622

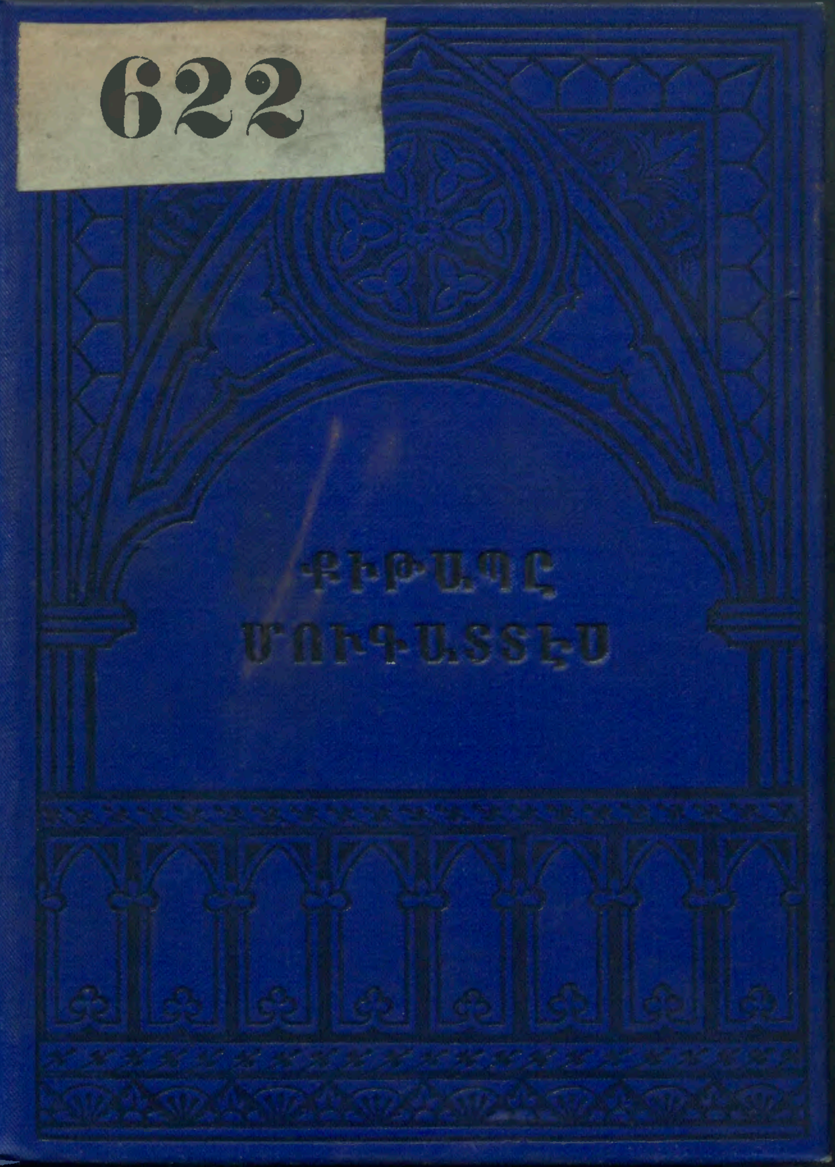

ՔԻԹԱՊԸ
ՄՈՒԳԱՏՏԷՍ

LR

տ. 622.

LR 1260

u

ՔԻԹԱՊ Ը ՄՈՒԳԱՏՏԷՍ

ԵԱ՚ՆԻ

՚ԱՀՏ Ը ՚ԱԹԻՔ ՎԷ ՚ԱՀՏ Ը ՃԷՏԻՏ

՚ԱՆ ԱՍԸԼ ՄՈՒՀԱՐՐԷՐ ՊՈՒԼՈՒՆՏԸՂԸ
՚ԻՊՐԱՆԻ ՎԷ ՔԻԼՏԱՆԻ ՎԷ ԵՈՒՆԱՆԻ ԼԻՍԱՆԼԱՐԸՆՏԱՆ
ՊԻԹ ԹԷՐՃԷՄԷ

معارف عموميه نظارت جليله سنك رخصتيله
٥ ذی القعده ٩٨ و ١٦ ايلول ٩٧ نومرو ١٩٤
مصارف آمريقان بيبل شركتی طرفندن تسويه اولنه رق

BIBLIOTH. MECHITH. VINDOB.

ԻՍԹԱՆՊՕԼՏԱ.

Ա. Յ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՄԱԹՊԱ՚ԱՍԸՆՏԱ

ԹԱՊ՚ ՕԼՈՒՆՄԸՇ ՏԸՐ

1884

'ԱՀՏ Ը 'ԱԹԻԳ ԻԼԷ

'ԱՀՏ Ը ՃԷՏԻՏԻՆ ՖԻՀՐԻՍԹԻ

'ԱՀՏ Ը 'ԱԹԻԳ

ՔԻԹԱՊ	Պապ	Իլք սահիֆէ
Թէքվին իւլ Մախլուգաթ	50	1
Խուրուճ	40	65
Լավիլէր	27	117
Ա'տատ	36	155
Թէսնիյէ	34	207
Եէշու'	24	252
Հաքիմլէր	21	283
Ռա'ութ	4	314
Միւլուք ի Էվվէլ	31	319
Միւլուք ի Սանի	24	360
Միւլուք ի Սալիս	22	394
Միւլուք ի Ռաբի'	25	434
Թէվարիխ ի Էվվէլ	29	472
Թէվարիխ ի Սանի	36	509
'Էզրա	10	554
Նէհէմիա	13	566
Էսթէր	10	584
Էյուպ	42	594
Մէզամիր	150	635
Էմսալ ի Սիւլէյման	31	735
Վա'իզ	12	768
Աշիյէթ իւլ Աշանի	8	780
Իշա'եա	66	786
Էրէմիա	52	867
Էրէմիանըն Մէրսիյէլէրի	5	952
Հէզգիէլ	48	959
Տանիէլ	12	1027
Հօշա'	14	1047
Եօէլ	3	1059
'Ամօս	9	1064
'Օպատիա	1	1074
Եունուս	4	1075
Միխա	7	1078
Նահում	3	1085
Հապագգուգ	3	1088
Սէփանիա	3	1091
Հաճճայ	2	1095
Զաքարիա	14	1097
Մալախիա	4	1110

'ԱՀՏ Ը ՃԷՏԻՏ

ՔԻԹԱՊ	Պապ	Իլք սահիֆէ
Ինճիլ,Մաթ. Թահրիրի իւզրէ	28	1
,, Մար. ,, ,,	16	42
,, Լուգ. ,, ,,	24	68
,, Եուհ. ,, ,,	21	111
Ա'մալ ի Ռուսուլ	28	145
Փավլօս ռէսուլըն		
Ռօմալըլարա րէսալէսի	16	188
Գօրընթօս. 1 ,,	16	205
,, 2 ,,	13	222
Ղալաթիա. ,,	6	234
Էֆէսօս. ,,	6	240
Ֆիլիփփի. ,,	4	246
Գօլօսսի. ,,	4	250
Սէլանիք. 1 ,,	5	254
,, 2 ,,	3	258
Թիմօթէօ. 1 ,,	6	260
,, 2 ,,	4	265
Թիթօսա ,,	3	268
Ֆիլիմօնա ,,	1	270
'Իպրանիլէրէ ,,	13	271
Եա'գ. րէս. 'ում. ,,	5	284
Պետ. ,, 1 ,, ,,	5	289
,, ,, 2 ,, ,,	3	294
Եուհ. ,, 1 ,, ,,	5	297
,, ,, 2 ,,	1	301
,, ,, 3 ,,	1	302
Եէհուտա ,, 'ում. ,,	1	303
Վահի ի Եուհաննա	22	304

ԹԷՔՎԻՆ
ԻՒԼ
ՄԱԽԼՈՒՔԱԹ

ՊԱՊ 1

1 Ալլահ իպթիտատէ սէմավաթը ու զէ-
2 մինի խալգ էյլէտի։ Վէ զէմին թէհի վէ
խալի վէ լիւճճէ իւզէրինտէ զուլմէթ օ-
լուպ՝ սուլարըն իւզէրինտէ տախի Ռու-
3 հուլլահ հարէքէթ էտէր իտի։ Վէ Ալ-
լահ՝ Նուր օլսուն՝ տէտի․ վէ նուր օլ-
4 տու։ Վէ Ալլահ նուրըն էյի օլտուղունու
կէօրտիւ, վէ Ալլահ նուրու զուլմէթ-
5 տէն թէֆրիգ էյլէտի։ Վէ Ալլահ նու-
րա Կիւնտիւզ վէ զուլմէթէ Կէճէ թէս-
միյէ էյլէտի․ վէ ագշամ վէ սապահ օլ-
տուղտա պիրինճի կիւն օլտու։
6 Վէ Ալլահ՝ Սուլարըն միյանէսինտէ
ռագի՝ օլսուն, վէ սուլարը սուլարտան
7 թէֆրիգ էյլէսին՝ տէտի։ Վէ Ալլահ ռա-
գի'ի եափըբ, վէ ռագի'ին թահթընտա
պուլունան սուլարը ֆէվգինտէ պու-
լունան սուլարտան թէֆրիգ էյլէտի․
8 վէ պէօյլէ օլտու։ Վէ Ալլահ ռագի'է
Սէմա թէսմիյէ էյլէտի․ վէ ագշամ վէ
սապահ օլտուղտա իքինճի կիւն օլտու։
9 Վէ Ալլահ՝ Սէմա թահթընտա պու-
լունան սուլար պիր եէրէ ճէմ՝ օլսուն,
գուրու կէօրիւնսիւն՝ տէտի․ վէ պէօյլէ
10 օլտու։ Վէ Ալլահ գուրույա Զէմին վէ
ճէմ՝ օլան սուլարա Պիհար թէսմիյէ
էյլէտի․ վէ Ալլահ էյի օլտուղունու կէօրտիւ։
11 Վէ Ալլահ՝ Զէմին սէպզէ, եա'նի թօ-
խում վէրիր նէպաթը վէ զէմին իւզէ-
րինտէ թօխմը քէնտիսինտէ օլարագ
ճինսինէ կէօրէ մէյվէտար մէյվէ աղա-
ճը հուսուլէ կէթիրսին՝ տէտի․ վէ պէօյ-
12 լէ օլտու։ Վէ զէմին սէպզէյի եա'նի
ճինսինէ կէօրէ թօխում վէրիր նէպա-
թը, վէ ճինսինէ կէօրէ թօխմը քէն-
տիսինտէ օլարագ մէյվէտար աղաճը
հասըլ էյլէտի․ վէ Ալլահ էյի օլտուղունու
13 կէօրտիւ։ Վէ ագշամ վէ սապահ օլ-
տուղտա իւչիւնճիւ կիւն օլտու։
14 Վէ Ալլահ՝ Կիւնտիւզիւ կէճէտէն
թէֆրիգ էթմէք, վէ 'ալամէթլէր վէ
վագըթլար վէ կիւնլէր վէ սէնէլէր ի-
չիւն օլմագ իւզրէ ռագի'ի սէմատա նէյ-
15 յիրլէր օլալար, վէ պունլար զէմին իւ-
զէրինէ զիյա վէրմէք իչիւն ռագի'ի սէ-
մատա նէյյիրլէր օլսունլար՝ տէտի․ վէ
16 պէօյլէ օլտու։ Վէ Ալլահ իքի նէյյիրի ի
'ազիմի եա'նի նէյյիրի ա'զամը կիւն-
տիւզէ վէ նէյյիրի էսղարի կէճէյէ հիւքմ
իչիւն եափտը․ վէ եըլտըզլարը տախի
17 խալգ էյլէտի։ Վէ Ալլահ անլարը զէմին
18 իւզէրինէ զիյա վէրմէք, Վէ կիւնտիւզ
վէ կէճէյէ հիւքմ էթմէք՝ նուրը զուլ-
մէթտէն թէֆրիգ էթմէք իւզրէ ռա-
գի'ի սէմայա վազ' էյլէտի․ վէ Ալլահ
19 էյի օլտուղունու կէօրտիւ։ Վէ ագշամ վէ

սապահ օլտըգտա տէօրտիւնճիւ կիւն
օլտու.
20 Վէ Ալլահ՝ Սուլար քէսրէթ իւզրէ
ճանլը հաշէրաթ հուսուլէ կէթիրսին,
վէ զէմինին իւզէրինտէ րագի'ի սէմա-
21 տա գուշլար ուչսուն՝ տէտի. Վէ Ալ-
լահ տէրյա հայվանաթ ը 'ազիմէսինի
վէ ճինսլէրինէ կէօրէ սուլարըն քէսրէթլէ
հասըլ էյլէտիյի սիւրթիւնէն
ճանլը հայվանաթըն քեաֆֆէսինի վէ
ճինսինէ կէօրէ գանատլը գուշլարըն
ճիւմլէսինի խալգ էյլէտի. վէ Ալլահ է-
22 յի օլտըղընը կէօրտիւ. Վէ Ալլահ ան-
լէրի միւպարէքլէյէրէք՝ Միւսմիր օ-
լունըզ, վէ թէքէսսիւր էտիփ տէրիա-
լարտա օլան սուլարը տոլտուրունըզ, վէ
23 եէրտէ գուշ չօղալսըն՝ տէտի. Վէ աք-
շամ վէ սապահ օլտըգտա պէշինճի կիւն
օլտու.
24 Վէ Ալլահ՝ Զէմին ճինսլէրինէ կէօրէ
ճանլը հայվանաթը եանի պէհայիմի վէ
հաշէրաթը վէ ճինսինէ կէօրէ վուհուշ ը
զէմինի հասըլ էյլէսին՝ տէտի. վէ պէօյ-
25 լէ օլտու. Վէ ճինսինէ կէօրէ վուհուշ ը
զէմինի վէ ճինսինէ կէօրէ պէհայիմի
վէ ճինսինէ կէօրէ հաշէրաթ ը զէմինին
քեաֆֆէսինի Ալլահ խալգ էյլէտի. վէ
Ալլահ էյի օլտուղունու կէօրտիւ.
26 Վէ Ալլահ՝ Միւշապէհէթիմիզէ կէօրէ
սուրէթիմիզտէ ինսանը խալգ էտէլիմ,
վէ անլէր տէնիզին պալըգլարընա վէ հա-
վա գուշլարընա վէ պէհայիմէ վէ պիւթիւն
զէմինէ վէ զէմին իւզէրինտէ սիւրթիւնէն
հաշէրաթըն քեաֆֆէսինէ հիւքիւմ
27 էյլէյէլէր՝ տէտի. Վէ Ալլահ քէնտի
սուրէթի իւզրէ ինսանը խալգ էյլէտի.
անը սուրէթ Ալլահ իւզրէ խալգ էյլէյիփ՝
անլէրի էրքէք վէ տիշի օլա-
28 րագ խալգ էյլէտի. Վէ Ալլահ անլէրի
միւպարէքլէտի, վէ Ալլահ անլէրէ՝
Միւսմիր օլունըզ, վէ թէքէսսիւր է-
տիփ զէմինի տոլտուրունըզ, վէ անա
թէսարրուֆ էտիփ, տէնիզ պալըգլարընա
վէ հավա գուշլարընա վէ զէմին իւզէրինտէ
եիւրիւյէն հայվանաթըն քեաֆֆէսինէ
հիւքիւմ էյլէյինիզ՝ տէտի.
29 Վէ Ալլահ՝ Իշթէ պէն պիւթիւն րու ի
զէմինտէ թօխում վէրիր նէպաթաթըն
ճիւմլէսինի վէ քէնտիլէրինտէ թօխում
վէրիր աղաճ մէյվէսի պուլունան հէր
պիր աղաճը սիզէ վէրտիմ. սիզէ թա-
30 'ամ իչիւն օլա. Վէ վուհուշ ը զէմինին
ճիւմլէսինէ վէ հավա գուշլարընըն քեաֆֆէսինէ
վէ զէմինտէ զիրուհ հաշէրաթըն
քեաֆֆէսինէ հէր եէշիլ օթ եէ-
մէք իչիւն օլսուն՝ տէտի. վէ պէօյլէ
31 օլտու. Վէ Ալլահ խալգ էյլէտիյի շէյին
քեաֆֆէսինէ նազար էթտի, վէ իշթէ
զիյատէսիյլէ էյի իտի. Վէ աքշամ վէ
սապահ օլտըգտա ալթընճը կիւն օլտու.

ՊԱՊ 2

1 Իմտի սէմավաթ իլէ զէմին վէ անլէրին
քեաֆֆէ ի ճիւնուտը իթմամ օլուն-
2 տու. Վէ Ալլահ իշլէտիյի իշինի եէտինճի
կիւնտէ իթմամ իլէ՝ իշլէտիյի իշին
քեաֆֆէսինտէն եէտինճի կիւնտէ իս-
3 թիրահաթ էյլէտի. Վէ Ալլահ խալգ է-
տէրէք իշլէտիյի իշին քեաֆֆէսինտէն
եէտինճի կիւնտէ իսթիրահաթ էյլէտի-
յի իչիւն Ալլահ անը միւպարէքլէյէրէք
թագտիս էյլէտի.
4 Սէմավաթ իլէ զէմինին հին ի խըլգաթընտա,
եանի ՐԱՊՊ Ալլահ զէմին
իլէ սէմավաթը խալգ էյլէտիյի կիւն-
5 տէ անլէրին մէպատիսի պու տըր. Վէ
զէմինտէ վիւճուտա կէլէճէկտէն էվվէլ
սահրա ֆիտանլարընըն քեաֆֆէսինի,
վէ պիթմէզտէն էվվէլ սահրա օթընըն
քեաֆֆէսինի խալգ էյլէտի. զիրա ՐԱՊՊ
Ալլահ եէր իւզէրինէ եաղմուր եաղտըրմամըշ
իտի, վէ եէրի թիմար էթ-
6 մէք իչիւն ինսան եօգ իտի. Վէ զէմին-
տէն պուխար չըգըփ պիւթիւն եէր եիւ-
7 զիւնիւ սուլար իտի. Վէ ՐԱՊՊ Ալլահ
թիւրապ ը արզտան ատէմի թէշքիլ էյլէյիփ,
պուրնունա հայաթ նէֆէսինի
նէֆխ էյլէմէքլէ՝ ատէմ զիրուհ օլտու.
8 Վէ ՐԱՊՊ Ալլահ ճանիպ ի շարգտա
'Էտէնտէ պիր պաղչէ թէրթիպ իլէ՝
թէշքիլ էյլէտիյի ատէմի օրայա վազ՝
9 էյլէտի. Վէ ՐԱՊՊ Ալլահ զէմինտէն
կէօրիւնիւշիւ կիւզէլ, վէ թա'ամ իչիւն

էյի հէր պիր աղաճը, Վէ պաղչէնին
օրթասընտա հայաթ աղաճը իլէ խայր
ու շէրրի պիլմէքլիք աղաճընը ինպաթ
10 էյլէտի։ Վէ պաղչէյի սուլամագ իչիւն
Ատէնտէն պիր նէհիր չըգըփ՝ օրատան
11 տէօրթ գօլա մունգասըմ օլուր, Պի-
րինճինին ատը Փիշօն տուր, քի քէնա-
րընտէ ալթուն պուլունան քեաֆֆէի
12 արզը Հավիլէյի տօլաշըր. Վէ օլ ար-
զըն ալթունը ա'լա տըր. վէ օրատա
'աք կիւնլիւք իլէ 'աքիք թաշը վար
13 տըր. Վէ իքինճի նէհրին ատը Ճիհուն
տըր, քի քեաֆֆէի արզը Քուշը տօ-
14 լաշըր. Վէ իւչիւնճիւ նէհրին ատը Տիճ-
լէ տիր, քի Աշուրըն ճանիպի շարգըն-
տա ճարի տիր. Վէ տէօրտիւնճիւ նէհր
15 Ֆըրաթ տըր. Վէ ՐԱՊՊ Ալլահ, 'Ատէն
պաղչէսինի թիմար վէ մուհաֆազա էթ-
մէք իւզրէ, Ատէմի ալըփ իլէ օրայա
16 վազ՝ էյլէտի. Վէ ՐԱՊՊ Ալլահ Ատէմէ
էմր էտիփ՝ Պաղչէնին աղաճլարընըն քեաֆ-
17 ֆէսինտէն խաթըրըն իսթէտիյին կիպի եէ. Ամմա
խայր ու շէրրի պիլմէքլիք աղաճընտան
եէմէ, զիրա անտէն եէտիյին կիւնտէ
մութլագա էօլիւրսիւն՝ տէտի.

18 Վէ ՐԱՊՊ Ալլահ՝ Ատէմին եալընըզ
պուլունմասը էյի օլմայըփ, անա քէն-
տիսինէ մունասիպ պիր մու'ին խալգ
19 էտէյիմ՝ տէտի. Վէ ՐԱՊՊ Ալլահ սահ-
րա հայվանաթընըն քեաֆֆէսինի վէ
հավա գուշլարընըն ճումլէսինի թօփ-
րագտան թէշքիլ էյլէտիքտէ՝ անլարը
նէ իսիմ վէրէճէյինի կէօրմէք իչիւն,
անլարը Ատէմին հուզուրընա կէթիրտի*
վէ Ատէմ հէր զիրուհա նէ իսիմ վէրտի
20 իսէ՝ ատը օ օլտու. Վէ Ատէմ պէհի-
մէլէրին քեաֆֆէսինէ վէ հավա գուշ-
լարընա վէ սահրա հայվանաթընըն ճում-
լէսինէ իսիմլէր վէրտի. Լաքին Ատէմ ի-
չիւն քէնտիսինէ մունասիպ պիր մու'ին
21 պուլունմատը. Վէ ՐԱՊՊ Ալլահ Ատէ-
մէ աղըր պիր ույգու կէթիրմէքլէ, ու-
յուտուգտա՝ անըն էյէկլիւ քէմիքլէրին-
տէն պիրինի ալըփ իլէ՝ եէրինի էթ իլէ
22 գափատը. Վէ ՐԱՊՊ Ալլահ Ատէմտէն
ալըգ էյլէտիյի էյէկլիւ քէմիյինտէն նիսա
23 եարատըփ՝ անը Ատէմէ կէթիրտի. Վէ
Ատէմ՝ Շիմտի պու՝ քէմիքլէրիմտէն քէ-
միք վէ էթիմտէն էթ տիր. պու Ին-
սանտան ալընտըղը իչիւն անա
24 Նիսա թէսմիյէ օլունսուն՝ տէտի. Պու
ճիհէթլէ Ատէմ փէտէր վէ վալիտէսի-
նի թէրք էտէրէք՝ զէվճէսինէ մուլա-
զըմ օլուփ, իքի վիւճուտ օլաճագլար
25 տըր. Վէ Ատէմ իլէ զէվճէսի հէր նէ
գատար իքիսի տախի 'ուրեան իտիլէր
իսէ տէ՝ խէճիլ տէյիլլէր իտի.

ՊԱՊ 3

1 Վէ ՐԱՊՊ Ալլահըն եարաթտըղը սահ-
րա հայվանաթընըն քեաֆֆէսինտէն
զիյատէ զէյրէք օլան եըլան իտի. Վէ
գարըյա՝ Հագիգաթէն Ալլահ՝ Պաղչէ-
նին հէր պիր աղաճընտան եէմէյինիզ՝
2 տէմի՞շ մի տիր՝ տէտի. Գարը տախի
եըլանա՝ Պաղչէնին աղաճլարընըն մէյ-
3 վէսինտէն եէյէ պիլիրիզ. Անճագ Պաղ-
չէնին օրթասընտա պուլունան աղա-
ճըն մէյվէսի հագգընտա Ալլահ՝ Անտէն
եէմէյինիզ վէ անա տօգունմայընըզ, քի
էօլմէյէսինիզ՝ պույուրմուշ տըր՝ տէտի.
4 Եըլան տախի գարըյա՝ Մութլագա
5 էօլմէզսինիզ. Զիրա անտէն եէտիյինիզ
կիւնտէ կէօզլէրինիզ աչըլըփ, խայր ու
շէրրի թանըյարագ՝ իլահլար կիպի օ-
լաճագընըզ Ալլահըն մա'լիւմիւ տիր՝
տէտի.

6 Վէ գարը պու աղաճըն թա'ամ ի-
չիւն էյի, վէ կէօզլէրէ խօշ, վէ ֆէ-
հիմ գըլմագ իչիւն արզու էտիլէճէք
պիր 'աղաճ օլտուղունու կէօրտիւքտէ,
անըն մէյվէսինտէն ալըփ եէտի. վէ
քէնտիսիյլէ պէրապէր օլան զէվճինէ
7 տէ վէրտի. վէ օ տախի եէտի. Օլ
զէման իքիսինին տախի կէօզլէրի ա-
չըլտըգտա՝ 'ուրեան օլտուգլարընը պիլ-
տիլէր, վէ ինճիր եափրագլարընը
տիքիփ, քէնտիլէրինէ փէշթամալ եափտը-
լար.

8 Վէ կիւնիւն սէրին վագթընտա պաղ-
չէտէ կէզէն ՐԱՊՊ Ալլահըն սէտասընը

---

* Իպր. Պաօյակ

իշիթմէլէրիյլէ՝ Ատէմ իլէ զէվճէսի
ՌԱԲԲ Ալլահըն հուզուրընտան պաղչէ-
նին աղաճլարը արասընտա կիզլէնտի-
9 լէր. Վէ ՌԱԲԲ Ալլահ Ատէմէ նիտա է-
10 տիփ՝ Նէ՞րէտէ սին՝ տէտի. Օլ տախի՝
Սէնին սէտանը պաղչէտէ իշիթտիմ-
տէ, իւրյան օլտըղըմ իչիւն գօրգտըմ
11 վէ կիզլէնտիմ՝ տէտի. Վէ Ալլահ՝ Իւր-
յան օլտըղընը սանա քի՞մ պիլտիրտի.
սանա՝ Անտէն եէմէ տէյիւ էմր էյլէ-
տիյիմ աղաճտան եէտի՞ն մի՝ տէտի.
12 Ատէմ տախի՝ Պանա րէֆիգ օլմագ
իւզրէ վէրտիյին գարը պու աղաճտան
պանա վէրտի, պէն տէ եէտիմ՝ տէտի.
13 Վէ ՌԱԲԲ Ալլահ գարըյա՝ Պու սէնին
էթտիյին նէ՞ տիր՝ տէտիքտէ, գարը
տախի՝ Յըլան պէնի ալտաթտը, վէ եէ-
14 տիմ՝ տէտի. Վէ ՌԱԲԲ Ալլահ յըլանա
խիթապէն՝ Պունու էթտիյին իչիւն
սէն պէհիմէլէրին ճէմիյէսինտէն վէ
սահրա հայվանաթընըն ճիւմլէսինտէն
մէլ'ուն օլուփ՝ գարընըն իւզէրինտէ
եիւրիյէճէքսին, ճէմի՛ի էյյամը հայաթին-
15 տէ թօփրագ եէյէճէքսին. Վէ գարը
իլէ սէնին պէյնինէ վէ նէսլին իլէ ա-
նըն նէսլի պէյնինէ 'ատավէթ վազ' է-
տէրիմ. օ սէնին պաշընը էզէճէք, սէն
տախի անըն թօփուղունը ըսըրաճագսըն՝
16 տէտի. Վէ գարըյա տախի՝ Մէշագ-
գաթ ը համլինի զիյատէսիյլէ թէքսիր
էտէրիմ. աղըրլըգլէ էվլատ տողուրա-
ճագսըն, վէ սէն զէվճինէ թապի՛ օ-
լուփ, օլ տախի սանա հիւքմ էտէճէք
17 տիր՝ տէտի. Վէ Ատէմէ տախի՝ Սէն
զէվճէնին սէօզիւնիւ տինլէյիփ՝ Ան-
տէն եէ՛մէ՝ տէյիւ սանա էմր էյլէտի-
յիմ աղաճտան եէտիյին իչիւն, եէր
սէնին սէպէպինտէն մէլ'ուն օլուփ. ճէ-
մի՛ի էյյամը հայաթինտէ անտէն մէ-
18 շագգաթլէ եէյէճէքսին. Վէ սէնին ի-
չիւն տիքէն վէ չալը հուսուլէ կէթի-
րէճէք, վէ սէն սահրա նէպաթընը եէ-
19 յէճէքսին. Ալընընըն թօփրագա րիւ-
ճու' էտինճէյէ գատար՝ ալընընըն թէ-
րիյլէ էքմէք եէյէճէքսին. զիրա սէն
թօփրագ սըն վէ թօփրագա րիւճու' է-
տէճէքսին՝ տէտի.

20 Վէ Ատէմ զէվճէսինէ *Հավվա թէս-
միյէ էյլէտի. զիրա օ հայաթտա պու-
լունանլարըն ճիւմլէսինին վալիտէսի օլ-
21 տու. Վէ ՌԱԲԲ Ալլահ Ատէմ իլէ զէվ-
ճէսինէ տէրիտէն էլպիսէ եափըփ կիյ-
22 տիրտի. Վէ ՌԱԲԲ Ալլահ՝ Իշթէ Ատէմ
խայր ու շէրրի պիլմէքլիքտէ պիզտէն
պիրի կիպի օլտու. վէ շիմտի էլինի ու-
զաթըփ հայաթ աղաճընտան տախի ա-
լարագ եէյիփ՝ իլ էլ էպէտ եաշամա-
23 սըն տէյիւ, ՌԱԲԲ Ալլահ անը՝ ալընտը-
ղը թօփրաղը թիմար էթմէսի իչիւն
'Ատէն պաղչէսինտէն խարիճ էյլէտի.
24 Իմտի Ատէմի թարտ իլէ, հայաթ աղա-
ճընըն եօլընը մուհաֆազա իչիւն՝ 'Է-
տէն պաղչէսինին ճանիպ ի շարգիսինէ
քէրուպիլէրի վէ հէր թարաֆա տէօնէր
'ալէվլի գըլըճընը իգամէ էյլէտի.

ՊԱՊ 4

1 Վէ Ատէմ զէվճէսի Հավվայը պիլմէք-
լէ՝ համիլէ օլուփ †Գայինի տողուրտու,
վէ՝ ՌԱԲԲԸՆ թէվֆիգիյլէ պիր ատէմ
2 գազանտըմ՝ տէտի. Պա'տէհու գարն-
տաշը Հապիլի տողուրտու. վէ Հապիլ
գօյուն չօպանը օլուփ, Գային տախի
3 էհլ ի զիրա'աթ օլտու. Վէ պիր վա-
գըթտան սօնրա Գային եէրին մահ-
սուլընտան ՌԱԲԲԱ թագտիմէ կէթիր-
4 տի. Վէ Հապիլ քէնտիսի տախի սիւ-
րիւսինիւն իլք տողանլարը իլէ սէմիզ-
լէրինտէն կէթիրտի. վէ ՌԱԲԲ Հապիլ
5 իլէ թագտիմէսինէ նազար էյլէտի. Լա-
քին Գային իլէ թագտիմէսինէ նազար
էյլէմէտի. վէ Գային զիյատէ գազապա
6 կէլիփ չէհրէսի պօզուլտու. ՌԱԲԲ տա-
խի Գայինէ՝ Նի՞չիւն գազապա կէլտին,
7 վէ չէհրէն նի՞չիւն պօզուլտու. Էյէր
հիւսն ի հարէքէթ էտէր իսէն, մագ-
պուլ տէյի՞լ մի տիր. վէ էյէր հիւսն ի
հարէքէթ էթմէզ իսէն, կիւնահ գա-
փուտա եաթըյօր. վէ սանա թապի՛ օ-
լուփ, սէն տախի անըն իւզէրինէ հիւքմ
էտէճէքսին՝ տէտի.

---

*Հայաթ

†Գազանըլմըշ

8 Վէ Գային գարտաշը Հապիլէ սէօյլէյիպ, սահրատա պուլունտուգլարընտա Գային գարտաշը Հապիլին ՚ալէյհինէ գալգըպ անը գաթլ էյլէտի։ 9 Իմտի ՐԱՊՊ Գայինէ՝ Գարտաշըն Հապիլ նէ՞րէտէ տիր՝ տէտիքտէ Պիլմէմ. պէն գարտաշըմըն մուհաֆըզը՞ մը իմ՝ տէտի։ 10 Վէ Բույուր՝ Սէն նէ՞ իշլէտին. գարտաշընըն *գանը զէմինտէն պանա ֆէրեատ էտիյօր։ 11 Վէ շիմտի գարտաշընըն գանընը սէնին էլինտէն ալմագ իչին աղզընը աչան զէմինտէն մէլ՚ունսըն։ 12 Եէրի թիմար էյլէտիյինտէ սանա պէրէքէթինի տահա վէրմէյէճէք տիր, զէմինտէ ֆիրարի վէ սէրսէրի օլաճագսըն՝ տէտի։ 13 Վէ Գային ՐԱՊՊԱ՝ †Կիւնահըմ ՚աֆվ օլունմայաճագ տէրէճէտէ պէօյիւք տիր՝ 14 իշթէ պուկիւն սէն պէնի եէր եիւզիւնտէն թարտ էյլէտին. վէ հուզուրընտան կիզլէնմիշ օլարագ եէրտէ ֆիրարի վէ սէրսէրի օլաճաղըմ. վէ հէր քիմ պէնի պուլուրսա գաթլ էտէճէք տիր՝ տէտի։ 15 Վէ ՐԱՊՊ անա՝ Պունուն իչին հէր քիմ Գայինի գաթլ էտէրսէ, անտէն եէտի գաթ ինթիգամ ալընաճագ տըր՝ տէտի։ Վէ հէր քիմ անը պուլուրսա գաթլ էթմէմէսի իչին ՐԱՊՊ Գայինէ պիր նիշանէ վազ՝ էյլէտի։

16 Իմտի Գային ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտան չըգարագ, ՚Էտէնին ճանիպի շարգիսինտէ Նօտ տիյարընտա սաքին օլտու։ 17 Վէ Գային քէնտի զէվճէսինի պիլտիքլէ, համիլէ օլուպ Հանօքը տօղուրտու. վէ պիր շէհր պինա էթմէքտէ օլուպ՝ շէհրէ օղլունուն իսմի կիպի Հանօք թէսմիյէ էյլէտի։ 18 Վէ Հանօքա ՚Իրատ նամընտա պիր օղուլ թէվէլլիւտ էյլէտի. վէ ՚Իրատ Մահուեալէլի թէվլիտ էյլէտի. վէ Մահուեալէլ Մաթուշալէլի թէվլիտ էյլէտի. վէ Մաթուշալէլ Լամէքի թէվլիտ էյլէտի։ 19 Վէ Լամէք՝ պիրիսինին իսմի ՚Ատա վէ տիկէրինին իսմի Սիլլա օլարագ՝ իքի զէվճէ ալտը։ 20 Վէ ՚Ատա Եապալը տօղուրտու. չատըրնիշին վէ սիւրիւ սահիպի օլանլարըն պիրի պու իտի։ 21 Գարտաշընըն իսմի Եուպալ օլուպ՝ պու գաթ ալիլ ճիւմլէ թամպուր վէ գավալ չալանլարըն պիրի իտի։ 22 Վէ Սիլլա տախի Թուպալգայինի տօղուրտու. պագըրտան վէ տէմիրտէն հէր նէվ՝ ալէթ եափան օ իտի. վէ Թուպալգայինին գըզ գարտաշը ՚Նա՚մա իտի։ 23 Վէ Լամէք զէվճէլէրի ՚Ատա իլէ Սիլլայա՝ Էյ Լամէք զէվճէլէրի, սէօզիւմիւ իշիտիպ, քէլամըմը տինկլէյինիզ. զիրա եարամ իչին պիր ատէմի, վէ պէրէմ իչին պիր ճիվանը գաթլ էյլէտիմ։ 24 Իմտի Գային իչին եէտի գաթ ինթիգամ ալընըրսա, Լամէք իչին եէթմիշ եէտի գաթ ալընըր՝ տէտի։

25 Վէ Ատէմ եինէ զէվճէսինի պիլտի, օ տախի պիր օղուլ տօղուրուպ, Ալլահ Գայինին գաթլ էթտիյի Հապիլին եէրինէ պանա տիկէր պիր զիւրրիյէթ վէրտի՝ տէյէրէք անը *Շէթ թէսմիյէ էյլէտի։ 26 Վէ Շէթէ պիր օղուլ թէվէլլիւտ էտիպ, անը Էնօշ թէսմիյէ էյլէտի։ Օլ վագըթ ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ տու՚ա օլունմաղա պաշլանըլտը։

ՊԱՊ 5

1 Քիթապ ը էնսապ ը Ատէմ պու տըր. Ալլահ ինսանը խալգ էյլէտիյի կիւնտէ անը սուրէթ Ալլահ իւզրէ եարատըպ, 2 Անլէրի էրքէք վէ տիշի խալգ էյլէտի. վէ անլէրի մուպարէքլէյիպ՝ խալգ օլունտուգլարը կիւնտէ անլէրին ատէմ թէսմիյէ էյլէտի։

3 Վէ Ատէմին սիննի եիւզ օթուզա պալիղ օլտուգտա, սուրէթի իւզրէ քէնտինէ միւշապիհ պիր օղուլ թէվլիտ էտիպ՝ 4 անը Շէթ թէսմիյէ էյլէտի։ Վէ Ատէմ, Շէթի թէվլիտ էթտիքտէն սօնրա, էյամը սէքիզ եիւզ սէնէ օլուպ՝ օղուլլար վէ գըզլար թէվլիտ էյլէտի։ 5 Վէ Ատէմին եաշատըղը գաֆֆէ ի է-

---

*Իպր. գանլարըն սէսլէրի

†Եահուտ՝ ձէզամ թէհամմիւլիւմտէն զիյատէ տիր։

*պէտէլ

յամը տօգուզ եիւզ օթուզ սէնէ օ-
6 լուպ՝ վէֆաթ էյլէտի, Վէ Շէթին սին-
նի եիւզ պէշէ պալիղ օլտուգտա Էնօշը
7 թէվլիտ էյլէտի։ Վէ Շէթ, Էնօշը թէվ-
լիտ էթտիքտէն սօնկրա, սէքիզ եիւզ
եէտի սէնէ եաշայըպ՝ օղուլլար վէ գըզ-
8 լար թէվլիտ էյլէտի։ Վէ քեաֆֆէ ի
էյյամը Շէթ տօգուզ եիւզ օն իքի սէ-
նէ օլուպ՝ վէֆաթ էյլէտի։

9 Վէ Էնօշըն սիննի տօգսանա պալիղ
օլտուգտա Գէյնանը թէվլիտ էյլէտի։
10 Վէ Էնօշ, Գէյնանը թէվլիտ էթտիք-
տէն սօնկրա, սէքիզ եիւզ օն պէշ սէ-
նէ եաշայըպ՝ օղուլլար վէ գըզլար թէվ-
11 լիտ էյլէտի։ Վէ քեաֆֆէ ի էյյամը Էնօշ
տօգուզ եիւզ պէշ սէնէ օլուպ՝ վէֆաթ
էյլէտի։

12 Վէ Գէյնանըն սիննի եէթմիշէ պալիղ
օլտուգտա Մահլալէլի թէվլիտ էյլէտի։
13 Վէ Գէյնան, Մահլալէլի թէվլիտ էթ-
տիքտէն սօնկրա, սէքիզ եիւզ գըրգ
սէնէ եաշայըպ՝ օղուլլար վէ գըզլար
14 թէվլիտ էյլէտի։ Վէ քեաֆֆէ ի էյյամը
Գէյնանըն տօգուզ եիւզ օն սէնէ օլուպ՝
վէֆաթ էյլէտի։

15 Վէ Մահլալէլին սիննի ալթմըշ պէշէ
պալիղ օլտուգտա Եարէտի թէվլիտ էյ-
16 լէտի։ Վէ Մահլալէլ, Եարէտի թէվլիտ
էթտիքտէն սօնկրա, սէքիզ եիւզ օ-
թուզ սէնէ եաշայըպ՝ օղուլլար վէ գըզ-
17 լար թէվլիտ էյլէտի։ Վէ քեաֆֆէ ի
էյյամը Մահլալէլին սէքիզ եիւզ տօգսան
պէշ սէնէ օլուպ՝ վէֆաթ էյլէտի։

18 Վէ Եարէտին սիննի եիւզ ալթմըշ ի-
քիյէ պալիղ օլտուգտա Հանօքը թէվլիտ
19 էյլէտի։ Վէ Եարէտ, Հանօքը թէվլիտ
էթտիքտէն սօնկրա, սէքիզ եիւզ սէ-
նէ եաշայըպ՝ օղուլլար իլէ գըզլար թէվ-
20 լիտ էյլէտի։ Վէ քեաֆֆէ ի էյյամը
Եարէտը տօգուզ եիւզ ալթմըշ իքի սէ-
նէ օլուպ՝ վէֆաթ էյլէտի։

21 Վէ Հանօքըն սիննի ալթմըշ պէշէ
պալիղ օլտուգտա՝ Մէթուշալահը թէվ-
22 լիտ էյլէտի։ Վէ Հանօք, Մէթուշալահը
թէվլիտ էթտիքտէն սօնկրա, իւչ եիւզ
սէնէ Ալլահ իլէ եիւրիւյիւպ, օղուլլար
23 վէ գըզլար թէվլիտ էյլէտի։ Վէ քեաֆ-
ֆէ ի էյյամը Հանօք իւչ եիւզ ալթ-
24 մըշ պէշ սէնէ օլտու։ Վէ Հանօք Ալ-
լահ իլէ եիւրիւտիւ, վէ Ալլահ անը
ալտըղընտան պուլունմազ իտի։

25 Վէ Մէթուշալահըն սիննի եիւզ սէք-
սէն եէտիյէ պալիղ օլտուգտա՝ Լամէքի
26 թէվլիտ էյլէտի։ Վէ Մէթուշալահ,
Լամէքի թէվլիտ էթտիքտէն սօնկրա,
եէտի եիւզ սէքսէն իքի սէնէ եաշա-
յըպ՝ օղուլլար վէ գըզլար թէվլիտ էյ-
27 լէտի։ Վէ քեաֆֆէ ի էյյամը Մէթու-
շալահ տօգուզ եիւզ ալթմըշ տօգուզ
սէնէ օլուպ՝ վէֆաթ էյլէտի։

28 Վէ Լամէքին սիննի եիւզ սէքսէն ի-
քիյէ պալիղ օլտուգտա պիր օղուլ թէվ-
29 լիտ էյլէտի։ Վէ Րապպըն լա՛նէթ էթ-
տիյի եէր սէպէպիյլէ իշիմիզտէն վէ էլ-
լէրիմիզին զահմէթլէրինտէն պիզի մու թէ-
սէլլի գըլաճագ տըր՝ տէյէրէք *անա
30 Նուհ թէսմիյէ էյլէտի։ Վէ Լամէք,
Նուհը թէվլիտ էթտիքտէն սօնկրա,
պէշ եիւզ տօգսան պէշ սէնէ եաշա-
յըպ՝ օղուլլար վէ գըզլար թէվլիտ էյ-
31 լէտի։ Վէ քեաֆֆէ ի էյյամը Լամէք
եէտի եիւզ եէթմիշ եէտի սէնէ օլուպ՝
վէֆաթ էյլէտի։

32 Վէ Նուհ պէշ եիւզ եաշընտա պալիղ
օլտու. վէ Նուհ Սամ վէ Համ վէ Եա-
ֆէթի թէվլիտ էյլէտի։

ՊԱՊ 6

1 Վէ վագը՛ օլտու քի րու ի զէմինտէ ա-
տէմլէր թէքէսսիւր էթմէյէ պաշլայըպ,
անլէրէ գըզլար թէվէլլիւտ էթտիքտէ,
2 Ալլահ օղուլլարը ատէմ գըզլարընըն
կիւզէլ օլտուգլարընը կէօրիւպ, իսթի-
խապ էթտիքլէրինին ճիւմլէսինտէն
3 զէվճէ ալտըլար։ Վէ Րապպ՝ Պէնիմ
րուհըմ իլ էլ էպէտ ինսանտա †տա-
յիմ օլմայաճագ տըր,՝՝ զիրա օ պէշէր
տիր. վէ անըն էյյամը եիւզ եիրմի սէ-
նէ օլա՛ տէտի։
4 Օլ էյյամտա զէմինտէ ճէպպարլար

---

*րահաթ
† Իպր. հիւքըմ էթմէյէճէք տիր.

վար իտի. վէ պա՛տէհու Ալլահ օղուլլարը
ատէմ գըզլարընա թէգարրուպ
էթտիքլէրինտէ, անլէրտէն էվլատլարը
օլտու, քի պունլար էյամը գատիմէտէն
սահիպի գուվվէթ ու շէօհրէթ
իտիլէր։
5 Վէ ՐԱՊՊ զէմինտէ ինսանըն շէրրի
իզտիյատ պուլտուղունը վէ թէսավվուրը
էֆքեարը գալպինին տայիմա հէր կիւն
6 անճագ շէրրի օլտուղունը կէօրտիւ։ Վէ
ՐԱՊՊ զէմինտէ ինսանը խալգ էյլէտիյինէ
փէշիման օլուպ՝ գալպինտէ թէ՛էսսիւֆ
7 էյլէտի. Վէ ՐԱՊՊ՝ խալգ էթտիյիմ
ինսանը՝ հէմ ինսան վէ հէմ
պէհիմէ վէ հաշէրաթ վէ հավա գուշլարընը
եէր եիւզիւնտէն մահվ էտէյիմ,
զիրա անլարը խալգ էթտիյիմէ փէշիման
8 օլտում՝ տէտի։ Ամմա Նուհ ՐԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա մազհար ը լութֆ
օլտու։
9 Նուհըն էնսապը պունլարտըր. Նուհ
քէնտի ՚ասրընտա սալիհ վէ քեամիլ
պիր ատէմ օլուպ՝ Ալլահ իլէ եիւրիւրտիւ։
10 Վէ Նուհ իւչ օղուլ եա՛նի Սամ
վէ Համ վէ Եաֆէթի թէվլիտ էյլէտի։
11 Վէ զէմին Ալլահըն հուզուրընտա ֆէսատա
վարըպ՝ զէմին զուլմ իլէ տօլտու։
12 Ալլահ տախի զէմինէ նազար էթտի,
վէ քիաֆֆէ ի պէշէր քէնտի թարիգինի
զէմինտէ իֆսատ էթմիշ օլմաղըյլէ՝
իշթէ օ ֆասիտ օլտու։
13 Իմտի Ալլահ Նուհա խիթապէն՝ Քիաֆֆէ
ի պէշէրին նիհայէթի հուզուրըմա
կէլտի. զիրա անլէրին վասըթասըյլէ
զէմին զուլմ իլէ տօլտուղընտան, իշթէ
պէն զէմին իլէ պէրապէր պունլարը
14 հէլաք էտէճէյիմ։ Քէնտին իչիւն կօֆէր
աղաճընտան պիր սէֆինէ եափ. սէֆինէտէ
օտալար ինշա էյլէ, անը իչէ-
15 րիտէն վէ տըշարըտան զիֆթ սըվա։ Վէ
անը շու սուրէթտէ եափասըն. սէֆինէնին
թուլի իւչ եիւզ զըրա՛ վէ ՚արզը
էլլի զըրա՛ վէ իրթիֆա՛ը օթուզ
16 զըրա՛ օլաճագ տըր։ Վէ սէֆինէյէ այտընլըգ
իչիւն պիր եէր եափըպ, պիր
զըրա՛ միգտարը եօգարըտա թէքմիլ
էյլէ, վէ սէֆինէնին գափուսընը եա-
նընտա գօյուպ, անը՝ ալթ վէ օրթա վէ
17 իւսթ գաթլը օլարագ՝ եափ։ Վէ իշթէ
պէն սէմա թահթընտա պուլունան հէր
զիրուհ ճէսէտի հէլաք էթմէք իչիւն
եէր իւզէրինէ սու թուֆանը կէթիրէճէյիմ.
եէրտէ պուլունանըն քիաֆֆէ-
18 սի էօլէճէք տիր։ Լաքին սէնին իլէ
՚ահտիմի սապիթ գըլարըմ, վէ սէն վէ
սէնին իլէ պէրապէր օղուլլարըն վէ
զէվճէն վէ օղուլլարընըն զէվճէլէրի սէ-
19 ֆինէյէ կիրէճէքսինիզ, Վէ ճիւմլէ զիրուհ
օլան սահիպի ճէսէտտէն քիաֆֆէսինտէն,
սէնին իլէ պէրապէր սաղ
գալմագ իչիւն, հէր ճինստէն՝ էրքէք
վէ տիշի օլարագ՝ չիֆթ չիֆթ սէֆինէ-
20 յէ իտխալ էտէճէքսին։ Գուշլարտան
քէնտի ճինսինէ կէօրէ, վէ պէհայիմտէն
քէնտի ճինսինէ կէօրէ, վէ հաշէրաթ
ը զէմինին ճիւմլէսինտէն քէնտի
ճինսինէ կէօրէ, սաղ գալմագ իչիւն՝
հէր ճինստէն չիֆթ չիֆթ օլարագ՝ եա-
21 նընա կիրէճէք տիր։ Վէ սէն հէր նէվ՛
մէ՛քիւլաթտան ալըպ եանընտա թօփլայասըն,
պու տախի սանա վէ անլէ-
22 րէ թա՛ամ իչիւն օլա՛ տէտի։ Վէ Նուհ
Ալլահըն քէնտիսինէ էմր էյլէտիյի հէր
պիր շէյի իճրա վէ իթմամ էյլէտի։

ՊԱՊ 7

1 ՎԷ ՐԱՊՊ Նուհա խիթապէն՝ Սէն ճիւմլէ
էհլի պէյթին իլէ սէֆինէյէ կիր,
զիրա սէնի պու ՚ասրտա հուզուրըմտա
2 սալիհ կէօրտիւմ։ Պիւթիւն եէր եիւզիւնտէ
նէսիլլէրինին սաղ գալմասը իչիւն
պիր ճիւմլէ պէհայիմ ի թահիրէտէն,
էրքէք վէ տիշի օլարագ՝ եէտիշէր,
վէ պէհայիմ ի ղայր ի թահիրէտէն,
էրքէք վէ տիշի օլարագ՝ իքիշէր,
3 Քէզալիք հավա գուշլարընտան, էրքէք
վէ տիշի օլարագ՝ եէտիշէր թանէ եա-
4 նընա ալ։ Զիրա եէտի կիւնտէն սօնկրա
եէր եիւզիւնէ գըրգ կիւն գըրգ
կէճէ եաղմուր եաղտըրըպ, եափթըղըմ
մէվճուտաթըն ճիւմլէսինի եէր եիւ-
5 զիւնտէն մահվ էտէճէյիմ՝ տէտի։ Վէ
Նուհ ՐԱՊՊԸՆ քէնտիսինէ էմր էյլէ-

տիյի հէր պիր շէյի իճրա էյլէտի:
6 Վէ եէր իւզէրինտէ սու թուֆանը
վուգու'ընտա Նուհ ալթը եիւզ եաշըն-
7 տա իտի: Վէ Թուֆան սուլարը սէպէ-
պինտէն Նուհ՝ օղուլլարը վէ զէվճէսի
վէ օղուլլարընըն զէվճէլէրի իլէ պէրա-
8 պէր սէֆինէյէ կիրտի: Վէ պէհայիմ ի
թահիրէտէն վէ պէհայիմ ի ղայր ի թա-
հիրէտէն վէ գուշլարտան վէ հաշէրաթ ը
9 զէմինին քեաֆֆէսինտէն, Ալլահըն
Նուհա էմր էյլէտիյինէ կէօրէ, էրքէք
վէ տիշի օլարագ, չիֆթ չիֆթ Նուհըն
նէզտինէ սէֆինէյէ կիրտիլէր:
10 Վէ վագը' օլտու քի եէտի կիւնտէն
սօնրա Թուֆան սուլարը եէր իւզէրի-
11 նէ կէլտի: Նուհըն 'էօմրիւնիւն ալթը
եիւզինճի սէնէսինտէ, իքինճի այըն-
տա, այըն օն եէտինճի կիւնիւն-
տէ, հէման օլ կիւնտէ լիւճճէ ի 'ազի-
մէնին ճիւմլէ մէնպա'լարը եարըլտը՝ սէ-
12 մա փէնճէրէլէրի աչըլտը: Վէ գըրգ կիւն
գըրգ կէճէ եէր իւզէրինէ եաղմուր եաղ-
13 տը: Հէման օլ կիւնտէ Նուհ վէ Նու-
հըն օղուլլարը՝ Սամ վէ Համ վէ Եա-
ֆէթ վէ Նուհըն զէվճէսի վէ օղուլլա-
րընըն իւչ նէֆէր զէվճէլէրի անլէր իլէ
14 պէրապէր սէֆինէյէ կիրտիլէր: Վէ
պունլար իլէ ճինսինէ կէօրէ ճէմի'ի վու-
հուշ, վէ ճինսինէ կէօրէ ճիւմլէ պէհա-
յիմ, վէ ճինսինէ կէօրէ եէր իւզէրին-
տէ սիւրթիւնէն հէր նէվ' հաշէրաթ, վէ
ճինսինէ կէօրէ գուշլարըն ճիւմլէսի, հէր
15 նէվ' գանատլը գուշ, Եա'նի քէնտիսին-
տէ հայաթ նէֆէսի պուլունան հէր պիր
ճէսէտտէն չիֆթ չիֆթ օլարագ՝ սէֆի-
16 նէյէ Նուհըն նէզտինէ կիրտիլէր: Վէ կի-
րէնլէր, Ալլահըն անա էմր էթտիյի իւզ-
րէ, սահիպ ի ճէսէտին քեաֆֆէսինտէն
էրքէք վէ տիշի օլարագ, Նուհըն նէզ-
տինէ կիրինճէ՝ ՌԱՊՊ սէֆինէյի իւզէրի-
նէ գափատը:
17 Վէ եէր իւզէրինտէ գըրգ կիւն Թու-
ֆան օլմաղլէ, սուլար չօղալըպ սէֆի-
նէյի գալտըրտը. օլ տախի եէրտէն գալգ-
18 տը: Վէ սուլար գուվվէթլէնիպ եէր իւ-
զէրինտէ զիյատէ չօղալմաղլէ՝ սէֆինէ
19 սուլարըն եիւզինտէ եիւզէր իտի: Վէ
սուլար եէր իւզէրինտէ ղայէթլէ գուվ-
վէթլէնիպ՝ պիւթիւն սէմա թահթընտա
պուլունան եիւքսէք տաղլարըն քեաֆ-
20 ֆէսի էօրթիւլտիւ: Վէ սուլար օն պէշ
զըրա' իրթիֆա'ընտա չըգըպ տաղլար էօր-
21 թիւլտիւ: Վէ եէր իւզէրինտէ հարէքէթ
էտէն սահիպ ի ճէսէտին ճիւմլէսի, կէ-
րէք գուշլար վէ կէրէք պէհայիմ վէ
վուհուշ վէ եէր իւզէրինտէ սիւրթիւ-
նէն հաշէրաթըն քեաֆֆէսի, վէ ինսա-
22 նըն ճիւմլէսի թէլէֆ օլտուլար: Գարա-
տա պուլունանլարըն քեաֆֆէսինտէն
պուրնունտա հայաթ նէֆէսի օլանլարըն
23 ճիւմլէսի ֆէվթ օլտու: Վէ րու ի զէմին-
տէ մէվճուտաթըն քեաֆֆէսի մահվ օլ-
տու. հէմ ինսան վէ հէմ պէհիմէ վէ
հէմ տէ հաշէրաթ իլէ հավա գուշլարը
եէրտէն մահվ օլունուպ, եալընըզ Նուհ վէ
քէնտիսիյլէ պէրապէր սէֆինէտէ պու-
24 լունանլար պագի գալտըլար: Վէ սու-
լար եէր իւզէրինտէ եիւզ էլլի կիւն ղա-
լէպէ էթմէքտէ իտի:

ՊԱՊ 8

1 Պա'տէհու Ալլահ Նուհը վէ անըն իլէ
պէրապէր սէֆինէտէ պուլունան ճիւմ-
լէ վուհուշ իլէ ճիւմլէ պէհայիմի թէ-
զէքքիւր էյլէտի. վէ Ալլահ եէր իւզէ-
րինէ պիր րիւզկեար կէչիրմէքլէ սուլար
2 չէքիլտի: Վէ լիւճճէնին մէնպա'լարը ի-
լէ սէմանըն փէնճէրէլէրի գափանմագ-
3 լէ սէմատան եաղմուր քէսիլտի, Սուլար
կիթտիքճէ եէր եիւզիւնտէն չէքիլմէք-
տէ օլարագ՝ եիւզ էլլի կիւնտէն սօնկ-
4 րա սուլար ազալտը: Վէ եէտինճի այ-
ըն՝ այըն օն եէտինճի կիւնիւնտէ սէ-
ֆինէ Արարատ տաղլարը իւզէրինտէ օ-
5 թուրտու: Վէ սուլար օնունճը այա տէ-
կին կիթտիքճէ ազալմագտա օլուպ, օ-
նունճը այըն՝ այըն էվվէլինտէ տաղ-
լարըն թէփէլէրի զահիր օլտու:
6 Վէ վագը' օլտու քի գըրգ կիւն սօնկ-
րա Նուհ եափտըղը սէֆինէնին փէնճէ-
7 րէսինի աչըպ՝ Գուզղունը սալը վէրտի.
օլ տախի սուլար եէրտէն չէքիլինճէյէ
գատար էօթէ պէրի տօլաշմագտա իտի:

8 Պա'տէհու րու ի զէմինտէն սուլարըն ա-
զալըփ ազալմատըղընը կէօրմէք իչիւն
քէնտինտէն կէօյէրճինի սալը վէրտի։
9 կէօյէրճին իսէ այաղընը պասաճագ եէր
պուլամամաղլէ, սէֆինէյէ անըն նէզ-
տինէ 'ավտէթ էթտի. զիրա քեաֆ-
ֆէ ի րու ի զէմինտէ սու վար իտի։ Իմ-
տի Նուհ էլինի ուզատըփ անը ալարագ
10 նէզտինէ սէֆինէյէ կէթիրտի։ Վէ եէ-
տի կիւն տահա մէքս էտիփ՝ թէքրար
11 կէօյէրճինի սէֆինէտէն կէօնտէրտի։ Վէ
կէօյէրճին աքշամ իւզէրի անըն նէզտի-
նէ կէլիփ, իշթէ անըն աղզընտա պիր
թազէ զէյթուն եափրաղը օլմաղլէ՝ Նուհ
սուլարըն եէր իւզէրինտէն ազալտըղը-
12 նը ֆէհմ էյլէտի։ Վէ եէտի կիւն տահա
մէքս էտիփ՝ կէօյէրճինի թէքրար կէօն-
տէրտի. պու տախի արթըգ անա 'ավ-
տէթ էթմէտի։

13 Վէ վագը' օլտու քի ալթը եիւզ պիր
սէնէսինտէ, էվվէլքի այըն պիրինճի
կիւնիւնտէ սուլար եէր եիւզիւնտէն չէ-
քիլմիշ իտի։ Վէ Նուհ սէֆինէնին էօր-
թիւսիւնիւ գալտըրըփ պագտը, վէ իշ-
թէ եէր եիւզիւնիւն գուրու օլտուղընը
14 կէօրտիւ։ Վէ իքինճի այըն եիր-
մի եէտինճի կիւնիւնտէ եէր գուրու-
15 մըշ իտի։ Վէ Ալլահ Նուհա խիթապէն
16 տէտի քի, Սէն վէ զէվճէն վէ օղուլլա-
րըն վէ օղուլլարընըն զէվճէլէրի սէնին
իլէ պէրապէր օլարագ սէֆինէտէն չը-
17 գըգ, ճէմի'ի հայվանի ճէսէտտէն սէ-
նին իլէ պէրապէր պուլունան հայվա-
նաթըն քեաֆֆէսինի, եա'նի գուշլար
վէ պէհիմէլէր վէ եէր եիւզիւնտէ սիւ-
րիւնէն հաշէրաթըն ճիւմլէսինի քէն-
տին իլէ պէրապէր չըգար, վէ եէրտէ
իզտիյատ պուլսունլար՝ րու ի զէմինտէ մու-
18 միր օլարագ թէքէսսիւր էթսինլէր։ Օլ
զէման Նուհ վէ օղուլլարը վէ զէվճէսի
վէ օղուլլարընըն զէվճէլէրի քէնտիսի ի-
19 լէ պէրապէր չըգտը։ Վէ հայվանաթըն
քեաֆֆէսի վէ հաշէրաթըն քեաֆֆէսի
վէ գուշլարըն ճիւմլէսի, եէր եիւզիւնտէ
հարէքէթ էյլէյէնլէրին քեաֆֆէսի ճինս-
լէրինէ կէօրէ սէֆինէտէն չըգտըլար։

20 Վէ Նուհ ՌԱՊՊ իչիւն պիր մէզպահ
պինա էյլէյիփ, պէհայիմ ի թահիրէ իլէ
թիույուր ի թահիրէնին ճիւմլէսինտէն ա-
լըփ՝ մէզպահտա միւհրագա օլմագ իւզ-
21 րէ թագտիմ էյլէտի։ Վէ ՌԱՊՊ խօշ
րա'իհայը շէմ իլէ գալպինտէ սէօյլէյիփ՝
Արթըգ ինսան սէպէպինտէն եէրէ լա'-
նէթ էթմէյէճէյիմ, զիրա ինսան գալ-
պինին թէսավվուրը սապավէթինտէն
պէրու շէրիր տիր. վէ էյլէտիյիմ կիպի
արթըգ քեաֆֆէ ի զիրուհը վուրմայա-
22 ճաղըմ։ Զէմին տուրտուգճա՝ էքին իլէ
պիչին վէ սօղուգ իլէ սըճագ վէ գըշ ի-
լէ եազ վէ կէճէ իլէ կիւնտիւզ միւն-
գաթը' օլմայաճագ տըր՝ տէտի։

ՊԱՊ 9

1 Վէ Ալլահ Նուհը վէ օղուլլարընը միւ-
պարէք քըլըփ անլարա տէտի քի՝ Միւս-
միր օլունուզ վէ թէքէսսիւր էտիփ եէ-
2 րի տօլտուրունուզ։ Վէ խավֆ ու խաշյէ-
թինիզ ճէմի'ի հայվանաթ ը զէմին վէ
ճիւմլէ հավա գուշլարը իւզէրինտէ օ-
լուփ, պունլար եէր իւզէրինտէ միւթէ-
հարրիք օլանըն վէ տէնիզ պալըգլարը-
նըն քեաֆֆէսի իլէ պէրապէր էլի-
3 նիզէ թէսլիմ օլունտու։ Հարէքէթ է-
տէն զիրուհըն քեաֆֆէսի սիզէ թա'ամ
իչիւն օլսուն. ճիւմլէսինի նէպաթ կիպի
4 սիզէ վէրտիմ։ Լաքին էթի՝ ճանը օլան
5 գանը իլէ պէրապէր եէմէյէսինիզ։ Վէ
մութլագա ճանլարընըզ իչիւն սիզին
գանընըզը թալէպ էտիփ, անը հէր հայ-
վանըն եէտինտէն թալէպ իլէ ինսան եէ-
տինտէն տախի, եա'նի ինսանըն ճանընը
հէր պիրինին գարնտաշը եէտինտէն թա-
6 լէպ էտէճէյիմ։ Հէր քիմ ինսան գանը
տէօքէրսէ՝ անըն գանը ինսան վասը-
թասըյլէ տէօքիւլէճէք տիր. զիրա Ալ-
լահ ինսանը քէնտի սուրէթի իւզրէ
7 խալգ էյլէտի։ Իմտի սիզ միւսմիր օլու-
նուզ վէ չօղալընըզ, վէ եէրտէ իզտիյատ
պուլուփ անտա թէքէսսիւր էտինիզ։

8 Վէ Ալլահ Նուհա վէ անըն իլէ պէ-
րապէր պուլունան օղուլլարընա սէօյ-
9 լէյէրէք, Իշթէ պէն սիզին իլէ վէ սիզ-
տէն սօնկրա նէսլինիզ իլէ 'ահտըմը գա-

10 պիթ գըլարըմ. Վէ սիզին իլէ պէրապէր պուլունան զիրուհ մախլուգաթըն
քեաֆֆէսի, կէրէք գուշ վէ կէրէք պէհիմէ վէ եանընըզտա պուլունան վուհուշը զէմինին քեաֆֆէսի, եա'նի սէֆինէտէն չըգանլարըն ճումլէսի իլէ զէմինին քեաֆֆէ ի հայվանաթը պէրա-
11 պէր օլարագ, Սիզին իլէ 'ահտըմը սապիթ գըլարըմ քի արթըգ հէր պիր սահիպ ի ճէսէտ թուֆան սուլարըյլէ հէլաք էտիլմէյէճէք, եէրի թախրիպ իչիւն պիր տահա թուֆան վագը' օլմայաճագ տըր՝
12 տէտի. Վէ Ալլահ՝ իշթէ տէհր պէ տէհր պէնիմ իլէ սիզին արանըզտա վէ նէզտինիզտէ պուլունան զիրուհ մախլուգաթըն քեաֆֆէսի արասընտա վազ' էթտիյիմ 'ահտըն 'ալամէթի պու տըր.
13 Եա'նի գավսըմը պուլութա վազ' էտէրիմ. պու տախի պէնիմ իլէ զէմին արասընտա օլան 'ահտըն 'ալամէթի օլա-
14 ճագ տըր. Իմտի եէրի պուլութ իլէ գափլատըղըմ վագըթ՝ պուլութտա
15 գավս կէօրիւնիւր իսէ, Պէնիմ իլէ սիզին արանըզտա, վէ հէր պիր ճէսէտտէ պուլունան զիրուհ արասընտա օլան 'ահտըմը թէզքիր էտէճէյիմ. վէ սահիպ ի ճէսէտին քեաֆֆէսինի հէլաք էթմէք իչիւն արթըգ սուլար թուֆան
16 տէրէճէսինէ վարմայաճագ տըր. Վէ գավս պուլութտա օլաճագ. վէ Ալլահ իլէ եէր իւզէրինտէ ճէսէտտէ պուլունան հէր պիր զիրուհըն արասընտա օլան 'ահտ ը էպէտիյի թէզքիր էթմէքլիյիմ իչիւն անա նազար էտէճէյիմ՝
17 տէտի. Վէ Ալլահ Նուհա՝ Պէնիմ իլէ եէր իւզէրինտէ պուլունան ճէսէտին քեաֆֆէսի արասընտա սապիթ գըլմըշ օլտըղըմ 'ահտըն 'ալամէթի պու տըր՝ տէտի.

18 Վէ Նուհըն սէֆինէտէն չըգան օղուլլարը Սամ վէ Համ վէ Եաֆէթ տիր.
19 Վէ Համ Քէն'անըն պէտէրի տիր. Պունլար Նուհըն իւչ նէֆէր օղուլլարը օլուպ, պիւթիւն զէմին անլէրտէն միւնշա'իպ օլտու։

20 Վէ Նուհ էհլ ի զըրա'աթ օլմաղա
21 պաշլայըպ պիր պաղ տիքտի. Վէ շէրապընտան իչիպ մէսթ օլարագ, չատը-
22 րը տէրունինտէ 'իւրեան օլտու։ Վէ Քէն'անըն պէտէրի Համ՝ քէնտի պէտէրինին 'իւրյէթինի կէօրիւպ, տըշարըտա իքի գարտաշընա խապէր վէրտի.
23 Վէ Սամ իլէ Եաֆէթ պիր լիպաս ալարագ՝ իքի օմուզլարընա գօյտուլար, վէ կէրի կէրի կիտիպ՝ պէտէրլէրինին 'իւրյէթինի սէթր էթտիլէր. վէ եիւզլէրի արգայա տօղրու օլմաղլէ պէտէրլէրի-
24 նին 'իւրյէթինի կէօրմէտիլէր։ Վէ Նուհ շէրապընտան այըլըպ քիւչիւք օղլունուն քէնտիսինէ նէ եափտըղընը անլատըգ-
25 տա՝ Քէն'ան մէլ'ուն օլսուն, գարնտաշլարընա քէօլէլէր քէօլէսի օլսուն՝
26 տէտի. Վէ Սամըն Ալլահը ՌԱՊՊ միւպարէք օլսուն, վէ Քէն'ան *անա գուլ
27 օլսուն. Ալլահ Եաֆէթէ վիւս'աթ վէրսին, վէ Սամըն չատըրլարընտա սաքին օլուպ, Քէն'ան տախի անա գուլ օլսուն՝ տէտի.

28 Վէ Նուհ թուֆանտան սօնրա իւչ
29 եիւզ էլլի սէնէ եաշատը. Վէ Նուհըն քեաֆֆէ ի էյյամը տօգուզ եիւզ էլլի սէնէ օլուպ վէֆաթ էյլէտի.

ՊԱՊ 10

1 Վէ Նուհըն օղուլլարը օլան Սամ վէ Համ վէ Եաֆէթին էնսալը պունլար տըր. Թուֆանտան սօնրա անլէրէ օ-
2 ղուլլար թէվէլլիւտ էթտիլէր՝ Եաֆէթին օղուլլարը՝ Կօմէր վէ Մաճուճ վէ Մատայ վէ Եավան վէ Թուպալ վէ Մաշէք
3 վէ Թիրաս տիր. Վէ Կօմէրին օղուլլարը՝ Աշքէնազ վէ Րիֆաթ վէ Թօճարմա,
4 Վէ Եավանըն օղուլլարը՝ Էլիշա վէ Թարշիշ վէ Քիթթիմ վէ Տօտանիմ օլուպ՝
5 Միլլէթլէրին ատալարը՝ տիյարլարընտէ հէր պիրի լիսանլարընճա, վէ միլլէթլէրտէ գապիլէլէրինճէ պունլարտան թագսիմ օլունտու։

6 Վէ Համըն օղուլլարը՝ Քուշ վէ Միս-
7 րայիմ վէ Փութ վէ Քէն'ան. Վէ Քուշըն օղուլլարը Սէպա վէ Հավիլա վէ

---

*Եա-խօտ՝ անլէրէ

Սապթա վէ Ռա'մա վէ Սապթէքա, վէ Ռա'մանըն օղուլլարը Շէպա վէ Տէտան
8 իտի: Վէ Քուշ Նիմրուտը թէվլիտ էյլէտի. օլ տախի եէրտէ սահիպ ի գուվ-
9 վէթ օլմաղա պաշլատը. Պու զաթ՝ ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա գուվվէթլի աւճը օլտուղը իչիւն՝ ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա Նիմրուտ կիպի գուվվէթլի աւճը՝ տէնի-
10 լիր: Պունուն հիւքիւմէթինին իպթիտասը տախի Շին'արտա վագը՝ Պապէլ վէ Էրէք վէ Աքքատ վէ Քալնէ ի-
11 տի: Պու տիյարտան Աշուրա չըքըփ Նինիվէ վէ Րէհօպօթ շէհիրինի Քալախը,
12 Վէ Նինիվէ իլէ Քալախ պէյնինտէ վագը՝ պէօյիւք շէհիր օլան Ռէսէնի պինա
13 էյլէտի: Վէ Միսրայիմ՝ Լուտիլէրի վէ 'Անամիլէրի վէ Լէհապիլէրի վէ Նաֆթուհի-
14 լէրի, Վէ Փաթրուսիլէրի վէ Քասլուհիլէրին չըգտըգլարը Ֆէլիստիլէր Քաֆ-
15 թօրիլէրի թէվլիտ էյլէտի: Վէ Քէնա'ան՝
16 իլք օղլու Սայտա վէ Խէթ, Վէ Եէպու-
17 սի վէ Ամօրի վէ Կիրկաշի, Վէ Հիվվի
18 վէ 'Արգի վէ Սինի, Վէ Արվատի վէ Սէմարի վէ Համաթիյի թէվլիտ էյլէտի. պա'տէհու Քէնա'ան գապա'իլի թէ-
19 ֆէրրուգ էյլէտի: Վէ Քէնա'անիլէրին հուտուտը՝ Սայտատան Կէրարէ տօղրու Ղազզայա գատար, վէ Սատում վէ Ղամօրա վէ Ատմա վէ Սապույիմէ տօղրու
20 Լաշա'ա գատար իտի: Տիյարլարընտա վէ միլլէթլէրինտէ՝ գապիլէլէրինճէ վէ լիսանլարընճա Համըն օղուլլարը պունլար իտի:

21 Վէ քեաֆֆէ-ի պէնի 'Ապէրին պէտէրի վէ Եաֆէթին պէօյիւք գարտաշը օլան Սամա տախի օղուլլար թէվէլլիւտ
22 էյլէտի: Սամըն օղուլլարը 'Էյլամ վէ Աշուր վէ Արֆախշատ վէ Լուտ վէ Արամ
23 իտի: Վէ Արամըն օղուլլարը՝ 'Ուս վէ
24 Հուլ վէ Կէթէր վէ Մաշ իտի: Վէ Արֆախշատ Շալահը թէվլիտ էյլէտի. վէ
25 Շալահ 'Էպէրի թէվլիտ էյլէտի: Վէ 'Էպէրէ իքի օղուլ թէվէլլիւտ էտտի, պիրինին իսմի Ֆալէճ իտի, զիրա անըն էյյամընտա թագսիմ օլունտու. վէ
26 գարտաշընըն իսմի Եագթան իտի: Վէ Եագթան Ալմօտատ վէ Շալէֆ վէ Հա-
27 սարմէվէթ վէ Եարահ, Վէ Հատօրամ վէ
28 Ուզալ վէ Տիգլէհ, Վէ 'Օպալ վէ Ա-
29 պիմաէլ վէ Շէպա, Վէ Օֆիր վէ Հավիլա վէ Եօպապը թէվլիտ էյլէտի. պունլարըն ճիւմլէսի Եագթանըն օղուլլարը
30 օլուպ, Մէսքէնլէրի Մէշատան ճէպէլ ի
31 շարգ օլան Սէֆարա գատար իտի: Պունլար տիյարլարընտա միլլէթլէրինճէ, լիսանլարընճա, գապիլէլէրինճէ Սամըն օ-
32 ղուլլարը իտի: Նուհըն օղուլլարընըն գապիլէլէրի միլլէթլէրինտէ էնսապլարընա կէօրէ պունլար իտի, թուֆանտան սօնրա եէրտէ միլլէթլէր պունլարտան թէֆէրրուգ էյլէտիլէր:

ՊԱՊ 11

1 Վէ քեաֆֆէ-ի զէմինին լիսանը պիր
2 վէ լուղէթի պիր իտի: Վէ վագը՝ օլտու քի շարգտան նագլլէրինտէ Շին'ար տիյարընտա պիր օվա պուլուպ՝ օրատա
3 սաքին օլտուլար: Վէ պիրի պիրինէ՝ կէլինիզ, քէրփիճ քէսէլիմ վէ անլարը աթէշտէ փիշիրէլիմ՝ տէտիլէր. վէ քէրփիճ անլէրէ թաշ եէրինէ վէ գըր տա-
4 խի չամուր եէրինէ օլտու: Պա'տէհու՝ կէլինիզ, քեաֆֆէ-ի րու-ի զէմինէ տաղըլմամագ իչիւն քէնտիմիզէ պիր շէհիր իլէ թէփէսի ասմանա գատար պիր պուրճ պինա էտէլիմ՝ քէնտիմիզէ պիր նամ գա-
5 զանալըմ՝ տէտիլէր: Իմտի ՌԱՊՊ պէնի ատէմին պինա էթտիքլէրի շէհրէ վէ պուրճա նազար էթմէք իչիւն նազիլ օլ-
6 տու: Վէ ՌԱՊՊ՝ իշթէ պունլար պիր գավմ վէ ճիւմլէսինին լիսանը պիր օլուպ պունու իճրայա պաշլատըլար. վէ շիմտի իճրասընը մուրատ էթտիքլէրի պիր նէսնէտէն մէն' օլունմազ-
7 լար: Կէլինիզ, նիւզուլ էտիփ՝ պիրի պիրինին լիսանընը անլայամամալարը իչիւն, օրատա լիսանլարընը գարըշտը-
8 րալըմ՝ տէտի: Օլ վագըթ ՌԱՊՊ անլէրի օրատան պիւթիւն րու-ի զէմինէ տաղըթմաղլէ՝ շէհրին պինասընտան գալ-
9 տըլար: Պու սէպէպտէն՝ եա'նի ՌԱՊՊԸՆ օրատա պիւթիւն զէմինին լիսանընը գարըշտըրտըղը իչիւն՝ շէհրէ Պապէլ

թէսմիյէ օլունտու. վէ ՌԱՊՊ անլէրի օ-
րատան պիւթիւն րուի զէմինէ տա-
ղըթտը։
10 Էնսալը Սամ սոյու տըր. Սամ եիւզ
եաշընտա օլուպ, թուֆանտան իքի սէ-
նէ սօնրա Արֆախշատը թէվլիտ էյլէ-
11 տի։ Վէ Սամ, Արֆախշատը թէվլիտ էթ-
տիքտէն սօնրա, պէշ եիւզ սէնէ եա-
շայըպ՝ օղուլլար վէ գըզլար թէվլիտ էյ-
12 լէտի։ Վէ Արֆախշատըն սիննի օթուզ
պէշէ պալիղ օլտըգտա՝ Շալահը թէվ-
13 լիտ էյլէտի։ Վէ Արֆախշատ, Շալահը
թէվլիտ էթտիքտէն սօնրա, տէօրթ
եիւզ իւչ սէնէ եաշայըպ՝ օղուլլար վէ
14 գըզլար թէվլիտ էյլէտի։ Վէ Շալահըն
սիննի օթուզա պալիղ օլտըգտա՝ 'Ապի-
15 րի թէվլիտ էյլէտի։ Վէ Շալահ, 'Ապիրի
թէվլիտ էթտիքտէն սօնրա, տէօրթ
եիւզ իւչ սէնէ եաշայըպ՝ օղուլլար վէ
16 գըզլար թէվլիտ էյլէտի։ Վէ 'Ապիրին
սիննի օթուզ տէօրտէ պալիղ օլտըգ-
17 տա՝ Ֆալէճի թէվլիտ էյլէտի։ Վէ 'Ապիր,
Ֆալէճի թէվլիտ էթտիքտէն սօնրա,
տէօրթ եիւզ օթուզ սէնէ եաշայըպ՝ օ-
18 ղուլլար վէ գըզլար թէվլիտ էյլէտի։ Վէ
Ֆալէճին սիննի օթուզա պալիղ օլտըգ-
19 տա՝ Ռա'ույը թէվլիտ էյլէտի։ Վէ Ֆա-
լէճ, Ռա'ույը թէվլիտ էթտիքտէն սօնք-
րա, իքի եիւզ տօգուզ սէնէ եաշայըպ՝
օղուլլար վէ գըզլար թէվլիտ էյլէտի։
20 Վէ Ռա'ունըն սիննի օթուզ իքիյէ պա-
լիղ օլտըգտա Սէրուճը թէվլիտ էյլէտի։
21 Վէ Ռա'ու, Սէրուճը թէվլիտ էթտիք-
տէն սօնրա, իքի եիւզ եէտի սէնէ
եաշայըպ՝ օղուլլար վէ գըզլար թէվլիտ
22 էյլէտի։ Վէ Սէրուճըն սիննի օթուզա
պալիղ օլտըգտա, Նահօրը թէվլիտ էյ-
23 լէտի։ Վէ Սէրուճ, Նահօրը թէվլիտ էթ-
տիքտէն սօնրա, իքի եիւզ սէնէ եա-
շայըպ՝ օղուլլար վէ գըզլար թէվլիտ
24 էյլէտի։ Վէ Նահօրըն սիննի եիրմի տօ-
գուզա պալիղ օլտըգտա՝ Թարահը թէվ-
25 լիտ էյլէտի։ Վէ Նահօր, Թարահը թէվ-
լիտ էթտիքտէն սօնրա, եիւզ օն տօ-
գուզ սէնէ եաշայըպ՝ օղուլլար վէ գըզ-
26 լար թէվլիտ էյլէտի։ Վէ Թարահըն սին-
նի եէթմիշէ պալիղ օլտըգտա՝ Ապրամ
վէ Նահօր վէ Հարանը թէվլիտ էյլէտի։
27 Վէ Թարահըն էնսալը պունլար տըր,
Թարահ Ապրամը վէ Նահօրը վէ Հարա-
նը թէվլիտ էյլէտի. Հարան տախի Լու-
28 թը թէվլիտ էյլէտի։ Վէ Հարան տօղ-
տըղը տիյարտա, եա'նի Քիլտանիլէրին
'Ուր շէհրինտէ փէտէրի Թարահըն հու-
29 զուրընտա վէֆաթ էյլէտի։ Վէ Ապրամ
իլէ Նահօր քէնտիլէրինէ պիրէր զէվճէ
ալըպ, Ապրամըն զէվճէսինին իսմի Սա-
րայ, վէ Նահօրըն զէվճէսինին իսմի
Միլքէ իտի. պու տախի Միլքէնին վէ
Եիսքէնին փէտէրի Հարանըն գըզը ի-
30 տի։ Վէ Սարայ 'ագիր օլմագլէ էվլատը
31 օլմազ իտի։ Վէ Թարահ՝ օղլու Ապրա-
մը վէ թօրունը օլան Հարանըն օղլու Լու-
թը վէ օղլու Ապրամըն զէվճէսի օլան
կէլինի Սարայը ալըպ, Քէն'ան տիյարը-
նա կիթմէք իչիւն, պունլար իլէ Քիլ-
տանիլէրին 'Ուր շէհրինտէն չըգտը. վէ
Հարանա կէլիպ օրատա իգամէթ էթ-
32 տիլէր։ Վէ էյյամը Թարահ իքի եիւզ
պէշ սէնէ օլուպ, Թարահ Հարանտա
վէֆաթ էյլէտի։

ՊԱՊ 12

1 Վէ ՌԱՊՊ Ապրամա խիթապէն՝ Սէն
տիյարընտան վէ ագրապանտան վէ փէ-
տէրինին խանէսինտէն սանա կէօսթէ-
2 րէճէյիմ տիյարա կիթ. Պէն տախի սէ-
նի միլլէթի 'ազիմէ գըլաճաղըմ, վէ սէ-
նի պէրէքէթլէյիպ՝ իսմինի ճալիլ է-
տէճէյիմ. սէն տախի միւպարէք օլա-
3 ճագսըն. Վէ սէնի տու'ա էտէնլէրի պէրէքէթլէյէճէյիմ, վէ սա-
նա պէտ տու'ա էտէնէ լա'նէթ էտէճէ-
յիմ. վէ եէրին պիւ ճիւմլէ գապիլէլէ-
րի սէնտէ միւպարէքլէնէճէքլէր տիր՝
տէտի։
4 Վէ Ապրամ ՌԱՊՊԸՆ քէնտիսինէ սէօյ-
լէտիյի կիպի կիթտի, վէ Լութ տախի
պէրապէր կիթտի. վէ Ապրամ Հարան-
տան չըգտըղընտա եէթմիշ պէշ եաշըն-
5 տա իտի. Իմտի Ապրամ զէվճէսի Սա-
րայը վէ պիրատէրզատէսի Լութը վէ
գազանտըգլարը քեաֆֆէ ի էմվալ իլէ

Հարանտա մալիք օլտուգլարը նուֆուսու ալըփ՝ Քենա'ն տիյարընա կիթմէք իչին չըգտըլար. վէ Քենա'ն տիյարընա
6 կէլտիլէր։ Վէ Աւրամ օլ տիյարտան Շէքիմ նամ մահալլէ, Մօրէ մէշէսինէ գատար կէչտի. վէ օլ զէման օլ տի-
7 յարտա Քենա'նլըլար վար իտի։ Վէ ՐԱՊՊ Աւրամա կէօրիւնիւփ՝ Պու տիյարը սէնին նէսլինէ վէրէճէյիմ՝ տէտի. Վէ տախի քէնտիսինէ կէօրիւնէն ՐԱՊՊԱ օ-
8 րատա պիր մէզպահ պինա էյլէտի։ Վէ օրատան Պէյթէլին շարգընտա պուլունան տաղա տօղրու հարէքէթլէ, ղարպընտա Պէյթէլ վէ շարգընտա 'Այ օլարագ՝ չատըրընը գուրտու. վէ օրատա տախի ՐԱՊՊԱ պիր մէզպահ պինա էտիփ՝ ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ տուա'ա էյլէտի։
9 Վէ Աւրամ 'ալ էթ թէվալի ճէնուպէ տօղրու նագլ էթմէքտէ իտի։
10 Վէ օլ տիյարտա գըթլըգ վուգու' պուլմաղլէ, Աւրամ իգամէթ էթմէք իչին Մըսըրա էնտի, զիրա օլ տիյար-
11 տա գըթլըգ շիտտէթլի իտի։ Վէ Մըսըրա կիրմէյէ եագըն իքէն, գէնտի զէվճէսի Սարայա խիթապէն՝ Իշթէ սէն մանզարը կիւզէլ պիր խաթուն օլտուգընը պի-
12 լիրիմ. Վէ օլուր քի Մըսըրլըլար սէնի կէօրտիւքլէրինտէ՝ Պու անըն զէվճէսի տիր՝ տէյէրէք, պէնի գաթլ էտիփ՝ սէ-
13 նի սաղ պըրագաճագլար տըր։ Քէրէմ էյլէ՝ քէնտինի սէպէպինտէ պանա խայր օլմագ վէ սէնին եիւզիւնտէն նէֆսիմին պէր հայաթ գալմասը իչին, Հէմշիրէյի-
14 իմ տէ՝ տէտի։ Վէ վագը՝ օլտու քի Աւրամ Մըսըրա կիրտիքտէ, Մըսըրլըլար խաթունըն գայէթ կիւզէլ օլտուղունու
15 կէօրտիւլէր։ Ֆիր'օնըն րիճալը տախի անը կէօրտիւքտէ՝ Ֆիր'օնըն հուզուրընտա անը մէտհ էթտիքլէրինտէն, խա-
16 թուն Ֆիր'օնըն սարայընա ալընտը։ Վէ անըն սէպէպինէ Աւրամա իհսան էտիփ՝ օլ տախի գօյուն սըղըրը վէ մէրքէպ վէ քէօլէ վէ ճարիյէ վէ տիշի մէրքէպ վէ տէվէլէրէ մալիք օլտու։
17 Ամմա ՐԱՊՊ Ֆիր'օն իլէ խանէսինի Աւրամըն զէվճէսի Սարայտան տօլայը պէօյիւք պէլալարա կիրիֆթար էթմիշտի։
18 Ֆիր'օն Աւրամը չաղըրըփ՝ Պու պանա էթտիյին նէ՞ տիր. պու զէվճէն օլտուղունը նի՞չին պանա պէյան էթմէտին։
19 Նի՞չին՝ Հէմշիրէմ տիր՝ տէտին. պէն տախի անը զէվճէլիյէ ալմագ իւզրէ իտիմ. շիմտի իշթէ զէվճէն, ալ տէ կիթ՝
20 տէտի։ Օլ վագըթ Ֆիր'օն անըն հագգընտա ատէմլէրինէ էմր վէրմէքլէ, անլար տախի անը վէ զէվճէսինի վէ պիլճիւմլէ էմվալ ու էշեասընը կէօնտէրտիլէր։

ՊԱՊ 13

1 Օլ զէման Աւրամ, քէնտիսի վէ զէվճէսի վէ քեաֆֆէի էմվալ ու էշեասը վէ Լութ պէրապէր օլտուղու հալտէ, Մըսըրտան Քէն'անըն ճէնուպ թարաֆընա
2 չըգտը։ Վէ Աւրամ հայվանաթ վէ կիւմիւշ վէ ալթուն ճիհէթիյլէ գայէթ զէն-
3 կին իտի։ Վէ մէնզիլ պէ մէնզիլ ճէնուպտան Պէյթէլէ, եա'նի Պէյթէլ իլէ 'Այ արասընտա իպթիտատէ չատըրը-
4 նըն պուլունտուղու մահալլէ, Վէ մուգատտէմա մէզպահ պինա էյլէտիյի եէրէ գատար կիթտի. վէ Աւրամ օրատա ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ տուա'ա էյլէտի։
5 Վէ Աւրամ իլէ պէրապէր կիտէն Լութըն տախի գօյուն վէ սըղըր վէ չատըր-
6 լարը օլմաղլէ, Պէրապէր սաքին օլմալարընա օլ եէրին թէհամմիւլիւ եօգ իտի, զիրա անլէրին էմվալը չօգ օլտուղունտան պէրապէր սաքին օլմալարը
7 միւմքին տէյիլ իտի։ Վէ Աւրամըն սիւրիւճիւլէրի չօպանլարը իլէ Լութըն սիւրիւճիւլէրի չօպանլարը պէյնինտէ միւնազա'ա վուգու' պուլտու. վէ օլ զէման օ տիյարտա Քէն'անիլէր իլէ Փէ-
8 րիզիլէր սաքին իտի, Իմտի Աւրամ Լութա խիթապէն՝ Քէրէմ էյլէ, պէնիմ իլէ սէնին պէյնինտէ, վէ չօպանլարըմ իլէ սէնին չօպանլարընըն պէյնինտէ միւնազա'ա օլմասըն, զիրա պիզ պիրատէր
9 իզ։ Պիւթիւն պու տիյար էօնիւնտէ տէյիլ մի՞ տիր. Քէրէմ էտիփ պէնտէն մուֆարագաթ էյլէ. էյէր սօլա կիտէրսէն պէն սաղա, վէ էյէր սաղա կիտէր-

10 սէն՝ պէն սօլա կիտէրիմ՛ տէտի։ Իմտի
Լութ կէօզլէրինի գալտըրըպ՝ Իրտանըն
պիւթիւն սահրասընըն սույու պօլ օլտուղունը
կէօրտի. ՌԱՊՊ Սատումու վէ
Ղամօրայը խարապ էթմէզտէն էվվէլ՝
Սօ'արա վարընճայա գատար, ՌԱՊՊԸՆ
ճէննէթի վէ Մըսըր տիյարը կիպի իտի։
11 Վէ Լութ քէնտիսի իչիւն Իրտանըն պիւթիւն
սահրասընը ինթիխապ էտիփ,
շարգ թարաֆընա նագլ էթմէքլէ, պիրիպիրինտէն
մուֆարագաթ էյլէտիլէր։
12 Ապրամ Քէնա'ան տիյարընտա սաքին օլուպ՝
Լութ տախի սահրանըն շէհիրլէրինտէ
իգամէթլէ չատըրընը Սատումա
13 տօղրու գուրար իտի։ Վէ Սատումուն էհալիսի
ՌԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ զիյատէ ֆասըգ
վէ կիւնահքեար իտի։

14 Վէ Լութ Ապրամտան մուֆարագաթ
էյլէտիքտէն սօնրա՝ ՌԱՊՊ Ապրամա
խիթապէն՝ Շիմտի կէօզլէրինի գալտըր,
պուլունտուղուն մաքամտան շիմալէ
վէ ճէնուպա վէ շարգա վէ ղարպա նազար
15 էյլէ. Զիրա կէօրտիւյիւն տիյարըն
քեաֆֆէսինի սանա վէ նէսլինէ իլ էլ
16 էպէտ վէրէճէյիմ։ Վէ սէնին նէսլինի եէրին
թօզու գատար էտէճէյիմ. Շէօյլէքի
պիր քիմսէ եէրին թօզունը սայմաղա
մուգթէտիր օլուրսա, սէնին նէսլին
17 տախի սայըլըր։ Գալգըպ պու տիյարըն
թուլընը վէ 'արզընը տօլաշ. զիրա անը
18 սանա վէրէճէյիմ՛ տէտի։ Վէ Ապրամ
չատըրլարընը նագլ իլէ՝ կէլիպ Հէպրօնտա
վաղը՝ Մամրէ մէշէլիյինտէ իգամէթ էտէրէք,
օրատա ՌԱՊՊԱ պիր մէզպահ
պինա էյլէտի։

ՊԱՊ 14

1 Վէ Շին'ար մէլիքի Ամրաֆէլ վէ Էլլասար
մէլիքի Արիօք վէ 'Էլամ մէլիքի Քէտարլա'օմէր
վէ Ճօյիմ մէլիքի Թիտ'ալըն
2 էյյամընտա վաղը՝ օլտու քի՝ Պունլար
Սատում մէլիքի Պէրա՝ վէ Ղամօրա
մէլիքի Պիրշա՝ վէ Ատմա մէլիքի Շինապ
վէ Զէպօյիմ մէլիքի Շէմէպէր վէ Պալա՝
եա'նի Սօ'ար մէլիքի իլէ մուհարէպէ էյ-
3 լէտիլէր։ Պունլարըն քեաֆֆէսի Սիտտիմ
տէրէսինտէ՝ եա'նի Թուզլը տէնի-
4 զին մէվգը'ինտէ ճէմ' օլտուլար։ Պունլար
օն իքի սէնէ Քէտարլա'օմէրէ իթա'աթ
էտիփ՝ օն իւչիւնճիւ սէնէտէ 'ա-
5 սի օլտուլար։ Վէ օն տէօրտիւնճիւ սէնէտէ
Քէտարլա'օմէր քէնտիսի իլէ պէրապէր
պուլունան մէլիքլէր իլէ կէլիպ
'Աշթարօթ-Գարնայիմտէ Րէֆայիլէրի վէ
Համտա Զուզիլէրի վէ Շավէ Գիրեաթա-
6 յիմտէ Էմիմլէրի, վէ Հօրիլէրի քէնտի
տաղլարը օլան Սէ'իրտէ, չէօլլիւյէնին
քէնարընտա վաղը՝ Էլփարանա գատար
7 վուրտուլար։ Պա'տէհու 'ավտէթ էտիփ
'Այնմիշփաթ՝ եա'նի Գատէշ կէլիփ, 'Ամալէգլիլին
քեաֆֆէ ի նահիյէսինի վէ Հասասօն-թամարտա
սաքին օլան Ամօրի-
8 լէրի տախի վուրտուլար. Իմտի Սատում
մէլիքի վէ Ղամօրա մէլիքի վէ Ատմա մէլիքի
վէ Զէպօյիմ մէլիքի վէ Պալա՝ եա'նի
Սօ'ար մէլիքի չըգըպ Սիտտիմ տէրէ-
9 սինտէ անլէր իլէ՝ եա'նի 'Էլամ մէլիքի
Քէտարլա'օմէր վէ Ճօյիմ մէլիքի Թիտ'ալ
վէ Շին'ար մէլիքի Ամրաֆէլ վէ Էլլասար
մէլիքի Արիօք իլէ, տէօրթ մէլիք պէշ
մէլիքէ գարշը մուհարէպէյէ տիզիլտիլէր։
10 Վէ Սիտտիմ տէրէսինտէ չօգ զիֆթ գույուլարը
պուլունմաղլա, Սատում վէ
Ղամօրա մէլիքլէրի ֆիրար էտիպ օրատա
տիւշտիւլէր. պագիլէրի տախի տա-
11 ղա ֆիրար էթտիլէր։ Տիւշմէնլէր տախի
Սատում իլէ Ղամօրանըն քեաֆֆէ'ի
էմվալ ու էրզագլարընը ալըպ կիթտիլէր։
12 Վէ Ապրամըն գարընտաշը օղլու օլուպ
Սատումտա սաքին օլան Լութը տախի
պիւթիւն էմվալը իլէ ալըպ կիթտիլէր։
13 Իմտի պիր ֆիրարի կէլիպ 'Իպրանի
Ապրամա խապէր վէրտի. օլ տախի Էշ-
գօլուն վէ 'Անէրին գարընտաշը օլան Ա-
մօրի Մամրէնին մէշէլիյինտէ սաքին օ-
լուպ՝ պունլար Ապրամըն իլէ մու'ահիտ
14 իտիլէր։ Ապրամ տախի պիրատէրինին
էսիր օլտուղունը իշիթտիքտէ, խանէսինտէ
տօղմուշ թէ'լիմլի օլմուշ օլան իւչ
եիւզ օն սէքիզ նէֆէր քէօլէլէրինի չըգարըպ,
Տանա գատար տիւշմէնլէրի թա'-
15 գիպ էյլէտի։ Վէ քէնտիսի իլէ քէօլէլէրի
կէճէլէյին պէօլիւք պէօլիւք ան-

լէրին իւզէրինէ հիւճում էտիփ վուր-
տու. վէ Տըմըշգըն շիմալինտէ օլան Հօ-
պայա գատար անլէրի թա'գիպ էյլէտի:
16 վէ էմվալըն ճէմիէսինի կէրի կէթի-
րիփ, պիրատէրի Լօթ իլէ մալլընը վէ
նիսա իլէ խալգընը տախի կէթիրտի:
17 Վէ Ապրամ Քէտօրլա'օմէր իլէ րէֆիգ-
լէրի պուլունան միւլուքըն ինհիզամըն-
տան սօնրա 'ավտէթ էյլէտիկտէ Սա-
տում մէլիքի Շավէ տէրէսինէ յա'նի Մէ-
լիք տէրէսինէ անըն իսթիգպալընէ չըգտը:
18 Վէ Սալիմ մէլիքի Մէլքիսէտէգ էքմէք
իլէ շէրապ չըգարտը. վէ օ՝ Ալլահ ը
19 մութա'ալըն քեահինի օլմազլէ, Անը
պէրէքէթ օգույարագ՝ Ապրամ Մ'ալիքիւս
սէմավաթ վէլ արզ օլան Ալլահ ը մու-
թա'ալ թարաֆընտան մուպարէք օլ-
20 սուն. Տիւշմէնլէրինի էլինէ թէսլիմ է-
տէն Ալլահ ը մութա'ալ մուպարէք օլ-
սուն՝ տէտի: Օլ տախի անա հէր պիր
շէյտէն 'էշր վէրտի:
21 Վէ Սատում մէլիքի Ապրամա՝ Նու-
ֆուսը պանա վէր, վէ էմվալ ու էշեա-
22 յը սէն քէնտինէ ալ՝ տէտի: Վէ Ապ-
րամ Սատում մէլիքինէ խիթապէն՝ Մա-
լիքիւս սէմավաթ վէլ արզ օլան Ալ-
լահ ը մութա'ալ Եհօվայա էլիմի գալ-
23 տըրտըմ քի՝ Ապրամը պէն զէնկին էթ-
տիմ՝ տէմէմէքլիկին իչիւն՝ իփլիքտէն չա-
րըգ պաղընա գատար սէնին հիչ պիր
24 շէյինի ալմայաճաղըմ. Անճագ ուշագլարըն
եէտիկի վէ պէնիմլէ կիտէն ատէմլէ-
րին՝ եա'նի Անէր, Էշքօլ վէ Մամ-
րէնին հիսսէլէրի մուստէսնա օլսուն.
անլէր քէնտի հիսսէլէրինի ալսընլար՝
տէտի:

ՊԱՊ 15

1 Պու վուգու'աթտան սօնրա Ապրամա
ռույատա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիփ՝ Էյ
Ապրամ, խավֆ էթմէ. պէն սանա սի-
փէր իմ. էճրին զիյատէ 'ազիմ օլաճագ
2 տըր՝ տէտի: Վէ Ապրամ, Եա Րապպ Եէ-
հօվա, պանա նէ՝ վէրէճէքսին. պէն էվ-
լատսըզ կէտիյօրըմ, վէ խանէմին մու-
տիրի շու Տըմըշգլը Էլի'ազար տըր՝ տէ-
3 տի: Վէ Ապրամ՝ իշթէ պանա զիւրրի-
յէթ վէրմէտիյինտէն, խանէմտէ տօղ-
մուշ փլան քէօլէ պէնիմ վարիսիմ օ-
4 լաճագ տըր՝ տէտի: Վէ իշթէ ՐԱՊՊԸՆ
քէլամը անա կէլիփ՝ Վարիսին պու օլ-
մայաճագ տըր. լաքին սուլպինտէն կէ-
լէճէք քիմսէ վարիսին օլաճագ տըր՝
5 տէտի: Պու'անտէն անը տըշարը չըգա-
րըփ՝ Շիմտի սէմայա պագ, վէ եըլտըզ-
լարը սայմաղա մուգթէտիր իսէն ան-
լէրի սայ՝ տէյիպ, անա՝ Նէսլին պէօյ-
6 լէ օլաճագ տըր՝ տէտի: Վէ Ապրամ
ՐԱՊՊԱ իման էյլէտի. վէ Րապպ պու-
նու անա սալահ 'ատտ էթտի.
7 Վէ անա՝ Պու արզը, միրաս օլ-
մագ իւզրէ, սանա վէրմէք իչիւն սէնի
Քիլտանիլէրին Ուր շէհրինտէն չըգարան
8 Եէհօվա պէն իմ՝ տէտի: Օլ տախի, Եա
Րապպ Եէհօվա, պունու վարիս օլաճա-
9 ղըմը նէ՝ իլէ պիլէյիմ՝ տէտի: Վէ Րապպ
անա՝ Պէնիմ իչիւն իւչ եաշընտա պիր ի-
նէք, վէ իւչ եաշընտա պիր քէչի, վէ իւչ
եաշընտա պիր գօչ, վէ պիր գումրու իլէ
պիր կէօյէրճին եավրուսու ալ՝ տէտի:
10 Օլ տախի պունլարըն ճէմիէսինի անըն
իչիւն ալըփ՝ անլէրի օրթատան շագգ
էյլէտի, հէր պիր փարչայը տիքէրինին
գարշըսընա գօյտու. ամմա գուշլարը
11 շագգ էթմէտի: Վէ ճէսէտլէրին իւզէ-
րինէ եըրթըճը գուշլար էնտիքտէ Ապ-
12 րամ անլէրի գովարտը: Վէ գուրուպ ը
շէմս էսնասընտա Ապրամա պիր աղըր
ույգու պասմաղլէ իշթէ իւզէրինէ 'ա-
13 զիմ զուլմէթ խավֆը տիւշտիւ: Օլ զէ-
մանտա Ապրամա խիթապէն՝ Թահգիգ պի-
լէսին քի նէսլին քէնտիլէրինին օլմա-
յան եապանճըտա ղարիպ օլուփ՝ անլարա է-
հալիսինէ քէօլէլիք էտէճէքլէր. փուն-
լար տախի անլէրի տէօրթ եիւզ սէնէ
14 գատար էզէճէքլէր ամմա. Լաքին քէօլէ-
լիք էտէճէքլէրի թա'իֆէյի պէն հիւքմ
էտէճէյիմ. պա'տէհու էմվալ ը քէսիրէ
15 իլէ չըգաճագլար տըր: Վէ սէն սէլա-
մէթլէ էճտատընըն եանընա կիտէճէք-
սին, վէ կիւզէլ իխթիյարլըգտա տէֆն
16 օլունաճագսըն: Վէ տէօրտիւնճիւ տէվր-
տէ անլէր պու եէրէ 'ավտէթ էտէճէք-

նէճէքլէրտիր. զիրա Ամօրիլէրին ֆէսատը թա-
17 մամ թէմամ օլմամըշ տըր՝ տէտի։ Վէ
կիւնէշ զուրուպ էտիփ գարանլըգ օլտըգ-
տա՝ իշթէ տիւմանը չըգան պիր թէն-
նուր, վէ եանան պիր մէշ'ալէ օլ փար-
18 չալարըն արասընտան կէչտի։ Օլ կիւն-
տէ ՐԱՊՊ Ապրամ իլէ 'ահտ ը 'ահտ է-
տիփ՝ պու տիյարը Միսըր նէհրինտէն
թա 'ազիմ նէհր օլան Ֆըրաթ նէհրինէ
19 գատար, եա'նի Գէյնիլէր վէ Գէնիզիլէր
20 վէ Գատմօնիլէր, Վէ Հիթթիլէր վէ Ֆէ-
21 րիզիլէր վէ Րէֆայիլէր, Վէ Ամօրիլէր
վէ Քէնանիլէր վէ Ճէրկաշիլէր վէ Եէ-
պուսիլէրին տիյարլարընը սէնին նէսլի-
նէ վէրտիմ՝ տէտի։

ՊԱՊ 16

1 Վէ Ապրամըն զէվճէսի Սարայտան օ-
նա էվլատ օլմազ իտի. վէ Սարայըն
Հաճար իսմինտէ Միսըրլը պիր ճարիյէսի
2 օլմաղլէ՝ Ապրամա խիթապէն՝ Իշթէ
ՐԱՊՊ պէնի տողուրմագտան մահրում
էթտի. պէնիմ ճարիյէմէ թէզաուիւճ էյ-
լէ, պէլքի անտէն էվլատ նէյ'իլ պու-
լուրըմ՝ տէտի. Ապրամ տախի Սարայըն
3 սէօզիւնիւ տինլէտի։ Իմտի Ապրամ
Քէն'ան տիյարընտա օն սէնէ իգամէթ
էթտիքտէն սօնրա, Ապրամըն զէվճէ-
սի Սարայ Միսըրլը ճարիյէսի Հաճարը ա-
լըփ՝ անը քէնտի զէվճի Ապրամա զէվ-
4 ճէլիյէ վէրտի։ Օլ տախի Հաճարա թէ-
զաուիւճ էթտիքտէ՝ Համիլէ օլտու. վէ
Համիլէ օլտըղընը անլայընճա՝ խանը-
մընա նազար ը հագարէթլէ պագար։
5 Վէ Սարայ Ապրամա խիթապէն՝ Պանա
օլան զուլմ սէնին իւզէրինէ օլսուն.
պէն ճարիյէմի սէնին գօյնունա վէրտիք-
տէն սօնրա, համիլէ օլտըղընը անլա-
յընճա՝ պանա նազար ը հագարէթլէ
պագըյօր. սէնին իլէ պէնիմ արամըզա
6 ՐԱՊՊ հիւքմ էյլէսին՝ տէտի։ Ապրամ տա-
խի Սարայա՝ Իշթէ ճարիյէն սէնին էլին-
տէ տըր. անա մունասիպ կէօրտիւկիւնի
իճրա էյլէ՝ տէտի. Սարայ տախի անա ճէ-
ֆա էյլէմէքլէ, մէրգումէ անըն հուզու-
7 րընտան ֆիրար էյլէտի։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ մէ-
լէյի անը պէրրիյէտէ պիր սու փընա-
րընըն քէնարընտա՝ եա'նի Շուր եօլընտա
օլան փընարըն քէնարընտա պուլուփ,
8 Էյ Սարայըն ճարիյէսի Հաճար, նէրէ-
տէն կէլտին վէ նէրէյէ կիտիյօրսըն՝ տէտի։
Օլ տախի՝ Պէն խանըմըմ Սարայըն հու-
9 զուրընտան գաչըյօրըմ՝ տէտի։ ՐԱՊ-
ՊԸՆ մէլէյի տախի անա՝ խանըմընըն
եանընա 'ավտէթ էյլէ՝ անըն էլի ալ-
10 թընտա մութէվազը օլ՝ տէտի։ Վէ
ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի անա՝ Նէսլինի քէսրէ-
թինտէն սայըլմազ տէրէճէտէ զիյատէ-
11 սիյլէ թէքսիր էտէճէյիմ՝ տէտի։ Վէ
ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի անա՝ Իշթէ սէն համի-
լէ սին, վէ պիր օղուլ տողուրաճագ-
սըն, վէ անա Իսմա'իլ թէսմիյէ էտէ-
սին. զիրա ՐԱՊՊ սանա օլան ճէֆայը
12 իսթիմա' էյլէտի. Վէ օ վահշի պիր ա-
տէմ օլաճագ՝ անըն էլի ճիւմլէնին 'ալէյ-
հինտէ, վէ ճիւմլէնին էլի անըն 'ալէյ-
հինտէ, քէնտիսի տախի ճիւմլէ գարըն-
տաշլարընըն հուզուրընտա սաքին օլա-
13 ճագ տըր՝ տէտի։ Իմտի մէրգումէ քէն-
տիսի իլէ թէքէլլիւմ էտէն ՐԱՊՊԸՆ
իսմինէ 'ատա'ա էտէրէք՝ Իլահը Րուէյէ-
թիմ սէնսին՝ տէտի. զիրա Րուէյէթիմ-
տէն սօնրա պուրատա տախա կէօրիւ-
14 յօրմույըմ՝ տէտի։ Պունա պինա'էն 'այնը օ
գույու Լահայրօիյ գույուսու թէսմիյէ օ-
լունտու. իշթէ օ Գատէշ իլէ Պարէտ
արասընտա վաքը' տըր։
15 Վէ Հաճարտան Ապրամա պիր օղուլ
օլուփ՝ Ապրամ տախի քէնտինէ Հա-
ճարտան թէվէլլիւտ էտէն օղլանը Իս-
16 մա'իլ թէսմիյէ էյլէտի։ Վէ Հաճարտան
Ապրամա Իսմա'իլ թէվէլլիւտ էթտիյի
վագըթ Ապրամ սէքսէն ալթը եաշըն-
տա իտի։

ՊԱՊ 17

1 Վէ Ապրամ տօգսան տօգուզ եաշըն-
տա իքէն, ՐԱՊՊ Ապրամա կէօրիւնիւպ
անա խիթապէն՝ Պէն Ալլահ իւլ Գա-
տիր իւլ Մութլագ իմ. հուզուրումտա սիւլուք էյլէ
2 քեամիլ օլ. Պէն տախի պէնիմ իլէ սէ-
նին արամըզտա 'ահտըմը գօյ'էրըմ վէ

նի զիյատէթլէ թէքսիր էտէճէյիմ՝ տէտի։
3 Օլ վագըթ Աբրամ եիւզի իւսթիւնէ
տիւշիւպ, Ալլահ անըն իլէ թէքէլլիւմ
4 էտէրէք տէտի քի՝ Իշթէ՛ սէնին իլէ
պէնիմ 'ահտըմ օլսուն՝ սէն միլէլ ի քէ-
5 սիրէնին պէտէրի օլաճագսըն։ Վէ պուն-
տան պէօյլէ իսմին Աբրամ տէնիլմէ-
յիպ՝ պէն սէնի միլէլի քէսիրէյէ պէ-
տէր էթտիյիմ իչիւն՝ իսմին Աբրահամ
6 օլաճագ տըր։ Վէ սէնի զիյատէթլէ միւս-
միր գըլըրըմ, սէնտէն միլլէթլէր հասըլ
էտէճէյիմ. վէ սէնտէն միւլուք զուհուր
7 էտէճէք տիր։ Վէ պէն սէնին, վէ սէն-
տէն սօնրա նէսլինին Ալլահը օլմագ ի-
չիւն, պէնիմ իլէ սէնին արանըզտա՝ վէ
սէնտէն սօնրա քէնտի 'ասըրլարընտա
նէսլինին արասընտա, 'ահտ ը էպէտի
օլմագ իւզրէ 'ահտըմը սապիթ գըլա-
8 րըմ։ Վէ ալյան ը գուրպէթինի եանի
Քէն'ան տիյարընըն քեաֆֆէսինի,
միւլք ի էպէտի օլարագ, սանա վէ
սէնտէն սօնրա նէսլինէ վէրիփ՝ անլէ-
րին Ալլահը օլաճագըմ։
9 Վէ Ալլահ Աբրահամա խիթապէն՝ Սէն
վէ սէնտէն սօնրաքի նէսլին քէնտի 'ասըր-
10 լարընտա 'ահտըմը հըֆզ էտէսինիզ։ Պէ-
նիմ իլէ սիզին արանըզտա վէ սէնտէն
սօնրա նէսլինին արասընտա հըֆզ է-
տէճէյինիզ 'ահտըմ պու տըր քի՝ Սիզ-
տէն հէր պիր էրքէք խըթան օլունսուն։
11 Իմտի գուլֆէնիզի խըթան էտէսինիզ.
պու տախի պէնիմ իլէ սիզին արանըզ-
տաքի 'ահտըն 'ալամէթի օլաճագ տըր։
12 Աւլատլարընըզտա սիզտէն սէքիզ կիւն-
լիւք օլան հէր պիր էրքէք չօճուք, խա-
նէզատ տողմուշ օլսուն, վէ կէրէք
զիւրրիյէթինիզտէն օլմայըպ՝ աքչէ իլէ
հէր էճնէպիտէն սաթուն ալընմըշ օլ-
13 սուն, խըթան օլունա։ Խանէզատ տող-
մուշ վէ եահուտ աքչէ իլէ ալընմըշ օլ-
սուն՝ մութլագա խըթան օլունաճագ
տըր. պու տախի պէտէնինիզտէ, 'ահտ ը
էպէտի օլմագ իւզրէ, պէնիմ 'ահտըմ
14 օլաճագ տըր։ Վէ գուլֆէսինտէ էմր ի
խիթան իճրա օլունմամըշ 'կայր ի մախ-
թուն պիր էրքէք պուլունուրսա՝ օլ
քիմսէ 'ահտըմը պոզթուղ էթմիշ օլտու-
ղընտան՝ քէնտի գավմընտան գաթ օ-
լունաճագ տըր՝ տէտի։
15 Վէ Ալլահ Աբրահամա՝ Զէվճէն Սա-
րայըն իսմինէ Սարայ տէմէ, պիրա ա-
16 նըն իսմի Սառա օլաճագ տըր։ Վէ պէն
անը պէրէքէթլէյիպ՝ անտան տախի սա-
նա պիր օղուլ վէրէճէյիմ. վէ անը պէ-
րէքէթլէյէճէյիմ, շէօյլէ քի միլլէթլէրին
վալիտէսի օլսուն՝ անտան միւլուք ի գա-
17 վիմ զուհուր էտէճէք տիր՝ տէտի։ Օլ
վագըթ Աբրահամ եիւզի իւսթիւնէ
տիւշիւպ՝ կիւլէրէք, գալպինտէ՝ Եիւզ
եաշընտա օլանըն էվլատը օլուր մը, վէ
տօգսան եաշընտա պուլունան Սառա-
18 նըն չօճուղը օլուր մը՝ տէտի։ Վէ Աբ-
րահամ Ալլահա՝ Հէման Իսմայէլ հու-
19 զուրընտա եաշայա՝ տէտի։ Վէ Ալլահ՝
Պիլ հագիգէ զէվճէն Սառատան սանա
պիր օղուլ օլաճագ տըր, վէ անա Իս-
հագ թէսմիյէ էտէճէքսին. պէն տախի,
'ահտ ը էպէտի օլմագ իւզրէ, 'ահտըմը
անըն իլէ վէ անտան սօնրա նէսլի իլէ
20 սապիթ գըլարըմ։ Իսմա'իլ հագգընտա
տախի սէնի իշիթտիմ՝ իշթէ անը
պէրէքէթլէտիմ, վէ անը միւսմիր գը-
լարագ զիյատէթլէ թէքսիր էտէճէյիմ. վէ
օն իքի էմիր թէվլիտ էտէճէք. պէն
տախի անը պիւյիւք պիր միլլէթ գըլա-
21 ճաղըմ։ Վէ լաքին կէլէճէք սէնէ պու
վագըթտա Սառատան սանա թէվէլլիւտ
էտէճէք Իսհագ իլէ 'ահտըմը սապիթ
գըլարըմ՝ տէտի։
22 Վէ Ալլահ Աբրահամ իլէ թէքէլլիւմ-
տէն ֆարիղ օլտուգտա՝ անըն եանըն-
23 տան սու'ուտ էյլէտի։ Աբրահամ տա-
խի հէման օլ կիւնտէ քէնտի օղլու Իս-
մա'իլի, վէ խանէզատլէրինէ տողանլարըն
քեաֆֆէսինի, վէ ագչէ իլէ իշթիրա էյ-
լէտիքլէրինի ճիւմլէսինի, եանի քէնտի
էհլ ի պէյթինտէն հէր պիր էրքէյի ա-
լըփ, Ալլահըն քէնտիսինէ պույուրտու-
ղու կիպի, գուլֆէլէրինի խըթան էյլէտի։
24 Վէ Աբրահամ գուլֆէսինին խըթան օ-
լունտուղընտա տօգսան տօգուզ եաշըն-
25 տա իտի։ Վէ օղլու Իսմա'իլ գուլֆէսի-
նին խըթան օլունտուղընտա օն իւչ եա-
26 շընտա իտի։ Հէման օլ կիւնտէ Աբրա-

Համ վէ օղլու Իսմա՛էլ խըթան օլուն-
27 տու։ Վէ խանէսինտէ թէվէլլիւտ էտէն
իլէ էճնէպիտէն աքչէ իլէ իշթիրա օլու-
նան էհլ ի պէյթինին քեաֆֆէսի քէն-
տիսի իլէ պէրապէր խըթան օլունտուլար։

ՊԱՊ 18

1 Վէ ՌԱՊՊ անա Մամրէ մէշէլիքինտէ
կէօրիւնտիւ։ Վէ Ապրահամ կիւնիւն հէ-
րարէթլի վագթընտա չատըր գափու-
2 սընտա օթուրուր իքէն, կէօզլէրինի
գալտըրըպ պագտըգտա՛ իշթէ գարշը-
սընտա իւչ քիշի տուրույօր իտի. վէ
անլարը կէօրտիւքտէ կիպի չատըր գա-
փուսընտան իսթիգպալէ գոշուպ եէ-
3 րէ գատար էյիլէրէք՝ էֆէնտիմ, հա-
լա նազարընտա մագպուլ ը լութֆ օլ-
տում իսէ՝ քէրէմ էտիպ գուլունը կէչ-
4 մէ. Քէրէմ էյլէ, պիր միգտար սու կէ-
թիրիլսին, վէ այագլարընըզը եըգա-
յըպ, աղաճ ալթընտա իսթիրահաթ է-
5 տինիզ. Պէն տախի պիր միգտար էք-
մէք կէթիրէյիմ տէ, գալպլէրինիզէ
գուվվէթ վէրտիքտէն սօնրա կէչինիզ.
զիրա գուլունըզըն եանընա պունուն ի-
չիւն կէլտինիզ՝ տէտի. անլար տախի
Սէօյլէտիյին կիպի իճրա էյլէ՝ տէտիլէր։
6 Օլ վագըթ Ապրահամ չատըրա Սարա-
նըն եանընա գօշուպ, իւչ էօլչէք խաս-
սուն ունու եօղուրուպ՝ սէրի՛էն քիւլ փիտէսի
7 եափ՝ տէտի։ Պա՛տէհու Ապրահամ սը-
գըր սիւրիւսիւնէ գօշուպ՝ պիր քէօր-
փէ վէ ա՛լա պուզաղը ալըպ ուշաղընա
վէրտի. օլ տախի անը սէր՛իէն հազըր-
8 լատը։ Վէ Ապրահամ՝ թէրէ եաղը վէ
սիւտ վէ հազըրլատըղը օլտուղու պու-
զաղըյը ալըպ էօնլէրինէ գօյարագ, քէն-
տիսի տախի աղաճըն ալթընտա եանլա-
րընտա տուրտու, անլար տա եէտիլէր։
9 Վէ անա, Զէվճէն Սարա նէ՞րէտէ տիր՝
տէտիքլէրինտէ, իշթէ չատըրտա տըր՝
10 տէտի։ Ռապպ տախի՝ Սինէ կէլէճէք սէ-
նէ սանա ՛ավտէթ էտէրիմ, վէ զէվճէն
Սարանըն պիր օղլու օլաճագ տըր՝ տէ-
տի. Սարա իսէ անըն արգասընտա չա-
11 տըրըն գափուսընտա տինլէյօր իտի. Վէ
Ապրահամ իլէ Սարա իխթիյար վէ մու-
սինն օլուպ՝ ՛ատէթ ի նիսա Սարատան
12 մունգաթի՛ օլմուշ իտի. Սարա տախի
տէրունինտէ կիւլիւպ՝ Պէն իխթիյար
օլտուգտան սօնրա՞ մի սէֆահէթ օլա-
ճագըմ. էֆէնտիմ տախի իխթիյար օլ-
13 մուշ տըր՝ տէտի. Վէ ՌԱՊՊ Ապրահա-
մա խիթապէն՝ Սարա, Պէն իխթիյար
օլտուգտան սօնրա հագիգաթէն տօղու-
րաճա՞գ մը իմ՝ տէյէրէք նի՞չիւն կիւլ-
14 տիւ. ՌԱՊՊԱ մուհալ պիր նէսնէ վա՞ր
մը տըր. մու՛այյէն վագըթտա կէլէճէք
սէնէ սանա ՛ավտէթ էտէրիմ, վէ Սա-
րանըն պիր օղլու օլաճագ տըր՝ տէտի։
15 Վէ Սարա խավֆընտան Պէն՞ կիւլմէ-
տիմ՝ տէյէրէք ինքեար էթմիշլէ, Ռապպ
տախի՝ Խայըր, կիւլտիւն՝ տէտի։
16 Պա՛տէհու օլ ատէմլէր օրատան գալ-
գըպ՝ Սատում թարաֆընա մութէվէճ-
ճիհ օլտուլար. վէ Ապրահամ թէշյի՛ ի-
17 չիւն անլար իլէ պէրապէր կիթտի. Վէ
ՌԱՊՊ՝ Պէն եափաճաղըմ չէյի Ապրա-
18 համտան խաֆի թութա՞յըմ մը. Զիրա-
քի Ապրահամ մութլագա ՛ազիմ վէ
գավի պիր միլլէթ օլաճագ. վէ ճէմի՛ ի
միլէլ ի զէմին անտէ մուպարէքլէնէճէք-
19 լէր. Զիրա պէն անը պիլիրիմ քի քէն-
տինտէն սօնրա օլաճագ էվլատընա վէ
խանէսինէ թէնպիհ էտէճէք. անլար
տախի տողրու վէ հագգը իճրա էյլէմէք
իչիւն ՌԱՊՊԸՆ թարիգինի հըֆզ էտէ-
ճէքլէր տիր. թա քի ՌԱՊՊ Ապրահա-
մա սէօյլէտիյինի եէրինէ կէթիրէ՝ տէ-
20 տի։ Վէ ՌԱՊՊ Սատում վէ Ղոմօրա-
նըն ֆէրեատը խայլի պիւյիւտիւ՝ [illegible]-
լէրինին կիւնահը փէք պէօյիւք օլտուղու ի-
21 չիւն՝ Շիմտի ինիպ ուգուրը էտէյիմ պի[illegible]թէ-
մամ պանա կէլէն ֆէրեատա կէօրէ
էթտիլէ՞ր մի, կէօրիւրիւմ, վէ էյէր տէ-
22 յիլ իսէ, պիլիրիմ՝ տէտի։ Վէ օլ ա-
տէմլէր օրատան Սատումա տօղրու
տէօնիւպ հարէքէթ էթտիլէր. Ապրա-
համ իսէ տահա ՌԱՊՊԸՆ հուզուրըն-
տա տուրույօր իտի։
23 Օլ զէման Ապրահամ թէգարրուպ է-
տիպ՝ Սատիգի ֆաճիր իլէ պէրապէր հէ-
24 լաք էտէճէ՞ք մի սին. Պէլքի շէհրին ի-
չինտէ էլլի սատիգ քիմսէ պուլունուր.

իմոի իչինտէ պուլունան էլլի՞ սալիհ իչիւն 'աֆվ էթմէյիպ, օլ մահալի հէլաք
25 էտէ՞ր մի սին։ Հա՛շա քի սէն պու մինվալի շէյ էտիպ՝ սալիհի ֆաճիր իլէ պէրապէր էօլտիւրէսին, վէ սալիհ ֆաճիր կիպի օլա. հա՛շա սէնտէն. քեաֆֆէ'ի զէմինին Հաքիմի 'ատալէթ իճրա
26 էթմէյէճէ՞ք մի սին՝ տէտի։ Վէ ՌԱՊՊ՝ էյէր Սատումտա շէհրին իչինտէ էլլի սալիհ քիմսէ պուլուրսամ, անլէրին իչիւն պիւթիւն մահալի 'աֆվ էտէրիմ՝ տէ-
27 տի։ Ապրահամ տախի՝ ճէվապընտա՝ իշթէ չիմտի պէն թօփրաք վէ քիւլ իքէն՝ Էֆէնտիմ իլէ միւքալէմէյէ պաշ-
28 լատըմ. Շայէտ էլլի սալիհ քիմսէտէն պէշի նօգսան օլսա՝ օլ պէշ քիմսէ իչիւն շէհրին քեաֆֆէսինի հէլաք էտէ՞ր մի սին՝ տէտի։ Օլ տախի՝ էյէր օրատա գըրգ պէշ քիմսէ պուլուրսամ հէ-
29 լաք էթմէմ՝ տէտի։ Վէ թէքրար անա սէօյլէյիպ՝ Պէլքի օրատա գըրգ քիմսէ պուլունուր՝ տէտի։ Ռապպ տախի՝ Օլ գըրգ քիմսէ իչիւն տէ էթմէմ՝ տէ-
30 տի։ Վէ Ապրահամ՝ Էֆէնտիմ գազապա կէլմէսին, վէ սէօյլէյէյիմ. պէլքի օրատա օթուզ քիմսէ պուլունուր՝ տէտի։ Ռապպ տախի՝ էյէր օրատա օթուզ
31 պուլուրսամ, էթմէմ՝ տէտի։ Պա'տէհու՝ իշթէ չիմտի Էֆէնտիմ իլէ միւքեալէմէյէ պաշլատըմ. պէլքի օրատա իյիրմի քիմսէ պուլունուր՝ տէտիքտէ, Օլ իյիրմի քիմսէ իչիւն տախի հէլաք
32 էթմէմ՝ տէտի։ Թէքրար Ապրահամ՝ Էֆէնտիմ գազապա կէլմէսին, անճագ պիր տէֆ'ա տահա սէօյլէյէյիմ. պէլքի օրատա օն քիմսէ պուլունուր՝ տէտի։ Ռապպ տախի՝ Օն քիմսէ իչիւն հէլաք
33 էթմէմ՝ տէտի։ Օլ վագըթ ՌԱՊՊ Ապրահամ իլէ միւքեալէմէյի թէմամ էտիպ կիթտի. վէ Ապրահամ տախի էվինէ 'ավտէթ էյլէտի։

ՊԱՊ 19

1 Վէ օլ իքի մէլէք ագշամ վագթընտա Սատումա կէլտիլէր, Լութ տախի Սատում գափուսընտա օթուրըյօր իտի. վէ Լութ անլէրի կէօրիւնճէ իսթիգպալէ գալգըպ՝ իւզիւ եէրէ գա-
2 տար էյիլէրէք, Էֆէնտիլէրիմ, քէրէմ էտինիզ, գուլլարընըզըն խանէսինէ տէօնիւպ պու կէճէ գալընըզ, վէ այագլարընըզը եըգայընըզ վէ սապահլայըն էրքէն գալգըպ եօլունուզա կիտինիզ՝ տէտի. անլէր իսէ՝ Խայր, կէճէ սօգագտա
3 գալըրըզ՝ տէտիլէր։ Ամմա անլէրէ զիյատէսիյլէ իպրամ էյլէմէսիյլէ՝ անլէր անըն եանընա խանէսինէ կիրտիլէր. օլ տախի անլէրէ զիյաֆէթ թէրթիպ էտիպ՝ ֆէթիր տիւրէ փիշիրտի, վէ եէտիլէր։
4 Անլէր եաթմազտան էվվէլ շէհրին ատէմլէրի եա'նի Սատումուն ատէմլէրի, կէնճտէն իխթիյարա գատար, պիւթիւն խալգ հէր եանտան խանէյի իհաթէ է-
5 տէրէք, Լութը չաղըրըպ անա՝ Պու կէճէ եանընա կէլէն ատէմլէր նէ՞րէտէտիր. անլէրի եանըմըզա չըգար, անլէ-
6 րի պիլէլիմ՝ տէտիլէր։ Իմտի Լութ եանլարընա գափույա չըգըպ՝ արգասըն-
7 տան գափույը գափայըպ, Էյ պիրատէրլէրիմ, րիճա էտէրիմ, քէօթիւլիւք
8 էթմէյինիզ. իշթէ պէնիմ էրքէք պիլմէմիշ իքի գըզըմ վար, անլէրի սիզէ չըգարայըմ տա, նազարընըզտա խօշ կէլէնի եափընըզ. Ֆագաթ պու ատէմլէրէ պիր շէյ եափմայընըզ, չիւնքի պամըմըն սայէսինէ պունուն իչիւն տախիլ
9 օլտուլար՝ տէտի։ Ամմա անլէր՝ Կէրի չէքիլ՝ տէտիլէր. վէ տէտիլէր՝ Պու ատէմ միւսաֆիր կէլմի՞շ իքէն՝ քէնտիսինի հաքիմ 'ատտ էտիյօր. շիմտի սանա անլէրտէն զիյատէ քէօթիւլիւք էտէրիզ՝ տէյիպ, ատէմի եա'նի Լութը զիյատէսիյլէ թազյիգ էտէրէք՝ գափույը գըր-
10 մաղա եագլաշտըլար. Ֆագաթ օլ ատէմլէր էլլէրինի ուզաթըպ, Լութը էվին իչինէ եանլարընա չէքիպ՝ գափու-
11 յը գափատըլար. Վէ խանէ գափուսընտա օլան ատէմլէրի, քիւչիւքտէն պէօյիւյէ գատար, անլարը քէօր էթտիլէր, շէօյլէ քի գափույը պուլմագտան 'ա-
12 ճիզ գալտըլար։ Վէ օլ ատէմլէր Լութա տէտիլէր՝ Պուրատա տահա քիմի՞ն վար, տամատ վէ օղուլլարըն վէ գըզլարըն վէ շէհրտէ հէր քիմին վար

13 իսէ՛ պու մահալլէն չըգար․ Զիրա պիզ
պու մահալլի հէլաք էտէճէյիզ․ չիւնքի
ֆէրեատլարը ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
պէօյիւք օլտուղընտան՝ ՐԱՊՊ անը հէ-
լաք էթմէք իչիւն պիզի կէօնտէրտի՝
14 տէտիլէր։ Օլ վագըթ Լութ կիտիպ,
գըզլարընը ալան տամատլարը իլէ սէօյ-
լէշիպ՝ Գալգընըզ, պու մահալլէն չը-
գընըզ, զիրա ՐԱՊՊ պու շէհրի հէլաք
էտէճէք տիր՝ տէտի։ Լագին տամատ-
լարը նազարընտա լաթիֆէ էտիյօր կի-
պի կէօրիւնտիւ։
15 Վէ 'ալ էս սապահ մէլէքլէր Լութա՛
Գալգ, զէվճէնի վէ պուլունան իքի գը-
զընը ալ, թա քի շէհրին ֆըսգընտա
հէլաք օլմայասըն՝ տէյէրէք թա՛ճիլ
16 էթտիլէր։ Վէ օ օյալանըր իքէն՝ ՐԱՊՊ
անա շէֆգաթ էթտիյի իչիւն՝ օլ ատէմ-
լէր անըն վէ զէվճէսինին վէ իքի գը-
զընըն էլլէրինտէն թութուպ, անը չը-
գարարագ շէհրին խարիճինէ պըրագը-
17 լար։ Վէ անլէրի խարիճէ չըգարտըգ-
լարընտա, անա՛ Հայաթըն իչիւն ֆի-
րար էյլէ, վէ արգանա պագմա․ սահրա-
նըն հիչ պիր եէրինտէ տուրմա․ տաղա
ֆիրար էյլէ քի հէլաք օլմայասըն՝ տէտի։
18 Վէ Լութ անլէրէ խիթապէն՝ Խայըր, է-
19 ֆէնտիմ, րիճա էտէրիմ, իշթէ գուլուն
սէնին նազարընտա լութֆ պուլմուշ
տըր, վէ հայաթըմը հըֆզ էթմէքլիք-
տէ պանա պէօյիւք իհսան էյլէտին․
Ամմա պէն տաղա ֆիրար էթմէյէ մուգ-
թէտիր տէյիլ իմ, գօրգարըմ քի պէլա պա-
20 նա էրիշիպ տէ էօլէյիմ․ Իշթէ պու շէհր՝
անա ֆիրար էթմէք իչիւն եագըն վէ
քիւչիւք օլուպ, րիճա էտէրիմ, օրայա
իլթիճա էտէյիմ․ քիւչիւք տէյի՞լ միտիր․
վէ հայաթըմ հըֆզ օլունուր՝ տէտի։
21 Վէ անա՛ Իշթէ սէօյլէտիյին իշպու շէհ-
րի խարապ էթմէմէք իչիւն՝ պու խու-
սուստա տախի նիյազընը գապուլ էթ-
22 տիմ․ Սէրի՛էն օրայա իլթիճա էյլէ․ զի-
րա սէն օրայա վասըլ օլմայընճա՛ պէն
պիր շէյ եափամամ՝ տէտի։ Պու սէպէպ-
տէն օլ շէհր Սօ՛ար թէսմիյէ օլունտու։
23 Կիւնէշ զէմին իւզէրինէ տօղարգէն՝
Լութ Սօ՛արա տախիլ օլտու։

24 Օլ վագըթ ՐԱՊՊ Սատում վէ Ղա-
մօրա իւզէրինէ ՐԱՊՊ թարաֆընտան
սէմատէն քիւքիւրթ վէ ատէշ եաղ-
25 տըրտը, Օլ շէհրլէրի վէ պութիւն սահ-
րայը, վէ շու շէհրլէրին պիւթիւմ էհա-
լիսինի վէ եէրին նէպաթաթընը խա-
26 րապ էյլէտի։ Վէ Լութըն զէվճէսի ա-
նըն արգասընտա օլարագ, կէրիյէ պագ-
մագլէ պիր թուզ 'ամուտը օլտու։
27 Վէ Ապրահամ սապահլայըն էրքէն
գալգըպ՝ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տուր-
28 տըղը մահալլէ կէլէրէք, Սատում վէ
Ղամօրա վէ սահրանըն հէր թարա-
ֆընա նազար էյլէտիքտէ, օլ եէրտէն
քիւլխան տուտանը կիպի պիր տուման
չըգտըղընը կէօրտիւ։
29 Պէօյլէճէ վագըթ՝ օլտու քի Ալլահ օլ
սահրանըն շէհրլէրինի հէլաք էյլէտիք-
տէ՝ Ալլահ Ապրահամը թէզէքքիւր է-
տիպ, Լութըն սաքին օլտըղը շէհրլէրի
խարապ էթտիյինտէ՝ Լութը օլ խարա-
պէնին արասընտան չըգարտը։
30 Վէ Լութ Սօ՛արտան չըգըպ՝ իքի գը-
զը իլէ պէրապէր տաղտա սաքին օլ-
տու․ զիրա Սօ՛արտա սաքին օլմաղ-
տան խավֆ էտիպ, իքի գըզը իլէ պէ-
րապէր պիր մաղարատա սաքին օլտու։
31 Վէ պէօյիւք գըզ քիւչիւյէ՝ Փէտէրիմիզ
իխթիյար օլուպ, եէրտէ տախի պիւ-
թիւն տիւնեանըն 'ատէթինէ կէօրէ պի-
զէ թէգարրուպ էտէճէք պիր էր եօգ
32 տըր։ Կէլ՝ փէտէրիմիզէ շէրապ իչիրիպ ա-
նընլէ եաթալըմ, փէտէրիմիզտէն
33 զիւրրիյէթ պէգա էտէլիմ՝ տէտի։ Վէ
օլ կէճէ փէտէրլէրինէ շէրապ իչիրտիլէր․
պէօյիւք գըզ կիրիպ փէտէրի իլէ եաթ-
տը․ օլ տախի անըն եաթըպ գալգտը-
34 ղընը պիլմէտի։ Վէ էրթէսի կիւն պէօ-
յիւք գըզ քիւչիւյէ՝ Իշթէ տիւն կէճէ
պէն փէտէրիմ իլէ եաթտըմ․ պու կէ-
ճէ տախի անա շէրապ իչիրէլիմ տէ, սէն
տախի կիրիպ անըն իլէ եաթ, վէ փէ-
տէրիմիզտէն զիւրրիյէթ պէգա էտէ-
35 լիմ՝ տէտի։ Վէ օլ կէճէ տախի փէտէր-
լէրինէ շէրապ իչիրտիլէր․ վէ քիւչիւք
գըզ գալգըպ անըն իլէ եաթտը․ Լութ
տախի անըն եաթըպ գալգտըղընը պիլ-

36 մէտի։ Պու մինվալ իւզրէ Լութըն իքի գըզը պէտէրլէրինտէն համիլէ օլտըլար։
37 Վէ պէօյիւք գըզ պիր օղուլ տօղուրըպ՝ անա Մուապ թէսմիյէ էյլէտի. վէ պու կիւնէ տէկին Մուապիլէրին պէտէրի օ
38 տըր։ Վէ քիւչիւք գըզ տախի պիր օղուլ տօղուրըպ՝ անա Պէն'ամմի թէսմիյէ էյլէտի. պու կիւնէ տէկին Ամմօնիլէրին պէտէրի օ տըր։

ՊԱՊ 20

1 Վէ Ապրահամ օրատան Ճէնուպ թարաֆընա նագլ իլէ Գատէշ իլէ Շուր պէյնինտէ սաքին օլարագ Ճէրարտա
2 միւսաֆիր օլտու։ Վէ Ապրահամ քէնտի զէվճէսի Սարա հագգընտա՝ Պու պէնիմ հէմշիրէմ տիր՝ տէմէքլէ, Ճէրար մէլիքի Ապիմէլիք կէօնտէրիպ Սարայը ալտը։
3 Ամմա Ալլահ Ապիմէլիքէ կէճէ րույասընտա կէլիպ անա՝ Իշթէ ալտըղըն խաթուն սէպէպինտէն էօլէճէքսին. զիրա օ պիր էրին մէնքուհէսի տիր՝ տէտի։
4 Ապիմէլիք իսէ մէրգումէյէ թէգարրուպ էթմէմիշ օլմաղլէ՝ Եա Ռապպ, պիր սալիհ իւմմէթի տախի էօլտիւրէճէ՞ք մի
5 սին. Օ պանա՝ Պու հէմշիրէմ տիր տէ՞մէտի մի. քէնտիսի տախի՝ Օ պէնիմ պիրատէրիմ տիր՝ տէտի. պէն պու չէյի գալպի սաֆ վէ տէսթի փաքիմ իլէ
6 էյլէտիմ՝ տէտի։ Վէ Ալլահ անա րույատա՝ Պէն տախի պու չէյի գալպի սաֆ իլէ էյլէտիյինի պիլիրիմ տէ, սէնի անա տօգունմագտա պրագմամաղլէ, պանա կիւնահ էթմէքտէն մէն' էյլէտիմ.
7 Վէ շիմտի պու ատէմին զէվճէսինի կէրի վէր. զիրա օ փէյղամպէր օլմաղլէ սէնին իչիւն տուա էտէճէք, վէ սէն տախի պէր հայաթ օլաճագսըն. վէ էյէր կէրի վէրմէզ իսէն, սէն վէ սանա մութա'ալլիգ օլանլարըն ճիւմլէսի, մութլագա հէլաք օլաճաղընըզ մա'լիւմ օլսուն՝ տէտի։
8 Իմտի Ապիմէլիք սապահլայըն էրքէն գալգըպ՝ խատէմէսինին ճիւմլէսինի չաղըրըպ, պու շէյլէրին քիւֆֆէսինի անլէրէ նագլ էթտիյինտէ՝ օլ ատէմլէր զի-
9 յատէսիյլէ գօրգտուլար։ Վէ Ապիմէլիք Ապրահամը չաղըրըպ՝ անա խիթապէն՝ Պիզէ էթտիյին նէ՞ տիր. պէն սանա նէ՞ գապահաթ էթտիմ քի պէնիմ վէ մէմլէքէթիմին իւզէրինէ ա'զիմ կիւնահ տա'վէթ էթտին. պանա լա'իգսըզ իշ-
10 լէր եափտըն՝ տէտի։ Վէ Ապիմէլիք Ապրահամա՝ Նէ՞ կէօրտիւն քի պու իշի իշ-
11 լէտին՝ տէտի։ Ապրահամ տախի տէտի քի՝ Պուրատա էպէթթէ Ալլահ գօրգուսը եօգ տըր, վէ զէվճէմ սէպէպին-
12 տէն պէնի գաթլ էտէրլէր՝ տէտիմ։ Վէ ֆիլ հագիգէ պու պէտէրիմին գըզը հէմշիրէմ տիր. վէ լաքին վալիտէմին գըզը օլմամաղլէ պէնիմ զէվճէմ օլտու։
13 Վէ Ալլահ պէնի պէտէրիմին խանէսինտէն գուրպէթէ չըգարտըղը զէման, անա խիթապէն՝ Պանա էտէճէյին լութֆ պու օլսուն քի՝ կիտէճէյիմիզ հէր պիր մահալտէ պէնիմ իչիւն, Պիրատէրիմ
14 տիր՝ տէյէսին, տէտիմ։ Օլ վագըթ Ապիմէլիք գօյուն վէ սըղըր վէ քէօլէ վէ ճարիյէլէր ալըպ Ապրահամա ի'թա էտէրէք, զէվճէսի Սարայը անա ի'ատէ
15 էյլէտի։ Վէ Ապիմէլիք՝ Իշթէ տիյարըմ էօնիւնտէ տիր, պէյէնտիյին եէրտէ ի-
16 գամէթ էյլէ՝ տէտի։ Վէ Սարայա խիթապէն՝ Իշթէ պիրատէրինէ պին գըթ'ա կիւմիւշ վէրտիմ. պու պիւթիւն սէնինլէ պէրապէր պուլունանլարըն վէ ճիւմլէնին նէզարընտէ սանա կէօզ էօրթիւսիւ օլսուն՝ տէյէրէք, Սարա թա'զիր օ-
17 լունտու։ Վէ Ապրահամ Ալլահա տուա էթտի, վէ Ալլահ Ապիմէլիքէ վէ զէվճէսի իլէ ճարիյէլէրինէ շիֆա վէրմէսիյլէ
18 չօճուգլարը օլտու։ Զիրա ՌԱՊՊ Ապրահամըն զէվճէսի Սարա սէպէպիյլէ Ապիմէլիքին էհլ ի պէյթինին հէր պիրինին րահմինի գափամըշ իտի։

ՊԱՊ 21

1 Վէ ՌԱՊՊ սէօյլէտիյի կիպի Սարայը զիյարէթ էթտի, ՌԱՊՊ պույուրտուղու
2 վէճհիլէ Սարայա իճրա էյլէտի։ Վէ Սարա համիլէ օլուպ անտէն Ապրահամ

իխթիյարլըղընտա, Ալլահըն անա տէ-
3 տիյի վագըթտա պիր օղուլ օլտու։ Վէ
Ապրահամ քէնտիսինէ թէվէլլիւտ էտէն՝
եա՛նի Սարատան քէնտիսինէ օլան օղ-
4 լունա *Իսհագ թէսմիյէ էյլէտի։ Վէ Ապ-
րահամ, Ալլահըն քէնտիսինէ էմր էյլէ-
տիյի կիպի, օղլու Իսհագը սէքիզ կիւն-
5 լիւք օլտուղը հալտէ խաթն էյլէտի։ Վէ
Ապրահամ օղլու Իսհագըն թէվէլլիւ-
6 տինտէ եիւզ եաշընտա իտի։ Վէ Սա-
րա՝ Ալլահ պանա կիւլմէքլիք սէպէպի-
նի վէրտի․ հէր իշիտէն պէնիմ իլէ պէ-
7 րապէր կիւլէճէք տիր՝ տէտի։ Վէ՝ Ապ-
րահամա քիմ տէր իտի քի Սարա չօ-
ճուգլար էմզիրէճէք տիր․ հալ պու քի
իխթիյար օլտուղը հալտէ պէնտէն անըն
8 պիր օղլու օլտու՞ տէտի։ Վէ չօճուգ
պէօյիւտիւքտէ սիւտտէն քէսիլտի․ վէ
Ապրահամ Իսհագըն սիւտտէն քէսիլ-
տիյի կիւնտէ 'ազիմ պիր զիյաֆէթ էյ-
լէտի։

9 Վէ Սարա Ապրահամըն Մըսըրլը Հա-
ճարտան օլան օղլընըն իսթիհզա էյլէ-
10 տիյինի կէօրտիւքտէ, Ապրահամա՝ Պու
ճարիյէ իլէ օղլընը թարտ էյլէ․ զիրա
պու ճարիյէնին օղլու՝ պէնիմ օղլում
Իսհագ իլէ վարիս օլմայաճագ տըր՝ տէ-
11 տի։ Վէ պու շէյ օղլընտան տօլայը Ապ-
12 րահամըն զիյատէ կիւճինէ կէլտի։ Ֆա-
գաթ Ալլահ Ապրահամա խիթապէն՝ Օղ-
լան վէ ճարիյէն իչիւն պու խուսուսու
կիւճիւնէ կէլմէսին․ Սարանըն սանա
սէօյլէտիյի սէօզլէրի ճիւմլէսինի տինկ-
լէ․ զիրա սէնին նէսլին Իսհագ իլէ նամ
13 օլունաճագ տըր։ Վէ ճարիյէնին օղլու-
նու տախի սէնին նէսլին օլտուղը էճլտէն
14 պիր միլլէթ էտէճէյիմ՝ տէտի։ Ապրա-
համ տախի սապահլայըն էրքէն գալ-
գըպ, էքմէք վէ պիր թուլում սու ա-
լըպ՝ Հաճարըն օմուզընա գօյարագ վէր-
տի․ վէ չօճուղը տախի վէրէք անը կէօն-
տէրտի․ վէ Հաճար կիտիպ Պիրշէպա՝
15 պէրրիյէսինտէ տօլաշմագտա իտի։ Վէ
թուլումտա սու թիւքէնտիքտէ չօճու-
16 ղը պիր չալը ալթընտա պըրագըպ՝ Չօ-
ճուղըն վէֆաթընը կէօրմէյէյիմ՝ տէյէ-
րէք, վարըպ պիր օգ աթըմը գատար
մէսաֆէտէ գարշըտա օթուրտու․ վէ
գարշըտա օթուրուր իքէն պիւլէնտ ա-
17 վազ իլէ աղլատը։ Վէ Ալլահ օղլանըն
ավազընը իշիթմէքլէ, Ալլահըն մէլէյի
սէմատան Հաճարա նիտա էտիպ, անա՝
Էյ Հաճար, սանա նէ՞ օլտու․ գօրգմա,
զիրա Ալլահ օղլանըն պուլունտուղը եէր-
18 տէն ավազընը իշիթտի․ Գալգ, օղլանը
գալտըր, վէ էլինլէ անա եափըշ էյ-
լէ, զիրա անը 'ազիմ պիր միլլէթ էտէ-
19 ճէյիմ՝ տէտի։ Վէ Ալլահ անըն կէօզլէ-
րինի աչտըղը՝ օ պիր սու գույուսու
կէօրտիւքտէ, կիտիպ թուլումը սու ի-
20 լէ տօլտուրարագ օղլանա իչիրտի։ Վէ
Ալլահ օղլան իլէ իտի․ օլ տախի պէօ-
յիւյիւպ պէրրիյէտէ սաքին օլարագ՝
21 քէմանքէշ օլտու։ Վէ Ֆարան պէրրի-
յէսինտէ սաքին օլուպ, վալիտէսի ա-
նա Մըսըր աիյալընտան պիր զէվճէ
ալտը։

22 Օլ վագըթ տախի Ապիմէլէք վէ սէր-
'ասքէրի Փիքօլ Ապրահամ իլէ մու-
քալէմէ էտիպ՝ Ալլահ հէր իշլէտիյին
23 շէյտէ սէնին իլէ տիր։ Վէ շիմտի պու րա-
տա պանա Ալլահ հագգը իչիւն եէմին
էյլէ քի, պանա վէ նէսլիմէ վէ զիւրրի-
յէթիմէ ղատր էթմէյիպ՝ պանա վէ չա-
մուսաֆիր օլտուղըն տիյարա՝ հէման սա-
նա էթտիյիմ լութֆ միսիլլիւ մու'ա-
24 մէլէ էտէճէքսին՝ տէտի։ Ապրահամ
25 տախի եէմին էտէրիմ՝ տէտի։ Վէ Ապ-
րահամ Ապիմէլէքին քէօլէլէրինին ճէպ-
րէն ալտըղըլարը սու գույուսընտան տօ-
26 լայը Ապիմէլէքէ 'իթապ էյլէտի։ Ապի-
մէլէք տախի՝ Պունու քիմ եափտըղընը
պիլմէմ, հէմ սէն տէ պանա խապար էթ-
մէտին, պէն տախի պու կիւնէ գատար
27 իշիթմէմիշ իմ՝ տէտի։ Օլ վագըթ
Ապրահամ՝ գօյուն վէ սըղըր ալըպ Ա-
պիմէլէքէ ի'թա էտէրէք, արալարընտա
28 'ագտ ը 'ահտ էյլէտիլէր։ Վէ Ապրահամ
գօյունլարընտան եէտի տիշի գուզու ա-
29 յըր գօմաղլէ, Ապիմէլէք Ապրահամա՝ Պու
այըրտըղըն եէտի տիշի գուզու նէ՞
30 տիր՝ տէտիքտէ, Ապրահամ՝ Պու գուզու-

---

* Կիւլիւշ

յը պէնիմ գազմըշ օլտուղըմա պէնիմ իչիւն շէհատէթ օլմագ իչիւն, պու եէտի տիշի գուզույը էլիմտէն ալասըն՝ տէտի։
31 Իքիսի օրատա եէմին էթտիքլէրի սէպէպիյլէ օլ մահալլէ *Պիրշէպա՝ թէսմիյէ էյլէտի։
32 Վէ Պիրշէպա՛տա 'ահտ ը 'ահտ էթտիքտէն սօնրա, Ապիմէլէք իլէ սէր'ասքէրի Փիքօլ գալգըպ Ֆիլիսթիլէրին տիյարընա 'աւտէթ էթտիլէր։
33 Ապրահամ իսէ Պիրշէպա'տա աղաճլար տիքիփ օրատա Իլահ ի սէրմէտի օլան
34 Եէհօվանըն իսմինէ տուա էյլէտի։ Վէ Ապրահամ Ֆիլիսթիլէրին տիյարընտա խայլի զէման միւսաֆիր օլտու։

ՊԱՊ 22

1 Վէ պու շէյլէրտէն սօնրա վագի՝ օլտու քի Ալլահ Ապրահամը թէճրիպէ էտէրէք անա, Եյ Ապրահամ՝ տէտի.
2 Օլ տախի Լէպպէյք տէտի։ Վէ Ալլահ Շիմտի իպն ի վահիտինի եանի սէվտիյին Իսհագը ալըպ, Մօրիա տիյարընա կիթ, վէ անը օրատա սանա սէօյլէյէճէյիմ տաղլարըն պիրիսի իւզէրինտէ
3 մուհրագա թագտիմ էյլէ՝ տէտի։ Իմտի Ապրահամ սապահլայըն էրքէն գալգըպ, մէրքէպինէ սէմէր վուրարագ, ուշագլարընտան իքի նէֆէր իլէ օղլու Իսհագը պէրապէր ալըպ, մուհրագա իչիւն օտուն եարըլտըգտան սօնրա գալգըպ, Ալլահըն սէօյլէտիյի մահալլէ կիթ-
4 տի։ Վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ Ապրահամ կէօզլէրինի գալտըրըպ ուզագտան օլ
5 մահալլի կէօրտի։ Վէ Ապրահամ ուշագլարընա՝ Սիզ պուրատա մէրքէպ իլէ գալընըզ, վէ պէն օղլան իլէ օրայա կիտիփ սէճտէ էթտիքտէն սօնրա սի-
6 զէ 'աւտէթ էտէճէյիզ՝ տէտի։ Իմտի Ապրահամ մուհրագա օտունլարը ալըպ՝ օղլու Իսհագըն իւզէրինէ եիւքլէթտիքտէ, էլինէ ատէշ վէ պըչագ ալարագ՝ իքի-
7 սի պէրապէր կիթտիլէր։ Վէ Իսհագ փէտէրի Ապրահամա սէօյլէյիփ՝ Եյ փէտէր, տէտիքտէ՝ Լէպպէյք, եյ օղլում, տէտի.
օլ տախի՝ Իշթէ աթէշ վէ օտուն, վէ լաքին մուհրագա իչիւն գուզու նէ՛րէ-
8 տէ տիր՝ տէտի։ Ապրահամ տախի՝ Եյ օղլում, Ալլահ քէնտիսինէ մուհրագա իչիւն գուզույը թէտարիք էտէճէք տիր՝ տէյէրէք, իքիսի պէրապէր կիթտիլէր։
9 Վէ Ալլահըն քէնտիսինէ սէօյլէտիյի մահալլէ կէլտիքլէրինտէ, Ապրահամ օրատա պիր մէզպահ պինա էտիփ, օտունը տիզտիքտէն սօնրա՝ օղլու Իսհագը պաղլայըպ մէզպահտա օտունլարըն
10 իւզէրինէ գօյտու։ Պա'տէհու Ապրահամ օղլունու պօղազլամագ իչիւն էլինի ու-
11 զատըպ՝ պըչաղը ալտըգտա, ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի, Ապրահամ, Ապրահամ՝ տէյի սէմատան անա նիտա էյլէտի. օլ տա-
12 խի՝ Լէպպէյք տէտի։ Մէլէք* տախի՝ Էլինի օղլանա ուզատմա, վէ անա պիր շէյ եափմա. զիրա իպն ի վահիտինի պէնտէն տիրիղ էթմէտիյինտէն՝ Ալլահտան գօրգար իտիյինի շիմտի պիլտիմ՝ տէտի։
13 Վէ Ապրահամ կէօզլէրինի գալտըրըպ արգասընտա՛ վէ չալըլըգ արասընտա պույնուզլարընտան թութուլմուշ պիր գօչ կէօրտիւքտէ, Ապրահամ կիտիփ գօչու ալարագ՝ անը օղլունուն եէրինէ
14 մուհրագա թագտիմ էյլէտի։ Օլ կէմին Ապրահամ օլ մահալլէ Եէհօվա-եիրէ թէսմիյէ էյլէտի. հաթթա էլ եէվմ Տաղտա Եէհօվա կէօրիւնիւր՝ տէնիլիր։
15 Վէ ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի իքինճի տէֆ'ա օլարագ՝ սէմատան Ապրահամա նիտա է-
16 տիփ, ՐԱՊՊ պույուրուր քի՝ Զաթըմ հագգը իչիւն եէմին էթտիմ, սէն պու նէսնէյի իշլէյիփ՝ իպն ի վահիտինի պէն-
17 տէն տիրիղ էթմէտիյին իչիւն, Պէն սէնի զիյատէսիյլէ պէրէքէթլէյիփ՝ նէսլինի սէմա եըլտըզլարը վէ տէնիզ սահիլինտէքի գում գատար պէ գայէթ թէքսիր էտէճէյիմ. Նէսլին տախի տիւշմէնլէրինին գափուսընա վարիս օլաճագ
18 տըր։ Վէ սէօզիւմիւ տինլէտիյին իչիւն զէմինին ճիւմլէ միլլէթլէրի սէնին նէսլին իլէ միւպարէքլէնէճէք տիր՝ տէտի։
19 Վէ Ապրահամ ուշագլարընըն եանընա 'աւտէթ էթտիքտէն սօնրա, գալգըպ պէրապէր Պիրշէպա'ա կիթտիլէր. վէ

---

*Եէմին գույուսը

Ապրահամ Պիրշէպա'տա սաքին օլտու ։
20 Վէ պու շէյլէրտէն սօնրա Ապրահա-
մա՝ իշթէ Միլքէ տախի գարտաշ-
21 շըն Նահօրըն օղուլլարը. Եա'նի իլք օղ-
լու Ուզ, վէ գարտաշը Պուզ վէ Արա-
22 մըն պապասը Գամուէլ, Վէ Քէսէտ վէ
Հազօ վէ Փիլտաշ վէ Յիտլաֆ վէ Պէ-
Թուէլ օլտու՝ տէյիւ խապէր վէրիլտի ։
23 Վէ Պէթուէլ Ռիպգայը թէվլիտ էյլէտի.
Ապրահամըն գարտաշը Նահօրըն իչպու
24 սէքիզ նէֆէրի Միլքէտէն օլտու ։ Վէ
քէզալիք անըն Րաումա իսմինտէ օլան
օտալըղընտան Թապահ վէ Ճահամ վէ
Թահաշ վէ Մա'աքա օլտու ։

ՊԱՊ 23

1 Վէ Սարանըն միւտտէթի 'էօմրիւ եիւզ
եիրմի եէտի սէնէ օլտու ։ Սարանըն
միւտտէթի 'էօմրիւ պու գատար օլտու,
2 Սարա Քէն'ան տիյարընտա վագը՝ Հէպ-
րօն տէնիլէն Գիրեաթ-արպա'տա վէ-
ֆաթ էթտի. վէ Ապրահամ Սարա ի-
չիւն մաթէմ թութմաղա աղլամաղա իչ-
3 րէ կէլտի՝ Վէ Ապրահամ մէյյիթինին եա-
նընտան գալգըփ Հէթ օղուլլարընա
4 խիթապէն՝ Պէն արանըզտա ղարիպ վէ
միւսաֆիր իմ. հուզուրըմտան մէյթիմի
տէֆն էթմէք իչիւն պանա արանըզտա
թէմլիքէն պիր մագպէրէ վէրինիզ՝
5 տէտի. Հէթ օղուլլարը տախի Ապրա-
6 համա ճէվապէն՝ Էյ էֆէնտիմ, պիզի
տինլէ, սէն արամըզտա մին թարաֆ-
իլլահ էմիր սին. մէյթինի մագպէրէլէ-
րիմիզին ա'լասընտա տէֆն էյլէ. մէյ-
թինի տէֆն էթմէք իչիւն՝ պիզտէն պիր
քիմսէ գապրինի սէնտէն տիրիղ էթ-
7 մէզ՝ տէտիլէր ։ Օլ վագըթ Ապրահամ
գալգըփ օլ տիյարըն էհալիսի օլան Հէթ
8 օղուլլարընա թէմէննա էտէրէք, Անլէ-
րէ խիթապէն՝ Էյէր հուզուրըմտան մէյ-
յիթիմի տէֆն էթմէքլիյիմէ րազը իսէ-
նիզ, պէնի տինլէյինիզ. Սօհար օղլու
'Էֆրօնտան պէնիմ իչիւն իլթիմաս էյ-
9 լէյինիզ, Քի թարլասընըն քէնարընտա
պուլունան Մաքփէլա մաղարասընը, ա-
րամըզտա պանա մագպէրէ օլմագ իւզ-
րէ տէյէր պահասըլէ թէմլիքէն վէր-
10 սին՝ տէտի ։ Ու 'Էֆրօն Հէթ օղուլլա-
րը արասընտա օթուրույօր իտի ։ Օլ
վագըթ Հիթթի 'Էֆրօն քէնտի շէհրի-
նին գափուսընտան կիրէն պիլճիւմլէ
Հէթ օղուլլարը տինլէր իքէն, Ապրա-
11 համա ճէվապէն՝ Խայըր, էֆէնտիմ, պէ-
նի տինլէ. Թարլայը սանա վէրիյօրըմ,
անտէ օլան մաղարայը տախի վէրիյօրըմ.
անը գավմըմ օղուլլարընըն կէօզլէրի
էօնիւնտէ սանա վէրիյօրըմ, մէյթինի
12 տէֆն էյլէ՝ տէտի ։ Օլ վագըթ Ապրա-
համ տիյարըն էհալիսի էօնիւնտէ թէ-
13 մէննա էյլէտի ։ Վէ օլ տիյարըն էհա-
լիսի տինլէր իքէն 'Էֆրօնա խիթապէն՝
Քօյլէ իսէ, րիճա էտէրիմ, պէնի տինլէ.
Թարլանըն պահասընը սանա վէրէ-
յիմ. պէնտէն ալ, անտէն սօնրա մէյ-
յիթիմի օրատա տէֆն էտէյիմ՝ տէտի ։
14 'Էֆրօն տախի Ապրահամա ճէվապէն՝
15 Էֆէնտիմ, պէնի տինլէ, սէնինլէ պէ-
նիմ արամըզտա տէօրթ եիւզ միսգալ
կիւմիւշլիւք եէր նէ՞ տիր. մէյթինի տէֆն
16 էյլէ՝ տէտի ։ Ապրահամ տախի 'Էֆրօ-
նը տինլէտի, Ապրահամ 'Էֆրօն իչին
Հէթ օղուլլարը հուզուրընտա սէօյլէ-
տիյի կիւմիւշի՝ եա'նի թիւճճար պէյ-
նինտէ միւթէտավիլ օլարագ կիւ՝
տէօրթ եիւզ միսգալ կիւմիւշի վէզն
17 էյլէտի ։ Վէ 'Էֆրօնըն Մամրէ գարշը-
սընտա Մաքփէլատա վագը՝ թարլասը,
եա'նի թարլա իլէ անտէ օլան մաղարա
վէ թարլանըն էթրաֆընտա վէ սա-
խիլ ի հուտուտունտա քեաֆֆէսինտէ
18 պուլունան պիլ ճիւմլէ աղաճլար, շէհ-
րին գափուսընտան կիրէնլէրին՝ եա'նի
Հէթ օղուլլարընըն քեաֆֆէսինին կէօզ-
լէրի էօնիւնտէ Ապրահամըն թէմլիքինէ
19 տիւշտի ։ Պունտան սօնրա Ապրահամ զէվճէսի
Սարայը Մամրէ գարշըսընտա Մաքփէ-
լա թարլասընտա վագը մաղարատա
տէֆն էյլէտի. պու մահալ Քէն'ան տի-
20 յարընտա օլան Հէպրօն տըր ։ Վէ թար-
լա իլէ իչինտէ պուլունան մաղարա Հէթ
օղուլլարը թարաֆընտան Ապրահամա
մագպէրէ օլմագ իւզրէ թէմլիք էտիլտի ։

ՊԱՊ 24

1 Իմտի Աբրահամ իխթիյար վէ միւսինն
օլուպ, ՌԱՊՊ Աբրահամը հէր խուսուստա
2 պէրէքէթլէտի։ Վէ Աբրահամ քէնտի
խանէսինին քեթխիւտասը պուլունան
վէ քեաֆֆէի մալլէրինին իւզէրինէ
նազըր օլան պէնտէսինէ խիթապէնտէ
3 էլինի ույլուղում ալթընա գօ. Վէ սէմանըն
Ալլահը վէ զէմինին Ալլահը օլան
Եէհօվա հագգը իչին՝ արասընտա
սաքին օլտուղում Քէնանիլէրին գըզլարընտան
4 օղլումա զէվճէ ալմայըպ, Ֆագաթ
պէնիմ տիյարըմա վէ ագրապամա
կիտիպ, օղլում Իսհագա պիր զէվճէ
ալաճաղընա սանա եէմին էթտիրիրիմ՝
5 տէտի։ Պէնտէսի տախի անա՝ Շայէտ
գըզ պէնիմ իլէ պիրապէր պու
տիյարա կէլմէք իսթէմէզսէ, օղլունը
չըգարտըղըն տիյարա կէրի կէօթիւրմէմ
6 օլու՞ր մը՝ տէտի։ Աբրահամ տախի անա՝
Սագըն օղլումը օրայա կէրի կէօթիւրմէյէսին։
7 Պէնի պէպամըն խանէսինտէն
վէ տօղտուղում մէմլէքէթիմտէն ալըպ՝
պէնիմ իլէ թէքէլլիւմ էտէրէք,
Պու տիյարը նէսլինէ վէրէճէյիմ՝ տէյի
եէմին էտէն սէմանըն Ալլահը Եէհօվա՝
քէնտի մէլէյինի սէնին էօնիւնտէ իրսալ
էտէճէք, սէն տախի օրատան օղլումա
8 պիր զէվճէ ալաճագսըն։ Վէ էյէր
գըզ սէնին իլէ պիրապէր կէլմէք իսթէմէզսէ,
պու եէմինիմտէն պէրի օլուրսըն․
անճագ օղլումը օրայա կէրի կէօ-
9 թիւրմէյէսին՝ տէտի։ Օլ վագըթ պէնտէ
էֆէնտիսի Աբրահամըն ույլուղը
ալթընա էլինի գօյարագ անա պու խուսուստա
10 եէմին էթտի։ Պա՛տէհու պէնտէ՝
էֆէնտիսինին քեաֆֆէի էմվալը
ետինտէ օլմագ հասէպիլէ, էֆէնտիսինին
տէվէլէրինտէն օն րա՛ս տէվէ ալարագ,
Գալգըպ Արամ-Նահարայիմէ՝ Նահօրըն
11 շէհրինէ՝ կիտիմիշ էյլէտի։ Վէ
աքշամ վագթը նիսվանըն սու չէքմէյէ
չըգտըգլարը վագըթտա՝ շէհրին խարիճինտէ
պուլունան սու գույուսունըն եանընտա
12 տէվէլէրի օթուրթտու։ Վէ, Եա
էֆէնտիմ Աբրահամըն Ալլահը ՌԱՊՊ,
ռիճա էտէրիմ, պու կիւն իշիմի րասթ
կէթիր, վէ էֆէնտիմ Աբրահամա լութֆ
13 էյլէ։ Իշթէ պէն սու չէշմէսինին եանընտա
տուրույօրըմ, վէ շէհիր ահալիսինին
գըզլարը սու չէքմէյէ չըգըյօրլար․
14 Վէ օլսուն քի՝ Տէսթինի էնտիր տէ սու
իչէյիմ՝ տէտիյիմ գըզ, Իչ, վէ տէվէլէրինէ
տախի սու վէրէյիմ՝ տէյէճէք օլան
գըզ, գուլուն Իսհագա նասիպ էյլէտիյին
օ օլա, վէ պունունլէ էֆէնտիմէ լութֆ
էյլէտիյինի պիլէյիմ՝ տէտի։
15 Վէ վագըթ՝ օլտու քի օ սէօզինի թէմամ
էթմէզտէն էվվէլ իշթէ Աբրահամըն
գարտաշը Նահօրըն զէվճէսի Միլքէնին
օղլու Պէթուէլէ թէվէլլիւտ էտէն
Ռիպգա, տէսթիսի օմուզընտա
16 օլարագ, չըգագէլտի։ Վէ գըզ՝ գայէթ
կիւզէլ պիր պաքիրէ օլուպ՝
քէնտիսինի էրքէք պիլմէմիշ իտի։ Իմտի
մէրգումէ չէշմէյէ ինիպ՝ տէսթիսինի
17 տօլտուրուպ չըգտը։ Օլ վագըթ
պէնտէ գօշուպ մէրգումէյի գարշըլայարագ՝
Րիճա էտէրիմ էյլէ, տէսթինտէն
18 պանա պիր ազ սու իչիր՝ տէտի։ Օլ
տախի՝ Իչ, էֆէնտիմ, տէյէրէք, սուրաթլէ
տէսթիսինի էլինէ էնտիրիպ անա
19 իչիրտի։ Վէ անա իչիրտիքտէն սօնրա՝
Տէվէլէրին իչին տախի գանընճայա
20 գատար սու չէքէյիմ՝ տէտի։ Վէ
սէրի՛էն տէսթիսինի թէքնէյէ պօշալթըպ,
սու չէքմէք իչին թէքրար գույույա
գօշուպ՝ տէվէլէրինին քեաֆֆէսի
21 իչին չէքտի։ Վէ օլ ատէմ անա
միւթէհայյիր օլուպ, քէնտի եօլունու
ՌԱՊՊ միւյէսսէր էտիպ էթմէտիյինի
22 պիլմէք իչին սուքութ էտէր իտի։ Վէ
տէվէլէր իչիպ պիթիրտիքտէ՝ օլ ատէմ
եարըմ միսգալ վէզնինտէ ալթուն պիր
հալգա, վէ մէրգումէնին գօլլարը իչին
օն միսգալ վէզնինտէ պիր չիֆթ պիլէզիք
23 չըգարըպ, Սէն քիմի՞ն
գըզը սըն, լութֆէն պանա սէօյլէ, սէնին
պէտէրինին խանէսինտէ պիզիմ իչին
պէյթութէթ էտէճէք եէր վա՞ր մը
24 տըր՝ տէտի։ Օլ տախի անա՝ Պէն Նահօրըն
Միլքէտէն օլան օղլու Պէթուէլին
25 գըզը իմ՝ տէտի։ Վէ էյնէ անա՝

Պիզտէ հէմ սաման հէմ եէմ չօգ տըր·
վէ հէմ տէ պէյթութէթ էտէճէք եէր
26 վար տըր՝ տէտի· Օլ վագըթ օ ատէմ
27 էյիլիփ ՌԱՊՊԱ սէճտէ էտէրէք՝ Էֆէն-
տիմ Ապրահամըն Ալլահը ՌԱՊՊ միւպա-
րէք օլսուն քի լութֆ ու հագիգաթը-
նը էֆէնտիմտէն այըրմատը, պէն
եօլտա իքէն ՌԱՊՊ պէնի էֆէնտիմին
գարնտաշլարընըն խանէսինէ կէթիր-
28 տի՝ տէտի· Օլ վագըթ գըզ գօշուպ պու
վուգուաթըն ճիւմլէսինի վալիտէսինին
խանէսինէ հիքեայէ էյլէտի·
29 Վէ Ռիպգանըն Լապան իսմինտէ պիր
գարնտաշը վար իտի, վէ Լապան չը-
գըփ ու ատէմին եանընա չէշմէյէ տօղ-
30 րու գօշտու· Զիրա հալգայը վէ հէմ-
շիրէսինին գօլլարընտագի պիլէզիքլէրի
կէօրիւպ հէմշիրէսի Ռիպգանըն՝ Օլ ա-
տէմ պանա պէօյլէ սէօյլէտի՝ տէտիյի
սէօզլէրի իշիթմէքլէ, օլ ատէմին եանը-
նա կիթտի· վէ իշթէ օ տէվէլէրին եա-
31 նընտա չէշմէտէ տուրույօր իտի· Վէ, Էյ
ՌԱՊՊԸՆ միւպարէքի, նիչին խարիճտէ
տուրույօրսըն· իչէրի կէլ· պէն խանէ-
յի վէ տէվէլէրէ եէր հազըրլատըմ տէ-
տի·
32 Վէ ատէմ խանէյէ տախիլ օլտուգտա,
օ տէվէլէրի չէօզտիւ, տէվէլէրէ սաման
իլէ եէմ, վէ անըն այագլարընը վէ ա-
նըն իլէ պէրապէր օլան ատէմլէրին ա-
յագլարընը եըգամագ իչին սու վէր-
33 տի· Վէ էօնիւնէ թա'ամ գօնուլտըգ-
տա՝ Սէօզիւմիւ սէօյլէմէյինճէ եէմէմ՝
տէտի· Լապան տախի՝ Սէօյլէ տէտի·
34 Օլ տախի տէտի քի՝ Պէն Ապրահամըն
35 պէնտէսի իմ· Վէ ՌԱՊՊ էֆէնտիմի զի-
յատէսիյլէ պէրէքէթլէնտիրտի, պէօյլէ քի
պիր ատէմ օլտու· վէ անա սիւրիւ վէ
սըղըր վէ կիւմիւշ վէ ալթուն վէ քէօ-
լէլէր վէ ճարիյէլէր վէ տէվէլէր վէ մէր-
36 քէպլէր վէրտի· Վէ էֆէնտիմին զէվ-
ճէսի Սարա իխթիյարլըղընտա է-
ֆէնտիմէ պիր օղլու օլտու· վէ անա
քեաֆֆէ ի մամէլէքինի ի'թա էյլէտի·
37 Վէ էֆէնտիմ պանա եէմին էթտիրիփ՝
Տէյարլարընտա սաքին օլտուղում Քէն'ա-
նիլէրին գըզլարընտան օղլումա զէվճէ
38 ալմայըփ, Ֆագաթ պէտէրիմին խանէ-
սինէ վէ գապիլէմէ կիտիփ, օղլումա պիր
39 զէվճէ ալաճագսըն՝ տէտի· Պէն տախի է-
ֆէնտիմէ՝ Շայէտ գըզ պէնիմ իլէ պէ-
40 րապէր կէլմէզսէ՝ տէտիյիմտէ, Օլ տա-
խի պանա՝ Հուզուրընտա սիւլուք էթ-
տիյիմ ՌԱՊՊ սէնին իլէ պէրապէր մէլէ-
յինի իրսալ էտիփ՝ եօլունը միւյէսսէր
էտէճէք տիր· սէն տէ գապիլէմտէն վէ
պէտէրիմին խանէսինտէն օղլումա պիր
41 զէվճէ ալաճագսըն· Վէ պու սուրէթտէ
եէմինիմտէն պէրի օլուրսըն, հանի գա-
պիլէմէ վարըր օլտուղընտա անլէր սա-
նա վէրմէզլէրսէ, եէմինիմտէն պէրի օլ-
42 մուշ օլուրսըն՝ տէտի· Վէ պու կիւն
չէշմէյէ կէլիփ՝ Էյ էֆէնտիմ Ապրահա-
մըն Ալլահը ՌԱՊՊ, էյէր շիմտի պէնիմ
կիթտիյիմ եօլը միւյէսսէր էտէր իսէն,
43 իշթէ պէն սու չէշմէսինին եանընտա
տուրույօրըմ, վէ օլսուն քի սու չէք-
մէք իչին չըգան գըզա՝ Տէսթինտէն
պանա պիրազ սու իչիր տէտիյիմտէ,
44 Օլ տախի պանա՝ Հէմ սէն իչ, վէ հէմ
տէ տէվէլէրին իչին սու չէքէյիմ տէր
իսէ, ՌԱՊՊԸՆ՝ էֆէնտիմին օղլունա զէվ-
ճէլիյէ նասիփ էյլէտիյի օ օլսուն՝ տէտիմ·
45 Պէն գալպիմտէ պունու սէօյլէմէյի տա-
հա թէմամ էթմէզտէն էվվէլ, իշթէ
Ռիպգա տէսթիսի օմուզընտա օլարագ
չըգըփ չէշմէյէ էնտի, վէ սույու ալտ-
ըղընտա անա՝ Քէրէմ էյլէ, պանա սու
46 իչիր՝ տէտիմ· Օլ տախի սէրի'էն տէս-
թիսինի օմուզընտան էնտիրիփ՝ Իչ, վէ
տէվէլէրինի տախի սուվարայըմ՝ տէտի·
պէն տախի իչտիմ, վէ տէվէլէրի տա-
47 խի սուվարտը· Վէ անա՝ Սէն քիմին
գըզը սըն՝ տէյիւ սուալ էյլէտիյիմտէ,
օլ տախի՝ Պէն Նահօրըն Միլքէտէն օ-
լան օղլու Պէթուէլին գըզը իմ՝ տէտի·
օլ վագըթ պէն հալգայը պուրնունա,
վէ պիլէզիքլէրի գօլլարընա թագտըմ·
48 Վէ՝ էֆէնտիմին օղլունա պիրատէրինին
գըզընը ալմագ իչին, պէնի տօղրու
եօլա կէթիրէն էֆէնտիմ Ապրահամըն
Ալլահը ՌԱՊՊ միւպարէք օլսուն՝ տէյէ-
րէք, էյիլիփ ՌԱՊՊԱ սէճտէ էյլէտիմ·
49 Վէ շիմտի էյէր էֆէնտիմէ լութֆ ու

հագիգաթ իճրասընտա պուլունաճագ
իսէնիզ, պանա խապէր վէրինիզ, պուլունմայաճագ
իսէնիզ տախի՝ պանա
խապէր վէրինիզ. պէն տախի սաղա
եախօտ սօլա տէօնէյիմ։
50 Օլ վագըթ Լապան իլէ Պէթուէլ ճէվապէն՝
Պու շէյ ՐԱՊՊ թարաֆընտան
սատըր օլմուշ տըր. պիզ սանա էյի եա
քէօթիւ տէմէյէ միւգթէտիր տէյիլ իզ։
51 Իշթէ Րիպգա սէնին էօնիւնտէ տիր, ալ
տա կիթ. վէ ՐԱՊՊԸՆ պույուրտուղը կիպի
սէնին էֆէնտինին օղլունա զէվճէ օլսուն՝
52 տէտիլէր։ Վէ Ապրահամըն պէնտէսի
անլէրին քէլամընը իշիթտիքտէ՝
53 եէրէ էյիլէրէք ՐԱՊՊԱ սէճտէ էյլէտի։ Պա'տէհու
պէնտէ կիւմիւշ թագըմլար վէ
ալթուն թագըմլար վէ էսվապ չըգարըպ,
Րիպգայա վէրտի. պիրատէրինէ
վէ վալիտէսինէ տախի գըյմէթլի հէտիյէլէր
54 իհտա էյլէտի։ Վէ քէնտիսի վէ
պէրապէրինճէ օլան ատէմլէր եէյիպ իչիպ
պէյթութէթ էթտիլէր. վէ սապահ
լըյըն գալգդըգլարընտա՝ Պէնի էֆէն-
55 տիմէ կէօնտէրինիզ՝ տէտի։ Վէ գըզըն
գարտաշը վէ վալիտէսի՝ Գըզ պիրազ
վագըթ, հիչ օլմազսա, օն կիւն եանըմըզտա
գալսըն տա, անտան սօնրա
56 կիթսին՝ տէտիլէր։ Օլ տախի անլէրէ՝
ՐԱՊՊ եօլըմը միւյէսսէր գըլտըգտան
սօնրա՝ պէնի թէ'խիր էթմէյինիզ, պէնի
կէօնտէրինիզ, էֆէնտիմէ կիտէյիմ՝
57 տէտի։ Վէ անլէր՝ Գըզը չաղըրըպ աղըզընտան
58 ճէվապ ալալըմ՝ տէյիրէք, Րիպգայը
չաղըրըպ անա՝ Պու ատէմ իլէ
պէրապէր կիտէ՞ր մի սին՝ տէտիքլէրինտէ,
Կիտէրիմ՝ տէտի։
59 Անտէն սօնրա հէմշիրէլէրի Րիպգայը
վէ անըն տայէսինի վէ Ապրահամըն
պէնտէսի իլէ ատէմլէրինի կէօնտէրտի
60 լէր։ Վէ Րիպգայա տուա՛ էտիպ,
անա՝ Սէն պիզիմ հէմշիրէմիզ սին. պինլէրճէ
պինլէրին վալիտէսի օլասըն, վէ
նէսլին տիւշմէնլէրինին գափուսունա մալիք
օլսուն՝ տէտիլէր։
61 Օլ վագըթ Րիպգա ճարիյէլէրի իլէ
գալգըպ տէվէլէրէ պինէրէք, օլ ատէմին
արտը սըրա կիթտիլէր. վէ պէնտէ
62 տախի Րիպգայը ալըպ կիթտի։ Վէ Իսհագ
տիյար ը ճէնուպտա սաքին օլմաղլէ,
Լահայրոյի գույուսու եօլընտան
63 կէլմիշ իտի։ Վէ Իսհագ աքշամ վագտէրի
միւլահազա իչիւն սահրայա չըգմըշ
օլմաղլէ, կէօզլէրինի գալտըրարագ՝
հէման տէվէլէրին կէլտիյինի կէօրտի։
64 Րիպգա տախի կէօզլէրինի գալտըրըպ
Իսհագը կէօրտիւքտէ՝ տէվէտէն ինտի։
65 Վէ պէնտէյէ՝ Գարշըմըզա՛ սահրատա
պիզէ տօղրու կէլէն ատէմ քի՛մ տիր՝
տէտի. պէնտէ տախի՝ Էֆէնտիմ տիր՝
տէտիքտէ, մէրգումէ նիգապը ալըպ
66 էօրթիւնտի։ Պա'տէհու պէնտէ իճրա
էթտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինի Իսհագա
67 նագլ էթտի։ Վէ Իսհագ Րիպգայը վալիտէսի
Սարանըն չատըրընա կէօթիւրիւպ՝
անը ալտը, վէ մէրգումէ տախի
անըն զէվճէսի օլտու. վէ Իսհագ անը
սէվմէյիլէ, վալիտէսինին վէֆաթընտան
տօլայը միւթէսէլլի օլտու։

ՊԱՊ 25

1 Վէ Ապրահամ Գաթուրա նամընտէ տի-
2 կէր պիր զէվճէ ալտը։ Մէրգումէ տէն
տախի անա Զիմրան վէ Եօգշան վէ Մէտան
վէ Միտեան վէ Եիշպագ վէ Շուհ
3 թէվէլլիւտ էյլէտի։ Վէ Եօգշան Շէպա
իլէ Տէտանը թէվլիտ էյլէտի. վէ Տէտանըն
օղուլլարը տախի Աշուրիլէր վէ Լէ-
4 թուշիլէր վէ Լէումիլէր, Վէ Միտեանըն
օղուլլարը 'Էյֆա վէ 'Էֆէր վէ Հանօք
վէ Ապիտա' վէ Էլտա'ա օլուպ,
պունլարըն ճէմիսի Գաթուրա էվլատը
իտիլէր։
5 Վէ Ապրահամ քեաֆֆէի մալլէրինի
6 Իսհագա վէրտի։ Լաքին Ապրահամ
քէնտի ճարիյէլէրինին օղուլլարընա
'աթիյէլէր վէրիպ, քէնտիսի հայաթտա
իքէն անլէրի օղլու Իսհագըն եանընտան
շարգա տօղրու տիյար ը մէշրիգէ
կէօնտէրտի։
7 Վէ Ապրահամըն միւտտէթ ի 'օմրի
եիւզ եէթմիշ պէշ սէնէտէն 'իպարէթ
8 իտի։ Վէ Ապրահամ կիւզէլ իխթիյարլըգ
իլէ իխթիյար վէ էյյամա տօյմուշ օ-

խարագ, թէմամ ի ըմրու հ իլէ վէֆաթ է-
9 տիպ գավմընա միւնզամմ օլտու. Վէ
օղուլլարը Իսհագ վէ Իսմա'իլ անը
Մամրէ կէօնիւնտէքի պուլունան Հիթթի
Սօհար օղլու 'Էֆրօնըն թարլասընտա
10 մաղարը' Մաքփելա մաղարասընտա, խա'-
նի Աբրահամըն Հէթ օղուլլարընտան
իշթիրա էյլէտիյի թարլատա տէֆն էթ-
տիլէր. օլ մահալտէ Աբրահամ վէ զէվ-
ճէսի Սառա տէֆն օլունտուլար.
11 Վէ վագը' օլտու քի Աբրահամըն վէ-
ֆաթընտան սօնրա Ալլահ անըն օղլու
Իսհագը պէրէքէթլէտի. վէ Իսհագ Լա-
հայրօյի գույուսը ճիվարընտա սաքին
օլտու.
12 Վէ Աբրահամըն' Սառանըն Մըսըրլը
ճարիյէսի Հաճարտան օլան օղլու Իս-
մա'իլ իպնի Աբրահամըն էնսապը պուն-
13 լար տըր. Վէ Իսմա'իլին օղուլլարընըն
նէսլ ճինսիյէթիյլէ միւսէմմա օլտուգլարը
իսիմլէրի պունլար տըր. Իսմա'իլին իլք
օղլու Նէպայօթ, պա'տէհու Գէտար վէ
14 Ատպէէլ վէ Միպսամ, վէ Միշմա' վէ
15 Տումա վէ Մասսա, վէ Հատար վէ Թէյ-
մա վէ Նէթուր վէ Նաֆիշ վէ Գէտմա
16 օլտու. Իսմա'իլին օղուլլարը պունլար
օլուպ, օպալարընճա վէ քէօյլէրինճէ
իսիմլէրի պունլար տըր. գապիլէլէրինճէ
17 օն իքի էմիր իտիլէր. Իսմա'իլին միւտ-
տէթ ի 'էօմրիւ եիւզ օթուզ եէտի սէ-
նէտէն 'իպարէթ օլուպ թէմամ ի ըմրու հ
իլէ վէֆաթ էտիպ գավմընա միւնզամմ
18 օլտու. Վէ պէնի Իսմա'իլ Հավիլատան Ա-
շուր եօլընտա, Մըսըր գարշուսընտա վա-
գը' Շուրա գատար սաքին օլտուլար. վէ
անըն նասիպի ճիւմլէ պիրատէրլէրինին
կէօնիւնտէ օլտու.
19 Վէ Իսհագ իպնի Աբրահամըն էնսա-
պը պունլար տըր. Աբրահամ Իսհագը
20 թէվլիտ էյլէտի. Վէ Իսհագ Փատան-Ա-
րամտան Արամի Պէթուէլին գըզը, Ա-
րամի Լապանըն հէմշիրէսի Ռիպգայը
քէնտինէ զէվճէ ալտըղընտա գըրգ եա-
21 շընտա իտի. Վէ զէվճէսի 'ագիր օլ-
տուղընտան, Իսհագ անըն իչիւն ՌԱՊ-
ՊԱ տու'ա էյլէտիքտէ, ՌԱՊՊ անըն
տու'ասընը գապուլ էթմէյիլէ զէվճէսի
22 Ռիպգա համիլէ օլտու. Վէ չօճուգլար
անըն րահմինտէ չէքիշմէքլէ, էյէր պէօյ-
լէ իսէ նիչիւն պու հալտէ օլտում տէ-
յիպ, ՌԱՊՊԱ սու'ալ էթմէյէ կիթ-
23 տի. Վէ ՌԱՊՊ անա' Սէնին րահմինտէ
իքի միլլէթ վար տըր. վէ սէնին գար-
նընտան իքի գավմ այըրըլըպ' պիրի տի-
կէրինտէն գուվվէթլի օլարագ, պէօյ-
լէ քի պիւյիւքի քիւչիւյիւնէ խըտմէթ էտէճէք տիր'
24 տէտի. Վէ վազ'ը համլի իչիւն կիւնլէ-
րի թէմամ օլտուգտա' իշթէ րահմինտէ
25 էքիզ օլարագ, իլք տօղան գըրմըզը-
լու' հէր թարաֆը թիւյլիւ հարվանի
կիպի օլմաղլէ, անա *'Էսավ թէսմիյէ
26 էյլէտիլէր. Պա'տէհու գարտաշը' էլի
'Էսավըն թօփուղընը թութտուղը հալ-
տէ տօղտըղընտան, օ †Եա'գուպ թէս-
միյէ օլունտու. Վէ պունլարըն հին ի
թէվէլլիւտլէրինտէ Իսհագ ալթմըշ եա-
27 շընտա իտի. Վէ չօճուգլար պէօյիւ-
տիւքլէրինտէ 'Էսավ մահիր ավճը վէ
սահրա ատէմի օլուպ, Եա'գուպ սաֆի
հալիմ պիր ատէմ օլմաղլէ, չատըրլար-
28 տա սաքին օլուր իտի. Վէ Իսհագ ավ
եէտիյի իչիւն 'Էսավը սէվէր իտի. լա-
քին Ռիպգա Եա'գուպը սէվէր իտի.
29 Վէ Եա'գուպ չօրպա փիշիրիր իքէն
'Էսավ ավճըլըգտան պայըլմըշ օլտուղը հալ-
30 տէ սահրատան կէլտի. Վէ 'Էսավ Եա'-
գուպա' Ռիճա էտէրիմ, շու գըզըլ չօր-
պատան վէր, եէյէյիմ, զիրա պայըլ-
տըմ' տէտի. պու ճիհէթլէ ‡Էտօմ
31 թէսմիյէ օլունտու. Եա'գուպ տախի
Պու կիւն հագգը պիւքիւրիյէթինի պա-
32 նա սաթ' տէտի. Վէ 'Էսավ' Իշթէ պէն
էօլմէք իւզրէ իքէն' հագգը պիւքիւ-
րիյէթ պանա նէ ֆա'իտէ էտէր' տէ-
33 տիքտէ, Եա'գուպ' Պանա պու կիւն
եէմին էթ' տէմէսի իւզէրինէ, օլ տա-
խի անա եէմին էտիպ' հագգը պիւքիւ-
34 րիյէթինի Եա'գուպա սաթտը. Վէ Եա'-
գուպ 'Էսավա էքմէք իլէ մէրճիմէք
չօրպասը վէրտի. օլ տախի եէյիպ իչտի

---

*Թիւյլիւ.

†Թօփուգ թութան եա'նի Ալտատան

‡Գըզըլ

վէ գալգըպ կիթթի. պէօյլէճէ Էսավ
հագգը պիւյիւքլիւյիւնի թահգիր էյլէտի.

ՊԱՊ 26

1 Վէ Ապրահամըն վագթընտա վագը՛ օլան
էվվէլքի գըթլըգտան մաա՛տա, օլ
տիյարտա պիր գըթլըգ զուհուր էթթիյինտէն,
Իսհագ Ճէրարէ, Ֆիլիսթիլէրին
մէլիքի Ապիմէլէքին նէզտինէ կիթթի.
2 Վէ ՌԱՊՊ անա կէօրիւնիւպ՝ Մըսրա
էնմէ, սանա տէյէճէյիմ եէրտէ սաքին
3 օլ. Պու տիյարտա միւսաֆիր օլ,
պէն տախի սէնին իլէ օլուպ՝ սէնի պէրէքէթլէյէճէյիմ.
զիրա պու տիյարլարըն
քեաֆֆէսինի սանա վէ նէսլինէ ի՛թա
իլէ, փէտէրին Ապրահամա էթտիյիմ եէ-
4 մինի սապիթ գըլաճագըմ. Վէ սէնին
նէսլինի սէմա եըլտըզլարը գատար
թէքսիր էտիպ, պու տիյարլարըն քեաֆֆէսինի
սէնին նէսլինէ վէրէճէյիմ. վէ
զէմինին ճիւմլէ միլլէթլէրի սէնին զիւրրիյէթինտէ
միւպարէքլէնէճէքտիր.
5 Զիւնքի Ապրահամ սէօզիւմիւ տինլէյիպ
թէնպիհաթ վէ էվամիրը վէ գավանինի
վէ շէրայի՛ի հըֆզ էթմիշ իտի.
6 Վէ Իսհագ Ճէրարտէ իգամէթ էթտի.
7 Օլ մահալլին էհալիսի անըն զէվճէսի իչիւն
սու՛ալ էթտիքլէրինտէ, Ռէպէգա
ճէմիլէ օլմագլէ, օլ եէրին էհալիսի մէրգումէնին
սէպէպինէ պէնի էօլտիւրիւրլէր
տէյի, Զէվճէմ տիր՝ տէմէյէ
8 գորգար, Հէմշիրէմ տիր՝ տէտի. Վէ
վագը՛ օլտու քի օրատա խայլի միւտտէթ
իգամէթլինտէն սօնրա, Ֆիլիսթիլէրին
մէլիքի Ապիմէլէք փէնճէրէտէն
պագըպ՝ Իսհագը զէվճէսի Ռէպէգա իլէ
9 օյնաշըր կէօրտիւ. Վէ Ապիմէլէք Իսհագը
չաղըրըպ՝ Իշթէ հագիգաթէն օ
սէնին զէվճէն տիր. նէ նօ՛րլէ Հէմշիրէմ
տիր՝ տէտին, տէտիքտէ, Իսհագ
տախի՝ Անըն սէպէպինէ էօլմէյէյիմ տէ-
10 յու շէօյլէ սէօյլէտիմ՝ տէտի. Ապիմէլէք
տախի՝ Սէնին պու յապտըղըն նէ
տիր. ազ գալտը խալգտան պիրի զէվճէն
իլէ եաթայըրտը, վէ սէն պիզէրիմիզէ
ճիւրմ կէթիրմիշ օլուր իտին՝ տէ-
11 տի. Վէ Ապիմէլէք՝ Հէր քիմ պու ատէմէ,
եախօտ զէվճէսինէ տօգունուրսա,
մութլագա գաթլ օլունաճագ տըր՝
տէյէրէք, գավմընըն ճիւմլէսինէ թէմպիհ
էյլէտի.
12 Վէ Իսհագ օլ տիյարտա զըրա՛աթ էտիպ,
օլ սէնէտէ եիւզ գաթ մահսուլը
օլտու. վէ ՌԱՊՊ անը պէրէքէթլէտի.
13 Վէ պու ատէմ պէօյիւտիւ, վէ գայէթ
պէօյիւք օլունճայա գատար, պէօյիւքլիւքտէ
14 թէրագգը էյլէյօրտու, Շէօյլէ քի
անըն գօյունլարը վէ սըղըրլարը վէ նիչէ
պէնտէլէրի օլմագլէ, Ֆիլիսթիլէր ա-
15 նա հասէտ էթտիլէր. Վէ փէտէրի Ապրահամըն
էյյամընտա փէտէրինին պէնտէլէրինին
ճիւմլէ գազմըշ օլտուգլարը
գույուլարը Ֆիլիսթիլէր գափայըպ
16 թօփրագ իլէ տօլտուրտուլար. Վէ Ապիմէլէք
Իսհագա՝ Եանըմըզտան կիթ,
զիրա պիզտէն չօգ գուվվէթլի օլտուն
17 տէտի. Իսհագ տախի օրատան կիտիպ
Ճէրար տէրէսինտէ չատըրընը գուրուպ
18 օրատա իգամէթ էյլէտի. Վէ Իսհագ
փէտէրի Ապրահամըն էյյամընտա գազտըգլարը
վէ Ապրահամըն վէֆաթընտան
սօնրա Ֆիլիսթիլէրին գափատըգլարը
սու գույուլարընը թէքրար աչըպ՝
փէտէրինին անլէրէ գօյտուղու իսիմլէր իլէ
19 անլէրի թէսմիյէ էյլէտի. Վէ Իսհագըն
պէնտէլէրի օլ տէրէտէ գազըպ՝ օրատա
պիր տիրի սու գույուսու պուլտուլար.
20 Վէ Ճէրար չօպանլարը Սու
պիզիմ տիր՝ տէյէրէք, Իսհագըն չօպանլարը
իլէ միւնազա՛ա էթտիլէր. վէ
քէնտիսի իլէ միւնազա՛ա էյլէտիքլէրի
իչիւն Իսհագ գույույա *Էսէք թէսմիյէ
21 էյլէտի. Պա՛տէհու տիկէր պիր գույու
գազտըգլարընտա, անըն իւզէրինէ տախի
նիզա՛ էթտիքլէրի իչիւն, անա
22 †Սիթնա թէսմիյէ էյլէտի. Վէ օրատան
նագլ էտիպ՝ տիկէր պիր գույու տախա
գազտըլար, պունուն իւզէրինէ նիզա՛
էթմէտիքլէրի իչիւն՝ անա ‡Րէհօպօթ

---

*Նիզա՛ †Ատավէթ
‡Վիւս՛աթ

թէսմիյէ էյլէտի, զիրա՝ ՐԱՊՊ շիմտի
պիզէ վիւս'աթ վէրտի, վէ պու արզտա
միւսմիր օլաճաղըզ՝ տէտի։
23 Վէ օրատան Պիրշէպա'ա չըգտը, վէ
24 ՐԱՊՊ օլ կէճէ անա կէօրիւնիւպ՝ Պէն
փէտէրին Իպրահամըն Ալլահը իմ. գօրգմա,
զիրա սէնինլէ իմ, վէ գուլըմ
Իպրահամըն սէպէպինտէն սէնի պէրէքէթլէյիպ,
նէսլինի թէքսիր էտէճէյիմ՝
25 տէտի։ Իմտի Իսհագ օրատա պիր մէզպահ
պինա էյլէյիպ՝ ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ
տուա'ա էյլէտի. վէ չատըրընը օրատա
գուրուպ՝ անըն պէնտէլէրի օրատա պիր
գույու գազըտըլար։
26 Վէ Ապիմէլէք քէնտի մուսահիպի Ահուզզաթ
վէ սէր'ասքէրի Փիքօլ իլէ
27 Ճէրարտան անըն եանընա կէլտի։ Իսհագ
տախի անլարէ՝ Պանա պուղզ էտիպ՝
պէնի եանընըզտան կէօնտէրտիքտէն
սօնկրա, նիչին եանըմա կէլտինիզ՝
28 տէտի։ Անլար տախի՝ ՐԱՊՊԸՆ սէնինլէ
իտիյինի աշիքեարէ կէօրմէքլէ՝
պէյնիմիզտէ եա'նի պիզիմ իլէ սէնին
29 արանըզտա եէմին օլսուն. Վէ պիզ սանա
տօգունմայըպ՝ սանա խայըրտան
պաշգա պիր շէյ էթմէյէրէք՝ սէնի սէլամէթլէ
կէօնտէրտիյիմիզ կիպի, սէն
տախի պիզէ պիր ֆէնալըգ էթմէմէք իչին
սէնինլէ պիր մու'ահէտէ 'ագտ
էտէլիմ՝ տէտիք, զիրա սէն ՐԱՊՊԸՆ
30 միւպարէքի սին՝ տէտիլէր։ Օլ տախի
անլարէ պիր զիյաֆէթ թէրթիպ էտիպ՝
31 անլար տէ եէյիպ իչտիլէր. Վէ սապահլայըն
էրքէն գալգըպ պիր պիրլէրինէ եէմին
էթտիքտէն սօնկրա՝ Իսհագ անլարը
կէօնտէրտի. անլար տախի եանընտան
32 սէլամէթլէ կիթտիլէր։ Վէ վագը'
օլտու քի օլ կիւնտէ Իսհագըն պէնտէլէրի
կէլիպ՝ գազտըգլարը գույուտան
անա խապէր վէրէրէք, Սու պուլտուգ՝
33 տէտիլէր։ Վէ անա *Շէպա' թէսմիյէ
էյլէտի. պինա'էն 'ալէյհ շիմտիյէ
տէկին օլ շէհրին իսմի Պիրշէպա' տըր։
34 Վէ 'Եսավ գըրգ եաշընտա իքէն Հիթթի
Պէ'էրի նամ քիմսէնին գըզը Եէհուտիթ
իլէ Հիթթի Էյլօնըն գըզը Պասմաթը
35 զէվճէլիյէ ալտը։ Վէ պունլար
Իսհագ իլէ Ռիպգայա միւճիպ ի քէտէր
օլտուլար։

ՊԱՊ 27

1 Վէ վագը' օլտու քի Իսհագ իխթիյար
օլուպ՝ կէօզլէրի կէօրմէքտէն 'աճիզ օլտուղտա,
պէօյիւք օղլու 'Եսավը չաղըրըպ
անա՝ Էյ օղլըմ՝ տէտիյինտէ, Լէպպէյք
2 տէտի։ Օլ տախի՝ Իշթէ պէն իխթիյար
օլտըմ, վէֆաթ էտէճէյիմ կիւնիւ
3 պիլմէյօրըմ. Շիմտի սէն սիլահլարընը,
թիրքէշինի վէ եայընը ալ տա,
սահրայա չըգըպ պանա պիր ավ ավլա.
4 Վէ սէվտիյիմ վէճհիլէ թա'ամ թէրթիպ
էտիպ պանա կէթիր. պէն տախի եէյիպ
վէֆաթ էթմէզտէն էվվէլ ճանըմ
5 սանա պէրէքէթ օգուսուն՝ տէտի։ Վէ
Իսհագ՝ օղլու 'Եսավա սէօյլէր իքէն
Ռիպգա տինլէյօր իտի. 'Եսավ
տախի ավը ավլայըպ կէթիրմէք իչին
սահրայա կիթտի։
6 Օլ զէման Ռիպգա օղլու Եա'գուպա՝
Իշթէ փէտէրինին՝ գարընտաշըն
7 'Եսավա՝ Պանա ավ կէթիրիպ
թա'ամ թէրթիպ էյլէ, պէն տախի եէյիպ
վէֆաթ էթմէզտէն էվվէլ ՐԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա սանա պէրէքէթ օ-
8 գույայըմ՝ տէտիյինի իշիթթիմ. Վէ շիմտի,
էյ օղլըմ, սանա էմր էտէճէյիմ
9 խուսուսլարտա սէօզիմի տինլէ. Շիմտի
սիւրիւյէ կիթ, վէ օրատան պանա
քէչիլէրտէն իքի ա'լա օղլագ կէթիր.
պէն տախի փէտէրին իչին սէվտիյի
10 վէճհլէ անլարը թէրթիպ էտէճէյիմ. Սէն
տէ փէտէրինէ կէօթիւր, օլ տախի եէյիպ,
վէֆաթընտան էվվէլ սանա պէ-
11 րէքէթ օգուսուն՝ տէտի։ Վէ Եա'գուպ
վալիտէսի Ռիպգայա՝ Իշթէ պիրատէրիմ
'Եսավ թիւյլիւ պիր ատէմ օլուպ,
12 պէն իսէ թիւյսիւզ ատէմ իմ. Շայէտ
փէտէրիմ պէնի մէսս էտէր, պէն տէ
'ինտինտէ ալատըճը կիպի օլուրըմ,
պէրէքէթ եէրինէ քէնտիմէ լա'նէթ
13 տա'վէթ էտէրիմ՝ տէտի։ Վալիտէսի

---

*Եէմին

տախի անա՛ էյ օղլըմ, լա՛նէթին պէնիմ իւզէրիմէ օլսուն. անճագ սէօզիւմիւ տինկլէյիփ կիթ, պանա կէթիր՛ տէմէսի իւզէրինէ,
14 Օլ տախի կիտիփ ալտը, վէ վալիտէսինէ կէթիրտիքտէ վալիտէսի փետէրինին սէվտիյի վէճհլէ
15 թա՛ամ թէրթիպ էյլէտի. Վէ Րիպգա՛ պէօյիւք օղլու 'Էսավըն խանէտէ եանընտա պուլունան ա՛լա էլպիսէսինի ալըփ՝ քիւչիւք օղլու Եա'գուպա կիյտիրէրէք,
16 էլլէրինէ վէ պօյնունըն թիւյսիւզ եէրլէրինէ օղլագլարըն տէրիլէրինի
17 սարտը. Վէ թէրթիպ էյլէտիյի թա'ամ իլէ էքմէյի օղլու Եա'գուպըն էլինէ վէրտի.

18 Վէ օ՛ փետէրինին նէզտինէ կիտիփ, էյ փետէրիմ, տէտիքտէ, Լէպպէյք,
19 սէն քի՞մ սին, էյ օղլում՝ տէտի. Եա'գուպ տախի փետէրինէ, Պէն սէնին իլք օղլուն 'Էսավ իմ. պանա սէօյլէտիյին կիպի եափթըմ. քէրէմ էտիփ գալգ օթուր, վէ ավըմտան եէ, քի ճանըն պանա
20 պէրէքէթ օգույա՝ տէտի. Վէ Իսհագ օղլունա՝ էյ օղլըմ, նա՞սըլ պէօյլէ չաբուգ պուլտըն՝ տէտիքտէ, օլ տախի՝ Ալլահըն ՐԱՊՊ պանա րասթ կէ-
21 թիրտի՝ տէտի. Վէ Իսհագ Եա'գուպա էյ օղլըմ, եագընըմա կէլ, սէն պէնիմ օղլըմ 'Էսա՞վ մը սըն, եօգսա տէյիլ մի սին, սէնի մէսս էտէյիմ՝ տէտիք-
22 տէ, Եա'գուպ փետէրի Իսհագըն եանընա կէլտիյինտէ, օ անը մէսս էտիփ՝ Սէս Եա'գուպըն սէսի, ամմա էլլէր 'Էսավըն
23 էլլէրի տիր՝ տէտի. Վէ էլլէրի գարնտաշը 'Էսավըն էլլէրի կիպի թիւյլիւ օլտուղընտան անը թանըյամատըղը՝ անա
24 պէրէքէթ օգուտու. Վէ՝ Սէն օղլըմ 'Էսավ մը սըն՝ տէտիքտէ, օլ տախի
25 Պէն իմ՝ տէտի. Օլ վագըթ՝ եագընըմա կէթիր, օղլըմըն ավընտան եէյէյիմ, քի ճանըմ սանա պէրէքէթ օգույա՝ տէտի. Օլ տախի եագընընա կէօթիւրտիւքտէ եէտի. Վէ անա շէրապ
26 տախի կէթիրտիքտէ, իչտի. Վէ փետէրի Իսհագ անա՝ Էյ օղլըմ, շիմտի եա-
27 նըմա կէլ, պէնի էօփ՝ տէմէսիյլէ, Եագուպ անը էօփտիւ. օլ տախի անըն էլպիսէսինին րա՛յիհասընը հիսս էտիփ, անա պէրէքէթ օգույարագ՝ Պագ օղլումըն րա՛յիհասը՝ ՐԱՊՊԸՆ պէրէքէթլէտիյի թարլանըն րա՛յիհասը կիպի տիր.
28 Վէ Ալլահ սանա սէմանըն չիյինի վէ զէմինին միւնպիթլիյինտէն պուղտայ իլէ
29 շէրապըն քէսրէթինի վէրսին. Սանա ագվամ խըտմէթ էտիփ, միլլէթլէր սանա պաշ էյսինլէր. գարտաշլարընա մէվլա օլ, վէ վալիտէնին օղուլլարը սանա պաշ էյսինլէր. սանա լա՛նէթ օգույանլար մէլ՛ուն, վէ սանա պէրէքէթ օգույանլար միւպարէք օլսուն՝ տէտի.

30 Վէ վագըթ՝ օլտու քի Իսհագ Եա'գուպա պէրէքէթ օգումայը թէմամ էյլէտիքտէ, Եա'գուպ փետէրի Իսհագըն հուզուրընտան չըգտըղը սըրատա՝
31 գարնտաշը 'Էսավ ավընտան կէլտի. Օ տախի թա՛ամ թէրթիպ էտիփ, փետէրինէ կէթիրէրէք անա՝ Փետէրիմ գալգսըն, վէ օղլունըն ավընտան եէսին, քի ճանըն պանա պէրէքէթ օգույա՝ տէ-
32 տիքտէ, Փետէրի Իսհագ անա՝ Սէն քի՞մ սին՝ տէմէսի իւզէրինէ, Պէն սէնին իլք
33 օղլուն 'Էսավ իմ՝ տէտի. Օլ վագըթ Իսհագ իղթիրապընտան ֆէվգ էլ ղայէ թիթրէյէրէք՝ Էյ վահ, քի՞մ իտի օլ ավ ավլայըփ պանա կէթիրէն, քի սէն կէլմէզտէն էվվէլ ճիւմլէսինտէն եէյիփ անը միւպարէքլէտիմ, վէ հէմ օ միւ-
34 պարէք օլաճագ տըր՝ տէտի. 'Էսավ տախի փետէրինին քէլամընը իշիթտիքտէ՝ զիյատէսիյլէ 'աջիզ վէ աճը ֆիղան իլէ ֆէրեատ էտէրէք, փետէրինէ՝ Էյ փետէրիմ, պէնի, պէնի տէ միւպա-
35 րէքլէ՝ տէտի. Օլ տախի՝ Գարնտաշըն հիլէ իլէ կէլիփ՝ սէնին պէրէքէթինի ալ-
36 տը՝ տէտի. Վէ օ՝ Եա'գուպ թէսմիյէ օլունտուղընտա՞ն մը իքի տէֆ'ա տըր՝ պէնի ալտաթտը. հագգըմը քի իլքէթիմի ալտըղտան պաշգա, շիմտի տէ պէրէքէթիմի ալտը՝ տէտիքտէն սօնկրա՝ Պէնիմ իչիւն պիր պէրէքէթ ալ-
37 գօ՞յմատըն մը՝ տէտի. Իսհագ տախի ճէվապընտա՝ 'Էսավա, Իշթէ պէն անը սանա մէվլա էյլէյիփ գարնտաշլարընըն ճիւմլէսինի անա պէնտէ էտիփ, անը

պուղտայ վէ շարապ իլէ գուվվէթլէն-
տիրտիմ, վէ շիմտի սանա, էյ օղլում,
38 նէ յափայըմ' տէտի։ Վէ 'Էսավ փէ-
տէրինէ' էյ փէտէրիմ, սէնին պէրէքէ-
թին անճագ պի՞ր մի տիր. էյ փէտէ-
րիմ, պէնի, պէնի տէ մուպարէքլէ'
տէտի, վէ 'Էսավ պիւլէնտ սէսլէ աղ-
39 լատը։ Փէտէրի Իսհագ տախի անա ճէ-
վապէն' իշթէ սէնին մէսքէնին զէմինին
մունպիթլիյի վէ իօգարըտան սէմանըն
40 չիյի իլէ օլաճագ. վէ գըլըճընլէ կէչինիպ
գարտաշընա գուլլուգ էտէսին. վէ լա-
քին քէնտի քէյֆինճէ կէզտիյին զէման,
անըն պոյունտուրուղունը սէնին պօյնըն-
տան գըրարսըն' տէտի։
41 Իմտի փէտէրինին անը պէրէքէթլէ-
տիյի իչիւն' Էսավ Եա'գուպա քին թու-
թուպ գալպինտէ' փէտէրիմ իչիւն մա-
թէմ կիւնլէրի եագընտըր, օ վագըթ
գարտաշըմ Եա'գուպը գաթլ էտէ-
42 րիմ' տէտի։ Վէ պէօյիւք օղլու 'Էսա-
վըն սէօզլէրի Ռիպգայա խապէր վէրիլ-
տիքտէ, քիւչիւք օղլու Եա'գուպը չա-
ղըրդարագ' իշթէ գարտաշըն 'Էսավ
սէնի գաթլ էթմէք գաստըյլէ սէնտէն
43 թէսէլլի պուլույօր։ Վէ շիմտի,
էյ օղլում, սէօզիւմի տինկլէ, վէ գալ-
գըպ Հարանա' գարտաշըմ Լապանըն
44 եանընա ֆիրար էյլէ, Վէ գարտաշը-
նըն հիտտէթի կէչինճէյէ տէքին, անըն
45 եանընտա պիր գաչ կիւն, Եա'նի գար-
տաշընըն զարար թէսքին օլունուպ ա-
նա սէնին եափտըղընը ունութընճայա
տէքին մէքս էյլէ. օ վագըթ պէն սէ-
նի օրատան կէթիրթիրիմ. նի՞չիւն ի-
քինիզտէն պիր կիւնտէ մահրում գա-
լըյըմ' տէտի։
46 Պա'տէհու Ռիպգա Իսհագա' Հէթ գըզ-
լարը սէպէպինտէն ճանըմտան պիզար օլ-
տում. էյէր Եա'գուպ պունլար կիպի Հէթ
գըզլարընտան, եա'նի պու եէրին գըզ-
լարընտան պիր զէվճէ ալըրսա, 'Էօմրիւմ
պանա նէ՞ ֆա՞իտէսի վար տըր' տէտի։

ՊԱՊ 28

1 Օլ վագըթ Իսհագ Եա'գուպը չաղըրըպ'
անա պէրէքէթ օգուտու. վէ էմր է-
տէրէք, Քէնա'ան գըզլարընտան զէվճէ
2 ալմա. Գալգ, Փատտան-արամա, վա-
լիտէնին փէտէրի Պէթուէլին խանէսի-
նէ կիտիպ, օրատան վալիտէնին պիրա-
տէրի Լապանըն գըզլարընտան քէնտի-
3 նէ պիր զէվճէ ալ. Վէ Ալլահ ի Գա-
տիր սէնի մուպարէքլէյէ, վէ սէնի միւ-
միր գըլըպ թէքսիր էյլէյէ, սէն տախի
4 քէսրէթ ի ագվամ օլասըն. Վէ Ապրա-
համըն պէրէքէթի, սանա վէ սէ-
նինլէ նէսլինէ վէրէ քի Ալլահըն Ապ-
րահամա վէրտիյի տիյարը մուսաֆէ-
րէթինի թէմէլլուքս էտէսին' տէտի։
5 Վէ Իսհագ Եա'գուպը կէօնտէրտիքտէ
օ տախի Փատտան-արամա Եա'գուպ
իլէ 'Էսավըն վալիտէսի Ռիպգանըն պի-
րատէրի Արամի Պէթուէլ օղլու Լապա-
նըն եանընա կիթտի։
6 Իմտի 'Էսավ' Իսհագըն Եա'գուպա
պէրէքէթ օգույուպ' անը Փատտան-ա-
րամա, օրատան քէնտիսինէ զէվճէ ա-
լմագ իւզրէ կէօնտէրտիյինի, վէ անա
պէրէքէթ օգույարագ' Քէնա'ան գըզլա-
րընտան զէվճէ ալմա' տէյիւ թէնպիհ
7 էթտիյինի, Եա'գուպըն տախի փէտէր
վէ վալիտէսինի տինկլէյիպ' Փատտան-
8 արամա կիթտիյինի կէօրմէքլէ, վէ
Քէնա'ան գըզլարընըն' փէտէրի Իսհագըն
նազարընտա քէօթիւ օլտուղունը անլա-
9 մագլէ, 'Էսավ Իսմա'էլէ կիտիպ' զէվ-
ճէլէրի իւզէրինէ Իսմա'էլ իպն ի Ապրա-
համըն գըզը վէ Նէպայօթըն հէմշիրէսի
Մահլէթի քէնտիսինէ զէվճէ էյլէտի։
10 Եա'գուպ տախի Պիրշէպա'տան չըգըպ
11 Հարան թարաֆընա կիթտի։ Վէ պիր
մահալէ վարըլ օլուպ' կիւնէշ պաթմըշ
օլտուղունտան օրատա կէճէլէյէրէք, օ
մահալլին թաշլարընտան ալըպ պաշը ա-
թընա գօյարագ' օ մահալտէ եաթտը։
12 Վէ րուեասընտա' պաշը սէմայա եէթի-
շիր, եէր իւզէրինտէ տիքիլի պիր նէր-
տիւան, վէ իշթէ անտէն Ալլահըն մէ-
13 լա'իքէսինի չըգըպ էնէր կէօրտի։ Վէ
իշթէ ՌԱՊՊ անըն իւզէրինտէ տուրուպ'
Պէն փէտէրին Ապրահամըն Ալլահը վէ
Իսհագըն Ալլահը Եէհօվա իմ. իւզէրին-

տէ եաթտըղըն եէրի սանա վէ սէնին
14 նէսլինէ վէրէճէյիմ. Վէ սէնին նէսլին
եէրին թօզը գատար օլուպ՝ ղարպ վէ
շարգ վէ շիմալ վէ ճէնուպէ մունթէշիր
օլաճագտըր. վէ ճէմի՛ի գապայի՛լի զէմին
սէնտէ վէ զիւրրիյէթինտէ միւպարէքլէնէճէքտիր.
15 Վէ իշթէ պէն սէնինլէ օլուպ, հէր նէրէյէ կիտէրսէն՝ սէնի
մուհաֆազա էտէրէք, սէնի պու տիյարա ի'ատէ էտէճէյիմ. զիրա սանա
սէօյլէտիյիմի իճրա էթմէտիքճէ սէնի
թէրք էթմէմ՝ տէտի.
16 Վէ Եա'գուպ ույգուսունտան ույանըպ՝
Հագիգաթէն Եէհօվա պու մահալ-
17 տէ տիր, վէ պէն պիլմէզտիմ՝ տէտի. Վէ
խաւֆ էտիպ՝ Պու նէ՜ հէյպէթլի մահալ
տըր. պու պաշգա պիր շէյ օլմայըպ,
անճագ պէյթ Ալլահ վէ պապ իւս սէմա
18 տըր՝ տէտի. Վէ Եա'գուպ սապահլայըն
էրքէն գալգըպ, պաշընըն ալթընա
գօյտըղը թաշը ալըպ՝ անը տիրէք
տիքէրէք՝ թէփէսինէ զէյթ եաղը տէօքտիւ.
19 Վէ օլ մահալլէ Պէյթէլ թէսմիյէ
էյլէտի, ամմա օ շէհրին իսմի մուգատտէմա
20 Լուզ իտի. Վէ Եա'գուպ նէզր էտիպ՝
Էյէր Ալլահ պէնիմ իլէ օլուպ,
պու կիթտիյիմ եօլտա պէնի մուհաֆազա
էտէրէք, պանա եէմէք իչիւն
էքմէք՝ վէ կիյմէք իչիւն էլպիսէ վէ-
21 րիպ, Վէ պէն փէտէրիմին խանէսինէ
սէլամէթլէ 'ավտէթ էտէրսէմ, Եէհօվա
22 պանա Ալլահ օլա. Վէ պու տիրէք տիքտիյիմ
թաշ պէյթ Ալլահ օլա. պէն
տախի սանա վէրէճէյին հէր շէյին 'էօշրիւնիւ
սանա վէրիրիմ՝ տէտի.

ՊԱՊ 29

1 Պա'տէհու Եա'գուպ հարէքէթլէ շարգ
2 էհալիսի տիյարընա կիթտի. Վէ իշթէ
սահրատա պիր գույու, վէ պունուն
եանընտա իւչ սիւրիւ գօյուն եաթըրտըղընը
կէօրտիւ. զիրա սիւրիւլէրի օ գույուտան
սուվարըրլարտը. վէ գույունուն
աղզընտա պիւյիւք պիր թաշ վար
3 իտի. Վէ ճիւմլէ սիւրիւլէր օրայա ճէմ՝
օլտուգտա, գույունուն աղզընտան թաշը
եուվարլայըպ գօյունլարը սուվարտըգտան
սօնկրա՝ եինէ թաշը եէրինէ, գու-
4 յունըն աղզընա գօրլար իտի. Վէ Եա'գուպ
անլէրէ՝ Էյ պիրատէրլէրիմ, սիզ
նէ՞րէլի սինիզ՝ տէտիքտէ, անլէր տա-
5 խի՝ Պիզ Հարանլը ըզ տէտիլէր. Օլ տախի
անլէրէ՝ Նահօր օղլու Լապանը պիլի՞ր
մի սինիզ՝ տէտիքտէ, Պիլիրիզ, տէ-
6 տիլէր. Վէ անլէրէ՝ Սաղ սալի՞մ մի տիր՝
տէտիյինտէ, Սաղ սալիմ տըր, վէ իշթէ
գըզը Ռահէլ գօյունլար իլէ կէլիյօր՝ տէ-
7 տիլէր. Օլ տախի՝ Իշթէ տահա
չօգ վագըթ վար, սիւրիւլէրի ճէմ՝ էտէճէք
վագըթ տէյիլ տիր. գօյունլարը
սուվարընըզ վէ կիտիպ օթլաթընըզ՝ տէ-
8 մէսի իւզէրինէ, Անլէր տէ՝ Ճիւմլէ սիւրիւլէր
ճէմ՝ օլուպ գույունըն աղզընտան
թաշը եուվարլանմատըգճա՝ էտէմէյիզ,
անճագ օլ վագըթ գօյունլարը
9 սուվարըրըզ՝ տէտիլէր. Վէ օ անլէր իլէ
սէօյլէշիր իքէն՝ Ռահէլ փէտէրինին
գօյունլարը իլէ կէլտի. զիրա մէրգումէ
10 անլէրի կիւտէր իտի. Վէ Եա'գուպ տայըսը
Լապանըն գըզը Ռահէլի, վէ տայըսը
Լապանըն գօյունլարընը կէօրտիւքտէ,
Եա'գուպ եագըն կէլիպ վէ գույունըն
աղզընտան թաշը եուվարլայարագ,
տայըսը Լապանըն գօյունլարընը սու-
11 վարտը. Վէ Եա'գուպ Ռահէլի էօփիւպ՝
12 պիւլէնտ ավազլէ աղլատը. Վէ Եա'գուպ
Ռահէլէ՝ փէտէրինին պիրատէրի վէ Ռիպգանըն
օղլու իտիյինի խապէր վէրտիյինտէ,
մէրգումէ գօշուպ փէտէրինէ
13 խապէր վէրտի. Վէ Լապան՝ հէմշիրէսինին
օղլու Եա'գուպըն խապէրինի իշիթտիյի
կիպի, անը իսթիգպալէ գօշուպ՝
պօյնընա սարըլարագ անը էօփտիւ,
վէ խանէսինէ կէթիրտի. օլ տախի
Լապանա պու վուգու'աթըն քեաֆֆէսինի
14 հիքեայէ էյլէտի. Վէ Լապան
անա՝ Ֆիլ հագիգա սէն պէնիմ քէմիյիմ
վէ էթիմ սին՝ տէտի. օլ տախի պիր
մահ միւտտէթի անըն եանընտա սաքին
օլտու.
15 Պա'տէհու Լապան Եա'գուպա՝ Սէն
պէնիմ պիրատէրիմ օլտըղըն իչիւն պանա
մէճճա՞նէն մի խըզմէթ էտէճէքսին.

իւճրէթին նէ օլաճաղընը պանա պէյան
16 էյլէ՛ տէտի․ Վէ Լապանըն իքի գըզը
օլուպ՝ պէօյիւքիւնիւն իսմի Լիա վէ քիւ-
17 չիւքիւնիւն իսմի Ռահէլ իտի․ Վէ Լիա-
նըն կէօզլէրի զա՛իֆ օլուպ՝ Ռահէլին
իսէ էնտամը կիւզէլ վէ տիտարը կիւ-
18 զէլ իտի․ Վէ Եա՛գուպ Ռահէլի սէվ-
մէքլէ, Քիւչիւք գըզըն Ռահէլ իչիւն սա-
նա եէտի սէնէ խըզմէթ էտէյիմ՝ տէ-
19 տի․ Լապան տախի՝ Անը պաշգա քիմսէյէ
վէրմէքտէն իսէ սանա վէրմէք տահա
ա՛լա տըր․ եանըմտա իգամէթ էյլէ՛ տէ-
20 տի․ Վէ Եա՛գուպ Ռահէլ իչիւն եէտի
սէնէ խըզմէթ էթտի, անա օլան մու-
հապպէթինտէն նաշի՝ նազարընտա պիր
գաչ կիւն կիպի կէօրիւնտիւ․

21 Պա՛տէհու Եա՛գուպ Լապանա՝ Կիւն-
լէրիմ թէմամ օլտու․ զէվճէմի պանա
վէր, անա թէգարրուպ էտէյիմ՝ տէտի․
22 Լապան տախի օլ մահալլին ճիւմլէ է-
հալիսինի ճէմ՛ էտիպ՝ պիր զիյաֆէթ
23 վէրտի․ Վէ աքշամ օլտուգտա գըզը
Լիայը ալըպ անա կէօթիւրտիւ․ Օլ տա-
24 խի անա թէգարրուպ էյլէտի․ Վէ
Լապան ճարիյէսի Զիլփէյի գըզը Լիայա
25 ճարիյէ օլմագ իւզրէ ի՛թա էյլէտի․ Վէ
սապահ օլտուգտա՝ իշթէ Լիա իտի․ Օլ
վագըթ Լապանա՝ Պու պանա էթտիյին
նէ՞ տիր․ եանընտա էյլէտիյիմ խըզմէթ
Ռահէլ իչիւն տէյի՞լ մի իտի․ նի՞չիւն պէ-
26 նի ալտաթտըն՝ տէտի․ Վէ Լապան՝ Պիզ-
տէ քիւչիւյիւ պէօյիւքտէն էվվէլ վէր-
27 մէք օլմազ․ Պունուն հաֆթասընը թէք-
միլ էյլէ․ վէ եանըմտա եէտի սէնէ տա-
հա էտէճէյին խըզմէթէ մուգապիլ ա-
28 նը տախի սանա վէրիրիզ՝ տէտի․ Եա՛-
գուպ տախի պէօյլէ էյլէյիպ, անըն հաֆ-
թասընը թէքմիլ էթտիքտէն սօնրա,
Լապան գըզը Ռահէլի անա զէվճէլիյէ
29 վէրտի․ Գըզը Ռահէլէ տախի ճարիյէ օլ-
մագ իւզրէ՝ ճարիյէսի Պիլհէյի ի՛թա է-
30 յլէտի․ Վէ Եա՛գուպ Ռահէլէ տախի թէ-
գարրուպ էտիպ՝ Ռահէլի Լիատան զի-
յատէ սէվտի․ վէ Լապանըն եանընտա
եէտի սէնէ տահա խըզմէթ էթտի․

31 Վէ ՌԱՊՊ Լիանըն սէվիլմէտիյինի կէօր-
տիւքտէ՝ անըն ռահմինի աչտը, ամմա
32 Ռահէլ 'ագըր իտի․ Վէ Լիա համիլէ օ-
լուպ՝ պիր օղուլ տօղուրտու, վէ՝ ՌԱՊՊ
քէտէրիմէ պագտը, շիմտի զէվճիմ պէ-
նի սէվէճէք տիր՝ տէյէրէք, անա *Ռուպէն
33 թէսմիյէ էյլէտի․ Վէ նինէ հա-
միլէ օլուպ՝ պիր օղուլ տօղուրտուգտա՝
ՌԱՊՊ սէվիլմէտիյիմի իշիտիպ՝ պանա
պունու տախի վէրտի՝ տէյէրէք, անա
34 †Սիմ՛օն թէսմիյէ էյլէտի․ Վէ նինէ հա-
միլէ օլուպ՝ պիր օղուլ տօղուրտու, վէ՝
Շիմտի պու տէֆ՛ա զէվճիմ պանա 'ա-
լագա էտէճէք տիր․ զիրա պէնտէն ա-
նըն իւչ օղլու օլտու՝ տէտի․ պինա՛էն
35 'ալէյհ օ ‡Լավի թէսմիյէ օլունտու․ Վէ
թէքրար համիլէ օլուպ պիր օղուլ տօ-
ղուրտու․ վէ՝ Պու քէրրէ Ռապպա համտ
էտէճէյիմ՝ տէտի․ պինա՛էն 'ալէյհ անա
||Եէհուտա թէսմիյէ էյլէտի․ պա՛տէհու
տօղուրմագտան գալտը․

ՊԱՊ 30

1 Վէ Ռահէլ՝ քէնտիսինտէն Եա՛գուպըն
չօճուգը օլմատըղընը կէօրտիւքտէ, հէմ-
շիրէսինի գըսգանարագ, Եա՛գուպա՝
Պանա էվլատ վէր, եօգսա էօլէճէյիմ
2 տէտի․ Վէ Եա՛գուպ Ռահէլէ գըզա-
պըյլէ հ՛ատէթլէնիպ՝ Պէն սէմէրէ՛ի պա-
թընտան սէնի մահրում էթմիշ օլան
3 Ալլահ մագամընտամը իմ՝ տէտի․ Մէր-
գումէ տախի՝ Իշթէ ճարիյէմ Պիլհէ,
անա թէգարրուպ էյլէ, օլ տախի՝ տի-
զլէրիմտէ տօղուրսուն, պէօյլէճէ պէն
տէ անըն վասըթասըյլէ էվլատ սահի-
4 պի օլուրըմ՝ տէյէրէք, ճարիյէսի Պիլ-
հէյի անա զէվճէլիյէ վէրտի, Եա՛գուպ
5 տախի անա թէգարրուպ էյլէտի․ Վէ
Պիլհէ համիլէ օլուպ, Եա՛գուպըն ան-
6 տէն պիր օղլու օլտու․ Օլ վագըթ Ռա-
հէլ՝ Ալլահ տա՛վամը կէօրիւպ ավազը-
մը իշիթմէքլէ, պանա պիր օղուլ վէր-
տի՝ տէյէրէք, անա :Տան թէսմիյէ է-
7 յլէտի․ Վէ Ռահէլին ճարիյէսի Պիլհէ նի-

---

*Իշթէ պիր օղուլ
†Իշիտիլմիշ
:Տա՛վա կէօրէն
‡'Ալագա
||Համտ

նէ համիլէ օլուպ՝ անտէն Եա'գուպըն
8 պիր օղլու տահա օլտու։ Վէ Րահէլ՝ Հէմ-
շիրէմ իլէ փէք պէօյիւք կիւրէշ էթ-
տիմ վէ ղալիպ օլտում՝ տէյէրէք, անըն
*Նէֆթալի Թէսմիյէ էյլէտի։
9 Վէ Լիա տօղուրմագտան գալտըղընը
կէօրտիւքտէ, ճարիյէսի Զիլփէյի ալըպ՝
10 Եա'գուպա զէվճէլիյէ վիրտի։ Վէ Լիա-
նըն ճարիյէսի Զիլփէտէն Եա'գուպըն
11 պիր օղլու օլտու։ Վէ Լիա՝ Պու պախթ
տըր՝ տէյէրէք անըն †Ճատ Թէսմիյէ էյ-
12 լէտի։ Վէ Լիանըն ճարիյէսի Զիլփէտէն
Եա'գուպըն պիր օղլու տահա օլտու։
13 Վէ Լիա՝ Պու սա'ատէթիմ իչիւն տիր.
զիրա նիսա պէնի Թէս'իտ էտէճէքլէր
տիր՝ տէյէրէք, անըն ‡Աշէր Թէսմիյէ
էյլէտի։
14 Վէ Րուպէն պուղտայ պիչիլմէ վագ-
թընտա թարլատա լիւֆֆահ պուլարագ,
վալիտէսի Լիայա կէթիրտիքտէ, Րահէլ
Լիայա՝ Լութֆէն օղլընըն լիւֆֆահլըն-
15 տան պանա վէր՝ տէտի։ Օլ տախի ա-
նա՝ Զէվճիմի ալտըղըն ազ կէլտի մի՝
օղլումըն լիւֆֆահլընը տա մը ալաճագ-
սըն՝ տէտիքտէ, Րահէլ՝ Էօյլէ իսէ օղ-
լընըն լիւֆֆահլընա մուգապիլ պու կէ-
16 ճէ սէնինլէ եաթսըն՝ տէտի։ Վէ Եա'-
գուպ աքշամ թարլատան կէլտիքտէ
Լիա անը իսթիգպալ էտիպ՝ Պանա կէ-
լէճէքսին, զիրա օղլումըն լիւֆֆահլարը
իլէ սէնի իսթիճար էյլէտիմ՝ տէտիյի իւզէ-
17 րինէ, օլ կէճէ անըն իլէ եաթտը։ Վէ
Ալլահ Լիայը իսթիմա' իլէ՝ մէրգումէ
համիլէ օլուպ, պէշինճիսի օլարագ՝ ան-
18 տէն Եա'գուպըն պիր օղլու օլտու։ Օլ
վագթ Լիա՝ Ճարիյէմի զէվճիմէ վէր-
տիյիմ իչիւն Ալլահ էճրիմի վէրտի՝ տէ-
յիպ, անըն ||Իսսաքար Թէսմիյէ էյլէ-
19 տի։ Վէ Լիա եինէ համիլէ օլուպ ալ-
թընճըսը օլարագ՝ անտէն Եա'գուպըն
20 պիր օղլու օլտու։ Վէ Լիա՝ Ալլահ պիր
մէվհիպէ ի հասանէ իհսան էյլէտի, վէ
զէվճիմին պէնտէն ալթը օղլու օլտըղը
իչիւն, շիմտի պէնիմ իլէ սաքին օլա-
ճագ տըր՝ տէյէրէք, անըն *Զէպու-
21 լօն Թէսմիյէ էյլէտի։ Պա'տէհու պիր գըզ
տօղուրուպ, անա՝ Տինա Թէսմիյէ էյ-
լէտի։
22 Վէ Ալլահ Րահէլի Թէզքիր էթտի,
վէ Ալլահ անը իսթիմա' իլէ րահմինի աչ-
23 տը. Վէ մէրգումէ համիլէ օլմաղլէ, պիր
օղուլ տօղուրուպ՝ Ալլահ պէնիմ 'այըպը-
24 մը ռէֆ' էյլէտի՝ տէտի։ Վէ ՐԱՊՊ պա-
նա տիկէր պիր օղուլ տահա իհսան է-
տէճէք տիր՝ տէյէրէք, անըն †Եուսուֆ
Թէսմիյէ էյլէտի։
25 Վէ վագըթ՝ օլտու քի Րահէլ Եուսու-
ֆը տօղուրտըգտան սօնկրա, Եա'գուպ
Լապանա՝ Պանա իզն վէր, մէքեանըմա
26 վէ տիյարըմա կիտէյիմ. Քէնտիլէրի ի-
չիւն սանա խըտմէթ էթտիյիմ զէվճէ-
լէրիմի վէ օղուլլարըմը պանա վէր՝ կի-
տէյիմ, զիրա սանա էթտիյիմ խըտմէ-
27 թի սէն պիլիրսին՝ տէտի։ Լապան տա-
խի անա՝ Նազարընտա լութֆ պուլտում
իսէ, րիճա էտէրիմ, կալ. ՐԱՊՊ սէ-
նին սէպէպինլէ պէնի պէրէքէթլէնտիրտիյի-
նի Թէճրիպէ իլէ անլատըմ՝ տէտի։
28 Վէ Հէմ իւճրէթինի պանա պէյան էյ-
29 լէ, վէրէյիմ տէտիքտէ, Օլ տախի՝ Սա-
նա էթտիյիմ խըտմէթ նէ օլտըղընը վէ
հայվանլարըն պէնիմ իլէ նասըլ պուլուն-
30 տուղունը պիլիրսին. Զիրա պէն կէլմէզ-
տէն էվվէլ մալըն ազ օլուպ՝ շիմտի զի-
յատէսիյլէ չօղալտը, վէ գատէմիմլէ
ՐԱՊՊ սէնի պէրէքէթլէնտի. վէ շիմտի
պէն խանէմ իչիւն նէ՞ վագըթ չալըշա-
31 ճաղըմ՝ տէտի։ Օլ տախի՝ Սանա նէ՞ վէ-
րէյիմ՝ տէտիքտէ, Եա'գուպ ճէվապ-
տա՝ Պանա պիր շէյ վէրմէ. էյէր շու-
նու պէնիմ իչիւն եափար իսէն, թէք-
րար սիւրիւլէրինի կիւտիւպ պէքլէ-
32 րիմ. Շէօյլէ քի պու կիւն սիւրիւլէրի-
նին քեաֆֆէսի արասընտան կէչիպ,
անլէրտէն հէր պիր նօգթալը վէ պէ-
նէքլի գօյունը, վէ գօյունլար իչինտէն
հէր սիյահ օլանը, վէ քէչիլէր իչինտէն
տախի պէնէքլի վէ նօգթալը պուլու-
նանլարը այըրայըմ, վէ իւճրէթիմ պու

---

*Կիւրէշիմ †Պախթ
‡Սա'իտ ||Էճր

*Սաքին օլմաղլըղ †Զամմ էտէճէք

33 օլսուն. Վէ յարըն կիւն օլուր սա իւճրէթիմ
իչիւն հուզուրընա կէլդիկդէ,
սատագաթըմ պանա շէհատէթ էտէճէք
տիր. Վէ յանըմտա քէչիլէր արասընտա
հէր նօգթալը վէ պէնէքլի օլմայան,
վէ գօյունլար արասընտա սիյահ
պուլունմայան՝ սիրգաթ օլունմուշ
34 սայըլսըն, տէտի. Լապան տախի՝ իշթէ
հէման սէօյլէտիյին վէճհլէ օլսուն՝ տէ-
35 յէրէք, Օլ կիւնտէ ալաճա վէ պէնէքլի
էրքէչլէրի, վէ ճիւմլէ նօգթալը վէ
պէնէքլի քէչիլէրի, հա՛նի քէնտիսինտէ
պէյազ պուլունան վէ սիյահ գօյունլարըն
ճիւմլէսինի այըրըպ՝ օղուլլարընըն
36 էլինէ թէսլիմ էյլէտի. Վէ քէնտիսի
իլէ Եա՛գուպըն արասընտա իւչ կիւնլիւք
մէսաֆէ պըրագըպ, Եա՛գուպ Լապանըն
պագի գալան սիւրիւլէրինի կիւտէր
իտի.

37 Օլ վագըթ Եա՛գուպ թազէ գավագ
վէ պատէմ վէ չինար աղաճլարընտան
չուպուգլար ալըպ, անլէրտէ խաթթլար
չըգարագ չուպուգլարընը սօյմագլը՝ չուպուգլարտա
օլան աք րէնք կէօրիւնտիւ.
38 Վէ սիւրիւլէրին կէլիպ սու իչէճէքլէրի
թէքնէլէրէ սօյտուղու չուպուգլարը
գօյտու, թա քի գօյունլար սու
իչմէյէ կէլտիքլէրինտէ, էօնլէրինտէ օլ-
39 տուղը հալտէ՝ գըզըշըպ կէպէ օլալար. Վէ
սիւրիւլէր չուպուգլարըն էօնիւնտէ կէպէ
օլմալարըյլէ, անլէրին ալաճա վէ
նօգթալը վէ պէնէքլի յավրուլարը օ-
40 լուր իտի. Վէ Եա՛գուպ գուզուլարը այըրըպ,
սիւրիւլէրին իւզլէրինի՝ Լապանըն
սիւրիւլէրինտէ պուլունան ալաճա
վէ հէր սիյահ օլանա տօղրու չէվիրիր
իտի. Վէ քէնտի սիւրիւլէրինի
այրը գօյուպ, անլէրի Լապանըն սիւ-
41 րիւլէրինին յանընա գօմազ իտի. Վէ
գուվվէթլի գօյունլար գըզըշտըգլարը վագըթ,
Եա՛գուպ գօյունլարըն չուպուգլար
արասընտա կէպէ օլմալարը իչիւն,
չուպուգլարը թէքնէլէրտէ գօյունլարըն
42 կէօզլէրի էօնիւնէ գօր իտի. Վէ գօյունլար
զա՛իֆ պուլունտուգլարընտա
գօյմազ իտի. Պէօյլէճէ զա՛իֆլէր Լապանըն,
վէ գուվվէթլիլէր Եա՛գուպըն օ-
43 լուր իտի. Վէ պու ատէմ զիյատէսիյլէ
քէսպի սէրվէթ էտիպ, նիչէ սիւրիւ վէ
ճարիյէ վէ քէօլէ վէ տէվէ վէ մէրքէպլէրէ
մալիք օլտու.

ԳԼՈՒԽ 31

1 Վէ Եա՛գուպ Լապանըն օղուլլարընըն
սէօզլէրինի՝ հա՛նի Եա՛գուպ պէտէրիմիզին
ճիւմլէ մալլէրինի ալըտը, պու
սէրվէթին քեաֆֆէսինի պէտէրիմիզին
մալընտան գազանտը՝ տէյու սէօյլէտիք-
2 լէրինի իշիտտի. Վէ Լապանըն քէնտիսինէ
էվվէլքի կէօզ իլէ պագմատըղընը
3 կէօրտիւ. Վէ ՐԱՊՊ Եա՛գուպա՝ Էճտատընըն
տիյարընա վէ ագրապանըն նէզտինէ
՚ավտէթ էյլէ, պէն տախի սէնին
իլէ օլուրըմ՝ տէտի.

4 Վէ Եա՛գուպ Րահէլ իլէ Լիայը սահրայա
քէնտի սիւրիւլէրինին յանընա
5 չաղըրըպ, Անլէրէ խիթապէն՝ Պէն պէտէրինիզին
պանա էվվէլքի կէօզ իլէ
պագմատըղընը կէօրիւյօրըմ, լաքին պէ-
6 տէրիմին Ալլահը պէնիմ իլէ օլտու. Վէ
սիզ՝ պիւթիւն գուվվէթիմլէ պէտէրինիզէ
խըզմէթ էթտիյիմի պիլիրսինիզ.
7 Ֆագաթ պէտէրինիզ պէնիմ իւճրէթիմի
օն տէֆ՚ա թէպտիլ էտէրէք՝ պանա
ղատր էթտի իսէ, Ալլահ անըն պանա
պիր ֆէնալըգ էթմէսինէ միւսա՚ա-
8 տէ էյլէմէտի. Իւճրէթին նօգթալըլար
օլսուն՝ տէտիյի հալտէ, ճիւմլէ գօյունլար
նօգթալը տօղուրուր իտի. Վէ իւճրէթին
ալաճալար օլսուն՝ տէտիյի
հալտէ, ճիւմլէ գօյունլար ալաճա տօ-
9 ղուրուր իտի. Պու վէճհլէ Ալլահ պէտէ-
10 րինիզին մալընը ալըպ պանա վէրտի. Վէ
վագըթ՝ օլտու քի սիւրիւլէր գըզըշտըգլարը
մէվսիմտէ րու՚յատա կէօզլէրիմի գալտըրըպ,
իշթէ սիւրիւլէրէ աշան էրքէչ
վէ գօչլարըն ալաճա վէ նօգթալը վէ
11 պէնէքլի օլտուգլարընը կէօրտիւմ. Վէ Ալլահըն
մէլէյի պանա րու՚յատա՝ Էյ Եա՛գուպ՝
տէտիքտէ, պէն Լէպպէյք՝ տէ-
12 տիմ. Օլ տախի՝ Շիմտի կէօզլէրինի գալտըրըպ
սիւրիւլէրէ աշան էրքէչ վէ գօչլարա
պագ, ճիւմլէսի ալաճա վէ նօգ-

թալը վէ պէնէքլի տիր․ զիրա Լապա-
նըն սանա հէր պիր եափտըղընը կէօր-
13 տիւմ․ Պէն իլահը Պէյթէլ իմ, քի սէն
օրատա տիրէք մէսհ էտիպ՝ պանա պիր
նէզր էթտին․ շիմտի գալգ, պու տի-
յարտան չըգըպ, տիյար ը վէլատէթինէ
'ավտէթ էյլէ՝ տէտի։
14 Վէ Ռահէլ իլէ Լիա անա ճէվապէն՝
Տահա փէտէրիմիզին խանէսինտէ պի-
զիմ իչիւն հիսսէ վէ միրաս վա՞ր մը․
15 Օ պիզի Ֆիւրուխթ էտիպ, պահամըզը
տախի քիւլլիէն եէտիյի իչիւն՝ անըն
16 'ինտինտէ էճնէպի սայը՞լմատըգ մը։ Զի-
րա Ալլահըն փէտէրիմիզտէն ալտըղը
սէրվէթին քեաֆֆէսի պիզիմ վէ էվլա-
տըմըզըն տըր․ շիմտի Ալլահըն սանա հէր
նէ սէօյլէտիյինի իճրա էյլէ՝ տէտիլէր։
17 Օլ վագըթ Եա'գուպ գալգըպ՝ էվլա-
տը իլէ զէվճէլէրինի տէվէլէրէ պինտի-
18 րէրէք, ճիւմլէ հայվանաթընը վէ գա-
զանմըշ օլտուղու քեաֆֆէ ի էմվալինի,
եանի Փատտան-Արամտա քէսպ էյլէ-
տիյի հայվանաթընը Քէն'ան տիյարընա,
փէտէրի Իսհագըն եանընա կիթմէք ի-
19 չիւն սիւրտիւ։ Վէ Լապան գօյունլա-
րընը գըրգմաղա կիթմիշ օլտուղը, Ռա-
հէլ փէտէրինին թէրաֆիմինի սիրգաթ
20 էյլէտի։ Վէ Եա'գուպ Արամի Լապանա
Ֆիրարընը պիլտիրմէքսիզին՝ անտէն
21 խաֆիյէն սավուշարագ, Քեաֆֆէ ի մա-
լըյլէ իլէ Ֆիրար էյլէտի․ շէօյլէ քի
գալգըպ Նէհրտէն կէչէրէք՝ Ճիլ'ատ տա-
ղընա միւթէվէճճիհ օլտու։
22 Վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ Եա'գուպըն
Ֆիրարը Լապանա խապէր օլունտուգտա,
23 գարընտաշլարընը պէրապէր ալըպ ար-
գասը սըրա եէտի կիւնլիւք եօլ կիտիպ՝
24 Ճիլ'ատ տաղընտա անա եէթիշտի։ Վէ
Ալլահ Արամի Լապանա կէճէ րիւյասըն-
տա կէլիպ՝ Սէն Եա'գուպա կէրէք էյի
վէ կէրէք քէօթիւ պիր շէյ սէօյլէմէք-
25 տէն իհթիրազ էյլէ՝ տէտի։ Վէ Լապան
Եա'գուպա եէթիշտի․ վէ Եա'գուպ չա-
տըրընը տաղտա գուրմուշ օլտուղըն-
տան, Լապան տախի գարընտաշլարը ի-
լէ պէրապէր Ճիլ'ատ տաղընտա չատը-
րընը գուրտու։
26 Վէ Լապան Եա'գուպա՝ Նէ՞ եափտըն․
պէնտէն խաֆիյէն սավուշարագ՝ գըզ-
լարըմը գըլըճ իլէ ալընմըշ էսիր կիպի
27 կէօթիւրտիւն։ Նի՞չիւն պանա խապէր
վէրմէտին տէ, կիզլիճէ պէնտէն սավու-
շուպ կիթտին․ պէն սէնի սիւրուր ու
թէղաննի վէ տէֆ ու թանպուր իլէ
28 թէշյի էտէր իտիմ․ Վէ օղուլլարըմը
վէ գըզլարըմը էօփմէյէ պէնի պըրագ-
մատըն․ շիմտի պու էթտիյին համա-
29 գաթ տըր։ Սիզէ Ֆէնալըգ էթմէյէ իգ-
թիտարըմ վար տըր․ Ֆագաթ փէտէ-
րինիզին Ալլահը տիւն կէճէ պանա սէօյ-
լէյիպ, Եա'գուպա կէրէք էյի կէրէք
քէօթիւ՝ պիր շէյ սէօյլէմէքտէն իհթի-
30 րազ էյլէ՝ տէտի։ Վէ շիմտի սէն փէտէ-
րինին խանէսինէ օլան զիյատէ իշթիյա-
գըն հասէպիլէ չըգըպ կիթտին իսէ,
նի՞չիւն իլահլարըմը սիրգաթ էյլէտին՝
31 տէտի։ Եա'գուպ տախի Լապանա ճէ-
վապէն՝ Գօրգտուղըմ իչիւն Ֆէրար էթտիմ․
զիրա՝ շայէտ գըզլարընը ճէպրէն պէն-
32 տէն ալըրսըն՝ տէտիմ։ Իլահլարընը քիմ-
տէ պուլուրսան, օ եաշամասըն․ գարըն-
տաշլարըմըզըն հուզուրընտա թէֆթիշ
էյլէ, վէ եանըմտա հէր նէ շէյին վար
իսէ ալ՝ տէտի․ Եա'գուպ իսէ Ռահէլին
անլէրի սիրգաթ էթտիյինի պիլմէզ իտի։
33 Վէ Լապան Եա'գուպըն չատըրընա վէ
Լիանըն չատըրընա վէ իքի ճարիյէնին
չատըրընա կիրտի, Ֆագաթ պուլամա-
տը․ վէ Լիանըն չատըրընտան չըգարագ
34 Ռահէլին չատըրընա կիրտի։ Ռահէլ իսէ
թէրաֆիմի ալըպ տէվէ հէվտէճի իչինէ
գօյմուշ օլուպ, անըն իւզէրինէ օթուր-
մուշ իտի․ վէ Լապան պիւթիւն չատը-
35 րը եօգլայըպ իսէ տէ պուլամատը։ Մէր-
գումէ փէտէրինէ՝ 'Ատէթ ի նի-
սա իւզէրիմտէ օլտուղընտան՝ հուզու-
րընտա գալգամամաղըմա էֆէնտիմ կի-
ճէնմէսին՝ տէտի․ վէ Լապան թէրաֆի-
մի արատը իսէ տէ՝ պուլամատը։
36 Օլ վագըթ Եա'գուպ գաղապա կէլիպ՝
Լապան իլէ մինազա'ա էյլէտի․ վէ Եա'-
գուպ Լապանա խիթապէն՝ Ճիւրմիւմ
նէ՞ տիր․ վէ խաթամ նէ՞ տիր քի ար-
37 տըմճա հիտտէթլէ գօշտուն․ Էշյամը

քեաֆֆէսինի եօգլատըգտան սօնկրա
ճէմի՛ ի էշեա ի պէյթինտէն նէ՞ պուլ-
տըն․ պուրայա գարտաշլարըմըն վէ
գարտաշլարընըն էօնիւնէ գօ․ իքիմի-
38 զին պէյնինտէ հիւքմ էթսինլէր։ Եիր-
մի սէնէտէն պէրու պէն սէնին եանըն-
տա իմ․ գօյունլարըն վէ քէչիլէրին եավ-
րու տիւշիւրմէտիլէր․ վէ սէնին սիւ-
39 րիւնիւն գօչլարընը եէմէտիմ։ Վուհու-
շըն փարչալատըղընը սանա կէթիրմէյիպ՝
զիյանընը պէն չէքէր իտիմ․ կէրէք կիւն-
տիւզ՝ կէրէք կէճէ սըրգաթ օլունանը
40 պէնիմ էլիմտէն թալէպ էտէր իտին։ Հա-
լիմ պէօյլէ իտի․ կիւնտիւզին սըճագ
վէ կէճէլէյին սօղուգ պէնի խարապ է-
տիպ՝ կէօզլէրիմտէն ույգում գաչար
41 իտի։ Եիրմի սէնէ խանէնտէ պու հալ
իւզրէ պուլունտում՝ օն տէօրթ սէնէ ի-
քի գըզըն իչիւն, վէ ալթը սէնէ սիւ-
րիւլէրին իչիւն սանա խըզմէթ էյլէ-
տիմ․ սէն տախի իւճրէթիմի օն տէֆ՛ա
42 թէպտիլ էյլէտին։ Էյէր փէտէրիմին Ալ-
լահը, եա՛նի Իսհագըն գօրգտուղու՝ Իպ-
րահիմին Ալլահը պէնիմ իլէ օլմասայտը,
սէն պէնի մութլագա շիմտի պօշ կէօն-
տէրիր իտին․ Ալլահ պէնիմ քէտէրիմէ
վէ էլիմին էմէյինէ նազար էթմէքլէ տիւն
կէճէ սէնի հազէր էթտիրտի՝ տէտի։
43 Վէ Լապան Եա՛գուպա ճէվապէն՝ Պու
գըզլար պէնիմ գըզլարըմ, վէ պու օ-
ղուլլար պէնիմ օղուլլարըմ, վէ պու
սիւրիւլէր պէնիմ սիւրիւլէրիմ, վէլ հա-
սըլ կէօրտիւյիւն շէյլէրին ճիւմլէսի պէ-
նիմ տիր․ իմտի պու կիւն պու գըզ-
լարըմա վէ պու անլէրին տօղուրտուգլա-
44 րը չօճուգլարընա նէ՞ եափա պիլիրիմ։ Շիմ-
տի կէլ, պէնիմ իլէ սէնին պէյնինտէ
շահիտ օլմագ իւզրէ՝ եէքտիկէրիմիզ ի-
45 լէ 'ագտ ը 'ահտ էտէլիմ՝ տէտի։ Օլ վա-
գըթ Եա՛գուպ պիր թաշ ալըպ անը տի-
46 րէք տիքտի։ Վէ Եա՛գուպ գարտաշ-
լարընա՝ Թաշ տէվշիրինիզ՝ տէտի․ ան-
լար տախի թաշ թօփլայըպ պիր եըղըն-
թը եափտըլար, վէ օլ եըղընթընըն իւ-
47 զէրինտէ թա՛ամ էթտիլէր։ Վէ Լապան
անա Եէճէր-սահատութա թէսմիյէ էյլէ-
տի․ ամմա Եա՛գուպ անա Ճէլ՛էտ թէս-
48 միյէ էյլէտի։ Վէ Լապան՝ Պու եըղըն-
թը պու կիւն պէնիմ իլէ սէնին պէյ-
նինտէ շահիտ տըր՝ տէտի․ պու ճիհէթ-
49 լէ Ճէլ՛էտ թէսմիյէ օլունտու․ վէ հէմ
տէ Միսփա (Պէքճի) օլունտու․ զիրա՝
եէքտիկէրիմիզտէն ղա՛իպ օլտուղըմըզ-
տա, ՌԱՊՊ պէնիմ իլէ սէնին պէյնինի
50 կէօզէթսին։ Էյէր գըզլարըմը ինճիտիր-
սէն, վէ էյէր գըզլարըմըն իւզէրինէ
զէվճէլէր ալըր իսէն, պէյնիմիզտէ պիր
քիմսէ եօգ տուր․ պագ, պէնիմլէ սէ-
նին պէյնինիզտէ շահիտ Ալլահ տըր՝ տէ-
51 տի։ Վէ Լապան Եա՛գուպա՝ Իշթէ պու
եըղընթը, վէ իշթէ պէնիմ իլէ սէնին
52 պէյնիմիզտէ տիքտիյիմ տիրէք․ Պու եը-
ղընթը շահիտ, վէ պու տիրէք շահիտ
օլսուն քի սու՛ի գաստ իլէ պէն պու
եըղընթըտան սէնին թարաֆընա կէչ-
մէյէյիմ, սէն տէ պու եըղընթը վէ պու
տիրէքտէն պէնիմ թարաֆըմա կէչմէ-
53 յէսին։ Իպրահիմին Իլահը վէ Նահօրըն
Իլահը վէ անլարըն էճտատընըն Իլահը
պիզիմ պէյնիմիզտէ հիւքմ էյլէսինլէր՝
տէտի․ Վէ Եա՛գուպ տախի փէտէրի Իս-
հագըն գօրգտուղու Ալլահըն հագգը ի-
54 չիւն եէմին էյլէտի։ Պա՛տէհու Եա՛գու
տաղտա գուրպան զէպհ էտիպ՝ գար-
տաշլարընը թա՛ամ էթմէյէ տա՛վէթ էյ-
լէտի․ վէ թա՛ամ էթտիքտէն սօնկրա
55 կէճէ տաղտա գալտըլար։ Վէ Լապան
սապահլայըն էրքէն գալգարագ օղուլ-
լարընը վէ գըզլարընը էօփիւպ, վէ ան-
լէրէ խայր տու՛ա էյլէտիքտէն սօնկրա
եօլա չըգըպ՝ քէնտի մահալլինէ 'ավտէթ
էյլէտի։

ՊԱՊ 32

1 Վէ Եա՛գուպ եօլընա կիտէր իքէն Ալ-
լահըն մէլա՛իքէսի անա մուլագաթ էթ-
2 տի։ Վէ Եա՛գուպ անլարը կէօրտիւյիւն-
տէ, Պու Ճիւնուտ-Ուլլահ տըր՝ տէյիպ,
օ մահալլէ Մահանայիմ թէսմիյէ էյլէտի։
3 Վէ Եա՛գուպ քէնտի էօնիւնճէ Իտօմ
թօփրաղը օլան Սէ՛իր տիյարընա գար-
տաշը 'Էսավա խապէրճիլէր իրսալ իլէ,
4 Էֆէնտիմ 'Էսավա պու սուրէթլէ, խա՛-

նի՝ Պէնտէն Եա'գուպ տէյօր քի, Լապանըն
եանընտա միւսաֆիր օլուպ շիմտիյէ
5 տէկին մէքս էյլէտիմ. Վէ սըղըր
վէ մէրքէպ վէ սիւրիւ վէ պէնտէ վէ
ճարիյէլէրէ մալիք օլտըմ, վէ էֆէնտիմէ՝
հուզուրընտա մազհար ը լութֆ օլմագ
իչին խապէր վէրմէյէ խապէրճիլէր
կէօնտէրտիմ՝ տէյէճէքսինիզ՝ տէյիւ անլէրէ
6 էմր էյլէտի. Վէ խապէրճիլէր Եա'գուպա
'ավտէթլէ՝ Գարնտաշըն 'Եսավա
կիթտիք, օլ տախի տէօրթ եիւզ
նէֆէր իլէ սէնի գարշըլամաղա կէլիյօր՝
տէտիլէր.

7 Օլ վագըթ Եա'գուպ զիյատէսիյլէ
խավֆ էտիպ միւզթարիպ օլարագ, եանընտա
պուլունան խալգը վէ սիւրիւ
վէ սըղըր վէ տէվէլէրի իքի պէօլիւյէ
8 թագսիմ էտիպ, Էյէր 'Եսավ պիր պէօլիւյէ
կէլիպ անը վուրուրսա, պագի գալան
9 պէօլիւք գուրթուլուր՝ տէտի. Վէ
Եա'գուպ տէտի քի՝ Էյ փէտէրիմ Իպրահիմին
Ալլահը վէ փէտէրիմ Իսհագըն
Ալլահը, էյ պանա՝ Տիյարընա վէ
ագրապանա 'ավտէթ էյլէ. պէն սանա
10 էյիլիք էտէյիմ՝ տէյէն Եէհօվա, Պէն
պու գուլընա կէօսթէրտիյին ճիւմլէ
լութֆընա վէ ճիւմլէ հագիգաթընա
լա՛յիգ տէյիլիմ. զիրա պու Իորտանը 'ասամ
իլէ կէչտիմ, վէ շիմտի իքի պէօ-
11 լիւք օրտու օլտըմ. Նիյազ էտէրիմ,
պիրատէրիմին էլինտէն, 'Եսավըն էլինտէն
պէնի խալաս էյլէ, զիրա անտէն
գօրգարըմ, օլմայա քի կէլիպ պէնի վէ
12 էվլատ իլէ վալիտէյի վուրա. Վէ սէն՝
Մութլագա սանա էյիլիք էտիպ, նէսլինի
քէսրէթինտէն սայըլմազ տէնիզ
գումը գատար էտէճէյիմ՝ տէտին.

13 Վէ օլ կէճէ օրատա գալըպ, էլինտէ
պուլունանտան պիրատէրի 'Եսավ իչին
14 հէտիյէ օլարագ, Իքի եիւզ քէչի, վէ
եիրմի էրքէչ վէ իքի եիւզ գօյուն իլէ
15 եիրմի գօչ, Վէ եավրուլարը իլէ օթուզ
էմզիքլի տէվէ վէ գըրգ ինէք վէ օն
պուղա վէ եիրմի տիշի մէրքէպ վէ օն
16 սըփա ալըպ, Սիւրիւլէրին հէր պիրինի
պաշգա պաշգա պէնտէլէրինին էլինէ
վէրէրէք, պէնտէլէրինէ՝ Էօնիւմտէ կէչինիզ
վէ սիւրիւ իլէ սիւրիւ արասընտա
պիր միգտար արալըգ պըրագընըզ՝
17 տէտի. Վէ էօնտէ կիտէնէ թէնպիհ էտիպ՝
Պիրատէրիմ 'Եսավ սանա թէսատիւֆ
էտիպ տէ՝ Սէն քիմի՞ն սին, վէ
նէ՞րէյէ կիտիյօրսըն, վէ պու էօնիւնտէ
օլանլար քիմի՞ն տիր՝ տէյիւ սուա՛լ է-
18 տէրսէ՝ Պէնտէն Եա'գուպըն օլուպ, էֆէնտիմ
'Եսավա կէօնտէրիլմիշ հէտիյէ
տիր, վէ իշթէ քէնտիսի տախի կէրիտէ
19 տիր՝ տէյէսին, տէտի. Վէ իքինճիյէ վէ
իւչիւնճիյէ վէ սիւրիւլէրին արդընճա
կիտէնլէրին ճիւմլէսինէ տախի՝ 'Եսավը
պուլտուղընըզտա անա պու մինվալ իւզ-
20 րէ սէօյլէյինիզ. Վէ՝ Իշթէ պէնտէն Եա'գուպ
կէրիտէ տիր՝ տէյէսինիզ՝ տէյիւ
թէնպիհ էյլէտի. զիրա՝ Էօնիւմտէ կիտէն
հէտիյէ իլէ անըն խաթըրընը խօշ
էթտիքտէն սօնրա եիւզիւնիւ կէօրիւրիւմ,
պէլքի պէնի գապուլ էտէր՝ տէ-
21 տի. Պէօյլէճէ հէտիյէ էօնիւնէ կէչիպ
քէնտիսի տախի օլ կէճէ չատըր գուրտուգլարը
մահալտէ պէյթութէթ էյլէ-
22 տի. Վէ կէճէլէյին գալգըփ իքի զէվճէսի
վէ իքի ճարիյէսի իլէ օն պիր օղուլլարընը
ալըպ՝ Եապպօգ կէչիտինտէն
23 'ուպուր էթտի. Վէ անլարը ալըպ ըրմագտան
կէչիրտիքտէն սօնրա՝ մալլէլէրինի
տախի կէչիրտի.

24 Վէ Եա'գուպ քէնտիսի եալընըզ գալմըշքէ,
պիր ատէմ սապահ վագթընա
25 տէկին անըն իլէ կիւրէշիր իտի. Վէ անա
ղալիպ կէլէմէյէճէյինի կէօրտիւքտէ՝
ույլուղը պաշընտա տօգունտու, վէ անըն
իլէ կիւրէշմէսինտէ Եա'գուպըն ույ-
26 լուղ պաշը եէրինտէն չըգտը. Օլ տախի՝
Պէնի պըրագ, զիրա սահար վագթը
օլտու՝ տէտիքտէ, Եա'գուպ՝ Սէն պէնի
միւպարէքլէմէյինճէ սէնի պըրագ-
27 մամ՝ տէտի. Վէ անա՝ իսմին նէ՞ տիր՝
28 տէտիքտէ, Եա'գուպ տըր՝ տէտի. Վէ
անա՝ իսմին պունտան պէօյլէ Եա'գուպ
տէյիլ, անճագ Իսրայէլ տէնիլըր. զիրա
Ալլահ վէ ինսան իլէ միւճահէտէ է-
29 տիպ ղալիպ օլտուն՝ տէտի. Վէ Եա'գուպ
սուա՛լ էտիպ՝ Լութֆէն իսմինի պէյան
էյլէ՝ տէտիքտէ, օլ տախի՝ Նի՞չին իս-

միմի սու՞ալ էտիյօրսուն՝ տէյէրէք, անը
30 օրատա միւպարէքլէտի։ Եա՛գուպ
տախի՝ Պէն Ալլահը եիւզ պէ եիւզ կէօրտիւմ,
վէ ճանըմ գուրթուլտու՝ տէյէրէք,
օլ մագամը *Փէնուէլ թէսմիյէ էյլէտի։

31 Վէ Փէնուէլտէն կէչտիյինտէ կիւնէշ
տօղտու. օլ տախի օյլուղը իւզէրինտէ
32 աղսայօր իտի։ Պու ճիհէթտէն օ՝ Եա՛գուպըն
օյլուգ պաշընըն ույուշուգ սինիրինէ
տօգունտուղընտան, պէնի Իսրայէլ
պու կիւնէ տէկին օյլուգ պաշը
իւզէրինտէ օլան ույուշուգ սինիրի եէմէզլէր։

ՊԱՊ 33

1 Վէ Եա՛գուպ կէօզլէրինի գալտըրըպ,
Էսավըն տէօրթ եիւզ նէֆէր ատէմ իլէ
կէլմէքտէ իտիյինի կէօրտիւքտէ՝ էվլատլարընը
Լէա վէ Ռահէլ վէ իքի ճարիյէ-
2 յէ թագսիմ էտէրէք, ճարիյէլէր իլէ
էվլատլարընը իլէրիյէ, վէ անլէրին արգասընա
Լէա իլէ էվլատընը, վէ անլէրին
արգասընա Ռահէլ իլէ Եուսուֆը
3 գօյտու։ Վէ քէնտիսի էօնլէրինէ կէչիպ
պիրատէրինէ եագլաշընճայա տէկին եէ-
4 տի քէրրէ եէրէ գատար էյիլտի։ Էսավ
տախի անը իսթիգպալէ գօշուպ, անը
գուճագլայըպ պօյնունա սարըլարագ ա-
5 նը էօփտիւ, վէ աղլաշտըլար։ Պա՛տէհու
Էսավ կէօզլէրինի գալտըրըպ նիսա
իլէ չօճուգլարը կէօրտիւքտէ՝ Պունլար
սէնին նէ՞ն տիր՝ տէտի. օ տախի՝ Պէնտէնէ
Ալլահըն իհսան էյլէտիյի էվլատ-
6 տըր՝ տէտի։ Օլ վագըթ ճարիյէլէր իլէ
էվլատլարը եագլաշըպ թէմէննա էյլէ-
7 տիլէր։ Վէ Լէա իլէ էվլատը տախի եագլաշըպ
թէմէննա էյլէտիլէր. նիհայէթ
Ռահէլ իլէ Եուսուֆ եագլաշըպ թէմէն-
8 նա էյլէտիլէր։ Օլ տախի՝ Ռասթ կէլտիյիմ
պու գատար գալապալըգըն նէ՞ տիր՝
տէտիքտէ, էֆէնտիմին նազարընտա
լութֆ պուլմագլըղըմ իչին տիր՝ տէ-
9 տի։ Վէ Էսավ՝ Էյ պիրատէրիմ, պէնիմ
չօգ վար. սէնինքի սէնին օլսուն՝
10 տէտի։ Եա՛գուպ տախի՝ Խայր՝ նազարընտա
լութֆ պուլտըմ իսէ, րիճա էտէրիմ՝
էլիմտէն հէտիյէմի գապուլ էտէսին.
զիրա սէնին տիտարընը Ալլահըն
տիտարընը կէօրիւր կիպի կէօրտիւմ,
սէն տախի պէնտէն րազը օլտուն։
11 Սանա րիճա էտէրիմ, կէթիրիլէն հէտիյէմի
գապուլ էտէսին, զիրա Ալլահ պանա
իհսան էյլէտի, վէ հէր շէյիմ վար՝
տէյէրէք, անա իպրամ էյլէտիքտէ՝ գապուլ
էյլէտի։

12 Պա՛տէհու՝ Գալգըպ կիտէլիմ, պէն
տախի սէնին էօնինճէ կիտէյիմ՝ տէտի։
13 Օ տախի անա՝ Չօճուգլարըն նազիք,
վէ եանըմտա պուլունան գօյուն վէ սըղըրլարըն
եավրուլու օլտուղու էֆէնտիմին
մա՛լումու տուր. էյէր անլէրի պիր կիւն
գըյատէճէ սիւրէրլէրսէ՝ սիւրիւնիւն
14 քիւֆֆէսի հէլագ օլուր։ Էֆէնտիմ
պէնտէսինին էօնինէ կէչսին. պէն տախի
Սէ՛իրէ էֆէնտիմին նէզտինէ կէլինճէյէ
տէկին եանըմտա օլան հայվանաթըն
վէ չօճուգլարըն այաղը իլէ եավաշ
15 եավաշ կէլէյիմ՝ տէտի։ Վէ Էսավ՝ Էյլէ
իսէ եանըմտա պուլունան ատէմլէրտէն
եանընա պըրագայըմ՝ տէտիքտէ,
Նէ՞ լազըմ. էֆէնտիմին ՛ինայինտէ
լութֆ պուլայըմ՝ տէմէսի իւզէրինէ,
16 Էսավ օլ կիւն Սէ՛իրէ տօղրու քէնտի
եօլունա տէօնտիւ։

17 Վէ Եա՛գուպ Սուքքօթ՛ա նագլ էտիպ
քէնտիսինէ պիր խանէ պինա էյլէտի,
հայվանաթընա տախի անպարլար եափտը.
պու ճիհէթտէն օլ մահալլէ Սուքքօթ
թէսմիյէ օլունտու։

18 Վէ Եա՛գուպ Փատտան-արամտան
՛ավտէթ էթտիյինտէ Քէն՛ան տիյարընտա
վագը՝ Շէքիմ շէհրի օլան Սալիմէ
կէլիպ՝ շէհրին էօնինտէ չատըրընը
19 գուրտու։ Վէ չատըրընը գուրտուղու
թարլա գըթ՛ասընը Շէքիմին փէտէրի
Համօրըն օղուլլարընտան եիւզ
20 գըթ՛ա կիւմիւշ պէտէլինէ ալտը։ Վէ օրատա
պիր մէզպահ պինա էտիպ, անա
Էլ-Էլօհէյ Իսրայէլ թէսմիյէ էյլէտի։

---

*Վէճհ Ալլահ

ՊԱՊ 34

1 Վէ Եա՛գուպըն Լէադան օլան գըզը Տինա
օ մէմլէքէթին գըզլարընը կէօրմէյէ
2 չըգդըղընդա, Օլ մէմլէքէթին
հիւքիւմտարը Հիվվի Համօրըն օղլու Շէքէմ
մէրգումէյի կէօրմէքլէ, ալըպ անըն
իլէ եաթարագ անը թէզլիլ էյլէտի։
3 Վէ Եա՛գուպըն գըզը Տինայա ճանընտան
'ալագա էտիպ, մուհապպէթ էտէրէք
4 անը թալթիֆ էյլէտի։ Վէ Շէքէմ փէտէրի
Համօրա՝ Պու գըզը պանա զէվճէյէ
5 ալ՝ տէտի։ Վէ Եա՛գուպ գըզը
Տինայը Շէքէմին լէքէլէտիյինի իշիտտի
իսէ տէ, օղուլլարը հայվանաթ
իլէ պէրապէր սահրատա պուլունտուգլարընտան
անլար կէլինճէյէ տէք սիւքիւթ
էյլէտի։

6 Վէ Շէքէմին փէտէրի Համօր տախի
միւքալէմէ իչիւն Եա՛գուպըն նէզտինէ
7 կիթթի։ Վէ Եա՛գուպըն օղուլլարը
պունու իշիթտիքլէրի կիպի սահրատան
կէլտիլէր. վէ պու ատամլէր՝ անըն Եա՛գուպըն
գըզը իլէ եաթմագ՝ Իսրայէլտէ
ճա՛իզ օլմայան խասասէթի իրթիքապ
էթտիյի իչիւն կիւճէնիպ՝ զիյատէսիյլէ
8 ղազապա կէլտիլէր։ Վէ Համօր անլէր
իլէ միւքալէմէ էտէրէք, Օղլըմ Շէքէմ
գըզընըզա թէ՛աշշուգ էթմիշ տիր.
մէրգումէյի անա զէվճէլիյէ վէրմէնիզի
9 ռիճա էտէրիմ. Գըզլարընըզը
պիզէ վէրին, գըզլարըմըզը տախի ալըպ
պիզիմ իլէ միւսահէրէ էտինիզ.
10 Վէ պիզիմ իլէ պէրապէր սաքին օլունուզ,
տիյար էօնիւնիւզտէ տիր. անտէ
սաքին օլուպ թիճարէթ վէ թէմէլլիւք
11 էյլէյինիզ՝ տէտի։ Շէքէմ տախի գըզըն
փէտէրինէ վէ պիրատէրլէրինէ խիթապէն՝
Նազարընըզտա լութֆ պուլայըմ,
12 վէ պանա նէ տէրսէնիզ, վէրիրիմ։ Պէնտէն
փէք չօգ մէհր վէ 'աթիյէ թալէպ
էտինիզ, վէ պանա թէքլիֆ էթտիյինիզ
գատար վէրիրիմ. անճագ գըզը պանա
13 զէվճէլիյէ վէրինիզ՝ տէտի։ Եա՛գուպըն
օղուլլարը իսէ՝ Շէքէմ իլէ փէտէրի
Համօրա, հէմշիրէլէրի Տինայը լէքէտար
էթտիյի իչիւն, հիլէ իլէ ճէվապ
14 վէրէրէք, Պու չէյի էթմէյէ եա՛նի հէմշիրէմիզի
ղայր ի մախթուն պիր ատամէ
վէրմէյէ միւգթէտիր տէյիլիզ. զիրա
15 պիզէ 'ար տըր. Անճագ պու շարթ իլէ
սիզէ րազը օլուրուզ, եա՛նի հէր պիր էրքէյինիզ
խաթն օլունարագ պիզիմ կիպի
16 օլուրսանըզ, Օլ վագըթ գըզլարըմըզը
սիզէ վէրիպ՝ գըզլարընըզը ալըրըզ.
վէ սիզին իլէ պէրապէր սաքին
17 օլուպ՝ պիր գավմ օլուրուզ։ Վէ էյէր
պիզի տինլէմէյիպ խաթնը [illegible]նըզ,
գըզըմըզը ալըպ կիտէրիզ՝ տէտիլէր։
18 Իմտի պունլարըն քէլամը Համօրըն
նազարընտա, վէ Համօրըն օղլու Շէքէմին
19 նազարընտա խօշ կէօրիւնտիւ։ Վէ
օ ճիվան Եա՛գուպըն գըզընը զիյատէ
սէվտիյինտէն պու չէյին իճրասընը թէ՛խիր
էթմէտի. քէնտիսի տախի փէտէրինին
խանէսինտէ ճիւմլէսինտէն մու՛թէպէր
իտի։

20 Վէ Համօր իլէ օղլու Շէքէմ չէհրլէրինին
գափուսընա կէլիպ, չէհրին էհալիսինէ
21 խիթապէն՝ Պու ատամլէր պիզիմ
իլէ սուլհ իչրէ օլտուգլարընտան՝ տիյարտա
սաքին օլսունլար անտա թիճարէթ էթսինլէր.
չիւնքի իշթէ էօնլէրինտէ տիյար
վասի՛ տըր. պիզ անլէրին գըզլարընը
զէվճէլիյէ ալըպ, գըզլարըմըզը անլէրէ
22 վէրէլիմ։ Լաքին պու ատամլէր
խալքընըզ պու շարթ իլէ՝ եա՛նի քէնտիլէրին
մախթուն օլտուգլարը կիպի՝ հէր
էրքէյիմիզին մախթուն օլմասը իլէ, պիզիմ
իլէ պէրապէր սաքին օլուպ պիր
23 գավմ օլմայա րազը օլուրլար։ Անլարըն
վէ մալլէրը վէ ճիւմլէ հայվանլարը
պիզիմ օլմայաճագ մը. անճագ պիզ
անլէրէ րազը օլալըմ տա պիզիմ իլէ
պէրապէր սաքին օլսունլար՝ տէտիլէր։
24 Իմտի չէհրինին գափուսընտան չըգանլարըն
ճիւմլէսի՝ Համօրը վէ օղլու Շէքէմի
տինլէտիլէր. վէ չէհրինին գափուսընտան
չըգան հէր էրքէք խաթն
օլունտու։

25 Վէ վագըթ՝ օլարագ քի իւչիւնճիւ կիւնտէ
անլէր վէճա՛լի իքէն՝ Եա՛գուպըն
իքի օղլու, եա՛նի Տինանըն գարտաշլարը
Սիմ՛օն վէ Լեւի հէր պիրի գըլը-

ճընը ալըպ պի փէրվա շէհրէ կիրէրէք՝
26 ճիւմլէ էրքէքլէրի գաթլ էթտիլէր։ Վէ
Համօր իլէ օղլու Շէքէմի տախի գըլըճ-
տան կէչիրիպ, Շէքէմին խանէսինտէն
27 Տինայը ալարագ չըգտըլար։ Եա'գու-
պըն օղուլլարը տախի մագթուլլարըն
իւզէրինէ կէլիպ վէ հէմշիրէլէրինի լէ-
քէտար էթտիքլէրի իչիւն շէհրի եաղմա
28 էտիպ, Սիւրիւ վէ սըղըր վէ մէրքէպ-
լէրինի վէ շէհրտէ վէ սահրատա օլանը
29 զապթ իլէ, Անլէրին ճէմի՝ ի էմվալընը
վէ չօճուգ իլէ նիսվանըն քեաֆֆէսինի
էսիր ալարագ խանէլէրինտէ պուլու-
30 նանըն ճիւմլէսինի եաղմա էթտիլէր։ Օլ
վագըթ Եա'գուպ Շիմ'օն իլէ Լավիյէ
խիթապէն՝ Պէնի պու տիյարըն հալքը
օլան Քէն'անիլէր իլէ Փէրիզիլէրին 'ին-
տինտէ մէքրուհ էթմէքլէ պէլայա կի-
րիֆթար էթտինիզ. վէ եանըմտա ազ
ատէմ օլարագ, անլէր 'ալէյհիմէ թօփ-
լանըպ պէնի վուրաճագլար, պէն տա-
խի էվիմ իլէ պէրապէր հէլաք օլաճա-
31 ղըմ՝ տէտի։ Անլէր տախի՝ Հէմշիրէմի-
զէ փահիշէյէ էտէր կիպի մու'ամէլէ էթ-
մէլի՞ մի իտի՝ տէտիլէր։

ՊԱՊ 35

1 Իմտի Ալլահ Եա'գուպա խիթապէն՝
Գալգ, Պէյթէլէ չըգըպ օրատա իգամէթ
էյլէ, վէ պիրատէրին 'Էսավըն եիւզիւն-
տէն ֆիրար էթտիյին վագըթ սանա կէօ-
րիւնէն Ալլահա օրատա պիր մէզպահ
պինա էյլէ՝ տէտի։
2 Օլ վագըթ Եա'գուպ էհլ ի պէյթինէ վէ
եանընտա պուլունանլարըն ճիւմլէսինէ
խիթապէն՝ Արանըզտա պուլունան ղա-
րիպ իլահլարը տէֆ' էտինիզ, վէ քէն-
տինիզի թաթհիր, վէ էլպիսէնիզի թէպ-
3 տիլ էտինիզ. Վէ գալգըպ Պէյթէլէ չը-
գալըմ. վէ եէվմ ի մուզայագամտա
պէնի իճապէթ էտիպ կիթտիյիմ
եօլտա պէնիմ իլէ օլան Ալլահա օրատա
4 պիր մէզպահ պինա էտէյիմ՝ տէտի։ Ան-
լէր տախի էլլէրինտէ պուլունան ղարիպ
իլահլարըն ճիւմլէսինի, վէ գուլագլա-
րընտա օլան քիւփէլէրի Եա'գուպա վէր-
տիլէր. Եա'գուպ տախի անլէրի Շէքէմ
գուրպինտէ վագը' պութմ աղաճը ալ-
5 թընտա խըֆզ էյլէտի։ Պա'տէհու նագլ
էթտիքլէրինտէ էթրաֆտա օլան շէհր-
լէր իւզէրինէ Ալլահ թարաֆընտան պիր
խավֆ տիւշմէքլէ, Եա'գուպըն օղուլ-
6 լարընը թա'գիպ էթմէտիլէր։ Վէ Եա'-
գուպ եանընտա պուլունան խալգըն
ճիւմլէսի իլէ պէրապէր Քէն'ան տիյա-
րընտա վագը' Լուզա՝ եա'նի Պէյթէլէ
7 կէլիպ, Օրատա պիր մէզպահ պինա է-
տէրէք՝ պիրատէրինին եիւզիւնտէն ֆի-
րար էթտիյի վագըթ Ալլահ քէնտիսինէ
կէօրիւնտիւյիւ իչիւն, օլ մահալէ Էլ-
պէյթէլ թէսմիյէ էյլէտի։
8 Վէ Րիպգանըն տայէսի Տէպօրա վէ-
ֆաթ էթտի. վէ Պէյթէլին աշաղը թա-
րաֆընտա մէշէնին ալթընտա տէֆն օ-
լունուպ, օլ մահալ *Ալօն-պագութ
թէսմիյէ օլունտու։
9 Վէ Ալլահ Եա'գուպա Փատան-Ա-
րամտան 'ավտէթինտէն սօնրա, պիր
տախա կէօրիւնիւպ անը միւպարէքլէ-
10 տի. Վէ Ալլահ անա՝ իսմին Եա'գուպ
տըր, պունտան պէօյլէ իսմին Եա'գուպ
տէնիլմէյիպ՝ իսմին Իսրայէլ օլուր՝ տէ-
յէրէք, անա Իսրայէլ թէսմիյէ էյլէտի
11 Վէ Ալլահ անա խիթապէն՝ Պէն Ալլահ
իւլ Գատիր իմ. միւսմիր օլուպ թէքէս-
սիւր էյլէ. սէնտէն միլլէթ վէ ճիւմհուրը
միլէլ օլաճագ, վէ սուլպիւնտէն միւլուք
12 զուհուր էտէճէք տիր։ Վէ Ապրահամա
վէ Իսհագա վէրտիյիմ տիյարը սանա
վէրէճէյիմ, վէ սէնտէն սօնրա պու
13 տիյարը նէսլինէ վէրէճէյիմ՝ տէտի։ Վէ
Ալլահ անըն իլէ թէքէլլիւմ էյլէտիյի
մահալտէ, անըն եանընտան սու'ուտ էյ-
14 լէտիքտէ, Եա'գուպ Ալլահըն քէնտիսի
իլէ թէքէլլիւմ էյլէտիյի մահալտէ թաշ-
տան պիր տիքէք իգամէ էտիպ, իւզէ-
րինէ թագտիմէ ի մէշրուպաթ տէօք-
տիւ, վէ իւզէրինէ եաղ տախի տէօք-
15 տիւ։ Վէ Եա'գուպ Ալլահըն քէնտիսի
իլէ թէքէլլիւմ էյլէտիյի մահալէ Պէյ-
թէլ թէսմիյէ էյլէտի։

---

*Մաթէմ մէշէսի

16 Վէ Պէյթէլտէն նագլ էտիփ՝ Էֆրաթայա
վարըլ օլմաղա տահա պիր մէսաֆէ
գալտըղտա, Րահէլ վազ՝ը համլ
էթտի, վէ վազ՝ը համլինտէ չօգ զահմէթ
17 չէքտի։ Վէ վազ՝ը համլինտէ չօգ
զահմէթ չէքտիյի զէման էպէ անա՝
Գօրգմա. զիրա իշթէ սէնին պիր օղլուն
18 տահա օլտու՝ տէտի։ Վէ թէսլիմ ի րուհ
էթտիյի զէման (զիրա վէֆաթ էթտի)
անա *Պէնօնի թէսմիյէ գըլտը. ամմա
փէտէրի անա †Պէնեամին թէսմիյէ էյլէտի։
19 Պէօյլէճէ Րահէլ վէֆաթ էտիփ
Էֆրաթա եօլընտա տէֆն օլունտու.
20 պու տախի Պէյթլէհէմ տիր։ Վէ Եա՛գուպ
անըն գապրընա պիր տիրէք իգամէ
էթտի, օլ տախի պու կիւնէ տէկին
Րահէլին գապրընըն տիրէյի տիր։
21 Պա՛տէհու Իսրայէլ նագլ էտիփ չատըրընը
Մէճտէլ-'ատարըն էօթէ թարաֆընտա
22 գուրտու։ Վէ վագթը՝ օլտուքի
Իսրայէլ օլ տիյարտա սաքին օլմագտա
իքէն՝ Րուպէն կիտիփ փէտէրինին
օտալըղը Պիլհէ իլէ եաթտը. Իսրայէլ
տախի իշիթտի։
23 Իմտի Եա՛գուպըն օղուլլարը օն իքի
իտի. Լէանըն օղուլլարը, Եա՛գուպըն
իլք օղլու Րուպէն վէ Սիմ՛օն վէ Լավի
վէ Եէհուտա վէ Իսսաքար վէ Զէպուլօն.
24 Րահէլին օղուլլարը Եուսուֆ
25 վէ Պէնեամին. Վէ Րահէլին ճարիյէսի
Պիլհէնին օղուլլարը՝ Տան վէ Նէֆթալի.
26 Վէ Լէանըն ճարիյէսի Զիլփէնին օղուլլարը
Կատ վէ Աշէր օլուփ՝ Եա՛գուպըն
Փատտան-արամտա թէվէլլիւտ էտէն
օղուլլարը պունլար տըր։
27 Վէ Եա՛գուպ Մամրէյէ Գիրեաթ-արպա՛ա՝
եա՛նի Ապրահամ վէ Իսհագըն
միւսաֆիր օլտուգլարը Հէպրօն՛ա փէտէրի
28 Իսհագըն եանընա կէլտի։ Վէ Իսհագըն
միւտտէթ ի 'օմրիւ եիւզ սէքսէն
29 սէնէ օլուփ, Իսհագ իխթիյար վէ էյյամա
տօյմուշ օլարագ, թէսլիմ ի րուհ
իլէ վէֆաթ էտիփ՝ գավմընա միւնզամմ
օլտու. վէ օղուլլարը 'Էսավ իլէ Եա՛գուպ
անը տէֆն էթտիլէր։

ՊԱՊ 36

1 Վէ 'Էսավ եա՛նի Էտօմըն էնսապը պունլար
2 տըր։ 'Էսավ Քէն'ան գըզլարընտան
Հիթթի Էյլօնըն գըզը 'Ատայը վէ Հիվվի
Սէպ'օնըն գըզը 'Էնանըն գըզը Ահօլիպամայը,
3 Վէ Իսմա'էլին գըզը վէ Նէպայօթըն
հէմշիրէսի օլան Պասմաթը
4 զէվճէլիյէ ալտը։ Վէ 'Ատատան 'Էսավա
Էլիֆազ թէվէլլիւտ էյլէտի. վէ Պասմաթտան
Րա'ուէլ թէվէլլիւտ էյլէտի.
5 Վէ Ահօլիպամատան Եէ'ուշ վէ Եա'լամ
վէ Գօրահ թէվէլլիւտ էյլէտի. պունլար
Քէն'ան տիյարընտա 'Էսավըն թէվէլլիւտ
էտէն օղուլլարը տըր։
6 Վէ 'Էսավ զէվճէլէրինի վէ օղուլլարընը
վէ գըզլարընը վէ խանէսինտէ օլան
ճիւմլէ նուֆուսը վէ սիւրիւլէրինի
վէ ճիւմլէ հայվանաթընը, վէ Քէն'ան
տիյարընտա գազանտըղը էմվալըն
քեաֆֆէսինի ալըփ, պիրատէրի Եա'գուպըն
հուզուրընտան պիր պաշգա տի-
7 յարա կիթթի. Զիրա մալլէրի չօգ օլմաղլէ
պիրլիքտէ սաքին օլամայըփ, սիւրիւլէրի
սէպէպինտէն միւսաֆիր օլտուգլարը
տիյար անլարա թէհամմիւլ էտէ-
8 մէզ իտի։ Վէ 'Էսավ Սէ'իր տաղընտա
իգամէթ էթտի. 'Էսավ Էտօմ տըր։
9 Վէ Սէ'իր տաղընտա օլան Էտօմիլէրին
փէտէրի 'Էսավըն էնսապը պունլար
10 տըր։ 'Էսավըն օղուլլարընըն իսիմլէրի
պունլար տըր. 'Էսավըն զէվճէսի 'Ատանըն
օղլու Էլիֆազ, վէ 'Էսավըն զէվ-
11 ճէսի Պասմաթըն օղլու Րա'ուէլ, Վէ Էլիֆազըն
օղուլլարը Թէյման վէ Օմար
վէ Սէֆօ վէ Գա'թամ վէ Գէնազ տըր։
12 Վէ Թիմնա՝ 'Էսավըն օղլու Էլիֆազըն
օտալըղը օլուփ, անտէն Էլիֆազա 'Ամալէգ
թէվէլլիւտ էթտի. պունլար 'Էսավըն
զէվճէսի 'Ատանըն օղուլլարը
13 տըր։ Վէ Րա'ուէլին օղուլլարը պունլար
տըր, Նահաթ վէ Զարահ վէ Շամմա
վէ Միզզա օլուփ, պունլար 'Էսավըն
զէվճէսի Պասմաթըն օղուլլարը
14 տըր։ Վէ 'Էսավըն զէվճէսի օլան Սէպ'օնըն
գըզը 'Էնանըն գըզը Ահօլիպամանըն
օղուլլարը պունլար տըր. անտէն 'Էսա-

---

*Հիւզնիւմ օղլու †Սաղ էլիմ օղլու

վա Եէ'ուշ վէ Եա'լամ վէ Գօրահ թէվէլլիւտ
էթտիլէր։
15 Պէնի 'Էսավտան օլան իւմէրա պունլար
տըր· 'Էսավըն իլք օղլու Էլիֆազըն
օղուլլարը՝ էմիր Թէյման, էմիր Օմար,
16 էմիր Սէֆօ, էմիր Գէնազ, վէ էմիր
Գօրահ, էմիր Ճա'թամ, էմիր 'Ամալէգ·
պունլար Էտօմ տիյարընտա Էլիֆազտան
օլան իւմէրա օլուպ 'Ատանըն
17 օղուլլարը տըրլար։ Վէ 'Էսավըն
օղլու Րա'ուէլին օղուլլարը պունլար
տըր, էմիր Նահաթ, էմիր Զարահ, էմիր
Շամմա, էմիր Միզզա· պունլար Էտօմ
տիյարընտա Րա'ուէլտէն օլան իւմէրա
օլուպ 'Էսավըն զէվճէսի Պասմաթըն
18 օղուլլարը տըրլար։ Վէ 'Էսավըն
զէվճէսի Ահօլիպամանըն օղուլլարը
պունլար տըր, էմիր Եէ'ուշ, էմիր Եա'լամ,
էմիր Գօրահ օլուպ, 'Էսավըն զէվճէսի
'Էնանըն գըզը Ահօլիպամատան օլան
19 իւմէրա պունլար տըր։ 'Էսավըն
եա'նի Էտօմըն օղուլլարը վէ անլէրին
իւմէրասը պունլար տըր։
20 Օլ տիյարտա սաքին օլան Հօրի Սէ'իրին
օղուլլարը պունլար տըր· Լօթան
21 վէ Շօպալ վէ Սէպ'օն վէ 'Էնա, վէ Տիշօն
վէ Էսէր, վէ Տիշան օլուպ, պունլար
Էտօմ տիյարընտա Հօրիլէրին իւմէրասը
22 Սէ'իրին օղուլլարը տըրլար։ Վէ
Լօթանըն օղուլլարը Հօրի վէ Հէմամ օլուպ,
Լօթանըն հէմշիրէսի Թիմնա' իտի։
23 Վէ Շօպալըն օղուլլարը պունլար,
'Ալվան վէ Մանահաթ վէ 'Էպալ վէ
24 Շէֆօ վէ Օնամ իտի։ Վէ Սէպ'օնըն օղուլլարը
պունլար, Այեա վէ 'Էնա օլուպ՝
փէտէրի Սէպ'օնըն մէրքէպլէրինի
կիւտէր իքէն չէօլտէ ըլըճա սուլարը
25 պուլան 'Էնա պու իտի։ Վէ 'Էնանըն
էվլատը պունլար, Տիշօն վէ 'Էնանըն
26 գըզը Ահօլիպամա տըր։ Վէ Տիշօնըն
օղուլլարը պունլար, Համտան վէ
27 Էշպան վէ Եիթրան վէ Քէրան իտի։ Վէ
Էսէրին օղուլլարը պունլար, Պիլհան վէ
28 Զա'վան վէ 'Ագան իտի։ Վէ Տիշանըն օղուլլարը
պունլար, 'Ուս վէ Արան իտի։
29 Հօրիլէրին իւմէրասը պունլար, էմիր
Լօթան, էմիր Շօպալ, էմիր Սէպ'օն, էմիր
30 'Էնա, էմիր Տիշօն, էմիր Էսէր, էմիր
Տիշան օլուպ՝ Սէ'իր տիյարընտա էմիրլիքլէրինէ
կէօրէ Հօրիլէրին իւմէրասը
պունլար տըր։
31 Վէ պէնի Իսրայէլ իւզէրինէ պիր մէլիք
հիւքիւմէթ էթմէզտէն էվվէլ՝ Էտօմ
տիյարընտա հիւքիւմէթ էտէն մէլիքլէր
32 պունլար տըր։ Պալա' իպնի Պա'ուր
Էտօմտա հիւքիւմէթ էյլէտի· շէհրինին
33 իսմի տախի Տինհապա իտի։ Վէ
Պալա'ըն վէֆաթընտան սօնրա եէրինէ
Պօսրալը Զարահըն օղլու Եօպապ մէլիք
34 օլտու։ Վէ Եօպապըն վէֆաթընտան
սօնրա եէրինէ Թէյմանի տիյարընտան
35 Հուշամ մէլիք օլտու։ Վէ Հուշամըն վէֆաթընտան
սօնրա եէրինէ Մօապ
սահրասընտա Միտիանիլէրի մէնհէզիմ
էտէն Հատատ իպնի Պէտատ մէլիք օլտու,
շէհրինին իսմի տախի 'Ավիթ իտի։
36 Վէ Հատատըն վէֆաթընտան սօնրա
եէրինէ Մասրէգալը Սամլա մէլիք օլտու։
37 Վէ Սամլանըն վէֆաթընտան սօնրա
եէրինէ Նէհրին ճիվարընտա վագը' Րէհօպօթտան
օլան Սաուլ մէլիք օլտու։
38 Վէ Սաուլըն վէֆաթընտան սօնրա
եէրինէ Պա'ալ-հանան իպնի 'Աքպօր
39 մէլիք օլտու։ Վէ Պա'ալ-հանան
իպնի 'Աքպօրըն վէֆաթընտան սօնրա
եէրինէ Հատար մէլիք օլտու· վէ շէհրինին
իսմի Փա'ու, վէ զէվճէսինին իսմի
Մէհէթապէլ օլուպ, պու տախի Մէզահապըն
գըզը Մաթրէտին գըզը իտի։
40 Իմտի գապիլէլէրի վէ մէքեանլարը վէ
իսիմլէրինճէ 'Էսավտան օլան իւմէրանըն
իսիմլէրի պունլար տըր՝ էմիր Թիմնա',
41 էմիր 'Ալվա, էմիր Եէթէթ, էմիր Ահօլիպամա,
42 էմիր Էլա, էմիր Փինօն, էմիր
Գէնազ, էմիր Թէյման, էմիր Միպսար,
43 էմիր Մաճտիէլ, էմիր 'Իրամ օլուպ,
թէմէլլիւք էթտիքլէրի տիյարտա մէսքէնլէրինճէ
Էտօմ իւմէրասը պունլար
տըր· Էտօմիլէրին փէտէրի 'Էսավ պու
տըր։

ՊԱՊ 37

1 Վէ Եա'գուպ փէտէրինին միւսաֆիր

ղարիպ օլտուղու եա՛նի Քէն'ան տիյարըն-
2 տա սաքին օլտու։ Եա'գուպուն նէսլի
պունլար տըր. Յուսուֆ օն եէտի եա-
շընտա իքէն պիրատէրլէրի իլէ պէրա-
պէր սիւրիւ կիւտէր իտի, վէ օ կէնճ
օլուպ փէտէրինին զէվճէլէրի Պիլհէնին
օղուլլարը վէ Զիլփէնին օղուլլարը իլէ
պէրապէր պուլունուրտու, Յուսուֆ ան-
լէրին ֆէնալըգլարընը փէտէրլէրինէ
3 նագլ էտէր իտի։ Վէ Իսրայէլ Յուսու-
ֆը, իխթիյարլըղընտա թէվլիտ էթմիշ
օլտուղու իչին, ճիւմլէ օղուլլարընտան
զիյատէ սէվիպ՝ անա պիր ալաճա էն-
4 թարի եափտը։ Պիրատէրլէրի չիւնքի
փէտէրլէրինին անը ճիւմլէ պիրատէր-
լէրինտէն զիյատէ սէվտիյինի կէօրտիւ-
լէրիյսէ, անա 'ատավէթ էտիպ՝ անա
սալամէթլէ սէօյլէյէմէզլէր իտի։

5 Վէ Յուսուֆ պիր րիւյա կէօրիւպ ա-
նը պիրատէրլէրինէ նագլ էթտիքտէ,
անա օլան 'ատավէթլէրի տահա զիյա-
6 տէ օլտու։ Չիւնքի անլէրէ խիթապէն՝
Րիճա էտէրիմ, պու կէօրտիւյիւմ րիւ-
7 յայը տինկլէյէսինիզ. Իշթէ պիզ թար-
լատա տէմէթ պաղլար իքէն պէնիմ տէ-
մէթիմ գալգըպ գա'իմ օլտու. սիզին
տէմէթլէրինիզ տախի պէնիմ տէմէթի-
մի իհաթէ էտիպ՝ անա 'արզը 'ուպու-
8 տիյէթ էթտիլէր՝ տէտի։ Վէ պիրատէր-
լէրի անա՝ Սէն հագիգա իւզէրիմիզէ
մէլի՞ք մի օլաճագսըն, եախօտ պիզ հա-
գիգա իւզէրիմիզէ հիւքիւմէ՞թ մի է-
տէճէքսին՝ տէտիլէր. րիւյալարը վէ
սէօզլէրի սէպէպինտէն անա տահա զի-
9 յատէ 'ատավէթ էթտիլէր։ Վէ պիր
րիւյա տահա կէօրիւպ՝ անը պիրատէր-
լէրինէ նագլ էտէրէք, Պէն պիր տահա
րիւյա կէօրտիւմ, վէ իշթէ կիւնէշ վէ
այ վէ օն պիր եըլտըզ պանա 'արզը
10 'ուպուտիյէթ էթտիլէր՝ տէտի։ Վէ պու-
նու փէտէրինէ վէ պիրատէրլէրինէ նագլ
էթտիյինտէ, փէտէրի անը թէ'տիպ է-
տիպ, անա՝ Պու սէնին կէօրտիւյիւն
րիւյա նէ՞ օլաճագ. պէն վէ վալիտէն
վէ պիրատէրլէրին պիզ հագիգա եէրէ
գատար սանա 'արզը 'ուպուտիյէթ էթ-
11 մէյէ՞ մի կէլէճէյիզ՝ տէտի։ Պիրատէր-
լէրի տախի անա հասէտ էթտիլէր. լա-
քին փէտէրի պու սէօզիւ խաթըրընտա
հըֆզ էթտի։

12 Պա'տէհու պիրատէրլէրի փէտէրլէրի-
նին սիւրիւլէրինի Շէքէմտէ օթլաթմա-
13 ղա կիթմիշ օլուպ, Իսրայէլ Յուսուֆա՝
Պիրատէրլէրին Շէքէմտէ սիւրիւլէրի
օթլա՞թմայօրլար մը. կէլ, սէնի անլէ-
րին եանընա կէօնտէրէյիմ՝ տէտիքտէ,
14 օլ տախի անա՝ Հազըր ըմ՝ տէտի։ Վէ
անա՝ Կիթ, պիրատէրլէրին սաղ սալի՞մ
մի տիր, վէ սիւրիւլէր սա՞ղ մը տըր,
պագ տա պանա խապէր կէթիր՝ տէյէ-
րէք, անը Հէպրոն տէրէսինտէն կէօն-
տէրտի. օլ տախի Շէքէմէ վարըլ օլտու։
15 Վէ իշթէ օ՝ սահրատա էօթէ պէրի տօ-
լաշըրգէն իքէն, անա պիր ատէմ
րաստ կէլիպ՝ Նէ՞ արայօրսըն՝ տէյի
16 սու՛ալ էթտի։ Օլ տախի՝ Պիրատէրլէ-
րիմի արայօրըմ. լութֆէն, սիւրիւլէ-
րի նէ՞րէտէ օթլաթըյօրլար, պանա խա-
17 պէր վէր՝ տէտիքտէ, Օլ ատէմ տախի՝
Պուրատան կիթտիլէր. զիրա՝ Տօթանա
կիտէլիմ՝ տէտիքլէրինի իշիթտիմ՝ տէ-
մէսի իւզէրինէ, Յուսուֆ պիրատէրլէ-
րինին արտը սըրա կիտիպ՝ անլէրի Տօ-
18 թանտա պուլտու։ Վէ անլէր անը ու-
զագտան կէօրտիւքլէրինտէ, տահա
եանլարընա կէլմէզտէն անըն գաթլինի
19 գաստ էտիպ, Պիրի պիրինէ՝ Իշթէ րիւյա
20 սահիպի կէլիյօր, շիմտի կէլինիզ, անը
գաթլ էտիպ գույուլարըն պիրինէ ա-
թալըմ տա, Անը պիր եըրթըճը հայ-
վան եէտի՝ տէյէլիմ, վէ պագալըմ,
անըն րիւյալարը նէ՞ օլաճագ՝ տէտիլէր։
21 Ֆագաթ Րուպէն պունու իշիթտիյին-
տէ՝ Ճանընը գըյմայալըմ՝ տէյէրէք,
22 անը էլլէրինտէն խէլաս էթտի։ Զիւն-
քի Րուպէն անը էլլէրինտէն խէլաս
էտիպ փէտէրինէ րէտտ էթմէք իչին,
անլէրէ՝ Գա՛ն տէօքմէյինիզ, անը չէօ-
լտէ պուլունան շու գույույա աթընըզ,
վէ անա տոգունմայընըզ՝ տէտի։

23 Վէ վագը՛ օլտու քի Յուսուֆ պիրա-
տէրլէրինին եանընա կէլտիյինտէ, Յու-
սուֆըն էնթարիսինի եա՛նի իւզէրինտէ
24 օլան ալաճա էնթարիյի չըգարտըլար. Վէ

անը թութուփ գույույա աթթըլար ,
գույու տախի պօշ օլուփ իչինտէ սու
25 եօգ իտի ։ Պա՛տէհու թա՛ամ եէմէյէ
օթուրտուգլարընտա՝ կէօզլէրինի գալտըրըփ
Ճիլ՚ատ թարաֆընտան կէլմէքտէ
օլան իսմա՛իլիլէրին պիր քէրվանընը
կէօրտիւլէր, պունլարըն տէվէլէրի
տախի պահարաթ վէ պէլէսան վէ
միւրր ի սաֆի իլէ եիւքլիւ օլարագ ,
Մըսըրա էնտիրմէք իւզրէ կիտիյօրլար իտի ։
26 Օլ վագըթ Եէհուտա գարտէշլէրինէ
խիթապէն՝ Գարտէշիմիզի գաթլ
իլէ գանընը խըֆզ էթմէքտէն նէ
27 ֆայտէ վար տըր. Կէլինիզ, անը իսմա՛իլիլէրէ
սաթալըմ, էլիմիզ անա
տօգունմասըն. զիրա օ գարտէշիմիզ
վէ թէնիմիզ տիր՝ տէտի. գարտէշլէրի
տախի անըն սէօզիւնիւ տինլէտիլէր,
28 Վէ Միտեանլը թաճիրլէր կէչէր
իքէն՝ Եուսուֆը գույուտան չէքիփ չըգարտըլար.
վէ Եուսուֆը իսմա՛իլիլէրէ
եիրմի գըթ՚ա կիւմիւշէ պէտէլ սաթտըլար,
անլար տախի Եուսուֆը Մըսըրա
29 կէօթիւրտիւլէր. Վէ Ռուպէն գույույա
՚ավտէթ էտիփ, Եուսուֆ գույուտա
պուլունմատըղընտան, էլպիսէսինի
30 եըրթարագ, Գարտէշլէրինին եանընա
տէօնիւփ՝ Չօճուգ եօգ տըր. վէ
պէն, պէն նէ՚րէյէ կիտէյիմ՝ տէտի.
31 Իմտի Եուսուֆըն էնթարիսինի ալըփ՝
պիր էրքէչ քէսէրէք գանընա էնթարիյի
32 պաթըրտըլար. Վէ ալաճա էնթարիյի
փէտէրլէրինէ կէօնտէրիփ՝ Թագտիմ
էթտիրէրէք, Պունու պուլտուգ.
պագ պու էնթարի օղլունըն մը տըր,
33 եօգսա տէյի՞լ մի տիր՝ տէտիլէր։ Օլ
տախի անը թանըյըփ՝ Օղլումըն էնթարիսի
տիր. անը պիր եըրթըճը հայվան
եէմիշ օլմալը. Եուսուֆ մութլագա փարչալանմըշ
34 տըր՝ տէտի ։ Վէ Եա՛գուպ
քէնտի էսվապընը եըրթըփ , պէլինէ
չուլ պաղլայարագ, օղլու իչին չօգ
35 կիւնլէր մաթէմ էթտի. Վէ ճիւմլէ օղուլլարը
իլէ գըզլարը անը թէսէլլի
վէրմէյէ գալգըշտըլար իսէ տէ, օ
միւթէսէլլի օլմագտան իպա իտիփ՝ էտէրէք՝
Գապրա՝ օղլումըն եանընա մաթէմ
իլէ ինէճէյիմ՝ տէտի. Պէօյլէճէ փէտէրի
36 անըն իչին աղլատը. Վէ Միտեանիլէր
անը Մըսըրտա՝ Ֆիր՚օնըն խատըմը
վէ մա՛իյէթ ՚ասքէրի րէ՛իսի պուլունան
Փօթիֆարա սաթտըլար.

ՊԱՊ 38

1 Վէ վագըթ օլտու քի օլ զէմանտա Եէհուտա
գարտէշլէրինին եանընտան էնիփ՝
Հիրա իսմինտէ պիր Ատուլլամլընըն եանընա
2 կիթտի ։ Վէ օրատա Եէհուտա
Շու՚ա իսմինտէ պիր Քէն՚անլընըն գըզընը
կէօրիւփ, անը ալարագ անա թէգարրուպ
3 էյլէտի. Օլ տախի համիլէ օլուփ՝
պիր օղուլ տօղուրտու, անա
4 Էր թէսմիյէ էյլէտի. Վէ եինէ համիլէ
օլուփ՝ պիր օղուլ տօղուրտուղտա, անա
5 Օնան թէսմիյէ էյլէտի. Վէ թէքրար
պիր օղուլ տահա տօղուրուփ, անա
Շէլա թէսմիյէ էյլէտի. վէ անը տօղուրտըղը
վագըթ Եէհուտա Քէզիպտէ
իտի.
6 Վէ Եէհուտա իլք օղլու Էրէ Թամար
7 իսմինտէ պիր զէվճէ ալտը. Վէ Եէհուտանըն
իլք օղլու Էր ՌԱՊՊԸՆ նազարընտա
քէօթիւ օլտուղընտան՝ ՌԱՊՊ անը
8 էօլտիւրտիւ. Վէ Եէհուտա Օնանա՝
Գարտէշինին զէվճէսինէ թէգարրուպ
էտիփ, անա գայընլըգ իճրա էտէրէք՝
գարտէշինէ զիւրրիյէթ փէյտա
9 էյլէ՝ տէտի ։ Վէ Օնան՝ զիւրրիյէթ
քէնտինին օլմայաճաղընը պիլմէքլէ ,
գարտէշինին զէվճէսինէ թէգարրուպ
էթտիքճէ , գարտէշինէ զիւրրիյէթ
վէրմէմէք իչին, եէրէ տէօքէր իտի.
10 Վէ անըն պու ֆի՛լի ՌԱՊՊԸՆ նազարընտա
քէօթիւ կէօրիւնտիւյիւնտէն անը
11 տախի էօլտիւրտի ։ Վէ Եէհուտա կէլինի
Թամարա՝ Օղլում Շէլա պէօյիւյիւնճէյէ
տէկին փէտէրինին խանէսինտէ
տուլ օթուր՝ տէտի. զիրա՝ Պու տախի
գարտէշլէրի կիպի վէֆաթ էթմէսին՝
տէյի տիւշիւնտիւ. պէօյլէճէ Թամար
կիտիփ՝ փէտէրինին խանէսինտէ օթուրտու.
12 Վէ չօգ վագըթ միւրուրընտան սօն-

րա Շու'անըն գըզը, Եէհուտանըն զէվճէսի
վէֆաթ էյլէտի։ Վէ Եէհուտա թազիյէթտէն
սօնրա մութէսէլլի օլտըղտա
տօսթը 'Ատուլլամլը Հիրա իլէ պէրապէր
Թիմնաթա՝ գօյունլարընըն գըրգըձըլարըն
13 եանընա չըգտը։ Վէ Թամարա խապէր
վէրիլիփ՝ իշթէ գայըն փէտէրին սիւրիւսիւնիւ
գըրգմաղ իչիւն Թիմնաթա
14 չըգայօր՝ տէնիլտիքտէ, Մէզգուրէ
տուլլուգ էլպիսէսինի իւզէրինտէն չըգարըփ
նիգապ իլէ էօրթիւնտիւ, վէ սարընըփ
Թիմնաթ եօլընտա օլան 'Էյնայիմ
գափուսընտա օթուրտու․ զիրա
Շէլա պէօյիւտիւ իսէ տէ, քէնտիսինին
անա զէվճէլիյէ վէրիլմէտիյինի կէօրտիւ։
15 Վէ Եէհուտա անը կէօրտիւյիւնտէ՝ եիւզիւնիւ
էօրթմիւշ օլտուղընտան կէլինի
օլտուղունը պիլմէյէրէք, անը ֆահիշէ
16 զաննէթմէյլէ, Եօլտա տէօնիւփ
անա՝ Կէլ, սանա թէգարրուպ էտէյիմ՝
տէտի։ Օլ տախի՝ Պանա թէգարրու-
17 պըն իչիւն նէ՞ վէրիրսին՝ տէմէքլէ, Սիւրիւտէն
պիր օղլագ կէօնտէրիրիմ՝ տէտի․
մէզգուրէ տախի՝ կէօնտէրինճէյէ
տէկին պիր րէհին վէրի՞ր մի սին՝ տէ-
18 մէքլէ, Սանա նէ՞ րէհին վէրէյիմ՝ տէտի․
վէ մէզգուրէ անա՝ Մէօհրիւնիւ վէ
չէվրէնի վէ էլինտէքի 'ասայը վէր՝ տէտիքտէ,
օլ տախի վէրիփ՝ անա թէգարրուպ
էյլէտի․ մէզգուրէ տախի ան-
19 տէն համիլէ օլարագ, Գալգըփ կիթտի,
վէ նիգապընը իւզէրինտէն չըգարըփ՝
20 տուլլուգ էլպիսէսինի կիյտի։ Վէ Եէհուտա,
գարըննըն էլինտէն րէհինի ալմագ
իչիւն, տօսթը 'Ատուլլամլընըն վասըթասըյլէ
օղլաղը կէօնտէրտի, լաքին
21 օ մէզգուրէյի պուլամատը։ Վէ օլ մահալլին
ատէմլէրինէ՝ 'Էնայիմտէ եօլ քէնարընտա
օլան ֆահիշէ նէ՞րէտէ տիր՝
տէյէրէք սուալ էյլէտիքտէ, անլէր՝
Պուրատա ֆահիշէ եօգ իտի՝ տէտիլէր։
22 Օլ տախի Եէհուտանըն եանընա տէօնիւփ՝
Անը պուլամատըմ, վէ հէմ օլ
մահալլին ատէմլէրի տախի՝ Պուրատա
ֆահիշէ եօգ իտի՝ տէտիլէր՝ տէտիքտէ,
23 Եէհուտա տախի՝ Քէնտիսինին օլսուն, օլմայա
քի րիւսվայ օլալըմ․ իշթէ օղլաղը
կէօնտէրտիմ, վէ սէն պուլամատըն՝
տէտի․
24 Վէ իւչ այ գատար կէչտիքտէն սօնրա,
Եէհուտայա՝ կէլինին Թամար զինա
էթտի, իշթէ զինատան տախի համիլէ
օլտու՝ տէյի խապէր վէրիլտի․
Եէհուտա տախի՝ Անը չըգարընըզ, վէ
25 եագըլսըն՝ տէտի։ Ամմա մէզգուրէ
չըգարըլըր իքէն, գայըն փէտէրինէ
րէհիմ կէօնտէրիփ՝ Պէն պու շէյլէրին
սահիպի օլան ատէմտէն համիլէ օլտում․
րիճա էտէրիմ, պագ պու մէօհիւր վէ չէվրէ
26 վէ 'ասա քիմի՞ն տիր՝ տէտի։ Վէ
Եէհուտա անլարը թանըյըփ՝ Օ պէնտէն
տահա հագլը տըր․ զիրա անը օղլում Շէլայա
վէրմէտիմ՝ տէտի․ վէ արթըգ անը պիր
տահա պիլմէտի։
27 Վէ վագըթ՝ օլտու քի վաղթ՝ ը համլի
էննարընտա իշթէ ռահմինտէ իքիզ վար
28 իտի։ Վէ վագ՝ ը համլինտէ պիրի էլինի
չըգարըրտը, էպէ անըն էլինէ պիր
գըրմըզը իփլիք պաղլաթըփ՝ Էվվէլ պու
29 չըգտը՝ տէտի։ Լաքին էլինի կէրի չէքէրէք՝
իշթէ գարտաշը չըգտը․ վէ էպէ
անա՝ Նէյէ՞ կէտիք աչտըն․ կէտիք իւզէրինէ
օլսուն՝ տէտի․ պու ճիհէթտէն
30 անա *Ֆարէս թէսմիյէ էյլէտի։ Վէ պա'տէհու
էլինտէ գըրմըզը իփլիք օլան
գարտաշը չըգտը, վէ Զարահ թէսմիյէ
օլունտու։

ԲԱՊ 39

1 Վէ Եուսուֆ Միսրա կէօթիւրիւլտիւ․ վէ-
տէ՝ Ֆիր'օնըն խատըմը վէ մա'յիյէթ 'աղէրի
րէ'իսի պուլունան Փօթիֆար նամընտա
պիր Միսըրլը անը օրայա կէօթիւրէն
Իսմա'իլլիլէրին էլինտէն ա-
2 թուն ալտը։ Վէ ՌԱԲԲ Եուսուֆ իլէ օլտուղընտան՝
ումուրընտա մուվաֆֆագ
պիր ատէմ օլարագ, էֆէնտիսի օլան
Միսըրլընըն խանէսինտէ պուլունուր
3 իտի։ Վէ ՌԱԲԲ անըն իլէ օլտուղ՝ հէր
թութտուղը իշտէ ՌԱԲԲ անը մուվաֆֆագ
գըլտըղընը էֆէնտիսի կէօրտիւք-

---

*Կէտիք

4 տէ՝ Եուսուֆ անըն նազարընտա լութֆ
պուլտու՝ անա խըզմէթ էտէր իտի. օլ
տախի անը խանէսի իւզէրինէ քէթխու-
տա թա՛յին էտէրէք՝ քեաֆֆէ ի մա-
5 մէլէքյինի էլինէ թէսլիմ էյլէտի. Վէ
անը խանէսինէ վէ քեաֆֆէ ի մամէ-
լէքյի իւզէրինէ քէթխուտա թա՛յին էթ-
տիքտէն սօնրա, ՐԱՊՊ Եուսուֆըն սէ-
պէպինտէն Մըսըրլընըն խանէսինի պէ-
րէքէթլէտի. վէ ՐԱՊՊԸՆ պէրէքէթի
կէրէք խանէտէ վէ կէրէք թարլատա
քեաֆֆէ ի մամէլէքյի իւզէրինտէ օլտու:
6 Պէօյլէձէ քեաֆֆէ ի մամէլէքյինի Եու-
սուֆըն էլինէ թէրք իլէ, էքմէք-
մէքտէն պաշգա անըն եանընտա նէ
շէյի պուլունտուղընը պիլմէզ իտի. վէ
Եուսուֆ էնտամը կիւզէլ վէ սիմասը
կիւզէլ իտի:

7 Վէ վագի՛ օլտու քի պու շէյլէրտէն
սօնրա էֆէնտիսինին զէվճէսի Եուսու-
ֆէ կէօզ աթըպ՝ Պէնիմ իլէ եաթ՝ տէ-
8 տի: Օլ տախի իպա՛ էտիպ, էֆէն-
տիսինին զէվճէսինէ՝ Իշթէ էֆէնտիմ
խանէտէ եանըմտա նէ շէյի պուլունտու-
ղունու պիլմէզ. վէ քեաֆֆէ ի մա-
մէլէքյինի էլիմէ թէսլիմ էթմիշտիր:
9 Պու խանէտէ պէնտէն պէօյիւք եօգ
տուր. վէ զէվճէսի պուլունտուղուն ճի-
հէթլէ անձագ սէնի պէնտէն մէն՝ էթ-
միշ տիր. իմտի պէն նա՞սըլ պու պէօ-
յիւք քէօթիւլիւյիւ իշլէմէքլէ Ալլահա
10 գարշը կիւնահ էտէյիմ՝ տէտի: Վէ մէզ-
պուրէ կիւն պէ կիւն Եուսուֆէ սէօյ-
լէր իտի իսէ տէ, անըն իլէ եաթմաղ
վէ անըն իլէ օլմաղ իչիւն անա ըսղը-
11 մէզ իտի: Վէ պիր կիւն խըզմէթինին
իճրասը իչիւն խանէյէ կէլտիքտէ, խանէ
խալքընտան տախի խանէտէ քիմսէ
12 պուլունմատըղը հալտէ, Մէզպուրէ ա-
նըն լիպասընտան թութարագ՝ Պէնիմ
իլէ եաթ՝ տէտի. օլ տախի լիպասընը
անըն էլինտէ թէրք իլէ՝ տըշարը գա-
13 չըպ չըգտը: Վէ մէզպուրէ անըն քէն-
տի լիպասընը պըրագըպ տըշարը գաչ-
14 տըղընը կէօրտիւքտէ, խանէ խալքընը չա-
ղըրըպ անլէրէ խիթապէն՝ Պագընըզ,
պիզի խաթինզա էթմէք իչիւն պիզէ պիր
'Իպրանի կէթիրտի. օ սա պէնիմ իլէ
եաթմաղ իչիւն եանըմա կէլտի. Պէն
15 տախի պիւլէնտ սատա իլէ չաղըրտըմ. Վէ
պիւլէնտ սատա իլէ չաղըրտըղըմը իշիթ-
տիյի կիպի, լիպասընը եանըմտա պը-
րագըպ գաչըպ տըշարը չըգտը՝ տէտի:
16 Վէ էֆէնտիսի խանէյէ կէլինճէյէ տէ-
կին լիպասընը քէնտի եանընտա գօ-
17 յուպ, Անա պու մինվալ իւզրէ սէօյ-
լէյէրէք՝ Պիզէ կէթիրտիյին 'Իպրանի
քէօլէ պէնի խաթինզա էթմէք իչիւն եա-
18 նըմա կէլտի. Պէն տախի պիւլէնտ սա-
տա իլէ չաղըրտըղըմ կիպի, լիպասընը
եանըմտա պըրագըպ տըշարըյա գաչըպ՝
տէտի:

19 Վէ էֆէնտիսի զէվճէսինին քէնտիսի-
նէ՝ Քէօլէն պանա պէօյլէ էյլէտի՝ տէ-
յէրէք սէօյլէտիյի քէլամը իշիթտիյի կի-
20 պի գայէթ գազապ կէլտի: Վէ Եու-
սուֆըն էֆէնտիսի անը թութուպ մէ-
լիքին մահպուսլարընըն հապս օլունտու-
ղու զընտանա իլգա էյլէտի. օլ տախի
21 օրատա զընտանտա գալտը: Ֆագաթ
ՐԱՊՊ Եուսուֆ իլէ օլուպ՝ անա ինա-
յէթ էտէրէք, զընտան միւտիրինին նա-
զարընտա անը մազհարը լութֆ գըլտը:
22 Վէ զընտան միւտիրի զընտանտա պու-
լունան մահպուսլարըն ճիւմլէսինի Եու-
սուֆըն էլինէ թէսլիմ էթտի. վէ օ-
րատա իճրա օլունան իշին քեաֆֆէսի-
23 նի կէօրէն օ իտի: Վէ զընտան միւտի-
րի անըն եէտինտէ պուլունան հիչ պիր
շէյէ պագմազ իտի, զիրա ՐԱՊՊ անըն
իլէ օլուպ, հէր նէ իշլէտի իսէ՝ ՐԱՊՊ
անը մուվաֆֆագ՝ գըլար իտի:

ԲԱՊ 40

1 Վէ վագը՝ օլտու քի պու շէյլէրտէն
սօնրա Մըսըր մէլիքինին սագիսի վէ
էքմէքճիսի էֆէնտիլէրի օլան Մըսըր
մէլիքինէ գարշը խաթա պուլունտու-
2 լար: Վէ Ֆիր՛օն պու իքի նէֆէր խա-
տըմէսինէ, եա՛նի սագիլէր րէ՛իսի իլէ
էքմէքճիլէր րէ՛իսինէ գըզըպ էտիպ,
3 Անլէրի մա՛իյէթ նուքէրի րէ՛իսինին խա-
նէսինտէքի մահպէսէ՝ եա՛նի Եուսու-

ֆըն մահպուս օլտուղու զընտանտա հըպսա
4 էյլէտի․ Վէ մա'իյէթ 'ասքէրի բէյի
Յուսուֆը անլէրին եանընա թա'յին է-
տի, օլ տախի անլէրէ խըզմէթ էտէր
իտի․ անլէր տախի պիր միւտտէթ մահ-
պէստէ գալտըլար․
5 Վէ Մըսըր մէլիքինին զընտանտա մահ-
պուս օլան սագիսի իլէ էքմէքճիսի, ի-
քիսի պիր կէճէտէ, հէր պիրինին րու-
եասընըն թա'պիրի մուխթասըր օլարագ
6 պիրէր րուեա կէօրտիւլէր․ Վէ Յուսուֆ
սապահլէյին եանլարընա կէլիպ՝ գասա-
7 վէթլի օլտուգլարընը կէօրտիւքտէ, է-
ֆէնտիսինին խանէսինտէքի մահպէստէ
քէնտիսի իլէ պէրապէր պուլունան
Ֆիր'օնըն խատէմլէրինէ՝ Նէ՞ սէպէպտէն
պու կիւն չէհրէնիզ պօզուգ տուր՝ տէ-
8 յիւ սու'ալ էյլէտի․ Անլէր տախի ա-
նա՝ Րուեա կէօրտիւք, վէ թա'պիր է-
տէն եօգ տուր՝ տէտիլէր․ վէ Յուսուֆ
անլէրէ՝ Թա'պիր Ալլահըն մախսուս տէ-
յի՞լ մի տիր․ լութֆէն պանա նագլ է-
տինիզ՝ տէտի․
9 Վէ սագիլէր պէ"յի քէնտի րուեասը-
նը Յուսուֆէ հիքեայէ էտիպ՝ Րուեամ-
տա իշթէ էօնիւմտէ պիր ասմա օլուպ,
10 O ասմատա իւչ չըպուգ օլարագ՝ ֆի-
լիզլէնմիշ կիպի չիչէկի աչըլըպ սալ-
11 գըմլարը իւզիւմ եէթիշտիրտի․ Վէ Ֆիր-
'օնըն քեասէսի էլիմտէ պուլունուպ՝
պէն իւզիւմի ալարագ Ֆիր'օնըն քեա-
սէսինէ սըգտըմ, վէ քեասէյի Ֆիր'օնըն
12 էլինէ վէրտիմ․ Օլ վագըթ Յուսուֆ ա-
նա խիթապէն՝ Թա'պիրի պու տուր․ իւչ
13 չըպուգ իւչ կիւն տիր․ իւչ կիւն սոնկ-
րա Ֆիր'օն սէնի ''մահպէստէն չըգա-
րըպ'' եինէ սէնի մագամընա ի'ատէ է-
տէճէք տիր․ սէն տախի սագիլիք իքէն
էվվէլքի 'ատէթին իւզրէ Ֆիր'օնըն քեա-
14 սէսինի էլինէ վէրէճէքսին․ Վէ լաքին
սանա խայըր օլտուղու զէման պէնի թէ-
զէքքիւր էյլէ, վէ րիճա էտէրիմ, պա-
նա լութֆ էտէրէք, պէնի Ֆիր'օնա զիքր
էթմէքլէ՝ պէնի պու խանէտէն չըգար․
15 Զիրա ֆիլ հագիգէ 'Իպրանիլէրին տի-
յարընտան սըրգաթ օլունտում, վէ պու-
րատա տախի պիր շէյ իրթիքեապ էթմէտիմ քի
պու գույույա աթըլայըմ՝ տէտի․
16 Վէ էքմէքճիլէր պէ"յի անըն կիւզէլ
թա'պիր էթտիյինի կէօրտիւքտէ, Յու-
սուֆէ խիթապէն՝ Պէն տախի րուեամ-
տա կէօրտիւմ քի պաշըմտա իւչ պէ-
17 յազ սէփէթ օլուպ) Վէ իւսթ տէքի սէ-
փէթտէ, էքմէքճի իշի օլարագ Ֆիր'օ-
նըն հէր նէվ' թա'ամընտան պուլու-
նուպ՝ գուշլար տախի անլէրի պաշըմ-
տաքի սէփէթտէն եէյլէր իտի՝ տէտի․
18 Վէ Յուսուֆ ճէվապընտա՝ Պունուն
թա'պիրի պու տուր․ իւչ սէփէթ իւչ
19 կիւն տիր․ իւչ կիւն սոնկրա Ֆիր'օն
սէնին պաշընը իւզէրինտէն գալտըրըպ՝
սէնի պիր աղաճա ասմագլէ գուշլար է-
թինի իւզէրինտէն եէյէճէքլէր տիր՝
տէտի․
20 Վէ իւչիւնճիւ կիւն Ֆիր'օնըն եէվմ ի
վէլատէթի օլմագլէ, ճիմի' պէնտէ-
կեանընա պիր զիեաֆէթ թէրթիպ էթ-
տիքտէ, վէ պէնտէկեանը արասընտա
սագիլէր պէ"յինի վէ էքմէքճիլէր պէ"յի-
21 նինի ''մահպէսինտէն չըգարարագ'' Յու-
սուֆըն անլէրէ թա'պիր էթտիյինէ կէօ-
րէ սագիլէր պէ"յինի սագիլիյինէ ի'ա-
տէ էտիպ, օլ տախի քեասէյի Ֆիր'օնըն
22 էլինէ վէրտի․ Ամմա էքմէքճիլէր պէ"յի-
23 նինի ասար․ Լաքին սագիլէր պէ"յի
Յուսուֆը խաթըրընա կէթիրմէյիպ՝ ա-
նը ունութտու․

ԲԱԲ 41

1 Վէ թէմամ իքի սէնէ սոնկրա վագը'
օլտու քի Ֆիր'օն րուեասընտա նէհրին
2 քէնարընտա տուրույօր իտի․ Վէ իշթէ
նէհրտէն գույէթ կիւզէլ վէ սէմիզ եէ-
տի ինէք չըգըփ չայըրտա օթլանըյոր-
3 լար իտի․ Վէ իշթէ անլէրին արգասըն-
տան նէհրտէն գույէթ չիրքին վէ զէ-
պուն եէտի ինէք տախի չըգըփ, նէհ-
րին քէնարընտա օլ պիր ինէքլէրին եա-
4 նընտա տուրտուլար․ Վէ օլ չիրքին վէ

''Իպր․ պաշընը րէֆ' էտիպ

''Իպր․ պաշլարընը րէֆ' էտէրէք․

զէյֆուն ինէքլէր կիւզէլ վէ սէմիզ օլան
եէտի ինէյի եէտիլէր։ Պա'տէհու Ֆիր'օն
5 ույանտը։ Վէ ույգուսու վարըփ՝ իքին-
ճի տէֆ'ա րույասընտա իշթէ պիր սափ-
տա սէմիզ վէ կիւզէլ եէտի պաշագ չըգ-
6 տը։ Վէ իշթէ անլէրտէն սօնկրա ինճէ
վէ րիւզկեարտան եանըմըշ եէտի պա-
7 շագ պիթտի. Վէ օլ ինճէ պաշագլար
սէմիզ վէ տօլու եէտի պաշագլարը
եութտուլար. Պա'տէհու Ֆիր'օն ույան-
8 տը. վէ իշթէ օ րույա իտի։ Վէ սապահ
օլտուգտա անըն ճանը մուզթարիպ օլ-
մագլէ, Միսըրըն սահհարլարը իլէ հիւ-
քէմալարընըն քեաֆֆէսինի չաղըրտըպ,
Ֆիր'օն րույալարընը անլէրէ հիքեայէ
էթտի իսէ տէ՝ Ֆիր'օնա թա'պիր էտէն
պուլունմատը։
9 Օլ զէման սագիլէր րէ'իսի Ֆիր'օնա
խիթապէն՝ Պէն պու կիւն խաթալարը-
10 մը թէզէքքիւր էտիյորըմ։ Ֆիր'օն պէն-
տէկեանընա ղազապ էտիփ՝ պէնի վէ
էքմէքճիլէր րէ'իսինի մա'կյէթ 'ասքէրի
րէ'իսինին խանէսինտէքի մահպէսէ իլ-
11 գա էյլէտի։ Վէ պիր կէճէտէ իքիմիզ
պիրէր րույա կէօրտիւք. հէր պիրիմիզ՝
րույամըզըն թա'պիրի մուխալիֆ օլա-
12 րագ, րույա կէօրտիւք։ Վէ օրատա պի-
զիմ իլէ պէրապէր մա'կյէթ 'ասքէրի
րէ'իսինին քէօլէսի պիր 'Իպրանի ճիվան
պուլունուպ, րույալարըմըզը անա հի-
քեայէ էթտիկիմիզտէ, օլ տախի անլէ-
րի պիզէ թա'պիրլէ՝ հէր պիրիմիզէ րու-
13 յասընա կէօրէ թա'պիր էթտի։ Վէ պի-
զէ թա'պիր էթտիկի կիպի վագը' օլտու.
պէնի մագամըմա ի'ատէ էտիփ, անը աս-
տը՝ տէտի։
14 Օլ վագըթ Ֆիր'օն Եուսուֆը չաղըրթ-
մագլէ 'ալ էլ 'աճէլէ անը զընտան-
տան չըգարտըլար. օլ տախի թրաշ օ-
լուպ վէ էլպիսէսինի թէպտիլ էտէրէք՝
15 Ֆիր'օնըն հուզուրընա կէլտի։ Վէ Ֆի-
ր'օն Եուսուֆէ խիթապէն՝ Պիր րույա
կէօրտիւմ, վէ անը թա'պիր էտէն եօգ
տըր. վէ սէնին հագգընտա՝ Պիր րու-
յայը տինկլէտիկի կիպի թա'պիր էտէր՝
տէյիւ սէօյլէտիքլէրինի իշիթտիմ՝ տէ-
16 տի։ Եուսուֆ տախի Ֆիր'օնա ճէվա-
պէն՝ Պէն տէյիլ, անճագ Ալլահ Ֆիր'օ-
նա խայըրլը ճէվապը վէրէճէք տիր՝ տէ-
տի։
17 Վէ Ֆիր'օն Եուսուֆէ տէտի քի՝ Իշ-
թէ պէն րույամտա նէհրին քէնարըն-
18 տա տուրույօր իտիմ. Վէ իշթէ նէհ-
րտէն սէմիզ վէ ղայէթ կիւզէլ եէտի ի-
նէք չըգըփ՝ չայըրլըգտա օթլայօրլար ի-
19 տի։ Վէ իշթէ անլէրին արգասընտան
պաշգա զա'իֆ վէ զիյատէսիյլէ չիրքին
վէ զէպուն վէ պիւթիւն Միսըր տիյա-
րընտա չիրքինլիք ճիհէթիյլէ էմսալինի
կէօրմէտիկիմ եէտի ինէք տահա չըգտը։
20 Վէ օլ զէպուն վէ չիրքին ինէքլէր էվ-
21 վէլքի եէտի սէմիզ ինէյի եէտիլէր։ Վէ
անլէրին գարընլարընա կիրտիքլէրինտէ
գարընլարընա կիրտիքլէրի պէլլի օլմա-
յըփ, անճագ անլէրին կէօրինիշի
էվվէլքի կիպի չիրքին իտի. Պա'տէհու
22 ույանտըմ։ Վէ թէքրար րույամտա կէօր-
տիւմ քի, իշթէ պիր սափտա տօլու վէ
23 կիւզէլ եէտի պաշագ չըգտը։ Վէ ան-
լէրտէն սօնկրա՝ իշթէ գուրու վէ ինճէ
վէ րիւզկեարտան եանմըշ եէտի պա-
24 շագ պիթտի։ Վէ պու ինճէ պաշագլար
եէտի կիւզէլ պաշագլարը եութտուլար։
Վէ սահհարլարա սէօյլէտիմ իսէ տէ պա-
նա թա'պիր էտէն պուլունմատը։
25 Վէ Եուսուֆ Ֆիր'օնա տէտի քի՝ Ֆի-
ր'օնըն րույասը պիր տիր. Ալլահ նէ
եափաճաղընը Ֆիր'օնա պէյան էյլէտի։
26 Եէտի կիւզէլ ինէք եէտի սէնէ տիր. վէ
եէտի կիւզէլ պաշագ եէտի սէնէ տիր.
27 պու րույալար պիր տիր։ Վէ անլէրին
արգասընտան չըգան եէտի զէպուն վէ
չիրքին ինէք եէտի սէնէ տիր. վէ պօշ
վէ րիւզկեարտան եանմըշ եէտի պա-
28 շագ եէտի սէնէ գըթլըգ տըր։ Ֆիր'օնա
սէօյլէտիկիմ շէյ պու տըր քի՝ Ալլահ
քէնտի եափաճաղընը Ֆիր'օնա կէօս-
29 տէրտի։ Իշթէ պիւթիւն Միսըր տիյա-
րընտա եէտի սէնէ զիյատէ պօլլուգ օ-
30 լաճագ տըր. Վէ անլէրտէն սօնկրա եէ-
տի սէնէ գըթլըգ օլաճագ, վէ Միսըր
տիյարընտա օլան ճիւմլէ պօլլուգ ու-
նութուլուփ՝ գըթլըգ տիյարը թէլէֆ
31 էտէճէք տիր։ Վէ պու սօնկրատան կէ-

գու' պուլաճագ գըթլըգ զիյատէսիյլէ
շէտիտ օլաճաղընտան, տիյարտա օլան
32 պօլլուգ պիլինմէյէճէք տիր։ Վէ Ֆիր'օ-
նա րույանըն իքի տէֆ'ա թէքրարը
էթմէսինին սէպէպի պու տըր քի՛ պու
էմր Ալլահ թարաֆընտան մուգառրէր
օլուպ, Ալլահ պունու իճրասընա մու-
33 սարա'աթ էտէճէք տիր։ Վէ շիմտի Ֆի-
ր'օն 'աքըլ վէ հաքիմ պիր ատէմ պու-
լուպ՝ անը Մըսըր տիյարը իւզէրինէ
34 թա'յին էթսին։ Ֆիր'օն շէօյլէ էյլէսին,
տիյարըն իւզէրինէ նազըրլար թա'յին
էթսին, եէտի սէնէ պօլլուգ էյյամըն-
տա Մըսըր-տիյարընըն հասըլաթընըն
35 պէշտէ պիրինի ալսըն։ Վէ օլ կէլէճէք
էյի սէնէլէրին ճիւմլէ զախիրէսինի ճէմ'
էթսին, Ֆիր'օնըն թահթը իտարէսինտէ
պուղտայ եըղըպ՝ շէհիրլէրտէ զախիրէ
36 սագլասընլար։ Վէ տիյար գըթլըգ սէ-
պէպինտէն մունգարիզ օլմամագ ի-
չիւն՝ պու զախիրէ, Մըսըր տիյարընտա
վուգու' պուլաճագ եէտի սէնէ գըթլըգ-
տա, տիյար իչիւն պիր թէտարիքլը օլ-
սուն։
37 Վէ պու քէլամ՝ Ֆիր'օնըն նազարըն-
տա վէ ճիւմլէ պէնտէկեանընըն նազա-
րընտա մագպուլ օլուպ, Ֆիր'օն պէն-
38 տէկեանընա՝ Գէնտիսինտէ Ալլահըն րու-
հը պուլունան պու միսիլլի պիր քիմ-
39 սէ պուլապիլի՞ր մի իզ՝ տէտի։ Վէ Ֆիր-
'օն Եուսուֆէ՝ Ալլահ պունուն ճիւմլէ-
սինի սանա պիլտիրտիքտէն սօնրա,
սէնին կիպի 'աքըլ վէ հաքիմ եօգ տըր։
40 Սէն պէնիմ խանէմ իւզէրինտէ օլուպ
գավմիմին ճիւմլէսի սէնին էմրինէ մու-
թի' օլսուն. անճագ թախթ խուսու-
սընտա պէն սէնտէն պէօյիւք օլայըմ՝
41 տէտի։ Պէօյլէճէ Ֆիր'օն Եուսուֆէ՛ Իշ-
թէ պէն սէնի պիւթիւն Մըսըր տիյարը
իւզէրինէ նասպ էյլէտիմ՝ տէյէրէք,
42 Ֆիր'օն քէնտի էլինտէն խիւզիւյիւնիւ
չըգարըպ՝ Եուսուֆըն էլինէ գօյարագ,
անը ա'լա քէթէն էլպիսէ կիյտիրիպ՝
պօյնունա պիր ալթուն կէրտանլըգ
43 թագըպ։ Վէ անը քէնտինին իքինճի 'ա-
րապասընա պինտիրիպ՝ Տիզ չէօքիւնիւզ՝
տէյիւ էօնինճէ նիտա էթտիրէրէք, ա-
նը պիւթիւն Մըսըր տիյարը իւզէրինէ
44 նասպ էյլէտի։ Վէ Ֆիր'օն Եուսուֆէ՝
Պէն Ֆիր'օն ըմ, վէ պիւթիւն Մըսըր
տիյարընտա պիր քիմսէ, իզնին օլմա-
տըգճա, էլինի եա այաղընը գալտըր-
45 մայաճագ տըր՝ տէտի։ Վէ Ֆիր'օն Եու-
սուֆէ՝ Սաֆնաթ-փա'նէախ թէսմիյէ է-
տիպ, Օն նամ շէհրին քեահինի Փօթի-
ֆէրա'ըն գըզը Ասնաթը անա զէվճէ օլ-
մագ իւզրէ վէրտի. պա'տէհու Եուսուֆ
Մըսըր տիյարընը տէվրէ չըգտը։
46 Վէ Եուսուֆ Մըսըր մէլիքի Ֆիր'օնըն
հուզուրընտա չըգտըգըտա վագըթ օթուզ
եաշընտա իտի. վէ Եուսուֆ Ֆիր'օնըն
հուզուրընտան չըգըպ՝ պիւթիւն Մըսըր
47 տիյարընը տէվր էյլէտի։ Վէ զէմին օլ
եէտի պէրէքէթլիւ սէնէլէրինտէ գայէթ չօգ
48 մահսուլ վէրտի։ Օլ տախի Մըսըր տի-
յարընտա եէտի սէնէնին քեաֆֆէ ի
զախիրէսինի թօփլայըպ, զախիրէյի շէ-
հիրլէրտէ տէր անպար էթտի. հէր շէհրին
էթրաֆընտա օլան թարլալարըն զախի-
րէսինի օլ շէհրտէ տէր անպար էյլէտի։
49 Վէ Եուսուֆ տէնիզ գումը գատար փէք
չօգ պուղտայ եըղտը, շէօյլէ քի հէսա-
պը օլմատըղը իչիւն հիսապ էթմէյի թէրք
էյլէտի։
50 Վէ գըթլըգ սէնէլէրի կէլմէզտէն էվ-
վէլ Եուսուֆըն իքի օղլու օլտու. պուն-
լար Օն նամ շէհրին քեահինի Փօթիֆէ-
րա'ըն գըզը Ասնաթտան թէվէլլիւտ էյ-
51 լէտի։ Վէ Եուսուֆ՝ Ալլահ ճիւմլէ զահ-
մէթիմի վէ պէտէրիմին պիւթիւն խա-
նէսինի պանա ունութտուրտու՝ տէյէրէք,
իլք օղլունա՝ *Մանասսէ թէսմիյէ էյլէ-
52 տի։ Վէ՝ Տիյարը մէշագգաթըմտա Ալլահ
պէնի միւսմիր գըլտը՝ տէյէրէք իքին-
ճիսինէ †Էֆրայիմ թէսմիյէ էյլէտի։
53 Վէ Մըսըր տիյարընտա օլան եէտի
54 պօլլուգ սէնէլէրի թէմամ օլուպ, Եու-
սուֆըն սէօյլէտիյի կիպի եէտի գըթլըգ
սէնէլէրի կէլմէյէ պաշլատը. վէ ճիւմլէ
տիյարլարտա գըթլըգ օլուպ, անճագ
պիւթիւն Մըսըր տիյարընտա էքմէք
55 վար իտի. Վէ պիւթիւն Մըսըր տիյարը

---

*Ունութտուրան †Միւսմիր

գըթլըգ չէքիփ, խալգ էքմէք իչիւն
Ֆիր'օնա ֆէրեատ էթտիկլէրինտէ, Ֆիր'օն
ճիւմլէ Մըսըրլըլէրէ՝ Եուսուֆէ կիտինիզ,
սիզէ նէ սէօյլէրսէ, անը իճրա էտինիզ՝
56 տէտի։ Վէ պիւթիւն րուի զէմինտէ
գըթլըգ օլմաղըն՝ Եուսուֆ ճիւմլէ ան-
պարլարը աչըփ Մըսըրլըլարա զախիրէ սա-
թար իտի. վէ գըթլըգ Մըսըր տիյարըն-
57 տա գէսպ ի շիտտէթ էյլէտի։ Վէ հէր
եէրտէ գըթլըգ շէտիտ օլտուղընտան՝
պիւթիւն տիւնեա զախիրէ սաթըն ալ-
մագ իչիւն Մըսըրա՝ Եուսուֆըն նէզտի-
նէ կէլիր իտի։

ՊԱՊ 42

1 Վէ Եա'գուպ Մըսըրտա զախիրէ պու-
լունտուղընը անլատըգտա, օղուլլարը-
նա խիթապէն՝ Նիչին պիրպիրինիզէ նէ՞ պա-
2 գըյօրսունըզ. Մըսըրտա զախիրէ պու-
լունտուղընը իշիթտիմ. օրայա էնիփ՝ պի-
զէ օրատան զախիրէ սաթըն ալընըզ
գի էօլմէյէլիմ պէր հայաթ օլալըմ՝ տէտի։
3 Վէ Եուսուֆըն պիրատէրլէրինտէն օն
նէֆէր, Մըսըրտան պուղտայ սաթըն
4 ալմագ իչիւն, էնտիլէր։ Վէ Եա'գուպ
Եուսուֆըն գարտաշը Պէնեամինի,
Շայէտ անա պիր գազա իսապէթ էտէր՝
միւլահազասըյլէ, պիրատէրլէրի իլէ պէ-
րապէր կէօնտէրմէտի։
5 Վէ Քէնա'ան տիյարընտա գըթլըգ օլ-
տուղընտան Մըսըրա կիտէնլէր իլէ պէ-
րապէր Իսրայէլին օղուլլարը տախի զա-
6 խիրէ սաթըն ալմաղա կիթտիլէր։ Վէ
Եուսուֆ օլ տիյարըն վալիսի օլուպ՝
տիյարըն պիւթիւն էհալիսինէ գէնտիսի
զախիրէ սաթար իտի. վէ Եուսուֆըն
պիրատէրլէրի կէլիփ՝ եիւզլէրինի եէրէ
սիւրէրէք անա 'արզ ը 'ուպուտիյէթ
7 էթտիլէր։ Վէ Եուսուֆ պիրատէրլէրի-
նի կէօրտիւքտէ՝ անլէրի թանըտը. ամ-
մա գէնտիսինի անլէրէ թանըթմայըփ՝
անլէր իլէ սէրթ սէօյլէյէրէք, Սիզ նէ՞-
րէտէն կէլտինիզ՝ տէտիքտէ, Զախիրէ
սաթըն ալմագ իչիւն Քէնա'ան տիյարըն-
8 տան կէլտիք՝ տէտիլէր։ Վէ Եուսուֆ
պիրատէրլէրինի թանըտը իսէ տէ անլէր
9 անը թանըմատըլար։ Վէ Եուսուֆ ան-
լէրին հագգընտա կէօրտիւյիւ րուեա-
լարը թէզքիր էտէրէք, անլէրէ
Սիզ ճասուս սընըզ, տիյարըն զա'ֆըն
10 կէօրմէք իչիւն կէլտինիզ՝ տէտի։ Անլէ
տախի անա՝ Խայըր, էֆէնտիմ, անճագ
պէնտէլէրին զախիրէ սաթըն ալմա-
11 կէլտիք. ճիւմլէմիզ պիր ատէմին օղու-
լարը օլուպ պիզ տօղրու ատէմլէր իզ,
պէնտէլէրին ճասուս տէյիլլէր իտիր՝ տէ-
12 տիլէր։ Վէ օ անլէրէ՝ Խայըր, իլլա տի-
յարըն զա'ֆընը կէօրմէք իչիւն կէլտի-
13 նիզ՝ տէտի։ Անլէր տախի՝ Պէնտէլէրի
Քէնա'ան տիյարընտա պիր ատէմին օղու-
լարը իզ վէ օն իքի գարտաշ իզ, վէ իշ-
թէ գիւչիւյիւմիւզ էլ եէվմ պէտէրի-
միզին եանընտա օլուպ, պիրի տախի եօ-
14 գ տուր՝ տէտիլէր։ Վէ Եուսուֆ անլէ-
րէ խիթապէն՝ Սիզէ տէտիյիմ կիպի տիր
15 սիզ ճասուս սընըզ. Պունուն իլէ թէճ-
րիպէ օլունաճագ սընըզ. Ֆիր'օնըն հա-
յաթը հագգը իչիւն, գիւչիւք գար-
տաշընըզ պուրայա կէլմէտիքչէ պու-
16 րատան չըգմայաճագսընըզ։ Սիզտէն
պիրինի գարտաշընըզը կէթիրմէ
իչիւն կէօնտէրինիզ. սիզ տախի մահ-
պուս գալաճագ սընըզ. Թա քի սիզին
տօղրուլուգ պուլունուպ պուլունմատը-
ղը իչիւն՝ քէլամընըզ թէճրիպէ օլունա.
վէ իլլա Ֆիր'օնըն հայաթը հագգը իչի
17 սիզ ճասուս սընըզ՝ տէյէրէք, Անլէրի
իւչ կիւն մահպէսէ իլգա էյլէտի։
18 Վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ Եուսուֆ ան-
լէրէ խիթապէն՝ Պու վէճհիլէ եափը-
նըզ, վէ սաղ գալասընըզ. պէն Ալլա-
19 հտան գօրգարըմ։ Էյէր տօղրու ատէ
լէր իսէնիզ՝ պիրատէրլէրինիզտէն պիրի
հափս օլունտուղընըզ խանէտէ մահպու
գալսըն, սիզ տախի կիտիփ էհլ ի պէյ-
թինիզին աճլըղը իչիւն զախիրէ կէօ-
20 թիւրիւնիւզ. Վէ գիւչիւք պիրատէրի-
նիզի պանա կէթիրինիզ քի քէլամընըզ
տօղրու չըգըպ տա էօլմէյէսինիզ՝ տէ-
տի։ Անլէր տախի էօյլէ եափտըլար։
21 Վէ պիրի պիրինէ՝ Թահգիգէն պիզ պի-
րատէրիմիզին հագգընտա գապահաթ-
լը իզ. զիրա օ պիզտէն իսթիրհամ է-

լէտիյինտէ, ճանընըն սըգըլթըսընը
կէօրտիւք իսէ տէ տինկլէմէտիք. ա-
նըն իչին պու սըգըլթը իւզէրիմիզէ
22 կէլտի՝ տէտիլէր։ Վէ Րուպէն անլարէ
ճէվապէն՝ Չօճուգա գըստ էթմէյինիզ՝
տէյիւ պէն սիզէ սէօյլէ՞մէտիմ մի. ամ-
մա սիզ տինկլէմէտինիզ. վէ իշթէ շիմ-
տի անըն գանը թալէպ օլունույօր՝ տէ-
23 տի։ Վէ անլար Եուսուֆըն անկլատը-
ղընը պիլմէտիլէր. զիրա արալարընտա
24 թէրճիման վար իտի։ Օլ տախի անլա-
րընտան պիր թարաֆա չէքիլիպ աղլա-
տը. պա՛տէհու անլարէ տէօնիւպ անլար
իլէ մուքալէմէ էյլէտիքտէն սօնրա,
Սիմ՛օնը անլարտան ալըպ կէօզլէրի
էօնիւնտէ պաղլատը։

25 Պա՛տէհու Եուսուֆ անլարըն չուվալ-
լարընըն պուղտայ իլէ տօլտուրըլմասը-
նը, վէ հէր պիրինին աչչէսինին քէն-
տի չուվալընա գօնուլմասընը, վէ ան-
լարէ եօլ ազըղը վէրիլմէսինի էմր էյլէ-
26 տի. պէօյլէ տախի իճրա օլունտու։ Ան-
լէր տախի զախիրէլէրինի մէրքէպլէրի-
27 նէ եիւքլէթիպ՝ օրատան կիթտիլէր։ Վէ
անլարտան պիրիսի մէնզիլտէ մէրքէպի-
նէ եէմ վէրմէք իչիւն չուվալընը աչ-
տըղընտա՝ աչչէսինի չուվալըն աղզըն-
28 տա կէօրմէքլէ, Գարնտաշլարընա՝ Աչ-
չէմ կէրի վէրիլմիշ, վէ իշթէ չուվալըմ-
տա տըր՝ տէտիքտէ, գալպլէրի մէտ-
հուշ օլուպ. վէ խաւֆ էտէրէք պի-
րի պիրինէ՝ Ալլահըն պու պիզէ էթտի-
ղի նէ՞ տիր՝ տէտիլէր։

29 Վէ անլար Քէնա՛ան տիյարընա պէտէր-
լէրի Եա՛գուպըն եանընա կէլիպ՝ քէն-
տիլէրէ վուգու՛ պուլան շէյլէրին ճիւմ-
30 լէսինի անա խապէր վէրէրէք, Օլ տի-
յարըն ամիրի օլան ատէմ պիզէ սէրթ
սէօյլէյիպ պիզի մէմլէքէթ ճասուսլարը
31 գանըն էյլէտի։ Պիզ տախի անա՝ Պիզ
տօղրու ատամլարըզ, ճասուս տէյիլ իզ։
32 Պիզ պէտէրիմիզին օղուլլարը, օն իքի
գարնտաշ օլարագ, պիրի գա՞իպ վէ
քիւչիւքիւմիւզ էլ հալ Քէնա՛ան տիյա-
րընտա պէտէրիմիզին նէզտինտէ տիր՝
33 տէտիք։ Վէ օլ տիյարըն ամիրի օլան
ատէմ պիզէ՝ Տօղրու օլտուղունուզը պուն-
տանըճըգլըճէյիմ. պիրատէրլէրինիզտէն
պիրինի յանըմտա պըրագըն, էհլ ի պէյ-
թինիզին աճլըղը իչին զախիրէ ալըպ կի-
34 տինիզ. Վէ սիզին քիւչիւք պիրատէրի-
նիզի պանա կէթիրինիզ. օլ վագըթ ճա-
սուս օլմայըպ՝ տօղրու օլտուղունուզը պիլ-
մէքլէ, պիրատէրինիզի սիզէ թէսլիմ
էյլէրիմ. սիզ տէ պու տիյարտա թիճարէթ
35 էտէրսինիզ՝ տէտի, տէտիլէր։ Վէ չուվալ-
լարընը պօշալթտըգլարը վագըթ իշթէ
հէր պիրինին աչչէ չըգընը քէնտի չու-
վալընտա իտի. վէ անլար հէմ պէտէր-
լէրի աչչէ չըգընլարընը կէօրտիւքլէ-
36 րինտէ գօրգտուլար։ Օլ վագըթ պէտէր-
լէրի Եա՛գուպ՝ Պէնի էվլատսըզ պըրագ-
տընըզ. Եուսուֆ եօգ, Սիմ՛օն եօգ,
Պէնեամինի տախի ալաճագսընըզ. պու
շէյլէրին ճիւմլէսի պաշըմա կէլտի՝ տէ-
37 տի։ Վէ Րուպէն պէտէրինէ՝ Էյէր ա-
նը սանա կէթիրմէզսէմ՝ իքի օղ-
լումը էօլտիւր. անը պէնիմ թէսլիմ
էթ, պէն անը սանա կէրի կէթի-
38 րիրիմ՝ տէտի։ Օլ տախի՝ Օղլում սիզին
իլէ էնմէյէճէք տիր. զիրա գարնտաշը
վէֆաթ օլուպ՝ պու եալընըզ գալըտը. վէ
էյէր կիտէճէյինիզ եօլտա պիր գազայա
ուղրարսա, աք սաչըմը քէտէրլէ գապ-
րա էնտիրէճէքսինիզ՝ տէտի։

ՊԱՊ 43

1 Վէ գըթլըգ եէրտէ քէսպ ի շիտտէթ
2 էթտի։ Վէ վագըթ՝ օլաուքի Մըսըրտան
կէթիրտիքլէրի զախիրէյի եէյիպ՝ պի-
թիրտիքտէն սօնրա, պէտէրլէրի ան-
լարէ՝ Եինէ կիտիպ պիզէ պիր միգտար
3 զախիրէ սաթըն ալընըզ՝ տէտի։ Վէ
Եէհուտա անա ճէվապէն՝ Օլ ատէմ
պիզէ՝ Պիրատէրինիզ սիզին իլէ պէրա-
պէր օլմատըգճա եիւզիւմիւ կէօրմէյէ-
ճէքսինիզ՝ տէյիւ էքիտէն պույուրտու։
4 Էյէր պիրատէրիմիզի պիզիմ իլէ պէրա-
պէր կէօնտէրիր իսէն՝ սանա զախիրէ
5 սաթըն ալմագա էնէրիզ. Վէ էյէր կէօն-
տէրմէզ իսէն՝ պիզ էնմէյիզ. զիրա օլ ա-
տէմ պիզէ՝ Պիրատէրինիզ սիզին իլէ
պէրապէր օլմատըգճա եիւզիւմիւ կէօր-

6 մէյէճէքսինիզ պուլունուրսա, տէտի։ Օլ
զէման Իսրայէլ՝ Օլ ատէմէ պիր պիրատէրինիզ
տահա օլտուղունը խապէր վէրմէքլէ՝
նի՞չին պանա զարար էթթինիզ,
7 տէտի։ Անլէր տախի՝ Օլ ատէմ պիզտէն
վէ ագրապամըզտան տիգգաթլէ
սու՛ալ էտիփ՝ փէտէրինիզ հալա սա՞ղ
մը տըր, տիյէր պիրատէրինիզ վա՞ր մը՝
տէտիքտէ, անա պու քէլամա կէօրէ
ճէվապ վէրտիք. Պիրատէրինիզի կէթիրինիզ՝
տէյէճէյինի պիզ նէ՛ճէ պիլի՞րմի
8 իտիք՝ տէտիլէր։ Վէ Եէհուտա
փէտէրի Իսրայէլէ խիթապէն՝ Ջօճուղը
պէնիմ իլէ պէրապէր կէօնտէր, վէ գալգըփ
կիտէլիմ քի պիզ վէ սէն վէ էհլի
9 պէյթիմիզ սաղ գալըփ էօլմէյէլիմ։ Անըն
իչիւն պէն քէֆիլ օլուրըմ. անը
պէնիմ էլիմտէն թալէպ էյլէ. անը
սանա կէթիրիփ էօնիւնէ գօմազ իսէմ
'ինտինտէ իլ էլ էպէտ գապահաթլը օլայըմ։
10 Զիրա էյէր մէքս էթմէսէ իտիք,
շիմտիյէտէք իքինճի տէֆ'ա տէօնմիւշ
11 օլուր իտիք՝ տէտի։ Օլ վագըթ փէտէրլէրի
Իսրայէլ անլէրէ խիթապէն՝ Էօյլէ
իսէ շիմտի պունու էտինիզ. գապլարընըզտա
ախյարըն ա'լա մէյվէլէրինտէն
ալըփ՝ օլ ատէմէ հէտիյէ օլարագ, պիր
մըգտար պէլէսան վէ պիր մըգտար պալ
վէ պահար վէ միւրր ի սաֆի վէ Ֆըստըգ
12 իլէ պատէմ կէօթիւրիւնիւզ. Վէ
էլլէրինիզտէ իքի գաթ ագչէ ալըփ՝ չուվալլարընըզըն
ագզընտա կէրի կէթիրիլէն
ագչէյի էլինիզ իլէ կէրի կէօթիւրիւնիւզ,
պէլքի պիր սէհվ օլմուշ տըր.
13 Վէ պիրատէրինիզի ալարագ՝ գալգընըզ,
վէ օլ ատէմէ թէքրար կիտինիզ.
14 Վէ Ալլահ իւլ Գատիր օլ ատէմին 'ինտինտէ
սիզի մազհար ը լութֆ էյլէյէ,
թա քի օլ պիր գարտաշընըզը վէ Պէնեամինի
սիզին իլէ կէօնտէրէ. վէ պէն
էվլատսըզ գալըրսամ, էվլատսըզ գալայըմ՝
տէտի։

15 Վէ օլ ատէմլէր պու հէտիյէյի ալըփ՝
էլլէրինտէ իքի գաթ ագչէ վէ Պէնեամինի
տախի ալարագ, գալգըփ Մըսրա
էնտիլէր. վէ Եուսուֆըն հուզուրընա
16 չըգտըլար։ Եուսուֆ տախի Պէնեամինի
անլէր իլէ պէրապէր կէօրտիւքտէ,
խանէսինին քէթխիւտասընա՝ Պու
ատէմլէրի էվէ կէօթիւր, վէ տավար
քէսիփ հազըր էյլէ. զիրա պու ատէմլէր
էօյլէ վագթը պէնիմ իլէ պէրապէր
17 թա'ամ էտէճէքլէր՝ տէտի։ Օլ տախի
Եուսուֆըն էմրի իւզրէ իճրա էտիփ՝ օլ
ատէմլէրի Եուսուֆըն խանէսինէ կէօթիւրտիւքտէ,
18 Օլ ատէմլէր Եուսուֆըն
խանէսինէ կէօթիւրիւլմէլէրինտէն տօլայը
խավֆ էտէրէք, Ավվէլճէ չուվալլարըմըզա
կէրի գօնուլան ագչէ
սէպէպինտէն կէօթիւրիւլիւյօրըզ. Թա
քի իւզէրիմիզէ հիւճում էտիփ սիւչրէք՝
պիզի քէօլէլիյէ ալըփ մէրքէպլէրիմիզի
տախի գապթ էտէ՝ տէտիլէր։
19 Վէ Եուսուֆըն խանէ քէթխուտասը օլան
ատէմէ եագլաշըփ՝ խանէ գափուսընտա
20 անա սէօյլէյէրէք՝ Ամա՛ն էֆէնտիմ,
ավվէլճէ զախիրէ սաթըն
21 ալմագ իչիւն էնմիշ իտիք. Վէ վագը՛
օլտու քի 'ավտէթիմիզտէ մէնզիլէ վարըփ
չուվալլարըմըզը աչտըգըմըզտա՝ ագչէմիզ
իշթէ թէմամ թարթըսը իւզրէ,
հէր պիրիմիզին ագչէսի չուվալընըն ագզընտա
պուլունտու. պիզ տախի անը
22 էլիմիզ իլէ կէրի կէթիրտիք. Վէ զախիրէ
սաթըն ալմագ իւզրէ՝ էլիմիզտէ
տիյէր ագչէ տախի կէթիրտիք. ագչէմիզի
չուվալլարըմըզա քիմին գօյտուղը
23 պիլմէյիզ՝ տէտիլէր։ Օլ տախի՝ Էմին
օլունըզ, գօրգմայընըզ. Ալլահընըզ
վէ փէտէրինիզին Ալլահը չուվալլարընըզտա
սիզէ խազինէ վէրտի. ագչէնիզ
պանա վասըլ օլտու, տէտիքտէն սօնրա,
անլէրէ Սիմ'օնը չըգարտը։

24 Վէ օլ քիմսէ պու ատէմլէրի Եուսուֆըն
խանէսինէ կէօթիւրիւփ՝ այագլարընը
եըգամալարը իչիւն սու
վէրտի, հէմտէ մէրքէպլէրինէ եէմ վէրտի։
25 Իմտի օրատա թա'ամ էտէճէքլէրինի
իշիթմիշ օլմալարըյլէ, Եուսուֆըն
էօյլէ վագթընտա կէլմէսինէ գատար
26 հէտիյէլէրինի հազըրլատըլար։ Վէ Եուսուֆ
խանէյէ կէլտիյինտէ՝ էլլէրինտէ
պուլունան հէտիյէյի խանէտէ անա
թագտիմ էտիփ, եէրէ գատար էյիլէրէ

անա 'արզը 'ուպուտիյէթ էթտիլէր ։
27 Օլ տախի անլէրէ սէլամէթլէրինտէն
սու՛ալ էտիփ՝ Օլ տէտիյինիզ իխթիյար
փէտէրինիզ հալա սաղ ու սալի՞մ մի
28 տիր՝ տէտիքտէ, Փէտէրիմիզ գուլըն
հալա սաղ ու սալիմ տիր՝ տէյէրէք էյիլիփ
'արզը 'ուպուտիյէթ էթտիլէր։
29 Օլ տախի կէօզլէրինի գալտըրըփ վալիտէսինին
օղլու օլան գարտաշը Պէնեամինի
կէօրտիւքտէ՝ Պանա տէտիյինիզ
քիւչիւք գարտաշըմըզ պո՞ւ մը
տըր՝ տէտիքտէն սօնկրա, Ալլահ սանա
30 ինայէթ էյլէյէ, էյ օղլում, տէտի։ Վէ
Եուսուֆ, գալպի գարտաշը իչիւն հարէքէթ
էթմէքլէ, 'աճէլէ էտիփ աղլամագ
իչիւն եէր արայարագ՝ իչ օտայա
31 կիրիփ, օրատա աղլատը։ Պա'տէհու
եիւզիւնիւ եըգայըփ տըշարը չըգարագ,
վէ քէնտինի զափթ իլէ՝ Էքմէք
32 կէթիրինիզ՝ տէտի։ Վէ քէնտինէ
պաշգաճա, վէ անլէրէ պաշգա, վէ նէզտինտէ
թա'ամ էտէն Մըսըրլըլէրէ պաշգա
գօյտըլար. զիրա Մըսըրլըլէր 'ինտինտէ
մէքրուհ օլտուղընտան, Մըսըրլըլէր
'Իպրանիլէր իլէ էքմէք եէյէմէզլէր իտի։
33 Վէ անըն հուզուրընտա անլէրին
պէօյիւյիւ քէնտի պիւյիւքլիւյէթինէ կէօրէ,
վէ քիւչիւյիւ քիւչիւքլիւյիւնէ կէօրէ
օթուրտուլմալարընտա, օլ ատէմլէր պիրի
պիրինէ պագարագ թէ'աճճիւպ էտէրլէր
34 իտի։ Վէ օ քէնտի էօնիւնտէն
անլէրէ հիսսէլէր կէօնտէրտի. ֆագաթ
Պէնեամինին հիսսէսի օնլարըն հիսսէլէրինտէն
պէշ գաթ զիյատէ իտի.
պէօյլէճէ իչտիլէր վէ անըն իլէ պէրապէր
շատըման օլտուլար։

ՊԱՊ 44

1 Պա'տէհու խանէ քէթխուտասընա՝ Պու
ատէմլէրին չուվալլարընը կէօթիւրէ
պիլտիքլէրի գատար զախիրէ իլէ տօլտուրըփ,
հէր պիրինին աղչէսինի քէնտի
2 չուվալը աղզընա գօ. Վէ քիւչիւյիւն
չուվալը աղզընա պէնիմ քատէմի,
կիւմիւշ քատէյի վէ զախիրէ աղչէսինի
գօ՝ տէյիւ էմր էյլէտի։ Օլ տախի
Եուսուֆըն սէօյլէտիյի կիպի իճրա
էյլէտի։
3 Վէ սապահ այտընլըղընտա օլ ատէմլէր
մէրքէպլէրի իլէ սալը վէրիլտիլէր։
4 Անլէր շէհրտէն չըգըփ տահա ուզագլաշմատան՝
Եուսուֆ խանէ քէթխուտասընա
խիթապէն՝ Գալգըփ օլ ատէմլէրին
արտը սըրա գօշ, վէ անլէրէ եէթիշտիյինտէ,
Նի՞չիւն էյիլիյէ պէտէլ
5 քէմլիք էթտինիզ. Պու՝ էֆէնտիմին իչտիյի
վէ անըն իլէ թէֆա'իւլ էթտիյի
քեասէ տէյի՞լ մի տիր. պունու եափտըղընըզտա
ֆէնա էթտինիզ՝ տէյէսին, պույուրտու։
6 Օլ տախի անլէրէ եէթիշտիքտէ
7 պու քէլամը սէօյլէտի։ Վէ անլէր
անա՝ Նի՞չիւն էֆէնտիմ պու միսիլլիւ
քէլամ սէօյլէր. հաշա քի պէնտէլէրին
8 պու միսիլլիւ շէյ եափալար. Իշթէ չուվալլարըմըզըն
աղզընտա պուլտուղումուզ
աղչէյի Քէն'ան տիյարընտան սանա կէրի
կէթիրտիյիմիզ հալտէ՝ էֆէնտինին
խանէսինտէն կիւմիւշ վէ ալթուն սըրգաթ
9 էթմէմիզ նա՞սըլ օլա պիլիր։ Պէնտէլէրինտէն
քիմին եանընտա պուլունուրսա՝
օ գաթլ օլունսուն, պիզ տախի
էֆէնտիմէ քէօլէ օլալըմ՝ տէտիլէր։
10 Օլ տախի՝ Փէք էյի, տէտիյինիզ կիպի
օլսուն. քիմին եանընտա պուլունուրսա՝
օ պանա քէօլէ օլսուն, վէ սիզ գապահաթսըզ
11 օլաճագսընըզ՝ տէտի։ Օլ
վագըթ հէր պիրի 'աճէլէ չուվալընը
եէրէ էնտիրիփ՝ հէր պիրի չուվալընը
12 աչտը։ Օլ տախի պէօյիւքտէն
պաշլայըփ քիւչիւյէ վարընճայա գատար
արատըգտա, քեասէ Պէնեամինին
չուվալընտա պուլունտու։
13 Օլ վագըթ էլպիսէլէրինի եըրթըփ հէր
պիրի մէրքէպինի եիւքլէտէրէք՝ շէհրէ
14 կէրի տէօնտիւլէր։ Վէ Եէհուտա իլէ
պիրատէրլէրի Եուսուֆըն խանէսինէ
կէլտիքլէրինտէ՝ օ տահա օրատա իտի.
վէ անըն հուզուրընտա եէրէ գափանտըլար։
15 Եուսուֆ տախի անլէրէ, Պու
իշլէտիյինիզ իշ նէ՞ տիր. պէնիմ կիպի
պիր ատէմին թէֆա'իւլ էթմէյէ մուգթէտիր
օլտուղը մա'լումունուզ տէյի՞լ
16 մի տիր՝ տէտիքտէ, Եէհուտա՝ Էֆէն-

տիմէ նէ՞ տէյէլիմ, նէ՞ սէօյլէյէլիմ, վէ
նէ՞ իլէ թէպրիյէ՛ի զիմմէթ էտէլիմ.
Ալլահ պէնտէլէրինին գապահաթընը
պուլտու. իշթէ հէմ պիզ, վէ հէմ էլ-
ինտէ քասէ պուլունան քիմսէ է-
17 ֆէնտիմին քէօլէլէրի իզ՝ տէտի։ Օլ տա-
խի՝ Հաշա, պէնի պէօյլէ չէյ եափմամ.
Անճագ էլինտէ քասէ պուլունան
քիմսէ պանա քէօլէ օլաճագ տըր. սիզ
իսէ սէլամէթլէ փէտէրինիզէ կիտինիզ՝
տէտի.
18 Օլ զէման Եէհուտա եագըն կէլիպ օ-
նա խիթապէն՝ Ամա՜ն էֆէնտիմ, պու
գուլըն պիր սէօզ սէօյլէյէյիմ տէ էֆէն-
տիմ տինլէսին, վէ գուլունա զիյատէ
ղազապ կէլմէսին, զիրա սէն Ֆիր՛օն
19 մագամընտա սըն. Էֆէնտիմ պէնտէ-
լէրինէ՝ Փէտէրինիզ եա պիրատէրինիզ
20 վա՞ր մը՝ տէյէրէք սու՛ալ էյլէտի։ Պիզ
տախի էֆէնտիմէ՝ Իխթիյար պիր փէ-
տէրիմիզ վար տըր. վէ իխթիյարլըղըն-
տա պիր քիւչիւք օղլու օլտու, վէ պու-
նուն գարտաշը վէֆաթ էթմէսիյլէ՝
վալիտէսինտէն եալընըզ օ գալըր. փէ-
21 տէրի տախի անը սէվէր՝ տէտիք։ Վէ
պէնտէլէրինէ՝ Անը պանա կէթիրինիզ,
22 կէօզիւմ իլէ կէօրէյիմ՝ տէտիյինիզ, Պիզ
էֆէնտիմէ՝ Չօճուգ փէտէրինի պըրա-
գամազ, զիրա պըրագըրսա փէտէրի վէ-
23 ֆաթ էտէր՝ տէտիք։ Օլ զէման պէն-
տէլէրինէ՝ Էյէր քիւչիւք պիրատէրի-
նիզ սիզին իլէ պէրապէր կէլմէզսէ՝ պիր
տախի եիւզիւմիւ կէօրմէյէճէքսինիզ՝
24 տէտին։ Վէ փէտէրիմ գուլունուն եանը-
նա կիթտիյիմիզտէ, անա էֆէնտիմին
25 քէլամընը խապէր վէրտիք։ Վէ փէտէ-
րիմիզ՝ Եինէ կիտինիզ, վէ պիզէ պիր
միգտար զախիրէ սաթըն ալընըզ՝ տէ-
26 տիյինտէ, Պիզ՝ Էնէմէյիզ. քիւչիւք պի-
րատէրիմիզ պէրապէր օլուրսա էնէրիզ.
զիրա քիւչիւք պիրատէրիմիզ պիզիմ ի-
լէ պէրապէր օլմազըսա, օլ ատէմին
27 եիւզիւնիւ կէօրէմէյիզ՝ տէտիք։ Օլ վա-
գըթ փէտէրիմ գուլըն պիզէ խիթա-
պէն՝ Մա՛լիւմիւնիւզ տըր քի զէվճէ-
28 մէն իքի օղլում օլտու. Պիրի եանըմ-
տան կիթտի, վէ պէն՝ Մութլագա փա-
րէլէնմի՝ տէտիմ, վէ շիմտիյէ տէկին
29 անը կէօրմէտիմ։ Վէ պունու տախի
եանըմտան ալըրսանըզ, վէ օ տա պիր
գազայա օղրարսա՝ պէնիմ աղ սաչըմը
քէտէրլէ գապրա էնտիրիրսինիզ՝ տէ-
30 տի։ Վէ շիմտի փէտէրիմ գուլունուն եա-
նընա վարտըղըմտա, չօճուգ պիզիմ ի-
լէ պէրապէր օլմազսա, ճանը չօճուղուն
31 ճանընա պաղլը օլմաղլա, Օլուր քի չօ-
ճուղուն պուլունմատըղընը կէօրիւր-
տէ՝ Էօլէճէք տիր. վէ պէնտէլէրին փէ-
տէրիմ գուլունուն աղ սաչընը քէտէրլէ
32 գապրա էնտիրէճէյիզ. Զիրա գուլըն չօ-
ճուգ իչին փէտէրիմէ քէֆիլ օլուպ՝
Էյէր անը սանա կէթիրմէզսէմ՝ փէտէ-
րիմ նէզտինտէ իլ էլ էպէտ գապա-
33 հաթլը օլայըմ՝ տէտիմ. Վէ շիմտի, րի-
ճա էտէրիմ, չօճուղըն եէրինէ գուլըն
էֆէնտիմէ քէօլէ օլարագ գալսըն, չօ-
ճուգ տախի պիրատէրլէրի իլէ պէրա-
34 պէր կիտսին. Զիրա չօճուգ պէնիմ ի-
լէ պէրապէր օլմատըգճա, փէտէրիմի
եանընա նա՞սըլ չըգարըմ. օլմայա քի
փէտէրիմէ իսապէթ էտէճէք պէլայը
կէօրէյիմ՝ տէտի։

ՊԱՊ 45

1 Օլ զէման Եուսուֆ հուզուրընտա տու-
րանլարըն ճիւմլէսի էօնիւնտէ քէնտի-
սինի զապթ էտէմէյիպ՝ Եանըմտան
հէր քէսի տըշարը չըգարընըզ՝ տիյէ
նիտա էյլէտի. վէ Եուսուֆ քէնտիսինի
պիրատէրլէրինէ թանըթտըղը զէման
նէզտինտէ հիչ պիր քիմսէ տուրմատը։
2 Վէ օ պիւլէնտ սէսիյլէ աղլատը. վէ
Մըսըրլըլար իլէ Ֆիր՛օնըն խանէսի խալ-
3 գը իշիթտիլէր. Վէ Եուսուֆ պիրա-
տէրլէրինէ՝ Պէն Եուսուֆ ըմ. փէտէ-
րիմ տահա սա՞ղ մը տըր՝ տէտիքտէ,
պիրատէրլէրի, անըն հուզուրընտա քէն-
տիլէրինէ տէհշէթ կէլէրէք, անա ճէ-
4 վապ վէրէմէտիլէր. Եուսուֆ տախի պի-
րատէրլէրինէ՝ Պանա եագլաշընըզ՝ տէ-
տիքտէ, եագլաշտըլար. վէ օ անլարէ
խիթապէն՝ Պէն Մըսըրա սաթտըղընըզ
5 պիրատէրինիզ Եուսուֆ ըմ։ Վէ շիմտի

պէնի պուրայա սաթտըղընըզա թէ՛էսսիւֆ
էթմէյինիզ, վէ սըգըլ կիւճ կէլմէսին.
զիրա Ալլահ պէնի միւհաֆազա ի
հայաթ իչիւն էօնիւնիւզտէն կէօնտէրտի։
6 Չիւնքի զէմինտէքի գըթլըղըն շիմտի
իքինճի սէնէսի օլուպ, պէշ սէնէ
տահա էքին վէ պիչին օլմայաճագ տըր։
7 Վէ Ալլահ զէմինտէ սիզին նէսլինիզի
հըֆզ էթմէք, վէ սիզի նէճաթը՛ազիմ
իլէ պէր հայաթ գըլմագ իչիւն՝ պէնի
8 էօնիւնիւզտէն իրսալ էյլէտի։ Վէ
շիմտի պէնի պուրայա կէօնտէրէն սիզ
տէյիլ սինիզ, անճագ Ալլահ տըր. վէ
պէնի Ֆիր՛օնա փէտէր, վէ պիւթիւն
խանէսինէ էֆէնտի, վէ պիւթիւն Մըսըր
9 տիյարընա ամիր նասպ էյլէտի։ Սէրի՛էն
փէտէրիմին նէզտինէ չըգըն, անա՝
Օղլըն Եուսուֆ, Ալլահ պէնի պիւթիւն
Մըսըրա հաքիմ նասպ էյլէտի. Թէ՛խիր
10 էթմէյիպ եանըմա կէլ. Վէ սէն
վէ օղուլլարըն վէ օղուլլարընըն օղուլլարը
վէ սիւրիւլէրին վէ սըղըրլարըն վէ
քեաֆֆէ ի մամէլէքին իլէ ճօշան էյալէթինտէ
սաքին օլուպ՝ պանա եագըն
11 օլասըն. Վէ գըթլըգ պէշ սէնէ տահա
օլաճագընտան, սէն վէ խանէն վէ սանա
միւթէ՛ալլիգ օլանլարըն քեաֆֆէսի
զարուրէթ չէքմէմէնիզ իչիւն պէն սէնի
օրատա պէսլէրիմ՝ տէյօր, տէյէսինիզ։
12 Վէ իշթէ կէօզլէրինիզ վէ գարտաշըմ
Պէնեամինին կէօզլէրի կէօրիւյօր
քի սիզէ սէօյլէյէն պէնիմ աղզըմ
13 տըր։ Վէ Մըսըրտա օլան 'ազամէթիմին
քեաֆֆէսինի, վէ հէր կէօրտիւյիւնիւզի
փէտէրիմէ հիքեայէ էտինիզ, վէ
սէրի՛էն փէտէրիմի պուրայա էնտիրինիզ՝
14 տէտի։ Պա՛տէհու գարտաշը Պէնեամինին
պօյնունա սարըլըպ աղլատը.
Պէնեամին տախի անըն պօյնունտա աղլատը։
15 Վէ ճիւմլէ գարտաշլարընը էօփիւպ
պօյունլարընտա աղլատը. անտէն
սօնրա գարտաշլարը անըն իլէ սէօյլէշտիլէր։

16 Վէ Եուսուֆըն գարտաշլարընըն կէլտիքլէրինին
խապէրի Ֆիր՛օնըն խանէսինտէ
իշիտիլտիքտէ, Ֆիր՛օնըն նազարընտա
վէ պէնտէկեանընըն նազարընտա
17 խօշ կէօրիւնտիւ։ Վէ Ֆիր՛օն Եուսուֆէ
խիթապէն՝ Պիրատէրլէրինէ՝
Պէօյլէ եափընըզ, հայվանլարընըզը
եիւքլէտինիզ, վէ չըգըպ Քէն՛ան
18 տիյարընա կիտինիզ. Վէ փէտէրինիզ
իլէ էհլ ի պէյթինիզի ալըպ՝ եանըմա կէլինիզ,
վէ սիզէ Մըսըր տիյարընըն 'ալասընը
վէրէյիմ, վէ զէմինին ֆէյզինտէն
19 եէյէսինիզ՝ տէյէսին։ Իշթէ սանա էմր
օլունտու. պէօյլէ իճրա էյլէյինիզ. էվլատընըզ
վէ զէվճէլէրինիզ իչիւն Մըսըր
տիյարընտան 'արապալար պէրապէր ալըպ,
վէ փէտէրինիզի պինտիրիպ կէլինիզ։
20 Վէ կէօզիւնիւզ էշիանըզտա օլմասըն.
զիրա պիւթիւն Մըսըր տիյարընըն
'ալա շէյլէրի սիզին տիր՝ տէտի։
21 Իսրայէլին օղուլլարը պէօյլէ
եափտըլար. Եուսուֆ տախի Ֆիր՛օնըն
էմրի իւզրէ անլէրէ 'արապալար վէրտի
վէ եօլ իչիւն անլէրէ ազըգ տախի
22 վէրտի։ Վէ հէր պիրինէ պիրէր գաթ
էլպիսէ վէրիպ՝ Պէնեամինէ իսէ իւչ
եիւզ գըթ՛ա կիւմիւշ իլէ պէշ գաթ էլպիսէ
23 վէրտի։ Վէ փէտէրինէ պէօյլէճէ,
օն մէրքէպ եիւքիւ Մըսըրըն 'ալա շէյլէրինտէն
վէ եօլ իչիւն տախի փէտէրինէ
պուղտայ վէ էքմէք վէ թա՛ամ
իլէ եիւքլիւ օլարագ օն տիշի մէրքէպ
24 կէօնտէրտի։ Վէ պիրատէրլէրինի սալը
վէրտիքտէ, անլէրէ՝ Էսնա ի րահտէ
պօգուշմայընըզ՝ տէտի. անլէր տախի
կիթտիլէր։

25 Վէ անլէր Մըսըրտան չըգըպ՝ Քէն՛ան
տիյարընա փէտէրլէրի Եա՛գուպըն եանընա
26 կէլտիլէր. Վէ անա՝ Եուսուֆ հալա
սաղ տըր, վէ պիւթիւն Մըսըր տիյարընըն
ամիրի տիր՝ տէյիւ խապէր էյլէտիքլէրինտէ՝
անլէրէ ինանմատըղընտան
27 անըն գալպի պայըլտը։ Վէ անլէր
Եուսուֆըն քէնտիլէրէ սէօյլէտիյի ճիւմլէ
քէլամը անա հիքեայէ էթտիքլէրինտէ,
փէտէրլէրի Եա՛գուպ քէնտիսինի կէօթիւրմէք
իչիւն Եուսուֆըն կէօնտէրտիյի
'արապալարը կէօրմէսիյլէ, փէտէրլէրի
Եա՛գուպըն րուհը եէնիտէն
28 հայաթ պուլտու։ Վէ Իսրայէլ՝ Քիֆայէթ
էտէր. օղլըմ Եուսուֆ պէր հա-

յաթ տըր․ կիտէյիմ վէ էօլմէզտէն էվվէլ անը կէօրէյիմ՝ տէտի ։

ԲԱՊ 46

1 Իմտի Իսրայէլ քէնտինէ միւթէ'ալլիգ օլանըն քիւաֆֆէսիյլէ գալգըփ Պիրշէպա'ա կէլէրէք, փէտէրի Իսհագըն Ալ-
2 լահընա գուրպանլար զէպհ էյլէտի։ Վէ Ալլահ Իսրայէլէ կէճէ րույասընտա սէօյլէյիփ՝ Եա'գուպ, Եա'գուպ՝ տէտիքտէ,
3 օլ տախի՝ Լէպպէյք տէտի։ Վէ Անա՝ Պէն սէնին փէտէրինին Իլահը օլան Ալլահ իմ․ Մըսըրա էնմէյէ գօրգմա․ զիրա պէն սէնի օրատա միլլէթ ի 'ազիմէ
4 էտէճէյիմ․ Պէն սէնին իլէ Մըսըրա էնիփ՝ սէնի մութլագա յինէ չըգարըրըմ, վէ սէնին կէօզլէրին իւզէրինէ էլինի
5 Եուսուֆ գօյաճագ տըր՝ տէտի։ Վէ Եա'գուպ Պիրշէպա'տան գալգտը․ վէ Իսրայէլին օղուլլարը Ֆիր'օնըն անը կէօթիւրմէք իչիւն կէօնտէրտիյի 'արապալարա փէտէրլէրի Եա'գուպը վէ չօճուգլարընը վէ զէվճէլէրինի պինտիրտիփ,
6 Հայվանլարընը վէ Քէն'ան տիյարընտա գազանտըգլարը մալլէքլէրինի ալըփ, Եա'գուպ վէ ճիւմլէ զիւրրիյէթի պէրա-
7 պէր օլարագ՝ Մըսըրա կէլտիլէր։ Օղուլլարըյլէ օղուլլարընըն օղուլլարընը, վէ գըզլարը իլէ օղուլլարընըն գըզլարընը վէլ հասըլ ճիւմլէ զիւրրիյէթինի պէրապէր Մըսըրա կէօթիւրտիւ ։

8 Վէ Մըսըրա կիտէն Իսրայէլ օղուլլարընըն իսիմլէրի պունլար տըր․ Եա'գուպ վէ օղուլլարը․ Եա'գուպըն իլք օղլու
9 Րաուպէն, Վէ Րաուպէնին օղուլլարը Հանօք վէ Փալլու վէ Հէսրօն վէ Քար-
10 մի իտի։ Վէ Սիմ'օնըն օղուլլարը Եէմուէլ վէ Եամին վէ Օհատ վէ Եաքին վէ Սօհար վէ Քէն'անլը գարըսընըն օղ-
11 լու Սաուլ իտի։ Վէ Լավինին օղուլլա-
12 րը Ճէրշօն վէ Գօհաթ վէ Մէրարի, Վէ Եէհուտանըն օղուլլարը 'Էր վէ Օնան վէ Շէլա վէ Ֆարէս վէ Զարահ․ 'Էր վէ Օնան իսէ Քէն'ան տիյարընտա վէֆաթ էթտիլէր․ վէ Ֆարէսին օղուլլարը Հէս-
13 րօն վէ Համուլ իտի։ Վէ Իսսաքարըն օղուլլարը Թօլա՛ վէ Փուվվա վէ Եօ
14 վէ Շիմրօն, Վէ Զէպուլօնըն օղուլլար
15 Սարէտ վէ Էյլօն վէ Եահլէէլ իտի։ Փատտան-արամտա գըզը Տինա իլէ պէրապէր Եա'գուպըն Լիատան թէվէլլիւտ էտէն օղուլլարը պունլար օլուպ, անը ճիւմլէ օղուլլարը վէ գըզլարը օթու
16 իւչ նէֆէր իտի։ Վէ Ճատըն օղուլլար Սիֆէօն վէ Հաճճի վէ Շունի վէ Էսպ
17 վէ 'Էրի վէ Արօտի վէ Արէլի, Վէ Աշէրին օղուլլարը Եիմնա վէ Եիշվա վէ Եի վի վէ Պէրի'ա վէ հէմշիրէլէրի Սէրա վէ Պէրի'անըն օղուլլարը Հէպէր վէ Մալ-
18 քիէլ իտի։ Պունլար օն ալթը նէֆէ օլարագ, Լապանըն քէնտի գըզը Լիա վէրտիյի Զիլփէտէն թէվէլլիւտ էտէ
19 Եա'գուպըն օղուլլարը տըր։ Վէ Եա'գուպըն զէվճէսի Րահէլին օղուլլար
20 Եուսուֆ վէ Պէնեամին օլուպ, Մըսը տիյարընտա Եուսուֆէ Օն նամ շէհր քեահինի Փօթիֆէրա'ըն գըզը Ասնաթտան Մանասսա վէ Էֆրայիմ թէվէլ-
21 լիւտ էյլէտի։ Վէ Պէնեամինին օղուլլարը Պալա' վէ Պէքէր վէ Աշպէլ վ Ճէրա վէ Նա'ման վէ Էխի վէ Րօշ վ Մուփփիմ վէ Խուփփիմ վէ Արըտ օ-
22 լուպ, Պունլարըն ճիւմլէսի օն տէօրթ նէֆէր օլարագ՝ Եա'գուպըն Րահէլտէն
23 թէվէլլիւտ էտէն օղուլլարը տըր։ Վէ
24 Տանըն օղլու Խուշիմ, Վէ Նէֆթալինին օղուլլարը Եախասէլ վէ Ճունի վէ Եէ-
25 սէր վէ Շիլլէմ իտի։ Պունլարըն ճիւմլէսի եէտի նէֆէր օլարագ՝ Լապանըն քէնտի գըզը Րահէլէ վէրտիյի Պիլհէտէն թէվէլլիւտ էտէն Եա'գուպըն օղուլլա-
26 րը տըր։ Եա'գուպըն օղուլլարընըն զէվճէլէրինտէն մա'տա՝ Եա'գուպըն սուլպընտան կէլիփ, անըն իլէ Մըսըրա կիտէն նուֆուսըն ճիւմլէսի ալթմըշ ա-
27 թը նէֆէր իտի։ Վէ Մըսըրտա Եուսուֆէ թէվէլլիւտ էտէն օղուլլար իքի նէֆէր օլուպ, Մըսըրա կիտէն պէյթ Եա'գուպըն ճիւմլէ նուֆուսը եէթմի-նէֆէրտէն 'իպարէթ իտի։

28 Վէ Եա'գուպ, Ճաշանը քէնտիսինէ կէօսթէրմէք իչիւն, Եէհուտայը էօնինտէն Եուսուֆէ կէօնտէրտի․ պա'-

29 տէհու ճաշան էյալէթինէ կէլտիլէր։ Վէ
Եուսուֆ 'արապասընը հազըրլատըփ՝
փէտէրի Իսրայէլի իսթիգպալ իչիւն
ճաշանա չըգտը, վէ հուզուրընա կէլ-
տիգտէ պօյնունա սարըլըփ՝ պօյնունտա
30 խայլը միւտտէթ աղլատը։ Վէ Իսրայէլ
Եուսուֆէ՝ Արթըգ վէֆաթ էտէյիմ,
մատէմ քի սէնին եիւզիւնիւ կէօրտիւմ
31 վէ տահա սաղ սըն՝ տէտի։ Վէ Եու-
սուֆ պիրատէրլէրինէ վէ փէտէրինին
խանէսի խալգընա խիթապէն՝ Պէն չը-
գըփ Ֆիր'օնա՝ Քէն'ան տիյարընտա օ-
լան պիրատէրլէրիմ վէ փէտէրիմին խա-
32 նէսի խալգը պանա կէլտիլէր. Վէ պու
ատէմլէր հայվանաթ սահիպի օլմաղլէ
չօպան օլուփ, գօյունլարընը վէ սըղըր-
լարընը վէ քեաֆֆէ ի մամէլէքլէրինի
կէթիրտիլէր՝ տէյիւ խապէր վէրէյիմ.
33 Վէ Ֆիր'օն սիզի չաղըրըփ Սէնա'աթը-
34 նըզ նէ՞ տիր՝ տէյէճէք օլուրսա, Պէնտէ-
լէրին սէպավէթիմիզտէն պէրիւձկէրէք
պիզ վէ կէրէք էճտատըմըզ հայվանաթ
սահիպլէրի իզ, տէյէսինիզ, թա քի ճա-
շան տիյարընտա սաքին օլասընըզ. զի-
րա հէր պիր չօպան Մըսըրլըլէրին մէն-
ֆուրը տըր՝ տէտի։

ՊԱՊ 47

1 Վէ Եուսուֆ կիտիփ Ֆիր'օնա՝ Փէտէ-
րիմ վէ պիրատէրլէրիմ վէ անլէրին
սիւրիւլէրի վէ սըղըրլարը վէ քեաֆֆէ ի
մամէլէքլէրի Քէն'ան տիյարընտան կէլ-
տիլէր, վէ իշթէ ճաշան էյալէթինտէ
2 տիրլէր՝ տէյիւ խապէր վէրտի։ Վէ պի-
րատէրլէրինտէն պէշ քիշի ալըփ՝ ան-
լէրի Ֆիր'օնըն հուզուրընա չըգարտը։
3 Վէ Ֆիր'օն անըն պիրատէրլէրինէ՝ Սէ-
նա'աթընըզ նէ՞ տիր՝ տէտիքտէ, անլէր
Ֆիր'օնա՝ Գուլլարըն կէրէք պիզ վէ կէ-
րէք էճտատըմըզ չօպան ըզ՝ տէտիլէր։
4 Վէ Ֆիր'օնա՝ Քէն'ան տիյարընտա գըթ-
լըգ քէսպ ի շիտտէթ էթմիշ օլտուղուն-
տան, գուլլարընըն սիւրիւլէրինէ մէր'ա
պուլունմամաղլէ, պու տիյարտա միւ-
սաֆիր օլմագ իչիւն կէլտիք. վէ շիմ-
տի լութֆ էյլէ, գուլլարըն ճաշան է-
յալէթինտէ սաքին օլալըմ՝ տէտիլէր։
5 Օլ վագըթ Ֆիր'օն Եուսուֆէ խիթա-
պէն՝ Փէտէրին վէ պիրատէրլէրին եա-
6 նընա կէլտիլէր. Մըսըր տիյարը էօնիւն-
տէ տիր. փէտէրինի վէ պիրատէրլէրի-
նի տիյարըն ա'լա մահալլինտէ իսքեան
էյլէ. ճաշան էյալէթինտէ սաքին օլ-
սունլար. վէ արալարընտա միւսթա'իտ
քիմսէլէր պուլունտուղունը պիլիր իսէն,
անլէրի պէնիմ սիւրիւլէրիմին իւզէրի-
7 նէ նազըր թա'յին էյլէ՝ տէտի։ Վէ Եու-
սուֆ փէտէրի Եա'գուպը կէթիրիփ՝
Ֆիր'օնըն հուզուրընա չըգարտը. Եա'-
գուպ տախի Ֆիր'օնա խայր տու'ա էյ-
8 լէտի։ Վէ Ֆիր'օն Եա'գուպա՝ Միւտ-
տէթ ի 'էօմրիւնիւն էյամը նէ՞ գատար
9 տըր՝ տէտիքտէ, Եա'գուպ Ֆիր'օնա՝
Միւտտէթ ի գուրպէթիմին էյամը եիւզ
օթուզ սէնէ օլուփ՝ միւտտէթ ի 'էօմ-
րիւմիւն էյամը ազ վէ տէրտլիճէլարագ,
էճտատըմըն էյամը գուրպէթլէրինտէ
օլան միւտտէթ ի 'էօմրլէրինին էյամը-
10 նա պալիղ օլմատը՝ տէտի։ Վէ Եա'-
գուպ Ֆիր'օնա խայր տու'ա էյլէյիփ,
Ֆիր'օնըն հուզուրընտան չըգտը։
11 Իմտի Եուսուֆ Ֆիր'օնըն էմրի իւզրէ
փէտէրինէ վէ պիրատէրլէրինէ Մըսըր
տիյարընտա, տիյարըն ա'լա մահալլին-
տէ Ռա'միսէս էյալէթինտէ միւլք վէրէ-
12 րէք՝ անլէրի իսքեան էյլէտի։ Վէ Եու-
սուֆ փէտէրինի վէ պիրատէրլէրինի վէ
փէտէրինին պիւթիւն խանէսի խալգը-
նը, էհլ ի պէյթլէրինին միգտարընա
կէօրէ, էքմէք իլէ պէսլէր իտի։
13 Վէ գըթլըգ զիյատէսիյլէ քէսպ ի շիտ-
տէթ էթտիյինտէն՝ պիւթիւն զէմինտէ
էքմէք պուլունմազ իտի. վէ գըթլըգ
սէպէպիյլէ Մըսըր տիյարը վէ Քէն'ան
14 տիյարը 'աճիզ գալտըլար։ Վէ Եուսուֆ
Մըսըր տիյարընտա վէ Քէն'ան տիյա-
րընտա մէվճուտ օլան ճիւմլէ ագչէյի՝
սաթըն ալտըգլարը զախիրէյէ պէտէլ
ճէմ' էյլէտի. վէ Եուսուֆ ագչէյի Ֆի-
15 ր'օնըն խանէսինէ կէթիւրտիւ։ Վէ
Մըսըր տիյարընտա վէ Քէն'ան տիյա-
րընտա ագչէ թիւքէնտիքտէ՝ ճիւմլէ
Մըսըրլըլէր Եուսուֆէ կէլիփ՝ Պիզէ էք-

մէք վէր. աքչէ գալմատըղընտան նի՞-
չին հուզուրընտա վէֆաթ էտէլիմ՝
16 տէտիլէր. Վէ Եուսուֆ՝ Աքչէ գալմա-
տը իսէ սիւրիւլէրինիզի կէթիրինիզ, վէ
սիզէ սիւրիւլէրինիզէ պէտէլ վէրէյիմ՝
17 տէտի. Պէօյլէճէ Եուսուֆէ հայվանլա-
րընը կէթիրտիլէր. Եուսուֆ տախի ան-
լէրէ աթլարը վէ գոյուն սիւրիւլէրի վէ
սըղըր սիւրիւլէրի վէ մէրքէպլէրինէ պէ-
տէլ էքմէք վէրէրէք, օլ սէնէ պիլ-
ճիւմլէ հայվանլարընա պէտէլ անլէրի
էքմէք իլէ պէսլէտի.
18 Վէ օլ սէնէ թէմամ օլտուգտա՝ էր-
թէսի սէնէտէ եանընա կէլիփ՝ Աքչէ-
միզ տիւքէնիփ հայվանաթըմըզ տախի
էֆէնտիմիզին օլտուղընը, վէ էֆէնտի-
միզին հուզուրընտա ճէսէտլէրիմիզ իլէ
թօփրագլարըմըզտան մա'ատա պիր շէյիմիզ
գալմատըղընը էֆէնտիմիզտէն խաֆի
19 թութմայըզ. Պիզ թօփրագլարըմըզ իլէ
պէրապէր նիչին հուզուրընտա հէլաք
օլալըմ. էքմէյէ պէտէլ պիզի վէ թօփ-
րագլարըմըզը տախի սաթըն ալ. վէ պիզ
թօփրագլարըմըզ իլէ Ֆիր'օնա քէօլէ օլա-
լըմ. վէ պիզէ թօխում վէր, թա քի
եաշայըփ վէֆաթ էթմէյէլիմ, թօփրա-
ղըմըզ տախի պէեապան պըրագըլմայա՝
20 տէտիլէր. Վէ Մըսըրլըլէրի գըթ-
լըգ քէսպ ի շիտտէթ էթմիշ օլտուղը ի-
չին, հէր պիրի թարլասընը սաթմա-
ղլէ, Եուսուֆ պիւթիւն Մըսըր թօփ-
րագընը Ֆիր'օնա սաթըն ալտը. պէօյ-
21 լէճէ թօփրագ Ֆիր'օնըն օլտու. Վէ է-
հալիյի Մըսըրը հուտուտընըն պիր ու-
ճընտան օլ պիր ուճընա գատար շէհր-
22 տէն շէհրէ նագլ էթտի. Անճագ քեա-
հինլէրին թօփրագընը սաթըն ալմա-
տը, զիրա քեահինլէրին Ֆիր'օն թա-
րաֆընտան թա'յինլէրի օլմաղլէ, Ֆի-
ր'օնըն քէնտիլէրէ վէրտիյի թա'յին,
եէտիքլէրի ճիհէթտէն թօփրագլարընը
23 սաթմատըլար. Վէ Եուսուֆ էհալիյէ
խիթապէն՝ իշթէ պու կիւն պէն սիզ
վէ թօփրագլարընըզը Ֆիր'օն իչին սա-
թըն ալտըմ. իշթէ սիզէ թօխում վէ-
24 րէյիմ, եէրէ էքինիզ. Վէ մահսուլաթ-
տան պէշտէ պիրինի Ֆիր'օնա վէրէճէք-
սինիզ. վէ տէօրթ գըսըմը թարլա թօխ
մը՝ վէ սիզին իլէ խանէլէրինիզտէ օ
լանլարա զախիրէ՝ վէ չօճուգլարընըզըն
թէ'այիւշիւ իչին սիզին օլաճագ տը
25 տէտի. Անլէր տախի՝ Պիզի իհեա էյլէ-
տին. էֆէնտիմին նազարընտա լութֆ
պուլալըմ, վէ Ֆիր'օնա քէօլէ օլալըմ
26 տէտիլէր. Պէօյլէճէ Եուսուֆ, պէշ-
տէ պիրի Ֆիր'օնըն օլմագ իւզրէ, պու կիւ-
նէ գատար Մըսըր տիյարընա գանուն
վազ' էյլէտի. անճագ քեահինլէրի
թօփրագը Ֆիր'օնըն օլմատը.
27 Վէ Իսրայէլ Մըսըր տիյարընտա վա-
գը՝ Ճաշան էյալէթինտէ սաքին, վէ օ-
րատա սահիպ ի էմլաք օլուփ միւտ
օլարագ զիյատէսիյլէ թէքէսսիւր էթ-
տիլէր.
28 Վէ Եա'գուպ Մըսըր տիյարընտա օ
եէտի սէնէ եաշայարագ, Եա'գուպ
միւտտէթ ի 'էօմրիւ եիւզ գըրգ եէ
29 սէնէ օլտու. Վէ Իսրայէլին զէման
վէֆաթը թէգարրուպ էթտիքտէ, օղ-
լու Եուսուֆը չաղըրըպ անա խիթա-
պէն՝ էյէր 'ինտինտէ լութֆ պուլտըմ
իսէ, րիճա էտէրիմ, էլինի ույլուղըմ
ալթընա գօ, վէ պանա լութֆ ու հա-
գիգաթ էտիփ, րիճա էտէրիմ, պէնի
30 Մըսըրտա տէֆն էթմէ. Ֆագաթ էճ-
տատըմ իլէ եաթտըղըմ, պէնի Մըսըր-
տան կէօթիւրիւփ՝ անլէրին գապրին
տէֆն էյլէ՝ տէտի. Օլ տախի՝ Սէօյլէ-
31 տիյին կիպի իճրա էտէրիմ՝ տէտի. Վէ
Պանա եէմին էյլէ՝ տէտիյինտէ, ան-
եէմին տախի էյլէտի. Օլ վագըթ Ի-
սրայէլ տէօշէյին պաշընտա սէճտէ էյ-
լէտի.

ՊԱՊ 48

1 Վէ վագը՝ օլտու քի պու շէյլէրտէն
սօնրա Եուսուֆէ՝ փէտէրին խասթա-
տըր՝ տէնիլտիքտէ, օլ տախի իքի օղ-
լունու եա'նի Մանասսա իլէ Էֆրայիմ
2 պէրապէր ալտը. Վէ Եա'գուպա՝ իշթէ
օղլուն Եուսուֆ եանընա կէլիյօր՝ տէյի
խապէր վէրիլտիքտէ, Իսրայէլ քէնտի-
նի թօփլայըփ տէօշէյի իւզէրինտէ օ.

3 թուրտու. Վէ Եա'գուպ Եուսուֆէ խի-
թապէն՝ Ալլահ իւլ Գատիր Քէն'ան տի-
յարընտա Լուզտա պանա կէօրիւնիւպ՝
4 պէնի միւպարէքլէյէրէք, Պանա՝ իշթէ
սէնի միւսմիր ղըլըպ թէքսիր էտէճէ-
յիմ. վէ սէնի ճիւմհուր ը միլէլ ղըլա-
րագ՝ պու տիյարը սէնտէն սօնրա զիւր-
րիյէթինէ, միւլք ի էպէտի օլմագ իւզ-
5 րէ, վէրէճէյիմ՝ տէտի. Վէ շիմտի պէն
Մըսըրա եանընա կէլմէզտէն էվվէլ՝ Մը-
սըր տիյարընտա սանա թէվէլլիւտ է-
տէն իքի օղլըն պէնիմ տիր, Ռուպէն
վէ Սիմ'օն կիպի Էֆրայիմ վէ Մանաս-
6 սէ պէնիմ օլաճագ տըր. Ամմա պուն-
լարտան սօնրա սանա թէվէլլիւտ է-
տէճէք էվլատըն սէնին օլսուն, միրաս-
լարընտա գարտաշլարընըն իսմլէրիյլէ
7 եատ օլունսունլար. Վէ պէն Փատտան-
-Արամտան կէլտիյիմտէ, Քէն'ան տի-
յարընտա Էֆրաթայա եէթիշմէյէ տա-
հա պիր ազ մէսաֆէ գալմըշ իքէն, Ռա-
հէլ եօլտա եանըմտա վէֆաթ էյլէտի.
պէն տախի անը օրատա Էֆրաթ'ա՝ եա'-
նի Պէյթլէհէմ եօլընտա տէֆն էյլէտիմ՝
տէտի.

8 Վէ Իսրայէլ Եուսուֆըն օղուլլարընը
կէօրիւնճէ՝ Պունլար քիմ տիր՝ տէ-
9 տի. Եուսուֆ տախի փէտէրինէ՝ Պուն-
լար Ալլահըն պանա պուրատա վէրտիյի
օղուլլարըմ տըր՝ տէտիքտէ, Լութֆ
էյլէ, անլարը եանըմա կէթիր, անլարը
10 խայր տու'ա էտէյիմ՝ տէտի. Վէ Իսրա-
յէլին կէօզլէրի իխթիյարլըգտան նաշի
կէօրէմէզ տէրէճէտէ զա'իֆլէնմիշ իտի,
վէ Եուսուֆ անլարը անա եագլաշտըր-
տըգտա անլարը էօփիւպ գուճագլատը.
11 Վէ Իսրայէլ Եուսուֆէ՝ Պէն իւզիւ-
նիւ կէօրմէյէ իւմիտ էթմէզ իքէն, իշ-
թէ Ալլահ պանա զիւրրիյէթինի պիլէ
12 կէօսթէրտի՝ տէտի. Վէ Եուսուֆ ան-
լարը անըն տիզլէրի էօնիւնտէն ալըպ՝
իւզիւնիւ եէրէ գատար էյէրէք՝ սէճ-
13 տէ էյլէտի. Վէ Եուսուֆ իքիսինի ա-
լըպ Էֆրայիմի քէնտի սաղ էլիյլէ Իսրա-
յէլին սօլընտա, վէ Մանասսէյի քէն-
տի սօլ էլիյլէ, Իսրայէլին սաղընտա օ-
14 լարագ, անա եագլաշտըրտը. Օլ վա-
գըթ Իսրայէլ սաղ էլինի ուզադըպ՝
քիւչիւք օլան Էֆրայիմին պաշը իւզէ-
րինէ, վէ սօլ էլինի Մանասսէնին պա-
շը իւզէրինէ գօյտու. Մանասսէ իլք տօղ-
մուշ իտի իսէ՝ օ էլլէրինի գաստէն
15 տէյիշթիրտի. Վէ Եուսուֆէ պէրէքէթ
օգույուպ՝ Հուզուրընտա փէտէրլէրիմ
Իպրահամ վէ Իսհագըն սիւլուք էյլէ-
տիքլէրի Ալլահ, վէ պէնի վիւճուտ կէ-
լէլիտէն պու կիւնէ գատար փէրվէրտէ
16 էյլէյէն Ալլահ, Վէ պէնի հէր պէլատան
խալաս էտէն Մէլէք՝ պու չօճուգլարը
միւպարէքլէյէ, վէ պէնիմ իսմիմ, վէ
փէտէրլէրիմ Իպրահամ վէ Իսհագըն
իսմլէրիյլէ եատ օլունսունլար, վէ զէ-
մինտէ զիյատէսիյլէ թէքէսսիւր էյլէ-
17 սինլէր՝ տէտի. Վէ Եուսուֆ՝ փէտէրի-
նին սաղ էլինի Էֆրայիմին պաշը իւզէ-
րինէ գօյտուղընը կէօրտիւքտէ խօշունա
կէլմէտիյինտէն, Էֆրայիմին պաշընտան
Մանասսէնին պաշընա նագլ էթմէք
18 իւզրէ փէտէրինին էլինի թութտու. Վէ
Եուսուֆ փէտէրինէ՝ Էյ փէտէրիմ, պէօյ-
լէ տէյիլ. զիրա պու իլք տօղմուշ տըր,
սաղ էլինի անըն պաշը իւզէրինէ գօ՝
19 տէտիքտէ, փէտէրի իմթինա՝ էտիպ՝
Պիլիրիմ, օղլըմ, պիլիրիմ, պու տախի
գավմ օլաճագ, վէ պու տախի պիւյիւք
օլաճագ. լաքին քիւչիւք գարտաշը ան-
տէն տահա պիւյիւք օլուպ՝ նէսլի գա-
յէթ պիւյիւք միլլէթ օլաճագ տըր՝ տէ-
20 տի. Վէ օլ կիւն անլարը պէրէքէթ օ-
գույուպ՝ «Ալլահ սէնի Էֆրայիմ կիպի
վէ Մանասսէ կիպի էյլէյէ» տէյիւ, Իս-
րայէլ սէնին իլէ պէրէքէթ օգույաճագ
տըր՝ տէտի. Վէ Էֆրայիմի Մանասսէյէ
թէրճիհ էթտի.

21 Վէ Իսրայէլ Եուսուֆէ՝ Իշթէ պէն
վէֆաթ էտիյօրըմ. լաքին Ալլահ սիզին
իլէ օլուպ՝ սիզի էճտատընըզըն տիյա-
22 րընա ի'ատէ էտէճէք տիր. Պէն տախի
սանա պիրատէրլէրինտէն պիր հիսսէ զի-
յատէ, եա'նի Ամօրիլէրին էլինտէն
գըլըճըմ վէ եայըմ իլէ ալտըղըմ եէրի
վէրտիմ՝ տէտի.

ՊԱՊ 49

1 Պա՛տէհու Եա՛գուպ օղուլլարընը չաղըրըպ անլէրէ խիթապէն՝ ձէմ՛ օլունըզ, վէ ախիր կիւնլէրտէ սիզէ նէ վագը՛ օլաճագընը սիզէ խապէր վէրէյիմ.

2 Էյ պէնի Եա՛գուպ, ձէմ՛ օլուպ տինկլէյինիզ,
Վէ փէտէրինիզ Իսրայէլի իսթիմա էտինիզ.

3 Էյ Ռուպէն, սէն իլք օղլում,
Գուվվէթիմ վէ գուտրէթիմին իպթիտասը,
Ֆազլը րիֆ'աթ վէ ֆազլը 'իզզէթ սին.

4 Սու կիպի գայնայըճը օլտըղըն հալտէ,
Էֆզալ օլմայաճագ սըն.
Զիրա փէտէրինին եաթաղընա չըգտըն,
Օ վագըթ անը թէլվիս էթտին. (Տէօշէյիմէ չըգտը.)

5 Սիմ'օն վէ Լավի գարտաշլար տըր.
Գըլըճլարը ալաթ-ը զուլմ տըր.

6 Ճանըմ անլէրին մէճլիսինէ կիրմէսին,
'Իզզէթիմ անլէրին ճէմ'իյէթի իլէ իթթիհատ էթմէսին.
Զիրա գազապլարընտա ինսան գաթլ էթտիլէր,
Վէ 'ինատլարընտա սըղըր սինիրի քէստիլէր.

7 Գազապլարը մէլ'ուն օլսուն, զիրա շէտիտ իտի.
Վէ հիտտէթլէրի մէլ'ուն օլսուն, զիրա սէրթ իտի.
Անլէրի Եա'գուպտա թագսիմ,
Վէ Իսրայէլտէ փէրաքէնտէ էտէճէյիմ.

8 Էյ Եէհուտա, գարտաշլարըն սէնի մէտհ էտէճէքլէր տիր.
Էլին տիւշմէնլէրինին էնսէսինտէ օլաճագ տըր.
Փէտէրինին օղուլլարը սանա 'արզը 'ուպուտիյէթ էտէճէք տիր.

9 Եէհուտա արսլան եավրուսը տըր.
Էյ օղլում, շիքեարտան գալգտըն.
Արսլան կիպի վէ տիշի արսլան կիպի չէօքիւպ եաթտը.
Անը քի՞մ ույանտըրաճագ տըր.

10 'Ասա ի սալթանաթ Եէհուտատան,
Վէ սահիպ ի շէրի'աթ այագլարը ար սընտան
Շիլօ կէլինճէյէ տէկին գա՛իմ օլմայաճ տըր.
Ումմէթլէր տախի անա իթա'աթ էտ ճէք տիր.

11 Սըփասընը ասմայա
Վէ մէրքէպինին եավրուսընը ասմա 'ալասընա պաղլայըպ,
Էլպիսէսինի շէրապ իլէ
Վէ էսվապընը իւզիւմ գանըյլէ եըգայաճագ տըր.

12 Կէօզլէրի շէրապտան գըրմըզը,
Վէ տիշլէրի սիւտտէն պէյազ օլաճ տըր.

13 Զէպուլըն տէնիզ սահիլինտէ սաք
Վէ սէֆինէլէրէ լիման օլուպ,
Հուտուտը Սայտայա գատար մըմ օլաճագ տըր.

14 Իսաքար գուվվէթլի պիր մէրքէ օլուպ՝
Ագըլլար արասընտա եաթար.

15 Րահաթըն էյի՝
Վէ եէրին կիւզէլ օլտըղընը կէօրէրէ
Օմուզընը եիւքէ էյիպ
Խարաճկիւզար գուլ օլտու.

16 Տան Իսրայէլ սըպթլարընտան պի կիպի
Քէնտի գավմընա հիւքմ էտէճէք տի

17 Տան թարիգ իւզէրինտէ եըլան,
Վէ եօլ իւզէրինտէ էնկէրէք օլուպ,
Աթը էօքչէսինտէն սօգար.
Վէ րաքիպի արգայա տիւշէր.

18 Եա՛ Ռապպ, խէլասընա մունթազ օլտըմ.

19 Ճատը 'ասքէր պասաճագ իսէ տէ,
Նիհայէթ պասան օ օլաճագ տըր.

20 Աշէրին էքմէյի եաղլը օլուպ՝
Փատիշահա լա՛իգ լէզիզ թա'ամլար վէրէճէք տիր.

21 Նէֆթալի սալը վէրիլմիշ կէյիք լուպ՝
Կիւզէլ սէօզլէր սէօյլէր.

22 Եուսուֆ մէյվէտար պիր տալ տը,
Փունար եանընտա մէյվէտար պիր տա օլարագ՝
Ֆիլիզլէրի տիվար իւզէրինէ չըգար.

23 Գէմանքէշլէր անը ինճիթտիլէր,
Վէ օգ աթըբ անը րէնճիտէ էթտիլէր
քին իլէ,
24 Եինէ անըն եայը գուվվէթլի գալտը,
Էլլէրինին պազուլարը՝
Եա՛գուպըն Գատիրինին էլլէրիյլէ քէսպի
գուվվէթ էյլէտի.
Իսրայէլին չօպանը վէ գայասը անտէն
տըր։
25 Փէտէրինին Ալլահը թարաֆընտան սա-
նա եարտըմ օլաճագ տըր,
Վէ Գատիր սէնի եօգարըտան սէմանըն
պէրէքէթլէրի իլէ,
Վէ աշաղըտա օլան ուէրխանըն պէրէ-
քէթլէրի իլէ,
Մէմէ վէ րահիմ պէրէքէթլէրի իլէ մու-
պարէքլէյէճէք տիր։
26 Փէտէրինին պէրէքէթլէրի
Էճտատըմըն պէրէքէթլէրինտէն
Էպէտի թէփէլէրինէ գատար
ֆա՛իգ օլարագ՝
Եուսուֆըն պաշը իւզէրինէ
Վէ պիրատէրլէրինին միւմթազընըն
պաշը իւզէրինէ օլաճագ տըր։
27 Պէնեամին եըրթըճը գուրտ օլուպ՝
Սապահլայըն շիքեար եէյէճէք,
Վէ ագշամ ղանիմէթ թագսիմ էտէ-
ճէք տիր։
28 Պունլարըն ճիւմլէսի Իսրայէլին օն իքի
սըպթը տըր. վէ փէտէրլէրինին անլէրէ
պէրէքէթ օգույուպ՝ անլէրէ սէօյլէ-
տիյի պու տըր. հէր պիրինէ մախսուս
օլան պէրէքէթ իլէ անլէրի մուպարէք-
29 լէտի։ Վէ անլէրէ վասիյէթ էտիպ՝ Պէն
գավմըմա միւնզամմ օլմագ իւզրէ իմ.
պէնի փէտէրլէրիմին եանընա՝ Հիթթի
Էֆրօնըն թարլասընտա վագը՝ մաղա-
30 րայա, Գէնա՛ն տիյարընտա Մամ-
րէ էօնիւնտէ օլան Մագփէլա թարլա-
սընտա օլուպ Ապրահամըն թէմլիքէն
մագպէրէ իչիւն Հիթթի Էֆրօնտան
թարլասըյլէ պէրապէր սաթըն ալտը-
31 ղը մաղարայա տէֆն էյլէյինիզ. Ապրա-
համ իլէ զէվճէսի Սարայը օրատա տէֆն
էթտիլէր. Իսհագ իլէ զէվճէսի Րիպ-
գայը օրատա տէֆն էթտիլէր. պէն տա-
32 խի Լիայը օրատա տէֆն էյլէտիմ։ Թարլա իլէ իչինտէքի օլան մաղարա Հէթ օ-
ղուլլարընտան սաթըն ալընտը՝ տէտի։
33 Վէ Եա՛գուպ օղուլլարընա վասիյէթինի
թէմամ էտինճէ, այագլարընը տէօշէյէ
թօփլայըպ թէսլիմի րուհ էտէրէք գավ-
մինա միւնզամմ օլտու։

ՊԱՊ 50

1 Օլ վագըթ Եուսուֆ փէտէրինին իւ-
զիւ իւզէրինէ տիւշիւպ՝ իւզէրինտէ ագ-
2 լայարագ անը էօփտի։ Վէ Եուսուֆ
պէնտէլէրի օլան թապիպլէրէ՝ փէտէ-
րինի մումեա էթմէլէրինի էմր էյլէտի.
Թապիպլէր տախի Իսրայէլի մումեա էյ-
3 լէտիլէր։ Վէ գըրգ կիւնիւ թէմամ օլ-
տու. զիրա մումեա էթմէնին կիւնլէրի
պէօյլէ թէքմիլ օլուր իտի. վէ Մըսըր-
լըլար անըն իչիւն եէթմիշ կիւն մաթէմ
4 էյլէտիլէր։ Վէ մաթէմ էյամը կէչտիք-
տէն սօնրա՝ Եուսուֆ Ֆիր՛օնըն խա-
նէսինէ խիթապէն՝ Էյէր նազարընըզտա
լութֆ պուլտում իսէ՝ րիճա էտէրիմ,
5 Ֆիր՛օնա [illegible]՝ Փէտէրիմ պա-
նա եէմին վէրիպ՝ Իշթէ պէն վէֆաթ
էտիյօրըմ. պէնի Գէնա՛ն տիյարընտա
քէնտիմ իչիւն գազդըրտըղըմ գապրա
տէֆն էյլէ՝ տէտիյինտէն, քէրէմ էյլէ,
շիմտի փէտէրիմի տէֆն էթմէյէ կիտէ-
յիմ վէ սօնրա տէօնէյիմ՝ տէյինիզ,
6 տէտի։ Ֆիր՛օն տախի՝ Սանա եէմին էթ-
տիրտիյի կիպի կիթ, փէտէրինի տէֆն
էյլէ՝ տէտի։
7 Վէ Եուսուֆ փէտէրինի տէֆն էթ-
մէք իչիւն կիթտիյինտէ, Ֆիր՛օնըն ճիւմ-
լէ պէնտէկեանը վէ խանէսինին իխթի-
յարլարը, վէ Մըսըր տիյարընըն ճիւմ-
8 լէ իխթիյարլարը, Վէ Եուսուֆըն խա-
նէսի խալգընըն ճիւմլէսի իլէ պիրատէր-
լէրի վէ փէտէրինին խանէսի խալգը ա-
նըն իլէ պէրապէր կիթտիլէր. Ճօշան
էյալէթինտէ անճագ էհլ ի 'այալլարը վէ
սիւրիւլէրի իլէ սըղըրլարընը պըրագտը-
9 լար։ Վէ անըն իլէ պէրապէր 'արապա-
լար վէ աթլըլար տախի չըգարագ՝ ղա-
10 յէթ պէօյիւք պիր ալայ օլտու։ Վէ Իր-
տանըն էօթէ եագասընտա վագը՝ Ա-

թատ խարմանընա կէլտիքլէրինտէ՝ օ-
րատա զիյատէսիյլէ 'աղըր վէ հազին
ֆէրեատ ու ֆիղան էթտիլէր. վէ փէ-
11 տէրինէ եէտի կիւն մաթէմ էյլէտի ։ Վէ
օլ տիյարըն էհալիսի օլան Քէն'անիլէր
Աթատ խարմանընտա. պու մաթէմի
կէօրտիւքլէրինտէ՝ Պու Մըսըրլէրէ հա-
զին պիր մաթէմ օլմալը տըր՝ տէտի-
լէր. պինաէ՛ն 'ալէյհ օրանըն Աւէլ-մըս-
րայիմ թէսմիյէ օլունտու. պու տախի
12 Իւրտանըն էօթէ եագասընտա տըր ։ Վէ
անըն օղուլլարը՝ քէնտիլէրէ վասիյէթ
13 էյլէտիյի կիպի իճրա էտիպ, Օղուլլարը
անը Քէն'ան տիյարընա կէթիրէրէք,
Մամրէ էօնիւնտէ Հիթթի Էֆրօնտան՝
թէմլիքէն մագպէրէ իչիւն թարլասըյ-
լէ պէրապէր Ապրա՛համըն սաթըն ալ-
տըղը Մաքփէլա թարլասընըն մաղա-
14 րասընտա տէֆն էյլէտիլէր ։ Պա'տէհու
Եուսուֆ քէնտիսի վէ պիրատէրլէրի վէ
փէտէրինի տէֆն էթմէք իչիւն անըն
իլէ պէրապէր չըգանլարըն ճիւմլէսի
փէտէրինի տէֆն էթտիքտէն սօնրա
Մըսըրա 'ավտէթ էթտիլէր ։
15 Վէ Եուսուֆըն պիրատէրլէրի փէ-
տէրլէրինին վէֆաթ էթտիյինի կէօր-
տիւքլէրինտէ՝ Իհթիմալ քի Եուսուֆ
պիզէ քին թութուպ, անա էթտիյիմիզ
քէօթիւլիւքլէրին քաֆֆէսինի պիզէ ի'ա-
16 տէ էտէր՝ տէյէրէք, Եուսուֆէ ատէմ-
լէր կէօնտէրիպ՝ փէտէրին վէֆաթ էթ-
17 մէզտէն էվվէլ, Եուսուֆէ՝ Պիրատէր-
լէրին սանա ֆէնալըգ էյլէտիլէր իսէ տէ,
անլէրին գապահաթ վէ խաթալարընը
'աֆվ էյլէ՝ տէյէսինիզ տէյիւ վասիյէթ
էյլէտի. վէ շիմտի րիճա էտէրիզ, փէ-
տէրինին Ալլահընըն գուլլարընըն գա-
պահաթլարընը 'աֆվ էյլէ՝ տէտիլէր ։
Վէ անլէր պունու սէօյլէտիքլէրինտէ
18 Եուսուֆ աղլատը՝ Վէ պիրատէրլէրի
տախի կէլիպ էօնիւնէ տիւշէրէք՝ Իշթէ
19 պիզ գուլլարընըզ՝ տէտիլէր ։ Եուսուֆ
տախի անլէրէ՝ Գօրգմայընըզ. պէն Ալ-
20 լահ մագամընտա՞ մը իմ. Սիզ պանա
ֆէնալըգ գաստ էթտինիզ իսէ տէ՝ Ալ-
լահ անը խայր իչիւն մուրատ էյլէտի.
թա քի պու կիւն էյլէտիյի կիպի գավմը
21 քէսիրի պէր հայաթ գըլա ։ Վէ շիմտի
գօրգմայընըզ. պէն սիզի վէ էհլ ի պէյ-
թինիզի պէսլէյէճէյիմ՝ տէյէրէք, ան-
լէրէ թալթիֆ էտիպ թէսլիյէ էյլէտի ։
22 Վէ Եուսուֆ կէրէք քէնտիսի կէրէք
փէտէրինին խանէսի խալգը Մըսըրտա
սաքին օլուպ, Եուսուֆ եիւզ օն սէնէ
23 եաշատը ։ Վէ Եուսուֆ Էֆրայիմին իւ-
չիւնճիւ պաթն օղուլլարընը կէօրտիւ.
Մանասսանըն օղլու Մաքիրին օղուլլա-
րը տախի Եուսուֆըն տիզլէրի իւզէրին-
տէ թէվէլլիւտ էյլէտի ։
24 Վէ Եուսուֆ պիրատէրլէրինէ խիթա-
պէն՝ Պէն վէֆաթ էթմէք իւզրէ իմ, վէ
Ալլահ մութլագա սիզի զիյարէթ էտիպ,
պու տիյարտան Ապրահամ վէ Իսհագ
վէ Եա'գուպա եէմին էյլէտիյի տիյարա
25 չըգարաճագ տըր՝ տէտի ։ Վէ Եուսուֆ
Իսրայէլ օղուլլարընա եէմին էթտիրիպ,
Ալլահ մութլագա սիզի զիյարէթ էտէճէք
տիր. սիզ տախի պուրատան քէմիքլէ-
26 րիմի կէօթիւրիւնիւզ՝ տէտի ։ Պա'տէհու
Եուսուֆ եիւզ օն եաշընտա օլարագ վէ-
ֆաթ էթտի. վէ անը մումեա էտիպ՝
Մըսըրտա պիր թապութա գօտըլար ։

ԽՈՒՐՈՒՃ

ՊԱՊ 1

1 Վէ հէր ատէմ քէնտի խանէսի խալ-
գըյլէ օլարագ, Եա'գուպ իլէ պէրապէր
Մըսըրա կիրմիշ օլան պէնի Իսրայէլին
2 իսիմլէրի պունլարտըր. Ռուպէն, Սի-
3 մ'օն, Լէվի վէ Եէհուտա, Իսսաքար,
4 Զէպուլօն վէ Պէնեամին, Տան վէ Նէֆ-
5 թալի, Գատ վէ Աշէր. Վէ Եա'գուպըն
սուլպընտան կէլէն նուֆուսըն քեաֆ-
ֆէսի եէթմիշ նէֆէր իտի. լաքին Եու-
6 սուֆ Մըսըրտա իտի. Վէ Եուսուֆ իլէ
գարտաշլարընըն ճիւմլէսի վէ օլ 'աս-
րըն ատէմլէրինին քեաֆֆէսի վէֆաթ
7 էթտի. Վէ պէնի Իսրայէլ միւսմիր օ-
լուպ թէզայիւտ վէ թէքէսսիւր էտէ-
րէք, զիյատէսիյլէ քէսպ ի գուվվէթ
էյլէտիլէր. վէ օլ եէր անլէր իլէ տօլ-
տու.

8 Վէ Մըսըրտա Եուսուֆը թանըմայան
9 պիր եէնի մէլիք զուհուր էտիփ, քէն-
տի գավմընա խիթապէն՝ իշթէ գավմ ը
պէնի Իսրայէլ պիզտէն չօգ վէ գուվ-
10 վէթլի տիր. կէլինիզ, անլէր իլէ 'աքի-
լանէ հարէքէթ էտէլիմ. օլմայա քի ան-
լէր թէքէսսիւր էտէլէր, վէ մուհարէ-
պէ վուգու'ընտա՝ անլէր տախի տիւշ-
մէնլէրիմիզ իլէ պիրլէշիփ վէ պիզիմ ի-
լէ մուհարէպէ էտէրէք, պու տիյար-
11 տան խուրուճ էտէլէր՝ տէտի. Իմտի
անլէրէ աղըր իշլէր իլէ էզիյէթ էթմէք
իչիւն՝ իշչիլէրինէ անկարիա մէ'մուր-
լարը նասպ էթտիլէր. անլէր տախի Ֆի-
ր'օն իչիւն Փիթօմ վէ Ռա'մէսէս նամ ան-
12 պար շէհիրլէրինի եափտըլար. Վէ անլէ-
րէ նէ գատար էզիյէթ էթտիլէր իսէ,
օլ գատար թէքէսսիւր էտիփ իզտիյատ
պուլմալարըյլէ՝ անլէր պէնի Իսրայէլ-
13 տէն պիզար օլտըլար. Վէ Մըսըրլըլէր պէ-
14 նի Իսրայէլի զուլմ իլէ իշլէթտիլէր. Վէ
պալչըգտա վէ քէրփիճլէրտէ վէ թար-
լանըն հէր նէվ' իշլէրինտէ աղըր խըզմէթ
իլէ 'էօմիւրլէրինի աճըգըլտըլէր. ան-
լէրէ էթտիրտիքլէրի հէր պիր խըզմէթ
զուլմ իլէ իտի.

15 Վէ Մըսըրը մէլիքի՝ պիրինին իսմի Շիֆ-
րա վէ իքինճինին իսմի Փու'ա օլան 'Իպ-
16 րանիյէլէրին էպէլէրինէ խիթապէն՝ 'Իպ-
րանիյէլէրին չօճուգլարընը տողուրտուրգ-
տա՝ անլէր տահա իսքէմլէտէ իքէն՝ պագ-
գըրնըզ, էյէր օղլան իսէ 'անը էօլտիւ-
րիւնիւզ, վէ էյէր գըզ իսէ սաղ գալ-
17 սըն՝ տէտի. Վէ լաքին էպէլէր Ալլահ-
տան խավֆ էթտիքլէրինտէն՝ Մըսըր
մէլիքինին քէնտիլէրէ տէտիյի կիպի էթ-
մէյիփ, էրքէքլէրի սաղ պըրագըրլար ի-
18 տի. Օլ վագըթ Մըսըր մէլիքի էպէլէրի
չաղըրըփ, անլէրէ՝ նիչին պու իշի է-
տիփ էրքէքլէրի սաղ պըրագըտընըզ՝ տէ-
19 տի. Էպէլէր տախի Ֆիր'օնա ճէվապէն՝
'Իպրանիյէլէր Մըսըրլը գարըլարը կիպի
օլմատըգլարը իչիւն տիր. զիրա անլէր
գուվվէթլի օլմաղլա, էպէլէր նէզտիմէզ-
20 տէն էվվէլ տօղուրըրլար՝ տէտիլէր. Իմ-
տի Ալլահ էպէլէրէ 'ինայէթ էյլէտի.
գավմ տախի թէքէսսիւր էտիփ՝ զիյա-
21 տէսիյլէ քէսպ ի գուվվէթ էյլէտի. Վէ
էպէլէր Ալլահտան խավֆ էթտիքլէրի
իչիւն անլէրին խանէլէրինի մա'մուր էյ-
22 լէտի. Պա'տէհու Ֆիր'օն գավմընըն ճիւմ-
լէսինէ՝ հէր տօղան օղլանը նէհրէ ա-
թընըզ, վէ հէր գըզը սաղ պըրագընըզ՝
տէյիւ էմր էյլէտի.

ԲԱՊ 2

1 Վէ պէյթ ի Լավիտէն օլան պիր ատէմ
2 կիտիպ՝ պիր Լավիլի գըզ ալըր. Վէ գա-
րը համիլէ օլուպ պիր օղուլ տօղուր-
տու, վէ կիւզէլ օլտուղունը կէօրմէքլէ
3 անը իւչ այ կիզլէտի. Վէ արթըգ անը
կիզլէյէմէտիյինտէն՝ անըն իչիւն սազ-
տան պիր սէփէտ ալըպ, գըր վէ զիֆթ
իլէ սըվատըգտան սօնրա, չօճուղը ա-
նըն իչինէ գօյուպ՝ Նէհր քէնարընտա
4 օլան սազլըգլարընա պըրագտը. Վէ
անըն հէմշիրէսի անա նէ օլաճաղընը
5 պիլմէք իչիւն ուզագտա տուրտու. Վէ
Ֆիր՚օնըն գըզը յըգանմագ իչիւն նէհ-
րէ ինտի՝ վէ ճարիյէլէրի նէհրին քէ-
նարընտա կէզէր իքէն, քէնարտաքի սազ-
լըգ արասընտա սէփէտի կէօրմէքլէ,
6 ճարիյէսինի կէօնտէրիպ անը ալտը. Վէ
աչտըգտա չօճուղը կէօրտիւ. Վէ իշթէ
մա՚սում աղլայօր իտի. Վէ անա շէֆ-
գաթ էտիպ, Պու Իպրանիլէրին չօ-
7 ճուգլարընտանտըր՝ տէտի. Օլ վագըթ
անըն հէմշիրէսի Ֆիր՚օնըն գըզընա՝ Պու
չօճուղը էմզիրմէք իչիւն՝ կիտիպ սանա
Իպրանիյէլէրտէն պիր էմզիքճի գարը
8 չաղըրայը՞մ մը՝ տէտի. Վէ Ֆիր՚օնըն
գըզը անա, Կիթ՝ տէտիքտէ, գըզ կի-
տիպ չօճուղըն վալիտէսինի չաղըրտը.
9 Վէ Ֆիր՚օնըն գըզը անա՝ Պու չօճուղը
ալ տա պէնիմ իչիւն էմզիր, պէն սա-
նա սէնին իւճրէթինի վէրիրիմ՝ տէտի.
10 Վէ գարը չօճուղը ալըպ էմզիրտի. Վէ
չօճուգ պիւյիւտիւքտէ՝ անը Ֆիր՚օնըն
գըզընա կէօթիւրտիւ, վէ անա օղուլ
օլտու, օլ տախի՝ Անը սուտան չըգար-
տըմ՝ տէյէրէք, անա Մուսա թէսմիյէ
էյլէտի.

11 Վէ օլ զամանտա Մուսա պէօյիւյիւպ
գարտաշլարընըն եանընա չըգտը վէ
անլէրին աղըր իշլէրինէ նազար էտէ-
րէքէն Մըսըրլըտան պիրինին՝ գար-
տաշլարընտան օլան պիր Իպրանիյի տէօյ-
12 տիւյիւնի կէօրտիւ. Վէ էօթէյէ պէ-
րիյէ պագընըպ քիմսէ օլմատըղընը կէօր-
տիւքտէ, Մըսըրլըյը գաթլ էթտի, վէ
13 անը գում իչինէ կէօմտիւ. Վէ էրթէ-
սի կիւն չըգըպ իշթէ իքի նէֆէր Իպ-
րանի նէքատիլէրի իլէ մունազա՚ա էտէր
իքէն, գատր էտէնէ՝ Նի՞չիւն արգա-
14 տաշընը վուրույօրսըն՝ տէտիքտէ, Օլ
տախի՝ Քի՞մ սէնի իւզէրիմիզէ րէ՚իս վէ
գատը նասբ էյլէտի. Մըսըրլըյը գաթլ էյ-
լէտիյին կիպի պէնի՞ տէ մի գաթլ էթ-
մէք գասըտընտա սըն՝ տէտի. Օլ վա-
գըթ Մուսա խաւֆ էտիպ, Թահգիգէն
պու վագը՚ա մա՚լիւմ օլմուշտըր՝ տէտի.
15 Վէ Ֆիր՚օն իշպու վագը՚այը իշիթ-
տիքտէ Մուսայը գաթլ էթմէք իսթէ-
տի. Լաքին Մուսա Ֆիր՚օնըն եիւզիւն-
տէն ֆիրար էտիպ, Միտեան տիյարըն-
տա գալտը. Վէ պիր գույունըն եանըն-
16 տա օթուրտու. Վէ Միտեանըն քէահի-
նինին եէտի գըզը վարըտը, վէ պուն-
լար կէլիպ սուլար չէքէրէք փէտէրլէրի-
նին գօյունլարընը սուլամագ իչիւն
17 թէքնէլէրի տօլտուրուրլարտը. Լաքին չօ-
պանլար կէլիպ անլէրի գովտուգլարըն-
տա, Մուսա գալգըպ անլէրէ եարտըմ
18 էտէրէք սուրիւլէրինի սուվարտը. Վէ
փէտէրլէրի Ռէ՚ուէլին եանընա կէլտիք-
լէրինտէ, Պու կիւն նէ տէն չապուգ կէլ-
19 տինիզ՝ տէտի. Վէ անլէր՝ Մըսըրի պիր
ատէմ պիզի չօպանլարըն էլլէրինտէն գուր-
թարտը, վէ հէմ տէ պիզէ խայլի սու
չէքիպ սիւրիւյիւ սուվարտը՝ տէտիլէր.
20 Օլ տախի գըզլարընա՝ Նէ՞րէտէ տիր.
Նի՞չիւն օ ատէմի պըրագտընըզ.
անը չաղըրընըզ Էքմէք եէսին՝ տէտի.
21 Վէ Մուսա օլ ատէմին եանընտա սա-
քին օլմաղա րազը օլտու, օլ տախի գը-
22 զը Սեփփորայը Մուսայա վէրտի. Վէ
մէրգումէ պիր օղուլ տօղուրտուգտա,
Մուսա՝ Տիյարը գուրպէթտէ միւսա-
ֆիր օլտում՝ տէյէրէք, անա *Ճէրշօմ
թէսմիյէ էյլէտի.
23 Վէ զիքր օլունան քի էյյամ ը քէսիրէ-
տէն սօնկրա Մըսըր մէլիքի վէֆաթ էթ-
տի, վէ Պէնի Իսրայէլ էսարէթ սէպէ-
պինտէն ահ ու ֆիղան էթտիլէր, վէ է-
սարէթ սէպէպինտէն ճըգան ֆէրիատլա-
24 րը Ալլահըն հուզուրընա չըգտը. Վէ Ալ-

---

*Օրատա միւսաֆիր

լահ անլէրին ֆիղանընը իշիթտի. վէ Ալլահ
Իպրահիմ, վէ Իսհագ վէ Եա'գուպ
իլէ օլան 'ահտինի թէզքէր էյլէտի։
25 Վէ Ալլահ պէնի Իսրայէլէ նազար գըլտը,
վէ Ալլահ [illegible] պիլտի։

ՊԱՊ 3

1 Վէ Մուսա Միտեանտ քեահինի օլան
գայըն փէտէրի Յէթրօնըն սիւրիւսիւնի
կիւտէր իտի, վէ սիւրիւյիւ պէրրիյէնին
մավէրասընա սիւրէրէք, Ճէպէլ Ուլլահ
2 օլան Հօրէպէ կէլտի։ Վէ անա ՌԱՊՊԸՆ
Մէլէյի պիր չալը իչինտէն աթէշ 'ալէվի իլէ
կէօրիւնտի. օ տախի պագտը քի իշթէ
չալը աթէշլէ եանմագտա իքէն
3 եինէ չալը թէլէֆ օլմազտը։ Օլվագըթ
Մուսա՝ Շիմտի այրըլայըմ պու մանզարըյը
'աճիպի կէօրէյիմ, նիչիւն չալը
4 թէլէֆ օլմայօր՝ տէտի։ Վէ ՌԱՊՊ օնըն
նազար էթմէք իչիւն այրըլտըղընը
կէօրտիւքտէ, Ալլահ չալընըն իչինտէն
անա՝ Մուսա, Մուսա, տէյիւ չաղըրտը,
5 օ տախի՝ Լէպպէյք, տէտի։ Վէ
Ալլահ՝ Պուրայա եագլաշմա. այագլարընտան
այագգապըլարընը չըգար, զիրա տուրտուղուն եէր մուգատտէս
6 թօփրագտըր՝ տէտի։ Վէ տախի՝
Պէն փէտէրինին Ալլահը, Իպրահիմին
Ալլահը, Իսհագըն Ալլահը, վէ Եա'գուպըն
Ալլահը իմ՝ տէտի։ Վէ Մուսա Ալլահա
նազար էթմէյէ խավֆ էթտիյինտէն
եիւզիւնիւ սէթր էյլէտի։
7 ՌԱՊՊ տախի տէտի՝ Թահգիգէն
պէն Մըսըրտա օլան գավմիմին ճէֆասընը
կէօրտիւմ, վէ անկարըճըլարըն
եիւզիւնտէն օլան ֆէրիատլարընը իշիթտիմ,
զիրա գահըրլարընը պիլիրիմ։
8 Վէ անլէրի Մըսըրլըլէրին էլինտէն խալաս
էթմէք վէ անլէրի օլ տիյարտան չըգարըփ՝
էյի վէ կէնիշ պիր տիյարա, սիւտ
վէ պալ ագան տիյարա, եա'նի Քէն'անի
վէ Հիթթի վէ Ամօրի վէ Փէրիզզի վէ
Հիվվի վէ Եէպուսիլէրին մէվքիինէ կէօթիւրմէք
9 իչիւն նիւզուլ էթտիմ։ Վէ
իշթէ շիմտի պէնի Իսրայէլին ֆէրիատը
պանա վարմըշ օլուպ, Մըսըրլըլէրին անլէրէ
էթտիքլէրի զուլմը տախի կէօրտիւմ։
10 Վէ շիմտի կէլ, սէնի Ֆիր'օնա
իրսալ էտէճէյիմ, վէ գավմիմ պէնի Իսրայէլի
Մըսըրտան չըգարաճագսըն։
11 Վէ Մուսա Ալլահա՝ Պէն քիմիմ քի
Ֆիր'օնա կիտէյիմ վէ պէնի Իսրայէլի Մըսըրտան
12 չըգարայըմ՝ տէտի։ Օ տախի՝
Պէն մութլագա սէնինլէ օլուրըմ, վէ
պէնիմ սէնի իրսալ էյլէտիյիմէ 'ալամէթ
պու օլսուն. գավմի Մըսըրտան չըգարտըղընտա,
Ալլահա պու տաղ իւզէրինտէ
'իպատէթ էտէճէքսինիզ՝ տէտի։
13 Վէ Մուսա Ալլահա՝ իշթէ պէն պէնի
Իսրայէլէ կէլիփ, անլէրէ՝ Էճտատընըզըն
Ալլահը պէնի սիզէ իրսալ էյլէտի՝
տէյիճէյիմ, պանա՝ Իսմի նէ՞ տիր՝
տէրլէրսէ, անլէրէ նէ՞ սէօյլէյէյիմ՝ տէտի։
14 Վէ Ալլահ Մուսայա խիթապ իլէ՝
Պէն ՎԱՃԻՊ ԻԼ ՎՈՒՃՈՒՏ իմ. պէնի
Իսրայէլէ պու վէճհլէ, եա'նի՝ ՄԷՎՃՈՒՏ
ՕԼԱՆ պէնի սիզէ իրսալ էյլէտի՝
15 տէյէճէքսին, տէտի։ Վէ եինէ Ալլահ
Մուսայա տէտի քի՝ Պէնի Իսրայէլէ պու
վէճհլէ, եա'նի՝ Էճտատընըզըն Ալլահը,
Իպրահիմին Ալլահը, Իսհագըն Ալլահը
վէ Եա'գուպուն Ալլահը ԵԷՀՕՎԱ պէնի
սիզէ իրսալ էյլէտի՝ տէյէճէքսին. Իլէլէպէտ
իսմիմ պու տուր, վէ տէվր պէ
16 տէվր զիքրիմ պու տուր։ Կիթ, Իսրայէլին
իխթիյարլարընը ճէմ' էտիփ, անլէրէ
խիթապէն՝ Էճտատընըզըն Ալլահը,
Իպրահիմին, Իսհագըն վէ Եա'գուպըն
Ալլահը Եէհօվա պանա կէօրիւնիւպ՝ Սիզէ
վէ Մըսըրտա սիզէ եափըլանլարընա
17 թահգիգէն նազար էյլէտիմ. Վէ տէտիմ
քի՝ Սիզի Մըսըրըն ճէֆասընտան Քէն'անի
վէ Հիթթի վէ Ամօրի վէ Փէրիզզի
վէ Հիվվի վէ Եէպուսիլէրին տիյարընա,
սիւտ վէ պալ ագան տիյարա
չըգարաճաղըմ, տէտի՝ տէյիւ սէօյլէյէսին։
18 Անլէր տախի քէլամընը տինլէյէճէքլէր.
սէն տախի Իսրայէլին իխթիյարլարը
իլէ պէրապէր Մըսըր մէլիքինէ
կիտիփ, անա խիթապէն՝ 'Իպրանիլէրին
Ալլահը Եէհօվա պիզէ թէսատիւֆ էյլէտի.
Շիմտի քէրէմ էյլէ, պէրրիյէտէ
իւչ կիւնլիւք եօլ կիտէլիմ, վէ Ալլահըմըզ

Եէհօվայա զէպիհէ թագտիմ էտէլիմ
19 տէյէճէքսինիզ։ Վէ պէն Միսըր մէլիյինին,
վէլէվ եէտ ի գավիյէ իլէ օլմասըն
եինէ սիզի կիթմէյէ գօյվէրմէյէճէյինի
20 պիլիրիմ։ Պէն տախի էլիմի ուզատըփ
Միսըրը իչինտէ իճրա էտէճէյիմ
ճէմի' ի միւ'ճիզաթըմլէ վուրաճաղըմ,
վէ պա'տէհու սիզի գօյվէրէճէք
21 տիր։ Վէ պու գավմը Միսըրլիլէրին նազարընտա
մազհար ը լութֆ էտէճէյիմ,
վէ խուրուճընըզտա էլի պօշ չըգմայաճագսընըզ։
22 Ֆագաթ հէր գարը քէնտի
գօնշուսընտան վէ խանէսինին միւսաֆիրինտէն
կիւմիւշ վէ ալթուն թէզէինաթ
վէ լիպասլար թալէպ էտիպ, անլարը օղուլլարընըզըն
վէ գըզլարընըզըն իւզէրինէ
գօյարագ Միսըրը սօյաճագսընըզ։

ՊԱՊ 4

1 Վէ Մուսա ճէվապ վէրիպ, Լաքին իշթէ
անլէր՝ ՌԱՊՊ սանա կէօրինմէտի՝
տէյէրէք պանա ինանմայըպ քէլամըմը
2 տինկլէմէյէճէքլէր տիր՝ տէտի։ ՌԱՊՊ
տախի անա՝ Շու էլինտէքի նէ՞ տիր՝
3 տէտիյինտէ, 'Ասա տըր՝ տէտի։ Օլ տախի՝
Անը եէրէ ադ՝ տէտիքտէ, եէրէ
աթտըղը կիպի եըլան օլտու. վէ Մուսա
4 անըն էօնինտէն գաչտը։ Վէ ՌԱՊՊ
Մուսայա՝ Էլինի ուզատըպ անը գույրուղընտան
թութ՝ տէտի. օլ տախի
էլինի ուզատըպ անը թութտու. վէ էլինտէ
5 'ասա օլտու։ Թաքի էճտատլարընըն
Ալլահը, Իպրահիմին Ալլահը, Իսհագըն
Ալլահը վէ Եա'գուպըն Ալլահը
Եէհօվա սանա կէօրիւնտիւյիւնէ ինանսընլար՝
տէտի։
6 Վէ ՌԱՊՊ եինէ անա՝ Շիմտի էլինի
գօյնընա գօ՝ տէտիքտէ, օլ տախի էլինի
գօյնընա գօյուպ չըգարտըգտա, իշթէ
էլի գար կիպի ճիւզամլը իտի։
7 Վէ՝ Էլինի թէքրար գօյնընա գօ՝ տէտիքտէ,
օլ տախի էլինի գօյնընա թէքրար
գօյուպ՝ անը գօյնընտան չըգարտըգտա,
իշթէ եինէ սաիր թէնի կիպի
8 օլտու։ Վէ սանա ինանմայըպ էվվէլքի
'ալամէթին սէտասընը տինկլէմէյէճէք
օլուրլար իսէ, սօնկրաքի 'ալամէթին
9 սէտասընա ինանաճագլար տըր։ Վէ պաքին
իշպու իքի 'ալամէթէ տախի ինանմայըպ,
սէնին քէլամընը տինկլէմէտիքլէրի
հալտէ, Նէհրին սույունտան ալըպ
գուրույա տէօքէճէքսին, վէ Նէհրտէն
ալտըղըն սու գուրուտա գան օլաճագտըր՝
տէտի։
10 Վէ Մուսա ՌԱՊՊԱ՝ Ամա՜ն, եա Ռապպ,
պէն [*]էվվէլտէն պէրու", վէ եախօտ գուլըն
իլէ սէօյլէշտիյին վագըթտան պէրու
սահիպ ի քէլամ տէյիլ իմ. անճագ
քէլամը վէ լիսանը աղըր պիր ատէմ
11 իմ՝ տէտի։ ՌԱՊՊ տախի անա տէտի
քի՝ Ատէմէ աղըզ վէրէն եախօտ
տիլսիզի եախօտ սաղըրը եախօտ կէօզիւ
կէօրէնի եախօտ ա'մայը քիմ էտէն
քի՞մ տիր, պէն ՌԱՊՊ տէյի՞լ մի
12 իմ։ Վէ շիմտի կիթ, պէն աղզըն իլէ
օլուպ՝ նէ սէօյլէյէճէյինի սանա թա'լիմ
13 էտէճէյիմ։ Օլ տախի՝ Ամա՜ն, եա
Ռապպ, քէրէմ էյլէ, քիմին եէտիյլէ
կէօնտէրիր իսէն կէօնտէր՝ տէտիքտէ,
14 ՌԱՊՊԸՆ ղազապը Մուսայա թութուշըպ
տէտի քի՝ Լավիլի Հարունըն գարնտաշըն
տէյի՞լ մի տըր. պիլիրիմ քի օ
էյի քէլամ իրատ էտէր. հէմ տէ իշթէ
սէնի իսթիգպալէ չըգայօր, վէ սէնի
կէօրտիւքտէ գալպինտէ ֆէրահլանաճագ
15 տըր։ Սէն անա սէօյլէյէսին վէ
աղզընա սէօզլէր գօյասըն. պէն տախի
սէնին վէ անըն աղզը իլէ օլուպ նէ
եափաճաղընըզը սիզէ թա'լիմ էտէճէյիմ։
16 Վէ սէնին եէրինէ գավմա օ սէօյլէյէճէք.
օ սանա աղըզ եէրինէ, սէն
տախի անա Ալլահ եէրինէ օլաճագսըն։
17 Վէ անընլէ 'ալամէթլէր իճրա էտէճէյին
պու 'ասայը էլինէ ալ։
18 Վէ Մուսա կիտիպ գայն պէտէրի
Եիթրօնըն եանընա 'ավտէթ էթտի, վէ
անա իլթիմասէն՝ Շիմտի պանա րուխսաթ
վէր, Միսըրտա օլան պիրատէրլէրիմին
հայաթտա օլուպ օլմատըղլարընը
կէօրմէք իչիւն անլէրին նէզտինէ
'ավտէթ էտէյիմ՝ տէտիքտէ, Եիթրօ

---

[*] Իպր. տիւն վէ էօթէ կիւնտէն պէրու,

տախի Մուսայա՝ Սէլամէթլէ կիթ՝ տէտի.
19 Վէ ՐԱՊՊ Միտեանտա Մուսայա՝
կիթ, Միսրա ՚ավտէթ էյլէ. զիրա ճանընա
սու՛ի գաստ էտէն ատէմլէրին
քեաֆֆէսի ֆէվթ օլտըլար՝ տէտի.
20 Իմտի Մուսա զէվճէսիյլէ օղուլլարընը
ալըպ՝ անլէրի մէրքէպէ պինտիրէրէք,
Միսըր տիյարընա ՚ավտէթ էյլէտի. վէ
Մուսա Ալլահըն ՚ասասընը էլինէ ալտը.
21 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա խիթապէն՝ Միսրա
՚ավտէթ էտիպ կիթտիյինտէ, եէտինէ
թէսլիմ էյլէտիյիմ մու՚ճիզաթըն
քեաֆֆէսինի Ֆիր՚օնըն հուզուրընտա
իճրա էթմէյէ տիգգաթ էյլէյէսին տախի
անըն գալպինի փէքիշտիրիրիմ, վէ
22 գավմը սալը վէրմէյէճէք տիր. Վէ Ֆիր՚օնա
խիթապէն՝ ՐԱՊՊ շէօյլէ պույուրուր.
Իսրայէլ օղլում տըր, իլքիմ տիր.
23 իմտի սանա՝ Օղլըմը պանա ՚իպատէթ
էթմէք իչիւն սալը վէր՝ տէտիմ. լաքին
անը սալը վէրմէքտէն իմթինա՝ էտէր իսէն,
իշթէ պէն սէնին օղլընը եա՛նի իլքինի
էօլտիւրիւրիւմ՝ տէյէսին, տէտի.
24 Վէ եօլտա՝ օլտու քի գօնագ մէնզիլտէ
իքէն, ՐԱՊՊ անա թէսատիւֆ էտիպ՝
անը գաթլ էթմէք իսթէտի,
25 Սաֆֆօրա պիր քէսքին թաշ ալըպ
օղլընըն խիթան տէրիսինի քէսիպ,
Մուսանըն այագլարընա պըրագարագ՝
Սէն պանա գան գօճասը սըն՝ տէտի.
26 Պէօյլէճէ Րապպ անը գօյ վէրտի. օլ
զէման խիթան սէպէպինտէն մէզքիւրէ՝
Սէն պանա գան գօճասը սըն՝ տէտի.
27 Վէ ՐԱՊՊ Հարունա՝ Պէրրիյէյէ Մուսայը
իսթիգպալէ կիթ՝ տէտիքտէ, օլ
տախի կիտիպ՝ անա Ճէպէլ Ուլլահտա
28 րասթ կէլէրէք անը էօփտի։ Մուսա
տախի քէնտինի իրսալ էտէն ՐԱՊՊԸՆ
ճիւմլէ քէլամլարընը՝ վէ քէնտիսինէ
էմր էյլէտիյի ՚ալամէթլէրին քեաֆֆէսինի
Հարունա հիքեայէ էյլէտի.
29 Պա՛տէհու Մուսա վէ Հարուն կիտիպ՝
պէնի Իսրայէլին իխթիյարլարընը
30 քեաֆֆէսինի ճէմ՝ էտէրէք. Հարուն
ՐԱՊՊԸՆ Մուսայա սէօյլէտիյի քէլամըն
քեաֆֆէսինի սէօյլէյիպ՝ ՚ալամէթլէրի
գավմըն կէօզլէրի էօնիւնտէ իճրա էյլէտի.
31 Գավմ տախի ինանըպ, ՐԱՊՊԸՆ
պէնի Իսրայէլի զիյարէթ էտիպ՝ ճէֆալարընա
նազար էթտիյինի իշիթտիքլէրինտէ,
եիւզ իւսթիւ գափանըպ սէճտէ էթտիլէր.

ՊԱՊ 5

1 Պա՛տէհու Մուսա իլէ Հարուն Ֆիր՚օնըն
նէզտինէ կիտիպ, անա խիթապէն՝
Իսրայէլին Ալլահը Եէհօվա՝ Պէրրիյէտէ
պանա պայրամ էթմէլէրի իչիւն գավմըմը
սալը վէր՝ տէյիւ պույուրուր՝ տէտիլէր.
2 Ֆիր՚օն տախի՝ Եէհօվա քիմ
տիր քի քէլամընը տինլէյիպ Իսրայէլի
սալը վէրէյիմ. Եէհօվայը թանըմամ,
Իսրայէլի տախի սալը վէրմէմ՝ տէտի.
3 Վէ անլէր՝ ՚Իպրանիլէրին Ալլահը պիզէ
թէշրիֆ էյլէտի. քէրէմ էյլէ, պէրրիյէյէ
իւչ կիւն եօլ կիտիպ՝ Ալլահըմըզ
Եէհօվայա զէպիհէ թագտիմ էտէլիմ,
օլմայա քի վէպա եա գըլըճ իլէ պիզէ
4 գարշը չըգա՝ տէտիլէր. Վէ Միսըր
մէլիքի անլէրէ՝ Էյ Մուսա վէ Հարուն,
նիչիւն գավմը իշլէրինտէն կէրի պըրագըրսընըզ.
5 իշինիզէ կիտինիզ՝ տէտի. Վէ
Ֆիր՚օն՝ իշթէ շիմտի տիյարըն գավմը
չօգ տըր, վէ սիզ անլէրի իշլէրինտէն
ալը գօյօրսընըզ՝ տէտի.
6 Վէ օլ կիւնտէ Ֆիր՚օն գավմըն անկարիաճըլարընա
վէ մէ՛մուրլարընա էմր
7 էտիպ, Էյյամը սապըգա կիպի քէրփիճ
եափմագ իչիւն արթըգ գավմա սաման
վէրմէյինիզ. քէնտիլէր կիտիպ քէնտիլէրի
8 իչիւն սաման թօփլասընլար. Վէ
Էյյամը սապըգտա եափտըգլարը քէրփիճլէրին
միգտարընը իւզէրլէրինէ հիսապ
էտիպ, անտէն թէնզիլ էթմէյինիզ.
զիրա անլէր թէմպէլ օլտըգլարընտան
նաշի՝ Կիտէլիմ Իլահըմըզա զէպիհէ
թագտիմ էտէլիմ՝ տէյիւ պաղըրըյօրլար.
9 Խըտմէթի պու ատէմլէրին իւզէրինէ
աղըրլաշտըրընըզ, վէ անըն իլէ
մէշղուլ օլարագ՝ պօշ լագըրտըլարա
10 գուլագ վէրմէսինլէր՝ տէտի. Վէ գավմըն
անկարիաճըլարը վէ մէ՛մուրլարը
չըգըպ՝ գավմա խիթապէն՝ Ֆիր՚օն՝ Պէն

11 սիզէ սաման վէրմէյէճէյիմ. Սիզ կիտիփ
պուլապիլտիկինիզ եէրտէն սաման
թէտարիք էտինիզ՝ լաքին իշինիզտէն
ասլա պիր չէյ էքսիլտիլմէյէճէք-
12 տիր՝ պույուրըյօր, տէտիլէր. Պէօյլէճէ
գավմ, սաման եէրինէ անըզ արամագ
իչին, Մըսըրըն հէր թարա-
13 ֆընա տաղըլտըլար. Վէ անկարըաճը-
լար՝ հէր կիւնքի իշինիզի սաման պու-
լունտուղու վագըթտա եափտըղընըզ կիպի
թէքմիլ էտինիզ տէյէրէք անլէրի թա-
14 ճիլ էտէրլէր իտի. Վէ Ֆիր'օնըն ան-
կարըաճըլարընըն Իսրայէլ պէնիլէրինէ
նասպ էթտիքլէրի մէ'մուրլար տէօյիւլիւփ՝
Նիչին էվվէլքի կիպի տիւն վէ պուկիւն
եափմագ վազիֆէնիզի թէմամ էթմէ-
տինիզ՝ տէտիլէր.
15 Վէ Իսրայէլ պէնիլէրինին մէ'մուրլարը կէ-
լիփ Ֆիր'օնա ֆէրեատ էտէրէք՝ Նի-
չին գուլլարընա պէօյլէ էտիյօրսուն.
16 Գուլլարընա սաման վէրիլմէյօր, վէ
պիզէ՝ Քէրփիճլէր եափընըզ տէյօրլար. վէ
իշտէ գուլլարըն տայագ եէյօր, գա-
պահաթ իսէ սէնին գավմինտէ տըր՝ տէ-
17 տիլէր: Օլ տախի. Սիզ թէմպէլ սինիզ,
թէմպէլ սինիզ, անընչիւն իչին՝ Կիտիփ Եէ-
հօվայա զէպիհէ թագտիմ էտէլիմ՝ տէ-
18 յօրսունըզ: Վէ շիմտի կիտիփ իշլէյինիզ,
սիզէ սաման վէրիլմէյէճէք տիր, իսէ
օլ միգտար քէրփիճ վէրէճէքսինիզ՝ տէ-
19 տի: Վէ Իսրայէլ պէնիլէրինին մէ'մուրլարը,
քէնտիլէրէ՝ Քէրփիճլէրին կիւնլիւք միգ-
տարընտան թէնզիլ օլունմայաճագ տըր՝
տէնիլտիքտէ, քէնտիլէրինի պէլայա
20 տիւչար օլմուշ կէօրտիւլէր: Վէ Ֆիր'օ-
նըն հուզուրունտան չըգտըգլարընտա քէնտիլէ-
րինի գարշըլամագ իչին տուրան Մու-
սայա վէ Հարունա թէսատիւֆ էտիփ,
21 Անլէրէ խիթապէն՝ ՌԱՊՊ սիզէ նազար
էտիփ հիւքմ էյլէսին. զիրա րա'իհամը-
զը Ֆիր'օնըն հուզուրունտա վէ պէնտէ-
կեանը հուզուրունտա մէքրուհ էթմէք-
լէ, գաթլիմիզ իչին էլլէրինէ գըլըճ վէր-
տինիզ՝ տէտիլէր:
22 Վէ Մուսա ՌԱՊՊԱ միւրաճաաթլէ՝
Եա Ռապպ, նիչին պու գավմէ ֆէնա-
լըգ էթտին, վէ նիչին պէնի
23 իրսալ էյլէտին? Զիրա իսմինլէ Ֆիր'օ-
նա սէօյլէմէք իչին պէն կէլտիկիմտէն պէ-
րի պու գավմէ ֆէնա էթտի, սէն տէ
գավմինի ասլա վէ հիչ խէլաս էթմէտին՝
տէտի:

ՊԱՊ Զ

1 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա խիթապէն՝ Ֆիր-
'օնա նէ եափաճաղըմը շիմտի կէօրէ-
ճէքսին, զիրա անլէրի էլէ գավիյ
իլէ սալը վէրիր, վէ էլի գավիյ իլէ
անլէրի եուրթունտան թարտ էտէ-
ճէք տիր՝ տէտի:
2 Վէ Ալլահ Մուսայա խիթապէն՝ Պէն
3 Եէհօվայըմ. Վէ Ապրահամա, Իսհագա
վէ Եագուպա Գատիր Մութլագ իսմիյ-
լէ զահիր օլտում իսէ տէ, անլէրէ Եէ-
4 հօվա իսմիմլէ մա'լում օլմատըմ. Վէ
սաքին պուլունտուգլարը գարիպլիք-
լէրի տիյարը, Քէնան տիյարընը
անլէրէ վէրմէյէ անլէր իլէ
5 ահտիմի գարար էթտիմ. Վէ հէմ պէն
Մըսըրլըլարըն թահթ-ը էսարէթէ ալտըգ-
լարը պէնի Իսրայէլին ֆիղանընը իշի-
6 տիմ՝ ահտըմը թէզէքքիւր էթտիմ. Իմ-
տի պէնի Իսրայէլէ սէօյլէ քի, Պէն Եէ-
հօվայըմ, վէ սիզի Մըսըրլըլարըն եիւ-
քլէրի ալթընտան չըգարըփ, վէ սիզի ան-
լէրին գուլլուղընտան գուրթարըրըմ, Սի-
զի ուզանմըշ գօլ իլէ վէ պիւյիւք հիւքմ-
7 լէր իլէ խալաս էտէճէյիմ. Վէ սիզի քէն-
տիմէ գավմ իթթիխազ էտիփ սիզէ
Ալլահ օլաճաղըմ, վէ սիզ տախի սիզի Մը-
սըրլըլարըն ագըր եիւքլէրի ալթընտան չըգար-
ան Ալլահընըզ ՌԱՊՊ պէն իտիյիմի
8 պիլէճէքսինիզ: Վէ սիզի Ապրահամա, Իս-
հագա վէ Եագուպա վէրմէյէ եէմին էթ-
տիյիմ տիյարա կէթիրիփ, անը սիզէ
միրաս օլմագ իւզրէ վէրէճէյիմ. ՌԱՊՊ
9 պէն իմ՝ տէտի: Վէ շուքին Մուսա պէ-
նի Իսրայէլէ պէօյլէ սէօյլէտի իսէ տէ,
անլէր ճան սըգընթըսը վէ ագըր գուլ-
լուգ սէպէպինտէն Մուսայը տինլէմէ-
տիլէր:
10 Պա'տէհու ՌԱՊՊ Մուսայա խիթապէն՝
11 Կիտիփ Մըսըր մէլիքի Ֆիր'օնա սէօյլէ քի

ալէնի Իսրայէլ օղուլլարընը տիյարընտան սալը-
12 վէրսին՝ տէյու. Մուսա ՌԱՊ-ՊԸՆ հուզուրունտա՝ իշթէ, պէնի Իսրայէլ պէնի տինլէմէտիլէր հալա, Ֆիր՛օն նասըլ պէնի տինլէյէճէք. պէն տախի 'լիսանը աղըր պիր ատամ իմ՝
13 տէտի. Վէ ՌԱՊՊ Մուսա իլէ Հարունա սէօյլէյիպ, անլարը Իսրայէլի Մըսըր տիյարընտան չըգարմագ իչիւն պէնի Իսրայէլէ վէ Մըսըր մէլիքի Ֆիր՛օնա ֆէրմանլը էյլէտի.
14 Խանէտանլարընըն պէ՛յլէրի պունլար տըր. Իսրայէլին իլք օղլու Ռուպէնին օղուլլարը Հանօք, Փալլու, Հասրօն, վէ Քարմի օլուպ, Ռուպէնին գապիլէլէրի
15 պունլար տըր։ Վէ Սիմ՛օնըն օղուլլարը Յէմուէլ վէ Յամին վէ Օհատ վէ Յաքին վէ Սօհար վէ Քէն՛անիյէնին կըզը Սաուլ օլուպ, Սիմ՛օնըն գապի-
16 լէլէրի պունլար տըր։ Վէ Լավինին օղուլլարընըն իսիմլէրի նէսիլլէրինէ կէօրէ պունլար տըր՝ Կէրշօն վէ Գահաթ վէ Մէրարի տիր. վէ Լավինին միգտարը 'էօմրիւ եիւզօթուզ եէտի սէնէ իտի.
17 Վէ Կէրշօնըն օղուլլարը գապիլէլէրինէ
18 կէօրէ Լիպնի վէ Շիմ՛իյի իտի. Վէ Գահաթըն օղուլլարը 'Ամրամ, վէ Իսհար վէ Հէպրօն վէ 'Ուզզիէլ իտի. վէ Գահաթըն միգտարը 'էօմրիւ եիւզ օ-
19 թուզ իւչ սէնէ իտի։ Վէ Մէրարինին օղուլլարը Մահլի վէ Մուշի իտի. Լավինին գապիլէլէրի նէսիլլէրինէ կէօրէ
20 պունլար տըր։ Վէ 'Ամրամ հալասը Եօքապատը թէզէվվիւճ էթտի. մէրգումէ տախի անա Հարունը վէ Մուսա թէվէլլիւտ էյլէտի. վէ 'Ամրամըն միգտարը 'էօմրիւ եիւզ օթուզ եէտի սէ-
21 նէ իտի։ Վէ Իսհարըն օղուլլարը Գօ-
22 րահ վէ Նէֆէկ վէ Զիքրի իտի։ Վէ 'Ուզզիէլին օղուլլարը Միշայէլ վէ Էլ-
23 սաֆան վէ Սիթրի իտի։ Վէ Հարուն 'Ամինատապըն գըզը Նահշօնըն համշիրէսի Էլիշապա՛ը թէզէվվիւճ էյլէյիպ, մէրգումէ տախի անա Նատապ վէ Ապիհու վէ Էլ՛ազար վէ Իթամար թէ-
24 վէլլիւտ էյլէտի։ Վէ Գօրահըն օղուլլարը Ասիր վէ Էլգանա վէ Ապիասաֆ օլուպ, Գօրահիլէրին գապիլէլէրի պուն-
25 լար տըր։ Վէ Հարունըն օղլու Էլ՛ազար Փութիէլին գըզլարընտան պիրինի թէզէվվիւճ էտիպ, մէրգումէ տախի անա Ֆինէհասը թէվէլլիւտ էյլէտի. գապիլէլէրինէ կէօրէ Լավիլէրին խանէտան պէ՛յլէրի պունլար տըր։
26 Պէնի Իսրայէլի 'ասքէրլէրինէ կէօրէ Մըսըր տիյարընտան չըգարընըզ՝ տէյու ՌԱՊՊԸՆ քէնտիլէրինէ էմր էյլէտիյի Հարուն իլէ Մուսա պունլար
27 տըր։ Պէնի Իսրայէլի Մըսըրտան չըգարմագ իչիւն Մըսըր մէլիքի Ֆիր՛օնա սէօյլէյէնլէր պու Մուսա վէ Հարուն տըրլար։
28 Վէ Մըսըր տիյարընտա ՌԱՊՊԸՆ Մու-
29 սայա սէօյլէտիյի կիւնտէ, ՌԱՊՊ Մուսայա խիթապ էտիպ՝ Պէն Եէհօվա իմ. սանա հէր նէ տէտիյիմ իսէ Մըսըր մէլիքի Ֆիր՛օ-
30 նա սէօյլէ՝ տէտի։ Մուսա իսէ ՌԱՊ-ՊԸՆ հուզուրունտա՝ իշթէ պէն լիսանը աղըր պիր ատամ իմ, Ֆիր՛օն պէնի նասըլ տինլէյէճէք տիր՝ տէտի։

ՊԱՊ 7

1 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա տէտի քի՝ Պագ, պէն սէնի Ֆիր՛օնա իլահ թա՛յին էթտիմ, վէ գարտաշըն Հարուն սէնին
2 փէյղամպէրին օլաճագ տըր։ Սէն, հէր նէ քի պանա էմր էտէրսէմ սէօյլէյէսին. վէ պէնի Իսրայէլի տիյարընտան սալըվէրմէսի իչիւն Ֆիր՛օնա գարտա-
3 շըն Հարուն սէօյլէյէճէք տիր։ Պէն իսէ Ֆիր՛օնըն գալպինի գատը գըլըպ, 'ալամէթլէրիմի վէ մու՛ճիզէլէրիմի Մըսըր տիյարընտա թէքսիր էյլէ-
4 յէյիմ. Վէ Ֆիր՛օն սիզի տինլէմէյէճէք. պէն տախի էլիմի Մըսըր իւզէրինէ գոյուպ, 'ասքէրլէրիմի, եա՛նի գավմըմ պէնի Իսրայէլի Մըսըր տիյարընտան պիւյիւք հիւքիւմլէր իլէ չըգարաճաղըմ. Վէ էլիմի Մըսըր իւզէրինէ ուզատըպ՝ պէնի Իսրայէլի արալարընտան չըգարտըղըմտա Մըսըրլիլէր ՌԱՊՊ

---

* Իպր. սիւննէթսիզ տուտագ ի մա՛նասընա

պէն խալիքիմ պիլէճէքլէր տիր. Վէ Մու-
6 սա իլէ Հարուն ՐԱՊՊԸՆ քէնտիլէրինէ էմր
էթտիյինէ մուճիպինճէ հարէքէթ էյլէ-
7 տիլէր. Վէ Ֆիր'օնա սէօյլէտիքլէրի վագ-
գըթտա Մուսա սէքսէն եաշընտա՝ վէ
Հարուն սէքսէն իւչ եաշընտա իտի.
8 Վէ ՐԱՊՊ Մուսա իլէ Հարունա խի-
9 թապէն՝ Ֆիր'օն սիզէ՝ Պիր մու'ճիզէ
կէօսթէրինիզ՝ տէյիւ սէօյլէտիքտէ, Հա-
րունա՝ 'Ասանը ալըպ Ֆիր'օնըն էօնիւն-
տէ եէրէ աթ՝ տէյէսին, օլ տախի էժ-
10 տէր օլաճագ տըր՝ տէտի. Իմտի Մու-
սա իլէ Հարուն Ֆիր'օնըն նէզտինէ կի-
րիպ՝ ՐԱՊՊԸՆ էմր էթտիյի կիպի էյլէ-
տիլէր. վէ Հարուն 'ասասընը Ֆիր'օնըն
էօնիւնէ վէ պէնտէկեանընըն էօնիւնէ
11 եէրէ աթտըգտա՝ էժտէր օլտու. Ֆիր-
'օն տախի հիւքէմայը վէ էֆսունճըլա-
րը չաղըրտը. Մըսըրըն սահհարլարը տա-
խի քէնտի սիհիրլէրի իլէ էօյլէ էյլէտի-
12 լէր. Վէ հէր պիրի 'ասասընը աթտըգ-
տա էժտէրհա օլտուլար. լաքին Հարու-
նըն 'ասասը անլարըն 'ասալարընը եութ-
13 տու. Վէ ՐԱՊՊԸՆ տէտիյի կիպի Ֆիր-
'օնըն գալպի փէքլէնիպ անլէրի տինկ-
լէմէտի.

14 Պա'տէհու ՐԱՊՊ Մուսայա տէտի կի՝
Ֆիր'օնըն գալպի գալըզ օլմուշ՝ գավ-
մը սալը վէրմէքտէն իմթինա' էտիյօր.
15 Սապահլայըն Ֆիր'օնա կիթ. իշթէ սու-
յա տօղրու չըգայօր. վէ ըլանա թահ-
վիլ էտիլէն 'ասայը էլինէ ալարագ՝ նէհր
քէնարընտա անըն իլէ մուլագաթ իչիւն
16 տուր. Վէ անա՝ 'Իպրանիլէրին Ալլահը
Եէհօվա՝ Պէրրիյէտէ պանա 'իպատէթ
էթմէլէրի իչիւն գավմիմի սալը վէր՝ տէ-
յէրէք, պէնի սանա կէօնտէրտի. վէ
իշթէ շիմտիյէ գատար տինկլէմէտին.
17 Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր, Պէն ՐԱՊՊ
իտիյիմի պունունլա պիլէճէքսին. իշ-
թէ պէն էլիմտէ օլան 'ասա իլէ նէհր-
տէ պուլունան սույա վուրաճաղըմ, վէ
18 գանա թէհավվիւլ էտէճէք տիր. Վէ
նէհրտէ օլան պալըգլար էօլիւպ նէհր
գօգուփ թէ'աֆֆիւն էտէճէք, վէ Մըսը-
րլըլէր նէհրտէն սու իչմէքտէն իքրահ
էտէճէքլէր տիր՝ տէյէսին.

19 Պա'տէհու ՐԱՊՊ Մուսայա խիթա-
պէն՝ Հարունա, 'Ասանը ալ, վէ գանա
թէհավվիւլ էթմէլէրի իչիւն Մըսըրըն
սուլարը իւզէրինէ նէհրլէրի, ճէտվէլ-
լէրի վէ կէօլլէրի վէ պիւթիւն սու ճէմ-
նըն պիրիքինթիլէրի իւզէրինէ էլինի
ուզաթ, վէ պիւթիւն Մըսըր տիյարըն-
տա՝ կէրէք աղաճ կէրէք թաշ գապ-
լարընտա գան օլսուն՝ տէյէսին, տէտի.
20 Վէ Մուսա իլէ Հարուն հէման ՐԱՊՊԸՆ
էմր էյլէտիյի կիպի իճրա էյլէտիլէր. վէ
'ասայը գալտըրըպ՝ Ֆիր'օնըն կէօզլէրի
էօնիւնտէ վէ պէնտէկեանընըն կէօզլէ-
րի էօնիւնտէ նէհրին սույունա վուր-
տու՝ վէ նէհրտէ օլան սույուն քեաֆ-
21 ֆէսի գանա թէհավվիւլ էթտի. Վէ
նէհրտէ օլան պալըգլար հէլաք օլտու,
վէ նէհր թէ'աֆֆիւն էթմէքլէ Մըսըր-
լըլէր նէհրտէն սու իչէմէտիլէր. վէ պիւ-
թիւն Մըսըր տիյարընտա գան վար ի-
22 տի. Վէ Մըսըրըն սահհարլարը տախի
քէնտի սիհիրլէրիյլէ հէման պէօյլէ էյլէ-
տիքլէրինտէ՝ Ֆիր'օնըն գալպի փէքլէն-
տի, վէ ՐԱՊՊԸՆ տէտիյի կիպի անլէրի
23 տինկլէմէտի. Վէ Ֆիր'օն տէօնիւպ խա-
նէսինէ կիրտի, վէ պունա տախի տիգ-
24 գաթ էթմէտի. Վէ պիւթիւն Մըսըրլըլէր
նէհրին սույունտան իչէմէտիքլէրինտէն
նէհրին քէնարընը, իչէճէք սու պուլ-
25 մագ իչիւն, գազտըլար. Վէ ՐԱՊՊ նէհ-
րի վուրտուգտան սօնրա եէտի կիւն
թէմամ օլտու.

ՊԱՊ 8

1 Պա'տէհու ՐԱՊՊ Մուսայա խիթապէն՝
Ֆիր'օնըն նէզտինէ կիթ, վէ անա՝ ՐԱՊՊ
պէօյլէ պույուրուր. Գավմիմի պանա 'ի-
2 պատէթ էթմէլէրի իչիւն սալը վէր. Վէ
էյէր սէն սալը վէրմէքտէն իմթինա' է-
տէր իսէն, իշթէ պէն պիւթիւն հու-
տուտունտա օլանըն քեաֆֆէսինի գուր-
3 պաղալար իլէ վուրաճաղըմ. Վէ նէհր
քէսրէթլէ գուրպաղա հուսուլէ կէթիր-
էճէք, անլէր չըգըպ սէնին խանէնէ վէ
եաթագ օտասընա վէ եաթաղընա վէ պէն-
տէկեանընըն խանէլէրինէ վէ գավմընա

է փուռունլարընա վէ խամուր թէք-
4 նէլէրինէ կիրէճէքլէր։ Վէ սէնին իւզէ-
րինէ վէ գավմին վէ ճիւմլէ պէնտէ-
կեանըն իւզէրլէրինէ գուրպաղալար չըգա-
ճագլար՝ տէյիւ սէօյլէ, տէտի։
5 Օլ վագըթ ՌԱՊՊ Մուսայա խիթա-
պէն՝ Հարունա սէօյլէ քի՝ Նէհիրլէր,
ճէտվէլլէր վէ կէօլլէր իւզէրինէ 'ասան
իլէ էլինի ուզաթ, վէ Մըսըր տիյարը
իւզէրինէ գուրպաղալարը չըգարթ՝ տէ-
6 տի։ Վէ Հարուն Մըսըր սուլարը իւզէ-
րինէ էլինի ուզաթմաղլէ, գուրպաղա-
լար չըգըպ, Մըսըր տիյարընը գափլա-
7 տըլար։ Վէ սահհարլար քէնտի սիհըրլէ-
րիյլէ պէօյլէ իճրա էտիպ, Մըսըր տի-
յարը իւզէրինէ գուրպաղալար չըգար-
տըլար։
8 Օլ վագըթ Ֆիր'օն Մուսա իլէ Հարու-
նը չաղըրըպ՝ Գուրպաղալարը պէնտէն
վէ գավմիմտէն տէֆ' էթմէսի իչիւն Եէ-
հօվայա նիյազ էտինիզ, պէն տախի գավ-
մը Եէհօվայա զէպիհէ թագտիմ էթմէ-
9 լէրի իչիւն սալը վէրիրիմ՝ տէտի։ Վէ
Մուսա Ֆիր'օնա՝ Սէնտէն վէ խանէլէ-
րինտէն գուրպաղալար քէսիլիպ՝ եալը-
նըզ նէհիրտէ գալմալարը պապընտա սէ-
նին վէ պէնտէկեանըն վէ գավմին իչիւն
նէ՞ զէման նիյազ էտէճէյիմի պանա թա'-
10 յին էյլէ՝ տէտիքտէ, Օլ տախի՝ Եարըն
տէմէսի իւզէրինէ, Մուսա՝ Սէնին տէ-
տիյին կիպի օլսուն, թա քի Ալլահըմըզ
Եէհօվանըն նազիրի օլմատըղընը պիլէ-
11 սին. Վէ գուրպաղալար սէնտէն վէ խա-
նէլէրինտէն վէ պէնտէկեանընտան վէ
գավմինտան տէֆ' օլունուպ, եալընըզ
նէհիրտէ գալաճագլար՝ տէտի։
12 Վէ Մուսա իլէ Հարուն Ֆիր'օնըն նէզ-
տինտէն չըգտըլար, վէ Մուսա ՌԱՊՊԱ՝
Ֆիր'օն իւզէրինէ կէթիրտիյի գուրպա-
ղալարտան տօլայը ֆէրեատ էյլէտի։
13 ՌԱՊՊ տախի Մուսանըն քէլամընա կէօ-
րէ իճրա էյլէտի, վէ խանէլէրտէ, հավ-
լըլարտա վէ թառլալարտա գուրպաղա-
14 լար էօլտիւլէր, Անլէրի քէօմէ քէօմէ
թօփլատըլար վէ տիյար թէ'աֆֆիւն
15 էթտի։ Ֆագաթ Ֆիր'օն րահաթ պուլ-
տուղընը կէօրտիւքտէ, գալպինի փէք-
լէշտիրիպ՝ ՌԱՊՊԸՆ պույուրտուղը կի-
պի՝ անլէրի տինլէմէտի։
16 Օլ վագըթ ՌԱՊՊ Մուսայա խիթա-
պէն՝ Հարունա՝ 'Ասանը ուզադըպ եէ-
րին թօզընա վուր, վէ պիւթիւն Մըսըր
խըյաբընտա թաթարճըգ հասըլ օլսուն՝
17 տէյէսին, տէտի։ Անլէր տախի պէօյլէ եափ-
տըլար. Շէօյլէ քի Հարուն 'ա-
սասըյլէ էլինի ուզադըպ՝ եէրին թօզը-
նա վուրտուգտա, ինսան վէ հայվան իւ-
զէրինտէ թաթարճըգ օլտու. պիւթիւն
Մըսըր տիյարընտա եէրին թօզընըն
18 քիւաֆֆէսի թաթարճըգ օլտու։ Վէ սահ-
հարլար թաթարճըգ չըգարմագ իչիւն
սիհըրլէրիյլէ պէօյլէ եափտըլար իսէ տէ
մուգթէտիր օլմատըլար. Իմտի ինսան
վէ հայվան իւզէրինտէ թաթարճըգլար
19 վար իտի։ Վէ սահհարլար Ֆիր'օնա՝ Պու՝
Ալլահըն փարմաղը տըր՝ տէտիլէր, լա-
քին Ֆիր'օնըն ճալպի փէքլէշիպ ՌԱՊՊԸՆ
պույուրտուղը կիպի՝ անլէրի տինլէմէտի։
20 Պա'տէհու ՌԱՊՊ Մուսայա տէտի քի՝
Սապահլայըն էրքէն գալգ. վէ Ֆիր'օ-
նըն հուզուրընտա տուր, (իշթէ օ՝ սու-
յա տօղրու չըգայօր) վէ անա սէօյլէ,
Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր. Գավմիմը
պանա 'իպատէթ էթմէլէրի իչիւն սալը
21 վէր. Եօգսա գավմիմի սալը վէրմէզ ի-
սէն, իշթէ պէն սէնին իւզէրինէ վէ
պէնտէկեանըն վէ գավմին վէ խանէլէ-
րին իւզէրինէ աթ սինէյի կէօնտէրէճէ-
յիմ, վէ Մըսըրլըլէրին խանէլէրի վէ տա-
խի իւզէրինտէ պուլունտուգլարը թօփ-
22 րագ աթ սինէյի իլէ տօլաճագ տըր։ Վէ
օլ կիւնտէ գավմիմին իգամէթ էթտիք-
լէրի Ճօշան տիյարընը թէֆրիգ էտէ-
ճէյիմ, վէ օրատա աթ սինէյի պուլուն-
մատըղընտան՝ տիյարըն իչինտէ պէն
23 ՌԱՊՊ իտիյիմի պիլէսին։ Վէ պէնիմ գավ-
միմը սէնին գավմինտէն թէֆրիգ էտէ-
ճէյիմ. Եարըն պու 'ալամէթ վուգու'
24 պուլաճագ տըր։ Վէ ՌԱՊՊ պէօյլէ եափ-
տը. վէ Ֆիր'օնըն խանէսինէ վէ պէն-
տէկեանընըն խանէլէրինէ վէ պիւթիւն
Մըսըր տիյարընա փէք չօգ աթ սինէյի
կէլտիքլէ՝ աթ սինէյի սէպէպինտէն տի-
յար խարապ օլտու։

25 Ու վագըթ Ֆիր'օն Մուսա իլէ Հարունը չաղըրըփ՝ Կիտինիզ, պու տիյարտա Ալլահընըզա զէպիհէ թագտիմ է-
26 տինիզ՝ տէտի. Վէ Մուսա տախի՝ Պէօյլէ էթմէք մունասիպ տէյիլ, զիրա Ալլահըմըզ Եէհօվայա Միսըրլըլարըն մէքրուհ օլան զէպիհէյի թագտիմ էտէճէյիզ. իշթէ Միսըրլըլարըն կէօզլէրի էօնիւնտէ անլարըն մէքրուհ օլան զէպիհէյի թագտիմ էտէր ի-
27 սէք, պիզի թաշլամազլար մը՞. Պէրրիյէյէ իւչ կիւն եօլ կիտիփ՝ Ալլահըմըզ Եէհօվայա պիզէ էմր էտէճէյի կիպի զէ-
28 պիհէ թագտիմ էտէճէյիզ՝ տէտի. Ու վագըթ Ֆիր'օն՝ Պէն Ալլահընըզ Եէհօվայա չէօլտէ զէպիհէ թագտիմ էթմէք իչին սիզի սալըվէրիրիմ, լաքին փէք ուզագլարա կիթմէյինիզ. պէնիմ իչին
29 տէ տուա էտինիզ՝ տէտի. Վէ Մուսա՝ Իշթէ պէն եանընտան չըգըփ Եէհօվայա նիյազ էտէրիմ, վէ եարըն Ֆիր'օնտան վէ պէնտէլէրինտէն վէ գավմընտան աթ սինէքլէրի տէֆ օլունաճագլար. վէ լաքին Ֆիր'օն պիր տախա գավմի Եէհօվայա զէպիհէ թագտիմ էթմէք իչին սալըվէրմէմէքլէ ալտաթ-
30 մասըն՝ տէտի. Վէ Մուսա Ֆիր'օնըն նէզտինտէն չըգըփ՝ ՌԱՊՊԱ նիյազ էթտի.
31 Վէ ՌԱՊՊ Մուսանըն տէտիյինէ կէօրէ եափըփ՝ Ֆիր'օնտան վէ պէնտէլէրինտէն վէ գավմընտան աթ սինէքլէրինի տէֆ էյլէտի. պիր թանէ պիլէ
32 գալմատը. Լաքին պու տէֆա տախի Ֆիր'օն գալպինի աղըրլաշտըրըփ՝ գավմը սալըվէրմէտի.

ՊԱՊ 9

1 Պա'տէհու ՌԱՊՊ Մուսայա խիթապէն՝ Ֆիր'օնէ կիտիփ՝ Իպրանիլէրին Ալլահը Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր. Գավմըմը պանա 'իպատէթ էթմէլէրի իչին սալը
2 վէր. Զիրա էյէր սէն անլարը սալը վէրմէքտէն իպա' էտիփ, տախա անլա-
3 րը սըգը թութարսան օլուր իսէն, իշթէ սահրատա օլան սիւրիւլէրինին, եա'նի աթ վէ մէրքէպ վէ տէվէյէ սըղըր վէ գօյունլարընը ուզէրինէ ՌԱՊՊԸՆ էլի օլուփ, ղայէթ աղըր պիր գըրղըն
4 կէլէճէք տիր. Վէ ՌԱՊՊ Իսրայէլին սիւրիւլէրի իլէ Միսըրըն սիւրիւլէրինի թէֆրիգ էտէճէք. Վէ պէնի Իսրայէլին հայվանլարընտան պիրի էօլմէյէճէք տիր՝
5 տէյիւ սէօյլէ, տէտի. Վէ ՌԱՊՊ վագըթ թա'յին էտիփ՝ Եարըն պու իշի ՌԱՊՊ տիյարտա իճրա էտէճէք տիր՝ տէտի.
6 Ու էրթէսի կիւնի ՌԱՊՊ պու իշի իճրա էթմէքլէ Միսըրըն հայվանաթընըն
7 հէփսի թէլէֆ օլտու. Լաքին պէնի Իսրայէլին հայվանաթընտան հէչ պիրի թէլէֆ օլմատը. Վէ Ֆիր'օն ատամ կէօնտէրիփ, վէ իշթէ Իսրայէլ սիւրիւլէրինտէն պիրիսի պիլէ էօլմէմիշ իտի. Վէ Ֆիր'օնըն գալպի աղըրլանըփ՝ գավմը սալըվէրմէտի.
8 Պա'տէհու ՌԱՊՊ Մուսա իլէ Հարունա խիթապէն՝ Օճագտան քիւլիւնտէն ավուճլարընըզ տօլուսու ալընըզ, վէ Մուսա անը Ֆիր'օնուն կէօզլէրի էօնիւնտէ կէօյէ
9 տօղրու սաչսըն. Վէ պու թօզ Միսըր տիյարը ուզէրինէ թօզ օլաճագ, վէ Միսըր տիյարընըն քիւլլիսինտէ ինսան իլէ հայվան ուզէրինտէ ճէրահաթ հասըլ էտէն չըպանլար զուհուր էտէ-
10 ճէք տիր. Իմտի քիւլհանտան քիւլ ալըփ, Ֆիր'օնըն հուզուրընտա տուրտուլար, Մուսա անը կէօյէ տօղրու սաչընճա, ինսան իլէ հայվան ուզէրինտէ ճէրահաթ հասըլ էտէն չըպանլար
11 օլտու. Վէ սահհարլար չըպանլար սէպէպինտէն Մուսանըն հուզուրընտա տուրամատըլար. Զիրա սահհարլար վէ Միսըրլըլարըն հէփսինին ուզէրինտէ չը-
12 պանլար վարտը. Վէ ՌԱՊՊ Ֆիր'օնըն գալպինի գատի գըլտը, չէօյլէ կի ՌԱՊՊԸՆ Մուսայա պույուրտուղու կիպի անլարը տինլէմէտի.
13 Պա'տէհու ՌԱՊՊ Մուսայա խիթապէն՝ Սապահլայըն էրքէն գալգըփ՝ Ֆիր'օնըն հուզուրընտա տուր, վէ անա խիթապէն՝ Իպրանիլէրին Ալլահը Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր. Գավմըմը պանա 'ի-
14 պատէթ էթմէլէրի իչին սալը վէր. Զիրա պու տէֆա պէն պիւթիւն պէլալարը-

մը սէնին գալպինէ վէ ճիւմլէ պէլալարըմը
գուլլարընա վէ գավմինէ կէօնտէրէճէյիմ, թա քի
պիւթիւն զէմինտէ պէնիմ նաղիրիմ օլմա-
15 տըղընը պիլէսին. Զիրա շիմտի էլիմի
ուզադըպ՝ սէնի վէ գավմինի վէպա ի-
լէ վուրսայտըմ, վէ եէրտէն [illegible] ղա-
16 [illegible] հագիգաթէն պէնի հէման
[illegible] իչիւն՝ նամըմ սէնտէ գուտրէ-
թիմի իզհար էթմէք, վէ իսմիմ պիւ-
թիւն զէմինտէ իլան օլունմագ իչին ի-
17 գամէ էյլէտիմ. Սէն տահա գավմիմա
գարշը [illegible] անը սալը վէրմէզ մի-
սին. Իշտէ [illegible] եարըն պու վագըթ գա-
յէթ աղըր տօլու եաղտըրաճաղըմ քի
Մըսըրըն թէ'սիսինտէն շիմտիյէ
19 գատար անըն միսլի օլմամըշ տըր. Վէ
շիմտի կէօնտէրիպ սիւրիւնի վէ հայ-
վանաթընը [illegible] վար իսէ թօփլա. Զիրա
[illegible] խանէլէրէ ճէմ' օլմա-
յան [illegible] հէր ինսանլէ հայվանլարըն իւզէ-
րինէ տօլու ինէճէք, վէ օ-
20 լէր էօլէճէքլէր տիր՝ տէյու սէօյլէ-
էսին. Ֆիր'օնըն գուլլարընտան օ-
լուպ ՌԱՊՊԸՆ քէլամընտան գորքան է-
տէնլէր՝ [illegible] խա-
21 նէլէրէ գաչըրտըլար. Ամմա ՌԱՊՊԸՆ
քէլամընա [illegible] էհէմմիյէթ վէրմէյէնլէր գուլ-
լարընը վէ սիւրիւլէրինի սահրատա պը-
րագտըլար.

22 Իմտի ՌԱՊՊ Մուսայա՝ Էլինի սէմայա
տօղրու ուզադ, վէ պիւթիւն Մըսըր
մէմլէքէթինտէ օլան ինսան վէ հայվան իւ-
զէրինէ վէ Մըսըր մէմլէքէթինտէ պու-
լունան [illegible] օթ լարն քըրաֆէթի իւ-
զէրինէ տօլու ինսին տէյու. Վէ [illegible]
23 [illegible] ասասընը սէմայա տօղրու
ուզաթտը, ՌԱՊՊ տախի կէօք կիւրիւլ-
թիւսի [illegible] կէօնտէրտի, վէ եէր
իւզէրինէ [illegible] վէ ՌԱՊՊ
Մըսըր [illegible] տօլու եաղ-
24 տըրտը. Վէ տօլու օլտու, [illegible] արա-
սընտա աթէշ [illegible]
[illegible] պիւթիւն Մըսըր մէմլէքէթինտէ
միլլէթ օլալըտան պէրի անըն միսլի
25 [illegible] օլմամըշ իտի. Վէ
տօլու պիւթիւն Մըսըր մէմլէքէթինտէ, ա-
տէմտէն հայվանա վարընճա, սահրա-
տա պուլունանլարըն քըրաֆէթինի վուր-
տու. Վէ տօլու սահրա օթլարընը քըրաֆ-
ֆէթինի վուրտու՝ սահրա աղաճլարընը
26 [illegible] գըրտը. Անճագ պէնի Իս-
րայէլին պուլունտուղու Ճօշէն [illegible]
27 տա տօլու օլմատը. Վէ Ֆիր'օն Մուսա
իլէ Հարունու չաղըրտըպ՝ անլէրէ, Պու
տէֆա [illegible] ՌԱՊՊ [illegible]
[illegible] վէ գավմիմ շէ-
28 րիր իզ. [illegible] ՌԱՊՊԱ [illegible]
տա Ալլահըն կէօք կիւրիւլթիւսի վէ
տօլու [illegible] վէ սիզի սալը վէրէ-
ճէյիմ, վէ արթըգ [illegible] գալմայաճագսընըզ՝
29 տէտի. Մուսա տախի անա՝ Շէհրտէն
չըգտըղըմ կիպի էլլէրիմի ՌԱՊՊԱ տօ-
ղրու [illegible], վէ զէմինին ՌԱՊՊԸՆ իտիղինի
պիլէսին իչին կէօք կիւրիւլթիւսի
քէսիլիպ արթըգ տօլու օլմայաճագ
30 տըր. Ամմա սէն վէ գուլլարըն ՌԱՊՊ
Ալլահտան հէնիւզ [illegible] խաւֆ
էթմէյէճէյինիզի պիլիրիմ տէտի.

31 Վէ քէթէն վէ արփա վուրուլտու, զի-
րա արփա [illegible] վէ քէթէն
32 թօմուրճուգլանմըշ իտի. Ամմա պուղտայ վէ
չաւտար վուրուլմատըլար, զիրա անլէր կէճ
33 պիթէրլէր. Վէ Մուսա Ֆիր'օնըն նէզ-
տինտէն, շէհրտէն տըշարը չըգըպ, էլ-
լէրինի ՌԱՊՊԱ [illegible]
կէօք կիւրիւլթիւսի վէ տօլու քէսի-
լիպ, եէր իւզէրինէ եաղմուր տէօքիւլ-
34 մէտի. Վէ Ֆիր'օն եաղմուր վէ տօլու
վէ կէօք կիւրիւլթիւսինին քէսիլտի-
ղինի կէօրիւնճէ [illegible]
[illegible] թէքրար կիւնահ
35 էթթի [illegible]. Ֆիր'օնըն գալպի [illegible] վէ
ՌԱՊՊԸՆ Մուսա վասըթասըյլէ սէօյլէ-
տիղի կիպի՝ պէնի Իսրայէլի սալը
վէրմէտի.

ՊԱՊ 10

1 Պա'տէհու ՌԱՊՊ Մուսայա տէտի քի՝
Ֆիր'օնըն նէզտինէ կիթ, զիրա պէն ա-
նըն գալպինի վէ գուլլարընըն գալ-
պինի [illegible], [illegible] 'ալա-
մէթլէրիմի պունլէրին միյանէլէրինտէ

2 կէօսթէրէյիմ. Սէն տախի Մըսըրտա
էթտիյիմ վէ արալարընտա իճրա էյլէ-
տիյիմ 'ալամէթլէրի հիքեայէ էտէսին,
օղլըն վէ օղլընըն օղլու տախի անլայա-
սին. վէ ՌԱՊՊ պէն օլտուղումու պիլէսինիզ՝
տէյու.
3 Օլ վագըթ Մուսա իլէ Հարուն Ֆիր-
'օնըն նէզտինէ կիտիփ, 'Իպրանիլէրին
Ալլահը Եէհօվա շէօյլէ պույուրուր. Նէ՞
վագթա գատար հուզուրըմտա թէվա-
զու' էթմէքտէն իպա' էտէրսին.
գավմիմի՝ պանա 'իպատէթ էթմէլէրի ի-
4 չիւն սալը վէր. Զիրա էյէր գավմիմի
սալը վէրմէքտէն իպա' էտէր իսէն,
իշթէ պէն եարըն սէնին տախըլ ի հու-
5 տուտընա չէքիրկէլէր կէթիրէճէյիմ, Վէ
րու ի զէմինի գափլայաճագլար, շէօյլէ
քի եէր կէօրիւնմէյէճէք տիր. վէ տօ-
լուտան գուրթուլուփ սիզէ գալան պա-
գիյյէյի եէյէճէքլէր, վէ սահրատա պի-
թէն աղաճլարընըզըն ճիւմլէսինի տա-
6 խի եէյէճէքլէր. Վէ սէնին խանէլէրի-
նի վէ ճիւմլէ պէնտէկեանընըն խանէ-
լէրինի վէ ճիւմլէ Մըսըրլըլարըն խանէլէ-
րինի տօլտուրաճագլար տըր, շէօյլէ քի
էճտատըն վէ էճտատընըն էճտատը զէ-
մին իւզէրինտէ պուլունտուգլարը կիւն-
տէն պու կիւնէ տէկին պունուն մի-
սլինի կէօրմէտիլէր՝ տէտիքտէն սօնրա,
տէօնիւպ Ֆիր'օնըն նէզտինտէն չըգտը.
7 Իմտի Ֆիր'օնըն պէնտէկեանը ա՛նա՝ Նէ՞
վագթա գատար պու ատամ պիզէ թուզագ օ-
լաճագ տըր. պու ատամլարը քէնտիլէ-
րին Ալլահը Եէհօվայա 'իպատէթ էթմէ-
լէրի իչիւն սալը վէր. Մըսըրըն խարապ
օլտուղունը տահա պիլմէ՞զ մի սին՝ տէտի-
8 լէր. Օլ վագըթ Մուսա իլէ Հարունը
կէրի չէվիրիփ՝ Ֆիր'օնա կէօթիւրտիւք-
լէրինտէ, օ անլէրէ՝ Կիտինիզ, Ալլահը-
նըզ Եէհօվայա 'իպատէթ էտինիզ, լաքին
կիտէճէք օլանլար քի՞մլէ՞ր տիր՝ տէտի.
9 Մուսա տախի՝ կէնճլէրիմիզ վէ իխթի-
յարլարըմըզ իլէ կիտէճէյիզ, օղուլլա-
րըմըզ վէ գըզլարըմըզ իլէ, սիւրիւլէ-
րիմիզ վէ սըղըրլարըմըզ իլէ կիտէճէ-
յիզ, զիրա Եէհօվայա պայրամըմըզ վար
10 տըր՝ տէտի. Օլ տախի անլէրէ՝ Սիզի
վէ էհլ ի պէյթինիզի սալը վէրիր իսէմ,
Եէհօվա սիզին իլէ օլսուն. սագընընըզ,
11 չիւնքի էօնիւնիւզտէ պէլա վար: Եօյլէ
օլմազ. Շիմտի սիզ էրքէքլէր կիտիփ՝
Եէհօվայա 'իպատէթ էտինիզ, զիրա պու-
նու իսթէյօր իտինիզ՝ տէտի, վէ անլէր
Ֆիր'օնըն հուզուրընտան գովուլ օլուն-
տուլար.
12 Պա'տէհու ՌԱՊՊ Մուսայա՝ Մըսըր
տիյարը իւզէրինէ չէքիրկէլէր իչիւն է-
լինի ուզաթ քի Մըսըր տիյարը իւզէրի-
նէ չըգսընլար՝ վէ եէրին օթլարընը քեաֆֆէսի-
նի, տօլունուն պըրագտըղը շէյլէրին ճիւմ-
13 լէսինի եէսինլէր՝ տէտի. Վէ Մուսա Մը-
սըր տիյարը իւզէրինէ 'ասասընը ու-
զաթտըգտա, ՌԱՊՊ պիւթիւն օլ կիւն
վէ պիւթիւն օլ կէճէ եէր իւզէրինէ շարգ
րիւզկեարը էսթիրիփ, սապահ օլտըգ-
տա շարգ րիւզկեարը չէքիրկէլէրի կէ-
14 թիրտի. Վէ չէքիրկէլէր պիւթիւն Մը-
սըր տիյարը իւզէրինէ չըգըփ, Մըսըրըն
տախիլ ի հուտուտընտա գըլըն հէր եէրէ
գօնտուլար. [illegible] սագըր պիր
[illegible] օլմա՝ անլէրտէն էվվէլ պու գա-
տար չէքիրկէ օլմամըշ, անլէրտէն սօն-
15 րա տախի պէօյլէ օլմայաճագ տըր. Վէ
պիւթիւն րու ի զէմինի գափլատըլա-
րըլէ եէր գարարտը, վէ զէմինին օ-
թլարընը քեաֆֆէսինի վէ տօլունուն պը-
րագտըղը աղաճլարըն հէփ մէյվէսինի
եէտիլէր, պիւթիւն Մըսըր տիյարըն-
տա եէշիլլիքտէն աղաճլարտա վէ սահրա
օթլարընտա հիչ պիր եէշիլլիք գալմատը.
16 Պունուն իւզէրինէ Ֆիր'օն Մուսա ի-
լէ Հարունը ֆաճէլէթէն չաղըրըփ, ան-
լէրէ՝ Ալլահընըզ Եէհօվայա վէ սիզէ գար-
17 շը կիւնահ [illegible] Վէ շիմտի րիճա է-
տէրիմ, եալընըզ պու տէֆ'ա կիւնա-
հըմը 'աֆվ էտինիզ, իւզէրիմտէն անճագ
պու *ֆէլաքէթի տէֆ' էթմէսի իչիւն
Ալլահընըզ Եէհօվայա նիյազ էտինիզ՝ տէ-
18 տի. Օլ տախի Ֆիր'օնըն նէզտինտէն չը-
19 գըփ՝ ՌԱՊՊԱ նիյազ էյլէտիքտէ, ՌԱՊՊ
զիյատէսիլէ շիտտէթլի պիր ղարպ րիւզ-
կեարը կէօնտէրտի, օլ տախի չէքիր-

---

* 'Իպր. Էօլիւմի.

կէչէրի գալտըրըփ՝ անլարը Գըզըլ Տէնիզէ սէվք էթտի. Մըսըրըն ճէմի՚֊ի հուտուտը տախիլինտէ պիր չէքիրգէ գալմատը։
20 Ամմա ՐԱՊՊ Ֆիր՚օնըն գալպինի պէքլէշտիրտի, օլ տախի պէնի Իսրայէլի սալը վէրմէտի։
21 Պա՚տէհու ՐԱՊՊ Մուսայա՝ Մըսըր տիյարը իւզէրինէ լէմս օլունա պիլիր պիր գարանլըգ օլմագ իչին էլինի ասմանա տօղրու ուզադ՝ տէտի։
22 Վէ Մուսա էլինի ասմանա տօղրու ուզաթտը, վէ պիւթիւն Մըսըր տիյարընտա իւչ
23 կիւն գօյու գարանլըգ օլտու. Իւչ կիւն պիրի պիրինի կէօրէմէտիլէր, վէ պիր քիմսէ յէրինտէն գալգմատը. վէ լաքին գաֆֆէ֊ի պէնի Իսրայէլ իչին մէսքէնլէրինտէ այտընլըգ վար իտի։
24 Օլ վագըթ Ֆիր՚օն Մուսայը չաղըրըփ, կիտինիզ, Եէհօվայա ՚իպատէթ էտինիզ, անճագ սիւրիւլէրինիզ վէ սըղըրլարընըզ գալսըն. էհլ ու պէյթինիզ տախի սիզին իլէ պէրապէր կիտսինլէր՝ տէտի։
25 Վէ Մուսա՝ Սէն՝ Ալլահըմըզ Եէհօվայա թագտիմ էթմէք իչին էլիմիզէ զէպիհալէր վէ մուհրագալար տախի վէրմէ-
26 լիսին։ Վէ սիւրիւլէրիմիզ տախի պիզիմ իլէ պէրապէր կիտէճէկ. վէ պիր թըրնագ պիլէ կէրի գալմայաճագ տըր, զիրա Ալլահըմըզ Եէհօվայա ՚իպատէթ էթմէք իչին անլարտան ալմալըյըզ, վէ օրայա վարմայընճայա Եէհօվայա նէ իլէ ՚իպատէթ էտէճէյիմիզի պիլմէյիզ՝ տէ-
27 տի։ Վէ ՐԱՊՊ Ֆիր՚օնըն գալպինի պէքլէշտիրմէքլէ՝ անլարը սալը վէրմէք իս-
28 թէմէտի։ Վէ Ֆիր՚օն անա՝ Եանըմտան կիթ, քէնտինի սագըն; պիր տախի իւզիւմիւ կէօրմէյէսին. զիրա իւզիւմիւ կէօրտիւյիւն կիւնտէ էօլէճէքսին՝ տէ-
29 տի։ Մուսա տախի՝ Էյի սէօյլէտին. պիր տախի իւզիւնիւ կէօրմէյէճէյիմ՝ տէտի։

ՊԱՊ 11

1 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա՝ Ֆիր՚օնըն իւզէրինէ վէ Մըսըրըն իւզէրինէ պիր պէլա տախի կէթիրէճէյիմ, անտան սօնրա սիզի պուրատան սալը վէրէճէք տիր. Վէ սալը վէրտիյինտէ՝ սիզի ճիւմլէթէն
2 պուրատան թարտ էտէճէք տիր։ Շիմտի *գավմա սէօյլէ քի հէր էրքէք գօնշուսունտան, հէր գարը տախի գօնշուսունտան կիւմիւշ թէզյինաթ վէ ալթուն
3 թէզյինաթ թալէպ էյլէսին՝ տէտի։ Վէ ՐԱՊՊ գավմը Մըսըրլըլարըն նազարընտա մազհար֊ը իլթիֆաթ էթտի. Մուսա տախի Մըսըր տիյարընտա Ֆիր՚օնըն պէնտէլէրի նազարընտա վէ գավմըն նազարընտա ղայէթ պիւյիւք ատէմ
4 իտի։ Իմտի Մուսա, Եէհօվա պէօյլէ սէօյլիւյօր՝ Պէ՛ն կէճէ յարըսընտա Մը-
5 սըր իչինտէ չըգաճաղըմ։ Վէ Մըսըր տիյարընտա իլք տօղանլարըն քեաֆֆէսի թախթ իւզէրինտէ օթուրան Ֆիր՚օնըն իլքինտէն տէյիրմէնին արտընտա օլան ճարիյէնին իլքինէ վարընճայա տէյին, վէ հայվանաթըն իլք տօղանլարը-
6 նըն քեաֆֆէսի էօլէճէք տիր։ Վէ պիւթիւն Մըսըր տիյարընտա միսլի օլմամըշ վէ միսլի օլմայաճագ պիր ֆէրեատ֊ը
7 ՚ազիմ օլաճագ տըր։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ՝ Իսրայէլի Մըսըրլըլարտան թէֆրիգ էթտիյինի պիլմէնիզ իչին ինսանտան հայվանտա վարընճա պէնի Իսրայէլտէն պիրինէ ՚ուղէյհինէ պիր քէօփէք տիլինի գը-
8 մըլտաթմայաճագ տըր։ Վէ ճիւմլէ շու պէնտէլէրին ինիփ պանա կէլէճէքլէր, վէ պանա գափանարագ, Սէն վէ սանա թապի՝ օլան պիւթիւն խալգ չըգընըզ՝ տէյէճէքլէր, վէ անտան սօնրա պէն չըգաճաղըմ՝ տէյէրէք, Մուսա շիտտէթ֊ի ղազապ իլէ Ֆիր՚օնըն նէզտինտէն չըգտը։
9 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա՝ Մըսըր տիյարընտա մու՚ճիզաթըմըն թէքէսսիւրի իչին Ֆիր՚օն սիզի տինլէմէյէճէք տիր՝
10 տէտի։ Իմտի Մուսա իլէ Հարուն ճիւմլէ պու մու՚ճիզէլէրի Ֆիր՚օնըն հուզուրընտա իճրա էթմիշլէր. վէ լաքին ՐԱՊՊ Ֆիր՚օնըն գալպինի պէքլէշտիրմէքլէ՝ պէնի Իսրայէլի քէնտի տիյարընտան սալը վէրմէտի։

---

* ՚Իպր. գավմըն գուլագլարընա

ԲԱՊ 12

1 Վէ ՌԱԲԲ Միսըր տիյարընտա Մուսա
2 վէ Հարունա սէօյլէյիփ տէտի քի, Պու
այ սիզէ այլարըն պիրինճիսի, սիզէ սէ-
3 նէ այլարընըն պիրինճիսի օլսուն։ Իս-
րայէլ ճէմա՛աթինին ճիւմլէսինէ սէօյ-
լէյիփ տէյինիզ քի։ Պու այըն օնընտա
խանէտանլարընա կէօրէ հէր ատէմ քէն-
տիսի իչին պիրէր գուզու, եանի խա-
4 նէ պաշընա պիրէր գուզու ալսըն։ Վէ
էյէր պիր խանէ պիր գուզու իչին քիւ-
չիւք օլուր իսէ, օլ քիմսէ խանէսինէ
եագըն օլան գօնշուսը իլէ պէրապէր նու-
ֆուսըն միգտարը հեսապընճա, գու-
զույու հէր պիրինին եէյէճէյինէ կէօրէ
5 հիսապ էտէսինիզ։ Գուզունուզ գուսուր-
սուզ վէ էրքէք վէ պիր եաշընտա օլսուն,
գոյունլարտան եախօտ քէչիլէրտէն ա-
6 լասընըզ։ Վէ պու այըն օն տէօրտիւն-
ճիւ կիւնիւնէ տէկին եանընըզտա գալ-
սըն; վէ ճէմա՛աթ ը Իսրայէլ ճիւմլէ-
սինին քեաֆֆէսի աքշամ իւսթիւ ա-
7 նը զէպհ էթսինլէր։ Վէ գանընտան ալըփ
անը իչինտէ եէյէճէք օլտուգլարը խա-
նէլէրինին գափու պաշըն իքի սէօյքէսինէ
8 վէ իւսթ էշիյինէ փիւսքիւրսիւնլէր։ Վէ է-
թի օլ կէճէ եէյէլէր, ատէշտէ քէ-
պապ օլմուշ օլարագ՝ ֆէթիր էքմէք վէ
9 աճը օթլար իլէ եէյէլէր։ Անտան չիյ եա-
խօտ սուտա խաշլանմըշ եէմէյին, անճագ
աթէշտէ քէպապ օլմուշ պաշը հալ-
տէ՝ պաչալարը իլէ իչլէրի իլէ պէ-
10 րապէր եէյէսինիզ։ Վէ անտան սապա-
հա գատար պիր շէյ պըրագմայասընըզ,
վէ անտան սապահա գատար գալանը ա-
11 թէշէ եագասընըզ։ Վէ անը պու վէճհ-
լէ եէյէսինիզ, պէլլէրինիզ գուշանմըշ,
այագ գապլարընըզ այագլարընըզտա,
վէ 'ասալարընըզ էլլէրինիզտէ օլարագ՝
'աճէլէ իլէ եէյէճէքսինիզ. պու ՌԱԲԲԸՆ
12 ֆըսհը տըր։ Վէ պու կէճէտէ պէն Մը-
սըր տիյարընտան կէչէճէյիմ, վէ Մըսըր
տիյարընտա ինսանտան հայվանա վա-
րընճա հէր իլք տօղմուշլարը ուրաճաղըմ,
վէ Մըսըրըն իլահլարընըն ճիւմլէսի իւ-
զէրինէ հիւքիւմլէր իճրա էտէճէյիմ. պէն
13 Եէհօվա իմ։ Վէ իչինտէ պուլունտուղու-
նուզ խանէլէրին իւզէրինտէ գան սիզէ
'ալամէթ իչին օլաճագ, գանը կէօրտիւ-
յիւմտէ իւզէրինիզտէն կէչէճէյիմ, վէ
Մըսըր տիյարընը վուրտուղումտա՝ հիւ-
լիք պէլա սիզէ խալաքէթ էթմէյէճէք
14 տիր։ Վէ օլ կիւն սիզէ թէզքէրէ իչին
օլսուն, անը ՌԱԲԲԻՆ պայրամը էտէսի-
նիզ. անը 'ասըրլարընըզճէ ֆարզ ը էպէ-
15 տի տէյիւ պայրամ էտէսինիզ։ Եէտի
կիւն ֆէթիր եէյէսինիզ. էվվէլքի կիւ-
նէ խանէլէրինիզտէն մայայը տէֆ' է-
տէսինիզ. զիրա իլք կիւնտէն եէտինճի
կիւնէ գատար հէր քիմ մայալը էքմէք
եէր իսէ, օլ ճան Իսրայէլտէն գաթ'օ-
16 լունաճագ տըր։ Վէ պիրինճի կիւնտէ
սիզէ մուգատտէս ճէմա'աթ օլաճագ, եէ-
տինճի կիւնտէ տախի մուգատտէս ճէ-
մա'աթ օլաճագ տըր. հէր քէսին եէյէ-
ճէյինտէն մա'ատա օլ կիւնլէրտէ հիչ
իշլէնմէսին, եալընըզ անը հազըր էտէ-
17 սինիզ։ Վէ ֆէթիր պայրամընը հըֆզ էտէ-
ճէքսինիզ, զիրա ճիւնուտունուզու Մըսըր տի-
յարընտան հէման օլ կիւնտէ չըգարտըմ.
իմտի 'ասըրլարընըզճէ ֆարզ ը է-
պէտի օլմագ իւզրէ՝ օլ կիւնիւ հըֆզ է-
18 տէսինիզ։ Պիրինճի այտա, այըն օն տէօր-
տիւնճիւ կիւնիւնիւն աքշամընտան ա-
յըն եիրմի պիրինճի կիւնիւնիւն աքշա-
19 մընա տէկին, ֆէթիր եէյէսինիզ։ Եէ-
տի կիւն խանէլէրինիզտէ մայա պու-
լունմայա. զիրա հէր քիմ մայալը եէր
իսէ, գարիպ օլսուն, եէրլի օլսուն, օլ
ճան Իսրայէլին ճէմա'աթընտան գաթ'
20 օլունաճագ տըր։ Մայալը պիր շէյ եէ-
մէյէսինիզ, մէսքէնլէրինիզին քեաֆֆէ-
սինտէ ֆէթիր եէյէսինիզ։
21 Վէ Մուսա Իսրայէլին պիւթիւն իխթի-
յարլարընը չաղըրըփ, անլարա տէտի քի:
Չէքինիփ քէնտինիզ իչին ֆամիլեալարընըզա
կէօրէ գուզու սէչիփ ալընըզ, վէ ֆըս-
22 հը զէպհ էյլէյինիզ։ Վէ պիր տէմէթ զու-
ֆա օթը ալըփ՝ թաստա օլան գանա
պաթըրարագ, թաստա օլան գանտան
գափընըն իւսթ էշիյինէ վէ իքի սէօ-
յէսինէ սիւրիւնիւզ, վէ սապահա գա-
տար սիզտէն հիչ պիր քիմսէ խանէսի

23 կափըտան սապահա գատար չըգմայըն. Չիւնքի ՌԱՊՊ
Միսըրլըլարը ուրմագ իչիւն կէչէճէք, գափու-
նըն իւսթ էշիյինտէ վէ իքի եան տիրէքլէրին-
տէ գանը կէօրտիւքտէ ՌԱՊՊ գա-
փունըն իւսթիւնտէն կէչէճէք տիր, վէ
վուրմագ իչիւն հէլաք էտիճիյի խանէ-
լէրինիզէ կիրմէյէ գօյմէյէճէք տիր.
24 Վէ պու շէյի, քէնտինիզէ վէ օղուլլարը-
նըզա ֆարզ օլմագ իւզրէ իլ էլ էպէտ
25 հըֆզ էտէսինիզ. Վէ ՌԱՊՊԸՆ պույու-
րտըղը կիպի սիզէ վէրէճէյի տիյարա վար-
տըղընըզտա, պու 'իպատէթի իճրա է-
26 տէսինիզ. Վէ օղուլլարընըզ սիզէ, 'Պու
'իպատէթինիզ նէ՞ տիր` տէտիքլէրին-
27 տէ, 'Պու ՌԱՊՊԸՆ ֆըսհ գուրպանը տըր,
քի Օ, Միսըրը վուրտուղու զէման Միս-
ըրտա պուլունան Իսրայէլ օղուլլարընըն խա-
նէլէրինին իւսթիւնտէն կէչիփ` խանէլէրի-
միզի գուրթարտը` տէյէսինիզ. Վէ գա-
վըմ պաշըն էյիլիփ սէճտէ էթտիլէր.
28 Վէ Իսրայէլ օղուլլարը կիտիփ, ՌԱՊՊԸՆ
Մուսայա իլէ Հարունա նասըլ էմր էթտիյսէ կի-
պի իճրա էյլէտիլէր.

29 Վէ վագըթ օլտու քի կէճէ եարըսըն-
տա ՌԱՊՊ Միսըրտէ պուլունան իլք տօղ-
մուշլարըն հէփսինի, թախթը իւ-
զէրինտէ օթուրան Ֆիր'ավնըն իլքինտէն
զընտանտա օլան էսիրին իլքինէ վարընճա-
յա գատար, վէ հայվանըն հէր իլք
30 տօղմուշունու վուրտու. Վէ Ֆիր'ավն վէ
քաֆֆէ-ի գուլլարը վէ ճիւմլէ
Միսըրլըլար կէճէլէյին գալգըտըլար. Միս-
ըրտա 'ազիմ պիր ֆէրեատ գոփար
էթտի, զիրա իչինտէ էօլիւ պուլունմա-
յան պիր խանէ եօգ իտի.

31 Վէ կէճէլէյին Մուսայը իլէ Հարունը
չաղըրըփ, 'Գալգընըզ, սիզ վէ Բէնի
Իսրայէլ պէնիմ գավմըմըն արասըն-
տան չըգընըզ, վէ տէտիյինիզ կիպի
կիտիփ Եէհօվայա 'իպատէթ էյլէյինիզ.
32 Տէտիյինիզ կիպի սիւրիւլէրինիզի վէ
սըղըրլարընըզը ալըփ կիտինիզ.
վէ պանա տա խայր տու'ա էյլէյինիզ`
տէտի.

33 Միսըրլըլար տախի գավմա իսրար է-
տիփ` անլարը տիյարտան չըգարմագ ի-
չիւն թա'ճիլ էտէրլէր իտի. զիրա
34 ճիւմլէմիզ էօլիւյիւզ` տէտիլէր. Վէ
գավմ խամուրլարընը մայալէ կէլմէզտէն
էվվէլ, խամուր թէքնէլէրի էլպիսէլէ-
րինէ սարըլմըշ օլտուղու հալտէ օմուզ-
35 լարը իւզէրինտէ կէօթիւրտիւլէր. Վէ պէ-
նի Իսրայէլ Մուսանըն էմր էթտիյի կի-
պի, [illegible] Միսըրլըլարտան կիւմիւշ
թէզյինաթը վէ ալթուն թէզյինաթը վէ
36 էլպիսէ թալէպ էթտիլէր. Վէ ՌԱՊՊ
գավմը Միսըրլըլարըն նազարընտա մագ-
պուլ ը լութֆ էթմէքլէ, անլէր թա-
լէպ էթտիքլէրինի վէրտիլէր, վէ անլէր
Միսըրլըլարը սօյտուլար.

37 Վէ պէնի Իսրայէլ, գատըն իլէ չօճուգ-
լարտան մա'ատա ալթը եիւզ պին գա-
տար էրքէք եայա օլարագ, Ռա'մսէ-
38 սէն Սուքքօթա նագլ էթտիլէր. Ան-
լէր իլէ պէրապէր չօգ գարըշըգ խալգ
տախի չըգտը, վէ գայէթ չօգ գօյուն
39 վէ սըղըր սիւրիւլէրի վար իտի. Վէ
Միսըրտան չըգարտըգլարը խամուրտան
մայասը կէլմէմիշ օլտուղունտան մայա-
սըզ քէօմէճլէրի փիշիրտիլէր. զիրա
Միսըրտան թարտ օլունտուգլարընտան`
թէ'էխխիւր էտէմէյիփ կէնտիլէրինէ զա-
տը տախի թէտարիք էտէմէմիշլէր իտի.

40 Վէ պէնի Իսրայէլին Միսըրտա մուգա-
ւէթ ի իգամէթլէրի տէօրթ եիւզ օ-
41 թուզ սէնէ իտի. Վէ տէօրթ եիւզ օ-
թուզ սէնէնին նիհայէթինտէ` հէման
օլ կիւնտէ ՌԱՊՊԸՆ ճէմի'ի ճէ-
նուտը Միսըր տիյարընտան խուրուճ
42 էթտիլէր. ՌԱՊՊ անլէրի Միսըր տիյարըն-
տան իխրաճ էթտիյի իչիւն, պու ռի'ա-
յէթ օլունաճագ. պու կէճէ տախի պէ-
նի Իսրայէլին քաֆֆէսի թարա-
ֆընտան նէսիլլէրինճէ ՌԱՊՊ իչիւն ռի-
'այէթ օլունաճագ կէճէ տիր.

43 Վէ ՌԱՊՊ Մուսա իլէ Հարունա տէ-
տի քի` Ֆըսհըն ֆէրիզէսի պու-
տըր. հիչ պիր էճնէպի անտան եէմէյէճէք
44 տիր. Լաքին ագչէ իլէ սաթըն ալընմըշ իլէ
ալընմըշ գուլլար սիւննէթ օլունտուգտան
45 սօնրա անտան եէսին. Եապանճը վէ
46 իւճրէթճի անտան եէմէյէճէք տիր. Պիր
խանէտէ եէնիլսին, էթինտէն խանէտէն
տըշարը չըգարմայաճագսընըզ վէ անըն պիր

47 քէմիկինի գըրմայասըզ. Պիւթիւն Իսրայէլ
48 ճէմաաթը անը իճրա էյլէսին. Վէ
եանընըզտա պիր ղարիպ պուլունուպ՝
ՌԱՊՊ իչին ֆըսհը իճրա էտէճէք օլուր
իսէ, անըն հէր էրքէկի խաթընէ օլունսուն,
վէ անտէն սօնրա անը իճրա էյլէմէյէ
եագլաշսըն, վէ անլարըն եէրլիսի կիպի
օլսուն. վէ հէչ պիր ղայրը մախթուն
49 ադամ անտէն եէմէյէճէք. Եէրլի վէ արանըզտա
սաքին օլան ղարիպին հագգընտա
շէրի'աթ պիր օլա.
50 Վէ պէնի Իսրայէլին ճէմաաթի ՌԱՊՊԸՆ
Մուսա իլէ Հարունա էթտիկի էմրէ
իմթիսալէն հարէքէթ էյլէտիլէր.
51 Վէ հէման օլ կիւնտէ ՌԱՊՊ պէնի Իսրայէլի
ճիւնուտլէրինճէ Մըսըր տիյարընտան
իխրաճ էյլէտի.

ՊԱՊ 13

1 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա խիթապէն (2) Հէր
իլք տօղանը եանի պէնի Իսրայէլտէ
կէրէք ինսանտան վէ կէրէք հայվանտան
րահմըն իլք մէվլուտը օլանըն
քիաֆֆէսինի պէնիմ իչին թագտիս
3 էյլէյէսին, օ պէնիմ տիր՝ տէտի. Մուսա
տախի գավմա տէտի քի՝ Էսարէթ
խանէսի օլան Մըսըրտան պու խուրուճ
էթտիկինիզ կիւնիւ խաթըրընըզտա թութունըզ,
զիրա ՌԱՊՊ սիզի պուրատան
եէտ ի գավիյէ իլէ իխրաճ էյլէտի. վէ
4 մայալը էքմէք եէնիլմէյէսին. Սիզ պու
կիւն, Ապիպ այընտա խուրուճ էթտի-
5 նիզ. Վէ ՌԱՊՊ սանա վէրմէք իչին
էճտատընա եէմին էթտիկի, սիւտ վէ
պալ ագան տիյարա եանի Քէնանի վէ
Հիթթի վէ Ամօրի վէ Հիվվի վէ Եէպուսիլէրին
տիյարընա սէնի կէթիրտիկի
վագըթտա, պու ըպատէթի պու այ-
6 տա իճրա էտէսին. Եէտի կիւն ֆէթիր
եէյէճէքսին, վէ եէտինճի կիւնտէ ՌԱՊ-
7 ՊԱ պայրամ օլաճագ. Օլ եէտի կիւնտէ
ֆէթիր եէնիլսին՝ եանընտա մայալը էքմէք
կէօրիւնմէյէսին. վէ եանընտա տախի
ի հուտուտընըն քիաֆֆէսինտէ
8 մայա կէօրիւնմէյէսին. Վէ օլ կիւնտէ
օղլունա հիքեայէ էտէրէք, Պու՝ այընը
Մըսըրտան խուրուճ էթտիկիմտէ ՌԱՊՊԸՆ
պանա էթտիկի իչին տիր՝ տէյէ-
9 ճէքսին. Վէ ՌԱՊՊԸՆ շէրի'աթը աղզընտա
օլմագ իչին՝ պու սանա էլինին իւզէրինտէ
նիշան, վէ կէօզլէրինին արասընտա
եատիկեար օլա. զիրա ՌԱՊՊ
սէնի Մըսըրտան եէտ ի գավիյէ իլէ
10 իխրաճ էյլէտի. Վէ պու ֆէրիզէյի սէնէ
պէ սէնէ քէնտի վագթընտա հըֆզ
11 էտէսին. Վէ ՌԱՊՊ սանա վէ էճտատընա
եէմին էթտիկի կիպի՝ սէնի Քէնանիլէրին
տիյարընա կէթիրտիկտէ, անը սա-
12 նա վէրտիկի զէման՝ Ռահմըն իլք մէվլուտը
օլանլարըն քիաֆֆէսինի ՌԱՊՊԱ
թախսիս էտիպ, հայվանաթընտան իլք
տօղան էրքէքլէրին քիաֆֆէսի ՌԱՊ-
13 ՊԸՆ օլաճագ տըր. Վէ մէրքէպին
հէր իլք տօղան եավրուսը պիր գուզու ֆիտիյէ
օլարագ վէրէսին, վէ էյէր ֆիտիյէսինի
վէրմէք իսթէմէզ իսէն պօյնունու գըրասըն,
վէ օղուլլարըն արասընտա ինսանըն
հէր իլք տօղմուշունու իչին ֆիտյէ
14 վէրէսին. Վէ եարըն օղլուն սանա՝ Պու
նէ՞ տիր՝ տէյիւ սուալ էտէրսէ, անա՝
ՌԱՊՊ պիզի էսարէթ խանէսի օլան Մըսըրտան
եէտ ի գավիյէ իլէ իխրաճ էյ-
15 լէտի. Վէ Ֆիր՛օն պիզի սալը վէրմէմէքէ
իսթի՛տատա իսրար էյլէտիկտէ,
ՌԱՊՊ Մըսըր տիյարընտա ինսանըն իլք
տօղմուշունտան հայվանըն իլք տօղանընա
վարընճա հէր իլք տօղմուշը հէլաք
էյլէտի. անըն իչին պէն հէր իլք տօղան
էրքէկի ՌԱՊՊԱ գուրպան էտէրիմ,
վէ օղուլլարըմըն պէքեարլարը իչին
16 ֆիտյէ վէրիրիմ՝ տէյէսին. Պու տախի
էլլէրին իւզէրինտէ նիշան՝ վէ կէօզլէրինին
արասընտա ալըն պաղը իչին
օլա, զիրա ՌԱՊՊ պիզի Մըսըրտան
եէտ ի գավիյէ իլէ իխրաճ էյլէտի.
17 Վէ վագթա՝ օլտու քի Ֆիր՛օն գավմը
սալը վէրտիկինտէ՝ Ֆիլիսթիլէր տիյարը
եօլը եագըն իտի իսէ տէ, Ալլահ անլէրի
օրատան կէօթիւրմէտի. զիրա Ալլահ՝
Օլմայա քի գավմ մուհարէպէ կէօրմէքլէ
փէշիման օլուպ՝ Մըսըրա 'ավտէթ
18 էտէ՝ տէտի. Վէ Ալլահ գավմը Պահր ը
Ահմէր պէրրիյէսի եօլընտան տօլաշտըր-

տը. Վէ պէնի Իսրայէլ Մըսըր տիյարըն-
19 տան սիլահլը չըգդըլար. Վէ
Մուսա Եուսուֆուն քէմիքլէրինի պէրա-
պէր ալտը ; զիրա Եուսուֆ՝ Ալլահ սիզի մուհագ-
գագ զիյարէթ էտէճէք, սիզ տա
պէնիմ քէմիքլէրիմի պուրատան պէրա-
պէր չըգարըրսընըզ՝ տէյէրէք, օ պէնի
Իսրայէլէ քաթի եէմին էթտիրմիշ իտի։
20 Վէ Սուքքօթտան գալգըփ չօլուն է-
թամտա պէրրիյէնին քէնարընտա գօն-
21 տուլար. Վէ կէճէ կիւնտիւզ կիթմէլէրի
իչիւն ՌԱՊՊ՝ պունլարա եօլ կէօսթէր-
մէք իչիւն կիւնտիւզ պուլութ ամուտը
'չինտէ իտի, վէ անլարա այըտըն-
լըգ վէրմէք իչիւն՝ կէճէ աթէշ
ամուտը 'չինտէ իտի, անլարըն էօնիւն-
22 տէն կիտէր իտի։ Գավմըն էօնիւնտէն
կիւնտիւզ պուլութ ամուտը վէ կէճէ
աթէշ 'ամուտը էքսիք օլմազտը։

ԲԱՊ 14

1 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա խիթապ էտիպ՝ (2) Պէ-
նի Իսրայէլէ սէօյլէ քի, տէօնիւպ Փիհա-
խիրօթ էօնիւնտէ Միգտօլ իլէ տէնիզին
արասընտա գօնսունլար. Պա'ալ-Սէֆօ-
նըն էօնիւնտէ վէ անըն գարշըսընտա
3 տէնիզին քէնարընտա գօնասընըզ. Ֆիր-
'օն տախի պէնի Իսրայէլ հագգընտա՝
Անլէր տիյարտա շաշգըն տօլաշըյօրլար,
էթրաֆլարընը պէրրիյէ գափամըշ տը-
4 յէճէք տիր. Վէ պէն Ֆիր'օնըն գալպի-
նի գաթըլաշտըրաճաղըմ, վէ անլարը թա-
գիպ էտէճէք տիր. Վէ պէն Ֆիր'օն վէ
'ասքէրինին քաֆֆէսի սէպէպիլէ մու-
'ազզէզ օլաճաղըմ. Վէ Մըսըրլըլար պէնիմ
ՌԱՊՊ օլտուղումու պիլէճէքլէր՝ տէտի.
Վէ անլար պէօյլէ եափտըլար։
5 Վէ գավմ գաչտը՝ տէյի Մըսըր Մէ-
լիքինէ խապէր վէրիլտիքտէ, Ֆիր'օնըն
վէ պէնտէկեանըն գալպլէրի գավմըն
հագգընտա տէյիշիւպ՝ Նէ իչին պունու եափտըգ տա
Իսրայէլի խըզմէթիմիզտէն սալը վէր-
6 տիք՝ տէտիլէր։ Իմտի 'արապասընը հա-
զըրլայըպ գավմընը պէրապէր ալտը։
7 Վէ ալթը եիւզ մունթէխապ 'արապա
իլէ Մըսըրըն 'արապալարընըն քաֆֆէ-
սինի, ճիւմլէսինին իւզէրինտէ գափը-
8 թան օլարագ ալըպ կիթտի. Վէ ՌԱՊՊ
Մըսըր մէլիքի Ֆիր'օնըն գալպինի փէք-
լէշտիրտի, վէ Ֆիր'օն պէնի Իսրայէլի
թա'գիպ էյլէտի ; չիւնքի պէնի Իսրայէլ եիւքսէք էլ
9 'ալէմ իլէ չըգդըլար. Իմտի Մըսըրլըլար ան-
լէրի թա'գիպ էթտիլէր. վէ անլար տէ-
նիզ քէնարընտա Փիհախիրօթ եանըն-
տա Պա'ալ-Սէֆօնըն էօնիւնտէ գօնմուշ
օլտուգլարը հալտէ, Ֆիր'օնըն աթլարը
վէ 'արապա վէ սուվարի վէ 'ասքէրի-
նին քաֆֆէսի անլարա եէթիշտիլէր։
10 Վէ Ֆիր'օն եագլաշտըգտա, պէնի Իս-
րայէլ կէօզլէրինի գալտըրըպ՝ Մըսըր-
լըլարըն քէնտի արդալարընտան կէլտիք-
լէրինի կէօրտիւքլէրինտէ զիյատէսիլէ խաւֆ էթ-
տիլէր, վէ պէնի Իսրայէլ ՌԱՊՊԱ ֆէր-
11 եատ էթտիլէր. Վէ Մուսայա՝ Մըսըրտա
գապիրլէր եօգ իտի մի քի պիզի
պէրրիյէտէ էօլմէք իչիւն ալըպ կէթիրտին?
պիզէ Մըսըրտան չըգարմագլա պու
12 եափտըղըն նէ տիր. Պիզի պըրագ, Մըսը-
րլըլարա գուլլուգ էտէլիմ՝ տէյէրէք Մը-
սըրտա սանա սէօյլէտիյիմիզ քէլամ պու
տէյի՞լ մի իտի. զիրա Մըսըրլըլարա գուլ-
լուգ էթմէք պէրրիյէտէ էօլմէքտէն ըյի-
13 րէք օլուր իտի՝ տէտիլէր. Մու-
սա տախի գավմա՝ Գօրգմայընըզ, տու-
րուպ պու կիւն ՌԱՊՊըն սիզին իչիւն
իճրա էտէճէյի խալասը կէօրիւնիւզ. զի-
րա պու կիւն կէօրտիւյիւնիւզ Մըսըր-
լըլարը արթըգ ապէտէն կէօրմէյէճէք-
14 սինիզ. ՌԱՊՊ սիզինիչիւն մուհարէպէ
էտէճէք տիր, վէ սիզ սուքիւթ էտէ-
ճէքսինիզ՝ տէտի։
15 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա տէտի քի՝ Պանա
նիչին ֆէրեատ էտէրսին. պէնի Իս-
16 րայէլէ սէօյլէ քի իլէրի կիթսինլէր. Վէ
սէն 'ասանը գալտըրըպ՝ էլինի տէնիզին
իւզէրինէ ուզադըվէր, անը շագգ էյ-
լէ, վէ պէնի Իսրայէլ տէնիզին օրթա-
17 սընտան 'գուրու' եէրտէն կիթսին. Վէ
իշթէ պէն Մըսըրլըլարըն գալպլէրինի փէք-
լէշտիրիճէյիմ, վէ անլարըն արդա սըրա
կէլէճէքլէր, վէ պէն Ֆիր'օն վէ քաֆֆէ-
ի 'ասքէրի իլէ 'արապալարը վէ սու-
վարիլէրի սէպէպիլէ մու'ազզէզ օլա-

18 ճաղըմ. Վէ Ֆիր՛օնլէ 'արապալարը իլէ սուվարիլէրի սէպէպիլէ մու'աֆֆէգ օլտուղըմ վագըթ Մըսըրլըլէր պէն ՌԱՊՊ իտիյիմի պիլէճէքլէր տիր.

19 Օլ վագըթ Իսրայէլ օրտուսունուն էօնիւնտէ կիտէն Ալլահըն մէլէյի նագըլ էտիւպ արգալարընտան կիթտի; վէ պուլութ տիրէյի էօնլէրինտէն նագըլ էտիւպ արգալարընտա տուրտու.

20 Վէ Մըսըրլըլէրին օրտուսու իլէ Իսրայէլլիլէրին օրտուսունուն արասընա կէլտիքտէ, Մըսըրլըլէրէ պուլութ իլէ գարանլըգ օլտու, ամմա Իսրայէլլիլէրէ կէճէյի րուշէն էտէր իտի. վէ պիւթիւն կէճէ պիրի պիրինէ եագլաշմատըլար.

21 Վէ Մուսա էլինի տէնիզին իւզէրինէ ուզաթտըգտա, ՌԱՊՊ պիւթիւն կէճէ շիտտէթլի շարգ րիւզկեարը իլէ տէնիզի կէրի չէքիւպ, վէ տէնիզի գուրագլըգա չէվիրտի, վէ սուլար շագգ օլունտու.

22 Օլ վագըթ պէնի Իսրայէլ տէնիզին օրթասընտա գուրու իւզէրինտէն կիթտիլէր, սուլար սաղ վէ սօլլարընտա տըվար

23 կիպի իտի. Վէ Մըսըրլըլէր թագիպ էտէրէք, Ֆիր'օնըն պիւթիւն ատլարը վէ 'արապալարը վէ սուվարիլէրի անլէրին արտընճա տէնիզին օր-

24 թասընա կիրտիլէր. Վէ սապահ նէօպէթինտէ ՌԱՊՊ ատէշ վէ պուլութ տիրէյինտէն Մըսըրլըլէրին օրտուսունա պագըպ Մըսըրլըլէրին օրտուսունու իզտի-

25 րապա տիւշիւրտիւ. Վէ 'արապալարընըն թէքէրլէքլէրինի չըգարտըգընտա անլէրի կիւճլիւքլէ սիւրիւյօրլարտը. Վէ Մըսըրլըլէր՝ Իսրայէլին էօնիւնտէն գաչալըմ, զիրա ՌԱՊՊ Մըսըրլըլէրէ գարշը անլէր իչիւն ճէնք էտիյօր՝ տէտիլէր.

26 Օլ վագըթ ՌԱՊՊ Մուսայա՝ Էլինի տէնիզ իւզէրինէ ուզաթ, թա քի սուլար Մըսըրլըլէրին իւզէրինէ վէ 'արապալարը իլէ սուվարիլէրի իւզէրինէ տէօնսիւնլէր տէտի.

27 Պու կէօրէ Մուսա էլինի տէնիզ իւզէրինէ ուզաթտըգտա, սապահա գարշը տէնիզ քէնտի ագընթը եէրինէ տէօնտիւ. վէ Մըսըրլըլէր անըն գարշըսընտան գաչարքէն ՌԱՊՊ Մըսըրլըլէ-

28 րի տէնիզին օրթասընա աթտը. Վէ սուլար տէօնիւպ 'արապալարը վէ սուվարիլէրի վէ արգալարընտան տէնիզէ կիրէն Ֆիր'օնըն 'ասքէրլէրինին քաֆֆէսինի էօրթտիւ. անլէրտէն պիր նէֆէր

29 պիլէ գալմատը. Ամմա պէնի Իսրայէլ տէնիզին օրթասընտա գուրու եէրտէն կիթտիլէր, սուլար սաղ վէ սօլլարընտա

30 տըվար կիպի իտի. Վէ օլ կիւնտէ ՌԱՊՊ Իսրայէլի Մըսըրլըլէրին էլինտէն խէլաս էտիփ, Իսրայէլ տէնիզին քէնարընտա Մըսըրլըլէրի էօլիւ կէօրտիւլէր.

31 Վէ Իսրայէլ ՌԱՊՊըն Մըսըրլըլէրէ գարշըլարընտա իշլէտտիյի գուտրէթլի 'ամէլլէրինի կէօրտիւքտէ, գավմ ՌԱՊՊՏԱՆ գօրգտու, ՌԱՊՊԱ վէ գուլու Մուսայա իման էթտիլէր.

ԲԱՊ 15

1 Օլ վագըթ Մուսա վէ պէնի Իսրայէլ ՌԱՊՊԱ պու իլահի իլէ թէրէննիւմ էտէրէք՝ տէտիլէր քի՝
ՌԱՊՊԱ իլահի օգույայըմ, զիրա պիւյիւքլիւքլէ մու'ազզամ օլտու.
Աթը վէ րաքիպինի տէնիզէ աթտը.
2 ՌԱՊՊ գուվվէթիմ վէ թէրէննիւմիմ տիր,
Վէ պէնիմ խէլասըմ օլտու.
Ալլահըմ օ տուր, օնու թէպճիլ էտէճէյիմ.
Փէտէրիմին Ալլահը տըր, օնու թա'զիմ էտէճէյիմ.
3 ՌԱՊՊ մուհարիպի 'ազիմ տիր,
Անըն իսմի Եէհօվա տըր.
4 Ֆիր'օնըն 'արապալարընը վէ 'ասքէրինի տէնիզէ աթտը,
Վէ անըն մունթէխապ գափութանլարը Գըզըլ տէնիզտէ գարգ օլտուլար.
5 Անլէրի տէրինլիքլէր էօրթտիւ,
Թաշ կիպի տէրին եէրլէրէ էնտիլէր.
6 Եա ՌԱՊՊ, սաղ էլին գուտրէթլէ ճէլիլ օլտու;
Եա ՌԱՊՊ, սաղ էլին տիւշմանը էզտի.
7 Վէ քիպրիյասընըն չօգլուղու իլէ մուգավէմէթ էտէնլէրի հէլաք էյլէտին.
Ղազապընը իրսալ էթտին, անլէրի սամանը կիպի թէլէֆ էթտի.
8 Վէ պուրնունուն նէֆէսիյլէ սուլար թէրաքիւմ էթտի,

Ագընթըլար խըզըմլըգըն տուրտուլար·
Տէնիզին օրթասընտա լիւճճէլէր տօնտուլար։

9 Տիւշմէն՝ թա'գիպ էտէրիմ եէթիշէճէյիմ,
Եաղմայը թագսիմ էտէրիմ՝
Օնլարտան ճանըմ տոյաճագ տըր·
Գըլըճըմը չէքէճէյիմ,
Էլիմ օնլարը հէլաք էտէճէք տիր՝ տէմիշտի,

10 Սէն րիւզկեարընլէ թէնէֆֆիւս էյլէտին,
Տէնիզ օնլարը էօրթտիւ,
Շէտիտ սուլարտա գուրշուն կիպի պաթտըլար։

11 Եա ՌԱՊՊ իլահլար արասընտա սէնին կիպի քիմ տիր,
Սէնին կիպի գուտսիյէթ իլէ ճէլիլ, թէսպիհաթտա հէյպէթլի,
Աճայիպ իշլէր էտէնճի քիմ տիր։

12 Սաղ էլինի ուզաթտըն,
Զէմին օնլարը եութտու։

13 Ֆիտյէ իլէ խելաս էյլէտիյին պու գավմը
'Ինայէթինլէ իլէրի էյլէտին.
Մուգատտէս մէսքէնինէ գուտրէթինլէ հիտայէթ էյլէտին։

14 Միլլէթլէր իշիտիպ թիթրէյէճէքլէր,
Ֆիլիսթին էհալիսինի աղրը թութաճագ տըր։

15 Օլ վագըթ Էտօմըն իւմէրասը մէտհուշ օլուր,
Մուապըն պէհլիվանլարը [illegible] օլաճագլար տըր,
Քէնա'ան էհալիսինին քաֆֆէսի էրիյէճէք տիր։

16 Իւզէրլէրինէ խավֆ վէ տէհշէթ տիւշէճէք,
Գավմըն կէչինճէյէ տէք եա ՌԱՊՊ,
Պու էտինտիյին գավմըն կէչինճէյէ տէք,
Գօլունըն 'ազամէթինլէ թաշ կիպի սէսսիզլէճէքլէր տիր։

17 Եա ՌԱՊՊ, մէսքէն իթթիխազ էթտիյին մագամա,
Սաքին օլմագ իչին [illegible],
Եա Ռապպ, սէնին էլլէրինին հազըրլատըղը մագտիսի մագամա օնլարը 'իսքեան էտէճէքսին"

18 ՌԱՊՊ իլէ էլ էպէտ սալթանաթ էտէճէք տիր։

19 Զիրա Ֆիր'օնըն աթլարը 'արապալարընը վէ սուվարիլէրիյլէ տէնիզէ կիրտի, վէ ՌԱՊՊ իւզէրլէրինէ տէնիզին սուլարընը տէօնտիւրտիւ. վէ պէնի Իսրայէլ տէնիզին օրթասընտա գուրու եէր իւզէրինտէն կէչտիլէր։

20 Իմտի Հարունըն գըզ գարտաշը նէպիյէ Մէրեէմ տէֆֆի էլինէ ալըպ, պիւթիւն գատընլար տախի տէֆֆլէր իլէ վէ ռաքս իլէ

21 անըն արտընճա չըգտըլար։ Վէ Մէրեէմ օնլարա՝
ՌԱՊՊԱ թէրէննիւմ էտինիզ, զիրա ղալէպէ իլէ պիւյիւքլէնտի,
Աթը վէ րաքիպինի տէնիզէ աթտը՝
տէյիպ ճէվապ վէրիյօրտու։

22 Վէ Մուսա Իսրայէլի Գըզըլ Տէնիզտէն եօլա չըգարտը, վէ Շուր չէօլիւնէ չըգտըլար, վէ իւչ կիւն չէօլտէ կէզիպ սու պուլամատըլար։

23 Վէ Մարայա կէլտիքլէրինտէ, Մարանըն սույու աճը օլտուղունտան իչէմէտիլէր, անըն իչիւն ատը Մարա

24 դէնիլտի։ Վէ գավմ՝ Նէ իչէլիմ՝ տէյէրէք Մուսայա գարշը սէօյլէն-

25 տիլէր։ Օլ տախի ՌԱՊՊԱ ֆէրեատ էթտի, ՌԱՊՊ տախի անա պիր աղաճ կէօսթէրտի; անը սուեա աթտըգտա սու թաթլը օլտու. օրատա օնլարա գանուն վէ հիւքիւմ վազ էթտի, վէ օնլարը օրատա տէնէտի,

26 վէ Էյէր սէն Ալլահըն ՌԱՊՊըն սէսինէ [illegible] 'իշիտիրսէն, Միսըր [illegible] էտէճէյիմ. զիրա պէն սանա շիֆա վէրէն ՌԱՊՊ իմ՝ տէտի։

27 Պա'տէհու Էլիմ'ա կէլտիլէր, վէ օրատա օն իքի սու փընարը վէ եէթմիշ խուրմա աղաճը վար իտի; վէ օրատա սուլարըն եանընտա գօնտուլար։

"Իպր. տիքէճէքսին

ՊԱՊ 16

1 Վէ Էլիմտէն գալգըփ, պէնի Իս-
րայէլ ճէմա'աթինին քեաֆֆէսի Մը-
սըր տիյարընտան չըգտըգտան սօնրա
իքինճի այըն օն պէշինճի կիւնիւնտէ Է-
լիմ իլէ Սինայըն արասընտա օլան Սին
2 պէրրիյէսինէ կէլտիլէր։ Վէ պիւթիւն
պէնի Իսրայէլ ճէմա'աթը պէրրիյէտէ
Մուսա'յէ Հարունէ [illegible] սէօյլէն-
3 տիլէր։ Վէ պէնի Իսրայէլ անլարէ՝
Քեաշքի Մըսըր տիյարընտա էթ գա-
զանլարը պաշընտա օթուրտուղումուզ՝ տօյուն-
ճայա գատար էքմէք եէտիքիմիզ վագըթ
ՐԱՊՊԸՆ էլինտէն էօլէյտիք, զիրա պու
ճէմա'աթըն քեաֆֆէսինի աճլըգտան էօլ-
տիւրմէք իչիւն՝ պիզի պու պէրրիյէյէ
չըգարտընըզ՝ տէտիլէր։
4 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա՝ իշթէ սիզէ կէօքտէն
էքմէք եաղտըրաճաղըմ վէ
գավմ չըգըփ քիւնտէլիք նէսիպլէրինի
կիւն տէվշիրէճէքլէր, թա քի շէրի'ա-
թըմտա եիւրիւյէճէքլէրի
5 նի թէճրիւպէ էտէյիմ։ Վէ ալթընճը
կիւնտէ կէթիրտիքլէրինի հազըրլայաճագլարըն-
տա վէ տէվշիրտիքլէրի հէր կիւն տէվշիրտիք-
լէրինին իքի գաթը օլաճագ տըր՝ տէտի։
6 Վէ Մուսա իլէ Հարուն ճիւմլէ պէնի
Իսրայէլէ՝ Պու աքշամ սիզի Մըսըր տի-
յարընտան չըգարանըն՝ ՐԱՊՊ իտիյինի
7 պիլէճէքսինիզ։ Վէ ՐԱՊՊ քէնտիսինին
'ալէյհինտէ սէօյլէնտիքլէրինիզի իշիթտիքինտէն
սապահ ՐԱՊՊԸՆ ճէլալինի կէօ-
րէճէքսինիզ. վէ պիզ քիմ իզ քի պի-
զիմ 'ալէյհիմիզտէ սէօյլէնիյորսունուզ՝ տէտիլէր։
8 Վէ Մուսա՝ ՐԱՊՊ քէնտի 'ալէյհինէ
սէօյլէնտիքլէրինիզի իշիթմիշ օլտուղունտան,
ՐԱՊՊ սիզէ աքշամլեին եէյէճէք էթ վէ
սապահլեին տօյունճայա գատար էքմէք
վէրտիքտէ, [illegible]. վէ պիզ քիմ
իզ, սէօյլէնմէնիզ պիզիմ 'ալէյհիմիզտէ
տէյիլ, անճագ ՐԱՊՊ 'ալէյհինէ տիր՝
9 տէտի։ Վէ Մուսա Հարունա՝
Պիւթիւն պէնի Իսրայէլ ճէմա'աթընա,
ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա եաղլաշընըզ, զի-
րա սէօյլէնմէնիզի իշիթմիշ տիր՝ տէյէ-
սին, տէտի։

10 Վէ Հարուն պէնի Իսրայէլ ճէմա'ա-
թընըն քեաֆֆէսինէ սէօյլէմէքտէ ի-
քէն, անլէր պէրրիյէյէ տօղրու թէվէճ-
ճիւհ էթտիլէր. վէ իշթէ ՐԱՊՊԸՆ ճէ-
11 լալի պուլութտա զահիր օլտու։ Վէ ՐԱՊՊ
12 Մուսայա խիթապէն՝ Պէնի Իսրայէլին
սէօյլէնմէլէրինի իշիթտիմ. անլարա սէօ-
լէյիփ՝ Աքշամ իւսթիւ էթ եէյիփ՝ սա-
պահ էքմէք իլէ տօյաճագսընըզ. վէ
պէն Ալլահընըզ Յէհօվա իտիյիմի պիլէ-
ճէքսինիզ՝ տէյէճէքսին տէտի։
13 Վէ վագըթ օլտու քի աքշամլայըն պըլ-
տըրճընլար չըգըփ՝ օրտուկեահը քափ-
լատըլար, վէ սապահտա օրտուկեահըն
14 էթրաֆընտա չիյ տիւշմիւշ իտի։ Վէ
տիւշմիւշ օլան չիյ գալգընճա իշթէ
պէրրիյէ կիւզիւնտէ, եէր իւզէրինտէ
գըրաղը կիպի ուֆագ վէ ակճէ պուլ
15 կիպի պիր շէյ [illegible]։ Վէ պէնի Իս-
րայէլ անը կէօրտիւքտէ պիրպիրլէրինէ՝
Պու նէ՞ տիր՝ տէտիլէր, զիրա նէ իտիյինի
պիլմէզլէր իտի։ Վէ Մուսա անլարա՝
Պու ՐԱՊՊԸՆ սիզէ եէմէք իչիւն վէր-
16 տիյի էքմէք տիր։ ՐԱՊՊԸՆ էմր էթ-
տիյի շէյ պու տուր. հէր քիշի եէյէճէյի-
նէ կէօրէ անտան տէվշիրսին. հէր քիշի-
րինիզ չատըրընտա պուլունանլար ի-
չիւն՝ նուֆուսլարընըզ միգտարը իւզրէ
ատէմ պաշընա պիրէր 'օմէր ալարընըզ՝
17 տէտի։ Պէնի Իսրայէլ տախի էօյլէ եա-
փըփ, քիմի չօգ՝ քիմի ազ տէվշիրտի։
18 Վէ 'օմէրլէ էօլչտիւքլէրինտէ՝ չօգ տէվ-
շիրէնէ արթմատը, վէ ազ տէվշիրէնէ
էքսիք կէլմէտի, հէր քէս եէյէճէյինէ կէօրէ
19 տէվշիրմիշ իտի։ Վէ Մուսա անլարա՝
Պիր քիմսէ սապահա գատար անտէն
20 արթ գօյմասըն՝ տէտի իսէ տէ, Մուսայա
տինլէմէյիփ պա'զըլարը անտէն սապա-
հա գատար արթ գօյտուլար, վէ գուրթ-
լանըփ գօգտու. Մուսա տախի անլարա
21 գազապլանտը։ Իմտի անը հէր քէս
սապահ քէնտի եէյէճէյի գատար տէվ-
շիրիր իտի, վէ կիւնէշ գըզտըգտա էրիր
իտի։
22 Վէ ալթընճը կիւնտէ հէր պիրի իչիւն
իքիշէր 'օմէր օլարագ՝ իքի գաթ էք-
մէք տէվշիրտիլէր. վէ ճէմա'աթ րէ'իս-

լէրինին քեաֆֆէսի կէլիփ Մուսայա
23 խապէր վէրտիլէր։ Վէ անլարա տէտի
քի՝ ՌԱՊՊԸՆ սէօյլէտիյի պու տուր·
Եարըն ՌԱՊՊ իչիւն սէպթ օլան մուգատտէս
րահաթ կիւնիւ տիւր· Պիշիրէճէյինիզի
պիշիրինիզ, վէ խաշլայաճաղընըզը
խաշլայընըզ; վէ ֆազլա գալանըն
հէփսինի սապահա հըֆզ օլունմագ
իչիւն եանընըզտա ալը գօյունըզ։
24 Անլէր տախի Մուսանըն էմրի էյլէտիյի
կիպի անը սապահա ալը գօյտուլար, վէ
25 նէ գօգտու, նէ տէ գուրթլանտը։ Վէ
Մուսա՝ Անը պու կիւն եէյինիզ· զիրա
պու կիւն ՌԱՊՊԸՆ րահաթ կիւնի օլմաղլէ
անը պու կիւն սահրատա պուլմայաճագսընըզ։
26 Անը ալթը կիւն տէվշիրէճէքսինիզ, վէ եէտինճի րահաթ կիւնիւ
օլան եէտինճի կիւնտէ պուլունմայաճագ տըր՝ տէտի։
27 Վէ վագի՝ օլտու
քի եէտինճի կիւնտէ գավիմտան
պա'զըլարը տէվշիրմէյէ չըգտըլար, ամմա
28 պուլմատըլար։ Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա՝
Նէ՞ վագթա գատար էվամիրի ու շէրիաթըմը
հըֆզ էթմէքտէն իպա էտէճէքսինիզ։
29 Պագընըզ, ՌԱՊՊ սիզէ րահաթ
կիւնիւ վէրտի· օլ սէպէպտէն
ալթընճը կիւնտէ 0 իքի կիւնլիւք
էքմէք վէրիր· Հէր պիրինիզ մէքեանընըզտա
օթուրուն, հէչ պիրինիզ կիւնտէ
պիր քիմսէ եէրինտէն չըգմասըն՝ տէտի։
30 Վէ գավիմ եէտինճի կիւնտէ իսթիրահաթ
31 էյլէտի։ Իսմինի պէյթ-ի Իսրայէլ
անա Մէնն թէսմիյէ էթթիլէր· քիշնիշ
թօխումու կիպի պէյազ վէ թատը
պալլը եուֆգա կիպի իտի։
32 Վէ Մուսա՝ ՌԱՊՊԸՆ էմր էյլէտիյի
շէյ պու տուր, եա'նի 'աքըպլարընըզտա
հըֆզ օլունմագ իչիւն պունտան պիր
'օմէր տօլտուրունուզ, թա քի անլէր սիզի
Մըսըր տիյարընտան չըգարտըղըմ զէմանտա
սահրատա պէսլէտիյիմ էքմէ-
33 յի կէօրէլէր՝ տէտի։ Վէ Մուսա Հարունա՝
Պիր տէսթի ալըպ իչինէ պիր
'օմէր տօլուսու մէնն գօյարագ, անը
'աքըպլարընըզտա հըֆզ օլունմագ իչիւն
34 ՌԱՊՊԸՆ հուզուրունա գօ՝ տէտի։ Վէ
Հարուն, ՌԱՊՊԸՆ Մուսայա էմր էյլէտիյի
կիպի, անը հըֆզ էթմէք իչիւն՝
շէհատէթ [illegible] էօնիւնէ գօյտու։
35 Վէ պէնի Իսրայէլ մէսքիւն տիյարա
կէլինճէյէտէք՝ Մէննի գըրգ սէնէ եէտիլէր·
Մէննի Քէն'ան տիյարընըն հուտուտընա
կէլինճէյէ տէկին եէտիլէր։
36 Վէ 'օմէր էֆանըն օնտա պիրի տիր։

ՊԱՊ 17

1 Վէ պէնի Իսրայէլ ճէմա'աթընըն քեաֆֆէսի
ՌԱՊՊԸՆ էմրի իւզրէ մէնզիլ պէ
մէնզիլ Սին չէօլիւնտէն նագլ էտէրէք
Րէֆիտիմտէ գօնտուլար· վէ գավիմ
2 իչիւն իչէճէք սու եօգ իտի։ Օլ վագըթ
գավիմ Մուսա իլէ մունազա'ա էտիփ,
Պիզէ իչէճէք սու վէր՝ տէտի· Մուսա
տախի անլէրէ՝ Պէնիմ իլէ նիչիւն
մունազա'ա էտիյօրսընըզ· ՌԱՊՊԸ նիչիւն
թէճրիպէ էտիյօրսընըզ՝ տէտի։
3 Վէ գավիմ օրատա սուսուզլուղտան
գավիմ Մուսա 'ալէյհինէ սէօյլէնիփ,
Պիզի վէ էվլատըմըզը վէ մավաշիմիզի
սուսուզլուգտան էօլտիւրմէք իչիւն պիզի
Մըսըրտան նիչիւն չըգարտըն՝ տէտիլէր։
4 Վէ Մուսա ՌԱՊՊԱ փէրիատ էտիփ՝
Պու գավմա նէ՞ էյլէյէյիմ· պէնի թաշլամագա
5 հազըր տըրլար՝ տէտի։ Օլ վագըթ
ՌԱՊՊ Մուսայա՝ Գավմըն էօնինէ
կէչիփ՝ Իսրայէլ իխթիյարլարընտան
պա'զըլարընը պէրապէր ալ, վէ նէհրի
վուրտուղըն 'ասանը էլինէ ալըպ կիթ·
6 Իշթէ պէն Հօրէպտէ գայանըն իւզէրինտէ
օրատա սէնին էօնիւնտէ տուրուրըմ,
սէն տախի գայայա վուրաճագսըն,
վէ անտան սու չըգաճագ, գավիմ իչէճէք
տիր՝ տէտի։ Վէ Մուսա Իսրայէլ
իխթիյարլարընըն հուզուրունտա պու
7 վէճհլէ իշլէտի։ Վէ պէնի Իսրայէլ
մունազա'ա էթթիքլէրի՝ ՌԱՊՊ արամըզտա
մը տըր, տէյիլ մի տիր՝ տէյէրէք, ՌԱՊՊԸ
թէճրիպէ էյլէտիքլէրի իչիւն՝ օլ մահալլէ
Մասսա վէ Մէրիպա թէսմիյէ էյլէտի։
8 Օլ վագըթ 'Ամալէգ կէլիփ Րէֆիտիմտէ
9 Իսրայէլ իլէ մուհարէպէ էթթի։ Վէ

Մուսա Եէշուայա՝ Պիզէ ատամլար սէչիփ
Ամալէքլէ ճէնկլէշմէյէ չըգ. եարըն պէն
Ալլահըն Ասասըն էլիմտէ օլարագ
տաղըն թէփէսինին պաշընտա տուրաճա-
10 ղըմ տէտի. Վէ Եէշուա Ամալէք իլէ
մուհարէպէյէ էթմէք իչին Մուսանըն
էմրի իւզրէ հարէքէթ էյլէտի, վէ Մու-
սա վէ Հարուն վէ Հուր թէփէնին պա-
11 շընա չըգտըլար։ Վէ վագըթ՝ օլտու քի
Մուսա էլինի գալտըրտըգճա Իսրայէլ
ղալէպէ էտէր իտի, վէ էլինի էնտիր-
տիքճէ Ամալէք ղալէպէ էտէրտի։
12 Վէ Մուսանըն էլլէրի աղըրլաշտըգլարընտա՝
թաշ ալըփ ալթընա գօյտուլար, օլ
անըն իւզէրինէ օթուրտու, վէ Հա-
րուն իլէ Հուր պիրի պիր եանտան վէ
տիյէրի օլ պիր եանտան անըն էլլէրի-
նի գալտըրտըգլարընտան կիւնէշ պա-
թընճայա տէկին էլլէրի սապիթ տու-
13 րուր իտի. Վէ Եէշուա՝ Ամալէգը իլէ գավ-
14 մինի գըլըճ աղզըյլէ մաղլուպ էյլէտի։ Վէ
ՌԱՊՊ Մուսայա՝ Պունու թէզքիրէ օլ-
մագ իւզրէ քիթապա եազ, վէ Եէ-
շուայա անլաթ քի Ամալէքին զիքրինի
թահթ էս սէմատան պիլ քիւլլիյէ մահվ
15 էտէճէյիմ՝ տէտի։ Օլ վագըթ Մուսա
պիր մէզպահ պինա էյլէյիփ անըն իսմի Եէ-
16 հովա Նիսսի թէսմիյէ էտէրէք, Ամալէգ-
լէ նէսլտէն նէսլէ ՌԱՊՊԸՆ մուհա-
րէպէսի օլաճագ տըր՝ տէյիւ ՌԱՊՊ
քիւրսիւնէ եէմին էթտի։

ԳԱՊ 18

1 Վէ Մուսանըն գայն փէտէրի Միտեան
քեահինի Եիթրօ Ալլահըն Մուսայա վէ
քէնտի գավմը Իսրայէլէ իճրա էյլէտիյի
կիւզէլլէրին քիւաֆֆէսինի վէ ՌԱՊՊԸՆ Իս-
րայէլի Մըսըրտան չըգարտըղընը իշիթ-
2 տիյինտէ՝ Մուսանըն գայն փէտէրի
Եիթրօ Մուսանըն կէրի կէօնտէրիլմիշ
3 գարըսը Սէփօրայը, Վէ իքի
օղուլլարընը քի անլարըն պիրինին իս-
մի Կէրշօմ իտի (զիրա տէյէր ի-
ղուրպէթտէ ղարիպ իտիմ՝ տէմէքտիր.)
4 Վէ տիկէրինին իսմի Էլիէզէր իտի.
(զիրա պապամըն Ալլահը պանա եար-
տըմճը օլուպ պէնի Ֆիրավընըն գըլը-
5 ճընտան գուրթարտը տէմէքտիր.) Պէյ-
լէճէ Մուսանըն գայն փէտէրի Եիթրօ
վէ անըն օղուլլարըյլէ գարըսը Մու-
սանըն նէզտինէ, ճէօլտէ գօնտուղու եէր-
6 լէրէ՝ Ալլահըն տաղընա կէլտիլէր։ Վէ
Մուսայա՝ Պէն գայն փէտէրին Եիթրօ
վէ զէվճէն իքի օղլու սանա պէրապէր
օլարագ սանա կէլիյօրըմ՝ տէյիւ խապէր
7 պէր վէրտի։ Վէ Մուսա գայն փէտէ-
րինի իսթիգպալէ չըգըփ, թէմէննա էտէ-
րէք անը էօփտի, վէ պիրի պիրի-
նին սելամէթինի սուալ էթտիքտէն
8 սօնրա չատըրա կիրտիլէր։ Վէ Մուսա
գայն փէտէրինէ ՌԱՊՊԸՆ Իսրայէլ ու-
պէրինտէն Ֆիրավնա վէ Մըսըրլըլա-
րա եափտըղը շէյլէրին ճիւմլէսինի, վէ եօլ-
տա չէքտիքլէրի մէշագգաթըն քիւլ-
լիյէսինի, վէ ՌԱՊՊԸՆ քէնտիլէրինի խա-
9 լաս էյլէտիյինի հիքեայէ էյլէտի։ Վէ
Եիթրօ ՌԱՊՊԸՆ Իսրայէլի Մըսըրլըլարըն
էլինտէն խալաս էթմէքլէ անա էթ-
տիյի էյիլիքլէրին քիւլլիյեսինէ մէսրուր
10 օլտու. Վէ Եիթրօ՝ Սիզի Մըսըրլըլարըն
էլինտէն վէ Ֆիրավնըն էլինտէն գուր-
թարըփ գավմը Մըսըրլըլարըն էլի ալ-
թընտան խալաս էտէն Եէհովա մու-
11 պարէք օլսուն. Շիմտի պիլիրիմ քի Եէ-
հօվա ճիւմլէ իլահլարտան ա'զամ տըր,
զիրա թէքէպպիւր էթտիքլէրի շէյ-
12 լէրտէ փա'իգ օլտու։ Վէ Մու-
սանըն գայն փէտէրի Եիթրօ Ալլահ ի-
չին մուհրագա վէ զէպիհալէր կէթիր-
տի, վէ Հարուն վէ Իսրայէլին ճիւմլէ
իխթիյարլարը Մուսանըն գայն փէտէ-
րի իլէ պէրապէր Ալլահըն հուզուրըն-
տա էքմէք եէմէյէ կէլտիլէր։
13 Վէ վագըթ օլտու քի էրթէսի կիւն-
տէ Մուսա գավմա հիւքիւմ էթմէք ի-
չին օթուրտու. Գավմ տախի սա-
պահտան աքշամա գատար Մուսանըն
14 նէզտինտէ տուրույօր իտի. Օլ վագըթ
Մուսանըն գայն փէտէրի անըն գավմա
իճրա էթտիյինին քիւաֆֆէսինի կէօր-

Եէհօվա պայրագըմ տըր։
Իպր. թախթ իւզէրինէ էլ

[illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible] Մուսայըն գայնաթասը [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible] Ալլահ [illegible]

20 [illegible]

21 [illegible]

22 [illegible]

23 [illegible]

24 Վէ Մուսա [illegible]

25 [illegible] Վէ Մուսա [illegible]

26 [illegible]

27 [illegible] սալը վէրտի, օ տախի քէնտի [illegible] կիթտի։

ՊԱՊ 19

1 Պէնի Իսրայէլ Մըսըր տիյարընտան
խըրուճլարընըն ուչիւնճիւ այընտա՝ հէ-
մէն օլ կիւնտէ Սինա չէօլիւնէ կէլ-
2 տիլէր։ Չիւնքի Ռէֆիտիմտէն կէչիփ
Սինա պէրիյէսինէ կէլիրէք՝ պէրիյէ-
տէ գոնտուլար. վէ օրատա Իսրայէլ
3 տաղըն քարշըսընտա գոնտու։ Վէ Մու-
սա Ալլահըն հուզուրունա չըգտը, վէ
ՌԱՊՊ անա տաղտան նիտա էտիփ՝ Սէն
[illegible] պէօյլէ սէօյ-
լէյէսին՝ [illegible] խապէր վէ-
4 րէսին. Սիզ Մըսըրլըլարա նէ [illegible]
կէօրտիւնիւզ, վէ [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible] ՌԱՊՊ [illegible] ՌԱՊՊԱ [illegible]

9 Վէ Օլ վագըթ ՌԱՊՊ Մուսայա՝ Իշթէ
պէն գօյու պուլութ իչինտէ սանա կէ-
լիյօրըմ, քի գավմ սէնինլէ սէօյլէշտի-
յիմտէ քէլամըմը իշիտսինլէր, հէմ սա-
խի սանա իլէ էլ էպէտիյէն ինանսընլար՝ տէ-
տի. Մուսա տախի գավմին սէօզլէրի
10 նի ՌԱՊՊԱ նագլ էյլէտի. Վէ ՌԱՊՊ
Մուսայա տէտի քի, գավմա կիթ վէ
անլէրի պու կիւն վէ եարըն թագտիս
11 էյլէ՝ վէ ըւրպալարընը եըգասընլար, ըւ-
չիւնճիւ կիւնէ հազըր օլսունլար. զիրա
ըւչիւնճիւ կիւնտէ ՌԱՊՊ պիւթիւն գավ-
մըն կէօզլէրի էօնիւնտէ Թուր ի Սինա
12 իւզէրինէ նիւզուլ էտէճէք տիր. Վէ
սէն՝ Տաղա չըգմագտան, եախօտ անըն
էթէյինէ տօգունմագտան իհթիյաթ
էյլէյինիզ՝ տէյէրէք, գավմա ճէվա-
նիպ չէվրէսինտէ հուտուտ թա՛յին էյլէ. Տա-
ղա հէր տօգունան մութլագա էօլ-
13 տիւրիւլէճէք տիր. Անա էլ տօգուն-
մասըն. զիրա թաշլանարագ եախօտ ...
գըլընարագ, եախօտ օգ իլէ վուրուլա-
ճագ տըր. հայվան օլսուն, ինսան օլ-
սուն՝ եաշամայաճագ տըր. պօրու ուզուն
սէտասը ուզունճա չալընտըգտա՝ անլէր
տաղա չըգսընլար.
14 Վէ Մուսա տաղտան գավմա ինիպ,
գավմը թագտիս էյլէտի. անլէր տախի
15 ըւրպալարընը եըգատըլար. Օլ տախի
գավմա, ըւչիւնճիւ կիւնէ հազըր օլու-
նուզ. գատընլարա թէգարրիւպ էթմէյինիզ՝
տէտի.
16 Վէ ըւչիւնճիւ կիւնտէ՝ սապահ օլ-
տըգտա կէօք կիւրիւլթիւլէրի վէ շիմ-
շէքլէր վէ տաղըն իւզէրինտէ պիր գո-
յու պուլութ օլուփ, զիյատէսիյլէ չէ-
գիտ պօրու սէտասը վուրուլտու.
վէ օրտուկեահտա օլան գավմըն քեաֆ-
17 ֆէսի թիթրէտի. Վէ Մուսա Ալլահա
մուլագաթ էթմէք իչին գավմը օր-
տուկեահտան չըգարտը. անլէր տախի
18 տաղըն ալթընտա տուրտըլար. Վէ
Թուր ի Սինա՝ Ռապպ անըն իւզէրինէ
աթէշ իլէ նազիլ օլտըղընտան, պիլ
քիւլլիյէ թիւթէր իտի. վէ տումանը
քիւլխան տումանը կիպի չըգարագ՝
պիւթիւն տաղ զիյատէսիյլէ թիթրէր

19 իտի. Վէ պօրունըն սէտասը կիթտիք-
ճէ զիյատէ գիւվվէթ պուլուրգէն թէ-
տէ Մուսա սէօյլէտի, վէ Ալլահ տախի ան-
20 ա սէսլէ ճէվապ վէրիր իտի. Վէ ՌԱՊՊ
Թուր ի Սինա տաղընըն՝ տէփէսինէ
նազիլ էյլէտի, վէ ՌԱՊՊ Մուսա-
յը տաղըն տէփէսինէ չաղըրտը. Մուսա
21 տախի չըգտը. Օլ վագըթ ՌԱՊՊ Մու-
սայա՝ Աշաղը ին, գավմա թէմպիհ
էյլէ քի կէօրմէք իչին ՌԱՊՊԱ տօղրու
հուճում իլէ թէճավիւզ էթմէյէլէր, օլ-
22 մայա քի անլէրտէն չօգը էօլմէսինլէր. Վէ
ՌԱՊՊԱ թէգարրուպ էտէն քեահինլէր
տախի քէնտիլէրինի թագտիս էթսին-
լէր, օլմայա քի ՌԱՊՊ անլէրի հիւճում
23 իլէ հէլաք էյլէյէ՝ տէտի. Վէ Մուսա
ՌԱՊՊԱ սէօյլէտի՝ Գավմ Թուր ի Սի-
նայա չըգամազ, զիրա սէն՝ Տաղա հու-
տուտ թա՛յին էտիպ անը թագտիս էյ-
լէ՝ տէյէրէք, պիզէ թէմպիհ էյլէտին՝ տէ-
24 տի. ՌԱՊՊ տախի անա՝ Կիթ, աշաղը
էին, վէ սէն Հարունի իլէ պէրապէր չըգ,
ամմա քեահինլէր վէ գավմ ՌԱՊՊԸՆ
հուզուրընա չըգմագ իչին հուտուտը
թէճավիւզ էթմէսինլէր, օլմայա քի
անլէրի իւզէրինէ հիւճում էտէ՝ տէտի.
25 Աշաղը ինիպ Մուսա գավմըն նէզտինէ
էնիպ, անլէրէ սէօյլէտի.

ՔԱՊ 20

1 Վէ Ալլահ պու սէօզլէրին ճիւմլէսինի
2 սէօյլէյիփ տէտի քի, Պէն սէնի էսա-
րէթ խանէսի օլան Մըսըր տիյարընտան
չըգարան Ալլահըն Եէհօվա իմ.
3 Հուզուրըմտա սէնին ղայրը իլահլա-
րըն օլմասըն.
4 Քէնտինէ իչին փութ, եօգարըտա սէ-
մատա՝ եա աշաղըտա զէմինտէ եա զիր ի
զէմինտէ սուլարտա պուլունան շէյլէր-
տէն հիչ պիրինին սուրէթինի եափմա-
5 յասըն. Անլէրէ սէճտէ ու իպատէթ
էթմէյէսին, զիրա պէն սէնին Ալլահըն
Եէհօվա՝ պապալար էտէնլէրտէն
փէտէրլէրին կիւնահլարընը օղուլլարա իւ-
չիւնճիւ վէ տէօրտիւնճիւ նէսլէ գատար
6 ինթիգամ ալըճը Ալլահ իմ. Վէ պէնի

սէվիպ էմիրլէրիմի հըֆզ էյլէյէնլէրէ պինլէրճէ գատար 'ինայէթ էտէրիմ.

7 Ալլահըն օլան Եհօվանըն իսմինի պիհուտէ եէրէ զիքր էթմէյէճէքսին. զիրա Եհօվա քէնտի իսմինի պիհուտէ եէրէ զիքր էտէնի թէպրիյէ էթմէզ.

8 Ռահաթ կիւնինիւ թագտիս էթմէք իչիւն, անը խաթըրընտա թութասըն.

9 Ալթը կիւն չալըշըպ հէր իշինի իշլէյէ-
10 սին. Ֆագաթ եէտինճի կիւն սէնին Ալլահըն օլան Եհօվանըն րահաթ կիւնիւտիւր. Նէ սէն, նէ օղլուն, նէ գըզըն, նէ գուլուն, նէ ճարիյէն, նէ հայվանըն, նէ տէ գափուլարընըն տախիլինտէ օլան միւսաֆիրին հիչ պիր իշ իշլէմէյէսինիզ.

11 Զիրա Եհօվա ալթը կիւնտէ սէմայը վէ եէրի վէ տէնիզի վէ անլէրտէ պուլունանըն ճէմիւսինի խալգ էթտի, եէտինճի կիւնտէ իսթիրահաթ էյլէտի. պու ճիհէթլէ Եհօվա րահաթ կիւնիւնիւ միւպարէքլէյիպ թագտիս էյլէտի.

12 Փէտէրինէ վէ վալիտէնէ հիւրմէթ էտէսին, թա քի սէնին Ալլահըն օլան Եհօվանըն սանա վէրտիյի թօփրագ իւզէրինտէ 'էօմրիւն ուզուն օլա.

13 Գաթլ էթմէյէսին.

14 Զինա էթմէյէսին.

15 Սիրգաթ էթմէյէսին.

16 Գօնշունըն 'ալէյհինտէ եալան շէհատէթ էթմէյէսին.

17 Գօնշունըն խանէսինէ թամա' էթմէյէսին. գօնշունըն զէվճէսինէ եա գուլունա եա ճարիյէսինէ եա էօքիւզիւնէ եա մէրքէպինէ, վէ գօնշունըն հիչ պիր շէյինէ թամա' էթմէյէսին.

18 Վէ պիւթիւն գավմ կէօք կիւրիւլթիւլէրինի վէ շիմշէքլէրի վէ պօրունըն սէտասընը վէ տաղըն թիւթիւնլէյիւնիւ կէօրիւյէրտի, վէ գավմ կէօրտիւքտէ կէրի չէքիլիպ ուզագտա տուրարագ,

19 Մուսայա՝ Պիզիմ իլէ սէն միւքէալէմէ էյլէ, վէ տինլէյէլիմ. ամմա պիզիմ իլէ Ալլահ միւքէալէմէ էթմէսին, օլմայա
20 քի էօլէլիմ՝ տէտիլէր. Մուսա տախի գավմա՝ Գօրգմայընըզ, զիրա Ալլահ սիզի թէճրիպէ էթմէք վէ կիւնահ իշլէմէյէսինիզ տէյիւ անըն խավֆը էօնիւ-

21 նիւզտէ օլմագ իչիւն կէլտի՝ տէտի. Վէ գավմ ուզագտա տուրուպ, Մուսա տախի Ալլահըն պուլունտուղու գարա պուլութա թէգարրուպ էյլէտի.

22 Օլ վագթ ՌԱՊՊ Մուսայա տէտի քի՝ Պէնի Իսրայէլէ պու վէճհլէ սէօյլէյէսին. Սիզ, կէօքտէն սիզին իլէ թէքէլլիւմ
23 էթտիյիմի կէօրտիւնիւզ. Պանա շէրիք օլմագ իւզրէ կիւմիւշտէն իլահլար եափմայասընըզ, վէ քէնտինիզ իչին ալ-
24 թընտան իլահլար եափմայասընըզ. Պանա թօփրագտան պիր մէզպահ եափասըն, վէ իւզէրինտէ միւհրագալարընը վէ սէլամէթ գուրպանլարընը, գօյունլարընը վէ սըղըրլարընը զէպհ էտէսին. Իսմիմի հէր նէրէտէ էթտիրէճէյիմ մահալտէ պէն սանա կէլիպ սէնի պէրէ-
25 քէթլէնտիրէճէյիմ. Վէ էյէր պանա թաշտան պիր մէզպահ եափարսան, անը եօնմա թաշլարտան պինա էթմէյէսին. զիրա անա գըլըճընը գալտըրտըղընտա՝ անը
26 մուրտար էտէրսին. Վէ մէզպահըմա 'իւրյանլըղըն աչըլմամագ իչիւն՝ անըն իւզէրինէ տէրէճէ իլէ չըգմայասըն.

ԲԱՊ 21

1 Վէ անլէրին էօնիւնէ* վազ' էտէճէյին
2 ահքեամ պունլարտըր. Էյէր Իպրանի քէօլէ սաթուն ալըրսան, ալթը սէնէ խըզմէթ էտէր, եէտինճի սէնէտէ
3 միւճճանէն հիւր օլարագ չըգսըն. Էյէր եալընըզ կէլտի իսէ՝ եալընըզ չըգաճագ. էյէր զէվճէսի իլէ կէլտի իսէ՝ զէվճէսի տախի անըն իլէ պէրապէր չըգա-
4 ճագտըր. Էյէր էֆէնտիսի անա զէվճէ վէրիպ տէ՝ մէզքիւր զէվճէտէն օղուլլարը եա գըզլարը օլտու իսէ՝ գարը իլէ չօճուգլարը էֆէնտիսինին օլուպ
5 օ եալընըզ չըգաճագտըր. Վէ լաքին էյէր քէօլէ աչըգտան աչըղա՝ Էֆէնտիմի վէ զէվճէմի վէ օղուլլարըմը սէվէրիմ, ազատ օլմագ իսթէմէմ՝ տէր ի-
6 սէ, Օլ վագթ էֆէնտիսի անը Հաքիմլէր նէզտինէ* կէթիրիպ, անը

---

*Եախօտ Ալլահ հիւքիւմիւնէ

[illegible] գափույա եախօտ գափու պէրվազընա եանաշտըրսըն,
վէ էֆէնտիսի օնըն գուլաղընը
պիզ իլէ տէլսին, վէ օ անա տա՛իմա խըզմէթ
էտէճէք տիր.
7 Վէ պիր քիմսէ գըզընը ճարիյէ օլմաղլըղ
իչիւն սաթ ըրսա, օ՛ քէօլէլէրին չըգ-
8 տըղը կիպի չըգմայաճագ տըր. Էյէր
պէյէնմէզսէ քէնտիսինէ նիշանլայան էֆէն-
տիսինին նազարընտա նախօշ կէօրիւ-
նիւր իսէ, օնըն ֆիտյէսինի գապուլ
էթսին. օնա խայըն էթտիյի իչիւն օնը
էճնէպի թայիֆէյէ սաթմաղա միւգթէ-
9 տիր օլմայաճագ տըր. Վէ էյէր օնը
քէնտի օղլընա նիշանլար իսէ, օնա
գըզ էվլատ հուգուգունը իճրա էտէճէք
10 տիր. Էյէր քէնտիսինէ ախէր պի-
րինի ալըր իսէ, օնըն թա'ամընը վէ
լիպասընը վէ զէվճիյէթինի նօգսան էթ-
մէյէսին. Վէ էյէր օնըն հագգընտա պու
իւչ շէյի իճրա էթմէզ իսէ, օլ վագըթ
մէճճանէն աքչէսիզ չըգաճագ տըր.
12 Հէր քիմ քի պիր ատէմի ուրուպ էօ-
լտիւրիւր իսէ, մութլագա գաթլ
13 օլունաճագ տըր. Վէ ճաքքին 'ամտէն
օլմայըպ՝ էլինէ Ալլահ րասթ կէթիրտի
իսէ, իլթիճաա իչիւն սանա պիր մէ-
14 քեան թա'յին էտէճէյիմ. Լաքին պիր
քիմսէնին գօնշուսունա գարշը ճիւրէթ
[illegible] հիլէ իլէ էօլտիւրիւրսէ, գաթլ օ-
լունմասը իչիւն անը մէզպահիմտէն պիլէ
15 ալասըն. Փէտէրինի եախօտ վալիտէսի-
նի ուրան՝ մութլագա գաթլ օլունա-
ճագ տըր.
16 Վէ ատէմ չալան, անը սաթ-
մըշ օլսուն եախօտ էլինտէ պուլունսուն,
մութլագա գաթլ օլունաճագ տըր.
17 Փէտէրինէ եախօտ վալիտէսինէ շէթմ
էտէն մութլագա գաթլ օլունաճագ
տըր.
18 Վէ ատէմլէր նիզա՛ էտէր իքէն պի-
րի արգատաշընա թաշ եախօտ եում-
րուգ վուրուրսա, օ էօլմէյէրէք եա-
19 թագա տիւշէրսէ, Գալգըպ տէյնէյիլէ
թաշրատա կէզինիրսէ թագտիրտէ, անը
վուրան պէրի օլուր իսէ տէ,
միւտտէթի թա'թիլինին պէտէլինի վէ թէ-
տավիսի մասարաֆընը վէրէճէք տիր.

20 Վէ պիր ատէմ քէօլէսինի եախօտ
ճարիյէսինի տէյնէքլէ ուրուպ՝ օ՝ է-
լինին ալթընտա էօլիւրսէ, անտան մութ-
21 լագա ինթիգամ ալընաճագ տըր. Լա-
քին էյէր պիր կիւն եա իքի կիւն եա-
շար իսէ, ինթիգամ ալընմայաճագ տըր.
Չիւնքի անըն մալը տըր.
22 Վէ ատէմլէր գավղա էթտիքլէրի հա-
լտէ համիլէ պիր գարըյա վուրուր-
լարտա [illegible] վագր՝ օլուր իսէ, ֆա-
գաթ պիր զարար օլմազ իսէ, մութ-
տէր օլ գարընըն զէվճինին թագտիր
էթտիյի գըյմանը հաքիմլէրին րէյի իլէ
23 էտա էտէճէք տիր. Վէ էյէր զարար
24 հասըլ օլուր իսէ, ճանա՝ ճան, կէօզէ՝
կէօզ, տիշէ՝ տիշ, էլէ՝ էլ, այաղա՝ ա-
25 յագ, եանըգա՝ եանըգ, եարայա՝ եա-
րա, պէրէյէ պէրէ վէրմէք էտէճէքսին.
26 Վէ պիր ատէմ քէօլէսինին կէօզի-
նէ եախօտ ճարիյէսինին կէօզինէ վու-
րուպ, քէօր էտէր իսէ, անը կէօզինէ
27 պէտէլ ազատ էտէճէք տիր. Վէ էյէր
քէօլէսինին տիշինի եախօտ ճարիյէսի-
նին տիշինի տիւշիւրիւր իսէ՝ անը տի-
շինէ պէտէլ ազատ էտէճէք տիր.
28 Վէ պիր էօքիւզ պօյնուզը իլէ պիր
էրքէք եա գարըյը վուրուպ էօլտիւ-
րիւր իսէ, էօքիւզ մութլագա րէճմ օ-
լունաճագ, վէ էթի եէնիլմէյէճէք տիր,
ամմա էօքիւզիւն սահիպի պէրի-
29 զիմմէ գալըր. Լաքին էյէր էօքիւզ էվ-
վէլտէն պէրի վուրուճու օլուպ, սա-
հիպինէ տախի խապէր վէրիլմիշ իքէն
անը գափաթ էթմէյիպ պիր էր-
քէք եախօտ պիր գարըյը էօլտիւրիւր-
սէ, էօքիւզ րէճմ օլունուպ՝ սահիպի
30 տախի գաթլ օլունաճագ տըր. Էյէր
իւզէրինէ տիյէթ վազ՝ օլունուր իսէ,
ճանընըն ֆիտյէսի իչիւն հէր նէ միգ-
տար թա'յին օլունուրսա՝ անը էտա
31 էտէճէք. Եա պիր օղլու վէ
եախօտ պիր գըզ վուրուր իսէ, անա պու
հիւքմ մուճիպինճէ իճրա օլունաճագ
32 տըր. Էյէր էօքիւզ պիր քէօլէ եախօտ
ճարիյէ վուրուր իսէ, անըն էֆէնտիսինէ
օթուզ շէքէլ կիւմիւշ վէրէճէք, էօ-
քիւզ տախի րէճմ օլունաճագ տըր.

33 Վէ պիր ատէմ պիր չուգուր աչարսա եախօտ պիր ատէմ չուգուր գազըպ տա անը էօրթմէզ իսէ, անըն իչինէ պիր էօքիւզ եախօտ պիր մէրքէպ տիւշէրսէ,
34 չուգուրուն սահիպի թազմին էտիպ՝ անըն սահիպինէ աղչէ վէրէճէք, լաշէ իսէ քէնտիսինէ տիւշէճէք տիր։

35 Վէ պիր ատէմին էօքիւզի պաշգասընըն էօքիւզիւնիւ ուրուպ էօլտիւրիւրսէ, տիրի էօքիւզիւ սաթըպ՝ պէտէլինի թագսիմ վէ էօլմիւշի տախի թագսիմ էտէճէքլէր։
36 Եախօտ էօքիւզիւն էվվէլտէն պէրու սիւսիւճիւ օլտուղու պիլինիր օլուպ, սահիպի անը զապթ էթմէմիշ իսէ, մութլագա էօքիւզ իչիւն էօքիւզ թազմին էյլէյէճէք վէ լաշէ անըն օլաճագ տըր։

ԲԱԲ 22

1 Պիր ատէմ պիր էօքիւզ եախօտ պիր գօյուն օղուրլայըպ, պօղազլար եախօտ սաթարսա; պիր էօքիւզէ պէտէլ պէշ էօքիւզ, վէ պիր գօյունա պէտէլ տէօրթ գօյուն վէրէճէք տիր։
2 Էյէր պիր սըրգ տիւվար տէլէրքէն եագալանըպ, վէ վուրուլարագ էօլիւր իսէ, անըն իչիւն գան եօգ տուր։
3 Էյէր իւզէրինէ կիւնէշ տողմուշ իսէ, անըն իչիւն գան վար տըր. պիթթէմամ թազմին էտէ պիլիր իտի. էյէր պիր շէյի եօգ իսէ՝ օլ վազըյէթ սըրգաթ էթտիյինտէն սաթըլսըն։
4 Էյէր սըրգաթ էտիլմիշ էօքիւզ եախօտ մէրքէպ եախօտ գօյուն տիրի օլարագ էլինտէ պուլունուր իսէ, իքի գաթընը էտա էյլէյէճէք տիր։

5 Պիր ատէմ հայվանընը պաշգասընըն թարլասընտա օթլաթմագ իչիւն սալըվէրիպ, պիր թարլա վէ եախօտ պիր պաղա զարար վէրիրսէ, քէնտի թարլասընըն էն էյիսինտէն վէ պաղընըն ա՛լասընտան թազմին էտէճէք տիր։
6 Աթէշ չըգըպ տիքէնլէրէ սիրայէթ էտէրէք՝ տէմէթ եըղընը եախօտ էքինի եախօտ թարլայը եագար իսէ, աթէշի եագան՝ ալպէթթէ թէմամըն թազմին էտէճէք տիր։

7 Պիր ատէմ գօնշուսունա, հըֆզ էթմէք իչիւն աղչէ եախօտ էշեա վէրիպ, օլ քիմսէնին խանէսինտէն սըրգաթ օլունմուշ իսէ, պէյգ հըրսըզ պուլունուրսա՝ հալ-
8 տէ իքի գաթ էօտէյէճէք տիր։ Սարըգ պուլունմազսա՝ խանէ սահիպի գօնշուսունուն մալընա էլինի ուզատըպ ուզատմատըղընը թահգիգ իչիւն
9 հաքիմլէրէ կէօթիւրիւլսիւն։ Հէր նէվ՛ հագգսըզլըգ հագգընտա, կէրէք էօքիւզ՝ կէրէք մէրքէպ՝ կէրէք գօյուն՝ կէրէք լիպաս հագգընտա, ղայրի պէտէլիմ նէ՛ տէնիլիր հէր զա՛իի օլունմուշ հագգընտա թարաֆէյնին տավասը հաքիմլէրէ կէթիւրիւլսիւն, հաքիմլէրին հիւքմ էթտիքլէրի քիմսէ գօնշուսունա իքի գաթ էտա էտէճէք տիր։
10 Պիր ատէմ գօնշուսունա հըֆզ էթմէք իչիւն մէրքէպ եախօտ էօքիւզ եախօտ գօյուն վէ եախօտ հէր հանկի հայվան օլուր իսէ թէսլիմ էթտիքտէ, հայվան էօլիւր եախօտ սաքաթլանըր եախօտ քիմսէ կէօրմէքսիզին սիւրիւլիւր իսէ,
11 թարաֆէյնին արասընտա իքիսինին տէ մալընա էլինի ուզատմատըղընա իքիսինին արասընտա ԲԱԲԲԸՆ եէմինի օլսուն, վէ մալ սահիպի անը գապուլ էտէճէք օ էտա էթմէյէճէք տիր։
12 Ամմա էյէր անըն եանընտան սըրգաթ օլունմուշ իսէ, սահիպինէ էտա էյլէյէճէք։
13 Վահշի հայվան փարչալանմըշ իսէ, շահիտ իչիւն անը կէթիրիպ՝ փարչալանմըշըն պէտէլինի էտա էթմէյէճէք տիր։
14 Վէ պիր ատէմ գօնշուսունտան ՙարիյէթէն պիր հայվան ալըպ տա՝ սահիպի պէրապէրինտէ իքէն՝ սագաթլանըր եա էօլիւր իսէ, մութլագա պէտէլինի
15 էտա էյլէյէճէք տիր։ Սահիպի պէրապէրինտէ իսէ էտա էթմէյէճէք տիր. էյէր քիրա իլէ թութուլմուշ իսէ, ԹՃիւնքիւ քիրասընը վէրէճէք տիր։
16 Վէ պիր ատէմ նիշանլը օլմայան պիր

[illegible] էսարէթէ կէօթիւրիւլիւր իսէ,
[illegible] քիրասընա կիրէր։

պագիրէյի ալտատըփ՝ անըն իլէ եաթար
իսէ, մութլագա մէհրինի թա'եին
էտիպ՝ քէնտիսինէ զէվճէ օլմագ
17 իւզրէ ալաճագ տըր։ Էյէր մէզպուրէնին
փէտէրի անա վէրմէքտէն իմթինա'
էտէր իսէ, պագիրէլէր մէհրինէ կէօրէ
ագչէ վէրէճէք տիր։
18 Սահիրէյի եաշաթմայասըն։
19 Հայվանա թէգարրուպ էտէն քիմսէ
մութլագա գաթլ օլունաճագ տըր։
20 Եալընըզ Եէհօվատան ղայրի իլահլարա
գուրպան էտէն հէլագ էտիլէճէք
տիր։
21 Վէ ղարիպէ էզիյէթ վէրմէյէսին վէ
անը թազեիգ էթմէյէսին, զիրա սիզ
Մըսըր տիյարընտա ղարիպ իտինիզ։
22 Տուլ գարըյա վէ եէթիմ չօճուղա էզի-
23 յէթ էթմէյէսինիզ։ Էյէր անլարա
պիր վէճհլէ էզիյէթ էտէր իսէն, պանա
ֆէրեատ էթտիքլէրի զէման ֆէրեատլարընը
24 մութլագա իշիտիրիմ, Ղազապըմ
քէսպ ի շիտտէթ էթտիյինտէ՝ սիզի գըլըճլէ
գաթլ էտէճէյիմ, վէ զէվճէլէրինիզ
տուլ վէ էվլատլարընըզ եէթիմ օլաճագլար
տըր։
25 Էյէր գավմըմտան եանընտա պուլունան
պիր ֆագիրէ ագչէ օտիւնճ վէրիր
իսէն, անա մուրապահաճի կիպի օլմայըփ՝
իւզէրինէ ֆա"իզ գօյմայասընըզ։
26 Էյէր գօնշունըն լիպասընը րէհին իչին
ալըր իսէն, անը կիւնէշ պաթմազտան
27 էվվէլ անա ի'ատէ էյլէյէսին։ Զիրա օ՝
անըն թէք էօրթիւսիւ տիր, ճէսէտինին
լիպասը տըր, նէ՞ իւզէրինտէ եաթսըն.
վէ պանա ֆէրեատ էտէր իսէ՝ իշիտէճէյիմ,
զիրա պէն րահիմ իմ։
28 Հաքիմլէրէ շէթմ էթմէյէսին, վէ
գավմընըզտա րէ"իս օլանա լա'նէթ էթմէյէսին։
29 Զահիրէ իլէ շիրէլէրինին թուրֆանտալարընը
թէ"խիր էթմէյէսին. օղուլլարընըն իլքը տօղմուշլա-
30 րընը պանա վէրէսին. Սըղըրլարընըն վէ գօյունլարըն
իչին տախի պու վէճհլէ եափասըն.
եէտի կիւն անասը իլէ պէրապէր օլսուն՝
սէքիզինճի կիւնտէ անը պանա վէրէսին։
31 Իմտի պանա մուգատտէս ատէմլէր
օլասընըզ. վէ սահրատա փարէլէնմիշ
էթի եէմէյէսինիզ, անը քէլպլէրէ ա-
թասընըզ։

ՊԱՊ 23

1 Խապէր ի քեազիպի նէշր էթմէյէսին։
Հագսըզլըղտա շահիտ օլմագ իչին շէրիրիլէ
2 իթթիֆագ էյլէմէյէսին. Շէրր իչին
քէսրէթ ի խալգա թապի' օլմայասըն,
վէ տա'վատա ֆէսատ իչին՝ էքսէրիյէթէ
թարաֆկիր օլարագ՝ շէհատէթ վէր-
3 մէյէսին. Վէ տա'վասընտա ֆագիրէ
միւսա'ատէ էթմէյէսին։
4 Տիւշմէնինին ղա"իպ օլան էօքիւզինէ
եախօտ մէրքէպինէ րաստ կէլիրսէն,
անը մութլագա անա կէրի կէօ-
5 թիւրէսին։ Սանա պուղզ էտէնին մէրքէպինի
եիւք ալթընտա չէօքմիւշ կէօրիւպ
տէ՝ անը գուրթարմագտան իմթինա'
էտէճէք տախի օլուրսան, մութլագա
մէրքէպի անըն իլէ պէրապէր գուրթարասըն։
6 Ֆագիրինին հագգընը տա'վասընտա
7 թաղյիր էթմէյէսին։ Կեազիպ քէլամտան
պա'իտ օլասըն, սուչսըզը վէ սալիհի
գաթլ էթմէյէսին. զիրա պէն շէրիրի
թէպրիյէ էթմէմ։
8 Վէ րիշվէթ ալմայասըն, զիրա րիշվէթ
կէօզլիւ կէօրէնլէրի քէօր
էտէր, վէ սալիհլէրին սէօզլէրինի իֆսատ
էյլէր։
9 Վէ ղարիպի թազեիգ էթմէյէսին, զիրա
սիզ Մըսըր տիյարընտա ղարիպ օլտըղընըզտան՝
ղարիպին գալպինի պիլիրսինիզ։
10 Վէ թօփրաղընը ալթը սէնէ զըրա'աթ
էտիպ՝ մահսուլընը ճէմ' էտէսին.
11 Ամմա եէտինճի սէնէտէ անը պօշ պըրագըփ
թէրք էտէսին, քի գավմընըն
ֆուգարասը եէյիփ, պագըյյասընը սահրա
հայվանլարը եէսին. պաղընա վէ
զէյթունլուղունա տախի պու վէճհլէ եափասըն։
12 Ալթը կիւն իշինի կէօրէսին, վէ եէտինճի
կիւնտէ իսթիրահաթ էտէսին,
թա քի էօքիւզին վէ մէրքէպին րա-

հաթ էտիպ՝ ճարիյէնին օղլու վէ ղա-
րիպ տախի թէնէֆֆիւս էտէ։
13 Վէ սիզէ սէօյլէտիյիմ շէյլէրին ճիւմ-
լէսինի հըֆզ էտէսինիզ, վէ ղայրի ի-
լահլարըն իսմինի զիքր էթմէյէսինիզ՝
աղզընըզտան իշիտիլմէսին։
14 Սէնէտէ իւչ տէֆ'ա պանա պայրամ
15 էտէսին։ Ֆէթիր պայրամընը հըֆզ էտէ-
սին, Ապիպ այընտա եա'նի մու'այյէն
վագըթտա սանա էմր էթտիյիմ կիպի
եէտի կիւն ֆէթիր եէյէսին. զիրա օլ
այտա Մըսըրտան չըգտըն. վէ հուզու-
րումա էլլէրի պօշ կէօրիւնմէյէսինլէր։
16 Վէ թարլատա էքթիյինին *մահսուլլէրինին
թուրֆանտասը եա'նի հասատ պայրա-
մընը, վէ սէնէ սօնունտա մահսուլլէրնի
թարլատան ճէմ' էթտիյինտէ ճէմ' պայ-
17 րամընը հըֆզ էտէսին։ Սէնէտէ իւչ տէ-
ֆ'ա էրքէքլէրինին քեաֆֆէսի Ռապպ
Եէհօվանըն հուզուրունտա կէօրիւնսիւն։
18 Գուրպանըմըն գանընը մայալը էք-
մէք իլէ թագտիմ էթմէյէսին, վէ պայ-
րամըմըն եաղը սապահա գատար գալ-
19 մասըն։ Թօփրաղընըն իլք թուրֆան-
տալարընը Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ պէյթինէ
կէթիրէսին։

Օղլագը անասընըն սիւտիյլէ փիշիր-
մէյէսին։

20 Եօլտա սէնի մուհաֆազա էյլէմէք վէ
սէնի հազըրլատըղըմ մահալլէ կէթիր-
մէք իչիւն, իշթէ պէն էօնիւնճէ պիր
21 մէլէք իրսալ էտէրիմ։ Անտէն իհթի-
րազ էտիպ՝ քէլամընը տինլէ, անա
մուխալէֆէթ էթմէ, զիրա 'իսեանընըզը
'աֆվ էթմէզ. չիւնքի պէնիմ իսմիմ
22 անտէ տըր։ Ամմա էյէր անըն քէլամընը
տիգգաթլէ տինլէյիպ՝ պէնիմ սէօյլէ-
տիյիմին քեաֆֆէսինի իճրա էտէր իսէն,
պէն տիւշմէնլէրինէ տիւշմէն վէ խասըմ-
23 լէրինէ խասըմ օլուրըմ։ Զիրա մէլէյիմ
սէնին էօնիւնտէն կիտիպ, սէնի Ամօրի
վէ Հիթթի վէ Փէրիզզի վէ Քէն'անի վէ
Հիվվի վէ Եէպուսիլէրէ կէօթիւրէճէք,
24 վէ պէն անլէրի հէլաք էտէճէյիմ։ Ան-
լէրին իլահլարընա սէճտէ ու 'իպատէթ
էթմէյէսին, վէ անլէրին 'ամալը կիպի
հարէքէթ էթմէյէսին, անճագ անլէրի
պիլ քիւլլիյէ հէլաք էտիպ՝ փութլարը-
25 նը փարչալայասըն։ Վէ Ալլահընըզ ՌԱՊ-
ՊԱ 'իպատէթ էտէսինիզ. Օ տախի էք-
մէյինի վէ սույընը պէրէքէթլէյէճէք
տիր. վէ արանըզտան էմրազը տէֆ' է-
26 տէճէյիմ։ Տիյարընըզտա չօճուգ տիւշիւ-
րէն վէ 'ագըր օլմայաճագ. սէնին էյա-
մընըն միգտարընը թէքմիլ էտէճէյիմ։
27 Հէյպէթիմի սէնին էօնիւնճէ կէօնտէրիպ,
իւզէրլէրինէ կիտէճէյին թա'իֆէլէրին
քեաֆֆէսինի միւնհէզիմ էտիպ՝ ճիւմ-
լէ տիւշմէնլէրինին արգասընը սանա
28 չէվիրէճէյիմ։ Վէ սէնին էօնիւնճէ էշէք
արըսընը կէօնտէրիպ, Հիվվի վէ Քէն'ա-
նի վէ Հիթթիլէրի սէնին էօնիւնտէն
29 թարտ էտէճէք տիր։ Անլէրի էօնիւն-
տէն պիր սէնէտէ թարտ էթմէյէճէյիմ,
օլմայա քի տիյար խարապ օլուպ՝ սէնին
'ալէյհինտէ սահրա ճանավարլարը թէ-
30 քէսսիւր էտէ։ Սէն միւնպիթ օլուպ՝ տի-
յարը թէմէլլիւք էտինճէյէ գատար՝
անլէրի հուզուրընտան թէտրիճ իլէ
31 թարտ էտէճէյիմ։ Վէ հուտուտընը
Պահր ը Ահմէրտէն Ֆիլիսթիլէր տէնիզի-
նէ վէ պէրրիյէտէն Նէհրէ գատար գօ-
յաճաղըմ. զիրա օլ տիյարըն սէքէնէ-
սինի էլլէրինիզէ թէսլիմ էտէճէյիմ,
սէն տախի անլէրի էօնիւնտէն թարտ
32 էտէճէքսին։ Անլէր իլէ վէ իլահլարը ի-
33 լէ 'ագտ ը 'ահտ էթմէյէսին։ Սէնին տի-
յարընտա սաքին օլմասընլար, օլմայա
քի սէնին պանա գարշը կիւնահ էթմէ-
նէ սէպէպ օլալար. զիրա էյէր իլահլա-
րընա 'իպատէթ էտէր իսէն, օ մութլա-
գա սանա տուզագ օլուր։

ՊԱՊ 24

1 Վէ Մուսայա՝ Սէն վէ Հարուն վէ Նա-
տապ վէ Ապիհու, վէ Իսրայէլին իխթի-
յարլարընտան եէթմիշ քիշի ՌԱՊՊԸՆ
հուզուրընա չըգըպ՝ ուզագտան սէճտէ
2 էտինիզ։ Վէ եալընըզ Մուսա ՌԱՊՊԱ
թէգարրուպ էթսին, վէ անլէր թէգար-
րուպ էթմէսինլէր, գավմ տախի անըն

---

* 'Իպր. էմէյինին

իլէ պէրապէր չըգմասըն տէտի։

3 Իմտի Մուսա կէլիփ ՌԱՊՊԸՆ ճիւմլէ սէօզլէրինի վէ ճէմի'ի ահքեամընը գավմա նագլ էյլէտիքտէ, պիւթիւն գավմ պիր աղըզտան ճէվապ վէրիփ՝ ՌԱՊՊԸՆ սէօյլէտիյի սէօզլէրին քեաֆֆէսինի եա-
4 փաճաղըզ տէտիլէր։ Վէ Մուսա ՌԱՊՊԸՆ սէօզլէրինին քեաֆֆէսինի եազտը վէ սապահլայըն էրքէն գալգըփ տաղըն էթէյինտէ պիր մէզպահ պինա էտիփ, վէ Իսրայէլին օն իքի սըպթը ի-
5 չիւն օն իքի ամուտ տիքտի։ Վէ պէնի Իսրայէլին կէնճլէրինի կէօնտէրիփ, պուղունլար մէճէրագաթ թագտիմլէ ՌԱՊՊԱ սէլամէթ գուրպանլարը օլմագ իւզրէ
6 ՕՔիւզլէր զէպհ էթտիլէր։ Վէ Մուսա գանըն նըսֆընը ալըփ լէյէնլէրէ գոյտու, վէ գանըն նըսֆընը մէզպահա
7 սէրփթի։ Վէ 'ահտ քիթապընը ալըփ գավմըն գուլագլարընա օգուտու, անլար տախի՝ ՌԱՊՊԸՆ սէօյլէտիքլէրինին քեաֆֆէսինի իճրա վէ իթա'աթ էտէ-
8 րիզ՝ տէտիլէր։ Վէ Մուսա գանը ալըփ գավմըն ուզէրինէ սէրփէրէք, Իշթէ պու սէօզլէրին քեաֆֆէսինէ կէօրէ, սիզին իլէ ՌԱՊՊԸՆ գաթ'ը էյլէտիյի 'ահտըն գանը պուտուր տէտի։

9 Պա'տէհու Մուսա վէ Հարուն վէ Նատապ վէ Ապիհու վէ Իսրայէլօղուլլարընըն իխթիյարլարընտան եէթմիշ քիշի եուգարը
10 չըգտը։ Վէ Իսրայէլին Ալլահընը կէօրտիւլէր, վէ անըն այագլարը ալթընտա կէօք եագութ թաշլա տէօշէնմիշ կիպի վէ սաֆվէթ ճիհէթինտէ սէմա-
11 յա պէնզէր պիր նէսնէ վար իտի։ Օլ տախի պէնի Իսրայէլին շիւրէֆասընա էլինի ուզաթմատը, պէլքի անլար Ալլահը կէօրտիւլէր վէ եէյիփ իչտիլէր։

12 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա՝ Տաղա եանըմա չըգըփ օրատա տուր, վէ սանա թաշ լէվհալարը հէմ անլարը թա'լիմ իչիւն եազտըղըմ շէրի'աթ վէ ֆէրմանլարը վէ-
13 րէճէյիմ՝ տէտիքտէ, Մուսա խըտմէթքեարը Եէշու' իլէ գալգտը, վէ Մուսա
14 ճէպէլ Ալլահա չըգտը։ Վէ իխթիյարլարա՝ Պիզ սիզէ 'ավտէթ էյլէյինճէյէ գատար պուրատա պիզի պէքլէյինիզ, վէ իշթէ Հարուն վէ Հուր սիզին իլէ պէրապէր օլմաղլէ, Հէր քիմին քիմսէնէ իլէ տավասը օլուրսա անլարէ մուրաճա'աթ էյլէսին՝ տէտի։

15 Վէ Մուսա տաղա չըգտըգտա՝ պու-
16 լութ տաղը գափլատը։ Վէ ՌԱՊՊԸՆ ճէլալի Թուր-ը Սինայ ուզէրինտէ գարին օլուփ, ալթը կիւն պուլութ անը գափլատը, վէ եէտինճի կիւնտէ պուլութ իչինտէն Մուսայը չաղըրտը։
17 Վէ ՌԱՊՊԸՆ ճէլալինին մանզարը տաղըն թէփէսինտէ՝ պէնի Իսրայէլին նազարընտա իֆնա էտէճի աթէշ կիպի իտի։
18 Վէ Մուսա պուլութուն իչինէ կիրիփ՝ տաղա չըգտը, վէ Մուսա գըրգ կիւն գըրգ կէճէ տաղտա պուլունտու։

ՊԱՊ 25

1 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա խիթապէն տէտի
2 քի, Պէնի Իսրայէլէ սէօյլէ, պանա թագտիմէ կէթիրսինլէր, կէօնիւլտէն վէրէն հէր ատէմտէն թագտիմէմի ալասընըզ։
3 Վէ անլարտան ալաճաղընըզ թագտիմէ պունլար, եա'նի ալթուն վէ կիւմիւշ
4 վէ պագըր, Վէ լաճիվէրտի վէ էրղավանի վէ գըրմըզը գումաշ վէ ա'լա քէ-
5 թէն վէ քէչի գըլը, Վէ գըրմըզը պոյալը գոչ տէրիլէրի վէ թէհաշ տէրի-
6 լէրի վէ սէնթ աղաճը, Գանտիլ իչիւն եաղ, մէսհ եաղը իչիւն վէ խօշ գօ-
7 գուլու պուխուր իչիւն պահարաթ, Ա'գիգ թաշլարը վէ էֆօտ իլէ կէօյիւսլիւյի թէրսի՝ էտիճէք թաշլար տըր։
8 Վէ պանա պիր մագտիս եափսընլար,
9 քի արալարընտա սաքին օլայըմ։ Մէսքէնին նիւմունէսինի վէ անըն ճէմի'ի էտէվաթընըն նիւմունէսինէ կէօրէ վէ սանա պիլ ճիւմլէ կէօսթէրէճէյիմ վէճհիւզրէ եափասընըզ։
10 Թուլը իքի պուչուգ վէ 'արզը պիր պուչուգ վէ իրթիֆա'ը պիր պուչուգ գըրա'՝ օլարագ սէնթ աղաճընտան պիր
11 թապութ եափսընլար։ Վէ անը խալիս ալթուն իլէ գափլայասըն, անը իչինտէն վէ տըշընտան գափլայասըն, վէ իւսթ թարաֆընա պիր ալթուն փէրվազ եա-

12 եափասըն․ Վէ անըն իչին ալթունտան տէօրթ ՚ատէտ հալգա տէօքտիւրիւպ տէօրթ քէօշէսինէ՝ պիր թարաֆընտա իքի վէ տիկէր թարաֆընտա իքի հալգա գօյա-
13 սըն․ Վէ սէնէթ աղաճընտան գօլլար յա-
փըպ՝ անլէրի ալթուն իլէ գափլայասըն․
14 Վէ թապութըն անլէր իլէ թաշընմասը իչին գօլլարը անըն եանլարընտա օ-
15 լան հալգալարա կէչիրէսին․ Գօլլար թապութըն հալգալարընտա գալըպ, ան-
16 տէն չըգարըլմասըն․ Վէ օլ թապութ իչինէ սանա վէրէճէյիմ շէհատէթի գօյասըն․

17 Վէ թօւըլը իքի պուչուգ զըրա՛ վէ ՚արզը պիր պուչուգ զըրա՛ օլարագ՝ խալիս ալթունտան պիր քէֆարէթկեահ
18 եափասըն․ Վէ ալթունտան իքի ՚ատէտ քէրուպի եափըպ, անլէրի չէքիճ իշի օլարագ՝ քէֆարէթկեահըն իքի ուճըն-
19 տա եափասըն․ Վէ պիր քէրուպի պիր ուճընտա վէ տիկէր քէրուպի օլ պիր ուճընտա եափըպ, քէրուպիլէրի իքի ուճընտա քէֆարէթկեահ իլէ պէտէնպէտէն
20 օլարագ՝ եափասըն․ Վէ քէրուպիլէր գանատլարընը անըն իւզէրինէ եայըպ՝ գանատլարըյլէ քէֆարէթկեահը էօրթսիւնլէր, վէ եիւզլէրի պիրի պիրինէ գարշը օլսուն․ քէրուպիլէրին նազարը
21 քէֆարէթկեահա տօղրու օլսուն․ Վէ քէֆարէթկեահը թապութ իւզէրինէ գօյուպ՝ սանա վէրէճէյիմ շէհատէթի
22 թապութ իչինէ գօյասըն․ Պէն տախի սէնինլէ օրատա միւլագաթ էտէճէյիմ, վէ Պէնի Իսրայէլ հագգընտա սանա էմր էտէճէյիմին քեաֆֆէսինի խուսուսընտա՝ քէֆարէթկեահ իւսթիւնտէն շէհատէթ թապութը իւզէրինտէ օլան իքի քէրուպի արասընտան սէնինլէ սէօյլէշէճէյիմ․

23 Վէ թօւըլը իքի՝ վէ ՚արզը պիր՝ վէ իրթիֆա՚ը պիր պուչուգ զըրա՛ օլարագ սէնէթ աղաճընտան պիր սօֆրա եափա-
24 սըն․ Վէ անը խալիս ալթուն իլէ գափլայըպ՝ էթրաֆընա պիր ալթուն փէր-
25 վազ եափասըն․ Վէ անըն էթրաֆընա տէօրթ փարմագ էնինտէ պիր քէնար եափասըն, վէ քէնարըն էթրաֆընա
26 պիր ալթուն փէրվազ եափասըն․ Վէ անա տէօրթ ալթուն հալգա եափըպ՝ հալգալարը տէօրթ այագլարընա օլա-
27 նան տէօրթ քէօշէյէ գօյասըն․ Հալգալար քէնարըն եանընտա օլուպ, սօֆրանըն թաշընմասը իչին գօլլարա խա-
28 նէ օլսունլար․ Վէ գօլլարը սէնէթ աղաճընտան եափըպ անլէրի ալթուն իլէ գափլայասըն, վէ սօֆրա անլէր իլէ
29 կէօթիւրիւլսիւն․ Վէ անըն թէփսիլէրինի վէ պուխուրտանլարընը վէ թաղտիմէ ի մէշրուպաթ իչին քեասէլէրինի վէ թասլարընը եափասըն, անլէ-
30 րի խալիս ալթունտան եափասըն․ Վէ հուզուր էքմէյինի տա՛իմա հուզուրըմտա սօֆրանըն իւզէրինէ գօյասըն․

31 Վէ խալիս ալթունտան պիր շէմ՚տան եափասըն, սապը վէ տալլարը, գատէհլէրի, թօմուրլարը վէ չիչէքլէրի քէնտինտէն օլարագ՝ շէմ՚տան չէքիճ իշի
32 եափասըն․ Վէ եանլարընտան ալթը ՚ատէտ տալ չըգըպ՝ պիր եանընտան շէմ՚տանըն իւչ տալը վէ տիկէր եանընտան
33 շէմ՚տանըն իւչ տալը օլսուն․ Պիր տալտա պատէմ շէքլինտէ իւչ ՚ատէտ գատէհ իլէ թօմուր վէ չիչէք, վէ տիկէր տալտա պատէմ շէքլինտէ իւչ ՚ատէտ գատէհ իլէ թօմուր վէ չիչէք օլսուն․ Շէմ՚տանտան չըգան ալթը
34 տալլար պէօյլէ օլսուն․ Վէ շէմ՚տանտա տախի պատէմ շէքլինտէ տէօրթ ՚ատէտ գատէհ իլէ թօմուրլարը վէ չի-
35 չէքլէրի օլսուն․ Վէ շէմ՚տանտան չըգան ալթը տալլարըն իքիսինին ալթընտա քէնտիսինտէն պիր թօմուր, վէ իքիսինին ալթընտա քէնտիսինտէն պիր թօմուր, վէ իքիսինին ալթընտա քէնտիսինտէն պիր թօմուր օլսուն․
36 Թօմուրլարը վէ տալլարը քէնտիսինտէն օլուպ՝ ճիւմլէսի պէքփարէ օլարագ խա-
37 լիս ալթունտան չէքիճ իշի օլսուն․ Վէ անա եէտի ՚ատէտ գանտիլ եափասըն, վէ գանտիլլէրը եագըլտըգլարընտա գարշըսընա
38 զիյա վէրէճէքլէր․ Վէ մում մագասլարըյլէ թէփսիլէրի խալիս ալթունտան
39 օլսուն․ Պունլարըլէ պու էտէվաթըն քեաֆֆէսինի պիր թալանթ խալիս

40 թաճըտան եափասըն։ Վէ նա՛սա տաղ-
տա կէօսթէրիլէն նիւմունէյէ կէօրէ
եափմաղա տիգգաթ էյլէ։

ԲԱԲ 26

1 Վէ Մէսքէնի ինճէ պիւքիւլմիւշ ա՛լա քէ-
թէնտէն վէ լաճիվէրտէն վէ էրղավանի
վէ գըրմըզը գումաշտան օն 'ատէտ
փէրտէ օլարագ եափըպ, անլարը ուս-
թա իշի քէրուպի նագշըլը եափասըն։
2 Պիր փէրտէնին թուլու եիրմի սէքիզ վէ
անըն 'արզը տէօրթ զըրա՛ օլսուն. փէր-
տէլէրին հէփսինին պիր ճէ իւլչիւ
3 օլսուն։ Փէրտէլէրտէն պէշ 'ատէտի
պիրի պիրինէ բաղլը օլսուն, վէ տիկէր
պէշ փէրտէ պիրի պիրինէ բաղլը օլսու-
4 ն։ Վէ պիրինճի փէրտէնին քէնարըն-
տա բաղլը օլունմուշ թարաֆտա լաճի-
վէրտի իլիքլէր եափասըն։ Իքինճի թա-
գըմըն պիրինճի փէրտէսինին քէնա-
րընտա՝ օլ պիրինէ բաղլը օլունան թա-
րաֆտա տախի պէօյլէ եափասըն։
5 Պիր փէրտէտէ էլլի 'ատէտ իլիք եա-
փասըն, վէ իքինճի թագըմըն պիրին-
ճի փէրտէսինին քէնարընտա էլլի իլիք
եափասըն. իլիքլէր պիրպիրլէրինէ գար-
6 շը օլսունլար։ Վէ էլլի 'ատէտ ալթուն
գօփճալար եափըպ, փէրտէլէրի գօփ-
ճալար իլէ պիրպիրինէ բաղլա, մէս-
քէն տախի պիր օլսուն։
7 Վէ մէսքէն իւզէրինէ չատըր իչիւն
քէչի գըլընտան փէրտէլէր եափըպ, օն
8 պիր 'ատէտ փէրտէ եափասըն։ Հէր պիր
փէրտէնին թուլու օթուզ զըրա՛, վէ 'ար-
զը տէօրթ զըրա՛ օլարագ, օն պիր փէր-
9 տէ պիր գըյաս իւզրէ օլսուն։ Վէ պէշ
փէրտէյի այըրըճա, ալթը փէրտէյի տա-
խի այըրըճա պիրպիրինէ բաղլայըպ,
ալթընճը փէրտէյի չատըրըն էօն թա-
10 րաֆընտա գաթլայասըն։ Վէ պիր փէր-
տէնին քէնարընտա բաղլը օլունան
թարաֆտա էլլի 'ատէտ իլիք, վէ ի-
քինճի թագըմըն պիրինճի փէրտէսինին
քէնարընտա էլլի 'ատէտ իլիք եափա-
11 սըն։ Վէ պագըրտան էլլի 'ատէտ գօփ-
ճա եափըպ, գօփճալարը իլիքլէրէ կէ-
չիրէրէք, չատըրը պիր օլմագ իւզրէ
12 բաղլա էյլէյին։ Վէ չատըրըն փէրտէ-
լէրինտէն ֆազլասը՝ եանի փէրտէնին
եարըսը մէսքէնին արգասընտան սարգ-
13 սըն։ Վէ չատըրըն փէրտէլէրինին թու-
լունտան ֆազլասը, պիր թարաֆտա պիր
զըրա՛ վէ տիկէր թարաֆտա պիր զը-
րա՛, մէսքէնի էօրթմէք իչիւն եան-
լարընա պիր թարաֆտան վէ օլ պիր
14 թարաֆտան սարգսըն։ Վէ չատըր-
գըրմըզը պօյալը գօչ տէրիլէրինտէն
պիր էօրթիւ, վէ իւսթիւնտէն թէհէշ
տէրիլէրինտէն պիր էօրթիւ եափասըն։
15 Վէ մէսքէն իչիւն սէնթ աղաճընտան
'ամուտի 'ալա բաճագ թախթալար եա-
16 փասըն։ Հէր պիր թախթանըն թուլու
օն զըրա՛ վէ 'արզը պիր պուչուգ զըրա՛ օլ-
17 սուն։ Հէր պիր թախթանըն պիր պիրինէ մու-
գապիլ իքի զըվանասը օլարագ մէս-
քէնին թախթալարընըն քէֆֆէսինի
18 պէօյլէ եափասըն։ Վէ մէսքէն իչիւն
թախթալար եափասըն։ Ճէնուպ թա-
րաֆը իչիւն եիրմի 'ատէտ թախթա օլ-
19 սուն։ Վէ եիրմի 'ատէտ թախթանըն
ալթընտա կիւմիւշտէն գըրգ 'ատէ-
տի գայիտէ եափասըն. պիր թախթանըն
ալթընտա իքի զըվանասը իչիւն իքի 'ա-
տէտ գայիտէ վէ տիկէր թախթանըն
ալթընտա իքի զըվանասը իչիւն իքի 'ա-
20 տէտ գայիտէ օլսուն։ Վէ մէսքէնին
իքինճի թարաֆը իչիւն շիմալ թարա-
21 ֆընտա եիրմի 'ատէտ թախթա, Վէ կիւ-
միւշտէն գըրգ 'ատէտ գայիտէսի, պիր
թախթանըն ալթընտա իքի 'ատէտ գա-
յիտէ վէ պիր թախթանըն ալթըն-
22 տա իքի 'ատէտ գայիտէ օլսուն։ Վէ
մէսքէնինին արգասը իչիւն գարպ թա-
րաֆընտա ալթը 'ատէտ թախթա եա-
23 փասըն։ Վէ մէսքէնին արգասընտա օ-
լան քէօշէլէրի իչիւն իքի թախթա եա-
24 փասըն։ Վէ աշաղըտան պիրլէշիք օ-
գարըտան պիր հալգա իլէ պիթիշէրէք
պիրլիք օլսունլար. իքիսի պէօյլէ եափը-
25 լարագ իքի քէօշէ իչիւն օլսունլար։ Վէ
սէքիզ 'ատէտ թախթա վէ կիւմիւշ
գայիտէլէրի պիր թախթանըն ալթըն-
տա իքիշէր գայիտէ, վէ տիկէր թախ-

թանըն ալթընտա իքիշէր գա'իտէ օ-
26 լարագ, օն ալթը գա'իտէ օլսուն։ Վէ
սէնթ աղաճընտան սիւրկիւլէր եափա-
սըն. մէսքէնին պիր եանընըն թախ-
27 թալարը իչիւն պէշ 'ատէտ, վէ մէս-
քէնին տիկէր եանընըն թախթալարը
իչիւն պէշ 'ատէտ, վէ մէսքէնին ղարպ-
ա օլան արտ թարաֆընըն թախթա-
լարը իչիւն պէշ 'ատէտ սիւրկիւ օլ-
28 սուն։ Վէ թախթալարըն օրթասընտա
օլան օրթա սիւրկիւ պաշտան պաշա
29 կէչսին։ Վէ թախթալարը ալթուն իլէ
գափլայասըն, վէ հալգալարը սիւրկիւ-
լէրէ խանէ օլմագ իւզրէ՝ ալթունտան
եափասըն, վէ սիւրկիւլէրի ալթուն ի-
30 լէ գափլայասըն։ Վէ մէսքէնի սանա
տաղտա կէօսթէրիլէն րէսմինէ կէօրէ
գուրասըն։

31 Վէ լաճիվէրտի վէ էրղըվանի վէ գըր-
մըզը գումաշտան վէ պիւքիւլմիւշ ա'-
լա քէթէնտէն պիր թէֆրիգ փէրտէսի
եափըպ, ուսթա իշի օլարագ՝ քէրու-
32 պի նագըշլը եափըլսըն։ Վէ անը սէնթ
աղաճընտան ալթուն իլէ գափլը օլան
տէօրթ 'ատէտ տիրէք իւզէրինէ գոյա-
սըն. չէնկէլլէրի տախի ալթունտան օ-
լուպ՝ տէօրթ 'ատէտ կիւմիւշ գա'իտէ
33 իւզէրինտէ օլալար։ Վէ թէֆրիգ փէր-
տէսինի գօփճալարտան ասըփ, օրայա
եանի փէրտէնին իչէրիսինէ շէհատէթ
թապութընը կէթիրէսին. վէ օլ փէր-
տէ սիզէ գուտս իլէ գուտս իւլ ագ-
տասը պէյնինտէ թէֆրիգ էյլէյէ։
34 Վէ քէֆարէթկեահը գուտս իւլ ագ-
տաստա շէհատէթ թապութընըն իւ-
35 զէրինէ գոյասըն։ Վէ փէրտէնին տը-
շարըսընտա սոֆրայը՝ վէ սոֆրանըն գար-
շըսընտա մէսքէնին ճէնուպ թարաֆը-
նա չէմ'տանը գոյարագ՝ սոֆրայը շի-
մալ թարաֆընա գոյասըն։

36 Վէ չատըրըն գափուսընա լաճիվէր-
տի վէ էրղըվանի վէ գըրմըզը գումաշ-
տան վէ պիւքիւլմիւշ ա'լա քէթէնտէն
իյնէ իշի օլարագ պիր գափու փէրտէ-
37 սի եափասըն։ Վէ գափու փէրտէսի ի-
չիւն սէնթ աղաճընտան պէշ 'ատէտ
տիրէք եափասըն, վէ անլէրի ալթուն
իլէ գափլայասըն, չէնկէլլէրի ալթուն-
տան օլսուն՝ վէ անլէր իչիւն պէշ 'ատէտ
պագըր գա'իտէ տէօքէսին։

ՊԱՊ 27

1 Վէ թուլը պէշ վէ 'արզը պէշ զըրա'
օլարագ, մէզպահը սէնթ աղաճընտան
եափասըն. մէզպահ մուրէպպա' օլա-
2 րագ՝ իրթիֆա'ը իւչ զըրա' օլսուն։ Վէ
պոյնուզլարընը տէօրթ քէօշէսինտէ
եափասըն. պոյնուզլարը քէնտիսին-
տէն օլուպ՝ անը պագըր իլէ գափլայա-
3 սըն։ Վէ քիւլիւ գալտըրմաճագ գապ-
լարընը վէ քիւրէքլէրինի վէ լէյէնլէ-
րինի վէ չաթալլարընը վէ աթէշ գապ-
լարընը եափասըն. էտէվաթընըն քեաֆ-
4 ֆէսինի պագըրտան եափասըն։ Վէ ա-
նա պագըրտան միւշէպպէք պիր ըզ-
գարա եափասըն. վէ շէպէքէնին տէօրթ
քէօշէսինտէ պագըրտան տէօրթ 'ատէտ
5 հալգա եափասըն։ Վէ անը մէզպահըն
փէրվազը ալթընտա աշաղըտա գոյասըն.
շէպէքէ մէզպահըն օրթասընա գատար
6 օլսուն։ Վէ մէզպահ իչիւն գօլլար եա-
փասըն. գօլլար սէնթ աղաճընտան օ-
լարագ՝ անլէրի պագըր իլէ գափլայա-
7 սըն։ Վէ գօլլարը հալգալարա կէչիրիլ-
սին, վէ անը թաշըմագ իչիւն գօլլար
8 մէզպահըն իքի եանընտա օլսուն։ Մէզ-
պահը թախթալարտան իչի պօշ օլա-
րագ եափասըն. տաղտա սանա կէօս-
թէրիլտիկի կիպի եափըլսընլար։

9 Վէ մէսքէնին հավլուսընը եափասըն.
եէմին՝ եա'նի ճէնուպ թարաֆը իչիւն
հավլուսընըն փէրտէլէրի պիւքիւլմիւշ
ա'լա քէթէնտէն օլարագ՝ պիր եանը-
10 նըն թուլը եիւզ զըրա' օլա. Վէ եիրմի
'ատէտ տիրէքի վէ անլէրին եիրմի 'ա-
տէտ գա'իտէսի պագըրտան օլուպ՝ տի-
րէքլէրին չէնկէլլէրի վէ անլէրին գու-
11 շագլարը կիւմիւշտէն օլսուն։ Վէ պու
գըյաս իւզրէ շիմալ թարաֆը իչիւն
թուլէն փէրտէլէրին թուլը եիւզ զըրա'
օլուպ, եիրմի 'ատէտ տիրէքի վէ անլէ-
րին եիրմի գա'իտէսի պագըրտան վէ
տիրէքլէրին չէնկէլլէրի վէ գուշագլա-

12 րը կիւմիւշտէն օլսուն։ Վէ հավլինին
ղարպ թարաֆընտա օլան 'արզը էլլի
փէրտէլէր էլլի զրա' օլուպ տիրէքլէ-
րի օն վէ գա'իտէլէրի օն 'ատէտ օլ-
13 սուն։ Վէ հավլինին շարգ թարաֆըն-
14 տա օլան 'արզը էլլի զրա' օլսուն։ Գա-
փունըն պիր եանընըն փէրտէլէրի օն
պէշ զրա' օլուպ, տիրէքլէրի իւչ 'ա-
տէտ, վէ գա'իտէլէրի իւչ 'ատէտ օլ-
15 սուն։ Վէ տիկէր եանընըն փէրտէլէրի
օն պէշ զրա' օլուպ, տիրէքլէրի իւչ
'ատէտ վէ գա'իտէլէրի իւչ 'ատէտ օլ-
16 սուն։ Վէ հավլինին գափուսընտա լաճի-
վէրտ վէ էրղավանի վէ գըրմըզը գու-
մաշտան վէ պիւքիւլմիւշ ա'լա քէթէն-
տէն իշլէնմէ օլարագ եիրմի զրա' պիր
փէրտէ օլուպ, տիրէքլէրի տէօրտ վէ
գա'իտէլէրի տէօրտ 'ատէտ օլսուն։
17 Հավլինին էթրաֆընտա օլան տիրէք-
լէրին ճիւմլէսինին գուշագլարը կիւմիւշ-
տէն օլուպ, չէնկէլլէրի կիւմիւշտէն վէ
18 գա'իտէլէրի պագըրտան օլսուն։ Հավ-
լինին թուլը եիւզ զրա', վէ 'արզը հէր
եէրտէ էլլի վէ իրթիֆա'ը պէշ զրա'
պիւքիւլմիւշ ա'լա քէթէնտէն օլուպ,
19 գա'իտէլէրի պագըրտան օլսուն։ Մէս-
քէնին հէր նէվ' իշինտէ գուլլանըլան
էտէվաթըն քաֆֆէսիյլէ ճիւմլէ գա-
զըգլարը վէ հավլինին պիլէ ճիւմլէ գա-
զըգլարը պագըրտան օլսուն։
20 Վէ սէն պէնի Իսրայէլէ էմր էյլէ,
գանտիլլէրին տա'իմա եանըփ զիյա վէր-
մէլէրի իչիւն տէօյիւլմիւշ զէյթունտան
աչըգ խալիս եաղը սանա կէթիրսինլէր։
21 Ճէմա'աթ չատըրընտա շէհատէթին էօ-
նիւնտէքի փէրտէնին խարիճինտէ Հա-
րուն վէ անըն օղուլլարը աքշամտան
սապահատէք ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
անը թէրթիպ էթսինլէր․ պու պէնի Իս-
րայէլ թարաֆընտան 'ասըրլարընճա ֆէ-
րիզէ ի էպէտիյէ օլսուն։

ՊԱՊ 28

1 Վէ սէն, պէնի Իսրայէլ արասընտան
պանա քէհանէթ էթմէլէրի իչիւն, գարն-
տաշըն Հարունը վէ անըն իլէ պէրա-
պէր օղուլլարընը, եա'նի Հարուն վէ
Հարունըն օղուլլարը Նատապ վէ Ա-
պիհու վէ Էլ'ազար վէ Իթամարը եա-
2 նընա ճէլպ էյլէ․ Վէ գարնտաշըն Հա-
րունա 'իզզէթ վէ զինէթ իչիւն մու-
3 գատտէս էլպիսէ եափասըն։ Իմտի սէն
հիքմէթ րուհը իլէ մէմլու գըլտըղըմ
սահիպ ի հիւնէր օլանլարըն քաֆֆէ-
սինէ սէօյլէ, Հարունըն պանա քէհա-
նէթ էթմէսի իչիւն՝ անը թագտիս էթ-
մէք իւզրէ էլպիսէսինի եափսընլար։
4 Վէ եափաճագլարը էլպիսէ պունլար,
եա'նի կէօյիւսլիւք վէ էֆօտ վէ էն-
թարի վէ նագըշլը գամիս վէ 'ամամէ
վէ գուշագ տըր․ պանա քէհանէթ էթ-
մէք իչիւն գարնտաշըն Հարունա վէ օ-
ղուլլարընա մուգատտէս էլպիսէ եափ-
սընլար։
5 Վէ ալթունը վէ լաճիվէրտի վէ էր-
ղավանի վէ գըրմըզը գումաշը վէ ա'լա
6 քէթէնի ալսըն, Ալթունտան վէ լաճի-
վէրտի վէ էրղավանի վէ գըրմըզը գու-
մաշտան վէ պիւքիւլմիւշ ա'լա քէթէն-
տէն ուսթատ իշի օլարագ էֆօտը եափ-
7 սընլար։ Անըն րապթ օլունմասը իչիւն
իքի ուճընտա րապթ օլունաճագ իքի
8 օմուզլըղը օլսուն։ Վէ էֆօտըն իւզէ-
րինտէ օլան չէքիլի անըն իշի կիպի վէ
անտէն օլարագ, ալթուն վէ լաճիվէր-
տի վէ էրղավանի վէ գըրմըզը գումաշ-
տան վէ պիւքիւլմիւշ ա'լա քէթէնտէն
9 օլսուն։ Վէ իքի 'ատէտ 'ագիգ թաշ
ալըպ, իւզէրլէրինէ պէնի Իսրայէլին
10 իսիմլէրինի հէքք էյլէսին։ Անլէրին իսիմ-
լէրինտէն վիլատէթլէրինէ կէօրէ ալթը
իսմի պիր թաշտա, վէ տիկէր ալթը իս-
11 մի օլ պիր թաշտա օլսուն․ Օլ իքի թա-
շըն իւզէրինէ պէնի Իսրայէլին իսիմլէրի-
նի հէքքագ իշի իլէ միւհիւր նագշըյլէ
գազըյըփ, անլէրի ալթուն խանէլէրէ
12 գօյասըն։ Վէ օլ իքի թաշը պէնի Իս-
րայէլէ թէզքիրէ թաշլարը օլմագ իւզ-
րէ, էֆօտըն օմուզլըգլարը իւզէրինէ
գօյասըն․ վէ Հարուն ՐԱՊՊԸՆ հուզու-
րընտա թէզքիրէ իչիւն իքի օմուզը իւ-
զէրինտէ իսիմլէրինի թաշըյա։
13 Վէ խանէլէրի ալթունտան եափասըն։

14 Վէ խալիս ալթունտան պիւքիւլիւ
էօրմէ իշի օլարագ, իքի 'ատէտ զինծիր
եափըպ՝ էօրմէ զինծիրլէրի խանէլէրէ
կէչիրէսին.

15 Վէ ուսթատ իշի օլարագ, պիր հիւքիւմ
կէօյիւսլիւյիւ եափըպ, էֆօտըն իշի կիպի
եափասըն. ալթընտան վէ լաճիվէրտի
վէ էրղավանի վէ գըրմըզը գամաշտան
վէ պիւքիւլմիւշ ա'լա քէթէն-
16 տէն եափասըն. Միւրապպա՛ վէ իքի
գաթլը օլարագ՝ թուլը պիր գարըշ վէ
17 'արզը պիր գարըշ օլսուն. Վէ անը
թաշլար իլէ թէրսի' էտէրէք՝ տէօրթ
սըրա թաշ օլսուն. պիր սըրասը գըրմըզը
'աքիգ վէ սարը եագութ վէ զիւմրիւտ
օլսուն. պու պիրինճի սըրա տըր.
18 Վէ իքինճի սըրա չէշմիրագ վէ կէօք
19 եագութ վէ էլմաս օլսուն. Վէ իւչիւնճիւ
սըրա մոր եագութ վէ 'աժնիհըրր
20 վէ ճէպէլլէգամ օլսուն. Վէ տէօրտիւնճիւ
սըրա զէպէրճէտ վէ 'աքիգ վէ եէշիմ
օլսուն. անլէրին թէրսի'ի իչին
21 ալթուն խանէլէր օլսուն. Վէ պու թաշլար
պէնի Իսրայէլին իսմլէրի իւզրէ օլարագ՝
իսմլէրինէ կէօրէ օն իքի 'ատէտ
օլսուն, միւհիւր նագշը կիպի հէր պիրինին
իսմի օլարագ օն իքի սըպթ ի-
22 չին պուլունսուն. Վէ կէօյիւսլիւյիւն
իւզէրինէ խալիս ալթունտան էօրմէ իշի
պիւքիւլմիւշ զինծիրլէր եափասըն.
23 Վէ կէօյիւսլիւյիւն իւզէրինէ իքի ալթուն
հալգա եափասըն. վէ իքի հալգալարը
կէօյիւսլիւյիւն իքի ուճընա
24 գօյասըն. Վէ օլ իքի ալթուն էօրմէ
զինծիրլէրի կէօյիւսլիւյիւն եանլարընտա
օլան իքի հալգալարա թագասըն.
25 Վէ իքի էօրմէ զինծիրլէրին տիյէր իքի
ուճլարընը օլ իքի խանէյէ թագըպ,
էօն թարաֆընտան էֆօտըն օմուզլըգ-
26 լարը իւզէրինէ գօյասըն. Վէ իքի ալթուն
հալգա եափըպ, անլէրի կէօյիւսլիւյիւն
իքի եանլարընտա իչէրիտէն էֆօտ
թարաֆընտա օլան քէնարընա
27 գօյասըն. Վէ իքի ալթուն հալգա եափըպ,
անլէրի աշաղըտան էֆօտըն իքի
օմուզլըգլարընա՝ էօն թարաֆընտան
էֆօտըն չէրիսի իւզէրինտէն անըն պաղ-
28 լանտըղը եէրէ թագասըն. Վէ կէօյիւսլիւյիւ
հալգալարըյլէ էֆօտըն հալգալարընա
լաճիվէրտի գայթան իլէ պաղլասընլար,
թա քի էֆօտըն չէրիսի իւզէրինտէ
օլսուն՝ կէօյիւսլիւք էֆօտ-
29 տան այրըլմասըն. Վէ Հարուն մագտիսէ
կիրտիյինտէ տա՛իմա ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
թէզքեար իչին հիւքիւմ կէօյիւսլիւյիւնտէ՝
գալպի իւզէրինտէ պէնի Իսրայէլին
իսմլէրինի համիլ օլսուն.
30 Վէ հիւքիւմ կէօյիւսլիւյիւնէ *Ուրիմի վէ
Թումմիմի՛ գօյասըն. վէ Հարունըն ՌԱՊՊԸՆ
հուզուրընա կիրտիյինտէ՝ պունլար
գալպի իւզէրինտէ օլսունլար. վէ
Հարուն տա՛իմա ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
գալպի իւզէրինտէ պէնի Իսրայէլին
հիւքիւմինի համիլ օլսուն.

31 Վէ էֆօտըն ճիւպպէսինի պիւսպիւթիւն
լաճիվէրտի գումաշտան եափա-
32 սըն. Վէ օրթասընտա պաշըն կիրմէսի
իչին պիր աղըզ օլսուն, պու աղզըն
էթրաֆընտա եըրթըլմամասը իչին՝ զըրհ
աղզը կիպի տօգումա իշի քէնարը օլ-
33 սուն. Վէ էթէքլէրինէ լաճիվէրտի վէ
էրղավանի վէ գըրմըզը գումաշտան
էթէքլէրին էթրաֆընտա նարլար՝ վէ
անլէրին արասընտա, էթէքին էթրաֆընտա
ալթուն չընկըրագլար եափասըն.
34 Էնթարինին էթէքլէրի էթրաֆընտա
պիր ալթուն չընկըրագ վէ պիր նար,
պիր ալթուն չընկըրագ վէ պիր նար օլ-
35 սուն. Վէ 'իպատէթ վագթընտա Հարունըն
իւզէրինտէ օլսուն՝ ՌԱՊՊԸՆ
հուզուրընա մագտիսէ կիրտիյինտէ վէ
չըգտըղընտա էօլմէմէսի իչին անըն
սէտասը իշիտիլսին.

36 Վէ խալիս ալթունտան պիր լէվհա
եափըպ, իւզէրինէ միւհիւր նագշը կիպի †ԳՕ-
37 ՏԷՇԼԱ ԼԻՀՕՎԱ գազըյասըն. Վէ անը
պիր լաճիվէրտի չէրիս թագասըն.
'ամամէյէ իւզէրինէ գօնուլսուն՝ 'ամամէ-
38 նին էօն թարաֆընտա օլսուն. Վէ Հարունըն
ալնը իւզէրինտէ օլսուն, վէ
Հարուն պէնի Իսրայէլին թագտիս էթ-

---

*Եա՛նի Նուր վէ Թէմամիյէթ

†Եա՛նի՝ ՌԱՊՊԱ թագտիս օլունմուշ

տիքլէրի մուգատտէս 'աթիյէլէրինին
քապահաթինի կէօթիւրէճէք. Տայիմա օլսուն,
տա քի ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա մագպուլ
օլմալարը իչիւն ա'լնը իւզէրինտէ
օլաճագ.
39 Վէ կէօմլէկի ա'լա քէթէնտէն նագըշլը
տօգույաճագսըն, վէ 'ամամէյի ա'լա քէթէնտէն
եափըփ՝ գուշաղը իյնէ իշլէմէ
եափաճագսըն.
40 Վէ Հարունըն օղուլլարը իչիւն գամիշլէր
վէ գուշագլար եափըփ՝ 'իզզէթ
վէ զինէթ իչիւն անլէրէ սէրփուշլար
41 եափաճագսըն. Վէ անլէրի գարտաշըն Հարունա
վէ անըն իլէ պէրապէր օղուլլարընա
կիյտիրիփ, անլէրի մէսհ իլէ
թա'յին էտէրէք, պանա քէհանէթ էթմէլէրի
իչիւն անլէրի թագտիս էյլէյէսին.
42 Վէ ճէսէտլէրինին 'իւրյէթինի էօրթմէք
իչիւն՝ անլէրէ քէթէն պէզինտէն
պէլտէն տիզէ գատար եէթիշէճէք տօնլար
43 եափաճագսըն. Վէ ճէմա'աթ չատըրընա
կիրտիքլէրինտէ՝ եախօտ մագտիստէ
խըտմէթ իչիւն մէզպահա եագլաշտըգլարընտա,
Հարունըն վէ օղուլլարընըն
իւզէրինտէ օլսունլար, օլմայա
քի՝ կիւնահը համլ օլուպ էօլէլէր.
Քէնտիսինէ վէ քէնտիսինտէն սօնկրա
զիւրրիյէթինէ ֆէրիզէ-ի էպէտիյէ օլսուն.

ՊԱՊ 29

1 Վէ պանա քէհանէթ իճրասը իչիւն
անլէրի թագտիս էթմէք զըմնընտա,
անլէրէ եափաճագըն շէյ պու տըր. պըղըրլարտան
պիր տանա վէ գուսուրսըզ
2 իքի գօչ, Վէ մայասըզ էքմէք վէ եաղ
իլէ եօղրուլմուշ մայասըզ փիտէլէր վէ
եաղ սիւրիւլմիւշ մայասըզ եուֆգալար
ալասըն. պունլարը խաս պուղտայ
3 ունունտան եափաճագսըն. Վէ անլէրի պիր
սէփէտէ գօյուպ՝ անլէրի սէփէտ իչինտէ,
վէ տանայը վէ իքի գօչը կէթիրէ-
4 սին. Վէ Հարուն իլէ օղուլլարընը ճէմա'աթ
չատըրընըն գափուսընա եագլաշտըրըփ՝
անլէրի սու իլէ եըգայասըն.
5 Պա'տէհու էլպիսէյի ալըփ՝ Հարունա
գամիսի վէ էֆօտըն էնթարիսինի վէ
էֆօտը վէ կէօյիւսլիւյիւ կիյտիրէրէք,
անա էֆօտըն չէրիտինի գուշաղլայասըն.
6 Վէ 'ամամէյի անըն պաշընա գօյուփ
մուգատտէս թաճը 'ամամէնին իւզէրի-
7 նէ գօյասըն. Վէ մէսհ եաղընը ալըփ
պաշը իւզէրինէ տէօքէրէք, անը մէսհ
8 էտէսին. Վէ օղուլլարընը եագլաշտըրըփ՝
9 անլէրէ գամիշլէր կիյտիրէսին. Վէ անլէրէ
եա'նի Հարուն իլէ օղուլլարընա
գուշագլար գուշատըփ՝ անլէրէ սէրփուշլար
սարասըն; վէ քէհանէթ անլէրէ
ֆէրիզէ-ի էպէտիյէ օլմագ իւզրէ Հարուն
իլէ օղուլլարընը թախսիս էտէսին.
10 Պա'տէհու տանայը ճէմա'աթ չատըրընըն
էօնիւնէ եագլաշտըրըփ, Հարուն
վէ օղուլլարը էլլէրինի տանանըն պա-
11 շընա գօյտուգտան սօնկրա, Տանայը ճէմա'աթ
չատըրընըն գափուսընտա ՐԱՊ-
12 ՊԸՆ հուզուրընտա զէպհ էտէսին. Վէ
տանանըն գանընտան ալըփ՝ փարմաղըն
իլէ մէզպահըն պօյնուզլարը իւզէրինէ
սիւրէսին, պաքի գալան գանըն
հէփսինի մէզպահըն աշաղըսընա տէօ-
13 քէսին. Վէ իչլէրի գափլայան եաղըն
քէաֆֆէսիյլէ գարա ճիյէրին իւստ
թարաֆընտա օլան զարը վէ իքի պէօյրէք
իլէ իւզէրլէրինտէ օլան եաղը ալըփ
14 մէզպահ իւզէրինտէ եագասըն. Լաքին
տանանըն էթինի վէ տէրիսինի վէ թէզէյինի
օրտու խարիճինտէ աթէշլէ իհրագ
էտէսին. պու կիւնահ գուրպանըտըր.
15 Վէ գօչըն պիրինի ալասըն, վէ Հարուն
իլէ օղուլլարը էլլէրինի գօչըն պա-
16 շը իւզէրինէ գօտուգտա, Գօչը զէպհ էտիփ
գանընը ալարագ՝ մէզպահըն հէր
17 թարաֆընա սէրփէսին. Վէ գօչը փարչալայըփ
իչլէրինի վէ փաչալարընը եըգայարագ,
պունլարը փարչալար իլէ
18 պաշը իւզէրինէ գօյասըն. Վէ պիթիւն
գօչը մէզպահտա եագասըն. պու ՐԱՊՊԱ
մուհրագա օլուփ, խօշ րա'իհա օլմագ
իւզրէ ՐԱՊՊԱ գուրպանտըր.
19 Վէ տիյէր գօչը ալասըն, վէ Հարուն
իլէ օղուլլարը էլլէրինի գօչըն պաշը իւ-
20 զէրինէ գօտուգտան սօնկրա, Օ գօչը
զէպհ էտիփ, գանընտան ալարագ՝ Հէ-

րունըն սաղ գուլաղընըն եումուշագը ու-
զէրինէ վէ օղուլլարընըն սաղ գուլագ-
լարընըն եումուշագլարը ուզէրինէ վէ սաղ
էլլէրինին վէ սաղ այագլարընըն պաշ
փարմագլարը ուզէրինէ գօյասըն
սօնկրա, գանը մէզպահըն հէր թարա-
21 ֆընա սէրփէսին. Վէ մէզպահ ուզէ-
րինտէ օլան գանտան վէ մէսհ եաղըն-
տան ալըպ Հարունըն վէ էլպիսէսինին
ուզէրինէ վէ անըն իլէ պէրապէր օ-
ղուլլարը վէ օղուլլարընըն էլպիսէլէրի
ուզէրինէ սէրփէսին, քի քէնտիսիլէ
էլպիսէսի վէ օղուլլարը վէ օղուլլար-
ընըն էլպիսէլէրի անըն իլէ պէրապէր
22 թագտիս օլունա. Պա'ատէհու գոչըն իչ
եաղընը վէ գույրուղը վէ իչլէրի գափլա-
յան եաղը վէ գարա ճիյէրին էթրա-
ֆընտա օլան զարը վէ իքի պէօպրէք
իլէ ուզէրլէրինտէ օլան եաղը վէ սաղ
պուտը ալասըն. զիրա պու գոչ քեահին
23 թախսիսի իչին տիր. Վէ ՌԱՊՊԸՆ հու-
զուրընտա օլան մայասըզ էքմէք սէ-
փէտինտէն պիր սոմուն էքմէք վէ պիր
եաղլը էքմէք փիտէսի վէ պիր եուֆ-
24 գա ալասըն. Վէ ճումլէսինի Հա-
րունըն էլինէ վէ օղուլլարընըն էլլէրի-
նէ գոյուպ, անլէրի ՌԱՊՊԸՆ հուզուրըն-
տա սալլամա գուրպանը օլարագ թագ-
25 տիմ էտէսին. Պա'ատէհու անլէրի էլլէ-
րինտէն ալըպ, ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
խօշ րա'իհա օլմագ ուզրէ, մէզպահ ու-
զէրինտէ մուհրագա ուսթիւնտէ եա-
գասըն. պու ՌԱՊՊԱ գուրպան տըր.
26 Վէ Հարունըն թախսիսի իչին օլան
գոչըն տէօշիւնիւ ալըպ անը ՌԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա սալլամա գուրպանը օ-
լարագ թագտիմ էտէսին. վէ օ սէնին
27 նասիպին օլա. Վէ Հարունըն վէ օղուլ-
լարընըն թախսիսի իչին օլան գոչտան
պու սալլամա տէօշիւնիւ վէ րէֆ'իյէ
28 պուտընը թագտիս էտէսին. Վէ պու
պէնի Իսրայէլ թարաֆընտան Հարու-
նա վէ օղուլլարընա ֆէրիզէի էպէտի-
յէ օլա, զիրա պու րէֆ'իյէ թագտիմէ-
սի տիր. վէ պէնի Իսրայէլ թարաֆըն-
տան սէլամէթ զէպիհէլէրինտէն րէֆ'ի-
յէ թագտիմէսի օլարագ, ՌԱՊՊ իչին
րէֆ'իյէ թագտիմէսի օլաճագ տըր.
29 Վէ Հարունըն մուգատտէս էլպիսէսի
քէնտիսինտէն սոնկրա անլէր իլէ մէսհ
ու թախսիս օլունմալարը իչին օղուլ-
30 լարընըն օլա. Օղուլլարընտան անըն
եէրինէ մուգատտէս մէսքէնտէ հիզմէթ
էթմէք իչին ճէմա'աթ չատըրընա կի-
րէճէք օլան քեահին անլէրի եէտի կիւն
31 կիյսին. Վէ քեահին թախսիսի իչին օ-
լան գոչը ալըպ էթինի մուգատտէս մա-
32 հալտէ փիշիրէսին. Վէ Հարուն իլէ
օղուլլարը գոչըն էթինի վէ սէփէթտէ
օլան էքմէյի ճէմա'աթ չատըրընըն գա-
33 փուսը եանընտա եէսինլէր. Վէ անլէ-
րին թախսիս ու թագտիսի իչին գա-
պըլթա ի քէֆարէթ օլան շէյլէրի եէ-
սինլէր, վէ եապանճը պիր քիմսէ եէմէսին,
34 զիրա անլէր մուգատտէս տիր. Վէ է-
յէր թախսիս գուրպանընըն էթինտէն
վէ էքմէքտէն սապահա գատար գա-
լըր իսէ, պագի գալանը աթէշլէ իհրագ
էտէսին. մուգատտէս օլտուղընտան եէ-
35 նիլմէսին. Իմտի Հարունա վէ օղուլլա-
րընա հէմէն պու վէճհլէ սանա էմր
էթտիյիմին քեաֆֆէսինէ կէօրէ իճրա
էտիպ, անլէրին էմր ի թախսիսինի եէ-
36 տի կիւն իճրա էտէսին. Վէ քէֆարէթ
իչին հէր կիւն կիւնահ գուրպանը տի-
յէ պիր տանա թագտիմ էտէսին, վէ
մէզպահ իչին էթտիյին քէֆարէթ իլէ
անը թաթհիր վէ անըն թագտիսի իչին
37 մէսհ էտէսին. Մէզպահ իչին եէտի
կիւն քէֆարէթ էտիպ անը թագտիս
էտէսին, վէ մէզպահ ագտէս օլուպ,
մէզպահա տօգունան հէր շէյ մուգատ-
տէս օլաճագ տըր.

38 Վէ մէզպահ ուզէրինտէ թագտիմ է-
տէճէյին պու տըր. Հէր կիւն 'ալէտ-
տէվամ պիրէր եաշընտա իքի գուզու,
39 Պիր գուզույու սապահլայըն վէ օլ պիր
գուզույու ագշամ ուսթիւ թագտիմ է-
40 տէսին. Վէ պիր գուզունըն պիրլիքտէ պիր
րուպ' ը հին տէօյիւլմիւշ զէյթուն-
տան եաղ իլէ եողուրուլմուշ պիր 'ի շր
խաաս ուն' վէ թագտիմէ ի մէշրուպաթ
իչին պիր րուպ' ը հին շարապ օլունա.
41 Վէ տիկէր գուզույու ագշամ ուսթիւ

թագտիմ էտիպ օնա սապահ թագ-
տիմէսի կիպի, վէ անըն թագտիմէսի
մէշրուպաթը կիպի իճրա էտէսին. պու
խօշ բու՛յնա օլմագ իւզրէ ՐԱՊՊԱ
42 գուրպան տըր։ Պու սէնին իլէ թէ-
քէլլիւմ էթմէք իչիւն' սիզին իլէ մու-
լագաթ էտէճէյիմ ճէմա՛աթ չատըրը-
նըն գափուսընտա ՐԱՊՊԸՆ հուզուրըն-
տա 'ասըրլարընըզճա մուհրագա ի տայի-
43 մէ օլաճագ տըր։ Վէ պէնի Իսրայէլ ի-
լէ օրատա մուլագաթ էտէճէյիմ, վէ
օ մահալ ճէլալիմ իլէ թագտիս օլունա-
44 ճագ տըր։ Վէ ճէմա՛աթ չատըրը իլէ
մէզպահը թագտիս էտիպ, Հարուն իլէ
օղուլլարընը պանա քէհանէթ էթմէք
45 իչիւն թագտիս էտէճէյիմ։ Վէ պէնի
Իսրայէլ արասընտա սաքին օլուպ, ան-
46 լէրէ Ալլահ օլաճագըմ։ Վէ արալարըն-
տա սաքին օլմագ իչիւն, անլէրի Մըսըր
տիյարընտան չըգարան քէնտիլէրինին
Ալլահը ՐԱՊՊ իտիյիմի պիլէճէքլէր տիր։
անլէրին Ալլահը ՐԱՊՊ պէն իմ։

ՊԱՊ 30

1 Վէ պուխուր եագմագ իչիւն պիր մէզ-
պահ եափ. անը սէնթ ազաճընտան
2 եափաճագսըն։ Միւրէպպա՛ օլաճագ.
թուլը պիր՝ վէ 'արզը պիր զըրա՛ վէ
իրթիֆա'ը իքի զըրա՛ օլսուն. պույ-
նուզլարը տախի քէնտիսինտէն օլսուն։
3 Վէ անը էօ'նի իւսթիւնիւ վէ եանլարը-
նը վէ պույնուզլարընը խալիս ալթուն
իլէ գափլայըպ՝ էթրաֆընա պիր ալ-
4 թուն թաճ եափասըն։ Վէ օնա իքի
եանլարընտա թաճըն ալթընտա իքի
'ատէտ ալթուն հալգա եափ. վէ անլէրի
իքի թարաֆընտան եափաճագսըն, քի
անը թաշըմագ իչիւն անլէր գօլլարա խա-
5 նէլէր օլա։ Վէ գօլլարը սէնթ ազաճըն-
տան եափըպ անլէրի ալթուն իլէ գափ-
6 լայասըն։ Վէ անը սէնին իլէ մուլա-
գաթ էտէճէյիմ շէհատէթ իւզէրինտէ
պուլունան քէֆարէթ կեահըն էօնիւնտէ
եա'նի շէհատէթ թապութընըն էօնիւն-
տէ օլան փէրտէնին խարիճինէ գօյասըն։
7 Վէ Հարուն անըն իւզէրինտէ խօշ բու՛-
յլու պուխուր եագսըն. հէր սապահ
գանտիլլէրի տիւզէլթտիկիւնտէ անը եագ-
8 սըն։ Վէ ագշամ իւսթիւ Հարուն գան-
տիլլէրի եագտըգըը զէման անը եագսըն։
'ասըրլարընըզճա ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
9 տայիմի պուխուր օլաճագ տըր։ Անըն
իւզէրինէ եապանճը պուխուր եախօտ
մուհրագա եախօտ էքմէք թագտիմէ-
սի թագտիմ էթմէյէսինիզ. վէ անըն
իւզէրինէ թագտիմէ ի մէշրուպաթ
10 տէօքմէյէսինիզ։ Վէ Հարուն սէնէտէ
պիր քէրրէ անըն պույնուզլարը իւզէ-
րինտէ քէֆարէթ էտիպ՝ սէնէտէ պիր
տէֆ'ա քէֆարէթ իչիւն օլան կիւնահ
գուրպանընըն գանըյլէ 'ասըրլարընըզճա
անըն իւզէրինտէ քէֆարէթ էտէ. պու
ՐԱՊՊԱ գուտտուս տըր։
11 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա խիթապէտէն տէ-
12 տի քի, Միգտարընա կէօրէ պէնի Իս-
րայէլին նուֆուսընը թահրիր էթտիյին
վագըթտա, անլէրի թա'տատ էթ-
տիյինտէ հէր պիրի ՐԱՊՊԱ նէֆսինին
ֆիտյէսինի վէրսին, թա քի անլէրի
թա'տատ էթտիյինտէ անլէրէ պէլա
13 կէլմէյէ։ Սայըլան կէչէնլէրին հէր պի-
րինին վէրէճէյի պու տըր, եա'նի գուտ-
սիս միսգալը իւզրէ եարըմ միսգալ
տըր. (պիր միսգալ եիրմի գէրաթ տըր.)
ՐԱՊՊ իչիւն թագտիմէ եարըմ միսգալ
14 օլաճագ տըր։ Եիրմի եաշընտան եուգա-
րը օլարագ՝ սայըլան կէչէն հէր ա-
15 տէմ ՐԱՊՊԱ թագտիմէ վէրսին։ Ճան-
լարընըզըն քէֆարէթի իչիւն ՐԱՊՊԸՆ
թագտիմէսինի վէրտիքտէ, զէնկին եա-
րըմ միսգալտան զիյատէ՝ վէ ֆագիր
16 էքսիք վէրմէսին։ Վէ պէնի Իսրայէ-
լտէն քէֆարէթ ագչէսինի ալըպ՝ անը
ճէմա'աթ չատըրընըն խըտմէթինէ վէ-
րէսին, վէ ճանլարընըզըն քէֆարէթի
իչիւն ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա պէնի Իս-
րայէլին թէզքէրէսի օլսուն։
17 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա խիթապէտէն տէ-
18 տի քի, Եըգանմագ իչիւն պագըրտան՝
վէ գա'իտէսի պագըրտան
օլարագ պիր գուրնա եափասըն. վէ
անը ճէմա'աթ չատըրը իլէ մէզպահ ա-
րասընա գօյուպ՝ իչինէ սու գօյա-

19 սըն։ Վէ Հարուն իլէ օղուլլարը անտա՛ն
էլլէրինի վէ այագլարընը եըգասընլար։
20 Անլէր ճէմա'աթ չատըրընա կիրտիքլէրինտէ՝
եախօտ խըտմէթ էթմէք վէ
ՐԱՊՊԱ գուրպան եագմագ իչիւն՝ մէզպահա
թէգարրուպ էթտիքլէրինտէ,
էօլմէմէլէրի իչիւն սու իլէ եըգանսընլար։
21 Իմտի էօլմէմէլէրի իչիւն էլլէրինի
վէ այագլարընը եըգասընլար, վէ պու
անլէրէ՝ եա'նի անա վէ անըն նէսլինէ
'ասըրլարընճա ֆէրիզէ ի էպէտիյէ օլսուն։
22 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա խիթապէն տէտի
23 քի, Սէն քէնտինէ ա'լա պահարաթտան
մագտուս մըգտարը իւզրէ պէշ
եիւզ շէքէլ միւրր ի սաֆի վէ անըն
եարըսը օլարագ իքի եիւզ էլլի շէքէլ
պահարը տարչին վէ իքի եիւզ էլլի
24 շէքէլ խօշ րա'իհալը գամըշ. Վէ պէշ
եիւզ շէքէլ խըյարշէնպէր վէ պիր հին
25 զէյթուն եաղը ալըպ, Անը մուգատտէս
մէսհ եաղը, 'ըթըրճը սէնա'աթըյլէ
թէրքիպ օլունմուշ պիր թէրթիպ եափասըն․ պու մուգատտէս մէսհ եաղը
26 օլաճագ տըր։ Վէ անըն իլէ ճէմա'աթ
չատըրընը վէ շէհատէթ թապութընը,
27 Վէ սօֆրա իլէ էտէվաթընըն քեաֆֆէսինի
վէ շէմ'տան իլէ էտէվաթընը վէ
28 պուխուր մէզպահընը, Վէ մուհրագա
մէզպահըյլէ էտէվաթընըն քեաֆֆէսինի
վէ գուրնա իլէ գա'իտէսինի մէսհ
29 էտէսին․ Վէ անլէրի թագտիս էտէսին
քի ագտէս օլալար․ անլէրէ տօգունան
30 հէր շէյ մուգատտէս օլաճագ տըր։ Հարուն
իլէ օղուլլարընը տախի մէսհ էտիփ՝
պանա քէհանէթ էթմէլէրի իչիւն՝
31 անլէրի թագտիս էտէսին։ Վէ պէնի
Իսրայէլէ խիթապէն տէյէսին քի, Պու
պանա 'ասըրլարընըզճա մուգատտէս
32 մէսհ եաղը օլաճագ տըր։ Ինսան ճէսէտի
իւզէրինէ տէօքիւլմէսին, վէ անըն
թէրթիպի իւզրէ անըն միսլինի եափմայասընըզ․
պու մուգատտէս տըր․
սիզին 'ինտինիզտէ մուգատտէս օլսուն։
33 Անըն միսլինի թէրքիպ էտէն՝ վէ եախօտ
անտան եապանճը իւզէրինէ գօյան
հէր քիմսէ գավմընտան միւնգաթի'
օլաճագ տըր։

34 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա տէտի քի, Քէնտինէ
'ըթրիյաթտան գարա գիւնլիւք վէ
ազֆար էթ թայյիպէ վէ գասնի ալըպ,
պու 'ըթրիյաթը վէ խալիս գիւնլիւյիւ,
35 միգտարը միւսավի օլարագ ալըպ, Անը
'ըթըրճը սէնա'աթըյլէ թէրթիպ վէ
թէրպիյէ օլունմուշ թահիր վէ մուգատտէս
36 պուխուր եափասըն։ Վէ պիր
մըգտարընը ինճէ տէօյիւպ՝ սէնին իլէ
միւլագաթ էտէճէյիմ ճէմա'աթ չատըրընտա
օլան շէհատէթ էօնիւնէ գօյասըն․
սիզին 'ինտինիզտէ ագտէս օլաճագ
37 տըր։ Վէ եափաճաղըն պուխուրըն
թէրթիպի իւզրէ քէնտինիզ իչիւն եափմայասընըզ․
պու 'ինտինտէ ՐԱՊՊ իչիւն
38 մուգատտէս օլաճագ տըր։ Գօգլամագ
իչիւն անըն միսլինի եափան
քիմսէ քէնտի գավմընտան միւնգաթի'
օլաճագ տըր։

ՊԱՊ 31

1 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա խիթապէն տէտի
2 քի, Իշթէ Եէհուտա սըպթընտան Պէսալէլ
իպն ի Ուրի իպն ի Հուրը իսմիյլէ
3 չաղըրտըմ, Անը հիքմէթ վէ ֆէհմ վէ
մա'րիֆէթ վէ հէր կիօնէ սէնա'աթ խուսուսընտա
Ալլահըն րուհը իլէ մէմլու
4 գըլտըմ, Թա քի ուսթատ իշլէրի իճատ
էտիփ, ալթուն վէ կիւմիւշ վէ պագըր
5 իշի իշլէյէ․ Վէ թէրսի' իչիւն թաշ նագշընտա
վէ աղաճ օյմասընտա հէր կիօ-
6 նէ իշտէ իշլէյէ։ Վէ իշթէ պէն Տան
սըպթընտան Ահօլիապ իպն ի Ախիսամաքը
անըն իլէ պէրապէր գօյտըմ․ վէ
սահիպ ի հիւնէր օլանլարըն հէր պիրինին
գալպինէ հիքմէթ գօյտըմ, քի սանա
էմր էթտիյիմին քեաֆֆէսինի եա-
7 փալար։ Ճէմա'աթ չատըրընը վէ շէհատէթ
թապութընը վէ իւզէրինտէ օլան
քէֆարէթկեահը վէ չատըրըն էտէվա-
8 թընըն քեաֆֆէսինի, Վէ սօֆրա իլէ
էտէվաթընը վէ խալիս ալթուն շէմ'տան
իլէ քեաֆֆէ ի էտէվաթընը վէ
9 պուխուր մէզպահընը, Վէ մուհրագա
մէզպահըյլէ քեաֆֆէ ի էտէվաթընը
10 վէ գուրնա իլէ գա'իտէսինի, Վէ խըտ-

մէթ էլպիսէսինիլէ քէհանէթ էթմէ-
լէրի իչիւն քահին Հարունըն մուգատ-
տէս էլպիսէսինի վէ օղուլլարընըն էլ-
11 պիսէլէրինի, վէ մէսհ եաղընը վէ մագ-
տիս իչիւն խօշ քօգուլու պուխուրը՝
սանա պիլ ճիւմլէ էմր էթտիյիմ կէօ-
րէ եափսընլար։
12 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա խիթապէն տէ-
տի քի, Պէնի Իսրայէլէ սէօյլէյէսին քի,
13 Րահաթ կիւնլէրիմէ մութլագա րի'ա-
յէթ էտէսինիզ. զիրա պու պէնիմ իլէ
սիզին արանըզտա, պէն սիզի թագտիս
էտէն ՐԱՊՊ օլտուղումու պիլմէնիզ իչիւն,
'ասըրլարընըզտա պիր 'ալամէթ տիր։
14 Իմտի րահաթ կիւնիւնէ րի'այէթ էտէ-
սինիզ, զիրա սիզին իչիւն մուգատտէս
տիր. անը նագզ էտէն քիմսէ մութ-
լագա գաթլ օլունաճագ տըր. զիրա
հէր քիմ անտէ պիր իշ իշլէրսէ, օլ
քիմսէ գավմինին արասընտան մուն-
15 գաթի' օլաճագ տըր։ Ալթը կիւն իշ
իշլէնսին, ամմա եէտինճի կիւն ՐԱՊ-
ՊԱ մուգատտէս օլան րահաթ սէպթի
օլուր. րահաթ կիւնիւնտէ հէր քիմ
քի իշ իշլէրսէ մութլագա գաթլ օլու-
16 նաճագ տըր։ Պինա'էն 'ալէյհ պէնի Իս-
րայէլ րահաթ կիւնիւնիւ 'ասըրլարըն-
ճա 'ահտ ը էպէտի էթմէք իւզրէ րա-
17 հաթ կիւնիւնէ րի'այէթ էթսինլէր։ Պէ-
նիմ իլէ պէնի Իսրայէլ պէյնինտէ օ իլ-
էլ էպէտ պիր 'ալամէթ տիր, զիրա
ՐԱՊՊ սէմավաթ իլէ զէմինի ալթը կիւն-
տէ եափըփ, եէտինճի կիւնտէ իսթի-
րահաթ վէ թէնէֆֆիւս էյլէտի։
18 Իմտի Մուսա իլէ Թուր ի Սինատա
մուքեալէմէյի թէմամ էթտիքտէ, Ալ-
լահըն փարմաղը իլէ եազըլմըշ թաշ լէվ-
հալարը օլան իքի 'ատէտ շէհատէթ
լէվհալարընը անա վէրտի։

ՊԱՊ 32

1 Վէ գավմ Մուսանըն տաղտան էն-
մէքտէ թէ'խիր էթտիյինի կէօր-
տիւքտէ, գավմ Հարունըն եանընա
թէճէմմու' էտիփ, անա՝ Գալգ, պիզէ
էօնիւմիւզճէ կիտէճէք իլահլար եափ,
զիրա շու պիզի Մըսըր տիյարընտան չը-
գարան Մուսայա նէ վուգու' պուլտը-
2 ղընը պիլմէյիզ՝ տէտիլէր։ Վէ Հարուն
անլէրէ՝ Գարըլար վէ օղուլլար վէ գըզ-
լարընըզըն գուլագլարընտա օլան ալ-
թուն քիւփէլէրի չըգարըփ՝ պանա կէ-
3 թիրինիզ տէտիքտէ, Պիւթիւն գավմ
գուլագլարընտա օլան ալթուն քիւփէ-
լէրի չըգարըփ՝ Հարունա կէթիրտիլէր։
4 Օլ տախի էլլէրինտէն ալըփ, պիր գա-
լըպլէ եափարագ, անտէն պիր տէօք-
մէ պուզաղը եափտը. վէ անլէր՝ Եա
Իսրայէլ, սէնի Մըսըր տիյարընտան չը-
գարան իլահլարըն պունլար տըր՝ տէ-
5 տիլէր։ Վէ Հարուն պունու կէօրտիւք-
տէ՝ անըն էօնիւնէ պիր մէզպահ եափ-
տը, վէ Հարուն՝ Եարըն ՐԱՊՊ իչիւն
պայրամ տըր՝ տէյէրէք ի'լան էթտի։
6 Վէ էրթէսի կիւնտէ էրքէն գալգըփ
մուհրագալար թագտիմ էթտիլէր, վէ
սէլամէթ գուրպանլարը կէթիրտիլէր.
վէ գավմ եէմէյէ վէ իչմէյէ օթուրուփ
օյնամաղա գալգտըլար։
7 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա տէտի քի, Ին,
աշաղը էն, զիրա Մըսըր տիյարընտան
չըգարտըղըն գավմին ֆէսատա վարտը։
8 Անլէրէ էմր էթտիյիմ թարիգտէն թէզ
սափըփ՝ քէնտիլէրինէ պիր տէօքմէ
պուզաղը եափտըլար, վէ անա սէճտէ
էտիփ՝ անա գուրպանլար զէպհ էտէ-
րէք, Եա Իսրայէլ, սէնի Մըսըր տիյա-
րընտան չըգարան իլահլարըն պունլար
9 տըր՝ տէտիլէր։ Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա
տէտի քի՝ Պէն պու գավմի կէօրտիւմ,
10 վէ իշթէ սէրքէշ պիր գավմ տըր։ Վէ
շիմտի պէնի պըրագ, անլէրին 'ալէյհինէ
ղազապըմ 'ալէվլիւ օլուփ՝ անլէրի թէ-
լէֆ էտէյիմ, վէ սէնի պէօյիւք պիր
11 միլլէթ էտէյիմ։ Մուսա տախի Ալլահը
ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա նիյազ էտիփ
տէտի քի՝ Եա ՐԱՊՊ, գուվվէթ ի 'ա-
զիմէ իլէ վէ էլ ի գավիյէ իլէ Մըսըր
տիյարընտան չըգարտըղըն գավմինէ
'ալէյհինէ նիչիւն ղազապըն 'ալէվլիւ
12 օլուր։ Նիչիւն Մըսըրլըլար սէօյլէյիփ, Ան-
լէրի տաղլարտա էօլտիւրմէք, վէ ան-
լէրի րու ի զէմինտէն իֆնա էթմէք

իւզրէ պէքլէտիյին շէրտէն վազգէչ. ղազապընըն հիտտէթինտէն կէրի տէօն', վէ գավմընա օլաճագ պէլատան տօլայը թէրահհիւմ էյլէ.
13 Գուլլարըն Ապրահամը, Իսհագը վէ Իսրայէլի թէզէքքիւր էյլէ քի Զաթընըն հագգը իչիւն անլէրէ եէմին էտիպ Զիւրրիյէթինիզի սէմա եըլտըզլարը գատար չօղալտըրըմ՝ սէօյլէտիյիմ պու պիւթիւն արզը նէսլինիզէ վէրէճէյիմ, վէ անը իլէլ էպէտ թէմէլլիւք էտէճէքլէր տէտին.
14 Իմտի ՐԱՊՊ կէնտի գավմընա կէթիրէճէյիմ տէտիյի պէլատան վազգէչմիշ օլտու.

15 Վէ Մուսա տէօնիւպ տաղտան էնտի, վէ իքի 'ատէտ շէհատէթ լէվհալար էլինտէ իտի. լէվհալարըն իքի եիւզիւ եազըլը օլարագ՝ պիր թարաֆը վէ օլ
16 պիր թարաֆը եազըլը իտիլէր. Վէ լէվհալար Ալլահըն իշի իտիլէր. վէ լէվհալար իւզէրինտէ նագշ օլունմուշ եազը
17 Ալլահըն եազըսը իտի. Վէ գավմ չաղըրտըգլարընտա, Եէշու'ա սէտալարընը իշիտիպ Մուսայա՝ Օրտուտա մուհարէ-
18 պէ սէտասը վար՝ տէտի. Օլ վախթ՝ Պու ղալիպ օլանլարըն *սէտասը տէյիլ, վէ մաղլուպ օլանլարըն *սէտասը տէյիլ տիր. պէն թէրէննիւմ սէտասընը իշիտիյո-
19 րում՝ տէտի. Վէ օրտույա թէգարրուպ էթտիյինտէ պուզաղըյը վէ րագս էթմէլէրինի կէօրմէքլէ, Մուսանըն ղազապը 'ալէվլէնիպ՝ լէվհալարը էլինտէն աթարագ անլարը տաղըն աշաղըսընտա
20 փարէլէտի, Վէ 'եափտըգլարը պուզաղըյը ալըպ՝ աթէշտէ իհրագ էյլէտի, վէ թօզ օլունճայա տէյին էզտի. վէ սու իւզէրինէ սաչըպ պէնի Իսրայէլէ իչիրտի.

21 Վէ Մուսա Հարունա՝ Պու գավմ սանա նէ՞ եափտը քի անըն իւզէրինէ պէօյիւք պիր կիւնահ կէթիրտին՝ տէտի.
22 Հարուն տախի տէտի քի՝ Էֆէնտիմին ղազապը 'ալէվլէնմէսին. սէն պու գավմը պիլիրսին քի շէրրէ մէյյալ տըր.
23 Վէ՝ Պիզէ էօնիւմիւզճէ կիտէճէք իլահլար եափ. զիրա շու պիզի Մըսըր տիյարընտան չըգարան Մուսայա նէ վագը՛ պուլունտուղունը պիլմէյիզ՝ տէյիւ
24 պանա սէօյլէտիլէր. Պէն տախի անլէրէ՝ Քիմին ալթունը վար իսէ չըգարսընլար՝ տէտիմ. վէ պանա վէրտիլէր, պէն տախի աթէշէ աթտըմ, վէ պու պուզաղը չըգտը.

25 Վէ Մուսա գավմը գայթ օլունմուշըր կէօրտիւյիւնտէ, (զիրա Հարուն տիւշմէնլէրի օրթասընտա իսթիհզա օլունմագ իւզրէ անլէրի ղայթ էթմէ-
26 միշ իտի,) Օլ վէգթտէ Մուսա օրտունըն գափուսընտա տուրուպ՝ ՐԱՊՊ թարաֆընտան քիմ իսէ եանըմա կէլսին՝ տէտի. Վէ պէնի Լավինին ճիւմլէսի ա-
27 նըն եանընա ճէմ' օլտուլար. Օլ վախթ անլէրէ տէտի քի՝ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր. Հէր քէս գըլըճընը պէլինէ գուշանըպ, օրտունուն գափուտան գափույա կէչիպ տօլաշըն, վէ հէր պիրի գարտաշընը վէ հէր պիրի գօնշուսունը վէ հէր պիրի ագրապա-
28 սընը գաթլ էյլէսին. Վէ պէնի Լավի Մուսանըն սէօզիւնէ կէօրէ իճրա էյլէտիլէր. վէ օլ կիւնտէ գավմտան իւչ
29 պին 'գատար ատէմ տիւշտի. Զիրա Մուսա՝ Պու կիւն հէր պիրինիզ քէնտի օղլու 'ալէյհինտէ վէ քէնտի գարտաշը 'ալէյհինտէ քէնտինիզի ՐԱՊՊԱ թագտիս էտինիզ, քի պու կիւն սիզէ պէրէքէթ իհսան էտէ՝ տէմիշ իտի.

30 Վէ էրթէսի կիւն Մուսա գավմա՝ Սիզ պէօյիւք պիր կիւնահ իշլէտինիզ. վէ շիմտի ՐԱՊՊԸՆ հուզուրունա չըգայըմ, պէլքի կիւնահընըզ իչիւն քէֆարէթ
31 էտէ պիլիրիմ՝ տէտի. Վէ Մուսա ՐԱՊՊԸՆ նէզտինէ րիճ'աթլէ՝ Ահ, պու գավմ պէօյիւք պիր կիւնահ իշլէյիպ, քէնտիլէրինէ ալթունտան իլահլար եափտը-
32 լար. Ամմա շիմտի էյէր կիւնահլարընը 'աֆվ էտէր իսէն՝ էյի, եօգ իսէ րիճա էտէրիմ, եազտըղըն քիթապընտան պէ-
33 նի մահվ էյլէ՝ տէտի. ՐԱՊՊ տախի Մուսայա խիթապէն՝ Պանա կիւնահ էտէն քիմ իսէ, քիթապըմտան անը մահվ
34 էտէրիմ. Վէ շիմտի կիթ, գավմը սանա տէտիյիմ մահալէ կէօթիւր. իշթէ

---

* Իպր. չաղըրըշ սէտասը

մէլէքիմ սէնին էօնիւնտէն կիտէճէք-
տիր. լաքին եօգլայաճաղըմ կիւնտէ
անլէրին կիւնահլարընը իւզէր-
35 լէրինէ կէթիրէճէյիմ՝ տէտի. Վէ ՌԱՊՊ
Հարունըն եափտըղը պուզաղըյը եափ-
տըգլարը իչիւն գավմը վուրտու.

ՊԱՊ 33

1 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա տէտի քի՝ Սէն
վէ Միսըրտան չըգարտըղըն
գավմ պուրատան գալգըփ, նէսլինէ ա-
նը վէրէճէյիմ՝ տէյիւ Իպրահիմէ, Իս-
հագա վէ Եագուպա եէմին էթտիյիմ
2 տիյարա չըգ. Վէ սէնին էօնիւնտէն պիր
մէլէք իրսալ էտիպ Քէն'անի վէ Ամօ-
րի վէ Հիթթիլէրի Ֆէրիզի վէ Հիվվի վէ
3 Եէպուսիլէրի թարտ էտէճէյիմ. Սիւտ
վէ պալ աքան տիյարա չըքասըն, զիրա
սէն սէրքէշ պիր գավմ օլտըղընտան՝
արանըզտա չըգմայաճաղըմ, օլմայա քի
սէնի եօլտա իֆնա էտէյիմ.
4 Իմտի գավմ պու աճը քէլամը իշիթ-
տիքտէ եաս չէքիփ հիչ պիր քիմսէ
5 զինէթինի իւզէրինէ գօյմատը. Զիրա
ՌԱՊՊ Մուսայա, Պէնի Իսրայէլէ սէօյ-
լէ քի՝ Սիզ սէրքէշ պիր գավմ սընըզ.
պիր ան սիզին արանըզտա չըգաճագ օ-
լուր իսէմ սիզի իֆնա էտէրիմ, վէ շիմ-
տի զինէթլէրինիզի իւզէրինիզտէն գալ-
տըրընըզ. Տա պէն սիզէ նէ եափա-
6 ճաղըմը պիլէյիմ՝ տէմիշ իտի. Վէ Պէ-
նի Իսրայէլ Հօրէպ տաղը եանընտա զի-
նէթլէրինի չըգարտըլար.

7 Վէ Մուսա չատըրը ալըփ՝ օրտունըն
խարիճինտէ օրտուտան ուզագ գուրա-
րագ, անա ճէմա'աթ չատըրը թէսմիյէ
էյլէտի. Վէ ՌԱՊՊԸ թալէպ էտէնլէրին
հէփսի օրտունըն խարիճինտէ օլան
8 ճէմա'աթ չատըրընա չըգար իտի. Վէ
օլտու քի Մուսա չատըրա չըգտըղտա՝
պիւթիւն գավմ գալգըփ, հէր քէս քէն-
տի չատըրը գափուսընտա տուրարագ,
Մուսա չատըրա կիրինճէյէ գատար ա-
9 նըն արդընճա պագարլար իտի. Վէ
Մուսա չատըրա կիրտիյի կիպի պու-
լութ 'ամուտու էնիփ չատըրըն գափու-
սընտա տուրուր իտի. Վէ Ռապպ Մու-
10 սա իլէ թէքէլլիւմ էտէր իտի. Վէ պիւ-
թիւն գավմ պուլութ 'ամուտունըն չա-
տըրըն գափուսընտա տուրտուղունու կէօ-
րիւնճէ, պիւթիւն գավմ գալգըփ հէր
պիրի քէնտի չատըրընըն գափուսընտա
11 սէճտէ էտէր իտի. Պիր ատէմ տօսթու
իլէ սէօյլէշիր կիպի՝ ՌԱՊՊ Մուսա իլէ
ռու պէ ռու սէօյլէշիր իտի. Վէ Մու-
սա օրտույա 'ավտէթ էտէր իտի, ամմա
խըտմէթքեարը Եէշու' իպնի Նուն նամ
նէվճիվան չատըրըն իչինտէն կիթմէզ
իտի.

12 Վէ Մուսա ՌԱՊՊԱ տէտի քի՝ Իշթէ
սէն պանա՝ Պու գավմը չըգար՝ տէր-
սին, վէ սէն պէնիմ իլէ պէրապէր քի-
մի կէօնտէրէճէյինի պանա պիլտիրմէ-
տին. սէն տախի՝ Սէնի իսմինլէ պիլի-
րիմ, վէ Նազարըմտա մազհար ը լութֆ
13 օլտուն՝ տէտին. Վէ շիմտի, րիճա էտէ-
րիմ, սէնին 'ինտինտէ մազհար ը լութֆ
օլտումիսէ, թարիգինի պանա պիլտիր
քի սէնի պիլէյիմ. Վէ 'ինտինտէ մազ-
հար ը լութֆ օլայըմ, վէ պու միլլէթին
սէնին գավմըն օլտուղունա նազար էյլէ.
14 Վէ Ռապպ՝ Հուզուրըմ պէրապէր կիտէ-
ճէք, վէ պէն սանա րահաթ վէրէճէ-
15 յիմ՝ տէտի. Օլ տախի անա՝ Էյէր հու-
զուրուն կիթմէզ իսէ՝ պիզի պուրատան
16 չըգարմա. Զիրա պէնիմ վէ գավմընըն
սէնին 'ինտինտէ մազհար ը լութֆ օլ-
մամըզ նէյլէ մա'լիւմ օլուր. պիզիմ
իլէ պէրապէր կիթմէնլէ տէյի՞լ մի. պու
վէճհլէ պէն վէ գավմըն եէր եիւզին-
տէ պուլունան ճէմի' իագվամտան միւմ-
թազ օլաճաղըզ՝ տէտի.

17 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա՝ Տէտիյին պու
շէյի տախի իճրա էտէրիմ. զիրա սէն
'ինտիմտէ մազհար ը լութֆ օլտուն, վէ
18 սէնի իսմինլէ պիլիրիմ՝ տէտի. Օլ տա-
խի՝ Ռիճա էտէրիմ, ճէլալինի պանա
19 կէօսթէր՝ տէտի. Վէ Ռապպ՝ Պէն քեաֆ-
ֆէ ի լութֆումու սէնին էօնիւնտէն կէ-
չիրիփ՝ էօնիւնտէ Եէհօվա իսմինի նիտա
էտէճէյիմ, վէ մէրհամէթ էտէճէյիմէ
մէրհամէթ էտէրիմ, վէ շէֆգաթ էտէ-
20 ճէյիմէ շէֆգաթ էտէրիմ՝ տէտի. Վէ

Տիտարըմը կէօրէմէզսին, զիրա ինսան
պէնի կէօրիւպ տէ եաշայամազ՝ տէտի.
21 Վէ ՐԱՊՊ՝ իշթէ եանըմտա պիր մէ-
քեան վար, սէն տաշըն գայանըն իւ-
22 զէրինտէ տուրասըն. Վէ վագը՛ օլա քի
ճէլալիմ կէչէր իքէն՝ սէնի գայանըն
գովուղընա գօյարըմ, պէն կէչինճէյէ գա-
23 տար սէնի էլիմլէ սէթր էտէրիմ. Պա'-
տէհու էլիմի գալտըրտըղըմտա՝ ար-
գամտան նազար էտէճէքսին՝ ամմա տի-
տարըմ կէօրիւնմէզ՝ տէտի.

ՊԱՊ 34

1 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա՝ քէնտին իչիւն
էվվէլքիլէր կիպի թաշտան իքի գըթ'ա
լէվհա եօնտուրըն, վէ օլ լէվհալարըն իւ-
զէրինէ պարչալատըղըն էվվէլքի լէվհա-
լարըն իւզէրինտէ օլան քէլիմաթը եա-
2 զայըմ. Վէ սապահա հազըր օլ. վէ
սապահլայըն Թուր ի Սինայա չըգըպ՝ օ-
րատա տաղըն պաշընտա հուզուրըմտա
3 տուր. Ամմա սէնինլէ պէրապէր քիմ-
սէ չըգմասըն. վէ հէմ պիւթիւն տաղ-
տա քիմսէ կէօրիւնմէսին. հէմ տախի
պու տաղըն էթէյինտէ գոյուն վէ սը-
ղըր օթլանմասըն՝ տէտի.

4 Վէ թաշտան էվվէլքիլէր կիպի իքի
գըթ'ա լէվհա եօնտու, վէ Մուսա սա-
պահլայըն էրքէն գալգըպ՝ ՐԱՊՊԸՆ
քէնտիսինէ էմր էթտիյի կիպի Թուր ի
Սինայա չըգտը, վէ իքի գըթ'ա թաշ
5 լէվհայը էլինէ ալտը. Վէ ՐԱՊՊ պու-
լութ իլէ նազիլ օլուպ, օրատա անըն
եանընտա տուրտու, վէ Եէհօվա իսմի-
6 նի նիտա էյլէտի. Վէ ՐԱՊՊ անըն էօ-
նիւնտէն կէչիպ, Եէհօվա, Եէհօվա,
Ալլահ ը րահիմ վէ րա'ուֆ վէ սապուր,
7 'ինայէթ վէ հաքիգաթը քէսիր, Պին-
լէրճէ 'ինայէթ էտէր, վէ գապահաթ վէ
'իսեան վէ կիւնահը 'աֆվ էյլէր, ամմա
կիւնահքեարը ասլա թէպրիյէ էթմէյիպ,
փէտէրլէր կիւնահլէրինը օղուլլարտա վէ
օղուլլար օղուլլարընտա իւչիւնճիւ վէ
տէօրտիւնճիւ նէսլէ գատար արայը-
8 ճը նիտա էյլէտի. Վէ Մուսա 'աճէ-
լէթէն եէրէ էյիլիպ սէճտէ էտէրէք,
9 Եա Րապպ, էյէր 'ինտինտէ մազհար ը
լութֆ օլտըմ իսէ, րիճա էտէրիմ,
Րապպ պիզիմ իլէ պէրապէր կէլսին,
զիրա պու սէրքէշ պիր գավմ տըր. վէ
գապահաթ վէ կիւնահըմըզը 'աֆվ է-
տիպ՝ պիզի միրաս տէյու գապուլ էյլէ՝
տէտի.

10 Օլ տախի տէտի քի՝ իշթէ պէն
'ագտ ը 'ահտ էտէրիմ. սէնին գավմը-
նըն քիւֆֆէսի էօնիւնտէ պիւթիւն
եէրտէ վէ ճիմլէ թա'իֆէլէրտէ վուգու'՝
պուլմամըշ մու'ճիզէլէր իճրա էտէճէ-
յիմ ; վէ արալարընտա պուլունտուղըն
գավմըն քիւֆֆէսի ՐԱՊՊԸՆ իշինի
կէօրէճէք տիր. զիրա սէնին իլէ իճրա
էտէճէյիմ օլտուղըմ չէյ հէյպէթլի տիր.
11 Պու կիւն սանա էմր էթտիյիմի սէն
հըֆզ էյլէ. իշթէ պէն Ամօրի վէ Քէնա'ա-
նի վէ Հիթթի վէ Փէրիզզի վէ Խիվվի վէ
Եէպուսիլէրի սէնին էօնիւնտէն թարտ
12 էտէճէյիմ. Կիրէճէյին եէրին ահալի-
սիյլէ 'ագտ ը 'ահտ էթմէքտէն իհթի-
րազ էյլէ, օլմայա քի պու չէյ սէնին ա-
13 րանտա տուզագ օլա. Անճագ անլէրին
մէզպահլարընը եըգըպ, սանէմլէրինի
փարէլէյէրէք՝ Աշէրա պութլարընը քէ-
14 սէսինիզ. (Զիրա գայրը իլահա սէճտէ
էթմէմէլիսին, չիւնքի իսմի Ղայուր օ-
15 լան Եէհօվա գայուր Ալլահ տըր.) Օլ-
մայա քի օլ տիյարըն էհալիսիյլէ մու'ա-
հէտէ էտէսին, անլէր տախի իլահլարը-
նա թապի' օլմազըլըգլէ զինա վէ իլահ-
լարընա զէպհ էթտիքլէրինտէ պիրի սէ-
նի տա'վէթ էտէ. սէն տախի զէպիհէ-
16 սինտէն եէյէսին. Վէ օլմայա քի անլէրին
գըզլարընտան սէնին օղուլլարընա ա-
լասըն, վէ գըզլարը իլահլարընա թա-
պի' օլմազըլըգլէ զինա էտէրլէր իքէն
օղուլլարընը տա իլահլարընա թապի'
էթմէքլէ անլէրէ զինա էթտիրէլէր.
17 Քէնտին իչիւն տէօքմէ իլահլար եափ-
մայասըն.

18 Ֆէթիր պայրամընը հըֆզ էտէսին.
սանա էմր էթտիյիմ կիպի Ապիպ ա-
յընտա մու'այյէն վագըթտա եէտի
կիւն ֆէթիր եէյէսին. զիրա Ապիպ ա-
յընտա Մըսըրտան չըգտըն.

19 Հէր իլք ռէհմի՛ վէ սըղըր վէ գօյուն
օլարագ մէվաշինին իլք տօղան
էրքէքլէրինին քեաֆֆէսի պէնիմ տիր։
20 Ամմա մէրքէպին իլք եավրուսը իչին
ֆիտյէ օլարագ՝ պիր գուզու վէրէսին.
վէ էյէր ֆիտյէ վէրմէզ իսէն՝ պօյնունը
գըրասըն. օղուլլարընըն հէր իլքի
իչին ֆիտյէ վէրէսին. վէ հուզուրըմա
հիչ քիմսէ էլի պօշ կէօրինմէսին։
21 Ալթը կիւն իշլէյիպ եէտինճի կիւնտէ
իսթիրահաթ էտէսին, հէրէքէ էքին կէչէքմէլիչին
վագթընտա իսթիրահաթ
էտէսին։
22 Վէ քէնտինիզ իչին հաֆթալար պայրամընը,
եանի պուղտայ պիչիլմի թուրֆանտալարը
պայրամընը, վէ սէնէ սօնընտա
ճէմ' պայրամընը հըֆզ էտէսին։
23 Սէնէտէ իւչ տէֆ'ա էրքէքլէրինին
քեաֆֆէսի Իսրայէլին Ալլահը Ռապպ
Եէհօվանըն հուզուրընտա կէօրինսինլէր։
24 Զիրա էօնիւնտէն ումմէթլէր թարտ
էտիպ, հուտուտունը թավսի' էտէճէյիմ.
վէ սէնէտէ իւչ տէֆ'ա Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա կէօրինմէքէ իչին
չըգտըղընտա սէնին արազինա քիմսէ
թամահ էթմէյէճէք տիր։
25 Զէպիհէմին գանընը մայա իլէ թագտիմ
էթմէյէսին, վէ Ֆըսըհ պայրամընըն
զէպիհէսինտէն սապահա գատար գալ-
26 մասըն։ Թօփրաղընըն իլք թուրֆանտալարընը
Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ պէյթինէ
կէթիրէսին։
Օղլագը անասընըն սիւտիւյլէ փիշիրմէյէսին։
27 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա՝ Քէնտին իչին
պու քէլիմաթը եազ. զիրա սէնին իլէ
վէ Իսրայէլ իլէ պու քէլիմաթա կէօրէ
28 'ահտ ու միսագ էյլէտիմ' տէտի։ Իմտի օրատա
ՌԱՊՊԸՆ նէզտինտէ գըրգ կիւն
գըրգ կէճէ տուրուպ՝ էքմէք եէմէտի
վէ սու իչմէտի, վէ լէվհալար իւզէրինէ
'ահտըն քէլիմաթը օլան 'ավամիրի
'աշէրէյի եազտը։
29 Վէ Մուսա Թուր ի Սինատան ինէրքէն,
Մուսանըն էլինտէ իքի 'աքիտէ
չէհատէթ լէվհար օլտուղը հալտէ ինէր
իքէն վէ Մուսա Ռապպըն քէնտիսիյլէ
թէքէլլիւմ էթտիյինտէն՝ եիւզիւնիւն
տէրիսինին փարլագ օլտուղընը
30 պիլմէտի։ Վէ Հարուն վէ քեաֆֆէի
պէնի Իսրայէլ Մուսայը կէօրտիւքլէրինտէ՝
իշթէ եիւզիւնիւն տէրիսի փարլագ
օլտուղընտան, անա եագլաշմագ-
31 տան գօրգտուլար։ Վէ Մուսա անլարը
չաղըրտըգտա, Հարուն վէ ճէմա'աթ
պէյլէրինին քեաֆֆէսի անըն եանընա
կէրի կէլտիլէր, վէ Մուսա անլէր
32 իլէ թէքէլլիւմ էյլէտի։ Վէ պունտան
սօնրա քեաֆֆէի պէնի Իսրայէլ
եագլաշտըգլարընտա՝ ՌԱՊՊԸՆ Թուր ի
Սինատա քէնտիսինէ սէօյլէտիյինի
ճիւմլէսինի անլարա թավսիյէ էյլէտի։
33 Վէ Մուսա անլէր իլէ սէօյլէշմէյի պիթիրինճէյէ
գատար եիւզիւնէ նիգապ
34 գօյտու. Լաքին Մուսա ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընա
անըն իլէ թէքէլլիւմ էթմէք
իչիւն կիրտիքտէ, չըգընճայա գատար
նիգապը գալտըրըր իտի. վէ չըգըպ էմր
օլունան շէյի պէնի Իսրայէլէ թէպլիղ
35 էտէր իտի։ Վէ պէնի Իսրայէլ Մուսանըն
եիւզիւնիւ կէօրտիւքլէրինտէ եիւզիւնիւն
տէրիսի փարլագ իտի. վէ Մուսա
Ռապպ իլէ թէքէլլիւմ էթմէյէ կիրինճէյէ
գատար քէնտի եիւզիւնէ նիգապ
գօր իտի։

ՊԱՊ 35

1 Վէ Մուսա պէնի Իսրայէլին պիւթիւն
ճէմա'աթընը ճէմ' էտիպ, անլէրէ՝
ՌԱՊՊԸՆ իճրասընը էմր էթտիյի շէյլէր
2 պունլար տըր. Ալթը կիւն իշ իշլէնսին,
ամմա եէտինճի կիւնտէ սիզին իչին
ՌԱՊՊԱ մուգատտէս օլան րահաթ սէպթի
օլսուն. անտէ հէր քիմ իշ իշլէրսէ
3 գաթլ օլունաճագ տըր։ Րահաթ կիւնինտէ
մէսքէնլէրինիզին հիչ պիրինտէ
աթէշ եագմայասընըզ՝ տէտի։
4 Վէ Մուսա պէնի Իսրայէլին պիւթիւն
ճէմա'աթընա խիթապէն տէտի քի՝
5 ՌԱՊՊԸՆ էմր էյլէտիյի պու տըր. Եանի
արանըզտա ՌԱՊՊԱ թագտիմէ օլմագ
իւզրէ [illegible]

վէրէն հէր պիր քիմսէ թագտիմէ օլարագ
ՌԱՊՊԱ ալթուն վէ կիւմիւշ վէ
6 պագըր, Վէ լաճիվէրտի վէ էրղավանի
վէ գըրմըզը գումաշ վէ ա'լա քէթէն վէ
7 քէչի գըլը, Վէ գըրմըզը պոյալը գօչ
տէրիլէրի վէ թէհաշ տէրիլէրի վէ սէնթ
8 աղաճը, Վէ գանտիլ իչին եաղ, վէ
մէսհ եաղը իչին վէ խօշ րա'իհալը
9 պուխուր իչին պահարաթ, Վէ 'ագիգ
թաշլարը վէ էֆօտ իլէ կէօյիւսլիւք իչին
10 թէրսի' թաշլարը կէթիրսին. Վէ
արանըզտա սահիպ ի հիւնէր օլանլարըն
ճիւմլէսի կէլիփ ՌԱՊՊԸՆ էմր էթտիյի
չէյլէրին քեաֆֆէսինի եափսընլար.
11 Մէսքէնի վէ անըն չադըրընը վէ էօրթիւսիւնիւ վէ գօփչալարընը վէ թախթալարընը, սիւրկիւլէրինի վէ տիրէքլէրիյլէ
12 գա'իտէլէրինի, Վէ թապութ
իլէ անըն գօլլարընը վէ քէֆարէթ կեահը
13 վէ էօրթիւ փէրտէսինի, Սօֆրա իլէ
գօլլարընը վէ ճիւմլէ էտէվաթընը
14 վէ հուզուր էքմէյինի, Վէ զիյա իչին
օլան շէմ'տանը վէ էտէվաթընը վէ
գանտիլլէրինի, վէ գանտիլ եաղընը,
15 Վէ պուխուր միզպահընը վէ անըն գօլլարընը վէ մէսհ եաղընը վէ խօշ րա'իհալը պուխուրը վէ մէսքէնին գափուսը
16 իչին փէրտէյի, Մուհրագա միզպահընը վէ անըն պագըր ըզգարասընը վէ
գօլլարընը վէ ճիւմլէ էտէվաթընը վէ
17 գուրնա իլէ գա'իտէսինի, Հավլը փէրտէլէրինի վէ անըն տիրէքլէրիյլէ գա'իտէլէրինի վէ հավլը գափուսընըն փէր-
18 տէսինի, Մէսքէնին գազըգլարընը վէ
19 հավլըն գազըգլարըյլէ իփլէրինի, Վէ
մագտիստէ խըզմէթ էթմէք իչին
խըզմէթ էլպիսէսինի, վէ քէհանէթ
էթմէլէրի իչին քէհին Հարունըն
մուգատտէս էլպիսէսինի վէ օղուլլարընըն էլպիսէլէրինի կէթիրսինլէր.
20 Վէ պէնի Իսրայէլին պիւթիւն ճէմա'աթը Մուսանըն հուզուրընտան չըգ-
21 տըլար. Վէ քէնտի գալպլէրինտէն
թէշվիգ օլունանլարըն վէ րուհը [illegible]
օլանլարըն ճիւմլէսի կէլիփ, ճէմա'աթ չատըրընըն իշի վէ պիւթիւն ճիւմլէ
խըզմէթի իչին, վէ մուգատտէս էլպիսէ իչին ՌԱՊՊԱ թագտիմէ կէթիրտիլէր.
22 Վէ կէօնիւլտէն վէրէն էրքէք
էրքէքլէրին վէ կէրէք նիսանըն քեաֆֆէսի կէլիփ, թօգալար վէ քիւփէլէր
վէ եիւզիւքլէր վէ կէրտանլըգլար, վէ
ալթունտան օլան հէր նէվ' թէզյինաթ
կէթիրտիլէր. վէ թագտիմէ թագտիմ
էտէն հէր ատէմ ՌԱՊՊԱ ալթուն վէրէրտի.
23 Վէ հէր քիմին եանընտա լաճիվէրտի վէ էրղավանի վէ գըրմըզը գումաշ վէ ա'լա քէթէն վէ քէչի գըլը վէ
գըրմըզը պոյալը գօչ տէրիլէրի վէ թէհաշ տէրիլէրի պուլունտու իսէ կէթիրտի.
24 Կիւմիւշ վէ պագըր թագտիմէսինի թագտիմ էտէն հէր քիմսէ
ՌԱՊՊԱ թագտիմէսինի կէթիրտի. վէ
խըզմէթին հէր իշի իչին սէնթ աղաճը հէր քիմին եանընտա պուլունտու
25 իսէ կէթիրտի. Վէ սահիպ ի հիւնէր
օլան գադընլարըն քեաֆֆէսի քէնտի
էլլէրիյլէ լաճիվէրտի, վէ էրղավանի, վէ
գըրմըզը գումաշ վէ ա'լա քէթէնի էյիրիփ՝ էյիրտիքլէրինի կէթիրտիլէր.
26 Վէ գալպլէրինտէն թէշվիգ օլունան
մա'րիֆէթլի գադընլարըն ճիւմլէսի քէչի
27 գըլընը էյիրտիլէր. Վէ րէ'իսլէր 'ագիգ թաշլարընը վէ էֆօտ իլէ կէօյիւսլիւք
28 իչին թէրսի' թաշլարընը, Վէ
գանտիլ վէ մէսհ եաղը վէ խօշ րա'իհալը պուխուր իչին պահարաթ իլէ
29 եաղը կէթիրտիլէր. Պէնի Իսրայէլ,
եա'նի ՌԱՊՊԸՆ Մուսա վասըթասըյլէ
եափըլմասընը էմր էթտիյի հէր իշ
իչին կէթիրմէյէ գալպինտէն թէշվիգ
օլունան հէր պիր ատէմ վէ գադըն
ՌԱՊՊԱ միւթէպէրրի'ան թագտիմէ կէթիրտիլէր.
30 Վէ Մուսա պէնի Իսրայէլէ տէտի քի՝
Իշթէ ՌԱՊՊ Եէհուտա սըպթընտան Պէսալէլ իպն ի Ուրի իպն ի Հուրը իսմիյ-
31 լէ չաղըրըփ, Անը հիքմէթ վէ ֆէհմ վէ
մա'րիֆէթ վէ հէր սընա'աթ իչին Ալ-
32 լահըն րուհը իլէ մէմլու գըլտը, Թա
ուսթատ իշլէրի իճատ էտիփ՝ ալթուն
33 վէ կիւմիւշ վէ պագըր իլէ իշլէյէ. Վէ
թէրսի' իչին թաշ նագշընտա վէ աղաճ օյմագընտա, եա'նի հէր ուսթատ

34 իշինի իշլէմէք իչին, Անըն գալպինէ,
վէ Տան սըպթընտան Ահոլիապ իպնի Ախիսամաքըն գալպինէ տախի թա՛լիմ
35 էթմէքլիյի իլգա էյլէտի։ Անլէրի հիքմէթ ի գալպ իլէ մէմլու էյլէտի քի հէր
նէվ՝ իշ իշլէյիպ, վէ ուսթատ իշլէրինի
իճատ էտէրէք, օյմաճը իլէ ուսթաըն
վէ լաճիվէրտի վէ էրղավանի վէ գըրմըզը գումաշ վէ ա՛լա քէթէն իլինատէ
նագգաշ վէ ճուլահա մախսուս իշլէրի
եափարընլար։

ՊԱՊ 36

1 Վէ Պէսալէլ իլէ Ահոլիապ վէ մագտիս
խըզմէթինին հէր նէվ՝ իշինի իշլէմէյի
պիլմէք իչին ՌԱՊՊԸՆ հիքմէթ վէ
ֆէհմ վէրտիյի հէր ատամ ի հիւնէր օլան քիմսէ ՌԱՊՊԸՆ էմր էթտիյի վէճհ
2 իւզրէ հէր շէյի եափարլար։ Վէ Մուսա
Պէսալէլ իլէ Ահոլիապը վէ գալպինէ
ՌԱՊՊԸՆ հիքմէթ վէրտիյի հէր ատամ ի
հիւնէր օլան քիմսէյի, եա՛նի իշլէմէք
իչին իշի ալէր 'էօհտէ էթմէյէ քէնտի
գալպինտէն թէշվիգ օլունան հէր քիմ-
3 սէյի չաղըրտը։ Վէ անլէր պէնի Իսրայէլին մագտիս խըզմէթի իչին եափըլաճագ իշէ մախսուս կէթիրտիքլէրի
թագտիմէլէրին քէաֆֆէսինի Մուսատան ալտըլար. անլէր իսէ եինէ անա
հէր սապահ թագտիմաթ ը միւթէպէրրը՛ա կէթիրմէքտէ իտիլէր։
4 Վէ մագտիսին հէր իշինի իշլէյէն էհլ ի հիւնէրին ճիւմլէսի հէր քէս
5 քէնտի իշլէտիյի իշինտէն կէլիպ, Մուսայա խիթապէն, Գավմ ՌԱՊՊԸՆ՝ եափըլմասընը էմր էթտիյի իշլէրին իշի իչին լազըմ օլանտան զիյատէ կէթիր-
6 մէքտէ տիր՝ տէտիլէր։ Օլ վէգթ Մուսանըն էմրի իւզէրինէ՝ էրքէք վէ գարը արթըգ մագտիսին թագտիմէսի իչին իշ իշլէմէսին՝ տէյիւ օրտուկահտա նիտա օլունտուրըլտըգտան գավմ կէ-
7 թիրմէքտէն ֆէրաղաթ էթտի։ Վէ օլ
շէյլէր եափըլաճագ օլան իշին քէաֆֆէսինէ քիֆայէթ էտիպ՝ արթար իտի։
8 Օլ վագթ մէսքէնին իշինի իշլէյէնլէրտէն ճամի՛ ի հիւնէր օլանլարըն
ճիւմլէսի պիւքիւլմիւշ ա՛լա քէթէնտէն
վէ լաճիվէրտի վէ էրղավանի վէ գըրմըզը գումաշտան օն 'ատէտ փէրտէ
եափըպ, անլէրի ուսթատ իշի օլարագ
9 քէրուպիլէր իլէ եափտըլար։ Պիր փէրտէնին թուլը եիրմի սէքիզ վէ փէրտէնին 'արզը տէօրթ զիրա՛ օլուպ, փէրտէլէրին քէաֆֆէսի պիր էօլչիւտէ իտի։
10 Վէ փէրտէլէրտէն պէշ 'ատէտինի
պիրիպիրինէ պաղլը էյլէտի, վէ տիյէր
պէշ 'ատէտ փէրտէյի պիրի պիրինէ
11 պաղլը էյլէտի։ Վէ պիր թագըմըն
պիրինճի փէրտէսինին քէնարընտա լաճիվէրտտէն կէօզլէր եափտը. իքինճի թագըմըն պիրինճի փէրտէսինին քէնարընտա, օլ մինվալ րապթ օլունաճագ
12 թարաֆտա տախի պէօյլէճէ եափտը։ Պիր
փէրտէտէ էլլի 'ատէտ կէօզ եափտը, վէ
իքինճի թագըմըն փէրտէսինին րապթ
օլունաճագը քէնարտա էլլի 'ատէտ կէօզ եափտը. կէօզլէր պիրիպիրինէ
13 գարշը իտիլէր։ Վէ էլլի 'ատէտ ալթըն
գօփչա եափտը. վէ փէրտէլէրի գօփչալար իլէ պիրիպիրինէ պաղլը էթմէսիյլէ մէսքէն պիր օլտու։
14 Վէ մէսքէնին իւզէրինէ չատըր իչին
քէչի գըլընտան փէրտէլէր եափտը,
վէ եափտըղը օն պիր 'ատէտ փէրտէ
15 իտի։ Պիր փէրտէնին թուլը օթուզ վէ
փէրտէնին 'արզը տէօրթ զիրա՛ օլարագ՝ օն պիր փէրտէ պիր էօլչիւտէ իտի։
16 Վէ պէշ փէրտէյի այըրըճա վէ ալթը փէրտէյի այըրըճա պաղլը էյլէտի։
17 Վէ պիրինճի թագըմըն պիրինճի փէրտէնին քէնարընտա էլլի 'ատէտ կէօզ
եափտը, իքինճի թագըմըն [illegible]
փէրտէսինին քէնարընտա էլլի 'ատէտ
18 կէօզ եափտը։ Վէ չատըր եէքփարէ օլմասը իչին փէրտէլէրի պաղլը էթմէք
իւզրէ պագըրտան էլլի 'ատէտ գօփչա
19 եափտը։ Վէ չատըրա գըրմըզը պոյալը
գօչ տէրիլէրինտէն պիր էօրթիւ, վէ
իւսթիւնտէն թէհաշ տէրիլէրինտէն տիյէր պիր էօրթիւ եափտը։
20 Վէ մէսքէնին թախթալարընը սէնթ
21 աղաճընտան 'ամուտի եափտը։ Պիր

թախթանըն թուլը օն զըրա՝ վէ թախթանըն
'արզը պիր պուչուգ զըրա՝ իտի.
22 Հէր պիր թախթանըն պիրի պիրինէ մութասըլ
իքի զըվանասը օլուպ, մէսքէնին
պիւթիւն թախթալարընը պէօյլէ
23 եափտը. Վէ մէսքէնին թախթալարընը
եափըպ անըն ճէնուպ թարաֆը իչիւն
24 եիրմի 'ատէտ թախթա եափտը. Վէ
եիրմի թախթանըն ալթընտա կիւմիւշտէն
գըրգ 'ատէտ գա'իտէ եափըպ,
պիր թախթանըն ալթընտա իքի զըվանասը
իչիւն իքի 'ատէտ գա'իտէ վէ
օլ պիր թախթանըն ալթընտա իքի զըվանասը
իչիւն իքի 'ատէտ գա'իտէ վար
25 իտի. Վէ մէսքէնին տիկէր թարաֆը
իչիւն շիմալ թարաֆընտա եիրմի 'ատէտ
26 թախթա, Վէ պիր թախթանըն ալթընտա
իքի գա'իտէ վէ օլ պիր թախթանըն
ալթընտա իքի գա'իտէ օլարագ,
կիւմիւշտէն գըրգ 'ատէտ գա'իտէլէրինի
27 եափտը. Վէ մէսքէնին արգասը իչիւն
ղարպ թարաֆընտա ալթը 'ատէտ
28 թախթա եափտը. Վէ մէսքէնին արգասընտա
օլան քէօշէլէրի իչիւն իքի
29 'ատէտ թախթա եափտը. Վէ աշաղըտան
պիրլէշիպ՝ եօգարըտան տախի պիր
հալգա իլէ պիթիշիրէք պիր օլուպ իքիսի
պէօյլէ եափըլարագ իքի քէօշէ
30 իչիւն օլտուլար. Վէ սէքիզ 'ատէտ թախթա
օլուպ, կիւմիւշ գա'իտէլէրի հէր
պիր թախթանըն ալթընտա իքիշէր
գա'իտէ օլարագ օն ալթը գա'իտէ վար
31 իտի. Վէ սէնթ աղաճընտան սիւրկիւլէր,
մէսքէնին պիր եանընըն թախթալարը
32 իչիւն պէշ 'ատէտ սիւրկիւ, Վէ
մէսքէնին տիկէր եանընըն թախթալարը
իչիւն պէշ 'ատէտ սիւրկիւ, վէ
մէսքէնին ղարպ ճիհէթինտէ պուլունան
արգասընըն թախթալարը իչիւն
33 պէշ 'ատէտ սիւրկիւ եափտը. Վէ թախթալարըն
օրթասընտա պաշտան պաշա
կէչմէք իչիւն՝ օրթա սիւրկիւյիւ եափտը.
34 Վէ թախթալարը ալթուն իլէ գափլայըպ,
սիւրկիւլէրէ խանէ օլմագ իւզրէ՝
հալգալարը ալթունտան եափըպ,
սիւրկիւլէրի տախի ալթուն իլէ գափլատը.

35 Վէ լաճիվէրտի վէ էրղըվանի վէ գըրմըզը
գումաշտան վէ պիւքիւլմիւշ ա'լա
քէթէնտէն թէֆրիգ փէրտէսինի
եափըպ՝ անը ուսթա իշի օլարագ քէրուպի
36 նաքըշլը եափտը. Վէ անըն իչիւն
սէնթ աղաճընտան տէօրթ 'ատէտ
տիրէք եափըպ, անլարը ալթուն իլէ
գափլատը. չէնկէլլէրի ալթուն օլարագ՝
անլար իչիւն կիւմիւշտէն տէօրթ 'ատէտ
37 գա'իտէ տէօքտի. Վէ չատըրըն գափուսընա
լաճիվէրտի վէ էրղըվանի վէ
գըրմըզը գումաշտան վէ պիւքիւլմիւշ
ա'լա քէթէնտէն իյնէ իշի օլարագ պիր
38 գափու փէրտէսի, Վէ անըն պէշ 'ատէտ
տիրէքլէրիյլէ չէնկէլլէրինի եափտը,
վէ պաշլըգլարընը վէ գուշագլարընը
ալթուն իլէ գափլատը. ամմա անլարըն
պէշ 'ատէտ գա'իտէսի պագըրտան
իտի.

ՊԱՊ 37

1 Վէ Պէսալէլ՝ թուլը իքի պուչուգ վէ
'արզը պիր պուչուգ վէ իրթիֆա'ը պիր
պուչուգ զըրա՝ օլարագ սէնթ աղա-
2 ճընտան թապութը եափտը. Վէ անը
տախիլտէն վէ խարիճէն խալիս ալթուն
իլէ գափլայըպ էթրաֆընա պիր ալթուն
3 փէրվազ եափտը. Վէ անըն իչիւն պիր
թարաֆընա իքի 'ատէտ հալգա՝ վէ տիկէր
թարաֆընա իքի 'ատէտ հալգա օլարագ,
տէօրթ քէօշէսի իչիւն տէօրթ
4 ալթուն հալգա տէօքտի. Վէ սէնթ
աղաճընտան գօլլարը եափըպ, անլարը
5 ալթուն իլէ գափլատը. Վէ թապութըն
թաշընմասը իչիւն գօլլարը թապութըն
եանլարընտա օլան հալգալարա կէչիրտի.
6 Վէ թուլը իքի պուչուգ վէ 'արզը
պիր պուչուգ զըրա՝ օլարագ՝ խալիս ալթունտան
քէֆարէթկեահը եափտը.
7 Վէ ալթունտան իքի քէրուպի եափըպ,
անլարը չէքիչ իշի օլարագ քէֆարէթկեահըն
8 իքի ուճընտա եափտը. Պիր քէրուպիյի
պիր ուճընտա՝ վէ տիկէր քէրուպիյի
օլ պիր ուճընտա եափըպ, քէրուպիլէրի
քէֆարէթկեահ իլէ [illegible]
9 օլարագ իքի ուճընտա եափտը. Վէ քէ-

Քէրուպիլէր գանատլարընը եուգարըյա տօղրու սէրիպ՝ գանատլարըյլէ քէֆարէթկեահը էօրթէր, վէ եիւզլէրի պիրի պիրինէ գարշը օլարագ՝ քէրուպիլէրին նազարը քէֆարէթկեահա տօղրու իտի։

10 Վէ թուլը իքի վէ 'արզը պիր վէ իրթիֆա'ը պիր պուչուգ զրա' օլարագ՝ սէնթ աղաճընտան սօֆրայը եափտը։
11 Վէ անը խալիս ալթունիլէ գափլայըպ՝ էթրաֆընա պիր ալթուն փէրվազ եափ-
12 տը։ Վէ անըն էթրաֆընա տէօրթ փարմագ պիր քէնար եափտը, վէ քէնարըն էթրաֆընա պիր ալթուն փէրվազ
13 եափտը։ Վէ անա տէօրթ ալթուն հալգա տէօքիւպ, հալգալարը տէօրթ այաղընտա պուլունան տէօրթ քէօշէյէ
14 գօտու։ Հալգալար քէնարըն հիզասընտա օլուպ՝ սօֆրանըն թաշընմասը իչին
15 գօլլարա խանէ իտիլէր։ Վէ սօֆրայը թաշըմագ իչին գօլլարը սէնթ աղաճընտան եափըպ՝ անլարը ալթուն իլէ
16 գափլատը։ Վէ սօֆրանըն իւզէրինտէ օլան գափլարը, եանի թէփսիլէրի վէ պուխուր գափլարընը վէ թագտիմէի մէշրուպաթ իչին թասլարը վէ քասէճիքլէրի խալիս ալթունտան եափտը։
17 Վէ խալիս ալթունտան շէմ'տանը եափըպ՝ շէմ'տանը չէքիճ իշի եափտը, այաղը վէ տալլարը, գատէհլէրի վէ եումրուճլարը վէ չիչէքլէրի քէնտիսին-
18 տէն իտի։ Վէ շէմ'տանըն պիր եանընտան իւչ տալ՝ վէ շէմ'տանըն տիյէր եանընտան իւչ տալ օլարագ, եանլարընտան ալթը 'ատէտ տալ չըգար ի-
19 տի։ Պիր տալտա պատէմ շէքլինտէ իւչ 'ատէտ գատէհ իլէ եումրու վէ չիչէք՝ վէ տիյէր տալտա պատէմ շէքլինտէ իւչ 'ատէտ գատէհ իլէ եումրու վէ չիչէք օլուպ, շէմ'տանտան չըգան
20 ալթը տալլար պէօյլէ իտի։ Շէմ'տանտա տախի պատէմ շէքլինտէ տէօրթ 'ատէտ գատէհ իլէ եումրուլարը վէ չի-
21 չէքլէրի վար իտի։ Վէ անտէն չըգան ալթը 'ատէտ տալըն իքիսինին ալթընտա քէնտիսինտէն պիր եումրու, վէ իքիսինին ալթընտա քէնտիսինտէն պիր եումրու, վէ իքիսինին ալթընտա քէն-
22 տիսինտէն պիր եումրու վար իտի։ Եումրուլարը վէ տալլարը քէնտիսինտէն օլուպ՝ ճումլէսի եէք փարչէ օլմըշ խա-
23 լիս ալթունտան չէքիճ իշի իտի։ Վէ անըն եէտի գանտիլլէրինի վէ մում-մագասլարընը վէ թէփսիլէրինի խալիս ա-
24 լթունտան եափտը։ Պունու վէ էտէվաթընըն քեաֆֆէսինի պիր թալանթ խալիս ալթունտան եափտը։
25 Վէ միւրէքքէպա' օլուպ թուլը պիր վէ 'արզը պիր վէ իրթիֆա'ը իքի զրա' օլուպ՝ պուեյնուզլարը քէնտիսինտէն օլարագ պուխուր մէզպահընը սէնթ ա-
26 ղաճընտան եափտը։ Վէ անըն եանի իւսթիւնի վէ եանլարընը վէ պուեյնուզլարընը խալիս ալթուն իլէ գափլայըպ՝ էթրաֆընա պիր ալթուն թաճ եափտը։
27 Վէ անըն թաշընմասը իչին գօլլարա խանէլէր օլմագ իւզրէ՝ իքի եանլարընտա թաճըն ալթընտան իքի թարաֆա իքի 'ատէտ ալթուն հալգա եափտը։
28 Վէ գօլլարը սէնթ աղաճընտան եափըպ՝
29 անլարը ալթուն իլէ գափլատը։ Վէ մուգատտէս մէսհ եաղընը վէ խալիս խօշ րա'իհալը պուխուրը 'ըթըրճը սէնա'աթըյլէ եափտը։

ՊԱԲ 38

1 Վէ թուլը պէշ զրա' վէ 'արզը պէշ զրա' միւրէպպա' վէ իրթիֆա'ը իւչ զրա' օլարագ՝ սէնթ աղաճընտան մուհ-
2 րագա մէզպահընը եափտը։ Վէ պուեյնուզլարընը տէօրթ քէօշէսինտէ եափըպ՝ պուեյնուզլարը քէնտիսինտէն ի-
3 տի. վէ անը պագըր իլէ գափլատը։ Վէ մէզպահըն ճիւմլէ էտէվաթընը, գազանլարը վէ քիւրէքլէրի վէ լէյէնլէրի վէ չաթալլարը վէ աթէշ գապլարընը եափըպ՝ ճիւմլէթինին քեաֆֆէսինի
4 պագըրտան եափտը։ Վէ մէզպահա անըն փէրվազը ալթընա, օրթասընա գատար օլմագ իւզրէ, միւշէպպէք օլարագ պագըրտան պիր ըզգարա եափ-
5 տը։ Վէ պագըր ըզգարա իչին գօլլարա խանէ օլմագ իւզրէ՝ տէօրթ քէօ-

շէսինտէ տէօրթ 'ատէտ հալգա տէօգ-
6 տիւ։ Վէ գօլլարը սէնթ աղաճընտան
եափըփ՝ անլէրի պագըր իլէ գափլատը։
7 Վէ անը անլէր իլէ թաշըմագ իչիւն գօլ-
լարը մէզպահըն եանլարընտա օլան
հալգալարա կէչիրտի. անը՝ իչի պօշ օ-
լարագ՝ թախթալարտան եափտը։

8 Վէ պագըր գուռնայը վէ անըն այա-
ղընը գա'իտէսինի ճէմ'իյէթ չատըրընըն
գափուսընտա թէճէմմիւ' էտէն նիսանըն
այնէլէրինտէն եափտը։

9 Վէ հավլըյը եափտը. ճէնուպէ նազըր թա-
րաֆը իչիւն հավլինըն փէրտէլէրի եիւզ
զիրա' օլարագ՝ պիւքիւլմիւշ ա'լա քէ-
10 թէնտէն իտի, Եիրմի 'ատէտ տիրէկի վէ
անլէրին եիրմի 'ատէտ գա'իտէլէրի պա-
գըրտան, մէզքիւր տիրէքլէրին չէնկէլլէրի
11 վէ գուշագլարը կիւմիւշտէն իտի։ Վէ
շիմալ թարաֆը իչիւն տախի փէրտէլէր
եիւզ զիրա'տըր. Եիրմի 'ատէտ տիրէ-
կի վէ անլէրին եիրմի 'ատէտ գա'իտէ-
սի պագըրտան վէ տիրէքլէրին չէնկէլ-
լէրի վէ գուշագլարը կիւմիւշտէն իտի։
12 Վէ գարպ թարաֆը իչիւն օլան փէր-
տէլէր էլլի զիրա' օլուպ տիրէքլէրի օն
վէ անլէրին գա'իտէլէրի օն 'ատէտ ի-
տի. տիրէքլէրին չէնկէլլէրի վէ գու-
13 շագլարը կիւմիւշտէն իտի. Վէ շարգ
թարաֆը իչիւն օլան փէրտէլէր էլլի զի-
14 րա' իտի։ Պիր եանըն փէրտէլէրի օն
պէշ զիրա' օլուպ, տիրէքլէրի իւչ վէ
15 գա'իտէլէրի իւչ 'ատէտ իտի։ Վէ տի-
կէր թարաֆըն, եա'նի հավլը գափու-
սընըն պիր թարաֆընտան վէ օլ պիր
թարաֆընտան փէրտէլէրի օն պէշ զի-
րա' օլուպ, տիրէքլէրի իւչ վէ գա'ի-
16 տէլէրի իւչ 'ատէտ իտի։ Հավլընըն էթ-
րաֆընտա օլան փէրտէլէրին քեաֆ-
ֆէսի պիւքիւլմիւշ ա'լա քէթէնտէն
17 իտի։ Վէ տիրէքլէրին գա'իտէլէրի պա-
գըրտան, տիրէքլէրին չէնկէլլէրի վէ
գուշագլարը կիւմիւշտէն, վէ պաշլըգ-
լարը կիւմիւշ իլէ գափլը օլարագ, հավ-
լընըն տիրէքլէրինին քեաֆֆէսինին
18 կիւմիւշ գուշագլարը վար իտի։ Վէ
հավլը գափուսընըն փէրտէսի իյնէ ի-
շիյլէ լաճիվէրտի վէ էրղավանի վէ գըր-
մըզը գումաշտան վէ պիւքիւլմիւշ ա'-
լա քէթէնտէն օլուպ, թուլը եիրմի զի-
րա' վէ 'արզը՝ եա'նի իրթիֆա'ը հավ-
լընըն փէրտէսինէ կէօրէ պէշ զիրա' ի-
19 տի։ Վէ անըն տիրէքլէրի տէօրթ՝ վէ
անլէրին գա'իտէլէրի տէօրթ 'ատէտ օ-
լարագ պագըրտան, վէ չէնկէլլէրի կիւ-
միւշտէն, վէ պաշլըգլարընըն գափլա-
մասը վէ գուշագլարը տախի կիւմիւշտէն
20 իտի։ Վէ մէսքէն իլէ հավլընըն էթրա-
ֆընտա օլան գազըգլարըն քեաֆֆէսի
պագըրտան իտի։

21 Մէսքէնին Հարունըն օղլու Իթամարըն
էլիյլէ Լավիլիլէրին խըտմէթի իչիւն
Մուսանըն էմրի իւզրէ մէսքէնին՝ եա'-
նի շէհատէթ մէսքէնինին մահսուպ օ-
22 լան հիսապը պու տըր։ Վէ Եէհուտա
սըպթընտան Պէսալէլ իպն ի Ուրի իպն ի
Հուր ՌԱՊՊԸՆ Մուսայա էմր էթտիյի
23 շէյլէրին քեաֆֆէսինի եափտը։ Վէ Տան
սըպթընտան օյմաճը հէմ ուսթատ վէ
լաճիվէրտի վէ էրղավանի վէ գըրմըզը
գումաշ վէ ա'լա քէթէն իշլէմէ նագ-
գաշ Ահօլիապ իպն ի Ախիսամախ անըն
իլէ պէրապէր իտի։

24 Ի'մալ գըլընան ալթուն՝ եա'նի
մագտիսին պիւթիւն ինշասընտա պու
խըտմէթ իչիւն սարֆ օլունան ալթու-
նըն քեաֆֆէսի մագտիս միսգալը իւզ-
րէ, եիրմի տօգուզ թալանթ եէտի եիւզ
25 օթուզ միսգալ իտի։ Վէ ճէմա-
'աթտան սայըլանլարըն կիւմիւշի, մագ-
տիս միսգալը իւզրէ, եիւզ թալանթ վէ
պին եէտի եիւզ եէթմիշ պէշ միսգալ
26 իտի։ Եիրմի եաշընտան եուգարը եազը-
լըգ տէֆթէրէ գայտ օլունանլար, ալ-
թը եիւզ իւչ պին պէշ եիւզ էլլի նէ-
ֆէր օլարագ, ատէմ պաշընա հէր քէս
պիրէր պէգա', եա'նի մագտիս միսգա-
27 լը իւզրէ եարըմ միսգալ վէրտի։ Վէ
եիւզ թալանթ կիւմիւշ մագտիսին գա'ի-
տէլէրինի վէ թէֆրիգ փէրտէսինին գա-
'իտէլէրինի տէօքմէք իչիւն օլուպ, գա-
'իտէ պիրէր թալանթ օլարագ՝ եիւզ
28 թալանթտան եիւզ գա'իտէ օլտու։ Վէ
պին եէտի եիւզ եէթմիշ պէշ միսգալ-
տան տիրէքլէրին չէնկէլլէրինի եափըպ,

անլէրին պաշլըգլարընը գափլատը վէ
29 անլէրի գուշաթտը. Վէ թագտիմ օլունան պագըր եէթմիշ թալանթ վէ
իքի պին տէօրթ եիւզ միսգալ իտի.
30 Վէ անտէն ճէմա՛աթ չատըրընըն գափուսընըն գա՛իտէլէրինի վէ պագըր
մէզպահը վէ անըն պագըր ըզգարասընը վէ մէզպահըն էտէվաթընըն քեաֆֆէսինի,
31 Վէ հավլինըն էթրաֆընտա օլան գա՛իտէլէրի վէ հավլը գափուսընըն
գա՛իտէլէրինի վէ մէսքէնին գազըգլարընըն ճիւմլէսինի վէ հավլինըն էթրաֆընտա
օլան գազըգլարըն քեաֆֆէսինի եափտը.

ՊԱՊ 39

1 Վէ մագտիստէ խըտմէթ էթմէք իչիւն լաճիվէրտի վէ էրղավանի վէ գըրմըզը
գումաշտան խըտմէթ էլպիսէսինի եափտըլար. վէ ՐԱՊՊԸՆ Մուսայա էմր էյլէտիյի
կիպի Հարունա մուգատտէս էլպիսէ եափտըլար.
2 Վէ էֆօտը ալթուն վէ լաճիվէրտի վէ էրղավանի վէ գըրմըզը գումաշտան
վէ պիւքիւլմիւշ ա՛լա քէթէնտէն եափտըլար.
3 Վէ լաճիվէրտի վէ էրղավանի վէ գըրմըզը գումաշըն վէ ա՛լա քէթէնին
արասընտա ուսթատ իշի օլարագ նագշ իշլէմէք իչիւն ալթունը տէօյէրէք ինճէ
լէվհալար եափըպ թէլլէր քէստիլէր.
4 Անա րապթ օլունաճագ օմուզլըգլար եափտըլար, վէ իքի ուճընտա րապթ
5 օլունուր իտի. Վէ էֆօտըն իւզէրինտէ օլան չէրիտ անտէն օլուպ անըն իշի
կիպի օլարագ, ալթուն վէ լաճիվէրտի վէ էրղավանի վէ գըրմըզը գումաշտան
վէ պիւքիւլմիւշ ա՛լա քէթէնտէն իտի, նիթէքիմ ՐԱՊՊ Մուսայա էմր էյլէտի.
6 Վէ ալթուն խանէլէր իլէ իհաթէ օլունուպ՝ միւհր նագշըյլէ պէնի
Իսրայէլին իսիմլէրի իւզէրլէրինէ հէքք օլունմուշ օլան 'աքիգ թաշլարընը
7 եափտըլար. Վէ պէնի Իսրայէլէ թէզքեար թաշլարը օլմագ իւզրէ՝ ՐԱՊՊԸՆ
Մուսայա էմր էթտիյի կիպի անլէրի էֆօտըն օմուզլըգլարը իւզէրինէ գօտու.
8 Վէ կէօյիւսլիւյիւ ուսթա իշիյլէ էֆօտ իշի կիպի ալթուն վէ լաճիվէրտ
վէ էրղավանի վէ գըրմըզը գումաշտա
վէ պիւքիւլմիւշ ա՛լա քէթէնտէն եափտը.
9 Կէօյիւսլիւյիւ միւրէպպա՛ օլարա
իքի գաթլը եափտըլար. Թուլը վէ 'արզը պիրէր գարըշ օլարագ իքի գաթ
10 իտի. Վէ անը տէօրթ սըրա թաշ իլ
թէրսի՛ էյլէտիլէր. պիր սըրա գըրմըզ
'աքիգ վէ սարը եագութ վէ զիւմրիւ
11 օլուպ՝ պու իլք սըրա իտի. Վէ իքին
սըրա չէպչիրագ, կէօք եագութ վ
12 էլմաս իտի. Վէ իւչիւնճիւ սըրա մ
եա՛գութ, 'այնիհըրր վէ ճէպէլլէգա
13 իտի. Վէ տէօրտիւնճիւ սըրա զէպէրճէտ, 'աքիգ վէ եէշիմ իտի. Թէրս
օլունմալարընտա ալթուն խանէլէր իլ
14 իհաթէ օլունմուշ իտիլէր. Վէ թաշլա
պէնի Իսրայէլ իսիմլէրի իւզրէ օլարա
անլէրին իսիմլէրինէ կէօրէ օն իքի 'ատէտ օլուպ, հէր պիրի օն իքի սըպթտան պիրինին իսմինէ միւհր նագշըյլ
15 հէքք օլունմուշ իտի. Վէ կէօյիւսլիւյի
իւզէրինտէ խալիս ալթունտան էօրմ
իշի պիւքիւլմիւշ զինճիրլէր եափտըլա
16 Վէ իքի 'ատէտ ալթուն խանէ վէ իք
'ատէտ ալթուն հալգա եափըպ, իք
հալգայը կէօյիւսլիւյիւն իքի ուճըն
17 գօյտուլար. Վէ օլ իքի ալթուն էօրմ
զինճիրլէրի կէօյիւսլիւյիւն իքի ուճլարընտա օլան իքի հալգայա թագտըլար
18 Վէ իքի էօրմէ զինճիրլէրին օլ իքի
ուճլարընը օլ իքի խանէյէ թագըպ
անլէրի էօն թարաֆընտան էֆօտըն օ-
19 մուզլըգլարը իւզէրինէ գօյտուլար. Վէ
իքի 'ատէտ ալթուն հալգա եափըպ
կէօյիւսլիւյիւն եանլարընտա իչ եէրինտէն էֆօտ թարաֆընտա օլան իքի քէ-
20 նարընա գօյտուլար. Վէ իքի 'ատէտ ալթուն հալգա եափըպ, անլէրի աշաղըտան էֆօտըն իքի օմուզլարընա՝ էօ
թարաֆընտան էֆօտըն չէրիտի իւզէ-
րինտէն անըն րապթ օլունտըղը եէր
21 թագտըլար. Վէ կէօյիւսլիւյիւ հալգալարըյլէ էֆօտըն հալգալարընա լաճիվէրտի գայթան իլէ պաղլատըլար, թա
էֆօտըն չէրիտի իւզէրինտէ օլուպ, կէօ-

յիւսլիւք էֆօտտան այըրլմըյա, նիթէքիմ
ՌԱՊՊ Մուսայա էմր էյլէտի.
22 Վէ էֆօտըն էնթարիսինի տօգումա
իշի օլարագ՝ պիւս պիւթիւն լաճիվէրտտէն
23 գումաշտան եափտըր. Վէ էնթարինին
օրթասընտա զըրխ աղզը կիպի պիր աղըզ
վար իտի. աղզըն էթրաֆը յըրթըլմամագ
իչիւն պիր քէնարը վար իտի.
24 Վէ էնթարինին էթէքլէրինէ լաճիվէրտտէն
վէ էրղըվանտան վէ պիւքիւլմիւշ
գըրմըզը քէթէնտէն նարլար եափտըլար.
25 Վէ խալիս ալթունտան չընղըրագլար
եափըփ, չընղըրագլարը նարլարըն արասընա
էնթարինին էթէքլէրինին էթրաֆընտա
օլան նարլարըն արալարընա գօտըլար.
26 Խըզմէթ իչիւն էնթարինին էթէքլէրինին
էթրաֆընտա պիր չընղըրագ
վէ պիր նար, պիր չընղըրագ վէ պիր
նար վար իտի, նիթէքիմ ՌԱՊՊ Մուսայա
էմր էյլէտի.
27 Վէ ՌԱՊՊըն Մուսայա էմր էյլէտիյի
կիպի Հարուն իչիւն վէ օղուլլարը իչիւն
գամիսլէրի ա՛լա քէթէնտէն տօգումա
28 իշի օլարագ եափտըլար, վէ 'ամամէ
ա՛լա քէթէնտէն, վէ զինէթ
սէրփուշլարընը ա՛լա քէթէնտէն, վէ
քէթէն տօնլարը պիւքիւլմիւշ ա՛լա քէթէնտէն,
29 Վէ գուշաղը պիւքիւլմիւշ
ա՛լա քէթէնտէն, վէ լաճիվէրտտէն վէ էրղըվանտան
վէ գըրմըզը գումաշչըյան իշի
իշլէմէ եափտըլար.
30 Վէ մուգատտէս թաճըն լէվհասընը
խալիս ալթունտան եափըփ իւզէրինէ
միւհիւր նագշը կիպի ԳՕՏԷՇ ԼԱ ԻԷՀՕՎԱ
31 գազըտըլար. Վէ ՌԱՊՊըն Մուսայա էմր
էյլէտիյի կիպի 'ամամէ իւզէրինէ գօնուլմագ
իչիւն իւզէրինէ պիր լաճիվէրտ
շէրիտ թագտըլար.
32 Պէօյլէճէ մէսքէնին, եա՛նի ճէմա՛աթ
չատըրընըն իշինին քեաֆֆէսի թէքմիլ
օլտու. վէ պէնի Իսրայէլ, ՌԱՊՊ Մուսայա
հէր նէ քի էմր էթտի իսէ, անա
33 կէօրէ թէմամէն եափտըլար. Վէ մէսքէնի՝
եա՛նի չատըրը իլէ քեաֆֆէ էտէվաթընը,
գօփչալարընը, թախթալարընը,
սիւրկիւլէրինի վէ տիրէքլէրինի
34 վէ գա՛իտէլէրինի, Վէ գըրմըզը պօյալը
գօչ տէրիլէրինտէն էօրթիւսիւ,
վէ թէհաշ տէրիլէրինտէն օլան էօրթիւսիւ,
35 վէ թէֆրիգ փէրտէսինի, Շէհատէթ
թապութը իլէ գօլլարընը վէ
36 քէֆարէթկեահը, Սօֆրայը վէ քեաֆֆէ
ի էտէվաթընը վէ հուզուր էքմէյինի,
37 Խալիս ալթուն շէմ'ատանը, գանտիլլէրինի,
եա՛նի տիզիլէճէք գանտիլլէրինի
վէ քեաֆֆէ ի էտէվաթընը վէ
38 գանտիլ եաղընը, Վէ ալթուն մէզպահը,
վէ մէսհ եաղընը, վէ խօշ գօգուլու
պուխուրու, վէ չատըրըն գափըսը
39 իչիւն փէրտէյի, Պագըր մէզպահ իլէ
պագըր ըզգարասընը, գօլլարընը վէ
քեաֆֆէ ի էտէվաթընը, վէ գուրնայը
40 վէ գա՛իտէսինի, Հավլը փէրտէլէրինի,
անըն տիրէքլէրինի վէ գա՛իտէլէրինի,
վէ հավլը գափուսընըն փէրտէսինի,
իփլէրինի վէ գազըգլարընը վէ
մէսքէնին՝ եա՛նի ճէմա՛աթ չատըրընըն
խըզմէթի իչիւն քեաֆֆէ ի էշեայը,
41 Մագտիստէ խըզմէթ էթմէք իչիւն
խըզմէթ էլպիսէսինի, վէ քէհանէթ էթմէլէրի
իչիւն քեահին Հարունըն մուգատտէս
էլպիսէսինի վէ օղուլլարընըն
էլպիսէլէրինի Մուսայա կէթիրտիլէր.
42 ՌԱՊՊ Մուսայա հէր նէ քի էմր էյլէտի
իսէ՝ անա կէօրէ պէնի Իսրայէլ պիւթիւն
իշի եափտըլար.
43 Իմտի Մուսա պիւթիւն իշէ նազար
էթտի, վէ իշթէ անը ՌԱՊՊըն էմր էյլէտիյի
կիպի թէմամէն եափմըշլար իտի.
վէ Մուսա անլարը պէրէքէթ օգուտու.

ՊԱՊ Խ

1 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա խիթապէն տէտի
2 քի, Պիրինճի այըն պիրինճի կիւնիւնտէ
մէսքէնի՝ եա՛նի ճէմա՛աթ չա-
3 տըրընը գուրասըն. Վէ օրայա Շէհատէթ
թապութընը գօյուփ, թապութը
թէֆրիգ փէրտէսիյլէ սէթր էյլէսին.
4 Վէ սօֆրայը իչէրի կէթիրիփ, անըն իւզէրինէ
տիզիլէճէք էշեայը տիզէսին. վէ
շէմ'ատանը իչէրի կէթիրիփ՝ գանտիլլէ-
5 րինի եագասըն. Վէ Շէհատէթ թապու-

թընըն էօնիւնտէ պուխուր իչիւն ալ-
թուն մեզպահը գօյուպ, մեսքէն գա-
6 փուսընըն փէրտէսինի թագասըն։ Վէ
մեսքէնին եա'նի ճէմա'աթ չատըրընըն
գափուսընըն էօնիւնէ մուհրագա մեզ-
7 պահընը վազ' էտէսին։ Վէ ճէմա'աթ
չատըրըյլէ մեզպահըն արասընա գուր-
նայը գօյուպ' անըն իչինէ սու գօյա-
8 սըն։ Վէ չէվրէսին էթրաֆընա հավլըյը
թէշքիլ էտիպ' հավլը գափուսընըն փէր-
9 տէսինի թագասըն։ Վէ մեսհ եաղընը
ալըպ' մեսքէնի վէ անտա օլան շէյլէ-
րին քեաֆֆէսինի մեսհ էտէրէք, անը
վէ քեաֆֆէ'ի էտէվաթընը թագտիս
10 էտէսին քի մուգատտէս օլա։ Վէ մուհ-
րագա մեզպահընը վէ քեաֆֆէ'ի էտէ-
վաթընը մեսհ էտէրէք, մեզպահը թագ-
տիս էտէսին քի մեզպահ-ագտէս օլա։
11 Վէ գուրնայը վէ գա'իտէսինի մեսհ է-
12 տէրէք անը թագտիս էտէսին։ Վէ Հա-
րունը իլէ անըն օղուլլարընը ճէմա'աթ
չատըրընըն գափուսընա եագլաշտըրըպ'
13 անլերի սու իլէ եըգայասըն։ Վէ Հա-
րունա մուգատտէս լիպասլարը կիյտի-
րիպ, անը մեսհ էտէրէք' պանա քէ-
հանէթ էթմէսի իչիւն անը թագտիս
14 էտէսին։ Անըն օղուլլարընը տախի եագ-
լաշտըրըպ' անլերէ գամիշլէր կիյտիրէ-
15 սին։ Վէ անլերին փէտէրլերինի մեսհ էթ-
տիյին կիպի' անլերի մեսհ էտէսին քի
պանա քէհանէթ էտէլէր, վէ անլերին
մեսհլերի անլերէ 'ասըրլարընճա քէհա-
16 նէթ ի էպէտիյէ իչիւն օլա։ Վէ ՐԱՊՊ
Մուսայա հէր նէ քի էմր էթտի իսէ'
անա կէօրէ թէմամէն եափտը։
17 Վէ իքինճի սէնէնին պիրինճի այըն-
տա, այըն պիրինտէ մեսքէն գուրուլ-
18 տու։ Վէ Մուսա ՐԱՊՊԸՆ քէնտինէ
էմր էյլէտիյի կիպի մեսքէնի գուրուպ,
գա'իտէլէրինի գօյարագ' թախթա-
լարընը վազ' էտիպ, սիւրկիւլէրինի թագ-
19 տը վէ տիրէքլէրինի տիքտի։ Վէ մես-
քէնին իւզէրինէ չատըրը եայըպ' եօ-
գարըտան անըն իւզէրինէ չատըրըն էօր-
20 թիւսիւնիւ գօյտու։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ Մու-
սայա էմր էյլէտիյի կիպի շէհատէթի ա-
լըպ' թապութուն իչինէ գօյտու, վէ թա-
պութա գօլլարը թագըպ' թապութ
իւսթիւնէ քէֆարէթկեահը գօյտու։
21 Վէ թապութը մեսքէնին իչինէ կէթի-
րիպ' թէֆրիգ փէրտէսինի գօյարագ
22 շէհատէթ թապութունը սէթր էյլէտի։ Վ
ՐԱՊՊԸՆ Մուսայա էմր էյլէտիյի կիպ
սօֆրայը ճէմա'աթ մեսքէնինտէ, մէ-
քէնին շիմալ թարաֆընա թէֆրիգ փէր-
23 տէսինին խարիճինէ գօյտու։ Վէ իւզէ-
րինէ' ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տիզիլէ-
24 ճէք էքմէյի տիզտի։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ Մու-
սայա էմր էյլէտիյի կիպի իւշէմ'տանը ճէ-
մա'աթ չատըրընտա, սօֆրանըն գար-
շըսընտա, մեսքէնին ճէնուպ թարաֆը-
25 նա գօյտու։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
26 գանտիլլէրի եագտը։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ Մու-
սայա էմր էյլէտիյի կիպի ալթուն մէ-
պահը ճէմա'աթ չատըրընտա թէֆրի
27 փէրտէսինին էօնիւնէ գօյտու։ Վէ ա-
նըն իւզէրինտէ խօշ րա'իհալը պուխու
28 եագտը։ Վէ մեսքէն գափուսընը
29 փէրտէսինի թագտը։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ Մու-
սայա էմր էյլէտիյի կիպի մեսքէնին եա'-
նի ճէմա'աթ չատըրընըն գափուսը եա-
նընա մուհրագա մեզպահընը գօյտ
վէ իւզէրինտէ մուհրագա վէ էքմէ
30 թագտիմէսի թագտիմ էյլէտի։ Վ
գուրնայը ճէմա'աթ չատըրըյլէ մէ-
պահըն արասընա վազ' էտիպ, իչին
31 եըգանմագ իչիւն սու գօյտու։ Վէ Մու-
սա իլէ Հարուն վէ անըն օղուլլարը էլ-
լէրինի վէ այագլարընը անտան եը-
32 գարլար իտի։ Ճէմա'աթ չատըրընա կիր-
տիքլէրինտէ վէ մեզպահա եագլաշտը-
գլարընտա ՐԱՊՊԸՆ Մուսայա էմր էյլէ-
33 տիյի կիպի եըգանըրլար իտի։ Վէ մես-
քէնին վէ մեզպահըն էթրաֆընա հավ-
լըյը թէշքիլ էտիպ, հավլը գափու-
սընըն փէրտէսինի թագտը։ Պու վէճհ
Մուսա իշի թէքմիլ էյլէտի։
34 Պա'տէհու պուլութ ճէմա'աթ չատը-
րը իւզէրինէ տուրտու, վէ մեսքէ
35 ՐԱՊՊԸՆ ճէլալի իլէ մեմլու օլտու։ Վ
Մուսա ճէմա'աթ չատըրընա կիրէմ-
տի. զիրա պուլութ անըն իւզէրինէ
տուրուպ' մեսքէն ՐԱՊՊԸՆ ճէլալի իլ
36 մեմլու իտի։ Իմտի անլերին հէր եագ-

լընտէ պուլութ մէսքէնտէն եօգարը չէքիլտիքճէ՝ պէնի Իսրայէլ նագլ էտէր իտի։
37 Վէ պուլութ չէքիլմէտիքճէ՝ չէքիլտիյի կիւնէ գատար նագլ էթմէզլէր իտի։
38 Զիրա պէյթ ի Իսրայէլին քեաֆֆէսինին կէօզլէրի էօնիւնտէ անլէրին հէր նագլինտէ՝ կիւնտիւզ մէսքէն իւզէրինտէ ՐԱՊՊԸՆ պուլուտու, կէճէ տախի անըն իւզէրինտէ աթէշ վար իտի։

ԼԱՎԻԼԻԼԷՐ

ՊԱՊ 1

1 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայը չաղըրըպ, ճէմա'աթ չատըրընտան անա խիթապէն տէտի քի,
2 Պէնի Իսրայէլէ սէօյլէյիպ անլէրէ տէյէսին քի՝ Սիզտէն պիր ատէմ ՐԱՊՊԱ հայվանլարտան պիր գուրպան թագտիմ էյլէճէք օլուրսա, գուրպանընըզը սըղըրլարտան եախօտ սիւրիւլէրտէն թագտիմ էտէճէքսինիզ։
3 Էյէր մուհրիգա օլաճագ գուրպանը սըղըրլարտան իսէ՝ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա մագպուլ օլմագ իչին՝ էրքէք վէ գուսուրսըզ օլանը թագտիմ էյլէսին, հէմ տէ անը ճէմա'աթ չատըրընըն գափուսընտա թագտիմ էթսին։
4 Վէ էլինի մուհրագանըն պաշը իւզէրինէ գօսուն, վէ քէնտիսի իչին քէֆֆարէթ օլմագ իւզրէ՝ գապուլ օլունաճագտըր։
5 Վէ տանայը ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա զէպհ էթսին, վէ պէնի Հարուն օլան քեահինլէր գանը թագրիպ էտիպ, գանը ճէմա'աթ չատըրընըն գափուսընտա պուլունան մէզպահըն իւսթիւնէ՝
6 հէր թարաֆա սէրփսինլէր։ Վէ մուհրագայը եիւզիւպ՝ անը փարչա փարչա
7 էթսին։ Վէ Հարուն քեահինին օղուլլարը մէզպահ իւզէրինէ աթէշ գօյուպ,
8 աթէշ իւզէրինէ օտուն տիզսինլէր։ Վէ պէնի Հարուն օլան քեահինլէր փարչալարը, պաշը վէ իչ եաղը մէզպահտա օլան աթէշին իւսթիւնտէքի օ-
9 տունըն իւզէրինէ տիզսինլէր։ Ամմա իչինի վէ փաչալարը սու իլէ եըգասըն, ՐԱՊՊԷ խօշ րա"իհալը աթէշ գուրպանը օլմագ իւզրէ՝ քեահին ճէմիինի մուհրագա օլարագ մէզպահտա եագսըն։
10 Վէ էյէր գուրպանը մուհրագա իչին սիւրիւլէրտէն եա'նի գօյուն եախօտ քէչիլէրտէն իսէ, էրքէք վէ գուսուրսուզ
11 օլանը թագտիմ էթսին։ Վէ անը ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա մէզպահըն շիմալ ճանիպինտէ զէպհ էյլէսին, վէ պէնի Հարուն օլան քեահինլէր անըն գանընը մէզպահըն իւսթիւնէ հէր թարա-
12 ֆա սէրփսինլէր։ Վէ անը փարչա փարչա էտիպ, [illegible]՝ պաշը վէ իչ եաղըյլէ պէրապէր [illegible], վէ քեահին անլէրի մէզպահտա օլան աթէշին իւսթիւնտէքի օտունլարըն իւզէրինէ տիզսին։
13 Վէ իչէրիսիլէ փաչալարը սու իլէ եըգայըպ, ՐԱՊՊԱ խօշ րա"իհալը գուրպան օլմագ իւզրէ, քեահին ճիւմլէսինի կէթիրիպ՝ մուհրագա օլարագ մէզպահտա եագսըն։
14 Վէ էյէր ՐԱՊՊԱ իչին մուհրագա օլաճագ գուրպանը գուշլարտան իսէ, գուրպանընը գումրուլարտան եա կէօյէրճին եավրուլարընտան թագտիմ
15 էթսին։ Վէ քեահին անը մէզպահա թագրիպ էտիպ՝ պաշընը քէսիպ մէզպահտա եագսըն, վէ գանը մէզպահըն

16 եանընտա ագըտըլսըն: Վէ գուրսաղը իլէ իչինտէքինի չըգարըպ, մէզպահըն շարգ ճանիպինտէ օլան քիւլ մա-
17 հալլինէ աթսըն: Վէ անը այըրմայարագ՝ գանատլարը արասընտան եարսըն, վէ մուհրագա օլարագ՝ ՐԱՊՊԱ խօշ րա՛իհալը գուրպան օլմագ իւզրէ՝ քեահին անը մէզպահտա աթէշ իւզէրինէ օլան օտուն իւզէրինտէ եագսըն:

ՊԱՊ 2

1 Վէ պիր քիմսէ ՐԱՊՊԱ էքմէք թագտիմէսի թագտիմ էտէճէք օլուրսա, թագտիմէսի խասս ունտան օլուպ՝ իւզէրինէ եաղ տէօքսիւն վէ իւսթիւնէ
2 քիւնլիւք գօյսուն: Վէ անը պէնի Հարուն օլան քեահինլէրէ կէթիրսին; վէ անտէն քիւնլիւյիւն հէփիսիյլէ պէրապէր ունընտան վէ եաղընտան պիր ավուճ տօլուսու ալսըն, վէ քեահին՝ ՐԱՊՊԱ խօշ րա՛իհալը գուրպան օլմագ իւզրէ, անը թէզքէրէ օլարագ մէզպահ-
3 տա եագսըն: Վէ էքմէք թագտիմէսինտէն պագըյյէսի Հարուն իլէ օղուլլարընըն օլսուն. ՐԱՊՊԸՆ գուրպանլարընտան օլարագ ագտէս տըր:
4 Վէ ֆուրունտա փիշմիշ էքմէք թագտիմէսի թագտիմ էտէճէք օլուրսէն, խասս ունտան եաղ իլէ եօղրուլմուշ, մայասըզ չէօրէքլէր եախօտ եաղ սիւրիւլմիւշ մայասըզ եուֆգալար օլսունլար:
5 Վէ էյէր թագտիմէն թավատա փիշմիշ թագտիմէ իսէ, եաղ իլէ եօղրուլմուշ
6 խասս ունտան մայասըզ օլսուն: Անը փարչա փարչա էտիպ՝ իւզէրինէ եաղ տէօքէսին. պու էքմէք թագտիմէսի տիր:
7 Վէ էյէր թագտիմէն թէնճէրէտէ փիշմիշ թագտիմէ իսէ, խասս ունտան եաղ
8 իլէ եափըլսըն: Վէ պունլարտան եափըլան թագտիմէյի ՐԱՊՊԱ կէթիրիպ՝ քեահինէ թէսլիմ էթմէլիսին, անը մէզ-
9 պահա թագրիպ էթսին. Վէ քեահին թագտիմէտէն թէզքէրէսինի ալըպ, ՐԱՊՊԱ խօշ րա՛իհալը գուրպան օլմագ
10 իւզրէ մէզպահտա եագսըն: Վէ թագտիմէնին պագըյյէսի Հարուն իլէ օղուլլարընըն օլսուն. ՐԱՊՊԸՆ գուրպանլարընտան օլարագ ագտէս տըր:
11 ՐԱՊՊԱ թագտիմ էտէճէյինիզ էքմէք թագտիմէլէրինին հիչ պիրի մայալը եափըլմասըն, զիրա ՐԱՊՊԱ գուրպան օլմագ իւզրէ ասլա մայա եախօտ պա
12 եագմայաճագսընըզ: Պունլարը՝ թուրֆանտա հէտիյէսի օլարագ՝ ՐԱՊՊԱ թագտիմ էտէճէքսինիզ. ամմա մէզպահ իւզէրինտէ՝ խօշ րա՛իհա օլմագ իւզրէ՝ եագըլմայաճագ տըր:
13 Վէ հէր էքմէք թագտիմէսինէ թուզ գօյասըն, վէ էքմէք թագտիմէսինտէ Ալլահընըն 'ահտընըն թուզընը էքսիկ էթմէյիպ՝ հէր գուրպանընըն իլէ թուզ թագտիմ էտէսին:
14 Վէ էյէր ՐԱՊՊԱ թուրֆանտա թագտիմէսինի թագտիմ էտէճէք օլուր իսէն, թուրֆանտանըն թագտիմէսի իչին՝ աթէշտէ գավրուլմուշ թազէ պաշագլարտան տէօյիւլմիւշ պուղտայ թագ-
15 տիմ էտէսին: Վէ իւզէրինէ եաղ տէօքիւպ քիւնլիւք գօյասըն. պու էքմէք
16 թագտիմէսի տիր: Վէ քեահին, ՐԱՊՊԱ գուրպան օլմագ իւզրէ, տէօյիւլմիւշ պուղտայ իլէ եաղընտան պիր միգտարընը քիւնլիւյիւնիւն ճիւմլէսիյլէ թէզքէրէսինի եագսըն:

ՊԱՊ 3

1 Վէ էյէր գուրպանը սէլամէթ զէպիհէսի օլուպ տա սըղըրլարտան թագտիմ էտէճէք օլուրսա, կէրէք էրքէք կէրէք տիշի օլսուն, անը գուսուրսըզ օլարագ՝ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա թագ-
2 տիմ էյլէսին: Վէ էլինի գուրպանընըն պաշը իւզէրինէ գօյուպ՝ անը ճէմա'աթ չատըրընըն գափուսընտա զէպհ էյլէսին. վէ պէնի Հարուն օլան քեահինլէր գանը մէզպահըն իւսթիւնէ հէ
3 թարաֆա սէրփիսինլէր: Վէ սէլամէթ զէպիհէսինտէն ՐԱՊՊԱ պիր գուրպան թագտիմ էտէրէք, իչլէրի գափլայան եաղ իլէ իչլէրին իւզէրինտէ օլան եա-
4 ղընը ճիւմլէսինի, վէ իքի պէօպրէքլ

վէ պէլտէ՝ իւզէրլէրինտէ պուլունան
եաղը վէ գարա ճիյէրին իւսթ թարաֆընտա
օլան զարը պէօյրէքլէր իլէ պէրապէր
5 այըրսըն, Պէնի Հարուն, ՐԱՊՊԱ
խօշ րա՛իհալը գուրպան օլմագ իւզրէ,
պունլարը մէզպահտա օլան աթէշին
իւզէրինտէքի օտունլարըն իւսթիւնտէ
պուլունան մուհրագա իլէ պէրապէր
եագսընլար․

6 Վէ էյէր գուրպանը ՐԱՊՊ իչին սէլամէթ
զէպիհէսի օլուպ տա սիւրիւլէրտէն
օլուրսա, կէրէք էրքէք, կէրէք
տիշի օլսուն, անը գուսուրսուզ օլարագ
7 թագտիմ էյլէսին․ Էյէր գուրպանը իչին
գուզու թագտիմ էտէճէք օլուր
իսէ, անը ՐԱՊՊԸՆ հուզուրունա կէթիրիպ,
8 էլինի գուրպանընըն պաշը իւզէրինէ
գօսուն, վէ ճէմա՛աթ չատըրընըն
եօնիւնտէ զէպհ էթսին․ վէ Պէնի Հարուն
անըն գանընը մէզպահըն իւսթիւնէ
9 հէր թարաֆա սէրփսինլէր․ Վէ սէլամէթ
զէպիհէսինտէն ՐԱՊՊԱ պիր
գուրպան թագտիմ էտէրէք, եաղընը
օմ՛ուրունտան այըրարագ պիւթիւն
գույրուգը, վէ իչլէրի գափլայան եաղ
իլէ իչլէրին իւզէրինտէ օլան եաղըն
10 քաֆֆէսինի, Վէ իքի պէօյրէյի վէ
պէլտէ՝ իւզէրլէրինտէ պուլունան եաղը
վէ գարա ճիյէրին իւսթ թարաֆընտա
օլան զարը պէօյրէքլէր իլէ պէրապէր
11 այըրսըն, Քեահին ՐԱՊՊԱ, *գուրպան
օլմագ իւզրէ, պունլարը մէզպահըն
իւզէրինտէ եագսըն․

12 Վէ էյէր գուրպանը քէչի իսէ, անը
13 ՐԱՊՊԸՆ հուզուրունա կէթիրիպ՝ էլինի
անըն պաշը իւզէրինէ գօսուն, վէ անը
ճէմա՛աթ չատըրընըն եօնիւնտէ զէպհ
էթսին, վէ գանընը Պէնի Հարուն մէզպահըն
իւսթիւնէ հէր թարաֆա սէրփ-
14 սինլէր․ Վէ անտէն իչլէրի գափլայան
եաղ իլէ իչլէրին իւզէրինտէ օլան եաղըն
քաֆֆէսինի ՐԱՊՊԱ գուրպան օլարագ՝
գուրպանընը թագտիմ էթսին․
15 Վէ իքի պէօյրէյի վէ պէլտէ՝ իւզէրլէրինտէ
պուլունան եաղը վէ գարա ճիյէրին
իւսթ թարաֆընտա օլան զարը
պէօյրէքլէր իլէ պէրապէր այըրսըն․
16 Վէ քեահին պունլարը, խօշ րա՛իհալը
գուրպան օլմագ իւզրէ, մէզպահտա
եագսըն․ իչ եաղլարըն քաֆֆէսի ՐԱՊ-
17 ՊԸՆ տըր․ Ասըրլարընըզտա ճիւմլէ մէսքէնլէրինիզտէ
հիչ եաղը վէ գան եէմէմէքլիք
ֆէրիզէ՛ի էպէտիյէ օլաճագ տըր․

ՊԱՊ 4

1 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա խիթապէն տէտի
2 քի՝ Պէնի Իսրայէլէ սէօյլէ քի, Պիր քիմսէ
պիլմէյէրէք կիւնահ էտիպ ՐԱՊՊԸՆ
նէհի էթտիյի պիր ճիւմլէ չէյլէրտէն պի-
3 րինի իշլէր իսէ, Մէսհլէ մէսհ օլունան
քեահին գավմին գապահաթ էթմէսինէ
պա՛իս օլուր կիւնահ իշլէտէճէք օլուր իսէ,
օ՛լ վագըթ իշլէտիյի կիւնահ իչին
ՐԱՊՊԱ, կիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ,
սըղըրլարտան պիր գուսուրսուզ
4 տանա թագտիմ էյլէսին․ Վէ տանայը
ճէմա՛աթ չատըրընըն գափուսունա՝
ՐԱՊՊԸՆ հուզուրունա կէթիրիպ, էլինի
տանանըն պաշը իւզէրինէ գօյարագ՝
տանայը ՐԱՊՊԸՆ հուզուրունտա զէպհ
5 էյլէսին․ Վէ մէսհ օլունան քեահին տանանըն
գանընտան ալըպ անը ճէմա՛աթ
6 չատըրընա կէթիրսին․ Վէ քեահին փարմագընը
գանա պաթըրըպ օլ գանտան
ՐԱՊՊԸՆ հուզուրունտա մագտէսին թէֆրիգ
փէրտէսինին եօնիւնտէ եէտի քէ-
7 րէ սէրփսին․ Վէ քեահին գանտան ճէմա՛աթ
չատըրընտա ՐԱՊՊԸՆ հուզուրունտա
պուլունան խօշ րա՛իհալը պուխուր
մէզպահընըն պունուզլարը իւզէրինէ
սիւրսիւն, վէ տանանըն գանընըն
*պագըյյէսինի ճէմա՛աթ չատըրընըն
գափուսունտա օլան մուհրագա մէզպա-
8 հընըն թէմէլինէ տէօքսիւն․ Վէ կիւնահ
գուրպանը օլան տանանըն եաղընըն
քաֆֆէսինի՝ եա՛նի իչլէրի գափլայան
եաղ վէ իչլէրին իւզէրինտէ օլան եաղըն
քաֆֆէսինի անտան գալտըրսըն․
9 Վէ իքի պէօյրէյի վէ պէլտէ՝ իւզէրլէ-

---

* 'Իպր․ գուրպան թա՛ամը

* 'Իպր․ քաֆֆէսինի

ըինտէ պուլունան եաղը վէ գարա ճի-
յէրին ուսթ թարաֆընտա օլան զարը
պէօպրէքլէր իլէ պէրապէր, սէլամէթ
զէպիհասի էօքիւզիւնտէն գօփարըլտըղը
10 միսիլլիւ ալսըն ։ Վէ քեահին անլարը
մուհրագա մէզպահընըն իւզէրինտէ
11 եագսըն. Վէ տանանըն տէրիսինի վէ
պաշը վէ փաչալարը վէ իչէքլէրի վէ թէր-
12 սի իլէ ճիւմլէ էթինի, եա'նի պիւթիւն
տանայը օրտունուն տըշարը քիւլ տէօ-
քիւլէն թահիր պիր մահալլէ չըգարըպ,
անը օտունլարըն իւզէրինտէ աթէշլէ
եագսըն. քիւլ տէօքիւլէն եէր-
տէ եագըլմըշ օլունսուն.
13 Վէ էյէր Իսրայէլին պիւթիւն ճէմա'ա-
թը պիլմէյէրէք կիւնահ էտէր իսէ,
քէյֆիյէթ տախի ճէմա'աթըն կէօզլէ-
րինտէն մախֆի օլուրսա, ՌԱՊՊԸՆ պիր
ճիւմլէ նէհի էթտիյի շէյլէրտէն պիրինի
իշլէմէքլէ գուսուրլու օլմըշ օլուր իսէ,
14 Օլ էթտիքլէրի կիւնահ մա'լում օլ-
տուղտա, ճէմա'աթ կիւնահ գուրպանը
օլմագ իչին՝ սըղըրլարտան պիր տա-
նա թագտիմ էթսին, վէ անը ճէմա'-
աթ չատըրընըն էօնիւնէ կէթիրսին.
15 Վէ ճէմա'աթ իխթիյարլարը ՌԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա էլլէրինի տանանըն պա-
շը իւզէրինէ գօյսունլար, վէ ՌԱՊՊԸՆ
16 հուզուրընտա զէպհ օլունսուն. Վէ
մէսհ օլունան քեահին տանանըն գա-
նընտան ճէմա'աթ չատըրընա կէթիր-
17 սին. Վէ քեահին փարմագընը գանա
պաթըրըպ՝ ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
թէֆրիգ փէրտէսինին էօնիւնէ եէտի
18 քերրէ սէրփսին. Վէ գանտան ճէմա'-
աթ չատըրընտա ՌԱՊՊԸՆ հուզուրըն-
տա օլան մէզպահըն պօյնուզլարը իւ-
զէրինէ սիւրսիւն, գանըն *պագըյյէսի-
նի ճէմա'աթ չատըրընըն գափուսընտա
օլան մուհրագա մէզպահընըն ալթընա
19 տէօքսիւն. Վէ իչ եաղընըն քեաֆֆէ-
սինի անտան գալտըրըպ մէզպահտա
20 եագսըն. Վէ պու տանայա՝ թէմամէն
կիւնահ գուրպանը տանասընա էյ-
լէտիյի կիպի էյլէսին. վէ քեահին ան-
լէրի իչիւն էյլէյի քէֆֆարէթի իճրա է
տէճէք, վէ անլարա ա'ֆվ օլունաճ
21 թըր. Վէ տանայը օրտունուն տըշա
յա չըգարըպ՝ անը էվվէլքի տանա
եագտըղը կիպի եագսըն. պու ճէմա'ա
իչիւն կիւնահ գուրպանըտըր.
22 Ռէ'իսլէրտէն պիրի կիւնահ էտիպ
պիլմէյէրէք Ալլահը ՌԱՊՊԸՆ նէհի է
լէտիյի շէյլէրտէն պիրինի իշլէմէ
23 սուչլու օլմագ օլուր իսէ, Օլ էթտի
կիւնահ քէնտիսինէ պիլտիրիլտիքտէ
գուրպանը իչիւն քէչիլէրտէն պիր է
քէք գուսուրսուզ էրքէչ կէթիրսի
24 Վէ էլինի էրքէչին պաշը իւզէրինէ գօ
յուպ, անը ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
մուհրագանըն զէպհ օլունտուղու մահալ
զէպհ էյլէսին. պու կիւնահ գուրպան
25 տըր. Վէ քեահին կիւնահ գուրպա
նըն գանընտան փարմագըյլէ ալ
մուհրագա մէզպահընըն պօյնուզլար
իւզէրինէ սիւրսիւն, վէ գանընը մու
հրագա մէզպահընըն ալթընա տէօքսի
26 Վէ իչ եաղընըն քեաֆֆէսինի սէլա
մէթ զէպիհասինին եաղը կիպի մէզպա
տա եագսըն, վէ քեահին կիւնահը իչ
իւն էմր ի քէֆֆարէթի իճրա էտէճէ
վէ անա ա'ֆվ օլունաճագ տըր.
27 Վէ էյէր խալգըն գասըմընտան պի
րիսի պիլմէյէրէք կիւնահ էտիպ
ՌԱՊՊԸՆ նէհի էյլէտիյի շէյլէրին պիր
նի իշլէմէսիյլէ սուչլու օլմագ օլուր ի
28 սէ, Օլ իշլէտիյի կիւնահ քէնտիսինէ պի
լտիրիլտիքտէ, գուրպանը իչիւն իշլէ
կիւնահընտան տօլայը քէչիլէրտէն պ
29 գուսուրսուզ տիշի քէչի կէթիրսին. վ
էլինի կիւնահ գուրպանընըն պաշը ի
զէրինէ գօյուպ՝ կիւնահ գուրպանը
մուհրագա մահալլինտէ զէպհ էյլէ
30 Վէ քեահին փարմագըյլէ անըն գանը
տան ալըպ՝ մուհրագա մէզպահընը
պօյնուզլարը իւզէրինէ սիւրսիւն, վ
գանըն *պագըյյէսինի մէզպահըն ա
31 թընա տէօքսիւն. Վէ իչ եաղընը
քեաֆֆէսինի սէլամէթ զէպիհասին
եաղը գալտըրըլտըղը կիպի գալտըրըպ, վ

---

* Իպր. քեաֆֆէսինի

* Իպր. քեաֆֆէսինի

քեահին անը՝ ՐԱՊՊԱ խօշ բու'յնա
օլմագ իւզրէ, մէզպահտա եագսըն. վէ
քեահին անըն իչիւն էմր ի քէֆարէթի
իճրա էտէճէք, վէ անա 'աֆվ օլունաճագ
32 տըր։ Վէ էյէր կիւնահ գուրպանը
իչիւն գուզու կէթիրէճէք օլուր իսէ,
33 պիր գուսուրսըզ տիշի կէթիրսին, Էլինի
կիւնահ գուրպանընըն պաշը իւզէրինէ
գօյարագ՝ անը մուհրագանըն
զէպհ օլունտուգը մահալտէ կիւնահ
գուրպանը օլմագ իւզրէ՝ զէպհ էյլէ-
34 սին։ Վէ քեահին փարմագը իլէ կիւնահ
գուրպանընըն գանընտան ալըպ՝ մուհրագա
մէզպահընըն պօյնուզլարը իւզէրինէ
սիւրսիւն, վէ գանըն պագըյյէ-
35 սինի մէզպահըն ալթընա տէօքսիւն։ Վէ
իչ եաղընըն քեաֆֆէսինի՝ սէլամէթ
զէպիհէսինին գուզուսունըն եաղը այըրըլտըղը
կիպի այըրսըն, վէ քեահին անը
մէզպահտա ՐԱՊՊԸՆ գուրպանլարը իլէ
պէրապէր եագսըն. վէ քեահին անըն
իչիւն էթտիյի կիւնահընտան տօլայը
էմր ի քէֆարէթի իճրա էտէճէք, վէ
անա 'աֆվ օլունաճագ տըր։

ՊԱՊ 5

1 Վէ պիր քիմսէ կիւնահ իշլէյիպ, եէմին
թէքլիֆինի իշիտէրէք, [illegible]
կէօրմիւշ վէ եախօտ պիլմիշ իսէ՝ շահիտ
օլտուղը հալտէ, խապէր վէրմէզ իսէ,
կիւնահընըն ճէզասընը չէքէճէք տիր։
2 Եախօտ պիր քիմսէ նաճիս պիր շէյէ,
կէրէք նաճիս ճանավար լաշէսինէ, կէրէք
նաճիս հայվան լաշէսինէ, կէրէք
նաճիս հաշէրաթ լաշէսինէ տօգունուպ
տա, քէնտիսի անը պիլմէտի իսէ
պիլէ՝ նաճիս վէ սուչլու օլուր։
3 Եախօտ քէնտիսինի պիլմէյէրէք ինսանըն
նաճիսլիյինէ, հա'նի նաճիսլէ էտէն
հէր կէօնէ նաճիսլիյէ տօգունուր իսէ,
անը պիլտիյի զէման սուչլու օլուր։
4 Եախօտ պիր քիմսէ, նասըն միւլահազասըզ
սէօյլէյէրէք եէմին էթտիքլէրի
կիպի, քէնտիսի պիլմէյէրէք քէմլիք
եախօտ էյլիք էթմէք իչիւն ագզը իլէ
միւլահազասըզ սէօյլէյէրէք եէմին էտէր
իսէ, անը պիլտիյի զէման՝ պունլարըն
5 պիրինտէ սուչլու օլուր։ Վէ
պունլարըն պիրինտէ սուչլու օլտուղունտա,
հանգըսընտա կիւնահ իշլէտիյի շէյի
6 իգրար էյլէսին։ Վէ էթտիյի կիւնահ իչիւն,
կիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ,
սիւրիւլէրտէն պիր տիշի գուզու, եախօտ
քէչիլէրտէն պիր տիշի օղլագ՝
սուչ գուրպանը օլարագ՝ ՐԱՊՊԱ կէթիրսին.
քեահին տախի անըն իչիւն
կիւնահընտան տօլայը էմր ի քէֆարէթի
իճրա էյլէսին։
7 Վէ էյէր գօյուն եախօտ քէչի կէթիրէմէզ
իսէ, էթտիյի սուչ իչիւն, պիրի
կիւնահ գուրպանը վէ պիրի մուհրագա
օլմագ իւզրէ, ՐԱՊՊԱ իքի գումրու
եա իքի կէօյէրճին եավրուսու կէ-
8 թիրսին։ Վէ անլէրը քեահինէ կէթիրսին.
օլ տախի էվվէլա կիւնահ
գուրպանը իչիւն օլանը, պաշընը այըրմայարագ՝
պօյնընտան քէսիպ թագ-
9 տիմ էյլէսին։ Վէ կիւնահ գուրպանընըն
գանընտան մէզպահըն տըշ թարաֆընա
սէրփսին, վէ գանըն պագըյյէսի
մէզպահըն ալթընա ագըտըլսըն.
10 պու կիւնահ գուրպանը տըր։ Վէ իքինճիսինի
գանուն իւզրէ մուհրագա էյլէսին,
վէ քեահին անըն իչիւն էթտիյի կիւնահընտան
տօլայը էմր ի քէֆարէթի իճրա
էտէճէք, վէ անա 'աֆվ օլունաճագ
տըր։
11 Վէ էյէր իքի գումրու եա իքի կէօյէրճին
եավրուսու կէթիրէմէզ իսէ, կիւնահ
իշլէյէն ատէմ՝ գուրպան օլմագ
իւզրէ կիւնահ գուրպանը իչիւն խաս
ունտան էֆանըն պիր 'ուշրիւնիւ կէթիրսին,
վէ կիւնահ գուրպանը օլտուղու
իչիւն՝ իւզէրինէ եաղ վէ եախօտ կիւն-
12 լիւք գօյմասըն։ Վէ անը քեահինէ կէթիրսին,
քեահին տախի թէզքիւարը իչիւն
անտան պիր աւուճ տօլուսու ալըպ՝
մէզպահտա ՐԱՊՊԸՆ գուրպանլարը
իլէ պէրապէր եագսըն. պու կիւ-
13 նահ գուրպանը տըր։ Վէ քեահին անըն
իչիւն՝ պու նէսնէլէրին պիրինտէ
էթտիյի կիւնահընտան տօլայը էմր ի
քէֆարէթի իճրա էտէճէք, վէ անա

'աֆիվ օլունաճագ տըր, վէ պագիյյէսի
էքմէք թագտիմէսի կիպի քեահինին
օլուր։
14 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա խիթապէն տէտի
15 քի, Պիր քիմսէ թէճավիւզ էտիպ՝ ՐԱՊՊԸՆ
մուգատտէս շէյլէրի հագգընտա
պիլմէյէրէք կիւնահ իշլէյէճէք օլուր իսէ,
ՐԱՊՊԱ սուչ գուրպանընը, մագտիս
միզգալը իլէ, թագտիր էթտիյին
կիւմիւշ միզգալլար գըյմէթինտէ
սիւրիւլէրտէն պիր գուսուրսըզ գոչ
16 կէթիրսին։ Վէ մուգատտէս շէյլէրտէ
էթտիյի զիյանը, անըն իւզէրինէ պէշտէ
պիրինի զամմ էտէրէք, էտա էյլէսին, վէ անը քեահինէ վէրիպ՝ քեահին
տախի անըն իչին սուչ գուրպանը
օլան գոչ իլէ էմր ի քէֆարէթի իճրա
էտէճէք։ վէ անա 'աֆիվ օլունաճագ
տըր։
17 Վէ էյէր պիր քիմսէ կիւնահ էտիպ՝
ՐԱՊՊԸՆ նէհի էյլէտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինին
պիրինի իշլէյէճէք օլուր իսէ,
պիլմէզսէ տէ սուչլու օլուր, վէ կիւ-
18 նահընը իւզէրինէ չէքէճէք տիր։ Վէ
սէնին թագտիր էթտիյին գըյմէթէ կէօրէ,
քեահինէ սուչ գուրպանը օլմագ
իւզրէ, սիւրիւլէրտէն պիր գուսուրսըզ
գոչ կէթիրսին. քեահին տախի անըն
իչին անըն պիլմէյէրէք սէհվ էթտիյինտէն
տօլայը էմր ի քէֆարէթի իճրա
էտէճէք, վէ անա 'աֆիվ օլունաճագ
19 տըր։ Պու սուչ գուրպանը տըր. օ թահգիգան
ՐԱՊՊԱ սուչլու օլմուշ տըր։

ՊԱՊ 6

1 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա խիթապէն տէտի
2 քի, Պիր քիմսէ կիւնահ իշլէյիպ, ՐԱՊՊԱ
գարշը 'իսյան էտէրէք՝ էմանէթ,
եախօտ քէնտի էլինէ թէսլիմ օլունմուշ
վէ եախօտ ղասպ էտիլմիշ պիր
շէյ խուսուսընտա գօնշուսընա եալան
սէօյլէր, եա գօնշուսընա տէսիսէ էտէր-
3 սէ, Եախօտ ղա՛իպ օլմուշ պիր շէյ պուլուպ
տա, անը ինքեար իլէ եալան եէմին
էտէճէք օլուրսա, ինսանըն
էտէ պիլէճէյի ճիւմլէ շէյլէրին պիր-
4 րինտէ կիւնահ իշլէյէճէք օլուրսա, Օ
վագըթ կիւնահ էտիպ սուչլու օլտըղ
իչին՝ ղասպ էթտիյի եա տէսիսէ իլ
ալտըղը շէյի, եա քէնտիսինէ թէսլիմ օ
լունան էմանէթի, եա պուլտըղը ղա՛
5 նէսնէյի ի'ատէ էթսին. Եախօտ խու
սուսընտա եալան եէմին էթտի
հէր նէսնէյի, իւզէրինէ պէշտէ պի
զամմ էտէրէք, անը թէմամըյլէ ի'ա
տէ էյլէսին, սահիպինէ քէնտի սու
գուրպանը կիւնիւնտէ թէսլիմ էյ
6 լէսին։ Վէ սուչ գուրպանը օլմագ իւզ
րէ, սէնին թագտիր էթտիյինէ կէօ
ՐԱՊՊԱ՝ քեահինին նէզտինէ սուչ
գուրպանընը սիւրիւլէրտէն պիր գու
7 սուրսըզ գոչ կէթիրսին։ Վէ քեահի
անըն իչին ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտ
էմր ի քէֆարէթի իճրա էտէճէք, ի
հէր հանկի խուսուստա թէճավիւզ էթ
տի իսէ՝ անա 'աֆիվ օլունաճագ տըր։
8 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա խիթապէն տէտ
9 քի, Հարուն իլէ օղուլլարընա էմր է
տիպ սէօյլէ քի՝ Մուհրագանըն գանու
նը պու տըր, եա'նի մուհրագա պի
թիւն կէճէ սապահա գատար, մէզ
պահտաքի աթէշ իւզէրինտէ օլսու
մէզպահըն աթէշի իւզէրինտէ եանմագ
10 տա օլսուն։ Վէ քեահին քէթէն էն
թարիսինի կիյիփ, ճէսէտի իւզէրին
քէթէն տօնունու կիյէրէք, աթէշին եան
մըշ օլան մուհրագանըն քիւլիւնի մէզ
պահըն իւզէրինտէն գալտըրըփ՝ մէզ
11 պահըն եանընա գօսուն։ Պա'տէհա է
թվապլարընը չըգարըփ՝ պաշգա էթվապ
կիյէրէք, քիւլիւ օրտու խարիճինէ
թահիր պիր մահալլէ չըգարսըն։
12 Վէ մէզպահ իւզէրինտէ օլան աթէշ հէ
սէօյտիւրմէյէրէք եանմագտա օլսուն, վէ
քեահին հէր սապահ անըն իւզէրինտէ
օտուն եագըփ՝ անըն իւզէրինէ մուհ
րագա տիզսին. վէ անըն իւզէրինէ
սէլամէթ գուրպանլարընըն եաղընը
13 եագսըն։ Աթէշ հիչ սէօյտիւրմէյէրէ
մէզպահըն իւզէրինտէ տա'իմա եան
մագտա օլսուն։
14 Վէ էքմէք թագտիմէսինին գանունո
պու տըր, եա'նի պէնի Հարունը անը

ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա մէզպահըն էօ-
15 նիւնտէ թագտիմ էթմէլիտիրլէր. Վէ ան-
տէն՝ եա՛նի էքմէք թագտիմէսինին
խասս ունունտան վէ եաղընտան՝ պիր
մըգտարընը, վէ էքմէք թագտիմէսի-
նին իւզէրինտէ օլան կիւնլիւյիւն
քեաֆֆէսինի ավուճըյլէ գալտըրըպ,
անըն թէզքեարընը, ՌԱՊՊԱ խօշ րա՛յի-
հա օլմագ իւզրէ, մէզպահտա եագսըն.
16 Վէ պագիյյէսինի Հարուն իլէ օղուլ-
լարը եէսինլէր, պու մուգատտէս մա-
գամտէ մայասըզ եէնիլսին. անը ճէ-
մա՛աթ չատըրընըն հավլըսընտա եէսին-
17 լէր. Մայալը փիշիրիլմէսին. պունու
գուրպանլարըմտան՝ նասիպլէրի օլմագ
իւզրէ՝ վէրտիմ. կիւնահ վէ սուչ գուր-
18 պանլարը կիպի պու ագտէս տիր. Հա-
րուն էվլատընտան օլան հէր էրքէք
անտէն եէսին. ՌԱՊՊԸՆ գուրպանլարը
հագգընտա 'ասըրլարընըզճա Ֆէրիզէ ի
էպէտիյէ օլսուն. անլէրէ հէր տօգու-
նան մուգատտէս օլաճագ տըր.

19 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա խիթապէն տէտի
20 քի, Հարունըն վէ օղուլլարընըն եէվմի
մէսհինտէ ՌԱՊՊԱ թագտիմ էտէճէք-
լէրի թագտիմէ շու տըր, եա՛նի նըսֆը
սապահ վէ նըսֆը աքշամ, տայիմի էք-
մէք թագտիմէսի օլմագ իւզրէ, էֆա-
նըն պիր 'ուշրու մըգտարը խասս ուն
21 օլաճագ տըր. Թավա իչինտէ եաղ իլէ
եափըլըր, վէ անը մախլութ կէթիրէ-
սին, վէ էքմէք թագտիմէսինին փիշ-
միշ փարչալարընը, ՌԱՊՊԱ խօշ րա՛յիհա
օլմագ իւզրէ, թագտիմ էտէճէքսին.
22 Վէ անըն օղուլլարընտան եէրինէ մէսհ
օլունան քեահին անը թագտիմ էյլէ-
սին. պու ՌԱՊՊԱ Ֆէրիզէ ի էպէտիյէ
օլարագ՝ պիթ թէմամ եագըլաճագ
23 տըր. Վէ քեահինին հէր էքմէք թագ-
տիմէսի պիթ թէմամ եագըլըպ եէնիլ-
միյէճէք տիր.

24 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա խիթապէն տէտի
25 քի, Հարունա վէ օղուլլարընա խիթա-
պէն սէօյլէ քի՝ կիւնահ գուրպանընըն
գանունը շու տըր, եա՛նի կիւնահ
գուրպանը մուհրագանըն զէպհ օլուն-
տուղու մահալտէ, ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
զէպհ օլունսուն. պու ագտէս տիր.
26 Կիւնահ գուրպանընը թագտիմ էտէն
քեահին անը եէսին, մուգատտէս
մահալտէ՝ ճէմա՛աթ չատըրընըն հավ-
27 լուսունտա եէնիլսին. Անըն էթինէ հէր
տօգունան մուգատտէս օլաճագ, վէ
անըն գանընտան պիր լիպաս իւզէրինէ
սըչրար իսէ՝ իւզէրինէ սէրփիլէնի մու-
գատտէս պիր մահալտէ եըգայասըն.
28 Վէ իչինտէ փիշտիյի թօփրագ գափ
գըրըլսըն, ամմա էյէր պագըր գապտա
փիշտի իսէ, օղուլուպ սու իլէ եըգան-
29 սըն. Քեահինլէրտէն հէր պիր էրքէք
30 անտէն եէսին. պու ագտէս տըր. Վէ
գանընտան մուգատտէս մահալտէ քէ-
ֆարէթ էթմէք իչիւն ճէմա՛աթ չատը-
րընա կէթիրիլէն հէր կիւնահ գուրպանը
եէնիլմէյիպ աթէշտէ եագըլաճագ տըր.

ՓԱՊ 7

1 Վէ սուչ գուրպանընըն գանունը շու
2 տըր. օ ագտէս տիր. Սուչ գուրպանը-
նը՝ մուհրագայը զէպհ էթտիքլէրի մա-
հալտէ զէպհ էտիպ, գանընը մէզպահըն
3 իւսթիւնէ հէր թարաֆա սէրփսին. Վէ
անըն պիւթիւն եաղընը՝ եա՛նի գույ-
րուղը վէ իչլէրի գափլայան եաղը թագ-
4 տիմ էթսին. Վէ իքի պէօպրէյի, վէ
պէլտէ՝ իւզէրլէրինտէ օլան եաղը, վէ
գարա ճիյէրին իւսթ թարաֆընտա օլան
զարը պէօպրէքլէր իլէ պէրապէր այըր-
5 սըն. ՌԱՊՊԱ գուրպան օլմագ իւզրէ
քեահին անլէրի մէզպահտա եագսըն.
6 պու սուչ գուրպանը տըր. Անը քեա-
հինլէրտէն հէր էրքէք եէսին. մու-
գատտէս մահալտէ եէնիլէճէք տիր.
7 պու ագտէս տիր. Կիւնահ գուրպանը
նասըլ իսէ՝ սուչ գուրպանը տախի էօյ-
լէ տիր. անլէրին գանունը պիր տիր. օ՛
անըն իլէ քէֆարէթ էտէն քեահինին
8 օլաճագ տըր. Վէ պիր քիմսէնին մուհ-
րագասընը թագտիմ էտէն քեահին՝
թագտիմ էթտիյի մուհրագանըն տէ-
9 րիսինի քէնտիսի ալըր. Վէ ֆուրուն-
տա փիշմիշ վէ թէնճէրէտէ վէ թավա-
տա եափըլմըշ էքմէք թագտիմէլէրի-

նին քեաֆֆէսի անը թագտիմ էտէն
10 քեահինին օլաճագ տըր։ Վէ հէր եաղ
իլէ եօղրուլմուշ վէ գուրու էքմէք
թագտիմէսի՝ ճէմի՛ի պէնի Հարունա
մուսավաթ իւզրէ թագսիմ օլունա-
ճագ տըր։
11 Վէ ՐԱՊՊԱ թագտիմ էտէճէյի սէլա-
մէթ զէպիհէլէրինին գանունը շու տըր.
12 Էյէր անը շիւքիւր իչիւն թագտիմ է-
տէրսէ, օլ զէման շիւքիւր զէպիհէսիյլէ
պէրապէր եաղ իլէ եօղրուլմուշ մայա-
սըզ փիտէլէր, վէ եաղ սիւրիւլմիւշ
մայասըզ եուֆգալար, վէ ինճէ ու-
նտան մախլութ վէ եաղլը եօղրուլ-
13 մուշ փիտէլէր թագտիմ էյլէսին. Շիւքր
իչիւն օլան սէլամէթ զէպիհէսիյլէ փիտէ-
լէրինտէն մա՛ատա մայալը էքմէք թագ-
14 տիմէսի տախի թագտիմ էյլէսին։ Վէ
անտէն՝ եա՛նի ճիւմլէ թագտիմէլէրտէն
պիրէր տանէ, ՐԱՊՊԱ րէֆ՛իյէ օլմագ
իւզրէ, թագտիմ էյլէսին. պու սէլա-
մէթ գուրպանլարընըն գանընը սէրփէն
15 քեահինին օլաճագ տըր։ Վէ շիւքիւր ի-
չիւն օլան սէլամէթ զէպիհէսինին էթի,
եէվմ ի թագտիմինտէ եէնիլսին՝ անտէն
սապահա գատար պիր շէյ պըրագըլմասըն։
16 Վէ էյէր զէպհ էթտիյի գուրպան նէզր՝
եախօտ թագտիմէ ի միւթէպէրրը՛ա
օլուրսա, զէպիհէսի եէվմ ի թագտիմին-
տէ եէնիլիպ՝ արթանը էրթէսի կիւն
17 եէնիլսին։ Վէ զէպիհէնին էթինտէն
իւչիւնճիւ կիւնէտէք գալան աթէշլէ
18 իհրագ օլունաճագ տըր։ Վէ էյէր անըն
սէլամէթ զէպիհէսինին էթինտէն իւ-
չիւնճիւ կիւնտէ պիր վէճհլէ եէնիլէճէք
օլուր իսէ՝ մագպուլ օլմազ վէ անը
թագտիմ էտէնէ սայըլմազ մէքրուհ
տըր, վէ անտէն եէյէն քիմսէ կիւնա-
19 հընըն ճէզասընը չէքէճէք տիր։ Վէ հէր
նէճէ՛ նափաք շէյէ տօգունան էթ եէ-
նիլմէյիպ՝ աթէշլէ իհրագ օլունսուն.
լաքին սէլամէթ զէպիհէսինին էթինտէն
20 հէր փաք օլան քիմսէ եէսին։ Ամմա է-
յէր պիր քիմսէ քէնտի նափաքլըղը իւ-
զէրինտէ իքէն՝ ՐԱՊՊ իչիւն օլան սէ-
լամէթ զէպիհէսինին էթինտէն եէյէճէք
օլուրսա, օլ քիմսէ գավմը արասընտան
21 միւնգաթի՛ օլաճագ տըր։ Վէ հէր կէ-
նէ նափաքլըղէ՝ կէրէք ինսան նափաք-
լըղընէ՝ կէրէք նափաք հայվանա կ
կէրէք հէր կէօնէ մէքրուհ նափաք շ
յէ տօգունան քիմսէ ՐԱՊՊ իչիւն օ
լան սէլամէթ զէպիհէսինին էթինտ
եէյէճէք օլուրսա, օլ քիմսէ գավմ
արասընտան միւնգաթի՛ օլաճագ տը
22 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա խիթապ էտէն տէ
23 տի քի, Պէնի Իսրայէլէ սէօյլէ քի՝ Ս
ղըրըն եա գօյունըն եա քէչինին իչ եա-
24 ղընը հիչ եէմէյէճէքսինիզ։ (Վէ էօլմիւշ
եախօտ փարէլէնմիշ հայվանըն իչ եա-
ղը հէր իշտէ գուլլանըլապիլիր. ամմա ա-
25 սլա եէմէյէճէքսինիզ։) Զիրա հէ
քիմ ՐԱՊՊԱ գուրպան օլմագ իւզ
թագտիմ օլունան հայվանըն իչ եա-
ղընտան եէրսէ, օլ եէյէն քիմսէ գավ-
մը արասընտան միւնգաթի՛ օլաճագ
26 տըր։ Վէ ճիւմլէ մէսքէնլէրինիզտէ կէ-
րէք գուշըն՝ կէրէք հայվանըն գանը
27 պիր վէճհլէ եէմէյէճէքսինիզ։ Հէր քիմ
պիր վէճհլէ գան եէրսէ, օլ քիմսէ գավ-
մը արասընտան միւնգաթի՛ օլաճագ
տըր։
28 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա խիթապ էտէն տէ
29 քի, Պէնի Իսրայէլէ սէօյլէ քի՝ ՐԱՊՊ
քէնտի սէլամէթ զէպիհէսինի թագտիմ
էտէն քիմսէ սէլամէթ զէպիհէսինտ
30 թագտիմէսինի ՐԱՊՊԱ կէթիրսին։ ՐԱՊ-
ՊԸՆ գուրպանընը քէնտի էլլէրէ կէթիր-
սին, աէօշ իլէ իչ եաղընը կէթիրսին
քի աէօշ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա սալ-
31 լանմա գուրպանը օլա։ Վէ քեահին եա-
ղը մէզպահտա եագսըն, աէօշ Հարու-
32 նըն վէ օղուլլարընըն օլսուն։ Վէ սէլա-
մէթ զէպիհէլէրինիզտէն սաղ պուտ
րէֆ՛իյէ թագտիմէսի տէյիւ քեահին
33 վէրէսինիզ։ Պէնի Հարունտան սէլամէ
զէպիհէսինին գանընը վէ իչ եաղըն
հէր քիմ թագտիմ էտէր իսէ, սա
34 պուտ անըն հիսսէսի օլաճագ տըր։ Զի
րա պէն սէլամէթ զէպիհէլէրինտէն սա
լանմա աէօշիւ իլէ րէֆ՛իյէ պուտունը Պէ
նի Իսրայէլտէն ալըպ, անլէրի ֆէրիզէ
էպէտիյէ օլմագ իւզրէ, պէնի Իսրայէ
թարաֆընտան քեահին Հարուն իլէ

35 ղուլլարընա վէրտիմ. Հարունը վէ օղուլլարընը՝
քէհանէթ հիզմէթի իչին
ՐԱՊՊԱ թագտիմ էյլէտիյի կիւնտէ
ՐԱՊՊԸՆ գուրպանլարընտան մէսհ
36 հադդլարը պու օլտու, Քի ՐԱՊՊ անլէրէ
պէնի Իսրայէլ թարաֆընտան վէրիլմէսինի՝
անլէրի մէսհ էթտիյի կիւնտէ
'ասըրլարընճա ֆէրիզէ ի էպէտիյէ
օլմագ իւզրէ՝ էմր էյլէտի.
37 Սինա պէրիյէսինտէ ՐԱՊՊԱ գուրպանլարընը
թագտիմ էթմէլէրինի պէնի
Իսրայէլէ պույուրտուղու կիւնտէ
38 ՐԱՊՊԸՆ Թուր ի Սինատա Մուսայա
էմր էյլէտիյի մուհրիգա վէ էքմէք
թագտիմէսի վէ կիւնահ գուրպանը վէ
սուչ գուրպանը վէ թախսիս գուրպանը
վէ սէլամէթ զէպիհէլէրինին գանունը
պու տըր.

ՊԱՊ 8

1 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա խիթապէն տէտի
2 քի՝ Հարունը վէ անըն իլէ պէրապէր
օղուլլարընը վէ լիպասլարը վէ մէսհ
եաղընը վէ կիւնահ գուրպանը տանասընը
վէ իքի գոչ իլէ մայասըզ էքմէք
3 սէփէտինի ալըպ, Պիւթիւն ճէմա'աթը
ճէմա'աթ չատըրընըն գափուսընա ճէմ'
4 էյլէ. Վէ Մուսա ՐԱՊՊԸՆ քէնտիսինէ էմր
էյլէտիյի կիպի եափտը. Ճէմա'աթ տախի
ճէմա'աթ չատըրընըն գափուսընա
5 ճէմ' էտիլտի. Պա'տէհու Մուսա ճէմա'աթա՝
ՐԱՊՊԸՆ իճրասընը էմր էյլէտիյի
6 շէյ պու տըր՝ տէյէրէք, Մուսա
Հարունը վէ օղուլլարընը եագլաշտըրըպ
ՐԱՊՊԸՆ Մուսայա էմր էյլէտիյի
7 կիպի անլէրի սու իլէ եըգատը. Վէ
անա գամիսի կիյտիրիպ՝ պէլինէ գուշաղը
պաղլայարագ, անա էնթարիյի
կիյտիրիպ՝ իւզէրինէ էֆոտը գօտու.
Վէ անը էֆոտըն չէրիտիյլէ սարըպ անըն
8 իլէ գուշաթտը. Վէ անըն իւզէրինէ
կէօյիւսլիւյիւ գօյուպ՝ կէօյիւսլիւք
9 իչինէ Ուրիմի վէ Թումմիմի գօյտու. Վէ
պաշը իւզէրինէ 'ամամէյի գօյուպ՝ 'ամամէնին
էօն թարաֆընա ալթուն լէվհայը՝
եա'նի մուգատտէս թաճը գօյտու.
10 Պա'տէհու Մուսա մէսհ եաղընը ալըպ՝
մէսքէնի վէ իչինտէ օլան շէյլէրին
քեաֆֆէսինի մէսհ էտիպ՝ անլէրի թագ-
11 տիս էյլէտի. Վէ մէզպահ իւզէրինէ անտէն
եէտի քէրրէ սէրփիպ, թագտիս
էթմէք իչիւն, մէզպահը վէ քեաֆֆէ ի
էտէվաթընը վէ գուրնա իլէ գա'իտէսի-
12 նի մէսհ էյլէտի. Վէ մէսհ եաղընտան
Հարունըն պաշընա տէօքիւպ, անը
թագտիս էթմէք իչիւն մէսհ էյլէտի.
13 Պա'տէհու Մուսա Հարունըն օղուլլարընը
եագլաշտըրըպ, անլէրէ, ՐԱՊՊԸՆ
քէնտիսինէ էմր էյլէտիյի կիպի, գամիսլէրինի
կիյտիրիպ՝ անլէրէ գուշագ
պաղլայարագ սէրփուշլար կիյտիրտի.
14 Վէ կիւնահ գուրպանը տանասընը
կէթիրիպ, Հարուն իլէ օղուլլարը էլլէրինի
կիւնահ գուրպանը տանասընըն
15 պաշը իւզէրինէ գօյտուլար. Վէ անը զէպհ
էտիպ, Մուսա գանը ալըպ՝ փարմաղըյլէ
մէզպահըն պոյնուզլարընըն հէր
թարաֆընա սիւրէրէք, մէզպահը թահհիր
էյլէտի. Վէ գանը մէզպահըն ալթընա
տէօքիւպ՝ իւզէրինտէ քէֆարէթ
էթմէք իչիւն անը թագտիս էյլէտի.
16 Վէ իչէրիլէրի իւզէրինտէ օլան եաղըն
քեաֆֆէսինի, վէ գարա ճիյէրին զարըֆը,
վէ իքի պէօպրէքլէ եաղլարընը
17 ալըպ՝ Մուսա մէզպահտա եագտը. Լաքին
տանայը, եա'նի տէրիսինի վէ էթինի
վէ թէրսինի, ՐԱՊՊԸՆ Մուսայա
էմր էյլէտիյի կիպի, օրտունըն խարիճինտէ
աթէշլէ իհրագ էյլէտի.
18 Վէ մուհրագա գօչընը կէթիրիպ, Հարուն
իլէ օղուլլարը էլլէրինի գօչըն պա-
19 շը իւզէրինէ գօյտուլար. Վէ անը զէպհ
էտիպ՝ Մուսա գանը մէզպահըն իւս-
20 թիւնէ հէր թարաֆընա սէրփտի. Վէ գօչը
փարչէ փարչէ էտիպ՝ Մուսա պաշը
վէ փարչալարը վէ իչ եաղընը եագտը.
21 Վէ իչէրիլէրի փաչալարը սու իլէ եըգայըպ,
ՐԱՊՊԸՆ քէնտիսինէ էմր էյլէտիյի
կիպի, պիւթիւն գօչը մէզպահտա
եագտը. պու մուհրագա վէ խօշ
րայիհա օլարագ ՐԱՊՊԱ գուրպան իտի.
22 Վէ իքինճի գօչը, եա'նի [illegible] թախսիսի
գօչընը կէթիրտի. Վէ Հարուն իլէ

օղուլլարը էլլէրինի գօչըն պաշը իւզէ-
23 րինէ գօյտուլար. Վէ օնը զէպհ էտիպ,
Մուսա անըն գանընտան ալըպ՝ Հարու-
նըն սաղ գուլաղընըն եումշաղը վէ սաղ
էլինին պաշ փարմաղը վէ սաղ այաղը-
նըն պաշ փարմաղը իւզէրինէ սիւրտիւ.
24 Վէ Մուսա Հարունըն օղուլլարընը կէ-
թիրիպ, գանտան անլէրին սաղ գու-
լաղլարընըն եումշաղը՝ վէ սաղ էլլէրի-
նին պաշ փարմագլարը վէ սաղ այագ-
լարընըն պաշ փարմագլարը իւզէրինէ
սիւրիւպ, պա՛տէհու Մուսա գանը մէզ-
պահըն իւսթինէ հէր թարաֆա սէրփ-
25 տի. Վէ իչ եաղըյլէ գույրուղը վէ իչ-
լէրին իւզէրինտէ օլան եաղըն քէպաֆ-
ֆէսինի վէ գարա ճիյէրին զարընը վէ
իքի պէօպրէք իլէ եաղլարընը վէ սաղ
26 պուտը ալըպ, ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
օլան մայասըզ էքմէք սէփէթինտէն պիր
մայասըզ փիտէ իլէ պիր եաղլը էքմէք
փիտէսի վէ պիր եուֆգա ալըպ, եաղ-
լարըն իւզէրինէ վէ սաղ պուտըն իւզէ-
27 րինէ գօտու. Վէ ճիւմլէսինի Հարունըն
էլլինէ վէ օղուլլարընըն էլլէրինէ վէ-
րիպ, անլէրի՝ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
սալլամա գուրպանը օլմագ իւզրէ թագ-
28 տիմ էյլէտի. Պա՛տէհու Մուսա անլէրի
էլլէրինտէն ալըպ, մէզպահտա մուհ-
րագա իւզէրինտէ եագտը. պունլար
թախսիս գուրպանը օլարագ՝ խօշ րա՛յի-
29 հա իչիւն ՐԱՊՊԱ գուրպան իտի. Վէ
Մուսա տէօշիւ ալըպ, անը ՐԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա՝ սալլամա գուրպանը օլ-
մագ իւզրէ թագտիմ էյլէտի. պու՝
թախսիս գօչընտան ՐԱՊՊԸՆ Մուսա-
յա էմր էյլէտիյի կիպի՝ Մուսանըն հիս-
30 սէսի օլտու. Վէ Մուսա մէսհ եաղըն-
տան վէ մէզպահ իւզէրինտէ օլան գան-
տան ալըպ, Հարուն իւզէրինէ վէ լի-
պասլարը իւզէրինէ վէ անըն իլէ պէ-
րապէր օղուլլարը իւզէրինէ վէ օղուլ-
լարընըն լիպասլարը իւզէրինէ սէրփէ-
րէք, Հարունը վէ լիպասլարընը վէ ա-
նըն իլէ պէրապէր օղուլլարընը վէ օ-
ղուլլարընըն լիպասլարընը թագտիս էյ-
լէտի.
31 Վէ Մուսա Հարուն իլէ օղուլլարընա
տէտի՝ էթի ճէմա՛աթ չատըրընը
գափուսընտա փիշիրինիզ, վէ՝ Հարուն
իլէ օղուլլարը եէսինլէր՝ տէյիւ պան
էմր օլունտուղու կիպի, օրատա թախ-
սիս գուրպանլարընըն սէփէթինտէ օլ
32 էքմէքլէր իլէ անը եէյէսինիզ. Վէ էթ
իլէ էքմէքտէն արթանը աթէշլէ ի
33 յագէսինիզ. Վէ եէտի կիւն, եանի
էյամ ը թախսիսինիզին սօն կիւնինէ
տէք ճէմա՛աթ չատըրընըն գափուսըն-
տան տըշարը չըգմայասընըզ. զիրա
թախսիսինիզ եէտի կիւնտէ թէքմ
34 օլուր. Սիզին իչիւն քէֆարէթ օլմագ
իւզրէ՝ պու կիւն օլտուղու կիպի իճրա
35 լունմասընը ՐԱՊՊ էմր էյլէտի. Իմ
էօլմէմէնիզ իչիւն կէճէ կիւնտիւզ եէ
տի կիւն ճէմա՛աթ չատըրընըն գափու
սընտա օթուրուպ՝ ՐԱՊՊԸՆ թէմպի
հաթընը հըֆզ էտինիզ. զիրա պա
36 պէօյլէ էմր օլունտու՝ տէտի. Վէ Հա
րուն իլէ օղուլլարը ՐԱՊՊԸՆ Մու
վասըթասըյլէ էմր էյլէտիյի ճիւմլէ
քէյֆիյէթինի իճրա էթտիլէր.

ՊԱՊ 9

1 Վէ վագը՝ օլտու քի՝ սէքիզինճի կիւն
տէ Մուսա Հարունու իլէ օղուլլարընը վ
Իսրայէլին իխթիյարլարընը չաղըր
2 Վէ Հարունա տէտի քի՝ Քէնտինէ կի
նահ գուրպանը իչիւն գուսուրսըզ
լարագ սըղըրլարտան պիր պուզաղ
վէ մուհրագա իչիւն պիր գօչ ալը
ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա թագրիպ էյ
3 Վէ պէնի Իսրայէլէ խիթապէն սէօյ
քի՝ Կիւնահ գուրպանը իչիւն քէչիլէ
տէն պիր էրքէչ, վէ մուհրագա իչ
պիրէր եաշընտա գուսուրսըզ պիր պ
4 զաղըյլէ պիր գուզու, Վէ սէլամէ
գուրպանը օլմագ իւզրէ, ՐԱՊՊԸՆ հ
զուրընտա զէպհ էթմէք իչիւն, պ
պուզա վէ պիր գօչ վէ եաղ իլէ եօ
րուլմուշ էքմէք թագտիմէսի ալընը
զիրա պու կիւն ՐԱՊՊ սիզէ կէօրիւն
5 ճէք տիր. Իմտի Մուսանըն էմր է
տիյի շէյլէրի ճէմա՛աթ չատըրընըն է
նիւնէ կէթիրտիլէր, վէ պիւթիւն ճ

մա՛աթ եագլաշըպ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրըն-
6 տա տուրտու․ Վէ Մուսա՛ ՐԱՊՊԸՆ
էմր էյլէտիյի պու տըր, պունու իճրա
էյլէյինիզ․ վէ ՐԱՊՊԸՆ ճէլալի սիզէ
7 կէօրիւնէճէք տիր՝ տէտի․ Պա՛տէհու
Մուսա Հարունա՛ ՐԱՊՊԸՆ էմր էյլէ-
տիյի կիպի մէզպահա թէգարրուպ է-
տիպ, քէնտի կիւնահ գուրպանընը վէ
մուհրագանը 'արզ էյլէ, վէ քէնտին ի-
չիւն վէ գավմ իչիւն էմր ի քէֆարէ-
թի իճրա էտիպ, գավմըն գուրպանընը
'արզ էտէրէք՝ անլէր իչիւն էմր ի քէ-
8 ֆարէթի իճրա էյլէ՛ տէտիքտէ, Հա-
րուն մէզպահա թէգարրուպ էտիպ՝
քէնտիսի իչիւն կիւնահ գուրպանը օ-
9 լան պուզաղըյը զէպհ էյլէտի․ Վէ Հա-
րունըն օղուլլարը տամը գանը անա
կէթիրտիլէր, օլ տախի փարմաղընը
գանա պաթըրարագ՝ մէզպահըն պույ-
նուզլարընա սիւրտիւ, վէ գանը մէզ-
10 պահըն ալթընա տէօքտիւ․ Վէ կիւնահ
գուրպանընըն իչ եաղընը պէօյրէքլէ-
րինի վէ գարա ճիյէրին զարընը մէզ-
պահտա՝ ՐԱՊՊԸՆ Մուսայա էմր էյլէ-
11 տիյի կիպի՝ եագտը․ Վէ էթ իլէ տէրի-
յի օրտունըն խարիճինտէ աթէշլէ իհ-
12 րագ էթտի․ Պա՛տէհու մուհրագայը
զէպհ էթտի, վէ Հարունըն օղուլլարը
գանը անա կէթիրտիլէր․ օլ տախի ա-
նը մէզպահըն իւսթիւնէ հէր թարաֆա
13 սէրփտի․ Պա՛տէհու մուհրագայը, փար-
չա փարչա օլարագ, պաշը իլէ պէրապէր
անա կէթիրտիքլէրինտէ, օ՛ մէզպահըն
14 իւզէրինտէ եագտը․ Վէ իչլէրիյլէ փա-
չալարը եըգայըպ՝ մէզպահտաքի մուհ-
րագա իւզէրինտէ եագտը․
15 Պա՛տէհու գավմըն գուրպանընը կէ-
թիրիպ՝ գավմ իչիւն կիւնահ գուրպա-
նը օլան էրքէչի ալըպ․ վէ անը զէպհ
էտիպ՝ անը, էվվէլքի կիպի կիւնահ
գուրպանը օլմագ իւզրէ, 'արզ էյլէտի․
16 Վէ մուհրագայը կէթիրիպ՝ անը գա-
17 նուն իւզրէ 'արզ էյլէտի․ Անտէն սօն-
րա էքմէք թագտիմէսինի կէթիրիպ,
պիր ավուճ տօլուսը ալարագ՝ սապահ
մուհրագասընըն մա՛ատա մէզպահտա
18 եագտը․ Վէ գավմըն սէլամէթ զէպի-
հէսի օլան պուղայը վէ գօչը զէպհ էթ-
տի․ վէ Հարունըն օղուլլարը գանը ա-
նա կէթիրտիլէր, օլ տախի անը մէզ-
պահըն իւսթիւնէ հէր թարաֆա սէրփ-
19 տի․ Վէ պուղանըն իչ եաղլարը, վէ
գօչըն գույրուղը վէ իչէրի գափլա-
յան եաղը վէ պէօյրէքլէրի վէ գարա
20 ճիյէրին զարընը կէօկիւսլէրի․ Վէ եաղ-
լարը տէօշլէրին իւզէրինէ գօյտուգլա-
րընտան սօնրա՝ եաղլարը մէզպահտա
21 եագտը․ Վէ Հարուն տէօշլէր իլէ սաղ
պուտը, Մուսանըն էմր էյլէտիյի կիպի,
ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա, սալլանմա թագ-
տիմէսի օլմագ իւզրէ, թագտիմ էյլէտի․
22 Պա՛տէհու Հարուն գավմ իւզէրինէ
էլլէրի րէֆ՝ էտէրէք՝ անլէրէ պէրէքէթ
օգուտու․ պէօյլէճէ կիւնահ գուրպա-
նընը վէ մուհրագայը վէ սէլամէթ գուր-
պանընը թագտիմ էթտիքտէն սօնրա
23 էնտի․ Վէ Մուսա իլէ Հարուն ճէմա-
'աթ չատըրընա կիրտիլէր, վէ չըգտըգ-
լարընտա գավմա պէրէքէթ օգուտը-
լար․ վէ ՐԱՊՊԸՆ ճէլալի պիւթիւն գավ-
24 մա կէօրիւնտիւ․ Վէ ՐԱՊՊԸՆ հուզու-
րընտան աթէշ չըգըպ՝ մէզպահ իւզէ-
րինտէ օլան մուհրագայը իլէ եաղլարը
եագտը․ վէ պիւթիւն գավմ պունու
կէօրտիւքտէ՝ նիտա էտիպ եիւզ իւս-
թիւ տիւշտիւլէր․

ՊԱՊ 10

1 Վէ Հարունըն օղուլլարը Նատապ վէ
Ապիհու հէր պիրի պուխուրտանընը ա-
լարագ իչլէրինէ աթէշ գօյուպ, անըն
իւզէրինէ պուխուր վազ՛ իլէ՛ ՐԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա քէնտիլէրէ էմր օլունմա-
միշ եապանճը աթէշ թագտիմ էթտի-
2 լէր․ Օլ զէման ՐԱՊՊԸՆ հուզուրըն-
տան աթէշ չըգըպ՝ անլէրի թէլէֆ էթ-
մէսիյլէ, ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա էօլ-
3 տիւլէր․ Վէ Մուսա Հարունա տէտի
քի՝ ՐԱՊՊԸՆ պույուրտուղու պու տըր
քի, Պանա թէգարրուպ էտէնլէրտէ
գուտտուս պիլինիմ՝ պիւթիւն գավմըն
էօնիւնտէ մու՛աղղէզ օլաճաղըմ․ Հա-
4 րուն տախի սիւքիւթ էյլէտի․ Վէ Մու-

սա Հարունըն 'ամուճասը 'Ուզզիէլին օղուլլարը
Միշաէլ իլէ Էլսաֆանը չաղըրըպ,
անլէրէ խիթապէն՝ Եագլաշըպ
գարտաշլարընըզը մուգատտէսին էօնիւնտէն
օրտունըն խարիճինէ գալտըրընըզ՝
5 տէտի։ Անլէր եագլաշըպ, Մուսանըն
էմրի ուզրէ, անլէրի գամիսլէրիյլէ
օրտունըն խարիճինէ գալտըրտըլար։
6 Վէ Մուսա Հարունա վէ օղուլլարը
Էլ'ազար իլէ Իթամարա՝ Պաշլարընըզը աչմայընըզ
վէ էլպիսէլէրինիզի եըրթմայընըզ
քի էօլմէյէսինիզ, վէ պիւթիւն ճէմա'աթ
իւզէրինէ դազապ կէլմէյէ. Ֆագաթ
պիրատէրլէրինիզ օլան պիւթիւն
պէյթ ի Իսրայէլ ՌԱՊՊԸՆ իզհար էյլէ-
7 տիյի հարիգ իւզէրինէ աղլասընլար։ Սիզ
իսէ ճէմա'աթ չադըրընըն գափուսընտան
չըգմայընըզ քի էօլմէյէսինիզ, զիրա
ՌԱՊՊԸՆ մէսհ եաղը իւզէրինիզտէ
տիր. Անլէր տախի Մուսանըն
սէօյլէտիյի կիպի եափտըլար։
8 Վէ ՌԱՊՊ Հարունա խիթապէն տէ-
9 տի քի, Սէն վէ սէնին իլէ օղուլլարըն
ճէմա'աթ չադըրընա կիրտիյինիզտէ,
շէրապ վէ միւսքիր իչմէյինիզ քի էօլմէյէսինիզ.
պու 'ասըրլարընըզտա ֆէրի-
10 զէ-ի էպէտիյէ տիր. Թա քի մուգատտէսլէ
դայր ի մուգատտէսին վէ նա-
11 փաքը թահիրտէն թէֆրիգ էտիպ, ՌԱՊՊԸՆ
Մուսանըն էլիյլէ պէնի Իսրայէլէ
պույուրտըղը ահքեամըն քաֆֆէսինի
անլէրէ թա'լիմ էտէսինիզ։
12 Վէ Մուսա Հարունա իլէ պագի գալան
օղուլլարը Էլ'ազարա վէ Իթամարա տէ-
տի քի՝ ՌԱՊՊԸՆ գուրպանլըգլարընտան
արթան էքմէք թագտիմէսինի ալըպ՝
մէզպահըն եանընտա մայասըզ օլարագ
13 եէյինիզ. զիրա պու ագտէս տիր։ Անը
մուգատտէս մահալտէ եէյինիզ, չիւնքի
պու՝ ՌԱՊՊԸՆ գուրպանլարընտան սէնին
հագգըն վէ օղուլլարընըն հագգը
տըր. զիրա պանա պէօյլէ էմր օլուն-
14 տու։ Վէ սալլամա տէօշիւ իլէ րէֆ'իյէ
պուտընը սէն վէ սէնին իլէ օղուլլարըն
վէ գըզլարըն պիր թահիր մահալտէ
եէյէսինիզ. զիրա անլէր պէնի Իսրայէլին
սէլամէթ զէպիհէլէրինտէն վէրիլէն
հագգըն վէ օղուլլարընըն հագգը տըր
15 Իչ եաղլարընըն գուրպանլարըյլէ րէֆ'իյէ
պուտընը վէ սալլամա տէօշիւնիւ ՌԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա, սալլամա թագտիմէսի
օլմագ ուզրէ, թագտիմ էթմէ-
կ իչիւն կէթիրսինլէր, վէ ՌԱՊՊԸՆ էմ-
րի ուզրէ ֆէրիզէ ի էպէտիյէ օլարագ, սէ-
նին վէ սէնին իլէ պէրապէր օղուլլա-
րընըն օլաճագ տըր։
16 Վէ Մուսա կիւնահ գուրպանը էրքէ-
ճինի տիգգաթլէ արաշտըրտը՝ իշթ
եանըմըշ իտի. պունուն իւզէրինէ Հա-
րունըն պագի գալան օղուլլարը Էլ'ա-
զարա վէ Իթամարա դազապլա կէլի
17 տէտի քի, Կիւնահ գուրպանընը մու-
գատտէս մահալտէ նիչիւն եէմէտինիզ.
զիրա պու ագտէս օլարագ, ճէմա-
'աթըն 'իսեանընը գալտըրըպ՝ ՌԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա անլէր իչիւն էմր ի քէ-
ֆարէթի իճրա էթմէք իւզրէ սիզէ վէ-
18 րիլտի։ Իշթէ անըն գանը մագտիսին ի-
չինէ կէթիրիլմէտի, անը՝ էմր էթտիյիմ
կիպի մութլագա մուգատտէստէ եէմէլի ի-
19 տինիզ։ Օլ վագըթ Հարուն Մուսայա՝
Իշթէ պու կիւն անլէր կիւնահ գուրպանլա-
րընը վէ մուհրագալարընը ՌԱՊՊԸՆ հու-
զուրընա թագտիմ էթտիլէր, վէ պա-
նա պու միսիլլիւ շէյլէր վագի' օլ-
տու, վէ պու կիւն կիւնահ գուրպանընը
եէմիշ օլսա իտիմ, ՌԱՊՊԸՆ նազարըն-
20 տա խօշ օլո՞ւր մը իտի՝ տէտի։ Վէ
Մուսա պունու իշիթտիքտէ՝ նազարըն-
տա խօշ կէօրիւնտիւ։

ՊԱՊ 11

1 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա վէ Հարունա խի-
2 թապէն տէտի քի, Պէնի Իսրայէլէ սէօյ-
լէյինիզ քի՝ Զէմին իւզէրինտէ պուլու-
նան ճէմի'ի հայվանաթ արասընտա եէյէճէյինիզ
3 հայվանլար պունլար տըր. Հայվանաթ-
տան հէր պիր չաթալ վէ եարըգ թըր-
նագլը օլուպ կէվիշ կէթիրէնի եէյէսի-
4 նիզ. Ֆագաթ կէվիշ կէթիրէնլէրտէն
եահօտ չաթալ թըրնագլը օլանլարտան
տէվէյի եէմէյէսինիզ. զիրա կէվիշ կէ-
թիրիր իսէ տէ՝ չաթալ թըրնագլը տ-

5 մադըղը իչիւն սիզէ նափաք տըր. Ադա թավշանընը տախի եէմէյէսինիզ, չիւնքի կէվիշ կէթիրիր իսէ տէ չաթալ թըրնաղը օլմադըղը իչիւն սիզէ նափաք
6 տըր. Թավշանը տախի եէմէյէսինիզ, զիրա կէվիշ կէթիրիր իսէ տէ չաթալ թըրնաղը օլմադըղը իչիւն սիզէ նա-
7 փաք տըր. Վէ տօնուզը տախի եէմէյէսինիզ, չիւնքի չաթալ վէ եարըգ թըրնաղը իսէ տէ կէվիշ կէթիրմէտիյի ի-
8 չիւն սիզէ նափաք տըր. Պունլարըն էթինտէն եէմէյէսինիզ, վէ լաշէլէրինէ տօգունմայասընըզ. անլար սիզէ նափաք տըր.

9 Սուտա օլանլարըն ճիւմլէսինտէն շունլարը եէյէպիլիրսինիզ, եա՛նի սուտա՝ կէրէք տէնիզլէրտէ կէրէք ըրմագլարտա գանատը վէ փուլու օլանլարըն ճիւմլէսի-
10 նի եէյէսինիզ. Վէ տէնիզլէրտէ վէ ըրմագլարտա եիւզէնլէրին ճիւմլէ գանատսըզ վէ փուլսուզ օլանլար՝ սուտա օլան հաշէրաթըն քէրահէթի վէ սուտա օլան սայիր հայվանաթըն քէրահէթի սի-
11 զէ մէքրուհ տըր. Իմտի անլար սիզէ մէքրուհ օլտըղը իչիւն էթլէրինտէն եէմէյէսինիզ, լաշէլէրինտէն իքրահ է-
12 տէսինիզ. Սուտա գանատսըզ վէ փուլսըզ օլանլարըն քէրահէթի սիզէ մէքրուհ օլսուն.

13 Վէ գուշլարտան մէքրուհ թութաճաղընըզ շունլար տըր. Մէքրուհ օլտուգլարը իչիւն եէնիլմէսինլէր. գարթալ վէ թավշանճըլ վէ գարա գուշ,
14 վէ չայլագ վէ աք պապա էնվա՛իյլէ,
15 ճիւմլէ գարղա էնվա՛իյլէ, (16) վէ տէվէ գուշու վէ պուհու գուշու վէ գու-
17 գու գուշու վէ տողան էնվա՛իյլէ, վէ պայգուշ վէ դալըա սալըթգա վէ գարա-
18 լէյլէք, վէ գուղու վէ սագա գուշու
19 վէ թօյ, վէ լէյլէք վէ պալըգճըլ էնվա՛իյլէ, վէ հիւտհիւտ վէ եարասա.

20 Տէօրթ այագ իւզէրինէ եիւրիւյէն գանատլը հաշէրաթըն քէրահէթի սիզէ
21 մէքրուհ տըր. Ֆագաթ տէօրթ այագ իւզէրինէ եիւրիւյէն գանատլը հաշէրաթըն ճիւմլէսինտէն պունլարը, եա՛նի եէր իւզէրինտէ սըչրամագ իչիւն այագլարընտան եօգարը պաճաղը օլան-
22 լարը եէյէսինիզ. Անլարտան շունլարը, եա՛նի չէքիրկէյի էնվա՛իյլէ, վէ ճիւաճէկը էնվա՛իյլէ, վէ հարկօլը էնվա՛իյլէ, վէ ճիւնտիւպը էնվա՛իյլէ եէյէսի-
23 նիզ. Լաքին պունլարտան մաատա տէօրթ այագլը վէ գանատլը հաշէրաթըն ճիւմ-
24 լէսի սիզէ մէքրուհ տըր. Վէ պունլար իլէ նափաք օլուրսընըզ, լաշէլէրինէ հէր քիմ քի տօգունըրսա, ագշամա-
25 տէք նափաք օլաճագ տըր. Վէ լաշէլէրինի հէր քիմ քի գալտըրըրսա, էլպիսէսինի եըգայաճագ ագշամա գատար
26 նափաք օլաճագ տըր. Չաթալ թըրնագլը օլուպ տա թըրնաղը եարըգ օլմայան վէ կէվիշ կէթիրմէյէն հայվանաթըն քէրահէթի սիզէ նափաք տըր. լաշէլէրինէ հէր տօգունան նափաք օլաճագ տըր.

27 Վէ տէօրթ այագ իւզէրինտէ եիւրիյէն հայվանաթըն ճիւմլէսինտէն փէնճէլէրի իւզէրինտէ եիւրիյէնլէրին քէրահէթի սիզէ նափաք օլաճագ տըր. լաշէլէրինէ հէր քիմ քի տօգունըրսա՝ ագշամա գատար նափաք օլաճագ տըր.
28 Վէ լաշէլէրինի գալտըրան էլպիսէսինի եըգայաճագ՝ ագշամա գատար նափաք օլաճագ տըր. պունլար սիզէ նափաք տըր.

29 Վէ եէր իւզէրինտէ սիւրթիւնէն հաշէրաթ արասընտա շունլար սիզէ նափաք տըր, եա՛նի սանսար վէ սըչան վէ
30 զապ էնվա՛իյլէ, վէ քէլէր վէ վէրէլ վէ վէ փուղա վէ քէրթէնքէլէ վէ պուքալէ-
31 մուն. Ճիւմլէ հաշէրաթ արասընտա պունլար սիզէ նափաք օլուպ, լաշէլէրինէ հէր քիմ տօգունուրսա՝ ագշամա գատար նափաք օլաճագ տըր.

32 Վէ լաշէլէրինտէն պիրի իչէ գուլլանըլան պիր կէօնէ գապ, եա՛նի հէր տիւրլիւ աղաճ գապ եախօտ լիպաս եախօտ տէրի եախօտ չուլ օլսուն՝ հէր նէ շէյ իւզէրինէ տիւշէր իսէ՝ նափաք օլաճագ տըր. սույա պատըրըլըպ ագշամա գատար նափաք, վէ անտան
33 սօնրա փաք օլաճագ տըր. Վէ անլարըն պիրի հէր հանկի թօփրագ գապ իչինէ տիւշէր իսէ իչինտէ օլանըն

քեաֆֆէսի նափաք օլուր՝ անը տա
34 գըրաճագսընըզ։ Իչինտէ սու պու-
լունան թաամ ուզէրինէ տիւշէ-
րսէ հէպսի՝ նափաք օլաճագ տըր․ վէ
հէր նէվ՝ գապտա օլան իչիլէճէք մէշ-
րուպաթըն քեաֆֆէսի նափաք օլա-
35 ճագ տըր։ Վէ պունլարըն լէշինտէն հէր
հանկը շէյ ուզէրինէ տիւշէրսէ՝ նափաք
օլուր, ֆուրուն եախօտ օճագ օլսուն,
խըրգըլաճագ տըր․ նափաք տըրլար,
36 վէ սիզէ նափաք օլաճագլար տըր։ Ֆա-
գաթ իչինտէ սույու չօգ պուլունան
փընար վէ գույու թէմիզ գալաճագ,
լաքին լէշլէրինէ տօգունան նափաք
37 օլուր։ Վէ էյէր լէշլէրինտէն պիրի
պիր նէվ՝ էքիլէճէք թօխում ուզէրի-
38 նէ տիւշէրսէ՝ օ թէմիզ տիր։ Ֆագաթ
թօխումըն ուզէրինէ սու գօնմուշ օլտուղու
գօնէռա, ուզէրինէ լէշլէրինտէն պիրի
տիւշէր իսէ, օ սիզէ նափաք օլաճագ
տըր։

39 Վէ էքիլ սիզէ հէլալ օլան հայվանաթ-
տան պիրի էօլիւր իսէ, լէշինէ տօ-
գունան աքշամա գատար նափաք օ-
40 լաճագ տըր։ Վէ լէշէսինտէն եէյէն
քիմսէ ռիպասըլարընը եըգասըն՝ աք-
շամա գատար նափաք օլաճագ տըր․
վէ լէշէսինի գալտըրան քիմսէ ռիպա-
սըլարընը եըգասըն՝ աքշամա գատար
նափաք օլաճագ տըր։

41 Վէ եէր ուզէրինտէ սիւրինէն հա-
շէրաթըն քեաֆֆէսի մէքրուհ օլուպ
42 եէնիլմէյէճէք տիր։ Եէր ուզէրինտէ
սիւրինէն հաշէրաթըն քեաֆֆէսին-
տէն գարնը ուզէրինտէ սիւրինէն,
վէ տէօրթ այագը կէզէն, վէ չօգ ա-
յագլը օլանլարըն ճիւմլէսինի եէմէյէ-
ճէքսինիզ․ զիրա մէքրուհ տըրլար։

43 Հիչ պիր նէվ՝ սիւրինէն հա-
շէրաթլէ նէֆսլէրինիզի մուրտար էթ-
մէյէսինիզ․ վէ անլէրիլէ, շայէտ թա-
հիր օլմազ իսէ, քէնտինիզի նափաք
44 էթմէյէսինիզ․ Զիրա Ալլահըմըզ ՌԱՊ
պէն իմ․ իմտի քէնտիլէրինիզի թագ-
տիս էտիպ մուգատտէս օլունըզ․ զիրա
պէն գուտտուս իմ․ վէ եէր ուզէրին-
տէ սիւրինէն հիչ պիր նէվ՝ հաշէ-
րաթ իլէ քէնտիլէրինիզի նափաք էթ-
45 մէյէսինիզ։ Զիրա պէն սիզէ Ալլահ օ-
լմագ իչին Մըսըր տիյարընտան չը-
գարան ՌԱՊ իմ․ իմտի մուգատտէս
օլունըզ, զիրա պէն գուտտուս իմ։

46 Նափաքը թէմիզտէն վէ եէնիլիր հայ-
47 վանը եէնիլմէյէճէքտէն թէֆրիգ իչին, պէ-
հայիմ վէ գուշլար՝ վէ սուտա հարէ-
քէթ էտէն հէր նէվ՝ ճանավար՝ վէ եէր
ուզէրինտէ սիւրինէն հէր նէվ՝ հայ-
վանա տայիր գանուն պու տըր։

ԲԱԲ 12

1 Վէ ՌԱՊԲ Մուսայա խիթապէն տէտի
2 քի, Պէնի Իսրայէլէ սէօյլէ քի՝ Պիր գա-
ըն համիլէ օլուպ՝ էրքէք չօճուգ
տօղուրուրսա, էյյամը հայզընտա օլ-
տուղու կիպի նափաք օլաճագ, եէտի
3 կիւն նափաք օլուր։ Վէ սէքիզինճի
կիւնտէ չօճուղուն գուլֆէսի քեսի-
4 լունսուն։ Մէրգումէ գատըն տէմ ի-
չինտէն թահարէթի իչին օթուզ իւչ
կիւն օթուրսուն, էյյամը թահարէթի թէ-
մամ օլունճայա տէք պիր նէվ՝ մուգատտէ-
սէ տօգունմայա, մագտիսէ կիրմէ-
5 սին։ Վէ էյէր գըզ տօղուրուր իսէ հայ-
զընտա օլտուղու կիպի իքի հաֆթա նա-
փաք օլսուն, ալթմըշ ալթը կիւն տէմ
է նիֆասընտան թահարէթի իչին օթուր-
սուն։

6 Վէ օղուլ եախօտ գըզ իչին էյյամը
թահարէթի թէմամ օլտուգտա, ճէմաաթ
[illegible] չատըրընըն գափուսընա
մուհրագա օլմագ իչին պիր եաշ-
լը գուզու, վէ կիւնահ գուրպանը
օլմագ իչին պիր կէօյէրճին եաւրու
7 եախօտ պիր գումրու կէթիրսին։ Ա-
ղախի անը ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
թագտիմ իլէ մէրքումէ իչին էմր
քէֆարէթ իճրա էթմէլիյէ, մէրգու-
մէ իսէ նիֆասընտան թահիր օլա․ էր-
քէք եախօտ գըզ եիլատ տօղուրան
8 հաթունուն գանունու պու տըր․ Վէ է-
յէր գուզու կէթիրէմէզ իսէ, պիր
մուհրագա վէ տիկէրի կիւնահ գուր-
պանը օլմագ իչին, իքի գումրու

[illegible]

ՊԱՊ 13

1 Վէ ՌԱՊՊ [illegible]
2 [illegible]
3 [illegible]
4 [illegible]
5 [illegible]
6 [illegible]
7 [illegible]
8 [illegible]
9 [illegible]
10 [illegible]
11 [illegible]
12 [illegible]
13 [illegible]
14 [illegible]
15 [illegible]
16 [illegible]
17 [illegible]
18 [illegible]
19 [illegible]
20 [illegible]
21 [illegible]
22 [illegible]

[illegible]

23 [illegible]

24 [illegible]

25 [illegible]

26 [illegible]

27 [illegible]

28 [illegible]

29 [illegible]

30 [illegible]

31 [illegible]

32 [illegible]

33 [illegible]

34 [illegible]

35 [illegible]

36 [illegible]

37 [illegible]

38 [illegible]

39 [illegible]

40 [illegible]

41 [illegible]

42 [illegible]

43 [illegible]

44 [illegible]

45 [illegible]

թուլմըշ օլտուղու Նափաք, Նափաք՝
46 տէյիւ նիտա էյլէյէճէք. Իլլէթ պէտէնի
իւզէրինտէ պուլունտուղու կաֆֆէ-ի
էյյամտա Նափաք սայըլաճագ տըր. Օ
Նափաք օլտուղու իչիւն եալընըզ օթուրուփ՝
մէսքէնի օրտուտան խարիճինտէ օլաճագ
տըր.
47 Վէ իչինտէ ճիւզամ իլլէթի պուլունան
լիպաս (կէրէք եւն լիպաս, կէրէք
48 քէթէն լիպաս օլսուն, կէրէք քէթէն՝
կէրէք եւն արըշը եախօտ արգաճը
օլսուն, վէ կէրէք տէրիտէ եախօտ
տէրիտէն եափըլմըշ հէր շէյտէ,
49 Եանի էյէր լիպաստա եախօտ տէրիտէ եախօտ
արըշտա եախօտ արգաճտա վէ
եախօտ տէրիտէն օլան հէր շէյտէ եէշիլճէ
եա գըրմըզըմթրագ իլլէթ օլուր իսէ,
օ ճիւզամ իլլէթի օլուփ՝ քեահինէ
50 կէօսթէրիլսին։ Վէ քեահին իլլէթէ
պագըփ իլլէթլի շէյի եէտի կիւն գափասըն.
51 Վէ եէտինճի կիւնտէ իլլէթի
շէյէ պագարագ, էյէր լիպաստա կէրէք
արըշտա կէրէք արգաճտա վէ եախօտ
տէրիտէ եա իսթիմալ իչիւն տէրիտէն
եափըլմըշ հէր շէյտէ իլլէթ եայըլմըշ
պուլունուրսա, պու իլլէթ ագգըն
52 ճիւզամ օլուփ՝ Նափաք տըր. Իմտի
իչինտէ պու իլլէթ պուլունանը
լիպասը, արըշը եախօտ արգաճը՝ կէրէք
եւն օլսուն, կէրէք քէթէն օլսուն,
վէ եախօտ տէրիտէն եափըլմըշ
հէր շէյի եագսըն. ագըրըն ճիւզամ տըր,
53 աթէշէ իհրագ օլունաճագ տըր։ Վէ
քեահին պագարսա, էյէր իլլէթ լիպաստա
եա արըշտա եա արգաճտա վէ
եախօտ տէրիտէն օլան հէր շէյտէ եայըլմամըշ
54 իսէ, քեահին իլլէթլի շէյին
եըգանմասընը էմր էյլէսին, տախի եէտի
55 կիւն գափասըն. Վէ իլլէթլի շէյ
եըգանտըգտան սօնրա քեահին անը
պագտըգտա՝ էյէր իլլէթ եայըլմամըշ
վէ րէնկինի տէյիշտիրմէմիշ իսէ, Նափաք
օլուփ՝ անը աթէշտէ եագսըն.
իչէրիսինտէ եախօտ եիւզիւնտէ
56 չիւրիւքլիւք վար տըր. Վէ եըգանտըգտան
սօնրա քեահին անա պագտըգտա,
էյէր իլլէթ սօլմուշ իսէ՝ անը լիպաստան եա տէրիտէն եա արըշտան
57 եախօտ արգաճտան գօփարսըն. Վէ
էյէր լիպաստա եա արըշտա եա արգաճտա
վէ եախօտ տէրիտէն օլան հէր
շէյտէ թէքրար զուհուր էտէճէք օլուր
իսէ, պու տաղըլմըշ տըր; իւզէրինտէ
իլլէթ օլան շէյի աթէշլէ իհրագ
58 էտէճէքսին. Վէ լիպասը եա արըշը
վէ եա արգաճը վէ եախօտ տէրիտէն
օլան հէր շէյի եըգանտըգտան սօնրա՝
իւզէրինտէն իլլէթ զայիլ օլմուշ պուլունուրսա
թէքրար եըգանըլըփ թահիր
59 օլաճագ տըր։ Եիւն եա քէթէն լիպաստա
եա արըշ եա արգաճտա վէ
եախօտ տէրիտէն օլան հէր շէյտէ օլանըն
թահիր եախօտ Նափաք հիւքմ օլունմասը
իչիւն՝ ճիւզամ իլլէթի հագգընտա
օլան գանուն պու տըր.

ՊԱՊ 14

1 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա խիթապէն տէտի
2 քի, ճիւզամլընըն եէվմ ի թահարէթինտէ
անըն հագգընտա իճրա օլունաճագ
գանուն պու տըր. օ քեահինէ կէթիրիլսին.
3 Քեահին տախի օրտուկեահըն
խարիճինէ չըգաճագ, վէ քեահին պագտըգտա՝
էյէր ճիւզամլը քիմսէ ճիւզամ
իլլէթինտէն շիֆա պուլմուշ իսէ,
4 Քեահին թահիր օլունաճագ քիմսէյէ
իքի տիրի վէ թահիր գուշ վէ էրզ աղաճը
վէ գըրմըզը իփլիյի վէ զուֆա
օթը ալընմասընը էմր էտէճէք տիր.
5 Վէ քեահին գուշլարըն պիրինին պիր
թօփրագ գապտա փունար սույու իւզէրինտէ
պօղազլանմասընը էմր էտէ-
6 ճէք տիր. Վէ տիրի գուշ իլէ էրզ աղաճընը
վէ գըրմըզը իփլիյի վէ զուֆա
օթընը ալըփ անլէրի տիրի գուշ իլէ
պէրապէր փունար սույու իւզէրինտէ
պօղազլանմըշ գուշուն գանընա պա-
7 թըրաճագ, տախի ճիւզամտան թահիր
օլունաճագ քիմսէնին իւզէրինէ
եէտի տէֆա սէրփէրէք՝ անը թահիր
էտէճէք, վէ տիրի գուշու սահրա-
8 յա ուչուրուփ սալը վէրէճէք տիր. Պա՛տէհու
թէթհիր օլունաճագ քիմսէ էլ-

[illegible] եըգայըփ, վէ գըլլարընըն
ճիւմլէսինի թըրաշ էտիպ սուտա եըգանարագ
վէ փաք օլաճագտըր. Անտան
սօնրա օրտույա կիրիպ՝ եէտի
կիւն չատըրընըն տըշարըսընտա օթուրսուն.
9 Վէ եէտինճի կիւնտէ գըլլարընըն
ճիւմլէսինի թըրաշ էթսին, պաշընը վէ
սագալընը վէ գաշլարընը, եանի ճիւմլէ
գըլլարընը թըրաշ էտիպ էսվապլարընը
եըգայաճագ վէ թէնինի սու իլէ եըգայաճագ
վէ թէմիզլէնէճէքտիր.
10 Վէ սէքիզինճի կիւնտէ իքի գուսուրսուզ
էրքէք գուզու վէ պիր եաշընտա
գուսուրսուզ տիշի գուզու, վէ էքմէք
թագտիմէսի իչին եաղ իլէ եօղրուլմուշ
իւչ օնտա պիր ինճէ ուն
11 վէ պիր լօղ եաղ ալսըն. Վէ
թաթհիր էտէն քէհէն թաթհիր օլունան
ատէմի պունլար իլէ ՌԱՊՊԸՆ հուզուրունտա
ճէմա'աթ չատըրընըն գափուսընտա
12 տուրղուրաճագտըր. Վէ
քէհէն էրքէք գուզուլարտան պիրինի
ալըպ՝ անը սուչ գուրպանը օլմագ
իւզրէ թագտիմ էտէճէք, վէ մէզքիւր
լօղ եաղըլէ, անլարը ՌԱՊՊԸՆ հուզուրունտա
սալլամա թագտիմէսի օլարագ
13 սալլայաճագտըր. Վէ գուզույու,
կիւնահ գուրպանընը վէ մուհրագայը
քէստիյի մահալտա՝ եանի
մուգատտէս մահալտա պօղազլայաճագտըր.
Զիրա սուչ գուրպանը կիւնահ
գուրպանը կիպի քէհէնինտիր. Մուգատտէստիր.
14 Վէ քէհէն սուչ գուրպանընըն
գանընտան ալըպ, թաթհիր
օլունան քիմսէնին սաղ գուլաղընըն
եումշաղընա վէ սաղ էլինին պաշ փարմաղը
իլէ սաղ այաղընըն պաշ փարմաղը
15 իւզէրինէ սիւրէճէքտիր. Վէ քէհէն
լօղ եաղընտան ալըպ՝ քէնտինին
16 սոլ աւուճընա տէօքէճէք. Վէ
քէհէն սաղ փարմաղընը սոլ աւուճընտա
օլան եաղա պատըրըպ՝ օլ եաղտան
փարմաղըլէ ՌԱՊՊԸՆ հուզուրունտա
17 եէտի քէրրէ սէրփէճէքտիր. Վէ քէհէն
աւուճընտա գալան
եաղտան թաթհիր օլունան քիմսէնին
սաղ գուլաղընըն եումշաղընա, վէ սաղ
էլինին պաշ փարմաղը իլէ սաղ այաղընըն
պաշ փարմաղը իւզէրինէ օլան
սուչ գուրպանընըն գանը իւզէրինէ
18 սիւրէճէք. Վէ քէհէնին աւուճընտա
գալան եաղը թաթհիր օլունան քիմսէնին
պաշը իւզէրինէ գօյսուն, անըն իչին
ՌԱՊՊԸՆ հուզուրունտա էմրի քէֆարէթի
19 իճրա էյլէյէճէքտիր. Վէ քէհէն
կիւնահ գուրպանընը 'արզ էթսին,
փիսլիկինտէն թաթհիր օլունան
քիմսէ իչին էմրի քէֆարէթի
իճրա էթտիքտէն սօնրա, մուհրագալըղը
20 զէպհ էյլէյէճէքտիր. Վէ քէհէն
մուհրագայը իլէ էքմէք թագտիմէսինի
մէզպահ իւզէրինէ թագտիմ էյլէ՝ անըն
իչին էմրի քէֆարէթի իճրա էթմէտէ,
օ թէմիզ օլաճագտըր.
21 Վէ էյէր ֆագիր օլուպ [illegible]
կէթիրէմէյսէ, քէնտիսի իչին
էմրի քէֆարէթի իճրա էթմէք իչին
սալլամա թագտիմէսի իչին սուչ
գուրպանը օլմագ իւզրէ պիր գուզու,
վէ էքմէք թագտիմէսի օլմագ իւզրէ
եաղ իլէ եօղրուլմուշ պիր 'ինճէ
22 ուն վէ պիր լօղ եաղ ալսըն. Վէ գուտրէթինէ
կէօրէ, իքի գումրու վէ եախօտ
իքի կէօյէրճին եավրուսու ալսըն՝
պիրի կիւնահ գուրպանը վէ օլ պիրի
23 մուհրագա օլսուն, թաթհիրի իչին
անլարը սէքիզինճի կիւնտէ ճէմա'աթ
չատըրընըն գափուսընտա ՌԱՊՊԸՆ հուզուրունա
24 քէհէնէ կէթիրսին. Վէ քէհէն
սուչ գուրպանը օլան գուզույու վէ
պիր լօղ եաղը ալըպ, անլարը ՌԱՊՊԸՆ
հուզուրունտա սալլամա թագտիմէսի օլարագ
25 'արզ էտէճէքտիր. [illegible]
սուչ գուրպանը օլան գուզույու քէսէթսին.
Վէ քէհէն սուչ գուրպանընըն
գանընտան ալըպ, թաթհիր օլունան
քիմսէնին սաղ գուլաղընըն եումշաղընա
վէ սաղ էլինին պաշ փարմաղը
իլէ սաղ այաղընըն պաշ փարմաղը
26 իւզէրինէ սիւրէճէք. Վէ քէհէն եաղտան
քէնտինին սոլ աւուճընա տէօքէճէքտիր.
27 Վէ քէհէն սաղ փարմաղը
իլէ սոլ աւուճընտա օլան եաղտան
ՌԱՊՊԸՆ հուզուրունտա եէտի քէրրէ

28 սերփէճէք տիր․ Վէ քեահին ավուճունտա
օլան եաղտան՝ թաթհիր օլունան
ատամըն սաղ գուլաղընըն եումշաղընա,
վէ սաղ էլինին պաշ փարմաղընէ
սաղ այաղընըն պաշ փարմաղը իւզէրինէ՝
սուչ գուրպանը գանընըն [illegible]
29 մահալէ սիւրէճէք տիր․ Վէ
քեահինին ավուճունտա գալան եաղը թաթհիր
օլունաճագ քիմսէնին պաշը իւզէրինէ
ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա, անըն իչին
էմր ի քէֆարէթի իճրա էթմէք իչրէ
30 գօյաճագ տըր․ Վէ պուլապիլտիյինէ
կէօրէ գումրուլարտան եախօտ
կէօյէրճին եավրուլարընտան պիրինի,
31 եանի պուլապիլտիյի գուշլարըն պիրինի խաթաէ
գուրպանը՝ վէ օթէքինի մահրագա
օլմագ իւզրէ, էքմէք թագտիմէսիյլէ
պէրապէր թագտիմ էտիպ քեահին
թաթհիր օլունան քիմսէ իչին
ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա էմր ի քէֆարէթի
32 իճրա էտէճէք տիր․ [illegible]
ճիւզամ իլլէթի օլուպ՝ թաթհիրի
իչին իգթիտարը օլմայան քիմսէ հագգընտա
գանուն պու տուր․
33 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա վէ Հարունա խիթապէն
34 տէտի քի, Սիզէ միւլք օլմագ
իւզրէ վէրէճէյիմ Քէնաան տիյարընա
կիրտիյինիզտէ, միւլքիւնիւզ օլան տիյարտա
պիր խանէյէ ճիւզամ իլլէթի
35 կէօնտէրտիյիմ հալտէ, խանէ սահիպի
կէլիպ, Պանա՝ խանէմտէ իլլէթ կիպի
պիր կէօրիւնիւյօր՝ տէյէրէք, քեահինէ
36 խապէր վէրսին․ Պունտան իւզէրինէ
քեահին քէնտիսի իլլէթի կէօրմէք
իչին կիրմէզտէն էվվէլ, խանէտէ պուլունան
էշեասըն հէփսի նէճիս օլմամագ
իչին) խանէյի պօշալթմալարընը
էմր էտէճէք․ Պունտան սօնրա քեահին
խանէյի կէօրմէք իչին կիրէճէք
37 տիր․ Վէ իլլէթէ պագարագ, էյէր
իլլէթ խանէնին տիվարլարընտա եէշիլճէ
եախօտ գըրմըզըմսը չուգուրլար օլուպ,
անլէր տիվարըն եիւզիւնտէն տէրին
38 կէօրիւնիւրսէ; Քեահին խանէտէն
խանէ գափուսընա չըգըպ՝ խանէյի եէտի
39 կիւն գափայաճագ․ Վէ եէտինճի
կիւնտէ քեահին [illegible] պագտըգտա, էյէր իլլէթ խանէ տիվարլարընտա
40 եայըլմըշ իսէ, Քեահին՝ իչլէրինտէ
իլլէթ պուլունան թաշլարը
չըգարըպ՝ շէհրին խարիճինէ նափաք
պիր մահալլէ աթմալարընը էմր էտէճէք
41 տիր․ Վէ խանէնին պիւթիւն իչ
թարաֆլարընը գազըտըպ, գազըտըգլարը
թօփրաղը շէհրին խարիճինէ նափաք
պիր մահալլէ աթտըրաճագ սօնրա,
42 Տիյէր թաշլար ալըպ օլ պիր թաշլարըն
եէրինէ գօյսունլար, վէ տիյէր
թօփրագ ալըպ, խանէյի սըվասընլար․
43 Վէ էյէր թաշլարը չըգարտըգտան վէ
խանէ տիվարլարընը գազըյարագ սըվատըգտան
սօնրա, իլլէթ թէքրար խանէտէ
զուհուր էտէճէք օլուր իսէ,
44 Քեահին կէլիպ պագարագ, էյէր խանէտէ
իլլէթ եայըլմըշ իսէ՝ խանէտէ
ազըգըն ճիւզամ տըր․ Նափաք տըր։
45 Վէ խանէյի եըգըփ, թաշլարընը աղաճլարընը
վէ խանէնին պիւթիւն թօփրաղընը
շէհրին խարիճինէ, նափաք
46 պիր մահալլէ չըգարաճագ տըր․ Վէ օլ
խանէյի գափալը օլտուղու կիւնլէրին
ճիւմլէսինտէ կիրէն հէր պիր քիմսէ
47 աղշամա գատար նաճիս օլաճագ տըր․ Վէ
օլ խանէտէ եաթան քիմսէ էսվապընը
եըգայաճագ տըր, վէ օլ խանէտէ
թաամ էտէն քիմսէ էսվապընը եըգայաճագ
48 տըր․ Լաքին քեահին կէլիպ
պագարագ, էյէր խանէ սըվանտըգտան
սօնրա իլլէթ խանէյէ եայըլմամըշ
իսէ, իլլէթ զայիլ օլտուղու իչին
քեահին օլ խանէյի թահիր տէյիւ հիւքմ
49 էտէճէք տիր․ Վէ խանէյի թաթհիր իչին
իքի գուշ վէ էրզ աղաճը վէ գըրմըզը
եիւն վէ զուֆա օթը ալաճագ,
50 Գուշլարըն պիրինի պիր թօփրագ
գապտա ագար սու իւզէրինտէ
51 պօղազլայաճագ տըր․ Վէ էրզ աղաճը
իլէ զուֆա օթընը վէ գըրմըզը եիւնը
վէ տիրի գուշու ալըպ՝ անլէրի պօղազլանմըշ
գուշուն գանընա վէ ագար
սույա պաթըրըպ՝ խանէյէ եէտի
52 քէրրէ սէրփէճէք տիր․ Վէ խանէյի
գուշուն գանը վէ ագար սույու վէ
տիրի գուշ վէ էրզ աղաճը վէ զուֆա

օթը վէ գըրմըզը պօյասը իլէ թաթ-
53 հիր էտէճէք տիր. Սօ՛նրա տիրի
քուշու շէհրին խարիճինէ՝ սահրայա
կէօնտէրօպ սալըվէրէճէք, խանէ իչին էմրի
քէֆֆարէթի իճրա էտէճէք, օլ տախի
թահիր օլաճագ տըր.
54 Քեաֆֆէյի ճիւզամ նէվ՛ինէ վէ գէլ,
55 Վէ էլպիսէ իլէ խանէ ճիւզամընա (56) վէ
շիշ վէ ույուզ վէ փարլագ լէքէ խու-
57 սուսընտա գանուն պու օլուպ, նէ զէ-
ման նափաք օլտուղունու վէ նէ զէման
թահիր օլտուղունու թա՛լիմ իչին՝ ճիւ-
զամըն գանունը պու տըր.

ԲԱԲ 15

1 ՎԷ ՌԱՊՊ Մուսա իլէ Հարունա խի-
2 թապէն տէտի քի, Պէնի Իսրայէլէ սէօյ-
լէյինիզ քի՛ Պիր քիմսէնին թէնինտէն
սէյէլան վարսա՛ օլ սէյէլանընտան նա-
3 փաք տըր՛ Վէ նաճասէթի սէյէլանըն-
տա նափաքլըղը շու տըր քի՛ Թէնինտէն
սէյէլանը տէվամ էթմիշ հալ-
տէ, եահուտ թէնինտէ սէյէլանը գէսիլ-
4 միշ հալտէ՝ անըն նափաքլըղը տըր. Սէ-
յէլանը օլան քիմսէնին եաթտըղը հէր
տէօշէք նափաք օլուպ՝ իւզէրինէ օ-
5 թուրտուղու հէր շէյ նափաք օլուր. Վէ օ-
նուն տէօշէյինէ տօգունան քիմսէ էլպի-
սէսինի եըգայըպ՝ քէնտիսի տէ սու իլէ
եըգանաճագ, վէ աքշամա գատար նա-
6 փաք օլաճագ տըր. Վէ սէյէլանը օլան
քիմսէնին օթուրտուղու շէյին իւզէրինէ
օթուրան քիմսէ էլպիսէսինի եըգա-
յըպ՝ քէնտիսի տէ սու իլէ եըգանա-
ճագ, վէ աքշամա գատար նափաք օ-
7 լաճագ տըր. Վէ սէյէլանը օլան քիմ-
սէնին թէնինէ տօգունան քիմսէ էլպի-
սէսինի եըգայըպ՝ քէնտիսի տէ սու
իլէ եըգանաճագ, վէ աքշամա գա-
8 տար նափաք օլաճագ տըր. Վէ սէյէ-
լանը օլան քիմսէ պիր թահիր քիմսէ-
նին իւզէրինէ թիւքիւրիւրսէ, օլ քիմ-
սէ էլպիսէսինի եըգայըպ, քէնտիսի
տէ սու իլէ եըգանաճագ, վէ աքշամա
9 գատար նափաք օլաճագ տըր. Վէ սէ-
յէլանը օլան քիմսէնին պինտիյի հէր
10 պիր էյէր նափաք օլաճագ տըր. Վէ օ-
նուն ալթընտա օլան պիր շէյէ հէր տօ-
գունան քիմսէ աքշամա գատար նա-
փաք օլուպ, անլէրի գալտըրան քիմսէ
տախի էլպիսէսինի եըգայըպ՝ քէնտի-
սի տէ սու իլէ եըգանաճագ, վէ աք-
շամա գատար նափաք օլաճագ տըր.
11 Վէ սէյէլանը օլան քիմսէ էլինի սու-
յա պաթըրմազտան, տօգունտուղու հէր քիմ-
սէ էլպիսէսինի եըգայըպ՝ քէնտիսի տէ
սու իլէ եըգանաճագ, վէ աքշա-
12 մա գատար նափաք օլաճագ տըր. Վէ սէ-
յէլանը օլան քիմսէնին տօգունտուղու
թօփրագ գապ՝ գըրըլըպ, հէր պիր ա-
ղաճ գապ սու իլէ չալգանաճագ տըր.
13 Վէ սէյէլանը օլան քիմսէ սէյէլանըն-
տան թաթհիրինտէն սօնրա, թաթհի-
րի իչին քէնտինէ եէտի կիւն սայըպ,
էլպիսէսինի եըգայաճագ, թէնինի ա-
գար սույու իլէ եըգանտըգտա թահիր
14 օլաճագ տըր. Վէ սէքիզինճի կիւնտէ
քէնտիսինէ իքի գումրու եահուտ իքի
կէօյէրճին եավրուսու ալըպ, ճէմա՛աթ
չատըրընըն գափուսընտա ՌԱՊՊԸՆ հու-
զուրընա կէլիպ՝ անլէրը քեահինէ վէ-
15 րին. Քեահին տախի՝ անլէրին պիրի-
նի խաթա գուրպանը վէ տիկէրինի մու-
հրագա օլմագ իւզրէ՝ 'արզ էտէրէք,
քեահին անըն իչին ՌԱՊՊԸՆ հուզու-
րընտա սէյէլանընտան տօլայը էմրի
քէֆֆարէթի իճրա էտէճէք տիր.
16 Վէ պիր քիմսէտէն մէնի խուրուճ
էթսէ, պիթիւն թէնինի սու իլէ
եըգայաճագ, վէ աքշամա գատար նա-
17 փաք օլաճագ տըր. Վէ իւզէրինէ մէ-
նի տէօքիւլէն հէր պիր լիպաս վէ հէր
պիր փօսթ սու իլէ եըգանաճագ վէ
աքշամա գատար նափաք օլաճագ տըր.
18 Վէ պիր էրքէք պիր գարը իլէ մուճա-
մա՛աթ իչին եաթար իսէ, իքիսի տէ
սու իլէ եըգանաճագ, վէ աքշամա
գատար նափաք օլաճագլար տըր.
19 Վէ պիր գարընըն սէյէլանը օլուպ
թէնինին սէյէլանը գան օլըրսա հայզը
եէտի կիւն այրը տուրուպ, անա տօ-
գունան քիմսէ աքշամա գատար
20 նափաք օլաճագ տըր. Վէ այրը տուր-

տըղը մուտտէթինտէ՝ իւզէրինտէ եաթտըղը հէր շէյ նափաք օլուր, իւզէրինտէ օթուրտուղու հէր շէյ նափաք օ-
21 լաճագ տըր։ Վէ անըն տէօշէյինէ հէր տօգունան քիմսէ էլպիսէսինի եըգայըպ, քէնտիսի տէ սու իլէ եըգանաճագ, վէ աքշամա գատար նափաք օ-
22 լաճագ տըր։ Վէ իւզէրինտէ օթուրտուղու հէր շէյէ տօգունան քիմսէ էլպիսէսինի եըգայըպ, քէնտիսի տէ սու իլէ եըգանաճագ, վէ աքշամա գա-
23 տար նափաք օլաճագ տըր։ Վէ տէօշէյինէ եախօտ իւզէրինտէ օթուրտուղու պիր շէյէ տօգունան քիմսէ աքշամա
24 գատար նափաք օլաճագ տըր։ Վէ էյէր պիր քիմսէ մէրգումէ իլէ պէրապէր եաթմըշ օլա, անըն նափաքլըղը օ քիմսէյէ տօգունմըշ օլուր, օ եէտի կիւն նափաք օլուր՝ իւզէրինտէ եաթտըղը հէր եաթագ նափաք օլաճագ տըր։

25 Վէ պիր գատընըն հայզը վագթը տէյիլ իքէն՝ գանընըն աքմասը պիր չօգ կիւն սիւրէր (իսէ) եախուտ վագթը հայզընտան զիյատէ ագարսա ճըրեան իսէ, նափաքլըղընըն աքընթըլարընըն քեաֆֆէ ի էյամը հայզընըն էյամը կիպի օլա-
26 րագ՝ նափաք օլաճագ տըր։ Աքընթըլարընըն քեաֆֆէ ի էյամընտա մէրգումէնին եաթտըղը հէր եաթագ քէնտիսինէ հայզ եաթաղը կիպի օլուր, իւզէրինտէ օթուրտուղու հէր պիր շէյ հայզը նափաքլըղը կիպի նափաք օլաճագ տըր։
27 Վէ անլարէ հէր տօգունան քիմսէ նափաք օլմաղլէ՝ էլպիսէսինի եըգայըպ, քէնտիսի տէ սու իլէ եըգանաճագ վէ աքշամա գատար նափաք օլաճագ տըր։
28 Վէ աքընթըսընտան թահիր օլտուղու քէնտինէ եէտի կիւն սայա, սօնրա-
29 տան թահիր օլաճագ տըր։ Վէ սէքիզինճի կիւնտէ քէնտիսինէ իքի գումրու եախօտ իքի կէօյէրճին եաւրուսու ալըպ, անլարը ճէմաաթ չատըրընըն գափուսընա քեահինէ կէթիրէ-
30 ճէք։ Քեահին տախի պիրինի կիւնահ գուրպանը վէ տիյէրինի մուհրագա օլմագ իւզրէ [illegible]) քեահին անըն իչին ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա նափաքլըղընտան աքընթըսընտան տօլայը էմր ի քէֆֆարէթի իճրա էտէճէք տիր։
31 Պէօյլէճէ պէնի իսրայէլի՝ արալարընտա օլան մէսքէնիմի թէնճիս էթմէլէրիլէ նափաքլըգլարընտա էօլմէմէլէրիչին՝ նափաքլըգլարընտան այըրա-
32 սընըզ։ Աքընթըլը օլան վէ մէնի իխրուճըյլէ նափաք օլան քիմսէ հագգըն-
33 տա, վէ հայզընտա խաստա գատընըն վէ աքընթըլը օլան (կէրէք էրքէք կէրէք գադըն օլսուն) վէ նափաք գատընըլը եաթան էրքէք հագգընտա գանուն պու տըր։

ՊԱՊ 16

1 Վէ Հարունըն՝ ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընա թէգարրուպ էտէրէք, վէֆաթ էտէն իքի օղուլլարընըն վէֆաթլարընտան սօնրա ՌԱՊՊ Մուսայա թէքէլլիւմ էյլէտի.
2 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա տէտի կի՝ Գարտէշին Հարունա սէօյլէ կի՝ էօլմէմէք իչին մուգատտէսին՝ թէքրիգ փէրտէսինին իչէրիսինէ, թապութ իւզէրինտէ օլան քէֆֆարէթ գափագընըն էօնինէ հէր վագըթ կիրմէսին։ Զիրա քէֆֆարէթ գափաղը իւզէրինտէ պուլութ իչինտէ կէօ-
3 րիւնէճէյիմ։ Հարուն մուգատտէսէ շէօյլէճէ, խաթթա գուրպանը օլմագ իւզրէ պիր տանա իլէ վէ մուհրագա օլմագ իւզրէ պիր գօչ իլէ կիրէճէք
4 տիր։ Մուգատտէս քէթէն գամիսի կիյսին, վէ թէնի իւզէրինտէ քէթէն տօն օլսուն, քէթէն գուշագ գուշանսըն, քէթէն սարըգ սարսըն։ Պունլար մուգատտէս էլպիսէ տիր․ վէ թէնինի սու իլէ եըգայըպ՝ անլարը կիյէճէք
5 տիր։ Վէ պէնի իսրայէլ ճէմաաթինտէն կիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ իքի էրքէք քեչի եաւրուսու վէ մուհրագա
6 օլմագ իւզրէ պիր գօչ ալաճագ։ Վէ Հարուն քէնտիսի իչին կիւնահ գուրպանը օլան տանայը թագտիմ էտիպ՝ քէնտիսի վէ խանէսի իչին էմր ի քէ-
7 ֆֆարէթի իճրա էտէճէք տիր։ Վէ իքի թէքէ օղլաղը ալըպ՝ ճէմաաթ չատըրընըն գափուսը անտա ՌԱՊՊԸՆ հու-

8 գու րընտա տուրղուզտուրաճագ։ Վէ Հարուն՝
պիրի ՌԱՊՊ իչիւն, վէ տիկէրի ազազէ-
յէլ տէֆ' էտիլէճէք քէչի իչիւն՝ իքի
էրքէչլէրին իւզէրինէ գուր'ա աթաճագ
9 տըր։ Վէ Հարուն իւզէրինէ ՌԱՊՊԸՆ գուր'ասը
չըգան էրքէչի Հարուն թագրիպ էտէ-
րէք անը կիւնահ գուրպանը օլմագ
10 իւզրէ 'արզ էտէճէք տիր։ Վէ տէֆ' է-
տիլմէք իչիւն իւզէրինէ գուր'ա չըգան
էրքէչի՝ անըն իլէ էմր ի քէֆարէթի
իճրա էտիպ, անը տէֆ' էտիլմէք իւզ-
րէ պէրրիյէյէ իրսալ էչիւն՝ ՌԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա տիրի տուրտուրաճագ տըր։
11 Վէ Հարուն քէնտիսի իչիւն կիւնահ
գուրպանը օլան տանայը թագրիպ էյ-
լէյիպ, քէնտիսի վէ խանէսի իչիւն էմր ի
քէֆարէթի իճրա էտէրէք, քէնտիսի
իչիւն կիւնահ գուրպանը օլան տանայը
12 քէսէճէք տիր։ Վէ պուխուրտանը
ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա օլան մէզպահ
իւզէրինտէն աթէշ գորլարըյլէ տօլու
օլարագ, վէ ինճէ տէօյիւլմիւշ խօշ
րա'իհալը պուխուր իլէ աւուճլարընը
տօլուսունը ալըպ՝ Թէֆրիզ փէրտէսինին
13 իչէրիսինէ կէթիրէճէք տիր։ Վէ պու-
խուրը ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա աթէշին
իւզէրինէ գօյա, թա քի պուխուրըն
տուման շէհատէթ իւզէրինտէ օլան
քէֆարէթկեահը գափլայա՝ քէնտիսի
14 էօլմէյէ։ Պա'տէհու տանայըն գանընտան
ալըպ՝ պարմաղըյլէ քէֆարէթ-
կեահըն իւզէրինէ՝ շարգ թարաֆընտա
տօղրու սէրփէճէք, վէ պարմաղըյլէ
գանտան քէֆարէթկեահըն էօնիւնէ
եէտի քէրրէ սէրփէճէք տիր։
15 Վէ գաւմ իչիւն կիւնահ գուրպանը
օլան էրքէչի պէյան էյլէյիպ, գանընը Թէֆ-
րիզ փէրտէսինին իչէրիսինէ կէթիւ-
րիւպ, տանանըն գանըյլէ եափտըղը
կիպի պունուն գանըյլէ տախի եափա-
րագ, անը քէֆարէթկեահըն իւզէրինէ
վէ քէֆարէթկեահըն էօնիւնէ սէրփէ-
16 ճէք տիր։ Վէ պէնի Իսրայէլին նափաք-
լըքլէրի սէպէպինտէն, վէ ճիւմլէ կիւ-
նահլարըյլէ իսեանլարը սէպէպինտէն՝
մագտիս իչիւն էմր ի քէֆարէթի իճ-
րա էտէճէք տիր. վէ նափաքլըքլէրի
իչինտէ անլէր իլէ պէրապէր տուր-
ճէմա'աթ չատըրը իչիւն տախի պ
մինվալ իւզրէ իճրա էյլէյէճէք տի
17 Վէ էմր ի քէֆարէթի իճրա էթմէ
իւզրէ մագտիսէ կիրիպ, քէնտիսի
խանէսի վէ քաաֆֆէ ի Իսրայէլ ճէմ'
աթը իչիւն էմր ի քէֆարէթի իճրա է
տիպ, տըշարը չըգընճայատէք ճէմա'աթ
չատըրընտա պիր աատէմ պուլունմա
18 Պա'տէհու չըգըպ ՌԱՊՊԸՆ հուզուրը
տա օլան մէզպահա կէլէ, վէ անըն ի
չիւն էմր ի քէֆարէթի իճրա էտէրէ
տանանըն գանընտան վէ էրքէչին գա
նընտան ալըպ՝ մէզպահըն պոյնուզ
19 լարընըն հէր թարաֆընա սիւրէճէք։ Վ
պարմաղըյլէ գանտան անըն իւզէրի
եէտի քէրրէ սէրփիպ, անը պէնի Ի
րայէլին նափաքլըքլէրինտէն թաթհ
վէ թագտիս էյլէյէճէք տիր։
20 Վէ մագտիս իլէ ճէմա'աթ չատըր
վէ մէզպահ իչիւն էմր ի քէֆարէթ
իճրա էթմէքլիկի թէքմիլ էթտ
ակ, տիրի էրքէչի թագրիպ էտէճէ
21 Վէ Հարուն իքի էլլէրինի տիրի էրքէ-
չին պաշը իւզէրինէ գօյա, պէնի Ի
րայէլին ճիւմլէ թէճավիւզաթլարըյլէ ճի
լէ իսեան վէ կիւնահլարընը անըն
իւզէրինէ իգրար էթմէսինէ, անլա
էրքէչին պաշընա գօյարագ սահիպ
անը պիր մէ'մուրիւն քիմսէնին էլիյ
22 պէրրիյէյէ կէօնտէրէճէք տիր։ Վէ էր-
քէչ անլէրին թէճավիւզաթլարընը գապ
ֆէսինի քէնտի իւզէրինտէ պէյապա
կէօթիւրէճէք տիր. պէօյլէճէ էրքէ
պէրրիյէյէ սալը վէրէճէք տիր։
23 Պա'տէհու Հարուն ճէմա'աթ չատ
րընա կիրէճէք, վէ մագտիսէ կիրտ
կինտէ կիյտիյի քէթէն էլպիսէյի չըգա-
24 րըպ՝ անտա գօյաճագ տըր։ Վէ
թէնինի մուգատտէս մահալտէ սու իլ
եըգայըպ, քէնտի էլպիսէսինի կիյինէ-
րէք տըշարը չըգըպ, քէնտի մահրագա
գուրպանը վէ գաւմըն մահրագա գուրպանը
թագտիմ էթմէքլէ՝ քէնտիսի իչիւն վէ գաւմ
իչիւն էմր ի քէֆարէթի իճրա էտէճէ
25 տիր։ Վէ կիւնահ գուրպանըն իչ եաղ-
նը մէզպահ իւզէրինտէ եագաճագ տըր

26 Վէ էրքէճի ազէլ' էտիլմէք իչիւն սալը վէրէն քիմսէ էլպիսէսինի եըգայըպ, թէնինի տախի սու իլէ եըգատըգտան սօնրա օրտույա կիրէճէքտիր։

27 Վէ Գուտսէ քէֆարէթ իչիւն գանը մագտէսէ կէթիրիլմիշ կիւնահ գուրպանը օլան պօղա իլէ կիւնահ գուրպանը օլան էրքէճի օրտուտան խարիճէ չըգարըլըպ, տէրիլէրի վէ էթլէրի վէ թէրսլէրինի աթէշլէ եագըլաճագլար։

28 Վէ անլարը եագան քիմսէ էլպիսէսինի եըգայըպ, թէնինի տախի սու իլէ եըգատըգտան սօնրա օրտույա կիրէճէքտիր։

29 Վէ պու սիզէ ֆէրիզէ'ի էպէտիյէ օլսուն քի եէտինճի այըն օնունճու քէսր-ի նէֆս էյլէյէրէք, կէրէք եէրլի կէրէք արանըզտա մուսաֆիր օլան եապանճը հիչ պիր իշ իշլէմէյէճէքսինիզ։

30 Զիրա օ կիւնտէ սիզի թէմիզլէմէք իչիւն ՌԱԲԲԻՆ հուզուրունտա ճիւմլէ կիւնահլարընըզտան թահիր օլմանըզ իչիւն, սիզի թահիր էթմէք իւզրէ սիզին իչիւն օ կիւն էմր-ի քէֆարէթի իճրա էտիլէճէքտիր։

31 Օ, սիզին իչիւն պիր սէպթ-ի ռահաթ օլուպ, ֆէրիզէ-ի էպէտիյէ օլմագ իւզրէ քէսր-ի նէֆս էյլէյէճէքսինիզ։

32 Վէ պապասընըն եէրինէ քեահինլիք էթմէք իչիւն մէսհ վէ թախսիս օլունան քեահին քէֆարէթի իճրա էյլէյիպ, մագտէս էլպիսէ օլան քէթէն էլպիսէլէրինի կիյէճէք։

33 Վէ Գուտս-իւլ-ագտէսին իչիւն էմր-ի քէֆարէթի իճրա էտէճէք, վէ ճէմաաթ չատըրը իլէ մէզպահ իչիւն տախի էմր-ի քէֆարէթի իճրա էյլէյիպ, վէ քեահինլէր վէ ճէմաաթին ճիւմլէսի իչիւն էմր-ի քէֆարէթի իճրա էյլէյէճէքտիր։

34 Վէ սէնէտէ պիր քէրրէ պէնի Իսրայէլ իչիւն ճիւմլէ կիւնահլարընտան տօլայը էմր-ի քէֆարէթի իճրա էթմէք իւզրէ, պու սիզէ ֆէրիզէ-ի էպէտիյէ օլսուն։ Օլ վախթ ՌԱԲԲԻՆ Մուսայա էմր էյլէտիյի կիպի իճրա էյլէտի։

ՊԱՊ 17

1 Վէ ՌԱԲ Մուսայա խիթապէն տէտի 2 քի, Հարունա վէ օղուլլարընա վէ պէնի Իսրայէլին ճիւմլէսինէ սէօյլէ քի, ՌԱԲԲԻՆ էմր էյլէտիյի շու տուր։

3 Պէնի Իսրայէլտէն հէր քիմ ... սըղըր եա գոյուն եա քէչի ՌԱԲԲԻՆ մէսքէնի էօնիւնտէ, ՌԱԲԲԱ գուրպան օլմագ իւզրէ, ճէմա'աթ չատըրընըն 4 գափուսընա կէթիրմէմիշ իսէ, հէրէ օրտու իչինտէ, կէրէք օրտու խարիճինտէ էօլտիւրիւրսէ, օլ քիմսէ իւզէրինէ գան 'ատտ օլունուպ գան տէօքմիւշ օլտուղընտան, օլ ատէմ գավմինին արասընտան մէնգաթի օլունաճագ 5 տըր։ Թա քի պէնի Իսրայէլ սահրատա զէպհ էթտիքլէրի գուրպանլըգլարը կէթիրսինլէր, եանի անլարը ՌԱԲԲԻՆ մէսքէն-ի ճէմաաթինին գափուսընա քեահինէ կէթիրիպ, անլարը ՌԱԲԲԱ սէլամէթ գուրպանլարը օլմագ իւզրէ զէպհ 6 էթսինլէր։ Վէ քեահին գանը ճէմաաթ չատըրընըն գափուսընտա ՌԱԲԲԻՆ մէզպահը իւզէրինէ սէրփիպ, եաղընը ՌԱԲԲԱ խօշ գօքուլու օլմագ իւզրէ եա-

7 գաճագ, վէ պիր տախի զէպիհէլէրինի թապի' օլտուգլարը զինա էթտիքլէրի ճիննլէրէ զէպհ էթմէսինլէր։ Պու անլէրէ նէսիլլէրինճէ ֆէրիզէ'ի էպէտիյէ օլսուն։

8 Վէ անլէրէ տէյէճէքսին քի, Պէյթ-ի Իսրայէլտէն եախօտ արանըզտա մուգիմ օլան ղարիպլէրտէն հէր քիմ մուհրագա եախօտ գուրպան թագտիմ էտէ 9 ճէք օլուպ, Անը ՌԱԲԲԱ թագտիմ էթմէք իչիւն ճէմաաթ չատըրընըն գափուսընա կէթիրմէզ իսէ, օլ ատէմ գավմինին արասընտան մէնգաթի օլաճագ տըր։

10 Վէ Պէյթ-ի Իսրայէլտէն եախօտ արանըզտա մուգիմ օլան ղարիպլէրտէն հէր քիմ պիր նէվ' գան եէր իսէ, օլ գան եէյէն ատէմին ալէյհինէ վէճհիմի չէվիրիպ, անը գավմինին արասընտան 11 գաթ' էյլէյէճէյիմ։ Զիրա ճէսէտին ճանը գանտատըր. պէն տախի անը մէզպահ իւզէրինտէ ճանլարընըզ իչիւն իճրա'ի քէֆարէթ էթմէք իւզրէ սիզէ վէրտիմ, զիրա ճանն իչիւն քէֆարէթ

12 ճանըն գան ըտըր: Բու էճլտէն պէնի Իսրայէլէ տէտիմ քի՝ Սիզտէն հիչ պիր քիմսէ գան եէմէսին, արանըզտա միսաֆիր
13 օլան ղարիպ տախի գան եէմէսին: Վէ պէնի Իսրայէլտէն եախօտ արանըզտա միսաֆիր օլան ղարիպլէրտէն պիրի եէնիլիր հայվան եախօտ գուշ ավլարսա, անըն գանընը աքըտըպ թօփրագ իլէ
14 օրթսուն: Զիրա հէր ճէսէտին ճանը անըն գանը օլուպ՝ անըն հայաթը օ տըր. պու սէպէպտէն պէնի Իսրայէլէ տէտիմ քի՝ հիչ պիր ճէսէտին գանընը եէմէյէսինիզ, զիրա հէր ճէսէտին ճանը անըն գանը օլուպ՝ անը եէյէն ատէմ մահվ օլունաճագ տըր:
15 Վէ լէշ եախօտ փարչալանմըշ օլանը եէյէն հէր քիմսէ, եէրլի օլսուն ղարիպ օլսուն, էլպիսէսինի եըգայըպ՝ քէնտիսի տախի սու իլէ եըգանսըն, վէ աքշամա գատար նէճիս գալըպ՝ պա'-
16 տէհու թէմիզ օլաճագ. Լաքին էյէր եըգամազ եըգանմազսա, ճէսէտինի տախի եըգամազ իսէ՝ գապահաթընըն ճէզասընը չէքէճէք տիր.

ԲԱՊ 18

1 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա խիթապ էտիպ տէ-
2 տի քի, Պէնի Իսրայէլէ սէօյլէ քի՝ Ալլահը-
3 նըզ Եէհօվա պէն իմ. Սաքին օլտուղունըզ Մըսըր տիյարընըն ա'մալլէրի 'ամէլ օլմայասընըզ, վէ սիզի կէօթիւրէճէյիմ Քէն'ան տիյարընըն ա'մալլէրի 'ամէլ օլմայասընըզ. վէ գանունլարը
4 իւզրէ սիւլուք էթմէյէսինիզ. Անճագ սիւլուք էթմէք իւզրէ՝ ահքեամըմը իճրա վէ գավանինիմի հըֆզ էտէսի-
5 նիզ. Ալլահընըզ ՌԱՊՊ պէն իմ. Իմտի գավանինիմի վէ ահքեամըմը հըֆզ էտէսինիզ, չիւնքի անլարը իճրա էտէն ատէմ անլար իլէ եաշայաճագ տըր. ՌԱՊՊ պէն իմ.

6 Հիչ պիր ատէմ քէնտի եագըն ագրապասընըն ավրէթինէ 'իւրյէթլիքի աչմագ իչին թէգարրուպ էթմէսին. ՌԱՊՊ
7 պէն իմ. Փէտէրինին եախօտ վալիտէնին 'իւրյէթլիքի աչմայասըն. օ վալիտէն
8 տըր, 'իւրյէթինի աչմայասըն. Փէտէրինին զէվճէսինին 'իւրյէթինի աչմայասըն. փէտէրինին 'իւրյէթի տըր.
9 Փէտէրինին գըզը եա վալիտէնին գըզըն հէմշիրէնին 'իւրյէթինի, կէրէք խանէտէ տօղմուշ, կէրէք խարիճտէ տօղմուշ օլսուն, անլարըն 'իւրյէթինի
10 աչմայասըն. Օղլունուն գըզընըն 'իւրյէթինի եա գըզընըն գըզընըն 'իւրյէթինի աչմայասըն. զիրա անլարըն 'իւրյէ-
11 թի քէնտի 'իւրյէթին տիր. Փէտէրինին զէվճէսինին գըզընըն 'իւրյէթինի փէտէրինտէն թէվէլլիւտ օլունմուշ օլան հէմշիրէն օլմաղլա, 'իւրյէթինի աչմա-
12 յասըն. Փէտէրինին հէմշիրէսինին 'իւրյէթինի աչմայասըն. զիրա փէտէ-
13 րինին եագըն ագրապա տըր. Վալիտէնին հէմշիրէսինին 'իւրյէթինի աչմայասըն. զի-
14 րա վալիտէնին եագըն տըր. Փէտէրինին թէգարրուպ էթմէքլէ՝ ամճանըն 'իւրյէթինի աչմայասըն. օ ամճանըն հա-
15 լան տըր. Կէլինինին 'իւրյէթինի աչմայասըն, օղլունուն զէվճէսի տիր. անըն
16 'իւրյէթինի աչմայասըն. Գարտաշընըն զէվճէսինին 'իւրյէթինի աչմայասըն.
17 գարտաշընըն 'իւրյէթի տիր. Պիր գարըյը վէ գըզընըն 'իւրյէթինի աչմայասըն, անըն օղլունուն գըզընը եախօտ գըզընըն գըզընը 'իւրյէթինի աչմագ իչին ալմայասըն. անլար անըն
18 եագընը տըր. պու ալչագլըգ տըր. Վէ պիր գարը տահա սաղ իքէն իւզէրինէ գըզ գարտաշընը 'իւրյէթինի աչարագ՝ անը միւքէտտէր էթմէյէսին.
19 Վէ հայզ նէճասէթի սէպէպի իլէ ... րըն փիւրան գարըյա 'իւրյէթինի աչմագ իչին թէգարրուպ էթմէյէսին.
20 Վէ քիմսէ քոմշունուն զէվճէսի իլէ եաթըպ անըն իլէ քէնտինի նաճիս
21 էթմէյէսին. Նէսլինտէն Մօլէքէ ... կէչիրմէք իչին վէրմէյէսին վէ Ալլահընըն իսմինի նաճիս
22 էթմէյէսին. ՌԱՊՊ պէն իմ. Վէ գարը իլէ եաթար կիպի էրքէք իլէ եաթմա-
23 յասըն. պու գապահաթ տըր. Վէ պիր հայվանա թէգարրուպ էտիպ, անըն իլէ քէնտինի նաճիս էթմէյէսին. Վէ պիր

գատըն տախի՝ պիր հայվանըն էօնիւնտէ ջիֆթլէշմէսին. զիրա խապասաթտըր։

24 Պունլարըն հէր պիրիլէ քէնտինիզի մուրտար էթմէյինիզ. զիրա էօնիւնիւզտէն գովաճաղըմ միլլէթլէր պունլարըն ջիւմլէսիլէ

25 մուրտար օլտուլար։ Վէ մէմլէքէթ մուրտար օլտու. պէն տախի անըն գապահաթինի իւզէրինէ զիեարէթ էթտիմ, վէ օ մէմլէքէթ աէհալինի գուսար։

26 Ամմա սիզ պէնիմ գանունլարըմը վէ հիւքիւմլէրիմի հըֆզ էտէճէքսինիզ, նէ արանըզտա միսաֆիր օլան ղարիպ պու մէքրուհլարտան

27 հիչ պիրինի իշլէմէյէճէքսինիզ։ (Չիւնքի սիզտէն էվվէլ օլան մէմլէքէթ ատամլարը պու մէքրուհլարըն ջիւմլէսինի իշլէտիլէր, վէ մէմլէքէթ մուր-

28 տար օլտու։) Օլմայա քի սիզ տախի անը մուրտար էթտիյինիզտէ, սիզտէն էվվէլ օլան միլլէթի գուստուղու կիպի սիզի տախի գուսսուն։

29 Չիւնքի հէր քիմ պու մէքրուհլարըն պիրինի իշլէրսէ, պունլարը իշլէյէն ճանլար քէնտի գավմլէրինին արասընտան գէսիլիպ ատըլաճագլարտըր։

30 Իմտի սիզտէն էվվէլ իշլէնէն պու մէքրուհ 'ատէթլէրտէն հիչ պիրինի իշլէմէմէք վէ անլարլա քէնտինիզի մուրտար էթմէմէք իչին թէնպիհլէրիմի հըֆզ էտինիզ. Ալլահընըզ ՌԱՊՊ պէն իմ։

ՊԱՊ 19

1 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա խիթապ էտէրէք տէտի

2 քի, Պէնի Իսրայէլին պիւթիւն ճէմաաթինէ սէօյլէ քի՝ Մուգատտէս օլունըզ, զիրա պէն Ալլահընըզ Եէհօվա մուգատտէս իմ։

3 Հէր ատէմ վալիտէսինտէն վէ պապասընտան խաւֆ էթսին, վէ Սէպթլէրիմի հըֆզ էտինիզ. Ալլահընըզ ՌԱՊՊ պէն իմ։

4 Պութլարա մէ'պուտլար տէյէ էթմէյինիզ վէ քէնտինիզէ տէօքմէ իլահլար եափմայընըզ. Ալլահընըզ ՌԱՊՊ պէն իմ։

5 Վէ ՌԱՊՊԱ սէլամէթ գուրպանը զէպհ էթտիյինիզտէ, մագպուլ օլաճագ

6 Թագտիմ էյլէտիյինիզ կիւն վէ էրտէսինտէ եէնիլսին. վէ իւչիւնճիւ կիւնէ գալանը

7 աթէշտէ եագըլսըն։ Վէ էյէր անտան իւչիւնճիւ կիւնտէ եէնիլիճէք օլուր իսէ, մէքրուհ օլուր մագպուլ օլ-

8 մազ։ Վէ անը եէյէն քիմսէ կիւնահընը չէքէճէք, զիրա ՌԱՊՊԸՆ մուգատտէսաթընը նէճիս էթմիշ ըտըր. Վէ օ ճան գավմինին արասընտան գէսիլիպ ատըլաճագ տըր։

9 Վէ էրազինիզին մահսուլիւնիւ պիչտիյինիզտէ թարլանըն քէօշէլէրինի թէմամէն պիչմէյէճէքսին. վէ մահսուլիւնիւն

10 Թօփլանաճագ պաշագլարընը տէվշիրմէյէճէքսին։ Վէ պաղընըն տէօքիւլէն տանէլէրինի տէվշիրմէյէճէքսին, ֆագիրէ վէ ղարիպէ անլարը պըրագասըն. Ալլահընըզ ՌԱՊՊ պէն իմ։

11 Սիրգաթ էթմէյէճէքսինիզ, եալան սէօյլէմէյէճէքսինիզ վէ պիրպիրինիզէ ալտաթմայաճագ-

12 սընըզ։ Վէ իսմիմ իլէ եալան եէմին էթմէյէճէքսինիզ, վէ Ալլահընըն իսմինի նաբաք էթմէյէճէքսին.

13 ՌԱՊՊ պէն իմ։ Գօնշունու զուլմ էթմէյէճէքսին, վէ անըն մալընը գասպ էթմէյէճէքսին. իւճրէթլինին իւճրէթի սապահա գատար եանընտա գալմայաճագ։

14 Սաղըրը լա'նէթ էթմէյէճէքսին, քէօրիւն էօնիւնէ թէօքէզ գօյմայաճագսըն. Ալլահընտան խաւֆ էյլէյէսին. ՌԱՊՊ պէն իմ։

15 Հիւքիւմտէ հագսըզլըգ էթմէյէճէքսին, ֆուգարանըն խաթըրընա րի'այէթ վէ պէյիւքէ միւրաաթ էյլէմէյէճէքսին. գօնշունու 'ատալէթլէ հիւքմ էտէճէքսին։

16 Գավմինին արասընտա ղըյպէթ էթմէք իչին կէզմէյէճէքսին. գօնշունուն գանընա

17 գաստ էթմէյէճէքսին. ՌԱՊՊ պէն իմ։ Գարտաշընա եիւրէյինտէ պուղզ էթմէյէճէքսին. գօնշունու սէպէպիլէ կիւնահա կիրմէմէք իչին անը մութլագա թա'զիր է-

18 տէսին։ Ինթիգամ էթմէյէճէքսին, վէ էվլատը գավմինինէ քին թութմայա-

օղուլլարընա [illegible] քէնտինի կիպի
սէվէճէքսին. ՌԱՊՊ պէն իմ.
19 Գանունլարըմը հըֆզ էյլէյէսինիզ.
Հայվանլարընը [illegible] ճինսինտէն [illegible]
[illegible] իքի [illegible] [illegible] թար-
լանա իքի նէվ՝ թօխում էքմէյէսին.
վէ իքի նէվ [illegible] [illegible] [illegible]-
մէ՛ լիպաս կիյմէյէսին.
20 Վէ պիր [illegible] [illegible] [illegible] պիր
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] պէ-
[illegible] [illegible] [illegible] օ-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
21 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] գուրպանընը օլմագ
իչին ՌԱՊՊԱ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] գուրպանընը [illegible]-
22 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
գուրպանը իլէ ՌԱՊՊԻՆ հուզու-
րունտա [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] օ-
[illegible] [illegible].
23 Վէ օլ մէմլէքէթէ կիրտիյինիզտէ մէ-
յվէլի հէր [illegible] աղաճ [illegible] [illegible]-
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
թըն [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Յի-
յէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
24 [illegible]. Վէ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ՌԱՊՊԱ [illegible]
25 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ալ-
լահընըզ ՌԱՊՊ պէն իմ.
26 Գանլը էթ յէմէյէսինիզ. Թէֆէլլիւլ
էթմէյէսինիզ. [illegible] [illegible] էթմէ-
27 յէսինիզ. Պաշլարընըզ էթրաֆընտաքի սա-
չը գըրգմայասընըզ, վէ սագալընըզըն [illegible]
28 [illegible] [illegible]. Վէ մէյյիթ իչին
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] է-
թէնինիզտէ [illegible] [illegible] [illegible].
ՌԱՊՊ պէն իմ.
29 Գըզընը ֆահիշէ [illegible] թէհգիր էթ-
մէյէսին, օլմայա քի [illegible] [illegible] [illegible]
օլուր վէ [illegible] [illegible] [illegible] մէմլու
օլա.
30 Սէպթլէրիմի հըֆզ էյլէյիպ՝ մագտէսի-
մէ հիւրմէթ էյլէյէսինիզ. ՌԱՊՊ պէն իմ.
31 [illegible] [illegible], [illegible] օլմագ իչին
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible]. Ալլահընըզ ՌԱՊՊ
պէն իմ.
32 Աք սաչլըյա գըյամ, վէ խըթյարը
իհթիրամ էյլէյէսին, վէ Ալլահընտան
խաուֆ էյլէյէսին. ՌԱՊՊ պէն իմ.
33 Վէ [illegible] սիզին [illegible] գա-
րիպ սաքին օլուր իսէ, անը թահգիր
34 էթմէյէսինիզ. Սիզինլէ սաքին օլան
գարիպ [illegible] [illegible] կիպի [illegible],
անը քէնտինի կիպի սէվէսին, զիրա
Միսըր [illegible] գարիպ իտինիզ.
Ալլահընըզ ՌԱՊՊ պէն իմ.
35 Ահքեամտա, վէզնտէ վէ էօլչէքտէ խաքսըզ-
լըգ [illegible] [illegible] էթմէյէսի-
36 նիզ. Տօղրու թէրազիլէր, [illegible] [illegible],
[illegible] էֆա, [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] Ալլահընըզ ՌԱՊՊ պէն-
37 իմ. Իմտի [illegible] գանունլարըմը վէ
[illegible] [illegible] հըֆզ վէ իճրա
էյլէյէսինիզ. ՌԱՊՊ պէն իմ.

ՊԱՊ Ի.

1 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա խիթապ էտիպ տէ-
2 տի, Պէնի Իսրայէլէ սէօյլէ քի՝ Պէնի
Իսրայէլտէն վէ Իսրայէլտէ մուսաֆիր օլա-
րագ պուլունանլարտան հէր քիմ քի քէն-
տի նէսլինտէն Մօլօքա վէրիրսէ՝ մութ-
լագա գաթլ օլունա[illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] անը թաշլա իլէ րէճմ էյլէյէճէկ-
3 լէր. Պէն տախի [illegible] [illegible] գարշը
՝ալէյհինէ չէվիրիրիմ, [illegible] [illegible]
էթմէք վէ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] էյլէմէք իչին քէնտի նէսլին-
տէն Մօլօքա վէրտիյի [illegible]՝ անը
4 գավմինին արասընտան գաթ՝ էտէճէյիմ. Վէ էյէր
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Մօլօքա վէրտիյի վագըթտա կէօզ-
լէրինի [illegible] 'անը [illegible] իսէ,
5 գաթլ էթմէզ իսէ, Օլ վագըթ պէն օլ
քիմսէնին իւզէրինէ վէ խանէտանընը-
զէրինէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

21 [illegible]

22 [illegible]

23 [illegible]

24 [illegible]

25 [illegible]

րիդ էյլէտիմ. վէ նաբաք թութմաղ
իչիւն թէֆրիգ էթտիյիմ հայվանաթ իլէ
ղուշլար վէ հաշերաթըն քեսաֆէթի
իլէ քէնտիլէրինիզի մէքրուհ էթմէյէսինիզ։
26 Վէ պանա մուգատտէս օլաճագսընըզ՝ զիրա պէն ՌԱԲԲ գուտտուս իմ,
վէ պէնիմ օլմաղ իւզրէ սիզի գավմլարտան թէֆրիգ էյլէտիմ։

27 Պիր ատէմ եա խաթուն նէսնէտէն պիրի
ճինճի եա պիւյիւճիւ օլուրսա իսէ,
մութլագա գաթլ օլունաճագ տըր.
անլարը թաշլար իլէ րէճմ էթմէլէր.
գանլարը քէնտի իւզէրլէրինէ օլաճագ տըր։

ԲԱԲ 21

1 Վէ ՌԱԲԲ Մուսայա տէտի քի, Հարունըն օղուլլարը օլան քեահինլէրէ
խիթապ էտէրէք տէ քի, պիրի
մէյյիթ իչիւն գավմը արասընտա նաճիս
2 օլմասըն. անճագ եագըն ագրապասընտան
օլան վալիտէսի վէ փէտէրի վէ օղլու
3 վէ գըզը վէ գարտաշը իչիւն, վէ թէզվիճ էտիլմէմիշ քէնտիսինէ եագըն օլան
պաքիրէ գըզ գարտաշը իչիւն նաճիս օլա-
4 պիլիր։ Գավմը արասընտա
րէիս օլտուղու իչիւն քէնտիսինի նաճիս
5 էթմէյէ։ Պաշլարընը թրաշ էթմէյիպ, վէ
սագալլարընըն քէնարլարընը թրաշ էթմէյէլէր,
6 թէնլէրինտէ եարալար աչմայալար։ Քէնտիլէրինին Ալլահընա մուգատտէս օլսունլար. վէ քէնտիլէրինին Ալլահընըն իսմինի նաճիս էթմէսինլէր.
զիրա ՌԱԲԲԸՆ գուրպանլարընը քէնտիլէրինին Ալլահընըն էքմէյինի թագտիմ
էտէնլէր օնլարտըր. պունուն իչիւն մուգատտէս
7 օլսունլար։ Զինաքեար խաթունու
եախօտ տուլ խաթունու ալմասընլար,
վէ քոճասընտան պօշանմըշ խաթունու ալմասընլար,
զիրա քեահին Ալլահընա մուգատտէստիր։
8 Պու սեպէպտէն օնու թագտիս էյլէ, զիրա սէնին Ալլահընըն էքմէյինի
թագտիմ էտէն օ տուր. օ սանա մուգատտէս օլա. չիւնքի պէն սիզի թագտիս էտէն
9 ՌԱԲԲ գուտտուս իմ։ Վէ
քեահին օլան քիմսէնին գըզը զինա իլէ
քէնտինի նաճիս էյլէրսէ, փէտէրինի մէ-
լէլ էթտիյի իչիւն աթէշլէ եագըլ-
մալըտըր։

10 Վէ պաշը իւզէրինէ մէսհ եաղը տէօ-
քիւլմիւշ վէ լիպասլարը գիյմէք իչիւն
թագտիս օլունմուշ վէ գարտաշլարը
արասընտա քեահին ի աազամ օլան
պաշընը աչմասըն, վէ էլպիսէսինի եըրթ-
11 մասըն. Վէ հիչ պիր մէյյիթ եանընա
գիրմէյիպ, փէտէրի վէ վալիտէսի իչիւն
12 պիլէ նաճիս օլմասըն. Վէ Ալլահընըն մագտիսինտէն չըգմասըն,
վէ Ալլահընըն մագտիսինի մուրտար էթմէսին, զիրա
քէնտի Ալլահընըն մէսհ եաղընըն թաճը
13 իւզէրինտէ տիր. ՌԱԲԲ պէն իմ։ Վէ
քէնտիսինէ զէվճէ օլմագ իւզրէ պաքիրէ ալսըն.
14 Տուլ խաթուն եա պօշանմըշ խաթուն
եա լէքէտար զինաքեար
խաթունու ալմայա, անճագ քէնտի գավմը
իչինտէ պաքիրէ ալսըն.
15 թա քի նէսլինի քէնտի գավմի արասընտա նաճիս էթմէյէ։ Զիրա անը թագ-
տիս էտէն ՌԱԲԲ պէն իմ։

16 Վէ ՌԱԲԲ Մուսայա խիթապ էտիպ տէ-
17 տի քի, Հարունա սէօյլէ քի, Սէնին նէս-
լինտէն տէվիրլէրինտէ գուսուրլու օլան
քիմսէ Ալլահընըն էքմէյինի թագտիմ
էթմէք իչիւն թէգարրիւպ էթմէյէ։
18 Զիրա գուսուրլու օլան հէր քիմսէ թէ-
19 գարրիւպ էթմէյէ. քէօր եախօտ քէօթիւրիւմ
եախօտ պուրնու պասըգ եախօտ
խըլգաթինտէ զիյատէլիք օլան, եա-
խօտ այաղը եախօտ էլի գըրըգ օլան
20 քիմսէ, եա գամբուր եա ճիւճէ եա
կէօզլէրինտէ լէքէսի օլան, եա ույուզ
եա թէմրիւքլիւ եա *խաայէսի էզիլմիշ
21 օլան քիմսէ, Քեահին Հարունըն
նէսլինտէն գուսուրլու օլան
քիմսէ ՌԱԲԲԸՆ գուրպանլարընը թագ-
տիմ էթմէք իչիւն թէգարրիւպ էթմէ-
յէ. Գուսուրլու օլտուղու իչիւն Ալլահ-
ըն էքմէյինի թագտիմ էթմէք իչիւն
22 թէգարրիւպ էթմէյէ։ Ալլահընըն
էքմէյինտէն, գուտտուսուլգուտտուսլարտան
23 վէ մուգատտէսլէրտէն եէյէպիլիր։ Անճագ գուսուրլու
օլտուղու իչիւն մագտիսիմի մուրտար էթ-

---

* Եախօտ՝ խուսուսիյէսի էզիլմիշ

մէմէր իչին՝ թէքֆիրիզ փէրտէսինին
խարիճինէ կիրմէսին, վէ մէզպահա թէ-
գարրուպ էթմէսին. զիրա անլէրի
24 թագտիս էտէն ՐԱՊՊ պէն իմ։ Վէ
Մուսա Հարունը իլէ օղուլլարընա վէ
պէնի իսրայէլին քեաֆֆէսինէ պու-
նլարը սէօյլէտի։

ՊԱՊ 22

1 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա խիթապէն տէտի
2 քի, Հարունա վէ օղուլլարընա սէօյլէ
քի, Պէնի Իսրայէլին պանա թագտիս
էթտիքլէրի մուգատտէսաթտան իհթի-
րազ՝ մուգատտէս իսմիմէ նագզը
հիւրմէթ էթմէսինլէր. ՐԱՊՊ պէն իմ.
3 Անլէրէ սէօյլէ, Ատամլարընըզտան ճիւմլէ
նէսլինիզտէն հէր քիմ [illegible] իւ-
ճէրինտէ [illegible] պէնի իսրայէլին ՐԱՊ-
ՊԱ թագտիս էթտիքլէրի մուգատտէ-
սաթա եագլաշըրսա, օլ քիմսէ հու-
զուրըմտան [illegible] օլըր.
4 ՐԱՊՊ պէն իմ. Հարունըն նէսլինտէն
հէր քիմ [illegible] օլուր
իսէ, թէմիզ օլմայընճա մուգատտէ-
սաթտան եէմէսին. վէ հէր քիմ մէյթ
սէպէպիլէ [illegible] եա-
5 խօտ [illegible] սա-
պէպիլէ նաճիս օլան պիր շէյէ եա
հայվանաթ, եախօտ [illegible]
[illegible] նա-
ճիս օլան պիր շէյէ եա պիր ատէմէ տօգու-
6 նուր, [illegible] քիմ-
սէ ախշամա գատար նաճիս օլուր,
վէ պէտէնինի սու իլէ եըգամայընճա մու-
7 գատտէս նէսնէլէրտէն եէմէսին. Վէ
կիւնէշ ըշտաթմաք թաքտիրտէ, պա'-
տէհու մուգատտէս նէսնէլէրտէն եէ-
8 սին. զիրա անլէր էքմէյիտիր. Լէշի
եախօտ փարչալանմըշ նէսնէյի եէմէքլէ քէնտինի
նաճիս էթմէսին. ՐԱՊՊ պէն
9 իմ. Վէ պէնիմ հիֆզ էթմէքլիքլէրիմի
հըֆզ էթսինլէր, թա քի անտան կիւնահ չէքմէ-
եէլէր, վէ անլէրէ նագզը հիւրմէթ
էթտիքլէրի իչին էօլմէեէլէր. անլէրի
թագտիս էտէն ՐԱՊՊ պէն իմ.

10 Վէ հիչ պիր եապանճը մուգատտէս
նէսնէլէրտէն եէմէսին. քեահինին միսա-
ֆիրի վէ իւճրէթլիսի մուգատտէս
11 նէսնէլէրտէն եէմէսին։ Ամմա քեահի-
նին քէնտի աքչէսիլէ սաթուն ալըտը-
ղը [illegible] վէ խանէսինտէ տօղան անտան
եէյէպիլիր. պունլար [illegible] եէ-
12 յէճէքլէրտիր. Վէ քեահինին գըզը
պիր եապանճըյա [illegible] օլունսա՝
[illegible] եէ-
13 մէսին. Ամմա քեահինին գըզը
տուլ եախօտ [illegible] օլուպ [illegible] օ-
լուպ [illegible] փէտէրինին
խանէսինէ [illegible]
[illegible] փէտէրի-
նին էքմէյինտէն եէյէպիլիր. Ամմա հիչ պիր
եապանճը անտան եէմէսին.
14 Վէ էյէր պիր քիմսէ պիլմէյէրէք մու-
գատտէս նէսնէլէրտէն եէրսէ, [illegible]
[illegible] մու-
գատտէսի նէսնէ իլէ քեահինէ վէրսին։
15 Վէ պէնի իսրայէլին ՐԱՊՊԱ թագտիմ
էթտիքլէրի մուգատտէս նէսնէլէրէ նագզը
16 հիւրմէթ էթմէսինլէր. Վէ մուգատտէս
նէսնէլէրինի եէմէքլէ [illegible] վէ գապա-
հաթը [illegible] թէհ-
մէսինլէր, զիրա անլէրի թագտիս էտէն
ՐԱՊՊ պէն իմ.

17 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա խիթապէն տէ-
18 տի քի, Հարունա վէ օղուլլարընա վէ
[illegible] իսրայէլին քեաֆֆէսինէ խի-
թապ էտէրէք անլէրէ սէօյլէ քի՝
Պէյթ-ի Իսրայէլտէն եախօտ Իսրայէլ-
տէ պուլունան ղարիպլէրտէն հէր քիմ
[illegible] ՐԱՊՊԱ թագ-
տիմ էթտիքլէրի հէր նէվ' նէզիրլէրի
իչին, վէ հէր նէվ' թագտիմէ-ի մի-
թէպէրրիա՝ լարը իչին գուրպան թագ-
19 տիմ էտէնճէք օլուր իսէ, Սիզին ի-
չին մագպուլ օլմագ իչին՝ սըղըր-
լարտան [illegible] քէչի-
լէրտէն [illegible] էրքէք օլսուն.
20 [illegible] օլանը թագտիմ էթ-
մէյէճէքսինիզ. զիրա սիզին իչին մագ-
21 պուլ օլմազ. Վէ պիր ատէմ նէզրի ի-
ֆա եա թագտիմէ-ի միթէպէրրիա՝
իչին սըղըրլարտան եախօտ գոյուն-

ղըրտան ՐԱՊՊԷ սէլամէթ զէպիհէսի
թագտիմ էտէճէք օլուր իսէ, մագ-
պուլ օլմագ իչիւն գուսուրսուզ օլսուն.
Անտա հիչ պիր գուսուր պուլունմասըն.
22 Քէօր եա գըրըգ եա սագաթ եա չը-
պանլը եա ույուզլու եա թէմրէկիլի օ-
լանլարը ՐԱՊՊԷ թագտիմ էթմէյէ-
սինիզ, վէ պունլարտան ՐԱՊՊԻՆ գուր-
պան օլմագ իւզրէ մէզպահ իւզէրինէ
23 գօյմայասընըզ. Վէ ազալարընտա զիյատէ
եա նօգսանը օլան սըղըրը եա գոյունը
թաճինի ի մէյ թէպէրրիւ օլմագ իւզ-
րէ թագտիմ էտէ պիլիրսին. Լաքին
24 նէզր իչիւն մագպուլ օլմազ. Խայալարը
էզիլմիշ եա ըզիլմիշ եա գոբարըլ-
մըշ եախուտ գէսիլմիշ օլանը ՐԱՊՊԷ
թագտիմ էթմէյէսինիզ. վէ եուր-
25 տունուզտա պէօյլէ եափմայասընըզ. Վէ
պունլարտան հիչ պիրինի Ալլահընըզըն
°գուրպանը օլմագ իւզրէ էճնէպինին է-
լինտէն ալըպ թագտիմ էթմէյէսինիզ.
Զիրա անլէրտէ 'այպ վէ գուսուր պու-
լունմաղլէ սիզին իչիւն մագպուլ օլ-
մազլար.
26 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա խիթապէտիպ տէ-
27 տի քի, Սըղըր եա գոյուն եա քէչի
տօղտուղտա, եէտի կիւն անասընըն եա-
նընտա օլսուն. վէ սէքիզինճի կիւնտէն
վէ անտան սօնրա ՐԱՊՊԷ գուրպան
օլմագ իւզրէ թագտիմի ճա՛իզ օլուր.
28 Վէ ինէքի եա գոյունը պիր կիւնտէ
եավրուսույլէ պէրապէր զէպհ էթմէյէ-
սինիզ.
29 Վէ ՐԱՊՊԷ շիւքիւր զէպիհէսի զէպհ
էթտիյինիզտէ, սիզին իչիւն մագպուլ
օլմագ վէճհիլէ թագտիմ էտէյինիզ.
30 Հէման օլ կիւնտէ եէնիլսին, անտան
սապահա գատար պըրագմայասընըզ.
ՐԱՊՊ պէն իմ.
31 Իմտի էմիրլէրիմի հըֆզ վէ իճրա էյ-
32 լէյինիզ. ՐԱՊՊ պէն իմ. Վէ մուգատ-
տէս իսմիմի նապագ [illegible] էթմէյէ-
սինիզ, քի պէնի Իսրայէլօղուլլարը արա-
սընտա գուտսանըմ պիլինէյիմ. Սիզի թագ-
33 տիս էտէն ՐԱՊՊ պէն իմ. Սիզէ Ալլահ
օլմագ իչիւն սիզի Մըսըր արզընտան
չըգարտըմ. ՐԱՊՊ պէն իմ.

ՊԱՊ 23

1 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա խիթապէտիպ տէ-
2 տի քի, Պէնի Իսրայէլէ սէօյլէ քի, ՐԱՊ-
ՊԸՆ պայրամլարը օլուպ՝ ճէմա'աթը
մուգատտէսէնին թէճէմմի'ինի իլ-
ան էտէճէյինիզ պէնիմ պայրամլարըմ
3 պունլարտըր. Ալթը կիւն իշ իշլէնի-
սին, լաքին եէտինճի կիւն րահաթ
սէպթի, ճէմա'աթը մուգատտէս.
Օ կիւնտէ իշ իշլէմէյէսինիզ. Ճէմի'
մէսքէնլէրինիզտէ ՐԱՊՊԷ սէպթ տըր.
4 Վագթլէրինտէ ճէմա'աթը մուգատ-
տէսէնին թէճէմմի'ինի իլան էտէճէյի-
նիզ ՐԱՊՊԸՆ պայրամլարը պունլար
5 տըր. Պիրինճի այըն օն տէօր-
տիւնճիւ ագշամ իւսթիւ ՐԱՊՊԸՆ Փը-
6 սախը տըր. Վէ պու այըն օն պէշինճի կի-
ւնիւ ՐԱՊՊԸՆ Ֆէթիր պայրամը տըր.
7 Եէտի կիւն ֆէթիր եէյէճէքսինիզ. Իլքի
քի կիւնտէ սիզին ճէմա'աթը մու-
գատտէսինիզ օլսուն, իշ իշլէմէ-
8 յէսինիզ օլմայասընըզ. Վէ եէտի կիւն
ՐԱՊՊԷ գուրպանլարը թագտիմ էտէ-
ճէքսինիզ. Եէտինճի կիւնտէ ճէմա'աթը մու-
գատտէսէ օլսուն, իշ իշէ ագըր մէշգու-
լ օլմայաճագսընըզ.
9 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա խիթապէտիպ տէ-
10 տի քի, Պէնի Իսրայէլէ սէօյլէ քի, Սի-
զէ վէրէճէյիմ արզէ կիրտիյինիզ՝ մահսու-
լինը պիչտիյինիզտէ՝ մահսուլլէրինիզին
թուրֆանտան օլարագ պիր տէմէ-
11 թի քահինէ կէթիրէճէքսինիզ. Օլ տախի պու
տէմէթի սիզին իչիւն մագպուլ օլմագ
իւզրէ՝ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա սալ-
սըն. Քահին անը սէպթ էրթէսի կի-
12 ւնիւնտէ թագտիմ էթսին. Վէ տէմէ-
թի թագտիմ էթտիյինիզ կիւնտէ, ՐԱՊՊ
մուհրագա օլմագ իւզրէ, պիր եաշ-
ընտա գուսուրսուզ գուզու թագտիմ է-
13 տէճէքսինիզ. Վէ ՐԱՊՊԷ խօշ րա'իհա
գուրպանը օլմագ իւզրէ, անըն էքմէ-
թագտիմէսի եաղ իլէ եօղուրուլ-
մըշ իքի 'ուշր ինճէ ուն օլսուն, վէ ան-

° Իպր. էքմէք

թարթիկներէն մեղրաջուրով ըմպելի նուէր՝ ը-
14 հին չորրորդ մասը։ Եւ մինչեւ ձեր Աստուծոյն ընծան բերած օրերնիդ հաց ու խարկած ցորեն ու թարմ հասկ պիտի չուտէք. ասիկա ձեր բոլոր բնակութիւններուն մէջ ձեր սերունդներուն յաւիտենական կանոն ըլլայ։

15 Եւ շաբաթին վաղորդայնէն, երերալու խուրձը բերած օրերնէդ՝ եօթը ամբողջ շաբաթ պիտի համ-
16 րէք։ Մինչեւ եօթներորդ շաբաթին վաղորդայնը յիսուն օր պիտի համրէք ու ՏԷՐՈՋԸ նոր հացի ընծայ պիտի մատուցանէք։
17 Ձեր բնակութիւններէն երերալու երկու հաց պիտի բերէք, երկու տասներորդ մաս բարակ ալիւրէ ըլլան, խմորով եփուին. ՏԷՐՈՋԸ առաջին պտուղ են։
18 Հացին հետ եօթը տարեկան անարատ գառներ ու զուարակ մը ու երկու խոյ, որոնք ՏԷՐՈՋԸ ողջակէզ ըլլան, իրենց հացի ընծաներովն ու ըմպելի նուէրներովը՝ ՏԷՐՈՋԸ անուշ հոտով հրայրեաց զոհ ըլ-
19 լալու համար։ Եւ այծերէն նոխազ մը մեղքի պատարագ [illegible], ու տարեկան երկու գառ խաղաղութեան զոհ [illegible]։
20 Քահանան զանոնք առաջին պտուղներու հացին հետ ՏԷՐՈՋԸ առջեւ երերցնէ [illegible] ՏԷՐՈՋԸ սուրբ ըլլան քահանային։
21 Նոյն օրը սուրբ գումարում հրատարակեցէք, ծառայական գործ մի՛ ընէք. ասիկա ձեր բոլոր բնակութիւններուն մէջ ձեր սերունդներուն յաւիտենական կանոն ըլլայ։

22 Եւ ձեր երկրին հունձքը հնձած ատենդ արտիդ անկիւնները բոլորովին մի՛ հնձեր ու հունձքիդ մնացորդները մի՛ ժողվեր. աղքատին ու օտարականին թող. ես եմ ձեր Աստուածը ՏԷՐԸ։

23 Եւ ՏԷՐԸ Մովսէսին խօսեցաւ ըսելով.
24 Իսրայէլի որդիներուն խօսէ ըսելով. Եօթներորդ ամսուն առաջին օրը ձեզի հանգստեան օր պիտի ըլլայ, փողերու ձայնով յիշատակի սուրբ գումարում։
25 Ծառայական գործ մի՛ ընէք, ու ՏԷՐՈՋԸ հրայրեաց զոհ մատուցանեցէք։

26 Եւ ՏԷՐԸ Մովսէսին խօսեցաւ ըսելով.
27 Այս եօթներորդ ամսուն տասներորդ օրը քաւութեան օր է. ձեզի սուրբ գումարում ըլլայ, ու ձեր անձերը խոնարհեցուցէք ու ՏԷՐՈՋԸ հրայրեաց զոհ մատուցանեցէք։
28 Այն օրը ոեւէ գործ մի՛ ընէք, վասն զի քաւութեան օր է, որպէս զի ձեր Աստուծոյն ՏԷՐՈՋԸ առջեւ ձեզի համար քաւութիւն ըլլայ։
29 Քանզի ամէն անձ որ այն օրը չխոնարհի, իր ժողովուրդին մէջէն պիտի կորսուի։
30 Եւ ամէն անձ որ այն օրը ոեւէ գործ գործէ, այն անձը իր ժողովուրդին մէջէն պիտի կորսնցնեմ։
31 Ոեւէ գործ մի՛ ընէք. ասիկա ձեր բոլոր բնակութիւններուն մէջ ձեր սերունդներուն յաւիտենական կանոն ըլլայ։
32 Անիկա ձեզի հանգստեան շաբաթ է ու ձեր անձերը խոնարհեցուցէք. ամսուն իններորդ օրը իրիկունը, իրիկունէն մինչեւ իրիկուն ձեր շաբաթը պահեցէք։

33 Եւ ՏԷՐԸ Մովսէսին խօսեցաւ ըսելով.
34 Իսրայէլի որդիներուն խօսէ ըսելով. Այս եօթներորդ ամսուն տասնըհինգերորդ օրը ՏԷՐՈՋԸ եօթն օր տաղաւարահարաց տօն է։
35 Առաջին օրը սուրբ գումարում ըլլայ. ծառայական գործ մի՛ ընէք։
36 Եօթն օր ՏԷՐՈՋԸ հրայրեաց զոհ մատուցանեցէք. ութերորդ օրը ձեզի սուրբ գումարում ըլլայ, ու ՏԷՐՈՋԸ հրայրեաց զոհ մատուցանեցէք. ասիկա տօնական հանդէս է. ծառայական գործ մի՛ ընէք։
37 Ասոնք են ՏԷՐՈՋԸ տօները, որոնք սուրբ գումարումներ հրատարակելու էք՝ ՏԷՐՈՋԸ հրայրեաց զոհ

[illegible]

38 [illegible]

39 [illegible]

40 [illegible]

41 [illegible]

42 [illegible]

43 [illegible]

44 [illegible]

ԳԼԽ 24

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 Վէ հէր քիմ քի պիր ատէմի էօլտիւրիւրսէ՝
մութլագա ղաթլ օլունաճագտըր.
18 Վէ պիր հայվանը էօլտիւրէն՝
[illegible] պէտէլ հայվանըն վէրէճէք
19 թազմին էտէճէք. Վէ պիր քիմսէ
գօնշուսունը սագաթ էտէր իսէ, անըն
էթտիյի կիպի քէնտիսինէ էտիլսին.
20 Գըրըղա գըրըղ, կէօզէ կէօզ, տիշէ
տիշ, օլարագ պիր սագաթլըղ էթտիյսէ
21 սագաթլըղ կիպի քէնտիսինէ էտիլսին. [illegible]
հայվան էօլտիւրէն՝ անըն պէտէլինի
վէրէճէք, վէ ատէմ էօլտիւրէն
22 ղաթլ օլունաճագտըր. Հէմ եապանճըյա
[illegible]
րիպէ տէ էօյլէ օլսուն, զիրա Ալլահընըզ
ՌԱՊՊ պէնիմ.
23 Վէ Մուսա՝ Իսրայէլ օղուլլարընա սէօյլէտի, օր-
տուկահըն խարիճինէ [illegible]
[illegible]
[illegible] ՌԱՊՊԸՆ
Մուսայա էմր էթտիյի կիպի էթտիլէր.

ՊԱՊ 25

1 Վէ Թուր ի Սինայտա ՌԱՊՊ Մուսայա
2 խիթապէտիպ տէտի քի, Պէնի Իսրայէլէ
սէօյլէ տէ քի՝ Սիզէ վէրէճէյիմ արազիյէ
կիրտիյինիզ վագըթ, եէր ՌԱՊՊԱ պիր
3 Սէպթ րահաթը թութսուն. Ալթը սէնէ
թարլանը էքէճէքսին, վէ ալթը սէնէ պաղընը
պուտայաճագսըն, վէ մահսուլունը
4 ճէմ' էտէճէքսին. Լաքին եէտինճի սէնէ
եէր իչին րահաթ սէպթի, ՌԱՊՊԱ
սէպթ օլսուն. Թարլանը էքմէյէճէքսին,
5 վէ պաղընը պուտամայաճագսըն. *Թարլանտա
քէնտիլիյինտէն պիթէնի պիչմէյէսին,
վէ պուդանմամըշ պաղըն
իւզիւմլէրինի ճէմ' էթմէյէսին. եէրէ
6 րահաթ սէնէսի օլաճագտըր. Վէ եէրին
սէպթի սիզէ՝ սանա վէ ղուլունա վէ ճարիյէնէ
վէ իւճրէթլիյինէ վէ եանընտա
միսաֆիր պուլունան ղարիպէ
7 թա'ամ իչին օլաճագտըր. Վէ
անըն ճիւմլէ մահսուլաթը հայվանլարընա
վէ տիյարընտա պուլունան հայվանլարա
եէյէճէք օլաճագտըր.
8 Վէ քէնտինիզէ եէտի սէնէ հաֆթասընը՝ եա'նի եէտի քէրրէ եէտի սէնէ հիսապ
էտիպ, եէտի սէնէ հաֆթալարըն
[illegible] գըրգ տօգուզ սէնէ օլա-
9 ճագտըր. Վէ եէտինճի այըն [illegible]
[illegible]
[illegible]
10 [illegible] Վէ էլ-
լինճի սէնէյի թագտիս էտէճէքսինիզ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
11 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
12 [illegible]
[illegible]
13 [illegible]
[illegible]
[illegible]
14 [illegible]
[illegible]
[illegible]
15 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
16 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
17 [illegible]
[illegible]
[illegible] Ալլահընըզ ՌԱՊՊ պէն իմ.
18 [illegible]
[illegible]
[illegible]
19 [illegible]
[illegible]
[illegible]
20 [illegible]

---

*Իպր. մահսուլընըն

[illegible]

21 [illegible]

22 [illegible]

23 [illegible]

24 [illegible]

25 [illegible]

26 [illegible]

27 [illegible]

28 [illegible]

29 [illegible]

30 [illegible]

31 [illegible]

32 [illegible]

33 [illegible]

34 [illegible]

35 [illegible]

36 [illegible]

37 [illegible]

38 [illegible]

39 [illegible]

40 [illegible]

41 [illegible]

42 [illegible]

43 [illegible]

44 [illegible]

45 [illegible]

ըրնըզտա թէվլիտ էթտիքլէրի վէ եա-
նընըզտա օլան աիլէլէրինտէն՝ քէն-
տի մէմլէքէթինիզտէ [illegible] սաթըն
46 ալըրսընըզ, վէ օնլար սիզին միւլ-
քիւնիւզ օլուր, օնլարը սիզտէն սօնրա
օղուլլարընըզա միրաս օլարագ միւլ-
քիյէթ իչին պըրագըպ, էպէտիյէն
գուլլանըրսընըզ. անճագ
[illegible]
[illegible] պիրպիրինիզէ զիւլիւմ իլէ
հիւքիւմէթ էթմէյէճէքսինիզ։

47 Վէ եանընըզտա օլան եապանճը եա միւ-
սաֆիր զէնկին օլուր, վէ եանընըզտա
օլան գարտաշընըզ ֆագիր օլուպ, եապանճըյա
եա եանընըզտա օլան միւսաֆիրէ գա-
րըշըգ [illegible] եապանճըյա
կէնտինի սաթարսա,
48 սաթըլտըգտան սօնրա [illegible]
[illegible]
[illegible]
49 [illegible] գարտաշընըն օղ-
լու [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
50 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
51 [illegible] Էյէր պիւյիւք սէնէ
վար իսէ [illegible]
[illegible]
52 [illegible] Վէ էյէր [illegible]
[illegible]
[illegible]
53 [illegible]
[illegible]
[illegible]
54 [illegible] Վէ էյէր պու եօլլար
իլէ [illegible]
[illegible]
55 [illegible] Զի-
րա պէնի Իսրայէլ պէնիմ գուլլարըմ
օլուպ, օնլար Միսըր [illegible]
[illegible] գուլլարըմ տըրլար. Ալլահը-
նըզ ՌԱՊՊ պէն իմ։

ԳԼԽ 26

1 Քէնտինիզէ պաթըլ մա'պուտլար իլէ
փութլար եափմայըն, քէնտինիզէ սա-
նէմլէր իգամէ էթմէյինիզ, վէ եա-
րընըզտա [illegible] սէճտէ էթմէք իչին
[illegible] թաշ [illegible] էթմէ-
յինիզ. զիրա Ալլահընըզ ՌԱՊՊ պէն
իմ։

2 Սէպթլէրիմի հիֆզ էտէճէքսինիզ, վէ մագ-
տիսիմէ հիւրմէթ էյլէյէճէքսինիզ. ՌԱՊՊ պէն
իմ։

3 Էյէր գանունլարըմտա [illegible]
[illegible] է-
4 տէր իսէնիզ, [illegible]
[illegible] վէրէճէյիմ, վէ
եէր մահսուլինի [illegible] տա-
5 խը մէյվէլէրինի վէրէճէքլէր տիր։ Վէ
խարմանընըզ [illegible] գատար,
վէ [illegible] գա-
տար [illegible] վէ էքմէյինիզի
[illegible]
[illegible] օլաճագսը-
6 նըզ։ Վէ եէրէ [illegible] էթ-
մէյիմ [illegible] եա-
թաճագսընըզ. Վէ [illegible]
[illegible] վէ [illegible]
7 Նըզտան [illegible] տիր։ Սիզ
տախի [illegible] թագիպ էտէ-
ճէքսինիզ, վէ օնլար [illegible]
8 [illegible] տիւշէճէքլէր տիր։ Սիզտէն
պէշ քիշի եիւզ քիշիյի թագիպ էտէ-
ճէք, վէ սիզտէն եիւզ քիշի օն պին
քիշիյի թագիպ էտէճէք տիր, վէ տիւշ-
մէնլէրինիզ [illegible] գըլըճտան
9 տիւշէճէքլէր տիր։ Պէն սիզէ
նազար էտիպ սիզի միւպարէք գըլարագ
թէքսիր էտէճէյիմ, վէ սիզինլէ ահ-
10 տիմի սապիթ գըլաճաղըմ։ Վէ էսքի է-
քին [illegible] եէնիյէ [illegible]
[illegible] չըգարա-
11 ճագսընըզ։ Վէ մէսքէնիմի արանըզտա
գոյաճաղըմ, րուհըմ սիզտէն
12 նէֆրէթ էթմէյէճէք տիր։ Վէ արա-
նըզտա կէզէճէյիմ վէ սիզին Ալլահընըզ
օլաճաղըմ. սիզ տախի պէնիմ գավմըմ
13 օլաճագսընըզ։ Միսըրլըլարըն գուլլարը

[illegible] վէ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Ալլա-
հընըզ ՌԱՊՊ պէն իմ.
14 [illegible]
[illegible]
15 [illegible], վէ էյէր [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
16 [illegible], Պէն տախի սիզէ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
17 [illegible] Պէն տախի [illegible] վէ
[illegible] վէ [illegible]
[illegible]
[illegible] վէ [illegible]
[illegible]
18 [illegible] Վէ
էյէր [illegible]
[illegible]
[illegible]
19 [illegible] վէ [illegible]
[illegible]
[illegible]
20 [illegible] Վէ [illegible]
[illegible]
[illegible] վէ [illegible]
[illegible]
21 Վէ [illegible]
[illegible]
[illegible]
22 [illegible] Վէ
[illegible]
[illegible] վէ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
23 Վէ էյէր [illegible]
[illegible]
[illegible]
24 [illegible]
[illegible]
[illegible]
25 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] վէ [illegible]
26 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] վէ
[illegible]
27 Վէ էյէր [illegible]
[illegible]
28 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
29 [illegible] վէ [illegible]
[illegible]
30 [illegible] Վէ [illegible]
[illegible]
[illegible] վէ [illegible]
[illegible]
[illegible]
31 [illegible] Վէ [illegible]
[illegible] վէ [illegible]
[illegible] վէ [illegible]
32 [illegible] Վէ [illegible]
[illegible]
[illegible]
33 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
34 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
35 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
36 [illegible] Վէ [illegible]
[illegible]
[illegible]

յիմ, վէ [illegible] եափրա-րաղըն սէսի անլէրի [illegible] է-տէճէք վէ գըլըճտան [illegible] փի-րար էտիպ՝ թա'գիպ էտէն եօգ իքէն

37 տիւշէճէքլէր տիր: Վէ թա'գիպ էտէն եօգ իքէն՝ գըլըճտան [illegible] պիրի պիրլէրինին իւզէրինէ [illegible] տիւշմէնլէրինիզին [illegible]

38 [illegible]սինիզ: Վէ թա'իֆէլէր արասընտա հէլաք օլաճագսընըզ, վէ տիւշմէնլէրինիզին եէրլէրի [illegible] թէլէֆ էտէ-

39 ճէք տիր: Վէ սիզտէն պագի գալանլար [illegible] տիւշմէնլէրինիզին [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] օլունաճագլար տըր:

40 Վէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

41 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

42 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

43 Վէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

44 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] անլէրին

45 Ալլահը ՌԱՊՊ պէն իմ: Ամմա անլէրէ Ալլահ օլմագ իչիւն՝ թա'իֆէլէրին կէօզլէրի էօնիւնտէ Մըսըր տիյարընտան չըգարտըղըմ [illegible] 'ահտընը անլէր իչիւն [illegible]: ՌԱՊՊ պէն իմ:

46 Մուսանըն [illegible] ի Սինատա ՌԱՊՊԸՆ [illegible] [illegible] [illegible] վէ [illegible] վէ շէրի'աթ [illegible] տըր:

ՊԱՊ 27

1 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա [illegible] տէտի:
2 Պէնի Իսրայիլէ [illegible] տէ՛ Պիր քիմսէ նէզր [illegible] սէնին թագտիր [illegible] Քէօ-
3 [illegible] ՌԱՊՊԸՆ օլաճագտըր: Թագտիր էտէճէյին [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] գատար օլան [illegible] իչին թագտիր էտէճէյին գըյմէթ՝ մագտիս մըգալ [illegible] էլլի մըսգալ [illegible] օ-
4 լաճագ տըր: Ամմա [illegible] [illegible] հալտէ՝ թագտիր էտէճէյին գըյմէթ օ-
5 թուզ մըսգալ օլաճագ տըր: Վէ պէշ [illegible] [illegible] գատար օլ-տուղը հալտէ՝ էրքէք իչին թագտիր էտէճէյին գըյմէթ [illegible] մըսգալ, վէ [illegible] պիրի իչին օն մըսգալ օլա-
6 ճագ տըր: Վէ պիր [illegible] պէշ եա-շընա գատար օլուրսա հալտէ, էրքէք իչին թագտիր էտէճէյին գըյմէթ պէշ մըսգալ կիւմիւշ վէ [illegible] պիրի իչին թագտիր էտէճէյին գըյմէթ իւչ
7 մըսգալ կիւմիւշ օլաճագ տըր: Վէ ալթմըշ [illegible] [illegible] օլուրսա հալտէ, էրքէք իչին թագտիր էտէճէյին գըյմէթ օն պէշ մըսգալ՝ [illegible] պիրի իչին օն մըսգալ օլա-
8 ճագ տըր: Վէ էյէր [illegible] [illegible] գըյմէթէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] թագտիր [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] էտէճէք տիր:
9 Վէ էյէր [illegible] [illegible] ՌԱՊՊԱ գուրպան թագտիմ օլ[illegible] հայվանաթտան [illegible], անլէրտէն ՌԱՊՊԱ վէ-

10 վէրէճէյի հէր շէյ մուգատտէս օլուր. Անը
տէյիշտիրմէյէճէք, ալէ էյիսինի քէօթիւ իլէ՝
եա քէօթիւսինի էյի իլէ՝ թէպտիլ էթմէսին.
Վէ էյէր հայվանը հայվան իլէ պիր տէ
իլէ թէպտիլ էտէճէք օլուրսա, օ հայվան
իլէ պէտէլի իքիսի տէ մուգատտէս օլաճագտըր.
11 Վէ էյէր պիր ՐԱՊՊԱ
գուրպան թագտիմ օլունմայան պիր
նէվ՝ նափաք հայվանատան օլուր իսէ,
օլ հայվանը քեահինին հուզուրընա կէթիրսին.
12 Քեահին անըն էյիլիյինէ
եա քէօթիւլիւյիւնէ կէօրէ գըյմէթ
թագտիր էտէճէք. Եա քեահինին հէսապ
թագտիր էթտիյի գըյմէթէ կէօրէ
13 օլաճագտըր. Վէ էյէր անըն ֆիտյէ
իլէ գուրթարմագ ֆիտյէսինի վէրիր իսէ՝ սէնին
թագտիր էթտիյին գըյմէթէ պէշտէ
պիր իլավէ էյլէսին.

14 Վէ պիր ատէմ խանէսինի ՐԱՊՊԱ
*թագտիս էտէր իսէ, քեահին անըն
էյիլիյինէ եա քէօթիւլիւյիւնէ կէօրէ
գըյմէթ թագտիր էտէճէք. Քեահին
նէ գըյմէթ թագտիր էտէր իսէ՝
15 էօյլէ գալաճագտըր. Վէ էյէր թագտիս
էտէն քիմսէ խանէսինի ֆիտյէսինի
վէրէճէք օլուր իսէ, թագտիր
էթտիյին գըյմէթին պէշտէ պիրինի
իլավէ էթմէսիյլէ անըն օլաճագտըր.

16 Վէ էյէր պիր ատէմ միւլքիւ օլան
թարլատան ՐԱՊՊԱ թագտիս էտէր իսէ,
օլ վագըթ թագտիր էթտիյին գըյմէթ
թօխումունա կէօրէ օլաճագ. պիր
հօմէր թօխում արփայէ էլլի միս-
17 գալ կիւմիւշ օլաճագտըր. Էյէր թարլասընը
Եօպէլ սէնէսինտէն իթիպարէն
թագտիս էտէր իսէ, թագտիր էթտիյին
գըյմէթէ կէօրէ գալաճագտըր.
18 Վէ էյէր թարլասընը Եօպէլտէն սօնրա
թագտիս էտէր իսէ, քեահին գալան
Եօպէլ սէնէսինէ գատար գալան
սէնէլէրէ կէօրէ անըն հիսապ էտէրէք,
թագտիր էթտիյին գըյմէթ-
19 տէն թէնզիլ գըլընաճագտըր. Վէ էյէր
թարլայը թագտիս էտէն անըն
վէրէճէք անըն ֆիտյէսինի վէրէճէք օլուր
իսէ, օնտա թագտիր էթտիյին գըյմէթին
պէշտէսինէ պէշինի պիր իլավէ
էթմէսիյլէ անա գալըճը օլաճագտըր.
20 Վէ էյէր թարլանըն ֆիտյէսինի վէրմէզ
իսէ, եախօտ թարլայը պաշգա
քիմսէյէ սաթթը իսէ, արթըգ ֆիտյէսի
գապուլ օլունմայաճագտըր.
21 Անճագ թարլա Եօպէլտէ չըգտըղընտա
ՐԱՊՊԱ վագֆ թարլասը կիպի մուգատտէս
օլուպ՝ միւլքիւ քեահինին օլաճագտըր.

22 Վէ էյէր քէնտի միւլքիւ օլան թարլասընտան
օլմայըփ, սաթըն ալտըղը թար-
23 լայը ՐԱՊՊԱ թագտիս էտէր իսէ, քեահին՝
թագտիր էթտիյին գըյմէթին մէգտարընը
Եօպէլ սէնէսինէ գատար հիսապ
էտիփ, թագտիր էթտիյին գըյմէթի
ՐԱՊՊԱ մուգատտէս օլմագ իւ-
24 զրէ օլ կիւնտէ վէրսին. Թարլա՝ քէնտիսինտէն
սաթըն ալտըղը քիմսէյէ օլան միւլք
սահիպինէ Եօպէլ սէնէսինտէ րաճի-
25 ալ օլաճագտըր. Վէ թագտիր էթտիյին
գըյմէթլէրին ճիւմլէսի *Մագտիսին միս-
գալը իւզրէ օլաճագ. Շէքէլ՝ յիրմի
գըրաթ տըր.

26 Անճագ հայվանլարըն իլքինի, կի
պաշգալարտան իլքի ՐԱՊՊԸՆ օլմաղլէ, կի-
միւսնէ թագտիս էթմէյէճէք, կէրէք
սըղըր կէրէք գօյուն օլսուն, ՐԱՊՊԸՆ-
27 տըր. Վէ նափաք հայվանլարտան իսէ
հալտէ, անը թագտիր էթտիյին
գըյմէթէ կէօրէ պէշտէ պիրինի
իլավէ իլէ ֆիտյէսինի վէրիր. Վէ էյէր
ֆիտյէսի վէրիլմէզ իսէ՝ թագտիր
էթտիյին գըյմէթէ կէօրէ սաթըլսըն.
28 Վէ լաքին պիր քիմսէնին ճիւմլէ մա-
մէլէքինտէն՝ եա՛նի կէրէք ատէմ կէ-
րէք հայվան վէ կէրէք միւլքիւ օլան
թարլա օլսուն, ՐԱՊՊԱ վագֆ ու թագ-
տիս էթտիյի վագըֆ նէ սաթըլըր նէ
տէ ֆիտյէսի վէրիլիր. Ճիւմլէ վագֆ
29 թագտիս ՐԱՊՊԱ ագտէս տըր. Ատէմ-
լէրտէն վագֆ իլէ թագտիս օլունան-
լարըն ֆիտյէսի գապուլ օլունմայը-
ըփ, մութլագա էօլիւմէ վէրիլէճէքտիր.
30 Վէ եէրին ճիւմլէ օնտա պիրլէրի, կէրէք

---

* Կամ. մուգատտէս էյլէր թագտիս

քինինտէն օլսուն՝ տաղաճլարըն մէյվէսինտէն օլսուն՝ ՌԱՊՊԸՆ օլուպ ՌԱՊՊԱ
31 մուգատտէս տըր։ Վէ էյէր պիր ատէմ 'իւշրլէրինտէն պիր շէյին ֆիտյէսինի վէրէճէք օլուրսա իսէ պէշտէ պիրինի իւզէրինէ էքլէսին։
32 Վէ պողալարըն վէ գոյունլարըն ճիւմլէ օնունճուսը, եա'նի չօպանըն տէյնէյի ալթընտան կէչէնլէրին ճիւմլէսինին օնունճուսու ՌԱՊ-
33 ՊԱ մուգատտէս օլաճագ տըր։ Էյի մի իլէ քէօթիւ միւ նըգէր, արասընտա ֆէրգ էթմէյիպ՝ անը պէտէլ էթմէյէ։ Վէ էյէր պէտէլ էթմիշ իսէ, հէմ օ հէմ տէ պէտէլի մուգատտէս օլուր, ֆիտյէ իլէ գուրթուլմայաճագ տըր։
34 ՌԱՊՊԸՆ պէնի իսրայէլ իչիւն Թուր ի Սինատա Մուսայա էմր էթտիյի էմիրլէր պունլարտըր։

Ա'ՏԱՏ

ՊԱՊ Ա.

1 Վէ ՌԱՊՊ Սինա պէրրիյէսինտէ ճէմա'աթ չատըրընտա Մըսըր տիյարընտան խուրուճլարընըն իքինճի սէնէսինին իքինճի այըն իպթիտասընտա
2 Մուսայա խիթապ էտէն տէտի քի, Ճէմա'աթ ը պէնի իսրայէլին ճիւմլէսինի, գապիլէլէրի վէ խանէտանլարընճա, էրքէքլէրին ճիւմլէսինի իսիմլէրինին 'ատէտինէ կէօրէ պիրէր պիրէր գաֆալարը իլէ սայասընըզ
3 էտինիզ։ Իսրայէլտէ եիկիրմի եաշընտան եուգարը պուլունան հարպէ չըգապիլէն օլանլարը ֆիրգա ֆիրգա սէն վէ Հարուն օրտուլարընա կէօրէ
4 սայասընըզ։ Վէ սիզինլէ պէրապէր հէր սըպթտան պիրէր ատամ օլսուն, հէր պիրի խանէտանլարընըն րէ'իսի օլսուն։
5 Վէ սիզինլէ պէրապէր տուրաճագ ատամլարըն իսիմլէրի պունլար տըր. Ռուպէնտէն Էլիցուր իպն ի Շէտէ-
6 ուր, Սիմ'օնտան Շէլումիէլ իպն ի Սուրիշատտայ,
7 Եէհուտատան Նահշօն իպն ի
8 'Ամմինատապ, Իսսաքարտան Նաթա-
9 նէլ իպն ի Ցու'առ, Զէպուլունտան Է-
10 լիապ իպն ի Հէլօն, Եուսուֆըն օղուլլարընտան՝ եա'նի Էֆրայիմտէն Էլիշամա' իպն ի 'Ամմիհուտ, վէ Մանասսէտէն Կամալիէլ իպն ի Փէտաճուր,
11 Պէնեամինտէն Ապիտան իպն ի Կիտ'օնի,
12 Տանտան Ախիէզէր իպն ի 'Ամմի-
13 շատտայ, Աշէրտէն Փակի'էլ իպն ի 'Օքրան,
14 Կատտան Էլիասաֆ իպն ի Տէ'ուէլ,
15 Նէֆթալիտէն Ախիրա' իպն ի 'Էյնան։
16 Պունլար ճէմա'աթըն մէշհուրլարը, պապալարընըն սըպթլարընըն րէ'իսլէրի, Իսրայէլ պինլէրինին րէ'իսլէրի իտի։
17 Օլ զէվաթը Մուսա վէ Հարուն իսիմլէրի զիքր օլունան պու ատամլարը ա-
18 լըպ, իքինճի այըն պիրինճի կիւնիւ ճէմա'աթըն քիւֆֆէսինի ճէմ' էտէրէք, Իսրայէլ հալգընըն եիկիրմի եաշընտան եուգարը՝ իսիմլէրինին 'ատէտինէ կէօրէ գապիլէլէրի վէ խանէտանլարընճա՝ սոյլարը-
19 նը պէյան էթտիլէր։ ՌԱՊՊԸՆ Մուսայա էմր էյլէտիյի կիպի՝ անլարը Սինա չէօլիւնտէ թա'տատ էյլէտի։
20 Վէ Իսրայէլին իլք օղլու Ռուպէնին օղուլլարընըն տօղմալարը, գապիլէլէրի վէ խանէտանլարընճա՝ իսիմլէրինին 'ատէտինէ կէօրէ հէր պիր էրքէք

եօգարը օլարագ հարպէ միւգթէտիր
օլան էրքէքլէրին ծիւմլէսի պիրէր պի-
21 րէր եազըլտըլար։ Ռուպէն
սըպթընտան թէ'ատատ օլունանլար գըրգ
ալթը պին պէշ եիւզ նէֆէր իտի։

22 Պէնի Սիմ'օնըն նէսիլլէրի, գապիլէլէ-
րի իլէ խանէտանլարընծա՝ իսիմլէրինին
'ատէտինէ կէօրէ եիրմի եաշընտան եօ-
գարը հարպէ միւգթէտիր օլան էրքէք-
լէրին ծիւմլէսի պիրէր պիրէր թէ'ատատ
23 օլունտըլար։ Սիմ'օն սըպթընտան թէ'-
ատատ օլունանլար էլլի տօգուզ պին իւչ
եիւզ նէֆէր իտի։

24 Պէնի Ղատըն նէսիլլէրի, գապիլէլէրի
իլէ խանէտանլարընծա՝ իսիմլէրինին 'ա-
տէտինէ կէօրէ եիրմի եաշընտան եօգարը
օլարագ հարպէ միւգթէտիր օլանլար,
25 Եա'նի Ղատ սըպթընտան թէ'ատատ օ-
լունանլարըն ծիւմլէսի գըրգ պէշ պին
ալթը եիւզ էլլի նէֆէր իտի։

26 Պէնի Եէհուտանըն նէսիլլէրի, գապի-
լէլէրի իլէ խանէտանլարընծա՝ իսիմլէրի-
նին 'ատէտինէ կէօրէ եիրմի եաշըն-
տան եօգարը օլարագ հարպէ միւգթէ-
27 տիր օլանլար, Եա'նի Եէհուտա սըպ-
թընտան թէ'ատատ օլունանլարըն ծիւմ-
լէսի եէթմիշ տէօրթ պին ալթը եիւզ
նէֆէր իտի։

28 Պէնի Իսաքարըն նէսիլլէրի, գապի-
լէլէրի իլէ խանէտանլարընծա՝ իսիմլէրի-
նին 'ատէտինէ կէօրէ եիրմի եաշընտան
եօգարը օլարագ հարպէ միւգթէտիր
29 օլանլար, Եա'նի Իսաքար սըպթըն-
տան թէ'ատատ օլունանլարըն ծիւմլէսի
էլլի տէօրթ պին տէօրթ եիւզ նէֆէր
իտի։

30 Պէնի Զէպուլոնըն նէսիլլէրի, գապիլէ-
լէրի իլէ խանէտանլարընծա՝ իսիմլէրինին
'ատէտինէ կէօրէ եիրմի եաշընտան եօ-
գարը օլարագ հարպէ միւգթէտիր օլան-
31 լար, Եա'նի Զէպուլոն սըպթընտան
թէ'ատատ օլունանլարըն ծիւմլէսի էլլի
եէտի պին տէօրթ եիւզ նէֆէր իտի։

32 Եուսուֆըն օղուլլարընտան՝ եա'նի
պէնի Էֆրայիմին նէսիլլէրի, գապիլէլէ-
րի իլէ խանէտանլարընծա՝ իսիմլէրինին
'ատէտինէ կէօրէ եիրմի եաշընտան եօ-
գարը օլարագ հարպէ միւգթէտիր օ-
33 լանլար, Եա'նի Էֆրայիմ սըպթընտան
թէ'ատատ օլունանլարըն ծիւմլէսի գըր
պին պէշ եիւզ նէֆէր իտի։

34 Պէնի Մանասսէնին նէսիլլէրի, գա-
պիլէլէրի իլէ խանէտանլարընծա՝ իսի
լէրինին 'ատէտինէ կէօրէ եիրմի եաշը
տան եօգարը օլարագ հարպէ միւգթէ
35 տիր օլանլար, Եա'նի Մանասսէ սըպ
թընտան թէ'ատատ օլունանլարըն ծիւ
լէսի օթուզ իքի պին իքի եիւզ նէ
ֆէր իտի։

36 Պէնի Պէնեամինին նէսիլլէրի, գապ
լէլէրի իլէ խանէտանլարընծա՝ իսիմլէ
նին 'ատէտինէ կէօրէ եիրմի եաշընտա
եօգարը օլարագ հարպէ միւգթէտի
37 օլանլար, Եա'նի Պէնեամին սըպթը
տան թէ'ատատ օլունանլարըն ծիւմլէ
օթուզ պէշ պին տէօրթ եիւզ նէֆ
իտի։

38 Պէնի Տանըն նէսիլլէրի, գապիլէլէ
իլէ խանէտանլարընծա՝ իսիմլէրինին 'ա
տէտինէ կէօրէ եիրմի եաշընտան եօ
գարը օլարագ հարպէ միւգթէտիր օ
39 լանլար, Եա'նի Տան սըպթընտան թէ
ատատ օլունանլարըն ծիւմլէսի ալթը
իքի պին-եէտի եիւզ նէֆէր իտի։

40 Պէնի Աշէրին նէսիլլէրի, գապիլէլէ
իլէ խանէտանլարընծա՝ իսիմլէրինին 'ա
տէտինէ կէօրէ եիրմի եաշընտան եօ
գարը օլարագ հարպէ միւգթէտիր օ
41 լանլար, Եա'նի Աշէր սըպթընտան թէ
ատատ օլունանլարըն ծիւմլէսի գըրգ պ
պին պէշ եիւզ նէֆէր իտի։

42 Պէնի Նէֆթալիմին նէսիլլէրի, գապ
լէլէրի իլէ խանէտանլարընծա՝ իսիմլէ
նին 'ատէտինէ կէօրէ եիրմի եաշընտ
եօգարը օլարագ հարպէ միւգթէտիր
43 լանլար, Եա'նի Նէֆթալի սըպթընտ
թէ'ատատ օլունանլարըն ծիւմլէսի է
իւչ պին տէօրթ եիւզ նէֆէր իտի։

44 Մուսա իլէ Հարունըն խանէտանլ
րընտան պիրէր ատէմ օլարագ՝ իսր
յէլին օն իքի չիւրէֆասընըն թէ'ա
էթտիքլէրի նուֆուս պունլար իտ
45 Իմտի պէնի Իսրայէլին թէ'ատատ օլ
նանլարընըն ծէմաաթի՝ խանէտանլ

ըլնա եիրմի եաշընտան եուգարը օլա-
րագ, Իսրայէլտէ հարպէ չըգապիլէնլէր
46 սայըլանլարըն ճիւմլէսի, Եա'նի թա'տատ
օլունանլարըն գաֆֆէսի ալթը եիւզ
իւչ պին պէշ եիւզ էլլի նէֆէր իտի.
47 Ամմա Լավիլիլէր քէնտի պէտէրլէրի
սըպթընտան անլէրլէ արալարընտա թա'-
48 տատ օլունմատըլար. Չիւնքի ՌԱՊՊ
Մուսայա խիթապէն պույուրմուշ իտի քի;
49 Անճագ Լավի սըպթընը սայմայասըն, վէ
պէնի Իսրայէլ արասընտա անլարըն թա'-
50 տատ էթմէյէսին. Լավիլիլէրի շէհա-
տէթ չատըրընըն իւզէրինէ վէ անըն է-
տէվաթընըն գաֆֆէսի իւզէրինէ թա'-
լիգ էտէնլէր. անլար չատըրը վէ էտէվաթը-
նըն գաֆֆէսինի անլար թաշըյաճագ վէ ա-
նա խըզմէթ էտէճէքլէր վէ չատըրըն էթ-
51 րաֆընտա գօնագլայաճագլար. Վէ չատըր
քէօչ էտէճէք օլունտուգտա Լավիլիլէր
անը էնտիրէճէքլէր վէ չատըր գօնուլաճագ-
տա Լավիլիլէր անը գուրաճագ. վէ ա-
նա եապանճը եագլաշըր իսէ գաթլ
օլունաճագ տըր.
52 Վէ պէնի Իսրայէլ ճիւնտլարընա կէօրէ
հէր պիրի քէնտի օրտուսունտա վէ հէր
պիրի քէնտի սանճագը եանընտա գօ-
53 նաճագ տըր. Ամմա պէնի Իսրայէլ ճէ-
մա'աթի իւզէրինէ գազապ կէլմէմէսի
իչիւն Լավիլիլէր շէհատէթ չատըրընըն
էթրաֆընտա գօնաճագլար. վէ Լավի-
լիլէր շէհատէթ չատըրընըն մուհաֆազա-
54 սընը գոյմալըտըրլար. Վէ ՌԱՊՊ
Մուսայա հէր նէ քի էմր էթմիշ իսէ,
պէնի Իսրայէլ անա կէօրէ 'ամէլ ու
հարէքէթ էթտիլէր.

ՊԱՊ 2

1 Վէ ՌԱՊՊ Մուսա իլէ Հարունա խի-
2 թապէն տէտի քի, Պէնի Իսրայէլտէն
հէր պիրի խանէտանլարընըն ալամէթիյլէ
քէնտի սանճագը եանընտա գօնսուն;
ճէմա'աթ չատըրընըն մուգապիլ ուզագ-
րագ էթրաֆընտա գօնագլասընլար.
3 Վէ էօն՝ եա'նի շարգ թարաֆընտան
քէնտի ճիւնտլարընա կէօրէ Եէհու-
տա օրտուսունուն սանճագը գօնսուն,
վէ պէնի Եէհուտանըն բէ'իսի Նահշօն իպն ի
4 'Ամմինատապ օլաճագ. Վէ անըն մա'-
տուտ ասքէրլէրի եէթմիշ տէօրթ պին
5 ալթը եիւզ նէֆէր իտիլէր. Անըն եա-
նընտա Իսաքար սըպթը գօնա; վէ պէ-
նի Իսաքարըն բէ'իսի Նաթանայէլ իպն ի
6 Զուար օլաճագ. Վէ անըն մա'տուտ
'ասքէրի էլլի տէօրթ պին տէօրթ եիւզ
7 նէֆէր իտի. Անըն եանընտա Զէպուլուն
սըպթը գօնա; վէ պէնի Զէպուլունըն բէ'-
իսի Էլիապ իպն ի Հէլօն օլաճագ.
8 Վէ անըն մա'տուտ 'ասքէրի էլլի եէտի
9 պին տէօրթ եիւզ նէֆէր իտի. Եէհու-
տա օրտուսունտա թա'տատ օլունանլա-
րըն ճիւմլէսի ճիւնտլարընա կէօրէ եիւզ
սէքսէն ալթը պին տէօրթ եիւզ նէ-
ֆէր իտի. պունլար էվվէլա հարագէթ
էտէճէքլէր.
10 Ճէնուպ թարաֆընտա ճիւնտլարընա
կէօրէ Ռուպէնին օրտուսունուն սանճագը օլ-
սուն. վէ պէնի Ռուպէնին բէ'իսի Է-
11 լիսուր իպն ի Շէտէյուր օլաճագ. Վէ
անըն մա'տուտ 'ասքէրի գըրգ ալթը պին
12 պէշ եիւզ նէֆէր իտի. Վէ անըն եա-
նընտա Շիմ'օն սըպթը գօնա. վէ
պէնի Շիմ'օնըն բէ'իսի Շէլումիէլ իպն ի
13 Սուրիշատայ օլաճագ. Վէ անըն մա'-
տուտ 'ասքէրի էլլի տօգուզ պին իւչ
14 եիւզ նէֆէր իտի. Անըն եանընտա Կատ
սըպթը օլուպ՝ պէնի Կատըն բէ'իսի Էլ-
15 իասաֆ իպն ի Բէ'ուէլ օլաճագ. Վէ
անըն մա'տուտ 'ասքէրի գըրգ պէշ պին
16 ալթը եիւզ էլլի նէֆէր իտի. Ռուպէնին
օրտուսունտա թա'տատ օլունանլարըն
ճիւմլէսի ճիւնտլարընա կէօրէ եիւզ էլլի
պիր պին տէօրթ եիւզ էլլի նէֆէր ի-
տի. վէ իքինճի սըրատա պունլար հարագէթ
էթսինլէր.
17 Պա'տէհու օրտուլարըն օրթասընտա
Լավիլիլէրին օրտուսու իլէ ճէմա'աթ
չատըրը հարագէթ օլունսուն, հէր քէս քէն-
տի եէրինտէ սանճագը եանընտա գօն-
տուգլարը կիպի հարագէթ էթսինլէր.
18 Կիւնպաթըշ թարաֆընտա ճիւնտլարընա
Էֆրայիմ օրտուսունուն սանճագը օլ-
սուն. վէ պէնի Էֆրայիմին բէ'իսի Էլի-
19 շամա' իպն ի 'Ամմիհուտ օլաճագ. Վէ

անըն մա'տուտ 'ասքէրի գըրգ պին
20 պէշ եիւզ նէֆէրտիր. Վէ անըն
եանընտա Մանասսէ սըպթը օլուպ
պէնի Մանասսէնին պէ'յի Կամալիէլ
21 իպն ի Փէտահսուր օլաճագ. Վէ անըն
մա'տուտ 'ասքէրի օթուզ իքի պին
22 իքի եիւզ նէֆէր իտի. Անըն եանընտա
Պէնեամին սըպթը օլուպ պէնի Պէնեամինին
պէ'յի Աբիտան իպն ի Կիտէ'օնի
23 օլաճագտըր. Վէ անըն մա'տուտ 'ասքէրի
օթուզ պէշ պին տէօրթ եիւզ նէֆէր
24 իտի. Էֆրայիմ օրտուսունտա
թա'տատ օլունմուշ օլանլարըն ճէմ'իսի ճէմա'աթլէրինճէ
եիւզ սէքիզ պին եիւզ
նէֆէր իտի. Վէ անլար իւչիւնճիւ օլարագ
պուլունուպ նագլ էթսինլէր.

25 Շիմալ թարաֆընտա ճիւմլէ ալայլարընճէ
Տան օրտուսունըն սանճագը օլաճագ վէ
պէնի Տանըն պէ'յի Ահիէզէր իպն ի
26 'Ամմիշատտայ օլաճագ. Վէ անըն մա'տուտ
'ասքէրի ալթմըշ իքի պին եէտի
27 եիւզ նէֆէր իտի. Վէ անըն եանընտա
Աշէր սըպթը գօնսուն. Վէ պէնի
Աշէրին պէ'յի Փաճի'էլ իպն ի 'Աքրան
28 օլաճագ. Վէ անըն մա'տուտ 'ասքէրի
գըրգ պիր պին պէշ եիւզ նէֆէր
29 իտի. Անըն եանընտա Նէֆթալի սըպթը
օլուպ պէնի Նէֆթալինին պէ'յի
30 Ահիրա' իպն ի 'Էյնան օլաճագ. Վէ անընըն
մա'տուտ 'ասքէրի էլլի իւչ պին
31 տէօրթ եիւզ նէֆէր իտի. Տան օրտուսունտա
թա'տատ օլունանլարըն ճիւմլէսի
եիւզ էլլի եէտի պին ալթը եիւզ նէֆէր
իտի. Պունլար սանճագլարընճա
էն սօնրա նագլ էթսինլէր.

32 Պէնի Իսրայէլտէն խանէտանլարընճա
թա'տատ օլունանլար պունլար տըր.
Ճիւնուտլէրինճէ օրտուլարընտա մա'տուտ
օլանլարըն ճէմ'իսի ալթը եիւզ
33 իւչ պին պէշ եիւզ էլլի նէֆէր իտի. Ամմա
Լէվիլէր՝ ՌԱՊՊԸՆ Մուսայա էմր
էյլէտիյի վէճհիլէ՝ պէնի Իսրայէլ արասընտա
34 թա'տատ օլունմատըլար. Վէ ՌԱՊՊ
Մուսայա նէ քի էմր էթտի իսէ,
պէնի Իսրայէլ անա կէօրէ 'ամէլ ու
հարէքէթ էտիպ՝ սանճագլարընճա գօնարլար
իտի. Վէ պու վէճհիլէ հէր
քէս գապիլէսինէ վէ պապալարընըն խանէտանընա
կէօրէ, նագլ էտէրլէր իտի.

ՊԱՊ 3

1 Վէ ՌԱՊՊ Թուր ի Սինայտա Մուսա իլէ
թէքէլլիւմ էյլէտիյի կիւնտէ՝ Մուսա
իլէ Հարունըն նէսիլլէրի պունլար
2 տըր. Վէ Հարունըն օղուլլարընըն իսիմլէրի
պիքր օղլու Նատապ
վէ Ապիհու, Էլ'ազար վէ Իթամար
3 տըր. Հարունըն օղուլլարը օլան
քէհանէթ էթմէք իչին թագտիս օլունուպ
մէսհ օլունմուշ քահինլէրին իսիմլէրի
պունլար տըր. Նատապ իլէ Ապիհու
Սինա պէրրիյէսինտէ ՌԱՊՊԸՆ հուզուրունտա
եապանճը ատէշ թագտիմ էթտիքլէրինտէ
ՌԱՊՊԸՆ հուզուրունտա էօլտիլէր,
օղուլլարը եօգ իտիլէր. Վէ Էլ'ազար վէ Իթամար
պապալարը Հարունըն հուզուրունտա
քէհանէթ էտէրլէր իտի.

5 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա խիթապ էտիպ տէտի
6 քի, Լէվի սըպթընը եագլաշտըրըպ
քահին Հարունըն հուզուրունա
տուրղուր, վէ անա խիզմէթ էթսինլէր.
7 Վէ անըն իչին նէօպէթի վէ
ճէմա'աթ չատըրընըն էօնիւնտէ քեաֆֆէ
ի ճէմա'աթ իչիւն նէօպէթ պէքլէյէրէք
Մէսքէնին խիզմէթինի իֆա
8 էյլէսինլէր. Վէ ճէմա'աթ չատըրընըն
քեաֆֆէ ի էշեալարընը հըֆզ էտիպ պէնի
Իսրայէլ իչիւն օլան նէօպէթի պէքլէյէրէք
Մէսքէնին խիզմէթինի իֆա էթսինլէր.
9 Վէ Լէվիլէրի Հարունա վէ օղուլլարընա
վէրէսին. պէնի Իսրայէլտէն
անլար քիւլլիյէն անա վէրիլմիշլէր
10 տիր. Վէ Հարունա իլէ օղուլլարընը
էմր ի քէհանէթլէրինի իճրա իչին
թա'յին էտէսին. Վէ եապանճը թագարրուպ
էթտիյի հալտէ գաթլ օլունաճագ
տըր.

11 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա խիթապ էտիպ տէ-
12 տի քի, Իշթէ պէն Լէվիլէրի պէնի Իսրայէլ
արասընտան պէնի Իսրայէլտէ
րահիմին իլք մէվլուտը օլանլարըն քեաֆֆէսինէ
պէտէլ ալտըմ. Վէ Լէվիլէր
13 պէնիմ օլաճագ տըր. Զիրա իլք տօ-

ղանլարըն ծումլէսի պէնիմ տիր. Միսըր տիյարընտա հէր օղլանլարըն ծումլէսինի վուրտուղումտա, Իսրայէլտէ իլք օղլանլարընը կէրէք ինսան կէրէք հայվանաթըն ծումլէսինի քէնտիմէ թախսիս էյլէտիմ. անլէր պէնիմ օլածագ տըր. ՌԱՊՊ պէն իմ.

14 Վէ ՌԱՊՊ Սինա պէրրիյէսինտէ Մուսայա խիթապէն տէտի քի. Պէնի Լէ-
15 վիյի խանէտանի վէ գապիլէլէրինծէ թա'տատ էյլէ. պիր այլըգտան եօգարը հէր
16 էրքէյի թա'տատ էտէսին. Վէ Մուսա ՌԱՊՊԸՆ քէլամը մուծիպինծէ քէնտիսինէ էմր օլունտուղու կիպի անլէրի թա'-
17 տատ էյլէտի. Վէ Լէվինին օղուլլարը իսիմլէրինծէ պունլար իտի. Կէրշօն վէ
18 Գահաթ վէ Մէրարի. Վէ Կէրշօնըն իսիմլէրի գապիլէլէրինծէ պունլարտըր,
19 Լիպնի վէ Շիմ'ի իտի. Վէ պէնի Գահաթ գապիլէլէրինծէ 'Ամրամ վէ Յիզհար վէ Հէպրօն վէ 'Ուզզիէլ տիր.
20 Վէ պէնի Մէրարի գապիլէլէրինծէ Մահլի վէ Մուշի իտի. Լէվիլիլէրին գապիլէլէրի խանէտանլարընծա պունլար տըր.
21 Կէրշօնտան Լիպնիլէր գապիլէսի վէ Շիմ'իլէր գապիլէսի օլուպ, Կէրշօնիլէ-
22 րին գապիլէլէրի պունլար իտի. Թա'տատ օլունանլարը եա'նի պիր այլըգտան եօգարը պուլունան ծումլէ էրքէքլէրի հիսապընծա թա'տատ օլունանլարը եէ-
23 տի պին պէշ եիւզ նէֆէր իտի. Կէրշօնիլէրին գապիլէլէրի մէսքէնին արգասընտա ղարպ թարաֆընտա գօնտու-
24 լար. Վէ Կէրշօնիլէրին խանէտան պէ"յի Էլիասաֆ իպնի Լա'էլ օլածագ տըր.
25 Ծէմա'աթ չատըրընտա պէնի Կէրշօնուն մուհաֆազասը իճուն օլունանլար մէսքէն վէ չատըր վէ անըն էօրթիւսիւ վէ ծէմա'աթ չատըրընըն գափըսը փէրտէսի,
26 վէ մէսքէն իլէ մէզպահ էթրաֆընտա օլան հավլինին փէրտէլէրի, վէ հավլինին գափըսը փէրտէսի, վէ անըն հէր խըզմէթի իճուն օլան իփլէր իտի.
27 Վէ Գահաթտան 'Ամրամիլէր գապիլէսի վէ Յիզհարիլէր գապիլէսի վէ Հէպրօնիլէր գապիլէսի վէ 'Ուզզիէլիլէր գապիլէսի օլուպ, Գահաթիլէրին գապիլէ-
28 լէրի պունլար տըր. Պիր այլըգտան եօգարը ծումլէ էրքէքլէր հիսապընծա սէքիզ պին ալթը եիւզ նէֆէր օլուպ, անլէր մուգատտէսին մուհաֆազասընա մուգայ-
29 յէտ օլուրլար իտի. Պէնի Գահաթըն գապիլէլէրի մէսքէնին ճէնուպ թարա-
30 ֆընտա գօնտուլար. Վէ Գահաթիլէրին գապիլէլէրինին խանէտան պէ"յի Էլիսաֆան իպնի 'Ուզզիէլ օլածագ
31 տըր. Վէ անլէրէ մուհաֆազասը իճուն վէրիլէն շէյլէր թապութ իլէ 'ահտ վէ սօֆրա վէ շամ'տան վէ մէզպահլար վէ մուգատտէսին խըզմէթինտէ գուլլանըլան էտէվաթ վէ փէրտէ վէ անըն ծումլէ խըզմէ-
32 թի իտի. Վէ Լէվիլիլէրին պէյլէրինին պէյի գեահին Հարունըն օղլու Էլ'ազար օլուպ, մուգատտէսին մուհաֆազասընա մուգայյէտ օլանլարըն ուզէրինէ նազըր օլածագ տըր.
33 Մէրարիտէն Մահլիլէր գապիլէսի վէ Մուշիլէր գապիլէսի օլուպ, Մէրարի-
34 նին գապիլէլէրի պունլար տըր. Պիր այլըգտան եօգարը ծումլէ էրքէքլէր հիսապընծա թա'տատ օլունանլարը ալ-
35 թը պին իքի եիւզ նէֆէր իտի. Մէրարիլէրին գապիլէլէրինին խանէտան պէ"յի Սուրիէլ իպն Ապիհայիլ օլուպ, պունլար մէսքէնին շիմալ թարաֆըն-
36 տա գօնտուլար. Վէ պէնի Մէրարիյէ մուհաֆազասը իճուն օլունան շէյլէր մէսքէնին թախթալարը վէ սուրկիւլէրի վէ տիրէքլէրի վէ գա'իտէլէրի վէ ծումլէ էտէվաթը վէ անա մութէ'ալլիգ
37 օլան ծումլէ շէյլէր, վէ հավլինին էթրաֆընտա օլան տիրէքլէրի վէ անլարըն գա'իտէլէրի վէ գազըգլարը վէ իփլէրի իտի.
38 Վէ մէսքէնին էօնինտէ շարգ թարաֆընտա ծէմա'աթ չատըրընըն էօն թարաֆընտա պէնի Իսրայէլին մուհաֆըզըգ էթմէլէրինէ մուգատտէսի մուհաֆազա էթմէք իճուն Մուսա իլէ Հարուն վէ անըն օղուլլարը գօնտուլար, վէ եապանծը թէգարրիւպ էթտիյի հալտէ գաթլ օլունածագ տըր.
39 ՌԱՊՊԸՆ քէլամը վէչհիլէ Մուսա իլէ Հարունըն թա'տատ էթտիքլէրի Լէվիլի-

լէրին պիլէ հիսապլը Հա'րունըն՝ անլէ-
րին գապիլէլէրինճէ պիր այլըգտան եօ-
գարը ծիւմլէ էրքէքլէր իյիրմի իքի պին
նէֆէր իտի.

40 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա տէտի քի, Պէնի
Իսրայէլին պիր այլըգտան եօգարը
պօյլարընըն ծիւմլէ իլք տողմուշ էր-
քէքլէրինի թէ'տատ էյլէ, իսիմլէրինին
41 հեսապընը ալ. Վէ Պէնի Իսրայէլին
ծիւմլէ իլք տողմուշլարը պէտէլ Լէ-
վիլէրի պէնիմ իչին ալասըն, ՌԱՊՊ
պէն իմ. վէ Պէնի Իսրայէլին հայվան-
լարընըն ծիւմլէ իլք տողանլա-
րը պէտէլ Լէվիլէրին հայվանլարընը
42 ալ. Իմտի Մուսա ՌԱՊՊըն քէն-
տիսինէ էմր էյլէտիյի կիպի, Պէնի Իսրա-
յէլին իլք տողմուշլարընըն ծիւմլէսինի
43 թէ'տատ էյլէտի. Վէ ծիւմլէ իլք տո-
ղան էրքէքլէր, իսիմլէրի հեսապընճա
պիր այլըգտան եօգարը սայըլմըշ թա-
տատլարընըն կէօրէ իյիրմի իքի պին ի-
քի եիւզ եէթմիշ իւչ նէֆէր իտի.

44 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա խիթապէն տէ-
45 տի քի, Պէնի Իսրայէլին ծիւմլէ իլք
տողանլարը պէտէլ Լէվիլէրի վէ ան-
լէրին հայվանլարընը պէտէլ Լէվիլէ-
րին հայվանլարընը ալ. վէ Լէվիլէր
պէնիմ օլածագլար. ՌԱՊՊ պէն
46 իմ. Վէ Պէնի Իսրայէլին իլք տողմուշ-
լարընտան Լէվիլէրին սայըսընտան զիյատէ
կէլէն իքի եիւզ եէթմիշ իւչ նէֆէրին
47 ֆիտյէսի իչին, Մագտիս միսգալը
հեսապընճա պաշընա պէշէր միսգալ
ալասըն. պիր միսգալ եիրմի գըրաթ
48 տըր. Վէ անլէրտէն զիյատէ կէլէնլէրին
ֆիտյէլէրինի Հարունա վէ Հարունըն
49 օղուլլարընա վէրէսին. Վէ Մուսա Լէ-
վիլէր իլէ ֆիտյէլէրի ալընմըշլարտան
զիյատէ կէլէնլէրին ֆիտյէ աքչէսինի
50 ալտը. Պէնի Իսրայէլին իլք տող-
մուշլարընտան Մագտիս միսգալը հե-
սապընճա պին իւչ եիւզ ալթմըշ պէշ մի-
51 սգալ ալտը. Վէ Մուսա ՌԱՊՊըն
Մուսայա էմր էյլէտիյի կիպի ՌԱՊՊըն
քէլամը մուճիպինճէ ֆիտյէլէրի ալ-
տըղընըն ագչէսինի Հարունա իլէ օղուլ-
լարընա վէրտի.

ՊԱՊ 4

Վէ ՌԱՊՊ Մուսա իլէ Հարունա խի-
2 թապէն տէտի քի, Պէնի Լէվի արա-
սընտան Պէնի Գէհաթըն գապիլէլէ-
3 րինի խանէտանլարընճա, Օթուզ եաշ-
տան եօգարը էլլի եաշընա տէքին ծէ-
մա'աթ չատըրընտա խըտմէթ էթմէ-
եէ կիրէճէք տաիրէ օլանլարըն ծիւմ-
4 լէսինի թէ'տատ էյլէ. Ծէմա'աթ չատ-
ըրընտա Պէնի Գէհաթըն խըտմէթի ագ-
5 տէս շէյլէր օլսուն. Վէ օրտու գալ-
գաճագ օլտուղտա Հարուն վէ օղուլ-
լարը կէլիպ, թէֆրիգ փէրտէսինի ին-
տիրիպ պիլէ, անըն իլէ շէհա-
6 տէթ թապութընը էօրթսիւնլէր. Վէ
իւզէրինէ թէհաշ տէրիլէրինտէն
պիր էօրթիւ գոյսունլար, անըն իւզէրի-
նէ պիւթիւն լաճիվէրտի պիր պէզ
7 սէրէրէք սըրըգլարընը թագսընլար. Վէ
հիւզուր էքմէքլէրի սոֆրասընըն իւզէրի-
նէ լաճիվէրտի պիր պէզ սէրէրէք, իւ-
զէրինէ թէփսիլէրի վէ գաշըգլարը վէ
գափլարը վէ թասլարը, վէ թագտիմէ
մախսուս տա'իմի էքմէք տախի իւզէ-
8 րինէ օլսուն. Վէ անլէրի
իւզէրինէ գըրմըզը պիր պէզ սէրիպ,
անը թէհաշ տէրիլէրինտէն պիր էօր-
թիւ իլէ էօրթսիւնլէր վէ սըրըգ-
9 լարընը թագսընլար. Վէ լաճիվէրտի
պիր պէզ ալըպ գանտիլ իչին օլան չէ-
րաղտանը վէ գանտիլլէրինի վէ մագաս-
լարընը վէ թէփսիլէրինի վէ խըտմէթիւլ
իչին գուլլանըլան ծիւմլէ եաղ գապ-
10 լարընը էօրթսիւնլէր. Վէ անը ծիւմլէ
թէրթիպաթը իլէ պէրապէր թէ-
հաշ տէրիլէրինտէն պիր էօրթիւյէ
11 գոյուպ, պիր սըրըգ իւզէրինէ գոյսունլար. Վէ
ալթըն միզպահըն իւզէրինէ լաճիվէրտի
պիր պէզ սէրիպ, անը թէհաշ տէրի-
լէրինտէն պիր էօրթիւ իլէ էօրթէ-
12 րէք սըրըգլարընը թագսընլար. Վէ մագտ-
իստէ խըտմէթ իչին գուլլանըլան
ծիւմլէ ալէթլէրի ալըպ, լաճիվէրտի պիր
պէզէ գոյսունլար, անլէրի թէհաշ տէրի-
լէրինտէն պիր էօրթիւ իլէ էօրթէ

13 ալէ՛ն սօնկրա սըրըղա թագսընլար։ Վէ
մէզպահտան քիւլի գալտըրըփ, անըն
իւզէրինէ էրղուանի պիր պէզ սէրէ-
14 րէք, Անըն իւզէրինէ խըզմէթինէ իս-
թի՛մալ օլունան ճիւմլէ էտէվաթընը,
եա՛նի աթէշ գափլարընը, չաթալլարը
վէ քիւրէքլէրի վէ լէյէնլէրի, մէզպա-
հըն ճիւմլէ ալէթլէրինի անըն իւսթիւ-
նէ գօյսուն, իւզէրինէ թէհաշ տէրիլէ-
րինտէն պիր էօրթիւ սէրտիքտէն սօնկ-
15 րա գօլլարընը թագսընլար։ Վէ օրտու
նագլ էտէճէք օլտուգտա, Հարուն վէ
օղուլլարը մագտէսի վէ ճիւմլէ մագտէս
էտէվաթընը էօրթմէքլիյի թէմամ էթ-
տիքտէն սօնկրա, պէնի Գահաթ անը
թաշըմագ իչիւն կէլսինլէր. Ֆագաթ
էօլմէմէլէրի իչիւն մուգատտէս շէյլէրէ
տօգունմասընլար. պէնի Գահաթըն ճէ-
մա՛աթ չատըրընտա եիւքլէրի պունլար
օլաճագ տըր։
16 Վէ քեահին Հարունըն օղլու Էլ՛ազա-
րըն նազարէթի գանտիլ եաղը վէ խօշ
րա՛յիհալը պուխուր վէ տա՛իմի էքմէք
թագտիմէսի վէ մէսհ եաղը իւզէրինէ
օլուպ, պիւթիւն մէսքէնէ վէ իչինտէ
պուլունան հէր շէյէ, մագտէսէ վէ է-
տէվաթընա նազըր օլաճագ տըր։
17 Վէ ՌԱՊՊ Մուսա իլէ Հարունա խի-
18 թապէն տէտի քի, Լէվիլէր արասըն-
տան Գահաթիլէր գապիլէլէրինին սըպ-
19 թընը հէլաք էթտիրմէյէսինիզ. Լաքին
անլէրէ պունու էտինիզ քի ագտէս
շէյլէրէ եագլաշտըգլարընտա սաղ գա-
լըփ էօլմէյէլէր. Հարուն իլէ օղուլլարը
կէլիփ անլէրին հէր պիրինի խըզմէթի
վէ եիւքիւ իւզէրինէ թա՛յին էթսին-
20 լէր։ Վէ էօլմէմէլէրի իչիւն անլէր *սա-
րըլտըգլարը վագըթտա˝ իչէրի կիրմէ-
սինլէր։
21 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա խիթապէն տէ-
22 տի քի, Պէնի Կէրշօնը տախի խանէ-
տանլարըյլէ գապիլէլէրինճէ թա՛տատ
23 էյլէ։ Օթուզ եաշընտան եօգարը էլլի
եաշընա տէկին ճէմա՛աթ չատըրընտա
խըզմէթ էթմէք իչիւն կիւրուհէ տա-
խիլ օլանլարըն ճիւմլէսինի թա՛տատ
24 էյլէ։ Կէրշօնիլէր գապիլէլէրինին խըզ-
մէթ էթմէք վէ թաշըմագ իչիւն խըզ-
25 մէթլէրի պու օլաճագ տըր. Եա՛նի մէս-
քէնին փէրտէլէրինի, վէ ճէմա՛աթ չա-
տըրը իլէ էօրթիւսիւնիւ, վէ իւզէրին-
տէքի թէհաշ էօրթիւսիւնիւ վէ ճէ-
մա՛աթ չատըրընըն գափու փէրտէսինի,
26 Վէ հավլը փէրտէլէրինի, վէ մէսքէն ի-
լէ մէզպահ էթրաֆընտա օլան հավլը-
նըն գափու փէրտէսինի, վէ անլէրին
իփլէրինի վէ խըզմէթինին ճիւմլէ է-
տէվաթընը թաշըսընլար. վէ անլէր ի-
չիւն էտիլէճէք խըզմէթ նէ իսէ պուն-
27 լար եափսընլար։ Պէնի Կէրշօնըն եիւք
վէ խըզմէթինին քեաֆֆէսինէ կէօրէ
խըզմէթլէրինին ճիւմլէսի Հարուն իլէ
օղուլլարընըն էմրի իւզրէ օլսուն, սիզ
անլէրին մէ՛մուր օլաճագլարը եիւքլէ-
րինին ճիւմլէսինի անլէրէ թա՛յին է-
28 տէսինիզ։ Պէնի Կէրշօն գապիլէլէրինին
ճէմա՛աթ չատըրընտա խըզմէթի պու
օլսուն, անլէրին մուհաֆըզլըգ մէ՛մու-
րիյէթի քեահին Հարունըն օղլու Իթա-
մարըն իտարէսինտէ օլաճագ տըր։
29 Պէնի Մէրարիյի տախի գապիլէլէրի ի-
30 լէ խանէտանլարընճա թա՛տատ էյլէ։ Ան-
լէրի՝ եա՛նի օթուզ եաշընտան եօգարը
էլլի եաշընա տէկին ճէմա՛աթ չատըր-
նըն խըզմէթինի իֆա էթմէք իչիւն
կիւրուհէ տախիլ օլանլարըն ճիւմլէսի-
31 նի թա՛տատ էյլէ։ Վէ ճէմա՛աթ չատը-
րընտա խըզմէթլէրինին քեաֆֆէսինէ
կէօրէ մէ՛մուր օլաճագլարը եիւքլէր
պունլար՝ եա՛նի մէսքէնին թախթա-
լարը վէ սիւրկիւլէրի վէ տիրէքլէրի վէ
32 գա՛իտէլէրի, Վէ հավլըն էթրաֆըն-
տաքի տիրէքլէրի վէ անլէրին գա՛իտէ-
լէրի, վէ գազըգլարը վէ իփլէրի վէ ան-
լէրին ճիւմլէ էտէվաթըյլէ անլէրին
խըզմէթինին քեաֆֆէսի տիր. Մէ՛մուր
օլաճագլարը եիւքլէրի օլան էտէվաթը
33 իսմլէրիյլէ թա՛յին էտէսինիզ։ Պէնի
Մէրարի գապիլէլէրինին ճէմա՛աթ չա-
տըրընտա ճիւմլէ խըզմէթլէրինէ կէօ-
րէ քեահին Հարունըն օղլու Իթամարըն

---

*Եօխսա պիր ան մուգատտէս շէյլէրէ
պագմագ իւզրէ

իտարէսինտէ օլան խըտմէթի պու օլաճագ տըր։
34 Իմտի Մուսա իլէ Հարուն վէ ճէմա'
աթըն բէ՛յլէրի պէնի Գահաթըն հա'
նի գապիլէլէրիյլէ խանէտանլարընճա՝
35 Օթուզ եաշընտան եօգարը էլլի եաշը-
նա տէկին ճէմա'աթ չատըրընտա խըտ-
մէթ էթմէք իչիւն կիրէճէք տախիլ օ-
լանլարըն քաֆֆէսինի թա'տատ էթ-
36 տիլէր. Վէ մա'տուտ օլանլարը գապի-
լէլէրինճէ իքի պին եէտի եիւզ էլլի նէ-
37 ֆէր իտի. ՐԱՊՊԸՆ Մուսանըն վասը-
թասըյլէ օլան էմրինէ կէօրէ Մուսա
իլէ Հարունըն թա'տատ էթտիքլէրի
պէնի Գահաթ գապիլէլէրինտէն ճէմա'
աթ չատըրընտա ճիւմլէ խըտմէթ է-
տէնլէրին 'ատէտի պու տըր։
38 Վէ պէնի Ճէրշոնըն գապիլէլէրի վէ
39 խանէտանլարընճա՝ Օթուզ եաշընտան
եօգարը էլլի եաշընա տէկին ճէմա'աթ
չատըրընտա խըտմէթ էթմէք իչիւն
կիրէճէք տախիլ օլմագ իւզրէ ճիւմլէ
40 թա'տատ օլունանլարըն 'ատէտի՝ Գա-
պիլէլէրիյլէ խանէտանլարընճա իքի պին
41 ալթը եիւզ օթուզ նէֆէր օլուպ, ՐԱՊ-
ՊԸՆ էմրինէ կէօրէ Մուսա իլէ Հարու-
նըն թա'տատ էթտիքլէրի պէնի Ճէր-
շոն գապիլէլէրինտէն ճէմա'աթ չատը-
րընտա ճիւմլէ խըտմէթ էտէնլէրին 'ա-
տէտի պու տըր։
42 Վէ պէնի Մէրարինին գապիլէլէրին-
տէն գապիլէլէրիյլէ խանէտանլարընճա՝
43 Օթուզ եաշընտան եօգարը էլլի եաշը-
նա տէկին, ճէմա'աթ չատըրընտա խըտ-
մէթ էթմէք իչիւն կիրէճէք տախիլ օլ-
մագ իւզրէ, ճիւմլէ թա'տատ օլունան-
44 լարըն 'ատէտի Գապիլէլէրինճէ իւչ պին
45 իքի եիւզ նէֆէր իտի, ՐԱՊՊԸՆ՝ Մու-
սանըն վասըթասըյլէ օլան էմրինէ կէօ-
րէ Մուսա իլէ Հարունըն թա'տատ էթ-
տիքլէրի պէնի Մէրարի գապիլէլէրինին
մա'տուտ օլանլարը պունլար տըր։
46 Մուսա իլէ Հարուն վէ Իսրայէլին բէ-
՛յլէրինին՝ Լավիլիլէրտէն գապիլէլէրի
վէ խանէտանլարընճա թա'տատ էթ-
տիքլէրի մա'տուտլարըն քաֆֆէսի՝
47 Օթուզ եաշընտան եօգարը էլլի եաշը-
նա տէկին, ճէմա'աթ չատըրընտա խըտ-
մէթ էթմէյէ վէ եիւք խըտմէթինի կէօ-
48 րմէյէ՝ ճիւմլէ կիրէնլէրին 'ատէտի սէքիզ
պին պէշ եիւզ սէքսէն նէֆէր իտ
49 Անլէն ՐԱՊՊԸՆ էմրինէ կէօրէ Մուսա-
նըն եէտիյլէ հէր քէս քէնտի խըտմէ-
թի իւզրէ վէ քէնտի եիւքիւ իւզ
թա'նամըշ օլունուպ՝ ՐԱՊՊԸՆ Մուսայա
էմր էթտիյի կիպի թա'տատ օլունտը-
լար։

ՊԱՊ 5

1 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա խիթապէն, (2) Պէ-
նի Իսրայէլէ էմր էյլէ քի՝ Հէր ճիւզամ-
լը իլէ ագընթըլը օլանը վէ մէյիթ իչիւ
նաճիս օլանլարըն քաֆֆէսինի օ-
3 րտուտան իխրաճ էտէսինիզ։ Կէրէք է-
րքէք, կէրէք գարը օլսուն, իխրաճ է-
տիփ արանըզտա սաքին օլտուղում օ-
րտուլարընը նաճիս էթմէմէլէրի իչիւ
անլէրի օրտուտան իխրաճ էտէսինիզ
4 տէտի։ Իմտի պէնի Իսրայէլ պէօյլէ իճ-
րա էյլէյիփ՝ անլէրի օրտուտան իխրա
էթտիլէր։ ՐԱՊՊԸՆ Մուսայա էմր է-
յլէտիյի կիպի, պէնի Իսրայէլ պու վէճհ-
լէ իճրա էյլէտիլէր։
5 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա խիթապէն՝ (6) Պէ-
նի Իսրայէլէ սէօյլէ քի՝ Պիր քիմսէ էր-
րէք, էրքէք կէրէք գարը օլսուն՝ ա-
տէմին ճիւմլէ կիւնահլարընտան պիր-
ինի իշլէյիփ, ՐԱՊՊԱ գարշը 'իսեան էթ-
7 մէքլէ սուչլու օլտուղտա հալտէ, իշլէ-
յի կիւնահը իգրար էտիփ, էթտիյի զա-
րարը թազմին էտէրէք, իւզէրինէ պէշ-
տէ պիրի զամմ իլէ մութազարրըրը էթ-
8 տիյի քիմսէյէ վէրսին։ Վէ էյէր մութա-
զառըրըն թազմինաթ ալաճագ աքրա-
պասը եօգ իսէ, օլ թազմինաթ՝ անը
իչիւն քէֆարէթ օլմագ իւզրէ՝ քէֆա-
րէթ գօչընտան մա'ատա քեահինին իչ
ՐԱՊՊԱ վէրիլսին։
9 Վէ պէնի Իսրայէլին քեահինէ կէթիր-
տիքլէրի մուգատտէսաթըն ճիւմլէ-
լէ թագտիմէլէրին քաֆֆէսի անըն օ-
10 լսուն։ Վէ հէր քիմսէնին մուգատտէ-
սաթը անըն օլուպ, պիր ատէմ քեահ

նէ պիր շէյ վէրիրսէ իսէ, անըն օլսուն՝
տէտի։
11 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա տէտի քի, (12) Պէ-
նի Իսրայէլէ խիթապ էտիպ սէօյլէյէսին
քի՝ Պիր ատէմին զէվճէսի ֆասըտէ օ-
13 լուպ՝ անա խիյանէթ էտէր իսէ, Վէ
պիր քիմսէ անըն իլէ եաթըպ ճիմա՝
էթմիշ, վէ էրքէյի զէվճէսինին նազա-
րընտան կիզլէնմիշ իսէ, մէզպուրէ տա-
խի խաֆիյէն նափաք օլուպ՝ալէյհինէ
շահիտ եօգ իսէ, վէ քէնտիսի տու-
14 թուլմամըշ իսէ, Օլ ատէմէ *գըզգանճ-
լըգ կէլիպ՝ զէվճէսի նափաք օլտուղը
հալտէ գըզգանըր իսէ, եախօտ անա
գըզգանճլըգ կէլիպ՝ զէվճէսի նափաք
15 օլմատըղը հալտէ գըզգանըր իսէ՝ Օլ
ատէմ զէվճէսինի քէհանէյէ կէթիրի-
րիպ՝ անըն իչին թագտիմէսինի ար-
փա ունընտան պիր էֆա 'օնտա պիրինի կէ-
թիրսին. ու զէրինէ եաղ տէօքմէյիպ,
նէ տէ ու զէրինէ լիւնիւք գօյմասըն, զի-
րա պու գըզգանճլըգ թագտիմէսի՝ վէ
կիւնահըն թէզքէրէսի իչին թէզ-
16 քէրէ թագտիմէսի տիր։ Օլ վագըթ
քէհանին մէզպուրէյի եագլաշտըրըպ
ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տուրտուրմալը
17 տըր։ Վէ քէհանին պիր թօփրագ գապ
իլէ մուգատտէս սու ալմալը, վէ քէհա-
նին մէսքէնին տէօշէմէսինտէ օլան թօզ-
18 տան ալըպ՝ օլ սույա գօյմալը։ Վէ
քէհանին գատընը ՌԱՊՊԸՆ հուզուրըն-
տա տուրտուրըպ, գատընըն պաշընը ա-
չըպ՝ թէզքէրէ թագտիմէսինի՝ եա'-
նի գըզգանճլըգ թագտիմէսինի անըն
էլինէ վէրէճէք, վէ լա'նէթ կէթիրէն
աճը սու քէհանինին էլինտէ օլմալը
19 տըր։ Վէ քէհանին գատընա եէմին վէ-
րիպ, անա՝ էյէր սէնինլէ պիր ատէմ
եաթմատը իսէ, վէ էյէր զէվճինէ խա-
'ին օլուպ նափաք օլմատըն իսէ, լա'-
նէթ կէթիրէն պու աճը սույըն զէրէ-
20 րինտէն պէրի օլասըն. Լաքին էյէր զէվ-
ճինէ խա'ին օլուպ նափաք օլտըն իսէ,
վէ զէվճինտէն կայրի պիր ատէմ սէնին
21 իլէ եաթմըշ իսէ, (Օլ վագըթ քէհանին
գատընա լա'նէթ եէմինի իլէ եէմին վէ-
րիպ, քէհանին գատընա՝) ՌԱՊՊ սէնին
պուտուղունը ախչըրըպ գարընընը շիշիր-
մէքլէ՝ ՌԱՊՊ սէնի գավմընըն արասըն-
տա լա'նէթ վէ եէմին իչին 'իպրէթ էթ-
22 սին։ Վէ պու լա'նէթ կէթիրէն սու
գարընընը շիշիրմէք վէ պուտուղունը ախ-
չըրթմագ իչին պաղըրսագլարընա կիր-
րէճէք տիր՝ տէտիքտէն սօնկրա, Կա-
23 րը՝ Ամին, ամին տէյէճէք տիր։ Վէ
քէհանին պու լա'նէթլէրի պիր՝ քիթա-
պա եազըպ, օլ աճը սու իլէ սիլիպ է-
24 տէրէճէք, Լա'նէթ կէթիրէն աճը սույու
գատընա իչիրէճէք, վէ աճըլըգ իչին
լա'նէթ սույու անըն գարընընա կիրէ-
25 ճէք տիր։ Վէ քէհանին գատընըն էլին-
տէն գըզգանճլըգ թագտիմէսինի ալըպ,
թագտիմէյի ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
սալլայարագ՝ զէպհ մէզպահընա թագ-
26 տիմ էտէճէք տիր։ Վէ քէհանին թագ-
տիմէտէն թէզքէրէսի օլմագ՝ պիր ա-
վուճ ալըպ մէզպահ ուզէրինտէ եագ-
մալըտան սօնկրա սույու գատընա ի-
27 չիրէճէք տիր։ Վէ սույու անա իչիր-
տիքտէն, էյէր նափաք պուլունուպ զէվ-
ճինէ խիյանէթ էթմիշ իսէ մէզքիւր ի-
չին լա'նէթ սույու գարընընա կիրտիք-
տէ, գարընը շիշիպ պուտուղու ախչըճէք
տըր, վէ պու գատըն գավմընըն արա-
28 սընտա մէլ'ունէ օլաճագ տըր։ Վէ էյէր
գատըն նափաք օլմայըպ փաք իսէ, լա'-
նէթտէն պէրի օլուպ էվլատը օլաճագ
29 տըր։ Զէվճինէ աստըգ պուլունմայըպ
նափաքլանան գատըն հագգընտա գըզ-
30 գանճլըգ շէրի'աթը պու տուր։ Եախօտ
պիր ատէմէ գըզգանճլըգ կէլիպ՝ զէվ-
ճէսինի գըզգանըրսա, գատընը ՌԱՊ-
ՊԸՆ հուզուրընտա տուրտուրըպ, քէհա-
նին մէզքիւրէյէ ճիւմլէ պու շէրի'աթը
31 իճրա էյլէսին։ Օլ զէման օլ ատէմ գա-
պահաթտան պէրի օլուր, օլ գատըն
քէնտի կիւնահընըն ճէզասընը չէքէճէք
տիր։

ՊԱՊ 6

1 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա տէտի քի, (2) Պէ-

---

*Իպր. գըզգանճլըգ րուհը

նի Իսրայէլէ խիթապէն անլարա սէօյլէ
քի՝ Պիր էրքէք եախօտ պիր գարը քէն-
տինի ՐԱՊՊԱ թագտիս իչիւն նէզիր նէզ-
րինի իֆա էթմէյի վա՚ատ էտէճէք օլուր
3 իսէ, Շէրապ վէ միւսքիրաթտէն իհթիրազ
էթսին, վէ շէրապ սիրքէսի եախօտ
միւսքիր սիրքէսի իչմէսին, վէ ասլա իւ-
զիւմ շըրասընը իչմէյէրէք՝ եաշ եա
4 խօտ գուրու իւզիւմ եէմէսին. Քէնտի-
նի թագտիս էյլէտիյի կիւնլէրին քաֆ-
ֆէսինտէ ասմատան՝ չէքիրտէքլէրտէն
գապուգլարա գատար հասըլ օլան հիչ
5 պիր նէսնէ եէմէսին։ Քէնտինի թագ-
տիս էյլէտիյի նէզրինին ճիւմլէ կիւնլէ-
րինտէ պաշընտան ուսթուրա կէչիրմէ-
սին, ՐԱՊՊԱ քէնտինի թագտիս էյլէ-
տիյի կիւնլէր թէմամ օլունճայա գա-
տար մուգատտէս օլուպ, պաշընըն սաչ-
6 լարընը պըրագսըն, ուզանսընլար. ՐԱՊ-
ՊԱ քէնտինի թագտիս էթտիյի կիւն-
լէրին քաֆֆէսինտէ պիր էօլիւ ճէսէ-
7 տինէ եագլաշմասըն։ Փէտէրի վէ վա-
լիտէսի վէ պիրատէրի վէ եախօտ հէմ-
շիրէսի վէֆաթ էթտիքլէրինտէ անլար
իչիւն նաճիս օլմայաճագ տըր, զիրա
Ալլահընա թագտիս օլունմասընըն ՚ա-
8 լամէթի անըն պաշընտա տըր։ Օ քէն-
տինի թագտիս էյլէտիյի կիւնլէրին
քաֆֆէսինտէ ՐԱՊՊԱ մուգատտէս
9 տիր։ Վէ էյէր պիր քիմսէ պիր վէճհլէ
եանընտա ֆիւճ՚էթէն էօլիւբ, թագ-
տիս օլունմուշ պաշը նաճիս օլուր ի-
սէ, թահհիրինին կիւնիւնտէ պաշընը
թրաշ էթսին. անը եէտինճի կիւնտէ
10 թրաշ էթսին։ Վէ սէքիզինճի կիւնտէ
ճէմա՚աթ չատըրընըն գափուսընտա
քեահինէ իքի գումրու, եախօտ իքի
11 կէօյէրճին եավրուսը կէթիրսին։ Վէ
քեահին՝ պիրինի կիւնահ գուրպանը
վէ դիկէրինի մուհրագա օլմագ իւզրէ
՚արզ էյլէյիպ, անըն մէյյիթ սէպէպինտէն
տուչար օլտուղը կիւնահտան դօլայը
էմրի քէֆարէթի իճրա էտէրէք, օլ
12 կիւնտէ պաշընը թագտիս էյլէսին։ Վէ
թագտիսինին կիւնլէրինի ՐԱՊՊԱ թագ-
տիս էտիպ՝ սուչ գուրպանը օլմագ իւզ-
րէ՝ պիր եաշընտա պիր գուզու կէթիր-

սին. վէ թագտիսի նափագ օլտու
ղիչիւն էվվէլքի կիւնլէր սայըլմայա-
տըր.
13 Վէ նէզիրին հագգընտա շէրի՚աթ պ
տըր. էյյամը թագտիսի թէքմիլ
տուղը կիւնտէ ճէմա՚աթ չատըր
14 գափուսընա կէթիրիլսին. Վէ գուրպ
նը անքիւ ՐԱՊՊԱ մուհրագա օլմագ ի
րէ՝ պիր եաշընտա գուսուրսըզ պիր
քէչ գուզուն վէ կիւնահ գուրպանը
մագ իւզրէ՝ պիր եաշընտա գուսուր
պիր տիշի գուզու վէ սէլամէթ գուրպ
նը օլմագ իւզրէ՝ գուսուրսըզ պիր
15 թագտիմ էյլէսին. Վէ խասս ուն
տան իլէ եուղրուլմուշ ֆէթիր փիտէ
վէ եաղ իլէ եաղլանմըշ ֆէթիր եուֆ
գալար, վէ անլէրին էքմէք վէ մէշրուպ
թագտիմէլէրինի պիր սէփէթտէ
16 րէկ, Քեահին անլէրի ՐԱՊՊԸՆ հուզ-
րընտա թագտիմ էտէճէք, վէ անըն
նահ գուրպանընը վէ մուհրագա
17 ՚արզ էյլէյէճէք տիր. Վէ գօչը՝ ֆէթ
րին սէփէտիյլէ ՐԱՊՊԱ սէլամէթ գ
պանը օլմագ իւզրէ թագտիմ էտէճ
քեահին անըն էքմէք թագտիմէ
մէշրուպաթ թագտիմէսինի տախի
18 տիմ էյլէյէճէքտիր. Վէ նէզիր ճէմ
աթ չատըրընըն գափուսընտա քէն
թագտիս օլունմըշ պաշընը թրաշ
տիպ, թագտիս օլունմըշ պաշընըն
չընը ալարագ, սէլամէթ զէպիհէսի
ալթընտա օլան աթէշ իւզէրինէ գօ
19 ճագ տըր. Վէ քեահին գօչըն փիշ
գօլը՝ վէ սէփէթտէն պիր ֆէթիր փ
տէ վէ պիր ֆէթիր եուֆգա ալ
պաշընը թրաշ էթտիքտէն սօնրա
20 զիրին էլլէրինէ գօյաճագ տըր.
քեահին անլէրի ՐԱՊՊԸՆ հուզու
տա՝ սալլամա թագտիմէսի օլմագ ի
րէ՝ թագտիմ էտէճէք. պունլար
լամա տէօշիւ վէ րէֆ՚իյէ պուտու
քեահին իչիւն մուգատտէս տիր.
պունտան սօնրա նէզիր շէրապ
21 իչիպիլիր։ Նէզիր հագգընտա վէ էլ
կէլէն ճօմէրտլիւյիւնտէն մա՚ա
նըն ՐԱՊՊԱ թագտիս օլունմասը
օլան թագտիմէսի հագգընտա շէրի

պուտըր. օ նէզր էյլէտիյի նէզրէ կէօ-
րէ Թագտիս օլունմասընըն չէրի'աթը
իւզրէ իճրա էյլէսին.
22 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա խիթապէն տէտի
23 քի, Հարունէ իլէ օղուլլարընա սէօյլէ
քի, Պէնի Իսրայէլէ պէրէքէթ օգու-
տըղընըզ հալտէ՝ անլէրէ պու վէճհլէ
24 տէյէսինիզ: ՌԱՊՊ սէնի մուպարէքլէ-
25 սին, վէ սէնի հըֆզ էյլէսին. ՌԱՊՊ վէճ-
հինի սանա նուրպախըշ էթսին, վէ սա-
26 նա մէրհամէթ էյլէսին. ՌԱՊՊ վէճհինի
սէնին իւզէրինէ գալտըրսըն, վէ սանա
27 սէլամէթ իհսան էյլէսին. Վէ պէնիմ իս-
րայէլ իւզէրինէ իսմիմի զիքր էթսին-
լէր, վէ պէն անլէրի մուպարէքլէյէճէ-
յիմ.

ՊԱՊ 7

1 Վէ վագըդ՝ օլտու քի Մուսա մէսքէ-
նին գուրուլմասընը Թէմամ էթտիյի,
վէ անը վէ քեաֆֆէի էտէվաթընը
մէսհ իլէ Թագտիս էթտիյի, վէ մէզ-
պահ իլէ էտէվաթընըն ճիւմլէսինի մէսհ
2 վէ Թագտիս էյլէտիյի կիւնտէ, Իսրա-
յէլին րու"էսասը՝ եա'նի խանէտան
պէյլէրի օլուպ Թա'տատա մէ"մուր օ-
լան սըպթ րու"էսասը Թագտիմէլէր
3 կէթիրտիլէր. Վէ Թագտիմէլէրինի եա'-
նի ալթը 'ատէտ էօրթիւլիւ 'արապա վէ
օն իքի րէ"ս էօքիւզ հէր իքի րէ"իս
պիր 'արապա, վէ հէր պիրի պիրէր էօ-
քիւզ ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընա կէթիրտի-
լէր. վէ անլէրի մէսքէնին էօնիւնէ
4 Թագրիպ էթտիլէր. Վէ ՌԱՊՊ Մուսա-
5 յա խիթապէն, Պունլարը ճէմա'աթ
չատըրընըն խիտմէթինտէ գուլլանմագ
իչիւն անլէրտէն ալ, Լէվիլիլէրէ հէր
պիրինին խիտմէթի իգթիզասընա կէօ-
6 րէ վէրէսին՝ տէտի. Վէ Մուսա 'արա-
պալար իլէ էօքիւզլէրի ալըպ, անլէրի
7 Լէվիլիլէրէ վէրտի. Իքի 'ատէտ 'արա-
պա իլէ տէօրթ էօքիւզի խիտմէթլէ-
րի իգթիզասընա կէօրէ պէնի Ճէրշօնա
8 վէրտի. Վէ տէօրթ 'ատէտ 'արապա իլէ
սէքիզ էօքիւզի քեահին Հարունըն
օղլու Իթամարըն իտարէսինտէ պուլու-
նան պէնի Մէրարիյէ խիտմէթլէրինին
9 իգթիզասընա կէօրէ՝ վէրտի. Ամմա
պէնի Գահաթա վէրմէտի. զիրա մագ-
տիսին խիտմէթի իւզէրլէրինտէ օլմայ-
լէ, օմուզլարը իւզէրինտէ Թաշըրլար
իտի.
10 Վէ մէզպահըն եէվմ ի մէսհինտէ անըն
Թագտիսի իչիւն րէ"իսլէր Թագտիմէ
կէթիրտիլէր. վէ րէ"իսլէր քէնտի Թագ-
տիմէլէրինի մէզպահըն էօնիւնէ Թագ-
11 րիպ էթտիլէր. Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա՝
Մէզպահըն Թագտիսի իչիւն Թագտի-
մէլէրինի կիւնտէ պիրէր րէ"իս Թագ-
տիմ էյլէսին՝ տէտի.
12 Իմտի էվվէլքի կիւնտէ Թագտիմէսինի
Թագտիմ էտէն՝ Եէհուտա սըպթընտան
13 Նահշօն իպն ի 'Ամմինատապ իտի. Վէ ա-
նըն Թագտիմէսի մագտարը միսգալը իւզ-
րէ եիւզ օթուզ միսգալ պիր կիւմիւշ
Թէպսի, եէթմիշ միսգալ պիր կիւմիւշ
լէյէն օլուպ, իքիսի տէ էքմէք Թագ-
տիմէսի օլմագ իւզրէ եաղ իլէ եուղ-
14 րուլմուշ խաաս ուն իլէ տօլու իտի. Վէ
պուխուր իլէ տօլու օն միսգալ պիր ալ-
15 թուն պուխուր գապը, Վէ մուհրագա
օլմագ իւզրէ պիր տանա, պիր գօչ վէ
16 պիր եաշընտա պիր գուզու, կիւնահ
գուրպանը օլմագ իւզրէ քէչիլէրտէն
17 պիր էրքէչ, Վէ սէլամէթ զէպիհէսի
օլմագ իւզրէ իքի սըղըր, պէշ գօչ,
պէշ էրքէչ վէ պիրէր եաշընտա պէշ
գուզու օլուպ, Նահշօն իպն ի 'Ամմի-
նատապըն Թագտիմէսի պու իտի.
18 Իքինճի կիւնտէ Իսսաքարըն րէ"իսի
Նէթանայէլ իպն ի Սու'ար Թագտիմ
19 էյլէտի. Թագտիմ էյլէտիյի Թագտիմէ
մագտարը միսգալը իւզրէ եիւզ օթուզ
միսգալ պիր կիւմիւշ Թէպսի, եէթմիշ
միսգալ պիր կիւմիւշ լէյէն, իքիսի տէ
էքմէք Թագտիմէսի օլմագ իւզրէ եաղ
իլէ եուղրուլմուշ խաաս ուն իլէ տօլու
20 իտի. Վէ պուխուր իլէ տօլու օն միս-
21 գալ պիր ալթուն պուխուր գապը, Վէ
մուհրագա օլմագ իւզրէ պիր տանա,
պիր գօչ վէ պիր եաշընտա պիր գու-
22 զու, Վէ կիւնահ գուրպանը օլմագ
23 իւզրէ քէչիլէրտէն պիր էրքէչ, Վէ սէ-

լամէթ զէպիհէսի օլմագ իւզրէ իքի սը-
ղըր, պէշ գօչ, պէշ էրքէչ վէ պիրէր
եաշընտա պէշ գուզու օլուպ, Նաթա-
նայէլ իպն ի Սու'արըն թագտիմէսի
պու իտի։
24 Իւչիւնճիւ կիւնտէ պէնի Զէպուլօնըն
րէ՛իսի Էլիապ իպն ի Հէլօն Թագտիմ էյ-
25 լէտի։ Անըն թագտիմէսի մագտիս միս-
գալը իւզրէ եիւզ օթուզ միսգալ պիր
կիւմիւշ թէփսի վէ եէթմիշ միսգալ
պիր կիւմիւշ լէյէն, իքիսի տէ էքմէք
թագտիմէսի օլմագ իւզրէ եաղ իլէ
եօղրուլմուշ խաաս ուն իլէ տօլու իտի.
26 Վէ պուխուր իլէ տօլու օն միսգալ պիր
27 ալթուն պուխուր գապը, Վէ մուհրա-
գա օլմագ իւզրէ պիր տանա, պիր գօչ
28 վէ պիր եաշընտա պիր գուզու, Վէ
կիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ քէչի-
29 լէրտէն պիր էրքէչ, Վէ սէլամէթ զէպի-
հէսի օլմագ իւզրէ իքի սըղըր, պէշ
գօչ, պէշ էրքէչ վէ պիրէր եաշընտա
պէշ գուզու օլուպ, Էլիապ իպն ի Հէ-
լօնըն թագտիմէսի պու իտի։
30 Տէօրտիւնճիւ կիւնտէ պէնի Րուպէ-
նին րէ՛իսի Էլիսուր իպն ի Շէտէյուր
31 Թագտիմ էյլէտի։ Անըն թագտիմէսի մագ-
տիս միսգալը իւզրէ եիւզ օթուզ միս-
32 գալ պիր կիւմիւշ թէփսի վէ եէթմիշ
միսգալ պիր կիւմիւշ լէյէն, իքիսի տէ
էքմէք թագտիմէսի օլմագ իւզրէ եաղ
իլէ եօղրուլմուշ խաաս ուն իլէ տօլու
32 իտի. Վէ պուխուր իլէ տօլու օն միսգալ
33 պիր ալթուն պուխուր գապը, Վէ մուհ-
րագա օլմագ իւզրէ պիր տանա, պիր գօչ
34 վէ պիր եաշընտա պիր գուզու, Վէ կիւ-
նահ գուրպանը օլմագ իւզրէ քէչիլէր-
35 տէն պիր էրքէչ, Վէ սէլամէթ զէպիհէ-
սի օլմագ իւզրէ իքի սըղըր, պէշ գօչ,
պէշ էրքէչ վէ պիրէր եաշընտա պէշ
գուզու օլուպ, Էլիսուր իպն ի Շէտէ-
յուրըն թագտիմէսի պու իտի։
36 Պէշինճի կիւնտէ պէնի Սիմ'օնըն րէ-
'իսի Շէլումիէլ իպն ի Սուրիշատայ
37 Թագտիմ էյլէտի։ Անըն թագտիմէսի մագ-
տիս միսգալը իւզրէ եիւզ օթուզ միս-
գալ պիր կիւմիւշ թէփսի վէ եէթմիշ
միսգալ պիր կիւմիւշ լէյէն, իքիսի տէ
էքմէք թագտիմէսի օլմագ իւզրէ եա
իլէ եօղրուլմուշ խաաս ուն իլէ տօլ
38 իտի. Վէ պուխուր իլէ տօլու օն մ
39 գալ պիր ալթուն պուխուր գապը, Վէ
մուհրագա օլմագ իւզրէ պիր տանա,
պիր գօչ վէ պիր եաշընտա պիր գուզու,
40 Վէ կիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ
41 քէչիլէրտէն պիր էրքէչ, Վէ սէլամէթ
զէպիհէսի օլմագ իւզրէ իքի սըղըր,
պէշ գօչ, պէշ էրքէչ վէ պիրէր եա-
շընտա պէշ գուզու օլուպ, Շէլումիէլ
իպն ի Սուրիշատայըն թագտիմէսի
պու իտի։
42 Ալթընճը կիւնտէ պէնի Ճատըն րէ՛ի-
սի Էլիասաֆ իպն ի Տէ'ուէլ Թագտիմ է-
43 յլէտի։ Անըն թագտիմէսի մագտիս մի-
գալը իւզրէ եիւզ օթուզ միսգալ պի
կիւմիւշ թէփսի վէ եէթմիշ միսգալ
պիր կիւմիւշ լէյէն, իքիսի տէ էքմէ
թագտիմէսի օլմագ իւզրէ եաղ իլ
եօղրուլմուշ խաաս ուն իլէ տօլու իտի.
44 Վէ պուխուր իլէ տօլու օն միսգալ պի
45 ալթուն պուխուր գապը, Վէ մուհրա-
գա օլմագ իւզրէ պիր տանա, պիր գօ
46 վէ պիր եաշընտա պիր գուզու, Վէ
կիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ քէչի-
47 լէրտէն պիր էրքէչ, Վէ սէլամէթ զէ-
պիհէսի օլմագ իւզրէ իքի սըղըր, պէ
գօչ, պէշ էրքէչ վէ պիրէր եաշընտա
պէշ գուզու օլուպ, Էլիասաֆ իպն ի
Տէ'ուէլին թագտիմէսի պու իտի։
48 Եէտինճի կիւնտէ պէնի Էֆրայիմի
րէ՛իսի Էլիշամա' իպն ի 'Ամմիհուտ Թագ-
49 տիմ էյլէտի։ Անըն թագտիմէսի մագտի
միսգալը իւզրէ եիւզ օթուզ միսգա
պիր կիւմիւշ թէփսի վէ եէթմիշ մի-
սգալ պիր կիւմիւշ լէյէն, իքիսի տէ
էքմէք թագտիմէսի օլմագ իւզրէ եաղ
իլէ եօղրուլմուշ խաաս ուն իլէ տօլ
50 իտի. Վէ պուխուր իլէ տօլու օն մի-
51 գալ պիր ալթուն պուխուր գապը, Վէ
մուհրագա օլմագ իւզրէ պիր տանա, պի
52 գօչ վէ պիր եաշընտա պիր գուզու, Վէ
կիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ քէ-
53 չիլէրտէն պիր էրքէչ, Վէ սէլամէթ
զէպիհէսի օլմագ իւզրէ իքի սըղըր,
պէշ գօչ, պէշ էրքէչ վէ պիրէր եա-

չընտա պէշ գուզու օլուպ, Էլիշամա
իպն ի 'Ամմիհուտըն թագտիմէսի պու
իտի։
54 Սէքիզինճի կիւնտէ պէնի Մանասսէ-
նին րէ՛իսի Կամալիէլ իպն ի Փէտահ-
55 սուր Քուրպան էյլէտի· Անըն թագտիմէ-
սի մագտիս միսգալը իւզրէ եիւզ օ-
թուզ միսգալ պիր կիւմիւշ թէփսի վէ
եէթմիշ միսգալ պիր կիւմիւշ լէյէն,
իքիսի տէ էքմէք թագտիմէսի օլմագ
իւզրէ եաղ իլէ եուղուրուլմուշ խաս ուն
56 իլէ տօլու իտի. Վէ պուխուր իլէ
տօլու օն միսգալ պիր ալթուն պուխուր
57 գաշըղը, վէ մուհրագա օլմագ իւզրէ
պիր տանա, պիր գօչ վէ պիր եաշընտա
58 պիր գուզու, վէ կիւնահ գուրպանը
օլմագ իւզրէ քէչիլէրտէն պիր էրքէճ,
59 վէ սէլամէթ զէպիհէսի օլմագ իւզրէ
իքի սըղըր, պէշ գօչ, պէշ էրքէճ վէ
պիրէր եաշընտա պէշ գուզու օլուպ,
Կամալիէլ իպն ի Փէտահսուրըն թագ-
տիմէսի պու իտի։
60 Տօգուզունճու կիւնտէ պէնի Պէնեա-
մինին րէ՛իսի Ապիտան իպն ի Ճիտէօնի
61 Քուրպան էյլէտի· Անըն թագտիմէսի մագ-
տիս միսգալը իւզրէ եիւզ օթուզ միս-
գալ պիր կիւմիւշ թէփսի վէ եէթմիշ
միսգալ պիր կիւմիւշ լէյէն, իքիսի տէ
էքմէք թագտիմէսի օլմագ իւզրէ եաղ
իլէ եուղուրուլմուշ խաս ուն իլէ տօլու
62 իտի. Վէ պուխուր իլէ տօլու օն միսգալ
63 պիր ալթուն պուխուր գաշըղը, վէ մուհ-
րագա օլմագ իւզրէ պիր տանա, պիր
գօչ վէ պիր եաշընտա պիր գուզու,
64 վէ կիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ
65 քէչիլէրտէն պիր էրքէճ, վէ սէլամէթ
զէպիհէսի օլմագ իւզրէ իքի սըղըր,
պէշ գօչ, պէշ էրքէճ վէ պիրէր եա-
շընտա պէշ գուզու օլուպ, Ապիտան
իպն ի Ճիտէօնինին թագտիմէսի պու իտի։
66 Օնունճու կիւնտէ պէնի Տանըն րէ՛ի-
սի Ախի՛էզէր իպն ի 'Ամմիշատտայ Քուր-
67 պան էյլէտի· Անըն թագտիմէսի մագտիս
միսգալը իւզրէ եիւզ օթուզ միսգալ
պիր կիւմիւշ թէփսի վէ եէթմիշ միս-
գալ պիր կիւմիւշ լէյէն, իքիսի տէ էք-
մէք թագտիմէսի օլմագ իւզրէ եաղ ի-
լէ եուղուրուլմուշ խաս ուն իլէ տօլու ի-
68 տի, վէ պուխուր իլէ տօլու օն միսգալ
69 պիր ալթուն պուխուր գաշըղը, վէ մուհ-
րագա օլմագ իւզրէ պիր տանա, պիր
70 գօչ վէ պիր եաշընտա պիր գուզու, վէ
կիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ քէչի-
71 լէրտէն պիր էրքէճ, վէ սէլամէթ զէ-
պիհէսի օլմագ իւզրէ իքի սըղըր, պէշ
գօչ, պէշ էրքէճ վէ պիրէր եաշընտա
պէշ գուզու օլուպ, Ախի՛էզէր իպն ի
'Ամմիշատտայըն թագտիմէսի պու իտի։
72 Օն պիրինճի կիւնտէ պէնի Աշէրին
րէ՛իսի Փաճ՛իէլ իպն ի 'Աքրան Քուրպան
73 էյլէտի· Անըն թագտիմէսի մագտիս միս-
գալը իւզրէ եիւզ օթուզ միսգալ պիր
կիւմիւշ թէփսի վէ եէթմիշ միսգալ
պիր կիւմիւշ լէյէն, իքիսի տէ էքմէք
թագտիմէսի օլմագ իւզրէ եաղ իլէ
եուղուրուլմուշ խաս ուն իլէ տօլու իտի.
74 Վէ պուխուր իլէ տօլու օն միսգալ պիր
75 ալթուն պուխուր գաշըղը, վէ մուհրա-
գա օլմագ իւզրէ պիր տանա, պիր գօչ
76 վէ պիր եաշընտա պիր գուզու, վէ կիւ-
նահ գուրպանը օլմագ իւզրէ քէչիլէր-
77 տէն պիր էրքէճ, վէ սէլամէթ զէպի-
հէսի օլմագ իւզրէ իքի սըղըր, պէշ գօչ,
պէշ էրքէճ վէ պիրէր եաշընտա պէշ
գուզու օլուպ, Փաճ՛իէլ իպն ի 'Աք-
րանըն թագտիմէսի պու իտի։
78 Օն իքինճի կիւնտէ պէնի Նէֆթալի-
նին րէ՛իսի Ախիրա՝ իպն ի 'Էյնան Քուր-
79 պան էյլէտի· Անըն թագտիմէսի մագտիս
միսգալը իւզրէ եիւզ օթուզ միսգալ
պիր կիւմիւշ թէփսի վէ եէթմիշ միս-
գալ պիր կիւմիւշ լէյէն, իքիսի տէ էք-
մէք թագտիմէսի օլմագ իւզրէ եաղ ի-
լէ եուղուրուլմուշ խաս ուն իլէ տօլու ի-
80 տի. Վէ պուխուր իլէ տօլու օն միսգալ
81 պիր ալթուն պուխուր գաշըղը, վէ մուհ-
րագա օլմագ իւզրէ պիր տանա, պիր
գօչ վէ պիր եաշընտա պիր գուզու,
82 վէ կիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ
83 քէչիլէրտէն պիր էրքէճ, վէ սէլամէթ
զէպիհէսի օլմագ իւզրէ իքի սըղըր, պէշ
գօչ, պէշ էրքէճ վէ պիրէր եաշընտա
պէշ գուզու օլուպ, Ախիրա իպն ի 'Էյ-
նանըն թագտիմէսի պու իտի։

84 Մեզպահըն եէվմ ի մեսհինտէ Իսրա-
յէլ րու"էսասը թարաֆընտան անըն
թագտիսի պու իտի. օն իքի կիւմիւշ
թէփսի, օն իքի 'ատէտ կիւմիւշ լէյէն
վէ օն իքի 'ատէտ ալթուն պուխուր
85 դապը. Հէր պիր կիւմիւշ թէփսի եիւզ
օթուզ տիրհէմ վէ հէր պիր լէյէն եէթ-
միշ տիրհէմ օլարագ, դապլարըն ճիւմլէ
կիւմիւշիւ մագտիսի միգտարը իւզրէ ի-
86 քի պին տէօրթ եիւզ տիրհէմ իտի. Պու-
խուր իլէ տօլու օն իքի 'ատէտ ալթուն
պուխուր դապը. Հէր պիրի մագտիսի
միգտարը իւզրէ օնար տիրհէմ օլարագ,
պուխուր դապլարընըն ալթունլարընըն
քեաֆֆէսի եիւզ եիրմի տիրհէմ իտի.
87 Մուհրագա օլմագ իւզրէ էքմէք թագ-
տիմէլէրիյլէ պէրապէր սղըրլարըն ճիւմ-
լէսի օն իքի րէ"ս տանա վէ օն իքի գօչ,
պիրէր եաշընտա օն իքի գուզու, վէ
կիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ քէ-
88 չիլէրտէն օն իքի էրքէչ իտի. Վէ սէ-
լամէթ զէպիհէլէրինին ճիւմլէ սղըրլա-
րը եիրմի տէօրթ րէ"ս տանա վէ ալթ-
միշ գօչ, ալթմիշ էրքէչ վէ պիրէր եա-
շընտա ալթմիշ գուզու իտի. Մեզպահ
մեսհ օլունտուգտան սօնրա թագտիսի
պու իտի.

89 Վէ Մուսա Անըն իլէ թէքէլլիւմ էթ-
մէք իւզրէ՝ ճէմա'աթ չատըրընա տա-
խիլ օլտուղու հալտէ, քէնտիսինէ խի-
թապ էտէն սէտայը իքի քէրուպինին
արասընտան՝ եա'նի շէհատէթ թապու-
թընըն իւսթիւնտէ օլան քէֆարէթ-
կեահ իւզէրինտէն իշիտիր իտի. Վէ օ
Անըն իլէ թէքէլլիւմ էտէր իտի.

ՊԱՊ 8

1 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա տէտի քի, (2) Հա-
րունա խիթապէն անա սէօյլէ քի՝ Գան-
տիլլէրի եագտըղընտա եէտի գանտիլ-
լէր չէմ'տանըն էօն թարաֆընա զիյա
3 վէրսինլէր։ Վէ Հարուն պէօյլէ եափ-
տը. ՐԱՊՊԸՆ Մուսայա էմր էյլէտիյի
կիպի չէմ'տանըն գանտիլլէրինի անըն
4 էօն թարաֆընա եագտը։ Վէ չէմ'տա-
նըն եափըսը պու իտի, եա'նի չէքիճ
իշի ալթունտան օլուպ, տապընտան չի-
չէքլէրինէ վարընճա չէքիճ իշի իտի.
չէմ'տանը ՐԱՊՊԸՆ Մուսայա կէօսթէր-
տիյի նիւմունէյէ կէօրէ եափտը։

5 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա խիթապէն տէ-
6 տի քի, Պէնի Իսրայէլին արասընտան
Լէվիլիլէրի ալ, վէ անլարը թաթհիր էյլէ
7 Վէ անլարը թաթհիր էթմէք իչին ան-
լարա պու վէճհլէ էյլէյէսին. Իւզէրլէրի-
թաթհիր սույու սէրփէսին. Վէ պի-
թիւն ճէսէտլէրինի թրաշ էթսինլէր
վէ լիպասլարընը եըգայարագ թէ-
8 միզ էթսինլէր. Պա'տէհու պիր տա-
նա վէ եաղլը եուղրուլմուշ խաս ունտան
անըն էքմէք թագտիմէսինի ալսընլար
սէն տախի կիւնահ գուրպանը իչին
9 պիր տանա ալա։ Վէ Լէվիլիլէ-
ճէմա'աթ չատըրընըն էօնինէ եա-
գլաշտըրըրսըն, պէնի Իսրայէլ ճէմա'աթի-
10 նին քեաֆֆէսինի ճէմ' էյլէյէսին. Վէ
սէն Լէվիլիլէրի ՐԱՊՊԸՆ հուզուրը-
եագլաշտըրըրսըն, պէնի Իսրայէլ էլլէ-
նի Լէվիլիլէրին իւզէրինէ գօյսունլար
11 Վէ Հարուն պէնի Իսրայէլ թարաֆըն-
տան Լէվիլիլէրի ՐԱՊՊԸՆ հուզուրը-
թագտիմէ օլարագ թագտիմ էյլէսի-
վէ անլար ՐԱՊՊԸՆ խըտմէթինին իֆա-
12 սընտա պուլունսունլար. Վէ Լէվիլի-
էլլէրինի տանալարըն պաշլարը իւզէրի-
նէ գօյսունլար. Վէ սէն Լէվիլիլէր իչին
էմր ի քէֆարէթի իճրա էթմէք իւզրէ
ՐԱՊՊԱ, պիրինի կիւնահ գուրպանը
վէ տիկէրինի մուհրագա օլարագ, թագ-
13 տիմ էտէսին. Վէ Լէվիլիլէրի Հարուն իլէ
ղուլլարընըն հուզուրընտա տուրտու-
րուպ, անլարը ՐԱՊՊԱ թագտիմէ օ-
14 լարագ թագտիմ էտէսին. Պու վէճհ-
Լէվիլիլէրի պէնի Իսրայէլ արասընտան
այըրասըն. Վէ Լէվիլիլէր պէնիմ օ-
15 լաճագլար. Վէ պունտան սօնր
Լէվիլիլէր ճէմա'աթ չատըրընըն խը-
տմէթի իչին կիրսինլէր. Պէօյլէճէ
անլարը թաթհիր էտիպ՝ թագտիմէ օ-
16 լարագ թագտիմ էտէսին. Զիրա անլ
պանա պէնի Իսրայէլ արասընտան պէ-
քիւլլիյէ վէրիլմիշ օլարագ, անլարը րա-
հմըն իլք մէյվուսը օլանլարըն քեաֆ

փէսինէ՝ եա՛նի պէնի Իսրայէլին ճիւմլէ
իլք տօղանլարընա պէտէլ քէնտիմէ ալտըմ.
17 Զիրա պէնի Իսրայէլտէ կէրէք ինսանտան
կէրէք հայվանտան հէր իլք
տօղան պէնիմ տիր. Մըսըր տիյարընտա
հէր իլք տօղանը վուրտուղում կիւնտէ
անլարը քէնտիմէ թագտիս էյլէտիմ.
18 Վէ Լէվիլիլէրի պէնի Իսրայէլտէ պուլունան
ճիւմլէ իլք տօղանլարա պէտէլ
19 ալտըմ. Վէ պէնի Իսրայէլ արասընտան
Լէվիլիլէրի Հարուն իլէ օղուլլարընա
հիպէ էթտիմ, թա քի ճէմա'աթ
չատըրընտա պէնի Իսրայէլ խըտմէթինի
իֆա էտէրէք, պէնի Իսրայէլ մուգատիսէ
եագլաշմալարըյլէ անլէրէ պէլա
կէլմէմէք իւզրէ պէնի Իսրայէլ իչիւն
իճրա ի քէֆարէթ էտէլէր.
20 Իմտի Մուսա իլէ Հարուն վէ պէնի
Իսրայէլ ճէմա'աթընըն քեաֆֆէսի
ՐԱՊՊ Մուսայա Լէվիլիլէր հագգընտա
հէր նէ քի էմր էթտի իսէ Լէվիլիլէրէ
անը եափտըլար. պէնի Իսրայէլ անլէրէ
21 օլ վէճհլէ իճրա էյլէտիլէր. Վէ Լէվիլիլէր
թէթահհիւր էտիփ լիպասլարընը
եըգատըլար. վէ Հարուն անլէրի
ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա թագտիմէ օլարագ
թագտիմ էյլէտի, վէ Հարուն
անլէրի թաթհիր էթմէք իւզրէ՝ անլէր
իչիւն էմր ի քէֆարէթի իճրա էյլէտի.
22 Վէ պունտան սօնրա Լէվիլիլէր ճէմա'աթ
չատըրընտա Հարուն իլէ օղուլլարընըն
հուզուրընտա քէնտի խըտմէթլէրինին
իֆասը իչիւն կիրտիլէր. ՐԱՊՊԸՆ
Լէվիլիլէր հագգընտա Մուսայա
էմր էյլէտիյի կիպի անլէրէ էօյլէ եափտըլար.

23 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա խիթապէն տէտի
քի, Լէվիլիլէրէ աիտ օլան շուտըր.
24 Եիրմի պէշ եաշընտան եուգարը
օլանլար ճէմա'աթ չատըրընըն խըտմէթի
25 իչիւն կիրուհէ տախիլ օլուր, էլլի
եաշընտան սօնրա խըտմէթ կիրուհինտէն
չէքիլէրէք՝ արթըգ խըտմէթ
26 էթմէսինլէր. Ամմա ճէմա'աթ չատըրընտա
պիրատէրլէրի իլէ նէօպէթ պէքլէմէքտէ
մու'ավէնէթ էթսինլէր, անճագ
խըտմէթ էթմէսինլէր. Լէվիլիլէրէ մէմուրիյէթլէրի
խուսուսընտա պու վէճհլէ
էտէսին.

ԲԱՊ 9

1 Վէ Մըսըր տիյարընտան խուրուճլարընըն
իքինճի սէնէսինին պիրինճի այընտա
ՐԱՊՊ Սինա պէրրիյէսինտէ Մու-
2 սայա խիթապէն տէտի քի, Պէնի Իսրայէլ
Ֆըսհը վագթը մու'այյէնինտէ
3 իճրա էթսինլէր. Պու այըն օն տէօրտիւնճիւ
կիւնիւնտէ ագշամ ուսթիւ անը
վագթը մու'այյէնինտէ ճէմի'ի գավանինին
վէ ահքեամը իւզրէ իճրա էտէսինիզ.
4 Իմտի Մուսա՝ Ֆըսհը իճրա էթմէլէրի
իչիւն պէնի Իսրայէլէ սէօյլէտի.
5 Վէ անլէր պիրինճի այըն օն տէօրտիւնճիւ
կիւնիւնտէ ագշամ ուսթիւ Սինա
պէրրիյէսինտէ Ֆըսհը իճրա էյլէտիլէր.
ՐԱՊՊ Մուսայա հէր նէ քի էմր էյլէտի
իսէ՝ պէնի Իսրայէլ անը իճրա էյլէտիլէր.

6 Վէ ինսան մէյյիթի սէպէպիլէ նափաք
օլմուշ պա'զը քիմսէլէր պուլունուպ,
օլ կիւնտէ Ֆըսհը իճրա էտէմէտիքլէրինտէն՝
օլ կիւնտէ Մուսա վէ Հարունըն
7 հուզուրընա եագլաշտըլար. Վէ պու
ատէմլէր անա՝ Պիզ ինսան մէյյիթի սէպէպիլէ
նափաք օլարագ, նի՞չին
վագթը մու'այյէնինտէ պէնի Իսրայէլ
արասընտա ՐԱՊՊԱ գուրպան թագտիմ
էթմէքտէն մէն' օլունուրըզ՝ տէտիլէր.
8 Վէ Մուսա անլէրէ՝ Տուրունըզ, վէ ՐԱՊՊ
սիզին հագգընըզտա նէ էմր էտէճէյինի
տինլէյէյիմ՝ տէտի.

9 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա խիթապէն տէ-
10 տի քի, Պէնի Իսրայէլէ սէօյլէ քի, Հէր
քիմ կէրէք սիզտէն, կէրէք նէսլինիզտէն
մէյյիթ սէպէպիլէ նափաք օլուր
իսէ, եահուտ ուզագ սէֆէրտէ պուլունուր
իսէ՝ ՐԱՊՊԱ Ֆըսհը օ տախի իճ-
11 րա էյլէսին. Անը իքինճի այըն օն տէօրտիւնճիւ
կիւնիւնտէ ագշամ ուսթիւ
իճրա էտէրէք, անը ֆէթիր էքմէք իլէ
12 վէ աճը օթլար իլէ եէսինլէր. Անտէն
սապահա գատար պըրագմայըպ՝ պիր քէմիյինի
գըրմասընլար. Ֆըսհըն գանուն-

լարընըն քեաֆֆէսի իւզրէ իճրա էյլէսինլէր.
13 Լաքին թահիր օլան վէ սէֆէրտէ պուլունմայան քիմսէ ֆըսհըն իճրասընտան կէրի տուրուրսա, օլ քիմսէ քէնտի գավմընտան մունգաթը օլսուն. ՌԱՊԲԸՆ գուրպանընը վագթը մու'այյէնինտէ թագտիմ էթմէտիյի իչիւն՝ օլ ատամ քէնտի կիւնահընըն ճէզասընը չէքէճէքտիր.
14 Վէ էյէր ղարիպ եանընըզտա միսաֆիրլիքլէ իգամէթ էթմէքտէ՝ ՌԱՊԲԱ ֆըսհը իճրա էտէճէք օլուրսա, անը ֆըսհըն գանունընը վէ ահքեամը իւզրէ իճրա էյլէյէճէք. կէրէք ղարիպ, կէրէք եէրլի իչիւն գանունըզ պիր օլսուն.
15 Վէ մէսքէն գուրուլտուղու կիւնտէ՝ պուլութ շէհատէթ չատըրը իւզէրինտէ մէսքէնի գափլատը. աքշամտան սապահա գատար մէսքէնին իւզէրինտէ ա-
16 թէշ կէօրիւնիւշիւ կիպի օլուրտու. Տայմա պէօյլէ իտի. կիւնտիւզլէյին պուլութ, վէ կէճէլէյին աթէշ կէօրիւնիւշիւ անը գափլարտը.
17 Վէ պուլութ չատըրըն իւզէրինտէն գալգտըգտա՝ պէնի Իսրայէլ անտան սօնրա նագլ էտէրլէր իտի. Վէ պուլութուն տուրտուղու եէրտէ՝ պէնի Իսրայէլ օրատա գօ-
18 նարլար իտի. Պէնի Իսրայէլ ՌԱՊԲԸՆ էմրինէ կէօրէ նագլ էտէրլէր իտի, վէ ՌԱՊԲԸՆ էմրինէ կէօրէ գօնարլար իտի. պուլութ մէսքէն իւզէրինտէ տուրտուղու էյյամըն քեաֆֆէսինտէ չատըր-
19 լարընտա գալըրլար իտի. Վէ պուլութ մէսքէն իւզէրինտէ պիր չօգ կիւնլէր տուրտուղունտա, պէնի Իսրայէլ ՌԱՊԲԸՆ թէնպիհաթընը հըֆզ էտիպ՝ նագլ էթ-
20 մէզլէր իտի. Պէզէն իսէ պուլութ մէսքէն իւզէրինտէ ազ կիւն տուրուրտը հալտէ՝ ՌԱՊԲԸՆ էմրինէ կէօրէ գօնարլար, վէ ՌԱՊԲԸՆ էմրինէ կէօրէ նագլ էտէրլէր
21 իտի. Վէ պուլութ աքշամտան սապահա գատար գալտըղը հալտէ՝ պուլութ սապահլայըն գալգտըղը կիպի նագլ էտէրլէր իտի. կիւնտիւզ օլսուն, կէճէ օլսուն, պուլութ գալգտըղը վագըթտա
22 նագլ էտէրլէր իտի. Պուլութ մէսքէն իւզէրինտէ էյլէնիպ տուրտուղճա, կէրէք իքի կիւն, կէրէք պիր այ, կէրէ[...] պիր սէնէ օլսուն, պէնի Իսրայէլ [...] տըրլարընտա գալըպ՝ նագլ էթմէզ[...] իտի, ամմա գալգտըղը կիպի նագլ է-
23 տէրլէր իտի. ՌԱՊԲԸՆ էմրինէ կէօ[...] գօնարլար, վէ ՌԱՊԲԸՆ էմրինէ կէօ[...] նագլ էտէրլէր իտի. ՌԱՊԲԸՆ Մու[...] նըն վասըթասըյլէ օլան էմրի մու[...] պինճէ ՌԱՊԲԸՆ թէնպիհաթընը հը[...] էտէրլէր իտի.

ՊԱՊ 10

1 ՎԷ ՌԱՊԲ Մուսայա խիթապէն տէ[...]
2 տի: Քէնտինէ կիւմիւշտէն իքի 'ա[...] պօրու եափ, անլէրի չէքիճ իշի եափ[...] տըրէ՛ վէ անլար ճէմա'աթըն չաղըրըլ[...] իչիւն վէ օրտուլարըն գալգմասը ի-
3 չիւն օլսունլար. Վէ անլարըլէ չալընտը[...] ղը վագըթ՝ ճէմա'աթըն քեաֆֆէ[...] սի սանա՝ ճէմա'աթ չատըրընըն գափ-
4 ըսընա ճէմ' օլսուն. Վէ պիրի չալ[...] տըղը վագըթ [illegible] Իսրայէլ պին[...] լէրինին րէիսլէրի [illegible] ճէմ' օ-
5 լսուն. Վէ [illegible] չալտըղը[...] նըզ՝ [illegible] գօնմուշ օլա[...]
6 լար նագլ էթսինլէր. Վէ թէքրար իքինճի քէրէ սէսլէ չալտըղընըզտա՝ ճ[...] նիպի ճէնուպտա գօնան օրտու[...] նագլ էթսինլէր. նագլլէրի իչիւն իւ-
7 սէք սէսլէ չալսընլար. Վէ ճէմա'ա[...] ճէմ' էթտիրիլիւրքէն չալարսընըզ, ֆա-
8 գաթ իւքսէք սէսլէ օլմայարագ. Պէնի Հարուն քեահինլէր պօրու[...] չալարլար, վէ սիզէ պունլար 'ա[...] րընըզճա ֆէրիզէի էպէտիյէ օլա[...]
9 Վէ եուրտունըզտա սիզի թազյիգ էտ[...] տիւշմէն իւզէրինէ մուհարէպէյէ կիտ[...] տիյինիզտէ պօրուլարը իւքսէք սէ[...] չալարսընըզ. վէ Ալլահընըզ ՌԱՊԲ[...] հուզուրընտա դիքր օլունուպ՝ տիւշմ[...] լէրինիզտէն խէլաս պուլաճագսընը[...]
10 Վէ շէնլիք կիւնլէրինիզտէ վէ պայ[...] րամլարընըզտա վէ այ պաշլարընըզ[...] մուհրագալարընըզ վէ սէլամէթ զէպ[...] հէլէրինիզին իւզէրինէ պօրուլարը չ[...] լընըզ քի սիզէ Ալլահընըզ[...]

հուզուրընըզտա թէզքիրէ իչիւն օլսուն-
լար. Ալլահընըզ ՌԱՊՊ պէն իմ.

11 Վէ իքինճի սէնէնին իքինճի այըն
յըրմինճիսինտէ չէհատէթ մէսքէնի
12 իւզէրինտէն պուլութ գալգտը. Վէ պէ-
նի Իսրայէլ Սինա պէրրիյէսինտէն ա-
ըլըն մէնզիլլէրի իւզրէ նագլ էթտիլէր.
վէ պուլութ Փարան պէրրիյէսինտէ
13 տուրտու. Վէ ՌԱՊՊԸՆ Մուսա վասը-
թասըյլէ օլան էմրի մուճիպինճէ իլք
14 տէֆա օլարագ նագլ էթտիլէր. Վէ
էվվէլա պէնի Եէհուտա օրտուլարընըն
սանճաղը ճիւնուտլէրինէ կէօրէ նագլ
էթտի. Վէ ճիւնուտլարընըն րէ"իսի Նահշոն
15 իպնի Ամմինատապ իտի. Վէ պէնի Իս-
սաքար սըպթընըն ճիւնուտլարընըն րէ"իսի
16 Նէթանայէլ իպնի Սու'ար իտի. Վէ
պէնի Զէպուլօն սըպթընըն ճիւնուտլա-
րընըն րէ"իսի Էլիապ իպնի Հէլօն իտի.
17 Վէ մէսքէն էնտիրիլտի, վէ մէսքէնի
թաշըյան պէնի Կէրշոն վէ պէնի Մէ-
18 րարի նագլ էթտիլէր. Ռա'ուպէնին օր-
տուլարընըն սանճաղը ճիւնուտ-
լէրինէ կէօրէ նագլ էթտի. Վէ ճիւնու-
տլարընըն րէ"իսի Էլիսուր իպնի Շէտէուր
19 իտի. Վէ պէնի Շիմ'օն սըպթընըն ճիւ-
նուտլարընըն րէ"իսի Շէլումիէլ իպնի Սու-
20 րիշատտայ իտի. Վէ պէնի Կատ սըպ-
թընըն ճիւնուտլարընըն րէ"իսի Էլիասաֆ
21 իպնի Տէ'ուէլ իտի. Վէ մագտէսի թա-
շըյան պէնի Գոհաթ նագլ էթտի. պուն-
լար կէլինճէյէ գատար մէսքէնի գուրու-
22 լուր իտի. Վէ պէնի Էֆրայիմ օրտուլա-
րընըն սանճաղը ճիւնուտլէրինէ կէօրէ
նագլ էթտի. Վէ ճիւնուտլարընըն րէ"իսի Է-
23 լիշամա' իպնի Ամմիհուտ իտի. Վէ պէնի
Մանասսէ սըպթընըն ճիւնուտլարընըն րէ-
"իսի Գամալիէլ իպնի Փէտահսուր իտի.
24 Վէ պէնի Պէնեամին սըպթընըն ճիւնու-
տլարընըն րէ"իսի Ապիտան իպնի Կիտ'օնի
25 իտի. Դա'ուէնու պէնի Տան օրտուլարընըն
սանճաղը ճիւնուտլէրինէ կէօրէ ճիւմ-
լէ օրտուլարըն արքասը օլարագ
նագլ էթտի. Վէ ճիւնուտլարընըն րէ"իսի
26 Ախի'էզէր իպնի 'Ամմիշատտայ իտի. Վէ
պէնի Աշէր սըպթընըն ճիւնուտլարընըն
27 րէ"իսի Փաճ'իէլ իպնի 'Օքրան իտի. Վէ
պէնի Նէֆթալի սըպթընըն ճիւնուտլա-
րընըն րէ"իսի Ախիրա' իպնի 'Էնան իտի.
28 Պէնի Իսրայէլ նագլ էթտիկլէրինտէ
ճիւնուտլէրինէ կէօրէ պույլէ նագլ-
լէրի պույլէ իտի.

29 Վէ Մուսա գայն փէտէրի
Միտեանլը Ռա'ուէլին օղլու Հօպապա'
Պիզ ՌԱՊՊԸՆ՝ Սիզէ վէրէճէյիմ տէտի-
յի մահալլէ նագլ էտիյօրըզ. պիզիմ ի-
լէ պէրապէր կէլ, վէ սանա էյիլիք է-
տէրիզ. զիրա ՌԱՊՊ Իսրայէլ հագգըն-
30 տա խայր սէօյլէտի տէտի. Օլ տախի
անա' կիթմէմ, անճագ մէմլէքէթիմէ վէ
31 'աշիրէթիմէ կիտէրիմ' տէտի. Վէ Մու-
սա անա' լութֆէն տէրիմ, պիզի պըրագ-
մա, զիրա պէրրիյէտէ նէ գատար գօնագ-
լար իտէճէյիմիզի պիլիրսին, պիզէ կէօզլէր օլուրսուն.
32 Վէ էյէր պիզիմ իլէ կէլիրսէն կիտէ-
ճէյիզ, ՌԱՊՊԸՆ պիզէ իհսան էտէճէյի
էյիլիքլէ պիզ տախի սանա էյիլիք է-
տէրիզ' տէտի.

33 Վէ ՌԱՊՊԸՆ տաղընտան իւչ
կիւնլիւք եօլ նագլ էթտիլէր. վէ ՌԱՊ-
ՊԸՆ թապութ 'ահտի անլարըն էօ-
նիւնճէ իստիրահաթ իչիւն իւչ
կիւն եօլ կիտէրէք իսթիրահաթ իտէր ի-
34 տի. Վէ օրտուտան կէօչ էթտիք-
լէրինտէ ՌԱՊՊԸՆ պուլութու կիւնտիւզ-
իւն իւզէրլէրինտէ իտի.
35 Վէ թապութ նագլ էթ-
տիքճէ Մուսա, Եա ՌԱՊՊ, գըյամ էյլէ-
յէսին վէ տիւշմանլարըն փէրիշան օլսուն-
լար վէ սանա պուղզ էտէնլէր հուզու-
րունտան ֆիրար էթսինլէր տէր իտի.
36 Վէ գօնտուղտա, Եա ՌԱՊՊ, Իսրայէ-
լին պինլէրճէ պինլէրինէ տիւնի' էյլէ'
տէր իտի.

ՊԱՊ 11

1 Վէ գավմ ՌԱՊՊ †'ալէյհինտէ ֆէնա
սուրէթլէ սէօյլէնմէյինճէ' ՌԱՊՊ իշի-
տիփ ղազապը կէլտի, ՌԱՊՊԸՆ ա-
թէշի արալարընտա եանըփ՝ օրտու քէ-
նարընտա պուլունանլարը թէլէֆ էյլէ-

[illegible] կէօզլէր †Իպր. սէմ'ինտէ

2 տը։ Վէ գավմ Մուսայա ֆէրեատ էթ-
մէքլէ Մուսա ՌԱՊՊԱ տու'ա էյլէտի,
3 վէ աթէշ սէօնտիւ։ Իսմի օլ մահալլէ՝
արալարընտա ՌԱՊՊԸՆ աթէշի եանար-
գը իչիւն՝ Թապէրա թէսմիյէ էյլէտի։
4 Վէ արալարընտա օլան գարըշըգ խալգ
զիյատէսիյլէ իշթիհա էթտիլէր. պէնի
Իսրայէլ տախի թէքրար աղլայըպ՝ Պի-
5 զէ քի՞մ էթ եէտիրիր։ Մըսըրտա մէճ-
ճանէն եէտիյիմիզ պալըգ վէ խըյար վէ
գավուն վէ փրասա վէ սօղան վէ սա-
6 րըմսագլարը խաթըրըմըզտա կէլիյօր։ Վէ
շիմտի ճանըմըզ գուրուտու. կէօզլէրի-
միզ էօնիւնտէ պու մէննատէն զայրի հիչ
7 պիր շէյ եօգ տըր՝ տէտիլէր։ Մէննա ի-
սէ քիշնիշ թօխմը կիպի օլուպ՝ րէնկի
8 ագ քիւնլիւք րէնկի կիպի իտի։ Գավմ
տօլաշըպ տէվշիրիր իտի, վէ տէյիրմէն-
տէ էօյիւտիւպ եախօտ հավանտա տէօ-
յէրէք թէնճէրէլէրտէ փիշիրիրլէր իտի.
վէ անտան փիտէ եափարլար իտի. վէ
անըն լէզզէթի եաղլը պօղաչա լէզզէթի
9 կիպի իտի։ Վէ կէճէլէյին օրտուկեահ
իւզէրինէ չիհ տիւշտիւքտէ՝ մէննա անըն
իլէ պէրապէր տիւշէր իտի։

10 Վէ Մուսա գավմըն՝ գապիլէլէրինճէ
հէր քէս քէնտի չատըրը գափուսընտա
աղլատըգլարը իշիթտի. վէ ՌԱՊՊ զիյա-
տէսիյլէ ղազապա կէլտի. Մուսանըն
նազարընտա տախի ֆէնա կէօրիւնտիւ։
11 Վէ Մուսա ՌԱՊՊԱ տէտի քի՝ Նի՞չիւն
պու գուլունա ճէֆա էյլէտին, վէ նի՞չիւն
'ինտինտէ մազհար ը լութֆ օլմատըմ,
քի պու գավմըն ճիւմլէսինին պարընը
12 իւզէրիմէ եիւքլէթտին։ Պու գավմըն
ճիւմլէսինէ պէ՞ն մի համիլէ օլտում, եա-
խօտ անը պէ՞ն մի թէվլիտ էյլէտիմ,
քի պանա՝ Հէման լալա մա'սումը կէօ-
թիւրիւր կիպի, էճտատլարընա եէմին
իլէ վա'տ էթտիյին տիյարա անը գու-
13 ճաղընտա կէօթիւր՝ տէրսին։ Պէն նէ՞-
րէտէն էթ պուլուպ տա պու գավմըն
ճիւմլէսինէ վէրէյիմ, զիրա եանըմտա
աղլայըպ, Պիզէ էթ վէր, եէյէլիմ՝ տէ-
14 յօրլար։ Պիւթիւն պու գավմը պէն եա-
լընըզ թաշըմաղա գատիր տէյիլիմ, զի-
15 րա պանա գույէթ աղըր տըր։ Վէ էյէր
պանա պէօյլէ եափար իսէն, րիճա էտէ-
րիմ, 'ինտինտէ մազհար ը լութֆ օլ-
տըմ իսէ, պէնի պիրտէն գաթլ էյլէ,
քի ճէֆամը կէօրմէյէյիմ։

16 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա խիթապէն՝ Պա-
նա Իսրայէլին իխթիյարլարընտան՝ գավ-
մըն իխթիյարլարը վէ մու'թէպէրանը
թանըտըղըն քիմսէլէրտէն եէթմիշ քի-
շի ճէմ' էյլէ. վէ անլէրը ճէմա'աթ չա-
տըրընա կէթիր, վէ օրատա սէնին իլէ
17 պէրապէր տուրսունլար։ Վէ պէն նա-
զիլ օլուպ՝ օրատա սէնին իլէ մուքեա-
լէմէ էտէճէյիմ, վէ սէնին իւզէրինտէ
օլան Ռուհտան ալըպ իւզէրլէրինէ գօ-
յաճաղըմ, քի գավմըն եիւքիւնիւ սէ-
նին իլէ պէրապէր թաշըյալար, վէ սէն
18 եալընըզ թաշըմայասըն։ Վէ գավմա
խիթապէն՝ Եարըն իչիւն քէնտինիզի
թաթհիր էյլէյինիզ վէ էթ եէյէճէքսի-
նիզ. զիրա՝ Պիզէ քի՞մ էթ եէտիրիր
չիւն քի Մըսըրտա հալիմիզ էյի իտի
տէյէրէք, ՌԱՊՊԸՆ *հուզուրընտա աղ-
լատընըզ. իմտի ՌԱՊՊ սիզէ էթ վէրէ-
19 ճէք վէ եէյէճէքսինիզ։ Պիր կիւն է
իքի կիւն վէ պէշ կիւն վէ օն կիւն է
20 եիրմի կիւն տէյիլ, Անճագ պուրնու-
նըզտան կէլիպ սիզ՝ նէֆրէթ էտինճէյէ
գատար թէմամ պիր այ եէյէճէքսի-
նիզ. զիրա արանըզտա օլան ՌԱՊՊԸ
թահգիր էտիպ, Մըսըրտան նի՞չի
չըգտըգ՝ տէյէրէք, անըն հուզուրըն
տա աղլատընըզ՝ տէյէսին, տէտի։
21 Մուսա տախի՝ Արասընտա պուլուն
տըղըմ գավմ ալթը եիւզ պին փիյա-
տէ օլուպ տա, սէն՝ Անլէրէ էթ վէրէ-
ճէյիմ, վէ թէմամ պիր այ եէյէճէքլէր
22 տի՞ր՝ տէտին։ Անլէրէ քեաֆի օլմ
իւզրէ գօյունլար վէ սըղըրլա՞ր մը պօ-
ղազլանաճագ. եախօտ անլէրէ քեաֆ
օլմագ իւզրէ տէնիզ պալըգլարըն քեաֆ
23 ֆէսի մի ճէմ' օլունաճագ՝ տէտի։ ՌԱ
տախի Մուսայա՝ ՌԱՊՊԸՆ էլի գըսալ
մը. քէլամըմ վագը՛ օլո՞ւր մը՝ օլմ
մը, շիմտի կէօրիւրսիւն՝ տէտի։
24 Վէ Մուսա չըգըպ, գավմա ՌԱՊՊԸ

---

* Իպր. սէմ'ինէ

քէլամընը սէօյլէյէրէք՝ գավմըն իխթիյարլարընտան
եէթմիշ քիշի ճէմ՝ էտիպ,
անլարը չատըրըն էթրաֆընտա
25 տուրղուրտու․ Վէ ՌԱՊՊ պուլութտա
նազիլ օլուպ, անըն իլէ մուքալէմէ
էյլէտի, վէ անըն իւզէրինտէ օլան Ռուհտան
ալըպ՝ եէթմիշ իխթիյարըն իւզէրինէ
վազ՝ էյլէտի․ վէ Ռուհ անլարըն
իւզէրինտէ սաքին օլտուղու կիպի իլհամ
իլէ սէօյլէտիլէր, ամմա թէքրար
26 սէօյլէմէտիլէր․ Վէ պիրինին իսմի Էլտատ
վէ օթէքինին իսմի Մէտատ օլան
իքի քիմսէ օրտուտա գալտը, վէ
անլարըն իւզէրինէ Ռուհ սաքին օլտու․
անլար թահրիր օլունանլարտան
իտի, ֆագաթ չատըրա չըգմամըշլար իտի․
վէ օրտուտա իլհամ իլէ սէօյլէրլէր
27 իտի․ Վէ պիր ճիվան գօշուպ՝ Էլտատ
վէ Մէտատ օրտուտա իլհամ իլէ
սէօյլէյօրլար՝ տէյէրէք Մուսայա
28 խապէր վէրտի․ Վէ Մուսանըն մունթէխապլարընտան
օլան խըտմէթքեարը
Եէշու՝ իպն ի Նուն ճէվապ վէրիպ՝ Էյ
էֆէնտիմ Մուսա, անլարը մէն՝ էթ՝
29 տէտի․ Մուսա տախի՝ Պէնի՞մ գայրէթիմի
մի չէքէրսին․ քէշքի ՌԱՊՊԸՆ
գավմինին ճումլէսի փէյղամպէրլէր օլուպ,
ՌԱՊՊ Ռուհըն իւզէրլէրինէ վազ՝
30 էտէ իտի՝ տէտի․ Պա՛ատէհու Մուսա
քէնտիսի վէ Իսրայէլ իխթիյարլարը
օրտույա չէքիլտի․
31 Վէ ՌԱՊՊ թարաֆընտան պիր րիւզկեար
չըգըպ՝ տէնիզտէն պըլտըրճընլար
սէվգ էտէրէք, օրտուկեահըն էթրաֆընտա
պու թարաֆտա պիր կիւնլիւք
եօլ գատար՝ վէ օլ թարաֆտա պիր
կիւնլիւք եօլ գատար եէր եիւզիւնտէ
իքի զըրա՝ միգտարը եիւքսէք օլարագ՝
32 օրտուկեահըն ճիվարընտա սէրտի․ Վէ
գավմ գալգըպ պիւթիւն օլ կիւն վէ
պիւթիւն կէճէ վէ պիւթիւն էրթէսի
կիւն պըլտըրճընլարը թօփլատըլար․ աղ
թօփլայան օն հօմէր թօփլատը, վէ անլարը
քէնտիլէրի իչին օրտուկեահըն էթրաֆընտա
33 սէրտիլէր․ Վէ էթ տահա
տիշլէրի արասընտա օլուպ՝ չիյնէնմէզտէն
էվվէլ ՌԱՊՊԸՆ գազապը գավմ
իւզէրինէ 'ալէվլէնէրէք, ՌԱՊՊ գավմը
պիւյիւք պիր պէլայա տուչար
34 էյլէտի․ Վէ օլ մահալլէ Գիպրօթ-հաթթաավա
թէսմիյէ օլունտու․ զիրա
մուշթէհի օլան գավմի օրատա տէֆն
35 էթտիլէր․ Գիպրօթ-հաթթաավատան
գավմ Հասէրօթա նագլ էտիպ՝ Հասէրօթտա
գալտըլար․

ՊԱՊ 12

1 Վէ Մէրեէմ իլէ Հարուն Մուսանըն
ալտըղը Հապէշլի գարը խուսուսընտա
անըն 'ալէյհինտէ սէօյլէնտիլէր․ չիւնքի
Հապէշլի պիր գարը թէզէվվիւճ էթմիշ
2 իտի․ Վէ՛ ՌԱՊՊ եալընըզ Մուսանը՞ն
վասըթասըյլէ մի սէօյլէտի․ պիզիմ վասըթամըզլէ
տախի սէօյլէ՞մէտի մի՝ տէտիլէր․
3 վէ ՌԱՊՊ իշիթտի․ (Վէ Մուսա
եէր իւզէրինտէ օլան ատէմլէրին
ճիւմլէսինտէն զիյատէ հալիմ պիր զաթ
4 իտի․) Վէ ՌԱՊՊ տէր'հալ Մուսա վէ
Հարուն վէ Մէրեէմէ՝ իւչիւնիւզ ճէմ'աթ
չատըրընա չըգընըզ՝ տէտի․ իւչիւ
5 տէ չըգտըլար․ Վէ ՌԱՊՊ պուլութ
'ամուտընտա նազիլ օլուպ՝ չատըրըն
գափուսընտա տուրարագ, Հարուն իլէ
Մէրեէմի չաղըրտը․ անլարըն իքիսի տախի
6 չըգտըգտա, տէտի՝ Շիմտի քէլամըմը
իշիտինիզ․ սիզտէ պիր փէյղամպէր
վար իսէ, պէն ՌԱՊՊ քէնտիմի
անա րուեատա իզհար էտիպ՝ անըն իլէ
7 տուշտէ մուքալէմէ էտէրիմ․ Գուլում
Մուսա էօյլէ տէյիլ․ օ պիւթիւն պէյթիմտէ
8 սատըգ տըր․ Անըն իլէ րու պէ
րու աշիքեարէ մուքալէմէ էտէրիմ,
վէ րէմզ իլէ տէյիլ, անճագ օ ՌԱՊՊԸՆ
սուրէթինէ նազար էտէր․ իմտի նի՛չիւն
գուլում Մուսա 'ալէյհինտէ սէօյլէմէյէ
9 գօրգմատընըզ՝ տէտի․ Վէ ՌԱՊՊԸՆ
գազապը անլարըն իւզէրինէ 'ալէվլէնմէքլէ
10 կիթտի․ Վէ պուլութ չատըրըն
իւզէրինտէն չէքիլինճէ, իշթէ
Մէրեէմ գար կիպի ճիւզամլը օլտու,
վէ Հարուն Մէրեէմէ պագարագ՝ իշտէ
11 ճիւզամլը իտի․ Վէ Հարուն Մուսայա,
Ամա՛ն էֆէնտիմ, քէրէմ էյլէ,

համաքաթըմըզ իլէ իշլէտիյիմիզ կիւ-
12 նահը իւզէրիմիզէ գօյմա. Քէրէմ էյլէ,
վալիտէ րահմինտէն չըգտըղը վագըթ
էթինին եարըսը [illegible] օլմուշ եօլիւ
13 կիպի օլմասըն՝ տէտի. Մուսա տախի՝
Նիյազ էտէրիմ, եա Ալլահ, շիմտի ա-
նա շիֆա վէր՝ տէյէրէք ՌԱՊՊԱ ֆէր-
14 եատ էյլէտի. Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա տէ-
տի քի՝ էյէր փէտէրի անըն եիւզիւնէ
թիւքիւրմիւշ օլսայտը, եէտի կիւն մահ-
ճուպ օլմա՞զ մը իտի. եէտի կիւն օր-
տունըն խարիճինտէ թէճրիթ էտիլսին,
15 վէ սօնրա կէրիւ կէթիրիլսին. Մէր-
եէմ օրտունըն խարիճինտէ եէտի կիւն
թէճրիթ էտիլտի. վէ Մէրեէմ կէրի ա-
լընընճայա գատար գավմ նագլ էթ-
16 մէտի. Պա'տէհու գավմ Հասէրօթտան
նագլ էտիփ՝ Փարան պէրրիյէսինտէ
գօնտուլար.

ՊԱՊ 13

1 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա խիթապէն տէտի
2 քի՝ Պէնի Իսրայէլէ վէրէճէյիմ Քէնա'ան
տիյարընը թէճէսսիւս էթմէք իւզրէ
ատէմլէր իրսալ էյլէ, վէ հէր պիրի ա-
պալարընըն րէ՞իսի օլարագ՝ փէտէրլէրի
սըպթլարընըն պիրէր ատէմ իրսալ
3 էյլէյին. Վէ Մուսա անլարը ՌԱՊՊԸՆ
էմրինէ կէօրէ Փարան պէրրիյէսինտէն
իրսալ էթտի. օլ քիմսէլէրին ճիւմ-
լէսի Պէնի Իսրայէլին րէ՞իսլէրինտէն
4 իտի. Վէ անլարըն իսիմլէրի պունլար
տըր. Ռուպէնին սըպթընտան Շամմուա՛
5 իպնի Զաքքուր. Շիմ'օն սըպթընտան
6 Շաֆաթ իպնի Հորի. Եէհուտա սըպ-
7 թընտան Քալէպ իպնի Եէֆուննէ. Իս-
սաքար սըպթընտան Իկալ իպնի Եու-
8 սուֆ. Էֆրայիմ սըպթընտան Հոշա'
9 իպնի Նուն. Պէնեամին սըպթընտան
10 Փալթի իպնի Ռաֆու. Զէպուլոն սըպ-
11 թընտան Ճատտիէլ իպնի Սօտի. Եու-
սուֆ սըպթընտան, եա'նի Մանասսա
սըպթընտան Ճատտի իպնի Սուսի.
12 Տան սըպթընտան 'Ամմիէլ իպնի Ճէ-
13 մալլի. Աշէր սըպթընտան Սէթուր իպնի
14 Միխայէլ. Նէֆթալի սըպթընտան Նահ-
15 պի իպնի Վաֆսի. Ճատ սըպթընտա
Ճէուէլ իպնի Մաքի.
16 Մուսանըն տիյարը թէճէսսիւս էթ-
մէք իւզրէ իրսալ էթտիյի ատէմլէր
իսիմլէրի պունլար իտի. վէ Մուսա
շա' իպնի Նունա Եէշուա' թէսմիյէ է
17 լէտի. Վէ Մուսա անլարը Քէնա'ան
յարընը թէճէսսիւս էթմէք իւզրէ իր
սալ էտիփ, անլարա խիթապէն՝ Պու
րատան Քէնա'անըն ճէնուպ թարաֆըն
18 տօղրու կիտիփ տաղա չըգընըզ. Վէ
տիյարը պագըընըզ նա՞սըլ տըր.
անտա սաքին օլան գավմ գուվվէթլ
մի, եախօտ զա'իֆ մի, ա՞զ մը, եախ
19 չօգ մը տըր. Վէ անլարըն սաքին օլ
եէր նէ՞ հալտէ տըր. էյի՞ մի եախ
ֆէնա՞ մը, Վէ սաքին օլտուգլարը շէ-
հիրլէր նա՞սըլ տըր, չատըրլըգլարտա՞ մը
[illegible] մի, եախօտ մուսթահքէմ մ
20 Վէ թօփրագ նա՞սըլ տըր, մունպիթ
մի, [illegible] մի. իչինտէ աղաճ վա՞ր մ
եօգ մը. ճէսուր օլուփ՝ օլ եէրին մ
վէյէսինտէն ալընըզ՝ տէտի. Վէ օլ կիւն
լէր իւզիւմիւն թուրֆանըա վագթը
21 իտի. Իմտի անլար չըգըփ Սին պէրրի
յէսինտէն Համաթ եօլունա պուլունա
Ռէհօպա տէկին օլ տիյարը թէճէսս
22 էթտիլէր. Վէ ճէնուպ թարաֆընա կ
տիփ՝ Հէպրոնա գատար կէլտիլէր. Օ
րատա 'Անագ օղուլլարը Ախիման վ
Շիշայ վէ Թալմայ վար իտի. (Վէ
Հէպրօն Մըսըրըն Սօ'ան շէհրինտէն եէ
տի սէնէ էվվէլ պինա օլունմուշ իտի.
23 Վէ Էշքօլ տէրէսինէ տէկին կիտիփ, օ
րատան չըպուգը իլէ պիր իւզիւմ սա
գըմը քէսէրէք՝ անը իքի քիշի պիր ս
րըգ իլէ կէթիրտիլէր. վէ նար իլէ ին
24 ճիր տախի կէթիրտիլէր. Պէնի Իսրայէլի
օրատան քէստիքլէրի սալգըմըն տօլ
այըսըն պինաէն՝ օլ մահալ Էշքօլ տէրէ
25 թէսմիյէ օլունտու. Վէ գըրգ կիւն թէ
մամընտա տիյարը թէճէսսիւս էթմէ
26 տէն տէօնտիւլէր. Վէ վարըփ Փարա
պէրրիյէսինտէ, Գատէշտէ, Մուսա վ
Հարունըն վէ Պէնի Իսրայէլ ճէմա'ա
թընըն քըաֆֆէսինին եանընա կէլտ
լէր. Վէ անլարա վէ ճէմա'աթըն ճի

լէսինէ խապէր կէթիրէրէք, տօփրաղըն մէյվէսինի
27 անլարա կէօսթէրտիլէր. Վէ անա
հիքեայէ էտիպ տէտիլէր՝ Պիզի կէօնտէրտիյին
տիյարա կիթտիք, վէ հագիգաթէն
սիւտ վէ պալ ագար, վէ անըն
28 մէյվէսի պու տուր. Լաքին օլ տիյարտա
սաքին օլան գավմ գուվվէթլի տիր.
վէ շէհիրլէր սուրլու վէ զիյատէ պէօյիւք
տիւր. Հէմ օրատա 'Անագ օղուլլարընը
29 կէօրտիւք. 'Ամալէգլիլէր
տիյարըն ճէնուպ թարաֆընտա սաքին
տիր. վէ Հիթթիլէր վէ Յէպուսիլէր վէ
Ամօրհիլէր տաղլարտա սաքին տիր. վէ
Քէնա'անիլէր տէնիզ թարաֆընտա վէ
Յորտանըն քէնարընտա սաքին տիր՝ տէտիլէր.
30 Վէ Քալէպ Մուսանըն հուզուրունտա
գավմը սուսթուրուպ էթտի՝
Հէմէն չըգալըմ, վէ անը միւլք էտինէլիմ,
զիրա անը ֆէթհ էթմէյէ
31 մուգթէտիր իզ՝ տէտի. Լաքին անըն
իլէ պէրապէր չըգան ատամլար՝ Պիզ օլ
գավմ իւզէրինէ չըգամայըզ, մուգթէտիր
տէյիլ իզ. զիրա պիզտէն գուվվէթլի
32 տիր՝ տէտիլէր. Վէ թէճէսսիւս էթտիքլէրի
տիյարը հագգընտա պէնի Իսրայիլէ
ֆէնա խապէր վէրէրէք՝ Թէճէսսիւս
էթմէք իչիւն կէզտիյիմիզ տիյար
օլ տիյար քէնտի սաքինլէրինի եէյէն
պիր տիյար տըր, վէ իչինտէ
կէօրտիւյիւմիւզ գավմըն հէփսի ուզուն
33 պօյլու քիմսէլէր տիր. Վէ օրատա
ճէպպարլարտան օլան 'Անագ օղուլլարը
ճէպպարլարը կէօրտիւք, վէ
պիզ քէնտի նազարըմըզտա չէքիրկէ կիպի
օլտուգ, անլէրին նազարընտա տախի
պէօյլէ իտիք՝ տէտիլէր.

ՊԱՊ. 14

1 Վէ պիւթիւն ճէմա'աթ սէսլէրինի
գալտըրըպ ֆէրեատ էյլէտի, վէ գավմ
2 օլ կէճէ աղլատը. Վէ ճէմի'ի պէնի Իսրայէլ
Մուսա իլէ Հարունըն 'ալէյհինէ
սէօյլէնիպ՝ ճէմա'աթըն ճիւմլէսի անլարա՝
Քեաշքի պիզ Միսըր տիյարընտա
էօլէ իտիք, եախօտ՝ քեաշքի պու չէօլլէրտէ
3 էօլէ իտիք. Վէ նիչիւն ՐԱՊՊ
պիզի պու տիյարա կէթիրտի քի գըլըճտան
տիւշէլիմ վէ նիսալըն վէ էթֆալըմըզ
եաղմա օլալար. Մըսըրա
տէօնմէքլիկ պիզէ էյի տէյիլ մի տիր՝
4 տէտիլէր. Վէ պէ'զիլէրինէ՝ Պիր րէ'իս
նասպ էտիպ Մըսըրա 'ավտէթ էտէլիմ՝
5 տէտիլէր. Օլ զէման Մուսա իլէ Հարուն
պէնի Իսրայէլ ճէմա'աթընըն
պիւթիւն ճէմ'իյէթի հուզուրընտա
6 եիւզիւ գօյուն տիւշտիւլէր. Վէ տիյարը
թէճէսսիւս էտէնլէրտէն Եէշու' իպն-ի
Նուն իլէ Քալէպ իպն-ի Եէֆուննէ էլպիսէլէրինի
7 եըրթըլար. Վէ պէնի Իսրայէլին
պիւթիւն ճէմա'աթընա խիթապէն՝
Թէճէսսիւս էթմէք իչիւն իչինտէն
կէչտիյիմիզ օլ տիյար զիյատէսիյլէ
8 էյի պիր տիյար տըր. Էյէր ՐԱՊՊ
պիզտէն րազը օլուր իսէ, պիզի օլ տիյարա
կէթիրիր, անը եա'նի օլ
սիւտ վէ պալ ագան տիյարը պիզէ վէրիր.
9 Լաքին ՐԱՊՊԱ 'ասի օլմայընըզ,
վէ սիզ օլ տիյարըն գավմընտան
գօրգմայընըզ, զիրա անլար պիզիմ էքմէյիմիզ
տիրլէր. Հիմայէլէրի իւզէրլէրինտէն
կիթմիշ տիր, ՐԱՊՊ պիզիմ իլէ տիր.
10 անլարտան գօրգմայընըզ՝ տէտիլէր. Լաքին
պիւթիւն ճէմա'աթ՝ Անլարը թաշլար
իլէ րէճմ էտէլիմ՝ տէտիլէր. Ամա
ՐԱՊՊըն ճէլալի ճէմա'աթ չատըրընտա
ճէմի'ի պէնի Իսրայէլէ կէօրիւնտիւ.
11 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա՝ Նէ
վագթա գատար պու գավմ պէնի
թահգիր էտէճէք տիր, վէ նէ վագթա
գատար արալարընտա կէօսթէրտիյիմ
'ալամէթլէրին ճիւմլէսիյլէ պանա իման
12 մայաճագ՝ Պէն անլարը թա'ուն իլէ վուրուպ
հէլաք էտէճէյիմ, վէ սէնի անլարտան
պիւյիւք վէ գուվվէթլի պիր
13 միլլէթ էտէճէյիմ՝ տէտի. Մուսա տախի
ՐԱՊՊԱ տէտի քի՝ Օլ զէման պու
գավմը գուվվէթինլէ արալարընտան
խըրաճ էթտիյին Մըսըրլըլար իշիտէճէքլէր,
14 վէ պու տիյարըն էհալիսինէ սէօյլէյէճէքլէր,
չիւնքի անլար, եա ՐԱՊՊ,
սէնին պու գավմըն արասընտա պուլունտուղունը,
վէ եա ՐԱՊՊ, սէնին րու
պէ րու կէօրիւնտիւյիւնիւ, վէ սէնին

պուլութընըն անլէրին իւզէրինտէ տուր-
տըղընը, վէ կիւնտիւզին պուլութ 'ա-
մուտընտա վէ կէճէլէյին աթէշ 'ամու-
տընտա էօնլէրինտէ կիթտիյինի իշիթ-
15 միշլէր տիր. Իմտի պու գավմը պիր ա-
տէմի էօլտիւրիւր կիպի էօլտիւրէճէք
օլուր իսէն, սէնին շէօհրէթինի իշիթ-
16 միշ օլան թա'իֆէլէր սէօյլէյիպ, ՐԱՊՊ
պու գավմը անլէրէ նէմին էթտիյի տի-
յարա կէօթիւրմէյէ մուգթէտիր օլ-
մատըղընտան անլէրի պէրրիյէտէ էօլ-
17 տիւրտիւ՝ տէյէճէքլէր տիր: Վէ շիմտի,
ՐԱՊՊԸՄԸՆ գուտրէթի մու'աղզամ օլ-
18 սուն, նիթէքիմ՝ ՐԱՊՊ սապուր վէ
քէսիր իւր րահմէ վէ կիւնահ վէ 'իս-
եանը 'աֆվ էտէր, ամմա կիւնահքեարը
ասլա թէպրիյէ էթմէյիպ՝ էճտատըն
կիւնահլարընը օղուլլարըն իւչիւն-
ճիւ վէ տէօրտիւնճիւ նէսլէ գատար
19 թալէպ էտէր՝ տէյիւ սէօյլէտիյին. Րիճա
էտէրիմ, 'ինայէթինին քէսրէթինէ
կէօրէ վէ Մըսըրտան չըգտըղըտան պէ-
րու պու անէ տէկին պու գավմը 'աֆվ
էթտիյին կիպի՝ պու գավմըն կիւնահ-
20 լարընը 'աֆվ էյլէ. Վէ ՐԱՊՊ տէտի
քի՝ Սէօզիւնէ կէօրէ 'աֆվ էյլէտիմ.
21 Վէ լաքին հայաթըմ հագգը իչիւն
քիւաֆֆէ-ի զէմին ՐԱՊՊԸՆ ճէլալիլէ
22 մէմլիւ օլաճագ տըր. Զիւնքի պէնիմ
ճէլալիմի վէ Մըսըրտա վէ պէրրիյէտէ
կէօսթէրտիյիմ 'ալամէթլէրիմի կէօ-
րիւպ, պէնի շիմտի օն տէֆ'ա թէճրի-
պէ էտէրէք սէօզիւմէ տինլէմէյէն
23 պու ատէմլէրին քիւաֆֆէսի՝ էճտա-
տըրընա նէմին էթտիյիմ տիյարը ասլա
կէօրմէյէճէքլէր. պէնի թահգիր էտէն-
լէրտէն հիչ պիրի անը կէօրմէյէճէք
24 տիր: Ամմա գուլըմ Քալէպտէ պաշգա
պիր րուհ պուլունուպ, պանա քեա-
միլէն թապի' օլտուղը էճլէտէն պէն տէ
անը կիթտիյի տիյարա կէօթիւրէճէյիմ,
անըն նէսլի տախի անը թէմէլլիւք է-
25 տէճէք տիր: Վէ 'Ամալէգիլէր վէ Քէն-
'անիլէր տէրէլէրտէ սաքին տիր. եա-
րըն սիզ տէօնիւպ պէրրիյէյէ Պահր ը
Ահմէր եօլընա նագլ էտինիզ:
26 Վէ ՐԱՊՊ Մուսաա իլէ Հարունա խի-
27 թապ էտէն տէտի քի, Ալէյհիմէ սէօյլէնէն
պու շէրիր ճէմա'աթա նէ՝ վագթա գա-
տար թահամմիւլ էտէյիմ. պէնի Իսրայէլ
'ալէյհիմէ օլան սէօյլէնմէսինի իշիթ-
28 տիմ: Անլէրէ սէօյլէ քի՝ ՐԱՊՊ պէօյ-
լէ պույուրուր. Հայաթըմ հագգը իչին
սէմ'իմէ սէօյլէտիյինիզ կիպի սիզէ պ-
29 անն էյլէ էտէճէյիմ: Լաշէլէրինիզ պու
պէրրիյէտէ տիւշէճէք տիր. վէ թէմամ
հիսապընըզա կէօրէ եիրմի եաշընտան
եուգարը գըլուպ 'ալէյհիմէ սէօյլէնէն
30 մա'տուտլարընըզըն ճիւմլէսի, Քալէպ
իպն ի Եէֆուննէ վէ Եէշու' իպն ի Նուն.
տան մա'ատա՝ սիզի իսքեան էթ-
մէք իչիւն նէմին էթտիյիմ տիյարա
31 մութլագա կիրմէյէճէքլէր տիր. Ամմա
օլ եաղմա օլաճագ տէտիյինիզ էթֆա-
լընըզը պէն կէօթիւրէճէյիմ, վէ թան-
գըր էթտիյինիզ տիյարը անլէր պիլէ-
32 ճէքլէր տիր: Լաքին սիզին լաշէլէրինիզ
33 պու պէրրիյէտէ տիւշիւպ, Օղուլլա-
րըզ՝ լաշէլէրինիզ պէրրիյէտէ թէլէֆ
օլունճայա տէկին, պու պէրրիյէտէ
գըրգ սէնէ ավարէ օլուպ՝ ճէզա ի զի-
34 նալընըզը չէքէճէքլէր տիր: Տիյարը
թէճէսսիւս էթտիյինիզ կիւնլէրին 'ատ-
տի գըրգ կիւն հիսապընճա կէօրէ հէր
կիւնէ մուգապիլ պիր սէնէ օլարագ
գըրգ սէնէ կիւնահլարընըզըն ճէզա-
նը չէքիպ, պէնիմ սէօզիւ թէրք էթտիյի-
35 մի պիլէճէքսինիզ: Պէն ՐԱՊՊ սէօյլէ-
տիմ, 'ալէյհիմէ ճէմ' օլան պու շէրիր
ճէմա'աթըն ճիւմլէսինէ պունու մութ-
լագա իճրա էտէճէյիմ. անլէր պու
պէրրիյէտէ թէլէֆ օլուպ՝ անտա էօլ-
36 ճէքլէր տիր: Վէ Մուսանըն՝ տիյարը
թէճէսսիւս էթմէք իչիւն կէօնտէրտիյի
վէ տէօնիւպ տիյար հագգընտա ֆէնա
խապէր կէթիրմէքլէրիյլէ պիւթիւն ճէ-
մա'աթըն անըն 'ալէյհինէ սէօյլէնմէսի-
37 նէ սէպէպ օլան ատէմլէր, Հէմ տի-
յար հագգընտա ֆէնա խապէր չըգա-
րան ատէմլէր ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
պիր 'աֆէթ իլէ էօլտիւլէր.
38 Ամմա տիյարը թէճէսսիւս էթմէք ի-
չիւն կիտէն ատէմլէրտէն Եէշու' իպն ի
Նուն վէ Քալէպ իպն ի Եէֆուննէ սաղ

39 գալտըլար։ Վէ Մուսա պու սէօզլէրի
ճէմի' պէնի Իսրայէլէ սէօյլէտիքտէ
40 գավմ գայէթիլէ աղլատըլար։ Վէ սապահլայըն էրքէն գալգըփ տաղըն թէփէսինէ
չըգարագ՝ իշթէ պիզ հազըրըզ.
ՐԱՊՊԸՆ վատէտտիյի մահալէ չըգարըզ,
41 զիրա կիւնահ իշլէտիք՝ տէտիլէր։ Մուսա
տախի տէտի քի՝ Նիչին ՐԱՊՊԸՆ
էմրինտէն պու վէճհիլէ թէճավիւզ էտէրսինիզ.
պու իշ միւյէսսէր օլմազ։
42 Չըգմայընըզ, զիրա ՐԱՊՊ արանըզտա
տէյիլ տիր, օլմայա քի տիւշմէնլէրինիզին
43 էօնինտէ գըրըլըսընըզ; Զիրա 'Ամալէգիլէր
վէ Քէնանիլէր օրատա էօնինիզտէ
օլուպ, գըլըճտան տիւշէրսինիզ.
զիրա ՐԱՊՊՏԱՆ տէօնտիւյիւնիւզ
իչիւն ՐԱՊՊ սիզին իլէ օլմայաճագ տըր։
44 Լաքին անլէր իսրար էտիպ տաղըն թէփէսինէ
չըգտըլար, ֆագաթ ՐԱՊՊԸՆ
թապութ իւլ 'ահտը վէ Մուսա օր-
45 տուկեահտան այըրըլմատըլար։ Օլ զէ-
ման օլ տաղտա սաքին օլան 'Ամալէ-
գիլէր վէ Քէնանիլէր էնիպ՝ անլէրի
գըրարագ Հորմայա գատար մինհէզիմ
էթտիլէր։

ՊԱՊ 15

1 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա տէտի քի, (2)Պէնի
Իսրայէլէ խիթապէն՝ անլէրէ սէօյլէ
քի՝ Սաքին օլմանըզ իչիւն սիզէ վէրէ-
3 ճէյիմ արզա կիրտիյինիզտէ, Վէ ՐԱՊՊԱ
գուրպան՝ եա'նի մուհրագա վէ եախոտ
իֆա ի նէզր իչիւն զէպիհէ եախոտ
թաթավիւ ի միւթէպէրըը'ա եա
խոտ պայրամլարընըզտա պիր գուրպան
էտիպ, ՐԱՊՊԱ խօշ րա'իհա օլմագ իւզրէ
սըղըր եախոտ գոյունլարտան 'արզ
4 էյլէտիյինիզ հալտէ, Օլ վագըթ ՐԱՊՊԱ
գուրպանընը թագտիմ էտէն քիմսէ
պիր րուպ' ը հին եաղ իլէ եօղրուլմուշ
պիր 'ուշր խասս ուն էքմէք թագտի-
5 մէսի օլարագ թագտիմ էյլէսին։ Վէ
մուհրագա եախոտ գուրպան իլէ հէր
պիր գուզու իչիւն թագտիմէ ի մէշ-
րուպաթ օլարագ պիր րուպ' ը հին շէ-
6 րապ 'արզ էյլէյէսին։ Եախոտ պիր գօչ
իչիւն պիր սիւլս ի հին եաղ իլէ եօղրուլմուշ
իքի 'ուշր խասս ուն էքմէք
թագտիմէսի օլարագ հազըր էյլէյէսին։
7 Վէ թագտիմէ ի մէշրուպաթ իչիւն պիր
սիւլս ի հին շէրապ՝ ՐԱՊՊԱ խօշ րա'ի-
հա օլմագ իւզրէ՝ թագտիմ էյլէյէսին։
8 Վէ ՐԱՊՊԱ մուհրագա եախոտ իֆա ի
նէզր իչիւն զէպիհէ եախոտ սէլամէթ
գուրպանը օլմագ իւզրէ պիր պուզա-
9 ղը հազըրլատըղընտէ, Օլ վագըթ պուզաղը
իլէ պէրապէր պիր նըսֆ ը հին
եաղ իլէ եօղրուլմուշ իւչ 'ուշր խասս
ուն էքմէք թագտիմէսի օլարագ 'արզ
10 էյլէյէսին։ Վէ թագտիմէ ի մէշրուպաթ
օլարագ պիր նըսֆ ը հին շէրապ կէթի-
րէսին, խօշ րա'իհալը աթէշլիմագ իւզրէ՝ ու-
11 ՐԱՊՊԱ գուրպան տըր։ Հէր պիր սը-
ղըր եախոտ հէր պիր գօչ իչիւն եա-
խոտ գոյուն եա քէչի իչիւն պէօյլէ իտա
12 օլունսուն։ Թէհիյյէ էտէճէյինիզ
միգտարա նազարէն անլէրին 'ատէտինէ
կէօրէ հէր պիրինէ օլ վէճհլէ իտա
13 էտէսինիզ։ Եէրլի օլան հէր քիմսէ՝ խօշ
րա'իհա օլմագ իւզրէ ՐԱՊՊԱ գուրպան
թագտիմ էթտիքտէ՝ պունլարը պէօյլէ
14 վէճհլէ իտա էյլէսին։ Վէ եանընըզտա
միւսաֆիր օլան էճնէպի, եախօտ 'ասըրլարընըզտա
արանըզտա պուլունան քիմսէ՝
խօշ րա'իհա օլմագ իւզրէ՝ ՐԱՊՊԱ
գուրպան էտէճէք օլուր իսէ, 'այնիհի
սիզին եափտըղընըզ կիպի եափ-
15 սըն։ Էյ ճէմա'աթ, սիզին իչիւն վէ միւ-
սաֆիր օլան էճնէպի իչիւն ֆէրիզէ պիր
օլուպ, 'ասըրլարընըզտա ֆէրիզէ ի էպէ-
տիյէ օլմագ իւզրէ, ՐԱՊՊԸՆ հուզու-
րընտա սիզ նասըլ իսէնիզ՝ էճնէպի
16 տախի էօյլէ օլսուն։ Սիզին իչիւն վէ
արանըզտա միւսաֆիր օլան էճնէպի իչիւն
շէրի'աթ պիր վէ ահքեամ պիր
օլսուն։

17 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա տէտի քի, (18)Պէ-
նի Իսրայէլէ խիթապէն անլէրէ սէօյլէ
քի՝ Պէնիմ սիզի կէօթիւրէճէյիմ ար-
19 զա կիրտիյինիզտէ, Վէ օլ արզըն
էքմէյինտէն եէտիյինիզտէ, ՐԱՊՊԱ րէ-
ֆ'իյէ թագտիմէսինի թագտիմ էտէ-
20 սինիզ։ Խամուրընըզըն իլքինտէն պիր

փիտէ րէֆ'լէ թագտիմէսի տէյի թագ-
տիմ էտինիզ. խարմանըն րէֆ'լէ թագ-
տիմէսի կիպի պունու տախի օյլէճէ-
21 լէ թագտիմ էտէսինիզ. Խամուրունու-
զուն իլքինտէն 'ասըրլարընըզտա ՌԱՊՊԱ
րէֆ'լէ թագտիմէսի վէրէսինիզ.
22 Վէ էյէր ՌԱՊՊԸՆ Մուսայա սէօյ-
23 լէտիյի պու էմիրլէրին ճիւմլէսինի, եա'-
նի ՌԱՊՊԸՆ Մուսա վասըթասըյլէ սի-
զէ էմր էյլէտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինի,
ՌԱՊՊԸՆ էմր էյլէտիյի կիւնտէն պէրի
իլէ 'ասըրլարընըզտա իճրա էթմէտիյի-
24 նիզ հալտէ, ճէմա'աթըն կէօզլէրինտէն
խաֆի օլարագ պիր սէհվ վուգու' պու-
լունմուշ օլուր իսէ, օլ վագըթ պիւթիւն
ճէմա'աթ, ՌԱՊՊԱ խօշ րայիհալը մուհ-
րագա օլարագ, գա'իտէսի իւզրէ էք-
մէք վէ մէշրուպաթ թագտիմէսի իլէ
սըղըրլարտան պիր տանայը, կիւնահ
գուրպանը իչիւն քէչիլէրտէն պիր թէ-
25 քէ 'արզ էյլէսին. Վէ քեահին
Իսրայէլին պիւթիւն ճէմա'աթը իչիւն
էմր ի քէֆարէթի իճրա էտէճէք վէ
անլէրէ 'աֆվ օլունաճագ տըր. զիրա
պու սէհվ տիր, վէ անլէր սէհվլէրի ի-
չիւն թագտիմէլէրինի ՌԱՊՊԱ աթէշլէ
վէ կիւնահ գուրպանլարընը ՌԱՊՊԸՆ
26 հուզուրընա կէթիրսինլէր. Վէ պիւթիւն
գավմա սէհվ վուգու' պուլտուղունտան,
պէնի Իսրայէլին պիւթիւն ճէմա'աթը-
նա վէ արալարընտա միսաֆիր օլան
էճնէպիլէրէ 'աֆվ օլունաճագ տըր.
27 Վէ էյէր պիր քիմսէ սէհվէն կիւնահ
էթմիշ օլուր իսէ, օլ վագըթ կիւնահ
գուրպանը օլմագ իւզրէ պիր յաշընտա
28 պիր տիշի քէչի կէթիրսին. Վէ քեա-
հին օլ սէհվէն կիւնահ էտէն քիմսէ ի-
չիւն՝ ՌԱՊՊԸՆ հուզուրունտա սէհվէն
կիւնահ էթտիյինտէ էմր ի քէֆարէթի
իճրա էթսին, վէ անըն իչիւն իճրա ի
քէֆարէթ էթմէքլէ, անա 'աֆվ օլու-
29 նաճագ տըր. Սէհվէն կիւնահ էտէնի-
չիւն պէնի Իսրայէլտէ, էյէրլի օլսուն վէ
արալարընտա միսաֆիր օլան էճնէպի
օլսուն, շէրի'աթընըզ պիր օլաճագ տըր.
30 Ֆագաթ պիր քիմսէ, էյէրլի օլսուն
էճնէպի օլսուն, միւթէքէպպիրանէ հա-
րէքէթ էտէճէք օլուր իսէ, ՌԱՊ
թահգիր էթմիշ օլուր. Օլ քիմսէ գավ
մի արասընտան կէսիլմէլի' օլսու
31 Զիրա ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը թահգիր է
չուլ էմրինի պօզմուշ էթտիյի իչիւն
քիմսէ միւթլագա մինգաթի' օլմա
տըր. վէպալը պօյնունա.
32 Վէ պէնի Իսրայէլ պէրրիյէտէ իք
սէպթ կիւնիւնտէ պիր աատամը օտու
33 տէվշիրիրքէն պուլտուլար. Վէ անը
օտուն տէվշիրիրքէն պուլանլար
անը Մուսա վէ Հարունա վէ պիւթի
34 ճէմա'աթա իլէթտիլէր, Ա
հապսա գօյտուլար, զիրա անա նէ
35 փըլաճագը պէյան օլունմամըշ իտի. Վ
ՌԱՊՊ Մուսայա՝ Օլ քիմսէ մութլագ
գաթլ օլունաճագ տըր. պիւթիւն ճ
մա'աթ անը օրտու խարիճինտէ թա
36 լայա իլէ րէճմ էյլէսին՝ տէտի. Վէ պի
թիւն ճէմա'աթ ՌԱՊՊԸՆ Մուսայա է
էյլէտիյի վէճհիլէ անը օրտուտան տ
արը չըգարըպ թաշլայարագ րէճմ էթ
տիլէր օլ տա էօլտիւ.
37 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա խիթապ էտիպ տէտի քի, (38) Պէ
նի Իսրայէլէ խիթապ էտիպ անլէրէ սէօյ
լէ քի քէնտիլէրինէ 'ասըրլարընտա լիպա
լարընըն էթէքլէրինէ սաչագլար էտ
սինլէր. վէ էթէքլէրինին սաչագլարը
իւզէրինէ պիր լաճիվէրտ ճէրիտ գօ
39 յսունլար. Վէ օ սաչագ սիզէ նիշա
իչիւն օլսուն, անը կէօրտիւքճէ
ՌԱՊՊԸՆ ճիւմլէ էվամիրինի խաթըր
ա կէթիրիպ, անլէրի իճրա էտէսինի
վէ զինաքեարլըղը թապի' օլմաղը ֆիւ
էթտիյինիզ քէնտի կէօնիւլլէրինիզին վէ կէօզլէր
40 նիզին հէվասընա կիտմէյէսինիզ. Թ
քի էմիրլէրիմին ճիւմլէսինի խաթըր
տա կէթիրիպ իճրա էտէսինիզ, Ալլա
41 ընըզա մուգատտէս օլասընըզ. Սիզէ Ա
լահ օլմագ իչիւն սիզի Մըսըր տիյարը
տան չըգարտըղըմ Ալլահընըզ ՌԱՊՊ պ
նիմ. Ալլահընըզ Եէհօվա պէն իմ.

ԲԱՊ 16

1 Վէ Գօրահ իպն ի Եիսհար իպն ի Գո
հաթ իպն ի Լավի վէ պէնի Ռուպէ

տէն Էլիապ օղուլլարը Տաթան վէ Ա-
պիրամ վէ Փալէթ օղլու Օն միւթէճա-
2 սիր օլուպ, Պէնի Իսրայէլտէն ճէմա'աթ
րէ'իսլէրի վէ ճէմա'աթ արասընտա մէշ-
հուր վէ նամտար օլանլարտան իքի եիւզ էլլի
քիշիլէր իլէ Մուսանըն հուզուրընտա
3 գըյամ էտիպ, Մուսա վէ Հարունըն 'ա-
լէյհինէ ճէմ օլարագ անլարա խիթա-
պէն՝ Սիզէ եէթէր, զիրա պիւթիւն ճէ-
մա'աթ ճիւմլէթէն մուգատտէս տիր,
վէ ՌԱՊՊ անլարըն արասընտա տըր. իմ-
տի ՌԱՊՊԸՆ ճէմա'աթը իւզէրինէ նի-
չիւն քէնտինիզի թէրֆի' էյլէրսինիզ՝
4 տէտիլէր։ Վէ Մուսա տույունճա իւզիւ-
5 ստիւնէ տիւշտիւ։ Վէ
Գօրահա վէ անըն ճիւմլէ թարաֆտարլա-
րընա սէօյլէյիպ՝ Սապահլայըն ՌԱՊՊ քէնտի-
նինքի քիմ, վէ մուգատտէս քիմ օլ-
տուղունու պէյան էտիպ քէնտինէ մու-
գարրէպ գըլաճագ տըր. վէ ինթիխապ
էթտիյի քիմսէյի քէնտինէ մուգարրէպ
6 գըլաճագ տըր։ Էյ Գօրահ, վէ անըն ճիւմ-
լէ թարաֆտարը, պունու եափընըզ, եա'-
նի քէնտինիզէ պուխուրտանլար ա-
7 լընըզ. Վէ եարըն իչլէրինէ աթէշ՝ վէ
ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա իւզէրլէրինէ
պուխուր գօյընըզ. վէ ՌԱՊՊԸՆ ինթի-
խապ էթտիյի քիմսէ մուգատտէս օլ-
սուն. Էյ Լևի օղուլլարը, սիզէ եէ-
8 թէր՝ տէտի։ Վէ Մուսա Գօրահա տէ-
տի քի՝ Էյ պէնի Լևի, տինլէյինիզ։
9 Սիզէ ա՞զ մը տըր քի ՌԱՊՊԸՆ մէսքէ-
նինին խըտմէթինի վէ ճէմա'աթըն էօ-
նիւնտէ տուրուպ անլարըն խըտմէթինի
իֆա էյլէմէնիզ իչիւն, Իս-
րայէլին Ալլահը սիզի քէնտինէ մու-
գարրէպ գըլմագ իչիւն, Իսրայէլին ճէ-
10 մա'աթընտան թէֆրիգ էյլէտի. Վէ սէ-
նի վէ սէնին իլէ պէրապէր պիւթիւն Լևի
օղլու գարտաշլարընը ճիւմլէթէն մու-
գարրէպ գըլտը. վէ սիզ քէհանէթի տէ
11 մի թալէպ էտէրսինիզ՞ Պու էճլտէն սէն
վէ պիւթիւն թարաֆտարըն ՌԱՊՊԸՆ 'ա-
լէյհինէ իճթիմա' էթտինիզ. Հարուն ի-
սէ նէ՞ տիր քի անըն 'ալէյհինէ սէօյ-
12 լէնիյօրսունուզ։ Վէ Մուսա Էլիապըն օղուլ-
լարը Տաթան վէ Ապիրամը չաղըրմագ
իչիւն ատէմ կէօնտէրտիքտէ, անլար
13 կէլմէյիզ. Պիզի պէրրիյէտէ էօլտիւրմէ-
մէք իչիւն պիզի սիւտ վէ պալ ագան
տիյարտան չըգարտըղըն ա՞զ մը տըր
քի, տահա իւզէրիմիզէ հիւքիւմտար օ-
լուպ հիւքիւմէթ էթմէք իսթէրսին։
14 Հէմ տախի պիզի սիւտ վէ պալ ագան
տիյարա կէթիրմէտին, վէ պիզէ թար-
լա վէ պաղ միւլքիւնիւ վէրմէտին. պու
ատէմլէրին կէօզլէրինի մի չըգարա-
15 ճագսըն՞ պիզ կէլմէյիզ՝ տէտիլէր։ Վէ
Մուսա զիյատէ հիտտէթլէնիպ, ՌԱՊ-
ՊԱ՝ Թագտիմէլէրինէ նազար էթմէ.
անլարտան պիր էշէք ալմատըմ վէ
անլարտան պիրինէ քէօթիւլիւք էթմէ-
16 տիմ՝ տէտի։ Վէ Մուսա Գօրահա՝ Եա-
րըն սէն վէ պիւթիւն թարաֆտարըն
ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա, սէն վէ անլար
17 վէ Հարուն հազըր օլունըզ. Վէ հէր
պիրինիզ քէնտի պուխուրտանլարընը ա-
լըպ իչինէ պուխուր գօյունըզ. վէ հէր
պիրինիզ քէնտի պուխուրտանընը, ի-
քի եիւզ էլլի պուխուրտան օլարագ,
սէն տախի Հարուն իլէ, հէր պիրինիզ
պուխուրտանընը ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընա
18 կէթիրինիզ՝ տէտի։ Վէ հէր քէս քէն-
տի պուխուրտանընը ալըպ՝ իչինէ ա-
թէշ գօյարագ իւզէրլէրինէ պու-
խուր գօյարագ Մուսա վէ Հարուն իլէ
պէրապէր ճէմա'աթ չատըրընըն գա-
19 փուսընտա տուրտուլար։ Վէ Գօրահ
պիւթիւն ճէմա'աթը անլարըն 'ալէյ-
հինէ ճէմա'աթ չատըրընըն գափուսը-
նա ճէմ' էթտիքտէ ՌԱՊՊԸՆ ճէլալի
պիւթիւն ճէմա'աթա կէօրիւնտիւ։
20 Վէ ՌԱՊՊ Մուսա իլէ Հարունա խի-
21 թապէն՝ Պու ճէմա'աթըն արասընտան
այրըլընըզ, քի անլարը պիր անտէ հէ-
22 լաք էտէյիմ՝ տէտի։ Լաքին անլար եիւզ
իւսթիւ գափանըպ՝ Եա Ալլահ, ճիւմլէ
պէշէրին ռուհլարընըն Ալլահը, պիր ա-
տէմ կիւնահ էթտիյի հալտէ պիւթիւն
ճէմա'աթա մը դազապ էտէրսին՝ տէ-
տիլէր։
23 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա տէտի քի, (24) Ճէ-
մա'աթա խիթապէն՝ Գօրահ վէ Տաթան
վէ Ապիրամըն մէսքէնլէրինին էթրա-

25 ֆընտան չէքիլինիզ՝ տէյիւ սէօյլէ։ Վէ
Մուսա գալգըփ Տաթան վէ Ապիրամըն
եանընա տօղրու կիթտի, վէ արգասըն-
տան Իսրայէլին իխթիյարլարը կիթտի-
26 լէր։ Վէ ճէմաաթա սէօյլէյիփ՝ Շիմտի
պու ֆասըդ ատէմլէրին չատըրլարը
եանընտան այրըլընըզ, վէ էշեալարըն-
տան հիչ պիր շէյէ տօգունմայընըզ, թա
քի անլէրին ճիւմլէ կիւնահլարը սէպէ-
27 պիյլէ հէլաք օլմայասընըզ՝ տէտի։ Իմ-
տի անլէր Գօրահ վէ Տաթան վէ Ապի-
րամըն մէսքէնլէրինին էթրաֆընտան
չէքիլտիլէր. վէ Տաթան իլէ Ապիրամ
վէ անլէրին զէվճէլէրի վէ օղուլլարը վէ
էհլ ի պէյթլէրի հըզըրդ չատըրլարընըն
28 գափուսընտա տուրտուլար։ Ու վագըթ
Մուսա տէտի քի՝ Պու իշլէրի քէնտի
նէֆսիմտէն իճրա էթմէյիփ, անճագ
ճիւմլէսինի իշլէմէք իչիւն ՐԱՊՊԸՆ պէ-
նի կէօնտէրտիյինի պունտան պիլէսի-
29 նիզ։ Էյէր պունլար հէր ատէմին վէ-
ֆաթը կիպի վէֆաթ էտէրլէր իսէ, վէ
ճիւմլէ ատէմլէրէ վագը՝ օլան պունլարըն
իւզէրինէ վուգու՝ պուլուր իսէ, ՐԱՊՊ
30 պէնի կէօնտէրմէմիշ տիր։ Լաքին էյէր
ՐԱՊՊ խարիգ ըլ ՚ատէ պիր շէյ յափ-
մասըյլէ զէմին քէնտի աղզընը աչա-
րագ անլէրի վէ անլէրէ միւթէալլիգ
օլանըն քեաֆֆէսինի եուտար իսէ, վէ
տիրի օլարագ հալտէ հավիյէյէ էնէր-
լէր իսէ, օ վագըթ պու ատէմլէրին
ՐԱՊՊԸ թահգիր էթտիքլէրինի պիլէ-
31 ճէքսինիզ։ Վէ պու սէօզլէրին ճիւմլէ-
սինի սէօյլէմէյի թէքմիլ էթտիքտէ ան-
լէրին ալթընտա օլան զէմին եարըլտը։
32 Վէ զէմին աղզընը աչըփ անլէրի վէ խա-
նէլէրինի վէ Գօրահըն այիտ ճիւմլէ ա-
տէմլէրինի վէ քեաֆֆէ ի էմվալընը
33 եութտու։ Վէ անլէր վէ թէ՚ալլուգաթ-
լարընըն ճիւմլէսի տիրի տիրի հավիյէ-
յէ էնտիլէր, վէ եէր անլէրի էօրթմէք-
լէ ճէմաաթ արասընտան նապէտիտ օլ-
34 տուլար։ Վէ էթրաֆլարընտա օլան Իս-
րայէլին ճիւմլէսի անլէրին ֆէրեատըն-
տան ֆիրար էթտիլէր. զիրա՝ Օլմայա
քի զէմին պիզի եութմասըն՝ տէրլէր ի-
35 տի։ Վէ ՐԱՊՊ թարաֆընտան աթէշ
չըգըփ՝ պուխուրը թագտիմ էտէն օլ
իքի եիւզ էլլի քիմսէյի թէլէֆ էթտի
36 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա խիթապէն տէ-
37 տի քի, Քեահին Հարունըն օղլու Էլ՚ա-
զարա սէօյլէ քի՝ Հարիգին իչինտէն
պուխուրտանլարը ալըփ աթէշի էօթէ-
յէ տաղըթսըն, զիրա անլէր մուգատ-
38 տէս օլտուլար։ Քէնտի ճանլարը ՚ալէ-
հինէ կիւնահ էտէն շու քիմսէլէրի
պուխուրտանլարընը ալըփ՝ անլէրտէն
մէզպահը գափլամագ իչիւն լէվհալար
եափսընլար, զիրա անլէր ՐԱՊՊԸՆ հու-
զուրընտա թագտիմ օլունմալարըյ
մուգատտէս օլտուլար, վէ պէնի Իսրա-
39 յէլէ ՚ալամէթ օլսունլար։ Վէ քեահի
Էլ՚ազար ՐԱՊՊԸՆ քէնտիսինէ Մուսանը
վասըթասըյլէ էմր էթտիյի կիպի
եանմըշ քիմսէլէրին թագտիմ էթտիք-
լէրի պագըր պուխուրտանլարընը ա-
լըփ՝ անլէրի մէզպահը գափլամագ ի-
40 չիւն լէվհալար եափարագ, Պէնի Իսրա-
յէլէ թէզքեար էյլէտի, թա քի Գօրա
վէ անըն րուֆէգասը կիպի օլմամա
իչիւն Հարունըն նէսլինտէն օլմայան եա-
պանճը քիմսէ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
պուխուր եագմագ իչիւն եագլաշմայա
41 Վէ էրթէսի կիւնտէ պէնի Իսրայէլի
պիթիւն ճէմա՚աթը, Սիզ ՐԱՊՊԸ
գավմընը գաթլ էթտինիզ՝ տէյէրէք
Մուսա վէ Հարունըն ՚ալէյհինէ սէօյլէ
42 տիլէր։ Վէ վագը՝ օլտու քի ճէմա՚ա
Մուսա վէ Հարունըն ՚ալէյհինէ թէճէմ-
միւ՚ էթտիքլէրինտէ ճէմա՚աթ չատըրը-
նա տօղրու պագտըլար, վէ իշթէ պու-
լութ անը գափլայըփ ՐԱՊՊԸՆ ճէլալ
43 ի էօրիւնտիւ։ Վէ Մուսա իլէ Հարուն
ճէմա՚աթ չատըրընըն էօնիւնէ կէլտի-
44 լէր։ Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա խիթապէ
45 Պու ճէմա՚աթ արասընտան չըգընըզ
քի անլէրի պիր անտէ հէլաք էտէյիմ
տէտի՝ Անմա անլէր եիւզ իւսթիւ գա-
46 փանտըլար։ Վէ Մուսա Հարունա՝ Պու-
խուրտանընը ալ, վէ իչինէ մէզպա-
տան աթէշ գօյարագ անտա պու-
խուր գօ, վէ թէզ ճէմա՚աթա կիտի
անլէր իչիւն իճրա ի քէֆարէթ էյլէ
զիրա ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտան ղազապ

զուհուր էտիպ թա'ուն պաշլամըշ՝ տէ-
47 տի։ Վէ Հարուն Մուսանըն տէտիյի կի-
պի պուխուրտանը ալըպ ճէմա'աթըն ի-
չինէ գօշտու, (վէ իշթէ գավիմ արա-
սընտա թա'ուն պաշլամըշ իտի,) վէ պուխուրու գօ-
յուպ գավիմ իչիւն իճրա ի քէֆարէթ
48 էթտի։ Վէ էօլիւլէր իլէ տիրիլէրին արա-
սընտա տուրտու. վէ թա'ուն քէսիլտի։
49 Վէ Գօրահ մատտէսի իչիւն էօլէնլէր-
տէն մա'ատա թա'ունտան էօլէնլէր օն
50 տէօրթ պին եէտի եիւզ իտի։ Վէ
Հարուն ճէմա'աթ չատըրընըն գափը-
սընա Մուսայա 'ավտէթ էթտի, վէ
թա'ուն քէսիլտի։

ՊԱՊ 17

1 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա խիթապէն տէտի
2 քի, Պէնի Իսրայէլէ սէօյլէ վէ անլէր-
տէն խանէտանլարընա կէօրէ պիրէր
'ասա, եա'նի խանէտանլարընըն ճիւմ-
լէ րէ"իսլէրինտէն օն իքի 'ասա ալըպ
հէր պիրինին իսմինի 'ասասը իւզէրինէ
3 եազարսըն։ Վէ Լավինին 'ասասը իւ-
զէրինէ Հարունըն իսմինի եազարսըն.
զիրա խանէտան րէ"իսլէրի իչիւն պիրէր
4 'ասա օլաճագ տըր։ Վէ անլէրի ճէ-
մա'աթ չատըրընտա սիզին իլէ միւլա-
գաթ էթտիյիմ եէրտէ շէհատէթ էօնիւ-
5 նէ գօյարսըն։ Վէ վագը' օլա քի պէնիմ
ինթիխապ էթտիյիմ քիմսէնին 'ասա-
սը ֆիլիզլէնէճէք տիր. պու վէճհլէ պէ-
նի Իսրայէլին 'ալէյհինիզէ սէօյլէնտիքլէրի-
նի հուզուրումտան թէսքին էտէճէյիմ։
6 Վէ Մուսա պէնի Իսրայէլէ սէօյլէմէ-
սի իւզէրինէ րու"էսանըն ճիւմլէսի ա-
նա պիրէր 'ասա եա'նի հէր րէ"իս ի-
չիւն պիր 'ասա, խանէտանլարընա կէօ-
րէ օն իքի 'ասա վէրտիլէր. վէ Հարու-
նըն 'ասասը անլէրին 'ասալարընըն ա-
7 րասընտա իտի։ Վէ Մուսա 'ասալարը
շէհատէթ չատըրընտա ՌԱՊՊԸՆ հու-
8 զուրընա գօյտու։ Վէ վագը' օլտու քի
էրթէսի կիւն Մուսա շէհատէթ չատը-
րընա կիրտի, վէ իշթէ պէյթ ի Լավի ի-
չիւն օլան Հարունըն 'ասասը կէօզլէնիպ
վէ ֆիլիզլէնիպ չիչէք աչարագ պատէմ-
9 լէր եէթիշտիրտի։ Վէ Մուսա ճիւմլէ
'ասալարը ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտան ճէ-
մի'ի պէնի Իսրայէլին էօնիւնէ չըգար-
տը, անլէր տախի կէօրիւպ հէր պի-
10 քէսի 'ասասընը ալտը։ Վէ ՌԱՊՊ
Մուսայա՝ Հարունըն 'ասասընը, էհլի
'իսեանա նիշան օլմագ հըֆզ օլուն-
մագ իւզրէ, շէհատէթ էօնիւնէ թէք-
րար կէօթիւր, վէ անլէրին սէօյլէնմէ-
լէրինի պէնտէն տէֆ' էտէսին, քի
11 էօլմէյէլէր՝ տէտի։ Վէ Մուսա ՌԱՊՊԸՆ
քէնտիսինէ էմր էյլէտիյի կիպի իճրա էյ-
12 լէտի։ Վէ պէնի Իսրայէլ Մուսայա
սէօյլէյիպ՝ Իշթէ պիզ էօլտիւք, հէլաք
13 օլտուգ, ճիւմլէմիզ հէլաք օլտուգ։ ՌԱՊ-
ՊԸՆ մէսքէնինէ եագլաշանլարտան հէր
պիրի էօլիւր. պիլքիւլլիյէն հէլաք օլաճա՞գ
մը իզ՝ տէտիլէր։

ՊԱՊ 18

1 Վէ ՌԱՊՊ Հարունա տէտի քի՝ Սէն
վէ սէնին իլէ պէրապէր օղուլլարըն վէ
սէնին խանէտանըն մագտիս հագգըն-
տա էտիլէն կիւնահը չէքէճէքսինիզ,
վէ սէն վէ օղուլլարըն սէնին իլէ պէ-
րապէր քէհանէթինիզ իճրասընտա է-
2 տիլէն կիւնահը չէքէճէքսինիզ։ Հէմ
տախի գարնտաշլարընը՝ եա'նի փէտէ-
րինին սըպթը օլան Լավի սըպթընը
սէնին իլէ պէրապէր եագլաշտըր, վէ
սանա միւլազէմէթլէ սանա խըտմէթ
էթսինլէր. սէն տախի վէ սէնին իլէ
պէրապէր օղուլլարըն շէհատէթ չա-
տըրընըն էօնիւնտէ պուլունասընըզ։
3 Վէ սէնին խըտմէթինի վէ պիւթիւն
չատըրըն խըտմէթինի իֆա էթսին-
լէր, ֆագաթ անլէր մագտիսին է-
տէվաթընա վէ մէզպահա եագլաշմա-
սընլար, թա քի անլէր հէմ սիզ էօլ-
4 մէյէսինիզ։ Իմտի անլէր սանա միւ-
լազէմէթլէ չատըրըն հէր իշինտէ ճէ-
մա'աթ չատըրընըն խըտմէթինի իֆա
էյլէսինլէր, վէ սիզէ եապանճը եագ-
5 լաշմասըն։ Վէ արթըգ պէնի Իսրայէլ
իւզէրինէ ղազապ օլմամասը իչիւն սիզ
մագտիսին խըտմէթինի վէ մէզպահըն

6 խըտմէթինի իֆա էտէսինիզ։ Վէ իշթէ պէն գարտաշլարընըզ Լէվիլիլէրի պէնի Իսրայէլ արասընտան ալտըմ. անլէր ճէմա'աթ չատըրընըն խըտմէթինի էթմէք իւզրէ ՐԱՊՊ իչիւն սիզէ 'աթիյյէ օլարագ վէրիլմիշտիր։
7 Վէ սէն վէ սէնին իլէ պէրապէր օղուլլարըն մէզպահըն ճիւմլէ շէյլէրի իչիւն վէ թէֆրիգ փէրտէսինին իչէրիսինտէ օլան շէյլէր իչիւն քէհանէթինիզի հըֆզ էտիփ խըտմէթ էտէսինիզ. [illegible] խըտմէթի քէհանէթինիզի 'աթիյյէ օլարագ վէրտիմ, վէ եագլաշան եապանճը գաթլ օլունաճագ տըր։
8 Վէ ՐԱՊՊ Հարունա տէտի քի՝ Իշթէ պէն թէգտիմէլէրիմին մուհաֆազասընը սանա վէրտիմ. պէնի Իսրայէլին մուգատտէս շէյլէրինին ճիւմլէսինի սանա վէ օղուլլարընա ֆէրիզէ ի էպէտիյէ օլմագ իւզրէ մէսհ հագգը իչիւն
9 վէրտիմ. Աթէշտէն գալան նէսնէլէրտէն պունլար ագտէս շէյլէր օլարագ սէնին օլսուն. պանա 'արզ էթտիքլէրի թագտիմէլէրին ճիւմլէսի՝ եա'նի էքմէք թագտիմէլէրինին ճիւմլէսի վէ կիւնահ գուրպանլարընըն ճիւմլէսի վէ սուչ գուրպանլարընըն ճիւմլէսի ագտէս օլարագ սէնին վէ սէնին օղուլլա-
10 րընըն օլսուն։ Անը ագտէս մահալտէ յէյէսին. անը հէր էրքէք յէ-
11 սին, սանա մուգատտէս օլսուն։ Պուտախի սէնին օլսուն թագտիմէլէրի օլան րէֆ'իյէ թագտիմէսինի վէ պէնի Իսրայէլին ճիւմլէ սալլամա թագտիմէլէրինի, ֆէրիզէ ի էպէտիյէ օլմագ իւզրէ, սանա վէ սէնին իլէ պէրապէր սէնին օղուլլարընա վէ գըզլարընա վէրտիմ. սէնին խանէնտէ հէր թահիր օ-
12 լան անտէն յէսին։ Եաղըն 'ալասընըն քհաֆֆէսինի վէ շէրապ վէ պուղտայըն 'ալասընըն քհաֆֆէսինի, եա'նի ՐԱՊՊԱ վէրէճէքլէրի իլք մէյվէլէրի
13 սանա վէրտիմ։ Տիյարլարընտա պուլունանըն ճիւմլէսինտէն ՐԱՊՊԱ կէթիրէճէքլէրի թուրֆանտալարը սէնին օլսուն. խանէնտէ հէր թահիր օլան ան-
14 տէն յէսին։ Իսրայէլտէ հէր վագֆ օ-
15 լունմուշ շէյ սէնին օլսուն։ Հէր սէտտէն կէրէք ինսան վէ կէրէք պէհայիմտէն ՐԱՊՊԱ թագտիմ էտէճէքլէրի հէր իլք տօղան սէնին օլսուն. անճագ ինսանըն իլք տօղանլարընըն ֆիտյէսինի վէ գայրի թահիր հայվանլըգ տօղանլարընըն ֆիտյէսինի
16 մութլագա գապուլ էտէճէքսին պիր այլըգ օլանլարըն ֆիտյէսինի թագտիր էթտիյին գըյմէթէ կէօրէ, մուգտէս մըսգալը իւզրէ, քի եիրմի կէրաթ տըր պէշ մըսգալ կիւմիւշ գա-
17 պուլ էտէճէքսին։ Լաքին ինէյին իլք տօղանընըն եախօտ գօյունըն իլք տօղանընըն եախօտ քէչինին իլք տօղանընըն ֆիտյէսինի գապուլ էթմէյէսին. անլէր մուգատտէս տըր. անլէրին գանլարընը մէզպահըն իւզէրինէ սէփիփ իչ եաղլարընը խօշ րաիհա օլմագ իչիւն, ՐԱՊՊԱ գուրպանը օլմագ իւզ-
18 րէ եագաճագսըն։ Վէ անլէրին էթի սէնին օլաճագ՝ սալլամա կէօկիւսիւ վէ սա
19 ղ պուտու կիպի սէնին օլաճագ։ Պէնի Իսրայէլին ՐԱՊՊԱ թագտիմ էթտիքլէ մուգատտէս րէֆ'իյէ թագտիմէլէրինին ճիւմլէսինի, ֆէրիզէ ի էպէտիյէ օլ իւզրէ սանա վէ սէնին իլէ պէրապէր օղուլլարընա վէ գըզլարընա վէրտիմ. ՐԱՊՊԸՆ հուզուրունտա սանա վէ սէնին իլէ պէրապէր նէսլինէ էպէտի թու
20 'ահտը տըր։ Վէ ՐԱՊՊ Հարունա տէտի քի՝ Անլէրին արզլարընտա միր ալմայաճագսըն, վէ արալարընտա սէնին հիսսէն օլմայաճագ տըր. պէնի Իսրայէլ արալարընտա սէնին հիսսէն վէ միրասըն պէն իմ։

21 Վէ պէնի Լէվիյէ իշթէ խըտմէթլէրինէ՝ եա'նի ճէմա'աթ չատըրընըն իֆա էտէճէքլէրի խըտմէթինէ 'իվազէն միրաս օլմագ իւզրէ Իսրայէլտէ 'ուշր
32 քհաֆֆէսինի վէրտիմ։ Վէ կիւնահը ճէզասընը չէքիփ էօլմէմէլէրի իչիւն պէնի Իսրայէլ արթըգ ճէմա'աթ չա-
23 տըրընա եագլաշմասընլար։ Հէմ ճէմա'աթ չատըրընըն խըտմէթինի իֆա էտէն Լէվիլիլէր օլուպ՝ կիւնահլարը քէնտիլէրի չէքէճէքլէր, վէ 'ասըրլա

տա ֆէրիզէ'ի էպէտիյէ օլմագ իւզրէ
պէնի Իսրայէլ արասընտա միրաս ալմա-
24 սընլար. Զիրա պէնի Իսրայէլին ՌԱՊՊԱ
րէֆ'իյէ թագտիմէսի օլմագ իւզրէ թագ-
տիմ էտէճէքլէրի 'Օւշրիւ Լավիլէրէ
միրաս եէրինէ վէրտիմ. Պու սէպէպտէն
անլէրին հագգընտա պէնի Իսրայէլ ա-
րասընտա միրաս ալմայաճագլար տէտիմ.
25 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա տէտի քի` (26) Լա-
վիլէրէ խիթապէն անլէրէ սէօյլէ քի`
Պէնի Իսրայէլտէն անլէրին թարա-
ֆընտան սիզէ միրաս եէրինէ վէր-
տիյիմ 'Օւշրիւ ալտըղընըզտա, օլ
վագըթ անտէն 'Օւշրին 'Օւշրիւնիւ
ՌԱՊՊԱ րէֆ'իյէ թագտիմէսի օլմագ
27 իւզրէ թագտիմ էտէսինիզ. Վէ պու
րէֆ'իյէ թագտիմէնիզ սիզէ խարմանտան
պուղտայը կիպի վէ մա'սարէ չըրէսի կի-
28 պի սայըլըր. Պէօյլէճէ սիզ տախի պէ-
նի Իսրայէլտէն ալտըղընըզ 'Օւշրիւն
քեաֆֆէսինտէն ՌԱՊՊԱ րէֆ'իյէ թագ-
տիմէսինի թագտիմ էտէսինիզ, վէ ան-
տէն ՌԱՊՊԸՆ րէֆ'իյէ թագտիմէսինի
29 քեահին Հարունա վէրէսինիզ. Սիզէ
վէրիլէն թագտիմէլէրին ճիւմլէսինտէն էն
ա'լասընտան մուգատտէս հիսսէ օլա-
րագ ՌԱՊՊԱ րէֆ'իյէ թագտիմէսինի
30 թագտիմ էտէսինիզ. Վէ անլէրէ տէ-
յէսին քի` Անըն ա'լասընը թագտիմ
էթտիյինիզտէ, [illegible] Լավիլէրէ
խարման մահսուլը կիպի վէ մա'սարէ
31 մահսուլը կիպի սայըլըր. Վէ անը սիզ
վէ էհլ ի պէյթինիզ հէր մահալտէ եէյէ-
սինիզ. զիրա ճէմա'աթ չատըրընտա օ-
լան խըտմէթինիզէ մուգապիլ իւճրէթի-
32 նիզ տիր. Վէ անըն ա'լասընը թագ-
տիմ էթտիյինիզտէ անտան տօլայը
կիւնահ չէքմէյէսինիզ, վէ պէնի Իսրայէ-
լին մուգատտէս նէսնէլէրինի նաճիս
էթմէյէսինիզ, թա քի էօլմէյէսինիզ.

ԲԱԲ 19

1 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա վէ Հարունա խի-
2 թապէն տէտի քի, ՌԱՊՊԸՆ էմր էյլէ-
տիյի շէրի'աթըն գանունու պու տուր.
Պէնի Իսրայէլէ սէօյլէ քի սանա հիչ
պիր գուսուրու օլմայըպ իւսթիւնէ պօ-
յունտուրուգ գօնուլմամըշ օլան, ալ
3 պիր ինէք կէթիրսինլէր. Վէ անը
քեահին Էլ'ազարա վէրէսինիզ, թա
քի անը օրտուքեահըն խարիճինէ չը-
գարսըն, անըն հուզուրունտա պօղազ-
4 լանսըն. Վէ քեահին Էլ'ազար փարմա-
ղըյլէ անըն գանընտան ալըպ` անըն
գանընտան ճէմա'աթ չատըրընըն էօն
թարաֆընա եէտի քէրրէ սէրփսին.
5 Պա'տէհու ինէք անըն կէօզլէրի էօնիւն-
տէ եագըլսըն. տէրիսի իլէ էթի
6 վէ գանը վէ թէրսի եագըլսըն. Վէ
քեահին էրզ աղաճը վէ զուֆա օթու
վէ գըրմըզը եափաղը ալըպ ինէյին իհ-
րագ օլունտուղու աթէշին օրթասընա
7 աթսըն. Վէ քեահին էլպիսէսինի վէ
ճէսէտինի սու իլէ եըգասըն. Վէ ան-
տէն սօնրա օրտուքեահա կիրսին. Վէ
քեահին աքշամա գատար նաճիս օլա-
8 ճագ տըր. Վէ անը եագան քիմսէ էլ-
պիսէսինի վէ ճէսէտինի սու իլէ եը-
գայըպ աքշամա գատար նաճիս
9 օլաճագ տըր. Վէ փաք պիր ատէմ
ինէյին քիւլլիւնիւ թօփլայըպ օրտու-
քեահըն խարիճինտէ պիր թահիր մա-
հալլէ գօյսուն. Վէ պէնի Իսրայէլ ճէմա-
'աթը իչին նաճասէթ սույու օլմագ իւզ-
րէ հըֆզ օլունսուն. պու կիւնահըն
10 թահարէթինէ ա'իտ տըր. Վէ ինէյին քիւլ-
լիւնիւ թօփլայան քիմսէ էլպիսէսինի
եըգայըպ աքշամա գատար նաճիս օ-
լաճագ տըր. պու ատէթ պէնի Իսրայէ-
լէ վէ արալարընտա միսաֆիր օլան
էճնէպիյէ ֆէրիզէ'ի էպէտիյէ օլսուն.
11 Պիր ինսանըն մէյյիթինէ տօգունան քիմ-
սէ եէտի կիւն նաճիս օլաճագ տըր.
12 Օլ քիմսէ իւչիւնճիւ կիւնտէ քէնտի-
սինի 'օլ սու իլէ թաթհիր էթմէլի քի
եէտինճի կիւնտէ թահիր օլաճագ տըր,
ամմա իւչիւնճիւ կիւնտէ քէնտիսինի
թաթհիր էթմէզ իսէ եէտինճի
13 կիւնտէ թահիր օլմազ. Ինսանըն մէյյիթի-
նէ տօգունուպ տա քէնտիսինի թաթ-
հիր էթմէյէն հէր քիմսէ ՌԱՊՊԸՆ մէս-
քէնինի թէնճիս էյլէր, վէ օլ քիմսէ
Իսրայէլտէն գաթ' օլունաճագ տըր. ա-

նըն իւզէրինէ թաթհիր սույու սէրփիլ-
մէտիյի իչիւն օ նաֆսը օլուպ նափաք-
14 լըղը տահա իւզէրինտէ տիր։ Չատըրտա
էօլէն ատէմ հագգընտա շէրի'աթ պու
տուր․ օլ չատըրա կիրէնլէրին ճիւմլէսի
վէ չատըրտա պուլունանլարըն քեաֆ-
ֆէսի եէտի կիւն նափաք օլաճագ տըր։
15 Վէ իւզէրինտէ էօրթիւսի պաղլը օլ-
մայան հէր աչըգ գապ նափաք օլուր։
16 Վէ հէր քիմ քի սահրա եիւզիւնտէ
գըլըճ իլէ գաթլ օլունմուշա խասթա վէ-
ֆաթ էթմիշ օլանա եա ատէմ քէմի-
յինէ եա գապրա տօգունուր իսէ եէտի
17 կիւն նափաք օլաճագ տըր։ Վէ նա-
փաք քիմսէնին կիւնահտան թաթհիրի
իչիւն եանմըշ ինէյին քիւլիւնտէն ալըպ
պիր գապ իչինէ ֆըշգըրան սույու իւ-
18 զէրինէ փունար սույու գօնուլսուն։ Վէ
պիր թահիր քիմսէ զուֆա օթը ալըպ
օլ սույա պաթըրարագ, չատըր իւզէ-
րինէ վէ գապլարըն քեաֆֆէսի իւզէ-
րինէ վէ օրատա պուլունան քիմսէլէր
իւզէրինէ, վէ օլ քէմիյէ եա գաթլ օ-
լունմուշա խասթա վէֆաթ էթմիշ օլա-
նա եա գապրա տօգունան քիմսէ իւ-
19 զէրինէ սէրփսին։ Վէ օլ թահիր ատէմ
նափաք օլանըն իւզէրինէ իւչիւնճիւ
կիւնտէ վէ եէտինճի կիւնտէ սէրփէ-
րէք՝ անը եէտինճի կիւնտէ թաթհիր
էյլէսին, օլ տախի քէնտի էսվապըսընը
եըգայըպ քէնտիսի տախի սու իլէ եըգ-
անսըն, վէ աղշամլայըն թահիր օլա-
20 ճագ տըր։ Ամմա նափաք օլուպ տա
քէնտինի թաթհիր էթմէյէն ատէմ
ՌԱՊՊԸՆ մագտիսինի թէնճիս էթտիյի
իչիւն, օլ քիմսէ ճէմա'աթըն արասըն-
տան գաթ' օլունաճագ տըր․ անըն իւ-
զէրինէ թաթհիր սույու սէրփիլմէտի,
21 օ նափաք տըր։ Վէ անլէրէ ֆէրիզէ ի
էպէտիյէ օլսուն քի՝ թաթհիր սույընը
սէրփէն ատէմ էսվապըսընը եըգասըն․
վէ թաթհիր սույընա տօգունան ատէմ
22 աղշամա գատար նափաք օլսուն։ Վէ
նափաք օլան քիմսէնին տօգունտուղը
հէր շէյ նափաք օլսուն․ վէ անա տօ-
գունան քիմսէ աղշամա գատար նա-
փաք օլսուն։

ՊԱՊ 20

1 Վէ պէնի Իսրայէլին պիւթիւն ճէմա-
'աթը պիրինճի այտա Ցին պէրրիյէսինէ
կէլիպ՝ գավմ Գատէշտէ գօնտու, վէ
օրատա Մէրիէմ վէֆաթ էտիպ օրա-
տա տէֆն օլունտու։
2 Վէ ճէմա'աթ իչիւն սու պուլունմա-
տըղընտան Մուսա իլէ Հարուն 'ալէյ-
3 հինէ թէճէմմիւ' էթտիլէր։ Վէ գավմ
Մուսա իլէ նիզա' էտէրէք՝ Քեաշքի
պիրատէրլէրիմիզ ՌԱՊՊԸՆ հուզուրըն-
տա էօլտիւքլէրինտէ պիզ տէ էօլէյ-
4 տիք․ Վէ նի՛չիւն ՌԱՊՊԸՆ ճէմա'աթը-
նը պու չէօլլէրէ կէթիրտինիզ, վէ
պիզ վէ հայվանաթըմըզ պուրատա էօ-
5 լէլիմ։ Վէ նի՛չիւն պիզի պու քէօթի
մահալլէ կէթիրմէք իչիւն պիզի Մըսըր-
տան չըգարտընըզ․ էքին վէ ինճիր վէ
պաղ վէ նար մահալլի տէյիլ տիր․ իչէ-
6 ճէք սու պիլէ եօգ տուր՝ տէտիլէր։ Իմ-
տի Մուսա՛ իլէ Հարուն ճէմա'աթըն
եիւզիւնտէն ճէմա'աթ չատըրընըն գա-
փուսընա կիտիպ եիւզ իւսթիւ տիւ-
շտիւլէր․ վէ ՌԱՊՊԸՆ ճէլալի անլէրէ
7 կէօրիւնտի։ Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա խի-
8 թապէն՝ 'Ասայը ալ, վէ սէն գարնտա-
շըն Հարուն իլէ ճէմա'աթը թօփլա, վէ
սույընը վէրմէսի իչիւն անլէրին կէօզ-
լէրի էօնիւնտէ գայայա սէօյլէյինիզ, վէ
սէն անլէրէ գայատան սու չըգարըպ
ճէմա'աթա վէ հայվանաթընա իչիր՝ տէ-
9 տի։ Վէ Մուսա ՌԱՊՊԸՆ քէնտիսինէ
էմր էյլէտիյի կիպի, անըն հուզուրըն-
10 տան 'ասայը ալտը։ Վէ Մուսա իլէ Հա-
րուն ճէմա'աթը գայանըն էօնիւնէ թօփ-
լայըպ անլէրէ՝ Էյ 'ասիլէր, շիմտի տին-
լէյինիզ․ սիզէ պու գայատա՞ն մը սու
11 չըգարալըմ՝ տէտի։ Վէ Մուսա էլինի
գալտըրըպ գայայա իքի տէֆ'ա վուր-
տու, վէ վաֆիր սու չըգտը, վէ ճէ-
մա'աթ վէ հայվանլարը տախի իչտի։
12 Վէ ՌԱՊՊ Մուսա վէ Հարունա՝ Պէ-
նի Իսրայէլին նազարընտա պէնի *թագ-
տիս իչիւն պանա իման էթմէտիյինիզ

---

*Իպր․ Թագտիս

էծլուէն, պու ճէմա'աթը անլէրէ վէրտիյիմ
տիյարա սիզ կէթիրմէյէճէքսինիզ՝
13 տէտի։ Մէրիպա սուլարը պունլար
տըր, զիրա պէնի Իսրայէլ ՌԱՊՊ
իլէ նիզա' էթտիլէր. օլ տախի անլէրտէ
մուգատտէս օլտու։

14 Վէ Մուսա Գատէշտէն Էտօմ մէլիքինէ
էլչիլէր իրսալ էտիպ՝ Պիրատէրին
Իսրայէլ տէր քի՝ Չէքտիյիմիզ զահմէթին
15 քէաֆֆէսինի պիլիրսին. Շէօյլէ քի
էճտատըմըզ Միսըրա էնտի, վէ Միսըրտա
խայլի զէման սաքին օլտուգ վէ
Միսըրլիլէր պիզէ վէ էճտատըմըզա ճէֆա
16 էթտիլէր։ Վէ ՌԱՊՊԱ ֆէրեատ
էթտիյիմիզտէ սէտամըզը իշիտիպ՝ պիր
մէլէք կէօնտէրէրէք պիզի Միսըրտան
չըգարտը. վէ իշտէ պիզ հուտուտունըն
ուճընտա օլան Գատէշ շէհրինտէ իզ։
17 Ռիճամ էյլէ, արազինտան կէչէլիմ.
թարլալարտան վէ պաղլարտան կէչմէյիզ
գույուլարըն սույընտան իչմէյէճէյիզ.
Շահրահտան կիտիպ հուտուտունը
կէչինճէյէտէք սաղա վէ սօլա սափմայաճաղըզ՝
18 տէտի։ Էտօմ տախի անա՝
Տօփրաղըմտան կէչմէյէսին, օլմայա քի
19 գարշընա գըլըճլէ չըգայըմ՝ տէտի։ Վէ
պէնի Իսրայէլ անա՝ Պիզ ճատտէտէն
կիտէրիզ, վէ էյէր պէն վէ հայվանաթլարըմ
սույընտան իչէր իսէք՝ գըյմէթինի
վէրիրիմ. զայրի չէյ էթմէքսիզին
20 այաղըմ իլէ կէչէյիմ՝ տէտիլէր։ Օլ
տախի՝ Կէչմէյէսին տէտի. վէ Էտօմ
պիր չօգ խալգ իլէ՝ վէ եէտ ի գավիյէ
21 իլէ անըն գարշուսընա չըգտը։ Իմտի Էտօմ
քէնտի հուտուտունտան Իսրայէլին
'ուպուրունա րուխսաթ վէրմէքտէն իմթինա'
էթտիյինտէն՝ Իսրայէլ անըն եանընտան
տէօնտի։

22 Վէ պէնի Իսրայէլին պիւթիւն ճէմա'աթը
Գատէշտէն նագլ էտիպ Հօր
23 տաղընա կէլտիլէր։ Վէ ՌԱՊՊ Հօր տաղընտա
Էտօմ տիյարընըն հուտուտու
եանընտա Մուսա վէ Հարունա խիթապէն՝
24 Հարուն քէնտի գավմինա մունզամմ
օլաճագ տըր, զիրա Մէրիպա
սույընտա էմրիմէ 'ասի օլտուղունըզտան,
օ՝ պէնի Իսրայէլէ վէրտիյիմ տիյարա
25 կիրմէյէճէք տիր։ Հարունը վէ անըն
օղլու Էլ'ազարը ալըպ պիլէ Հօր տաղընա
26 չըգար։ Վէ Հարունըն էլպիսէսինի
սօյուպ անըն օղլու Էլ'ազարա կիյտիր,
Հարուն տախի գավմինա մունզամմ
օլուպ օրատա վէֆաթ էտէճէք
27 տիր՝ տէտի։ Իմտի Մուսա ՌԱՊՊԸՆ էմր
էթտիյի կիպի էյլէյիպ՝ պիւթիւն ճէմա'աթըն
կէօզլէրի էօնինտէ Հօր տաղընա
28 չըգտըլար։ Վէ Մուսա Հարունըն
էլպիսէսինի սօյուպ անըն օղլու Էլ'ազարա
կիյտիրտի. վէ Հարուն օրատա
տաղըն թէփէսինտէ վէֆաթ էթտի.
պա'տէհու Մուսա վէ Էլ'ազար տաղտան
29 էնտիլէր։ Վէ պիւթիւն ճէմա'աթ
Հարունըն վէֆաթ էթմիշ օլտուղունը
կէօրտիւքտէ, պիւթիւն պէյթ ի Իսրայէլ
Հարուն իչիւն օթուզ կիւն մաթէմ
էթտիլէր։

ՊԱՊ 21

1 Վէ ճէնուպտէ սաքին օլան Արատ մէլիքի
Քէն'անի՝ Իսրայէլին Աթարիմ եօլունտան
կէլտիյինի իշիտիպ, Իսրայէլ իլէ
ճէնք էտէրէք անլէրտէն էսիր ալտը։
2 Վէ Իսրայէլ ՌԱՊՊԱ՝ Էյէր պու
գավմը մութլագա էլիմէ թէսլիմ էտէր
իսէն, անլէրին շէհիրլէրինի պիւթիւնլէյին
խարապ էտէճէյիմ՝ տէյէրէք պիր նէզր
3 էթտի։ Վէ ՌԱՊՊ Իսրայէլին սատասընը
իշիթտի. վէ Քէն'անիլէրի անա թէսլիմ
էյլէտի, օլ տախի անլէրի հէլաք վէ
շէհիրլէրինի խարապ էթտի. վէ օլ մահալլէ
*Հօրմա թէսմիյէ էյլէտի։

4 Վէ Էտօմ տիյարընը տօլաշմագ իչիւն
Հօր տաղընտան Պահր ը Ահմէր եօլընա
նագլ էթտիլէր. վէ եօլտա խալգըն
5 ճանլարը սըգըլտը։ Վէ գավմ Ալլահա
գարշը վէ Մուսայա գարշը սէօյլէնէրէք՝
Պէրրիյէտէ էօլմէմիզ իչիւն նէյէ պիզի
Միսըրտան չըգարտընըզ, զիրա էքմէք
եօգ վէ սու եօգ տըր, վէ պու էտնա
էքմէքտէն ճանըմըզ սըգըլտը՝ տէտիլէր։
6 Վէ ՌԱՊՊ գավմըն իչինէ մուհրիգ

---

*Եա'նի մահվ ը լա'նէթ

եըլանլար կէօնտէրտի, վէ գավմը ըսըրտըլար· վէ Իսրայէլտէն պիր չօգ
7 խալգ օլտիւ։ Վէ գավմ Մուսայա կէլիպ՝ ՌԱՊՊԱ վէ սանա գարշը սէօյլէնմէքլէ կիւնահ էթտիք. ՌԱՊՊԱ տուա՛ա
էյլէ, քի իւզէրիմիզտէն պու եըլանլարը տէֆ՝ էյլէյէ՝ տէտիլէր. Վէ Մուսա
8 գավմ իչին տուա՛ա էյլէտի։ Վէ ՌԱՊՊ
Մուսայա տէտի քի՝ Սէն պիր մուհրիգ եըլան եափըպ պիր սըրըգ պաշընա գօ.
վէ հէր պիր ըսըրըլմըշ քիմսէ՝ անա պագտըղընտա չիֆա պուլաճագ տըր։
9 Վէ Մուսա պագըրտան պիր եըլան եափըպ անը պիր սըրըգ պաշընա գօյտու.
վէ պիր եըլան պիր ատէմի ըսըրտըղը հալտէ՝ օլ քիմսէ պագըր եըլանա պագտըղընտա կիպի չիֆա պուլուր իտի։
10 Պա՛տէհու պէնի Իսրայէլ նագլ է-
11 տիպ Օպօթտա գօնտըլար։ Վէ Օպօթտան նագլ էտիպ շարգ թարաֆընտա
Իյէ-՛ապարիմտէ, Մօապըն գարշըսընտա օլան պէրրիյէտէ գօնտըլար։
12 Օրատան նագլ էտիպ Զարէտ վատիսինտէ գօնտըլար։
13 Օրատան նագլ էտիպ Ամօրիլէրին
հուտուտընըն խարիճինտէ վագը՝ պէրրիյէտէ պուլունան Արնօն էօթէսինտէ
գօնտըլար, զիրա Մօապ իլէ Ամօրիլէր
արասընտա Արնօն Մօապըն հուտու-
14 տը տըր։ Պու էճլտէն ՌԱՊՊԸՆ մուհարէպէլէրի քիթապընտա՝
Սուֆատա օլան Վահէպ
Վէ Արնօն տէրէլէրի
15 Վէ 'Ար մէսքէնինէ վարըր,
Վէ Մօապ հուտուտընա վասըլ օլուր,
Տէրէլէրին մէյլի՝ տէնիր։
16 Վէ օրատան Գույույա կէլտիլէր, քի
ՌԱՊՊԸՆ Մուսայա՝ Գավմը ճէմ՝ էյլէ,
վէ անլարա սու վէրէյիմ՝ տէտիյի գու-
17 յու տըր։ Օլ զէման Իսրայէլ պու շի՛րի օգուտու.
Էյ գույու, նէպ՛ան էյլէ.
Անա թէղաննի էյլէյինիզ.
18 Գույույը չիւրէֆա գազտը.
Անը գավմըն րու՛էսասը
Վազը՛ի շէրի՛աթըն էմրի իլէ
'Ասալարըյլէ գազտըլար։
19 Վէ պէրրիյէտէն Մաթթանայա վէ Մաթթանատան Նահալիէլէ, վէ Նահալիէլ-
20 տէն Պամօթա, Վէ Պամօթտան Մօապ
սահրասընտա պէրրիյէյէ պագան Փիսգա թէփէսինտէ վագը՝ վատիյէ [illegible]
21 Վէ Իսրայէլ Ամօրիլէրին մէլիքի Սիհօ-
22 նա էլչիլէր կէօնտէրիպ՝ Սէնին արզընտան կէչէյիմ. թարլայա եա
պաղա կիրմէյիզ, գույուլարըն սույունտան իչմէյիզ, հուտուտընը կէչինճէյէ
գատար շահրահտան կիտէճէյիզ՝ տէ-
23 տի։ Ֆագաթ Սիհօն Իսրայէլի քէնտի
հուտուտընտան կէչիրմէտի, լաքին Սիհօն ճիւմլէ խալգընը ճէմ՝ էտիպ պէր-
րիյէյէ Իսրայէլին գարշըսընա չըգըպ
Եահասա կէլտի, վէ Իսրայէլ իլէ մու-
24 հարէպէ էթտի։ Վէ Իսրայէլ անը գըլըճտան կէչիրիպ, անըն արզընը Ար-
նօնտան Եապպօգա գատար՝ եանի
պէնի 'Ամմօնա վարընճայա գատար
զապթ էթտի, զիրա պէնի 'Ամմօն հու-
25 տուտը մուսթահքէմ իտի։ Վէ Իսրա-
յէլ պու շէհիրլէրին ճիւմլէսինի ալտը
վէ Իսրայէլ Ամօրիլէրին շէհիրլէրին
ճիւմլէսինտէ, Հէշպօնտա վէ անըն պի-
ճիւմլէ քէօյլէրինտէ սաքին օլտու։
26 Զիրա Հէշպօն Ամօրիլէրին մէլիքի Սի-
հօնըն շէհրի իտի, չիւնքի օ՝ Մօապըն
էվվէլքի մէլիքի իլէ ճէնք էտիպ՝ Ար-
նօնա գատար պիւթիւն արզընը էլինտէն
27 ալմըշ իտի։ Պու էճլտէն էմսալ սէօյլէյէնլէր տէրլէր քի,
Հէշպօնա կէլինիզ.
Սիհօնըն շէհրի պինա վէ թէհյիյէ օլունա.
28 Զիրա Հէշպօնտան աթէշ,
Սիհօնըն շէհրինտէն 'ալէվ չըգտը՝
'Ար ը Մօապը,
Արնօն միւրթէֆի՛ալարընըն սահիպլէրինի եագտը։
29 Վա՜յ սանա, էյ Մօապ.
Էյ Քէմօշ իւմմէթի, հէլաք օլտուն.
Ֆիրար էտէն օղուլլարը իլէ գըզլարընը,
Ամօրիլէր մէլիքի Սիհօնա էսիր թէսլիմ էթտի։

30 Անլէրի օգլարըմըզլէ վուրտուգ·
Հէշպօն Տիպօնա գատար խարապ
օլտու·
Վէ անլէրի Մէյտէպայա գատար,
Նօֆահատէք խարապ էյլէտիք·
31 Պէօյլէճէ Իսրայէլ Ամօրիլէրին տիյա-
32 րընտա սաքին օլտու· Վէ Մուսա Եա-
զէրի թէճէսսիւս իչիւն ճասուսլէր կէօն-
տէրտի, վէ անըն քէօյլէրինի զապթ է-
տիփ՝ օրատա օլան Ամօրիլէրի թարտ
էթտիլէր·
33 Պա'տէհու տէօնիւպ Պաշան եօլունա
չըգտըգլարընտա, Պաշան մէլիքի 'Օղ
քէնտիսի վէ պիւթիւն գավմը Էտրէ'ի-
տէ անլէրէ գարշը մուհարէպէյէ չըգ-
34 տը· Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա տէտի քի՝
Անտէն գօրգմա, զիրա անը վէ պիւ-
թիւն գավմինի վէ տիյարընը սէնին է-
լինէ թէսլիմ էթտիմ· վէ անա Հէշ-
պօնտա սաքին օլան Ամօրիլէր մէլիքի
Սիհօնա եափտըգըն կիպի եափարսըն·
35 Իմտի անը վէ օղուլլարընը վէ պիւթիւն
գավմընը, պիր քիմսէ պիլէ գալմա-
յընճայա գատար, վուրուպ տիյարընը
զապթ էթտիլէր·

ՊԱՊ 22

1 Վէ պէնի Իսրայէլ նագլ էտիփ՝ Մօապ
սահրալարընտա Իրտանըն էօթէսինտէ
Էրիհանըն գարշըսընտա գօնտուլար·
2 Վէ Պալագ իպն-ի Սիփփօր Իսրայէլին
Ամօրիլէրէ եափտըգը շէյլէրին քիաֆ-
3 ֆէսինի կէօրտիւ· Վէ գավմ չօգ օլտու-
ղու իչիւն Մօապ անըն հուզուրընտան
զիյատէսիլէ գօրգտու· վէ Մօապ պէ-
նի Իսրայէլ սէպէպինտէն մուզթարիպ
4 օլտու· Վէ Մօապ Միտեան իխթիյար-
լարընա՝ Շիմտի սըղըր սահրա 'օթընը
եալայըր կիպի պու ճէմա'աթ էթրաֆը-
մըզըն քիաֆֆէսինի եէյէճէք տիր՝ տէ-
տի· վէ օլ վագըթ Պալագ իպն-ի Սիփ-
5 փօր Մօապ մէլիքի իտի· Օլ տախի
գավմի օղուլլարընըն տիյարընտա Նէհր
քէնարընտա վագը՝ Փէթուր շէհրինէ
Պալ'ամ իպն-ի Պա'ուրա խիթապէն՝
Իշթէ Մըսըր տիյարընտան պիր գավմ
չըգտը՝ իշտէ եէր եիւզիւնիւ գափլայըփ
6 գարշըմտա գօնմուշ տուր· Վէ շիմտի,
ռիճա էտէրիմ, կէլ, պէնիմ իչիւն պու
գավմի լա'նէթ օգու, զիրա օ պէնտէն
գուվվէթլի տիր· պէլքի անը ուրմա-
գա մուգթէտիր օլուպ անը տիյար-
տան թարտ էտէրիմ· զիրա պիլիրիմ
քի սէն քիմէ պէրէքէթ օգուտուղըն քիմսէ մու-
պարէքտիր, վէ լա'նէթ օգուտուղըն քիմսէ
մէլ'ուն օլուր՝ տէմէք վէ անը տա'վէթ
էթմէք իչիւն էլչիլէր կէօնտէրտի·
7 Իմտի Մօապ իխթիյարլարը վէ Միտ-
եան իխթիյարլարը սիհր իւճրէթլէրի
էլլէրինտէ օլարագ կիթտիլէր· վէ Պա-
լ'ամըն նէզտինէ կէլիփ՝ անա Պալագըն
8 սէօզլէրինի սէօյլէտիլէր· Օլ տախի ան-
լէրէ՝ Պու կէճէ պուրատա գալընըզ,
վէ Եէհօվանըն պանա սէօյլէտիյինէ կէօ-
րէ սիզէ ճէվապ վէրէյիմ՝ տէտի· Իմտի
Մօապ պէ՛յլէրի Պալ'ամըն նէզտինտէ
9 գալտըլար· Վէ Ալլահ Պալ'ամա կէլիփ՝
Նէզտինտէ գալան ատէմլէր քի՞մ տիր՝
10 տէտի· Վէ Պալ'ամ Ալլահա տէտի քի՝
Մօապ մէլիքի Պալագ իպն-ի Սիփփօր
11 պանա կէօնտէրիփ, Իշթէ Մըսըրտան
չըգան պու գավմ եէր եիւզիւնիւ գափ-
լատը· շիմտի կէլ, պէնիմ իչիւն անա
լա'նէթ էյլէ, պէլքի իւզէրինէ գալգըփ
անը թարտ էտէպիլիրիմ՝ տէյու·
12 Վէ Ալլահ Պալ'ամա՝ Անլէր իլէ կիթմէ-
յէսին· սէն օլ գավմա լա'նէթ օգու-
մայասըն, զիրա մուպարէք տիր՝ տէտի·
13 Վէ Պալ'ամ սապահլայըն գալգըփ Պա-
լագըն պէ՛յլէրինէ՝ Տիյարընըզա կիտի-
նիզ, զիրա Եէհօվա պանա սիզին իլէ
14 կիթմէյէ իզն վէրմէյօր՝ տէտի· Վէ
Մօապ պէ՛յլէրի գալգըփ Պալագա կէ-
լէրէք՝ Պալ'ամ պիզիմ իլէ կէլմէք իս-
թէմէտի՝ տէտիլէր·
15 Վէ Պալագ թէքրար անլէրտէն տա-
հա զիյատէ վէ տահա մու'թէպէր պէ՛յ-
16 լէր կէօնտէրտի· Վէ անլէր Պալ'ամա
կէլիփ՝ անա, Պալագ իպն-ի Սիփփօր
տէր քի՝ Ռիճա էտէրիմ, պանա կէլմէք-
17 տէն իմթինա' էթմէ· Զիրա սանա ղա-
յէթ չօգ իքրամ էտէճէյիմ, վէ պանա
հէր նէ տէյէճէք օլուր իսէն՝ էտէճէ-

յըմ. իմտի րիճա էտէրիմ, կէլ պու
գավմը պէնիմ իչին լա'նէթ էյլէ՝ տէ-
18 տիլէր. Վէ Պալ'ամ Պաղագըն պէնտէկեանընա
ճէվապէն՝ Պաղագ պանա խա-
նէսի տօլուսու կիւմիւշ վէ ալթըն վէր-
սէ պիլէ, քիւչիւք եա պէօյիւք պիր
շէյ եափմաղ իչին՝ Ալլահըմ Եէհօվանըն
19 քէլամընը թէճավիւզ էտէմէմ. Վէ
շիմտի, րիճա էտէրիմ, պու կէճէ սիզ
տախի պուրատա գալընըզ, քի Եէհօ-
վանըն պանա տահա նէ սէօյլէյէճէյինի
20 պիլէյիմ՝ տէտի. Վէ կէճէլէյին Ալլահ
Պալ'ամա կէլիպ անա՝ էյէր օլ ատէմլէր
սէնի տա'վէթ էթմէյէ կէլտիլէր իսէ,
գալգ, անլէր իլէ կիթ, ֆագաթ հէման
պէնիմ սանա սէօյլէյէճէյիմ շէյի եափասըն՝
տէտի.

21 Վէ Պալ'ամ սապահլայըն գալգըպ
մէրքէպինի էյէրլէյէրէք՝ Մուապ պէ-
22 յլէրի իլէ պէրապէր կիթտի. Վէ կիթ-
տիյի իչին Ալլահըն ղազապը 'ալէվլէ-
նիփ՝ անա մուգավէմէթ էթմէք իւզրէ
ՐԱԲԲԸՆ մէլէյի եօլ իւզէրինտէ տուր-
տու. օլ տախի մէրքէպինին իւզէրինէ
պինմիշ՝ վէ իքի ուշաղը անըն իլէ պէ-
23 րապէր իտի. Վէ մէրքէպ՝ ՐԱԲԲԸՆ մէ-
լէյինին եօլ իւզէրինտէ էլինտէ եալըն
գըլըճ իլէ տուրտուղունու կէօրտիւքտէ,
մէրքէպ եօլտան սափըփ թարլայա կիր-
տի. Վէ Պալ'ամ եօլա տէօնտիւրմէք ի-
24 չին մէրքէպի տէօյտի. Վէ ՐԱԲԲԸՆ
մէլէյի պաղլարըն իքի թարաֆը տուվար
պուլունան տար եօլունտա տուրույօր
25 իտի. Վէ մէրքէպ ՐԱԲԲԸՆ մէլէյինի
կէօրտիւքտէ տուվարըն եանընա սըգը-
շըփ՝ Պալ'ամըն այաղընը տուվարա գը-
սըրտը. օլ տախի անը թէքրար տէօյ-
26 տիւ. Վէ ՐԱԲԲԸՆ մէլէյի իլէրի կէչիփ՝
սաղա եա սօլա սափմաղա եօլ պու-
լունմայան պիր տար եէրտէ տուրտու.
27 Վէ մէրքէպ՝ ՐԱԲԲԸՆ մէլէյինի կէօ-
րիւնճէ Պալ'ամըն ալթընտա չէօքտի.
վէ Պալ'ամըն ղազապը 'ալէվլէնիփ մէր-
28 քէպի տէյնէքլէ տէօյտիւ. Վէ ՐԱԲԲ
մէրքէպին աղզընը աչտը, օլ տախի
Պալ'ամա՝ Սանա նէ՞ եափտըմ, քի պէ-
նի պէօյլէ իւչ քէրրէ տէօյտիւն՝ տէ-
29 տի. Պալ'ամ տախի մէրքէպէ՝ Չիւն
պէնի զէվկլէնտին. քեա՞շքի էլիմ
պիր գըլըճ օլա իտի, քի շիմտի սէ
30 էօլտիւրէ իտիմ՝ տէտի. Իմտի մէրքէ
Պալ'ամա՝ Պէն սէնին մէրքէպին տէյ
մի իմ, քի սէնին օլտուղում պէրու
պու կիւնէտէք իւզէրիմէ պինտին.
նա պէօյլէ էթմէք հիչ 'ատէթիմ մ
31 տի՝ տէտի. օլ տախի՝ Խայր տէտի.
զէման ՐԱԲԲ Պալ'ամըն կէօզլէրինի
տը, վէ ՐԱԲԲԸՆ մէլէյինին՝ էլինտէ
լըն գըլըճըլէ եօլըն իւզէրինտէ տուր
ղունու կէօրիւնճէ՝ եիւզ իւսթիւ գափ
32 նըփ սէճտէ էյլէտի. Վէ ՐԱԲԲԸՆ
լէյի անա՝ Նի՞չին պէօյլէ իւչ քէ
մէրքէպինի տէօյտիւն. իշթէ պէն
մուգավէմէթ էթմէք իչին չըգտ
33 զիրա եօլըն 'ինատիմէ էյրի տիր.
մէրքէպ պէնի կէօրմէքլէ պու իւչ քէ
րէ էօնիւմտէն սափտը. էյէր էօն
տէն սափմասա իտի, շիմտի սէնի մա
լագա էօլտիւրիւր, վէ անը սաղ պը
34 ղըր իտիմ՝ տէտի. Պալ'ամ տախի ՐԱ
ԲԸՆ մէլէյինէ խիթապէն՝ Կիւնահ է
տիմ, զիրա եօլտա պանա գարշը տու
րտուղունը պիլմէտիմ. իմտի էյէր նա
րըզա նամագպուլ իսէ, կէրի տէօ
35 յիմ՝ տէտի. Վէ ՐԱԲԲԸՆ մէլէյի
լ'ամա՝ Պու ատէմլէր իլէ կիթ, ֆագ
հէման սանա սէօյլէյէճէյիմ քէլ
սէօյլէյէսին՝ տէտի. Վէ Պալ'ամ Պա
գըն պէ'իլէրի իլէ կիթտի.

36 Վէ Պաղագ Պալ'ամըն կէլտիյինի
շիթտիքտէ՝ անը իսթիգպալէ հու
տուտընըն նիհայէթինտէ վագը՝ Արնօն
տուտաղընտա պուլունան Մուապըն
37 շէհրինէ չըգտը. Վէ Պաղագ Պալ'ամ
Սէնի մախսուսէն տա'վէթ էթմէ
չին կէօնտէրմէտիմ մի. Նի՞չին
նա կէլմէտին. հագիգաթէն սանա
րամ էթմէյէ գատիր տէյի՞լ մի իմ
38 տի. Վէ Պալ'ամ Պաղագա՝ Իշթէ
նա կէլտիմ, եա շիմտի հիչ պիր
սէօյլէմէյէ գատի՞ր մի իմ. Ալլա
ղըմա նէ քէլամ գօյաճաղ օլուր
39 նի սէօյլէյէճէյիմ՝ տէտի. Վէ Պալ
Պաղագ իլէ կիթտի Գիրիաթ Հու

40 կէլտիլէր. Վէ Պալագ սըղըր վէ գօյուն
զէպհ էտիփ Պալ'ամա վէ անընլէ պէրապէր
օլան պէ'կլէրէ կէօնտէրտի.
41 Վէ սապահ օլունճա, Պալագ Պալ'ամը
ալըփ անը Պա'ալ միւրթէֆի'ալէրինէ
չըգարտը. վէ օրատան *օրտունըն
նիհայէթինի կէօրտիւ.

ՊԱՊ 23

1 Վէ Պալ'ամ Պալագա՝ Պանա պուրատա
եէտի միզպահ պինա էյլէ, վէ
պանա պուրատա եէտի տանա վէ
2 եէտի գօչ թէհէյյէ էյլէ՝ տէտի. Պալագ
տախի Պալ'ամըն տէտիյի կիպի
եափըպ, Պալագ իլէ Պալ'ամ հէր միզպահտա
պիրէր տանա իլէ պիրէր գօչ
3 թագտիմ էթտիլէր. Վէ Պալ'ամ Պալագա՝
Մուհրագանըն եանընտա տուր,
պէն տախի կիտէյիմ, շայէտ Եէհօվա
պանա թէսատիւֆ էտէ. վէ պանա պույուրտուղը
քէլամ նէ իսէ սանա խապէր
էյլէրիմ՝ տէյէրէք պիր թէփէյէ
4 չըգտը. Վէ Ալլահ Պալ'ամա թէսատիւֆ
էթտիքտէ Պալ'ամ անա՝ Եէտի
միզպահ թէրթիպ էտիփ՝ հէր միզպահտա
պիրէր տանա իլէ պիրէր գօչ թագ-
5 տիմ էյլէտիմ՝ տէտի. Վէ ՐԱՊՊ Պալ'ամըն
աղզընա քէլամ գօյարագ, Պալագա
'ավտէթ էտիփ պէօյլէ սէօյլէյէ-
6 սին՝ տէտի. Իմտի նէզտինէ 'ավտէթ
էթտիքտէ՝ իշթէ քէնտիսի վէ Մօապըն
րէ'իսլէրինին ճիւմլէսի մուհրագասընըն
7 եանընտա տուրույօր իտի. Վէ Պալ'ամ
քէնտի մէսէլինի պաշլայըփ տէտի քի՝
Մօապ մէլիքի Պալագ պէնի Արամտան,
Շարգ տաղլարընտան կէթիրիփ,
Կէլ պէնիմ իչիւն Եա'գուպա լա'նէթ
օգու,
Վէ կէլ, Իսրայէլէ պէտ տու'ա էյլէ՝
տէտի.
8 Ալլահըն լա'նէթ էթմէտիյինէ նա՞սըլ
լա'նէթ օգույայըմ,
Վէ Եէհօվանըն պէտ տու'ա էթմէտիյինէ
նա՞սըլ պէտ տու'ա էտէյիմ.
9 Զիրա անը գայալար պաշընտան կէօրիւրիւմ,
Վէ անա թէփէլէրտէն նազար էտէրիմ.
Իշթէ պիր գավմ քի եալընըզ սաքին
օլաճագ,
Վէ թա'իֆէլէր իլէ սայըլմայաճագ տըր.
10 Եա'գուպըն թօզընը քիմ սայա պիլիր,
Վէ Իսրայէլին րուպ'ը միգտարընը քի՞մ
թա'տատ էտէ պիլիր.
Պէն սալիհլէրին էօլիւմիւ իլէ էօլէյիմ,
Վէ 'աքըպէթիմ անլէրինքի կիպի օլսուն՝
տէտի.
11 Վէ Պալագ Պալ'ամա՝ Պանա նէ՞ եափտըն.
պէն սէնի տիւշմէնլէրիմէ լա'նէթ
օգումագ իչիւն կէթիրտիմ, վէ իշթէ
սէն անճագ պէրէքէթ օգուտըն՝ տէ-
12 տի. Օլ տախի ճէվապ վէրիփ, Եէհօվա
աղզըմա նէ գօր իսէ՝ անը սէօյլէմէյէ
տիգգաթ էթմէլի տէյի՞լ մի իմ՝ տէտի.
13 Պալագ տախի անա՝ Քէրէմ էյլէ,
պաշգա պիր մահալլէ պէնիմլէ պէրապէր
կէլ, անլէրը օրատան կէօրէսին,
եալընըզ պիր ուճընը կէօրէսին վէ
ճիւմլէսինի կէօրմէյէսին. վէ պէնիմ իչիւն
օրատան անա լա'նէթ օգու՝ տէ-
14 յէրէք, Անը Սօֆիմ թարլասընա փառգա
թէփէսինէ կէօթիւրտիւ. վէ եէտի
միզպահ պինա էտէրէք՝ հէր միզպահտա
պիրէր տանա իլէ պիրէր գօչ թագ-
15 տիմ էյլէտի. Օլ տախի Պալագա՝ Սէն
պուրատա մուհրագանըն եանընտա
տուր, պէն տէ շուրատա Րապպը իս-
16 թիգպալ էտէյիմ՝ տէտի. Վէ ՐԱՊՊ
Պալ'ամա թէսատիւֆ էտիփ վէ աղզընա
քէլամ գօյարագ, Պալագա 'ավտէթ է-
17 տիփ պէօյլէ սէօյլէյէսին՝ տէտի. Օլ
տախի անըն նէզտինէ կէլտի, վէ իշթէ
Մօապըն րէ'իսլէրի անըն իլէ պէրապէր
օլարագ՝ մուհրագասընըն եանընտա
տուրույօր իտի. վէ Պալագ անա՝ Եէ-
18 հօվա նէ՞ սէօյլէտի՝ տէտիքտէ, Օլ տախի
քէնտի մէսէլինի պաշլայըփ տէտի քի՝
Էյ Պալագ, գալգ վէ տինլէ,
Էյ Սիփփօր օղլու, պանա գուլագ վէր.
19 Ալլահ ինսան տէյիլ քի եալան սէօյլէյէ,
Վէ ատէմ օղլու տէյիլ քի փէշիման օլա.
Օ սէօյլէր տէ իճրա էթմէ՞զ մի,

---

* Իպր. գավմըն

Եափսըն. Օ սէօյլէր տէ իփա էյլէ-
մէ՞զ մի.
20 Իշթէ պէն պէրէքէթ օգումաղա էմր-
օլունտում,
Օ մուպարէքքըլտը վէ պէն կէրի չէվի-
րէմէմ.
21 Եա՛գուպտա ֆէնալըգ կէօրմէտի,
Նէ տէ Իսրայէլտէ շէրարէթ կէօրտի.
Ալլահը օլան Եէհօվա անընլա պիլէ տիր.
Անտա մէլիքանէ շատլըգ վար.
22 Անլէրի Մըսըրտան չըգարան Ալլահ տըր,
Եապան սըղըրը կիպի գուվվէթի վար.
23 Զիրա Եա՛գուպ ՝ալէյհինէ ֆալ օլմազ,
Վէ Իսրայէլ ՝ալէյհինէ սիհր իշլէմէզ.
Վագթընտա Եա՛գուպ վէ Իսրայէլ հագ-
գընտա
Ալլահ նէլէ՛ր եափտը՛ տէնիլէճէք տիր.
24 Իշթէ պիր գավմ քի տիշի արսլան կի-
պի գալգար,
Վէ արսլան կիպի տիքէլէնիր,
Վէ շիքարը եէմէյինճէ
Վէ մագթուլլարըն գանընը իչմէյինճէ
եաթմայաճագ տըր.
25 Պալագ օլ վագըթ Պալ՛ամա՛ Անա նէ
լա՛նէթ վէ նէ տէ պէրէքէթ օգու՛ տէ-
26 տի. Պալ՛ամ տախի Պալագա ճէվապ՝
Եէհօվա պանա նէ քի տէր իսէ անը
եափաճաղըմ՝ տէյու սանա սէօյլէ՞մէ-
տիմ մի՛ տէտի.
27 Պալագ տախի Պալ՛ամա՛ Իմտի կէլ-
սէն, կէլ, սէնի պաշգա պիր մահալլէ
կէօթիւրէյիմ, պէլքի պէնիմ իչին օ-
րատան անա լա՛նէթ էթմէքլիյին Ալ-
լահըն նազարընտա խօշ կէլիր տէտի.
28 Վէ Պալագ Պալ՛ամը պէրրիյէյէ պագան
29 Փէ՛օր թէփէսինէ կէօթիւրտիւ. Վէ
Պալ՛ամ Պալագա՝ Պանա պուրատա
եէտի մէզպահ պինա էյլէ, վէ պու րա-
տա եէտի տանա իլէ եէտի գօչ թէհիյ-
30 յէ էյլէ՛ տէտիքտէ, Պալագ Պալ՛ամըն
տէտիյի կիպի եափըփ, հէր մէզպահտա
պիրէր տանա իլէ պիրէր գօչ թագտիմ
էյլէտի.

ՊԱՊ 24

1 Վէ Պալ՛ամ Իսրայէլի մուպարէքլէմէք
ՌԱՊՊԸՆ նազարընտա խօշ օլտուղընը
կէօրտիւքտէ, օլ պիր տէֆ՛ալար կիպի
՝ալամէթլէրի արամաղ իչին կիթմէյիփ՝
2 պէրրիյէյէ եիւզիւնիւ թութտու. Վէ Պա-
լ՛ամ կէօզլէրինի գալտըրըփ՝ Իսրայէլի
սըպթլարը թէրթիպինճէ գօնմուշ կէօր-
տիւքտէ՝ իւզէրինէ Ալլահըն Ռուհը կէլ-
3 տի. Վէ մէսէլինի պաշլայըփ տէտի քի՝
Պալ՛ամ իպն ի Պէ՛օրըն քէլամը,
Վէ կէօզիւ աչըգ ատէմին քէլամը.
4 Եէրէ տիւշիւփ կէօզլէրի աչըգ օլարագ,
Գատիրին էլհամը իլէ րու՛յայը կէօ-
րիւփ՝
Ալլահըն սէօզլէրինի իշիտէնին քէլամը.
5 Էյ Եա՛գուպ, սէնին չատըրլարըն,
Վէ, էյ Իսրայէլ, սէնին մէսքէնլէրին
Նէ՛ կիւզէլ տիր.
6 Տէրէլէր կիպի եայըլըրլար.
Ըրմագլար եանընտա օլան պաղչէլէր
կիպի,
Եէհօվանըն տիքտիյի ՝ուտ աղաճլարը
կիպի,
Սուլար քէնարընտա էրզ աղաճլարը կի-
պի տիրլէր.
7 Անըն գովալարընտան սու տէօքիւլիւփ,
Թօխումու չօգ սուլարտա էքիլէճէք տիր.
Վէ մէլիքի Ակակտան իւլիւ օլաճագ,
Սալթանաթը իրթի՛ֆա՛թ պուլաճագ տըր.
8 Անը Մըսըրտան չըգարան Ալլահ տըր.
Եապան սըղըրը կիպի գուվվէթի վար.
Տիւշմէնի օլան միլլէթլէրի եէյէճէք-
տէ,
Քէմիքլէրինի գըրարագ օգլարըյլէ փա-
րչալայաճագ տըր.
9 Արսլան կիպի ճէօքիւփ տիշի արսլան կիպի չէօք-
միւշ եաթար.
Անը քի՞մ ույանտըրըր այիլէր.
Սանա պէրէքէթ օգույանլար մուպա-
րէք,
Վէ սանա լա՛նէթ օգույանլար մէլ՛ուն
օլսուն.
10 Օլ վագըթ Պալագըն ղազապը Պալ՛ա-
մա ՝ալէվլէնիփ էլլէրինի պիրպիրինէ
չարփըշտըրտը, վէ Պալագ Պալ՛ամա՛ Պէն սէ-
նի տիւշմէնլէրիմէ լա՛նէթ օգումագ ի-
չին չաղըրտըմ, վէ իշթէ չիմտի իւչ
տէֆ՛ա տըր քի պէրէքէթ օգույօրսըն.

11 Վէ շիմտի քէնտի մագամընէ գաչ․ սանա
չօգ իքրամ էտէյիմ, տէմիշտիմ, ամմա
իշթէ Եէհօվա սէնի իքրամտան մահրում
12 էթտի՝ տէտի․ Վէ Պալ'ամ Պալագա
տէտի քի՝ Պանա կէօնտէրտիյին
13 էլչիլէրինէ տախի սէօյլէյիպ, Պալագ
պանա խանէսի տօլուսու կիւմիւշ վէ ալթուն
վէրսէ պիլէ, Եէհօվանըն էմրինի
թէճավիւզ էտիպ՝ քէնտի կէնտիլիյիմտէն էյի
եախօտ քէօթիւ պիր շէյ էտէմէմ․ Եէհօվա
նէ սէօյլէրսէ, անը սէօյլէյէճէյիմ՝
14 տէմէտիմ մի․ Վէ շիմտի իշթէ պէն
*վաթանըմա կիտիյօրըմ, կէլ, շու գավմըն
սէնին գավմընա ախիր կիւնլէրտէ
նէ եափաճաղընը սանա խապէր էտէյիմ․
15 Օլ վագըթ մէսէլինի պաշլայըպ
տէտի քի՝
Պալ'ամ իպն ի Պա'ուրըն
Վէ կէօզիւ աչըգ ատէմին րույասը,
16 Ալլահըն սէօզլէրինի իշիտէնին,
Վէ Միւթա'ալըն իլմինի պիլէնին
Եէրէ տիւշիւպ կէօզլէրի աչըլարագ,
Գատիրի Մութլագըն րույասըը կէօրէնին քէլամը տըր․
17 Անը կէօրէճէյիմ, ամմա շիմտի տէյիլ,
Անա նազար էտէճէյիմ՝ ամմա եագընտան տէյիլ․
Եա'գուպտան պիր եըլտըզ թուլու' էտէճէք,
Վէ Իսրայէլտէն 'ասա-ի հիւքիւմէթ զուհուր էյլէյէճէք․
Մօապըն խու'տուտընը վուրաճագ,
Վէ ճիւմլէ †պէնի Շէթի՝ հէլաք էտէճէք տիր․
18 Վէ Էտօմ գապթ օլունուպ,
Սէ'իր տիւշմէնլէրի թարաֆընտան գապթ օլունաճագ տըր․
Ամմա Իսրայէլ շէճի'անէ հարէքէթ էտէճէք տիր․
19 Վէ Եա'գուպ նէսլինտէն պիրի սալթանաթ էտէճէք,
Վէ շէհիրտէն պագի գալանը հէլաք էյլէյէճէք տիր․
20 Պա'տէհու 'Ամալէգէ պագըպ մէսէլինի պաշլայարագ,
'Ամալէգ թա'իֆէլէրին պիրինճիսի իտի,
Ֆագաթ 'ագըպէթի հէման հէլաք տըր՝ տէտի․
21 Վէ Գէյնիյէ պագըպ մէսէլինի պաշլայարագ,
Սաքին օլտուղուն եէր մէթին տիր,
Վէ եուվանը գայալարտա գոյմուշսուն․
22 Լաքին Աշուր սէնի էսիր էտինճէյէ տէկին,
Գէյնի խարապ օլմագտա օլաճագ տըր․
23 Պա'տէհու մէսէլինի պաշլայըպ՝
Ահ, Ալլահ պու շէյլէրի իճրա էթտիյինտէ քիմ պէր հայաթ օլուր․
24 Վէ Քիթթիմ սէվահիլինտէն կէմիլէր կէլիպ,
Աշուրը ճէֆա, 'Ապէրէ տախի ճէֆա էտէճէքլէր տիր․
Օլ տախի հէլաք օլաճագ տըր՝ տէտի․
25 Պա'տէհու Պալ'ամ գալգըպ կիտէրէք՝
քէնտի մագամընէ 'ավտէթ էյլէտի․ Պալագ տախի քէնտի եօլընա կիթտի․

ՊԱՊ 25

1 Վէ Իսրայէլ Շիթթիմտէ սաքին օլմագտա
իքէն, գավմ Մօապ գըզլարը
2 իլէ զինա էթմէյէ պաշլատըլար․ Վէ գըզլար
քէնտի իլահլարընըն գուրպանլարընա
գավմը տա'վէթ էթտիլէր, գավմ եէյիպ
անլարըն իլահլարընա սէճտէ գըլ-
3 տըլար․ Վէ Իսրայէլ Պա'ալ-Փէ'օրա
թէ'ալլուգ էյլէտիլէր․ պու էճլտէն ՐԱՊՊԸՆ
ղազապը Իսրայէլ 'ալէյհինէ 'ա-
4 լէվլէնտի․ Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա՝ Գավմըն
րէ'իսլէրինին ճիւմլէսինի ալըպ,
անլարը ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
կիւնէշէ գարշը աս, քի ՐԱՊՊԸՆ խըշմ
ու ղազապը Իսրայէլտէն տէօնսիւն՝ տէ-
5 տի․ Մուսա տախի Իսրայէլին հաքիմլէրինէ՝
Հէր պիրինիզ քէնտի ատէմլէրինիզի՝
եա'նի Պա'ալ-Փէ'օրա թէ'ալլուգ
էտէնլէրի գաթլ էտինիզ՝ տէտի․
6 Վէ իշթէ պէնի Իսրայէլտէն պիրի կէլիպ,
քէնտի պիրատէրլէրինէ Մուսանըն
կէօզլէրի էօնիւնտէ վէ պէնի Իսրայէլին
ճէմա'աթընըն կէօզ-

---

*Իպր․ գավմըմա

†Եահուտ՝ Հըրպ ու իխթիլալը

լէրի էօնիւնտէ՝ անլէր ճէմա'աթ չատըրընըն գափուսընտա աղլար իքէն՝
7 պիր Միտեանիյէ կէթիրտի․ Վէ քեահին Հարունըն օղլու Էլ'ազարըն օղլու Ֆինէհաս պունու կէօրմէքլէ ճէմա'աթըն արասընտան գալգըպ՝ էլինէ պիր
8 մըզրագ ալարագ, Օլ Իսրայէլլինին արտընճա խայմէկեահա կիրիփ իքիսինէ՝ եանի Իսրայէլի իլէ գարըընը գարընտա սափլատը․ օլ վագըթ թա'ուն պէ-
9 նի Իսրայէլտէն տէֆ' օլտու։ Վէ թա'ունտան էօլէնլէր եիրմի տէօրթ պին նէֆէր իտի։
10 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա խիթապէն տէտի
11 քի, Քեահին Հարունըն օղլու Էլ'ազարըն օղլու Ֆինէհաս ղազապըմը պէնի Իսրայէլ իւզէրինտէն տէօնտէրտի, զիրա անլէրին արասընտա պէնիմ իչիւն ղայրէթ չէքտի․ վէ պէն ղայրէթիմտէ պէնի Իսրայէլի թէլէֆ էթմէ-
12 տիմ։ Պու էճլէն սէօյլէ քի Իշթէ պէն
13 անա սէլամէթ 'ահտըմը վէրիրիմ․ Վէ անա վէ անտէն սօնրա նէսլինէ քեհանէթ ի էպէտիյէ 'ահտը օլա․ զիրա Ալլահը իչիւն ղայրէթ չէքիփ՝ պէնի Իսրայէլ իչիւն իճրա ի քէֆարէթ էյլէ-
14 տի։ Վէ Միտեանիյէ իլէ պէրապէր վուրուլան Իսրայէլլինին իսմի Սալու օղլու Զիմրի օլուպ՝ Սիմ'օնլիլէրին խա-
15 նէտան ռէ'իսլէրինտէն իտի․ Վէ վուրուլան Միտեանիյէնին իսմի Քօզպի պինթ ի Սուր օլուպ՝ պու տախի Միտեանտա քէնտի 'աշիրէթինին պիր խանէտան ռէ'իսի իտի։
16 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա խիթապէն տէտի
17 քի, Միտեանիլէրէ խուսումէթ էտիփ
18 անլէրի վուրունուզ․ Զիրա անլէր Փէ'ուր մատտէսինտէ սիզէ թէրթիփ էթտիքլէրի հիլէլէր իլէ վէ Փէ'ուր սէպէպիյլէ օլան թա'ուն կիւնիւնտէ վուրուլան հէմշիրէլէրի Միտեանի պէյին գըզը Քօզպինին մատտէսինտէ սիզէ խուսումէթ էթտիլէր։

ՊԱՊ 26

1 Վէ թա'ունտան սօնրա ՌԱՊՊ Մուսայա վէ Հարունըն օղլու քեահին Էլ-
2 'ազարա խիթապէն, ճէմա'աթ ը պէ
Իսրայէլին ճիւմլէսինի՝ եանի եիրմի եաշընտան եուգարը պուլունուպ, Իսրայէլտէ մուհարէպէյէ չըգմազա մուգթէ
օլանլարըն քեաֆֆէսինի խանէտանլարընա կէօրէ թա'տատ էտինիզ՝ տէյ
3 Վէ Մուսա իլէ քեահին Էլ'ազար՝ Մոա
սահրալարընտա Էրիհա գարշըսընտա Իւր
տանըն եանընտա անլէրէ խիթապ
4 Եիրմի եաշընտան եուգարը պուլուն
լարը ՌԱՊՊԸՆ Մուսայա վէ Մըսըր տի
յարընտան չըգան պէնի Իսրայէլէ էմ
էյլէտիյի կիպի թա'տատ էտինիզ՝ տէ
լէր․
5 Իսրայէլին իլք օղլու Ռուպէն․ պէ
նի Ռուպէն, Հանօքտան՝ Հանօքլի
գապիլէսի, Փալլուտան՝ Փալլուլի
6 գապիլէսի, Հասրօնտան՝ Հասրօնլի
գապիլէսի, Քարմիտէն՝ Քարմիլի
7 գապիլէսի օլուպ, Ռուպէնլիլէրին գա
պիլէլէրի պունլար տըր․ վէ մա'տու
լարը գըրգ իւչ պին եէտի եիւզ օթուզ
8 նէֆէր իտի։ Վէ Փալլունըն օղլու Է
9 լիապ, Վէ Էլիապըն օղուլլարը Նէմու
վէ Տաթան վէ Ապիրամ իտի․ ՌԱՊՊ'ը
լէյհինէ 'իսեան էթտիքլէրինտէ՝ Գօր
հըն թաֆէգասը արասընտա Մուսա վ
Հարունա գարշը 'իսեան էտէն ճէմա'ա
թըն մէշհուրլարը Տաթան վէ Ապիրամ
10 պունլար օլուպ, Եէր տախի աղզընը ա
չարագ՝ օլ զիւմրէ էօլտիւյիւ զէման
եանի ատէշ իքի եիւզ էլլի քիմսէ
թէլէֆ էթտիյի զէման անլէրի վէ Գօ
րահը եութտու, վէ 'իպրէթ օլտուլա
11 Ֆագաթ Գօրահըն օղուլլարը էօլմէ
տիլէր։
12 Պէնի Սիմ'օն գապիլէլէրինճէ, Նէ
մուէլտէն՝ Նէմուէլիլէր գապիլէսի, Եա
մինտէն՝ Եամինիլէր գապիլէսի, Եաքի
13 նտէն՝ Եաքինիլէր գապիլէսի, Զարա
հտան Զարահիլէր գապիլէսի, Սաուլ
14 Սաուլիլէր գապիլէսի օլուպ, Սիմ'օնլի
լէրին գապիլէլէրի պունլար օլուպ
եիրմի իքի պին իքի եիւզ նէֆէր իտ
15 Պէնի Ճատ գապիլէլէրինճէ, Սէֆօ
նտան՝ Սէֆօնիլէր գապիլէսի, Հագ

տէն՝ Հաճճիլէր գապիլէսի, Շունիտէն՝
16 Շունիլէր գապիլէսի; Ազնիտէն՝ Ազ-
նիլէր գապիլէսի, Էրիտէն՝ Էրիլէր
17 գապիլէսի, Արօտտան՝ Արօտիլէր գա-
պիլէսի; Արէլիտէն Արէլիլէր գապիլէսի
18 օլուպ, Պէնի Ճատըն գապիլէլէրի սայըլան-
լար օլարագ, մա'տուտլարը գըրգ պին
պէշ եիւզ նէֆէր իտի.

19 Եէհուտանըն օղուլլարը Էր վէ Օնան
իտի. Ամմա Էր իլէ Օնան Քէնա'ան տի-
20 յարընտա վէֆաթ էթտիլէր. Վէ Պէնի
Եէհուտա գապիլէլէրինտէ, Շէլատան՝
Շէլաիլէր գապիլէսի, Ֆարէստէն՝ Ֆա-
րէսիլէր գապիլէսի, Զարահտան Զարա-
21 հիլէր գապիլէսի օլտու. Վէ Պէնի Ֆա-
րէս, Հասրօնտան՝ Հասրօնիլէր գապի-
լէսի, Համուլտան՝ Համուլիլէր գապիլէ-
22 սի օլուպ, Եէհուտա գապիլէլէրի սայըլան-
լար օլարագ, մա'տուտլարը եէթմիշ
ալթը պին պէշ եիւզ նէֆէր իտի.

23 Պէնի Իսաքար գապիլէլէրինտէ, Թօլ-
ա'տան՝ Թօլա'իլէր գապիլէսի, Փուա-
24 տան՝ Փուաիլէր գապիլէսի, Եաշուպ-
տան՝ Եաշուպիլէր գապիլէսի, Շիմրօն-
25 տան՝ Շիմրօնիլէր գապիլէսի օլուպ, Իս-
աքար գապիլէլէրի սայըլանլար օլարագ,
մա'տուտլարը ալթմըշ տէօրթ պին իւչ
եիւզ նէֆէր իտի.

26 Պէնի Զէպուլօն գապիլէլէրինտէ, Սա-
րէտտէն Սարէտիլէր գապիլէսի, Էլօն-
տան Էլօնիլէր գապիլէսի, Եահլիէլտէն՝
27 Եահլիէլիլէր գապիլէսի օլուպ, Զէպու-
լօն գապիլէլէրի սայըլանլար օլարագ, մա'-
տուտլարը ալթմըշ պին պէշ եիւզ նէ-
ֆէր իտի.

28 Պէնի Եուսուֆ գապիլէլէրինտէ Մա-
29 նասսա վէ Եփրայիմ իտի. Պէնի Մա-
նասսա, Մաքիրտէն՝ Մաքիրիլէր գա-
պիլէսի, վէ Մաքիր Ճիլ'ատը թէվլիտ
էտիպ՝ Ճիլ'ատտան Ճիլ'ատիլէր գապի-
30 լէսի օլտու. Պէնի Ճիլ'ատ պունլարտ-
ըր՝ Իէզէրտէն՝ Իէզէրիլէր գապիլէ-
սի, Հէլէքտէն՝ Հէլէքիլէր գապիլէսի,
31 վէ Ասրիէլտէն՝ Ասրիէլիլէր գապիլէսի,
վէ Շէքէմտէն՝ Շէքէմիլէր գապիլէսի,
32 վէ Շէմիտա'տան՝ Շէմիտա'իլէր գապի-
լէսի, վէ Հէֆէրտէն Հէֆէրիլէր գապի-
33 լէսի օլտու. Վէ Հէֆէր Օղլու Սէլօֆ-
հատըն օղուլլարը օլմայըպ՝ անճագ գըզ-
լարը վար իտի, վէ Սէլօֆհատըն գըզ-
լարընըն իսիմլէրի Մահլէ վէ Նօ'ա վէ
34 Հօղլէ վէ Միլքէ վէ Թիրսա իտի. Մա-
նասսա գապիլէլէրի սայըլանլար օլուպ,
մա'տուտլարը էլլի իքի պին եէտի եիւզ
նէֆէր իտի.

35 Պէնի Եփրայիմ գապիլէլէրինտէ սայըլան-
լար օլուպ, Շութէլահտան՝ Շութէլա-
հիլէր գապիլէսի, Պէքէրտէն՝ Պէքէրի-
լէր գապիլէսի, Թահանտան՝ Թահանի-
36 լէր գապիլէսի օլտու. Վէ Պէնի Շու-
թէլահ սայըլանլար օլուպ, Էրանտան՝ Է-
37 րանիլէր գապիլէսի օլտու. Պէնի Եփ-
րայիմ գապիլէլէրի սայըլանլար օլարագ,
մա'տուտլարը օթուզ իքի պին պէշ եիւզ
նէֆէր իտի. Պէնի Եուսուֆ գապիլէ-
լէրինտէ սայըլանլար պուտուր.

38 Պէնի Պէնեամին գապիլէլէրինտէ, Պա-
լա'տան՝ Պալա'իլէր գապիլէսի, Աշպէլ-
տէն՝ Աշպէլիլէր գապիլէսի, Ախիրամ-
39 տան՝ Ախիրամիլէր գապիլէսի, Շուֆամ-
տան՝ Շուֆամիլէր գապիլէսի, Հուֆամ-
40 տան Հուֆամիլէր գապիլէսի օլտու. Վէ
Պալա'ըն օղուլլարը Արտ վէ Նա'աման օ-
լուպ, Արտտան՝ Արտիլէր գապիլէսի վէ
Նա'ամանտան Նա'ամանիլէր գապիլէսի օլ-
41 տու. Պէնի Պէնեամին գապիլէլէրինտէ
սայըլանլար օլարագ, մա'տուտլարը գըրգ
պէշ պին ալթը եիւզ նէֆէր իտի.

42 Պէնի Տան գապիլէլէրինտէ սայըլանլար օ-
լուպ, Շուհամտան Շուհամիլէր գապիլէ-
սի օլտու. Տան գապիլէլէրի գապիլէլէրին-
43 տէ սայըլանլար պուտուր. Շուհամիլէրին ճիւմ-
լէ գապիլէլէրինին մա'տուտլարը ալթմըշ
տէօրթ պին տէօրթ եիւզ նէֆէր իտի.

44 Պէնի Աշէր գապիլէլէրինտէ, Եիմնա-
տան՝ Եիմնաիլէր գապիլէսի, Եիշվիտէն՝
Եիշվիլէր գապիլէսի, Պէրի'ատան՝ Պէ-
45 րի'աիլէր գապիլէսի, Պէնի Պէրի'ա Հէ-
պէրտէն՝ Հէպէրիլէր գապիլէսի, Մալ-
քիէլտէն Մալքիէլիլէր գապիլէսի օլ-
46 տու. Վէ Աշէրին գըզընըն իսմի Սարահ
47 իտի. Պէնի Աշէր գապիլէլէրի սայըլանլար
օլուպ, մա'տուտլարը էլլի իւչ պին
տէօրթ եիւզ նէֆէր իտի.

48 Պէնի Նէֆթալի գապիլէլէրինճէ, Եահ-
սիէլտէն՝ Եահսիէլիլէր գապիլէսի, Ճու-
49 նիտէն՝ Ճունիլէր գապիլէսի, Եէսէրտէն՝
Եէսէրիլէր գապիլէսի, Շիլլէմտէն՝ Շիլլէ-
50 միլէր գապիլէսի օլուր։ Նէֆթալի գա-
պիլէլէրի՝ գապիլէլէրինճէ պունլար օ-
լուպ, մա'տուտլարը գըրգ պէշ պին
տէօրթ եիւզ նէֆէր իտի։
51 Պէնի Իսրայէլին մա'տուտլարը պուն-
լար օլուպ, ալթը եիւզ պիր պին եէտի
եիւզ օթուզ նէֆէր իտի։
52 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա խիթապէն տէտի
53 քի, Օլ արազի միրաս օլմագ իւզրէ,
իսիմլէրին 'ատէտինճէ կէօրէ պունլարա
54 թագսիմ օլունսուն։ Պէնտան մա'տուտ-
լարընա կէօրէ հէր քէսէ միրասը վէ-
րիլսին, չօգլըգ օլանա միրասըն չօգ՝
վէ ազլըգ օլանա միրասըն ազ վէր-
55 սին։ Ֆագաթ եէր գուր'ա իլէ թագ-
սիմ օլունսուն՝ անլ ճէտտալարը սըպթ-
լարընըն իսիմլէրինէ կէօրէ թէվէրրիւս
56 էթսինլէր։ Չօգ իլէ ազ պէյնինտէ մի-
րասը գուր'ա իլէ թագսիմ օլունսուն։
57 Վէ Լավիլիլէրին մա'տուտլարը գա-
պիլէլէրինճէ պունլար օլուպ, Կէրշօն-
տան՝ Կէրշօնիլէր գապիլէսի, Գահաթ-
տան՝ Գահաթիլէր գապիլէսի, Մէրարի-
58 տէն Մէրարիլէր գապիլէսի օլուր։ Լա-
վիլիլէրին գապիլէլէրի պունլար տըր։
Լիպնիլէր գապիլէսի, Հէպրօնիլէր գա-
պիլէսի, Մահլիլէր գապիլէսի, Մուշի-
լէր գապիլէսի, Գօրահիլէր գապիլէսի
իտի. վէ Գահաթ 'Ամրամը թէվլիտ էյ-
59 լէտի։ Վէ Ամրամըն զէվճէսի Լավինին
գըզը օլուպ, իսմի Եօգապատ իտի. օլ
տախի Լավիյէ Մըսըրտա թէվէլլիւտ
էթմիշ օլուպ, անտան Ամրամա Հա-
րուն վէ Մուսա վէ հէմշիրէլէրի Մէր-
60 եէմ թէվէլլիւտ էթտիլէր։ Վէ Հարու-
նա Նատապ վէ Ապիհու վէ Էլ'ազար
61 վէ Իթամար թէվէլլիւտ էթտիլէր։ Ամ-
մա Նատապ իլէ Ապիհու ՐԱՊՊԸՆ հու-
զուրընտա եապանճը աթէշ թագտիմ
62 էթտիքլէրինտէ էօլտիւլէր։ Իմտի ան-
լէրին մա'տուտլարը՝ խանի եաշլարը
պիր այտան եուգարը օլան էրքէքլէրին
քէաֆֆէսի եիրմի իւչ պին նէֆէր իտի,
գըրա անլէրէ պէնի Իսրայէլ արասըն-
տա միրաս վէրիլմէտիյի իչիւն պէնի Իս-
րայէլ արասընտա թա'տատ օլունմա-
տըլար։
63 Մօապ սահրալարընտա Էրիհանըն
գարշըսընտա Իօրտանըն եանընտա պէ-
նի Իսրայէլի թա'տատ էտէն Մուսա ի-
լէ քեահին Էլ'ազարըն թա'տատ էթտիք-
64 լէրի պունլար տըր։ Վէ Մուսա ի-
լէ քեահին Հարունըն Սինա պէրրիյէսին-
տէ թա'տատ էթտիքլէրի պէնի Իսրայէլ
մա'տուտլարընտան պունլարըն ա-
65 րասընտա պիր քիմսէ պուլունմատը։ Զի-
րա ՐԱՊՊ անլէրին հագգընտա՝ Մութ-
լագա պէրրիյէտէ վէֆաթ էտէճէքլէր-
տիր՝ տէմիշ իտի. իմտի Քալէպ իպնի
Եէֆուննէ վէ Եէշու' իպնի Նունտան
մա'ատա անլէրտէն պիր ատէմ գալմատը

ՊԱՊ 27

1 Վէ գապա'իլ ի Մանասսէ իպնի Եու-
սուֆտան օլան Սէլաֆհատ իպնի Հէ-
ֆէր իպնի Ճիլ'ատ իպնի Մաքիր, իպնի
Մանասսանըն՝ Մահլէ վէ Նօ'ա վէ Հօղ-
լէ վէ Միլքէ վէ Թիրսա իսիմլէրինտէ
2 օլան գըզլարը հուզուրա կէլտիլէր. վէ
անլէր Մուսանըն վէ քեահին Էլ'ազա-
րըն վէ ռէ'իսլէրին վէ պիւթիւն ճէմա-
'աթըն հուզուրընտա ճէմա'աթ չատը-
3 րընըն գափուսընտա տուրարագ, Փէ-
տէրիմիզ պէրրիյէտէ վէֆաթ էտիպ
ՐԱՊՊ 'ալէյհինտէ ճէմ' օլան գումէյին
արասընտա, եա'նի Գօրահըն գումէսի
իլէ պուլունմայարագ, անճագ քէնտի
կիւնահը իլէ վէֆաթ էյլէտի. օղլու-
4 լարը եօգ իտի. Փէտէրիմիզին
օղլու օլմատըղընտան գապիլէսի ա-
րասընտան իսմի նիչիւն գալգ օլսուն
պիզէ փէտէրիմիզին գարնաշլարը ա-
րասընտա միրաս վէրինիզ՝ տէտիլէր
5 Վէ Մուսա անլէրին տա'վալարընը ՐԱՊ-
ՊԸՆ հուզուրընա 'արզ էյլէտիքտէ
6 ՐԱՊՊ Մուսայա խիթապէն տէտի քի,
7 Սէլաֆհատըն գըզլարը հագգ իւ
սէօյլէտիլէր. հէր հալտէ փէտէրլէրինին
գարնաշլարը արասընտա անլէրէ մ

րաս օլմագ իւզրէ, միւլք վէրիւփ փէ-
տէրլէրինին միրասընը անլէրէ ինթի-
8 գալ էթտիրէսին. Վէ պէնի Իսրայէլէ
խիթապէն տէյէսին քի՝ Պիր Ատէմ
օղլու օլմայարագ վէֆաթ էտէր իսէ,
միրասընը գըզընա ինթիգալ էթտիրէ-
9 սինիզ. Էյէր անըն գըզը տախի եօգ իւ-
սէ՝ օլ քիմսէնին միրասընը գարտաշլա-
10 րընա վէրէսինիզ. Էյէր գարտաշլարը
տախի եօգ իսէ, միրասընը փէտէրինին
11 գարտաշլարընա վէրէսինիզ. Վէ փէ-
տէրինին գարտաշլարը օլմատըղը սու-
րէթտէ, միրասընը գապիլէսինտէն էն
եագըն օլան խըսըմընա վէրէսինիզ. Օլ
տախի անա վարիս օլա. Վէ պու, ՌԱՊ-
ՊԸՆ Մուսայա էմր էյլէտիյի կիպի,
պէնի Իսրայէլէ հիւքմ գանունը օլսուն.
12 Պա՛տէհու ՌԱՊՊ Մուսայա տէտի քի՝
Շու Ապարիմ տաղընա չըգըփ պէնի
Իսրայէլէ վէրէճէյիմ արազիյի նազար
13 գըլ. Վէ անը կէօրտիւքտէն սօնրա,
գարտաշըն Հարուն միւնզամմ օլտըղը
կիպի, սէն տախի գավմընա միւնզամմ
14 օլաճագսըն. Զիրա Ցին պէրրիյէսինտէ
ճէմա՛աթ նիզա՛ էթտիքլէրի վագըթ
սուտա պէնի հուզուրլարընտա թա՛գտիս
էթմէյիփ՝ էմրիմէ 'ասի օլտունըզ. Ցին
պէրրիյէսինտէ Գատէշտէքի Մէրիպա
սույու պու տըր.
15 Վէ Մուսա ՌԱՊՊԱ խիթապէն՝
16 Քէաֆֆէի պէշէրին րուհլարընըն Ալլա-
հը ՌԱՊՊ պու ճէմա՛աթ իւզէրինէ պիր
17 ատէմ նասպ էյլէսին. Օլ տախի անլէ-
րին էօնլէրինճէ չըգըփ կիրսին, վէ ան-
լէրի իխրաճ վէ իտխալ էյլէսին, թա
քի ՌԱՊՊԸՆ ճէմա՛աթը չօպանը օլմա-
յան սիւրիւ կիպի օլմասըն՝ տէտի.
18 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա տէտի քի՝ Քէն-
տինտէ Ռուհ պուլունան Եէշու՛ պին ի
Նունը ալըփ իւզէրինէ էլինի գօյարագ,
19 Անը քեահին Էլ՛ազարըն վէ պիւթիւն
ճէմա՛աթըն հուզուրընա տուրղուր.
վէ անլէրին կէօզլէրի էօնիւնտէ անա
20 թէնպիհ էտէրէք, ճէմա՛աթը պէնի
Իսրայէլին ճիւմլէսի անա իթա՛աթ էթ-
մէլէրի իչիւն սէնին շանընտան անըն
21 իւզէրինէ գօ. Օլ տախի քեահին Էլ՛ա-
զարըն հուզուրընտա տուրսուն, անտէն
ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա Ուրիմ հիւք-
միւնիւ սու՛ալ էյլէսին. Քէնտիսի վէ
անըն իլէ պէրապէր պէնի Իսրայէլին
քեաֆֆէսի տախի վէ պիւթիւն ճէմա-
՛աթ պունուն սէօզիւ իլէ չըգսընլար,
վէ պունուն սէօզիւ իլէ կիրսինլէր.
22 Իմտի Մուսա ՌԱՊՊԸՆ քէնտիսինէ էմր
էթտիյի կիպի էյլէյիփ Եէշու՛յը ալըփ,
վէ անը քեահին Էլ՛ազարըն վէ պիւ-
թիւն ճէմա՛աթըն հուզուրընտա տուր-
23 ղուրարագ, ՌԱՊՊԸՆ Մուսանըն վա-
սըթասըյլէ էմր էյլէտիյի կիպի, էլլէրի-
նի անըն իւզէրինէ գօյուփ անա թէն-
պիհ էյլէտի.

ՊԱՊ 28

1 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա խիթապէն տէտի
2 քի, Պէնի Իսրայէլէ էմր էտիփ անլէրէ՝
Պանա խօշ րա՛յիհալը գուրպանլարըմ
իչիւն թագտիմէ օլան էքմէյի պանա
վագթընտա թագտիմ էթմէյէ տիգ-
3 գաթ էտէլէր՝ տէյէսին. Վէ անլէրէ
սէօյլէ քի՝ ՌԱՊՊԱ թագտիմ էտէճէյի-
նիզ գուրպանլար պու՛տուր, եանի հէր
կիւն իքի րէ՛ս պիրէր եաշընտա գուսուր-
սըզ գուզու, մուհրագա ի տա՛իմէ օլ-
4 մագ իւզրէ, Պիր գուզույը սապահլը-
յին վէ օլ պիր գուզույը աղշամ իւս-
5 թիւ թագտիմ էյլէյէսին. Վէ պիր
րուպ'ը հին խալիս զէյթ եաղը իլէ
եօղրուլմուշ պիր էֆա 'ուշրու խասսա
ուն էքմէք թագտիմէսի տէյիւ 'արզ
6 օլունսուն. Պու Սինա տաղընտա թէշ-
րի՛ օլունմուշ մուհրագա ի տա՛իմէ օ-
լուփ, ՌԱՊՊԱ խօշ րա՛յիհա օլմագ իւզ-
7 րէ գուրպանտըր. Վէ թագտիմէ ի
մէշրուպաթը օլարագ՝ հէր պիր գու-
զու իչիւն պիր րուպ'ը հին օլսուն,
մագտիստէ ՌԱՊՊ իչիւն միւսքիրի իչ-
8 քի տէօքէսին. Վէ օլ պիր գուզույը
աղշամ իւսթիւ թագտիմ էյլէյէսին.
սապահ էքմէք թագտիմէսի կիպի վէ
անըն թագտիմէ ի մէշրուպաթը կիպի
էյլէյէսին. ՌԱՊՊԱ խօշ րա՛յիհա օլմագ
իւզրէ գուրպան տըր.

9 Վէ սէպթ կիւնիւնտէ իքի րէ՛ս պիր-
րէր եըլլըգ գուսուրսըզ գուզու վէ եաղ
իլէ եօղրուլմուշ իքի 'իւշր խասս ուն
էքմէք թագտիմէսի վէ անըն թագտի-
10 մէ ի մէշրուպաթը օլսուն. Մուհրագա ի
տա՛իմէ վէ անըն թագտիմէ ի մէշրու-
պաթընտան մա՛ատա հէր սէպթին մուհ-
րագասը օլսուն.
11 Վէ այպաշըլարընըզտա ՌԱԲԲԱ մուհրա-
գա օլմագ իւզրէ՝ իքի տանա վէ պիր
գօչ, եէտի րէ՛ս պիրէր եըլլըգ գու-
12 սուրսըզ գուզու, Վէ հէր պիր տանա
իչիւն՝ եաղ իլէ եօղրուլմուշ իւչ 'իւշր
խասս ուն էքմէք թագտիմէսի, վէ պիր
գօչ իչիւն եաղ իլէ եօղրուլմուշ իքի
'իւշր խասս ուն էքմէք թագտիմէսի,
13 Վէ հէր պիր գուզու իչիւն պիրէր 'իւշր
եաղ իլէ եօղրուլմուշ խասս ուն էք-
մէք թագտիմէսի տէյու թագտիմ է-
տէսինիզ. ՌԱԲԲԱ խօշ րա՛իհալը մուհ-
14 րագա իչիւն գուրպան տըր. Վէ անլէ-
րին թագտիմէ ի մէշրուպաթը հէր պիր
տանա իչիւն նըսֆ ը հին, վէ պիր գօչ
իչիւն պիր սիւլս ի հին, վէ հէր պիր
գուզու իչիւն պիր րուպ' ը հին շէրապ
օլսուն. Պու մահ պէ մահ սէնէ այլա-
15 րընըն մուհրագասը տըր. Վէ մուհ-
րագա ի տա՛իմէտէն մա՛ատա, թագտի-
մէ ի մէշրուպաթ իլէ կիւնահ գուր-
պանը օլմագ իւզրէ, ՌԱԲԲԱ քէչիլէր-
տէն պիր էրքէչ թագտիմ օլունսուն.
16 Վէ պիրինճի այտա այըն օն տէօր-
տիւնճիւ կիւնիւնտէ ՌԱԲԲԸՆ Ֆըսհը
17 օլուր. Վէ օլ այըն օն պէշինճի կիւ-
նիւնտէ պայրամ օլուպ՝ եէտի կիւն
18 ֆէթիր եէնիլէճէք տիր. Պիրինճի կիւն-
տէ ճէմա՛աթ ը մուգատտէսէ օլուպ՝
19 հիչ իլէ ասլա մէշղուլ օլմայասընըզ. Վէ
ՌԱԲԲԱ մուհրագա գուրպանը օլմագ
իւզրէ, իքի տանա վէ պիր գօչ վէ եէ-
տի րէ՛ս պիրէր եըլլըգ գուզու թագ-
տիմ էտէսինիզ, անլէր սիզէ գուսուր-
20 սըզ օլսունլար. Վէ անլէրին էքմէք
թագտիմէսի եաղ իլէ եօղրուլմուշ խասս
ուն օլսուն. Հէր պիր տանա իչիւն իւ-
չէր 'իւշր, վէ հէր պիր գօչ իչիւն իքի-
21 շէր 'իւշր թագտիմ էյլէյէսինիզ. Եէտի
րէ՛ս գուզուլարըն հէր պիրի իչիւն
22 րէր 'իւշր թագտիմ էյլէյէսին. Վէ
զին իչիւն, քէֆարէթ օլմագ իւզ
պիր էրքէչ կիւնահ գուրպանը օլս
23 Պունլարը մուհրագա ի տա՛իմէ օ
սապահ մուհրագասընտան մա՛ատա թա
24 տիմ էյլէյէսինիզ. Պու վէճհիլէ օլ
տի կիւնլէրին հէր պիրինտէ, ՌԱԲ
խօշ րա՛իհա օլմագ իւզրէ, *գուրպ
թագտիմ' էտէսինիզ. մուհրագա ի
՛իմէտէն մա՛ատա պու վէ անըն թագ
տիմէ ի մէշրուպաթը թագտիմ օ
25 նաճագ տըր. Վէ եէտինճի կիւնտէ
զէ ճէմա՛աթ ը մուգատտէսէ օլուպ՝
իլէ ասլա մէշղուլ օլմայասընըզ.
26 Վէ թուրֆանտա կիւնիւնտէ՝
թալար [illegible] ՌԱԲԲԱ եէնի
մէք թագտիմէսի թագտիմ էթ
նիզ վագըթ սիզէ ճէմա՛աթ ը մուգա
տտէսէ օլուպ՝ հիչ իլէ ասլա մէշղուլ
27 մայասընըզ. Վէ ՌԱԲԲԱ խօշ րա՛
մուհրագա օլմագ իւզրէ՝ իքի
պիր գօչ վէ եէտի րէ՛ս պիրէր
28 գուզու թագտիմ էտէսինիզ. Վէ
լէրին էքմէք թագտիմէսի եաղ
եօղրուլմուշ խասս ուն օլուպ,
տանա իչիւն իւչէր 'իւշր վէ պիր
29 իչիւն իքիշէր 'իւշր, Վէ եէտի գու
լարըն հէր պիրի իչիւն պիրէր 'իւշր
30 սուն. Վէ սիզին իչիւն քէֆարէթ
մագ իւզրէ քէչիլէրտէն պիր էրք
31 թագտիմ էտէսինիզ. Պունլարը մուհ
գա ի տա՛իմէ, վէ անըն էքմէք թագ
տիմէսինտէն մա՛ատա թագտիմէ ի մ
րուպաթլարը իլէ սիզէ գուսուրսըզ
լարագ թագտիմ էյլէյէսինիզ.

ՊԱՊ 29

1 Վէ եէտինճի այտա այըն պիրինտէ
ճէմա՛աթ ը մուգատտէսէնիզ օլուպ
իլէ ասլա մէշղուլ օլմայասընըզ.
պօրու սէտասը կիւնի օլաճագ
2 Վէ ՌԱԲԲԱ խօշ րա՛իհալը մուհրա
օլմագ իւզրէ՝ պիր տանա, պիր գօչ

---

* 'Իպր. գուրպան էքմէյինի

եէտի րէ'ս պիրէր եըլլըգ գուսուրսուզ
3 գուզու թագտիմ էտէսինիզ։ Վէ անլէրին
էքմէք թագտիմէսի տախի եաղլը
եօղրուլմուշ խասս ուն՝ տանա իչին
4 իւչ 'ուշր, վէ գօչ իչին իքի 'ուշր
վէ եէտի գուզուլարըն հէր պիրի իչին
5 պիրէր 'ուշր օլսուն. Վէ սիզին իչին,
քէֆֆարէթ օլմագ իւզրէ, քէչիլէրտէն
պիր էրքէճ կիւնահ գուրպանը օլարագ
6 թագտիմ էտէսինիզ։ Պունլար այ պաշը
մուհրագասը վէ անըն էքմէք թագտիմէսինտէն
վէ մուհրագա ի տա'իմէ
վէ գանունը իւզրէ անըն էքմէք թագտիմէսիյլէ
թագտիմէ ի մէշրուպաթլարընտան
մա'ատա, ՐԱՊՊԱ խօշ րա'իհա
օլմագ իւզրէ, գուրպան օլաճագ տըր։
7 Վէ պու եէտինճի այըն օնունճուտա ճէմա'աթ
ը մուգատտէսէնիզ օլսուն, հիչ
պիր իշ իշլէմէյէրէք՝ քէսր ի նէֆս էտէսինիզ.
8 Վէ ՐԱՊՊԱ խօշ րա'իհալը
մուհրագա օլմագ իւզրէ, պիր տանա,
պիր գօչ վէ եէտի րէ'ս պիրէր եըլլըգ
գուզու, սիզէ գուսուրսուզ օլարագ՝
9 թագտիմ էտէսինիզ։ Վէ անլէրին էքմէք
թագտիմէսի եաղ իլէ եօղրուլմուշ
խասս ուն պիր տանա իչին իւչ
10 'ուշր, պիր գօչ իչին իքի 'ուշր, վէ
եէտի գուզուլարըն հէր պիրի իչին
11 պիրէր 'ուշր օլսուն. Վէ քէֆֆարէթ
գուրպանընտան վէ մուհրագա ի տա'իմէ,
վէ էքմէք թագտիմէսիյլէ թագտիմէ
ի մէշրուպաթլարընտան մա'ատա
քէչիլէրտէն պիր էրքէճ կիւնահ գուրպանը
օլմագ իւզրէ թագտիմ էտէսինիզ։
12 Վէ եէտինճի այըն օն պէշինճիտէ ճէմա'աթ
ը մուգատտէսէնիզ օլսուն, իշ
իլէ ասլա մէշղուլ օլմայարագ, ՐԱՊՊԱ
13 եէտի կիւն պայրամ էտէսինիզ. Վէ
ՐԱՊՊԱ խօշ րա'իհալը մուհրագա օլմագ
իւզրէ գուրպան՝ օն իւչ տանա,
իքի գօչ վէ օն տէօրթ րէ'ս պիրէր եըլլըգ
գուզու, գուսուրսուզ օլարագ՝
14 թագտիմ էտէսինիզ։ Վէ անլէրին էքմէք
թագտիմէսի եաղ իլէ եօղրուլմուշ
խասս ուն՝ օն իւչ տանալարըն հէր պիրի
իչին իւչէր 'ուշր, իքի գօչլարըն
15 հէր պիրի իչին իքիշէր 'ուշր, վէ օն
տէօրթ գուզուլարըն հէր պիրի իչին
16 պիրէր 'ուշր օլսուն. Վէ մուհրագա ի
տա'իմէ, վէ անըն էքմէք թագտիմէսիյլէ
թագտիմէ ի մէշրուպաթընտան
մա'ատա՝ քէչիլէրտէն պիր էրքէճ կիւնահ
գուրպանը օլմագ իւզրէ թագտիմ
էտէսինիզ։

17 Վէ իքինճի կիւնտէ օն իքի տանա,
իքի գօչ վէ օն տէօրթ րէ'ս պիրէր եըլլըգ
18 գուսուրսուզ գուզու, Վէ գանունը
իւզրէ անլէրին էքմէք թագտիմէսիյլէ
թագտիմէ ի մէշրուպաթլարը՝ տանալար,
գօչլար վէ գուզուլար իչին սայըլարընա
19 կէօրէ օլսուն. Վէ մուհրագա
ի տա'իմէ վէ էքմէք թագտիմէսիյլէ
թագտիմէ ի մէշրուպաթլարընտան
մա'ատա քէչիլէրտէն պիր էրքէճ կիւնահ
գուրպանը օլմագ իւզրէ թագտիմ էտէսինիզ։

20 Վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ օն պիր տանա,
իքի գօչ վէ օն տէօրթ րէ'ս պիրէր եըլլըգ
21 գուսուրսուզ գուզու, Վէ գանունը
իւզրէ անլէրին էքմէք թագտիմէսիյլէ
թագտիմէ ի մէշրուպաթլարը՝ տանալար,
գօչլար վէ գուզուլար իչին սայըլարընա
22 կէօրէ օլսուն. Վէ մուհրագա
ի տա'իմէ վէ անըն էքմէք թագտիմէսիյլէ
թագտիմէ ի մէշրուպաթընտան
մա'ատա պիր էրքէճ կիւնահ գուրպանը
օլմագ իւզրէ թագտիմ էտէսինիզ։

23 Վէ տէօրտիւնճիւ կիւնտէ օն տանա,
իքի գօչ վէ օն տէօրթ րէ'ս պիրէր եըլլըգ
24 գուսուրսուզ գուզու, Վէ գանունը
իւզրէ անլէրին էքմէք թագտիմէսիյլէ
թագտիմէ ի մէշրուպաթլարը տանալար,
գօչլար վէ գուզուլար իչին սայըլարընա
25 կէօրէ օլսուն, Մուհրագա ի
տա'իմէ վէ անըն էքմէք թագտիմէսիյլէ
թագտիմէ ի մէշրուպաթընտան մա'ատա
քէչիլէրտէն պիր էրքէճ կիւնահ
գուրպանը տախի թագտիմ էտէսինիզ։

26 Վէ պէշինճի կիւնտէ տօգուզ տանա,
իքի գօչ վէ օն տէօրթ րէ'ս պիրէր
27 եըլլըգ գուսուրսուզ գուզու, Վէ գանունը
իւզրէ անլէրին էքմէք թագտիմէսիյլէ
թագտիմէ ի մէշրուպաթլարը
տանալար, գօչլար վէ գուզուլար իչին

28 սայըլարընա կէօրէ օլուպ, Մուհրա-
գա ի տա՛իմէ վէ անըն էքմէք թագ-
տիմէսիյլէ թագտիմէ ի մէշրուպաթըն-
տան մա՛ատա պիր էրքէչ կիւնահ գուր-
պանը օլմագ իւզրէ թագտիմ էտէսինիզ։
29 Վէ ալթընճը կիւնտէ սէքիզ տանա,
իքի գօչ վէ օն տէօրթ րէ՛ս պիրէր
30 եըլլըգ գուսուրսուզ գուզու, Վէ գա-
նունը իւզրէ անլէրին էքմէք թագտի-
մէսիյլէ թագտիմէ ի մէշրուպաթլարը
տանալար, գօչլար վէ գուզուլար իչիւն
31 սայըլարընա կէօրէ օլուպ, Մուհրագա ի
տա՛իմէ վէ անլէրին էքմէք թագտի-
մէսիյլէ թագտիմէ ի մէշրուպաթընտան
մա՛ատա պիր էրքէչ կիւնահ գուրպանը
օլմագ իւզրէ թագտիմ էտէսինիզ։
32 Վէ եէտինճի կիւնտէ եէտի տանա,
իքի գօչ վէ օն տէօրթ րէ՛ս պիրէր եըլ-
33 լըգ գուսուրսուզ գուզու, Վէ գանունը
իւզրէ անլէրին էքմէք թագտիմէսիյլէ
թագտիմէ ի մէշրուպաթլարը տանա-
լար, գօչլար վէ գուզուլար իչիւն սա-
34 յըլարընա կէօրէ օլուպ, Մուհրագա ի
տա՛իմէ, վէ անըն էքմէք թագտիմէ-
սիյլէ թագտիմէ ի մէշրուպաթընտան
մա՛ատա պիր էրքէչ կիւնահ գուրպանը
օլմագ իւզրէ թագտիմ էտէսինիզ։
35 Սէքիզինճի կիւնտէ պէօյիւք պայրա-
մընըզ օլսուն իշ իլէ ասլա մէշղուլ օ-
36 լմայասընըզ։ Վէ ՌԱՊՊԱ խօշ րա՛իհալը
մուհրագա օլմագ իւզրէ գուրպան տէ-
յի պիր տանա, պիր գօչ վէ պիրէր
եըլլըգ եէտի րէ՛ս գուսուրսուզ գուզու
37 թագտիմ էտէսինիզ։ Վէ գանունը իւզ-
րէ անլէրին էքմէք թագտիմէսիյլէ թագ-
տիմէ ի մէշրուպաթլարը տանա, գօչ
վէ գուզուլար իչիւն սայըլարընա կէօ-
38 րէ օլուպ, Մուհրագա ի տա՛իմէ վէ ա-
նըն էքմէք թագտիմէսիյլէ թագտիմէ ի
մէշրուպաթընտան մա՛ատա պիր էրքէչ
կիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ թագ-
տիմ էտէսինիզ։
39 Պայրամլարընըզտա նէզըրլէրինիզ վէ
մութէպէրրը՛ալէրինիզ, եա՛նի մուհրա-
գա վէ էքմէք թագտիմէսի վէ թագ-
տիմէ ի մէշրուպաթ վէ սէլամէթ գուր-
պանլարընըզտան մա՛ատա ՌԱՊՊԱ թագ-
տիմ էտէճէյինիզ պունլարտըր։
10 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա հէր նէ քի էմր
էյլէտի իսէ, Մուսա անլէրի պէնի Իս-
րայէլէ սէօյլէտի։

ՊԱՊ 30

1 Վէ Մուսա պէնի Իսրայէլ սըպթլա-
րընըն րէ՛իսլէրինէ խիթապէն տէտի ք
ՌԱՊՊԸՆ էմրի էյլէտիյի շէյ պու տը
2 Եա՛նի պիր քիմսէ ՌԱՊՊԱ նէզըր էտ
եախօտ եէմին էտէրէք նէֆսինէ ֆար
գըլարսա, քէլամընը նագզ էթմէյէ
աղզընտան չըգանըն քէաֆֆէսինի ի
րա էյլէսին։
3 Վէ նիսատան պիրի ՌԱՊՊԱ պիր նէզ
էտէր իսէ, վէ սէպավէթինտէ փէտ.
րինին խանէսինտէ պիր շէյ ֆարզ գը
4 լար իսէ, Փէտէրի տախի անըն նէզրի-
նի վէ նէֆսինէ ֆարզ գըլտըղը շէյի ի-
շիտիր տէ փէտէրի անա սուքութ է-
տէր իսէ, օլ վագըթ նէզըրլէրինին
քէաֆֆէսի սապիթ օլուպ նէֆսինէ նէ
5 ֆարզ գըլտըղը շէյ սապիթ օլուր։ Ա-
մա էյէր փէտէրի իշիթտիյի կիւնտէ նէ-
հի էտէր իսէ, անըն նէզըրլէրի վէ նէֆ-
սինէ ֆարզ գըլտըղը շէյլէրին հիչ պի-
րի սապիթ օլմազ։ ՌԱՊՊ տախի փէ-
տէրի անա նէհի էթտիյի իչիւն ա
՛աֆվ էտէճէք տիր։
6 Վէ էյէր նէզըր էթմիշ՝ եախօտ էօյ-
լէ նէֆսինէ ֆարզ գըլմագ իւզրէ աղ-
զընտան միւլահազասըզ պիր սէօզ չը-
գմըշ օլտըղը հալտէ թէզէվվիւճ էտէր,
7 Վէ զէվճի խապէր ալըր սա՝ խապէր
ալտըղը կիւնտէ անա սուքութ էտէր
իսէ, օլ վագըթ նէզըրլէրի սապիթ օ-
լուպ նէֆսինէ ֆարզ գըլտըղը շէյլէր
8 սապիթ օլուր։ Ամմա էյէր զէվճի խա-
պէր ալտըղը կիւնտէ անա նէհի էտէր
իսէ, օլ վագըթ անըն իւզէրինտէ օլան
նէզըրինի վէ աղզընտան չըգըպ նէֆսի-
նէ ֆարզ գըլտըղը միւլահազասըզ սէօ-
զիւ իպթալ էտէր։ ՌԱՊՊ տախի անը
՛աֆվ էտէր։
9 Լաքին տուլ իլէ մութալլագանըն
նէզըրի վէ նէֆսինէ ֆարզ գըլտը-

ղը հէր շէյ անըն իւզէրինէ սապիթ օ-
10 լուր։ Վէ էյէր օ զէվճինին էվինտէ օ-
լուպ նէզր էյլէտի իսէ, եախօտ եէմին
իլէ նէֆսինէ պիր շէյ ֆարզ էթմիշ իսէ,
11 Վէ զէվճի իշիտիպ՝ անա սուքութ էթ-
մէքլէ անա նէհի էթմէմիշ իսէ, Օ վա-
գըթ ճիւմլէ նէզիրլէրի սապիթ օլուր,
վէ նէֆսինէ ֆարզ գըլտըղը հէր շէյ
12 սապիթ օլուր։ Ամմա զէվճի իշիթտիյի
կիւնտէ անլէրի պիր վէճհլէ պաթալ էթ-
տի իսէ, նէզր էթմէք վէ նէֆսինէ պիր
շէյ ֆարզ գըլմագ իչիւն աղզընտան
չըգան սէօզ սապիթ օլմազ. զէվճի ան-
լէրի պաթալ էթմիշ տիր. ՌԱՊՊ տախի
13 անը 'աֆվ էտէր։ Հէր նէզր վէ քէսր ի
նէֆս էթմէք իչիւն ֆարզ գըլտըղը
եէմինի զէվճի սապիթ՝ վէ զէվճի պա-
14 թալ էտէ պիլիր։ Վէ էյէր զէվճի կիւն-
տէն կիւնէ անա սուքութ էտէր իսէ,
օլ վագըթ նէզրլէրինին եախօտ իւզէ-
րինտէ օլան ֆարզլարընըն քեաֆֆէ-
սինի սապիթ էթմիշ օլուր։ Խապէր
ալտըղը կիւնտէ անա սուքութ էթտի-
յի իչիւն անլէրի սապիթ էթմիշ օլուր։
15 Ամմա էյէր անլէրի իշիթտիքտէն սօնր-
րա պիր վէճհլէ պաթալ էտէր իսէ, օլ
վագըթ անըն կիւնահընըն ճէզասընը
քէնտիսի չէքէճէք տիր։

16 Զէվճ իլէ զէվճէսի պէյնինտէ, վէ
փէտէր իլէ սապավէթինտէ գըզը փէ-
տէրի խանէսինտէ պուլունան գըզ
պէյնինտէ՝ ՌԱՊՊԸՆ Մուսայա էմր է-
յլէտիյի ֆէրա'իզ պունլար տըր։

ՊԱՊ 31

1 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա խիթապէն՝ (2) Պէ-
նի Իսրայէլ իչիւն Միտիանլըլարտան ին-
թիգամ ալ. անտէն սօնրա գավմընա
3 մունզամմ օլաճագսըն՝ տէտի։ Մուսա
տախի գավմա խիթապէն՝ Արանըզտան պա'-
զըլարը ճէնք իչիւն սիլահլանտըրըն՝ Միտ-
եան 'ալէյհինէ կիթսինլէր. Միտեանտան
4 ՌԱՊՊԸՆ ինթիգամընը ալսընլար. Իս-
րայէլին սըպթլարընըն քեաֆֆէսին-
տէն, հէր սըպթտան պին նէֆէր
5 ճէնկէ կէօնտէրէսինիզ՝ տէտի։ Վէ Իս-
րայէլին պինլէրինտէն, հէր սըպթտան
պինէր նէֆէր ճէնք իչիւն սիլահլանմըշ
օլարագ՝ օն իքի պին նէֆէր ինթիխապ
6 օլունտու, Մուսա անլէրի՝ հէր սըպթ-
տան պինէր նէֆէր օլարագ՝ ճէնկէ,
վէ անլէր իլէ պէրապէր քեահին Էլ'ա-
զարըն օղլու Ֆինէհասը՝ մուգատտէս
էտէվաթ վէ ի'լան պօրուլարը էլին-
7 տէ օլարագ, ճէնկէ կէօնտէրտի։ Վէ
ՌԱՊՊԸՆ Մուսայա էմր էյլէտիյի կիպի
Միտեանլիլէր 'ալէյհինէ ճէնք էթմէքլէ
էրքէքլէրին քեաֆֆէսինի գաթլ էթ-
8 տիլէր։ Վէ մագթուլլէր արասընտա
Միտեան մէլիքլէրինի, եա'նի Էվի վէ
Րէքէմ վէ Սուր վէ Հուր վէ Րէպա'ը
պէշ Միտեան մէլիքլէրինի
գաթլ էթտիլէր. Պէ'օրուն օղլու Պա-
'ալամը տախի գըլըճլէ գաթլ էթտիլէր։
9 Վէ պէնի Իսրայէլ Միտեանլըլարըն գա-
տընլարընը վէ չօճուգլարընը էսիր էտիփ,
անլէրին հայվանլարը վէ սիւրիւլէրի վէ
էմվալլարընըն քեաֆֆէսինի եաղմա էթ-
10 տիլէր. Վէ սաքին օլտուգլարը պիլ
ճիւմլէ շէհիրլէրի ճիւմլէ քէօյլէրինի
11 աթէշէ իհրագ էթտիլէր. Վէ կէրէք
ինսան, կէրէք հայվան օլսուն, եաղմա
12 վէ ղանիմէթին քեաֆֆէսինի ալըփ, է-
սիրլէրի վէ ղանիմէթի վէ եաղմայը Մու-
սայա վէ քեահին Էլ'ազարա վէ պէնի
Իսրայէլ ճէմա'աթընա՝ Երիհայա եագըն
Իօրտանըն եանընտագի Մօավ սահրա-
լարընտա օլան օրտույա կէթիրտիլէր։
13 Վէ Մուսա իլէ քեահին Էլ'ազար վէ
ճէմա'աթըն պիլճիւմլէ րէ'իսլէրի օր-
տուտան տըշարը անլէրի իսթիգպալէ
14 չըգտըլար։ Վէ Մուսա ճէնք սէֆէրին-
տէն տէօնէն 'ասքէրին նազըրլարընա,
պին պաշը վէ եիւզ պաշըլարա գազա-
15 պա կէլտի։ Վէ Մուսա անլէրէ տէտի
քի՝ Նիսանըն քեաֆֆէսինի սաղ մը
16 պըրագտընըզ։ Իշթէ Պէլ'ամըն քէլա-
մըյլէ պունլար պէնի Իսրայէլէ Փէ'օր
մասէլէսինտէ ՌԱՊՊԱ գարշը խըյանէթ էթ-
թիրմիշ օլարագ, ՌԱՊՊԸՆ ճէմա'աթըն-
17 տա թա'ուն վագը' օլտու։ Վէ շիմտի
չօճուգլարտան հէր էրքէյի գաթլ է-
տինիզ՝ էրքէք իլէ խալթ մըզղէ էրքէք

եաթմըշ հէր գարըյը գաթլ էտինիզ.
18 Վէ նիսատան կէնճ օլուպ' էրքէք եա-
թաղընը պիլմէմիշ օլանլարըն ճիւմլէ-
19 սինի քէնտինիզէ սաղ պըրագընըզ: Սիզ
տախի եէտի կիւն օրտուկեահըն խարի-
ճինտէ գալըն' կիմ քի պիր գիմսէյի գաթլ էթ-
միշ օլա վէ մագթուլա տօգունմուշ օլա,
ճիւմլէսի քէնտինիզ վէ էսիրլէրինիզ
իւչիւնճի կիւն վէ եէ-
20 տինճի կիւն թաթհիր էտինիզ: Վէ
հէր լիպաս վէ տէրիտէն օլան հէր շէյ,
վէ քէչի գըլընտան եափըլմըշ օլան հէր
շէյ, վէ աղաճ գապլարը քեաֆֆէսի-
նի թաթհիր էտինիզ:

21 Վէ քեահին Էլ'ազար ճէնկէ կիթմիշ
օլան 'ասքէրէ տէտի քի՝ ՐԱՊՊԸՆ Մու-
սայա էմր էյլէտիյի շէրի'աթըն հիւքմի
22 պու տըր: Եալընըզ ալթուն վէ կիւմիւշ
վէ պագըր վէ տէմիր վէ գալայ վէ գուր-
23 շուն, Աթէշտէն կէչէ պիլէն հէր շէյի
աթէշտէն կէչիրէճէքսինիզ, վէ թահիր օ-
լուր. Ֆագաթ թաթհիր սույու իլէ
թաթհիր օլունաճագ տըր. վէ աթէշ-
տէն կէչէմէյէն շէյլէրին քեաֆֆէսինի
24 սուտան կէչիրէճէքսինիզ: Վէ եէտինճի
կիւնտէ լիպասլարընըզը եըգայըպ
թահիր օլուրսունուզ, անտան սօնրա օր-
տույա կիրէճէքսինիզ:

25 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա խիթապ էտէ-
26 րէք տէտի, Սէն վէ քեահին Էլ'ազար վէ
ճէմա'աթըն պապալարը պէյլէրի կէ-
րէք ինսանտան օլսուն, կէրէք հայ-
վանտան օլսուն, ալըն ու եաղմա էտի-
27 լէնին հէսապընը ալընըզ: Վէ եաղ-
մայը ճէնկէ կիթմիշ 'ասքէր իլէ պիւ-
թիւն ճէմա'աթըն արասընտա մունա-
28 սըֆէթէն թագսիմ էտէսին: Վէ ճէն-
կէ կիթմիշ 'ասքէրլէրէ տիւշէն ինսանտան
կէրէք ատէմ, կէրէք սըղըր վէ կէրէք
մէրքէպ վէ կէրէք գօյուն օլսուն, ՐԱՊ-
Պ'ըն հիսսէսի օլմագ իւզրէ՝ պէշ եիւզ-
29 տէ պիրինի ալ; Անլարըն տիւշէն
նըսֆընտան ալըպ' ՐԱՊՊԱ թագտի-
մէ օլմագ իւզրէ քեահին Էլ'ազարա վէ-
30 րէսին: Վէ պէնի Իսրայէլէ տիւշէն նըսֆ-
տան կէրէք ատէմ կէրէք սըղըր վէ
կէրէք մէրքէպ վէ կէրէք գօյուն օլ-

սուն, հայվանաթըն քեաֆֆէսինտէն
էլլիտէ պիրինի ալըպ' անլարը ՐԱՊ
ՊԸՆ մէսքէնինին մուհաֆազասընա մ.
31 մուր օլան Լէվիլիլէրէ վէրէսին: Վ
Մուսա իլէ քեահին Էլ'ազար ՐԱՊՊ
Մուսայա էմր էյլէտիյի կիպի էյլէտի
32 Վէ օլ ճէնկէ կիտէն 'ասքէրին եաղ-
մա էթտիքլէրի եաղմա վէ ղանիմէթի
միգտարը ալթը եիւզ եէթմիշ պէշ պ
33 գօյուն, Վէ եէթմիշ իքի պին սղըր
34 Վէ ալթմըշ պիր պին մէրքէպ, (35) Վ
ատէմ օլարագ էրքէք եաթաղը պի
լմէմիշ նիսատան ճիւմլէսի օթուզ իք
պին նուֆուս իտի:

36 Վէ ճէնկէ չըգանլարըն տիւշէն նըս
ֆը իւչ եիւզ օթուզ եէտի պին պէշ եի
37 րէ'ս գօյուն իտի: Վէ գօյունլարտա
ՐԱՊՊԸՆ հիսսէսի ալթը եիւզ եէթմ
38 պէշ իտի: Վէ սղըր օթուզ ալթը պ
օլուպ' ՐԱՊՊԸՆ հիսսէսի եէթմիշ իք
39 Վէ մէրքէպլէր օթուզ պին պէշ եի
օլուպ' ՐԱՊՊԸՆ հիսսէսի ալթմըշ պի
40 Վէ ատէմլէրին միգտարը օն ալթը պ
օլուպ' ՐԱՊՊԸՆ հիսսէսի օթուզ իք
41 նուֆուս իտի: Վէ Մուսա՝ ՐԱՊՊ
թագտիմ օլունան հիսսէյի ՐԱՊՊԸ
քէնտիսինէ էմր էյլէտիյի կիպի քեահ
Էլ'ազարա վէրտի;

42 Վէ պէնի Իսրայէլին օլմագ իւզր
Մուսանըն 'ասքէրլէրտէն այըրտըղը նըսֆ-
43 տան՝ ճէմա'աթըն հիսսէսինէ տիւշէն: Վէ ճէ-
մա'աթըն հիսսէսի օլան նըսֆ իւչ եի
օթուզ եէտի պին պէշ եիւզ գօյուն
44 Վէ օթուզ ալթը պին սղըր, (45) Վէ
46 օթուզ պին պէշ եիւզ մէրքէպ, Վէ
47 ալթը պին նէֆէր ատէմ իտի: Վէ
Մուսա պէնի Իսրայէլին հիսսէսի օլ
նըսֆըտան կէրէք ինսան, կէրէք հայ-
վան ալըպ', ՐԱՊՊԸՆ Մուսայա էմ
էյլէտիյի կիպի, էլլիտէ պիրէր ալըպ' ա
նը ՐԱՊՊԸՆ մէսքէնինին մուհաֆազ-
ասընա մէ'մուր օլան Լէվիլիլէրէ վէրտ

48 Վէ ճիւնուտըն պինլէրինէ նազըր օ-
լան պին պաշըլար վէ եիւզ պաշը
Մուսայա եագլաշըպ' անա տէտիլէր
49 Գուլլարըն էլիմիզտէ մէվճուտ օլան 'աս-
քէրի թա'տատ էթտիք, վէ պիզտէն

50 պիր գիմսէ էքսիք տէյիլ տիր: Պու ճէնկտէն սօնրա հէր պիրի նէ քի պուլտու իսէ, ալթուն թէզյինաթ, զինճիրլէր վէ պիլէզիքլէր, եիւզիւքլէր, քիւփէլէր վէ կէրտանլըգլար, ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա ճանլարըմըզ իչիւն քէֆարէթ օլմագ իչիւն, ՌԱՊՊԱ թագտիմէ
51 տէյիւ կէթիրտիք: Վէ Մուսա իլէ քեահին Էլ'ազար՝ քեաֆֆէսի իշլէնմիշ թէզյինաթ օլարագ՝ ալթունը անլարտան
52 գապուլ էթտի, Պին պաշըլար իլէ եիւզ պաշըլար թարաֆընտան ՌԱՊՊԱ թագտիմ էթտիքլէրի թագտիմէ ալթունունուն քեաֆֆէսի օն ալթը պին եէտի
53 եիւզ էլլի շըգըլ իտի: 'Ասքէրլէրտէն հէր պիրի քէնտիսի իչիւն եաղմա էթ-
54 միշ իտի: Վէ Մուսա իլէ քեահին Էլ'ազար պին պաշըլարտան վէ եիւզ պաշըլարտան ալթունը գապուլ էտիպ, անը ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա՝ պէնի Իսրայէլէ թէզքեար օլմագ իչիւն՝ ճէմա'աթ չատըրընա կէթիրտիլէր:

ՊԱՊ 32

1 Վէ պէնի Ռուպէնին իլէ պէնի Կատըն հայվանաթը զիյատէսիյլէ չօգ իտի: վէ Եա'զէրլէ Ճիլ'ատ տիյարլարընը կէօրտիւլէր վէ իշթէ օ եէր հայվանաթա
2 մունասիպ պիր մահալ իտի: Վէ պէնի Կատ իլէ պէնի Ռուպէն կէլիպ՝ Մուսա վէ քեահին Էլ'ազար իլէ ճէմա'աթին րէ-
3 իսլէրինէ խիթապէն, 'Աթարօթ վէ Տիպօն վէ Եա'զէր վէ Նիմրա վէ Հէշպօն վէ Էլ'ալէ վէ Սէպամ վէ Նէպօ վէ
4 Պէ'օն, ճէմա'աթի Իսրայէլին էօնիւնտէ ՌԱՊՊԸՆ վուրտուղու տիյար հայվանաթա մունասիպ եէր տիր, վէ գուլլարընըն տախի հայվանաթը վար՝ տէտի-
5 լէր: Էյէր նազարընտա մազհարը լութֆ օլտուգ իսէ, պու տիյար գուլլարընա միւլք օլմագ իչիւն վէրիլսին, պիզի Իրտընտան կէչիրմէ՛ տէտիլէր:

6 Մուսա տախի պէնի Կատ իլէ պէնի Ռուպէնէ տէտի քի՝ Գարտաշլարընըզ ճէնկէ կիտսին տէ սիզ պուրատա օթու-
7 րաճա՞գ մը սընըզ: Վէ նիչիւն պէնի Իսրայէլի ՌԱՊՊԸՆ քէնտիլէրէ վէրտիյի տիյարա կէչմէքտէն եիւրէքսիզ էտէր-
8 սինիզ: Պապալարընըզ անլէրի Գատէշ-պառնէա'տան տիյարը մու'այէնէ էթմէյէ կէօնտէրտիյիմ զէման պէօյլէ էթտիլէր:
9 Զիրա Էշքօլ վատիսինէ գատար չըգըպ տիյարը կէօրտիւքլէրինտէ՝ ՌԱՊՊԸՆ քէնտիլէրէ վէրտիյի տիյարա կիրմէքտէն պէնի Իսրայէլի եիւրէքսիզ էթտի-
10 լէր: Վէ ՌԱՊՊԸՆ դազապը օլ կիւն 'ա-
11 լէվլէնիպ եէմին էտիպ՝ Մըսըրտան չըգմըշ օլան եիրմի եաշընտան եօգարը օլան ատէմլէր պէնիմ քեամիլէն թապի' օլմատըգլարը իչիւն՝ Ապրահամա, Իսհագա վէ Եա'գուպա եէմին էտէրէք վա'տ էթտիյիմ տիյարը կէօրմէ-
12 յէճէքլէր: Եալընըզ Գէնէզլի Քալէպ իպնի Եէֆուննէ վէ Եէշու' իպնի Նուն ՌԱՊՊԱ քեամիլէն թապի' օլտուգլարը
13 իչիւն կէօրէճէքլէր՝ տէտի: Վէ ՌԱՊՊԸՆ դազապը Իսրայէլին 'ալէյհինէ 'ալէվլէնիպ անլէրի գըրգ սէնէ, թա ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա օլ քէօթիւլիւք իշլէյէն նէսլին ճումլէսի թէլէֆ օլընճայա գա-
14 տար չէօլլէրտէ տօլաշթըրտը: Վէ իշթէ սիզ կիւնահքեար ատէմլէրին զիւրրիյէթի օլարագ, պապալարընըզըն եէրինէ գալգտընըզ՝ ՌԱՊՊԸՆ խըշմ ու դազապընը Իսրայէլին իւզէրինէ տահա
15 արթըրըրսընըզ: Զիրա անա թապի' օլմագտան տէօնէր իսէնիզ, օլ տախի միլլէթի պէ թէքրար չէօլլէրտէ պըրագաճագ տըր, սիզ տախի պու գավմին քեաֆֆէսինի հէլաք էթմիշ օլուրսունուզ:

16 Անլէր տախի անա եագլաշըպ տէտիլէր քի՝ Պիզ պուրատա հայվանաթըմըզ իչիւն աղըլլար՝ վէ էհլ ի պէյթիմիզ ի-
17 չիւն շէհիրլէր պինա էտէլիմ. Լաքին պիզ թա անլարը եէրլէրինէ կէօթիւրինճէյէ գատար՝ սիլահլանմըշ օլարագ՝ պէնի Իսրայէլին էօնիւնտէ կիտէճէյիզ. էհլ ի պէյթիմիզ տախի պու տիյարըն էհալիսի եիւզիւնտէն միւս-
18 թահքէմ շէհիրլէրտէ օթուրաճագ, Պէնի Իսրայէլին հէր պիրի քէնտի միրասընա մալիք օլընճայա գատար՝ խանէլէրի-

19 միզէ տէօնմէյէճէյիզ։ Զիրա միրասըմըզ
Իրտանըն պէրի թարաֆընտա շարգ
թարաֆընտա տիւշմիւշ օլմաղլէ, պիզ
անլէր իլէ պէրապէր Իրտանըն էօթէ
թարաֆընտա միրաս ալմայաճաղըզ։
20 Վէ Մուսա անլէրէ տէտի քի՝ Էյէր
պու շէյի իճրա իլէ ՌԱՊՊԸՆ հուզու-
րընտա ճէնք իչին սիլահլանմըշ օլա-
րագ, սիզտէն սիլահլը օլանըն քեաֆ-
21 ֆէսի, ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա՝ Թա Օ
տիւշմէնլէրինի քէնտիսինտէն թարտ է-
տինճէյէ գատար Իրտանը կէչէր ի-
22 սէ, Վէ օլ տիյար ՌԱՊՊԸՆ հուզուրըն-
տա ֆէթհ օլունուպ անտան սօնր-
րա տէօնէր իսէնիզ, օլ վագթ ՌԱՊՊԸՆ
ինտինտէ վէ Իսրայէլ միլլէթինտէ սուչ-
սըզ օլուրսունուզ, Վէ պու տիյար տախի
ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա միւլքիւնիւզ օ-
23 լուր։ Ամմա էյէր պէօյլէ էթմէզ իսէնիզ,
իշթէ ՌԱՊՊԱ գարշը կիւնահ էթմիշ օ-
լուրսունուզ, վէ պիլինիզ [illegible]
քի կիւնահընըզ սիզի պուլաճագտըր։
24 Էհըլ ու իյալինիզ իչին շէհիրլէր վէ
սիւրիւլէրինիզ իչին աղըլլար պինա
էտինիզ, վէ աղզընըզտան չըգան սէօզիւ իճրա էյ-
լէյինիզ։
25 Իմտի պէնի Ճատ իլէ պէնի Ռուպէն
Մուսայա խիտապ էտէրէք Գուլլարըն էֆէն-
տիմիզին էմրիթտիկի կիպի հարէքէթ
26 էտէր, Չօճուգլարըմըզ վէ նիսալարըմըզ
վէ սիւրիւլէրիմիզ Պիլէ հայվանաթըմը-
զըն քեաֆֆէսի օրատա Ճիլ'ատ
27 շէհիրլէրինտէ տուրուր, Գուլլարընըն
ճիւմլէսի էֆէնտիմիզին էմրի մուճի-
պինճէ ճէնք իչին սիլահլանմըշ օլա-
րագ ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա մուհարէ-
պէյէ Իրտանը կէչէճէքլէր տէտիլէր։
28 Օլ վագթ Մուսա Քեահին Էլ'ազար
վէ Եէշու' իպն ի Նուն վէ պէնի Իսրա-
յէլ սըպթլարընըն խանէտան պէյլէ-
րինէ անլէրին հագգընտա էմր էտիպ,
29 Մուսա անլէրէ տէտի քի՝ Էյէր պէնի
Ճատ իլէ պէնի Ռուպէն ՌԱՊՊԸՆ հու-
զուրընտա ճիւմլէսի ճէնք իչին սիլահ-
լանմըշ օլարագ՝ սիզին իլէ Իրտանտան
կէչէրէք, օլ տիյար էօնիւնիւզտէ ֆէթհ
օլունուր իսէ, օլ վագթ անլէրէ Ճիլ'ատ
տիյարընը, միւլք օլմագ իւզրէ, վէ-
30 րինիզ։ Ամմա էյէր սիլահլանմըշ օ-
լարագ սիզին իլէ կէչմէզլէր իսէ, անլէ-
րին միւլքիւ սիզին իլէ պէրապէր Քէ-
31 Նա'ան տիյարընտա օլսուն։ Վէ պէնի Ճա
իլէ պէնի Ռուպէն ճէվապ վէրիպ
ՌԱՊՊԸՆ գուլլարընա Նէ էմր էթտիյի կ
32 պի էտէրիզ։ Պիզ ՌԱՊՊԸՆ հուզուրըն-
տա սիլահլանմըշ օլարագ Քէն'ան տ-
յարընա կէչէճէյիզ, վէ պիզիմ միւ-
րասըմըզ միւլքիւ Իրտանըն պէրի թա-
33 րաֆընտա օլսուն՝ տէտիլէր։ Իմտի Մու-
սա անլէրէ՝ Եու'նի պէնի Ճատ իլէ պէ-
նի Ռուպէն վէ Եուսուֆըն օղլու Մա-
նասսէնին նըսֆ ը սըպթընա Ամօր-
լէր մէլիքի Սիհօնըն մէմլէքէթինի վէ
Պաշանըն մէլիքի 'Օկըն մէմլէքէթինի, խու-
նի տիյար իլէ շէհիրլէրի վէ էթրաֆ տ-
յարըն շէհիրլէրինին թախտիտ ի հուտու-
տունտա օլան Եէրլէրի վէրտի։
34 Վէ պէնի Ճատ Տիպօն վէ 'Աթարոթ
35 վէ 'Արօ'էր, Վէ Աթրօթ-շօֆան վէ Եա'-
36 զէր վէ Եօկպէհա, Վէ Պէյթնիմրա է
Պէյթհարան միւսթահքէմ շէհիրլէրի է
սիւրիւ աղըլլարընը պինա էթտիլէր։
37 Պէնի Ռուպէն տախի Հէշպօնը վէ
38 Էլ'ալէ վէ Գըրեաթայիմ Վէ Նէպօ
Պա'ալմէ'օնը, (քի պունլարըն իսմլէրի-
նի թէպտիլ էթտիլէր,) վէ տախի Սիպ-
մայը պինա էթտիլէր. վէ պինա էթ-
տիքլէրի շէհիրլէրէ պաշգա իսմլէր
թէսմիյէ էթտիլէր։
39 Վէ պէնի Մաքիր իպն ի Մանասսէ
Ճիլ'ատա կիտիպ անը ֆէթհ էտէրէք
իչինտէ պուլունան 'Ամօրիլէրի թար-
40 տ էթտիլէր։ Վէ Մուսա Ճիլ'ատը Մաքի-
րին իպն ի Մանասսէյէ վէրտի, օ օրա-
41 տա օթուրտու։ Վէ Եայիր իպն ի Մա-
նասսէ կիտիպ անլէրին գասապալար-
ընը ֆէթհ էտէրէք, անլէրէ Հավօթ-Եայ
42 թէսմիյէ էյլէտի։ Վէ Նօպահ կիտիպ
Գէնաթը վէ քէօյլէրինի ֆէթհ էտէրէք
անա քէնտի իսմիլէ Նօպահ թէսմիյէ
էյլէտի։

'Նախըշ' Ղայլէ իսմէր իլէ

ՊԱՊ 33

1 Մուսանըն վէ Հարունըն վասըթասըյ-
լէ Մըսըր տիյարընտան ճիւնուտլէրիլէ
չըգան պէնի Իսրայէլին մէնզիլլէրի պուն-
2 լար տըր։ Մուսա տախի ՌԱՊՊԸՆ էմ-
րիյլէ անլէրին նագլլէրինի մէնզիլ պէ
մէնզիլ թահրիր էթտի, վէ նագլլէրինէ
կէօրէ մէնզիլլէրի պունլար տըր։
3 Պիրինճի այտա՝ պիրինճի այըն օն պէշ-
ինճի կիւնիւնտէ Ռա'մսէստէն նագլ է-
տիփ, Ֆըսհ էրթէսինտէ պէնի Իսրայէլ
եէտ ի 'ալիյէ իլէ ճիւմլէ Մըսըրլիլէ-
4 րին կէօզլէրի էօնիւնտէ չըգտըլար։ Վէ
Մըսըրլիլէր՝ ՌԱՊՊ անլէրին իլահլարը 'ա-
լէյհինտէ իճրա-յի հիւքմ էյլէյէրէք, իչ-
լէրինտէ հէլաք էթտիյի իլք տօղմա-
լարըն ճիւմլէսինի տէֆն էտիյօրլար իտի։
5 Պէնի Իսրայէլ տախի Ռա'մսէստէն
նագլ էտիփ՝ Սուքքօթտա գօնտուլար։
6 Վէ Սուքքօթտան նագլ էտիփ՝ չէօ-
լիւնիւն քէնարընտա վաքը՝ Էթամտա
7 գօնտուլար։ Վէ Էթամտան նագլ էտիփ՝
Պա'ալ-Սէֆօն գարշըսընտա վաքը Փի-
հախիրօթա տօղրու տէօնիւփ՝ Միկտօլ
8 էօնիւնտէ գօնտուլար։ Վէ Փի-հախիրօթ
էօնիւնտէն նագլ էտիփ՝ տէնիզին օր-
թասընտան պէրրիյէյէ կէչտիլէր. վէ
Էթամ պէրրիյէսինտէ իւչ կիւնլիւք եօլ
9 կիտիփ՝ Մարատա գօնտուլար։ Վէ Մա-
րատան նագլ էտիփ՝ Էլիմէ կէլտիլէր.
վէ Էլիմտէ օն իքի սու փընարը վէ
եէթմիշ խուրմա աղաճը պուլունուր իտի՝
10 օրատա գօնտուլար։ Վէ Էլիմտէն նագլ
էտիփ՝ Պահր ի Ահմէր սահիլինտէ գօն-
11 տուլար։ Վէ Պահր ի Ահմէրտէն նագլ
էտիփ՝ Սին պէրրիյէսինտէ գօնտուլար։
12 Վէ Սին պէրրիյէսինտէն նագլ էտիփ՝
13 Տօֆգատա գօնտուլար։ Վէ Տօֆգատան
14 նագլ էտիփ՝ Ալուշտա գօնտուլար։ Վէ
Ալուշտան նագլ էտիփ՝ Ռէֆիտիմտէ գօն-
տուլար, վէ օրատա գավմ իչին իչէ-
15 ճէք սու պուլունմատը։ Վէ Ռէֆիտիմ-
տէն նագլ էտիփ՝ Սինա պէրրիյէսինտէ
16 գօնտուլար։ Վէ Սինա պէրրիյէսինտէն
նագլ էտիփ՝ Քիպրօթ-Հաթթաավատա
17 գօնտուլար։ Վէ Քիպրօթ-Հաթթաավա-
տան նագլ էտիփ՝ Հածէրօթտա գօն-
18 տուլար։ Վէ Հածէրօթտան նագլ էտիփ՝
19 Ռիթմատա գօնտուլար։ Վէ Ռիթմատան
նագլ էտիփ Ռիմմօն-Փարէծտէ գօնտու-
20 լար։ Վէ Ռիմմօն-Փարէծտէն նագլ է-
21 տիփ՝ Լիպնատա գօնտուլար։ Վէ Լիպ-
նատան նագլ էտիփ՝ Ռիսսատա գօնտու-
22 լար։ Վէ Ռիսսատան նագլ էտիփ՝ Գէ-
23 հէլաթատա գօնտուլար։ Վէ Գէհէլաթա-
տան նագլ էտիփ՝ Շաֆէր տաղընտա
24 գօնտուլար։ Վէ Շաֆէր տաղընտան նագլ
25 էտիփ՝ Հարատատա գօնտուլար։ Վէ Հա-
րատատան նագլ էտիփ, Մագհէլօթտա
26 գօնտուլար։ Վէ Մագհէլօթտան նագլ է-
27 տիփ՝ Թահաթտա գօնտուլար։ Վէ Թա-
հաթտան նագլ էտիփ՝ Թարահտա գօն-
28 տուլար։ Վէ Թարահտան նագլ էտիփ՝
29 Միթգատա գօնտուլար։ Վէ Միթգատան
նագլ էտիփ՝ Հաշմօնատա գօնտուլար։
30 Վէ Հաշմօնատան նագլ էտիփ՝ Մօսէ-
31 րօթտա գօնտուլար։ Վէ Մօսէրօթտան
նագլ էտիփ՝ Պէնի-Եա'գանտա գօնտու-
32 լար։ Վէ Պէնի-Եա'գանտան նագլ է-
33 տիփ՝ Հօրիլճիտկատտա գօնտուլար։ Վէ
Հօրիլճիտկատտան նագլ էտիփ՝ Եօթ-
34 պաթատա գօնտուլար։ Վէ Եօթպաթա-
տան նագլ էտիփ՝ 'Ապրօնատա գօնտու-
35 լար։ Վէ 'Ապրօնատան նագլ էտիփ՝ 'Էս-
36 իօն-Ճէպէրտէ գօնտուլար։ Վէ 'Էսիօն-
Ճէպէրտէն նագլ էտիփ՝ Ցին պէրրիյէ-
37 սինտէ եա'նի Գատէշտէ գօնտուլար։ Վէ
Գատէշտէն նագլ էտիփ՝ Էտօմ մէմլէ-
քէթինին քէնարընտա օլան Հօր տաղըն-
տա գօնտուլար։

38 Վէ քահին Հարուն ՌԱՊՊԸՆ էմրի
իլէ Հօր տաղընա չըգըփ՝ օրատա
պէնի Իսրայէլին Մըսըր տիյարընտան
խուրուճլարընըն գըրգընճը սէնէսինտէ
պէշինճի այտա՝ այըն պիրինճինտէ վէֆաթ
39 էյլէտի։ Վէ Հարուն Հօր տաղընտա
վէֆաթ էթտիյինտէ եիւզ եիրմի իւչ
եաշընտա իտի։

40 Վէ Քէն'ան տիյարընըն ճէնուպունտա
սաքին օլան 'Արատ մէլիքի Քէն'անլը
պէնի Իսրայէլին կէլմէքլիկինի իշիտտի։

41 Վէ Հօր տաղընտան նագլ էտիփ՝
42 Սալմօնատա գօնտուլար։ Վէ Սալմօնա-

տան նագլ էտիպ Փունօնտա գօնտը-
43 լար։ Վէ Փունօնտան նագլ էտիպ Օ-
44 պօթտա գօնտըլար։ Վէ Օպօթտան
նագլ էտիպ Մուապ հուտուտունտա
45 վագը՝ 'Իյյէ-'Աբարիմտէ գօնտըլար։ Վէ
'Իյյէտէն նագլ էտիպ Տիպօն-Ճատտա
46 գօնտըլար։ Վէ Տիպօն-Ճատտան նագլ
էտիպ 'Ալմօն-տիպլաթայիմտէ գօնտը-
47 լար։ Վէ 'Ալմօն-տիպլաթայիմտէն նագլ
էտիպ Նէպօ էօնիւնտէ 'Աբարիմ տաղ-
48 լարընտա գօնտըլար։ Վէ 'Աբարիմ տաղ-
լարընտան նագլ էտիպ Էրիհօ գարշը-
սընտա Իրտանըն քենարընտա Մուապ սահ-
49 րալարընտա գօնտըլար։ Վէ Իրտանըն
քենարընտա Պէյթ-եէշիմօթտան 'Աբէլ-
շիթթիմէ գատար Մուապ սահրալարըն-
տա գօնտըլար։
50 Վէ ՐԱՊՊ Մուապ սահրալարընտա
Էրիհօ գարշըսընտա Իրտանըն քենարընտա
51 Մուսայա տէտի քի, Պէնի Իսրայէլէ
խիթապ էտէն սէօյլէ քի՝ Իրտան-
տան Քէն'ան տօփրաղընա կէչտիկինիզտէ,
52 Օլ տիյարըն ահլի ճիւմլէ էհալիսինի էօ-
նիւնիւզտէն թարտ էտէսինիզ, վէ ճէ-
մի'ի մուսաւվէր տաշլարընը վէ
տէօքմէ փութլարըն քըրափֆէսինի մահվ
էտիպ, միւրթէֆի'աթլարընը գըրաֆ-
53 ֆէսինի խարապ էտէսինիզ։ Վէ օլ տի-
յարը զապթ էտիպ անտէ սաքին օլա-
նըզ, զիրա օլ տիյարը սիզէ միրաս օլ-
54 մագ իւզրէ վէրտիմ։ Վէ տիյարը գա-
պիլէլէրինիզէ կէօրէ գուր'ա իլէ թէ-
վէրրիւս էտէսինիզ. չօգլըգ օլանա մի-
րասընը չօգ, վէ ազլըգ օլանա միրա-
սընը ազ վէրէսինիզ. հէր պիրինին
գուր'ասը հանկի երէ չըգար իսէ, օլ եէր
անըն օլուպ՝ պէտէրլէրինիզին սըպթ-
լարընա կէօրէ թէվէրրիւս էտէսինիզ.
55 Ամմա էյէր օլ տիյարըն էհալիսինի թարտ
էթմէզ իսէնիզ, օլ վագըթ անլէրտէն
պագի գօյտըգլարընըզ կէօզլէրինիզէ տիքէն
վէ եանլարընըզա չէվք օլուպ, սա-
քին օլտուգլարընըզ տիյարտա սիզէ թէ'ատա-
56 տի էտէճէքլէր տիր։ Վէ վագը՝ օլա քի
անլէրէ նասըլ մու'ամէլէ էթմէյէ նի-
յէթ էթտիմ իսէ, սիզէ օլ վէճհլէ
մու'ամէլէ էտէճէյիմ։

ՊԱՊ 34

1 Վէ ՐԱՊՊ Մուսայա խիթապէն տէ
2 քի, Պէնի Իսրայէլէ էմր էտիպ անլէ
տէյէսին, Քէն'ան տիյարը նամը հու
տուտըննա կէօրէ սիզէ միրաս տիւ
տիյարը՝ նամը Քէն'ան տիյարընա կի
3 տիյինիզտէ, Հուտուտը ճէնուպիյէ
Ցին պէրրիյէսինտէն Էտօմա գատ
օլուպ, հուտուտը ճէնուպիյէնիզ շ
գա տօղրու թուզ տէնիզինին քէն
4 րընտան օլուր։ Վէ հուտուտընըզ ճէ
նուպ թարաֆընտան 'Ագրապպիմ եօ
քուշիւնա տէօնիւպ, Ցինէ տօղրու կէ
չէճէք, անըն նիհայէթի Գատէշ-պար
նէ'ըն ճէնուպընտան օլուր. վէ Հա
սար-ատտարտան չըգըպ 'Ասմօն
5 կէչիպ, Վէ պու հուտուտ 'Ասմօնտան
վատի ի Մըսըրա տէօնիւպ՝ տէնիզտէ միւ
թէհի օլուր։
6 Հուտուտը գարպիյէ իսէ, Պահր
Քէպիր սիզէ հուտուտ օլուպ, հուտուտ
գարպիյէնիզ պու օլաճագ տըր։
7 Վէ հուտուտը շիմալիյէնիզ պու օ
լսուն, Պահրի Քէպիրտէն Հօր
8 տաղընա գատար նիշան գօյուպ, Հօր
տաղընտան Համաթ մէտխալինէ գա
տար նիշան գօյասընըզ, վէ օլ հուտու
9 Սէտատա միւնթէհի օլուպ, Օլ հու
տուտ Զիֆրօնա չըգարագ Հասար-Է
նանտա միւնթէհի օլուր. հուտուտ
շիմալիյէնիզ պու օլաճագ տըր։
10 Վէ քէնտինիզէ հուտուտը շարգիյէ
նիզ իչիւն Հասար-'Էյնանտան Շէֆֆա
11 մա գատար նիշան գօյուպ, Պու հու
տուտ 'Այինին շարգ թարաֆընտա
Շէֆամտան Րիպլայա էնիպ, վէ պու
հուտուտ շարգա տօղրու էնէրէք Քին
նէրէթ տէնիզինին քէնարընա վար
12 ըլուր։ Վէ պու հուտուտ Իրտանտան ին
նիպ, վէ Թուզ տէնիզինէ միւնթէ
օլուր. տիյարընըզ էթրաֆ հուտու
տըյլէ պու օլաճագ տըր։
13 Վէ Մուսա պէնի Իսրայէլէ էմր է
տիպ՝ ՐԱՊՊԸՆ տօգուզ սըպթա վէ
նըսֆ ը սըպթա վէրիլմէսինի էմր էթ
տիյի, վէ գուր'ա իլէ թէվէրրիւս էտէ

14 ճէյինիզ արազի պու տուր. Զիրա պէնի Րուպէյն սըպթը խանէտանլարընա կէօրէ վէ պէնի Ճատ սըպթը խանէտանլարընա կէօրէ, միրասլարընը ալըպ՝ Մանասսէնին նըսֆ ը սըպթը
15 տախի քէնտի միրասլարընը ալտըլար. Պու իքի սըպթ իլէ պու նըսֆ ը սըպթ միրասլարընը Էրիհօ քարշըսընտա Էրտէնըն պէրի թարաֆընտան՝ կիւնի շարգ թարաֆընտա ալտըլար.

16 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա խիթապ էյլէյիպ տէ-
17 տի, Սիզէ օլ արազիյի՝ միրաս օլմագ իւզրէ թագսիմ էտէճէք ատէմլէրին իսիմլէրի պունլարտըր, Քահին Էլ՝ազար
18 վէ Եէշու՝ իպն ի Նուն օլսուն, Տախի թագսիմ իչիւն հէր պիր սըպթտանտէն պի-
19 րէր րէ՛իս ալասընըզ. Վէ օլ ատէմլէրին իսիմլէրի պունլարտըր. Եէհուտա սըպթընտան Քալէպ իպն ի Եէֆուննէ,
20 վէ պէնի Շիմ՝օն սըպթընտան Շամուէլ
21 իպն ի 'Ամմիհուտ. Պէնեամին սըպթըն-
22 տան Էլիտատ իպն ի Քիսլօն. Վէ պէնի Տան սըպթընտան րէ՛իս Պուգգի իպն ի
23 Եօկլի, Վէ պէնի Եուսուֆտան պէնի Մանասսէ սըպթընըն րէ՛իսի Հաննիէլ
24 իպն ի Էֆօտ. Վէ պէնի Էֆրայիմ սըպթընտան րէ՛իս Քէմուէլ իպն ի Շիֆ-
25 թան, Վէ պէնի Զէպուլօն սըպթընտան
26 րէ՛իս Էլիսաֆան իպն ի Փառնաք, Վէ պէնի Իսաքար սըպթընտան րէ՛իս
27 Փալթիէլ իպն ի 'Ազզան, Վէ պէնի Աշէր սըպթընտան րէ՛իս Ախիհուտ իպն
28 ի Շէլօմի, Վէ պէնի Նէֆթալիտէն րէ՛իս
29 Փէտահէլ իպն ի Ամմիհուտ ըտըր. ՌԱՊՊԸՆ պէնի Իսրայէլէ Քէն՝ան տիյարընտա միրասլարընըն թագսիմինի էմրէյլէտիյի քիմսէլէր պունլար ըտըր.

ՊԱՊ 35

1 Վէ ՌԱՊՊ Մուապ օվալարընտա Էրիհօ քարշըսընտա Էրտէնին քէնարըն-
2 տէ Մուսայա խիթապ էյլէյիպ տէտի քի, Պէնի Իսրայէլէ էմր էյլէ քի միւլքլէրի օլան միրաստան Լավիլիլէրէ սաքին օլմագ իչիւն շէհիրլէր վէրսինլէր. Շէհիրլէրին էթրաֆընտա օլան մէր՝ալարըն-
3 տախի Լավիլիլէրէ վէրէսինիզ. Պու շէհիրլէր տախի անլէրէ մէսքէն օլսուն, մէր՝ալարը տախի անլէրին պէհիմէլէրի վէ սիւրիւլէրի վէ ճիւմլէ հայվանլարը ի-
4 չիւն օլսունլար. Վէ Լավիլիլէրէ վէրէճէյինիզ շէհիրլէրին մէր՝ալարը շէհրին սուրընտան տըշարը հէր թարաֆտա
5 պինէր զիրա՝ օլսուն. Վէ շէհրին խարիճինտէ շարգ թարաֆընտան իքի պին զիրա՝, վէ ճէնուպ թարաֆընտան իքի պին զիրա՝, վէ զարպ թարաֆընտան իքի պին զիրա՝, վէ շիմալ թարաֆընտան իքի պին զիրա՝, շէհիր միյանէտէ օլմագ, էօլչէսինիզ. Շէհիրլէրինին մէր-
6 ՝ալարը պէօյլէ օլսուն. Վէ Լավիլիլէրէ վէրէճէյինիզ շէհիրլէրտէն, գաթիլլէրինին օրայա ֆիրարը իչիւն, մէլճա՝ օլմագ իւզրէ ալթը շէհիր թա՛յին էտէսինիզ. Վէ պունլարտան մա՝ատա գըրգ իքի շէհիր
7 վէրէսինիզ. Լավիլիլէրէ վէրէճէյինիզ շէհիրլէրին ճէմիյսի մէր՝ալարըյլէ
8 պէրապէր գըրգ սէքիզ շէհիր օլսուն. Վէ պէնի Իսրայէլ միւլքլէրինտէն վէրէճէյինիզ շէհիրլէրի, չօգլուգ օլանտան չօգ, վէ ազլըգ օլանտան ազ ալասընըզ. Հէր պիրի քէնտի թէվէրրիւթ էթտիյի միրասընըն միգտարընա կէօրէ շէհիրլէրինտէն Լավիլիլէրէ վէրսին.

9 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա սէօյլէյիպ տէտի, (10) Պէնի Իսրայէլէ խիթապ էյլէյիպ անլէրէ սէօյլէ տի, Էրտէնտէն Քէն՝ան տիյարընա կէչ-
11 տիյինիզտէ, Պիր քիմսէյի սէհվէն էօլտիւրմիւշ օլան գաթիլ օրայա ֆիրար էտէպիլսին իչիւն, սիզէ իլթիճա շէհիրլէրի օլմագ իւզրէ, քէնտինիզէ շէհիրլէր թա՛յին էտէսինիզ.
12 Վէ օլ շէհիրլէր սիզէ գան տավաճըսընտան մէլճա՝ օլսուն, գաթիլ մուհաքէմէ իչիւն ճէմա՝աթ հուզուրունտա
13 տուրմատըգճա՝ էօլմէսին. Վէ վէրէճէյինիզ շէհիրլէրտէն ալթըսը սիզէ իլթի-
14 ճա շէհիրի օլսուն, իւչ շէհիր Էրտէնին պէրի թարաֆընտա վէրէսինիզ, վէ իւչ շէհիր Քէն՝ան տիյարընտա վէրէսինիզ.
15 պունլար իլթիճա շէհիրլէրի օլսուն. Պու ալթը շէհիր պէնի Իսրայէլ իլէ էճնէպի վէ արալարընտա միւսաֆիր օլան իչիւն մէլճա՝ օլսուն, թա քի սէհվէն

վուրմաղ օլան օրայա ֆիրար էթսին։
16 Ամմա էյէր պիր քիմսէ ախպապընը պիր
տէմիրտէն ալէթ իլէ վուրուպ տա՝ օ էօլիւր
իսէ, գաթիլ տիր. գաթիլ մութլագա
17 գաթլ օլունաճագ տըր։ Վէ եախօտ էյէր գաթլէ սէպէպ օլա պիլէճէք
պիր էլ թաշը իլէ անը վուրուր տա օ
էօլիւր իսէ, գաթիլ տիր. գաթիլ
մութլագա գաթլ օլունաճագ տըր։
18 Եախօտ գաթլէ սէպէպ օլա պիլէճէք՝
էլտէ գուլլանըլըր աղաճ ալէթ իլէ վու-
րուր տա՝ օ էօլիւր իսէ, գաթիլ տիր.
գաթիլ մութլագա գաթլ օլունաճագ
19 տըր։ Գաթիլի վէլի ի տէմ գաթլ էթսին. րաստ կէլտիյի վագըթ անը գաթլ
20 էյլէսին։ Վէ էյէր անը պուղզանըն նաշի իթի վէրմէքլէ, եախօտ՝ գասըտըն
իւզէրինէ պիր շէյ աթմագլէ՝ օ էօլիւր
21 իսէ, Եախօտ՝ 'ատավէթտէն նաշի, անը էլի իլէ վուրուր տա՝ օ էօլիւր իսէ,
վուրան՝ գաթիլ օլմագլէ, մութլագա
գաթլ օլունաճագ. վէլի ի տէմ գաթիլէ րաստ կէլտիքտէ, անը գաթլ էյլէսին։

22 Ամմա՝ էյէր անը, 'ատավէթի օլմայարագ, պաղթէթէն իթի վէրիր իսէ,
եա գաստէն օլմայարագ՝ անըն իւզէրինէ պիր կէօնա ալէթ աթար իսէ,
23 Եախօտ՝ անը կէօրմէքսիզին իւզէրինէ
գաթլէ սէպէպ օլա պիլէճէք պիր թաշ
տիւշիւրիւր տէ՝ օ էօլիւր իսէ, (մատէմ քի տիւշմէնի օլմայըպ՝ անըն քէօթիւլիւք
24 իսթէմէտի,) Օյլէ վագըթ մէճլիս վուրանըն իլէ վէլի ի տէմ արասընտա պու ահքեամ մուճիպինճէ հիւքմ
25 էյլէսին։ Վէ մէճլիս գաթիլի վէլի ի տէմ
էլինտէն գուրթարըպ՝ մէճլիս անը ֆիրար էյլէտիյի իլթիճա շէհրինէ կէրի
կէօնտէրսին, օ տախի մուգատտէս
եաղ իլէ մէսհ օլունմուշ քեահինի ա'զամ վէֆաթ էտէնէ գատար օրատա սա-
26 քին օլսուն։ Ամմա էյէր գաթիլ օլ ֆիրար էթտիյի իլթիճա շէհրինին հուտուտընտան պիր սուրէթլէ ճըգար իսէ,
27 Վէ վէլի ի տէմ անը մէլճէա շէհրինին
հուտուտը խարիճինտէ պուլուպ՝ վէլի ի
տէմ գաթիլի գաթլ էտէր իսէ՝ գանը
28 պըլընմազ։ Զիրա գեահինի ա'զամ
վէֆաթընա գատար մէլճէ'ը օլան շէհրինտէ օթուրմալը իտի, վէ գեահինի
ա'զամըն վէֆաթընտան սօնրա՝ գաթիլ քէնտի մուլքիւ պուլունան եէ-
29 րէ 'ավտէթ էտէ պիլիր իտի։ Իմտի
պունլար սիզէ 'ասըրլարընըզտա, ճիւմլէ
մէսքէնլէրինիզտէ հիւքմ գանունը օլսուն։

30 Հէր քիմ քի պիր քիմսէյի էօլտիրիւր իսէ՝ գաթիլ շահիտլէրին թագրիրիլէ գաթլ օլունսուն. ամմա պիր
քիմսէյի գաթլ իչին պիր շահիտ
31 շէհատէթի քիֆայէթ էթմէզ։ Վէ գաթլէ մուսթահագ օլան գաթիլին նէֆսի իչին՝ տիյէթ գապուլ էթմէյէսինիզ.
զիրա մութլագա գաթլ օլունաճագ տըր։
32 Վէ իլթիճա շէհրինէ ֆիրար էտէն քիշինի, քեահինին վէֆաթ էթմէյինճէ
մէմլէքէթինէ 'ավտէթ էտիպ սաքին
օլմագ իչին, տիյէթ գապուլ էթմէ-
33 յէսինիզ։ Իմտի պուլունտուղունուզ եէրի մուրտար էթմէյէսինիզ. զիրա
տիյարը գան մուրտար էթմէքլէ իւզէրինէ տէօքիւլէն գան իչին, անը տէօքէնին գանընտան տէօքիւլմէսինտէն պաշ-
34 գա քեֆարէթ օլմազ։ Իմտի իչինտէ
պէնիմ սաքին օլտուղում սիզին իգամէթկեահընըզ օլան տիյարը նաճիս
էթմէյէսինիզ. զիրա պէնի Իսրայէլ արասընտա սաքին օլան ՌԱՊՊ պէն իմ։

ԲԱՊ 36

1 Վէ պէնի Եուսուֆ գապիլէլէրինտէն օլան պէնի Ճիլ'ատ իպնի Մաքիր իպնի
Մանասսէնին խանէտան րէ'իսլէրի
եագըն կէլիպ, Մուսանըն հուզուրընտա
վէ պէնի Իսրայէլ րէ'իսլէրինին, եա'նի խանէտան րէ'իսլէրի հուզուրընտա
2 սէօյլէյիպ, տէտիլէր քի՝ Էֆէնտիմիզի
պէնի Իսրայէլէ արազիյի միրաս օլմագ
իւզրէ գուր'ա իլէ վէրմէսինի ՌԱՊՊ էմրէթտի, վէ էֆէնտիմիզէ՝ ՌԱՊՊ թարաֆընտան, գարտաշըմըզ Սէլաֆհատըն միրասընը անըն գըզլարընա վէ-
3 րիլմէսի էմր օլունտու։ Իմտի անլէր

պէնի Իսրայէլին սա՛իր սըպթլարընըն օղուլլարընա զէվճէլէր օլուրլար իսէ, անլէրին միրասը էճտատըմըզըն միրասընտան ալընըփ՝ զէվճէ օլմագ իւզրէ վարաճագլարը գըպիլէլէրին սըպթընըն միրասընա զամմ օլունաճագ, վէ պուրա իլէ օլան միրասըմըզտան ալընաճագ տըր։
4 Վէ պէնի Իսրայէլէ Եօպէլ սէնէսի օլտուգտա, անլէրին միրասը վարաճագլարը գըպիլէլէրին սըպթընըն միրասընա զամմ օլունուր, անլէրին միրասը էճտատըմըզըն սըպթընըն միրասընտան ալընաճագ տըր։

5 Մուսա տախի ՐԱՊՊԸՆ քէլամընա կէօրէ, պէնի Իսրայէլէ էմր էտիփ տէտի քի՝ Պէնի Եուսուֆըն սըպթը հագգ
6 իւզրէ սէօյլէյօր։ Սէլօֆհատըն գըզլարը հագգընտա ՐԱՊՊԸՆ էմր էտիփ տէտիյի շէյ պու տըր՝ հանկի անլէր զէվճէ ալըր կէօզլէրինէ՝ խոշ կէօրիւնէնէ վարսընլար, անճագ զէվճէ օլմագ իւզրէ փէտէրլէրի սըպթընտան օլան-
7 լարա վարսընլար։ Պէնի Իսրայէլին միրասը սըպթտան սըպթա նագլ օլունմամասըն, զիրա պէնի Իսրայէլտէն քիմսէ փէտէրլէրինին սըպթընըն միրա-
8 սընտան այրըլմայաճագ տըր։ Վէ պէնի Իսրայէլ սըպթլարընտան միրասա մալիք օլան հէր գըզ զէվճէ ատյա փէտէրինին սըպթընտան օլանլարա վարսըն, թա քի պէնի Իսրայէլտէն հէր քէս էճտատընըն միրասընա մալիք
9 օլսուն. Վէ միրաս պիր սըպթտան տիկէր պիր սըպթա ինթիգալ էթմէսին, անճագ պէնի Իսրայէլ սըպթլարընտան հէր քէս քէնտի միրասընա գալսըն։

10 Սէլօֆհատըն գըզլարը ՐԱՊՊԸՆ Մուսայա էմր էյլէտիյի կիպի հարէքէթ էյ-
11 լէտիլէր. Զիրա Սէլօֆհատըն գըզլարը, Մահլէ վէ Թիրսա վէ Հուղլէ վէ Միլքէ վէ Նօ՛ա՝ ամուճալարը օղուլլարըյլէ
12 էվլէնմիշ էթտիլէր. Եուսուֆ օղլու Մանասսէ օղուլլարընըն գաբիլէլէրինտէն օլանլարա զէվճէ օլտուլար, անլէրին միրասը էճտատլարընըն գաբիլէսինին սըպթընտա գալտը.

13 ՐԱՊՊԸՆ՝ Մուսա վասըթասըյլա Եէրիխօ գարշըսընտա Իուրտանըն գըյըսընտա Մօապ սահրալարընտա պէնի Իսրայէլէ էմր էթտիյի հիւքիւմ ու ահքեամ պունլար տըր։

ԹԷՍՆԻՅԷ

ՊԱՊ 1

1 Մուսանըն քեաֆֆէ՛ի Իսրայէլէ Իրտանըն պէրի թարաֆընտա պէրրիյէտէ Սուֆըն գարշըսընտա Ֆարան իլէ Թօֆէլ վէ Լապան վէ Հասէրօթ վէ Տիզահապըն արասընտա օլան սահրատա
2 սէօյլէտիյի սէօզլէր պունլար տըր (Հօրէպտէն Սէ՛իր տաղը թարիգըյլէ Գատէշ-պառնէ՛ա գատար օն պիր կիւն
3 եօլ տըր։) Իմտի գըրգընճը սէնէտէ վէ օն պիրինճի այըն պիրինտէ Մուսա պէնի Իսրայէլէ ՐԱՊՊԸՆ անլէրին հագգընտա քէնտիսինէ էմր էյլէտիյի շէյլէրին
4 ճիւմլէսինի սէօյլէտի. Հէշպօնտա սաքին օլան Ամօրիլէրին մէլիքի Սիհօնը վէ Աշթարօթտա, Էտրէ՛իտէ սաքին օլան Պաշանըն մէլիքի Օկը վուրտուգտան սօնկրա,
5 Իուրտանըն պէրի թարաֆընտա Մօապ տիյարընտա Մուսա պու Թէվրաթը պէ-

յանի միւպաշէրէթ էտիպ տէտի քի,
6 Ալլահըմըզ ՌԱԲԲ Հօրէպտէ պիզէ եմր
էտիպ՝ Բու տաղտա օթուրտուղունուզ քիֆայէթ
7 էյլէր. Տէօնիւպ կէօչ էտինիզ,
վէ Ամօրիլէրին տաղընա, վէ Արապայա,
տաղտա վէ օվատա վէ Ճէնուպ թարաֆընտա
վէ տէնիզ քէնարընտա օլան
ճիւմլէ պիլ ձիւմլէ էթրաֆ մահալլէրինէ՝
Քէնանիլէրին տիյարընա վէ Լիպնանա,
թա Նէհր ի քէպիր օլան Ֆըրաթ նէհրինէտէք
8 կիտինիզ. Իշթէ օլ տիյարը էօնիւնիւզտէ
գօյտում. կիտիպ ՌԱԲԲԸՆ էճտատընըզ
Իպրահիմ, Իսհագ վէ Եա'գուպա,
վէ անլարտան սօնրա նէսիլլէրինէ
վէրէճէյինէ եէմին էթտիյի տիյարը
զապթ էտինիզ՝ տէտի.
9 Պէն օլ վագթտա սիզէ սէօյլէյիպ՝
Պէն սիզի եալընըզ թաշըմաղա միւգթէտիր
10 տէյիլ իմ. Ալլահընըզ ՌԱԲԲ սիզի
թէքսիր էթմիշտիր իշթէ պու կիւն
քէսրէթ ճիհէթինճէ կէօյիւն եըլտըզլարը
11 կիպի օլտունուզ: Էճտատընըզըն Ալլահը
ՌԱԲԲ սիզի շիմտի օլտուղունուզտան պին
գաթ զիյատէ էտիպ՝ սիզէ սէօյլէտիյի
12 կիպի սիզի պէրէքէթլէյէ. Պէն եալընըզ
գահէթինիզի վէ եիւքիւնիւզի վէ
նիզա'լարընըզը նասըլ թէհամմիւլ էտէյիմ.
13 Սըպթլարընըզտան քէնտինիզ
իչին հաքիմ վէ 'ագըլ վէ մա'րուֆ
ատէմլէր կէօսթէրինիզ, պէն տախի անլարը
րի'աէթինիզէ նասպ էտէյիմ՝ տէ-
14 տիմ. Սիզ տախի պանա ճէվապ էտիպ՝ Պույուրտուղուն շէյի իճրա էթմէք էյի տիր՝
15 տէտինիզ. Պինաէն սըպթլարընըզըն
րիճալընտան հաքիմ վէ մա'րուֆ ատէմլէր ալըպ, անլարը իւզէրինիզէ րու'էսա՝ եանի պին պաշըլարընըզտա պինպէր
վէ եիւզէր վէ էլլիշէր վէ օնար զապիթ-
լէրի՝ սըպթլարընըզա մէ'մուրլար թա'յին էտիպ վէ
16 հէմ նազըրլարա նասպ էյլէտիմ. Վէ օլ
վագթտա հաքիմլէրինիզէ էմր էտէրէք
տէտիմ քի՝ Գարտաշլարընըզըն տա'վալարընը տինլէյինիզ, հէր քիշինին կէրէք գարտաշը իլէ կէրէք եանընտա օլան
եապանճը իլէ օլան տա'վասընտա 'ատալէթ իլէ
17 հիւքմ էյլէյինիզ. Հիւքիւմտէ րիայէթ
էթմէյինիզ, քիւչիւքէ պիւ-

յիւքէ պէրապէր տինլէյէճէքսինիզ. Ի-
նսանըն եիւզիւնտէն գօրգմայաճագսընըզ, զի-
րա հիւքիւմ Ալլահըն տըր. Վէ սիզէ միւ-
շքիլ կէլէն մատտէյի պանա կէթիրինիզ
պէն անը տինլէյէյիմ՝ տէտիմ.
18 Վէ էտէճէյինիզ շէյլէրին ճէմի'ինի
օլ վագթտա սիզէ էմր էյլէտիմ.
19 Վէ Հօրէպտէն կէօչ էտիպ, Ալլահը-
մըզ ՌԱԲԲԸՆ պիզէ էմր էյլէտիյի կիպի
Ամօրիլէրին տաղընա կիտէր իքէն պէօյ-
լէ կէօրտիւյիւնիւզ պիւյիւք վէ հէյպէթլի
չէօլլէրին ճիւմլէսինի կէչէրէք
20 Գատէշ-Պառնէա'յա վարդըգ. Սիզէ
տէտիմ քի, կէլտինիզ Ալլահըմըզ ՌԱԲ-
ԲԸՆ պիզէ վէրտիյի Ամօրիլէրին տաղը-
21 նա. Իշթէ Ալլահըն ՌԱԲԲ օլ
տիյարը սէնին էօնիւնէ գօյտու. Էճտա-
տընըն Ալլահը ՌԱԲԲ սանա տէտիյի կի-
պի չըգըպ զապթ էյլէ, գօրգմա վէ գօր-
22 գմա՝ տէտիմ. Ճիւմլէնիզ պա-
նա եագլաշըպ՝ Տիյարը պիզիմ իչին
թէֆթիշ էտէճէք վէ կիտէճէյիմիզ եօլ վէ
վարաճաղըմըզ շէհիրլէր հագգընտա
պիզէ խապէր կէթիրմէք իչին էօնիւմիւզճէ ատէմլէր կէօնտէ-
23 րէլիմ՝ տէտինիզ. Պու քէլամ պանա
պէք մագպուլ կէօրիւնիւպ՝ հէր սըպթ-
տան պիրէր նէֆէր օլարագ՝ սիզտէն
24 օն իքի ատէմ ալտըմ. Վէ անլար կի-
տիպ տաղ թարաֆընա չըգ-
տըլար. Վէ Էշքօլ վատիսինէ գատար
կէլիպ՝ անը թէֆթիշ էթտիլէր.
25 Վէ էլլէրինէ օլ տիյարըն մէյվէ-
լէրինտէն ալըպ պիզէ կէթիրտիլէր, վէ ՌԱԲ-
ԲԸՆ պիզէ վէրտիյի տիյար էյի տիր
տէյէրէք, պիզէ խապէր կէթիրտիլէր.
26 Յաղութ սիզ չըգմաղա իսթէմէտինիզ
վէ Ալլահընըզ ՌԱԲԲԸՆ էմրինէ իսյա-
27 նըզ. Վէ չատըրլարընըզտա սէօյլէ-
նիպ՝ ՌԱԲԲ պիզէ պուղզ էթտիյինտէն
պիզի հէլաք էթմէք իչին՝ Ամօրիլէրին
էլինէ թէսլիմ էթմէք իչին՝ պիզի Մը-
28 սըր տիյարընտան խարաճ էյլէտի. Պիզ
նէրէյէ չըգարըզ. գարտաշլարըմըզ՝ Օ
գավմ պիզտէն պիւյիւք վէ ուզուն պոյ-
լու տըր վէ շէհիրլէրի պիւյիւք վէ կէօ-
յէ գատար հիսարլը տըր վէ Անագ օղուլ-

ընը տախի կէօրտիւք՝ տիյէրէք
29 գալպլէրիմիզի էրիթմիշլէր՝ տէտինիզ։ Պէն
տախի սիզէ տէտիմ քի՝ Տէհշէթտէ օլ-
մայընըզ վէ պունլարտան խավֆ էթմէյի-
30 նիզ. էօնիւնիւզտէն կիտէն Ալլահընըզ
ՌԱՊՊ քէնտիսի սիզին իչիւն մուհարէ-
պէ էտէճէք տիր, նիթէքիմ սիզին ի-
չիւն Միսըրտա կէօզլէրինիզին էօնիւն-
31 տէ էթտի. Վէ պէրրիյէտէ տախի Ալ-
լահըն ՌԱՊՊԸՆ պիր ատէմ քէնտի օղ-
լունը թաշըտըղը միսիլլիւ, պու մահալլէ
կէլինճէյէ տէք, պու կիթտիյինիզ եօլըն
քեաֆֆէսինտէ սիզի նէ սուրէթլէ թա-
32 շըտըղընը կէօրտիւնիւզ։ Լաքին պու խուսու-
տա՝ սիզ իթիմատ էթմէտինիզ իչիւն մահալ
33 պուլմագ իչիւն, Սիզէ կիտէճէյինիզ եօ-
լու կէօսթէրմէք իչիւն, կէճէ աթէշ վէ
կիւնտիւզ պուլութ իլէ եօլտա էօնիւ-
նիւզտէն կիտէն Ալլահընըզ ՌԱՊՊԱ ի-
34 ման էթմէտինիզ։ Վէ ՌԱՊՊ սէօզլէրի-
նիզին սէսինի իշիտիփ՝ ղազապլանտը,
35 վէ եէմին էտէրէք, Պու ատամլարտան՝
պու ֆէնա նէսլէտէն պիրի քիմսէ էճ-
տատլարընըզա վէրմէյէ եէմին էթտի-
36 յիմ էյի մէմլէքէթի կէօրմէյէճէք տիր. Ա-
ճագ Քալէպ իպն ի Եէֆուննէ անը կէօ-
րէճէք տիր, վէ ՌԱՊՊԱ թէմամէն մու-
թի օլտուղու իչիւն այաղլարընըն պաս-
տըղը թօփրաղը անա վէ անըն օղուլլա-
37 րընա վէրէճէյիմ՝ տէտի։ Սիզին սէպէ-
պինիզտէն ՌԱՊՊ պանա տախի ղազապ-
պէ կէլիփ՝ Սէն տէ օրայա կիրմէյէճէք-
38 սին. Հուզուրընտա տուրան Եէշու՝ Նուն
իպնի օրայա կիրէճէք տիր. անը գուվ-
վէթլէնտիր, զիրա օ անը Իսրայէլէ մի-
րաս օլմագ իչիւն թագսիմ էտէճէք
39 տիր։ Վէ՝ Եաղմա օլաճագ՝ տէտիյինիզ
չոճուգլարընըզ վէ պու կիւն խայր ու
շէրրի պիլմէյէն օղուլլարընըզ օրայա կի-
րէճէք, վէ պէն անը անլարէ վէրէճէ-
յիմ, անլար անը թէվէրրիւս էտէ-
40 ճէքլէր տիր։ Ամմա սիզ տէօնիւփ Պահր ը
Ահմէր եօլընտան պէրրիյէյէ տօղրու
նագլ էտինիզ՝ տէտի։
41 Պօ՛ահէնտէ սիզ պանա ճէվապ վէրիփ՝
ՌԱՊՊԱ կիւնահ էթտիք, պիզ չըգըփ
Ալլահըմըզ ՌԱՊՊԸՆ պիզէ հէրնէ էմր
էյլէտիյի կիպի մուհարէպէ էտէրիզ՝
տէյէրէք՝ հէր պիրինիզ հարպ սիլահ-
լարընը գուշանըփ տաղա չըգմաղա իգ-
42 րէ խաֆիֆլիք էթտինիզ։ Վէ ՌԱՊՊ
պանա՝ Սէն անլարէ սէօյլէ՝ Չըգ-
մայընըզ, վէ մուհարէպէ էթմէյինիզ,
օլմայա քի տիւշմէնլէրինիզին էօնիւն-
տէ գըրըլմայընըզ, զիրա պէն արա-
նըզտա տէյիլ իմ՝ տէյիւ սէօյլէյէսին՝
43 տէտի։ Պէն տախի սիզէ սէօյլէտիմ իսէ
տէ, տինլէմէտինիզ, անճագ ՌԱՊՊԸՆ
էմրինէ ՛ասի օլարագ՝ մաղրուրանէ
44 տաղա չըգտընըզ։ Վէ օլ տաղտա սա-
քին օլան Ամօրիլէր սիզէ գարշը չըգըփ,
արըլար կիպի սիզի գովալայարագ Սէ-
՛իրտէ՝ թա Հօրմայա գատար գըրտը-
45 լար։ Օլ վագըթ տէօնիւփ ՌԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա աղլատընըզ, ֆագաթ
ՌԱՊՊ սէսինիզի տինլէմէտի, վէ
46 գուլաղընը սիզէ մէյլ էթմէտի։ Վէ
Գատէշտէ օթուրտուղունըզ կիւնլէրէ
կէօրէ պիր չօգ կիւնլէր իգամէթ էթ-
տինիզ։

ՊԱՊ 2.

1 Օլ վագըթ տէօնիւփ՝ ՌԱՊՊԸՆ պանա
սէօյլէտիյի կիպի Պահր ը Ահմէր եօլըն-
տան պէրրիյէյէ տօղրու նագլ էթտիք,
պիր չօգ կիւնլէր Սէ՛իր տաղընը տօլաշ-
2 տըգ. Վէ ՌԱՊՊ պանա խիթապէն՝
3 Պու տաղը տօլաշտըղընըզ քիֆա-
յէթ էտէր. Շիմտի շիմալէ տէօնիւ-
4 նիւզ։ Վէ գավմա տախի էմր էտիփ՝ Սիզ
Սէ՛իրտէ սաքին օլան գարտաշլարընըզ
պէնի ՛Էսավըն հուտուտունտան կէչէճէք-
սինիզ. անլար սիզտէն գօրգաճագլար-
տըր իսէ տէ կէնէ քէնտինիզի էյի գօրուեունուզ,
5 Անլէր իլէ ղավղա էթմէյինիզ, զիրա պէն
սիզէ անլէրին արազիսինտան այագ թա-
պանը պասաճագ գատար պիլէ վէր-
մէմ. չիւնքի Սէ՛իր տաղընը ՛Էսավա մի-
6 րաս օլմագ իւզրէ վէրտիմ։ Եէյէճէյի ան-
լէրտէն աղչէ իլէ սաթըն ալըփ եէյէսի-
նիզ. սույու տախի անլէրտէն աղչէ իլէ
7 սաթըն ալըփ իչէսինիզ։ Զիրա Ալլահըն
ՌԱՊՊ սէնին պու պէօյիւք պէրրիյէտէ

կէզտիյինի պիլիյէրէք, սէնի էլինին հէր իշինտէ պէրէքէթլէտի. պու գըրգ սէնէ Ալլահըն ՌԱՊՊ սէնինլէ իտի, վէ պիր շէյէ մուհթաճ օլմատըն [illegible].

8 Վէ Սէ'իրտէ սաքին օլան պիրատէրլէրիմիզ պէնի 'Էսավտան Արապա եօլընտան Էյլաթ վէ Էսիօն-ճապէրտէն կէչտիքտէն սօնրա, տէօնիւփ Մուապ
9 պէրրիյէսի եօլընտան կէչտիք. Վէ ՌԱՊՊ պանա տէտի քի Մուապիլէրէ 'ատավէթ էթմէ, վէ անլէր իլէ գավղա էյլէմէ, զիրա անլէրին արզընտան սանա միրաս վէրմէմ, չիւնքի Ար շէհէրինի պէնի Լութա միրաս օլմագ
10 իւզրէ վէրտիմ. (Մուգատտէմա պէօյիւք վէ չօգ վէ 'Անագիլէր կիպի պօյլու պիր գավմ օլան Էմիլէր անտէ
11 սաքին իտի. Անլէր տախի 'Անագիլէր կիպի ճէպպար սայըլըր, Մուապիլէր անլէրէ Էմիլէր թէսմիյէ էտէրլէր իտի.
12 Վէ Սէ'իրտէ մուգատտէմա Հօրիլէր սաքին օլուր, Իսրայէլին քէնտիլէրինէ ՌԱՊՊԸՆ վէրտիյի միրասընըն տիյարընա եափտըղը կիպի պէնի 'Էսավ տախի պունլարը քէնտիլէրինտէն թարտ ու հէլաք էտիփ, եէրլէրինտէ սաքին օլ-
13 տուլար.) Շիմտի գալգըփ Զարէտ վատիսինտէն 'ուպուր էյլէյինիզ տէտի. Պիզ տախի Զարէտ վատիսինտէն 'ուպուր էթտիք.

14 Վէ Գատէշպառնէ'տէն գօփուփ Զարէտ [illegible] վատիսինտէն 'ուպուր էտինճէյէտէք, [illegible] նըսըլըն իչինտէն օլնէմին մուհարիպլէրինին քիւֆֆէսի ՌԱՊՊԸՆ անլէրէ եէմին էթտիյի կիպի, թէլէֆ օլունճայա գատար՝ կէզտիյիմիզ
15 էյյամ օթուզ սէքիզ սէնէ օլտու. Վէ անլէրի օրտունըն իչինտէն մահվ էթմէք իչին՝ թա անլար թէլէֆ օլունճայա գատար ՌԱՊՊԸՆ էլի տախի անլէրին իւզէրինտէ իտի.

16 Վէ մուհարիպլէրին քիւֆֆէսի գավմըն արասընտան քէմալիլէ թէլէֆ օլ-
17 տուգտա, ՌԱՊՊ պանա խիթապէն տէ-
18 տի քի, Պու կիւն սէն Մուապ հուտու-
19 տընտա վագը' 'Արտան կէչէճէքսին. Վէ պէնի 'Ամմօն գարշըսընա եագլաշտըղընտա անլէրէ 'ատավէթ էթմէ, վէ անլէր իլէ գավղա էյլէմէ, զիրա պէնի 'Ա մօն տիյարընտան սանա միրաս վէրմէ չիւնքի անը պէնի Լութա միրաս օլմ
20 իւզրէ վէրտիմ. (Պու տախի ճէպպա լար տիյարը սայըլըր, մուգատտէ մատէ ճէպպարլար սաքին օլուրտը, 'Ա մօնիլէր անլէրէ Զամզումիլէր թէս
21 էտէրլէր իտի. Պունլար տախի պէօյ վէ չօգ վէ 'Անագիլէր կիպի պօ պիր գավմ իտի. ամմա ՌԱՊՊ անլէ պունլարըն էօնլէրինտէն հէլաք էթ վէ անլէրի թարտ էթմէքլէ եէրլէ
22 տէ սաքին օլտուլար. Նասըլ քի Հօ լէրի էօնլէրինտէն հէլաք էթտիյին Սէ'իրտէ սաքին օլան պէնի 'Էսավ իչին տախի պէօյլէ էյլէտի. պունլար լէրի թարտ էտիփ, պու կիւնէ տէ
23 եէրլէրինտէ սաքին օլտուլար. Վէ Ղա զզէյէ գատար գասապալարտա սա օլան 'Ավվիլէրի Գաֆթօրտան չըգ Գաֆթօրիլէր հէլաք էտիփ, անլէ
24 եէրլէրինտէ սաքին օլտուլար.) Գալ նըզ էտինիզ, վէ Արնօն վատիսին 'ուպուր էտինիզ. իշթէ Հէշպօն մէլ Ամօրի Սիհօնը վէ անըն տիյարընը է նէ թէսլիմ էթտիմ. թէմէլլիւք էթ յէ պաշլա, անըն իլէ մուհարէպէ
25 Պու կիւն սէնին խավֆ ու խաշյէթ նի պիւթիւն կէօյիւն ալթընտա օ գավիմլէր իւզէրինէ պըրագմայա պա յաճաղըմ. Անլէր տախի սէնին խապ րինի իշիտիփ, էօնիւնտէն թիթրէյէ մուզթարիպ օլաճագլար տըր.

26 Ու վագըթ Գէտէմօթ պէրրիյէսի տէն Հէշպօն մէլիքի Սիհօնա սուլհ
27 լաքըրտըլարըյլէ էլչիլէր կէօնտէրիփ, Տիյար ըն, եալընըզ ճատտէտէն կիտիփ գըլ եա սօլա սափըլմայաճաղըմ. Կէչէ
28 Եէյէճէյի պանա ագչէ իլէ սաթ, իչէ յիմ. վէ սույու պանա ագչէ իլէ վէ իչէյիմ, թա պէն Իօրտանտան Ալլահ ՌԱՊՊԸՆ պիզէ վէրտիյի տիյարա կէ ճէյէտէք՝ եալընըզ այագլարըմ իլէ
29 չէյիմ. Սէ'իրտէ սաքին օլան պէնի սավ վէ 'Արտա սաքին օլան Մուապ լէրին պանա եափտըգլարը կիպի

30 ւըն՝ տէտիմ. Ամմա Հէշպօն մէլիքի Սի-
հօն քէնտի եուրտունտան կէչմէմիզէ րա-
զը օլմատը, զիրա Ալլահընըզ ՌԱՊՊ անը,
պու կիւն օլտըղը կիպի սէնին էլինէ
թէսլիմ էթմէք իչիւն ռուհունը
սէրթլէթիպ՝ կէօվլինի ինատլանտըրմըշ
31 իտի. Վէ ՌԱՊՊ պանա՝ իշթէ Սիհօնը
վէ եէրինի սանա թէսլիմ էթմէյէ
պաշլատըմ, եէրինի թէմէլլիւք էթ-
մէք իչիւն, զապթ էթմէյէ պաշլա՝
տէտի.
32 Իմտի Սիհօն քէնտիսի գավմինին
քաֆֆէսիյլէ Եահասա մուհարէպէ իչ-
33 իւն պիզէ գարշը չըգտը. Վէ Ալլահըմըզ
ՌԱՊՊ անը պիզէ թէսլիմ էյլէտի, պիզ
քէնտիսինի վէ օղուլլարընը վէ ճիւմլէ
34 գավմինի վուրտուգ. Օլ վագիթ շէհիրլէ-
րինին քաֆֆէսինի ալըպ՝ փէթհ էյլէտիք,
ճիւմլէ շէհիրլէրինտէ պուլունան էր-
քէք վէ գարը վէ չօճուգլարը թէլէֆ է-
տիք, պիր քիմսէ պըրագմատըգ.
35 Եալընըզ հայվանլարը վէ փէթհ էյլէ-
տիյիմիզ շէհիրլէրին էմվալինի իղթինամ
36 էթտիք. Արնօն վատիսինին քէնարընտա
օլան 'Արօ'էրտէն վէ վատիտէ պուլունան
շէհիրտէն թա Ճիլ'ատա գատար՝ պիզէ
մուգավէմէթ էտէճէք պիր շէհիր պու-
լունմայըպ, Ալլահըմըզ ՌԱՊՊ ճիւմլէ-
37 սինի պիզէ թէսլիմ էյլէտի. Եալընըզ
պէնի 'Ամմօնըն մէմլէքէթինէ վէ Եապպօգ
վատիսինին հէր եանընտա վէ տաղ
շէհիրլէրինէ վէ Ալլահըմըզ ՌԱՊՊըն
պիզէ նէհի էյլէտիյի մահալլէրին քաֆֆէ-
սինէ եագլաշմատըգ.

ՊԱՊ 3

1 Պա'տէհու տէօնիւպ Պաշան եօլունա չըգ-
տըգ, վէ Պաշան մէլիքի 'Օկ քէնտիսի
պիւթիւն գավմիյլէ պէրապէր Էտրէ'ի-
տէ մուհարէպէ իչիւն պիզէ գարշը չըգ-
2 տը. Վէ ՌԱՊՊ պանա տէտի քի՝ Անտան
գօրգմա, զիրա անը վէ պիւթիւն գավմի-
նը վէ եէրինի սէնին էլինէ թէսլիմ
էտէրիմ. սէն տախի անա Ամօրիլէրին
Հէշպօնտա սաքին օլան մէլիքի Սիհօնա
3 էթտիյին կիպի էտէսին. Վէ Ալլահըմըզ
ՌԱՊՊ Պաշան մէլիքի 'Օկը տախի վէ պիւ-
թիւն գավմինի էլիմիզէ թէսլիմ էթտի,
վէ անը պիր քիմսէսի պագի գալմայըն-
4 ճայա գատար ուրտուգ. Վէ օլ
վագթտէ անըն շէհիրլէրինի քաֆֆէսի-
նի ֆէթհ էյլէտիք. անլարտան ալմա-
տըղըմըզ պիր շէհիր գալմատը, ալթմըշ
շէհիրտէն 'իպարէթ պիւթիւն Արկօպ
քօյլէրինի հավի Պաշանտա պուլունան
5 'Օկըն մէմլէքէթինի ալտըգ. Պունլարըն
ճիւմլէսի, սուրը օլմայան փէք չօգ շէ-
հիրլէրտէն մա'տա, եիւքսէք սուր վէ
գափու վէ սիւրկիւլէր իլէ միւսթահ-
6 քէմ շէհիրլէր իտի. Վէ Հէշպօն մէլիքի
Սիհօնա էթտիյիմիզ կիպի անլարը խա-
րապ էթտիք. շէհիրլէրին ճիւմլէսիյլէ
էրքէք վէ գարը վէ չօճուգլարը թէ-
7 լէֆ էթտիք. Ամմա հայվանլարըն քաֆ-
ֆէսինի վէ շէհիրլէրին էմվալինի իղթի-
8 նամ էթտիք. Վէ օլ վագիթ Իյօրտանըն
օթէսի թարաֆընտա օլան եէրի՝ Ար-
նօն վատիսինտէն Հէրմօն տաղընա տէ-
կին Ամօրիլէրին իքի մէլիքինին էլինտէն
9 ալտըգ. Սայտալըլար Հէրմօնա Սիրեօն
թէսմիյէ էտէրլէր, վէ Ամօրիլէր անա
10 Սէնիր թէսմիյէ էտէրլէր իտի. Սահրա-
նըն պիւթիւն շէհիրլէրինի վէ պիւթիւն
Ճիլ'ատը վէ Պաշանըն քաֆֆէսինի՝ թա
Սալքայա վէ Էտրէ'իյէ գատար Պաշան-
տա օլան 'Օկըն մէմլէքէթինին շէհիրլէ-
11 րինի ալտըգ. Զիրա Ռէֆայիմլէր պա-
գիյյէսինտէն եալընըզ Պաշան մէլիքի
'Օկ գալմըշ իտի. իշթէ անըն քէրէվէ-
թի տէմիր քէրէվէթ օլուպ, թուլու ա-
տէմ զըրա'ը իլէ տօգուզ, վէ արզը
տէօրթ զըրա' օլարագ, պէնի 'Ամմօնըն
Ռապպաթ շէհրինտէ տիր.

12 Վէ օլ վագիթ պիզիմ զապթ էթտի-
յիմիզ պու եէրի՝ Արնօն վատիսի քէ-
նարընտա օլան 'Արօ'էրտէն վէ Ճիլ'ատ
տաղընըն նըսֆընը շէհիրլէրիյլէ պէրա-
պէր Ռուպէնիլէրէ վէ Կատիլէրէ վէր-
13 տիմ. Վէ Ճիլ'ատըն պագիյյէսինի վէ
'Օկըն մէմլէքէթի օլան պիւթիւն Պա-
շանը՝ եանի Ռէֆայիմլէր եուրտը տէ-
նիլէն պիւթիւն Պաշան իլէ Արկօպ քօյ-
լէրինին քաֆֆէսինի Մանասսէնին

14 նըսֆը սըպթընա վէրտիմ. Եաիր իպն ի
Մանասսա Կէշուրիլէր իլէ Մաաքաթիլէ-
րին հուտուտունա ղատար Արգօպ գըթ'ասը-
նըն քէօյլէրինի ալըպ անլարը քէնտի իս-
մինէ կէօրէ Պաշան-Հավօթ-Եաիր թէս-
միյէ էյլէտի քի պու կիւնէ տէյին
15 էօյլէ օլունուր. Վէ Մաքիրէ Կիլ-
16 'ատը վէրտիմ. Վէ Ռուպէնիլէր իլէ
Կատիլէրէ Կիլ'ատտան թա Առնօն վա-
տիսինէ՝ վէ պէնի 'Ամմօն հուտուտու օ-
լան Եապպօգ վատիսինէ ղատար, պու
վատինին օրթասը հուտուտ օլմաղ,
17 Վէ հուտուտ իտան օլան սահրայը
Քիննէրէթտէն թա սահրա տէնիզինին՝
եա'նի Թուզ տէնիզինին շարգ թարա-
ֆընտա օլան Բիսկա-տաղընըն էթէ-
յինէ տէք վէրտիմ.
18 Վէ օլ վագիթտէ սիզէ էմր էտիպ՝ Ալլա-
հընըզ ՌԱՊՊ սիզէ պու երլէրի միրա-
սընըզ օլմաղ իւզրէ վէրմիշ տիր, էհալը
ղուվվէթ օլանլար սիլահլանըպ՝ պիրա-
տէրլէրինիզ պէնի Իսրայէլ էօնիւնտէ կէ-
19 չինիզ. Անճագ նիսա իլէ չօճուգլարընըզ
վէ մուաշիլէրինիզ (մուաշիլէրինիզին չօգ
օլտուղունը պիլիրիմ) սիզէ վէրտիյիմ
20 շէհիրլէրինիզտէ ղալսընլար, թա օլ վագ-
թա ղատար քի, ՌԱՊՊ սիզէ վէրտիյի
կիպի սիզին պիրատէրլէրինիզէ տախի
րահաթ վէրիր, անլէր տախի Ալլահը-
նըզ ՌԱՊՊԸՆ քէնտիլէրէ Իօրտանըն էօ-
թէ թարաֆընտա վէրտիյի արազիյի թէ-
մէլլիւք էտէլէր. Պա'տէհու հէր պիրի-
նիզ սիզէ վէրտիյիմ միւլքիւնէ տէօն-
սիւն՝ տէտիմ.
21 Վէ օլ զէման Եէշու'ա էմր էտիպ՝
Ալլահընըզ ՌԱՊՊԸՆ պու իքի մէլիքէ էթ-
տիյինի ճիւմլէսինի կէօզլէրին միւշա-
հատէ էյլէտին. Սէնին չօլ կէչէճէյին մէ-
մալիքէ ՌԱՊՊ պէօյլէ էտէճէք-
22 տիր. Անլէրտէն գօրգմայասընըզ, զիրա
սիզին իչին Ալլահընըզ ՌԱՊՊ քէնտիսի
23 մուհարէպէ էտէճէք տիր. Վէ
24 օլ զէման ՌԱՊՊԱ նիյազ էտիպ, Եա
Ռապպ Եէհօվա, սէն գուլընա 'ազամէ-
թինի վէ եէտ ի գավիյենի կէօսթէրմէ-
յէ պաշլատըն, զիրա սէմա իլէ զէմի-
նտէ սէնին ֆի'լլէրինին միսլինի իշլէր, վէ
սէնին գուվվէթլինին միսլինի իշլէյէ
25 հանկի իլահ վար տըր. Քէրէմ էյլէ
կէչիմ Իօրտանըն էօթէ թարաֆընտա
օլան օլ կիւզէլ մէմլէքէթի, օլ կիւզէլ տաղը
26 Լիպնանը կէօրէյիմ՝ տէտիմ. Լաքին
ՌԱՊՊ սիզին սէպէպինիզտէն պա-
նա ղազապլանըպ պէնի տինլէ-
մէտի. Վէ ՌԱՊՊ պանա տէտի քի, Պա-
նա քէֆի տիր, պու խուսուս
27 իչիւն պանա պիր տահա սէօյլէմէ. Փըս-
գա թէփէսինէ չըգըպ՝ գարպա վէ շի-
մալէ վէ ճէնուպա վէ շարգա կէօզլէ-
րինի գալտըրըպ՝ կէօզլէրինլէ պա-
գըպ կէօր, զիրա սէն պու Իօրտանտան
28 կէչմէյէճէքսին. Ամմա Եէշու'ա էմր է-
տիպ, անը գուվվէթլէնտիր վէ ան-
գըյրէթ վէր, զիրա պու գավմին էօ-
նիւնէ կէչէճէք, վէ օլ կէօրէճէյին ա-
րազիյի, անլէրէ միրաս օլմաղ իւզրէ
29 թագսիմ էտէճէք քիմսէ օ տըր. Իմ
ա տէրէտէ Պէյթ-փէ'ուր գարշըսըն-
տա օթուրտուգ.

ԲԱԲ 4

1 Վէ շիմտի, էյ Իսրայէլ, սիզէ թա'լիմ
էթտիյիմ գանունլարը վէ տիւրիւմ-
լարը տինլէ, թա քի տիրիլէսինիզ, էտէ-
պիլէսինիզ, վէ կիտիպ էճտատը-
նըզ Ալլահը ՌԱՊՊԸՆ սիզէ վէրտիյի ա-
2 րազիյի թէմէլլիւք էտէսինիզ. Պէնիմ
սիզէ թէնպիհ էթտիյիմ քէլամա զամ
էթմէյին, վէ անտան էքսիք էթմէյին,
Ալլահընըզ ՌԱՊՊԸՆ պէնիմ սիզէ թէն-
պիհ էթտիյիմ էմիրլէրինի հըֆզ էտէ-
3 սինիզ. Պա'ալ-փէ'օր մատտէսինտէ
ՌԱՊՊԸՆ էթտիյինի կէօզլէրինիզ կէօր-
տիւ, զիրա Պա'ալ-փէ'օրա թապի'
լան ատամլարըն ճիւմլէսինի Ալլահըն
ՌԱՊՊ արանըզտան հէլաք էյլէ
4 Վէ սիզ քի Ալլահընըզ ՌԱՊՊԱ սարըլ
տընըզ, ճիւմլէնիզ պու կիւն տի
5 հայաթ տըրսընըզ. Իշթէ Ալլահըմ ՌԱՊՊԸՆ
պանա էմր էթտիյի կիպի՝ գանունլ
վէ հիւքիւմլէրի օլ թէմէլլիւք էթմէյէ կի-
ռէճէյինիզ արազինին իչինտէ էթմէ-
6 նիզ իչիւն սիզէ թա'լիմ էթտիմ. Իմ

տի օնլարը հըֆզ էտիփ իճրա էտինիզ,
զիրա գավմլէրին նազարլարընտա 'ագլ ու
տիրայէթինիզ պու օլաճագտըր, պու
գավանինլէրին քեաֆֆէսինի հագգընտա ի-
շիտտիքտէ՝ Հագիգաթէն պու պէօյիւք
միլլէթ 'ագըլ վէ տիրայէթլի պիր գավմ-
7 տըր՝ տէյէճէքլէր։ Զիրա Ալլահըմըզ
ՌԱՊՊ քէնտիսինէ նիյազ էյլէտիյի-
միզ չէյլէրին քեաֆֆէսի խուսուսընտա
պիզէ գարիպ օլտուղը կիպի՝ իլահլարը
քէնտինէ գարիպ օլան հանկը պէօյիւք
8 միլլէթ վար տըր։ Վէ պիւթիւն պու կիւն
սիզէ թագտիմ էթտիկիմ պու չէրի'ա-
թըն քեաֆֆէսի կիպի գավանինլի վէ
ահքեամը 'ատիլէ օլան հանկը պէօ-
9 յիւք միլլէթ վար տըր։ Անճագ իհթի-
րազ էտիփ քէնտինի էյիճէ կէօզէթ,
օլմայա քի կէօզլէրինին կէօրտիւյիւ չէ-
յի ունուտմայասըն, պիւթիւն միւտտէթի
'էօմրիւնտէ գալպինտէն չըգմալար, պէլ-
քի օնլարը օղուլլարընա վէ օղուլլա-
րընըն օղուլլարընա թա'լիմ էտէսին։
10 Հօրէպտէ Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ հուզուրըն-
տա տուրտուղըն կիւնտէ, ՌԱՊՊ պանա՝
Գավմը հուզուրըմա ճէմ' էյլէ, պէն
տախի օնլարը քէլամըմը իշիթտիրէյիմ,
թա քի յէրին իւզէրինտէ եաշատըգ-
լարը կիւնլէրին քեաֆֆէսինտէ պէն-
տէն խավֆ էթմէյի էօյրէնէլէր, վէ
քէնտի օղուլլարընա տախի անը էօյրէ-
11 տէլէր՝ տէյի պույուրտուղընտա, Սիզ
եագլաշըփ տաղըն էթէյինտէ տուրտու-
ղըն, գարանլըգ վէ պուլութ վէ տու-
մանլը պուլունարագ՝ տաղ սէմայէ տէկին
12 աթէշ իլէ եանար իտի։ Վէ ՌԱՊՊ սի-
զէ աթէշ իչինտէն սէօյլէյիփ, սիզ քէ-
լամ սէտասընը իշիթտինիզ, ամմա
պիր սուրէթ կէօրմէտինիզ, անճագ
13 պիր սէտա էշիտիրտինիզ։ Վէ իճրա էթ-
մէք իչին սիզէ էմր էթտիյի 'ահտինի՝
եա'նի օն էմիրլէրի պիլտիրտի՝
օնլարը իքի թաշ լէվհա իւզէրինէ
14 եազտը։ Օլ զէմանտա տախի ՌԱՊՊ պա-
նա էմր էթտի քի թէմէլլիւք էթմէք
իւզրէ 'ուպուր էտէճէյինիզ տիյարտա
իճրա էթմէնիզ իչին սիզէ գավանինի
վէ ահքեամը թա'լիմ էտէյիմ։

15 Իմտի քէնտինիզէ զիյատէսիյլէ տիգ-
գաթ էյլէյինիզ. զիրա ՌԱՊՊ սիզէ Հօ-
րէպտէ աթէշ իչինտէն սէօյլէտիյի կիւն-
16 տէ հիչ պիր սուրէթ կէօրմէտինիզ։ Օլ-
մայա քի ֆէսատ օլունուփ քէնտինիզէ
փութ եա պիր կիւնէ սուրէթ, էրքէք
17 եա տիշի թասվիրինի, Եէրտէ պուլու-
նան պիր կիւնէ հայվան թասվիրինի,
հավատա ուչան պիր կիւնէ գանատլը
18 գուշ թասվիրինի, Եէրտէ պիր կիւնէ
հաշէրաթ թասվիրինի, Եէրին ալթըն-
տագի սուլարտա օլան պիր կիւնէ պա-
19 լըգ թասվիրինի եափմայընըզ. Վէ օլ-
մայա քի կէօզլէրինի կէօյէ գալտըրըփ-
տա Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ պիւթիւն սէմա
թահթընտագի ճէմի' գավմլէր իչին
թա'յին էյլէտիյի կիւնէշի վէ այ վէ եըլ-
տըզլարը, կէօյիւն ճէմի' ի ճիւնուտու-
նու պագտըգընտա, զէլալէթէ տիւշիւփ
օնլարէ սէճտէ ու 'իպատէթ գըլմայասըն։
20 Ամմա սիզի ՌԱՊՊ ալըփ, պու կիւն օլ-
տուղունուզ կիպի, քէնտինէ խաս գավմ
օլմագ իւզրէ՝ տէմիր ֆուրունու օ-
լան Միսըրտան չըգարտը։
21 Վէ ՌԱՊՊ սիզին սէպէպինիզտէն պա-
նա գազապ էտիփ, Եօրտանտան կէչմէ-
մէք վէ Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ միրաս օլմագ
իւզրէ սանա վէրտիյի օլ էյի տիյարա
կիրմէմէքլիյիմ իչիւն եէմին էյլէտի։
22 Իմտի պէն պու տիյարտա վէֆաթ էտէ-
ճէյիմ, վէ Եօրտանտան կէչմէյէճէյիմ։
Ամմա սիզ կէչիփ՝ օլ էյի տիյարը թէ-
23 մէլլիւք էտէճէքսինիզ։ Սագընըրսընըզ՝ օլ-
մայա քի Ալլահընըզ ՌԱՊՊԸՆ սիզին-
լէ 'ագտ էյլէտիյի 'ահտը ունուտա-
նըզ, վէ քէնտինիզէ փութ, եա'նի Ալ-
լահըն ՌԱՊՊԸՆ սանա նէհի էյլէտիյի
չէյլէրին հէր պիրինին սուրէթինի եափա-
24 յընըզ. Զիրա Ալլահըն ՌԱՊՊ եագըճը ա-
թէշ վէ գըսգանճ Ալլահ տըր։
25 Օղուլլար վէ օղուլլարըն օղուլլարընը
թէվլիտ էտիփ՝ օլ տիյարտա խայլի ի-
գամէթ էթտիքտէն սօնրա, էյէր ֆէսատ
օլունուփ՝ պիր փութ եա պիր չէյին
սուրէթինի եափար իսէնիզ, վէ Ալլա-
հընըզ ՌԱՊՊԸ իղպապ էթմէք իչիւն ա-
նըն 'ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէր ի-

26 սէնիզ. Պու կիւն սէմայի իլէ զէմինի ա-
լէյհինիզէ շահիտ թութարըմ քի, Իր-
տանը կէչիպ թէմէլլիւք էտէճէյինիզ
տոփրագտա մութլագա տէրհալ հէլաք օ-
լուրսունուզ. օրատա 'էօմրիւնիւզ ու-
զուն օլմայըպ քիւլլիյէն թէլէֆ օլա-
27 ճագսընըզ. Վէ ՌԱՊՊ սիզի թա՛իֆէլէր
արասընտա տաղըթաճագ տըր. վէ
ՌԱՊՊԸՆ սիզի սիւրէճէյի թա՛իֆէլէր
արասընտա միգտարընըզ ազ գալաճագ
28 տըր. Վէ օրատա ինսան էլինին մա-
նուՙըթը օլան, կէօրմէյէն վէ իշիթմէ-
յէն վէ եէմէյէն վէ գօգլամայան աղաճ
վէ թաշտան փութլարա 'իպատէթ էտէ-
29 ճէքսինիզ. Վէ օրատա Ալլահըն ՌԱՊ-
ՊԸ թալէպ էտէճէքսին. վէ անը պիւ-
թիւն գալպին վէ պիւթիւն ճանընլա
թալէպ էթտիյին թագտիրտէ պուլա-
30 ճագսըն. Էյյամ ը ախիրէտէ սանա մու-
զայագա վէ պու շէյլէրին քիւֆֆէսի
վագը՛ օլտուգտա՝ Ալլահըն ՌԱՊՊԱ տէօ-
31 նիպ գէլամընը տինլէր իսէն, Ալլահըն
ՌԱՊՊ րահիմ Ալլահ օլտուղու իչին՝ սէ-
նի թէրք էթմէզ վէ սէնի հէլաք էթ-
մէզ, վէ սէնին էճտատընա եէմին էթ-
տիյի 'ահտը ունութմազ։

32 Իմտի սէնտէն մուգատտէմ օլան
Ալլահ ըու ի զէմինտէ ինսանը խալգ էյ-
լէտիյի կիւնտէն պէրու էյյամընը սոր
ուճունտան օլ պիր ուճունա գատար է-
յամ ը գատիմէյի տա՛իր սու՛ալ էյլէ,
պունուն կիպի պիւյիւք պիր շէյ օլտու՞
մը, եախօտ անըն միսլի իշիտիլտի՞ մի.
33 Պիր գավմ, սէնին իշիթտիյին կիպի,
աթէշ իչինտէն թէքէլլիւմ էտէն Ալլա-
հըն սէտասընը իշիտիպ՝ պէր հայաթ
34 գալտը՞ մը. Եախօտ Ալլահընըզ ՌԱՊ-
ՊԸՆ Մըսըրտա կէօզլէրինիզին էօնիւն-
տէ պիլճիւմլէ սիզէ էյլէտիյի կիպի,
Ալլահըն պիր գավմ արասընտան քէն-
տինէ պիր գավմ ալմագ իչին թէճրի-
պէլէր իլէ, 'ալամէթլէր վէ 'աճա՛իպաթ
իլէ վէ ճէնկ իլէ վէ եէտ ի գավիյէ վէ
ուզանմըշ գոլ իլէ վէ պէօյիւք հէյպէթ-
լէր իլէ կէլիպ միւպաշէրէթ էյլէտի-
35 յի վա՞ր մը տըր. Եալընըզ Եէհօվա Ալլահ
օլտուղու՝ անտէն պաշգա օլմատըղընը
պիլմէքլիկին իչին սանա կէօսթէ-
36 րիլտի. Սէնի թէրպիյէ էթմէք իչին
սանա կէօքտէն սէսինի իշիթտիրտի, վէ
եէր իւզէրինտէ սանա պէօյիւք աթէ-
շինի կէօսթէրտի. սէն անըն սէօզ-
լէրինի աթէշին օրթասընտան ի-
37 շիթտին. Վէ սէնին էճտատընը սէվ-
տի իչին անլարտան սօնրա նէսլլէրի-
նի ինթի՛խապ էտիպ՝ սէնի հուզուրըյլէ
'ազիմ գուվվէթիյլէ Մըսըրտան չըգար-
38 տը, թա քի սէնտէն պէօյիւք վէ գավ-
վէթլի թա՛իֆէլէրի սէնին էօնիւնտէն
թարտ էտիպ, սէնի կէօթիւրէրէք՝ պու
կիւն օլտուղու կիպի տոփրագլարընը
39 միրաս օլմագ իւզրէ ի'թա էյլէյէ. Իմ-
տի պու կիւն պիլ վէ գալպինտէ թէ-
մի՛ էյլէ քի եուգարըտա սէմատէ վէ
աշաղըտա զէմինտէ եալընըզ Եէհօ-
40 վա Ալլահ օլուպ տիյէրի եօգ տըր. Վէ պու-
նուն իչին պու կիւն սանա թէմպիհ էթտի-
յիմ գանունլարընը վէ էմիրլէրինի հըֆզ
էտէսին քի սանա վէ սէնտէն
սօնրա օղուլլարընա խայր կէլէ՝ Ա-
լլահըն ՌԱՊՊԸՆ էպէտիյէն սանա վէ-
րէտիյի տոփրագլարտա 'էօմրիւն ու-
զուն օլա։

41 Օլ վագըթ Մուսա Իորտանըն պէ-
րի թարաֆընտա՝ կիւնէշ չըգտըղը
42 չէհր այըրտը, քի քէնտի գօնշուսու
էվվէլտէն 'ատավէթի օլմայարագ, ան-
սըզըն էօլտիւրէն գաթիլ օրայա
ֆիրար էտէ, վէ պու շէհիրլէրին պիր-
43 ինէ ֆիրար էթմէքլէ սաղ գալա. Ռու-
ուպէնիլէր իչին սահրատա օվայի
պէրրիյէտէ օլան Պէսէրի, վէ Գատ-
իչին Ճիլ'ատտա Ռամոթը, վէ Մանա-
սսիլէր իչին Պաշանտա Ճօլանը թա'-
յին էթտի։

44 Վէ Մուսանըն պէնի Իսրայէլէ պէյան
45 էյլէտիյի շէրի'աթ պու տըր. Մուսանըն
պէնի Իսրայէլէ Մըսըրտան խուրու-
ճ էթտիքլէրի վագըթտա սէօյլէտիյի շ-
հատաթ վէ գանունլար վէ ահքեամ
46 պունլար տըր. Անլէրի Իորտանըն պէրի
թարաֆընտա Պէյթ-փէ'օրըն գարշը-
սընտա օլան տէրէտէ՝ Մուսա իլէ պէ-
նի Իսրայէլին Մըսըրտան չըգտըգ-

րընտա փուրպուլարը Ամօրիլէրին Հէշ-
պօնտա սաքին օլան մէլիքի Սիհօնըն
47 տիյարընտա ուէյլէտի։ Վէ անըն տիյա-
րընը վէ Պաշան մէլիքի 'Օկըն տիյարընը՝
Իրտանըն պէրի Թարաֆընտա՝ կու'նի
չարգընտա օլան Ամօրիլէրին իքի մէլի-
48 քինին տէօւրէրէ, Արնօն վատիսինին քէ-
նարընտա օլան 'Արօ'էրտէն Սիյօն տա-
49 ղընա՝ կու'նի Հէրմօնա գատար, Վէ Իր-
տանըն պէրի Թարաֆընտա, կու'նի շար-
գընտա օլան պիւթիւն սահրայը, Թա
սա'րա տէնիզինէ 'Աշտօթ-փիսկանըն
էթէյինէ գատար Թէմէլլիւք էթտիլէր։

ՊԱՊ 5

1 Վէ Մուսա ճէմի' ի ղէն'ի Իսրայէլի չա-
ղըրըփ անլէրէ տէտի քի, Էյ Իսրայէլ,
պէնիմ պու կիւն 'ուզղէ սէօյլէտիյիմ
գավանինի վէ ահքեամը տինլէյինիզ,
քի անլարը էօյրէնիփ իճրասընտա տիգ-
2 գաթ էտէսինիզ։ Ալլահըմըզ ՐԱՊՊ Հօ-
րէպտէ պիզիմ իլէ 'ահտ ը 'ահտ էյլէ-
3 տի։ ՐԱՊՊ պու 'ահտը էճտատըմըզ իլէ
տէյիլ, անճագ պիզիմ իլէ 'ահտ էյլէտի
քի ճիւմլէմիզ պու կիւն պուրատա պէր
4 հայաթ իզ։ ՐԱՊՊ տաղտա աթէշ իչին-
տէն սիզին իլէ րու-պէ-րու սէօյլէշտի.
5 (ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը սիզէ խապար էթ-
մէք իչին պէն օլ վագիթ ՐԱՊՊ իլէ սի-
զին պէյնինիզտէ տուրուրտում, զիրա ա-
թէշտէն գօրգուփ տաղա չըգմատընըզ.)
վէ տէտի քի,
6 Սէնի 'Էսարէթ խանէսի օլան Մըսըր
տիյարընտան չըգարան Ալլահըն Եէհօվա
7 պէն իմ. Հուզուրումտա սէնին զայրի ի-
լահլարըն օլմասըն։
8 Քէնտին իչին փութ՝ եօգարըտա սէ-
մատէ եա աշաղըտա յէրտէ եա զիր ի
յէրտէ սուլարտա պուլունան շէյլէ-
րէն հիչ պիրինին սուրէթինի եափմա-
9 յասըն։ Անլէրէ սէճտէ ու 'իպատէթ
էթմէյէսին, զիրա պէն սէնին Ալլահըն
Եէհօվա պապա պու ղզ էտէնլէրտէն փէ-
տէրլէր կիւնահընը օղուլլարտա իւչիւն-
ճիւ վէ տէօրտիւնճիւ նէսլէ գատար ա-
10 րայան ղայուր Ալլահ իմ. Վէ պէնի սէ-
վիփ էմիրլէրիմի հըֆզ էտէնլէրէ պին
նէսլէ գատար 'ինայէթ էտէրիմ։
11 Ալլահըն օլան Եէհօվանըն իսմինի պի-
հուտէ նէրէ զիքր էթմէյէսին, զիրա
Եէհօվա քէնտի իսմինի պիհուտէ նէրէ
զիքր էտէնի Թէպրիյէ էթմէզ։
12 Ալլահըն օլան Եէհօվանըն սանա էմր
էյլէտիյի կիպի Թագտիս էթմէք իչին,
13 րահաթ կիւնիւնիւ հըֆզ էտէսին. Ալ-
թը կիւն չալըշըփ հէր իշինի իշլէյէսին.
14 Ֆագաթ եէտինճի կիւն սէնին Ալլահըն
օլան Եէհօվանըն րահաթ կիւնիւ տիւր.
Նէ սէն, նէ օղլըն, նէ գըզըն, նէ քէօ-
լէն, նէ ճարիյէն, նէ էօքիւզիւն, նէ
մէրքէպին, նէ տէ հայվանլարընտան
պիրի, վէ նէ գափուլարըն տախիլինտէ
օլան միւսաֆիրին հիչ պիր իշ իշլէմէ-
մէյինիզ, Թա քի քէօլէն վէ ճարիյէն
15 սէնին կիպի իսթիրահաթ էտէլէր։ Վէ
Մըսըր տիյարընտա գուլ օլտուղունու խաթըր-
լայա վէ Ալլահըն օլան Եէհօվա սէնի օ-
րատան եէտ ի գավիյէ իլէ վէ ուզան-
մըշ գօլ իլէ չըգարտըղընը խաթըրլայա-
ճագսըն. պու սէպէպտէն Ալլահըն
օլան Եէհօվա սանա րահաթ կիւնիւնիւ
հըֆզ էթմէյի էմր էյլէտի։
16 Ալլահըն օլան Եէհօվա սանա էմր էթ-
տիյի կիպի, փէտէրինէ վէ վալիտէնէ
հիւրմէթ էտէսին, Թա քի 'էօմրիւն ուզա-
տըն օլա, վէ Ալլահըն օլան Եէհօվանըն
սանա վէրտիյի տիյար իչինտէ սա-
նա խայր կէլէ։
17 Գաթլ էթմէյէսին։
18 Վէ զինա էթմէյէսին։
19 Վէ սիրգաթ էթմէյէսին։
20 Վէ գօնշըն 'ալէյհինտէ եալան շէհա-
տէթ էթմէյէսին։
21 Վէ գօնշընըն զէվճէսինէ թամա' էթ-
մէյէսին. վէ գօնշընըն խանէսինէ եա-
խօտ թարլասընա եախօտ քէօլէսինէ
եախօտ ճարիյէսինէ եախօտ էօքիւ-
զիւնէ եախօտ մէրքէպինէ, վէ գօնշը-
նըն հիչ պիր շէյինէ թամա' էթմէյէսին։
22 ՐԱՊՊ պու քէլամլարը պիւթիւն ճէ-
մա'աթընըզա տաղտա աթէշ վէ պու-

---

*Իպր. գուլագլարընըզտա

լութ վէ ղարանլըգ իչինտէն պիւլէնտ ավազ
իլէ սէօյլէտի, պիր շէյ 'իլավէ էթմէտի.
վէ անլէրի իքի թաշ լէվհա իւզէրինէ
23 եազըպ պանա վէրտի։ Վէ գարանլըղըն
իչինտէն օլ սէսի իշիթտիյինիզտէ,
տաղ տախի աթէշլէ եանար
իքէն, սըպթլարընըզըն րէ՛իսլէրինին
քեաֆֆէսի իլէ իխթիյարլարընըզ պանա
24 եագլաշըպ, իշթէ Ալլահըմըզ ՐԱՊՊ
պիզէ ճէլալ ու 'ազամէթինի կէօսթէրտի,
պիզ տախի անըն սէսինի աթէշ
իչինտէն իշիթտիք. պու կիւն Ալլահ
ինսան իլէ թէքէլլիւմ էթտիքտէն
սօնրա, ինսան սաղ գալտըղընը կէօրտիւք։
25 Վէ շիմտի պիզ նիչին էօլէճէյիզ.
(զիրա պու 'ազիմ աթէշ պիզի
թէլէֆ էտէճէք տիր.) էյէր պիզ Ալլահըմըզ
ՐԱՊՊԸՆ սէտասընը պիր տահա
26 իշիտիր իսէք՝ էօլիւրիւզ։ Զիրա
քեաֆֆէ ի պէշէրտէն աթէշ իչինտէն
թէքէլլիւմ էտէն հայյ Ալլահըն սէտասընը
պիզիմ կիպի քիմ իշիթտի տէ
27 սաղ գալտը։ Սէն թէգարրուպ էտիպ
Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ սէօյլէյէճէյի սէօզլէրին
քեաֆֆէսինի տինկլէ, վէ Ալլահըմըզ
ՐԱՊՊ սանա հէր նէ սէօյլէր իսէ,
սէն պիզէ սէօյլէ, պիզ տախի տինկլէր
28 վէ իճրա էտէրիզ՝ տէտինիզ։ Վէ պանա
սէօյլէտիյինիզտէ՝ ՐԱՊՊ սէօզլէրինիզի
իշիթտի, վէ ՐԱՊՊ պանա՝ Պու
գավմըն սանա սէօյլէտիյի սէօզլէրի իշիթտիմ.
պիլ ճիւմլէ սէօյլէտիքլէրի
29 տօղրու տուր. Քեաշքի գալպլէրի տախի
պէօյլէ օլսա իտի տէ, պէնտէն
խավֆ էթմէքլէ՝ քէնտիլէրինէ վէ օղուլլարընա
իլ էլ էպէտ խայր կէլմէք
իչիւն, տա՞իմա պիլ ճիւմլէ՝ էմիրլէրիմին
իճրասընա պագսալար իտի։
30 Կիթ, անլէրէ՝ Չատըրլարընըզա 'ավտէթ
31 էտինիզ՝ տէ. Ամմա սէն պուրատա
նէզտիմտէ տուր, վէ միրաս օլմագ
իւզրէ անլէրէ վէրտիյիմ արզտա իճրա
իչիւն անլէրէ թա'լիմ էտէճէյին
պիլ ճիւմլէ էվամիր իլէ գավանինի վէ
ահքեամը սանա սէօյլէյէյիմ՝ տէտի։
32 Իմտի Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ սիզէ էմր
էթտիյի կիպի հարէքէթ էթմէյէ տիգգաթ
էտինիզ՝ սաղա եա սօլա սափմայասընըզ։
33 Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ սիզէ էմր
էթտիյի եօլլարըն քեաֆֆէսինտէ
սիւլուք էտէսինիզ, թա քի սաղ գալասընըզ
վէ սիզէ խայր կէլէրէք, թէմէլլիւք
էտէճէյինիզ արզտա 'էօմրիւնիւզ ուզուն օլա։

ՊԱՊ 6

1 Վէ թէմէլլիւք էթմէյէ կէչէճէյինիզ
արզտա՝ իճրա իչիւն սիզէ թա'լիմ
էթմէք իւզրէ՝ Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ էմ
էթտիյի էվամիր իլէ գավանին վէ ահքեամ
2 պունլար տըր. Թա քի Ալլահ
ՐԱՊՊՏԱՆ խավֆ էտիպ, սանա թէնպիհ
էթտիյիմ ճիւմլէ գավանինի վէ էվամիրինի
քէնտին իլէ օղլուն տա, օղլունուն
օղլու տա էյյամը 'էօմրիւնին
քեաֆֆէսինտէ հըֆզ էտէսին վէ կիւնլէրին
3 ուզուն օլա։ Իմտի, էյ Իսրայէ
տինկլէ վէ իճրայէ տիգգաթ էյլէ, թա
քի սանա խայր կէլէ՝ ճտատլարընըն
Ալլահը ՐԱՊՊ սանա սէօյլէտիյի կիպ
սիւտ իլէ պալ աղան արզտա զ
լէ թէքէսսիւր էտէսինիզ։
4 Էյ Իսրայէլ, տինկլէ. Ալլահըմըզ
5 ՐԱՊՊ՝ ՐԱՊՊ ը վահիտ տըր. Վէ Ալլահըն
օլան ՐԱՊՊԸ պիւթիւն գալպին
վէ պիւթիւն ճանընտան վէ պիւթ
6 գուվվէթինտէն սէվէսին։ Վէ պէնի
սանա պուկիւն թէնպիհ էթտիյիմ պ
7 սէօզլէր սէնին գալպինտէ օլսուն, Ան
լէրի օղուլլարընա թէքրար էտէսին, վէ
խանէնտէ օթուրըրքէն վէ եօլ
տա կիտէրքէն վէ եաթարքէն վէ գալ
գարքէն անլէրին հագգընտա սէօյլէ
8 սին. Վէ անլէրի էլինին իւզէրինէ նի
շան օլարագ պաղլայասըն, վէ կէօզլէ
րին արասընտա ալըն պաղը օլսունլար
9 Վէ անլէրի խանէնին գափու սէօվէ
լէրինէ վէ գափուլարըն իւզէրինէ եա
զասըն։
10 Վէ Ալլահըն ՐԱՊՊ ճտատլարըն Ապր
համա, Իսհագա վէ Եա'գուպա սան
վէրմէք իչիւն եէմին էթտիյի արզ
վէ պինա էթմէտիյին պէօյիւք վէ կիւ

11 ղըն շէհիրլէրէ, վէ տօլտուրմատըղըն հէր նիմէթ իլէ տօլու խանէլէրէ, վէ գազմատըղըն գազըլմըշ գույուլարա վէ տիքմէտիյին պաղլարա վէ զէյթունլըգլարա սէնի կէթիրտիյի զէման եէյիփ
12 տօյտուղունտա, իհթիյաթ էյլէ, օլմայա քի սէնի էսարէթ խանէսի օլան Միսըր տիյարընտան չըգարան ՐԱՊՊԸ ունու-
13 տասըն։ Ալլահըն ՐԱՊՊՏԱ'Ն խավֆ էտիփ՝ անա 'իպատէթ վէ անըն իսմիլէ
14 եէմին էյլէյէսին։ Էթրաֆընըզտաքի միլլէթլէրին իլահլարընտան օլան ղայրի
15 իլահլարա թապի' օլմայասընըզ, (Զիրա արանըզտա օլան Ալլահըն ՐԱՊՊ ղայուր Ալլահ տըր,) օլմայա քի 'ալէյհինիզէ Ալլահըն ՐԱՊՊԸՆ ղազապը 'ալէվլէնիփ տէ սէնի եէր եիւզիւնտէն հէլաք էտէ։
16 Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸ Մասսատա թէճրիպէ էթտիյինիզ կիպի թէճրիպէ էթ-
17 մէյէսինիզ։ Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ էմիրլէրինի վէ սիզէ էմր էթտիյի շէհատէթ իլէ գանունլարը տիգգաթլէ հըֆզ էտէ-
18 սինիզ։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ 'ընտինտէ տօղրու վէ խօշ օլանը իշլէյէսին, թա քի սանա խայր կէլէ, վէ ՐԱՊՊԸՆ սէնին էճտատընա եէմին էթտիյի օլ էյի տիյարա
19 կիրէսին, Վէ ՐԱՊՊԸՆ էմր էյլէտիյի կիպի սէնին էօնիւնտէն տիւշմէնլէրինին հէփփէսինի թարտ էթմէքլէ 'տէֆֆ էտէսին։

20 Եարըն օղլըն սանա սուալ էտիփ՝ Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ սիզէ էմր էթտիյի շէհատէթլէր իլէ գանունլար վէ ահքեամ
21 նէ՞ տիր՝ տէր իսէ, Օղլընա տէյէսին քի՝ Պիզ Միսըրտա Ֆիր'օնըն էսիրլէրի իտիք, վէ ՐԱՊՊ պիզի Միսըրտան եէտ ի գու-
22 վվէթ իլէ չըգարտը։ Վէ ՐԱՊՊ կէօզլէրիմիզին էօնիւնտէ Միսըր իւզէրինէ վէ Ֆիր'օն վէ անըն պիւթիւն խանէսի իւզէրինէ 'ազիմ վէ տէհշէթլի 'ալամէթ-
23 լէր վէ մու'ճիզէլէր իզհար էյլէտի. Վէ էճտատըմըզա եէմին էթտիյի տիյարա կէթիրիփ, անը պիզէ վէրմէք իչիւն օրատան պիզի չըգարտը։
24 Վէ ՐԱՊՊ պու գանունլարըն ճիւմլէսինի իճրա էթմէյի պիզէ էմր էթտի, քի ՐԱՊՊՏԱ'Ն խավֆ էթմէքլէ պիզէ հէր տայիմ խայր կէլիփ, պու կիւն օլտուղու
25 կիպի պիզի պէր հայաթ գըլա. Վէ Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա, պու էվամիրին ճիւմլէսինի պիզէ էմր էթտիյի կիպի իճրա էթմէյէ տիգգաթ էթտիյիմիզ թագտիրտէ, օ պիզէ սալահ 'ատտ օլունաճագ տըր։

ՊԱՊ 7

1 Ալլահըն ՐԱՊՊ՝ թէմէլլիւք էթմէք իւզրէ կիրէճէյին տիյարա սէնի կէթիրտիքտէ, չօգ թա'իֆէլէրի, եա'նի սէնտէն պիւյիւք վէ գուվվէթլի եէտի թա'իֆէ օլան Հիթթի վէ Ճէրճէշի վէ Ամօրի վէ Քէն'անի վէ Փէրիզզի վէ Հիվվի վէ Եէպուսիլէրի սէնին էօնիւնտէն
2 թարտ էթտիյինտէ, Վէ Ալլահըն ՐԱՊՊ անլարը սանա թէսլիմ էթտիյինտէ, սէն անլարը վուրուպ քիւլլիյէն թէլէֆ էտէսին. անլար իլէ 'ահտ ու 'ահտ էթմէյէսին վէ անլարա շէֆգաթ էյլէմէյէ-
3 սին. Վէ անլար իլէ մուսահէրէ էտիփ՝ գըզընը անըն օղլընա վէրմէյէսին, վէ անըն գըզընը սէնին օղլընա ալմայա-
4 սըն. Զիրա օղուլլարընը՝ ղայրի իլահլարա 'իպատէթ էթմէլէրի իչիւն պանա թապի' օլմագտան չէվիրէճէքլէր, վէ ՐԱՊՊԸՆ ղազապը 'ալէյհինիզէ 'ալէվլէնիփ՝ սիզի սէրի'էն հէլաք էտէ-
5 ճէք տիր։ Լաքին անլարէ պէօյլէ էտէսինիզ. մէզպահլարընը եըգըպ, մուգատտէս տիքիլի թաշլարընը գըրասընըզ, վէ Աշէրա փութլարընը քէսէսինիզ, վէ օյմա փութլարընը աթէշլէ եա-
6 գասընըզ։ Զիրա սէն Ալլահըն ՐԱՊՊԸՆ մուգատտէս գավմը սըն. Ալլահըն ՐԱՊՊ եէր իւզէրինտէ պուլունան ճէմի'ի ագվամտան, քէնտիսինէ խասս գավմ օլմագ իւզրէ, սէնի իմթիյազ
7 էյլէտի։ Ճիւմլէ ագվամտան չօգ օլտուղունուզ իչիւն, ՐԱՊՊ սիզի սէվիփ՝ ինթիխապ էթմէտի, զիրա սիզ ճիւմլէ
8 ագվամտան ազ իտինիզ. Անճագ ՐԱՊՊ սիզի սէվտիյի իչիւն վէ էճտատընըզա էթտիյի եէմինի հըֆզ էյլէմէք իւզրէ, ՐԱՊՊ սիզի եէտ ի գուվվէթ իլէ չըգա-

ըրըպ եսարեթ խանէսինտէն վէ Մըսըր
մէլիքի Ֆիր'օնըն էլինտէն խըլաս էյլէտի.
9 Պինա'էն 'ալէյհ մա'լումուն օլսուն քի,
Ալլահըն օլան ՆԷՀՕՎԱ հագգ Ալլահ
տըր, քէնտիսինի սէվէնլէրէ վէ էմիրլէրի-
նի հըֆզ էտէնլէրէ պին նէսլէ գատար
'ահտ ու 'ինայէթ հըֆզ էտէն սատըգ
10 Ալլահ տըր. Ամմա քէնտինէ պուղզ է-
տէնլէրէ, անլէրի հէլաք էթմէք իչին,
ճէզալարընը իւզլէրինէ գարշը վէրիր.
քէնտինէ պուղզ էտէնէ ճէզասընը իւ-
զինէ գարշը վէրմէյի թէ'խիր էթմէզ.
11 Իմտի պէնիմ սանա պու կիւն իճրա-
սընը թէնպիհ էթտիյիմ էվամիր իլէ
գավանինի վէ ահքեամը հըֆզ էյլէսին.
12 Վէ սիզ պու ահքեամը տինլէյիպ
անլէրի հըֆզ ու իճրա էթտիյինիզ
թագտիրտէ, Ալլահըն ՌԱՊՊ տախի սէ-
նին էճտատընա եէմին էթտիյի 'ահտ ու
'ինայէթի սէնին իչին հըֆզ էտէճէք
13 տիր. Վէ սէնի սէվիպ պէրէքէթլէ-
յէրէք սէնի չօգալտաճագ տըր, վէ
սանա վէրմէք իչին էճտատընա եէմին
էթտիյի տիյարտա պաթնընըն սէմէրէ-
սինի վէ թօփրաղընըն մահսուլընը,
պուղտայընը վէ շըրասընը վէ զէյթուն
եաղընը, սըղըրլարընըն եավրուլարընը
վէ գօյուն սիւրիւլէրինի պէրէքէթլէ-
14 յէճէք տիր. Ճէմի'ի ագվամտան զիյա-
տէ միւպարէք օլաճագսըն. արանըզ-
տա վէ հայվանլարընըզ արասընտա 'ա-
15 գիմ վէ 'ագիր օլմայաճագ տըր. Վէ
ՌԱՊՊ սէնտէն ճիւմլէ մարազը րէֆ' է-
տիպ, Մըսըրըն օ պիլտիյին ֆէնա 'իլ-
լէթլէրինին հիչ պիրինի սէնին իւզէրինէ
կէթիրմէյիպ, անլէրի սանա պուղզ է-
տէնլէրին ճիւմլէսի իւզէրինէ կէթիրէ-
16 ճէք տիր. Սէն տախի Ալլահըն ՌԱՊՊ
սանա թէսլիմ էթտիյի գավմլարըն
ճիւմլէսինի հէլաք էտիպ, կէօզիւն ան-
լէրի էսիրկէմէսին, վէ իլահլարընա 'ի-
պատէթ էթմէյէսին, զիրա պու սանա
17 տուզագ օլուր. Էյէր գալպինտէ՝ Պու
թա'իֆէլէր պէնտէն չօգ տըրլար. ան-
լէրի նա՞սըլ թարտ էտէպիլիրիմ տէր
18 իսէն, Անլէրտէն գօրգմա, Ալլահըն
ՌԱՊՊԸՆ Ֆիր'օնա վէ պիւթիւն Մըսըրա
19 եափտըղընը, Վէ կէօզլէրինին կէօր-
տիւյիւ օլ պէօյիւք թէճրիպէլէրի, վ
Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ սէնի վասըթասըյ-
լէ չըգարտըղը 'ալամաթ վէ 'աճա'իպ
վէ եէտի գավիյէ վէ ուզանմըշ գօ
տա'իմա պէր խաթըր էյլէ. Ալլահ
ՌԱՊՊ սէնին իւզլէրինտէն գօր-
տըղըն գավիմլէրըն քեաֆֆէսինէ պէօյ-
20 լէ եափաճագ տըր. Հէմ տախի Ալ-
լահըն ՌԱՊՊ անլէրին իւզէրինէ, պագի
գալանլար վէ էօնիւնտէն սագլանան-
լար հէլաք օլունճայատէք, էշէք ա-
21 րըսընը կէօնտէրէճէք տիր. Իւզլէրին-
տէն սանա տէհշէթ կէլմէսին, զիրա
Ալլահըն ՌԱՊՊ՝ օլ 'ազիմ վէ հէյպէթ-
22 լի Ալլահ արանըզտա տըր. Վէ Ալլահըն
ՌԱՊՊ օլ թա'իֆէլէրի սէնին էօնիւն-
տէն թէտրիճ իլէ թարտ էտէճէք տիր.
սահրա վուհուշը սէնին իւզէրինէ չօ-
ղալմամասը իչին անլէրի թէզ իֆնա
23 էտէմէյէճէքսին. Վէ Ալլահըն ՌԱՊ
անլէրի սէնին էլինէ թէսլիմ էտիպ
թա ճիւմլէսի մահվ օլունճայա գատար
'ազիմ հէզիմէթլէ հէլաք էտէճէք տիր.
24 Անլէրին մէլիքլէրինի տախի էլինէ թէս-
լիմ էտէճէք. սէն տէ անլէրին իսիմլէ-
րինի կէօք ալթընտան մահվ էտէսին.
սէն անլէրի իթմամ էտինճէյէ գատար
հիչ պիր քիմսէ սէնին էօնիւնտէ տու-
25 րամայաճագ տըր. Անլէրին իլահլարըն
օյմա թասվիրլէրինի աթէշլէ իհրագ է-
տէսինիզ, վէ իւզէրլէրինտէ օլան կիւ-
միւշէ վէ ալթունա՝ քէնտինէ ալտա-
նըպ թամա՛ էթմէյէսին, օլմայա քի
անըն իլէ տուզագա թութուլասըն,
զիրա օ՝ Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ 'ինտին
26 մէքրուհ տըր. Իմտի անըն կիպի մէլ-
'ուն օլմամագլըղըն իչին, մէքրու
չէյի խանէնէ կէթիրմէյէսին. անտա
ղայէթլէ նէֆրէթ էտէսին, վէ անտա
ղայէթլէ իգրահ էտէսին, զիրա օ մէլ-
'ուն տըր.

ՊԱՊ 8

1 Պէնիմ պու կիւն սիզէ թէպլիղ էթ-
տիյիմ քեաֆֆէ-ի էվամիրին իճրասըն

տութուպ էյլէյէսինիզ, Թա քի եաշա-
յըպ Թէքէսսիւր էտէրէք՝ [illegible]
ՐԱՊՊԸՆ էճտատընըզա եէմին էթտիյի
տիյարա կիրիպ՝ անը Թէմէլլիւք էտէ-
2 սինիզ։ Իմտի Ալլահըն ՐԱՊՊ, քէնտի
էվամիրինի հըֆզ էտիփ էթմէյէճէյինի
խուսուսընտա՝ սէնին գալպինտէքի օլ-
տուղունու պիլմէք իչին, սէնի Թէզլիլ ու
Թէճրիպէ էթմէք իւզրէ, չէօլտէ գըրգ սէ-
նէ պէրիյէտէ տօլաշտըրտըղը եօլլա-
3 րըն ճիւմլէսինի տէր խաթըր էյլէ՝ Վէ
սէնի Թէզլիլ էտիփ աճ պըրագըփ սէ-
նին վէ էճտատընըն պիլմէտիյինի մէն-
նի սանա եէտիրտի, Թա քի ինսան եալ-
ընըզ էքմէք իլէ եաշամազ, անճագ
ՐԱՊՊԸՆ աղզընտան սատըր օլանըն
ճիւմլէսիյլէ եաշատըղընը սանա պիլ-
4 տիրտի։ Շու գըրգ սէնէ սէնին իւզէրին-
տէ օլան էսվապըն էսքիմէյիփ՝ այաղըն
տախի գապարմատը։
5 Սէն տախի՝ պիր ատէմ քէնտի օղլու-
նու Թէ'տիպ էթտիյի կիպի, Ալլահըն ՐԱՊՊ
սէնի Թէ'տիպ էթտիյինի գալպինտէ պի-
6 լէսին։ Իմտի Ալլահըն ՐԱՊՊԸՆ Թարիգ-
լէրինտէ եիւրիւք էտիփ՝ անտան գօրգ-
մագ իչին էմիրլէրինի հըֆզ էտէսին։
7 Զիրա Ալլահըն ՐԱՊՊ սէնի էյի պիր տի-
յարա՝ եա'նի ըրմագ վէ տաղլարտան
չըգան փընարլարը [illegible] վէ
տէրին սուլարը [illegible]
8 Պուղտայ վէ արփա վէ ասմա վէ ինճիր
վէ նար աղաճլարը օլան պիր տիյարա,
եաղ վէրէն զէյթուն աղաճը վէ պալ
9 օլան պիր տիյարա, էքմէյի գըթլըգսըզ-
ճէսինէ եէյէճէյին՝ վէ սանա հիչ պիր
շէյ միւհթաճ օլմայաճաղըն պիր տիյա-
րա, Թաշլարը տէմիր օլան՝ տաղլարըն-
տան պագըր չըգարաճաղըն պիր տիյա-
րա կէօթիւրիւր։

10 Իմտի եէյիփ տօյտուղունտա, Ալլահըն
ՐԱՊՊԱ՝ սանա վէրտիյի էյի տիյար իչին
11 համտ ու սէնա էյլէյէսին։ Քէնտինի սագ-
լըն, օլմայա քի պէնիմ սանա պու կիւն
պէյան էթտիյիմ Ալլահըն ՐԱՊՊԸՆ է-
վամիր իլէ ահքեամ վէ գանունլարընը
հըֆզ էթմէմէքլէ անը ունուտասըն.
12 Օլմայա քի եէյիփ տօյտուղունտա վէ կիւ-
զէլ էվլէր պինա էտիփ իչինտէ սաքին
13 օլտուղունտա, Վէ սըղըր վէ գուզուլէրին
Թէքէսսիւր էթտիքտէ, կիւմիւշ իլէ ալԹու-
նուն չօղալտըղտա՝ մալլէրինին քէսաֆ-
14 ֆէԹի Թէզայիւտ էթտիքտէ, գալպին
մաղրուր օլուպ տա սէնի էսարէթ խա-
նէսի օլան Միսըր տիյարընտան չըգա-
15 րըփ, Սէնի եագըճը եըլան վէ 'աղրէպ
տօլու տուրան օլ պէօյիւք վէ հէյպէթլի
16 գուրու վէ սուսըզ պէրիյէտէ, Սօնըն-
տա սանա էյիլիք էթմէք իչին՝ սէնի
Թէզլիլ իլէ Թէճրիպէ էթմէք իւզրէ
տօլաշտըրըփ, Սէնին իչին սէրթ գա-
յատան սու չըգարտըղը՝ սանա պի-
րիյէտէ էճտատընըն պիլմէտիյի մէննի
եէտիրէն Ալլահըն ՐԱՊՊԸ ունուտասըն։
17 Վէ օլմայա քի գալպինտէ՝ Պու սէրվէ-
Թի պէնիմ գուտրէթիմ վէ էլիմին գուվ-
վէԹի պանա գազանտըրտը տէյէսին.
18 Անճագ Ալլահըն ՐԱՊՊԸ տէր խաթըր
էտէսին, զիրա էճտատընա եէմին իլէ
էթտիյի 'ահտը պու կիւն օլտուղու կի-
պի սապիթ էթմէք իչին, սանա քէս-
պի սէրվէթ իչին գուվվէթ վէրէն Օ տուր։
19 Վէ Էյէր պիր վագթ Ալլահըն ՐԱՊՊԸ
ունուտուպ, ղայրի իլահլարա Թապըփ՝
օնլարա վէ 'իպատէթ էտիփ
սէճտէ գըլարսան օլուր իսէն, պու կիւն
սիզէ շէհատէթ էտէրիմ քի քիւլլիյէն
20 հէլաք օլաճագսընըզ. Ալլահընըզ ՐԱՊ-
ՊԸՆ քէլամընը տինլէմէտիյինիզ իչին,
ՐԱՊՊԸՆ՝ էօնիւնիւզտէն հէլաք էտէ-
ճէյի Թա'իֆէլէր կիպի սիզ տախի հէ-
լաք օլաճագսընըզ։

ՊԱՊ 9

ԷՅ Իսրայէլ, տինլէ. Սէնտէն պէօյիւք
վէ գուվվէթլի Թա'իֆէլէր վէ պէօյիւք
վէ սուրլարը էֆլաքէ տէք չէքիլմիշ շէհր-
2 լէր, Եա'նի պիւյիւք վէ հագգընտա-
տա՝ Պէնի 'Անագ հուզուրընտա քի՞մ
տուրա պիլիր՝ տէնիլտիյինի իշիթտիյին
պէօյիւք վէ պօյլու գավմ օլան պէնի
'Անագը կիրիփ զապթ էթմէք իչին
3 պու կիւն Էրտիւնտէն կէչիյօրսըն։ Իմ-
տի պու կիւն մա'լիւմուն օլսուն քի Ալ-

լա՛ըն ՐԱՊՊ, իֆնա էտիճի աթէշ օլա-
րաք, քէնտիսի սէնին էօնիւնճէ կէչէր,
քէնտիսի անլէրի իֆնա էտիփ սէնին
էօնիւնտէ մաղլուպ էտէճէք. վէ սէն,
ՐԱՊՊԸՆ սանա տէտիյի կիպի, անլէրի
4 թարտ վէ թէզ հէլաք էտէճէքսին. Ալ-
լահըն ՐԱՊՊ անլէրի սէնին էօնիւնտէն
տէֆ' էյլէտիյինտէ, քէնտի կէօնլիւնտէ
սէօյլէյիփ՝ ՐԱՊՊ սալահըմ իչին պու
տիյարը թէմէլլիւք էթմէք իչիւն պէնի
կէթիրտի՝ տէմէյէսին. զիրա ՐԱՊՊ պու
թա՛իֆէլէրի քէնտի քէօթիւլիւքլէրի ի-
չիւն սէնին էօնիւնտէն թարտ էտիյօր.
5 Սէնին՝ անլէրին տիյարընը թէմէլլիւք
էթմէյէ կէլտիյին սալահ վէ իսթի-
գամէթ ի գալպին իչիւն տէյիլ, անճագ
պու թա՛իֆէլէրին քէօթիւլիւքլէրի ի-
չիւն, վէ ճէտտըն Ապրահամա վէ Իս-
հագա վէ Եա'գուպա ՐԱՊՊԸՆ եէմին
էթտիյի քէլամը սապիթ գըլմագ իչիւն
Ալլահըն ՐԱՊՊ անլէրի սէնին էօնիւն-
6 տէն թարտ էտիյօր. Իմտի մա'լումուն
օլսուն քի Ալլահըն ՐԱՊՊ սանա պու է-
յի տիյարը սալահըն իչիւն թէմէլլիւք
էթտիրմէյօր, զիրա սէն սէրքէշ պիր
գավըմ սըն.

7 Ալլահըն ՐԱՊՊԸ պէրրիյէտէ նասըլ
ըղզապ էթտիյինի խաթըրընտա թութա-
րըն ունութմայասըն. Մըսըր տիյարըն-
տան չըգտըղըն կիւնտէն պու մահալլէ
կէլինճէյէ տէկին ՐԱՊՊԱ 'ասի օլտըն.
8 Հօրէպտէ տախի ՐԱՊՊԸ ըղզապ էթ-
տինիզ, վէ ՐԱՊՊ գազապնաք օլուպ
9 սիզի հէլաք էտէճէք իտի. Օլ թաշ
լէվհալարը՝ եա'նի ՐԱՊՊԸՆ սիզին իլէ
'ագտ էթտիյի 'ահտըն լէվհալարընը
ալմագ իչիւն տաղա չըգտըղըմտա,
օրատա գըրգ կիւն գըրգ կէճէ գալըփ
10 էքմէք եէմէտիմ վէ սու իչմէտիմ. Օլ
վագըթ ՐԱՊՊ պանա Ալլահ փարմա-
ղըյլէ եազըլը իքի գըթ'ա թաշ լէվհա-
վէրտի, վէ անլէրին իւզէրինտէ իճթի-
մա' կիւնիւնտէ տաղտա աթէշ իչինտէն
ՐԱՊՊԸՆ սիզէ սէօյլէտիյի քէլամըն
11 քեաֆֆէսի եազըլը իտի. Իմտի գըրգ
կիւն գըրգ կէճէնին նիհայէթինտէ,
ՐԱՊՊ պանա 'ահտըն լէվհալարը օլան
շու իքի գըթ'ա թաշ լէվհալարը վէր
12 Վէ ՐԱՊՊ պանա՝ Գալգ, 'աճէլէ
պուրատան ին, զիրա Մըսըրտան
չըգարտըղըն գավմըն ֆէսատա վար
անլէր էմր էյլէտիյիմ թարիգտէն թի
սափարագ՝ քէնտիլէրինէ տէօքմէ փու
13 եափտըլար՝ տէտի. Վէ եինէ ՐԱՊՊ պա
նա խիթապէն՝ Պէն պու գավմը կէօ
րտիւմ, վէ իշթէ սէրքէշ պիր գավ
14 մըր. Պէնի պըրագ, անլէրի հէլաք
էտիփ՝ իսիմլէրինի կէօյիւն ալթընտա
մահվ էտէյիմ. վէ սէնի անլէրտ
գուվվէթլի վէ պէօյիւք պիր միլլ
եափաճաղըմ՝ տէտի.

15 Օլ վագըթ տէօնիւփ, օլ իքի գըթ
'ահտ լէվհալարը իքի էլիմտէ օլտ
տաղտան էնտիմ. տաղ տախի աթէ
16 իլէ եանար իտի. Վէ կէօրտիւմ քի Ե
լահընըզ ՐԱՊՊԱ կիւնահ էտիփ, քէն
լէրինիզէ տէօքմէ պուզաղը եափմըշ
ՐԱՊՊԸՆ սիզէ էմր էյլէտիյի թարիգ
17 թէզ սափմըշ իտինիզ. Պէն տախի
իքի գըթ'ա լէվհայը թութուփ, իքի
էլիմտէն աթարագ վէ անլէրի կէօզլէր
18 զին էօնիւնտէ փարչալէտիմ. Վէ ՐԱ
ըղզապ էթմէք իչիւն անըն 'ինայէ
քէօթիւ օլանը իշլէմէքլէ պիր ճի
էթտիյինիզ կիւնահ սէպէպինտէն՝ է
վէլքի կիպի գըրգ կիւն գըրգ կէճէ ՐԱ
ՊԸՆ հուզուրընտա եէրէ գափանըփ էք
19 մէք եէմէտիմ վէ սու իչմէտիմ. Զի
ՐԱՊՊԸՆ սիզի հէլաք էթմէք իչին
լէյհինիզէ ղազապնաք օլտուղը իտ
ղազապընտան գօրգտըմ. լաքին ՐԱ
պէնի պու տէֆ'ա տախի տինլէտ
20 Վէ ՐԱՊՊ Հարունա զիյատէ ղազապ
նաք օլուփ՝ անը հէլաք էտէճէք իտ
վէ օլ զէմանտա Հարուն իչիւն տու
21 տու'ա էյլէտիմ. Վէ էթտիյինիզ կի
նահընըզը, եա'նի պուզաղըյը ա
աթէշլէ եագըպ էթտիգտէն սօնրա
տէօյիւփ ինճէ թօզ կիպի օլունճա
գատար էյիճէ էզէրէք՝ թօզընը տա
22 տան ինէն տէրէյէ աթտըմ. Վէ Թապ
րատա վէ Մասսատա վէ Գիպրօթ-հաթ
թավատա տախի ՐԱՊՊԸ ըղզապ էթ
23 տինիզ. Վէ ՐԱՊՊ՝ Չըգընըզ,

վէրտիյիմ տիյարը զապթ էտինիզ տէյէրէք՝ սիզի Գատէշ-պարնեա'տան կէօնտէրտիքտէ, Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ էմրինէ 'ասի օլտուզ, օնա իման էթմէտինիզ վէ քէլամընը տինլէմէտինիզ։
24 Սիզի պիլտիյիմ կիւնտէն պէրու ՐԱՊՊԱ 'ասի փիտնէլէր օլտունըզ։

25 Իմտի գըրգ կիւն գըրգ կէճէ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա եէրէ գափանտըմ. վէ պու եէրէ գափանտըղըմըն սէպէպի ՐԱՊՊ՝ Սիզի հէլաք էտէճէյիմ՝ տէտի-
26 յի իտի։ Վէ ՐԱՊՊԱ նիյազ էտիպ տէտիմ քի՝ Եա Րապպ Եէհօվա, 'ազամէթինլէ ֆիտյա էտիպ՝ եէտ ի գավիյէ իլէ Միսըրտան չըգարտըղըն գավմինը
27 վէ միրասընը հէլաք էթմէ. Գուլլարըն Իպրահիմ վէ Իսհագ վէ Եա'գուպու խաթըր էթ, պու գավմըն սէրքէշլիյինէ վէ քէօթիւլիւքիւնէ վէ կիւնահընա պագմա.
28 Օլմայա քի պիզի իչինտէն չըգարտըղըն տիյարըն էհալիսի՝ ՐԱՊՊ անլարը վա'տ էթտիյի տիյարա կէօթիւրմէյէ գատիր օլմատըղընտան՝ հէմ տէ անլարը պուղզ էթտիյի իչին՝ անլարը պէրրիյէտէ էօլտիւրմէք իչին չըգարտը՝ տէ-
29 մէսինլէր։ Չիւնքի անլար սէնին 'ազիմ գուվվէթինլէ վէ ուզանմըշ գօլունլէ չըգարտըղըն գավմին վէ միրասընտըր։

ՊԱՊ 10

1 Օլ վագիթ ՐԱՊՊ պանա խիթապէն՝ Սէն էվվէլքիլէր կիպի թաշտան իքի գըթ'ա լէվհա եօնուպ տաղա հուզուրըմա չըգ, վէ սէն աղաճտան պիր թապութ եափ։
2 Պէն տախի պու լէվհալար իւզէրինէ օլ էվվէլքի փարչալատըղըն լէվհալար իւզէրինտէ օլան քէլիմաթը եազարըմ, վէ սէն անլարը թապութա գօյասըն՝ տէ-
3 տի։ Իմտի սէնթ աղաճընտան պիր թապութ եափտըմ, վէ էվվէլքի կիպի թաշտան իքի գըթ'ա լէվհա եօնուպ՝ օլ իքի գըթ'ա լէվհա էլիմտէ օլարագ տա-
4 ղա չըգտըմ։ Վէ ՐԱՊՊ էվվէլքի թահրիրի կիպի իճթիմա' կիւնինտէ տաղտա աթէշ իչինտէն ՐԱՊՊԸՆ սիզէ սէօյլէտիյի էվամիր ի 'աշէրէյի օլ լէվհալար իւզէրինէ եազըպ՝ անլարը պանա վէր-
5 տի։ Պէն տախի տէօնիւպ տաղտան ինտիմ, վէ ՐԱՊՊԸՆ պանա էմր էյլէտիյի կիպի լէվհալարը իչինտէ գալմալարը իչիւն, եափտըղըմ թապութա գօյտըմ։
6 Վէ պէնի Իսրայէլ Պէէրօթ-պէնի-եա'գանտան Մօսէրայա նագլ էթտիլէր. վէ Հարուն օրատա վէֆաթ էտիպ՝ օրատա տէֆն օլունտու. վէ օղլու Էլ'ա-
7 զար անըն եէրինէ քեահին օլտու։ Օրատան Ճուտճօտա վէ Ճուտճօտատան սու տէրէլէրի տիյարը օլան Եօթպաթայա նագլ էթտիլէր։

8 Օլ վագիթ ՐԱՊՊ Լէվի սըպթընը, ՐԱՊՊԸՆ թապութ իւլ 'ահտընը թաշըմագ իչիւն, վէ թա պու կիւնէտէք ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տուրարագ՝ անա խըզմէթ վէ անըն իսմիլէ պէրէքէթ
9 օգումագ իչիւն այըրտը։ Պու սէպէպտէնտիր Լէվինին քէնտի պիրատէրլէրիյլէ պէրապէր հիսսէսի վէ միրասը եօգտուր. Ալլահըն ՐԱՊՊ անա տէտիյի կիպի անըն միրասը ՐԱՊՊ տըր։

10 Պէն տախի տաղտա էվվէլքի էյյամ կիպի գըրգ կիւն՝ գըրգ կէճէ գալտըմ. պու տէֆ'ա տախի ՐԱՊՊ պէնի տինլէտի, վէ սէնի հէլաք էթմէք իսթէմէ-
11 տի։ ՐԱՊՊ տախի պանա խիթապէն՝ Գալգըպ՝ գավմին էօնիւ սըրա կիթ, անլար տախի կիրիպ՝ քէնտիլէրէ վէրմէյէ էճտատլարընա եէմին էթտիյիմ տիյարը թէմէլլիւք էթսինլէր՝ տէտի։

12 Վէ շիմտի, էյ Իսրայէլ, Ալլահըն օլան ՐԱՊՊԸՆ սէնտէն թալէպ էթտիյի նէտիր, անճագ Ալլահըն ՐԱՊՊՏԱՆ խավֆ վէ անըն թարիգլէրինտէ սիւլիւք էտէսին, անը սէվէսին, վէ Ալլահըն ՐԱՊՊԱ պիւթիւն գալպինլէ վէ պիւ-
13 թիւն ճանընտան 'իպատէթ էտէսին։ Վէ սանա խայր կէլմէք իչիւն, պէնիմ սանա պու կիւն թէմպիհ էթտիյիմ ՐԱՊՊԸՆ էվամիրի իլէ գավանինինի հըֆզ
14 էտէսին։ Իշթէ սէմավաթ իլէ սէմա էս-սէմավաթ վէ զէմին իլէ անտա օլան քեաֆֆէ ի մէվճուտաթըն սահիպի Ալ-
15 լահըն ՐԱՊՊ տըր։ Անճագ ՐԱՊՊ էճտատլարընըզտան խօշլանմաղլա՝ անլարը

սէվտի. վէ անլէրտէն սօնրա նէսլլէրի-
նի՝ եանի սիզի պու կիւն օլտուղու կիպի,
ճէմի՛ ի աղվամ իչինտէն ինթիխապ էյ-
16 լէտի։ Իմտի գալպլէրինիզին գիւլֆէսի-
նի խաթն էտիպ, արթըգ սէրքէշ օլ-
17 մայընըզ։ Զիրա Ալլահընըզ ՐԱՊՊ իլահ-
լարըն իլահը վէ Րապպ իւլ էրպապ,
պիւյիւք վէ գատիր վէ հէյպէթլի Ալլահ
տըր, րի՛այէթ ի խաթըր էթմէզ, վէ
18 ռիշվէթ գապուլ էյլէմէզ. Եէթիմ իլէ
տուլ գարըններին հագգընը իճրա էտէր.
վէ ղարիպի սէվիպ՝ անա էքմէք վէ էլ-
19 պիսէ վէրիր. Իմտի ղարիպի սէվէսինիզ,
զիրա սիզ տէ Միսըր տիյարընտա ղա-
20 րիպ իտինիզ. Ալլահըն ՐԱՊՊՏԱՆ խավֆ-
լէ անա 'իպատէթ էտէսին, վէ անա
սարըլ գալասըն, վէ անըն իսմիյլէ եէ-
21 մին էտէսին. Սէնին ֆախրըն վէ Ալլա-
հըն օ տուր քի, սէնին իչին կէօզլէրի-
նին կէօրտիւյիւ պու 'ազիմ վէ հէյ-
22 պէթլի չէյլէրի եափտը. Էճտատըն եէթ-
միշ քիշի օլարագ Միսրա էնտիլէր, վէ
շիմտի Ալլահըն ՐԱՊՊ սէնի կէօք եըլ-
տըզլարը գատար թէքսիր էթտի.

ՊԱՊ 11

1 Իմտի Ալլահըն ՐԱՊՊԸ սէվիպ, անըն
թէնպիհաթընը վէ գավանինինի վէ ահ-
քեամ վէ էվամիրինի տա'իմ իւլ էվ-
2 գաթ հըֆզ էտէսին. Վէ պու կիւն մա'-
լիւմինիզ օլսուն քի, սէօյլէրիմ օղուլ-
լարընըզա տէյիլ տիր. (չիւնքի անլէր Ալ-
լահընըզ ՐԱՊՊԸՆ թէ'տիպինի վէ 'ազա-
մէթինի վէ եէտ ի գավիյեսինի վէ ու-
3 զանմըշ գօլունու, Վէ Միսըր օրթասըն-
տա Միսըր մէլիքի Ֆիր'օն իլէ պիւթիւն
տիյարընա էյլէտիյի 'ալամէթլէրլէ 'ա-
4 մէլլէրինի, Վէ Միսրըն 'ասքէրի վէ սու-
վարիսի վէ 'արապալարընա էթտիյինի,
եա'նի անլէր սիզի թա'գիպ էթտիքլէ-
րինտէ, Պահր ի Ահմէր սուլարընը ան-
լէրին իւզէրինէ պասարըրըպ, ՐԱՊՊԸՆ
անլէրի պու կիւնէ տէկին իֆնա էթ-
5 տիյինի, Վէ սիզ պու մահալլէ վարըլ օ-
լունճայա գատար՝ սիզէ պէրրիյէտէ էյ-
6 լէտիյինի, Վէ Րուպէնի օղլու Էլիա-
պըն օղուլլարը Տաթան իլէ Ապիրա
էյլէտիյինի, եա'նի եէր աղզընը ա
անլէրի էվ ի պէյթլէրիյլէ վէ չադը
լարըյլէ վէ անլէրին պիլ ճիւմլէ թէ
լիւգաթըյլէ պիւթիւն Իսրայէլին
թասընտա եութմաղընը պիլմէտիքլէ
7 կէօրմէտիլէր.) Անճագ ՐԱՊՊԸՆ ի
էթտիյի էֆ'ալ ի 'ազիմէսինի քեաֆֆ
8 սինի գէօզլէրինիզ կէօրտի. Կ
տի պու կիւն պէնիմ սիզէ թէմպիհ էթ
տիյիմ էմիրլէրին քեաֆֆէսինի հըֆզ է
տէսինիզ, թա քի գուվվէթլէնէսինիզ՝ թ
մէլլիւք էթմէք իչին կէչէճէյինիզ
յարա կիրիպ՝ անը թէմէլլիւք էտէ
9 նիզ. Վէ սիւտ վէ պալ աղան եէր
րը օլուպ, ՐԱՊՊԸՆ՝ էճտատ
լէրինէ վէ նէսլլէրինէ վէրէճէյին եէ
էյլէտիյի տիյար իւզէրինտէ 'էօմիւրլէ
ուզուն օլա.
10 Զիրա անը թէմէլլիւք իչին կիթտի
յէ օլտուղուն տիյար՝ չըգտըղըն Մի
տիյարը կիպի տէյիլ տիր քի օրա
թօխումը էքտիքտէն սօնրա
սէպզէվաթ պօսթանը կիպի այաղը
11 լէ սուլար իտին. Լաքին անը թէմէ
լիւք էթմէք իչին կէչէճէյինիզ տի
տաղլը վէ օվալը վէ կէօք եաղմուրլ
սույու իլէ սուլանըր պիր տիյար
12 Ալլահըն ՐԱՊՊԸՆ կէօզէթտիյի պիր տ
յար տըր քի՝ Ալլահըն ՐԱՊՊԸՆ նազա
րը տա'իմա սէնէնին իպթիտասընտան ս
նէսինին սօնընա գատար անըն իւզէր
13 տէ տըր. Իմտի էյէր Ալլահընըզ ՐԱՊ
սէվիպ՝ անա պիւթիւն գալպինիզլէ
վէ պիւթիւն ճանընըզտան 'իպատէթ
էթմէք իչին, պու կիւն սիզէ թա'
լիմ էթտիյիմ էմիրլէրիմի տիգգաթլ
14 տինլէրսէնիզ, Օլ վագըթ եէրինիզի
եաղմուրընը քէնտի մէվսիմինտէ ի
վէ սօն եաղմուրը վէրէճէյիմ, թա
պուղտայընըզը վէ չէրապընըզը վէ եաղ
15 ճէմ' էտէսին. Վէ հէյվանըն օթլաղլ
իչին հայվանլարընա թարլատա
16 վէրէճէյիմ. Սագընընըզ, օլմայա
գալպինիզ ալտանըպ զէլալէթէ ա
սընըզ. վէ ղայրը իլահլարա 'իպատէ
17 էտիպ՝ անլէրէ սէճտէ գըլմայընըզ. Վ

'ալէյհինիզէ ԲԱՊԲԸՆ ղազապը 'ալևլէ-
նիփ կէօքլէրի գափայա, վէ եաղ-
մուր օլմայըպ յէր քէնտի մահսուլլէրինի
վէրմէյէ, վէ ԲԱՊԲԸՆ սիզէ վէրէճէյի
էյի արազիտան թէզ մահվ օլունմայասընըզ.
18 Վէ պու սէօզլէրիմի գալպինիզէ վէ
ճանընըզա գօյուպ՝ անլէրի էլլէրինիզին
իւզէրինէ նիշան օլմագ պաղլայընըզ,
վէ կէօզլէրինիզին արասընտա ալըն
19 պաղը օլսունլար. Անլէրի օղուլլարընը-
զա թա'լիմ իլէ՝ խանէնտէ օթուրտու-
ղընըզտա վէ եօլտա կէզտիյինիզտէ վէ եաթ-
տըղընըզտա վէ գալգտըղընըզտա անլէրին
20 հագգընտա սէօյլէյէսինիզ՝ Վէ անլէրի
խանէնին գափու սէօվէլլէրինէ վէ գա-
21 փուլարըն իւզէրինէ եազասըն. Թա քի
ԲԱՊԲԸՆ՝ վէրէճէյինէ էճտատընըզա
եէմին էթտիյի արազիտէ կիւնլէրինիզ
վէ օղուլլարընըզըն կիւնլէրի եէր իւ-
զէրինտէ սէմա կիւնլէրի կիպի չօգ օլա:
22 Զիրա էյէր իճրասը իչիւն սիզէ թէպ-
լիղ էթտիյիմ պու էմիրլէրին ճիւմ-
լէսինի րիայէթ իլէ հըֆզ էտէրէք,
Ալլահընըզ ԲԱՊԲԸ սէվիպ, անըն թա-
րիգլէրինին ճիւմլէսինտէ սիւլուք էթ-
23 մէքլէ անա սարըլըրսանըզ, ԲԱՊԲ
տախի պու թա'իֆէլէրին ճիւմլէսինի
եօնիւնիւզտէն թարտ էտիպ, սիզտէն
պէօյիւք վէ գուվվէթլի թա'իֆէլէրին
24 եէրլէրինի թէմլիք էտէճէքսինիզ. Ա-
յաղընըզըն թապանը պասաճաղը մահալլէրին
ճիւմլէսի սիզին օլուպ, հուտուտունըզ
պէրրիյէտէն վէ Լիպնանտան վէ նէհր-
տէն՝ եա'նի Ֆրաթ նէհրինտէն թա ղարպ
թարաֆտա օլան տէնիզէ գատար օլա-
25 ճագ տըր. Եօնիւնիւզտէ պիր քիմսէ
տուրամայըպ, Ալլահընըզ ԲԱՊԲ սիզէ
սէօյլէտիյի կիպի, պասաճաղընըզ եէր-
լէրին քիւֆֆէսինէ սիզին հէյպէթ վէ
խաֆֆընըզը պրագաճագ տըր.
26 Իշթէ պէն պու կիւն պէրէքէթի վէ
լա'նէթի սիզին եօնիւնիւզէ գօյարըմ. Պէ-
27 նիմ պու կիւն սիզէ թէպլիղ էթտիյիմ
Ալլահընըզ ԲԱՊԲԸՆ էմիրլէրինէ իթա-
'աթ էթտիյինիզ թագտիրտէ պէրէքէ-
28 թի, վէ Ալլահընըզ ԲԱՊԲԸՆ էմիրլէրինէ
իթա'աթ էթմէյիպ, պէնիմ սիզէ պու
կիւն իրա'է էթտիյիմ թարիգտէն սա-
փըպ՝ պիլմէտիյինիզ պաշգա իլահլարա
թապի' օլտուղընըզ թագտիրտէ լա'նէ-
29 թի կէթիրիր. Վէ Ալլահընըզ ԲԱՊԲ սէնի
թէմլիք էթմէյէ կիթտիյին տիյարա
կէօթիւրտիւքտէ, Պէրէքէթի Ճէրի-
զիմ տաղը, վէ լա'նէթի Էյպալ տաղը
30 իւզէրինտէ գօյասըն. Իշթէ պունլար
Իրտանըն էօթէսինտէ, ղարպ թարիգի-
նէ եագընտա սաքին օլան Քէն'անի-
լէրին տիյարընտա, Մօրէ մէշէլիքլէրինին
եանընտա վէ Ճիլճալըն գարշըսընտա
31 տըր. Զիրա սիզ՝ Ալլահընըզ ԲԱՊԲԸՆ
սիզէ վէրտիյի տիյարը թէմլիք իչիւն
կիրմէք իւզրէ՝ Իրտանտան կէչէճէքսի-
նիզ, վէ անը թէմլիք էտիպ՝ անտա
32 իգամէթ էտէճէքսինիզ. Իմտի պէնիմ
պու կիւն սիզին եօնիւնիւզէ վազ՝ էյլէ-
տիյիմ ղավանին իլէ ահքեամըն քիւֆ-
ֆէսինի իճրայէ տիգգաթ էյլէյէսինիզ.

ՊԱՊ 12

1 Էճտատընըն Ալլահը ԲԱՊԲ՝ թէմլիք
էթմէք իչիւն սանա վէրտիյի տիյարտա
եէր իւզէրինտէ պէր հայաթ օլտուղընըզ
էյյամըն քիւֆֆէսինտէ իճրասընա տիգ-
գաթ էտէճէյինիզ գավանին վէ ահ-
2 քեամ պունլար տըր. [illegible] թէ-
մլիք էտէճէյինիզ թա'իֆէլէրին իւ-
քսէք տաղլար իւզէրինտէ վէ պայըրլար
իւզէրինտէ վէ հէր կէօնէ եէշիլ աղաճ
ալթընտա քէնտի իլահլարընա 'իպատէթ
էթտիքլէրի ճիւմլէ մահալլէրի քիւլլիյէն
3 խարապ էտէսինիզ. Վէ մէզպահլարընը
եըգըպ մուսավվէր տիքիլի թաշլարընը
փարէլէյէրէք, Աշէրա փութլարընը ա-
թէշլէ իհրագ էտիպ՝ իլահլարընըն թիմ-
սալլէրինի գըրասընըզ. վէ իսիմլէրինի
օլ մահալտէն մահվ էտէսինիզ.
4 Ալլահընըզ ԲԱՊԲԱ պէօյլէ չէյլէր եափ-
5 մայասընըզ. Անճագ Ալլահընըզ ԲԱՊ-
ԲԸՆ քէնտի իսմինի օրայա վազ՝ էթ-
մէք իւզրէ ճիւմլէ սըպթլարընըզտան
իխթիյար էթտիյի մահալլի եա'նի ա-
նըն մէսքէնինի թալէպ էտիպ՝ օրայա
6 կիտէսինիզ. Վէ մուհրագալարընըզը ի-

լէ գուրպանլարընըզը, վէ ՙուշրիւնիւ-
զիւ վէ էլլէրինիզին թագտիմէլէրինի,
վէ նէզրլէրինիզ իլէ միւթէպէրրիւքլէրի-
նիզի, վէ սըղըր վէ գոյունլարընըզըն իլք
տօղանլարընը օրայա կէթիրէճէքսինիզ։
7 Օրատա տախի Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ հու-
զուրընտա եէյիփ, Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ
սիզի պէրէքէթլէնտիրտիյէ, էլ ուզաթտը-
ղընըզ ճիւմլէ իշլէրտէն տօլայը սիզ վէ
էհլի պէյթինիզ շատման օլասընըզ։
8 Պու կիւնքիւ պուրատա էթտիյիմիզ կէ-
լիպ քաֆֆէսինէ կէօրէ՝ հա՛նի հէր
քէս քէնտի նազարընտա խօշ օլանը էթ-
9 մէյէճէքսինիզ. Զիրա Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ
սիզէ վէրէճէյի րահաթա վէ միրասա շիմ-
10 տիյէ գատար վարմատընըզ. Լա-
քին Իրտանըն կէչիփ, Ալլահընըզ
ՐԱՊՊԸՆ սիզէ միրաս օլմագ իւզրէ վէր-
տիյի արազիտա սաքին օլաճագսընըզ.
վէ էթրաֆընըզտա օլան ճիւմլէ տիւշ-
մէնլէրինիզտէն սիզէ րահաթ վէրէճէք-
տիր, սիզ տախի էմնիյէթ իւզրէ սաքին
11 օլաճագսընըզ. Օլ զէման Ալլահընըզ
ՐԱՊՊԸՆ քէնտի իսմինի օրատա իսքեան
իչիւն ինթիխապ էթտիյի մահալլէ սի-
զէ էմր էթտիյիմ շէյլէրին քաֆֆէսի-
նի, եա՛նի մուհրագալարընըզ իլէ զէ-
պիհալէրինիզի, ՙուշրիւնիւզիւ վէ էլ-
նիզին րէֆ՛իյէ թագտիմէլէրինի, վէ
ՐԱՊՊԱ էտէճէյինիզ ա՛լա նէզրլէրինի-
զին քաֆֆէսինի օրայա կէթիրէճէքսի-
12 նիզ. Վէ Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ հուզու-
րընտա սիզ վէ սիզին իլէ պէրապէր օ-
ղուլլարընըզ վէ գըզլարընըզ վէ քէօ-
լէլէրինիզ վէ ճարիյէլէրինիզ վէ գափու-
լարընըզտա սաքին օլան Լէվիլի տախի
շատ օլասընըզ, զիրա սիզին իլէ անըն
հիսսէ վէ միրասը եօգ տուր։
13 Սագըն, մուհրագալարընը հէր կէօր-
տիւյիւն մահալտէ թագտիմ էթմէյէ-
14 սին. Անճագ մուհրագալարընը սըպթ-
լարընըն պիրինտէ ՐԱՊՊԸՆ ինթիխապ
էթտիյի մահալտէ թագտիմ էտիփ, պէ-
նիմ սանա էմր էթտիյիմ շէյլէրին ճիւմ-
15 լէսինի օրատա իճրա էյլէյէսին. Վէ լա-
քին սէնին ճիւմլէ գափուլարընտա, Ալ-
լահըն ՐԱՊՊԸՆ սանա վէրտիյի պէրէ-
քէթէ կէօրէ ճանընըն իսթէտիյի
նէ իսէ՝ անը պօղազլայըպ էթինի եէյէ-
սին. անը նափաք վէ թահիր օլան քի
ու՝ ճէյրան վէ կէյիք էթինի կի
16 եէսին. Անճագ գանը եէմէյիփ՝ անը սու
կիպի եէրէ տէօքէսինիզ.
17 Տու ղամընըն վէ շէրապընըն վէ զէ
թուն եաղընըն ՙէշրիւյիւ սըղըր վէ գո
յունլարընըն իլք տօղանլարընը, վէ էթ
տիյին նէզրլէրին քաֆֆէսինի վէ
թէպէրրիւ՛ալէրինի վէ էլլէրինին րէֆ
իյէ թագտիմէլէրինի գափուլարըն
18 տա եէմէյէսին. Լաքին անլէրի Ալ
լահըն ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա, Ալլա
ՐԱՊՊԸՆ ինթիխապ էթտիյի մահալ
քէնտին իլէ օղլըն վէ գըզըն վէ քէօ
վէ ճարիյէն վէ գափուլարընտա պու
լունան Լէվիլի եէյիփ, Ալլահըն ՐԱՊՊ
հուզուրընտա էլ ուզաթտըղըն իշլէ
19 քաֆֆէսինտէ շատման օլասըն. Սագ
սէնին եէրինին իւզէրինտէ պուլունտ
՛էօմրիւնտէ Լէվիլիյի թէրք էթմէյէ
20 Ալլահըն ՐԱՊՊ սանա տէտիյի կի
հուտուտունը թէվսի՛ էթտիյինտէ, ճա
նընըն էթ եէմէյէ իշթիհասը օլմաղ
էթ եէյէյիմ՝ տէր իսէն, ճանընըն ի
21 սթէտիյինէ կէօրէ էթ եէյէսին. Էյէ
Ալլահըն ՐԱՊՊԸՆ քէնտի իսմինի օր
յա գօյմաղ իչիւն ինթիխապ էթտիյի մ
հալ սէնտէն ուզագ իսէ, ՐԱՊՊԸՆ ս
նա վէրտիյի սըղըր վէ գոյունլարընտա
սանա էմր էթտիյիմ կիպի, պօղազլա
յըպ ճանընըն հէր իսթէտիյինէ կէօ
22 եէյէսին. Հէման ճէյրան վէ կէյիք է
թինի եէտիյի կիպի անլէրի եէյէսին. անլէ
նափաք վէ թահիր քիմսէ մուսավ
23 իւզրէ եէսինլէր. Լաքին զիյատէսի
սագըն, գանը եէմէյէսին, զիրա գա
ճան տըր. վէ ճանը էթ իլէ պէրապէ
24 եէմէյէսին. Անը եէմէյիփ սու կիպի եէ
25 րէ տէօքէսին. Անը եէմէյէսին, թա
ՐԱՊՊԸՆ նազարընտա տօղրու օլանը է
լէյիփ, սանա վէ սէնտէն սօն
26 րա օղուլլարընա խայըր կէլէ. Անճա
թագտիս էտէճէյին շէյլէրինի վէ նէզ
րլէրինի կէօթիւրէրէք ՐԱՊՊԸՆ ինթ
27 խապ էթտիյի մահալլէ կիտէսին, վ

մուհրագալարընը՝ էթի վէ գանը Ալ-
լահըն ՐԱՊՊԸՆ մէզպահը իւզէրինտէ
թագտիմ էտէսին, լաքին զէպիհէլէ-
րինին գանը Ալլահըն ՐԱՊՊԸՆ մէզպա-
հընա տէօքիւլիւր, վէ էթինի եէյէսին.
28 Տիգգաթ էյլէ քի սանա թէպլիղ էթ-
տիյիմ պու ճիւմլէ պու սէօզլէրի տինկ-
լէյէսին. թա քի Ալլահըն ՐԱՊՊԸՆ ին-
տինտէ էյի վէ տօղրու օլանը իշլէտի-
յինտէն, սանա վէ սէնտէն սօնրա օ-
ղուլլարընա իլ էլ էպէտ խայր կէլէ.
29 Ն'էրէյէ թէմէլլիւք իչիւն թարաֆ-
լարընա կիթմէքտէ օլտուղըն թա'իֆէ-
լէրի Ալլահըն ՐԱՊՊ սէնին էօնիւնտէն
հէլաք էթտիյինտէ, սէն տախի անլէ-
րին եէրինի թէմէլլիւք էտիփ՝ տիյար-
30 լարընտա սաքին օլտուղընտա, Սագըն,
օլմայա քի անլէրի սէնին էօնիւնտէն
հէլաք էթտիքտէն սօնրա, անլէրին
եօլընա կիտիփ, տուզագա տիւշէսին.
վէ օլմայա քի՝ պու թա'իֆէլէր քէնտի
իլահլարընա նա՛սըլ 'իպատէթ էթտիլէր,
պէն տախի էյլէ էտէյիմ՝ տէյէրէք,
անլէրին իլահլարը հագգընտա սու'ալ
31 էտէսին. Ալլահըն ՐԱՊՊԱ պէօյլէ էթ-
մէյէսին. զիրա անլէր քէնտի իլահլարը-
նա ՐԱՊՊԸՆ իքրահ էթտիյի մէքրու-
հաթըն քաֆֆէսինի իշլէտիլէր. հաթ-
թա իլահլարընա քէնտի օղուլլարընը
վէ գըզլարընը աթէշտէ իհրագ էտէրլէր
32 իտի. Սանա էմր էյլէտիյիմ շէյլէրին
քաֆֆէսինի իճրայէ տիգգաթ էտէ-
սին. նէ անա զամմ նէ տէ անտան իխ-
րաճ էտէսին.

ՊԱՊ 13

1 Էյէր արանըզտա պիր փէյղամպէր եա
պիր րույա կէօրիւճիւ գալգըփ, սիզէ
պիր 'ալամէթ եա մու'ճիզէ վէրիր ի-
2 սէ, Վէ՝ Պիլմէտիյինիզ՝ ղայրի իլահլա-
րա թապի' օլալըմ, անլէրէ 'իպատէթ
էտէլիմ՝ տէյէրէք, սիզէ սէօյլէտիյի օլ
'ալամէթ եա մու'ճիզէ վուգու'ա կէլիր
3 իսէ, Օլ փէյղամպէրին եախօտ օլ րու-
յա կէօրիւճիւնիւն սէօզլէրինի տինկ-
լէմէյէսինիզ. զիրա Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸ
պիւթիւն գալպինիզտէն վէ պիւթիւն
ճանըմըզտան սէվիփ սէվմէտիյինիզի
պիլմէք իչիւն՝ Ալլահընըզ ՐԱՊՊ սիզի
4 թէճրիպէ էտիյօր: Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ
թարիգինտէ սիւլիւք էտիփ՝ անտէն
խավֆ էյլէյէսինիզ, վէ անըն էմիրլէ-
րինի հըֆզ էտէրէք քէլամընը տինկլէ-
յիփ՝ անա 'իպատէթ էտէսինիզ, վէ ա-
5 նա սարըլասընըզ. Վէ օլ փէյղամ-
պէր եախօտ օլ րույա կէօրիւճիւ գաթլ
օլունսուն. զիրա սիզի Մըսըր տիյա-
րընտան չըգարըփ, եէսիրէթ խանէսին-
տէն խալաս էտէն Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ
հագգընտա իրթիտատ էթթիրէճէք սէօզ
սէօյլէտի, թա քի Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ
անտա սիւլուք էթմէնիզ իչիւն, սիզէ
էմր էթտիյի թարիգտէն սիզի իզլալ է-
տէ. պէօյլէճէ քէօթիւլիւյիւ արանըզ-
տան տէֆ' էտէսինիզ.
6 Էյէր վալիտէնին օղլու օլան գարըն-
տաշըն եախօտ օղլըն եախօտ գըզըն
եախօտ գօյնընտաքի զէվճէն եախօտ
ճանըն կիպի օլան տօսթըն սէնի խա-
ֆիյէն իղվա էտիփ՝ սէնին իլէ էճտա-
7 տընըն պիլմէտէյինիզ, Եա'նի էթրաֆ-
ընըզտա պուլունուփ, եէրին պիր ուճըն-
տան թա օ պիր ուճընա գատար սիզէ
եագըն եախօտ սիզտէն ուզագ օլան
թա'իֆէլէրին իլահլարընտան պիրի հագ-
գընտա՝ Կիտէլիմ, ղայրի իլահլարա 'ի-
8 պատէթ էտէլիմ՝ տէր իսէ, Անա րազը
օլմայըփ՝ անը տինկլէմէյէսին, վէ կէօ-
զիւն անա մէրհամէթ էթմէսին. վէ շէֆ-
գաթ էթմէյիփ անը իխֆա էթմէյէսին.
9 Լաքին անը մութլագա գաթլ էտէսին.
անը էօլտիւրմէք իչիւն, էվվէլա սէնին
էլին վէ պա'տէհու պիւթիւն գավմըն
10 էլի անըն իւզէրինտէ օլարագ, Անը թաշ-
լարլա րէճմ էտէսին, վէ էօլսիւն. զի-
րա սէնի էսարէթ խանէսի օլան Մըսըր
տիյարընտան չըգարան Ալլահըն ՐԱՊՊ-
11 ՏԱՆ սէնի իզլալ էթմէյէ չալըշտը. Վէ
պիւթիւն Իսրայէլ իշիտիփ խավֆ էթ-
մէքլէ, արանըզտա պունուն կիպի քէօ-
թիւլիւյիւ պիր տահա իշլէմէյէսինլէր.
12 Էյէր Ալլահըն ՐԱՊՊԸՆ՝ օրատա իգա-
մէթ էթմէք իչիւն սանա վէրտիյի շէհր-

լէրինտէն պիրի հագգընտա, արանըզտան
13 եարամազ քիմսէլէր չըգըպ, Կիտէլիմ
վէ պիլմէտիյինիզ պաշգա իլահլարա 'իպա-
տէթ էտէլիմ՛ տէյէրէք՝ շէհիրլէրինին
էհալիսինի եօլտան էթտիլէր՝ տէյի իշի-
14 տիր իսէն, Օլ վագըթ էյիճէ թէֆէհ-
հիւս վէ թէֆթիշ էտիփ, խաթիրճէմ
էօլասըն, վէ քէյֆիյէթ մուհագգագ օ-
լուպ՝ արանըզտա պու մէքրուհաթ իշ-
15 լէնտի՝ օլտըղընը կէօրիւր իսէն, Շէհր ի
մէզգիւրին էհալիսինի մութլագա գը-
լըճտան կէչիրէսին յանի վէ իչինտէ
պուլունանըն ճէմիինի հայվանլարը իլէ սա-
յիպ, հայվանաթընը գըլըճտան կէչիրիպ թէ-
16 լէֆ էտէճէքսին. Անըն պիլճիւմլէ ղա-
նիմէթլէրինի մէյտանըն օրթասընա ճէմ՛
էտիփ՝ ու շէհրի վէ էշյասընը քիւլ-
լիյէն Ալլահըն ՌԱՊՊ իչին
աթէշլէ եագասըն. Վէ էպէտի վի-
րանէ գալըր, պիր տահա պինա օլունմա-
17 սըն. Վէ օլ մէլ'ուն շէյտէն հիչ պիր շէյ
էլինէ իլիշմէսին, թա քի սէն Ալլահըն
ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը տինլէյիփ՝ սանա
պու կիւն թէպլիղ էթտիյիմ էմիրլէրինին
հէփսինի հըֆզ էտիփ Ալլահըն ՌԱՊ-
ՊԸՆ 'խնտինտէ տօղրու օլանը իշլէտիյին
18 հալտէ, ՌԱՊՊ շիտտէթի ղազապընտան
տէօնիւպ սանա մէրհամէթ վէ շէֆգաթ
կէօսթէրէ, վէ ատաալարընա եէմին էթ-
տիյի կիպի, սէնի թէքսիր էտէ․

ԲԱՊ 14

1 Սիզ Ալլահընըզ ՌԱՊՊԸՆ օղուլլարը-
նըզ․ մէյիթ իչին վիւճուտունուզու եա-
րա աչմայըն, գաշլարընըզըն արասընը
2 թրաշ էթմէյինիզ; Զիրա սէն Ալլահըն ՌԱՊ-
ՊԱ մուգատտէս պիր գավմ սըն, վէ
ՌԱՊՊ րու ի զէմինտէ պուլունան ճէ-
միի աղվամտան քէնտինէ խաս գավմ
օլմագ իչին՝ սէնի իխթիյար էյլէտի․
3 Հիչ պիր մէքրուհ շէյ եէմէյէսին․
4 Եէյէճէյինիզ հայվանլար պունլար տըր․
5 սըղըր վէ գոյուն վէ քէչի, Կէյիք վէ
ճէյրան վէ եահմուր վէ գարաճա վէ ա-
6 հու վէ սըղըն վէ զիւրաֆէ․ Վէ հայ-
վանաթտան հէր չաթալ վէ եարըգ թըր-
նաղլը վէ կէվիշ կէթիրէն հայվանը եէ
7 յինիզ․ Ֆագաթ կէվիշ կէթիրէնլէրտէն
եահուտ չաթալ թըրնագլը օլանլարտան
տէվէյի վէ թավշանը վէ տաղ թավ
շանընը եէմէյէճէքսինիզ, զիրա կէվիշ կէթի
րիրլէր իսէ տէ, եարըգ թըրնագլը տէ
յիլ տիրլէր․ անլար սիզէ նէճիսթի
8 լէր․ Վէ տօմուզ եարըգ թըրնագլը իսէ
տէ, կէվիշ կէթիրմէտիյինտէն սի
նաճիսթըր․ անըն էթինտէն եէ
մէյէսինիզ, վէ լէշլէրինէ տօգունմա
յասընըզ․

9 Սուտա օլանլարըն ճիւմլէսինտէն
պուլլըլարը եէյէսինիզ․ Հէր գանա
10 վէ փուլլու օլանը եէյէսինիզ․ Ամմա գ
գանատսըզ վէ փուլսըզ օլանլարը եէմէ
սինիզ․ պունլար սիզէ նաճիս տըր․
11 Հէր թէմիզ գուշու եէյէպի
12 Ֆագաթ եէմէյէճէյինիզ պունլար տը
կարթալ վէ թավշանճըլ վէ գարա գ
13 վէ չայլագ վէ ատմաճա վէ յաղըր
14 ճինսի, Վէ ճիւմլէ գարղա էնվաի
15 Վէ տէվէ գուշու վէ պայղուշ գա
վէ գուգու գուշու վէ ատղան՝ էնվա
16 լէ, Պայղուշ վէ գարա լէյլէք վէ գ
17 ղու, Վէ սագա գուշու վէ թօյ վէ գ
18 րա պաթագ, Վէ լէյլէք վէ պաղլ
էնվա'լարը, վէ հուտհուտ վէ եարա
19 Վէ ուչան հաշէրաթըն ճիւմլէսի
նաճիստիր օլուպ՝ էքըլ օլունմայաճագ
20 Հէր թէմիզ գուշու եէյէ պիլիրսի
21 Հիչ պիր լաշէ եէմէյէսինիզ․ անը գա
փուլարընտա օլան ղարիպէ՝ եէմէսի ի
չիւն վէրէսին, եահօտ էճնէպիյէ ս
թասըն․ զիրա սէն Ալլահըն ՌԱՊ
մուգատտէս գավմ սըն․

Օղլաղը անասընըն սիւտիւյլէ փիշ
մէյէսին․

22 Սէնէ պէ սէնէ էքինինին թարլա
չըգան մահսուլլարընըն քիւլլիյէսին
23 մութլագա 'էօշր վէրէսին․ Վէ պու
տայընըն վէ շէրապընըն վէ զէյթ
եաղընըն 'ուշրինի՝ սըղըր վէ գոյ
լարընըն իլք տօղանլարընը Ալլահըն ՌԱ
ՊԸՆ հուզուրընտա քէնտի իսմինի ի
գամէ իչին իխթիյար էթտիյի մագա
մտա եէյէսին, թա քի Ալլահըն ՌԱՊ

ՏԱՆ տա՛իմա խօրքմ էթմէյի էօյրէնէ-
24 սին. Ամմա էյէր եօլըն ուզագ օլուպ
Ալլահըն ՌԱՊՊ սէնի պէրէքէթլէնտիրտիյին-
տէն՝ Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ քէնտի իսմինի
գօյմաղ իչին ինթիխապ էթտիյի մաքամ
սէնտէն ուզագ օլտուղտա, անլէրի կէ-
25 թիրմէյէ գատիր ալամազ իսէն, Օլ վագ-
գըթ անլէրի ագչէ էտիպ, ագչէյի չը-
գըն էտէրէք՝ Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ ինթի-
26 խապ էյլէտիյի մաքամա կիտէս. Օլ ագ-
չէյի ճանընըն արզու էթտիյի հէր շէյէ,
եա՛նի սըղըր խայվան գօյուն քէչի
շարապ խամր մուսքիր, վէ ճանընըն հէր
նէ իսթէրսէ անա վէրէրէք, օրատա
Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա սէն
էվ ի խալքըն իլէ պէրապէր շատման օլա-
27 սըն. Վէ գափուլարընտա օլան Լէվի-
լիյի թէրք էթմէյէսին, զիրա անըն սէնին իլէ
պէրապէր հիսսէսի վէ միրասը
եօգ տուր.

28 Հէր իւչ սէնէ նիհայէթինտէ օ սէնէ ի
մէզգիւրէնին մահսուլունըն աշըրըն
ճումլէսինի չըգարըպ՝ գափուլարընտա-
29 քի ամպար էտէսին. Վէ Լէվիլի, (սէ-
նին իլէ պէրապէր հիսսէ վէ միրասը
օլմատըղը իչին,) վէ գափուլարընտա
օլան կարիպ վէ եէթիմ վէ տուլ գարը
կէլինլէր, վէ եէյիպ տօյասընլար, թա
քի Ալլահըն ՌԱՊՊ սէնի էլլէրինին իշլէ-
տիյի իշին ճումլէսինտէ պէրէքէթլէյէ.

ՊԱՊ 15

1 Հէր եէտինճի սէնէտէ իպրա իճրա է-
2 տէսին. Վէ իպրա գանունը պու տուր
քի Գօնշուսունա էօտինճ վէրմիշ օլան
հէր սա՛հիպ ալաճաղընը ալմայըպ, գօն-
շուսունտան եա գարտաշընտան մութա-
լէպէ էթմէյէճէք տիր. զիրա ՌԱՊՊ ի-
3 չին իպրա նիտա օլունտու. Էճնէպի-
տէն մութալէպէ էտէ պիլիրսին, ֆա-
գաթ գարտաշընտա օլան ալաճաղընը
4 ալմայաճագսըն. Մէյէր քի արանըզտա
ֆագիր պուլունմայա. զիրա թէմէլլիւք
էթմէն իչին Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ սանա
միրաս օլմագ իւզրէ վէրտիյի արազիտէ
ՌԱՊՊ սէնի թամամիլէ պէրէքէթլէյէ-
5 ճէքտիր. Եալըզ սէն՝ Ալլահըն ՌԱՊ-
ՊԸՆ քէլամընը տիգգաթ իլէ տինլէյիպ,
սանա պու կիւն թէմպիհ էթտիյիմ պու
էմիրլէրին ճումլէսինի հըֆզ ու իճրա
6 էթմէյէ թագայյուտ էտէրսէն, Ալլահըն ՌԱՊՊ
սանա տէտիյի կիպի սէնի պէրէքէթլէյէ-
ճէք, վէ սէն չօգ միլլէթլէրէ էօ-
տիւնճ վէրէճէքսին, լաքին էօտիւնճ
ալմայաճագսըն. վէ սէն չօգ միլլէթ-
լէրէ թասալլութ էտէճէքսին, ֆագաթ
անլար սանա թասալլութ էթմէյէճէք-
լէր.

7 Ալլահըն ՌԱՊՊ սանա վէրտիյի ար-
ազիտէ շէհիրլէրինին պիրինտէ գարտա-
շլարընտան պիրի ֆագիր օլուր ի-
սէ, գալպինի փէքիշթիրմէյիպ՝ ֆա-
գիր գարտաշընտան էլինի գափամայա-
8 ճագսըն. Անճագ անա էլինի աչըպ՝ մուհ-
թաճ օլտուղը միգտարը անըն մուհթա-
9 ճ օլտուղը վէրէսին. Սագըն օլմայա
քի գալպինտէ քէօթիւ պիր ֆիքր օլ-
մայա, եէտինճի սէնէ՝ եա՛նի իպրա
սէնէսի եագըն տըր՝ տէյէրէք, ֆագիր
գարտաշընա սու ի նազար էտիպ՝ ա-
նա վէրմէյէսին. օլ վագիթ սէնին հա-
լէյհինտէ ՌԱՊՊԱ ֆէրեատ էյլէյէ վէ
10 սանա կիւնահ օլա. Մութլագա ա-
նա վէրէսին, վէ անա վէրտիյին զա-
մանտա գալպին օլմասըն, զիրա պու
իշ սէպէպինտէն Ալլահըն ՌԱՊՊ
պիւթիւն իշլէրինտէ վէ էլ ուզաթ-
տըղըն հէր շէյտէ սէնի պէրէքէթլէյէ-
11 ճէք. Զիրա Զէմինի արզըն իւզիւնտէն
ֆագիր էքսիք օլմայաճագ. պու էճլտէն
արզընտա եօգսուլ վէ ֆագիր օլան
գարտաշընա էլինի աչըգ թութասըն՝
տէյիպ պէն սանա էմր էտէրիմ.

12 Գարտաշլարընտան պիր Իպրանի
խաթուն 'Իպրանիյէ սանա սաթըլըր ի-
սէ, սանա ալթը սէնէ խըտմէթ էթ-
սին, վէ եէտինճի սէնէտէ անը խանէն-
տէն հիւր օլարագ սալը վէրէճէքսին.
13 Վէ անը խանէնտէն հիւր օլարագ սա-
լը վէրտիյինտէ անը պօշ կէնտէրմէյէ-
14 ճէքսին. Անա սիւրիւլէրինտէն վէ խարմա-
նընտան վէ մա՛սարանընտան մութլագա
'աթիյէ վէրէսին. Ալլահըն ՌԱՊՊ սէնի

պէրէքէթլէնտիրտիյի նէսնէլէրտէն անա
15 վէրէճէքսին։ Վէ սէնին Միսըր տիյա-
րընտա գուլ օլտուղունու Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ
սէնի խալաս էյլէտիյինի խաթըրընա կէ-
թիրէսին. պու սէպէպտէն պէն պու կիւն
16 սանա պու շէյի թէնպիհ էտէրիմ։ Լա-
քին էյէր սէնի վէ խանէնի սէվտիյի վէ
սէնին եանընտա րահաթ օլտուղու իչիւն
սանա՝ Եանընտան չըգմամ՝ տէյէճէք
17 օլուր իսէ, Օլ վագըթ պիզ ալըպ
անըն գուլաղընտան գափույա
տագասըն, վէ իլ էլ էպէտ սանա
գուլ օլաճագ տըր. վէ ճարիյէնէ տա-
18 խի պէօյլէ էյլէյէսին։ Անը եանընտան
հիւր օլարագ սալը վէրտիյին սանա
կիւճ կէլմէսին. զիրա սանա ալթը սէ-
նէ խըզմէթ էյլէտիյի պիր իւճրէթլի-
նին իքի գաթ իւճրէթի գըյմէթինտէ
տիր. Ալլահըն ՌԱՊՊ տախի սէնի ճիւմ-
լէ իշլէտիյին պէրէքէթլէյէճէք տիր.
19 Սըղըրլարընտա վէ գոյունլարընտան
իլք տօղան հէր էրքէյի Ալլահըն ՌԱՊՊԱ
թագտիս էտէսին. սըղըրլարընըն իլք
տօղանընը իշէ գօշմայասըն, վէ սիւ-
րիւնիւն իլք տօղանը գըրգմայասըն։
20 Անըլարը սէնէ պէ սէնէ էհլ ի պէյթին
սէնին իլէ պէրապէր օլարագ, Ալլահըն
ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա ՌԱՊՊԸՆ ինթի-
21 խապ էյլէտիյի մահալտէ եէյէսին։ Ամ-
մա անտէ պիր գուսուր օլուր, թօփալ
եախօտ քէօր, եա պիր կէօնէ [illegible] էյպի
գուսուրլարը սուրէթ [illegible] Ալլա-
22 հըն ՌԱՊՊԸՆԱ զէպհ էթմէյէսին։ Ա[illegible]
փուլարընտա եէյէսին. Նաճիս վէ թա-
հիր օլան քիմսէ, պիլա ֆարգ, ճէյրան
23 վէ կէյիք էթինի կիպի եէսին։ Անճագ
գանընը եէմէյիփ անը սու կիպի եէրէ
տէօքէսին։

ՊԱՊ 16

1 Ապիպ այընը հըֆզ էտիփ՝ Ալլահըն
ՌԱՊՊԱ ֆըսհը իճրա էտէսին. զիրա Ալ-
լահըն ՌԱՊՊ սէնի Ապիպ այընտա կէ-
2 ճէլէյին Միսըրտան չըգարտը։ Վէ ՌԱՊ-
ՊԸՆ՝ քէնտի իսմինի օրատա իգամէ
իչիւն ինթիխապ էթտիյի մահալտէ, Ալ
լահըն ՌԱՊՊԱ ֆըսհ օլմագ իւզրէ
գոյունլարը վէ սըղըրլարը զէպհ էտէ
3 Անըն իլէ պէրապէր մայալը էքմէք
եէյէսին. Միսըր տիյարընտան աճէլէ
իլէ չըգտըղըն սէպէպտէն՝ անըն իլէ
ալթը կիւն մէշագգաթ էքմէյի օլան
թիր եէյէսին. թա քի Միսըր տիյար
տան չըգտըղըն կիւնիւ քէմաֆիֆէ իմիւ
տէթ ի ՚էօմրիւնտէ թէզէքքիւր էտ
4 էսին։ Վէ եէտի կիւն ճիւմլէ հուտուտ
նըն տախիլինտէ եանընտա մայա
րիւնմէյէսին. վէ իլք կիւնտէ աք-
շամ զէպհ էթտիյին էթտէն սապահա
5 կին գալմայա։ Ֆըսհ գուրպանընը
լահըն ՌԱՊՊ սանա վէրտիյի չէհիր
նին հէր պիրինտէ զէպհ էթմէյէ
6 Անճագ ֆըսհ գուրպանընը Ալլ
ՌԱՊՊԸՆ քէնտի իսմինի օրատա
գամէ իչիւն ինթիխապ էթտիյի մա
տէ, աքշամ կիւնէշ պաթմագ
իքէն, Միսըրտան չըգտըղըն վագըթ
7 զէպհ էտէսին։ Վէ Ալլահըն ՌԱ
ինթիխապ էթտիյի մահալտէ փիշ
եէյէսին. վէ սապահլէյին տէօնիւ
8 մէքէնինէ կիտէսին։ Ալթը կիւն
թիր եէյէսին, վէ եէտինճի կիւնտէ
լահըն ՌԱՊՊ իչիւն ճէմա՚աթ ը ՚ա
օլմագլէ պիր իշ իշլէմէյէսին։
9 Քէնտինէ եէտի հաֆթա սայար
քինի պիչմէյէ պաշլատըղըն վագըթ
իթթիպարէն եէտի հաֆթա սայա
10 Վէ Ալլահըն ՌԱՊՊԱ հաֆթալար
րամը էտիփ՝ Ալլահըն ՌԱՊՊ սանա
տիյի պէրէքէթէ վէ էլինտէն կէլ
նէ կէօրէ թագտիմէ ի միւթէպէրր
11 վէրէսին։ Վէ սէն վէ օղլըն վէ
վէ քէօլէն վէ ճարիյէն վէ գափուլ
նըն տախիլինտէ օլան Լավիլի վէ
նըզտա պուլունան միւսաֆիր վէ
թիմ վէ տուլ գարը Ալլահըն ՌԱՊՊ
քէնտի իսմինի օրատա իգամէ
ինթիխապ էթտիյի մահալտէ Ալլ
ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա շատման օլ
12 նըզ. Վէ Միսըրտա գուլ օլտուղունու
զէքքիւր էտէրէք, պու ֆէրմանլ
ու իճրա էտէսին։
13 Խարմանընտան վէ մա՚սէրէնտէն

սուլը տէվշիրտիքտէն սօնկրա, եէտի
14 կիւն խայմէ պայրամը էտիպ, Սէն վէ
օղլըն վէ գըզըն վէ գէօլէն վէ ճարիյէն
վէ գափուլարընըն 'անտրընտաքի եանի
Լէվիլի վէ միւսաֆիր վէ եէթիմ վէ
տուլ գարը պայրամընտա շատման օ-
15 լասընըզ. Ալլահըն ՐԱՊՊ սէնի ճիւմլէ
մահսուլընտա վէ էլլէրինին հէր պիր ի-
շինտէ պէրէքէթլէտիյի իչին ՐԱՊՊԸՆ
ինթիխապ էթտիյի մահալտէ Ալլահըն
ՐԱՊՊԱ եէտի կիւն պայրամ էտիպ
շատման օլասըն։

16 Սէնէտէ իւչ տէֆ'ա, եա'նի Ֆէթիր
պայրամընտա վէ հաֆթալար պայրա-
մընտա վէ խայմէ պայրամընտա էր-
քէքլէրինին քեաֆֆէսի Ալլահըն ՐԱՊ-
ՊԸՆ հուզուրընտա ինթիխապ էթտիյի
մահալտէ հազըր պուլունսուն. վէ ՐԱՊ-
ՊԸՆ հուզուրընտա էլի պօշ կէօրիւն-
17 մէսին. Հէր քէս Ալլահըն ՐԱՊՊ սանա
վէրտիյի պէրէքէթէ վէ էլինտէն կէլ-
տիյինէ կէօրէ վէրսին։

18 Սըպթլարընըն իչին Ալլահըն ՐԱՊՊԸՆ
սանա վէրտիյի շէհիրլէրին ճիւմլէսինտէ
քէնտինէ հաքիմլէր վէ նազըրլար նասպ
էտէսին, վէ գավմը հիւքմ ի 'ատլ իլէ
19 հիւքմ էթսինլէր. Հիւքմիւ թահրիֆ
էթմէյէսին. ըռ'այէթ ի խաթըր էթմէ-
յէսին. վէ ըռշվէթ գապուլ էյլէմէյէ-
սին. զիրա ըռշվէթ 'ագըլլըլարըն կէօզլէ-
րինի քէօր էտէր, վէ տօղրու ատամլա-
20 րըն քէլամընը էյրիլթիր. 'Ատալէթէ,
'ատալէթէ իթթիպա' էյլէ, քի պէրհա-
յաթ գալըպ, Ալլահըն ՐԱՊՊԸՆ սանա
վէրտիյի եէրի թէվարիւս էտէսին։
21 Ալլահըն ՐԱՊՊԱ եափաճաղըն մէզ-
պահըն եանընտա քէնտինէ հիչ պիր
կէօնէ աղաճտան Աշէրա տիքմէյէսին։
22 Վէ քէնտինէ Ալլահըն ՐԱՊՊԸՆ մէքրուհ
էթտիյի սանէմ իգամէ էթմէյէսին։

ՊԱՊ 17

1 Ալլահըն ՐԱՊՊԱ գուսուր եախօտ պիր
նէվ' 'այպը օլան սըղըր եախօտ գօյուն
զէպհ էթմէյէսին. զիրա պու շէյ Ալլա-
հըն ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ մէքրուհ տըր։

2 Էյէր արանըզտա Ալլահըն ՐԱՊՊԸՆ
սանա վէրտիյի շէհիրլէրինին պիրինտէ
Ալլահըն ՐԱՊՊԸՆ 'ահտընը թէճավիւզ
էտէրէք անըն 'ինտինտէ քէօթիւլիւք
իշլէր պիր էրքէք եախօտ պիր գարը
3 պուլունուպ տա՝ կիտիպ էմրիմին խի-
լաֆը օլարագ ղայրը իլահլարա եա'նի
կիւնէշէ եախօտ այա եախօտ ճիւնուտ ը
սէմավիյէնին պիրինէ 'իպատէթ վէ սէճ-
4 տէ էտէրսէ, Վէ քէյֆիյէթ սանա խա-
պէր էտիլիրքէն, սէն իշիթմէքլէ էյի-
ճէ թէֆթիշ էթտիյինտէ՝ իշթէ քէյ-
ֆիյէթ հագիգաթէն սահիհ օլուպ պու
մէքրուհ շէյ Իսրայէլտէ իշլէ-
5 նիլմիշիսէ, Օլ վագըթ պու քէօթիւ-
լիւյիւ իշլէմիշ օլան էրքէյի եախօտ գա-
րըյը գափուլարընա չըգարըպ, հէման
օլ էրքէյի եախօտ գարըյը թաշլար ի-
6 լէ ըռճմ էտէսին, վէ էօլսիւնլէր. Իքի
եախօտ իւչ շահիտին շէհատէթիյլէ գաթլ
օլունաճագ տըր. պիր շահիտին շէհա-
տէթիյլէ գաթլ օլունմայաճագ տըր։
7 Անըն գաթլի իչին էվվէլա շահիտլէրին
էլի՝ վէ պա'տէհու պիթիւն գավմըն է-
լի անըն իւզէրինէ օլաճագ. պէօյլէճէ
քէօթիւլիւյիւ արանըզտան տէֆ' էտէ-
սինիզ։

8 Էյէր շէհիրլէրինտէ վուգու' պուլան
տա'վալարտան գան իլէ գան եախօտ
տա'վա իլէ տա'վա եախօտ տարպ իլէ
տարպ պէյնինտէ սէնին իչին հիւքմիւ
զիյատէ միւշքիլ պիր մատտէ օլուր-
սա, օլ վագըթ գալգըպ Ալլահըն ՐԱՊ-
ՊԸՆ ինթիխապ էթտիյի մահալլէ չըգա-
9 սըն. Վէ Լէվիլի օլան քեահինլէրէ վէ
օլ կիւնլէրտէ հաքիմ օլանա եանընա
կիտիպ սու'ալ էտէսին. անլար սանա
տա'վանըն հիւքմիւնիւ պէյան է-
10 տէճէքլէր. Սէն տախի ՐԱՊՊԸՆ ինթիխապ
էթտիյի մահալտէն սանա պէյան էթ-
տիքլէրի հիւքմ միւճիպինճէ 'ամէլ է-
տիպ, սանա թա'լիմ էթտիքլէրինին
քեաֆֆէսինի հըֆզ ու իճրա էտէսին։
11 Սանա թա'լիմ էթտիքլէրի շէրի'աթ
միւճիպինճէ վէ սանա սէօյլէտիքլէրի
հիւքմէ կէօրէ 'ամէլ էտիպ, սանա

[illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

ԳԼ. 18

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 օլասըն։ Զիրա խալքլերինի զապթ էտէ-
ճէյին պու թա'իֆէլէր ֆալճըլարը վէ ճատըլէ-
րի վէ մունէճճիմլէրի տինլէրլէր, լաքին
Ալլահըն ՐԱՊՊ սանա պէօյլէ էթմէյէ
իզն վէրմէտի։
15 Ալլահըն ՐԱՊՊ սանա իչինիզտէն գար-
տաշլարընըզտան սիզէ պէնիմ կիպի
պիր փէյղամպէր զուհուր էթտիրէճէք-
16 տիր, անը տինլէյէճէքսինիզ. Նիթէքիմ
ճէմա'աթ կիւնիւնտէ Հօրէպտէ՝ Ալլա-
հըմ ՐԱՊՊԸՆ սէսինի պիր տահա
իշիթմէյէյիմ, վէ պու պէօյիւք աթէշի
թէքրար կէօրմէյէյիմ, օլմայա քի էօ-
լէյիմ տէյէրէք Ալլահըն ՐԱՊՊՏԱՆ տի-
17 լէտին։ ՐԱՊՊ տախի պանա տէտի քի՝
18 Սէօյլէտիքլէրի էյի տիր. Անլէրէ՝ գար-
տաշլարը իչինտէն սէնին կիպի պիր
փէյղամպէր զուհուր էթտիրէճէյիմ, վէ
քէլամըմը անըն աղզընա գօյաճաղըմ,
օլ տախի քէնտիսինէ էմր էտէճէյիմ շէյ-
լէրին ճիւմլէսինի անլէրէ սէօյլէյէճէք-
19 տիր. Վէ պէնիմ իսմիմլէ սէօյլէյէճէյի
քէլամըմ տինլէմէյէն քիմսէյի պէն քէն-
տիմ մէս'ուլ թութաճաղըմ։
20 Լաքին պիր փէյղամպէր՝ սէօյլէմէսինի
էմր էթմէտիյիմ քէլամը պէնիմ իս-
միմլէ սէօյլէմէյէ միւթէճասիր օլուրսա,
եա ղայրը իլահլարըն իսմիյլէ սէօյլէրսէ,
21 օլ փէյղամպէր էօլէճէք տիր։ Վէ էյէր
սէն գալպինտէ՝ ՐԱՊՊԸՆ սէօյլէմէտիյի
քէլամը նա՞սըլ պիլէյիմ՝ տէր իսէն,
22 ՐԱՊՊԸՆ իսմիյլէ պիր փէյղամպէրին սէօյ-
լէտիյինի՝ օլ շէյ օլմազ վէ վուգու'ա
կէլմէզ իսէ, ՐԱՊՊԸՆ սէօյլէմէտիյի քէ-
լամ տըր. օլ փէյղամպէր անը ճիւրէթ-
քեարանէ սէօյլէմիշ տիր. անտան գորգ-
մայասըն։

ՊԱՊ 19

1 Ալլահըն ՐԱՊՊԸՆ՝ տիյարլարընը սանա
վէրէճէյի թա'իֆէլէրի Ալլահըն ՐԱՊՊ
իմհա էտիպ, սէն տախի անլէրի թարտ
էտէրէք՝ անլէրին շէհիրլէրինտէ վէ խա-
2 նէլէրինտէ օթուրտուղունտա՝ Ալլահըն
ՐԱՊՊ սանա թէմէլլիւք իչիւն վէրտիյի
տիյարընըն օրթասընտա քէնտինէ իւչ
3 շէհիր այըրասըն. Քէնտինէ եօլ հազըր-
լայըպ՝ Ալլահըն ՐԱՊՊԸՆ սանա միրաս
օլմագ իւզրէ վէրտիյի տիյարընըն հու-
տուտունը իւչ թագսիմ էյլէյէսին, թա քի
օրայա հէր գաթիլ ֆիրար էտէ։
4 Վէ սաղ գալմագ իչիւն օրայա ֆիրար
էտէն գաթիլ հագգընտա գանուն պու
տուր. Գօնշուսունը՝ անտան էվվէլտէն 'ատա-
վէթի օլմայարագ պիլա գաստ էօլտիւ-
5 րէն, Մէսէլա գօնշուսը իլէ օտուն քէս-
մէք իչիւն օրմանա կիտէն պիր քիմսէ
աղաճը քէսմէք իւզրէ, էլինի պալթա-
յիլէ ինտիրիր իքէն, տէմիր սափընտան չը-
գըպ գօնշուսունա իսապէթ էտէր տէ օ
վէֆաթ էտէր իսէ, պու քիմսէ օլ շէհիր-
լէրին պիրինէ ֆիրար էտէրէք սաղ գա-
6 լա. Օլմայա քի գան վէլիյի տամ հէրարէթ-
տէ իքէն գաթիլին արտընճա գօշուպ
եօլ ուզագ օլմագլա անը եէթիշէ, վէ
էվվէլտէն 'ատավէթի օլմամագ հասէ-
պիյլէ, գաթլէ միւսթահագ օլմատըղը
7 հալտէ անը գաթլ էտէ. Պու սէպէպտէն
պէն սանա էմր էտէրիմ քի քէնտինէ
իւչ շէհիր այըրասըն։
8 Վէ էյէր Ալլահըն ՐԱՊՊ էճտատընա
եէմին էթտիյի վէճհիլէ սէնին հուտուտու-
նը թավսի' էտէրսէ, էճտատընա վէրէճէ-
յինի վա'ատ էյլէտիյի պիւթիւն տիյարը
9 սանա վէրիր իսէ, (Ալլահըն օլան ՐԱՊ-
ՊԸ սէվէրէք վէ տա՛իմա անըն թարիգ-
լէրինտէ եիւրիւյէրէք, սանա պու-
կիւն թէպլիղ էթտիյիմ էվամիրին
քեաֆֆէսինի հըֆզ ու իճրա էթտիյին
թագտիրտէ [illegible] տիր,) օլ վագըթ
պու իւչ շէհիր իւզէրինէ տահա իւչ
10 շէհր տահա 'իլավէ էտէսին, թա քի
Ալլահըն ՐԱՊՊ միրաս օլմագ իւզրէ սա-
նա վէրտիյի տիյարընըն իչինտէ սուչ-
սըզ գան տէօքիւլմէյէ վէ իւզէրինէ
գան օլմայա։
11 Ամմա պիր քիմսէնին քէնտի գօնշու-
սընա 'ատավէթի օլուպ՝ անըն իչիւն
փուսուտա օթուրուպ, վէ իւզէրինէ
գալքարագ անը վուրսա, օլ տախի վէ-
ֆաթ էտէր իսէ, օլ ատէմ պու շէհիր-
12 լէրին պիրինէ ֆիրար էթտիյինտէ, Օլ
քէնտի շէհրինին իխթիյարլարը

կէօնտէրիպ՝ անը օրատան ճէլպէ մէյլի ի
տէմին էլինէ թէսլիմ էթսինլէր. վէ
13 էօլսիւն. կէօզիւն անա մէրհամէթ էթ-
մէսին. Իսրայէլտէն սուչսըզ գան տէօք-
մէ ճիւրմիւնիւ տէֆ' էտէսին, քի սանա
խայր կէլէ.
14 Ալլահըն ՌԱՊՊ սանա թէմլիք իչիւն
վէրտիյի արազիտա մալիք օլտուղուն միւլ-
քիւնտէ գօնշունըն էճտատընըն թարա-
ֆընտան գօնուլան հուտուտ նիշանընը
եէրինտէն գալտըրմայասըն.
15 Պիր քիմսէ 'ալէյհինտէ իշլէտիյի մուհ-
թէմէլ օլան հէր նէվ' խաթա վէ կիւ-
նահ իչիւն եալընըզ պիր շահիտ գալգ-
մասըն. մատտէ իքի շահիտին շէհատէ-
թի եա իւչ շահիտին շէհատէթիյլէ սա-
պիթ գըլընաճագ տըր.
16 Պիր քիմսէնին 'ալէյհինտէ գալգարաթ
էթտիրի տէյիւ շէհատէթ էթմէք իչիւն
17 պիր շահիտ իւ գարշը գալգար իսէ, Օլ
վագըթ տավա'լըլը օլան ատէմլէրին
իքիսի ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա օլ էյամ-
տա պուլունան քեահինլէրին վէ հա-
18 քիմլէրին էօնիւնտէ տուրսունլար. Հա-
քիմլէր աղըր տիգգաթլէ թէֆթիշ
էթտիքտէ՝ էյէր օլ շահիտ շահիտ ի զուր
օլուպ՝ գարտաշընա հագսըզ եալան
19 շէհատէթ էթմիշ իսէ, Օլ վագըթ քէն-
տի գարտաշընա եափմագը գաստ էթ-
տիյի կիպի անա եափասընըզ. վէ արա-
նըզտան քէօթիւլիւյիւ տէֆ' էտէսինիզ.
20 Թա քի սա'իրլէր տախի իշիտմէքլէ
խավֆ էտիպ՝ արանըզտա պու ֆէնա
շէյին միսլինի պիր տախա իշլէմէյէլէր.
21 Կէօզիւն մէրհամէթ էթմէսին. ճանա
ճան, կէօզէ կէօզ, տիշէ տիշ, էլէ էլ,
այագա այագ՝ [illegible]

ՊԱՊ 20

1 Տիւշմէնլէրինէ գարշը միւհարէպէյէ
չըգտըղընտա, վէ աթլար վէ 'արապա-
լար վէ նուֆուսճա սէնտէն պէօյիւք
պիր գավմ կէօրտիւյիւնտէ՝ անլարտան
գօրգմայասըն. զիրա սէնի Մըսըր տի-
յարընտան չըգարան Ալլահըն ՌԱՊՊ
2 սէնին իլէ տիր. Վէ ճէնկէ կիրէճէյինիզ
զէմանտա քեահին իլէրիլէյիպ՝ գավմա խի-
3 թապ էտէն, Տինլէ, էյ Իսրայէլ՝ սիզ պ
կիւն տիւշմէնլէրինիզ իլէ ճէնկ էթմէ-
կէ կիտէրսինիզ. Եիւրէքլէրինիզ կէվշէմէս
խավֆ ու հայրէթէ տիւշմէյինիզ, եիւ-
4 րէքլէրինիզ օնլարտան տէհշէթ կէլմէսին. Զի-
րա Ալլահընըզ ՌԱՊՊ սիզի գուրթար-
մագ իչիւն՝ սիզին իչիւն տիւշմէնլէ-
րինիզ 'ալէյհինտէ ճէնկ էթմէյէ սիզին-
լէ պէրապէր կիթմէքտէ տիր.
5 Զապիթլէր ասքէրլըգա խիթապ
Եէնի խանէ պինա էթմիշ, ճէլուս
րուս ի թատշինինի իճրա էթմէմիշ պիր
ատէմ վար իսէ, կիտսին խանէսինէ 'ավ-
տէթ էթսին, օլմայա քի ճէնկտէ վէ-
ֆաթ էթմէսիյլէ, ճէլուս ի թատշինինի
6 պաշգա պիր ատէմ էտէ. Վէ պիր պաղ
տիքմիշ օլուպ տա՝ մէյվէսինտէն եէ-
միշ պիր ատէմ վար իսէ, կիտսին խա-
նէսինէ 'ավտէթ էթսին, օլմայա քի
ճէնկտէ վէֆաթ էթմէսիյլէ, պիր պա
7 մէյվէսինի պաշգա պիր ատէմ եէյէ. Վէ
քէնտիսինէ պիր գըզը նիշանլայըպ տա
անը ալմամըշ պիր ատէմ վար իսէ
կիտսին խանէսինէ 'ավտէթ էթսին, օ
լմայա քի ճէնկտէ վէֆաթ էթմէսիյլէ
անը պաշգա պիր ատէմ ալմայա' տէյի
8 լէր. Վէ զապիթլէր տախի գավմա խի
թապէն՝ Գօրգագ վէ եիւրէյի կէվշէ
պիր ատէմ վար իսէ՝ կիտսին խանէս
նէ 'ավտէթ էթսին, վէ քէնտի եիւրէ
յի կիպի գարտաշլարընըն եիւրէյի
9 էրիմէսին' տէսինլէր. Վէ զապիթ
գավմա սէօյլէմէյի թէմամ էթտիքտ
գավմ իւզէրինէ 'ասքէր պէյլէ
նասպ էթսինլէր.
10 Պիր շէհրէ ճէնկ իչիւն եագլաշ
տըղընտա, անը սուլհա տա'վէթ էտէս
11 Վէ էյէր սանա սուլհ ճէվապընը վէրի
սանա գափուլարընը աչար իսէ, իչին
պուլունան գավմըն ճէմի'ի սա
խարաճկիւզար օլուպ, խըզմէթ էթ
12 սինլէր. Լաքին էյէր սէնին իլէ սու
լէհ էթմէյիպ՝ ճէնկ էտէր իսէ, ան
13 միւհասարէ էտէսին. Վէ Ալլահըն ՌԱՊ
անը սէնին էլինէ թէսլիմ էթտիքտ
էրքէքլէրինին ճիւմլէսինի գըլըճ

14 կէչիրէսին. Ամմա նիսավըն իլէ չօճուգլարը
վէ հայվանլարը վէ պիլ ճիւմլէ
ղանիմէթինի, եա՛նի օլ շէհրտէ պուլունանըն
քեաֆֆէսինի իղթինամ էտիպ,
Ալլահըն ՐԱՊՊԸՆ սանա վէրտիյի
տիւշմէնլէրինին ղանիմէթինի եէյէսին.
15 Պու թա՛իֆէլէրին շէհիրլէրինտէն
օլմայըբ՝ սէնտէն փէք ուզագ օլան
շէհիրլէրին ճիւմլէսինէ էօյլէ էտէսին.
16 Ամմա Ալլահըն ՐԱՊՊԸՆ սանա միրաս
օլմագ իւզրէ վէրտիյի պու գավիմլէրին
շէհիրլէրինտէն հիչ պիր ճան սաղ պըրագմայասըն.
17 Անճագ անլարը, եա՛նի
Հիթթիլէրի վէ Ամօռիլէրի վէ Քէնա՛անիլէրի
վէ Փէրիզիլէրի վէ Հիվվիլէրի վէ
Եէպուսիլէրի Ալլահըն ՐԱՊՊԸՆ սանա
էմր էյլէտիյի կիպի պիլքիւլլիյէ թէլէֆ էտէսին.
18 Թա՛քի անլար քէնտի իլահլարընա էթտիքլէրի
պիւթիւն մէքրուհաթլարընա
կէօրէ էթմէյի սիզէ էօյրէթմէլէրիյլէ
սիզ Ալլահընըզ ՐԱՊՊԱ գարշը կիւնահ
իշլէյէսինիզ.

19 Պիր շէհր իլէ ճէնկ էտիպ անը ֆէթհ
էթմէք իչին չօգ վագըթ մուհասարէ
էտէրսէն, աղաճլարընա պալթա վուրուպ
անլարը պօզմայասըն, չիւնքի անլարտան
եէյէճէքսին. իմտի *անլարը
քէսմէյէսին, զիրա՝ սահրանըն աղաճը
ատէ՞մ մի տիր քի թարաֆընտան մուհասարէ
20 օլունա՞ Եալընըզ †մէյվէտար օլմատըգլարընը
պիլտիյին աղաճլարը քէսիպ
պօզասըն, վէ սէնինլէ մուհարէպէ
էտէն շէհրին գարշըսընտա ֆէթհ օլունաճայա
գատար մէթէրիզլէր եափասըն.

ԲԱՊ 21

1 Ալլահըն ՐԱՊՊ՝ սանա միրաս օլմագ
իւզրէ վէրտիյի թոփրագտա պիր մագթուլ
սահրատա տիւշմիւշ պուլունուր իսէ,
անը վուրան մա՛լիւմ օլմատըղը թագ-
2 տիրտէ, իխթիյարլարընլէ հաքիմլէրին
չըգըբ՝ մագթուլըն էթրաֆընտա վագը՝
շէհիրլէրէ օլան մէսաֆէյի էօլչսիւնլէր.
3 Վէ մագթուլէ եագըն պուլունան շէհրին
իխթիյարլարը՝ սըղըրլարտան իշէ
գօշուլմայըպ պօյունտուրուղա կիրմէմիշ
4 պիր կէնճ ինէք ալսընլար. Վէ օլ շէհրին
իխթիյարլարը ինէյի սիւրիւլմէմիշ
վէ էքիլմէմիշ օլան պիր սարփ տէրէյէ
էնտիրիպ, ինէյին պօյնունու օ տէրէտէ
5 գըրսընլար. Վէ պէնի Լէվի քեահինլէր
եագլաշսընլար, (չիւնքի Ալլահըն ՐԱՊՊ
անլէրի՝ քէնտիսինէ խըզմէթ էթմէք վէ
ՐԱՊՊԸՆ իսմիյլէ պէրէքէթ օգումագ
վէ հէր տա՛վա վէ հէր միւսատէմէ
խուսուսընտա հիւքմ էյլէմէք իչին ին-
6 թիխապ էթմիշ տիր,) Վէ օլ մագթուլէ
եագըն օլան շէհրին պիւթիւն իխթիյարլարը
տէրէտէ պօյնու գըրըլան
ինէյին իւզէրինտէ էլլէրինի եըգայա-
7 րագ՝ Էլլէրիմիզ պու գանը տէօքմէտի
8 վէ կէօզլէրիմիզ կէօրմէտի. Եա ՐԱՊՊ,
խըլաս էթտիյին գավմըն Իսրայէլէ ա՛ֆվ
էյլէ, վէ գավմըն Իսրայէլ իչինտէ սուչսըզ
գան [illegible]
տէյիւ ճէվապ էթսինլէր. վէ օլ գան
[illegible] անլէրէ 'աֆվ օլունաճագ տըր.
9 Վէ ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ տօղրու օլանը
իշլէտիյինտէ՝ սուչսուզ գան [illegible]
իչինտէն տէֆ' էտէճէքսին.

10 Տիւշմէնլէրինէ գարշը ճէնկէ չըգտըղըն
վէ Ալլահըն ՐԱՊՊ տախի անլարը էլինէ
թէսլիմ էթմէսիյլէ անլէրի էսիր
11 էթտիյինտէ, Էսիրլէր արասընտա
կիւզէլ չէհրէլի պիր գարը կէօրիւպ
թէ'աշշուգ անը քէնտինէ զէվճէլիյէ
12 ալմագ իսթէր իսէն, Օլ վագըթ անը
խանէնէ կէթիրէճէքսին, օլ տախի պաշընը
թրաշ էտէրէք՝ թըրնագլարընը
13 քէսսին. Վէ էսիրլիք լիպասընը չըգարըբ՝
սէնին խանէնտէ օթուրարագ փէտէր
վէ վալիտէսի իչին թէմամ պիր
այ մաթէմ էյլէսին. վէ անտէն սօնրա
սէն անա թէզավվուճ էտիպ զէվճի օլասըն,
օլ տախի սէնին զէվճէն օլսուն.
14 Լաքին էյէր անտէն խօշնուտ օլմազ իսէն,
անը՝ հիւր օլարագ սալը վէրէսին,
ամմա անը աքչէյիլէ սաթմայասըն, վէ

---

* Եահօտ՝ անլարը մուհասարէյէ գոյմագ իչին քէսմէյէսին, զիրա սահրանըն աղաճը ատէմ իչին տիր.

† Իպր. թա՛ամ իչին

ղանը գուլ էթմէմէլիսին. չիւնքի անը թէզ-
լիլ էթտին։
15 Պիր ատէմին իքի զէվճէսինտէն՝ պի-
րի մահպուպէ վէ տիկէրի մէպղուզէ օլ-
մալըը հալտէ, հէմ մահպուպէսի վէ հէմ
մէպղուզէսի անըն իչին օղուլլար տօղուր-
սալար՝ իլք տօղան օղուլ մէպղուզէնին
16 իսէ, Մալիքէյինի էվլատլարընա միրաս
էթտիյի կիւնտէ, մահպուպէնին օղլունը
մէպղուզէնին իլք տօղան օղլու եէրի-
նէ, պիքիւրիյէթ հագգընտա-
նա վէրմէյէ մէզունիյէթի օլմայաճագ-
17 տըր. Անճագ մէպղուզէնին օղլունը իլք
տօղան պիլէրէք, մալիքէյինին ճէմիէ-
սինտէն անա իքի հիսսէ վէրմէլիտիր. չիւն-
քի գուվվէթինին պաշլանգըճը օ օլուպ, պի-
քիւրիյէթ հագգը անըն տըր։
18 Պիր քիմսէնին ինատճը վէ ասի օղ-
լու օլուպ, պապասընըն սէսինէ վէ
անասընըն սէսինէ գուլագ ասմայըպ, թէ-
ատիպ էթտիքլէրինտէն սօնրա՝ անլարը
19 տինլէմէզ իսէ, Օլ վագըթ փետէրիլէ
վալիտէսի անը թութուպ՝ շէհրինին իխ-
թիյարլարընա վէ մէհալլի գափուսընա
20 չըգարսընլար. Վէ շէհրինին իխթիյար-
լարընա՝ Պու օղլումուզ ինատճը վէ ա-
սի տըր, պիզիմ սէսիմիզի տինլէմէզ, մի-
21 ըսրաֆ վէ սէքըր տըր՝ տէսինլէր։ Վէ
շէհրինին ատէմլէրինին ճիւմլէսի անը
թաշլայըպ իլէ րէճմ էյլէսինլէր, վէ էօլսիւն.
պէօյլէճէ արանըզտան քէօթիւլիւյիւ
տէֆ էտէսին. Վէ ճիւմլէ Իսրայէլ շահիտ
իշիտիպ գօրգաճագլարտըր։
22 Վէ պիր քիմսէնին գաթլէ մուսթա-
հագգ ճիւրմիւ օլուպ տա, օլտիւրիւլ-
տիւ հալտէ, անը աղաճ իւզէրինէ աս-
23 արսըն, ճէսէտի աղաճ իւզէրինտէ կէճէ-
գալմայա, անը հէմէն օլ կիւնտէ թէօրպ
տէֆն էյլէ. զիրա աղաճա ասըլան Ալ-
լահ թարաֆընտան մէլուն տուր. Վէ Ա-
լլահըն ԹԱՊԱԿ Ռապպըն սանա միրաս օլարագ վէրէճէյի
եէրինի նաճիս էթմէյէսին։

ԲԱՊ 22

1 Պիրատէրինին գա՞յըպ օլան էօքիւզիւ-
նիւ եախօտ գօյունունու կէօրտիւյիւն զէ-
մանտա, կէօրմէզլիքտէն էթմէյէսին՝ մութ-
լագա անլարը պիրատէրինէ կէրի կէ-
2 թիւրէսին։ Վէ էյէր պիրատէրին սա-
նա եագըն տէյիլ իսէ, եախօտ անը պիլ-
միյէն, անը էվինին իչինէ կէթիւրիւպ
պիրատէրին անը թալէպ էթտիյինէ գա-
տար՝ սէնտէ տուրսուն, սօնրա անա կէրի վէրէսին։
3 Վէ անըն մէրքէպի իլէ տախի պէօյլէ էյլէյէ-
սին, վէ անըն էսվապը իլէ տախի պէօյլէ, պիրատէրի-
նին գայպ էթտիյի հէր նէ օլուրսա՝ սէն գա-
յըպ էթտի իսէ վէ սէն պուլտուն իսէ, անը
կէօրմէզլիքտէն էթմէյէսին։
4 Պիրատէրինին մէրքէպի եախօտ էօ-
քիւզիւ եօլտա տիւշմիւշ կէօրտիւյիւնտէ
կէօրմէզլիքտէն էթմէյէսին. մութ-
լագա անլարը իլէ գալտըրաճագ-
սըն։
5 Գատըն էրքէք էսվապը կէյմէյէ,
վէ էրքէք տախի գատըն էսվապը կէյ-
մէյէսին. զիրա հէր պէօյլէ էտէն
Ալլահըն Ռապպըն նազարընտա
մէքրուհ տուր։
6 Էյէր եօլտա պիր գուշ եուվասը
աղաճտա եախօտ եէր իւզէրինտէ
կէօրիւրսէն, եավրուլար եախօտ եումուրթա-
լար իլէ պէրապէր, անա տախի եավրուլար
իւզէրինտէ օթուրմագտա իսէ, անա
իլէ պէրապէր եավրուլարը ալմայասըն։
7 Անանըն սալըվէրէսին, եալընըզ եավ-
րուլարը ալասըն, թա քի սանա խայր ի-
լէ էօմրիւն ուզուն օլա։
8 Եէնի պիր խանէ եափթըղըն վագըթ
տամընըն էթրաֆընա պիր սիփէր եա-
փասըն, թա քի պիր ատէմ անտան
աշաղը տիւշէրսէ խանէնի գանա
կիւնահքեար էթմէյէսին։
9 Պաղընա իքի ճինս թօխում էքմէ-
յէսին, թա քի էքտիյին թօխումըն մահ-
սուլը վէ պաղընըն մահսուլը մէքրուհ
օլմայա։
10 Էօքիւզ իլէ էշէյի պիրլիքտէ
գօշարագ չիֆթ սիւրմէյէսին։
11 Եիւն իլէ քէթէն գարըշըգ խալիտ
էսվապ կէյմէյէսին։

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

21 [illegible]

22 [illegible]

23 [illegible]

24 [illegible]

25 [illegible]

26 [illegible]

27 [illegible]

28 [illegible]

29 [illegible]

30 [illegible]

ԲԱԲ 23

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

ձէծէրինտէն Պալ'ամ իպնի Պէ'օրը սանա լա'նէթ օգումագ իչին 'ալէյհինէ 5 իւճրէթլէ թութթուլար։ Լաքին Ալլահըն ՐԱՊՊ Պալ'ամը տինլէմէք իսթէմէտի, վէ Ալլահըն ՐԱՊՊ սանա լա'նէթի պէրէքէթէ թէպտիլ էյլէտի, չիւնքի 6 Ալլահըն ՐԱՊՊ սէնի սէվէր։ Քեաֆֆէ ի էյյամընտա էպէտէն անլէրին սէլամէթինի վէ խայրընը թալէպ էթմէյէսին։

7 Էտօմլըլէրտէն իքրահ էթմէյէսին, զիրա պիրատէրին տիր. Մըսըրլըլէրտէն իքրահ էթմէյէսին, զիրա անըն տիյարըն-8 տա միւսաֆիր իտին։ Անլէրէ թէվէլլիւտ էտէն էվլատըն իւչիւնճիւ նէսլէ ՐԱՊՊԸՆ ճէմա'աթինէ կիրսին։

9 Տիւշմէնլէրին իւզէրինէ օրտու իլէ չըգտըղընտա՝ հէր նէվ' քէօթիւլիւք-10 տէն իճթինապ էտէսին։ Արանըզտա իհթիլամ սէպէպիյլէ նափաք օլմուշ պիր ատէմ պուլունուր իսէ, օրտուկեահտան տըշարը չըգսըն վէ օրտունըն 11 իչինէ կիրմէսին։ Վէ աքշամ իւսթիւ սու իլէ եըգանըպ, կիւնէշ պաթտըգ-12 տա օրտուկեահըն իչինէ կիրսին։ Վէ թաշրայա չըգմագ իչին՝ օրտուկեահ-13 տան տըշարը պիր մահալլին օլսուն։ Վէ թագըմընըն արասընտա պիր գազըգ պուլունսուն՝ թաշրատա օթուրտուղընտա անընլէ գազասըն, վէ տէօնիւպ 14 նէճասէթինի էօրթէսին։ Զիրա Ալլահըն ՐԱՊՊ սէնի խէլաս էտիպ՝ տիւշմէնլէրինի սանա թէսլիմ էթմէք իչին սէնին օրտուկեահընըն իչինտէ կէզէր. պու էճլտէն օրտուկեահըն մուգատտէս օլսուն, թա քի սէնտէ 'այպ պիր շէյ կէօրմէյիպ՝ սէնտէն տէօնիւպ կիթմէսին։

15 Էֆէնտիսինտէն գաչըպ՝ սանա կէլէն գուլը էֆէնտիսինէ թէսլիմ էթմէյէսին։ 16 Քէնտի պէյէնտիյի կիպի սէնին շէհիրլէրինին պիրինտէ քէնտի սէչտիյի մահալտէ՝ արանըզտա սէնին իլէ օթուրսուն, սէն տախի անա էզիյէթ էթմէյէսին։

17 Իսրայէլ գըզլարընտան ֆահիշէ՝ վէ պէնի Իսրայէլտէն մէ'պուն օլմասըն։ 18 Հիչ պիր նէզր իչին Ալլահըն ՐԱՊՊԸՆ պէյթինէ ֆահիշէ իւճրէթի՝ եախօտ քէօփէք պէհասընը կէթիրմէյէսին, զիրա Ալլահըն ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ իքիսի տախի մէքրուհ տըր։

19 Պիրատէրինէ նէ ֆայիզ իլէ աքչէ, նէ ֆայիզ իլէ զախիրէ, նէ տախի ֆայիզ իլէ վէրիլէն հիչ պիր շէյի ֆայիզ իլէ 20 վէրմէյէսին։ Էճնէպիյէ ֆայիզ իլէ վէրէ պիլիրսին, ամմա պիրատէրինէ ֆայիզ իլէ վէրմէյէսին; թա քի անը թէմէլլիւք էթմէյէ կիթտիյին տիյարըն իւզէրինտէ Ալլահըն ՐԱՊՊ էլ ուզաթտըղըն հէր շէյտէ սէնի պէրէքէթլէյէ։

21 Ալլահըն ՐԱՊՊԱ նէզր էթտիյին վագըթ անըն էտասընտա թէէխխիւր էթմէյէսին. զիրա Ալլահըն ՐԱՊՊ անը սէնտէն մութլագա թալէպ էտէր, ա-22 նա տախի կիւնահ սայըլըր։ Ամմա նէզր էթմէք իսթէմէզ իսէն, սա՛նա կիւնահ 23 սայըլմազ։ Աղզընտէն չըգանը մու'ա էտիպ Ալլահըն ՐԱՊՊԱ կէօնիւլլիւ իլէ նէզր էթտիյին կիպի՝ հէման տուտագլարընտան չըգանը հըֆզ իլէ իճրա էտէսին։

24 Գօնշունըն պաղընա կիրտիյին վագըթ ճանընըն իսթէտիյի կիպի՝ դօյունճայա գատար իւզիւմ եէյէ պիլիրսին, ամմա 25 գապընա գօյմայասըն։ Գօնշունըն էքինինէ կիրտիյին վագըթ պաշագլարը էլ իլէ գօփարա պիլիրսին, ամմա գօնշունըն էքինինէ օրագ սալմայասըն։

ՊԱՊ 24

1 Պիր ատէմ նիքեահ իլէ պիրինի ալըպ՝ թէզէվվիւճ էթթիքտէն սօնրա անտէ 'այպ պիր շէյ պուլտուղընտան, մէզպուրէ անըն նազարընտա մագպուլ օլմազ իսէ, անա թալագնամէյի եազըպ էլինէ վէրէրէք՝ անը խանէսինտէն սալը վէրսին։ 2 Օլ տախի անըն խանէսինտէն չըգըպ 3 ախէր պիր էրէ վարա պիլիր։ Վէ սօնրաքի զէվճի տախի անտան իքրահ էտիպ՝ թալագնամէյի եազարագ էլինէ վէրիր, վէ անը քէնտի խանէսինտէն կէօնտէրիր իսէ, եախօտ անը զէվճէ ալան սօնկրաքի ատէմ վէֆաթ է-4 տէր իսէ, անը սալը վէրէն օլան իլք զէվճի՝ գարըյը նափաք օլտուգտան սօնրա

րու՝ թէքրար քէնտինէ զէվճէլիյէ ալամայաճագ տըր. զիրա պու՝ ՌԱԲԲԸՆ ինտինտէ մէքրուհ տըր. վէ սէն տախի Ալլահըն ՌԱԲԲԸՆ սանա միրաս օլմագ իւզրէ վէրտիյի տիյարը իւզէրինէ կիւնահ տա՛վէթ էթմէյէճէքսին.

5 Բիր ատէմ եէնի թէզէվվիւճ էթմիշ իսէ, ճէնկէ չըգմայաճագ, վէ անա հիչ պիր իշ թէքլիֆ օլունմայաճագ. պիր սէնէ գատար խանէսինտէ մուա՛աֆ օլուպ ալտըղը զէվճէսինի մէսրուր էթսին.

6 Բիր քիմսէ տէյիրմէնի եա խօտ իւսթ թաշընը րէհին ալմայասըն, զիրա հայաթը րէհին ալմըշ օլուր.

7 Բիր քիմսէ պիրատէրլէրի օլան պէնի իսրայէլտէն պիրինի սըրգաթ էթմիշ, վէ անը գուլ էթմիշ, եա խօտ անը սաթմըշ պուլունուր իսէ, օլ խըրսըզ էօլսուն. պէօյլէճէ արանըզտան քէօթիւլիւյիւ տէֆ՝ էյլէյէսին.

8 Ճիւզամ իլլէթի խուսուսունտա չօգ տիգգաթ էտէսինիզ, քի Լէվիլի քեահինլէրին սիզէ թա՛լիմ էթտիքլէրի շէյլէրին ճիւմլէսինի, եէրինէ գէթիրէսինիզ, անլարա էմր էյլէտիյիմ կէօրէ 9 անլարը հըֆզ ու իճրա էյլէյէսինիզ. Մըսըրտան չըգտըղընըզ զէմանտա Ալլահըն ՌԱԲԲԸՆ եօլտա Մէրեէմէ նէ յափտըղընը տէր խաթըր էյլէ.

10 Գօնշընըզա պիր շէյ էօտիւնճ վէրիր իսէն, րէհնինի ալմագ իչիւն անըն խա-
11 նէսինէ կիրմէյէսին. Սէն տըշարըտա տուրասըն, էօտիւնճ վէրտիյին քիմսէ տա-
12 խի րէհնի սանա չըգարսըն. Վէ էյէր օլ քիմսէ ֆագիր իսէ, րէհնի իլէ յաթմա-
13 յասըն. Կիւնէշ պաթտըղը վագթ րէհնի անա մութլագա կէրի վէրէսին, օլ տախի քէնտի լիպասընտա եաթըփ սանա խայր տուա՛ էյլէյէ, վէ սանա Ալլահըն ՌԱԲԲԸՆ հուզուրընտա սատագա 'ատտ օլունա.

14 Կէրէք պիրատէրլէրինտէն կէրէք տիյարընտա, շէհիրլէրինտէ պուլունան ղարիպլէրտէն օլսուն, ֆագիր վէ միւհթաճ օլան իւճրէթլիյէ զուլմ էթմէյէ-
15 սին. Հէման օլ կիւնտէ կիւնէշ պաթմազտան էվվէլ իւճրէթինի վէրէսին, զիրա ֆագիր օլուպ ճանը անա արզուքէշ տըր, օլմայա քի 'ալէյհինէ ՌԱԲԲԱ ֆէրեատ էթմէքլէ սանա կիւնահ սայըլա.

16 Փէտէրլէր էվլատ իչիւն վէ էվլատ փէտէրլէր իչիւն գաթլ օլունմայաճագ. Հէր քէս քէնտի կիւնահը իչիւն գաթլ օլունաճագ տըր.

17 Ղարիպ վէ եէթիմ հագգընտա հիւքմիւ թահրիֆ էթմէյէսին, վէ տուլ գարընըն էլպիսէսինի րէհին ալմայասըն.
18 Վէ Մըսըրտա գուլ օլտուղընը վէ Ալլահըն ՌԱԲԲ սէնի օրատան խալաս էթտիյինի տէր խաթըր էտէսին. պու էճլտէն պէն պու շէյին իճրասընը սանա էմր էտէրիմ.

19 Թարլանտա էքինինի պիչտիյին զէմանտա, թարլատա պիր տէմէթ ունուտուլսա անը ալմաղա կէրի տէօնմէյէսին. գարիպ վէ եէթիմ վէ տուլ գարըլարըն օլսուն, թա քի Ալլահըն ՌԱԲԲ սէնին էլլէրինին ճիւմլէ իշլէրին-
20 տէ պէրէքէթ վէրէ. Զէյթիւն աղաճլարընը չիւբուքլա սիլքտիյին զէման տալլարընը արաշտըրմայասըն. ղարիպ վէ եէթիմ վէ տուլ գարըլարըն օլսուն.
21 Պաղընը տօփլատըղընտա՝ գալան իւզիւմլէրինի տէվշիրմէյէսին. ղարիպ վէ եէ-
22 թիմ վէ տուլ գարըլարըն օլսուն. Մըսըր տիյարընտա գուլ օլտուղունու տէր խաթըր էյլէ. պու էճլտէն պու շէյին իճրասընը սանա էմր էտէրիմ.

ԲԱԲ 25

1 Ատէմլէր արալարընտա տա՛վա օլուպ միւհաքէմէյէ կէլտիքլէրինտէ, հաքիմլէր տա՛վալարընը պագըպ, սալիհ օլանը թէպրիյէ վէ գապահաթլը օլա-
2 նը 'ալէյհինէ հիւքմ էթսինլէր. Վէ էյէր գապահաթլը օլան տէօյիւլմէյէ միւսթահագգ իսէ, հաքիմ անը եաթըրըպ հուզուրընտա գապահաթընա
3 կէօրէ հիսապ իլէ տէօյտիւրսիւն. Անը գըրգ տէյնէքէտէն զիյատէ վուրմայասըն, օլմայա քի պունլարտան զիյատէ անը վուրմագլէ պիրատէրին սէ-

[illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

[illegible] 26

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

զէրիմիզէ աղըր իշլէր գօյտուլար,

7 Պիզ տախի էճտատըմըզըն Ալլահը ՌԱՊՊԱ ֆէրեատ էթտիք. ՌԱՊՊ տախի սէսիմիզի իշիտիփ՝ ճէֆամըզը վէ զահմէթիմիզի վէ զուլմումուզու կէօրտիւ.

8 Վէ ՌԱՊՊ պիզի գուվվէթլի էլ իլէ վէ ուզանմըշ գօլ իլէ վէ պիւյիւք վէ մուխավվիֆ չէյլէր վէ ալամէթլէր վէ մու՛ճիզէլէր իլէ Միսըրտան չըգարտը.

9 Վէ պիզի պու մագամա կէթիրիփ՝ պիզէ պու թօփրաղը, սիւտ վէ պալ աքան եէրի

10 վէրտի. Վէ իշթէ, էյ ՌԱՊՊ, պանա վէրտիյին թօփրաղըն մահսուլլէրինին թուրֆանտալարընը կէթիրտիմ՝ տէյէսին. Վէ անլարը Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընա գօյասըն, վէ Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա

11 սէճտէ գըլասըն. Սէն Լէվիլի վէ արանըզտա պուլունան ղարիպ իլէ պէրապէր Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ սանա վէ խանէնէ իհսան էթտիյի նի՛մէթլէրին ճիւմլէսինտէն մէսրուր օլասըն:

12 Իւշր սէնէսի օլան իւչիւնճի սէնէտէ մահսուլիւնիւն իւշրիւնիւ թէմամէն թէֆրիգ էտիփ՝ Լէվիլի վէ ղարիպ վէ եէթիմ վէ տուլ գարըյա վէրտիյինտէ, անլար գափըլարընտա եէյիփ տօյտուգլարընտա,

13 Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տէյէսին, Մուգատտէս շէյլէրի խանէմտէն թէմամէն չըգարտըմ, վէ անլարը Լէվիլիյէ վէ ղարիպէ վէ եէթիմէ վէ տուլ գարըյա վէրտիմ, պանա էմր էյլէտիյին պիւթիւն էմիրլէրինէ կէօրէ. Սէնին էմիրլէրինտէն չըգմատըմ վէ անլարը ունութմատըմ.

14 Եաս թութտուղումտա անլարտան եէմէտիմ, վէ 'նաճիս իքէն' անլարտան պիր շէյ գալտըրմատըմ, վէ մէյիթ իչիւն անլարտան վէրմէտիմ. Ալլահըմ ՌԱՊՊԸՆ սէսինէ իթաաթ էթտիմ՝ պանա էմր էթտիյին

15 շէյլէրին ճիւմլէսինի իճրա էյլէտիմ. Մուգատտէս մէսքէնինտէն, եանի կէօքտէն նազար էյլէ, վէ գավմըն Իսրայէլի վէ էճտատըմըզա եէմին էթտիյին կիպի պիզէ վէրտիյին սիւտ վէ պալ աքան թօփրաղը մուպարէք գըլ՝ տէյէսին.

16 Պու կիւն Ալլահըն ՌԱՊՊ սանա պու գանունլարը ու հիւքիւմլէրի իճրա էթմէնի էմր էտէր. իմտի անլարը պիւթիւն գալպինլէ վէ պիւթիւն ճանընլա հըֆզ ու

17 իճրա էյլէյէսին. Սէն պու կիւն ՌԱՊՊԸ թէ՛ահհիւտ էթթիրտին, քի օ սէնին Ալլահըն օլաճագ, վէ սէն անըն եօլլարընտա եիւրիւյէճէքսին, վէ գանունլարընը իլէ էմիրլէրինի վէ հիւքիւմլէրինի հըֆզ էտիփ՝ սէ-

18 սինէ գուլագ վէրէճէքսին. ՌԱՊՊ տախի սանա պու կիւն թէ՛ահհիւտ էթթի քի, վա՛տ էտէճէյի կիպի պէնիմ խաս գավմըմ օլասըն՝ տա քի պիւթիւն էմիրլէրինի հըֆզ էյլէյէսին.

19 Վէ եարաթտըղը պիւթիւն մի՛լլէթլէրտէն ճիւմլէսինէ մէտհ վէ շէօհրէթ վէ իզզէթ իլէ սէնի ֆա՛իգ գըլսըն, վէ տէտիյի կիպի Ալլահըն ՌԱՊՊԱ մուգատտէս պիր գավմ օլասըն:

ԲԱՊ 27

1 Վէ Մուսա Իսրայէլին իխթիյարլարը իլէ պէրապէր, գավմա թէմպիհ էտիփ տէտի քի՝ Սիզէ պու կիւն թէմպիհ էթթիյիմ էմիրլէրին ճիւմլէսինի հըֆզ էտէ-

2 ճէքսինիզ. Վէ Իօրտանըտան Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ սանա վէրէճէյի թօփրաղա կէչէճէյին կիւն, պէօյիւք թաշլար տիքիփ՝ անլարը քիրէչ իլէ սըվա-

3 յասըն. Վէ էճտատընըն Ալլահը ՌԱՊՊ սանա վա՛տ էթտիյի կիպի սիւտ վէ պալ աքան թօփրաղա՝ եա՛նի Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ սանա վէրէճէյի թօփրաղա կիրմէք իչիւն կէչտիյին վագըթ պու շէրիաթըն պիւթիւն սէօզլէրինի անլարըն իւզէրինէ եազա-

4 սըն. Վէ Իօրտանըտան կէչտիյինիզ վագըթ պու կիւն սիզէ թէմպիհ էթտիյիմ պու թաշլարը Էպալ տաղընտա տիքիփ՝ անլարը քիրէչ իլէ սըվա-

5 յասըն. Վէ օրատա Ալլահըն ՌԱՊՊԱ պիր մէզպահ, եա՛նի թաշլարտան պիր մէզպահ պինա էյլէյէսին, անլարըն իւզէրինէ տէմիր ալէթ գալտըրմայասըն.

6 Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ մէզպահընը *պիւթիւն թաշլարտան պինա էտէսին, վէ ան-

---

'Եա՛նի՝ նաճիս օլտուղում հալտէ

* Իպր. սալիմ իքէն

բինա՛ էտ Ալլահըն ՌԱՊՊԱ մուհրագալար
7 թագտիմ էտէսին. Վէ սէլամէթ գուրպանլարը վէրէպ էտիպ օրատա եէյէրէք, Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա մէսրուր
8 օլասըն. Վէ պու շէրիաթըն քէլիմաթլէրինի ճիւմլէսինի թաշլարըն իւզէրինէ զիյատէ վազըհ պիր թարզ իլէ եազասըն.
9 Վէ Մուսա վէ Լէվիլի քեահինլէր պիւթիւն Իսրայէլէ սէօյլէյիպ՝ էյ Իսրայէլ, տիւքքաթ էտիպ տինլէ. պու կիւն սէն Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ գավմը օլ-
10 տուն. Իմտի Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը տինլէյիպ, սանա պու կիւն թէպլիղ էթտիյիմ էմիրլէր ու գանունլարընը իճրա էյլէյէճէքսին տէտի.
11 Վէ օլ կիւնտէ Մուսա գավմա թէն-
12 պիհ էտիպ տէտի քի, Իորտանտան կէչտիյինիզտէ՝ գավմա պէրէքէթ օգումագ իչիւն, Կէրիզիմ տաղը իւզէրինտէ պունլար՝ եա'նի Սիմ'օն վէ Լէվի վէ Եէհուտա վէ Իսաքար վէ Եուսուֆ վէ Պէնեամին տուրսունլար.
13 Վէ լա'նէթ օգումագ իչիւն, Էպալ տաղընտա պունլար, եա'նի Ռուպէն, Կատ վէ Աշէր վէ Զէպուլօն, Տան վէ
14 Նէֆթալի տուրսունլար. Լէվիլիլէր տախի Իսրայէլ ատէմլէրինին քեաֆֆէսինէ խիթապէն՝ պիւլէնտ սատա իլէ տէսինլէր քի,
15 Սէնա'աթքեար էլի օլարագ, ՌԱՊՊԸՆ եանընտա մէքրուհ օլան օյուլմուշ եախօտ տէօքիւլմիւշ փութ եափըպ կիզլիճէ նասպ էտէն քիմսէ մէլ'ուն օլսուն. Վէ պիւթիւն գավմ ճէվապէն՝
16 Ամին տէսին. Փէտէր վէ վալիտէսինէ շէթմ էտէն մէլ'ուն օլսուն. Վէ պիւ-
17 թիւն գավմ՝ Ամին տէսին. Գօնշուսունըն հուտուտ նիշանլարընը եէրինտէն գալտըրան մէլ'ուն օլսուն. Վէ պիւթիւն գավմ՝
18 Ամին տէսին. Ա'մայը եօլտան սափտըրան մէլ'ուն օլսուն. Վէ պիւթիւն
19 գավմ՝ Ամին տէսին. Ղարիպ ու եէթիմ վէ տուլ գարըյ հագգընտա հիւքմիւ թահրիֆ էտէն մէլ'ուն օլսուն.
20 Վէ պիւթիւն գավմ՝ Ամին տէսին. Փէտէրինին զէվճէսիլէ եաթան մէլ'ուն օլսուն, զիրա փէտէրինին էթէյինի աչտը. Վէ պիւթիւն գավմ՝ Ամին տէսին.
21 Հայվանլարտան պիրինէ թէգարրուպ էտէն մէլ'ուն օլսուն. Վէ պիւթիւն
22 գավմ՝ Ամին տէսին. Փէտէրինին եախօտ վալիտէսինին գըզը օլան հէմշիրէսիլէ եաթան մէլ'ուն օլսուն. Վէ պի-
23 թիւն գավմ՝ Ամին տէսին. Գայն վալիտէսիյլէ եաթան մէլ'ուն օլսուն. Վ
24 պիւթիւն գավմ՝ Ամին տէսին. Գօնշուսունը կիզլիճէ էօլտիւրէն մէլ'ուն օլսուն. Վէ պիւթիւն գավմ՝ Ամին տէ-
25 սին. Սուչսուզ ատէմի գաթլ իչիւն րիւշվէթ ալան մէլ'ուն օլսուն. Վէ պի-
26 թիւն գավմ՝ Ամին տէսին. Պու շէրիաթըն քէլիմաթընըն իճրասընտա գայ-
տուրմայան մէլ'ուն օլսուն. Վէ պի-
թիւն գավմ՝ Ամին տէսին.

ԲԱՊ 28

1 Վէ էյէր Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը տիգգաթլէ տինլէյիպ, պէնիմ սանա պու կիւն թէպլիղ էթտիյիմ էմիրլէրինին քեաֆֆէսինի հըֆզ ու իճրա էյլէրսէն, Ալլահըն ՌԱՊՊ սէնի զէմինին ճիւմլէ թա'իֆէլէրինէ ֆա'իգ էյլէյէճէկ
2 տիր. Վէ Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը տինլէտիյին թագտիրտէ՝ պու պէրէքէթլէրին քեաֆֆէսի սէնին իւզէրինէ կէլիպ սանա եէթիշէճէքլէր
3 Շէհրտէ միւպարէք՝ վէ սահրատա մի-
4 պարէք օլաճագսըն. Պաթընընըն սէմէրէսի վէ թօփրաղընըն մահսուլը հայվանլարընըն սէմէրէսի, ըղըրլարընըն եավրուլարը վէ գօյունլարընըն սիւրիւլէրի միւպարէք օլաճագ
5 Սէփէտին վէ թէքնէն միւպարէք օ-
6 լաճագ. Տուխուլընտա միւպարէք վէ խուրուճընտա միւպարէք օլաճագ-
7 սըն. Ալէյհինէ գալգան տիւշմանլարընը ՌԱՊՊ սէնին էօնիւնտէ մունհէզիմ էտէճէք տիր. սանա գարշը պիր եօլտան չըգըպ՝ էօնիւնտէն եէտի եօլտան ֆի-
8 րար էտէճէքլէր տիր. ՌԱՊՊ սանա անպարլարընտա վէ էլինի ուզաթտըղըն հէր իշտէ պէրէքէթ վէրիպ, Ալլահըն ՌԱՊՊ սանա վէրտիյի

9 սէնի պէրէքէթլէյէճէք տիր․ Ալլահըն
ՐԱՊՊԸՆ էմիրլէրինի հըֆզ էտիփ՝ թարիգլէրինտէ
սիւլիւք էթտիյին թագտիրտէ,
ՐԱՊՊ սանա եէմին էթտիյի
կիպի սէնի քէնտիսինէ մուգատտէս
10 գավմ նասպ էտէճէքտիր․ վէ զէմինին
թա'իֆէլէրինին ճիւմլէսի ՐԱՊՊԸՆ
իսմիյլէ սանա օգունտուղունը կէօրմէլէրիյլէ
11 սէնտէն գօրգաճագլար տըր․ Վէ
ՐԱՊՊ սանա վէրմէք իչիւն էճտատընա
եէմին էթտիյի եէրին իւզէրինտէ պաթնընըն
մէյվէսինտէ վէ հայվանլարընըն
մէյվէսինտէ վէ թօփրաղընըն մահսուլընտա
ՐԱՊՊ սանա նիմէթլէրի
12 ֆէրավան էտէճէք․ ՐԱՊՊ սանա նիմէթ
խազինէսինի, եա'նի կէօքլէրի աչըփ
թօփրաղընա իչիւն եաղմուրը մէվսիմինտէ
վէրէրէք, էլլէրինին հէր պիր իշինի
միւպարէքլէյէճէք տիր․ սէն տախի
չօգ միլլէթլէրէ էօտիւնճ վէրէճէքսին,
ամմա սէն էօտիւնճ ալմայաճագսըն․
13 Վէ պէնիմ սանա պու կիւն թէմպիհ
էթտիյիմ Ալլահըն ՐԱՊՊԸՆ էմիրլէրինի
հըֆզ ու իճրա իչիւն տինլէտիյին
14 թագտիրտէ, վէ գույրու խըլաֆընա պաշ
օլուփ, անճագ եուգարը կիտէճէք
իչիւն պէնիմ սիզէ պու կիւն թէմպիհ
էթտիյիմ քէլիմաթըն ճիւմլէսինտէն
սաղա եա սօլա սափմայարագ թագլիտտէ,
ՐԱՊՊ սէնի գույրուգ էթմէյիփ
պաշ էտէճէք տիր․ սէն տախի հէր հալտէ
իւսթէ չըգաճագսըն վէ ալթ էտիլմէյէճէքսին․

15 Վէ լաքին էյէր պէնիմ պու կիւն սանա
թէմպիհ էթտիյիմ պիլճիւմլէ էմրլէր
վէ գանունլարըմըն հըֆզ ու իճրասը
իչիւն Ալլահըն ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը
տինլէմէյէճէք օլուր իսէն, օլ վագըթ
սէնին իւզէրինէ պու լա'նէթլէրին ճիւմլէսի
կէլիփ սանա իսապէթ էտէճէք
16 տիր․ Շէհրտէ մէլ'ուն վէ սահրատա մէլ'ուն
17 օլաճագսըն․ Սէփէթին վէ թէքնէն
18 մէլ'ուն օլաճագ տըր․ Պաթնընըն մէյվէսի
վէ թօփրաղընըն մահսուլը վէ
սըղըրլարընըն եավրուլարը վէ գօյունլարընըն
սիւրիւլէրի մէլ'ուն օլաճագ
19 տըր․ Տուխուլընտա մէլ'ուն վէ խուրուճընտա
20 մէլ'ուն օլաճագսըն․ Պէտ իշլէր
իշլէմէքլէ պէնի թէրք էթտիյին
իչիւն էլինի ուզաթտըղըն հէր իշտէ սէն
թէզ հէլաք օլուփ ֆէնա պուլունճայա
տէյին, ՐԱՊՊ սանա լա'նէթ վէ հէյպէթ իրագ
վէ թէքտիր կէօնտէրէճէքտիր․
21 Թէմէլլիւք էթմէք իչիւն կիրտիյին եէր
իւզէրինտէն ՐԱՊՊ չէքիլիփ կիտինճէյէ
տէյին իւզէրինէ վա'պիլ թա'ուն
22 կէթիրէճէք տիր․ ՐԱՊՊ սէնի վէրէմ
վէ հիւմմա վէ սըթմա վէ չէթին հէրարէթ
վէ գուրագլըգ վէ սամ եէլի վէ խարագան
իլէ վուրուփ, անլէր սէնի հէլաք
օլունճայա տէյին թա'գիպ էտէճէքլէր
23 տիր․ Վէ պաշըն իւզէրինտէ օլան
կէօքլէր պագըր վէ այագըն ալթընտա
օլան եէր տէմիր օլաճագ տըր․
24 ՐԱՊՊ եէրինին եաղմուրունը թօզ թօփրագ
էյլէյէճէք, սէն ֆէնա պուլունճայա
տէյին պուլութլար կէօքտէն իւզէրինէ էնէճէքտիր․
25 ՐԱՊՊ սէնի տիւշմէնլէրինին
էօնիւնտէ մաղլուպ էտէճէք, վէ
անլէրէ գարշը պիր եօլտան չըգըփ էօնլէրինտէն
եէտի եօլտան գաչար էտէճէքսին․
վէ զէմինին ճիւմլէ մէմլէքէթլէրինտէ
26 սէրսէրի գալաճագսըն․ Վէ ճէսէտին
հավայի գուշլարընա վէ
եէրին վահշիլէրինէ եէմէք իչիւն օլաճագ,
անլէրի գօգուտաճագ պուլունմայաճագ
27 տըր․ ՐԱՊՊ սէնի Միսըրըն չըպանլարը
վէ մայասըլ վէ գույուզ վէ գաշընթը
իլէ վուրաճագ գի անտան շիֆա
28 պուլամայաճագսըն․ ՐԱՊՊ սէնի ճիւնուն
վէ քէօրլիւք վէ գալպ շաշգընլըղը իլէ վուրաճագ
29 տըր․ Վէ քէօրիւն գարանլըգտա
եօգլատըղը կիպի էօյլէ
վագթընտա եօգլայաճագսըն,
վէ եօլլարընտա ֆէլահ պուլմայաճագ վէ
հէր տայիմ էզիլէն գալաճագսըն, տա'իմա
30 զուլմ ու գարաթ ուղրայաճագսըն․ Պիր
գըզըլէ նիշանլանաճագսըն, վէ անը
պաշգա պիր քիմսէ գուճագ էտէճէք տիր․
պիր խանէ պինա էտէճէքսին, ամմա իչինտէ
սաքին օլմայաճագսըն․ պիր պաղ
տիքէճէքսին, վէ իւզիւմինի տէվշիրմէյէճէքսին․
31 Սըղըրըն կէօզլէրինին էօնիւնտէ
պօղազլանաճագ, ամմա սէն

պանտէն եէմէյէճէքսին — [illegible]
[illegible] դուշմանլարընա [illegible]
վէրիլմէյէճէք. սիւրիւլէրին տիւշմանլարընա վէ-
րիլէճէք, վէ սէնի [illegible] գուր-
թարան պուլունմայաճագ տըր։
32 Օղուլլարըն վէ գըզլարըն պաշգա պիր
գավմէ թէսլիմ օլունաճագ, վէ կէօզ-
լէրին կէօրիւպ պիւթիւն կիւն անլար ի-
չիւն [illegible] պօզուլաճագ, վէ էլին-
33 տէն պիր շէյ կէլմէյէճէք տիր։ Թօփրա-
ղընըն մահսուլլէրինի վէ ճիւմլէ էմէյինի
պիլմէտիյին պիր գավմ եէյէճէք, վէ ան-
ճագ [illegible] [illegible] հէր կիւն [illegible]
34 էզիլէճէքսին. Վէ կէօզլէրինին կէօրէ-
ճէյի շէյլէրտէն տոլայը տիվանէ օլաճագսըն։
35 ՌԱՊՊ սէնի տիզլէրինտէ վէ պալդըր-
լարընտա [illegible]
[illegible]
[illegible] էտէճէք, վէ սէնի
36 [illegible] ՌԱՊՊ
սէնի վէ [illegible]
[illegible] վէ [illegible] պիլմէ-
տիյի պիր [illegible] կէօթիւրէճէք տիր,
վէ օրատա աղաճ վէ թաշտան օլան
պաշգա իլահլարա խիզմէթ էտէճէք-
37 սին։ Վէ ՌԱՊՊԸՆ սէնի կէօթիւրէճէյի
[illegible] [illegible] հայրէթ վէ
[illegible] [illegible] օլաճագ-
38 սըն։ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] չէ-
39 [illegible] եէյէճէք տիր։ [illegible]
[illegible] էտէճէքսին, [illegible] չէքմէյ
[illegible], վէ [illegible]
[illegible] [illegible] եէյէճէք
40 [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] պուլունա-
ճագ, վէ սէն [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] տէօ-
41 քէճէք տիր։ Օղուլլար վէ գըզլար թէվ-
լիտ էտէճէքսին, ամմա սէնին օլմա-
յաճագ տըր. զիրա էսիրլիքէ կիտէճէք-
42 լէր։ [illegible] [illegible] վէ թօփ-
րաղընըն [illegible] [illegible] զապթ
43 էտէճէք. [illegible] [illegible] պուլունան
ղարիպ [illegible] [illegible] [illegible] օլա-
ճագ, սէն իսէ [illegible] [illegible] օլաճագ-
44 սըն. Օ սանա էօտիւնճ վէրէճէք, [illegible]

գին սէն [illegible] էօտիւնճ վէրէմէյէ-
ճէքսին. [illegible] օլաճագ, վէ սէն գույրուգ
օլաճագսըն։
45 Վէ պիւթիւն պու լանէթլէր սանա կէլիպ
[illegible] [illegible] սէն հէլաք օլ
ճայա տէկին, սէնի թագիպ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
էթտիյի [illegible] [illegible]
իչիւն Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ [illegible]
46 լէմէտին. Վէ անլար սէնին իլէ
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
47 [illegible] իչիւն օլաճագ տըր։ [illegible]
[illegible] [illegible] չէյլին պօլլուղը իչիւն Ալ
ՌԱՊՊԱ սէվինչ վէ փոզլուղ իլէ [illegible]
48 [illegible] [illegible]. [illegible] վէ [illegible]
[illegible] վէ [illegible] [illegible] չէյին [illegible]
[illegible] ՌԱՊՊԸՆ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
49 [illegible] [illegible] [illegible] ՌԱՊ
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
50 [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] վէ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
51 [illegible] կէթիրէճէք տիր։ Օլ
[illegible] [illegible] [illegible] սէնին
[illegible] [illegible] վէ թօփ-
րաղընըն մահսուլլէրինի եէյէճէք, վէ
[illegible] [illegible] սէնի տահ
այ, չէրայ վէ եաղ վէ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
52 [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] վէ [illegible] [illegible]
[illegible] սէնին [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] էտէճէք տիր. [illegible]
ՌԱՊՊԸՆ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] սէնի [illegible] [illegible]
53 [illegible] էտէճէք տիր։ Վէ [illegible]
[illegible] վէ [illegible] սէնի [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
ՌԱՊՊԸՆ [illegible] [illegible] օղուլլար
վէ գըզլարընըն էթինի եէյէճէքսին

54 Սիզին նազիք վէ զայիֆ տուրան ատէմ
քէնտի գարտաշընա վէ գօյնունտաքի
զէվճէսինէ վէ պաքի [illegible] պագը
55 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] վէ տուշ-
մէնինին սէնի [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] պիր շէյ
գալմատըղը իչին [illegible] [illegible]
քէնտի [illegible] էվլատլարընըն էթինտէն
56 [illegible] Սիզին պէրապէր վէ
նէզաքէթ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] օլան
գարը վէ նազիք [illegible] քէնտի գօյ-
նունտաքի [illegible], օղլունա վէ գըզը-
57 նա, վէ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ի-
չին [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

58 Էյէր պու ճէլիլ վէ [illegible] [illegible],
[illegible] ԱԼԼԱՀԸՆ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
59 [illegible] ՌԱՊՊ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] վէ
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
60 Վէ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], վէ [illegible] [illegible] [illegible]
61 [illegible] ՌԱՊՊ [illegible] [illegible] սէն
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] վէ [illegible] [illegible] [illegible]
62 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ [illegible]
63 [illegible] [illegible], վէ ՌԱՊՊ [illegible]
[illegible] [illegible] վէ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] վէ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] վէ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
64 [illegible] ՌԱՊՊ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], սէն [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] վէ [illegible] [illegible] [illegible]
65 [illegible] [illegible] [illegible] վէ օլ
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] վէ [illegible] ՌԱՊՊ
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] վէ [illegible] [illegible]
66 [illegible]։ Վէ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] վէ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
67 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] վէ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], վէ [illegible] [illegible]
68 [illegible] [illegible] [illegible]։ Վէ
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ՌԱՊՊ
[illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] վէ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

ՊԱՊ 29

1 ՌԱՊՊԸՆ [illegible] [illegible] իլէ Հօրէպտա
[illegible] [illegible] [illegible], Մու-
սայա [illegible] [illegible] իլէ [illegible]
Մուսայա էմր էթտիյի [illegible] քէլիմէ-
լէրի պունլարտըր։
2 Իմտի Մուսա [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Մըսըր [illegible]
[illegible] [illegible] իլէ [illegible]
[illegible] վէ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ՌԱՊՊԸՆ [illegible]
3 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] օլ [illegible]
[illegible] օլ [illegible] [illegible]
4 [illegible] [illegible] [illegible] վէ
[illegible] ՌԱՊՊ [illegible] [illegible] [illegible]

ֆէհմ էտէճէք եիւրէք վէ կէօրիւր
կէօզլէր վէ իշիտիր գուլագլար վէրմէ-
5 տի. Պէն սիզի գըրգ սէնէ պէր-
րիյէտէ կէզտիրտիմ, իւզէրինիզտէքի էս-
վապլարընըզ էսքիմէտի, այագլարընըզտա-
6 քի չարըգլարընըզ էսքիմէտի. Էքմէք եէմէ-
տինիզ վէ շարապ եախուտ միւսքիր իչ-
մէտինիզ, թա քի Ալլահընըզ ՌԱՊՊ պէն
7 օլտուղումու պիլէսինիզ. Վէ պու մաքամէ
կէլտիյինիզ վագըթ՝ Հէշպօն մէլիքի Սի-
հօն վէ Պաշան մէլիքի 'Օկ պիզիմ գարշը
մըզա հարպէ չըգտըլար, վէ պիզ անլարը ուր-
8 տուգ. Վէ մէմլէքէթլէրինի ալըփ, Վէ անլա-
րըն եէրինի Ռուպէնլիլէրէ վէ Կա-
տիլէրէ վէ Մանասսէնին նըսֆ ը սըպ-
թընա միրաս օլմագ իւզրէ վէրտիք.
9 Իմտի պու 'ահտըն քէլիմէլէրինի հըֆզ
էտիփ անլարը իճրա էյլէյին, թա քի
հէր իշլէյէճէյինիզտէ իշտէ մուվաֆֆագ
օլասընըզ.
10 Սըպթ րէ'իսլէրինիզ, իխթիյարլարը-
նըզ վէ նազըրլարընըզ վէ Իսրայէլին
11 քեաֆֆէ ի րիճալի, Ճօճուգլարընըզ,
խաթունլարընըզ վէ օրտունուզըն իչինտէ պու-
լունան ղարիպլէրինիզ, օտունճունուզտան
սուճունուզա վարընճայա քիւլլինիզ վարըն-
12 ճայա տէկին, Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ պու
կիւն սիզին իլէ 'ագտ էթտիյի Ալլահըն
ՌԱՊՊԸՆ 'ահտը վէ եէմինինէ կիրմէք ի-
չիւն, պու կիւն սիզ ճիւմլէնիզ Ալլահը-
նըզ ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընըտա տուրու-
13 յօրսընըզ. Թա քի սանա տէտիյի կի-
պի վէ էճտատըն Իպրահիմ վէ Իսհագ
վէ Եա'գուպա եէմին էթտիյի կիպի՝
պուկիւն սէնի քէնտիսինէ գավմ նասպ
14 էտէ, օլ տախի սանա Ալլահ օլա. Պէն
տախի պու 'ահտը վէ պու եէմինի եալ-
15 ընըզ սիզին իլէ տէյիլ, Անճագ Ալլա-
հըմըզ ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա պու-
րատա պիզիմ իլէ պէրապէր պու կիւն
պուլունանլար իլէ՝ վէ հէմ տէ պու-
կիւն պիզիմ իլէ պուրատա պու-
լունմայանլար իլէ 'ագտ էյլէրիմ.
16 Զիրա Մըսըր տիյարընտա նէ հալտէ
սաքին օլտուղումուզը վէ կէչտիյինիզ թա-
'իֆէլէրին արասընտան նասըլ կէչ-
17 տիյիմիզի պիլիրսինիզ. Վէ անլարըն

մէքրուհաթընը վէ եանլարընտա պու-
լունան աղաճ վէ թաշ վէ կիւմիւշ վէ
ալթուն փութլարընը կէօրտիւնիւզ.
18 Օլմայա քի պուկիւն կէօնլիւ գապիլէ
թա'իֆէլէրին իլահլարընա 'իպատէթ
էթմէյէ, Ալլահըմըզ ՌԱՊՊՏԱՆ տէօ-
նիւփ կիտէն պիր էրքէք եախուտ գա-
ըն եախուտ գապիլէ եախուտ սըպ-
թ պուլունա, վէ օլմայա քի զէհիր
վէ փէլին հասըլ էտէն քէօք պու-
19 լունա. Վէ օլմայա քի պու լա'-
նէթին սէօզլէրինի իշիթտիքտէ՝ Հէր նէ
գատար գալպիմին ինատընտա սիւլիւք
էտէճէք իսէմ տէ, սալամէթ օլ-
ուրըմ տէյիփ, գալպինտէ քէնտինի
պէրէքէթ օքումայա սուսամըշը
20 խօշնուտ էտէ. ՌԱՊՊ անը 'աֆ-
վ էթմէքէ մէյլ էթմէյէճէք, անճագ օլ զէ-
ման ՌԱՊՊԸՆ ղազապը վէ ղայրէթի
քիմսէնին 'ալէյհինէ 'ալէվլէնիր, օլու
նու քիթապտա մէքթուպ օլան լա'-
նէթլէրին ճիւմլէսի անըն իւզէրինէ
ինէճէք, վէ ՌԱՊՊ անըն իսմինի կէօ-
21 քլէրին ալթընտան մահվ էտէճէք. Վէ
ՌԱՊՊ պու շէրի'աթ քիթապընտա մէ-
քթուպ 'ահտըն լա'նէթլէրինին ճիւմ-
լէսինէ մուվաֆըգ անը Իսրայէլին
սըպթլարընտան շէրր իչիւն այըրա-
22 ճագ. Վէ նէսլ ի ախըր, եանի սիզտէն սօնրա
կէլէճէք օղուլլարընըզ վէ ուզագ
տան կէլէճէք էճնէպի պու տիյարըն
պէլալարընը վէ ՌԱՊՊԸՆ՝ անըն իւզէրինէ
23 կէթիրտիյի մարազլարը, Պիթի
տիյար ՌԱՊՊԸՆ խըշմ ու ղազապլ
խարապ էթտիյի Սատում վէ Ղամօր
վէ Ատմա վէ Սէպօյիմին խարապ
լունմալարը կիպի քիւքիւրտ վէ թու
վէ եանըգ օլուպ, էքիլմէտիյի
մահսուլ վէրմէտիյի հիչ պիր օթ պի
24 մէտիյինի կէօրտիւքլէրինտէ, Վէ թ
'իֆէլէրին քեաֆֆէսի տախի տէյէ
յէճէք՝ ՌԱՊՊ պու տիյարա նէ իչ
պէօյլէ էթտի. պու գազապըն 'ա
25 մըն շիտտէթի նէ՞ տիր՝ Վէ տէյէճէքլէր՝
անլար էճտատլարընըն Ալլա-
հը ՌԱՊՊԸՆ անլարը Մըսըր տիյարըն
տան չըգարտըղը էթտիյի 'ահտի քէնտիլէ

լէ 'ահտ էթտիյի 'ահտը թէրք էյլէտիքլէրի,
26 վէ կիտիփ պիլմէտիքլէրի
ղայրի իլահլարա՝ խանի քէնտիլէրինէ
նասիփ ղըլմատըղը ղայրի իլահլարա՝
իպատէթ էտիփ, անլէրէ սէճտէ էթտիքլէրի
27 իչիւն տըր. Վէ ՌԱՊՊԸՆ ղազապը
պու քիթապտա մուգայյէտ օլան
լա'նէթլէրին քաֆֆէսինի պու
տոպրաղըն իւզէրինէ կէթիրմէք իչիւն
28 անա 'ալէվլէնտի, ՌԱՊՊ պու կիւն օլտըղը
կիպի ղազապ իլէ վէ խըշըմ իլէ
վէ հիտտէթ ի 'ղազապ իլէ անլէրի եէրլէրինտէն
սէօքիւփ՝ պաշղա պիր տիյարա
29 աթտը՝ տէյէճէքլէր տիր. Խաֆի
օլան շէյլէր Ալլահըմըզ ՌԱՊՊԱ մախսուս
տուր, վէ մէքշուֆ օլան շէյլէր
իսէ էպէտա պիզիմ վէ օղուլլարըմըզ
իչիւն տիր, քի պու շէրի'աթըն
ճիւմլէ քէլիմաթընը իճրա էտէլիմ.

ՊԱՊ 30

1 Վէ էօնինէ գօյտուղում պու շէյլէրին
ճիւմլէսի, եանի պէրէքէթ վէ լա'նէթ
իւզէրինէ կէլտիքլէրի վաղըթ՝ Ալլահըն
ՌԱՊՊ սէնի քէնտիլէրինէ սիւրկիւն էթտիյի
ճիւմլէ թա'իֆէլէրին արասընտա պուլունտուղըն
զամանտա անլէրի խաթըրընա կէթիրիփ,
2 Ալլահըն ՌԱՊՊԱ րիւճու' էթտիյին
զամանտա, կէրէք սէն կէրէք օղուլլարըն,
պու կիւն սանա թէմպիհ
էթտիյիմ շէյլէրին քաֆֆէսինէ կէօրէ
անըն քէլամընը պիւթիւն ղալպինիզտէն
վէ պիւթիւն ճանընըզտան տինլէտիյինիզ
3 հալտէ, Ալլահըն ՌԱՊՊ սանի
էսիրլիյինի կէրի կէթիրիփ՝
սանա մէրհամէթ էտէճէք, Ալլահըն
ՌԱՊՊ սաչըրտըղը ճէմի' ի ագվամտան
4 թէքրար սէնի ճէմ' էտէճէք տիր. Էյէր
կէօյիւն ուճընա գատար սիւրկիւնիւր
իսէն տէ, Ալլահըն ՌԱՊՊ սէնի օրատան
ճէմ' էտիփ՝ օրատան ճէլպ է-
5 տէճէք տիր. Վէ Ալլահըն ՌԱՊՊ սէնի
էճտատընըն մալիք օլտուղու տիյարա
կէրի կէթիրէճէք, վէ սէն անը թէմէլլիւք
էտէճէքսին. Վէ սանա իյիլիք
էտիփ՝ էճտատընտան զիյատէ

6 թէքսիր էտէճէք տիր. Վէ Ալլահըն
ՌԱՊՊԸ պիւթիւն ղալպինտէն
վէ պիւթիւն ճանընտան սէվմէքլիյին
իչիւն Ալլահըն ՌԱՊՊ ղալպինի վէ նէսլինին
ղալպինի խըթան էտէճէք տիր,
7 թա քի սէն հայաթ պուլասըն. Վէ Ալլահըն
ՌԱՊՊ պու լա'նէթլէրին ճիւմլէսինի
տիւշմէնլէրինին իւզէրինէ վէ սանա
պուղզ էտիփ թէ'ատի էտէնլէրին
8 իւզէրինէ կէթիրէճէք տիր. Սէն տախի
րիւճու' էտիփ՝ ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը
տինլէյէճէքսին, վէ պու կիւն սանա
թէմպիհ էթտիյիմ էմիրլէրինին ճիւմլէսինի
9 իճրա էտէճէքսին. Վէ Ալլահըն ՌԱՊՊ
'ամէլ քիթապընտա մուգայյէտ օլան էմիրլէրինի
վէ գանունլարընը հըֆզ իչիւն,
Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը տինլէտիյինտէ
վէ պիւթիւն ղալպինտէն վէ
պիւթիւն ճանընտան Ալլահըն ՌԱՊՊԱ
10 րիւճու' էթտիյինտէ, Ալլահըն ՌԱՊՊ
տախի սէնի էլլէրինին ճիւմլէ իշինտէ,
պաթնընըն սէմէրէսինտէ վէ հայվանլարընըն
եավրուլարընտա վէ թօփրաղընըն
մահսուլունտա սանա նի'մէթլէր վէրէճէք
տիր; զիրա ՌԱՊՊ սէնին
էճտատընտան մահզուզ օլտուղու
կիպի, սէնին հաղղընտա խայր իչիւն
թէքրար մահզուզ օլաճագ տըր.
11 Զիրա պու կիւն սանա թէմպիհ էթտիյիմ
պու էմր սէնին իչիւն միւշքիլ
տէյիլ տիր, վէ սէնտէն պաիտ տէյիլ
12 տիր. Կէօքտէ տէյիլ տիր քի՝ Պիզիմ
իչիւն կէօյէ քի՞մ չըգըփ՝ անը պիզէ
կէթիրէճէք, պիզ տախի տինլէյիփ իճրա
13 էտէլիմ՝ տէյէսին. Վէ տէնիզին էօթէսինտէ
տէյիլ տիր քի՝ Պիզիմ իչիւն
քի՞մ տէնիզին էօթէսինէ կէչիփ՝ անը
պիզէ կէթիրէճէք, պիզ տախի տինլէյիփ
14 իճրա էտէլիմ՝ տէյէսին. Զիրա
քէլամ սանա փէք եագըն տըր, աղզընտա
վէ ղալպինտէ տըր քի անը իճրա էտէսին.
15 Իշթէ պու կիւն էօնինէ հայաթը վէ
խայրը, մէվթի վէ շէրրի գօյտում՝ [illegible]
16 [illegible] Զիրա պու կիւն սանա՝ Ալլահըն
ՌԱՊՊԸ սէվմէյի, թարիգլէրինտէ
սիւլուք էթմէյի՝ [illegible] գանուն-

Նիյէ քի պու կիւն սանա [illegible] հըֆզ էթմէնի դէ-
միշ էյլէտիմ, թա քի սէն հայաթ պու-
լուպ թէքէսսիւր էտէսին. Ալլահըն ՌԱՊՊ
սանա թէմէլլիւք իչին կիրտիյին մէմ-
լէքէթտէ սէնի պէրէքէթլի էյլէյէ [illegible]:
17 Ամմա էյէր գալպին տէօնէր տէ [illegible]
[illegible] տինլէմէզ իսէն, [illegible]
[illegible] [illegible]
18 լէրէ սէճտէ գըլարսան, Պու կիւն սիզէ
խապէր վէրիրիմ քի, սիզ ելպէթթէ հէլաք
օլաճագսընըզ. Թէմէլլիւք իչին Եօրտանը
կէչիպ կիրտիյինիզ երտէ կիւնլէրինիզ
ուզուն օլմայաճագ տըր:
19 Պու կիւն սիզէ գարշը կէօքլէրի վէ երի շահիտ
թութարըմ քի, հայաթը վէ մէմաթը,
պէրէքէթի վէ լանէթի սէնին էօնիւնէ
գօյտում. իմտի հայաթը իխթիյար էյլէ
քի, թա քի սէն վէ սէնին նէս-
20 լին եաշայասըզ. Չիւնքի
Ալլահըն ՌԱՊՊԸ սէվէսին, օնուն գէլամը-
նը տինլէյէսին վէ օնա եաբըշասըն. Չիւն-
քի (հայաթըն վէ էյյամընըն ուզունլուղու
Օ տուր,) թա քի ՌԱՊՊԸՆ էճ-
տատընա Իպրահիմ, Իսհագ վէ Եագուպա
վէրմէյէ եէմին էյլէտիյի մէմլէքէթտէ
օթուրասըն:

ԲԱՊ 31

1 Վէ Մուսա կիտիպ պու սէօզլէրի պիւ-
թիւն Իսրայէլէ սէօյլէտի. Վէ անլարա տէ-
2 տի քի, Պէն պու կիւն եիւզ եիկիրմի եա-
շընտա իմ, արթըգ չըգըպ կիրմէյէ գա-
տիր տէյիլիմ. Վէ ՌԱՊՊ պանա, Պու Եօրտա-
նը կէչմէյէճէքսին տէտի:
3 Ալլահըն ՌԱՊՊ Քէնտիսի սէնին էօնիւնճէ կէ-
չէր, Օ պու միլլէթլէրի սէնին էօնիւ-
նիւնտէն հէլաք էտէճէք վէ սէն անլարա մա-
լիք օլաճագսըն. Եէշու էօնիւնճէ կէչէճէք,
ՌԱՊՊԸՆ սէօյլէտիյի կիպի [illegible]
[illegible] [illegible]
4 տըր. Վէ ՌԱՊՊ հէլաք էթտիյի Ամօրի-
լէրին մէլիքլէրի Սիհոն իլէ Օկա վէ ան-
լարըն մէմլէքէթլէրինէ նասըլ էթտի իսէ, ա-
5 նլարա տա էյլէ էտէճէք. Վէ ՌԱՊՊ անլարը սի-
զին էլինիզէ թէսլիմ էտէճէք, վէ սիզ տէ ա-
նլարա [illegible] պիւթիւն էմիրլէրէ կէօրէ

[illegible] էմր էյլէտիյիմ [illegible]
6 յին. Գուվվէթլի վէ ճէսուր օլուն
անլարտան խաւֆ ու խաշեէթ
չէքմէյին. Զիրա Ալլահըն ՌԱՊՊ
[illegible] սէնինլէ պէրապէր [illegible]
սէնի պըրագմայաճագ վէ սէնի թէրք էթմ
7 Վէ Մուսա Եէշուայը չաղըրըպ
պիւթիւն Իսրայէլին կէօզլէրի էօնիւնտէ
օնա տէտի քի, Գուվվէթլի վէ ճէսուր
օլ. զիրա ՌԱՊՊԸՆ անլարա
վէրմէյէ [illegible]
մէմլէքէթէ [illegible] կիրէճէք
[illegible]
8 [illegible] ՌԱՊՊ
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] էթմէզ
9 Վէ Մուսա պու շէրիաթը եազըպ
ՌԱՊՊԸՆ ահիտ սանտըղընը
թաշըյան Լեւիի օղուլլարը քեահինլէրէ
վէ Իսրայէլին պիւթիւն իխթիյարլարըն
10 Վէ Մուսա անլարա
[illegible]
[illegible]
11 [illegible] իխթիյար էտէճէյի
ՌԱՊՊԸՆ [illegible] կէօրի
[illegible]
[illegible] պիւթիւն Իսրայէլին գուլագ
[illegible]
12 [illegible]
վէ չոճուգլարը վէ [illegible]
ղարիպլէրի ճէմ էյլէ, թա քի
[illegible] Ալլահընըզ ՌԱ
ՏԱՆ գորգսունլար վէ պու
շէրիաթըն պիւթիւն [illegible]
13 [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] Ալլահընըզ ՌԱՊՊՏԱՆ գորգ
յի էօյրէնսինլէր.
14 Վէ ՌԱՊՊ Մուսայա տէտի քի
էօլէճէյին կիւնլէր եագլաշտը. Եէշ
չաղըր վէ սիզ [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] Մովսէս [illegible] Յեսու՝ [illegible] [illegible]

15 [illegible] Եւ ՏԷՐԸ [illegible] [illegible]

16 [illegible] Եւ ՏԷՐԸ Մովսէսին [illegible] [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

21 [illegible]

22 [illegible] Մովսէս [illegible]

23 Եւ [illegible] Նաւեայ [illegible]

[illegible]

24 Եւ Մովսէս [illegible]

25 Մովսէս ՏԷՐՈՋԸՆ [illegible]

26 [illegible]

27 [illegible] ՏԷՐՈՋԸ [illegible]

28 [illegible]

29 [illegible] ՏԷՐՈՋԸ [illegible]

30 [illegible]

ԳԼՈՒԽ 32

1 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

2 [illegible]
[illegible]

---

* Եբր. [illegible]

Չիմէն իւզէրինէ եաղան եաղմուր,
Վէ օթ իւզէրինէ պոլ եաղմուր միսիլ-
լու ինէճէքտիր·
3 Զիրա ՐԱՊՊԸՆ իսմինի նիտա էտէրիմ.
Ալլահըմըզա թա'զիմ էտինիզ·
4 Օ գայա տըր, Ֆի'լի քեամիլ տիր,
Զիրա ճիւմլէ թարիգլէրի ատալէթ տիր,
Սատըգ վէ ճէվրտէն միւպէրրա Ալլահ
տըր·
'Ատիլ վէ հագգ օլան Օ տըր·
5 Անլէր ֆասատ ըլար, 'այըպլարը օ-
ղուլլարընըն 'այըպ տէյիլ տիր·
Պիր էյրիճէ թէրս նէսիլ տիրլէր·
6 Էյ ահմագ վէ 'ագըլսըզ գավմ,
ՐԱՊՊԱ պու մուգապէլէ մի տըր·
Սէնին փէտէրին վէ Սահիպին,
Սէնի խալգ էտիպ վիւճուտա կէթիրէն
Օ տէյիլ մի տիր։
7 Էսքի զամանլարը խաթըրընա կէթիր,
'Ասըրլարըն սէնէլէրինի միւլահազա էյլէ·
Փէտէրինտէն սուալ էյլէ, սանա հի-
քեայէ էտսին·
Իխթիյարլարընտան սուալ էյլէ, սանա
սէօյլէսինլէր·
8 Միւթա'ալ միլլէթլէրէ միրաս օլմագ
իւզրէ վէրիւպ թագսիմ էտիւ,
Պէնի Ատէմի թէֆրիգ էթտիյինտէ,
Պէնի Իսրայէլ 'ատէտլէրինէ հասապընճա
Ագվամըն հուտուտընը թա'յին էյլէտի·
9 Զիրա ՐԱՊՊԸՆ հիսսէսի քէնտի գավ-
մի տըր,
Եա'գուպ միրասընըն գըսմը տըր·
10 Անը պէյապան եէրտէ,
Վէ խալի-վէ հէվլնակ պէրրիյէտէ պուլ-
տու,
Անը իհաթէ վէ թէրպիյէ էթտի,
Վէ կէօզիւնիւն պէպէյի կիպի անը մու-
հաֆազա էյլէտի·
11 Գարթալ քէնտի եուվասընը թահրիք
էտէր,
Եավրուլարը իւզէրինտէ թիթրէնիւպ
Վէ գանատլարընը եայարագ
Անլէրի ալըր գանատլարընը իւզէրինտէ
կէօթիւրտիւյի կիպի,
12 Եալընըզ ՐԱՊՊ անա ռէհնիւմա օլտու
Վէ անըն իլէ պէրապէր գարիպ պիր ի-
լահ եօգ իտի·

13 Անը եէրին եիւքսէք մահալլէրինէ չը-
գարտը,
Թա քի թարլանըն մահսուլաթընը եէյէ,
Վէ անա գայատան պալ,
Վէ չագմագ թաշընտան եաղ էմզիրտ-
տի,
14 Ինէք եաղը վէ գոյուն սիւտիւ,
Գուզուլարըն վէ Պաշանըն գոչլարընըն
թէքէլէրին եաղընը,
Վէ պուղտայըն ա'լասընը եէտի,
Վէ իւզիւմ գանը օլան չէրապ իչտի
15 Վէ °Իէշուրուն սէմիրինճէ թէփտի,
(Սէմիզլէնտին, գալընլաշտըն, եաղ պա-
ղլատըն)
Վէ անը խալգ էտէն Ալլահը թէրք
Վէ խալասընըն Գայասընը թահգիր է-
յլէտի·
16 Անը էճնէպի իլահլար իլէ ղայրէթէ կէ-
թիրտիլէր,
Մէքրուհաթ իլէ անը ղազապա կէթիրտի
17 Ալլահա տէյիլ, ճինլէրէ
Պիլմէտիքլէրի իլահլարա,
Հէնիւզ վէ եէնիճէ չըգմըշ էտէ,
Վէ պէտէրլէրինիզին գորգմատըգլարը
իլահլարա գուրպան էթտիլէր·
18 Սէնի տօղուրան գայայը ունութ-
թուն վէ իւնթիւֆադ էտիպ,
Սէնի եարատան Ալլահը ունութտուն
19 ՐԱՊՊ անը կէօրտիւ,
Վէ օղուլլարը վէ գըզլարը ղազապա
կէթիրտիքլէրի իչին անլա-
րը նէֆրէթ էյլէտի·
20 Վէ տէտի քի՝ Տիմ էօրիւմը անլէրտէն
խաֆի էտէյիմ,
Նիհայէթլէրի նէ օլաճաղընը կէօրէյիմ
Զիրա անլէր թէրս պիր նէսլ,
Վէ ատիլէթսիզ էվլատ տըրլար·
21 Անլէր իլահ օլմայանլար իլէ պէնի ղայրէ-
թէ կէթիրտիլէր,
Պաթըլլար իլէ պէնի ղազապլանտըրտըլար·
Պէն տախի անլէրը գավմ օլմայանլար իլէ
ղայրէթէ կէթիրէճէյիմ,
Վէ ֆէհմսիզ պիր թա'իֆէ իլէ ղազապլան-
տըրաճաղըմ·
22 Զիրա ղազապըմտան պիր աթէշ թութուշ

° Եա'նի Իսրայէլ

Վէ հավիյէնին էսֆէլինէ գատար եանաճագ·
Վէ զէմին իլէ մահսուլընը թէլէֆ էդէճէք,
Վէ տաղլարըն թէմէլլէրինի թութուշդուրաճագ դըր·
23 Իւզէրլէրինէ պէլալարը ճէմ' էյլէյէճէյիմ,
Օգլարըմը անլէրին իւզէրինէ սարֆ էդէճէյիմ·
24 Աճլըգդան իֆնա,
Վէ հումմա վէ չէտին թաուն իլէ ի'տամ օլունաճագլար·
Պէն դախի անլէրէ ճանավարլարըն դիշլէրինի
Վէ թօփրագտա սիւրիւնէնլէրին զէհրինի կէօնտէրէճէյիմ·
25 Տըշարըդան գըլըճ,
Վէ իչէրիտէն տէհշէթ,
Նէվճիվանլարը իլէ պաքիրէլէրի,
Մէմէ էմէն մա'սում իլէ փիրի իֆնա էդէճէք դիր·
26 ՐԱՊՊ պու շէյլէրին ճիւմլէսինի եափմազդը,
Սիւծէ էյլէյիզ ե—ք—ը՝ տէյէրէք,
Տիւշմէնին իղպարընտան,
Վէ խասըմլէրին ինքեարընտան գօրգմասա իտիմ,
27 Անլէրի հէր թարաֆա տաղըտայըմ,
Վէ նաս պէյնինտէն իսիմլէրինի մահվ էտէյիմ տէր իտիմ·
28 Զիրա անլէր թէտպիրտէն մահրում պիր միլլէթ դիր
Վէ անլէրտէ ֆէհմ եօգ դըր·
29 Քէշքի 'աքըլ էրէնի; պունու անկլայա պիլէլէր,
'Աքըպէթլէրինի տիւշիւնէ պիլէլէր·
30 Անլէրին գայասը անլէրի սաթմամըշ
Վէ ՐԱՊՊ անլէրի թէսլիմ էթմէմիշ օլսայտը,
Պիր նէֆէր պին նէֆէրի նա՞սըլ թա'գիպ էթմիշ,
Վէ իքի նէֆէր օն պին նէֆէրի նա՞սըլ գաչըրմըշ օլուր իտի·
31 Զիրա անլէրին գայասը պիզիմ գայամըզ կիպի տէյիլ դիր,
Վէ պունու տիւշմէնլէրիմիզ հաքիմ օլսուն·
32 Զիրա անլէրին ասմասը Սատում ասմասընտան
Վէ Ղամօրա թարլալարընտան,
Վէ իւզիւմլէրի զէհիրլի իւզիւմ դիր,
Սալգըմլարը աճը դըր·
33 Անլէրին շարապը Էժտէրհալար աղուսը,
Վէ էնկէրէքլէրին միւհլիք զէհրի դիր·
34 Պու շէյ եանըմտա մահֆուզ,
Վէ խազինէլէրիմտէ մէմհուր տէյիլ մի դիր·
35 Ինթիգամ վէ ճէզա պէնիմ դիր
Վագթ ը մուայյէնինտէ այագլարը գայաճագ դըր·
Զիրա անլէրին հէլաքլէրի եագընտըր,
Վէ անլէրէ մուսիպէթ էտէճէք շէյլէր 'աճէլէ էթմէքտէ դիր·
36 Զիրա գուվվէթ զա'իլ օլտըղընը,
Վէ եասիր եա ազատ գալմատըղընը կէօրտիւկիւնտէ
ՐԱՊՊ գավմինի հիւքմ էտէճէք,
Գուլլարընա թէրահհիւմ էյլէյէճէք դիր·
37 Գուրպանլարընըն եաղընը եէյէն,
Վէ թագտիմէ ի մէյշրուպաթլարընըն շարապընը իչէն
38 Սըղընտըղլարը գայա օլան իլահլարը նէրէտէ դիր
Գալգսընլար, սիզէ եարտըմ էթսինլէր·
Սիզի հիմայէ էթսինլէր տէյէճէք դիր·
39 Հալա կէօրիւնիւզ քի պէն՝ պէն իմ,
Վէ պէնտէն պաշգա Ալլահ եօգ դըր·
Պէն էօլտիւրիւրիւմ վէ տիրիլտիրիրիմ,
Եարալարըմ վէ շիֆա վէրիրիմ·
Վէ պէնիմ էլիմտէն գուրթարան եօգ դըր·
40 Զիրա էլիմի սէմայա տօղրու գալտըրըրըմ
Վէ տէրիմ քի,
Իլէլ էպէտ Հայյ օլան պէն իմ,
41 Էյէր շիմշէք կիպի օլան գըլըճըմը պիլէր իսէմ,
Վէ հիւքմիւ էլիմէ ալաճագ օլուրսամ,
Տիւշմէնլէրիմտէն ինթիգամ ալաճաղըմ,
Վէ պանա պուղզ էտէնլէրին ճէզասընը վէրէճէյիմ·
42 Մագթուլլարըն վէ էսիրլէրին գանը իլէ,
Վէ տիւշմէնլէրին սէրտարլարընըն պաշընտան
Օգլարըմը գան իլէ մէսթ էտէճէյիմ,

Վէ գըլըճըմ էթ յէյէճէքտիր.

43 Էյ թա՛իֆէլէր, անըն գավմը իլէ մէսրուր օլունըզ.

Զիրա գուլլարընըն գանընըն ինթիգամընը ալըր,

Տիւշմէնլէրինէ ինթիգամ ալըր,

Տօփրաղընա վէ գավմընա քէֆարէթ էտէճէքտիր.

44 Վէ Մուսա Հօշէա՛ յանի Նունըն օղլու իլէ պէրապէր օլտուղու հալտէ, կէլիւպ գավմին գուլագլարընա պու ըրլա-
45 մանըն ճիւմլէ սէօզլէրինի սէօյլէտի: Վէ Մուսա պիւթիւն Իսրայէլէ պու սէօզլէրին ճիւմլէսինի սէօյլէմէյի թէմամ
46 էթտիքտէ, անլարէ՛ Պու կիւն սիզէ շէհատէթ էթտիյիմ պիւթիւն սէօզլէրէ էյի տիգգաթ էտինիզ, վէ պու շէրի՛աթըն քէլիմաթընըն քեաֆֆէսինի հըֆզ ու իճրա էթմէլէրի իչին, էվլա-
47 տընըզա էմր էյլէյէսինիզ: Զիրա պու սիզին իչին պօշ պիր էմր տէյիլտիր, անճագ հայաթընըզ տըր, վէ թէմէլլիւք էթմէք իչին Եորտանը ՚ուպուր էտէճէյինիզ տօփրագտա պու էմր վասըթասըյլէ կիւնլէրինիզ ուզուն օլաճագ տըր՝ տէտի.

48 Վէ հէման օ կիւնտէ ՌԱՊՊ Մու-
49 սայա խիթապէտիւպ տէտի: Իշպու Ապարիմ տաղընա, եա՛նի Մօապ թօփրաղընտա վագը՝ վէ Եէրիխօ գարշըսընտա օլան Նէպօ տաղընա չըգ, վէ պէնի Իսրայէլէ միւլք իչին վէրտիյիմ Քէն-
50 ՚ան տիյարընա նազար գըլ: Վէ գարընտաշըն Հարուն Հօր տաղընտա վէֆաթ էտիփ գավմինէ մուլհագ օլտուղու կիպի, սէն տախի չըգաճաղըն տաղտա վէֆաթ էտիփ գավմինէ մուլ-
51 հագ օլ: Զիրա պէնի Իսրայէլ արասընտա Ցին պէրրիյէսինտէ Գատէշին Մէրիպա սուլարընտա պանա ՚իսեան էտիփ, պէնի Իսրայէլ արասընտա
52 պէնի *թա՛գտիս էթմէտինիզ: Իմտի օլ տօյարը գարշըտան կէօրէճէքսին, ամմա պէնի Իսրայէլէ վէրտիյիմ տօփրագա կիրմէյէճէքսին.

ՊԱՊ 33

1 Վէ Ալլահ ատէմի Մուսանըն քէն
վէֆաթընտան էվվէլ պէնի Իսրայ
2 օղուլլարընը պէրէքէթլէտիյի պու տըր: Վէ
տէտի քի՝
ՌԱՊՊ Սինատան կէլտի,
Վէ անլարէ Սէ՛իրտէն թուլու՛ էյլէ
Փարան տաղընտան լէմէ՛ան էթթի,
Օնպինլէրճէ մուգատտէսլէր իլէ կէլ
Անլարա Անըն սաղ էլինտէն շէրի՛աթ
աթէշի չըգտը.
3 Պէ՛լլի գավմլարը սէվիյօր ի [illegible] տիր,
Մուգատտէսլէրինին քեաֆֆէսի սէն
էլինտէ տիր.
Անլար սէնին այագլարընըն տիպին
օթուրուրլար,
Վէ սէօզլէրինի գապուլ էտէրլէր.
4 Մուսա Եա՛գուպ ճէմա՛աթընըն միր
սը,
Պիզէ պիր շէրի՛աթ թէպլիղ էյլէտի
5 Վէ գավմըն րէ՛իսլէրի
Իսրայէլին սըպթլարըյլէ ճէմ
էթտիքլէրինտէ,
Օ Եէշուրունտա մէլիք իտի.
6 Ռուպէն եաշասըն վէ էօլմէսին,
Վէ անըն ատէմլէրի ազ օլմասըն.
7 Վէ Եէհուտա հագգընտա շու
սէօյլէտի.
Եա՛ ՌԱՊՊ, Եէհուտանըն սէսինի տի
լէ,
Վէ անը գէնտի գավմընա կէթիր.
Էլլէրի քէնտիսինէ քեաֆի օլսուն,
Վէ տիւշմէնլէրի ալէյհինէ սէն
մու՛ին օլ,
8 Վէ Լավի հագգընտա տէտի քի՝
Սէնին Թումմիմ վէ Ուրիմին Մա
սա թէճրիպէ
Վէ Մէրիպա սույընտա մունազա՛ա
լէշտիյին մու՛թթագի ատէմ
օլսուն.
9 Օ քի պապասը վէ անասը հագգընտ
Անը կէօրմէտիմ տէտի,
Վէ գարտաշլարընը թանըմատը,
օղուլլարընը պիլմէտի.
Անճագ սէնին քէլամընը հըֆզ վէ ՚ա
հտընը րի՛այէթ էթտիլէր.

---

* Իպր. թագտիս

10 Եա'գուպա սէնին ահքեամընը,
Վէ Իսրայէլէ շէրիաթընը թա'լիմ էյլէյէճէքլէր;
Վէ սէնին հուզուրունա պուխուրու'
Վէ մէզպահընըն իւզէրինէ պիւթիւն եագըլաճագ գուրպանլարը գոյաճագլար.
11 Եա ՌԱՊՊ, անըն գուվվէթինի մուպարէք էյլէ,
Վէ էլլէրինին իշինի գապուլ էյլէ;
Ալէյհինէ գալգանլարըն վէ անա պուղզ էտէնլէրին պէլլէրինի գըր,
Քի պիր տահա գալգմասընլար.
12 Պէնեամին հագգընտա;
ՌԱՊՊԸՆ հապիպի էմնիյէթ իլէ անըն եանընտա օթուրաճագ,
Օ անի պիւթիւն կիւն մուհաֆազա էտէճէք,
Վէ անըն օմուզլարը արասընտա սաքին օլաճագ տըր' տէտի.
13 Վէ Եուսուֆ հագգընտա տէտի քի;
Կէօքլէրին նի'մէթի վէ չիյ իլէ,
Վէ աշաղըտա եաթան անդըրըմլար իլէ,
14 Վէ կիւնէշին հասըլ էթթիյի նէֆիս նի'մէթլէր իլէ,
Վէ այլարըն հասըլ էյլէտիյի նէֆիս նի'մէթլէր իլէ,
15 Վէ գատիմ տաղլարըն նէֆիս նի'մէթլէրիյլէ,
Վէ ապէտի թէփէլէրին նէֆիս նի'մէթլէրիյլէ,
16 Վէ զէմին վէ անըն պոլլուղունուն նէֆաֆէ ի մէճմուասընըն նէֆիս նի'մէթլէրիյլէ,
Վէ չալըտա օլանըն րըզասըյլէ,
Անըն եէրը ՌԱՊՊ թարաֆընտան պէրէքէթլէնսին.
Պէրէքէթլէր Եուսուֆըն պաշընա
Վէ գարտաշլարընըն մէմթազընըն պաշը թէփէսինէ կէլսին.
17 Ուղուրլարըն իլք տօղանը կիպի շանլը տըր.
Վէ պօյնուզլարը եապան սըղըրը պօյնուզլարը տըր.
Անլար իլէ գավմլարը միւնթէհա ի զէմինէ գատար սիւրէճէք տիր.
Էֆրայիմին օն պինլէրի
Վէ Մանասսէնին պինլէրի պունլար տըր.

18 Վէ Ձէպուլօն հագգընտա,
Էյ Ձէպուլօն, խուրուճունտա,
Վէ սէն, Իսսաքար, չատըրլարընտա
մէսրուր օլունուզ.
19 Գավիմլէրը տաղա տա'վէթ էտէրլէր,
Օրատա ադալէթ գուրպանլարը զէպհ էտէճէքլէր;
Զիրա տէնիզլէրին պոլլուղունու
Վէ գումտա կէօմիւլիւ տէֆինէլէրինի էմէճէքլէրտիր տէտի.
20 Վէ Գատ հագգընտա;
Գատը կէնիշլէթէն մուպարէք օլսուն.
Տիշի արսլան կիպի օթուրուր,
Գոլու իլէ պաշը փարալար.
21 Վէ քէնտինէ իլք մայըսը իխթիյար էթթի,
Զիրա օրատա շէրի'աթ թարաֆընտան օլան հիսսէ մահֆուզ օլտու.
Վէ գավմին րէ'իսլէրիյլէ կէլտի,
Վէ Իսրայէլ իլէ պէրապէր ՌԱՊՊԸՆ հագգընը
Վէ ահքեամընը իճրա էյլէտի' տէտի.
22 Տան հագգընտա տէտի քի'
Տան արսլան եավրուսու տուր,
Պաշանտան սըչրայաճագ տըր.
23 Վէ Նէֆթալի հագգընտա տէտի քի.
Նէֆթալի իհսանտան թօգ,
Վէ ՌԱՊՊԸՆ պէրէքէթինտէն մէմլու օլարագ
Ղարպ իլէ ճէնուպը թէմէլլիւք էտէճէք տիր;
24 Վէ Աշէր հագգընտա տէտի քի,
Աշէր օղուլլար իլէ մուպարէք օլսուն,
Գարտաշլարընա մագպուլ օլսուն'
Աայաղընը եաղըն իչինէ պաթըրսըն.
25 Այագ գապլարըն տէմիր վէ պագըր օլուր,
Գուվվէթին' կիւնլէրին գատար օլսուն.
26 Եէշուրունըն Ալլահընըն նազիրի եօգ տուր.
Սէնին իմտատըն իչին սէմավաթ իւզէրինէ,
Վէ ճէլալիյլէ պուլութլար իւզէրինէ րաքիպ օլուր.
27 Գատիմ Ալլահ մէսքէնկեահըն տըր.
Վէ աշաղըտա էպէտի գոլլար վար.

Վէ տիւշմէնի սէնին էօնիւնտէն թարտ էտէճէք,
Վէ՝ Անը հէլաք էյլէ՝ տէյէճէք տիր.
28 Վէ Իսրայէլ էմնիյէթ իւզրէ եալընըզ իգամէթ էտէճէք.
Եա'գուպուն չէշմէսի պուղտայ վէ շէրապ տիյարլարընտա օլաճագ,
Կէօքլէրի տախի շէպնէմ տամլայաճագ տըր.
29 Էյ Իսրայէլ, նէ՝ մուպարէքսին.
Էյ ՌԱՊՊԸՆ խէլաս էթտիյի գավմ,
սէնին միսլին քիմ տիր.
Սէնին խըմայէթինին գալգանը վէ մուզաֆֆէրիյէթինին գըլըճը Օ տըր.
Տիւշմէնլէրին սէնին հուզուրընտա թէզէլլիւլ էտէճէքլէր,
Սէն տախի անլէրին եիւքսէք եէրլէրինի այագ ալթընա ալաճագսըն.

ԳԼԱՊ 34

1 Պա'տէհու Մուսա Մուապ սահրալարընտան Նէպօ տաղընա Էրիհանըն գարշըսընտա օլան Փասգանըն թէփէսինէ չըգտը, վէ ՌԱՊՊ՝ Տանա գատար
2 պիւթիւն Ճիլ'ատ տիյարընը, Վէ պիւթիւն Նէփթալի վէ Էֆրայիմ իլէ Մանասսէ տիյարընը, վէ գարպ տէնիզինէ
3 տէկին պիւթիւն Եէհուտա տիյարընը, Վէ Ճէնուպ իլէ Խուրմալըգ շէհրի օլան Էրիհա տէրէսինին օվասընը Թա Սողարա
4 տէկին անա կէօստէրտի. Վէ ՌԱՊՊ անա՝ Իպրահիմէ, Իսհագա վէ Եա'գուպա՝ Անը սէնին նէսլինէ վէրէճէյիմ տէյէրէք,

եէմին էթտիյիմ տիյար պու տըր.
սանա կէօզլէրինլէ նազար էթտիրտի
ամմա օրայա կէչմէյէճէքսին՝ տէտ
5 Իմտի ՌԱՊՊԸՆ գուլու Մուսա
տա Մուապ տիյարընտա ՌԱՊՊԸՆ է
6 րի իւզրէ վէֆաթ էթտի. Վէ ա
Մուապ տիյարընտա Պէյթ-փէ'օր
գարշըսընտա վատը՝ տէրէտէ
էթտի՝ վէ Թա պու կիւնէ տէկին գ
7 րընը քիմսէ պիլմէզ. Վէ Մուսա վ
վէֆաթընտա եիւզ եիրմի եաշընտա
տը իսէ տէ կէօզլէրի զա'իֆլէնմ
8 տինճլիյի կէչմէմիշ իտի. Վէ պէնի
րայէլ Մուապ սահրալարընտա Մու
իչիւն օթուզ կիւն աղլատըլար.
Մուսա իչիւն աղլատըգլարը մաթէմ
յամը թէքմիլ օլտու.
9 Վէ Եէշու՝ իպն-ի Նուն հիքմէթ ր
իլէ մէմլու իտի, զիրա Մուսա էլլէ
անըն իւզէրինէ վազ՝ էթմիշ իտի.
պէնի Իսրայէլ անա իթա'աթ է
ՌԱՊՊԸՆ Մուսայա էմր էթտիյի
հարէքէթ էթտիլէր.
10 Վէ Մըսըր տիյարընտա Ֆիր'ա
ունա գուլլարընը վէ պիւթիւն տիյա
նա ՌԱՊՊԸՆ անը իճրասը իչիւն իր
էյլէտիյի ճիւմլէ 'ալամէթլէր վէ մու
11 ճիզէլէր խուսուսընտա, Վէ Մուսա
Իսրայէլ հուզուրընտա կէօսթէր
տիյի գավիյ էլ վէ պէօյիւք հէյպէթ
12 րին քեաֆֆէսի խուսուսընտա՝ ՌԱ
ՊԸՆ րու պէ րու թանըտըղը Մու
կիպի պիր փէյղամպէր արթըգ Իս
յէլտէ զուհուր էթմէտի.

ԵԷՇՈՒ'

ԳԼԱՊ 1

1 Վէ ՌԱՊՊԸՆ գուլու Մուսանըն վէֆաթընտան սօնրա ՌԱՊՊ Մուսանըն խըտմէթքեարը Եէշու՝ իպն-ի Նունա խի-
2 թապէն՝ տէտի քի, Գուլում Մուսա
վաֆաթ էթտի, վէ շիմտի գալգըպ
պու գավմըն քեաֆֆէսի պու Իր

տան անլէրէ՝ Իսրայէլ օղուլլարընա
վէրտիյիմ տիյարա տօղրու կէչինիզ.
3 Մուսայա սէօյլէտիյիմ կիպի այաղընըզ-
ըն թապանը պասաճաղը հէր պիր եէրի
4 սիզէ վէրտիմ. Հուտուտընըզ պէրրիյէ-
տէն վէ պու Լիպանօնտան նէհր ի ճէ-
սիմէ՝ եա'նի Ֆրաթ նէհրինէ գատար,
Հիթթիլէրին պիւթիւն տիյարընը հավի
օլարագ, ... տօղրու ... ը պէ-
5 յիւք տէնիզին օլսուն. Պիւթիւն միւտ-
տէթ ի 'էօմրիւնտէ հիչ պիր քիմսէ սա-
նա մուգավէմէթ էտէմէյէճէք տիր.
Մուսա իլէ օլտուղում կիպի սէնին իլէ
տախի օլաճաղըմ. սէնի պըրագմամ վէ
6 սէնի թէրք էթմէմ. Գուվվէթլէնիւ
ճէսուր օլ. զիրա վէրմէք իչիւն էճ-
տատլարընա նէմին էթտիյիմ տիյարը
սէն պու գավմա միրաս օլմագ իւզրէ
7 թագսիմ էտէճէքսին. Անճագ գուվ-
վէթլէնիւ զիյատէ ճէսուր օլ, քի գու-
լում Մուսա սանա էմր էթտիյի պիւ-
թիւն շէրի'աթը, սաղա եա սօլա տէօն-
մէքսիզին, Հըֆզ ու իճրա էտէսին, թա
քի ճիւմլէ կիթտիյին եէրլէրտէ մու-
8 վաֆֆագ օլասըն. Պու շէրի'աթ քի-
թապը աղզընտան այրըլմասըն, անճագ
կէճէ կիւնտիւզ անը միւթալա'ա էտէ-
սին, թա քի անտէ մուհարրէր օլան
շէյլէրին ճիւմլէսինի հըֆզ ու իճրա է-
տէսին. զիրա օլ զէման եօլընտա պէր-
խուրտար օլաճագսըն, վէ օլ զէման մու-
9 վաֆֆագ օլաճագսըն. Սանա էմր էթ-
մէտիմ մի. գուվվէթլէնիւ ճէսուր օլ,
խաֆ ու խաշյէթ էթմէ. զիրա ճիւմ-
լէ կիթտիյին եէրլէրտէ Ալլահըն ՌԱՊՊ
սէնին իլէ տիր.

10 Օլ զէման Եէշուա' գավմըն նազըրլա-
11 րընա էմր էտիփ, Օրտունըն օրթասըն-
տան կէչէրէք գավմա էմր էտիփ՝ Քէն-
տինիզէ էրզագ թէտարիք էտինիզ. զի-
րա Ալլահընըզ ՌԱՊՊԸՆ սիզէ վէրտիյի
տիյարա կիրիփ անը թէմէլլիւք էթմէք
իւզրէ՝ իւչ կիւն սօնրա պու Իրտան-
տան 'ուպուր էտէճէքսինիզ՝ տէյիւ
սէօյլէյինիզ՝ տէտի.

12 Վէ Եէշուա' Ռուպէնիլէր իլէ Ճատի-
լէրէ հէմ Մանասսէնին նըսֆ ը սըպ-
13 թընա խիթապէն տէտի քի, Ալլահընըզ
ՌԱՊՊ պու տիյարը սիզէ ի'թա իլէ րա-
հաթ վէրտի՝ տէյէրէք ՌԱՊՊԸՆ գուլու
Մուսանըն սիզէ էմր էթտիյի քէլամը
14 տէր խաթըր էտինիզ. Գարըլարընըզ ի-
լէ չօճուգլարընըզ վէ սիւրիւլէրինիզ
Իրտանըն պու թարաֆընտա Մուսանըն
սիզէ վէրտիյի տիյարտա գալսըն-
15 լար. ՌԱՊՊ պիրատէրլէրինիզէ՝ սիզէ
վէրտիյի կիպի րահաթ վէրիփ, անլէր
տախի Ալլահընըզ ՌԱՊՊԸՆ անլէրէ վէր-
տիյի տիյարը թէմէլլիւք էտինճէյէ տէ-
կին, սիզ պիլէ ճիւմլէ սահիպ ի գուվ-
վէթ օլանլար, միւսէլլահ օլարագ, պի-
րատէրլէրինիզին էօնիւնտէն կէչիփ ան-
լէրէ եարտըմ էտինիզ. անտէն սօնրա
միւլքիւնիւզ օլան տիյարա՝ տէօնիւփ՝
ՌԱՊՊԸՆ գուլու Մուսանըն սիզէ Իրտանըն
պէրիսի եա'նի շարգ թարաֆընտա վէր-
տիյի տիյարը թէմէլլիւք էտէճէքսինիզ.
16 Անլէր տախի Եէշուա'ա ճէվապէն՝ Պիզէ
էմր էթտիյինին քեաֆֆէսինի իճրա է-
տէրիզ, վէ պիզի հէր նէրէյէ կէօնտէրիր-
17 սէն կիտէրիզ. Մուսայը հէր խուսուս-
տա տինլէտիյիմիզ միսիլլիւ սէնի տա-
խի տինլէրիզ. անճագ Ալլահըն ՌԱՊՊ
Մուսա իլէ օլտուղու կիպի սէնին իլէ
18 տախի օլսուն. Հէր քիմ քի սէնին էմ-
րինէ 'ասի օլուփ՝ սանա էթտիյին հէր շէյ
էմրտէ սէօզլէրինի տինլէմէզ իսէ, գաթլ
օլունաճագ տըր. անճագ սէն գուվ-
վէթլէնիփ ճէսուր օլասըն՝ տէտիլէր.

ՊԱՊ Բ

1 Վէ Եէշուա' իպն ի Նուն՝ Կիտինիզ,
տիյարը վէ Եէրիհօյու պագընըզ՝ տէյէ-
րէք տիյարը կիզլիճէ թէճէսսիւս իչիւն
Շիթթիմտէն իքի ատէմ կէօնտէրտի,
անլէր տախի կիտիփ Րահապ իսմինտէ
պիր ֆահիշէնին խանէսինէ կիրէրէք
2 օրատա գօնտուլար. Վէ Եէրիհօ մէլի-
քինէ՝ իշթէ պու կէճէ պէնի Իսրայէլ
թարաֆընտան տիյարը թէճէսսիւս
էթմէք իչիւն պուրայա ատէմլէր կէլ-
3 տի՝ տէյիւ խապէր վէրիլտի. Վէ Եէրի-
հօ մէլիքի Րահապա ատէմ կէօնտէրիփ՝

[illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

21 [illegible]

22 [illegible]

23 [illegible]

[illegible] Եէշու'ա՝ [illegible]
[illegible]. Վէ [illegible]-
գը՝ օլանլարըն քիւֆֆէսինի. Նագլ էյլէ-
24 տիլէր, Եէշու'ա՝ Թահգիգան ՌԱՊՊ պիւ-
թիւն արզը էլլէրիմիզէ թէսլիմ էթ-
տի, հէմ տախի արզըն քիւֆֆէ ի
էհալիսի պիզիմ իւզիւմիւզտէն էրիտիլէր՝
տէտիլէր.

ՊԱՊ 3

1 Վէ Եէշու' սապահլէյին էրքէն գալգըպ՝
քէնտիսի պէնի Իսրայէլ իլէ պիրլիք-
տէ Շիթթիմտէն նագլ իլէ, Իրտանա
վարըպ օրատա ուպուր էթմէզտէն էվ-
2 վէլ օրատա գոնագլատըլար. Վէ իւչ կիւն
սոնրա նազըրլար օրտունուն օրթասըն-
3 տան կէչէրէք, Գավմա էմր էտիպ՝ Ալ-
լահընըզ ՌԱՊՊԸՆ Թապութ իւլ 'ահտը-
նը վէ Լէվիլի քէհանէլէրի, անը կէօ-
թիւրիւր իքէն, կէօրտիւյիւնիւզ կիպի
եէրինիզտէն նագլ իլէ անըն արտը սը-
4 րա կիտինիզ. Վէ լաքին անա եագլաշ-
մայընըզ. անըն իլէ սիզին արանըզտա
էօլչիւ իլէ իքի պին զիրա՛ մէսաֆէ օլ-
սուն, թա քի կիտէճէյինիզ եօլու պի-
լէսինիզ. զիրա պու եօլտան պունտան
5 էվվէլ կէչմէմիշսինիզ՝ տէտիլէր. Վէ Եէ-
շու' գավմա՝ Քէնտինիզի թագտիս է-
տինիզ, զիրա եարըն ՌԱՊՊ արանըզ-
տա մու'ճիզէլէր իզհար էյլէյէճէք տիր՝
6 տէտի. Վէ Եէշու' քէհանէլէրէ խիթապ-
ըլէ՝ Թապութ իւլ 'ահտը գալտըրըպ՝
գավմըն էօնիւնճէ կէչինիզ՝ տէտի. Ան-
լէր տախի Թապութ իւլ 'ահտը գալ-
տըրըպ՝ գավմըն էօնիւնճէ կիթտիլէր.
7 Վէ ՌԱՊՊ Եէշու'ա՝ Պու կիւն սէնի
պիւթիւն Իսրայէլին էօնիւնտէ սէնի
մու'ազզամ գըլմաղա պաշլայաճաղըմ,
թա քի անլայա Մուսա իլէ օլտուղում կի-
8 պի սէնին իլէ օլաճաղըմը պիլէլէր. Իմ-
տի սէն Թապութ իւլ 'ահտը թաշըյան
քէհանէլէրէ, Իրտանըն սույու քէնա-
րընա կէլտիյինիզտէ Իրտանտա տուրը-
նըզ՝ տէյէ էմր էյլէ, տէտի.
9 Վէ Եէշու' պէնի Իսրայէլէ՝ Պուրայա
կէլինիզ, վէ Ալլահընըզ ՌԱՊՊԸՆ քէ-
10 լամընը տինլէյինիզ՝ տէտի. Վէ Եէշու'
Հայյ օլան Ալլահըն արանըզտա օլտու-
ղունու վէ Քէն'անիլէրի վէ Հիթթիլէրի
վէ Հիվվիլէրի վէ Փէրիզզիլէրի վէ Ճէր-
ճաշիլէրի վէ Ամօրիլէրի վէ Եէպուսի-
լէրի էօնիւնիւզտէն պիլ քիւլլիյէ թարտ
11 էյլէյէճէյինի պունտան պիլէսինիզ. Իշթէ
Ճիհանըն զէմինին Սահիպինին Թա-
պութ իւլ 'ահտը էօնիւնիւզտէ Իրտանա
12 կիրէճէք տիր. Վէ շիմտի սիզ Իսրա-
յէլ սըպթլարընտան, հէր սըպթտան
պիրէր ատէմ ալըրսըզ, օն իքի ատէմ
13 ալընըզ. Վէ քիւլլ զէմինին Սա-
հիպի ՌԱՊՊԸՆ Թապութ իւլ 'ահտը-
նը թաշըյան քէհանէլէրին այաղլարը-
նըն թապանլարը Իրտանըն սույըն-
տա տուրտուղու կիպի, Իրտանըն սույու՝ Եու-
գարըտան էնէն սու քէսիլիպ եըղըն
եըղըն տուրաճագ տըր՝ տէտի.
14 Իմտի գավմ Իրտանտան 'ուպուր էթ-
մէք իչիւն չատըրլարընտան նագլ էթ-
տիքլէրինտէ՝ Թապութ իւլ 'ահտը թա-
շըյան քէհանէլէր՝ գավմըն էօնիւնտէ
15 օլարագ, Թապութ իւլ 'ահտը թաշըյանլար Իր-
տանա վարըպ՝ օրագ մէվսիմինտէ թա-
շըյան քէհանէլէրին այաղլարը սույըն
քէնարընա պաթընճա, (Իրտան իսէ
վագթ-ը հասատտա պիւթիւն քէնար-
16 լարընը պասար,) Եօգարըտան էնէն սու
տուրարագ, Սարէթան ճանիպինտէ օ-
լան Ատամ նամ շէհրին գայէթ ու-
զագընտա, պիր կիպի տուրտու. վէ
աշաղըյա ինէն, եա'նի Թուզ տէնիզինէ
էնէն սու թէմամիլէ քէսիլտի, գավմ
տախի Երիխոնըն գարշըսընտա 'ուպուր
17 էթտիլէր. Վէ պիւթիւն Իսրայէլ գուրու
եէրտէն 'ուպուր էթմէքտէ իքէն, ՌԱՊ-
ՊԸՆ Թապութ իւլ 'ահտընը թաշըյան
քէհանէլէր, պիւթիւն գավմ Իրտան-
տան թէմամիլէ 'ուպուր էտինճէյէ տէ-
կին, Իրտանըն օրթասընտա գուրու
եէրտէ տուրտուլար.

ՊԱՊ 4

1 Վէ գավմըն քիւֆֆէսի Իրտանտան
'ուպուր էթմէյի թէմամ էթտիքլէրի կի-

2 տի, ՐԱՊՊ Եէշու'ա խիթապէն՝ Հէր պի-
րի պիրէր սըպթտան օլարագ՝ խալգ
3 գավմընտան օն իքի ատէմ ալընըզ. Վէ
անլէրէ՝ Պուրատան եա'նի Իրտանըն
օրթասընտան՝ քեահինլէրին այագլարը
տուրտուղը եէրտէն օն իքի թաշ գալ-
տըրըն՝ անլէրի քէնտինիզ իլէ պէրա-
պէր կէօթիւրէրէք՝ պու կէճէ գօնա-
ճաղընըզ մահալտէ վազ' էտինիզ՝ տէյիւ
4 էմր էյլէյինիզ, տէտի. Իմտի Եէշու' հէր
պիրի պիրէր սըպթտան օլարագ՝ պէնի
Իսրայէլտէն թա'յին էթմիշ օլտուղը օն
5 իքի ատէմի չաղըրտը. Վէ Եէշու' ան-
լէրէ տէտի քի՝ Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ
թապութընըն էօնիւնճէ Իրտանըն օր-
թասընա գատար վարըն, պէնի Իսրա-
յէլ սըպթլարը 'ատէտինէ կէօրէ, հէր
պիրինիզ օմուզընըզ իւզէրինէ պիրէր
6 թաշ ալընըզ, թա քի արանըզտա նիշան
օլա. Վէ եարըն օղուլլարընըզ՝ Պու թաշ-
լար սիզին իչիւն նէյէ տէլալէթ տիր՝
7 տէյիւ սու'ալ էթտիքլէրինտէ, Անլէրէ՝
ՐԱՊՊԸՆ թապութ իւլ 'ահտընըն հու-
զուրընտա Իրտանըն սույու քէսիլտի.
վէ Իրտանտան 'ուպուր էյլէտիյի էսնա-
տէ Իրտանըն սույու քէսիլտի, վէ պու
թաշլար պէնի Իսրայէլէ իլէլ էպէտ
8 թէզքեար օլուր՝ տէյէսինիզ. Իմտի պէ-
նի Իսրայէլ Եէշու'ըն էմրինէ իմթիսալ
էտիպ՝ ՐԱՊՊԸՆ Եէշու'ա սէօյլէտիյի
իւզրէ, պէնի Իսրայէլ սըպթլարը 'ա-
տէտինէ կէօրէ՝ Իրտանըն օրթասըն-
տան օն իքի թաշ գալտըրըպ, քէնտի-
լէրիյլէ պէրապէր գօնաճագլարը մա-
հալէ կէօթիւրէրէք՝ օրատա վազ' էթ-
9 տիլէր. Վէ Եէշու' թապութ իւլ 'ահտը
թաշըյան քեահինլէրին այագլարը Իր-
տանըն օրթասընտա տուրտուղու մահալ-
տէ օն իքի թաշ տիքտի. Անլար տա-
խի թա պու կիւնէ գատար օրատա
10 տըր. Վէ թապութը թաշըյան քեա-
հինլէր, Մուսանըն Եէշու'ա էմր էթտի-
յինին քեաֆֆէսինէ կէօրէ ՐԱՊՊԸՆ
գավմա սէօյլէմէսինի Եէշու'ա էմր էթ-
տիյի հէր սէօզ թէմամ օլունճայա տէ-
կին, Իրտանըն օրթասընտա տուրտու-
լար. վէ գավմ 'աճէլէթէն կէչտիլէր.

11 Վէ պիլճիւմլէ գավմ թէմամէն կէչտի-
տէ, ՐԱՊՊԸՆ թապութըյլէ քեահին
գավմըն էօնիւնէ կէչտիլէր.
12 Վէ պէնի Ռուպէն իլէ պէնի Կա
վէ Մանասսէնին նըսֆ սըպթը Մու-
սանըն անլէրէ սէօյլէտիյի կիպի՝ պէնի Ի
րայէլին էօնիւնճէ միւսէլլահ կէչտիլ
13 Գըրգ պին գատար միւսէլլահ ատէմ
ՐԱՊՊ հուզուրընտա մուհարէպէ իչ
Էրիհա սահրասընա կէչտիլէր.
14 Օլ կիւնտէ ՐԱՊՊ Եէշու'ը ճէմի' Ի
րայէլին կէօզլէրի էօնիւնտէ մու'ազզ
գըլտը. վէ Մուսատան խավֆ էթտի-
լէրի կիպի՝ պիւթիւն միւտտէթի հ
րինտէ անտան խավֆ էթտիլէր
15 Վէ ՐԱՊՊ Եէշու'ա խիթապէն, (16) Շէ
հատէթ թապութունը թաշըյան քեա
հինլէրէ Իրտանտան չըգմալարընը էմ
17 րէյլէ՝ տէտի. Իմտի Եէշու' քեահինլէ
Իրտանտան չըգընըզ՝ տէյիւ էմր էյ
18 տի. Վէ ՐԱՊՊԸՆ թապութ իւլ 'ահ
նը թաշըյան քեահինլէր Իրտանըն
թասընտան չըգըպ՝ քեահինլէրին
յագլարընըն թապանլարը գուր
պասըլտըղը կիպի, Իրտանըն սույու
րի եէրինէ տէօնիւպ՝ էվվէլքի կի
ճիւմլէ քէնարլարը իւզէրինէ խուրու
19 Վէ գավմ պիրինճի այըն օնունճ
Իրտանտան չըգըպ՝ Էրիհանըն շարգ թ
րաֆընտա վագի'՝ Ճիլճալտա գօնտուլ
20 Վէ Իրտանտան ալտըգլարը օլ օն ի
21 թաշը Եէշու' Ճիլճալտա տիքտի. Վ
Իսրայէլէ խիթապէն տէտի քի՝ Եա
էվլատլարընըզ պէտէրլէրինէ՝ Պու թա
լար նէյէ տէլալէթ տիր՝ տէյիւ սու'
22 էթտիքլէրինտէ, էվլատլարընըզա խապ
վէրիպ՝ Իսրայէլ պու Իրտանը գուր
23 եէրտէն կէչտի՝ տէյէսինիզ. Զիրա Ա
լահընըզ ՐԱՊՊ Պահր ը Ահմէրի թա պի
կէչինճէյէ գատար էօնիւմիւզտէ գու
րութտուղը կիպի, պէօյլէ տախի Ալ
հընըզ ՐԱՊՊ Իրտանըն սուլարընը
կէչինճէյէ տէկին էօնիւնիւզտէ գու
24 րութտու, թա քի զէմինին ճէմի' գ
վմը ՐԱՊՊԸՆ էլինին գուտրէթլի
տուղընը պիլէլէր. սիզ տախի տա
Ալլահընըզ ՐԱՊՊՏԱՆ խավֆ էտէսինի

ՊԱՊ 5

1 Վէ Իրտանըն պէրի թարաֆընտա
ղարպտա օլան Ամօրիլէրին պիլ ճումլէ
մէլիքլէրի վէ տէնիզ սահիլինտէ օլան
Քէն'անիլէրին պիլ ճումլէ մէլիքլէրի
ՐԱՊՊԸՆ պէնի Իսրայէլ էօնիւնտէ, թա
անլէր կէչինճէյէտէք, Իրտանըն սույը-
նը գուրութտըղընը իշիթտիքլէրինտէ
գալպլէրի էրիյիփ արթըգ անլէրտէ
պէնի Իսրայէլ սէպէպինտէն ճան գալ-
2 մատը։ Օլ վագըթտա ՐԱՊՊ Նէշու'ա
խիթապէն՝ Սէն թաշտան պըչագլար
եափըփ վէ թէքրար պէնի Իսրայէլի
3 խաթն էյլէ՝ տէտի։ Վէ Նէշու'՝ թաշ-
տան պըչագլար եափըփ՝ պէնի Իսրա-
յէլի Ճիպ'աթ-'արլօթտա խաթն էյլէտի։
4 Վէ Նէշու'ըն անլէրի խաթն էյլէմէսի-
նին սէպէպի պու իտի քի՝ Միսըրտան
չըգան պիւթիւն գավմըն էրքէքլէրի,
եա'նի մուհարիպլէրին քեաֆֆէսի Մը-
սըրտան չըգտըգտան սօնրա՝ եօլտա
իքէն պէրրիյէտէ վէֆաթ էթտիլէր։
5 Զիրա չըգան գավմըն քեաֆֆէսի մախ-
թուն իտի, ֆագաթ Միսըրտան չըգ-
տըգտան սօնրա եօլտա իքէն՝ պէր-
րիյէտէ տօղմուշ օլան գավմտան հիչ
6 պիր քիմսէյի խաթն էթմէմիշլէրտի։ Չիւն-
քի ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինլէմէյէն
պիւթիւն գավմ, եա'նի Միսըրտան չը-
գան մուհարիպլէր հէլաք օլունճայա
տէյին պէնի Իսրայէլ գըրգ սէնէ պէր-
րիյէտէ տօլաշտըլար. զիրա էճտատլա-
րընա՝ պիզէ վէրմէք իչին ՐԱՊՊԸՆ
եէմին էթտիյի եէրի, օլ սիւտ վէ
պալ ագան եէրի անլէրէ կէօսթէր-
մէյէճէյիմ՝ տէյու ՐԱՊՊ անլէրէ եէմին
7 էյլէտի։ Վէ անլէրին եէրինէ գայիմ էյ-
լէտիյի օղուլլարընը Նէշու' խաթն էթ-
տի, զիրա անլէրի եօլտա խաթն էթ-
մէտիքլէրինտէն ղայր ի մախթուն ի-
8 տիլէր։ Իմտի պիւթիւն խալգըն խաթն
օլունմասը թէմամ օլտուգտան սօնրա,
թա շիֆա պուլունճայա տէյին օր-
տուկեահտա, եէրլէրինտէ օթուրտու-
9 լար։ Օլ կիւն ՐԱՊՊ Նէշու'ա՝ Պու
կիւն Միսըրըն 'այպընը իւզէրինիզտէն
տէֆ' էյլէտիմ՝ տէյէրէք, օլ մահալլէ
թա պու կիւնէ տէք Ճիլճալ թէսմիյէ օ-
10 լունտու։ Վէ պէնի Իսրայէլ Ճիլճալտա
գօնուփ, այըն օն տէօրտիւնճիւ ագ-
շամըյըն Էրիհա սահրասընտա Ֆըսհը
11 իճրա էթտիլէր։ Վէ Ֆըսհըն էրթէսին-
տէ օլ եէրին մահսուլընտան մայա-
սըզ էքմէք, վէ հէման օլ կիւնտէ
12 գավրուլմուշ պուղտայ եէտիլէր։ Վէ օ
եէրին մահսուլընտան եէտիքլէրի
կիւնիւն էրթէսինտէ մէնն քէսիլտի
վէ անտան սօնրա պէնի Իսրայէլ ի-
չին մէնն եօգ իտի. ֆագաթ օլ սէնէ
Քէն'ան եէրինին մահսուլընտան եէ-
տիլէր։

13 Վէ Նէշու' Էրիհա գուրպինտէ իքէն
կէօզլէրինի գալտըրըփ, իշթէ գարշը-
սընտա էլինտէ եալըն գըլըճը օլան պիր
գաթըն տուրտուղունու կէօրտիւ. իմտի
Նէշու' անըն եանընա կիտիփ անա՝ Պի-
զիմ թարաֆտան մըսըն, եօգսա տիւշ-
մէնլէրիմիզ թարաֆընտա՞ն մըսըն՝ տէ-
14 տի։ Օլ տախի՝ Խայըր, անճագ պէ
ՐԱՊՊԸՆ ճիւնուտընըն սէրտարը իմ-
տիմտի կէլտիմ՝ տէտիյինտէ, Նէշու'
եիւզ իւսթիւ եէրէ գափանըփ՝ սէճտէ
էյլէտի. վէ անա՝ Էֆէնտիմ գուլունա
15 նէ՞ պույուրուր՝ տէտի։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ
ճիւնուտընըն սէրտարը Նէշու'ա՝ Այագ-
գապընը այաղընտան չըգար, զիրա իւ-
զէրինտէ տուրտուղուն եէր մուգատտէս
տիր՝ տէտի. Նէշու' տախի պէօյլէ էյ-
լէտի։

ՊԱՊ 6

1 Վէ Էրիհա պէնի Իսրայէլ սէպէպին-
տէն մուհքէմճէ գափանմըշ օլուփ, չը-
2 գան վէ կիրէն եօգ իտի։ Վէ ՐԱՊՊ Նէ-
շու'ա տէտի քի՝ Իշթէ պէն Էրիհա իլէ
մէլիքինի, վէ էսհապ ը գուվվէթի սէնին
3 էլինէ թէսլիմ էթտիմ։ Իմտի մուհա-
րիպլէրին քեաֆֆէսի շէհրին էթրա-
ֆընը տօլաշըփ, շէհրի պիր քէրրէ տէվր
էտէսինիզ. ալթը կիւն պէօյլէ էտէսին։
4 Վէ եէտի նէֆէր քեահին թապութ ը-
'ահտըն էօնիւնճէ եէտի Եօպէլ պօրու-

լարընը թաշըյըպ՝ քեահինլէր պօրուլարը չալարագ, եէտինճի կիւնտէ շէհրին էթրաֆընը եէտի քերրէ տօլաշա-
5 սընըզ։ Վէ Եօպէլ պօրուսը ուզունճա չալընտըգտա, պօրու սէսինի իշիթտիյինիզ կիպի պիւթիւն գավմ սէս ի 'ազիմլէ կիւլպանք չէքսինլէր․ վէ շէհրին սուրը եըգըլըպ եէր իլէ պէրապէր օլաճագ, վէ գավմտան հէր պիր քիմսէ քէնտի գարշըսընա ճէ̂րէ չըգսըն։
6 Վէ Եէշու՝ իպն ի Նուն քեահինլէրի չաղըրըպ անլէրէ՝ Թապութ իւլ 'ահտը գալտըրընըզ․ վէ եէտի քեահին ՌԱՊՊԸՆ Թապութ իւլ 'ահտը էօնիւնճէ եէտի Եօպէլ պօրուլարը թաշըսընլար՝
7 տէտի։ Պա'տէհու գավմա խիթապէն՝ Կէչիպ շէհրին էթրաֆընը տօլաշընըզ, վէ միւսէլլահ օլանլար ՌԱՊՊԸՆ Թապութը էօնիւնճէ կիթսինլէր՝ տէտի։
8 Վէ Եէշու'ըն գավմա սէօյլէտիյի կիպի՝ ՌԱՊՊ հուզուրընտա եէտի Եօպէլ պօրուսընը թաշըյան եէտի քեահին կէչիպ՝ պօրուլարը չալար, վէ ՌԱՊՊԸՆ Թապութ իւլ 'ահտը անլէրին արգա
9 սըրա կիտէր իտի։ Վէ միւսէլլահ օլանլար պօրու չալան քեահինլէրին էօնիւնտէ, տիւմտար տախի Թապութըն արգա սըրա կիթմէքտէ իտի․ վէ պօրու
10 չալընարագ կիտիյօրլար իտի։ Վէ Եէշու' գավմա էմր էտիպ տէտի քի՝ Կիւլպանք չէքինիզ՝ տէյէճէյիմ կիւնէ տէկին կիւլպանք չէքմէյինիզ, վէ սէսինիզ իշիտիլմէսին, վէ աղզընըզտան սէօզ չըգմասըն․ անճագ օ կիւն կիւլ-
11 պանք չէքինիզ։ Իմտի ՌԱՊՊԸՆ Թապութ իւլ 'ահտը շէհրին էթրաֆընը տօլաշըպ, պիր տէֆ'ա տէվր էթտիքտէն սօնրա օրտու կեահա տէօնիւպ՝ օրատա պէյթիւթէթ էթտիլէր։
12 Վէ Եէշու՝ սապահլայըն էրքէն գալգտը, վէ քեահինլէր ՌԱՊՊԸՆ Թապու-
13 թունը գալտըրտըլար։ Վէ ՌԱՊՊԸՆ Թապութը էօնիւնճէ եէտի Եօպէլ պօրուսընը թաշըյան եէտի քեահին հարէքէթլէ պօրու չալարագ կիտէրլէր իտի․ միւսէլլահ օլանլար տախի էօնլէրինտէ, տիւմտար տախի ՌԱՊՊԸՆ Թապութընըն արգա սըրա կիթմէքտէ իտի
14 պօրու չալընարագ կիտիյօրլար իտի
իքինճի կիւնտէ շէհրին էթրաֆընը
տէֆ'ա տօլաշըպ՝ օրտու կեահա
տիլէր․ վէ պու մինվալ իւզրէ
15 կիւն հարէքէթ էթտիլէր։ Վէ
կիւնտէ 'ալ էս սահար գալգըպ՝
էթրաֆընը պու մինվալ իւզրէ
տէֆ'ա տօլաշտըլար․ եալընըզ
շէհրին էթրաֆընը եէտի տէֆ'ա
16 տօլաշտըլար։ Վէ եէտինճի տէֆ'ա
քեահինլէր պօրու չալարգէն,
գավմա տէտի քի՝ Կիւլպանք
զիրա ՌԱՊՊ շէհրի սիզէ թէսլիմ
17 տի։ Վէ շէհր իլէ իչինտէ պուլուն
քեաֆֆէսի ՌԱՊՊ թարաֆընտան
'ուն օլսուն․ անճագ ֆահիշէ
քէնտիսի վէ անըն իլէ պէրապէր
նէսինտէ պուլունանըն ճիւմլէսի
տէրտիյիմիզ ճասուսլարը խըֆզ
18 տի իչիւն սաղ գալսըն։ Վէ լաքին
հէր վէճհլէ մէլ'ուն շէյտէն սագը
նըզ, օլմայա քի մէլ'ուն շէյտէն
լէ մէլ'ուն օլուպ, Իսրայէլին օրտու
նա լա'նէթ կէթիրէրէք՝ անը
19 րիշան էտէսինիզ։ Վէ կիւմիւշ
թուն վէ պագըր վէ տէմիր գապ
ճիւմլէսի ՌԱՊՊ իչիւն մուգատտէ
լուպ, ՌԱՊՊԸՆ խազինէսինէ կիրէ
տիր։
20 Վէ գավմ կիւլպանք չէքտի․ վէ
րուլար չալընտը․ վէ գավմ պօրու
տասընը իշիթտիյի կիպի, գավմ սէս
'ազիմլէ կիւլպանք չէքտի, վէ սուր
գըլըպ եէր իլէ պէրապէր օլտու․
տախի հէր քէս քէնտի գարշըսընա
21 րէ չըգըպ՝ շէհրի ֆէթհ էթտիլէր։
շէհրտէ պուլունանըն քեաֆֆէսի
էրքէք վէ նիսա, քիւչիւք վէ պէօյ
սըղըր վէ գօյուն վէ մէրքէպի
22 հէլաք էթտիլէր։ Վէ Եէշու՝
թէճէսսիւս էտէն իքի ատէմէ՝
հիշէնին խանէսինէ կիրիպ, անա
էթտիյինիզ կիպի քէնտիսինի վէ
ֆէ ի թէ'ալլուգաթընը օրատան
23 րընըզ՝ տէտի։ Վէ օլ ճասուս
վանլար կիրիպ, Ռահապ իլէ

վալիտէսինի վէ գարտաշլարընը վէ հէր
նէսի վար իսէ քեաֆֆէսինի չըգարտըլար.
պիլէ ճիւմլէ ագրապալարընը չըգարըպ՝
անլարը Իսրայէլ օրտուսընըն խարիճինէ
24 գօյտուլար. Վէ շէհրի վէ իչինտէ
պուլունանըն քեաֆֆէսինի աթէշլէ իհրագ
էթտիլէր, ֆագաթ կիւմիւշիւ վէ
ալթունը վէ պագըր վէ տէմիր գաբլարը
պէյթ իր ՐԱՊՊԸՆ խազինէսինէ
25 գօյտուլար. Վէ Եէշու' ֆահիշէ Րահապ
իլէ փէտէրինին խանէտանընը վէ քեաֆֆէ
ի մութէ'ալլիգաթընը, Եէշու'ըն Էրիհայը
թէճէսսիւս էթմէյէ կէօնտէրտիյի
ատէմլէրի խըֆա էթտիյի իչին, սաղ
պըրագտը. օ տախի թա պու կիւնէտէք
Իսրայէլին արասընտա սաքին օլուր.

26 Վէ օլ վագըթտա Եէշու' եէմին էտիպ՝
Պու Էրիհա շէհրինի գալգըպ պինա
էտէն քիմսէ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
մէլ'ուն օլսուն. անըն թէմէլլէրինի իլք
օղլու իլէ գուրաճագ՝ գափուլարընը քիւչիւք
օղլու իլէ տուրտուրաճագ՝ տէտի.

27 Վէ ՐԱՊՊ Եէշու' իլէ օլուպ, շէօհրէթի
պիւթիւն տիյարտա մունթէշիր օլտու.

ՊԱՊ 7

1 Ամմա պէնի Իսրայէլ մէլ'ուն շէյ խուսուսընտա
խիյանէթ էթտիլէր. զիրա
Եէհուտա սըպթընտան 'Աքան իպն ի
Քարմի իպն ի Զապտի իպն ի Զարահ
մէլ'ուն շէյտէն ալտը, վէ ՐԱՊՊԸՆ գազապը
պէնի Իսրայէլ իւզէրինէ 'ալէվլէնտի.

2 Վէ Եէշու' Էրիհատան Պէյթ ավէն եանընտա
Պէյթէլին շարգընտա վագը' 'Այ
թարաֆընա ատէմլէր կէօնտէրիպ, անլարէ
խիթապէն՝ Չըգըպ օլ տիյարը թէճէսսիւս
էտինիզ՝ տէտի. օլ ատէմլէր
տախի չըգըպ, 'Այը թէճէսսիւս էթտի-
3 լէր. Վէ Եէշու'ըն նէզտինէ տէօնիւպ,
անա՝ գավմին քեաֆֆէսի չըգմասըն.
իքի իւչ պին նէֆէր գատար ատէմ
չըգըպ՝ 'Այը վուրսունլար. գավմին
քեաֆֆէսինի օրայա գատար եօրմա,
4 զիրա անլէր ազըգ տըր՝ տէտիլէր. Իմտի՝
գավմտան օրայա իւչ պին նէֆէր
գատար ատէմ չըգտը. ամմա 'Այ է-
5 հալիսինին էօնիւնտէն գաչտըլար. 'Այ
էհալիսի անլէրտէն օթուզ ալթը
քիշի գատար վուրուպ, անլէրի գափու
էօնիւնտէն Շէպարիմէ գատար թա'գիպ
էտիպ էնիշտէ վուրտուլար. խալգ
գավմին գալպի էրիյիպ սու կիպի օլտու.

6 Վէ Եէշու' էլպիսէսինի եըրթըպ վէ
Իսրայէլին իխթիյարլարը իլէ պէրապէր
ՐԱՊՊԸՆ թապութ-ը 'ահտը էօնիւնտէ,
աքշամա գատար եիւզիւ իւզրէ
եէրէ գափանըպ՝ պաշլարընա թօփրագ
7 սաչտըլար. Վէ Եէշու' տէտի քի՝ Ահ,
եա Րապպի Եէհօվա, պիզի Ամօրիլէրին
էլինէ թէսլիմ էտիպ՝ պիզի հէլաք էթմէք
իւզրէ նի՞չին պու գավմը Իրտանտան
կէչիրտին. քեա՞շքի րազը օլուպ՝
Իրտանըն էօթէսինտէ գալա ի-
8 տիք. Ահ, եա ՐԱՊՊ, Իսրայէլ տիւշմէնլէրինին
էօնիւնտէն արգա չէվիրտիքտէն
սոնրա պէն նէ՞ տէյէյիմ.
9 Չիւնքի Քէն'անիլէր իլէ տիյարըն սէքէնէսինին
ճիւմլէսի իշիտինճէ պիզի
իհաթէ էտիպ, իսմիմիզի եէրտէն մահվ
էտէճէքլէր, վէ սէնին 'ազիմ իսմինէ
նէ՞ էյլէյէճէք սին.

10 Վէ ՐԱՊՊ Եէշու'ա տէտի քի՝ Գալգ,
նի՞չին պէօյլէ եիւզիւ գօյուն տիւշ-
11 տիւն. Իսրայէլ կիւնահ իշլէտի. հէմ
տախի պէնիմ անլէրէ պույուրտուղում
'ահտիմի թէճավիւզ էթտիլէր. մէլ'ուն
շէյտէն ալտըլար, հէմ սըրգաթ էթտիլէր,
հէմ եալան սէօյլէտիլէր, հէմ
տէ էշեալարը արալարընա գօյտուլար.
12 Պու էճլտէն պէնի Իսրայէլ տիւշմէնլէրինին
էօնիւնտէ տուրամայըպ՝
մէլ'ուն օլտուգլարընտան տիւշմէնլէրինին
էօնիւնտէն արգա չէվիրէճէքլէր.
սիզ արանըզտան մէլ'ուն օլանը
տէֆ' էթմէյինճէ, արթըգ պէն սիզին
13 իլէ օլմայաճաղըմ. Գալգ, գավմը թագտիս
էյլէ վէ անլէրէ խիթապէն՝ Քէնտինիզի
եարըն իչին թագտիս էյլէյինիզ,
զիրա Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ՝
Էյ Իսրայէլ, արանըզտա մէլ'ուն
շէյ վար. մէլ'ուն շէյի արանըզտան

ռէֆ' էթ մէյինճէ տիւշմէնլէրինին էօնիւնտէ տուրամայաճագսըն՝ տէյի
14 պույուրուր. Իմտի սապահլայըն սըպթլարընըզճա եագլաշաճագսընըզ, վէ ՌԱՊՊԸՆ թութաճաղը սըպթըն գապիլէլէրի եագլաշաճագլար. ՌԱՊՊԸՆ թութաճաղը գապիլէնին խանէլէրի եագլաշսըն, պա'տէհու ՌԱՊՊԸՆ թութաճաղը խա-
15 նէնին ատէմլէրի եագլաշսընլար. Վէ մէլէմտէ չէյ իլէ թութուլան քիմսէ ՌԱՊՊԸՆ 'ահտընը թէճավիւզ էթտիյի Իսրայէլտէ քէօթիւլիւք էթտիյի իչիւն՝ քէնտիսի վէ անըն ճիւմլէ թէ'ալլուգաթը աթէշլէ իհրագ օլունսուն՝ տէյէսին.
16 Իմտի Եէշու' սապահլայըն էրքէն գալգըփ Իսրայէլի սըպթ սըպթ եագլաշտըրտըգտա, Եէհուտա սըպթը
17 թութուլտու. Վէ Եէհուտա գապիլէլէրինի եագլաշտըրտըգտա, Զարհիլէրին գապիլէսի թութուլտու. Վէ Զարհիլէրին գապիլէսինին ատէմլէրինի եագլաշտըրտըգտա, Զապտի թութուլ-
18 տու. Վէ անըն խանէսինին ատէմլէրինի եագլաշտըրտըգտա, Եէհուտա սըպթընտան 'Աքան իպն ի Քարմի իպն ի Զապտի իպն ի Զարահ թութուլտու.
19 Օլ վագըթ Եէշու' 'Աքան'ա՝ էյ օղլում, շիմտի Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊԱ համտ էյլէ. վէ անա իգրար էյլէյի՝ նէ եափտըղընը պանա պէյան էյլէ, վէ
20 պէնտէն սագլամա՝ տէտի. Վէ 'Աքան Եէշու'ա ճէվապէն՝ Հագիգաթէն պէն Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊԱ գարշը կիւնահ իշլէտիմ, պէօյլէ վէ պէօյլէ էյլէ-
21 տիմ. Եաղմատա կիւզէլ պիր Շին'արի րիտա վէ իքի եիւզ միսգալ կիւմիւշ վէ վէզնի էլլի միսգալ պիր քիւլչէ ալթուն կէօրմէքլէ, անլէրէ թամա' էտիփ ալտըմ. վէ իշթէ անլէր չատըրըմըն օրթասընտա եէրէ կէօմիւլիւ օլուփ, կիւմիւշ տախի անըն ալթընտա տըր՝ տէտի.
22 Իմտի Եէշու' ատէմլէր կէօնտէրտի, անլէր գոշուփ չատըրա սէյիրթտիքտէ իշթէ չատըրընտա եէրտէ կէօմիւլիւ վէ անըն ալթընտա կիւմիւշ պուլունմագ-
23 տէ, Անլէրի չատըրըն իչինտէն ալըփ Եէշու'ա վէ քեաֆֆէ ի պէնի Իսրայէ կէթիրտիլէր. ՌԱՊՊԸՆ հուզուր վազ' էթթիլէր.
24 Օլ զէման Եէշու' Իսրայէլին քաֆֆէսիյլէ պիրլիքտէ Զէրահ օղլու 'Աքան'ը վէ Զարահը վէ կիւմիւշի րիտա իլէ ալթուն քիւլչէսինի վէ օղուլլարընը գըզլարընը վէ օ միւքէփ վէ գոյունլարընը վէ չատը վէ քեաֆֆէ ի միւլքիյէթինի ալըփ 'Ա
25 աքիւր տէրէսինէ կէօթիւրտիլէր. Վէ Եէ նիչիւն պիզի միւզթարիպ էթթին. ՌԱ տէնի տախի պու կիւն միւզթարիպ էտէճ տիր՝ տէտի. Իմտի ճէմի'ի Իսրայէլ նը թաշլարլէ րէճմ էթթիլէր. Վէ ա
26 լէրի թաշլարլէ րէճմ էթթիքտէն սօ րա աթէշլէ իհրագ էթթիլէր. Վէ է զէրինէ թա պու կիւնէ գատար է պէօյիւք պիր թաշ եըղընը եըղ ՌԱՊՊ տախի շիտտէթ ի ղազապ ֆէրաղաթ էյլէտի. պու սէպէպ թա պու կիւնէ գատար օլ մահալէ 'Ա քօր տէրէսի տէնիլիր.

ՊԱՊ 8

1 Վէ ՌԱՊՊ Եէշու'ա տէտի քի՝ Գոր ու խաշյէթ էթմէ. մուհարիպլէ քեաֆֆէսինի քէնտին իլէ պէրա ալըփ, գալգ, 'Այա չըգ. իշթէ 'Այ ք լըլընը վէ գավմինը վէ շէհրինի վէ յարընը սէնին էլինէ թէսլիմ էթթի
2 Սէն տախի Էրիհա իլէ մէլիքինէ եա տըղըն կիպի 'Այա վէ մէլիքինէ եա սըն. անճագ ղանիմէթինի վէ հայ նաթընը իղթինամ էտէսինիզ. սէն շէ
3 րին արգասընտան պիր փուսու գուր. Եէշու' իլէ մուհարիպլէրին քեաֆֆ 'Այա չըգմագ իչիւն գալգտըլար Եէշու' օթուզ պին եիյիթ ատէմլէր
4 չիփ անլէրի կէճէլէյին կէօնտէրտի. անլէրէ էմր էտիփ տէտի քի՝ Պագը սիզ շէհրին արգասընտան շէհր իչին փու սուտա օթուրուփ, շէհրտէն փէք ու զագլանմայարագ՝ ճիւմլէնիզ հազը
5 լանըզ. Պէն տախի եանըմտա օ խալգըն քեաֆֆէսիյլէ շէհրէ եագ

ըրըմ, վէ էվվէլքի կիպի անլար գարշըմըզա չըգտըգլարընտա պիզ էօնլէրինտէն
6 գաչաճաղըզ: Անլար տախի թա պիզ անլարը շէհիրտէն այըրընճայա գատար արգամըզտան չըգաճագլար տէր. չիւնքի էօնիւմիւզտէն էվվէլքի կիպի գաչը-
7 յօրլար՝ տէյէճէքլէր. իմտի էօնլէրինտէն գաչտըղըմըզ վագըթ սիզ փուսուտան գալգըփ շէհրի զապթ էտէճէքսինիզ. զիրա Ալլահըմըզ ՌԱՊՊ անը էլինիզէ
8 թէսլիմ էտէճէքտիր. Վէ շէհրի զապթ էթտիքինիզ կիպի՝ շէհրի աթէշլէյինիզ, ՌԱՊՊԸՆ քէլամընա կէօրէ էտէճէքսինիզ.
9 իշթէ սիզէ էմր էյլէտիմ. Վէ Եէշու' անլարը կէօնտէրտի, կիտիպ 'Այըն գարպ թարաֆընտա Պէյթէլ իլէ 'Այ արասընտա փուսուտա օթուրտուլար. վէ Եէշու' օլ կէճէ գավմըն իչինտէ գալտը:
10 Վէ Եէշու' սապահլեյին էրքէն գալգըփ գավմը սայտը. քէնտիսի տախի Իսրայէլին իխթիյարլարըյլէ գավմըն էօ-
11 նինտէ 'Այա չըգտը: Վէ անըն իլէ պէրապէր օլան մուհարիպլէրին ճէմաաթը տախի չըգըփ, շէհրին գարշըսընա եագլաշարագ 'Այըն շիմալ թարաֆընտա գօնտուլար. վէ քէնտիլէրի իլէ 'Այ արասընտա պիր տէրէ վար իտի.
12 Վէ պէշ պին գատար նէֆէր ալըփ՝ անլարը Պէյթէլ իլէ 'Այ արասընտա շէհրին գարպ թարաֆընտա փուսույա
13 գօյտու. իմտի գավմ շէհրին շիմալ թարաֆընտա օլան պիթիւն օրտույը վէ շէհրին գարպ թարաֆընտա օլան փուսույը թէրթիպ էթտիքտէն սօնրա, Եէշու' օլ կէճէ տէրէնին իչինէ կիթտի:
14 Վէ 'Այ մէլիքի պունու կէօրտիւքտէ՝ քէնտիսիյլէ գավմին ճիւմլէսի սապահլեյին 'աճէլէ իլէ գալգըփ, շէհրին ատամլարը մուայյէն վագըթտա սահրայա գարշը Իսրայէլէ գարշը մուհարէպէյէ չըգտըլար. ամմա քէնտիսի պիլմէզ իտի քի շէհրին արգասընտա փու-
15 սու պուլունտուղունու. Վէ Եէշու' իլէ պիթիւն Իսրայէլ անլարըն էօնինտէ խէզիմէթ կէօսթէրէրէք,
16 չէօլիւն եօլունտա ֆիրար էթտիլէր. Շէհրտէ պուլունան գավմին ճէմի'սի

րի անլարը թա'գիպ էթմէյէ ճէմ' օլունտուլար, վէ Եէշու'յը թա'գիպ էթ-
17 մէքլէ շէհրտէն այրըլտըլար: Վէ 'Այ իլէ Պէյթէլտէ Իսրայէլի թա'գիպ էթմէյէ չըգմամըշ ատամ գալմատը, շէօյլէ քի շէհրի աչըգ պըրագարագ Իսրայէլի թա'գիպ էթտիլէր:
18 Վէ ՌԱՊՊ Եէշու'ա տէտի քի, Էլինտէքի մըզրագը 'Այա տօղրու ուզաթ. զիրա անը էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ՝ տէտի. Վէ Եէշու' էլինտէքի մըզրագը շէհրէ տօղ-
19 րու ուզաթտը: Վէ փուսուտա օլանլար 'աճէլէ իլէ յէրլէրինտէն գալգըփ, Եէշու' էլինի ուզաթտըղը կիպի գօշարագ շէհրէ կիրտիլէր, անը զապթ էթտիլէր, վէ 'ա-
20 ճէլէ իլէ շէհրէ աթէշ վէրտիլէր: Վէ 'Այ ատամլարը արգալարընա պագըփ՝ կէօրտիւքլէրի զաման, իշթէ շէհրին թիւթիւնիւ կէօքէ տօղրու չըգըյօր իտի. Վէ պուրայա եահօտ օրայա ֆիրար էտէճէք մէճալլարը գալմատը. վէ չէօլլէրէ գաչան գավմ տախի քէնտիլէրինի թա'գիպ էտէնլէրին իւզէրինէ տէօն-
21 տի: Վէ Եէշու' վէ պիթիւն Իսրայէլ փուսուտաքիլէրին շէհրի ալտըգլարընը վէ շէհրին թիւթիւնինին չըգտըղընը կէօրտիւքտէ տէօնիւփ 'Այ էհալիսինի
22 վուրտուլար: Օլ պիրիլէրի տախի շէհրտէն անլարըն գարշըսընա չըգտըլար, պունլար պիր թարաֆտան վէ անլար օ պիր թարաֆտան օլարագ Իսրայէլին օրթասընտա գալտըլար, վէ անլարը վուրտուլար, շէօյլէ քի պիր գաչաճագ վէ գուրթուլա-
23 ճագ քիմսէ գալմատը: Վէ 'Այ մէլիքինի տիրի թութուփ Եէշու'յա կէթիրտիլէր:
24 Իմտի Իսրայէլ 'Այ էհալիսինտէն սահրատա վէ չէօլտէ քէնտիլէրինի թա'գիպ էտէնլէրին ճիւմլէսինի գըրտըգ-տա, շէօյլէ քի ճիւմլէսի գըլըճըն փըռաֆֆէսի գըլըճտան կէչիրիլտիքտէ, պիթիւն Իսրայէլ 'Այա տէօնիւփ անը
25 գըլըճտան կէչիրտիլէր: Վէ օլ կիւնտէ կէօրէք էրքէք կէօրէք գատըն օլունանլարըն ճէմի'սի, եա'նի 'Այ էհալիսինին ճէմի'սի օն իքի պին նէ-
26 ֆէր իտի. Վէ Եէշու' 'Այըն պիթիւն ճէմի'

լէ էհալիսինի հէլաք էտինճէյէտէք մըզ-
րագ ուզաթտըղը էլինի կէրի չէքմէտի.
27 Ֆագաթ ՌԱՊՊԸՆ Եէշու'ա էմր էթտիյի
վէճհիլէ կէօրէ' հայվանլարը վէ շէհ-
րին ղանիմէթինի Իսրայէլլիլէր իղթինամ
28 էթտիլէր. Վէ Եէշու' 'Այը եագըփ է-
պէտի խարապէ եըղընթըսը էյլէտի, քի
29 թա պու կիւնէ տէկին էօյլէ տըր. Վէ
'Այ մէլիքինի աղաճա ասըփ աքշամա
գատար պըրագտը, վէ կիւնէշ պաթտը-
ղը վագըթտա Եէշու'ըն էմրիյլէ լաշէսի-
նի աղաճտան էնտիրտիլէր, շէհրին գա-
փուսը էօնիւնէ աթըփ, իւզէրինէ պու-
կիւնէ տէկին պուլունան պէօյիւք պիր
թաշ եըղընը եըղտըլար.
30 Օլ զէման Եէշու' Իսրայէլին Ալլահը
ՌԱՊՊԱ 'Էյալ տաղընտա պիր մէզ-
31 պահ, Եա'նի ՌԱՊՊԸՆ գուլը Մուսանըն
պէնի Իսրայէլէ էմր էտիփ, Մուսանըն
շէրի'աթ քիթապընտա մուհարրէր օլ-
տըղը վէճհ իւզրէ, իւզէրլէրինէ տէմիր
տօգունմամըշ վէ իշլէնիլմէմիշ թաշ-
լարտան պիր մէզպահ պինա էտիփ, իւ-
զէրինտէ ՌԱՊՊԱ մուհրագըլար թագ-
տիմ վէ սէլամէթ գուրպանլարը զէպհ
32 էթտիլէր. Վէ օրատա Մուսանըն պէնի
Իսրայէլ հուզուրընտա թահրիր էթմիշ
օլտըղը շէրի'աթըն պիր սուրէթինի
33 թաշլարըն իւզէրինէ եազտը. Վէ ՌԱՊ-
ՊԸՆ գուլը Մուսանըն Իսրայէլ գավ-
մընա պէրէքէթ օգումագ իչիւն էվ-
վէլտէն էմր էթտիյինէ կէօրէ, քիաֆ-
ֆէ'ի Իսրայէլ վէ իխթիյարլարը' վէ
նազըրլարըյլէ հաքիմլէրի, կէրէք ղա-
րիպ, կէրէք *Իսրայէլլի ՌԱՊՊԸՆ թա-
պութ ու'ահտինը թաշըյան Լավիլի
քիահինլէրին հուզուրընտա թապութըն
պիր եանընտա վէ օլ պիր եանընտա օ-
լարագ' պիր նըսֆը Ճէրիզիմ տաղը
վէ նըսֆը տախի 'Էպալ տաղը թա-
34 րաֆընտա տուրտուլար. Պա'տէհու շէ-
րի'աթ քէլիմաթընըն քիաֆֆէսինի'
եա'նի հէմ պէրէքէթ վէ հէմ լա'նէթ-
լէրի շէրի'աթ քիթապընտա մուհարրէր
35 օլտըղընա կէօրէ օգուտու. Մուսանըն
էմր էթտիյի շէյլէրին քիաֆֆէսինի
Եէշու'ըն պիւթիւն Իսրայէլ ճէմա'աթի
գարըը վէ չօճուգլար վէ արալարընտա
կէզէն ղարիպլէրին հուզուրընտա օ
գումատըղը պիր քէլամ գալմատը.

ՊԱՊ 9

1 Վէ Իւրտանըն պէրի թարաֆընտա
տաղտա վէ օվատա վէ Պահր ը Քէպի-
րին քիաֆֆէ'ի սէվահիլինտէ Լիպնան
գատար պուլունան ճէմի' միւլուք' եա'
նի Հիթթիլէր վէ Ամօրիլէր, Քէն'ա
լէր, Փէրիզիլէր, Հիվվիլէր վէ Եէպու-
սիլէր պու վուգու'աթըն խապէրին
2 ալտըգլարընտա, Եէշու' վէ Իսրայէլ
գավմը ճէնք էթմէք իւզրէ' պիլ իթ-
թիֆագ թէճէմմիւ' էթտիլէր.
3 Ամմա Ճիպ'օն էհալիսի Եէշու'ըն Էրի-
հա վէ 'Այա եափտըղընը իշիթտիքլէ-
4 րինտէ, Քէնտիլէր հիլէ իլէ հարէքէթ
էթտիլէր, վէ կիտիփ քէնտիլէրինէ ա-
զըգ թէտարիք էտէրէք, մէրքէպլէրի-
նէ էսքի չուվալլար վէ էսքի վէ եըրթ
վէ [illegible] պաղլը շէրապ թուլումլա-
5 րը ալտըլար. Այագլարընտա էս-
քի վէ եամալը այագ գապլարը, վէ
իւսթլէրինտէ էսքիմիշ էսվապ օլարագ
եէյէճէք էքմէքլէրինին քիաֆֆէսի
6 գուրումըշ վէ քիւֆլէնմիշ իտի. Վէ
Ճիլճալտա վագը' օրտուկիահընա Եէշու'ըն
նէզտինէ վարըփ, անա վէ րիճալ ը Իս-
րայէլէ' Պիզ ուզագ տիյարտան կէլտի
վէ շիմտի պիզիմ իլէ 'ագտ ը 'ահտ է-
7 տինիզ' տէտիլէր. Րիճալ ը Իսրայէլ
տախի օլ Հիվվիլէրէ' Շայէտ սիզ արա-
մըզտա սաքին իսէնիզ, սիզին իլէ նա-
սըլ 'ագտ ը 'ահտ էտէ պիլիրիզ' տէտի-
8 լէր. Անլէր տախի Եէշու'ա' Պիզ գու-
լարընըզ իզ' տէտիքտէ, Եէշու' անլա-
րէ' Սիզ քի՞մ սինիզ' վէ նէ՞րէտէն կէ-
9 լիյօրսընըզ' տէտի. Անլէր տախի անա
տէտիլէր քի' Պու գուլլարըն Ալլահ
Եէհօվանըն իսմի սէպէպինտէն գայէթ
ուզագ տիյարտան կէլտիք, զիրա անըն
շէօհրէթինի վէ Մըսըրտա իճրա էթ-
10 յի շէյլէրին ճիւմլէսինի, վէ Իւրտանըն

---

* Իպր. եէրլի

էօթէ թարաֆընտա օլան Ամօրիլէրին իքի մէլիքինէ՝ Հէշպօն մէլիքի Սիհօնա վէ 'Աշթարօթտա օլան Պաշան մէլիքի 'Օճա եափտըղը շէյլէրին քաֆֆէսինի
11 իշիթտիք։ Իմտի իհթիյարլարըմըզ վէ տիյարըմըզըն քաֆֆէ ի սէքէնէսի պիզէ սէօյլէյիփ՝ Եանընըզա եօլ իչին ազըգ ալըփ՝ անլէրի գարշըլամաղա, վէ անլէրէ՝ Պիզ գուլլարընըզ իզ, շիմտի պիզիմլէ 'ահտ ը 'ահտ էտինիզ՝ տէյի
12 սէօյլէյինիզ՝ տէտիլէր։ Սիզէ կէլմէք իւզրէ չըգտըղըմըզ կիւն պու էքմէյիմիզի եէմէք իչին խանէլէրիմիզտէն ալտըղըմըզտա սըճագ իտի, վէ շիմտի իշթէ
13 գուրումըշ վէ քիւֆլէնմիշ տիր։ Վէ պու շէրապ թուլումլարը՝ տօլտուրտուղումուզ վագըթ եէնի իտի, ամմա իշթէ եըրթըլմըշ տըր։ Վէ պու էսվապըմըզ, վէ այագ գապլարըմըզ եօլըն զիյատէ
14 ուզունլուղընտան էսքիտիլէր։ Վէ օլ 'ատէմլէրի՝ ազըգլարընա պագարագ[*] գապուլ էտիփ, ՌԱՊՊԸ՛Ն էմրինէ
15 միւրաճա'աթ էթմէտիլէր։ Վէ Եէշու' անլէր իլէ միւսալէհէ էտիփ, պէր հայաթ պըրագըլմալարը իչին անլէր իլէ 'ահտ ը 'ահտ էտէրէք, ճէմա'աթ րու'էսասը անլէրէ եէմին էթտիլէր։
16 Վէ անլէր իլէ մու'ահէտէ էթտիքտէն իւչ կիւն սօնկրա՝ անլէրին գօնշը օլուփ արալարընտա տաքին օլտուգլա-
17 րընը իշիթտիլէր։ Վէ պէնի Իսրայէլ եօլա էտիփ՝ իւչիւնճիւ կիւնտէ անլէրին շէհիրլէրինէ վարըր օլտուլար, անլէրին շէհիրլէրի տախի Ճիպ'օն վէ Քէֆիրա վէ Պէէրօթ վէ Գիրեաթ-եա'արիմ
18 իտի։ Պէնի Իսրայէլ տախի ճէմա'աթըն րու'էսասը Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ հագգը իչին անլէրէ եէմին էթտիքլէրինտէն, անլէրի վուրմատըլար իսէ տէ, պիթիւն ճէմա'աթ րէ'իսլէրէ գարշը
19 սէօյլէնտիլէր։ Րէ'իսլէրին քաֆֆէսի տախի պիթիւն ճէմա'աթա խիթապէն՝ Պիզ անլէրէ Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ հագգը իչին եէմին էթտիք, վէ շիմտի
20 անլէրէ տօգունամայըզ։ Իմտի պէօյլէ եափալըմ, անլէրի սաղ պըրագալըմ, թա քի անլէրէ էթտիյիմիզ եէմին սէպէպինտէն իւզէրիմիզէ ղազապ կէլմէ-
21 յէ՝ տէտիլէր։ Վէ րէ'իսլէր անլէրէ տէտիլէր քի՝ Պունլար սաղ գալսընլար, ֆագաթ պիթիւն ճէմա'աթըն օտուն եարըճըլարը վէ սուգգալարը օլսունլար. վէ րէ'իսլէրին անլէրէ տէտիյի կիպի օլտու։
22 Պա'տէհու Եէշու' անլէրի չաղըրըփ՝ անլէրէ խիթապէն, Նիչին արամըզտա տաքին օլտուղընըզ հալտէ՝ Սիզտէն ղայէթ ուզագ իզ՝ տէմէքլէ պիզի ալտաթ-
23 տընըզ։ Շիմտի սիզ մէլ'ուն սընըզ. վէ Ալլահըմըն խանէսի իչին գուլ վէ օտունճը վէ սուգգա սիզտէն էքսիք օլ-
24 մայաճագ տըր՝ տէտի։ Անլէր տախի Եէշու'ա ճէվապէն՝ Սէնին Ալլահըն Եէհօվա պու տիյարըն քաֆֆէսինի սիզէ վէրմէյի վէ պու տիյարըն քաֆֆէ ի սէքէնէսինի էօնիւնիւզտէն հէլաք էթմէյի գուլլարը Մուսայա էմր էյլէտիյինի պու գուլլարըն սահիհէն խապէր ալտըգ, վէ սիզին սէպէպինիզտէն ճանըմըզ իչին զիյատէսիյլէ խավֆ էտիփ՝
25 պու շէյի եափտըգ։ Վէ շիմտի իշթէ էլինտէ իզ. պիզէ նազարընտա խօշ վէ
26 տօղրու օլանը եափ՝ տէտիլէր։ Իմտի անլէրէ պու մինվալ իւզրէ հարէքէթլէ, անլէրի պէնի Իսրայէլին էլինտէն գուրթարտը, վէ անլէրի թէլէֆ էթ-
27 մէտիլէր։ Վէ օլ կիւնտէ Եէշու' անլէրի ճէմա'աթա՝ վէ ՌԱՊՊԸ՛Ն ինթիխապ էթտիյի մահալ վէ մէզպահ իչին թա պու կիւնէտէք օտունճը վէ սուգգա թա'ին էյլէտի։

ՊԱՊ 10

1 Վէ Եէրուշալիմ մէլիքի Ատօնիսատըգ Եէշու'ըն 'Այը ալըփ խարապ էթտիյինի՝ եա'նի Էրիհա իլէ մէլիքինէ եափտըղը կիպի 'Այ իլէ մէլիքինէ տախի եափտըղընը, վէ Ճիպ'օն էհալիսի Իսրայէլ իլէ միւսալէհէ էտիփ՝ արալարընտա
2 գալտըգլարընը իշիթտիքտէ, Զիյատէսիյլէ խավֆ էթտիլէր. զիրա Ճիպ'օն

---

[*] Եախօտ ատէմլէրին ազըգլարընտան

[illegible] չէ [illegible] պիւյիւք իտի, [illegible] ատամլարը [illegible].
3 Վէ [illegible] [illegible] Եէրուսաղիմ մէլիքի Ատօնիսէտէք, Հէպրօն մէլիքի Հօհամա, վէ Եարմութ մէլիքի Փիրամա, վէ Լաքիշ մէլիքի Եափիա, վէ Էկլօն մէլիքի Տէպիրէ [illegible]
4 [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ծիպ'օն [illegible] Եէշու' վէ [illegible] Իսրայէլ [illegible]
5 [illegible] [illegible] Ամօռիլէրին պէշ մէլիքի, Եէրուսաղիմ մէլիքի, Հէպրօն մէլիքի, Եարմութ մէլիքի, Լաքիշ մէլիքի, Էկլօն մէլիքի [illegible] [illegible] [illegible], վէ Ծիպ'օնա [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

6 Վէ Ծիպ'օն [illegible] [illegible] [illegible] Եէշու'ն [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ամօռիլէրին [illegible] [illegible] [illegible].
7 [illegible] Եէշու' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
8 ՐԱՊՊ [illegible] Եէշու'յա' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
9 Վէ Եէշու' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
10 Վէ ՐԱՊՊ [illegible] Իսրայէլին [illegible] [illegible] [illegible], վէ Ծիպ'օնտա [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], վէ [illegible] Պէյթ-Հօրօն [illegible] [illegible] [illegible] Ազէգա վէ Մագգէտա [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
11 Վէ [illegible] Իսրայէլին [illegible] [illegible] Պէյթ-Հօրօն [illegible] [illegible] [illegible], ՐԱՊՊ [illegible] Ազէգա [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Իսրայէլին գըլըճը իլէ [illegible] զիյատէ իտի.

12 Օլ գիւնտէ' քի ՐԱՊՊԸՆ Ամօռիլէրի [illegible] Իսրայէլէ [illegible] Եէշու' ՐԱՊՊԱ սէօյլէյիպ Իսրայէլին [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible], Ծիպ'օնտա, [illegible] [illegible] Այալօն [illegible] [illegible].
13 Այ [illegible].
14 [illegible] [illegible] [illegible]. Վէ ՐԱՊՊ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ՐԱՊՊ Իսրայէլ [illegible] [illegible] [illegible].
15 [illegible] Եէշու' վէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
16 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Մագգէտա [illegible] [illegible] [illegible].
17 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Մագգէտա [illegible] [illegible] [illegible] Եէշու'յա [illegible] [illegible].
18 Եէշու' [illegible] Մաղարանըն [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
19 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ՐԱՊՊ [illegible] [illegible].
20 Վէ [illegible] Եէշու' [illegible] Իսրայէլ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
21 [illegible] [illegible] [illegible] Մագգէտա [illegible] [illegible] Եէշու'յա [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
22 Օլ զէման Եէշու'' Մաղարանըն [illegible] [illegible] վէ [illegible] [illegible] [illegible]

բաան չըգարըրդ եաղմուրլ կէթիրմիշ
23 ուէտիրմաէ; Անլէր [illegible] իգզրէ հարէքէթ էտիփ օլ պէշ մէլաք եա'-
նի Սէրափիմ մէլէկնէ, Հէրուբ մէլէ-
կնի, Օֆանիմ մէլէկնէ, [illegible] մէ-
լէկնի, [illegible] մէլէկնէ [illegible]
24 [illegible] եանըրնա կէթիրմիշլէր. Վէ
պու մէլէքլէրի Նէշու'ըն եանըրնա կէ-
թիրտիքլէրինտէ Նէշու' պիր [illegible]
իսրայէլ պաշլըքլարընի չաղըրըփ, քէն-
տիսինէ պէրապէր [illegible] օլան [illegible]
հարիպլէրին ու [illegible] խիթ [illegible]
[illegible] վէ [illegible] մէ-
լէքլէրին պօյունլարը [illegible] դօյու-
նըդ [illegible] անլէրլ [illegible] եազըլը-
ըդ [illegible] ըմլէրին պօյուն-
25 լարը [illegible] դօպըրըր. Վէ Նէ-
շու' անլէրէ [illegible] էթ-
մէյինիզ. [illegible] ձէսու [illegible]
նըզ, զիրա անլէր իլէ պիւթիւն [illegible] է-
ամէլլէրինիզ [illegible] քէաֆ-
ֆէսինէ ՐԱԲԲ պէօյլէ եազմըշտըր
26 տէտի. Թա'ալէհու Նէշու' անլէրի պու-
րաղա գօյուփ էյլէտի, վէ անլէրի պէշ
պարմագ [illegible], վէ [illegible] իւզէ-
րինտէ [illegible] գաթար [illegible] դոլա-
27 լար. Վէ [illegible] չէմէրէ [illegible]
էթտի, վէ անլէրի [illegible] էնտէ-
րուն օլ [illegible] էթտիքլէրի [illegible]
[illegible] աթտըլար. Վէ [illegible]
[illegible] պէօյլէ [illegible] դօլըրլար, անլ-
լէր սաֆի պու կիւնէ [illegible]
28 Նէշու' օլ կիւն Մագդէլայա [illegible]
[illegible] անը վէ մէլէկնէ [illegible] կէչ-
տիրէրէք, իչինտէ պուլունան [illegible]
ըն քէաֆֆէսինի հէփ [illegible]
[illegible] հէլաք էթտի, վէ [illegible] մէ-
լէկնէ եաքըլը կիպի Մագդէլայա մէ-
լէկնէ սաֆի եագըլար.
29 Թա'ալէհու Նէշու' պիւթիւն Իսրայէլ
անըն իլէ պէրապէր օլարագ Մագդէ-
տաատան Լիպնայա կէչիփ, Լիպնա իլէ
30 մուհարէպէ էթտի. Վէ ՐԱԲԲ անը վէ
մէլէկնի սաֆի Իսրայէլին էլինէ թէս-
լիմ էթտի. անլէր սաֆի անը վէ ի-
չինտէ պուլունան նուֆուսըն քէաֆ-
ֆէսինի, հիչ պիրինի [illegible],

գըլըճտան կէչիրտիլէր. վէ [illegible] մէ-
լէկնէ եափտըգլարը կիպի [illegible] մէ-
լէկնէ սաֆի եափըլար.
31 Թա'ալէհու Նէշու', պիւթիւն Իսրայէլ
անըն իլէ պէրապէր օլարագ, Լիպնա-
տան Լաքիշէ կէչիփ, անը մուհասէրէ
32 վէ անըն իլէ մուհարէպէ էթտի. ՐԱԲԲ
[illegible] Լաքիշի Իսրայէլին էլինէ թէս-
լիմ էթտի. վէ իքինճի կիւնտէ անը
ալըփ, վէ Լիպնայա հէր նէ քի եափ-
տըյսա իսէ անը սաֆի եափըպ անը վէ
իչինտէ պուլունան նուֆուսըն քէաֆ-
ֆէսինի գըլըճտան կէչիրտիլէր.
33 Օլ զէման Կէզէր մէլիքի Հօրամ Լա-
քիշէ եարտըմ էթմէկ իչին չըգտը, Նէշու'
անը վէ գավմինի հիչ [illegible]
[illegible] վուրտու.
34 Թա'ալէհու Նէշու', պիւթիւն Իսրա-
յէլ անըն իլէ պէրապէր օլարագ,
Լաքիշտէն Էկլօնա կէչտի. վէ անը
մուհասէրէ վէ անըն իլէ մուհարէպէ
35 էթտիլէր. Վէ հէման օլ կիւնտէ անը
ալըփ գըլըճտան կէչիրտիլէր. վէ Լա-
քիշէ հէր նէ քի եափար իսէ, անը
սաֆի էօյլէ [illegible] պուլունան նու-
ֆուսըն քէաֆֆէսինի օլ կիւնտէ հէ-
լաք էթտի.
36 Թա'ալէհու Նէշու', պիւթիւն Իսրայէլ
անըն իլէ պէրապէր օլարագ, Էկլօն-
տան Հէպրօնա չըգտը. վէ անըն իլէ
37 մուհարէպէ էթտիլէր. Վէ անը ալըփ
անը վէ մէլէկնի վէ պիւ [illegible]
[illegible] պուլունան [illegible]
[illegible] քէաֆֆէսինի, հիչ պիրինի պը-
րագմայարագ, գըլըճտան կէչիրտիլէր.
վէ Էկլօնա հէր նէ քի եափտըգլարը
[illegible] անը վէ իչինտէ
պուլունան նուֆուսըն քէաֆֆէսինի
հէլաք էթտի.
38 Թա'ալէհու Նէշու', պիւթիւն Իսրայէլ
անըն իլէ պէրապէր օլարագ, Տէպիր
ծիծէթինէ [illegible] անըն իլէ մուհա-
39 րէպէ էթտի. Վէ անը վէ մէլէկնի վէ
պիւ ծիւմլէ չէհիրլէրինի ալըփ, անլէրի
գըլըճտան կէչիրտի. վէ [illegible] պու-
լունան նուֆուսըն քէաֆֆէսինի, հիչ
պիրինի [illegible], հէլաք էթտի.

Հէպրօնա եափտըղը' վէ Լիպնա իլէ մէ-
լիքինէ եափտըղը վէճհլէ, Տէպիր իլէ
մէլիքինէ էօյլէ եափտը։
40 Իմտի Եէշու' պիւթիւն տիյարը' եա'-
նի տաղ վէ ճէնուպ թարաֆը վէ օվա
վէ տաղ էթէքլէրինի վէ մէլիքլէրինին
ճիւմլէսինի վուրտու վէ հիչ պիրինի
պըրագմատը. Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊԸՆ
էմր էթտիյինէ կէօրէ նուֆուսըն ճիւմ-
լէսինի հէլաք էյլէտի։
41 Վէ Եէշու' անլէրի Գատէշ-պառնէատէն
Ղազզայա տէք վէ պիւթիւն Ճօշըն տի-
42 յարընը Գիպ'օնա տէք վուրտու։ Վէ պու
մէլիքլէրին վէ տիյարլարընըն քեաֆ-
ֆէսինի Եէշու' պիր տէֆ'ատա ալտը.
զիրա Իսրայէլ իչիւն Իսրայէլին Ալլահը
43 ՌԱՊՊ ճէնկ էտէր իտի։ Վէ Եէշու',
պիւթիւն Իսրայէլ անըն իլէ պէրապէր
օլարագ, Ճիլճալա օրտուկեահա 'ավ-
տէթ էթտի։

ՊԱՊ 11

1 Վէ Հասօր մէլիքի Եապին պու վու-
գու'ունու իշիթտիքտէ' Մատօն մէլիքի
Եօպապա վէ Շիմրօն մէլիքինէ վէ Աք-
2 շաֆ մէլիքինէ, Վէ շիմալտա օլան տաղ-
լարտա վէ Քիննէրէթին ճէնուպինտէ
վատը' սահրատա վէ օվատա վէ ղարպ-
տա վատը' Տօր նահիյէլէրինտէ օլան մէ-
3 լիքլէրէ, Եա'նի շարգտա վէ ղարպտա
օլան Քէն'անիլէրէ վէ տաղտա օլան Ա-
մօրիլէրէ վէ Հիթթիլէրէ վէ Փէրիզիլէ-
րէ վէ Եէպուսիլէրէ վէ Հէրմօնըն ալ-
թընտա Միսփա տիյարընտա օլան Հիվ-
4 վիլէրէ խապէր կէօնտէրտի։ Իմտի ան-
լէր' 'ասքէրլէրինին քեաֆֆէսի' եա'նի
քէսրէթ ճիհէթիյլէ տէնիզ սահիլինտէ
օլան գում կիպի քիւլլիյէթլի խալգ վէ
փէք չօգ աթլը վէ 'արապալար իլէ չըգ-
5 տըլար։ Պու մէլիքլէրին ճիւմլէսի իթ-
թիֆագ էտէրէք, Իսրայէլ իլէ մուհա-
րէպէ էթմէք իչիւն կէլիփ Մէրօմ սու-
յընտա պիրլիքտէ գօնտըլար։
6 Վէ ՌԱՊՊ Եէշու'ա տէտի քի' Անլէր-
տէն խավֆ էթմէ, զիրա եարըն պու
վագըթտա պէն անլէրին ճիւմլէսինի Իս-
րայէլ էօնինտէ մագթուլէն տէս-
րէճէյիմ. սէն տախի աթլարընըն
նիրլէրինի քէսիփ 'արապալարընը ա-
7 թէշլէ իհրագ էտէճէքսին։ Իմտի Եէշու'
մուհարիպլէրին ճիւմլէսի անըն իլէ պէ-
րապէր օլարագ, Մէրօմ սույընա գա
թէթէն իւզէրլէրինէ կէլիփ' անլէրէ հի-
8 ճում էթտի։ Վէ ՌԱՊՊ անլէրի Իսրա-
յէլին էլինէ թէսլիմ էթմէսիյլէ, ան-
լարը վուրտուլար, թա պէօյիւք Սայ-
տա վէ Մասրէֆօթ-մայիմէ վէ շար-
ճիհէթինէ Միսփա վատիսինէ գա
թա'գիպ էտէրէք' անլէրի հիչ պի-
9 գալմայընճայա գատար վուրտուլար։ Վէ
Եէշու' ՌԱՊՊԸՆ քէնտիսինէ սէօյլէ-
կիպի եափարագ' աթլարընըն սինիր-
րինի քէստի, վէ 'արապալարընը ա-
թէշլէ իհրագ էթտի։
10 Վէ օլ վագըթտա Եէշու' տէօնիւփ
Հասօրը ալըփ' մէլիքինի գըլըճլէ վուր-
տու. զիրա Հասօր մուգատտէմա պու
մէմլէքէթլէրին ճիւմլէսինին պիրինճի
11 իտի։ Վէ իչինտէ պուլունան նուֆուս
քեաֆֆէսինի գըլըճտան կէչիրիփ հէ-
լաք էյլէտի, պիր քիմսէ պագի գալ
12 տը, վէ Հասօրը աթէշլէ եագտը։ Վէ
ՌԱՊՊԸՆ գուլու Մուսանըն էմր էյլէ-
յի կիպի' Եէշու' պու մէլիքլէրին պի
ճիւմլէ շէհիրլէրինի վէ մէլիքլէրին քեաֆ-
ֆէսինի ալըփ' գըլըճտան կէչիրէրէք հէ-
13 լաք էյլէտի։ Անճագ Եէշու'ըն եագ-
ղը Հասօրտան մա'ատա պուլունտուղ
թէփէլէր իւզէրինտէ տուրան շէհիրլէ
14 հիչ պիրինի Իսրայէլ եագմատը։ Վէ
պու շէհիրլէրին պիւթիւն ղանիմէթ
վէ հայվանլարընը պէնի Իսրայէլ իղթի-
նամ էթտիլէր. Ֆագաթ պիր քիմ
պըրագմայարագ ատէմլէրին քեաֆֆէ-
սինի, անլէրի հէլաք էտինճէյէ տէք
15 գըլըճտան կէչիրտիլէր. ՌԱՊՊԸՆ քէն-
տի գուլու Մուսայա էմր էթտիյի կի
Մուսա Եէշու'ա էօյլէ էմր էյլէմիշ իտ
Եէշու' տախի ՌԱՊՊԸՆ Մուսայա էմ
էթտիյինտէն հիչ պիր շէյ իհմալ էթ-
մէյէրէք էօյլէ իճրա էյլէտի։
16 Վէ Եէշու' պիւթիւն պու տիյարը
եա'նի տաղլարը վէ ճէնուպըն քեաֆ-

ֆէսինի, պիւթիւն Ճօշան տիյարընը վէ
օվայը վէ սահրայը վէ Իսրայէլ տաղընը
17 իլէ օվասընը, Սէ'իրէ չըգան Հալագ
տաղընտան թա Հէրմօն տաղը ալթընտա
Լիպնան օվասընտա վագը' Պա'ալղատէ տէկին զապթ էտտի, մէլիքլէրինի ճիւմլէսինի թութուպ, վէ անլէրի
18 վուրուպ գաթլ էյլէտի. Եէշու'
պու մէլիքլէրին քեաֆֆէսի իլէ պիր
19 չօգ էյամ մուհարէպէ էթտի. Ճիպ'օնտա սաքին օլան Հիվվիլէրտէն մա'ադա
պէնի Իսրայէլ իլէ մուսալէհէ էտէն պիր
շէհիր պուլունմայըպ, ճիւմլէսինի մու-
20 հարէպէ իլէ զապթ էթտիլէր. Զիրա
գալպլէրի փէքլէնիպ մուհարէպէ իչին
Իսրայէլէ գարշը չըգմալարը ՌԱՊՊ թարաֆընտան օլտու, թա քի ՌԱՊՊԸՆ
Մուսայա էմր էթտիյի կիպի' անլէրի
հէլաք էտիպ, հագլարընտա մէրհամէթ կէօսթէրիլմէյէրէք, անլէրը մահվ
էտէ.

21 Օլ վագըթ տախի Եէշու' կիտիպ տաղլարտան' Հէպրօնտան, Տէպիրտէն, 'Անապտան վէ Եէհուտա տաղլարընըն
ճիւմլէսինտէն վէ Իսրայէլ տաղլարընըն
ճիւմլէսինտէն 'Անագլըլէրի գըրտը. Եէշու' անլէրի շէհիրլէրիլէ պէրապէր հէ-
22 լաք էթտի. Պէնի Իսրայէլ տիյարընտա
'Անագի պըրագըլմայըպ' անճագ Ղազզէ'տէ, Ճէթտէ վէ Աշտօտտա գալտըլար.

23 Վէ Եէշու' ՌԱՊՊԸՆ Մուսայա էմր
էյլէտիյի վէճհ իւզրէ' պիւթիւն տիյարը զապթ էթտի. վէ Եէշու' անը Իսրայէլէ' սըպթլարընըն ֆըրգալարընա կէօրէ միրաս օլմագ իւզրէ վէրտի. տիյար
տախի մուհարէպէտէն [illegible] ասայիշ պուլտու.

ՊԱՊ 12

1 Իրտանըն էօթէ թարաֆընտա շարգա
տօղրու Արնօն վատիսինտէն Հէրմօն
տաղընա գատար, վէ շարգ ճիհէթինտէ վագը' պիւթիւն սահրատա պէնի Իսրայէլին' վուրուպ տիյարլարընը զապթ
էթտիքլէրի տիյարըն մէլիքլէրի պուն-
2 լար իտի. Հէշպօնտա սաքին օլան Ամօռիլէրին մէլիքի Սիհօն, քի պու Արնօն վատիսի քէնարընտա օլան 'Արօ'էրտէն վէ վատինին օրթասընտան վէ
Ճիլ'ատըն նըսֆը իլէ պէնի 'Ամմօն հուտուտու օլան Եապպօգ վատիսինէ գա-
3 տար, վէ սահրայա' շարգտէն Քիննէրէթ
տէնիզինէ գատար, վէ շարգտէն Պէյթ-Եէշիմօթ եօլընտա վէ ճէնուպտէն Աշտօթ-փասկանըն ալթընտա սահրա տէնիզինէ' եա'նի Թուզ տէնիզինէ գա-
4 տար հիւքիւմէթ էտէր իտի. Վէ տախի
'Աշթարօթ իլէ Էտրէ'իտէ սաքին օլուպ, ճէպպարլարտան գալան Պաշան
մէլիքի 'Օկըն տիյարընը [illegible].
5 Վէ օ Հէրմօն տաղընտա վէ Սալքատա
վէ Ճէշուրիլէրին վէ Մա'աքիլէրին հուտուտունա պիւթիւն Պաշանտա վէ Հէշպօն մէլիքի Սիհօնըն հուտուտը օլան
Ճիլ'ատըն նըսֆընա գատար հիւքիւմէթ
6 էտէր իտի. Պունլարը ՌԱՊՊԸՆ գուլու
Մուսա պէնի Իսրայէլ իլէ վուրտուլար.
վէ [illegible] ՌԱՊՊԸՆ գուլու Մուսա
Ռուպէնիլէրէ վէ Ճատիլէրէ վէ Մանասսէնին նըսֆը սըպթընա միրաս
օլմագ իւզրէ վէրտի.

7 Վէ Իրտանըն պէրի' եա'նի ղարպ
թարաֆընտա Լիպնան օվասընտա վագը' Պա'ալղատտան Սէ'իրէ չըգան Հալագ տաղընա գատար Եէշու'ըն պէնի
Իսրայէլ իլէ վուրտուգլարը տիյարըն մէ-
8 լիքլէրի պունլար իտի. Եէշու' տախի
տաղտա վէ օվատա վէ սահրատա վէ տաղ
էթէքլէրինտէ վէ պէրրիյէտէ վէ ճէնուպտա պուլունան Հիթթիլէր, Ամօռիլէր վէ Քէն'անիլէր, Փէրիզիլէր, Հիվվիլէր վէ Եէպուսիլէրին [illegible]
Իսրայէլէ' սըպթլարընըն ֆըրգալարընա
9 կէօրէ միրաս օլմագ իւզրէ վէրտի. Էրիհա մէլիքի պիր, Պէյթ էլ եանընտա օլան
10 'Այ մէլիքի պիր, Եէրուշալիմ մէլիքի պիր,
11 Հէպրօն մէլիքի պիր, Եարմութ մէլիքի
12 պիր, Լաքիշ մէլիքի պիր, 'Էճլօն մէլիքի
13 պիր, Ճազէր մէլիքի պիր, Տէպիր մէլիքի
14 պիր, Ճէտէր մէլիքի պիր, Հօրմա մէլիքի
15 պիր, 'Արատ մէլիքի պիր, Լիպնա մէլիքի
16 պիր, 'Ատուլլամ մէլիքի պիր, Մագգէտա

17 մելիքի պիր, Պեյթէլ մելիքի պիր, Թափ-
փուահ մելիքի պիր, Հեֆեր մելիքի պիր, Ա-
19 ֆէք մելիքի պիր, Լաշշարօն մելիքի պիր,
20 Մատօն մելիքի պիր, Հասօր մելիքի պիր,
21 Շիմրօն-Մերօն մելիքի պիր, Աքշաֆ մելիքի
22 պիր, Թաանաք մելիքի պիր, Մեճիտտօ
մելիքի պիր, Գատէշ մելիքի պիր, Քար-
մէլտէ վագը' Եօգնա'ամ մելիքի պիր,
23 Նաֆեթ Տօրտա Տօր մելիքի պիր, Ճիլ-
24 ճալտա վագը' Կօյիմ մելիքի պիր, Թիր-
ծա մելիքի պիր. մելիքլերին ճեմիսի
օթուզ պիր իտի.

ՊԱՊ 13

1 Վէ Եէշու' իխթիյար վէ եաշընտա օլ-
տուղտա ՌԱՊՊ անա տէտի քի՝ Սէն
իխթիյար վէ իլերլէմիշսին օլտուն, վէ զապթ
2 օլունաճագ փէք չօգ եէր գալտը։ Գա-
լան եէրլէր պունլարտըր. Ֆիլիսթիլէրին
քեաֆֆէի մէմլէքէթլէրի վէ պիթին Կէ-
3 շուր. Մըսըրըն գարշըսընտա օլան Շի-
հօրտան Քէնանիլէրէ մահսուպ վէ շի-
մալէ տօղրու օլան Էգրօն հուտուտու-
նա գատար Ֆիլիսթիլէրին պէշ պէյլէ-
թի եանի Ղազզէլէր, Աշտօտլըլէր, Աշ-
գէլօնլըլէր, Կէթթիլէր վէ Էգրօնլըլէր
4 վէ Ավվիլէր. Ճէնուպտէն Քէնա-
նանիլէրին պիւթիւն եէրլէրի վէ Սայտա-
լըլէրա մէնսուպ օլան Մէ'արա թա
Աֆէգ'է Ամօրիլէրին հուտուտունա գա-
5 տար, վէ Կէպալիլէրին եէրլէրի վէ շարգ
թարաֆընտա Հէրմօն տաղընըն ալթըն-
տա վագը' Պա'ալ-Կատտան Համաթ
մէտխալինէ գատար պիւթիւն Լիպնան,
6 Լիպնանտան թա Միսրէֆօթ-մայիմէ
գատար տաղ էհալիսինին քեաֆֆէսինի,
Սայտալըլարըն ճիւմլէսինի պէն օնլարը
Իսրայէլ էօղուլլարը էօնիւնտէն թարտ էտէճէյիմ.
Եալընըզ սէն անը պույուրտուղում գիպի
Իսրայէլէ միրաս օլմագ իւզէրէ
գուր'ա իլէ թագսիմ էյլէ.
7 Վէ շիմտի պու եէրի տօգուզ սըպթ
իլէ Մանասսէնին եարըմ սըպթընա
միրաս օլմագ իւզրէ, թագսիմ էյլէ։
8 Օնունլա պիրլիքտէ Ռուպէնիլէր
վէ Կատիլէր Մուսանըն կէնտիլէրինէ Եօրտա-
նըն էօթէսինտէ շարգտա վէրտիյի մի-
րասլարընը, ՌԱՊՊԸՆ գուլու Մուսա-
9 նըն վէրտիյի վէճհիլէ ալտըլար. Եա-
նի Առնօն վատիսի քէնարընտա վագը' Ա-
րո'էրտէն վատինին օրթասընտա օ-
լան շէհիր վէ պիւթիւն Մէտէպա սահրա-
10 սը, Տիպօն'ա գատար. Վէ պիւթիւն Համօն օղ-
լունտա պուլունան Հէշպօնտա հիւքիւ-
մէթ էտէն Ամօրիլէրին մելիքի Սիհօ-
11 նըն շէհիրլէրինի, Վէ Կիլա'ատ վէ Կէ-
շուրիլէրին վէ Մա'աքաթիլէրին հու-
տուտը վէ պիւթիւն Հէրմօն տաղը վէ
12 Սալքայա գատար պիւթիւն Պաշանը, Ա-
շթարօթտա վէ Էտրէ'իտէ հիւքիւմ
սիւրէն 'Օճըն Պաշանտա վագը' պիւթիւն
մէմլէքէթինի, -Ռէֆա'իմ պագիյէսինտէն
գալմըշ օլան- Մուսա պունլարը վուրուպ գով-
տու.
13 Ֆագաթ Իսրայէլ օղուլլարը Կէշու-
րիլէրի վէ Մա'աքաթիլէրի թարտ էթ-
մէտիլէր, վէ պու կիւնէ գատար Կէշու-
րիլէր վէ Մա'աքաթիլէր Իսրայէլին արա-
14 սընտա օթուրուրլար. Եալընըզ Լէվի
սըպթընա միրաս վէրմէտի. Անըն
... անա տէտիյի կիպի Իսրա-
յէլին Ալլահը ՌԱՊՊԸՆ գուրպանլա-
րը.
15 Վէ Մուսա Ռուպէն օղուլլարը սըպթընա
16 գապիլէլէրինէ կէօրէ միրաս վէրտի. Վէ հու-
տուտլարը Առնօն վատիսինին քէնարըն-
տա վագը' Արօ'էրտէն վէ վատինին օր-
թասընտա օլան շէհիր վէ Մէտէպա եա-
17 նընտագի պիւթիւն սահրա, Հէշպօն
վէ անըն սահրատա օլան պիւթիւն շէ-
հիրլէրի, Տիպօն վէ Պամօթ-պա'ալ վէ
18 Պէյթ-պա'ալ-մէ'օն, Վէ Եահասա վէ Գէ-
19 տէմօթ վէ Մէֆա'աթ, Վէ Գիրիաթա-
յիմ վէ Սիպմա վէ Լէմէգ տաղըն-
20 տա Սէրէթ-շահար, Վէ Պէյթ-փէ'օր վէ
21 Աշտօթ-փիսկա վէ Պէյթ-հայէշիմօթ, Վէ
սահրանըն պիւթիւն շէհիրլէրի վէ Հէշ-
պօնտա հիւքիւմէթ էտէն Ամօրիլէրին
մելիքի Սիհօնըն պիւթիւն մէմլէքէթի-
տիր. Մուսա անը վէ Միտեան էմիրլէրի
Էվի վէ Րէգէմ վէ Սուր վէ Հուր
վէ Րէպա'յը, մէմլէքէթտէ օթուրան Սիհօնըն
22 ... էմիրլէրինի վուրտու. Վէ

պէնի Իսրայէլ գաթլ էթտիկլէրի ա-
տամլէր իլէ պէրապէր Պէօ'րուն օղլու
Պալ'ամ սահհարը գըլըճլէ գաթլ էթ-
23 տիլէր։ Վէ պէնի Ռուպէնին հուտու-
տու Իորտանըն սահիլի իտի. պէնի Ռուպէ-
նինին միրասը գապիլէլէրինէ կէօրէ
պու շէհիրլէր իլէ գարիյէլէրի իտի։
24 Վէ Մուսա Ճատ սըպթընա պէնի Ճատ
25 գապիլէլէրինէ կէօրէ միրաս վէրտի։ Վէ
հուտուտլարը Եա'զէր վէ Ճիլ'ատըն
ճիւմլէ շէհիրլէրի վէ պէնի 'Ամմօն տի-
յարընըն եարըսը, Ռապպաթ էօնիւնտէ
26 վագը' Արօ'էրէ գատար, վէ Հէշպօն-
տան Ռամաթ-միսփայա վէ Պէթօնիմէ
գատար, վէ Մահանայիմտէն Տէպիրին
27 հուտուտունա գատար. Վէ վատիտէ
Պէյթհարամ վէ Պէյթնիմրա վէ Սուք-
քօթ վէ Սաֆօն՝ Հէշպօն մէլիքի Սիհօ-
նըն մէմլէքէթինին պագիյյէսի՝ (Իր-
տանըն սահիլի) Իորտանըն էօթէսի Եա'-
նի շարգ թարաֆընտա Քինէրէթ տէ-
նիզինին քէնարընա գատար օլտու։
28 Պէնի Ճատըն միրասը գապիլէլէրինէ
կէօրէ պու շէհիրլէր իլէ գարիյէլէրի
իտի։
29 Մուսա Մանասսէնին նըսֆ ը սըպ-
թընա տախի միրաս վէրտի. պէնի Մա-
նասսէնին նըսֆ ը սըպթընըն գապիլէ-
լէրինէ կէօրէ օլան միրասը պու տուր։
30 Վէ անլարըն հուտուտու Մահանայիմտէն
պիթիւն Պաշան եա'նի Պաշան մէլիքի
'Օկըն պիթիւն մէմլէքէթի վէ Եաիրին
Պաշանտա վագը' ճիւմլէ գասապալարը,
31 քի ալթմըշ շէհիր իտի։ Վէ Ճիլ'ատըն
նըսֆը վէ Պաշանտա 'Օկըն մէմլէքէթի-
նին շէհիրլէրի՝ 'Աշթարօթ վէ Էտրէ'ի
Մանասսէնին օղլու Մաքիր օղուլլարը-
նըն գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Մաքի-
32 րին նըսֆընըն օլտու։ Մօապ սահրա-
լարընտա՝ Էրիհանըն շարգընտա՝ Իորտա-
նըն էօթէսինտէ Մուսանըն, միրաս օլ-
մագ իչիւն, թագսիմ էթտիյի պուն-
33 լար տըր։ Լաքին Մուսա Լէվի սըպ-
թընա միրաս վէրմէտի. անլարըն միրա-
սը անլարա տէտիյի կիպի Իսրայէլին Ալ-
լահը ՌԱՊՊ տըր։

ԲԱՊ 14

1 Վէ Քէն'ան տիյարընտա՝ քեահին Էլ'ա-
զար իլէ Եէշու'՝ իպն ի Նուն վէ պէնի
Իսրայէլ սըպթլարընըն խանէտան րէ'ի-
սլէրինին, միրաս օլմագ իչիւն պէնի
Իսրայէլէ թագսիմ էթտիքլէրի, վէ ան-
լարըն թէվզի'ի էթտիյի եէրլէր պուն-
2 լար տըր։ Տօգուզ սըպթ իլէ եարըմ սըպ-
թըն միրասը ՌԱՊՊԸՆ՝ Մուսանըն վա-
սըթասըյլէ էմր էթտիյի վէչհիլէ միրա-
3 սը գուր'ա իլէ վէրիլտի։ Զիրա Մու-
սա իքի սըպթ իլէ եարըմ սըպթըն թարա-
ֆընտա Իորտանըն էօթէսինտէ միրաս
վէրմիշ իտի, ամմա անլարըն իչինտէ
4 Լէվիլէրէ միրաս վէրմէտի։ Չիւնքի
պէնի Եուսուֆ Մանասսէ վէ Էֆրա-
յիմ օլմագ իքի սըպթ իտի. վէ Լէ-
վիլէրէ մէմլէքէթտէ հիսսէ վէրմէտիլէր, վէ
հայվանլարը վէ մալլարը իչիւն անլարըն
մէր'ալարընտան մա'ատա օլ տիյարտա
5 հիսսէ վէրմէտիլէր։ ՌԱՊՊԸՆ Մուսայա
էմր էթտիյի վէչհիլէ պէնի Իսրայէլ հա-
րէքէթ էտիփ տիյարը թագսիմ էթտի-
լէր։
6 Վէ պէնի Եէհուտա Ճիլճալտա Եէ-
շու'ա եագլաշըպ Քէնէզլի Քալէպ իպն ի
Եէֆուննէ անա տէտի քի՝ Սէն ՌԱՊ-
ՊԸՆ գուլու իլէ պէնիմ հագգըմտա Ալ-
լահըն ատամը Մուսայա Գատէշ-պառնէ'-
7 տէ նէ սէօյլէտիյի քէլամը պիլիրսին։ ՌԱՊ-
ՊԸՆ գուլու Մուսա տիյարը թէճէս-
սուս էթմէք իչիւն Գատէշ-պառնէ'տէն
պէնի կէօնտէրտիյի վագըթ գըրգ եա-
շընտա իտիմ. վէ պէն տախի գալպիմտէ
օլանը կիպի անա խապէր կէթիրտիմ։
8 Լաքին պէնիմ իլէ պէրապէր չըգան
պիրատէրլէրիմ գավմին եիւրէյինի է-
րիթտիլէր. պէն իսէ Ալլահըմ ՌԱՊՊԱ
9 թամամիլէ մութի' օլտում։ Վէ օ
կիւն Մուսա եէմին էտիփ՝ Ալլահըմ
ՌԱՊՊԱ թամամիլէ մութի' օլտուղուն ի-
չիւն, այաղընըն պաստըղը եէր մութ-
լագա իլ էլ էպէտ սէնին վէ էվլատ-
10 լարընըն միրասը օլաճագ տըր՝ տէտի։ Վէ
Իսրայէլ պէրրիյէտէ տօլաշըր իքէն,
Մուսայա ՌԱՊՊ պու քէլամը սէօյլէյէ-

լի շիմտի գըրգ պէշ սէնէ տիր քի,
ՌԱՊՊ սէօյլէտիյի կիպի պէնի պէր հայաթ
սագլատը, վէ շիմտի իշթէ պէն պու
11 կիւն սէքսէն պէշ եաշընտա իմ. Մու-
սա պէնի կէօնտէրտիյի վագըթտա
գուվվէթիմ նասըլ իտի իսէ, մուհա-
րէպէ իչիւն վէ չըգըպ կիրմէք իչիւն
պու կիւն տախի գուվվէթիմ էօյլէ
12 տիր. Վէ շիմտի ՌԱՊՊԸՆ օլ վագըթ
սէօյլէտիյի տաղը պանա վէր. զիրա 'Ա-
նագիլէր վէ պէյիւք վէ մուսթահքէմ
շէհիրլէր օրատա պուլունտուգլարընը օլ կիւն
քէնտին իշիթտին. պէլքի ՌԱՊՊ պէնիմ
իլէ օլուր, ՌԱՊՊԸՆ սէօյլէտիյի կիպի օն-
13 լէրի թարտ էտէրիմ. Յէշու' տախի
Քալէպ իպն ի Յէֆուննէյէ հայըր տու'ա
էյլէյիպ, անա Հէպրօնը միրաս օլմագ
14 իւզրէ վէրտի. Պու էճլինտէն Գէնէզլի Քա-
լէպ իպն ի Յէֆուննէ իսրայէլին Ալլա-
հը ՌԱՊՊԻ քեամիլէն միւթի' օլտուղու
իչիւն, Հէպրօն պու կիւնէտէք անըն
15 միրասը օլտու. Վէ Հէպրօնըն իսմի
մուգատտէմա Գիրեաթ-արպա' իտի.
Արպա' իսէ 'Անագիլէր իչինտէ պէյիւք
ատէմ իտի. Պա'տէհու տիյար մուհա-
րէպէտէն ֆարըղ օլուպ ասայիշ պուլտու.

ՊԱՊ 15

1 Վէ գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Յէհու-
տա սըպթընըն հիսսէսի Էտօմ հու-
տուտունա միւնթէհի իտի. ճէնուպ թա-
րաֆընտան Ցին պէրրիյէսի նիհայէթ ի
հուտուտ իտի.
2 Վէ հուտուտ ը ճէնուպիյէսի Թուզ
տէնիզինին նիհայէթինտէն' եա'նի ճէ-
3 նուպա պագան քէօրֆէզտէն, վէ
ճէնուպէ 'Ագրապպիմ եօգուշընա չը-
գըպ' Ցինէ տօղրու կէչէրէք ճէնուպ
թարաֆընտան Գատէշ-պառնէ'ա չը-
գար, վէ Հասրօնտան կէչիպ Ատտարա
4 չըգարագ Գարգա'ա տէօնէր. Վէ օն-
տան 'Ացմօնա կէչիպ Մըսըր վատիսինէ
խուրուճ էտէր. պու հուտուտ տէնիզէ
միւնթէհի օլուր. հուտուտ ը ճէնուպի-
յէնիզ պու օլուր.
5 Վէ հուտուտ ը շարգիյէ Թուզ տէնի-
զի օլուպ, Իւրտանըն նիհայէթինէ գա-
տար իտի.
Վէ հուտուտ ը շիմալիյէ Իւրտ
մինսապընտա վագը' տէնիզին քէօ-
6 ֆէզինտէն օլուպ, Պու հուտուտ Պէյթ-
հօղլայա չըգար, վէ շիմալտէն Պէյթ'ա-
րապայա կէչէրէք, պու հուտուտ Ռ
ուպէն օղլու Պօհանըն թաշընա չըգա
7 Օրատան պու հուտուտ Աքօր տէրէսի
տէն Տէպիրէ չըգըպ' շիմալէ տօղ
վատինին ճէնուպիյէսինտէ վագը' 'Ատու-
միմ եօգուշունուն էօնինտէ օլան Կիլ-
կալա տէօնէր. պու հուտուտ 'Այնշէ
սուլարընա տօղրու կէչիպ' Ռօկէլ փը-
8 նարընա միւնթէհի օլուր. Վէ պ
հուտուտ Իպնի Հիննօմ տէրէսինէ Յէ-
պուս' եա'նի Յէրուսալիմին ճէնու-
պ թարաֆընա չըգար, վէ պու հուտու
[illegible] Ռէֆայիմ տէրէսինին նիհա-
յէթինտէ [illegible]' Հիննօմ տէրէսինին էօ-
նինտէ ճանիպ ի գարպտա օլան տաղ
9 պաշընա չըգար. Վէ պու հուտու
տաղըն թէփէսինտէն Նէֆթօհ սու-
յըն մէնպա'ընա միւմթէտ օլուպ' Էֆ-
րօն տաղընտա վագը' շէհիրլէրէ չըգա
վէ պու հուտուտ Պա'ալա' եա'նի Գի
10 եաթ-եա'արիմէ միւմթէտ օլուր. Վ
հուտուտ Պա'ալատան գարպէ Սէի
տաղընա տօղրու տէօնիպ' շիմ
Քէսալօն օլան Յա'արիմ տաղընըն յա-
նինէ կէչէր, վէ Պէյթ-շէմէշէ էնէ
11 Թիմնայա տօղրու կիտէր. Վէ պու հու-
տուտ շիմալէ տօղրու 'Էգրօն ճանի-
պինէ չըգար, վէ պու հուտուտ Շէք-
րօնա միւմթէտ օլուպ' Պա'ալա տաղը
կէչէրէք Յապնէէլէ չըգար. Վէ պ
հուտուտ տէնիզէ միւնթէհի օլուր.
12 Վէ հուտուտ ը գարպիյէ Պէօյիւք տէ-
նիզին սահիլի տիր. գապիլէլէրինէ կէօ-
րէ պէնի Յէհուտանըն էթրաֆ հու-
տուտը պու տուր.
13 Վէ Քալէպ իպն ի Յէֆուննէյէ ՌԱՊ-
ՊԸՆ Յէշու'ա օլան էմրինէ իթթիպա
պէնի Յէհուտա իչինտէ 'Անագըն փէ-
տէրի Արպա'ըն շէհրինի' եա'նի Հէպ-
14 րօնը հիսսէ վէրտի. Քալէպ տա-
խի 'Անագըն իւչ օղուլլարընը' եա'նի

Շէշայ վէ Ախիման վէ Թալմայ էվլատը
15 'Անագը օրատան թարտ էթտի։ Վէ օրատան
Տէպիր սէքէնէսի 'ալէյհինէ
չըգտը, վէ Տէպիրին իսմի մուգատտէմա
16 Գիրեաթ-սէֆէր իտի։ Վէ Քալէպ՝
Գիրեաթ-սէֆէրի հէր քիմ վուրուպ ալըր
իսէ, գըզըմ 'Աքսայը անա զէվճէ
17 օլմագ իչին վէրիրիմ՝ տէտի։ Վէ Քալէպին
գարտաշը Գէնէզին օղլու 'Օթնիէլ
անը ալտը. օլ տախի գըզը 'Աքսայը
անա զէվճէ օլմագ իչին վէրտի։
18 Վէ մէրգումէ անըն եանընա կիթմէքտէ
իքէն, փէտէրինտէն պիր թարլա
թալէպ էթմէյէ 'Օթնիէլի թէշվիգ էյլէտի.
վէ մէրքէպտէն ինտիյինտէ Քալէպ
անա տէտի քի՝ Սանա նէ՞ օլտու.
19 Գըզ տախի ճէվապէն՝ Պանա պէրէքէթ
վէր. զիրա պանա պիր *գուրագ եէր՝
վէրտին, պանա սու փընարլարը տախի
վէր՝ տէտի. օլ տախի անա եուգարըքի
փընարլար իլէ աշաղըքի փընարլարը
վէրտի։

20 Գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Եէհուտա
21 սըպթընըն միրասը պու իտի. Վէ պէնի
Եէհուտա սըպթընըն ճէնուպտա Էտօմ
հուտուտունա տօղրու հուտուտա ճիվարընտա
վագը՝ չէհիրլէրի Գապսէէլ վէ
22 'Իտէր վէ Եաճուր, Վէ Գինա վէ Տիմօնա
23 վէ 'Ատ'ատա, Վէ Գատէշ վէ Հասօր
24 վէ Իթնան, Վէ Զիֆ վէ Թէլէմ
25 վէ Պա'ալօթ, Վէ Հասօր-հատաթթա
վէ Գիրիօթ վէ Հէսրօն եա'նի Հասօր,
26 Վէ Ամամ վէ Շամա' վէ Մօլատա,
27 Վէ Հասար-ճատտա վէ Հէշմօն վէ Պէյթփալէթ.
28 Վէ Հասար-շու'ալ վէ Պիրշէպա'
29 վէ Պիզեօթեա, Վէ Պա'ալա վէ 'Իյյիմ
30 վէ 'Ասէմ, Վէ Էլթօլատ վէ Քէսիլ
31 վէ Հօրմա, Վէ Սիգլագ վէ Մատմաննա
32 վէ Սանսաննա, Վէ Լէպաօթ վէ
Շիլհիմ վէ 'Այն վէ Րիմմօն՝ ճումլէսի
եիրմի տօգուզ չէհր օլուպ, գարիյէլէրի
տախի վար իտի։

33 Օվատա տախի Էշթաօլ վէ Սար'ա վէ
34 Աշնա, Վէ Զանօահ վէ 'Այնճաննիմ վէ
35 Թափփուահ վէ 'Էնամ, Վէ Եարմութ վէ
36 'Ատուլլամ վէ Սօքօ վէ 'Ազէգա, Վէ
Շա'արայիմ վէ 'Ատիթայիմ վէ ճէտէրա
վէ ճէտէրօթայիմ՝ օն տէօրթ չէհր
օլուպ, գարիյէլէրի տախի վար իտի։
37 Սէնան վէ Հատաշա վէ Միճտալճատ,
38 Վէ Տիլ'ան վէ Միսփա վէ Եօգթէէլ,
39 Վէ Լաքիշ վէ Պօսքաթ վէ 'Էճլօն,
40 Վէ Քապպօն վէ Լահմամ վէ Քիթլիշ,
41 Վէ ճէտէրօթ վէ Պէյթտաճօն վէ Նա'ամա
վէ Մագգէտա՝ օն ալթը չէհր օլուպ,
գարիյէլէրի տախի վար իտի։
42 Լիպնա վէ 'Իթէր վէ 'Աշան, (43) Վէ
44 Եիֆթահ վէ Աշնա վէ Նէսիպ, Վէ Գէ'իլա
վէ Աքզիպ վէ Մարէշա՝ տօգուզ չէհր
օլուպ, գարիյէլէրի տախի վար իտի։
45 'Էգրօն վէ անըն գասապալարը վէ գա-
46 րիյէլէրի, Վէ 'Էգրօնտան տէնիզէ գատար
Աշտօտ ճիվարընտա վագը՝ չէհիրլէր
47 իլէ գարիյէլէրի, Աշտօտ վէ անըն գասապալարըյլէ
գարիյէլէրի, Ղազզա վէ
գասապալարըյլէ գարիյէլէրի Մըսըր
վատիսինէ վէ Պահրը Քէպիրին սահիլինէ
48 գատար իտի։ Վէ տաղլարտա Շամիր
49 վէ Եաթթիր վէ Սօքօ, Վէ Տաննա
վէ Գիրեաթ-սաննա (քի Տէպիր տիր)
50 Վէ 'Անապ վէ Էշթէմօ վէ Անիմ, (51) Վէ
Ճօշէն վէ Հօլօն վէ Ճիլօ՝ օն պիր չէհր
օլուպ, գարիյէլէրի տախի վար իտի։
52 Արապ վէ Տումա վէ Էշ'ան, (53) Վէ
Եանում վէ Պէյթթափփուահ վէ Աֆէ-
54 գա, Վէ Հումթա վէ Գիրեաթ-արպա'
(քի Հէպրօն տըր) վէ Սի'օր՝ տօգուզ
չէհր օլուպ, գարիյէլէրի տախի վար իտի։
55 Մա'օն վէ Քարմէլ վէ Զիֆ վէ Եութա,
56 Վէ Եիզրա'էլ վէ Եօգտէ'ամ վէ Զանօահ,
57 Վէ Գային վէ Ճիպ'ա վէ Թիմնա՝ օն
չէհր օլուպ, գարիյէլէրի տախի վար
58 իտի։ Հալհուլ վէ Պէյթսուր վէ Ճէտօր,
59 Վէ Մա'արաթ վէ Պէյթ'անօթ վէ Էլթէգօն՝
ալթը չէհր օլուպ, գարիյէլէրի
60 տախի վար իտի։ Գիրեաթ-պա'ալ (քի
Գիրեաթ-եա'արիմ տըր) վէ Րապպաթ՝
իքի չէհր օլուպ, գարիյէլէրի տախի վար
61 իտի։ Պէրրիյէտէ տախի Պէյթ'արապա
62 վէ Միտտին վէ Սէքաքա, Վէ Նիպշան
վէ Թուզ չէհրի վէ 'Այնճէտի՝ ալթը չէհր
օլուպ, գարիյէլէրի տախի վար իտի։

---

* Եա'նի. արզը ճէնուպիյէ

63 Լաքին Յէրուշալիմտէ սաքին օլան
Յէպուսիլէրի պէնի Յէհուտա թարտ է-
տէմէտիլէր. պէօյլէճէ Յէպուսիլէր պու
կիւնէ տէկին պէնի Յէհուտա իլէ պէ-
րապէր Յէրուշալիմտէ իգամէթ էտէր-
լէր.

ՊԱՊ 16

1 Վէ պէնի Յուսուֆուն հիսսէսինին հու-
տուտու Էրիհա գարշըսընտա Իրտանտան
պաշլայարագ շարգէն Էրիհա սույունա,
վէ Էրիհատան տաղա միւմթէտ օլան
2 պէրրիյէ տօղրու Պէյթէլէ, Վէ Պէյ-
թէլտէն Լուզա չըգար, վէ Արքի-'ա-
3 թարօթըն հուտուտընա կէչէրէք, Գար-
պէ տօղրու Յաֆլէթի հուտուտընա վէ
աշաղըքի Պէյթհօրօնըն հուտուտընա
վէ Գազէրէ տէկին էնիպ տէնիզէ միւն-
4 թէհի օլուր. Վէ Յուսուֆուն օղուլլարը
Մանասսէ վէ Էֆրայիմ միրասլարընը
ալտըլար.

5 Վէ գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Էֆ-
րայիմ հուտուտու պու իտի. միրասլա-
րը օլան եէրին հուտուտու շարգտէն 'Ա-
թարօթ-ատտար եոգարըքի Պէյթհօրօ-
6 նա գատար օլուպ, Պու հուտուտ տէ-
նիզէ տօղրու շիմալտէն Միքմէթայա չը-
գար, վէ հուտուտ շարգա տօղրու Թաա-
նաթ-շիլօհա տէօնէրէք, անտէն շար-
7 գէն Յանօհա կէչէր. Վէ Յանօհատան
'Աթարօթ վէ Նա'արաթա էնիպ Էրի-
հայա եէթիշէրէք Իրտանտա միւնթէհի
8 օլուր. Պու հուտուտ Թաափուահտան
գարպէ տօղրու Գանա տէրէսինէ կի-
տիպ տէնիզտէ միւնթէհի օլուր. գապի-
լէլէրինէ կէօրէ պէնի Էֆրայիմ սըպ-
9 թընըն միրասը պու իտի. Վէ պէնի Մա-
նասսէ միրասը իչինտէ հէր պիր շէհր
գարյէլէրիյլէ պէրապէր օլարագ, պէ-
նի Էֆրայիմ իչին իֆրազ օլունմուշ
10 շէհրլէր վար իտի. Վէ Գազէրտէ սաքին
օլան Քէնա'անիլէրի թարտ էթմէտիլէր.
վէ պու կիւնէ տէկին Քէնա'անիլէր Էֆ-
րայիմին արասընտա սաքին վէ խա-
րաճկիւզար գուլ օլտուլար.

ՊԱՊ 17

1 Վէ Յուսուֆուն իլք օղլու Մանաս
սըպթընըն հիսսէսի պու օլտու. Մա-
նասսանըն իլք օղլու վէ Ճիլ'ատըն փէ-
տէրի Մաքիր ճէնկավէր օլտուղու իչին
2 Ճիլ'ատ իլէ Պաշան անըն օլտու. Վ
գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Մանա
սանըն տիկէրլէրինէ՝ եա'նի պէ
Ապի'էզէր պէնիլէրինէ Հէլէգ վէ պէնի Ա
րիէլ վէ պէնի Շէքէմ վէ պէնի Հէֆ
վէ պէնի Շէմիտա'ա տախի հիսսէ վ
րիլտի. Յուսուֆուն օղլու Մանասսան
էրքէք էվլատը գապիլէլէրինէ կէ
3 պունլար իտի. Ֆագաթ Սէլոփհա
տըն ի Հէֆէր իպն ի Ճիլ'ատ իպն ի Մա
քիր իպն ի Մանասսանըն օղուլլարը
մայըպ գըզլարը վար իտի, վէ գըզ
լարընըն իսիմլէրի պունլար իտի. Մա
վէ Նօ'ա վէ Հօգլա վէ Միլքա վէ Թի
4 ցա իտի. Պունլար տախի քեահին Էլ'ա
զարըն վէ Յէշու՝ իպն ի Նունըն վ
րէ'իսլէրին հուզուրընա կէլիպ, ՌԱ
Մուսայա գարտաշլարըմըզըն արասըն
տա պիզէ միրաս վէրմէսինի էմր էյ
լէտի՝ տէմէլէրի իւզէրինէ, ՌԱՊՊԸՆ է
րի իւզրէ անլարա փէտէրլէրինին գա
րտաշլարը արասընտա միրաս վէրտ
5 Վէ Իրտանըն էօթէ թարաֆընտա օ
լան Ճիլ'ատ վէ Պաշան ալյարընտան
մա'ատա Մանասսայա օն հիսսէ տիւ
6 շտի. Զիրա Մանասսանըն օղուլ
արասընտա գըզլարը տախի միրաս ա
լը. Ճիլ'ատ արզը իսէ Մանասսանըն
տիկէր օղուլլարընըն օլտու.

7 Վէ Մանասսանըն հուտուտու Ասէր-
տէն Շէքէմին գարշըսընտա օլան Միք-
մէթայա օլուպ, պու հուտուտ սաղ-
տան Թաափուահ փընարը գուրպինտ
օլան էհալիսինին մէսքէնինէ գատար կ
8 տէր. Թաափուահ արզը Մանասսանըն
իտի, Ֆագաթ Մանասսանըն հուտու
տընտա օլան Թաափուահ շէհրի պէ
9 Էֆրայիմին իտի. Վէ պու հուտու
Գանա տէրէսինէ՝ տէրէնին ճէնուպըն
ինէր. Մանասսանըն շէհրլէրի արա
սընտա պունլար Էֆրայիմին շէհրլէ

տիր. վէ Մանասսէնին հուտուտու տէրէնին շիմալընտա օլուպ՝ տէնիզտէ
10 մունթէհի օլուր. Ճէնուպ թարաֆը Էֆրայիմին՝ վէ շիմալ թարաֆը Մանասսէնին օլուպ, հուտուտը տէնիզ օլարագ շիմալտէն Աշէրէ՝ վէ շարգտէն Իս-
11 սաքարա եէթիշիր. Վէ Իսսաքարտա իլէ Աշէրտէ Պէյթշէան վէ գասապալարը, վէ Իպլէ'ամ իլէ գասապալարը, վէ Տօր էհալիսիլէ գասապալարը, վէ Էնտօր էհալիսիլէ գասապալարը, վէ Թա'անագ էհալիսիլէ գասապալարը, վէ Մէճիտտօ էհալիսիլէ գասապալարը օլ
12 իւչ գըթ'ա Մանասսէնին օլտու. Ֆագաթ պէնի Մանասսէ պու շէհիրլէրի զապթ էտէմէտիլէր, զիրա Քէն'անիլէր օլ մէմլէքէթտէ թէ'աննիւտ էտէրէք իգա-
13 մէթ էթտիլէր. Վէ պէնի Իսրայէլ գուվվէթլէնտիքտէ՝ Քէն'անիլէրի խարաճկիւզար էթտիլէր, ամմա անլէրի քիւլլիյէն թարտ էթմէտիլէր.

14 Վէ պէնի Եուսուֆ Եէշու'ա խիթապէն՝ ՐԱՊՊ պէնի շիմտիյէ տէքին պէրէքէթլէնտիրմիշ օլտուղու իչին, պէն խալգը քէսիր պուլունտուղում հալտէ՝ նիչին պանա միրաս օլմագ իւզրէ պիր նասիպ
15 վէ պիր հիսսէ վէրտին՝ տէտիլէր. Եէշու' անլարա՝ Էյէր սէն խալգը քէսիր իսէն՝ վէ Էֆրայիմ տաղը սանա տար կէլիր իսէ՝ օրմանա չըգ, վէ օրատա, Փէրիզիլէր իլէ Րէֆայիմլէրին տիյարընտա քէնտին իչին եէր աչ՝ տէ-
16 տի. Վէ պէնի Եուսուֆ՝ Տաղ պիզէ քիֆայէթ էթմէզ. վէ վատի եէրլէրինտէ՝ Պէյթշէան իլէ գասապալարընտա վէ Եիզրէ'էլ վատիսինտէ տախի օլան Քէն'անիլէրին ճիւմլէսինին տէմիրտէն 'արապալարը վար՝ տէտիլէր.
17 Օլ վագըթ Եէշու' պէյթ-ի Եուսուֆա՝ եա'նի Էֆրայիմ իլէ Մանասսէյէ խիթապէն՝ Սէն խալգը քէսիր օլուպ չօգ գուվվէթին օլմաղլա, սանա եալընըզ
18 պիր հիսսէ օլմայաճագ. Զիրա տաղ տախի սէնին օլաճագ, վէ օրասը օրման իսէ. անը քէս, էթէքլէրի տախի սէնին օլաճագտըր. զիրա Քէն'անիլէրին տէմիրտէն 'արապալարը օլսա՝ գուվվէթլի իսէլէր տէ, անլէրի սէն թարտ էտէճէքսին՝ տէտի.

ՊԱՊ 18

1 Վէ պէնի Իսրայէլ ճէմա'աթընըն ճիւմլէսի Շիլօհտա թէճէմմիւ' էտիպ՝ օրատա ճէմա'աթ չատըրընը գուրտուլար, վէ մէմլէքէթ անլէրին թահթ ը թէսարրուֆլարընտա իտի.
2 Վէ հէնիւզ Իսրայէլտէն միրասլարը քէնտիլէրինէ թագսիմ օլունմամըշ եէտի
3 սըպթ գալմըշտը. Վէ Եէշու' պէնի Իսրայէլէ տէտի՝ Պապալարընըզըն Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ սիզէ վէրտիյի տիյարը կիտիպ զապթ էթմէք խուսուսունտա նէ վագթա գատար թէմպէլլիք էտէ-
4 ճէքսինիզ. Հէր սըպթտան իւչէր ատէմ թէ'յին էտինիզ. պէն տախի անլէրի կէօնտէրէյիմ, վէ գալգըպ մէմլէքէթտէ տօլաշսընլար, վէ անը միրասլարընա կէօրէ թահրիր էտիպ պանա կէրի
5 կէլսինլէր. Վէ անը եէտի հիսսէյէ թագսիմ էթսինլէր. Եէհուտա քէնտի հուտուտունտա ճէնուպտա տուրսուն, վէ պէյթ-ի Եուսուֆ շիմալտա հուտուտ-
6 լարընտա տուրսունլար. Սիզ տախի տիյարը եէտի հիսսէ օլմագ իւզրէ թահրիր էտիպ՝ [illegible] պուրայա պանա կէթիրինիզ. պէն տախի Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրունտա, պուրատա սի-
7 զին իչին գուր'ա աթայըմ. Զիրա Լէվիլիլէրին արանըզտա հիսսէսի եօգ տուր, չիւնքի ՐԱՊՊ իչին օլան քէհանէթ անլէրին միրասը տըր. վէ Կատ իլէ Րուպէն վէ Մանասսէնին նըսֆ ը սըպթը Շարգտա Եարտէնըն էօթէ թարաֆընտա ՐԱՊՊԸՆ գուլու Մուսանըն անլէրէ վէրտիյի միրասլարընը ալտըլար.
8 Վէ օլ ատէմլէր գալգըպ կիթտիլէր. Եէշու' տախի օլ տիյարը թահրիր էթմէյէ կիտէճէքլէրէ էմր իլէ՝ Կիտինիզ, վէ տիյարը տօլաշըպ անը թահրիր էթտիքտէն սօնրա պանա 'ավտէթ էտինիզ, վէ պուրատա Շիլօհտա ՐԱՊՊԸՆ հուզուրունտա սիզին իչին գուր'ա աթայըմ՝
9 տէտի. Վէ օլ ատէմլէր կիտիպ տիյարը

տօղաշարագ, շէհր պէ շէհր եէտի հիս-
սէյէ թագսիմ իլէ պիր տէֆթէրէ թահ-
րիր էթտիլէր. վէ Շիլօտա վագը՝ օր-
տուկեահտա Եէշուա՚ըն նէզտինէ կէլտիլէր.
10 Վէ Եէշուա՝ անլէր իչին Շիլօտա ՌԱՊ-
ՊԸՆ հուզուրընտա գուր՚ա աթտը. վէ
Եէշուա՝ օրատա պէնի Իսրայէլէ Փըրգա-
լարընա կէօրէ արազը թագսիմ էթտի.
11 Վէ գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Պէն-
եամին սըպթընըն գուր՚ասը չըգտը. վէ
*հիսսէլէրինին հուտուտու պէնի Եէհու-
տա իլէ պէնի Եուսուֆ արասընտա իտ-
12 տի. Վէ շիմալ ճիհէթինտէքի հուտուտ-
լարը Իօրտանտան պաշլայըպ, պու հու-
տուտ շիմալէն Էրիհա ճանիպինէ չըգար,
վէ ղարպտէն տաղա չըգարագ՝ Պէյթա-
13 վէն պէրրիյէսինէ մունթէհի օլուր. Օ-
րատան տախի հուտուտ Լուզա՝ եա՚նի
Պէյթէլ օլան Լուզըն ճիհէթ ի ճէնու-
պիյէսինէ տօղրու կէչտիքտէն սօնրա,
հուտուտ աշաղըքի Պէյթ-հօրօնըն ճէ-
նուպընտա օլան տաղըն եանընտա 'Ա-
14 թարօթ-ատտարա ինէր. Վէ հուտուտ
ճիհէթ ի ղարպիյէյէ եէթիշէրէք, ճէ-
նուպէն Պէյթ-հօրօնըն գարշըսընտա օ-
լան տաղտան ճէնուպա տօղրու տէօնէր,
վէ Գիրեաթ-պա՚ալ՝ եա՚նի պէնի Եէ-
հուտանըն շէհրի օլան Գիրեաթ-եա՚ա-
րիմէ մունթէհի օլուր. ղարպ թարաֆը
15 պու տըր. Վէ ճիհէթ ի ճէնուպիյէսի
Գիրեաթ-եա՚արիմին ուճընտան պաշլա-
յարագ՝ հուտուտ ղարպա տօղրու կի-
տէրէք, Նէֆթօհ սույու մէնպա՚ընա
16 չըգար. Վէ հուտուտ Րէֆայիմ վատի-
սի շիմալընտա օլան Պէն-հիննօմ տէ-
րէսինին գարշըսընտաքի տաղըն նիհա-
յէթինէ ինիպ, ճէնուպէն Եէպուս ճա-
նիպինտէ Հիննօմ տէրէսինէ վէ Րօճէլ
17 փունարընա ինէր. Վէ ճիհէթ ի շիմա-
լիյէսէն մումթէտ օլարագ 'Այնշէմէշէ
կիտէր, վէ 'Ատումիմ եօգուշունըն
գարշըսընտա օլան Ճէլիլօթա չըգար վէ
Րաուպէն օղլու Պօհանըն թաշընա ինէր.
18 Վէ 'Արապանըն գարշըսընտան շիմալէ
19 տօղրու կէչիպ՝ 'Արապայա ինէր. Վէ
հուտուտ շիմալէն Պէյթ հուղլա ճիհ
թինտէն կէչէր, վէ հուտուտ Թուզ տ
նիզինին շիմալի քէօրֆէզինէ, Իօրտան
ճէնուպի ուճընա մունթէհի օլուր. հու
20 տուտ ը ճէնուպիյէ պու տըր. Վէ հու
տուտ ը շարգիյէ Իօրտան տըր. Գապ
լէլէրինէ կէօրէ պէնի Պէնեամինին մ
րասը էթրաֆ հուտուտը իլէ պ
տըր.
21 Վէ գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Պէ
եամին սըպթընըն շէհիրլէրի պու
լար. Էրիհա վէ Պէյթ հուճլա վէ 'Էմէ
22 գէսիս, Վէ Պէյթ'արապա վէ Սէմար
23 յիմ վէ Պէյթէլ, Վէ 'Ավիմ վէ Փար
24 վէ Օֆրա, Վէ Քէֆարհա'ամմօնայ վ
'Օֆնի վէ Ճէպա" օն իքի շէհիր օլուպ
25 գարիյէլէրի տախի վար տըր. Ճիպ'օ
26 վէ Րամա վէ Պէէրօթ, Վէ Միսփա վ
27 Քէֆիրա վէ Մօսա, Վէ Րէգէմ վէ Իր
28 փաէլ վէ Թարալա, Վէ Սէլա՝ վէ Էլէ
վէ Եէպուս (քի Եէրուսալիմ տիր) վ
Ճիպ՚աթ վէ Գիրեաթ՝ օն տէօրթ շէ
օլուպ, գարիյէլէրի տախի վար տ
Գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Պէնեամ
նին միրասը պու տըր.

ՊԱՊ 19

1 Վէ իքինճի գուր՚ա Սիմ՚օնա՝ եա՚նի
գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Սիմ՚օ
սըպթընա չըգտը, վէ անլէրին միրա
պէնի Եէհուտանըն միրասը տախիլինտ
2 իտի. Վէ միրասլարընտա Պիրշէպա
3 (Շէպա՝) վէ Մօլատա, Վէ Հասար-շու
4 'ալ վէ Պալա վէ 'Ասէմ, Վէ Էլթօլա
5 վէ Պէթուլ վէ Հօրմա, Վէ Սըգլագ վ
6 Պէյթ-մարքապօթ վէ Հասար-սուսա, վ
Պէյթլէպաօթ վէ Շարուհէն՝ օն իւչ շէ
7 վէ գարիյէլէրի, Վէ 'Այն վէ Րիմմօն վ
'Էթէր վէ 'Աշան՝ տէօրթ շէհր վէ գարի
8 յէլէրի տախի վար տըր. Վէ պու շէհ
լէրին էթրաֆընտա, Պա՚ալաթ-պէէ
վէ ճէնուպի Րամայա գատար օլան պի
ճիւմլէ գարիյէլէր անլէրին իտի. գապ
լէլէրինէ կէօրէ պէնի Սիմ՚օն սըպթ
9 նըն միրասը պու իտի. Պէնի Սիմ՚օնըն
միրասը պէնի Եէհուտա հիսսէսինտէ

---

*'Իպր. գուր՚ալարընըն

օլտու· զիրա պէնի Եէհուտանըն հիս-
սէսի քէնտիլէրէ չօգ օլմաղլէ՝ պէնի
Սիմ'օն անլէրին միրասը օրտալարընտա
միրաս ալտըլար։
10 Վէ իւչիւնճիւ գուր'ա գապիլէլէրինէ
կէօրէ պէնի Զէպուլօն իչին չըգտը վէ
անլէրին միրասընըն հուտուտը Սարիտէ
11 գատար օլտու, հուտուտլարը տէնիզէ
վէ Մար'ալայա տօղրու չըգըբ, Տապ-
պաշէթէ եէթիշէրէք Եօգնէամ գար-
շըսընտա օլան վատիյէ վարըր·
12 Վէ Սարիտտէն շարգ թարաֆընա Քիս-
լօթ-թապօր հուտուտընա տէօնիպ
Տապէրաթը կէչտիքտէն սօնրա Եա-
13 ֆի'յէ չըգար· Վէ օրատան շարգա տօղ-
րու Կիթթա-Հէֆէր վէ 'Իթթագազինէ
կէչէրէք Րիմմօն-մէթօարա, վէ Նէ'այա
14 կիտէր· Վէ հուտուտ անտան շիմալէ
տէօնիպ Հաննաթօնա կիտէր վէ Եիֆ-
թահ-էլ տէրէսինտէ մունթէհի օլուր։
15 Վէ Գաթթաթ վէ Նահալալ վէ Շիմրօն
վէ Եիտալա վէ Պէյթլէհէմ՝ օն իքի
շէհր օլուպ՝ գըրյէլէրի տախի վար
16 տըր· Գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Զէ-
պուլօնըն միրասը պու՝ եա'նի պու շէհր-
լէր իլէ գըրյէլէրի տիր։
17 Տէօրտիւնճիւ գուր'ա Իսսաքար'
եա'նի գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Իս-
18 սաքարա չըգտը· Վէ հուտուտլարը
Եիզրէ'էլ վէ Քէսուլլօթ վէ Շունէմ,
19 Վէ Հաֆարայիմ վէ Շիօն վէ Անահա-
20 րաթ, Վէ Րապպիթ վէ Կիշիօն վէ Ա-
21 պէս, Վէ Րէմէթ վէ 'Այնճաննիմ վէ
'Այնհատտա վէ Պէյթփասէս օլտու։
22 Վէ հուտուտ Թապօր վէ Շահա-
ցիմա վէ Պէյթշէմէշէ էրիշիպ, հու-
տուտլարը Իրտանտա մունթէհի օլուր·
օն ալթը շէհր օլուպ՝ գըրյէլէրի տա-
23 խի վար տըր· Գապիլէլէրինէ կէօրէ
պէնի Իսսաքար սըպթընըն միրասը պու
շէհրլէր իլէ գըրյէլէրի տիր։
24 Վէ պէշինճի գուր'ա գապիլէլէրինէ
25 կէօրէ պէնի Աշէր սըպթընա չըգտը· Վէ
հուտուտլարը Հէլգաթ վէ Հալի վէ Պէ-
26 թէն վէ Աքշաֆ, Վէ Ալլամէլէք վէ 'Ա-
մատ վէ Միշալ օլտու· վէ զարպէն
Քարմէլէ վէ Շիհօր-լիպնաթա էրիշ-
27 իր· Վէ շարգա տօղրու Պէյթտաղօնա
տէօնիպ շիմալէն Զէպուլօնա, Եիֆթա-
հէլ տէրէսինէ՝ Պէյթ'էմէգէ վէ
Նէի'էլէ էրիշէրէք սօլ թարաֆտան
28 Քապուլա, Վէ 'Էպրօն վէ Րէհօպ վէ
Համմօն վէ Գանայա, թա պէօյիւք
29 Սայտայա գատար չըգար· Վէ հուտուտ
տէօնիպ Րամայա վէ միւսթահքէմ
շէհր օլան Սօրա գատար վարըր, վէ
հուտուտ Հօսայա տէօնէրէք՝ Աքզիպ
գըթ'ասընտան տէնիզէ մունթէհի օ-
30 լուր· Վէ 'Ումմա վէ Աֆէգ վէ Րէհօպ՝
եիրմի իքի շէհր օլուպ՝ գըրյէլէրի
31 տախի վար տըր· Գապիլէլէրինէ կէօրէ
պէնի Աշէր սըպթընըն միրասը պու
շէհրլէր իլէ գըրյէլէրի տիր։
32 Ալթընճը գուր'ա պէնի Նէֆթալի
եա'նի գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Նէֆ-
33 թալիյէ չըգտը· Վէ հուտուտլարը Հէ-
լէֆտէն, Սա'անանիմ գուրպընտա վա-
գը' Էլօնտան վէ Ատամի-Նէգէպտէն վէ
Եապնէէլտէն Լաքքումա գատար օլուպ,
34 Իրտանտա մունթէհի օլուր· Վէ հուտուտ
զարպէն Ազնօթ-թապօրա տէօնիպ՝ օ-
րատան Հուգգօգա կիտէր, վէ ճէնու-
պէն Զէպուլօնա էրիշիր, զարպէն Ա-
շէրէ վէ շարգէն Իրտանտա Եէհուտա-
35 յա վարըր· Վէ միւսթահքէմ
շէհրլէր Սիտտիմ վէ Սէր վէ Համմաթ
36 վէ Րագգաթ վէ Քիննէրէթ, Վէ Ատա-
37 մա վէ Րամա վէ Հասօր, Վէ Գատէշ
38 վէ Էտրէ'ի վէ 'Այնհասօր, Վէ Իրօն վէ
Միգտալէլ վէ Հօրէմ վէ Պէյթ'անաթ
վէ Պէյթշէմէշ՝ օն տօգուզ շէհր օլուպ,
39 գըրյէլէրի տախի վար տըր· Գապիլէ-
լէրինէ կէօրէ պէնի Նէֆթալի սըպթը-
նըն միրասը պու շէհրլէր իլէ գըրյէ-
լէրի տիր։
40 Եէտինճի գուր'ա գապիլէլէրինէ կէօ-
41 րէ պէնի Տան սըպթընա չըգտը· Վէ
միրասլարընըն հուտուտը Սար'ա վէ Էշ-
42 թաօլ վէ 'Իրշէմէշ, Վէ Շա'ալապպին վէ
43 Այյալօն վէ Եիթլա, Վէ Էլօն վէ Թիմ-
44 նաթա վէ 'Էգրօն, Վէ Էլթէգէ վէ Ճիպ-
45 պաթօն վէ Պա'ալաթ, Վէ Եէհուտ վէ
46 Պէնի-պէրագ վէ Ճաթրիմմօն, Վէ Մէյ-
յարգօն վէ Րագգօն օլուպ՝ Եաֆա էօ-

նիւնանէ օլան հուտուտ իլէ տախի
47 տիր. Վէ պէնի Տանըն հուտուտու քէն-
տիլէրէ տար կէլտի. պու ճէհէթտէն պէնի
Տան չըգըպ Լէշէմ իլէ մուհարէպէ էթ-
տիլէր վէ անը ֆէթհ՝ [illegible] գըլըճտան
կէչիրտիլէր, վէ անը զապթ էտիփ ի-
չինտէ իգամէթ էթտիլէր. վէ Լէշէմէ
փէտէրլէրինին իսմինէ Տան թէսմիյէ
48 էթտիլէր։ Գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի
Տանըն սըպթընըն միրասը պու շէհիրլէր ի-
լէ գարիյէլէրիտիր։
49 Վէ հուտուտլարընա կէօրէ արազիյի
թագսիմինի պիթիրտիքտէն սօնրա,
պէնի Իսրայէլ քէնտի օրթալարընտա
Յէշու'յա պին Նունա միրաս վէրտիլէր.
50 ՌԱՊՊԸՆ էմրի ուզրէ անա թալէպ է-
լէտիյի շէհրի Էֆրայիմ տաղըն-
տա վագը՝ Թիմնաթսէրահը վէրտիլէր.
Օլ տախի շէհրի պինա էտիփ ի-
51 գամէթ էյլէտի։ Քեահին Էլեազար իլէ
Յէշու' պին Նուն վէ պէնի Իսրայէլ
սըպթլարընըն խանէտան րէ'իսլէրինին
Շիլօտա ՌԱՊՊԸՆ հուզուրունտա ճէ-
մա'աթ չատըրը գափըսընտա գուր'ա
իլէ թագսիմ էթտիքլէրի միրասլար
պունլար տըր. Վէ արազինին թագսիմի-
նի պիթիրտիլէր.

ՊԱՊ 20

1 Վէ ՌԱՊՊ Յէշու'ա խիթապէն տէտի
2 քի: Պէնի Իսրայէլէ սէօյլէ քի: Մուսա-
նըն վասըթասըյլէ սիզէ տէտիյիմ մէլ-
ճա' շէհիրլէրինի քէնտինիզ իչին թա-
3 'յին էտինիզ, թա քի սէհվէն վէ պի-
լա գաստ պիր քիմսէյի վուրան գա-
թիլ օրայա ֆիրար էթսին, վէ սիզէ
վէլի ի տէմին (Քան-ալը-Քիշիտէն) մէլճա'
4 օլսուն. Վէ պու շէհիրլէրտէն պիրինէ
ֆիրար իլէ շէհրին գափուսընտա տու-
րարագ, շէհրին իխթիյարլարընըն սէմ-
'ինէ մասլահաթընը նագլ էթսին. անլէր
տախի անը շէհրին իչինէ՝ եանլարընա
գապուլ էտիփ անա պիր մէքեան
վէրսինլէր քի քէնտիլէրինտէ օթուրսուն.
5 Վէ վէլիյի տէմ անը թա'գիպ էտէր-
սէ գաթիլի անըն էլինէ թէսլիմ էթ-
մէսինլէր. զիրա անըն էօլտիւրտիւյի պիր-
քէնտիսիլէ 'ատավէթի օլմայըփ՝ վէ
6 գաստ անը վուրմուշ տըր. Օլ ատ-
մահքէմէ իչին մէճլիս հուզուրունտա
տուրունճայա տէկին, վէ օլ էյամ-
տա պուլունան քեահին ի ա'զամ վէֆաթ
էտինճէյէ տէք, օլ շէհիրտէ գալսըն
սուն. պա'տէհու գաթիլ տէօնիւփ քէլ-
տի շէհրինէ վէ քէնտի խանէսինէ եա
իչինտէն ֆիրար էթտիյի շէհրէ կիթ
7 Վէ Ճէլիլէտէ Նէֆթալի տաղըն-
տա Գատէշի վէ Էֆրայիմ տաղընտա Շէք-
էմի, վէ Եէհուտա տաղընտա Գիրիաթ-
արպա'յը եա'նի Հէպրօնը թախսիս էթ-
8 տիլէր. Վէ Յարտըն թարաֆընտա Էրի-
հա գարշըսընտա Էրտանըն էօթէսինտէ.
չարագ, Ռուպէն սըպթընտան պէ-
րիյէտէ Պէզէրի, վէ Ճատ սըպթընտան
Ճիլ'ատտագի Ռամօթը, վէ Մանասսէ սըպ-
թընտան Պաշանտա Ճօլանը թա-
9 յին էթտիլէր։ Պու շէհիրլէր պէնի Իսրայէլ ի-
չիւն վէ արալարընտա սաքին օլան ղա-
րիպ իչին թա'յին օլունան շէհիր-
լէր տըր, քի պիր քիմսէյի սէհ-
վէն վուրուճու օլան տահի օրայա ֆի-
րար էթսին, վէ ճէմա'աթ հուզուրըն-
տա տուրմատըգճա վէլի ի տէմ էլին-
տէն էօլտիւրիւլմէսին։

ՊԱՊ 21

1 Վէ Լավիլիլէրին խանէտան րէ'իսլէրի
քեահին Էլեազար իլէ Յէշու' պին
Նունա վէ պէնի Իսրայէլ սըպթլա-
րըն խանէտան րէ'իսլէրինէ եագլաշ
2 Քէնա'ան տիյարընտա Շիլօտա անլէ-
խիթապէն՝ ՌԱՊՊ սիզէ իգամէթ ի-
չիւն շէհիրլէր, վէ հայվանլարըմըզ ի-
չիւն մէր'աալարընը վէրիլմէսինի Մու-
սանըն վասըթասըյլէ էմր էթտի՝ տէ-
3 տիլէր. Իմտի պէնի Իսրայէլ ՌԱՊՊԸՆ
քէլամը իւզրէ քէնտի միրասլարըն-
տան Լավիլիլէրէ պու շէհիրլէրի մէր'ա-
լարըյլէ վէրտիլէր.
4 Վէ Գէհաթիլէրին գապիլէլէրի իչին
գուր'ա չըգտը. վէ Լավիլիլէրտէն քեա-
հին Հարունըն օղուլլարընա Եէհուտա

սըպթընտան վէ Սիմէօն սըպթընտան
վէ Պէնեամին սըպթընտան գուր'ա իլէ
5 օն իւչ շէհիր ալտըլար. Վէ պաքի գա-
լան պէնի Գահաթ'ըն Էֆրայիմ սըպ-
թը գապիլէլէրինտէն վէ Տան սըպթըն-
տան վէ Մանասսէ նըսըֆ սըպ-
թընտան գուր'ա իլէ օն շէհիր վէրիլտի.
6 Վէ պէնի Գէրշօն իչին Իսաքար սըպ-
թը գապիլէլէրինտէն վէ Աշէր սըպթըն-
տան վէ Նէֆթալի սըպթընտան վէ Պա-
շանտա Մանասսէ նըսըֆ սըպթըն-
տան գուր'ա իլէ օն իւչ շէհիր.
7 Գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Մէրարիյէ
Ռուպէն սըպթընտան վէ Գատ սըպ-
թընտան վէ Զէպուլօն սըպթընտան օն
8 իքի շէհիր. ՌԱՊՊԸՆ Մուսա-
նըն վասըթասըյլէ էմր էթտիյի վէչ-
հիլէ պէնի Իսրայէլ Լավիլիլէրէ բու
շէհիրլէրի մէր'ալարըյլէ գուր'ա իլէ
վէրտիլէր.
9 Վէ պէնի Եէհուտա սըպթընտան վէ
պէնի Սիմ'օն սըպթընտան իսիմլէրի —
պէլլի օլան իշպու շէհիրլէրի
10 վէրտիլէր. Պէնի Լէվիտէն օլան
Գահաթիլէր գապիլէլէրինտէն օլան պէ-
նի Հարունըն օլտու, զիրա իլք գուր'ա
11 անլէր իչին իտի. Վէ անլէրէ Եէ-
հուտա տաղընտա Անագ փէտէրի
Արպանըն շէհրի օլան Հէպրօնը վէ էթ-
12 րաֆընտա օլան մէր'ալարընը վէրտիլէր. Ամ-
մա շէհրին թարլալարըյլէ գասապալարընը
Եէֆուննէ օղլու Քալէպէ մուլք օլմագ
իւզրէ վէրտիլէր.
13 Պու վէճհիլէ քեահին Հարունըն օղուլ-
լարընա գաթիլէ մէլճա' շէհրի օլան Հէպ-
րօնը մէր'ասըյլէ, վէ Լիպնայը մէր'ա-
14 սըյլէ, Վէ Եաթթիրի մէր'ասըյլէ, վէ
15 Էշթէմօ'յը մէր'ասըյլէ, Վէ Հօլօնը մէր-
16 'ասըյլէ, վէ Տէպիրի մէր'ասըյլէ, Վէ
Այինի մէր'ասըյլէ, վէ Եութթայը մէր-
'ասըյլէ վէ Պէյթ-Շէմսի մէր'ասըյլէ պու
իքի սըպթտան տօգուզ շէհիր
17 վէրտիլէր. Վէ Պէնեամին սըպթընտան
Կիպ'օնը մէր'ասըյլէ, վէ Կէպայը մէ-
18 ր'ասըյլէ, Անաթօթը մէր'ասըյլէ, վէ
Ալմօնը մէր'ասըյլէ տէօրթ շէհիր վէրտի-
19 լէր. Պէնի Հարունըն քեահինլէրինին շէհիրլէրինին ճիմլէսի մէր'ալարըյլէ օն
իքի շէհիր իտի.
20 Վէ պէնի Գահաթըն գապիլէլէրինէ
եանի պէնի Գահաթտան պաքի գալան
Լավիլիլէրին գուր'ալարընա տիւշէն
շէհիրլէր Էֆրայիմ սըպթընտան իտի.
21 Վէ անլէրէ Էֆրայիմ տաղընտա գա-
թիլէ մէլճա' շէհրի օլմագ իւզրէ Շէ-
քէմի մէր'ասըյլէ, վէ Կէզէրի մէր'ա-
22 սըյլէ, Վէ Գիպցայիմի մէր'ասըյլէ, վէ
Պէյթ-Հօրօնը մէր'ասըյլէ տէօրթ շէհիր
23 վէրտիլէր. Վէ Տան սըպթընտան Էլթէ-
գէյի մէր'ասըյլէ, Կիպպէթօնը մէր'ա-
24 սըյլէ, Այեալօնը մէր'ասըյլէ, Կաթ-րիմ-
25 մօնը մէր'ասըյլէ տէօրթ շէհիր. Վէ Մա-
նասսէնին եարըմ սըպթընտան Թաա-
նաքը մէր'ասըյլէ, վէ Կաթ-րիմմօնը մէր-
26 'ասըյլէ իքի շէհիր վէրտիլէր. Պաքի գա-
լան պէնի Գահաթ գապիլէլէրինին ճիմ-
լէ շէհիրլէրի մէր'ալարըյլէ օն 'ատէտ
իտի.
27 Վէ Լավիլիլէրին գապիլէլէրինտէն պէ-
նի Կէրշօնա Մանասսէնին եարըմ սըպ-
թընտան գաթիլէ մէլճա' շէհրի օլ-
մագ իւզրէ, Պաշանտա վաքը' Կօլանը
մէր'ասըյլէ, վէ Պէ'էշթէրայը մէր'ա-
28 սըյլէ իքի շէհիր. Վէ Իսաքար սըպ-
29 թընտան Գիշիօնը մէր'ասըյլէ, Տապրա-
թը մէր'ասըյլէ, Եարմութը մէր'ասըյ-
լէ, Էն-կաննիմի մէր'ասըյլէ տէօրթ
30 շէհիր. Վէ Աշէր սըպթընտան Միշալը
31 մէր'ասըյլէ, Ապտօնը մէր'ասըյլէ, Հէլ-
գաթը մէր'ասըյլէ, վէ Ռէհօպը մէր'ա-
32 սըյլէ տէօրթ շէհիր. Վէ Նէֆթալի սըպ-
թընտան, գաթիլէ մէլճա' շէհրի օլմագ
իւզրէ, Կալիլէտէ վաքը' Գատէշի մէր'ա-
սըյլէ, վէ Համմօթ-տօրը մէր'ասըյլէ,
վէ Գարթանը մէր'ասըյլէ իւչ շէհիր վէ-
33 րիլտի. Գապիլէլէրինէ կէօրէ Կէրշօնիլէ-
րին ճիմլէ շէհիրլէրի մէր'ալարըյլէ օն իւչ
'ատէտ իտի.
34 Վէ պէնի Մէրարի գապիլէլէրինէ
եա'նի պաքի գալան Լավիլիլէրէ Զէ-
պուլօն սըպթընտան Եօքնէ'ամը մէր-
35 'ասըյլէ, Գարթայը մէր'ասըյլէ, Տիմնա-
յը մէր'ասըյլէ, Նահալալը մէր'ասըյլէ
36 տէօրթ շէհիր. Վէ Ռուպէն սըպթըն-

տան Պէսէրի մէր'աըյլէ, վէ Եահասայը
37 մէր'աըյլէ, Գէտէմօթը մէր'աըյլէ,
վէ Մէֆա'աթը մէր'աըյլէ՛
38 տէօրթ շէհր. Վէ Ճատ սըպթընտան,
գաթիլէ մէլճա՛ շէհրի օլմագ իւզրէ,
Ճիլ'ատտա վագը' Րամօթը մէրաաըյլէ,
39 վէ Մահանայիմի մէր'աըյլէ, Հէշպօնը
մէր'աըյլէ, Եա'զէրի մէր'աըյլէ, ճիւմլէսի
տէօրթ շէհր օլարագ վէրտիլէր.
40 Գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Մէրարիյէ՛
հա՛նի Լավիլիլէրին գապիլէլէրինտէն
պագի գալանլարա գուր'ա իլէ տիւշէն
շէհրլէրին ճիւմլէսի օն իքի շէհր իտի.
41 Պէնի Իսրայէլ միւլքիւ իչինտէ Լավիլիլէրին
ճիւմլէ շէհրլէրի մէր'ալարըյլէ
42 գըրգ սէքիզ շէհր իտի. Պու շէհրլէրին
հէր պիրինին էթրաֆընտա մէր'ասը
վար իտի. պու շէհրլէրին ճիւմլէսի
պէօյլէ իտի.
43 Վէ ՐԱՊՊ վէրմէյի էճտատլարընա եէմին
էթտիյի տիյարըն քեաֆֆէսինի Իսրայէլէ
վէրտի, վէ անլէր անը թէմէլլիւք
էտիպ իչինտէ սաքին օլտուլար.
44 Վէ ՐԱՊՊ էճտատլարընա եէմին էթտիյի
վէճհիլէ՛ անլէրէ էթրաֆտան րահաթ
իհսան էթտի, վէ տիւշմէնլէրինին
ճիւմլէսինտէն պիր քիմսէ էօնլէրինտէ
տուրամատը. վէ տիւշմէնլէրինին ճիւմլէսինի
ՐԱՊՊ անլէրին էլլէրինէ թէսլիմ
45 էյլէտի. Վէ ՐԱՊՊ պէյթ ի Իսրայէլ
հագգընտա նէ գատար խայըրլը սէօզլէր
սէօյլէմիշ իտի իսէ, անլէրտէն հիչ պիրի
նագըս օլմայըպ՛ ճիւմլէսի տէ իթմամ
օլունտու.

ՊԱՊ 22

1 Օլ զէման Եէշու' Րուպէնիլէր իլէ Ճատիլէրի
վէ Մանասսանըն նըսֆ ը սըպթընը
2 չաղըրըպ, անլէրէ տէտի քի՛ Սիզ
ՐԱՊՊԸՆ գուլու Մուսանըն սիզէ էմր
էթտիյինին քեաֆֆէսինի հըֆզ էթտինիզ,
վէ սիզէ էմր էթտիյիմ հէր պիր
խուսուստա պէնիմ քէլամըմը տախի
3 տինլէտինիզ. Թա պու կիւնէ տէյին
պու էյամ ը քէսիրէ պիրատէրլէրինիզի
թէրք էթմէյիպ, Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ [illegible] էթմէք իչիւն սիզէ վէրտ
4 էմրլէրինի հըֆզ էթտինիզ. Վէ շիմ
Ալլահընըզ ՐԱՊՊ պիրատէրլէրինիզէ ա
տիյի կիպի՛ անլէրէ րահաթ իհսան էթ
միշ օլտուղընտան, սիզ շիմտի տէօնիւ
չատըրլարընըզա՛ Իւրտանըն էօթէսինտ
ՐԱՊՊԸՆ գուլու Մուսանըն՛ միւլք օ
լմագ իւզրէ սիզէ վէրտիյի տիյարա
5 տինիզ. Անճագ ՐԱՊՊԸՆ գուլու Մու
սանըն սիզէ թէնպիհ էթտիյի էմր
շէրի'աթը իճրա էթմէյէ զիյատէ
տիգգաթ էյլէյինիզ, չէօյլէ քի Ալլահըն
ՐԱՊՊԸ սէվէ՛ ճիւմլէ թարիգլէրին
սիւլիւք էտէրէք էվամիրինի հըֆզ է
տէսինիզ. վէ անա սատըգ գալըպ՛ ա
նա պիւթիւն գալպինիզտէն վէ պիւթ
6 ճանընըզտան 'իպատէթ էտէսինիզ. Պ
տէհու Եէշու' անլէրէ պէրէքէթ օգու
յուպ՛ անլէրի սալը վէրտի, անլէր
7 իւ չատըրլարընա կիթտիլէր. Վէ Մ
նասսանըն նըսֆ ը սըպթընա Մու
Պաշանտա միւլք վէրմիշ օլուպ, տ
նըսֆընա տախի պիրատէրլէրիյլէ պէ
րապէր Իւրտանըն պէրի թարաֆընտ
հա՛նի գարպընտա Եէշու' վէրտի. Վ
տախի Եէշու' անլէրի չատըրլարըն
կէօնտէրտիքտէ՛ անլէրէ պէրէքէթ օ
8 գույուպ, Անլէրէ խիթապէն՛ Չօգ
վալ վէ գայէթ չօգ հայվանաթ իլէ կի
միւշ վէ ալթուն վէ պագըր վէ տէմ
վէ գայէթ չօգ էսվապ իլէ չատըրլար
նըզա 'ավտէթ էյլէյին, տիւշմէնլէրինիզտէն
ալտըղընըզ ղանիմէթի պիրատէրլէրինիզ
իլէ թագսիմ էտինիզ՛ տէտի.
9 Իմտի պէնի Րուպէն իլէ պէնի Ճա
վէ Մանասսանըն նըսֆ ը սըպթը ՐԱՊ
ՊԸՆ՛ Մուսա վասըթասըյլէ օլան ֆ
լարը միւճիպինճէ, միւլք օլմագ իւզր
ալտըգլարը տիյարա Ճիլ'ատ տիյարըն
վարմագ իւզրէ, Քէն'ան տիյարընտա
լան Շիլօտան պէնի Իսրայէլ եանընտա
10 տէօնիւպ կիթտիլէր. Վէ Քէն'ան տիյա
րընտա օլան Իւրտանըն քէնարընա կէ
տիքլէրինտէ, պէնի Րուպէն իլէ պէն
Ճատ վէ Մանասսանըն նըսֆ ը սըպթ
օրատա Իւրտանըն եանընտա պի

մէզպահ՝ *ճէսիմ պիր մէզպահ եափտըլար։
11 Վէ պէնի Իսրայէլ՝ պէնի Ռուպէն
իլէ պէնի Ճատ վէ Մանասսէնին նըսֆ ը
սըպթընըն Քէնա'ան տիյարընըն էօնիւնտէ
Իօրտանըն քէնարընտա՝ պէնի Իսրայէլին
կէչիտլէրի եէրտէ պիր մէզպահ
12 պինա էթտիքլէրինի իշիթտիլէր։ Վէ
պէնի Իսրայէլ պունու իշիթտիքտէ,
պէնի Իսրայէլ ճէմա'աթընըն քաֆֆէսի
անլէրին 'ալէյհինէ մուհարէպէյէ
չըգմագ իչիւն Շիլօ'տա իճթիմա' էթտիլէր։
13 Վէ պէնի Իսրայէլ պէնի Ռուպէն
իլէ պէնի Ճատ վէ Մանասսէնին
նըսֆ ը սըպթընա Ճիլ'ատ տիյարընա
14 քեահին Էլ'ազար օղլու Ֆինէհասը, վէ
անըն իլէ պէրապէր Իսրայէլին պիլճումլէ
սըպթլարընըն հէր գապիլէսինտէն
պիրէր րէ'իս, հէր պիրի Իսրայէլին
պինլէրինտէ գապիլէ րէ'իսի օլարագ,
15 օն րէ'իս իրսալ էթտիլէր։ Անլէր
տախի Ճիլ'ատ տիյարընա պէնի Ռուպէն
իլէ պէնի Ճատ վէ Մանասսէնին
նըսֆ ը սըպթը նէզտինէ վարիտ օլուպ,
16 անլէրէ խիթապէն տէտիլէր քի՝ ՌԱՊՊԸՆ
պիւթիւն ճէմա'աթը պէօյլէ պույուրուր։
Պու կիւն ՌԱՊՊԱ 'ասի օլուպ
քէնտինիզէ մէզպահ եափմագլէ՝ պու
կիւն ՌԱՊՊԸՆ թագիպինտէն սափըպ,
Իսրայէլին Ալլահընա գարշը պու իշլէտիյինիզ
17 խիյանէթ նէ՞ տիր։ Փէ'ուր
մա'սիյէթի պիզէ ա՞զ մը տըր քի պու
կիւնէ գատար անտէն թահիր օլմատըգ,
վէ ՌԱՊՊԸՆ ճէմա'աթընա օլ թա'ուն
18 կէլտի։ Վէ սիզ պու կիւն ՌԱՊՊԸՆ թագիպինտէն
սափարսընըզ. իմտի պու կիւն
ՌԱՊՊԱ 'ասի օլուր իսէնիզ, օլ տախի
եարըն Իսրայէլ ճէմա'աթընըն քաֆֆէսինէ
19 գազապ կէլէճէք տիր։ Վէ լաքին
էյէր միւլք օլմագ իւզրէ տուտտուղունըզ
տիյար նափաք իսէ, անտէ ՌԱՊՊԸՆ
մէսքէնի պուլունան տիյարա՝ եա'նի
ՌԱՊՊԸՆ միւլքի օլան թարաֆա կէչիպ,
արամըզտա միւլք ալընըզ. վէ Ալլահըմըզ
ՌԱՊՊԸՆ մէզպահընտան մա'տա
քէնտինիզէ պիր մէզպահ եափմագլէ
ՌԱՊՊԱ 'ասի օլմայըն, պիզէ տախի
20 'ասի օլմայընըզ։ Աքան իպն ի Զարահ
մէլ'ուն նէսնէտէ խիյանէթ էթմէսիյլէ
Իսրայէլ ճէմա'աթընըն քաֆֆէսի իւզէրինէ
գազապ կէ՞լմէտի մի. վէ օլ քիմսէ
մա'սիյէթինտէ եալընըզ հէլաք օլմատը։
21 Պէնի Ռուպէն իլէ պէնի Ճատ վէ
Մանասսէնին նըսֆ ը սըպթը տախի
ճէվապ վէրիպ՝ Իսրայէլ պինլէրինին
22 րէ'իսլէրինէ տէտիլէր քի, Ալլահ իւլ
գատիր օլան Եէհօվա, Ալլահ իւլ գատիր
օլան Եէհօվա 'ալիմ տիր. Իսրայէլ
տախի պիլսին քի՝ էյէր 'ասըլըգ
վէ էյէր ՌԱՊՊԱ խիյանէթ վար իսէ,
պիզի պու կիւն †սաղ պըրագմայըն։
23 Էյէր պիզ ՌԱՊՊԸՆ թագիպինտէն սափմագ,
վէ անըն իւզէրինտէ մուհրագա՝
եախօտ էքմէք թագտիմէսի թագտիմ
էթմէք, եա իւզէրինէ սէլամէթ զէպիհէլէրի
'արզ ‡էյլէմէք մագսատիյլէ
քէնտիմիզէ մէզպահ եափտըգ իսէ՝ ՌԱՊՊ
24 քէնտիսի միւթալէպէ էյլէսին։ Ֆիլ հաքիգէ
պիզ պունու գօրգումըզտան եափտըգ,
օլմայա քի եարըն սիզին օղուլլարընըզ
պիզիմ օղուլլարըմըզա խիթապէն՝
Էյ պէնի Ռուպէն վէ պէնի Ճատ,
Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ իլէ սիզին նէ՞
25 'ալագանըզ վար. ՌԱՊՊ պիզիմ իլէ սիզին
արանըզտա Իօրտանը սընօր գօյտու,
ՌԱՊՊՏԱ սիզին հիսսէնիզ եօգ տըր՝ տէյէրէք,
օղուլլարընըզ պիզիմ օղուլլարըմըզըն
ՌԱՊՊՏԱՆ գօրգմամալարընա
26 սէպէպ օլալար։ Պու էճլտէն՝ Պիր մէզպահ
պինա էտէլիմ. մուհրագա վէ
27 գուրպան իչիւն տէյիլ, Անճագ պիզիմ
իլէ սիզին վէ պիզտէն սօնրա նէսլիմիզին
արասընտա շէհատէթ օլսուն քի
մուհրագալարըմըզ վէ գուրպանլարըմըզ
վէ սէլամէթ թագտիմէլէրիմիզ իլէ
ՌԱՊՊԸՆ 'իպատէթինի անըն հուզուրընտա
իճրա էտէ պիլէլիմ, վէ եարըն
օղուլլարընըզ օղուլլարըմըզա՝ ՌԱՊՊՏԱ
սիզին հիսսէնիզ եօգ տըր՝ տէմէսինլէր,

---

*Իպր. կէօրիւնիւշլիւ ճէսիմ

†Իպր. սաղ պըրագմա։

28 տէտիք․ Էյէր պէօյլէ պիզէ եախօտ նէսիլլէրիմիզէ ղէլէճէք տէրլէրիսէ, ՐԱՊՊԸՆ մէզպահընըն էօրնէյինի պապալարըմըզ քի անը էտինմիշլէրտիր, իշտէ պագըն, պու խէ մուհրագա վէ գուրպան իչին օլմայըփ, անճագ պիզիմ իլէ սիզին արանըզտա շէհատէթ իչին տիր՝ տէյէլիմ, տէտիք․
29 Հաշա քի ՐԱՊՊԱ ՚ասի օլալըմ՝ պու կիւն ՐԱՊՊԸՆ թարիգինտէն սափմալըյը, մէսքէնի էօնիւնտէ օլան Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ մէզպահընտան մա՚ատա մուհրագա վէ էքմէք թագտիմէսի վէ գուրպան իչին մէզպահ եափալըմ․

30 Վէ քեահին Ֆինէհաս վէ անըն իլէ պիլէ օլան ճէմաաթ պէ"յլէրի վէ Իսրայէլին պինպաշըլարը պէ"նի Ռուպէնին վէ պէնի Ճատ վէ պէնի Մանասէհին սէօյլէտիքլէրի սէօզլէրի տիյնլէտիքլէրինտէ քէնտիլէրինէ խօշ կէլտի․
31 Վէ Քեահին Էլ'ազար օղլու Ֆինէհաս պէնի Ռուպէնէ վէ պէնի Ճատա վէ պէնի Մանասէհէ՝ ՐԱՊՊԱ պու խիյանէթի էթմէտիքլէրինիզտէն պուկիւն ՐԱՊՊԸՆ արամըզտա օլտուղունու պիլիյօրուզ․ շիմտի պէնի Իսրայէլի ՐԱՊՊԸՆ էլինտէն գուրթարտընըզ՝ տէտի․

32 Պա'տէհու քեահին Էլ'ազար օղլու Ֆինէհաս վէ պէ"յլէր պէնի Ռուպէն վէ պէնի Ճատ եանընտան Ճիլ'ատ տիյարընտան Քէն'ան տիյարընա պէնի Իսրայէլ նէզտինէ ՚ավտէթլէ անլարա ճէ-
33 վապ կէթիրտիլէր․ Պու քէյֆիյէթ պէնի Իսրայէլէ սաախնագ կէօրիւնտի, վէ պէնի Իսրայէլ Ալլահա համտ ու սէնա էյլէտիլէր, արթըք պէնի Ռուպէն վէ պէնի Ճատըն սաքին օլտուղու տիյարը խարապ էթմէք իչին ՚ալէյհլէրինէ մուհարէպէյէ չըգմագ՝ տէմէտիլէր․

34 Վէ պէնի Ռուպէն իլէ պէնի Ճատ օլ մէզպահա *Էտ թէսմիյէ էթտիլէր, չիւնքի Եէհօվանըն Ալլահ օլտուղունա պու արամըզտա շահիտ տիր՝ տէտիլէր․

---

*Եա'նի՝ շահիտ

ՊԱՊ 23

1 Վէ պիր չօգ կիւնլէրտէն սօնրա ՐԱՊՊ էթրաֆտա օլան տիւշմանլարընըն քաֆֆէսինտէն Իսրայէլէ ռահաթ վէրմիշ իքէն, վէ Եէշու' իխթիյարլայըփ եա-
2 շը իլէրլէմիշ իքէն, Եէշու' պիւթիւն Իսրայէլի, իխթիյարլարընը վէ պաշլարընը վէ հաքիմլէրինի վէ զապիթլէրինի չաղըրըփ, պէն իխթիյարլատըմ վէ եաշըմ իլէր-
3 լէտի․ Վէ Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ սիզին իւչիւն պու պիւթիւն միլլէթլէրէ եափտըղընը կէօրտիւնիւզ, չիւնքի սիզին իւչիւն ճէնք էտէն Ալլահընըզ ՐԱՊՊ քէնտիսի տիր․
4 Պաքընըզ, Եարտէնտէն կիւնէշին պաթտըղը պիւյիւք տէնիզէ գատար քէստիյիմ պիւթիւն միլլէթլէր իլէ պէրապէր պու պաքի գալան միլլէթլէրի սիզին սըպթլարընըզա միրաս օլմագ իչին պիւրիւքիլէ սիզէ պէօլտիւմ․
5 Վէ Ալլահընըզ ՐԱՊՊ անլարը սիզին էօնիւնիւզտէն գովաճագ վէ կէօզիւնիւզ էօնիւնտէն սիւրիւպ չըքարաճագ, վէ Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ սիզէ սէօյլէտիյի կիպի սիզ անլարըն եէրինի միրաս ալաճագսընըզ․
6 Իմտի Մուսանըն թէվրաթ քիթապընտա եազըլմըշ օլանլարըն հէփսինի հըֆզ իլէ եէրինէ կէթիրմէք իչին պէք գավի օլունուզ, անտան սաղա եա սօլա սափմայընըզ․
7 Տէյիլ քի արանըզտա գալան պու միլլէթլէր իլէ գարըշասընըզ, վէ անլարըն իլահլարընըն իսիմլէրինի զիքր էթմէյէսինիզ, վէ անլարըն իլէ եէմին էթմէյէսինիզ, վէ անլարա գուլլուգ էթմէյէսինիզ, վէ անլարա սէճտէ էթմէյէսինիզ․
8 Անճագ պու կիւնէ քատար էթտիյինիզ կիպի Ալլահընըզ ՐԱՊՊԱ եափըշընըզ․
9 Զիրա ՐԱՊՊ էօնիւնիւզտէն պիւյիւք վէ գուվվէթլի միլլէթլէր գովտու, վէ պու կիւնէ գատար
10 էօնիւնիւզտէ քիմսէ տուրամատը․ Սիզտէն պիր քիշի պին քիշիյի գովար, զիրա սիզէ վա'տ էթտիյի կիպի սիզին իչին ճէնք էտէն Ալլահընըզ ՐԱՊՊ քէնտիսի տիր․
11 Իմտի սիզ Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸ սէվմէք իչին քէնտինիզէ պէք տիգգաթ

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

ԳԼԽ 24

1 Եւ Յեսու՝ [illegible]

2 Եւ Յեսու՝ [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

սիլէր վէ Հիվվիլէր վէ Եէպուսիլէր սիզին
իլէ մուհարէպէ էթտիքլէրինտէ,
12 անլէրի էլինիզէ թէսլիմ էթտիմ։ Վէ
էօնիւնիւզտէն էշէք արըլարը կէօնտէրտիմ,
անլէր տախի, գըլըճըն վէ
եայըն օլմադըղըն Ամօրիլէրին իքի մէլիքինի
էօնիւնիւզտէն թարտ էթտիլէր։
13 Վէ սիզէ՝ իչինտէ էմէք չէքմէտիյինիզ
պիր տիյար, վէ պինա էթմէտիյինիզ
շէհիրլէր վէրտիմ, վէ անլէրտէ սաքին
օլուրսընըզ· տիքմէտիյինիզ պաղլար վէ
զէյթունլըգլարըտան եէրսինիզ։
14 Վէ շիմտի ՌԱՊՊՏԱՆ խավֆ էտինիզ,
վէ անա սըտգ ու խիւլուս իլէ 'իպատէթ
էտինիզ, էճտատընըզըն՝ Նէհրին
էօթէ թարաֆընտա վէ Մըսըրտա 'իպատէթ
էթտիքլէրի իլահլարը աթըփ՝
15 էտինիզ՝ ՌԱՊՊԱ 'իպատէթ էտինիզ։ Լաքին
էյէր ՌԱՊՊԱ 'իպատէթ էթմէքլիք
նազարընըզտա նամագպուլ իսէ, քիմէ՝
հանի Նէհրին էօթէ թարաֆընտա էճտատընըզըն
'իպատէթ էթտիքլէրի իլահլարա՞
մը, եօգսա տիյարլարընտա
սաքին օլտուղունըզ Ամօրիլէրին իլահլարընա՞
մը 'իպատէթ էտէճէյինիզի իխթիյար
էտինիզ, լաքին պէն վէ էհլ ի
պէյթիմ Եէհօվայա 'իպատէթ էտէճէյիզ։
16 Վէ գավմ ճէվապ վէրիփ՝ Հա՛շա քի
պիզ Եէհօվայը թէրք էտիփ՝ ղայրի իլահլարա
17 'իպատէթ էտէլիմ։ Զիրա պիզիմ
Ալլահըմըզ Եէհօվա տըր· Օ պիզի
վէ էճտատըմըզը էսարէթ խանէսի
օլան Մըսըր տիյարընտան չըգարըփ,
կէօզլէրիմիզ էօնիւնտէ պու պէօյիւք
'ալամէթլէրի իզհարլէ՝ պիզի կիթտիկիմիզ
եօլըն քիւաֆֆէսինտէ, վէ արալարընտան
կէչտիյիմիզ ագվամըն ճիւմլէսի
18 արասընտա հըֆզ էյլէտի։ Վէ ագվամըն
ճիւմլէսի իլէ պու տիյարտա
սաքին օլան Ամօրիլէրի էօնիւմիւզտէն
Եէհօվա թարտ էյլէտի· պիզ տախի Եէհօվայա
'իպատէթ էտէճէյիզ, զիրա Ալլահըմըզ
օ տըր՝ տէտիլէր։
19 Եէշու' տախի գավմէ՝ Սիզ Եէհօվայա
'իպատէթ էթմէյէ գատիր տէյիլ սինիզ·
զիրա օ գուտտուս Ալլահ վէ ղայուր
Ալլահ տըր· վէ 'իսյանըն վէ կիւնահլա-
20 րընըզը 'աֆվ էթմէզ։ Էյէր Եէհօվ
թէրք էտիփ՝ էճնէպի իլահլարա 'իպ
ատէթ էտէր իսէնիզ, Օ տախի տէօնի
սիզէ էյիլիք էթտիքտէն սօնրա զ
սիզի պէլայա տուչար էթմէքլէ թէլ
էտէճէք տիր՝ տէտի։
21 Գավմ տախի Եէշու'ա՝ Խայըր, անճ
պիզ Եէհօվայա 'իպատէթ էտէճէյ
22 տէտիլէր։ Եէշու' տախի գավմէ՝ Ս
'իպատէթ էթմէք իւզրէ քէնտի
Եէհօվայը իխթիյար էթտիյինիզէ
քէնտինիզ իշպու շահիտ սինիզ՝ տէ
անլէր տախի՝ Շահիտ իզ՝ տէտիլ
23 Էօյլէ իսէ շիմտի արանըզտա օլան
պի իլահլարը տէֆ' էտիփ՝ կօնլ
Իսրայէլին Ալլահը Եէհօվայա մէյլ էթ
24 տիրինիզ՝ տէտի։ Գավմ տախի Եէշու'
Ալլահըմըզ Եէհօվայա 'իպատէթ էտէ
րիզ, վէ անըն քէլամընը տինլէյէ
տէտիլէր։
25 Վէ օլ կիւնտէ Եէշու' գավմ ի
'ագտ ը 'ահտ էտիփ, Շէքէմտէ անլ
գանուն վէ հիւքիւմ վազ' էթտի։
26 Վէ Եէշու' պու քէլիմաթը ՌԱՊՊ
շէրի'աթ քիթապընտա թահրիր էյլէ
վէ պիր պէօյիւք թաշ ալըփ՝ օրա
տա ՌԱՊՊԸՆ մագտիսինտէ օլան պալ
27 աղաճընըն ալթընտա տիքտի։ Վէ Եէ
շու' պիւթիւն գավմէ՝ Իշթէ պու թա
պիզէ շէհատէթ իչիւն օլսուն, զիրա
ՌԱՊՊԸՆ պիզէ սէօյլէտիյի սէօզլէ
ճիւմլէսինի իշիթմիշ օլմաղլէ, Ալլա
հընըզը ինքեար էթմէմէնիզ իչիւն ս
28 շահիտ օլսուն՝ տէտի։ Օլ վագըթ Եէ
գավմը՝ հէր պիրինի քէնտի միրասը
[illegible] իւզրէ սալը վէրտի։
29 Իշպու վագա'աթտան սօնրա ՌԱ
ՊԸՆ գուլու Եէշու' պին ի Նուն եիւզ
30 եաշընտա օլարագ վէֆաթ էյլէտի։ Վ
անը քէնտի միրասընըն հուտուտ
իչինտէ Ղա'աշ տաղընըն շիմալ թ
րաֆընտա վագը' Էֆրայիմ տաղ
օլան Թիմնաթ-սարահտա տէֆն է
տիլէր։
31 Վէ Իսրայէլ՝ Եէշու'ըն քիւաֆֆէ
եամընտա վէ Եէշու'տան սօնրա
գալան վէ ՌԱՊՊԸՆ Իսրայէլ իչին

րա էթտիյի իշլէրին ճիւմլէսինի պիլէն
իխթիյարլարըն քէաֆֆէ-ի էյյամընտա
ՐԱՊՊԱ 'իպատէթ էյլէտի։
32 Վէ Եուսուֆըն քէմիքլէրինի, քի
պէնի Իսրայէլ Մըսըրտան կէթիրմիշ
իտի, Շէքիմտէ տէֆն էթտիլէր. շէօյլէ
քի Եա'գուպըն Շէքիմին պապասը Հա-
մօր օղուլլարընտան եիւզ 'ատէտ կիւ-
միւշէ պէտէլ սաթըն ալմըշ օլտուղու
թարլանըն գըթ'ասընտա տէֆն էյլէտի-
լէր. վէ օ պէնի Եուսուֆըն միրասը
օլտու։
33 Էլ'ազար իպն ի Հարուն տախի վէ-
ֆաթ էյլէտի. վէ անը՝ քէնտի օղլու
Ֆինէհասա Էֆրայիմ տաղընտա վէրի-
լէն Թէփէտէ տէֆն էյլէտիլէր։

ՀԱՔԻՄԼԷՐ

ՊԱՊ 1

1 Վէ վագը՛ օլտու քի Եէշու'նըն վէֆա-
թընտան սօնրա պէնի Իսրայէլ ՐԱՊՊ-
ՏԱՆ սու'ալ էտիփ, Քէն'անիլէրին իւ-
զէրինէ անլար իլէ մուհարէպէ էթմէյէ՝
թարաֆըմըզտան իպթիտա քիմ չըգ-
2 սըն՝ տէտիլէր. ՐԱՊՊ տախի՝ Եէհուտա
չըգսըն. իշթէ տիյարը անըն էլինէ թէս-
3 լիմ էթտիմ՝ տէտի. Վէ Եէհուտա
գարնտաշը Շիմ'օնա՝ Հիսսէմէ տիւշէն
գուր'այա՝ պէնիմ իլէ պէրապէր չըգ,
վէ Քէն'անիլէր իլէ մուհարէպէ էտէլիմ,
պէն տախի սէնին իլէ պէրապէր սէնին
հիսսէնէ կիտէյիմ՝ տէտիյինտէ, Շիմ'օն
4 անըն իլէ պէրապէր կիթտի. Վէ Եէհու-
տա չըգտըգտա՝ ՐԱՊՊ Քէն'անիլէրի վէ
Փէրիզիլէրի անլարըն էլինէ թէսլիմ էթ-
տի, շէօյլէ քի անլարտան Պէզէգտէ օն
5 պին ատէմ վուրտուլար. Վէ Պէզէգտէ
Ատօնի-պէզէգի պուլուպ անըն իլէ մու-
հարէպէ էտէրէք, Քէն'անիլէրի վէ Փէ-
6 րիզիլէրի վուրտուլար. Վէ Ատօնի-պէ-
զէգ գաչտըգտա՝ անը թա'գիպ էտիփ,
անը թութուպ, վէ էլլէրինին վէ ա-
յագլարընըն պաշ փարմագլարընը քէս-
7 տիլէր. Վէ Ատօնի-պէզէգ՝ Էլլէրինին
վէ այագլարընըն պաշ փարմագլարը
քէսիլմիշ եէթմիշ մէլիք սօֆրամըն ալ-
թընտա գըրընթը տէվշիրիրլէր իտի. պէ-
նիմ էթտիյիմ կիպի Ալլահ տախի պա-
նա միւճազաթ էթտի՝ տէտի. Վէ անը
Եէրուշալիմէ կէօթիւրտիւլէր, վէ օրա-
տա վէֆաթ էթտի։
8 Վէ պէնի Եէհուտա Եէրուշալիմ իլէ
մուհարէպէ էտիփ անը ալտըլար. վէ ա-
նը գըլըճտան կէչիրիփ շէհրի աթէշէ
եագտըլար։
9 Պա'տէհու պէնի Եէհուտա տաղտա
վէ ճէնուպտա վէ օվատա սաքին օլան
Քէն'անիլէր իլէ մուհարէպէ էթմէյէ էն-
10 տիլէր. Վէ Եէհուտա Հէպրօնտա սա-
քին օլան Քէն'անիլէրին իւզէրինէ կիթ-
տի. (Հէպրօնըն իսմի տախի էվվէլճէ
Գըրեաթ-արպա' իտի.) վէ Շէշայ վէ Ա-
11 խիման վէ Թալմայը վուրտուլար. Վէ օ-
րատան Տէպիր սէքէնէսի իւզէրինէ կիթ-
տի. Տէպիրին իսմի տախի մուգատտէ-
12 մա Գըրեաթ-սէֆէր իտի. Վէ Քալէպ՝
Գըրեաթ-սէֆէրի հէր քիմ վուրուպ ա-
լըրսա, գըզըմ 'Աքսայը անա զէվճէ օլ-
13 մագ իւզրէ վէրիրիմ՝ տէտի. Վէ Քա-
լէպին քիւչիւք գարնտաշը Քէնէզին օղ-
լու 'Օթնիէլ անը ալտը. օլ տախի գը-
զը 'Աքսայը անա զէվճէ օլմագ իւզրէ
14 վէրտի. Վէ մէրգում անըն խանէսինէ
կիթմէքտէ իքէն, փէտէրինտէն պիր
թարլա թալէպ էթմէյէ՝ 'Օթնիէլի թէշ-
վիգ էյլէտի, վէ մէրքէպտէն էնտիյին-
տէ Քալէպ անա տէտի քի՝ Սանա նէ
15 օլտու. Գըզը տախի անա ճէվապէն՝ Պա-
նա պէրէքէթ վէր, զիրա պանա պիր

*գօրագ եէր՛ վէրտին, պանա սու փը-
նարլարընը տախի վէ՛ր տէտի. վէ Գալէպ
անա եուգարըտաքի փընարլար իլէ աշա-
ղըտաքի փընարլարը վէրտի.
16 Վէ Մուսանըն գայն փէտէրի Գէյնի-
նին օղուլլարը պէնի Եէհուտա իլէ պէ-
րապէր խուրմալար շէհրինտէն 'Արատըն
ճանիպ ի ճէնուպունտա վագը' Եէհուտա
պէրրիյէսինէ չըգդըլար. վէ կիտիպ գավմ
արասընտա իգամէթ էթտիլէր։
17 Վէ Եէհուտա գարնտաշը Սիմ՛օն իլէ
կիտիպ, Սէֆաթտա սաքին օլան Քէ-
ն՛անիլէրի վուրարագ շէհրի քիւլլիյէն
խարապ էտիպ, անա †Հօրմա թէսմիյէ
18 էյլէտիլէր։ Դա՛ահի Եէհուտա Դազ-
զայը հէտուտույլէ վէ Աշգէլօնը հէտուտու-
19 յլէ վէ 'Էգրօնը հէտուտույլէ ալտը։ Վէ
ՌԱՊՊ Եէհուտայիլէ իտի. օ տախի տա-
ղը զապթ էթտի, ամմա օվա սաքին-
լէրինի թարտ էտէմէտի, զիրա անլէրին
20 տէմիր 'արապալարը վար իտի։ Վէ Մու-
սանըն սէօյլէտիյի կիպի Հէպրօնը Գալէպէ
վէրտիլէր, օ տախի օրատան 'Անագըն
իւչ օղուլլարընը թարտ էթտի։
21 Վէ պէնի Պէնեամին Եէրուշալիմտէ
սաքին օլան Եէպուսիլէրի թարտ էթ-
մէտի, վէ Եէպուսիլէր թա պու կիւնէ
տէկին պէնի Պէնեամին իլէ պէրապէր
Եէրուշալիմտէ իգամէթ էտէրլէր։
22 Վէ պէյթ ի Եուսուֆ տախի Պէյթէլ
իւզէրինէ չըգդը, վէ ՌԱՊՊ անլէր իլէ
23 իտի. Վէ պէյթ ի Եուսուֆ Պէյթէլի
թէճէսսիւս էթտի. պու շէհրին իսմի
24 տախի էվվէլտէն Լուզ իտի. Վէ գարա-
ղօլլար շէհիրտէն չըգան պիր քիմսէյի
կէօրիւպ անա տէտիլէր քի՝ Քէրէմ էյ-
լէ, շէհրէ կիրիլէճէք եէրի պիզէ կէօս-
թէր, պիզ տախի սանա մէրհամէթ է-
25 տէրիզ։ Օլ տախի անլէրէ շէհրէ կիրի-
լէճէք եէրի կէօսթէրտի. վէ շէհրի գը-
լըճտան կէչիրտիլէր, ամմա օլ քիմսէյի
պիթիւն թէ՛ալլիգաթըյլէ սալը վէր-
26 տիլէր։ Օլ ադէմ տախի Հիթթիլէր տի-
յարընա կիտիպ, պիր շէհիր պինա էտէ-
րէք անը Լուզ թէսմիյէ էյլէտի,
տախի շիմտի կիւնէ գատար պու տըր
27 Վէ Մանասսէ Պէյթշէան իլէ գա
պալարընըն սէքէնէսինի, վէ Թա՛անա
իլէ գասապալարընըն սէքէնէսինի,
Տօր իլէ գասապալարընըն սէքէնէսի
վէ Եիպլէ՛ամ իլէ գասապալարընըն
սէքէնէսինի, վէ Մէկիտտօ իլէ գասապա
լարընըն սէքէնէսինի թարտ էթմէ
վէ Քէն՛անիլէր օլ տիյարտա թէ
28 հիւս էտէրէք՝ իգամէթ էթտիլէր
Իսրայէլ քէսպ ի գուվվէթ էթտիք
Քէն՛անիլէրի պիլ քիւլլիյէ թարտ էթ
մէյիպ՝ անլէրի խարաճկիւզար էյլէ
29 Էֆրայիմ տախի Ճազէրտէ սաքի
լան Քէն՛անիլէրի թարտ էթմէտի. Ֆա
գաթ Քէն՛անիլէր անլըն արասընտա Ճա
զէրտէ իգամէթ էթտիլէր։
30 Զէպուլօն Գիթրօն սէքէնէսինի
Նահալօլ սէքէնէսինի թարտ էթմէ
Ֆագաթ Քէն՛անիլէր անլըն արասըն
սաքին օլուպ՝ խարաճկիւզար օլտը
31 Աշէր 'Աքքօ սէքէնէսիյլէ Սայտա
Ախլապ վէ Աքզիպ վէ Հէլպա վէ Աֆի
վէ Ռէհօպ սէքէնէսինի թարտ էթմէ
32 Ֆագաթ Աշէրիլէր օլ տիյարըն սէքէ
սի օլան Քէն՛անիլէրին արասընտա
գամէթ էթտիլէր, չիւնքի անլէրի թա
էթմէտիլէր։
33 Նէֆթալի Պէյթշէմս սէքէնէսինի
Պէյթ՛անաթ սէքէնէսինի թարտ էթ
տի. Ֆագաթ օլ տիյարըն սէքէնէսի
լան Քէն՛անիլէր արասընտա իգամ
էթտի, վէ Պէյթշէմս իլէ Պէյթ՛անա
սէքէնէսի անա խարաճկիւզար օլ
34 Վէ Ամօրիլէր պէնի Տանը տաղ
մուհասարա էթտիլէր. զիրա անլէրի օվ
35 յա էնմէյէ պըրագմատըլար։ Վէ Ամօ
լէր թէ՛ահհիւտ էտէրէք՝ Հէրէս տաղ
տա վէ Աճալօնտա վէ Շա՛ալպիմտէ
գամէթ էթտիլէր, Ֆագաթ պէյթ ի
Եուսուֆըն էլի գուվվէթլէնտիքտէ
36 լէր խարաճկիւզար օլտու. Վէ Ամօ
լէրին հուտուտու 'Աքրապպիմ եօգ
շընտան Սէլա՛տան վէ եօգարըյա տօ
րու իտի։

---

* Նէգէպ. արզ ը ճէնուպիյէ

† Եա՛նի՝ մահվ ը լա՛նէթ

ՊԱՊ 2

1 Վէ ՐԱՊՊԸՆ մէլէքի Ճիլճալտան Պօքիմէ չըգըփ տէտի քի, Սիզի Միսըրտան չըգարտըմ վէ սիզի էճտատընըզա եէմին էթտիյիմ մէմլէքէթէ կէթիրտիմ. վէ տէտիմ քի՝ Սիզինլէ օլան ահտիմի
2 էպէտէն նագզ էթմէմ. Սիզ տախի պու ախալիսի իլէ ՚ահտ էթմէյին՝ մէզպահլարընը յըգընըզ. լաքին սիզ քէլամըմա իթա՚աթ էթմէտինիզ. պունու նիչին էթտինիզ.
3 Վէ պէն տախի տէտիմ քի՝ Անլարը էօնիւնիւզտէն թարտ էթմէյէճէյիմ. Ֆագաթ անլար սիզէ տիքէն, վէ իլահլա-
4 րը սիզէ տուզագ օլաճագլար. Վէ ՐԱՊՊԸՆ մէլէքի ճէմի՚ պէնի Իսրայէլէ պու քէլամը սէօյլէտիքտէ, գավմ սէսինի գալտըր-
5 ըփ ալլատըլար. Վէ օլ մահալլէ ՚Պօքիմ իսմինի վէրտիլէր վէ օրատա ՐԱՊՊԱ զէպիհէ թագտիմ էյլէտիլէր.

6 Վէ Եէշու՚ գավմը սալը վէրտիքտէ՝ պէնի Իսրայէլին հէր պիրի միւլքիւ թէմէլլիւք իչին քէնտի միրասընա գիթ-
7 տի. Վէ գավմ Եէշու՚ըն քաֆֆէի էյյամընտա, վէ Եէշու՚տան սօնրա ՚օմրիւ գալըն վէ ՐԱՊՊԸՆ Իսրայէլ իչին էյլէտիյի ՚ազիմ իշլէրին ճիւմլէսինի կէօրմիւշ օլան իխթիյարլարըն քաֆֆէի էյյամընտա ՐԱՊՊԱ ՚իպատէթ էյլէտի.

8 Վէ ՐԱՊՊԸՆ գուլու Եէշու՚ պին Նուն իւզ օն յաշընտա օլարագ վէֆաթ
9 էթտի. Վէ անը քէնտի միրասընըն հուտուտը տախիլինտէ ճա՚աշ տաղընըն շիմալ թարաֆընտա վագը՚ Էֆրայիմ տաղընտա օլան Թիմնաթ-Հէրէստէ
10 տէֆն էյլէտիլէր. Օլ ՚ասըրըն ատէմլէրինին քիւաֆֆէսի տախի էճտատլարընա մունզամմ օլտու. վէ անլարտան սօնրա ՐԱՊՊԸ վէ Իսրայէլ իչին իճրա էյլէտիյի ՚ամէլի պիլմէյէն ախէր պիր նէսիլ վիւճուտէ կէլտի.

11 Վէ պէնի Իսրայէլ ՐԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէյիփ՝ Պա՚ալիմէ
12 ՚իպատէթ էթտիլէր. Վէ քէնտիլէրի Միսըր տիյարընտան չըգարմըշ օլան քէնտի էճտատլարընըն Ալլահը ՐԱՊՊԸ թէրք էտիփ, էթրաֆլարընտագի միլլէթլէրին իլահլարընտան օլան ախէր իլահլարըն արդընճա կիտիփ անլարա սէճտէ գըլըփ-
13 տը ՐԱՊՊԸ իղզապ էթտիլէր. Վէ ՐԱՊՊԸ թէրք էտիփ՝ Պա՚ալա վէ Աշթարօ-
14 թա ՚իպատէթ էյլէտիլէր. Վէ ՐԱՊՊԸՆ գազապը Իսրայէլ ՚ալէյհինէ ալէվլէնիփ անլարը եաղմաճըլարըն էլինէ թէսլիմ էթմէքլէ, անլարը եաղմալատըլար. վէ էթրաֆլարընտա օլան տիւշմէնլէրինին էլինէ սաթտը. վէ արթըգ տիւշմէնլէրինին էօնինտէ տուրամա-
15 մազ օլտուլար. Հէր նէրէյէ չըգտըլար իսէ, ՐԱՊՊԸՆ պույուրտուղը վէ ՐԱՊՊԸՆ անլարա եէմին էթտիյի վէճհիլէ ՐԱՊՊԸՆ էլի անլարըն ալէյհինէ շէր իչիւն իտի. Վէ անլար գայէթ սըգըշըգ օլտուլար.

16 Վէ ՐԱՊՊ հաքիմլէր նասպ էթտի. Անլար տախի անլարը եաղմաճըլարըն
17 էլինտէն գուրթարտըլար. Լաքին հաքիմլէրինի տախի տինլէմէյիփ՝ պաշգա իլահլարըն թապի՚ օլմագլա զինա էթտիլէր, անլարա սէճտէ գըլտըլար. էճտատլարընըն ՐԱՊՊԸՆ էվամիրինէ իթա՚աթ էթմէքլէ՝ եիւրիւտիւքլէրի թարիգտէն թէզ սափտըլար. անլար կիպի
18 հարէքէթ էթմէտիլէր. Վէ ՐԱՊՊ անլարա հաքիմլէր նասպ էթտիյի հալտէ, ՐԱՊՊ հաքիմ իլէ օլուպ անլարը հաքիմին քիւաֆֆէի էյյամընտա տիւշմէնլէրինին էլինտէն գուրթարըր իտի. զիրա մուզայիգ վէ մուզայագա վէրէնլէրին սէպէպինտէն օլան ֆիղանլարընտան տօլայը ՐԱՊՊ անլարէ թէրահհիւմ
19 էյլէր իտի. Վէ հաքիմին վէֆաթընտան սօնրա անլար տէօնիւփ պապալարընտան զիյատէ ֆէնալըգ էթտիլէր, ախէր իլահլարըն թապի՚ օլարագ անլարա ՚իպատէթ վէ սէճտէ էթմէքլէրիյլէ, ֆէնա ամէլլէրինտէն վէ իւրի եօլլարընտան վազ կէչմէզլէր իտի.
20 Իմտի ՐԱՊՊԸՆ գազապը Իսրայէլ ՚ալէյհինէ ալէվլէնէրէք՝ Պու թա՚իֆէ էճտատլարըն էմր էթտիյիմ ՚ահտը թէճավիւզ էտիփ քէլա-

---

*Ե–Ն՚ աղլայանլար

21 մըմը տինկլէմէտիւքլէրի իչիւն, Պէն
տախի Եէշու'ըն հին ի վէֆաթընտա
պրագտըղը թա'իֆէլէրտէն հիչ պիրինի
արթըգ անլէրըն էօնիւնտէն թարտ
22 էթմէյէճէյիմ. Թա քի ՌԱՊՊԸՆ թարի-
գինէ սիւլիւք էթմէք իչիւն էճտատ-
լարըմըն անը հըֆզ էթտիւքլէրի կիպի
հըֆզ էտիփ էթմէյէճէքլէրի խուսուս-
տա անլէր վասըթասըյլէ Իսրայէլի
23 թէճրիպէ էտէյիմ" տէտի. Իմտի ՌԱՊՊ
պու թա'իֆէլէրի թէզ թարտ էթմէ-
յիփ, վէ անլէրի Եէշու'ըն էլինէ թէս-
լիմ էյլէմէյիփ պըրագտը.

ԲԱՊ 3

1 Վէ Իսրայէլի' եա'նի Քէն'ան մուհա-
րէպէլէրինի քեաֆֆէսինի պիլմէյէն-
լէրին ճիւմլէսինի անլէր վասըթասըյլէ
2 թէճրիպէ էթմէք իչիւն, (Եալընըզ պու
մագսատ իչիւն քի պէնի Իսրայէլ նէսլ-
լէրի, պու խուսուսա մուգատտէմա մու-
հարէպէ պիլմէյէնլէր թա'լիմ օլունուպ
3 պիլսինլէր;) ՌԱՊՊԸՆ պրագտըղը թա'ի-
ֆէլէր պունլար տըր, եա'նի Ֆիլիսթի-
լէրին պէշ էմիրլէրի' վէ պիլ ճիւմլէ
Քէն'անիլէր վէ Սայտալըլէր վէ Պա'ալ-
հէրմօն տաղընտան Համաթ մէտխալինէ
գատար ճէպէլ ի Լիպնանտա սաքին օ-
4 լան Հիվվիլէր. Պունլար Մուսանըն վա-
սըթասըյլէ էճտատլարընա էմր էթտի-
յի ՌԱՊՊԸՆ էմրլէրինէ իթա'աթ է-
տիփ էթմէյէճէքլէրինի պիլմէք իւզրէ'
պէնի Իսրայէլի անլէր իլէ թէճրիպէ
էթմէք իչիւն գալտըլար.
5 Պէնի Իսրայէլ տախի Քէն'անիլէր վէ
Հիթթիլէր վէ Ամօրիլէր վէ Փէրիզիլէր
վէ Հիվվիլէր վէ Եէպուսիլէրին արասըն-
6 տա սաքին օլտուլար. Վէ անլէրին գըզ-
լարընը քէնտիլէրինէ զէվճէլիյէ ալըփ,
քէնտի գըզլարընը տախի անլէրին օ-
ղուլլարընա վէրտիլէր' իլահլարընա 'ի-
7 պատէթ էթտիլէր. Վէ պէնի Իսրայէլ
ՌԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշ-
լէյիփ, քէնտիլէրինին Ալլահը ՌԱՊՊԸ ու-
նութարագ, Պա'ալիմ իլէ Աշէրա փութ-
8 լարընա 'իպատէթ էթտիլէր. Վէ ՌԱՊ-
ՊԸՆ ղազապը Իսրայէլ 'ալէյհինէ 'ա-
լեվլէնիփ' անլէրի Արամ ը Նէհրէյն մէ-
լիքի Քուշան-րիշ'աթայիմին էլինէ
թը՝ վէ պէնի Իսրայէլ Քուշան-րիշ'ա-
թայիմէ սէքիզ սէնէ գուլլուգ էթ-
9 լէր. Պա'տէհու պէնի Իսրայէլին ՌԱՊ-
ՊԱ ֆէրեատ էթմէսի իւզէրինէ ՌԱՊՊ
պէնի Իսրայէլ իչիւն պիր խալասքեար
գա'նի Քալէպին քիւչիւք գարտաշ
Գէնէզին օղլու 'Օթնիէլի նասպ էթ-
10 օլ տախի անլէրի խէլաս էյլէտի.
ՌԱՊՊԸՆ Ռուհը անըն իւզէրինէ կէ-
մէքլէ Իսրայէլէ հիւքմ էյլէտի.
մուհարէպէյէ չըգտըղընտա՝ ՌԱՊՊ Ա-
րամ ը Նէհրէյն մէլիքի Քուշան-րիշ'աթա-
յիմի անըն էլինէ թէսլիմ էթտի,
անընքէլի Քուշան-րիշ'աթայիմին իւ-
11 րինէ ղալիպ օլտու. Վէ տիյար գը
սէնէ ասայիշ իւզրէ իտի. Վէ Գէնէզ
օղլու 'Օթնիէլ վէֆաթ էթտի.
12 Վէ պէնի Իսրայէլ թէքրար ՌԱՊՊ
'ինտինտէ քէօթիւլիւք էթտիլէր.
ՌԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ քէօթիւ օլանը
լէտիքլէրի էճլիւն ՌԱՊՊ Մոապ մէ-
լիքի 'Էճլօնը Իսրայէլին 'ալէյհինէ գավ-
13 վէթլէնտիրտի. Օլ տախի պէնի 'Ամ
իլէ 'Ամալէգի եանընա ճէմ' իլէ կիտ
Իսրայէլի ուրտու' Խուրմալըգ շէ-
14 հրինի զապթ էթտի. Վէ պէնի Իսրայէլ
Մոապ մէլիքի 'Էճլօնա օն սէքիզ սէ-
նէ գուլլուգ էյլէտիլէր.
15 Վէ պէնի Իսրայէլին ՌԱՊՊԱ ֆէրեատ
էթմէսի իւզէրինէ, ՌԱՊՊ անլէրէ Պէ-
նեամինի Էհուտ իպն ի Ճէրայը, (պու
տախի սօլագ իտի) խէլասքեար օլմագ
իւզրէ նասպ էթտի. Վէ պէնի Իսրայէլ
անըն եէտիյլէ Մոապ մէլիքի 'Էճլօ-
16 հէտիյէ կէօնտէրտիլէր. Վէ Էհուտ քէն-
տինէ ուզունլըղը պիր զըրա' գատար
իքի աղըզլը պիր խանճէր եափըփ' ան
էսվապը ալթընտան սաղ պուտու ի-
17 զէրինէ գուշանտը. Վէ հէտիյէյի Մոապ
մէլիքի 'Էճլօնա թագտիմ էյլէտի. 'Էճ-
լօն իսէ գայէթ շիշման պիր ատէմ իտի.
18 Վէ հէտիյէյի թագտիմ էթտիքտէն
սօնրա' հէտիյէյի թաշըյան ատէմլէրի
19 կէօնտէրտի. Լաքին քէնտիսի Ճիլ-

գուրպինտէ օլան քէսմէ գայալարտան
'տէօնտիւքտէ՝ Էյ մէլիք, սանա պիր կիզլի
սէօզիւմ վար՝ տէտի. օլ տախի՝ Սուս
տէմէսի իւզէրինէ եանընտա տուրանլարըն
20 հէփսի տըշարը չըգտըլար. Վէ Էհուտ
անա եագլաշտը. Քէնտի տախի քէնտինէ
մախսուս օլան եազլըգ քէօշքտէ
օթուրըյօր իտի. Վէ Էհուտ՝ Սանա Ալլահ
թարաֆընտան պիր քէլամըմ վար՝
տէտիքտէ, քէնտի քիւրսիսինտէն գալքտը.
21 Վէ Էհուտ սօլ էլինի ուզատըպ
խանճէրի սաղ պուտունտան չէքէրէք՝
22 անըն գարնընա սափլատը. Վէ նամլուսընըն
արդընճա գապզէ տախի կիրմէքլէ՝ եաղ
նամլույը գափլատը, շէօյլէ քի խանճէրի
գարընընտան չըգարամատը. Վէ նէճասէթի
23 չըգտը. Վէ Էհուտ սօֆայա չըգըպ՝
քէօշքիւն գափուլարընը իւզէրինէ
24 գափայըպ քիլիտլէտի. Օլ տախի չըգընճա
խատէմլէրի կէլիպ պագտըլար. Վէ
իշթէ քէօշքիւն գափուլարը քիլիտլի օլմագլէ՝
Էլպէթթէ եազլըգ քէօշքիւնտէ
*այագ եօլունա կիթմիշ" տիր՝ տէտիլէր.
25 Վէ անլէր ութանընճայա գատար պէքլէտիլէր,
ամմա իշթէ քէօշքիւն գափուսընը
աչըմայօր իտի. Վէ անախթարը ալըպ
աչտըլար, Վէ իշթէ էֆէնտիլէրի
եէրէ էօլիւ տիւշմիւշ իտի.

26 Վէ անլէր օյալանըր իքէն՝ Էհուտ ֆիրարլէ
քէսմէ գայալարը կէչէրէք, Սէ՛իրաթա
27 գաչըպ գուրթուլտու. Վէ վասըլընճա
Էֆրայիմ տաղընտա պօրու
չալտը. Վէ քէնտիսի էօնլէրինտէ օլարագ՝
պէնի Իսրայէլ անըն իլէ պէրապէր
28 տաղտան էնտիլէր. Օլ տախի անլէրէ՝
Արտըմ սըրա կէլինիզ. զիրա ՐԱՊՊ
տիւշմէնլէրինիզ օլան Մօապլըլարը էլինիզէ
թէսլիմ էթտի՝ տէտի. Վէ անըն
արդը սըրա էնիպ՝ Մօապըն էօնիւնտէ
Իօրտանըն կէչիտլէրինի զապթ էտէրէք,
քիմսէյի կէչմէյէ պըրագմատըլար.
29 Օլ զէման, ճիւմլէսի իրի վէ սահիպ ի
գուվվէթ օլարագ, Մօապտան օն պին
քիշի գատար գըրտըլար. Վէ պիրի գուր-
30 թուլմատը. Վէ օլ կիւն Մօապ Իսրա-
յէլին էլի ալթընտա ալչագլանմագլէ՝
թօփրագ սէքսէն սէնէ ասայիշ իւզրէ իտի.
31 Վէ անտէն սօնրա Շամկար իպն ի
'Անաթ կէլիպ՝ Ֆիլիսթիլիլէրտէն ալթը
եիւզ քիշիյի պիր էօքիւզ իւկէնտէրէսիյլէ
վուրտու. օ տախի Իսրայէլի խալաս
էթտի.

ՊԱՊ 4

1 Վէ Էհուտ վէֆաթ էթտիքտէն սօնրա՝
պէնի Իսրայէլ թէքրար ՐԱՊՊԸՆ
'ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէտիլէր.
2 Վէ ՐԱՊՊ անլէրի Հասօրտա հիւքիւմէթ
էտէն Քէնա'ան մէլիքի Եապինին էլինէ
վէրտի. անըն սէր'ասքէրի տախի Թա"իֆէլէրին
Հարօշէթ շէհրինտէ սաքին օ-
3 լան Սիսէրա իտի. Վէ պէնի Իսրայէլ
ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էթտիլէր. զիրա անըն
տօգուզ եիւզ տէմիր 'արապասը վար իտի.
Վէ պէնի Իսրայէլի եիրմի սէնէ շիտտէթլէ
թազյիգ էյլէտի.
4 Վէ օլ զէման Լափփիտօթըն զէվճէսի
Տէպօրա նամ նէպիյէ Իսրայէլէ հիւքիւմ
5 էտէր իտի. Մէրգումէ Էֆրայիմ տաղընտա
Րամա իլէ Պէյթէլին արասընտա
Տէպօրա խուրմասը ալթընտա սաքին
օլուպ, պէնի Իսրայէլ մուհաքէմէ
իչին անըն եանընա չըգարլար իտի.
6 Պու տախի Պարագ իպն ի Ապինօ'ամը
Գատէշ-Նէֆթալիտէն չաղըրըպ, անա
Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ՝ Քէնտին իլէ
պէրապէր պէնի Նէֆթալի վէ պէնի Զէպուլօնտան
օն պին նէֆէր ալըպ Թապօր
7 տաղընա չըգ. Պէն տախի Եապինին
սէր'ասքէրի Սիսէրա'յը իլէ 'արապալարընը
վէ ճիւմհուրունը Գիշօն վատիսինէ
եանընա կէթիրիպ էլինէ թէսլիմ
էտէճէյիմ՝ տէյիւ էմր էթմէմիշ մի տիր՝
8 տէտի. Պարագ տախի անա՝ Էյէր պէնիմ
իլէ պէրապէր կիտէր իսէն՝ կիտէրիմ.
վէ էյէր կիթմէզ իսէն, կիթմէմ
9 տէտի. Օլ տախի՝ Մութլագա պէն սէնին
իլէ կիտէրիմ, անճագ կիտէճէյին
եօլտա սէնին ֆախրըն օլմազ. զիրա
ՐԱՊՊ Սիսէրայը պիր գարընըն էլինէ
վէրէճէք տիր՝ տէտի. Վէ Տէպօրա գալ-

---

*Իպր. այագլարընը էօրթմիւշ

10 գալգըփ Պարագ իլէ Գատէշէ գիթթի. Վէ
Պարագ Զէպուլօնը վէ Նէֆթալիյի Գա-
տէշէ ճէմ' էյլէտիքտէ մա'իյէթինտէ
օն պին նէֆէր ալարագ չըգտը; Տէպօ-
րա տախի անընլէ պէրապէր չըգտը.
11 Վէ Մուսանըն գայն փէտէրի Հօպա-
պըն օղուլլարընտան Գէյնի Հէպէր Գէյ-
նիլէրտէն այրըլըպ, Գատէշ գուրպինտէ
Սա'անայիմտէ փօգը' պալութ ադաճը
եանընտա չատըրընը գուրմուշ իտի.
12 Վէ Պարագ իպն ի Ապինօամըն Թա-
պօր տաղընա չըգտըղընը Սիսէրայա իխ-
13 պար էթտիլէր. Սիսէրա տախի տօգուզ
յիւզ տէմիր արապալարը օլարագ' պիլճիւմլէ
ճէնկ արապալարընը վէ քէնտիսինին եանըն-
տա պուլունան գավմը քաֆիրլէրին
Թա'իֆէլէրին Հարօշէթինտէն Գի-
շօն վատիսինէ ճէմ' էյլէտի.
14 Վէ Տէպօրա Պարագա' գալգ, զիրա
ՐԱՊՊԸՆ Սիսէրայը սէնին էլինէ թէս-
լիմ էթտիյի կիւն պու տուր. ՐԱՊՊ սէ-
նին էօնիւնտէ չըգմատը մը' տէտի. Վէ
Պարագ' մա'իյէթինտէ օն պին նէֆէր
պուլունարագ Թապօր տաղընտան էն-
15 տի. Վէ ՐԱՊՊ Սիսէրայը վէ պիւթիւն ա-
րապալարըյլէ քիւլլի օրտուսունու
Պարագըն էօնիւնտէ գըլըճլէ մէնհէզիմ
էյլէտի. վէ Սիսէրա արապատան էնիպ
16 եայան ֆիրար էյլէտի. Վէ Պարագ 'ա-
րապալարը վէ օրտուսու Թա'իֆէլէրին
Հարօշէթինէ գատար թա'գիպ էթ-
տի. վէ Սիսէրանըն պիւթիւն օրտուսու
գըլըճտան տիւշէրէք պիրի պիլէ գալ-
մատը.
17 Վէ Սիսէրա Գէյնի Հէպէրին զէվճէսի
Եա'էլին չատըրընա եայան գաչտը. զի-
րա Հասօր մէլիքի Եապինլէ Գէյնի
Հէպէր խանէտանի արասընտա սուլհ վար
18 իտի. Վէ Եա'էլ Սիսէրայը իսթիգպալա
չըգըպ, անա' տէօն էֆէնտիմ, պանա տէօն-
եա' քորգմա տէտի, Օլ տա-
խի չատըրընա կիրտի. Վէ անը
19 պիր եօրղան իլէ էօրթտիւ. Օլ տախի
Պէքէմ էյլէ պանա պիրազ սու վէր, ի-
չէյիմ, զիրա սուսատըմ' տէտի. Վէ
սիւթ թուլումունու աչըպ անա
20 իչիրտիքտէն սօնրա անը էօրթտիւ. Վէ
մէգափօրլէյէ տէտի կի Չատըրըն գ
փուսունտա տուր, վէ էյէր պիր քի
կէլիպ սանա սու'ալ էտէրէք' Պու
տա քիմսէ վարմը' տէր իսէ, Եօգ
21 տէյէսին. Վէ Հէպէրին զէվճէսի Եա
չատըրըն գազըղը' ալըպ' Թօգմա
տախի էլինէ թութուպ, եավաշճա
նընա կէլէրէք գազըղը անըն գուլ
թօզունա սօգուպ եէրէ սափլատը
րա եօրղուն օլարագ' տէրին ույգու
22 իտի. պէօյլէճէ էօլտիւ. Վէ իշթէ Պ
րագ Սիսէրայը թա'գիպ էտէր իքէ
Եա'էլ անը իսթիգպալա չըգըպ անա'
արատըղըն քիմսէյի սանա կէօսթէ
յիմ' տէտի. Օլ տախի իչէրի կիր
վէ իշթէ Սիսէրա, գազըգ գու
թօզունտա օլարագ' էօլիւ եաթը
իտի.
23 Պէօյլէճէ Ալլահ 'օլ կիւնտէ Քէն'
մէլիքի Եապինի Իսրայէլին
24 նիւնտէ մաղլուպ էյլէտի. Վէ
Իսրայէլին էլի Քէն'ան մէլիքի Եա
իւզէրինէ թա Քէն'ան մէլիքի Եա
հէլագ էտինճէյէ գատար, կիթտի
գէսպ ի գուվվէթ էտէր իտի.

ՊԱՊ 5

1 Վէ օլ կիւնտէ Պարագ իպն ի Ապ
նօ'ամ իլէ Տէպօրա իլահի օգույ
խունէտիլէր քի,
2 Իսրայէլտէ րէ'իսլէրին փիշվալըգ
իչուն,
Գավմըն տախի կէօնիւլլիւ քէնտու
րինի վէրտիքլէրի իչուն,
ՐԱՊՊԱ համտ տը սէնա էտինիզ.
3 Էյ մէլիքլէր, տինլէյինիզ,
Էյ Փատիշահլար գուլագ վէրինիզ.
Պէն ՐԱՊՊԱ իլահի օգույաճաղըմ,
Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԱ թէգտիս
տէյէճէյիմ.
4 Եա ՐԱՊՊ, Սէ'իրտէն խուրուճ էթ
տիյինտէ,
Էտօմ սահրասընտան եիւրիւտիյի
տէ,
Զէմին սարսըլըպ, սէմավաթ տամլա
Պուլութլար տախի սու տամլաթ

5 ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտան տաղլար,
Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտան Սինա տախի *էրիտի.
6 Շամգար իպն ի 'Անաթըն էյամընտա,
Եա'էլին էյամընտա ճատտէլէր թէրք օլունուր,
Վէ եօլճուլար տօլաշըգ եօլլարտան կիտէրլէր իտի.
7 Իսրայէլտէ րէիսլէր գալմատը,
Գալմատը, հաթթա պէն Տէպօրա զուհուր էյլէտիմ,
Պէն պէնի Իսրայէլտէ վալիտէ օլմագ իւզրէ զուհուր էթտիմ.
8 Եէնի իլահլար ինթիխապ էթտիլէր.
Օ վագըթ գափուլարտա մուհարէպէ վար իտի.
Իսրայէլին գըրգ պին նէֆէրի արասընտա
Գալգան եա մըզրագ կէօրիւլտիւ մի.
9 Գալպիմ Իսրայէլին հաքիմլէրինէ միւթէվէճճիհ տիր.
Էյ գավմ արասընտա կէօնիւլ իլէ քէնտիլէրինի վէրէնլէր
ՐԱՊՊԻ համտ ու սէնա էյլէյինիզ.
10 Էյ պէյազ մէրքէպլէրէ րաքիպ օլանլար,
Մահքէմէտէ օթուրանլար վէ եօլտա եիւրիւյէնլէր, սէօյլէյինիզ.
11 Սու չէքէճէք եէրլէրտէ †գէմանքէշլէրին սէսլէրինտէն,
Հէման օրատա ՐԱՊՊԸՆ էտ'ալըն 'ատալէթլէրինի,
Իսրայէլտէ անըն քէօյլիւլէրինին 'ատալէթինի նագլ էտէճէքլէր.
Օ զէման ՐԱՊՊԸՆ գավմը գափուլարա էնտիլէր.
12 Ուեան, ուեան, էյ Տէպօրա,
Ուեան, ուեան, իլահի օգու,
Գալգ, էյ Պարագ վէ էյ իպն ի Ապինօ'ամ, էսիրլէրինի կէօթիւր.
13 Օ զէման ֆիրարիլէր գավմըն պէյլէրի իւզէրինէ հիւճում էթտիլէր.
ՐԱՊՊ պէնիմ իչին ճէպպարլար 'ալէյհինէ ինտի.
14 'Ան ասլը Էֆրայիմտէն օլանլար 'Ամալէգ իւզէրինէ հիւճում էթտի.
Պէնեամին սէնի գավմինին արասընտա իտի.
Մաքիրտէն հաքիմլէր, Զէպուլօնտան *գալէմ թութանլար էնտի.
15 Վէ Իսաքարըն պէյլէրի Տէպօրա իլէ պէրապէր իտի,
Իսաքար Պարագ կիպի իտի,
Անըն արտընճա վատիյէ կէօնտէրիլտիլէր,
Ռուպէնին ֆըրգալարընտա պէօյլէ միւճատէլէ վար իտի.
16 †Սիւրիւլէրին մէլէմէլէրինի տինլէմէք իչին նիչին աղըլլար արասընտա օթուրտուն.
Ռուպէնին ֆըրգալարընտա 'ազիմ միւհասէպէ վար իտի.
17 Գիլ'ատ Իրտէնին էօթէ եագասընտա իտի,
Վէ Տան նիչին կէմիլէրտէ գալտը?
Աշէր տէնիզ քէնարընտա օթուրուպ քէնտի լիմանլարընտա գալտը.
18 Զէպուլօն վէ Նէֆթալի սահրանըն եիւքսէք եէրլէրինտէ
Նէֆիսլէրինի էօլիւմէ ֆէտա էյլէյէն գավմ տըր.
19 Մէլիքլէր կէլիպ մուհարէպէ էթտիլէր,
Օ զէման Քէն'ան մէլիքլէրի Մէճիտտօ սուլարընըն եանընտա
Թա'անագտա ճէնք էթտիլէր,
Հիչ ագչէ ալմատըլար.
20 Կէօքլէրտէն ճէնք էթտիլէր,
Եըլտըզլար քէնտի մէտարլարընտան Սիսէրա 'ալէյհինէ ճէնք էթտիլէր.
21 Գիշօն վատիսի, օլ գատիմ վատի,
Գիշօն վատիսի անլարը սիւրիւփ կէօթիւրտիւ.
Էյ ճանըմ, գուվվէթի փայմալ էյլէտին.
22 Օ զէման աթլարըն թըրնագլարը գօշմագտան,
Գուվվէթլիլէրին գօշուշմալարընտան գըրըլտը.

---

*Եահօտ՝ թիթրէտի.
†Եահօտ՝ սուլարը թագսիմ էտէնլէրին
*Եահօտ՝ հուքիւմէթ 'ասասը.
†Եահօտ՝ [illegible] չալ-գընլարընը.

23 ՌԱՊՊԸՆ մէլէյի տէտի քի,
Մէրօզա լանէթ օգունուզ·
Անըն սաքինլէրինէ շիտտէթլէ լանէթ օգույունուզ·
Զիրա ՌԱՊՊԸՆ իմտատընա
Եիյիթլէրէ գարշը ՌԱՊՊԸՆ իմտատընա կէլմէտիլէր։
24 Գէյնի Հէպէրին զէվճէսի Եաէլ
Նիսվանտան զիյատէ մուպարէք օլսուն,
Չատըրլարտա օլան գատընլարտան զիյատէ մուպարէք օլսուն։
25 Սու իսթէտիյինտէ սիւտ վէրտի·
Պէյլէրէ մախսուս թաստա թէրէ եաղը կէթիրտի։
26 Էլինի գազըղա,
Վէ սաղ էլինի ամէլէ թօքմաղընա ուզաթտը·
Վէ Սիսէրայը վուրարագ պաշընը էզտի,
Վէ գուլաղը թօղունտան կէչիրէրէք անը վուրտու։
27 Այաղլարը արասընտա չէօքթիւ, տիւշտիւ, եաթտը·
Այաղլարը արասընտա չէօքիւպ տիւշտիւ,
Չէօքտիւյիւ եէրտէ էօլիւ տիւշտիւ։
28 Սիսէրանըն վալիտէսի փէնճէրէտէն պագտը,
Վէ գաֆէստէն՝ Նիչին արապասը կէլմէյէ կէճիքիյօր,
Նիչին արապալարընըն թէքէրլէքլէրինին կէրի գալըյօր՝ տիյէ նիտա էյլէտի։
29 Անըն աքըլլը խաթունլարը անա ճէվապ վէրտիլէր*
Քէնտի քէնտինէ ճէվապ վէրտի քի,
30 Ղանիմէթի պուլուպ տա՝ պաշընա պիրէր իքիշէր գըզ,
Սիսէրա իչին պէնէկլիլէրտէն էլպիսէտէն ղանիմէթ,
Իշլէմէ պէնէկլիլէրտէն ղանիմէթ,
Պօյըն իչին իքի թանը իշլէմէ պէնէկլի-րէնկլի ղանիմէթ թագսիմ էյլէմէտիլէր մի՝ տէյիւ։
31 Եա՛ ՌԱՊՊ, տիւշմէնլէրինին ճիւմլէսի պէօյլէ հէլաք օլսուն,
Ամմա սէնի սէվէնլէր՝ գուվվէթիլէ չը
գան կիւնէշ կիպի օլսունլ
Վէ տիյար գըրգ սէնէ ասայիշ իւ
գալտը

ԲԱԲ 6

1 Վէ պէնի Իսրայէլ ՌԱՊՊԸՆ նազարըն
քէօթիւլիւքլէր իշլէտիլէր· վէ ՌԱՊՊ
լէրի եէտի սէնէ Միտեանիլէրին էլ
2 թէսլիմ էթտի· Վէ Միտեանիլէրին
Իսրայէլ ուզէրինէ ղալիպ օլտու·
Միտեանիլէրին պէթինտէն պէնի Իսրա
յէլ քէնտիլէրինէ տաղլարտա մաղա
րալար վէ մաղարալարը վէ հիս
3 արլարը հազըրլատըլար· Վէ Իսրայէլ
քէնտի քէօյքէ Միտեանիլէր չըգարլ
Ամալէքլիլէր իլէ շարգ էհալի
4 անլարըն իւզէրինէ չըգարլար իտի
անլարըն իւզէրինէ օրտու գուրուպ
իւմ Ղազզայա գատար, կէրէք որլարը, կէրէք
քէօյ, Իսրայէլէ կէչինէճէք պիր շէյ
պըրագմազլարտը, թա Ղազզայա վարը
ճայա տէկին եէրին մահսուլլարը
5 Չիւնքի Զիրա անլար հայվանլարը
չատըրլարըլէ պէրապէր չէքիրկէ քէ
քէրէքիլէր կիպի կէլիրլէր իտի, անլ
րընըն տախի հիսապը օլմայարագ
յարը խարապ էթմէք իչիւն կէլիր
6 իտի· Վէ Իսրայէլ Միտեանիլէր սէպ
պինտէն զիյատէ ֆագըրլաշտը
վէ պէնի Իսրայէլ ՌԱՊՊԱ ֆէրիատ
էյլէտի։
7 Վէ պէնի Իսրայէլ Միտեանիլէր
սէպէպինտէն ՌԱՊՊԱ ֆէրիատ էթտի
8 կլէրինտէ, ՌԱՊՊ պէնի Իսրայէլէ
պէյղամպէր կէօնտէրտի· օլ
լէրէ տէտի քի, Իսրայէլին Ալլահը ՌԱ
պէօյլէ սէօյլիւյօր· Պէն սիզի Մըս
տան չըգարտըմ՝ սիզի էսարէթ խանէ
9 տէն չըգարտըմ վէ սիզի Մըս
լըլարըն էլինտէն վէ սիզի ճիւմլէ սիզէ
զուլմ էտէնլէրին էլինտէն խըլաս
անլարը էօնիւնիւզտէն թարտ էյլէ
10 տիյարլարընը սիզէ վէրտիմ· Վէ

---

* Իպր. անը

[illegible]

11 Վէ ՌԱՊՊԸՆ մէլէյի կէլիփ, [illegible]

12 [illegible] ՌԱՊՊԸՆ մէլէյի [illegible]

13 [illegible] ՌԱՊՊ [illegible]

14 [illegible] ՌԱՊՊ [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible] Վէ ՌԱՊՊ [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

21 [illegible] ՌԱՊՊԸՆ մէլէյի [illegible] Վէ ՌԱՊՊԸՆ մէլէ- [illegible]

22 Վէ [illegible] ՌԱՊՊԸՆ մէլէյի [illegible] ՌԱՊՊԸՆ [illegible]

23 [illegible] ՌԱՊՊ [illegible]

24 Վէ [illegible] ՌԱՊՊ [illegible]

25 Վէ օլ կէճէ ՌԱՊՊ [illegible]

26 [illegible] ՌԱՊՊ [illegible]

27 Վէ [illegible] ՌԱՊՊԸ [illegible]

28 [illegible]

29 [illegible]

30 [illegible]

31 [illegible]

32 [illegible]

33 Վէ [illegible] Միտեանլըլէր վէ 'Ամալէգլըլէր [illegible]

34 [illegible] Վէ ՐԱՊՊԸՆ Րուհը [illegible]

35 [illegible] Վէ [illegible] Մընասսէյէ [illegible]

36 Վէ [illegible] Ալլահա [illegible]

37 [illegible]

38 [illegible] Վէ [illegible]

39 [illegible] Օլ [illegible]

[illegible]

40 Վէ օլ [illegible]

ՊԱՊ 7

1 Վէ [illegible]

2 [illegible] Վէ ՐԱՊՊ [illegible]

3 [illegible] Վէ [illegible]

4 [illegible] ՐԱՊՊ [illegible]

5 [illegible] ՐԱՊՊ [illegible]

6 Վէ [illegible]

7 իւզէրինէ չէօքմիւշլէր. Վէ ՌԱՊՊ Ճիտ'օնա տէտի քի՝ Եալայան իւչ եիւզ ատէմ վասըթասըյլէ սիզի խէլաս էտիփ՝ Միտեանլըլէրի սէնին էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ. գալանլըն քեաֆֆէսի տախի
8 հէր քէս մաքամընէ կիթսին. Իմտի գավմ էլլէրինէ ազըգլարը իլէ պօրուլարընը ալտըլար, վէ Ճիտ'օն Իսրայէլին պիլճիւմլէ ատամլարընը՝ հէր պիրինի քէնտի չատըրընա կէօնտէրտի, վէ պու իւչ եիւզ ատէմի ալըգօյտու. Վէ Միտեան օրտուսու անըն աշաղըսընտա վատիտէ իտի.

9 Վէ օլ կէճէ ՌԱՊՊ անա՝ Գալգ, օրտույա էն, զիրա անը սէնին էլինէ
10 թէսլիմ էթտիմ. Վէ էյէր էնմէյէ գօրգար իսէն՝ ուշաղըն Ֆուրա իլէ
11 պէրապէր օրտույա էն. Վէ անլարըն նէ սէօյլէտիքլէրինի տինլէ. պունտան սօնրա էլլէրին գուվվէթլէնիփ օրտույա էնէրսին՝ տէտի. Վէ քէնտիսի ուշաղը Ֆուրա իլէ օրտունուն պուլունան միւսէլլահ ատէմլէրինին նիհայէթինէ էնտիլէր.
12 Վէ Միտեանլըլէր վէ Ամալէգլըլէր վէ շարգ էհալիսինին քեաֆֆէսի քէսրէթ ճիհէթիյլէ չէքիրգէ կիպի օլարագ վատիյէ տօքիւլմիւշլէր իտի. տէվէլէրի տախի քէսրէթ ճիհէթիյլէ տէնիզ քէնա-
13 րընտա օլան գում կիպի իտի. Վէ Ճիտ'օն կէլտիյի սըրատա իշթէ պիր քիմսէ արգատաշընա՝ Միւնամըյա կէօրտիւմ, վէ իշթէ արփա էքմէյի սօմունու Միտեան օրտուսընա տօղրու եուվարլանըփ՝ պիր չատըրա եէթիշէրէք անը վուրտու, օլ տախի տիւշտիւ. վէ անը ալթ իւսթ էթմէսիյլէ չատըր եըգըլտը՝ տէյէրէք, պիր րուեա նագլ է-
14 տիյօր իտի. Վէ արգատաշը ճէվապ վէրիփ՝ Պու Իսրայէլլի Ճիտ'օն իպն-ի Եօաշըն գըլըճընտան պաշգա պիր շէյ տէյիլ տիր. Ալլահ Միտեանլըլէրի իլէ պիւթիւն օրտույու անըն էլինէ թէսլիմ էթմիշ տիր՝ տէտի.

15 Իմտի Ճիտ'օն րուեանըն նագլընը վէ թա'պիրինի իշիթտիյի կիպի սէճտէ գըլտը. Վէ Իսրայէլ օրտուսընա տէօնէրէք՝ Գալգընըզ, զիրա ՌԱՊՊ Միտեան օրտուսընը էլինիզէ թէսլիմ էթտի՝
16 տէտի. Վէ օլ իւչ եիւզ ատէմի իւչ պէօլիւյէ թագսիմ էտիփ, ճիւմլէսինին էլինէ պօրուլարը վէ պօշ տէսթիլէր վէրիփ՝ տէսթիլէրին իչինէ տա-
17 խի չըրաղլար գօյտու, Անլարէ տէտի քի՝ Պանա պագընըզ վէ եափտըղըմ կիպի եափընըզ. իշթէ պէն օրտունուն քէնարընա վարըր օլտըղըմտա, պէն նէ եափարսամ՝ սիզ
18 տախի էօյլէ եափընըզ. Վէ պէն եանըմտա պուլունանլարըն քեաֆֆէսիյլէ պօրու չալտըղըմըզտա, սիզ տախի պիւթիւն օրտունուն էթրաֆընտա պօրուլար չալըփ՝ Գըլըճ ՌԱՊՊԸՆ վէ Ճիտ'օնըն տըր տէյէսինիզ.

19 Իմտի Ճիտ'օն վէ մայիյէթինտէ օլան եիւզ քիշի օրթա նէօպէթին իպթիտասընտա՝ նէօպէթ պէքճիլէրի հէնուզ գօյմուշ իքէն օրտունուն քէնարընա վարտըլար. Վէ պօրուլարը չալըփ էլլէրին-
20 տէ օլան տէսթիլէրի գըրտըլար. Օլ վագըթ իւչ պէօլիւքլէր տախի պօրուլարը չալըփ վէ տէսթիլէրի գըրըփ սօլ էլլէրինտէ չըրաղլարը, սաղ էլլէրինտէ տախի չալմագ իչին պօրուլարը թութուփ՝ Գըլըճ ՌԱՊՊԸՆ վէ Ճիտ'օնըն
21 տըր՝ տէյիւ պաղըրըշտըլար. Վէ տուրտուլար օրտունուն էթրաֆընտա հէր պիրի քէնտի եէրինտէ տուրտուղը սըրասընտա՝ պիւթիւն օրտու գօշուշուփ պա-
22 ղըրարագ գաչտըլար. Վէ օլ իւչ եիւզ քիշի պօրու չալար իքէն՝ ՌԱՊՊ պիւթիւն օրտուտա հէր քէսին գըլըճընը արգատաշը իւզէրինէ չէվիրտիփ, օրտու Պէյթշիթթայա տէքին Սէրէրաթա տօղրու, Թա Թապպաթըն եանընտա Ապէլմէհօլա հուտուտընա գատար ֆիրար էթտիլէր.

23 Վէ Իսրայէլլիլէր Նէֆթալի վէ Աշէր վէ պիւթիւն Մանասսէտէն ճէմ՝ օլուփ, Միտեանլըլէրի թա'գիփ էթտի-
24 լէր. Վէ Ճիտ'օն պիւթիւն Էֆրայիմ տաղլարընա ատամլար կէօնտէրիփ՝ Միտեանլըլէրին գարշըսընա էնինիզ, վէ էօնլէրինտէն սուլարը՝ Պէյթպարայա տէքին վէ Իօրտանը տախի գափթ էտինիզ՝ տէ-

տը. պունուն իւզերինէ Եփրայիմլիլերին
քեաֆֆէսի ճէմ՛ օլուպ, սուլարը Պէյթ-
պարայա գէլինճէ վէ Իրտանը տախի
25 զապթ էթտիլէր։ Վէ Միտեանըն իքի
պէյի 'Օրէպի վէ Զէէպի թութուպ՝ 'Օրէ-
պի 'Օրէպ գայասընտա գաթլ էթտի-
լէր. Զէէպի տախի Զէէպ մա'աէրէսինտէ
գաթլ էյլէտիլէր. վէ Միտեանլըլարը
թա'գիպ էթտիլէր. վէ 'Օրէպ իլէ Զէ-
էպին պաշլարընը Իրտանըն էօթէսինտէն
Ճիտէ'օնա կէթիրտիլէր։

ԲԱՊ 8

1 Վէ Եփրայիմլիլէր օնա՝ Պիզէ տա'վէթ
էթմէքսիզին Միտեանլըլար իլէ ճէնք էթ-
մէյէ կիթտիյինտէ, պու իշլէ էթտիյին նէ՞
տիր՝ տէյէրէք օնըն իլէ շիտտէթլիճէ
2 մուճատալէ էթտիլէր. Օ տախի անլէ-
րէ՝ Պէնիմ եափթըղըմ սիզին եափթը-
ղընըզա նիսպէթլէ նէ՞ տիր. Եփրայիմին
պօզուլմուշ պաղլարըն գալան իւզիւմի
[illegible] Աւիէզէրին պաղ պօզումու-
3 նըտան էյիճէ տէյիլ մի տիր. Ալլահ Միտ-
եանըն պէյլէրինի՝ 'Օրէպի վէ Զէէպի սի-
զին էլինիզէ թէսլիմ էթտի. վէ պէն սի-
զին եափտըղընըզա նիսպէթլէ նէ՞ եափ-
մա գատիր իտիմ՝ տէտի. պու քէլամը սէ-
մէնտիքտէ 'աքլէրինէ օլան ղազապլարը
թէսքին օլտու։
4 Վէ Ճիտէ'օն Իրտանա կէլիպ, քէնտի-
սի վէ եանընտա օլան իւչ եիւզ քիշի
կէչտիլէր. հէր նէ գատար թագաթսըզ
գալմըշ իսէլէր տէ թա'գիպ էթմէքտէ
5 իտիլէր։ Վէ Սուքքօթ էհալիսինէ՝ Րի-
ճա էտէրիմ, արգամտա կէլէն գավմա
էքմէք վէրինիզ, զիրա թագաթսըզ
գալմըշ տըրլար. վէ պէն Միտեան մէ-
լիքլէրի Զէպահ վէ Սալմունա'յը թա'-
6 գիպ էտիյօրըմ՝ տէտի։ Վէ Սուքքօթըն
պէյլէրի՝ Զէպահ վէ Սալմունա'ըն էլի
շիմտի սէնին էլինտէ մի տըր քի սէնին
'ասքէրինէ էքմէք վէրէլիմ՝ տէտիլէր։
7 Ճիտէ'օն տախի՝ Էօյլէ իսէ ՐԱՊՊ Զէպա-
հը վէ Սալմունա'յը էլիմէ թէսլիմ էթ-
տիյինտէ, էթլէրինիզի պէրիյէնին տի-
քէնլէրիյլէ վէ չալըլար իլէ տէօյէճէյիմ՝
8 տէտի. Վէ օրատան Փէնուէլէ չը
անլէրէ համան սէօյլէտի. Վ
Փէնուէլ էհալիսի տախի անա՝ Սուքք
էհալիսինին վէրտիյի ճէվապ կիպի ճ
9 վէրտիլէր։ Վէ Փէնուէլ էհալի
նէ խիթապէն՝ Սէլամէթլէ 'ավտէթ է
տիյիմտէ՝ պու գուլէյի եըգարըմ տէ
10 Վէ Զէպահ իլէ Սալմունա' վէ գ
տուլարը՝ խալգնի շարգ էհալիսինին գ
օշունընտան պագի գալանլարըն քեաֆֆէ
սի պէշ պինէ գատար օլուպ, անլէր
Գարգօրտա իտիլէր.
տիւշէնլէր քըլըճ թաշըյան եիւզ եիր-
11 միպին քիմսէ իտի. Վէ Ճիտէ'օն Նօպ
վէ Եօկպէհանըն շարգ թարաֆընտա չատըր
լարտա սաքին օլանլարըն եօլընտա
գըր՝ օրտու ղաֆլէթտէ իքէն օ
12 վուրտու։ Վէ Զէպահ իլէ Սալմունա
ֆիրար էթմէքլէ անլէրի թա'գիպ
իտիպ, Միտեանըն իքի մէլիքի օլան Զէ
պահ վէ Սալմունա'յը թութուպ՝ պ
թիւն օրտույը մունհէզիմ էյլէտի։
13 Վէ Ճիտէ'օն իպնի Եօաշ *կիւնէ-
14 տօղմազտան* ճէնքտէն տէօնիւպ, Սուք-
քօթ էհալիսինտէն պիր ճիվան թու-
թարագ՝ անտան սուալ էթմէքլէ, օ
տախի Սուքքօթըն պէյլէրինի վէ իխ-
թիյարլարընը, եէթմիշ եէտի քիշի-
15 լէրտի, անա թահրիր էթտի. Պա'տէ-
հու Սուքքօթ էհալիսինէ կէլիպ տէ-
տի՝ Իշթէ Զէպահ վէ Սալմունա՛
սիզ հագգըմտա Զէպահըն վէ Սալ-
մունա'ըն էլլէրի շիմտի սէնին էլին
տէ մի տիր քի սէնին թագաթսըզ գա-
լան ատամլարընա էքմէք վէրէլիմ՝ տէ-
16 յէրէք պանա սիթէմ էթտինիզ. Վ
շէհրին իխթիյարլարընը թութուպ, չէ-
լին տիքէնլէրի իլէ չալըլար իլէ
տէօյտ՝ պունլարլէ Սուքքօթ էհալի-
17 նէ թէ'տիպ էյլէտի. Վէ Փէնուէլ գա-
լէսինի եըգըպ շէհրին էհալիսինի գաթ
էյլէտի։
18 Վէ Զէպահ իլէ Սալմունա'յա Թա-
պօրտա գաթլ էթտիյինիզ ատէմլէր նա
սըլ իտի՝ տէտի. Անլէր տախի՝ Սէն

---

*Եա-հօտ՝ Հէրէս եօգուշընտան

կիպի իտիլէր. հէր պիրի շահզատէյէ
19 պէնզէր իտի՝ տէտիլէր. Օլ տախի՝ Անլ-
լէր գարտաշլարըմ իտիլէր. վալիտէմին
օղուլլարը իտիլէր. ՌԱՊՊ հայյ տըր քի՝
էյէր անլէրի սաղ պըրագսա իտինիզ սի-
20 զի էօլտիւրմէզ իտիմ՝ տէտի. Վէ իլք
օղլու Եէթէրէ՝ Գալգ շունլարը էօլտիւր
տէտի. Ամմա օլ նէվճիվան տահա չօ-
ճուգ օլմաղը՝ խավֆընտան գըլըճընը
21 չէքմէտի. բունը՝ Զէպահ իլէ Սալմուննա՝
Սէն գալգ վէ պիզի վուր, զիրա ատէ-
մին գուվվէթի անընքինէ կէօրէ տիր՝
տէտիլէր. Ճէտէ'օն գալգըպ Զէ-
պահը վէ Սալմուննա'յը գաթլ էթտի.
վէ տէվէլէրինին պօյունլարընտա օլան
մահճէլէրի ալտը.
22 Վէ Իսրայէլլիլէր Ճէտէ'օնա՝ Սէն վէ օղ-
լուն վէ օղլունուն օղլու իւզէրիմիզէ հիւքիւմ-
տար օլունըզ. չիւնքի պիզի Միտիանըն
23 էլինտէն խալաս էթտին՝ տէտիլէր. Վէ
Ճէտէ'օն անլէրէ՝ Պէն իւզէրինիզէ հիւքիւմ-
տար օլմամ. օղլում տա իւզէրինիզէ
հիւքիւմտար օլմայաճագ տըր. հիւքիւմտա-
րընըզ ՌԱՊՊ օլաճագ տըր՝ տէտի.
24 Օլ պէմանդ Ճէտէ'օն անլէրէ՝ Սիզտէն
պիր շէյ թալէպ էտէրիմ, խա'նի հէր
պիրինիզ ալտըղը տիւշմէնտէն հալգա-
լարը պանա վէրին՝ տէտի. զիրա ան-
լէր Իսմա'էլլիլէր օլտուղլէ՝ ալթուն հալ-
25 գալարը վար իտի. Անլէր տախի՝ Էլ-
պէթթէ վէրիրիզ՝ տէյէրէք պիր լիպաս
սէրիպ, օրայա հէր պիրի ալտըղը գա-
26 նիմէթտէն հալգալարը աթթը. Վէ օլ
թալէպ էյլէտիյի ալթուն հալգալարըն
վէզնի, մահճէլէր վէ քիւփէլէր վէ Միտ-
եան մէլիքլէրինին իւզէրինտէ օլան էրղա-
վանի էլպիսէլէրին մա'ատա, վէ տէվէլէ-
րինին պօյունլարընտագի գըլատէլէրտէն մա'-
ատա, պին եէտի իւզ մըսգալ ալթուն ի-
27 տի. Վէ Ճէտէ'օն անտան պիր էֆօտ եա-
փըփ, անը Էֆրա'յա' խա'նի քէնտի շէհ-
րինէ գօյտու. վէ պիւթիւն Իսրայէլ օ-
րատա անա թափըփ՝ օլմագտըգլէ զինա
էթտիլէր. վէ Ճէտէ'օն իլէ խանէսինէ
տուզագ օլտու.
28 Իմտի Միտիան պէնի Իսրայէլ էօնիւն-
տէ մաղլուպ օլուպ՝ արթըգ պաշ գալ-
տըրմատը. վէ Ճէտէ'օնըն զէմանընտա
տիյար գըրգ սէնէ րահաթ իտի.
29 Վէ Եէրուպպա'ալ իպն ի Եէհօաշ կի-
տիպ քէնտի խանէսինտէ օթուրտու.
30 Վէ Ճէտէ'օնըն սուլպընտան չըգմըշ եէթ-
միշ օղլու վար իտի. չիւնքի չօգ զէվճէլէրի
31 վար իտի. Վէ Շէքիմտէ օլան ճարիյէսի-
տախի անըն պիր օղլու օլուպ, անըն
32 Ապիմէլէք թէսմիյէ էյլէտի. Վէ Ճէտէ'օն
իպն ի Եէհօաշ կիւզէլ իխթիյարլըգտա
վէֆաթ էտիպ, Ապի-'էզրիլիլէրին 'Աֆ-
րասընտա պէպասը Եէհօաշըն գապրին-
տա տէֆն օլունտու.
33 Վէ Ճէտէ'օնըն վէֆաթ էթտիյի կիպի
պէնի Իսրայէլ տէօնիւպ Պա'ալիմէ թա-
փըփ օլմագտըգլէ զինա էթտիլէր, Վէ
քէնտիլէրինէ Պա'ալ-պէրիթի իլահ իթ-
34 թիխազ էյլէտիլէր. Վէ պէնի Իսրայէլ
քէնտիլէրի էթրաֆընտան պիւթիւն տիւշմէ-
նիլէրինին էլինտէն խալաս էտէն
քէնտիլէրին Ալլահը ՌԱՊՊը խաթըրլա-
35 րընտա թութմատըլար. Վէ Եէրուպ-
պա'ալըն խա'նի Ճէտէ'օնըն խանէսինէ
անըն Իսրայէլէ էթտիյի էյիլիքլէրին գար-
շըլըղընա մուգապիլ շէֆգաթ էյլէ-
մէտիլէր.

ՊԱՊ 9

1 Վէ Ապիմէլէք իպն ի Եէրուպպա'ալ
Շէքիմէ վալիտէսինին գարտաշլարը
եանընա կիտիպ անլէրէ վէ վալիտէ-
սինին փէտէրինին պիւթիւն խանէտա-
2 նընա խիթապէն՝ [illegible] էտինիզ,
Շէքիմ ատէմլէրինին ճումլէսինին
սէմ'ինէ սէօյլէյինիզ քի, Եէրուպպա'-
ալըն եէթմիշ օղլու քիւլլիյէթ օլան
օղուլլարընըն սիզին իւզէրինիզէ հիւքիւմ-
տար օլմասը մը իյի, եօգսա եալըզ պիր ա-
տէմին հիւքիւմտար օլմասը մը իյի տըր.
Հէմ խաթըրլայըն սիզին քէմիյինիզ վէ
էթինիզ իտիյիմ տէր խաթըրը էտինիզ՝
3 տէտի. Իմտի վալիտէսինին գարտաշ-
լարը պու սէօզլէ Շէքիմ ատէմլէրինին
սէմ'ինէ անըն հագգընտա պու սէօզ-
լէրին սէօզլէրի սէօյլէտիլէր, վէ
գալպլէրի Ապիմէլէքէ մէյլ էթտի, զի-

րա՝ Օ գարտաշըմըզ տըր՝ տէտիլէր։
4 Վէ անա Պաալպէրիթ խանէսինտէն
եէթմիշ գըթ'ա նագտիյէ վէրտիլէր. վէ
Ապիմէլէք անլէր իլէ պօշ վէ խօվարտէ
ատամլարը իւճրէթ իլէ թութթու, վէ
5 անլար թապի՝ օլտուլար։ Վէ Աֆրայա՝
փէտէրինին խանէսինէ կէլիպ՝ քէնտինին
գարտաշլարընը՝ եա'նի Եէրուպպաալըն
եէթմիշ նէֆէր օղուլլարընը պիր
թաշըն իւզէրինտէ էօլտիւրտիւ. ամմա
Եէրուպպաալըն քիւչիւք օղլու Յօթամ
իխթիֆա էթտիյինտէն սաղ գալտը։
6 Պա'տէհու Շէքէմ ահալիլէրինին
ճըմլէսի վէ Միլլօ խանէսինին ճէմաաթի
ճէմ օլուպ՝ կիտիպ՝ Ապիմէլէքի
Շէքէմտէ օլան *գուլլէ մէշէսի եանընտա
մէլիք նասպ էթտիլէր։
7 Վէ Եօթամա խապէր վէրիլտիքտէ,
կիտիպ Ղէրիզիմ տաղընըն թէփէսինտէ
տուրտու, վէ պիրտէն աւազը նիտա
էտիպ տէտի քի՝ էյ Շէքէմ
ատամլարը, պէնի տինլէյինիզ,
8 Ալլահ տա սիզի տինլէյէ։ Պիր զաման
աղաճլար իւզէրլէրինէ պիր մէլիք մէսհ
էթմէյէ կիտտիլէր, վէ զէյթուն աղաճընա՝
9 Իւզէրիմիզէ մէլիք օլ՝ տէտիլէր։ Զէյթուն
աղաճը տախի անլէրէ՝ †Ալլահըն
վէ ինսանլարըն անընլէ թա'զիմ օլունտուղլարը
սէմիզլիյիմի պըրագըպ
տա՝ աղաճլար իւզէրինէ սալլանմաղա
10 կիտէյիմ մի՝ տէտի։ Վէ աղաճլար ինճիր
աղաճընա՝ Սէն կէլ, իւզէրիմիզէ
11 մէլիք օլ՝ տէտիլէր։ Ինճիր աղաճը տախի
անլէրէ՝ Թաթլըլըղըմը վէ էյի մէյվէմի
թէրք էտիպ՝ աղաճլար իւզէրինէ
12 սալլանմաղա կիտէյիմ մի՝ տէտի։ Օլ
վագըթ աղաճլար ասմայա՝ Սէն կէլ,
13 իւզէրիմիզէ մէլիք օլ՝ տէտիլէր։ Ասմա
տախի անլէրէ՝ Ալլահը վէ ինսանլարը
շատ էտէն շըրապըմը թէրք էտիպ՝ աղաճլար
իւզէրինէ սալլանմաղա կիտէյիմ
14 մի՝ տէտի։ Օլ վագըթ աղաճլարըն
քաֆֆէսի գարա չալըյա՝ Սէն կէլ,
15 իւզէրիմիզէ մէլիք օլ՝ տէտիլէր։ Գարա
չալը տախի աղաճլարա՝ Էյէր սիզ հագիգէթէն
պէնի իւզէրինիզէ մէլիք մէսհ
էտէր իսէնիզ՝ կէլին պէնիմ կէօլկէմէ
սըղընընըզ. վէ եօղ իսէ գարա չալըտան
աթէշ չըգըպ Լիպնանըն էրզ
16 աղաճլարընը եագսըն՝ տէտի։ Վէ շիմտի
Ապիմէլէքի մէլիք նասպ էթմէնիզտէ
հագգանիյէթ վէ հալիսիյէթլէ մու'ամէլէ
էթտինիզ իսէ, վէ էյէր Եէրուպպաալա
վէ խանէսինէ էյիլիք էթթինիզ,
վէ էլլէրինին ամէլլէրինէ կէօրէ
17 մուգապէլէ էթտինիզ իսէ, (Զիրա
փէտէրիմ սիզին իչին ճէնք էտիպ
ճանընը մուխաթարայա գօյարագ՝ սիզի
Մըտեանիլէրին էլինտէն խալաս
18 էթտի. Սիզ իսէ պուկիւն փէտէրիմին
խանէսինին ալէյհինէ գալգըպ՝ անըն եէթմիշ
նէֆէր օղուլլարընը պիր թաշ իւզէրինտէ
գաթլ էթտինիզ, վէ ճարիյէսինտէն
օլան Ապիմէլէքի գարտաշըմըզ
տըր իչին՝ Շէքէմ ատամլարընըն
19 իւզէրինէ մէլիք նասպ էթտինիզ.) իշտէ
էյէր պու կիւն Եէրուպպաալա վէ խանէսինէ
հագգանիյէթ վէ սատագաթ
մու'ամէլէ էթտինիզ իսէ, Ապիմէլէքիլէ
շատ օլունուզ. օ տախի սիզին իլէ
20 շատ օլսուն։ Ամմա եօղ իսէ, Ապիմէլէքտէն
աթէշ չըգըպ Շէքէմ
ատամլարընը վէ Միլլօ խանէսինի եագսըն.
վէ Շէքէմ ատամլարընտան վէ Միլլօ
խանէսինտէն աթէշ չըգըպ Ապի-
21 մէլէքի եագսըն։ Պա'տէհու Եօթամ գաչըպ
գուրթուլտու, վէ Պէէրէ կիտիպ
գարտաշը Ապիմէլէքին գօրգուսունտան
օրատա սաքին օլտու։
22 Վէ Ապիմէլէք Իսրայէլ իւզէրինէ իւչ
23 սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի։ Վէ Ալլահ Ապիմէլէք
իլէ Շէքէմ ատամլարընըն պէյնինէ
պիր շէրիր րուհ կէօնտէրտի, վէ
Շէքէմ ատամլարը Ապիմէլէքէ խիյանէթ
24 էթտիլէր. թա քի Եէրուպպաալըն եէթմիշ
օղուլլարընա եափըլան զուլմըն ինթիգամը
ալընսըն, վէ անլէրին գանը անլէրի գաթլ
էտէն գարտաշլարը Ապիմէլէքին վէ գարտաշլարընը
գաթլ էթմէք իչին անըն
էլլէրինի գուվվէթլէնտիրէն Շէքէմ

---

*Եահօտ՝ տիքիլի թաշ

†Եահօտ՝ Ալլահըն վէ ինսանըն պէնի թա'զիմ էթտիքլէրի սէմիզլիյիմի

ատէմլէրինին պաշը իւզէրինէ օլսուն։
25 Վէ Շէքէմ ատէմլէրի տաղլարըն պաշլա-
րընտա անըն իչին փուսու գուրուպ,
եօլտան, քէնտի եանլարընտան կէչէն-
լէրին քաֆֆէսինի սօյարլար իտի. պու
26 տախի Ապիմէլէքէ խապէր վէրիլտի։ Վէ
Ղա'ալ իպն ի Էպէտ գարտաշլարըյլէ
կէլիպ Շէքէմէ կէչտիլէր. Շէքէմին ա-
տէմլէրի տախի անա իթիմատ էթտի-
27 լէր։ Վէ սահրայա չըգըպ քէնտի պաղ-
լարընը պօզտուլար, վէ իւզիւմլէրի պա-
սըպ զէվգ ու սէֆա էթտիլէր. վէ ի-
լահլարընըն խանէսինէ կիրիպ՝ եէտիլէր
վէ իչտիլէր. վէ Ապիմէլէքէ նէֆրին էթտիլէր։
28 Վէ Ղա'ալ իպն ի Էպէտ՝ Ապիմէլէք
քի՞մ, վէ Շէքէմ քի՞մ տիր քի անա
գուլլուգ էտէլիմ, օ Եէրուպպա'ալըն օղ-
լու վէ վէքիլի Զէպուլ տէյիլ միտիր. Շէ-
քէմին փէտէրի Համօրըն ատէմլէրինէ
գուլլուգ էտինիզ. նի՞չին պունա գուլ-
29 լուգ էտէլիմ. Քէաշքի պու գավմ էլէ-
միմէ վէրիլսէ իտի, Ապիմէլէքի տէֆ է-
տէր իտիմ՝ տէտի. վէ Ապիմէլէքէ՝ Աս-
քէրինի չօգալթ էյլէ վէ չըգ՝ տէտի։
30 Վէ շէհրին պէյի Զէպուլ՝ Ղա'ալ
իպն ի Էպէտին սէօզլէրինի իշիթտիք-
31 տէ, ղազապը ալէվլէնիպ, Ապիմէլէքէ
կիզլիճէ խապէրճիլէր կէօնտէրիպ՝
իշթէ Ղա'ալ իպն ի Էպէտ գարտաշ-
լարըյլէ Շէքէմէ կէլտիլէր, վէ իշթէ
շէհրի սէնին ալէյհինէ թահրիք էտի-
32 յօրլար։ Վէ շիմտի եանընտա օլան խալգ
իլէ կէճէլէյին գալգըպ սահրատա փու-
33 սուտա օթուր։ Վէ սապահլայըն կիւ-
նէշ տօղունճա՝ թէզ գալգըպ շէհրին
իւզէրինէ հիւճում էյլէ. վէ իշթէ օ վէ
եանընտա օլան խալգ սանա չըգտըգլա-
րընտա՝ անա էլինտէն կէլտիյինի էյլէ՝
տէտի։

34 Վէ Ապիմէլէք վէ եանընտա օլան պի-
թիւն խալգ կէճէլէյին գալգըպ՝ տէօրթ
ֆըրգա օլարագ, Շէքէմ ալէյհինէ փու-
35 սու գուրտուլար։ Վէ Ղա'ալ իպն ի Է-
պէտ չըգըպ՝ շէհրին գափուսու էօնիւ-
նէ տուրուր իքէն, Ապիմէլէք քէնտի
եանընտա օլան խալգ իլէ փուսուտան
36 գալգտը։ Վէ Ղա'ալ խալգը կէօրտիւք-
տէ, Զէպուլա՝ իշթէ տաղլարըն պաշլա-
րընտան խալգ էնիյօր՝ տէտի. Զէպուլ
տախի անա՝ Տաղլարըն կէօլկէսի սանա
37 ատէմ կիպի կէօրինիյօր՝ տէտի։ Վէ
Ղա'ալ թէքրար սէօյլէյիպ՝ իշթէ տի-
յարըն եիւքսէքլէրինտէն պիր խալգ
էնիյօր, վէ պիր պէօլիւք տախի Մէ՛օ-
նէնիմ մէշէսի եօլընտան կէլիյօր՝ տէ-
38 տի։ Զէպուլ տախի անա՝ Ապիմէլէք
քի՞մ տիր քի անա գուլլուգ էտէլիմ՝
տէյէն աղզըն նէ՞րէտէ տիր. թահգիր
էթտիյին խալգ պու տէյի՞լ միտիր. շիմտի
39 չըգ, անըն իլէ ճէնկ էյլէ՝ տէտի։ Վէ
Ղա'ալ Շէքէմ ատէմլէրի էօնիւնճէ չը-
40 գըպ, Ապիմէլէք իլէ ճէնկ էթտի։ Վէ
Ապիմէլէք անը մունհէզիմ էթմէքլէ,
օլ տախի անըն էօնիւնտէն ֆիրար էյ-
լէտի. վէ գափունըն էօնիւնէ գատար
41 չօգ մաղթուլ տիւշտիւ։ Վէ Ապիմէլէք
Արումատա իգամէթ էթտի. վէ Զէպուլ՝
Ղա'ալը վէ անըն գարտաշլարընը Շէ-
քէմտէ իգամէթ էթմէմէքլիյին թարտ
42 էյլէտի։ Վէ էրթէսի կիւն խալգըն սահ-
րայա չըգմագտա օլտուղը Ապիմէլէքէ
43 խապէր վէրիլտիքտէ, Եանընտա օլան
խալգը ալըպ իւչ ֆըրգայա թագսիմ
էտէրէք՝ սահրատա փուսու գուրտու,
վէ խալգըն շէհիրտէն չըգտըգլարընը կէօր-
տիւյիւ, վագըթտա իւզէրլէրինէ հիւճում
44 էտիպ՝ անլէրի վուրտու։ Վէ Ապիմէլէք
վէ եանընտաքի օլան ֆըրգա հիւճումլէ
շէհրին գափուսու էօնիւնտէ տուրտուլար.
իքի ֆըրգա տախի սահրատա
պուլունանլարըն քաֆֆէսի իւզէրինէ
հիւճում էտիպ՝ անլէրի վուրտուլար։
45 Ապիմէլէք տախի պիթիւն օլ կիւն շէհր
իլէ ճէնկ էտիպ՝ շէհրի ալտը, վէ իչին-
տէ պուլունան խալգը գաթլ էտէրէք՝
շէհրի եըգըպ վէ անա թուզ էքտի։

46 Վէ Շէքէմ գուլլէսինին ճիւմլէ ատէմ-
լէրի պունու իշիթտիքլէրինտէ՝ իլահ Է
Պէրիթ խանէսինին գալ'ասընա կիրտի-
47 լէր։ Շէքէմ գուլլէսինին ճիւմլէ ատէմ-
լէրինին թօփլանտըգլարը Ապիմէլէքէ
48 խապէր վէրիլտիքտէ, Ապիմէլէք քէն-
տիսի եանընտա օլան խալգըն քաֆ-
ֆէսիյլէ Սալմօն տաղընա չըգտը. վէ Ա-

ապիմէլէք պալթայը էլինէ ալըպ, պիր աղաճ տալը քէսդիքտէն սօնրա, գալտըրըպ օմուզընա գօտու. վէ եանընտա օլան խալգա՝ Պէնիմ նէ եափտըղըմը կէօրտիւնիւզ, սիզ տախի չապուքճա էյլի'էն
49 էօյլէ եափընըզ՝ տէտի. Վէ խալգըն ճիւմլէսի տախի, հէր քէս պիրէր տալ քէսիպ՝ Ապիմէլէքին արդընճա կիտէրէք, գուլէյի եանընա գօյուպ՝ անլէր իլէ գուլէյի աթէշէ վէրտիլէր. վէ Շէքէմ գուլէսինին ճիւմլէ ատէմլէրի մինկ գատար էրքէք վէ նիսա օլարագ էօլտիւլէր.

50 Պա'տէհու Ապիմէլէք Թէպէսէ կիտիպ
51 անը մուհասէրէ էտէրէք ալտը. Վէ շէհրին օրթասընտա պիր մէթին գուլէ պուլունուպ էրքէք վէ նիսանըն քեաֆֆէսի վէ շէհրին պիլ ճիւմլէ էհալիսի օրայա գաչըպ՝ իչէրտէն գափույը գաբադըպ գուլէնին տամընա չըգտըլար.
52 Վէ Ապիմէլէք գուլէյէ կէլիպ՝ իւզէրինէ ճէնք էտէրէք, անը աթէշէ եագմագ իչիւն գուլէնին գափուսընատէք
53 եագլաշտը. Վէ պիր գարը Ապիմէլէքին պաշընա պիր տէյիրմէն թաշը փարչա-
54 սընը աթըպ գաֆասընը գըրտը. Օլ տախի տէր'ագապ սիլահտարը օլան նէվճիվանը չաղըրըպ, անա տէտի քի՝ Գըլըճընը չէք, վէ պէնի էօլտիւր, մապատա քի հագգըմտա՝ Պիր գարը անը էօլտիւրտիւ՝ տէյէլէր. Նէվճիվան տախի
55 անը տափլամասը իլէ էօլտիւ. Վէ Իսրայէլլիլէր Ապիմէլէքին էօլտիւյիւնիւ կէօրտիւքտէ, հէր քէս եէրինէ կիթտի.

56 Պու վէճհիլէ Ալլահ Ապիմէլէքին եէթմիշ նէֆէր գարտաշլարընը էօլտիւրմէքլէ փէտէրինէ էթտիյի քէօթիւլիւ-
57 յիւ պաշընա կէթիրիպ, Շէքէմ ատէմլէրինին հէր պիր քէօթիւլիւյիւնիւ տախի Ալլահ պաշլարընա տէօնտէրտի, վէ Եօթամ իպն-ի Եէրուպպա'ալըն լա'նէթի անլէրէ իսապէթ էյլէտի.

ՊԱՊ 10

1 Վէ Ապիմէլէքտէն սօնրա Իսաքարի Թօլա' իպն-ի Փուա իպն-ի Տօտօ Իսրայէլի խիլաս էթմէք իչիւն գուհուրէթ
տի. վէ պու տախի Էֆրայիմ տաղ
2 ըտա Շամիրտէ սաքին իտի. Վէ Իսրա
յէլէ եիրմի իքի սէնէ հիւքմ էթտի
տէն սօնրա վէֆաթ էտիպ՝ Շամիրա
տէֆն օլունտու.

3 Վէ անտէն սօնրա Ճիլ'ատի Եա
գուհուր էտիպ՝ Իսրայէլէ եիրմի իքի
4 սէնէ հիւքմ էյլէտի. Վէ անըն օթուզ
օղուլլարը օլուպ՝ պու նլար տախի օթ
սըփայա պինէրլէր իտի. վէ օթուզ շէ
հիրլէրէ մալիք իտիլէր, քի Ճիլ'ատ թօ
փրաղընտա պուլունուպ՝ անլէրէ պուկ
5 նէ տէք Հավօթ-Եաիր տէնիլիր. Վէ Եա
իր վէֆաթ էտիպ՝ Գամօնտա տէֆն օլ
տու.

6 Վէ պէնի Իսրայէլ եէնէ ՌԱՊՊԻՆ ն
ինտէ քէօթիւ օլանը էյլէտիլէր,
Պա'ալլարա վէ Աշթարօթա վէ Սուր
նըն իլահլարընա վէ Սայտա իլահլա
նա վէ Մօապ իլահլարընա վէ պէ
'Ամմօն իլահլարընա վէ Ֆիլիսթինլի
իլահլարընա 'իպատէթ էթտիլէր.
ՌԱՊՊԸ թէրք իլէ անա 'իպատէթ էթ
7 մէտիլէր. Վէ ՌԱՊՊԸՆ գազապը Իսրա
յէլ 'ալէյհինէ 'ալէվլէնիպ՝ անլէրի Ֆ
լիսթինլիլէրին էլինէ վէ պէնի 'Ամմօնըն
8 էլինէ վէրտի. Վէ օլ սէնէտէն իթիպ
րէն անլէր պէնի Իսրայէլի, Եօ'
տանըն էօթէսինտէ Ճիլ'ատտա օլան
մօրիլէրին տիյարընտա պուլունան
նի Իսրայէլին քեաֆֆէսինի օն սէ
9 սէնէ զուլմ իլէ էզտիլէր. Վէ պէ
'Ամմօն Եէհուտա վէ Պէնեամին վէ պէ
ի Էֆրայիմ իլէ ճէնք էթմէք իչիւն Ի
տանը կէչտիլէր. վէ Իսրայէլ
մուզթարագըյա տիւչար օլտու.

10 Վէ պէնի Իսրայէլ ՌԱՊՊԱ ֆէր
էտէրէք՝ Սանա գարշը կիւնահ էթ
զիրա Ալլահըմըզը թէրք էտիպ Պա'
11 մէ 'իպատէթ էյլէտիք՝ տէտիլէր. Վ
ՌԱՊՊ պէնի Իսրայէլէ տէտի քի՝ Մ
րլըլէրտէն վէ Ամօրիլէրտէն վէ պ
'Ամմօնտան վէ Ֆիլիսթիլէրտէն
12 լաս էթմէտիմ մի. Հէմ տախի Սայտա
լըլէր վէ 'Ամալէքլիլէր վէ Մա'օն
սիզի զապթ էթտիքլէրինտէ՝

Փէրեատ էթտիյինիզտէ սիզի օն-
13 լարըն էլլէրինտէն խալաս էթտիմ. Հալպու-
քի սիզ պէնի թէրք էտիփ՝ ղայրի իլահ-
լարա գուլլուգ էթտինիզ. պունուն իչուն
պէնտէ սիզի [illegible] խալաս էթմէյէճէյիմ.
14 Գիտինիզ՝ սէչթիյինիզ իլահլարա ֆէր-
եատ էյլէյինիզ. Տարլըգ [illegible]
[illegible] օնլար սիզի խալաս էթսին
15 լէր։ Պէնի Իսրայէլ օղուլլարը ՌԱՊՊԱ՝ Ճիւ-
կիւնահ իշլէտիք. սէնին կէօզիւնտէ
նէ քի խօշ իսէ անը էյլէ. անճագ պու-
կիւն պիզի խալաս էյլէ [illegible] էյ-
16 լէ՛ տէտիլէր. Պունլար յապանճը իլահլարը օրթա-
լարընտան չըգարըփ [illegible]
տիլէր՝ ՌԱՊՊԱ գուլլուգ էթտիլէր. Օլ
տախի Իսրայէլին մէշագգաթընտան տա-
յանամատը.

17 Վէ պէնի Ամմոն իճթիմա էտիփ՝ Ճիլ-
՛ատտա գօնտուլար. Պէնի Իսրայէլ տախի ճէմ-
իյէթ էտիփ՝ Միսփատա գօնտու-
18 լար. Վէ գավմ վէ Ճիլ՛ատըն պէյլէ-
րի պիրի պիրլէրինէ՝ [illegible] Ամմոն իլէ
ճէնկէ [illegible] պա-
թըն Ճիլ՛ատ [illegible] օ-
լաճագ՝ տէտիլէր.

ԳԱՊ 11

1 Վէ Ճիլ՛ատլը Եփթահ գահրաման գուվ-
վէթ պիր ատէմ իտի. Վէ պու Եփ-
թահ պիր ֆահիշէնին օղլու իտի՝ պա-
2 պասը Ճիլ՛ատ իտի. Ճիլ՛ատըն քէնտի
զէվճէսինտէն տախի օղուլլար տօղտուլար,
վէ զէվճէսինին օղուլլարը պէօյիւտիւք-
տէ Եփթահը թարտ էտիփ, անա՝ Պէ-
տէրիմիզին խանէսինտէ միրաս ալ-
մայաճագսըն, զիրա սէն պիր էճնէպիյէնին
3 օղլուսըն՝ տէտիլէր. Վէ Եփթահ գա-
րընտաշլարը խուզուրունտան գաչըփ՝ Թօպ
տիյարընտա օթուրտու. վէ պիր թա-
գըմ պօշ ատէմլէր Եփթահըն յանը-
նա թօփլանըփ՝ անըն իլէ պէրապէր կէ-
զէրլէր իտի.
4 Վէ պիր միգտար վագթ սօնրա պէնի Ամ-
5 մօն Իսրայէլ իլէ ճէնկ էթտի. Վէ պէ-
նի Ամմոն Իսրայէլ իլէ ճէնկ էթտիք-
լէրինտէ, Ճիլ՛ատըն իխթիյարլարը Եփ-
թահը Թօպ տիյարընտան կէթիրմէկէ ի-
6 չիւն կիթտիլէր, Եփթահա՝ Կէլ, պիզէ
սէրտար օլ, քի Ամմոն իլէ ճէնկ
7 էտէլիմ՝ տէտիլէր. Եփթահ տախի Ճիլ-
՛ատըն իխթիյարլարընա՝ Սիզ պանա պուղզ
էթտիփ՝ պէնի պէտէրիմին խանէսինտէն
թարտ էթմէտինիզմի. վէ շիմտի մու-
զայագա իչինտէ օլտուղունուզտա նիչին պա-
8 նա կէլտինիզ՝ տէտի. Վէ Ճիլ՛ատ իխ-
թիյարլարը Եփթահա՝ Շիմտի պունուն
իչիւն սանա միւրաճաաթ էթտիք քի
պիզիմլէ կէլէսին, պէնի Ամմոն իլէ
ճէնկ էտէսին, վէ պիզէ՝ Ճիլ՛ատըն
պիւթիւն սաքինլէրինէ րէ՛իս օլա-
9 սըն՝ տէտիլէր. Եփթահ տախի Ճիլ-
՛ատ իխթիյարլարընա՝ Էյէր պէնի Ամ-
մօն իլէ ճէնկ էթմէք իչիւն պէնի կէրի
կէթիրիրսէնիզ, ՌԱՊՊ տախի անլարը
պանա թէսլիմ էտէրսէ, պէն սիզէ րէ՛-
իս օլաճագըմ՝ տէտի.
10 Վէ Ճիլ՛ատ իխթիյարլարը Եփթահա՝
[illegible]
ՌԱՊՊ [illegible] շահիտ օլսուն՝ տէտի-
11 լէր. Օլ վագթ Եփթահ Ճիլ՛ատ իխ-
թիյարլարը իլէ պէրապէր կիթտի, վէ
գավմ անը քէնտի իւզէրինէ րէ՛իս
վէ սէրտար նասպ էթտիլէր. Եփթահ
տախի [illegible] ՌԱՊՊըն հուզուրուն-
տա պիր [illegible] սէօզլէրինի սէօյլէտի.
12 Վէ Եփթահ պէնի Ամմոն մէլիքինէ
էլչիլէր կէօնտէրիփ, Սէնին պէնիմ իլէ
նէ իշին վար քի տիյարըմա ճէնկ էթ-
13 մէկէ կէլտին՝ տէտի. Վէ
պէնի Ամմոնըն մէլիքի Եփթահըն էլչի-
լէրինէ՝ Չիւնքի Իսրայէլ Մըսըրտան չըգ-
տըղը զէման Առնոնտան Յապպօգա վէ
Իօրտանա գատար մէմլէքէթիմի զապթ էթ-
տի, վէ շիմտի անլարը սիւլհ իլէ կե-
14 րի վէր՝ տէտի. Վէ թէքրար Եփթահ
պէնի Ամմոն մէլիքինէ էլչիլէր կէօնտէր-
15 տի. Վէ [illegible] սէօյլէտի [illegible].
Եփթահ պէօյլէ սէօյլէյօր. Իսրայէլ
Մօապ տիյարընը վէ պէնի Ամմոն տի-
16 յարընը զապթ էթմէտի. Զիրա Իսրա-
յէլ Մըսըրտան չըգտըղը զէման Գըզըլ
[illegible] գատար պէրրիյէտէն կէզէրէք
17 Գատէշէ կէլտի. Վէ Իսրայէլ Էտօմ մէ-

լիքինէ՝ Քէրէմ էյլէ, տիյարընտան կէչէյիմ՝
տէյիպ՝ էլչիլէր կէօնտէրտի, ֆաքաթ
Էտօմ մէլիքի տինլէմէտի. Հաքէզա
Մօապ մէլիքինէ տախի կէօնտէրտիլէր.
օլ տախի րազը օլմատը, վէ Իսրայէլ
18 Գատէշտէ օթուրտու. Պաատէհու
պէրրիյէտէ կէզիպ՝ Էտօմ տիյարընը
վէ Մօապ տիյարընը էթրաֆընը տօլաշարագ,
Մօապ տիյարընըն ճանիպի
շարգիսինտէն կէլիփ՝ Արնօնըն էօթէսինտէ
գօնտուլար. ամմա Մօապ հուտուտունա
կիրմէտիլէր, չիւնքի Արնօն
19 Մօապըն հուտուտու իտի. Վէ Իսրայէլ
Ամօրիլէրին մէլիքի՝ Հէշպօն մէլիքի
Սիհօնա էլչիլէր կէօնտէրտի, վէ Իսրայէլ
օնա՝ Քէրէմ էյլէ, տիյարընտան
20 կէչիփ մահալլիմէ վարայըմ տէտի. Ամմա
Սիհօն Իսրայէլին քէնտի հուտուտընտան
կէչմէսինէ էմնիյէթ էթմէտիյինտէն՝
Սիհօն պիւթիւն գավմընը ճէմ
էտիփ, Եահասատա օրտու գուրուփ՝
21 Իսրայէլ իլէ ճէնկ էթտի. Վէ Իսրայէլին
Ալլահը ՌԱԲԲ Սիհօնու վէ պիւթիւն
գավմընը Իսրայէլին էլինէ թէսլիմ էթմէքլէ,
անլէրի վուրտուլար. վէ Իսրայէլ
օլ տիյարտա սաքին օլան Ամօրիլէրին
պիւթիւն տիյարընը թէմէլլիւք
22 էթտի. Վէ Ամօրիլէրին Արնօնտան Եապպօգա
վէ պէրրիյէտէն Եօրտանա գատար
հուտուտլարը տախիլինտէ օլան հէր եէրի
23 թէմէլլիւք էթտիլէր. Վէ շիմտի, Իսրայէլին
Ալլահը ՌԱԲԲ Ամօրիլէրի քէնտի
գավմը Իսրայէլին էօնիւնտէն թարտ
էթմիշ իքէն, սէ՞ն մի անը թէմէլլիւք
24 էտէճէքսին. Սէնին իլահըն Քէմօշըն սանա
թէմլիք էթտիյինի նէ իսէ, անը թէմէլլիւք
էթմէ՞զ միսին. պիզ տախի Ալլահըմըզ
Եէհօվա էօնիւմիւզտէն քիմի
թարտ էտէրսէ՝ անըն տիյարընը թէմէլլիւք
25 էտէրիզ. Վէ շիմտի սէն Մօապ
մէլիքի Պալագ իպն ի Սիփփօրտան էֆզա՞լ
մը սըն. օ Իսրայէլ իլէ պիր վէճհէ
մուխասամէ վէ անլէր իլէ մուհարէպէ
26 էթտի մի՞. Իսրայէլ Հէշպօն
իլէ գասապալարընտա վէ Արօ'էր իլէ
գասապալարընտա վէ Արնօնըն քէնարընտա
պուլունան շէհիրլէրինտէ ճիւմլէսինտէ
իւչ եիւզ սէնէ իգամէթ էտիյօրքէն,
նի՞չին անլէրի օլ միւտտէթ իչինտէ
27 գուրթարմատընըզ. Պէն սանա
գապահաթ էթմէտիմ, ֆագաթ
սէն պէնիմ իլէ մուհարէպէ էթմէքլէ
պանա քէօթիւլիւք էտիյօրսուն. պու կիւն
պէնի Իսրայէլ իլէ պէնի Ամմօն արասընտա
հաքիմ օլան ՌԱԲԲ հիւքմ էթսին.
28 Լաքին պէնի Ամմօն մէլիքի Եէֆթահըն
անա կէօնտէրտիյի քէլամը տինլէմէտի.

29 Օլ վագըթ Եիֆթահըն իւզէրինէ
ՌԱԲԲԸՆ Րուհը կէլտի. օլ տախի Ճիլ'ատտան
վէ Մանասսէտէն կէչիփ Ճիլ'ատ
Միցփէսինէ՝ Ճիլ'ատ Միցփէսինտէն
պէնի Ամմօն օղուլլարընա կէ-
30 չտի. Վէ Եիֆթահ ՌԱԲԲԱ պիր նէզր էտիփ
տէտի քի՝ Էյէր պէնի Ամմօնի
հագգընտէ էլիմէ թէսլիմ էտէր իսէն,
31 պէնի Ամմօնտան սալիմէն 'ավտէթ
էթտիյիմտէ խանէմին գափըսընտան
գարշըմա չըգան հէր նէ իսէ
ՌԱԲԲԸՆ օլաճագ. պէն տախի անը մուհրագա
օլմագ իւզրէ թագտիմ էտէճէյիմ.
32 Պէօյլէճէ Եիֆթահ պէնի Ամմօն իլէ
մուհարէպէ իչիւն իւզէրլէրինէ կէչտի,
ՌԱԲԲ անլէրի անըն էլինէ
33 թէսլիմ էթտի. Օլ տախի անլէրի Արօ'էրտէն
Մինիթէ գատար, եիրմի
շէհիր օլարագ, վէ թա Ապէլքէրամիմէ
վարընճայա տէյին գըթալ
'ազիմ իլէ մունհէզիմ գըլտը. Վէ պէնի
Ամմօն պէնի Իսրայէլ էօնիւնտէ մաղլուպ
օլտու.
34 Վէ Եիֆթահ Միցփայա քէնտի խանէսինէ
կէլտիքտէ, իշթէ գըզը անը
իսթիգպալ իչիւն՝ տէֆլէր իլէ րագսէտէրէք
չըգըյօր իտի. պու տախի պիր
տանէսի օլուպ՝ անտան պաշգա օղլու եա
35 գըզը եօգ իտի. Վէ անը կէօրտիւքտէ
էսվապլարընը եըրթըփ, Էյվահ, գըզըմ,
պէնիմ պէլիմի պիւքտիւն, վէ
սէն տախի պէնի միւզթարիպ էտէնլէրտէն
օլտուն. զիրա ՌԱԲԲԱ աղզըմը աչտըմ,
վէ սէօզիւմիւ կէրի ալամամ տէտի.
36 Գըզը տախի անա, Էյ փէտէրիմ, ա-
ղըզընը ՌԱԲԲԱ աչտըն իսէ,

զընտան չըգարդըղընա կէօրէ պանա էյլէ, չիւնքի ՌԱՊՊ տիւշմէնլէրինտէն, [illegible] Ամմօնտան սէնին իչիւն ինթիգամըն ալ-
37 մըշ տըր՝ տէտի։ [illegible] փէտէրինէ [illegible] պիր շէյ օլսուն. պէնի իքի այ գատար պըրագ կիտէյիմ տաղլարտա տօլաշայըմ, վէ գըզլըղըմա ագլայայըմ արգատաշլարըմ իլէ պէրապէր, տէտի.
38 Օ տախի՝ կիտ տէյիւ իքի այ միւտտէթ սալը վէրտի. գըզ տախի արգատաշլարըյլէ կիտիպ՝ տաղլար իւզէրինտէ գըզլըղը
39 իչիւն աղլատը։ Վէ իքի այըն նիհայէթինտէ փէտէրինին նէզրինէ՝ ատանմըշ էյլէտիյինտէ, էթտիյի նէզրի օնըն հագգընտա իճրա էյլէտի, մէրգումէ տախի էրքէք
40 պիլմէտի։ Վէ սէնէտէն սէնէ Իսրայէլ գըզլարը կիտիպ, Կիլ՛ատլը Եէֆթահըն գըզը իչիւն սէնէտէ տէօրթ կիւն աղլամագ Իսրայէլտէ ատէթ օլտու.

ՊԱՊ 12

1 Վէ Եփրայիմլիլէր թէճէմմիւ էտիպ շիմալէ տօղրու կէչտիլէր, վէ Եէֆթահա՝ Նիչիւն պէնի Ամմօն իլէ ճէնկ էթմէյէ կիտտին, վէ պիզի սէնին իլէ պէրապէր կիթմէք իւզրէ տավէթ էթմէտին. պիզ խանէնի սէնին իւզէրինէ ա-
2 թէշէ եագագըզ՝ տէտիլէր։ Եէֆթահ տախի անլարա՝ Պէնիմ վէ գավմիմին պէնի Ամմօն իլէ պէօյիւք գավկամ օլուպ, սիզի տավէթ էթտիմ իսէ տէ պէնի էլլէրինտէն գուրթարմատընըզ։
3 Պէն սիզին թարաֆընըզտան խէլաս պուլմատըղըմը կէօրտիւքտէ, ճանըմը ավուճըմա ալըպ՝ պէնի Ամմօն իւզէրինէ կիթտիմ, վէ ՌԱՊՊ անլարը էլիմէ թէսլիմ էթտի. պու կիւն պէնիմ իլէ մուհարէպէ էթմէյէ նիչիւն եանըմա չըգտընըզ՝ տէտի։
4 Վէ Եէֆթահ պիւթիւն Կիլ՛ատլըլարը ճէմ էթտի, Եփրայիմ իլէ մուհարէպէ էյլէտի. վէ Կիլ՛ատլըլար Եփրայիմլիլէրի ուրտուլար. զիրա՝ Սիզ, էյ Կիլ՛ատլըլար, Եփրայիմին արասընտա վէ Մանասսէնին արասընտա Եփրայիմ փիրարիլէրի-
5 սինիզ՝ տէտիլէր իտի։ Վէ Կիլ՛ատլըլար Եփրայիմին [illegible] Եօրտանըն կէչիտլէրինի զապթ էթտիլէր. վէ վագը՝ օլտու քի Եփրայիմլի փիրարիլէրտէն պէրիսի՝ [illegible] Կիլ՛ատլըլար օնա՝ Եփրայիմլի՞ միսին՝ տէրլէր իտի. [illegible]
6 [illegible] տէտիյինտէ [illegible] ատէ Շիպպօլէթ տէ՝ տէրլէր իտի. օ տախի տօղրու թէլէֆֆուզ էթմէյէ գատիր օլմատըղընտան՝ Միպպօլէթ տէր իտի. իշէ օնտա եագալայըպ Եօրտանըն կէչիտլէրինտէ գաթլ էտէրլէր իտի. վէ օ վագըթտա Եփրայիմլիլէրտէն *գըրգ իքի պին նէֆէր տիւշտիւ։
7 Վէ Եէֆթահ Իսրայէլէ ալթը սէնէ հիւքիւմ էթտի. վէ Կիլ՛ատլը Եէֆթահ վէֆաթ էտիպ՝ Կիլ՛ատ շէհիրլէրինին պիրինտէ տէֆն օլունտու։
8 Պա՛տէհու Պէթլէհէմլի օլան Իպսան
9 Իսրայէլէ հիւքիւմ էթտի. Վէ անըն օթուզ օղլու վէ օթուզ գըզը պուլունուպ՝ մէրգումէլէրի [illegible] վէրտի. օղուլլարը իչիւն տըշարըտան օթուզ գըզ կէթիրտի. վէ Իսրայէլէ եէտի սէնէ
10 հիւքիւմ էթտի. Վէ Իպսան վէֆաթ էտիպ՝ Պէթլէհէմտէ տէֆն օլունտու։
11 Պա՛տէհու Զապուլօնլու Ելօն Իսրայէլէ հիւքիւմ էթտի, վէ Իսրայէլէ օն սէնէ
12 հիւքիւմ էյլէտի. Վէ Զապուլօնլու Ելօն վէֆաթ էտիպ՝ Զապուլօն տիյարընտա Այալօնտա տէֆն օլունտու։
13 Պա՛տէհու Փիր՛աթօնլու ՚Ապտօն իպնի
14 Հիլլէլ Իսրայէլէ հիւքիւմ էթտի. Վէ անըն գըրգ օղլու վէ օթուզ թօռունը պուլունուպ՝ եէթմիշ սըփայա պինէրլէր իտի. վէ [illegible] Իսրայէլէ սէքիզ սէնէ
15 հիւքիւմ էթտի. Վէ Փիր՛աթօնլու ՚Ապտօն իպնի Հիլլէլ վէֆաթ էտիպ՝ ՚Ամալէգիլէրին տաղընտա Եփրայիմ տիյարընտա Փիր՛աթօնտա տէֆն օլունտու։

ՊԱՊ 13

1 Վէ պէնի Իսրայէլ թէքրար ՌԱՊՊԸՆ կէօզիւնտէ գէօթիւ օլանը իշլէմէքլէ,

---

[illegible] [illegible]

[illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

21 [illegible]

22 [illegible]

23 [illegible]

պու միսիլլու շէյլէր պիզէ իշիթտիրմէզ իտի՝ տէտի։

24 Վէ օլ գատըն պիր օղուլ տողուրուպ, անըն ադընը Շիմշոն թէսմիյէ էյլէտի. չօճուգ պույուտու, վէ ՌԱՊՊ անը մուպարէք գըլտը։ 25 Վէ Ծօրաա իլէ Էշթաօլ արասընտա Տան օրտուսունտա իքէն, ՌԱՊՊԸՆ Ռուհու անը թէշվիգ էթմէյէ պաշլատը։

ՊԱՊ 14

1 Վէ Շիմշոն Թիմնաթայա էնիպ՝ Թիմնաթտա Ֆիլիսթիլէրին գըզլարընտան 2 պիր գըզ կէօրտիւ։ Վէ փէտէրինէ վալիտէսինին եանընա չըգըպ՝ խապէր վէրէրէք, Թիմնաթտա Ֆիլիսթիլէրին գըզլարընտան պիր գըզ կէօրտիւմ, շիմտի անը պանա զէվճէ օլմագ իչին 3 ալըն՝ տէտի։ Փէտէրիլէ վալիտէսի տախի անա՝ Պիրատէրլէրինին գըզլարընտա վէ պիթիւն գավմըմըզտա պիր գըզ եօ՞գ մու քի, սիւննէթսիզ Ֆիլիսթինլիլէրտէն գըզ ալմագա կիտէճէքսին՝ տէտիլէր։ Շիմշոն տախի փէտէրինէ՝ Պանա անը ալ, զիրա կէօզիւ4մէ խօշ կէօրիւնիւր՝ տէտի։ Վէ փէտէրի իլէ վալիտէսի պունուն ՌԱՊՊԴան օլտուղունու պիլմէզլէր իտի. զիրա օ Ֆիլիսթիլէր ՚էլէյհինէ պիր պէհանէ արամագտա իտի. չիւնքի օլ զէման Ֆիլիսթիլէր Իսրայէլէ հիւքիւմ5րան էտէրլէր իտի։ Վէ Շիմշոն իլէ փէտէրի վէ վալիտէսի Թիմնաթա էնիպ, Թիմնաթըն պաղլարընա վարտըգլարընտա, իշթէ պիր արսլան եավրուսու կէօքրէյէրէք գարշըսընա 6 կէլտի։ Վէ ՌԱՊՊԸՆ Ռուհու անըն իւզէրինէ հիւճում էյլէտի, արսլանը օղլագ շագգ էթտիղի կիպի շագգ էթտի. ամմա էլինտէ պիր շէյ եօգ իտի. վէ էթտիքլէրինի փէտէրինէ վէ վալիտէսինէ պիլտիրմէտի։ 7 Վէ էնիպ գըզ իլէ սէօյլէշտի. վէ գըզ Շիմշոնուն կէօզլէրինէ խօշ կէօրիւնտիւ։

8 Վէ պիրազ մուտտէթ սօնրա անը ալմագա կիտէր իքէն, արսլանըն լէշինի կէօրմէք իչին եօլտան սափտը. վէ իշթէ արսլանըն ճէսէտինտէ պիր 9 արը սիւրիւսիւ իլէ պալ վար իտի։ Վէ անը էլլէրինէ ալըպ եէյէրէք կիթտի, վէ փէտէրի իլէ վալիտէսինէ կէլիպ՝ անլարա տախի վէրտի, եէտիլէր. ամմա պալը արսլանըն ճէսէտինտէն ալտըղընը անլարա պիլտիրմէտի։

10 Փէտէրի գըզըն Թարաֆընա էնտիքտէ՝ Շիմշոն օրատա պիր զիյաֆէթ վէրտի, զիրա կէնճլէր 11 ատէթի պէօյլէ իտի։ Վէ անը կէօրտիւքլէրի վագըթ՝ անըն իլէ պուլունմագ իչին օթուզ արգատաշ կէթիրտիլէր։ 12 Վէ Շիմշոն անլարա՝ Շիմտի սիզէ պիր պիլմէճէ սէօյլէյէյիմ. էյէր անը զիյաֆէթին եէտի կիւնիւ զարֆընտա հալլ էտիպ՝ պանա պէյան էտէրսէնիզ, սիզէ օթուզ կէօմլէք, օթուզ տախի գաթ 13 էլպիսէ վէրիրիմ։ Ամմա էյէր պանա պէյան էտէմէզ իսէնիզ, օլ վագըթ սիզ պանա օթուզ կէօմլէք իլէ օթուզ գաթ էլպիսէ վէրէճէքսինիզ՝ տէտի։ Անլէր տախի անա՝ Պիլմէճէնի սէօյլէ տէ 14 տինլէյէլիմ՝ տէտիլէր։ Վէ անլէրէ՝ Եէյիճիտէն եէյէճէք չըգտը, գուվվէթլիտէն թաթլըլըգ չըգտը՝ տէտի. վէ անլէր պիլմէճէյի իւչ կիւն զարֆընտա 15 հալլ էտէմէտիլէր։ Վէ *Եէտինճի կիւնտէ Շիմշոնուն զէվճէսինէ՝ Քոճանը ալտաթ քի պիլմէճէյի պիզէ պէյան էթսին, եօխսա սէնի վէ պապանըն էվինի աթէշլէ եագարըզ. պիզի սոյմագ իչին մի տավէթ էթտինիզ. եօխսա տէյիլ մի՞ տէտիլէր։ 16 Վէ Շիմշոնուն զէվճէսի անըն եանընտա աղլայարագ՝ Պէնի սէվմէզսին, վէ պանա անճագ պուղզ էտէրսին. գավմըմըն օղուլլարընա պիլմէճէ սէօյլէտին տէ պանա անը պէյան էթմէտին՝ տէտի. օ տախի անա՝ իշթէ պէտէրիմ իլէ վալիտէմէ պէյան էթմէտիմ, սանա մը պէյան էտէճէյիմ՝ տէտի։ 17 Վէ Եէտի կիւն անըն եանընտա

---

*Եա խօտ՝ տէօրտիւնճիւ։

զիյաֆեթլէրինին եէտի կիւնինտէ աղլայըրտը՝ անը զիյատէ սըգըշտըրտըղը իչին եէտինճի կիւնտէ, օլ տախի անա պէյան էթտի. մէրգումէ խաթուն տախի պիլմէճէյի գավմինին օղուլլարընա
18 պէյան էյլէտի. Վէ շէհրին ատամլարը
եէտինճի կիւնտէ կիւնէշ պաթմազտան
էվվէլ անա՝ Պալտան թաթլը վէ ասլանտան գուվվէթլի նէ՞ վար՝ տէտիլէր.
Վէ տախի անլարա՝ Էյէր ինէկիմ իլէ
չիֆթ սիւրմէյէյտինիզ՝ պիլմէճէմի
19 պուլմազ իտինիզ՝ տէտի. Վէ ՐԱՊՊԻՆ Ռուհը անըն իւզէրինէ կէլիպ, օլ
տախի Աշգելօնա էնիպ, անլարտան օթուզ քիշի էօլտիւրիւպ էլպիսէլէրինի ալըպ, վէ պիլմէճէյի պէյան էտէնլէրէ պիրէր գաթ էլպիսէ վէրտի.
Վէ ղազապը ալէվլէնիպ պապասընըն
20 խանէսինէ չըգտը. Շիմշօնըն զէվճէսի
իսէ անըն րէֆագաթ էտէն րէֆիգինէ
վէրիլտի.

ԲԱԲ 15

1 Վէ պիր միւտտէթ սօնրա պուղտայ
պիչիլիր կիւնլէրինտէ Շիմշօն պիր օղլագ
ալըպ՝ զէվճէսինի զիյարէթէ կէլտի.
Վէ՝ Խալվէթտէ զէվճէմին եանընա կիրէյիմ՝ տէտիկինտէ, մէրգումէնին պէ-
2 տէրի անը կիրմէյէ գօյմատը. Վէ պէտէրի՝ Հագիգաթէն սէն անտան պիր իւյէն
պուղզ էթտին՝ զաննէտէրէք, անը
սէնին րէֆիգինէ վէրտիմ. Իշթէ անըն
քիւչիւք գըզ գարտաշը անտան կիւզէլ տիր, չինտի պու անըն եէրինէ սէ-
3 նին օլսուն՝ տէտի. Շիմշօն տախի *անլէրին հագգընտա՝ Արթըգ Ֆիլիսթիլէրէ
քէօթիւլիւք էտէրսէմ, սուչսըզ օլու-
4 րում՝ տէտի. Վէ Շիմշօն կիտիպ վէ իւչ
եիւզ †թիլքի թութուպ՝ չիֆթլէր արըգտան սօնրա գույրուղը գույրուղա չէվիրտի, վէ հէր իքի գույրուղ ա-
5 րասընա պիր չըրա գօյտու. Վէ չըրալարը աթէշլէ թութուշտուրուպ Ֆիլիսթիլէրին էքինլիքլէրինէ սալըվէրտի, վէ տէ-
մէտ վէ պիչիլմէմիշ էքինլէրի պաղլարը
վէ զէյթունլըգլարը վարընճայա գատար
6 եագտը. Վէ Ֆիլիսթիլէր՝ Պունու քիմին
եաբտը՝ տէտիքլէրինտէ, Թիմնալընըն
տամատը Շիմշօն եաբտը, զիրա
անըն զէվճէսինի ալըպ րէֆիգինէ վէրտի՝ տէտիլէր. Վէ Ֆիլիսթիլէր չըգըպ
գըզը իլէ պէտէրինի աթէշլէ եագ-
7 տըլէր. Շիմշօն տախի անլէրէ՝ Պունու
էթտինիզ իսէ տէ, պէն սիզտէն ինթիգամ ալընճաղըմ վէ սօնրա վազ կէ-
8 չէրիմ՝ տէյէրէք անլարըն պալտըր վէ պուտլարընը գըրըպ պիւյիւք գըրղըն իլէ վուրտու, վէ էնիպ Էթամ գայասընըն մաղարասընտա օթուրտու.
9 Վէ Ֆիլիսթիլէր չըգըպ՝ Եահուտատա օրտու գուրտուլար. վէ Լէհիտէ եայ-
10 ըլտըլար. Վէ Եէհուտա ատամլարը՝ Նիչին իւզէրիմիզէ չըգտընըզ՝ տէտիքլէրինտէ, Շիմշօնու պաղլամաղա, անա
տէ եափտըղընը եափմաղա
11 չըգտըգ՝ տէտիլէր. Օլ զէման Եէհուտատան իւչ պին քիշի Էթամ գայասընըն մաղարասընա էնիպ, Շիմշօնա՝ Ֆիլիսթիլէր պիզիմ հիւքիւմտարըմըզ օլտուղունու պիլմէ՞զ մի սին.
պիզէ պու եափտըղըն նէ՞ տիր՝ տէտիլէր. Վ
տախի անլէրէ՝ Անլէր պանա նէ եափտըլար իսէ, պէն տէ անլէրէ էօյլէ եափ-
12 տըմ՝ տէտի. Անլէր տախի անա՝ Պիզ
սէնի պաղլայըպ Ֆիլիսթիլէրին էլինէ
թէսլիմ էթմէկէ էնտիք՝ տէտիլէր. Վէ Շիմշօն անլէրէ՝ Պէնտէն իւնի
վուրմայաճաղընըզա պանա եէմին է-
13 տինիզ՝ տէտի. Անլար տախի՝ Խայըր, անճագ սէնի պաղլայըպ անլէրին էլինէ
թէսլիմ էտէրիզ, ֆագաթ սէնի
ասլա էօլտիւրմէյիզ՝ տէտիլէր. Վէ անը
իքի եէնի իփ իլէ պաղլայըպ գայա-
տան չըգարտըլար.
14 Վէ Լէհիյէ կէլտիկինտէ՝ Ֆիլիսթիլէր
անը գարշըլայընճա պաղըրըշտըլար. Վէ ՐԱՊՊԻՆ Ռուհը անըն իւզէրինէ կէլիպ, վէ գօլլարընտա օլան իփլէր
աթէշտէ եանմըշ քէթէն կիպի օլ-
15 տու վէ պաղլարը էլլէրինտէն գօփտու. Վէ

---

*Եահուտ՝ անլէրէ

†Եահուտ՝ չագալ

պիր Մէրքէպին գուրումամըշ չէնէսինի
պուլմուշտը՝ էլինի իւզադըպ ալտը վէ
16 անընլէ պին քիշի էօլտիւրտիւ. Վէ Շիմշօն՝
Մէրքէպ չէնէսիյլէ եըղըն եըղըն իւստիւնէ,
Մէրքէպ չէնէսիյլէ պին ատամ վուրտում՝
17 տէտի. Վէ սէօզիւնիւ թէմամ էթթիք-
տէ, չէնէյի էլինտէն աթտը. վէ օլ մա-
քամէ *Ռամաթլէհի թէսմիյէ էյլէտի.
18 Վէ զիյատէսիյլէ սուսատը՝ ՌԱՊՊԱ
ֆէրեատ էտէրէք, Սէն գուլունուն էլի-
լէ պու պէօյլէ պիւյիւք խէլասը իհսան էթտին,
վէ շիմտի սուսուզլուգտան էօլէճէքմիյիմ վէ
խիթանսըզլարըն էլինէ մի տիւշէճէյիմ՝ տէ-
19 տի. Վէ Ալլահ Լէհիտէ օլան չուգուրու
եարմըշտը, անտան սու չըգտը, վէ իչտիք-
տէն սօնրա թազէ հայաթ պուլարագ
իհեա օլտու. պու էճլէտէն անըն ատը՝ †Այն-
հագգօրէ թէսմիյէ էյլէտի, քի պու կիւնէ
տէկին Լէհիտէ տըր.
20 Վէ Շիմշօն Ֆիլիսթիլէրին էյեամընտա
Իսրայէլէ եիրմի սէնէ հիւքմ էթթի.

ԲԱՊ 16

1 Վէ Շիմշօն Ղազզէյէ կիտիփ, օրատա
պիր ֆահիշէ կէօրէրէք եանընա կիրտի.
2 Վէ Ղազզալըլարա՝ Շիմշօն պուրայա կէլ-
տի՝ տէյիւ խապէր վէրիլտիքտէ,
անը իհաթէ էտիփ՝ շէհրին գափուսըն-
տա պիւթիւն կէճէ անըն իչիւն փուսու-
սուտա եաթտըլար. վէ պիւթիւն կէճէ
սիւքիւթ տուրտուլար՝ Սապահ ագարըր-
3 քէն անը գաթլ էտէրիզ՝ տէտիլէր. Շիմ-
շօն տախի կէճէ եարըսընա գատար ու-
յուտուգտան սօնրա, կէճէ եարըսըն-
տա գալգըփ՝ շէհրին գափուսու գանատ-
լարընը իքի սէօվէլէրիյլէ թութթու, վէ
անլարը սիւրկիւ իլէ պէրապէր գոփա-
րըփ՝ օմուզլարընա ալարագ, Հէպրօնըն
գարշըսընտա օլան տաղըն թէփէսինէ չը-
գարտը.
4 Վէ պունտան սօնրա Սօրէգ տէրէ-
սինտէ Տէլիլա իսմինտէ պիր գարըյը սէվ-
5 տի. Վէ Ֆիլիսթիլէրին իւմէրասը [illegible]
գատընըն եանընա կիտիփ, անա խի-
թապէն՝ Անը [illegible]
պէօյլէ գուվվէթ նէտէն օլտուղունու,
հէմ նէ վէճհիլէ անա ղալիպ կէլէճէյի-
միզի էօյրէն քի անը պաղլայըպ թէզ-
լիլ էտէլիմ, պիզ տախի հէր պիրիմիզ
սանա պին եիւզ կիւմիւշ վէրի-
6 րիզ՝ տէտիլէր. Տէլիլա տախի Շիմշօնա՝
Ռիճա էտէրիմ, սէնին պէօյլէ գուվ-
վէթին նէտէն [illegible] վէ թէզլիլին
իչիւն նէ իլէ պաղլանմալը օլտուղունու պանա
7 պէյան էյլէ՝ տէտի. Վէ Շիմշօն անա՝
Էյէր եէտի գուրումամըշ եէնի թազէ
քիրիշլէր իլէ պաղլարլար իսէ, օլ վագթ
զայիֆլէնիպ պաշգա ատէմ կիպի օ-
8 լուրըմ՝ տէտի. Վէ Ֆիլիսթիլէրին իւ-
մէրասը գարըյա գուրումամըշ եէտի
թազէ քիրիշ կէթիրտիլէր, մէզպուրէ
9 տախի անը անլար իլէ պաղլատը. Վէ
փուսու գուրմուշ օլանլար խալվէթին-
տէ անը պէքլէր իքէն, մէզպուրէ անա՝
Եա Շիմշօն, Ֆիլիսթիլէր սէնին իւզէրի-
նէ կէլտի՝ տէտի. օլ վագթ քիրիշլէրի
աթէշ գօգլատըղընտա գօփան [illegible]
[illegible] իփլիկի կիպի գօփարտը. վէ գուվ-
10 վէթի պիլինմէտի. Վէ Տէլիլա Շիմշօնա՝
Իշթէ պէնի ալտաթտըն՝ պանա եալան
սէօյլէտին. շիմտի ռիճա էտէրիմ, նէ
իլէ պաղլանմա պիլիճէյինի պանա պէյան
11 էյլէ՝ տէտի. Օլ տախի անա՝ Էյէր պէ-
նի իշէ գուլլանըլմամըշ եէնի իփլէր ի-
լէ գավիճէ պաղլարլար իսէ՝ օլ վագթ
զայիֆլէնիպ պաշգա ատէմ կիպի օ-
12 լուրըմ՝ տէտի. Վէ Տէլիլա եէնի իփլէր
ալըպ՝ անլար իլէ անը պաղլատը. վէ
փուսուտա օլանլար խալվէթտէ պէք-
լէր իքէն, անա՝ Եա Շիմշօն, Ֆիլիսթի-
լէր սէնին իւզէրինէ կէլտի՝ տէտի. օլ
զէման անլարը պիր իփլիք կիպի գօլլա-
13 րընտան գօփարտը. Վէ Տէլիլա Շիմշօ-
նա՝ Շիմտիյէ գատար պէնի ալտաթըպ
պանա եալան սէօյլէտին. Նէ իլէ պաղ-
լանմա պիլիճէյինի պանա պէյան էյլէ՝
տէտի. Օլ տախի անա՝ Էյէր պաշըմըն
եէտի սաչ էօրկիւսիւնիւ [illegible]
14 գուր իսէն՝ [illegible] տէտի. Մէզպուրէ տա-
խի էօյլէ էտիպ՝ գազըգըլէ [illegible]

---

*Եա՛նի չէնէ թէփէսի
†Եա՛նի Ֆէրեատ էտէնին փընարը

քէմ էյլէտիքտէն սօնկրա, անա՝ էյ Շիմշօն, Ֆիլիսթինլէր սէնին իւզէրինէ կէլտի՝ տէտի։ Օլ տախի ույգուսընտան ույանըպ գազըղը, պէզի վէ արղաճը
15 սէօքիւպ, գօփարտը։ Օլ զէման մէզպուրէ անա՝ Գօնլին պէնիմ իլէ օլմատըղը հալտէ, Սէնի սէվէրիմ նասըլ տէյէ պիլիրսին. շիմտի իւչ քէրրէ պէնի ալտաթտըն, վէ պէօյիւք գուվվէթին նէտէն օլտուղունը պանա պէյան էթ-
16 մէտին՝ տէտի։ Վէ անը հէր կիւն սէօզլէրիյլէ թազյիգ ու իպրամ էթմէսիյլէ, ճանը էօլիւմ տէրէճէսինէ սըգըլտը-
17 ղընտա, Անա պիւթիւն գալպինտէ օլանը պէյան էյլէյիպ՝ Պէն վալիտէմին գարնընտան Ալլահըն նէզիրի իմ, պաշըմա ուսթուրա դօգունմատը. էյէր թրաշ օլուր իսէմ, գուվվէթիմ պէնտէն կիտէր, վէ զայիֆլէնիպ սայիր ա-
18 տէմլէր կիպի օլուրըմ՝ տէտի։ Վէ Տէլիլա, պիւթիւն գալպինտէ օլանը քէնտիսինէ պէյան էթտիյինի կէօրտիւքտէ, Ֆիլիսթինլէրին իւմէրասընը չաղըրթարագ՝ Պու տէֆա կէլինիզ, զիրա պանա պիւթիւն գալպինտէ օլանը պէյան էյլէտի՝ տէտի։ Ֆիլիսթինլէրին իւմէրասը տախի էլլէրինտէ կիւմիւշի կէթի-
19 րէրէք՝ եանընա կէլտիլէր։ Մէզպուրէ տախի անը տիզլէրի իւզէրինտէ ույութթուրտուգտա, պիր ատէմ չաղըրըպ՝ անըն պաշընըն եէտի պէօլիւք սաչընը թրաշ էթտիրտիքտէն սօնկրա, անը էզիյէթ էթմէյէ պաշլատը. վէ անըն գուվ-
20 վէթի քէնտիսինտէն կիթտի։ Վէ Մէզպուրէ անա՝ Էյ Շիմշօն, Ֆիլիսթինլէր սէնին իւզէրինէ կէլտի՝ տէտի։ Օլ տախի ույգուսընտան ույանըպ, Էվվէլքի տէֆալար կիպի չըգըպ սիլքինէյիմ՝ տէտի. Ամմա քէնտիսինտէն ՌԱՊՊԸՆ կիթ-
21 տիյինի պիլմէզ իտի։ Օլ վագըթ Ֆիլիսթինլէր անը թութուպ՝ կէօզլէրինի չըգարտըլար. վէ անը Ղազզէյէ էնտիրիպ՝ պագըր զինճիրլէրլէ պաղլատըլար. վէ զընտանտա տէյիրմէն չէվիրիր իտի։
22 Վէ թրաշ օլունտուգտան սօնկրա պաշը-
23 նըն սաչը պիթմէյէ պաշլատը։ Վէ Ֆիլիսթինլէրին իւմէրասը՝ Պիզիմ իլահի
տիւշմէնիմիզ Շիմշօնը էլիմիզէ թէս
էթտի՝ տէյէրէք, իլահլարը Տաղ
պէօյիւք պիր զէպիհէ զէպհ էթմէյէ
չէքիլիպ Ճէյլէմէք իւզրէ թօփլանտը
24 Վէ խալգ անը կէօրտիւքտէ իլահլ
նա համտ էթտիլէր. զիրա՝ Պիզիմ իլ
հըմըզ տիյարըմըզը խարապ էտէն
պիզտէն չօգ քիմսէլէրի մագթուլ է
շիւրէն տիւշմէնիմիզի էլիմիզէ թէս
25 էթտի՝ տէտիլէր։ Վէ գալպլէրի ֆէր
նագ օլտուղունտա՝ Շիմշօնը չաղըր
էօնիւմիւզտէ օյնասըն՝ տէտիլէր։
Շիմշօնը հապըսխանէտէն չաղըրտը
վէ քէնտիլէրինէ օյնատըրտըլար. վէ անը
սիւթունլարըն արասընա տուրղուրտու
26 Վէ Շիմշօն էլինտէն թութան օղլ
Պըրագ պէնի քի իւզէրլէրինէ խա
նէնին տուրտուղու տիրէքլէրը թութ
27 այըմ, տայանայըմ՝ տէտի։ Խանէ
սէ էրքէք վէ գատըն իլէ տօլու
Ֆիլիսթինլէրին իւմէրասընըն հէփ
օրատա իտի. հէմ տամ իւզէրին
Շիմշօնըն օյնամասընը սէյր էտէն
պին գատար էրքէք վէ գատըն վա
28 Վէ Շիմշօն ՌԱՊՊԱ տուա՛ էտիպ տէ
քի՝ Եա Ռապպ Եէհօվա, րիճա էտէրի
պէնի թէզէքքիւր էյլէ. եա Ալլահ
ճա էանճագ իմ, պէնի եալընըզ պու
Փ'ա պու տէֆա գուվվէթլէնտիր Ֆիլիսթին
լէրտէն իքի կէօզիւմ իչիւն պիր ին
29 թիգամ ալայըմ՝ տէտի։ Վէ Շիմշօն
էրքէքլէրինէ խանէնին տայանտըղը օր
տաքի իքի սիւթունա, պիրինէ սաղ
էլի վէ տիյէրինէ սօլ էլի իլէ տայա
30 նըպ, անլարըն իւզէրինէ տայանտը։ Վէ Շի
շօն՝ Ֆիլիսթինլէր իլէ պէ
րապէր էօլէյիմ՝ տէյիպ գուվվէթլէ էյիլ
տիւ. խանէ տախի իւմէրա վէ իչինտէ
պուլունան խալգըն իւզէրինէ տիւշ
տի. պէօյլէ քի էօլիւմինտէ գաթլ էթ
յի մագթուլլար հայաթընտա գաթլ
տիքլէրինտէն զիյատէ օլտու։
31 Վէ գարնտաշլարը վէ պապասընըն պիւ
թիւն խանէսի ինիպ անը ալտը
լար, վէ կէօթիւրիւպ Սարա իլէ Է
թաօլ արասընտա պապասը Մանօ

[illegible]

ԲԱՊ 17

1 Վէ Էֆրայիմ [illegible] Միքա [illegible]
2 [illegible]
3 [illegible]
4 [illegible]
5 [illegible]
6 [illegible]
7 [illegible]
8 [illegible]
9 [illegible]
10 [illegible]
11 [illegible]
12 [illegible]
13 [illegible]

ԲԱՊ 18

1 [illegible]
2 [illegible]
3 [illegible]
4 [illegible]

[illegible]

5 Անոնք [illegible] Աստուծմէ հարցուր [illegible] որ գիտնանք թէ մեր [illegible] ճամբան յաջող պիտի ըլլա՞յ [illegible]

6 Քահանան անոնց ըսաւ. «[illegible] գացէք, ձեր գացած ճամբան ՏԷՐՈՋԸ [illegible] առջեւն է»։

7 Այն հինգ մարդիկը [illegible] Լայիշ գացին ու տեսան [illegible] ժողովուրդը, որ [illegible] Սիդոնացիներուն [illegible] ապահով [illegible] ու [illegible] երկրին մէջ [illegible] իշխանութիւն [illegible] Սիդոնացիներէն հեռու էին ու [illegible] մարդու հետ գործ չունէին։

8 Եւ իրենց եղբայրներուն Սարաա ու Եսթաւող [illegible] դարձան ու անոնց եղբայրները [illegible] «Ի՞նչ [illegible]»։

9 Անոնք ըսին. «Ելէ՛ք, երթանք անոնց վրայ, վասն զի երկիրը տեսանք ու ահա անիկա շատ աղէկ է։ Եւ դուք [illegible] կը կենաք. [illegible] մի՛ ծուլանաք [illegible] երկիրը ժառանգելու։

10 [illegible] երթաք [illegible] ապահով ժողովուրդի մը [illegible] ու երկիրը ընդարձակ է. վասն զի Աստուած զանիկա ձեր ձեռքը տուաւ, այնպիսի տեղ մը՝ ուր երկրի վրայ եղած բաներէն բնաւ պակասութիւն չկայ»։

11 Դանեանց [illegible] Սարաայէն ու Եսթաւողէն վեց հարիւր մարդ [illegible] պատերազմի զէնքերով [illegible]

12 Ելան ու Յուդայի Կարիաթիարիմ քաղաքին մէջ բանակեցան. անոր համար այն տեղը [illegible] Դանի բանակ [illegible] մինչեւ այսօր. ահա [illegible] Կարիաթիարիմի ետեւն է։

13 Անկէ Եփրեմի լեռը անցան ու Միքային տունը եկան։

14 Այն հինգ մարդիկը, որ Լայիշի երկիրը լրտեսելու գացեր էին, [illegible] իրենց եղբայրներուն ըսին. «Գիտէ՞ք որ այս տուներուն մէջ եփուտ ու թերափիմ ու քանդակուած կուռք ու ձուլածոյ կուռք կայ. հիմա մտածեցէք թէ ի՞նչ պիտի ընէք»։

15 Ու [illegible] անկէ [illegible] Ղեւտացի երիտասարդին տունը, Միքային տունը եկան ու [illegible]

16 Վեց հարիւր [illegible] Դանի որդիներէն [illegible] պատերազմի զէնքերով դրանը [illegible]

17 [illegible] լրտեսելու գացող հինգ մարդիկը [illegible] քանդակուած կուռքը ու եփուտը ու թերափիմը ու ձուլածոյ կուռքը առին. քահանան ալ [illegible] պատերազմի զէնքերով [illegible]

18 [illegible] Միքային տունը մտան [illegible] քանդակուած կուռքը, եփուտը, թերափիմը ու ձուլածոյ կուռքը առին, քահանան անոնց ըսաւ. «Ի՞նչ կ'ընէք»։

19 Անոնք անոր ըսին. «Լռէ՛, ձեռքդ բերնիդ վրայ դիր ու մեզի հետ եկուր, [illegible] հայր ու քահանայ եղիր. [illegible] մէկ մարդու [illegible] քահանայ ըլլալը աղէկ է, թէ Իսրայէլի մէկ ցեղին ու տոհմին քահանայ ըլլալը»։

20 [illegible] քահանային սիրտը [illegible] եփուտը ու թերափիմը ու քանդակուած կուռքը առաւ ու ժողովուրդին մէջ գնաց։

21 [illegible] դարձան [illegible] տղաքները ու անասունները ու [illegible] իրենց առջեւէն [illegible]

22 Անոնք Միքային տունէն հեռացած ատեն, Միքային տունին [illegible] մարդիկը ժողվուեցան ու Դանի որդիներուն ետեւէն հասան։

23 [illegible] Դանի որդիներուն [illegible] անոնք [illegible] Միքային ըսին. «Քեզի ի՞նչ եղաւ որ [illegible] եկար»։

24 Անիկա ըսաւ. «Իմ շինած աստուածներս ու քահանան առիք [illegible] գացիք. ինծի ի՞նչ մնաց. ու հիմա [illegible] Քեզի ի՞նչ եղաւ կ'ըսէք»։

25 Դանի որդիները անոր ըսին. «Քու ձայնդ մեր մէջ թող չլսուի [illegible] Դանի [illegible]

---

[*] [illegible]

սին իշիտիլմէսին, օլմայա քի ատամլար աճըմըշ բուլունանլարը հիւճում էտէլէր, վէ քէնտի ճանըն իլէ էհլ ի պէյթինին ճանլարընա սէպէպ օլասըն՝ տէտիլէր։
26 Վէ պէնի Տան եօլլարընա կիթտիլէր. վէ Միխա անլարըն քէնտիսինտէն գուվվէթլի օլտուգլարընը կէօրտիւքտէ տէօնիւպ խանէսինէ [illegible] էթտի։
27 Վէ անլար Միխանըն եափտըղը շէյլէրի իլէ քեահինինի ալըպ՝ Լայիշէ, ասայիշ իչրէ վէ էմնիյէթտէ օլան պիր գավմ իւզէրինէ վարըպ, անլարը գըլըճտան կէչիրտիլէր՝ շէհրի աթէշլէ եագտըլար։
28 Գուրթարան տախի եօգ իտի, զիրա Սայտատան ուզագ օլուպ՝ քիմսէ իլէ պիր մունասէպէթլէրի եօգ իտի. վէ շէհր Պէյթրէհօպա օլան վատիտէ իտի. վէ շէհրի պինա էտիպ՝ անտա իգամէթ
29 էթտիլէր. Վէ շէհրէ Իսրայէլին օղլու վէ [illegible] օլան Տանըն իսմինէ Տան թէսմիյէ էթտիլէր, վէ պուսա շէհրին իսմի մուգատտէմա Լայիշ
30 իտի. Վէ պէնի Տան քէնտիլէրի իչիւն օյմա սուրէթի իգամէթ էթտիլէր, վէ Եօնաթան իպնի Կէրշօմ իպնի Մանասսէ իլէ [illegible] մէմլէքէթին [illegible] Տանլըլարըն քեահինլէ-
31 րի [illegible]. Անլար [illegible] պէյթ Ուլլահ Շիլօտա պուլունտուղու էյեամըն քեաֆֆէսինտէ Միխանըն եափտըղը օյմա սուրէթի քէնտիլէրի իչիւն նասպ էթտիլէր։

ԲԱՊ 19

1 Վէ օլ էյեամտա Իսրայէլտէ մէլիք եօգ իքէն, Էֆրայիմ տաղը նէհայէթլէրինտէ միսաֆիր պիր Լէվիլի պուլունուպ, Պէյթլէհէմ ի Եէհուտատան քէնտինէ
2 պիր ճարիյէ ալըր. Վէ ճարիյէսի անա խիյանէթէն իրթիքեապ ը զինա էտիպ, անըն եանընտան Պէյթլէհէմ ի Եէհուտայա պէտէրինին խանէսինէ կիթտի, վէ օրատա տէօրթ այ միգտարը մէքս
3 էյլէտի. Վէ զէվճի գալգըպ վէ անը թաթյիպ էտիպ կէրի կէթիրմէք իչիւն անըն արդընճա կիթտի, վէ ղուլամը իլէ պէրապէր իքի մէրքէպ վար իտի. Գըզը տախի անը պէտէրինին խանէսինէ կէթիրտի, գըզըն պէտէրի անը կէօրտիւքտէ՝ խօշնուտլուգ իլէ անը իս-
4 թիգպալ էթտի. Վէ գայնպէտէրի՝ գըզըն պէտէրի անը ալըգօյտու. օ տախի իւչ կիւն անըն եանընտա գալըպ [illegible] օրատա [illegible]
5 [illegible]
6 [illegible] Վէ օթուրուպ իքիսի պիրլիքտէ եէյիպ իչտիլէր, վէ գըզըն պէտէրի ատամա [illegible]
7 [illegible]
8 [illegible]
9 [illegible]
10 Ատամ իսէ [illegible] գալմաղա [illegible] վէ Եէպուս՝ եանի Երուսաղէմ գարշըսընա կէլտի; վէ եանընտա [illegible] մէրքէպ վէ ճարիյէսի վար իտի։
11 Անլար Եէպուսա գարիպ իքէն վագթ չոգ կէչմիշ իտի; ուշագ էֆէնտիսինէ՝ կէլ իմտի Եէպուսիլէրին շէհրինէ սափըպ օրատա կէ-
12 ճէլէյէլիմ տէտի. Էֆէնտիսի

[illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

21 [illegible]

22 [illegible]

23 [illegible]

24 [illegible]

25 [illegible]

26 [illegible]

27 [illegible]

28 [illegible]

29 [illegible]

30 [illegible]

ԳԼ.Գ 20

1 [illegible]

պը Տանտան Պիրշէպա'ա վէ ուլքար ը ձիլ'ատա գատար օլան յէրլէրտէն Միսփա'ա ԲԱՊԲԸՆ հուզուրընա թիճէմմու' էթտիլէր։
2 Վէ պիւթիւն գավմըն վիւճուհը, Իսրայէլ սըպթլարընըն էշրաֆը, գըլըճ թաշըյան տէօրթ եիւզ պին փիյադէ Ալլահըն գավմընըն ճէմիյյէթինտէ հազըր պուլունտուլար։
3 Վէ պէնի Պէնեամին պէնի Իսրայէլին Միսփա'յա չըգդըգլարընը իշիթտիլէր. պէնի Իսրայէլ իսէ՝ Պու քէօթիւլիւք նա՛սըլ
4 օլտու, սէօյլէյինիզ՝ տէտիլէր։ Վէ գաթլ օլունմուշ գադընըն զէվճի օլան Լավիլի ճէվապ վէրիփ տէտի քի՝ Պէն ճարիյէյըմ իլէ պէյթութէթ էթմէք իչին
5 Պէնեամինին Կիպէա'սընա կիթմիշտիմ։ Վէ Կիպէա'նըն էհալիսի ալէյհիմէ գալգըփ կէճէլէյին պուլունտուղըմ խանէյի իհաթէ էտէրէք՝ գաթլիմի գաստէթմիշլէր, վէ օտալըգըմը չէօյլէ թէզլիլ էյլէտիլէր
6 քի էօլտի։ Պէն տէ օտալըգըմը ալըփ փարչա փարչա էթտիմ վէ անը Իսրայէլ միրասընըն հէր պիր մէմլէքէթինէ կէօնտէրտիմ, զիրա անլար Իսրայէլտէ ֆիւ-
7 ճուր վէ խէպասէթ իշլէտիլէր։ Իշթէ ճիւմլէնիզ պէնի Իսրայէլսինիզ, պուրատա միւթալէա վէ միւշավէրէ էտինիզ։

8 Օլ վէգթ պիւթիւն գավմ պիր ատամ կիպի գալգըփ՝ Պիզտէն հիչ քիմսէ չատըրընա կիթմէյէճէք վէ պիր քիմսէ խանէսինէ տէօնմէյէճէք-
9 տիր. Վէ շիմտի Կիպէա'յա եափաճաղըմըզ պու տուր. գուրա իլէ իւզէրինէ
10 կիտէլիմ, Իսրայէլին պիւթիւն սըպթլարընտան եիւզ տէ օն, պին տէ եիւզ վէ օն պին տէ պին ատամ ալալըմ քի գավմա էրզագ թէտարիք էթսինլէր. թա քի անլար Պէնեամին Կիպէա'սընա կիտէրէք, Իսրայէլտէ իշլէտիքլէրի քապահաթէ կէօրէ մուամէլէ էթսին-
11 լէր՝ տէտիլէր։ Խուլասէ շէհրին 'ալէյհինէ պիթթէմամ իւզէրէ Իսրայէլ ատամլարընըն քէֆֆէսի [illegible] կիպի միւթթէհիտանէ իճթիմա՛ էթտիլէր։
12 Վէ Իսրայէլ սըպթլարը Պէնեամինին պիւթիւն սըպթընա ատամլար կէօնտէրիփ՝ Պու արանըզտա իշլէնիլմիշ օլան քէօ-
13 թիւլիւք նէ՞տիր։ Վէ շիմտի Կիպէա'տա օլան ատէմի լիյագաթ օլ եարամազ քիմսէլէրի թէսլիմ էտինիզ քի անլարը գաթլ էտիփ Իսրայէլտէն քէօթիւլիւյիւ տէֆ էտէլիմ՝ տէտիլէր. ամմա Պէնեամին օղուլլարը պիրատէրլէրի օլան պէնի Իսրայէլին քէլամընը տինլէմէք իսթէմէտի-
14 լէր։ Պէնի Պէնեամին շէհիրլէրինտէն Կիպէա'տա [illegible] պէնի Իսրայէլ իլէ մուհարէպէյէ չըգմալար։
15 Վէ օ կիւն Կիպէա'տա [illegible] թա'տատ օլունան եէտի եիւզ մունթէխապ նէֆէրլէրտէն մա'ատա շէհիրլէրտէն կէլէն պէնի Պէնեամին թա'տատ օլունտուգտա՝ եիրմի ալթը պին գըլըճ թաշըյան ա-
16 տամ վար իտի։ Պու խալգըն ճիւմլէսինտէն եէտի եիւզ մունթէխապ սօլագ նէֆէր վար իտի, պունլարըն հէր պիրի չաշըրմայարագ սափան իլէ պիր գը-
17 լա թաշ աթարլար իտի։ Վէ Իսրայէլլէր Պէնեամինտէն մա'ատա թա'տատ օլունտու, վէ տէօրթ եիւզ պին գըլըճ թաշըյան ատամ օլուփ պունլարըն ճիւմլէսի ճէնկհարիպ իտի։
18 Վէ գալգըփ Պէյթէլէ չըգտըլարընտա պէնի Իսրայէլ Ալլահտան սու"ալ էտէրէք՝ Պէնեամին իլէ մուհարէպէ իչին [illegible] հանկիսի քի՞մ չըգաճագ՞ տէտիլէր. Վէ ԲԱՊԲ՝ Եա-
19 հուտա [illegible] տէտի։ Վէ պէնի Իսրայէլ սապահլէյին գալգըփ Կիպէա'յա
20 գարշը օրտու գուրտուլար։ Վէ Իսրայէլլէր Պէնեամին իլէ մուհարէպէյէ չըգտըլար. վէ Իսրայէլլէր անլարլա Կիպէա'տա մուհարէպէյէ տիզիլտիլէր։
21 Վէ պէնի Պէնեամին Կիպէա'տան չըգըփ, օ կիւն Իսրայէլտէն եիրմի իքի պին ա-
22 տամ եէրէ սէրտիլէր։ Վէ գավմ եանի Իսրայէլլէր գուվվէթլէնիփ էվվէլքի կիւն տիզիլտիքլէրի մահալտէ եինէ
23 մուհարէպէյէ տիզիլտիլէր։ Վէ պէնի Իսրայէլ չըգըփ ԲԱՊԲԸՆ հուզուրընտա աքշամա գատար աղլայարագ, ԲԱՊԲՏԱՆ սու"ալ էտիփ՝ Գարտաշըմըզ Պէնեամինին օղուլլարը իլէ մուհարէպէյէ թէքրար չըգայըմ մը՝ տէտիլէր. ԲԱՊԲ

24 լարը 'Ալէյհինէ եաքլաշտըլար. Վէ
իքինճի կիւնտէ պէնի Իսրայէլ պէնի
25 Պէնեամինէ եաքլաշտըլար. Վէ իքինճի
կիւնտէ Պէնեամինլիլէր անլէրէ գարշը
Ճիպ'աստան չըգըպ' յէնի Իսրայէլտէն
օն սէքիզ պին ատէմ տահա եէրէ սէր-
տիլէր. պունլարըն ճէմիսի գըլըճ
թաշըյան քիմսէլէր իտի.
26 Օլ զէման պէնի Իսրայէլին ճէմա-
աթի եա'նի պիւթիւն գավմ չըգըպ
Պէյթէլէ կէլտիլէր. վէ օրատա ՌԱՊ-
ՊԸՆ հուզուրընտա օթուրուպ աղլա-
տըլար. վէ օլ կիւն աքշամա տէկին օ-
րուճ թութուպ' ՌԱՊՊԸՆ հուզուրըն-
տա մուհրագալար վէ սէլամէթ գուր-
27 պանլարը թագտիմ էթտիլէր. (Վէ օլ
կիւնլէրտէ Ալլահըն թապութու իւլ 'ահ-
տը օրատա պուլունուր իտի. վէ Ֆինէ-
հաս պին Էլ'ազար պին Հարուն օլ
կիւնլէրտէ անըն հուզուրընտա տու-
28 րույօր իտի.) Վէ պէնի Իսրայէլ ՌԱՊՊ-
ՏԱՆ սու'ալ էտիպ, Գարտաշըմ Պէն-
եամինին օղուլլարը իլէ մուհարէպէյէ
թէքրար չըգայը՞մ մը, եօգսա Ֆէրա-
ղաթ էտէյի՞մ մի տէտիլէր. ՌԱՊՊ տա-
խի Չըգը՛ըզ, զիրա եարըն անլէրի է-
լինիզէ թէսլիմ էտէճէյիմ տէտի.
29 Վէ Իսրայէլ Ճիպ'անըն էթրաֆընտա
30 փուսուլար գուրտու. Վէ պէնի Իսրա-
յէլ իւչիւնճիւ կիւն պէնի Պէնեամինին
'ալէյհինէ չըգըպ' էվվէլքի տէֆ'ալար
կիպի Ճիպ'անըն էօնիւնէ տիզիլտիլէր.
31 Օլ զէման պէնի Պէնեամին գավմը գար-
շը չըգըպ' շէհիրտէն այըրըլտըլար. պիրի
Պէյթէլ եօլունա վէ տիքէրի Ճիպ'ա
սահրասընա չըգան եօլլարտա էվվէլքի
տէֆ'ալար կիպի գավմը վուրմաղա պաշ-
լատըլար. Իսրայէլլիլէրտէն օթուզ գատար
32 ատէմ գաթլ էթտիլէր. Պունուն իւ-
զէրինէ պէնի Պէնեամին Անլէր էվվէլ-
քի կիպի էօնիւմիւզտէ գըրըլըյօրլար տէ-
տիլէր. պէնի Իսրայէլ իսէ Ֆըրար էտէ-
լիմ անլէրի շէհիրտէն ճատտէլէրէ չէքէլիմ
33 տէտիլէր. Վէ Իսրայէլլիլէրին
ճէմաաթի մէքանլարընտան գալգըպ'
Պա'ալ-Թամարտա տիզիլտիլէր. վէ Իս-
րայէլին փուսուտա օլան ատէմլէրի եէր-
լէրինտէն, Ճիպ'ա չայըրլարընտան չը-
34 գըփ պիրտէն չըգտըլար. Պիւթիւն Իս-
րայէլտէն սեչիլմիշ օն պին նէֆէր
ատէմ Ճիպ'անըն գարշըսընա կէլիպ
մուհարէպէ շիտտէթլէնտի, ամմա
Պէնեամինլիլէր պաշլարընա կէլէճէկ
35 պէլայը պիլմէզլէր իտի. Վէ ՌԱՊՊ Պէնեամ-
ինի Իսրայէլլիլէրին էօնիւնտէ վուրտու. վէ օլ
կիւն պէնի Իսրայէլ Պէնեամինտէն եիկիր-
մի պէշ պին եիւզ քիշի թէլէֆ էթ-
տիլէր. պունլարըն ճէմիսի գըլըճ թա-
36 շըյան ատէմլէր իտի. Վէ պէնի Պէ-
նեամին մաղլուպ օլտուգլարընը կէօր-
տիւլէր. վէ Իսրայէլ ատէմլէրի Ճիպ'-
այէ գարշը գուրտուգլարը փուսու-
յա Ի'թիմատ էտէրէք, Պէնեամինլիլէրէ մէյ-
37 տան վէրտիլէր. Վէ փուսուտա օլ-
անլար 'աճէլէ իլէ Ճիպ'այէ հիւ-
ճում էթտիլէր. Վէ փուսուտա օլ-
անլար եայըլըպ պիւթիւն շէհիրի գըլըճ-
38 տան կէչիրտիլէր. Վէ փուսուտա օլանլար
շէհիրտէն պիւյիւք պիր տիւթիւն
չըգարմալարը' անլէր իլէ Իսրայէլ ա-
տէմլէրի պէյնինտէ գարարլաշտըրըլ-
39 մըշ իտի. Վէ Իսրայէլ ատէմլէրի մուհար-
էպէտէ ճէնկտէն տէօնտիւքլէրինտէ, Պէ-
նեամինլիլէր Իսրայէլլիլէրի վուրմաղա պաշ-
լայըպ օթուզ գատար ատէմ գաթլ
էթտիլէր. զիրա Թահգիգան էվվէլքի
ճէնկտէ օլտուղու կիպի էօնիւմիւզտէ գը-
40 րըլըյօրլար տէտիլէր. Լաքին շէհիրտէն
տիւթիւն սիւթունի 'ամուտը եիւքսէլ-
մէյէ պաշլայընճա, Պէնեամինլիլէր արգա-
լարընա պագտըգլարընտա իշթէ շէհ-
41 րին ճիւմլէսի կէօյէ չըգըյօր իտի. Վէ Իս-
րայէլլիլէր կէրի տէօնտիւքլէրինտէ Պէ-
նեամինլիլէր պէլայա ուղրատըգլարը-
42 նը կէօրտիւքլէ շաշտըլար. Վէ Իսրայէլ
ատէմլէրինին էօնիւնտէն չէօլ եօլու-
նա տէօնտիւլէր. Ֆագաթ ճէնկ անլէ-
րի եէթիշտի. վէ շէհիրլէրտէն չըգան-
լար անլէրի արալարընտա հէլաք էթտի-
43 լէր. Պէնեամինլիլէրի իհաթէ էտիպ անլէ-
րի թագիպ էթտիլէր, վէ սուհուլէթլէ
Ճիպ'անըն գարշըսընա տէկին շարգ-
44 անլէրի մունհէզիմ էյլէտիլէր. Վէ Պէ-
նեամինտէն, ճիւմլէսի էսհապը գավ-

վէթ օլարագ, օն սէքիզ պին ատէմ
45 տիւշտիւ. Վէ տէօնիւպ պէրիյէյէ տօղրու Ռիմմօն գայասընա ֆիրար էտտիլէր
իսէ՛ Իսրայէլլիլէր եօլլարտա անլարտան
պէշ պին ատէմի պիրէր պիրէր էյլէ կէչիրիփ գաթլ էթտիլէր. Վէ անլէրի
Ճիտօմա գատար թա՛գիպլէ իքի պին
46 ատէմ տահա վուրտուլար. Վէ Պէնեամինտէն օլ կիւնտէ տիւշէնլէրին քեաֆֆէսի իրմի պէշ պին գըլըճ թաշըյան
ատէմ իտի. պունլարըն ճիւմլէսի պա-
47 հատըր գուվվէթլի իտիլէր. Վէ ալթը եիւզ
քիշի տէօնիւպ պէրիյէյէ Ռիմմօն գայասընա ֆիրար էտտի, Ռիմմօն գայա-
48 սընտա տէօրթ այ գալտըլար. Վէ Իսրայէլլիլէր պէնի Պէնեամին ըզէրինէ
տէօնիւպ՝ անլէրի՝ շէհիրլէրտէն պաշլայարագ ատէմլէրտէն հայվանա վէ պուլնան հէր շէյէ վարընճայա գատար գըլըճտան կէչիրտիլէր. պուլունան շէհիրլէրին քեաֆֆէսինի աթէշէ յագտըլար.

ԲԱՊ 21

1 Վէ Իսրայէլլիլէր՝ Պիզտէն պիր քիմսէ Պէնեամինէ զէվճէ օլմագ իւզրէ գըզընը վէրմէսին՝ տէյիւ Միսփաատա եէմին
2 էթմիշլէր իտի. Վէ գավմ Պէյթէլէ կիտիփ՝ օրատա Ալլահըն հուզուրընտա աքշամա տէկին օթուրտուլար, վէ սէսլէրինի գալտըրըփ աճը աճը աղլա-
3 յարագ, Եա Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ, Իսրայէլտէ նիչիւն պու չէքիլտի՝ օլու քի պու կիւն Իսրայէլտէն պիր
4 սըպթ մէֆգուտ օլսուն՝ տէտիլէր. Վէ էրթէսի կիւնիւ գավմ էրքէն գալգըփ օրատա պիր միզպահ պինա էթտիլէր, վէ մուհրագա գուրպանլարը վէ սէլամէթ գուրպանլարը թագտիմ էյլէտիլէր.
5 Վէ պէնի Իսրայէլ՝ Իսրայէլ սըպթլարընըն ճիւմլէսինտէն ՌԱՊՊԸՆ հուզուրունա ճէմա'աթ իլէ չըքմայան քիմ տիր՝ տէտիլէր. չիւնքի Միսփայա ՌԱՊՊԸՆ հուզուրունա չըքմայանըն հագգընտա՝ Մութլագա գաթլ օլունմալը տըր՝ տէյիւ պէօյիւք եէմինլէրի վար իտի.

6 Վէ պէնի Իսրայէլ գարտաշլարը Պէնեամին իչիւն մութէէսսիֆ օլարագ, պու կիւն Իսրայէլտէն պիր սըպթ գէսիլ-
7 միշտիր. Շու պագի գալանլարա զէվճէլէր իչիւն նէ՞ էտէլիմ, չիւնքի գըզլարըմըզը անլարա վէրմէմէքլիկէ ՌԱՊՊԸՆ հագգը իչիւն եէ-
8 մին էթտիք՝ տէտիլէր. Վէ Իսրայէլ սըպթլարընտան ՌԱՊՊԸՆ հուզուրունա Միսփայա չըգմայան քիմ տիր՝ տէտիլէր. Վէ իշթէ Եապէշ Ճիլ'ատտան ճէմա'աթա օրտուեա քիմսէ կէլմէմիշ ի-
9 տի. Վէ գավմ եօգլանտըգտա իշթէ օրատա Եապէշ Ճիլ'ատ էհալիսինտէն
10 քիմսէ պուլունմատը. Օլ զէման ճէմա'աթ էն ճէսուր օն իքի պին ատէմ կէօնտէրիփ՝ անլէրէ էմր էյլէտի քի, Կիտիփ՝ Եապէշ Ճիլ'ատ էհալիսինի գատընլար վէ չօճուգլարը իլէ գըլըճտան կէչիրի-
11 նիզ. Վէ եափաճաղընըզ շէյ պու տուր, հէր էրքէքլէրին քեաֆֆէսինի վէ էրքէք եաթաղը պիլմիշ գարըյը հէ-
12 լաք էտէսինիզ՝ տէտիլէր. Վէ Եապէշ Ճիլ'ատըն էհալիսինտէն էրքէք եաթաղընտա էրքէք պիլմէմիշ տէօրթ եիւզ պաքիրէ գըզ պուլուփ՝ անլարը Քէն'ան տիյարընտա օլան Շիլօ օրտուկեա-
13 հա կէթիրտիլէր. Վէ պիւթիւն ճէմա'աթ Ռիմմօն գայասընտա պուլունան պէնի Պէնեամինէ ատէմ կէօնտէրիփ սէօյլէշտիլէր, վէ անլէրի սուլհա տա'վէթ էթ-
14 տիլէր. Օլ զէման Պէնեամինլիլէր տէօնտիւլէր, վէ անլէրէ Եապէշ Ճիլ'ատըն գատընլարընտան սաղ գալան գըզլարը վէրտիլէր, ամմա պունլար իքթի-
15 ֆա էթմէտի. Վէ գավմ Պէնեամին հագգընտա մութէէսսիֆ օլտուլար, չիւնքի ՌԱՊՊ Իսրայէլ սըպթլարընտա պիր նագսան էթմիշ իտի.
16 Վէ ճէմա'աթըն իխթիյարլարը՝ Գալանլարա զէվճէ իչիւն նէ՞ էտէլիմ, չիւնքի Պէնեամինին գատընլարընտան հէփսի հէլաք օլտու՝ տէ-
17 տիլէր. Վէ տէտիլէր՝ Պէնեամինլիլէրտէն նէճաթ պուլանլարըն միրասը օլմալը, թա քի Իսրայէլտէն պիր սըպթ մահվ

18 օլմայա. Ամմա պիզ անլէրէ գըզլարը-
մըզտան զէվճէ վէրէմէյիզ. զիրա պէնի
Իսրայէլ՝ Պէնեամինէ զէվճէ վէրէն մէլ-
'ուն օլսուն՝ տէյիւ եէմին էթմիշլէր՝
19 տէտիլէր. Օլ վագըթ՝ իշտէ Շիլօ ճի-
վարընտա, Պէյթէլին շիմալինտէ, Պէյ-
թէլտէն Շէքէմէ չըգան եօլըն շարգըն-
տա վէ Լէպօնա ճէնուպընտէ վագը'
Եէրտէ սէնէ պէ սէնէ ՌԱՊՊԸՆ պայրա-
20 մը վար՝ տէտիլէր. Իմտի պէնի Պէնեա-
մինէ թէնպիհ էտիպ՝ կիտինիզ վէ պաղ-
21 լարտա փուսուտա օթուրունուզ. Վէ իշ-
թէ Շիլօ գըզլարը րագս էթմէք իչիւն
չըգարգլարընտա, սիզ պաղլարտան չը-
գըպ տա, հէր պիրինիզ Շիլօ գըզլարըն-
տան պիրէր զէվճէ գափըպ վէ Պէն-
22 եամին տիյարընա կիտինիզ. Վէ փէ-
տէրլէրի եախօտ գարտաշլարը պիզէ
շիքեայէթ էթմէյէ կէլիրլէր իսէ՝ խաթը-
րըմըզ իչիւն անլէրէ 'ինայէթ էտի-
նիզ՝ զիրա մուհարէպէտէ պիզ հէր պի-
րինէ զէվճէ ալըր գօմատըգ, զիրա
շիմտի անլէրէ վէրմէտինիզ քի սուչ-
23 լու օլասընըզ՝ տէյէլիմ, տէտիլէր. Պէ-
նի Պէնեամին պու վէճհլէ հարէ-
քէթ էտիպ՝ րագգասէլէրտէն գափտըգ-
լարը զէվճէ օլմագ իւզրէ, սայըլարը
նիսպէթինտէ ալըպ՝ կէօթիւրտիւլէր, վէ
րագգասլարընա 'ավտէթ էթտիլէր. Վէ շէ-
հիրլէ պինա էտիպ՝ անլէրտէ սաքին
24 օլտուլար. Վէ օլ զէմանտա պէնի Իսրա-
յէլ հէր պիրի օրատան քէնտի սըպ-
թընա, քէնտի գապիլէսինէ կիտտի,
հէր քէս օրատան քէնտի միրասը-
նա չըգտը.
25 Օլ էյյամտա Իսրայէլտէ մէլիք պու-
լունմայըպ, հէր քէս քէնտի նազա-
րընտա տօղրու օլանը իշլէր իտի.

◆

ՌԱ'ՈՒԹ

ՊԱՊ 1

1 Վէ հաքիմլէրին էյամը հիւքիւմէթ-
լէրինտէ տիյարտա գըթլըգ օլտու. Վէ
Պէյթլէհէմ ի Եէհուտատան պիր ատէմ,
զէվճէսի վէ իքի օղլու պէրապէր օլա-
րագ, մուվագգաթէն իգամէթ էթմէք
իչիւն Մօապ թօփրաղընա կիթտի.
2 Վէ օլ ատէմին իսմի Էլիմէլէք վէ զէվ-
ճէսինին իսմի Նա'օմի վէ իքի օղլունուն
իսիմլէրի Մահլօն վէ Քիլէօն օլուպ, պուն-
լէր Պէյթլէհէմ ի Եէհուտատան Էֆրա-
թալը իտիլէր, վէ Մօապ թօփրաղընա
3 վարըպ օրատա իգամէթ էթտիլէր. Վէ
Նա'օմինին զէվճի Էլիմէլէք վէֆաթ էթ-
մէքլէ, մէրգումէ իքի օղլույլէ գալ-
4 տը. Պունլար տախի՝ պիրինին իսմի Օր-
փա վէ տիկէրինին իսմի Ռու'թ օլա-
րագ, Մօապիյէլէրի թէզէվվիւճ էյլէ-
տիլէր. Վէ անլէր օրատա թագրիպէն
5 օն սէնէ իգամէթ էթտիլէր. Վէ Մահ-
լօն իլէ Քիլէօն՝ իքիսի տախի վէֆաթ
էթմէքլէ, գատըն իքի էվլատընտան վէ
զէվճինտէն մահրում գալտը.
6 Վէ գարը՝ ՌԱՊՊ գավմընը զիյարէթ
էտիպ անլէրէ էքմէք վէրտիյինի Մօապ
թօփրաղընտա իշիթմէքլէ, Մօապ թօփ-
րաղընտան 'ավտէթ իչիւն իքի կէլի-
7 նիլէ գալգտը. Վէ պուլունտուղը մա-
գամտան իքի կէլինի իլէ պէրապէր չըգըպ
վէ Եէհուտա տիյարընա 'ավտէթ իչիւն
8 եօլա րէվան օլտուլար. Վէ Նա'օմի իքի
կէլինինէ՝ կիտինիզ, հէր պիրինիզ ան-
նէնիզին խանէսինէ 'ավտէթ էտինիզ.
սիզին՝ մէյյիթլէրէ վէ պանա
էյլէտիյինիզ կէօրէ սիզէ ՌԱՊՊ լութֆ
9 էյլէսին. ՌԱՊՊ սիզին հէր պիրինիզ
զէվճինինին խանէսինտէ իսթիրահաթ

ըն էվինտէ՝ րահաթ պուլասընըզ. Անլէրի էօփտիւ.
Անլէր տախի սէսլէրինի գալտըրըպ աղլա-
10 տըլար. Վէ անա՝ Խայըր, պէլքի սէնին իլէ
պէրապէր գավմինէ 'ավտէթ էտէրիզ՝
11 տէտիլէր. Նա'օմի իսէ, Էյ գըզլարըմ,
կէրի տէօնիւնիւզ, Նի՞չին պէնիմ իլէ
կիտէճէքսինիզ. պէնիմ րահմիմտէ սիզէ
զէվճլէր օլաճագ տահա օղուլլարըմ վա՞ր
12 մը. Գըզլարըմ, կէրի տէօնիւպ կիտի-
նիզ, զիրա պէնիմ գօճայա վարմագ
վագթըմ կէչտի. Էյէր իւմիտիմ վար
տէսէմ, վէ հէմէն պու կէճէ գօճայա
վարսամ, հէմ տէ օղուլլար պիլէ տօ-
13 ղուրսամ, Անլէր պէօյիւյինճէյէ տէք
սիզ սապր էտէ՞ր մի իտինիզ. սիզ անլէր
իչին գօճայա վարմագտան պէքլէ՞ր մի իտի-
նիզ. Խայըր գըզլարըմ, զիրա ՐԱՊՊԸՆ
էլի 'ալէյհիմէ չըգմըշ օլտուղունտան *սիզին իչին չօ-
գ ղամկինիմ՝ տէտի.
14 Վէ թէքրար սէսլէրինի գալտըրըպ աղլա-
տըլար. վէ 'Օրփա գայն վալիտէսինի
էօփտիւ, ֆագաթ Րու'ութ անա եափ-
15 շըտը. Օ իսէ՝ իշթէ էլթին քէնտի
գավմինէ վէ իլահլարընա 'ավտէթ էյ-
լէտի. սէն տախի էլթինին արդընճա
16 'ավտէթ էյլէ՝ տէտի. Լաքին Րու'ութ՝
Սէնի թէրք էտիպ՝ սէնին արդընտան
կէրի տէօնմէք իչին պանա իպրամ
էթմէ, զիրա սէն նէրէյէ կիտէր իսէն՝
պէն տէ կիտէրիմ. վէ նէրէտէ իգա-
մէթ էտէր իսէն՝ պէն տէ իգամէթ է-
տէրիմ. սէնին գավմին՝ պէնիմ գավ-
մըմ, վէ սէնին Իլահըն պէնիմ Իլահըմ
17 օլաճագ տըր. Սէն նէրէտէ վէֆաթ է-
տէր իսէն՝ պէն տախի օրատա վէֆաթ
էտիպ՝ օրատա տէֆն օլունուրըմ. էյէր
էօլիւմտէն ղայրը պիր շէյ պէնի սէնտէն
այըրըր իսէ՝ ՐԱՊՊ պանա պէօյլէ վէ
18 պունտան զիյատէ էյլէսին՝ տէտի. Վէ
Նա'օմի անըն քէնտիսիլէ պէրապէր
կիթմէյէ գաթ'իյյէն գարար էթմիշ օլ-
տուղունը կէօրտիւքտէ՝ անա սէօյլէ-
մէքտէն վազ կէչտի.
19 Վէ իքիսի՝ Պէյթլէհէմէ վարընճայա
գատար կիթտիլէր. Վէ Պէյթլէհէմէ
վիւսուլլէրինտէ՝ պիւթիւն շէհիր անլէր-
տէն տօլայը միւթէհէյյիր օլուպ՝ Նա'օ-
20 մի պու մու տըր՝ տէտիլէր. Օ տախի
անլէրէ՝ Պանա *Նա'օմի տէմէյինիզ.
պանա **Մարա տէյինիզ. զիրա Գատիր
պանա [illegible] մէրարէթ կէօս-
21 թէրտի. Պէն տօլու կիթտիմ, վէ ՐԱՊՊ
պէնի պօշ տէօնտիւրտիւ. նի՞չին պանա
Նա'օմի տէյօրսունուզ, զիրա ՐԱՊՊ ‡ալէյ-
հիմէ շէհատէթ էթտի. վէ Գատիր պէ-
22 նի պէլայա ուղրաթ էյլէտի՝ տէտի. Պէօյ-
լէճէ Նա'օմի կէլինի Մօապլը Րու'ութ
անըն իլէ պէրապէր օլարագ՝ Մօապ
թօփրագլարընտան 'ավտէթ էտիպ՝ Պէյթ-
լէհէմէ արփա պիչիմինին իպթիտասըն-
տա վարմըշ օլտուլար.

ՊԱՊ 2

1 Վէ Էլիմէլէքին գապիլէսինտէն վէ Նա'օ-
մինին զէվճինին աքրապասընտան Պօ'ազ
իսմինտէ սահիպի սէրվէթ պիր ատամ
2 վար իտի. Վէ Մօապլը Րու'ութ Նա'օ-
մի'յէ՝ Պէն թարլայա կիտէյիմ՝ վէ քիմին
նազարընտա մազհարը լութֆ օլուր ի-
սէմ, անըն արդընճա պաշագ տէվշի-
րէյիմ՝ տէտի. Օ տախի անա՝ Գիթ,
3 գըզըմ՝ տէտի. Վէ կիթտի, վարըպ
թարլատա օրագճըլարըն արդընճա պա-
շագ տէվշիրտի. վէ իթթիֆագէ Էլիմէ-
լէքին գապիլէսինտէն օլան Պօ'ազըն թար-
լասընտա պուլունտու.
4 Վէ իշթէ Պօ'ազ Պէյթլէհէմտէն կէ-
լիպ օրագճըլարա՝ ՐԱՊՊ սիզին իլէ օլ-
սուն՝ տէտի. Անլէր տախի անա՝ ՐԱՊՊ
սէնի պէրէքէթլէնտիրսին՝ տէտիլէր. Պա'-
տէհու Պօ'ազ օրագճըլար իւզէրինէ
նասպ օլունմուշ խըտմէթքեարընա՝ Պու
6 գըզ քիմին տի՞ր՝ տէտիքտէ, Օրագ-
ճըլար իւզէրինէ նասպ օլունմուշ խըտ-
մէթքեար ճէվապ վէրիպ՝ Նա'օմի իլէ
պէրապէր Մօապ թօփրագընտան 'ավ-
տէթ էտէն Մօապլը գըզ տըր. Վէ
Քէրէմ էտինիզ, տէմէթլէր արասընտա

---

*Ըպրանի՝ սիզտէն զիյատէ աճըտըր իմ

*Խօշ **Աճը

‡Ըպրանի՝ [illegible]

օրագճըլարըն արգասընճա պաշագ տէվշի-
րէյիմ ճէմ' էյլէյիմ տէտի. վէ կէլիպ սա-
պահտան էրքէն կէլմիշ' շիմտիյէ գա-
տար գալտը, շիմտի ազաճըգ էվտէ օ-
8 թուրտու. [illegible] Բօ'ազ տախի Ռու'-
թա՛ էյ գըզըմ [illegible] պէնի տինլէ. պաշ-
գա թարլայա տէվշիրմէյէ կիթմէ. վէ
հէմ պուրատան այրըլմա, անճագ պու-
րատա պէնիմ գըզլարըմըն եանընտա
9 տուր. Պիչտիքլէրի թարլայա պագ վէ
անլարըն արգասընճա կիթ. իշտէ սանա
տօգունմամալարընը ուշագլարա էմր
էյլէտիմ. վէ սուսատըղըն վագըթ գապ-
լարա կիթ վէ ուշագլարըն չէքտիկլէրին-
10 տան իչ' տէտի. Մէրգումէ տախի եիւզ
իւսթիւ գափանըպ 'արզ ը 'ուպուտի-
յէթ էտէրէք, անա' նէտէ՞ն պու քի
պէն պիր էճնէպիյէ իքէն' 'ինայէթէ
մազհար ը լութֆ օլտըմ, վէ պանա
11 'ալթ ը [illegible] յէթին' տէտի. վէ
Բօ'ազ [illegible] ճէվապ [illegible]
մէֆաթընտան սօնրա գայըն վալիտէնէ
էթտիքլէրինին ճիւմլէսի, վէ վալիտէն ի-
լէ վալիտինի վէ տօղտուղուն վաթանը թէրք
էտէրէք, [illegible] պիլմէտիյին գավմա
կէլտիյին պանա թէֆսիլէն խապար օ-
12 լունտու. Վէ ՌԱՊՊ սէնին 'ամէլինին
էճրինի վէրսին, վէ գանատլարը ալթըն-
տա սըղընմաղա կէլտիյին Իսրայէ-
լին Ալլահը ՌԱՊՊ թարաֆընտան իւճ-
13 րէթին քեամիլէն վէրիլսին տէտի. Օլ
տախի' էյ էֆէնտիմ, նազարընտա մազ-
հար ը լութֆ օլայըմ. չիւնքի պէնի
թէսլիյէ էթտին, վէ պէն ճարիյէլէրի-
նին պիրիճիսի տէյիլ իքէն' պու ճա-
14 րիյէնի թալթիֆ էյլէտին' տէտի. Վէ
թա'ամ վագթընտա Բօ'ազ անա' Պու-
րայա կէլ վէ էքմէքտէն եէ, վէ լօգ-
մանը սիրքէյէ պատըր' տէտի. Օլ տա-
խի օրագճըլարըն եանընտա օթուրտու.
վէ Բօ'ազ 'անա' գավուրըլմըշ պաշագ վէր-
տի. Օլ տախի եէյիպ տօյտու վէ գալ-
15 տըսընը գալտըրտը. Վէ պաշագ տէվշիրմէք
իչիւն գալգըտըղընտա' Բօ'ազ խըտմէթ-
քեարլարընա էմր էտիպ' Տէմէթլէրին
արասընտա տախի տէվշիրսին վէ անը
16 ութանտըրմայընըզ. Վէ անըն իչին ա-
[illegible] պըրագ թութամլարտան տախի
պըրագըրըզ, վէ փօյլէթինիզ' տէվշիր
վէ [illegible] թէքտիր չէթմէյինիզ' տէ
17 Մէրգումէ տախի ագշամա գա
թարլատա տէվշիրտի, վէ տէվշիրտի
նի տէօյտիւ վէ պիր էֆա գատար ա
18 փա օլտու. Վէ անը գալտըրըպ շէհրէ կ
կիրտի, գայըն վալիտէսի տէվշիր
տիղի չէյի կէօրտիւ. վէ Ռու'թ
տօյտուգտան սօնրա' արթըրմըշ օլտ
ուղունը չըգարըպ անա վէրտի.
19 Վէ գայըն վալիտէսի անա' Պու կ
նէ՞րէտէ տէվշիրտին, վէ նէ՞րէտէ չ
ալըշտըն. Սանա 'աթֆ ը նազար էտէն
մուպարէք օլսուն' տէտի. Օլ վագըթ
[illegible] գայըն վալիտէսինէ' քիմին
տա չալըշտըղընը հիքեայէ էտիպ'
կիւն եանընտա իշլէտիյիմ ատամըն ի
20 մի Բօ'ազ տըր' տէտի. Վէ Նա'օմի
լինինէ' Տիրիլէրէ իլէ էօլիւլէրէ իհ
նը տիրիղ էթմէյէն [illegible]
թարաֆընտան միւպարէք օլսուն' տէ
տի. վէ Նա'օմի անա' Ատամ
րագըպաթլըղտան, [illegible] վէլիլէրիմի
21 պիրիսիտիր' տէտի. Վէ Մօ'ապլը Ռ
'ու'թ, Հէմ պանա' Պիւթիւն պի
թէքմամ էտինճէյէ գատար պէնիմ ու
շագլարըմըն եանընտա գալ' տէյի տէ
22 [illegible] տէտի. Նա'օմի տախի կէ
Ռու'թա' Էյ գըզըմ, անըն գըզ
լարը իլէ չըգմաղ սանա էյի տիր վէ պ
թարլատա սանա իլիշմէսինլէր' տէ
23 Պէօյլէճէ Բօ'ազըն գըզլարընտան ա
ըլմայըպ' թա արփա պիչիմի վէ պու
տայ պիչիմի թէքմամ օլունճայա գա
պաշագ տէվշիրտի, վէ գայըն վալիտէ
սինին եանընտա օթուրտու.

ՊԱՊ 3

1 Վէ գայըն վալիտէսի Նա'օմի անա տէ
տի քի՛ էյ գըզըմ, հագգընտա խայ
օլմագ իւզրէ սէնին իչիւն րահաթ ա
2 րամամայըմ մը? վէ շիմտի գըզլարը
լէ պուլունտուղուն Բօ'ազ ագրապա
տան տէյի՞լ մի տիր-իշթէ օ պու կէ
3 խարմանտա արփա սավուրըյօր.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], վէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Օլ
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
4 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] վէ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] վէ [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] օ [illegible]
5 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] տէտի.

6 Վէ խարմանա [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] իսէ՝ անը
7 [illegible]. Վէ Պօ'ազ [illegible] [illegible] վէ
[illegible] [illegible] [illegible] վէ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] անըն
[illegible] [illegible] [illegible]
8 [illegible]. Վէ կէճէ [illegible] օ ա-
տամ [illegible], վէ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
9 [illegible] Վէ՝ Սէն քիմ սին՝ տէտիյին-
ճէ, [illegible]՝ ճարիյէն Ռու'ութ իմ,
ճարիյէնին [illegible] էթէյինի էօրթ,
10 զիրա սէն վէլի սին՝ տէտի. Օլ տախի՝
Էյ գըզըմ, ՌԱՊՊ թարաֆընտան մու-
պարէք օլասըն. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
11 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ա, էյ գըզըմ, գօրգմա, [illegible]
[illegible] [illegible] իճրա էտէրիմ.
զիրա [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
12 Վէ [illegible] [illegible] [illegible] վէլի իմ,
վէ [illegible] [illegible] [illegible] վէլի
13 վար. Պու կէճէ [illegible] [illegible] վէ
սապահլայըն էյէր օլ քիմսէ սանա վէ-
լիլիք հագգընը իճրա էտէր իսէ, փէք
ա'լա, էթսին. լաքին էյէր օ սանա վէ-
լիլիք հագգընը իճրա էթմէք իսթէմէզ
իսէ, ՌԱՊՊ հայյ տըր քի պէն սանա
վէլիլիք հագգընը իճրա էտէրիմ. սա-
պահա գատար եաթ՝ տէտի.
14 Իմտի սապահա գատար անըն այագ-
լարը [illegible] [illegible] [illegible], վէ՝ [illegible] ա-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Պօ'ազ
[illegible] [illegible] [illegible]. Պօ'ազ տա-
խի [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
15 [illegible] տէտի. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] օլ տախի անը թութ-
տուգտա՝ ալթը էօլչէք արփա էօլ-
չէրէք [illegible] [illegible] վէ շէհրէ
16 կիթտի. [illegible] Ռու'թ գայըն վալիտէսինին
[illegible] [illegible] [illegible] գըզըմ, նասըլ
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
օլ ատամըն [illegible] [illegible] [illegible]
17 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Պու
[illegible] [illegible] [illegible] ալթը էօլչէք
[illegible] [illegible], զիրա [illegible] [illegible]
18 [illegible] [illegible] տէտի. Օլ տախի, Էյ
գըզըմ, [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], զիրա օլ ա-
տամ [illegible] [illegible] [illegible]
րահաթ էթմէզ՝ տէտի.

ԲԱՊ 4

1 Վէ Պօ'ազ գափույա չըգըփ օրատա
օթուրտու. Վէ իշթէ Պօ'ազըն սէօյլէ-
տիյի [illegible] կէչիյօրտու. Վէ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] օ-
թուր [illegible] [illegible] [illegible] օթուր-
2 տու. Պօ'ազ շէհրին իխթիյարլարըն-
տան օն քիշի ալըփ [illegible]
[illegible] օթուրունուզ՝ տէտիյինճէ, [illegible] օ-
3 թուրտուլար. Օլ զէման [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] սաթըյօր.
4 [illegible] [illegible] [illegible] օթուրանլարըն
[illegible] վէ գավմիմին իխթիյար-
լարը [illegible] [illegible] սաթըն ա-
լըր [illegible], տէտիմ. էյէր
վէլիլիք հագգընը իճրա էտէր իսէն,
էթ. վէ էթմէզ իսէն, պանա խապէր
վէր, պիլէյիմ. զիրա վէլիլիք հագգընը
սէնտէն մա'ատա իճրա էտէճէք քիմսէ
եօգ տըր, վէ սէնտէն սօնրա պէն իմ՝
տէտի. Օլ տախի՝ Պէն վէլիլիք հագ-
5 գընը իճրա էտէրիմ տէտի. Պօ'ազ տա-

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

տի՝ Նա'օմինին էլինտէն Թարլայը սաթուն ալտըղըն կիւնտէ մէթէվէֆֆանըն իսմինի միրասը իւզերինէ իհեա էթմէք իչիւն, մէզբուր մէթէվէֆֆանըն զէվճէսի Մօապլը Ռութ'ու թախի սաթըն ալմալըսըն՝
6 [illegible] վէլի սահիպի [illegible] համտըլը [illegible] իսրա [illegible] քի քէնտի միրասըմը [illegible] պէնիմ իսրա էտէճէյիմ վէլիլիք հագգըմը սէն իսրա էյլէ, չիւնքի պէն իսրա էտէմէմ՝ տէտի.
7 Վէ իսրայէլտէ մուգատտէմա վէլիլիք վէ մուպատէլէ խուսուսընտա հէր շէյի սապիթ գըլմագ իչիւն [illegible] [illegible] պու իսրայէլտէ շէհատէթ
8 իտի. Պու վէլի Պօ'ազա՝ Սէն սաթըն ալ՝ տէտիյի վէ քէնտի [illegible] չըգարտը.
9 Վէ Պօ'ազ իխթիյարլարա վէ պիւթիւն գավմա՝ Սիզ պուկիւն շահիտսինիզ քի Էլիմէլէքին հէր նէսի վար իսէ վէ Քիլէօն իլէ Մահլօնըն հէր նէլէրի վար իսէ՝ Նա'օմինին էլինտէն սաթըն
10 ալտըմ. Վէ գէզալիք Մահլօնըն զէվճէսի Մօապլը Ռու'ութը, մէթէվէֆֆանըն իսմինի քէնտի միրասընտա [illegible] էթմէք իչիւն մէյյիթ էվէֆֆանըն իսմի գարտաշլարը արասընտան վէ [illegible] գափուսընտան մունգաթի օլմամագ իչիւն, քէնտիմէ զէվճէ օլմագ իւզրէ սաթըն ալտըմ. Սիզ պուկիւն շահիտսինիզ՝
11 տէտի. Վէ գափուտա օլան պիւթիւն գավմ իլէ իխթիյարլար՝ Շահիտիզ. ՌԱՊՊ սէնին խանէնէ կէլէն զէվճէյի Րահէլ վէ Լէյա կիպի էյլէսին, քի պունլար իքիսի պէյթ ի Իսրայէլի պինա էյլէտիլէր. Վէ սէն Էֆրաթատա գուվվէթլէնիպ Պէյթլէհէմտէ մէշհուր
12 օլ. Վէ ՌԱՊՊԻՆ սանա պու կէնճ գարըտան վէրէճէյի զիւրրիյէթ իլէ Եէհուտա'յա Թամար'ըն [illegible] Բերէս'ին խանէսի կիպի սէնին խանէն օլսուն՝ տէտիլէր.
13 Պէօյլէճէ Պօ'ազ Ռութ'ու ալըպ [illegible] օլտու վէ [illegible] ՌԱՊ Օ'նա համիլէլիք վէրտի, [illegible]
14 [illegible] Նա'օմի'յէ [illegible] ՌԱՊՊ մէպարէք [illegible] իսրայէլտէ [illegible]
15 [illegible] սէնին [illegible] վէ [illegible] օլաճագ [illegible] օղուլտան տահա [illegible]
16 Վէ Նա'օմի [illegible] գուճաղընա [illegible]
17 Վէ անըն [illegible] Նա'օմի'յէ [illegible] տօղտու [illegible] Օպէտ [illegible] Եէսսէ'նին պապասը Տաւուտ'ըն [illegible]
18 Վէ Ֆարէս'ին նէսլի պունլարտըր. Ֆարէս Հէսրօն'ու թէվլիտ էյլէտի.
19 Վէ Հէսրօն Արամ'ը թէվլիտ էյլէտի, վէ Արամ Ամմինատապ'ը թէվլիտ էյլէտի.
20 Վէ Ամմինատապ Նահշօն'ու թէվլիտ էյլէտի, վէ Նահշօն Սալմօն'ու թէվլիտ էյլէտի.
21 Վէ Սալմօն Պօ'ազ'ը թէվլիտ էյլէտի, վէ Պօ'ազ Օպէտ'ի թէվլիտ էյլէ-
22 տի, վէ Օպէտ Եէսսէ'յի թէվլիտ էյլէտի, վէ Եէսսէ Տաւուտ'ու թէվլիտ էյլէտի.

* * *

*ՄԻԻՒՈՒՔ Ի ԵՎՎԷԼ

ՊԱՊ 1

1 Վէ Էֆրայիմ տաղլըգընտան Րամաթայիմ
-Սօֆիմտէն Էֆրաթլը պիր ատէմ
վար իտի, իսմի տախի Էլգանա օլուպ
Եէրօհամ իպն ի Էլիհու իպն ի
2 Թօհու իպն ի Սուֆ իտի. Վէ անըն իքի
զէվճէսի պուլունուպ՝ պիրինին իսմի
Հաննա վէ իքինճիսինին իսմի Փէնիննա
իտի. վէ Փէնիննանըն էվլատը օլուպ՝
3 Հաննանըն էվլատը օլմազ իտի. Վէ պու
ատէմ քէնտի շէհրինտէն ՐԱՊՊ Զիւլ
ճիւնուտա սէճտէ վէ զէպհ իթմէք ի-
չիւն հէր սէնէ Շիլօյա չըգար իտի. Օ-
րատա տախի Էլինին իքի օղլու՝ եանի
ՐԱՊՊԸՆ քեահինլէրի օլան Հօֆնի վէ
4 Ֆինէհաս վար իտի. Վէ Էլգանա գուր-
պան զէպհ էթտիյի կիւնտէ զէվճէսի
Փէնիննա իլէ օղուլլարը վէ գըզլարընա
5 ճիւմլէսինէ հիսսէլէր վէրիրտի. Վէ Հան-
նայը սէվտիյի իչիւն անա [illegible]
վէրտի, ֆագաթ ՐԱՊՊ անըն րահմինի
6 գափամըշ իտի. Վէ ՐԱՊՊ անըն րահ-
մինի գափամըշ [illegible]
-ը անը [illegible]
7 ինճիտիր իտի. Վէ հէր սէնէ Հաննա
պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ չըգտըգճա պէօյ-
լէ էտէր իտի. Փէնիննա տախի
մէրգումէյի պէօյլէ ինճիտիրտի. Պի-
նաէն ալէյհ աղլայըպ էքմէք եէմէզ իտի.
8 Վէ զէվճի Էլգանա անա՝ Հաննա, նի-
չիւն աղլայօրսըն, վէ նիչիւն էքմէք
եէմէյօրսըն, վէ նիչիւն գալպին մահ-
զունտըր. պէն սանա օն օղլանտան էյ-
լի տէյիլ միյիմ՝ տէտի.
9 Վէ Շիլօտա էքլ ու շուրպտան սօնկ-
րա Հաննա գալգտը. (քեահին Էլի իսէ
ՐԱՊՊԸՆ հէյքէլինին գափու [illegible]-
նին եանընտա քիւրսիւ [illegible] օթուրույօր
10 իտի.) Վէ ճան աճըսըյլէ ՐԱՊՊԱ տուա
11 էտիպ զիյատէ չօգ աղլատը, Վէ պիր նէզր
էտիպ՝ Եա ՐԱՊՊ Զիւլ ճիւնուտ, էյէր
ֆիլ հագիգէ ճարիյէնին մէշագգաթընա
նազար էտէր իսէն, վէ պէնի թէզէք-
քիւր էտիպ ճարիյէնի ունութմազ ի-
սէն, վէ ճարիյէնէ պիր էրքէք չօճուգ
վէրիր իսէն, անը պիթիւն միւտտէթ ի
'էօմրիւ իչիւն ՐԱՊՊԱ վագֆ էտէրիմ.
պաշընա տախի ուսթուրա տօ-
12 գունմայաճագ տըր՝ տէտի. Վէ օ՝
ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տուասընը ու-
զաթթըղընտա Էլի անըն աղզընը տիգ-
13 գաթ էտէյօր իտի. Հաննա իսէ գալ-
պինտէն սէօյլէր վէ եալընըզ տուտագ-
լարը գըմըլտանըյօր իտի. Վէ սէսի իշի-
տիլմէտէյիտի, Էլի անը մէսթ օլմուշ
14 զաննէթտի. Վէ Էլի անա՝ Նէ՛ վագ-
թա գատար մէսթ օլաճագսըն. շէրա-
15 պընտան գուրթուլ՝ տէտի. Հաննա տա-
խի ճէվապ վէրիպ՝ Խայըր, էֆէնտիմ,
պէն խուզունլու պիր գարը իմ, վէ
շարապ [illegible] իչմէտիմ [illegible],
ճանըմը ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տէօքտիւմ.
16 [illegible] իղհար էթմիմ. Ճարիյէնի
[illegible]. Պիրա
ղամ ու քէտէրիմին քէսրէթինտէն շիմ-
17 տիյէ տէք սէօյլէտիմ՝ տէտի. Էլի տա-
խի ճէվապ վէրիպ՝ Սէլամէթլէ
կիթ, վէ Իսրայէլին Ալլահը քէնտիսինտէն ի-
սթէտիյին [illegible] իհ-
18 սան էյլէյէ՝ տէտի. Օ տախի՝ Ճարիյէն
նազարընտա մագպուլ լութֆ օլա՝ տէ-
տիքտէն սօնկրա, եօլընա րէվան օլուպ
էքմէք եէտի, վէ չէհրէսի տախի արթըգ
մահզուն տէյիլ իտի.
19 Վէ սապահլայըն գալգըպ ՐԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա սէճտէ գըլտըգտան սօնկ-

---

*Պու քիթապա ՍԱՄՈՒԷԼ Ի ԵՎՎԷԼ տախի տէնիլիր.

րա՛ 'ավտէթլէ Ռամայա խանէլէրինէ վարըլ օլտըլար. վէ Էլգանա զէվճէսի Հաննայը պիլտիքտէ՛ ՌԱՊՊ մերգըւ-
20 մէյի թեզէքքիւր էյլէտի. Վէ Հաննա համիլէ օլուպ վագըթ թեմամ օլտուգտա պիր օղուլ տողուրտու, վէ՛ Անը ՌԱՊՊՏԱՆ թալէպ էթտիմ՛ տէյէրէք անա Սամուէլ թեսմիյէ էյլէտի.
21 Վէ անըն զէվճի Էլգանա պիւթիւն խանէսի խալգը յլէ ՌԱՊՊԱ սէնէվի զէպիհէյի թագտիմ՛ վէ նէզրինի իֆա իչիւն
22 Շիլօյա չըգտըգտա, Հաննա չըգմատը, զիրա զէվճինէ՛ չօճուգ սիւտտէն քէսիլմէյինճէ քէլմէմ, պա՛տէհու անը կէօթիւրիւրիմ, քի ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա կէօրիւնիւպ՝ տա՛իմա օրատա գալսըն տէտի.
23 Վէ զէվճի Էլգանա անա՛ նազարընտա խօշ օլանը էյլէ. անը սիւտտէն քէսինճէյէ գատար պէքլէ. հէման ՌԱՊՊ քէնտի քէլամընը սապիթ էյլէսին՛ տէտի. գարը մախի մէքս էտիպ՝ թա սիւտտէն քէսինճէյէ գատար օղլընը էմզիրտի.
24 Վէ անը սիւտտէն քէստիքտէ կիւրի անը քէնտիսիյլէ պէրապէր չըգարըպ, իւչ տանա էօքիւզ իլէ պիր էֆա ուն վէ պիր տուլում շէրապ իլէ Շիլօյա պէյթ իւլ ՌԱՊՊԱ կէօթիւրտիւ. վէ չօճուգ քիւ-
25 չիւք իտի. Վէ էօքիւզիւ զէպհ էթտիլէր,
26 վէ չօճուղու Էլիյէ կէօթիւրտիւլէր. Վէ Հաննա՛ էֆէնտիմ, նէֆսին հագգը իչիւն էյ էֆէնտիմ, պէն ՌԱՊՊԱ տուա էթմէք իչիւն պուրատա սէնին եանընտա տուրմուշ
27 օլան գատընըմ. Պու չօճուգ իչիւն տուա էյլէտիմ՝ վէ ՌԱՊՊ պանա քէնտի-
28 սինտէն թալէպ էյլէտիկիմի իհսան էյլէտի. Պէն տախի անը ՌԱՊՊԱ աարիյէթէն վէրտիմ. Պիւթիւն միւտտէթի հայաթընտա օ ՌԱՊՊԱ 'արիյէթ օլաճագ տըր՝ տէտի. վէ օրատա ՌԱՊՊԱ սէճտէ գըլտըլար.

ՊԱՊ 2

1 Վէ Հաննա տուա՛ էտիպ տէտի քի,
Գալպիմ ՌԱՊՊՏԱ մեսրուր օլտու,
Պօյնուզում ՌԱՊՊԸՆ Իլէ եիւքսէլտի,
...թեֆի՛ օլտու.

Աղզըմ տիւշմէնլէրիմ 'ալէյհինէ աչըլ
Զիրա սէնին խելասընլէ չատ
տըմ.
2 ՌԱՊՊ կիպի գուտտուս եօգ տըր,
րա սէնտէն զայրի եօգ տըր
Վէ Ալլահըմըզ կիպի գայա եօգ տը
3 Մաղրուրանէ վէ միւթէքէպպիր
սէօզլէրի չօղալթմայընըզ.
Աղզընըզտան աղըր սէօզ չըգմասըն,
Զիրա ՌԱՊՊ 'ալիմ՛ Ալլահ տըր,
Վէ՛ անըն իլէ 'ամալ միզան ...
4 Ճէպպարլարըն եայլարը գըրըլտը,
Վէ սա՛իֆլէր գուվվէթ գուշանտը
5 Թօգ օլանլար էքմէք իչիւն իւճրէթ
'ամէլէ օլտըլար,
Վէ աճ օլանլար աճլըգտան գուրթուլ
տուլար.
Հաթթա 'աքըր իքէն եէտի չօճուգ տողուր
տու,
Վէ չօգ էվլատլը օլան զայիֆլէնտի.
6 ՌԱՊՊ էօլտիւրիւր վէ տիրիլտիրիր,
Հավիյէյէ էնտիրիր վէ չըգարըր ՌԱ
տըր.
7 ՌԱՊՊ ֆագիր էտէր, զէնկին էտէր,
Ալչագ էտէր, եիւքսէլթիր էտէն ..
ՌԱՊՊ տըր.
8 Ֆագիրի թօփրագտան գալտըրըր,
Վէ ֆագիրի միւզպէլէտէն չըգարըր.
Թա քի անլարը պէյլէր իլէ օթուրտ
Վէ իզզէթ քիւրսիւսիւնէ մալիք էտէ
Զիրա զէմինին տիրէքլէրի ՌԱՊՊ
տըր,
Վէ զէմինի անլարըն իւզէրինէ վազ՛ է
լէտի.
9 Մուքադտէսլէրինին այագլարընը հը
էտէր,
Վէ շըրիրլէր գարանլըգտա սաքիթ
իտիլիրլէր,
Զիրա ինսան գուվվէթիլէ գալիպ օլմա
10 ՌԱՊՊԱ խուսումէթ կէօսթէրէնլէր
ըրըլաճագտըր.
Խասըմլարընա սէմատան կիւրլէ
տիր.
ՌԱՊՊ նիհայէթէ գատարինի հիւքմ էտ
ճէք,
Վէ քէնտի մէլիքինէ գուվվէթ
էյլէյէճէք,

Վէ մէսիհինին պույնուզընը թէրֆի' է-
տէճէք տիր.
11 Վէ Էլգանա Ռամայա քէնտի խանէ-
սինէ կիթտի. չօճուգ տախի քահին
Իլինին հուզուրընտա ՌԱՊՊԱ խըդմէթ
12 էթմէքտէ իտի. Վէ Իլինին օղուլլարը
եարամազ վէ ՌԱՊՊԸ թանըմազ քիմ-
13 սէլէր իտի. Վէ գավմ իլէ քահինլէրին
'ատէթլէրի պու իտի քի պիր ատէմ զէ-
պիհէ սըղ էթտիյինտէ էթ փիշէր իքէն'
քահինին խըդմէթքեարը էլինտէ իւչ
14 տիշլի պիր չաթալ օլարագ կէլիփ, Դա-
րափանայա եախօտ գազանա եա թէն-
ճէրէյէ եա գայնար գազանա տալտըրըր
իտի. չաթալ նէ չըգարըր իսէ քէհա-
հին քէնտի իչիւն անը ալըր իտի. Շիլօ-
տա Իսրայէլտէն օրայա կէլէնլէրին
15 ճիւմլէսինէ էօյլէ էտէրլէր իտի. Հէմ
տախի իչ եաղը եագըլմազտան էվվէլ
քահինին խըդմէթքեարը կէլիփ, զէպհ
էտէն ատէմէ' Քահինին իչիւն քէպապ-
լըգ էթ վէր. սէնտէն գայնանմըշ էթ
ալմազ, անճագ չիյ էթ ալըր' տէր իտի.
16 Օլ ատէմ տախի անա' Պրագ, շիմտի
իչ եաղընը եագսընլար, վէ սօնրա ճա-
նընըն իսթէտիյի գատար ալ' տէր իսէ,
Օ վագըթ' Խայր, շիմտի վէր, եօգսա
17 զօր իլէ ալըրըմ' տէր իտի. Պէօյլէճէ
պու կէնճլէրին կիւնահը ՌԱՊՊԸՆ հու-
զուրընտա ղայէթ պէօյիւք իտի, զիրա
ատէմլէր ՌԱՊՊԸՆ գուրպանընը թահ-
գիր էտէրլէր իտի.
18 Վէ Սամուէլ չօճուգ քէթէն էֆօտ
գուշանմըշ օլարագ, ՌԱՊՊԸՆ հուզու-
19 րընտա խըդմէթ էտէր իտի. Վալիտէսի
տախի անա պիր քիւչիւք ճիւպպէ եա-
փըփ, հէր սէնէ սէնէվի գուրպանընը
զէպհ էթմէյէ զէվճի իլէ չըգտըղը զէ-
20 ման անա կէթիրիր իտի. Վէ Իլի Էլ-
գանա իլէ զէվճէսինէ խայր տուա' է-
տիփ' ՌԱՊՊ սանա պու խաթունտան
ՌԱՊՊԱ վէրտիյի 'արիյէթէ պէտէլ սա-
նա նէսլ վէրէ' տէտի. անլէր տախի
21 մահալլէրինէ կիթտիլէր. Վէ ՌԱՊՊ
Հաննայը զիյարէթ էթմէքլէ, մէրգու-
մէ համիլէ օլուփ իւչ օղուլ վէ իքի գըզ
տօղուրտու. չօճուգ Սամուէլ տախի
ՌԱՊՊԸՆ նէզտինտէ պէօյիւտիւ.
22 Վէ Իլի զիյատէսիլէ իխթիյար օլուփ'
օղուլլարընըն պիւթիւն Իսրայէլէ էթ-
տիքլէրինին քեաֆֆէսինի վէ ճէմա'աթ
չատըրընըն գափուսընտա իճթիմա' է-
տէն նիսա իլէ եաթտըգլարընը իշիթ-
23 տիքտէ, Նիչիւն պու միսիլլիւ շէյլէր
եափարսընըզ, զիրա պէն հագգընըզ-
տա պիւթիւն գավմտան քէօթիւ խա-
24 պէր իշիտիյօրըմ. Էթմէյինիզ, օղուլ-
լարըմ, զիրա իշիթտիյիմ խապէր էյի
տէյիլ տիր. ՌԱՊՊԸՆ գավմընը թէ-
ճավիւզէ սէպէպ օլույօրսընըզ.
25 Ատէմ ատէմէ գարշը խաթա էթտիք-
տէ, անա Ալլահ հիւքմ էտէր, ամմա
ատէմ ՌԱՊՊԱ գարշը խաթա էտէրսէ,
անըն իչիւն քի՞մ շէֆա'աթ էտէճէք
տիր' տէտի. Լաքին անլէր փէտէրլէրի-
նին քէլամընը տինլէմէզլէր իտի, զի-
րա ՌԱՊՊ անլէրին հէլաքընը միւրատ
26 էյլէմիշ իտի. Վէ չօճուգ Սամուէլ կիթ-
տիքճէ պէօյիւյիւփ, ՌԱՊՊԸՆ վէ ինսա-
նըն 'ինտինտէ մագպուլ իտի.
27 Վէ Իլիյէ պիր Ալլահ ատէմի կէլիփ'
անա տէտի քի' ՌԱՊՊ պէօյլէ պույու-
րուր. փէտէրինին խանէսինէ' Մըսըր-
տա Ֆիր'օնըն խանէսինէ գուլ օլտուգլա-
28 րը զէման աշիքեարէ կէօրիւնիւփ, Ա-
նը Իսրայէլին սըպթլարընըն ճիւմլէսին-
տէն քէնտիմէ քահին օլմագ, վէ մէզ-
պահըմ իւզէրինտէ գուրպան թագտիմ
էթմէք վէ պուխուր եագմագ վէ հու-
զուրումտա էֆօտ կիյմէք իչիւն ինթի-
խապ էտէրէք, պէնի Իսրայէլին պիլ-
ճիւմլէ գուրպանլարընը փէտէրինին խա-
29 նէսինէ վէ՞րմէտիմ մի. Վէ մէսքէնտէ
'ըրզ օլունմասընը էմր էթտիյիմ գուր-
պան վէ թագտիմէլէրիմի նի՞չիւն թահ-
գիր էտիյօրսընըզ. գավմըմ Իսրայէլին
պիլ ճիւմլէ թագտիմէլէրինին ա'լասըյ-
լէ քէնտինիզի սէմիրթմէք իչիւն օղուլ-
լարընը պէնտէն զիյատէ հիւրմէթ է-
30 տէրսին. Պու էճլտէն Իսրայէլին Ալլա-
հը ՌԱՊՊ տէր քի' Վագըա սէնին խա-
նէն վէ փէտէրինին խանէսի իլէլ է-
պէտ հուզուրումտա պուլունաճագ տըր'
տէմիշ իտիմ. լաքին շիմտի ՌԱՊՊ պու-

յիւրիւր քի՝ Հաշա, զիրա պանա հիւրմէթ
էտէնլէրի միւքէրրէմ քըլաճաղըմ,
վէ պէնի խօր կէօրէնլէր թահքիր օլունաճագ
31 տըր։ Իշթէ կիւնլէր կէլէճէկ
քի սէնին գօլունը վէ փէտէրինին խանէտանինին
գօլունը գաթ՝ էտէճէյիմ, շէօյլէ
քի սէնին խանէնտէ փիր ատամ պուլունմայա.
32 Վէ Իսրայէլէ հէր նէ՛ պէրէքէթ
իհսան օլունուրսա, սէն մէսքէնիմտէ
մուզայագայա տուչար օլաճագսըն. վէ սէնին խանէնտէ հիչ պիր
վագըթ իխթիյար պուլունմայաճագ
33 տըր։ Վէ մէզպահըմ էօնիւնտէն քէսմէյէճէյիմ
ատէմին սէնին կէօզլէրինի պօզմագ
վէ ճանընը միւքէտտէր էթմէք իչիւն
օլաճագ տըր, վէ խանէնին պիւթիւն
զիւրրիյէթի էրկէթ իքէն՝ էօլէ-
34 ճէքլէր տիր։ Վէ իքի օղլուն՝ Հօֆնի վէ
Ֆինէհասըն պաշլարընա կէլէճէք շէյ եա՛նի
իքիսինին պիր կիւնտէ էօլմէլէրի՝ սա-
35 նա 'ալամէթ օլաճագ տըր։ Պէն տախի
գալպիմ վէ ճանըմտա կէօրէ օլանը իճրա
էտէճէք պիր էմին քիահին քէնտիմէ
նասպ էտէճէյիմ, անա պիր էմին խանէ
պինա էտէճէյիմ. օլ տախի տա՛իմա մէ-
36 սիհիմին էօնիւնտէ եիւրիւյէճէք տիր։ Վէ
սէնին խանէնտէն հէր պագի գալան
կէլիփ՝ պիր ագչէ եա պիր լօգմա
էքմէք իչիւն անըն այագըլնա գափանարագ՝
Րիճա էտէրիմ, պէնի քեահինլիք
խըզմէթլէրինին պիրինէ նասպ էյլէ,
թա քի պիր լօգմա էքմէք եէյէյիմ՝ տէյէճէք
տիր։

ՊԱՊ 3

1 Վէ չօճուգ Սամուէլ Էլինին էօնիւնտէ
ՌԱՊՊԱ խըզմէթ էտէր իտի. վէ օլ
կիւնլէրտէ ՌԱՊՊԸՆ քէլամը նատիր օլուփ՝
2 աշիքեարէ վահի եօգ իտի։ Վէ
օլ կիւնլէրին պիրինտէ Էլինին կէօզլէրի
զա՛իֆլէնմէյէ պաշլայըփ՝ կէօրմէյէ
միւգթէտիր օլմատըղը հալտէ եէրինտէ
3 եաթար, վէ Ալլահըն գանտիլի սէօյիւնմէզտէն
էվվէլ, Սամուէլ տախի
Ալլահըն թապութունուն պուլունտուղու
պէյթ իւլ ՌԱՊՊՏԱ եաթար իքէն,
4 ՌԱՊՊ Սամուէլի չաղըրտը, օլ տա
5 Լէպպէյք տէտի։ Վէ Էլինին նէզ
գօշուփ՝ իշթէ կէլտիմ, զիրա պէնի չ
ղըրտըն տէտի։ Օ իսէ՝ Չաղըրմատ
ղըմ, եաթ՝ տէտիքտէ, օլ տախի
6 վարըփ եաթտը։ Վէ ՌԱՊՊ թէքրար
նէ, տէյիւ չաղըրտը, վէ Սամուէ
գալգըփ Էլինին նէզտինէ կիտէ
իշթէ կէլտիմ, զիրա պէնի չաղըր
տըն տէտի։ Օ իսէ՝ Օղլում, չաղըրմատ
7 ըմ, եաթ՝ տէտի։ Վէ Սամուէլ ՌԱ
ՊԸ հենիւզ պիլմէզտի, ՌԱՊՊԸՆ
8 անա տահա վահի օլունմամըշ
տիր։ իւչիւնճիւ տէֆ'ա ՌԱՊՊ Սամ
էլ, տէյիւ չաղըրտը. օ տախի գալ
էլինին նէզտինէ կիտիփ՝ իշթէ կ
տիմ, զիրա պէնի չաղըրտըն՝ տէ
Օլ զէման Էլի չօճուղը չաղըրան ՌԱ
9 օլտուղունու անլատը։ Վէ Էլի Սամուէ
նիթ, եաթ, վէ պիր տահա սէնի չա
ղըրաճագ օլուր իսէ՝ Սէօյլէ, եա ՌԱ
զիրա գուլուն տինլէյօր՝ տէյէսին,
տի։ Վէ Սամուէլ կիտիփ քէնտի եէ
10 տէ եաթտը։ Վէ ՌԱՊՊ կէլիփ տու
րուպ էվվէլքի տէֆ'ալար կիպի Սամ
էլ, Սամուէլ, տէյիւ չաղըրտը։ Վէ Սա
մուէլ՝ Սէօյլէ, զիրա գուլուն տինլէ
11 տէտի։ ՌԱՊՊ տախի Սամուէլէ տէ
տի՝ իշթէ պէն Իսրայէլտէ հէր իշի
տէնին իքի գուլաղընը չընլատաճագ
12 շէյ եափաճաղըմ։ Օլ կիւն Էլիյէ
խանէսի հագգընտա սէօյլէտիյիմ շէյ
լէրին քիւֆֆէսինի իճրայէ պաշլայ
13 թէքմիլ էտէճէյիմ։ Վէ մա'լիւմ օ
կիւնահը եա'նի օղուլլարընըն քէն
լէրինէ լա'նէթ տա'վէթ էթտի
լէրի, վէ քէնտիսինին անլարը մէն' է
մէտիյի իչիւն՝ անըն խանէսինէ իլէ
էպէտ էտէճէյիմ հիւքմիւ անա պիլ
14 էթտիմ։ Վէ պու սէպէպտէն Էլինին խա
նէսի հագգընտա՝ Էլի խանէսինին գ
նահը գուրպան իլէ վէ թագտիմէ իլ
իլ էպէտ քէֆֆարէթ պուլմայաճա
ղըն՝ տէյիւ եէմին էթտիմ։
15 Վէ Սամուէլ սապահա տէքին եաթ
տըգտան սօնրա, պէյթ իւլ ՌԱՊՊԸ
գափուլարընը աչտը. վէ Սա

մուէլ վահյի 'Էլիյէ պէյան էթմէյէ
16 գօրգարտը. 'Էլի իսէ Սամուէլի չաղըրըպ՝
էյ օղլում Սամուէլ, տէտի. օլ տախի՝
17 Լէպպէյք տէտի. Վէ 'Էլի տէտի. քի՝
Սանա սէօյլէտիյի քէլամ նէ՞ տիր? պէն-
տէն սագլամա. էյէր սանա սէօյլէտիյի
քէլամըն գաֆֆէսինտէն պիր քէլիմէ
պէնտէն սագլար իսէն, Ալլահ սանա
էօյլէ վէ պունտան զիյատէ էյլէսին.
18 Իմտի Սամուէլ օնտան սագլամայարագ՝
օնա քէլամըն գաֆֆէսինի նագլ էյ-
լէտի. օլ տախի՝ ՌԱՊՊ տըր, 'Նազարընտա
խօշ օլանը եափսըն՝ տէտի.
19 Վէ Սամուէլ պիւյիւտիւ, վէ ՌԱՊՊ
օնըն իլէ օլուպ՝ օնըն ճիւմլէ սէօզլէ-
րինտէն հիչ պիրինի եէրէ տիւշիւրմէտի.
20 Վէ Տանտան Պիրշէպա՛ատէք պիւթիւն
Իսրայէլ պիլտի քի Սամուէլ ՌԱՊՊԸՆ
փէյղամպէրի օլմագ իւզրէ *սատըգ գը-
21 լընտը. Վէ ՌԱՊՊ Շիլօտա եինէ կէօ-
րիւնտիւ, զիրա քէնտինի քէլամըյլէ ՌԱՊՊ
Սամուէլէ զուհուր օլունուրտու. վէ Սա-
մուէլին քէլամը պիւթիւն Իսրայէլէ
նէշր օլունուր իտի.

ՊԱՊ 4

1 Վէ Իսրայէլ մուհարէպէ իչիւն Ֆիլիս-
թիլէրին գարշըլարընա չըգըպ՝ Էպէն'է-
զէրտէ օրտու գուրտուլար, Ֆիլիսթի-
լէր տախի Աֆէգտէ օրտու գուրտուլար.
2 Վէ Ֆիլիսթիլէր Իսրայէլին գարշըսընա
տիզիլտիլէր. վէ մուհարէպէ քէսպ ի
շիտտէթ էթտիքտէ, Ֆիլիսթիլէր Իս-
րայէլի մէնհէզիմ գըլըպ՝ ճէնք մէյ-
տանընտա տէօրթ պին գատար ատէմ
3 թէլէֆ էթտիլէր. Գավմ տախի օրտու-
կահա 'ավտէթ էթտիյինտէ Իսրայէլին
իխթիյարլարը՝ ՌԱՊՊ պիզի պու կիւն
Ֆիլիսթիլէրին էօնիւնտէ նիչիւն մէն-
հէզիմ գըլտը. ՌԱՊՊԸՆ Թապութ ու
'ահտընը Շիլօտան եանըմըզա ալալըմ,
քի արամըզտա պուլունմագլա պիզի
տիւշմէնլէրիմիզին էլինտէն գուրթարսըն՝
4 տէտիլէր. Պունուն իւզէրինէ գավմ
Շիլօյա ատէմ կէօնտէրիպ, քէրուպիլէր
իւզէրինտէ ճալիս օլան ՌԱՊՊ իւլ ճիւ-
նուտըն Թապութ ու 'ահտընը օրա-
տան գալտըրտըլար. վէ 'Էլինին իքի
օղլու Հօֆնի վէ Ֆինէհաս օրատա Ալ-
լահըն Թապութ ու 'ահտընըն եանըն-
5 տա իտիլէր. Վէ ՌԱՊՊԸՆ Թապութ ու
'ահտը օրտույա կէլտիյի կիպի՝ պիւթիւն
Իսրայէլ պիւլէնտ աւազլէ կիւրլայանագ
չաղըրտըլար, շէօյլէ քի եէր սէտա վէրտի.
6 Վէ Ֆիլիսթիլէր կիւրլայանագ սէտասընը
իշիտինճէ, 'Իպրանիլէր օրտուսընտա
պու պէօյիւք կիւրլամագըն սէտասը նէ
տիր՝ տէտիլէր. վէ ՌԱՊՊԸՆ Թապութ
ու 'ահտընըն օրտույա կէլտիյինի անլա-
7 տըլար. Վէ Ֆիլիսթիլէր՝ Ալլահ օր-
տույա կէլտի՝ տէյէրէք գօրգտուլար.
վէ՝ Վա՜յ պիզէ, զիրա պունտան էվվէլ
8 պու միսիլլու չէյ օլմատը. Վա՜յ պիզէ,
պու գատիր իլահլարըն էլինտէն պիզի
քի՞մ գուրթարաճագ. Մըսըրլըլարը պէր-
րիյէտէ հէր նէվ՝ պէլայա ուղրատան էտէն
9 իլահլար պունլար տըր. Էյ Ֆիլիսթի-
լէր գուվվէթլէնինիզ վէ մէրտ օլու-
նըզ, օ մայա քի 'Իպրանիլէր սիզէ գուլ-
լուգ էթտիքլէրի կիպի՝ սիզ անլարա գուլ-
լուգ էտէսինիզ. մէրտ օլունըզ վէ ճէնք
10 էտինիզ՝ տէտիլէր. Վէ Ֆիլիսթիլէր ճէնք
էթտիլէր. Իսրայէլ տախի մէնհէզիմ
օլուպ՝ հէր քէս քէնտի չատըրընա գաչ-
տը. վէ փօզգուն՝ պօլլուն գըթալ ղա-
յէթլէ 'աղիմ օլուպ՝ Իսրայէլտէն օ-
թուզ պին նէֆէր փիյատէ տիւշտիւ.
11 Ալլահըն Թապութ ու 'ահտը տախի ա-
լընըպ, 'Էլինին իքի օղլու՝ Հօֆնի վէ
Ֆինէհաս էօլտիւլէր.
12 Վէ ճէնք մէյտանընտան պիր Պէնեա-
մինլի գօշարագ, էսվապը եըրթըգ վէ
պաշընտա թօփրագ օլտուղու հալտէ հէ-
մէն օլ կիւնտէ Շիլօյա վարտը.
13 Վէ վարտըղընտա իշթէ 'Էլի Ալլա-
հըն Թապութ ու 'ահտը իչիւն գալպի
միւզթարիպ օլտուղընտան, եօլ քէնարըն-
տա քիւրսիտէ օթուրուպ պէքլէյօր
իտի. օ ատէմ տախի շէհրէ կէլիպ խա-
պէր վէրտիքտէ, պիւթիւն շէհիր փէր-
14 եատ էյլէտի. Վէ 'Էլի փէրեատը իշի-

---

*Եարտըմ՝ էմին պուլունտու.

տիկտէ՝ Պու շամաթա նէ՞ տիր՝ տէտի.
Ու քիմսէ տախի 'աճէլէթէն կէլիպ 'Է-
15 լիյէ խապէր վէրտի. 'Էլի իսէ սէգսան
սէքիզ եաշընտա իտի, վէ զա'ֆ ը պա-
սարը օլտուղընտան կէօրմէյէ մուգթէ-
16 տիր տէյիլ իտի. Վէ օլ ատէմ 'Էլիյէ՝
Մուհարէպէտէն կէլէն պէն իմ, վէ պու
կիւն մուհարէպէտէն ֆիրար էթտիմ՝
տէտիքտէ, օլ տախի՝ Օղլում, նէ՞ օլ-
17 տու՝ տէտի. Վէ խապէրճի ճէվապ վէ-
րիպ՝ Իսրայէլ Ֆիլիսթիլէրին էօնիւն-
տէն գաչտը, հէմ տախի գավմտա պէօ-
յիւք ինհիզամ վագը' օլտու, վէ սէ-
նին իքի օղլուն՝ Հօֆնի վէ Ֆինէհաս տա-
խի էօլտիւ, վէ Ալլահըն թապութը ա-
18 լընտը՝ տէտի. Վէ Ալլահըն թապութը-
նը զիքր էթտիյի կիպի, 'Էլի քիւրսիւ-
տէն արգայա տօղրու գափունըն եա-
նընա տիւշիւպ՝ պօյնը գըրըլմագլէ վէ-
ֆաթ էյլէտի, զիրա իխթիյար վէ աղըր
պիր ատէմ իտի. վէ Իսրայէլէ գըրգ
սէնէ հիւքիւմ էթտի.

19 Վէ կէլինի եա'նի Ֆինէհասըն զէվճէ-
սի համիլէ օլուպ, վագ'ը համլը տախի
եագըն իտի. վէ Ալլահըն թապութընըն
ալընտըղընը վէ գայըն փէտէրինին վէ
տախի զէվճինին վէֆաթընը իշիթտիյի
կիպի՝ աղրըսը թութմաղլէ էյիլիպ տօ-
20 ղուրտու. Վէ օ վէֆաթ էթմէք իւզրէ
իքէն, եանընտա տուրան գատընլար ա-
նա՝ Գօրգմա, զիրա պիր օղուլ տօղուր-
տուն՝ տէտիլէր. օ իսէ ճէվապ վէրմէ-
21 յիպ տիգգաթ էթմէտի. Վէ՝ Իսրայէլ-
տէն 'իզզէթ գալտըրըլտը՝ տէյէրէք,
չօճուղա 'Իքապօտ թէսմիյէ էյլէտի.
(զիրա Ալլահըն թապութը ալընըպ գայն
փէտէրի իլէ զէվճի տախի վէֆաթ էյլէտի.)
22 Վէ Իսրայէլտէն 'իզզէթ գալտըրըլտը,
զիրա Ալլահըն թապութը ալընտը՝ տէ-
միշ իտի.

ՊԱՊ 5

1 Վէ Ֆիլիսթիլէր Ալլահըն թապութընը
ալըպ՝ անը Էպէն'էզէրտէն Աշտօտա
2 կէօթիւրտիւլէր. Վէ Ֆիլիսթիլէր Ալլա-
հըն թապութընը ալըպ՝ անը Տաղօն
խանէյէ կէօթիւրէրէք, Տաղօնըն եա
3 նընա գօյտուլար. Վէ Աշտօտիլէր էրթ
սի կիւն սապահլայըն էրքէն գալգըդ
լարընտա, իշթէ Տաղօն ՌԱՊՊԸՆ թ
պութը էօնիւնտէ եիւզ իւսթիւ եէ
րէ տիւշմիւշ իտի. վէ Տաղօնը գալտը
4 թէքրար եէրինէ գօյտուլար. Վէ ա
էրթէսի կիւն սապահլայըն էրքէն գա
տըգլարընտա, իշթէ Տաղօն ՌԱ
թապութը էօնիւնտէ եիւզ իւսթիւ
րէ տիւշմիւշ օլուպ՝ Տաղօնըն պաշ
իքի էլլէրի էշիք իւզէրինէ գըր
քէսիլմիշ վէ եալընըզ Տաղօնըն գ
5 գալմըշ իտի. Պու էճլտէն Տաղօ
քեահինլէրի վէ Տաղօնըն խանէսինէ
րէնլէրին քեաֆֆէսի, թա պու կիւ
նէ կին Աշտօտտա օլան Տաղօն է
6 էշիկինէ պասմազլար. Վէ ՌԱՊՊԸՆ
Աշտօտլըլէրին իւզէրինէ աղըրլաշ
լէրի հէլաք էթտի. վէ անլէրի
Աշտօտիլէրին հուտուտը տախիլ
պուլունանլարը պէվասիր 'իլէթ
վուրտու.

7 Վէ Աշտօտ էհալիսի պէօյլէ օլ
կէօրտիւքլէրինտէ՝ Իսրայէլ Ալլ
թապութը եանըմըզտա տուրմա
զիրա անըն էլի իւզէրիմիզէ վէ իլ
միզ Տաղօնըն իւզէրինէ աղըրլաշտը
8 յէրէք, Ատամ կէօնտէրիպ Ֆիլիսթիլէ
ճէմի' ի իւմէրասընը քէնտի եանլա
տա'վէթ էյլէտիլէր, վէ՝ Իսրայէլ Ալ
հընըն թապութընա նէ՞ եափալըմ
տիլէր. անլէր տախի՝ Իսրայէլ Ալ
նըն թապութը Ճաթա նագլ օլուն
տէմէլէրի իւզէրինէ, Իսրայէլ Ալ
9 նըն թապութընը նագլ էթտիլէր. Վ
անը նագլ էթտիքլէրինտէն սոն
ՌԱՊՊԸՆ էլի օլ շէհր 'ալէյհինէ օլ
փէք պէօյիւք իզթիրապ վագը' օլ
վէ շէհրին էհալիսինի քիւչիւքտէն
յիւյէտէք տարպ էթմէսիլէ՝ անլէ
պէվասիր զուհուր էյլէտի.

10 Պու էճլտէն Ալլահըն թապութ
'Էգրօնա կէօնտէրտիլէր. վէ Ալ
թապութը 'Էգրօնա վասըլ օլտու
պի, 'Էգրօնիլէր ֆէրեատ էտիպ՝ Պի
իլէ գավմըմըզը էօլտիւրմէք իչին

րայէլ Ալլահընըն թապութընը պիզէ
11 նագլ էթթիլէր՝ տէտիլէր. Պա՛տէհու
ատամ կէօնտէրիպ՝ Ֆիլիսթիլէրին իւմէրաընըն
ճիւմլէսինի տա՛վէթ էթթիլէր.
վէ՝ Իսրայէլ Ալլահընըն թապութընը
կէօնտէրինիզ, քէնտի մահալլինէ կիթսին,
քի պիզիմ իլէ գավմիմիզը էօլտիւրմէյէ՝
տէտիլէր. զիրա Ալլահըն էլի
օրատա զիյատէ ազըր օլմաղլէ՝ պիւթիւն
չէհրտէ էօլիւմ գօրգուսը վար իտի.
12 Վէ վէֆաթ էթմէյէն ատէմլէր պէվասիրէ
տուչար օլուպ՝ չէհրին ֆէրեատը
կէօյէ չըգտը.

ՊԱՊ 6

1 Վէ ՌԱՊՊԸՆ թապութը Ֆիլիսթիլէր
2 թօփրաղընտա եէտի այ գալտը. Վէ
Ֆիլիսթիլէր քէահինլէր իլէ սահհարլարը
չաղըրըպ՝ Եէհօվանըն թապութընա
նէ՞ եափալըմ. անը քէնտի եէրինէ նէ՞
իլէ կէօնտէրէճէյիմիզի պիզէ պիլտիրինիզ՝
3 տէտիլէր. Անլէր տախի՝ Էյէր Իսրայէլ
Ալլահընըն թապութընը կէօնտէրէճէք
օլուր իսէնիզ, անը պօշ
կէօնտէրմէյիպ հէր վէճհլէ անա պիր
սուչ թագտիմէսի վէրինիզ. օլ զէման
շիֆա պուլուպ էլինին սիզտէն ռէֆ՛
օլունմատըղընըն սէպէպի սիզէ մա՛լիւմ
4 օլուր՝ տէտիլէր. Վէ անլէր՝ Անա
վէրէճէյիմիզ սուչ թագտիմէսի նէտի՞ր
'իպարէթ օլմալը տըր՝ տէտիքլէրինտէ,
Ֆիլիսթիլէր իւմէրաընըն 'ատէտինէ
կէօրէ պէշ ալթուն պէվասիր իլէ պէշ
ալթուն ֆարէ օլսուն, զիրա իւմէրանըզ
իլէ ճիւմլէնիզ իւզէրինէ կէլէն
5 պէլա պիր տիր. Իմտի պէվասիրինիզին
սուրէթլէրինի վէ տիյարը պօզան
ֆարէլէրին սուրէթլէրինի եափըպ՝
Իսրայէլին Ալլահընա 'իզզէթ էտինիզ.
օլա քի սիզտէն վէ իլահլարընըզըն
իւզէրինտէն վէ տիյարընըզտան էլինի
6 *չէքէ. Վէ Մըսըրլըլէր իլէ Ֆիր'օն
գալպլէրինի փէքլէնտիրտիքլէրի կիպի
նի՞չին գալպլէրինիզի փէքլէնտիրիյօրսունուզ.
Ալլահ արալարընտա 'աճա՞իպաթ
իզհար էթտիքտէն սօնկրա, կիթմէլէրի
7 իչիւն անլէրի սալը վէ՞րմէտիլէր մի. Վէ
չիմտի պիր եէնի 'արապա եափըպ՝ իւզէրլէրինէ
պօյունտըրըգ գօնմամըշ
էմզիքլի իքի ինէք ալընըզ, վէ ինէքլէրի
'արապայա գօշընըզ, եավրուլարընը
տախի արալարընտան խանէյէ չէվիրինիզ.
8 Վէ Եէհօվանըն թապութընը
ալըպ 'արապանըն իւզէրինէ գօյունըզ,
վէ անա՝ սուչ թագտիմէսի օլմագ իւզէրէ՝
վէրէճէյինիզ ալթուն սուրէթլէրի
եանընա պիր քիւչիւք սանտըգ իչինէ
գօյարագ՝ անը սալը վէրինիզ, կիթսին.
9 Վէ պագընըզ քի էյէր քէնտի հուտուտը
եօլընտան Պէյթշէմէշ չըգար իսէ,
պու պէօյիւք պէլայը իւզէրիմիզէ կէթիրէն
օ տըր. էյէր կիթմէզ իսէ, պիզէ
տօգունան անըն էլի օլմայըպ, պու
նէսնէ պիզէ ռասթ կէլէ պիր չէյ օլտուղընը
պիլէճէյիզ՝ տէտիլէր.
10 Վէ օլ ատէմլէր պէօյլէճէ հարէքէթ
էտիպ՝ էմզիքլի իքի ինէք ալտըլար, վէ
անլէրի 'արապայա գօշուպ՝ եավրուլարընը
11 խանէտէ գափատըլար. Վէ ՌԱՊՊԸՆ
թապութընը վէ ալթուն ֆարէլէր
իլէ պէվասիրլէրինին սուրէթլէրինին
քիւչիւք սանտըղընը 'արապա իւզէրինէ
12 գօյտուգտան սօնկրա, ինէքլէր տօտօղրու
Պէյթշէմէս եօլընը թութուպ,
սաղա եա սօլա սափմայարագ՝ պէօյիւրէ
պէօյիւրէ պիր ճատտէտէն կիտէրլէր
իտի. Ֆիլիսթիլէրին իւմէրասը տախի
Պէյթշէմէս հուտուտընա գատար անլէրին
13 արդընճա կիթտիլէր. Վէ Պէյթշէմէսլիլէր
օվատա պուղտայ պիչմէքտէ
օլուպ, կէօզլէրինի գալտըրարագ թապութը
կէօրտիւքլէրինտէ, անը կէօրտիւքլէրի
14 իչիւն մէսրուր օլտըլար. Վէ
'արապա Պէյթշէմէսլի Եէշու'ըն թարլասընա
կէլիպ օրատա տուրտու. վէ օրատա
պէօյիւք պիր թաշ պուլունմադլէ,
'արապանըն աղաճլարընը եարըպ՝
ինէքլէրի ՌԱՊՊԱ մուհրագա օլմագ իւզէրէ
15 թագտիմ էթթիլէր. Վէ Լէվիլիլէր
ՌԱՊՊԸՆ թապութընը վէ անըն եանընտա
օլուպ իչինտէ ալթուն սուրէթլէր

---

* Իպր. Թախֆիֆ էտէ.

պուլունան քիւչիւք սանտըղը ինտիրէրէք՝ օլ պէօյիւք թաշ իւզէրինէ գօտըլար, վէ Պէյթշէմս էհալիսի օլ կիւն ՐԱՊՊԱ մուհրագալար թագտիմ վէ
16 զէպիհէլէր զէպհ էթտիլէր։ Վէ Ֆիլիսթինլէրին պէշ իւմէրասը պունու կէօրտիւքլէրինտէ՝ օլ կիւն Էքրօնա տէօ-
17 նէթ էթտիլէր։ Վէ Ֆիլիսթինլէրին ՐԱՊՊԱ սուչ թագտիմէսի օլմագ իւզրէ վէրտիքլէրի ալթուն պէվասիրլէր պունլար տըր. Աշտօտ իչիւն պիր, Ղազզա իչիւն պիր, Ասգէլօն իչիւն պիր, Գաթ
18 իչիւն պիր, Էգրօն իչիւն պիր իտի։ Վէ ալթուն ֆարէլէրի սուրլու շէհիրտէն սահրայի քէօյէ, վէ հաթթա իւզէրինէ ՐԱՊՊԸՆ թապութը գօնըլան պէօյիւք թաշա վարընճա, Ֆիլիսթինլէրին պէշ էմարէթինին պիլ ճիւմլէ շէհիրլէրինին սայըսընա կէօրէ իտի. պու թաշ տախի էլ եէվմ Պէյթշէմսլի Եէշուանըն թարլասընտա տըր։
19 Վէ Պէյթշէմս էհալիսինի, ՐԱՊՊԸՆ թապութը իչինէ պագտըգլարը իչիւն, ուրտու էյլէտի. վէ գավմտան *էլլի պին եէթմիշ ատէմ՝ թէլէֆ էտիպ, ՐԱՊՊ գավմը պէօյիւք թէլէֆէ ուղրաթտըղը
20 իչիւն գավմ եաս չէքտի։ Վէ Պէյթշէմս էհալիսի՝ Պու Ալլահ իւլ Գուտտուս Եէհօվանըն հուզուրունտա տուրմաղա քիմ գատիր տըր, վէ հանկիմիզտան քիմին եանընա կիտսին՝ տէյէրէք,
21 Գըրեաթ-եա՛րիմ էհալիսինէ ատէմլէր կէօնտէրիպ՝ Ֆիլիսթիլէր ՐԱՊՊԸՆ թապութընը կէրի կէթիրտիլէր. էնիպ անը եանընըզա չըգարընըզ՝ տէտիլէր։

ՊԱՊ 7

1 Վէ Գըրեաթ-եա՛րիմ էհալիսի էնիպ ՐԱՊՊԸՆ թապութընը չըգարտըլար, վէ անը թէփէտէ՝ Ապինատապըն խանէսինէ կէթիրիպ՝ անըն օղլու Էլ՛ազարը ՐԱՊՊԸՆ թապութընըն մուհա-
2 ֆազասը իչիւն թագտիս էթտիլէր։ Վէ թապութ Գըրեաթ-եա՛րիմտէ գօնուլտը կիւնտէն չօգ վագըթ կէչտի, եա-
նի եիրմի սէնէ օլտու, պիւթիւն պէնի
Իսրայէլ տախի ՐԱՊՊԱ հասրէթ չէ-
քտիլէր։
3 Օլ վագըթ Սամուէլ պիւթիւն պէնի
Իսրայէլէ խիթապէն՝ Էյէր սիզ ՐԱՊ
պիւթիւն գալպինիզ իլէ րիւճու՛ էտ
իսէնիզ, էճնէպի իլահլարը վէ Աշթա-
րօթը արանըզտան տէֆ՛ էտինիզ. վէ
գալպլէրինիզի ՐԱՊՊԱ թէհյիէ էտ
եալընըզ անա խըտմէթ էտինիզ, վէ
սիզի Ֆիլիսթինլէրին էլինտէն խըլաս
4 էտէճէք տիր՝ տէտի։ Պունուն իւզէրինէ
պէնի Իսրայէլ Պաալիմի վէ Աշթարօթ
տէֆ՛ էտիպ՝ եալընըզ ՐԱՊՊԱ խըտմէ
5 էթտիլէր։ Պա՛ատէհու Սամուէլ՝ Պիւթի
Իսրայէլի Միսփայա ճէմ՛ էյլէյինիզ, վ
անտա սիզին իչիւն ՐԱՊՊԱ նիյազ էտ
6 յիմ՝ տէտի։ Վէ Միսփայա ճէմ՛ օ-
լունուպ, վէ սու չէքիպ ՐԱՊՊԸՆ հու-
զուրունտա տէօքէրէք, օլ կիւն օրու
թութտուլար, վէ օրատա՝ Պիզ ՐԱՊ
գարշը կիւնահ էթտիք՝ տէտիլէր.
Սամուէլ պէնի Իսրայէլէ Միսփատա տի-
վան ի հիւքիւմ էթտի։
7 Վէ Ֆիլիսթիլէր պէնի Իսրայէլին Մի-
սփայա թէճէմմիւ՛ էթտիքլէրինի իշի-
տիքլէրինտէ, Ֆիլիսթինլէրին իւմէրա
Իսրայէլ ՛ալէյհինէ չըգտըլար. պէնի Ի-
րայէլ տախի պունու իշիտինճէ Ֆիլ-
8 սթինլէրտէն գօրգտուլար։ Վէ պէնի Իս-
րայէլ Սամուէլէ՝ Պիզիմ իչիւն Ալլահը-
մըզ ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էթմէքտէն ֆէ-
րագաթ էթմէ քի պիզի Ֆիլիսթինլէրի
9 էլինտէն խըլաս էտէ՝ տէտիլէր։ Սա-
մուէլ տախի սիւտ էմէր պիր գուզ
ալըպ՝ անը ՐԱՊՊԱ քիւլլիյէն մուհրա-
գա օլարագ թագտիմ էյլէտի, վէ Սա-
մուէլ Իսրայէլ իչիւն ՐԱՊՊԱ ֆէրեա
էյլէտիքտէ՝ ՐԱՊՊ անը իճապէթ է-
10 յլէտի։ Վէ Սամուէլ մուհրագայը թագ-
տիմ էտէր իքէն՝ Ֆիլիսթիլէր Իսրայէ
լէ ճէնկ էթմէյէ եագլաշտըլար.
ՐԱՊՊ հէմին օլ կիւն Ֆիլիսթիլէր իւզէ-
րինէ սատմէ ը ՛ազիմ իլէ կիւրլէյիպ, ա
լէրի մունհէզիմ գըլտըղը, Իսրայէլի
11 էօնիւնտէ գըրըլտըլար։ Վէ Իսրայէլլէ

---

*Նուսխա՝ էլլի պինտէ եէթմիշ ատէմ

Միսփատան չըգըփ Ֆիլիսթիլէրի թա'գիպ էտէրէք՝ անլէրի թա 'Պէյթքար թահթընա վարընճա թէլէֆ էթտիլէր։

12 Օլ վագըթ Սամուէլ պիր թաշ ալըփ Միսփա իլէ Շէնին արասընտա տիքտի, վէ՝ ԲԱՊՊ պիզէ պուրայա գատար եարտըմ էյլէտի՝ տէյէրէք անըն ատընը *'Էպէնէ'էզէր թէսմիյէ էյլէտի։

13 Վէ Ֆիլիսթիլէր զէլիլ օլարագ՝ Իսրայէլ հուտուտունա պիր տահա կէլմէտիլէր. վէ Սամուէլին պիւթիւն էյեամընտա ԲԱՊՊԸՆ էլի Ֆիլիսթիլէր 'ալէյհինտէ իտի։

14 Վէ Ֆիլիսթիլէրին Իսրայէլտէն զապթ էթմիշ օլտուգլարը շէհիրլէր՝ 'Էգրօնտան Ճէթա գատար՝ Իսրայէլէ 'իատէ օլունտու. պունլարըն ճիվարլարընը տախի Իսրայէլ Ֆիլիսթիլէրին էլլէրինտէն խալաս էյլէտի. վէ Իսրայէլ իլէ Ամօրիլէրին պէյնինտէ սուլհ վար իտի։

15 Վէ Սամուէլ պիւթիւն միտտէթ ի 'էօմրիւնտէ Իսրայէլէ իտարէ ի հիւքիւմ էտէր իտի։

16 Վէ սէնէ պէ սէնէ Պէյթէլ վէ Ճիլճալ վէ Միսփայը տէվր էտիփ՝ պու եէրլէրին ճիւմլէսինտէ Իսրայէլէ իտարէ ի

17 հիւքիւմ էտէրէք, Րամայա 'ավտէթ էյլէր իտի. զիրա խանէսի օրատա օլուպ՝ Իսրայէլէ օրատա իտարէ ի հիւքիւմ 'իճրա էտէր իտի. վէ օրատա ԲԱՊՊԱ պիր մէզպահ պինա էթտի։

ՊԱՊ 8

1 Վէ Սամուէլ իխթիյար օլտուգտա գէնտի օղուլլարընը Իսրայէլէ հաքիմ թա'յին էյլէտի։

2 Վէ իլք օղլունուն իսմի Յօէլ, վէ իքինճիսինին իսմի Ապիյա օլուպ՝ Պիրշէպա'տա հաքիմ իտիլէր։

3 Վէ օղուլլարը անըն մէսլէքինտէ սիւլուք էթմէյիփ, թամա'ա տիւշէրէք վէ րիշվէթ ալարագ հագգը իպթալ էթտիլէր։

4 Վէ Իսրայէլին իխթիյարլարընըն ճիւմլէսի թէճէմմիւ' էտիփ, Րամայա Սամուէլին եանընա կէլտիլէր.

5 Վէ անա՝ իշտէ սէն իխթիյար օլտուն, վէ օղուլլարըն սէնին մէսլէքինտէ սիւլուք էթմէզլէր. շիմտի պիզ 'ճիւմլէ թա'իֆէլէրտէ օլտուղու կիպի իւզէրիմիզէ պիր մէլիք նասպ էյլէ, քի պիզէ իտարէ ի

6 հիւքիւմ էյլէյէ՝ տէտիլէր. Պու մատտէ իսէ՝ եա'նի Պիզէ իտարէ ի հիւքիւմ իճրա էտէճէք պիր մէլիք վէր՝ տէտիքլէրի Սամուէլին նազարընտա ֆէնա կէօրիւնտիւքտէ, Սա-

7 մուէլ ԲԱՊՊԱ տու'ա էյլէտի. ԲԱՊՊ տախի Սամուէլէ տէտի քի՝ Գավմըն քէլամընը վէ սանա սէօյլէտիքլէրինին քեաֆֆէսինի տինլէ, զիրա սէնի րէտտ էթմէտիլէր, անճագ իւզէրլէրինէ հիւքիւմէթ էթմէքտէն պէնի րէտտ էթ-

8 տիլէր. Անլէրի Միսըրտան չըգարտըղըմ կիւնտէն թա պու կիւնէ տէկին պէնի թէրք էտիփ, պաշգա իլահլարա 'իպատէթ էտէրէք՝ իշլէտիքլէրի 'ամէլլէրինին քեաֆֆէսինէ կէօրէ սանա

9 տախի հէման էյլէ էյլիյօրլար. Վէ շիմտի անլէրըն քէլամընը տինլէ, ֆագաթ անլէրէ աշիքեարէ շէհատէթ էտիփ՝ իւզէրլէրինէ հիւքիւմէթ էտէճէք մէլիքին 'ուսուլընը իխպար էտէսին։

10 Վէ Սամուէլ ԲԱՊՊԸՆ քէլամընըն քեաֆֆէսինի քէնտիսինտէն պիր մէլիք թալէպ էթմիշ օլան գավմա սէօյ-

11 լէյիփ, Իւզէրինիզէ հիւքիւմէթ էտէճէք մէլիքին 'ուսուլը պու օլաճագ տըր, եա'նի օղուլլարընըզը ալըփ քէնտիսինին 'արապալարը իւզէրինէ վէ աթլարը իւզէրինէ գօյաճագ տըր. անլէր տախի 'արապալարը էօնիւնճէ գօշա-

12 ճագլար. Վէ անլէրի քէնտիսինէ պինպաշը վէ էլլիպաշը նասպ էտէճէք. անլէր տախի թարլալարընը սիւրիւփ պիչինինի պիչէճէքլէր, վէ հարպ ալէթլէրինի վէ 'արապա ալէթլէրինի տախի

13 հազըրլայաճագլար տըր. Վէ գըզլարընըզը ալըփ 'ըթըրճը վէ աշճը վէ էքմէքճի

14 թա'յին էտէճէք. Վէ թարլա վէ պաղ վէ զէյթունլուգլարընըզըն էյիսինի զապթ էտէրէք գուլլարընա վէրէճէք տիր.

15 Վէ էքինլէրինիզին վէ պաղլարընըզըն 'էօշրիւնիւ ալըփ քէնտի խատէմէսի իլէ

16 գուլլարընա վէրէճէք տիր. Վէ խըզմէթչիլէր իլէ ճարիյէլէրինիզի վէ էն ա'լա եիկիթլէրինիզի վէ մէրքէպլէրինիզի ա-

---

*Մա'նի՝ եարտըմ թաշը։

լըրը՝ քէնտի իշինտէ գուլլանաճագ տըր։
17 Սիւրիւլէրինիզին էօշրիւնիւ ալաճագ,
18 սիզ տախի քէօլէլէրի օլաճագսընըզ։ Վէ
քէնտինիզէ ինթիխապ էթտիյինիզ մէլի-
քինիզ սէպէպինտէն օլ կիւն ֆէրեատ
էտէճէքսինիզ, լագին ՌԱՊՊ սիզի օլ
կիւն տինլէմէյէճէք տիր։
19 Գավմ իսէ Սամուէլին քէլամընը տինլէ-
մէքտէն իմթինա՝ իլէ՛ խայըր, մութ-
լագա իւզէրիմիզտէ պիր մէլիք օլմալը.
20 Պիզ տախի պիլճիւմլէ թա՛իֆէլէր կիպի
օլալըմ՝ պիզէ մէլիքիմիզ խիւքմ
էթսին, վէ էօնիւմիւզճէ չըգըպ մուհա-
21 րէպէլէրիմիզի էթսին՝ տէտիլէր։ Սա-
մուէլ տախի գավմըն սէօզլէրինին ճիւմ-
լէսինի իշիտիպ՝ անլէրի ՌԱՊՊԸՆ հուզու-
22 րընտա սէօյլէտի։ ՌԱՊՊ տախի Սամուէ-
լէ՝ Անլէրին քէլամընը տինլէ. վէ իւ-
զէրլէրինէ պիր մէլիք նասպ էյլէ՝ տէ-
տի. օլ վագըթ Սամուէլ Իսրայէլլիլէրէ
խիթապէն՝ Հէր քէս քէնտի շէհրինէ
կիթսին՝ տէտի։

ՊԱՊ 9

1 Վէ Պէնեամինլիլէրտէն Գիս իսմինտէ
սահիպի գուվվէթ պիր Պէնեամինլի օ-
լուպ, պու ատէմ իպնի Ապիէլ իպնի
Սէրօր իպնի Պէքօրաթ իպնի Աֆիհ ի-
2 տի։ Վէ պունուն Սաուլ իսմինտէ եի-
կիթ վէ կիւզէլ պիր օղլու օլուպ, պէ-
նի Իսրայէլտէ անտէն կիւզէլ քիմսէ
եօգ իտի. օմուզլընտան եուգարըսը
պիւթիւն գավմտան ուզուն իտի։
3 Վէ Սաուլըն փէտէրի Գիսին մէր-
քէպլէրի գա՛իպ օլմաղլէ, Գիս քէնտի
օղլու Սաուլա՝ Ուշագլարըն պիրինի պէ-
րապէր ալ վէ գալգըպ մէրքէպլէրի ա-
4 րամաղա կիթ՝ տէտի։ Օլ տախի Էֆ-
րայիմ տաղընտան կէչիպ՝ Շալիշա թօփ-
րաղընտան տախի կէչտի, ֆագաթ
պուլամատըլար. պա՛տէհու Շալիմ թօփ-
րաղընտան կէչտի վէ օրատա տախի եօգ
իտի. վէ օրատան Պէնեամինլիլէր տի-
յարընտան կէչտիլէր իսէ տէ պուլամա-
5 տըլար։ Վէ Սուֆ թօփրաղընա վասըլ
օլտըգլարընտա Սաուլ եանընտա պու-
լունան ուշաղա՝ Կէլ, կէրի տէօնէլի
օլմայա քի փէտէրիմ մէրքէպլէր
վազ կէչիպ պիզիմ իչիւն էնտիշէ է
6 տէտի։ O իսէ անա՝ Իշթէ պու շէհ
պիր Ալլահ ատէմի վար տըր, վէ
մուհթէրէմ պիր ատէմ տիր. վէ սէ
լէտիյինին քէաֆֆէսի մութլագա վ
գըր՝ օլուր. շիմտի օրայա կիտէլի
պէլքի կիտէճէյիմիզ եօլը պիզէ խա
7 վէրիր՝ տէտի։ Սաուլ տախի ուշաղ
Իշթէ կիտէր իսէք՝ օլ ատէմէ նէ կ
թիւրէլիմ. զիրա տագարլարըմըզտա է
մէք տիւքէնտի, վէ Ալլահ ատէ
կէօթիւրէճէք պիր հէտիյէ եօգ տ
8 եանըմըզտա նէ՞ վար՝ տէտի։ Վէ ու
շագ թէքրար Սաուլա ճէվապ վէ
տէտի քի՝ Իշթէ էլիմտէ պիր րու
մըսգալ կիւմիւշ պուլունուր. պու
Ալլահ ատէմինէ վէրիրիմ, քի պիզէ
9 եօլըմըզը խապէր վէրէ։ (Զէմանը գ
տիմտէ Իսրայէլտէ պիր ատէմ Ալ
լահտան սու՛ալ էթմէք իչիւն կիթտիքտ
պէօյլէ եա՛նի՝ Կէլ, պասիրէ կիտէլ
տէր իտի. զիրա պու կիւնքի փէյղա
պէրէ էվվէլտէն պասիր տէնիր իտ
10 Վէ Սաուլ ուշաղընա՝ Էյի սէօյլէտ
Կէլ, կիտէլիմ՝ տէտի. Պէօյլէճէ Ա
ատէմինին պուլունտուղու շէհրէ կիթ
11 լէր. Անլէր շէհրին եօգուշընա չը
իքէն՝ սու չէքմէք իչիւն չըգան գ
լարա րաստ կէլիպ, անլէրէ՝ Պ
12 պու՞րատա մը տըր՝ տէտիլէր. Գըզլ
տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Պուրատա
տըր, վէ իշթէ էօնիւնիւզտէ տիր. շի
տի թէզ կիթ, զիրա պու կիւն շէ
կէլտի, չիւնքի գավմըն պու կիւն մի
13 թէֆի՛ատէ զէպիհէսի վար. Շէհրէ կի
յինիզ կիպի անը՝ թա՛ամ էթմէք ի
չիւն միւրթէֆի՛այէ չըգմազտան էվվ
պուլուրսընըզ, չիւնքի օ կէլմէյի
գավմ թա՛ամ էթմէզ. զիրա գուրպ
նըն իւզէրինէ օ պէրէքէթ օգուր, պա՛
հու տա՛վէթլիլէր թա՛ամ էտէր.
շիմտի չըգընըզ, զիրա անը հէման պ
14 լուրսընըզ՝ տէտիլէր։ Վէ չը
տօղրու չըգըպ շէհրին իչինէ կիրէ
իքէն, իշթէ Սամուէլ միւրթէֆի՛ա

չըգմագ իչիւն անլէրէ գարշը կէլտի։

15 Վէ Սաուլըն կէլմէսինտէն պիր կիւն էվվէլ ՌԱՊՊ Սամուէլէ պէյան էթմիշ,
16 Եարըն պու վագըթտա Պէնեամին թօփրաղընտան սանա պիր ատէմ կէօնտէրէճէյիմ. անը գավմըմ Իսրայէլ իւզէրինէ րէ՚իս օլմագ իւզրէ մէսհ էտէսին. օլ ատամ գավմըմը Ֆիլիսթիլէրին էլլէրինտէն խէլաս էտէճէք տիր, զիրա գավմըմըն ֆէրեատը պանա վարիտ օլմուշտու, անլէրէ նազար էյլէտիմ՝ տէյի։
17 Վէ Սամուէլ Սաուլը կէօրտիւքտէ ՌԱՊՊ անա՝ իշթէ հագգընտա սանա սէօյլէտիյիմ ատէմ. գավմըմ Իսրայէլիթլէրինէ հիւքմտար օլաճագ ատէմ պուտուր՝ տէտի։
18 Սաուլ տախի գափընըն օրթասընտա Սամուէլէ եագլաշըփ՝ Քէրէմ էյլէ, պասիրին խանէսի նէ՞րէտէ տիր, պանա
19 կէօսթէր՝ տէտիքտէ, Սամուէլ Սաուլա ճէվապէն՝ Պասիր պէն իմ. էօնիւմճէ մուրթէֆէ՚այէ չըգ, զիրա պու կիւն պէնիմ իլէ թա՚ամ էտէճէքսինիզ. վէ սապահլայըն սէնի սալը վէրիրիմ՝ գալպինտէ պուլունանլարըն քաֆֆէսինի սա-
20 նա խապէր վէրիրիմ. Վէ իւչ կիւնտէն պէրու գա՛յպ օլան մէրքէպլէրին իչիւն քէտէր էթմէ. զիրա պուլունտուլար. վէ Իսրայէլին պիւթիւն արզուսու քիմէ՞ տիր. սանա վէ փէտէրինին պիւթիւն
21 խանէսինէ տէյի՞լ մի տիր՝ տէտի. Սաուլ իսէ ճէվապէն՝ Պէն Իսրայէլ սըպթլարընըն էն քիւչիւյիւնտէն պիր Պէնեամինի, վէ գապիլէմ Պէնեամին սըպթընըն ճիւմլէ գապիլէլէրինին էն քիւչիւյիւ տէյի՞լ մի տիր. իմտի նիչիւն պանա պու միսիլլիւ չէյլէր սէօյլէրսին՝ տէ-
22 տի. Սամուէլ տախի Սաուլ իլէ ուշաղընը ալըփ, անլէրի թա՚ամ օտասընա կէօթիւրէրէք՝ անլէրէ օթուզ ատէմտէն 'իպարէթ օլան տա՚վէթլիլէրին
23 պաշ թարաֆընտա եէր վէրտի. Վէ Սամուէլ աշճըյա՝ Սանա, Եանընտա տուրսուն՝ տէյէրէք շու վէրտիյիմ հի-
24 սէյի կէթիր՝ տէտի. Աշճը տախի՝ պուտու իլէ իւզէրինտէքինի գալտըրըփ Սաուլըն էօնիւնէ գօյտու, Սամուէլ՝ իշթէ հըֆզ օլունանը՝ քէնտի էօնիւնէ գօյուփ եէ. չիւնքի՝ գավմը տա՚վէթ էթտիմ՝ տէտիյիմ վագըթտան պէրու սէնին իչիւն մահֆուզ տըր՝ տէտի. վէ օլ կիւն Սաուլ Սամուէլ իլէ թա՚ամ էթտի.
25 Վէ անլէր մուրթէֆէ՚ատէն շէհրէ էնտիքտէն սօնկրա Սամուէլ տամ իւզէրինտէ Սաուլ իլէ մուքալէմէ էյլէտի.
26 Վէ սապահլայըն գալգըփ շաֆագ սէօքէր իքէն Սամուէլ Սաուլը տամա չաղըրըփ՝ Գալգ, սէնի կէօնտէրէյիմ՝ տէտի. Սաուլ տախի գալգըփ վէ իքիսի եա՛նի քէնտիսի իլէ Սամուէլ տըշարը
27 չըգտըլար. Վէ շէհրին քէնարընտա էնէրլէրքէն, Սամուէլ Սաուլա՝ Ուշաղա սէօյլէ, էօնիւմիւզտէ կէչսին (օ տախի կէչտի.) վէ շիմտի սէն տուր՝ վէ սանա Ալլահըն քէլամընը պիլտիրէյիմ՝ տէտի.

ՊԱՊ 10

1 Վէ Սամուէլ եաղ շիշէսինի ալըփ անըն պաշընա տէօքէրէք, անը էօփիւփ տէտի քի՝ իշթէ ՌԱՊՊ սէնի քէնտի միրասընա րէ՚իս օլմագ իւզրէ մէսհ էյլէ-
2 տի. Պու կիւն պէնտէն մուֆարագաթ էյլէտիքտէն սօնկրա, Պէնեամին հուտուտունտա վագը՝ Սէլսահտա Ռահէլին գապրը եանընտա իքի ատէմ պուլաճագսըն. անլէր սանա տէյէճէքլէր քի՝ Արամագ իչիւն կիթտիյին մէրքէպլէր պուլունտու. վէ իշթէ փէտէրին մէրքէպլէր մատտէսինի թէրքլէ՝ Օղլում իչիւն նէ՞ եափայըմ՝ տէյէրէք սիզտէն տօլայը էնտիշէ էտիյօր.
3 Վէ օրատան իլէրի կիտիփ Թապօր մէշէսինէ վարըլ օլտուղընտա, օրատա Պէյթէլէ Ալլահ հուզուրունա չըգմագ իւզրէ՝ պիրի իւչ օղլագ, վէ պիրի իւչ էքմէք սօմունը, վէ պիրի պիր թուլում շէրապ թաշըյան իւչ ատէմ սանա թէ-
4 սատիւֆ էտէճէք տիր. Վէ հալ ու խաթըրընը սու՚ալ էտիփ՝ սանա իքի էքմէք վէրէճէքլէր. սէն տախի էլլէ-
5 րինտէն գապուլ էտէճէքսին. Պա՚տէ-

հաւ Ցիլիաթ իլէրին մուհաֆըզլարը պուլունուրըզ Ձէլ'սաթ-Ռուլահա կիտաճէքսինիզ վէ օրայա՛ չէհրէ վասըլ օլտուղունտա Թանրընըն սանթուր վէ տէֆ վէ նէյ վէ Քինյիւրա օլարագ, քէնտիլէր տախի փէյղամպէրլիք էտէրէք մուրթէֆի'աթտան էնէն պիր փէյղամպէր
6 ճէմա'աթընա րասթ կէլէճէքսին. Սէնին իւզէրինէ տախի ՌԱՊՊԸՆ Ռուհը կէլէճէք, վէ օնլար իլէ պէրապէր փէյղամպէրլիք էտէճէքսին. վէ ատէն թէպտիլ էտիլմիշ պիր
7 ատէմ օլաճագսըն. Իմտի պու 'ալամէթլէր սանա վագը օլտուգլարընտա էլինտէն կէլէնի եափ, զիրա Ալլահ սէնին
8 իլէ տիր. Վէ պէնտէն էվվէլ Ճիլճալա'յէ, վէ իշթէ պէն մուհրագաթլար թագտիմ վէ սէլամէթ զէպիհէլէրի զէպհ էթմէք իչիւն եանընա էնէճէյիմ. պէն եանընա կէլիփ եափաճագլարընը սանա պէյան էտինճէյէ տէկին եէտի կիւն մէքս էյլէ.
9 Վէ Սամուէլին եանընտան կիթմէք իչիւն տէօնտիւյիւ կիպի, Ալլահ անա պաշգա պիր գալպ վէրտի. վէ պու 'ալամէթլէրին ճիւմլէսի օլ կիւն վուգու'ա կէլտի.
10 Վէ օրայա եա'նի *Ճիպ'ա'յա կէլտիկլէրինտէ իշթէ պիր փէյղամպէր ճէմա'աթը անա րասթ կէլտի. վէ անըն իւզէրինէ Ալլահըն Ռուհը կէլմէքլէ օ արալարընտա փէյղամպէրլիք
11 էյլէտի. Վէ անը մուգատտէմա թանըյանլարըն քաֆֆէսի անըն փէյղամպէրլէր իլէ փէյղամպէրլիք էթտիյինի կէօրտիւքլէրի, վէ գավմը պիրի պիրինէ՝ Քիշ օղլունա պու նէ՞ օլտու տըր. Սաո՞ւլ տախի մի փէյղամպէրլէր արա-
12 սընտա տըր՝ տէտիլէր. Վէ օրալը պիր ատէմ ճէվապէն՝ Եա՛ պունլարըն փէտէրլէրի քի՞մ տիր՝ տէտի. Պու էճլէտէն՝ Սաո՞ւլ տախի մի փէյղամպէրլէր միյանընտա
13 տըր՝ սէօզիւ զարպը մէսէլ օլտու. Վէ փէյղամպէրլիք էթմէյի թէքմիլ էթտիքտէն սօնրա մուրթէֆի'այա կիթտի.
14 Վէ Սաուլըն 'ամուճասը անա վէ ուշաղընա՝ Նէ՞րէյէ կիթտինիզ՝ տէտի. Օլ տախի մէրքէպլէրի արամաղա չըգտըգ վէ պուլունմատըգլարընը կէօրտիւկիւմիւզտէ Սամուէլին եանընա կիթ-
15 տիք՝ տէտի. Սաուլըն 'ամուճասը տախի՝ Սամուէլին սիզէ նէ սէօյլէտիյինի պանա
16 խապէր վէր՝ տէտի. Վէ Սաուլ 'ամուճասընա՝ Մէրքէպլէրին պուլունտուղունու պիզէ աչըգճա խապէր վէրտի՝ տէտի. Լաքին մէլիքլիք օլմագ խուսուսընտա Սամուէլին քէնտիսինէ սէօյլէտիյինի անա խապէր վէրմէտի.
17 Վէ Սամուէլ գավմը Միսփէյէ ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընա ճէմ' էյլէ-
18 տի. Վէ պէնի Իսրայէլէ տէտի քի՝ Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ պէօյլէ սէօյլէր. Պէն Պէն Իսրայէլի Մըսըրտան չըգարտըմ, սիզի Մըսըրլըլարըն էլինտէն վէ սիզի զուլմ էտէն պիւթիւն մէմլէքէթլէրին էլ-
19 ինտէն խէլաս էթտիմ. Սիզ իսէ սիզի ճիւմլէ պէլալարտան վէ մուզայագալարտան խէլաս էտէն Ալլահընըզը պուկիւն րէտ էտիպ՝ Պիզիմ իւզէրիմիզէ պիր մէլիք նասպ էյլէ՝ տէտինիզ. Վէ շիմտի սըպթլարընըզ վէ պէյլէրինիզճէ ՌԱՊՊԸՆ հուզուրը-
20 նա տուրունուզ. Վէ Սամուէլ Իսրայիլ սըպթլարընըն քաֆֆէսինի եագընլաշթըրտըղընտա՝ Պէնեամին սըպթը թու-
21 թուլտու. Վէ Պէնեամին սըպթընը ֆամիլեալարընա կէօրէ եագըն կէթիրտիյինտէ Մաթրի գապիլէսի թութուլտու. Սաուլ Քիշ օղլու թութուլտու. անը արատըլար իսէ տէ պուլունմատըլար.
22 Վէ՝ 'Աճէպա օ ատէմ պուրայա կէլիմի՝ տէյիւ ՌԱՊՊՏԱՆ, եինէ սուալ էթտիլէր. ՌԱՊՊ տախի՝ Իշթէ էշեա արասընտա կիզլէնմիշ տիր՝ տէտի.
23 Վէ գօշուփ անը օրատան ալտըլար, վէ գավմըն օրթասընտա տուրտուղունտա, ճիւմլէսինտէն օմուզլարը
24 եուգարըսընտան ուզուն էտի. Վէ Սամուէլ պիւթիւն գավմէ՝ ՌԱՊՊԸՆ իւթիխապ էթտիյի քիմսէյի կէօրիւյօր մու, զիրա պիւթիւն գավմտա անա պէնզէր եօգ տուր՝ տէտի. Վէ պիւթիւն գավմ կիպանկ չէքիփ՝ Եաշասըն մէլիք՝ տէ-
25 տիլէր. Վէ Սամուէլ գավմա մէլիք

---

*Թէփէյէ

քիւմէթի ուսուլընը թա'րիֆ էտիպ, պիր
քիթապա թահրիր էթտիքտէն սօնկրա' ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընա վազ' էյլէտի·
վէ Սամուէլ գավմին գէաֆֆէսինի հէր
քէսի քէնտի խանէսինէ սալըվէրտի·
26 Սաուլ տախի քէնտի խանէսինէ Ճիպ'այա կիթտիքտէ, գալպլէրինէ ՌԱՊՊԸՆ
տօգունտուղը պիր թագըմ ատամլար
27 անըն իլէ պէրապէր կիթտիլէր· Ամմա պա'զը խարամզատէ քիմսէլէր' Պու ատամ
նասըլ պիզի գուրթարաճագ տըր' տէյէրէք, անը թահգիր էտիպ անա պիր
փիշքէշ կէթիրմէտիլէր· լաքին օ սուքութ էյլէտի·

ՊԱՊ 11

1 Վէ 'Ամմօնի Նահաշ չըգըպ Եապէշ-Ճիլ'ատ 'ալէյհինէ օրտու գուրտուգտա վէ
Եապէշին պիւթիւն էհալիսի Նահաշա'
Պիզիմ իլէ 'ահտը 'աքտ էյլէ, պիզ սանա գուլլուգ էտէլիմ' տէտիլէր·
2 Ամմա 'Ամմօնի Նահաշ անլարա' Սիզին
իլէ պու շարթ իլէ 'ահտ էտէրիմ,
հէր պիրինիզին սաղ կէօզլէրինի չըգարայըմ, վէ պունու 'այպ օլմագ իւզրէ պիւթիւն Իսրայէլին իւզէրինէ ա-
3 թայըմ' տէտի· Եապէշին իխթիյարլարը տախի անա' Իսրայէլին հուտուտը
տախիլինտէ օլան հէր եէրէ էլչի կէօնտէրմէք իչիւն պիզէ եէտի կիւն միւհլէթ վէր· վէ էյէր պիզի գուրթարան
պուլունմազ իսէ, օլ վագըթ չըգըպ
նէզտինէ կէլիրիզ' տէտիլէր·
4 Պունուն իւզէրինէ սա'իլէր Սաուլ
Ճիպ'ասընա կէլիպ' գավմ իշիտիր իքէն պու սէօզլէրի սէօյլէտիքլէրինտէ,
պիւթիւն գավմ պիւյիւք ավազլէ աղ-
5 լատըլար· Վէ իշթէ Սաուլ էօքիւզլէրին արդընճա թարլատան կէլտիքտէ,
Սաուլ' Գավմա նէ օլտու քի աղլայօրլար' տէտի. վէ անա Եապէշ էհալիսի-
6 նին սէօզլէրինի նագլ էթտիլէր· Վէ
Սաուլ պու սէօզլէրի իշիթտիքտէ իւզէրինէ Ալլահըն Ռուհը կէլտի, վէ գա-
7 ղապը զիյատէսիյլէ թութուշտու· Վէ
պիր չիֆթ էօքիւզ ալըպ անլարը փարչա փարչա էտէրէք, Սաուլըն վէ Սամուէլին արդընճա չըգմայան հէր ատէմին էօքիւզլէրինէ պէօյլէ էտիլէճէք
տըր' տէյէրէք, սա'իլէր էլիյլէ Իսրայէլին հուտուտը տախիլինտէ օլան հէր
եէրէ կէօնտէրտի· վէ գավմըն իւզէրինէ ՌԱՊՊ գօրգուսու տիւշմէքլէ շախսը
8 վահիտ կիպի չըգտըլար· Վէ Պէզէգտէ
եօգլամա էթտիքտէ Պէնի Իսրայէլ իւչ
եիւզ պին' վէ Եէհուտա ատէմլէրի օ-
9 թուզ պին նէֆէր իտի· Վէ կէլէն սա'իլէրէ' Եապէշ-Ճիլ'ատըն էհալիսինէ' Եարըն կիւն ըսընտըգտա սիզէ խէլաս էթթիրիլէճէք տիր' տէյինիզ, տէտիլէր· Սա'իլէր տախի կէլիպ Եապէշ էհալիսինէ
խապէր վէրտիքլէրինտէ' անլար շատ-
10 ման օլտուլար· Վէ Եապէշին էհալիսի
'Ամմօնիլէրէ' Եարըն չըգըպ նէզտինիզէ
կէլիրիզ, վէ նազարընըզտա հէր նէ քի
խօշ իսէ պիզէ էյլէյինիզ' տէտիլէր·
11 Վէ էրթէսի կիւն Սաուլ գավմը իւչ
ֆըրգայա թագսիմ էտիպ, սապահ նէօպէթինտէ օրտունըն իչինէ կիրէրէք,
'Ամմօնիլէրի կիւնիւն հէրարէթի վագթընա գատար թէլէֆ էթտիլէր· վէ
պագի գալանլար տաղըլըպ իքիսի պիր
եէրտէ գալմատը·
12 Օլ վագըտ գավմ Սամուէլէ' Իւզէրիմիզէ Սաո՞ւլ մը մէլիք օլաճագ' տէյէն
քի՞մ տիր· օլ ատէմլէրի թէսլիմ էտինիզ տէ անլարը էօլտիւրէլիմ' տէտիլէր·
13 Լաքին Սաուլ' Պու կիւն պիր քիմսէ
էօլտիւրիւլմէյէճէք տիր· զիրա ՌԱՊՊ
պու կիւն Իսրայէլտէ խէլաս իճրա էյլէտի' տէտի·
14 Սամուէլ տախի գավմա' Կէլինիզ,
Ճիլճալա կիտէլիմ, օրատա հիւքիւմէթի
15 եէնիտէն սապիթ էտէլիմ' տէտի· Պունուն իւզէրինէ պիւթիւն գավմ Ճիլճալա կիթտիլէր, վէ օրատա' Ճիլճալտա
ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա Սաուլը մէլիք
նասպ էթտիլէր· վէ օրատա ՌԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա սէլամէթ զէպիհէլէրի
զէպհ էթտիլէր· վէ Սաուլ իլէ պիւթիւն
Իսրայէլ օրատա զիյատէսիյլէ շատման
օլտուլար·

ՊԱՊ 12

1 Վէ Սամուէլ պիւթիւն Իսրայէլէ տէտի քի Իշթէ սիզին հէր սէօյլէտիյինիզէ կէօրէ քէլամընըզը տինլէյիպ իւզէ-
2 րինիզէ պիր մէլիք նասպ էթթիմ։ Վէ շիմտի իշթէ էօնիւնիւզճէ մէլիք կիտիյօր, պէն իսէ իխթիյար վէ աք սաչլը օլտում, վէ իշթէ օղուլլարըմ եանընըզտատըր, պէն տախի սէպավէթիմտէն թա պու կիւնէ տէկին էօնիւնիւզճէ
3 կիտիյօր իտիմ։ Իշթէ պէն հազըր իմ. ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա վէ մէսիհինին հուզուրընտա շէհատէթ էտինիզ, քիմի՞ն էօքիւզիւնիւ ալտըմ, վէ քիմի՞ն մէրքէպինի ալտըմ, վէ քիմէ՞ զարար էթթիմ, քիմէ՞ զուլմ էթթիմ, վէ քիմի՞ն էլինտէն րիշվէթ ալըպ անըն իլէ կէօզլէրիմի գափատըմ. պէն տախի
4 սիզէ ի՛ատէ էտէյիմ։ Անլէր տախի՝ Պիզէ զարար էթմէտին, վէ պիզէ զուլմ էթմէտին, վէ քիմսէնին էլինտէն պիր
5 շէյ ալմատըն՝ տէտիլէր։ Օլ տախի անլէրէ՝ Էլիմտէ պիր շէյ պուլմատըղընըզա պու կիւն ՐԱՊՊ սիզէ շահիտ, մէսիհի տախի շահիտ օլսուն՝ տէտի. վէ անլէր՝ Շահիտ օլսուն՝ տէտիլէր։

6 Պա՛տէհու Սամուէլ գավմա տէտի քի՝ Մուսա իլէ Հարունը թա՛յին էտէն վէ էճտատընըզը Մըսըր տիյարընտան
7 չըգարան ՐԱՊՊ տըր։ Վէ շիմտի տուրընըզ, պէն տախի ՐԱՊՊԸՆ սիզէ վէ էճտատընըզա էյլէտիյի պիլճիւմլէ հագգ իշլէր խուսուսընտա ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա սիզին իլէ միւպահէսէ էտէյիմ։
8 Եա՛գուպ Մըսըրա կիրտի, վէ էճտատընըզ ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էթտիքլէրինտէ, ՐԱՊՊ Մուսա իլէ Հարունը իրսալ էթտի. պունլար տախի էճտատընըզը Մըսըրտան չըգարըպ պու մահալտէ իս-
9 քան էթթիլէր։ Ամմա անլէր քէնտիլէրին Ալլահը ՐԱՊՊԸ ունութտուլար, օլ տախի անլէրի Հասօրուն սէր՛ասքէրի Սիսէրանըն էլինէ վէ Ֆիլիսթիլէրին էլինէ վէ Մօապ մէլիքինին էլինէ թէսլիմ էթթի, վէ անլէր իլէ մուհարէպէ
10 էթթիլէր։ Վէ ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էտիպ՝

ՐԱՊՊԸ թէրքլէ վէ Պա՛ալիմէ վէ Ա
թարօթա 'իպատէթ էթմէքլէ կիւ
իշլէտիք, վէ շիմտի տիւշմէնլէրիմիզ
էլինտէն պիզի խալաս էյլէ, վէ
11 'իպատէթ էտէրիզ՝ տէտիլէր։ ՐԱՊ
տախի Եէրու պա՛ալը վէ Պէտանը
Եիֆթահը վէ Սամուէլի սիզէ իրսալ էթ
սիզի էթրաֆընըզ պուլունան տիւշմ
լէրինիզին էլինտէն խալաս էթտի, վ
տախի էմնիյէթ իւզրէ օթուրտ
12 Վէ պէնի 'Ամմօն մէլիքի Նահաշըն
զէրինիզէ կէլտիյինի կէօրտիւյիւնիւզ
Ալլահընըզ ՐԱՊՊ մէլիքինիզ իքէն, գ
նա՝ Խայըր, իլլա իւզէրիմիզէ պիր մէլ
13 հիւքիւմէթ էթսին՝ տէտինիզ։ Վէ շ
տի իշթէ ինթիխապ էտիպ թալէպ էթ
տիյինիզ մէլիք. վէ իշթէ ՐԱՊՊ իւ
14 րինիզէ պիր մէլիք նասպ էյլէտի։ Էյ
ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգուպ անա 'իպատէթ է
տէր իսէնիզ, վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամի
իթա՛աթլէ Էմրինէ 'ասի օլմազ իսէնիզ
օլ վագըթ կէրէք սիզ, կէրէք իւզէ
նիզէ հիւքիւմէթ էտէն մէլիք Ալլահ
15 նըզ ՐԱՊՊԱ թապի՛ օլաճագսընըզ։ Ա
մա էյէր ՐԱՊՊԸՆ քէլամընա իթա
էթմէյիպ՝ ՐԱՊՊԸՆ էմրինէ 'ասի օլ
իսէնիզ, օլ զէման ՐԱՊՊԸՆ էլի էճ
տընըզըն իւզէրինէ օլտուղու կի
սիզին իւզէրինիզէ տախի օլաճագ տը
16 Շիմտի տախի տուրուպ՝ կէօզլէրինիզ
էօնիւնտէ ՐԱՊՊԸՆ իճրա էտէճէյի պ
17 պէօյիւք իշէ պագընըզ։ Պու կիւն պու
տայ պիչիմի տէյի՞լ մի. ՐԱՊՊԱ տու
էտէճէյիմ, օլ տախի կէօք կիւրիւ
թիւսիւլէ եաղմուր կէօնտէրէճէք
թա քի քէնտինիզէ մէլիք թալէպ էթ
մէքլէ ՐԱՊՊԸՆ նազարընտա էթտի
նիզ քէօթիւլիւյիւն պէօյիւք օլտու
պիլիպ կէօրէսինիզ։

18 Վէ Սամուէլ ՐԱՊՊԱ տուա՛ էյլէտ
վէ ՐԱՊՊ օլ կիւն կէօք կիւրիւլթիւ
լէ եաղմուր կէօնտէրտի, վէ պիւթ
գավմ ՐԱՊՊՏԱՆ վէ Սամուէլտէն զ
19 յատէսիյլէ գօրգտուլար։ Վէ պիւթ
գավմ Սամուէլէ խիթապէն՝ Պու գու
լարընըն հագգընտա Ալլահըն ՐԱՊՊԱ
յագ էյլէ քի էօլմէյէլիմ. զիրա քէ

ըմըզէ պիր մէլիք թալէպ էթմէմիզլէ պիլ ճիւմլէ կիւնահլարըմըզա քէօթիւլիւք զամմ էթտիք՝ տէտիլէր։
20 Սամուէլ տախի գավմա տէտի քի՝ Գօրգմայընըզ. սիզ պու քէօթիւլիւյին ճիւմլէսինի էթտինիզ իսէ տէ, անճագ ՌԱՊՊԱ թէպա'իյէթտէն սափմայընըզ, վէ ՌԱՊՊԱ պիւթիւն գալպինիզտէն 'իպատէթ
21 էտինիզ։ Վէ սափմայընըզ. չիւնքի պաթըլ օլանլարըյէ ֆա'իտէ վէ խէլաս էտէմէյէն էյսաթըյէ թապի' օլմուշ օ-
22 լուրսունըզ։ Զիրա ՌԱՊՊ սիզի քէնտինէ գավմ էթմէյէ րազը օլտուղունտան, ՌԱՊՊ քէնտի իսմ ի 'ազիմի իչիւն գավմընը
23 թէրք էթմէզ։ Պէն տախի, հաշա քի սիզին իչիւն նիյազ էթմէքտէն ֆարիղ օլմագլէ՝ ՌԱՊՊԱ կիւնահ էտէյիմ. լաքին սիզէ էյի վէ տօղրու եօլու թա'-
24 լիմ էտէճէյիմ։ Անճագ ՌԱՊՊՏԱՆ գօրգուփ պիւթիւն գալպինիզտէն հագիգաթ իւզրէ անա 'իպատէթ էտինիզ. զիրա սիզին իչիւն նէ պէօյիւք իշլէր
25 եափտըղընը կէօրիւյօրսունըզ։ Ֆագաթ էյէր քէօթիւլիւք իճրասընտա պուլունաճագ օլուր իսէնիզ, հէմ սիզ, հէմ տախի մէլիքինիզ հէլաք օլաճագսընըզ։

ՊԱՊ 13

1 Սաուլ մէլիք օլալը պիր սէնէ օլմուշ իտի. վէ Իսրայէլ իւզէրինէ իքի սէնէ
2 սալթանաթ էթտիյինտէ, Սաուլ քէնտինէ Իսրայէլտէն իւչ պին ատէմ ինթիխապ էթտի, վէ իքի պին նէֆէրի Միքմաշ վէ Պէյթէլ տաղընտա Սաուլ իլէ պուլունուպ, պին նէֆէրի Պէնեամին ճիւմ'ասընտա Եօնաթան իլէ իտիլէր. վէ գավմըն պագըյէսինի հէր քէսի քէնտի չատըրընա սալը վէրտի։
3 Եօնաթան տախի Ֆիլիսթիլիլէրին Ճիպ'ատա պուլունան մուհաֆըզլարընը վուրմագլէ՝ Ֆիլիսթիլիլէր իշիթտիլէր. օլ վագըթ Սաուլ 'Իպրանիլէրին իշիթմէսի իչիւն պիւթիւն տիյարտա պօրու չալ-
4 տըրտը։ Վէ պիւթիւն Իսրայէլ՝ Սաուլ Ֆիլիսթիլիլէրին մուհաֆըզլարընը վուրտու, հէմ տախի Իսրայէլ Ֆիլիսթիլիլէրին 'ինտինտէ մէքրուհ օլտու՝ տէնիլտիյինի իշիթմէքլէ, գավմ Ճիլճալտա Սաուլըն նէզտինէ թէճէմմիւ' էյլէտի։
5 Վէ Ֆիլիսթիլիլէր օթուզ պին 'արապա վէ ալթը պին սուվարի, վէ քէսրէթ ճիհէթիյլէ տէնիզ քէնարընտաքի գում գատար խալգ օլարագ, Իսրայէլ իլէ մուհարէպէ էթմէք իւզրէ թէճէմմիւ' իլէ չըգըպ՝ Պէյթավէնին շարգընտա Միք-
6 մաշտա օրտու գուրտուլար։ Վէ Իսրայէլիլէր քէնտիլէրինի մուզայագատա կէօրտիւքլէրինտէ, (զիրա գավմ սըգըլմագտա իտի,) գավմ մաղարալարտա վէ չալըլար արասընտա վէ գայալար իլէ գուլլէլէրտէ վէ չուգուրլարտա
7 խըթըֆա էյլէտի։ Վէ պա'զը 'Իպրանիլէր Իրտանտան Ճատ վէ Ճիլ'ատ տիյարընա կէչտիլէր. վէ Սաուլ տահա Ճիլճալտա պուլունուրտը արգասընտա՝ պիւթիւն գավմ թիթրէյէրէք անըն արտընճա կիտէրլէր իտի։
8 Վէ Սամուէլին թա'յին էյլէտիյի վագթա կէօրէ եէտի կիւն մէքս էյլէտի. վէ Սամուէլ Ճիլճալա կէլմէտի, գավմ տա-
9 խի անըն եանընտան տաղըլտը։ Օլ վագըթ Սաուլ՝ Մուհրագա իլէ սէլամէթ գուրպանլարընը պանա կէթիրինիզ՝ տէյէրէք մուհրագայը թագտիմ էյլէտի։
10 Վէ մուհրագանըն թագտիմինի թէմամ էտէր իքէն՝ իշթէ Սամուէլ կէլտի, Սաուլ տախի անը սէլամլամագ իչիւն իս-
11 թիգպալէ չըգտը։ Վէ Սամուէլ՝ Նէ՞ եափտըն՝ տէտիքտէ, Սաուլ՝ Գավմըն եանըմտան տաղըլմագտա օլտուղունը վէ վագթ ը մու'այյէնտէ սէնին կէլմէտիյինի վէ Ֆիլիսթիլիլէրին Միքմաշտա ճէմ'
12 օլմուշ օլտուղընը կէօրտիւքտէ, Պէն ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա նիյազ էթմէմիշ իքէն Ֆիլիսթիլիլէր շիմտի իւզէրիմէ Ճիլճալա էնէճէքլէր՝ տէյէրէք մուհրագայը թագտիմէ ճէսարէթ էյլէտիմ՝ տէ-
13 տի։ Սամուէլ տախի Սաուլա՝ Համագաթ էթտին. Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ սանա պույուրտուղու էմրի հըֆզ էթմէտին. չիւնքի հէման ՌԱՊՊ սէնին հիւքիւմէթինի Իսրայէլտէ իլ'էլ էպէտ սապիթ

14 գըլաճագ իտի. Ամմա շիմտի հիւքիւմէթին տայիմ օլմայաճագ. ՌԷՊՊ քէնտի գալպինէ մուվաֆըգ պիր ատամ արատը, վէ ՌԱՊՊ անը գավմինին իւզէրինէ րէ՛իս թա՛յին էթմիշ. զիրա պէքլէ՛ ՌԱՊՊԸՆ սանա էմր էթտիյինի հըֆզ էթմէտին տէտի.

15 Պուտէկզու Սամուէլ գալգըպ Կիլկալտան Պէնեամինին Կիպ'աասընա չըգտը. Սաուլ տախի քէնտի եանընտա պուլունան խալգը եօգլատըգտա ալթը 16 եիւզ նէֆէր գատար իտի։ Վէ Սաուլ իլէ օղլու Եօնաթան վէ եանլարընտա պուլունան խալգ Պէնեամինին Կիպ'աասընտա օթուրուրլար իտի. Ֆիլիսթիլէր իսէ Միքմաշտա օրտու գուրմուշլար իտի։

17 Վէ Ֆիլիսթիլէրին օրտուսընտան իւչ պէօլիւք եաղմաճըլար չըգտը. պիր պէօլիւյիւ Օֆրա եօլունա՝ Շուղալ ալքասըն

18 Վէ պիր պէօլիւյիւ Պէյթհօրօն եօլունա վէ օլ պիր պէօլիւյիւ պէրրիյէտէ Սէպօյիմ վատիսինէ պագան հուտուտ եօլունա միւթէվէճճիհ օլտուլար.

19 Վէ պիւթիւն Իսրայէլ եէրլէրինտէ պիր տէմիրճի պուլունմազ իտի. զիրա Ֆիլիսթիլէր՝ Օպրանիլէր գըլըճ եա միզրագ եափմասընլար տէմիշլէր

20 իտի. Վէ պիւթիւն Իսրայէլ՝ հէր քէս սապանընը վէ սապան տէմիրինի վէ պալթասընը վէ քէլպինի թա՛միր էթմէք իչին Ֆիլիսթիլէրին եանընա էնէրլէր

21 իտի. Ամմա սապանլարը վէ գազմա տէմիրլէրի վէ իւչ տիշլի չաթալլարը վէ պալթալարը իչին հէմ իւվէնտէկլէրինի պիլէմէք իչին էյէլէրի վար իտի.

22 Պէօյլէճէ ճէնկ կիւնիւնտէ Սաուլ իլէ Եօնաթանըն եանընտա պուլունան պիւթիւն գավմըն էլինտէ գըլըճ եա միզրագ պուլունմայըպ, անճագ Սաուլ իլէ օղլու Եօնաթանըն պուլունուր

23 իտի. Վէ Ֆիլիսթիլէրին մուհաֆըզլարը Միքմաշըն կէչիտինէ չըգտը.

ԲԱՊ. ԺԴ.

1 Վէ պիր կիւն Սաուլըն օղլու Եօնաթան փէտէրինէ խապէր վէրմէքսիզին սիլահտարը օլան ուշագա՛ կէլ, էօ թարաֆտա օլան Ֆիլիսթիլէրին մուհաֆըզը թարաֆընա կէչէլիմ՝ տէտ

2 Սաուլ իսէ Կիպ'աանըն նիհայէթին տէ Միկրօնտա օլան նար աղաճը ալթընտա օթուրույօր իտի. վէ եան տա օլան գավմ ալթը եիւզ նէֆէր գ

3 տար իտի. Վէ Էլիի օղլու Ֆինէէ սըն օղլու Իքապոտըն գարտաշը Ա խիթուպըն օղլու Ախիա Շիլօտա էֆ կիյմիշ օլուպ՝ ՌԱՊՊԸՆ քէհինի իտի, գավմ տախի Եօնաթանըն կիթ

4 տիյինի պիլմէզ իտի։ Վէ Եօնաթան Ֆիլիսթիլէրին մուհաֆըզլարը թարաֆընա կէչմէք իսթէտիյի կէչիտլէրին արասընտա պիր թարաֆտա պիր գայա վէ օ պիր թարաֆտա պիր գայա պուլունուրտու, պիրինին իսմի Պօսէս վէ օ պիրինին իսմի Սէնէ իտի.

5 Պիրի գայանըն ուճու շիմալ տան Միքմաշ գարշըսընտա՝ վէ օ պիրի ճանիպ ի ճէնուպտա Կէպա գարշըսընտա

6 Նա տուրէք Եօնաթան սիլահտարը օլան ուշագա՛ կէլ, պու սիւնէթսիզլէրին մուհաֆըզլարը թարաֆընա կէչէլիմ, պէլքի ՌԱՊՊ պիզիմ իչին պիր իշ եափար, զիրա չոգ իլէ եա ազ իլէ խալաս վէրմէյէ ՌԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ պիր մանի' եօգ տուր

7 տէտի. Սիլահտարը տախի անա՝ Գալպինտէ օլանըն քեաֆֆէսինի իշլէ. իլէրի կիտ, իշթէ պէն կէօնլիւն

8 ճէ սէնինլէ իմ տէտի. Եօնաթան տա խի՝ իշթէ պիզ օլ ատէմլէրին թարաֆընա կէչիպ՝ անլարա կէօրիւնէլիմ.

9 Էյէր պիզէ՝ Պիզ սիզէ կէլինճէյէ տէկին տուրունըզ՝ տէրլէր իսէ, պ վօգըֆ չըգմայալըմ եէրիմիզտէ տուր

10 ալըմ։ Ամմա եանըմըզա չըգընըզ՝ տէրլէր իսէ, չըգալըմ, զիրա ՌԱՊՊ անլարը էլիմիզէ թէսլիմ էթմիշ տիր. վէ պու պիզէ պիր 'ալամէթ

11 օլսուն՝ տէտի. Պէօյլէճէ իքիսի Ֆիլիսթիլէրին մուհաֆըզլարընա կէօրին տիլէր քէնտիլէրինի, Ֆիլիսթիլէր՝ իշթէ 'Իպրանիլէր կիզլէնտիքլէրի տէլիքլէրտէն

12 չըգըյօրլար, տէտիլէր. Վէ մուհաֆըզ

լար Եօնաթան իլէ սիլահտարընա մէ-
յդանա վէրիպ՝ Եանըմըզա չըգընըզ, վէ
սիզէ պիր շէյ կէօստէրէլիմ՝ տէտիլէր.
վէ Եօնաթան սիլահտարընա՝ Արգամ
սըրա չըգ, զիրա ՐԱՊՊ անլարը Իսրա-
13 յէլին էլինէ թէսլիմ էթտի՝ տէտի. Ու
վագըթ Եօնաթան, սիլահտարը արդը-
նըն տըրընձա օլարագ, թըրմանա-
րագ եօգարը չըգտը. վէ Եօնաթանըն
էօնինտէ տիւշտիւլէր, սիլահտարը արդը-
խի անըն սըրա [illegible] էօլտիւրիւր ի-
14 տի. Վէ Եօնաթանըն իլէ սիլահտարընըն
իլք խըրգընլարը [illegible] ատամ գատար
եարըմ տէօնիւմ մէսաֆէտէ եիրմի գա-
15 տար իտի. Վէ օրտու իչինտէ [illegible] վէ
պիւթիւն գավմտա թիթրէյիշ վարտը. օ-
րտու, մուհաֆըզլար վէ եաղմաճըլար
տախի միւթթէհիշ օլտուլար. վէ եէր թիթրէ-
յիշ մին Թանրը իլահի պիր թիթրէ-
յիշ վարըը՝ օլտու.

16 Վէ Պէնեամինին Գիպ'ասընտա Սաուլըն
պէքչիլէրի կէօրտիւլէր քի, իշթէ օ
ճէմիյէթ տաղըլ օլուպ կիթտիքչէ տէ-
17 րիշան օլույօր իտի. Վէ Սաուլ եանընտա
օլան գավմա տէտի քի՝ Շիմտի թէֆ-
թիշ էտին, պիզտէն քիմ կիթմիշ օլ-
տուղունու կէօրիւնիւզ՝ տէտի. վէ թէֆթիշ
էթթիքլէրինտէ՝ իշթէ Եօնաթան իլէ
18 սիլահտարը եօգ իտի. Ու զէման Սաուլ
Ախիայա՝ Ալլահըն թապութունու պուրայա
կէթիր՝ տէտի. զիրա օլ զէման Ալլահըն
թապութը պէնի Իսրայէլ իլէ պէրապէր
19 իտի. Վէ Սաուլ քահինէ սէօյլէր իքէն
Ֆիլիսթինլէրին օրտուսընտա օլան վէլ-
վէլէ կիթտիքճէ չօղալմագտա իտի. վէ
20 Սաուլ քահինէ՝ Էլինի չէք՝ տէտի. Վէ
Սաուլ եանընտա օլան գավմըն ճէմա-
աթի ճէմ՝ օլմուշ օլարագ ճէնկէ վիւ-
սուլ օլտուլար, իշթէ հէր քէսին գըլըճը
րէֆիգի իւզէրինէ օլմուշտու՝ գայէթ պէօ-
21 յիւք գարըշըգլըգ վար իտի. Վէ էվվէ-
լա Ֆիլիսթինլէր իլէ պուլունուպ՝ էթ-
րաֆտան անլար իլէ պէրապէր օրտու-
յա չըգմըշ օլան Իպրանիլէր տախի
Սաուլ վէ Եօնաթան իլէ օլան Իսրայէ-
22 լէ միւլհագ օլտուլար. Վէ Էֆրայիմ տա-
ղընտա կիզլէնմիշ օլան Իսրայէլիլէրին
քաֆֆէսի Ֆիլիսթինլէրին ֆիրար էթ-
տիքլէրինի իշիտինճէ, անլար տախի սա-
վաշտա [illegible] տիւշէրէք մուհարէպէյէ գա-
23 թըլտըլար. Վէ օլ կիւն ՐԱՊՊ Իսրայէ-
լի խալաս էյլէտի. վէ մուհարէպէ Պէյ-
թավէնէ կէչտի.

24 Վէ օլ կիւն Իսրայէլիլէր մուզտա-
րիպ օլտուլար, զիրա Սաուլ՝ Հէր քիմ
աքշամա գատար թա՝ քի [illegible]
[illegible], թա քի տիւշմանլարըմտան
ինթիգամ ալըրըմ՝ տէյու գավմը եէ-
մին վէրմիշ իտի, պէօյլէճէ պիւթիւն
25 գավմ էքմէք թաթմատը. Վէ պիւ-
թիւն գավմ պիր օրմանա կէլտի, վէ
26 եէր իւզէրինտէ պալ վար իտի. Վէ
գավմ օրմանա կիրտիքտէ, իշթէ պալ
աքըյօր իտի, ամմա գավմ եէմինտէն
գօրգմագլա քիմսէ էլինի աղզընա
27 կէօթիւրմէտի. Լաքին Եօնաթան
պապասընըն գավմա [illegible] վէրտիյի
եէմինի իշիտմէմիշ իտի, էլինտէքի
աստասընըն ուճունու ուզատըպ պալ
պէտէքինէ պաթըրտը, վէ էլինի
աղզընա կէօթիւրտիւ՝ կէօզլէրի ա-
28 չըլտը. Վէ գավմտան պիրի ճէվապ վէ-
րիպ՝ Պապան, Պու կիւն թա'ամ եէ-
յէն ատամ մէլ'ուն օլսուն՝ տէյէրէք,
գավմա շիտտէթլէ եէմին վէրտի՝ տէտի.
29 գավմ տախի եօրղունլաշմըշ իտի. Եօնաթան
տէտի քի՝ Պապամ մէմլէքէթի թէտիրկին
էթթի. շիմտի կէօրիւնիւզ, պու
պալտան պիր ազճըգ թատտըղըմ իչին
30 կէօզլէրիմ աչըլտը. Նէ քատար գավմ պու-
կիւն տիւշմանլարընըն եաղմասընտան
պուլտուղունտան սէրպէսթճէ եէյէյտի, շիմտի Ֆիլիս-
թինլէրտէ գըրգըն տահա չօգ օլմա՞զ մը իտի՝
տէտի.

31 Վէ օլ կիւն Ֆիլիսթինլէրի Միքմաշտան
Այալօնա գատար ուրտուլար. վէ
32 գավմ զիյատէսիլէ եօրըլտըլար. Վէ գավմ
եաղմայա աթըլըպ գօյուն վէ սըղըր վէ
տանալար ալարագ եէր իւզէրինտէ պօ-
ղազլատըլար, վէ գավմ գանլը օլարագ
33 եէտիլէր. Վէ Սաուլա՝ իշթէ գավմ գանլը
օլարագ եէյիպ՝ ՐԱՊՊԱ կիւնահ իշլէ-
յօր՝ տէյէրէք խապէր վէրտիլէր. Ու
տախի՝ Խային օլտունուզ, շիմտի պանա

պիր պէօյիւք թաշ եուվարլայընըզ՝ տէտի.
34 Պա՛տէհու Սաուլ տէտի քի՝ Գավմ
արասընա տաղըլըպ, անլէրէ խիթապէն՝
Հէր քէս քէնտի սըղըրընը վէ գօյունընը
պանա կէթիրսին՝ վէ պուրատա
պօղազլայարագ եէյինիզ. վէ գանըյլէ
եէյիպ ՌԱՊՊԱ կիւնահ էթմէյինիզ՝ տէյէսինիզ.
պէօյլէճէ պիւթիւն գավմտան
հէր քէս օլ կէճէ էլի իլէ սըղըրընը
35 կէթիրիպ օրատա պօղազլատը. Սաուլ
տախի ՌԱՊՊԱ պիր մէզպահ պինա էյլէտի.
ՌԱՊՊԱ պինա էյլէտիյի իլք մէզպահ
պու իտի.

36 Վէ Սաուլ՝ Կէճէլէյին էնիպ Ֆիլիսթիլէրի
թա՛գիպ էթմէքլէ, անլէրի շաֆագ
վագթընա տէկին եաղմա էտէլիմ,
վէ անլէրտէն պիր ատէմ պրագմայալըմ՝
տէտի. անլէր տախի՝ Նազարընտա
խօշ օլանըն քեաֆֆէսինի եափըն՝ տէտիլէր.
քեահին տախի՝ Պուրատա Ալլահըն
37 հուզուրընա եագլաշալըմ՝ տէտի. Վէ
Սաուլ՝ էնիպ Ֆիլիսթիլէրի թա՛գիպ էտէյի՞մ
մի. անլէրի Իսրայէլին էլինէ թէսլիմ
էտէճէ՞ք մի սին՝ տէյիւ Ալլահտան
սու՛ալ էթտի իսէ տէ օ կիւն աննա ճէվապ
38 վէրմէտի. Օլ վէճհտէն Սաուլ՝ Էյ ճէմի՝ ի
րու՛էսա ի գավմ, պուրայա եագլաշըպ՝
պու կիւն պու կիւնահ քիմտէ օլտուղունը
39 պիլիպ կէօրիւնիւզ. Զիրա Իսրայէլի
խէլաս էտէն ՌԱՊՊ հայյ տըր
քի, էյէր օղլըմ Եօնաթանտա պիլէ օլսա,
մութլագա էօլէճէք տիր՝ տէտի.
ամմա պիւթիւն գավմտան աննա ճէ-
40 վապ վէրէն օլմատը. Օլ վէճհտէն պիւթիւն
Իսրայէլէ՝ Սիզ պիր թարաֆտա
օլուպ՝ պէն վէ օղլըմ Եօնաթան պիր
թարաֆտա օլալըմ՝ տէտի. գավմ տախի
Սաուլա՝ Նազարընտա խօշ օլանը
41 եափ՝ տէտիքլէրինտէ, Սաուլ Իսրայէլին
Ալլահը ՌԱՊՊԱ՝ Հագգը պէյան էյլէ՝
տէտի. վէ Եօնաթան իլէ Սաուլ
42 թութուլուպ՝ գավմ գուրթուլտու. Վէ
Սաուլ՝ Պէնիմ իլէ օղլըմ Եօնաթան արասընա
գուր՛ա աթընըզ՝ տէտի. վէ Եօնաթան
43 թութուլտու. Օլ վէճհտէն Սաուլ
Եօնաթանա՝ Նէ՛ եափտըղընը պանա
խապէր վէր՝ տէտիքտէ, Եօնաթան աննա
խապէր վէրիպ տէտի քի, Էլիմտէ
՚ասանըն ուճու իլէ ազաճըգ
44 թատթըմ. իշթէ պէն էօլմէլի իմ
ուլ տախի՝ Էյ Եօնաթան, Ալլահ
պէօյլէ վէ պունտան զիյատէ էյլէ
քի մութլագա էօլէճէքսին՝ տէ
45 Գավմ իսէ Սաուլա՝ Իսրայէլտէ
պէօյիւք խէլասը իճրա էթմիշ
Եօնաթան էօլէճէ՞ք մի. հաշա. ՌԱ
հայյ տըր քի, անըն պաշընտան
ճըլ եէրէ տիւշմէյէճէք տիր, զիրա
կիւն Ալլահըն ՚ավնիյլէ իշ կէօր
տիւ տիլէր. պէօյլէճէ գավմ Եօնաթ
46 էօլիւմտէն խալաս էյլէտի. Պա՛տէհ
Սաուլ Ֆիլիսթիլէրին արտընտան
տի. Ֆիլիսթիլէր տախի եէրլէր
կիթտիլէր.

47 Իմտի Սաուլ Իսրայէլ հիւքիւմէթ
էլինէ ալըպ՝ էթրաֆտա պուլունան
ճիւմլէ տիւշմէնլէրի իլէ, եա՛նի Մօա
վէ պէնի ՚Ամմօն վէ Էտօմ վէ Սօ
մէլիքլէրի վէ Ֆիլիսթիլէր իլէ մուհա
պէ էյլէտի, վէ հէր նէրէյէ միւթէվէ
48 ճիհ օլտու իսէ՝ գալէպէ էտէր իտի.
շէճի՛անէ հարէքէթ էտիպ ՚Ամալէ
վուրտու, վէ Իսրայէլի՝ անը եաղմա է-
տէնլէրին էլինտէն գուրթարտը.

49 Վէ Սաուլըն օղուլլարը Եօնաթան
Իշվի վէ Մալքիշու՛ օլուպ, իքի գըզլարընըն
իսիմլէրի տախի՝ պէօյիւյիւն իս
Մէրապ վէ քիւչիւյիւն իսմի Միխալ ի-
50 տի. Վէ Սաուլըն զէվճէսի Ախիմա՛ա
գըզը օլուպ իսմի Ախինօ՛ամ իտի.
Սաուլըն ասքէրի ՚ումուճամը Նէ
օղլու օլուպ՝ իսմի տախի Ապնէր
51 Սաուլըն փէտէրի Գիս վէ Ապնէրին փէ-
տէրի Նէր տախի Ապիէլին օղուլլա
52 իտի. Վէ Սաուլըն պիւթիւն էյյամ
Ֆիլիսթիլէր իլէ շէտիտ մուհարէպէ
իտի. վէ Սաուլ հէր կէօրտիւյիւ
վէ գուվվէթլի ատէմի քէնտի եանը
թօփլար իտի.

ՊԱՊ 15

1 Վէ Սամուէլ Սաուլա՝ ՌԱՊՊ քէնտ
գավմը Իսրայէլ իւզէրինէ սէնի մէ

օլմագ իւզրէ մէսհ էթմէյէ պէնի կէօն-
տէրտի. վէ շիմտի ՌԱՊՊԸՆ քէլամլարընըն
2 սէսինի տինլէ. ՌԱՊՊ ուլ ճիւնուտ
պէօյլէ պույուրուր. Ամալէգին Իսրա-
յէլէ եափտըղընը՝ եօ՛լտա Մըսըրտան
չըգտըղը զէման եօլտա անա գարշը
տուրտուղունու թէխաթթիւր էյլէտիմ.
3 Շիմտի կիթ, վէ Ամալէգի վուրուպ՝ է-
սիրկէմէյէրէք անըն հէր նէսի վար իսէ
մէլ՚ուն տէյիւ թէլէֆ էյլէ. էրքէքտէն
գարըյա, չօճուգտան սիւտ էմէնէ, սը-
ղըրտան գօյունա, տէվէտէն մէրքէպէ
4 վարընճա անլարը էօլտիւր՝ տէտի. Իմ-
տի Սաուլ գավմի ճէլպ էտիպ Թէլայիմ-
տէ եօգլամա էյլէտիքտէ իքի եիւզ պին
նէֆէր փիյատէ օլուպ, Եէհուտայտան
5 տախը օն պին նէֆէր վար իտի. Վէ
Սաուլ Ամալէգլիլէրին պիր շէհրինէ վա-
րըպ օլտուգտա՝ տէրէտէ փուսու գու-
6 րտու. Վէ Սաուլ Գէյնիլէրէ՝ Սիզ կիտիպ
այրըլընըզ, վէ Ամալէգլիլէրին արասըն-
տան էնինիզ, օլմայա քի սիզի անլէր
իլէ պէրապէր հէլաք էտէյիմ, զիրա սիզ
պիւթիւն պէնի Իսրայէլէ՝ Մըսըրտան
չըգտըգլարընտա էյիլիք էթտինիզ՝ տէ-
տի. Պունուն իւզէրինէ Գէյնիլէր Ամա-
7 լէգլիլէր արասընտան այրըլտը. Վէ Սա-
ուլ Ամալէգլիլէրի Հավիլատան Մըսըրըն
գարշըսընտագի Շուրա վարընճայա գա-
8 տար վուրտու. Վէ Ամալէգլիլէրին մէ-
լիքի Աճաճը հայյէն թութուպ պիւթիւն
9 գավմը գըլըճլէ հէլաք էթտի. Ամմա
Սաուլ իլէ գավմ Աճաճը վէ գօյուն իլէ
սըղըրլարըն էյիսինի վէ սէմիզլէրինի վէ
գուզուլար իլէ հէր գըյմէթլի շէյի է-
սիրկէյիպ՝ անլէրի հէլաք էթմէք իսթէ-
մէտիլէր, ֆագաթ էտնա վէ գըյմէթ-
սիզ հայվանլարըն ճիւմլէսինի հէլաք
էթտիլէր.

10 Վէ ՌԱՊՊԸՆ քէլամը Սամուէլէ կէ-
11 լիպ, Սաուլը մէլիք նասպ էթտիյիմէ
փէշիման օլտըմ. զիրա պանա թապի՝
օլմագտան կէրի տէօնիւպ՝ քէլամըմը
իճրա էթմէտի՝ տէտի. Սամուէլ իսէ
մահզուն օլուպ պիւթիւն կէճէ ՌԱՊՊԱ
12 ֆէրեատ էյլէտի. Վէ Սամուէլ սապահ-
լայըն էրքէն Սաուլը իսթիգպալէ չըգ-
տըղընտա՝ Սաուլ Քարմէլէ կէլտի, վէ
իշթէ քէնտինէ պիր նիշանը տիք-
թիքտէն սօնրա տէօնիւպ կէչտի, վէ
Ճիլճալա էնտի՝ տէյիւ Սամուէլէ խապէր
վէրիլտի.

13 Սամուէլ տախը Սաուլըն եանընա կէլ-
տիքտէ, Սաուլ անա՝ ՌԱՊՊ թարա-
ֆընտան մուպարէք օլասըն. ՌԱՊՊԸՆ
14 քէլամընը իճրա էյլէտիմ՝ տէտի. Սա-
մուէլ տախը՝ Բու գուլագլարըմա կէլէն
նէ գօյուն մէլէմէսի, վէ իշիթտիյիմ
սըղըրլար պէօյիւրմէսի նէ՞ տիր՝ տէտի.
15 Սաուլ իսէ՝ Անլէրի Ամալէգլիլէրտէն
կէթիրտիլէր. զիրա գավմ Ալլահըն
ՌԱՊՊԱ գուրպան էթմէք իչին գօյուն-
լարըն վէ սըղըրլարըն էյիսինի էսիրկէ-
տի, ամմա պագըյյէսինի հէլաք էթտիք՝
16 տէտի. Օլ զէման Սամուէլ Սաուլա՝
Տուր, վէ ՌԱՊՊԸՆ պու կէճէ պանա
սէօյլէտիյինի սանա խապէր վէրէյիմ՝
տէտի. Օլ տախը անա՝ Սէօյլէ՝ տէ-
17 տի. Սամուէլ տէտի քի, Սէն քէնտի
նազարընտա քիւչիւք օլտուղըն հալտէ՝
պէնի Իսրայէլ սըպթլարընըն րէ՚իսի օլ-
մատըն մը. վէ ՌԱՊՊ սէնի Իսրայէլին
իւզէրինէ մէլիք *նասպ էթմէտի մի.
18 Վէ ՌԱՊՊ սէնի սէֆէրէ կէօնտէրիպ՝
կիթ, օլ կիւնահքեար օլան Ամալէգլի-
լէրի հէլաք էյլէ, անլէր իֆնա է-
տիլինճէյէ գատար անլէր իլէ մուհարէպէ
19 էյլէ՝ տէտի. Իմտի նիչիւն ՌԱՊՊԸՆ քէ-
լամընա իթաաթ էթմէյիպ եաղմայա
սալտըրտըգ, ՌԱՊՊԸՆ կէօզիւնտէ քէօթիւ
20 օլանը իշլէտին. Վէ Սաուլ Սամուէլէ
խիթապէն՝ ՌԱՊՊԸՆ քէլամընա իթա-
՚աթ էյլէտիմ, ՌԱՊՊԸՆ պէնի կէօնտէր-
տիյի սէֆէրէ կիտիպ՝ Ամալէգ մէլիքի
Աճաճը կէթիրտիմ, վէ Ամալէգլիլէրի
21 հէլաք էյլէտիմ. Գավմ իսէ հէլաք օ-
լունաճագ գօյուն վէ սըղըրլարըն ա՚-
լասընը Ճիլճալտա Ալլահըն ՌԱՊՊԱ զէ-
պիհէ օլմագ իւզրէ եաղմատան ալըպ՝
22 տէտի. Օլ զէման Սամուէլ տէտի քի՝
ՌԱՊՊ մուհրագալարտան վէ գուրպան-
լարտան, ՌԱՊՊԸՆ քէլամընա իթա՚աթ

---

*Իպր. մէսհ

էթմէքտէն րազը օլուրմը՞ [illegible] ֆարզ օլուր. իշթէ իթաաթ գուրպանտան, վէ տինլէմէք գոչլարըն եաղըն-
23 տան էյիտիր. Զիրա իսեան՝ սիհրպազլըգ կիւնահը կիպի, վէ 'ինատ պութփէրէսթլիք [illegible] կիպի. մատէմ սէն ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը րէտտ էթտին, օ տախի սէնի մէլիք օլմագլըգտան րէտտ էյլէտի.
24 Սաուլ տախի Սամուէլէ՝ ՐԱՊՊԸՆ էմրինի վէ սէնին քէլամլարընը թէճավիւզ էթմէքլէ կիւնահքեար օլտում. զիրա [illegible] սէսինէ իթաաթ էյլէտիմ.
25 Նըա ռիճա իտէրիմ, վէ կիւնահըմը աֆֆ էյլէ, [illegible] պէնիմլէ պէրապէր տէօն, թա ՐԱՊՊԱ սէճ-
26 տէ գըլայըմ՝ տէտի. Սամուէլ իսէ Սաուլա՝ Սէնինլէ պէրապէր տէօնմէմ. զիրա սէն ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը րէտտ էյլէտին, ՐԱՊՊ տախի սէնի Իսրայէլին իւզէրինէ մէլիք օլմագտան րէտտ էյլէ-
27 տի՝ տէտի. Վէ Սամուէլ կիթմէք իչին տէօնտիւքտէ, Սաուլ անըն ճիւպպէսինին էթէյինի թութմա-
28 սըյլէ եըրթըլտը. Օլ վագըթ Սամուէլ անա տէտի կի՝ ՐԱՊՊ պու կիւն Իսրայէլին մէլիքեանէ իւզէրինտէն սէնտէն եըրթըփ, սէնտէն եէկ օլան գօմշունա
29 վէրտի. Վէ տախի Իսրայէլին Գուվվէթի եալան սէօյլէմէզ վէ փէշիման օլմազ. զիրա ինսան տէյիլ կի փէշիման օլա.
30 Օլ տախի՝ Կիւնահ էթթիմ. լաքին ռիճա էյլէրիմ, գավմըմըն իխթիյարլարը հուզուրընտա վէ Իսրայէլին հուզուրընտա պանա հիւրմէթ էյլէ, վէ պէնիմ իլէ պէրապէր տէօն, թա քի սէնին Ալլահըն ՐԱՊՊԱ սէճտէ գըլայըմ՝
31 տէտի. Վէ Սամուէլ Սաուլուն արտընճա տէօնտիւ, վէ Սաուլ ՐԱՊՊԱ սէճտէ գըլտը.
32 Պատէհու Սամուէլ՝ Ամալէքլիլէրին մէլիքի Աղաղը պանա կէթիրինիզ՝ տէտի, Աղաղ տախի նէշէ իլէ անըն եանընա կէլտի. Վէ Աղաղ՝ Մուհագգագ էօլիւմ աճըսը կէչթի՝ տէտի.
33 Սամուէլ իսէ՝ Սէնին գըլըճըն գատընլարը էվլատսըզ գոյտուղու կիպի, սէնին ա-

ննէն տախի գատընլար արասընտա էվլատսըզ գալաճագտըր՝ տէյիպ. Վէ Սամուէլ Աղաղը Ճիլկալտա ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա փարչա փարչա էյլէտի.
34 Վէ Սամուէլ Րամայա կիթտի, Սաուլ տախի Սաուլ Ճիպէասընտաքի էվինէ
35 չըգտը. Վէ Սամուէլ Սաուլը էօլտիւյիւ կիւնէ գատար պիր տախի կէօրմէտի, լաքին Սամուէլ Սաուլ իչին [illegible]. Վէ ՐԱՊՊ Սաուլը Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք էթտիյինէ փէշիման օլտու.

ՊԱՊ 16

1 Վէ ՐԱՊՊ Սամուէլէ՝ Սաուլը Իսրայէլին իւզէրինէ մէլիք էթմէքտէն րէտտ էյլէտիյիմ հալտա, սէն նէ՞ վագըթա գատար անըն իչին խաս չէքէրսին. Պոյնուզունու եաղ իլէ տոլտուր, վէ կիթ, սէնի Պէյթլէհէմլի Իշայա կէօնտէրէյիմ. զիրա անըն օղուլլարընտան քէնտիմէ պիր մէլիք կէօրտիւմ.
2 Վէ Սամուէլ՝ Նասըլ կիտէյիմ, Սաուլ իշիտիրսէ պէնի էօլտիւրիւր՝ տէտի. ՐԱՊՊ տախի՝ Պիլէնտէ պիր տանա սըղըր ալ, վէ ՐԱՊՊԱ զէպիհա էթ-
3 մէյէ կէլտիմ՝ տէյիվէր. Վէ Իշայը զէպիհայա տաւէթ էյլէ, վէ պէն սանա նէ էտէճէյինի պիլտիրիրիմ. վէ պանա սանա տէտիյիմ քիմսէյի մէսհ էյլէյէսին՝ տէտի.
4 Իմտի Սամուէլ ՐԱՊՊԸՆ պույուրտուղունու էթտի, վէ Պէյթլէհէմէ կիթտի. Վէ շէհրին իխթիյարլարը թիթրէյէրէք անըն իսթիգպալընա կէլիպ՝ Սէնին կէլիշին
5 սէլամէթլէ՞ միտիր. Օլ տախի՝ Սէլամէթլէ. ՐԱՊՊԱ զէպիհէ թագտիմ էթմէյէ կէլտիմ. քէնտինիզի թագտիս էյլէյինիզ, վէ պէնիմ իլէ զէպիհէ թագտիմինէ կէլինիզ՝ տէտի. Վէ Իշայը իլէ օղուլլարընը թագտիս էյլէյիպ զէպիհէ թագտիմինէ
6 տաւէթ էյլէտի. Վէ կէլտիքլէրինտէ Էլիապա պագըպ՝ Կէրչէքտէն
7 ՐԱՊՊԸՆ մէսհ էյլէտիյի հուզուրընտատըր՝ տէտի. Ամմա ՐԱՊՊ Սամուէլէ

քի հէյ'էթինէ վէ ուզուն պօյլուլուղընա պագմա, զիրա պէն անը րէտտ էթտիմ. չիւնքի ինսանըն կէօրիւշիւնէ կէօրէ օլմազ. զիրա ինսան կէօզէ պագար, ամմա ՐԱՊՊ գալպէ պագար.

8 Վէ Եէսսէ Ապինատապը չաղըրըփ՝ անը Սամուէլին հուզուրընտան կէչիրտիքտէ, ՐԱՊՊ պունու տախի ինթիխապ էթմէտի՝ տէտի.

9 Պա'տէհու Եէսսէ Շամմայը կէչիրտիքտէ՝ ՐԱՊՊ պունու տախի ինթիխապ էթմէտի՝ տէտի.

10 Վէ Եէսսէ Սամուէլին հուզուրընտան եէտի օղլունու կէչիրտիքտէ, Սամուէլ Եէսսէյէ՝ ՐԱՊՊ պունլարըտան հիչ պիրինի ինթիխապ էթմէտի՝ տէտի.

11 Պա'տէհու Սամուէլ Եէսսէյէ՝ Չօճուգլարըն հէպսի պուրատա մը՝ տէտիքտէ, օ տախի՝ Տահա քիւչիւքլէրի վար, վէ իշտէ գօյունլարը կիւթմէքտէ տիր՝ տէտի. Սամուէլ տախի Եէսսէյէ՝ Անը ճէլպ էթտիր, զիրա պուրայա կէլմէյինճէ սօֆրայա օթուրմայըզ՝ տէտի.

12 Պա'տէհու իրսալ էտիփ անը ճէլպ էթտիրտի. օ տախի գըրմըզը եիւզլիւ վէ կիւզէլ կէօզլիւ վէ տիտարը կիւզէլ իտի. օլ զէման ՐԱՊՊ տէտի քի՝ Պուտուր, գալգ պունու մէսհ էյլէ.

13 Վէ Սամուէլ եաղ պօյնուզունու ալըփ՝ անը գարտաշլարը արասընտա մէսհ էյլէտի. վէ օլ կիւնտէն սօնրա ՐԱՊՊԸՆ Րուհը Տաւութըն իւզէրինէ կէլտի. Սամուէլ տախի գալգըփ Րամայա կիթտի.

14 Վէ ՐԱՊՊԸՆ Րուհը Սաուլտան չէքիլտի. վէ ՐԱՊՊ թարաֆընտան պիր քէօթիւ րուհ անը իզթիրապա տիւչար էյլէտի.

15 Վէ Սաուլըն պէնտէկեանը անա՝ Իշթէ Ալլահ թարաֆընտան օլան պիր քէօթիւ րուհ սէնի իզթիրապա տիւչար էտիյօր.

16 Էֆէնտիմիզ հուզուրընտա օլան պէնտէկեանընա էմր էտսին՝ թամպուրա չալմաղա մահիր պիր ատամ արասընլար. վէ Ալլահ թարաֆընտան օլան քէօթիւ րուհ իւզէրինէ կէլինճէ, էլի իլէ չալմասըյլէ էյի օլուրսըն՝ տէտիլէր.

17 Վէ Սաուլ պէնտէկեանընա՝ Շիմտի պէնիմ իչին էյի չալկը չալմա պիլէն պիր քիմսէ արայըփ պանա կէթիրինիզ՝ տէտի.

18 Վէ ուշագլարտան պիրի ճէվապ վէրիփ՝ Իշթէ Պէյթլէհէմլի Եէսսէնին պիր օղլունու կէօրտիւմ քի, չալկը չալմաղա մահիր վէ գուվվէթլի վէ մուհարէպէ էրի վէ սէօզտէ աքըլլը վէ հէյ'էթի կիւզէլ պիր քիմսէ տիր, ՐԱՊՊ տախի անընլա պէրապէրտիր՝ տէտի.

19 Վէ Սաուլ Եէսսէյէ էլչիլէր կէօնտէրիփ՝ Գօյունլարըն եանընտա պուլունան օղլուն Տաւութու պանա կէօնտէր՝ տէտի.

20 Եէսսէ տախի պիր մէրքէպէ էքմէք վէ պիր թուլում շարապ վէ պիր օղլագ եիւքլէթիփ, օղլու Տաւութըն էլիյլէ Սաուլա կէօնտէրտի.

21 Վէ Տաւութ Սաուլըն եանընա կէլիփ, անըն հուզուրունտա տուրտու. օլ տախի անը զիյատէ սէվտի, վէ Տաւութ անըն սիլահտարը օլտու.

22 Վէ Սաուլ Եէսսէյէ ատամ կէօնտէրիփ՝ Ռիճա էյլէրիմ Տաւութ պէնիմ հուզուրումտա տուրսուն, զիրա նազարըմտա մագպուլ իւլթիֆաթ օլտու՝ տէտի.

23 Վէ Ալլահ թարաֆընտան օլան Սաուլա քէօթիւ րուհ կէլտիքտէ, Տաւութ թամպուրայը ալըփ էլի իլէ չալար իտի. Սաուլ տախի ֆէրահլանըփ րահաթ պուլուրտու, վէ քէօթիւ րուհ անտան կիտէր իտի.

ՊԱՊ 17

1 Վէ Ֆիլիսթիլէր օրտուլարընը մուհարէպէ իչին ճէմ էտիփ, Եէհուտայա օլան Սօքօհտա թէճէմմիւ էթտիլէր՝ իտի Սօքօ իլէ Ազէգա պէյնինտէ Էֆէստամմիմտէ օրտու գուրտուլար.

2 Վէ Սաուլ իլէ Իսրայէլլիլէր թէճէմմիւ էտիփ, Էլլա տէրէսինտէ օրտու գուրտուլար՝ Ֆիլիսթիլէր 'ալէյհինէ ճէնկէ տիզիլտիլէր.

3 Վէ Ֆիլիսթիլէր պիր թարաֆտա պիր տաղըն իւզէրինտէ, Իսրայէլլիլէր տախի պիր թարաֆտա տիյէր տաղ իւզէրինտէ տուրուրլարտը՝ վատի արալարընտա իտի.

4 Վէ Ֆիլիսթիլէրին օրտուսունտան մէյտանա՝ պիր Կէթլի Կօլիաթ նամընտա ձաթլը պիր փէհլիվան չըգտը.

5 Վէ պաշընտա պիր պագըր միղֆէրի օլուփ՝ քէնտիսի տախի փուլլու պիր զըրհ կիյինմիշ օլուփ, զըրհը պագըրտան օլուփ՝ պէշ պին շէքէլ աղըրլըղ-

6 լըղընտա իտի։ Վէ այագլարընտա պա-
գըր ճիզմէ վէ օմուզլարը արասընտա
7 պագըր գըլըճ վար իտի։ Վէ մըզրագը-
նըն սափը ճուլահ հաֆֆէթի կիպի իտի.
վէ մըզրագըն տէմիրի ալթը եիւզ մըս-
գալ տէմիրտէն իտի. սիփէրտարը տա-
8 խի էօնիւնտէն կիտէր իտի։ Վէ տու-
րուպ Իսրայէլին թապուրլարընա նիտա
էտէրէք տէտի՝ Նի՞չին մուհարէպէյէ
տիզիլմէք իչիւն չըգտընըզ. պէն Ֆի-
լիսթի, սիզ տախի Սաւուլըն գուլլարը
տէյի՞լ մի սինիզ. պանա էնմէք իչիւն
քէնտինիզէ պիր ատէմ ինթիխապ է-
9 տինիզ. Էյէր պէնիմ իլէ ճէնքլէշմէյէ
մուգթէտիր օլուպ տա պէնի էօլտիւ-
րիւրսէ՝ պիզ սիզին գուլլարընըզ օլա-
լըմ. վէ էյէր պէն անա ղալիպ օլուպ
անը էօլտիւրիւր իսէմ, օլ զէման սիզ
պիզէ գուլ օլուպ գուլլուգ էտինիզ՝ տէ-
10 տի։ Վէ օլ Ֆիլիսթի՝ Պէն պու կիւն Իս-
րայէլին թապուրլարընը թահգիր է-
տիյորըմ. պէրապէր ճէնքլէշմէք իչիւն
11 պանա պիր ատէմ վէրինիզ՝ տէտի։ Վէ
Սաւուլ իլէ պիւթիւն Իսրայէլ Ֆիլիսթի-
նին պու սէօզլէրինի իշիտինճէ տէհշէթէ
տիւշիւպ զիյատէսիյլէ խավֆ էթտիլէր։

12 Վէ Տաւութ Պէյթլէհէմ ի Եէհուտա-
տան սէքիզ օղուլ սահիպի օլան Եէսսէ
իսմինտէ պիր Էֆրաթալընըն օղլու իտի.
պու քիշի տախի Սաւուլըն էյյամընտա
պէյն էն նաս իխթիյար ի'թիպար օլու-
13 նուր իտի։ Վէ Եէսսէնին իւչ պէօյիւք
օղլու Սաւուլըն մա'իյէթինտէ մուհարէ-
պէյէ կիթմիշլէր իտի. վէ մուհարէպէյէ
կիտէն պու իւչ օղլունըն իսիմլէրի՝ իլքի
Էլիապ, իքինճիսի Աւինատապ, վէ իւ-
14 չիւնճիւսիւ Շամմա իտի։ Տաւութ տախի
էն քիւչիւյիւ օլուպ՝ իւչ պէօյիւյիւ Սա-
ւուլըն մա'իյէթինտէ օլարագ կիթմիշ-
15 լէր իտի։ Լաքին Տաւութ Սաւուլըն եա-
նընտան կիտիպ՝ պէտէրինին սիւրիւլէ-
րինի կիւտմէք իչիւն Պէյթլէհէմէ 'ավ-
16 տէթ էթմիշ իտի։ Վէ օլ Ֆիլիսթի սա-
պահ վէ աքշամ եագլաշըպ գըրգ կիւն
*մէյտան օգուտու։

17 Եէսսէ տախի օղլու Տաւութա՝ Շիմ
գարտաշլարըն իչիւն պու պիր էֆէ
գավրուլմուշ պաշագ իլէ պու օն էքմէ-
յի ալ տա, 'ալ էլ 'աճէլէ օրտույ
18 գարտաշլարընա կէօթիւր։ Վէ պու
քէսէ փէյնիրի պին պաշըյա կէօթի-
րիպ գարտաշլարընըն հալ ու խա-
թըրլարընը սոր, վէ անլէրտէն նիշ
19 ալ՝ տէտի։ Վէ Սաւուլ վէ անլէր վէ Ի
րայէլիլէրին ճիւմլէսի Էլլա վատիսին
տէ Ֆիլիսթիլէր իլէ մուհարէպէ էթմէքտ
20 իտիլէր։ Իմտի Տաւութ սապահլայըն էր-
քէն գալգըպ գոյունլարը պէքճիյէ պը-
րագըպ, վէ Եէսսէնին էմրի իւզրէ
իւքլէնիպ գալգըպ կիթտի. վէ 'օր-
տուլար մա'րէքէսինէ կէլտիկինտէ, 'ա
քէր հարպէ չըգըպ մուհարէպէյէ իչ
21 կիւլպանգ չէքիյօրլար իտի։ Չիրա Ի
րայէլ իլէ Ֆիլիսթիլէր 'ասքէր 'ասքէ
22 գարշը տիզիլմիշ իտի։ Վէ Տաւութ գապ
լարը արգասընտան էնտիրէրէք՝ գապ
պէքճիսինին էլինէ թէսլիմ էթտիքտէ
սօնրա թապուրա սէյիրթտի, վէ կի-
տիպ գարտաշլարընըն հալ ու խաթը
23 լարընը սու'ալ էյլէտի։ Վէ անլէր ի-
լէ սէօյլէշիր իքէն՝ իշթէ օլ ճաթլը Ֆի-
լիսթի Կօլիաթ նամ փէհլիվան Ֆիլի-
թիլէրին թապուրլարընտան չըգըպ, հէմա
օլ քէլամը կէօրէ սէօյլէտի. Տաւու
24 տախի իշիթտի։ Վէ Իսրայէլիլէր
քիաֆֆէսի օլ ատէմի կէօրտիւքլէրի
տէ, էօնիւնտէն գաչըպ զիյատէսիյլ
25 գորգտուլար։ Վէ Իսրայէլիլէր՝ Շու չ
գան ատէմի կէօրտիւնիւ՞զ մի. Իսրա
յէլի թահգիր էթմէք իչիւն չըգա
րըմ քի անը էօլտիւրիւր իսէ՝ մէլիք ա
նը զիյատէսիյլէ զէնկին էտէճէք, վէ ա
նա գըզընը վէրիպ՝ փէտէրինին խանէսի
նի տախի Իսրայէլտէ մու'աֆ գըլաճագ
26 տըր՝ տէտիլէր։ Վէ Տաւութ եանընտա
տուրան ատէմլէրէ խիթապէն՝ Պու
Ֆիլիսթիյի էօլտիւրիւպ՝ Իսրայէլտէն
հագարէթի տէֆ' էտէն քիմսէյէ նէ
յափըլաճագ տըր. զիրա պու գայր ի մախ
թուն Ֆիլիսթի քի՞մ տիր քի՝ հայյ
օլան Ալլահըն ճիւնուտունը թահգիր է
27 տէ՝ տէտի։ Խալգ իսէ անա հէման գ

---

* Իպր. տիքիլիպ տուրտու։

քէլամա կէօրէ սէօյլէյիպ՝ Անը էօլտու-
րէն ատէմէ էօյլէ օլաճագ տըր՝ տէտի-
28 լէր։ Իմտի անըն պէօյիւք գարտաշը
Էլիապ անըն օլ ատամլէր իլէ սէօյլէշ-
տիյինի իշիթտի․ վէ Էլիապըն զաղապը
Տաւուտա թութուշուպ՝ Սէն պուրայա
նէ՞ իչիւն էնտին, վէ օլ աղ գօյունլարը
չէօլտէ քիմէ պրագտըն․ պէն սէնին
քիպրինի վէ ֆէսատը գալպինի պիլի-
րիմ․ սէն մութլագա ճէնկի սէյր էթ-
29 մէք իչիւն էնմիշսին՝ տէտի․ Տաւուտ ի-
սէ՝ Շիմտի նէ՞ եափտըմ․ սէօյլէտիյիմ
30 պիր սէօզ տէյի՞լ մի իտի՝ տէտի․ Վէ
անըն եանընտան պիր պաշգասընա տէօ-
նիւպ՝ եինէ պու քէլամա կէօրէ սէօյլէ-
տի, խալգ տախի էվվէլքի քէլամա
կէօրէ ճէվապ վէրտիլէր։
31 Նիհայէթ Տաւուտըն սէօյլէտիյի սէօզ-
լէր իշիտիլտի․ վէ Սաուլըն հուզուրուն-
տա նագլ օլունմագլէ, օ անը ճէլպ էյ-
32 լէտի․ Տաւուտ տախի Սաուլա՝ Պունուն
իչիւն հիչ պիր ատէմին եիւրէյի քէտէր-
լէնմէսին․ գուլըն կիտիպ պու Փիլիսթի
33 իլէ տէօյիւշէճէք տիր՝ տէտի․ Սաուլ
տախի Տաւուտա՝ Պու Փիլիսթինինին իւզէ-
րինէ կիտիպ՝ անըն իլէ տէօյիւշմէյէ
գատիր տէյիլ սին, զիրա սէն չօճուգ
սըն, օ իսէ չօճուգլուղընտան պէրի
34 ճէնքճի տիր՝ տէտի․ Վէ Տաւուտ
Սաուլա՝ Պու գուլըն պապասընըն գօ-
յունլարընը կիւտէր իտի, արսլան տա
կէլտի, այը տա կէլտի, սիւրիւտէն գօ-
35 յուն կէօթիւրտիւ․ Պէն տախի անըն
արտընճա չըգըպ անը վուրտում, վէ
աղզընտան գուրթարտըմ, վէ իւզէրի-
մէ հիւճում էթտիքտէ՝ անը սագալըն-
տան թութուպ վուրտում վէ էօլտիւր-
36 տիւմ․ Գուլըն հէմ արսլանը հէմ այը-
յը էօլտիւրտիւ․ պու գայր ի մախթուն
Փիլիսթի տախի անլէրտէն պիրի կիպի
օլաճագ տըր․ զիրա հայյ օլան Ալլա-
հըն ճիւնտուլարընը թահգիր էթմիշ տիր՝
37 տէտի․ Եինէ Տաւուտ՝ Արսլանըն փէնչէ-
սինտէն վէ այը փէնչէսինտէն պէնի
խէլաս էտէն ՐԱՊՊ հէման պու Փիլիս-
թինին էլինտէն պէնի խէլաս էտէճէք
տիր՝ տէտի․ վէ Սաուլ Տաւուտա՝ Կիթ,
38 վէ ՐԱՊՊ սէնինլէ օլսուն՝ տէտի․ Վէ
Սաուլ Տաւուտա քէնտի էսվապլարընը կիյ-
տիրիպ՝ պաշընա պիր պագըր միղֆէր
գօյարագ, անա պիր զըրհ կիյտիրտի․
39 Վէ Տաւուտ անըն էսվապը իւզէրինէ
գըլըճընը գուշանըպ, ալըշմամըշ օլա-
րագ եիւրիւմէյէ պաշլատը․ վէ Տաւուտ
Սաուլա՝ Պունլար իլէ եիւրիւյէմէմ,
զիրա ալըշմամըշ ըմ՝ տէտի․ վէ Տաւուտ
անլէրի իւզէրինտէն չըգարտը։
40 Վէ տէյնէյինի էլինէ ալարագ քէնտինէ
տէրէտէն պէշ չագըլ թաշը սէչտի․ վէ
անլէրի քէնտի չօպան տագարճըղընա՝
եա՛նի չանթայա գօյարագ, վէ սափանը
էլինտէ օլարագ Փիլիսթիյէ եագլաշտը։
41 Փիլիսթի տախի սիլահտարը էօնիւնտէ
օլարագ՝ կէլիպ Տաւուտա եագլաշմագ-
42 տա իտի․ Վէ Փիլիսթի պագըպ Տաւուտը
կէօրտիւքտէ՝ անը թահգիր էյլէտի,
զիրա գըրմըզը եիւզլիւ վէ կիւզէլ չէհ-
43 րէլի պիր չօճուգ իտի․ Վէ Փիլիսթի
Տաւուտա՝ Պէն քէօփէ՞ք մի իմ քի սէն
պանա տէյնէքլէ կէլիրսին՝ տէտի․ վէ
Փիլիսթի Տաւուտա քէնտի իլահլարընըն
44 իսմիյլէ պէտտուա էյլէտի․ Վէ Փիլիս-
թի Տաւուտա՝ Պանա կէլ, պէն տախի
սէնին էթինի հավա գուշլարընա վէ
սահրա ճանավարլարընա վէրէյիմ՝ տէ-
45 տի․ Տաւուտ տախի Փիլիսթիյէ՝ Սէն գը-
լըճ վէ մըզրագ վէ խըշթ իլէ պանա կէ-
լիրսին, ամմա պէն սանա ՐԱՊՊ իւլ
ճիւնուտուն վէ թահգիր էթտիյին Իս-
րայէլ թապուրլարընըն Ալլահընըն իս-
46 միյլէ կէլիյօրըմ․ Պու կիւն ՐԱՊՊ սէնի
էլիմէ թէսլիմ էտէճէք․ պէն տախի
սէնի վուրուպ պաշընը պէտէնինտէն
այըրաճագըմ․ վէ Փիլիսթիլէր օրտու-
սընըն լէշլէրինի պու կիւն հավա գուշ-
լարընա վէ վուհուշ ը զէմինէ վէրէճէյիմ,
վէ պիւթիւն զէմին Իսրայէլտէ Ալլահ
47 վար օլտուղունու պիլէճէք տիր․ Վէ պու
ճէմա՛աթըն քաֆֆէսի տախի ՐԱՊՊԸՆ
խէլաս էթմէսի գըլըճ իլէ վէ մըզրագ
իլէ օլմատըղընը պիլէճէք տիր․ զիրա
ճէնք ՐԱՊՊԸՆ օլմագլէ՝ Օ սիզի էլիմի-
48 զէ թէսլիմ էտէճէք տիր՝ տէտի․ Վէ
օլ Փիլիսթի գալգըպ վէ կէլիպ Տաւու-

տըն գարշըսընա եագլաշտըղընտա, Տա-
ւուտ աճէլէթէն Ֆիլիսթիլի գարշըլա-
մագ իչիւն օրտույա տօղրու սէյիրթ-
49 տի։ Վէ Տաւուտ էլինի տաղարճըղընա
սօգուպ վէ օնտան պիր թաշ ալըպ,
սափան իլէ աթարագ Ֆիլիսթիլի ալ-
նընըն վուրտու, վէ թաշ ալնընա
կէօմիւլմէկլէ եիւզիւ իւսթիւ եէրէ տիւշ-
50 տիւ։ Վէ Տաւուտ Ֆիլիսթինինին իւզէրինէ
սափան իլէ վէ թաշ իլէ գալիպ օլուպ-
լէ, Ֆիլիսթիլի վուրուպ էօլտիւրտիւ,
լաքին Տաւուտըն էլինտէ գը-
51 լըճ եօգ իտի։ Վէ Տաւուտ քօշուպ Ֆի-
լիսթինինին իւզէրինէ տուրարագ, անըն
գըլըճընը ալըպ գընընտան չէքտի,
վէ անը էօլտիւրիւպ պաշընը անընլա
քէստի։ Վէ Ֆիլիսթիլիլէր քէնտիլէրի փէհ-
լիվանլարընըն էօլտիւյիւնիւ կէօրտիւք-
52 լէրինտէ փիրար էթտիլէր։ Օլ վագըթ
Իսրայէլ վէ Եէհուտա ատէմլէրի գալ-
գըպ կիւլպանկ չէքէրէք, Ֆիլիսթիլիլէրի
տէրէյէ վէ 'Էգրօնըն գափուլարընա գա-
տար թա'գիպ էթտիլէր։ Վէ Ֆիլիսթի-
լէրին մագթուլլէրի Շա'արայիմ եօլըն-
տա վէ Ճաթա վէ 'Էգրօնա գատար
53 տիւշտիւլէր։ Վէ պէնի Իսրայէլ Ֆիլիս-
թիլէրի թա'գիպ էթմէքտէն տէօնիւպ՝
54 օրտուլարընը եաղմալատըլար։ Տաւուտ
տախի Ֆիլիսթինինին պաշընը ալըպ Եէ-
րուշալիմէ կէօթիւրտիւ. վէ անըն սի-
լահլարընը քէնտի չատըրընա գօյտու։
55 Վէ Սաւուլ Տաւուտըն Ֆիլիսթիլի գար-
շըսընա չըգտըղընը կէօրտիւկիւնտէ, 'ասքէրին
պէկի Ապնէրէ՝ Էյ Ապնէր, պու նէվճի-
վան քիմի՞ն օղլու տուր՝ տէտի. Ապնէր
տախի՝ Էյ մէլիք, հայաթընը հագգը ի-
56 չիւն պիլմէմ՝ տէտի։ Վէ մէլիք՝ Պու
չօճուգ քիմին օղլու իտիյինի սու'ալ էյ-
57 լէ՝ տէտի։ Վէ Տաւուտ Ֆիլիսթինինին գաթ-
լինտէն տէօնտիւյիւ զէման Ապնէր անը
ալըպ՝ Ֆիլիսթինինին պաշը անըն էլինտէ
օլարագ, Սաւուլուն հուզուրընա կէօթիւր-
58 տիւ։ Վէ Սաւուլ անա՝ Էյ նէվճիվան,
քիմի՞ն օղլուսուն՝ տէտիքտէ, Տաւուտ՝
Գուլուն Պէյթլէհէմլի Յէսսէնին օղլույըմ՝
տէտի։

ՊԱՊ 18

1 Վէ Սաւուլ իլէ սէօյլէշմէսինի թէմ
էթտիքտէ, Եօնաթանըն ճանը Տա
ւուտըն ճանընա պաղլանըպ՝ Եօնաթան
2 նը քէնտի ճանը կիպի սէվտի։ Վէ
կիւն Սաւուլ անը փէտէրինին խանէ
նէ 'ավտէթ էթմէյէ գօյ վէրմէյիպ ալ
3 տը։ [illegible] Վէ Եօնաթան Տա
ւուտը քէնտի ճանը կիպի սէվտիյինտ
4 անըն իլէ 'ահտ ու 'ահտ էթտի։ Վէ Եօ
նաթան քէնտի իւզէրինտէ օլան ճիւ
պպէյի չըգարըպ՝ անը վէ ըսվապլարը
նը վէ գըլըճը վէ եայը վէ գուշագընը վէ
5 Տաւուտա վէրտի։ Տաւուտ տախի Սա
ւուլուն քէնտիսինի կէօնտէրտիյի հէր եէ
րէ չըգըպ, 'ագըլլանէ հարէքէթ էթմէ
Սաւուլ անը մուհարիպլէր իւզէրինէ
նէսպ էթտի. Օլ տախի պիւթիւն գավ
մըն նազարընտա վէ Սաւուլուն պէնտէլէ
րինին նազարլարընտա տախի մագպուլ իտի։
6 Վէ Տաւուտ Ֆիլիսթինինին գաթլինտ
տէօնիւպ, 'ասքէր կէլտիյի վագըթ Ի
սրայէլին պիւթիւն շէհիրլէրինտէն նի
սվան թէրէննիւմ վէ րագս էտէրէ
տէֆլէր վէ մէսէրրէթ վէ չալկըլար իլէ
7 Սաւուլը իսթիգպալէ չըգտըլար։ Վէ
օյնայան գարըլար նէվպէթ իլէ
Սաւուլ՝ պինլէրինի,
Վէ Տաւուտ՝ օն պինլէրինի վուրտու,
8 տէրլէր իտի։ Վէ պու սէօզ Սաւուլ
քէտէրլի կէօրինիպ զիյատէսիլէ գա
զապլանարագ՝ Օն պինլէրի Տաւուտ
վէրտիլէր, վէ պանա պինլէրի վէր
լէր. արթըգ անա հիւքիւմէթտէն մա
9 տա նէ՞ գալըր՝ տէտի։ Վէ օլ կիւնտ
սօնկրա Սաւուլ Տաւուտա էյրի կէօզ
պագար իտի։
10 Վէ էրթէսի կիւն Սաւուլ իւզէրին
Ալլահ թարաֆընտան քէօթիւ րուհ կէ
մէքլէ, խանէ օրթասընտա *չըլտըր
յօր իտի. վէ Տաւուտ էվվէլքի տէֆ'
լարը կիպի էլիյլէ [illegible] չալմագտա
տը. վէ Սաւուլուն էլինտէ պիր մըզրա
11 պուլունուպ, Սաւուլ՝ Տաւուտը տիվա

---

*Եա խօտ՝ փէյղամպէրլիք էտիյօր

սափլարըմ՝ տէյէրէք մըզրագը աթմըշ,
ամմա Տավուտ անըն էօնիւնտէն իքի
12 տէֆ'ա եանընտան չէքիլտի։ Իմտի Սա-
ուլ Տավուտտան քորգար իտի, զիրա
ՌԱՊՊ անըն իլէ իտի, ամմա Սաուլտան
13 այրըլմըշ իտի։ Վէ Սաուլ անը քէնտի
եանընտան ուզագ էյլէյիփ պինպաշըլըղա
էյլէտի. օլ տախի գավմըն էօնիւնտէ
14 չըգըփ կիրէրտի։ Վէ Տավուտ քէնտի
[illegible] [illegible] իտի վէ
15 ՌԱՊՊ անըն իլէ իտի։ Սաուլ անըն
[illegible] [illegible] [illegible]
16 [illegible] [illegible] [illegible] Վէ
[illegible] Իսրայէլ վէ Եահուտա Տավուտը
սէվէրլէրտի, զիրա անլարըն էօնիւնտէ
չըգըփ կիրէրտի։

17 Վէ Սաուլ Տավուտա՝ իշտէ պիւյիւք
գըզըմ Մէրապը սանա զէվճէ օլարագ
վէրիրիմ, եալընըզ պէնիմ իչին քահրա-
ման օլ, ՌԱՊՊԸՆ ճէնքլէ-
րինի ճէնքլէշ՝ տէտի. զիրա Սաուլ՝ Պէ-
նիմ էլիմ անըն իւզերինէ օլմասըն, ան-
ճագ Ֆիլիստինլիլէրին էլի անըն իւզերինէ
18 օլսուն՝ տէմիշ իտի։ Տավուտ տախի Սա-
ուլա՝ Պէն քիմ իմ վէ Իսրայիլտէ պա-
պամըն [illegible] [illegible]
նէ տիր քի [illegible] [illegible]
19 տէտի։ Վէ Սաուլըն գըզը Մէրապ Տա-
վուտա վէրիլէճէյի վագըթ Մէհօլաթլը Ա-
տրիէլէ վէրիլտի։

20 Վէ Սաուլըն գըզը Միքալ Տավուտը
սէվէր իտի. [illegible] Սաու-
լա խապէր վէրտիլէր, վէ պու իշ անըն
21 խոշ կէօրտիւյիւ իտի։ Վէ Սաուլ՝ Պէն անը
անա վէրէյիմ, [illegible] օ-
լուր՝ Ֆիլիստինլիլէրին էլի անըն իւզերի-
նէ օլա՝ տէտի։ Վէ Սաուլ Տավուտա
[illegible] [illegible] տամատ օլ՝
22 տէտի։ Վէ Սաուլ պէնտէլէրինէ՝
Տավուտա կիզլիճէ, իշտէ մէլիք սէնտէն
խօշնուտ տըր, վէ պէնտէլէրինին ճիւմ-
լէսի տախի սէնի սէվիյօրլար, վէ շիմտի
մէլիքէ տամատ օլ՝ տէյիպ սէօյլէյի-
23 նիզ՝ տէտի։ Վէ Սաուլըն պէնտէ-
լէրի պու սէօզլէրի Տավուտըն գուլագ-
լարընա սէօյլէտիլէր, Տավուտ՝ Պէն
ֆագիր ու հագիր պիր ատէմ օլարագ

[illegible]՝ մէլիքէ տամատ օլմագ նազարը-
24 նըզտա քիւչիւ՞ք չէյ մի տըր՝ տէտի։ Վէ
Սաուլըն պէնտէլէրի անա պունլարը սէ-
յըլէտի Տավուտ պէօյլէ սէօյլէտի՝ տէտիլէր։
25 [illegible] Սաուլ տախի՝ Տավուտա պէօյ-
լէ սէօյլէյինիզ, մէլիք մէհր իսթէմէզ, ան-
ճագ մէլիքին տիւշմէնլէրինտէն ինթի-
գամ ալմագ իչին Ֆիլիստինլիլէրին
[illegible] [illegible] Սա-
ուլ տախի Տավուտը Ֆիլիստինլիլէրին էլինէ
26 տիւշիւրմէյէ գաստ էտէր իտի։ Վէ ա-
նըն պէնտէլէրի պու սէօզլէրի Տավու-
տա խապէր վէրտիլէր, վէ մէլիքէ տամատ
օլմագ Տավուտըն խօշունա կիթտի. [illegible]
[illegible] [illegible] օլմա-
27 տան [illegible] Տավուտ գալգըփ [illegible]
[illegible] Ֆիլիստինլիլէրտէն իքի
եիւզ ատամ [illegible] վէ Տավուտ ան-
լարըն [illegible] [illegible]
[illegible] մէլիքէ տամատ օլմագ իչին [illegible]
[illegible] Սաուլ տախի գըզը Միքալը անա զէ-
28 վճէ օլարագ վէրտի։ Վէ Սաուլ՝ ՌԱՊՊԸՆ Տավուտ իլէ
օլտուղունու վէ Սաուլըն գըզը Միքալըն
անը սէվտիյինի կէօրիւփ պիլտի,
29 Սաուլ Տավուտտան տախա զիյատէ գորգ-
տու, վէ Սաուլ տայիմա Տավուտա տիւշ-
30 մէն օլտու։ Վէ Ֆիլիստինլիլէրին
պէյլէրի չըգտըլար, վէ չըգտըգլարընդա
[illegible] Տավուտ Սաուլըն պէնտէլէրի-
նին հէփսինտէն զիյատէ 'աքըլլը
հարէքէթ էթտի, վէ անըն ատը զիյատէսիլէ
մէշհուր օլտու։

ԲԱՊ 19

1 Վէ Սաուլ օղլու Եօնաթանա վէ պէն-
տէլէրինին հէփսինէ Տավուտը գաթլ
2 էթմէլէրի իչին սէօյլէտի։ Ամմա Սա-
ուլըն օղլու Եօնաթան Տավուտտան զի-
յատէսիլէ խօշլանըր իտի. պու սէպէպտէն
Եօնաթան Տավուտա խապէր վէրիփ՝
Պէպամ Սաուլ սէնի գաթլ էթմէյէ
գարար վէրմիշ տըր, վէ շիմտի սապահա-
տէք սագըն, վէ կիզլի պիր եէրտէ օ-
3 թուր վէ սագլան. վէ պէն չըգըփ
սէնին պուլունտուղուն թարլատա պէ-

տէրիմին եանընտա տուրայըմ, սէնին
հագգընտա փէտէրիմլէ սէօյլէշէյիմ, վէ
նէ կէօրիւր իսէմ սանա խապէր վէրէյիմ՞
4 տէտի. Վէ Եօնաթան փէտէրի
Սաւուլա Տաւութըն հագգընտա էյի սէօյլէյէրէք
տէտի՝ Մէլիք քէնտի պէնտէսի
Տաւութըն կիւնահընա կիրմէսին, զիրա
օ սանա գարշը կիւնահ իշլէմէտի.
վէ խըզմէթի սանա գայէթլէ ֆա՛իտէլի
5 իտի. Չիւնքի ճանընը ավուճընա գօյուպ՝
Ֆիլիսթլիյի վուրմաքըյլէ, ՌԱՊՊ
պիւթիւն Իսրայէլէ խէլաս ը ՚ազիմ իհսան
էյլէտիղինտէն տախի կէօրիւպ մէսրուր
օլտուն. իմտի նիչին Տաւութը
սէպէպսիզ գաթլ էթմէքլէ՝ սուչսուզ
գանըն կիւնահընա կիրէճէքսին՝ տէտի.
6 Սաւուլ տախի Եօնաթանըն սէօզիւնիւ
տինլէտիքտէ Սաւուլ՝ ՌԱՊՊ հայյ տըր
քի օ գաթլ օլունմայաճագ տըր՝ տէյէրէք
7 եէմին էթտի. Իմտի Եօնաթան
Տաւութը չաղըրըպ՝ անա պու սէօզլէրին
քեաֆֆէսինի խապէր վէրտի. վէ
Եօնաթան Տաւութը Սաւուլա կէթիրտի,
օլ տախի էվվէլքի կիպի անըն հուզուրընտա
իտի.

8 Վէ թէքրար մուհարէպէ վուգու՝
պուլտու. վէ Տաւութ չըգըպ Ֆիլիսթիլէր
իլէ մուհարէպէ էտէրէք, անլէրի գըթալ
ը ՚ազիմ իլէ գըրտը, վէ անլէր անըն
9 էօնիւնտէն ֆիրար էթտիլէր. Վէ ՌԱՊՊ
թարաֆընտան քէօթիւ րուհ Սաւուլըն
իւզէրինէ կէլմիշ օլարագ, մըզրագը էլինտէ
օլտըղը հալտէ օ խանէսինտէ օթուրույօր
իտի. Տաւութ տախի էլիյլէ
10 Ճանղուրը չալըյօր իտի. Վէ Սաւուլ մըզրաղը
իլէ Տաւութը տիվարա մըխլամաղ
իսթէտի իսէ տէ, օ Սաւուլըն էօնիւնտէն
եան վէրմէսիյլէ մըզրագը տիվարը վուրտու,
վէ Տաւութ գաչըպ օլ կէճէ գուրթուլտու.
11 Պա՛տէհու Տաւութը պէքլէյիպ՝
սապահլայըն գաթլ էթմէլէրի իչիւն
Սաւուլ անըն խանէսինէ ատէմլէր
կէօնտէրտի. ամմա Տաւութըն զէվճէսի
Միխալ անա խապէր վէրիպ՝ Էյէր պու
կէճէ ճանընը գուրթարմազ իսէն՝ եարըն
12 գաթլ օլունուրսըն՝ տէտի. Վէ
Միխալ Տաւութը փէնճէրէտէն էնտիրտի, օ տախի գաչըպ կիթտի վէ գու
13 թուլտու. Վէ Միխալ պիր թէրաֆի
ալըպ եաթագ իչինէ գօյարագ, պ
աթլընա քէչի գըլընտան պիր եաստ
14 գօյուպ պիր էօրթիւ իլէ էօրթտի
Սաւուլ Տաւութը թութմաք իչիւն ատ
լէր կէօնտէրտիկինտէ՝ Խասթա տ
15 տէտի. Մա՛պա՛տ Սաւուլ Տաւութը կէօրմէք ի
չիւն ատէմլէրի կէօնտէրիպ՝ Անը գա
եաթագ իլէ կէթիրինիզ քի անը գա
16 էտէյիմ՝ տէտի. Վէ օլ ատէմլէր կի
րտիքլէրինտէ, իշթէ պաշը աթլը
քէչի գըլընտան պիր եասթըգ օլա
17 տէօշէքտէ թէրաֆիմ վար իտի.
Սաւուլ Միխալա՝ Նիչին պէնի պէ
ալտատըն՝ տիւշմէնիմի սալը վէրտ
օ տա գուրթուլտու՝ տէտի. Միխ
տախի Սաւուլա տէտի քի՝ Օ պանա՛
նի սալը վէր նիչին սէնի էօլտիւրյիմ՝
տէտի.

18 Պու վէճհլէ Տաւութ գաչըպ գուրթուլտու,
վէ Ռամայա Սամուէլին նէզտի
կէլիպ՝ Սաւուլըն քէնտիսինէ նէլէր
նըն քեաֆֆէսինի անա խապէր վէրտ
վէ քէնտիսի Սամուէլ իլէ վարըպ Նէյօթտա
19 սաքին օլտուլար. Վէ Սաւ
խապէր վէրիլիպ՝ իշթէ Տաւութ Ռա
20 տա վարըր՝ Նայօթտա տըր՝ տէնիլտի. Վ
Սաւուլ Տաւութը թութմաք իչիւն ա
տէմլէր կէօնտէրտի. անլէր տախի փէյ
ղամպէրլիք էտէն փէյղամպէրլէր ճէմաաթինի,
վէ Սամուէլին անլէրին րէ՛իսլէրի՝
եանլարընտա տուրտուղընը կէօրիւնճէ,
Սաւուլըն կէօնտէրտիղի
ատէմլէրին իւզէրինէ Ալլահըն Ռուհ
կէլտիքտէ, անլէր տախի փէյղամպէրլիք
21 էթտիլէր. Վէ Սաւուլա խապէր վէրիլինտիքտէ
պաշգա ատէմլէր կէօնտէրտի.
անլէր տախի փէյղամպէրլիք էթտիլէ
վէ եինէ Սաւուլ իւչիւնճի տէֆ՛ա
րագ ատէմլէր կէօնտէրտի. անլէր տախի
22 փէյղամպէրլիք էթտիլէր. Պա՛տէհ
քէնտիսի Ռամայա կիտիպ Սէքու
վարըպ՝ պէօյիւք գույույա կէլ
Սամուէլ իլէ Տաւութ նէրէտէ տըր՝ տիյիւ
սօ՛ալ էթտիյինտէ, իշթէ Ռամատա
վարըր՝ Նայօթտա տըրլար՝

23 խապէր վէրիլտի. Վէ Ռամաատա վագը՝
Նայօթա կիթտի. վէ անըն իւզէրինէ
դախի Ալլահըն Ռուհը կէլմէքլէ, իլէրի
կիտէրէք Ռամաատա վագը՝ Նայօթա կէլինճէյէ
գատար փէյղամպէրլիք էթտի.
24 Վէ քէնտիսի դախի էսվապընը չըգարըփ՝
Սամուէլին հուզուրընտա պիր
գաթ փէյղամպէրլիք էտէր իտի, պիւթիւն
օլ կիւն վէ օլ կէճէ չըպլագ օլարագ
տիւշտի. պու էճլտէն՝ Սաո՞ւլ
դախի մի փէյղամպէրլէր արասընտա
տըր՝ տէրլէր.

ԲԱԲ 20

1 Վէ Տավուտ Ռամաատա վագը՝ Նայօթտան
ֆիրար իլէ կէլիպ, Եօնաթանըն
հուզուրընտա՝ Պէն նէ՞ եափտըմ, սուչըմ
նէ՞ տիր. փէտէրինին նազարընտա
նէ՞ կիւնահ իշլէտիմ քի ճանըմը արայօր՝
2 տէտի. Օլ դախի՝ Հաշա, էօլմէյէճէքսին.
իշթէ փէտէրիմ պանա պիլտիրմէյինճէ
պէօյիւք եա քիւչիւք պիր
շէյ եափմազ, վէ փէտէրիմ պու շէյի
պէնտէն նիչին սագլայաճագ. օյլէ
3 եօգ տըր՝ տէտի. Նիհայէթ Տավուտ եէմին
էտիպ՝ Պէնիմ սէնին նազարընտա
մազհար ը լութֆ օլտուղում փէտէրինին
էյիճէ մա՛լումու օլմաղլէ, Եօնաթան
պունու պիլմէսին, օլմայա քի գասավէթլէնէ՝
տէր. ամմա ՌԱՊՊԸՆ հայաթը
հագգը իչիւն վէ սէնին հայաթըն
հագգը իչիւն՝ պէնիմ իլէ էօլիւմ արասընտա
անճագ պիր ատըմ վար տըր՝
4 տէտի. Եօնաթան դախի Տավուտա՝ Ճանըն
հէր նէ իսթէր իսէ սանա եափայըմ՞
5 տէտի. Վէ Տավուտ Եօնաթանա
տէտի քի՝ իշթէ եարըն այ պաշը տըր.
պէն դախի մութլագա մէլիք իլէ թա՛ամ
եէմէյէ օթուրմալը իմ. լաքին պէնի գօյ
վէր, իւչիւնճիւ կիւնիւն աքշամընատէք
6 սահրատա սագլանայըմ. Էյէր փէտէրին
պէնի արայաճագ օլուր իսէ՝ Տավուտ
քէնտի շէհրի Պէյթլէհէմէ 'ազիմէթ իչիւն
պէնտէն իզն ալտըտը, զիրա օրատա
պիւթիւն գապիլէնին սէնէվի գուրպանը
7 օլույօր՝ տէյէսին. Էյէր՝ Փէք էյի,
տէր իսէ՝ գուլունա սէլամէթ տըր,
ամմա գըզատէսիյլէ ատըրլըր իսէ, պիլ
8 քի պունտան սու՛ի գաստը վար. Գուլունա
լութֆ էյլէ, զիրա գուլունը սէնին իլէ
ՌԱՊՊԸՆ 'ահտընա կէթիրտին. վէ էյէր
պէնտէ պիր ճիւրմ վար իսէ, պէնի սէն
գաթլ էյլէ, վէ նիչին պէնի փէտէրինէ
9 կէթիրիրսին. Վէ Եօնաթան՝ Հաշա
քի փէտէրիմ թարաֆընտան սանա
էտիլէճէք սու՛ի գաստը պիլիպ տէ
10 սանա խապէր վէրմէյէյիմ՝ տէտի. Տավուտ
դախի Եօնաթանա՝ Եա փէտէրին
սանա սէրթ ճէվապ վէրտիյի հալտէ
պանա քի՞մ խապէր վէրիր՝ տէտիյինտէ,
11 Եօնաթան Տավուտա՝ Կէլ, սահրայա
չըգալըմ՝ տէյէրէք իքիսի սահրայա
12 չըգտըլար. Վէ Եօնաթան Տավուտա՝
Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ շահիտ օլսուն
քի եարըն եա օլ պիր կիւն փէտէրիմի
թէֆահհիւս էտիպ՝ Տավուտըն հագգընտա
խայըր օլտուղունը կէօրիւյիւնճէ,
հէման օլ զէման կէօնտէրիպ սանա
13 պիլտիրմէզ իսէմ, ՌԱՊՊ Եօնաթանա
պէօյլէ վէ պունտան զիյատէ էյլէսին.
ամմա էյէր փէտէրիմ սանա քէմլիք
մուրատընտա իսէ՝ օնու սանա պիլտիրիփ
սէնի սաղ վէրէճէյիմ. սէն դախի
սէլամէթլէ կիտէսին. վէ ՌԱՊՊ մուգատտէմ
փէտէրիմ իլէ օլտուղու կիպի
14 սէնին իլէ օլսուն. Վէ տէյիլ եալընըզ
պէն սաղ օլտուգճա սէն պանա ՌԱՊՊԸՆ
լութֆընը էտէճէքսին, քի պէն էօլմէյէյիմ,
15 Անճագ ՌԱՊՊ Տավուտըն տիւշմէնլէրինին
հէր պիրինի եէր եիւզիւնտէն
քէստիյի վագթ տախի սէն լութֆընը
պէնիմ խանէտանըմտան իլ էլ էպէտ քէսմէյէճէքսին՝
16 տէտի. Իմտի Եօնաթան
պէյթ ի Տավուտ իլէ 'ագտ ը 'ահտ էտիպ,
ՌԱՊՊ Տավուտըն տիւշմէնլէրինտէն ինթիգամ
17 ալսըն՝ տէտի. Վէ Եօնաթան
Տավուտը սէվտիյինտէն անա եէնէ եէմին
էթտիրտի. զիրա անը քէնտի ճանը կիպի
18 սէվէր իտի. Վէ Եօնաթան անա տէտի
քի՝ Եարըն այ պաշը տըր, վէ եէրին
19 պօշ գալմաղլէ արանաճագսըն. Վէ
իւչիւնճիւ կիւնտէ 'ալ էլ 'աճէլէ էնէսին.
վէ օլ իշին կիւնիւնտէ իխթիֆա

էթ տիյին մահալէ վարըրսըն Եզէլ Թաշը
20 եանընտա օթուրասըն. Պէն տախի ա-
նըն եանընա, նիշանա օք աթար կիպի,
21 իւչ օք աթարըմ. Վէ իշթէ պէն ու-
շաղը կէօնտէրիպ՝ Կիթ, օգլարը պուլ՝
տէյէճէյիմ ուշաղա, իշթէ օգլար սէն-
տէն պէրիտէտիր տուր. անլերի ալ՝ տէր ի-
սէմ, օլ վագըթ սէն կէլ, զիրա ՌԱՊՊ
հայյ օլտուղու կիպի (պիր շէյ) օլմայըպ՝ սանա
22 սէլամէթ տըր. Ամմա էյէր ուշաղա՝
իշթէ օգլար սէնտէն էօթէտէ տիր՝
տէր իսէմ, սէն կիթ, զիրա ՌԱՊՊ սէ-
23 նի կէօնտէրմիշ օլուր. Վէ պէնիմ իլէ
սէնին սէօյլէշտիյիմիզ մատտէ իչին, իշթէ
ՌԱՊՊ իլ էլ էպէտ պէյնիմիզտէ օլսուն.
24 Վէ Տավութ սահրատա իխթիֆա էյ-
լէտի. Վէ այ պաշը օլտուղտա մէլիք
թա'ամ էթմէք իչին սօֆրայա օթուր-
25 տու. Վէ մէլիք 'ատէթ իւզրէ քէնտի
երինտէ տիվարըն եանընտաքի երտէ
օթուրտուղտա, Յօնաթան այաղա գալ-
գըպ՝ Ապնէր Սաուլըն եանընտա օ-
թուրտու. վէ Տավուտըն երի պօշ գալ-
26 տը. Ֆագաթ Սաուլ օլ կիւն պիր շէյ
սէօյլէմէտի. Անա պիր շէյ վագը՝ օլ-
մուշ, թահիր տէյիլ տիր. մութլագա
27 տայըր թահիր տիր՝ տէտի. Վէ էրթէսի
կիւն՝ այըն իքինճիսինտէ Տավուտըն եէ-
րի պօշ գալմագլա, Սաուլ օղլու Յօնա-
թանա՝ Յէսսէնին օղլու նիչին հէմ
տիւն հէմ պու կիւն թա'ամա կէլ-
28 մէտի՝ տէտի. Յօնաթան տախի Սաուլա
ճէվապէն՝ Տավուտ Պէյթլէհէմէ կիթ-
29 մէք իչին պէնտէն իզն տիլէյիպ, Ռիճա էտէրիմ
էյլէ, շէհիրտէ պիզիմ գապիլէ գուր-
պանըմըզ օլմագլա, գարտաշըմ քէնտի-
սի պանա թէմպիհ էթմիշ տիր, վէ
շիմտի նազարընտա մագպուլ լութֆ
օլտում իսէ, քէրէմ էյլէ, րուխսաթ
վէր, կիտէյիմ, վէ գարտաշլարըմը
կէօրէյիմ՝ տէտի. պու էճլտէն մէլիքին
30 սօֆրասընա կէլմէտի՝ տէտի. Օլ վագըթ
Սաուլըն ղազապը Յօնաթան 'ալէյհինէ
թութուշուպ անա՝ Էյ 'ասի վէ խա'ին
օղուլ, սէն քէնտի 'այպըն իչին վէ
վալիտէնին 'ուրյէթինին 'այպը իչին
Յէսսէ օղլունը սէչտիյինի պիլմէզ մի իմ.

31 Զիրա Յէսսէ օղլու եէր իւզէրինտէ հա
շատըղը էյամընտա [illegible]
սէնին հիւքիւմէթին սապիթ օլմա
շիմտի կէօնտէրիպ անը պանա կէթիր.
32 [illegible] մուսթահագ տըր՝ տէտի.
Յօնաթան պէտէրի Սաուլա ճէվապ
Նէ իչին գաթլ օլունմալը տըր՝
33 եափտը՝ տէտի. [illegible]
[illegible]. Յօնաթան
տախի պէտէրինին [illegible]
էթմէյէ [illegible]
34 տը. Վէ Յօնաթան [illegible]
րատան գալգըպ, Տավուտ իչին՝ քէտ
րի անը րէզիլ էթտիյինտէն նաշի էս
քէտէրէք, այըն իքինճի կիւնինտէ թա-
'ամ եէմէտի.
35 Վէ էրթէսի սապահլէյին Տա
իլէ թա'յին էթտիյի վագըթտա
պիր քիւչիւք ուշաղ պէրապէր օլարագ
36 սահրայա չըգտը. Վէ ուշաղընա՝
[illegible] աթաճաղըմ օգլարը պուլ՝
տի. Ուշաղ գօշարքէն էօթէն օգու
37 անէն էօթէյէ աթտը. Իմտի ուշաղ Յօ
նաթանըն աթտըղը օգըն երինէ վա-
րընճա Յօնաթան ուշաղըն արգասը
տան՝ Իշթէ օ սէնտէն էօթէտէ
38 տէյիւ չաղըրտը. Վէ Յօնաթան ու
ղըն արգասընտան՝ Չապուք օլ,
ճէլէ էթ, տուրմա՝ տէյիւ չաղըրը
Յօնաթանըն ուշաղը տախի օգ
39 լարը տէվշիրիպ էֆէնտիսինէ կէլտի. Վէ ու
շաղըն պիր շէյտէն խապէրի եօգ իտ
անճագ մա'լումլարը Յօնաթան իլէ Տա
40 պիլիր իտի. Վէ Յօնաթան թագը-
րընը ուշաղընա վէրէրէք՝ Կիթ,
41 կէօթիւր՝ տէտի. Վէ ուշաղ կիթ
կիպի Տավուտ ճէնուպ թարաֆընտան
գալգըպ եիւզ իւսթիւ եէրէ գափան
տը, իւչ քէրրէ թէմէննա էյլէտի. Վ
պիրի պիրի իլէ էօփիւշիւպ պիրի
իլէ աղլաշըրլար, հաթթա Տավուտ զի
42 զիյատէ աղլատը. Վէ Յօնաթան Տավ
տա՝ Սէլամէթլէ կիթ, նիճէ քի, ՌԱՊՊ
իլ էլ էպէտ սէնին իլէ պէնիմ արա
տա վէ նէսլին իլէ նէսլիմ արասընտա
օլսուն՝ տէյէրէք իքիմիզ ՌԱՊՊԸՆ ի-
43 սմիյլէ եէմին էթտիք՝ տէտի. Վէ գալ-

գըպ կիթտի, Եօնաթան տախի շէհրէ վարտը։

ՊԱՊ 21

1 Վէ Տաւուտ Նօպա' քեահինի Ահիմէլէքի-
յին նէզտինէ կիթտի. վէ Ահիմէլէք
թիթրէյէրէք Տաւուտը գարշըլամաղա չը-
գըպ, օնա՝ Նիչին եալընըզսըն վէ
2 եանընտա քիմսէ եօգ տըր՞ տէտի։ Տա-
ւուտ տախի քեահին Ահիմէլէքէ՝ Մէլիք
պանա պիր իշ պույուրտու, վէ՝ Սէնի
կէօնտէրտիյիմ վէ սանա պույուր-
տուղում իշտէն քիմսէնին խապէրի օլ-
մասըն՝ տէտի. վէ ուշագլարը ֆիլան
3 ֆիլան եէրէ թա'եին էթտիմ։ Վէ շիմ-
տի եանընտա նէ՞ վար. էլիմէ պէշ էք-
մէք, եա պուլունան նէ պուլունուր իսէ
4 վէր՝ տէտի։ Քեահին իսէ Տաւուտա ճէ-
վապ վէրիպ՝ Եանըմտա 'ատի էքմէք
եօգ տըր, անճագ մուգատտէս էքմէք
վար տըր. հիչ տէյիլ իսէ ուշագլար գա-
տընլարտան սագընմըշլար իսէ եէսինլէր՝
5 տէտի։ Տաւուտ տախի քեահինէ ճէվապ
վէրիպ՝ Հագիգաթէն պէն չըգտըղըմտան
պէրու շիմտի իւչ կիւն օլտու, գատըն-
լար տախի պիզտէն այրը տըր. վէ ու-
շագլարըն գապլարը փագ տըր. պու
էքմէք տախի 'ատի սայըլսա պիլէ, պու-
նուն պու կիւն գապլարտա եէնիտէն
6 թագտիս օլունաճագ՝ տէտի։ Պունուն
իւզէրինէ քեահին անա մուգատտէս էք-
մէք վէրտի, զիրա օրատա ՐԱՊՊԻՆ հու-
զուրընտան ալընտըղը կիւնտէ թազէ
էքմէք գօնուլմագ իչիւն, գալտըրըլ-
լան հուզուր էքմէքլէրինտէն մա'ատա գայ-
7 րը էքմէք եօգ իտի։ Վէ օլ կիւն օրա-
տա Սաուլըն պէնտէկեանընտան Տօէկ
նամընտա պիր էտօմի պուլունուպ,
ՐԱՊՊԻՆ հուզուրընտա ի'թիքեաֆտա
իտի. պու քիմսէ Սաուլըն չօպան պա-
8 շը իտի։ Վէ Տաւուտ Ահիմէլէքէ՝ Պու-
րատա եանընտա պիր մըզրագ եա պիր
գըլը՞ճ եօ՞գ մը տըր. զիրա մէլիքին մա-
սլահաթը 'աճէլէ օլմաղլա գըլըճըմը վէ
սիլահլարըմը պէրապէր ալամատըմ՝ տէ-
9 տի։ Քեահին տախի՝ Իլա վատիսինտէ
վուրտուղուն Ֆիլիսթի Ճօլեաթըն գըլը՞ճը
իշթէ պիր պէզ իլէ սարըլմըշ օլարագ,
էֆօտըն արգասընտա տըր. էյէր անը
ալըր իսէն՝ ալ. զիրա պուրատա ան-
տան ղայրի եօգ տըր՝ տէտիքտէ, Տաւուտ
'Անըն մանէնտի վէր՝ օ էմսալսըզ տըր՝ տէտի։
10 Վէ Տաւուտ գալգըպ օլ կիւն Սաուլըն
գօրգուսընտան ֆիրար էտէ, Ճաթ մէլիքի
11 Աքիշին նէզտինէ կիթտի։ Վէ Աքիշին
պէնտէկեանը անա՝ Օլ տիյարըն մէլիքի
Տաւուտ պու տէյի՞լ մի. քի՝ Սաուլ պին-
լէրինի վէ Տաւուտ օն պինլէրինի վուր-
տու, տէյէրէք թէրէննիւմ էտէրլէր ի-
12 տի՝ տէտիլէր։ Վէ Տաւուտ պու սէօզլէ-
րի գալպինէ գօյուպ՝ Ճաթ մէլիքի Ա-
13 քիշտէն զիյատէսիլէ գօրգտու։ Վէ ան-
լէրին էօնիւնտէ հալէթինի թէպտիլ
էտիպ, էլլէրի ալթընտա քէնտինի մէճ-
նուն կէօսթէրէրէք, գափու գանատ-
լարընը չիզէր վէ սալեարընը սագա-
14 լընա աքըթըր իտի։ Վէ Աքիշ քէնտի
պէնտէկեանընա՝ Իշթէ պու ատամըն
մէճնուն օլտուղունու կէօրիւյորսունուզ. անը
15 նիչին պանա կէթիրտինիզ. Մէճ-
նունլարա իհթիյաճըմ վա՞ր մը տը՞ր քի պու-
նու հուզուրումտա մէճնունլուգ էթմէք
իչիւն կէթիրտինիզ. պու քիմսէ խա-
նէմէ կիրէճէ՞ք մի՝ տէտի։

ՊԱՊ 22

1 Վէ Տաւուտ օրատան կիտիպ 'Ատուլլամ
մաղարասընա սալիմէն վարըպ գալտը.
վէ գարնտաշլարը վէ պապասընըն պիւ-
թիւն խանէսի իշիթտիքլէրինտէ օրայա
2 եանընա էնտիլէր։ Վէ մուզայագատա
պուլունան վէ մէտիւն օլան վէ ճանը
եանմըշ քիմսէլէրին ճիւմլէսի անըն եա-
նընա թէճէմմիւ' էթտիլէր. օլ տախի
անլէրին իւզէրինէ րէ՞իս օլտու. վէ եա-
նընտա տէօրթ եիւզ գատար ատէմ
վար իտի։
3 Վէ Տաւուտ օրատան Մօապըն Միս-
փասընա կիտիպ Մօապ մէլիքինէ՝ Րի-
ճա էտէրիմ, Թա Ալլահըն պանա նէ
եափաճաղը պանա մա'լում օլունճայա
գատար, Պէտէրիմ իլէ վալիտէմ[illegible]

4 նըրըտա կէլսինլէր' տէյէրէք, Անլէրի Մոապ մէլէքինին հուզուրընա կէթիրտի. վէ անլէր Տաուտըն միւսթահքէմ մահալտէ օլտուղը էյյամըն քեաֆֆէսինտէ անըն եանընտա իգամէթ էթտիլէր.

5 Վէ Կատ փէյղամպէր Տաուտա' Միւսթահքէմ մահալտէ օթուրմա, չըգ Եէհուտա արզընա կիթ' տէտի. վէ Տաուտ կիտիպ Հարէթ օրմանընա վարիտ օլտու.

6 Վէ Սաուլ Տաուտըն վէ եանընտա օլան ատէմլէրին էէրէ մա'լիւմ օլտուղունու իշիթտի. Սաուլ իսէ մըզրագը էլինտէ օլարագ պէնտէկեանընըն քեաֆֆէսի անըն եանընտա տուրուպ' Ճիպ'ատա վագըը' Ռամատա ագաճըն ալթընտա օթուրույօր իտի.

7 Վէ Սաուլ եանընտա տուրան պէնտէկեանընա' Տիմտի, էյ Պէնեամինլիլէր, տինլէյինիզ. Եէսսէնին օղլու ճիւմլէնիզէ թարլալար վէ պաղլա՞ր մը վէրէճէք, վէ ճիւմլէնիզի պին պաշը վէ եիւզ պաշըլը՞ը մը էտէճէք տիր,

8 Քի ճիւմլէնիզ 'ալէյհիմտէ ֆիթնէ իչիւն իթթիֆագ էտէրէք, օղլումըն Եէսսէնին օղլու իլէ 'ագտ ը 'ահտ էթտիյինի պանա պիլտիրէն օլմատը, վէ սիզին իչինիզտէ պէնիմ իչիւն ղամ չէքիպ, օղլումըն, պու կիւն վագըը' օլտուղու կիպի, պէնտէմի իւզէրիմէ փուսու գուրմագա թահրիք էթտիյինի պանա խապէր վէրէն օլմատը' տէտի.

9 Օլ վագըթ Սաուլըն պէնտէկեանը իւզէրինէ նասպ օլունան Էտոմի Տօէկ ճէվապ վէրիպ' Եէսսէնին օղլու Նօպտա, Ախիմէլէք իպն ի Ախիթուպըն եանընա

10 կէլտիյինի կէօրտիւմ. Օլ տախի անըն իչիւն ՐԱՊՊՏԱՆ սու'ալ էտիպ' անա ազըգ վէրտի. վէ Ֆիլիսթի Ճօլեաթըն գըլըճընը տախի վէրտի' տէտի.

11 Վէ մէլիք քեահին Ախիմէլէք իպն ի Ախիթուպը վէ փէտէրինին պիւթիւն խանէսի խալգընը, եա'նի Նօպտա օլան քեահինլէրի չաղըրմագ իչիւն ատէմ կէօնտէրտի, վէ քեաֆֆէսի մէլիքին նէզտինէ կէլտիլէր.

12 Վէ Սաուլ՝ էյ Ախիթուպ օղլու, տինլէ' տէտի. օլ տախի' Լէպպէյք, էֆէնտիմ' տէտի.

13 Վէ Սաուլ անա՝ նիչիւն սէն Եէսսէ օղլու իլէ նա էքմէք վէ գըլըճ վէրմէնիլէ վէ իչիւն Ալլահտան սու'ալ էթմէնիլէ նիմ 'ալէյհիմէ իթթիֆագ էթտինիզ պու կիւն վագըը' օլտուղու կիպի

14 գըյ պանա փուսու գուրսուն' տէտի. Ախիմէլէք տախի մէլիքէ ճէվապ վէր Պէնտէկեանընըն քեաֆֆէսի արա սը Տաուտ կիպի սատըգ քիմ վար մէլիքին տամատը վէ *պաշ մուսթ

15 օլուպ իտանէնտէ միւքերրէմ տիր. Նըն իչիւն Ալլահտան սու'ալ էթ պու՞ կիւն մի պաշլատըմ. հաշա տէն. մէլիք պու գուլունա վէ փէտ րին պիւթիւն խանէսինէ պիր շ նատ էթմէսին. զիրա պու նուն չ սինտէ՛ քիւչիւք եա պէօյիւք պիր տէն գուլըն խապէրի եօգ տը

16 տը. Վէ մէլիք' էյ Ախիմէլէք, կէ սէն վէ կէրէք փէտէրինին պ խանէսի խալգը մութլագա էօլէճ

17 նիզ' տէտի. Վէ մէլիք եանընտա րան շաթըրլարա' Տէօնիւնիւզ վէ Ր ՊԸՆ քեահինլէրինի գաթլ էտինիզ րա Տաուտ իլէ էլլէրի տըրլէր, վէ ֆիրար էթտիյինի պիլիր իքէն պիլտիրմէտիլէր' տէտի. լաքին մ պէնտէկեանը ՐԱՊՊԸՆ քեահինլէ գաթլ էթմէք իչիւն էլլէրինի

18 մագ իսթէմէտիլէր. Վէ մէլիք Տօ Սէն տէօնիւպ քեահինլէրի գաթլ էտիվէր, տէտի. Էտոմի Տօէկ տէօնիւպ հինլէրի գաթլ էյլէյէրէք, օլ կի թէն էֆօտ կէյէն սէքսէն պէշ

19 էօլտիւրտիւ. Վէ քեահինլէրին շէ րըն Նօպը գըլըճտան կէչիրտի. վէ գըզը վէ չօճուգ վէ սիւտ էմէնլ հէմ տախի էօքիւզ վէ մէրքէպ վէ յունը գըլըճտան կէչիրտի.

20 Վէ Ախիմէլէք իպն ի Ախիթու Ապիաթար իսմինտէ պիր օղլու թուլուպ Տաուտըն արդընա

21 Վէ Ապիաթար Տաուտա Սաուլըն Ր ՊԸՆ քեահինլէրինի գաթլ էթ

22 թիւզար էյլէտիյինի, Տաուտ Ապիաթ

---

*[illegible]' մահրէմ ի էսրարըն

րա տէտի քի՝ Էտօմի Տօէկին օրատա պուլունմաղը մութլագա քէյֆիյէթի Սաուլա խապար էտէճէյինի պէն օ կիւն պիլտիմ. փէտէրինին պիւթիւն խանէսի խալգընըն հէլաքինէ պէն սէպէպ
23 օլտում. Պէնիմ եանըմտա օթուր. գօրգմա, զիրա պէնիմ ճանըմը արայան սէնին ճանընը տա արար, ամմա սէն պէնիմ եանըմտա մուհաֆազ օլուրսուն.

ՊԱՊ 23

1 Վէ Տաուտա՝ Իշթէ Ֆիլիսթիլէր Գէ'իլա իլէ ճէնք էտիփ խարմանլարը եաղմա էտիյօրլար՝ տէյիւ խապէր վէրտի-
2 լէր. Վէ Տաուտ՝ Վարըփ շու Ֆիլիսթիլէրի վուրայը՞մ մը՝ տէյիւ ՌԱՊՊՏԱՆ սու'ալ էթտիքտէ, ՌԱՊՊ Տաուտա՝ Կիթ, Ֆիլիսթիլէրի վուր, վէ Գէ'իլայը
3 խէլաս էյլէ՝ տէտի. Տաուտըն ատէմլէրի իսէ անա՝ Իշթէ պիզ պուրատա հէմէն Եէհուտատա գօրգույօրըզ. գա՞նտէ գալտը քի Գէ'իլայա Ֆիլիսթիլէրին
4 'ասաքիրինէ կիտէլիմ՝ տէտիլէր. Վէ Տաուտ պիր տահա ՌԱՊՊՏԱՆ սու'ալ էթտիքտէ՝ ՌԱՊՊ անա ճէվապէն՝ Գալգ, Գէ'իլայա էն, զիրա պէն Ֆիլիսթիլէրի սէնին էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ՝ տէտի.
5 Վէ Տաուտ քէնտի ատէմլէրի իլէ Գէ'իլայա կիտիփ, Ֆիլիսթիլէր իլէ ճէնք էտէրէք՝ սիւրիւլէրինի սիւրիւփ կէօթիւրտիւ. վէ անլէրի գըթալ ը 'ազիմ իլէ վուրտու. վէ Տաուտ Գէ'իլա էհա-
6 լիսինի գուրթարտը. Վէ Ապիաթար իպն ի Ախիմէլէք Գէ'իլայա Տաուտըն եանընա ֆիրար էթտիյի վագըթ էֆօտ էլինտէ օլարագ էնտի.
7 Վէ Տաուտըն Գէ'իլայա կիթտիյի Սաուլա խապէր վէրիլտիքտէ, Սաուլ՝ Ալլահ անը էլիմէ թէսլիմ էթմիշ տիր, զիրա գափուլարը վէ սիւրկիւլէրի օլան պիր շէհրէ կիրիփ գափանտը՝ տէտի.
8 Վէ Սաուլ պիւթիւն գավմը՝ Գէ'իլայա էնմէք վէ Տաուտ իլէ ատէմլէրինի մուհասարէ էթմէք իւզրէ ճէնկէ տա'վէթ
9 էյլէտի. Օլ վագըթ Տաուտ Սաուլըն քէնտի 'ալէյհինէ քէմինի գաստ էթտիյինի պիլտիքտէ. քահին Ապիաթա-
10 ռա՝ Էֆօտը կէթիր՝ տէտի. Վէ Տաուտ՝ Էյ Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ, սէպէպիմտէն շէհրի խարապ էթմէք իւզրէ Սաուլըն Գէ'իլայա կէլմէք իսթէտիյինի
11 գուլըն իշիթտի. Գէ'իլանըն էհալիսի պէնի անըն էլինէ թէսլիմ էտէճէքլէ՞ր մի. գուլունըն իշիթտիյի կիպի Սաուլ էնէճէ՞ք մի. Էյ Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ, րիճա էտէրիմ, գուլունա խապէր վէր՝ տէտի. ՌԱՊՊ տախի՝ Էնէճէք տիր՝
12 տէտի. Վէ Տաուտ՝ Գէ'իլանըն էհալիսի պէնի վէ ատէմլէրիմի Սաուլըն էլինէ թէսլիմ էտէճէքլէ՞ր մի՝ տէտիքտէ, ՌԱՊՊ՝ Թէսլիմ էտէճէքլէր՝ տէտի.
13 Պունուն իւզէրինէ Տաուտ վէ ատէմլէրի ալթը եիւզ նէֆէր գատար օլարագ գալգըփ, վէ Գէ'իլատան չըգըփ կիտէպիլտիքլէրի թարաֆա կիթտիլէր. վէ Տաուտըն Գէ'իլատան ֆիրար էթտիյի Սաուլա խապէր վէրիլտիքտէ՝ չըգմագտան վազ կէչտի.
14 Վէ Տաուտ պէրրիյէտէ միւսթահքէմ մահալլէրտէ պուլունուփ՝ Զիֆ պէրրիյէսինտէ պիր տաղտա գալտը. Սաուլ տախի անը հէր վագըթ արատը իսէ տէ,
15 Ալլահ անը էլինէ թէսլիմ էթմէտի. Վէ Տաուտ քէնտի ճանընը արամագ իւզրէ Սաուլըն չըգտըղընը կէօրտիւ. վէ Տաուտ Զիֆ պէրրիյէսինտէ օրմանտա իտի.
16 Վէ Սաուլըն օղլու Եօնաթան գալգըփ Տաուտըն եանընա օրմանա կիտիփ, Ալլահ իլէ անըն էլինի գուվվէթլէնտիր-
17 տի. Վէ անա խիթապէն՝ Գօրգմա, զիրա փէտէրիմ Սաուլըն էլի սէնի պուլամազ. վէ սէն Իսրայէլ իւզէրինէ հիւքիւմէթ էտէճէքսին, վէ պէն սանա իքինճի օլաճաղըմ. պունու փէտէրիմ
18 Սաուլ տախի պիլիր՝ տէտի. Վէ իքիսի ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա 'ագտ ը 'ահտ էթտիքտէն սօնրա՝ Տաուտ օրմանտա գալըփ, Եօնաթան քէնտի խանէսինէ կիթտի.
19 Վէ Զիֆիլէր Ճիպ'այա Սաուլըն եանընա չըգըփ՝ Իշթէ Տաուտ եանըմըզտա միւսթահքէմ մահալլէրտէ՝ օրմանտա, Եէշիմօնըն ճէնուպինտէ օլան Հաքիլա

20 պույրուղունու [illegible] էթմիշ տիր՝ Վէ
շիմտի, էյ մէլիք, ճանընըն էնմէք խու-
թէվիլի իւզրէ էն, վէ անը մէլիքին է-
լինէ թէսլիմ էթմէք պիզէ տիւշէր՝ տէ-
21 տիլէր։ Վէ Սաւուղ՝ Սիզ [illegible]
ղընըզ իչիւն ԲԱՐԱՔԱԹ [illegible]
22 պուլասընըզ։ Կիտինիզ [illegible]
ղընըզ [illegible] կէօրիւնիւզ, վէ անը
օրատա քիմ կէօրտիւյիւնիւ պիլիպ կանթ
տանա թէֆթիշ էյլէյինիզ, զիրա պանա
տէտիլէր կի [illegible] պանա
23 խապէր վէրիլտի. Հէմ պաքընըզ, վէ
[illegible] քէմինկեահլարըն
քեաֆֆէսինի էօյրէնիփ՝ տահա խապէր
իլէ պանա տէօնիւնիւզ, պէն տախի սի-
զին իլէ կիտէյիմ, վէ էյէր արզտա
իսէ՝ անը Եէհուտանըն պինլէրինին իչին-
24 տէ արայըփ պուլաճաղըմ՝ տէտի։ Վէ
անլար կալքըփ Սաւուլտան էվվէլ Զի-
ֆէ կիթտիլէր։ Վէ Տաւութ ատէմլէրի
իլէ Մաօն պէրրիյէսինտէ Եէշիմօնըն
25 ճէնուպունտա ովայըտա իտի։ Վէ
Սաւուղ ատէմլէրի իլէ անը արամաղա
կիթտի. Վէ Տաւութա խապէր վէրիլտիք-
տէ, գայայա էնիփ Մաօն պէրրիյէսին-
տէ օթուրտու։ Սաւուղ տախի պունու
իշիտտիյինտէ Մաօն պէրրիյէսինտէ Տա-
26 ւութու թաղիպ էթթի։ Վէ Սա-
ւուղ տաղըն պիր թարաֆընտան, Տաւութ
իլէ ատէմլէրի իլէ տաղըն տիյէր թա-
րաֆընտան կիտիյօրլարտը։ Վէ Տա-
ւութ Սաւուլըն էօնիւնտէն կիթմէյէ ա-
ճէլէ էյլէտի, լաքին Սաւուղ վէ անըն
ատէմլէրի Տաւութ իլէ անըն ատէմլէրի-
նի տութմաղ իչին էթրաֆընը չէվիրմէ
27 էթտիլէր։ Վէ Սաւուլա պիր խապէրճի
կէլիփ՝ Սէրի կէլ, զիրա Ֆիլիսթիլէր
արազի իւզէրինէ հիւճիւմ էթտիլէր՝ տէտի։
28 Օլ վաքիթ Սաւուղ Տաւութու թաղիպ
էթմէքտէն տէօնիւփ Ֆիլիսթիլէրին
գարշըսընա կիթտի. պու սէպէպտէն
օլ մահալլէ Սէլա-համմահլէքօթ թէսմիյէ
օլունտու։

ՊԱՊ 24

1 Վէ Տաւութ օրատան չըքըփ Էնկէտի-
նին միւսթահքէմ մահալլէրինտէ
2 քալտը։ Սաւուղ տախի Ֆիլիսթիլէրի
թաղիպտէն տէօնտիւքտէ՝ [illegible]
թէ Տաւութ Էնկէտի պէրրիյէսին-
տէ տիր՝ տէյիւ անա խապէր վէրտիլէր։
3 Սաւուղ պիւթիւն Իսրայէլտէն սէչիլմիշ
իւչ պին ատէմ ալըփ, Տաւութի
ատէմլէրինի եապան քէչիլէրի գայա-
լար իւզէրլէրինտէ արամաղ իչին կիթ-
4 Վէ եօլ իւզէրինտէ օլան գոյուն ա-
ղըլլարընա կէլտիքտէ օրատա պիր
մաղարա պուլունմաղլա Սաւուղ [illegible]
իչին անըն իչինէ կիրտի, վէ Տա-
ւութ իլէ ատէմլէրի մաղարանըն իչէրիսին-
5 տէ օթուրույօրլար իտի։ Վէ Տաւութըն
ատէմլէրի անա՝ իշթէ [illegible]
թէսլիմ էյլէյէճէյիմ, [illegible]
նազարընտա խօշ օլանը էյլէյէսին՝
[illegible] ՌԱՊՊԸՆ սանա տէտիյի
[illegible] Տաւութ գալգըփ
Սաւուլըն ճիւպպէսինին էթէյինի
6 քէստի։ Վէ Սաւուլըն էթէյինի
[illegible] իչին Տաւութըն գալպի
7 [illegible] օլուփ, ատէմլէրինէ
[illegible] ՌԱՊՊԸՆ մէսհ էթտիյի
[illegible] ՌԱՊՊ
[illegible] էլիմի
8 [illegible] զիրա ՌԱՊՊԸՆ մէսհիտիր
Տաւութ [illegible] իլէ
[illegible] Սաւուլըն
[illegible] գօյվէրմէտի
Սաւուղ մաղարատան գալգըփ
կիթտի։
9 [illegible] Տաւութ մաղարատան
[illegible] էյ էֆէնտիմ
[illegible] Սաւուղ
[illegible] Տաւութ
[illegible] գափանտը
10 [illegible] Վէ Տաւութ Սաւու-
լա [illegible] Տաւութ սէնին
[illegible] ատէմլէրին
11 [illegible] իշթէ ՌԱՊ-
ՊԸՆ սէնի պուկիւն մաղարատա
[illegible] թէսլիմ էթտիյինի
սէնին կէօզլէրին կէօրիւյօր, վէ

---

* Եահուտ՝ այաղլարընը էօրթմէք իչին

էօլտիւրմէմ իչիւն սէօյլէտիլէր իսէ տէ, սէնի էսիրկէյէրէք Էֆէնտիմէ էլիմի ուզաթըմամ, զիրա ՌԱԲԲԸՆ մէսիհիտիր տէ-
12 տիմ. Վէ, իշտէ պապամ, պաք, հալտէ էլիմտէ սէնին ճիւպպէյէնին էթէյինի նազար գըլ. վէ ճիւպպէնին էթէյինի քէստիյիմտէ սէնի գաթլ էթմէտիյիմտէն էլիմտէ քէօթիւլիւք վէ իսեան պուլունմատըղընը վէ սանա կիւնահ գըլմատըղըմը միւլահազա ֆառք էյլէ. սէն իսէ պէնիմ ճանըմը ալմագ մագսատըյլէ անը արայօրսըն.
13 Պէնիմ իլէ սէնին արանըզա ՌԱԲԲ հիւքմ էթսին վէ ինթիգամըմը սէնտէն ՌԱԲԲ ալսըն, ամմա պէնիմ էլիմ սէնին իւզէ-
14 րինէ օլմասըն. Միսալ ի միւթէգատտիմինին ֆէհվասընճա՝ Շէրիրլէրտէն շէրր չըգար. ամմա պէնիմ էլիմ սէնին
15 իւզէրինէ օլմասըն. Իսրայէլին մէլիքի քիմի՞ն արդընճա չըգտըն. քիմի թագիպ էտէրսին, էօլիւ քէօփէք արտընճա, պիր թէք փիրէ արդընճա.
16 Իմտի ՌԱԲԲ հաքիմ օլուպ պէնիմ իլէ սէնին արանըզա հիւքմ էթսին, վէ նազար էյլէյիպ տա'վամը ֆասլ էտէրէք պէնի սէնին էլինտէն գուրթարսըն.
17 Վէ Տավուտ պու սէօզլէրի Սավուլա սէօյլէմէյի պիթիրտիքտէ, Սավուլ, Էյ օղլում Տավուտ պու սէնին սէսի՞ն միտիր՝ տէյէրէք սէսինի գալտըրըփ աղլա-
18 տը. Վէ Տավուտա Սէն պէնտէն տողրուսին, զիրա պանա էյիլիք էյլէտին վէ հալպու քի պէն սանա քէօթիւլիւք էյլէտիմ.
19 Վէ ՌԱԲԲ պէնի սէնին էլինէ թէսլիմ էթմիշ իքէն, պէնի գաթլ էթմէմէքլէ պանա էյիլիք էյլէտիյինի պու կիւն իզ-
20 հար էյլէտին. Չիւնքի պիր ատէմ տիւշմանըյլէ տիւչար օլտուղտա անը սաղ սալիմ կէօնտէրիրմի մի. իմտի սէնին պու կիւն պանա էթտիյին էյիլիքի ՌԱԲԲ
21 սանա խայր մուքաֆաթ էյլէսին. Վէ շիմտի իշթէ մութլագա մէլիք օլաճագսըն վէ Իսրայէլին հիւքիւմէթի սէնին էլինտէ սապիթ գալաճաղընը պիլի-
22 րիմ. Վէ պէնտէն սօնրա զիւրրիյէթիմի քէսմէյէ՝ վէ պէտէրիմին խանէտանընտան իսմիմի մահվ էթմէյէճէյինէ շիմտի ՌԱԲԲԸՆ հագգընա իչիւն պանա եէմին էյլէ՝ տէտի.
23 Տավուտ տախի Սավուլա եէմին էթտի. Անտան սօնրա Սավուլ քէնտի խանէսինէ կիթթի. վէ Տավուտ ատամլարըյլէ մըսթահքէմ մահալլէ չըգտըլար.

ՊԱՊ 25

1 Վէ Սամուէլ վէֆաթ էյլէտիքտէ պիւթիւն Իսրայէլ թոփլանըպ՝ անըն իչիւն մաթէմ թութտուլար, անը Ռամատա քէնտի խանէսինտէ տէֆն էթտիլէր. Տավուտ տախի գալգըպ Փարան չէօլլէրինէ ինտի.
2 Վէ իշի Քարմէլտէ՝ քէնտիսի իսէ Մաօնտա պուլունան պիր քիմսէ վարիտի. վէ պու քիմսէ փէք պէօյիւք պիր ատէմ օլուպ իւչ պին գօյունը վէ պին քէչիսի վարտը. Քարմէլտէ գօյունլա-
3 րընը գըրքըյօրտու. Վէ օլ ատէմին իսմի Նապալ, գարըսընըն իսմի տախի Ապիկայիլ իտի. պու խաթուն աքըլլըճա վէ կիւզէլ իտի, ամմա էրքէկի սէրթ վէ ամէլլէրի ֆէնա օ-
4 լուպ քէնտիսի Քալէպի իտի. Վէ Տավուտ Նապալըն քէնտի գօյունլարընը գըրգըտըղընը չէօլտէ իշի-
5 տիքտէ, Օն տէլիգանլըյը կէօնտէրիպ Տավուտ օլ տէլիգանլարա Քարմէլէ չըգըպ Նապալըն եանընա վարըն, պէնիմ իսմիմլէ անա սէլամ վէրիպ,
6 Վէ՝ Ախիրէթտէ տախի պէօյլէ օլսուն վէ սէն սէլամէթտէ օլ, վէ խանէն սէլամէթտէ օլսուն, վէ պիւթիւն մալըն սէլամէթտէ
7 օլսուն, վէ շիմտի սէնին գըրգըճըլարըն վար իտիյինի իշիթտիմ. իմտի չօպանլարըն պիզիմ իլէ պուլունտուղտա անլարա ինճիթմէտիք, վէ Քարմէլտէ օլտուգլարը պիւթիւն վագըթտա հիչ
8 պիր շէյլէրի գայպ օլմատը. Տէլիգանլարընա սուալ էյլէ, վէ սանա խապէր վէրիրլէր. իմտի պու տէլիգանլար նազարընտա մագպուլ օլսունլար, զիրա էյի կիւնտէ կէլտիք. քէրէմ էյլէ, գուլլարընա վէ օղլուն Տավուտա էլինտէն
9 կէլէնի վէր՝ տէյինիզ, տէտի. Վէ Տավուտըն տէլիգանլարը կէլիպ՝ Նապալա

Տավուտըն ատըյլէ պու սէօզլէրին քաֆ-
10 ֆէսինի սէօյլէյիպ տուրտուլար։ Նապալ
տախի Տավուտըն գուլլարընա ճէվապէն՝
Տավուտ քի՞մ վէ Եէսսէնին օղլու քի՞մ
տիր. պու կիւնլէրտէ էֆէնտիլէրինտէն
11 գաչան գուլլար չօղալտը։ Վէ պէն էք-
մէյիմի վէ սույումը վէ գըրգըճըլարըմ
իչին պօղազլատըղըմ էթիմի ալըպ տա՝
նէրէտէն օլտուգլարընը պիլմէտիյիմ ա-
12 տէմլէրէ՞ մի վէրէյիմ՝ տէտի։ Վէ Տա-
վուտըն ուշագլարը եօլլարընա րէվան օ-
լուպ ՚ավտէթլէ, կիթտիլէր վէ անա
պու սէօզլէրին քեաֆֆէսինի խապէր
13 վէրտիլէր։ Վէ Տավուտ քէնտի ատէմլէ-
րինէ՝ Հէր քէս գըլըճընը գուշանսըն՝
տէտի. վէ հէր քէս գըլըճընը գուշա-
նըպ՝ Տավուտ տախի գըլըճընը գուշան-
տը. վէ Տավուտըն արդընճա տէօրթ
եիւզ նէֆէր գատար չըգըպ, իքի եիւզ
նէֆէր էշեանըն եանընտա գալտըլար։
14 Վէ ուշագլարտան պիրի Նապալըն
զէվճէսի Ապիգայլէ խապէր վէրիպ՝ Իշ-
թէ էֆէնտիմիզէ սէլամ սէօյլէմէք իւզ-
րէ Տավուտ պէրրիյէտէն ատէմլէր կէօն-
տէրտի, օ տախի անլէրէ սէրթ ճէվապ
15 վէրտի։ Օլ ատէմլէր իսէ պիզէ չօգ է-
յի իտիլէր, վէ պիզի ինճիթմէտիլէր.
վէ պիզ սահրատա օլուպ՝ անլէր իլէ
կէզտիյիմիզ պիւթիւն վագըթտա պիր
16 շէյիմիզ գայպ օլմատը։ Վէ կէճէ կիւն-
տիւզ անլէրին եանընտա գօյունլարը
կիւտտիւյիւմիւզ պիւթիւն վագըթտա
17 անլէր պիզէ *սուր իտիլէր։ Վէ շիմտի
պագ, նէ էտէճէյինի տիւշիւն, զիրա
էֆէնտիմիզէ վէ պիւթիւն խանէսի իւ-
զէրինէ պէլա մուգատտէր տիր, չիւնքի
քէնտիսի էօյլէ եարամազ ատէմ տիր
քի անա քիմսէ սէօյլէյէմէզ՝ տէտի։
18 Օլ վագըթ Ապիգայլ ՚ալ էլ ՚աճէլէ
իքի եիւզ էքմէք վէ իքի թուլում շէ-
րապ վէ հազըրլանմըշ պէշ գօյուն վէ
պէշ էօլչէք գավրուլմուշ պուղտայ վէ
եիւզ սալգըմ գուրու իւզիւմ վէ իքի
եիւզ տիզի գուրու ինճիր ալըպ մէր-
19 քէպլէրէ եիւքլէտտի։ Վէ ուշագլարընա՝
Էօնիւմճէ կէչինիզ, իշթէ պէն ար
նըզճա կէլիյօրըմ՝ տէտի. Լաքին քէ
20 Նապալա խապէր վէրմէտի։ Մէզքիւ
րէ մէրքէպէ պինմիշ օլարագ տա
գապալը թարաֆընտան էնէր իք
իշթէ Տավուտ իլէ ատէմլէրի անըն գա
շըսընա էնտիլէր. օ տախի անլէրէ ր
21 կէլտի։ Վէ Տավուտ՝ Պունուն պէրր
տէ պուլունան էմվալընըն քեաֆֆէ
նի, պիւթիւն մալընտէն պիր շէյ գ
օլմամագ պէրքէճէսինտէ, հէման պ
հուտէ եէրէ սագլամըշըմ. օլ ատ
էյիլիյէ մուգապիլ պանա քէմլիք էթ
22 տի։ Էյէր սապահ ագարընճայա գ
տար անա մուէթէ՚ալլիգ օլանլար
ճիւմլէսինտէն պիր էրքէյի սաղ գօ-
գըր իսէմ, Ալլահ Տավուտըն տիւշմ
լէրինէ պունու վէ պունտան զիյա
տէսինի էյլէսին՝ տէմիշ իտի։
23 Վէ Ապիգայլ Տավուտը կէօրինճ
՚ալ էլ ՚աճէլէ մէրքէպտէն էնիպ՝ Տա
վուտըն էօնիւնտէ եիւզ իւսթիւ եէ
24 գափանտը։ Վէ անըն այագլարընա գ
փանըպ՝ Ամա՛ն էֆէնտիմ, պու գապ
հաթ պէնիմ իւզէրիմէ օլսուն. լաք
միւսա՚ատէ պույուր, ճարիյէն սէնի
սէօյլէսին, վէ ճարիյէնին սէօզլէր
25 տինլէ։ Էֆէնտիմ պու եարամազ Նա
պալ հագգընտա գալպինէ պիր շէյ գ
մասըն. զիրա իսմի նէ իսէ, քէն
տէ օ տըր. իսմի *Նապալ տըր, վէ
ֆահաթ անըն իլէ տիր. ամմա պ
ճարիյէն էֆէնտիմին կէօնտէրտիյի
26 շագլարը կէօրմէտիմ։ Վէ շիմտի էֆ
ֆէնտիմ, ՌԱՊՊԸՆ հայաթը հագգը
չիւն վէ սէնին հայաթըն հագգը
ՌԱՊՊ սէնի՝ գան տէօքմէքտէն վէ քէնտ
լին իլէ ինթիգամընը ալմագտան
էթտի. վէ շիմտի տիւշմանլարընը վէ
ֆէնտիմին զիյանընը թալէպ էտէնլէր
27 Նապալ կիպի օլսուն։ Վէ շիմտի պու ճ
րիյէնին էֆէնտիմէ կէթիրտիյի հէտի
էֆէնտիմէ թապի՚ օլան ուշագլարա վէ
28 րիլսին։ Րիճա էտէրիմ, ճարիյէնին գա
պահաթընը ՚աֆվ էյլէ, զիրա էֆէ

---

*Իպր. տուվար

*սէֆիհ

տիմ ՐԱՊՊԸՆ ճէնքլէրինի ճէնքլէշտիյինտէն
վէ սէնին կիւնլէրինտէ սէնտէ
ճիւրիւմ պուլունմատըղընտան ՐԱՊՊ
մուհագգագ էֆէնտիմէ պիր գա՛իմ խանէ
29 պինա էտէճէք տիր։ Լագին սէնի
թագիպ էտիպ ճանընը արամաղ իչիւն
պիր ատէմ գալգմըշ իսէ, էֆէնտիմին
ճանը սէնին Ալլահըն ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ
հայաթ տէմէթինտէ պաղլը օլուպ,
տիւշմէնլէրինին ճանլարընը սափան օրթասընտան
30 կիպի աթաճագ տըր։ Վէ
ՐԱՊՊ սէնին հագգընտա սէօյլէտիյի
պիւթիւն խայըր սէօզլէրի կէօրէ էֆէնտիմէ
եափըպ, Իսրայէլ իւզէրինէ
31 սէնի րէ՛իս նասպ էթտիյի զէման, Պու
[illegible]՝ հագսըզ սէպէպսիզ գան տէօքտիւյիւն,
խաշա էֆէնտիմին քէնտիսինին
ինթիգամը ալտըղը սանա թէօքէզ,
վէ էֆէնտիմէ յիւրէք աճըսը օլմազըն.
վէ ՐԱՊՊ էֆէնտիմէ խայըր էթտիքտէ՝
ճարիյէնի խաթըրընա կէթիր՝
տէտի։

32 Վէ Տաւուտ Ապիկայիլէ՝ Սէնի պու կիւն
պէնիմ իսթիգպալիմէ կէօնտէրէն Իսրայէլին
Ալլահը ՐԱՊՊ միւպարէք օլսուն.
33 Վէ րի՛այէթին միւպարէք օլսուն, սէն
տախի՛ պու կիւն պէնի գանա կի՛րիպ
ինթիգամըմը էլիմ իլէ ալմագտան մէն՝
34 էյլէտիյին իչիւն միւպարէք օլասըն. Վէ
ֆի՛լ հագիգէ սանա քէմլիք էթմէքտէն
պէնի մէն՝ էտէն Իսրայէլին Ալլահը հայյ
տըր քի, էյէր 'աճէլէ էտիպ պէնի իսթիգպալէ
կէլմէսէ իտին, սապահ աղարընճայա
գատար Նապալըն պիր էրքէք
35 պիլէ գալմազ իտի՝ տէտի։ Վէ Տաւուտ
քէնտիսինէ կէթիրտիյինի էլինտէն
գապուլ էտիպ, անա՝ Սէլամէթլէ խանէնէ
կիթ. իշթէ սէօզիւնիւ տինլէյիպ
'րիճանը գապուլ էթտիմ՝ տէտի։

36 Ապիկայիլ տախի Նապալըն եանընա
կէլտիքտէ, իշթէ խանէսինտէ մէլիք
զիյաֆէթի կիպի զիյաֆէթի վար իտի,
վէ Նապալըն գալպի քէյֆլի, վէ քէնտիսի
զիյատէսիյլէ սէրխօշ օլտուղընտան,
սապահ աղարընճայա տէկին անա քիւչիւք
պէօյիւք պիր շէյ պէյան էթմէտի։
37 Վէ սապահլայըն Նապալ շէրապընտան
այըլընճա, զէվճէսի անա պու քէյֆիյէթլէրի
պէյան էյլէտիյինտէ՝ անըն իւրէյինտէ
գալպի էօլտիւ, վէ քէնտիսի
38 թաշ քէսիլտի։ Վէ օն կիւն գատար
կէչտիքտէ՝ ՐԱՊՊ Նապալը վուրմաղլէ
էօլտիւ։

39 Վէ Տաւուտ Նապալըն վէֆաթ էթտիյինի
իշիթմէքլէ՝ Նապալըն էլինտէն
պանա օլան հագարէթին տա՛վասընը
ֆասլ էտիպ, գուլընը քէմլիքտէն մէն՝
էտէն ՐԱՊՊ միւպարէք օլսուն, վէ ՐԱՊՊ
Նապալըն քէօթիւլիւյիւնիւ պաշընա
տէօնտիւրտիւ՝ տէտի. պա՛տէհիւ Տաւուտ
Ապիկայիլի քէնտիսինէ զէվճէլիյէ ալմագ
խուսուսընտա անըն իլէ սէօյլէշմէյէ
40 ատէմլէր կէօնտէրտի. Վէ Տաւուտըն
գուլլարը Քարմէլտէ Ապիկայիլին նէզտինէ
կիթտիլէր. վէ անա սէօյլէյիպ՝
Տաւուտ սէնի քէնտինէ զէվճէ ալմագ
իսթէրէ պիզի սանա կէօնտէրտի՝ տէտիլէր։
41 Օ տախի գալգըպ եիւզ իւսթիւ
եէրէ գափանարագ, Իշթէ ճարիյէն՝ էֆէնտիմին
գուլլարընըն այագլարընը
եըգայան խըտմէթճի օլսուն՝ տէտի։
42 Վէ Ապիկայիլ 'ալ էլ 'աճէլէ գալգըպ,
քէնտինէ խըտմէթ էտէն պէշ նէֆէր
գըզ մա'իյէթինտէ օլարագ մէրքէպէ
պինիպ՝ Տաւուտըն ատէմլէրի իլէ պէրապէր
կիթտի, վէ անըն զէվճէսի օլտու։
43 Տաւուտ Եիզրա'էլտէն տախի Ախինօ'ամը
ալտը. պունլարըն իքիսի տախի անըն
44 զէվճէլէրի օլտուլար։ Ամմա Սաւուլ
Տաւուտըն զէվճէսի օլան գըզը Միխալը
Ճալլիմտէն օլան Փալթի իպն ի Լայիշէ
վէրտի։

ՊԱՊ 26

1 Վէ Զիֆլիլէր Ճիպ'այա Սաւուլըն եանընա
կէլիպ՝ Իշթէ Տաւուտ Եէշիմօնըն
գարշըսընտա վագը՝ Հաքիլա տաղընընտա
իխթիֆա էթմիշ տիր՝ տէտիլէր։
2 Վէ Սաւուլ գալգըպ Իսրայէլտէն իւչ պին
նէֆէր միւնթէխապ ատէմ մա'իյէթինտէ
օլարագ, Զիֆ պէրիյէսինէ Տաւու-

'Իպր. իւզիւնիւ.

տը արամագ իչին Զիֆ չէօլիւնէ
3 ինտի. Վէ Սաուլ Եէշիմօնըն գարշըսըն-
տա տաղը' Հաքիլա պայըրընտա եօլ
քէնարընտա օրտու գուրտու. Տաւուտ
իսէ չէօլլէրտէ օթուրուրտու հալտէ'
Սաուլըն քէնտի արտընճա չէօլլէրէ
4 կէլտիյինի կէօրտիւքտէ, Տաւուտ ճա-
սուսլար կէօնտէրիպ' Փիլ հագիգէ Սա-
ուլըն կէլտիյինի անլատը.
5 Վէ Տաւուտ գալգըփ Սաուլըն օրտու
գուրտուղու մահալլէ կէլտի, վէ Տաւուտ
Սաուլ իլէ սէր'ասքէրի Աբնէր իպնի
Նէրին եաթտըգլարը եէրի կէօրտի.
Սաուլ իսէ 'արապալար օրթասընտա
եաթմագտա օլուպ, գավմ տախի էթ-
6 րաֆընտա գօնմուշ իտի. Վէ Տաւուտ
ճէվապ էտիպ Հիթթի Ախիմէլէքէ վէ Եօ-
աբըն գարտաշը Աբիշայ իպնի Սէրու-
եայա խիթապ էտէն' Պէնիմ իլէ օրտույա
Սաուլըն եանընա քիմ էնէր' տէտի.
Աբիշայ տախի' Պէն սէնին իլէ էնէրիմ'
7 տէտի. Վէ Տաւուտ Աբիշայ իլէ կէճէլէ-
յին գավմըն իչինէ կիրտի. վէ իշտէ
Սաուլ 'արապալար օրթասընտա եաթըպ
ույումագտա օլարագ, մըզրաղը տախի
պաշ թարաֆընտա եէրտէ տիքիլի իտի.
Աբնէր իլէ գավմ տախի էթրաֆընտա
8 եաթըյօրլար իտի. Վէ Աբիշայ Տաւու-
տա' Ալլահ պու կիւն տիւշմէնինի էլինէ
թէսլիմ էթտի, վէ շիմտի գօյվէր, թէք-
րար հաճէթ պըրագմագըզըն պիր վու-
րուշտա մըզրագ իլէ անը եէրէ տաք-
9 լայայըմ' տէտի. Լաքին Տաւուտ Աբի-
շայա' Անը գաթլ էթմէ, զիրա ՌԱԲԲԸՆ
մէսիհինէ քի՞մ էլինի ուզադըրտա պի-
10 կիւնահ գալըր' տէտի. Վէ Տաւուտ' ՌԱԲ-
ԲԸՆ հայաթը հագգը իչիւն անը ՌԱԲԲ
վուրաճագ տըր, եախօտ էճէլի կէլիպ
էօլէճէք տիր, եախօտ ճէնկէ ինիպ հէ-
11 լաք օլաճագ տըր. ՌԱԲԲ պանա կէօս-
թէրմէսին քի ՌԱԲԲԸՆ մէսիհինէ էլիմի
ուզադայըմ. Փագաթ շիմտի պաշ թա-
րաֆընտա օլան մըզրաղը վէ սու մա-
12 թարասընը ալ տա կիտէլիմ' տէտի. Վէ
Տաւուտ Սաուլըն պաշը թարաֆընտան
մըզրաղը վէ սու մաթարասընը ալըպ
վէ կիթտիլէր. վէ կէօրէն օլմատը, պի-
լէն օլմատը վէ ույանան օլմատը, զի
անլէրի ՌԱԲԲ թարաֆընտան աղըր
ույգու պասմըշ օլմաղլէ' ճիւմլէսի
յույօր իտի.
13 Վէ Տաւուտ էօթէ թարաֆա կէ
ու գարշուտան տաղըն պաշընտա տուր
վէ արալարընտա իւյլէ մէսաֆէ
14 իտի. Վէ Տաւուտ գավմա վէ Աբնէր
Նէրէ' Էյ Աբնէր, ճէվապ վէրմէ
սին' տէյիւ նիտա էյլէտիքտէ, Ա
ճէվապ վէրիպ, Սէն քի՞մ սին քի
15 լէյէ նիտա էտիյօրսըն' տէտի. Տա
տախի Աբնէրէ' Սէն ատէմ տէյիլ
սին, վէ Իսրայէլտէ սէնին կիպի
վար՞. Վէ էֆէնտին օլան մէլիքի նի
պէքլէմէտին. զիրա գավմտան պիր
ֆէնտին օլան մէլիքի գաթլ էթմէ
16 չիւն կէլտի. Սէնին պու իշլէտիյին
յի տէյիլ տիր. ՌԱԲԲԸՆ հայաթը հա
գը իչիւն ՌԱԲԲԸՆ մէսիհի օլան էֆէ
նտինիզի պէքլէմէտիյինիզ իչիւն գա
միւսթահագ սընըզ. Վէ շիմտի պագ
մէլիքին մըզրաղը վէ պաշ թարաֆըն
օլան սու մաթարասը նէրէտէ
17 տէտի. Օլ վագթ Սաուլ Տաւուտըն
սէսինի թանըյըպ' Էյ օղլում Տաւուտ,
սէնի՞ն սէսին մի տիր' տէտիքտէ, Տա-
ւուտ տախի' Պէնիմ սէսիմ տիր, էֆէ-
18 նտիմ մէլիք' տէտի. Վէ տախի էֆէ-
նտիմ նի՞չիւն պու վէչհլէ գուլունը թա-
գիպ էտիյօր. զիրա պէն նէ՞ եափտըմ
վէ էլիմտէ նէ՞ քէօթիւլիւք վար
19 Վէ շիմտի էֆէնտիմ մէլիք պու գու-
լունըն սէօզլէրինի տինլէսին. Էյէր ՌԱԲԲ
սէնի 'ալէյհիմէ թահրիք էթտի իսէ պիր
գուրպանը *գապուլ էյլէսին. ամմա
յէր պէնի ատէմ իսէ, անլէր ՌԱԲԲ
հուզուրընտա մէլ'ուն օլսունլար, զի
րա, էճնէպի իլահլարա 'իպատէթ է
լէ' տէյէրէք, պէնի պու կիւն ՌԱԲԲ
միրասընտա հիսսէտար օլմագտան
20 իչիւն թարտ էտիյօրլար. Վէ շի
ՌԱԲԲԸՆ հուզուրընտա գանըմ եէ
րէ տիւշմէսին. զիրա Իսրայէլին մէլիքի
քիմսէնին տաղլարտա քէքլիք ավ

---

*Իպր. գօգլասըն.

գը կիպի պիր թէք փիրէյի արամագ իչին
չըգտըր' տէտի.
21 Վէ Սաուլ' կիւնահ էթտիմ, 'ավտէթ
էթ, էյ օղլըմ Տավուտ. ճանըմ պու կիւն
նազարընտա 'ազիզ կէօրիւնտիւյիւ իչին,
արթըգ սանա ֆէնալըգ էթմէյէճէյիմ.
իշթէ սէֆիհանէ հարէքէթ էտիմ
զիյատէսիյլէ եանըլտըմ' տէտի.
22 Տավուտ տախի ճէվապ վէրիպ' իշթէ մէլիքին
մըզրաղը, ուշագլարըն պիրի կէլիպ
23 անը ալսըն. Վէ ՐԱՊՊ հէր քէսէ սալահընա
վէ իսթիգամէթինէ կէօրէ միւքեաֆաթ
վէրսին. չիւնքի ՐԱՊՊ պու
կիւն սէնի էլիմէ թէսլիմ էթտի իսէ
տէ, ՐԱՊՊԸՆ մէսիհինէ էլիմի ուզաթմագ
24 իսթէմէտիմ. Վէ իշթէ ճանըն պու
կիւն նազարըմտա 'ազիզ օլտուղը կիպի,
պէնիմ ճանըմ տախի ՐԱՊՊԸՆ նազարընտա
'ազիզ օլսուն, պէնի հէր մուզայագատան
25 խալաս էյլէսին' տէտի. Սաուլ
տէ Տավուտա' էյ օղլըմ Տավուտ,
միւպարէք օլասըն. կիւճէ կիւճէ իշ կէօրիւփ
մութլագա զաֆէր օլաճագսըն'
տէտի. Վէ Տավուտ եօլունա կիթտի, Սաուլ
տախի մագամընա 'ավտէթ էյլէտի.

ՊԱՊ 27

1 Վէ Տավուտ քէնտի գալպինտէ' Սաուլուն
էլիյլէ պիր կիւն հէլաք օլաճաղըմ.
պանա Ֆիլիսթիլէր տիյարընա ֆիրար
էթմէքտէն էյի եօգ տըր. օ վագըթ
Սաուլ արթըգ պէնտէն վէ Իսրայէլին
հուտուտընտա պէնի արամագտան վազ
կէչէր, վէ էլինտէն գուրթուլուրըմ'
2 տէտի. Վէ Տավուտ գալգըփ քէնտիսի
վէ եանընտա օլան ալթը եիւզ ատէմ
Ճաթ մէլիքի Աքիշ իպն ի Մա'օքըն եանընա
3 կիթտի. Վէ Տավուտ քէնտիսի վէ
ատէմլէրի, հէր պիրի էհլ ի պէյթի իլէ,
Տավուտ տախի իքի զէվճէսի, Եիզրա'էլիյէ
Ախինո'ամ վէ Նապալըն զէվճէսի
Քարմէլիյէ Ապիղայիլ իլէ ճէմ'ան Աքիշին
4 եանընտա իգամէթ էթտիլէր. Վէ
Տավուտըն Ճաթա ֆիրարը Սաուլա խապէր
օլունտուգտա, արթըգ օնը արամատը.

5 Վէ Տավուտ Աքիշէ' էյէր նազարընտա
մազհար ը լութֆ օլտըմ իսէ, պանա
գասապալարըն պիրինտէ պիր եէր վէրիլսին,
պէն տախի օրատա սաքին օլայըմ,
զիրա գուլըն նի՞չին փայթախթտա
6 սէնինլէ օթուրսըն' տէտի. Վէ
օ կիւն Աքիշ օնա Սըգլաղը վէրտի.
պու սէպէպտէն Սըգլաղ թա պու կիւնէ
տէկին Եէհուտա մէլիքլէրինին օլ-
7 տու. Վէ Տավուտըն Ֆիլիսթիլէր տիյարընտա
միւտտէթ ի իգամէթի պիր
սէնէ տէօրթ այ իտի.
8 Վէ Տավուտ ատէմլէրի իլէ չըգըփ,
Ճէշուրիլէր վէ Ճէզրիլէր վէ 'Ամալէգիլէր
իւզէրինէ հիւճում էթտի. զիրա
անլէր գատիմտէն պէրու Շուրտան
Մըսըր տիյարընա վարընճայա գատար
9 օ տիյարըն սաքինլէրի իտիլէր. Վէ Տավուտ
օ տիյարը վուրուփ էրքէք վէ
գարը պիր քիմսէյի սաղ պըրագմայըփ,
վէ գոյուն վէ սըղըր վէ մէրքէփ վէ
տէվէլէր վէ էսվապ ալըփ, րիճ'աթ էտէրէք
10 Աքիշին եանընա կիթտի. Վէ
Աքիշ' Պու կիւն նէ՞րէյէ հիւճում էթտինիզ'
տէտիքտէ, Տավուտ' Եէհուտանըն
ճէնուպընա վէ Եէրահմիէլիլէրին
ճէնուպընա վէ Գէյնիլէրին ճէնուպընա'
11 տէտի. Վէ, Տավուտ պէօյլէ եափար'
տէյէրէք հագգընտա Ճաթա խապէր
կէօթիւրէն պուլունմամագ իչին, էրքէք
վէ գարը հիչ պիր քիմսէյի սաղ
պըրագմազըտը. վէ Ֆիլիսթիլէր տիյարընտա
միւտտէթ ի իգամէթինտէ 'ատէթի
12 պու իտի. Վէ Աքիշ Տավուտա ինանըփ'
Պու զաթ գավմը օլան Իսրայէլէ
պիւթիւն մէքրուհ օլմաղլէ, պանա
էպէտէ գուլ օլաճագ տըր'
տէտի.

ՊԱՊ 28

1 Վէ օ էյյամտա Ֆիլիսթիլէր Իսրայէլ
իլէ մուհարէպէյէ չըգմագ իչին 'ասքէրլէրինի
ճէմ' էթտիքլէրինտէ, Աքիշ
Տավուտա' Ատէմլէրին մա'իյէթինտէ
օլարագ' սէնին պէնիմ իլէ օրտույա
չըգաճաղընը պիլմիշ օլ' տէտի.

2 Վէ Տաւուտ Աքիշէ՝ Սէն գուլու-
նըն նէ եափաճաղընը պիլէճէքսին՝ տէ-
տի. վէ Աքիշ Տաւուտա՝ պու սէպէպ-
տէն սէնի քեաֆֆէ ի էյյամտա պաշըմըն
մուհաֆըզը նասպ էտէճէյիմ՝ տէտի.
3 Վէ Սամուէլ վէֆաթ էթմիշ իտի.
վէ պիւթիւն Իսրայէլ մաթէմ թու-
թուպ՝ անը քէնտի շէհրի օլան Րամա-
տա տէֆն էթմիշլէր, Սաուլ տախի
ճիննիլէր իլէ պագըճըլարը տիյար-
4 տան տէֆ՝ էյլէմիշ իտի. Վէ Ֆիլիսթի-
լէր թէճէմմիւ՝ էտիպ կէլէրէք՝ Շու-
նամտա օրտու գուրտուլար. Սաուլ տա-
խի պիւթիւն Իսրայէլի ճէմ՝ էտիպ վէ
5 Ճիլպօ՝ատա օրտու գուրտուլար. Վէ Սա-
ուլ Ֆիլիսթիլէրին օրտուսունը կէօր-
տիւքտէ՝ գորգուպ գալպի զիյատէսիյ-
6 լէ միւզթարիպ օլտու. Վէ Սաուլ ՐԱՊՊ-
ՏԱՆ սու՝ալ էթտի իսէ տէ, ՐԱՊՊ ա-
նա նէ րույա իլէ՝ նէ Ուրիմ իլէ՝ նէ տէ
փէյղամպէրլէր վասըթասըյլէ ճէվապ վէր-
7 տի. Օլ վագըթ Սաուլ քէնտի պէնտէ-
կեանընա՝ Պանա պիր ճիննճի գարը ա-
րայընըզ, պէն տախի կիտիպ անտէն
սու՝ալ էտէյիմ՝ տէտի. պէնտէկեանը
տախի անա՝ Իշթէ Այնտօրտա ճիննճի
պիր գարը վար տըր՝ տէտիլէր.
8 Վէ Սաուլ թէպտիլ ի գըյաֆէթ է-
տէրէք, վէ մա՝իյէթինտէ իքի ատէմ
օլարագ կիթտիլէր. վէ կէճէլէյին գարը-
նըն եանընա վասըլ օլտուլար. վէ Սաուլ՝
Քէրէմ էյլէ, պէնիմ իչիւն ճինն իլէ
ֆալա պագ, վէ սանա տէյէճէյիմ քիմ-
սէյի պէնիմ իչիւն եուգարը չըգար՝ տէ-
9 տի. Գարը տախի անա՝ Իշթէ սէն Սա-
ուլըն եափտըղընը՝ նասըլ ճիննճիլէրի
վէ պագըճըլարը տիյարտան թէլէֆ
էթտիյինի պիլիրսին. իմտի սէն նի՞չիւն
պէնի էօլտիւրթմէք իչիւն ճանըմա պիր
10 տուզագ գուրըյորսըն՝ տէտի. Սաուլ
տախի անա ՐԱՊՊԸՆ հագգը իչիւն եէ-
մին էտիպ՝ ՐԱՊՊ հայյ տըր քի պու
իշտէն սանա պիր զարար կէլմէզ տէ-
11 տի. Օլ զէման գարը՝ Սէնին իչիւն քի-
մի չըգարայըմ՝ տէտիքտէ, Պէնիմ ի-
12 չիւն Սամուէլի չըգար՝ տէտի. Վէ գա-
րը Սամուէլի կէօրտիւքտէ, պիւլէնտ

ավազըլէ պաղըրըպ. վէ գարը Սաու
խիթապէն՝ Պէնի նի՞չիւն ալտաթ
13 զիրա սէն Սաուլ սըն՝ տէտի. Մէլիք
սէ անա՝ Գօրգմա, ամմա նէ կէօ
րիւն՝ տէտի. գարը տախի Սաուլա՝ Ի
լահլար եէրտէն չըգըյօր կէօրիւ
14 յօրըմ՝ տէտի. Օլ տախի անա՝ Նէ հէյէ
տիր՝ տէտի. վէ գարը՝ Պիր իխթի
ատէմ չըգըյօր, վէ ճիւպպէյէ պ
րիւնմիւշ տիր՝ տէտի. օլ զէման Սա
ուլ Սամուէլ օլտուղունը անլայըպ՝
15 րէ գափանարագ սէճտէ էյլէտի. Վ
Սամուէլ Սաուլա՝ Նի՞չիւն պէնի պի
զար էտէրէք չըգարտըն՝ տէտիքտէ
Սաուլ՝ Պէն պիր պէլայա մուպ
թէլայըմ, չիւնքի Ֆիլիսթիլէր պէ
նիմլէ ճէնք էտիյօրլար, Ալլահ տ
պէնտէն այրըլտը, վէ արթըք
նէ փէյղամպէրլէր վասըթասըյլէ, նէ
րույալար իլէ ճէվապ վէրիյօր.
նուն իչիւն սէնի չաղըրտըմ, քի
եափաճաղըմը պանա պիլտիրէսին՝
16 տի. Վէ Սամուէլ տէտի քի՝ ՐԱՊՊ
տէն այրըլըպ տիւշմէնին օլմուշ իկ
նի՞չիւն պէնտէն սու՝ալ էտէր
17 ՐԱՊՊ պէնիմ վասըթամլէ սէօյլէ
նի եափտը. ՐԱՊՊ սէնին էլինտէն
քիւմէթի գօփարարագ՝ անը գօնշը
18 սունա վէրտի. Սէն ՐԱՊՊԸՆ սէօ
տինլէմէտիյին՝ Ամալէգ իւզէրինէ
շիտտէթ ի գազապընը իճրա էթմէ
իչիւն, ՐԱՊՊ պու կիւն սանա պու
19 յի եափտը. Հէմ տախի ՐԱՊՊ
իլէ պէրապէր Իսրայէլի Ֆիլիսթիլ
էլինէ թէսլիմ էտէճէք տիր. վէ
սէն վէ օղուլլարըն պէնիմ
պուլունաճագսընըզ. ՐԱՊՊ Իսրա
օրտուսունը տախի Ֆիլիսթիլէրին
թէսլիմ էտէճէք տիր.
20 Օլ վագըթ Սաուլ Սամուէլին
մընտան զիյատէսիյլէ գորգարագ՝
[illegible] պօյու պօյունա եէրէ սէրիլ
թագաթը տախի գալմատը, զի
պիւթիւն կիւն վէ պիւթիւն կէճէ
21 մէք եէմէմիշ իտի. Օլ գարը
Սաուլըն եանընա կէլիպ՝ անը զիյատ
սիյլէ միւզթարիպ կէօրտիւքտէ,

խիթապէն՝ իշթէ ճարիյէն սէօզիւնիւ
տինլէտի, ճանըմը աւուճըմա գօյա-
րագ՝ պանա սէօյլէտիյին սէօզլէրէ ի-
22 թաաթ էթթիմ. Վէ շիմտի, քէրէմ
էյլէ, սէն տախի ճարիյէնին սէօզիւնիւ
տինլէ, վէ էօնիւնէ պիր լօգմա էք-
մէք գօյայըմ, վէ եէ, քի եօլա կիթ-
23 մէյէ գուվվէթին օլա՝ տէտի. Ամմա օ
իմթինա էտիպ՝ Եէմէմ, տէտի. Նիհա-
յէթ պէնտէկեանը վէ գատըն տախի ա-
նա իսրար էթմէքլէրիյլէ սէօզլէրինի
տինլէտի, վէ եէրտէն գալգըպ եա-
24 թագըն իւզէրինէ օթուրտու. Վէ գա-
տընըն խանէսինտէ պէսլի պիր պուզաղը
պուլունմագլէ՝ 'ալ էլ 'աճէլէ անը պօ-
ղազլատը, վէ ուն ալըպ խամուր եօղուրարագ
25 անտէն ֆէթիր էքմէքլէր փիշիրտի. Վէ
Սաուլըն էօնիւնէ վէ պէնտէկեանընըն
էօնիւնէ գօյտու. անլար տէ եէտիլէր,
վէ օլ կէճէ գալգըպ կիթտիլէր.

ԲԱԲ 29

1 Վէ Ֆիլիսթիլէր պիւթիւն օրտուլարը-
նը Աֆէգա ճէմ' էթտիլէր. Իսրայէ-
լիլէր տախի Եիզրէ'էլտէքի օլան չէշմէնին
2 եանընտա օրտու գուրտուլար. Վէ Ֆի-
լիսթիլէրին իւմէրասը եիւզէր չէրիգէ
վէ պինէր պինէր 'ասքէրլէրիլէ կէչիյօր-
լար իտի. վէ Տաւութ քէնտի ատէմլէրի
մա'իյէթինտէ օլարագ՝ Աքիշ իլէ պէ-
3 րապէր արգատան կէչմէքտէ իտի. Վէ
Ֆիլիսթիլէրին րու'էսասը՝ Պու 'Իպրա-
նիլէր նէ՞ օլույօր՝ տէտիլէր. Աքիշ տա-
խի Ֆիլիսթիլէրին րու'էսասընա՝ Պու
Իսրայիլ մէլիքի Սաուլըն գուլը Տաւութ
տէյի՞լ մի տիր. պէն տախի պու գա-
տար կիւն եախօտ սէնէլէր պէնիմլէ
օլմուշ իքէն, պանա պաշվուրտուղու կիւնտէն
թա պու կիւնէ տէկին անտա պիր շէյ
4 պուլմատըմ՝ տէտի. Վէ Ֆիլիսթիլէրին
րու'էսասը անա ղազապլանտըլար, վէ
Ֆիլիսթիլէրին րու'էսասը անա՝ Պու
ատամը կէրի կէօնտէր, անա թա'յին
էթտիյին մահալլէ տէօնսիւն, վէ պիզիմ
իլէ ճէնկէ ինմէսին, օլմայա քի ճէնկտէ
պիզէ տիւշմէնլիք էտէ. զիրա էֆէնտի-
սինէ նէ՞ իլէ մագպուլ օլաճագ տըր.
պու ատէմլէրին պաշլարըյլէ տէյի՞լ մի
5 տիր? Պու օլ Տաւութ տէյի՞լ միտիր քի
ֆէրեատլար ռագս էտէր իքէն անըն իչին՝
Սաուլ պինլէրինի,
Վէ Տաւութ օն պինլէրինի էօլտիւրտիւ
տէյէրէք պիրի պիրինէ ճէվապ վէրիր-
6 լէրտի. Աքիշ Տաւութը չաղըրըպ անա՝
ՌԱՊՊԸՆ հայաթը հագգը իչին սէն
միւսթագիմ սին, վէ սէնին պէնիմ իլէ
պէրապէր օրտուտա չըգըպ կիրմէ-
յին նազարըմտա էյի տիր, զիրա սա-
նա կէլտիյին կիւնտէնպէրի պու կիւ-
նէ տէկին սէնտէ ֆէնալըգ պուլմատըմ.
Ամմա սէն պէյլէրին նազարընտա էյի
7 տէյիլ սին. Վէ շիմտի, Ֆիլիսթիլէր իւ-
մէրասը նազարընտա ֆէնա պիր շէյ
եափմամագ իչին, տէօն վէ սէլամէթ-
8 լէ կիթ՝ տէտի. Տաւութ տախի Աքիշէ՝
Պէն նէ՞ եափտըմ, նէ գատար կէլտիյիմ
կիւնտէն թա պու կիւնէ գուլունտա
նէ՞ պուլտուն քի [illegible] էֆէնտիմ
մէլիքին տիւշմէնլէրինէ [illegible] էթմէյէ-
9 յիմ՝ տէտի. Վէ Աքիշ ճէվապ վէրիպ,
Տաւութա՝ Նազարըմտա Ալլահըն մէ-
լէյի կիպի էյի օլտուղունը պիլիրիմ. Ամ-
մա Ֆիլիսթիլէրին րու'էսասը՝ Պիզիմ
10 իլէ ճէնկէ չըգմասըն՝ տէտիլէր. Շիմ-
տի սէնին էֆէնտինին սէնին իլէ պէ-
րապէր կէլմիշ գուլլարըյլէ սա-
պահըն էրքէն գալգըպ 'ալ էլ 'ա-
11 ճէլէ կիտինիզ՝ տէտի. Պունուն իչին
նէ Տաւութ վէ ատէմլէրի Ֆիլիսթիլէր
տիյարընա տէօնմէք իչին էր-
քէն գալգտըլար. Ֆիլիսթիլէր տախի
Եիզրէ'էլէ չըգտըլար.

ԲԱԲ 30

1 Վէ իւչիւնճիւ կիւնիւ Տաւութ ատէմ-
լէրիյլէ Սըգլագա վարտըգլարընտա,
[illegible] 'Ամալէգիլէր ճէնուպ թա-
րաֆընա վէ Սըգլագա հիւճում էթմիշ-
լէր, վէ Սըգլագը վուրուպ անը աթէ-
2 շէ եագմըշլար իտի. Վէ քիւչիւքտէն
պէօյիւյէ վարընճա նիսաանը էսիրինի
գաթլ էթմէյէրէք պու գատընլարը է-

սիր ալմըշ վէ անլէրի սիւրէրէք եօլլարընա կիթմիշլէր իտի.
3 Իմտի Տաուտ վէ ատէմլէրի շէհրէ կէլտիքլէրինտէ, իշթէ ատէշլէ եանմըշ օլուպ՝ զէվճէլէրիյլէ օղուլլարը վէ գըզլարը էսիր ալընմըշ իտի.
4 Օլ վագըթ Տաուտ վէ մա'իյէթինտէ օլան գավմ, աղլամաղա գուվվէթլէրի գալմայընճայա գատար, պիւլէնտ ավազլէ աղլատըլար.
5 Վէ Տաուտըն իքի զէվճէլէրի խանը Եիզրա'էլլի Ախինո'ամ վէ Քարմէլլի Նապալըն զէվճէսի Ապիճայիլ էսիր ալընմըշ իտի.
6 Վէ Տաուտ զիյատէսիյլէ սըգըլտը. զիրա պիւթիւն գավմ, հէր քէսին ճանը օղուլլարը վէ գըզլարը իչին աճըմըշ օլմաղլէ, Անը րէճմ էտէլիմ՝ տէտիլէր. ամմա Տաուտ Ալլահը ՌԱՊՊ իլէ գուվվէթ պուլտու.
7 Վէ Տաուտ քեահին Ապիաթար իպն ի Ախիմէլէքէ՝ էֆօտը պանա կէթիր՝ տէտի. վէ Ապիաթար էֆօտը Տաուտա կէթիրտի.
8 Վէ Տաուտ ՌԱՊՊՏԱՆ սու'ալ էտիպ՝ Պու ալայը թա'գիպ էտէյի՞մ մի, անլէրէ եէթիշի՞ր մի իմ՝ տէտի. վէ Ռապպ անա ճէվապէն՝ թա'գիպ էյլէ, զիրա մութլագա եէթիշիպ հէր շէյի գուրթարաճագսըն՝ տէտի.
9 Վէ Տաուտ վէ մա'իյէթինտէ օլան ալթը եիւզ ատէմ կիթտիլէր. վէ Պէսոր տէրէսինէ գատար վարտըգլարընտա՝ արտտա գալանլար օրատա տուրտուլար.
10 Վէ Տաուտ տէօրթ եիւզ ատէմ իլէ անլէրի թա'գիպ էյլէտի. ամմա իքի եիւզ քիշի եօրղուն օլտուգլարընտան Պէսոր տէրէսինտէն կէչէմէյիպ տուրտըլար.
11 Վէ սահրատա Մըսըրլը պիր ատէմ պուլուպ, անը Տաուտա կէթիրտիլէր. վէ անա էքմէք վէրտիլէր, եէտի,
12 վէ սու վէրտիլէր, իչտի. Վէ անա պիր միգտար գուրու ինճիր վէ իքի սալգըմ գուրու իւզիւմ վէրտիլէր. օ տախի եէտիյինտէ ճանը եէրինէ կէլտի. զիրա իւչ կիւն իւչ կէճէ նէ էքմէք եէմիշ՝
13 նէ տէ սու իչմիշ իտի. Պա'տէհու Տաուտ անա՝ Սէն քիմէ՞ մէնսուպ սըն վէ նէ՞րէլի սին՝ տէտի. օլ տախի՝ Պէն Մըսըրլը պիր չօճուգ իմ, վէ պիր 'Ամալէգինին ուշագը իմ, վէ շիմտի իւչ կիւնտիր կի խաստա օլտուղում իչի
14 էֆէնտիմ պէնի թէրք էյլէտի. Պիզ Քէրէթիլէրին ճէնուպընա վէ Եէհու
սէմթլէրինէ վէ Քալէպին ճէնուպ
հիւճում էտիպ՝ Սըգլաղը աթէշէ եա
15 գտըգ՝ տէտի. Վէ Տաուտ անա՝ Պէնի գ
ալայա էնտիրէ պիլի՞րմի սին՝ տէտի.
տախի՝ Պէնի էօլտիւրմէյէճէյինէ վէ պ
էֆէնտիմին էլինէ թէսլիմ էթմէյէճէյ
նէ Ալլահ հագգը իչիւն եէմին էթ, է
պէն սէնի օլ ալայա էնտիրիրիմ՝ տէտ
16 Իմտի անը էնտիրտիյինտէ, իշթէ ա
լէր պիւթիւն եէր իւզէրինէ եայըլ
օլուպ, Ֆիլիսթիլէր տիյարընտան վէ Եէ
հուտա տիյարընտան ալտըգլարը ղանա
յիմ ի 'ազիմէնին քէսրէթի իչիւն եէ
յիպ իչմէքտէ վէ քէյֆ սիւրմէքտէ ի
17 տիլէր. Տաուտ տախի անլէրի շաֆ
վագթընտան թա էրթէսի կիւնինին ա
շամընատէք վուրտու. վէ անլէրտ
տէվէլէրէ պինիպ ֆիրար էտէն տէօ
եիւզ նէվճիվանտան մա'ատա պիր ատէ
18 գուրթուլմատը. Վէ Տաուտ 'Ամալէգ
լէրին պիլ ճիւմլէ ալտըգլարընը իսթի
խլաս էյլէտի. վէ Տաուտ քէնտինին իք
զէվճէսինի տախի խալաս էյլէ
19 Վէ քիւչիւք պէօյիւք, օղուլ վէ գ
վէ ղանիմէթ, վէ հաթթա անլ
ալտըգլարը շէյլէրին ճիւմլէսինտէն պի
շէյ գայպ օլմատը. Տաուտ քէօֆֆէսի
20 կէրի կէթիրտի. Վէ Տաուտ գօյուն վ
սըղըրլարըն քէօֆֆէսինի ալտը.
անլէրի քէնտի սիւրիւլէրինին էօնինտ
սիւրտիւ. վէ՝ Տաուտըն եաղմասը պ
տուր՝ տէրլէր իտի.
21 Իմտի Տաուտ օլ եօրղուն օլուպ Տ
տի արգասընճա կիտէմէտիքլէրի իչի
Պէսոր տէրէսինտէ պըրագմըշ օլտուգլա
րը իքի եիւզ ատէմին եանընա կէլտի
տէ, անլէր Տաուտը վէ մա'իյէթին
օլան խալգը իսթիգպալէ չըգտըլար.
Տաուտ գավմա եագլաշըրգա՝ հալ
22 խաթըրլարընը սու'ալ էյլէտի. Վէ Տա
ուտըն մա'իյէթինտէ օլան ատէմլէր ա
րասընտա պիր ճիւմլէ քէօթիւ վէ եա
րամազ քիմսէլէր ճէվապ վէրիպ՝ Պու
լար պիզիմ իլէ կիթմէտիքլէրի իչի

պիզ տէ անլէրէ խալըս էթտիյիմիզ եաղմատան վէրմէյիզ, ֆագադ հէր քէս զէվճէսինի վէ էվլատլարընը կէօթիւրիւպ
23 կիթսին՝ տէտիլէր։ Լաքին Տավուտ՝ Էյ պիրատէրլէրիմ, պէօյլէ էթմէյինիզ. պունու պիզէ ՌԱՊՊ վէրտի. վէ օ պիզի հըֆզ էտիպ իւզէրիմիզէ կէլէն ալայը
24 էլիմիզէ թէսլիմ էյլէտի։ Վէ պու խուսուստա սիզի քիմ տինլէր, զիրա ճէնկէ կիտէնլէրին հիսսէսի նասըլ իսէ՝ աղըրլըգ եանընտա օթուրանլարըն հիսսէսի հէման պէօյլէ օլաճագ տըր. միւ-
25 սավիճէ փայլաշըլսընլար՝ տէտի։ Վէ օլ կիւնտէն պէրու Իսրայէլտէ պունու գանուն վէ 'ատէթ էյլէտի, պու կիւնէ տէկին տուրուր տըր։

26 Վէ Տավուտ Սըքլաղա կէլտիյինտէ, տօսթլարը օլան Եէհուտա իխթիյարլարընա ղանիմէթտէն կէօնտէրիպ՝ իշթէ ՌԱՊՊԸՆ տիւշմէնլէրինտէն ալընան ղանիմէթտէն սիզէ պիր հէտիյէ՝ տէտի։
27 Պէյթէլտէ օլանլարա վէ ճէնուպի Րամօթտա օլանլարա, վէ Եաթթիրտէ օ-
28 լանլարա, վէ 'Արօ'էրտէ օլանլարա վէ Սիֆմօթտա օլանլարա, վէ Էշթէմօ'ատա
29 օլանլարա, վէ Րաքալտա օլանլարա վէ Եէրահմէէլլիլէրին շէհիրլէրինտէ օլանլարա, վէ Քէյնիլէրին շէհիրլէրինտէ օլան-
30 լարա, վէ Հօրմատա օլանլարա վէ Պօ-րաշանտա օլանլարա վէ 'Աթաքտա օ-
31 լանլարա, վէ Հէպրօնտա օլանլարա վէ Տավուտըն քէնտի ատամլարը իլէ կէզտիյի մահալլէրին քեաֆֆէսինէ կէօնտէրտի։

ՊԱՊ 31

1 Վէ Ֆիլիսթիլէր Իսրայէլ իլէ ճէնք էթտիլէր. վէ Իսրայէլլիլէր Ֆիլիսթիլէրին էօնիւնտէն ֆիրար էտիպ՝ Ճիլպօ' տա-
2 ղընտա մագթուլ տիւշտիւլէր. Վէ Ֆիլիսթիլէր Սաուլ իլէ օղուլլարընա եէթիշտիլէր, վէ Ֆիլիսթիլէր Սաուլըն օղուլլարը Եօնաթանը վէ Ապինատապը վէ
3 Մալքիշու'ը վուրտուլար. Վէ ճէնք Սաուլըն 'ալէյհինէ քէսպ ի շիտտէթ էթտի. վէ քէմանքէշլէր անը պուլուպ վուրտուլար. Վէ քէմանքէշլէր թարաֆընտան ֆէնա հալտէ մէճրուհ օլ-
4 տու. Վէ Սաուլ սիլահտարընա՝ Գըլըճընը չէքիպ անը պունտա սափլա, օլմայա քի շու ղայրի մախթունլար կէլիպ՝ պանա սափլայարագ պէնի խաթիրզա էտէլէր՝ տէտի. սիլահտարը իսէ զիյատէսիյլէ գօրգտուղընտան իտէմէտիյինտէն նիհայէթ Սաուլ գըլըճընը ալըպ իւզէրինէ
5 տիւշտիւ. Վէ սիլահտարը Սաուլըն էօլտիւյիւնիւ կէօրիւնճէ քէնտիսի տախի գըլըճը իւզէրինէ տիւշիւպ՝ անըն իլէ
6 պէրապէր էօլտիւ. Պէօյլէճէ Սաուլ վէ իւչ օղլու վէ սիլահտարը վէ անըն ճիւմլէ ատամլարը օլ կիւնտէ պէրապէր էօլտիւլէր։

7 Վէ վատինին էօթէ եանընտա վէ Իօրտանըն էօթէ թարաֆընտա օլան Իսրայէլլիլէր Իսրայէլլին ֆիրար էթտիյինի վէ Սաուլ իլէ օղուլլարընըն էօլմիւշ օլտուգլարընը կէօրիւնճէ, շէհիրլէրի թէրք էտիպ՝ քէնտիլէրի տախի ֆիրար էթտիլէր. վէ Ֆիլիսթիլէր կէլիպ անլէրտէ սաքին օլտուլար։

8 Վէ էրթէսի կիւն Ֆիլիսթիլէր մագթուլլէրի սօյմագ իչին կէլտիքլէրինտէ, Սաուլը վէ իւչ օղլունը Ճիլպօ' տաղըն-
9 տա տիւշմիւշ պուլտուլար. Վէ անըն պաշընը քէսիպ սիլահլարընը չըգարըպ, վէ Ֆիլիսթիլէր թօփրաղընըն հէր թարաֆընա պութլարընըն պութխանէլէրինէ վէ խալգ արասընա միւժ-
10 տէ կէօնտէրտիլէր. Սիլահլարընը տախի 'Աշթարօթ խանէսինէ գօյուպ, ճէսէտի-
11 նի Պէյթշան տուվարընա ասթըլար։ Վէ Եապէշ-Ճիլ'ատըն սաքինլէրի Ֆիլիսթիլէրին Սաուլա էթտիքլէրինի իշիթ-
12 տիքլէրինտէ, հէր պիրի գուվվէթլի քեաֆֆէսի գալքըպ պիթիւն կէճէ կիտէրէք՝ Պէյթշան տուվարընտան Սաուլըն ճէսէտինի վէ օղուլլարընըն ճէսէտլէրինի ալըպ, վէ Եապէշէ կէ-
13 լիպ անլէրի օրատա եագտըլար. Վէ քէմիքլէրինի ալըպ Եապէշտէ աղաճըն ալթընտա տէֆն էթթիքտէն սօնրա եէտի կիւն օրուճ թութթուլար։

*ՄԻՒԼՈՒՔԻ Ի ՍԱՆԻ

ՊԱՊ 1

1 Վէ Սաուլըն էօլիւմիւնտէն սօնրա,
Տաւուտ Ամալէգլիլէրի վուրմագտան
աւտէթ էտիփ, իքի կիւն Սիգլագտա
2 օթուրտուղու վագըթտա, իւչիւնճիւ
կիւնտէ իշթէ օրտուտան, Սաուլըն
եանընտան, էսվապը յըրթըլմըշ վէ պաշընտա
թօփրագ օլտուղու հալտէ պիր
քիմսէ կէլտի. վէ Տաւուտըն եանընա
կէլտիքտէ՝ եէրէ տիւշիւպ 'սիւճուտ
3 էյլէտի. Վէ Տաւուտ անա՝
Նէ՞րէտէն կէլիյօրսըն՝ տէտի. օ տախի
անա՝ Իսրայէլ օրտուսունտան փիրար
4 էթտիմ՝ տէտի. Տաւուտ տախի անա՝
Իշ նա՞սըլ օլտու, պանա խապէր վէր՝
տէտի. օլ տախի տէտի քի՝ Գավմ ճէմաաթը
մուհարէպէտէն փիրար էյլէտի.
վէ գավմտան պիր չօգը տիւշիւպ վէֆաթ
էթտի, վէ Սաուլ իլէ օղլու Եօ-
5 նաթան տախի վէֆաթ էթտի. Վէ Տաւուտ
քէնտիսինէ խապէր կէթիրէն ճիվանա՝
Սաուլըն վէ օղլու Եօնաթանըն վէֆաթ
էթտիքլէրինի նէտէ՞ն պիլիրսին՝
6 տէտի. Վէ անա խապէր կէթիրէն ճիվան
տէտի քի՝ իթթիֆագա Կիլպօա՝
տաղընտա պուլունտում, վէ իշթէ Սաուլ
մըզրաղընա տայանմըշ տուրույօր,
վէ 'արապալար վէ աթլըլար անա եէ-
7 թիշմէքտէ իտի. Օլ տախի արգասընա
պագընճա պէնի կէօրտիւքտէ՝ պէնի չաղըրտը.
պէն տախի՝ Լէպպէյք տէտիյիմտէ,
8 Բանա՝ Սէն քի՞մ սին՝ տէտի. պէն տէ
9 անա 'Ամալէգլի իմ՝ տէտիմ. Օլ տախի
պանա՝ Րիճա էտէրիմ, իւզէրիմէ տուրուպ
պէնի էօլտիւր, զիրա պունալտը
յը շիտտէթ կէլտի, վէ ճանըմ հալա
10 տահա պէնտէ տիր՝ տէտի. Օլ վագըթ
իւզէրինէ տուրուպ անը էօլտիւրտիւմ,
չիւնքի տիւշտիւքտէն սօնրա եաշայամայաճաղընը
պիլիյորտում, վէ պաշընտա
օլան թաճը վէ էլինտէ օլան պիլէզիկը՝
անլարը պուրայա էֆէնտիմէ կէ-
11 թիրտիմ. Օլ զէման Տաւուտ վէ եանընտա
պուլունան ատէմլէրին ճիւմլէսի
էլպիսէլէրինի թութուպ յըրթ-
12 տըլար. վէ անլար Սաուլ վէ օղլու Եօնաթան
վէ ՌԱՊՊԸՆ գավմը վէ պէյթի
Իսրայէլ իչիւն, գըլըճտէ տիւշտիւքլէրինտէն,
մաթէմ էտիփ ագշամա տէկ աղլայըփ օրուճ թութ-
տըլար.

13 Վէ Տաւուտ քէնտիսինէ խապէր կէթիրէն
ճիվանա՝ Սէն նէ՞րէլի սին՝ տէտի.
Օլ տախի՝ Պէն պիր միւսաֆիր 'Ամալէգլի
14 օղլու իմ՝ տէտի. Տաւուտ տախի անա՝
ՌԱՊՊԸՆ մէսիհինի հէլաք էթմէքէ էլինի
ուզաթմաղա նա՞սըլ գօրգմատըն՝
15 տէտի. Վէ Տաւուտ ուշագլարընտան պիրինի
չաղըրըփ՝ Եագըն կէլ, շունու էօլտիւր՝
տէտի. օլ տախի անը վուրտու,
16 էօլտիւ. Վէ Տաւուտ անա՝ Գանըն պաշըն
իւզէրինէ օլսուն, զիրա՝ ՌԱՊՊԸՆ
մէսիհինի պէն գաթլ էթթիմ՝ տէյէրէք
քէնտի 'ալէյհինտէ քէնտի աղզըն
շահատէթ էթթի՝ տէտի.

17 Վէ Տաւուտ Սաուլ իլէ օղլու Եօնաթանըն
իւզէրինէ շու մէրսիյէյի օգու-
18 տու ։ Հէմ Եայ Մէրսիյէսինի պէնի Եէհուտայա
թա'լիմ էթմէկլէրինի էմր էյլէտի.
իշթէ Եաշէր քիթապընտա եազըլըտըր.

19 Ա՜հ, շէրաֆէթ ի Իսրայէլ,
Սէնին եիւքսէք եէրլէրինտէ մագթուլ
օլտու.
Գահրիմանլար նա՛սըլ տիւշտիւլէր՝
20 Ճաթտա խապէր վէրմէյինիզ.

---

*Պու քիթապա ՍԱՄՈՒԷԼ Ի ՍԱՆԻ տախի տէնիլիր.

Աշքէլոն մէյտանլարընտա իլան էթմէ-
յինիզ,
Օլմայա քի Ֆիլիսթինլիլէրին գըզլարը շա-
տլանմա,
Օլմայա քի սիւննէթսիզլէրին գըզ-
լարը ֆէրահլանմայա։
21 Էյ Ճիլպօ՛ տաղլարը,
Իւզէրինիզէ չիյ վէ եաղմուր կէլմէսին,
Վէ թագտիմլիք հասըլաթ վէրէն թար-
լալար պուլունմասըն.
Զիրա գահրամանլարըն գալգանը,
Սաուլըն գալգանը՝ եաղ իլէ մէսհ օ-
լունմամըշ կիպի օրատա աթըլտը։
22 Մագթուլլարըն գանընտան վէ գահրամանլա-
րըն եաղընտան
Եօնաթանըն եայը կէրի չէքիլմէզտի,
Վէ Սաուլըն գըլըճը պօշ տէօնմէզտի։
23 Սաուլ վէ Եօնաթան հայաթլարընտա
սէվիլիր վէ թաթլը իտիլէր,
Վէֆաթլարընտա տախի պիրպիրլէրին-
տէն այրըլմատըլար.
Գարթալլարտան սէրի՛
Արսլանլարտան գուվվէթլի իտիլէր։
24 Էյ Իսրայէլ գըզլարը, Սաուլ իչին աղ-
լայընըզ,
Օ սիզէ ա՛լ գըրմըզը գումաշ կիյտիրիր,
Էլպիսէնիզին իւզէրինէ ալթըն զինէթ
թագարտը իտի։
25 Գահրամանլար ճէնկ մուհարէպէսինտէ
նա՛սըլ տիւշտիւլէր.
Ա՜հ Եօնաթան, եիւքսէք եէրլէրինտէ
մագթուլ օլտուն։
26 Էյ գարտաշըմ Եօնաթան,
Սէնին իչին պէք մահզուն օլտում,
Սէն պանա զիյատէսիլէ սէվիմլի իտին.
Սէնին պանա օլան մուհապպէթին 'ա-
ճա՛յիպ պիր շէյ իտի.
Նիսվանըն մուհապպէթինտէն զիյատէ
իտի։
27 Գահրամանլար նա՛սըլ տիւշտիւլէր,
Ալաթ ը հարպ գայ՛պ օլտու։

ՊԱՊ 2

1 Պա՛տէհու Տավուտ Եէհուտա շէհիրլէ-
րինին պիրինէ չըգայը՞մ մը՝ տէյիւ ՌԱՊՊ-
ՏԱՆ սուալ էթթիքտէ, ՌԱՊՊ օնա՝
Չըգ՝ տէտի. Վէ Տավուտ նէրէյէ չըգա-
յըմ՝ տէտիքտէ, Հէպրօնա՝ տէտի։
2 Տավուտ տախի օրայա իքի գարըսը
Եիզրա՛էլլի Ախինօ՛ամ վէ Քարմէլլի
Նապալըն զէվճէսի Ապիկայիլ իլէ պէ-
3 րապէր օրայա չըգտը։ Տավուտ քէ-
նտիսի իլէ պուլունան ատամլարընը, հէր պի-
րինի քէնտի խանէ-խալգըյլէ պէրապէր
չըգարտը, վէ Հէպրօն շէհիրլէրինտէ
4 օթուրտուլար։ Վէ Եէհուտա ատամ-
լարը կէլիպ օրատա Տավուտը Եէհուտա
Եէհուտանըն իւզէրինէ մէլիք օլ-
մագ իչին մէսհ էթթիլէր։ Վէ Տավուտա՝ Սա-
ուլու Եապէշ-Կիլ՛ատ ատամլարը
գապիրլէտիլէր տէյիւ խապէր վէրտի-
5 լէր։ Տավուտ տախի Եապէշ-Կիլ՛ատ
ատամլարընա էլչիլէր կէօնտէրիպ,
տէտի քի, Էֆէնտինիզ Սաուլա՛ պու էյի-
լիքի էթմէքլէ, օնու տէֆն էթմէքլէ
տօլայը ՌԱՊՊ թարաֆընտան մուպա-
6 րէք օլասընըզ։ Վէ շիմտի ՌԱՊՊ սիզէ
մէրհամէթ ու հագգանիյէթ իճրա էյլէսին,
վէ պէն տախի մուգապէլէսինտէ սիզէ
պու էյիլիկի էթթիկինիզ իչին է-
7 յիլիկ մուգապէլէ էտէճէյիմ։ Վէ շիմ-
տի էլլէրինիզ գուվվէթլէնսին վէ շէ-
ճաաթլի օլունուզ. Զիրա էֆէնտինիզ Սաուլ
վէֆաթ էթմիշ, վէ Եէհուտա խանէտանը պէնի
քէնտիլէրինէ մէլիք օլմագ իչին մէսհ էթթի-
լէր։
8 Ֆագաթ Սաուլըն սէր՛ասքէրի Ապնէր
պին Նէր Սաուլըն օղլու Իշպօշէթի ա-
9 լըպ Մահանայիմէ կէչիրտի։ Վէ
օնու Ճիլ՛ատա վէ Աշուրիլէրէ վէ Եիզրա՛էլ
վէ Եֆրայիմ վէ Պէնեամինէ վէ պիւ-
թիւն Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք
10 էթթի։ Սաուլըն օղլու Իշպօշէթ Իսրա-
յէլին իւզէրինէ մէլիք օլտուղու զէման
գըրգ եաշընտա իտի, վէ իքի սէնէ
հիւքիւմէթ էթթի, անճագ Եէ-
11 հուտա Տավուտ թապի՛ օլտու։ Վէ Տա-
վուտըն պէյթ Եէհուտա իւզէրինէ Հէպ-
րօնտա մէլիք պուլունտուղու մուտտէթ
եէտի սէնէ վէ ալթը այ իտի։
12 Վէ Ապնէր պին Նէր իլէ Իշպօշէթ
պին Սաուլըն պէնտէկիլէրի Մահա-
նայիմտէն չըգըպ Ճիպ՛օնա կիթթիլէր։

13 Վէ Եօապ իպն ի Ծէրուեա իլէ Տաւուտըն
պէնտէկեանը չըգըպ Ճիպ'օն հավուզընըն եանընտա պիրի պիրինէ թէսատիւֆ էթտիլէր. պունլար հավուզըն
պիր եանընտա, վէ անլար հավուզըն օլ
14 պիր եանընտա օթուրտուլար. Վէ Ապնէր Եօապա՝ Շիմտի կէնճլէր գալգըպ
էօնիւմիւզտէ օյնասընլար՝ տէտի. Եօապ
15 տախի՝ Գալգսընլար՝ տէտի. Վէ սայը
իլէ գալգտըլար, չէօյլէ քի Պէնեամին
վէ Իսպօշէթ իպն ի Սաուլ թարաֆընտան օն իքի նէֆէր, վէ Տաւուտըն պէնտէկեանընտան օն իքի նէֆէր մէյտանա
16 չըգտըլար. Վէ հէր պիրի խասմընըն պաշընտան թութարագ գըլըճընը խասմընըն եանընա սօգուպ պիրլիքտէ տիւշտիւլէր, վէ օլ մահալլէ Հէլգաթ-Հասսուրիմ թէսմիյէ օլունտու, քի Ճիպ'օնտա տըր.

17 Վէ օլ կիւնտէ զիյատէսիյլէ չէթին
մուհարէպէ վուգու՝ պուլուպ, Ապնէր
իլէ Իսրայէլլիլէր Տաւուտըն պէնտէկեա-
18 նը էօնիւնտէ միւնհէզիմ օլտուլար. Վէ
Ծէրուեանըն իւչ օղլու, Եօապ վէ Ապիշայ վէ 'Ասահէլ օրատա իտի. վէ 'Ասահէլ սահրա ճէյրանը կիպի սէրի' իւլ
19 հարէքէ իտի. Վէ 'Ասահէլ Ապնէրի
թա'գիպ էտիյօր իտի, վէ Ապնէրին
արգասընտան սաղա վէ սօլա սափմա-
20 տը. Վէ Ապնէր արգասընա պագըպ,
Սէն 'Ասահէ՞լ մի սին՝ տէտի. օլ տախի
21 Էվէթ՝ տէտի. Ապնէր տախի անա՝
Սաղընա եախօտ սօլընա տէօն, վէ ուշագլարըն պիրինի թութուպ սիլահլարընը ալ՝ տէտի իսէ տէ, 'Ասահէլ անըն
22 արգասընտան տէօնմէք իսթէմէտի. Վէ
Ապնէր պիր տախա 'Ասահէլէ՝ Արգամտան տէօն, սէնի նիչին եէրէ չարփայըմ. օլ զէման գարտաշըն Եօապըն եիւզիւնէ նասը՞լ պագայըմ՝ տէ-
23 տի. Լաքին օ տէօնմէք իսթէմէտիյինէ Ապնէր անը մըզրաղըն արգա ուճըյլէ գարընընտան վուրտու, վէ մըզրագ անըն արգասընտան չըգտը, վէ
օրատա տիւշտիւ, վէ տիւշտիւյիւ եէրտէ վէֆաթ էյլէտի. իմտի 'Ասահէլին
տիւշիւպ էօլտիւյիւ մահալլէ հէր կէլէն
24 տուրուր իտի. Վէ Եօապ իլէ Ապ
Ապնէրի թա'գիպ էյլէտիլէր, վէ ան
Ճիպ'օն պէրրիյէսինին եօլընտա
գարշըսընտա օլան Էմմէ թէփէ
կէլտիքլէրինտէ կիւնէշ պաթտը.
25 Պէնի Պէնեամին տախի Ապնէրին
տընտա թօփլանըպ՝ պիր ալայ օլ
պիր թէփէնին պաշընտա տուր
26 Վէ Ապնէր Եօապա՝ Գըլըճ միւէպ
տէն թէլէֆ էտէճէ՞ք մի. սօն
օլաճաղընը պիլմէ՞զ մի սին. նէ՞ վագ
գատար գավմա գարտաշլարընը թ
գիպ էթմէքտէն տէօնմէյի էմր էթ
27 նէճէ՞ք սին՝ տէտի. Եօապ տախի՝ Ալլա
տըր քի էյէր սէօյլէմէմիշ օլսա իտ
սապահտան պէրի գավմըն հէր պ
րի գարտաշլարընը թա'գիպ էթմէքտ
տէօնմիւշ օլուր իտի՝ տէտի.
28 Օլ վագըթ Եօապ պօրու չալըպ
գավմըն քեաֆֆէսի տուրտուլար, վէ
թըգ Իսրայէլի թա'գիպ էթմէյիպ
29 տահա մուհարէպէ էթմէտիլէր. Վէ Ապ
նէր իլէ ատէմլէրի պիւթիւն օլ կէճէ
րապայա կէչիպ) Իօրտանտան 'ուպուր էթ
տիլէր) վէ պիւթիւն Պիթրօնտան
կէչէրէք Մահանայիմէ կէլտիլէր
30 Վէ Եօապ Ապնէրի թա'գիպտէն
նիւպ՝ պիւթիւն գավմը ճէմ' էյլէտի,
Տաւուտըն պէնտէկեանընտան օն տօգ
31 ատէմ վէ 'Ասահէլ էքսիլմիշ իտի. Ամ
Տաւուտըն պէնտէկեանը Պէնեամին
վէ Ապնէրին ատէմլէրինտէն իւչ եիւ
ալթմըշ ատէմ վուրուպ էօլտիւրտիւ-
32 լէր. Վէ 'Ասահէլի գալտըրըպ՝ անը Պէյթ-
լէհէմտէ պէտէրինին գապրընտա տէֆ
էյլէտիլէր. վէ Եօապ վէ ատէմլէրի պ
թիւն կէճէ կիտէրէք՝ 'ալ էս սապ
Հէպրօնա վարըր օլտուլար.

ՊԱՊ 3

1 Վէ պէյթ ի Սաուլ իլէ պէյթ ի Տաւու
պէյնինտէ ուզուն վագըթ մուհարէպէ
օլուր, վէ Տաւուտ կիթտիքճէ գուվվէթ-
լէնիր, պէյթ ի Սաուլ իսէ կիթտիքճէ
զա'իֆլէնիր իտի.
2 Վէ Տաւուտա Հէպրօնտա օղուլ

թէվէլլիւտ էթտի. անըն իլք օղլու Յիզրա'էլլի
Ախինօ'ամտան օլան Ամնօն իտի,
3 վէ իքինճիսի Գարմէլլի Նապալըն
զէվճէսի Ապիկայիլտէն օլան Գիլ'ապ իտի,
վէ իւչիւնճիւսիւ Կէշուր մէլիքի Թալմայըն
գըզը Մա'աքանըն օղլու Ապշալօմ
4 իտի, վէ տէօրտիւնճիւսիւ Հաճճիթին
օղլու Ատօնիյա վէ պէշինճիսի Ապիթալըն
5 օղլու Շէֆաթիա իտի, վէ ալթընճըսը
Տավուտըն զէվճէսի 'Էկլա'տան օլան
Յիթրէ'ամ իտի. պունլար Տավուտա
Հէպրօնտա թէվէլլիւտ էթտիլէր։
6 Վէ պէյթ ի Սաուլ իլէ պէյթ ի Տավուտ
պէյնինտէ օլան մուհարէպէ էսնասընտա
Ապնէր պէյթ ի Սաուլտա
7 թագվիյէթ վէրիր իտի։ Վէ Սաուլըն
Րիսփա իսմինտէ պիր օտալըգը վար իտի.
պու տախի Այյանըն գըզը իտի.
վէ Իշպօշէթ Ապնէրէ՝ փէտէրիմին օտալըգընա
նի՞չիւն թէգարրուպ էթտին՝
8 տէտի։ Վէ Իշպօշէթին քէլամը իւզէրինէ
Ապնէր զիյատէսիյլէ ղազապլա կէլիփ՝
Պէն քէօփէ՞ք պաշը մը իմ, քի
Յէհուտայա գարշը փէտէրին Սաուլըն
խանէտանընա վէ անըն գարնտաշլարընա
վէ տօսթլարընա պու կիւն էյիլիք
էտիփ, սէնի Տավուտըն էլինէ թէսլիմ
էթմէտիմ տէ՝ պու կիւն պու գարը իչիւն
պէնի միւթթէհիմ թութայօրսըն։
9 ՌԱՊՊ Տավուտա նէմին էյլէտիյի կիպի,
հիւքիւմէթի պէյթ ի Սաուլտան նագլ
իլէ Տավուտըն թախթընը Իսրայէլ վէ
Յէհուտա իւզէրինէ Տանտան Պիրշէպա'յատէք
10 սապիթ գըլմազսամ, Ալլահ Ապնէրէ
պէօյլէ վէ պունտան զիյատէսինի
11 էյլէսին՝ տէտի։ Օլ տախի Ապնէրտէն
գօրգուտըգը իչիւն ճէվապէն պիր սէօզ
սէօյլէյէմէտի։
12 Վէ Ապնէր քէնտի թարաֆընտան Տավուտա
խապէրճիլէր կէօնտէրիփ՝ Պույէր
քիմի՞ն տիր՝ տէտի. հէմ տախի՝
Պէնիմ իլէ 'ագտ ը 'ահտ էյլէ, վէ իշթէ
պիւթիւն Իսրայէլի սանա չէվիրմէք իչիւն
էլիմ սէնինլէ օլաճագ տըր՝ տէ-
13 տի։ Օլ տախի՝ Փէք էյի, պէն սէնինլէ
'ագտ ը 'ահտ էտէրիմ, ֆագաթ սէնտէն
պիր շէյ թալէպ էտէրիմ, եա'նի կէօրիւշմէյէ
կէլտիյին զէման պանա Սաուլըն
գըզը Միխալը կէթիրմէտիքչէ իւզիւմիւ
14 կէօրէմէզսին՝ տէտի։ Վէ Տավուտ
Իշպօշէթ իպն ի Սաուլա էլչիլէր
կէօնտէրիփ՝ Յիւզ Ֆիլիսթի գուլֆէսի
վէրմէքլէ քէնտիմէ նիքեահ էթտիյիմ
զէվճէմ Միխալը պանա թէսլիմ էյլէ՝
15 տէտի։ Իշպօշէթ տախի կէօնտէրիփ անը
զէվճի Փալթիէլ իպն ի Լայիշին եանընտան
16 ալտը։ Զէվճի տախի աղլայարագ՝
անըն արգասընճա Պահուրիմէտէք կիթտի.
վէ Ապնէր անա՝ Կիթ, 'ավտէթ
էթ՝ տէտիքտէ, 'ավտէթ էյլէտի։
17 Վէ Ապնէր Իսրայէլ իխթիյարլարըյլէ
սէօյլէշիփ՝ Էվվէլլէրի Տավուտըն իւզէրինիզէ
մէլիք օլմասընը իսթէյօր իտինիզ։
18 Շիմտի իճրա էտինիզ. զիրա Տավուտըն
հագգընտա ՌԱՊՊ սէօյլէյիփ՝ Գուլըմ
Իսրայէլի Ֆիլիսթիլէրին էլինտէն վէ պիլճիւմլէ
տիւշմէնլէրինին էլինտէն գուլըմ
Տավուտըն եէտիյլէ խէլաս էտէճէ-
19 յիմ՝ տէմիշ տիր, տէտի։ Վէ Ապնէր
Պէնեամին իլէ տախի սէօյլէշտի. պա'տէհու
Ապնէր Իսրայէլին նազարընտա
վէ պիւթիւն պէյթ ի Պէնեամինին նազարընտա
խօշ կէօրիւնէնինի քըաֆֆէսինի
Տավուտա սէօյլէմէք իչիւն Հէպ-
20 րօնա կիթտի։ Վէ Ապնէր՝ եիրմի ատէմ
եանընտա պուլունարագ՝ Հէպրօնա
Տավուտըն եանընա կիթտի. Տավուտ
տախի Ապնէրէ վէ եանընտա օլան ա-
21 տէմլէրէ պիր զիյաֆէթ վէրտի։ Վէ
Ապնէր Տավուտա՝ Պէն գալգըփ կիտէյիմ,
վէ պիւթիւն Իսրայէլի էֆէնտիմին
եանընա ճէմ՝ էտէյիմ, վէ անլէր
սէնինլէ իլէ 'ագտ ը 'ահտ էթսինլէր. սէն
տախի ճանընըն հէր նէյի արզու իսթէր իսէ,
էօյլէ հիւքիւմէթ էտէսին՝ տէտի. վէ
Տավուտ Ապնէրի կէօնտէրտի, օ տախի
սէլամէթլէ կիթտի։
22 Վէ իշթէ Տավուտըն պէնտէկեանը վէ
Յօապ սէֆէրտէն կէլիփ պէրապէր չօգ
ղանիմէթ կէթիրտիլէր. Ապնէր տախի
Հէպրօնտա Տավուտըն եանընտա տէյիլ
իտի, չիւնքի անը կէօնտէրմիշ, օ տա-
23 խի սէլամէթլէ կիթմիշ իտի։ Վէ Յօապ
իլէ մա'իյէթինտէ օլան 'ասքէրին ճիւմ-

լէրի կէլտիքտէ, Եօապա՝ Ապնէր իպն ի
Նէր մէլիքին եանընա կէլտի, օ տախի
անը կէօնտէրտի, վէ սէլամէթլէ կիթ-
24 տի՝ տէյիւ խապէր վէրտիլէր։ Ու վա-
գըթ Եօապ մէլիքին նէզտինէ կիրիփ՝
նէ՞ եափտըն. իշթէ Ապնէր սանա
կէլտի, նիչիւն անը կէօնտէրտին, ու
25 տախի կիթտի. Ապնէր իպն ի Նէրին
սէնի ալտաթմագ իչիւն վէ չըգըփ կիր-
տիյինի պիլմէք իչիւն, վէ հէր իշլէտի-
յինի անլամագ իչիւն կէլտիյինի պի-
26 լիրսին՝ տէտի. Վէ Եօապ Տաւութուն
հուզուրընտան չըգըփ Ապնէրին ար-
տընճա խապէրճիլէր կէօնտէրտիքտէ, ա-
նը Սիրա գույուսունտան կէրի կէթիր-
տիլէր, վէ Տաւութուն խապէրի եօգ ի-
27 տի. Իմտի Ապնէր Հէպրոնա ՚ավտէթ
էյլէտիյինտէ Եօապ անըն իլէ թէնհաճէ
սէօյլէշմէք իւզրէ՝ անը գափու իչինէ
կէթիրիփ, օրատա գէնտի գարտաշը
՚Ասահէլին գանը իչիւն անը գարնընտան
վուրտու, ու տախի էօլտիւ։
28 Պա՚տէհու Տաւութ տույունճա իշիթտիք-
տէ, Պէն վէ պէնիմ հիւքիւմէթիմ
ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա իլէլ էպէտ
Ապնէր իպն ի Նէրին գանընտան պէրի
29 իզ։ Եօապըն պաշընտա վէ պիւթիւն
խանէտանը իւզէրինէ գալսըն, վէ
պէյթ ի Եօապտան սէյէլանլը վէ ճիւ-
զամլը վէ գոլթուգ տէյնէյինէ տայա-
նան վէ գըլըճլէ տիւշէն վէ էքմէյէ
մուհթաճ օլան էքսիք օլմասըն՝ տէտի։
30 Պէօյլէճէ Եօապ վէ գարտաշը Ապիշայ
Ճիպ՚օնտա մուհարէպէտէ գարտաշլա-
րը ՚Ասահէլի էօլտիւրտիւյիւնտէն իչիւն Ապ-
նէրի գաթլ էթտիլէր։
31 Վէ Տաւութ Եօապա վէ անըն իլէ օլան
պիւթիւն գավմա՝ էսվապընըզը եըրթըփ
չուլ կիյէրէք, Ապնէրին էօնիւնճէ մա-
թէմ էտինիզ՝ տէտի. վէ մէլիք Տաւութ
32 թապութըն արդասընճա կիտիյօր իտի։ Վէ
Ապնէրի Հէպրոնտա տէֆն էթտիլէր,
մէլիք տախի պիւլէնտ աւազիլէ Ապ-
նէրին գապրը իւզէրինտէ աղլատը,
գավմըն գաֆֆէսի տախի աղլատը։
33 Վէ մէլիք Ապնէր հագգընտա մէրսի-
յէ օգույուպ՝

Ապնէր ահմագըն էօլիւմի իլէ մի էօլմէլի
34 Էլլէրին պաղլը տէյիլ իտի,
Վէ այագլարըն զինճիրպէնտ տէյիլ իտ
Էհլ ի շէրր օլանլար էօնիւնտէ տիւշ
լէր կիպի տիւշտիւն,
տէտի. վէ պիւթիւն գավմ թէքր
35 անըն իւզէրինէ աղլատը։ Վէ տա
կիւնտիւզ իքէն պիւթիւն գավմ Տա
ուտա թա՚ամ էթմէսինի ըճապէ կէլ
տիքտէ իսէ տէ, Տաւութ՝ էյէր կիւն
պաթմազտան էվվէլ էքմէք եա պա
գա պիր շէյ թատարսամ իսէ, Ալլահ
պանա պէօյլէ վէ պունտան զիյատէ էյլէ
36 տէյիւ. եէմին էյլէտի։ Գավմըն գաֆ
ֆէսի տախի պունու անլատը էպէ
վէ մէլիքին հէր եափտըղը չէ պիւթի
գավմըն նազարընտա խօշ կէօրիւնտի
յիւ կիպի, պու տախի նազարլարընտա
37 խօշ կէօրիւնտիւ։ Վէ օլ կիւն գավ
գաֆֆէսի վէ պիւթիւն Իսրայէլ Ապ
նէր իպն ի Նէրին գաթլի մէլիքտ
38 րաֆընտան օլմատըղընը պիլտիլէր։ Վ
մէլիք գէնտի պէնտէկիանընա՝ Պու կի
Իսրայէլտէ պիր պէօյիւք սէրտար տ
39 տիւյիւնիւ պիլմէզ մի սինիզ։ Պէն ա
ճիք մէլիք մէսհ օլունմուշ իսէ տէ պ
կիւն զա՚իֆ իմ, վէ պու ատամլար
պէնի Սէրուիա, պէնիմ իչիւն
գավի տըրլար. գէօթիւլիւք իշլէ
ՌԱՊՊ անըն գէօթիւլիւյիւնէ կէօ
ճէզա վէրսին՝ տէտի։

ՊԱՊ 4

1 Վէ Ապնէրին Հէպրոնտա վէֆաթ էթ
տիյինի Սաուլըն օղլու իշիտտիյինտէ էլլէ
րի կէվշէյիփ, պիւթիւն Իսրայէլ մուզթա
2 րիպ օլտու։ Վէ Սաուլըն օղլունուն իք
պէօլիւք պաշըլարը վար իտի, պիրինին ի
Պա՚անա վէ իքինճիսինին իսմի Ռէ
խապ իտի. Պէնեամինօղուլլարընտ
դան Պէէրօթլու Ռիմմօնըն օղուլլարը իտ
(զիրա Պէէրօթ տախի Պէնեամինին
3 սայըլըր իտի. Վէ Պէէրօթլուլար Ղի
թայիմէ ֆիրար էթմիշ օլուպ, պու
կիւնէ տէյին օրատա միսաֆիր օ
4 լէր.) Վէ Եօնաթան իպն ի Սաուլըն

յագլարը սագաթ պիր օղլու վար իտի, քի Սաուլ իլէ Եօնաթանըն վէֆաթլարընըն խապէրի Եիզրա՛էլտէն կէլտիյի զէմանտա պէշ եաշընտա օլուպ, անըն տայէսի տախի անը գալտըրըպ գաչար իքէն՝ գաչմագա 'աճէլէ էթտիյինտէն չօճուգ տիւշիւպ թօփալ օլտու, իսմի 5 տախի Մէֆիպօշէթ իտի. Վէ Պէէրօթլի Րիմմօնըն օղուլլարը Րէքապ վէ Պա'անա կիտիպ՝ կիւնիւն սըճագ վագթընտա Իշպօշէթին խանէսինէ կէլտիլէր. վէ օ էօյլէ վագթընտա եաթագընտա 6 ույուր իքէն, Օրայա պուղտայ ալմագ պէհանէսիյլէ թա խանէնին օրթասընա կիրիպ՝ անը գարնընտան վուրտուլար, վէ Րէքապ իլէ գարտաշը Պա'անա ֆի- 7 րար էթտիլէր. Պու մինվալ իւզրէ խանէյէ կիրտիքլէրինտէ, օ եաթագ օտասընտա եաթաղը իւզէրինտէ եաթար իքէն՝ անը վուրուպ էօլտիւրտիւլէր վէ պաշընը քէստիլէր. վէ պաշընը ալըպ պիւթիւն կէճէ օվա եօլընտան կիթ- 8 տիլէր. Վէ Իշպօշէթին պաշընը Հէպրօնա Տաւուտըն նէզտինէ կէթիրիպ, մէլիքէ խիթապէն՝ իշթէ ճանընը արայան տիւշմանընըն Սաուլըն օղլու Իշպօշէթին պաշը. ՐԱՊՊ պու կիւն էֆէնտիմիզ մէլիք իչիւն Սաուլ իլէ նէսլինտէն 9 ինթիգամ ալտը՝ տէտիլէր. Վէ Տաւուտ Պէէրօթլի Րիմմօնըն օղուլլարը Րէքապ իլէ գարտաշը Պա'անայա ճէվապէն՝ ճանըմը հէր մուզայագատան խալաս էտէն ՐԱՊՊԸՆ հայաթը հագգը իչիւն, 10 Պանա պիր միւժտէ կէթիրիյօր՝ զաննէտէք՝ իշթէ Սաուլ էօլտիւ, տէյէնի Սըգլագտա թութուպ գաթլ էթտիմ, վէ միւժտէսի իչիւն վէրէճէյիմ միւքեա- 11 ֆաթ պու օլտու իտէ, Գա՞նտա գալտը պէօյլէ շէրիր ատէմլէր . . . քի սալիհ պիր ատէմի քէնտի խանէսինտէ եաթաղը իւզէրինտէ գաթլ էթտիլէր. վէ շիմտի անըն գանընը էլլէրինիզտէն թալէպ էտիպ սիզի եէրիւզիւնտէն գալտըրմայաճագ 12 մը իմ՝ տէյէրէք, Տաւուտ քէնտի խըտմէթքեարլարընա էմր էթտի, պունլար տախի անլէրի գաթլ էթտիլէր. վէ անլէրին էլլէրինի վէ այագլարընը քէսիպ Հէպրօնտա հավուզըն եանընտա աստըլար. Ֆագատ Իշպօշէթին պաշընը ալըպ՝ Հէպրօնտա Ապնէրին գապրընտա տէֆն էթտիլէր.

ՊԱՊ 5

1 Պա'տէհու Իսրայէլին պիլճումլէ սըպթլարը Հէպրօնա՝ Տաւուտըն նէզտինէ կէլիպ, տէ խիթապէն՝ իշթէ պիզ սէնին 2 քէմիյին վէ էթին իզ. Պունտան ագտէմ տախի Սաուլ իւզէրիմիզէ մէլիք պուլունտուղու վագըթ՝ Իսրայէլի չըգարան վէ իչէրի կէթիրէն սէն իտին. ՐԱՊՊ տախի սանա՝ Գավմիմ Իսրայէլի սէն կիւտիւպ Իսրայէլ իւզէրինէ սէն հիւքիւմտար օլաճագսըն՝ տէյիւ 3 պույուրտու՝ տէտիլէր. Վէ Իսրայէլին պիլճումլէ իխթիյարլարը Հէպրօնա՝ մէլիքին նէզտինէ կէլտիլէր. վէ Տաւուտ մէլիք Հէպրօնտա ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա անլէր իլէ 'ագտ ը 'ահտ էյլէտի. վէ անլէր Տաւուտը Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք մէսհ էթտիլէր.

4 Տաւուտ մէլիք օլտուղու վագըթ օթուզ եաշընտա օլուպ՝ գըրգ սէնէ հիւքիւ- 5 մէթ էյլէտի. Հէպրօնտա Եէհուտա իւզէրինէ եէտի սէնէ վէ ալթը այ հիւքիւմէթ էյլէյիպ, Եէրուշալիմտէ պիւթիւն Իսրայէլ իլէ Եէհուտա իւզէրինէ օթուզ իւչ սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի.

6 Վէ մէլիք քէնտի ատէմլէրիյլէ Եէրուշալիմէ՝ օլ տիյարտա սաքին օլան Եէպուսիլէրին իւզէրինէ չըգտը. պունլար տախի Տաւուտ պուրայա կիրէմէզ զաննէտէ, Տաւուտա խիթապէն՝ Քէօրլէրի վէ թօփալլարը տէֆ՝ էթմէտիքճէ պու- 7 րայա կիրէմէյէճէքսին՝ տէտիլէր. Լաքին Տաւուտ Սիօն գալ'ասընը զապթ էյլէտի. պու տախի շէհր ի Տաւուտ տըր. 8 Վէ օլ կիւն Տաւուտ՝ Հէր քիմ Եէպուսիլէրի վուրուպ սու եօլընտան վասըլ օլարագ, Տաւուտըն ճանընըն իպղազ էթտիյի թօփալլարը վէ քէօրլէրի տէֆ՝ էտէրսէ, սէր'ասքէր օլաճագ տըր՝ տէտի. պու էճլտէն՝ Քէօր վէ թօփալ խանէյէ 9 կիրմէզ՝ տէտիլէր. Վէ Տաւուտ օլ գալ-

'ատէ սաքին օլուպ՝ անա Շէհր ի Տավուտ
թէսմիյէ էյլէտի, վէ Տավուտ էթրաֆըն՝
Միլլօտան իչէրիյէ տօղրու յափըլար
10 յափտը. Վէ Տավուտ կիթտիքչէ պէօյիւտի, վէ Իլահ ը ճիւնուտ օլան ՌԱՊՊ
անըն իլէ իտի.
11 Վէ Սուր մէլիքի Հիրամ Տավուտա էլչիլէր վէ էրզ աղաճլարը վէ տիւլկէրլէր
իլէ տիվարճըլար կէօնտէրտի, վէ պունլար Տավուտ իչիւն պիր խանէ պինա էթտիլէր.
12 Վէ Տավուտ ՌԱՊՊԸՆ Իսրայէլ
իւզէրինէ քէնտիսինի մէլիք իքամէ
էյլէտիյինի, վէ գավմը Իսրայէլ իչիւն
քէնտիսինին հիւքիւմէթինի թէրֆի' էթտիյինի անլատը.
13 Վէ Հէպրօնտան կէլտիքտէն սօնրա
Տավուտ Երուշալիմտէն տախի պաշգա
օտալըգլար վէ զէվճէլէր ալտը. Տավուտա տախա օղուլլար վէ գըզլար թէ-
14 վէլլիւտ էյլէտի. Վէ Երուշալիմտէ անա թէվէլլիւտ էտէնլէրին իսիմլէրի պունլար իտի. Շամմուա՝ վէ Շօպապ վէ
15 Նաթան վէ Սիւլէյման Վէ Յիպհար
16 վէ Էլիշուա՝ վէ Նէֆէգ վէ Յաֆի՝ Վէ Էլիշամա՝ վէ Էլյատա՝ վէ Էլիֆէլէթ իտի.
17 Վէ Ֆիլիսթիլէր Տավուտը Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք մէսհ էթտիքլէրինի իշիթմէքլէ, Ֆիլիսթիլէրին ճիւմլէսի Տավուտը
արամաղա չըգտըլար. վէ Տավուտ պու-
18 նու իշիթտիքտէ գալ'այա էնտի. Վէ
Ֆիլիսթիլէր կէլիպ Րէֆայիմ վատիսին-
19 տէ մինթէշիր օլտուլար. Վէ Տավուտ՝
Ֆիլիսթիլէրէ 'ալէյհինէ չըգայը՞մ մը? անլարը էլիմէ թէսլիմ էտէճէ՞ք մի սին՝
տէյիւ ՌԱՊՊՏԱՆ սու'ալ էյլէտի. ՌԱՊՊ
տախի Տավուտա՝ Չըգ, զիրա
մութլագա Ֆիլիսթիլէրի էլինէ թէսլիմ
20 էտէճէյիմ՝ տէտի. Ող զէմանտա Տավուտ
Պա'ալ-Բէրասիմէ կիթտի, վէ Տավուտ
անլարը օրատա վուրարագ՝ ՌԱՊՊ
տիւշմէնլէրիմի էօնիւմտէ սուլար պէնտտէն պօզուլտուղու կիպի պօզտու՝ տէտի.
պու էճլէտէն օլ մահալլէ *Պա'ալ-Բէրա-
21 սիմ թէսմիյէ էյլէտի. Վէ օրատա փութլարընը պըրագտըլար. Տավուտ իլէ ատամլէրի տախի անլարը գալտըրտըլար.
22 Վէ Ֆիլիսթիլէր թէքրար չըգըպ Րէ-
ֆայիմ վատիսինտէ մինթէշիր օլտուլ
23 Վէ Տավուտ ՌԱՊՊՏԱՆ սու'ալ էթտիքտէ
Չըգմա, արգալարընտան տօլաշըպ ա
լէրէ տութ աղաճլարընըն գարշըսընտ
24 կէլէճէքսին. Վէ տութ աղաճլարը
թէփէլէրինտէ խըրխըյըշ սէսի իշ
իթտիյինտէ օլ վագըթ հարէքէթ էտէ
ճէքսին, զիրա օլ վագըթ ՌԱՊՊ Ֆիլիսթիլէրին
օրտուսունը վուրմագ իչիւն սէնին էօնի
25 տէն չըգմըշ օլուր՝ տէտի. Վէ Տա
ՌԱՊՊԸՆ քէնտինէ էմր էթտիյի վէ
իճրա էյլէյիպ՝ Ֆիլիսթիլէրի Ճէպ'
Ճազէրէ վարընճայա գատար վուր

ՊԱՊ 6

1 Վէ Տավուտ թէքրար Իսրայէլին
ճիւմլէ մէնթէխապլարընը, օթուզ
2 Նէֆէր օլարագ, ճէմ' էյլէտի. Վէ Տա
վուտ գալգըպ մա'իյէթինտէ պուլունա
գավմին քեաֆֆէսիյլէ Յէհուտա Պա'
լէսինտէն քէրուպիլէր իւզէրինտէ օ
թուրան, վէ ՌԱՊՊ իլ Ճիւնուտ իսմիյլէ մի
սէմմա օլան Ալլահըն Թապութ իւ
թունու օրատան կէթիրմէք իչիւն օրա
3 կիթտի. Վէ Ալլահըն Թապութընը
յէնի 'արապայա գօյուպ պայըրտա սա
քին օլան Ապինատապըն խանէսին
չըգարտըլար. վէ Ապինատապըն օղու
լարը 'Ուզզա վէ Ախիօ օլ յէնի 'արա
4 պայը սիւրէրլէր իտի. Վէ անը Ալլահըն
Թապութըյլէ պէրապէր պայըրտա սա
քին օլան Ապինատապըն խանէսինտէն
չըգարտըլար. Ախիօ տախի Թապութ
5 էօնինճէ կիտէր իտի. Վէ Տավուտ վէ
պիւթիւն պէյթ ի Իսրայէլ սէրվ ա
ղաճընտան հէր կիւնէ չալղըլար, թամպուր
լար վէ սանթուրլար վէ տէֆլէր վէ
չինկիւրաքլար վէ զիլլէր իլէ ՌԱՊՊ
էօնինտէ օյնարլար իտի.
6 Վէ Նագօնըն խարմանընա կէլտիկլէ
րինտէ՝ էօքիւզլէր Ալլահըն Թապութ
նը սարսըտտըգլարը իչիւն 'Ուզզա էլի
7 ուզատըպ անը թութտու. Վէ ՌԱՊՊԸ

---

*Պօզղուննըգ մահալլի

ղազապը 'Ուզզա 'ալէյհինէ թութուշտու,
վէ Ալլահ անը օրա խաթա իչին
հէման օրատա վուրտու. օլ տախի օրատա
Ալլահըն թապութը եանընտա
8 էօլտիւ. Վէ ՌԱՊՊ 'Ուզզայը վուրտուղընտան
Տաւուտ միւքէտտէր օլտու. վէ
օլ մահալլէ պու կիւնէ գատար Փէրէս-'Ուզզա
9 թէսմիյէ օլունուր. Վէ Տաւուտ
օլ կիւն ՌԱՊՊՏԱՆ գօրգուփ՝ ՌԱՊՊԸՆ
թապութը եանըմա նա՞սըլ կէլէճէքտիր՝
10 տէտի. Իմտի Տաւուտ ՌԱՊՊԸՆ թապութընը
քէնտի եանընա՝ շէհր ի Տաւուտա
կէթիրմէք իսթէմէյիփ, անը Ճիթթի
'Օպէտ-էտօմըն խանէսինէ կէօթիւրտիւ.
11 Վէ ՌԱՊՊԸՆ թապութը Ճիթթի
'Օպէտ-էտօմըն խանէսինտէ իւչ այ գալտը.
վէ ՌԱՊՊ 'Օպէտ-էտօմը վէ պիւթիւն
խանէսինի պէրէքէթլէտի.

12 Վէ մէլիք Տաւուտա Ալլահըն թապութը
սէպէպինտէն ՌԱՊՊ 'Օպէտ-էտօմըն
խանէսինի վէ օնուն ճիւմլէ մալլէրինի
պէրէքէթլէտի՝ տէյի խապէր վէրիլտիքտէ,
Տաւուտ կիտիփ Ալլահըն թապութընը
'Օպէտ-էտօմըն խանէսինտէն սիւրուր
իլէ շէհր ի Տաւուտա կէթիրտի.
13 Վէ ՌԱՊՊԸՆ թապութընը թաշըյանլար
ալթը ատըմ աթընճա, սըղըրլար իլէ
14 պէսլի պուզաղըլար զէպհ էթտի. Վէ
Տաւուտ քէթէն էֆօտ գուշանմըշ օլարագ՝
ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա պիւթիւն
15 գուվվէթիյլէ րագս էտէր իտի. Վէ Տաւուտ
իլէ պիւթիւն պէյթ ի Իսրայէլ
ՌԱՊՊԸՆ թապութընը ալգըշլար վէ պօրու
սէսլէրի իլէ կէթիրտիլէր.
16 Վէ ՌԱՊՊԸՆ թապութը շէհր ի Տաւուտա
վարըտ օլտուղընտա, Սաուլըն գըզը
Միքալ փէնճէրէտէն պագըփ մէլիք
Տաւուտըն ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա սըչրայըփ
րագս էթտիյինի կէօրտիւյիւնտէ՝
քէնտի գալպինտէ անը խոր կէօր-
17 տիւ. Վէ ՌԱՊՊԸՆ թապութընը կէթիրիփ՝
անը քէնտի մահալլինէ Տաւուտըն
անըն իչին գուրտուղու չատըրըն օրթասընա
գօյտուլար. վէ Տաւուտ ՌԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա մուհրագաթլար իլէ սէլամէթ
գուրպանլարը թագտիմ էյլէտի.
18 Վէ Տաւուտ մուհրագաթլարըն վէ սէլամէթ
գուրպանլարընըն թագտիմինի թէմամ
էթտիքտէ, ՌԱՊՊ իւլ Ճէնուտըն
իսմիյլէ գավմը պէրէքէթ օգուտու.
19 Վէ պիւթիւն գավմը, կէրէք էրքէք վէ
կէրէք նիսվան պիւթիւն Իսրայէլ ճէմա'աթընտան
հէր պիրինէ պիրէր սօմուն
էքմէք իլէ պիրէր փարչա էթ վէ
պիրէր իւզիւմ փիտէսի թէվզի՝ էյլէտի.
վէ գավմըն քաֆֆէսի հէր պիրի քէնտի
էվինէ կիթտի.
20 Տաւուտ տախի քէնտի խանէսինէ պէրէքէթ
օգումագ իչին 'ավտէթ էյլէտի,
վէ Սաուլըն գըզը Միքալ Տաւուտը
իսթիգպալէ չըգըփ՝ Իսրայէլին մէլիքի
պու կիւն պէնտէկեանլարընըն ճարիյէլէրի
էօնիւնտէ, պօշ ատէմլէրտէն պիրի սօյունտուղու
կիպի, սօյունմուշ օլարագ,
պու կիւն նէ՛ միւշէրրէֆ իտի՝ տէտի.
21 Տաւուտ տախի Միքալա՝ Սէնին փէտէրին
իլէ պիւթիւն խանէտանը յէրինէ
ՌԱՊՊԸՆ գավմը իւզէրինէ, Իսրայէլին
իւզէրինէ, պէնի հիւքիւմտար նասպ էթմէք
իչին պէնի ինթիխապ էտէն ՌԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա, պէլի, ՌԱՊՊԸՆ հու-
22 զուրընտա օյնատըմ. Հէմ պունտան
զիյատէ թէնէզզիւլ էտէրէք քէնտի
նազարըմտա էտնա օլսամ տա, օլ
սէնին տէտիյին ճարիյէլէրին 'ինտինտէ
23 միւհթէրէմ օլուրըմ՝ տէտի. Վէ Սաուլըն
գըզը Միքալըն վէֆաթը կիւնինէ
գատար չօճուղու օլմատը.

ՊԱՊ 7

1 Վէ մէլիք քէնտի խանէսինտէ օթուրտուղու,
վէ ՌԱՊՊ անա էթրաֆընտա
պուլունան պիւթիւն տիւշմէնլէրինտէն
րահաթ վէրտիյի վագըթտա,
2 Մէլիք Նաթան փէյղամպէրէ՝ Իշթէ
պէն էրզ աղաճընտան եափըլմըշ պիր
խանէտէ օթուրույօրըմ, վէ Ալլահըն
թապութը չատըր իչինտէ տու-
3 րույօր՝ տէտի. Նաթան տախի մէլիքէ՝
Կիթ, կէօնլիւնտէ հէր նէ վար իսէ
եափ, զիրա ՌԱՊՊ սէնին իլէ տիր՝ տէտի.
4 Վէ օլ կէճէ ՌԱՊՊԸՆ քէլամը Նաթանա
կէլիփ՝ Կիթ, գուլըմ Տաւուտա

5 սէօյլէ. ՌԱՊՊ պույուրուր քի՝ իգա-
մէթիմ իչիւն պանա սէ՞ն մի պիր
6 պէյթ պինա էտէճէքսին. Ջիւնքի պէնի
Իսրայէլի Մըսըրտան չըգարտըղըմ կիւն-
տէն թա պու կիւնէ գատար պէյթտէ
իգամէթ էթմէյիփ, չատըր իլէ վէ մէս-
7 քէն իլէ տօլաշտըմ. Քեաֆֆէսի՞ պէնի
Իսրայէլ իլէ հէր նէրէյէ տօլաշտըմ ի-
սէ, գավմըմ Իսրայէլի կիւթմէքլիյի
էմր էթտիյիմ Իսրայէլ *սըպթլարըն-
տան պիրինէ պիր վագըթ՝ Նիչիւն պա-
նա էրզ աղաճընտան պիր պէյթ պինա
8 էթմէտինիզ՝ տէտի՞մ մի. Վէ շիմտի
գուլըմ Տաւուտա խիթապէն տէյէսին
քի՝ ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պու-
յուրուր. Գավմըմ Իսրայէլ իւզէրինէ
րէ՛իս օլմագ իչիւն պէն սէնի աղըլտան
9 վէ սիւրիւ արգասընտան ալտըմ. Վէ հէր
նէրէյէ կիթտին իսէ՝ սէնինլէ օլտում,
պիլ ճիւմլէ տիւշմէնլէրինի սէնին էօ-
նիւնտէ գըրտըմ. Վէ րուի զէմինտէ
պուլունան պէօյիւքլէրին նամը կիպի
սանա պէօյիւք պիր նամ վէրտիմ.
10 Գավմըմ Իսրայէլ իչիւն տախի պիր
մէքեան թա՛յին էտիփ անը գարս է-
տէճէյիմ, վէ արթըգ սարսըլմայըփ՝
քէնտի եէրինտէ սաքին օլաճագ տըր.
Էհլ ի շէրր օլանլար տախի էվվէլքի կի-
11 պի, Եա՛նի գավմըմ Իսրայէլ իւզէրինէ
հաքիմլէր նասպ էթտիյիմ կիւնտէն
պէրի օլտուղու կիպի, անը պիր տահա
թազյիգ էթմէյէճէքլէր տիր. Վէ սանա
պիլ ճիւմլէ տիւշմէնլէրինտէն րահաթ
վէրէճէյիմ. ՌԱՊՊ տախի սանա խա-
պէր վէրիր քի՝ ՌԱՊՊ սանա պիր պէյթ
12 պինա էտէճէք տիր. Վէ էյեամըն թէմամ
օլուփ էճտատըն իլէ եաթտըղըն վա-
գըթ, սուլպընտան կէլէճէք նէսլինի իգա-
մէ էտիփ՝ անըն հիւքիւմէթինի սապիթ
13 գըլաճաղըմ. Օ՝ իսմիմէ պիր պէյթ պի-
նա էտէճէք. վէ անըն հիւքիւմէթինին
թախթընը իլ էլ էպէտ սապիթ գըլա-
14 ճաղըմ. Պէն անա փէտէր օլաճաղըմ,
օ տախի պանա օղուլ օլաճագ տըր. Է-
յէր 'իսեան էտէր իսէ, պէն անը ին-
սան իչիւն [illegible] 'ասա իլէ
պէնի ատէմին տարպէլէրիյլէ թէ
15 էտէճէյիմ. Ամմա 'ինայէթիմ, ս
էօնիւնտէն տէֆ' էթտիյիմ Սաու
տըլտըղըմ կիպի, անտէն այըրմայա
16 տըր. Վէ պէյթին վէ հիւքիւմէթի
էլ էպէտ հուզուրընտա էմին, վէ
նին թախթըն իլ էլ էպէտ սապիթ
17 լընաճագ տըր՝ տէտի. Նաթան ա
պու քէլամըն քեաֆֆէսինի վէ
թիւն պու վահյի 'այնիյլէ Տաւու
18 տէյէտի. Պա՛տէհու մէլիք Տաւութ
տախ ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա օթու
րու, վէ տէտի քի՝ Եա Ռապպ Եէ
վա, պէն քիմ իմ, վէ պէյթիմ
տիր քի պէնի պու րայա գատար
19 թիրտին. Լաքին, Եա Ռապպ Եէհօ
պու տախի նազարընտա քիւչիւք
րիւնտիւ. գուլունուն պէյթի հագգը
ու զաման իչիւն տախի սէօյլէ
Եա Ռապպ Եէհօվա, ինսանըն 'ատէ
20 պո՞ւ մի տըր. Վէ Տաւուտ տախա
նէ՞ սէօյլէյէպիլիր, զիրա սէն, Եա Ռապ
21 Եէհօվա, գուլունու պիլիրսին. Պու պ
յիւք շէյլէրին ճիւմլէսինի գու
պիլտիրմէք իչիւն, քէլամըն հասէպի
22 վէ գալպինէ կէօրէ եափտըն. Պու էյ
տէն, Եա ՌԱՊՊ Ալլահ, մու'ազզամ օլ
զիրա գուլագլարըմըզ իլէ պիլ ճի
իշիթտիյիմիզէ կէօրէ նազիրին եօգ տը
23 վէ սէնտէն պաշգա Իլահ եօգ տըր
րու ի զէմինտէ գավմըն Իսրայէլ գ
սիւյիւ հա՞նկը միլլէթ վար տըր
քէնտիսինէ գավմ օլմագ իչիւն՝ անը խ
էթմէք վէ քէնտիսինէ նամ գազանմ
իչիւն Ալլահ կէլտի, Նիթէքիմ Մըս
տան քէնտին իչիւն խալաս էյլէտի
գավմինին էօնիւնտէն թա՛իֆէլէրի
իլահլարընը [illegible], անլար
օլ պէօյիւք վէ հէյպէթլի շէյլէրի
24 տըն. Վէ իլ էլ էպէտ սանա գավմ
մագ իչիւն, գավմըն Իսրայէլի քէնտի
սապիթ գըլտըն. Վէ սէն, Եա ՌԱՊՊ
25 անլէրէ Ալլահ օլտուն. Վէ շիմտի, Ե
ՌԱՊՊ Ալլահ, գուլունուն հագգընտա
պէյթի հագգընտա սէօյլէտիյին քէլա
իլ էլ էպէտ սապիթ գըլ, վէ տէտի

---

*Պա՛ղըշը հաքիմլէրինտէն

26 նի իճրա էյլէ· վէ ՌԱՊՊ իւլ ձիւնուտ Իսրայէլ իւզէրինէ Ալլահ տըր՝ տէյիլէրէք իսմին իլ էլ էպէտ մուհազզամ օլսուն. վէ գուլուն Տաւուտըն պէյթի սէնին հուզուրընտա սապիթ գըլընսըն·

27 Զիրա սէն, եա Իսրայէլին ՌԱՊՊ իւլ ձիւնուտ, Սանա պիր պէյթ պինա էտէրիմ՝ տէյէրէք գուլաղընը գուլունա պէյան էյլէտին. պու էճլէտէն գուլուն պու տուա'յը սանա 'արզ էթմէյէ ճէսարէթ պուլմուշ տըր· Վէ շիմտի, եա Ռապպըմ

28 Եէհօվա, Ալլահ սէն սին, վէ սէօզլէրին հագգ տըր. վէ գուլունա պու խայըրլը

29 շէյլէրի վա'ատ էթտին. Վէ շիմտի գուլունուն պէյթինի մուպարէքլէմէք 'ինայէթ խոշ օլսուն, քի իլ էլ էպէտ հուզուրընտա պագի օլա. զիրա, եա Ռապպ Եէհօվա, սէն սէօյլէտին, վէ գուլունուն խանէսի պէրէքէթինլէ իլ էլ էպէտ մուպարէք օլսուն·

ՊԱՊ 8

1 Պա'տէհու Տաւուտ Ֆիլիսթիլէրի վուրուպ անլէրի մաղլուպ գըլտը. վէ Տաւուտ Ֆիլիսթիլէրին էլինտէն Մէթէկ-ամմայը

2 ալտը. Վէ Մօապլըլէրի ուրուպ անլէրի եէրէ եաթըրարագ իփ իլէ էօլչտի. վէ էօլտիւրմէք իչին իքի ուզուն իփ վէ սաղ գօյմագ իչին պիր թամամ իփ իլէ էօլչտի. վէ Մօապլըլէր Տաւուտա խարաձկիւզար գուլլար օլտուլար·

3 Վէ Տաւուտ Ֆըրաթ նէհրի ճիվարընտա հիւքիւմէթինի սապիթ էթմէք իչին կիթտիյի զէման, Սօպա մէլիքի Հատատ'-

4 էզէր իպնի Րէհօպը վուրտու. Վէ Տաւուտ անտան պին եէտի եիւզ սուվարի վէ եիրմի պին փիյատէ թութտու. վէ Տաւուտ պիւթիւն 'արապա աթլարընըն սինիրլէրինի քէստի. անլէրտէն

5 եիւզ 'արապա այըր գօյտու. Վէ Տըմիշգ Սուրիանիլէրի Սօպա մէլիքի Հատատ'էզէրին եարտըմընա կէլտիքլէրինտէ, Տաւուտ Սուրիանիլէրտէն եիրմի իքի

6 պին նէֆէր վուրտու. Վէ Տաւուտ Տըմիշգ Սուրիանիլէրի արասընտա մուհաֆըզլար գօյտու, վէ Սուրիանիլէր Տաւուտա խարաձկիւզար գուլլար օլտուլար· վէ ՌԱՊՊ Տաւուտը հէր կիթտիյի եէր-

7 տէ մուզաֆֆէր գըլարտը. Վէ Տաւուտ Հատատ'էզէրին պէնտէկլէրինը իւզէրինտէ պուլունան ալթըն գալգանլարը ա-

8 լըպ Եէրուշալիմէ կէթիրտի· Վէ Հատատ'էզէրին շէհիրլէրի Պէթահ վէ Պէրօթայտան մէլիք Տաւուտ փէք չօգ փիրինճ ալտը·

9 Վէ Համաթ մէլիքի Թօ'ու Տաւուտըն Հատատ'էզէրին գուվվէթի 'ասքէրիյէսինի մունհէզիմ գըլտըղընը իշիթտիյին-

10 տէ, Հատատ'էզէրին Թօ'ու իլէ մուհարէպէլէրի վար օլտուղու իչին, վէ Հատատ'էզէրի ճէնկ մուհարէպէ էտիպ անը մաղլուպ գըլտըղը իչին, Տաւուտը թէպրիք էթմէք իւզրէ օղլու Եօրամը կէօնտէրտի. վէ Եօրամ էլինտէ կիւմիւշ գապլար վէ ալթըն գապլար

11 վէ փիրինճ գապլար վար իտի. Վէ մէլիք Տաւուտ պունլարը՝ մաղլուպ էթտիյի

12 պիւթիւն միլլէթլէրտէն, Սուրիանի վէ Մօապի վէ 'Ամմօնի վէ Ֆիլիսթի վէ 'Ամալէքիլէրտէն վէ Սօպա մէլիքի Հատատ'էզէր իպնի Րէհօպտան ալըպ, թագտիս էյլէտիյի կիւմիւշ վէ ալթըն իլէ պէրապէր ՌԱՊՊԱ թագտիս էյլէտի.

13 Վէ Տաւուտ Թուզ տէրէսինտէ օն սէքիզ պին *Սուրիանիյի գըլըճտան 'ավտէթ էթտիքտէ նամ գազանտը.

14 Վէ Էտօմտա մուհաֆըզ 'ասքէր գօյտու. պիւթիւն Էտօմտա մուհաֆըզ 'ասքէր գօյտու վէ Էտօմլիլէրին ճիւմլէսի Տաւուտա գուլ օլտու, վէ հէր կիթտիյի եէրտէ Ալլահ Տաւուտը մուզաֆֆէր գըլըյոր իտի·

15 Վէ Տաւուտ պիւթիւն Իսրայէլ իւզէրինէ հիւքիւմէթ էթտի. վէ Տաւուտ գավմինին գաֆֆէսինէ ինսաֆ ի հագգ

16 ու 'ատալէթ էտէր իտի. Վէ Եօապ իպնի Սէրուեա սէր'ասքէր վէ Եէհօշաֆաթ

17 իպնի Ախիլուտ վագ'անիւվիս իտի. Վէ Սատօգ իպնի Ախիթուպ վէ Ախիմէլէք իպնի Ապիաթար քեահինլէր, վէ

18 Սէրայա տահի քեաթիպ իտի. Վէ Պէ-

---

*Եատօմ՝ Էտօմի

Պէնայա իպն ի Եէհօյատա՝ Քէրէթիլէր
իլէ Փէլէթիլէրին պէ՛յի օլուպ, Տաւու-
տըն օղուլլարը միւշիր իտիլէր։

ՊԱՊ 9

1 Վէ Տաւուտ՝ Սաուլ խանէտանընտան
գալմըշ տահա պիր քիմսէ վա՞ր մը քի
անա Եօնաթանըն խաթըրը իչիւն էյիլիք
2 էտէյիմ՝ տէտի։ Վէ Սաուլըն խանէտանը-
նըն Սիպա նամընտա պիր ղուլու վար
իտի, վէ անը Տաւուտըն հուզուրունա չաղըր-
տըլար. վէ մէլիք անա՝ Սիպա սէ՞ն մի
սին՝ տէտի. օ տախի՝ Գուլուն իմ՝ տէ-
3 տի։ Վէ մէլիք՝ Սաուլ խանէտանընտան
գալմըշ պիր ատէմ եօ՞գ մը տըր քի
անա Ալլահ իչիւն էյիլիք էտէյիմ՝ տէ-
տի։ Սիպա տախի մէլիքէ՝ Եօնաթանըն
այագլարը սագաթ պիր օղլու վարտըր՝
4 տէտի։ Մէլիք տախի անա՝ Նէ՞րէտէ
տիր՝ տէտիքտէ, Սիպա մէլիքէ՝ Իշտէ օ
Լօտէպարտա Մաքիր իպն ի 'Ամմիէլին
5 խանէսինտէ տիր՝ տէտի։ Վէ մէլիք Տա-
ւուտ անը Լօտէպարտան Մաքիր իպն ի
'Ամմիէլին խանէսինտէն կէթիրթտի։
6 Վէ Մէֆիպօշէթ իպն ի Եօնաթան իպն ի
Սաուլ Տաւուտըն նէզտինէ կէլտիքտէ,
եիւզ իւսթիւ տիւշիւպ անա 'արզ ը 'ու-
պուտիյէթ էյլէտի. Տաւուտ տախի՝ Էյ
Մէֆիպօշէթ, տէտիքտէ, օլ տախի՝ Իշ-
7 թէ գուլուն՝ տէտի։ Վէ Տաւուտ անա՝
Գօրգմա, զիրա փէտէրին Եօնաթանըն
խաթըրը իչիւն սանա հէր վէճհիլէ էյիլիք
էտէճէյիմ, վէ փէտէրին Սաուլըն պիլ-
ճիւմլէ թարլալարընը սանա իատէ է-
տէճէյիմ, սէն տախի տա՛իմա սօֆրամ-
8 տա էքմէք եէյէճէքսին՝ տէտի։ Օլ տա-
խի անա 'արզ ը 'ուպուտիյէթ էտիպ՝
Գուլուն նէ՞ իմ քի պէնիմ կիպի պիր
էօլմիւշ քէօփէյէ նազար էտէսին՝ տէ-
9 տի։ Մէլիք տախի Սաուլըն խըտմէթ-
քեարը Սիպայը չաղըրըպ, անա՝ Սաու-
լըն վէ պիւթիւն խանէտանընըն հէր նէսի
վար իտի իսէ, սէնին էֆէնտինին օղլու-
10 նա վէրտիմ. Սէն տախի օղուլլարըն վէ
գուլլարըն իլէ պէրապէր անըն իչիւն
թօփրաղը սիւրիւպ մահսուլ-է-Հըզգա-
ալըն, քի էֆէնտինին օղլունըն եէյէճ-
էքմէյի օլսուն. ամմա էֆէնտինին օղ-
Մէֆիպօշէթ տա՛իմա սօֆրամտա էք-
մէք եէյէճէք տիր՝ տէտի։ Վէ Սիպա-
նըն օն պէշ օղլու վէ եիրմի պէնտէ-
11 սի վար իտի։ Սիպա տախի մէլիքէ՝ Է-
ֆէնտիմ մէլիք պու գուլունա նէ
էմր էթտի իսէ, գուլուն անը իճրա է-
տէճէք տիր՝ տէտի. Մէլիք տախի՝ Մէ-
ֆիպօշէթ մէլիքզատէլէրտէն պիրի կի-
պի սօֆրամտա եէյէճէք տիր՝ տէ-
12 Վէ Մէֆիպօշէթին Միխա իսմինտէ
քիւչիւք օղլու վար իտի, վէ Սիպայի
պիւթիւն էհլ ի պէյթի Մէֆիպօշէթի
13 գուլլարը իտի։ Փէօյլէճէ Մէֆիպօշէթ
տա՛իմա մէլիքին սօֆրասընտա եէյէճէ-
տէն՝ Եէրուշալիմտէ սաքին օլտու.
իքի այագը սագաթ իտի։

ՊԱՊ 10

1 Պա'տէհու 'Ամմօնիլէրին մէլիքի վէֆաթ
էտիպ օղլու Հանուն անըն եէրինէ
2 մէլիք օլտու։ Վէ Տաւուտ՝ Հանուն
իպն ի Նահաշա, փէտէրի պանա էյի
էթտիյի կիպի պէն տախի անա էյի
էտէյիմ՝ տէտի. վէ Տաւուտ անա փէ-
տէրինտէն տօլայը թա'զիյէ էթմէ
իչիւն գէնտի պէնտէկեանընը անըն
նէզտինէ կէօնտէրտի. վէ Տաւուտըն
պէնտէկեանը 'Ամմօնիլէրին
3 վասըլ օլտուլար։ Վէ 'Ամմօնիլէրին պէ
տարանը էֆէնտիլէրի օլան Հանունա
խիթապէն՝ Տաւուտ սէնին կէօզ
փէտէրինէ ինթիրա՞մ կէօսթէրմէք
չիւն մի սանա թա'զիյէ էտիճիլէր կէօն-
[illegible]
պէնտէկեանընը չէհրի [illegible]
[illegible]
4 Օլ վագըթ Հանուն Տաւուտըն պէնտէ-
կեանընը թութուպ՝ անլարըն սագալ-
լարընըն նըսֆընը թըրաշ էթտի, վէ
[illegible]
րին օթուրագ եէրլէրինէ գատար
տիքտէն սօնրա անլարը [illegible]
5 տի։ Վէ Տաւուտա [illegible]

տիքլէրինտէ, մէրգումլէր զիյատէսիյլէ հիճապ էթտիքլէրինտէն, անլէրի իստիգպալ իչիւն ատէմ կէօնտէրտի. վէ մէլիք՝ Սագալլարըզ կէլինճէյէ գատար Երիհօտա մէքս էտին, պա'տէհու 'ավտէթ էտինիզ՝ տէտի.

6 Վէ 'Ամմօնիլէր Տաւուտըն 'ինտինտէ մէքրուհ օլտուգլարընը կէօրտիւքլէրինտէ, 'Ամմօնիլէր կէօնտէրիպ Պէյթրէհօպ Սուրիանիլէրինտէն վէ Սօպա Սուրիանիլէրինտէն եիրմի պին փիյատէ վէ Մա'աքա մէլիքինտէն պին նէֆէր վէ Իշթօպտան օն իքի պին նէֆէր իւճ-

7 րէթլէ թութտուլար. Վէ Տաւուտ պունու իշիտինճէ՝ Եօապ իլէ սահիպ ի գուվվէթ օլան 'ասքէրին ճիւմլէսինի

8 կէօնտէրտի. Վէ 'Ամմօնիլէր չըգըպ գափունըն էօնիւնտէ մուհարէպէյէ տիզիլտիլէր, ամմա Սօպա վէ Րէհօպ Սուրիանիլէրի վէ Իշթօպ իլէ Մա'աքա ա-

9 տըմլարը սահրատա իտիլէր. Վէ Եօապ մուհարէպէնին էօնտէն վէ արգատան քէնտի իւզէրինէ օլտուղունու կէօրիւնճէ, Իսրայէլին պիլ ճիւմլէ միւնթէխապլարընտան ատէմլէր ինթիխապ էտիպ Սուրիանիլէրէ գարշը տիզտի.

10 Վէ գավմին պագիյյէսինի 'Ամմօնիլէրին գարշըսընա տիզիլմէք իւզրէ, գարտաշը Ապիշայըն իտարէսինէ թէսլիմ էթ-

11 տի. Վէ՝ էյէր Սուրիանիլէր պանա գալիպ կէլիր իսէ, սէն իմտատըմա եէթիշ. վէ էյէր 'Ամմօնիլէր սանա գալիպ կէլիր իսէ՝ պէն սէնին իմտատընա եէթիշի-

12 րիմ. Ճէսուր օլ, վէ գավմիմիզ իչիւն վէ Ալլահըմըզըն շէհիրլէրի իչիւն շէճի'անէ հարէքէթ էտէլիմ. վէ ՌԱՊՊ քէնտիսինէ խօշ կէօրիւնէնի եափսըն՝ տէտի.

13 Վէ Եօապ վէ անըն իլէ պէրապէր պուլունան 'ասքէր մուհարէպէ իչիւն Սուրիանիլէրէ տօղրու իլէրիլէմէքլէ, անլէր անըն էօնիւնտէն ֆիրար էթտի-

14 լէր. Վէ 'Ամմօնիլէր Սուրիանիլէրին ֆիրար էթտիքլէրինի կէօրտիւքլէրինտէ, քէնտիլէր տախի Ապիշայըն էօնիւնտէն ֆիրար էտիպ շէհրէ կիրտիլէր. Եօապ տախի 'Ամմօնիլէր իլէ օլան մուհարէպէտէն տէօնիւպ Եէրուշալիմէ կէլտի.

15 Վէ Սուրիանիլէր Իսրայէլին էօնիւնտէ մունհէզիմ օլտուգլարընը կէօրտիւք-

16 լէրինտէ թէճէմմիւ' էթտիլէր. Վէ Հատատ'էզէր կէօնտէրիպ՝ Նէհրին էօթէ թարաֆընտա օլան Սուրիանիլէրի չըգարտը, վէ Հէյլամա կէլտիլէր՝ վէ Հատատ'էզէրին սէր'ասքէրի Շօպաք էօն-

17 լէրինտէ իտի. Վէ Տաւուտա խապէր վէրիլտիքտէ Իսրայէլին քաֆֆէսինի ճէմ' էտիպ՝ Իորտանը կէչէրէք Հէյլամա վարտը. Սուրիանիլէր տախի Տաւուտըն գարշըսընա տիզիլիպ, անըն իլէ

18 ճէնք էթտիլէր. Վէ Սուրիանիլէր Իսրայէլին էօնիւնտէն ֆիրար էթտիլէր. Տաւուտ տախի Սուրիանիլէրտէն եէտի եիւզ 'արապա վէ գըրգ պին սուվարի թէլէֆ էթտի. վէ անլէրին սէր'ասքէրի Շօպաքը վուրտու, օ տախի օրատա

19 էօլտի. Վէ Հատատ'էզէրին պէնտէլէրի օլան մէլիքլէրին քաֆֆէսի Իսրայէլին էօնիւնտէ մունհէզիմ օլտուգլարընը կէօրտիւքլէրինտէ, Իսրայէլ իլէ մուսալիհա էտիպ՝ անլէրէ գուլլուգ էթտիլէր. վէ Սուրիանիլէր 'Ամմօնիլէրէ իմտատ էթմէյէ արթըգ գօրգտուլար իտի.

ՊԱՊ 11

1 Վէ էրթէսի սէնէ մէլիքլէրին մուհարէպէյէ չըգտըգլարը վագըթ Տաւուտ Եօապը վէ անըն իլէ պէրապէր պէնտէկեանընը վէ պիւթիւն Իսրայէլի կէօնտէրտի. պունլար տախի 'Ամմօնիլէրի թէլէֆ էթտիլէր, վէ Րապպաթը մուհասարէ էյլէտիլէր. ֆագաթ Տաւուտ Եէրուշալիմտէ գալտը.

2 Վէ վագըթ՝ օլտու քի աքշամ վագթընտա Տաւուտ եաթաղընտան գալգըպ՝ սէրայըն տամը իւզէրինտէ կէզէր իքէն, պիր գարըյը, եըգանմագտա օլտուղը հալտէ, տամտան կէօրտի. վէ օլ գա-

3 րը գայէթ ճէմիլէ իտի. Վէ Տաւուտ կէօնտէրիպ օլ գարը հագգընտա սու'ալ էթտիյինտէ, պիրի՝ Պու Հիթթի Ուրիյանըն զէվճէսի Պաթշէպա՝ պինթ ի Էլի'ամ

4 տըր՝ տէտի. Վէ Տաւուտ ատէմլէր կէօնտէրիպ անը ալտը. վէ մէրգումէ անըն

եանընտա կէլտիյինտէ, Տավուտ անըն իլէ
եաթտը, մէրգումէ իսէ նաճասէթին-
տէն հէնուզ թաթհիր օլունմուշ իտի.
վէ սօնրա քէնտի խանէսինէ կիթտի։
5 Վէ գարը համիլէ օլմաղլէ, Տավուտա՝
Համիլէ օլտում' տէյիւ խապէր կէօնտէր-
6 տի։ Վէ Տավուտ Եօապա՝ Հիթթի Ուրի-
յայը պանա կէօնտէր' տէյիւ խապէր
կէօնտէրտի, Եօապ տախի Ուրիյայը
7 Տավուտա կէօնտէրտի։ Վէ Ուրիյա անըն
նէզտինէ կէլտի' վէ Տավուտ, Եօապ սաղ
սալի՞մ մի, վէ գավմ սաղ սալի՞մ մի,
վէ մուհարէպէ նէ՞ հալտէ տըր' տէյիւ
8 սուալ էյլէտի։ Վէ Տավուտ Ուրիյայա՝
Խանէնէ էնիպ այագլարընը եըգա' տէ-
տի. Ուրիյա տախի սէրայտան չըգար-
գընտա' անըն արտընճա մէլիքի թարա-
ֆընտան *պիր 'աթիյէ* կէօնտէրիլտի։
9 Ամմա Ուրիյա էֆէնտիսինին պիլ ճիւմլէ
պէնտէկեանը իլէ սէրայըն գափուսըն-
տա եաթըպ' քէնտի խանէսինէ էնմէ-
10 տի։ Վէ Տավուտա' Ուրիյա քէնտի խա-
նէսինէ էնմէտի' տէյիւ խապէր վէրտի-
լէր. Տավուտ տախի Ուրիյայա' Սէն եօլ-
տան կէ՞լմէյօր մը սը՞ն. նի՞չին խանէնէ
11 էնմէտին' տէտի։ Վէ Ուրիյա Տավուտա՝
Թապութ իւլ 'ահտ վէ Իսրայէլ վէ Եէ-
հուտա չատըրլարտա տուրուր, էֆէն-
տիմ Եօապ վէ էֆէնտիմին պէնտէկեա-
նը սահրատա գօնուպ իքէն, պէն
եէյիպ իչմէյէ վէ զէվճէմ իլէ եաթմա-
գա խանէմէ՞ մի կիրէյիմ. հայաթընը
հագգը իչիւն վէ ճանընըն հայաթը հագ-
գը իչիւն պէն պու չէյի էթմէմ' տէտի։
12 Տավուտ տախի Ուրիյայա' Պու կիւն տա-
խի պուրատա գալ, վէ եարըն սէնի
կէօնտէրիյիմ' տէտի. Ուրիյա տախի օլ
կիւն վէ էրթէսի կիւն Եէրուսաղիմտէ
13 գալտը։ Վէ Տավուտ անը տա'վէթ էյլէ-
տի, օլ տախի անըն' հուզուրընտա եէ-
յիպ իչտի, վէ Տավուտ անը սէրխօշ էթ-
տի. վէ աղշամտա էֆէնտիսինին պէն-
տէկեանը իլէ եաթագընտա եաթմագա
14 չըգտը, լաքին խանէսինէ էնմէտի։ Վէ
սապահ օլտուգտա Տավուտ Եօապա պիր
մէքթուպ եազըպ' Ուրիյանըն էլիյլէ
15 կէօնտէրտի։ Վէ մէքթուպտա' Ուրի-
յայը մուհարէպէնին էն շիտտէթլի եէ-
րինէ գօյուպ արտընտան չէքիլինիզ կի
վուրուլուպ էօլսիւն' տէյիւ եազմըշ-
16 տը։ Իմտի Եօապ շէհրի մուհասարէ է-
տէր իքէն, Ուրիյայը գուվվէթլի ատէմ-
լէր պուլունտուղընը պիլտիյի եէրին գար-
17 շըսընա գօյտու։ Վէ շէհրին էհալիսի չը-
գըպ' Եօապ իլէ ճէնք էթտիքլէրինտէ
Տավուտըն պէնտէկեանը օլան խալգտան
պա'զըլար տիւշտիւ, Հիթթի Ուրիյա տա-
18 խի էօլտիւ։ Վէ Եօապ մուհարէպէ-
նին ճէմի'ի ահվալընը Տավուտա խա-
պէր վէրմէք իչիւն խապէրճի կէօնտէրտի
19 Վէ խապէրճիյէ թէնպիհ էտիպ տէ-
տի, Մուհարէպէնին գազիյյէ ի ատէ-
լէրինը մէլիքէ թէմամէն նագլ էթտի-
20 տէն սօնրա, էյէր մէլիքին գազապը ա-
լէվլէնիպ սանա' Նէ՞ սէպէպտէն մու-
հարէպէ իչիւն շէհրէ եագլաշտընըզ. ի-
սուրտան աթաճագլարընը պիլմէ՞զ մի-
21 տինիզ. Ապիմէլէքի իպն ի Եէրուպպէ-
շէթի քի՞մ էօլտիւրտիւ. պիր գարը-
նըն իւզէրինէ պիր տէյիրմէն թաշը փար-
չասը հիսարտան աթմատը՞ մը' Թէպէ-
ստէ էօ՞լտիւ մի. հիսարա նի՞չին եա-
գլաշտընըզ' տէր իսէ, օլ վագըթ սէն
Գուլըն Հիթթի Ուրիյա տախի վէֆաթ
22 էթտի' տէյէսին։ Վէ խապէրճի կիթտի
վէ վարըպ օլտուգտա Եօապըն քէնտի
պիլ ճիւմլէ սիփարիշլէրինի Տավուտա նագլ
23 էթտի։ Վէ խապէրճի Տավուտա' Օ ա-
տէմլէր պիզէ զալէպէ էթմէքլէ թա-
րաֆըմըզա սահրայա չըգտըլար. վէ
խիւճումլէրի գափուսընըն ագըզընա գատար
24 թա'գիպ էթտիք. Վէ թիրէնտազլար
պէնտէկեանընը իւզէրինէ աթտըլար. վ
մէլիքին պէնտէկեանընտան պա'զը
վէֆաթ էթտի. վէ գուլըն Հիթթի Ու-
րիյա տախի վէֆաթ էթտի' տէտի
25 Օլ վագըթ Տավուտ խապէրճիյէ իթթի-
պէն' Եօապա, Պու չէյ նազարըն-
տա ֆէնա կէօրիւնմէսին, զիրա գըլըճ պա'-
զէն շունու, պա'զէն պունու թէլէֆ
էտէր. շէհր 'ալէյհինէ տահա զիյատէ
մուհարէպէ էտիպ անը եըգ' տէյիպ

---

*Եախօտ' պիր հէտիյէ թա'ամ

վէ սէն անը գայրէթլէնտիր՝ տէտի։
26 Վէ Ուրիյանըն զէվճէսի զէվճի Ուրիյանըն
վէֆաթընը իշիթտիքտէ, զէվճի
27 իչին մաթէմ էթտի։ Վէ մաթէմի կէչտիքտէն
սօնրա Տաւուտ անը քէնտի
խանէսինէ կէթիրթտի. օլ տախի անըն
զէվճէսի օլտու, վէ մէրգումէտէն անըն
պիր օղլու օլտու. լաքին Տաւուտըն եափտըղը
պու շէյ ՌԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ գապիհ
իտի։

ԲԱՊ 12

1 Վէ ՌԱՊՊ Նաթանը Տաւուտա կէօնտէրիպ,
օլ տախի անըն նէզտինէ կէլիպ
անա տէտի քի՝ Պիր շէհրտէ պիրի
զէնկին վէ տիկէրի ֆագիր իքի ատէմ
2 վար իտի։ Զէնկինին գայէթ չօգ
3 սիւրիւ վէ սըղըրլարը վար իտի. Ֆագաթ
ֆագիրին պիր քիւչիւք տիշի գուզուտան
գայրի պիր շէյի եօգ իտի. Անը
տախի սաթըն ալըփ՝ պէսլէր
իտի. օլ տախի անըն իլէ վէ չօճուգլարը
իլէ պիրլիքտէ պէօյիւյիւպ,
անըն լօգմասընտան եէր վէ քատէհինտէն
իչէր իտի, վէ գօյնընտա եաթըփ՝
անըն նազարընտա գըզ կիպի
4 իտի։ Վէ օլ զէնկին քիմսէյէ պիր եօլճու
կէլտիքտէ՝ քէնտի սիւրիւ վէ սըղըրլարընտան
քէնտիսինէ կէլէն միւսաֆիրի
իչին պիր թէրթիպ էթմէյէ գըյմայըփ,
օլ ֆագիր քիմսէնին տիշի գուզուսընը
ալըփ՝ քէնտիսինէ կէլէն ատէմ
իչին հազըրլատը։
5 Օլ զէման Տաւուտըն գազապը օլ քիմսէյէ
գայէթլէ թութուշուպ, Նաթանա
խիթապէն՝ ՌԱՊՊԸՆ հայաթը հագգը
իչին պունու եափան քիմսէ գաթլէ
6 միւսթահագտըր. Վէ պու շէյի եափտըղը
իչին վէ էսիրկէմէտիյի իչին
գուզունուն տէօրթ միսլինի էտա էտէճէք
7 տիր՝ տէտի։ Օլ վագըթ Նաթան
Տաւուտա՝ Օլ ատէմ սէն սին. Իսրայէլին
Ալլահը ՌԱՊՊ պույուրուր քի, Պէն սէնի
Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք մէսհ էթտիմ.
վէ պէն սէնի Սաուլըն էլինտէն
8 խէլաս էթտիմ. Վէ էֆէնտինին խանէսինի
սանա, վէ էֆէնտինին նիսանընը
սէնին գօյնընա վէրտիմ. վէ սանա
պէյթի Իսրայէլ իլէ Եէհուտայը
վէրտիմ, վէ էյէր պու ազ իտի իսէ՝
սանա պունտան զիյատէսինի վէրիր
9 իտիմ. Նիչին ՌԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ քէօթիւ
օլանը իշլէմէքլէ՝ անըն քէլամընը
թահգիր էյլէտին. Հիթթի Ուրիյայը
գըլըճլէ գաթլ էտիպ՝ զէվճէսինի քէնտինէ
զէվճէլիյէ ալտըն. վէ անը 'Ամմօնիլէրին
գըլըճըյլէ գաթլ էթտիրտին։
10 Վէ շիմտի պէնի թահգիր էթտիյին, վէ
Հիթթի Ուրիյանըն զէվճէսինի քէնտինէ
զէվճէ օլմագ իւզրէ ալտըղըն սէպէպտէն՝
սէնին խանէնտէն գըլըճ էքսիք
11 օլմայաճագտըր։ ՌԱՊՊ պույուրուր
քի՝ Իշթէ պէն սէնին խանէնտէն
սէնին իւզէրինէ պիր պէլա կէթիրիրիմ.
վէ կէօզլէրին էօնիւնտէ սէնին
զէվճէլէրինի ալըփ գարիպինէ վէրէճէյիմ,
օ տախի պու կիւնէշին էօնիւն
12 տէ նիսալարըն իլէ եաթաճագտըր։ Զիրա
սէն պունու կիզլիճէ եափտըն, ամմա
պէն պու շէյի պիւթիւն Իսրայէլին
հուզուրընտա վէ կիւնէշին էօնիւնտէ
13 եափաճագըմ՝ տէտի։ Վէ Տաւուտ Նաթանա՝
ՌԱՊՊԱ գարշը կիւնահ էթտիմ՝
տէտի. Նաթան տախի Տաւուտա՝ ՌԱՊՊ
տախի սէնին կիւնահընը րէֆ՝ էթտի,
14 էօլմէյէճէքսին. Լաքին պու շէյ սէպէպիյլէ
ՌԱՊՊԸՆ տիւշմէնլէրինէ քիւֆր
էթմէյէ ֆուրսաթ վէրտիյին իչին, սանա
տօղան չօճուգ մութլագա վէֆաթ
էտէճէքտիր՝ տէտի։
15 Պա՛տէհու Նաթան քէնտի խանէսինէ
կիթտի։ Վէ ՌԱՊՊ Տաւուտըն Ուրիյանըն
զէվճէսինտէն օլան չօճուղունը
վուրմաղլէ՝ Շիտտէթլէ խասթա օլտու։
16 Վէ Տաւուտ չօճուգ իչին ՌԱՊՊԱ նիյազ
էյլէտի. վէ Տաւուտ օրուճ թութտու,
վէ կիրիփ պիւթիւն կէճէ թօփ
17 րագ իւզէրինտէ եաթարտը։ Վէ խանէսինին
իխթիյարլարը անը եէրտէն գալտըրմաղա
գալգըշտըլար իսէ տէ, օ իսթէմէտի,
վէ անլէր իլէ էքմէք եէմէտի։
18 Վէ եէտինճի կիւնտէ չօճուգ վէֆաթ
էթտի. վէ Տաւուտըն պէնտէկեանը չօ-

ճուղըն վէֆաթընը անա խապէր վէրմէյէ գօրգտըլար. զիրա՝ Իշթէ չօճուգ տահա սաղ իքէն անա սէօյլէտիք, վէ սէօզիմիզի տինլէմէտի, նա անա՝ Չօճուգ վէֆաթ էթթի՝ նա՞սըլ տէյէլիմ, պիր ֆէնա շէյ եափաճագ տըր՝
19 տէտիլէր: Տաւուտ իսէ պէնտէկեանընըն ֆըսըլտը էթտիքլէրինի կէօրմէքլէ, չօճուղըն վէֆաթ էթտիյինի անլատը. վէ Տաւուտ պէնտէկեանընա՝ Չօճուգ վէֆաթ էթթի՞ մի՝ տէտի. անլար տա-
20 խի՝ Վէֆաթ էթթի՝ տէտիլէր: Օլ վագըթ Տաւուտ եէրտէն գալգըփ եըգանտը, վէ եաղ սիւրիւնիւփ էսվապընը տէյիշտիրտի, վէ պէյթ իւլ ՐԱՊՊԱ կիրիփ սէճտէ գըլտը. պա'տէհու քէնտի խանէսինէ կէլիփ՝ իսթէտի, վէ էօնինէ
21 էքմէք գօյտուգլարընտա եէտի: Վէ պէնտէկեանը անա՝ Պու էթթիյին իշ նէ՞ տիր. չօճուգ տահա սաղ իքէն՝ անըն իչին օրուճ թութուպ աղլատըն, վէ չօճուգ վէֆաթ էթտիյի կիպի՝ գալգըփ
22 էքմէք եէտին՝ տէտիլէր: Օլ տախի՝ Չօճուգ տահա սաղ իքէն օրուճ թութուպ աղլատըմ, զիրա՝ Քի՞մ պիլիր, պէլքի Ալլահ պանա մէրհամէթ էտէր տէ չօ-
23 ճուգ եաշար՝ տէտիմ: Լաքին շիմտի վէֆաթ էթտի, պէն նի՞չին օրուճ թութայըմ. անը արթըգ կէրի կէթիրէ պիլի՞ր մի իմ. պէն անա կիտէճէյիմ, ամմա օ պանա 'ավտէթ էթմէզ՝ տէտի:
24 Պա'տէհու Տաւուտ զէվճէսի Պաթշէպա'ը թէսլիյէ էթթի. վէ անըն եանընա կէլիփ անըն իլէ եաթտը, վէ անտէն պիր օղուլ օլուփ՝ անա Սիւլէյման թէսմիյէ էյլէտի. վէ ՐԱՊՊ անը սէվտի.
25 Վէ ՐԱՊՊ իչին անա *Եէտիտիա թէսմիյէ օլունմասընը Նաթան փէյղամպէրին վասըթասըյլէ էմր պույուրտու:
26 Վէ Եօապ Ամմօնիլէրին Րապպաթ շէհրինէ մուհարէպէ էտիփ, մէլիքի իգամէթկեահը օլան շէհրի ֆէթհ էյլէ-
27 տի: Վէ Եօապ Տաւուտա խապէրճիլէր կէօնտէրիփ, Րապպաթ իլէ մուհարէպէ էտէրէք՝ սուլար շէհրինի ֆէթհ էթ-
28 տիմ. Վէ շիմտի գավմըն պագիյյէ-
նի ճէմ' էյլէ, վէ շէհրին գարշը
օրտու գօնուփ՝ անը սէն ֆէթհ էյ
օլմայա քի շէհրի պէն ֆէթհ էտի
տէ պէնիմ իսմիմլէ նամ օլունա՝
29 տի: Պունուն իւզէրինէ Տաւուտ գը
թիւն գավմը ճէմ' էտէրէք՝ Րապպ
թա կիթթի, վէ անըն իլէ մուհարէ
30 պէ էտէրէք անը ֆէթհ էյլէտի: Վէ
մէլիքլէրինին թաճընը պաշընտան
անըն վէզնի տախի պիր թալանթ
թուն օլուփ, անտա գըյմէթլի թ
լար տախի վար իտի. վէ Տաւուտըն
պաշընա գօնտու. վէ շէհրտէն
31 չօգ ղանիմէթ չըգարտը: Իչինտէ
լունան խալգը տախի չըգարըփ,
րի տէսթէրէ վէ տէմիր ձէրձէր
պալթալար ալթընա գօյտու վէ թուղ
ֆուրունլարընտան կէչիրտի. վէ 'Ամմ
լէրին շէհրլէրինին քաֆֆէսինէ պէ
լէ եափտը. պա'տէհու Տաւուտ վ
թիւն գավմ իլէ Եէրուշալիմէ 'ավ
էյլէտի:

ՊԱՊ 13

1 Վէ պունտան սօնրա Տաւուտըն օղ
լու Ապշալօմըն Թամար իսմինտէ կիւզէլ
հէմշիրէսի պուլունուփ, Տաւուտըն օ
2 ղլու Ամնօն անա թէ'աշշուգ էթթի: Վ
Ամնօն հէմշիրէսի Թամարըն սէպէպ
տէն խասթա օլաճագ տէրէճէսինէ գ
գըլտը. զիրա գըզ պաքիրէ օլուփ, Ա
նօնըն կէօզլէրինէ անա պիր շէյ եա
3 մագ կիւճ իտի: Վէ Ամնօնըն Եօնատա
իսմինտէ պիր տօսթը օլուփ, պու ա
խըլը Տաւուտըն գարտաշը Շիմ'անըն օ
լու իտի. վէ Եօնատապ գիյասէթլի
4 'ագըլ պիր ատէմ իտի: Վէ անա՝ Ե
մէլիքզատէ, սէն նի՞չին պէօյլէ կիւ
տէն կիւնէ զա'իֆլէնիյօրսըն.
պանա պէյան է՞թմէյէճէք մի սին՝ տէ
տի: Վէ Ամնօն անա՝ Պէն պիրատէրի
Ապշալօմըն հէմշիրէսի Թամարա թէ'
5 շուգ էթթիմ՝ տէտի: Վէ Եօնատապ
նա՝ Եաթաղընա եաթըփ քէնտինի
խասթա կէօսթէր, վէ պէպէրին

---

*Եա'նի՝ Րապպըն հապիպի

կէօրմէյէ կէլտիկինտէ անա՝ Ռիճա էտէրիմ, հէմշիրէմ Թամար կէլիփ պանա էքմէք եէտիրսին, վէ էօնիւմտէ թաամը հազըրլասըն, քի կէօրէյիմ անըն էլինտէն եէյէյիմ՝ տէյէսին, տէտի։
6 Պէօյլէճէ Ամնոն եաթըփ քէնտինի խասթա կէօսթէրտի. վէ մէլիք անը կէօրմէյէ կէլտիկտէ, Ամնոն մէլիքէ՝ Ռիճա էտէրիմ, հէմշիրէմ Թամար կէլիփ էօնիւմտէ իքի ճէօրէք եափսըն տա, անըն էլինտէն եէյէյիմ՝ տէտի։
7 Վէ Տաւուտ խանէյէ, Թամարա խապէր կէօնտէրիփ՝ Շիմտի պիրատէրին Ամնոնըն խանէսինէ կիտիփ անա թաամ եափ՝ տէտի։
8 Վէ Թամար պիրատէրի Ամնոնըն խանէսինէ կիթտիքտէ օ եաթըյօր իտի. օլ տախի խամուրը ալըփ եօղուրտու, վէ կէօզլէրի էօնիւնտէ լօքումլար եափարագ՝ լօքումլարը փիշիրտի։
9 Պա՛տէհու թավայը ալըփ էօնիւնէ պօշալթտը, լաքին օ եէմէք իսթէմէտի. վէ Ամնոն՝ Հէր քէսի եանըմտան տըշարը չըգարընըզ՝ տէտիքտէ, հէր քէս եանընտան չըգտը։
10 Վէ Ամնոն Թամարա՝ Թաամը օտայա, իչէրիյէ կէթիր, վէ էլինտէն եէյէյիմ՝ տէտի. վէ Թամար եափտըղը լօքումլարը ալըփ՝ պիրատէրի Ամնոնա՝ օտանըն իչէրիսինէ կէօթիւրտի։
11 Վէ եէմէսի իչին եանընա կէթիրտի. օլ տախի անը թութուպ, անա՝ Կէլ, հէմշիրէմ, պէնիմլէ եաթ՝ տէտի։
12 Օ տախի անա՝ Եօգ, պիրատէրիմ, պէնի թէզլիլ էթմէ, զիրա Իսրայէլտէ պէօյլէ օլմազ,
13 պու խապասէթի էթմէ։ Պէն տախի 'այպըմ իլէ նէ՞րէյէ կիտէյիմ. սէն տախի Իսրայէլտէ խապասէթլէրտէն պիրի կիպի օլուրսըն. վէ շիմտի րիճա էտէրիմ, մէլիքէ սէօյլէ. զիրա օ պէնի սէնտէն տիրիղ էթմէզ՝ տէտի։
14 Ֆագաթ օ անըն սէօզիւնիւ տինլէմէք իսթէմէտի, վէ անտէն գուվվէթլի օլմաղլա՝ անըն իլէ եաթարագ անը թէզլիլ էյլէտի։
15 Պա՛տէհու Ամնոն անտէն զիյատէսիյլէ իքրահ էյլէտի, չէօյլէ քի անա օլան իքրահը անըն իչին հիս էթտիյի 'աշգտան զիյատէ իտի. վէ Ամնոն անա՝ Գալք, կիթ՝ տէտի։
16 Գըզ տախի անա՝ Սէպէպսիզ եօգտուր՝ պէնի թարտ էթմէքլիք էվվէլքի քէօթիւլիւք պանա օլ եափտըղընտան պիւյիւքտիւր՝ տէտի. ամմա օ անը տինլէմէք իսթէմէտի։
17 Վէ քէնտինէ խըզմէթ էտէն ուշաղընը չաղըրըփ՝ Շունու պէնիմ եանըմտան չըգար, վէ արգասընտան գափույը գափա՝ տէտի։
18 Վէ գըզըն իւզէրինտէ պիր ալաճա էնթարի վար իտի, զիրա մէլիքին պաքիրէ գըզլարը պէօյլէ էնթարիլէր կիյէրլէր իտի. վէ անըն խըզմէթքեարը անը տըշարը չըգարըփ՝ արգասընտան գափույու գափատը։
19 Վէ Թամար քիւլ ալըփ պաշընա սաչտը, վէ իւզէրինտէ օլան ալաճա էնթարիսինի եըրթարագ վէ էլինի պաշընըն իւզէրինէ գօյուպ կիթտի, վէ կիտէր իքէն աղլար իտի։
20 Վէ գարտաշը Ապշալօմ անա՝ Պիրատէրին Ամնոն սէնին իլէ մի իտի. վէ շիմտի հէմշիրէմ, սիւքութ էյլէ. օ սէնին պիրատէրին տիր. պունու գալպինէ գօյմա՝ տէտի. Վէ Թամար գարտաշը Ապշալօմըն խանէսինտէ մահզուն օթուրտու։
21 Վէ մէլիք Տաւութ պու վագա'աթըն քէյֆիյէթինի իշիտինճէ՝ զիյատէսիյլէ ղազապնաք օլտու։
22 Ֆագաթ Ապշալօմ Ամնոնա քէօթիւ եա էյի պիր շէյ սէօյլէմէտի. զիրա Ապշալօմ Ամնոնա, հէմշիրէսի Թամարը թէզլիլ էթտիյի իչիւն, պուղզ էտէրտի։
23 Վէ իքի սէնէ մուրուրընտէն սօնրա Էֆրայիմէ եագըն օլան Պաալհացօր նամ Ապշալօմըն քոյունլարը գըրգըլմագ ուզրէ իտի, Ապշալօմ մէլիքին օղուլլարընըն ճիւմլէսինի տա'վէթ էյլէտի։
24 Վէ Ապշալօմ մէլիքին նէզտինէ կէլիփ՝ իշթէ շիմտի գուլլարըն գըրգըլճըլարը վար. քէրէմ էյլէյէ մէլիք վէ պէնտէքեարլարը պու գուլունըն իլէ պիրապէր կիթսինլէր՝ տէտի։
25 Մէլիք տախի Ապշալօմա՝ Եօգ, օղլում, ճիւմլէմիզ կիթմէյէլիմ, օլմայա քի սանա եիւք օլալըմ՝ տէտի. վէ անա իպրամ էթտի իսէ տէ՝ կիթմէք իսթէմէտի, վէ անա տուա էթտի։
26 Վէ Ապշալօմ՝ Պարի պիրատէրիմ Ամնոն պիզիմ իլէ կիթսին՝ տէտի. մէլիք տախի անա՝
27 Նի՞չին սէնին իլէ կիթսին՝ տէտի. Ամ-

մա Աբշալօմ անա իպրամ էթմէյինճէ,
Ամնօնը վէ մէլիքզատէլէրին ճիւմլէսի-
28 նի անըն իլէ կէօնտէրտի։ Վէ Աբշալօմ
քէնտի ուշագլարընա թէմպիհ էտիպ՝
Գօզըրնըզ, Ամնօն շէրապտան քէյֆօլ-
տուղու վագիթ, պէն սիզէ՝ Ամնօնը վուրու-
նըզ՝ տէտիյիմտէ, անը գաթլ էյլէյինիզ։
գօրգմայընըզ. սիզէ էմր էտէն պէն
տէյի՞լ մի իմ. ճէսուր վէ չէվիք օլունըզ՝
29 տէտի։ Վէ Աբշալօմուն ուշագլարը Ամ-
նօնա Աբշալօմուն թէմպիհ էթտիյի
վէջհիլէ եափթըլար. վէ մէլիքզատէկեա-
նըն ճիւմլէսի գալգըպ՝ հէր պիրի քէն-
տի գաթըրընա պինէրէք փիրար էթ-
30 տիլէր։ Վէ անլար եօլտա իքէն Տաւ-
իտէ՝ Աբշալօմ մէլիքզատէկեանըն ճիւ-
մլէսինի վուրտու, վէ անլարտան պի-
րի գալմատը՝ տէյիւ խապէր վէրտի։
31 Օլ վագըթ մէլիք գալգըպ վէ էսվապ-
լարընը եըրթըպ եէրտէ եաթթը. վէ
պէնտէկեանընըն ճիւմլէսի ասըլը, էլ-
պիսէլէրի եըրթըգ օլարագ տուրու-
32 յօրլար իտի։ Վէ Տաւիտին գարտաշը
Շիմ'անըն օղլու Յօնատապ ճէվապ վէ-
րիփ, էֆէնտիմիզ մէլիքզատէ օղլան պիլ
ճիւմլէ ճիվանլար գաթլ օլունտու զանն
էթմէսին. զիրա եալընըզ Ամնօն վէ-
ֆաթ էթմիշ տիր. չիւնքի հէմշիրէսի
Թամարը թէզլիլ էթտիյի կիւնտէն պէ-
րու՝ պու շէյ Աբշալօմուն աղզը յէ մու-
33 գարրէր օլտու։ Վէ շիմտի, էֆէնտիմ
մէլիք՝ Մէլիքզատէկեանըն ճիւմլէսի
վէֆաթ էթթի՝ տէյէրէք միւքէտտէր
օլմասըն. զիրա եալընըզ Ամնօն վէֆաթ
34 էթմիշ տիր՝ տէտի։ Վէ Աբշալօմ ֆի-
րար էթթի, վէ պէքճի օլան ճիվան
կէօզլէրինի գալտըրըպ պագտըգտա,
իշթէ արգա թարաֆընտա օլան տաղըն,
եանընտա էթէյինտէն պիր չօգ խալգ կէ-
35 լիյօր իտի։ Օլ վագըթ Յօնատապ մէլի-
քէ՝ իշթէ մէլիքզատէկեան կէլիյօր,
գուլունըն տէտիյի կիպի օլտու՝ տէտի։
36 Վէ սէօզիւնիւ պիթիրտիյի կիպի իշթէ
մէլիքզատէկեան կէլիպ պիւլէնտ ա-
վազլէ աղլատըլար. քէզալիք մէլիք վէ
պիւթիւն պէնտէկեանը զիյատէսիյլէ
աղլատըլար։

37 Ամմա Աբշալօմ փիրար էտիպ՝ Կէ
շուր մէլիքի Թօլմայ իպն ի'Ամմիհուտըն եա
նընէ կիթթի. Տաւիտ իսէ օղլու իչ
38 հէր կիւն մաթէմ էտէր իտի։ Գէշ
Աբշալօմ փիրար էտիպ՝ Կէշուրա կիթ
39 տի վէ օրատա իւչ սէնէ գալտը։ Վէ
Մէլիք Տաւիտ, Ամնօնըն վէֆաթընտան
թէսէլլի պուլտուղու օլմա
Աբշալօմուն եանընա կիթմէյէ հասր
չէքէր իտի։

ՊԱՊ 14

1 Վէ Յօապ իպն ի Սէրուհա մէլիքին գա
պի Աբշալօմա մէյլ էթտիյինի անլա
2 Վէ Յօապ Թէգօ'ատան պիր 'ագըլլը գա-
րը կէթիրթտի, վէ անա՝ Մաթէմլի
պի օլարագ չիմտի մաթէմ էսվապը
կէյին, վէ եաղլանմայարագ էօլիւ իչ
խայլը զէմանտան պէրու մաթէմ չէ
3 պիր գարը կիպի օլ. Վէ մէլիքին եա
նընէ կիրիպ պու սէօզլէրէ կէօ
րէ սէօյլէ՝ տէտի. վէ Յօապ անըն ա
4 զընա սէօզլէրի գօյտու։ Վէ Թէգօ'լը գա-
րը մէլիքէ տէյտիյինտէ եիւզիւսթիւ
եէրէ գափանըպ սէճտէ էյլէտի. Վէ
'արզ ը ստ էյլէտի. Վէ է
5 Մէլիք, իմտատ էյլէ՝ տէտի։ Մէլիք
իսէ անա՝ Սանա նէ օլտու՝ տէտիքտէ
[illegible] ատամ Ա՜հ, պէն տ
տուլ գարը իմ, վէ զէվճիմ էօլ
6 միւշ տիր. Վէ պու ճարիյէնին իքի օղլու
վարտը, վէ իքիսի թարլատա միւնազա'
էտէրէք, արալարընտա անլարը այը-
րաճագ քիմսէ օլմայարագ պիրի տի-
7 րի աթըլըրըն վուրուպ էօլտիւրտի։ Վէ
իշթէ պիւթիւն գապիլէ ճարիյէնին 'ա-
լէյհինէ գալգըպ՝ Գարտաշընը վուրա-
նը վէրինիզ, պիրատէրինի գաթլ էթտիյի գար-
տաշընըն ճանընա պէտէլ անը գաթլ էտէ-
լիմ, վէ վարիսի տախի հէլաք էտէլիմ
տէտիլէր. պէօյլէճէ գալան քէօմիւրիւ-
միւ սէօնտիւրիւպ զէվճիմին իսմ, վէ
նէսլ եիւզիւնտէ պիր պագիյէ պըրա-
8 գըմայաճագլար իմիշ՝ տէտի։ Վէ մէլիք
գարըյա՝ Էվինէ կիթ, պէն սէնին հագ-
9 գընտա էմր էտէրիմ՝ տէտի։ Թէգօ'լը

գադըն տախի մէլիքէ, Էյ եֆէնտիմ մէ-
լիք, գապահաթ պէնիմ իւզէրիմէ վէ
փէտէրիմին խանէսի իւզէրինէ օլսուն,
վէ մէլիք իլէ անըն թախթը սուչսըզ
10 օլսուն՝ տէտի։ Վէ մէլիք՝ Սանա պիր
շէյ սէօյլէյէն օլուր իսէ անը պանա կէթիր,
վէ արթըգ սանա տօգունմայաճագ տըր՝
11 տէտի։ Օ խաէ, էյ մէլիք, փէրէմ է-
տէ՝ Ալլահըն ՌԱՊՊԸ զիքր էյլէ, պէօյ-
լէ քի հէլաք էթմէք իչիւն գանը իսթէ-
յէնլէր չօղալմասըն, վէ օղլումը գայիպ էթմէ-
սինլէր՝ տէտի։ Օլ տախի՝ ՌԱՊՊ հայ-
տըր քի օղլունըն պիր գըլը պիլէ եէրէ տիւ-
12 շմէյէճէք տըր՝ տէտի։ Մէրգումէ տա-
խի՝ Րիճա էտէրիմ, ճարիյէն եֆէն-
տիմ մէլիքէ պիր սէօզ սէօյլէսին՝ տէ-
13 տի։ Օ տախի Սէօյլէ՝ տէտի։ Վէ գադըն
տէտի քի՝ Նիչիւն Ալլահըն գավմը հագ-
գընտա պու միսիլլու շէյ տիւշիւնտիւն.
չիւնքի մէլիք քէնտի մէնֆիյըինի կէրի
կէթիրմէտիքճէ, մէլիք պու չէյի սէօյ-
14 լէր իքէն սուչլու կիպի օլուր։ Զիրա
պիզ մութլագա էօլէճէյիզ, վէ եէրէ
տէօքիւլիւպ տէ թէքրար թօփլանըլա-
մայան սու կիպի յիզ. վէ Ալլահ պիր ճան
րէֆ՝ էթմէզ, անճագ մէնֆի օլանըն
քէնտիսինէ մէնֆի գալմամասը իչիւն
15 չարէլէր տիւշիւնիւր։ Վէ շիմտի պու-
նուն իչիւն եֆէնտիմ մէլիքէ պու քէ-
լամը սէօյլէմէյէ կէլտիմ սէպէպի գավ-
մըն պէնի գօրգութմասը տըր. վէ ճա-
րիյէն՝ Շիմտի մէլիքէ սէօյլէյէյիմ, պէլ-
քի մէլիք ճարիյէսինին քէլամընը իճրա
16 էտէր՝ տէտիմ։ Զիրա մէլիք պէնի վէ
օղլումը պիրլիքտէ Ալլահըն միրասընտան
հէլաք էտէճէք օլան ատէմին էլինտէն
ճարիյէսինի խըլաս էթմէք իչիւն տինլէ-
17 յէճէք տիր։ Ճարիյէն տախի տէտիմ
քի՝ Շիմտի մէլիք եֆէնտիմին սէօզիւ
թէսէլլի իչիւն օլաճագ տըր. զիրա խայր
ու շէրրի ֆէհմ էթմէքտէ՝ եֆէնտիմ
մէլիք Ալլահըն մէլէյի կիպի տիր. իմտի
18 Ալլահըն ՌԱՊՊ սէնինիլէ օլսուն։ Մէ-
լիք տախի գադընա ճէվապ էտէն՝ Սանա
սու՛ալ էտէճէյիմ շէյի պէնտէն սագլա-
մա՝ տէտի։ Գադըն տախի, Եֆէնտիմ
19 մէլիք սէօյլէսին՝ տէտի։ Վէ մէլիք՝ Պու
նէսնէլէրին քիւֆֆէսինտէ Եօապըն էլի
սէնինիլէ պէրապէ՞ր մի տիր՝ տէտի։
Վէ գադըն ճէվապ վէրիպ՝ Էյ եֆէնտիմ
մէլիք, ճանընըն հայաթը հագգը իչիւն,
եֆէնտիմ մէլիքին սէօյլէտիյի չէյլէրին
պիրինտէն պիր քիմսէ սաղա եա սօլա
սափամազ. զիրա պանա էմր էտէն, վէ
պու սէօզլէրին ճարիյէնին աղզընա
գօյան՝ գուլըն Եօապ տըր։
20 Քէլամըն պու սուրէթէ թահվիլի իչիւն
գուլըն Եօապ պու չէյի էթմիշ տիր. վէ
եֆէնտիմ՝ եէրտէ օլան շէյլէրին քիւֆ-
ֆէսինի պիլմէքտէ Ալլահըն պիր մէլէ-
յինին հիքմէթինէ կէօրէ հիքմէթ սա-
հիպի տիր՝ տէտի։

21 Իմտի մէլիք Եօապա՝ Իշթէ շիմտի պու
շէյի էյլէտիմ. կիթ օլ նէվճիվան Ապ-
22 շալօմը կէրի կէթիր՝ տէտի։ Օլ վագըթ
Եօապ եիւզ իւսթիւ եէրէ գափանըպ
անա ՝արզը ՝ուպուտիյէթ էտէրէք՝
մէլիքէ խայր տու՛ա էյլէտի. վէ Եօապ՝
Էյ եֆէնտիմ մէլիք, գուլըն պու կիւն
նազարընտա մազհար ը լութֆ օլտուղու-
նու պիլտիմ, չիւնքի մէլիք գուլունուն
23 սէօզիւնիւ իճրա էյլէտի՝ տէտի։ Պա՛-
տէհու Եօապ գալգըպ Ճէշուրա կիտէ-
րէք՝ Ապշալօմը Եէրուսաղիմէ կէթիրտի։
24 Մէլի՛ք իսէ՝ Քէնտի էվինէ տէօնսիւն վէ
եիւզիւմի կէօրմէսին՝ տէտի։ Վէ Ապ-
շալօմ քէնտի էվինէ տէօնիւպ վէ մէ-
լիքին եիւզինի կէօրմէտի։

25 Վէ պիւթիւն Իսրայէլտէ Ապշալօմ կի-
պի կիւզէլ վէ զիյատէսիյլէ մէմտուհ
պիր ատէմ եօգ իտի. այաղընըն թա-
պանընտան պաշընըն թէփէսինէ գա-
26 տար պիր գուսուրը եօգ իտի։ Վէ պա-
շընը [illegible] քէնտի իւզէրինէ աղըր-
լաշմաղլէ սէնէ պէ սէնէ սօնը քէսէր ի-
տի. վէ սաչընը քէստիյինտէ սաչընը
թարթար իտի, վէ վէզնի փատիշահի-
27 յէ իքի եիւզ միսգալ կէլիր իտի։ Վէ
Ապշալօմըն իւչ օղլու վէ Թամար ի-
սիմնտէ պիր գըզը օլտու. պու գըզ տա-
խի գայէթ ճէմիլէ իտի։

28 Վէ Ապշալօմ Եէրուսաղիմտէ թէմամ
իքի սէնէ գատըր օլուպ՝ մէլիքին եիւ-
29 զիւնիւ կէօրմէտի։ Վէ Ապշալօմ Եօա-

ըր մէլիքին նէզտինէ կէօնտէրմէք իչին չաղըրթտը իսէ տէ, անա կէլմէք իսթէմէտի. վէ թէքրար իքինճի քէրրէ չաղըրթտը իսէ տէ՝ կէլմէք իսթէմէտի։
30 Օլ վագըթ քէնտի պէնտէկեանլարընա՝ Իշթէ Եօապըն թարլասը պէնիմքինէ եագընտըր՝ օրատա արփասը վար. կիտիփ անը ատէշէ եագընըզ՝ տէտի. վէ Ապշալօմըն պէնտէկեանը օլ թարլայը
31 ատէշէ եագտըլար։ Վէ Եօապ գալգըփ Ապշալօմըն խանէսինէ կիտէրէք, անա՝ Սէնին պէնտէլէրին նի՞չին պէնիմ թար-
32 լամը ատէշէ եագտըլար՝ տէտի։ Վէ Ապշալօմ Եօապա տէտի կի՝ Իշթէ սանա խապէր կէօնտէրիփ՝ Պուրայա կէլ, վէ Ճէշուրտան նի՞չին կէլտիմ. օրատա պուլունմագլըղըմ պանա տահա էյի իտի՝ տէմէք իչին սէնի մէլիքին նէզտինէ կէօնտէրէյիմ՝ տէտիմ. վէ շիմտի մէլիքին եիւզիւնիւ կէօրէյիմ, վէ էյէր պէնտէ գապահաթ վար իսէ, պէնի գաթլ
33 էթսին։ Վէ Եօապ մէլիքին նէզտինէ կիտիփ՝ անա քէյֆիյէթի խապէր վէրմէսի իւզէրինէ, օ Ապշալօմը չաղըրտը. օ տախի մէլիքին նէզտինէ կիթտի, վէ մէլիքին հուզուրընտա եէրէ գափանարագ ’արզ ը ’ուպուտիյէթ էյլէտի. մէլիք տախի Ապշալօմը էօփտի։

ՊԱՊ 15

1 Պա՛տէհու Ապշալօմ քէնտինէ ’արապալար վէ աթլար վէ էօնիւնտէ գօշմագ իւզրէ էլլի ատէմ թէտարիք էթ-
2 տի։ Վէ Ապշալօմ էրքէն գալգար իտի, վէ գափու եօլու եանընտա տուրուր իտի, վէ մուհաքէմէ իչիւն մէլիքին նէզտինէ կէլէն հէր տա՛վա սահիպինէ, Ապշալօմ չաղըրըփ, Սէն հա՞նկի շէհիրտէն սի՞ն տէր իտի. օլ տախի՝ Գուլըն Իսրայէլ սըպթլարընըն պիրինտէնիմ
3 տէտիքտէ, Ապշալօմ անա՝ Իշթէ սէնին տա՛վան հագգ ու տօղրու տուր, լաքին մէլիք թարաֆընտան սէնի տինլէյէն
4 եօգ տուր՝ տէր իտի։ Հէմ Ապշալօմ Քեա՞շքի պէն պու տիյարտա հաքիմ թա՛յին օլունսա իտիմ, վէ տա՛վասը վէ մուհաքէմէսի օլան հէր քիմսէ պանա կէլիփ՝ անըն հագգընը իհգագ էտէ-
5 րիմ՝ տէր իտի։ Պիր քիմսէ տախի նա ’արզ ը ’ուպուտիյէթ գըլմագ իչին եագլաշընճա, էլինի ուզադըփ անը թու-
6 թարագ էօփէր իտի. Վէ Ապշալօմ մուհաքէմէ իչիւն մէլիքին նէզտինէ կիտիւթիւն Իսրայէլէ պու վէճհլէ մուամէլէ էտէրէք, Իսրայէլլիլէրին գալպինի ճէլպ էթտի։

7 Վէ *գըրգընճը սէնէ նիհայէթին-
Ապշալօմ մէլիքէ՝ Րիճա էյլէ, պէն-
րաղ ՌԱՊՊԱ էթտիյիմ նէզրի ի՛ֆա
8 տա իֆա էտէյիմ։ Զիրա գուլուն
րամտա Ճէշուրտա իգամէթիմ էս-
նասընտա՝ Էյէր ՌԱՊՊ պէնի Երուսաղ-
իմա ’ատէ էտէր իսէ, ՌԱՊՊԱ հիզմէ-
էտէյիմ՝ տէյէրէք նէզր էյլէմիշ ի-
9 տի։ Մէլիք տախի անա՝ Սէլամէթլէ
կիթ՝ տէտիքտէ, օ գալգըփ Հէպրօ-
կիթտի։
10 Վէ Ապշալօմ՝ Իսրայէլին պիւ-
սըպթլարընա ճասուսլար կէօնտէր-
տիփ, Պօրու սէսինի իշիթտիյի-
կիպի՝ Ապշալօմ Հէպրօնտա մէլի-
11 տուր՝ տէյինիզ, տէտի։ Վէ Երուսաղ-
տէն մէտ'ու պուլունան իքի եիւ-
ատէմ Ապշալօմ իլէ կիթտիլէր. ան-
մատտէյէ իթթըլա՛ օլմայարագ սաֆ-
12 գալպ իլէ կիթտիլէր։ Վէ Ապշալօմ գուր-
պանլարը զէպհ էտէր իքէն Տավու-
միւսթէշարը օլան Ճիլօնի Ախիթօֆէ-
շէհրի օլան Ճիլօնտան կէթիրթտի.
իխթիլալ գուվվէթ պուլուփ՝ Ապշա-
լօմըն եանընտա օլան գավմ կիթտիքչէ
չօղալմագտա իտի։
13 Վէ Տավուտա պիր խապէրճի կէլ-
Իսրայէլլիլէրին գալպլէրի Ապշալօմա
14 էթտի՝ տէտի։ Օլ վագըթ Տավուտ Եէ-
րուշալիմտէ քէնտիսինին եանընտա պու-
լունան պէնտէկեանլարընա՝ Գալ-
գընըզ, ֆիրար էտէլիմ, զիրա Ապ-
շալօմըն եիւզիւնտէն պիզէ նէճաթ
տըր. կիթմէյէ իսթի'ճալ էտինիզ, տա-
մայա քի ’ալ էլ ’աճէլէ պիզէ եէթիշ-

---

*Պա'զը նիւսխալարտէ տէօրտինճի

իւզէրիմիզէ պէլա կէթիրմէյէլէք չէհրի
15 գըլըճտան կէչիրմէ՛ տէտի։ Մէլիքին
գուլլարը տախի Մէլիքէ՝ Էֆէնտիմիզ
Մէլիք հէր նէ մունասիպ կէօրիւր
իսէ, իշթէ գուլլարըն հազըր ըզ՝ տէտի-
լէր։
16 Վէ Մէլիք, պիւթիւն խանէսի խալգը
անըն իլէ պէրապէր օլտուղը հալտէ,
չըգտը. Վէ Մէլիք խանէյի պէքլէմէլէրի
17 իչիւն օն օտալըգ պըրագտը. Վէ Մէլիք՝
պիւթիւն գավմ պէրապէր օլարագ՝
չըգտը. Վէ էն ուզագ խանէտէ տուր-
18 տըլար։ Պէնտէկեանընըն ճիւմլէսի տա-
խի վէ Քէրէթիլէրին ճիւմլէսի վէ Փէ-
լէթիլէրին ճիւմլէսի անըն եանը սըրա
կէչտիլէր. վէ Ճաթտան անըն մա'իյէ-
թինէ օլարագ կէլմիշ օլան ճիւմլէ Ճիթ-
թիլէր, ալթը եիւզ նէֆէրլէ օլարագ, Մէ-
19 լիքին էօնիւնտէ կէչտիլէր։ Վէ Մէլիք
Ճիթթի Իթթայա՝ Նիչիւն սէն տախի
պիզիմ իլէ կիտիյօրսըն. տէօնիւպ Մէ-
լիքին եանընտա օթուր, զիրա սէն էճ-
նէպի, հէմ տախի քէնտի մահալլինտէն
20 զուրկուն սին։ Սէն տիւն կէլտին, պու
կիւն սէնի պիզիմ իլէ կիթմէք իչիւն
րահաթսըզ էտէյի՞մ մի. իշթէ պէն նէ-
րէյէ կիտէր իսէմ կիտէյիմ, սէն տէօ-
նիւպ գարտաշլարընը կէրի կէօթիւր.
'Ինայէթ վէ հագիգաթ սէնինլէ օլ-
21 սուն՝ տէտի։ Վէ Իթթայ Մէլիքէ ճէվա-
պէն՝ ՌԱՊՊԸՆ հայաթը վէ էֆէնտիմ
Մէլիքին հայաթը հագգը իչիւն, էֆէն-
տիմ Մէլիք պուլունաճագը մահալտէ, կէ-
րէք մէմաթ, կէրէք հայաթ իչիւն օլ-
սուն՝ գուլուն տախի օրատա օլաճագ-
22 տըր՝ տէտի։ Տաւութ տախի Իթթայա՝
Կէլ, կէչ՝ տէտի. Վէ Ճիթթի Իթ-
թայ պիլճիւմլէ ատամլարը վէ պէ-
րապէրինճէ օլան պիլճիւմլէ էհլ ու
23 'իյալլարը իլէ կէչտի։ Օլ զէման պիւ-
թիւն տիյար էհալիսի պիւյիւք սէսլէ
աղլայօր իտի. Վէ Մէլիք Գէտրօն տէ-
րէսինտէն կէչտի. պիւթիւն խալգ տա-
խի կէչիպ պէրրիյէ եօլունա տօղրու
կիթտիլէր։
24 Վէ իշթէ Սատուգ վէ անըն իլէ պէ-
րապէր օլան Լեւիլիլէրին քեաֆֆէսի
Ալլահըն թապութ իւլ 'ահտընը թաշը-
յօրլար իտի. վէ Ալլահըն թապութընը
տուրտուրտուլար, վէ պիւթիւն գավմ
չէհրտէն թէմամէն *չըգընճայա տէք Ա-
պիաթար գալգըպ թագտիմ էթմէքտէ
25 իտի։ Մէլիք իսէ Սատուգա՝ Ալլահըն
թապութընը չէհրէ կէրի կէօթիւր. է-
յէր ՌԱՊՊԸՆ նազարընտա մազհարը
լութֆ օլուր իսէմ, օլ զէման պէնի
կէրի կէթիրիր՝ անը վէ մէսքէնինի
26 պանա կէօսթէրէճէք տիր. Լաքին պա-
նա՝ Սէնտէն րազը տէյիլ իմ՝ տէր իսէ,
իշթէ պէն հազըր ըմ, պանա քէնտի նա-
զարընտա խօշ օլանը եափսըն՝ տէտի։
27 Վէ Մէլիք քեահին Սատուգա՝ Սէն նէ-
պի սին, օղլուն Ախիմա'աս իլէ Ապիա-
թարըն օղլու Յօնաթան տախի, իքի
օղլունըզ սիզին իլէ պէրապէր օլարագ,
28 սէլամէթլէ չէհրէ 'ավտէթ էյլէ։ Պագը-
նըզ, պէն սիզտէն պիր խապէր ալըն-
ճայա գատար պէրրիյէ սահրալարըն-
29 տա մէքս էտէրիմ՝ տէտի։ Վէ Սա-
տուգ իլէ Ապիաթար Ալլահըն թապու-
թընը Երուշալիմէ կէրի կէօթիւրիւպ՝
օրատա օթուրտուլար։
30 Վէ Տաւութ Զէյթունլըգ եօգուշունա
չըգըյօր իտի, վէ չըգար իքէն աղլա-
յըպ՝ պաշը էօրթիւլիւ վէ եալըն այագ
օլարագ կիտէյօրտու. պէրապէրինճէ
օլան գավմըն ճիւմլէսի տախի պաշլարը
էօրթիւլիւ օլտուղը հալտէ՝ աղլայարագ
31 չըգըյօրլար իտի։ Վէ՝ Ախիթօֆէլ Ապշա-
լօմ իլէ օլան ֆիթնէքեարլարըն արա-
սընտա տըր՝ տէյիւ Տաւուտա խապէր
վէրիլտիքտէ, Տաւութ, Եա՛ ՌԱՊՊ, րի-
ճա էտէրիմ, Ախիթօֆէլին նասիհաթ-
լարընը համագաթա թահվիլ էյլէ՝ տէ-
32 տի։ Վէ Տաւութ Ալլահա սէճտէ գըլ-
տըղը թէփէյէ վարընճա, իշթէ Էրքի
Հուշայ էսվապը եըրթըլմըշ պաշը իւ-
զէրինտէ թօփրագ օլտուղը հալտէ, անը
33 իսթիգպալէ չըգտը։ Վէ Տաւութ անա՝
Էյէր պէնիմ իլէ կէչէր իսէն, պանա
34 եիւք օլուրսըն. Ամմա էյէր չէհրէ տէօ-
նիւպ Ապշալօմա՝ Էյ Մէլիք, պէն սէնին

---

*Եահօտ՝ չըգընճա Ապիաթար չըգտը։

գուլըն օլայըմ. պունտան էվվէլ փէտէրինին գուլը իտիմ, հէման շիմտի սէնին գուլըն օլայըմ՝ տէր իսէն, օլ զէման Ախիթօֆէլին նասիհաթընը պէ-
35 նիմ իչին իպթալ էտէ պիլիրսին. Վէ իշթէ Սատուգ իլէ Ապիաթար քեահինլէր օրատա սէնին իլէ տիր. վէ սարայտան հէր նէ քի իշիտէճէք օլուր իսէն, Սատուգ վէ Ապիաթար քեահինլէրէ
36 խապէր վէրէսին. իշթէ օրատա իքի օղուլլարը, Սատուգըն օղլու Ախիմաաս, վէ Ապիաթարըն օղլու Եօնաթան անլէր իլէ պէրապէր օլուպ, իշիթտիյինիզ հէր նէ օլուրսա անլէրին վասըթասըյլէ պանա
37 պիլտիրիրսինիզ՝ տէտի. Վէ Տաւուտըն տօսթու Հուշայ շէհրէ կիթտի. Ապշալօմ տախի Եէրուշալիմէ տախիլ օլտու.

ՊԱՊ 16

1 Վէ Տաւուտ թէփէյի պիր ազ աշտըգտա, իշթէ Մէֆիպօշէթին պէնտէսի Սիպա անը իսթիգպալէ չըգտը. վէ իքի իւզ էքմէք վէ իւզ սալգըմ գուրու իւզիւմ վէ իւզ եազ եէմիշի վէ պիր թուլում շէրապ եիւքլիւ պիր չիֆթ
2 մէրքէպի վար իտի. Վէ մէլիք Սիպայա՝ Պունլարը նէ՞ խամիթճադըն՝ տէտիքտէ, Սիպա՝ Մէրքէպլէր մէլիքին խանէսի խալգընըն պինմէսի իչին, վէ էքմէք իլէ եազ եէմիշլէրի ճիվանլարըն եէմէսի իչին վէ շէրապ պէրրիյէտէ եօրուլանլարըն իչմէսի իչին տիր՝ տէտի.
3 Մէլիք տախի՝ Եա էֆէնտինին օղլու նէ՞րէտէ տիր՝ տէտիքտէ, Սիպա մէլիքէ՝ իշթէ՝ Պու կիւն պէյթ ի Իսրայէլ փէտէրիմին հիւքիւմէթինի պանա իատէ էտէճէք տիր՝ տէյէրէք, Եէրուշալիմտէ
4 մէքս էտիյօր՝ տէտի. Օլ զէման մէլիք Սիպայա՝ իշթէ Մէֆիպօշէթին պիւթիւն մալ իւ էմլաքը սէնին օլսուն՝ տէտի. Սիպա իսէ, Էֆէնտիմ մէլիք, թէշէքքիւր էտէրիմ, հէման նազարընտա մազհար ը լութֆ օլայըմ՝ տէտի.
5 Վէ մէլիք Տաւուտ Պահուրիմէ գատար կէլտիքտէ, իշթէ օրատան պէյթ ի Սաուլ գապիլէսինտէն Շիմ՛ի իսմ ի Ճէրա նամինտէ պիր ատէմ չըգըպ, վէ
6 իքէն սէպպ էտիյօր իտի. Վէ
գավմ իլէ պիր Ճիւմլէ
վէթ Տաւուտըն սաղընտա վէ
իքէն, անա վէ մէլիք Տաւուտըն
ճիւմլէ գուլլարընա թաշ աթ-
7 արտ. Վէ Շիմ՛ի անա սէպպ էտէր
պէօյլէ սէօյլէտի. Չըգ, չըգ, էյ
8 ատէմ վէ խարամզատէ ատէմ.
մէլիք օլտուղըն Սաուլըն խանէ-
տանընըն քիւաֆֆէսինի ՌԱՊՊ
խուզէրինէ կէթիրտի, վէ ՌԱՊՊ
մէթի օղլըն Ապշալօմըն էլինէ
էթտի. իշթէ սէն պէլէնի պուլտուն
9 րա սէն գանլը ատէմ սին՝ տէտի.
Ապիշայ իպն ի Սէրուեա մէլիքէ
էօլիւ քէօփէք նի՞չին էֆէնտիմ
մէլիքէ սէպպ էթսին. էօթէյէ կէչ-
10 պաշընը քէսէյիմ՝ տէտի. Լաքին
Պէնիմ իլէ սիզին նէ՞ իշինիզ
պէնի Սէրուեա. պըրագ, պէօյլէ
էյլէսին. ՌԱՊՊ անա՝ Տաւուտ
էյլէ՝ տէտիյի հալտէ, Նի՞չին պէօյլէ
11 լէտին՝ քի՞մ տէյէճէք՝ տիր՝ տէտի.
Տաւուտ Ապիշայա վէ պէնտէկեան
ճիւմլէսինէ՝ իշթէ սուլպիմտան
օղլըմ ճանըմը արայօր, շիմտի պու
Պէնեամինի նէ՞րէտէ գալտը. անը գօյ-
նուզ, սէպպ էթսին, զիրա անա
12 ՊՊ էմր էթմիշ տիր. Պէլքի ՌԱՊՊ
մէշագգաթըմա նազար էտէր տէ,
նուն պու կիւն էթտիյի սէպպէ
ՌԱՊՊ պանա խայր իհսան էյլէյէ՝
13 տի. Տաւուտ ատէմլէրի իլէ եօլ
տէր իքէն՝ Շիմ՛ի տախի՝ անըն գարշը-
սընտա պիր տաղըն եանընտան կիտէր
կիտէր իքէն սէպպ էտէր վէ
14 իլէ թօփրագ աթար իտի. Վէ մէլիք
լէ պէրապէր օլան գավմըն
եօրղունլուգլարընտան, օրատա իսթիրա-
հաթ էթտիլէր.
15 Վէ Ապշալօմ վէ Իսրայէլլիլէրին
թիւն գավմը Եէրուշալիմէ կէլտիլէր
Ախիթօֆէլ տախի անըն մայիյյէթինտէ
16 իտի. Վէ Տաւուտըն տօսթու Էրքէլի
շայ Ապշալօմըն եանընա
շայ Ապշալօմա՝ Եաշասըն մէլիք

17 ըն մէլիք՝ տէտի. Վէ Ապշալօմ Հու-
շայա՝ Տօսթընա իհսանըն պու՞ մու տըր.
Նի՞չին տօսթըն իլէ կիթմէտին՝ տէտի.
18 Հուշայ իսէ Ապշալօմա՝ Խայր, անճագ
ՐԱՊՊԸՆ վէ պու գավմըն վէ ճէմի՛ի Իս-
րայէլին ինթիխապ էթտիքլէրի զաթըն
թարաֆընտան իմ, վէ անըն իլէ գա-
19 լաճաղըմ. Վէ իքինճի՝ պէն քիմէ՞ խըզ-
մէթ էտէճէյիմ. անըն օղլունուն հուզու-
րընտա տէյի՞լ մի. փէտէրինին հուզու-
րընտա խըզմէթ էթտիյիմ կիպի, սէ-
նին հուզուրընտա հէման էօյլէ օլաճա-
ղըմ՝ տէտի.
20 Վէ Ապշալօմ Ախիթօֆէլէ՝ Նէ եա-
փաճաղըմըզա տա՛իր մէշվէրէթ էյլէյին՝
21 տէտի. Ախիթօֆէլ տախի Ապշալօմա՝
Կիթ պէքլէմէք իչին փէտէրինին պը-
րագտըղը օտալըգլարընա թէգարրուպ
էյլէ. վէ պիւթիւն Իսրայէլ փէտէրինէ
մէքրուհ օլտուղունը իշիթմէքլէ սէնին ի-
լէ պէրապէր օլանլարըն ճիւմլէսինին է-
22 լի գուվվէթլէնէճէք տիր՝ տէտի. Հէմէն
Ապշալօմ իչին տամ իւզէրինտէ չա-
տըր գուրտուլար. վէ Ապշալօմ պիւթիւն
Իսրայէլին կէօզլէրի էօնիւնտէ փէտէրի-
նին օտալըգլարընըն եանընա կիթտի.
23 Վէ օլ կիւնլէրտէ Ախիթօֆէլին վէրտի-
յի նասիհաթ պիր քիմսէնին Ալլահ թա-
րաֆընտան պիր քէլամ իսթէմէսի կի-
պի իտի. Ախիթօֆէլին հէր նասիհաթը
կէրէք Տաւութըն, կէրէք Ապշալօմըն
եանընտա պէօյլէ իտի.

ՊԱՊ 17

1 Վէ Ախիթօֆէլ Ապշալօմա՝ Շիմտի օն
իքի պին ատէմ սէչէյիմ, գալգայըմ վէ
պու կէճէ Տաւութը թա՛գիպ էտէյիմ.
2 Վէ օ եօրղուն վէ էլլէրի կէվշէք իքէն
իւզէրինէ կէլիփ անը մուզթարիպ էտէ-
յիմ, անըն իլէ պէրապէր օլան գավմըն
քիւֆֆէսի տախի ֆիրար էտէճէք տիր.
3 վէ եալընըզ մէլիքի վուրայըմ. Վէ պիւ-
թիւն գավմը սանա չէվիրիրիմ. սէնին
արատըղըն ատէմին պուլունմասը՝ ճիւմ-
լէսինին տէօնմէսի եէրինէ սայըլըր. պիւ-
թիւն գավմ տախի սէլամէթտէ օլուր՝
4 տէտի. Վէ պու քէլամ Ապշալօմըն նա-
զարընտա վէ Իսրայէլ իխթիյարլարը-
նըն ճիւմլէսի նազարընտա էյի կէօրիւն-
տիւ.
5 Վէ Ապշալօմ՝ Շիմտի Էրքիլի Հուշա-
յը տախի չաղըր, անըն էֆվահընը
6 տախի տինլէյէլիմ՝ տէտի. Վէ Հուշայ
Ապշալօմըն նէզտինէ կէլտիքտէ, Ապ-
շալօմ անա խիթապէն՝ Ախիթօֆէլ պէօյ-
լէ սէօյլէտի. սէօզիւնէ կէօրէ հարէ-
քէթ էտէլի՞մ մի, էթմէյէլիմ մի, սէն
7 սէօյլէ՝ տէտի. Հուշայ տախի Ապշալօ-
մա՝ Ախիթօֆէլին վէրտիյի նասիհաթ
8 պու տէֆա էյի տէյիլ տիր՝ տէտի. Վէ
Հուշայ՝ Սէն փէտէրինի վէ ատէմլէրինի
պիլիրսին քի գահրիման տըրլար, վէ
սահրատա եավրուլարը ալընմըշ այը կի-
պի ճանլարը աճըմըշ տըր. փէտէրին
տախի մուհարիպ օլմաղլէ կէճէ գավմ
9 իլէ գալմազ. իշթէ շիմտի օ եա պիէն-
լէքլէրին պիրինտէ, եա գայրը պիր մա-
հալտէ սագլանմըշ տըր. վէ պունլար-
տան պա՛զըսը իպթիտա տիւշէճէք օլուրսա, հէր
իշիտէն՝ Ապշալօմա թապի՛ օլան գավմ-
տա թէլէֆաթ վուգու՛ պուլտու՝ տէ-
10 յէճէք տիր. Վէ գալպի արսլան գալպի
կիպի օլան սահիպ ի գուվվէթ պիլէ
մութլագա կէվշէյէճէք տիր, զիրա պիւ-
թիւն Իսրայէլ փէտէրինին գահրիման՝
վէ եանընտա օլանլարըն էհլ ի գուվ-
11 վէթ օլտուգլարընը պիլիր. Պու էճլէն պէն
նասիհաթ վէրիրիմ քի, պիւթիւն Իս-
րայէլ Տանտան Պիրշէպա՛ա տէք, քէս-
րէթտէ տէնիզ քէնարընտա վաքը՝ գում
գատար օլմաղա, սէնին եանընա ճէ-
մ՚իլէ՛ էթսինլէր, քէնտին տախի ա-
12 րալարընտա ճէնքէ կիտէսին. Վէ պիզ
անըն պուլունաճաղը մահալլէրին պիրին-
տէ չիյ եէր իւզէրինէ տիւշտիւյիւ կի-
պի իւզէրինէ տիւշէլիմ, վէ քէնտիսի
վէ մա՛իյէթինտէ պուլունան ատէմլէ-
րին ճիւմլէսինտէն պիրի պիլէ գալմա-
13 յաճագ տըր. Վէ էյէր պիր շէհրէ գա-
փանըր իսէ, օլ շէհրէ պիւթիւն Իսրա-
յէլ իփլէր կէթիրիփ, վէ պիզ անը տէ-
րէյէ գատար չէքէլիմ, չէօյլէ քի օրա-
տա պիր քիւչիւք թաշ պիլէ պուլուն.

14 մայա՛ տէտի։ Օլ զէման Ապշալօմ իլէ Իսրայէլ ատէմլէրինին քեաֆֆեսի՝ Էրէքլի Հուշայըն նասիհաթը Ախիթօֆէլին նասիհաթընտան էյի տիր՝ տէտիլէր, զիրա ՐԱՊՊ Ապշալօմ իւզէրինէ պէլա կէթիրմէք իչին, Ախիթօֆէլին էյի նասիհաթընըն իպթալընը թագտիր էյլէմիշ իտի։

15 Պա՛տէհու Հուշայ Սատուգ վէ Ապիաթար քեահինլէրէ խիթապէն՝ Ախիթօֆէլ Ապշալօմա վէ Իսրայէլ իխթիյարլարընա պէօյլէ նասիհաթ էյլէտի, պէն
16 տախի շէօյլէ նասիհաթ էյլէտիմ։ Վէ շիմտի ՚աճէլէթէն կէօնտէրինիզ, վէ Տաւուտա՝ Պու կէճէ պէրրիյէ սահրալարընտա գալմա, հէման ՚ալ էլ ՚աճէլէ կէչ, օլմայա քի մէլիք վէ մա՛իյէթինտէ պուլունան գավմըն քեաֆֆէսինէ ահըրըն հէլաք նէթիճէ՝ տէյիւ
17 խապէր վէրինիզ, տէտի։ Վէ Եօնաթան իլէ Ախիմա՛աս Ռօճէլ փընարընտա տուրույօրլար իտի, չիւնքի շէհրէ կիրիփ կէօրիւնմէլէրի ծըմազ իտի, վէ ճարիյէ կիտիփ անլարէ խապէր վէրտի, անլար տախի կիտիփ մէլիք Տաւուտա խապէր
18 վէրիրլէր։ Վէ անլարը պիր նէվճիվան կէօրիւպ Ապշալօմա խապէր վէրտի. լաքին անլարըն իքիսի չապուք կիտիփ Պահուրիմտէ պիր ատէմին խանէսինէ կիրտիլէր, վէ անըն հավլուսընտա պիր գույուսու վար իտի, վէ անըն իչինէ էն-
19 տիլէր։ Գարը տախի պիր էօրթիւ ալըպ գույունըն աղզընա սէրտի, վէ անըն իւզէրինէ պուլղուր սէրմէսիյլէ իշ պի-
20 լինմէտի։ Վէ Ապշալօմըն գուլլարը օլ գարընըն խանէսինէ կէլիփ, Ախիմա՛աս վէ Եօնաթան նէ՞րէտէ տիր՝ տէտիլէր. գարը տախի անլարէ՝ Սու եօլընտան կէչտիլէր՝ տէտի. վէ արայըփ պուլմատըգլարընտա Երուշալիմէ ՚ավտէթ էթ-
21 տիլէր։ Վէ անլար կիթտիքտէն սօնրա, գույուտան չըգըփ վէ կիտիփ մէլիք Տաւուտա խապէր վէրտիլէր. վէ Տաւուտա՝ Գալգընըզ, ՚աճէլէթէն սուտան կէչինիզ, զիրա Ախիթօֆէլ սիզին հագգընըզտա պէօյլէ նասիհաթ վէրտի՝ տէտի-
22 լէր։ Օլ վագթ Տաւուտ իլէ մա՛իյէթինտէ պուլունան գավմըն քեաֆֆ
գալգըփ Իրտանտան կէչտիլէր, տա
աղարտըղընտա Իրտանտան կէչ
պիր ատէմ գալմամըշ իտի։

23 Վէ Ախիթօֆէլ քէնտի նասիհաթ
իճրա օլունմատըղընը կէօրիւնճէ,
քէտի էյէրլէտիքտէն սօնրա գալ
շէհրինէ, խանէսինէ կիթտի. վէ խա
սինէ վասիյէթ էյլէտի, վէ քէնտի քէ
սինի պօղմագըլէ էօլտիւ, վէ պէ
րինին գապրընտա տէֆն օլունտու

24 Վէ Տաւուտ Մահանայիմէ վարտ
տու. վէ Ապշալօմ վէ քէնտիսի
պէրապէր օլան պիւթիւն Իսրայէ
25 լէր Իրտանտան կէչտիլէր։ Վէ Ապշա
՚ասքէրին իւզէրինէ Եօապըն եէր
՚Ամասայը նասպ էթտի. ՚Ամասա
Եօապըն վալիտէսի Սէրուեանըն
րէսի Նահաշըն գըզը Ապիճայիլէ թէ
գարրուպ էթմիշ օլան Եիթրա իսմի
26 պիր *Իսրայէլլինին օղլու իտի։ Վէ Ի
րայէլ Ապշալօմ իլէ Ճիլ՚ատ տիյարըն
օրտու գուրտուլար։

27 Վէ Տաւուտ Մահանայիմէ կէլտիքտէ
նի ՚Ամմօնա մի թա՛պիյէ Ռապպա
տան Շօպի իպն ի Նահաշ վէ Լօտէպա
լը Մաքիր իպն ի ՚Ամմիէլ վէ Ռօկէլի
տէն օլան Ճիլ՚ատի Պարզիլլայ Տաւու
վէ մա՛իյէթինտէ պուլունան գավ
28 Տէօշէքլէր վէ լէյէնլէր վէ չէօմլէքլէր
վէ էքլ իչին պուղտայ վէ արփա վէ
ուն վէ գավրուլմուշ պուղտայ վէ պագ
լա վէ մէրճիմէք վէ գավրուլմ
29 նօխուտ, Վէ պալ վէ թէրէեաղը վէ գ
յուն վէ ինէք փէյնիրի կէթիրտիլէր
զիրա՝ Գավմ չէօլտէ աճ վէ եօրղ
վէ սուսըզ տըր՝ տէմիշլէր իտի։

ՊԱՊ 18

1 Վէ Տաւուտ մա՛իյէթինտէ պուլունան
գավմը թա՛տատ էտիփ՝ իւզէրլէրինէ
պին պաշը վէ իւզ պաշըլար նասպ է
2 լէտի։ Վէ Տաւուտ ՚ասքէրին պիր ուչ
ունճիւ Եօապըն թահթ ը իտարէսինէ

---

*Եախուտ՝ Իսմայէլլինին

պիր իւչիւնճիւսիւ Եօապըն գարտաշը Ապիշայ իպն ի Սէրուեանըն թահթը իտարէսինէ, վէ պիր իւչիւնճիւսիւ Կիթթի Իթթայըն թահթ ը իտարէսինէ թէսլիմ էթտի. Վէ մէլիք գավմա՝ Մութլագա պէն տախի սիզին իլէ չըգաճագըմ՝ տէտի.
3 Լաքին գավմ՝ Չըգմա, զիրա էյէր պիզ [illegible] գաճաճագ օլուր իսէք, պիզիմ իչին [illegible] օլմազ. վէ էյէր պիզտէն եարըսը պիլէ էօլիւր իսէ, պիզի ֆիքիր էթմէզլէր, զիրա շիմտի սէն օն պինիմիզ մուգապիլինտէ սին, վէ շիմտի սէնին պիզէ շէհիրտէն իմտատ էթմէքլիյին էյի տըր՝ տէտիլէր.
4 Մէլիք տախի անլարա՝ Նազարընըզտա խօշ օլանը եափարըմ՝ տէտի. Վէ մէլիք գափու եանընտա տուրտու, 'ասքէրին ջէմաֆիթի տախի եիւզէր վէ պինէր չըգտըլար.
5 Վէ մէլիք Եօապ իլէ Ապիշայա վէ Իթթայա թէնպիհ էտիպ՝ Խաթըրըմ իչին օլ նէվճիվան Ապշալօմա գըյմայընըզ՝ տէտի. Պիւթիւն գավմ տախի մէլիքին Ապշալօմ հագգընտա պէօյլէ սէրտարլարա էթտիյի թէնպիհի իշիթտի.

6 Վէ 'ասքէր սահրայա Իսրայէլին գարշըսընա չըգտը. Վէ մուհարէպէ Էֆրայիմ օրմանընտա վագը օլտու.
7 Վէ օրատա Իսրայէլ 'ասքէրի Տաւուտըն պէնտէկեանընը էօնիւնտէ մունհէզիմ օլտու. Վէ օրատա օլ կիւն գըթալ ը 'ազիմ վուգու՝ պուլարագ եիրմի պին ատէմ տիւշտիւ.
8 Վէ օրատա մուհարէպէ պիւթիւն եէր եիւզիւնէ մունթէշիր օլարագ, օլ կիւն օրման գըլըճըն թէլէֆ էթտիյինտէն զիյատէ նուֆուս թէլէֆ էթտի.
9 Վէ Ապշալօմ Տաւուտըն պէնտէկեանընա ռաստ կէլտի. Վէ Ապշալօմ գաթըրա պինմիշ օլուպ գաթըր պիր պէօյիւք պալութ աղաճընըն սըգ տալլարը ալթընա կիրտիքտէ, անըն պաշը պալութ աղաճընա թութուլուպ. քէնտիսի տախի կէօք իլէ եէրին արասընտա ասըլը գալըպ՝ գաթըր անըն ալթընտան կէչտի կէթտի.
10 Վէ պիր ատէմ պունու կէօրիւպ՝ Իշթէ Ապշալօմը պիր պալութ աղաճընտան ասըլը կէօրտիւմ՝ տէյէրէք Եօապա խապէր վէրտի.
11 Եօապ տախի քէնտիսինէ խապէր վէրէն ատէմէ՝ Իշթէ կէօրտիւն իսէ, նիչին անը օրատա եէրէ վուրմատըն. պէն տախի սանա օն շէքէլ կիւմիւշ վէ պիր գուշագ վէրիր իտիմ՝ տէտի.
12 Օ ատէմ իսէ Եօապա՝ Էյէր էլիմէ պին շէքէլ կիւմիւշ թարթըլսա պիլէ՝ մէլիքին օղլունա էլիմի ուզաթմազ իտիմ, զիրա պիզ իշիտիր իքէն մէլիք սանա վէ Ապիշայա վէ Իթթայա թէնպիհ էտիպ՝ Հէր պիրինիզ նէվճիվան Ապշալօմը գօրույունուզ՝ տէտի.
13 Եօգ իսէ, ճանըմա խըյանէթ էթմիշ օլուր իտիմ, չիւնքի մէլիքտէն պիր շէյ կիզլէնմէզ. սէն տախի պանա գարշը տուրուր իտին՝ տէտի.
14 Վէ Եօապ՝ Պէն սէնին էօնիւնտէ պէօյլէ թէ'էխխիւր էթմէմ տէյէրէք, էլինէ իւչ խըրպէ ալըպ՝ Ապշալօմ տահա պալութ աղաճընըն իչինտէ սաղ իքէն անլարը անըն իւրէյինէ սափլատը.
15 Վէ Եօապըն սիլահտարլըգը օլան օն ճիվան Ապշալօմը իհաթէ էտիպ վուրարագ էօլտիւրտիւլէր.
16 Պա'տէհու Եօապ պօրու չալըպ, 'ասքէր տախի, Եօապ անլարը կէրի չէքտիյինտէն, Իսրայէլի թա'գիպտէն 'ավտէթ էյլէտի.
17 Վէ Ապշալօմը ալըպ օրմանտա, պէօյիւք պիր չուգուրա աթարագ՝ իւզէրինէ փէք պէօյիւք թաշ եըղընը եըղտըլար. Վէ պիւթիւն Իսրայէլ՝ հէր քէս քէնտի չատըրընա ֆիրար էյլէտի.
18 Վէ Ապշալօմ տահա սաղ իքէն պիր թաշ ալըպ մէլիք տէրէսինտէ քէնտիսի իչին տիքմիշ իտի. զիրա՝ իսմիմի զիքր էթտիրէճէք պիր օղլում եօգ տըր՝ տէմիշ իտի. վէ օլ տիքիլի թաշը քէնտի իսմիյլէ թէսմիյէ էյլէտի. վէ անա պու կիւնէ գատար Ապշալօմ նիշանը տէնիր.
19 Վէ Ախիմաաս իպն ի Սատօգ՝ Չիմտի գօշուփ մէլիքէ միւժտէ կէօթիւրէյիմ, զիրա ՐԱՊՊ անը տիւշմէնլէրինին էլինտէն հագգընը ինթիգամ էյլէտի՝ տէտի.
20 Վէ Եօապ անա՝ Պու կիւն սէն միւժտէճի օլմայաճագսըն. ղայրը պիր կիւն-

ան միւժտէ կէօթիւր. լաքին պու կիւն միւժտէ կէօթիւրմէ, չիւնքի մէլիքին
21 օղլու վէֆաթ էթմիշ տիր՝ տէտի. Վէ Եօապ Քուշիյէ՝ Սէն կիթ, կէօրտիւյիւնիւ մէլիքէ խապէր վէր՝ տէտիքտէ, Քուշի Եօապա թէմէննա էտիպ գօշտու.
22 Պա'տէհու Ախիմա'ազ իպն ի Սատովգ պիր տահա Եօապա՝ Հէր նասըլ իսէ, իզն վէր, պէն տախի Քուշինին արտընճա գօշայըմ՝ տէտի. Եօապ տախի՝ Նիչին սէն գօշարսըն, օղլըմ, չիւնքի կէօթիւրէճէք միւժտէն եօգ տըր՝ տէ-
23 տի. Լաքին օ՝ Հէր նասըլ իսէ, գօշայըմ տէտիքտէ, Գօշ տէտի. վէ Ախիմա'ազ օվա եօլունտան գօշուպ Քուշիյի
24 կէչտի. Վէ Տավութ իքի գափուներըն արասընտա օթուրույօր իքէն, պէքճի գափունըն տամը իւզէրինէ հիսարա չըգըպ կէօզլէրինի գալտըրտըգտա՝ իշթէ եալընըզ գօշան պիր ատէմ կէօրտիւ.
25 Օլ զէման պէքճի՝ չաղըրըպ մէլիքէ խապէր վէրտի. մէլիք տախի՝ էյէր եալընըզ իսէ, աղզընտա միւժտէ վար տըր՝ տէտի. օ տախի կիտէ կիտէ եագ-
26 լաշըյօր իտի. Վէ պէքճի գօշան պաշգա պիր ատէմ կէօրմէքլէ գափուճըյա չաղըրըպ՝ իշթէ եալընըզ գօշան պիր ատէմ՝ տէտի. վէ մէլիք՝ Պու տախի
27 միւժտէճի տիր՝ տէտի. Պէքճի տախի Էվվէլքինին գօշուշու պանա Ախիմա'ազ իպն ի Սատովգըն գօշուշու կիպի կէօրիւնիւր՝ տէտիքտէ, մէլիք՝ Պու էյի ատէմ տըր, վէ էյի միւժտէ իլէ կէլիյօր՝
28 տէտի. Վէ Ախիմա'ազ՝ Սէլամ տէյէրէք մէլիքէ նիտա էյլէտի. վէ եիւզ իւսթիւ եէրէ գափանարագ մէլիքէ 'արզը 'ուպուտիյէթ էյլէտի. վէ անա՝ Ալլահըն ՌԱՊՊ միւպարէք օլսուն, քի էֆէնտիմ մէլիքէ էլ գալտըրան քիմսէլէրի էլինէ
29 թէսլիմ էյլէտի՝ տէտի. Մէլիք իսէ՝ Ճիվան Ապշալօմ սէլամէթտէ՞ միր՝ տէտի. Ախիմա'ազ տախի՝ Եօապ մէլիքին գուլունու վէ պու գուլունու կէօնտէրտիյի զէման պիր պէօյիւք ճիւմպիւշ կէօրտիւմ, ամմա նէ օլտուղունու պիլմէ-
30 տիմ՝ տէտի. Օլ զէման մէլիք՝ պիր եանա չէքիլիպ, պուրատա տուր՝ տէտիքտէ,
31 օլ տախի չէքիլիպ տուրտու. իշթէ Քուշի կէլտի. վէ Քուշի՝ էֆէնտիմ մէլիքէ միւժտէ վար, զիրա պու կիւն 'ալէյհինէ գալգանլարըն ճիւմլէսի էլինտէն ՌԱՊՊ պու կիւն սէնին հագգընը ինթիգամ էյլէտի՝ տէ
32 Մէլիք տախի Քուշիյէ՝ Ճիվան Ապշալօմ սէլամէթտէ՞ միր՝ տէտիքտէ, Քու էֆէնտիմ մէլիքին տիւշմէնլէրի, վէ սէ թիւլիւք իչիւն սէնին 'ալէյհինէ գա գալգանլարըն ճիւմլէսի օ ճիվան կիպի
33 օլսունլար՝ տէտի. Վէ մէլիք միւթէէս սիր օլուպ, գափունըն իւսթ օտասընա գալգըպ աղլատը. վէ կիտէր իքէն պէօյլէ տէր իտի. Օղլըմ Ապշալօմ, օղլ օղլըմ Ապշալօմ, քէշքէ սէնին եէրինէ պէն էօլէ իտիմ, օղլըմ, օղլըմ Ապշալօմ.

ՊԱՊ 19

1 Վէ Եօապա՝ իշթէ մէլիք Ապշալօմ իչիւն աղլայըպ մաթէմ էտիյօր՝ տէ
2 խապէր վէրիլտի. Վէ օլ կիւն զաֆէր ի 'ասքէրի իչիւն նասըլ մաթէմ տէօնտիւ, զիրա օլ կիւն 'ասքէր մէլիքին քէտէրի օղլու իչիւն թէ'էսսիւֆ էթ
3 տիյինի իշիթտի. Վէ 'ասքէր օլ կիւ ճէնքտէն գաչըպ միւհճուպ օլարագ գ րին կիրէն 'ասքէր կիպի, օղ
4 օղրին չէհրէ տախիլ օլտուլար. Վէ մէլիք եիւզինի էօրթիւպ՝ Օղլըմ Ապշալօմ, օղլըմ, օղլըմ Ապշալօմ՝ տէյէ պիւլէնտ ավազլէ ֆէրեատ էտէր իտ
5 Օլ զէման Եօապ խանէյէ մէլիքին եա նընա կիրիպ տէտի քի՝ Պու կիւն սէ ճանընը վէ օղուլլարընըն վէ գըզլա րըն ճանընը վէ զէվճէլէրինին ճանլա վէ ճարիյէլէրինին ճանլարըն խալաս էտէն գուլլարընըն ճիւմլէսինի պու կիւն խը
6 ճիլ էյլէտին. Զիրա սանա պուղզ է տէնլէրի սէվէրսին, վէ սէնի սէվէնլէ պուղզ էտէրսին. զիրա պու կիւն պի տարսըն քի պէյլէր վէ գուլլար իչիւն օլմատըղընը պէյան էթտին. վէ անլ տըմ քի էյէր պու կիւն Ապշալօմ սաղ գալըպ ճիւմլէմիզ էօլսէ իտիք, օլ զէ

ման նազարընտա իօշ օլաճագ իտի. Վէ շիմտի գալգըպ տըշարը չըգ, վէ գուլլարընըն կէօնլիւնէ սէօյլէ, զիրա ՐԱՊՊԸՆ հաքգը իչիւն եէմին էտէրիմ քի, էյէր սէն տըշարը չըգմազ իսէն, պու կէճէ եանընտա պիր ատէմ գալմազ. պու իսէ սէպավէթինտէն պէրու շիմտիյէ գատար պաշընա կէլէն պէլալարըն ճիւմլէսինտէն զիյատէ սանա պէթթէր
8 օլուր. Վէ մէլիք գալգըպ գափուտա օթուրտու. վէ 'ասքէրին քեաֆֆէսինէ՝ իշթէ մէլիք գափուտա օթուրըյօր՝ տէյիւ խապէր վէրիլտիքտէ, քեաֆֆէ ի 'ասաքիր մէլիքին հուզուրունա կէլտի. Իսրայէլ իսէ հէր քէս չատըրընա ֆիրար էթմիշ իտի.

9 Վէ Իսրայէլ սըպթլարընըն քեաֆֆէսինտէ պիւթիւն գավմ միւնազաաէ էտիպ՝ Պիզի տիւշմէնլէրիմիզին էլինտէն մէլիք խալաս էթտի, վէ պիզի Ֆիլիսթինլէրին էլինտէն խալաս էտէն օ տըր, վէ շիմտի Ապիշալօմ սէպէպիյլէ մէմլէ-
10 քէթտէն ֆիրար էթտի. Վէ իւզէրիմիզէ մէսհ էթտիյիմիզ Ապիշալօմ մուհարէպէտէ ֆէվթ օլտու. վէ շիմտի նիչին մէլիքի կէրի կէթիրմէք պապընտա սիւքիւթ էտէրսինիզ՝ տէրլէր իտի.

11 Մէլիք Տաւութ տախի Սատուգ վէ Ապիաթար քեահինլէրէ խապէր կէօնտէրէրէք՝ Սիզ Եէհուտա իխթիյարլարընա՝ Նիչին մէլիքի քէնտի խանէսինէ կէթիրմէք պապընտա սօնքրայա գալըրսընըզ, չիւնքի պիւթիւն Իսրայէլին քէլամը մէլիքէ, թա խանէսինէ գատար
12 կէլտի. Սիզ պիրատէրլէրիմ սինիզ. սիզ քէմիյիմ վէ էթիմ սինիզ. իմտի մէլիքի կէրի կէթիրմէք պապընտա նիչին սօնքրայա գալըրսընըզ՝ տէյիւ սէօյլէյինիզ.
13 'Ամասայա տախի տէյինիզ քի՝ Սէն քէմիյիմ վէ էթիմ տէյիլ մի սին. էյէր Եօապըն եէրինէ պէր տէվամ հուզուրըմտա սէր'ասքէր օլմազ իսէն, Ալլահ պանա պէօյլէ վէ պունտան զիյատէ էյ-
14 լէյէ՝ տէյի. Պէօյլէճէ Եէհուտա ատէմլէրինին ճիւմլէսինին գալպլէրինի պիր ատէմի ճէլպ էտէր կիպի ճէլպ էթտի. անլէր տախի մէլիքէ՝ Սէն գուլլարընըն քեաֆֆէսիյլէ 'ավտէթ էյլէ՝ տէյիւ խա-
15 պէր կէօնտէրտիլէր. Օլ վէգթտէ մէլիք 'ավտէթ էտիպ Իօրտանա գատար կէլտի, վէ Եէհուտա տախի մէլիքի իսթիգպալ իչիւն, վէ մէլիքի Իօրտանտան կէչիրմէք իչիւն Ճիլճալա կէլտի.

16 Վէ Պահուրիմտէն օլան Պէնեամինլի Շիմ'ի իպն ի Ճէրա 'աճէլէ էտիպ Եէհուտա ատէմլէրիյլէ պէրապէր մէլիք
17 Տաւութը իսթիգպալէ էնտի. Վէ անըն իլէ պէրապէր պին նէֆէր Պէնեամինլի վար իտի. պէյթ ի Սաուլըն խըտմէթքեարը Սիպա տախի օն պէշ օղլու վէ եիրմի պէնտէսի պէրապէր օլարագ հազըր իտի, վէ մէլիքին էօնիւնճէ Իօրտա-
18 նա վարտըլար. Վէ մէլիքին խանէսի խալգընը կէչիրիպ միւնասիպ կէօրտիւյիւնիւ իճրա իչիւն պիր սանտալ կէչտի. վէ մէլիք Իօրտանտան կէչինճէ Շիմ'ի իպն ի Ճէրա անըն հուզուրունա
19 եէրէ գափանըպ, Մէլիքէ՝ Էֆէնտիմ պանա կիւնահ սայմայըպ, էֆէնտիմ մէլիք Եէրուսաղիմտէն չըգտըղը կիւնտէ պու գուլունըն էթտիյի քէօթիւլիւյիւ զիքր էթմէսին, վէ մէլիք
20 գալպինէ գօյմասըն. Զիրա գուլուն կիւնահ էթտիյիմի պիլիրիմ, վէ իշթէ պիւթիւն պէյթ ի Եուսուֆտան էվվէլ պու կիւն մէլիք էֆէնտիմի իսթիգպալէ է-
21 նիպ կէլտիմ՝ տէտի. Վէ Ապիշայ իպն ի Սէրուեա ճէվապ վէրիպ՝ Շիմ'ի ՐԱՊՊԸՆ մէսիհինէ սէպպ էթտիյի իչիւն գաթլ
22 օլունմայա տէյիլ մի՝ տէտի. Ամմա Տաւութ՝ Էյ պէնի Սէրուեա, սիզին պէնիմ իլէ նէ իշինիզ վար, քի պու կիւն պանա խասըմ օլուըսընըզ. պու կիւն Իսրայէլտէ պիր ատէմ գաթլ օլունըր մը, զիրա Իսրայէլ իւզէրինէ պու կիւն մէլիք օլտուղումու պիլմէզ մի իմ՝ տէ-
23 տիքտէն սօնրա, Շիմ'իյէ՝ Էօլմէյէճէքսին՝ տէտի. վէ տախի մէլիք անա եէմին էթտի.

24 Վէ Մէֆիպօշէթ իպն ի Սաուլ մէլիքի իսթիգպալ իչիւն էնտի. մէլիքին կիթտիյի կիւնտէն սէլամէթլէ կէլտիյի կիւնէ տէյին այագլարընա պագըմ էթմէմիշ վէ սագալընը տիւզէլթմէմիշ, վէ

25 եսվապընը յըգամամըշ իտի. Իմտի մէ-
լիյի իսթիգպալ իչին Եէրուշալիմէ կէլ-
տիյինտէ, մէլիք անա՝ Էյ Մէֆիպօշեթ,
նի՞չին պէնիմ իլէ պէրապէր կիթմէ-
26 տին՝ տէտի. Օլ տախի, Էյ էֆէնտիմ
մէլիք, խըտմէթքեարըմ պէնի ալտաթ-
տը, զիրա գուլըն մէրքէպի էյէրլէյիմ
տէ իւզէրինէ պինիպ մէլիք իլէ կիտէ-
յիմ՝ տէտիմ. չիւնքի պու գուլըն թօ-
27 փալ տըր. Օ իսէ գուլըն հագգընտա
էֆէնտիմ մէլիյէ իֆթիրա էթտի, ամ-
մա էֆէնտիմ մէլիք Ալլահըն մէլէյի կի-
պի տիր. իմտի նազարընտա խօշ օլանը
28 եափ. Զիրա պէտէրիմին պիթիւն խա-
նէտանը էֆէնտիմ մէլիյին ինտինտէ
գաթլէ միւսթահագգ օլան ատէմլէր-
տէն պաշգա տէյիլ իքէն, սէն գուլընը
սօֆրանտա եէյէնլէրին արասընտա գօ-
տըն. վէ արթըգ պէնիմ նէ՞ հագգըմ
վար, քի տախա մէլիյէ ֆէրեատ
29 էտէյիմ՝ տէտի. Մէլիք տախի անա՝
Արթըգ ումուրըն իչին նէյէ՞ սէօյլէր-
սին. թարլալարը սէն Սիպա իլէ թագ-
30 սիմ էտէսինիզ՝ տէտիմ. Վէ Մէֆիպօ-
շէթ մէլիյէ՝ Էֆէնտիմ մէլիք սէլամէթ-
լէ խանէսինէ կէլտիքտէն սօնկրա հէ-
փիսինի տէ օ ալսըն՝ տէտի.

31 Վէ մէլիյի Իրտանտան կէչիրմէք իչին
Րօճէլիմտէն Ճիլ'ատլը Պարզիլլայ էնիպ՝
32 անըն իլէ Իրտանտան կէչտի. Վէ Պար-
զիլլայ սէքսէն եաշընտա՝ զայէթ միւ-
սին պիր ատէմ իտի. վէ մէլիք պէօ-
յիւք պիր ատէմ օլմաղըլէ մէլիյին
Մահանայիմտէ իգամէթի էսնասընտա
33 թէ'այիւշիւնէ պագար իտի. Վէ մէլիք
Պարզիլլայա՝ Պէնիմ իլէ կէչ, պէն տէ
եանըմտա, Եէրուշալիմտէ սէնին թէ-
34 'այիւշիւնէ պագայըմ՝ տէտի. Պար-
զիլլայ իսէ մէլիյէ՝ Միւտտէթի 'էօմ-
րիւմիւն կիւնլէրի նէ՞ գատար գալըր
քի մէլիք իլէ Եէրուշալիմէ չըգայըմ.
35 Պու կիւն սէքսէն եաշընտա իմ, էյի վէ
քէօթիւնիւն ֆարգընտա վարա պիլի՞ր մի
իմ. գուլըն եէտիյինի վէ իչտիյինի
լէզզէթինի ալա պիլի՞ր մի. մուղաննի
վէ մուղաննիյէլէրին սէսինի արթըգ տինկ-
լէյէ պիլի՞ր մի իմ. իմտի նի՞չին գու-
36 լըն էֆէնտիմ մէլիյէ եիւք օլսուն
լըն մէլիք իլէ պիր ազ Իրտանտան
նիր. վէ մէլիք նի՞չին պանա պու
37 տար միւքեաֆաթ էթսին. Կէրի
լէ, գուլըն տէօնէյիմ, վէ շէհրիմ
պէտէր ու վալիտէմին գապրը
նա վէֆաթ էտէյիմ. վէ իշթէ գու
Քիմհամ էֆէնտիմ մէլիք իլէ կէչ
անըն հագգընտա սէնին նազարըն
38 խօշ օլանը իճրա էյլէ՝ տէտի. Մէ
տախի՝ Քիմհամ պէնիմ իլէ պէրա
կէչսին, պէն տախի անա սէնին նա
րընտա խօշ օլանը էտէրիմ. վէ ա
նըճա հէր նէ թալէպ էտէր իսէն, սէ
39 իչիւն եափաճաղըմ՝ տէտի. Իմտի
թիւն գավմ Իրտանտան կէչտի, մէ
տախի կէչտի, վէ մէլիք Պարզիլլայը
փիւփ՝ անա խայըր տու'ա էյլէտի
սօնկրա, օ՝ մահալլինէ ավտէթ էյլէ
40 Վէ մէլիք Ճիլճալա կէչտի. Քիմհամ տա
խի անըն իլէ պէրապէր կէչտի.
գավմը Եէհուտանըն քեաֆֆէ
գավմը Իսրայէլին նըսֆը մէլիյի
չիրտիլէր.

41 Վէ իշթէ պիլ ճիւմլէ Իսրայէլլիլէր
լէրին նէզտինէ կէլիպ, մէլիյէ խի
պէն՝ Պիրատէրլէրիմիզ Եէհուտա
սէնի նի՞չին գափտըլար. վէ մէլի
անըն խանէսի խալգընը վէ Տավ
պիլ ճիւմլէ ատէմլէրինի Իրտանտան
42 չիրտիլէր՝ տէտիլէր. Եէհուտա
քեաֆֆէսի իսէ Իսրայէլլիլէրէ ճէ
վէրիպ՝ Մէլիք պիզիմ ագրապամըզ
տըր, իմտի պու մատտէտէն տօլայը
չիւն պէօյլէ ղազապ կէլտինիզ. մէ
պիր շէյինի եէտի՞ք մի, եախօտ պ
հիչ պիր հէտիյէ վէրտի՞ մի՝ տէ
43 Իսրայէլլիլէր տախի Եէհուտալըլէրէ
վապ վէրիպ՝ Մէլիքտէ պիզիմ օն
սէհմիզ վար, հէմ Տավուտտա սիզտէն
յատէ հագգըմըզ վար. իմտի նի՞չին
զի թահգիր էթտինիզ, վէ մէլիյիմի
կէրի կէթիրմէք պապընտա նի՞չին
վէլա պիզիմ ըյլիմիզի ալմադընըզ՝ տէ
տիլէր. ամմա Եէհուտալըլէրին սէօզլէրի
Իսրայէլլիլէրին սէօզլէրինտէն տահա սէր
իտի.

ՊԱՊ 20

1 Վէ օրատա Պէնեամինլի Պիքրինին օղ-
լու Շէպա՛ նամընտա եարամազ պիր ա-
տէմ պուլունուպ պօրու չալըր, վէ՝
Պիզիմ Տավուտտա հիսսէմիզ, վէ Եէսսէ
օղլունտա նասիպիմիզ եօգ տըր. էյ Իս-
րայէլ, հէր քէս չատըրընա՝ տէտի։
2 Իմտի պիլ ճիւմլէ Իսրայէլլիլէր Տավուտըն
արդընտան այրըլըպ՝ Շէպա՛ իպնի Պիք-
րիյէ թապի՛ օլտուլար. Եէհուտալըլէր
իսէ Իրտէնտէն Եէրուշալիմէ գատար
քէնտի մէլիքլէրինէ սատըգ գալտըլար.
3 Տավուտ տախի Եէրուշալիմէ քէնտի
խանէսինէ վարըր օլտուգտա, խանէյի
պէքլէմէք իչիւն պըրագտըղը օն օտա-
լըղը ալըպ՝ անլարը մուհաֆազա թահ-
թընտա պիր խանէյէ գօյարագ պէսլէ-
տի. ամմա անլարա թէգարրուպ էթմէ-
տի. անլար տուլ կիպի եաշայարագ
եէվմ ի վէֆաթլարընա տէկին մուհա-
ֆազա թահթընտա գալտըլար.
4 Վէ մէլիք 'Ամասայա՝ Իւչ կիւն զար-
ֆընտա Եէհուտալըլէրի եանըմա ճէմ՝
էյլէ, սէն տախի պուրատա հազըր օլ՝
5 տէտի. 'Ամասա տախի Եէհուտալըլէրի
ճէմ՝ էթմէյէ կիթտի, ամմա քէնտի-
սինէ թա'յին օլունան վագըթտան զի-
6 յատէ թէ'էխխիւր էյլէտի։ Օլ զէման
Տավուտ Ապիշայա, Շիմտի Շէպա՛ իպն ի
Պիքրի պիզէ Ապշալոմտան զիյատէ զա-
րար էտէճէք տիր. սէն էֆէնտինին
պէնտէկեանլարընը ալ տա, անլարըն արդընճա
գօշ, օլմայա քի քէնտիսի իչիւն միւս-
թահքէմ շէհիրլէր պուլուպ՝ կէօզլէրիմիզ
7 տէն սավուշա՝ տէտի։ Վէ Եօ-
ապըն ատէմլէրի վէ Քէրէթիլէր իլէ Փէ-
լէթիլէր վէ պիլ ճիւմլէ գահրիմանլար
անըն արդընճա չըգտըլար, վէ Շէպա՛
իպն ի Պիքրիյի թա'գիպ էթմէք իչիւն
Եէրուշալիմտէն չըգտըլար.
8 Անլէր Կիպ'օնտա օլան պէօյիւք թա-
շըն եանընտա իքէն, 'Ամասա էօնլէրինէ
կէլտի. Եօապ իսէ կէյտիյի գաֆթանը
իւզէրինէ գուշագ պաղլամըշ վէ անըն
իւզէրինտէ պէլինէ պաղլը գընը իլէ
պիր գըլըճ վար իտի. վէ Եօապ չըգար
9 իքէն գըլըճ տիւշտի. Վէ Եօապ 'Ա-
մասայա՝ Պիրատէրիմ, սաղ սալիմ մի
սին՝ տէտի, վէ Եօապ 'Ամասայը էօ-
փէճէք կիպի սաղ էլի իլէ անըն սագա-
10 լընը թութտու։ 'Ամասա տախի Եօա-
պըն էլինտէ օլան գըլըճտան սագընմա-
տը. վէ Եօապ պունուն իլէ անը գար-
նընտան վուրուպ պաղըրսագլարընը
եէրէ տէօքտիւ, վէ անը թէքրար վուր-
մատը, օ տախի էօլտիւ. պա'տէհու
Եօապ իլէ գարտաշը Ապիշայ Շէպա՛
11 իպն ի Պիքրիյի թա'գիպ էթտիլէր. Օլ
զէման Եօապըն ուշագլարընտան պիրի
անըն եանընտա տուրուպ՝ Հէր քիմ
քի Եօապտան րազը իսէ վէ հէր քիմ
քի Տավուտ թարաֆընտան իսէ, Եօա-
12 պըն արդընճա կէլսին՝ տէտի. Վէ 'Ա-
մասա եօլըն օրթասընտա գան իչինտէ
եուվարլանմագտա իտի. օլ ատէմ պիւ-
թիւն 'ասքէրին տուրտուղունը կէօրիւն-
ճէ, 'Ամասայը եօլտան թարլայա չէ-
քիպ՝ իւզէրինէ պիր լիպաս էօրթտիւ.
զիրա կէօրիւր քի անըն եանընա հէր
13 կէլէն տուրուր իտի. Վէ եօլտան գալ-
տըրըլտըղը կիպի, ճիւմլէսի Շէպա՛ իպն
ի Պիքրիյի թա'գիպ իչիւն Եօապըն ար-
14 դընճա կիթտիլէր. (Օ իսէ Իսրայէլին
պիլ ճիւմլէ սըպթլարընտան կէչտի, վէ
Պէրիլէրին ճիւմլէսի քէնտի եանընա
ճէմ՝ օլուպ արդասընտան կիթտիքլէ-
րի հալտէ Ապէլէ վէ Պէյթ մա'աքայա
15 կիթմիշ իտի։) Վէ անլէր կէլիպ անը
Պէյթ մա'աքանըն Ապէլինտէ մուհասէ-
րէ էթտիլէր վէ շէհրին գարշըսընա պիր մէ-
թէրիս եափտըլար, պու տախի հիսա-
րըն էօնիւնտէ եափըլմըշ օլուպ, Եօապ
իլէ օլան 'ասքէրին քաֆֆէսի հիսարը
հէտմ էթմէք իչիւն չալըշըյօրլար իտի.
16 Վէ 'աքըլլը պիր գարը՝ Տինլէյինիզ,
տինլէյինիզ, քէրէմ էտիպ Եօապա՝
Պուրայա եագլաշ, վէ սանա սէօյլէյէ-
ճէյիմ վար՝ տէյինիզ, տէյիւ շէհիրտէն
17 նիտա էյլէտի։ Օլ տախի անա եագլաշ-
տըգտա, օլ գարը՝ Սէն Եօա՞պ մը սըն՝
տէտի, օ տախի՝ Պէն իմ, տէտի. վէ
մէրգումէ անա՝ Ճարիյէնին սէօզլէրինի
տինլէ՝ տէտիքտէ, Տինլէյօրըմ՝ տէ-

18 տըր. Վէ սէօզէ պաշլայըպ՝ Զէմանը գատիմտէ,
Մութլագա Աբէլտէն իսթիֆսար էթսինլէր,
Վէ պունա կէօրէ իճրա էյլէսինլէր՝ տէյէ
19 կէլմիշլէր իտի. Պէն Իսրայէլուն սաւլը
էմնիյէթլի սատըգ պիր ճէհր իմ. Սէն
Իսրայէլուն պիր շէհրի, պիր անա շէհրի
խարապ էթմէյէ չալըշըյօրսըն. ՌԱՊՊԸՆ
միրասընը նիչին եութարսըն՝
20 տէտի. Եօապ տախի՝ Հաշա, սիւմմէ
հաշա, քի պէն եութայըմ, եախօտ
21 խարապ էտէյիմ. Մատտէ պէօյլէ տէյիլ
տիր, անճագ Էֆրայիմ տաղընտան
Շէպա՝ իպնի Պիքրի իսմինտէ պիր
ատէմ մէլիք Տաուտ'ալէյհինէ էլ գալտըրտը.
Եալընըզ անը թէսլիմ էտինիզ,
պէն տախի շէհրին իւզէրինտէն
կիտէյիմ՝ տէտի. Օլ գատըն տախի Եօապ'ա՝
Իշթէ անըն պաշը սանա հիսար-
22 տան աթըլաճագ տըր՝ տէտի. Օլ վագըթ
գատըն կիւզէլ հիքմէթիլէ պիւթիւն
գավմա սէօյլէտի. Վէ անլէր Շէպա՝
իպնի Պիքրինին պաշընը քէսիպ
Եօապա աթտըլար. Օլ տախի պօրու
չալտը, վէ անլէր շէհրին էօնիւնտէն
հէր քէս քէնտի չատըրընա տաղըլտը.
Եօապ տախի Երուսաղիմէ մէլիքին նէզտինէ
'ավտէթ էյլէտի.
23 Վէ Եօապ պիւթիւն ճիւնուտը Իսրայէլին
սէր'ասքէրի, վէ Պէնայա իպնի
Եէհօեատա՝ Քէրէթիլէրին վէ Փէլէթի-
24 լէրին րէ'իսի իտի. Վէ Ատօրամ րուսումաթ
նազըրը վէ Եէհօշաֆաթ իպնի
25 Ախիլուտ վագ'անիւվիս, Վէ Շէվա սըրր
քեաթիպի, վէ Սատօգ իլէ Ապիաթար՝
26 քեահինլէր, Վէ Եաիրի Իրա տախի
Տաուտըն միւշիրի իտի.

ՊԱՊ 21

1 Վէ Տաուտըն էյեամընտա պիրի պիրինի
միւթէ'ագիպ իւչ սէնէ գահթ վագը'
օլմաղլէ Տաուտ *ՌԱՊՊՏԱՆ սու'ալ էյլէտի.
ՌԱՊՊ տախի՝ Սաուլ իլէ գանլը
խանէսի սէպէպինտէն տիր. Չ
2 Կիպ'օնլիլէրի էօլտիւրտիւ՝ տէտի.
մէլիք Կիպ'օնլիլէրի չաղըրըպ անլ
լէ սէօյլէշտի. (Վէ Կիպ'օնլիլէր Ի
Իսրայէլուէն օլմայըպ, անճագ Ամօ
րիլէրին պագըյյէսինտէն օլուպ, Ի
Իսրայէլ անլէրէ եէմին էթմիշլէր Ի
Փագաթ Սաուլ պէնի Իսրայէլ վէ
հուտա իչիւն ղայրէթ չէքմէքլէ
լէրին թէլէֆինի գաստ էթմիշ ի
3 Վէ Տաուտ Կիպ'օնլիլէրէ՝ Սիզէ նէ
յապայըմ, վէ նէ իլէ քէֆարէթ էյ
լէյիմ ՌԱՊՊԸՆ միրասընա խայր
4 էյլէյէսինիզ՝ տէտի. Կիպ'օնլիլէր
անա՝ Սաուլտան վէ խանէսինտէն
միւշ եա ալթուն թալէպ էթմէյի
Իսրայէլտէն պիր քիմսէնին գաթլ
խութէլմէյիզ՝ տէտիլէր. Տէյէ տախի
նէ տէր իսէնիզ, սիզէ եափայըմ
5 տի. Անլէր տախի մէլիքէ՝ Պիզի թէ
էտէն, վէ Իսրայէլին հուտուտ
լինտէ իգամէթ էտէմէյէճէք
տէ մահվըմըզը խըթ էյէն ատէմին
օղլունտան պիզէ եէտի քիշի թէսլ
6 լունսուն. Պիզ տախի անլէրը ՌԱ
միւնթէխապը օլան Սաուլուն Կիպ'
տա ՌԱՊՊ իչիւն ասալըմ՝ տէ
մէլիք տախի թէսլիմ էտէրիմ տէ
7 Լաքին մէլիք Մէֆիպօշէթ իպ
Եօնաթան իպնի Սաուլը ՌԱՊՊ
իչիւն Տաուտ իլէ Եօնաթան իպն
ուլըն արասընտա վագը' օլան եէ
8 տէն տօլայը էսիրկէտի. Վէ մէլիք Ա
յանըն գըզը Րիսփայըն Սաուլա
վէլատէթ էթտիկի իքի օղլունը, Էռ
մօնիյի վէ Մէֆիպօշէթի, վէ Սա
ուլի Պարզիլլայըն օղլու Ադրիէ
Սաուլըն գըզը *Միքալտան օլան
9 օղլունը ալըպ, Անլէրի Կիպ'օնլիլէրին է
լինէ թէսլիմ էյլէտի, անլէր
պունլարը տաղտա ՌԱՊՊԸՆ հուզ
րընտա աստըլար. Վէ եէտիսի պիր
տիւշտիւ՝ պիչին կիւնլէրինին էվվէ
տէ արփա պիչինինին իպթիտասը
գաթլ օլունտուլար.

---

* Իպր. ՌԱՊՊԸՆ վէճհինի թալէպ

*Մէրապտան

10 Վէ Այյայըն գըզը Րիսփա պիր չուալ
ալըփ՝ անը քէնտիսի իչին գայա իւզէ-
րինէ սէրէրէք, պիչին իպթիտասընտան
անլէրին իւզէրինէ կէօքտէն եաղմուր
եաղընճայա գատար կիւնտիւզին հավա
գուշլարընը վէ կէճէ սահրա հայվանլա-
րընը իւզէրլէրինէ կէլմէյէ պըրագմա-
11 տը. Վէ Սաուլըն ճարիյէսի Այյայըն
գըզը Րիսփանըն եափտըղը Տաւու-
12 տա խապէր վէրիլտի. Վէ Տաւուտ կի-
տիփ Սաուլըն քէմիքլէրինի վէ օղլու
Յօնաթանըն քէմիքլէրինի Պէյթշան
մէյտանընտան չալըփ կէթիրմիշ օլան
Եապէշ Ճիլատըն ահալիսինտէն ալտը,
օլ հէրիֆլէրտէն քի Ֆիլիսթիլէր Սաուլը Ճիլ-
պօայա տաղընտա էօլտիւրտիւքլէրի կիւն ան-
13 լէրի օրատա ասմըշլարտը. Վէ օրատան Սաու-
լըն քէմիքլէրինի վէ օղլու Յօնաթանըն
քէմիքլէրինի չըգարտը; ասը-
լմըշ օլանլարըն քէմիքլէրինի տա-
14 խի տօփլատըլար. Վէ Սաուլըն վէ օղ-
լու Յօնաթանըն քէմիքլէրինի Պէնեա-
մին տիեարընտա Ցէլա՛տա անըն փէտէ-
րի Գիշին մէզարընտա տէֆն էթտիլէր.
Վէ մէլիքին թէնպիհ էթտիքլէրինին հէփ-
սինի իճրա էյլէտիլէր. պու՛նտան սօնրա Ալ-
լահ տախի մէմլէքէթ իչին տուա՛յը գապուլ
էյլէտի.

15 Վէ թէքրար Ֆիլիսթիլէրին Իսրայէլ
իլէ մուհարէպէլէրի վագը օլուպ՝ Տաւուտ
Տաւուտ մաայիյէթի իլէ ինիփ, ճէնկ էթտիքլէրին-
տէ օլտուղու հալտէ, վէ Ֆիլիսթիլէր իլէ
մուհարէպէ էթտիքլէրի սըրատա Տաւու-
16 տըն թագաթը քէսիլտի. Վէ Րաֆա
էվլատընտան, մըզրաղընըն ուճու միս-
գալ պագըր աղըրլըղընտա օլուպ՝ եէ-
նի պիր գըլըճ գուշանմըշ օլան Իշպի-
պէնոպ Տաւուտը էօլտիւրմէյէ գաստ էյ-
17 լէտի. Անճագ Ապիշայ իպնի Սէրուեա
անըն իմտատընա եէթիշէրէք Ֆիլիսթի-
յի վուրուպ գաթլ էյլէտի. օ վագըթ
Տաւուտըն ատամլարը անա եէմին իլէ
սէօյլէտիլէր քի, Պունտան պէօյլէ պի-
զիմլէ ճէնկէ չըգմայաճագսըն, թա քի
Իսրայէլին չըրաղընը սէօնտիւրմէյէ-
սին.

18 Վէ պունտան սօնրա եինէ Ղօպտա
Ֆիլիսթիլէր իլէ ճէնկ վագը օլտու՝ օլ
վագըթ Հուշաթլը Սիպպէքայ Րաֆա էվ-
լատընտան օլան Սաֆը վուրտու.

19 Վէ Ֆիլիսթիլէր իլէ եինէ Ղօպտա մու-
հարէպէ օլտուգտա՝ վէ Պէյթլէհէմլի Էլխա-
նան իպնի Եաարէ-Օրէկիմ Կիթթի
Կօլեաթըն գարտաշընը վուրտու. անըն
մըզրաղընըն սափը չուլհա հաֆ-
ֆէթի կիպի իտի.

20 Վէ եինէ Կաթտա մուհարէպէ վու-
գու պուլտուգտա, պիր ուզուն պօյլու ատամ վար իտի, էլ-
լէրինին պարմագլարը վէ այագլարընըն
պարմագլարը ալթըշար օլա-
րագ, եիրմի տէօրթ թանէ պարմագը վար-
տը. պիր օ տախի
21 Րաֆայա թէվէլլիւտ էթմիշ իտի. Պու
Իսրայէլի մէյտանէ չաղըրտըգտա, Տա-
ւուտըն գարտաշը Շիմ՛անըն օղլու Յօ-
22 նաթան անը էօլտիւրտիւ. Պու տէօրթիւ
Կաթտա Րաֆայա թէվէլլիւտ էթ-
միշ օլուպ Տաւուտըն վէ անըն գուլլա-
րընըն էլի իլէ տիւշտիւլէր.

ՊԱՊ 22

1 Վէ Տաւուտ, ՐԱՊՊ անը պիւթիւն տիւշ-
մանլարընըն վէ Սաուլըն էլինտէն
գուրթարտըղը կիւնտէ պու թէրանէնին
սէօզլէրինի ՐԱՊՊԱ սէօյլէյիփ, տէտի քի,

2 ՐԱՊՊ գայամ վէ գալ՛ամ վէ խէլաս-
քեարըմ տըր.
3 Ալլահ սըղընաղըմ տըր, անա իլթիճա է-
տէրիմ,
Գալգանըմ վէ խէլասըմըն պօյնուզու,
Վէ եիւքսէք գուլէմ վէ փէնահըմ վէ
խէլասքեարըմ օտուր.
Պէնի զօրպալըգտան գուրթարըրսըն.
4 Համտա լայըգ ՐԱՊՊԱ տուա՛ էտէրիմ,
Վէ տիւշմանլարըմտան խէլաս օլուրըմ.
5 Զիրա էօլիւմ տալգալարը էթրաֆըմը
ալըր,
Ֆէսատ սէյլլէրի պէնի գօրգութտու;
6 Հավիյէնին քէմէնտլէրի պէնի իհաթէ
էթտի,
Էօլիւմ տուզագլարը պանա գարշը
կէլտի.
7 Մուզայագամտա ՐԱՊՊԱ տուա՛,

Վէ Ալլահըմա ֆէրեատ էթտիմ.
Օ հէյքէլինտէն սէսիմի իշիթթի.
Վէ ֆէրեատըմ սէսի էնի գուլագլարընա.
8 Օլ վագըթ եէրին սարսըլըպ թիթրէտի,
Վէ սէմավաթըն թէմէլլէրի թէփրէշէրէք էտիպ սարսըլտըլար,
Զիրա օ ղազապ էյլէտի.
9 Պուրունընտան տիւթիւն
Վէ աղզընտան իֆնա էտիճի աթէշ չըգտը.
Քէօմիւրլէր անտան թութուշտու.
10 Վէ կէօքլէրի էյտիրիպ նիւզուլ էյլէտի,
Վէ այագլարընըն ալթընտա գարա պուլութ վար իտի.
11 Վէ քէրուպէ պինիպ ուչարագ կէլտի,
Րիւզկեարըն գանատլարը իւզէրինտէ կէօրիւնտիւ.
12 Վէ գարանլըգը վէ սուլարըն թոփլանմասընը
Վէ կէօքլէրին գոյու պուլութլարընը քէնտի էթրաֆընա չատըրլար գըլտը.
13 Հուզուրունտագի զիյանըն փարլագլըգընտան
Աթէշ քէօմիւրլէրի թութուշտու.
14 ՐԱՊՊ կէօքլէրտէն կիւրլէտի,
Վէ Միւթա'ալ քէնտի սէտասընը վէրտի.
15 Օգլարընը աթմագ իլէ անլարը փէրիշան էյլէտի.
Եըլտըրըմլար իլէ անլարը մունհէզիմ գըլտը.
16 ՐԱՊՊԸՆ թա'զիրինտէն
Դամաղընըն նէֆխինին սոլուղընտան
Տէրեանըն տա'րը կէօրիւնիւփ
Տիւնեանըն թէմէլլէրի աչըգ օլունտու.
17 Եուգարըտան կէօնտէրիփ պէնի թութտու,
Պէնի չոգ սուլարտան չըգարտը.
18 Պէնի գուվվէթլի տիւշմանըմտան
Վէ պանա պուղզ էտէնլէրտէն խալաս էյլէտի,
Զիրա պէնտէն գուվվէթլի իտիլէր.
19 Մուսիպէթիմ կիւնիւնտէ իւզէրիմէ կէլտիլէր,
Ամմա ՐԱՊՊ պանա 'ասա օլտու.
20 Վէ պէնի վիւս'աթա չըգարտը,
Պէնի խալաս էյլէտի, զիրա պէնտէն րազը իտի.
21 ՐԱՊՊ ատալէթիմէ կէօրէ պանա էճր վէրիր,
Էլլէրիմին փաքլըգընա կէօրէ պանա մուքաֆաթ էտէր.
22 Զիրա ՐԱՊՊԸՆ եօլլարընը հըֆզ էթտիմ,
Վէ Ալլահըմա 'ասի օլմատըմ.
23 Զիրա անըն ճէմիյ ահքեամը նազարըմտա իտի,
Վէ ֆէրմանլարընտան այրըլմատըմ.
24 Վէ անըն 'ինտինտէ քեամիլ օլուփ,
Միւնահըմլըգըմտան քէնտիմի հըֆզ էթ
25 ՐԱՊՊ ատալէթիմէ կէօրէ,
Վէ նազարընտա օլան փաքլըգըմա կէօրէ մուքաֆաթ էյլէտի.
26 Մէրհամէթլի իլէ մէրհամէթլի օլուրսուն,
Քեամիլ ատամ իլէ քեամիլ օլուրսուն.
27 Փաք իլէ փաք օլուրսուն,
Էյրի իլէ մուխալիֆ պուլունուրսուն.
28 Վէ միսքին գավմը խալաս էտէրսին,
Վէ մաղրուրլարը թէնզիլ իչին կէօզլէրին անլարըն իւզէրինտէ
29 Զիրա, եա ՐԱՊՊ, սէն պէնիմ չըրաղըմսըն,
Վէ ՐԱՊՊ գարանլըգըմը նուրա թէպտիլ էտէր.
30 Զիրա սէնինլէ 'ասքէրէ հիւճում էտէրիմ,
Ալլահըմըն 'ավնիլէ սուրտան կէչէրիմ.
31 Ալլահըն թարիգի քեամիլ տիր.
ՐԱՊՊԸՆ քէլամը սաֆի տիր.
Քէնտինէ թէվէքքիւլ էտէնլէրին ճիւմլէսինէ գալգան տըր.
32 Զիրա ՐԱՊՊտան պաշգա Ալլահ քիմտիր,
Վէ Ալլահըմըզտան պաշգա գայա քիմտիր.
33 Ալլահ պէնիմ գուվվէթլի գալ'ամ տըր
Վէ թարիգիմի քեամիլ էտէր.
34 Այագլարըմը կէյիք այագլարը կիպի էտէր,
Վէ պէնի եիւքսէք եէրլէրիմ իւզէրինտէ գայիմ էտէր.
35 Էլլէրիմի ճէնկ թա'լիմ էտէր,
Վէ պազուլարըմ պագըր եայ գուրլար.

---

*Խուխու՝ գըզաղըր.

36 Խէլասընըն գալգանընը տախի պանա վէրտին,
Վէ սէնին լութֆըն պէնի պիւյիւք էյլէտի.
37 Ադըմլարըմըն եէրինի վասի' էթտին,
Վէ այագլարըմ սիւրչմէտի.
38 Տիւշմէնլէրիմի թա'գիպ էտիպ՝ անլէրի գըրտըմ.
Վէ անլէրի իֆնա էթմէյինճէ րիճ'աթ էթմէտիմ.
39 Անլէրի իֆնա էթտիմ, եէրէ վուրտըմ,
Վէ գալգմաղա գատըր օլմատըլար.
Այագլարըմ ալթընա տիւշտիւլէր.
40 Ճէնգ իչիւն պէնի գուվվէթ իլէ գուշաթտըն,
Վէ 'ալէյհիմէ գըյամ էտէնլէրի ալթըմա տիւշիւրտիւն.
41 Վէ պանա տիւշմէնլէրիմին արգալարընը չէվիրտին,
Քի պանա պուղզ էտէնլէրի գըրտըմ.
42 Ֆէրեատ էթտիլէր, ամմա գուրթարան եօգ.
ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էթտիլէր, ամմա անլէրի իճապէթ էթմէտի.
43 Պէն տախի անլէրի եէրին թօզը կիպի էզտիմ,
Անլէրի սօգագ չամուրը կիպի այագ ալթընա ալըպ չիյնէտիմ.
44 Գավմըմըն նիզա'լարընտան պէնի խէլաս էտիպ՝
Պէնի թա'իֆէլէրէ րէ'իս օլմագ իւզրէ հըֆզ էյլէտին.
Պիլմէտիյիմ գավմ պանա 'ուպուտիյէթ էյլէտի.
45 Էճնէպիլէր հուզուրումա թէզէլլիւլ էտիպ,
Գուլագլարը իշիթտիկի կիպի՝ պանա 'իթա'աթ էյլէտիլէր.
46 Էճնէպիլէր զէպուն օլուպ՝
Իխթիֆա էթտիքլէրի եէրլէրտէն թիթրէտիլէր.
47 ՐԱՊՊ հայյ տըր, վէ Գայամ մուպարէք օլսուն.
Վէ խէլասըմըն գայասը օլան Ալլահ մութա'ալ օլսուն.
48 Պէնիմ իչիւն ինթիգամ ալըպ՝
Վէ գավմլէրի պանա մունգատ էտէն Ալլահ տըր.
49 Պէնի տիւշմէնլէրիմտէն խէլաս էթտին,
Հէմ տախի 'ալէյհիմէ գըյամ էտէնլէրին իւզէրինէ պէնի թէրֆի' էյլէտին.
Զալիմ ատէմտէն պէնի խէլաս էթտին.
50 Պունտան տօլայը, եա ՐԱՊՊ, թա'իֆէլէր արասընտա սանա համտ էտիպ,
Սէնին իսմինէ թէղաննի էտէճէյիմ.
51 Մէլիքինէ խէլասը 'ազիմ իհսան էտէն
Վէ մէսիհի օլան Տավուտա
Վէ նէսլինէ իլէլ էպէտ 'ինայէթ էտէն
Օ տըր.

ՊԱՊ 23

1 Վէ Տավուտըն սօն սէօզլէրի պունլար տըր.
Տավուտ ի Եէսսէ տէր քի,
Թէրֆի' օլունան ատէմ,
Եա'գուպուն Ալլահընըն մէսիհի,
Վէ Իսրայէլին շիրինլէպեան շա'իրի տէր քի,
2 Պէնիմ վասըթամլէ ՐԱՊՊԸՆ Րուհը սէօյլէտի.
Անըն քէլամը տախի տիլիմ իւզէրինտէ տիր.
3 Իսրայէլին Ալլահը տէտի,
Իսրայէլին Գայասը պանա սէօյլէտի քի,
Ատէմլէրէ սալթանաթ էտէն 'ատիլ օլսուն,
Ալլահ գորգուսիյլէ սալթանաթ էթսին.
4 Կիւնէշ տօղտուղու սապահ նուրը կիպի,
Պուլութսըզ սապահ կիպի օլաճագ,
Եաղմուրտան սօնրա եէրտէն ֆիլիզ չըգարան կիպի օլաճագ տըր.
5 Պէնիմ պէյթիմ Ալլահըն 'ինտինտէ պէօյլէ տէյիլ իսէ տէ,
Չիւնքի պէնիմ իլէ հէր խուսուստա մուհքէմ
Վէ մուհքէմ պիր 'ահտը էպէտի 'ագտ էյլէտի.
Պու տախի պիւթիւն խէլասըմ վէ ճէմի' ի մէսէրրէթիմ տիր.
Անը ֆիլիզլէնտիրմէյէճէք մի տիր.
6 Լաքին խարամզատէլէրին ճիւմլէսի աթըլմըշ տիքէն կիպի տիրլէր

Զիրա էլ իլէ թէօթիւլամազլար։
7 Ամմա անլէրէ տօգունաճագ օլան ա-
տէմ
Տէմիր իլէ վէ մըզրագ սափը իլէ սի-
լահլանմալը տըր.
Վէ պուլունտուգլարը եէրտէ ատէշ իլէ
պիւթիւն պիւթիւն եագըլըր-
լար։

8 Տավուտըն գահրամանլարընըն իսիմլէ-
րի պունլար տըր, Թագքէմօնի Եօշէ-
պաշշէպէթ սէրտարլարըն պաշը, Ատի-
նօ Էսնի քի պիր տէֆատա սէքիզ եիւզ-
ձի իւզէրինէ ինէրէք անլէրի պիր ճէն-
կտէ գաթլ էյլէտի։
9 Վէ անտան սօնրա Ախօխի Տօտօյըն
օղլու Էլ'ազար իտի. Տավուտ իլէ պէ-
րապէր օլան իւչ գահրամանլարըն պիրի
իտի քի, պունլար Իսրայէլիլէր չէքիլ-
տիքլէրի հալտէ ճէնք իչիւն օրատա
ճէմ' օլան Ֆիլիսթիլէրի թահգիր էթ-
10 տիքլէրի զաման, Պու գալգըպ վէ
էլի եօրուլունճայա էլի գըլըճա եափըշընճա-
յա գատար Ֆիլիսթիլէրի վուրտու. օլ
կիւն ՌԱՊՊ պիւյիւք պիր նուս-
րէթ վէրտի. վէ գավմ անճագ անըն
արդընճա եաղմայա տէօնտիւ։
11 Վէ պունտան սօնրա Հարարի Ակէ-
նին օղլու Շամմա իտի. Ֆիլիսթիլէ-
րին պիր պէօլիւք թէշքիլ էթտիքլէրինտէ,
օրատա մէրճիմէք իլէ տօլու պիր թար-
լա պուլունուպ, գավմ Ֆիլիսթի-
լէրին էօնիւնտէն ֆիրար էթմիշ իքէն,
12 Պու քիշի թարլանըն օրթասընտա
տուրարագ անը մուհաֆազա էյլէտի,
վէ Ֆիլիսթիլէրի վուրտու. ՌԱՊՊ տա-
խի պիւյիւք պիր նուսրէթ իհսան էյ-
լէտի։
13 Վէ օթուզ րէիսլէրտէն իւչիւ էքին
վագթը Ատուլլամ մաղա-
րասընա, Տավուտըն եանընա կէլտիլէր.
վէ Ֆիլիսթիլէրին պիր պէօլիւքիւ Րէ-
ֆայիմ վատիսինտէ գօնմուշ օլուպ,
14 Տավուտ տախի օլ վագտ գալ'ատա
պուլունուրտու. Ֆիլիսթիլէրին մուհա-
ֆըզլարը տախի օլ վագտ Պէյթլէհէմ-
15 տէ իտի. Վէ Տավուտ հասրէթ չէքէրէք՝
Պէյթլէհէմին գափուսընտա օլան գու-
եուտան քիմ պանա իչմէք սու վէրիր՝ տէ-
16 տի. Օլ վագըթ պու իւչ գահրա-
Ֆիլիսթիլէրին օրտուսունը եարըփ
կէչտիլէր. վէ Պէյթլէհէմին գափու-
սընտա օլան գույուտան սու չէքիփ
ալըփ Տավուտա կէթիրտիլէր. փագատ
անտան իչմէք իսթէմէյիփ՝ անը
17 ՌԱՊՊին իչիւն տէօքիւպ՝ Վէ՛ Եա ՌԱՊՊ,
չա՛ քի պէն պունու եափայըմ.
ճանլարընը մուխաթարայա գօյարագ
կիտէն ատամլարըն գանընը մը իչէ-
եիմ՝ տէյէրէք անտան իչմէք իսթէ-
միյի. Պու իւչ կիւչլիւլէր օլ իշի
եափտըլար։
18 Վէ Սէրուեայ օղլու Եօապըն գար-
տաշը Ապիշայ իւչլէրին պաշը իտի. Պու
մըզրագընը իւչ եիւզ
ատէմին իւզէրինէ գալդըրըփ անլարը գաթլ
էյլէտի, վէ պու իւչլէր արասընտա
19 նամ գազանտը. Պու իւչլէրին էն մու-
քէմմէլի օլմագլա անլարըն րէիսի օ-
լոպ իտի, լաքին իլք իւչլէրին մէրթէ-
պէսինէ վարմատը։
20 Վէ պէօյլէ Գաբսէէլ'տէն
սէքիզ պիր գահրամանըն Եօտայի
օղլու Պէնայա Մօապըն
իքի արսլան տէօնիւշլիւ ատամլարընը վուրտու.
վագթընտա էնիփ գար եաղտըղը կիւնտէ
21 գույու իչինտէ պիր արսլանը էօլտիւրտիւ.
Վէ պիր Մըսըրլը գաթլ
Մըսըրլընըն էլինտէ պիր մըզրագ
իքէն, օ պիր տէյնէք իլէ անըն
նա էնիփ, Մըսըրլընըն էլինտէն
մըզրագը գափարագ, անըն մըզրագըյլա
22 գէնտի գաթլ էյլէտի. Պու իշլէրի
Եօտայի օղլու Պէնայա էյլէտի, վէ
իւչ գահրամանլարըն արասընտա
23 նամ ալտը. Օթուզլարտան մու-
իտի, ամմա իլք իւչլէրին մէրթէ-
պէսինէ վարմատը. վէ Տավուտ անը
մուհաֆըզլարը իւզէրինէ գօյտու։
24 Եօապըն գարտաշը Ասահէլ օթուզ-
լարտան իտի. պունլար տախի Պէյթ-
25 լէհէմլի Տօտօյըն օղլու Էլհանան, Հարօ-
26 տլը Շամմա Հարօտլը Էլիգա, Փալթի
27 Թէգօ'ի 'Իգքէշըն օղլու 'Իրա, Անաթօ-
թի Ապի'էզէր, Հուշալը Մէպունայ,

28 [illegible] Նետոփացի [illegible],
29 [illegible]
30 [illegible]
31 [illegible]
32 [illegible]
33 [illegible]
34 [illegible]
35 [illegible]
36 [illegible]
37 [illegible] Սելեկ, [illegible]
38 [illegible]
39 [illegible]

[illegible]

1 [illegible] Տէրոջ [illegible]
2 [illegible]
3 Յովաբ [illegible]
4 [illegible]
5 [illegible]
6 [illegible]
7 [illegible]
8 [illegible]
9 [illegible] Յովաբ [illegible]
10 [illegible]
11 [illegible]
12 [illegible]
13 [illegible]
14 [illegible]
15 [illegible]
16 [illegible]

հիւմ էթմէքլէ, գավմը հէլաք էտէն
մէլէյէ՝ Արթըգ քիֆայէթ էտէր, էլինի
կէրի չէք՝ տէտի։ ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի տա-
խի Եէպուսի Օրնանըն խարմանը եա-
17 նընտա իտի։ Վէ Տավուտ գավմը վուրան
մէլէյի կէօրտիւքտէ, ՐԱՊՊԱ սէօյլէյիպ՝
իշթէ խաթա վէ կիւնահ իշլէյէն պէն
իմ, ֆագաթ պու գոյունլար նէ՞ եափ-
թըլար, րէճա էտէրիմ էլին պէնիմ 'ա-
լէյհիմէ վէ փէտէրիմին խանէսի 'ալէյ-
հինէ օլսուն՝ տէտի։
18 Վէ օլ կիւն Ճատ Տավուտա կէլիպ ա-
նա՝ Չըգ Եէպուսի Օրնանըն խարմա-
նընտա ՐԱՊՊԱ պիր մէզպահ իգամէ
19 էյլէ՝ տէտի։ Վէ Տավուտ Ճատըն քէլա-
մընա կէօրէ ՐԱՊՊԸՆ էմրի իւզրէ եու-
20 գարը չըգտը։ Վէ Օրնան պագըպ մէլիք-
լէ պէնտէկեանըն քէնտիսինէ տօղրու
կէչտիքլէրինի կէօրիւնճէ, Օրնան չը-
գըպ եէրէ գափանարագ մէլիքէ 'արզը
21 'ուպուտիյէթ էյլէտի։ Վէ Օրնան՝ Է-
ֆէնտիմ մէլիք նի՞չիւն քէնտի գուլունըն
եանընա կէլտի՝ տէտի։ Տավուտ տախի
Գավմըն իւզէրինտէն պու թա'ուն տէֆ'
օլունմասը իչիւն, ՐԱՊՊԱ մէզպահ պի-
նա էթմէք իւզրէ, պու խարմանը սէ-
նտէն իշթիրա էթմէյէ կէլտիմ՝ տէ-
22 Օրնան տախի Տավուտա՝ Էֆէնտիմ մէ-
լիք նազարընտա խօշ օլանը ալըպ գուր-
պան թագտիմ էյլէսին. իշթէ մուհ-
րագ իչիւն էօքիւզլէր, վէ օտուն իչի
խարման ալէթլէրի վէ էօքիւզ թագ-
23 ըմլարը վար՝ տէտի։ Պունլարըն հէփ-
սինի Օրնան՝ մէլիք կիպի մէլիքէ վէր-
տի, վէ Օրնան մէլիքէ՝ Ալլահըն ՐԱՊՊ
24 սէնի րազը գըլսուն՝ տէտի։ Լաքին մէ-
Օրնանա՝ Խայըր, անճագ անը թա
պահասըյլէ սէնտէն իշթիրա էտէ
վէ Ալլահըմ ՐԱՊՊԱ մէճճանէն
ղըմը մուհրագա թագտիմ էթմէմ տէ-
տի. վէ Տավուտ խարմանը վէ էօ-
քիւզլէրի էլլի միսգալ կիւմիւշէ իշթի-
25 րա էյլէտի։ Վէ Տավուտ օրատա ՐԱՊ
պիր մէզպահ պինա էտիպ՝ մուհրագ-
լար վէ սէլամէթ գուրպանլարը թագ-
տիմ էյլէտի. վէ ՐԱՊՊ տիյար իչի-
չիւն նիյազը գապուլ էթմէքլէ թա'ու
Իսրայէլ իւզէրինտէն մունտէֆի' օլ

---

*ՄԻԽԼՈՒՔ Ի ՍԱԼԻՍ

ՊԱՊ 1

1 Վէ մէլիք Տավուտ իխթիյար վէ միւթէնն
օլտըգտա, անը էսվապ իլէ էօրթէրլէր
2 իտի իսէ տէ ըսընմազ իտի։ Վէ պէն-
տէլէրի անա՝ Էֆէնտիմիզ մէլիք իչիւն
պիր կէնճ պաքիրէ արանսըն, վէ մէլի-
յին հուզուրընտա տուրսուն վէ անը
կէօզէտիպ գոյնընտա եաթսըն քի է-
3 ֆէնտիմիզ մէլիք ըսընսըն՝ տէտիլէր։ Վէ
Իսրայէլին պիւթիւն տիյարընտա կիւ-
զէլ պիր գըզ արայարագ, Շունամլը
Ապիշակը պուլուպ՝ անը մէլիքին նէզ-
4 տինէ կէթիրտիլէր։ Վէ պու գըզ ղա-
յէթ կիւզէլ օլուպ, մէլիքի կէօզէտէ-
րէք անա խըզմէթ էտէր իտի, լաքին
մէլիք անը պիլմէտի։
5 Վէ Ատոնիյա իպնի Հաճճիթ թէքէպ-
պիւր էտիպ՝ Մէլիք պէն օլաճաղըմ տէ-
յէրէք 'արապալար իլէ աթլըլար, վէ
էօնիւնճէ սէյիրթմէք իւզրէ էլլի նէ-
6 ֆէր ատէմ թէտարիք էյլէտի։ Փէտէ-
րի տախի՝ Նի՞չիւն պէօյլէ եափտըն տէ-
յէրէք անը միւտտէթ ի 'էօմրիւնտէ
թա'զիր էթմէմիշ իտի. վէ տախի անը

---

*Պու քիթապա ՄԻԽԼՈՒՔ Ի ԷՎՎԷԼ
տախի տէնիլիր։

հէյէթի զիյատէ գիւզէլ իտի, վալիտէսի
անը Ապշալօմտան սօնրա տօղուրմուշ
7 իտի. Վէ Եօապ իպնի Ծէրուեա վէ
քեահին Ապիաթար իլէ անըն մուքալէ-
մէսի օլուրտու. Վէ պունլար Ատօնիյայա
թապի' օլուպ իմտատ էտէրլէր
8 իտի. Լաքին քեահին Ծատօգ վէ Եէ-
հօյատա իպնի Պէնայա' վէ Նաթան
փէյղամպէր վէ Շիմի'ի վէ Րէ'ի վէ Տավու-
տըն գահրէմանլարը Ատօնիյա իլէ տէյիլ-
9 լէրտի. Վէ Ատօնիյա Րօկէլ չէշմէ-
սինին եանընտա օլան Զօհէլէթ թաշը
գուրպանլըգ գօյունլար վէ սըղըրլար վէ
պէսլի հայվանլար քէսիպ, ճումլէ
մէլիքզատէ գարտաշլարընը վէ մէլիքին
պէնտէլէրի օլան Եէհուտա րի-
ճալլէրինի ճումլէսինի տա'վէթ էյլէտի.
10 Լաքին Նաթան փէյղամպէրի վէ Պէնա-
յա'յը վէ գահրէմանլարը վէ գարտաշը
Սիւլէյմանը տա'վէթ էթմէտի.
11 Վէ Նաթան Սիւլէյմանըն վալիտէսի
Պէթշէպա'ա խիթապէն տէտի քի: Ա-
տօնիյա իպնի Հաճճիթին մէլիք օլտու-
ղունը իշիթմէտին մի, վէ էֆէնտիմիզ
12 Տավուտըն խապէրի եօգ տուր. Վէ շիմ-
տի կէլ, սանա պիր նասիհաթ վէրէ-
յիմ, քի հէմ քէնտի ճանընը վէ օղլուն Սիւ-
13 լէյմանըն ճանընը գուրթարասըն. Գալգ,
մէլիք Տավուտըն եանընա կիթ, վէ օ-
նա խիթապէն՝ էյ էֆէնտիմ մէլիք, սէն
եէմին էտէրէք ճարիյէնէ՝ Պէնտէն սօն-
րա մէլիք օլուպ, թախթըմա ճիւլուս
էտէճէք օլան սէնին օղլըն Սիւլէյման
տըր տէմէտին մի. իմտի նիչին Ատօ-
14 նիյա մէլիք օլմուշ տուր տէյէ սէօյլէ. Իշ-
թէ սէն օրատա մէլիք իլէ սէօյլէշմէք-
տէ իքէն՝ պէն տախի արգանտան կէ-
լիպ սէօզլէրինի թէքմիլ էտէրիմ՝ տէտի.
15 Վէ Պէթշէպա՝ մէլիքին նէզտինէ խալ-
վէթէ կիրտի. վէ մէլիք զիյատէ իխթի-
յար օլուպ՝ Շունամլը Ապիշաղ մէլիքէ
16 խըզմէթ էթմէքտէ իտի. Վէ Պէթշէ-
պա՝ էյիլիպ մէլիքէ սէճտէ էյլէտի.
17 մէլիք տախի՝ նէ վար՝ տէտի. Օլ տա-
խի անա խիթապէն՝ էյ էֆէնտիմ, սէն
ճարիյէնէ Ալլահըն օլան ՌԱՊՊԸՆ հագ-
գը իչին եէմին էտէրէք՝ Պէնտէն սօն-
րա մէլիք օլուպ թախթըմա ճիւլուս է-
տէճէք օլան սէնին օղլըն Սիւլէյման
18 տըր՝ տէտին. Վէ իմտի իշթէ Ատօնիյա
մէլիք օլմուշ տուր, վէ սէն էյ էֆէնտիմ
19 մէլիք, պիլմէզսին. Վէ պիր չօգ սըղըր-
լար վէ պէսլի հայվանլար վէ գօյունլար
գէսիպ էտիպ՝ ճումլէ մէլիքզատէլէրի վէ
քեահին Ապիաթարը վէ սէրասքէր Եօ-
ապը տա'վէթ էյլէմիշ, լաքին գուլըն
20 Սիւլէյմանը տա'վէթ էթմէմիշ. Վէ սէն,
էյ էֆէնտիմ մէլիք, ճումլէ Իսրայէլ
գէօզլէրի սէնին իւզէրինէ տըր, քի
պէնտէն սօնրա էֆէնտիմ մէլիքին թախ-
թընա քիմ ճիւլուս էտէճէյինի անլարէ-
21 սըն. Եօգսա էֆէնտիմ մէլիք
քէնտի պապալարը իլէ ույուտուգտա,
պէն վէ օղլում Սիւլէյման խաթաքեար
սայըլաճաղըզ՝ տէտի.
22 Վէ իշթէ օ մէլիք իլէ սէօյլէշմէքտէ
23 իքէն, Նաթան փէյղամպէր տախի կէլտի. Վէ
մէլիքէ՝ Նաթան փէյղամպէր կէլմիշ տէ-
յիւ խապէր վէրտիլէր. Վէ օ մէլիքին
հուզուրունա վարտըգտա եէրէ գա-
տարագ մէլիքէ եիւզ իւսթիւ էյիլտի
24 Վէ Նաթան՝ էյ էֆէնտիմ մէլիք,
սէն՝ Պէնտէն սօնրա Ատօնիյա մէլիք
օլուպ թախթըմա օ ճիւլուս էտէճէք
25 տէտին մի. Զիրա պու կիւն է-
նիպ պիր չօգ սըղըրլար վէ պէսլի հայ-
վանլար վէ գօյունլար գէսիպ էտիպ՝ ճում-
լէ մէլիքզատէլէրի վէ ասքէրին սէր-
ասքէրլէրինը վէ քեահին Ապիաթարը
տա'վէթ էյլէտի, վէ իշթէ անըն հու-
զուրունտա եէյիպ իչիյօրլար, վէ Ատօ-
26 նիյա մէլիք եաշասըն տէյօրլար. Ամմա
պէնի գուլունը վէ քեահին Սատօգ իլէ
Պէնայա իպնի Եէհօյատա'յը վէ գու-
27 լուն Սիւլէյմանը տա'վէթ էթմէտի. Պու
իշ էֆէնտիմ մէլիք թարաֆընտա՞ն մը
օլտու, վէ էֆէնտիմ մէլիքին սօնրա-
սընտա թախթընա քիմ ճիւլուս էտէճէյինի
գուլլարընա պիլտիրմէտին՝ տէտի.
28 Վէ մէլիք Տավուտ ճէվապէն՝ Պէթշէ-
պա'յը պանա չաղըրընըզ՝ տէտի. Օլ տա-
խի մէլիքին հուզուրունա կէլիպ վէ անըն
29 էօնինտէ տուրտու. Վէ մէլիք եէմին
էտէրէք՝ ճանըմը հէր մուզայագա-

[illegible]
30 [illegible]
31 [illegible]
32 [illegible]
33 [illegible]
34 [illegible]
35 [illegible]
36 [illegible]
37 [illegible]
38 [illegible]
39 [illegible]
40 [illegible]

[illegible]
41 [illegible]
42 [illegible]
43 [illegible]
44 [illegible]
45 [illegible]
46 [illegible]
47 [illegible]
48 [illegible]
49 [illegible]
50 [illegible]

---

[1] [illegible]

մաղլէ գալգըպ կիթտի, վէ մէզպահըն
51 պօյնուզլարընը թութտու։ Վէ Սիւլէյ-
մանա խապէր վէրիլիպ՝ իշթէ Ադօնիյա
մէլիք Սիւլէյմանտան գօրգույօր իշտէ
մէզպահըն պօյնուզլարընը տութա-
րագ, Մէլիք Սիւլէյման պու գուլունու
ղըլըճլէ էօլտիւրմէյէճէյինէ պու կիւն
պանա եէմին էթսին՝ տէյօր, տէտիլէր։
52 Սիւլէյման տախի՝ Էյէր ֆազիլէթ սա-
հիպի օլուր իսէ՝ պիր գըլը եէրէ տիւշ-
մէյէճէք տիր, ամմա անտէ ֆէսատ
պուլունուր իսէ էօլէճէք տիր՝ տէտի։
53 Օլ զէման մէլիք Սիւլէյման ատամ
կէօնտէրիպ, վէ անը մէզպահտան էն-
տիրտիլէր. օլ տախի կէլիպ մէլիք Սիւ-
լէյմանա 'արզ ը 'ուպուտիյէթ էյլէտի.
վէ Սիւլէյման անա՝ Էվինէ կիթ՝ տէտի։

ՊԱՊ 2

1 Վէ Տավուտըն վէֆաթ էտէճէյի էյյամ
թէգարրիւպ էթտիքտէ, օղլու Սիւլէյ-
2 մանա վասիյէթ էտիպ տէտի քի՝ Պէն
պիւթիւն տիւնեանըն կիթտիյի եօլա
կէտիյօրըմ, լազըմ տըր քի գուվվէթլէն վէ
3 մէրտ օլ. Վէ հէր նէ իշլէրսէն վէ հէր
նէրէյէ պույուրուրսան մուվաֆֆագ
օլմազըղըն իչիւն՝ Թէվրաթ ը Մուսա-
տա մուհառրէր օլտըղը վէճհլէ՝ Ալլահըն
ՐԱՊՊԸՆ թարիգլէրինտէ սիւլիւք, վէ
գավանինի վէ էվամիրի վէ ահքեամ վէ
շէհատէթլէրինը հըֆզ էթմէքլիքլէ անըն
4 թէնպիհաթընը իճրա էյլէյէսին, թա քի
ՐԱՊՊ հագգըմտա սէօյլէտիյինի՝ եա'նի՝
Օղուլլարըն քէնտի մէսլէքլէրինէ տիգ-
գաթ էտիպ, հուզուրումտա պիւթիւն
գալպլէրի վէ պիւթիւն ճանլարըյլէ
հագիգաթ իւզրէ սիւլիւք էտէրլէր ի-
սէ, Իսրայէլ թախթընտա սէնին պիր
ատէմին էքսիք օլմայաճագ՝ տէյիւ
պույուրտըղը քէլամը սապիթ էյլէյէ։
5 Վէ տախի Եօապ իպն ի Սէրուեանըն
պանա էթտիյինի՝ եա'նի Իսրայէլին ի-
քի սէր'ասքէրի օլան Ապնէր իպն ի Նէր
իլէ 'Ամասա իպն ի Նէթէրի գաթլ էթ-
տիյինի, վէ սուլհ զէմանընտա մուհարէ-
պէ գանը տէօքէրէք պէլինտէքի գու-
շաղա վէ այագլարընտաքի այագ գապլարընա
6 պուլաշըքլարընը պիլիրսին. Իմտի հիք-
մէթին իգթիզասընճա հարէքէթ էտիպ,
անըն աք սաչընը սէլամէթլէ գապրա
7 էնտիրմէյէսին։ Ամմա Կիլ'ատի Պարզիլ-
լայըն օղուլլարընա իքրամ էյլէյէսին,
վէ սօֆրանտա թա'ամ էտէնլէր արա-
սընտա պուլունսունլար. Զիրա պիրատէ-
րին Ապեսալօմըն եիւզիւնտէն ֆիրար
էթտիյիմտէ՝ պանա եօլտա եագընըմա կէլ-
տիլէր։
8 Վէ իշթէ Պահուրիմլի Պէնեամինի
Շիմ'ի իպն ի Կէրա եանընտա տըր. օլ
քիշի Մահանայիմէ կիթտիյիմ կիւնտէ՝
լա'նէթ ի շէտիտէ իլէ պանա պէտ տու'ա
էյլէտի. լաքին պէնի իսթիգպալ իչիւն
Իորտանա էնտիյինտէ՝ Պէն սէնի գըլըճ-
լէ էօլտիւրմէյէճէյիմ՝ տէյէրէք, ՐԱՊ-
ՊԸՆ հագգը իչիւն անա եէմին էյլէտիմ.
9 Վէ շիմտի սէն անը սուչսուզ 'ատ էյ-
լէմէ, զիրա սէն էհլ ի հիքմէթ օլուպ՝
անա նէ եափաճաղընը պիլիրսին, վէ
անըն աք սաչընը գապրա գան իլէ էն-
տիրէսին։
10 Պա'տէհու Տավուտ էճտատը իլէ ու-
յույուպ՝ շէհր ի Տավուտտա տէֆն օ-
11 լունտու։ Վէ Տավուտըն Իսրայէլ իւզէ-
րինէ էյյամ ը սալթանաթը գըրգ սէնէ
իտի. Հէպրօնտա եէտի սէնէ, վէ Եէ-
րուշալիմտէ օթուզ իւչ սէնէ սալթա-
նաթ էյլէտի։
12 Վէ Սիւլէյման փէտէրի Տավուտըն
թախթընա ճիւլուս էտիպ՝ հիւքիւմէ-
թի զիյատէսիյլէ միւհքէմ օլտու։
13 Վէ Ադօնիյա իպն ի Հաճճիթ Սիւլէյ-
մանըն վալիտէսի Պաթշէպա'յըն նէզտի-
նէ կէլտի. օլ տախի՝ Կէլիշին խա՞յըր մը
14 տըր՝ տէտիյինտէ, Խայըր տըր՝ տէտի։ Վէ՝
Սանա պիր սէօզիւմ վար՝ տէտիյի իւ-
15 զէրինէ՝ Սէօյլէ՝ տէտի։ Օլ տախի՝ Էմր ի
սալթանաթ պէնիմ օլուպ՝ մէլիք օլ-
մամ իչիւն ճէմի' ի Իսրայէլին պանա
թէվէճճիւհ էթտիքլէրի մա'լումուն տուր.
լաքին էմր ի սալթանաթ չէվրիլիպ՝
պիրատէրիմին 'ուհտէսինէ կէչտի. զի-
րա ՐԱՊՊ թարաֆընտան անա վէրիլ-
16 տի. Վէ շիմտի սանա պիր րիճամ վար,

պէնտէն տիրիղ էթմէ՛ տէտիքտէ, ա-
17 նա՛ Սէօյլէ տէտի։ Օլ տախի՝ Քէրէմ
էյլէ, մելիք Սիւլէյմանա սէօյլէ, (զիրա
օ [illegible] սէնտէն տիրիղ էթմէյէճէք
տիր,) Շունամիյէ Ապիշաճը զէվճէ
օլմագ իւզրէ պանա վէրսին՝ տէտի։
18 Պաթշէպա՝ տախի՝ Փէք էյի, պէն սէնին
իչիւն մելիքէ սէօյլէրիմ՝ տէտի։
19 Պունուն իւզէրինէ Պաթշէպա՝ Ատօնիյա
իչիւն սէօյլէմէք իւզրէ, մելիք
Սիւլէյմանըն նէզտինէ վարտը. մելիք
տախի անը իսթիգպալէ գալգըպ, անա
թէմէննա էտէրէք, թախթընա օթուրընճա,
մելիքին վալիտէսի իչիւն տախի
թախթ գօյտուրտու, օլ տախի անըն
20 սաղընա օթուրտու։ Վէ՝ Սանա պիր
քիւչիւք րիճամ վար, պէնտէն տիրիղ
էթմէ՝ տէտիքտէ, մելիք անա՝ Պույուր,
վալիտէմ, զիրա սէնտէն տիրիղ էթմէմ՝
21 տէտի։ Օլ տախի՝ Շունամիյէ Ապիշաճը
պիրատէրին Ատօնիյայա զէվճէ
22 օլմագ իւզրէ վէրիլսին՝ տէտի։ Վէ մելիք
Սիւլէյման վալիտէսինէ ճէվապէն՝
Սէն նէ՛ սէպէպտէն Շունամիյէ Ապիշաճը
Ատօնիյա իչիւն թալէպ էտէրսին.
սալթանաթը տախի անըն իչիւն թալէպ
էյլէ, (զիրա օ պէնիմ պիւյիւք պիրատէրիմ
տիր,) պէլի, անըն իչիւն վէ
քէհանին Ապիաթար իլէ Յօապ իպն ի
23 Սէրուիա իչիւն թալէպ էյլէ՝ տէտի։ Օլ
վագըթ մելիք Սիւլէյման՝ ՌԱՊՊԸՆ
հագգը իչիւն եէմին էտիպ, Ալլահ պանա
պէօյլէ վէ տահա զիյատէ էթսին
քի Ատօնիյա պու սէօզիւ քէնտի ճանը
24 ՚ալէյհինէ սէօյլէմիշ տիր։ Վէ շիմտի պէնի
սապիթ էտիպ՝ փէտէրիմ Տաւուտըն
թախթընա ճիւլուս էթտիրէրէք, տէտիյի
իւզրէ պանա պիր խանէ եափան
ՌԱՊՊ հայյ տըր քի, Ատօնիյա պու կիւն
25 գաթլ օլունաճագ տըր՝ տէտի։ Վէ մելիք
Սիւլէյման Պէնայա իպն ի Եէհօյատա՚յը
կէօնտէրտի, օլ տախի անը վուրտուգտա՝
էօլտի։
26 Վէ մելիք քէհանին Ապիաթարա խիթապէն՝
Սէն Անաթօթա չիֆթլիյինէ
կիթ, զիրա սէն էօլիւմէ միւսթահագ
սըն. ֆագաթ Եէհօվա ՌԱՊՊԸՆ թապութ [illegible] ՚ահտընը փէտէրիմ Տաւու
տ էօնիւնճէ կէօթիւրտիւն, փէտէրի
չէքտիյի պիլ ճիւմլէ ատէրլէրէ հէմ
օլտըղըն ճիհէթլէ սէնի պու կիւն էօլ
27 տիւրմէմ՝ տէտի։ Վէ Սիւլէյման, ՌԱ
ՊԸՆ՝ ՚Էլինին խանէսի հագգընտա Շի
լօտա սէօյլէտիյի քէլամը իթմամ իչ
Ապիաթարը ՌԱՊՊԸՆ քէհանինի օլ
լըղտան թարտ էյլէտի։
28 Վէ իշպու խապէր Յօապա կէլտի
տէ, (զիրա Յօապ Ապշալօմա թապի՛ օլ
մամըշ իսէ տէ Ատօնիյայա թապի՛ օլ
միւշ իտի,) Յօապ ՌԱՊՊԸՆ մէսքէնի
իլթիճա՛ իլէ մէզպահըն պօյնուզլ
29 նա սարըլտը։ Վէ մելիք Սիւլէյման
Յօապըն՝ ՌԱՊՊԸՆ մէսքէնինէ իլթի
էտիպ մէզպահըն եանընտա պուլուն
տըղը խապէր օլունտուգտա, Սիւլէյ
Պէնայա իպն ի Յէհօյատա՚յը կէօնտէ
30 րիպ, Կիթ անը վուր՝ տէտի։ Պէնայա
տախի ՌԱՊՊԸՆ մէսքէնինէ կիրիպ, ա
նա՛ Մելիքին էմրի պու տըր, չըգ տը
րը՝ տէտի։ Օլ տախի՝ Խայըր, պուրատա
էօլէյիմ՝ տէտիյի իւզէրինէ, Պէնա
մելիքին նէզտինէ ՚ավտէթլէ, Յօապ
պէօյլէ սէօյլէտի, վէ պու թարզ իլէ
ճէվապ վէրտի՝ տէյէրէք անա իֆատէ
31 էյլէտի։ Վէ մելիք անա խիթապէն՝ Ա
նըն տէտիյինի իճրա իլէ անը վուր վէ
տէֆն էյլէ, քի պէնտէն վէ փէտէրիմի
խանէտանընտան Յօապըն սէպէպսիզ տէօք
32 տիւյիւ գանը իզալէ էտէսին։ Վէ ՌԱՊ
անըն [illegible] գանը պաշը իւզէրինէ
կէթիրէճէք տիր, զիրա փէտէրիմ Տա
ւուտըն խապէրի օլմայարագ, քէնտի
սինտէն զիյատէ սալիհ վէ էյի իքի ա
տամ՝ եա՚նի Իսրայէլին սէր՚ասքէրի Ա
պէր իպն ի Նէր իլէ Եէհուտանըն սէր
՚ասքէրի Ամասա իպն ի Եէթէրի
33 ճում էտիպ՝ գըլըճլէ գաթլ էյլէտի։ Վէ
պունլարըն գանը իլ էլ էպէտ Յօապ
պաշը իւզէրինէ վէ անըն զիւրրի
յէթինին պաշը իւզէրինէ րիւճու՝ էտէ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
34 տէտի։ Օլ զէման Պէնայա իպն ի Եէ

հօյատա' չըգըպ' անը վուրարագ
գաթլ էթտի. օլ տախի պէրրիյէտէ
քէնտի խանէսինտէ տէֆն օլունտու.
35 Վէ մէլիք Պէնայա իպն ի Եէհօյատա'յը
անըն եէրինէ սէր'ասքէրը նասպ էյլէտի.
քէզալիք մէլիք քեահին Սատօգը Ա-
36 պիաթարըն եէրինէ նասպ էթտի. Պա'-
տէհու մէլիք ատէմ կէօնտէրիպ Շիմ'իյի
չաղըրտը. վէ անա՝ Քէնտին իչին Եէ-
րուշալիմտէ պիր խանէ պինա էյլէյիպ
օրատա օթուր, վէ հիչ պիր եէրէ չըգ-
37 մա. Վէ չըգըպ՝ Գէտրօն տէրէսինի կէչ-
տիյին կիւնտէ՝ էյի պիլմիշ օլ քի մութ-
լագա էօլէճէքսին, վէ գանըն քէնտի
պաշըն իւզէրինէ օլաճագ տըր՝ տէտի.
38 Շիմ'ի տախի մէլիքէ՝ Պու քէլամ էյի
տիր. էֆէնտիմ մէլիքին էմրի իւզրէ
գուլըն իճրա էտէճէք տիր՝ տէտի. Վէ
Շիմ'ի Եէրուշալիմտէ խայլը վագըթ
սաքին օլտու.

39 Վէ իւչ սէնէ սօնրա Շիմ'ինին իքի
գուլը Ճաթ մէլիքի Աքիշ իպն ի Մա'ա-
քանըն նէզտինէ ֆիրար էթմէլէրի վու-
գու'պուլտու, Շիմ'իյէ՝ Իշթէ գուլլարըն
Ճաթտա տըր՝ տէյէրէք խապէր վէր-
40 տիլէր. Շիմ'ի տախի գալգըպ մէրքէ-
պինէ էյէր վուրարագ, գուլլարընը ա-
րամագ իւզրէ Աքիշին նէզտինէ Ճաթա
կիթտի, վէ Շիմ'ի կիտիպ քէնտի գուլ-
41 լարընը Ճաթտան կէթիրտի. Վէ Սիւ-
լէյմանա՝ Եէրուշալիմտէն Շիմ'ինին Ճա-
թա կիտիպ 'ավտէթ էթմիշ օլտուղը
42 խապար օլունտուգտա, Մէլիք Շիմ'իյի
չաղըրտարագ, անա խիթապէն՝ Սէն
չըգըպ պիր եէրէ կիթտիյին կիւնտէ
մութլագա էօլէճէյինի էյի պիլմիշ օլ՝
տէյէրէք, ՌԱՊՊԸՆ հագգը իչին սանա
եէմին էթտիրիպ՝ շէհատէթ էթմէտիմ
մի. սէն տախի պանա՝ Իշիթտիյիմ քէ-
43 լամ էյի տիր՝ տէտին. Իմտի նի՞չին
ՌԱՊՊ իլէ օլան եէմինի վէ սանա էյլէ-
տիյիմ թէմպիհի հըֆզ էթմէտին՝ տէ-
44 տի. Վէ մէլիք Շիմ'իյէ՝ Սէն փէտէրիմ
Տավուտա էթտիյին պիւթիւն շէրարէթի
պիլիրսին. պունու գալպին տախի շէհա-
տէթ էտէր. վէ ՌԱՊՊ շէրարէթինի սէ-
45 նին պաշընա տէօնտէրէճէք տիր. Ամ-
մա մէլիք Սիւլէյման միւպարէք, վէ
Տավուտըն թախթը ՌԱՊՊԸՆ հուզուրըն-
տա իլէ էլ էպէտ սապիթ օլաճագ տըր՝
46 տէտի. Վէ մէլիք՝ Պէնայա իպն ի Եէ-
հօյատա'յա էմր էյլէտի. օլ տախի չը-
գըպ անը վուրտուղը կիպի էօլտիւ. վէ
էմր ի հիւքիւմէթ Սիւլէյմանըն էլին-
տէ սապիթ օլտու.

ՊԱՊ 3

1 Վէ Սիւլէյման Մըսըր մէլիքի Ֆիր'օն ի-
լէ միւսահարէ էտիպ, Ֆիր'օնըն գըզը-
նը ալարագ, քէնտի սէրայը վէ ՌԱՊ-
ՊԸՆ պէյթի վէ Եէրուշալիմի մուհիթ օ-
լան սուրը պինա էտինճէյէ գատար՝ ա-
2 նը Շէհր ի Տավուտա կէթիրտի. Անճագ
գավմ միւրթէֆէ'աթտա զէպհ էտէր ի-
տի, զիրա օլ կիւնլէրէ տէկին ՌԱՊՊԸՆ
իսմինէ պիր պէյթ պինա օլունմամըշ իտի.
3 Սիւլէյման՝ փէտէրի Տավուտըն գա-
նունլարը մուճիպինճէ սիւլուք էտէրէք՝
ՌԱՊՊԸ սէվէր իտի. անճագ միւրթէ-
ֆէ'աթտա զէպհ էտէր վէ պուխուր
4 եագար իտի. Վէ Ճիպ'օն միւրթէֆէ'ա ի
'ուզմա օլմաղլէ, զէպհ էթմէք իւզրէ
մէլիք օրայա կիթտի. Սիւլէյման օլ մէզ-
պահ իւզէրինտէ պին րէ'ս մուհրագա
թագտիմ էյլէտի.
5 Ճիպ'օնտա ՌԱՊՊ Սիւլէյմանա կէճէ-
լէյին րու'յատա կէօրիւնտիւ. վէ Ալլահ՝
Սանա նէ՞ վէրէյիմ. թալէպ էյլէ՝ տէ-
6 տի. Վէ Սիւլէյման ճէվապէն՝ Գուլըն
փէտէրիմ Տավուտա՝ սէնին իլէ սըտգ
վէ սալահ վէ իսթիգամէթ ի գալպլէ
հուզուրընտա սիւլուք էյլէտիյի ճիհէթ-
լէ՝ պէօյիւք 'ինայէթ էթտին, վէ պու-
կիւն օլտուղը կիպի անա թախթընա ճի-
լուս էտէն պիր օղուլ իհսան էթմէքլէ
անա պու պէօյիւք 'ինայէթի հըֆզ էյ-
7 լէտին. Վէ շիմտի, եա Ալլահըմ ՌԱՊՊ,
սէն փէտէրիմ Տավուտըն եէրինէ գու-
լունը մէլիք նասպ էյլէտին իսէ տէ, պէն
պիր քիւչիւք չօճուգ իմ, չըգըպ կիր-
8 մէյի պիլմէմ. Վէ գուլուն՝ ինթիխապ
էյլէտիյին գավմըն արասընտա իմ, օլ
պէօյիւք գավմ քի քէսրէթ ճիհէթիյ-

9 լէ սայըլա վէ հիսապա կէլմէզ. Խասի
գավմընը հիւքմ էտիպ խայըր ու շէրրի
թէմիզ իչին սէն գուլընա պիր
գալպ ի ֆէհիմ իհսան էյլէ, զիրա պու
սէնին գավմ ը ՚ազիմինէ հիւքմ էթմէյէ
10 քիմ միւգթէտիր տիր՝ տէտի. Վէ
պու քէլամ՝ եա'նի Սիւլէյմանըն պու
շէյի թալէպ էթմէսի ՐԱՊՊԸՆ նազարընտա
11 խօշ կէօրիւնտիւ. Վէ Ալլահ անա
խիթապէն՝ Պու շէյի քէնտինէ թալէպ
էյլէտիյին իչին, վէ քէնտինէ էյամ
ը քէսիրէ վէ սէրվէթ թալէպ էթմէյիպ,
տիւշմէնլէրինին ճանլարընը տախի
թալէպ էթմէյիպ դուէ, անճագ հագգը
թէմիզ էթմէյէ քէնտինէ ֆէհմ
12 թալէպ էյլէտիյին իչին, իշթէ պէն քէլամընա
կէօրէ իճրա իլէ՝ սանա պիր
գալպ ի ֆէհիմ վէ ՚ալիմ վէրտիմ,
շէօյլէ քի սէնտէն էվվէլ սէնին միսլին
օլմամըշ վէ սէնտէն սօնրա տախի
13 միսլին օլմայաճագ տըր. Հէմ տախի
թալէպ էթմէտիյինի՝ եա'նի սէրվէթին
էյյամընտա միւլուք արասընտա միսլին
պուլունմայաճագ տէրէճէտէ սանա սէրվէթ
14 վէ ՚իզզէթ իհսան էյլէտիմ. Վէ էյէր
փէտէրին Տավուտըն միւլուք էյլէտիյի
կիպի գանունլարըմը վէ էմրլէրիմի
հըֆզ էտէրէք, թարիգլէրիմտէ
սիւլուք էտէր իսէն, էյյամընը թէքսիր
15 էտէրիմ՝ տէտի. Վէ Սիւլէյման ույանտըգտա
իշթէ րույա իտի. Վէ Եէրուշալիմէ
կէլիպ ՐԱՊՊԸՆ թապութ ու
՚ահտընըն էօնիւնտէ տուրարագ՝ մուհրագալար
վէ սէլամէթ գուրպանլարը
թագտիմ էտիպ, քիւաֆֆէ ի պէնտէկեանընա
տախի պիր զիյաֆէթ էյլէտի.
16 Օլ զէման իքի նէֆէր ֆահիշէ մէլիյին
նէզտինէ կէլիպ՝ հուզուրընտա տուր-
17 տըլար. Վէ պու գարըլարտան պիրի՝
Ա՛ման, էֆէնտիմ, պէն վէ պու գարը
պիր խանէտէ սաքին օլարագ, օլ խանէտէ
անըն եանընտա պիր չօճուգ տօ-
18 ղուրտում. Վէ պէնիմ տօղուրմամըն
իւչիւնճիւ կիւնիւնտէ պու գարը տախի
տօղուրտու. Պիզ պէրապէր իտիք.
խանէտէ պանըմըզտա պիզտէն պաշգա
քիմսէ պուլունմայըպ՝ էվտէ իքիմիզ
19 եալընըզ իտիք. Վէ պու գարընըն չօճուղը
կէճէլէյին էօլտիւ. զիրա իւզէ
20 րինէ եաթտը. Վէ կէճէ եարըսը գալգը
ճարիյէն ույուր իքէն, օղլումը եանըմ
տան ալըպ, վէ քէնտի գօյնընա եա
թըրըպ՝ քէնտի էօլիւ օղլընը պ
21 պէնիմ գօյնըմա եաթըրտը. Վէ ս
սապահլայըն օղլումը էմզիրմէյէ գալ
գըղըմտա, իշթէ էօլիւ իտի. Վէ ս
պահլայըն անա տիգգաթլէ պագտըղըմ
տա՝ իշթէ օ տօղուրտուղում օղլում տ
22 յիլ իմիշ՝ տէտի. Լաքին օլ պիր գար
րը Խայըր՝ տիրի չօճուգ պէնիմ օղլում տ
վէ էօլիւ օլան սէնին օղլըն տըր՝ տ
իքէն, պու՝ Խայըր, անճագ էօլիւ օլ
սէնին օղլըն վէ տիրի պէնիմ օղլում տ
տէյէրէք մէլիքին հուզուրընտա սէօյլէ
23 լէր իտի. Օլ վագըթ մէլիք՝ Պու գար
Տիրի չօճուգ պէնիմ օղլում տըր, վէ է
լիւ օլան սէնին օղլըն տըր տէյօր. Վ
օլ պիրի՝ Խայըր, անճագ էօլիւ օլան սէ
նին օղլըն տըր վէ տիրի պէնիմ օղլ
24 տըր՝ տէյօր, տէտի. Վէ մէլիք՝ Պա
պիր գըլըճ կէթիրինիզ՝ տէտիքտէ, մ
լիյին հուզուրընա պիր գըլըճ կէթի
25 րիլտի. Մէլիք տախի՝ Տիրի չօճուղը
իքի շագգ էտիպ նըսֆընը պիրինէ, նը
26 ֆընը տիյէրինէ վէրինիզ՝ տէտի. Ա
զիրա տիրի չօճուղըն վալիտէսի՝ օղլ
իչիւն եիւրէյի եանարագ, մէլիքէ խի
թապէն՝ Ա՛ման, էֆէնտիմ, տիրի չ
ճուղը անա վէրինիզ, վէ անը էօլտիւր
մէյինիզ՝ տէտի. Ամմա օլ պիրի՝ Նէ պա
նա, նէ սանա օլսուն, անը շագգ էտ
27 ինիզ՝ տէտի. Վէ մէլիք ճէվապէն՝ Տի
չօճուղը անա վէրինիզ, վէ էօլտիւր
28 մէյինիզ, վալիտէսի օ տըր՝ տէտի. Վէ
ճէմի՝ ի Իսրայէլ մէլիքին վէրտիյի հիւ
քիւմ իշիթտիքլէրինտէ՝ մէլիքտէն գօր
գտըլար. զիրա կէօրիւյէր իտի քի հիւքմ
էթմէք իչիւն անտէ հիքմէթ Ալլա
վար տըր.

ԲԱՊ 4

1 Վէ մէլիք Սիւլէյման քիւաֆֆէ ի Իս
րայէլ իւզէրինէ մէլիք օլուպ,

2 լէրի շունլար իտի, Եա'նի 'Ա-
3 զարեա իպն ի Սատովգ՝ քեահին, Վէ
Շիշանըն օղուլլարը Էլիհորէֆ վէ Ախի-
յա՝ սըրր քեաթիպլէրի, վէ Եէհօշաֆաթ
4 իպն ի Ախիլուտ՝ վագայինիւվիս; Վէ Պէ-
նայա իպն ի Եէհօեատա՝ սէր'ասքէր,
վէ Սատուգ իլէ Ապիաթար՝ քեահին-
5 լէր, Վէ 'Ազարեա իպն ի Նաթան՝ վէ-
քիլէ նազըրլարընըն պէյի, վէ Զապուտ
իպն ի Նաթան՝ մուսահիպ վէ մէլիքին մահ-
6 րէմի իտի. Վէ Ախիշար՝ սէրայ մէ'մու-
րի, վէ Ատօնիրամ իպն ի 'Ապտա րու-
սումաթ նազըրը իտի.
7 Վէ Սիւլէյմանըն պիւթիւն Իսրայէլ
իւզէրինէ օն իքի նազըրը օլուպ, պուն-
լարըն հէր պիրի սէնէտէ պիրէր այ մէ-
լիք իլէ սէրայընըն մէ'քիւլաթընը իւ-
8 զէրլէրինէ թէտարիք էտէրլէրտի. Վէ
իսիմլէրի շունլարտըր. Էֆրա-
9 յիմ տաղընտա իպն ի Հուր, Մագասա
վէ Շա'ալպիմ վէ Պէյթ-Շէմէշ վէ Էյլոն-
10 պէյթ-հանանտա իպն ի Տէքէր. Վէ Ա-
րուպոթտա իպն ի Հէսէտ օլուպ՝ Սօ-
քօ վէ պիւթիւն Հէֆէր արազիսի անըն
11 անըն իտարէսինտէ իտի. Պիւթիւն Տօր
յայլասընտա իպն ի Ապինատապ օլուպ՝
Սիւլէյմանըն գըզը Թաֆէթ անըն զէվ-
12 ճէսի իտի. Թա'նաք իլէ Մէճիտտօ, վէ
Եիզրա'էլ ալթընտա Սարթանա գուր-
պինտէ Պէյթշէանտան Ապէլ-Մէհօլէյէ
գատար, Եագմէ'ամըն էօթէսինէ տէ-
կին պիւթիւն Պէյթշէանտա՝ Պա'անա
13 իպն ի Ախիլուտ իտի. Ռամոթ-Ճիլ'ատ-
տա իպն ի Ճապէր օլուպ, Եաիր իպն ի
Մանասսէնին Ճիլ'ատտա վագը՝ գա-
սապալարը վէ Պաշանտա վագը՝ սուրլը
վէ տիւնճ գափու սիւրկիւլիւ օլան
ալթմըշ պէիւք շէհիրլէրտէն 'իպարէթ
Արկօպ գըթ'ասը անըն իտարէսինտէ ի-
14 տի. Մահանայիմտէ Ախինատապ իպն ի
15 Իտտօ. Նէֆթալիմտէ Ախիմա'աց օլուպ՝
պու տախի Սիւլէյմանըն գըզը Պասէմա-
16 թը թէզէվվիւճ էյլէտի. Աշէր վէ 'Ա-
17 լօթտա Պա'անա իպն ի Խուշայ, Իսսա-
գարտա Եէհօշաֆաթ իպն ի Փարուահ,
18 Պէնեամինտէ Շիմ'ի իպն ի Էլա, (19) Վէ
Ճիլ'ատ արազիսինտէ, Ամօրիլէրին մէլի-
քի Սիհօնըն վէ Պաշան մէլիքի 'Օկըն արա-
զիլէրինտէ եալընըզ նազըր օլարագ
Ճապէր իպն ի Ուրի պուլունուր իտի.
20 Վէ Եէհուտա իլէ Իսրայէլ՝ քէսրէթ-
ճիհէթիյլէ տէնիզ սահիլինտէ գումլա-
րըն միգտարը կիպի չօգ օլուպ, էքլ ու
շուրպ էտէրէք սէֆա էտէրլէր իտի.
21 Վէ Սիւլէյման Ֆըրաթ նէհրինտէն Ֆիլիս-
թիլէր յուրթլարընա վէ Մըսըր հուտուտու-
նա գատար, քեաֆֆէ'ի մէմալիքէ իւ-
զէրինէ հիւքիւմ էտէր իտի. պունլար
հէտիյէ վէրկի կէթիրիրլէր, Սիւլէյմանա
քեաֆֆէ'ի էյյամը 'էօմրիւնտէ 'ու-
պուտիյէթ էտէրլէր իտի.
22 Վէ Սիւլէյմանըն էվմիյյէսի մաթ-
պախը օթուզ քօր իւնճէ ուն վէ ալթ-
23 մըշ քօր 'ատի ուն, Վէ կէօթիւրէն վէ
կէյիքլէր վէ ճէյրանլար վէ պէս-
լի գուշլարտան մա'ատա օն 'ատէտ պէս-
լի սըղըր իլէ իյիրմի 'ատէտ մէր'ատան
կէլմիշ սըղըր վէ եիւզ 'ատէտ գոյուն-
24 տան 'իպարէթ իտի. Զիրա Նէհրին պէրի պիւ-
թիւն պէրի Թիփսահտան
Ղազզայա գատար Նէհրին պէրի թա-
րաֆընտա պուլունան մէլիքլէրին ճիւմ-
լէսի իւզէրինէ հիւքիւմէթ էտիպ՝ էթ-
րաֆընտա պուլունանլարըն քեաֆֆէ-
25 սի իլէ մուսալէմէթ իւզրէ իտի. Վէ
Սիւլէյմանըն պիւթիւն էյյամընտա Եէհու-
տա իլէ Իսրայէլ Տանտան Պէէրշէպա'-
եա գատար, հէր պիր ատէմ քէնտի աս-
մասը վէ քէնտի ինճիր աղաճը ալթըն-
տա էմնիյյէթ իւզրէ օթուրուր իտի.
26 Վէ Սիւլէյմանըն քէնտի 'արապալար աթ-
լարը իչիւն գըրգ պին աթ խանէսի վէ
27 օն իքի պին սուվարի վար իտի. Վէ
օլ նազըրլար հէր պիրի քէնտի այըն-
տա, պիր շէյի էքսիք պըրագմայարագ՝
մէլիք Սիւլէյմանըն, վէ անըն սոֆրա-
սընա կէլէնլէրին քեաֆֆէսինին մէ'-
քիւլաթընը թէտարիք էտէրլէր իտի.
28 Վէ պէզազիք աթլար վէ քիւհէյլանլար ի-
չիւն, անլէրին պուլունտուգլարը մագա-
մէ, հէր քէս քէնտինէ էմր օլունտու-
ղու կէօրէ՝ արփա իլէ սաման կէթիրիր-
լէր իտի.
29 Վէ Ալլահ Սիւլէյմանա հիքմէթ վէ

դույէթ չօգ ֆէհմ' վէ տէնիզ սահիլինտէ
պուլունան գում գատար վիւս'աթ ը
30 գալպ իհսան էյլէտի։ Վէ Սիւլէյմանըն
հիքմէթի պիլ ճիւմլէ շարգ էհալիսինին
հիքմէթինտէն վէ Մըսըրլըլարըն ճիւմլէ
31 հիքմէթինտէն զիյատէ իտի։ Վէ օ ճէմի' ի
Նաստան, Էզրահի Էյթանտան վէ
Մահօլ օղուլլարը Հէյման վէ Քալքօլ
վէ Տէրտա'տան զիյատէ հաքիմ օլմաղըյլէ՝
էթրաֆընտա պուլունան միլլէթլէրին
քեաֆֆէսինտէ նամտար օլտու։
32 Վէ իւչ պին մէսէլ սէօյլէտի, շի'րլէրի
33 տախի պին պէշ պալիղ օլտու։ Վէ
Լիպնանտա օլան էրզ աղաճընտան տիվարտա
պիթէն զուֆայա վարընճայա
գատար՝ աղաճլարտան պահս էտիպ,
պէհիմէ վէ գուշ վէ հաշէրաթ վէ պալըգլարըն
34 խուսուսընտա սէօյլէտի։ Վէ
ճէմի' ի ագվամտան, վէ անըն հիքմէթինէ
տա'իր խապէր ալմըշ օլան ճէմի'ի
միւլուք ը զէմինտէն թարաֆընտան, Սիւլէյմանըն
հիքմէթինի տինլէմէք իչիւն
[illegible] կէլիրլէր իտի։

ԲԱԲ 5

1 Վէ Սուր մէլիքի Հիրամ Սիւլէյմանը
փէտէրի եէրինէ մէլիք մէսհ էթտիքլէրինի
իշիթտիքտէ, պէնտէկեանընտան
անըն նէզտինէ կէօնտէրտի. զիրա Հիրամ
2 Տաւութը տա'իմա սէվէր իտի։ Սիւլէյման
տախի Հիրամա տէյիպ կէօնտէրիպ
3 տէտի քի՝ Փէտէրիմ Տաւուտըն
էթրաֆընտա օլան մուհարէպէլէր սէպէպինտէն,
թա ԲԱԲԲ անլարը այագլարընըն
թապանը ալթընա գոյունճայա
գատար, Ալլահը օլան ԲԱԲԲԸՆ իսմինէ
պիր պէյթ ինշա էթմէյէ գատիր օլմատըղը
4 մա'լումընտըր։ Լաքին շիմտի
Ալլահըմ ԲԱԲԲ պանա հէր թարաֆտան
րահաթ վէրմիշ տիր. տիւշմէն եօգ, վէ
5 ֆէնա պիր վագը'ա եօգ տըր։ Վէ իշթէ
ԲԱԲԲԸՆ փէտէրիմ Տաւուտա խիթապէն՝
Սէնին եէրինէ թախթընա
ճիւլուս էթտիրէճէյիմ օղլուն իսմիմէ
պիր պէյթ ինշա էտէճէք տիր՝ տէտիյի
իզրէ, պէն Ալլահըմ ԲԱԲԲԸՆ իսմինէ
պիր պէյթ ինշա էթմէք նիյյէթինտէյիմ
6 Վէ շիմտի պէնիմ իչիւն Լիպնանտան
էրզ աղաճլարընը քէսմէլէրինի էմ
էյլէ. գուլլարըմ տախի գուլլարըն իլ
պէրապէր պուլունաճագլար. վէ սէն
սէօյլէտիյինէ կէօրէ պիր թէմամ գուլլարընըն
ուճրէթինի սանա վէրիյիմ.
զիրա աղաճլար քէսմէք խուսուսընտա
Սայտալըլէր կիպի սահիպ ի մա'րիֆէթ
պիր ատէմ արամըզտա պուլունմատըղը
մա'լումուն տըր։
7 Իմտի Հիրամ Սիւլէյմանըն սէօզլէրինի
իշիթտիյի կիպի զիյատէսիյլէ սէվինիպ,
Բու պէօյլէ գավմ իւզէրի
Տաւուտա հաքիմ պիր օղուլ վէրէ
ԲԱԲԲ պու կիւն միւպարէք օլսուն
8 տէտի։ Վէ Հիրամ Սիւլէյմանա տէյի
կէօնտէրիպ՝ Պանա պույուրտուղը իշիթտիմ.
էրզ աղաճլարը վէ չամ աղաճլարը
խուսուսընտա հէր իսթէ
9 յինի եափարըմ. Պէնիմ գուլլարըմ աղաճլարը
Լիպնանտան տէնիզէ էնտիրիրլէր,
պէն տախի անլարը սալ եափըպ
էյէր էթտիյին մահալլէ գատ
տէնիզտէն կէօնտէրէրէք՝ օրատա չէօ
զիւլիւրիւմ, սէն տէ գալտըրըրսըն.
վէ էհլ ի պէյթիմ իչիւն թա'ամ վէրիւպ
խահիշիմի եափարսըն՝ տէտի։
10 Վէ Հիրամ Սիւլէյմանա խահէշի գատար
էրզ աղաճլարը իլէ չամ աղաճլարը
11 վէրիր իտի։ Սիւլէյման տախի Հիրամա՝
էհլ ի պէյթինին թա'ամը իչիւն
իքիպին քօր պուղտայ վէ իքիպին քօր
խալիս զէյթուն եաղը վէրտի. պէօյլէ
Սիւլէյման Հիրամա սէնէ պէ սէնէ
12 վէրիր իտի։ Վէ ԲԱԲԲ Սիւլէյմանա
վա'տ էյլէտիյինէ կէօրէ հիքմէթ վէրտի.
վէ Հիրամ իլէ Սիւլէյմանըն պէյնինտէ
միւսալէհէթ օլուպ՝ իքիսի պի
13 րիլէ մու'ահէտէ էյլէտիլէր։ Վէ մէլի
Սիւլէյման պիւթիւն Իսրայէլտէն ամէ
թօփլայըպ՝ թօփլատըղը ամէլէ օթու
14 պին նէֆէրէ պալիղ օլտու։ Վէ անլարը
նէվպէթլէ այտա օն պինէր քիշի Լիպ
նանա կէօնտէրիր իտի. պիր այ Լիպ
նանտա վէ իքի այ քէնտի էվլէրինտէ
գալըրլար իտի. վէ Ատօնիրամ պու

15 Թահրիր իւզէրինէ մէ'մուր իտի․ Վէ
Սիւլէյմանըն եէթմիշ պին համմալը վէ
տաղտա սէքսէն պին պալթաճըլարը
16 վար իտի․ Վէ պունտան մա'տա Սիւ-
լէյմանըն իշ իւզէրինտէ իւչ պին իւչ
եիւզ նազըրը օլուպ՝ պունլար իշ իշլէ-
17 յէն խալքըն զապիթլէրի իտիլէր․ Վէ
մէլիքին էմրի իւզրէ՝ պէյթին թէմէլի-
նին եօնուլմըշ թաշլար իլէ վազ'ը ի-
չիւն պէօյիւք վէ գըյմէթլի թաշլար
18 քէստիլէր․ Վէ Սիւլէյմանըն եափըճը-
լարըյլէ Հիրամըն եափըճըլարը վէ
Ճիպլիլէր պէյթին ինշասը իչիւն աղաճ-
լարը վէ թաշլարը եօնուպ թէտարիք
էյլէտիլէր․

ԲԱԲ 6

1 Վէ պէնի Իսրայէլին Մըսըր տիյարըն-
տան խուրուճընըն տէօրթ եիւզ սէք-
սէնինճի սէնէսինտէ, վէ Սիւլէյմանըն
Իսրայէլ իւզէրինէ սալթանաթընըն
տէօրտիւնճիւ սէնէսինտէ Զիվ այը
եա'նի իքինճի այտա պէյթ իւր ՐԱՊՊԸ
պինա էթմէյէ պաշլատը․
2 Վէ մէլիք Սիւլէյմանըն՝ ՐԱՊՊ իչիւն
պինա էթտիյի պէյթին թուլը ալթմըշ
զըրա՛ վէ 'արզը եիրմի վէ իրթիֆա'ը
3 օթուզ զըրա՛ իտի․ Վէ պէյթին հէյքէ-
լի էօնիւնտէ օլան էյվանըն թուլը՝
պէյթին 'արզընա կէօրէ եիրմի զըրա՛
օլուպ, անըն 'արզը տախի պէյթին էօ-
4 նիւնտէ օն զըրա՛ իտի․ Վէ պէյթ ի-
չիւն պիւթիւն գափէսլի փէնճէրէլէր
5 եափտը․ Վէ պէյթին տուվարընըն էթ-
րաֆընտա, պէյթին տուվարլարընա պիթի-
շիք օլարագ՝ հէյքէլ իլէ Գուտս իւլ
ագտասըն էթրաֆընտա թապագալար
եափըպ, հէր թարաֆտա օտալար ին-
շա էթտի․
6 Ալթ թապագանըն 'արզը պէշ զըրա՛,
վէ օրթատաքինին 'արզը ալթը զըրա՛
վէ իւչիւնճիւնիւն 'արզը եէտի զըրա՛
իտի․ զիրա տըշարըտան պէյթին տուվա-
րը իչինէ գօնտուրմամագ իչիւն տըշ թա-
րաֆտա պէյթին էթրաֆընտա օմուզ-
7 լար պըրագտը․ Վէ պէյթ պինա օլու-
նուր իքէն, թաշ օճագընտա հազըր-
լանմըշ թաշլար իլէ պինա օլունմայը-
յէ, հէյն'ի ինշասընտա պէյթ իչինտէ
չէքիճ եահօտ պալթա վէ սա'իր պիր
տէմիր ալէթ սէսի իշիտիլմէտի․
8 Օրթա գաթըն գաբուսը՝ պէյթին սաղ
թարաֆընտա օլուպ, հէլէզօնի նէրտի-
վանլար իլէ օրթա գաթա, վէ օրթա
գաթտան իւչիւնճիւ գաթա չըգարլար
9 իտի․ Վէ պէյթի պինա էտիպ պիթիր-
տի․ վէ պէյթէ էրզ աղաճլարը վէ
թախթալարընտան օյմալը թավան եափ-
10 տը․ Վէ պիւթիւն պէյթին էթրաֆըն-
տա պէշ զըրա՛ իրթիֆա'ընտա օտա-
լար պինա էտիպ՝ էրզ աղաճլարը իլէ
պէյթէ պաղլաթտըրտը․
11 Վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը Սիւլէյմանա կէ-
12 լիպ, Սէն քի պու պէյթի պինա էտի-
յօրսըն, էյէր գանունլարըմա կէօրէ
սիւլուք էտիպ՝ ահքեամըմը իճրա է-
տէրսէն, վէ ճէմի'ի էվամիրիմի հըֆզ
էտիպ՝ միւգթէզասընճա հարէքէթ էյ-
լէր իսէն, փէտէրին Տաւուտա էթտիյիմ
վա'տը սէնին իւզէրինտէ սապիթ գը-
13 լարըմ․ Վէ պէնի Իսրայէլ արասընտա
սաքին օլուպ, գավմըմ Իսրայէլի թէրք
էթմէմ՝ տէտի․
14 Պէօյլէճէ Սիւլէյման պէյթի պինա է-
տիպ պիթիրտի․
15 Վէ պէյթին տուվարլարընը իչ թա-
րաֆտան տապանտան թավանա գա-
տար էրզ թախթալարը իլէ գափլատը․
(Զէմինի իչ թարաֆը թախթա իլէ գափ-
լատըպ) պէյթին տապանընը չամ թախ-
16 թալարը իլէ տէօշէտի․ Վէ պէյթին ար-
գա թարաֆընտան, տապանտան թա-
վանա գատար եիրմի զըրա՛լըգ մըգտարը
էրզ թախթալարըյլէ գափլայըպ՝ իչ ա-
րալըղը Տապիր՝ եա'նի Գուտս իւլ ագ-
17 տաս իչիւն պինա էյլէտի․ Լաքին պէյթ՝
եա'նի էօնտէքի հէյքէլ գըրգ զըրա՛ ի-
18 տի․ Վէ պէյթին իչինտէքի էրզ [illegible]
[illegible] պէյզէ վէ աչըլմըշ չիչէք շէ-
քլինտէ օյուլմուշ իտի․ պիւթիւն իչէրիսի
էրզ թախթալարընտան օլարագ՝ ասլա
19 թաշ կէօրիւնմէզ իտի․ Վէ ՐԱՊՊԸՆ
թապութ իւլ 'ահտընը տէրունինէ վազ'

կէթիրմէք իւզրէ՝ իչէրիքի պէյթտէ Գուտս-իւլ
20 ագտասը հազըրլատը։ Վէ Գուտս-իւլ
ագտասըն իլէրիսինին թուլու եիրմի
զիրա՝ վէ 'արզը եիրմի զիրա՝ վէ իրթիֆա'ը
եիրմի զիրա՝ օլուպ՝ անը խալիս
ալթուն իլէ գափլատը. վէ էրզ աղաճընտան
օլան մէզպահը տախի գափլատը։
21 Վէ Սիւլէյման պէյթին իչէրիսինի
խալիս ալթունիլէ գափլատը, վէ Գուտս-իւլ
ագտասըն էօնիւնէ ալթուն զինճիրլէր
իլէ պիր փէրտէ չէքտիրտի, անը տախի
22 ալթուն իլէ գափլատը։ Վէ պիւթիւն
պէյթի թէքմիլ էյլէտիքճէյէ գատար,
անը ալթուն իլէ գափլատը. վէ Գուտս-իւլ
ագտասըն էօնիւնտէ օլան պիւթիւն
մէզպահը տախի ալթուն իլէ գափլատը։
23 Իրթիֆաըլէրը օնար զիրա՝ օլարագ
եաղ աղաճընտան Գուտս-իւլ ագտաստա
24 իքի քէրուպի եափտը։ Վէ քէրուպինին
պիր գանատը պէշ զիրա՝ վէ քէրուպինին
իքինճի գանատը պէշ զիրա՝
օլուպ՝ պիր գանատըն ուճընտան տիկէրի
գանատըն ուճընա գատար օն զիրա
25 իտի։ Վէ իքինճի քէրուպ տախի
օն զիրա՝ օլուպ՝ իքի քէրուպլէրին
26 էօլչիւսիւ վէ շէքլի պիր իտի։ Պիր քէրուպինին
իրթիֆա'ը օն զիրա՝ օլուպ՝
տիկէր քէրուպ տախի հէման էօյլէ
27 իտի։ Վէ քէրուպլէրի իչէրիքի պէյթին
իչինէ վազ' էթտի. վէ քէրուպլէր գանատլարընը
ուզատարագ՝ պիրինին գանատը
պիր տիվարա տօգունուպ տիկէր
քէրուպինին գանատը տիկէր տիվարա
տօգունուր իտի. վէ պէյթին օրթասընտա
գանատլարը՝ գանատ գա-
28 նատա տօգունուր իտի։ Վէ պու քէ-
29 րուպլէրի ալթուն իլէ գափլատը։ Վէ
իչէրիքի վէ տըշարըքի պէյթին պիլճիւմլէ
տիվարլարընտա հէր թարաֆտան,
օյմա քէրուպլէր վէ խուրմա աղաճլարը
30 վէ աչըլմըշ չիչէքլէր գազտը։ Վէ
իչէրիքի վէ տըշարըքի պէյթին տէօշէմէսինի
31 ալթուն իլէ գափլատը։ Վէ
Գուտս-իւլ ագտասըն գափուսունա եաղ
աղաճընտան գանատլար եափտը, [illegible]
[illegible] գափունըն սէօվէլէրի իլէ պէրապէր
32 պէշտէ պիր հիսսէսի իտի։ Վէ
եաղ աղաճընտան իքի գափու գանատլարը
իւզէրինէ օյմա քէրուպլէր վէ
խուրմա աղաճլարը վէ աչըլմըշ չիչէքլէր
օյուպ՝ ալթուն իլէ գափլատը, վէ
քէրուպլէր իլէ խուրմա աղաճլարը իւզէրինէ
ալթուն տէօշէտի։
33 Վէ պէօյլէճէ հէյքէլին գափուսունա, տիվարըն
տէօրտտէ պիրի օլարագ, եաղ աղաճընտան
34 սէօվէլէր եափտը, իքի գանատը իսէ չամ աղաճընտա
իտի. պիր գանատըն իքի փարչալարագ
գաթլանըր, տիկէր գանատ տախի
իքի փարչասըն օլարագ գաթլանըր
35 իտի։ Վէ իւզէրլէրինէ քէրուպլէր վէ
խուրմա աղաճլարը վէ աչըլմըշ չիչէքլէր
օյուպ՝ նագըշլարա ույարագ
ալթուն գափլատը։
36 Վէ իչէրիքի հավլույը իւչ սըրա եօնուլմուշ
թաշ վէ պիր սըրա էրզ քիրիշլէրի
իլէ պինա էյլէտի։
37 ՌԱԲԲԸՆ պէյթինին թէմէլի տէօրտիւնճիւ
սէնէտէ Զիվ այընտա վազ'օ-
38 լունտու։ Վէ օն պիրինճի սէնէտէ Պուլ
այընտա՝ եա'նի սէքիզինճի այտա պէյթ
քէնտիսինէ միւթա'ալլիգ օլան հէր շէյիլէ
վէ քիֆիյէթի թէրթիպաթըյլէ թէմամ
օլունտու. վէ պէօյլէճէ անը եէտի
սէնէտէ պինա էյլէտի։

ՊԱՊ 7

1 Վէ Սիւլէյման քէնտի սարայընը օն իւչ
սէնէտէ պինա էտիպ՝ պիւթիւն սարա-
2 յընը իթմամ էյլէտի։ Վէ Լիւպնան օրմանը
սարայընը՝ թուլը եիւզ զիրա՝ վէ
'արզը էլլի զիրա՝ վէ իրթիֆա'ը օթուզ
զիրա՝ օլուպ, էրզ աղաճընտան տէօրթ
սըրա տիրէքլէր, վէ պու տիրէքլէր իւզէրինտէ
էրզ աղաճընտան քիրիշլէր օ-
3 լարագ՝ պինա էյլէտի։ Վէ հէր սըրատա
օն պէշ օլարագ՝ գըրգ պէշ 'ատէտ
տիրէք իւզէրինտէ օլան օտալարըն իւսթիւ
էրզ աղաճլարը իլէ էօրթիւլմիւշ
4 իտի։ Վէ իւչ գաթ, պիրի պիրի գարշըսընտա,
իւչ սըրա գաֆէսլի փէնճէ-
5 րէլի օլուպ, Գափուլար իլէ գափու սէօվէլէրինին
ճիւմլէսի միւրէպպա՝ օ-

[illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

21 [illegible]

22 [illegible]

23 [illegible]

24 [illegible]

25 [illegible]

26 [illegible]

[illegible]

փարմագ վէ քէնարը զամբագ չիչէքլիյէ
պէզէնմիշ' գասէ քէնարը կիպի օլարագ՝
իքի պին պաթ սու ալըր իտի.
27 Վէ փիրինճտէն օն 'ատէտ գա'իտէ
եափտը. հէր պիր գա'իտէնին թուլը
տէօրթ զըրա' վէ 'արզը տէօրթ զըրա'
28 վէ իրթիֆա'ը իւչ զըրա' իտի. Վէ գա'իտէլէրին
չէքլի պու խուսուսատա իտի քէնարլարը
օլուպ՝ քէնարլար տահի փէրվազլար
29 արասընտա իտի. Վէ փէրվազլարըն
արասընտա օլան քէնարլարըն
իւզէրինտէ՝ արսլանլար վէ էօքիւզլէր
վէ քէրուպիլէր մուսավվէր իտի. վէ
փէրվազլարըն իւզէրինտէ՝ եուգարըտա
գարշը օլուպ՝ արսլանլար իլէ էօքիւզլէրին
աշաղըսընտա զինճիրէ իշի վար իտի.
30 Վէ հէր պիր գա'իտէնին փիրինճտէն
տէօրթ թէքէրլէյի վէ փիրինճտէն
տինկիլլէրի օլուպ՝ տէօրթ այագ տահի
անլէրէ օմուզ իէրինտէ իտի. վէ հէր
պիր զինճիրէնին եանընտա՝ գուրնանըն
ալթընտա տէօքմէ օմուզլար վար իտի.
31 Գա'իտէնին աղզընտահի պաշլըղըն իչինտէն
եուգարըյա տօղրու պիր զըրա' օլուպ՝
աղզը գարփ իշի կիպի մուտէվվէր
վէ գուտրը պիր պուչուգ զըրա' իտի,
վէ տահի աղզը իւզէրինտէ օյմալար օլուպ՝
քէնարլարը մուտէվվէր օլմայարագ,
32 մուրէպպա' իտիլէր. Վէ տէօրթ
թէքէրլէքլէր քէնարլարըն ալթընտա
օլուպ, թէքէրլէքլէրին տինկիլլէրի գա'իտէյէ
մութթասըլ իտի. հէր պիր թէքէրլէյին
իրթիֆա'ը տահի պիր պուչուգ
33 զըրա' իտի. Վէ թէքէրլէքլէրին
եափուսը 'արապա թէքէրլէքլէրինին
եափուսը կիպի օլուպ՝ տինկիլլէրի վէ
չէնպէրլէրի վէ փարմագլարը վէ պաշլըգլարընըն
34 ճումլէսի տէօքմէ իտի. Վէ
հէր պիր գա'իտէնին տէօրթ քէօշէսինտէ
տէօրթ օմուզ օլուպ՝ օմուզլար տահի
35 ասըլ գա'իտէտէն իտի. Վէ գա'իտէնին
պաշընտա եարըմ զըրա' իրթիֆա'ընտա
պիր տա'իրէ վար իտի. վէ
գա'իտէնին պաշը իւզէրինտէ պուլունան
փէրվազ իլէ քէնարլար քէնտիսինտէն
36 իտի. Վէ հէր պիր եէրին մունասէպէթինէ
կէօրէ փէրվազլարըն թախթալարը
իւզէրինտէ վէ քէնարլարը իւզէրինտէ
քէրուպիլէր վէ արսլանլար վէ
խուրմա աղաճլարը [illegible] օլուպ թարաֆընտա
եանլարը զինճիրէլէր վար իտի.
37 Օն 'ատէտ գա'իտէլէրի պու մինվալ իւզրէ
եափտը. ճումլէսինին տէօքիւմի
վէ էօլչիւսի վէ չէքլի պիր իտի.
38 Վէ փիրինճտէն օն 'ատէտ գուրնա
եափտը. հէր պիր գուրնա գըրգ պաթ
ալըր իտի. վէ հէր պիր գուրնա տէօրթ
զըրա' օլուպ՝ օն գա'իտէ իւզէրինտէ
39 պիրէր գուրնա վար իտի. Վէ գա'իտէլէրին
պէշինի պէյթին սաղ թարաֆընա,
վէ պէշինի պէյթին սօլ թարաֆընա
գօյտու. վէ տէնիզի տահի պէյթին սաղ թարաֆընա՝
շարգի ճէնուպինէ
գօյտու.
40 Վէ Հիրամ գուրնալարը վէ քիւրէքլէրի
վէ լէյէնլէրի եափտը. պէօյլէ
Հիրամ պէյթ իւլ ՌԱՊՊ իչին Սիւլէյմանմէլիքին
էմրի իւզրէ եափտըղը իշլէրին
քիւլլիյէսինի թէմամ էթտի;
41 իքի տիրէյի վէ իքի տիրէյին թէփէսինտէ
օլան պաշլըգլարըն իւզէրինտէքի
քիւրէլէրի վէ տիրէքլէրին թէփէսինտէ
օլան պաշլըգլարընըն իքի քիւրէսինի
էօրթմէք իչին իքի շէպէքէյի նա-
42 գըշլարըն իքի շէպէքէյէ նագըշլարը
տէօրթ եիւզ նարը, Վէ հէր տիրէքլէրին
թէփէսինտէքի պաշլըգլարըն իքի քիւրէլէրինի
էօրթմէք իչին հէր պիր շէպէքէյի
նագըշլարը իւզէրինտէ պուլունան
43 իքի սըրա նարլարը; Վէ օն 'ատէտ գա'իտէլէրի,
վէ գա'իտէլէրին իւզէրինտէքի
44 օն 'ատէտ գուրնայը; Վէ պիր հավուզը
վէ հավուզըն ալթընտա օլան օն իքի էօքիւզիւ;
45 Վէ գազանլար վէ քիւրէքլէր
վէ լէյէնլէրի, պու էտէվաթըն քիւլլիյէսինի
Հիրամ՝ Սիւլէյման մէլիքին էմրի
իւզրէ պէյթ իւլ ՌԱՊՊ իչին խալիս
46 փիրինճտէն եափտը. Մէլիք պունլարը
Իօրտան օվասընտա պիր քիլլի եէրտէ
Սուքքօթ իլէ Սարէթան արասընտա
47 տէօքտիւրտիւ. Վէ էտէվաթ գայէթ
չօգ օլարագ՝ փիրինճին թարթըլըը հիսապա
կէլմէզ իտիկինտէն Սիւլէյման
անլէրի թարթմատը.

48 Վէ Սիւլէյման պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ պիլ ճիւմլէ էտէվաթընը՝ եա'նի ալթուն մէզպահը, վէ իւզէրինէ հուզուր էքմէ-
49 յի գօնուլաճագ ալթուն սօֆրայը, Վէ պէշի սաղտան վէ պէշի սօլտան օլարագ՝ Տապիրին էօնինտէ օլան չէմ'տանլարը խալիս ալթունտան, վէ չիչէքլէրի վէ գանտիլլէրի վէ մաշալարը
50 ալթունտան, Վէ թասլարը վէ մագասլարը վէ լէյէնլէրի վէ [illegible] գապլարը վէ պուխուրտանլարը խալիս ալթունտան, վէ իչէրիքի պէյթին՝ եա'նի Գուտս իւլ ագտասըն գափու գանատլարընըն վէ պէյթին՝ եա'նի հէյքէլին գափուլարընըն րէզէլէրինի ալթունտան եափտը:
51 Պէօյլէճէ Սիւլէյման մէլիքին պէյթ իւր ՐԱՊՊ իչին եափտըղը չէյլէրին ճիւմլէսի թէքմիլ օլտու. Պա'տէհու Սիւլէյման փէտէրի Տաւուտըն թագտիս էթտիյի չէյլէրի՝ եա'նի կիւմիւշ վէ ալթունը վէ էտէվաթը կէթիրիպ պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ խազինէլէրինէ գօյտու:

ՊԱՊ 8

1 Օլ վագիթտէ Սիւլէյման Իսրայէլին իխթիյարլարընը [illegible] ճիւմլէ րուէսասընը, պէնի Իսրայէլին խանէտան րէ'իսլէրինի ՐԱՊՊԸՆ թապութ ու 'ահտընը չէհր ի Տաւուտտան՝ եա'նի Սիօնտան եուգարը կէթիրմէք իչին Եէրուշալիմտէ, մէլիք Սիւլէյմանըն նէզ-
2 տինէ ճէմ' էյլէտի. Վէ րիճալ ը Իսրայէլին ճիւմլէսի Էթանիմ այընտա՝ եա'նի եէտինճի այտա, պայրամտա մէլիք Սիւլէյմանըն նէզտինէ թէճէմմիւ' էյլէ-
3 տիլէր. Վէ Իսրայէլին պիլ ճիւմլէ իխթիյարլարը կէլտիքտէ՝ քեահինլէր թա-
4 պութը գալտըրտըլար. Վէ քեահինլէր իլէ Լէվիլէր ՐԱՊՊԸՆ թապութընը վէ ճէմա'աթ չատըրընը վէ չատըրտա պուլունան էտէվաթ ը մուգատտէսէնին քեաֆֆէսինի եուգարը կէթիրտիլէր:
5 Վէ մէլիք Սիւլէյման իլէ նէզտինէ թէճէմմիւ' էտէն ճէմա'աթ ը Իսրայէլին քեաֆֆէսի, թապութըն էօնիւնտէ օլարագ, քէսրէթտէն 'ատտ ու հիսապա կէլմէզ գոյունլար վէ սըղըրլար
6 զէպհ էթտիլէր. Վէ քեահինլէր ՐԱՊՊԸՆ թապութ ու 'ահտընը մագամընա՝ պէյթին Տապիրինէ՝ եա'նի Գուտս ուլ ագտասա, քէրուպիլէրին գանատ-
7 լարը ալթընա կէթիրտիլէր. Զիրա քէրուպիլէր գանատլարընը թապութըն մագամը իւզէրինէ եայըպ՝ թապութ իլէ գօլլարընը եուգարըտան էօրթէրլէր
8 իտի. Վէ գօլլարը ուզատտըլար, շէօյլէ քի գօլլարըն ուճլարը խարիմտէն կէօրիւնիւյօր, Տապիրին էօնիւնտէ վագը' մագտէստէն կէօրիւնիւրլէր իտի. վէ պու կիւնէ գատար օրատատըրլար.
9 ՐԱՊՊԸՆ պէնի Իսրայէլ իլէ Միսըր տիյարընտան խուրուճլարընտա 'ագտ ը 'ահտ էյլէտիյի զէման, Մուսանըն Հօրէպտէ անըն իչինէ վազ' էյլէտիյի իքի թաշ լէվհատան մա'ատա թապութըն իչինտէ պիր շէյ եօգ իտի.
10 Վէ քեահինլէր մագտիստէն չըգտըգլարընտա՝ պէյթ իւր ՐԱՊՊ պուլութ
11 իլէ մէմլու օլտու, Շէօյլէ քի քեահինլէր խիզմէթլէրինի իֆա իչին պուլութ սէպէպինտէն տուրամազլար իտի. Զիրա պէյթ իւր ՐԱՊՊ՝ ՐԱՊՊԸՆ ճէլալի իլէ մէմլու իտի.
12 Օլ զէման Սիւլէյման տէտի քի, ՐԱՊՊ՝ Գարա պուլութտա սաքին օլուրըմ՝
13 տէյի պույուրմըշ տըր. Սաքին օլմագլըղըն իչին պիր պէյթ, իլէլ էպէտ իգամէթին իչին պիր մէքեան պինա
14 էտիպ թէմամ էթտիմ. Վէ Իսրայէլին քեաֆֆէ ի ճէմա'աթը այագտա տուրմուշ օլարագ՝ մէլիք եիւզիւնիւ չէվիրիպ, Իսրայէլին պիւթիւն ճէմա'աթընա պէրէքէթ օգույարագ տէտի քի,
15 Քէնտի աղզը իլէ փէտէրիմ Տաւուտա վա'տ, վէ եէտիյլէ իճրա էտէն Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ միւպարէք օլսուն.
16 Զիրա պույուրմուշ իտի քի, Գավմիմ Իսրայէլի Միսըրտան չըգարտըղըմ կիւնտէն պէրի, իսմիմ օրատա օլմագ իչին պիր պէյթ ինշա էթմէք իչին Իսրայէլ սըպթլարընտան պիր չէհրի ինթիխապ էթմէտիմ, լաքին գավմիմ Իսրայէլ իւզէրինէ Տաւուտ օլմագ

[illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

21 [illegible]

22 [illegible]

23 [illegible]

24 [illegible]

25 [illegible]

26 [illegible]

27 [illegible]

28 [illegible]

29 [illegible]

30 [illegible]

31 [illegible]

32 [illegible]

33 [illegible]

34 [illegible]

35 [illegible]

36 [illegible]

[illegible]

37 [illegible]

38 [illegible]

39 [illegible]

40 [illegible]

41 [illegible]

42 [illegible]

43 [illegible]

44 [illegible]

45 [illegible]

46 [illegible]

47 [illegible]

48 [illegible]

49 [illegible]

50 [illegible]

51 [illegible]

52 [illegible]

53 [illegible]

54 [illegible]

գալտըրըլմըշ տիզ չէօքմիւշիւ մահալլինտէն
55 գալգտը. Վէ այագտա տուրուպ՝ պիւ-
թիւն Իսրայէլ ճէմա'աթընա պիւլէնտ
56 աւազիլէ պէրէքէթ օգույարագ, Պու-
յուրտըղը հէր պիր սէօզիւնէ կէօրէ՝
գավմը Իսրայէլէ րահաթ վէրէն ՌԱՊՊ
միւպարէք օլսուն. գուլու Մուսանըն
վասըթասըյլէ սէօյլէտիյի ճիւմլէ խայըր
սէօզլէրտէն պիրի պիլէ իսգատ գալ-
57 մատը։ Ալլահըմըզ ՌԱՊՊ էճտատըմըզ
իլէ պէրապէր օլտուղը կիպի՝ պիզիմ ի-
լէ տախի պէրապէր օլսուն, վէ պիզի
58 թէրք վէ րէտտ էթմէսին. Անճագ էճ-
տատըմըզա էմր էյլէտիյի թարիգլէրին
ճիւմլէսինտէ սիւլուք, վէ գավանինին
վէ էվամիր վէ ահքեամընը հըֆզ էթ-
մէքլիք իչիւն՝ գալպլէրիմիզի քէնտիսինէ
59 միյլ էթտիրսին. Վէ ՌԱՊՊԸՆ հուզու-
րընտա նիա'զ էյլէտիյիմ նիյազըն
սէօզլէրի՝ գուլունուն վէ գավմը Իսրայէ-
լին կիւն պէ կիւն վուգու' պուլան
հագգընը իճրա էթմէսի իչիւն, Ալլա-
հըմըզ ՌԱՊՊԱ կէճէ կիւնտիւզ թէգար-
60 րուպ էյլէսին, Թա քի Եէհօվա քէնտի-
սի Ալլահ օլտուղու, անտէն պաշգա եօգ
իտիյի եէրիւզիւնիւն ճիւմլէ գավմլարը-
61 նըն մա'լումու օլսուն. Վէ պու կիւն
օլտուղու կիպի գանունլարընտա սիւլուք
վէ էվամիրինի հըֆզ իչիւն Ալլահըմըզ
ՌԱՊՊԱ գալպինիզ սատըգ օլսուն տէ-
տի։

62 Պա'տէհու մէլիք վէ անըն իլէ պէ-
րապէր պիւթիւն Իսրայէլ ՌԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա զէպիհէլէր զէպհ էթտի-
63 լէր. Վէ սէլամէթ գուրպանը օլմագ
իւզրէ Սիւլէյմանըն ՌԱՊՊԱ թագտիմ
էյլէտիյի զէպիհէլէր եիրմի իքի պին սը-
ղըր վէ եիւզ եիրմի պին գօյունտան
իպարէթ իտի. պէօյլէճէ մէլիք վէ պէ-
նի Իսրայէլին ճիւմլէսի պէյթ իւլ ՌԱՊ-
ՊԸՆ թագտիսինի իճրա էյլէտիլէր.
64 ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտաքի պիրինճ մէզ-
պահ մուհրագալար վէ էքմէք թագ-
տիմլէրի վէ սէլամէթ գուրպանլարը-
նըն եաղլարընը ալամատըղընտան, օլ
կիւնտէ մէլիք պէյթ իւլ ՌԱՊՊԸՆ էօ-
նիւնտէ օլան հավլինին օրթա եէրինի
թագտիս էյլէյիփ, մուհրագաթ վէ էք-
մէք թագտիմլէրինի վէ սէլամէթ գուր-
պանլարընըն եաղլարընը օրատա թագ-
տիմ էյլէտի.

65 Օլ վագըթ Սիւլէյման վէ անըն իլէ
պէրապէր պիւթիւն Իսրայէլ՝ եանի
Համաթ մէտխալինտէն վատի-ի Մըսըր-
ա գատար օլան [illegible]
պէօյիւք պիր ճէմա'աթ Ալլահըմըզ ՌԱՊ-
ՊԸՆ հուզուրընտա եէտի կիւն վէ եէ-
տի կիւն եա'նի օն տէօրթ կիւն պայ-
66 րամ էթտիլէր. Վէ սէքիզինճի կիւնտէ
[illegible] վէրտի. պունլար տախի
մէլիքէ խայըր տուա էյլէյիփ, ՌԱՊՊԸՆ
գուլու Տավուտա վէ գավմը Իսրայէլէ
էյլէտիյի հէր պիր քէրէմտէն մէսրուր
[illegible] օլարագ չատըրլարընա կիթ-
տիլէր.

ՊԱՊ 9

1 Վէ Սիւլէյման պէյթ իւլ ՌԱՊՊԸ վէ
սէրայը մէլիքանէյի ինշա էյլէյիփ
Սիւլէյմանըն եափմագլըղը մուրատ է-
տէրէք էյլէտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինի թէմամ
2 էթտիքտէն սօնկրա, ՌԱՊՊ, Ճիպ'օն-
տա կէօրիւնտիւյիւ կիպի, իքինճի
տէֆ'ա օլարագ Սիւլէյմանա կէօրիւն-
3 տիւ. Վէ ՌԱՊՊ անա խիթապէն՝ Հու-
զուրումտա էյլէտիյին տուա վէ նիյա-
զընը իշիթտիմ՝ իսմիմի իլ էլ է-
պէտ օրայա վազ՝ էթմէք իւզրէ, պի-
նա էթտիյին պու պէյթի թագտիս էյ-
լէտիմ. վէ կէօզլէրիմ վէ գալպիմ
4 տամ'իմա օրատա օլաճագ տըր. Վէ է-
յէր սէն պէտէրին Տավուտըն սիւլուք
էյլէտիյի միսիլլիւ՝ գալպի սալիմ վէ
իսթիգամէթլէ սանա էմր էյլէտիյիմ
ճիւմլէսինի իճրա, վէ գավանինիմ ու ահ-
քեամըմը հըֆզ էտէրէք հուզուրըմտա
5 սիւլուք էտէր իսէն, Պէն տախի Իս-
րայէլ թախթը իւզէրինտէ պիր ատէ-
մին էքսիք օլմայաճագ տըր՝ տէյէրէք
պէտէրին Տավուտա էյլէտիյիմ վա'տա
կէօրէ՝ Իսրայէլ իւզէրինէ հիւքիւմէթի-
նին թախթընը իլ էլ էպէտ սապիթ
6 գըլարըմ. Լաքին էյէր սիզ վէ օղուլ-

ըլնըզ պանա թապի՝ օլմագտան սափըփ՝ եօնիւնիւզէ վազ՝ էյլէտիյիմ էվամիր ու գավանինիմի հըֆզ էթմէյիփ ալ, կիտիփ դայըրի իլահլարա խըզմէթ վէ իպատէթ էտէճէք օլուրսանըզ,
7 Պէն իսրայէլի անլերէ վէրտիյիմ եէրին եիւզիւնտէն գաթ էտէճէյիմ, վէ իսմիմ իչիւն թագտիս էյլէտիյիմ պու պէյթի հուզուրումտան րէտտ էտէճէյիմ. վէ իսրայէլ ճէմիյէ [illegible] տա մէսէլ վէ բէթիլէզայա սէպէպ օլա-
8 ճագ տըր. Վէ պու ալի օլան պէյթ իչիւն եանընտան կէչէն քիմսէ թէ'աճճիւպ էտիփ ըսլըգ չալաճագ. ՌԱՊՊ պու եէրէ վէ պու պէյթէ նիչին պէօյ-
9 լէ էյլէտի՝ տէյէճէք. Վէ ճէվապլարը՝ էճտատլարընը Մըսըր տիյարընտան չըգարան Թէնրիլէրի ՌԱՊՊԸ թէրք էյլէյիփ, դայրի իլահլարա թա'պի օլուփ՝ անլերէ իպատէթ վէ խըզմէթ էթտիքլէրի իչիւն ՌԱՊՊ անլերին իւզէրինէ պու պէլալարըն ճիւմլէսինի կէթիրմի՝ տէյէճէքլէր տիր.
10 Վէ Սիւլէյման պու իքի պէյթի՝ եա'նի պէյթ իւլ ՌԱՊՊ իլէ սարայը միւլուքանէյի պինա էթմէքլիքտէ օլտըղը եիրմի սէնէ միւտտէթի խիթամընտա,
11 Սուր մէլիքի Հիրամ Սիւլէյմանա թամ խահէշի վէչհիլէ սէտիր աղաճլարը վէ չամ աղաճլարը վէ ալթըն վէրմիշ օլարագ, օլ վագըթ մէլիք Սիւլէյման Հիրամա Ճէլիլ տիյարընտա եիրմի շէհիր
12 վէրտի. Վէ Հիրամ Սիւլէյմանըն քէնտիսինէ վէրմիշ օլտըղը շէհիրլէրի կէօրմէյէ Սուրտան չըգտըղընտա՝ անլեր
13 խօշընա կէլմէտիյինտէն, Պիրատէր, նէ՞ տիր պու պանա վէրտիյին շէհիրլէր, տէյէրէք՝ անլերէ *Քապուլ տիյարը թէսմիյէ էյլէտի, քի պու կիւնէ տէկին
14 պու իսմլէ մա'րուֆ տըր. Վէ Հիրամ եիւզ եիրմի թալանթ ալթըն մէլիքէ կէօնտէրտի.
15 Վէ մէլիք Սիւլէյմանըն վազ՝ էթտիյի վէրկինին սէպէպի ՌԱՊՊԸՆ պէյթինի վէ քէնտի սարայընը վէ Միլլօյը վէ Եէրուսաղիմին սուրընը վէ Հածօրը վէ Մէճիտտօյը վէ Ճազէրի պինա էթմէք
16 իչիւն իտի. (Չիւնքի Մըսըր մէլիքի Ֆիր'օն չըգըփ Ճազէրի ալըփ վէ աթէշէ եագմըշ, վէ օլ շէհիրտէ սաքին օլան Քէնա'անիլէրի գաթլ էտէրէք անը քէնտի գըզը՝ Սիւլէյմանըն զէվճէսինէ ճիհազ
17 վէրմիշ իտի.) Վէ Սիւլէյման՝ Ճազէրի
18 վէ աշաղըքի Պէյթհօրօնը, Վէ Պա'ալաթ իլէ տիյարըն պէրրիյէսինտէքի
19 Թատմօրը, Վէ Սիւլէյմանըն պիլճիւմլէ անպար շէհիրլէրինի վէ 'արապա շէհիրլէրինի վէ սուվարի շէհիրլէրինի, վէ Սիւլէյմանըն Եէրուսաղիմտէ վէ Լիպանանտա վէ [illegible] թիւն տիյարտա պինա էթմէյի [illegible] մէմլէքէթինին ճիւմլէսինի պինա էյլէտի.
20 Պէնի Իսրայէլտէն օլմայըփ՝ Ամօրի վէ Հիթթի վէ Փէրիզզի վէ Հիվվի վէ Եէպուսիլէրտէն պագի գալան խալգըն
21 ճիւմլէսինի, եա'նի անլերտէն սօնկրա օլ տիյարտա պագի գալըփ տա, պէնի Իսրայէլին գըրըփ թէլէֆ էտէմէտիքլէրի էվլատլարընը Սիւլէյման պու կիւնէ տէկին խարաճկիւզար գուլ
22 էյլէտի. Լաքին Սիւլէյման պէնի Իսրաիլտէն քիմսէյի գուլ գըլմատը. Ամմա անլեր՝ ճէնկ էրլէրի վէ խըտմէթճիլէրի վէ պիւյիւքլէրի վէ սէրտարլարընը վէ 'արապա վէ սուվարիլէրինին
23 սէրքէրտէլէրի իտիլէր. Սիւլէյմանըն իշի իւզէրինտէ պէշ եիւզ էլլի պէօյիւք մէ'մուր պուլունուփ՝ պունլար իշ իշլէյէն խալգ իւզէրինէ նազըր իտիլէր.
24 Վէ Ֆիր'օնըն գըզը Տավուտտան շէհրի՝ Սիւլէյմանըն անըն իչիւն պինա էթմիշ օլտըղը սարայա կէլտի. Օլ վագըթ Սիւլէյման Միլլօյը պինա էյլէտի.
25 Վէ Սիւլէյման ՌԱՊՊ իչիւն պինա էթմիշ օլտըղը մէզպահ իւզէրինտէ սէնէտէ իւչ տէֆ'ա միւհրագալար վէ սէլամէթ գուրպանլարը թագտիմ էտիփ ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա օլան մէզպահ իւզէրինտէ պուխուր եագար իտի.
26 Վէ պէյթի թէմամ էթտիքտէն սօնկրա՝ մէլիք Սիւլէյման Էտօմ տիյարընտա, Գըզըլ Տէնիզ սահիլինտէ, Էլօթ

---

* Նամագպուլ

գուրպունտա վաքըն Եսիոնկէպէրտէ

27 Վէ Փինիկէլի եաւէրլարը Հիրամ կէմիլէրտէ Սիւլէյմանըն գուլլարը իլէ պիրապէր քէնտի գուլլարընտան տէնիզի պիլէն կէմիճիլէրի վէ Փինիկէլիլէրի կէօնտէրտի.

28 Վէ Օֆիրէ կիտիպ, օրատան տէօրթ եիւզ եիկիրմի թալանթ ալթուն ալըպ գըրալ Սիւլէյմանա կէթիրտիլէր

ԲԱՊ 10

1 Վէ Շէպա մէլիքէսի ՌԱՊՊԻՆ իսմի իլէ Սիւլէյմանըն շէօհրէթինի իշիթտիքտէ զոր մէսէլէլէր իլէ անը թէճրիպէ էթմէյէ կէլտի.

2 Վէ զիյատէ պիւյիւք ալայ իլէ, պահարաթ իլէ վէ զիյատէ չօգ ալթուն վէ գըյմէթլի թաշլար եիւքլէնմիշ տէվէլէր իլէ Երուսաղիմէ կէլտի. վէ Սիւլէյմանըն նէզտինէ կէլիպ, գալպինտէ օլան շէյլէրին ճիւմլէսինի անա սէօյլէտի,

3 Սիւլէյման տախի անըն պիւթիւն սիւալլէրինի հալլ էյլէտի, վէ մէլիքին անա պէյան էթմէտիյի պիր շէյ եօգ իտի.

4 Վէ Շէպա մէլիքէսի Սիւլէյմանըն պիւթիւն հիքմէթինի վէ պինա էյլէտիյի էվի,

5 վէ սօֆրասընըն թաամլարընը վէ խիզմէթքեարլարընըն օթուրուշունու վէ խիզմէթճիլէրինին տուրուշունու, վէ էլպիսէլէրինի վէ սագիլէրինի վէ ՌԱՊՊԻՆ պէյթինէ *չըգտըղը մէրտիվէնի կէօրտիւքտէ, անտա արթըգ ճան գալմատը.

6 Վէ մէլիքէ տէտի. Սէնին էշեալըն վէ հիքմէթին հագգընտա քէնտի մէմլէքէթիմտէ իշիթթիյիմ քէլամ տօղրու իմիշ.

7 Լաքին պէն կէլիպ կէօզլէրիմ իլէ կէօրմէյինճէ օլ սէօզլէրի ինանմատըմ. վէ իշթէ պանա եարըսը պիլէ խապէր վէրիլմէմիշ. սէնին հիքմէթին վէ սաատէթին իշիթթիյիմ խապէրտէն զիյատէտիր.

8 Նէ մէսուտտուր պու սէնին ատամլարըն, նէ մէսուտտուր պու տայիմա հուզուրունտա տուրուպ հիքմէթինի տինլէյէն պու գուլլարըն.

9 Սէնին Ալլահըն ՌԱՊ մուպարէք օլսուն, քի սէնին իլէ ռազը օլուպ Իսրայէլին թախթը իւզէրինէ սէնի օթուրթտու. ՌԱՊ Իսրայէլի էպէտիյէն սէվտիյինտէն, հագգ վէ ատալէթ իճրա էթմէք իչին սէնի գըրալ էթթի.

10 Վէ գըրալա եիւզ եիկիրմի թալանթ ալթուն, վէ զիյատէ չօգ պահարաթ, վէ գըյմէթլի թաշլար վէրտի. Շէպա մէլիքէսինին գըրալ Սիւլէյմանա վէրտիյի պու գատար չօգ պահարաթ պիր տախի կէլմէտի.

11 Վէ Հիրամըն Օֆիրտէն ալթուն կէթիրէն կէմիլէրի Օֆիրտէն փէք չօգ ալմուկ աղաճլարը իլէ գըյմէթլի թաշլար կէթիրտի.

12 Վէ գըրալ ալմուկ աղաճլարընտան ՌԱՊՊԻՆ պէյթինէ վէ գըրալըն էվինէ տայագլար, վէ մուղաննիլէր իչին ճէնկլէր վէ սանթուրլար եափտը. պու կիպի ալմուկ աղաճլարը պու կիւնէ գատար կէլմէտի վէ կէօրիւլմէտի.

13 Վէ գըրալ Սիւլէյման Շէպա մէլիքէսինին արզու էյլէտիյի հէր շէյի, գըրալ Սիւլէյմանըն քէրէմինտէն անա վէրտիյինտէն մաատա, անա վէրտի. Շէպա մէլիքէսի տախի քէնտի գուլլարը իլէ քէնտի մէմլէքէթինէ տէօնիւպ կիթթի.

14 Վէ պիր սէնէտէ Սիւլէյմանա կէլէն ալթունըն վէզնի ալթը եիւզ ալթմըշ ալթը թալանթ ալթուն իտի.

15 Պիր տախի թիւճճարտան, վէ պագգալլարըն թիճարէթինտէն, վէ Արապիստանըն պիւթիւն գըրալլարընտան վէ մէմլէքէթին վալիլէրինտէն կէլէն վար իտի.

16 Վէ գըրալ Սիւլէյման տէօվմէ ալթունտան իքի եիւզ պիւյիւք գալգան եափտը. հէր պիր գալգանա ալթը եիւզ շէքէլ ալթուն կիտէրտի.

17 Վէ տէօվմէ ալթունտան իւչ եիւզ գալգան եափտը. հէր պիր գալգանա իւչ մանէհ ալթուն կիտէրտի. Վէ գըրալ անլարը Լիպանան օրմանը էվինէ գօյտու.

18 Վէ մէլիք ֆիլտիշինտէն պիր պիւյիւք թախթ եափտը, անը խալիս ալթուն

---

*Եախօտ՝ Թագտիմ էյլէտիյի գուրպանլարը

19 իլէ գափլատը։ Վէ թախթըն ալթը ա-
յաղը նէրտիվանը օլուպ թախթըն
թէփէսի արգասըն մուգավվէր իտի.
վէ օթուրաճագ մահալլըն իքի թարաֆ-
ըն տա գօլլար պուլունուպ գօլլարըն եան-
20 ընտա իքի արսլան տուրուր իտի։ Վէ
ալթը այաղըն իքի թարաֆընտա օն ի-
քի արսլան տուրուր իտի. պու միսիլ-
լի պիր շէյ հիչ պիր մէմլէքէթտէ եա-
փըլմամըշ իտի։
21 Վէ մէլիք Սիւլէյմանըն մէշրէպլէրի-
նին ճիւմլէսի ալթունտանտը վէ Լիպնան
օրմանը եէրայըննըն գապլարընըն ճիւմ-
լէսի սաֆի խալիս ալթունտան իտի.
կիւմիւշտէն հիչ եօգ իտի. զիրա Սիւ-
լէյմանըն էյյամընտա անըն ի'թիպարը
22 եօգ իտի։ Զիրա մէլիքին Թարշիշ սէ-
ֆինէլէրի Հիրամըն սէֆինէլէրի իլէ պէ-
րապէր տէնիզտէ պուլունուպ, Թարշիշ
կէմիլէրի իւչ սէնէտէ պիր տէֆ'ա ալ-
թուն վէ կիւմիւշ վէ ֆիլտիշի վէ մայ-
մունլար վէ թաւուս գուշլարը իւքլիւ
23 օլարագ կէլիրլէր իտի։ Վէ մէլիք Սիւ-
լէյման սէրվէթ վէ հիքմէթ խուսու-
սընտա զէմինին ճէմի' ի միւլուքունտան
24 ա'զամ օլտու։ Վէ պիւթիւն ճիհան
Սիւլէյմանըն գալպինէ Ալլահըն գօյտուղու
հիքմէթի իշիթմէք իչիւն անըն
հուզուրունա կէլմէյէ արզու էտէրլէր ի-
25 տի։ Վէ պունլարըն հէր պիրի սէնէ պէ
սէնէ փիշքէշլէրինի, եա'նի կիւմիւշ գապ-
լար վէ ալթուն գապլար վէ էլպիսէ վէ
եսլիհա վէ պահարաթ վէ աթլար վէ
գաթըրլար կէթիրիրլէր իտի։
26 Վէ Սիւլէյման 'արապալար վէ սու-
վարիլէր ճէմ' էտիպ անըն պին տէօրթ եիւզ
'արապա 'արապասը վէ օն իքի պին նէ-
ֆէր սուվարիսի օլուպ, անլարը 'ա-
րապա շէհիրլէրինտէ վէ մէլիքին եանըն-
27 տա Երուսաղիմտէ գօյար իտի։ Վէ
մէլիք Երուսաղիմտէ կիւմիւշի թաշ-
լար կիպի 'ատի գըլտը վէ էրզ
աղաճլարընը քէսրէթ ճիհէթիլէ օվա-
տա պուլունան ճիւմմէզ աղաճլարը կի-
28 պի էյլէտի։ Վէ Սիւլէյմանըն Մը-
սըրտան աթլար կէթիրիլիր իտի. մէլի-
քին թիւճճարը թագըմը անլարը մուայ-
յէն պիր պահա իլէ պէօլիւք պէօլիւք
29 ալըրլար իտի։ Վէ Մըսըրտան պիր 'ա-
րապա ալթը եիւզ սիքլէ, վէ պիր աթ եիւզ
էլլի սիքլէ կիւմիւշէ կէթիրիլիր իտի, վէ
պէօյլէճէ պիւթիւն Հիթթիլէրին
մէլիքլէրինէ տախի վէ Սուրիյէ մէ-
լիքլէրինէ տախի անլարըն էլիյլէ կէթի-
րիլիր իտի։

ՊԱՊ 11

1 Վէ մէլիք Սիւլէյման Ֆիր'ավնըն գըզըն-
տան մա'տա չօգ եապանճը խաթունլարը սէվ-
տի. Մօավիյէ վէ 'Ամմօնիյէ վէ Էտօմի-
յէ վէ Սիտօնիյէ վէ Հիթթիյէլէրի սէվ-
2 տի։ Պունլար օլ թա'իֆէլէրտէն իտիլէր,
քի անլարըն հագգընտա ՌԱՊՊ տէտի
Իսրայէլ օղուլլարընա՝ Սիզ անլարըն թէ-
վաթթուն էթմէյինիզ, անլար տախի սիզ-
գէ թէվաթթուն էթմէսինլէր, զիրա
գալպլարընըզը իլահլարընըն թարաֆ-
ընա էվիրէճէքլէր. պունլարա
լարա Սիւլէյման մուհապպէթլէ մուլթէզիմ
3 օլտու։ Վէ անըն եէտի եիւզ զէվճէսի խանը-
մլարտան օլուպ իւչ եիւզ ճարիյէսի տա-
խի վար իտի. վէ զէվճէլէրի անըն
գալպինի Ռապպտան սափտըրտը-
4 լար։ Վէ Սիւլէյմանըն իխթիյարլը-
ղընտա զէվճէլէրի անըն գալպինի ղայրի
իլահլարա թապի' էթմէյէ մէյլ էթտիրտի, փէտէ-
րի Տավուտըն գալպի կիպի գալ-
պի անըն Ալլահը ՌԱՊՊԱ տա-
5 մամ տէյիլ իտի։ Վէ Սիւլէյման
Սիտօնիլէրին իլահը 'Աշթօրէթէ վէ 'Ամ-
մօնիլէրին մէքրուհը Միլքօմա թապի'
6 օլտու։ Վէ Սիւլէյման ՌԱՊՊԸՆ 'ինտին-
տէ քէօթիւ օլանը իշլէյիպ, փէտէրի
Տավուտըն քամիլէն ՌԱՊՊԱ թապի'
7 օլտուղու կիպի օլմատը։ Օլ զէման Սիւլէյման Մօա-
պիլէրին մէքրուհը Քէմօշ վէ հէմ տէ
'Ամմօնիլէրին մէքրուհը Մօլօքա Երուսա-
ղիմին գարշըսընտաքի տաղտա միւ-
8 թէֆէ'ա պիր եէր եափտը։ Վէ խանըմլարընա
պու խուսուսըտա գուրպան թագտիմ
էտէն էճնէպի խանըմլարընըն ճիւմլէսինին
իչիւն տախի պու վէճհլէ էյլէտի։
9 Վէ ՌԱՊՊ Սիւլէյմանա ղազապլանըպ գա-

ղազապա կէլտի. Զիրա անա իքի տէֆ'ա
կէօրիւնիւպ, պու խուսուստա՝ եա'նի
ղայրի իլահլարա թապի՛ օլմամասընը
թէնպիհ էտէն Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ-
ՏԱՆ գալպի սափմըշ օլուպ՝ ՌԱՊՊԸՆ
11 էմրինի հըֆզ էթմէտի։ Վէ ՌԱՊՊ Սիւ-
լէյմանա խիթապէն՝ Սէն պու շէյի իճ-
րա էյլէյիպ՝ 'ահտըմը վէ սանա թէնպիհ
էթտիյիմ գանունլարըմը հըֆզ էթմէ-
տիյին իչիւն հիւքիւմէթի մութլագա է-
լինտէն նէզ' էտիպ՝ անը գուլընա վէ-
12 րէճէյիմ։ Ֆագաթ պէտէրին Տաւուտ ի-
չիւն պունու սէնին էյամընտա էթմէ-
յէճէյիմ՝ օղլընըն էլինտէն նէզ' էտէճէյիմ,
13 Անճագ պիւթիւն հիւքիւմէթի նէզ' էթ-
մէյիպ՝ գուլըմ Տաւուտ իչիւն վէ ինթի-
խապ էյլէտիյիմ Եէրուշալիմ իչիւն օղ-
լընա պիր սըպթ վէրէճէյիմ տէտի.
14 Վէ ՌԱՊՊ՝ Սիւլէյմանըն 'ալէյհինէ պիր
տիւշմէն՝ եա'նի Էտօմ մէլիքի զիւրրիյէ-
թինտէն օլան Էտօմլի Հատատը այաղա
15 գալտըրտը. Զիրա Տաւուտըն Էտօմտա
պուլունտուղը, վէ սէր'ասքէրի Եօապ
Էտօմտա պուլունան էրքէքլէրին ճիւմ-
լէսինի գաթլ էթտիքտէն սօնրա մագ-
թուլլարը տէֆն իչիւն չըգտըղը զէման,
16 (Զիւնքի Եօապ՝ պիւթիւն Իսրայէլ իլէ
պէրապէր այթը այ՝ եա'նի Էտօմտա
պուլունան էրքէքլէրին ճիւմլէսինի թէ-
լէֆ էյլինճէյէ տէկին օրատա մէքս էյ-
17 լէմիշ իտի,) Հատատ տահա քիւչիւք
չօճուգ իքէն պէտէրինին գուլլարըն-
տան պա'զը Էտօմի ատէմլէր իլէ պէ-
րապէր Մըսըրա կիթմէք իւզրէ ֆիրար
18 էթտի, Վէ անլէր Միտիանտան գալ-
գըփ Փարանա կէլտիլէր, վէ Փարան-
տան քէնտիլէրիյլէ պէրապէր ատէմլէր
ալարագ Մըսըրա, Մըսըր մէլիքի Ֆիր'օ-
նըն նէզտինէ վարտըլար. օլ տախի ա-
նա պիր խանէ իլէ թա'յին թախսիս
էյլէտի, վէ անա արազի տախի վէրտի.
19 Վէ Հատատ Ֆիր'օնըն հուզուրընտա զի-
յատէսիյլէ մազհար ը լութֆ օլմաղլէ,
զէվճէսինին հէմշիրէսինի՝ եա'նի Թահ-
փէնէս մէլիքէնին հէմշիրէսինի անա
20 թէզվիճ էյլէտի. Վէ անըն Թահփէնէ-
սին հէմշիրէսինտէն պիր օղլու օլուպ՝
անա Կընուպաթ [illegible] էյլէտի.
Թահփէնէս անը Ֆիր'օնըն սէրայընտա
պէսլէտի. վէ Կընուպաթ Ֆիր'օնըն սէ-
րայընտա, Ֆիր'օնըն օղուլլարը ա-
21 րասընտա իտի. Իմտի Հատատ Տաւուտըն
քէնտի ճէտտլարը իլէ ույումուշ, վէ սէր-
'ասքէրի Եօապըն վէֆաթ էթմիշ իտ-
տիյինի Մըսըրտա իշիթտիքտէ, Հատատ
Ֆիր'օնա՝ Պանա րուխսաթ վէր, յու-
22 րըմա կիտէյիմ՝ տէտի. Վէ Ֆիր'օ-
նա՝ Եանըմտա նէ՛ էքսիքին վար քի՛
յուրտընա կիթմէք իսթէյօրսըն՝ տէ-
տի, օլ տախի՝ [illegible] հօգ, լաքին
հէր հալտէ պանա րուխսաթ վէր՝ տէ-
տի.
23 Վէ Ալլահ անա տիյէր պիր տիւշմէն
եա'նի էֆէնտիսի Սօպա մէլիքի Հատա-
'էզէրտէն [illegible] ֆիրար էթմիշ օլան
Ռէզօն իպն ի Էլիատա'ը այաղա գալ-
24 տըրտը. Պու քիմսէ՝ Տաւուտ անլէրի
վուրտուղը զէման քէնտի եանընա ա-
տէմլէր ճէմ' էտիպ՝ պէօլիւք պաշը օ-
լուպ, վէ անլէր Տըմըշգա կիտիպ օրա-
տա սաքին օլտուլար. վէ Տըմըշգտա հիւ-
25 քիւմէթ էթտիլէր. Հատատըն էթտիյի ֆէ-
լաքէթ զարարտան մա'ատա պու տախի
Սիւլէյմանըն ճէմի՛ էյամընտա Իսրա-
յէլէ տիւշմէն օլուպ՝ Իսրայէլէ ճէֆա
էտէր, վէ Սուրիյէտէ հիւքիւմէթ էյլէր
իտի.
26 Վէ վալիտէսի Սէրուա իսմինտէ պիր
տուլ գարը օլուպ՝ Ծարըտատան Էֆ-
րաթի Եէրօպը'ամ իպն ի Նէպաթ տա-
խի Սիւլէյմանըն պէնտէսի օլտըղը հալ-
27 տէ մէլիքէ էլ գալտըրտը. Վէ մէլիքէ էլ
գալտըրմասընըն սէպէպի պու իտի քի՝
Սիւլէյման Միլլօյը պինա էտիպ, պէտէ-
րի Տաւուտըն շէհրինին եըգըլմըշ եէր-
28 լէրինի թա'միր էյլէտիյինտէ, Եէրօպը'ամ
սահիպ ի գուվվէթ պիր ատէմ իտի. Վէ
Սիւլէյման անըն իշկիւզար պիր իյիթ
օլտուղունու կէօրէրէք՝ անը պէյթ ի Եու-
սուֆըն ճիւմլէ աղըր իշլէրի իւզէրինէ
29 թա'յին էյլէտի. Վէ Եէրօպը'ամ Եէ-
րուշալիմտէն չըգտըղընտա՝ Շիլօնի Ա-
խիյա փէյղամպէր եօլտա անա րաստ
կէլտի. օլ ատէմ պիր եէնի լիպաս կի-

յինմիշ օլուպ՝ իքիսի սահրատա եալընըզ
30 օլտուգլարը հալտէ, Ախիյա անըն
իւզէրինտէ պուլունան եէնի լ՛պասը
31 թութուպ օն իքի փարչա էյլէտի. Վէ
Եէրօպըմ'ամա խիթապէն՝ Օն փարչայը
քէնտին իչիւն ալ, զիրա Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ պույուրուր քի՝ իշթէ պէն
հիւքիւմէթի Սիւլէյմանըն էլինտէն
նէզ' էտիպ՝ օն սըպթը սանա վէրիրիմ.
32 վէ գուլըմ Տավուտ իչիւն վէ Իսրայէլին
ճէմի' սըպթլարընտան ինթիխապ էյլէտիյիմ Եէրուշալիմ շէհրի իչիւն պիր
33 սըպթ անըն օլաճագ տըր. Պու տախի
անլէրին պէնի թէրք էտիպ՝ Սիտօնլիլէրին իլահը Աշթօրէթ վէ Մօապլիլէրին
իլահը Քէմօշ վէ Ամմօնիլէրին իլահը
Միլքօմա սէճտէ էտէրէք, պէտէրի
Տավուտ կիպի 'ինտիմտէ տօղրու օլանը
վէ գանունլարըմը վէ ահքեամըմը իճրա էտէրէք, թարիգլէրիմտէ եիւրիւք
34 էթմէտիքլէրի իչիւն տիր. Լաքին էվամիրիմի վէ գանունլարըմը հըֆզ էտէն
մունթէխապ գուլըմ Տավուտ իչիւն պիւթիւն հիւքիւմէթի անըն էլինտէն ալմայըպ, անճագ 'էօմրիւնիւն ճէմի' ի էյամընտա անը հիւքիւմտար իպգա էտէ-
35 րիմ. Ամմա օղլունըն էլինտէն հիւքիւմէթի ալըպ սանա օն սըպթ վէրէրէք,
36 Եէրուշալիմտէ, եա'նի իսմիմի վազ' էթմէք իչիւն ինթիխապ էյլէտիյիմ շէհրտէ, գուլըմ Տավուտ իչիւն հուզուրըմտա տա'իմա պիր չէմ' ի բուշէն օլմագ
իչրէ՝ անըն օղլունա պիր սըպթ վէրէ-
37 ճէյիմ. Վէ սէնի ալաճաղըմ, սէն տախի կէօնլիւնիւն հէր իսթէտիյինէ կէօրէ հիւքիւմէթ էտիպ՝ Իսրայէլ մէլիքի
օլաճագսըն.

38 Վէ էյէր սանա էմր էտէճէյիմին ճիւմլէսինի տինլէյիպ՝ թարիգլէրիմտէ եիւրիւրսէ, գուլըմ Տավուտըն էյլէտիյի կիպի գավանինիմ ու էվամիրիմի հըֆզ էտէրէք, 'ինտիմտէ տօղրու օլանը իճրա
էտէճէք օլուր իսէն, պէն տախի սէնին
իլէ օլուպ, Տավուտա պինա էյլէտիյիմ
կիպի՝ սանա տախի սապիթ պիր խանէ
պինա էտիպ Իսրայէլի սանա վէրէճէ-
39 յիմ. Վէ Տավուտըն նէսլինի պու սէպէպտէն միւքէտտէր էտէճէյիմ, լաքին
40 տա'իմի օլմայաճագ տըր՝ տէտի. Իմտի
Սիւլէյման Եէրօպըմ'ըն գաթլինը գաստ
էթտիյի իչիւն Եէրօպըմ'ամ գալգըպ Մըսրա, Մըսըր մէլիքի Շիշագա իլթիճա իլէ,
Սիւլէյմանըն վէֆաթընա տէկին Մըսըրտա գալտը.

41 Վէ Սիւլէյմանըն պագիյյէի ահվալը
վէ քեաֆֆէի ա'մալը վէ հիքմէթի իշթէ Սիւլէյմանըն թարիխլէրինտէ մուհառ-
42 րէր տիր. Վէ Սիւլէյմանըն Եէրուշալիմտէ պիւթիւն Իսրայէլ իւզէրինէ հիւքիւմէթ էյլէտիյի միւտտէթ գըրգ սէնէ
43 իտի. Վէ Սիւլէյման էճտատը իլէ ույույուպ՝ պէտէրի Տավուտըն շէհրինտէ
տէֆն օլունտու. Վէ օղլու Ռէհօպըմ'ամ
անըն եէրինէ մէլիք օլտու.

ՊԱՊ 12

1 Վէ Ռէհօպըմ'ամ Շէքիմ'է կիթթի. զիրա
քեաֆֆէի Իսրայէլ անը մէլիք էթմէք
2 իչիւն Շէքիմէ կէլմիշ իտի. Վէ Եէրօպըմ'ամ իպն ի Նէպաթ տահա Մըսըրտա պուլունուր իքէն պունու իշիտտիյինտէ, (զիրա Եէրօպըմ'ամ Սիւլէյման
մէլիքին հուզուրընտան ֆիրար էտիպ՝
3 Մըսըրտա սաքին օլմագտա իտի,) Վէ
կէօնտէրիպ անը չաղըրտըգլարը հալտէ՝
Եէրօպըմ'ամ իլէ պիւթիւն Իսրայէլ ճէմա'աթը կիտիպ Ռէհօպըմ'ամա խիթա-
4 պէն; Սէնին պէտէրին պօյունտուրըղըմըզը աղըրլաթտը. Շիմտի սէն պէտէրինին աղըր խըտմէթինի վէ իւզէրիմիզէ գօյտըղը աղըր պօյունտուրըղը խաֆիֆ էյլէ, պիզ տախի սանա խըտմէթ
5 էտէրիզ՝ տէտիլէր. Օլ տախի անլէրէ՝
կիտինիզ վէ իւչ կիւն սօնրա պանա
կէլինիզ՝ տէմէսի իւզէրինէ գավմ կիթ-
6 տի. Վէ մէլիք Ռէհօպըմ'ամ պէտէրի
Սիւլէյմանըն միւտտէթի 'էօմրիւնտէ անըն հուզուրընտա տուրմուշ օլան իխթիյարլարա տանըշըպ՝ Պու գավմա նէ
կէօնէ ճէվապ վէրմէքլիյիմի թավսիյէ
7 էտէրսինիզ՝ տէտիյինտէ, Անլէր անա
ճէվապէն՝ Էյէր սէն պու գավմա պու
կիւն խատըմ օլուպ խըտմէթ էտէր, վէ

անլէրէ հիւքմ ի քէլամ իլէ ճէվապ վէ-
րիր իսէն, անլէր տախի սանա տա՛իմա
խըտմէթ էտէճէքլէր տիր՝ տէտիլէր.
8 Լաքին օ՛ իհթիյարլարըն քէնտիսինէ վէր-
տիքլէրի նասիհաթը րէտտ էտիպ՝ հու-
զուրընտա տուրան վէ քէնտիսի իլէ
պէօյիւմիւշ օլան կէնճլէրէ տանըշտը.
9 Վէ անլէրէ՝ փէտէրինին իւզէրիմիզէ գօ-
յտուղու պօյունտուրուղը թախֆիֆ էյլէ՝
տէյիւ պանա սէօյլէյէն պու գավմա նէ՞
կիւնէ ճէվապ վէրմէքլիյիմիզի թավսի-
10 յէ էտէրսինիզ՝ տէտիքտէ, Քէնտիսիյլէ
պէրապէր պէօյիւմիւշ օլան կէնճլէր ա-
նա ճէվապէն՝ փէտէրին պօյունտուրու-
ղումըզը աղըրլաթտը, վէ սէն անը իւ-
զէրիմիզտէն թախֆիֆ էյլէ՝ տէյէն պու
գավմա շու մինվալ իւզրէ ճէվապ վէ-
րէսին, եա՛նի՝ Պէնիմ քիւչիւք փար-
մաղըմ փէտէրիմին պէլինտէն գալըն
11 տըր. փէտէրիմ իւզէրինիզէ աղըր պօ-
յունտուրուղ խիւքլէթտի, ամմա պէն
պօյունտուրուղունուզա իլավէ էտէճէյիմ.
փէտէրիմ սիզի գամչըլար իլէ թէ՛տիպ
էյլէտի, ամմա պէն սիզի աքրէպլէր իլէ
թէ՛տիպ էտէճէյիմ՝ տէյէսին, տէտիլէր.
12 Վէ՝ Իւչիւնճիւ կիւնտէ եինէ պանա
կէլինիզ՝ տէյէրէք մէլիքին էմր էթտի-
յինէ կէօրէ, Եէրօպօ'ամ իլէ պիւթիւն
գավմ իւչիւնճիւ կիւնտէ Ռէհօպօ'ամըն
13 եանընա կէլտիլէր, Մէլիք գավ-
մա սէրթ ճէվապ վէրիպ՝ իհթիյարլա-
րըն քէնտիսինէ էթտիքլէրի թավսիյէյի
14 րէտտ իլէ, Անլէրէ կէնճլէրին թավսի-
յէսինէ կէօրէ ճէվապ վէրիպ՝ Փէտէ-
րիմ պօյունտուրուղունուզու աղըրլաթտը,
ամմա պէն պօյունտուրուղունուզա 'իլավէ
էտէճէյիմ. փէտէրիմ սիզի գամչըլար
իլէ թէ՛տիպ էթտի, ամմա պէն սիզի
'աքրէպլէր իլէ թէ՛տիպ էտէճէյիմ՝ տէ-
15 տի. Վէ մէլիք գավմը տինլէմէտի. զի-
րա ՌԱՊՊԸՆ Շիլօնի Ախիյա վասըթա-
սըյլէ Եէրօպօ'ամ իպն ի Նէպաթ'ա սէօյ-
լէտիյի քէլամը իթմամ էթմէք իչիւն՝
պու իշ ՌԱՊՊ թարաֆընտան օլտու.
16 Պիւթիւն Իսրայէլ տախի մէլիքին քէն-
տիլէրինի տինլէմէտիյինի կէօրտիւք-
լէրինտէ, գավմ մէլիքէ ճէվապէն՝ Տա-
ւուտտա նէ՞ հիսսէմիզ վար, վէ Եէս-
սէ օղլունտա միրասըմըզ եօք տըր. Եէ Իս-
րայէլ չատըրլարընըզա կիտինիզ. Եէ Տա-
ւուտ, շիմտի քէնտի խանէնէ մուգա-
յէտ օլ՝ տէմէքլէ [illegible] Իսրայէլ
17 չատըրլարընա կիթտի. Լաքին Եէհուտա
շէհիրլէրինտէ սաքին օլան պէնի Իսրա-
յէլ իւզէրինէ Ռէհօպօ'ամ հիւքիւմ-
18 տար էյլէտի. Վէ մէլիք Ռէհօպօ'ամ վէրկի
մէ՛մուրը Ատօրամը կէօնտէրտիյինտէ,
պիւթիւն Իսրայէլ անը թաշլար իլէ
րէճմ էթտիլէր, վէ էօլտիւ. վէ մէլիք
Ռէհօպօ'ամ Եէրուշալիմէ ֆիրար էթ-
մէք իւզրէ 'արապէյէ 'աճէլէ 'արապա-
19 յա պինտի. Պօյլէճէ Իսրայէլ պու կիւնէ
տէկին Տավուտ'ա 'ասի օլտու.
20 Վէ ք'աֆֆէ ի Իսրայէլ Եէրօպօ'ա-
մըն 'ավտէթինի իշիտտիքտէ՝ ատամ կէօն-
տէրիպ անը ճէմա'աթէ տա՛վէթ էթ-
տիլէր, ք'աֆֆէ ի Իսրայէլ իւզէրինէ մէ-
լիք նասպ էյլէտիլէր, չէօյլէ քի Եէհու-
տա սըպթընտան մա'ատա պէյթ ի Տավու-
21 տա թապի՛ օլան գալմատը. Վէ Ռէհօ-
պօ'ամ Եէրուշալիմէ կէլտիքտէ՝ հիւ-
քիւմէթի Սիւլէյմանըն օղլու Ռէհօպօ'ա-
մա ի'ատէ իչիւն՝ պէյթ ի Իսրայէլ իլէ
մուհարէպէ էթմէք իւզրէ, պէյթ ի Եէ-
հուտայըն ք'աֆֆէսի իլէ Պէնեամին
սըպթընը, եիւզ սէքսէն պին մինթէ-
խապ մուհարիպլէրի ճէմ՛ էյլէտի.
22 Վէ Ալլահըն քէլամը Ալլահ ատէմի
23 Շէմա՛եայա կէլէրէք, Սէն Եէհուտա մէ-
լիքի Ռէհօպօ'ամ իպն ի Սիւլէյմանա, վէ
պիւթիւն պէյթ ի Եէհուտա իլէ Պէնեա-
մինէ, վէ պագիյէ գավմինէ խիթա-
24 պէն, ՌԱՊՊԸՆ էմրի պու տուր. Չըգ-
մայընըզ, վէ պիրատէրլէրինիզ պէնի
Իսրայէլ իլէ ճէնք էթմէյինիզ. Հէր պի-
րի քէնտի խանէսինէ 'ավտէթ էյլէսին. զի-
րա պու վագը՛ա պէնիմ թարաֆըմտան
օլտու՝ տէյէսին, տէտի. Օլ զէման ՌԱՊ-
ՊԸՆ քէլամընը տինլէյիպ՝ ՌԱՊՊԸՆ
քէլամընա կէօրէ կէրի տէօնտիւլէր.
25 Վէ Եէրօպօ'ամ Էֆրայիմ տաղընտա
Շէքիմի պինա էյլէյիպ՝ օրատա սաքին
օլտու. վէ օրատան չըգըպ Փէնուէլի
26 պինա էյլէտի. Վէ Եէրօպօ'ամ քէնտի

գալպինտէ՝ Շիմտի հիւքիւմէթ պէյթ ի
27 Տաւուտա րիւճու՝ էտէճէք. Էյէր պու գավմ զէպհ էթմէք իչիւն Եէրուշալիմտէ պուլունան պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ չըգարսա՝ պու գավմըն գալպի էֆէնտիլէրի Եէհուտա մէլիքի Րէհօպօամ'ա րիւճու՝ էտէճէք, վէ պէնի էօլտիւրիւպ՝ Եէհուտա մէլիքի Րէհօպօամ'ա տէօնէ-
28 ճէքլէր տիր՝ տէտի։ Վէ մէլիք միւշավէրէ էտիպ՝ իքի 'ալթուն պուզաղը եափըփ, վէ *գավմա խիթապէն՝ Արթըգ Եէրուշալիմէ չըգտըղընըզ քիֆայէթ էտէր. Էյ Իսրայէլ, սէնի Մըսըր տիյարընտան չըգարան իլահլարըն
29 պունլար տըր՝ տէտի։ Պունլարըն պիրինի Պէյթէլէ գօյուպ՝ տիղէրինի Տանա
30 կէօնտէրտի։ Վէ պու ֆիգըլ'ա կիւնահա սէպէպ օլտու. Զիրա գավմ թա Տանա գատար անլէրին պիրինին հուզու-
31 րունա կիտէրլէր իտի։ Վէ միւրթէֆէ'աթ խանէլէրի պինա էտիպ՝ գավմըն էտնասընտէնլէրինտէն վէ պէնի Լէվի օլմայանլարտան քէահինլէր թա'յին էյլէտի։
32 Վէ Եէրօպօամ' սէքիզինճի այըն օն պէշինճի կիւնիւնտէ Եէհուտատաքի պայրամ միսիլլիւ պիր պայրամ թախսիս էտիպ, մէզպահըն իւզէրինտէ զէպիհէլէր թագտիմ էյլէտի. պէօյլէճէ Պէյթէլտէ իճրա էյլէյիպ եափմըշ օլտուղու պուզաղըլարա զէպհ էթտի, վէ եափմըշ օլտուղու միւրթէֆէ'աթըն քէահին-
33 լէրինի Պէյթէլտէ նասպ էյլէտի։ Վէ քէնտի 'ագլընտան իճատ էթտիկի այտա, եա'նի սէքիզինճի այըն օն պէշինճի կիւնիւնտէ, Պէյթէլտէ եափմըշ օլտուղու մէզպահըն իւզէրինտէ զէպիհէլէր թագտիմ էյլէտի, վէ պէնի Իսրայէլ իչիւն պիր պայրամ թախսիս էտիպ մէզպահ իւզէրինտէ զէպիհէլէր թագտիմ էտէրէք պուխուր եագտը։

ՊԱՊ 13

1 Վէ Եէրօպօամ' պուխուր եագմագ իչիւն մէզպահըն եանընտա տուրուր իքէն՝ իշթէ պիր Ալլահ ատէմի ՐԱՊՊԸՆ քէլամիյլէ Եէհուտատան Պէյթէլէ կէլ-
2 տի. Վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամիյլէ մէզպահա նիտա էտիպ՝ Էյ մէզպահ, Էյ մէզպահ, ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր. Իշթէ պէյթ ի Տաւուտա Եօշիյա նամընտէ պիր օղուլ թէվէլլիւտ էտիպ, սէնին իւզէրինտէ պուխուր եագան միւրթէֆէ'աթ քէահինլէրինի սէնին իւզէրինտէ զէպհ էտէճէք, վէ սէնին իւզէրինտէ ինսան քէ-
3 միքլէրի եագաճագ տըր՝ տէտի։ Վէ օլ կիւնտէ պիր 'ալամէթ վէրիպ՝ ՐԱՊՊԸՆ սէօյլէտիյինէ 'ալամէթ պու տըր. Իշթէ մէզպահ եարըլաճագ, վէ իւզէրինտէ օլան քիւլ տէօքիւլէճէք տիր՝ տէտի։
4 Մէլիք տախի Ալլահ ատէմինին Պէյթէլտէ վագը' մէզպահա նիտա էյլէտիյի սէօզի. իշիթտիքտէ, Եէրօպօամ՝ Շունու թութունըզ՝ տէյէրէք, մէզպահըն եանընտան էլինի ուզաթտը. Վէ անա ուզաթտըղը էլի գուրույուպ՝ քէնտի-
5 սինէ կէրի չէքէմէտի։ Վէ Ալլահ ատէմինին ՐԱՊՊԸՆ քէլամիյլէ վէրտիյի 'ալամէթէ կէօրէ մէզպահ եարըլըպ՝ քիւ-
6 լիւ մէզպահտան տէօքիւլտի։ Վէ մէլիք Ալլահ ատէմինէ ճէվապէն՝ Քէրէմ էյլէ, Ալլահըն ՐԱՊՊԸՆ հուզուրունա թէզարրու' էյլէ, վէ պէնիմ իչիւն տու'ա էյլէ քի էլիմ պանա տէօնսիւն՝ տէտի։ Ալլահ ատէմի տախի ՐԱՊՊԸՆ հուզուրունա թէզարրու' էթտիքտէ մէլիքին էլի քէնտինէ կէրի տէօնիւպ էվվէլքի կիպի
7 օլտու։ Վէ մէլիք Ալլահ ատէմինէ խիթապէն՝ Պէնիմ իլէ պէրապէր էվէ կէլ, վէ պիր ազ թա'ամ իէ, պէն սանա սա-
8 նա հէտիյէ վէրէյիմ՝ տէտի։ Վէ Ալլահ ատէմի մէլիքէ ճէվապէն՝ Էյէր պանա խանէնին նըսֆընը վէրսէն, սէնին իլէ կիթմէմ, վէ պու մահալտէ էքմէք եէ-
9 մէմ, սու տախի իչմէմ. Զիրա ՐԱՊՊ թարաֆընտան պանա՝ Էքմէք եէմէյէսին, վէ սու իչմէյէսին վէ կիթտիյին եօլտան 'ավտէթ էթմէյէսին՝ տէյիւ
10 էմր օլունտու՝ տէտի։ Վէ պէօյլէճէ Պէյթէլէ կէլտիյի եօլտան՝ 'ավտէթ էթմէյիպ՝ ղայրի եօլտան կիթտի։
11 Վէ Պէյթէլտէ իխթիյար պիր փէյղամ-

---

*Իպր. անլէրէ

պէր մուգիմ պուլունմաղըլէ, Անըն օղուլլարը կէլէրէք՝ օլ կիւն Ալլահ ատէմինին Պէյթէլտէ իձրա էյլէտիյի իշլէրին ձիւմլէսինի իֆատէ էտիփ՝ մէլիքէ սէօյլէտիյի սէօզլէրի փէտէրլէրինէ նագլ
12 էթտիլէր. Վէ փէտէրլէրի՝ Հա՞նկը եօլտան կիթտի՝ տէյիւ անլէրէ սու՞ալ էթտիյինտէ, օղուլլարը Եէհուտատան կէլէն Ալլահ ատէմինին կիթտիյի եօլը ա-
13 նա կէօսթէրտիլէր. Վէ օղուլլարընա՝ Պէնիմ իչին մէրքէպի հազըրլայընըզ՝ տէտիքտէ, անըն իչին մէրքէպի հազըրլատըլար, օլ տախի ուզէրինէ պին-
14 տի. Վէ Ալլահ ատէմինին արդընձա կիտէրէք՝ անը պալութ աղաձը ալթընտա օթուրուր պուլտու. Վէ անա՝ Եէհուտատան կէլէն Ալլահ ատէմի սէ՞ն մի
15 սին՝ տէտիքտէ, Պէն իմ՝ տէտի. Վէ անա՝ Պէնիմ իլէ պէրապէր էվէ կէլ,
16 վէ էքմէք նէ՝ տէտի. Օլ տախի անա՝ Սէնին իլէ տէօնիւպ՝ խանէնէ կիրէմէմ, վէ պու մահալտէ էքմէք եէյէմէմ, նէ
17 տախի իչէմէմ. Զիրա ՌԱՊՊ թարաֆընտան պանա՝ Էքմէք եէմէյէսին վէ օրատա սու իչմէյէսին, վէ կիթտիյին եօլտան ՚ավտէթ էթմէյէսին՝ տէյիւ էմր
18 օլունտու՝ տէտի. Լաքին օ անա՝ Պէն տախի սէնին կիպի պիր փէյղամպէր իմ, վէ պիր մէլէք ՌԱՊՊԸՆ քէլամը իլէ պանա խիթապէն՝ Անը էվինէ տէօնտէրիփ, սէնին իլէ պէրապէր խանէնէ կէթիր, քի էքմէք եէյիփ սու իչսին՝ տէյիւ պույուրտու՝ տէտի. Ֆագաթ անա եալան սէօյլէտի.

19 Օլ վագըթ անըն իլէ պէրապէր տէօնիւպ՝ անըն էվինտէ էքմէք եէյիփ սու
20 իչտի. Վէ վագը՝ օլարաք քի անլէր սօֆրատա օթուրուր իքէն, անը կէրի կէթիրէն փէյղամպէրէ ՌԱՊՊԸՆ քէլամը
21 կէլտիքտէ, Եէհուտատան կէլէն Ալլահ ատէմինէ նիտա էտէրէք՝ ՌԱՊՊ պույուրուր քի՝ ՌԱՊՊԸՆ քէլամընա ՚ասի օլուպ Ալլահըն ՌԱՊՊԸՆ սանա օլան էմ-
22 րինի հըֆզ էթմէյէրէք տէօնիւպ՝ Էքմէք եէմէյէսին վէ սու իչմէյէսին՝ տէյիւ սանա տէտիյի մահալտէ էքմէք եէյիփ սու իչտիյին իչին, ձէնազէն էճտատընըն գապրընա կիրմէյէճէք տիր՝ տէտի.
23 Վէ եէյիփ իչտիքտէն սօնրա՝ եա՛նի կէրի կէթիրտիյի փէյղամպէր ի-
24 չին մէրքէպի հազըրլատը. Օլ տախի կիթտի, վէ եօլտա անա պիր արսլան ռաստ կէլիփ անը էօլտիւրտիւ. Վէ անըն ձէնազէսի եօլտա աթըլմըշ օլուփ մէրքէպ անըն եանընտա տուրարտը, արսլան տախի ձէնազէնին եանընտա
25 տուրուրտու. Վէ իշթէ [illegible] կէչէնլէր ձէնազէյի եօլտա աթըլմըշ, վէ արսլանը ձէնազէնին եանընտա տուրտուղունու կէօրմէլէրիյլէ՝ կիտիփ իխթիյար փէյղամպէրին մուգիմ օլտուղու շէհրտէ նագլ
26 էթտիլէր. Վէ անը եօլտան կէրի տէօնտէրէն իխթիյար փէյղամպէր պունու իշիթտիքտէ՝ ՌԱՊՊԸՆ քէլամընա ՚ասի օլան Ալլահ ատէմի տիր. վէ ՌԱՊՊ անը արսլանա թէսլիմ էթմիշ, օլ տախի ՌԱՊՊԸՆ անա սէօյլէտիյի քէլամա կէօրէ անը փարչալայըփ էօլտիւրմիւշ տիր՝ տէ-
27 տի. Վէ օղուլլարընա՝ Մէրքէպի պէնիմ իչին հազըրլայընըզ՝ տէտիյինտէ
28 հազըրլատըլար. Վէ կիտիփ անըն ձէնազէսինի եօլտա աթըլմըշ պուլտու, վէ մէրքէպ իլէ արսլան ձէնազէնին եանընտա տուրույորլարտը. արսլան ձէնազէյի եէմէմիշ, վէ մէրքէպի
29 փարչալամամըշ իտի. Վէ օլ փէյղամպէր Ալլահ ատէմինին ձէնազէսինի գալտըրըփ մէրքէպէ իւքլէթէրէք՝ կէրի կէթիրտի. վէ իխթիյար փէյղամպէր անը մաթէմ վէ տէֆնի իչին շէհրէ կէլտի.
30 Վէ անըն ձէնազէսինի քէնտի գապրընա գօյ՝ տէյիփ՝ Վա՛հ, պիրատէրիմ,
31 տէյէրէ՝ անըն իչին աղլաշըրլար. Վէ անը տէֆն էթտիքտէն սօնրա օղուլլարընա խիթապէն՝ Վէ ֆաթ էթտիյիմտէ պէնի Ալլահ ատէմինին տէֆն օլունտուղու գապրա տէֆն էտին, քէմիքլէրիմի անըն քէմիքլէրի եանընա գօ-
32 նուզ. Զիրա ՌԱՊՊԸՆ քէլամըյլէ Պէյթէլտէ պուլունան մէզպահա վէ Սամարիանըն շէհիրլէրինտէ պուլունան պէձիւմլէ միւրթէֆի՛ա խանէլէրի ալէյհինէ նիտա էյլէտիյի քէլամ մութլագա վուգուա կէլէճէք տիր՝ տէտի.

33 Պու վուգու'աթթան սօնրա Եէրօպը'ամ քէնտի քէօթիւ եօլընտան տէօնմէտիյի, եինէ գավմըն էտնա ատէմլէրինտէն միւրթէֆի'ա քեահինլէրի թա'յին էյլէտի. հէր իսթէյէնի թախսիս էտէր իտի, վէ անլէր միւրթէֆի'ա քեահինի օլուրլար իտի.
34 Վէ պու քէյֆիյէթ Եէրօպը'ամ խանէսի իչիւն կիւնահա սէպէպ օլտու՝ թա քի եէր եիւզիւնտէն մահվ ու հէլաքընը մուճիպ օլտու.

ՊԱՊ 14

1 Օլ զէման Եէրօպը'ամըն օղլու Ապիյա
2 խասթա օլմաղլէ, Եէրօպը'ամ քէնտի զէվճէսինէ՝ Գալգ, վէ Եէրօպը'ամըն զէվճէսի օլտուղըն մա'լիւմ օլմամագ իչիւն՝ թէպտիլի սուրէթ էյլէյէք, Շիլօյա կիթ. իշթէ պէնիմ պու գավմ իւզէրինէ մէլիք օլաճաղըմը պանա սէօյլէյէն Ախիյա փէյղամպէր օրատատըր.
3 Էլինէ օն էքմէք վէ գուրապիյէ վէ պիր թէսթի պալ ալըպ՝ անըն նէզտինէ կիթ. օլ սանա չօճուղա նէ օլաճաղընը սա-
4 նա պէյան էտէճէքտիր՝ տէտի. Վէ Եէրօպը'ամըն զէվճէսի պէօյլէ էթտի. գալգըպ Շիլօյա Ախիյանըն խանէսինէ կիթտի. վէ Ախիյա իխթիյարլըղը սէպէպինտէն զա'ֆ ը պասարը օլուպ կէօրմէքտէն 'աճիզ իտի.
5 Վէ ՐԱՊՊ Ախիյայա՝ Իշթէ Եէրօպը'ամըն զէվճէսի, օղլու խասթա օլմաղլէ անա տա'իր սէնտէն պիր շէյ սու'ալ էթմէք իչիւն կէլիյօր. սէն տախի անա չէօյլէ չէօյլէ սէօյլէյէսին. քէնտիսի տախի թէպտիլի սուրէթլէ կէլիյօր՝
6 տէտի. Վէ օ գափուտան կիրէր իքէն Ախիյա անըն այագլարընըն սէսինի իշիթտիյինտէ՝ Էյ Եէրօպը'ամըն զէվճէսի, կէլ, նիչիւն պէօյլէ թէպտիլի սուրէթ էտիյօրսըն. պէն սանա աղըր սէօզ իլէ
7 կէօնտէրիլտիմ. Կիթ, Եէրօպը'ամա սէօյլէ, Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ էմրի պու տուր քի, Գավմըն արասընտան պէն սէնի թէրֆի' էտիպ, գավմըմ Իսրայէլ իւզէրինէ սէնի րէ'իս նասպ էթ-
8 տիմ. Վէ հիւքիւմէթի պէյթի Տավուտան նէզ' էտիպ սանա վէրտիմ իսէ, սէն էվամիրիմի հըֆզ էտիպ՝ քէմալ ի գալպլէ պանա թապի' օլարագ, գուլըմ Տավուտ կիպի 'ինտիմտէ եալը-
9 նըզ տօղրու օլանը իշլէմէյիպ, Անճագ սէնտէն մուգատտէմ պուլունանլարըն ճիւմլէսինտէն զիյատէ քէօթիւլիւք իշլէյէրէք, պէնի իղզապ էթմէք իչիւն կիտիպ քէնտինէ ախէր իլահլար վէ տէօքմէ փութլար եափըպ պէնի ար-
10 գանա աթտըղըն իչիւն, Իշթէ պէն Եէրօպը'ամըն խանէսի իւզէրինէ պէլա կէթիրէճէյիմ, վէ Եէրօպը'ամըն էրքէքլէրինին ճիւմլէսինի, վէ Իսրայէլտէ գափանմըշ վէ պըրագըլմըշ գաթ' էտէճէյիմ, վէ թէզէք տէֆ' օլունտըղը միսիլլիւ, Եէրօպը'ամըն խանէսինի տիւքէտինճէյէ գատար տէֆ' էտէճէյիմ.
11 Եէրօպը'ամտան շէհիրտէ էօլէնի քէօփէքլէր եէյէճէք, վէ սահրատա էօլէնի հավա գուշլարը եէյէճէքտիր. զիրա
12 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրտու. Սէն տախի գալգ, խանէնէ կիթ, այագլարըն շէհրէ
13 կիրտիքտէ չօճուգ էօլէճէքտիր. Վէ ճէմի' ի Իսրայէլ անըն իւզէրինէ աղլաշարագ տէֆն էտէճէքլէր. զիրա պէյթ ի Եէրօպը'ամտան Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա քէնտիսինտէ էյի շէյ պուլունան եալընըզ օ օլմաղլէ, Եէրօպը'ամտան գապրա կի-
14 րէճէք եալընըզ օ տըր. Վէ ՐԱՊՊ քէնտիսի իչիւն Իսրայէլ իւզէրինէ պիր մէլիք իգամէ էտէճէք, պու տախի հէման օլ կիւն պէյթ ի Եէրօպը'ամը գաթ' էտէճէքտիր. վէ տահա նէ՞ շիմտի. հէ-
15 ման պու կիւն օլույօր. Վէ Աշէրա փութլարը եափարագ ՐԱՊՊԸ իղզապ էթտիքլէրի իչիւն՝ ՐԱՊՊ տախի սուլարտա սալլանան գամըշ կիպի Իսրայէլի վուրաճագ, վէ էճտատլարընա վէրմիշ օլտըղը պու էյի տիյարըն եիւզիւնտէն անլէրի քէօքտէն սէօքիւպ նէհրին է-
16 թէ թարաֆընա տաղըտաճագ տըր. Վէ քէնտիսի կիւնահ իշլէյիպ՝ Իսրայէլէ կիւնահ իշլէթէն Եէրօպը'ամըն կիւնահլարը իչիւն Իսրայէլի թէրք էտէճէք տիր՝ տէտի.

17 Օլ վագթ Եէրօպօ'ամըն զէվճէսի գալգըպ
կիթտի, վէ Թիրսայա վարըր օ-
լուպ՝ խանէ գափըսընտան իչէրի կիրտիյի
18 կիպի չօճուգ էօլտիւ. Վէ անը
տէֆն էթտիլէր. վէ ՐԱՊՊԸՆ քէնտի
գուլը Ախիյա փէյղամպէրին վասըթասըյլէ
սէօյլէտիյի քէլամա կէօրէ
ճէմի'ի Իսրայէլ անըն իչին մաթէմ էթտիլէր.
19 Վէ Եէրօպօ'ամըն պագըյյէի ահվալը՝
հա'նի նէ կէօնէ մուհարէպէ վէ նէ կէօնէ
հիւքիւմէթ էթտիյի իշթէ միւլուքը
Իսրայէլին Թէվարիխ քիթապընտա մուհարրէր
20 տիր. Վէ Եէրօպօ'ամըն միւտտէթ ի սալթանաթը եիրմի իքի սէնէ օ-
լուպ՝ էճտատը իլէ ույուտու. վէ օղլու
Նատապ անըն եէրինէ մէլիք օլտու.
21 Վէ Րէհօպօ'ամ իպն ի Սիւլէյման Եէհուտատա
մէլիք իտի. Րէհօպօ'ամ մէլիք
օլտուղընտա գըրգ պիր եաշընտա
օլուպ՝ օն եէտի սէնէ Եէրուշալիմտէ,
հա'նի ՐԱՊՊԸՆ քէնտի իսմինի վազ՝
էթմէք իչին Իսրայէլ սըպթլարընըն
ճիւմլէսինտէն ինթիխապ էյլէտիյի շէհրտէ
հիւքիւմէթ էթտի. վէ վալիտէսինին
22 իսմի 'Ամմօնիյէ Նա'ամա իտի. Եէհուտա
տախի ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ քէօթիւ օ-
լանը իշլէյէրէք՝ էթտիքլէրի կիւնահլարըլէ
էճտատլարընըն էթտիքլէրինին
քեաֆֆէսինտէն զիյատէ անը իղզապ
23 էյլէտիլէր. Վէ անլէր հէր եիւքսէք թէփէտէ
վէ հէր եէշիլ աղաճ ալթընտա
միւրթէֆէ'ալար, սանէմլէր վէ Աշէրա
24 փութլարը եափտըլար. Վէ տիյարտա
մէ'պունլար տախի պուլունուպ՝ պէնի
Իսրայէլին էօնիւնտէն ՐԱՊՊԸՆ թարտ
էյլէտիյի թա'իֆէլէրին քեաֆֆէ ի մէքրուհաթընը
եափտըլար.
25 Վէ մէլիք Րէհօպօ'ամըն պէշինճի սէնէսինտէ
Մըսըր մէլիքի Շիշագ Եէրուշալիմ
26 իւզէրինէ չըգըպ՝ Պէյթ իւլ ՐԱՊՊԸՆ
խազինէլէրինի վէ Սէրայ ը միւլուքիանէտէ
օլան խազինէլէրի ալըր.
ճիւմլէսինի ալըպ՝ Սիւլէյմանըն եափտըղը
ալթըն սիփէրլէրին ճիւմլէսինի
27 տախի ալըր. Վէ մէլիք Րէհօպօ'ամ
անլէրին եէրինէ փիրինճ սիփէրլէր եափըպ՝
մէլիք սէրայընըն գափուս
պէքլէյէն չաթըրլարըն նազըրլարը
28 եէտինէ թէսլիմ էթտի. Վէ մէլիք Պէ
իւլ ՐԱՊՊԱ կիթտիյինտէ չաթըր
անլէրի կէօթիւրիւպ՝ պա'տէհու
թըրլար օտասընա կէթիրիրլէր իտի.
29 Վէ Րէհօպօ'ամըն պագըյյէի ահվալը
վէ քեաֆֆէ ի ա'մալը իշթէ մի
լուքը Եէհուտանըն թէվարիխ քի
30 թապընտա մուհարրէր տիր. Վէ Րէ
հօպօ'ամ իլէ Եէրօպօ'ամ պէյնինտէ տա
31 իմա մուհարէպէ վար իտի. Վէ Րէ
հօպօ'ամ էճտատը իլէ ույույուպ՝ էճ
տատը եանընտա շէհր ի Տավուտտա տէֆ
օլունտու. վէ վալիտէսինին իսմի 'Ա
մօնիյէ Նա'ամա իտի. օղլու Ապ
տախի անըն եէրինէ մէլիք օլտու.

ՊԱՊ 15

1 Վէ մէլիք Եէրօպօ'ամ իպն ի Նէպ
թըն օն սէքիզինճի սէնէսինտէ Ապի
յամ Եէհուտա իւզէրինէ մէլիք օլտ
2 Իւչ սէնէ Եէրուշալիմտէ հիւքիւմ
էթտի. վէ վալիտէսի Ապշալօմըն գը
3 օլուպ՝ իսմի Մա'աքա իտի. Վէ պա
պասընտան մուգատտէմ փէտէրի
իրթիքեապ էյլէտիյի ճիւմլէ կիւն
լարտա սիւլուք էտիպ՝ փէտէրի Տա
ւուտըն գալպի [illegible] [illegible] կիպի անը
գալպի Ալլահը ՐԱՊՊԱ տօղրու տէյիլ ի
4 տի. Վէ լաքին Ալլահը ՐԱՊՊ Տավու
խաթըրը իչին օղլունը եէրինէ տի
էթտիրիպ, Եէրուշալիմի սապիթ
գըլմագ իւզրէ, անա Եէրուշալիմտէ պի
5 չըրաղ վէրտի. Զիրա Հիթթի Ուրիյա
նըն քէյֆիյէթինտէն մա'ատա Տաւ
ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ տօղրու օլանը իշ
լէմէքլէ, էմր էյլէտիյի շէյլէրին հէչ պի
րինտէն պիւթիւն միւտտէթ ի 'էօմ
6 րիւնտէ սափմամըշ իտի. Վէ անըն պի
թիւն միւտտէթ ի 'էօմրիւնտէ Րէհօ
պօ'ամ իլէ Եէրօպօ'ամըն պէյնինտէ
մուհարէպէ վար իտի.
7 Վէ Ապիյամըն պագըյյէի ահվալը
վէ քեաֆֆէ ի ա'մալը, իշթէ միւլուքը
Եէհուտանըն թէվարիխ քիթապընտա

մուհարրէր տիր. վէ Աբիյամ իլէ Եէ-
րօպ'ամըն պէյնինտէ մուհարէպէ վար
8 իտի. Աբիյամ ատալարը իլէ [illegible]
յուլուպ, [illegible] Տաւուտտա տէֆն
էթտիլէր. վէ օղլու Ասա անըն եէրինէ
մէլիք օլտու.
9 Վէ իսրայէլ մէլիքի Եէրօպօամըն եիր-
մինճի սէնէսինտէ Ասա Եէհուտա իւզէ-
10 րինէ մէլիք օլտու. Վէ Երուսաղէմտէ
գըրք պիր սէնէ հիւքիւմէթ էթտի. վէ
վալիտէսինին Ապիշալոմ գըզը [illegible]
11 [illegible] Ասա ՌԱՊՊԸՆ
նաղարընտա տօղրու օլանը իշլէտի Տա-
12 ւուտ [illegible]
[illegible]
[illegible]
13 [illegible] Ասա [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
14 [illegible] Վէ [illegible]
[illegible]
[illegible]
15 [illegible] ՌԱՊՊԱ [illegible] Վէ
[illegible]
վէ [illegible]
[illegible]
[illegible] ՌԱՊՊԸՆ [illegible]
16 Վէ Ասա իլէ Իսրայէլ մէլիքի Պաաշա-
նըն պէյնինտէ [illegible] էյա-
17 մընտա մուհարէպէ վար իտի. Վէ Իս-
րայէլ մէլիքի Պաաշա Եէհուտա [illegible]
նէ [illegible] Եէհուտա [illegible]
[illegible] Ասա [illegible]
նի [illegible]
18 Օլ զէման Ասա պէյթ իւլ ՌԱՊՊԸՆ խա-
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] մէլիք
Ասա [illegible]
[illegible] մէլիքի [illegible]
[illegible] Տամասքոստա [illegible]
19 [illegible] իլէ [illegible] վէ [illegible]
[illegible] իլէ [illegible]
[illegible] վար. [illegible]
[illegible] վէ [illegible]

[illegible] Վէ, [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] վէ [illegible]
[illegible]
[illegible]
21 [illegible]
[illegible]
[illegible]
22 Օլ զէման Ասա մէլիք [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Վէ Ասա
մէլիք [illegible]
[illegible] վէ [illegible]
23 Վէ Ասանըն [illegible]
[illegible] վէ [illegible]
[illegible] վէ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
24 [illegible] օլտու. Վէ Ասա
[illegible] Տաւ-
[illegible] իլէ [illegible]
[illegible] օղլու [illegible]
[illegible] եէրինէ մէլիք օլտու.
25 Վէ [illegible] Եէրօպօամ, Եէ-
հուտա մէլիքի Ասանըն [illegible]
[illegible] Իսրայէլ [illegible] օլուպ
[illegible]
26 [illegible] Վէ ՌԱՊՊԸՆ [illegible]
[illegible] օլանը [illegible]
[illegible] վէ Իսրայէլի [illegible]
[illegible] օլան [illegible]
27 [illegible] վէ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] իլէ [illegible]
[illegible]
[illegible]
28 [illegible]
[illegible]
29 եէրինէ մէլիք օլտու. Վէ մէլիք օլու-

ղընտա Եէրօպօ'ամըն պիւթիւն սիւլալէսինի վուրտու։ Եէրօպօ'ամըն իրթիքեապ էյլէտիյի կիւնահլարը իչիւն, վէ Իսրայէլին կիւնահ իշլէմէսինէ սէպէպ օլտուղու [illegible] Իսրայէլին Ալլահը
30 ՌԱՊՊԸ իղզապ էթտիյի իչիւն, ՌԱՊՊԸՆ գուլու Շիլօնլու Ախիյա վասըթասըյլէ սէօյլէմիշ օլտուղու քէլամա կէօրէ, Եէրօպօ'ամտան հիչ պիր ճան սաղ պըրագմայըպ՝ անը հէլաք էյլէտի։
31 Վէ Նատապըն պագըյյէ ի ահվալը վէ քեաֆֆէ ի ա'մալը իշթէ միւլուք ը Իսրայէլին թէվարիխ քիթապընտա մու-
32 հառրէր տիր։ Վէ Ասա իլէ Իսրայէլ մէլիքի Պա'շա պէյնլէրինտէ, անլէրին պիւթիւն էյյամընտա, մուհարէպէ վար իտի։
33 Եէհուտա մէլիքի Ասանըն իւչիւնճիւ սէնէ ի սալթանաթընտա Պա'շա իպն ի Ախիյա Թիրսատա պիւթիւն Իսրայէլ իւզէրինէ եիրմի տէօրթ սէնէ հիւքիւմէթ
34 էթտի։ Վէ ՌԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէյիպ՝ Եէրօպօ'ամըն եօլընտա վէ Իսրայէլին կիւնահ իշլէմէսինէ սէպէպ օլան կիւնահընտա սիւլուք էյլէտի։

ԲԱԲ 16

1 Վէ Պա'շա 'ալէյհինէ Եէհու իպն ի Հա-
2 նանիյէ ՌԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ՝ Պէն սէնի թօփրագտան գալտըրըպ գավմըմ Իսրայէլ իւզէրինէ րէ'իս էթմիշ իքէն, սէն Եէրօպօ'ամըն եօլընտա սիւլուք էտէրէք, գավմըմ Իսրայէլին կիւնահ իշլէյիպ՝ կիւնահլարըյլէ պէնի իղզապ էթմէլէրինէ սէպէպ օլտուղըն իչիւն,
3 իշթէ պէն Պա'շանըն նէսլինի վէ խանէսինի սէֆ' էտիպ, սէնին խանէնի Եէրօպօ'ամ իպն ի Նէպաթըն խանէսի
4 կիպի էտէճէյիմ։ Պա'շատան շէհիրտէ էօլէնի քէօփէքլէր եէյէճէք, վէ սահրատա էօլէնի հավա գուշլարը եէյէճէք տիր՝ տէտի։
5 Վէ Պա'շանըն պագըյյէ ի ահվալը վէ ա'մալը իլէ շէճա'աթը իշթէ միւլուք ը Իսրայէլին թէվարիխ քիթապընտա մու-
6 հառրէր տիր։ Պա'շա տախի էճտատը իլէ ույույուպ Թիրսատա տէֆն օլունտու, վէ օղլու Էլա եէրինէ փատիշահ-
7 լըգ օլտու։ Վէ Պա'շա ՌԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէյիպ՝ էլլէրինին ա'մալըյլէ անը իղզապ էտէրէք Եէրօպօ'ամ խանէսի կիպի օլտուղու անը հէլաք էթտիյի իչիւն ՌԱՊՊԸՆ քէլամը Եէհու իպն ի Հանանի փէյղամպէր վասըթասըյլէ անըն իլէ խանէսի 'ալէյհինէ օլտու։
8 Եէհուտա մէլիքի Ասանըն եիրմի ալթընճը սէնէ ի սալթանաթընտա Էլա իպն ի Պա'շա Իսրայէլ իւզէրինէ Թիրսատա իքի սէնէ հիւքիւմէթ էթտի։ Վէ
9 քէնտիսի Թիրսատա վէքիլ՝ սարայընըն քեթխուտասը Արսանըն խանէսինտէ իչիպ սէրխօշ օլուրքէն, 'արապալարընըն նըսֆը իւզէրինէ րէ'իս օլան գուլու Զիմրի անըն 'ալէյհինէ ֆիթնէ
10 չըգարարագ՝ իչէրի կիրէրէք, Եէհուտա մէլիքի Ասանըն եիրմի եէտինճի սէնէսինտէ վուրուպ էօլտիւրտիւ, վէ
11 եէրինէ քէնտիսի մէլիք օլտու։ Վէ մէլիք օլարագ թախթընա ճիւլուս էյլէտիյի կիպի, Պա'շանըն պիւթիւն խանէնի՝ ագրապա վէ աշնալարընը գոյմայըպ հաթթա պիր էրքէյինի պը-
12 րագմատը։ Պէօյլէճէ Պա'շանըն պիճիւմլէ կիւնահլարը վէ օղլու Էլանըն կիւնահլարը, եա'նի քէնտի իշլէտիքլէրի վէ Իսրայէլէ իշլէթտիքլէրի կիւնահլար վէ էպաթիլլէրիյլէ Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊԸ իղզապ էթթիքլէրինտէն,
13 ՌԱՊՊԸՆ Եէհու փէյղամպէրին վասըթասըյլէ Պա'շա 'ալէյհինէ պույուրտուղու քէլամա կէօրէ, Զիմրի Պա'շանըն պիւթիւն խանէտանընը հէլաք էյլէտի։
14 Վէ Էլանըն պագըյյէ ի ահվալը վէ քեաֆֆէ ի ա'մալը իշթէ միւլուք ը Իսրայէլին թէվարիխ քիթապընտա մուհառրէր տիրլէր։
15 Եէհուտա մէլիքի Ասանըն եիրմի եէտինճի սէնէսինտէ Զիմրի Թիրսատա եէտի կիւն հիւքիւմէթ էյլէտի։ գավմ իսէ Ֆիլիսթիլիլէրին Կիպպէթօն շէհրինի
16 մուհասարէ էթմէքտէ իտի։ Իմտի օրտուտա պուլունան գավմ Զիմրինին ֆէսատ չըգարըպ մէլիքի գաթլ էթտի-

յնի խալքը այընտա, ճէմի' ի Իսրայէլ
սէր'ասքէր 'Ամրիյի հէման օլ կիւնտէ
օրտուկեահտա Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք
17 նասպ էթտիլէր։ 'Ամրի տախի
պիւթիւն Իսրայէլ քէնտիսի իլէ պէրապէր
օլարաք՝ Ճիպպէթօնտան գալգտը,
վէ Թիրսայը մուհասէրէ էթտիլէր։
18 Վէ Զիմրի շէհրին ալընտըղընը կէօրմէքլէ
սէրայը միւլուքեանէնին քէօշքիւնէ
կիրտի, վէ քէնտի իւզէրինէ սէրայը
19 թութուշտուրուպ էօլտիւ։ ՌԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ
քէօթիւ օլանը իշլէյիպ իրթիքեապ
էյլէտիյի կիւնահլարը, վէ Յէրօպ'ամըն
մէսլէքինտէ վէ անըն իրթիքեապ
էյլէտիյի, վէ Իսրայէլին կիւնահ
իշլէմէսինէ սէպէպ օլան կիւնահընտա
սիւլուք էթտիյի իչիւն պու վէճհլէ' օլտու։
20 Վէ Զիմրինին պաղըյյէ ի ահվալը վէ
գըլտըղը ֆէսատ իշթէ միւլուք ը
Իսրայէլին Թէվարիխի քիթաբընտա մուհառրէր
տիր։
21 Օլ զէման գավմ ը Իսրայէլ իքիյէ
մունգասիմ օլուպ, գավմըն նըսֆը
Թիպնի իպն ի Ճինէթէ, անը մէլիք էթմէք
իչիւն թապի' օլուպ՝ տիյէր նըսֆը
22 'Ամրիյէ թապի' օլտու։ Վէ 'Ամրիյէ
թապի' օլան գավմ Թիպնի իպն ի Ճինէթէ
թապի' օլան գավմա ղալէպէ
էթտի, վէ Թիպնի վէֆաթ էտիպ 'Ամրի
մէլիք օլտու։
23 Եէհուտա մէլիքի Ասանըն օթուզ պիրինճի
սէնէսինտէն իպթիտաէն 'Ամրի
Իսրայէլ իւզէրինէ օն իքի սէնէ հիւքիւմէթ
էթտի. Թիրսատա ալթը սէնէ
24 հիւքիւմէթ էթտիքտէն սօնրա, Սամարիա
տաղընը իքի թալանթ կիւմիւշէ
մուգապիլ Սամէրտէն իշթիրա էտիպ՝
օլ տաղտա պիր շէհիր պինա էթտի, վէ
պինա էթտիյի շէհրէ տաղըն սահիպի
Սամէրին իսմինէ կէօրէ Սամարիա թէսմիյէ
էյլէտի։
25 Վէ 'Ամրի քէնտիսինտէն էվվէլ օլանլարըն
ճիւմլէսինտէն զիյատէ քէօթիւլիւք
իշլէյիպ՝ ՌԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ
26 քէօթիւ օլանը իշլէտի։ Զիրա Յէրօպ'ամ
իպն ի Նէպաթըն ճէմի' ի մէսլէքինտէ,
վէ Իսրայէլին կիւնահ իշլէմէսինէ, հաթթա էպաթիլիլէ Իսրայէլին
Ալլահը ՌԱՊՊԸ իղզապ էթմէսինէ սէպէպ
օլան կիւնահընտա սիւլուք էյլէտի։
27 Վէ 'Ամրինին իճրա էյլէտիյի պաղըյյէ
ի ումուրը, վէ իպրազ էյլէտիյի շէճա'աթը
իշթէ միւլուք ը Իսրայէլին
Թէվարիխի քիթաբընտա մուհառրէր
28 տիր։ Վէ 'Ամրի էճտատը իլէ ույույուպ՝
Սամարիատա տէֆն օլունտու, վէ օղլու
Ախապ անըն եէրինէ մէլիք օլտու։
29 Վէ Եէհուտա մէլիքի Ասանըն օթուզ
սէքիզինճի սէնէսինտէ Ախապ իպն ի
'Ամրի Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք օլուպ՝
Ախապ իպն ի 'Ամրի եիրմի իքի սէնէ
Սամարիատա Իսրայէլ իւզէրինէ հիւքիւմէթ
30 էյլէտի։ Վէ Ախապ իպն ի
'Ամրի քէնտիսինտէն էվվէլ օլանլարըն
ճիւմլէսինտէն զիյատէ ՌԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ
31 քէօթիւ օլանը իշլէտի։ Վէ Յէրօպը'ամ
իպն ի Նէպաթըն կիւնահլարընտա
սիւլուք էթմէքլիք քէնտիսինէ
քիւչիւք պիր շէյ սայըլարաք,
Ծիտօնիլէրին մէլիքի Էթպա'ալըն գըզը
Եէզապէլի թէզէվվիւճ էթտի․ վէ կիտիպ
Պա'ալա խըզմէթ վէ 'իպատէթ
32 էյլէտի։ Վէ Սամարիատա պինա էթտիյի
Պա'ալխանէտէ Պա'ալ իչիւն պիր
33 մէզպահ իգամէ էյլէտի։ Վէ Ախապ պիր
Աշէրա փութը եափտը. վէ Ախապ իճրա
էյլէտիյի ա'մալըյլէ քէնտիսինտէն
էվվէլ օլան միւլուք ը Իսրայէլին ճիւմլէսինտէն
զիյատէ Իսրայէլին Ալլահը
ՌԱՊՊԸ իղզապ էյլէտի։
34 Անըն էյյամընտա Պէյթէլլի Հիէլ Էրիհայը
պինա էյլէտի։ ՌԱՊՊԸՆ Եէշու'
իպն ի Նուն վասըթասըյլէ սէօյլէտիյի
քէլամ մուճիպինճէ իլք օղլու Ապիրամ
իլէ անըն թէմէլինի գուրտու, վէ քիւչիւք
օղլու Սէկուպ իլէ գափուլարընը
տուրկուրտու։

ՊԱՊ 17

1 Վէ Ճիլ'ատ սաքինլէրինտէն Թիշպի Էլիյա
Ախապա խիթապէն՝ Հուզուրընտա
տուրտուղում Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ

հայ տըր քի, պէնիմ քէլամըմ իլէ օլմայընճա
պու սէնէլէրտէ շէպնէմ վէ եաղմուր
օլմայաճագ տըր՛ տէտի.
2 Վէ անա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլէրէք,
3 Պուրատան կիթ, վէ շարգա թէվէճ-
ճիւհ էտէրէք Եօրտանըն գարշըսընտա
օլան Քէրիթ չայը եանընտա կիզլէնիփա
4 էյլէ. Սէն օլ չայտան իչէճէքսին, վէ պէն
օրատա սէնի պէսլէմէ իչիւն գար-
5 ղալարա էմր էյլէտիմ՛ տէտի. Օլ տա-
խի ՐԱՊՊԸՆ քէլամընա իթթիպաէն հօ-
րէք չըգըփ կիթտի, վէ Եօրտանըն գար-
շըսընտա օլան Քէրիթ չայը եանընտա
6 օթուրտու: Վէ գարղալար սապահլարը
անա էքմէք իլէ էթ վէ ագշամլարը
էքմէք իլէ էթ կէթիրիրլէր իտի, քէն-
7 տիսի տէ չայտան իչէր իտի. Լաքին
տիյարտա եաղմուր օլմատըղընտան պիր
միւտդէթ սօնրա օլ չայ գուրուտու.
8 Օլ վագըթ անա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլ-
9 իփ՝ Գալգ, Սայտայա թապի՛ օլան
Սարէփթայա կիտիփ օրատա օթուր-
ու. իշթէ օրատա պուլունան պիր տուլ
գարըյա սէնի պէսլէմէսինի էմր էյլէ-
10 տիմ՛ տէտի. Օլ տախի գալգըպ Սա-
րէփթայա կիտիփ շէհրին գափըսը-
նա վարտըղընտա, իշթէ օրատա
տուլ գարը օտուն տէվշիրմէքտէ
իտի. վէ՛ Պանա ղապ իլէ պիր ազ սու
կէթիր, իչէյիմ՛ տէյէրէք անա չաղըր-
11 տը. Վէ մէրգումէ կէթիրմէյէ կիտէր-
քէն՛ [illegible] էլինտէ պիր լօգմա էքմէք
12 կէթիր՛ տէյէրէք անա չաղըրտը. Վէ
մէրգումէ՝ Ալլահըն ՐԱՊՊ հայ տըր
քի, փիշմիշ պիր էքմէք տէյիլ, անճագ
գապտա պիր ավուճ ուն վէ տէսթիտէ
ազըճըգ եաղ վար, իշթէ իքի չէօփ
տէվշիրիյօրըմ քի, կի-
տիփ անը քէնտիմէ վէ օղլում իչիւն հա-
զըրլայըմ վէ անը եէյիփ էօլէ-
13 լիմ՛ տէտի. Իլիյա տախի անա՝ Գօրգ-
մա, կիթ, տէտիյին կիպի եափ. անճագ
էվվէլա անտան պէնիմ իչիւն պիր քիւ-
չիւք փիտէ եափըփ՝ պանա կէթիր, վէ
քէնտին իլէ օղլուն իչիւն սօնրա եափ.
14 Զիրա Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ պէօյլէ
պույուրուր քի՛ ՐԱՊՊԸՆ եէր եիւզիւ-
զիւ զէրինէ եաղմուր վէրէճէյի կիւ-
նէ տէյին գապտաքի ուն թիւքէնմէյէճէք,
վէ տէսթիտէքի եաղ էքսիլմէյէճէք տիր
15 տէտի. Մէրգումէ տախի կիտիփ Իլի-
յանըն տէտիյի կիպի եափտը. վէ քէն-
տիսի վէ օ վէ էհլի պէյթի կիւնլէրճէ
16 եէտիլէր. Վէ ՐԱՊՊԸՆ Իլիյա վասըթա-
սըյլէ պույուրտուղու քէլամա կէօ-
րէ գապտաքի ուն թիւքէնմէտի, վէ տէ-
սթիտէքի եաղ էքսիլմէտի.
17 Պու շէյլէրտէն սօնրա էվ սահի-
պի օլան խաթունըն օղլու խասթա օլ-
տու. վէ խասթալըղը օլ տէրէճէյէ վարտը քի
18 անտա նէֆէս գալմատը. Վէ մէրգումէ
Իլիյայա՝ Էյ Ալլահ ատէմի, սէնինլէ պէ-
նիմ իլէ նէ իշիմ վար. կիւնահըմը եատ
էթտիրիփ՝ օղլումը էօլտիւրմէք իչիւն
19 մի կէլտին՛ տէտի. Օլ տախի ա-
նա՝ Օղլունու պանա վէր՛ տէտի, վէ օ-
նու գօյնունտան ալըփ՝ քէնտի օթուրտուղու
ֆէվգանի օտայա չըգարըփ քէնտի եաթա-
20 ղընա եաթըրտը. Վէ ՐԱՊՊԱ նիտա է-
տիփ՝ Եա Ալլահըմ ՐԱՊՊ, եանընտա
միւսաֆիր օլտուղում տուլ գա-
րըյա տախի մի, օղլունու էօլտիւրէրէք
21 պէլա կէթիրտին՛ տէտի. Վէ
չօճուղուն իւզէրինէ իւչ նէֆ'ա ու-
զանըփ ՐԱՊՊԱ նիտա իլէ, Եա Ալ-
լահըմ ՐԱՊՊ, րիճա էտէրիմ՛ պու չօ-
ճուղուն ճանը տէրունինէ րիճ'աթ էյլէ-
22 սին՛ տէտի. Վէ ՐԱՊՊ Իլիյանըն սէ-
սինի իշիթտի, վէ չօճուղուն ճանը տէ-
րունինէ րիճ'աթ էտէրէք՝ տիրիլտի.
23 Իլիյա տախի չօճուղու ալըփ՝ ֆէվգանի
օտատան էվէ էնտիրէրէք վալիտէսինէ
վէրտի, վէ Իլիյա՝ Պագ, օղլուն սաղ տըր՛
24 տէտի. Մէրգումէ տախի Իլիյայա՝ Շիմ-
տի պունտան պիլտիմ քի Ալլահ ա-
տէմի սին, վէ աղզընտա օլան ՐԱՊՊԸՆ
քէլամը հաքիգաթ տըր՛ տէտի.

ՊԱՊ 18

1 Վէ չօգ կիւնլէրտէն սօնրա ՐԱՊՊԸՆ
քէլամը իւչիւնճիւ սէնէտէ Իլիյայա կէ-
լիփ՝ Կիթ, Ախապա կէօրին, պէն տա-
խի եէր եիւզինէ եաղմուր վէրիրիմ

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

21 [illegible]

22 [illegible]

23 [illegible]

24 [illegible]

տախի Եէհօվանըն իսմինէ տու'ա էտէ-
յիմ, վէ աթէշ իլէ իճապէթ էտէն
իլահ՝ Ալլահ օ տըր՝ տէտիքտէ, պիւ-
թիւն գավմ տախի ճէվապէն՝ փէք
ա'լա սէօզ տիւր՝ տէտիլէր։
25 Օլ վագըթ Իլյա Պա'ալըն փէյղամ-
պէրլէրինէ խիթապէն՝ Քէնտինիզ ի-
չիւն պու պուղալարըն պիրինի այըրըպ չօգ
օլտուղունուզ իչիւն էվվէլա սիզ հազըր-
լայընըզ, վէ իլահընըզըն իսմինէ տու'ա
էտինիզ, ամմա աթէշ գօյմայընըզ՝
26 տէտի։ Անլէր տախի քէնտիլէրէ վէրի-
լէն պուղայը ալըպ հազըրլատըգտան
սօնրա, Պա'ալըն իսմինէ սապահտան
էօյլէյէ գատար տու'ա էտէրէք, Եա
Պա'ալ, պիզի իճապէթ էյլէ՝ տէտի-
լէր. լաքին սէս եօգ վէ իճապէթ եօգ
իտի, անլէր տախի եափըլմըշ օլտուղլարը
մէզպահըն էթրաֆընտա օյնարլար ի-
27 տի։ Վէ էօյլէ վագթը Իլյա անլէրէ
խիթապէն՝ Պիւյիւք ավազլէ չաղըրը-
նըզ, զիրա իլահ տըր. պէլքի սէօհպէ-
թի վար, եա իշի վար, եախօտ եօլճը-
լուգ էտիյօր, վէ պէլքի ույգուտա տըր.
ույանտըրըլմագ լազըմ՝ տէյէրէք անլէրի
28 իսթիհզա էյլէտի։ Անլէր տախի պիւ-
յիւք ավազլէ չաղըրըպ 'ատէթլէրինճէ
պըչագլար վէ մըզրագլար իլէ, իւզէր-
լէրինտէն գան աքընճայա գատար,
29 քէնտիլէրինի եարալարլար իտի։ Վէ
էօյլէ վագթը կէչիպ՝ աքշամ գուրպանը
վագթընա տէքին փէյղամպէրլիք էթ-
տիլէր իսէ տէ, սէս եօգ վէ իճապէթ
եօգ վէ տինլէյէն եօգ իտի։
30 Օլ վագըթ Իլյա պիւթիւն գավմա
խիթապէն՝ Պանա եագլաշընըզ՝ տէ-
տիքտէ, պիւթիւն գավմ անա եագ-
լաշտը. օ տախի ՐԱՊՊԸՆ եըգըլմըշ
31 մէզպահընը թա'միր էթտի։ Վէ Իլյա՝
իսմին Իսրայէլ օլաճագ՝ տէյու քէնտի-
սինէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլմիշ օլան
Եա'գուպըն օղուլլարընըն սըպթլարը-
նըն 'ատէտինէ կէօրէ օն իքի 'ատէտ
32 թաշ ալըպ, Օլ թաշլար իլէ ՐԱՊՊԸՆ
իսմինէ պիր մէզպահ եափտը, վէ մէզ-
պահըն էթրաֆընտա իքի էօլչէք թօխում
33 ալըր պիր խէնտէք գազտը։ Վէ օ-
տունը տիզիպ՝ պուղայը փարչալայարագ
օտուն իւզէրինէ գօյտուգտան սօնրա
34 Տէօրթ տէսթի սու կէթիրիպ՝ պու-
ղա իլէ օտուն իւզէրինէ տէօքիւնիւզ՝
տէտի. վէ՝ Իքինճի տէֆ'ա եափընըզ
տէտիյինճէ, իքինճի տէֆ'ա եափտը-
լար, վէ՝ Իւչիւնճիւ տէֆ'ա եափընըզ
տէտիյինճէ, իւչիւնճիւ տէֆ'ա եափ-
35 տըլար, Շէօյլէ քի սու մէզպահըն էթ-
րաֆընտա եիւրիւտիւ, խէնտէյի տախի
սու իլէ տօլտուրտու։
36 Վէ աքշամ գուրպանը 'արզ օլու-
նաճագ վագըթտա Իլյա փէյղամպէր
եագլաշըպ՝ Էյ Իպրահամըն վէ Իսհա-
գըն վէ Իսրայէլին Ալլահը Եէհօվա, Իս-
րայէլտէ Ալլահ սէն օլուպ՝ պէն տախի
սէնին գուլըն օլարագ՝ պու չիւմլէ
քեաֆֆէսինի սէնին էմրին իլէ իճրա
էթտիյիմ պու կիւն մա'լիւմ օլսուն
37 Պէնի իսթիճապէթ էյլէ, եա ՐԱՊՊ,
պէնի իսթիճապէթ էյլէ, պու գավմ
տախի, եա ՐԱՊՊ, սէնին Ալլահ իտի-
նի, վէ գալպլէրինի րիւճու' էթտիրէ-
38 սէն իտիյինի պիլսինլէր՝ տէտի։ Օլ վա-
գըթ Եէհօվա թարաֆընտան աթէշ
տիւշիւպ՝ մուհրագայը վէ օտունը վէ
թաշլարը վէ թօփրաղը եագըպ, խէն-
տէք իչինտէ օլան սույու տախի եա-
39 լատը։ Վէ պիւթիւն գավմ պունու
կէօրիւնճէ, եիւզլէրի իւզէրի տիւշիւպ՝
Ալլահ Եէհօվա տըր, Ալլահ Եէհօվա
տըր՝ տէտիլէր։
40 Վէ Իլյա անլէրէ՝ Պա'ալըն փէյղամ-
պէրլէրինի թութընըզ, անլէրտէն պի-
րի գուրթուլմասըն՝ տէտիյի իւզէրինէ,
անլէրի թութտուլար. վէ Իլյա անլէրի
Գիշօն տէրէսինէ էնտիրիպ՝ օրատա
գաթլ էթտի։
41 Պա'տէհու Իլյա Ախաապա՝ Եօգարը
չըգըպ, եէ, իչ, զիրա եաղմուր կիւ-
42 րիւլթիւսիւ կէլիյօր՝ տէտի։ Վէ Ախաապ
եէյիպ իչմէք իւզրէ՝ եօգարը չըգ-
տըգտա, Իլյա Քարմէլին թէփէսինէ
չըգըպ վէ եէրէ էյիլիպ եիւզինի
43 տիզլէրի արասընա գօյտու։ Վէ խըզ-
մէթքեարընա՝ Եօգարը չըգըպ տէ-
նիզ թարաֆընա պագ՝ տէտի։ Օլ

տախի չըգըպ պագտըգտա՝ Պիր չէյ
եօգ տըր՝ տէտի. պէճէտէ Իլեա տախա
44 եէտի տէֆա՝ Եէնէ կիթ՝ տէտի. Վէ
եէտինճի տէֆ'ասընտա՝ իշթէ պիր
ատէմ էլի գատար քիւչիւք պիր
պուլութ տէնիզ թարաֆընտան չըգը-
յօր՝ տէտիքտէ, օլ տախի՝ Վար կիթ,
Ախապա իշիթտիր՝ հազըրլանըրսան,
թա քի եաղմուր սէնի մէն՝ էթմէյէ
45 տէյիւ սէօյլէ, տէտի. Պու էսնատա
կէօք պուլութլար վէ ֆըրթընալար իլէ
գարարըպ պէօյիւք պիր եաղմուր օլ-
տու. Ախապ տախի պինիպ Եզրա'էլէ
46 կիթտի. Վէ ՌԱՊՊԸՆ էլի Իլեա իւզէ-
րինտէ օլտու. օլ տախի գուշանարագ
Եզրա'էլին գաբուսընա գատար Ախա-
պըն էօնիւնճէ սէյիրթտի.

ՊԱՊ 19

1 Վէ Ախապ Իլեայըն հէր եափտըղընը
վէ փէյղամպէրլէրին ճիւմլէսինի գը-
լըճլէ գաթլ էյլէտիյինի Իզապէլէ խա-
2 պէր վէրտի. Իզապէլ տախի Իլեայա
պիր ատէմ կէօնտէրիպ՝ Եարըն պու
վագըթտա սէնին ճանընը անլէրտէն
պիրինին ճանը կիպի էթմէզսէմ, իլահ-
լար պանա պէօյլէ վէ տահա զիյատէ
եափսընլար՝ տէտի.
3 O տախի պունու կէօրտիւքտէ
գալգըպ ճանընըն խէլասը իչին կիթ-
տի. վէ Եէհուտայա թապի՝ Պէրշէպա'ա
վարարագ՝ օրատա խըզմէթքեարընը
4 պըրագտը. Վէ քէնտիսի պէրրիյէտէ
պիր կիւնլիւք եօլ կիթտի, վէ վարըպ
պիր արդըճ աղաճընըն ալթընտա օ-
թուրարագ, Եա ՌԱՊՊ, արթըգ քի-
ֆայէթ էտէր, ճանըմը ալ. պէն էճ-
տատըմտան էյի տէյիլ իմ՝ տէյէրէք
5 մէվթի արզուլէտի. Վէ արդըճ աղա-
ճընըն ալթընտա եաթըպ ույուր իքէն,
իշթէ անա պիր մէլէք տօգունուպ՝
6 Գալգ, եէ՝ տէտիքտէ, Իլեա տախի
պագտը, վէ իշթէ պաշը եանընտա պիր
քիւլ փիտէսի իլէ պիր տէսթի սու վար
իտի. վէ եէյիպ իչտիքտէն սօնրա
7 թէքրար եաթտը. Վէ ՌԱՊՊԸՆ մէլէյի
եէնէ իքինճի տէֆ'ա անա տօգունուպ՝
Գալգ, եէ, զիրա եօլըն ուզունտըր՝
8 տէտի. Օլ տախի գալգըպ՝ եէտի վէ
իչտի, վէ օլ թա'ամըն գուվվէթիյլէ
գըրգ կիւն՝ գըրգ կէճէ Ալլահըն տաղը
Հօրէպէ գատար կիթտի.
9 Վէ օրատա մաղարայա կիրիպ՝ անտէ
պէյթութէթ էթտի. վէ իշթէ ՌԱՊՊԸՆ
քէլամը անա կէլիպ՝ Եա Իլեա, պու-
10 րատա նէ՞ իշին վար՝ տէտիքտէ. O տախի
Իլահ իւլ ճիւնուտ օլան ՌԱՊՊ իչին
զիյատէսիյլէ ղայրէթ չէքտիմ, զիրա
պէնի Իսրայէլ 'ահտընը թէրք քըլըպ՝
մէզպահլարընը եըգտըլար, վէ փէյղամ-
պէրլէրինի գըլըճլէ գաթլ էթտիլէր.
վէ պէն եալընըզ գալտըմ. վէ պէնիմ
ճանըմը տախի ալմագա գաստ էտիյօր-
11 լար՝ տէտի. Վէ անա՝ Չըգ, ՌԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա տաղ իւզէրինտէ տուր՝
տէտի. վէ իշթէ ՌԱՊՊ կէչիյօր իտի.
վէ ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տաղլարը
շագգ վէ գայալարը քէսր էտէն պիր
'ազիմ վէ շիտտէթլի փիւզկեար կէչտի, ամ-
մա ՌԱՊՊ փիւզկեարտա տէյիլ իտի. վէ
փիւզկեարըն արդասընճա զէլզէլէ օլտու,
12 ամմա ՌԱՊՊ զէլզէլէտէ տէյիլ իտի. վէ
զէլզէլէտէն սօնրա աթէշ օլտու, ամ-
մա ՌԱՊՊ աթէշտէ տէյիլ իտի. վէ ա-
թէշտէն սօնրա խաֆիֆ վէ լաթիֆ
13 պիր սատա օլտու. Իլեա տախի պունու
իշիտտիքտէ եիւզիւնիւ եափընճագըյլէ օր-
թէրէք, չըգըպ մաղարանըն գաբու-
սընտա տուրտու. վէ իշթէ պիր ա-
վազ անա՝ Եա Իլեա, պուրատա նէ՞ ի-
14 շին վար՝ տէտի. Օլ տախի՝ Իլահ իւլ
ճիւնուտ օլան ՌԱՊՊ իչին զիյատէսիյ-
լէ ղայրէթ չէքտիմ, զիրա պէնի Իս-
րայէլ 'ահտընը թէրք էտիպ՝ մէզպահ-
լարընը եըգտըլար վէ փէյղամպէրլէրի-
նի գըլըճլէ գաթլ էթտիլէր. վէ պէն
եալընըզ գալտըմ, վէ պէնիմ ճանըմը
տախի ալմագա գաստ էտիյօրլար՝ տէ-
15 տի. Վէ ՌԱՊՊ անա՝ Կիթ, եօլընա
տէօն, վէ Տըմըշգ պէրրիյէսի եօլընտան
կիտէրէք, Հազաէլի Սուրիյէ իւզէրինէ
16 մէլիք օլմագ իւզրէ՝ մէսհ էյլէ. Վէ
Եէհու իպն ի Նիմշիյի Իսրայէլ իւզէրի-

նէ մէլիք օլմագ իչիւն մէսհ էյլէ՛ վէ
Ապէլմէհօլալը Էլիշա՛յը Շաֆաթ օղլը
յէրինէ պէյղամպէր օլմագ իչիւն
17 մէսհ էյլէ. Վէ Խազայէլին գըլըճըն-
տան գուրթուլանը Յէհու գաթլ էյլէյէ,
Յէհունըն գըլըճընտան գուրթուլանը
18 Էլիշա՛ գաթլ էյլէյէճէք տիր. Լաքին
պէն Իսրայէլտէ Պաալա տիզ չէօք-
մէյէն աղըզլարը իլէ անը էօփմէյէն
օլան եէտի պին քիշի պըրագըմ տըր.
19 Վէ էյլէ օրատան կիտտիքտէ Էլիշա՛-
յը ի Շաֆաթըն օղլունու պուլտու, օն իքի
չիֆթ էօքիւզ էօնիւնտէ օն իքինճիսինտէ
քէնտիսի օլարագ չիֆթ սիւրիւյօրտու. Իլ-
եաս կէչէրքէն, վէ ապասընը անըն իւզէրի-
20 նէ աթտը. Օ տա էօքիւզլէրի թէրք էտէրէք Իլյասըն ար-
տընճա գօշուպ տէտի կի, Վարայըմ
անամը պապամը էօփէյիմ, անտան
սօնրա սանա թապի օլուրըմ. Վէ օ-
նա տէտի. Կիտ կէրի տէօն, զիրա
21 սանա նէ էթթիմ. Օլ տախի անտան
տէօնիւպ, պիր չիֆթ էօքիւզ
ալըպ գուրպան էթթի, վէ էօքիւզլէրին
էթլէրինի էօքիւզլէրին ալէթլէրիլէ փիշիրիպ խալ-
գա վէրտի վէ եէտիլէր. Քէնտիսի տա-
խի գալգըպ Իլյասըն արտընճա կիթ-
տի, վէ անա խըզմէթ էյլէր իտի.

ՊԱՊ 20

1 Վէ Սուրիա մէլիքի Պէնհատատ քէնտի
ասքէրինի պիւթիւն ճէմ էտիպ, կէնտիյլէ
պէրապէր օթուզ իքի մէլիք, աթլար վէ
2 արապալար վարըտը. Վէ չըքըպ Սամարիայը մու-
հասարա էտէրէք անըն իլէ մուհարէպէ
էյլէտի. Վէ շէհրէ Իսրայէլ մէլիքի Ախա-
3 պա էլչիլէր կէօնտէրիպ, Անա՛ Պէնհա-
տատ՛ Սէնին կիւմիւշիւն վէ ալթունըն
պէնիմ, վէ նիսաներին իլէ կիւզէլ օ-
ղուլլարըն պէնիմ տիր՛ տէյօր, տէտի.
4 Վէ Իսրայէլ մէլիքի ճէվապընտա էյ է-
ֆէնտիմ փատիշահ, սէօյլէտիյին կիպի
քէնտիմ վէ պիւթիւն մալըմ սէնին տիր՛ տէտի.
5 Վէ էլչիլէր թէքրար կէլիպ Պէնհա-
տատ պէօյլէ սէօյլիւյօր. Սէնին կիւ-

միւշիւն իլէ ալթունըն վէ նիսաներին
վէ օղուլլարըն պանա վէրէսին՛ տէյի
6 սանա կէօնտէրտիմ. Վէ եարըն պու
վագիթլէրտէ գուլլարըմը սանա կէօնտ.
էրէճէյիմ. անլար էվինի վէ գուլլարընըն էվլէրինի
արայաճագլար վէ կէօզլէրինէ պէյէնիլէն նէ վար իսէ
ալըպ կէօթիւրէճէքլէր՛ տէտի.
7 Օ վագիթ Իսրայէլ մէլիքի մէ-
մլէքէթին պիւթիւն իխթիյարլարընը չա-
ղըրըպ, տէտի կի, Պագըն անլայըն Պու
ատամ նասըլ քէօթիւլիւք արար. զի-
րա գարըլարըմ իչիւն օղուլլարըմ վէ գըզ-
լարըմ իչիւն վէ կիւմիւշիւմ վէ ալ-
թունըմ իչիւն պանա ատամ կէօնտէրտի, անտան ալը
8 գօյմատըմ. Վէ պիւթիւն իխթիյարլար
վէ պիւթիւն գավմ անա՛
Տինլէմէ վէ րազը օլմա՛ տէտիլէր.
9 Պունուն իչին Պէնհատատըն
էլչիլէրինէ՛ Էֆէնտիմ մէլիքէ՛ տէյինիզ.
Միւթէվէճճիհ օլտուղունուզ քէօլէնիզին
իլք իսթէտիյի հէփ շէյի եափարըմ, ա-
մա պու շէյի եափամամ՛ տէտի. Էլչիլէր տախի
կէտիպ անա ճէվապը կէթիրտիլէր.
10 Վէ Պէնհատատ՛ էյլէ Սամարիանըն
թօփրաղը պանա թապի օլան գավմըն
ճիւմլէսինին աւուճլարընա քիֆայէթ
էտէրսէ, իլահլար պանա պէօյլէ վէ տա-
հա զիյատէսինի եափսընլար՛ տէյի օ-
11 նա խապէր կէօնտէրտի. Իսրայէլ մէ-
լիքի տախի՛ Սիլահընը գուշանան ատէմ
անը չէօզէն կիպի իֆթիխար էթմէսին
12 տէյին՛ տէյի խապէր կէօնտէրտի. Վէ
Պէնհատատ վէ անըն իլէ պէրապէր պու-
լունան մէլիքլէր չատըրլարտա իչէ ի-
չէ սարհօշ իքէն, պու սէօզի իշիտինճէ, գուլլարը-
նա՛ Սաֆֆ օլունըզ՛ տէտի, անլար
տախի շէհրէ գարշը սաֆֆ օլտուլար.
13 Վէ իշթէ պիր փէյղամպէր Իսրայէլ
մէլիքի Ախապըն նէզտինէ կէլիպ ՌԱՊ-
ՊԸՆ քէլամը պու տուր քի՛ Պու պէօ-
յիւք ճէմիյէթի կէօրտիւն միւ, իշթէ պէն անը պու կիւն
էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ, սէն տախի
ՌԱՊՊ պէն օլտուղումու պիլէճէքսին՛ տէ-
14 տի. Ախապ տախի՛ Քիմին իլէ՛ տէտի.

տէ, օլ տախի՝ Նահիյէ պէյլէրինին ուշագլարըյլէ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր՝ տէտի. օլ տախի՝ Ճէնկի քի՞մ պաշլայաճագ՝ տէտիքտէ, Սէն՝ տէյիւ ճէվապ վէրտի.
15 Վէ Նահիյէ պէյլէրինին ուշագլարընը սայտըղընտա, իքի եիւզ օթուզ իքի քիշի պուլունտուլար. վէ անլէրին 'արդընճէ պիւթիւն գավմը՝ եա՛նի պէնի Իսրայէլին ճիւմլէսինի սայտըղընտա, եէտի պին քիշի պուլունտուլար.
16 Վէ պունլար էօյլէ վագթը չըգտըլար. Պէնհատատ տախի կէրէք քէնտիսի վէ կէրէք քէնտիսինէ մու՛աւէնէթ էտէն մէլիքլէր՝ եա՛նի օլ օթուզ իքի մէլիք չատըրլարտա իչիփ սէրխօշ օլմագտա իտի.
17 Վէ նահիյէ պէյլէրինին ուշագլարը էվվէլ չըգմըշլարտը. Պէնհատատ խապէր իչիւն կէօնտէրտիկինտէ, անա՝ Սամարիատան ատէմլէր չըգտը՝
18 տէյիւ խապէր վէրտիլէր. Օլ տախի՝ էյէր սուլհ իչիւն չըգմըշլար իսէ՝ անլէրի տիրի թութընըզ, վէ էյէր ճէնք իչիւն չըգմըշլար իսէ՝ յինէ տիրի թութընըզ՝ տէտի.
19 Պէօյլէճէ նահիյէ պէյլէրինին ուշագլարը վէ անլէրին 'արգասընճէ
20 'ասքէր շէհրտէն չըգըբ, հէր պիրի գարշըսընա կէլէնի վուրտուգտա Սիւրեանիլէր ֆիրար էթտիլէր. վէ Իսրայէլ անլէրի թա՛գիպ էյլէտի. Սուրիա մէլիքի Պէնհատատ տախի աթա պինիփ
21 սուվարիլէր իլէ գուրթուլտու. Իսրայէլ մէլիքի տախի չըգըփ՝ աթլարը իլէ 'արապալարը վուրարագ, Սիւրեանիլէրի գըրթալը 'ազիմէ մունհէզիմ գըլտը.
22 Վէ օլ փէյղամպէր Իսրայէլ մէլիքինէ եագլաշըփ, անա խիթապէն՝ կիթ, գուվվէթլէն, վէ նէ եափաճաղընա տիգգաթ էյլէ. զիրա եըլ տէօնիւշիւնտէ Սուրիա մէլիքի սէնին 'ալէյհինէ չըգաճագ տըր՝ տէտի.
23 Վէ Սուրիա մէլիքինին պէնտէկեանը անա խիթապէն՝ Անլէրին իլահլարը տաղլար իլահլարը օլտըղը սէպէպտէն պիզէ ղալէպ էթտիլէր. էյէր անլէր իլէ օվատա ճէնքլէշիրսէք, մութլագա
24 պիզ անլէրէ ղալէպ էօլուրըզ. Իմտի պու իշի եափ, մէլիքլէրին ճիւմլէսինի 'ազլ էյլէ, անլէրին եէրինէ վալիլէր
25 նասպ էյլէ. Վէ գայպ էթտիյին 'ասքէր միգտարընճա քէնտինէ 'ասքէր, վէ աթլար միգտարընճա աթլար, վէ 'արապալար միգտարընճա 'արապալար թէտարիք էյլէ, վէ պիզ անլէր իլէ օվատա մուհարէպէ էտէլիմ, մութլագա անլէրէ ղալէպէ էտէճէյիզ՝ տէտիլէր; օլ տախի անլէրին սէօզիւնիւ տինկլէյիփ էօյլէճէ եափտը.
26 Վէ եըլ տէօնիւշիւնտէ Պէնհատատ Սիւրեանիլէրի սայըփ՝ Իսրայէլ իլէ մուհարէպէ էթմէք
27 իչիւն Աֆէգէ չըգտը. Պէնի Իսրայէլ տախի սայըլըփ թէտարիք կէօրէրէք՝ անլէրին գարշըսընա չըգտըլար. պէնի Իսրայէլ անլէրին գարշըսընտա իքի քիւչիւք քէչի սիւրիւսիւ կիպի *կէօրիւնտիւ, Սիւրեանիլէր իսէ պիւթիւն տիյարը տոլտուրմըշլար իտի.
28 Վէ Ալլահ ատէմի եագլաշըփ՝ Իսրայէլ մէլիքինէ խիթապէն՝ ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր. Սիւրեանիլէր՝ ՐԱՊՊ տաղլար իլահը տըր, վէ օվալար իլահը տէյիլ տիր՝ տէտիքլէրի իչիւն, պու ճիւմհուր ը 'ազիմի սէնին էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ, թա քի ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի
29 պիլէսինիզ՝ տէտի. Վէ եէքտիկէրինէ գարշը եէտի կիւն օրտու գուրտուգտան սօնկրա եէտինճի կիւնտէ մուհարէպէ օլտու. վէ պէնի Իսրայէլ պիր կիւն զարֆընտա Սիւրեանիլէրտէն եիւզ պին
30 փիյատէ վուրտուլար. Վէ պագի գալանլար Աֆէգ շէհրինէ ֆիրար էթտիլէր. վէ պագի գալան եիրմի եէտի պին ատէմ իւզէրինէ սուր եըգըլտը. Պէնհատատ տախի ֆիրար իլէ շէհրէ օտատան օտայա կիրէր իտի.
31 Գուլլարը տախի անա՝ Էֆէնտիմ, իշիթտիք քի պէյթ ի Իսրայէլին մէլիքլէրի՝ մէրհամէթ սահիպի մէլիքլէր տիր. շիմտի պէլլէրիմիզէ չուլ, վէ պաշլարըմըզա իփլէր պաղլայարագ՝ Իսրայէլ մէլիքինին հուզուրընա չըգալըմ, օլա
32 քի սէնի սաղ պըրագա՝ տէտիլէր. Իմտի պէլլէրինէ չուլ՝ վէ պաշլարընա իփ-

---

* 'Իպր. օրտու գուրտու,

ըր պաղլայըպ՝ Իսրայէլ մէլիքինին հուզուրունէ կէլտիլէր, Գուլուն Պէնհատատ՝ րիճա էտէրիմ, ճանըմը սաղ գօյասըն՝ տիյօր, տէտիլէր։ Օ տախի՝ Տահա սաղ մըտըր. օ պիրատէրիմ տիր՝ տէտի։
33 Վէ օլ ատէմլէր պունու 'ալամէթ ի խայր 'ատտ էտէրէք, աճէլէ իլէ սէօզիւ ալըրգալըր գիպի, 'ալ էլ 'աճէլէ Պէնհատատ պիրատէրին, տէմիշլէրի իքէն՝ Գիտինիզ, օնու ալըպ կէթիրինիզ՝ տէտի. Պէնհատատ տախի նէզտինէ կէլինճէ օնը 'արապայա ալտը։
34 Պէնհատատ տախի օնա Պապամըն՝ փէտէրիմին սէնին փէտէրինտէն ալտըղը շէհիրլէրի սանա 'իատէ էտէրիմ. սէն տախի՝ փէտէրիմին Սամարիատա եափտըղը գիպի քէնտինէ իչին Տըմըշգտա սօգագլար եափարսըն՝ տէտի։ Վէ Ախապ՝ Պէն տախի պու 'ահտ իլէ սէնի սալը վէրիրիմ՝ տէտի. Վէ օնունլա իլէ 'ահտ ը 'ագտ էյլէյիպ օնը սալըվէրտի։
35 Վէ էնպիյա էվլատընտան պիրի՝ ՌԱՊՊԸՆ էմրի իլէ գէնտի րէֆիգլէրինտէն պիրինէ՝ Րիճա էտէրիմ պանա վուր՝ տէտի. Վէ օլ ատէմ օնա վուր-
36 մաղտան իպա էթտի։ Օլ տախի օնա՝ ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը տինլէմէտիյյին իչին, իշտէ եանըմտան կիտէճէյին գիպի սէնի պիր արսլան փարչալայաճագ՝ տէտի. Վէ մէրգում օնըն եանընտան կիթտիյի գիպի օնը պիր ար-
37 սլան պուլուպ փարչալատը։ Պա'տէհու պաշգա պիր ատէմ պուլուպ՝ Րիճա էտէրիմ, պանա վուր՝ տէտի, օլ ատէմ տախի օնը մէճրուհ էթտի։
38 Վէ օլ փէյղամպէր կիտիպ, քէնտիսինի թանըթմամագ իչին, կէօզլէրի իւզէրինէ պիր էօրթիւ գօյարագ՝ եօլ իւզ-
39 էրինտէ մէլիքի պէքլէտի։ Վէ մէլիք կէչէր իքէն, պու քիմսէ մէլիքէ նիտա էտիպ՝ Գուլուն մուհարէպէ իչինէ կիթմիշիմ, պիր ատէմ տէօնիպ պանա պիր ատէմ կէթիրէրէք՝ Պու ատէմի մուհաֆազա էթ, էյէր պիր եօլ իլէ պու գա՞յիպ օլաճագ օլուրսա, սէնին ճանըն օնըն ճանը եէրինէ օլաճագ, եախօտ պիր թալանթ կիւմիւշ
40 Քէնտի էտէճէքսին՝ տէտի։ Լաքին գուլուն էօթէ պէրի մէշղուլ օլուրքէն իտէ, օ ատէմ գա՞յիպ օլտու՝ տէտի։ Իսրայէլ մէլիքի տախի օնա՝ Հիւքմիւն պէօյլէտիր, քէնտին գարար վէրտին՝
41 տէտի։ Օ տախի հէմէն էօրթիւյիւ կէօզիւնտէն գալտըրտը. վէ Իսրայէլ մէլիքի օնըն փէյղամպէրլէրտէն օլտուղունու
42 թանըտը։ Վէ փէյղամպէր տախի օնա խիթապէն՝ ՌԱՊՊ պույուրուր քի՝ Մէհու'ն գըլտըղըմ ատէմի էլինտէն գաչըրտըղըն իչին, սէնին ճանըն օնըն ճանը եէրինէ, վէ սէնին գավմըն օնըն գավմը եէրինէ օլաճագ՝ տէտի։
43 Վէ Իսրայէլ մէլիքի մաղմում վէ գազպնաք օլարագ քէնտի խանէսինէ 'ազիմէթ իլէ Սամարիյայա վարըր օլտու։

ՊԱՊ 21

1 Պու շէյլէրտէն սօնրա՝ Սամարիա մէլիքի Ախապըն Եզրաէլ'տէքի սարայը եանընտա Եզրաէ'լի Նապոթըն պիր
2 պաղը օլմազլը, Ախապ Նապոթա խիթապէն՝ Պաղըն խանէմէ եագըն օլտուղունտան, սէպզէ պաղչէսի օլմագ իչին, օնը պանա վէր, պէն սանա օնտան էյի պիր պաղ վէրէյիմ, եախօտ սէն պէղէնիրսէն՝ պահասընը փարա իլէ
3 վէրէյիմ՝ տէտի։ Նապոթ տախի Ախապա՝ ՌԱՊՊ կէօսթէրմէսին քի էճտատըմըն միրասընը սանա վէրէյիմ՝ տէտի։
4 Վէ Իզրաէ'լի Նապոթըն՝ Էճտատըմըն միրասընը սանա վէրմէմ՝ տէյի սէօյլէտիյի սէօզտէն տօլայը, Ախապ մահզուն վէ ղամնաք օլարագ խանէսինէ կիրտի, վէ եաթաղընա եաթըպ եիւզիւնի չէվիրտի, թա'ամ եէ-
5 մէտի։ Վէ գարըսը Իզապէլ օնա կէլիպ օնա՝ Նիչին ճանըն սըգգըն տըր վէ թա'ամ էթմէյօրսըն՝ տէ-
6 տի։ Օ տախի օնա՝ Իզրաէ'լի Նապոթա սէօյլէտիմ՝ Պաղընը պանա ախչէյէ վէր, եախօտ, էյէր իսթէրսէն, օնուն եէրինէ պաշգա պիր պաղ վէրէյիմ՝ տէտիմ, օ պանա՝

Պաղըմը սանա վէրմէմ՝ տէտիյի իչիւն
7 օր՛ տէտի։ Զէվճէսի Իէզապէլ տախի
օնա՝ Սէն շիմտի Իսրայէլ իւզէրինէ
պատիշահլը՞ք մը էտէճէքսին. գալգ,
Թա'ամ էյլէ, գալպին մուֆէրրահ օլ-
սուն. Եիզրա'էլլի Նապօթըն պաղընը
պէն սանա վէրիրիմ՝ տէտի։
8 Վէ Ահապըն իսմիյլէ մէքթուպլար
եազըպ՝ անըն մուհրիյլէ թէմհիր էտէ-
րէք, օլ մէքթուպլարը Նապօթըն շէհ-
րինտէկի օլան իխթիյարլար իլէ մու'-
9 թէպէրանա կէօնտէրտի։ Վէ մէքթուպ-
լարտա՝ Պիր օրուճ իլան էտինիզ, վէ
Նապօթը գավմըն պաշ թարաֆընա օ-
10 թուրտուրագ, Անըն գարշըսընա պէլի
իքի խայըրսըզ ատամ օթուրտունուզ. կի
պունլար անըն 'ալէյհինէ շէհատէթ է-
տիպ՝ Սէն Ալլահա վէ մէլիքէ սէպպ էթ-
տին տէսինլէր. պա'տէհու անը չըգա-
րըպ րէճմ էտինիզ քի էօլսիւն՝ տէյիւ
եազդը։
11 Վէ հէմշէհրիլէրի խաւսը անըն իլէ պէ-
րապէր շէհրտէ սաքին օլան իխթիյար-
լար իլէ մու'թէպէրան Իէզապէլին քէն-
տիլէրինէ կէօնտէրտիյի մէքթուպլար-
տա եազդըղը՝ պույուրտուղու վէճհիլէ հա-
12 րէքէթ էտէրէք, Պիր օրուճ իլան է-
տիփ՝ Նապօթը գավմըն պաշ թարա-
13 ֆընա օթուրթտուլար։ Վէ իքի խայր-
սըզ ատամ կէլիփ՝ անըն գարշըսընա
օթուրտուլար, վէ պու խայըրսըզ ատամ-
լար գավմըն հուզուրընտա Նապօթ 'ա-
լէյհինէ՝ Նապօթ Ալլահա վէ մէլիքէ
սէպպ էյլէտի՝ տէյիւ շէհատէթ էթմէ-
լէրի իւզէրինէ, անը շէհրին խարիճինէ
չըգարըփ՝ թաշլար իլէ րէճմ էյլէտիլէր,
14 վէ էօլտի։ Վէ՝ Նապօթ րէճմ էտիլէ-
րէք ֆէվթ օլտու՝ տէյիւ Իէզապէլէ
խապէր կէօնտէրտիլէր։
15 Իէզապէլ տախի Նապօթըն րէճմ օ-
լունուպ էօլտիւյիւնիւ իշիտտիյինճէ, Ա-
խապա՝ Գալգ, Եիզրա'էլլի Նապօթըն
սանա աղչէ իլէ վէրմէք իսթէմէտիյի
պաղը թէմէլլիւք էյլէ. զիրա Նապօթ
հայաթտա տէյիլ, էօլմիւշ՝ տէտի։
16 Ահապ տախի Նապօթըն ֆէվթ օլտու-
ղունու իշիթտիյինտէ, Եիզրա'էլլի Նապօ-
թըն պաղընը թէմէլլիւք էթմէք իչիւն
գալգըփ կիթտի։
17 Վէ ՌԱՊՊԸՆ քէլամը Թիշպի Իլյասա
18 կէլիփ, Գալգ, Սամարիատա [illegible]
էն Իսրայէլ մէլիքի Ահապըն գարշըսը-
նա էն. իշթէ թէմէլլիւք էթմէք իւզրէ
էնմիշ օլտուղը Նապօթըն պաղընտա
19 տըր. Վէ անա խիթապէն՝ ՌԱՊՊ պույ-
ուրուր քի՝ Գաթլ էթտին, թէմէլ-
լիւք տախի էթտին՝ տէյիւ սէօյլէ. վէ
եինէ անա՝ ՌԱՊՊ պույուրուր քի՝ Նա-
պօթըն գանընը քէօփէքլէրին եալա-
տըգլարը մահալտէ քէօփէքլէր սէնին
գանընը տախի եալայաճագլար տըր՝
20 տէյիւ սէօյլէ, տէտի։ Վէ Ահապ Իլ-
յասա՝ Էյ տիւշմէնիմ, պէնի պուլտու՞ն
մու՝ տէտիքտէ, օ տախի՝ Պուլտում. մա-
տէմ քի՝ կէնտինի ՌԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ քէօ-
թիւլիւք իշլէմէյէ սաթտըն.
21 Իշթէ սանա պէլա կէթիրէյիմ վէ Իսրա-
յէլտէ [illegible] իշէմէքինէ սէպէպ օ-
լանըն իչիւն, սէնին իւզէրինէ պիր
պէլա կէթիրիփ՝ սէնին նէսլինի գաթ'
էտէճէյիմ. վէ Ահապտան պիր ճիւմլէ
էրքէքլէրի վէ Իսրայէլտէ գափանմըշ
վէ պըրագըլմըշ օլանը գաթ' էտիփ,
22 Սէնին խանէնի Նէպաթ'ըն օղլու Եէ-
րօպօամըն խանէսի վէ Պա'շա իպնի Ահի-
23 յանըն խանէսի կիպի էտէճէյիմ. Վէ
Իէզապէլ հագգընտա տախի ՌԱՊՊ՝
Եիզրա'էլին սուրը եանընտա Իէզապէլի
քէօփէքլէր եէյէճէքլէր՝ տէյիւ պույ-
24 ուրտու. Ահապտան շէհիրտէ թէլէֆ
օլանը քէօփէքլէր եէյէճէքլէր, վէ
սահրատա թէլէֆ օլանը հավա գուշլա-
րը եէյէճէքլէր՝ տէյիւ տէտի։
25 Հագիգաթէն զէվճէսի Իէզապէլին
թահրիքիլէ ՌԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ քէօ-
թիւլիւքլէր իշլէմէք իչիւն քէնտինի
սաթմըշ օլան Ահապ կիպի պիր քիմ-
26 սէ օլմատը։ Վէ ՌԱՊՊԸՆ պէնի Իսրայէլ
էօնիւնտէն թարտ էթտիյի Ամօրիլէրին
պիլ ճիւմլէ հարէքէթլէրի վէ [illegible] իլէ,
Ահապ փութլարա թափըփ՝ օլմաղլէ զի-
յատէսիյլէ մէքրուհ օլտու։
27 Վէ Ահապ պու քէլամը իշիթտիյի
կիպի էսվապընը եըրթըփ թէնի իւզէ-

րինէ չուլ կիյէրէք օրուճ թութտու.
վէ չուլ իլէ եաթարագ եավաշ եիւրիւր
28 իտի։ Վէ ՌԱՊՊԸՆ քէլամը Թիշպի Էլիյայա
29 կէլիպ, Ախապըն հուզուրումտա
թէվազու՝ էյլէտիյինի կէօրիւ՞յօր մը սըն.
հուզուրումտա թէվազու՝ էյլէտիյի իչիւն,
պէլայը անըն կիւնլէրինտէ կէթիրմէյէճէյիմ,
անճագ օղլընըն կիւնլէրինտէ օ պէլայը
անըն խանէսի իւզէրինէ կէթիրէճէյիմ՝ տէտի։

ՊԱՊ 22

1 Վէ Սիւրիա իլէ Իսրայէլ արասընտա
մուհարէպէսիզ իւչ սէնէ միւտտէթ կէչտի։
2 Վէ իւչիւնճիւ սէնէ Եէհուտա մէլիքի
Եէհօշաֆաթ՝ Իսրայէլ մէլիքինին
3 խանընա էնտի։ Իսրայէլ մէլիքի տախի
քէնտի պէնտէկեանընա՝ Ռամօթ Ճիլ՛ատըն
պիզիմ իտիյինի պիլմէ՞զ միսինիզ,
պիզ տախի անը Սիւրիա մէլիքինին էլինտէն
ալմագտըն իհմալ էտիյօրուզ՝ տէտի։
4 Վէ Եէհօշաֆաթա՝ Պէնիմ իլէ պէրապէր
Ռամօթ Ճիլ՛ատա մուհարէպէ
էթմէյէ կիտէ՞ր մի սին՝ տէմէսի իւզէրինէ,
Եէհօշաֆաթ Իսրայէլ մէլիքինէ՝
Պէն սէնին կիպի իմ, գավմըմ սէնին
գավմըն կիպի, աթլարըմ տախի սէնին
աթլարըն կիպի տիր՝ տէտի։
5 Վէ Եէհօշաֆաթ Իսրայէլ մէլիքինէ՝
Շիմտի ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը սու″ալ էյլէ՝
6 տէտիքտէ, Իսրայէլ մէլիքի տէօրթ իւզ
գատար փէյղամպէրի ճէմ՝ էտիպ՝ անլէրէ,
Ռամօթ Ճիլ՛ատա մուհարէպէյէ
կիտէյի՞մ մի, եօգսա կէրի տուրայը՞մ
մը՝ տէտիյինտէ, Չըգ, ՌԱՊՊ անը մէլիքին
էլինէ թէսլիմ էտէճէք տիր՝ տէտիլէր։
7 Վէ Եէհօշաֆաթ՝ Պուրատա
տահա ՌԱՊՊԸՆ պիր փէյղամպէրի եօ՞գ
մը տուր, անտէն սու″ալ էտէլիմ՝ տէտի։
8 Իսրայէլ մէլիքի տախի Եէհօշաֆաթա՝
Միխա իպն ի Եիմլա նամ պիր ատէմ
տահա վար, քի անըն վասըթասըյլէ
ՌԱՊՊՏԱՆ սու″ալ էտէ պիլիրիզ,
ֆագաթ հագգըմտա խայըր տէյիլ, անճագ
չէրրի խապար էթտիյի իչիւն, պէն
անա պուղզ էտէրիմ՝ տէտի։ Եէհօշաֆաթ
տախի՝ Մէլիք պէօյլէ սէօյլէմէսին՝ տէտի։
9 Օլ վագըթ Իսրայէլ մէլիքի պիր խատըմ
չաղըրըպ, Միխա իպն ի Եիմլայը
10 թէզ կէթիր՝ տէտի։ Վէ Իսրայէլ մէլիքի
իլէ Եէհուտա մէլիքի Եէհօշաֆաթ
էլպիսէ ի միւլուքեանէլէրինի լապիս օլարագ,
Սամարիա գափուսը էօնիւնտէքի
մէյտանտա, հէր պիրի քէնտի
թախթընտա օթուրմագտա, վէ փէյղամպէրլէրին
ճիւմլէսի անլէրին հուզուրընտա
փէյղամպէրլիք էթմէքտէ ի-
11 տիլէր։ Վէ Սիտգիյա իպն ի Քէն՛անա
քէնտիսինէ տէմիրտէն պույնուզլար եափըպ,
ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր. Սիւրեանիլէրի
հէլաք էտինճէյէ գատար
12 պունլար իլէ վուրաճագսըն՝ տէտի։ Վէ
փէյղամպէրլէրին ճիւմլէսի պէօյլէ փէյղամպէրլիք
էտիպ՝ Ռամօթ Ճիլ՛ատա
չըգ, վէ մուզաֆֆէր օլաճագսըն. զի
ՌԱՊՊ անը մէլիքին էլինէ թէսլիմ էտէճէք
տիր՝ տէտիլէր։
13 Վէ Միխայը չաղըրմաղա կիտէն ատէմ
անա խիթապէն՝ Իշթէ փէյղամպէրլէր
պիր աղըզտան մէլիքէ խայըր
սէօյլէտիլէր. սէնին քէլամըն տախի
անլէրին պիրինին քէլամը կիպի օ-
14 լուպ, խայըր սէօյլէ՝ տէտի։ Միխա տախի՝
ՌԱՊՊ հայյ տըր քի ՌԱՊՊ պանա
նէ՝ էմր էտէրսէ, անը սէօյլէյէճէյիմ՝
տէտի։
15 Վէ մէլիքին նէզտինէ կէլտիյինտէ, մէլիք
անա՝ Էյ Միխա, Ռամօթ Ճիլ՛ատա
մուհարէպէյէ կիտէլի՞մ մի, եօգսա կէրի
տուրալը՞մ մը՝ տէտի. օլ տախի անա՝
Չըգ, մուզաֆֆէր օլաճագսըն. զի
ՌԱՊՊ անը մէլիքին էլինէ թէսլիմ էտէ-
16 ճէք տիր՝ տէտի։ Վէ մէլիք անա խիթապէն՝
Պանա ՌԱՊՊԸՆ իսմիյլէ եալնըզ
հագիգաթը սէօյլէմէքլիյին իչին
սանա գաչ քէրրէ եէմին վէրէյիմ՝ տէ-
17 տիքտէ, Օլ տախի՝ Պիւթիւն Իսրայէլի
չօպանը օլմայան գօյունլար կիպի տաղլար
իւզէրինտէ տաղըլմըշ կէօրտիւմ.
ՌԱՊՊ տախի՝ Պունլարըն սահիպի եօգ
տուր. հէր պիրի սէլամէթլէ քէնտի
խանէսինէ տէօնսիւն՝ պույուրտու՝ տէ-

18 տի։ Վէ Իսրայէլ մէլիքի Եէհօշաֆաթա
խիթապէն՝ Հագգըմտա խայըր տէյիլ,
անճագ չէրրի իխպար էտէճէյինի սանա
19 սէօյլէմէտիմ մի՞ տէտի։ Միխա տախի՝
Իմտի սէն ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը տինլէյէ.
պէն ՌԱՊՊԸ թախթը իւզէրինտէ օթուրուր,
վէ ճիւնուտ ը սէմավիյէնին
քեաֆֆէսինի էթրաֆընտա, սաղընտա
20 վէ սօլընտա տուրուր կէօրտիւմ. Վէ
ՌԱՊՊ՝ Ռամօթ Ճիլ՚ատտա չըգըպ տա օրատա
հէլաք օլմասը իչիւն Ախապը
քիմ ալտատաճագ տըր՝ տէմէսի իւզէրինէ,
պիրի պէօյլէ վէ պիրի շէօյլէ սէօյլէտի։
21 Վէ պիր ռուհ կէլիպ՝ ՌԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա տուրարագ՝ Պէն անը ալտաթըրըմ՝
22 տէտի։ Վէ ՌԱՊՊ անա՝ Նէ°
վէճհիլէ՝ տէտիքտէ, Պէն չըգըպ անըն
պիւթիւն փէյղամպէրլէրինին աղըզընտա
քիզպ ռուհը օլուրըմ՝ տէտի. Ռապպ
տախի՝ Սէն ալտատաճագսըն, վէ մուվաֆֆագ
օլաճագսըն. չըգ վէ պէօյլէ
23 եափ՝ տէտի։ Վէ շիմտի, իշթէ ՌԱՊՊ
պու փէյղամպէրլէրինին ճիւմլէսինին
աղզընա պիր քիզպ ռուհը գօյմուշ տըր,
լաքին ՌԱՊՊ սէնին հագգընտա չէրր
օլանը պույուրմուշ տըր՝ տէտի։

24 Օլ վագըթ Սիտգիյա իպնի Քէնա՚անա
եագլաշըպ՝ Միխայա պիր թօգատ վուրարագ՝
ՌԱՊՊԸՆ Ռուհը սանա սէօյլէմէք
իւզրէ պէնտէն նէ° եօլտան կէչտի՝
25 տէտի։ Միխա տախի՝ Իխթիֆա իչիւն
օտատան օտայա կիրտիյին կիւնտէ կէօրէճէքսին՝
տէտի։

26 Վէ Իսրայէլ մէլիքի Միխայը թութուպ
շէհիր մուհաֆըզը Ամօն իլէ մէլիքզատէ
27 Եէհօաշա կէօթիւր, վէ՝ Մէլիք. Պունու
մահպէսէ իլգա էտիպ, պէն սէլամէթլէ
՚ավտէթ էտինճէյէ տէկին անը
մուզայագա էքմէյի վէ մուզայագա
սույու իլէ իթ՚ամ էյլէյինիզ՝ տէյիւ
28 պույուրուր՝ տէյէճէքսին, տէտի։ Վէ
Միխա՝ Էյէր պիր վագըթտա սէլամէթլէ
՚ավտէթ էտէրսէն, ՌԱՊՊ պէնիմ
վասըթամլէ սէօյլէմէմիշ տըր՝ տէտիքտէն
սօնրա, Էյ գավմ, ճիւմլէնիզ
տինլէյինիզ՝ տէտի։

29 Պէօյլէճէ Իսրայէլ մէլիքի իլէ Եէհուտա
մէլիքի Եէհօշաֆաթ Ռամօթ Ճիլ՚ատա
30 չըգտըլար։ Վէ Իսրայէլ մէլիքի Եէհօշաֆաթա՝
Պէն թէպտիլ ի գըյաֆէթ
էտիպ ճէնկէ կիրէրիմ, ֆագաթ սէն
էլպիսէի Խուսրէվանէնի լապիս օլ տէյէրէք,
Իսրայէլ մէլիքի թէպտիլ ի գըյաֆէթ
31 էտիպ ճէնկէ կիրտի։ Վէ Սուրիյէ
մէլիքի քէնտի ՚արապաճըլարընըն օթուզ
իքի գումանտանընա՝ Քիւչիւք վէ
պիւյիւք իլէ տէյիլ, անճագ Իսրայէլ
մէլիքի իլէ մուհարէպէ էտինիզ՝ տէյիւ
32 էմր էթտի։ ՚Արապա գումանտանլարը տախի
Եէհօշաֆաթը կէօրտիւքլէրինտէ՝
Իսրայէլ մէլիքի պու օլմալը տըր՝ տէյէրէք,
անըն իլէ մուհարէպէ իչիւն իւզէրինէ
վարտըգլարընտա Եէհօշաֆաթ
33 ֆէրեատ էյլէտի։ Վէ ՚արապա գումանտանլարը
անըն Իսրայէլ մէլիքի օլմատըղընը
կէօրտիւքլէրինտէ՝ օրատան տէօնտիւլէր։
34 Վէ պիր ատէմ Նիշան ալմայարագ՝
եայընը չէքիպ Իսրայէլ մէլիքինի
զըրխըն հալգալարը արասընտան
վուրտու. օլ տախի ՚արապաճըսընա՝
Էլինի չէվիրիպ պէնի օրտուտան չըգար
35 զիրա մէճրուհ օլտում՝ տէտի։ Վէ օլ
կիւն մուհարէպէ քէսպ ի շիտտէթ էյլէտի,
մէլիք տախի ՚արապասընտա Սուրիյէլիլէրին
գարշըսընտա տուրմուշ, ագշամ
իւզէրի վէֆաթ էթթի. վէ եարասընտան
գանը ՚արապա իչինէ ագտը։
36 Վէ զուհուր ը շէմստէ՝ Հէր քէս քէնտի
շէհրինէ վէ հէր քէս քէնտի մահալլինէ
37 տէյիւ օրտուտա նիտա օլունտու։ Պէօյլէճէ
մէլիք վէֆաթ էտիպ Սամարիայա
կէթիւրիլտի, վէ մէլիքի Սամարիատա
38 տէֆն էթտիլէր։ Վէ ՚արապայը Սամարիա
հավուզունըն եանընտա եըգատըգլարընտա,
ՌԱՊՊԸՆ պույուրտուղը
քէլամա կէօրէ, անըն գանընը քէօփէքլէր
եալատըլար. սիլահլարընը տախի
եըգատըլար։

39 Վէ Ախապըն պագիյէ ի ահվալը վէ
քեաֆֆէ ի ՚ամալը, վէ Ֆիլտիշինտէն
պէյթ ինշա էյլէտիյի վէ շու գատար
շէհիրլէր ինշա էթտիյի իշթէ միւլուք ի
Իսրայէլին թէվարիխի քիթապընտա մուհարրէր
40 տիր։ Վէ Ախապ էճտատը իլէ

ույուտու, վէ օղլու Ախազյա անըն եէրինտէ մելիք օլտու.

41 Վէ Եէհօշաֆաթ իպն ի Ասա Իսրայէլ մելիքի Ախապըն տէօրտիւնճիւ սէնէսինտէ Եէհուտա իւզէրինէ մելիք օլտու.

42 Եէհօշաֆաթ մելիք օլտըղը վագըթ օթուզ պէշ եաշընտա օլուպ՝ եիրմի պէշ սէնէ Եէրուշալիմտէ հիւքիւմէթ էյլէտի. Վալիտէսի Շիլհինին գըզը

43 օլուպ՝ իսմի Ազուպա իտի. Վէ պէտէրի Ասանըն պիւթիւն եօլլարընտա եիւրիւյիւպ՝ անտան այրըլմայըպ՝ ՐԱՊՊԸՆ նազարընտա հագգ օլանըն իճրասընտա պուլունտու.

44 Լաքին միւրթէֆէ'աթ րէֆ' օլունմայըպ՝ գավմ միւրթէֆէ'աթտա զէպհ

45 էտիպ պուխուր եագարլար իտի. Վէ Եէհօշաֆաթ Իսրայէլ մելիքի իլէ միւսալէհէ իւզրէ իտի.

46 Վէ Եէհօշաֆաթըն պագիյյէի ահվալի վէ իպրազ էթտիյի շէճա'աթ վէ մուհարէպէլէրի միւլուք ի Եէհուտանըն թէվարիխի քիթապընտա մու-

47 հառրէր տիր. Վէ փէտէրի Ասանըն էյյամընտա պագի գալմըշ մէ'պունլարը արազիտէն տէֆ' էյլէտի.

48 Օլ վագըթ Էտոմտա մելիք պուլունմայըպ՝ պիր վէքիլ խաքիմ հիւքիւմէթ էտէր իտի.

49 Վէ Եէհօշաֆաթ՝ ալթուն իչին Օֆիրէ կիթմէք իչիւն՝ Թարշիշ կէմիլէրի եափար իտի, 'ֆագաթ Էսիօն Կէպէրտէ գը-

50 րըլտըգլարընտան կիտէմէտիլէր. Ախազյա իպն ի Ախապ Եէհօշաֆաթ'ա՝ Գուլլարըմ սէնին գուլլարըն իլէ պէրապէր կէմիլէր իլէ կիթսինլէր՝ տէտիյինտէ, Եէհօշաֆաթ րազը օլմա-

51 տը. Վէ Եէհօշաֆաթ էճտատը իլէ ույույուպ՝ պէտէրի Տավուտըն շէհրինտէ էճտատը եանընտա տէֆն օլունտու. Վէ օղլու Եէհօրամ անըն եէրինէ մելիք օլտու.

52 Վէ Եէհուտա մելիքի Եէհօշաֆաթըն օն եէտինճի սէնէսինտէ Ախապըն օղլու Ախազյա Իսրայէլ իւզէրինէ Սամարիատա մելիք օլուպ՝ իքի սէնէ Իսրայէլ

53 իւզէրինէ հիւքիւմէթ էյլէտի. Վէ ՐԱՊՊԸՆ նազարընտա քէօթիւ օլանը իշլէյիպ՝ փէտէրինին եօլունտա վէ վալիտէսինին եօլունտա վէ Իսրայէլին կիւնահ իշլէմէսինէ սէպէպ օլան Նէպաթ օղլու Եէրօպ'ամըն եօլունտա եիւրիւ-

54 տիւ. Պա'ալա խըզմէթ օլուպ՝ անա սէճտէ էյլէտի. Վէ փէտէրինին հէր նէ եափտըղը վէճհիլէ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԸ իղզապ էթտի.

*ՄԻՒԼՈՒՔ Ի ՐԱՊԻ'

ՊԱՊ 1

1 Վէ Ախապըն վէֆաթընտան սօնկրա Մօապ Իսրայէլէ 'ասի օլտու.

2 Վէ Ախազյա Սամարիատա օլան եուքարը օտասընըն փէնճէրէսինտէն տիւշիւպ խասթա օլմաղլա՝ կիտինիզ, 'Էքրօն իլահը օլան Պա'ալ-զէպուպտան՝ Պու խասթալըգտան շիֆա պուլաճա՞գ մըյըմ տէյիւ սուալ էյլէյինիզ՝ տէյիպ ա-

3 տէմլէր կէօնտէրտի. Վէ ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի Թիշպէլի Էլիյայա տիտի՝ Գալգ, Սամարիա մելիքինին կէօնտէրտիյի ատէմլէրին գարշըսընա չըգըպ՝ անլարա, Իսրայէլտէ Իլահ պուլունմատըղընտան

---

*Պու քիթապա ՄԻՒԼՈՒՔ Ի ՍԱՆԻ տախի տէրլէր.

մը սիզ 'Էգրօն իլահը օլան Պա'ալզէպուպտան սու'ալ էթմէյէ կիտիյորսընըզ.

4 Պու էճլտէն ՌԱՊՊ պույուրուր քի՛ Սէն իւզէրինէ չըգտըղըն եաթաղտան էնմէյիպ մութլագա էօլէճէքսին՝ տէյիւ սէօյլէյէսին՝ տէտի. Իլեա տախի կիթտի.

5 Վէ կէօնտէրիլէն ատէմլէր Ախազեայըն նէզտինէ 'աւտէթ էթտիքլէրինտէ, անլէրէ՝ Նիչին 'աւտէթ էթտինիզ՝ տէտի.

6 Անլէր տախի անա տէտիլէր քի՛ Պիր ատէմ գարշըմըզա չըգըպ պիզէ՝ Կիտինիզ, սիզի կէօնտէրէն մէլիքէ րուճու էտիպ, անա խիթապէն՝ ՌԱՊՊ՝ Իսրայէլտէ Ալլահ պուլունմատըղընտան մը 'Էգրօն իլահը Պա'ալ-զէպուպտան սու'ալ էթմէյէ կէօնտէրիյօրսուն. պու էճլտէն իւզէրինէ չըգտըղըն եաթաղընտան էնմէյիպ մութլագա էօլէճէքսին՝ պույուրուր՝ տէյինիզ, տէտի.

7 Օլ տախի անլէրէ՝ Սիզին գարշընըզա չըգըպ պու քէլամը սիզէ սէօյլէյէն ատէմ նէ՞ հէյ'էթտէ իտի՝ տէտիքտէ,

8 Անլէր անա՝ Պէլինտէ պիր գայըշ գուշագ պաղլամըշ, թիւյլիւ պիր ատէմ իտի՝ տէտիքլէրինտէ, էօյլէ իսէ Թիշպի Իլեա տըր՝ տէտի.

9 Վէ անըն եանընա էլլի նէֆէրի իլէ պիր էլլի պաշը կէօնտէրտի. պու տախի անըն եանընա չըգտըգտա, իշթէ տաղըն թէփէսինտէ օթուրուեօր իտի. Վէ անա՝ Էյ Ալլահ ատէմի, աշաղը էնմէլիսին մէլիք էմր էտիյօր՝ տէտի.

10 Իլեա տախի էլլի պաշըյա ճէվապէն՝ Էյէր պէն Ալլահ ատէմի իսէմ, սէմատան աթէշ ինսին տէ սէնի վէ էլլի նէֆէրինի թէլէֆ էթսին՝ տէտիքտէ, սէմատան աթէշ ինիպ անը վէ էլլի նէֆէրինի թէլէֆ էթտի.

11 Եինէ անըն եանընա տիկէր պիր էլլի պաշը իլէ էլլի նէֆէրինի կէօնտէրտիքտէ, օ անա՝ Էյ Ալլահ ատէմի, մէլիք 'ալէլ 'աճէլէ աշաղը էնմէքլիկինի էմր էտիյօր՝ տէտի.

12 Իլեա տախի անա ճէվապէն՝ Էյէր պէն Ալլահ ատէմի իսէմ, սէմատան աթէշ ինսին, սէնի վէ էլլի նէֆէրինի թէլէֆ էթսին՝ տէմէսի իւզէրինէ, սէմատան Ալլահ աթէշի ինիպ անը վէ էլլի նէֆէրինի թէլէֆ էթտի.

13 Վէ թէքրար էլլի նէֆէրի իլէ պիր իւչիւնճիւ էլլի պաշը կէօնտէրտիքտէ, իւչիւնճիւ էլլի պաշը եուգարը չըգըպ՝ Իլեանըն էօնիւնէ կէլտիքտէ տիզ չէօքիւպ, վէ անա րիճա էտէրէք՝ Էյ Ալլահ ատէմի, յալվարըրըմ՝ պէն վէ պու էլլի նէֆէր պէնտէլէրինին ճանլարը նազարընտա գըյմէթլի օլսուն.

14 Իշթէ սէմատան աթէշ էնիպ՝ էվվէլքի իքի էլլի պաշը իլէ անլէրին էլլի նէֆէրլէրինի թէլէֆ էթտի. վէ շիմտի ճանըմ նազարընտա գըյմէթլի օլսուն՝ տէտի.

15 Վէ ՌԱՊՊԸՆ մէլէյի Իլեայա՝ Սէն անըն իլէ պէրապէր աշաղը էն, վէ անտէն գօրգմա՝ տէմէսի իւզէրինէ, օ գալգըպ անըն իլէ պէրապէր մէլիքին նէզտինէ էնտի.

16 Վէ անա խիթապէն՝ ՌԱՊՊ էօյլէ պույուրուր. Իսրայէլտէ՝ անտէն սու'ալ էթմէքլիյին իչիւն Իլահ եօգ կիպի 'Էգրօն իլահը Պա'ալ-զէպուպտան սու'ալ էթմէյէ ատէմլէր կէօնտէրտիյին իչիւն իւզէրինէ չըգտըղըն եաթաղտան էնմէյիպ, մութլագա էօլէճէքսին՝ տէտի.

17 Վէ Իլեանըն սէօյլէտիյի ՌԱՊՊԸՆ քէլամընա կէօրէ օ վէֆաթ էթտի. Վէ օղլու օլմատըղընտան, Եէհուտա մէլիքի Եէհօրամ իպն ի Եէհօշաֆաթըն իքինճի սէնէսինտէ, Եէհօրամ անըն եէրինէ մէլիք օլտու.

18 Վէ Ախազեանըն էթտիյի շէյլէրին պագըյյէսի իշթէ մուլուք ի Իսրայէլին թէվարիխ քիթապընտա մուհարրէր տիր.

ՊԱՊ 2

1 Վէ ՌԱՊՊ Իլեայը գասըրղա իլէ սէմայա րէֆ' էտէճէյի վագըթտա, Իլեա

2 իլէ Էլիշա՝ Ճիլճալտան կիտէր իքէն, Իլեա Էլիշա'յա՝ Սէն պուրատա գալ, զիրա ՌԱՊՊ պէնի Պէյթէլէ կէօնտէրիյօր՝ տէտիքտէ, Էլիշա՝ ՌԱՊՊԸՆ հայաթը հագգը իչիւն վէ սէնին հայաթըն հագգը իչիւն սէնի պըրագմամ՝ տէտի. պէօյլէճէ Պէյթէլէ կէլտիլէր.

3 Վէ Պէյթէլտէ պուլունան էպնա ի էնպիեա Էլիշա'յը գարշըլայըպ, անա՝ ՌԱՊՊԸՆ պու կիւն

էֆէնտինի սէնին* իւզէրինտէն ալաճա-
ղընը պիլիր մի սին՝ տէտիլէր. օ տա-
խի՝ Պէն տախի պիլիյորըմ, սիւքիւթ է-
4 տինիզ՝ տէտի։ Վէ Իլյա օնա՝ Էլի-
շա՛, սէն պուրատա գալ, զիրա ՌԱՊՊ
պէնի Էրիհայա կէօնտէրիյօր՝ տէտի.
օ տախի՝ ՌԱՊՊԸՆ հայաթը հագգը ի-
չիւն վէ սէնին հայաթըն հագգը իչիւն
սէնի պըրագմամ՝ տէտի. պէօյլէճէ Էրի-
5 հայա կէլտիլէր։ Վէ Էրիհատա պու-
լունան էպնա-ի էնպիյա Էլիշա'յըն եա-
նընա կէլիպ՝ օնա, ՌԱՊՊԸՆ պուկիւն
էֆէնտինի սէնին իւզէրինտէն ալաճա-
ղընը պիլիր մի սին՝ տէտիլէր. օ տա-
խի՝ Պէն տէ պիլիրիմ, սիւքիւթ էտի-
6 նիզ՝ տէտի։ Վէ Իլյա օնա՝ Սէն պու-
րատա գալ, զիրա ՌԱՊՊ պէնի Իօրտա-
նա կէօնտէրիյօր՝ տէտի. օ տախի՝
ՌԱՊՊԸՆ հայաթը հագգը իչիւն վէ սէնին
հայաթըն հագգը իչիւն սէնի պըրագ-
մամ՝ տէմէսիյլէ, իքիսի տէ պէրապէր
7 կիթտիլէր։ Վէ էպնա-ի էնպիյատան
էլլի նէֆէր տախի կիտիպ՝ գարշըտա
ուզագտան տուրտուլար. անլէրին իքի-
սի տախի Իօրտանըն քէնարընտա տուր-
8 տուլար։ Վէ Իլյա ռիտասընը ալըպ՝
տիւրէրէք սուլարա ուրտուգտա, իքի
թարաֆա այրըլտըլար՝ իքիսի տէ գու-
րու եէրտէն կէչտիլէր։
9 Վէ անլէր կէչտիքտէն սօնրա Իլ-
յա Էլիշա'յա, Պէն սէնտէն ալընմազ-
տան էվվէլ սէնին իչիւն նէ էյլէյիմ,
թալէպ էյլէ՝ տէտի։ Էլիշա՝ Սէն-
տէ օլան րուհըն իքի միսլինէ նա՛իլ
10 օլայըմ՝ տէտի։ Օ տախի օնա՝ Կիւճ
շէյ թալէպ էյլէտին. պէն սէնտէն
ալընտըղըմ վագըթ պէնի կէօրիւր
իսէն սանա էօյլէ օլաճագ, վէ էյէր
կէօրմէզ իսէն օլմայաճագ տըր՝ տէտի։
11 Վէ վագը՝ օլտու քի անլէր սէօյլէ-
շէրէք կիտէր իքէն իշթէ պիր աթէշ
'արապասը վէ աթէշ աթլարը անլէրի
պիրպիրլէրինտէն թէֆրիգ էթտի, վէ
Իլյա գասըրղա իլէ սէմայա 'ուրուճ
12 էյլէտի։ Էլիշա՝ տախի կէօրտիւ, վէ
Էյ փէտէրիմ, էյ փէտէրիմ, Իսրայէլի
'արապասը վէ աթլըլարը՝ տէյիւ ֆէրեատ
էյլէտի. վէ արթըգ անը կէօրմէտի. վէ
քէնտի էսվապընը ալըպ իքի փարչա-
13 յա եըրթտը. Վէ Իլյա'նըն իւզէրինտէն տիւ-
շիւպ օլան րիտասընը ալըպ՝ 'ավտէթ էթ-
տի՝ վէ Իօրտանըն քէնարընտա տուրտու։
14 Վէ Իլյա'նըն իւզէրինտէն տիւշիւպ օլան
րիտասընը ալըպ՝ Իլյա'նըն Ալլահը օլան
Եէհովա նէ՞րէտէ տըր՝ տէյէրէք
սուլարը ուրտու. վէ սուլարա վու-
րունճա իքի թարաֆա այրըլտըլար,
Էլիշա տախի կէչտի։
15 Վէ Էրիհատա օլան էպնա-ի էնպիյա
անը գարշըտան կէօրտիւքլէրինտէ Ի-
լյա'նըն րուհը Էլիշա' իւզէրինտէ թէ-
գարրիւր էթմիշ տիր՝ տէյէրէք, անը
իսթիգպալէ կիտիպ՝ անա եէրէ գա-
փանարագ 'արզ-ը 'ուպուտիյէթ էթ-
16 տիլէր։ Վէ անա՝ Իշթէ պէնտէլէրինլէ
էլլի նէֆէր սահիպ-ի գուվվէթ ատէմ-
լէր վար. պունլար կիտիպ էֆէնտինի
արասընլար. ՌԱՊՊԸՆ Ռուհը անը ա-
լըպ՝ տաղլարըն պիրի իւզէրինէ եա-
խօտ տէրէլէրին պիրի իչինէ աթմըշ
օլմասըն՝ տէտիլէր. օ տախի՝ Կէօն-
17 տէրմէյինիզ՝ տէտի։ Վէ անը ութանմա-
յընճայա գատար անա իպրամ էթտ-
իքլէրինտէ, Կէօնտէրինիզ՝ տէտի։ Լաքին
կէօնտէրտիքլէրի էլլի նէֆէր ատէմ
իւչ կիւն արատըլար իսէ տէ պուլա-
18 մատըլար։ Վէ օ՝ Էրիհատա մէքս է-
տէր իքէն, անըն եանընա 'ավտէթ
էթտիքլէրինտէ, անլէրէ՝ Սիզէ, Կիթ-
մէյինիզ՝ տէմէտի՞մ մի՝ տէտի։
19 Վէ օ շէհրին ատէմլէրի Էլիշա'յա, Իշ-
թէ պու շէհրին մէվգի'ի էֆէնտիմիզին
կէօրտիւյիւ կիպի էյի տիր. ֆագաթ
սույու ֆէնա, վէ թօփրաղը գըսըր-
20 մընտըր՝ տէտիլէր։ Վէ անլէրէ՝
Պանա պիր եէնի գապ կէթիրին իչինէ
թուզ գօյունուզ՝ տէտի. վէ անլէր կէ-
21 թիրտիքլէրինտէ, Օ՝ սուլարըն փընա-
րընա չըգըպ, թուզը օրայա աթարագ՝
ՌԱՊՊ պույուրուր քի՝ Պու սուլարա
շիֆա վէրտիմ. պունլարտան արթըգ
էօլիւմ վէ չօրագլըգ օլմայաճագ տըր՝

---

* 'Իպր. պաշընտան

22 [illegible]

23 [illegible]

24 [illegible]

25 [illegible]

ԳԼԽ 3

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

քիւչիւք պիր շէյ օլտու, Մուապը տա-
19 խը էլլէրինիզէ թէսլիմ էտէճէք տիր. Վէ
սիզ հէր սուրլը շէհրի վէ հէր ա'լա
շէհրի վուրաճագ' հէր էյի աղաճը քէսէ-
րէք, պիւթիւն սու փընարլարընը
գափայաճագ վէ հէր էյի թարլայը թաշ-
լար իլէ վիրան էտէճէքսինիզ' տէտի.
20 Վէ սապահլեյին գուրպան թագտիմ օ-
լունտուղու վագըթտա իշթէ Էտոմ' թա-
րաֆընտան սու կէլտիքտէ եէր սու իլէ
տօլտու.
21 Վէ Մուապլըլէրին ճիւմլէսի օ՛ մէլիք-
լէրին քէնտիլէրի իլէ մուհարէպէյէ չըգ-
տըգլարընը իշիթտիքլէրինտէ գուշագ
գուշանապիլէն մուգթէտիր օլանլարըն
ճիւմլէսի ճէմ օլունուպ հուտուտտա տուր-
22 տուլար. Վէ սապահլեյին էրքէն գալ-
գըպ' կիւնէշ օլ սույա վուրտուղունտա,
Մուապլըլէր օլ սույու գարշըտան գան
23 կիպի գըրմըզը կէօրտիւքլէ, Պու գան
տըր. օ մէլիքլէր պիրի պիրի իլէ ճէնկ
էտիպ պիրիպիրինի վուրմուշլար-
տըր. Էյ Մուապլըլէր, եաղմայա' տէտի-
24 լէր. Վէ Իսրայէլ օրտուսունա կէլ-
տիքլէրինտէ' Իսրայէլլիլէր գալգըպ Մու-
ապլըլէրի վուրտուլար, վէ օնլար տախի
էօնլէրինտէն փիրար էթտիլէր. Վէ Իս-
րայէլլիլէր Մուապլըլէրի վուրարագ ան-
25 լէրին տիյարընա կիրտիլէր. Վէ շէհիրլէ-
րի հէտմ էտիպ' հէր էյի թարլայա հէր
քէս պիրէր թաշ աթարագ անը տօլ-
տուրտուլար. Վէ սու փընարլարընըն
ճիւմլէսինի գափատըլար' հէր էյի աղաճը
քէստիլէր. Անճագ Գըր-Հարէսէթ'ին թաշ-
լարընը պըրագտըլար, վէ սափանճըլար
26 անը իհաթէ էտիպ վուրտուլար. Վէ
Մուապ մէլիքի մուհարէպէ քէնտի 'ա-
լէյհինէ գըյաս չէտին օլտուղունու կէօր-
տիւքտէ, օրտուսու եարըպ Էտոմ մէլիքինէ
կէչմէք իւզրէ' եանըն գըլըճ չէքէն եէտի-
եիւզ նէֆէր ալար իսէ տէ, մուգթէ-
27 տիր օլամատըղընտա, քէնտի եէրինէ մէ-
լիք օլաճագ օլան իլք օղլունու ալըպ' ա-
նը տուվարըն իւզէրինտէ մուհրագա էյլէ-
տի. Վէ Իսրայէլ 'ալէյհինէ ղազապ ը
'ազիմ օլարագ, անլար չէքիլիպ տի-
յարլարընա 'ավտէթ էթտիլէր.

ԲԱՊ 4

1 Վէ էյնա ի էնպիյանըն զէվճէլէրինտէն
պիրի Էլիշա'եա ֆէրեատ էտէրէք' Զէվ-
ճիմ գուլըն վէֆաթ էթտի. Վէ սի
գուլընըն ՌԱՊՊՏԱՆ գորգար իտի
պիլիրսին. Վէ ալաճագլը իքի օղլ
քէնտինէ քէօլէ օլմագ իւզրէ ալմ
2 իչիւն կէլտի' տէտի. Էլիշա' անա-
նա խիթապէն' Սանա նէ՞ եափայըմ,
խանէնտէ նէ՞ն վար, պանա սէօյլէ' տէ-
տիքտէ, մէրգումէ' խանէտէ ճարիյէ-
նինին պիր չէօմլէք եաղտան պաշգա
3 պիր շէյի եօգ տըր' տէտի. Օլ տա-
խի' Կիթ, տըշարըտան գօնշուլարընըն
ճիւմլէսինտէն գապլար, պօշ գապ
4 իսթէ, աղ իսթէմէ. Վէ էվէ կիրտիք-
տէ գափույը քէնտինին վէ օղուլլա-
րընըն իւզէրինէ գափայըպ, պու գապ-
լարըն ճիւմլէսինէ եաղ տէօք, վէ տոլ
5 լու թարաֆա գօյ' տէտի. Մէրգումէ
տախի անըն եանընտան կիտիպ' քէ-
նտիսիյլէ էվլատը իւզէրինէ գափույ
գափատըգտան սօնրա' անլէր տօլտուր
անա կէթիրիր, օլ տախի' տօլտու-
6 րուր իտի. Վէ գապլար տոլտուգ-
լարընտա' Էլիշա պիր գապ տախա կէթիր'
տէտիկինտէ, Տախա գապ եօգ տըր' տէ-
7 տի. Օլ վագըթ եաղ քէսիլտի. Վէ մէր-
գումէ կէլիպ Ալլահ ատէմինէ խապէր
վէրտիքտէ, օլ տախի անա' Կիթ, եա-
ղը սաթըպ, պորճընը էտա էթ, վէ պա-
գըյյէսիյլէ սէն վէ էվլատըն կէչինինիզ'
տէտի.
8 Վէ կիւնլէրին պիրինտէ Էլիշա' Շու-
նէմ'ա կէչտիքտէ իքէն' օրատա միւ'թէպէր
պիր խաթուն թա'ամ էթմէք իւզրէ
անը իսրար իլէ ա'զիմէթ էյլէտի. Վէ օ-
րատան կէչտիքչէ թա'ամ էթմէք իչիւն
9 օրայա ուղրար իտի. Վէ մէրգումէ
զէվճինէ խիթապէն' իշթէ տա'իմա պու-
րատան կէչէն քիմսէնին Ալլահըն պիր
մուգատտէս ատէմի օլտուղունու անլըյո-
10 րըմ. Անա տամըն իւզէրինտէ պիր քիւ-
չիւք Փէվգանի օտա եափալըմ, անըն ի-
չիւն օրայա պիր եաթագ, վէ սօֆրա
իլէ պիր իսքէմլէ վէ չէրա'ատն գօյալըմ

րի պիզէ ուղրատըղը զէման օրատա
11 գօնսուն՝ տէտի։ Վէ կիւնլէրին պիրին-
տէ օ օրայա կէլտիյինտէ՝ օլ ֆէվգանի
12 օտայա կիրիպ եաթտը։ Վէ խըզմէթ-
քեարը ճէհազիյէ՝ Բու Շունամիյէյի չա-
ղըր՝ տէմէսի իւզէրինէ, անը չաղըրտը.
Մէրգումէ տախի անըն հուզուրընտա
13 տուրտու։ Վէ խըզմէթքեարընա խի-
թապէն՝ Սէն անա՝ իշթէ պիզիմ իչիւն
պու գատար զահմէթ չէքտին. սանա
նէ՞ էտէյիմ, մէլիքէ եա սէր'ասքէրէ՞ պիր
տէյէճէյին վա՞ր մը՝ տէյէսին, տէտի.
Մէրգումէ տախի՝ Պէն քէնտի գավմըմ
արասընտա իգամէթ էտիյօրըմ՝ տէտի։
14 Վէ Էլիշա՝ Պունուն իչիւն նէ էթմէլի՝
տէտիքտէ, ճէհազի՝ Հագիգաթէն անըն
չօճուղը եօգ, զէվճի տախի իխթիյար
15 տըր՝ տէտի։ Էլիշա՝ Անը չաղըր՝
տէտիքտէ, չաղըրտը. վէ մէրգումէ
16 գափուտա տուրտուղունտա, Օ անա՝ Կէ-
լէճէք սէնէ պու մէվսիմտէ գուճաղըն-
տա պիր օղլըն օլաճագ տըր՝ տէտի։
Մէրգումէ տախի՝ Խայըր, էյ Ալլահ ա-
տամը էֆէնտիմ, ճարիյէնէ եալան սէօյ-
17 լէմէ՝ տէտի։ Վէ խաթուն համիլէ օ-
լուպ Էլիշա'նըն անա սէօյլէտիյի կիպի
էրթէսի սէնէ օլ վագըթտա պիր օղուլ
տողուրտու։

18 Վէ չօճուգ պիւյիւտիւ, Վէ կիւնլէրին
պիրինտէ օրագճըլարըն եանընտա փէտէ-
19 րինէ կիթտի։ Վէ փէտէրինէ՝ Պա՛շըմ,
պա՛շըմ՝ տէտի. օլ տախի խըզմէթքեա-
րընա՝ Անը վալիտէսինէ կէօթիւր՝ տէ-
20 տի։ Օլ տախի անը ալըպ վալիտէսինէ
կէօթիւրտիւ. վէ չօճուգ անըն տիզլէրի
իւզէրինտէ էօյլէյէ գատար օթուրտու
21 վէ օլ վագըթտա վէֆաթ էյլէտի։ Վէ մէր-
գումէ եուգարը չըգըպ, անը Ալլահ ա-
տամընըն եաթաղընա եաթըրարագ գա-
փույը իւզէրինէ գափայըպ տըշարը չըգ-
22 տը։ Վէ զէվճինի չաղըրըպ անա՝ Րիճա
էտէրիմ, պանա խըզմէթքեարլարըն
պիրի իլէ պիր մէրքէպ կէօնտէր քի Ալ-
լահ ատամընըն նէզտինէ գատար 'ալ էլ
23 'աճէլէ կիտիպ կէրի կէլէյիմ՝ տէտի։ Օլ
տախի անա՝ Նիչիւն պու կիւն անըն
եանընա կիտէճէքսին. այպաշը տէյիլ,
սէպթ տախի տէյիլ տիր՝ տէտիյինտէ,
24 մէրգումէ՝ Էյիտիր՝ տէտիքտէ մէրքէ-
պի հազըրլայարագ խըզմէթճիյէ՝ Սիւր,
կիթ, պէն սանա սէօյլէմէտիքճէ պա-
նա րի'այէթ էտիփ եիւրիւմէքտէն կէրի տուր-
25 մա՝ տէտի։ Վէ կիտէրէք Քարմէլ տա-
ղընա Ալլահ ատամընըն եանընա վար-
տը. Ալլահ ատամը տախի անը ուզագ-
տան կէօրտիւյիւնտէ խըզմէթքեարը
26 ճէհազիյէ՝ Իշթէ Շունամիյէլի քատըն. Շիմ-
տի անըն իսթիգպալինէ գօշ վէ անա՝ Է-
յի մի՞ սին, զէվճին էյի մի՞ տիր, չօճուգ
էյի մի՞ տիր՝ տէյէսին, տէտի։ Մէրգու-
մէ տախի՝ Էյի՛ տիր՝ ճէվապ վէր-
27 տի։ Վէ տաղա Ալլահ ատամընըն նէզ-
տինէ կէլիպ՝ այագլարընա գափանտը.
ճէհազի տախի եանաշըպ անը չէ-
քէճէք օլտուղունտա, Ալլահ ատամը՝ Ա-
նը գօյ վէր, ճանը աճըլը տըր. վէ
ՌԱՊՊ անը պէնտէն խաֆի թու-
28 թուպ պանա էթմէտի՝ տէտի։ Մէրգու-
մէ տախի՝ Էֆէնտիմտէն պի՛ր օղուլ
թալէպ էթտի՞մ մի. Պէնի ալտաթմա՝
29 տէմէտի՞մ մի՝ տէտիքտէ, Էլիշա՝ ճէ-
հազիյէ՝ Պէլինի գուշաթըպ՝ 'ասամը է-
լինէ ալարագ, կիթ, վէ պիր քիմսէյէ
րասթ կէլտիյինտէ անա սէլամ վէրմէ,
վէ պիր քիմսէ սանա սէլամ վէրիրսէ,
ճէվապ վէրմէ, վէ 'ասամը չօճուղըն
30 եիւզի իւզէրինէ գօ՝ տէտի։ Չօճուղըն
վալիտէսի տախի՝ ՌԱՊՊԸՆ հայաթը
հագգը իչիւն վէ սէնին հայաթըն հագ-
գը իչիւն սէնի պըրագմամ՝ տէտիքտէ իւ-
զէրինէ, օ գալգըպ անըն արդընճա կիթ-
31 տի։ Վէ ճէհազի իլէրի կիտիպ՝ 'ասայը
չօճուղըն եիւզի իւզէրինէ գօյտու իսէ
տէ, սէս եօգ վէ հիս եօգ իտի. վէ ա-
նը գարշըլամագա տէօնէրէք՝ Չօճուգ
32 ույանմատը՝ տէյիւ խապէր վէրտի. Է-
լիշա՝ տախի խանէյէ կիրտիքտէ՝ իշթէ
չօճուգ էօլիւ վէ քէնտի եաթաղը իւ-
33 զէրինէ եաթըրըլմըշ իտի։ Վէ իչէրի
կիրիպ գափույը *քէնտիլէրի իւզէրինէ
գափայըպ՝ ՌԱՊՊԱ տու'ա էյլէտի.
34 Վէ գալգըպ չօճուղըն իւզէրինէ եա-

---

* 'Եուն. իքիսի

եաթարագ՝ աղզընը անըն աղզընա վէ կէօզլէրինի անըն կէօզլէրինէ վէ էլլէրինի անըն էլլէրինէ գօյարագ՝ իւզէրինէ ուզանտը, չօճուղըն ճէսէտի ըսսըճագլանտը.

35 Վէ տէօնիւպ էվտէ պիր քէրրէ պու թարաֆա, պիր քէրրէ տահի օ թարաֆա կէզինտիքտէն սօնրա, եօգարը չըգըփ անըն իւզէրինէ ուզանմասըյլէ չօճուգ եէտի տէֆ'ա աքսըրտը վէ չօճուգ կէօզլէրինի աչտը.

36 Վէ Կէհազի՛յի չաղըրըփ՝ Շունէմլիյի չաղըր՝ տէտի. օ տախի անը չաղըրտըգտա եանընա կէլտի. Վէ

37 օղլունը ալ՝ տէտի. Վէ գատըն կիրիփ անըն այագլարընա գափանտը, վէ եէրէ գատար էկիլիփ օղլունը ալըփ չըգտը.

38 Վէ Էլիշա Կիլկալ'ա տէօնտի. մէմլէքէթտէ գըթլըգ օլմուշ իտի. Վէ փէյղամպէրլէր օղուլլարը անըն էօնիւնտէ օթուրուր իքէն, ուշաղընա՝ պիւյիւք գազանը գօյ, վէ փէյղամպէրլէր օղուլլարընա չօրպա փիշիր՝ տէտի.

39 Վէ պիրիսի թարլայա օթ տէվշիրմէյէ չըգըփ, եապանի պիր ասմա պուլարագ՝ անտան էթէյի տօլուսու եապանի խըյար տէվշիրտի. վէ նէ օլտուգլարընը պիլմէյէրէք՝ կէլիփ չօրպա

40 թէնճէրէսինէ տօղրատը. Վէ ատամլարա եէմէք իչին տէօքտիւլէր. վէ օնլար չօրպատան եէտիքլէրինտէ գըչգըրըփ՝ Եա Ալլահըն ատամը, թէնճէրէտէ էօլիւմ վար՝ տէյիփ պաղըրտըլար, վէ եէյէմէտիլէր.

41 Օ տախի՝ Ուն կէթիրինիզ՝ տէտի. վէ թէնճէրէյէ աթըփ գօյտուգտան սօնրա՝ խալգըն էօնիւնէ գօյ, եէսինլէր՝ տէտի. վէ թէնճէրէտէ զարարլը պիր շէյ եօգ իտի.

42 Վէ պիր ատամ Պա՛ալ-Շալիշա՛տան կէլիփ Ալլահըն ատամընա թուրֆանտալարտան էքմէք՝ եա՛նի եիրմի 'արփա էքմէյի վէ թօրպայըլէ թազէ պաշագլար կէթիրտի. Օ տախի՝ Խալգա վէր, եէսինլէր՝ տէտի.

43 Խըզմէթքեարը տախի՝ Պունու նա՛սըլ եիւզ ատամըն էօնիւնէ գօյայըմ՝ տէտի. Օ տախի՝ Խալգա վէր, եէսինլէր. զիրա ՌԱՊՊ՝ Եէյէճէքլէր վէ արթաճագտըր՝

44 տէյիւ պույուրուր՝ տէտի. Վէ էօնլէրինէ գօյտուգտա եէտիլէր, վէ ՌԱՊՊ-ըն սէօզիւնէ կէօրէ արթտը.

ԲԱԲ 5

1 Վէ Սուրիյէ մէլիքինին սէր'ասքէրի Նա'աման, ՌԱՊՊ անըն վասըթասըյլէ Սուրիյէյէ խալաս վէրմիշ օլտուղունտան, էֆէնտիսինին եանընտա պիւյիւք վէ 'իզզէթլի պիր ատամ իտի. վէ պիր քահրաման իտի, ամմա ապրաս իտի.

2 Վէ Սուրիյէլիլէր պէօլիւք պէօլիւք չըգըփ Իսրայէլ տիյարընտան քիւչիւք պիր գըզ էսիր ալմըշլար իտի, պու տա Նա'աման'ըն գարըսընա խըզմէթ էտէր իտի.

3 Վէ խանըմընա՝ Քէշքի էֆէնտիմ Սամարիյա'տա օլան փէյղամպէրին եանընտա օլայտը. զիրա օ անը ապրասընտան շիֆա վէրիրտի՝ տէտի.

4 Վէ Նա'աման կիրիփ էֆէնտիսինէ՝ Իսրայէլ տիյարընտան օլան գըզ պէօյլէ պէօյլէ սէօյլէտի՝ տէյիւ խապէր վէրտի.

5 Վէ Սուրիյէ մէլիքի՝ Կիթ, Իսրայէլ մէլիքինէ պիր մէքթուպ կէօնտէրէյիմ՝ տէտի. Օ տախի կիտէրկէն էլինէ օն թալանթ կիւմիւշ վէ ալթը պին ալթըն վէ օն գաթ էլպիսէ ալտը.

6 Վէ Իսրայէլ մէլիքինէ մէքթուպու կէթիրիփ՝ Իշտէ պու մէքթուպ սանա կէլտիյի զաման պիլ քի, գուլում Նա'աման'ը ապրասընտան շիֆա վէրէսին իչին սանա կէօնտէրտիմ՝ տէյիւ եազըլմըշ իտի.

7 Վէ Իսրայէլ մէլիքի մէքթուպու օգուտուգտա էլպիսէսինի եըրթըփ՝ Պէն էօլտիւրմէյէ վէ տիրիլթմէյէ Ալլահ մըյըմ քի, պու ատամ պանա պիր ատամը ապրասընտան գուրթարմաղա կէօնտէրիյօր. իմտի պիլինիզ վէ կէօրիւնիւզ, պանա պահանէ արըյօր՝ տէտի.

8 Վէ Ալլահըն ատամը Էլիշա Իսրայէլ մէ-

[illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

21 [illegible]

22 [illegible]

23 [illegible]

24 [illegible]

25 [illegible]

26 [illegible]

կէլտիյինտէ՝ գալպիմ օրայա կի՞թմէտի մի. կիւմիւշ ալմաղա, վէ էսվապ վէ զէյթունլըգլար վէ պաղլար վէ գօյունլար վէ սըղըրլար վէ գուլլար վէ ճարիյէլէր ալմաղա վագը՞թ մը տըր։
27 Իմտի Նա'մանըն ճիւզամը սէնին իլէ զիւրրիյէթինէ իլէ էլ էպէտ եափըշաճագ տըր՝ տէտի։ Օլ տախի գար կիպի ճիւզամլը օլարագ՝ անըն հուզուրընտան չըգտը։

ՊԱՊ 6

1 Վէ էպնաի Էնպիյա Էլիշա'ա խիթապէն՝ Իշտէ հուզուրընտա սաքին օլտը-
2 ղըմըզ մահալ պիզէ տար տըր։ Պիզ Իորտանա կիտէլիմ, հէր պիրիմիզ օրատանըպիր ազաճ ալըպ իգամէթ իտիմիզ իչիւն օրատա քէնտիմիզէ պիր մէքեան եափալըմ՝ տէտիկլէրինտէ, Կիտինիզ՝
3 տէտի։ Պիրի տախի՝ Քէրէմ էյլէ, գուլլարընլէ պէրապէր կէլ՝ տէտիք-
4 տէ, Կէլիրիմ՝ տէյէրէք, Անլէր իլէ պէրապէր կիթտի. վէ Իորտանա վա-
5 րըլ օլուպ՝ ազաճլար քէստիլէր։ Վէ անլէրտէն պիրի պիր ազաճ քէսէր իքէն, պալթանըն տէմիրի սույա տիւշտիւ. օլ տախի՝ Էյ վահ, էֆէնտիմ, օ էմանէթ իտի՝ տէյիւ ֆէրեատ էյլէտի։
6 Վէ Ալլահ ատէմի՝ Նէ՞րէյէ տիւշտիւ՝ տէտիքտէ, օլ ատէմ անա եէրի կէօսթէրտի. օ տախի պիր ազաճ քէսիպ՝ օրայա աթտըղը կիպի տէմիր սույուն
7 իւզիւնէ չըգտը։ Վէ Անը գալտըր՝ տէտիքտէ, օլ ատէմ էլինի ուզատըպ անը ալտը։
8 Վէ Սուրիա մէլիքի Իսրայէլ իլէ մուհարէպէ էտէր իքէն, պէնտէկեանը իլէ միւշավէրէ էտիպ՝ Ֆիլան մահալտէ
9 օրտու գուրայըմ՝ տէտիքտէ, Ալլահ ատէմի Իսրայէլ մէլիքինէ՝ Օլ մահալտէն սագըն, կէչմէյէսինիզ զիրա Սուրեանլըլէր օրայա էնմիշլէր՝ տէյիւ խա-
10 պէր կէօնտէրիր իտի. Վէ Իսրայէլ մէլիքի Ալլահ ատէմինին քէնտիսինէ սէօյլէտիյի հազէր էթտիրտիյի մահալլէ կէօնտէրէրէք, չօգ տէֆ'ա օրա-
11 տան սագընտը։ Վէ Սուրիա մէլիքինին գալպի պու քէյֆիյէթտէն տոլայը մուզթարիպ օլմաղլա, պէնտէկեանընը չաղըրըպ անլէրէ՝ Պիզտէն Իսրայէլ մէլիքինէ խապէր կէօնտէրէն գիմ օլտուղունու պէյան էթմէյէճէք մի սինիզ՝ տէ-
12 տի։ Իւզէրինէ, Պէնտէկեանընտան պիրի՝ Էյ էֆէնտիմ մէլիք, հալ պէօյլէ տէյիլ տիր, անճագ Իսրայէլտէ պուլունան Էլիշա' փէյղամպէր սէնին խաթվէթխանէ օտանտա սէօյլէտիյին սէօզլէրի Իսրա-
13 յէլ մէլիքինէ պէյան էտէր՝ տէտի։ Օլ տախի՝ Կիտինիզ, պու զաթըն նէրէտէ օլտուղունու կէօրիւնիւզ, քի պէն ա-թըպ թութարըմ՝ տէտի։ Վէ անա՝ Իշթէ Տօթանտա տըր՝ տէյէրէք խապէր վէրիլտի։
14 Վէ օրայա աթլար իլէ 'արապալար վէ պույիւք 'ասքէր կէօնտէրտի. պունլար տախի կէճէլէյին կէլիպ շէհրի իհաթէ
15 էթտիլէր։ Վէ Ալլահ ատէմինին խըզմէթքեարը սապահլէյին էրքէն գալգըպ տըշարը չըգտը, վէ իշթէ 'ասքէրլէր, աթլար վէ 'արապալար շէհրի իհաթէ էթմիշլէր իտի. վէ ուշագը անա՝ Էյ վահ, էֆէնտիմ, նէ՞ եափալըմ՝ տէ-
16 տի։ Օլ տախի՝ Գօրգմա, զիրա պիզիմ իլէ օլանլար անլէր իլէ օլանլարտան չօգ
17 տըր՝ տէտի։ Վէ Էլիշա' տու'ա էտիպ՝ Եա ՌԱՊՊ, րիճա էտէրիմ, պունուն կէօզլէրինի աչ, կէօրսիւն՝ տէտիքտէ, ՌԱՊՊ օլ ուշաղըն կէօզլէրինի աչտը. օլ տախի պագտը, վէ իշթէ տաղ Էլիշա'ըն էթրաֆընտա աթէշ աթլար վէ
18 'արապալարլէ տոլու իտի։ Վէ Սուրեանիլէր անըն եանընա էնտիքլէրինտէ, Էլիշա' ՌԱՊՊԱ տու'ա էտիպ՝ Րիճա էտէրիմ, պու թայֆէնին կէօզլէրինի կէօրմէզ էյլէ՝ տէմէսի իւզէրինէ, անլէրին կէօզլէրինի Էլիշա'ըն սէօզիւնէ կէօրէ կէօրմէզ էյլէտի։
19 Էլիշա' տախի անլէրէ՝ Եօլ պու տէյիլ տիր, շէհր տախի պու տէյիլ տիր, արտըմճա կէլինիզ, պէն տախի սիզի արատըղընըզ ատէմէ կէօթիւրէյիմ՝ տէյէրէք, անլէրի Սամարիայա կէօթիւր-
20 տիւ։ Վէ Սամարիայա կիրտիքլէրինտէ,

լիշա՝ Եա ՌԱՊՊ, պունլարըն կեօզլէրինի աչ, կեօրսիւնլէր՝ տէտի. ՌԱՊՊ տախի անլէրին կեօզլէրինի աչըպ վէ իշթէ Սամարիանըն օրթա եէրինտէ պուլունտուգլարընը կեօրտիւլէր.
21 Վէ Իսրայէլ մէլիքի անլէրի կեօրիւնճէ Էլիշաեա՝ Եա պապամ՝ էյ փէտէրիմ, վուրայը՞մ մը, վուրայը՞մ մը՝ տէտի.
22 Օլ տախի՝ Վուրմա. գըլըճընլէ վէ եայընլէ էսիր ալտըգլարընը վուրու՞ր մու սըն. էօնլէրինէ էքմէք իլէ սու գօ, եէյիպ իչսինլէր, սօնկրա էֆէնտիլէրինէ կիթսինլէր՝ տէտի.
23 Վէ անլէրէ պէօյիւք պիր զիեաֆէթ թէրթիպ էթտի, վէ եէյիպ իչտիլէր. պա'տէհու անլէրի սալը վէրտի, վէ էֆէնտիլէրինէ կիթտիլէր. Վէ Սուրիա պէօլիւքլէրի պիր տախա Իսրայէլ տիյարընա կէլմէտիլէր.
24 Պունտան սօնկրա Սուրիա մէլիքի Պէն-հատատ պիթիւն 'ասքէրինի ճէմ՝ էտիպ, չըգըպ Սամարիայը մուհասարէ էյլէտի.
25 Վէ Սամարիատա գըթլըգ չէքիլ օլուպ՝ պիր մէրքէպ քէլլէսի սէքսէն կիւմիւշէ, վէ *կեօյէրճին թէրսինին* պիր րուպը՝ գապը պէշ կիւմիւշէ սաթըլընճայա տէյինճէյէ-
26 տէք անը թաղեիգ էթտիլէր. Վէ Իսրայէլ մէլիքի սուրըն իւզէրինտէ կէզէր իքէն, պիր գարը անա՝ Էյ էֆէնտիմ մէլիք, իմտատ էյլէ՝ տէյիւ ֆէրեատ էյլէտի.
27 Օլ տախի՝ ՌԱՊՊ սանա եարտըմ էթմէզսէ, պէն սանա նէ՞րէտէն, խարմանտա՞ն մը, եօգսա մա'սարատա՞ն մը
28 եարտըմ էտէյիմ՝ տէտի. Վէ մէլիք անա՝ Սանա նէ՞ օլտու՝ տէտիքտէ, մէրգումէ՝ Պու գարը պանա՝ Օղլունու վէր, անը պու կիւն եէյէլիմ, վէ պէնիմ օղ-
29 լումը եարըն եէրիզ՝ տէտի. Վէ պէօյլէճէ օղլումու փիշիրիպ եէտիք. Վէ էրթէսի կիւն անա՝ Օղլունու վէր եէյէլիմ տէտիյիմտէ, օղլունու կիզլէմիշ՝ տէտի.
30 Վէ մէլիք գարընըն սէօզլէրինի իշիտինճէ էսվապընը եըրթըպ. վէ սուր իւզէրինտէ կէզմէքտէ իքէն, ալթըտան թէնի իւզէրինտէ չուլ
31 վար իտի. Վէ Տէտի՝ Էյէր Էլիշա՝ իպն-ի Շաֆաթ'ըն պաշը պու կիւն անըն իւզէրինտէ գալըրսա, Ալլահ պանա պէօյլէ վէ տախա զիեատէ էթսին՝ տէտի.
32 Վէ Էլիշա՝ խանէսինտէ օթուրմագտա իտի, վէ իխթիարլար անըն իլէ պէրապէր օթուրուրլարտը. իսէ մէլիք քէնտի էօնիւնտէն պիր ատամ կէօնտէրտի. լաքին օլ ատամ անըն եանընա կէլմէտէն էվվէլ Էլիշա իխթիարլարա՝ կէօրիւեօրմիսինիզ, պու քաթիլ օղլու պէնիմ պաշըմը քէսմէյէ ատամ կէօնտէրմիշ՝ պագընըզ, ատամ կէլտիքտէ գափույու գափայըպ անը գափուտա սըքըշթըրընըզ. էֆէնտիսինին այագլարընըն սէսի անըն
33 արտընճա տէյի՞լ մի՝ տէտի. Օ տախա անլէրլէ սէօյլէշիրքէն, իշթէ կէօնտէրիլէն ատամ անըն եանընա վարըր. Վէ իշթէ պու պէլա ՌԱՊՊ տարաֆընտան տըր. ՌԱՊՊՏԱՆ տախա նէ՞ պէքլէյէյիմ՝ տէտի.

ՊԱՊ 7

1 Վէ Էլիշա՝ ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէյինիզ. ՌԱՊՊ՝ եարըն պու վագըթտա Սամարիա գափուսընտա պիր էօլչէք իւյսէ ուն պիր մըթգալա, վէ իքի էօլչէք արփա պիր մըթգալա օլաճագ
2 տէյիւ պույուրույօր՝ տէտի. Վէ անըն էլի իւզէրինէ մէլիքին տայանտըղը գոմի Ալլահ ատամընա ճէվապ վէրիպ՝ ՌԱՊՊ պիլէ կէօքլէրտէ փէնճէրէլէր եափսա՝ պու շէյ օլապիլի՞րմի՝ տէտիքտէ, Էլիշա՝ իշթէ սէն անը կէօզլէրինլէ կէօրէճէքսին, լաքին անտան եէմէյէճէքսին՝ տէտի.
3 Վէ տէօրթ նէֆէր ճիւզամլը ատէմ գափու աղզընտա պուլունուրլարտը. վէ պիրի պիրինէ՝ Նի՞չին էօլիւնճէյէ գատար պուրատա օթուրույօրըզ.
4 Էյէր՝ Շէհրէ կիրէլիմ՝ տէրսէք, շէհրտէ գըթլըգ օլտուղընտան, օրատա էօլիւրիւզ, վէ էյէր պուրատա օթուրսագ տա էօլիւրիւզ. իմտի կէլինիզ Սուրիալըլէրին

---

*Իհթիմալքի հուպուպաթտան պիր նէվ'իին իսմի իտի.

[illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

ձէ անըն հագգընտա վագի օլտու՝ չիւնքի բու գավմ գափուտա անը չիյնէտիքլէ վէֆաթ էթտի.

ՊԱՊ Ը

1 Վէ Էլիշա՛ օղլընը իհեա էյլէտիյի խաթունա խիթապէն՝ Գալգ խանէնինի խալգը իլէ կիթ, վէ մուսաֆիրլիք էտէպիլէճէյին մահալլէ մուսաֆիր օլ. զիրա ՌԱՊՊ գըթլըգը տա՛վէթ էթմիշ տիր, հէմ տէ պու արազիյա եէտի սէնէ կէլէճէքտիր' տէտի. 2 Օլ խաթուն տախի գալգըփ Ալլահ ատամընըն սէօզիւնէ մուճիպինճէ հարէքէթ էթտի, խանէսի խալգը իլէ կիտիփ Ֆիլիսթինլէր տիյարընտա եէտի սէնէ մուսաֆիր օլտու.

3 Վէ եէտի սէնէնին խիթամընտա օլ խաթուն Ֆիլիսթինլէր տիյարընտան տէօնիւփ խանէսի վէ թարլասը իչիւն ֆէրիատ էթմէյէ մէլիքին հուզուրընա չըգտը. 4 Մէլիք տախի Ալլահ ատամընըն խըտմէթքեարը Կէհազի իլէ սէօյլէշիր իքէն, Էլիշա'նըն եափմըշ օլտուղու պիւյիւք իշլէրին հէփսինի պանա հիքեայէ' տէտի. 5 Օլ տախի մէյյիթի նասըլ տիրիլթտիյինի հիքեայէ էտէր իքէն, իշթէ օղլընը իհեա էյլէտիյի խաթուն քէնտի խանէսի իլէ թարլասը իչիւն մէլիքէ ֆէրիատ էթմէյէ կէլտի. Կէհազի տախի՝ էֆէնտիմ մէլիք, իշթէ խաթուն պու տուր, վէ Էլիշա'նըն իհեա էյլէտիյի օղլու պու տուր' տէտի. 6 Մէլիք տախի խաթունա սուալ էթտիքտէ, մէրգումէ անա հիքեայէ էթտի. Վէ մէլիք անա պիր խատըմ թա'յին էտիփ՝ Պունուն քիւֆֆէ-ի մալլարընը, վէ պու արազի թէրք էյլէտիյի կիւնտէն պու անէ տէյին թարլալարընըն ծէմի' ի մահսուլաթընը ի'ատէ էյլէ' տէտի.

7 Վէ Էլիշա' Տըմըշգա կիթտի. վէ Սուրիա մէլիքի Պէնհատատ խասթա օլմուշտու. Ալլահ ատամը պուրայա կէլտի' տէյիւ անա խապէր վէրիլտի. 8 Վէ մէլիք Հազայէլ'է խիթապէն՝ Էլինէ պիր հէտիյէ ալ տա, Ալլահ ատամընը իսթիգպալէ կիթ' Պու խասթալըգտան շիֆա՛ պուլաճագ մը իմ' տէյիւ անընլա օրթամըզտա Եէհօվահտան սուալ էյլէ' տէտի. 9 Վէ Հազայէլ Տըմըշգըն հէր նէվ'ի էյի շէյլէրինտէն գըրգ տէվէ եիւքլէթմէլէրտէն պիր հէտիյէ ալըփ՝ անըն իսթիգպալինէ կիթտի. Վէ կէլիպ անըն հուզուրընա տուրուպ տէտի քի, Օղլուն Սուրիյէ մէլիքի Պէնհատատ, Պու խասթալըգտան շիֆա պուլաճագ մըյըմ' տէյիւ պէնի սանա կէօնտէրտի. 10 Էլիշա տախի անա, Կիթ անա՝ էլպէթթէ շիֆա պուլաճագսըն' տէ. Ֆագաթ մէյիթ պուլաճաղընը ՌԱՊՊ պանա կէօսթէրտի' տէտի. 11 Վէ եիւզիւնիւ տօնուպ, Անը ութանտըրընճայա գատար, տիք պագըփ տուրտու. Վէ Ալլահ ատամը աղլատը. 12 Հազայէլ տախի՝ էֆէնտիմ նիչին աղլըյօրսըն' տէյինճէ, Սէնին Իսրայէլ օղուլլարընա էտէճէյին ֆէնալըգլարը պիլտիյիմ իչիւն. Անլարըն գալէլէրինի աթէշէ վէրէճէքսին, կէնճլէրինի գըլըճ իլէ էօլտիւրէճէքսին, չօճուգլարընը եէրէ չարփըփ պարչալայաճագսըն, պէտէն գարընլարընը եարաճագսըն' տէտի. 13 Վէ Հազայէլ՝ Պու քէօփէք գուլլուն քի՛մ տիր քի պու պէօյլէ պիւյիւք իշլէրի իշլէյէ' տէտի. Էլիշա տախի ՌԱՊՊ սէնին Սուրիյէ մէլիքի օլաճաղընը պանա կէօսթէրտի' տէտի. 14 Օլ տախի Էլիշա'տան այրըլըփ էֆէնտիսինէ կէլտի. Օլ տախի անա՝ Էլիշա' սանա նէ սէօյլէտի' տէտիյինտէ, Մութլագա շիֆա պուլաճագսըն' տէյի 15 պանա սէօյլէտի' տէտի. Էրթէսի կիւն տախի պիր քէչէ ալըփ սույա պաթըրարագ անըն եիւզիւ իւզէրինէ սէրտի. Օլ տախի վէֆաթ էթտիքտէ Հազայէլ անըն եէրինէ մէլիք օլտու.

16 Իսրայէլ մէլիքի Եօրամ պին Ախապըն պէշինճի սէնէսինտէ Եէհօշաֆաթ Եէհուտա մէլիքի իքէն Եէհուտա մէլիքի Եէհօշաֆաթըն օղլու Եօրամ մէ- 17 լիք օլտու. Մէլիք օլտուղընտա օթուզ իքի եաշընտա օլուփ՝ սէքիզ սէնէ Եէ- 18 րուշալիմտէ հիւքիւմէթ էյլէտի. Վէ Իսրայէլ մէլիքլէրի՝ Ախապըն գըզը օլմաղլէ Ախապ խանէտանընըն եօլունճա կիթտի, Իսրա,

միւլուքի Իսրայէլին եօլընտա սիւլուք էտէրէք, ՌԱՊՊԸՆ նազարընտա քէօթիւ
19 օլանը իշլէտի։ Լաքին ՌԱՊՊ գուլու Տավուտըն խաթըրը իչիւն, անա վէ էվլատընա տա'իմա պիր չըրաղ վէրմէքլիյի վա'տ էթտիյինէ կէօրէ, Եէհուտայը հէլաք էթմէք իսթէմէտի։
20 Օնուն էյյամընտա Էտօմլուլէր Եէհուտայըն 'ալի օլմա' թահթ ը հիւքիւմէթինտէն չըգարագ, քէնտի իւզէրլէրի-
21 նէ պիր մէլիք նասպ էթթիլէր։ Վէ Եօրամ 'արապալարըն ճիւմլէսինի պէրապէր ալըփ Սա'իրէ կէչտի. վէ կէճէլէյին գալգըփ քէնտինի իհաթէ էտէն Էտօմլուլէրի վէ 'արապա պաշլըլարընը վուրտու. գավմ տախի չատըրլարընա
22 գաչըփ կիթթիլէր։ Ամմա Էտօմլուլէր պու կիւնէ գատար Եէհուտայըն 'ալի ալթը թահթ ը հիւքիւմէթինտէն չըգտըլար։ Լիպնա տախի օլ վագըթտա 'ասի օլտու։
23 Վէ Եօրամըն պագըյյէի ահվալը վէ քեաֆֆէի ա'մալը իշթէ միւլուքի Եէհուտանըն թէվարիխի քիթապընտա մու-
24 հարրէր տիր։ Վէ Եօրամ էճտատը իլէ ույուտուպ՝ Տավուտ շէհրինտէ էճտատընըն եանընտա տէֆն օլունտու. վէ օղլու *Ախազեա եէրինէ մէլիք օլտու։
25 Իսրայէլ մէլիքի Եօրամ իպնի Ախապըն օն իքինճի սէնէսինտէ Եէհուտա մէլիքի Եօրամըն օղլու Ախազեա մէլիք
26 օլտու։ Ախազեա մէլիք օլտուղընտա եիրմի իքի եաշընտա օլուպ՝ պիր սէնէ Երուշալիմտէ հիւքիւմէթ էյլէտի. վալիտէսինին իսմի տախի 'Աթալեա օլուպ՝ Իսրայէլ մէլիքի 'Ամրինին գըզը իտի։
27 Վէ Ախապ խանէսինէ տամատ օլմասըյլէ՝ Ախապ խանէսինին մէսլէքինտէ սիւլուք էտէրէք, Ախապ խանէսի կիպի ՌԱՊՊԸՆ նազարընտա քէօթիւ օլանը
28 իշլէտի։ Վէ Եօրամ իպնի Ախապ իլէ պէրապէր Սուրիա մէլիքի Հազայէլ իլէ մուհարէպէ էթմէք իչիւն, Ռամօթ-Ճիլ'ատա կիթթի. Սուրիանիլէր տախի
29 Եօրամը եարալատըլար. Մէլիք Եօրամ տախի Սուրիա մէլիքի Հազայէլ իլէ մուհարէպէ էթտիյինտէ Սուրիանիլէրին անա Ռամօթտա աչտըգլարը եարալարտան Եիզրը'էլտէ շիֆա պուլմագ իչիւն 'ավտէթ էյլէտի. վէ Եօրամ իպնի Ախապ խասթա օլտուղու իչիւն՝ Եէհուտա մէլիքի Ախազեա իպնի Եօրամ անը կէօրմէյէ Եիզրը'էլէ էնտի։

ԲԱԲ 9

1 Վէ Էլիշա՝ փէյղամպէր էպնա ի էնպիյատան պիրինի չաղըրըպ, անա՝ Պէլինի գուշաթ վէ էլինէ պու շիշէ եաղը
2 ալարագ Ռամօթ-Ճիլ'ատա կիթ. վէ օրայա վարտըղընտա Եէհու իպնի Եէհօշաֆաթ իպնի Նիմշիյի պուլուպ՝ եանընա կիրէրէք, անը գարտաշլարը արասընտան գալտըր, վէ պիր իչէրիքի
3 օտայա կէթիւր։ Պու շիշէ եաղը անըն պաշընա տէօքիւպ, վէ՝ Պէն սէնի Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք օլմագ իչիւն մէսհ էյլէտիմ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր՝ տէ. անտան գափույու աչ վէ էյ-
4 լէնմէյէրէք ֆիրար էյլէ՝ տէտի։ Պէյլէճէ օլ նէվճիվան փէյղամպէր Ռամօթ
5 -Ճիլ'ատա կիթթի։ Վէ օրայա վարտըղընտա չէրի ռուասասը 'ասքէրի օթուրյօրլար իտի. օլ տախի՝ Էյ սէրտար, սանա պիր տիյէճէյիմ վար տըր՝ տէտի. վէ Եէհու՝ Ճիւմլէմիզտէն հանկընա՝ տէտիքտէ՝ Սանա, էյ սէրտար, տէ-
6 տիյի կիպի, Օ գալգըփ էվէ կիրտիքտէ, զէյթուն եաղը անըն պաշընա տէօքիւպ՝ անա՝ Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ, Պէն սէնի ՌԱՊՊԸՆ գավմը օլան Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք օլմագ իչիւն
7 մէսհ էյլէտիմ. Վէ էֆէնտին Ախապըն խանէսինի վուրասըն, վէ պէն գուլլարըմ օլան փէյղամպէրլէրին գանլարընը, վէ ՌԱՊՊԸՆ պիւթիւն գուլլարընըն գանլարընըն ինթիգամընը Եէզապէլտէն ա-
8 լըրըմ. Վէ Ախապըն պիւթիւն խանէսի հէլաք օլաճագ; Ախապտան հէր էրքէյի վէ Իսրայէլտէ գափանմըշ վէ պը-
9 րագըլմըշ օլանը գաթ'էտէճէյիմ. Վէ

---

* 2 Թէվ. 22. 6—Ազարիա, վէ 2 Թէվ. 21, 17, վէ 25. 23—Եօահազ տէնիլիր.

Ախապըն խանէտանինի Եէրօպօամ'ըն իպնի
Նէպաթըն խանէտանի, վէ Պաաշա իպնի
10 Ախիյանըն խանէտանի կիպի էտէճէյիմ. Վէ
քէօփէքլէր Եիզրաէլ թարլասընտա
Եէզապէլի եէյէճէք, վէ օնը տէֆն է-
տէն պուլունմայաճագ' տէյիւ պույու-
րուր' տէտի. վէ գափույը աչըփ փի-
րար էյլէտի.
11 Եէհու տախի էֆէնտիսինին գուլլուգ-
ճուլարը եանընա չըգտըղընտա' անա'
Խա՞յր մը տըր. պու տիվանէ սանա նի-
չին կէլտի' տէտիլէր. օ տախի օնլարա'
Սիզ պու ատէմի, վէ սէօզինի պի-
12 լիրսինիզ' տէտի. Անլէր տախի' Եալան
տըր, պիլտիր պիզէ նագըլ էյլէ' տէ-
տիքլէրինտէ, Պունտա պէօյլէ պէօյլէ
սէօյլէտի. ՐԱՊՊ' Սէնի Իսրայէլ իւզէ-
րինէ մէլիք օլմագ իւզրէ մէսհ էյլէտիմ,
13 պույուրուր' տէտի. Օլ զէման 'ալէլ
'աճէլէ հէր պիրի լիպասընը ալըփ նէր-
տիւանըն պաշը իւզէրինէ անըն ալթընա
գօյտուլար' պօրու չալարագ, Եէհու մէ-
14 լիք օլտու' տէտիլէր. Պէօյլէճէ Եէհու
իպնի Եէհօշաֆաթ իպնի Նիմշի Եօ-
րամ 'ալէյհինէ 'իսեան էյլէտի. (Եօ-
րամ իսէ Սուրիա մէլիքի Հազաէլին եիւ-
զինտէն Ռամօթ-Ճիլ'ատը քիւաֆֆէ ի
Իսրայէլ իլէ պէրապէր մուհաֆազա
15 էթմէքտէ իքէն, Մէլիք Եօրամ Սու-
րիա մէլիքի Հազաէլ իլէ մուհարէպէ
էթտիյինտէ Սուրիանիլէրին անա ուր-
տուգլարը եարալարտան շիֆա պուլմագ
իւզրէ, Եիզրաէլէ 'ավտէթ էթմիշ ի-
տի.) Եէհու տախի' Էյէր թէնսիպ է-
տէրսէնիզ, Եիզրաէլէ կիտիփ խապէր
վէրմէք իւզրէ' պու շէհրտէն պիր փի-
րարի չըգմասըն' տէտի.
16 Վէ Եէհու պինիփ Եիզրաէլէ կիթտի,
զիրա Եօրամ օրատա եաթըյօր իտի. վէ
Եօրամը կէօրմէք իւզրէ Եէհուտա մէլիքի
17 Ախազիա օրայա ինմիշ իտի. Վէ Եիզրա-
էլտէ գուլլէ իւզէրինտէ պուլունան
պէքճի Եէհունըն պէօլիւքինին կէլտի-
յինի կէօրէրէք' Պէն պիր պէօլիւք կէօ-
րիւյօրըմ' տէտի. Եօրամ տախի' Պիր
աթլը ալըփ, խա՞յր մը' տէյիւ սու'ալ էթ-
մէք իւզրէ անլարը գարշըլամագա կէօն-
18 տէր' տէտի. Աթլը տախի անը գարշը-
լայըփ' Մէլիք, խա՞յր մը' տէյիւ սու'ալ
էտիյօր տէտիյինտէ, Եէհու անա' Խայր
իլէ սէնին նէ՞ իշին վար. արդըմա կէչ'
տէտի. Պէքճի տախի' Կէօնտէրիլէն ա-
տէմ անլարա եէթիշտի, ֆագաթ 'ավ-
տէթ էթմէյօր' տէյիւ խապէր վէրտի.
19 Վէ իքինճի պիր աթլը կէօնտէրտիյին-
տէ, օ անլարա վարըփ' Մէլիքէ խա՞յր
մը' տէյիւ սու'ալ էտիյօր, տէտիքտէ
իւզէրինէ, Եէհու' Խայր իլէ սէնին նէ՞
20 իշին վար. արդըմա կէչ' տէտի. Վէ
պէքճի խապէր վէրէրէք, Անլարա եէ-
թիշտի, ֆագաթ 'ավտէթ էթմէյօր' վէ
անըն սիւրիւշիւ Եէհու իպնի Նիմշինին
սիւրիւշիւնէ պէնզէր, զիրա տէլի կիպի
սիւրիւյօր' տէտի.
21 Օլ զէման Եօրամ' 'Արապայը հազըր-
լայընըզ' տէմէսի իւզէրինէ անը հա-
զըրլատըլար. վէ Իսրայէլ մէլիքի Եօ-
րամ վէ Եէհուտա մէլիքի Ախազիա հէր
պիրի քէնտի 'արապասըյլէ Եէհույը
գարշըլամաղա չըգըփ' անա Եիզրաէլի
Նապօթըն թարլասընտա գավուշտըլար.
22 Վէ Եօրամ Եէհույը կէօրտիւյիւ կիպի'
Էյ Եէհու, խա՞յր մը պու' տէտիքտէ'
Վալիտէն Եէզապէլին զինա վէ սիհիրլէ-
րի թէքէսսիւր էթտիքճէ նա՞սըլ խայր
23 օլուր' տէտի. Եօրամ տախի էլլէրինի
տէօնտէրիփ փիրար էտէր իքէն, Ա-
խազիայա' Էյ Ախազիա, խըյանէթ վար'
24 տէտի. Եէհու տախի եայընը գուվ-
վէթլէ չէքիփ Եօրամը իքի օմուզը ա-
րասընտան վուրտու. վէ օգ անըն եիւ-
րէյինտէն կէչտի, քէնտիսի տախի 'ա-
րապասընտա եըգըլտը. Վէ Եէհու սէր-
25 տարը Պիտգարա' Պունու գալտըրըփ
Եիզրաէլի Նապօթըն հիսսէսի օլան
թարլայա աթ, զիրա պէնիմ իլէ սէն
պինիփ եան եանա անըն փէտէրի Ա-
խապըն արդասընտա կիթտիյիմիզ, ա-
նըն 'ալէյհինէ ՐԱՊՊԸՆ պու հիւքմիւ-
26 նիւ վէրտիյինի, եա'նի ՐԱՊՊ' Հագիգաթ էն
Նապօթըն գանընը վէ էվլատընըն գա-
նընը տիւն կէօրտիւմ' տէտիյինի, վէ
անտա սանա պու թարլատա մուգապէլէ
էտէճէյիմ' տէյիւ ՐԱՊՊԸՆ պույուրտու-

նը խաթըրընա կեթիրտիմ վէ շիմտի ՌԱՊՊԸՆ
քէլամընա կէօրէ անը ալըպ պու
թարլայա աթ՝ տէտի.
27 Վէ Եէհուտա մէլիքի Օխոզիա պունու
կէօրիւնճէ պաղչէ քէօշքիւ եօլընտան
ֆիրար էյլէտիյինտէ, Եէհու անը
թաքիպ իլէ՝ Պունու տախի 'արապասընտա
վուրունուզ՝ տէմէսի իւզէրինէ,
անը Իպլէամ'ըն դուրպինտէ օլան Ճիւր
եօգուշընտա վուրտուլար. վէ Մէճիտտօյա
ֆիրար իլէ օրատա վէֆաթ էյլէտի.
28 Պէնտէկեանը տախի անը 'արապա իլէ
Եէրուշալիմէ կէթիրիպ՝ Տավութ շէհրինտէ
ճէտտլարը իլէ քէնտի գապրընտա
տէֆն էթտիլէր.
29 Եօրամ իպն ի Ախապըն օն պիրինճի
սէնէսինտէ Ախազիա Եէհուտա իւզէրինէ
մէլիք օլմուշ իտի.
30 Վէ Եէհու Եէզրա'էլէ կէլտիյինտէ, Եէզապէլ
'Խապէրի ալըպ քէնտի կէօզլէրինէ
սիւրմէ չէքտի, վէ պաշընը տօնատըպ
31 փէնճէրէտէն պագտը. Եէհու
տախի գափուտան կիրտիյինտէ, մէզպուրէ՝
Էֆէնտիսինի գաթլ էտէն Զիմրի
32 խայր կէօրտիւ՞ մի՝ տէտի. Օլ տախի
փէնճէրէյէ տօղրու պագըպ՝ Պէնիմ
թարաֆըմտա քիմ վար քիմ՝ տէտիյինտէ,
իքի իւչ նէֆէր խատըմ անա
33 պագտըլար. Վէ տէտի՝ Անը աշաղը
աթընըզ՝ տէտիյի կիպի, անը աշաղը
աթտըլար. վէ մէզպուրէնին գանընտան
[illegible] վէ աթլարա սըչրատը.
34 վէ անը չիյնէտի. Վէ իչէրի կիրէրէք
յէյիպ իչտիքտէն սօնրա՝ Շու մէլ'ունէյի
պուլուպ անը տէֆն էտինիզ,
35 զիրա մէլիք գըզըտըր՝ տէտի. Վէ անը
տէֆն էթմէյէ կիթտիքլէրինտէ գաֆասը
իլէ այագլարը վէ ավուճլարընտան
մա'ատա պիր շէյինի պուլամատըլար.
36 Վէ տէօնիւպ անա խապէր վէրտիքլէրինտէ,
Օ՝ ՌԱՊՊԸՆ քէնտի գուլու
Թիշպէլի Իլիա լիսանըյլէ սէօյլէտիյի
քէլամըտըր կի՝ Եիզրա'էլ թարլասընտա
Եէզապէլին էթինի քէօփէքլէր էտէյէճէքլէր.
37 Վէ Եէզապէլին լէշի Եիզրա'էլ
թարլասընտա կիւպրէ կիպի
օլաճագ, Պու Եէզապէլ 'տիր՝ տէնիլմէյէճէք տիր՝ տէտի.

ՊԱՊ 10

1 Վէ Սամարիատա Ախապըն եէթմիշ նէֆէր
օղլու օլմաղլէ, Եէհու Սամարիայա
Եիզրա'էլ րու'էսասը օլան իխթիյարլարա
վէ Ախապըն չօճուգլարընը
լալալարընա [illegible] մէքթուպլար
2 կէօնտէրտի. Շիմտի պու մէքթուպըն
վիւսուլինտէ, մատէմ քի էֆէնտինիզին
օղուլլարը եանընըզտա տըր,
վէ 'արապալար իլէ աթլար վէ մուհաքէմ
շէհիրլէր իլէ սիլահլարընըզ տա-
3 խի վար իսէ, էֆէնտինիզին օղուլլարընտան
էֆգալը վէ պիյանէ մունասիպ կէօրիւնիւլէնի
պապասընըն թախթը իւզէրինէ
ճիւլուս էթտիրիպ, էֆէնտինիզին
խանէսի իչիւն մուհարէպէ էյլէյին՝
4 տէտի. Վէ անլար զիյատէսիյլէ խավֆէտէրէք՝
իշթէ իքի մէլիք անա մուգավէմէթ
էտէմէտիյի հալտէ պիզ նասըլ
մուգավէմէթ էտէճէյիզ՝ տէտիլէր.
5 Վէ սարայըն միւտիւրի իլէ շէհըր մուհաֆըզը,
վէ իխթիյարլար վէ լալալար
Եէհուեա՝ Պիզ գուլլարըն իզ, պիզէ
նէ էմր էտէրսէն իճրա էտէրիզ. պիզ
քիմսէյի մէլիք նասպ էթմէյիզ. սէնին
էթտիյինի իճրա էյլէ՝ տէյիւ խապէր
կէօնտէրտիլէր.
6 Օլ տախի անլարէ՝ Էյէր սիզ պէնիմ
իլէ օլուպ՝ էմրիմէ մութի' իսէնիզ,
էֆէնտինիզին օղուլլարընըն պաշլարընը
ալըպ եարըն պու վագըթտա Եիզրա'էլէ
եանըմա կէլինիզ՝ տէյիւ իքինճի
տէֆ'ա պիր մէքթուպ եազտը. Վէ մէլիքզատէլէր
եէթմիշ նէֆէր օլուպ՝ քէնտիլէրինի
պէսլէյէն շէհրին պէ-
7 յուքլէրինին եանլարընտա իտիլէր. Վէ
մէքթուպ անլարա վարտուղունտա մէլիքզատէլէրի
թութուպ եէթմիշ քիշի
օլարագ, անլարը քէստիլէր. վէ պաշլարընը
զէմպիլլէրէ գօյուպ Եիզրա'էլէ ա-
8 նըն եանընա կէօնտէրտիլէր. Վէ պիր
խապէրճի կէլիպ՝ Մէլիքզատէլէրին պաշլարընը
կէթիրտիլէր՝ տէյէրէք անա

խայեր վերտիքտէ, օլ տախի՝ Անլերի
իքի եըղըն օլարագ, գափու եանընտա
9 սապահա գատար գօյունըզ՝ տէտի· Վէ
սապահլայըն Եէհու չըգըփ տուրարագ,
պիւթիւն գավմա խիթապէն՝ Սիզ սա-
լիհսինիզ, իշթէ պէն էֆէնտիմէ 'ասի
օլուպ անը գաթլ էթտիմ· լաքին
պունլարըն ձիւմլէսինի քի՞մ գաթլ էթ-
10 տի· Շիմտի մա'լիւմունուզ օլսուն քի,
ՌԱՊՊԸՆ Ախապ խանէսի 'ալէյհինէ պու-
յուրտըղը շէյլէրտէն հիչ պիրի եերէ
տիւշմէյէձէք տիր· ՌԱՊՊ՝ գուլու Իլյա-
նըն վասըթասըյլէ սէօյլէտիյինի իճրա
11 էթտի՝ տէտի։ Վէ Եէհու Եիզրա'էլտէ
Ախապ խանէսինտէն պագի գալանլա-
րըն ձիւմլէսինի, վէ անըն պիւյիւքլէ-
րինի վէ տօսթլարընը վէ քեահինլէրինին
հիչ պիրինի սաղ պրագմայարագ՝ քեաֆ-
ֆէսինի գաթլ էյլէտի·

12 Պա'տէհու գալգըփ Սամարիյա կիթ-
մէք իւզրէ հարէքէթ էյլէտի, վէ եօլ-
տա չօպանլարըն Պէյթ'աքէտ նամ մա-
13 հալլինէ եեթիշտիքտէ, Եէհու Եէհուտա
մելիքի Ախազիանըն գարնտաշլարընա
թեսատիւֆ էտէրէք, Սիզ քի՞մ սի-
նիզ՝ տէտիքտէ, Պիզ Ախազիանըն գա-
րընտաշլարըյըզ, վէ մելիքզատէլէր իլէ
մելիքէզատէլէրի զիյարէթ էթմէյէ կի-
14 տիյօրըզ՝ տէտիլէր· Օլ տախի Անլերի
տիրի թութունուզ՝ տէտիքտէ, անլերի
տիրի թութուպ՝ Պէյթ'աքէտ գույուսու
եանընտա անլերի, եա'նի գըրգ իքի
քիշիյի, պիրինի սաղ պրագմայարագ,
գաթլ էթտիլէր·

15 Վէ օրատան հարէքէթլէ Եօնատապ
իպն ի Րէքապա թեսատիւֆ էտէրէք,
անա սէլամ վէրիփ՝ Պէնիմ գալպիմ
սէնին գալպին իլէ օլտըղը միսիլլիւ, սէ-
նին գալպին տօղրու մը տըր՝ տէտիք-
տէ, Եօնատապ՝ Էվէթ՝ տէտի· Եէհու՝ Էօյլէ-
րինէ, Էօյլէ իսէ էլինի պանա
վէր՝ տէտի· վէ էլինի վերտիքտէ, անը
16 'արապայա եանընա ալտը· Վէ՝ Պէնիմ
իլէ պէրապէր կէլիփ՝ ՌԱՊՊ իչիւն օլան
ղայրէթիմի միւշահէտէ էյլէ՝ տէտի·
պէօյլէձէ անը 'արապայա պինտիրտի-
17 լէր· Վէ Սամարիյա կիտիփ՝ ՌԱՊՊԸՆ
Իլյայա պույուրտըղը քէլամա կէօրէ՝
Ախապ խանէսինի հէլաք էտինձէյէ գա-
տար, անըն Սամարիյատա պագի գա-
լանլարընըն քեաֆֆէսինի վուրտու։

18 Պա'տէհու Եէհու գավմըն քեաֆֆէ-
սինի ձէմ' էտէրէք, անլերէ խիթապէն,
Ախապ Պա'ալա ազ խըտմէթ էյլէտի,
Եէհու անա չօգ խըտմէթ էտէձէք տիր·
19 Վէ շիմտի Պա'ալըն փէյղամպէրլէրինին
քեաֆֆէսիյլէ անա խըտմէթ էտէնլէ-
րին ձիւմլէսինի վէ քեահինլէրինին ձիւմ-
լէսինի՝ պիր տանէսի էքսիք օլմայարագ՝
եանըմա ձէմ' էտինիզ, զիրա Պա'ալ
իչիւն պէօյիւք պիր գուրպանըմ վար·
քիմ քի օրատա պուլունմազսա սաղ
գալմայաձագ տըր՝ տէտի։ Լաքին Եէ-
հու Պա'ալա խըտմէթ էտէնլէրի հելաք
էթմէք իչիւն պունու հիլէ իլէ եափտը·
20 Վէ Եէհու՝ Պա'ալ իչիւն պիր ձէմա'աթ ը
'ազիմէ թախսիս էտինիզ՝ տէտի· վէ
21 պունու իլան էթտիլէր· Պէօյլէձէ Եէ-
հու պիւթիւն Իսրայէլէ եատէր կէօն-
տէրտի· վէ Պա'ալա խըտմէթ էտէնլէ-
րին ձիւմլէսի պիր քիշի կէրի գալմա-
յարագ՝ կէլտիլէր· վէ Պա'ալ խանէյէ
կիրտիլէր, վէ Պա'ալ խանէ պաշտան
22 պաշա տօլտու· Վէ էլպիսէ նազըրընա՝
Պա'ալա խըտմէթ էտէնլէրին քեաֆֆէ-
սի իչիւն էլպիսէ չըգար՝ տէտիյինտէ,
23 անլերէ իչիւն էլպիսէ չըգարտը· Վէ Եէ-
հու Եօնատապ իպն ի Րէքապ իլէ պէ-
րապէր Պա'ալ խանէյէ կիրիփ, Պա'ա-
լա խըտմէթ էտէնլէրէ խիթապէն՝ Տիգ-
գաթլէ թէֆթիշ էյլէյինիզ, թա քի պու-
րատա սիզին իլէ Եէհօվանըն գուլլա-
րընտան քիմսէ պուլունմասըն, եալը-
նըզ Պա'ալա խըտմէթ էտէնլէր պուլուն-
24 սուն՝ տէտի· Վէ զէպիհէլէր իլէ մուհրա-
գալարը 'արզ էթմէք իչիւն կիրտիքլէ-
րինտէ, Եէհու խարիձտէ սէքսէն նէ-
ֆէր տաէմ թա'ին էտէրէք՝ Սիզտէն
հէր քիմ էլլէրինիզէ թէսլիմ էթտիյիմ
տաէ հէրտէն պիրինի սաղ պրագըրսա,
ձանը անըն ձանընա պէտէլ օլաձագ
25 տըր՝ տէտի· Վէ 'արզը մուհրագայը
թէմամ էտինձէ, Եէհու չաթըրլարը իլէ
զապըթաննըրա խիթապէն՝ կիրինիզ,

պունլարը գաթլ էտինիզ. պիր քիշի
տըշարը չըգմասըն՝ տէտիյինտէ, անլէրի
գըլըճտան կէչիրտիլէր. վէ չափարլար
իլէ զապըթան անլէրի տըշարը աթըփ՝
Պա'ալ խանէ շէհրինէ կիտտիլէր.
26 Վէ Պա'ալ խանէնին պութլարընը չըգարըփ
27 իհրագ էթտիլէր. Պա'ալ փութընը
տախի գըրըփ՝ Պա'ալ խանէյի եըգարագ,
անը պու կիւնէ տէկին մէզպէլէ
28 էթտիլէր. Պու մինվալ իւզրէ Եէհու
Պա'ալը Իսրայէլտէն մահվ էթտի.
29 Լաքին Եէհու Իսրայէլին կիւնահ իշլէմէսինէ
սէպէպ օլան Եէրօպը'ամ իպնի
Նէպաթըն կիւնահլարընտան՝ եա'նի
Պէյթէլտէ վէ Տանտա պուլունան ալթուն
պուզաղըլարտան այրըլմատը.
30 Վէ ՐԱՊՊ Եէհույա խիթապէն Ախապ
խանէսի 'ալէյհինտէ գալպիմտէ օլանըն
քեաֆֆէսինի ֆի'լէ կէթիրիփ, 'ինտիմտէ
տօղրու օլանը իճրա էտէրէք՝ հիւսն ի
հարէքէթ էյլէտիյին իչիւն, տէօրտիւնճիւ
պաթնա գատար օղուլլարըն Իսրայէլ
թախթընտա ճիւլուս էտէճէքլէր
31 տիր՝ տէտի. Ամմա Եէհու Իսրայէլին
Ալլահը օլան ՐԱՊՊԸՆ շէրի'աթընտա
քէմալ ը գալպիյլէ սիւլուք իչիւն տիգգաթ
էթմէյէրէք, Իսրայէլին կիւնահ
իշլէմէսինէ սէպէպ օլան Եէրօպը'ամըն
կիւնահլարընտան այրըլմատը.
32 Օլ էյյամտա ՐԱՊՊ Իսրայէլի գըրմաղա
պաշլատը. վէ Հազաէլ անլէրի հուտուտ
33 ը Իսրայէլին քեաֆֆէսինտէ, Իրտանըն
շարգ թարաֆընտա պիւթիւն
Ճիլ'ատ տիյարընը, եա'նի Ճատիլէր վէ
Ռուպէնիլէր վէ Մանասսալիլէրի, Արնօն
տէրէսինտէ օլան 'Արօ'էրտէն Ճիլ'ատ
իլէ Պաշանա գատար վուրտու.
34 Վէ Եէհունըն պագըյյէ ի ահվալը վէ
քեաֆֆէ ի ա'մալը վէ պիւթիւն շէճա'աթը
իշթէ միւլուքը Իսրայէլին թէվարիխի
քիթապընտա մուհարրէր տիր.
35 Վէ Եէհու էճտատը իլէ ույույուփ՝ անը
Սամարիատա տէֆն էթտիլէր. վէ
օղլու Եէհօահազ անըն եէրինէ մէլիք
36 օլտու. Վէ Եէհունըն Սամարիատա Իսրայէլ
իւզէրինէ միւտտէթ ի հիւքիւմէթի
եիրմի սէքիզ սէնէ իտի.

ՊԱՊ 11

1 Վէ Ախազիանըն վալիտէսի 'Աթալիա՝
օղլունըն վէֆաթ էթտիյինի կէօրտիւկտէ,
գալգըփ մէլիքզատէլէրին քեաֆֆէսինի
2 հէլաք էյլէտի. Ֆագաթ Եօրամ
մէլիքին գըզը Ախազիանըն հէմշիրէսի
Եէհօշէպա՝ Ախազիանըն օղլու Եէօաշը
ալըփ՝ մէլիքին գաթլ օլունան օղուլլարը
արասընտան սըրգաթ էտէրէք, թէյէսիյլէ
պէրապէր եաթագ օտասընտա.
վէ 'Աթալիանըն հիւզուրունտան
անը խըֆզ էթտիլէր. պէօյլէճէ օ գաթլ
3 օլունմատը. Վէ անըն իլէ պէրապէր
պէյթ ի ՐԱՊՊՏԱ ալթը սէնէ մախֆի
գալտը. 'Աթալիա տախի տիյարըն իւզէրինէ
իճրա ի հիւքիւմէթ էյլէտի.
4 Վէ եէտինճի սէնէ Եէհօեատա՝ եիւզ
պաշըլարը վէ մա'իյէթ պէօլիւքլէրի
չաթըրլարը ճէլպ էթտիրիփ՝ անլէրի
պէյթ ի ՐԱՊՊԱ, քէնտի եանընա կէթիրտի,
վէ անլէր իլէ 'ագտ ը 'ահտ էտիփ՝
անլէրէ պէյթ ի ՐԱՊՊՏԱ եէմին
վէրտիքտէն սօնրա մէլիքզատէյի
5 կէօսթէրտի. Վէ անլէրէ խիթապէն՝
Եափաճաղընըզ իշ պու տըր, սիզտէն
եա'նի սէպթ կիւնի կիրէնլէրին իւչիւ
սէրայըն [illegible] մուհաֆազա
6 էտէճէքսինիզ. Վէ պիր ուչիւ Սուր
գափուսընտա, վէ պիր ուչիւ չաթըրլարըն
արգա գափուսընտա պուլունուփ,
վէ պէօյլէճէ քիմսէնին իչէրի
կիրմէմէսի իչիւն պէյթի մուհաֆազա
7 էտէճէքսինիզ. Վէ սիզտէն իքի պէօլիւք՝
եա'նի սէպթ կիւնիւ չըգանլարըն
ճիւմլէսի՝ մէլիքին էթրաֆընտա օլարագ
պէյթ ի ՐԱՊՊԸ մուհաֆազա էյլէյէ-
8 լէր. Վէ հէր պիրինիզ, սիլահլարընըզ
էլէ ալարագ, մէլիքի հէր թարաֆտան
իհաթա էտէճէքսինիզ, վէ սաֆֆլարը
իչէրիսինէ կիրէն քիմսէ գաթլ օլունմագ
կէրէք. սիզ տախի մէլիքի կիրիփ
չըգտըգճա անըն եանընտա օլաճագսընըզ
տէյիւ էմր էյլէտի.
9 Եիւզ պաշըլար տախի քեահին Եէհօեատա'նըն
էմր էթտիյի հէր շէյի իճրա
էտիփ, հէր պիրի սէպթ կիւնիւ կիրէ-

ճէք վէ սէպթ կիւնիւ չըգաճագ օլան
նէֆէրլէրինի ալարագ, քեահին Եէհօ-
10 եատա'յը նէզտինէ կէլտիլէր· Քեահին
տախի եիւզ պաշըլարա պէյթ իւր ՌԱՊՊ-
ՏԱ պուլունան Տավուտ մէլիքին մըզրագ-
լարըյլէ գալգանլարընը վէրտի,
11 Շաթըրլարըն հէր պիրի, սիլահը էլին-
տէ օլարագ, պէյթին սաղ թարաֆըն-
տան սօլ թարաֆընա գատար, մէզ-
պահ իլէ պէյթին եանընտա մէլիքին
12 էթրաֆընտա տուրտուլար· Վէ մէլիք-
զատէյի տըշարը չըգարըպ, վէ թաճը
անա կիյտիրէրէք շէհատէթնամէյի
տէ վէրտի· վէ անը մէլիք իտիպ մէսհ
էթտիլէր, վէ էլ չըրփարագ' Եաշասըն մէ-
լիք' տէտիլէր·

13 Վէ 'Աթալեա գօշուճուլարըն խալգըն սէ-
սինի իշիթտիքտէ' պէյթ իւր ՌԱՊՊԱ
14 գավմին եանընա կէլիպ, Մէլիքի 'ա-
տէթ իւզրէ սիւթիւնին եանընտա տու-
րուր, վէ գումանտան իլէ պօրու զէնլէրի
մէլիքին եանընտա, վէ տիյարըն քեաֆ-
ֆէի խալգընըն մէսրուր օլարագ պօ-
րու չալտըգլարընը կէօրտիւ· վէ 'Ա-
թալեա էլպիսէսինի եըրթըպ' Խըյանէթ,
15 խըյանէթ' տէյիւ պաղըրտը· Քեա-
հին Եէհօեատա' տախի 'ասքէր գումա-
նտանը օլան եիւզ պաշըլարա' Պունու
սաֆֆլարըն իչինտէն տըշարը էտիպ'
անըն արդընճա կիտէնի գըլըճլէ գաթլ
էտինիզ' տէյիւ էմր էյլէտի· չիւնքի
քեահին' պէյթ իւր ՌԱՊՊՏԱ գաթլ օ-
16 լունմասըն' տէմիշ իտի· Վէ անա էլ
ուզաթտըլար, վէ աթ գափուսը եօ-
լունտան սէրայա կիթտիքտէ իքէն' օ-
րատա գաթլ օլունտու·

17 Վէ Եէհօեատա' ՌԱՊՊ իլէ մէլիք վէ
գավմին պէյնինտէ, ՌԱՊՊԸՆ գավմը օլ-
մալարը իչին, հէմ տախի մէլիք իլէ
գավմին պէյնինտէ 'ագտ ու 'ահտ էյլէտի·
18 Վէ տիյարըն պիւթիւն գավմը Պա'ալ
խանէյէ կիրիպ' անըն մէզպահլարընը եըգ-
տըլար, վէ փութլարընը փարէ փարէ
էյլէյիպ' Պա'ալըն քեահինի Մաթթանը
մէզպահլարըն էօնիւնտէ գաթլ էթտի-
լէր· պա'տէհու քեահին պէյթ իւր
ՌԱՊՊ իւզէրինէ մէ'մուրլար թա'յին
19 էյլէտի· Վէ եիւզ պաշըլարը վէ մա'ի-
յէթ պէօլիւքլէրի իլէ շաթըրլարը վէ տի-
յարըն պիւթիւն գավմինը ալըպ' մէլի-
քի պէյթ իւր ՌԱՊՊՏԱՆ էնտիրէրէք'
Շաթըրլար գափուսը եօլընտան' սէ-
րայա կիրտիլէր· օ տախի թախթը
20 միւլուքեանէյէ ճիւլուս էյլէտի· Վէ 'Ա-
թալեայը սէրայըն գօրուղընտէ գըլըճլէ
գաթլ էթտիքտէն սօնրա, տիյարըն
պիւթիւն գավմը մէսրուր օլուպ' շէհր
21 տախի ասայիշ իւզրէ իտի· Վէ Եէհօաշ
մէլիք օլտուգտա եէտի եաշընտա իտի·

ԲԱԲ 12

1 Եէհունուն եէտինճի սէնէսինտէ Եէհօաշ
մէլիք օլուպ' գըրգ սէնէ Եէրուշալիմ-
տէ հիւքիւմէթ էյլէտի, վէ վալիտէսի
Պիրշէպա'լը օլուպ' իսմի Զէպիա իտի·
2 Վէ Եէհօաշ' քեահին Եէհօեատա'յըն ա-
նա թա'լիմ էյլէտիյի պիւթիւն վագըթ-
տա ՌԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ տօղրու օլանը
3 իշլէտի· Ֆագաթ միւրթէֆի'աթ րէֆ'
օլունմայըպ' գավմ հալա միւրթէֆէ-
'աթտա զէպհ էտիպ' պուխուր եագար-
լար իտի·

4 Վէ Եէհօաշ քեահինլէրէ խիթաբէն'
Պէյթ իւր ՌԱՊՊԱ կէթիրիլէն մուգատ-
տէս շէյլէրին ագչէսինին քեաֆֆէսինի'
եա'նի սայըլան կէչէն ատէմլէրին ագ-
չէսինի, գըյմէթլէրի մուգարրէր օ-
լունան ատէմլէրին ագչէսինի վէ հէր քէ-
սին պէյթ իւր ՌԱՊՊԱ քէնտի կէօնլիւ-
իլէ կէթիրտիյի ագչէնին քեաֆֆէսինի,
5 քեահինլէր հէր պիրի քէնտի աշինա-
սընտան ալարագ, պէյթին եըգըլմըշ
եէրլէրինի, հէր նէրէտէ եըգըլըգ վար ի-
սէ, թա'միր էթսինլէր' տէյիւ էմր էթտի·

6 Լաքին մէլիք Եէհօաշըն եիրմի իւչիւն-
ճիւ սէնէսինտէ քեահինլէր պէյթին եը-
գըլմըշ եէրլէրինի տահա թա'միր էթ-
մէմիշլէր իտի·

7 Վէ մէլիք Եէհօաշ քեահին Եէհօեա-
տա' իլէ տիյէր քեահինլէրի չաղըրըպ'
անլարա' Նիչիւն պէյթին եըգըլմըշ
եէրլէրինի թա'միր էթմէյօրսունըզ· ա-
շինալարընըզտան պիր տահա ագչէ ալ-

մայըպ' անը պէյթին եըգըլմըշ եէրլէրի իչին վէրինիզ' տէտի։
8 Քեահինլէր տախի գավմտան ագչէ ալմամագա հէմ տախի պէյթին եըգըլմըշ եէրլէրինի
9 թա'միր էթմէմէյէ րազը օլտուլար։ Օլ զէման քեահին Եէհօեատա' պիր սանտըգ ալըպ, գափագընը տէլէրէք անը մէզպահըն եանընտա' պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ կիրէնլէրին սաղ եանընտա գօյտու. գափուճը պէքլէյէն քեահինլէր տախի պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ կէթիրիլէն ագչէնին քեաֆ-
10 ֆէսինի օրայա աթարլար իտի։ Վէ սանտըգտա ագչէնին չօղալմըշ օլտուղունը կէօրտիւքլէրինտէ, մէլիքին քեաթիպի վէ քեահինի ա'զամ կէլիպ' պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ պուլունան ագչէյի սայարագ
11 թօրպայա գօյտուլար իտի։ Վէ հիսապ օլունան ագչէյի պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ իշինի կէօրէն նազըրլարընըն էլլէրինէ վէրիրլէր, պունլար տախի անը պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ իշլէյէն տիւլկէրլէրէ վէ
12 եափըճըլարա, վէ տուվարճըլարա վէ թաշճըլարա, վէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ եըգըլմըշ եէրլէրինին թա'միրի իչին աղաճլար վէ եօնթուլմուշ թաշլար սաթըն ալմագա, վէ պէյթին թա'միրի իչին լազըմ օլան շէյլէրին ճիւմլէսինէ սարֆ
13 էտէրլէր իտի։ Լաքին պէյթ իւր ՐԱՊՊ իչին կիւմիւշ թասլար վէ մագասլար վէ լէյէնլէր վէ պօրուլար, ալթուն վէ կիւմիւշ գապլար' պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ կէթիրիլէն ագչէտէն հիչ եափըլմազտը։
14 Զիրա անը իշի կէօրէնլէրէ վէրիրլէր իտի. պունլար տախի անըն իլէ պէյթ իւր
15 ՐԱՊՊԸ թա'միր էտէրլէր իտի։ Վէ իշճիլէրէ վէրմէկ իչին ագչէյի էլլէրինէ թէսլիմ էթտիքլէրի քիմսէլէրտէն հիսապ իսթէմէզլէր իտի. չիւնքի պունլար իսթիգամէթ իւզրէ հարէքէթ է-
16 տէրլէր իտի։ Սուչ գուրպանը ագչէսի վէ կիւնահ գուրպանը ագչէսի, քեահինլէրէ 'ա'իտ օլտուղընտան պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ կէթիրիլմէզ իտի։

17 Օլ զէման Սուրիա մէլիքի Հազաէլ Ճաթ իւզէրինէ մուհարէպէյէ չըգըպ' անը ալը. պա'տէհու Հազաէլ Եէրուշալիմ իւզէրինէ եիւրիւմէյէ եիւզ թութտու։
18 Վէ Եէհուտա մէլիքի Եէհօաշ' մուգատտէս օլան քէնտի փէտէրլէրի Եէհօշաֆաթ վէ Եօրամ վէ Ախազիանըն թագտիս էյլէտիքլէրի մուգատտէս շէյլէրին քեաֆֆէսինի քէնտի թագտիս էթտիյի շէյլէրի, վէ պէյթ իւր ՐԱՊՊ իլէ սէրայըն խազինէլէրինտէ պուլունան ալթունըն ճիւմլէսինի ալըպ Սուրիա մէլիքի Հազաէլէ կէօնտէրտիքտէ, օ' Եէրուշալիմ իւզէրինտէն կէրի չէքիլտի։

19 Վէ Եէհօաշըն պագըյյէի ահվալի քեաֆֆէսի ու ա'մալը իշթէ միւլուքի Եէհուտանըն թէվարիխի քիթապընտա մու-
20 հարրէր տիր։ Վէ անըն պէնտէլէրի գալգըպ ֆիթնէ էտէրէք, Եէհօաշը Սիլա էնիշինտէ պէյթ ի Միլլօտա վու-
21 րըլար։ Պէնտէկեանը օլան Եօզաքար իպն ի Շիմ'աթ իլէ Եէհօզապատ իպն ի Շօմէր անը վուրտուլար, օլ տախի վէֆաթ էյլէտի. վէ անը Տավուտ շէհրինտէ էճտատը իլէ տէֆն էթտիլէր, վէ օղլու Ամասիա անըն եէրինէ մէլիք օլտու։

ՊԱՊ 13

1 Եէհուտա մէլիքի Եէհօաշ իպն ի Ախազեանըն եիրմի իւչիւնճիւ սէնէսինտէն իպթիտաէն Եօահազ իպն ի Եէհու Իսրայէլ իւզէրինէ Սամարիատա օն եէտի
2 սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէյէրէք Իսրայէլի կիւնահ իշլէմէսինէ սէպէպ օլան Եէրօպօամ իպն ի Նէպաթըն կիւնահլարընտա սիւլուք էտիպ' անլէրտէն
3 այրըլմատը։ ՐԱՊՊԸՆ ղազապը տախի Իսրայէլ 'ալէյհինէ թութուշուպ' անլէրի տա''իմա Սուրիա մէլիքի Հազաէլին էլինէ վէ Պէնհատատ իպն ի Հազաէլին էլինէ թէսլիմ էյլէտի։
4 Եօահազ տախի ՐԱՊՊԱ նիյազ էթմէքլէ, ՐԱՊՊ անը իսթիճապէթ էյլէտի, զիրա Սուրիա մէլիքինին Իսրայէլէ էթ-
5 տիյի զուլմը կէօրտիւ։ Վէ ՐԱՊՊ Իսրայէլէ պիր խէլասքեար իթա էթմէքլէ Սուրիանիլէրին էլինտէն գուր-

թուլուպ, պէնի Իսրայէլ մուգատտէմա օլտըղը կիպի քէնտի չատըրլարըն-
6 տա օթուրտուլար. Լաքին Իսրայէլին կիւնահ իշլէմէսինէ սէպէպ օլան Եէրօպէա'մ խանէտանընըն կիւնահլարընտան այըլմայըպ անլարտէ սիւլիւք էթտիլէր, Աշէրա տախի Սամարիյէտէ
7 տուրուր իտի. Վէ Յօահազա էլլի նէֆէր սուվարի իլէ օն 'ատէտ 'արապա վէ օն պին նէֆէր փիյատէտէն մա'ատա 'ասքէր պըրագմատը, զիրա Սուրիյէ մէլիքի անլարը հէլաք էթմիշ, վէ խէրմէն թօփրաղը կիպի այագ ալթընտա էզմիշ իտի.

8 Վէ Յօահազըն պագըյյէի ահվալի վէ քաֆֆէի ա'մալի վէ շէճա'աթը իշթէ Միւլուքի Իսրայէլին Թէվարիխի
9 քիթապընտա մուհարրէր տիր. Վէ Յօահազ էճտատը իլէ ույույուպ, անը Սամարիյատա տէֆն էթտիլէր. Վէ օղլու Եէհօաշ անըն եէրինէ մէլիք օլտու.
10 Եէհուտա մէլիքի Եէհօաշըն օթուզ եէտինճի սէնէսինտէ [illegible] Եէհօաշ իպնի Յօահազ Իսրայէլ իւզէրինէ Սամարիյատա օն ալթը սէնէ հիւ-
11 քիւմէթ էյլէտի. Վէ ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէյիպ, Իսրայէլին կիւնահ իշլէմէսինէ սէպէպ օլան Եէրօպէա'մ իպնի Նէպաթըն ճիւմլէ կիւնահլարընտան այըրըլմայարագ՝ անլարտէ սիւլիւք էյլէտի.

12 Վէ Եէհօաշըն պագըյյէի ահվալի վէ քաֆֆէի ա'մալի վէ Եէհուտա մէլիքի Ամասիա իլէ մուհարէպէսինտէ իպրազ էյլէտիյի շէճա'աթը իշթէ Միւլուքի Իսրայէլին Թէվարիխի քիթապընտա մու-
13 հարրէր տիր. Վէ Եէհօաշ էճտատը իլէ ույույուպ՝ Եէրօպա'ամ անըն թախթընա ճիւլուս էյլէտի. Եէհօաշ տախի միւլուքի Իսրայէլ իլէ Սամարիյատա տէֆն օլունտու.

14 Վէ Էլիշա' սէպէպի վէֆաթը օլան խասթալըղա թութուլտուղընտա, Իսրայէլ մէլիքի Եէհօաշ անըն եանընա էնիպ՝ էյ փէտէրիմ, փէտէրիմ, Իսրայէլին 'արապասը վէ աթլըլարը տէյէրէք՝ անըն եիւզիւ իւզէրինէ աղլատը.
15 Էլիշա' մուխաթապէն՝ Եայ վէ օգլար ալ՝ տէտիքտէ, օլ տախի եայ
16 իլէ օգլար ալտը. Վէ Իսրայէլ մէլիքինէ՝ Էլինիլէ եայը թութ՝ տէտի. օ տախի էլիյլէ թութթու. Վէ Էլիշա' քէնտի էլլէրինի մէլիքին էլլէրի իւզէրինէ գոյուպ,
17 Շարգ թարաֆընտա օլան փէնճէրէյի աչ՝ տէտի. օլ տախի աչտը. Վէ Էլիշա'՝ Աթ տէտիքտէ, օ աթտըղտա, Էլիշա'՝ ՐԱՊՊԸՆ խալաս օգը վէ Սուրիանիլէրտէն խալասըն օգը, զիրա Սուրիանիլէրի Աֆէգտէ հէլաք էտինճէյէ գատար վու-
18 րաճագսըն՝ տէտի. Վէ եինէ՝ Օգլարը ալ՝ տէմէսի իւզէրինէ, ալտը. Վէ Իսրայէլ մէլիքինէ՝ Եէրէ վուր՝ տէտիյինտէ, օ իւչ տէֆ'ա վուրուպ տուր-
19 տու. Ալլահ ատէմի տախի անա տարըլըպ՝ Պէշ եա ալթը տէֆ'ա վուրսա իտին, Սուրիանիլէրի հէլաք էտինճէյէ գատար վուրուր իտին. Փագաթ շիմտի Սուրիանիլէրի իւչ տէֆ'ա վուրաճագսըն՝ տէտի.

20 Վէ Էլիշա' վէֆաթ էթտի, վէ անը տէֆն էթտիլէր. Վէ էրթէսի սէնէ Մօավըպ [illegible]քէր սէյարա հիւճում
21 էյլէտիլէր. Վէ պիր ատէմ տէֆն էթտիքլէրի սըրատա, իշթէ պիր պէօլիւք կէօրմէլէրիյլէ օլ ատէմի Էլիշա'ըն գապրընա աթտըլար. օլ ատէմ տախի Էլիշա'ըն քէմիքլէրինէ տօգունտուղը կիպի իհեա օլունուպ այաղա գալգտը.

22 Վէ Սուրիյէ մէլիքի Հազայէլ՝ Յօահազըն ճէմի'ի էյեամընտա Իսրայէլի թազ-
23 յիգ էյլէտի. Լաքին ՐԱՊՊ Իպրահիմ վէ Իսհագ վէ Եա'գուպ իլէ օլան 'ահտի իճին անլարա շէֆգաթ վէ մէրհամէթ էտէրէք նազար գըլտը. վէ անլարը հէլաք էթմէք իսթէմէտի, անլարը քէնտի հուզուրընտան տահա րէտտ էթմէտի.

24 Վէ Սուրիյէ մէլիքի Հազայէլ վէֆաթ էտիպ՝ օղլու Պէնհատատ անըն եէրինէ
25 մէլիք օլտու. Վէ Եէհօաշ իպնի Յօահազ Պէնհատատ իպնի Հազայէլին էլինտէն անըն քէնտի փէտէրի Յօահազըն էլինտէն մուհարէպէ իլէ ալմըշ օլտուղու շէհիրլէրի կէրի ալտը. Եէհօաշ իւչ տէֆ'ա

անը վուրարագ՝ Իսրայէլին շէհիրլէրինի
կէրի ալտը։

ՊԱՊ 14

1 Իսրայէլ մէլիքի Եէհօաշ իպն ի Եօահա-
զըն իքինճի սէնէսինտէ Եէհուտա մէ-
լիքի Եէհօաշըն օղլու Ամասիա մէլիք օլ-
2 տու։ Վէ մէլիք օլտուղը զէման եիրմի
պէշ եաշընտա օլուպ՝ Երուշալիմտէ
եիրմի տօգուզ սէնէ հիւքիւմէթ էյլէ-
տի. վէ վալիտէսի Երուշալիմլի օլուպ՝
3 իսմի Եէհօ՛ատտան իտի։ Վէ ՌԱՊՊԸՆ
ինտինտէ տօղրու օլանը իշլէտի, ան-
ճագ փէտէրի Տաւուտ կիպի տէյիլ,
փէտէրի Եէհօաշըն քեաֆֆէ ի ա՛մալը-
4 նա կէօրէ հարէքէթ էյլէտի։ Ֆագաթ
միւրթէֆի՛աթ րէֆ՛ օլունմայըպ՝ գավմ
միւրթէֆի՛աթտա տահա զէպհ էտէրէք
5 պուխուր եագարլար իտի։ Վէ հիւքիւ-
մէթ անըն էլինտէ սապիթ պուլունճա՝
փէտէրի մէլիքի գաթլ էտէն գուլլարը-
6 նը գաթլ էյլէտի։ Լաքին ՌԱՊՊԸՆ էմ-
րի իլէ Մուսանըն շէրի՛աթ քիթապըն-
տա՝ փէտէրլէր էվլատ իչիւն գաթլ օ-
լունմայըպ՝ էվլատ տախի փէտէրլէր ի-
չիւն գաթլ օլունմասըն, անճագ հէր
քէս քէնտի ճիւրմիւ իչիւն գաթլ օ-
լունսուն՝ տէյիւ մուհարրէր օլտուղը իզ-
րէ, օլ գաթիլլէրին օղուլլարընը գաթլ
7 էթմէտի։ Վէ Թուզ տէրէսինտէ օն պին
նէֆէր Էտօմլիյի վուրուպ՝ Սէլա՛յը մու-
հարէպէ իլէ ալարագ, անը Եօգթաէլ
թէսմիյէ էյլէտի, քի պու կիւնէ գա-
տար պէօյլէ եատ օլունուր։

8 Օլ զէման Ամասիա՝ Իսրայէլ մէլիքի
Եէհօաշ իպն ի Եօահազ իպն ի Եէհու-
յա՝ Կէլ, պու պէ պու կէօրիւշէլիմ՝ տէ-
9 մէք իչիւն ատէմլէր կէօնտէրտի։ Իս-
րայէլ մէլիքի Եէհօաշ տախի Եէհուտա
մէլիքի Ամասիայա՝ Լիպնանտա պուլու-
նան տիքէն Լիպնանտա վագը՛ էրզ ա-
ղաճընա՝ Գըզընը օղլըմա զէվճէ վէր՝
տէյիւ խապէր կէօնտէրմիշ. լաքին Լիպ-
նանտա պուլունան վուհուշատան պիրի
10 կէչէր իքէն՝ տիքէնի չիյնէմիշ տիր։ Սէն
հագիգէ Էտօմը վուրտուն, վէ գալպին
սէնի միւթէքէպպիր գըլտը. թէֆա-
խուր էյլէ վէ էվինտէ օթուր. նէ՛ սէ-
պէպտէն քէնտինի իլէ Եէհուտանըն հէ-
լաքը իչիւն պէլայը տա՛վէթ էտէրսին՝
11 տէյիւ ճէվապ կէօնտէրտի։ Լաքին Ա-
մասիա տինլէմէտիյինտէն, Իսրայէլ մէ-
լիքի Եէհօաշ չըգըպ՝ օ վէ Եէհուտա մէ-
լիքի Ամասիա Եէհուտանըն Պէյթշէմէշ
նամ մահալլինտէ պու պէ պու կէօրիւշ-
12 տիւլէր. Վէ Եէհուտա Իսրայէլին էօ-
նիւնտէ մաղլուպ օլուպ՝ հէր քէս քէն-
13 տի չատըրընա ֆիրար էյլէտի. Վէ Իս-
րայէլ մէլիքի Եէհօաշ՝ Եէհուտա մէ-
լիքի Ամասիա իպն ի Եէհօաշ իպն ի Ա-
խազիայը Պէյթշէմէշտէ թութտու. վէ
Երուշալիմէ կէլիպ՝ Երուշալիմ տա-
րընըն Էֆրայիմ գափուսընտան քէօշէ
գափուսընա գատար տէօրթ եիւզ զի-
14 րա՛ մըգտարընը եըգտը. Վէ Պէյթ ի
ՌԱՊՊՏԱ վէ սէրայըն խազինէլէրինտէ
պուլունան ալթունու վէ կիւմիւշի
քեաֆֆէսինի վէ գապլարըն ճիւմլէսի-
նի վէ րէհն օլարագ ատէմլէրի տախի
ալըպ՝ Սամարիայա ՛ավտէթ էյլէտի։

15 Վէ Եէհօաշըն պագըյյէ ի ա՛մալը վէ
իպրազ էյլէտիյի շէճա՛աթ վէ Եէհուտա
մէլիքի Ամասիա իլէ օլան մուհարէպէսի
իշթէ միւլուք ի Իսրայէլին թէվարիխ
16 քիթապընտա մուհարրէր տիր. Վէ Եէ-
հօաշ էճտատը իլէ ույույուպ՝ Սամա-
րիատա միւլուք ի Իսրայէլին եանընտա
տէֆն օլունտու. վէ օղլու Եէրօպօ՛ամ
անըն եէրինէ մէլիք օլտու։

17 Վէ Եէհուտա մէլիքի Ամասիա իպն ի
Եէհօաշ Իսրայէլ մէլիքի Եէհօաշ իպն ի
Եօահազըն վէֆաթընտան սօնրա օն
18 պէշ սէնէ եաշատը. Վէ Ամասիանըն
պագըյյէ ի ա՛մալը իշթէ միւլուք ի Եէ-
հուտանըն թէվարիխ քիթապընտա մու-
19 հարրէր տիր. Վէ Երուշալիմտէ անըն
՛ալէյհինէ ֆիթնէ չըգարմըշլարտը Լա-
քիշէ ֆիրար էթտի. Ֆագաթ արտըն-
ճա Լաքիշէ ատէմ կէօնտէրիպ՝ անը օ-
20 րատա գաթլ էթտիլէր. Վէ անը աթ-
լար իլէ կէթիրտիլէր. վէ Երուշալիմ-
տէ էճտատը իլէ Տաւուտ շէհրինտէ տէֆն
21 օլունտու։ Վէ պիւթիւն Եէհուտա գավ-

մը օն ալթը եաշընտա պուլունան *Ազարիայը ալըպ՝ պետէրի Ամասիանըն եէրինէ անը մելիք էթտիլէր։ 22 Վէ Էլաթը պինա էտէն պու օլուպ՝ քէնտիսի օղլու մելիք էճտատը իլէ ույուտուղընտան սօնրա, անը Եէհուտայա իատէ էյլէտի։

23 Եէհուտա մելիքի Ամասիա իպնի Եէհօաշըն օն պեշինճի սենեսինտէ Իսրայէլ մելիքի Եէհօաշըն օղլու Եէրօպօամ մելիք օլուպ՝ գըրգ պիր սենէ Սամարիատա Իսրայէլ իւզերինէ հիւքիւմէթ էյլէտի։ 24 Վէ ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ քեօթիւ օլանը իշլէյիպ՝ Իսրայէլին կիւնահ իշլեմեսինէ սեպեպ օլան Եէրօպօամ իպնի Նէպաթըն ճիւմլէ կիւնահլարընտան այըրըլմատը։ 25 Վէ Իսրայէլին Ալլահը Եէհօվանըն՝ քենտի գուլը Կաթհեֆէրլի Եօնան իպնի Ամիթթայ փէյղամպերլէ վասըթասըյլէ սէօյլետիյի քելամա կէօրէ՝ պու զաթ Համաթ մէտխալինտէն Արապա տենիզինէ գատար հուտուտը Իսրայէլի իատէ էյլէտի։ 26 Զիրա ՐԱՊՊ Իսրայէլին զայէթ շիտտէթլի մուզայագասընը կէօրտիւ, քի գափանմըշ վէ պըրագըլմըշ գալմայըպ՝ Իսրայէլէ եարտըմճը տախի եօգ իտի։ 27 Վէ ՐԱՊՊ՝ Իսրայէլ իսմինի թահթ էս սեմատան մահվ էտերիմ՝ տէմէմիշ օլմաղըլէ՝ անլարը Եէրօպօամ իպնի Եէհօաշըն վասըթասըյլէ խալաս էյլէտի։

28 Վէ Եէրօպօամըն պաշգա-յէ ի ահվալը վէ քեաֆֆէ-ի ա'մալը վէ մուհարէպէտէ իպրազ էթտիյի շեճա'աթ, վէ Տըմըշգը վէ †Եէհուտայա 'ա'իտ օլան Համաթը Իսրայէլէ' իատէ էթմեսի՝ իշթէ միլուքի Իսրայէլին թէվարիխի քիթապընտա մուհարրէր տիր։ 29 Վէ Եէրօպօամ էճտատը օլան միլուքի Իսրայէլ իլէ ույույուպ՝ օղլու Զաքարիա անըն եէրինէ մելիք օլտու։

---

*Ուզզիյա տախի տէնիլիր։

†Եախուտ՝ Համաթը Իսրայէլտէ Եէհուտայա

ՊԱՊ 15

1 Իսրայէլ մելիքի Եէրօպօամըն եիրմիեէտինճի սենեսինտէ Եէհուտա մելիքի Ամասիանըն օղլու Ազարիա մելիք օլտու։ 2 Մելիք օլտուղու զէման օն ալթը եաշընտա օլուպ՝ էլլի իքի սենէ Եէրուշալիմտէ հիւքիւմէթ էյլէտի. վալիտէսի Եէրուշալիմլի օլուպ՝ իսմի Եէքօլեա իտի։ 3 Վէ պետէրի Ամասիանըն քեաֆֆէ-ի ա'մալընա կէօրէ ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ տօղրու օլանը իշլէտի։ 4 Ֆագաթ միւրթէֆէ'աթ տէֆ' օլունմայըպ, գավմ տահա միւրթէֆէ'աթտա զէպհ էտէրէք պուխուր եագարլար իտի։ 5 Վէ ՐԱՊՊ մելիքի վուրմաղլէ՝ վէֆաթը կիւնիւնէ տէկին ճիւզամլը օլուպ՝ այրը պիր խանէտէ սաքին օլուր իտի. վէ մելիքզատէ Եօթամ սէրայ իւզէրինէ նազըր օլունուպ՝ տիյարըն գավմի իւզէրինէ իճրա-յը հիւքիւմէթ էտէր իտի։

6 Վէ 'Ազարիանըն պաշգա-յէ ի ահվալը վէ քեաֆֆէ-ի ա'մալը իշթէ միլուքի Եէհուտանըն թէվարիխ քիթապընտա մուհարրէր տիր։ 7 Վէ 'Ազարիա էճտատը իլէ ույույուպ՝ անը էճտատը իլէ Տաւուտ շեհրինտէ տէֆն էթտիլէր. վէ օղլու Եօթամ անըն եէրինէ մելիք օլտու։

8 Եէհուտա մելիքի 'Ազարիանըն օթուզ սէքիզինճի սենէսինտէ՝ Զաքարիա իպնի Եէրօպօամ՝ Իսրայէլ իւզէրինէ Սամարիատա ալթը այ հիւքիւմէթ էյլէտի։ 9 Վէ էճտատընըն եափտըգլարը կիպի ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ քեօթիւ օլանը իշլէյիպ՝ Իսրայէլին կիւնահ իշլէմեսինէ սեպեպ օլան Եէրօպօամ իպնի Նէպաթըն կիւնահլարընտան այըրըլմատը։ 10 Վէ Շալլում իպնի Եապէշ անըն 'ալէյհինէ ֆիթնէ չըգարարագ՝ անը գավմըն հուզուրընտա վուրուպ գաթլ էթտի վէ անըն եէրինէ մելիք օլտու։

11 Վէ Զաքարիանըն պաշգա-յէ ի ահվալը իշթէ միլուքի Իսրայէլին թէվարիխ քիթապընտա մուհարրէր տիր։

12 ՐԱՊՊԸՆ Եէհույա խիթապէն՝ Տէօրտիւնճիւ պաթնա գատար օղուլլարըն

թախթը Իսրայէլէ ճիւլուս էտէճէքլէր
տիր՝ տէյիւ պույուրտուղը քէլամ պու
օլուպ՝ հէման պէօյլէ վագը՝ օլտու։
13 Եէհուտա մէլիքի *'Ուզզիյանըն օթուզ
տօգուզունճու սէնէսինտէ Շալլում իպնի
Եապէշ մէլիք օլուպ՝ թէմամ պիր այ
14 Սամարիյէտէ հիւքիւմէթ էյլէտի. Զիրա
Մէնահէմ իպնի Կատի Թիրսատան
չըգըպ Սամարիյէյէ կէլիրէք, Շալլում
իպնի Եապէշի Սամարիյէտէ վուրուպ
գաթլ էթտի, վէ անըն եէրինէ մէլիք
օլտու։
15 Վէ Շալլումըն պագիյյէի էֆալը իլէ
էթտիյի ֆիթնէ իշթէ միւլուքի
Իսրայէլին թէվարիխի քիթապընտա մուհառրէր
16 տիր։ Օլ զէման Մէնահէմ
Թիֆսահը վէ իչինտէ պուլունանլարըն
քիւաֆֆէսինի վէ ճիւմլէ հուտուտունը
Թիրսատան պէրի էյ վուրտու, վէ գափուլարը
աչմատըգլարը իչիւն անըլարը վուրուպ
համիլէ պուլունանլարըն քիւաֆֆէսինի եարտը։
17 Եէհուտա մէլիքի 'Ազարեանըն օթուզ
տօգուզունճու սէնէսինտէն ի'թիպարէն
Մէնահէմ իպնի Կատի Սամարիյէտէ
Իսրայէլ ուզէրինէ օն սէնէ հիւքիւմէթ
18 էյլէտի։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ 'ինայինտէ քէօթիւ
օլանը իշլէյէրէք, Իսրայէլին կիւնահ
իշլէմէսինէ սէպէպ օլան Եէրօպօամ
իպնի Նէպաթըն կիւնահլարընտան
քիւաֆֆէյի էյյամընտա այրըլմատը։
19 Վէ Աշուր մէլիքի Փուլ ... մէմլէքէթ ու-
զէրինէ կէլտիյինտէ, հիւքիւմէթի
քէնտի էլինտէ սապիթ գըլմագ իչիւն՝
քէնտիսինէ եարտըմ էթմէք իչիւն Մէ-
նահէմ Փուլա պին թալանթ կիւմիւշ
20 վէրտի։ Վէ Մէնահէմ պու կիւմիւշիւ
Աշուր մէլիքինէ վէրմէք իչիւն Իսրա-
յէլին զէնկինլէրինին ճիւմլէսինտէն էլ-
լիշէր միսգալ կիւմիւշ ալտը. Աշուր
մէլիքի տախի օլ արատա մէքս էթ-
մէյիպ րիճ'աթ էթտի։
21 Վէ Մէնահէմին պագիյյէի էֆալը
վէ քիւաֆֆէի ա'մալը իշթէ միւլուքի
Իսրայէլին թէվարիխի քիթապընտա
22 մուհառրէր տիր։ Վէ Մէնահէմ էճա-
տը իլէ եաթըպ՝ օղլու Փէգահեա ա-
նըն եէրինէ մէլիք օլտու։
23 Եէհուտա մէլիքի 'Ազարեանըն էլլի-
նճի սէնէսինտէն ի'թիպարէն Փէգահեա
իպնի Մէնահէմ Սամարիյէտէ իքի սէ-
նէ Իսրայէլ ուզէրինէ հիւքիւմէթ էյ-
24 լէտի։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ 'ինայինտէ քէօթիւ
օլանը իշլէյէրէք, Իսրայէլին կիւնահ իշ-
լէմէսինէ սէպէպ օլան Եէրօպօամ իպնի
Նէպաթըն կիւնահլարընտան այրըլ-
25 մատը։ Վէ գափիթանընտան Փէգահ իպնի
Րէմալեա անըն 'ալէյհինէ ֆիթնէ գա-
գըրըպ՝ Արկօպ վէ Արիէ իլէ անը Սա-
մարիյէտէ մէլիքին քէօշքինտէ վուր-
տու. վէ անընլէ պէրապէր Ճիլ'ատ-
լըլարտան էլլի նէֆէր վար իտի, վէ անը
26 էօլտիւրիւպ եէրինէ մէլիք օլտու։ Վէ
Փէգահեանըն պագիյյէի էֆալը վէ
քիւաֆֆէի ա'մալը իշթէ միւլուքի Իս-
րայէլին թէվարիխի քիթապընտա մու-
հառրէր տիր։
27 Եէհուտա մէլիքի 'Ազարեանըն էլլի ի-
քինճի սէնէսինտէն ի'թիպարէն Փէգահ
իպնի Րէմալեա Սամարիյէտէ Իսրայէլ
ուզէրինէ իրիմի սէնէ հիւքիւմէթ էյ-
28 լէտի։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ 'ինայինտէ քէօթիւ
օլանը իշլէյէրէք, Իսրայէլին կիւնահ իշ-
լէմէսինէ սէպէպ օլան Եէրօպօամ իպնի
Նէպաթըն կիւնահլարընտան այրըլ-
29 մատը։ Իսրայէլ մէլիքի Փէգահըն էյյամըն-
տա Աշուր մէլիքի Թիկլաթ-փալասար
կէլիպ 'Իյօն վէ Ապէլ-պէյթմա'աքա վէ
Եանօախ վէ Գատէշ վէ Հասօր իլէ Ճի-
լ'ատը վէ Ճէլիլի վէ պիւթիւն Նէֆթալի
տիյարը
Նէֆթալի գապիլէ իլէ ճիւմլէսինի էսի-
30 րէն Աշուրա էսիր կէօթիւրտիւ։ Վէ
Եօթամ իպնի 'Ուզզիյանըն իրիմինճի
սէնէսինտէ Հօշէա՝ իպնի Էլա՝ Փէգահ
իպնի Րէմալեա 'ալէյհինէ ֆիթնէ գա-
գըրըպ՝ անը վուրուպ էօլտիւրտիւ, վէ
31 եէրինէ մէլիք օլտու։ Վէ Փէգահըն
պագիյյէի էֆալը վէ քիւաֆֆէի ա'-
մալը իշթէ միւլուքի Իսրայէլին թէվա-
րիխի քիթապընտա մուհառրէր տիր։
32 Իսրայէլ մէլիքի Փէգահ իպնի Րէմա-
լեանըն իքինճի սէնէսինտէ Եէհուտա

---

*Պիրինճի պէնտտէ 'Ազարեա տէնիլիր։

մէլիքի Ուզզիյանըն օղլու Եօթամ մէ-
33 լիք օլտու. Մէլիք օլտուղը վագըթ եիր-
մի պէշ եաշընտա օլուպ Երուսաղիմ-
տէ օն ալթը սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի.
Վէ վալիտէսի Սատօգըն գըզը օլուպ'
34 ատը Երուշա իտի. Վէ ՌԱՊՊԸՆ 'նա-
զարընտա տօղրու օլանը իշլէտի. պապա-
սը Ուզզիյանըն ճէմի' ա'մալլարընա կէօ-
35 րէ հարէքէթ էյլէտի. Ֆագաթ մուր-
թէֆի'աթ օրթատան գալտըրըլմատըլար'
գավմ տահա մուրթէֆի'աթտա գուրպան
էտէրէք' պուխուր եագարլարտը. Վէ
պէյթ իր ՌԱՊՊԸՆ եուքսէք գափու-
սընը պինա էտէն օ իտի.
36 Վէ Եօթամըն պագիյէի էյյամը ի ա'մալը վէ
քեաֆֆէ ի ա'մալի [illegible] մէլիքլէրի Եէ-
հուտանըն թէվարիխ կիթապընտա մու-
37 հարրէր տիր. Օլ էյյամտա ՌԱՊՊ Սու-
րիա մէլիքի Ռէսինի վէ Փէգահ իպնի
Ռէմալյայը Եէհուտա ալէյհինէ կէօն-
38 տէրմէյէ պաշլատը. Եօթամ [illegible] էճտատ-
ըը իլէ եաթըպ' փէտէրի Տավուտըն
շէհրինտէ էճտատը իլէ տէֆին օլունտու.
վէ օղլու Ահազ անըն եէրինէ մէլիք օլ-
տու.

ԲԱՊ 16

1 Փէգահ իպնի Ռէմալյանըն օն եէտինճի-
սի սէնէսինտէ Եէհուտա մէլիքի Եօթա-
2 մըն օղլու Ահազ մէլիք օլտու. Ահազ
մէլիք օլտուղը վագըթ եիրմի եաշընտա
օլուպ' Երուսաղիմտէ օն ալթը սէնէ
հիւքիւմէթ էյլէտի. Վէ փէտէրի Տավու-
տուն Ալլահը ՌԱՊՊԸՆ 'նազարընտա տօղ-
3 րու օլանը իշլէմէտի. Անճագ [illegible]
Իսրայէլին մէլիքլէրինին եօլունտա էտէ-
րէք, պէլքի Իսրայէլին էօնիւնտէն ՌԱՊ-
ՊԸՆ թարտ էյլէտիյի թա'իֆէլէրին մէք-
րուհաթընա կիպի [illegible] օղլ-
4 ունու ատէշտէն կէչիրտի. Վէ մու-
րթէֆի'աթտա վէ թէփէլէր իւզէրինտէ
վէ հէր եէշիլ աղաճ ալթընտա գուրպան է-
տէրէք պուխուր եագարտը.
5 Օլ վագըթ Սուրիա մէլիքի Ռէսին վէ
Իսրայէլ մէլիքի Փէգահ իպնի Ռէմալեա
Երուսաղիմ իւզէրինէ մուհարէպէյէ չը-
գըպ' Ահազը մուհասարէ էթտիլէր իսէ
տէ, մուհարէպէյէ ղալիպ կէլէմէտի-
6 լէր. Օլ վագըթ Սուրիա մէլիքի Ռէսին
Էյլաթը Սուրիայա իատէ էտէրէք' Եէ-
հուտիլէրի Էյլաթտան թարտ էթտի.
Սուրիանիլէր Էյլաթա կէլիպ' պու
կիւնէ տէկին օրատա օթուրտուլար.
7 Վէ Ահազ Աշուր մէլիքի Թիղ-
լաթ-փալասարա' Պէն գուլուն վէ օղլուն-
ըմ. սէն կէլիպ պէնի հիւճում է-
տէն Սուրիա մէլիքի իլէ Իսրայէլ մէլի-
քինին էլլէրինտէն գուրթարըվէր' տէ-
8 մէք իչին էլչիլէր կէօնտէրտի. Վէ Ա-
հազ պէյթի ՌԱՊՊՏԱ վէ մէլիքին
խազինէլէրինտէ պուլունան կիւմիւշի
վէ ալթընը ալըպ' Աշուր մէլիքինէ հէ-
9 տիյէ օլարագ կէօնտէրտի. Վէ Աշուր մէլի-
քի անըն րիճասընը գապուլ էյլէտի. Վէ Աշուր
մէլիքի Տըմըշգ իւզէրինէ չըգըպ անը
զապթ էտէրէք, էհալիսինի Քիրէ սիւր-
կիւն կէօթիւրտիւ' Ռէսինի տախը գաթլ էյ-
լէտի.
10 Վէ Մէլիք Ահազ Աշուր մէլիքի Թիղ-
լաթ-փալասարա մուլագաթ իչին Տը-
մըշգա կիտիպ' Տըմըշգտա պուլունան
մէզպահը կէօրտիւ. Վէ մէլիք Ահազ
քեահին Ուրիյայա պու մէզպահըն սու-
րէթինի վէ եափըլըշընա կէօրէ չիզիլմիշ րէս-
11 մինի կէօնտէրտի. Քեահին Ուրիյա տա-
խի մէլիք Ահազըն Տըմըշգտան կէօն-
տէրտիյի թէմամըյլէ մութապըգ պիր
մէզպահ պինա էթտի. Պէօյլէճէ քեա-
հին Ուրիյա մէլիք Ահազըն Տըմըշգտան
'ավտէթինէ տէյին անը թէքմիլ էյլէ-
12 տի. Մէլիք տախի Տըմըշգտան կէլտի-
յինտէ մէզպահը կէօրտիւ. Վէ մէլիք
մէզպահա թէգարրիւպ իլէ անըն իւզէ-
րինտէ մուհրագա թագտիմ էյլէտի.
13 Վէ մուհրագասընը վէ էքմէք թագտիմէ-
սինի եագըպ' թագտիմէ ի մէշրուպէ-
սինի տէօքէրէք, սէլամէթ գուրպան-
լարընըն գանընը մէզպահըն իւզէրինէ
14 սէրփտի. Վէ ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
պուլունան պագըր մէզպահը պէյթին
էօնիւնտէն, օլ մէզպահ իլէ պէյթ ի
ՌԱՊՊԸՆ արասընտան ալըպ' անը մէզ-
15 պահըն շիմալ թարաֆընա գօյտու. Վէ
մէլիք Ահազ քեահին Ուրիյայա' Պէօ-

պիւյիւք մէզպահըն իւզէրինտէ սապահ մուհրագասընը վէ աքշամ էքմէք թագտիմէսինի վէ մէլիքին մուհրագասըյլէ էքմէք թագտիմէսինի վէ պիւթիւն ուլքէնին գավմինին մուհրագասըյլէ էքմէք թագտիմէլէրի վէ մէշրուպաթլարընը թագտիմ էտիպ, [illegible] իւզէրինէ մուհրագալարըն պիւթիւն գանընը վէ զէպիհէլէրին պիւթիւն գանընը սէրփէճէքսին. պագըր մէզպահ իսէ սօ՛ալ էթմէք իչին պանա մախսուս օլաճագ-

16 տըր՝ տէյու պույուրտու։ Քեահին Ուրիյա տախի մէլիք Ահազըն քէնտիսինէ էմր էյլէտիյի կիպի հէրշէյի իճրա էյլէտի։

17 Վէ մէլիք Ահազ գայտէլէրին քէնարլարընը քէսիփ գուրնայը իւզէրլէրինտէն գալտըրտը, հավուզը տախի ալթընտա պուլունան պագըր էօքիւզլէր իւզէրինտէն ինտիրիփ անը պիր

18 թաշ տէօշէմէ իւզէրինէ գօյտու։ Վէ պէյթտէ ինշա օլունմուշ օլան սէպթ էյվանընը իլէ մէլիքին մէտխալ ի խարիճիսինի Աշուր մէլիքի սէպէպինտէն պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ չէվիրտի։

19 Վէ Ահազըն եափտըղը իշլէրին պագիյյէսի [illegible] միւլուք ի Եէհուտանըն թէվարիխ քիթապընտա մուհարրէր-

20 տիր։ Վէ Ահազ էճտատը իլէ ույուտու, Տաուտ շէհրինտէ էճտատը իլէ տէֆն օլունտու, վէ օղլու Հիզգիյա անըն եէրինէ մէլիք օլտու։

ՊԱՊ 17

1 Եէհուտա մէլիքի Ահազըն օն իքինճի սէնէսինտէն իպթիտաէն Հօշա' իպն ի Էլա Սամարիատա տօգուզ սէնէ Իսրա-

2 յէլ իւզէրինէ հիւքիւմէթ էյլէտի։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէտի, Ֆագաթ քէնտիսինտէն էվվէլ օլան միւլուք ի Իսրայէլ կիպի տէյիլ ի-

3 տի։ Անըն իւզէրինէ Աշուր մէլիքի Շալմանասար չըգտը, վէ Հօշա' անա գուլ

4 վէ խարաճկիւզար օլտու։ Լաքին Հօշա' Մըսըր մէլիքի Սօյա էլչիլէր կէօնտէրիպ՝ Աշուր մէլիքինէ խարաճը սէնէվիյինի թէ՛ատիյէ էթմէմիշ օլտուղունտան, Աշուր մէլիքի Հօշա'տա խիյանէթ պուլարագ անը թութուպ մահպէսէ պէնտ էյլէտի։

5 Վէ Աշուր մէլիքի պիւթիւն տիյար իւզէրինէ չըգըպ, Սամարիայա տախի կէլէրէք՝ անը իւչ սէնէ մուհասարէ էյլէտի։

6 Վէ Հօշա'ըն տօգուզունճու սէնէսինտէ Աշուր մէլիքի Սամարիայը զապթ իլէ Իսրայէլի Աշուրա սիւրիւպ կէօթիւրիւպ, անլարը Խալահ վէ Խապօրտա, Ճօզան ըրմաղը ճիվարընտա վէ Մատիլէրին շէհիրլէրինտէ իսքեան էթտի։

7 Զիրա պէնի Իսրայէլ քէնտիլէրինի Մըսըր տիյարընտան վէ Մըսըր մէլիքի Ֆիր'օնըն էլինտէն խալաս էտէն քէնտիլէրինին Ալլահը ՐԱՊՊԱ գարշը կիւնահ իշլէյիպ՝ ղայրի իլահլարտան գօրգտու-

8 լար։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ պէնի Իսրայէլին էօնիւնտէն թարտ էյլէտիյի մէլլէթլէրին 'ատէթլէրինէ վէ միւլուք ի Իսրայէլին իճատ էթմիշ օլտուգլարը

9 'ատէթլէրէ կէօրէ սիւլուք էթտիլէր։ Վէ պէնի Իսրայէլ քէնտիլէրինին ՐԱՊՊԻ Ալլահա տօղրու օլմայան շէյլէրի կիզլիճէ իշլէյէրէք, քէնտիլէրինի պէքճի գուլլէսինտէն միւսթահքէմ շէհրէ վարընճայա գատար ճիւմլէ շէհիրլէրինտէ միւրթէֆէ'աթ պինա

10 էթտիլէր։ Վէ քէնտիլէրինէ հէր պիւյիւք թէփէ իւզէրինտէ վէ հէր եէշիլ աղաճ ալթընտա սանէմլէր վէ Աշէրա

11 փութլարը իգամէ էյլէտիլէր։ Վէ օրալարտա ճէմի' ի միւրթէֆէ'աթտա քէնտի էօնլէրինտէն ՐԱՊՊԸՆ թարտ էթմիշ օլտուղու թա'իֆէլէր կիպի պուխուր եագարագ վէ քէօթիւ շէյլէր իշլէյէրէք ՐԱՊՊԸ իղպապ էթտիլէր։

12 Վէ փութլարա 'իպատէթ էթտիլէր, քի անլարըն հագգընտա ՐԱՊՊ՝ Պունու եափմայընըզ՝ տէյու պույուրմուշ իտի։

13 ՐԱՊՊ տախի քաաֆֆէ'ի փէյղամպէրան վէ ճէմի' ի էնպիյա վասըթասըյլէ Իսրայէլ վէ Եէհուտա 'ալէյհինէ շէհատէթ էտիպ՝ Քէօթիւ եօլլարընըզտան րիճ'աթլէ՝ էճտատընըզա էմր էյլէտիյիմ վէ գուլլարըմ օլան փէյղամպէրլան վա-

---

*Եահուտ օրմանլար,

թարըքը սիզէ կէօնտէրտիյիմ քեաֆֆէ'ի շէրի'աթըմ մուճիպինծէ էվամիր վէ ղավանինիմի հըֆզ էյլէյինիզ' տէյու իռէ ըտէ իտի,
14 Անլէր տինլէմէյիպ պօյունլարընը, քէնտիլէրինին Ալլահը ՐԱՊՊԱ իման էթմէյէն էճտատլարընըն պօյունլարը կիպի, սէրթլէշտիրտիլէր ։
15 Վէ ղանունլարընը վէ էճտատլարը իլէ 'ահտ էթտիյի 'ահտը վէ անլէրին 'ալէյհինէ էյլէտիյի շէհատէթլէրի րէտտ էտիպ, պաթըլա թափըպ' պաթըլ օլտուլար, վէ էթրաֆլարընտա պուլունան թա'իֆէլէրէ իգթիտա էթտիլէր քի ՐԱՊՊ' Անլէրին 'ամէլլէրինէ իմթիսալ էթմէյինիզ' տէյիւ պույուրմուշ իտի։
16 Վէ քէնտիլէրին Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ ճէմի'ի էվամիրինի թէրքէլէ' քէնտիլէրինէ իքի տէօքմէ պուզաղը եափըպ, Աշէրա փութը ինշա էտէրէք' քեաֆֆէ'ի ճիւնուտը սէմավիյէյէ սէճտէ էտիպ' Պա'ալա տախը 'իպատէթ էթտիլէր.
17 Վէ օղուլլարը իլէ գըզլարընը աթէշտէն կէչիրտիլէր. վէ սիհրպազլըգ վէ ֆալճըլըգ էթտիլէր, վէ ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէմէքլէ' անը իղզապ էթմէյէ քէնտիլէրինի սաթտըլար։
18 Պու էճլտէն ՐԱՊՊ Իսրայէլ 'ալէյհինէ զիյատէսիյլէ ղազապլը կէլիպ, անլէրի քէնտի հուզուրընտան տէֆ' էյլէտի. վէ Եէհուտա սըպթընտան պաշգասը գալմատը։

19 Եէհուտա տախը քէնտի Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ էվամիրինի հըֆզ էթմէյիպ' Իսրայէլին եափտըգլարը գանունլարա կէօրէ սիւլուք էյլէտի։
20 Վէ ՐԱՊՊ նէսլ ի Իսրայէլին ճիւմլէսինի րէտտ էտիպ' անլէրի թազլիլ էտէրէք, քէնտի հուզուրընտան թարտ էտինճէյէ գատար անլէրի եաղմաճըլարըն էլինէ թէսլիմ էթտի.
21 Զիրա Իսրայէլի պէյթ ի Տավուտտան այըրտը. անլէր տախը Եէրօպ'ամ իպն ի Նէպաթը մէլիք էթտիլէր. Եէրօպ'ամ տախը Իսրայէլի ՐԱՊՊԱ մութի' օլմագտան մէն' էթմէքլէ, անլէրին պէօյիւք կիւնահ իշլէմէսինէ սէպէպ օլտու։
22 Վէ պէնի Իսրայէլ Եէրօպ'ամըն իշլէտիյի կիւնահլարըն ճիւմլէսինտէն այրըլմայարագ, անլէրտէն սիւլուք էթտիլէր։
23 Նիհայէթ ՐԱՊՊ պիւթիւն գուլլարը օլան փէյղամպէրլէր վասըթասըյլէ սէօյլէտիյի կիպի, Իսրայէլի քէնտի հուզուրընտան տէֆ' էթտի։ Պէօյլէճէ Իսրայէլ քէնտի տիյարընտան կէօթիւրիւլիւպ' պու կիւնէ գատար Աշուրտա էսիր օլտու։
24 Վէ Աշուր մէլիքի Պապիլ վէ Քութա վէ 'Ավվա վէ Համաթ վէ Սէֆարվայիմտէն ատէմլէր կէթիրիպ' պէնի Իսրայէլին եէրինէ Սամարիա շէհիրլէրինէ իսքեան էթտի. անլէր տախը Սամարիայը թէմէլլիւք էտիպ' անըն շէհիրլէրինտէ սաքին օլտուլար։
25 Վէ օրատա իգամէթլէրինին իպթիտասընտա ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգմատըգլարը իչիւն ՐԱՊՊ արալարընա արսլանլար կէօնտէրտի. պունլար տախը անլէրի էօլտիւրիւյօր իտի.
26 Վէ Աշուր մէլիքինէ' Սէնին նագլ էտիպ' Սամարիա շէհիրլէրինէ իսքեան էթտիյին թա'իֆէլէր, օլ եէրին իլահընըն ահքեամընը պիլմէտիքլէրի իչիւն արալարընա արսլանլար կէօնտէրիյօր, վէ իշթէ օլ եէրին իլահընըն ահքեամընը պիլմէտիքլէրի իչիւն' օլ արսլանլար անլէրի էօլտիւրիւյօր' տէյու խապէր վէրտիլէր։
27 Աշուր մէլիքի տախը' Օրատան էսիր կէթիրտիյինիզ քեահինլէրտէն պիրինի օրայա կէօթիւրիւնիւզ, քի կիտիպ օրատա իգամէթ էտէրէք օլ տիյարըն իլահընըն ահքեամընը թա'լիմ էյլէյէ' տէյիւ էմր էյլէտի։
28 Վէ Սամարիատան էսիր կէօթիւրիւլէնլէրին քեահինլէրտէն պիրի կէլիպ' Պէյթէլտէ իգամէթ էտէրէք' ՐԱՊՊՏԱՆ նէ վէճհլէ գօրգմաղըլարընը անլէրէ թա'լիմ էտէր իտի։
29 Ֆագատ հէր թա'իֆէ քէնտի իլահլարընը եափըպ' Սամարիալըլարըն ինշա էթմիշ օլտուգլարը մէրթէֆէ'աթ խանէլէրինէ վէ հէր թա'իֆէ իգամէթ էթտիյի շէհիրլէրտէ գօյար իտի։
30 Պապիլլիլէր Սուքքօթ-պէնօթը, վէ Քութիլէր Նէրկալը, վէ Համաթլըլէր Աշիմայը,
31 Վէ 'Ավվիլէր Նիպհազ իլէ Թարթագը եափտըլար. վէ Սէֆարվայիմլիլէր չօճուգլարընը Սէֆարվայիմ

իլահլարը օլան Ատրամմէլէքէ վէ 'Անամմէլէքէ
իչին աթէշէ եագարլար իտի։
32 ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգարլար իտի, վէ քէնտիլէրինէ
քէնտի արալարընտան միւրթէֆէ'աթ
քեահինլէրի թա'յին էտիպ՝
պունլար տախի միւրթէֆէ'աթ խանէլէրինտէ
անլար իչին զէպհ էտէրլէր իտի։
33 Պունլար ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգմուշլար իլէ
պէրապէր՝ արալարընտան չըգմըշ
օլտուգլարը թա'իֆէլէրին ա'յինլէրինէ
կէօրէ քէնտի իլահլարընա 'իպատէթ էտէրլէր
34 իտի։ Պու կիւնէ գատար էվվէլքի
ա'յինլէրինի իճրա էտէրլէր. նէ
ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգարլար, նէ տէ քէնտի
գանունլարընը վէ ա'յինլէրինի իճրա էտէրլէր.
նէ տախի շէրի'աթ վէ էվամիրի
իճրա էտէրլէր, քի ՐԱՊՊ անը
Իսրայէլ թէսմիյէ էյլէտիյի Եա'գուպըն
35 օղուլլարընա էմր էյլէմիշ։ Վէ անլար իլէ
'ագտ ը 'ահտ էտիպ՝ Դըշըրը իլահլարտան
գօրգմայընըզ վէ անլարա սէճտէ
ու 'իպատէթ էթմէյինիզ, վէ անլարա
36 զէպհ էյլէմէյինիզ. Անճագ սիզի Մըսըր
տիյարընտան 'ազիմ գուվվէթ վէ ուզանմըշ
գօլ իլէ չըգարմըշ օլան ՐԱՊՊՏԱՆ
գօրգուպ՝ անա սէճտէ էտէրէք
37 զէպհ էտէճէքսինիզ. Վէ սիզէ թահրիր
էյլէտիյի գավանինի վէ ահքեամ վէ շէրի'աթ
վէ էվամիրի տա'իմ էլ էպէտ
տիգգաթլէ հըֆզ ու իճրա էտիպ՝ կայրի
իլահլարտան գօրգմայաճագսընըզ.
38 Վէ սիզին իլէ 'ագտ էյլէտիյիմ 'ահտը
ֆէրամուշ էթմէյէրէք՝ կայրի իլահլարտան
39 գօրգմայաճագսընըզ. Անճագ Ալլահընըզ
ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգաճագսընըզ,
օլ տախի սիզի ճիւմլէ տիւշմէնլէրինիզին
էլինտէն խըլաս էտէճէք տիր՝ տէյիւ
40 պույուրմուշ իտի։ Լաքին անլար
տինկլէմէյիպ՝ էվվէլքի 'ատէթլէրինէ
41 կէօրէ հարէքէթ էտէրլէր իտի։ Պու
թա'իֆէլէր տախի հէմ ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգարլար,
հէմ տէ քէնտի փութլարընա
'իպատէթ էտէրլէր իտի. վէ անլարըն
էվլատը վէ էվլատլարընըն էվլատը տախի
պու կիւնէ գատար էճտատլարընըն
էթտիքլէրի կիպի էտէրլէր։

ՊԱՊ 18

1 Վէ Իսրայէլ մէլիքի Հօշէա' իպնի Էլանըն
իւչիւնճիւ սէնէսինտէ Եէհուտա մէլիքի
Ահազըն օղլու Հիզգիյա մէլիք օլ-
2 տու։ Մէլիք օլտուղու զէման եիրմի պէշ
եաշընտա օլուպ՝ եիրմի տօգուզ սէնէ
Եէրուշալիմտէ հիւքիւմէթ էյլէտի. վէ
վալիտէսի Զաքարիանըն գըզը օլուպ՝
3 իսմի Ապի իտի։ Վէ փէտէրի Տաւուտ
քեաֆֆէսի 'ամէլլէրինէ կէօրէ ՐԱՊՊԸՆ
'ինտինտէ տօղրու օլանը իճրա էյլէտի.
4 Միւրթէֆէ'աթը օրթատան գալտըրըպ
փութլարը գըրտը, Աշէրա փութլարընը
քէստի. վէ Մուսանըն եափտըղը
պագըր եըլանը՝ պէնի Իսրայէլ
օլ կիւնէ տէկին անա պուխուր եագմագտա
իտիլէր. անա 'Նէ-
5 խուշթան թէսմիյէ էյլէտի։ Վէ Իսրա-
յէլին Ալլահը ՐԱՊՊԱ թէվէքքիւլ էյ-
լէտի. քեաֆֆէ'ի միւլուքի Եէհուտա
իչինտէ նէ քէնտիսինտէն սոնրա, նէ
տէ քէնտիսինտէն էվվէլ միսլի օլմատը.
6 Վէ ՐԱՊՊԱ սատըգ օլուպ՝ իթա'աթտան
այրըլմատը, վէ ՐԱՊՊԸՆ Մուսա-
7 յա վէրտիյի էվամիրի հըֆզ էյլէտի. վէ
ՐԱՊՊ անըն իլէ օլուպ՝ թէվէճճիւհ էյ-
լէտիյի հէր եէրտէ մուվաֆֆէգ օլուր
իտի. Վէ Աշուր մէլիքինէ 'ասի օլուպ՝
8 անա իթա'աթ էթմէտի. Վէ Ֆիլիսթի-
լէրի Ղազզայա վէ անըն ճիվարընա գա-
տար, պէքճի գուլլէսինտէն միւսթահ-
քէմ շէհրէ վարընճա վուրտու։

9 Վէ մէլիք Հիզգիյանըն տէօրտիւնճիւ
սէնէսինտէ, եա'նի Իսրայէլ մէլիքի Հօ-
շէա' իպնի Էլանըն եէտինճի սէնէսինտէ՝
Աշուր մէլիքի Շալմանասար Սամարիա
իւզէրինէ չըգըպ՝ անը մուհասարէ էյլէ-
10 տի. Վէ իւչ սէնէ սօնրա անը ալըր.
Հիզգիյանըն ալթընճը սէնէսինտէ, եա'-
նի Իսրայէլ մէլիքի Հօշէա'ըն տօգուզունճու
11 սէնէսինտէ Սամարիա ալընտը։ Աշուր
մէլիքի տախի, Իսրայէլի Աշուրա եէր
կէօթիւրիւպ՝ անլարը Խալահ վէ Խա-
պօրտա՝ Ճօզան ըրմաղը ճիվարընտա վէ

'Ն–Նէ պագըր փարչասը։

Մատիլէրին շէհիրլէրինտէ իսքեան էթ-
12 տի. Զիրա քէնտիլէրինին Ալլահը ՌԱՊ-
ՊԸՆ քէլամընը տինլէմէտիլէր, 'ահտընը
թէճավիւզ էթտիլէր, վէ ՌԱՊՊԸՆ գու-
լու Մուսանըն էմր էյլէտիյի շէյլէրին
քիւֆֆէսինի տինլէմէտիլէր վէ իճրա
էթմէտիլէր.

13 Վէ մէլիք Հիզգիյանըն օն տէօրտիւն-
ճիւ սէնէսինտէ Աշուր մէլիքի Սէնհա-
րիպ Եհուտանըն միւսթահքէմ շէհիր-
լէրինին ճիւմլէսի իւզէրինէ չըգըպ՝ ան-
14 լէրի ալտը. Եէհուտա մէլիքի Հիզգիյա
տախի Լաքիշէ Աշուր մէլիքինէ՝ Խաթա
էթտիմ, իւզէրիմտէն րիճ'աթ էյլէ. վէ
պանա հէր նէ թէքլիֆ էտէրսէն, գա-
պուլ էտէրիմ՝ տէյիւ խապէր կէօն-
տէրտի. Իւզէրինէ, Աշուր մէլիքի Եէ-
հուտա մէլիքի Հիզգիյանըն իւչ եիւզ
թալէնթ կիւմիւշ վէ օթուզ թալէնթ
15 ալթուն վէրմէսինէ թէքլիֆ գըլտը. Վէ
Հիզգիյա պէյթ իւլ ՌԱՊՊՏԱ վէ սէրայը
միւլքիւնտէ խազինէլէրինտէ պուլու-
նան կիւմիւշին ճիւմլէսինի վէր-
16 տի. Օլ վագըթ Հիզգիյա ՌԱՊՊԸՆ
հէյքէլինին գափուլարընտան վէ Եէ-
հուտա մէլիքի Հիզգիյանըն գափլատըղը
գափու տիրէքլէրինտէն ալթընը սօ-
յուփ՝ անը Աշուր մէլիքինէ վէրտի.

17 Աշուր մէլիքի տախի Լաքիշտէն Թար-
թան իլէ Ռապսարիսի վէ Ռապշագայը
պիր չօգ 'ասքէր իլէ Եէրուսաղիմէ մէլիք
Հիզգիյայա կէօնտէրտի. պունլար տա-
խի Եէրուսաղիմէ կէլիպ՝ վարըպ օլտըգ-
լարընտա Դասավուր Թարլասը ճատտէ-
սինտէ վագ' եօգարըտագի հավուզըն
18 սու եօլու եանընտա տուրտուլար. Վէ
մէլիքէ չաղըրտըգլարընտա՝ սէրայ միւ-
տիրի Էլիագիմ իպն ի Հիլգիյա վէ քեա-
թիպ Շէպնա վէ վագ'անիւվիս Եօահ
իպն ի Ասաֆ անլէրէ տօղրու կէլտի-
լէր.

19 Վէ Ռապշագա անլէրէ խիթապէն՝
Հիզգիյայա տէյինիզ քի, Մէլիք-ի 'ա-
զիմ օլան Աշուր մէլիքի պէօյլէ պույու-
րուր. Պու տայանտըղըն ի'թիմատ օ-
20 լան նէ՞ տիր. Մուհարէպէյէ իչին թէտ-
պիր մէ գուվվէթիմ վար՝ տէր իքէն, պօշ լագըրտըտըր. սէն քիմէ ի'թի-
21 մատ էտէրէք պանա 'ասի օլտուն. Վէ
իշթէ սէն՝ չոյանանըն էլինէ պաթըր
անը տէյէր չօւ գըրըգ գամըշ օ-
լան 'աստայա՝ հա'նի Մըսըրա ի'թիմա-
տ էտիյօրսուն. Գիլ հատիգա Մըսըր մէլի-
քի Ֆիր'օն քէնտինէ 'իթիմատ էտէնլէ-
22 րին ճիւմլէսինէ պէօյլէ տիր. Վէ էյէր
սիզ պանա՝ Ալլահըմըզ Եէհօվայա ի'-
թիմատ էտէրիզ՝ տէրսէնիզ, Հիզգիյա-
նըն Եէհուտա իլէ Եէրուսաղիմ Էհալի-
սինէ՝ Պու մէզպահըն էօնիւնտէ սէճտէ-
չալըմալը, տէյիւ էմր էյլէտիյի՝ անը-
յէրլէրին, միւրթէֆի'աթընը վէ մէզպահ-
լարընը օրթատան գալտըրմըշ
23 օլ տէյի՞լ մի տիր. Վէ շիմտի էյէ-
տիմ Աշուր մէլիքի իլէ մու'ահէտէ էթ,
վէ էյէր սէն սիւվարի օլանագ ատամ-
լէրի թէտարիք էտէպիլիրսէն, սանա
24 իքի պին աթ վէրէյիմ. Վէ էֆէնտի-
մին էն քիւչիւք պէնտէլէրինտէն օ-
լան պիր մէ'մուրուն միւգավէմէթ
էտէրսէն 'արապալար վէ սիւվարիլէր
25 իչին Մըսըրա ի'թիմատ էտէրսին. Իմտի
պու ... իւզէրինէ՝ անը թախրիպ
էթմէք իչին Եէհօվանըն իզնի օ՞լմագ-
սըզըն մը չըգտըմ. Պու իւզէրի-
նէ չըգըպ անը թախրիպ էյլէ՝ տէյիւ
Եէհօվա պանա էմր էյլէտի՝ տէտի.

26 Վէ Էլիագիմ իպն ի Հիլգիյա վէ
Շէպնա վէ Եօահ Ռապշագայա տէտիլէր՝
Ռիճա էտէրիզ, գուլլարընա Արամի լի-
սանընճէ սէօյլէ, զիրա անլըյօրըզ. վէ
սուրըն իւզէրինտէ պուլունան գավմ
տինլէրէր իքէն, պիզէ Եէհուտի լիսա-
նըյլէ սէօյլէմէյէսին՝ տէտիլէր իւզէրի-
27 նէ, Ռապշագա անլէրէ՝ Էֆէնտիմ պէնի
պու սէօզլէրի սէնին էֆէնտինէ վէ սա-
նա՞ մը սէօյլէմէք իչին կէօնտէրտի.
Բէնիմ իլէ պէրապէր թէրսլէրինի եէ-
միզին իլէ պէվլլէրինի իչմէք իչին սուր
իւզէրինտէ օթուրան պու ատէմլէրէ
տէյի՞լ մի՝ տէտի.

28 Վէ Ռապշագա տուրուպ պիւյիւք սէ-
տա իլէ Եէհուտա լիսանընճէ նիտա է-
տէրէք, Մէլիք-ի 'ազիմ օլան Աշուր
29 մէլիքինին քէլամընը տինլէյինիզ. Մէ-

լէք պէօյլէ պույուրուր. Հիզգիյա սիզի
ալտաթմասըն, զիրա սիզի էլիմտէն
խէլաս էթմէյէ մուգթէտիր օլմայաճագ-
30 տըր. Եէհօվա պիզի մութլագա խէլաս
էտիպ, պու շէհիր տախի Աշուր մէլիքի-
նին էլինէ թէսլիմ օլունմայաճագ՝ տէ-
յէրէք Հիզգիյա սիզի Եէհօվայա իթի-
31 մատ էթտիրմէսին. Հիզգիյայը տինլէ-
մէյինիզ, զիրա Աշուր մէլիքի պէօյլէ
պույուրուր. Պէնիմ իլէ սուլհ իւզրէ
օլուպ թարաֆըմա կէչինիզ, վէ հէր
պիրինիզ քէնտի ասմասընտան, վէ հէր
քէս ինճիր աղաճընտան յէյիպ՝ քէն-
տի գույուսունըն սույունտան իչսին,
32 Օլ վագթատէկին քի պէն կէլիպ սի-
զի տիյարընըզ կիպի պիր տիյարա,
պուղտայ վէ շարապ տիյարընա, էք-
մէք վէ պաղլար տիյարընա, եաղ վէ-
րէն զէյթուն աղաճը իլէ պալ տիյարը-
նա կէօթիւրէյիմ, քի սիզ պէր հայաթ
օլուպ հէլաք օլմայասընըզ. սիզ Հիզ-
գիյայը տինլէմէյինիզ, զիրա օ՝ Եէհօ-
վա պիզի խէլաս էտէճէք տիր՝ տէյիւ
33 սիզի ալտատըյօր. Միլլէթլէրին իլահ-
լարընտան պիրի քէնտի տիյարընը Ա-
շուր մէլիքինին էլինտէն խէլաս էտէ
34 պիլտի՞ մի. Համաթ վէ Արփատ իլահ-
լարը նէ՞րէտէ տիր. Սէֆարվայիմ վէ
Հէնա՝ վէ Իվվանըն իլահլարը նէ՞րէտէ
տիր. Սամարիայը էլիմտէն խէլաս էթ-
35 տիլէ՞ր մի. Տիյարլարըն պիւթիւն ի-
լահլարընտան հա՞նկիսի քէնտի տիյա-
րընը էլիմտէն խէլաս էթտի քի Եէհօ-
վա Երուշալիմի էլիմտէն խէլաս էյլէ-
յէ՝ տէտի։
36 Գավմ տախի սուքութ էտիպ անա
պիր ճէվապ վէրմէտի, զիրա մէլիք՝
ճէվապ վէրմէյինիզ՝ տէյիւ էմր էթմիշ
իտի։
37 Վէ սէրայըն մուտիրի Իլիագիմ իպնի
Խիլգիյա վէ քեաթիպ Շէպնա վէ վագ-
ահնիւվիս Եօապ իպնի Ասաֆ, էլպիսէ-
լէրի եըրթըլմըշ օլարագ՝ Հիզգիյանըն
նէզտինէ կէլիպ Րապշագանըն սէօզլէ-
րինի անա նագլ էթտիլէր։

ԲԱՊ 19

1 Վէ մէլիք Հիզգիյա պունու իշիթտի-
տէ՝ էլպիսէսինի եըրթըպ չուլ կիյէրէք
2 պէյթ իւլ ՐԱՊՊԱ կիրտի. Վէ սէրայըն
մուտիրի Իլիագիմ իլէ քեաթիպ Շէպ-
նայը, վէ քեահինլէրին իխթիյարլարը-
նը, չուլ կիյմիշ օլտուգլարը հալտէ, փէյ-
ղամպէր Իշա'եա իպնի Ամօսըն նէզտի-
3 նէ կէօնտէրտի. Պունլար տախի անա՝
Հիզգիյա պէօյլէ տէյօր. Պու կիւն տա-
ղայագա վէ մէլամէթ վէ հագարէթ կիւ-
նիւ տիր, զիրա չօճուգլարըն տողմա-
ղը վագըթ կէլտի, ֆագաթ տողուրմա-
4 ղա գուվվէթ եօգ տըր. Օլա քի Ա-
լահըն ՐԱՊԲ՝ Ալլահ իւլ հայյը շէթմ
էթմէք իւզրէ, էֆէնտիսի օլան Աշուր
մէլիքի թարաֆընտան կէօնտէրիլէն
Րապշագանըն սէօզլէրինին ճիւմլէսինի
իշիտէ, վէ Ալլահըն ՐԱՊԲ օլ իշիթտիյի
սէօզլէր իչիւն թէքտիր էտէ. պու էլ-
տէն պուլունան պագիյյէ իչիւն տու'ա
էյլէյէսին՝ տէտիլէր։
5 Վէ մէլիք Հիզգիյանըն պէնտէկեանը
6 Իշա'եանըն նէզտինէ կէլտիլէր. Իշա'եա
տախի անլարա էյտի. Էֆէնտինի-
զէ տէյինիզ քի՝ ՐԱՊԲ պէօյլէ պու-
յուրուր. Աշուր մէլիքինին գուլլարը
պէնի շէթմ էթտիքլէրինի իշիթտիյին
7 սէօզլէրտէն գորգմա. Իշթէ անըն իւ-
զէրինէ պէն պիր րուհ կէօնտէրիրիմ,
օ տախի պիր խապէր իշիթմէքլէ քէն-
տի տիյարընա րիճ'աթ էտէճէք. վէ պէն
անը քէնտի տիյարընտա գըլըճլա հէլաք
էտէճէյիմ՝ տէտի։
8 Վէ Րապշագա 'ավտէթ էթտիյինտէ
Աշուր մէլիքինի Լիպնա իլէ մուհարէպէ
էթմէքտէ պուլտու, զիրա Լաքիշտէն
9 կիթմիշ օլտուղունու իշիթմիշ իտի. Վէ Եթ-
հօփիալը Հապէշ մէլիքի Թիրհագա հագ-
գընտա՝ իշթէ սէնինլէ մուհարէպէ
էթմէք իւզրէ չըգմըշ տըր՝ տէյիւ խա-
պէր ալտըղընտա, եինէ Հիզգիյայա էլ-
10 չիլէր կէօնտէրիպ, Եէհուտա մէլիքի Հիզ-
գիյայա պէօյլէ տէյինիզ. Թէվէքքիւլ
էթտիյին Ալլահըն՝ Երուշալիմ Աշուր
մէլիքինին էլինէ թէսլիմ օլունմայաճագ՝

11 տէյիւ սէնի ալտաթմասըն. Իշթէ սէն տույտուն
կի Աշուրըն գըրալլարը ճիւմլէ մէմլէքէթլէրի
պիւսպիւթիւն խարապ էթմէքլէ անլէրէ
նէ եափտըգլարընը իշիթտին, վէ
12 սէ՞ն մի խըլաս պուլաճագսըն. Իճտատլարըմ
խարապ էթտիքլէրի միլլէթլէրին՝
խանկի Գօզանըն վէ Հարանըն վէ Րէսէֆին
վէ Թէլասսարտա պուլունան պէնի
Ատէնին իլահլարը անլէրի խըլաս էթ-
13 տի՞ր մի. Համաթ մէլիքի վէ Արփատ
մէլիքի վէ Սէֆարվայիմ շէհրինին՝ Հէնա'ըն
վէ Իվվանըն մէլիքի նէրէտէ տիր՝
տէտի։

14 Վէ Հիզգիյա մէքթուպը էլչիլէրին էլինտէն
ալըպ՝ անը օգուտու, վէ Հիզգիյա
պէյթ իւլ ՐԱՊՊԱ կիտիպ անը
15 ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա աչտը. Վէ Հիզգիյա
ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա՝ Էյ Քէրուպիլէր
իւզէրինտէ օթուրան Իսրայէլին
Ալլահը ՐԱՊՊ, զէմինին քեաֆֆէ ի
մէմալիքինին Ալլահը եալընըզ սէն սին.
սէմավաթ իլէ զէմինի սէն խալգ էյլէ-
16 տին. Եա՜ ՐԱՊՊ, գուլաղընը մէյլ էթտիրիպ
տինլէ. Եա՜ ՐԱՊՊ, կէօզլէրինի
աչըպ նազար գըլ, վէ Ալլահ իւլ հայյը
շէթմ էթմէք իչին Սէնհարիպին իրսալ
17 էթտիյի սէօզլէրի տինլէ. Եա՜ ՐԱՊՊ,
ֆիլ վագը՝ միւլուք ի Աշուր միլլէթլէր
իլէ անլէրին տիյարլարընը խարապ էյ-
18 լէտիլէր, իլահլարընը աթէշէ աթտըլար.
զիրա անլէր իլահ օլմայըպ՝ անճագ ինսան
էլինին մէսնու'աթը, աղաճ վէ
թաշ օլտուգլարընտան անլէրի հէլաք էթ-
19 տիլէր. Վէ շիմտի, եա Ալլահըմըզ ՐԱՊՊ,
պիզի անըն էլինտէն խըլաս էյլէ, վէ
զէմինին քեաֆֆէ ի մէմալիքի ՐԱՊՊ
Ալլա՛հ եալընըզ սէն իտիյինի պիլսինլէր՝
տէյէրէք տուա'ա էյլէտի։

20 Օլ զէման Իշա'եա իպն ի Ամօս Հիզգիյայա
խապէր կէօնտէրիպ տէտի քի՝
Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ՝ Աշուր մէլիքի
Սէնհարիպ հագգընտա պանա էյլէտիյին
տուա'այը տինլէտիմ՝ տէյիւ պու-
21 յուրուր. Անըն հագգընտա ՐԱՊՊԸՆ
քէլամը պու տուր.

Սիօն պաքիրէ գըզը սէնի թահգիր վէ
իսթիհզա էյլէտի.
Եէրուշալիմ գըզը սէնին արգընտա պաշընը
սալլատը։
22 Սէն քիմէ՞ սէպպ ու շէթմ էթտին.
Քիմի՞ն 'ալէյհինէ րէֆ' ի ավազ էյլէտին.
Գուտտուս ը Իսրայէլին 'ալէյհինէ կէօզլէրինի
գալտըրտըն.
23 Էլչիլէրինին վասըթասըյլէ Րապպա
սէպպ էթտին,
Վէ՝ 'Արապալարըմըն քէսրէթիյլէ տաղլար
իւզէրինէ,
Լիպնանըն էթէքլէրինէ չըգտըմ,
Վէ անըն էրզ աղաճլարընըն իւճէլէրինի
Վէ չամ աղաճլարընըն 'ալալարընը քէսէճէյիմ,
Վէ անըն սօն մէքանընա
*Քարմէլին օրմանընա կիրէճէյիմ.
24 Պէն գույու գազըպ ղարիպ սուլար իչտիմ,
Վէ †Միւհասարէ օլունմուշ նէհիրլէրին
պիլ ճիւմլէ ըրմագլարընը
Այագլարըմըն թապանըյլէ գուրութտըմ՝ տէտին.
25 Պէնիմ անը չօգ վագըթ էվվէլ եափտըղըմը,
Վէ էյյամ ը գատիմէտէն թէրթիպ էյլէտիյիմի
իշի՞թմէտին մի.
Շիմտի պէն անը հուսուլէ կէթիրտիմ,
Քի միւսթահքէմ շէհիրլէրի վիրանէ եըղընթըլարընա
տէօնտէրէսին.
26 Սէքէնէլէրինին էլի գօլը գըսա օլմաղլէ
չաշըպ ութանտըլար.
Սահրա օթը վէ եէշիլ նէպաթ վէ տամ
օթը
Վէ նէթիճէլէնմէզտէն էվվէլ րիւզկեարըն
գավուրտուղու էքին կիպի օլտուլար.
27 Լաքին պէն սէնին մէսքէնինի իլէ խուրուճ
վէ տուխուլունը
Վէ 'ալէյհիմէ հիտտէթլէնտիյինի պիլիրիմ.
28 'Ալէյհիմէ հիտտէթլէնտիյին
Վէ ղուրուրըն սէմ'իմէ վասըլ օլտուղու
իչին,
Պէն հալգամը պուրնընա

---

*Եահուտ՝ Միւնպիթ թարլասը.
†Եահուտ՝ Մըսըրըն

Վէ կէմիմի աղզընա թագըփ
Սէնի կէլտիյին եօլտան կէրի տէօնտէ-
րէճէյիմ։
29 Վէ սանա 'ալամէթ պու օլաճագ,
Պու սէնէ քէնտիլիյինտէն պիթէնի,
Վէ կէլէճէք սէնէ անտէն տիւշէն տա-
նէլէրտէն պիթէնի եէյիփ
Իւչիւնճիւ սէնէ էքիփ պիչինիզ,
Վէ պաղլար տիքիփ մէյվէսինի եէյինիզ։
30 Պէյթ ի Եէհուտանըն նէճաթ պուլան
պագըյյէ
Աշաղըտան քէօքլէշիփ՝ եուգարըտան
մէյվէ վէրէճէք տիր։
31 Զիրա Եէրուշալիմտէն պագըյյէ,
Վէ Սիօն տաղընտան նէճաթ պուլան-
լար չըգաճագ տըր.
ՌԱՊՊ իւլ Ծէպաօթըն ղայրէթի պունու
իճրա էտէճէք տիր։
32 Պինա'էն 'ալէյհ Աշուր մէլիքի հագ-
գընտա
ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Օ պու շէհրէ կիրմէյէճէք,
Վէ իչինէ պիր օգ աթմայաճագ,
Էօնիւնէ գալգան իլէ կէլմէյիփ,
Էթրաֆընա մէթէրիս եափմայաճագ
տըր։
33 Պու շէհրէ կիրմէյէրէք
Կէլտիյի եօլտան կէրի տէօնէճէք տիր.
34 Պէն տախի քէնտիմ իչին
Վէ գուլում Տավուտ իչին
Պու շէհրի խըլաս էթմէք իւզրէ հիմա-
յէ էտէճէյիմ.
ՌԱՊՊԸՆ պույուրտուղու պու տըր։
35 Վէ վագը՝ օլտու քի օլ կէճէ ՌԱՊ-
ՊԸՆ մէլէյի չըգըփ՝ Աշուր օրտուսուն-
տա եիւզ սէքսէն պէշ պին նէֆէր վուր-
տու, վէ սապահլէյին գալգտըգլարը
զէման իշթէ պունլարըն ճիւմլէսի էօլ-
36 միւշ ճէսէտ իտի։ Վէ Աշուր մէլիքի Սէն-
հարիպ գալգըփ օրատան հարէքէթէ
'ազիմէթ էյլէտի, վէ Նինիվէտէ օթուր-
37 տու։ Վէ իլահը Նիսրօքըն խանէսինտէ
սէճտէ էտէր իքէն՝ օղուլլարը Ատրա-
մէլէք իլէ Շարասար անը գըլըճլէ վու-
րուփ՝ Արարատ տիյարընա ֆիրար էթ-
տիլէր, վէ անըն օղլու Եսարհատտօն
անըն եէրինէ մէլիք օլտու։

ՊԱՊ 20

1 Օլ կիւնլէրտէ Հիզգիյա էօլիւմ տէրէ-
ճէսինտէ խասթա օլտու. Վէ փէյղամ-
պէր Իշա'եա իպն ի Ամօս անըն եանընա
կէլիփ՝ ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր. Պէյ-
թինի իչին վասիյէթ էյլէ, զիրա սէն
եաշամայըփ վէֆաթ էտէճէքսին՝ տէ-
2 տի։ Օլ տախի եիւզիւնիւ տուվարա չէ-
3 վիրիփ՝ Եա ՌԱՊՊ, րէճա էտէրիմ, հա-
գիգաթ վէ սատըգ գալպ իլէ հուզու-
րընտա սիւլիւք էտիփ, 'ինայէթինտէ
օլանը իշլէտիյիմի թէզքէքիւր էյլէ՝ տէ-
յի ՌԱՊՊԱ տուա էյլէտի. Վէ Հիզգի-
յա գիւյիւքիւյլէ աղլատը։
4 Վէ Իշա'եա տահա օրթա հավլուտան
չըգմատան էվվէլ, անա ՌԱՊՊԸՆ քէ-
5 լամը կէլիփ, տէտի քի՝ Կէրի տէօն՝ գավմիմին
րէիսի օլան Հիզգիյայա տէյէսին քի՝
Փէտէրին Տավուտըն Ալլահը օլան ՌԱՊՊ
պէօյլէ պույուրուր. Պէն տու'անը ի-
շիթտիմ, կէօզ եաշլարընը տախի կէօր-
տիւմ. Իշթէ սանա շիֆա վէրիրիմ,
սէն տախի իւչիւնճիւ կիւնտէ պէյթ իւլ
6 ՌԱՊՊԱ չըգաճագսըն։ Վէ պէն սէնի
միւտտէթի 'էօմրիւնէ օն պէշ սէնէ զի-
եատէ էտիփ՝ սէնի վէ պու շէհրի Աշուր
մէլիքինին էլինտէն խըլաս էտէրէք,
քէնտիմ իչին վէ գուլում Տավուտ ի-
չին՝ պու շէհրի հիմայէ էտէրիմ՝ տէ-
7 տի։ Վէ Իշա'եա՝ Պիր գուչ գուրու ին-
ճիր ալընըզ՝ տէտի. Վէ ալտըլար-
լար, վէ չըպանըն իւզէրինէ գօյտուգ-
լարընտա շիֆա պուլտու։
8 Վէ Հիզգիյա Իշա'եայա՝ ՌԱՊՊԸՆ պա-
նա շիֆա վէրէճէյինէ վէ իւչիւնճիւ
կիւնտէ պէյթ իւլ ՌԱՊՊԱ չըգաճաղը-
9 նա 'ալամէթ նէ՞ տիր՝ տէտի։ Ի-
շա'եա՝ ՌԱՊՊԸՆ պույուրտուղու իշի
իճրա էտէճէյինէ՝ ՌԱՊՊ թարա-
ֆընտան սանա 'ալամէթ պու օլաճագ
տըր. Կէօլկէ եա օն տէրէճէ իլէրի
կիթսին, եա օն տէրէճէ կէրի կիթսին՝
10 տէտի։ Վէ Հիզգիյա՝ Կէօլկէնին օն տէ-
րէճէ իլէրի կիթմէսի գօլայ տըր. Խայր,
11 օն տէրէճէ կէրի կիթսին՝ տէտի։ Օլ
զէման Իշա'եա փէյղամպէր ՌԱՊՊԱ

տուա էթտիքտէ, կէօլկէյի Ահազըն կիւնէշ սա'աթը իւզէրինտէ էնմիշ օլտուղու տէրէճէլէրտէն՝ օն տէրէճէ կէրի կէթիրտի.

12 Օլ վագթտա Պապէլ մէլիքի Պալատանըն օղլու Պէրօտագ-Պալատան Հիզգիյանըն խասթա օլմուշ օլտուղունու իշիտէրէք՝ անա մէքթուպ իլէ հէտիյէ կէօնտէրտի.
13 Հիզգիյա տախի էլչիլէրի տինկլէյիպ՝ զիգրյաթ չէքմէճէլէրինի ալթըն խազինէսինի, կիւմիշ վէ ալթուն իլէ պահարլարը վէ զիգրյաթ եաղը վէ պիւթիւն ճէպխանէսինի վէ խազինէլէրինտէ պուլունանլարըն քեաֆֆէսինի անլարէ կէօսթէրտի. քէնտի սէրայընտա վէ պիւթիւն մէմլէքէթինտէ անլարէ կէօսթէրմէտիյի պիր շէյ գալմատը.
14 Վէ Իշա'եա փէյղամպէր Հիզգիյա մէլիքին նէզտինէ կէլիպ, անա՝ Պու ատամլար նէ՞ սէօյլէտիլէր. վէ նէ՞րէտէն սանըա կէլտիլէր՝ տէտիքտէ, Հիզգիյա՝ Ուզագ մէմլէքէթտէն, Պապէլտէն
15 կէլտիլէր՝ տէտի. Օլ տախի՝ Սէնին սարայընտա նէ՞ կէօրտիւլէր՝ տէտիքտէ, Հիզգիյա՝ Խանէմտէ պուլունանլարըն քեաֆֆէսինի կէօրտիւլէր. խազինէլէրիմտէ անլարէ կէօսթէրմէտիյիմ պիր շէյ գալ-
16 մատը՝ տէտի. Վէ Իշա'եա Հիզգիյայա՝
17 ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէ. Իշթէ կիւնլէր կէլէճէք քի՝ սէրայընտա պուլունանլարը վէ պու կիւնէ գատար էճտատընըն թէրաքիւմ էթտիրտիքլէրի շէյլէրին քեաֆֆէսի, Պապէլէ նագլ օլունաճագ. պիր շէյ պագը գալմայա-
18 ճագ տըր՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր. Վէ սուլպիւնտէն կէլիպ թէվլիտ էտէճէյին էվլատընտան կէօթիւրէճէքլէր, վէ անլէր Պապէլ մէլիքինին սէրայընտա խատըմ
19 օլաճագլար՝ տէտի. Հիզգիյա տախի Իշա'եայա իթթագըն՝ Սէօյլէտիյին ՌԱՊՊԸՆ քէլամը էյի տիր՝ տէտի. վէ՝ Աճէպյէ տէյի՞լ մի, մատէմ քի պէնիմ կիւնլէրիմտէ սէլամէթ վէ էմնիյէթ օլաճագտըր՝ տէտի.
20 Վէ Հիզգիյանըն պագըյյէի ախվալը վէ պիւթիւն շէճա'աթը վէ հավուզ վէ սու եօլու եափտըղը՝ շէհրէ սու կէթիրտիյի իշթէ միւլուք-ի Եէհուտանըն թէվարիխ քիթապընտա մուհարրէր
21 տիր. Վէ Հիզգիյա էճտատը իլէ եաթըյըպ՝ օղլու Մանասսա անըն եէրինէ մէլիք օլտու.

ՊԱՊ 21

1 Մանասսա մէլիք օլտուղու վագթտա օն իքի եաշընտա օլուպ՝ էլլի պէշ սէնէ Եէրուսաղիմտէ հիւքիւմէթ էյլէտի, վէ վա-
2 լիտէսինին ատը Խէֆսիպա իտի. Վէ պէնի Իսրայէլ էօնիւնտէն ՌԱՊՊԸՆ թարտէթտիյի թա'իֆէլէրին մէքրուհաթընա կէօրէ ՌԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ քէօթիւ օ-
3 լանը իշլէտի. Վէ փէտէրի Հիզգիյանըն խարապ էյլէտիյի միւրթէֆի'աթը թէքրար պինա իլէ, Իսրայէլ մէլիքի Ախապըն էթտիյի կիպի Պա'ալ իչիւն մէզպահլար պինա էտիպ՝ Աշէրա փութը եափտը, վէ քեաֆֆէ-ի ճիւնուտ-ը սէմավիյէյէ 'իպատէթ էտիպ՝ անլէրէ խիտ-
4 մէթ էյլէտի. Վէ՝ Իսմիմի Եէրուսաղիմտէ գօյաճաղըմ՝ տէյիւ ՌԱՊՊԸՆ պույուրտուղու մա'պէտէ, եա'նի Պէյթ-ի
5 ՌԱՊՊՏԱ մէզպահլար պինա էտիպ, Պէյթ-ի ՌԱՊՊԸՆ իքի հավլուսընտա քեաֆֆէ-ի ճիւնուտ-ը սէմավիյէյէ մէզպահ-
6 լար եափտը. Օղլունը տախի աթէշտէն կէչիրտի, վէ միւնէճճիմլիք իլէ ֆալճըլըգ էտէրէք՝ ճիննճիլէր իլէ պույուճուլարը գուլլանըր իտի. վէ ՌԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ քէօթիւ օլանը զիյատէսիյլէ իշ-
7 լէյէրէք անը իղզապ էթտի. Վէ պինա էթտիյի Աշէրա փութունը օլ պէյթէ գօյուպ քի՝ անըն հագգընտա ՌԱՊՊ Տավուտա վէ օղլու Սիւլէյմանա խիթապէն խալպուքի Պու պէյթտէ վէ Իսրայէլին ճիւմլէ սըպթլարընտան իխթիյար էթտիյիմ Եէրուշալիմտէ վազ՝
8 էտէճէյիմ. Վէ էճտատլարընա վէրտիյիմ արազիտէն Իսրայէլին այաղընը պիր տախա գըմըլտաթմայաճաղըմ, անճագ պու շարթ իլէ քի՝ անլէր ճէմի'ի էվամիրիմի հըֆզ էտիպ գուլըմ Մուսանըն անլէրէ թէպլիղ էյլէտիյի պիւթիւն շէրի'աթա իթթիպա'էն հարէքէթ

9 էտէլէր՝ տէմիշ իտի. Լաքին անլէր աինկլէմէտիլէր, վէ Մանասսա՝ ՐԱՊՊԸՆ պէնի Իսրայէլ էօնիւնտէն հէլաք էյլէտիյի Թա՛իֆէլէրտէն զիյատէ քէօթիւ օլանը իշլէմէյէ անլէրի իղլալ էթտի.

10 Վէ ՐԱՊՊ գուլլարը օլան փէյղամպէր-
11 լէր վասըթասըյլէ, Յէհուտա մէլիքի Մանասսա պու մէքրուհաթը իշլէյիպ՝ քէնտիսինտէն մուգատտէմ օլան Ամօրիլէրտէն զիյատէ քէօթիւ օլանը իշլէտիյի, վէ Յէհուտայա տախի փութլարը
12 իլէ կիւնահ սէպէպի օլտուղու իչիւն Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր. Իշթէ պէն Յէրուշալիմ վէ Յէհուտա իւզէրինէ էօյլէ պիր պէլա կէթիրէճէյիմ քի անը իշիտէնլէրին ի-
13 քի գուլաղը չընլայաճագ տըր. Վէ Յէրուշալիմ իւզէրինէ Սամարիա չըզըղըյընը վէ Ախապ խանէսինին շագուլինը չէքէճէյիմ, սահան սիլինէրէք թէրս չէվրիլտիյի կիպի Յէրուշալիմի սիլէճէյիմ.
14 Վէ միրասըմըն պագիյյէսինի րէտտ էտիպ՝ անլէրի տիւշմէնլէրինին էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ, վէ անլէր ճիւմլէ տիւշմէնլէրինէ եաղմա վէ չափուլ ի-
15 չիւն օլաճագլար. Զիրա հուզուրըմտա քէօթիւ օլանը իշլէյիպ՝ էճտատլարըն Միսըրտան խուրուճ էթտիքլէրի կիւնտէն պու կիւնէ գատար պէնի իղզապ
16 էթտիլէր՝ տէյիւ պույուրտու. Վէ Մանասսա ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէմէքլէ Յէհուտայա կիւնահ սէպէպի օլան կիւնահընտան մա՚տա, Յէրուշալիմի պիր ուճտան օ պիր ուճունա գատար տոլտուրաճագ տէրէճէտէ չօգ սուչսուզ գան տէօքտիւ.

17 Վէ Մանասսանըն պագիյյէ ի ահվալը վէ քեաֆֆէ ի ա՚մալը վէ իշլէտիյի կիւնահը իշթէ միւլուքի Յէհուտանըն թէվարիխի քիթապընտա մուհարրէր
18 տիր. Վէ Մանասսա էճտատը իլէ ույույուպ սէրայընըն պաղչէսինտէ, 'Ուզզա պաղչէսինտէ տէֆն օլունտու. Վէ օղլու Ամօն անըն եէրինէ մէլիք օլտու.
19 Ամօն մէլիք օլտուղտա եիրմի իքի եաշընտա իտի՝ Յէրուշալիմտէ իքի սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի. Վէ վալիտէսի Յօթպալը Խարուզըն գըզը օլուպ
20 իսմի Մէշուլլէմէթ իտի. Վէ փէտէրի Մանասսանըն իշլէտիյի կիպի ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէյէրէք,
21 փէտէրինին պիւթիւն մէսլէքինտէ սիւլուք էտիպ, փէտէրինին խըզմէթ էյլէտիյի փութլարա խըզմէթ վէ 'իպատէթ
22 էյլէտի. Վէ էճտատընըն Ալլահը ՐԱՊՊԸ թէրք էթտի, վէ ՐԱՊՊԸՆ թարիգինտէ սիւլուք էթմէզ իտի.

23 Վէ Ամօնըն պէնտէկեանը անըն 'ալէյհինէ ֆիթնէ չըգարըպ՝ մէլիքի քէն-
24 տի սէրայընտա գաթլ էթտիլէր. Տիյարըն էհալիսի տախի Ամօն մէլիք 'ալէյհինէ ֆիթնէ չըգարանլարըն ճիւմլէսինի գաթլ էթտիլէր. Վէ տիյարըն էհալիսի օղլու Յօշիյայը անըն եէրինէ մէլիք նասպ էթտիլէր.

25 Վէ Ամօնըն իճրա էթտիյի ա՚մալըն պագիյյէսի իշթէ միւլուքի Յէհուտանըն թէվարիխի քիթապընտա մուհար-
26 րէր տիր. Վէ անը 'Ուզզա պաղչէսինտէ, քէնտի գապրինտէ տէֆն էթտիլէր. Վէ օղլու Յօշիյա անըն եէրինէ մէլիք օլտու.

ՊԱՊ 22

1 Յօշիյա մէլիք օլտուղու վագըթ սէքիզ եաշընտա օլուպ՝ Յէրուշալիմտէ օթուզ պիր սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի. Վէ վալիտէսի Պասգաթլը Ատայանըն գըզը օ-
2 լուպ՝ իսմի Յէտիտա իտի. Վէ ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ տօղրու օլանը իշլէյէրէք՝ փէտէրի Տաւուտըն պիւթիւն մէսլէքինտէ սիւլուք էթտի, վէ սաղա եա սօլա սափմատը.

3 Վէ մէլիք Յօշիյա քէնտի հիւքիւմէթինին օն սէքիզինճի սէնէսինտէ քեաթիպ Շաֆան իպն ի Ասալիա իպն ի Մէշուլլամը պէյթ իւլ ՐԱՊՊԱ կէօնտէրիպ.
4 [illegible] ռէիսի քեահին Հիլգիյանըն նէզտինէ կիտ, օլ տախի պէյթ իւլ ՐԱՊՊԱ կէթիրիլէն՝ եա՛նի գափուճըլարըն գավմտան ճէմ՚ էթտիքլէրի աղչէյի սայըն.
5 Վէ անը պէյթ իւլ ՐԱՊՊԸՆ իշինի կէօրէն նազըրլարըն էլինէ թէսլիմ էթսինլէր.

պունլար տախի անը պէյթին եըգըլմըշ
եէրլէրինի թա'միր իչիւն պէյթ իւր
6 ՌԱՊՊՏԱ իշլէյէնլէրէ՝ Եա'նի տիւլկէրլէրէ
վէ գալֆալարա վէ տիվարճըլարա
վէ պէյթին թա'միրի իչիւն աղաճլար վէ
եօնուլմուշ թաշլար սաթըն ալմաղա
7 վէրսինլէր՝ տէյու․ էմր էյլէտի․ Լաքին
էլլէրինէ թէսլիմ օլունան ագչէնին հիսապը
անլէրտէն իսթէնիլմէզ իտի, չիւնքի
իսթիգամէթ իւզրէ հարէքէթ էտէրլէր
իտի։
8 Վէ քեահին ի ա'զամ Հիլգիյա քեաթիպ
Շաֆանա՝ Պէյթ իւր ՌԱՊՊՏԱ շէրի'աթ
քիթապընը պուլտում՝ տէտի․
վէ Հիլգիյա օլ քիթապը Շաֆանա վէրտի,
9 օ տախի անը օգուտու։ Վէ քեաթիպ
Շաֆան մէլիքին նէզտինէ կէլիպ
անա խապէր կէթիրէրէք, Պէնտէլէրին
պէյթտէ պուլունան ագչէյի չըգարըպ
պէյթ իւր ՌԱՊՊԸՆ իշինի կէօրէն նազըրլարըն
էլինէ թէսլիմ էթտիլէր՝ տէտի։
10 Վէ քեաթիպ Շաֆան մէլիքէ՝ Քեահին
Հիլգիյա պանա պիր քիթապ վէրտի
տէյու խապէր վէրտի․ վէ Շաֆան
անը մէլիքին հուզուրընտա օգուտու։
11 Վէ մէլիք շէրի'աթ քիթապընըն քէլիմաթընը
իշիթտիյի կիպի էլպիսէսինի
12 եըրթտը։ Վէ մէլիք քեահին Հիլգիյայա
վէ Ախիգամ իպն ի Շաֆանա վէ 'Աքպօր
իպն ի Միխայա վէ քեաթիպ Շաֆանա
վէ մէլիքին պէնտէսի օլան 'Ասայայա
13 էմր էտիպ, Կիտինիզ վէ պէնիմ
իչիւն վէ գավմ իչիւն վէ պիւթիւն Եէհուտա
իչիւն, պու պուլունմուշ օլան պու
քիթապըն քէլիմաթը խուսուսընտա
ՌԱՊՊՏԱՆ սու'ալ էյլէյինիզ․ զիրա էճտատըմըզ
պու քիթապըն քէլիմաթընը
տինլէմէյէրէք՝ պիզիմ իչիւն մուգառրէր
օլանըն քեաֆֆէսինի իճրա էթմէտիքլէրի
սէպէպտէն, ՌԱՊՊԸՆ 'ալէյհիմիզէ
թութուշմուշ օլան ղազապը շիտտէթլի
տիր՝ տէտի։
14 Վէ քեահին Հիլգիյա վէ Ախիգամ վէ
'Աքպօր վէ Շաֆան վէ 'Ասայա էլպիսէ
նազըրը Շալլում իպն ի Թիգվա իպն ի
Հարհասըն զէվճէսի օլան Խուլտա նէպիյէնին
նէզտինէ կիտիպ՝ անըն իլէ
մուքեալէմէ էթտիլէր․ օլ տախի Եէրուշալիմտէ
Միշնէտէ սաքին օլուր իտի։
15 Վէ մէրգումէ անլէրէ խիթապէն՝
Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր․
Սիզի պանա կէօնտէրէն ատէմէ
16 տէյինիզ քի, ՌԱՊՊ՝ իշթէ պու
մէքեանըն իւզէրինէ վէ անըն էհալիսի
իւզէրինէ պէլա՝ եա'նի Եէհուտա մէլիքինին
օգուտուղու քիթապըն քեաֆֆէ ի
քէլիմաթընըն մուգթէզասընը կէթիրէճէյիմ․
17 Զիրա էլլէրինին քեաֆֆէ ի ա'մալըյլէ
պէնի իղզապ էթմէք իւզրէ՝
պէնի թէրք էտիպ ղայրը իլահլարա
պուխուր եագտըլար․ պու սէպէպտէն
ղազապըմ պու մահալ իւզէրինէ թութուշմուշ
օլուպ սէօյինմէյէճէք տիր՝
18 տէյու պույուրուր։ Վէ ՌԱՊՊՏԱՆ սու'ալ
էթմէք իւզրէ սիզի իրսալ էտէն
Եէհուտա մէլիքինէ սէօյլէյինիզ քի՝ Իշիթտիյին
քէլիմաթ խուսուսընտա Իսրայէլին
Ալլահը ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր․
19 Գալպին եումուշայըփ պու մահալ
վէ անըն սաքինլէրի 'ալէյհինէ խարապ
վէ լա'նէթ օլմալարը իչիւն սէօյլէտիյիմ
քէլամը ա'շիթտիյինտէ, ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
մութէվազը՝ օլուպ էլպիսէնի
եըրթըփ հուզուրըմտա աղլատըղըն
իչիւն, պէն տախի սէնի տինլէտիմ․
20 Պու էճլտէն իշթէ սէնի էճտատընա
զամմ էտէրիմ, վէ գապրընա հալ ը
ասայիշտէ գօնուլաճագըն․ Կէօզլէրին
տախի պու մահալ իւզէրինէ կէթիրէճէյիմ
պիւթիւն պէլայը կէօրմէյէճէք
տիր․ ՌԱՊՊԸՆ պույուրուղը պու տուր՝
տէտի։ Անլէր տախի մէլիքէ խապէր կէթիրտիլէր։

ՊԱՊ 23

1 Վէ մէլիք Եէհուտա իլէ Եէրուշալիմին
պիլ ճիւմլէ իխթիյարլարընը քէնտի
2 եանընա ճէլպ էթտիրտի․ Վէ մէլիք
Եէհուտանըն պիլ ճիւմլէ ատէմլէրի
վէ Եէրուշալիմին քեաֆֆէ ի սէքէնէսի
վէ քեահինլէր իլէ փէյղամպէրլէր,
պէօյիւք քիւչիւք պիւթիւն գավմ անըն
իլէ պէրապէր օլտուղը հալտէ, պէյթ

իւր ՌԱՊՊԱ չըգըրտ. անլէր տինլէր իքէն՝
պէյթ իւր ՌԱՊՊՏԱ պուլունմուշ
օլան 'ահտ քիթապընըն ճէմի'ի քէլիմաթընը
3 օգուտու։ Վէ մէլիք տիրէյին
եանընտա տուրուփ՝ պու քիթապտա
մուհառրէր պու 'ահտըն քէլիմաթընը
եէրինէ կէթիրմէք իչիւն, ՌԱՊՊԸՆ թարիգինտէ
սիւլուք էթմէք վէ անըն էվամիրինի
վէ շէհատէթլէրինի վէ գանունլարընը
պիւթիւն գալպտէն վէ պիւթիւն
ճանտան հըֆզ էթմէք իւզրէ, ՌԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա 'ահտ էյլէտի. պիւթիւն
գավմ տախի 'ահտը թաստիգ էյլէտի։
4 Վէ մէլիք քեահին ի ա'զամ Հիլգիյայա
վէ իքինճի սընըֆ քեահինլէրէ վէ գափուճըլարա
Պա'ալ վէ Աշէրա փութը
վէ ճէմի'ի ճիւնուտ ը սէմավիյէ իչիւն
եափըլան էշեանըն քեաֆֆէսինի ՌԱՊՊԸՆ
հէյքէլինտէն իխրաճ էթմէյի էմր
էյլէտի. վէ անլէրի Եէրուշալիմին խարիճինտէ
Գէտրօն հէվալիսինտէ իհրագ
էտիփ՝ քիւլինի Պէյթէլէ կէօթիւրտիւ։
5 Վէ միւլուք ի Եէհուտանըն՝ Եէհուտա
շէհիրլէրինտէ վէ Եէրուշալիմին
էթրաֆընտա միւրթէֆի'աթտա պուխուր
եագմագ իչիւն, թա'յին էթտիքլէրի
փութ քեահինլէրինի, վէ Պա'ալա,
կիւնէշէ վէ այա վէ պուրճլարա վէ ճէմի'ի
ճիւնուտ ը սէմավիյէյէ պուխուր
6 եագանլարը տէֆ' էյլէտի. Վէ Աշէրա
փութընը պէյթ իւր ՌԱՊՊՏԱՆ Եէրուշալիմին
խարիճինէ Գէտրօն տէրէսինէ
չըգարըփ՝ անը Գէտրօն տէրէսինտէ
իհրագ էտէրէք՝ տէօյիւփ թօզ էթթի,
վէ թօզը ավամ ը նասըն գապըրլարը
7 իւզէրինէ սաչտը։ Վէ պէյթ իւր
ՌԱՊՊՏԱ գատընլարըն Աշէրա փութը իչիւն
փէրտէ տօգուտուգլարը մահալտէ
պուլունան մէ'պունլարըն խանէլէրինի
8 եըգտը։ Վէ Եէհուտա շէհիրլէրինտէն
ճիւմլէ քեահինլէրի ճէլպ իլէ, քեահինլէրին
պուխուր եագտըգլարը միւրթէֆի'աթը
Ճէպա'տան Պիրշէպա'ա գատար
թէնճիս էտիփ՝ շէհր մուհաֆըզը
Եէշու'ըն գափուսընտա՝ եա'նի շէհր
գափուսընըն սօլ թարաֆընտա պուլունան
գափուլարըն միւրթէֆի'աթընը
9 եըգտը։ Լաքին միւրթէֆի'աթ քեահինլէրի
Եէրուշալիմտէ օլան ՌԱՊՊԸՆ
մէզպահընա չըգմայըփ՝ պիրատէրլէրի
արասընտա մայասըզ փիտէլէր եէտիլէր։
10 Վէ պիր ատէմ օղլունը եա գըզընը
Մօլօք իչիւն աթէշտէն կէչիրմէմէսի
տէյիւ պէն Հիննօմ տէրէսինտէ օլան
11 Թօֆէթի թէնճիս էյլէտի։ Վէ միւլուքի
Եէհուտանըն կիւնէշէ թախսիս էթմիշ
օլտուգլարը աթլարը՝ պէյթ իւր ՌԱՊՊԸՆ
մէտխալինտէն, եա'նի փարպարտա
օլան խատըմ Նաթանմէլէքին օտասը
եանընտան գալտըրըփ՝ կիւնէշ 'արապալարընը
12 աթէշէ եագտը։ Վէ մէլիք
Ահազ քէօշքիւնիւն տամը իւզէրինտէ
միւլուք ի Եէհուտանըն եափմըշ օլտուգլարը
մէզպահլարը վէ Մանասէնին
պէյթ իւր ՌԱՊՊԸՆ իքի հավլուսընտա
եափտըգը մէզպահլարը եըգտը, վէ
անլէրի օրատան տէֆ' էտիփ՝ թօփրագլարընը
13 Գէտրօն տէրէսինէ աթտը։ Վէ
մէլիք Եէրուշալիմ գարշըսընտա ճէպէլ
իւլ հէլաքըն սաղընտա Իսրայէլ մէլիքի
Սիւլէյմանըն Սիտօնիլէրին մէքրուհէսի
'Աշթարօթ վէ Մօապլըլէրին մէքրուհը
Քէմօշ վէ Ամմօնիլէրին մէքրուհը
Միլքօմ իչիւն եափտըգը միւրթէֆի'աթը
14 թէնճիս էյլէտի. Վէ անէտլէրի
գըրըփ Աշէրա փութլարընը քէսէրէք՝
եէրլէրինի ինսան քէմիքլէրի
իլէ տօլտուրտու։

15 Քէզալիք Պէյթէլտէ պուլունան մէզպահ
իլէ Իսրայէլին կիւնահ իշլէմէսինէ
սէպէպ օլան Եէրօպ'ամ իպն ի Նէպաթըն
եափտըղը միւրթէֆի'այը, հէմ
մէզպահ հէմ միւրթէֆի'այը եըգտը.
միւրթէֆի'այը եագըփ թօզ էտէրէք՝
Աշէրա փութընը տախի իհրագ էթտի.
16 Վէ Եօշիյա տէօնիւփ օրատա տաղտա
պուլունան գապըրլարը կէօրտիւ. վէ
քէմիքլէրի օլ գապըրլարտան կէթիրտէրէք,
Ալլահ ատէմինին պու շէյլէրի
սէօյլէյիփ՝ նիտա էյլէտիյի ՌԱՊՊԸՆ քէլամընա
կէօրէ, անլէրի մէզպահ իւզէրինտէ
եագմագլա՝ անը թէնճիս էյլէտի.
17 Վէ՝ Պու կէօրտիւյիւմ տիքիլի թաշ
նէ՞ տիր՝ տէմէսիյլէ, շէհիր էհալիսի անա՝

Եէհուտատան կէլիփ՝ Պէյթէլ մէզպահը
'ալէյհինէ պու էտտիգին շէյլէրի սէօյ-
լէյիփ նիտա էտէն Ալլահ ադամընըն
18 գապրը տըր՝ տէտիլէր. Օլ վաքթ՝ Անը
պըրագընըզ, պիր քիմսէ անըն քէմիք-
լէրինի գըմըլտաթմասըն՝ տէյիւ պու-
յուրտուգընտա, անըն քէմիքլէրինի վէ
Սամարիատան կէլէն փէյղամպէրին քէ-
19 միքլէրինի պըրագտըլար. Վէ Եօշիյա միւ-
լուքի Իսրայէլին Րապպը իղզապ էտէ-
րէք Սամարիա շէհիրլէրինտէ եափտըգ-
լարը մուրթէֆի'աթ խանէլէրինին ճիւմ-
լէսինի րէֆ' էտիփ՝ Պէյթէլտէ ճիւմլէ
էտտիգը կիպի անլէրէ տախի էտտի.
20 Վէ օրատա պուլունան մուրթէֆի'աթ
քեահինլէրինին ճիւմլէսինի մէզպահլար
իւզէրինտէ քէսէրէք, անլէրին իւզէ-
րինտէ ինսան քէմիքլէրի եագտըգտան
սօնրա Եէրուշալիմէ 'ավտէթ էյլէտի.
21 Վէ մէլիք պիւթիւն գավմին՝ Պու 'ահտ
քիթապընտա մէքթուպ օլտըղը վէճհ-
լէ Ալլահընըզ ՐԱՊՊԱ Ֆըսըհ պայրամը
22 իճրա էտինիզ՝ տէյիւ էմր էյլէտի. Զի-
րա պու Ֆըսըհ պայրամընըն միսլի՝ Իս-
րայէլէ հիւքմ էտէն հաքիմլէրին էյա-
մընտան պէրու, վէ միւլուքի Իսրայէլ
իլէ միւլուքի Եէհուտանըն քեաֆֆէ ի
23 էյամընտա տախի իճրա օլունմամըշ. Ֆա-
գաթ մէլիք Եօշիյանըն օն սէքիզինճի
սէնէսինտէ պու Ֆըսըհ պայրամը Եէրու-
շալիմտէ ՐԱՊՊ իչիւն իճրա գըլընտը.
24 Վէ Եօշիյա քեահին Հիլգիյանըն պէյթ
ի ՐԱՊՊՏԱ պուլտուղու քիթապտա մու-
հարրէր շէրի'աթ քէլամլարը եէրինէ կէ-
թիրմէք իչիւն՝ ճինճիլէր իլէ պագը-
ճըլարը վէ թէրաֆիմ իլէ փութլարը,
վէ Եէհուտա տիյարընտա վէ Եէրուշա-
լիմտէ կէօրիւնէն պու ճիւմլէ մէքրու-
25 հաթը րէֆ' էթտի. Քեաֆֆէ ի շէրի-
'աթը Մուսայա կէօրէ անըն կիպի պիւ-
թիւն գալպինտէն, վէ պիւթիւն ճանըն-
տան վէ պիւթիւն գուվվէթինտէն ՐԱՊ-
ՊԱ րիւճու' էտէն պիր մէլիք անտէն
էվվէլ օլմատը վէ անտէն սօնրա տա-
26 խի անըն միսլի զուհուր էթմէտի. Լա-
քին ՐԱՊՊ Մանասսէնին անը իղզապ
էթտիկի քեաֆֆէ ի ա'մալընտան տօլա-
յը Եէհուտա 'ալէյհինէ թութուշմըշ օ-
լան 'ազիմ գըզղընլըղըն շիտտէթինտէն
27 րիճու' էթմէտի. Վէ ՐԱՊՊ՝ Իսրայէլի
տէֆ' էթտիկիմ կիպի Եէհուտայը տա-
խի հուզուրումտան տէֆ' էտէճէյիմ, վէ
պու ինթիխապ էթտիկիմ Եէրուշալիմ
շէհրինի վէ հագգընտա՝ Իսմիմ օրատա
օլաճագ տըր՝ տէյիպ սէօյլէտիկիմ պէյ-
թի րէտտ էտէճէյիմ՝ տէտի.

28 Վէ Եօշիյանըն պագիյյէ ի ահվալը վէ
քեաֆֆէ ի ա'մալը իշթէ միւլուքի Եէ-
հուտանըն թէվարիխ քիթապընտա մու-
հարրէր տիր.

29 Անըն էյյամընտա Մըսըր մէլիքի Ֆիր-
'օն-Նէխօ Աշուր մէլիքի իւզէրինէ Ֆըրաթ
նէհրինէ չըգմաղլէ, մէլիք Եօշիյա տա-
խի անըն գարշըսընա չըգտը. Օլ տախի
Եօշիյայը կէօրտիւկիւ կիպի՝ անը Մէճիտ-
30 տօտա էօլտիւրտիւ. Վէ պէնտէկեանը
անըն ճէսէտինի Մէճիտտօտան 'արա-
պա իլէ Եէրուշալիմէ կէթիրիփ՝ անը
քէնտի գապրընտա տէֆն էյլէտիլէր.
Վէ տիյարըն ահալիսի Եօախազ իպն ի
Եօշիյայը ալըփ մէսհ էտէրէք, անը փէ-
տէրինին եէրինէ մէլիք նասպ էթտիլէր.

31 Եօախազ մէլիք օլտըղընտա եիրմի իւչ
եաշընտա օլուփ՝ Եէրուշալիմտէ իւչ այ
հիւքիւմէթ էյլէտի. Վէ վալիտէսի Լիպ-
նալը Եէրէմիանըն գըզը օլուփ՝ իսմի Համու-
32 թալ իտի. Վէ էճտատընըն քեաֆ-
ֆէ ի ա'մալը կիպի՝ ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ
33 քէօթիւ օլանը իշլէտի. Վէ Ֆիր'օն-Նէ-
խօ՝ անը Եէրուշալիմտէ հիւքիւմէթ էթ-
մէմէսի իչիւն՝ Համաթ տիյարընտա վա-
գը' Րիպլաթա մահպուս էտիփ, տիյարը
եիւզ թալանթ կիւմիւշ վէ պիր թա-
34 լանթ ալթուն իլէ թէճրիմ էյլէտի. Վէ
Ֆիր'օն-Նէխօ Էլիագիմ իպն ի Եօշիյայը
պէտէրի Եօշիյանըն եէրինէ մէլիք նասպ
էյլէյիփ՝ իսմինի Եէհօեագիմէ թէպտիլ
էյլէտի. Վէ Եօախազը ալըփ Մըսըրա կէօ-
թիւրտիւ, օլ տախի օրատա վէֆաթ
35 էյլէտի. Վէ Եէհօեագիմ կիւմիւշ իլէ
ալթունը Ֆիր'օնա վէրտի. Ֆագաթ Ֆիր-
'օնըն էմրի իւզրէ ագչէյի վէրմէք իչիւն
տիյարըն իւզէրինէ վէրկի գօյուփ, վէ
տիյարըն էհալիսինտէն հէր քէսին իւ-

վէրկիւնի գօնուլան վէրկիյէ կէօրէ՝ Ֆիր'օն-Նէխօյա վէրմէք իւզրէ՝ կիւմիւշ իլէ
ալթունու ալըր.
36 Եէհօեագիմ մէլիք օլտըղընտա եիրմի պէշ եաշընտա օլուպ՝ Երուշալիմտէ օն պիր սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի.
վէ վալիտէսի Րումալը Փէտայեանըն գըզը
37 օլուպ իսմի Զէպուտա իտի. Վէ էճտատընըն քեաֆֆէ ի ա'մալը կիպի ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէտի.

ՊԱՊ 24

1 Անըն էյյամընտա Պապէլ մէլիքի Նէպուխատնասար կէլտի. վէ Եէհօեագիմ անա իւչ սէնէ գուլլուգ էթտիքտէն
2 սօնրա՝ տէօնիւպ անա 'ասի օլտու. Վէ
ՐԱՊՊ անըն իւզէրինէ Քիլտանի պէօլիւքլէրի վէ Սիւրիանի պէօլիւքլէրի վէ Մօապի պէօլիւքլէրի վէ 'Ամմօնի պէօլիւքլէրի սէվք իլէ, գուլլարը փէյղամպէրլէրին վասըթասըյլէ ՐԱՊՊԸՆ սէօյլէտիկի քէլամա կէօրէ անլէրի Եէհուտա 'ալէյհինէ անը խարապ էթմէք
3 իչիւն կէօնտէրտի. Ֆիլ հագիգա Մանասսէնին ճիւմլէ էյլէտիկի կիւնահլարը իչիւն, Եէհուտայը քէնտի հուզուրընտան տէֆ' էյլէմէք իւզրէ, պու շէյ ՐԱՊՊԸՆ էմրի
4 իլէ վուգու' պուլտու, վէ տախի տէօքտիւյիւ սուչսուզ գան իչիւն [illegible], զիրա Երուշալիմի սուչսուզ գան իլէ տօլտուրտու. ՐԱՊՊ տախի 'աֆվ էթմէք իսթէմէտի.
5 Վէ Եէհօեագիմին պագըյյէ ի ահվալը վէ քեաֆֆէ ի ա'մալը իշթէ միւլուք ի Եէհուտանըն թէվարիխի քիթա-
6 պընտա մուհարրէր տիր. Վէ Եէհօեագիմ էճտատը իլէ ույույուպ՝ անըն եէրինէ օղլու *Եէհօեաքին մէլիք օլտու.
7 Վէ Մըսըր մէլիքի պիր տախա քէնտի տիյարընտան չըգմատը, զիրա Պապէլ մէլիքի Մըսըր վատիսինտէն Ֆըրաթ նէհրինէ գատար, Մըսըր մէլիքինէ միւթէ'ալլիգ օլանըն քեաֆֆէսինի ալմըշ իտի.
8 Եէհօեաքին մէլիք օլտըղընտա օն սէքիզ եաշընտա օլուպ՝ Երուշալիմտէ
իւչ այ հիւքիւմէթ էյլէտի. վալիտէսինին իսմի Երուշալիմլի Էլնաթանըն գըզը
9 օլուպ՝ իսմի Նէհուշթա իտի. Վէ պէտէրինին քեաֆֆէ ի ա'մալը կիպի ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ քէօթիւ օլանը իշլէտի.
10 Օլ զէմանտա Պապէլ մէլիքի Նէպուխատնասարըն պէնտէկեանը Երուշալիմէ չըգտըլար, վէ շէհր մուհասարէ օլուն-
11 տու. Վէ Պապէլ մէլիքի Նէպուխատնասար շէհր իւզէրինէ կէլիպ՝ պէնտէ-
12 կեանը անը մուհասարէ էթտիլէր. Եէհուտա մէլիքի Եէհօեաքին տախի վալիտէսի վէ պէնտէկեանը վէ րու'էսասը վէ խատըմլարը իլէ պէրապէր Պապէլ մէլիքինին հուզուրընա չըգտը. վէ Պապէլ մէլիքի քէնտի հիւքիւմէթինին սէքիզինճի սէնէսինտէ անը թութտու.
13 Վէ պէյթ ի ՐԱՊՊԸՆ պիւթիւն խազինէլէրիյլէ սէրայ ը միւլուքեանէնին խազինէլէրինի օրատան չըգարըպ, Իսրայէլ մէլիքի Սիւլէյմանըն՝ ՐԱՊՊԸՆ հէյքէլի իչիւն ՐԱՊՊԸՆ քէլամընա կէօրէ եափտըղը ալթուն էվանիլէրին ճիւմ-
14 լէսինի գըրտը. Վէ օն պին էսիր օլարագ, պիւթիւն Երուշալիմ էհալիսի րու'էսանըն քեաֆֆէսինի վէ ճէմի' ի էսհապ ը գուվվէթի, վէ տիւլկէրլէրի վէ տէմիրճիլէրին ճիւմլէսինի էսիր կէօթիւրտիւ. տիյարըն էհալիսինին ֆուգարասընտան մա'տա պիր քիմսէ գալ-
15 մատը. Վէ Եէհօեաքինի տախի Պապէլէ կէօթիւրիւպ, մէլիքին վալիտէսինի մէլիքին զէվճէլէրինի վէ անըն խատըմլարընը վէ տիյարըն քիւպէրասընը տախի Երուշալիմտէն Պապէլէ էսիր կէօ-
16 թիւրտիւ. Վէ Պապէլ մէլիքի եէտի պին նէֆէր օլարագ ճէմի' ի էհլ ը գուվվէթ օլանլարը վէ պին նէֆէր օլարագ տիւլկէր իլէ տէմիրճիլէրի՝ հէփսի գուվվէթլի մուհարիպլէրի Պապէլէ էսիր
17 կէօթիւրտիւ. Վէ Պապէլ մէլիքի անըն 'ամուճասը Մաթթանեայը անըն եէրինէ մէլիք նասպ էտիպ՝ իսմինի Սիտգիյա թէպտիլ էյլէտի.
18 Սիտգիյա մէլիք օլտըղընտա եիրմի պիր եաշընտա օլուպ՝ Երուշալիմտէ օն

---

* 1 Թէվ. 3. 16 տա Եէքօնեա տէնիլիր.

պիր սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի. վէ վալիտէսի Լիպնալը Էրէմիանըն գըզը օ-
19 լուպ՝ իսմի Համութալ իտի. Պու տախի Եէհօեագիմին քաֆֆէ'ի ա'մալը կիպի՝ ՌԱԲԲԸՆ 'նազարընտա քէօթիւ օ-
20 լանը իշլէտի. Զիրա անլարը քէնտի հուզուրունտան թարտ էյլէմէք տէրէճէ, սընտէ ՌԱԲԲԸՆ գազապը Եէրուշալիմ իլէ Եէհուտա 'ալէյհինէ օլտու. պու էճլտէն Սիտգիյա Պապիլ մէլիքինէ 'ասի օլտու.

ԲԱԲ 25

1 Վէ հիւքիւմէթինին տօգուզունճու սէնէսինտէ, օնունճու այըն օնունճու, Պապիլ մէլիքի Նէպուքատնասար պիւթիւն 'ասքէրիլէ Եէրուշալիմ իւզէրինէ կէլիպ՝ անա գարշը օրտու գուրտուլար, էթրաֆընտա մէթէրիզլէր ինշա էթտի.
2 Վէ շէհիր Սիտգիյա մէլիքին օն պիրինճի սէնէսինէ տէքին մուհասարէտէ գալ-
3 տը: Վէ այըն տօգուզունճու շէհիրտէ գըթլըգ շիտտէթլէնիպ՝ տիյարըն էհա-
4 լիսի իչիւն էքմէք պուլունմազտը. Վէ շէհրին տուվարը եարըլմըշ օլուպ, վէ մուհարիպլէրին ճիւմլէսի կէճէլէյին մէլիքին պաղչէսի գուրպընտա վագը' իքի տուվարըն արասընտաքի գափու եօլընտան ֆիրար էթտիլէր. վէ Քիլտանիլէր շէհրի իհաթէ էթմիշ օլտուգլարը հալ-
5 տէ, Արապա սահրա եօլընտան կիթտիլէր. Վէ Քիլտանիլէրին 'ասքէրի մէլիքի թա'գիպ էտիպ՝ անը Էրիհա սահրալարընտա եէթիշտիլէր. անըն պիւթիւն 'ասքէրի
6 անըն եանընտան տաղըլտը. Վէ մէլիքի թութուպ՝ Ռիպլայա Պապիլ մէլիքինին հուզուրունա կէօթիւրտիւլէր, անըն հագ-
7 գընտա հիւքմ վէրտիլէր. Վէ Սիտգիյանըն օղուլլարընը անըն կէօզլէրի էօնիւնտէ գաթլ էթտիքտէն սօնրա, Սիտգիյանըն կէօզլէրինի քէօր էթտիլէր, վէ անը զինճիրլէր իլէ պաղլայըպ՝ Պապիլէ կէօթիւրտիւլէր։
8 Վէ Պապիլ մէլիքի Նէպուքատնասարըն օն տօգուզունճու սէնէսինտէ՝ պէշինճի այըն եէտիսինտէ Պապիլ մէլիքինին պէնտէսի օլուպ մու'յէթ 'ասքէրի րէ"իսի պուլունան Նէպուզարատան Եէրու-
9 շալիմէ կէլիպ, Պէյթ իւր ՌԱԲԲԸ վէ սէրայ ը միւլիւքանէյի եագտը. վէ Եէրուշալիմին խանէլէրինին ճիւմլէսինի վէ պէյիւք խանէլէրին ճիւմլէսինի ա-
10 թէշէ եագտը. Վէ մու'յէթ 'ասքէրի րէ'իսի եանընտա պուլունան Քիլտանիլէրին 'ասքէրինին ճիւմլէսի Եէրուշալիմի մուհիթ օլան սուրը եըգտըլար.
11 Վէ շէհրին իչինտէ գալան պագիյյէ ի գավմը վէ Պապիլ մէլիքինէ իլթիճա էտէն Ֆիրարիլէրի վէ պագի գալան խալգը մու'յէթ 'ասքէրի րէ"իսի Նէպուզա-
12 րատան սիւրիւպ կէօթիւրտիւ. Լաքին մու'յէթ 'ասքէրի րէ"իսի մէմլէքէթին ֆուգարասընտան, պաղճը վէ չիֆթճի օլմագ իւզրէ, պա'զըլարը պըրագտը.
13 Վէ Քիլտանիլէր պէյթ իւր ՌԱԲԲՏԱ պուլունան փիրինճ տիրէքլէրի վէ գա'իտէլէրի վէ պէյթ իւր ՌԱԲԲՏԱ պուլունան փիրինճ հավուզը գըրըպ՝ փիրինճ-
14 լէրինի Պապիլէ կէօթիւրտիւլէր. Վէ լէյէնլէրի վէ քիւրէքլէրի վէ մում մագասլարը իլէ պուխուր գաշըգլարընը վէ խըտմէթ իչիւն գուլլանըլան պագըր է-
15 տէվաթըն քեաֆֆէսինի ալտըլար. Վէ մու'յէթ 'ասքէրի րէ"իսի պուխուրտանլըր իլէ թասլարը՝ կէրէք ալթունտան
16 կէրէք կիւմիւշտէն օլան էշեայը, Վէ Սիւլէյմանըն պէյթ իւր ՌԱԲԲ իչիւն եափտըրտըղը իքի տիրէքլէրի վէ պիր հավուզը վէ գա'իտէլէրի ալտը. պու ճիւմլէ պու էտէվաթըն փիրինճի վէզնէ կէլ-
17 մէզ իտի. Պիր տիրէքին իրթիֆա'ը օն սէքիզ զըրա' օլուպ՝ իւզէրինտէ փիրինճտէն պիր պաշլըգ վար իտի, վէ պաշլըղըն իրթիֆա'ը իւչ զըրա' իտի. վէ պաշլըղըն հէր թարաֆընտա շէպէքէ նագշ վէ նարլար պուլունուպ՝ պունլարըն ճիւմլէսի տէ փիրինճտէն իտի. օլ պիր տիրէք տախի շէպէքէ նագշ իլէ պէրապէր պէօյլէ իտի.
18 Վէ մու'յէթ 'ասքէրի րէ"իսի քեահին ի քէպիր Սէրայեայը վէ քեահին ի սանի Սէֆանեայը վէ գափունըն իւչ
19 մուհաֆըզընը, Վէ մուհարիպլէր իչէրիսինէ նազըր օլունան պիր խատըմ ի-

վէ մէլիքին հուզուրընտա տուրան մէրտանտան շէհիրտէ պուլունան պէշ քիշիյի, վէ էհալիյի 'ասքէրլիյէ թահրիր էտէն օրտու պաշ քեաթիպինի վէ իւլքէնին էհալիսինտէն օրատա շէհիրտէ պուլունանլարտան ալթմըշ քիշիյի շէհիրտէն
20 ալտը։ Մա'իյէթ 'ասքէրի րէ'իսի Նէպուզարատան պունլարը ալըպ Րիպլայա Պապէլ մէլիքինին հուզուրունա
21 կէթիրտի։ Վէ Պապէլ մէլիքի անլէրը Համաթ մէմլէքէթինտէ վուրտը՝ Րիպլատա [illegible] էօլտիւրտիւ. Պէօյլէճէ Եէհուտա քէնտի տոփրաղընտան սիւրկիւն կէօթիւրիւլտի.
22 Վէ Պապէլ մէլիքի Նէպուքատնէսարըն Եէհուտա տիյարընտա պըրագտըղը խալքի իւզէրինէ Ձէտալեայը իպնի Ախիգամ իպնի Շաֆանը
23 վալի նասպ էյլէտի. Վէ քեաֆֆէի ձէրտարան ը 'ասաքիր վէ անլէրին ատէմլէրի Պապէլ մէլիքինին Ձէտալեայը վալի նասպ էթտիյինի իշիթտիքլէրինտէ՝ Իսմա'էլ իպնի Նէթանիա վէ Եօհանան իպնի Գարէհ վէ Նէթօֆաթլը Սէրայա իպնի Թանհումէթ վէ Եա'ազանիա իպնի Մա'աքաթլը վէ անլէրին ատէմլէրի Միսփայա Ձէտալեայըն նէզ-
24 տինէ կէլտիլէր. Ձէտալեա տախի անլէրէ իլէ ատէմլէրինէ եէմին էտէրէք *Քէլտանիլէրին գուլլըգ էթմէքտէն գորգմայընըզ՝ տիյարտա սաքին օլուպ Պապէլ մէլիքինէ գուլլըգ էտինիզ, վէ սիզէ խայըր օլուր՝ տէտի.
25 Վէ եէտինճի այտա շահզատէլիքտան օլան Իսմա'էլ իպնի Նէթանիա իպնի Էլիշամա' օն նէֆէր ատէմ իլէ կէլիպ Ձէտալեայը վուրտուլար, տախի վէֆաթ էթտի. Քէզալիք Միսփատա անըն եանընտա պուլունան Եէհուտիլէրի վէ Քէլտանիլէրի վուր-
26 տուլար. Վէ գավմըն քեաֆֆէսի, քիւչիւքտէն պէօյիւյէ վարընճա, վէ օրտուլարըն ը 'ասաքիր, Քէլտանիլէրտէն խավֆ էթմէլէրիյլէ, գալգըպ Մըսըրա կիթտիլէր.
27 Վէ Եէհուտա մէլիքի Եէհօեաքինին սուրկիւնլիւյիւնիւն օթուզ եէտինճի սէնէսինէ, օն իքինճի այըն եիրմի եէտինճի կիւնիւ, Պապէլ մէլիքի Էվիլմէրօտաք մէլիք օլտուղու սէնէտէ, Եէհուտա մէլիքի Եէհօեաքինէ **շէֆգաթ էտիպ
28 մուհապպէթլէ [illegible]. Վէ անը թալթիֆ էյլէյիպ, անըն քիւրսիւսինի Պապէլտէ քէնտի եանընտա պուլունան մէլիքլէրին քիւրսիւլէրինին իւսթ թա-
29 րաֆընտա գօյտու. Վէ մահպէս էլպիսէսինի տէյիշտիրտի, օլ տախի պիթթիւն միւտտէթի 'էօմրիւնտէ տայիմա անըն
30 հուզուրընտա թա'ամ էտէր իտի. Թա'ինի թա'ինի տա'իմի օլարագ պիթիւն միւտտէթի 'էօմրիւնտէ կիւնտէն կիւնէ մէլիք թարաֆընտան անա վէրիլիր իտի.

ԹԷՎԱՐԻԽ Ի ԷՎՎԷԼ

ՊԱՊ. 1

1 Ատէմ, Շէթ, Էնօշ, (2) Գէյնան, Մահա-
3 լալէլ, Եարէտ, Հանօք, Մէթուշալէհ,
4 Լամէք, Նուհ, Սամ, Համ վէ Եաֆէթ.
5 Եաֆէթին օղուլլարը Ճօմէր վէ Մաճուճ վէ Մատայ վէ Եավան վէ Թու-
6 պալ վէ Մաշէք վէ Թիրաս իտի. Վէ

---

* Եա խօտ Քէլտանիլէրին պէնտէլէրինտէն

** Եա'նի. պաշընը րէֆ' էտիպ

Ղօմէրին օղուլլարը Աշքէնազ վէ Րիֆաթ
7 վէ Թօղարմա իտի։ Վէ Եավանըն օ-
ղուլլարը Էլիշա վէ Թարշիշ, Քիթթիմ
վէ Տօտանիմ իտի։
8 Համըն օղուլլարը Քուշ վէ Միսրայիմ
9 վէ Փութ վէ Քէնա'ան իտի։ Վէ Քուշըն
օղուլլարը Սէպա վէ Հավիլա վէ Սապ-
թա վէ Րա'մա վէ Սապթէքա իտի. վէ
Րա'մանըն օղուլլարը Շէպա վէ Տէտան
10 իտի։ Վէ Քուշ Նիմրուտը թէվլիտ էյ-
լէտի. օ տախի եէրտէ սահիպի գուվ-
11 վէթ օլմաղա պաշլատը։ Վէ Միսրայիմ
Լուտիլէրի վէ 'Անամիլէրի վէ Լէհապիլէրի
12 վէ Նաֆթուհիլէրի Վէ Փաթրուսիլէրի վէ
Ֆըլիսթիլէրին չըգտըգլարը Քասլուհի-
լէր իլէ Քաֆթօրիլէրի թէվլիտ էյլէտի։
13 Վէ Քէնա'ան՝ իլք օղլու Սայտա վէ Խէթ
14 վէ Եէպուսի վէ Ամօրի վէ Կիրկաշի
15 վէ Խիվվի վէ 'Արգի վէ Սինի (16) վէ
Արվատի վէ Սէմարի վէ Համաթիյի թէվ-
լիտ էյլէտի։
17 Վէ Սամըն օղուլլարը 'Էլամ վէ Ա-
շուր վէ Արֆաքշատ վէ Լուտ վէ Ա-
րամ վէ 'Ուց վէ Հուլ վէ Ղէթէր վէ
18 Մէշէք իտի։ Վէ Արֆաքշատ Շալահը,
19 վէ Շալահ 'Աապէրի թէվլիտ էյլէտի։ Վէ
'Աապէրէ իքի օղուլ թէվէլլիւտ էտիպ
պիրինին իսմի Փալէճ իտի, զիրա եէր
անըն էյյամընտա թագսիմ օլունտու.
վէ գարտաշընըն իսմի Եօգթան իտի։
20 Վէ Եօգթան՝ Ալմօտատ վէ Շալէֆ վէ
21 Հասարմէվէթ վէ Եարահ Վէ Հատօրամ
22 վէ Ուզալ վէ Տիգլէհ Վէ 'Էպալ վէ Ա-
23 պիմաէլ Վէ Շէպա Օֆիր վէ Հավիլա վէ
Եօպապը թէվլիտ էյլէտի. պունլարըն
ճիւմլէսի Եօգթանըն օղուլլարը իտի։
24 Սամ, Արֆաքշատ, Շալահ, (25) 'Ա-
26 պէր, Փալէճ, Րա'ու, Սէրուճ, Նախօր,
27 Թարահ, Ապրամ եա'նի Ապրահամ։
28 Իպրահամըն օղուլլարը Իսհագ վէ Իս-
29 մա'իլ իտի։ Պունլարըն էնսապը պու-
տուր, եա'նի Իսմա'իլին իլք օղլու Նէ-
պայօթ վէ Գէտար վէ Ատպէէլ վէ Միպ-
30 սամ, Միշմա' վէ Տումա վէ Մասսա,
31 Հատատ վէ Թէյմա, Եէթուր, Նաֆիշ
վէ Գէտմա, Իսմա'իլին օղուլլարը պուն-
լար տըր։
32 Իպրահամըն ճարիեէսի Գաթուրանըն
օղուլլարը պունլար տըր. մէզքուր գատըն
Զիմրանը վէ Եօգշանը վէ Մէտան վէ Միտ-
եան վէ Իշպագը վէ Շուահ թէվէլլիւտ էթ-
տի. վէ Եօգշանըն օղուլլարը Շէպա վէ
33 Տէտան իտի։ Վէ Միտեանըն օղուլլարը
'Էֆա վէ 'Էֆէր վէ Հանօք վէ Ապիտա'
վէ Էլտա'ա իտի. պունլարըն ճիւմլէսի
Գաթուրանըն էվլատը իտիլէր։
34 Վէ Իպրահամ Իսհագը թէվլիտ էյ-
լէտի. Իսհագըն օղուլլարը տախի 'Էսավ
35 վէ Իսրայէլ իտի։ 'Էսավըն օղուլլարը
Էլիֆազ վէ Րէ'ուէլ վէ Եէ'ուշ վէ Եա'-
36 լամ վէ Գօրահ իտի։ Էլիֆազըն օղուլ-
լարը Թէյման վէ Օմար վէ Սէֆի վէ
Գա'թամ վէ Գէնազ վէ Թիմնա' վէ 'Ա-
37 մալէգ իտի։ Վէ Րէ'ուէլին օղուլլարը
Նահաթ վէ Զարահ վէ Շամմա վէ Միզ-
38 զա իտի։ Վէ Սէ'իրին օղուլլարը Լօթան
վէ Շօպալ վէ Սըպ'օն վէ 'Անա վէ Տի-
39 շօն վէ 'Էսէր վէ Տիշան իտի։ Վէ Լօ-
թանըն օղուլլարը Հօրի վէ Հէմամ ի-
տի, վէ Լօթանըն հէմշիրէսի Թիմնա'
40 իտի։ Շօպալըն օղուլլարը 'Ալվան վէ
Մանահաթ վէ 'Էպալ վէ Շէֆօ վէ Օ-
նամ իտի. վէ Սըպ'օնըն օղուլլարը Այ-
41 եա վէ 'Անա իտի։ 'Անանըն օղլու Տիշօն
վէ Տիշօնըն օղուլլարը Համրան վէ Էշ-
42 պան վէ Իթրան վէ Քէրան իտի։ Է-
սէրին օղուլլարը Պիլհան վէ Զա'ավան
վէ 'Ագան. վէ Տիշանըն օղուլլարը 'Ուց
վէ Արան իտի։
43 Վէ պէնի Իսրայէլ իւզէրինէ պատիշահ-
լըգ հիւքիւմէթ էթմէզտէն էվվէլ Է-
տօմ տիյարընտա հիւքիւմէթ էտէն մէ-
լիքլէր պունլար տըր. Պէլա' իպն ի Պէ-
'օր. շէհրինին իսմի տախի Տինհապա
44 իտի։ Վէ Պէլա'ըն վէֆաթընտան սօնկ-
րա եէրինէ Պօսրալը Զարահըն օղլու
45 Եօպապ մէլիք օլտու։ Վէ Եօպապըն
վէֆաթընտան սօնկրա եէրինէ Թէյմա-
նի տիյարլըլարտան Հուշամ մէլիք օլտու։
46 Վէ Հուշամըն վէֆաթընտան սօնկրա
եէրինէ Մօապ տաղլարընտա Միտեա-
նիլէրի մէնհէզիմ էտէն Հատատ իպն ի

'Ռօտանիմ

Պէտատ մէլիք օլտու. վէ շէհրինին իս-
47 մի 'Ավիթ իտի։ Վէ Հատատըն վէֆա-
թընտան սօնրա եէրինէ Մասրէգալը
48 Սամլա մէլիք օլտու։ Վէ Սամլանըն վէ-
ֆաթընտան սօնրա եէրինէ Նէհրին
ճիվարընտա վագը Րէխօպօթտան օլան
49 Սաուլ մէլիք օլտու։ Վէ Սաուլըն վէ-
ֆաթընտան սօնրա եէրինէ Պա'ալհա-
50 նան իպն ի 'Աքպօր մէլիք օլտու։ Վէ
Պա'ալհանանըն վէֆաթընտան սօնրա
եէրինէ Հատատ մէլիք օլտու, վէ շէհ-
րինին իսմի Փա'ի, գէվճէսինին իսմի
Մէհէթապէլ օլուպ, պու տախի Մէ-
զահապըն գըզը Մաթրէտին գըզը իտի։
51 Վէ Հատատըն վէֆաթընտան սօնրա
Էտօմտա իւմէրա օլտու, եա'նի էմիր
Թիմնա', էմիր 'Ալվա, էմիր Եէթէյթ,
52 էմիր Ահօլիպամա, էմիր Էլա, էմիր Փի-
53 նօն, էմիր Գէնազ, էմիր Թէյման, է-
54 միր Միպսար, էմիր Մաճտիէլ, էմիր
'Իրամ. Էտօմ իւմէրասը պունլար իտի։

ԲԱԲ 2

1 Իսրայէլին օղուլլարը պունլար՝ եա'նի
Րուպէն, Սիմ'օն, Լավի, Եէհուտա, Իս-
2 սաքար, Զէպուլօն, Տան, Եուսուֆ, Պէն-
եամին, Նէֆթալի, Ճատ վէ Աշէր իտի։
3 Եէհուտանըն օղուլլարը 'Էր վէ Օնան
վէ Շէլա օլուպ՝ պու իւչ նէֆէր անա
Քէն'անի Շու'անըն գըզընտան թէվէլ-
լիւտ էթտիլէր. վէ Եէհուտանըն իլք
օղլու 'Էր ՌԱՊՊԸՆ նազարընտա քէօ-
թիւ օլմաղլէ Րապպ անը էօլտիւրտիւ։
4 Վէ կէլինի Թամարտան անըն Ֆարէս վէ
Զարահ թէվէլլիւտ էթտի։ Եէհուտանըն
ճիւմլէ օղուլլարը պէշ նէֆէր իտի։
5 Ֆարէսին օղուլլարը Հասրօն վէ Հա-
6 մուլ իտի։ Վէ Զարահըն օղուլլարը Զիմ-
րի վէ Էյթան վէ Հէյման վէ Քալքօլ
վէ *Տարա' օլուպ՝ ճիւմլէսի պէշ նէ-
7 ֆէր իտի։ Վէ Քարմինին օղլու 'Աքար
օլուպ՝ հարամ խուսուսընտա խիյանէթ
իտէյէրէք, Իսրայէլի մուզայագայա կի-
8 րիֆթար էյլէտի։ Վէ Էյթանըն օղլու
9 'Ազարիա իտի։ Վէ Հասրօնըն օղուլ-
լարը Եէրահմիէլ վէ Արամ վէ *Քէլուպ
օլուպ՝ պունլար անտան թէվէլլիւտ էթ-
10 տի։ Վէ Արամ 'Ամմինատապը թէվլիտ
էյլէտի. 'Ամմինատապ տախի պէնի Եէ-
հուտանըն րէիսի օլան Նահշօնը թէվ-
11 լիտ էյլէտի։ Վէ Նահշօն Սալմօնը թէվ-
լիտ էյլէտի, վէ Սալմօն Պօ'ազը թէվլիտ
12 էյլէտի վէ Պօ'ազ 'Օպէտի թէվլիտ էյ-
լէտի, վէ 'Օպէտ Եէսսէյի թէվլիտ էյլէ-
13 տի։ Վէ Եէսսէ իլք օղլու Էլիապը վէ
սանիսի Ապինատապը վէ սալիսի Շիմ-
14 'այը վէ րապի'ի Նաթանայէլի վէ խա-
15 միսի Րատտայը վէ սատիսի Օծէմի վէ
16 սապի'ի Տավութը թէվլիտ էյլէտի։ Պուն-
լարըն հէմշիրէլէրի Սէրուիա վէ Ապի-
ճայիլ իտի. վէ Սէրուիանըն օղուլլարը
Ապիշայ վէ Եօապ վէ 'Ասահէլ օլուպ
17 իւչ նէֆէր իտի։ Վէ Ապիճայիլտէն 'Ա-
մասա թէվէլլիւտ էթտի. վէ 'Ամասա-
նըն պէտէրի Իսմա'էլլի Եէթէր իտի։
18 Վէ Քալէպ իպն ի Հասրօն [illegible]
զէվճէսի 'Ազուպատան վէ Եէրիօթտան
էվլատը օլտու. մէրգումէնին էվլատ-
լարը պունլար՝ եա'նի Եէշէր վէ Շօ-
19 պապ վէ Արտօն իտի։ Վէ 'Ազուպանըն
վէֆաթընտան սօնրա Քալէպ Էֆրա-
թը թէզէվվիւճ էթտի. մէրգումէտէն
20 Հուր թէվէլլիւտ էթտի։ Վէ Հուր Ու-
րիյի թէվլիտ էթտի. Ուրի տախի Պէ-
սալէէլի թէվլիտ էթտի։
21 Պա'տէհու Հասրօն ալթմըշ եաշընտա
իքէն, Ճիլ'ատըն պէտէրի Մաքիրին գը-
զընը ալըպ՝ անա թէզէվվիւճ էթմէք-
լէ մէրգումէտէն անա Սէճուպ թէ-
22 վէլլիւտ էթտի։ Սէճուպ տախի Եաիրի
թէվլիտ էթտի. պունուն տախի Ճիլ'ատ
տիյարընտա եիրմի իւչ 'աճէտ շէհրի
23 վար իտի։ Վէ Ճէշուր իլէ Արամ՝ Եա-
իրին գասապալարընը վէ Գանաթ իլէ
քէօյլէրինի, ալթմըշ 'աճէտ շէհիր օլ-
րուգ, անլէրտէն ալտըլար. պունլարըն ճիւմ-
լէսի Ճիլ'ատըն պէտէրի Մաքիրին օ-
24 ղուլլարընըն իտի։ Հասրօն տախի Քա-
լէպ-Էֆրաթատա վէֆաթ էթտիքտէն

---

*Եա-խօտ Տարտա.

*Եա-խօտ Քալէպա

սօնրա, Հասրօնըն զէվճէսի Ապիյա-
տան Թէգօ'յըն փէտէրի Աշհուր անա
թէվէլլիւտ էթտի։
25 Վէ Հասրօնըն իլք օղլու Եէրահմիէ-
լին օղուլլարը՝ իլք օղլու Րամ վէ Պու-
նա վէ Օրէն վէ Օսէմ վէ Ահիյա իտի։
26 Վէ Եէրահմիէլին 'Աթարա նամընտա ա-
հէր պիր զէվճէսի օլուպ՝ պու տախի
27 Օնամըն վալիտէսի օլտու։ Վէ Եէրահ-
միէլին իլք օղլու Րամըն օղուլլարը
28 Մա'աս վէ Եամին վէ 'Աքար, Վէ Օնա-
մըն օղուլլարը Շամմայ վէ Եատա' իտի։
վէ Շամմայըն օղուլլարը Նատապ վէ Ա-
29 պիշուր իտի։ Վէ Ապիշուրըն զէվճէսի-
նին իսմի Ապիհայիլ օլուպ՝ անտէն Ահ-
պան վէ Մօլիտ անա թէվէլլիւտ էթտի։
30 Վէ Նատապըն օղուլլարը Սէլէտ վէ
Ափփայիմ օլուպ՝ Սէլէտ պիլա վէլէտ
31 վէֆաթ էյլէտի։ Վէ Ափփայիմին օղլու
Իշ'ի, վէ Իշ'ինին օղլու տախի Շէշան,
32 վէ Շէշանըն օղլու Ահլայ իտի։ Վէ Շամ-
մայըն պիրատէրի Եատա'ըն էվլատը Եէ-
թէր վէ Եօնաթան օլուպ՝ Եէթէր պիլա
33 վէլէտ վէֆաթ էյլէտի։ Վէ Եօնաթանըն
օղուլլարը Բէլէթ վէ Զազա իտի․ Եէ-
րահմիէլին օղուլլարը պունլար իտի։
34 Վէ Շէշանըն օղուլլարը օլմայըպ՝ ան-
ճագ գըզլարը վար իտի, վէ Շէշանըն
Եարհա' նամընտա պիր Մըսըրլը գուլը
35 օլուպ, Շէշան գըզընը քէնտի գուլը
Եարհա'ա թէզվիճ էթտի․ մէզպուրէ-
տէն տախի անա 'Աթթայ թէվէլլիւտ
36 էթտի։ Վէ 'Աթթայ Նաթանը թէվլիտ
էյլէտի, վէ Նաթան Զապատը թէվլիտ
37 էյլէտի, Վէ Զապատ Էֆլալը թէվլիտ
էյլէտի, վէ Էֆլալ 'Օպէտի թէվլիտ էյ-
38 լէտի, Վէ 'Օպէտ Յէհույը թէվլիտ էյ-
լէտի, վէ Յէհու 'Ազարիայը թէվլիտ
39 էյլէտի, Վէ 'Ազարիա Հալէսի թէվլիտ
էյլէտի, վէ Հալէս Էլ'ասայը թէվլիտ էյ-
40 լէտի, Վէ Էլ'ասա Սիսմայը թէվլիտ էյ-
լէտի, վէ Սիսմա Շալլումը թէվլիտ էյ-
41 լէտի, Վէ Շալլում Եէգամիայը թէվ-
լիտ էյլէտի, վէ Եէգամիա Էլիշամա'յը
թէվլիտ էյլէտի։
42 Վէ Եէրահմիէլին գարտաշը Քալէ-
պին օղուլլարը, իլք օղլու Մէյշա' օ-
լուպ՝ պու տախի Զիֆին փէտէրի իտի,
Հէպրօնըն փէտէրի տախի Մարէշանըն
43 օղլու իտի։ Վէ Հէպրօնըն օղուլլարը
Գօրահ վէ Թափփուհ վէ Րէգէմ վէ
44 Շամա' իտի։ Վէ Շամա' Եօրգը'ամըն
փէտէրի Րահամը թէվլիտ էյլէտի, վէ
45 Րէգէմ Շամմայը թէվլիտ էյլէտի։ Վէ
Շամմայըն օղլու Մա'օն օլուպ՝ Մա'օն
46 Պէյթսուրըն փէտէրի իտի։ Վէ Քալէ-
պին օտալըգը Էֆա'տան Հարան վէ Մօ-
սա վէ Կազէզ թէվէլլիւտ էթտի․ Հա-
րան տախի Կազէզի թէվլիտ էյլէտի։
47 Վէ Յահտայըն օղուլլարը Րէճէմ վէ Յօ-
թամ վէ Կէյշան վէ Փէլէթ վէ 'Էյֆա
48 վէ Շա'աֆ իտի։ Վէ Քալէպին օտալըգը
Մա'աքա Շէպէր վէ Թիրհանա թէ-
49 վէլլիւտ էթտի։ Մէզքուրէտէն տախի
Մատմաննանըն փէտէրի Շա'աֆ վէ
Մաքպէնանըն փէտէրի վէ Կիպ'անըն
փէտէրի Շէվա թէվէլլիւտ էթտի․ վէ
Քալէպին գըզը 'Աքսա իտի։
50 Էֆրաթանըն իլք օղլու Հուրըն օղ-
լու օլան Քալէպին էվլատը պունլար ի-
տի, Եա'նի Գիրիաթհա'արիմին փէտէ-
51 րի Շօպալ, Պէյթլէհէմին փէտէրի Սալ-
մա վէ Պէյթկատէրըն փէտէրի Հարէֆ
52 իտի։ Վէ Գիրիաթհա'արիմին փէտէրի
Շօպալըն օղուլլարը Հարօէ՝ վէ Մանա-
53 հաթիլէրին նըսֆը իտի։ Վէ Գապա'իլ ի
Գիրիաթհա'արիմ Եիթրի վէ Փութի վէ
Շումաթի վէ Միշրա'իլէր օլուպ՝ պուն-
լարտան տախի Սար'իլէր վէ Էշթաու-
54 լիլէր չըգտը։ Վէ Սալմանըն օղուլլարը
Պէյթլէհէմ վէ Նէթօֆաթիլէր վէ 'Ա-
թարօթ, պէյթ ի Եօապ վէ Մանահա-
55 թիլէրին նըսֆը վէ Սար'իլէր իտի։ Վէ
Եա'պէցտէ սաքին օլան քէթէպէ գա-
պիլէլէրի Թիր'աթի վէ Շիմ'աթի վէ
Սուքաթիլէր իտի․ պէյթ ի Րէքապըն
փէտէրի Համաթտան մութէվէլլիտ օ-
լան Գէյնիլէր պունլար իտի։

ՊԱՊ 3

1 Հէպրօնտա Տաուտա թէվէլլիւտ էտէն
օղուլլար պունլար իտի․ իլք օղլու Ամ-
նօն՝ Եիզրա'էլլի Ահինօ'ամտան, սա-

նիսի Տանիէլ՝ Քարմէլլիյէ Ապիկայիլտէն,
2 Վէ սալիսի Ճէշուր մէլիքի Թալմայըն
գըզը Մա'աքանըն օղլու Ապշալօմ, րապի'ի
3 Ատօնիյա իպն ի Հաճճիթ, Վէ խամիսի
Շէֆաթիա՝ Ապիթալտան, վէ սատիսի
Եիթրա'ամ՝ զէվճէսի Էղլատան
4 օլտու. Պու ալթը նէֆէր անա Հէպրօնտա
թէվէլլիւտ էթտի. օրատա եէտի
սէնէ վէ ալթը այ հիւքիւմէթ էյլէյիպ՝
Եէրուշալիմտէ օթուզ իւչ սէնէ
հիւքիւմէթ էյլէտի.
5 Վէ անա Եէրուշալիմտէ թէվէլլիւտ
էտէն պունլար տըր, Եա'նի Շիմ'ա վէ
Շօպապ վէ Նաթան վէ Սիւլէյման օլուպ՝
պու տէօրթ նէֆէր Ամմիէլին գըզը
6 Պաթշէպա'տան օլտու. Եիպհար վէ
7 [*]Էլիշամա' վէ Էլիֆալէթ Վէ Նօկահ վէ
8 Նէֆէկ վէ Եաֆի' Վէ Էլիշամա' վէ Էլիատա'
վէ Էլիֆալէթ տօգուզ նէֆէր
9 օլտու. Անըն օտալըգլարընըն օղուլլարընտան
վէ պունլարըն գըզ գարտաշլարը
Թամարտան մա'ատա պունլարըն
ճիւմլէսի Տավութըն օղուլլարը տըր.
10 Սիւլէյմանըն օղլու Րէհապ'ամ օլուպ՝
պունուն օղլու Ապիյա վէ պունուն օղլու
Ասա վէ պունուն օղլու Եէհօշաֆաթ,
11 Վէ պունուն օղլու Եօրամ վէ
պունուն օղլու Ախազիա վէ պունուն
12 օղլու Եէհօաշ, Վէ պունուն օղլու Ամասիա
վէ պունուն օղլու 'Ազարիա վէ
13 պունուն օղլու Եօթամ, Վէ պունուն
օղլու Ախազ վէ պունուն օղլու Հիզգիյա
14 վէ պունուն օղլու Մանասսա, Վէ
պունուն օղլու Ամօն վէ պունուն օղլու
15 Եօշիյա, Վէ Եօշիյանըն օղուլլարը՝
իլք օղլու Եօհանան վէ սանիսի Եէհօյագիմ
վէ սալիսի Սիտգիյա վէ րապի'ի
16 Շալլում իտի. Վէ Եէհօյագիմին օղուլլարը՝
օղլու Եէքոնիա վէ օղլու Սիտգիյա
17 իտի. Վէ Եէքոնիանըն օղուլլարը
18 Ասիր վէ օղլու Շալթիէլ, Վէ Մալքիրամ
վէ Փէտայա վէ Շէնասսար վէ Եէգամիա
վէ Հօշամա' վէ Նէտապիա իտի.
19 Վէ Փէտայանըն օղուլլարը Զէրուպապէլ
վէ Շիմ'ի, վէ Զէրուպապէլին
օղուլլարը Մէշուլլամ վէ Հանանիա վէ
20 հէմշիրէլէրի Շէլօմիթ, Վէ տախի Հաշուպա
վէ Օհէլ վէ Պէրէքիա վէ Հասատիա
վէ Եուշապհէսէտ օլարագ՝
21 նէֆէր իտի. Վէ Հանանիանըն օղուլլարը
Փէլաթիա վէ Եէշա'իա իտի. Րէֆայանըն
օղուլլարը վէ Արնանըն օղուլլարը
վէ 'Օպատիանըն օղուլլարը վէ Շէքանիանըն
22 օղուլլարը. Վէ Շէքանիանըն
օղլու Շէմա'իա վէ Շէմա'իանըն օղուլլարը
Հաթթուշ վէ Եիկալ վէ Պարիահ
վէ Նէարիա վէ Շաֆաթ օլարագ
23 ալթը նէֆէր իտի. Վէ Նէարիանըն օղուլլարը
Էլիօէնայ վէ Հիզգիյա
'Ազրիգամ օլարագ իւչ նէֆէր իտի.
24 Վէ Էլիօ'էնայըն օղուլլարը Հօտավիա
վէ Էլիաշիպ վէ Փէլայա վէ 'Ագգուպ
վէ Եօհանան վէ Տէլայա վէ 'Անանի օլարագ
եէտի նէֆէր իտի.

ՊԱՊ 4

1 Եէհուտանըն օղուլլարը՝ Փարէս վէ
Հասրօն վէ Քարմի վէ Հուր վէ Շօպալ
2 իտի. Վէ Րէայա իպն ի Շօպալ Եահաթը
թէվլիտ էյլէտի, վէ Եահաթ Ախումայ
իլէ Լահատը թէվլիտ էյլէտի. Ցօր'ալիլէրին
3 գապիլէլէրի պունլար իտի
'Էյթամըն փէտէրինտէն պունլար՝
նի Եիզրա'էլ վէ Եիշմա' վէ
օլտու. վէ հէմշիրէլէրինին իսմի Հացէլէլֆօնի
4 իտի. Վէ ճէտօրըն փէտէրի
Փէնուէլ վէ Հուշա'ըն փէտէրի 'Էզէր
օլուպ՝ պունլար Պէյթլէհէմին փէտէրի
Էֆրաթանըն իլք օղլու Հուրըն օղուլլարը
5 իտի. Վէ Թէգօ'ըն փէտէրի Աշհուրըն
Հէլա վէ Նա'արա խաթուն իկի
6 զէվճէսի վար իտի. Վէ Նա'արա անտան
Ախուզզամ վէ Հէֆէր վէ Թէյմանի
վէ Ախաշթարի թէվէլլիւտ էյլէտի.
Նա'արանըն օղուլլարը պունլար իտի.
7 Վէ Հէլանըն օղուլլարը Սէրէթ վէ Ցօհար
8 վէ Էթնան իտի. Վէ Գօս 'Անուպ
վէ Ցօպէպայը վէ Ախարխէլ իպն ի Հարումըն
գապիլէլէրինի թէվլիտ էյլէտի.
9 Վէ Եա'պէց պիրատէրլէրինտէն էքրէմ
իտի. վէ վալիտէսի Անըն իսմ ի-

---

[*] Եա խօտ Էլիշուա'

լէ տօղուրտըմ՝ տէյէրէք, անա Եա՛-
10 պէս Թէսմիյէ էյլէտի. Վէ Եա՛պէս Իս-
րայէլին Ալլահընա ֆէրեատ էտէրէք՝
Քեա՛շքի պէնի հէր ճիհէթլէ պէրէքէթ-
լէյիպ՝ հուտուտըմը թէվսի՛ էյլէյէսի-
ն՝ վէ էլին պէնիմլէ պէրապէր օլա,
պանա էլէմ խասըլ էթմէմէքի իչիւն՝
պէնի շէրրտէն խըֆզ էտէսին՝ տէտի.
Ալլահ տախի անըն տիլէտիկինի իհսան էյ-
լէտի.
11 Վէ Շուհանըն գարտաշը Քէլուպ՝
Էշթօնըն փէտէրի Մէհիրի թէվլիտ էյ-
12 լէտի. Վէ Էշթօն՝ Պէյթռաֆա վէ Փա-
սէհ վէ Իրնահաշըն փէտէրի Թէհիննէ-
յի թէվլիտ էյլէտի. պունլար րիճալը
13 Րէքա իտիլէր. Վէ Գէնազըն օղուլլա-
րը Օթնիէլ վէ Սէրայա, վէ Օթնիէլին
14 օղլու Հաթաթ իտի. Վէ Մէ՛օնօթայ
Աֆրայը թէվլիտ էթտի. վէ Սէրայա
Ճէյհարաշիմին փէտէրի Եօապը թէվլիտ
էյլէտի. անլէր տախի էհլի սէնա՛աթ
15 իտիլէր. Վէ Գալէպ իպնի Եէֆուննէ-
նին օղուլլարը Իրու վէ Էլա վէ Նա՛ամ,
16 վէ Էլանըն օղլու Գէնազ իտի. Վէ Եէ-
հալէլէլին օղուլլարը Զիֆ վէ Զիֆա վէ
17 Թիրեա վէ Ասարէլ իտի. Վէ Էզրանըն
օղուլլարը Եէթէր վէ Մէրէտ վէ Էֆէր
վէ Եալօն օլուպ՝ պունունուն զէվճէսինտէն
Միրեամ վէ Շամմայ վէ Էշթէմօ՛ըն փէ-
տէրի Եիշպահ թէվէլլիւտ էյլէտիլէր.
18 Վէ զէվճէսի Եէհուտիյէտէն Ճէտօրըն
փէտէրի Եէրէտ վէ Սօքօնըն փէտէրի
Հապէր վէ Զանօախըն փէտէրի Եէգու-
թիէլ թէվէլլիւտ էյլէտի. Պունլար Մէ-
րէտին թէզէվվիւճ էթտիյի Պիթիա
19 պինթի Ֆիր՛օնըն օղուլլարը իտի. Վէ
անըն զէվճէսի վէ Նահամըն հէմշիրէսի
Հօտիյանըն օղուլլարը Ճարմի Գէ՛իլանըն
փէտէրի վէ Մա՛աքի Էշթէմօ՛ իտի.
20 Վէ Շիմօնըն օղուլլարը Ամնօն վէ Րին-
նա վէ Պէնհանան վէ Թիլօն իտի. վէ
Եիշ՛իյին օղուլլարը Զօհէթ վէ Պէնզօ-
հէթ իտի.
21 Վէ Շէլա իպնի Եէհուտանըն օղուլ-
լարը՝ Լէքանըն փէտէրի Էր վէ Մա-
րէշանըն փէտէրի Լա՛տա վէ Աշպէա՛ըն
տիւլպէնտճիլէր խանէտանընըն գապիլէլէ-
22 րի, Վէ Եօգիմ վէ Քօզէպա րիճալը վէ
Եէհօաշ վէ Սարաֆ, (քի պունլար
Մօապտա էսհապը էմլաք իտիլէր,)
վէ Եաշուպի լէհէմ. լաքին պու ումուր
23 գատիմի տիր. Պունլար չէօմլէքճիլէր
օլուպ՝ Նէթա՛իմտէ վէ Ճէտէրատա
սաքին օլուրտու, մէլիքին իշինի կէօր-
մէքտէ վէ օրատա անըն իլէ իգամէթ
էթմէքտէ իտիլէր.
24 Սիմ՛օնըն օղուլլարը Նէմուէլ վէ Եա-
մին վէ Եարիպ վէ Զարահ վէ Սաուլ.
25 Վէ պունունըն օղլու Շալլում վէ պու-
նունըն օղլու Միպսամ վէ պունունըն օղլու
26 Միշմա՛, Վէ Միշմա՛ըն օղուլլարը, պու-
նունըն օղլու Համմուէլ վէ պունունըն օղլու
Զաքքուր վէ պունունըն օղլու Շիմ՛ի իտի.
27 Վէ Շիմ՛իինին օն ալթը օղլու վէ ալթը
գըզը վար իտի. Ֆագաթ գարտաշլա-
րընըն չօգ էվլատը օլմատը, անլէրին
ճիւմլէ գապիլէլէրի պէնի Եէհուտա
28 գատար թէքէսսիւր էթմէտիլէր. Վէ
Պիրշէպա՛տա վէ Մօլատատա վէ Հա-
29 սար-շու՛ալտա Վէ Պիլհատա վէ Ասէմ-
30 տէ վէ Թօլատտա Վէ Պէթուէլտէ վէ
31 Խօրմատա վէ Սըգլագտա Վէ Պէյթ մար-
քապօթտա վէ Հասարսուսիմտէ վէ
Պէյթպիրիտէ վէ Շա՛արայիմտէ սաքին
օլուրլար. Տավուտըն էյամ ը հիւքիւմէ-
թինէ տէկին անլէրին շէհիրլէրի պուն-
32 լար իտի. Վէ գասապալարը Էթամ
վէ Ային վէ Րիմմօն վէ Թօքէն վէ Ա-
33 շան օլուպ՝ պէշ շէհիր իտի. Վէ պու
շէհիրլէրին էթրաֆընտա պուլունան
քէօյլէրին քաֆֆէսի Պա՛ալա գատար,
անլէրին օլուպ՝ մէսքէնլէրի վէ *հիսապ-
34 լէրի պունլար իտի. Վէ Մէշօպապ վէ
35 Եամլէք վէ Եօշա իպնի Ամասեա, Վէ
Եօէլ վէ Եէհու իպնի Եօշիպեա իպնի
36 Սէրայա իպնի Ասիէլ, Վէ Էլիօ՛էնայ
վէ Եա՛աքօպա վէ Եէշօհայա վէ Ասա-
եա վէ Ատիէլ վէ Եէսիմիէլ վէ Պէնա-
37 եա Վէ Զիզա իպնի Շիֆ՛ի իպնի Ալլօն
իպնի Եէտա՛եա իպնի Շիմրի իպնի Շէ-
38 մա՛եա. Պու իսիմլէրի զիքր օլունանլար
գապիլէլէրինտէ րէ՛իսլէր իտի. վէ ան-

---

*Եախօտ նէսէպլէրի

լէրին խանէտանլարը գայէթլէ թէքէս-
39 սիւր էթտիլէր։ Վէ մէտխալէ ի Ճէտօրա՝
տէրէնին շարգ թարաֆընա գատար
սիւրիւլէրի իչիւն մէր'ա պուլմագ իւզ-
40 րէ կիթտիլէր։ Վէ պօլ վէ էյի մէր'ա
պուլտուլար. տիյար տախի վասի՛ օլուպ
ասայիշ վէ սէլամէթ իւզրէ իտի. զիրա
գատիմտէն պէրի Համ օրատա սաքին
41 օլմուշլար իտի։ Վէ պու իսիմլէրի մու-
հառրէր օլանլար Եէհուտա մէլիքի Հիզ-
գիյանըն էյյամընտա կէլիփ՝ անլէրին
չատըրլարընը վէ օրատա պուլունան
Մէուքինլէրի վուրուպ՝ պու կիւնէ գա-
տար անլէրի հէլաք էտէրէք, անլէրին
եէրինէ սաքին օլտուլար. զիրա սիւ-
րիւլէրի իչիւն օրատա մէր'ա վար իտի։
42 Վէ պունլարտան՝ եա'նի պէնի Սիմ'օն-
տան պէշ եիւզ ատէմ, րէ'իսլէրի տա-
խի Եիշ'ինին օղուլլարը Փէլաթիա վէ
Նէ'արիա վէ Րէֆաիա վէ 'Ուզզիէլ օ-
43 լարագ, Սէ'իր տաղընա կիտիփ՝ Ամալէգ-
ուէն փիրարի օլանլարըն պագըյյէսինի
վուրուպ՝ պու կիւնէ գատար օրատա
սաքին օլտուլար։

ԲԱԲ 5

1 Վէ Իսրայէլին իլք օղլու Րուպէնին
օղուլլարը, (զիրա իլք օղուլ իտի իսէ
տէ, փէտէրինին եաթաղընը թէլվիս
էթտիյի էճլտէն հագգը պիքիւրիյէթի
Եուսուֆ իպն ի Իսրայէլին օղուլլարընա
վէրիլտի. վէ նէսէպի պիքիւրիյէթէ
2 կէօրէ գայտ օլունմատը։ Զիրա Եէ-
հուտա քէնտի գարտաշլարընտան
գուվվէթլի օլմաղլէ՝ րի'ասէթ անըն՝
փագաթ պիքիւրիյէթ Եուսուֆըն ի-
3 տի։) Իսրայէլին իլք օղլու Րուպէնին
օղուլլարը Հանօք վէ Փալլու վէ Հէսրօն
4 վէ Քարմի իտի։ Եօէլին օղուլլարը՝ պու-
նուն օղլու Շէմա'եա վէ պունուն օղլու
5 Ճուճ վէ պունուն օղլու Շիմ'ի վէ պու-
նուն օղլու Միխա վէ պունուն օղլու
6 Րէայա վէ պունուն օղլու Պա'ալ վէ
պունուն օղլու Աշուր մէլիքի Թիգլաթ-
փիլասարըն էսիր կէօթիւրտիւյիւ Պէ-
էրա օլուպ՝ պու Րուպէնիլէրին րէ'ի-
7 սի իտի։ Վէ անըն գարտաշլարը, գա-
պիլէլէրինճէ նէսէպլէրի գայտ օլուն-
տուղընտա, րէ'իս Եէ'իէլ վէ Զաքարիա
8 վէ Պէլա՝ իպն ի 'Ազազ իպն ի Շէմա
իպն ի Եօէլ օլուպ՝ պու տախի 'Արօ-
'էրտէ Նէպօյա գատար վէ Պա'ալմէ'օ-
9 նա սաքին օլտու։ Վէ շարգտա տա
Ֆըրաթ նէհրինտէն պէրիյէյէ գատար
սաքին օլտու. զիրա սիւրիւլէրի Ճիլ'ա-
տիյարընտա թէքէսսիւր էթմիշ իտի։
10 Վէ Սաուլըն էյյամընտա Հաճարիլէր իլէ
մուհարէպէ էթտիքլէրինտէ մէզլիւ-
լէր էլլէրինէ տիւշմէլէրիյլէ, Ճիլ'ատըն
պիւթիւն շարգի թարաֆընտա անլէ-
րին չատըրլարընտա սաքին օլտուլար։
11 Վէ պէնի Ճատ Պաշան տիյարընտա
Սալքայա գատար անլէրին գարշըսըն-
12 տա սաքին օլտուլար։ Պիրինճիսի Եօէլ
վէ իքինճիսի Շաֆամ վէ Եա'նայ վէ
13 Շաֆաթ՝ Պաշանտա, Վէ անլէրին պի-
րատէրլէրի, գապիլէլէրինէ կէօրէ Մի-
խաէլ վէ Մէշուլլամ վէ Շէպա՝ վէ Եօ-
րայ վէ Եա'գան վէ Զի՛ վէ 'Էպէր օ-
14 լուպ՝ եէտի նէֆէր իտի։ Պունլար Ա-
պիհայիլ իպն ի Հուրի իպն ի Եարօ-
իպն ի Ճիլ'ատ իպն ի Միխաէլ իպն ի
Եէշիշայ իպն ի Եահտօ իպն ի Պուզըն
15 օղուլլարը իտի։ Վէ Ահի իպն ի Ապտի-
էլ իպն ի Ճունի գապիլէլէրինին րէ'իսի
16 իտի։ Վէ Ճիլ'ատտա, Պաշան իլէ գա-
սապալարընտա վէ Շարօնըն պիւթիւն
ճիվարընտա անլէրին հուտուտլարընա
17 սաքին օլտուլար։ Պունլարըն ճիւմլէսի
Եէհուտա մէլիքի Եօթամըն էյյամընտա
վէ Իսրայէլ մէլիքի Եէրօպօամըն էյյա-
մընտա նէսէպ տէֆթէրինէ գայտ օ-
լունտուլար։
18 Րուպէնիլէր վէ Ճատիլէր վէ Մա-
նասսէ սըպթըն նըսֆընտան էօյլէ
գուվվէթ օլուպ՝ գալգան իլէ գըլըճ
թաշըյան վէ օգ չէքէն մուգթէ-
տիր վէ հարպ իչիւն թա'լիմլի օլարագ
մուհարէպէյէ չըգանլար գըրգ տէօրթ
պին եէտի եիւզ ալթմըշ նէֆէր իտի։
19 Վէ Հաճարիլէր իլէ վէ Եէթուր վէ
Նաֆիշ վէ Նօտապլէր իլէ մուհարէ-
20 պէ էտիփ՝ Անլէրէ գալէպէ էթտիլէր,

վէ հաճարիլէր վէ անլէր իլէ պէրապէր
օլանլարըն ճիւմլէսի տախի էլլէ-
րինէ թէսլիմ օլունտու. զիրա ճէնկ ի
մուհարէպէտէ Ալլահա ֆէրեատ էտիպ՝
անա մութէվէքքիլ օլտուգլարը իճիւն
21 անլէրի իճապէթ էյլէտի։ Վէ ան-
լէրին հայվանաթը էլլի պին տէվէ վէ
իքի եիւզ էլլի պին գօյուն վէ իքի պին
մերքէպ օլարագ՝ եիւզ պին քիշի տա-
22 խի էսիր կէօթիւրտիւլէր։ Զիրա պու
մուհարէպէ Ալլահտան օլմագլա մագ-
թուլ տիւշէն չօգ իտի. վէ էսարէթ
սիւրկիւնէ գատար անլէրին եէրլէրինտէ
սաքին օլտուլար։

23 Մանասսէնին նըսֆ ը սըպթընըն օ-
ղուլլարը օլ տիյարտա սաքին օլուպ՝
Պաշանտան Պաալ Հէրմօնա վէ Սէ-
նիրէ վէ Հէրմօն տաղընա գատար թէ-
24 քէսսիւր էթտիլէր։ Վէ անլէրին խա-
նէտանլարընըն րուէսասը Էֆէր վէ
Եիշի վէ Էլիէլ վէ 'Ազրիէլ վէ Երէմիա
վէ Հօտավիա վէ Եահտիէլ օլուպ՝ պէ-
հատըր գուվվէթ վէ շէօհրէթ վէ խա-
նէտանլարընըն րուէսասը իտիլէր։

25 Վէ էճտատլարընըն Ալլահընա գարշը
խիանէթ էտիպ՝ քէնտիլէրին էօնլէրինտէն
Ալլահըն հէլաք էյլէտիյի տիյարըն իւմ-
մէթլէրինին իլահլարընա թապի՝ օլմագ-
26 լըգլէ զինա էթտիլէր։ Վէ Իսրայէլին
Ալլահը Աշուր մէլիքի Փուլըն րուհընը
վէ Աշուր մէլիքի Թիղլաթ-փիլասարըն
րուհընը թէշվիգ էթտի. օլ տախի
Ռուպէնիլէրի վէ Կատիլէրի վէ Մա-
նասսէ սըպթընըն նըսֆընը էսիր է-
տէրէք, անլէրի պու կիւնէ գա-
տար Խալահ վէ Խապօր վէ Հարա վէ
Կօզան ըրմագընա կէօթիւրտիւ։

ՊԱՊ 6

1 Լավինին օղուլլարը Կէրշօն վէ Գահաթ
2 վէ Մէրարի իտի։ Վէ Գահաթըն օղուլ-
լարը 'Ամրամ վէ Իսհար վէ Հէպրօն
3 վէ 'Ուզզիէլ իտի։ Վէ 'Ամրամըն էվլատը
Հարուն վէ Մուսա վէ Մէրեէմ իտի։
Վէ Հարունըն օղուլլարը Նատապ վէ
Ապիհու վէ Էլ'ազար վէ Իթամար իտի։
4 Վէ Էլ'ազար Ֆինէհասը թէվլիտ էյլէտի,
Ֆինէհաս Ապիշու'յը թէվլիտ էյլէտի,
5 Վէ Ապիշու' Պուգգիյի թէվլիտ էյլէտի,
վէ Պուգգի 'Ուզզիյի թէվլիտ էյլէտի,
6 Վէ 'Ուզզի Զարահիայը թէվլիտ էյլէտի,
վէ Զարահիա Մէրայօթը թէվլիտ էյլէ-
7 տի, Մէրայօթ Ամարիայը թէվլիտ էյ-
լէտի, վէ Ամարիա Ախիթուպը թէվլիտ
8 էյլէտի, Վէ Ախիթուպ Սատուգը թէվ-
լիտ էյլէտի, վէ Սատուգ Ախիմաա'սը
9 թէվլիտ էյլէտի, Վէ Ախիմաա'ս 'Ազար-
իայը թէվլիտ էյլէտի, վէ 'Ազարիա Եօ-
10 հանանը թէվլիտ էյլէտի, Վէ Եօհանան՝
Սիւլէյմանըն Եէրուշալիմտէ պինա էյ-
լէտիյի հէյքէլտէ իճրա ի քէհանէթ էյ-
11 լէյէն 'Ազարիայը թէվլիտ էյլէտի, Վէ
'Ազարիա Ամարիայը թէվլիտ էյլէտի,
վէ Ամարիա Ախիթուպը թէվլիտ էյլէ-
12 տի, Վէ Ախիթուպ Սատուգը թէվ-
լիտ էյլէտի, վէ Սատուգ Շալլումը
13 թէվլիտ էյլէտի, Վէ Շալլում Հիլգիայը
թէվլիտ էյլէտի, վէ Հիլգիա 'Ազարիայը
14 թէվլիտ էյլէտի, Վէ 'Ազարիա Սէրա-
եայը թէվլիտ էյլէտի, վէ Սէրաեա Եէ-
15 հօսատագը թէվլիտ էյլէտի։ Վէ ՐԱՊՊ
Եէհովա իլէ Եէրուշալիմի Նէպուգատ-
նասարըն էլիյլէ կէօթիւրտիւյիւնտէ՝
Եէհօսատագ էսիր կիթտի։

16 Լավինին օղուլլարը Կէրշօն վէ Գա-
17 հաթ վէ Մէրարի իտի։ Վէ Կէրշօնըն օ-
ղուլլարընըն իսիմլէրի Լիպնի վէ Շիմ'ի
18 իտի։ Վէ Գահաթըն օղուլլարը 'Ամրամ
վէ Իսհար վէ Հէպրօն վէ 'Ուզզիէլ ի-
19 տի։ Վէ Մէրարինին օղուլլարը Մահլի
վէ Մուշի իտի։ Գապա'իլ ի Լավի էճ-
տատլարընա կէօրէ պունլար իտի։

20 Կէրշօնտան՝ օղլու Լիպնի վէ պունուն
օղլու Եահաթ վէ պունուն օղլու Զիմ-
21 մա, Վէ պունուն օղլու Եօահ վէ պու-
նուն օղլու 'Իտտօ վէ պունուն օղլու
Զարահ վէ պունուն օղլու Եաաթրայ
օլուպ։

22 Վէ Գահաթըն օղուլլարը՝ օղլու 'Ամ-
մինատապ վէ պունուն օղլու Գօրահ վէ
23 պունուն օղլու Ասիր, Վէ պունուն օղ-
լու Էլգանա վէ պունուն օղլու Էպիա-
24 սաֆ վէ պունուն օղլու Ասիր, Վէ

պունուն օղլու Թահաթ վէ պունուն
օղլու Ուրիէլ վէ պունուն օղլու Ուզ-
25 զիյա, վէ պունուն օղլու Սաուլ։ Վէ
Էլգանանըն օղուլլարը 'Ամասայ վէ Ա-
26 խիմօթ վէ Էլգանա. վէ Էլգանանըն օ-
ղուլլարը՝ օղլու Սօֆայ վէ պունուն օղ-
27 լու Նահաթ, Պունուն օղլու Էլիապ վէ
պունուն օղլու Եէրօհամ վէ պունուն
28 օղլու Էլգանա իտի։ Վէ Սամուէլին օ-
ղուլլարը՝ իլք օղլու Եօէլ վէ սանիսի
Ապիյա իտի։

29 Մէրարինին օղուլլարը Մահլի վէ պու-
նուն օղլու Լիպնի վէ պունուն օղլու
30 Շիմ'ի վէ պունուն օղլու Ուզզա, Պու-
նուն օղլու Շիմ'ա վէ պունուն օղլու
Հաճճիյա վէ պունուն օղլու 'Ասաեա
իտի։

31 Վէ Թապութ է-լ 'ահտ իսթիրահաթ
էթտիքտէն սօնրա՝ Տաւութըն պէյթ
իւր ՌԱՊՊՏԱ Թէրէննիւմ խըտմէթինէ
նասպ էյլէտիյի ատէմլէր պունլար օ-
32 լուպ, Սիւլէյման պէյթ իւր ՌԱՊՊԸ Եէ-
րուշալիմտէ պինա էյլէյինճէյէ տէկին ճէ-
մա'աթ չատըրընըն մէսքէնի էօնիւնտէ
Թէրէննիւմ խըտմէթինի իճրա էտէր-
լէր իտի. պա'տէհու Թէրթիպլէրինէ
կէօրէ խըտմէթլէրինէ տէվամ էտէր-
33 լէր իտի։ Վէ տէվամ էտէնլէր վէ օ-
ղուլլարը պունլար տըր. եա'նի Գահա-
թըն օղուլլարընտան մուղաննի Հէյման
34 իպն ի Եօէլ, իպն ի Սամուէլ, իպն ի
Էլգանա, իպն ի Եէրօհամ, իպն ի Է-
35 լիէլ, իպն ի Թօհ, իպն ի Սուֆ, իպն ի
Էլգանա, իպն ի Մահաթ, իպն ի 'Ամա-
36 սայ, իպն ի Էլգանա, իպն ի Եօէլ, իպն ի
37 'Ազարեայ իպն ի Սէֆանեա, իպն ի Թա-
հաթ, իպն ի Ասիր, իպն ի Ապիասաֆ,
38 իպն ի Գօրահ, իպն ի Եիսհար, իպն ի
Գահաթ, իպն ի Լավի, իպն ի Իսրայէլ
39 իտի։ Վէ սաղընտա տուրան պիրատէ-
րի Ասաֆ, եա'նի Ասաֆ իպն ի Պարաք-
40 եա, իպն ի Շիմ'ա, իպն ի Միքաէլ
41 իպն ի Պա'ասեա, իպն ի Մալքիյա, իպն ի
Էթնայ, իպն ի Զարահ, իպն ի 'Ատայա,
42 իպն ի Էյթան, իպն ի Զիմմա, իպն ի
43 Շիմ'ի, իպն ի Եահաթ, իպն ի Ճէրշօն
իպն ի Լավի իտի։

44 Վէ անլարըն պիրատէրլէրի Մէրարի-
նին օղուլլարը սօլընտա իտիլէր. Էյթան
իպն ի Քիշի, իպն ի 'Ապտի, իպն ի Մալ-
45 լուխ, իպն ի Խաշապեա, իպն ի Ամաս-
46 եա, իպն ի Հիլգիյա, իպն ի Ամսի,
47 իպն ի Պանի, իպն ի Շամէր, իպն ի
Մահլի, իպն ի Մուշի, իպն ի Մէրարի,
48 իպն ի Լավի իտի։ Պիրատէրլէրի օլան
Լավիլիլէր տախի Պէյթ Ուլլահ մէսքէ-
նինին հէր տիւրլիւ խըտմէթինէ թա'-
յին օլունտըլար։

49 Լաքին Հարուն իլէ օղուլլարը Ալ-
լահըն գուլը Մուսանըն հէր պիր էմրի-
նէ կէօրէ Իսրայէլ իչին քէֆարէթ էթ-
մէք իւզրէ մուհրագա մէզպահը իւզէ-
րինտէ մուհրագա, վէ պուխուր մէզպա-
հը իւզէրինտէ պուխուր 'արզ էթմէ-
լէ գուտս իւլ ագտասըն քաֆֆէի
50 խըտմէթինի իճրա էտէրլէր իտի։ Վէ
Հարունըն օղուլլարը պունլար տըր. օղ-
լու Էլ'ազար վէ պունուն օղլու Ֆինէ-
51 հաս վէ պունուն օղլու Ապիշու' վէ
պունուն օղլու Պուգգի վէ պունուն օղ-
լու 'Ուզզի վէ պունուն օղլու Զարահեա
52 Վէ պունուն օղլու Մէրայօթ վէ պու-
նուն օղլու Ամարեա վէ պունուն օղլու
53 Ախիթուպ Վէ պունուն օղլու Սատօգ
վէ պունուն օղլու Ախիմա'աս իտի։

54 Վէ Գահաթի գապիլէսինտէն պէնի
Հարունըն մէսքէնլէրի, քէօյլէրինէ վէ
հուտուտլարընա կէօրէ պունլար իտի,
զիրա գուր'ալարը պէօյլէ չըքտը։
55 Տիյա'ր ի Եէհուտատա անլէրէ Հէպրօն
իլէ էթրաֆընտա օլան մէր'ալարը վէ-
56 րիլտի։ Լաքին օլ շէհրին թարլալարը-
լէ քէօյլէրինի Քալէպ իպն ի Եէֆուն-
57 նէյէ վէրտիլէր։ Վէ պէնի Հարունա Եէ-
հուտա շէհիրլէրինտէն մէլճա' շէհրի Հէպ-
րօնը վէ Լիպնայը մէր'աալարըլէ վէ Եաթ-
58 թիրի վէ Էշթէմօ'ը մէր'ալարըլէ վէ
Հիլէնի մէր'աալարըլէ վէ Տէպիրի մէր'-
59 աալարըլէ Վէ 'Աշանը մէր'աալարըլէ վէ Պէյթ-
60 շէմիշի մէր'աալարըլէ Վէ Պէնեամին սըպ-
թընտան՝ Ճէպա'ը մէր'աալարըլէ վէ 'Ալ-
էմէթի մէր'աալարըլէ վէ 'Անաթօթը մէր-
'աալարըլէ վէրտիլէր. գապիլէլէրինին ճիւմ-
լէ շէհիրլէրի օն իւչ իտի։

61 Վէ պու սըպթըն գապիլէլէրինտէն
պագի գալան պէնի Գահաթա Մանասսանըն
նըսֆը սըպթընտան գուր'ա իլէ
օն շէհիր վէրիլտի։
62 Վէ գապիլէլէրինէ կէօրէ պէնի Ճէրշօնա
Իսսաքար սըպթընտան, Աշէր
սըպթընտան վէ Նէֆթալի սըպթընտան
վէ Պաշանտա վագը' Մանասսա
սըպթընտան օն իւչ շէհիր վէրիլտի։
63 Վէ գուր'ա իլէ գապիլէլէրինէ կէօրէ
պէնի Մէրարիյէ Ռուպէն սըպթընտան
վէ Ճատ սըպթընտան վէ Զէպուլօն սըպթընտան
օն իքի շէհիր վէրիլտի։
64 Վէ պէնի Իսրայէլ Լավիլիլէրէ մէր'ալարըյլէ
65 պու շէհիրլէրի վէրտիլէր։ Վէ
պէնի Եէհուտա սըպթընտան վէ պէնի
Սիմ'օն սըպթընտան վէ պէնի Պէնեամին
սըպթընտան գուր'ա իլէ իսիմլէրիյլէ
զիքր օլունան շէհիրլէրի վէրտիլէր։
66 Վէ պէնի Գահաթըն պա'զը գապիլէլէրինին
հուտուտլարընըն շէհիրլէրի
67 Էֆրայիմ սըպթընտան իտի։ Վէ անլէրէ
մէլճա' շէհիրլէրինտէն Էֆրայիմ տաղընտա
վագը' Շէքիմի մէր'ասըյլէ վէ
68 Ճէզէրի մէր'ասըյլէ Վէ Յօգմէ'ամը
մէր'ասըյլէ վէ Պէյթհօրօնը մէր'ասըյլէ
69 վէ Այյալօնը մէր'ասըյլէ վէ Ճաթրիմմօնը
70 մէր'ասըյլէ Վէ Մանասսանըն նըսֆը
սըպթընտան 'Անէրի մէր'ասըյլէ վէ Պիլ'ամը
մէր'ասըյլէ պէնի Գահաթըն պագի
գալան գապիլէսինէ վէրտիլէր։
71 Վէ պէնի Ճէրշօնա Մանասսանըն
նըսֆը սըպթընըն գապիլէսինտէն Պաշանտա
վագը' Ճօլանը մէր'ասըյլէ վէ
72 Աշթարօթը մէր'ասըյլէ Վէ Իսսաքար
սըպթընտան Գատէշի մէր'ասըյլէ վէ
73 Տապէրաթը մէր'ասըյլէ Վէ Ռամօթը
74 մէր'ասըյլէ վէ Անէմի մէր'ասըյլէ Վէ
Աշէր սըպթընտան Մաշալը մէր'ասըյլէ
75 վէ 'Ապտօնը մէր'ասըյլէ Վէ Հուգօգը
76 մէր'ասըյլէ վէ Ռէհօպը մէր'ասըյլէ Վէ
Նէֆթալի սըպթընտան Ճէլիլտէ վագը'
Գատէշի մէր'ասըյլէ վէ Համմօնը մէր'ասըյլէ
վէ Գիրեաթայիմի մէր'ասըյլէ
վէրտիլէր։
77 Պագի գալանլարա' եա'նի պէնի Մէրարիյէ
Զէպուլօն սըպթընտան Ռիմմօնը
մէր'ասըյլէ վէ Թապօրը մէր'ասըյլէ
78 Վէ Իրտանըն էօթէ թարաֆընտա Էրիհա
գուրպինտէ Իրտանըն շարգընտա
Ռուպէն սըպթընտան չէօլտէ վագը'
Պէսէրի մէր'ասըյլէ վէ Եահսայը մէր'ասըյլէ
79 Վէ Գէտէմօթը մէր'ասըյլէ վէ
80 Մէֆա'աթը մէր'ասըյլէ։ Վէ Ճատ սըպթընտան
Ճիլ'ատտա վագը' Ռամօթը
մէր'ասըյլէ վէ Մահանայիմի մէր'ասըյլէ,
81 Վէ Հէշպօնը մէր'ասըյլէ վէ Եա'զէրի
մէր'ասըյլէ վէրտիլէր։

ՊԱՊ 7

1 Վէ Իսսաքարըն օղուլլարը Թօլա' վէ
Փու'ա վէ Եաշուպ վէ Շիմրօն օլուպ
2 տէօրթ նէֆէր իտի։ Վէ Թօլա'ըն օղուլլարը
'Ուզզի վէ Ռէֆայա վէ Եէրիէլ
վէ Եահմայ վէ Եիպսամ վէ Սամուէլ
օլուպ պունլար փետէրլէրի Թօլա'ըն
խանէտանընըն ռու'էսասը վէ
'ասըլարընտա էսհապը գուվվէթ իտիլէր։
Վէ էյյամը Տաուտտա անլէր եիրմի
իքի պին ալթը եիւզ նէֆէրէ պալիղ
3 իտի։ Վէ 'Ուզզինին օղլու Եիզրահեա
վէ Եիզրահեանըն օղուլլարը Միխայէլ
վէ 'Օպատեա վէ Եօէլ վէ Եիշեա
պէշ նէֆէր օլարագ ճիւմլէսի տէ ռու'էսատան
4 իտիլէր։ Վէ անլէր իլէ գապիլէլէրի
վէ խանէտանլարընա կէօրէ
մուհարէպէյէ միւթա'իտ 'ասքէր օթուզ
ալթը պին իտի. զիրա պունլարըն
զէվճէլէրի վէ էվլատը քէսրէթ
5 լու իտի։ Վէ գարնտաշլարը գապա'իլ
ի Իսսաքարըն քիւաֆֆէսի արասընտա
էսհապը գուվվէթ օլարագ,
գապիլէլէրի սայըսընա կէօրէ սէքսէն
եէտի պին նէֆէր իտի։
6 Պէնեամինին օղուլլարը Պալա' վէ Պէքէր
վէ Եէտի'աէլ օլուպ իւչ նէֆէր
7 իտի։ Վէ Պալա'ըն օղուլլարը Էսպօն
վէ 'Ուզզի վէ 'Ուզզիէլ վէ Եէրիմօթ վէ
'Իրի պէշ նէֆէր օլուպ խանէտանլարընըն
ռու'էսասը վէ էսհապը գուվվէթ
օլարագ, գապիլէլէրինճէ գայըտ օլունանլար
եիրմի իքի պին օթուզ տէօրթ
8 նէֆէր իտի։ Վէ Պէքէրին օղուլլարը

Զէմիրա վէ Եօ՛աշ վէ Էլի՛ազար վէ Էլեօ՛էյնայ վէ 'Օմրի վէ Եէրիմօթ վէ Ապիյա վէ 'Անաթօթ վէ 'Ալէմէթ օլուպ պունլարըն ճիւմլէսի Պէքէրին օղուլ-
9 լարը իտի. Վէ պունլար գապիլէլէրի գայըրընա կէօրէ խանէտանլարընըն րուէսասը վէ էսհապը գուվվէթ օլարագ եիրմի պին իքի եիւզ նէֆէրէ
10 պալիղ իտի. Վէ Եէտի՛աէլին օղլու Պիլհան վէ Պիլհանըն օղուլլարը Եէ՛ուշ վէ Պէնեամին վէ Էհուտ վէ Քէնա՛անա վէ Զէյթան վէ Թարշիշ վէ Ախիշահար
11 իտի. Պունլարըն ճիւմլէսի Եէտի՛աէլին օղուլլարը օլուպ՝ խանէտանլարընըն րուէսասը վէ էսհապը գուվվէթ վէ մուհարէպէյէ միւսա'իտ 'ասքէր օլարագ օն եէտի պին իքի եիւզ նէֆէր ի-
12 տի. Վէ Շուփփիմ վէ Խուփփիմ 'Իրին օղուլլարը օլուպ՝ Խուշիմ տախի Ահէրին օղլու իտի.

13 Վէ Նէֆթալիմին օղուլլարը Եահծիէլ վէ Ճունի վէ Եէսէր վէ Շալլում պէնի Պիլհա իտի.

14 Մանասսէնին օղուլլարը՝ զէվճէսինտէն թէվէլլիւտ էտէն Ասրիէլ (Սուրիանի օտալըղընտան տախի Ճիլ'ատըն փէտէրի
15 Մաքիր թէվէլլիւտ էթտի. Վէ Մաքիր Մա՛աքա իսմինտէ Խուփփիմ վէ Շուփփիմին հէմշիրէսինի թէզէվվիւճ էթտի.) վէ իքինճիսի Սէլոֆհատ օլուպ Սէ-
16 լոֆհատըն գըզլարը օլտու. Վէ Մաքիրին զէվճէսի Մա՛աքա պիր օղլու օլուպ՝ անա Փէրէշ թէսմիյէ էյլէտի, վէ անըն գարտաշը Շէրէշ օլուպ՝
17 օղուլլարը Ուլամ վէ Րագէմ իտի. Վէ Ուլամըն օղլու Պէտան իտի. Պունլար Ճիլ'ատ իպն ի Մաքիր իպն ի Մանաս-
18 սէնին օղուլլարը իտի. Վէ հէմշիրէսի Համօլէքէթտէն Իշհօտ վէ Ապի'ազար
19 վէ Մահլա թէվէլլիւտ էյլէտի. Վէ Շէմիտա'նըն օղուլլարը Ախեան վէ Շէքէմ վէ Լիգհի վէ Անի'ամ իտի.

20 Վէ Էֆրայիմին օղուլլարը Շութալահ, վէ պունուն օղլու Պէրէտ, վէ պունուն օղլու Թահաթ, վէ պունուն օղլու Էլ-
21 'ատա վէ պունուն օղլու Թահաթ, Վէ պունուն օղլու Զապատ, վէ պունուն օղլու Շութալահ վէ 'Էզէր վէ Էլ'ատ-տըր. պունլարը էրլի Ճաթլըլէր գաթլ էթտիլէր, զիրա հայվանլարընը կէ-
22 թիւրմէյէ կէլմիշլէր իտի. Վէ փէտէրլէրի Էֆրայիմ չօգ կիւնլէր անլէր իչիւն մաթէմ էյլէտի. գարտաշլարը տախի անը թա'զիյէ էթմէյէ կէլտիլէր.
23 Վէ զէվճէսինէ թէգարրուպ էթտիքտէ համիլէ օլուպ պիր օղուլ տօղուրտու. Վէ քէնտի պէյթի իւզէրինէ պէլա կէլմիշ օլտուղը էճլէն անա Պէրի'-
24 ա թէսմիյէ էյլէտի. Վէ գըզը Շէէրա աշաղըյը վէ եուգարըյը Պէյթհօրօնը
25 Ու'զզէն-Շէէրայը պինա էյլէտի. Վէ օղլու Րէֆահ վէ Րէշէֆ վէ պունուն օղլու Թէլահ վէ պունուն օղլու Թահան
26 վէ պունուն օղլու Լա'ատան վէ պունուն օղլու 'Ամմիհուտ վէ պունուն օղ-
27 լու Էլիշամա՛ վէ պունուն օղլու Նուն
28 վէ պունուն օղլու Եէշու՛ իտի. Վէ անլէրին միւլքլէրի վէ մէսքէնլէրի Պէյթէլ վէ անըն գասապալարը վէ շարգ թարաֆընտա Նա՛արան վէ ղարպ թարաֆընտա Ճազէր վէ գասապալարը, վէ Շէքէմ վէ գասապալարը, Թա Ղազզա իլէ գասապալարընա վարընճայա տէկին,
29 վէ պէնի Մանասսէնին հուտուտունտա Պէյթշան իլէ գասապալարը վէ Թա'նաք իլէ գասապալարը վէ Մէճիտտօ իլէ գասապալարը վէ Տօր իլէ գասապալարը օլուպ՝ պէնի Եուսուֆ իպն ի Իսրայէլ պունլարտա սաքին օլտուլար.

30 Աշէրին օղուլլարը Եիմնա վէ Եիշվա վէ Եիշվի վէ Պէրի'ա վէ հէմշիրէլէրի
31 Սէրահ իտի. Վէ Պէրի'անըն օղուլլարը Հապէր վէ Պիրզավիթին փէտէրի Մալ-
32 քիէլ իտի. Վէ Հապէր Եաֆլէթի վէ Շօմէրի վէ Հօթամը վէ հէմշիրէլէրի
33 Շու՛այը թէվլիտ էյլէտի. Վէ Եաֆլէթին օղուլլարը Փասաք վէ Պիմհալ վէ 'Աշվաթ օլուպ՝ Եաֆլէթին օղուլլարը
34 պունլար իտի. Վէ Շամէրին օղուլլարը Ախի վէ Րօհկա վէ Եէհուպպա վէ Ա-
35 րամ իտի. Վէ գարտաշը Հէլէմին օղուլլարը Սօֆահ վէ Իմնա՛ վէ Շէլէշ
36 վէ 'Ամալ իտի. Վէ Սօֆահըն օղուլլարը Սուահ վէ Հարնէֆէր վէ Շու'ալ վէ

37 Պէրի վէ Եիմրա վէ Պէզէր վէ Հօտ վէ
Շամմա վէ Շիլշա վէ Իթրան վէ Պէէ-
38 րա իտի. Վէ Եէթէրին օղուլլարը Եէ-
39 ֆուննէ վէ Փիսփա վէ Արա իտի. Վէ
Ուլլանըն օղուլլարը Արահ վէ Հաննիէլ
40 վէ Րիսիա իտի. Պունլարըն ճիւմլէսի
Աշէրին օղուլլարը օլուպ, խանէտանլա-
րընըն րէ'իսլէրի վէ մունթախապ քա-
հրաման ըզ'իյիթ վէ պէյլէրին րէ'իսլէ-
րի իտիլէր. Վէ ճէնկէրին նէսէպ քայտը
իլէ մուհարէպէյէ միւսթա'իտ ատէմ-
լէրինին 'ատէտի եիրմի ալթը պին ատա-
մ իտի.

ՊԱՊ 8

1 Վէ Պէնեամին' իլք օղլու Պալա'յը վէ
2 իքինճի Աշպէլի վէ իւչիւնճիւ Ախրախը վէ
տէօրտիւնճիւ Նօհայը վէ պէշինճի Րաֆայը
3 թէվլիտ էյլէտի. Վէ Պալա'նըն օղուլլա-
4 րը 'Ատտար վէ Ճէրա վէ Ապիհուտ վէ
5 Ապիշուա' վէ Նա'աման վէ Ախօխ վէ Ճէ-
րա վէ Շէֆուֆան վէ Հուրամ իտի.
6 Վէ Էհուտըն օղուլլարը պունլար օ-
լուպ' Ճէպա' էհալիսինին րէ'իսլէրի ի-
տիլէր, վէ անլարը Մանահաթա նագլ
7 էթտիլէր. Վէ Նա'աման վէ Ախիյա վէ Ճէ-
րա'յը նագլ էտէն Ճէրա, պու տախի
'Ուզզա իլէ Ախիհուտը թէվլիտ էյլէտի.
8 Վէ Շահարայիմ անլարը կէօնտէրտիք-
տէն սօնրա Մօապ սահրասընտա էվ-
լատ օլտու. զէվճէլէրի ատլարը Խուշիմ
9 վէ Պա'րա իտի. Վէ զէվճէսի Խօտէշ-
տէն Եօպապ վէ Սիպիա վէ Մէ-
10 շա վէ Մալքամ վէ Եէ'ուզ վէ Շաքիա
վէ Միրմա թէվէլլիւտ էթտի, պունլար
անըն օղուլլարը վէ խանէտան րէ'իս-
11 լէրի իտիլէր. Վէ Խուշիմտէն տախի Ա-
պիթուպ վէ Էլփա'ալ թէվէլլիւտ էթ-
12 տիլէր. Վէ Էլփա'ալըն օղուլլարը 'Ապէր
վէ Միշ'ամ վէ Օնօ իլէ Լօտը վէ գա-
13 սապալարընը պինա էտէն Շամէտ վէ
Պէրի'ա վէ Շէմա' օլուպ, պունլար տա-
խի Այալօն էհալիսինին խանէտան րէ-
'իսլէրի իտիլէր, վէ Ճաթ էհալիսինի
14 թարտ էթտիլէր. Վէ Պէրի'անըն օղուլ-
15 լարը Ախիօ վէ Շաշագ վէ Եէրէմօթ վէ
16 Զէպատիա վէ 'Արատ վէ 'Ատէր վէ
17 Միքայէլ վէ Եիշփա վէ Եօխա իտի. Վէ
Էլփա'ալըն օղուլլարը Զէպատիա վէ Մէ-
18 շուլլամ վէ Հիզքի վէ Հապէր վէ Եիշ-
19 մէրայ վէ Եիզլիա վէ Եօպապ իտի. Վէ
Շիմ'ինին օղուլլարը Եագիմ վէ Զիքրի
20 վէ Զապտի վէ Էլի'էյնայ վէ Սիլլէթայ
21 վէ Էլիէլ վէ 'Ատայա վէ Պէրայա վէ
22 Շիմրաթ իտի. Վէ Շաշագըն օղուլլարը
23 Եիշփան վէ 'Էպէր վէ Էլիէլ վէ 'Ապ-
24 տօն վէ Զիքրի վէ Հանան վէ Հանան-
25 իա վէ 'Էլամ վէ 'Անթօթիյա վէ Եի-
26 փտէիա վէ Փէնուէլ իտի. Վէ Եէրօհա-
մըն օղուլլարը Շամշէրայ վէ Շէհարիա
27 վէ 'Աթալիա վէ Եա'արէշիա վէ Էլիյա
28 վէ Զիքրի իտի. Պունլար նէսէպլէրինէ
կէօրէ խանէտան րէ'իսլէրի վէ պէյլէ-
րա օլուպ' Եէրուշալիմտէ սաքին օլու-
լար իտի.
29 Վէ Ճիպ'օնտա Ճիպ'օնըն փէտէրի
սաքին օլուպ' զէվճէսինին ատը
30 Մա'աքա իտի. Վէ իլք օղլու 'Ապտօն,
պա'տէհու Սուր վէ Գիշ վէ Պա'ալ վէ
31 Նատապ վէ Ճէտօր վէ Ախիօ վէ Զա-
32 քէր իտի. Վէ Միգլօթ Շիմայը թէվլիտ
էյլէտի. պունլար տախի գարտաշլա-
րըյլէ պէրապէր վէ անլարըն գարշըլարըն-
տա Եէրուշալիմտէ սաքին օլտուլար.
33 Վէ Նէր Գիշի թէվլիտ էյլէտի, վէ
Գիշ Սաուլը թէվլիտ էյլէտի, վէ Սաուլ
Եօնաթանը վէ Մալքիշու'այը վէ Ապինա-
տապը վէ Էշպա'ալը թէվլիտ էյլէտի.
34 Վէ Եօնաթանըն օղլու Մէրիպպա'ալ օ-
լուպ' Մէրիպպա'ալ տախի Միքայը
35 թէվլիտ էյլէտի. Վէ Միքանըն օղուլ-
լարը Փիթօն վէ Մէլէք վէ Թարէ' վէ
36 Ահազ իտի. Վէ Ահազ Եէհօ'ատտայը
թէվլիտ էյլէտի, վէ Եէհօ'ատտա 'Ալէ-
մէթի վէ 'Ազմավէթի վէ Զիմրիյի թէվ-
լիտ էյլէտի, վէ Զիմրի Մօսայը թէվլիտ
37 էյլէտի. Վէ Մօսա Պինա'յը թէվլիտ էյ-
լէտի. պունուն օղլու Րաֆա վէ պու-
նուն օղլու Էլ'ասա վէ պունուն օղլու
38 Ասէլ իտի. Վէ Ասէլին ալթը օղլու օ-
լուպ' իսիմլէրի 'Ազրիգամ վէ Պօքէրու

'Խուփու' Սըրրը

վէ Իսմա'էլ վէ Շէ'արեա վէ 'Օպատեա
վէ Հանան իտի. պունլարըն ճիւմլէսի
39 Ասէլին օղուլլարը իտի. Վէ անըն գա-
րընտաշը 'Աշէգըն օղուլլարը՝ իլք օղլու
Ուլամ վէ սանիսի Եէ'ուշ վէ սալիսի
40 Էլիֆալէթ իտի. Վէ Ուլամըն օղուլլա-
րը էսհապը գուվվէթ վէ քէմանքէշ
օլուպ, օղուլլարը վէ թօրունլարը քէսրէթ
իւզրէ օլարագ, եիւզ էլլի նէֆէրէ պա-
լիղ իտի. պունլարըն ճիւմլէսի պէնի
Պէնեամինտէն իտի.

ԲԱԲ 9

1 Վէ Պիւթիւն Իսրայէլ նէսէպ տէֆ-
թէրինէ գայտ օլունուպ՝ իշթէ միւ-
լիւքի Իսրայէլ վէ Եէհուտանըն քի-
թապընտա մուհարրէր տիր. քէնտի
խիանէթլէրի իչիւն Պապէլէ էսիր կէօ-
թիւրիւլտիւլէր.
2 Վէ միւլքլէրինտէ վէ շէհիրլէրինտէ
մուգատտէմա սաքին օլանլար՝ Իսրա-
յէլլիլէրտէն քեահինլէր վէ Լավիլիլէր
3 վէ Նաթինիմ իտի. Վէ Երուսաղիմտէ
պէնի Եէհուտատան վէ պէնի Պէնեա-
մինտէն վէ պէնի Էֆրայիմ իլէ Մա-
4 նասսէտէն, Եա'նի պէնի Ֆարէս իպն ի
Եէհուտատան 'Ու թայ իպն ի 'Ամմիհուտ
իպն ի 'Ամրի իպն ի Իմրի իպն ի Պանի,
5 Վէ Շիլօնիլէրտէն իլք օղլու 'Ասաեա վէ
6 անըն օղուլլարը. Վէ պէնի Զարահտան
Եէ'ուէլ վէ գարնտաշլարը ալթը եիւզ
7 տօքսան նէֆէր օլարագ, Վէ պէնի
Պէնեամինտէն Սալլու իպն ի Մէշուլլամ
8 իպն ի Հօտավեա իպն ի Հասէնուա, վէ
Եիպնիեա իպն ի Եէրօհամ վէ Էլա իպն ի
'Ուզզի իպն ի Միքրի, վէ Մէշուլլամ
իպն ի Շէֆաթեա իպն ի Րա'ուէլ իպն ի
9 Եիպնիյա, Վէ անլէրին գարնտաշլարը
նէսէպլէրինէ կէօրէ տօգուզ եիւզ էլլի
ալթը նէֆէր օլարագ՝ սաքին օլտըլար.
պունլարըն ճիւմլէսի խանէտանլարըն-
տա րու'էսա իապա իտիլէր.
10 Վէ քեահինլէրտէն Եէտա'եա վէ Եէ-
11 հօեարիպ վէ Եաքին Վէ 'Ազարեա իպն ի
Հիլգիյա իպն ի Մէշուլլամ իպն ի Սա-
տօգ իպն ի Մէրայօթ իպն ի Ախիթուպ
12 (քի պէյթ Ուլլահըն րէ'իսի իտի) վէ
'Ատայեա իպն ի Եէրօհամ իպն ի Փաշ-
հուր իպն ի Մալքիյա, վէ Մա'աասայ իպն
ի 'Ատիէլ իպն ի Եահզէրա իպն ի Մէ-
շուլլամ իպն ի Մէշիլլէմիթ իպն ի Իմ-
13 մէր, Վէ պիրատէրլէրի խանէտանլարը-
նըն րէ'իսլէրի պին եէտի եիւզ ալթմըշ
նէֆէր էսհապը գուվվէթ օլարագ՝
պէյթ Ուլլահըն խըտմէթինտէ իտիլէր.
14 Վէ Լավիլիլէրտէն պէնի Մէրարիտէն
Շէմա'եա իպն ի Հաշշուպ իպն ի 'Ազրի-
15 գամ իպն ի Հաշապեա, Վէ Պագպագ-
գար վէ Հարէշ վէ Ճալալ վէ Մաթթան-
եա իպն ի Միխա իպն ի Զիքրի իպն ի
16 Ասաֆ, Վէ 'Օպատեա իպն ի Շամա'եա
իպն ի Ճալալ իպն ի Եէտութուն վէ Պէ-
րաքեա իպն ի Ասա իպն ի Էլգանա
պու տախի Նէթօֆաթիլէրին քէօյլէ-
17 րինտէ սաքին օլտու. Վէ գափուճիլար
Շալլում վէ 'Աքքուպ վէ Թալմօն վէ
Ախիման վէ պիրատէրլէրի օլուպ, Շալ-
18 լում տախի րէ'իս իտի. Պու րայա գա-
տար Ճանիպ ի շարգիտէ օլան մէլիք գա-
փուսընտա տուրուրլար իտի. պունլար
պէնի Լավի պէօլիւքլէրինին գափու-
19 ճըլարը իտիլէր. Վէ Շալլում իպն ի
Գօրէ իպն ի Ապիասաֆ իպն ի Գօրահ վէ
անըն պիրատէրլէրի, եա'նի փէտէ-
րինին խանէտանընտան օլան Գօրահիլէր
խըտմէթին իճրասը իւզէրինտէ օլուպ՝
չատըրըն գափուլարընըն պէքճիլէրի
իտիլէր, վէ փէտէրլէրի ՐԱՊՊԸՆ օր-
տուսու իւզէրինտէ օլուպ՝ մէտխալի պէք-
20 չիլէրի իտիլէր. Վէ Ֆինէհաս իպն ի Էլ-
'ազար սապըգտա անլէրին րէ'իսի օլուպ,
21 ՐԱՊՊ անըն իլէ իտի. Զաքարեա իպն ի
Մէշէլէմեա ճէմա'աթ չատըրընըն գա-
փուսընըն պէքճիսի իտի.
22 Գափուլարըն պէքճիլիյինէ ինթիխապ
օլունանլարըն ճիւմլէսի իքի եիւզ օն
իքի նէֆէր օլուպ, պունլար քէնտի
քէօյլէրինտէ տէֆթէրէ գայտ օլուն-
տըլար. պունլարը Տաւուտ վէ Սամուէլ
նէպի քէնտի մէ'մուրիյէթլէրինէ թա-
23 'յին էթտիլէր. Վէ պունլար իլէ օղուլ-
լարը պէյթ ի ՐԱՊՊԸՆ՝ եա'նի պէյթ
ի մէսքէնին գափուլարընը նէվպէթ

24 Նէվպէթ պէքչիլէր իտի․ Գափուճըլար
տէօրթ թարաֆտա՝ եա՛նի շարգ վէ
ղարպ վէ շիմալ վէ ճէնուպտա իտիլէր․
25 Վէ քէօյլէրինտէ պուլունան պիրատէր-
լէրի վագըթ պէ վագըթ կէլիփ՝ եէտի-
շէր կիւն անլէր իլէ պէրապէր իտի․
26 Զիրա պու Լավիլիլէր՝ եա՛նի գափու-
ճըլարըն տէօրթ րէ՛իսլէրի՝ մէ՛մուրի-
յէթլէրինտէ մուգիմ օլուպ, օտալար
վէ պէյթ Ալլահըն խազինէլէրի իւզէ-
27 րինտէ նազըր իտիլէր․ Վէ կէճէլէյին
պէյթ Ալլահըն էթրաֆընտա գալըրլար
իտի, չիւնքի պէքճիլիք ՚ուհտէլէրինտէ
օլուպ՝ հէր սապահ անը աչմագ ա-
28 նլար իտի․ Վէ խըտմէթ գապլարընըն
նազըրլարը անլէրտէն օլուպ, անլէրի
սայը իլէ կէթիրիփ կէօթիւրիւրլէր ի-
29 տի․ Վէ գապլարըն վէ մուգատտէս ա-
լէթլէրինին վէ սամիտ իլէ շէրապ վէ
եաղ վէ քիւնլիւք վէ պահարըն նէզա-
րէթի տախի անլէրտէն պա՛զըլարընա հէ-
30 վալէ օլունտու․ Վէ պահարաթ թէր-
քիպինտէ օլան եաղը եափանլար քեա-
31 հինլէրին օղուլլարընտան իտի․ Վէ Լա-
վիլիլէրտէն Գօրահի Շալլումըն իլք օղ-
լու օլան Մաթթիթիա թավա իչինտէ ի
32 փիշիրիլէն շէյլէրէ նազըր իտի․ Վէ պիրատէր-
լէրի օլան պէնի Գահաթիտէն պա՛զըլար
հուզուր էքմէքլէրինին նազըրը օլուպ՝
սէպթտէն սէպթէ հազըր էտէրլէր իտի․
33 Վէ մուղաննիլէր՝ եա՛նի Լավիլի խանէ-
տանլարըն րէ՛իսլէրի մուգիմլէր օ-
լուպ՝ պաշգա պիր իշլէրի օլմայարագ
ազատէ իտիլէր․ զիրա կէճէ կիւն-
34 տիւզ պու իշ իլէ մէշղուլ իտիլէր․ Պու
Լավիլի խանէտանլարըն րէ՛իսլէրի քէն-
տի նէսիլլէրինէ կէօրէ րու՛էսա օ-
լուպ՝ Երուսաղիմտէ սաքին օլուրլար
իտի․

35 Վէ Ճիպ՝օնտա՝ Ճիպ՝օնըն փէտէրի
Եէ՛իէլ սաքին օլուպ զէվճէսինին իսմի
36 Մա՝աքա իտի․ Վէ իլք օղլու
՚Ապտօն, պա՛տէհու Սուր վէ Գիս վէ
37 Պա՛ալ վէ Նէր վէ Նատապ՝ Վէ Ճէտօր
վէ Ախիօ վէ Զաքարիա վէ Միքլօթ
38 իտի․ Վէ Միքլօթ Շիմամը թէվլիտ էյ-
լէտի․ վէ պիրատէրլէրիյլէ պէրապէր
Երուսաղիմտէ պիրատէրլէրինին գար-
շըսընտա սաքին օլտուլար․
39 Վէ Նէր Գիսի թէվլիտ էյլէտի, վէ
Գիս Սաուլը թէվլիտ էյլէտի, վէ Սաուլ
Յօնաթանը վէ Մալքիշու՛յը վէ Ապինա-
40 տապը վէ Էշպաալը թէվլիտ էյլէտի․ Վէ
Յօնաթանըն օղլու Մէրիպպա՛ալ օլուպ,
Մէրիպպա՛ալ տախի Միքայը թէվլիտ
41 էյլէտի․ Վէ Միքանըն օղուլլարը Փի-
թօն վէ Մէլէք վէ Թահրէա՝ վէ Ահազ ի-
42 տի․ Վէ Ահազ Եա՛րայը թէվլիտ էյլէտի,
վէ Եա՛րա ՚Ալէմէթի վէ ՚Ազմավէթի վէ
Զիմրիյի թէվլիտ էյլէտի, վէ Զիմրի Մօ-
43 սայը թէվլիտ էյլէտի, Վէ Մօսա Պինա՛ա-
յը թէվլիտ էյլէտի․ վէ պունուն օղլու
Րէֆայա վէ պունուն օղլու Էլ՛ասա վէ
44 պունուն օղլու Ասէլ իտի․ Վէ Ասէլին
ալթը օղլու օլուպ՝ իսիմլէրի ՚Ազրիքամ
վէ Պօքէրու վէ Իսմա՛իլ վէ Շա՛արիա
վէ ՚Օպատիա վէ Հանան իտի․ Ասէլին
օղուլլարը պունլար իտի․

ՊԱՊ 10

1 Վէ Ֆիլիսթիլէր Իսրայէլ իլէ մուհա-
րէպէ էթտիլէր․ վէ Իսրայէլիլէր Ֆի-
լիսթիլէրին էօնլէրինտէն ֆիրար էյլէյիպ՝
Ճիլպօ՝ տաղընտա մագթուլ տիւշտի-
2 լէր․ Վէ Ֆիլիսթիլէր Սաուլ իլէ օղու-
լլարընըն արգալարընտան եէթիշտիլէր,
վէ Ֆիլիսթիլէր Սաուլըն օղուլլարը Յօ-
նաթանը վէ Ապինատապը վէ Մալքի-
3 շու՛յը վուրտուլար․ Վէ մուհարէպէ Սա-
ուլ իւզէրինէ քէսպ ի շիտտէթ էթմէ-
յիպ, քէմանքէշլէր անը պուլտուլար,
վէ քէմանքէշլէր անը մէճրուհ էթտի-
4 լէր․ Օլ զէման Սաուլ սիլահտարընա՝
Գըլըճընը չէքիփ պանա սափլա, օլմա-
յա քի պու գայր ի մախթուն աատէմլէր
կէլիփ՝ պէնի իհանէթ էտէլէր՝ տէտի․
ամմա սիլահտարը զիյատէսիյլէ խավ-
ֆընտան պունու իմթինա՝ էյլէտի․ Սաուլ
տախի գըլըճը ալըպ՝ անըն իւզէրինէ
5 տիւշտի․ Վէ սիլահտարը Սաուլըն
ֆէվթ օլտուղունու կէօրտիւքտէ, քէնտիսի
տախի գըլըճըն իւզէրինէ տիւշիւփ վէ-
6 ֆաթ էյլէտի․ Պէօյլէճէ Սաուլ իլէ իւչ

օղլու վէֆաթ էտիպ՝ ճիւմլէսի խանէ-
սի պիրտէն թէլէֆ օլտու.
7 Վէ օվատա պուլունան Իսրայէլլի-
լէրին ճիւմլէսի անլարըն ֆիրար էթտիք-
լէրինի վէ Սաուլ իլէ օղուլլարընըն
ֆէվթ օլտուգլարընը կէօրտիւքլէրինտէ,
քէնտի շէհիրլէրինի թէրք էյլէյիպ՝ ֆի-
րար էթտիլէր, Ֆիլիսթլիլէր տախի կէ-
լիպ՝ անլէրտէ սաքին օլտուլար.
8 Վէ ֆէրտասը կիւն Ֆիլիսթլիլէր մագ-
թուլլարը սօյմաղա կէլտիքլէրինտէ
Սաուլ իլէ անըն օղուլլարընը Ճիլպօա
9 տաղընտա տիւշմիւշ պուլտուլար. Վէ
անը սօյարագ պաշընը վէ
սիլահլարընը ալըպ, միւժտէ օլմագ իւզ-
րէ Ֆիլիսթլիլէր տիյարընըն ճէհէթ-
լարընա, փութլարընա վէ էհալիյէ
10 կէօնտէրտիլէր. Վէ անըն սիլահլարընը
իլահլարընըն խանէսինէ գօյուպ՝ պա-
շընը Տաճօն խանէսինէ մըխլատըլար.
11 Վէ Եապէշ Ճիլ'ատըն քեաֆֆէսի ի-
շիտիպ՝ Ֆիլիսթլիլէրին Սաուլա եափ-
տըգլարընը ճիւմլէսինի իշիթտիքլէ-
12 րինտէ, Քեաֆֆէ էհլի գուվվէթ
գալգըպ Սաուլըն ճէսէտինի վէ օղուլ-
լարընըն ճէսէտլէրինի գալտըրըպ՝ անլէրի
Եապէշէ կէթիրիրէք, քէմիքլէրինի Եա-
պէշտէ պուլունան պութմ աղաճը ալ-
թընտա տէֆն էտիպ՝ եէտի կիւն օ-
րուճ թութտուլար.
13 Պէօյլէճէ Սաուլ ՌԱՊՊ'ըլէյհինէ իր-
թիքեապ էյլէտիյի 'խիանէթ սէպէպին-
տէն էօլտի. զիրա ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը
հըֆզ էթմէտի, վէ ՌԱՊՊՏԱՆ սուալ
էթմէյիպ՝ ճիննճիյէ տանըշըգ սու'ալ
14 էթտի. Պու ճիհէթլէ Րապպ անը էօլ-
տիւրիւպ՝ հիւքիւմէթի Տավուտ իպնի
Եէսսէյէ իհալէ էյլէտի.

ՊԱՊ 11

1 Վէ պիւթիւն Իսրայէլ Հէպրօնտա Տա-
վուտըն եանընա թօփլանըպ՝ տէտիլէր. Իշ-
թէ պիզ սէնին քէմիյին վէ էթինիզ.
2 Վէ աքտէմլէրի Սաուլըն էսնայի հիւ-
քիւմէթինտէ Իսրայէլի չըգարան վէ
կէթիրէն սէն իտին. վէ Ալլահըն ՌԱՊՊ
սանա՝ Գավմըմ Իսրայէլի սէն կիւտէ-
ճէքսին, վէ գավմըմ Իսրայէլ իւզէ-
րինէ սէն րէ'իս օլաճագսըն՝ պույուր-
3 տու, տէտիլէր. Վէ Իսրայէլին պիւ-
թիւն իխթիյարլարը Հէպրօնա, մէլի-
քին եանընա կէլտիքլէրինտէ, Տավուտ
ՌԱՊՊԸՆ հուզուրունտա անլէր իլէ
'ահտ ու 'ահտ էթտի, անլէր տախի
ՌԱՊՊԸՆ Սամուէլ վասըթասիլէ օլան
քէլամընա կէօրէ՝ Տավուտը Իսրայէլ
իւզէրինէ մէլիք օլմագ իչիւն մէսհ էթ-
տիլէր.
4 Վէ Տավուտ իլէ պիւթիւն Իսրայէլ
Եէրուշալիմէ եա'նի Եէպուսա կիթթի-
լէր. օրատա սաքին օլ Եէրին Եէ-
5 Եէպուսիլէր [illegible] իտի. Վէ
Եէպուս էհալիսի Տավուտա՝ Պուրայա
կիրմէյէճէքսին՝ տէտիլէր. լաքին Տա-
վուտ Սիոն գալ'ասընը ալտը. Տավուտ
6 շէհրի պու տուր. Վէ Տավուտ՝ Քիմ կի
էվվէլա Եէպուսիլէրի վուրուրսա,
րէ'իս վէ սէրասքէր օլաճագ տըր՝ տէտի.
վէ Եօապ իպնի Սէրուհա էվվէլա չըգ-
7 տը վէ րէ'իս օլտու. Վէ Տավուտ գ-
գալ'ատա սաքին օլտուղու ճիհէթլէ անա
8 Տավուտըն շէհրի թէսմիյէ էթտիլէր. Վէ
շէհրին տա'իրէլէրինի եա'նի Միլլօ վէ
անըն էթրաֆընտա օլան եէրլէրի Տա-
վուտ պինա էթտի. Եօապ տախի շէհրին
9 պագիյէսինը թա'միր էյլէտի. Վէ Տավուտ
կիթտիքճէ քէսպի 'ազամէթ էյլէ-
տի, վէ ՌԱՊՊ իւլ Ճիւնուտ անըն իլէ
իտի.
10 Վէ ՌԱՊՊԸՆ Իսրայէլ հագգընտա օ-
լան քէլամընա կէօրէ՝ Տավուտը Մէլիք
նասպ էթմէք իչիւն, անըն հիւքիւմէ-
թի խուսուսընտա քեաֆֆէ'ի Իսրայէլ
իլէ պէրապէր, անա պիւթիւն գուվվէթ-
լէրիյլէ եարտըմ էտէն գահրիմանլար-
11 ընըն րէ'իսլէրի պունլարտըր. Վէ Տավու-
տըն գահրիմանլարընըն սայըսը պու-
տուր. Եէշապ'ամ իպնի Հաքմօնի գա-
պիթանըն րէ'իսի օլուպ, մըզրագընը իլէ
իւչ եիւզ նէֆէրին իւզէրինէ սալըպ՝ անլէրի
12 պիրտէն գաթլ էթտի. Վէ անտան սօն-
րա Ախօխի Տօտօ օղլու Էլ'ազար իւչ
13 գահրիմանլարտան պիրի իտի. Պու ա-

ամ Փասդամմիմտէ Տաւութ իլէ պէ-
րապէր պուլունուր, Ֆիլիսթիլէր մու-
հարէպէ իչին օրայա թէճէմմիւ՝ էթ-
տիքտէ թարլանըն պիր գըթ'ասը ար-
փա իլէ տոլու իտի. գավմ տախի Ֆի-
լիսթիլէր էօնիւնտէն ֆիրար էթտի։
14 Լաքին պունլար օլ թարլանըն օրթա-
սընտա տուրուպ՝ Ֆիլիսթիլէրի վուրա-
րագ անը գուրթարտըլար. վէ ՌԱՊՊ
պէօյիւք պիր նուսրէթ վէրտի։
15 Վէ օթուզ րէ՛իսլէրտէն իւչիւ Ատուլ-
լամ մաղարասընտա՝ գայայա Տաւութըն
յանընա էնտիլէր. Ֆիլիսթիլէրին օր-
տուսու տախի Րէֆայիմ վատիսինտէ
16 գոնմուշ իտի. Վէ Տաւութ օլ զէմանտա
գալ'ատա պուլունուր, Ֆիլիսթիլէրին
մուհաֆըզլարը Պէյթլէհէմտէ իտիլէր.
17 Վէ Տաւութ հասրէթ չէքէրէք՝ Պէյթլէ-
հէմին գափուսընտա օլան գույուտան
18 քիմ պանա սու իչիրիր՝ տէտի։ Օլ վա-
գըթ պու իւչ քիշի Ֆիլիսթիլէրին օր-
տուսընը եարըփ կէչտիլէր, վէ Պէյթ-
լէհէմին գափուսընտա օլան գույուտան
սու չէքտիլէր վէ ալըփ Տաւութա կէ-
թիրտիլէր. ամմա Տաւութ անը իչմէք
իսթէմէտի, վէ անը ՌԱՊՊ իչիւն տէօ-
19 քէրէք՝ Ալլահըմ պանա կէօսթէրմէսին
քի պէն պու չէյի եափայըմ. պու ա-
տէմլէրին գանընը վէ հայաթլարընը ի-
չէյի՞մ մի. զիրա ճանլարընը մուխա-
թարայա գոյարագ պունու կէթիրտի-
լէր՝ տէյէրէք, անըն իչմէք իսթէմէ-
տի. պու իշլէրի օլ իւչ գահրիման եափ-
տը։
20 Վէ Եօապըն գարտաշը Ապիշայ իւչ-
լէրին րէ՛իսի իտի. պու տախի մըզրա-
ղըը իւչ եիւզ քիշի իւզէրինէ գալտըրըփ
անլարը գաթլ էյլէտի. վէ պու իւչլէր
21 արասընտա նամտար օլտու։ Օլ իւչիւն
իքիսինտէն միւ'թէպէր օլտուղընտան ան-
լարըն րէ՛իսի օլտու, ամմա էվվէլքի իւչ-
լէրին դէրէճէսինէ վարմատը։
22 Վէ պէօյիւք իշլէր իճրա էտէն Գապ-
սէէլի պիր գահրիմանըն օղլու Եէհօ-
յատա'նըն օղլու Պէնայա Մօապլը ի-
քի ճէսուրլարը վուրտու. քէզալիք
գար վագթընտա էնիփ չուգուր իչին-
23 տէ արսլանը էօլտիւրտիւ։ Հէմ պօյու
պէշ զըրա' օլան Մըսըրլը գաթլ էթտի.
Մըսըրլինին էլինտէ ճուլահ հաֆֆէթի
կիպի պիր մըզրագ պուլունարագ, օ՝
պիր աղաճ իլէ անըն եանընա էնիփ
Մըսըրլինին էլինտէն մըզրաղը գափա-
րագ, անը քէնտի մըզրաղըյլէ գաթլ
24 էյլէտի. Պու չէյլէրի Պէնայա իպն ի Եէ-
հօյատա՛ եափար, վէ իւչ գահրիման-
25 լարըն արասընտա նամտար օլտու։ Իշ-
թէ օթուզլարըն միւ'թէպէրի իտի, ամ-
մա էվվէլքի իւչլէրին դէրէճէսինէ վար-
մատը. վէ Տաւութ անը պաշ մապէյնճի
նասպ էթտի։
26 Վէ 'ասաքիրին գահրիմանլարը պուն-
լար իտի. Եօապըն պիրատէրի 'Ասահէլ,
Պէյթլէհէմլի Տօտօնըն օղլու Էլհանան,
27 Հարօրի Շամմօթ, Փէլօնի Հէլէս, (28) Թէ-
գօ'ի 'Իգգէշին օղլու 'Իրա, 'Անաթօթի
29 Ապի'էզէր, Հուշաթի Սիպպէքայ, Ա-
30 խօխի 'Իլայ, Նէթօֆաթի Մահարայ,
Նէթօֆաթի Պա'անանըն օղլու Խալէտ,
31 Պէնի Պէնեամինին ճիպ'ասընտան Րիպա-
յըն օղլու Իթթայ, Փիր'աթօնի Պէնա-
32 յա, Ճա'աշ տէրէլէրինտէն օլան Հու-
33 րայ վէ 'Արպաթի Ապի'էլ, Պահրումի
34 'Ազմավէթ, Շա'ալպօնի Էլեահպա, Ճի-
զօնի Հաշէմին օղուլլարը, Հարարի Շա-
35 ճայըն օղլու Եօնաթան, Հարարի Սա-
քեարըն օղլու Ախիամ, Ուրըն օղլու Է-
36 լիֆալ, Մէքէրաթի Հաֆէր, Փէլօնի Ա-
37 խիյա, Քարմէլլի Հասրօ, Նա'րայ իպն ի
38 Էզպայ, Նաթանըն գարտաշը Եօէլ,
39 Հաճրինին օղլու Միպհար, 'Ամմօնի Սէ-
լէգ վէ Եօապ իպն ի Սէրուեանըն սի-
լահտարը օլան Պէէրօթի Նահարայ,
40 Եիթրի 'Իրա, Եիթրի Ճարէպ, (41) Հիթ-
42 թի Ուրիյա, Ահլայըն օղլու Զապատ, Րու-
պէնիլէրին րէ՛իսլէրինտէն օլան Րու-
պէնի Շիզանըն օղլու 'Ատինա վէ անըն
43 իլէ պէրապէր օթուզ նէֆէր, Վէ Հա-
նան իպն ի Մա'աքա, Մէթնի Եէհօշա-
44 ֆաթ, 'Աշթէրաթի Ուզզիյա, 'Արօէրլի
Հօթամըն օղուլլարը Շամա' վէ Եէ'իէլ,
45 Եէտի'աէլ իպն ի Շիմրի, պիրատէրի
46 Թիցլի Եօխա, Մահավիլի Էլիէլ, Էլնա'-
մըն օղուլլարը Եէրիպայ, Եօշավիա,

47 Մուապլի Եէթմայ, Էլիէլ, 'Օպէտ, Մէածոպայալի Եասիէլ.

ՊԱՊ 12

1 Տաւուտ Սաուլ իպն ի Գիշին եիւզիւնտէն
սագլանտըղընտա՝ Սըգլաղա եանընա
կէլէնլէր պունլար տըր. պունլար
գահրիմանլարտան օլուպ՝ մուհարէպէտէ
2 եարտըմ էտէրլէրտի. Պունլար
Սաուլըն գարտաշլարը Պէնեամինլիլէրտէն
քէմանքէշլէր օլուպ՝ սաղ վէ սօլ
էլլէրիլէ սափան իլէ թաշ վէ եայ իլէ
3 օգ աթարլար իտի. Ռէ'իս Ախի'էզէր վէ
Եէհօաշ, քի պունլար Կիպ'ալը Շամա'անըն
օղուլլարը իտի, վէ 'Ազմավէթին
օղուլլարը Եէզիէլ վէ Փէլէթ, վէ տախի
4 Պէրաքա վէ 'Անաթօթի Եէհու, Վէ
օթուզլարըն արասընտա գահրիման վէ
օթուզլար իւզէրինէ րէ'իս օլան Կիպ'օնի
Իշմա'եա վէ Էրէմիա վէ Եահզիէլ
վէ Եօհանան վէ Կէտէրալը Եօզապատ
5 Վէ Էլ'ուզայ վէ Եէրիմօթ վէ Պէ'ալեա
վէ Շամարիա վէ Հարուֆի Շէֆաթիա
6 Վէ Էլգանա վէ Եէշիա վէ 'Ազարէլ վէ
Եօէզէր վէ Եէշուպ'ամ՝ Գօրահլըլէր,
7 Վէ Կէտօրլի Եէրօհամըն օղուլլարը Եօ'էլա վէ Զէպատեա.

8 Վէ Գատլըլէրտէն այըրըլըպ չէօլտէ վագը՝
գալ'այա Տաւուտըն եանընա էհալ ը
գուվվէթ վէ մուհարէպէ իչին
թալիմ 'ասքէր, վէ գալգան վէ մըզրագ
գուլլանմաղա մ'ուտա'տ ատէմլէր
կէլտիլէր. պունլարըն եիւզլէրի ասլան
եիւզի կիպի օլուպ՝ տաղլարտա
պուլունան ճէյրանլար միսիլլու
9 սէրի' իւլ հարէքէ իտիլէր. Պիրինճիսի
'Էզէր, իքինճիսի 'Օպատեա, իւչիւնճիսի Էլիապ,
10 Տէօրտիւնճիւսիւ Միշմաննա,
11 պէշինճիսի Էրէմիա, Ալթընճըսը 'Աթթայ,
12 եէտինճիսի Էլիէլ, Սէքիզինճիսի Եօհանան,
տօգուզունճուսու Էլզապատ,
13 Օնունճուսու Էրէմիա, օն պիրինճիսի Մաքպաննայ.
14 Պունլար պէնի
Գատտան օլուպ՝ քիւչիւյիւ եիւզ վէ
պէօյիւյիւ պին նէֆէր իւզէրինէ նազըր
օլարագ, սէրտարան ը 'ասաքիր իտի-
15 լէր. Պիրինճի այտա՝ Իրտան քեաֆֆէ-ի
սէվահիլի իւզէրինէ տաշմըշ իքէն, անտէն
կէչէրէք պիւթիւն օվալարըն էհալիսինի
շարգա վէ ղարպա տօղրու ֆիրար
էթտիրէն պունլար իտի.

16 Վէ պէնի Պէնեամին իլէ Եէհուտա տախի
գալ'այա Տաւուտըն եանընա կէլտիլէր.
17 Տաւուտ տախի անլէրի իսթիգպալէ
չըգըպ, անլէրէ խիթապէն՝ Էյէր
պանա մու'ավէնէթ էթմէք իչին սուլհ
իլէ կէլտինիզ իսէ, գալպըմ սիզին իլէ
միւթթէհիտ օլաճագ տըր. ֆագաթ էլիմտէ
զուլմ պուլունմատըղը հալտէ
էյէր պէնի հիլէ իլէ տիւշմէնլէրիմէ
թէսլիմ էթմէք իչին իսէ, էճտատըմըզըն
Ալլահը նազար էտիպ թա'զիր էյլէսին՝
18 տէտի. Վէ օթուզպաշըլարըն ռէ'իսի
'Ամասայ Ռուհ իլէ մէլպուս օլարագ՝ Պիզ
սէնին իզ, էյ Տաւուտ, վէ սէնին թարաֆընտա
իզ, էյ իպն ի Եէսսէ. սէլամ,
սէլամ սանա, վէ սէլամ սէնին մու'ավինլէրինէ.
զիրա Ալլահ սէնին մու'ինին
տիր՝ տէմէսի իւզէրինէ, Տաւուտ անլէրի
գապուլ էտիպ՝ պէօլիւք պաշլարը
թա'յին էյլէտի.

19 Վէ Տաւուտ Ֆիլիսթիլէր իլէ պէրապէր
Սաուլ իւզէրինէ մուհարէպէյէ
կիթտիյինտէ, Մանասսէտէն պա'զըլար
անըն թարաֆընա կէչտիլէր. լաքին
Ֆիլիսթիլէրին իւմէրասը պիր մէշվէրէթ՝
Պաշլարըմըզ պահասընա էֆէնտիսի
Սաուլըն թարաֆընա կէչէճէք՝ տէյէրէք,
անը կէրի կէօնտէրտիլէր. Կէտէն
20 անլէրէ եարտըմ էթմէտիլէր. Վէ
Սըգլաղա կիթտիյինտէ Մանասսէտէն
Մանասսէնին պին պաշըլարը օլան Ատնահ
վէ Եօզապատ վէ Եէտի'աէլ վէ
Միքայէլ վէ Եօզապատ վէ Էլիհու վէ
Սիլթայ անըն թարաֆընա կէչտիլէր.
21 Վէ պունլարըն ճիւմլէսի էհալ ը գուվվէթ
վէ սէրտարանէ 'ասաքիր օլարագ
հայտուտ պէօլիւքլէրինէ գարշը Տաւու-
22 տա մու'ավէնէթ էթտիլէր. Զիրա օլ
վագըթ Տաւուտա մու'ավէնէթ էթմէք
իւզրէ, օրտուսու Ալլահըն օրտուսու կիպի
պիւյիւք պիր օրտու օլունճայա գատար
կիւն պէ կիւն եանընա կէլիրլէր իտի.

23 Վէ ԲԱՇԼԱՐԸՆ տէֆթէրի մուճիպինճէ՝ Սաուլուն հիւքիւմէթինի Տավուտա տէօնտէրմէք իչիւն՝ Հէպրօնա անըն եանընա կէլէն մուսէլլահ 'ասքէրինին պաշլարը սայըլար այըր. Պէնի Եէհուտատան
24 գալգան իլէ մըզրագ թաշըյըճը՝ մուհարէպէյէ իչիւն մուսէլլահ ալթը
25 պին սէքիզ եիւզ նէֆէրտի. Պէնի Սիմ'օնտան մուհարէպէ իչիւն եիյիտ ը գուվվէթ օլանլար եէտի պին եիւզ նէ-
26 ֆէր իտի. Վէ Պէնի Լէվիլէրտէն տէօրթ
27 պին ալթը եիւզ նէֆէր իտի. Վէ Եէհօյատա՝ Հարունիլէրին րէ'իսի օլուպ՝ անըն իլէ պէրապէր իւչ պին եէտի եիւզ
28 նէֆէր վար իտի. Վէ Սատօգ ատընտաքի գուվվէթլի պիր կէնճ [illegible] պապասընըն խանէտանընտան եիրմի իքի 'ասքէր պէ-
29 շար վար իտի. Վէ Պէնի Պէնեամինտէն, Սաուլըն աքրապալարընտան իւչ պին նէֆէր վար իտի. զիրա օլ վագթա գատար անլարըն էքսէրիսի Սաուլ խանէտանընը մուհաֆազա էտէրլէր
30 իտի. Վէ Պէնի Էֆրայիմտէն եիրմի պին գուվվէթլի վէ խանէտանլարընտա նամտար պուլունանլար եիրմի պին սէքիզ
31 եիւզ նէֆէր իտի. Վէ Մանասսէնին նըսֆը սըպթընտան Տավուտը մէլիք նասպ էթմէք իչիւն՝ իսիմլէրիլէ գայտ օլունանլար օն սէքիզ պին նէֆէր իտի.
32 Վէ Պէնի Իսսաքարտան զէմանըն իհթիյաճլարընա վագըֆ օլուպ՝ Իսրայէլին նէ եափմասը լազըմ նէ իտիկինի պիլիրլէր իտի, անլարըն րէ'իսլէրի իքի եիւզ, վէ պիրատէրլէրինին հէփսի անլարըն էմրինէ
33 տապի օլուրլար իտի. Վէ Զէպուլօնտան մուհարէպէյէ չըգըպ՝ հէր ճինս էսլիհէ իլէ հազըրլանմըշ մուհարիպ վէ իքի գալպլը օլմայըպ՝ սաֆ պաղլայան
34 էլլի պին նէֆէր իտի. Վէ Նէֆթալիտէն պին զապիթ, վէ անլար իլէ պէրապէր գալգան վէ մըզրագլը օթուզ եէտի պին նէ-
35 ֆէր վար իտի. Վէ Տանիլէրտէն մուհարէպէյէ հազըր եիրմի սէքիզ պին ալթը եիւզ
36 նէֆէր վար իտի. Վէ Աշէրտէն մուհարէպէյէ կիտէն գըրգ պին նէֆէր մուհա-
37 րէպէ 'ասքէր վար իտի. Վէ Իօրտանըն էօթէ թարաֆընտան Րուպէնիլէր վէ Կատիլէր իլէ Մանասսէնին նըսֆը սըպթընտան հէր նէվ՝ էսլիհէ ը հարպիյէ իլէ մուսէլլահ եիւզ եիրմի պին
38 նէֆէր վար իտի. Պաշգա ը հարպէ սաֆ պաղլայան պու մուհարիպլէր՝ Տավուտու պիւթիւն Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք նասպ էթմէք իչիւն խալիս գալպլէ Հէպրօնա կէլտիլէր. վէ Իսրայէլին պագիյէսի տախի Տավուտու մէլիք նասպ էթմէք իչիւն պիր իւրէքլի իտի.
39 Վէ օրատա Տավուտ իլէ պէրապէր իւչ կիւն եէյիփ իչէրէք գալտըլար, զիրա պիրատէրլէրի անլար իչիւն թէ-
40 տարիք կէօրմիւշլէր իտի. Հէմ տախի անլարա գարիպ օլանլար թա Իսսաքար վէ Զէպուլօն վէ Նէֆթալի եէրլէրինէ գատար՝ էշէքլէր վէ տէվէլէր վէ գաթըրլար վէ էօքիւզլէր իլէ էքմէք վէ թաճըմ վէ կիւրիւյէ խուրմա վէ իւզիւմ գուրու իւզիւմ պէքմէզ վէ եաղ վէ գոյուն վէ սըղըր թոփլայարագ կէթիրիրլէր իտի. զիրա Իսրայէլտէ մէսէրրէթ վար իտի.

ԲԱՊ 13

1 Վէ Տավուտ պինպաշըլար վէ եիւզպաշըլար վէ քեաֆֆէի րէ'իսլէր իլէ
2 մէշվէրէթ էթտի. Տավուտ պիւթիւն ճէմա'աթ ը Իսրայէլէ տէտի կի՝ Էյէր սիզէ մուվաֆըգ կէօրիւնիւրսէ, վէ Ալլահըմըզ ՌԱՊՊՏԱՆ իսէ, պիւթիւն Իսրայէլ մէմլէքէթլէրինտէ գալան գարտաշլարըմըզա, վէ անլարլա պէրապէր քէնտի շէհիրլէրինտէ օլան քէհէնէլէր իլէ Լէվիլէրէ պիզէ ճէմ' օլմալարը իչիւն խապէր կէօնտէրէլիմ. Վէ Ալլահըմըզըն թապութունու պիզէ կէթիրէլիմ. զիրա Սաուլըն վագթընտա
3 անը թալէպ էթմէտիք՝ տէտի. Վէ պիւթիւն ճէմա'աթ պէօյլէ եափմաղա գայիլ օլտուլար. զիրա պու իշ պիւթիւն գավմըն կէօզիւնտէ տօղրու կէօրիւնտի.
5 Վէ Տավուտ Ալլահըն թապութունու Գըրեաթ Եէ'արիմտէն կէթիրմէք իչիւն, Մըսըրըն

թիւն Իսրայէլի Շիհօր ի Միսըրտան
մէտխալի Համաթա վարընճա ճէմ'
6 էթտի. Վէ Տաւուտ պիւթիւն Իսրայէլ
իլէ պէրապէր Պա'լայա, եանի Եէհու-
տայա միւթէ'ալլիք օլան Քիրեաթ-եա-
'արիմէ կիթտի, քի օրատան Քէրուպի-
լէր իւզէրինտէ ճալիս, վէ Եէհօվա իս-
միյլէ միւսէմմա օլան Ալլահըն թապութ
7 ունու [illegible] կէթիրէլէր. Վէ Ալլահըն
թապութընը Ապինատապըն խանէսին-
տէն եէնի պիր 'արապայա գօյտուլար.
վէ 'Ուզզա իլէ Ախեօ 'արապայը սիւրէր-
8 լէր իտի. Վէ Տաւուտ իլէ պիւթիւն Իս-
րայէլ քէմալ ի գուվվէթլէ Ալլահըն
հուզուրընտա թէրէննիւմ էտէրէք,
թանպուր վէ սանթուր վէ տէֆ վէ զիլ
վէ պօրուզար իլէ րագս էտէրլէր իտի.
9 Վէ Քիտօնըն խարմանընա կէլտիք-
լէրինտէ՝ թապութը էօքիւզլէր սարս-
ըլտըղը իչիւն 'Ուզզա էլը թութ-
10 մաղ իւզրէ էլինի ուզաթտը. Վէ ՐԱՊ-
ՊԸՆ ղազապը 'Ուզզա 'ալէյհինէ թու-
թուշմաղլէ՝ էլինի թապութա ուզաթ-
տըղը իչիւն անը վուրտու. վէ օրատա
Ալլահըն հուզուրընտա վէֆաթ էթտի.
11 Վէ ՐԱՊՊ 'Ուզզայը վուրտուղընտան
Տաւուտ միւքէտտէր օլտու. պու կիւնէ
գատար օ մահալլէ Փէրէց-'Ուզ-
12 զա թէսմիյէ օլունուր. Վէ Տաւուտ օ
կիւն Ալլահտան խավֆ էտիպ՝ Ալլահըն
թապութընը նասըլ եանըմա կէթիրէ-
13 յիմ՝ տէտի. Պէօյլէճէ Տաւուտ թա-
պութը քէնտի եանընա չէհր ի Տաւուտա
կէթիրմէյիպ՝ անը ճիթթի 'Օպէտ-էտօ-
14 մըն խանէսինէ կէօթիւրտիւ. Վէ Ալլա-
հըն թապութը 'Օպէտ-էտօմըն խանէ-
տանը քէնտի խանէսինտէ իւչ այ գալտը.
վէ ՐԱՊՊ 'Օպէտ-էտօմըն խանէսինէ
քեաֆֆէ ի մամէլէքինի պէրէքէթլէտի.

ՊԱՊ 14

1 Վէ Սուր մէլիքի Հիրամ Տաւուտա էլ-
չիլէր՝ վէ անըն իչիւն պիր պէյթ պինա
էթմէք իւզրէ՝ սէտր աղաճլարը իլէ տու-
վարճըլար վէ տիւլկէրլէր կէօնտէրտի.
2 Վէ Տաւուտ ՐԱՊՊԸՆ՝ Իսրայէլ իւզէրի-
նէ քէնտիսինի մէլիք ի միւէյյէտ էյլէ-
տիյինի անլատը. զիրա գավմը Իսրա-
յէլ իչիւն հիւքիւմէթի քէօքլի գավ-
վէթ էյլէտի.
3 Վէ Տաւուտ Եէրուշալիմտէ տախի գա-
տընլար ալտը, վէ տախի օղուլլար վէ
4 գըզլար թէվլիտ էյլէտի. Վէ անըն Եէ-
րուշալիմտէ թէվլիտ ու էօլատլարընըն իս-
միլէրի պունլարտըր, եանի Շամմու' վէ Շօ-
5 պապ վէ Նաթան վէ Սիւլէյման վէ
6 Եիպհար վէ Էլիշու' վէ Էլփալէթ վէ
7 Նօղահ վէ Նէփէկ վէ Եաֆի' վէ Էլի-
շամա' վէ Պա'ալեատա' վէ Էլիֆալէթ
իտի.
8 Վէ Ֆիլիսթիլէր Տաւուտըն պիւթիւն
Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք մէսհ օլուն-
տուղունու իշիթտիքլէ, Ֆիլիսթիլէրին
ճիւմլէսի Տաւուտը արամաղա չըգտըլար.
Տաւուտ տախի պունու իշիտինճէ անլա-
րա գարշը չըգտը.
9 Վէ Ֆիլիսթիլէր կէլիպ Րէֆայիմ տէ-
10 րէսինէ միւնթէշիր օլտուլար. Տաւուտ
տախի՝ ՊԷՆ Ֆիլիսթիլէր 'ալէյհինէ չը-
գայըմ մը, ու անլարը էլիմէ թէսլիմ
էտէճէ՞ք միսին՝ տէյիւ Ալլահտան սու-
'ալ էթտիյինտէ, ՐԱՊՊ անա՝ Չըգ,
անլարը էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ՝ տէ-
11 տի. Վէ կէլտիլէր Պա'ալ-փէրասիմէ չըգ-
տըգլարընտա՝ Տաւուտ անլարը օրատա
վուրտու. վէ Տաւուտ՝ Սուլար եարըլտըղը
կիպի Ալլահ պէնիմ էլիմ
իլէ տիւշմէնլէրիմի պօզտու՝ տէտի.
Պու էճլտէն օ մահալլէ Պա'ալ-փէրա-
12 սիմ թէսմիյէ էթտիլէր. Վէ Ֆիլիսթիլէր
օրատա քէնտի իլահլարընը պրագ-
ըլարագ՝ Տաւուտըն էմրի իլէ անլար ա-
թէշլէ եագըլտըլար.
13 Վէ Ֆիլիսթիլէր թէքրար օլ վատի-
14 տէ միւնթէշիր օլտուլար. Տաւուտ տախի
թէքրար Ալլահտան սու'ալ էթտիյին-
տէ, Ալլահ անա Ճըգմա՝ իւզէրլէրինէ
արգատան թարաֆըն խիւճիւմ էյլէ, ան-
ճագ էթրաֆլարընը տօլաշարագ պէքա
15 աղաճլարը գարշըսընտան չըգասըն. Վէ
պէքա աղաճլարընըն թէփէլէրինտէ
խուրուճ սէսի իշիթթիյինտէ, օլ վա-
գըթ ճէնկէ չըգասըն. զիրա Ֆիլիսթի-

լէրին օրտուսընը վուրմաղ իչիւն սէնին էօնիւնտէն չըգմըշ օլուր՝
16 տէտի. Վէ Տաւուտ Ալլահըն քէնտիսինէ էմր էյլէտիյի վէճհլէ իճրա էթթի, վէ Ֆիլիսթիլէրին օրտուսընը Ճիպէօնտան Ճէզէրէ վարընճայա գատար վուրտու-
17 լար. Վէ Տաւուտըն շէօհրէթի ճիհանէ ինթիշար պուլտու՝ վէ ՌԱՊՊ անըն գորգուսունու ճէմի՛ ի իւմէմ իւզէրինէ տիւշիւրտիւ.

ՊԱՊ 15

1 Վէ շէհր ի Տաւուտտա քէնտիսի իչիւն խանէլէր ինշա էտիփ՝ Ալլահըն թապութու իչիւն պիր մէքեանը թէհեիյէ էտէրէք, անա պիր չատըր գուրտու.
2 Օլ զէման Տաւուտ՝ Ալլահըն թապութունը Լէվիլիլէրտէն մա'ատա պաշգա քիմսէնին գալտըրմասը օլմազ. զիրա Ալլահըն թապութունը գալտըրմաղ, վէ քէնտինէ իլէ էպէտի խըտմէթ էյլէմէք իչիւն ՌԱՊՊ անլարը ինթիխապ էյլէտի՝ տէտի.
3 Վէ Տաւուտ ՌԱՊՊԸՆ թապութունը անըն իչիւն թէհեիյէ էյլէտիյի մէքեանա կէթիրմէք իչիւն՝ պիւթիւն Իսրայէլի
4 Երուսաղիմէ ճէմ' էյլէտի. Վէ Տաւուտ պէնի Հարունու իլէ Լէվիլիլէրի ճէմ' էյ-
5 լէտի. Պէնի Գահաթտան րէ'իս Ուրիէլ վէ եիւզ եիրմի նէֆէր պիրատէրլէրի,
6 Պէնի Մէրարիտէն րէ'իս Ասայիա վէ իքի եիւզ եիրմի նէֆէր պիրատէրլէրի,
7 Պէնի Կէրշոմտան րէ'իս Եօէլ վէ եիւզ
8 օթուզ նէֆէր պիրատէրլէրի. Վէ պէնի Էլիսափանտան րէ'իս Շէմա'իա վէ
9 իքի եիւզ նէֆէր պիրատէրլէրի, Պէնի Հէպրոնտան րէ'իս Էլիէլ վէ սէքսէն նէ-
10 ֆէր պիրատէրլէրի, Պէնի Ուզզիէլտէն րէ'իս Ամմինատապ վէ եիւզ օն իքի նէֆէր պիրատէրլէրի վար իտի.
11 Վէ Տաւուտ՝ Սատուգ վէ Ապիաթար քահինլէրի վէ Ուրիէլ վէ Ասայիա վէ Եօէլ վէ Շէմա'իա վէ Էլիէլ վէ Ամմի-
12 նատապ Լէվիլիլէրի չաղըրըփ, Սիզ Լէվիլի խանէտանլարընըն րէ'իսլէրի սիզսինիզ. քէնտինիզի վէ պիրատէրլէրինիզի, Իսրայէլին Ալլահը օլան ՌԱՊՊԸՆ թապութունը անըն իչիւն թէհեիյէ էյլէտիյիմ մէքեանէ կէթիրմէք իչիւն թագտիս է-
13 տինիզ. Զիրա էվվէլ տէֆ'ա սիզ օրատա պուլունմատըղընըզ վէ պիզ վէճհ ի նասըլ իւզրէ թալէպ էթմէտիյիմիզ իչիւն Ալլահըմըզ ՌԱՊՊ պիզէ սատմէ էյ-
14 լէտի. Իմտի քահինլէր իլէ Լէվիլիլէր Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊԸՆ թապութունը կէթիրմէք իչիւն, քէնտի-
15 լէրինի թագտիս էթտիլէր. Վէ Լէվիլիլէր, ՌԱՊՊԸՆ քէլամը մուճիպինճէ Մուսանըն էմր էյլէտիյի կիպի, Ալլահըն թապութունը սըրըգլարը իլէ օմուզլարը իւզէրինէ գալտըրտըլար.
16 Վէ Տաւուտ Լէվիլիլէրին րէ'իսլէրինէ մուսիգի ալէթլէրի օլան սանթուր վէ թամպուրա վէ զիլլէր իլէ սէսի գալտըրէրէք թէրէննիւմ էթմէք իչիւն պիրատէրլէրինտէն մուղաննիլէր թա'յին
17 էթմէլէրինի էմր էյլէտի. Լէվիլիլէր տախի Հէյմանը իպն ի Եօէլ. Վէ պիրատէրլէրինտէն Ասաֆ իպն ի Պէրէքիա վէ պիրատէրլէրի օլան պէնի Մէրարիտէն Էթան իպն ի Գուշայա թա'յին էթ-
18 տիլէր. Վէ պունլար իլէ պէրապէր իկինճի սընըֆ օլան պիրատէրլէրի, Զէքէրիա վէ Պէն վէ Եա'ազիէլ վէ Շէմիրամոթ վէ Եէհիէլ վէ 'Ուննի վէ Էլիապ վէ Պէնայիա վէ Մա'ասէիա վէ Մաթթիթիա վէ Էլիֆէլէ վէ Միգնէիա վէ 'Օպէտէտօմ վէ Եէ'իէլ գափուճըլար
19 իտի. Վէ մուղաննիլէր՝ Հէյման վէ Ասաֆ վէ Էթան փիրինճ զիլլէր վուրուճու-
20 լար իտի. Վէ Զաքարիա վէ 'Ազիէլ վէ Շէմիրամոթ վէ Եէհիէլ վէ 'Ուննի վէ Էլիապ վէ Մա'ասէիա վէ Պէնայիա 'Ալամոթ մագամը իւզրէ սանթուր չա-
21 լըճըլար իտի. Վէ Մաթթիթիա վէ Էլիֆէլէ վէ Միգնէիա վէ 'Օպէտ-էտոմ վէ Եէ'իէլ վէ 'Ազազիա Շէմինիթ մագամը իւզրէ թամպուրալար իլէ տէլալէթ է-
22 տէրլէր իտի. Վէ Լէվիլիլէրին թէրէննիւմ րէ'իսի Քէնանիա, էհլ ի մա'րիֆէթ օլտուղունտան, թէրէննիւմ խու-
23 սուսընտա թա'լիմ էտէր իտի. Վէ Պէրէքիա իլէ Էլգանա թապութըն գա-

24 գաբուճուլարը իտիլէր. Շէպանեա վէ
Եօշաֆաթ վէ Նաթանայէլ վէ Ամասայ
վէ Զաքարեա վէ Պէնայա վէ Էլի'ա-
զէր քեահինլէր Ալլահըն թապութունըն
էօնիւնտէ պօրու չալարլար իտի, վէ
'Օպէտ-էտօմ վէ Եէհիյա թապութըն
գաբուճուլարը իտիլէր.

25 Պէօյլէճէ Տաւուտ վէ մուխթարան ը
Իսրայէլ վէ պինպաշըլար 'Օպէտ-էտօ-
մուն խանէսինտէն ՌԱՊՊԸՆ թապութ
ուլ 'ահտինը սուրուր իլէ կէթիրմէյէ
26 կիթտիլէր. Վէ ՌԱՊՊԸՆ թապութ ուլ
'ահտինի կէօթիւրէն Լէվիլէրէ Ալլահ
'ինայէթ էթտիյինտէն եէտի պօղա վէ
27 եէտի գօչ գուրպան էթտիլէր. Վէ Տաւուտ
ա'լա քէթէնտէն մէյիլ ճիւպպէ կիյմիշ
իտի, հէմ տէ թապութու կէօթիւրէն
գամու Լէվիլէր վէ ըրլայըճըլար վէ մու-
ղաննիլէր իլէ թէրթիլ ռէ'իսի Քէ-
նանեա. Վէ Տաւուտըն էյնինտէ քէ-
թէնտէն պիր էֆօտ տախի վար իտի.
28 Պու սուրէթլէ ճէմի' Իսրայէլ ՌԱՊՊԸՆ
թապութ ուլ 'ահտինը, մէսէրրէթ սէ-
տասըյլէ վէ պօրու վէ սուրնայլէ զիլլէր ի-
լէ՝ հէմ տախի սանթուր վէ թանպուրալար-
լա չալարագ, եօգարը կէօթիւրտիլէր.
29 Վէ վագը' օլտու քի ՌԱՊՊԸՆ թա-
պութ ուլ 'ահտը չէհր ի Տաւուտա վա-
րիտ օլտուղունտա, Սաուլըն գըզը Մի-
խալ փէնճէրէտէն պագըփ, Տաւուտ մէ-
լիքին սըչրայըփ օյնատըղընը կէօր-
տիւյիւնտէ՝ քէնտի գալպինտէ անը խոր
կէօրտիւ:

ԲԱՊ 16

1 Վէ Ալլահըն թապութ ուլ 'ահտինը
կէթիրիփ Տաւուտըն անըն իչին գուր-
տուղու չատըրըն իչինէ գօյտուլար, Ալլա-
հըն հուզուրունտա մուհրագա գուրպանլարը վէ սէ-
լամէթ գուրպանլարը թագտիմ էթտի-
2 լէր. Վէ Տաւուտ մուհրագա գուրպանը վէ սէ-
լամէթ գուրպանլարընըն թագտիմինի
թէքմիլ էթտիքտէն՝ սօնրա ՌԱՊՊԸՆ
3 իսմիյլէ պէրէքէթ օգուտու. Վէ պիւ-
թիւն Իսրայէլէ՝ կէրէք րիճալ վէ կէ-
րէք նիսվանըն հէր պիրինէ պիրէր սօ-
մուն էքմէք վէ պիրէր փարչա էթ,
պիրէր [illegible] թէվզի էյ-
լէտի.

4 Վէ Իսրայէլին Ալլահը օլան ՌԱՊ-
Պի զիքր վէ անմա, շիւքիւր ու համտ էթմէ-
յէ՝ ՌԱՊՊԸՆ թապութու էօնինտէ
խըզմէթ էթմէք իչին Լէվիլէրտէն
պազըլարընը թա'յին էյլէտի. Ռէ'իս Ա-
սաֆ իտի, վէ անտան իքինճի Զաքարեա,
Եէ'իէլ վէ Շէմիրամօթ վէ Եէհիէլ վէ
Մաթթիթեա վէ Էլիապ վէ Պէնայա վէ
'Օպէտ-էտօմ վէ Եէ'իէլ սանթուր վէ
թանպուրալար, Ասաֆ տախի զիլլէր
6 չալար իտի. Պէնայա իլէ Եահազիէլ
քեահինլէր Ալլահըն թապութ ուլ 'ահ-
տինին էօնինտէ 'ալէլ տէվամ պօրու
չալարլար իտի.

7 Հէման օլ կիւնտէ Տաւուտ իլք տէֆա
օլարագ՝ Ասաֆ իլէ գարտաշլարընըն
էլինէ ՌԱՊՊԸ թէսպիհ էթմէքի իչին
շու մէզմուրը վէրտի.

8 ՌԱՊՊԷ համտ վէ իսմինէ տու'ա է-
տինիզ,
Էֆ'ալինի պէյն էլ աքվամ պիլտիրինիզ.
9 Օնա ըրլայըփ օգույունուզ, օնա թէսպիհ
էտինիզ.
Պիւթիւն մու'ճիզաթընը հիքեայէ
էտինիզ.
10 Մուգատտէս իսմիյլէ իֆթիխար էտի-
նիզ,
ՌԱՊՊԸ թալէպ էտէնլէրին գալպլէրի
շատըման օլսուն.
11 ՌԱՊՊԸ վէ գուտրէթինի արայընըզ,
Անըն տիտարընը տա'իմա թալէպ էտի-
նիզ.
12 Էյ գուլլարը օլան Իսրայէլին նէսլի,
Էյ մունթէխապլարը օլան պէնի Եա'-
գուպ,
13 Իճրա էթտիյի մու'ճիզէ վէ 'ալամէթ-
լէրինի
Վէ աղզընըն հիւքիւմլէրինի զիքր է-
տինիզ.
14 Եէհօվա Ալլահըմըզ տըր,
Հիւքիւմլէրի պիւթիւն զէմինտէ տըր.
15 'Ահտինի ալէլ էպէտ,
Պույուրտուղու գէլամը պին տէվրէ տէ-
կին թէզէքքիւր էտինիզ.

16 Օլ 'ահտը քի Ապրահամ իլէ 'ագտը, վէ
Իսհագա եէմինի էտիպ,
17 Սանա Քէն'ան տիյարընը,
Միրասընըզըն հիսսէսինի վէրէճէյիմ՝
տէյէրէք,
18 Եաղգուպա գանուն,
վէ Իսրայէլէ 'ահտ ը էպէտի օլմագ
իւզրէ թաստիգ էյլէտի,
19 Սիզ տահա սայըլը ազ,
վէ գալիլ, վէ անտա ղարիպ իքէն,
20 Վէ ումմէթտէն ումմէթէ,
վէ պիր մէմլէքէթտէն գավմ ը ախէրէ
կէզէր իքէն,
21 Մէսիհլէրիմէ տօգունմայընըզ,
վէ փէյղամպէրլէրիմէ քէմլիք էթմէյի-
նիզ՝ տէյէրէք,
22 Անլէրէ զուլմ էթմէյէ քիմսէյի պրագ-
մատը,
Անլար իչիւն մէլիքլէր թէքտիր
էյլէտի.
23 Էյ պիւթիւն զէմին, ՐԱՊՊԱ իլահի
օգույընըզ,
Կիւն պէ կիւն անըն խէլասընը թէպշիր
էտինիզ.
24 Ումմէթլէրտէ ճէլալինի,
ճէմի' ի աքվամտա մու'ճիզաթլարընը հի-
քեայէ էտինիզ.
25 Զիրա ՐԱՊՊ 'ազիմ վէ զիյատէսիյլէ
համիտ տիր,
Ճիւմլէ իլահլար իւզէրինէ հէյպէթլի-
տիր.
26 Զիրա աքվամըն ճիւմլէ իլահլարը սա-
նէմլէր տիր,
Ամմա սէմավաթը խալգ էտէն Եէհօվա
տըր.
27 Մէճտ ու ճէլալ անըն հուզուրընտա,
Գուվվէթ վէ մէսէրրէթ մէսքէնինտէ
տիր.
28 Էյ աքվամըն գապիլէլէրի, ՐԱՊՊԱ 'արզ
էտինիզ,
ՐԱՊՊԱ մէճտ ու 'իզզէթ 'արզ էտինիզ.
29 ՐԱՊՊԱ իսմինին մէճտինի 'արզ էտի-
նիզ,
Թագտիմէ կէթիրիփ հուզուրընա կէ-
լինիզ.
ՐԱՊՊԱ զինէթ ի մուգատտէսէ իլէ սէճ-
տէ էտինիզ.
30 Էյ պիւթիւն զէմին, անըն հուզուրըն-
տան խավֆ էտինիզ.
Տիւնեա տախի գըմըլտանմամագ իւզրէ
սապիթ օլտու.
31 Սէմավաթ շատման՝ վէ զէմին մէսրուր
օլսուն,
Ումմէթլէրտէ տէսինլէր քի՝ ՐԱՊՊ հիւ-
քիւմէթ սիւրէր.
32 Տէնիզ վէ իչինտէքիլէր քէօփքէ իմէվճ-
ճուշ'ա կէլսին,
Սահրա վէ անտա պուլունանլար քեաֆ-
ֆէսի մէսրուր օլսունլար.
33 Օլ զէման օրմանըն աղաճլարը ՐԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա թէրէննիւմ էթ-
սինլէր.
Զիրա զէմինի հիւքմ իչիւն կէլիյօր.
34 ՐԱՊՊԱ համտ էյլէյինիզ, զիրա քէրիմ
տիր,
Վէ 'ինայէթի էպէտի տիր.
35 Վէ տախի, Էա խէլասըմըզըն Ալլահը,
պիզի խէլաս էյլէ,
Պիզի ճէմ' էյլէ, վէ պիզի ումմէթլէր-
տէն ազատ էյլէ,
Թա քի մուգատտէս իսմինէ համտ է-
տէլիմ,
Վէ թէսպիհաթընըլէ իֆթիխար էյլէյէ-
լիմ՝ տէյինիզ.
36 Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ մին էլ էզէլ
իլ էլ էպէտ մուպարէքէ օլսուն.
Վէ գավմըն քեաֆֆէսի՝ Ամին տէյէ-
րէք՝ ՐԱՊՊԱ համտ էթտիլէր.

37 Վէ 'ալ էտ տէվամ թապութ էօնիւն-
տէ հէր կիւնիւն խըտմէթինի կիւնիւն-
տէ իճրա էթմէլէրի իչիւն՝ Ասաֆ իլէ
անըն պիրատէրլէրինի ՐԱՊՊԸՆ թա-
38 պութ ու 'ահտընըն էօնիւնտէ, Վէ 'Օ-
պէտ-էտօմ իլէ ալթմըշ սէքիզ պիրա-
տէրլէրինի, վէ 'Օպէտ-էտօմ իպն ի Եէ-
39 տութուն իլէ Հօսայը գափուճըլար, Վէ
'ալ էտ տէվամ սապահ վէ աքշամ
մուհրագա մէզպահը իւզէրինտէ ՐԱՊ-
ՊԱ մուհրագալար թագտիմ էթմէք,
վէ ՐԱՊՊԸՆ Իսրայէլէ էմր էյլէտիյի շէ-
րի'աթտա մուհարրէր օլան շէյլէրին
40 ճիւմլէսինի իճրա էթմէք իչիւն, Սատուգ
քեահին իլէ քէհէնէ օլան պիրատէր-
լէրինի Ճիպ'օնտա վագը՝ մուրթէֆի'

մահալտէ պուլունան ՌԱՊՊԸՆ չատըրը
41 էօնիւնտէ, Վէ պունլար իլէ պէրապէր
Հէյման վէ Եէտութունը վէ իսիմլէրի
զիքր օլունան սաիր մունթէխապլարը՝
ՌԱՊՊԱ 'ամտ ը թէշէքքիւր իչիւն թա'-
յին էյլէտի, (զիրա 'ինայէթի էպէտի
42 տիր)։ Վէ Հէյման վէ Եէտութուն իլէ
պէրապէր պուլունան մուզըգանիլէրէ
պօրուլար վէ զիլլէր վէ Ալլահըն իլա-
հիսի իչիւն մուսիգի ալէթլէր վէրտի.
Եէտութունըն օղուլլարը տախի գա-
43 փուճըլար իտի։ Պա'տէհու գավմըն
քեաֆֆէսի՝ հէր պիրի քէնտի խանէսի-
նէ կիթտիլէր. Տաւուտ տախի խանէսի-
նի պէրէքէթ օգումագ իչիւն 'ավտէթ
էթտի։

ՊԱՊ 17

1 Վէ Տաւուտ քէնտի խանէսինտէ իգա-
մէթ էթմէքտէ իքէն, Տաւուտ Նաթան
փէյղամպէրէ՝ Իշթէ պէն էրզ ագաճըն-
տան եափըլմըշ պիր խանէտէ օթուրու-
յօրըմ, ՌԱՊՊԸՆ թապութ իւլ 'ահտը
2 իսէ չատըր ալթընտատըր՝ տէտի։ Նա-
թան տախի Տաւուտա՝ Կէօնլիւնտէ հէր
նէ վար իսէ եափ, զիրա Ալլահ սէնին
3 իլէ պիր՝ տէտի։ Վէ օլ կէճէ Ալլահըն
4 քէլամը Նաթանա կէլիպ՝ Կիթ, գուլըմ
Տաւուտա սէօյլէ, ՌԱՊՊ պույուրուր քի,
իգամէթիմ իչիւն սէն պիր պէյթ պի-
5 նա էթմէյէճէքսին. Զիրա պէն Իս-
րայէլի Մըսըրտան չըգարտըղըմ կիւն-
տէն թա պու կիւնէ գատար պէյթտէ
իգամէթ էթմէյիպ՝ չատըրտան չատըրա
6 վէ մէսքէնտէն մէսքէնէ կէզտիմ։ Պիւ-
թիւն Իսրայէլ իլէ հէր նէրէյէ տօլաշ-
տըմ իսէ՝ գավմըմը կիւտմէքլիկի էմր
էյլէտիյիմ Իսրայէլին հաքիմլէրինտէն
պիրինէ, Նիչին էրզ ագաճլարընտան
պանա պիր պէյթ պինա էթմէտինիզ՝
7 տէտի՞մ մի։ Վէ շիմտի գուլըմ Տաւու-
տա խիթապէն տէյէսին քի՝ ՌԱՊՊ իւլ
ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր. Գավմըմ
Իսրայէլ իւզէրինէ ռէ՞իս օլմագ իւզրէ
պէն սէնի աղըլտան՝ սիւրիւ արդըն-
8 տան ալտըմ. Վէ հէր նէրէյէ կիթտին
իսէ՝ սէնին իլէ օլուպ՝ պիւթիւն տիւշ-
մէնլէրինի սէնին էօնիւնտէն գըրտըմ,
վէ եէր իւզիւնտէ պուլունան պիւյիւք-
լէրին նամլարը օլտուղու կիպի սէնի
9 նամտար գըլտըմ։ Գավմըմ Իսրայէլ իւ-
չիւն տախի պիր մէքեան թա'յին է-
տիպ՝ անը տիքիպ եէրլէշտիրէյիմ. Վէ արթըգ
տարըլմայըպ քէնտի եէրինտէ սաքին
օլաճագ. արթըգ էհլ ի չէրր օղլանլար տա-
խի էվվէլքի կիպի՝ հա'նի գավմըմ Ի-
սրայէլ իւզէրինէ հաքիմլէր նասպ էթ-
տիյիմ կիւնտէն պէրու օլտուղու կիպի
անը պիր տախա թալիֆ էթմէյէճէք-
10 լէր տիր։ Հէմ տախի սէնին պիւթիւն
տիւշմէնլէրինի միւնհէզիմ գըլաճա-
ղըմ. Վէ ՌԱՊՊԸՆ սանա պիր պէյթ պի-
նա էտէճէյինի սանա խապէր վէրիյօրըմ։
11 Վէ էճտատընա կիթմէք իւզրէ միւ-
տէթին թէմամ օլտուղունտա սէնտէն
սօնրա սէնին զիւրիյէթինի՝ եա'նի էվ-
լատլարընտան օլանը իգամէ էտիպ՝ անըն
12 հիւքիւմէթինի սապիթ գըլաճաղըմ։ Օ
պանա պիր պէյթ պինա էտէճէք, պէն
տախի անըն թախթընը իլ էլ էպէտ
13 սապիթ գըլաճաղըմ։ Պէն անա փէտէր
օլաճաղըմ, օ տախի պանա օղուլ օ-
լաճագ տըր. Վէ սէնտէն էվվէլ օլան-
տան 'ինայէթիմի րէֆ' էթտիյիմ
միսիլլի, անտան րէֆ' էթմէյէճէյիմ։
14 Վէ պէն անը պէյթիմտէ վէ մէլէքիւ-
թիմտէ իլ էլ էպէտ միւքիմ գըլա-
ճաղըմ. Թախթը տախի իլ էլ էպէտ
15 սապիթ իւզրէ օլաճագ տըր՝ տէտի։ Վէ
Նաթան պու սէօզլէրին քեաֆֆէսինի
վէ պիւթիւն պու վահյի 'այնիլէ Տաւու-
տա սէօյլէտի։

16 Վէ մէլիք Տաւուտ կիրիպ ՌԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա օթուրտու, վէ տէտի քի,
Եա ՌԱՊՊ Ալլահ, պէն քի՞մ իմ, վէ
պէյթիմ նէ՞ տիր քի պէնի պուրայա
17 գատար կէթիրտին. Պու տախի, եա
Ալլահ, սէնին նազարընտա քիւչիւք կէօ-
րիւնտիւ. գուլունըն պէյթի հաղդընտա
ուզագ զէմանը իչիւն տախի սէօյլէտին.
Եա ՌԱՊՊ Ալլահ, մէրթէպէ ի 'ալիյէտէ
օլան ատէմ նազար էտէր կիպի պանա
18 նազար էյլէտին։ Վէ գուլունա օլան իք-

րամ խուսուսընտա Տաւուտ սանա տահա
նէ՞ սէօյլէյէ պիլիր. սէն գուլունը
19 պիլիրսին։ Եա ՐԱՊՊ, գուլուն իչիւն՝ վէ
քէնտի գալպինէ կէօրէ պու ումուրը
ձէլիլէնին քեաֆֆէսինի պէյան իչիւն՝
20 պու 'աղիմ շէյլէրի եափտըն։ Եա ՐԱՊՊ,
գուլագլարըմըզ իլէ պիլ ճիւմլէ իշիթտիյիմիզէ
կէօրէ նազիրին եօգ, վէ սէնտէն
21 զայրի Իլահ եօգ տըր։ Վէ եէր իւզիւնտէ
գավմըն Իսրայէլ միսիլլի հա՞նկը
միլլէթ վար տըր քի Ալլահ քէնտինէ
գավմ օլմագ իւզրէ անըն խէլասը
իչիւն կէլտի. վէ Մըսըրտան խէլաս էյլէտիյին
գավմըն էօնիւնտէն թա'իֆէլէր
թարտ էթմէքլէ, քէնտինէ 'աղիմ
վէ շէօհրէթլի պիր նամ գազանտըն։
22 Վէ գավմըն Իսրայէլի իլ էլ էպէտ քէնտինէ
գավմ թա'ին էյլէտին, վէ սէն,
23 Եա ՐԱՊՊ, անլէրին Ալլահը օլտուն։ Վէ
շիմտի, Եա ՐԱՊՊ, գուլուն հագգընտա
վէ պէյթի հագգընտա պույուրտուղուն
քէլամ իլ էլ էպէտ սապիթ գըլընսըն,
24 վէ տէտիյինի իճրա էյլէ. Սապիթ գըլընսըն,
վէ՝ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ Իսրայէլին
Ալլահը տըր, Օ Իսրայէլէ Ալլահ
տըր՝ տէյիւ իսմին իլ էլ էպէտ մու'աղղամ
օլսուն. վէ գուլուն Տաւուտըն
պէյթի սէնին հուզուրընտա սապիթ օլսուն։
25 Զիրա սէն, Եա Ալլահըմ, գուլունա
պիր պէյթ պինա էտէճէյինի անա
պէյան էյլէտին. պու էճլտէն գուլուն
սէնին հուզուրընտա տու'ա 'արզ էթմէյէ
26 ճէսարէթ պուլտու։ Վէ շիմտի, Եա
ՐԱՊՊ, Ալլահ սէն սին, վէ գուլունա պու
27 խայրը շէյլէրի վա'տ էյլէտին։ Վէ շիմտի
գուլունըն պէյթինի մուպարէքլէմէք
'ինայէթինէ խօշ օլսուն, քի իլ էլ էպէտ
հուզուրընտա պագի օլա. զիրա, Եա
ՐԱՊՊ, սէն մուպարէքլէտիյինճէ՝ իլ էլ
էպէտ մուպարէք օլուր։

ՊԱՊ 18

1 Պա'տէհու Տաւուտ Ֆիլիսթիլէրի վուրուպ
անլէրի մաղլուպ գըլտը, վէ Ճաթ
իլէ գասապալարընը Ֆիլիսթիլէրին էլինտէն
2 ալտը. Մուապիլէրի տախի
վուրտու, վէ Մուապիլէր Տաւուտա
3 խարաճկիւզար գուլլար օլտուլար։ Վէ
Տաւուտ՝ Ֆրաթ նէհրի ճիվարընտա հիւքիւմէթինի
սապիթ գըլմագ իւզրէ
կիթտիյի զէման Համաթ գուրպինտէ
Սօպա մէլիքի Հատատ'էզէրի վուրտու։
4 Վէ Տաւուտ անտան պին 'ատէտ 'արապա
վէ եէտի պին սուվարի վէ եիրմի
պին փիատէ թութտու. վէ Տաւուտ
պիլ ճիւմլէ 'արապա աթլարընըն սինիրլէրինի
քէսէրէք, անլէրտէն եիւզ
5 րէ'ս աթ պըրագտը։ Վէ Տըմըշգ Սիւրեանիլէրի
Սօպա մէլիքի Հատատ'էզէրին
եարտըմընա կիթտիքլէրինտէ, Տաւուտ
Սիւրեանիլէրտէն եիրմի իքի պին նէ-
6 ֆէր վուրտու։ Վէ Տաւուտ Տըմըշգ
Սիւրեանիլէրի արասընտա մուհաֆըզլար
պըրագտը. վէ Սիւրեանիլէր Տաւուտա
խարաճկիւզար գուլլար օլտուլար. վէ
ՐԱՊՊ Տաւուտը հէր կիթտիյի եէրտէ
7 մուզաֆֆէր գըլար իտի։ Վէ Տաւուտ
Հատատ'էզէրին պէնտէկեանը իւզէրինտէ
պուլունան ալթուն գալգանլարը
8 ալըփ Եէրուշալիմէ կէթիրտի։ Վէ Հատատ'էզէրին
Թիպհաթ վէ Քուն շէհրլէրինտէն
Տաւուտ փէք չօգ փիրինճ
ալտը. Սիւլէյման տախի փիրինճ հավուզը
վէ տիրէքլէր իլէ փիրինճ գապլարը
անտան եափտը։

9 Վէ Համաթ մէլիքի Թօ'ու՝ Տաւուտըն
Սօպա մէլիքի Հատատ'էզէրին քեաֆֆէի
'ասաքիրինի մունհէզիմ գըլտըղը-
10 նը իշիթտիյինտէ, Հատատ'էզէրին Թօ'ու
իլէ մուհարէպէլէրի վուգու' պուլտըղը
էճլէտէն, Տաւուտ մէլիքին նէզտինէ անըն
խաթըրընը սու'ալ էթմէք, վէ Հատատ'էզէր
իլէ մուհարէպէ էտիպ՝ անը մունհէզիմ
գըլտըղը իչիւն Տաւուտը թէպրիք
էթմէք իւզրէ, օղլու Հատօրամը
վէ անըն իլէ պէրապէր հէր նէվ' ալթուն
վէ կիւմիւշ վէ փիրինճ գապլար
11 կէօնտէրտի։ Մէլիք Տաւուտ պունլարը
տախի պիլ ճիւմլէ թա'իֆէլէրտէն, Էտոմի
վէ Մուապի վէ 'Ամմօնի վէ Ֆիլիսթի
վէ 'Ամալէգիլէրտէն ալտըղը կիւմիւշ
վէ ալթուն իլէ պէրապէր ՐԱՊՊԱ
թագտիս էյլէտի։

12 Վէ Ապիշայ իպնի Սէրուեա Թուզ
տէրէսինտէ Էտօմլիլէրտէն օն սէքիզ
պին նէֆէր վուրտու։
13 Վէ Էտօմտա մուհաֆըզ 'ասքէր գօյտու
Էտօմլիլէրին ճիւմլէսի տախի
Տաւուտա գուլ օլտուլար. վէ ՐԱՊՊ Տաւուտը
հէր կիթտիյի եէրտէ մուզաֆֆէր
գըլարտը։
14 Վէ Տաւուտ պիւթիւն Իսրայէլ իւզէրինէ
հիւքիւմէթ էտիփ, գավմինըն
ճիւմլէսինէ իճրա ի հագգ ու 'ատալէթ
15 էտէր իտի. Վէ Եօապ իպնի Սէրուեա՝
սէր'ասքէր, վէ Եէհօշաֆաթ իպնի Ա-
16 խիլուտ վագ'անիւվիս, Վէ Սատուգ
իպնի Ախիթուպ վէ Ապիմէլէք իպնի
Ապիաթար՝ քեահինլէր, վէ Շավշա՝
17 քեաթիփ, Վէ Պէնայա իպնի Եէհօյատա՝
Քէրէթիլէր իլէ Փէլէթիլէրին րէ'իսի
օլուպ, Տաւուտըն օղուլլարը տախի մէլիքին
եանընտա միւշիրլէր իտի։

ՊԱՊ 19

1 Պա'տէհու 'Ամմօնիլէրին մէլիքի Նահաշ
վէֆաթ էտիփ՝ օղլու անըն եէրինէ մէլիք
2 օլտու. Վէ Տաւուտ՝ Հանուն իպնի
Նահաշա, փէտէրի պանա էյլիլիք էթտիյի
իչիւն, էյլիլիք էտէյիմ՝ տէտի, վէ
Տաւուտ՝ փէտէրինտէն տօլայը անը թա'զիյէ
էթմէք իւզրէ էլչիլէր կէօնտէրտի.
Տաւուտըն պէնտէկեանը տախի 'Ամմօնիլէրին
տիյարընա Հանունըն նէզտինէ՝
անը թա'զիյէ էթմէք իչիւն կիթտիլէր.
3 Վէ 'Ամմօնիլէրին սէրտարլարը Հանունա
տիտիլէր՝ Տաւուտ սէնին հուզուրընտա
փէտէրինէ ինթիրամ կէօսթէրմէ՞ք իչիւն
մի սանա թա'զիյէ էտիճիլէր կէօնտէրտի
զանն էտէրսի՞ն. անըն պէնտէկեանը
տիյարը թէֆթիշ վէ թէճէսսիւս
իլէ թախրիպ էթմէք իւզրէ սէնին եանընա
կէլմիշլէր մի՝ տէմէքլէրի իւզէ-
4 րինէ, Հանուն Տաւուտըն պէնտէկեանընը
թութուպ սագալլարընը թրաշ էտէրէք
էսվապլարընըն նըսֆընը, անլէրին
օթուրագ եէրինէ գատար քէստիքտէն
5 սօնկրա անլէրի սալը վէրտի. Վէ պու
ատէմլէր հագգընտա Տաւուտա խապէր
կէթիրիլտիքտէ, մէրգումլար զիյատէսիյլէ
հիճապ էթտիքլէրի իչիւն մէլիք
անլէրի իսթիգպալէ ատէմ կէօնտէրէրէք,
Սագալլարընըզ կէլինճէյէտէկ Եէրիխօտա
մէքս էտինիզ պա'տէհու 'աւտէթ
էտինիզ՝ տէտի.
6 Վէ 'Ամմօնիլէր Տաւուտըն 'ինտինտէ
մէքրուհ օլտուգլարընը կէօրտիւքլէրինտէ՝
Հանուն իլէ 'Ամմօնիլէր Արամը
Նէհրէյն վէ Արամը Մա'աքա վէ Զօպատան
'արապալար իլէ սուվարիլէրի
իւճրէթլէ թութմագ իչիւն պին թա-
7 լանթ կիւմիւշ կէօնտէրտիլէր. Վէ օ-
թուզ իքի պին 'ատէտ 'արապա իլէ
Մա'աքա մէլիքինի վէ գավմինը իւճրէթլէ
թութտուլար. անլէր տախի կէլիփ՝
Մէյտէպա էօնինտէ օրտու գուրտուլար.
'Ամմօնիլէր տախի քէնտի շէհիրլէրինտէն
թէճէմմիւ՝ իլէ մուհարէպէյէ
կէլտիլէր.
8 Վէ Տաւուտ պունու իշիթտիկինտէ Եօապ
իլէ պահատըր ի գուվվէթ օլան 'ասքէրին
9 ճիւմլէսինի կէօնտէրտի. 'Ամմօնիլէր
տախի չըգըփ՝ շէհրին գափուսը
էօնիւնտէ մուհարէպէյէ տիզիլտիլէր.
Էմտատա կէլէն մէլիքլէր տախի սահրատա
10 այրըճա տուրտուլար. Վէ Եօապ՝
մուհարէպէնին էօնտէն վէ արգատան
քէնտի իւզէրինէ օլաճագընը կէօրինճէ,
Իսրայէլին պիլ ճիւմլէ միւնթէխապլարընտան
ատէմլէր ինթիխապ էտէրէք՝
11 Սուրիանիլէրէ գարշը տիզտի. Վէ 'ասաքիրին
պագիյէսինի գարտաշը Ապիշայըն
իտարէսինէ թէսլիմ էթտի. անլէր
տախի 'Ամմօնիլէրէ գարշը տիզիլտիլէր.
12 Վէ՝ էյէր Սուրիանիլէր պանա
ղալիպ կէլիրսէ՝ սէն իմտատըմա եէթիշ,
վէ էյէր 'Ամմօնիլէր սանա ղալիպ կէլիրսէ՝
պէն սէնին իմտատընա եէթիշէ-
13 րիմ. Ճէսուր օլ, վէ գավմըմըզ իչիւն
վէ Ալլահըմըզըն շէհիրլէրի իչիւն շէճա'աթ
կէօսթէրէլիմ. Վէ ՐԱՊՊ քէնտիսինէ
խօշ կէօրիւնէնի եափսըն՝ տէտի.
14 Վէ Եօապ վէ անըն իլէ պէրապէր պուլունան
'ասաքիր մուհարէպէ իչիւն Սուրիանիլէրէ
տօղրու իլէրիլէտիքլէ՝ անլէր
15 անըն էօնիւնտէն ֆիրար էթտիլէր. Վէ

Ամմոնիլեր Սուրիանիլերին ֆիրար էթտիկլերինի կէօրտիւկլերինտէ, քէնտիլէր
տախի գարտաշը Աբիշայըն էօնիւնտէն
ֆիրար էտէրէք շէհրէ կիրտիլեր. Եօապ
տախի Երուշալիմէ կէլտի.
16 Վէ Սուրիանիլեր Իսրայէլին էօնիւնտէ
մինհէզիմ օլտուգլարընը կէօրտիւքլէրինտէ, էլչիլեր կէօնտէրիփ՝ Նէհրին էօ-
թէ թարաֆընտա օլան Սուրիանիլերի
չըգարտըլար, վէ Հատատէզէր'ին սէր-
17 'ասքէրի Շօփագ էօնլէրինտէ իտի. Վէ
Տաւուտա խապէր վէրիլտիքտէ, պիւ-
թիւն Իսրայէլի ճէմ' էտիփ՝ Յորտանտան
'ուպուր իլէ անլէրէ եէթիշէրէք թէր-
թիպ ի սուֆուֆ էյլէտի. Վէ Տաւուտ
Սուրիանիլերէ գարշը հարպէ հազըրլան-
տըգընտա, անլէր տախի անըն իլէ մու-
18 հարէպէ էյլէտիլէր իսէ, Սուր-
իանիլէր Իսրայէլին էօնիւնտէն ֆիրար
էյլէտիլէր. Տաւուտ տախի Սուրիանի-
լէրտէն եէտի պին 'արապաճը 'ասքէ-
րի գըրգ պին փիյատէ թէլէֆ էտիփ՝
սէր'ասքէր Շօփաքը գաթլ էյլէտի.
19 Վէ Հատատէզէրին պէնտէլէրի Իսրա-
յէլին էօնիւնտէ մինհէզիմ օլտուգ-
լարընը կէօրտիւքլէրինտէ, Տաւուտ իլէ
միւսալէհէ էտիփ՝ անա գուլ օլտուլար.
Վէ Սուրիանիլեր Ամմոնիլէրէ պիր տա-
հա իմտատ էթմէք իսթէմէտիլէր.

ԲԱԲ 20

1 Վէ էրթէսի սէնէ մէլիքլէրին մուհա-
րէպէյէ չըգտըգլարը վագըթ, Եօապ
պիւթիւն օրտույը չըգարըփ Ամմոնիլէ-
րին մէմլէքէթինի թախրիպ էթտիքտէն
սօնրա, կէլիփ Ռապպաթը մուհասարէ
էյլէտի. Ֆագաթ Տաւուտ Երուշալիմտէ
գալտը. Վէ Եօապ Ռապպաթը վուրուփ
2 անը խարապ էթտի. Վէ Տաւուտ անլէ-
րին մէլիքինին թաճընը պաշընտան ա-
լըփ՝ անը պիր թալանթ ալթուն աղըր-
լըղընտա պուլտու. Վէ անտէ գիգմէթ-
լի թաշլար տախի վար իտի, վէ Տաւուտըն
պաշընա գօնուլտու. Վէ օլ շէհրտէն գա-
3 յէթ չօգ ղանիմէթ չըգարտը. Վէ իչին-
տէ պուլունան խալգը չըգարըփ՝ անլէրի
տէսթէրէ վէ տէմիր տըրմըգ վէ պալ-
թալար իլէ քէստի. Տաւուտ Ամմոնիլէ-
րին պիւթիւն շէհիրլէրինէ պէօյլէ եափ-
տը. Պա'տէհու Տաւուտ գամլը խալ-
գըյլէ Երուշալիմէ 'ավտէթ էյլէտի.
4 Պա'տէհու Կէզէրտէ Ֆիլիսթինլիլէր իլէ
մուհարէպէ վուգու' պուլտուգտա՝
Հուշաթլը Սիպպէքայ Ռաֆա էվլատընտան
Սաֆը գաթլ էթտի, անլէր տախի մաղ-
լուպ օլտուլար.
5 Վէ Ֆիլիսթինլիլեր իլէ թէքրար մուհա-
րէպէ օլտուգտա, Եայիրին օղլու Էլ-
հանան Կէթլի Կօլիաթըն գարտաշը Լահ-
միյի գաթլ էթտի. Պունուն մըզրաղը-
նըն աղաճը տօգուճու հաֆֆէսի կի-
պի իտի.
6 Վէ տախի Կէթտէ մուհարէպէ օլ-
տուղունտա՝ ուզուն պօյլու պիր ատամ
պուլունուփ՝ անըն փարմագլարը ալթըշ-
ար օլմագ իւզրէ եիրմի տէօրթ տանէ իտի.
պու տախի Ռաֆա էվլատընտան իտի.
7 Պու քիմսէ Իսրայէլի սէպ էթտիկին-
տէ՝ Տաւուտըն գարտաշը Շիմ'անըն օղ-
8 լու Եօնաթան անը վուրտու. Պունլար
Կէթտէ Ռաֆայա միւթէվէլլիտ օլուփ՝
Տաւուտըն էլիյլէ վէ պէնտէկեանընըն է-
լիյլէ տիւշտիւլէր.

ԲԱԲ 21

1 Վէ շէյթան Իսրայէլ 'ալէյհինէ գալ-
գըփ՝ Իսրայէլի թա'տատ իչին Տաւու-
2 տը թահրիք էյլէտի. Վէ Տաւուտ Եօապ
իլէ գավմըն րէիսլէրինէ տէտի քի՝ Կի-
տինիզ, Պիրշէպա'տան Տան'ա վարըն-
ճայա գատար Իսրայէլի թա'տատ է-
տիփ, հիսապընը պանա կէթիրինիզ քի
3 պիլէյիմ՝ տէտի. Եօապ տախի՝ ՌԱՊՊ
քէնտի գավմընըն միգտարընը եիւզ գաթ
զիյատէ էյլէսին. Էյ էֆէնտիմ մէլիք,
ճիւմլէսի էֆէնտիմին պէնտէկեանը տէ-
յիլմի՞. Էֆէնտիմ նիչին պու շէյի
թալէպ էտէր, նիչին Իսրայէլէ մու-
4 ճիպ ի խաթա օլսուն՝ տէտի. Լաքին
մէլիքին քէլամը Եօապ իւզէրինէ գալիպ
օլտուղընտան, Եօապ չըգըփ պիւթիւն
Իսրայէլի տօլաշտըգտան սօնրա, Եէ-

5 րուշալիմէ կէլտի։ Վէ Եօապ սայմըն
միգտարըն նուֆուս տէֆթէրինի Տավուտա
վէրտի. Իսրայէլին քեաֆֆէսի պին
քէրրէ պին վէ եիւզ պին գըլըճ թաշըյան
ատէմ օլուպ, Եէհուտատան տախի
տէօրթ եիւզ եէթմիշ պին գըլըճ
6 թաշըյան ատէմ վար իտի։ Ամմա Լավիլիլէր
իլէ Պէնեամինլիլէրի անլէրին հիսապընա
տախիլ էթմէտի. զիրա մէլիքին
էմրի Եօապա մէնֆուր իտի։
7 Վէ պու իշ 'նտա Ալլահըն գաշընտա օլտուղընտան
8 Իսրայէլի վուրտու։ Վէ Տավուտ
Ալլահա՝ Պէն պունու եափմագլէ պէօյիւք
կիւնահ իշլէտիմ, վէ շիմտի րիճա
էտէրիմ, գուլընըն կիւնահընը 'աֆվ
էյլէ, զիրա ղայէթլէ սէֆիհանէ հարէքէթ
էյլէտիմ՝ տէտի։
9 Վէ ՌԱՊՊ Տավուտըն եանընտա պուլունան
10 նէպի Ղատա, Կիթ, Տավուտա
խիթապէն՝ ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Պէն սանա իւչ շէյ թէքլիֆ էտէրիմ.
անլէրտէն պիրինի քէնտին իչիւն իխթիյար
էյլէ, քի սանա եափայըմ՝ տէյէսին,
11 տէտի։ Վէ Ղատ Տավուտա կէլիպ՝
12 ՌԱՊՊԸՆ էմրի պու տուր. Եա իւչ
սէնէ գըթլըգ, եախօտ իւչ այ տուշմանլէրինին
եիւզիւնտէն ֆիրար էտէրէք,
տուշմանլէրինին գըլըճը սանա եէթիշմէսինի,
վէ եախօտ իւչ կիւն տայմա
ՌԱՊՊԸՆ գըլըճը, եա'նի թա'ուն օլուպ
ՌԱՊՊԸՆ մէլէյի Իսրայէլին ճիւմլէ հուտուտը
տախիլինտէ հէլաք էթմէսինի
քէնտին իչիւն իխթիյար էյլէ. շիմտի
պագ, պէնի իրսալ էտէնէ նէ ճէվապ
13 կէօթիւրէյիմ՝ տէտի։ Վէ Տավուտ Ղատա՝
Պէն ղայէթլէ սըգըլմագտա իմ. ՌԱՊՊԸՆ
էլինէ տիւշէյիմ, զիրա անըն մէրհամէթի
փէք չօգ տուր, վէ ինսան էլինէ
14 տիւշմէյէյիմ՝ տէտի։ Վէ ՌԱՊՊ Իսրայէլ
իւզէրինէ թա'ուն կէօնտէրիպ վէ
Իսրայէլտէն եէթմիշ պին ատէմ տիւշտիւ։
15 Վէ Եէրուշալիմի հէլաք էթմէք
իչիւն Ալլահ՝ պիր մէլէք կէօնտէրտի.
վէ անը հէլաք էտէր իքէն ՌԱՊՊ նազար
էտիպ՝ պու պէլատան տօլայը թէրահհիւմ
էյլէտի. վէ հէլաք էտէն մէլէյէ՝
Քիֆայէթ էտէր, արթըգ էլինի
կէրի չէք՝ տէտի. ՌԱՊՊԸՆ մէլէյի տախի
Եէպուսիլի Օրնանըն խարմանը եանընտա
16 տուրույօր իտի։ Վէ Տավուտ
կէօզլէրինի գալտըրըպ, ՌԱՊՊԸՆ մէլէյինի՝
էլինտէ եալըն պիր գըլըճ տուլունարագ՝
Եէրուշալիմ իւզէրինէ ուզաթմըշ
վէ կէօք իլէ եէր արասընտա
տուրմուշ օլարագ կէօրտի.
վէ Տավուտ իլէ իխթիյարլար չուլ կիյիմիշ
օլարագ եիւզլէրի իւզէրինէ տիւշտիւլէր։
17 Վէ Տավուտ Ալլահա՝ Իշթէ խալգըն
սայըլմասը իչիւն էմր վէրէն պէն
իմ. խաթա վէ կիւնահ իշլէյէն պէն
իմ, լաքին պու գօյունլար նէ եափտըլար.
եա՛ Ալլահըմ ՌԱՊՊ, էլին պէնիմ
'ալէյհիմէ վէ պէտէրիմին խանէսի
'ալէյհինէ օլսուն, ամմա սէնին գավմի
'ալէյհինէ անը հէլաք էթմէք իչիւն օլմասըն՝
տէտի։
18 Օլ զէման ՌԱՊՊԸՆ մէլէյի՝ Տավուտ
չըգըպ Եէպուսիլի Օրնանըն խարմանընտա
ՌԱՊՊԱ պիր մէզպահ իգամէ էթմէսինի
Տավուտա սէօյլէսին տէյիւ Ղատա
19 էմր էյլէտի։ Վէ Տավուտ՝ ՌԱՊՊԸՆ
իսմիլէ Ղատըն սէօյլէտիյի քէլամա
20 կէօրէ եօգարը չըգտը։ Վէ Օրնան
պուղտայ տէօյմէքտէ իքէն տէօնիպ
ՌԱՊՊԸՆ մէլէյինի կէօրիւնճէ՝ տէօրթ
օղլու իլէ պէրապէր իխթիֆա էյլէտի։
21 Տավուտ տախի Օրնանըն եանընա եագլաշտըղընտա՝
Օրնան պագըպ, վէ Տավուտը
կէօրիւնճէ խարմանտան չըգըպ
եէրէ գափանարագ՝ Տավուտա [illegible]
22 'ուպուտիյէթ էյլէտի։ Օլ վագըթ Տավուտ
Օրնանա՝ Պու խարմանըն եէրինի
պանա վէր, անտա ՌԱՊՊԱ պիր մէզպահ
պինա էտէյիմ. անը պանա թամ
պահասըյլէ վէրէճէքսին, թա քի թա'ուն
գավմտան տէֆ' օլունա՝ տէտի։
23 Վէ Օրնան Տավուտա՝ Քէնտինէ ալ, վէ
էֆէնտիմ մէլիք նազարընտա խօշ կէլէնի
իճրա էթսին. իշթէ գուրպանլըգ
իչիւն էօքիւզլէրի, վէ օտուն
իչիւն խարման ալէթլէրինի, վէ էքմէք
թագտիմէսի իչիւն պուղտայը
վէրիրիմ, ճիւմլէսինի տէ վէրիրիմ՝ տէ-
24 տի։ Մէլիք Տավուտ տախի Օրնանա

խայր, ֆագաթ թամամ պահասըյլէ սաթը-
թըն ալըրըմ, չիւնքի սէնին օլանը ՐԱՊՊ
իչին ալմամ. նէ տախի մէճճանէն ա-
լըշըմ մասրաֆսըզ օլարագ խըսըլէ թագ-
25 տիմ էտէրիմ՝ տէտի. Պէօյլէճէ Տաւուտ
Օրնանա օլ եէր իչին ալթը եիւզ միս-
26 գալ վէզնինճէ ալթըն վէրտի. Վէ
Տաւուտ օրատա ՐԱՊՊԱ պիր մէզպահ
եափըփ՝ մահրագալար վէ սէլա-
մէթ գուրպանլարը թագտիմ էտէրէք՝
ՐԱՊՊԱ տուա էյլէտի. վէ Օ՛ տախի մահ-
րագա մէզպահընէ կէօքտէն աթէշ
էնտիրէրէք՝ անը իճապէթ էյ-
27 լէտի. Վէ ՐԱՊՊԸՆ մէլէյէ էմր էթմէսի
իւզէրինէ՝ օլ տախի գըլըճընը գընընա
28 գօյտու. Օլ զէմանտա Տաւուտ Եէպուսի
Օրնանըն խարմանընտա ՐԱՊՊԸՆ քէն-
տիսինի իճապէթ էյլէտիյինի կէօր-
տիւքտէ, օրատա զէպիհէլէր թագտիմ
29 էյլէտի. Վէ Մուսանըն պէրրիյէտէ
եափտըղը մէսքէնի իլէ ՐԱՊՊ վէ մէզ-
պահը մահրագա օլ զէմանտա Կիպ'օն-
տա վագը՛ միւրթէֆի՛տէ պուլունուր
30 տու. Լաքին Տաւուտ Ալլահտան սուալ
էթմէք իչին անըն հուզուրընա կի-
տէմէտի. զիրա ՐԱՊՊԸՆ մէլէյինին գը-
լըճընտան գօրգար իտի.

ՊԱՊ 22

1 Վէ Տաւուտ՝ ՐԱՊՊ Ալլահըն պէյթի
պու, վէ Իսրայէլ իչին մէզպահ իլէ
2 մահրագա պու տուր՝ տէտի. Վէ Տա-
ւուտ Իսրայէլ տիյարընտա պուլունան
էճնէպիլէրին ճէմ'ինի էմր էտիպ՝ պէյթ
Ալլահըն ինշասը իչին, եօնուլմուշ
թաշլար հազըրլամագ իւզրէ, թաշճը-
3 լար թա'յին էյլէտի. Վէ Տաւուտ գա-
փու գանատլարընըն միխլարը վէ քի-
նէտլէր իչին գայէթ չօգ տէմիր վէ
վէզնէ կէլմէզ չօգ պագըր վէ հիսապա
կէլմէզ էրզ աղաճլարը թէտարիք էյլէ-
4 տի. Զիրա Սայտալըլար իլէ Սուրլըլար
Տաւուտա քէսրէթ իւզրէ էրզ աղաճլա-
րը կէթիրիրլէր իտի.

5 Վէ Տաւուտ՝ օղլում Սիւլէյման քիւչիւք
վէ նազիք տիր, վէ ՐԱՊՊ իչին ինշա
օլունաճագ պէյթ զիյատէսիլէ մուհթէշէմ
վէ շանլը, պիւթիւն տիյարլարտա մէշհուր օլմալը
տուր. շիմտի պէն անըն
իչին թէտարիքէ կիրիշէյիմ տէյէրէք,
Տաւուտ վէֆաթընտան էվվէլ
քէսրէթ իւզրէ թէտարիքաթ կէօր-
6 տիւ. Պատէհու օղլու Սիւլէյմանը չա-
ղըրըպ, Իսրայէլ Ալլահը ՐԱՊՊ իչին
պիր պէյթ պինա էթմէսինի ըսմարլատը.
7 Վէ Տաւուտ Սիւլէյմանա խիթապէն տէտի՝
Էյ օղլում, Ալլահըմ ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ
պիր պէյթ պինա էթմէյէ գալպիմտէ ար-
8 զու վար իտի. Լաքին պանա ՐԱՊՊԸՆ
քէլամը կէլիպ՝ Սէն զիյատէսիլէ գան
տէօքիւպ՝ պէօյիւք ճէնկլէր էյ-
լէտիյին էճլէտէն, պէնիմ իսմիմէ սէն
պիր պէյթ պինա էթմէյէճէքսին. զի-
րա հուզուրումտա՝ զէմինէ իւզէրինէ
9 չօգ գան տէօքտիւն. Իշթէ սանա պիր
օղլուն թէվէլլիւտ էտէճէք տիր, օ
րահաթ ատէմի օլաճագ տըր. վէ անը
էթրաֆընտաքի պիւթիւն տիւշմէնլէ-
րինտէն րահաթ գը-
լաճաղըմ. զիրա իսմի Սիւլէյման օլա-
ճագ, անըն էյյամընտա Իսրայէլէ սէլամէթ վէ
10 ասայիշ վէրէճէյիմ. Օ պէնիմ իսմիմէ
պիր պէյթ պինա էտէճէք, պանա օղուլ
օլաճագ. պէն տէ անա պէտէր օլաճա-
ղըմ, վէ անըն թախթը հիւքիւմէթինի
Իսրայէլ իւզէրինէ իլէ էպէտէ սապիթ
11 գըլաճաղըմ՝ տէտի. Շիմտի, էյ օղլում,
ՐԱՊՊ սէնինլէ օլսուն. սէն տախի ի-
չինտէ մուվաֆֆագ օլուպ Ալլահըն օլան
ՐԱՊՊԸՆ պէյթինի, սէնին հագգընտա
12 սէօյլէտիյի կիպի, ինշա էտէսին. Հէման
ՐԱՊՊ սանա ագլ-ու-հիքմէթ վէ ֆէհմ իհսան
էտիպ, Ալլահըն օլան ՐԱՊՊԸՆ շէրի'ա-
թընը հըֆզ էթմէք իչին՝ սէնի Իսրա-
13 յէլ իւզէրինէ սահիպ էյլէյէ. ՐԱՊՊԸՆ
Իսրայէլ իչին Մուսայա էմր էյլէտիյի
գանունլարը վէ ահքեամը տիգգաթլէ
հըֆզ էթտիյին հալտէ, իշինտէ մուվաֆ-
ֆագ օլաճագսըն. գուվվէթլէնիպ ճէ-
սուր օլ, խաւֆ ու խաշյէթ էթմէ.
14 Վէ իշթէ մուզայագամտա ՐԱՊՊԸՆ
պէյթի իչին՝ եիւզ պին թալանթ ալ-
թուն վէ պին քէրրէ պին թալանթ

կիւմիւշ վէ քէսրէթլէրի ճիհէթլէ վէզնի
կէլմէզ փիրինճ իլէ տէմիր թէտարիք
էտիփ՝ աղաճ վէ թաշլար տախի թէհիյէ
էյլէտիմ․ սէն տախի անլէրէ 'իլավէ
15 էտէրսին․ Հէմ տախի եանընտա քէսրէթ
իւզրէ՝ էրպապը սէնա'աթ, թաշճըլար
վէ տիվարճըլար վէ տիւլկէրլէր վէ հէր
նէվ' իշ իչիւն ուսթատ ատէմլէր վարտըր․
16 Ալթուն վէ կիւմիւշ վէ փիրինճ
վէ տէմիրին հէսապը եօգ տըր․ գալգ
վէ իճրա էյլէ, վէ ՐԱՊՊ սէնին իլէ օլսուն՝
տէտի․

17 Վէ Տաւուտ րու"էսա ի իսրայէլին
քեաֆֆէսինէ՝ օղլու Սիւլէյմանա մու'աւէնէթ
էթմէլէրի իչիւն էմր էտիփ,
18 իշթէ Ալլահընըզ ՐԱՊՊ սիզին իլէ օլուպ՝
սիզի հէր թարաֆտան միւսթէրիհ
գըլըպ․ զիրա պու տիյարըն սէքէնէսինի
էլիմէ թէսլիմ էյլէտի․ տիյար
տախի ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա վէ գավմի
19 հուզուրընտա մաղլուպ օլտու․ Վէ
շիմտի Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸ ճան ու պիլտէն
թալէպ էթմէյէ իգտամ էտինիզ․
վէ ՐԱՊՊԸՆ թապութ իւլ 'ահտընը վէ
Ալլահըն էտէվաթը մուգատտէսէսինի
ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ պինա օլունաճագ պէյթէ
կէթիրմէք իւզրէ, Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ
մագտիսինի պինա էտինիզ՝ տէտի․

ՊԱՊ 23

1 Վէ Տաւուտ միւսին վէ կիւնլէրէ տոյմուշ
օլտուղունտա, օղլու Սիւլէյմանը իսրայէլ
իւզէրինէ մէլիք նասպ էյլէտի․
2 Վէ իսրայէլին պիլ ճիւմլէ րէ'իսլէրինի
վէ քեահինլէր իլէ Լավիլիլէրի ճէմ'
3 էթտի․ Վէ Լավիլիլէրին միգտարը՝ եա'նի
օթուզ եաշընտան եուգարը օլան էրլէրի
պիրէր պիրէր սայըլարագ՝ օթուզ
4 սէքիզ պին նէֆէր իտի․ Վէ Տաւուտ՝
պունլարտան եիրմի տէօրթ պին նէֆէրի՝
պէյթ իւլ ՐԱՊՊԸՆ իշի իւզէրինտէ,
վէ ալթը պին նէֆէրի նազըր վէ հաքիմ
5 օլուպ, Տէօրթ պին նէֆէրի գափուճը,
վէ տէօրթ պին նէֆէրի թէրէննիւմ
իչիւն եափտըղըմ մուսիգի ալէթլէրիյլէ
ՐԱՊՊԱ մուղաննիլէր օլսուն՝ տէտի․
6 Վէ Տաւուտ անլէրի պէնի Լավի
եա'նի Ճէրշօն վէ Գահաթ վէ Մէրարի-
տէն ալընմագ իւզրէ թագսիմ էյլէտի․
7 Ճէրշօնիլէրտէն Լա'տան վէ Շիմ'ի․
8 Լա'տանըն օղուլլարը՝ րէ'իս Եէհիէլ վէ
9 Զէթամ՝ վէ Եօէլ՝ իւչ նէֆէր, Վէ Շիմ'ինին
օղուլլարը Շէլօմիթ վէ Հազիէլ վէ
Հարան իւչ նէֆէր օլուպ՝ պունլար
րու"էսա ի խանէտանը Լա'տան իտի․
10 Վէ Շիմ'ինին օղուլլարը Եահաթ վէ Զիզա
վէ Եէ'ուշ վէ Պէրի'ա օլուպ պու
տէօրթ քիշի Շիմ'ինին օղուլլարը իտի․
11 Վէ Եահաթ՝ րէ'իս Զիզա տախի իքինճի
օլուպ՝ Եէ'ուշ իլէ Պէրի'անըն
Եէվլատը օլմատըղընտան պիր պապա
իյթիպար օլունտուլար․
12 Գահաթըն օղուլլարը 'Ամրամ վէ Եիհար
վէ Հէպրօն վէ 'Ուզզիէլ՝ տէօրթ
13 նէֆէր, Վէ 'Ամրամըն օղուլլարը Հարուն
վէ Մուսա իտի․ Վէ Հարուն կէրէք
քէնտուսի վէ կէրէք օղուլլարը իլ
էլ էպէտ ագտէս օլան շէյլէրի թագտիս
էտիփ, ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
պուխուր եագարագ իճրա ի խիտմէթ,
վէ իսմիյլէ իլ էլ էպէտ պէրէքէթ
գումագ իւզրէ թախսիս օլունտուլար․
14 Վէ Ալլահ ատէմի օլան Մուսանըն օղուլլարը
Լավի սըպթընտան մա'տուտ
15 օլտու․ Մուսանըն օղուլլարը Ճէրշօմ
16 իլէ Էլի'ազար օլուպ, Ճէրշօմըն օղուլլարընտան
17 Շէպուէլ րէ"իս իտի, Վէ Էլի'ազարըն
օղուլլարը րէ"իս Րէհապիա
իտի․ վէ Էլի'ազարըն պաշգա օղուլլարը
եօգ իտի, Ֆագաթ Րէհապիանըն օղուլլարը
18 զիյատէ չօգ իտի․ Վէ Եիսհարըն
օղուլլարը՝ րէ'իս Շէլօմիթ իտի․
19 Հէպրօնըն օղուլլարը՝ րէ'իս Եէրիյա վէ
իքինճիսի Ամարիա վէ իւչիւնճիւսի Եահազիէլ
վէ տէօրտիւնճիւսի Եագմի'ամ
20 իտի․ 'Ուզզիէլին օղուլլարը րէ"իս Միխա
վէ իքինճիսի Եէշիյա իտի․
21 Մէրարինին օղուլլարը Մահլի վէ Մուշի
օլուպ, Մահլինին օղուլլարը Էլ'ազար
22 վէ Գիս իտի․ Վէ Էլ'ազար վէֆաթ էթտի,
վէ օղուլլարը օլմայըպ՝ անճագ
գըզլարը վար իտի․ մէրգումէլէրի ախի
պիրատէրլէրի օլան Գիսին օղուլլա-

23 ըր Թէզէվվիւճ էթտիլէր։ Մուշինին օ-
ղուլլարը Մահլի վէ Կէտէր վէ Եէրիմօթ՝
իւչ նէֆէր իտի։
24 Իշպու Լավինին օղուլլարը՝ պէյթ իւր
ՌԱՊՊԸՆ խըտմէթինի իշլէյէն իճրաճըլա-
րընտան պուլունան՝ պիրէր պիրէր իսիմլէ-
րիյլէ սայըլարագ, գապիլէլէրինճէ պու-
լունան եաշընտան օլան պէնի Լէվի պու-
25 լար իտի։ Զիրա Տավուտ տէմիշ իտի կի Իս-
րայիլ օլան ՌԱՊՊ գէնտի գավմինէ ռա-
հաթ վէրմիշ տիր՝ թա կի էպէտիյէն Եէ-
26 րուշալէմտէ օթուրսուն։ Լէ-
վիլէր տախի մէսքէնի վէ անըն խըտ-
մէթինէ մա'խսուս օլան պիւթիւն էշեա-
յըթ գալտըրմագ լազըմ տէյիլ տիր։
27 լար՝ Զիւնքի Տավուտըն սօն
էմիրլէրի մուճիպինճէ Լէվի օղուլլարը
28 եուգարը օլան պէնի Լէվի սայըլըր։ Զի-
րա անլարըն մէ'մուրիյէթի պէյթ իւր
ՌԱՊՊԸՆ խըտմէթինտէ պէնի Հարունա
մու'աւէնէթ էթմէք, եա'նի հավլիլէր
իլէ օտալարա նէզարէթ էթմէք վէ
մուգատտէս շէյլէրին թէմիզլէնմէսի թէ-
միզլէմէք, վէ պէյթ Ալլահըն խըտմէ-
29 թինի իշլէմէք, վէ թագտիմէ էքմէ-
յի վէ էքմէք թագտիմէսի իչին ին-
ճէ ունա վէ մայասըզ գուրապանլարա թա-
վատա փիշէն հէմ գավուրուլմուշ շէյլէ-
րէ, վէ հէր չէշիտ էօլչիւյէ վէ էօլչիւ-
30 յէրէ նէզարէթ էթմէք, Վէ հէր սա-
պահ վէ աքշամ՝ ՌԱՊՊԻ համտ
31 ու թէսպիհ էթմէք, Վէ սէպթ կիւնլէ-
րի վէ այպաշըլարընտա վէ մա'այյէն
պայրամլարտա ՌԱՊՊԱ տայիմա հա-
յըր՝ անլարա տայիր նիզամլարը իւզրէ
ՌԱՊՊԸՆ հուզուրունտա թագտիմ
32 ՌԱՊՊԱ թագտիմ էթմէք, Վէ պէյթ իւր
ՌԱՊՊԸՆ խըտմէթի իչին ճէմա'աթ չատը-
րընըն մուհաֆազաթընը, վէ գուտսի-
յին մուհաֆազաթընը վէ գարտաշլարը
օլան պէնի Հարունըն մուհաֆազաթընը
մուգայյէտ օլմագ անլարա իտի։

ԲԱՊ 24

1 Վէ պէնի Հարունըն նէվպէթճէ թագ-
սիմլէրինէ կէլինճէ, Հարունըն օղուլլա-
րը Նատապ վէ Ապիհու վէ Էլ'ազար վէ
2 Իթամար իտի։ Նատապ իլէ Ապիհու
պապալարընտան էվվէլ էօլիւպ օղուլ-
լարը տախի եօգ իտի։ Էլ'ազար իլէ Իթա-
3 մար քեահին օլտուլար։ Վէ Տավուտ վէ
պէնի Էլ'ազարտան Սատուգ վէ պէնի
Իթամարտան Ախիմէլէք անլարը խըտ-
մէթլէրի իչին թէրթիպլէրինէ կէօրէ
4 թագսիմ էյլէտիլէր։ Վէ պէնի Էլ'ա-
զարտան օլան րու'եսա պէնի Իթամար-
տան օլանտան զիյատէ օլմագ ճիհէթ-
լէ անլարը պու վէճհլէ թագսիմ էթ-
տիլէր, եա'նի պէնի Էլ'ազարտա պապա-
լարընըն էվլէրինճէ օն ալթը, վէ պէնի Իթամար-
տա պապալարընըն էվլէրինճէ սէքիզ րու'եսա
5 վար իտի։ Պէրէքէ կէօրէ անլարը
պիրի տիյէրինէ գուր'ա իլէ թագսիմ էթտիլէր։
Զիրա մագտիսին նազըրլարը վէ Ալլահըն
նազըրլարը պէնի Էլ'ազար իլէ
6 պէնի Իթամարտան իտիլէր։ Վէ Լէվի-
լէրտէն օլան քեաթիպ Շէմա'եա
թահրիր էյլէտի անլարը, մէլիք իլէ
պէյլէրին վէ Սատուգ քեահին իլէ Ա-
պիաթարըն օղլու Ախիմէլէքին վէ քեա-
հինլէր իլէ Լէվիլէրին րու'եսասընըն
հուզուրունտա՝ Էլ'ազար խանէտանըն-
տան պիրինի վէ Իթամար խանէտանըն-
տան պիրինի ալարագ, թահրիր էթտի։
7 Պիրինճի գուր'ա Եէհօեարիպէ, ի-
8 քինճիսի Եէտա'եայա, իւչիւնճիւսիւ
Հարիմէ, տէօրտիւնճիւսիւ Սէ'օրիմէ,
9 Պէշինճիսի Մալքիեայա, ալթընճըսը Մի-
10 եամինէ, Եէտինճիսի Հագգօսա, սէքի-
11 զինճիսի Ապիեայա, Տօգուզունճուսու Եէ-
12 շու'ա, օնունճուսու Շէքանիայա, Օն պի-
րինճիսի Էլեաշիպէ, օն իքինճիսի Եագի-
13 մէ, Օն իւչիւնճիւսիւ Հուփփայա, օն
14 տէօրտիւնճիւսիւ Եէշէպապա, Օն պէ-
շինճիսի Պիլկէյէ, օն ալթընճըսը Իմմէ-
15 րէ, Օն եէտինճիսի Հէզիրէ, օն սէքի-
16 զինճիսի Հափփիցէսէ, Օն տօգուզունճու-
սու Փէթահեայա, եիրմինճիսի Հէզգիէ-
17 լէ, Եիրմի պիրինճիսի Եաքինէ, եիրմի
18 իքինճիսի Կամուլա, Եիրմի իւչիւնճիւ-
սիւ Տէլաեայա, եիրմի տէօրտիւնճիւ-
19 սիւ Մա'ազեայա չըգտը։ Իշպու անլարըն
Ալլահը օլան ՌԱՊՊԸՆ էմրի մուճիպին-

ձէ պէյթ իւր ՌԱՊՊԸ պույուրտու էթմէք
Ղեզդէ փէտէրլէրի Հարունըն էլինտէ
պէրիլմիշ նիզամա կէօրէ խըտմէթլէրի
իչիւն թէրթիպլէրի պու տըր։
20 Վէ պաքի գալան Լեվի օղուլլարընտան՝
Իմրամըն օղուլլարընտան
Շուպայէլ, վէ Շուպայէլին օղուլլարըն-
21 տան Եէհտիա. Ռէհապիայա կէլինձէ՝
Ռէհապիանըն օղուլլարընտան րէիս
22 Իշշիա, Իսհարիլէրտէն Շէլոմոթ, վէ
Շէլոմոթըն օղուլլարընտան Եահաթ,
23 Վէ Հէպրօնըն օղուլլարընտան Եէրիա
վէ իքինձիսի Ամարիա վէ իւչիւնձիւսի
Եահազիէլ վէ տէօրտիւնձիւսի Եէգա-
24 մէ'ամ, Իւզզիէլին օղուլլարընտան Մի-
քա, վէ Միքանըն օղուլլարընտան Շա-
25 միր իտի։ Միքանըն գարտաշը Իշշիա
վէ Իշշիանըն օղուլլարընտան Զաքար-
26 եա. Մէրարինին օղուլլարը Մահլի վէ
Մուշի իտի. Եաազիանըն օղլու Պէնօ.
27 Մէրարինին Եաազիայտան օղուլլարը՝ Պէնօ վէ Շօհամ վէ Զաքքուր վէ Իպ-
28 րի իտի։ Մահլիտէն Էլ'ազար օլուպ՝
29 օղուլու եօգ իտի։ Քիշէ կէլինձէ՝ Քի-
30 շին օղլու Եէրահմէէլ. Վէ Մուշի-
նին օղուլլարը Մահլի վէ Էտէր
վէ Եէրիմօթ իտի. Պունլար Լէվիլէրին պա-
31 պալարընըն խանէտանլարը իտի։ Վէ պունլար դախի Հարունըն օղուլլարը գարտաշլարը գիպի Տաւութ գըրալըն վէ Զատօգուն վէ Ահիմէլէքին վէ Լէվիլէրին վէ քէհէնէլէրին պապալարընըն րէիսլէրինին հուզուրունտա, պաշ պապալար իլէ քիւչիւք գարտաշլարը պիրլիքտէ
գուր'ա աթտըլար։

ԳԼՈՒԽ 25

1 Վէ Տաւութ իլէ ասքէրին րէիսլէրի
Ասաֆ վէ Հէյման վէ Եէտութունըն օ-
ղուլլարընտան թանպուր վէ սանթուր
վէ զիլլէր իլէ *թէրէննիւմ էտէնլէրի
խըտմէթլէրինէ թա'յին էյլէտիլէր.
Վէ խըտմէթլէրինէ կէօրէ պու խըտ-
մէթէ մէ'մուր օլան ատէմլէրին սայըսը
2 պու տըր. Ասաֆըն օղուլլարընտան
Զաքքուր վէ Եուսէֆ վէ Նէթանիա
վէ Աշարէլա օլուպ, Ասաֆըն օղուլլարը
գըրալըն *թէրթիպի իւզրէ թէրէննիւմ
էտէն Ասաֆըն թահթը իտարէսին-
3 տէ իտիլէր։ Եէտութունտան՝ Եէտութունըն օղուլլարը Կէտալիա վէ Զէրի վէ
Իշա'եա վէ Հաշապիա վէ Մաթթիթիա,
ալթը նէֆէր օլուպ, ՌԱՊՊԸ համտ ու
թէսպիհ իչիւն թանպուր իլէ թէրէն-
նիւմ էտէն փէտէրլէրի Եէտութունըն
4 թահթը իտարէսինտէ իտիլէր։ Հէյման-
տան՝ Հէյմանըն օղուլլարը Պուքքիա
վէ Մաթթանիա, Ուզզիէլ վէ Շէ-
պուէլ վէ Եէրիմօթ վէ Հանանիա վէ
Հանանի վէ Էլիաթա վէ Կիտտալթի վէ
Ռօմամթի-Էզէր վէ Եօշպէգաշա վէ Մալ-
լոթի վէ Հօթիր վէ Մահազիօթ օլուպ,
5 Պունլարըն ճիւմլէսի Ալլահըն քէլամը
իլէ պուրնու գալտըրմագ իչիւն գըրալըն
էօն կէօրիւձիւսի Հէյմանըն օղուլլարը իտի։
Ալլահ Հէյմանա օն ալթը օղուլ վէ
6 իւչ գըզ իհսան էթմիշ իտի։ Պունլարըն
ճիւմլէսի պէյթ-Ալլահըն խըտմէթի
իչիւն զիլլէր վէ սանթուրլար վէ թան-
պուրլար իլէ փէտէրլէրինին թահթ ի-
տարէսինտէ ՌԱՊՊԸՆ պէյթինին նաղ-
մէլէրինի թէրէննիւմ էտէրլէր իտի։ Ա-
սաֆ վէ Եէտութուն վէ Հէյման փա-
մէլիքին թահթը իտարէսինտէ իտիլէր։
7 Պունլարըն միգտարը ՌԱՊՊ իչիւն օլան
նաղմէլէրտէ մու'ալլիմ վէ մահիր
գարտաշլարընըն ճիւմլէսի իլէ իքի եիւզ
սէքսէն սէքիզ նէֆէր իտի։
8 Վէ իւլուա իլէ օլան մէ'մուրիյէթլէրի
իչիւն քիւչիւք վէ պիւյիւք, վէ մու'ալ-
լիմ իլէ շաքիրտ պիրլիքտէ գուր'ա աթ-
9 տըլար։ Պիրինձի գուր'ա Ասաֆ իչին
Ասաֆա վէ Իքինձիսի Կէտալիայա չը-
գըպ, պու քէնտի գարտաշլարը վէ օ-
10 ղուլլարը իլէ օն իքի նէֆէր իտի. Իւ-
չիւնձիւսի Զաքքուրա չըգըպ՝ օղուլ-
լարը վէ գարտաշլարը օն իքի նէֆէր
11 իտի. Տէօրտիւնձիւսի Իցրիյէ չըգըպ՝
օղուլլարը վէ գարտաշլարը օն իքի նէ-

---

*Իպր. փէյղամպէրլիք

*Իպրը՝ նէզարէթէ

12 ֆէր իտի․ Պէշինճիսի Նաթանիայա չը-
գդը՛ օղուլլարը վէ պիրատէրլէրի օն ի-
13 քի նէֆէր իտի․ Ալթընճըսը Պուգգի-
յայա չըգդը՛ օղուլլարը վէ պիրատէր-
14 լէրի օն իքի նէֆէր իտի․ Եէտինճիսի
Եէշարէլայա չըգդը՛ օղուլլարը վէ պի-
15 րատէրլէրի օն իքի նէֆէր իտի․ Սէքի-
զինճիսի Իշա՛իայա չըգդը՛ օղուլլարը վէ
16 պիրատէրլէրի օն իքի նէֆէր իտի․ Տօ-
գուզունճուսու Մաթթանիայա չըգդը՛ օ-
ղուլլարը վէ պիրատէրլէրի օն իքի նէ-
17 ֆէր իտի․ Օնունճուսու Շիմ՛իյէ չըգդը՛
օղուլլարը վէ պիրատէրլէրի օն իքի նէ-
18 ֆէր իտի․ Օն պիրինճիսի Ազարէլէ չը-
գդը՛ օղուլլարը վէ պիրատէրլէրի օն ի-
19 քի նէֆէր իտի․ Օն իքինճիսի Հաշապ-
իայա չըգդը՛ օղուլլարը վէ պիրատէր-
20 լէրի օն իքի նէֆէր իտի․ Օն իւչիւն-
ճիւսիւ Շուպայէլէ չըգդը՛ օղուլլարը վէ
21 պիրատէրլէրի օն իքի նէֆէր իտի․ Օն
տէօրտիւնճիւսիւ Մաթթիթիայա չը-
գդը՛ օղուլլարը վէ պիրատէրլէրի օն ի-
22 քի նէֆէր իտի․ Օն պէշինճիսի Եէրիմօ-
թա չըգդը՛ օղուլլարը վէ պիրատէրլէրի
23 օն իքի նէֆէր իտի․ Օն ալթընճըսը Հա-
նանիայա չըգդը՛ օղուլլարը վէ պիրա-
24 տէրլէրի օն իքի նէֆէր իտի․ Օն եէտին-
ճիսի Եօշպէգաշայա չըգդը՛ օղուլլարը
վէ պիրատէրլէրի օն իքի նէֆէր իտի․
25 Օն սէքիզինճիսի Հանանիյէ չըգդը՛ օ-
ղուլլարը վէ պիրատէրլէրի օն իքի նէ-
26 ֆէր իտի․ Օն տօգուզունճուսու Մալլօթիյէ
չըգդը՛ օղուլլարը վէ պիրատէրլէրի օն
27 իքի նէֆէր իտի․ Եիրմինճիսի Էլիյաթայա
չըգդը՛ օղուլլարը վէ պիրատէրլէրի օն
28 իքի նէֆէր իտի․ Եիրմի պիրինճիսի Հօ-
թիրէ չըգդը՛ օղուլլարը վէ պիրատէր-
29 լէրի օն իքի նէֆէր իտի․ Եիրմի իքինճիսի
Ճիտտալթիյէ չըգդը՛ օղուլլարը վէ պի-
30 րատէրլէրի օն իքի նէֆէր իտի․ Եիրմի
իւչիւնճիւսիւ Մահազիօթա չըգդը՛ օ-
ղուլլարը վէ պիրատէրլէրի օն իքի նէ-
31 ֆէր իտի․ Եիրմի տէօրտիւնճիւսիւ Րօ-
մամթի՛էզէրէ չըգդը՛ օղուլլարը վէ պի-
րատէրլէրի օն իքի նէֆէր իտիլէր․

ԲԱԲ 26

1 Գափուճըլարըն ֆըրգալարը պունլար-
տըր․ Գօրահլըլէրտէն պէնի Ասաֆտան
2 օլան Մէշէլէմիա իպն ի Գօրէ․ Մէշէ-
լէմիանըն օղուլլարը տախի իլք օղլու
Զաքարիա, իքինճիսի Եէտիա՛էլ, իւ-
չիւնճիւսիւ Զէպատիա, տէօրտիւնճիւ-
3 սիւ Նաթնիէլ, պէշինճիսի Էլամ, ալ-
թընճըսը Եօհաննան, եէտինճիսի Էլիօ-
4 Էնայ իտի․ Վէ Օպէտ-էտօմըն օղուլ-
լարը՝ իլք օղլու Շէմա՛իա, իքինճիսի
Եօզապատ, իւչիւնճիւսիւ Եօահ, տէօր-
տիւնճիւսիւ Սաքար, պէշինճիսի Նա-
5 թանայէլ, Ալթընճըսը Ամմիէլ, Եէտին-
ճիսի Իսսաքար, սէքիզինճիսի Փէուլ-
թայ իտի․ Զիրա Ալլահ *օնը մուպարէքէթ-
6 լէտի․ Վէ օղլու Շէմա՛իայա տա-
խի օղուլլար թէվէլլիւտ էթտի, պուն-
լար պէտէրլէրինին խանէսինտէ րու՛է-
սա իտիլէր՝ զիրա էհլի գուվվէթ
7 իտիլէր․ Շէմա՛իանըն օղուլլարը Օթնի
վէ Րաֆայէլ վէ Օպէտ վէ Էլզապատ վէ
Ախիօ վէ Պէնիհայիլ վէ Էլիհու վէ Սէ-
8 մաքիա իտի․ Պունլարըն ճիւմլէսի Օ-
պէտ-էտօմըն օղուլլարընտան իտիլէր,
կէնտիլէրի վէ օղուլլարը վէ պիրատէրլէրի
խըտմէթ իչին էհլի գուվվէթ վէ
իգթիտարլը ատամլար Օպէտ-էտօմըն ալթ-
9 մըշ իքի նէֆէրի վար իտի․ Վէ Մէշէ-
լէմիանըն օն սէքիզ նէֆէր էհլի
գուվվէթ օլան օղուլլարը վէ պիրա-
10 տէրլէրի վար իտի․ Վէ պէնի Մէրարի-
տէն օլան Հօսանըն օղուլլարը, րէ՛իս
Շիմրի, (հէր նէ գատար իլք օղուլ տէ-
յիլ իտի իսէ տէ՝ պէտէրի օնու րէ՛իս
11 էյլէտի,) իքինճիսի Հիլքիա, իւչիւն-
ճիւսիւ Թէպալիա, տէօրտիւնճիւսիւ
Զաքարիա օլուպ Հօսանըն ճիւմլէ օ-
ղուլլարը վէ պիրատէրլէրի օն իւչ նէ-
12 ֆէր իտի․ Պու մու՛թէպէր ատամլարա
գափուճըլարըն նէվպէթի վէրիլտի, իքի
պիրատէրլէրի իլէ պէրապէր պէքճիլիք
էտէրէք՝ պէյթի ՐԱՊՊԻՆ խըտմէթ
13 էտէրլէր․ Հէր պիր գափու իչին՝ քիւ-

---

*Եա՛նի Օպէտ-էտօմը

չիւք վէ պէօյիւք քէնտի խանէտանլարընա
կէօրէ մուսավաթ իւզրէ գուր'ա
14 աթտըլար. Վէ շարգ թարաֆը գուր'ա
իսէ Շէլէմիայա տիւշտիւ. պունուն 'ագըլ
միւսթէշար օլան օղլու Զաքարիա
իչին գուր'ա աթտըգլարընտա՝ շիմալ
15 թարաֆը անա տիւշտիւ. Վէ 'Օպէտ-էտօմա
ճէնուպ թարաֆը, օղուլլարընա
16 տախի Պէյթ-ասուփիմ տիւշտիւ. Շուփիմ
իլէ Հօսայա, եօգարը-չըգան եօլըն
եանընտա, Շալլէքէթ գափուսը գարշըսընտա
օլան գարպ թարաֆը տիւշտիւ.
Նէօպէթ մուհաֆըզլարը տախի պիրի պիրինին
17 գարշըսընտա իտի. Շարգ թարաֆընտա
ալթը նէֆէր Լավիլի օլուպ՝ շիմալ
թարաֆընտա կիւնտէ տէօրթ նէֆէր,
վէ ճէնուպ թարաֆընտա կիւնտէ տէօրթ
նէֆէր, վէ Ասուփիմ թարաֆընտա
18 իքիշէր նէֆէր վար իտի. Գարպտա
Փարպար ճանիպինտէ, Նէրտիւվան եօլընտա
տէօրթ նէֆէր օլուպ, Փարպարտա
19 տախի իքի նէֆէր վար իտի. Պէնի
Գօրահ իլէ պէնի Մէրարիտէն օլան գափու
ճըգըլըն նէվպէթլէրի պունլար իտի.
20 Վէ Լավիլիլէրտէն օլան Ախիյա՝ պէյթ
Ուլլահըն խազինէլէրի իլէ թագտիս օլունան
շէյլէրին խազինէսի իւզէրինէ
21 նազըր իտի. Պէնի Լա'տան՝ եա'նի Կէրշօնի
Լա'տանըն օղուլլարընտան՝ Կէրշօնի
Լա'տանըն խանէտանլարընըն րու'էսասընտան
22 օլան Եէհիէլ օլուպ, Եէհիէլին
օղուլլարը Զէթամ վէ պիրատէրի
Եօէլ պէյթ իւր ՌԱՊՊԸՆ խազինէլէրի
23 իւզէրինէ նազըր իտի. Վէ 'Ամրամիլէր
վէ Եիսհարիլէր վէ Հէպրօնիլէր
24 վէ 'Ուզզիէլիլէրտէն՝ Շէպուէլ իպնի
Կէրշօմ իպնի Մուսա խազինէլէր իւզէրինէ
25 նազըր իտի. Վէ անըն պիրատէրլէրի
Էլի'ազար նէսլինտէն, պունուն
օղլու Րէհապիա, պունուն օղլու Եէշա'եա
վէ պունուն օղլու Եօրամ վէ պունուն
օղլու Զիքրի վէ պունուն օղլու
26 Շէլօմիթ իտի. Պու Շէլօմիթ իլէ պիրատէրլէրի
Տավուտ մէլիքին վէ րու'էսա ի
խանէտանըն վէ պին պաշըլար իլէ եիւզ
պաշըլարըն վէ սէրտարան ը 'ասաքիրին
թագտիս էթտիքլէրի քէաֆֆէ ի
խէզայինի մուգատտէսէ իւզէրինէ նազըր
27 իտիլէր. Մուհարէպէլէր իլէ
[illegible] ղանիմէթլէրըն պէյթ իւր Ռ
ԱՊՊԸՆ ինշասը իչին թագտիս էթտիքլէրի
28 շէյլէր, Վէ Նէպի Սամուէլին վէ Սաուլ
իպնի Գիշին վէ Ապնէր իպնի Նէրին
վէ Եօապ իպնի Սէրուեանըն թագտիս
էթմիշ օլտուգլարը շէյլէրին քէաֆֆէսի
Շէլօմիթ իլէ պիրատէրլէրինին
ը մուհաֆազասընտա իտի.
29 Եիսհարիլէրտէն Քէնանիա վէ օղուլլարը
խարիճի շէյլէր իչին Իսրայէլ
զապիթլէրի վէ հաքիմլէրի իտիլէր
30 Հէպրօնիլէրտէն Հաշապիա վէ պիրատէրլէրի
պին եէտի եիւզ նէֆէր էհալ
ը գուվվէթ օլարագ, Իօրտանըն
պէրի եագասը գարպ թարաֆընտա ՌԱ
ՊԸՆ իշլէրինէ տա'իր օլան քէաֆֆէ ի
ումուրա, վէ մէլիքին խըզմէթի իչին Իսրայէլ
31 իւզէրինէ նազըր իտիլէր. Հէպրօնիլէրտէն՝
խանէտանլարընըն սիւլալէսինէ կէօրէ
Հէպրօնիլէրին րէ'իսի Եէրիա իտի. Տավուտըն
հիւքիւմէթինին գըրգընճը սէնէսինտէ
պունլար եօգլանըլտըլար, վէ
Եա'զէր-Կիլ'ատտա անլէրին արասընտա
32 էհալ ը գուվվէթ պուլունտու. Վէ պիրատէրլէրի
իքի պին եէտի եիւզ էհալ ը գուվվէթ
վէ րու'էսա ի խանէտան
օլուպ, մէլիք Տավուտ անլէրի Րուպէնիլէր
վէ Ղատիլէր վէ Մանասսէնին
նըսֆ ը սըպթը իւզէրինէ քէաֆֆէ ի
ումուր ը իլահիյէ վէ ումուր ը մէլուքեանէ
իչին նազըր նասպ էթթի.

ՊԱՊ 27

1 Վէ պէնի Իսրայէլ քէնտի սայըլընճա
րու'էսա ի խանէտան վէ պին պաշը իլէ
եիւզ պաշըլար վէ զապիթլէրտէն նէվպէթլէրինճէ
մէլիքին խըզմէթինտէ
պուլունան, սէնէնին հէր պիր այընտա,
այտան այա կէլիպ կիտէն նէվպէթ հէր
եիրմի տէօրթ պին նէֆէրտէն իպարէթ
2 իտի. Պիրինճի այ իչին պիրինճի
նէվպէթին նազըրը Եէշապ'ամ իպնի
Զապտիէլ օլուպ՝ նէվպէթինտէ եիրմի
3 տէօրթ պին նէֆէր վար իտի. Պիրինճի

այ իչին օլան ձէմի'ի սէրտարլարը 'ասաքիրին րէ'իսի պէնի Փարէստէն իտի. 4 Վէ իքինճի այ իչին օլան նէվպէթին նազըրը Ախոխի Տօտօ օլուպ՝ անըն նէվպէթինին րէ'իսի Միգլօթ իտի. Նէվպէթինտէ տախի եիրմի տէօրթ պին 5 նէֆէր վար իտի. Իւչիւնճիւ այ իչին օլան իւչիւնճիւ սէրտարը 'ասքէրի՝ քիւհին Եէհօեատա'ըն օղլու րէ'իս Պէնայա օլուպ՝ նէվպէթինտէ տախի եիրմի 6 տէօրթ պին նէֆէր վար իտի. Պու Պէնայա օթուզլարըն գուվվէթլիօլարաք՝ օթուզլարըն րէ'իսի իտի. Օղլու 'Ամմիզապատ տախի անըն նէվպէթին7տէ իտի. Տէօրտիւնճիւ այ իչին՝ տէօրտիւնճիւ սէրտար Եօապըն գարտաշը Ասահէլ վէ անտան սօնրա օղլու Զէպատիա օլուպ, նէվպէթինտէ տախի եիրմի տէօրթ պին նէֆէր վար իտի. 8 Վէ պէշինճի այ իչին պէշինճի սէրտար Եիզրահլի Շամհութ օլուպ՝ նէվպէթինտէ տախի եիրմի տէօրթ պին նէֆէր 9 վար իտի. Վէ ալթընճը այ իչին ալթընճը սէրտար Թէգօ'լու 'Իգգէշին օղլու 'Իրա օլուպ՝ նէվպէթինտէ տախի եիր10մի տէօրթ պին նէֆէր վար իտի. Վէ եէտինճի այ իչին եէտինճի սէրտար պէնի Էֆրայիմտէն օլան Փէլօնի Հէլէս օլուպ՝ նէվպէթինտէ տախի եիրմի 11 տէօրթ պին նէֆէր վար իտի. Սէքիզինճի այ իչին սէքիզինճի սէրտար Զարահիլէրտէն օլան Հուշաթի Սիպպէքայ օլուպ՝ նէվպէթինտէ տախի եիրմի 12 տէօրթ պին նէֆէր վար իտի. Տօգուզունճու այ իչին տօգուզունճու սէրտար Պէնեամինլիլէրտէն օլան 'Անաթօթի Ապի'էզէր օլուպ՝ նէվպէթինտէ տախի եիրմի տէօրթ պին նէֆէր վար իտի. 13 Օնունճը այ իչին օնունճը սէրտար Զարահիլէրտէն օլան Նէթօֆաթի Մահարայ օլուպ՝ նէվպէթինտէ տախի եիրմի 14 տէօրթ պին նէֆէր վար իտի. Օն պիրինճի այ իչին օն պիրինճի սէրտար պէնի Էֆրայիմտէն օլան Փիր'աթօնի Պէնաեա օլուպ՝ նէվպէթինտէ տախի եիրմի 15 տէօրթ պին նէֆէր վար իտի. Օն իքինճի այ իչին օն իքինճի սէրտար 'Օթնիէլլիլէն օլան Նէթօֆաթի Խէլտայ օլուպ՝ նէվպէթինտէ տախի եիրմի տէօրթ պին նէֆէր վար իտի.

16 Իսրայէլին գապիլէլէրինին հիւքիւմտարլարը իսէ Ռուպէնիլէրին հիւքիւմտարը Էլի'էզէր իպնի Զիքրի վէ Սիմ'օնիլէրին հիւքիւմտարը Շէֆաթիա իպնի Մա'ա17քա, Լէվիլիլէրին հիւքիւմտարը Հաշապիա իպնի Գէմուէլ, վէ Հարունիլէրին հիւքիւմ18տարը Սատուգ, Եէհուտա սըպթընըն հիւքիւմտարը Տավուտըն գարտաշլարընտէն օլան *Էլիհու վէ Իսսաքարիլէրին հիւքիւմ19տարը 'Օմրի իպնի Միքայէլ, Զէպուլօնիլէրին հիւքիւմտարը Իշմա'եա իպնի 'Օպատիա, Նէֆթալիլէրին հիւքիւմտարը 20 Եէրիմօթ իպնի 'Ազրիէլ, Պէնի Էֆրայիմին հիւքիւմտարը Հօշա' իպնի 'Ազազիա վէ Մանասսէնին նըսըֆ սըպթընըն հիւքիւմտարը Եօէլ իպնի Փէտա'իա, 21 Ճիլ'ատտա պուլունան Մանասսէնին նըսըֆ սըպթընըն հիւքիւմտարը Իտտօ իպնի Զաքարիա, վէ Պէնեամինլիլէրին 22 հիւքիւմտարը Եա'աշիէլ իպնի Ապնէր, Տանիլէրին հիւքիւմտարը 'Ազարէլ իպնի Եէրօհամ իտի. Իսրայէլին սըպթլարընըն սէրտարլարը պունլար իտի.

23 Վէ Տաւուտ եիրմի եաշընտան աշաղը օլանլարը սայմատը, զիրա ՌԱՊՊ Իսրայէլի կէօքլէրին եըլտըզլարը գատար թէքթիր էտէճէյինի վա'տ էյլէմիշ իտի. 24 Եօապ իպնի Սէրուեա սայմաղա պաշլատը իսէ տէ' թէքմիլ էթմէտի, չիւնքի պու սէպէպտէն Իսրայէլ իւզէրինէ գազապ կէլտի. վէ սայըլը Տաւուտ մէլիքին թէվարիխի քիթապընտա գայտ օլունմատը.

25 Վէ մէլիքին խազինէլէրի իւզէրինէ 'Ազմիէլ իպնի 'Ատիէլ նազըր օլուպ, թարլալարտա վէ շէհիրլէրտէ վէ քէօյլէրտէ վէ գալ'էլէրտէ պուլունան անպարլար իւզէրինէ Եօնաթան իպնի 26 'Օզզիա նազըր իտի. Վէ թարլատա իշլէյէն էհլ ի զիրա'աթ իւզէրինէ 'Էզրի 27 իպնի Քէլուպ նազըր իտի. Վէ պաղլար իւզէրինէ Ռամաթլի Շիմ'ի նազըր

---

*Եախուտ՝ Էլիապ

իտի. վէ շէրապ մախզէնլէրի իչիւն օ-
լան պաղլարըն մահսուլիւ իւզէրինէ Շիֆ-
28 մի Զապտի նազըր իտի. վէ Շէֆէլատա-
կի զէյթունլըգլար իլէ ճիւմմէյզ ա-
ղաճլարը իւզէրինէ Ճէտէրլի Պա'ալհա-
նան նազըր իտի. վէ եաղ մախզէնլէրի
29 իւզէրինէ Եոաշ նազըր իտի. վէ Շա-
րոնտա օթլայան սըղըրլար իւզէրինէ
Շարոնլի Շիթրայ նազըր իտի. վէ օվա-
լարտա օլան սըղըրլար իւզէրինէ Շա-
30 ֆաթ իպն ի 'Ատլայ նազըր իտի. վէ
տէվէլէր իւզէրինէ Իսմա'էլի 'Օպիլ՝ վէ
մէրքէպլէր իւզէրինէ Մէրոնոթի Եէ-
31 հտէեա նազըր իտի. վէ գոյուն սիւ-
րիւլէրի իւզէրինէ Հաճարի Եազիզ նա-
զըր իտի։ Բունլարըն ճիւմլէսի Տաւութ
մէլիքին էմվալ ու էմլաքը իւզէրինէ նա-
զըր վէքիլլէր.

32 Վէ Տաւութըն 'ամուճասը Եօնաթան
'աքըլ վէ 'ալիմ պիր ատէմ օլուպ միւս-
թէշար իտի. վէ Եէհիէլ իպն ի Հաքմօ-
նի մէլիքին օղուլլարը իլէ պուլունուր
33 իտի. վէ Ախիթօֆէլ՝ մէլիքին միւսթէ-
շարը վէ Էրէքլի Հուշայ մէլիքին տոսթու
34 իտի. վէ Ախիթօֆէլտէն սօնրա Եէհօ-
եատա՝ իպն ի Պէնայա վէ Ապիաթար
օլուպ, մէլիքին 'ասքէրի Եօապ իտի.

ՊԱՊ 28

1 Վէ Տաւութ Իսրայէլին քեաֆֆէ ի րու-
'էսասընը, սըպթլարըն րու'էսասընը,
վէ նէվպէթ իլէ մէլիքին խըտմէթինտէ
պուլունան 'ասաքիրին ռէիսլէրինի,
վէ պին պաշըլար իլէ եիւզ պաշըլարը,
վէ մէլիքին վէ օղուլլարընըն քեաֆֆէ ի
էմվալ ու էմլաքընըն նազըրլարընը, վէ
խատըմլարը վէ էսհապ ը գուվվէթ իլէ
պիլ ճիւմլէ գահրամանլարը Եէրուշալի-
2 մէ ճէմ' էթտի. վէ մէլիք Տաւութ ա-
յաղա գալգըպ տէտի քի. Եա պիրատէր-
լէրիմ վէ գավմըմ, պէնի տինլէյինիզ.
ՐԱՊՊԸՆ թապութ իլ 'ահտի վէ Ալլա-
հըմըզըն այագլարընա պասամագ իչիւն
խաթիրճեմաթ էտէճէք պիր պէյթ ինշա
էթմէյի արզու էյլէտիմ, վէ ինշասը ի-
3 չիւն թէտարիք կէօրմիւշ իտիմ տէ, Ալ-
լահ պանա՝ Սէն մուհարէպէ ատէմի-
սին, չօգ գան տէօքտիւյիւն հասէպի-
լէ իսմիմէ պիր պէյթ ինշա էթմէյէճէք-
4 սին՝ տէտի. վէ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ
պէպամըն պիւթիւն խանէտանընտան պէ-
նի Իսրայէլ իւզէրինէ իլ էլ էպէտ մէլիք օլ-
մագ իչիւն պէնի ինթիխապ էյլէտի. զի-
րա րի'ասէթ իչիւն Եէհուտայը, վէ
պէյթ ի Եէհուտատա պէպամըն խա-
նէտանընը ինթիխապ իլէ պէպամըն օղ-
լու իւզէրինէ մէլիք նասպ էթմէյէ քէ-
տէրինէ օղուլլարը արասընտա պէնի
5 պէգէնի օլտու. վէ ՐԱՊՊ պանա չօք օ-
ղուլլար վէրիպ՝ օղուլլարըմըն ճիւմլէ-
սինտէն օղլում Սիւլէյմանը՝ ՐԱՊՊԸՆ
Իսրայէլ իւզէրինէ օլան հիւքիւմէթ
թախթընա ճիւլուս էթմէք իչիւն ին-
6 թիխապ էյլէտի. Վէ պանա՝ Օղլուն Սիւ-
լէյմանըն պէնիմ պէյթիմի վէ հավլիլա-
րըմը ինշա էտէճէք տիր. զիրա անը քէ-
նտիմէ օղուլ օլմագ իւզրէ ինթիխապ էթ-
տիմ, պէն տախի անա փէտէր օլա-
7 ճագըմ. Վէ պու կիւն օլտուղը կիպի պէ-
նիմ էվամիրիմ ու ահքեամըմը իճրա էթ-
մէյէ տէվամ էտէրսէ՝ անըն հիւքիւմէ-
թինի իլ էլ էպէտ սապիթ գըլաճագըմ
8 տէտի. Վէ շիմտի, ՐԱՊՊԸՆ ճէմա'աթը
օլան պիւթիւն Իսրայէլին հուզուրընտա
Ալլահըմըզ իշիտիր իքէն, սիզ տախի
էտինիզ քի Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ ճէմի'
էվամիրինի հըֆզ ու թէֆթիշ էյլէյինիզ,
թա քի պու էյի արզը թէմէլլիւք է-
տիպ՝ անը սիզտէն սօնրա էվլատլարը-
նըզա իլ էլ էպէտ միրաս պըրագասընըզ։

9 Էյ օղլում Սիւլէյման, սէն տախի փէ-
տէրինին Ալլահընը պիլիպ՝ գալպ ի սա-
լիմ վէ խօշնուտի իլէ անա խըտմէթ
էյլէ. զիրա ՐԱՊՊ ճիւմլէ գալպլէրի թէֆ-
թիշ էտիպ՝ թէսավվուրաթ ը էֆքեա-
րըն ճիւմլէսինի պիլիր. էյէր անը թա-
լէպ էտէր իսէն՝ անը պուլուրսըն, վէ
էյէր անը թէրք էտէրսէն՝ օ տախի
10 սէնի իլ էլ էպէտ րէտտ էտէր. Շիմտի
տիգգաթ էյլէ, զիրա ՐԱՊՊ՝ մագտիս
օլմագ իւզրէ պիր պէյթ ինշա էթմէք
իչիւն՝ սէնի ինթիխապ էյլէտի. ճէսուր
օլ վէ իճրա էյլէ.

11 Վէ Տաւուտ օղլու Սիւլէյմանա էյվանըն վէ պէյթլէրին օտալարընըն վէ խազինէլէրինին վէ ֆէվգանի օտալարի վէ իչ օտալարընըն վէ պէյթ ի քէֆարէթին
12 րէսմինի, Վէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ հավլուլարը վէ էթրաֆտա պուլունան ճիւմլէ օտալար վէ պէյթ Ալլահըն խազինէլէրի վէ թագտիս օլունան շէյլէրին
13 խազինէլէրինին, Վէ քէհէնլէրին իլէ Լէվիլէրին նէվպէթլէրինին վէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ հէր նէվ' խըզմէթլէրի վէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ խըզմէթի իչիւն օլան էտէվաթըն՝ հանի Ռուհ վասըթասըյլէ քէնտիսինէ իլքա օլունան շէյլէրին ճիւմ-
14 լէսինին րէսմինի վէրտի։ Ալթընտան հէր նէվ' խըզմէթ իչիւն քուլլանըլաճագ ճէմի'ի էտէվաթըն ալթունու վէզնինի, վէ ճէմի'ի կիւմիւշ էտէվաթ իլէ հէր նէվ' խըզմէթ իչիւն օլաճագ էտէվա-
15 թըն վէզնինի, Վէ հէր շէմ'տան իլէ գանտիլլէրինին վէզնինէ կէօրէ ալթըն շէմ'տանլարըն վէ ալթըն գանտիլլէրինին վէզնինի, վէ կիւմիւշ շէմ'տան, հէրէք անըն գանտիլլէրի իչիւն հէր շէմ'տանըն իսթի'մալինէ կէօրէ կիւմիւշ
16 շէմ'տանլարըն վէզնինի, Վէ հուզուր էքմէքլէրինին սօֆրալարընըն հէր պիրի իչիւն օլաճագ ալթունըն վէզնինի, վէ կիւմիւշ սօֆրալարըն կիւմիւշիւնիւ,
17 Վէ խալիս ալթունտան օլաճագ չաթալլար վէ քասէլէր վէ թասլար վէ ալթուն լէյէնլէրին հէր պիրի իչիւն օլաճագ վէզնի, վէ հէր կիւմիւշ լէյէնին
18 վէզնինի, Վէ պուխուր մէզպահը իչիւն թասֆիյէ օլունմուշ ալթունտան վէզնինի, վէ գանատլարընը ուզաթարագ ՐԱՊՊԸՆ թապութ ու-լ 'ահտընը էօրթէճէք օլան քէրուպիլէր 'արապասընըն րէսմի իչիւն օլաճագ ալթունըն վէզնինի թա'րիֆ
19 էթթի, Քիթապէթինի՝ հանի պու րէսմին քաֆֆէ ի թաֆսիլաթընը ՐԱՊՊ իւզէրիմէ օլան էլիյլէ պիլ թահրիր պանա պէյան էյլէտի՝ տէտի։

20 Վէ Տաւուտ օղլու Սիւլէյմանա խիթապէն, Ճէսուր օլ, կիւճլէն վէ իճրա էյլէ. խաւֆ ու խաշյէթ էթմէ. զիրա Ալլահըմ օլան ՐԱՊՊ Ալլահ սէնին իլէ օլաճագ՝ պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ խըզմէթի իչիւն օլան իշլէրին ճիւմլէսինի թէքմիլ էտինճէյէ տէկին՝ սէնի թէրք էթմէյէ-
21 ճէք վէ սէնի պըրագմայաճագ տըր։ Վէ իշթէ պէյթ Ալլահըն պիւթիւն խըզմէթի իչիւն քէհէնլէր իլէ Լէվիլէրին նէվպէթլէրի վար տըր, վէ հէր նէվ' խըզմէթ իչիւն հէր կէօնիւլիւ ճէօնիւլլիւ էրպապը մա'րիֆէթին ճիւմլէսի սէնինլէ օլուր, ռուէսա ի գավմին քիւաֆֆէսի սէնին էմրինէ մունգատըր տըր՝ տէտի։

ՊԱՊ 29

1 Վէ մէլիք Տաւուտ ճէմա'աթըն քիւաֆֆէսինէ խիթապէն, Ալլահըն թէֆրիգ վէ ինթիխապ էյլէտիյի օղլում Սիւլէյման կիւճիւք վէ նազիք օլուպ իշ 'ամէլի 'ազիմ տիր. զիրա պու սէրայ ինսան իչիւն օլմայըպ՝ ՌԱՊՊ Ալլահ իչիւն տիր։
2 Պաշգաճա պէն պիւթիւն իգթիտարըմ իլէ Ալլահըմըն պէյթի իչիւն ալթուն էշեա իչիւն ալթունը, վէ կիւմիւշ էշեա իչիւն կիւմիւշ, վէ պիրինճ էշեա իչիւն պիրինճ, վէ տէմիր էշեա իչիւն տէմիր, վէ աղաճ էշեա իչիւն աղաճ, վէ 'աղիգ թաշլարը վէ թէրսի' իչիւն թաշլար, վէ թէզյինաթ իչիւն րէնկեարէնկ թաշլար, վէ հէր նէվ' գըյմէթլի թաշլար վէ քէսրէթ իւզրէ մէրմէր թաշլարը թէտարիք էյ-
3 լէտիմ, Վէ տախի Ալլահըմըն պէյթինէ օլան քէմալէթ ի մուհապպէթիմտէն նաշի, պէյթ ի մուգատտէս իչիւն թէտարիք էյլէտիյիմ շէյլէրտէն մա'ատա Ալլահըմըն պէյթինէ պէնիմ խասս խազինէմտէ օլան ալթուն իլէ կիւմիւշի
4 տախի, Եա'նի Օֆիր ալթունընտան իւչ պին թալանթ ալթունը վէ պէյթլէրին տիվարլարընը գափլամագ իւզրէ եէտի պին թալանթ խալիս կիւմիւշ վէրտիմ.
5 Ալթունտան՝ ալթուն էշեա իչիւն, վէ կիւմիւշտէն՝ կիւմիւշ էշեա իչիւն, վէ էրպապը սընա'աթըն էլլէրիյլէ օլունաճագ հէր նէվ' իշ իչիւն [illegible]. վէ պու կիւն քիմ քէնտինի ՐԱՊՊԱ

թագտիմէ կէթիրէն քի՞մ վար՝ տէյու։
6 Օլ զէմանտ խանէտան րու՛էսալյէ Իսրայէլին սըպթլարընըն րէ՛իսլէրի վէ պին պաշըլար իլէ եիւզ պաշըլար վէ մէլիքին իշինին նազըրլարը կէօնիւլ խօշլըղը իլէ թագտիմէ կէթիրտիլէր,
7 Պէյթ Ուլլահըն իշի իչիւն պէշ պին թալանթ օն պին տիրհէմ ալթուն վէ օն պին թալանթ կիւմիւշ վէ օն սէքիզ պին թալանթ փիրինճ վէ եիւզ պին թալանթ տէմիր վէրտիլէր։
8 Վէ հէր քիմին եանընտա ճէվհէրլէր պուլունանլար իսէ, Ճէրշօնի Եէհիէլին էլիյլէ պէյթ իւ ՌԱԲԲԸՆ խազինէսինէ վէրտիլէր։
9 Վէ անլէր կէօնիւլ խօշլուղը վէ գալպ ի սալիմ իլէ ՌԱԲԲԱ միւթէպէրրը՛ն թագտիմ էյլէտիքլէրի իչիւն գավմ մէսրուր օլտու. մէլիք Տաւուտ տախի զիյատէսիյլէ մէսրուր օլտու։

10 Վէ Տաւուտ պիւթիւն ճէմա՛աթըն հուզուրընտա ՌԱԲԲԻ համտ ու սէնա էտէրէք, Էյ փէտէրիմիզ Իսրայէլին Ալլահը ՌԱԲԲ, սէն մին էլ էզէլ իլ էլ էպէտ
11 միւպարէք սին. Եա ՌԱԲԲ, 'ազամէթ վէ գուվվէթ վէ ճէլալ վէ ճէմալ վէ մէճտ սէնին տիր. զիրա սէմա իլէ զէմինտէ օլանըն քիւաֆֆէսի սէնին տիր. Եա ՌԱԲԲ, մէլէքիւթ սէնին տիր, վէ ճիւմլէնին իւստավէնա ի միւթա'ա-
12 լը սէն սին. Սէրվէթ իլէ 'իզզէթ սէնտէն օլուպ՝ ճիւմլէնին Ամիրի սէն սին. գուվվէթ վէ գուտրէթ սէնին էլինտէ օլուպ՝ ճիւմլէյէ ի՛թա ի 'ազամէթ վէ
13 գուտրէթ սանա մախսուս տըր. Վէ շիմտի, եա Ալլահըմըզ, սանա շիւքր վէ
14 իսմ ի ճէլիլինէ համտ էտէրիզ. Լաքին պէն քի՞մ իմ, գավմըմ տախի քի՞մ տիր քի պէօյլէ միւթէպէրրը՛էն թագտիմէ կէթիրմէյէ միւգթէտիր օլալըմ. զիրա հէր շէյ սէնտէն օլուպ՝ սէնին
15 էլինտէն սանա վէրտիք. Զիրա պիզ սէնին հուզուրընտա ճէմի՛ի էճտատըմըզ միսիլլի ղարիպ վէ միւսաֆիրլէր իզ. զէմին իւզէրինտէ էյյամըմըզ կէօլկէ կիպի օլուպ՝ պագի պիր շէյ եօգ տըր։
16 Եա Ալլահըմըզ ՌԱԲԲ, իսմ ի մուգատտէսին իչիւն սանա պիր պէյթ ինշա էթմէք իւզրէ, թէտարիք էյլէտիյիմիզ պու խազինէնին քիւաֆֆէսի սէնին էլինտէն օլուպ՝ ճիւմլէսի սէնին-
17 տիր. Եա Ալլահըմ, սէնին՝ գալպլէրի թէֆթիշ վէ իսթիգամէթի թահսին էյլէտիյինի պիլիրիմ. Պէն տախի իսթիգամէթ ի գալպ վէ խօշնուտլուգլէ պու շէյլէրին քիւաֆֆէսինի թագտիմ էյլէտիմ. Վէ շիմտի պուրատա պուլունան գավմինըն խօշնուտլուգլէ սանա թագտիմ էթտիքլէրինի մէսրուրէթլէ միւշահէտէ
18 էյլէտիմ. Էյ Եճտատըմըզ Ապրահամ վէ Իսհագ վէ Իսրայէլին Ալլահը ՌԱԲԲ, սէնին գավմինըն գալպլէրինին թէսավվուրաթ ը էֆքեարընտա պունու էլէ էպէտ հըֆզ էյլէ, վէ անլէրին գալպլէրինի
19 քէնտինէ մէյլ էթտիր. Վէ սէնին էվամիր վէ շէհատաթ վէ ահքեամընը հըֆզ վէ ճիւմլէսինի իճրա վէ թէտարիքաթընը կէօրտիւյիւմ սէրայը ինշա իչին օղլում Սիւլէյմանա գալպ ի քեամիլ իհսան էյլէ՝ տէյու։

20 Վէ Տաւուտ պիւթիւն ճէմա՛աթա խիթապէն՝ Շիմտի Ալլահընըզ ՌԱԲԲԻ համտ ու սէնա էյլէյինիզ՝ տէմէսի իւզէրինէ, պիւթիւն ճէմա՛աթ էճտատլարընըն Ալլահը օլան ՌԱԲԲԱ համտ ու սէնա էթտիլէր, վէ էյիլէրէք ՌԱԲԲԱ վէ մէլիքէ 'արզ ը 'ուպուտիյյէթ էթտի-
21 լէր. Վէ էրթէսի կիւն ՌԱԲԲԱ զէպիհէլէր զէպհ էտիպ՝ միւհրագալար թագտիմ էյլէտիլէր, պին 'ատէտ պողա վէ պին 'ատէտ գօչ վէ պին 'ատէտ գուզու, վէ անլէրին թագտիմէ ի մէյիապաթլարը վէ քէաֆֆէ ի Իսրայէլ իչիւն քէսրէթ իւզրէ զէպիհէլէր [illegible]
22 տիլէր. Վէ օլ կիւն մէսէրրէթ ի 'ազիմէ իլէ ՌԱԲԲԸՆ հուզուրընտա եէյիփ իչտիլէր. Վէ Սիւլէյման իպն ի Տաւուտ իքինճի տէֆ'ա օլարագ մէլիք նասպ [illegible] ՌԱԲԲ իչին
23 մէսհ էթտիլէր. Վէ Սիւլէյման փէտէրի Տաւուտըն՝ եէրինէ ՌԱԲԲԸՆ թախթընա մէլիք օլարագ ճիւլուս էյլէտի վէ խայլի միւվաֆֆագ օլտու. քեաֆֆէ ի Իսրայէլ անա իթա'աթ էյ-

24 լէրի վէ քեաֆֆէ ի րուէսա իլէ էսհապը գուվվէթ վէ Տաուտ մէլիքին օղուլլարընըն ճիւմլէսի տախի մէլիք Սիւ-
25 լէյմանա իթա'աթ էթտիլէր. ՌԱԲԲ տախի պիւթիւն Իսրայէլին հուզուրունտա Սիւլէյմանը զիյատէսիյլէ թա'զիմ էտիփ՝ անտէն էվվէլ Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք պուլունանլարըն հիչ պիրիսինին մալիք օլմատըղը հաշմէթ ի միւլուքանէյի անա իհսան էյլէտի.

26 Պէօյլէճէ Տաուտ իպն ի Եէսսէ քեաֆֆէ ի Իսրայէլ իւզէրինէ իճրա ի հիւ-
27 քիւմէթ էտիփ. Անըն Իսրայէլ իւզէրինէ օլան միւտտէթ ի հիւքիւմէթի գըրգ սէնէ օլուպ. Հէպրօնտա եէտի սէնէ վէ Եէրուշալիմտէ օթուզ իւչ սէնէ
28 հիւքիւմէթ էյլէտի. Վէ 'էօմրիւլէ սէրվէթ վէ 'իզզէթճէ տօյմուշ օլարագ՝ գիւզէլ պիր իխթիյարլըգտա վէֆաթ էտիփ, օղլու Սիւլէյման անըն եէրինէ
29 մէլիք օլտու. Վէ Տաուտ մէլիքին ա'մալը իպթիտասընտան սօնընա գատար՝ իշթէ Նէպի Սամուէլին քիթապընտա վէ Նաթան փէյղամպէրին քիթապընտա
30 վէ Նէպի Ճատըն քիթապընտա. Անըն պիւթիւն հիւքիւմէթի վէ շէճա'աթը, վէ անա վէ Իսրայէլէ վէ ախարլարըն ճիւմլէ հիւքիւմէթլէրինէ վագը' օլան վուգու'աթլէ պէրապէր մուհարրէր տիր.

ԹԷՎԱՐԻԽ Ի ՍԱՆԻ

ԲԱԲ 1

1 Վէ Սիւլէյման իպն ի Տաուտ հիւքիւմէթինտէ թէզիյիտ ի գուվվէթ էյլէտի. վէ Ալլահը ՌԱԲԲ անըն իլէ օլուպ՝ անը զի-
2 յատէսիյլէ մու'աղղամ գըլտը. Վէ Սիւլէյման պիւթիւն Իսրայէլէ՝ եա'նի պին պաշը իլէ եիւզ պաշըլարա վէ հաքիմլէրէ վէ պիւթիւն Իսրայէլին քեաֆֆէ ի րուէսասընա՝ եա'նի խանէտան
3 րէ'իսլէրինէ սէօյլէտի. Վէ Սիւլէյման վէ քէնտիսի իլէ պէրապէր պիւթիւն ճէմա'աթ Ճիպ'օնտա վագը' միւրթէֆի'այէ կիթտիլէր. զիրա ՌԱԲԲԸՆ գուլու Մուսանըն պէրրիյէտէ եափտըղը օթաղը՝ Ալլահըն ճէմա'աթ չատըրը օրա-
4 տա իտի. Ֆագաթ Տաուտ Ալլահըն թապութունու Գիրիաթ-եա'արիմտէն անըն իչիւն թէտարիք էյլէտիյի մահալլէ կէթիրմիշ իտի. զիրա Տաուտ անա Եէրուշալիմտէ պիր չատըր գուր-
5 մուշ իտի. Վէ Պէսալէլ իպն ի Ուրի իպն ի Հուրըն ինշա էթտիյի պագըր մէզպահ օրատա ՌԱԲԲԸՆ չատըրը էօնիւնտէ պուլունուրտու. Սիւլէյման իլէ
6 ճէմա'աթ անը թալէպ էթտիլէր. Վէ Սիւլէյման օրատա ՌԱԲԲԸՆ հուզուրունտա ճէմա'աթ չատըրընըն պագըր մէզպահը եանընտա չըգըպ՝ անըն իւզէրինտէ պին մուհրագա թագտիմ էյլէտի.

7 Օլ կէճէ Ալլահ Սիւլէյմանա կէօրիւնիւպ անա՝ Թալէպ էյլէ, սանա նէ՞ վէ-
8 րէյիմ՝ տէտի. Սիւլէյման տախի Ալլահա՝ Սէն փէտէրիմ Տաուտա պէօյիւք պիր մէրհամէթ կէօստէրտէք՝ պէնի
9 անըն եէրինէ մէլիք նասպ էյլէտին. Վէ շիմտի, եա ՌԱԲԲ Ալլահ, փէտէրիմ Տաուտա օլան վա'տլէրին սապիթ օլսուն, զիրա սէն պէնի՝ քէսրէթ ճիհէթիյլէ եէրին թօզը գատար օլան պիր գավմ
10 իւզէրինէ մէլիք նասպ էյլէտին. Վէ շիմտի պու գավմըն հուզուրունտա տուխուլ ու խուրուճըմ իչիւն պանա հիքմէթ վէ 'իլմ իհսան էյլէ. զիրա պու պէօյիւք գավմինա քի՞մ հաքիմ օլապիլիր՝ տէտի.

11 Վէ Ալլահ Սիւլէյմանա խիթապէն՝ Պու-
տըրըր սէնին գալպինտէ պուլունուպ՝
սէրվէթ վէ էմվալ վէ 'իզզէթ վէ տա-
խի տուշմէնլէրինին ճանլարընը թա-
լէպ էթմէյիպ, ուզուն 'էօմիւր տախի տա-
լէպ էյլէմէյէրէք, անճագ սէնի մէլիք նասպ
էթտիյիմ գավմիմա հիւքմ էթմէք իւզ-
րէ քէնտինէ իչիւն հիքմէթ վէ 'իլմ թա-
12 լէպ էյլէտիյին էճլէն, Սանա հիքմէթ
վէ 'իլմ իհսան օլունտու. Սանա սէր-
վէթ վէ էմվալ վէ 'իզզէթ տախի վէ-
րիրիմ, շէօյլէքի սէնտէն էվվէլ օ-
լան մէլիքլէրին պիրիսի իքթիսապ էթմէ-
միշ, վէ սէնտէն սօնրա տախի միսլի
13 օլմայաճագ տըր՝ տէտի. Պա'տէհու Սիւ-
լէյման ճիպ'օնտա օլան միւրթէֆի'ա-
տէն, Ճէմա'աթ չատըրը էօնիւնտէն
Երուսաղիմէ 'ավտէթ էյլէյիպ՝ Իսրայէլ
իւզէրինէ իճրա ի հիւքիւմէթ էյլէտի:
14 Վէ Սիւլէյման 'արապա իլէ սուվարի
թօփլայըպ՝ պին տէօրթ եիւզ 'ատէտ
'արապասը վէ օն իքի պին նէֆէր սու-
վարիսի վար իտի. պունլարը տախի 'ա-
րապա շէհիրլէրինտէ վէ մէլիքին եանըն-
15 տա Երուսաղիմտէ եէրլէշտիրտի. Վէ
մէլիք Երուսաղիմտէ կիւմիւշ իլէ ալ-
թունու թաշլար կիպի 'ատէ [illegible]
տիյ՝ վէ էրզ աղաճլարընը քէսրէթ ճի-
հէթիյլէ օվատա պուլունան ճիւմմէզ
16 աղաճլարը կիպի թէքսիր էյլէտի. Վէ
Սիւլէյման իչիւն Միսըրտան աթլար կէ-
թիրիլիր իտի. մէլիքին թիւճճարը թա-
գըմը անլարը մու'այյէն պիր պահա իլէ
17 պէօլիւք պէօլիւք ալըրլար իտի. Վէ
Միսըրտան պիր 'արապայը ալթը եիւզ
վէ պիր աթը եիւզ էլլի շէքէլ կիւմիւ-
շէ ալըպ կէթիրիրլէր իտի. Վէ պէօյլէ-
ճէ տախի Հիթթիլէրին ճիւմլէ մէլիքլէ-
րի վէ Սիւրիանըն մէլիքլէրի իչիւն ան-
լէրին էլլէրիյլէ կէթիրիլիր իտի.

ՊԱՊ 2

1 Վէ Սիւլէյման ՌԱՊՊԻՆ իսմի իչիւն
պիր պէյթ, հէմ տախի պիր սէրայ ը
միւլուքանէ ինշասընա գարար վէրտի.
2 Վէ Սիւլէյման եէթմիշ պին նէֆէր
համմալ, վէ տաղտա սէքսէն պին նէ-
ֆէր պալթաճը, [illegible] իւզէրլէրինէ իւչ պին
ալթը եիւզ նէֆէր նազըր թա'յին է-
յլէտի.
3 Վէ Սիւլէյման Սուր մէլիքի Հիրա-
մա խապէր կէօնտէրիպ՝ տէտիքի. Տա-
վուտա եափտըղըն՝ կէնտինին իգամէթ
իչիւն պիր պէյթին ինշասընա լազըմ օ-
լան էրզ աղաճլարը կէօնտէրտիյին կիպի
4 պանա տա էյլէ. Իշթէ պէն Ալլահըմ
ՌԱՊՊԱ թագտիս օլունմաղ, վէ անըն
հուզուրընտա խօշ րա'իհալը պուխուր
եագմաղ, վէ տայիմի օլան հազըր
էքմէյինի գօմաղ՝ էրթէ, վէ Իսրայէլէ
էլ-էպէտ ֆարզ օլան սապահ վէ աք-
շամ վէ սէպթ կիւնլէրի վէ այ պաշ-
լարը վէ Ալլահըմըզ ՌԱՊՊԻՆ պայրամ-
լարընտա միւհրագալար թագտիմ էթ-
մէք իչիւն անըն իսմինէ պիր պէյթ ինշա
5 էտիյօրըմ. Վէ ինշա էտէճէյիմ պէյթ
'ազիմ օլաճագ, զիրա Ալլահըմըզ ճիւմ-
6 լէ իլահլարտան ա'զամ տըր. Վէ սէմա-
վաթ իլէ սէմա իւս սէմավաթ անը գա-
պիլ օլամայաճաղը հալտէ, անա պիր պէյթ
ինշա էթմէյէ քիմ գատիր տիր. Պէն
տախի քիմ իմ քի անա պիր պէյթ ին-
շա էտէյիմ. անճագ հուզուրընտա
պուխուր եագմաճագ իչիւն [illegible]
7 էտիյօրըմ. Վէ շիմտի ալթուն վէ կիւ-
միւշ վէ պագըրտան վէ տէմիր վէ էրղա-
վանի վէ գըրմըզը վէ լաճիվէրտ գու-
մաշ իշլէմէյէ մահիր, վէ հէքքաք իշլէ-
մէ հիւնէրլի պիր ատէմ կէօնտէրիպ Տա-
վուտըն թէտարիք էթտիյի վէ Եհու-
տայէտէ վէ Երուսաղիմտէ եանըմտա
պուլունան էրպապը մա'րիֆէթ օլան-
լար իլէ պուլունմագ իւզրէ պանա
8 կէօնտէր. Հէմ տախի պանա Լիպան-
տան էրզ աղաճլարը վէ չամ աղաճլա-
րը վէ ալմուկ աղաճլարը կէօնտէր.
զիրա սէնին գուլլարընըն Լիպանտա
աղաճ քէսմէքլիքտէ մա'րիֆէթլի օլտուգ-
լարընը պիլիրիմ, վէ իշթէ պէնիմ
գուլլարըմ սէնին գուլլարըն իլէ պէ-
9 րապէր պուլունաճագ տըր. Վէ պի-
նա էտէճէյիմ պէյթ 'ազիմ վէ հայրէթ-
պախշ օլաճագը ճիհէթլէ՝ պանա չօ-

րէթ իւզրէ քէրէսթէ հազըրլասընլար.
10 Վէ իշթէ աղաճ քէսէճէք օլան գուլլարընա
եիրմի պին քօր թէմիզ պուղտայ
վէ եիրմի պին քօր արփա վէ եիրմի
պին պաթ շէրապ վէ եիրմի պին
պաթ եաղ վէրիրիմ՝ տէտի.
11 Սուր մէլիքի Հիրամ տախի պու թահրիր
Սիւլէյմանա՝ ՌԱՊՊ քէնտի գավմընը
սէվտիյի իչիւն սէնի անլարըն իւզէրինէ
մէլիք նասպ էյլէտի՝ տէյիւ ճէ-
12 վապ կէօնտէրտի. Վէ տախի Հիրամ՝
Սէմավաթը վէ եէրի խալգ էտէն Իսրայէլին
Ալլահը ՌԱՊՊ միւպարէք օլսուն
քի ՌԱՊՊԱ պիր պէյթ իլէ քէնտինէ
միւլուքանէ պիր սէրայ ինշասը
իչիւն Տաւուտ մէլիքէ հիքմէթ վէ 'իլմ
13 սահիպի 'աքըլլը պիր օղուլ վէրտի. Վէ
շիմտի պէն տախի 'աքըլլը վէ մա'րիֆէթլի
օլան գայֆամ Հիրամը կէօն-
14 տէրիյօրըմ. Պու տախի փէտէրի Սուրլը
օլուպ՝ Տան գըզլարընտան պիր գարընըն
օղլու պուլունարագ՝ ալթուն
վէ կիւմիւշ վէ փիրինճ վէ տէմիր վէ
թաշ վէ աղաճ վէ էրղուվանի վէ լաճիվէրտ
վէ ինճէ քէթէն վէ գըրմըզը
գումաշ իշլէմէյէ վէ հէր նէվ' հաքքաք
իշլէմէյէ մահիր օլուպ, սէնին էրպապը
մա'րիֆէթ ատէմլէրին վէ էֆէնտիմ
փէտէրին Տաւուտըն էրպապը մա'րիֆէթ
ատէմլէրի իլէ պէրապէր քէնտիսինէ
թէքլիֆ օլունան հէր նէվ'
հիւնէրլի իշլէրի իճրայա միւսթա'ի-
15 տիր. Վէ շիմտի էֆէնտիմ թէքլիֆ
էթտիյի պուղտայ վէ արփա վէ եաղ
վէ շէրապը գուլլարընա կէօնտէրսին.
16 Պիզ տախի սանա լազըմ օլանը գատար
Լիպանտան աղաճ քէսիպ՝ անլարը
սանա Եաֆայա սալլար իլէ տէնիզտէն
կէթիրիրիզ, վէ սէն անլարը Երուսաղիմէ
կէօթիւրէճէքսին՝ տէտի.
17 Վէ Սիւլէյման Իսրայէլ տիյարընտա
պուլունան էճնէպիլէրին ճիւմլէսինի՝
փէտէրի Տաւուտըն էթտիյի թահրիր ի
նուֆուստան սօնրա թահրիր էթտիրինճէ,
անլէր եիւզ էլլի իւչ պին ալթը
եիւզ նէֆէրտէն 'իպարէթ պուլուն-
18 տըլար. Վէ անլարտան եէթմիշ պինինի
համմալ վէ սէքսէն պինինի տաղտա
պալթաճը վէ իւչ պին ալթը եիւզիւնի
անլարը իշլէթմէք իչիւն նազըր թա'յին
էյլէտի.

ՊԱՊ 3

1 Վէ Սիւլէյման Երուսաղիմտէ Մօրիյա
տաղընտա փէտէրի Տաւուտա ՌԱՊՊԸՆ
կէօրիւնտիւյիւ եէրտէ՝ եանի Տաւուտըն
Եէպուսի Օռնանըն խարմանընտա թէհիյէ
էյլէտիյի մէվգիինտէ պէյթ ի
2 ՌԱՊՊԸ ինշա էթմէյէ պաշլատը. Վէ
հիւքիւմէթինին տէօրտիւնճիւ սէնէսինին
իքինճի այըն իքինճի պինայա
3 պաշլատը. Վէ պէյթ Ալլահըն պինա
էթմէք իչիւն Սիւլէյմանըն գօյտուղու թէմէլ
պու իտի, քատիմ էօլչիւյէ
թուլը ալթմըշ զիրա՛ վէ 'արզը եիրմի
4 զիրա՛ իտի. Վէ էօնիւնտէքի ծլան էյվանըն
թուլը պէյթին 'արզընա կէօրէ եիրմի
զիրա՛ օլուպ՝ իրթիֆա'ը տախի եիւզ
եիրմի զիրա՛ իտի. վէ անը տախիլէն
5 խալիս ալթուն իլէ գափլատը. Վէ
պէյթ ի 'ազիմի չամ աղաճլարըյլէ գափլայըպ,
պունու տախի խալիս ալթուն
իլէ գափլայարագ՝ անըն իւզէրինէ
խուրմա աղաճլարըյլէ զինճիրլէր նագշ
6 էթտի. Վէ պէյթի զիյնէթ իչիւն գըյմէթ
թաշլար իլէ թէզյին էյլէտի,
ալթուն տախի Փարվայիմ ալթունը ի-
7 տի. Վէ պէյթին քիրիշլէրինի վէ գափու
էշիքլէրինի վէ տիվարլարընը վէ
գափուլարընը ալթուն իլէ գափլայըպ՝
տիվարլար իւզէրինէ քէրուպիլէր նագշ
էթտի.
8 Վէ պէյթ ի գուտս իւլ ագտասը ինշա
էթտի. պու տախի թուլէն պէյթին
'արզընա կէօրէ եիրմի զիրա՛ վէ 'արզըն
եիրմի զիրա՛ օլուպ՝ անը ալթը
եիւզ թալանթ խալիս ալթուն իլէ
9 գափլատը. Վէ միխլարըն վէզնի էլլի
շէր միսգալ ալթուն իտի. Ֆէվգանի
օտալարը տախի ալթուն իլէ գափլատը.
10 Վէ պէյթ ի գուտս իւլ ագտաստա իքի
'ատէտ օյմա քէրուպի եափըպ՝ ան-
11 լէրի ալթուն իլէ գափլատը. Քէրուպի-

լէրին գանատլարը թուլէն եիրմի զըրա՛
օլուպ, պիր գանատը պէշ զըրա՛ օլա-
րագ պէյթ'ին տիվարընա եէթիշիր իտի,
վէ տիկէր գանատը պէշ զըրա՛ օլարագ
տիկէր քէրուպինին գանատընա եէթի-
12 շիր իտի։ Վէ օլ պիր քէրուպինին պիր
գանատը պէշ զըրա՛ օլուպ պէյթ'ին տի-
վարընա եէթիշիր իտի. վէ տիկէր գա-
նատը պէշ զըրա՛ օլուպ օլ պիր քէրու-
պինին գանատընա մութթասըլ իտի։
13 Պու քէրուպիլէրին գանատլարը եիրմի
զըրա՛ գատար ուզանմըշ իտի. քէնտի-
լէրի տախի այագտա տուրարագ՝ եիւզ-
լէրի *պէյթէ տօղրու իտի։
14 Վէ Թէֆրիգ փէրտէսինի լաճիվէրտի
վէ էրղավանի վէ գըրմըզը գումաշտան
վէ ա՛լա քէթէնտէն եափըպ՝ անըն իւ-
զէրինէ քէրուպիլէր նագշ էթտի։
15 Վէ պէյթ'ին էօնիւնտէ՝ իրթիֆա'ը օ-
թուզ պէշ զըրա՛ օլարագ՝ իքի 'ամուտ
եափտը. պունլարըն հէր պիրի իւզէ-
րինտէ պէշ զըրա՛ իրթիֆա'ընտա պաշ-
16 լըգլարը վար իտի։ Վէ Տապիրտէ օլտու-
ղու կիպի զինճիրլէր եափըպ 'ամուտլա-
րըն պաշլարը իւզէրինէ գօյտու. եիւզ
'ատէտ նար տախի եափըպ զինճիրլէրէ
17 թագտը։ Վէ օլ 'ամուտլարը հէյքէլին
էօնիւնտէ պիրինի սաղտա վէ տիկէրինի
սօլտա տիքտի, սաղտա օլանա Եաքին
վէ սօլտա օլանա Պօ'ազ թէսմիյէ էյլէտի։

ՊԱՊ 4

1 Վէ թուլէն եիրմի զըրա՛ վէ 'արզէն եիր-
մի զըրա՛ վէ իրթիֆա'էն օն զըրա՛ օլա-
րագ պագըրտան պիր մէզպահ եափտը։
2 Վէ հավուզը տէօքմէ եափտը. պու-
նուն քէնարընտան քէնարընա [illegible]
օն զըրա՛ վէ իրթիֆա'ը պէշ զըրա՛ վէ
մուհիթի օթուզ զըրա՛ օլարագ չէքիլի
3 մուտէվվէր իտի։ Վէ իքի սըրա, վէ
հէր զըրա'տա օնար էօքիւզ օլտըղը
հալտէ, հավուզըն ալթ թարաֆընտա
տա՛իրէն հէր թարաֆտա էօքիւզ չէքիլի
օլուպ՝ պունլար հավուզ տէօքիւլտիւ-
4 ղիւնտէ պէրապէր տէօքիւլտիւ. Վ
հավուզ օն իքի 'ատէտ էօքիւզ իւզէ-
րինտէ տուրուպ, պունլարըն իւ
շիմալէ վէ իւչիւ ղարպա վէ իւչիւ ճ
նուպա վէ իւչիւ շարգա մութէվէճճի
իտիլէր. վէ հավուզ անլէրին իւզէ-
րինտէ օլուպ՝ ճիւմլէսինին արտ
5 րը իչէրիյէ տօղրու իտի։ Վէ գա-
լընլըղը տէօրթ փարմագ վէ քէնար
զամպագ չէքլինտէ մէյնա՛ գատէհ
քէնարը կիպի օլարագ՝ իքի պի
պաթ սու ալըր իտի։
6 Վէ եըգամագ իչիւն օն 'ատէ
գուրնա տախի եափըպ՝ պէշինի սա
թարաֆա վէ պէշինի սօլ թարաֆա
գօյտու, մուհրագա օլաճագ շէյլէ
պունլարտա եըգարլար իտի. 'ամմ
հավուզ քեահինլէրին եըգանմալա
իչիւն իտի։
7 Վէ օն 'ատէտ ալթուն շէմ'տան
անլէրին շէքլի մուայյէնինէ կէօ
եափըպ՝ հէյքէլտէ պէշինի սաղա վէ
պէշինի սօլա գօյտու։
8 Վէ տախի օն սօֆրա եափըպ՝ անլէ-
րի հէյքէլտէ՝ պէշինի սաղ վէ պէշինի
սօլ թարաֆա գօյտու. վէ եիւզ 'ատէ
ալթուն լէյէն եափտը։
9 Հէմ տախի քեահինլէրին հավլըսը
վէ պէօյիւք հավլըյը վէ հավլընըն գա-
փուլարընը եափըպ՝ գափու գանատ-
10 լարընը թունճ իլէ գափլատը։ Վէ հա-
վուզը սաղ թարաֆընտա ճէնուպէ
տօղրու ճանիպ ի շարգա գօյտու։
11 Վէ Հիրամ գազանլար իլէ քիւրէք-
լէրի վէ լէյէնլէրի եափտը. վէ մէլի
Սիւլէյմանըն էմրի մուճիպինճէ պէյթ
Ուլլահ իչիւն եափտըղը իշի թէմամ
12 էյլէտի, Եա'նի իքի 'ամուտը վէ քիւ-
րէլէրի վէ իքի 'ամուտըն թէփէլէրին-
տէ պուլունան պաշլըգլարը վէ 'ամու-
տլարըն թէփէսինտէ օլան պաշլըգլարը
իքի քիւրէլէրինի էօրթէն չէպէքէ նա-
13 գըշլարը, Վէ իքի նագըշլարըն իւզէրին-
տէ՝ եա'նի 'ամուտլարըն պաշլըգլարընը
իքի քիւրէլէրինի էօրթէն չէպէքէ իչ
նագշըն հէր պիրի իչիւն իքիշէր սըրա
նարլար օլարագ՝ տէօրթ եիւզ նա

---

*Եա'նի՝ իչէրիյէ

14 տը, վէ գա'իտէլէրի տախի վէ գա'իտէլէր իւզէրինտէ օլան գուռնալարը,
15 վէ պիր հավուզը վէ անըն ալթընտա օն իքի 'ատէտ էօքիւզի տախի եափ-
16 տը։ Վէ մէլիք Սիւլէյմանըն էմրի մուճիպինճէ գալֆասը Հիրամ պէյթ իւր ՌԱՊՊ իչին գազանլարը վէ քիւրէքլէրի վէ չաթալլարը վէ քեաֆֆէ ի էտէվաթընը խալիս փիրինճտէն եափտը։
17 Մէլիք պունլարը՝ Իրտան օվասընտա Սուքքօթ իլէ Սարաթանըն պէյնինտէ վագը՝ պիր գաթը թօփրագտա տէօք-
18 տիւրտիւ։ Վէ Սիւլէյման պու էտէվաթըն ճիւմլէսինի գայէթ քէսրէթ իւզրէ եափտը. զիրա փիրինճ թարթըլյա
19 կէլմէզ իտի։ Վէ Սիւլէյման՝ պէյթ Ուլլահ իչին օլան էտէվաթըն քեաֆֆէսինի, ալթուն միզպահը վէ հուզուր էքմէքլէրինին գօնուլտուգլարը սօֆրա-
20 լարը, վէ էմր օլունտուղու իւզրէ Տապիր էօնիւնտէ եանաճագ օլան չէմ'տանլարը վէ գանտիլլէրինի խալիս ալ-
21 թունտան, վէ չիչէքլէր իլէ գանտիլլէրի վէ մաշալարը ալթունտան, օլ տախի
22 էն խալիս ալթունտան, վէ մագասլարը վէ լէյէնլէրի վէ պուխուր գաբլարը վէ պուխուրտանլարը խալիս ալթունտան, վէ պէյթին գաբուլարընը՝ եա'նի գուտս իւլ ագտասըն իչ գաբուսընըն գանատլարընը վէ պէյթին՝ եա'նի հէյքէլին գաբու գանատլարընը ալթունտան եափտը։

ՊԱՊ 5

1 Պէօյլէճէ Սիւլէյմանըն պէյթ իւր ՌԱՊՊ իչին եափտըղը չէյլէրին ճիւմլէսի թէմամ օլտու. վէ Սիւլէյման՝ փէտէրի Տավուտըն թագտիս էյլէտիյի չէյլէրի, կիւմիւշի վէ ալթունը վէ էտէվաթըն քեաֆֆէսինի կէթիրիպ՝ պէյթ Ուլլահըն խազինէլէրինէ գօյտու։
2 Օլ վագըթ Սիւլէյման՝ Իսրայէլին իխթիյարլարըյլէ սըպթլարըն ճէմի'ի րուէսասընը վէ պէնի Իսրայէլին խանէտան րէ'իսլէրինի, ՌԱՊՊԸՆ թապութ իւլ 'ահտընը չէհր ի Տավուտտան՝ եա'նի Սիօնտան եօգարը կէթիրմէք իչին՝
3 Երուսաղէմտէ ճէմ' էյլէտի։ Վէ րիճալ ը Իսրայէլին ճիւմլէսի տախի եէտինճի այտա օլան պայրամտա մէլիքին նէզտինէ
4 թէճէմմիւ' էթտիլէր։ Վէ Իսրայէլին պիլ ճիւմլէ իխթիյարլարը կէլտիքտէ Լավիլէր թապութը գալտըրտըլար։
5 Վէ քեահինլէր իլէ Լավիլէր թապութը վէ ճէմա'աթ չատըրընը վէ չատըրտա պուլունան էտէվաթ ը մուգատտէսէնին քեաֆֆէսինի եօգարը կէթիր-
6 տիլէր։ Վէ մէլիք Սիւլէյման վէ նէզտինտէ թէճէմմիւ' էթմիշ օլան Իսրայէլին պիւթիւն ճէմա'աթը թապութըն էօնիւնտէ օլարագ, քէսրէթտէն 'ատտ ու հիսապա կէլմէզ գօյունլար իլէ սը-
7 ղըրլար գուրպան էթտիլէր։ Վէ քեահինլէր՝ ՌԱՊՊԸՆ թապութ իւլ 'ահտընը մագամընա, պէյթին Տապիրինէ եա'նի գուտս իւլ ագտասա, քէրուպիմլէրին
8 գանատլարը ալթընա կէթիրտիլէր։ Զիրա քէրուպիլէր գանատլարընը թապութըն մագամը իւզէրինէ եայարագ՝ թապութ իլէ գօլլարընը եօգարըտան
9 էօրթէրլէր իտի։ Վէ գօլլարը ուզաթտըլար, չէօյլէ քի գօլլարըն ուճլարը խարիճտէն կէօրիւնմէյիպ՝ թապութտան Տապիրին էօնիւնտէ կէօրինիւրլէր իտի. վէ պու կիւնէ գատար օրատա տըր։
10 ՌԱՊՊԸՆ պէնի Իսրայէլ իլէ Միսըրտան խուրուճլարընտա, 'ահտ ը ճէտիտ էյլէտիյի վագըթ Մուսանըն Հօրէպտէ անըն իչինէ գօյտուղու իքի 'ատէտ լէվհատան մա'ատա, թապութ իչինտէ պիր չէյ եօգ իտի։
11 Վէ քեահինլէր մագտիստէն չըգտըգլարընտա, (զիրա հազըր պուլունան քեահինլէր նէվպէթլէ խըտմէթ էթմէյէրէք՝ ճիւմլէսի թագտիս օլունտուլար,
12 վէ Ասաֆ վէ Հէյման վէ Եէտութուն վէ անլէրին օղուլլարը վէ պիրատէրլէրիյլէ պէրապէր պուլունուպ մուղաննի օլան Լավիլէրին ճիւմլէսի ա'լա քէթէն կիյինմիշ օլարագ, զիլլէր վէ սանթուրլար վէ թամպուրալար իլէ միզպահըն ճանիպ ի շարգիսինտէ տուրմագտա, վէ անլէր իլէ պէրապէր եիւզ եիրմի

Նէֆէր քեահին պօրու չալմագտա իտի-
13 լէր,) Պօրու՛ չալանլար իլէ մուղաննի-
լէր պիր իթթիֆագ պիր աղազլէ ՐԱՊ-
ՊԱ համտ ու սէնա էտէրէք, վէ պօ-
րուլար վէ զիլլէր վէ մուսիգի ալէթլէ-
րիյլէ րէֆ՛ի ավազ էտիպ՝ ՐԱՊՊԸ թէմ-
ճիտ էտէրէք, Քէրիմ տիր, վէ 'ինայէ-
թի էպէտի տիր՝ տէտիքլէրինտէ, պէյթ
եա՛նի պէյթ ի ՐԱՊՊ պուլութ իլէ
14 մէմլու օլտու. Քեահինլէր տախի պու-
լութ սէպէպինտէն իձրա ի խըտմէթ ի-
չիւն տուրամազլար իտի, զիրա պէյթ
Ուլլահ ՐԱՊՊԸՆ ճէլալի իլէ մէմլու իտի.

ՊԱՊ 6

Օլ զէման Սիւլէյման տէտի քի, ՐԱՊՊ՝
Գարա պուլութտա սաքին օլուրըմ՝
2 տէյու պույուրմուշ տըր. Սաքին օլ-
մագլըղըն իչիւն պիր պէյթ՝ վէ իլ էլ
էպէտ իգամէթին իչիւն պիր մէքեան
3 պինա էթտիմ. Վէ Իսրայէլին պիւթիւն
ճէմա՛աթը այագտա տուրմուշ օլարագ,
մէլիք եիւզիւնիւ չէվիրիփ՝ Իսրայէլին
պիւթիւն ճէմա՛աթընա պէրէքէթ օ-
4 գույարագ տէտի քի, Քէնտի աղզըյլէ
պէտէրիմ Տաւուտա վա՛տ վէ էլլէրիյլէ
իճրա էտէն Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ
5 մուպարէք օլսուն. Զիրա պույուրմուշ
տըր քի՝ Գավմըմը Մըսըրտան չըգար-
տըղըմ կիւնտէն պէրու իսմիմէ մագամ
օլմագ իւզրէ պիր պէյթ ինշա էթմէք
իչիւն՝ Իսրայէլ սըպթլարընտան պիր
շէհր ինթիխապ էթմէտիմ, վէ գավմըմ
Իսրայէլ իւզէրինէ հիւքիւմտար օլմագ
իւզրէ պիր ատէմ տախի ինթիխապ
6 էթմէտիմ. Լաքին իսմիմէ մագամ օլ-
մագ իւզրէ Երուսաղիմի, վէ գավմըմ
Իսրայէլ իւզէրինէ հիւքիւմտար օլմագ իւզ-
7 րէ Տաւուտը ինթիխապ էյլէտիմ. Վէ
Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ պիր
պէյթ ինշա էթմէքլիք պէտէրիմ Տաւու-
8 տըն կէօնլիւնտէ իտի. Վէ ՐԱՊՊ պէ-
տէրիմ Տաւուտա խիթապէն՝ իսմիմ ի-
չիւն պիր պէյթ ինշա էթմէքլիյի կէօն-
լիւնէ գօյտըն. պունու կէօնլիւնէ գօ-
9 յըղընտա էյի էթտին. Լաքին պէյթի սէն
ինշա էթմէյէճէքսին, անճագ սէնին
սուլպիւնտէն կէլէճէք օղլուն իսմիմէ պէյ-
10 թի ինշա էտէճէք տիր՝ տէտի. Վէ ՐԱՊՊ
պույուրտուղը քէլամը եէրինէ կէթիր-
տի, վէ պէն պէտէրիմ Տաւուտըն եէրինէ
կէչիփ՝ ՐԱՊՊԸՆ պույուրտուղու իւզ-
րէ Իսրայէլին թախթընա ճիւլուս իլէ Իս-
րայէլին Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ պու
11 պէյթի ինշա էյլէտիմ. Վէ ՐԱՊՊԸՆ պէ-
նի Իսրայէլ իլէ 'ագտ էյլէտիյի 'ահտի
հավի օլան թապութը օրայա վազ' է-
յլէտիմ.
12 Պա՛տէհու ՐԱՊՊԸՆ մէզպահը էօ-
նիւնտէ՝ Իսրայէլին պիւթիւն ճէմա՛ա-
թը հուզուրընտա տուրուպ էլլէրինի
13 գալտըրըպ. (Զիրա Սիւլէյման՝ թուլէն
պէշ զըրա՛ վէ 'արզէն պէշ զըրա՛ վէ
իրթիֆա՛էն իւչ զըրա՛ օլարագ պի-
րինճտէն պիր մինպէր եափմըշ վէ ան-
հավլինին օրթասընա գօյմուշ օլարագ,
անըն իւզէրինտէ տուրուփ՝ Իսրայէլին
պիւթիւն ճէմա՛աթը հուզուրընտա տիզ
չէօքէրէք էլլէրինի սէմայա տօղրու
14 գալտըրմըշ իտի.) Վէ տէտի քի, Եա
Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ, հուզուրընտա
պիւթիւն գալպլէրիյլէ սիւլուք էտէն
գուլլարընա 'ահտը ու 'ինայէթ հըֆզ է-
տէն սէնին կիպի պիր Իլահ՝ նէ եօգա-
րըտա սէմատա վէ նէ աշաղըտա զէ-
15 մինտէ վար տըր. Պու կիւն զահիր օլ-
տուղը կիպի սէն՝ գուլուն պէտէրիմ Տա-
ւուտա էյլէտիյին վա՛տը հըֆզ էտիփ՝
աղզըն իլէ սէօյլէտիյինի էլլէրինլէ իճրա
16 էյլէտին. Շիմտի, էյ Իսրայէլին Ալլահը
ՐԱՊՊ, գուլըն պէտէրիմ Տաւուտա
սէօյլէտիյինի՝ եա՛նի Հուզուրըմտա
սիւլուք էյլէտիյին կիպի՝ օղուլլարըն
շէրի՛աթըմտա սիւլուք էթմէք իչիւն
մէսլէքլէրինէ մուգայյէտ օլմալարը
շարթըյլէ հուզուրըմտա Իսրայէլին
թախթընա ճիւլուս էտէճէք պիր ա-
տէմին էքսիք օլմայաճագ՝ տէյու էթ-
17 տիյին վա՛տը հըֆզ էյլէ. Վէ շիմտի,
էյ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ, գուլըն
Տաւուտա սէօյլէտիյին քէլամ թէհագ-
գուգ էթսին.
18 Լաքին Ալլահ ֆիլ հագիգէ զէմինտէ

ատէմլէր իլէ սաքին օլու՞ր մու. իշթէ սէմավաթ վէ սէմա իւս սէմավաթ սէնի հավի օլամազ, պու պինա էթտիյիմ

19 պէյթ նէ՛րէտէ գալըր. Եա Ալլահըմ ՌԱԲԲ, գուլունուն սէնին հուզուրընտա էյլէտիյի նիյազ վէ տուա՛սը իսթիմա՛ իչին գուլունուն տուա՛ս վէ րէճասընա

20 թէվէճճիւհ էյլէ, Քի կէճէ կիւնտիւզ պու պէյթէ՝ եա՛նի իսմիմի օրատա գոյաճաղըմ՝ տէյու սէօյլէտիյին մահալլէ կէօզլէրին աչըգ օլսուն, գուլունուն պու մագամտա էտէճէյի տուա՛սը իս-

21 թիմա՛ էյլէսին. Վէ գուլունուն վէ գավմին Իսրայէլին պու մագամտա էտէճէքլէրի տուա՛լարը իսթիմա՛ էյլէ, սաքին օլտուղուն մէքեանտան՝ եա՛նի սէմավաթտան իսթիմա՛ էյլէյէսին վէ իսթիճապէթ էտիփ ՛աֆվ էյլէսին.

22 Պիր քիմսէ գօնշուսու ՛ալէյհինէ կիւնահ իշլէյիփ, քէնտիսինէ [illegible] անտ եէմին թէքլիֆ էտէր տէ՝ եէմին պու պէյթտէ սէնին մէզպահընըն էօնիւնտէ է-

23 տիլտիքտէ օլուրսա, Սէն սէմավաթտան իսթիմա՛ էյլէ՝ գուլլարընըն տա՛վալարընը ֆասլ էյլէյէք, միւճրիմ ՛ալէյհինտէ հիւքմ էտիփ խաթալըղընը պաշը ուզէրինէ կէթիրէսին, վէ սալիհի թէպրիյէ իլէ անա սալահընա կէօրէ վէրէսին.

24 Վէ գավմին Իսրայէլ սանա կիւնահ իշլէտիքլէրի իչին՝ տիւշմէնլէրի էօնիւնտէ մաղլուպ օլտուգլարը հալտէ, էյէր սանա րիւճու՛ էտիփ՝ իսմինի թա՛զիմ էտէրէք, պու պէյթտէ սանա տուա՛ վէ նիյազ էտէճէք օլուրլարսա,

25 Սէն սէմավաթտան իսթիմա՛ էտիփ՝ գավմին Իսրայէլին կիւնահընը ՛աֆվ էյլէսին, վէ անլարը էճտատլարընա վէրտիյին արազիյէ ի՛ատէ էյլէսին.

26 Սանա գարշը կիւնահ իշլէտիքլէրի իչին՝ կէօք գափանըփ եաղմուր օլմատըղը հալտէ, էյէր պու մագամտա տուա՛ էտիփ իսմինի թա՛զիմ էտէրէք, անլարը թէ՛տիպ էթտիյին իչին կիւնահլարընտան րիւճու՛ էտէրլէրսէ,

27 Սէն սէմավաթտան իսթիմա՛ էտիփ՝ սիւլուք էտէճէքլէրի էյի թարիգի անլարէ էօյրէթմէք իչին՝ գուլլարընըն վէ գավմին Իսրայէլին կիւնահլարընը ՛աֆվ էյլէսին, վէ գավմինա միրաս օլմագ իւզրէ վէրտիյին արազիյէ եաղմուր վէրէսին.

28 Ճէյարտա գըթլըգ օլուրսա եա թա՛ուն վուգու՛պուլէ, վէ եանըգլըգ վէ սարըլըգ վէ չէքիրկէ վէ թըրթըլ պուլունուրսա, վէ եաղուտ սաքին օլտուգլարը արազիտէ տիւշմէնլէրի անլարը թազյիգ էթտիքլէրինտէ՝ հէր նէ ա-

29 ֆէթ պէլիյյէ վէ մարազ օլուրսա, Գավմին Իսրայէլին քաֆֆէի ճէմա՛աթլէրինտէն հէր հանկի ատէմ պիր տուա՛ վէ նիյազ էտիփ տէ՝ հէր քէս քէնտի տէրտինի վէ գայղըսընը պիլէրէք էլլէրինի պու պէյթէ տօղրու ուզատաճագ

30 օլուրսա, Սէն սէմավաթտան, սաքին օլտուղուն մէքեանտան իսթիմա՛ իլէ ՛աֆվ էյլէսին, վէ հէր ատէմէ գալպինի պիլտիյին իչին պիւթիւն մէսլէքլէրինէ կէօրէ վէրէսին. (Զիրա պէնի պէշէրին գալպլէրինի եալնըզ Սէն պիլիր-

31 սին.) Թա քի էճտատըմըզա վէրտիյին արազիտէ եաշատըգլարը ճէմի՛ի էյեամտա սէնին թարիգլէրինտէ սիւլուք էթմէք իչին սէնտէն գօրգալար.

32 Վէ գավմին Իսրայէլտէն օլմայըփ՝ սէնին ՛ազիմ իսմին վէ գուտրէթլի էլին վէ ուզանմըշ պազուն իչին ուզագ պիր արազիտան օլան պիր էճնէպի կէլիր տէ պու պէյթտէ տուա՛ էտէրսէ,

33 Սէն սէմավաթտան, սաքին օլտուղուն մէքեանտան իսթիմա՛ էտիփ՝ էճնէպինին սանա էթտիյի հէր տուա՛յա կէօրէ եափասըն, թա քի եէրին պիւթիւն ումմէթլէրի իսմինի թանըյըփ՝ գավմին Իսրայէլ միսիլլիւ սէնտէն գօրգարագ պու պինա էյլէտիյիմ պէյթին սէնին իսմինլէ եատ օլունտուղընը պիլէլէր.

34 Էյէր գավմին տիւշմէնլէրի ՛ալէյհինէ անլարը կէօնտէրէճէյին եօլտան մուհարէպէ իչին չըգարսան, պու ինթիխապ էթտիյին շէհրէ վէ իսմին իչին պինա էյլէտիյիմ պէյթէ միւթէվէճճիհէն սա-

35 նա տուա՛ էտէրլէրսէ, Սէն սէմավաթտան տուա՛ վէ նիյազլարընը իսթիմա՛

էտիփ հագգըլարընը իճրա էտէսին.

36 Էյէր սանա գարշը կիւնահ իշլէրլէր իսէ, (զիրա կիւնահ իշլէմէյէն նաս յօգ տըր,) սէն տախի անլարէ գազապըյլէ կէլիփ՝ անլարը տուշմէնլէրինին էլինէ թէսլիմ էտէրսէն, վէ անլարը էսիր էտէնլէր անլարը եագըն եա ուզագ օլան տուշմէն տիյարընա եսիր

37 կէօթիւրիւրլէրսէ; Մէնքի օլտուգլարը տիյարտա գալպլէն թէվպէյէ կէլիփ եալվարըճօզ՝ էտէրլէրսէ, վէ էյէր էսիր տուշտուգլարը տիյարտա սանա նիյազ էտիփ՝ կիւնահ իշլէտիք, քէօթիւլիւք վէ հագզըզ-

38 լըգ էյլէտիք՝ տէյէրլէրսէ, Սանա ճան ու կէօնիւլտէն տէօնէրէք՝ մէնքի օլտուգլարը տուշմէնլէրի տիյարընտա կէօնիւլլէրինին վէ ճանլարընըն քիւլլիսիյլէ ... վէ էճտատլարընա վէրտիյին տոպրագլարը վէ էխթիյար էթթիյին շէհրի վէ իսմինէ պինա էթթիյիմ պէյթէ տօղրու տուա էտէրլէրսէ,

39 Սէն սէմավաթտան, մէսքէնինտէն անլարըն տուալարընը վէ նիյազլարընը իշիտիփ՝ անլարըն հագգըլարընը իճրա էտիփ՝ գավմընը սանա գարշը իշլէտիքլէրի կիւ-

40 նահը 'աֆվ էտէսին. Շիմտի, եա Ալլահըմ, պու մագամտա 'արզ օլունան տուա'յա կէօզլէրին աչըգ վէ գուլագլարըն

41 մուտավաճճէհ օլսուն. Վէ շիմտի, եա ՌԱԲԲ Ալլահ, սէն վէ գուտրէթինին թապութ իւլ 'ահտը մէքեանը իսթիրահաթընա գալգ. Եա ՌԱԲԲ Ալլահ, քեահինլէրին խէլաս կիյսինլէր, վէ մուգատտէսլէրին նի'մէթլէ մէսրուր

42 օլսուն. Եա ՌԱԲԲ Ալլահ, մէսիհինին եիւզիւնիւ րէտտ էթմէ, վէ գուլըն Տավուտա էթտիյին նի'մէթլէրի թէզէքքիւր էյլէ.

ԳԱԳ 7

1 Վէ Սիւլէյման տուա'յը թէմամ էթտիյի կիպի սէմատան աթէշ նիւզուլ էտիփ մուհրագա իլէ զէպիհալարը եագտը, վէ ՌԱԲԲԸՆ ճէլալի իլէ պէյթ մէմ-

2 լու օլտու. Քեահինլէր տախի պէյթ իւլ ՌԱԲԲԱ կիրմէյէ գուտրէթէ օլմատըլար, զիրա պէյթ իւլ ՌԱԲԲ ՌԱԲԲԸՆ

3 ճէլալի իլէ մէմլու իտի. Վէ պէնի Իսրայիլին ճէմի'ի աթէշին նիւզուլիւնի վէ ՌԱԲԲԸՆ ճէլալինին պէյթ իւզէրինէ օլտուղունը կէօրտիւքլէրինտէ եիւզիւսթիւ եէրէ տիւշէրէք, տէօշէմէ իւզէրինէ սէճտէ էյլէյիփ, Զիրա խայր տըր, զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր տէ-

4 յիւ ՌԱԲԲԱ համտ էյլէտիլէր. Պատշահ իլէ գավմըն քիւլլիսի ՌԱԲԲԸՆ հուզուրունտա զէպիհէլէր զէպ-

5 հ էթտիլէր. Վէ մէլիք Սիւլէյման եիրմի իքի պին սըղըր վէ եիւզ եիրմի պին գոյուն զէպհ էյլէտի. Պէօյլէճէ մէլիք իլէ գավմըն քիւլլիսի պէյթ իւլ Ալլահը

6 թագտիս էյլէտիլէր. Վէ քեահինլէր խըտմէթլէրի իւզրէ տուրուրլար իտի. Լէվիլէր տախի՝ Զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր՝ տէյէրէք, ՌԱԲԲԱ թէշէքքիւր էթմէք իչիւն Տավուտ մէլիքին գուլլանմաք իչիւն եափտըղը ՌԱԲԲԸՆ համտ էտէն չալգը ալէթլէրիյլէ տուրուրլար իտի, վէ քեահինլէր անլարըն գարշըսընտա բօրու չալարագ՝ պիւթիւն Իսրայէլ այագտա տուրուր իտի.

7 Վէ Սիւլէյմանըն եափմըշ օլտուղու պագըր մէզպահ զէպիհալարը իլէ էքմէք թագտիմէլէրինի վէ եաղլարը ալամատըղընտան՝ Սիւլէյման պէյթ իւլ ՌԱԲԲԸՆ էօնիւնտէ օլան հավլինին օրթասընը թագտիս էյլէտի, զիրա օրատա զէպիհալարը վէ սէլամէթ թագտիմէլէրինին եա-

8 ղընը օրատա թագտիմ էթթի. Օ զէմանտա Սիւլէյման վէ անընլա պէրապէր պիւթիւն Իսրայէլ՝ եանի Համաթ մէտխալինտէն Մըսըր վատիսինէ գատար օլան էյրիճէ՛ն ճէմա'աթ եէտի կիւն պայրամ թութթուլար. Վէ սէքիզինճի կիւ-

9 նիւ պէօյլէճէ պայրամ էյլէտիլէր, զիրա եէտի կիւն մէզպահըն թագտիսինի էտիփ՝ եէտի կիւն տախի պայրամ էթ-

10 տիլէր. Վէ եէտինճի այըն եիրմի իւչիւնճիւ կիւնինտէ՝ ՌԱԲԲԸՆ Տավուտա վէ Սիւլէյմանա վէ գավմը Իսրայէլէ իհսան էթթիյի 'ինայէթտէն տօլայը մէսըրուր վէ շատ օլարագ, գավմը չատըրլարընա կէօնտէրտի.

11 Վէ Սիւլէյման պէյթ իւր ՌԱՊՊԸ վէ
սէրայը միւլուքեանէյի թամամ էյլէտի.
կէրէք պէյթ իւր ՌԱՊՊՏԱ վէ կէրէք
սէրայը միւլուքեանէսինտէ Սիւլէյմանըն հէր
նէ քի եափմաղլըղը միւրատ էթտի ի-
սէ՝ անա մուվաֆֆագ օլտու.
12 Վէ ՌԱՊՊ Սիւլէյմանա կէճէլէյին կէօ-
րիւնիւպ անա տէտի քի՝ Տուա'նը իւ-
շիթտիմ՝ հէմ՝ պու մէքեանը քէնտիմէ
պէյթ ի զէպիհէ օլմագ իւզրէ ինթիխապ
13 էյլէտիմ. Եաղմուր կէլմէմէսի իչիւն սէ-
մայը գափարըրսամ, եախօտ եէրի
եէմէլէրի իչիւն չէքիրկէլէրէ էմր էթ-
տիյիմ՝ եախօտ գավմիմ արասընա թա-
'ուն կէօնտէրտիյիմ հալտէ, Իսմիմլէ
14 եատ օլունան գավմիմ թէվազու՝ է-
տիպ տուա' էտէրէք, ախտարըմը թա-
լէպ էտէրլէր վէ քէօթիւ եօլլարընտան
րիւճու՝ էյլէրլէրսէ, պէն տախի սէմա-
վաթտան իշիտիպ՝ էնլէրին կիւնահլար-
նը 'աֆվ էտէրէք՝ մէմլէքէթլէրինէ շի-
15 ֆա վէրէճէյիմ. Շիմտի պու մէքեանտա
'արզ օլունան տուա'եա կէօզլէրիմ աչըգ
վէ գուլագլարըմ անը իշիտիր օլաճագ
16 տըր. Վէ շիմտի իսմիմ էպէտէն ան-
տա օլմագ իւզրէ պու պէյթի ինթիխապ
վէ թագտիս էյլէտիմ, վէ կէօզլէրիմ
իլէ գալպիմ տա'իմ էլ էպէտ անտա
17 օլաճագ տըր. Սէն տախի էյէր փէտէ-
րին Տաւուտըն սիւլուքու էյլէտիյի կիպի
սանա էմր էյլէտիյիմին քեաֆֆէսինի
իճրա իլէ գավանինիմ վէ ահքեամըմը
հըֆզ էտէրէք հուզուրըմտա սիւլուք
18 էտէր իսէն, Իսրայէլ իւզէրինէ սէնտէն
պիր հիւքիւմտար էքսիք օլմայաճագ՝ տէ-
յէրէք, փէտէրին Տաւուտ իլէ 'ահտ ը
'ահտ էյլէտիյիմ կիպի՝ սէնին թախթ ը
19 միւլուքեանէնի սապիթ գըլարըմ. Վէ
էյէր սիզ տէօնիւպ՝ էօնիւնիւզէ վազ'
էյլէտիյիմ գավանինիմ վէ էվամիրիմի
թէրք էտէ՝ կիտիպ պաշգա իլահլարա խըզ-
20 մէթ վէ 'իպատէթ էտէրսէնիզ, Պէն
տախի *սիզէ վէրտիյիմ տիյարըմտան
†սիզի քէօքէն սէօքէճէյիմ, վէ իս-
միմէ թագտիս էյլէտիյիմ պու պէյթի
հուզուրըմտան րէտտ էտիպ՝ անը ճէ-
մի' ի միլէլլէ մէսէլ ու խիքեայէ իչիւն
21 գօյաճաղըմ. Վէ 'ալի օլան պու պէյթ
տախի եանընտան հէր կէչէնէ մուճիպ ի
հայրէթ օլուպ՝ ՌԱՊՊ պու տիեարա վէ
պու պէյթէ նիչին պէօյլէ էյլէտի՝ տէ-
22 յէճէքլէր տիր. Վէ ճէվապընտա Անլէրի
Մըսըր տիյարընտան չըգարան էճտատ-
լարընըն Ալլահը ՌԱՊՊԸ թէրք էտիպ՝
գայրի իլահլարա միւթի՝ օլարագ, ան-
լէրէ 'իպատէթ վէ խըտմէթ էթտիքլէ-
րի էճլիւն անլէր իւզէրինէ պու պէլա-
լարը ճիւմլէսինի կէթիրտի՝ տէյէճէք-
լէր տիր.

ՊԱՊ 8

1 Վէ Սիւլէյմանըն պէյթ իւր ՌԱՊՊԸ վէ
քէնտի սէրայընը պինա էյլէտիյի եիրմի
2 սէնէ միւտտէթին նիհայէթինտէ, Սիւ-
լէյման Հիրամըն քէնտինէ վէրտիյի շէհր-
լէրի պինա էտիպ՝ պէնի Իսրայէլի օ-
3 րալարա իսքեան էյլէտի. Վէ Սիւլէյման
Համաթ-սօպայա կիտիպ՝ անը զապթ
4 էյլէտի. Վէ պէրրիյէտէ Թատմօրը վէ
Համաթտա վագը՝ անպար շէհիրլէրինին
5 քեաֆֆէսինի պինա էտիպ, Սուրլար վէ
գափուլար վէ սիւրկիւլէր իլէ միւսթահ-
քէմ օլան շէհիրլէրի՝ եանի եուգարըքի
Պէյթհօրօն իլէ աշաղըքի Պէյթհօրօնը,
6 վէ Պա'ալաթը վէ Սիւլէյմանըն անպար
շէհիրլէրինին ճիւմլէսինի, վէ 'արապա
շէհիրլէրինին ճիւմլէսինի, վէ սուվարի
շէհիրլէրինի, վէ Սիւլէյմանըն Երուշա-
լիմտէ վէ Լիպանօնտա վէ պիւթիւն
թահթ ը հիւքիւմէթինտէ օլան տիեար-
տա ինշասընը միւրատ էյլէտիյինին
քեաֆֆէսինի պինա էյլէտի.
7 Վէ պէնի Իսրայէլտէն օլմայըպ՝ Հիթ-
թի վէ Ամօրի վէ Փէրիզզի վէ Հիվվի
վէ Եէպուսիլէրտէն պագը գալան խալ-
8 գըն քեաֆֆէսինի, եանի անլէրտէն
սօնրա տիեարտա պագը գալան վէ
պէնի Իսրայէլին թէլէֆ էթմէտիքլէ-
րի էվլատլարընը Սիւլէյման պու կիւ-
9 նէ տէկին խարաճկիւզար էյլէտի. Լա-
քին Սիւլէյման պէնի Իսրայէլտէն քիմ-

---

*Իպր. անլէրէ †Իպր. անլէրի

սէյի քէնտի իշլէրի իչիւն գուլ կիպի
գուլլանմատը․ ֆագաթ անլէր մուհա-
րիպ վէ զապիթլէրինին պէյլէրի
վէ 'արապա վէ սուվարիլէրինին սէր-
10 քէրտէլէրի իտիլէր․ Վէ մէլիք Սիւլէյ-
մանըն պէօյիւք մէ'մուրլարը իքի եիւզ
էլլի նէֆէրտէն 'իպարէթ օլուպ ահա-
լիի իշլէրինէ նազըր իտիլէր․
11 Վէ Սիւլէյման՝ Ֆիր'օնըն գըզընը շէհր ի
Տավուտտան անըն իչիւն ինշա էթմիշ
օլտուղու սարայա կէօթիւրտիւ․ զիրա՝
ՌԱՊՊԸՆ թապութու էվլէրինէ տա-
խիլ 'օլտուղու եէրլէր մուգատտէս օլ-
տուղունտան, Իսրայէլ մէլիքի Տավուտըն
պէյթինտէ զէվճէմ իգամէթ էթմէյէ-
ճէք տիր՝ տէտի․
12 Օլ զէման Սիւլէյման էյվան էօնիւն-
տէ պինա էթմիշ օլտուղու ՌԱՊՊԸՆ մէզ-
պահը իւզէրինտէ ՌԱՊՊԱ մուհրագա-
13 լար թագտիմ էյլէտի․ Վէ Մուսանըն
էմրի մուճիպինճէ հէր կիւնիւն մըգ-
տարը մու'այյէնինէ կէօրէ, սէպթ
կիւնլէրի վէ այ պաշլարը վէ սէնէտէ
իւչ տէֆ'ա մուգատտէս պայրամ-
լար, եա'նի ֆէթիր պայրամը վէ հաֆ-
թալար պայրամը վէ խայմէ պայրամըն-
14 տա թագտիմ էտէր իտի․ Վէ փէտէրի
Տավուտըն թէրթիպի իւզրէ, քեահին-
լէրին ֆըրգալարընը քէնտի խըտմէթ-
լէրինէ վէ հէր կիւնիւն խըտմէթի իգ-
թիզասընճա քեահինլէրին հուզուրըն-
տա համտ էտիպ խըտմէթ էթմէլէրի
իչիւն Լավիլէրի քէնտի մէմուրի-
յէթլէրինէ, գափուճըլարը տախի հէր
գափու իչիւն նէօպէթլէրինճէ թա'յին
էյլէտի, զիրա Ալլահ ատէմի Տավուտըն
15 էմրի պէօյլէ իտի․ Անլէր մէլիքի ռէյ-
յին՝ քեահինլէր իլէ Լավիլէրէ հէր
մատէ վէ խազինէլէր հագգընտա օ-
16 լան էմրինտէն չըգմատըլար․ Վէ Սիւ-
լէյմանըն պիւթիւն իշի ՌԱՊՊԸՆ պէյ-
թինին թէ'սիսի կիւնիւնտէն իքմալ օ-
լունմասընա տէկին հազըրլանմըշ իտի․
Վէ պէյթ ի ՌԱՊՊ թէքմիլ օլտու․
17 Օլ զէման Սիւլէյման՝ Էտօմ արա-
զիսընտա սահիլ ի տէրիատէ վագը՝ Էսի-
18 օնկէպէրէ վէ Էլօթա կիթտի․ Հի-
րամ տախի անա՝ քէնտի պէնտէլէրինին
վասըթասըյլէ սէֆինէլէր, վէ տէնիզ
աշինալըգընտա մէհարէթլի պէնտէկեան կէօնտէրտի,
պունլար տախի Սիւլէյմանըն պէնտէ-
կեանը իլէ պէրապէր Օֆիրէ կիտիպ օ-
րատան տէօրթ եիւզ էլլի թալանթ ա-
լթուն ալըպ Սիւլէյման մէլիքէ կէթիր-
տիլէր․

ՊԱՊ Թ

1 Վէ Շէպա մէլիքէսի Սիւլէյմանըն շէօհ-
րէթինի իշիթտիքտէ, պէք չօգ 'ասքէր-
լէր ավանըլէ վէ պահարաթ վէ չօգ
չօք ալթուն վէ գըյմէթլի թաշլար
եիւքլիւ տէվէլէր իլէ Երուշալիմէ Սիւ-
լէյմանը միւշքիլ մէսէլէլէրլէ թէճրիպէ
էթմէք իւզրէ կէլտի․ Վէ Սիւլէյմանըն
նէզտինէ կիրիպ՝ գալպինտէ օլան
2 մէսէլէլէրինի անա սէօյլէտիյինտէ, Սիւ-
լէյման տախի անըն ճէմի' ի մէսայիլինի
հալլ էյլէտի, վէ Սիւլէյմանըն անա պէ-
յան էտէմէտիյի մէխֆի պիր շէյ եօգ
3 իտի․ Վէ Շէպա մէլիքէսի Սիւլէյմա-
նըն հիքմէթինի վէ պինա էյլէտի-
4 յի պէյթի, Վէ սօֆրասընըն թա'ամընը վէ
պէնտէկեանընըն մէճլիսլէրինի, վէ
խիզմէթքեարլարընըն տուրուշունու վէ էլպիսէ-
լէրինի, վէ անըն սագիլէրինի վէ ան-
լէրին էլպիսէլէրինի, վէ ՌԱՊՊԸՆ պէյ-
թինէ չըգտըղը նէրտիւպանը կէօրտիւ-
5 յիւնտէ անտա ճան գալմատը․ Վէ մէ-
լիքէ խիթապլէն՝ Սէնին ահվալին վէ
հիքմէթին հագգընտա քէնտի տիյա-
րըմտա իշիթտիյիմ քէլամ սահիհ իմիշ․
6 Պէն տախի կէլիպ կէօզլէրիմ իլէ կէօր-
մէյինճէ սէօզլէրինէ ինանմատըմ, վէ
իշթէ քէ'սրէթ ի հիքմէթինին նըսֆը
պանա խապէր օլունմամըշ իմիշ․ Հաք-
7 քընտա իշիթթիյիմտէն զիեատէ սին․ Նէ
սա'ատէթլի տիր պու ատէմլէրին․ Նէ
սա'ատէթլի տիր պու հուզուրընտա
տուրուպ՝ հիքմէթինի տինլէյէն պու
8 պէնտէկեանըն․ Միւպարէք օլսուն Ալ-
լահըն Եէհօվա քի սէնտէն րազը օլուպ
Ալլահըն Եէհօվա իչիւն մէլիք օլմագ
իւզրէ սէնի թախթընա ճիւլուս էթ-

տըր. Ալլահըն՝ Իսրայէլի իլ էլ էպէտ
սապիթ գըլմագ իւզրէ սէվտիյինտէն,
հագգ վէ 'ատալէթ իճրասը իչիւն սէնի
անլէր իւզէրինէ մէլիք նասպ էյլէտի՝
9 տէտի. Վէ մէլիքէ եիւզ եիրմի թալանթ
ալթուն վէ փէք չօգ պահարաթ վէ
գըյմէթլի թաշլար վէրտի. Շէպա մէ-
լիքէսինին Սիւլէյման մէլիքէ վէրտիյի
պահարաթ կիպի պաշգա պուլունմատը.
10 Վէ Հիրամըն պէնտէկեանը իլէ Սիւ-
լէյմանըն պէնտէկեանը Օֆիրտէն ալ-
թուն կէթիրտիքլէրի սըրատա՝ ալմուկ
աղաճլարը վէ գըյմէթլի թաշլար տա-
11 խի կէթիրտիլէր. Վէ մէլիք ալմուկ ա-
ղաճընտան ՌԱՊՊԸՆ պէյթի վէ մէլիքին
սէրայը իչիւն նէրտիվանլար, վէ մու-
սիգարլար իչիւն տախի թամպուր իլէ
սանթուրլար եափտը. Անտէն էվվէլ
Եէհուտա տիյարընտա պունլարըն մի-
սլի կէօրիւլմէմիշ իտի.
12 Վէ Սիւլէյման մէլիք՝ Շէպա մէլիքէ-
սինին քէնտիսինէ կէթիրմիշ օլտուղը
շէյլէրտէն պաշգա անըն արզու իլէ թա-
լէպ էյլէտիյինին քեաֆֆէսինի վէրտի.
Օլ տախի պէնտէկեանը իլէ պէրապէր
քէնտի տիյարընա միւթէվէճճիհէն 'ա-
զիմէթ էյլէտի.
13 Ախզ ու իթա էտէնլէր իլէ թիւճճա-
րըն կէթիրտիքլէրի վէ 'Արապիսթանըն
ճէմի'ի միւլուքլըրըն վէ տիյարըն վալի-
լէրինին Սիւլէյմանա կէթիրտիքլէրի ալ-
14 թուն վէ կիւմիւշտէն մա'ատա; Պիր սէ-
նէ զարֆընտա Սիւլէյմանա կէլէն ալ-
թունըն միգտարը ալթը եիւզ ալթմըշ
ալթը թալանթ ալթուն իտի.
15 Վէ մէլիք Սիւլէյման չէքիճլէ տէօ-
յիւլմիւշ ալթունտան իքի եիւզ 'ատէտ
սիփէր եափտը. Հէր պիր սիփէրէ ալթը
եիւզ շէքէլ տէօյիւլմիւշ ալթուն վէզ-
16 նինտէ իտի. Վէ տէօյիւլմիւշ ալթուն-
տան իւչ եիւզ 'ատէտ գալգան եափտը.
Հէր պիր գալգան իւչ եիւզ շէքէլ վէզ-
նինտէ իտի. Վէ մէլիք պունլարը Լիպ-
նան օրմանը սէրայընա գօյտու.
17 Վէ մէլիք ֆիլ տիշինտէն պիր պիւ-
եիւք թախթ եափըպ՝ անը խալիս ալ-
18 թուն իլէ գապլատը. Վէ թախթըն ալ-
թը այագը նէրտիվանը վէ ալթուն-
տան պիր պասամագը տախի օլուպ՝
պունլար թախթա մութթասըլ իտի. Վէ
օթուրաճագ մահալլին իքի թարաֆըն-
տա գօլլար պուլունուպ՝ գօլլարըն եա-
19 նընտա իքի արսլան տուրուր իտի. Վէ
ալթը այագըն իքի թարաֆընտա օն
իքի արսլան տուրուր իտի. Պու միսիլ-
լի պիր չէյ հիչ պիր մէմլէքէթտէ եա-
փըլմամըշ իտի.
20 Վէ մէլիք Սիւլէյմանըն իչէճէկլէրի-
նին ճիւմլէսի ալթունտան վէ Լիպնան
օրմանը սէրայընըն պիլէ ճիւմլէ գապ-
լարը տախի խալիս ալթունտան իտի.
Կիւմիւշտէն հիչ եօգ իտի, զիրա Սիւ-
լէյմանըն էյյամընտա անըն իթիպարը
21 եօգ իտի. Չիւնքի մէլիքին սէֆինէլէրի
Հիրամըն ատէմլէրիյլէ Թարշիշէ կիտիպ,
Թարշիշ սէֆինէլէրի իւչ սէնէտէ պիր
տէֆ'ա ալթուն վէ կիւմիւշ վէ ֆիլ տի-
շի վէ մայմունլար վէ թավուս գուշլարը
եիւքլիւ օլարագ կէլիրլէր իտի.
22 Վէ մէլիք Սիւլէյման սէրվէթ վէ հիք-
մէթ ճիհէթիյլէ զէմինին ճէմի'ի միւլու-
23 քընտան 'ալա օլտու. Վէ միւլուքի
զէմինին ճիւմլէսի Սիւլէյմանըն գալպի-
նէ Ալլահըն վազ' էթտիյի հիքմէթի տի-
նլէմէք իչիւն՝ անըն հուզուրունա կէլ-
24 մէյէ արզու էտէրլէր իտի. Վէ պուն-
լարըն հէր պիրի սէնէ պէ սէնէ փիշքէ-
շինի եա'նի կիւմիւշ գապլար վէ ալ-
թուն գապլար վէ էլպիսէ վէ էսլիհա
վէ պահարաթ վէ աթլար վէ գաթըր-
լար կէթիրիրլէր իտի.
25 Վէ Սիւլէյմանըն աթլարը վէ 'արապա-
լարը իչիւն տէօրթ պին ախըրը օ-
լուպ՝ օն իքի պին սուվարիսի տախի
օլմաղլէ, անլէրի 'արապա շէհիրլէրինտէ
վէ մէլիքին եանընտա Եէրուշալիմտէ իս-
26 քեան էթտի. Վէ Ֆըրաթ նէհրինտէն Ֆի-
լիսթիլէր տիյարընա վէ Մըսըր հու-
տուտունա գատար քեաֆֆէ'ի միւլուք
27 իւզէրինէ հիւքմ էտէր իտի. Վէ մէլիք
Եէրուշալիմտէ կիւմիւշի թաշլար կիպի
'ատի պիր շէյ էյլէտի. Վէ էրզ աղաճլա-
րընը քէսրէթ ճիհէթիյլէ օվատա պու-
լունան ճիւմմէյզ աղաճլարը կիպի էյ-

28 լէրտի. Վէ Սիւլէյման իչիւն Միսըրտան վէ հէր տիյարտան աթլար կէթիրիրլէր իտի.

29 Վէ Սիւլէյմանըն պագըյյէի ահվալը իպթիտասընտան նիհայէթինէ գատար իշթէ Նաթան փէյղամպէրին քիթապընտա վէ Շիլօնի Ախիյանըն նիւպիւվվէթի քիթապընտա վէ Նէպի Իտտօնըն Եէրօպօամ իպնի Նէպաթ հագգընտա Ռու'եալէր էյլէտիյի վահիյլէրտէ մուհարրէր
30 տիր. Վէ Սիւլէյման Եէրուշալիմտէ պիւթիւն Իսրայէլ իւզէրինէ գըրգ սէնէ
31 հիւքիւմէթ էյլէտի. Վէ Սիւլէյման էճտատը իլէ ույուտու՝ անը փէտէրի Տավուտըն շէհրինտէ տէֆն էթտիլէր. վէ օղլու Ռէհօպօամ անըն եէրինէ մէլիք օլտու.

ՊԱՊ 10

1 Վէ Ռէհօպօամ Շէքէմէ կիթտի, զիրա պիւթիւն Իսրայէլ անը մէլիք էթմէք
2 իչիւն Շէքէմէ կէլմիշլէր իտի. Վէ Սիւլէյմանըն մէլիքին *գօրգուսընտան ֆիրար էթմիշ օլարագ, Միսըրտա պուլունան Եէրօպօամ իպնի Նէպաթ պունու իշիթտիյի կիպի Միսըրտան 'ավտէթ էյ-
3 լէտի. Վէ անը չաղըրթտըլար, վէ Եէրօպօամ իլէ պիւթիւն Իսրայէլ կէլիպ
4 Ռէհօպօամա խիթապէն, Սէնին փէտէրին պօյունտուրուղումուզու աղըրլաթտը. շիմտի սէն փէտէրինին աղըր խըտմէթինի վէ իւզէրիմիզէ գօտուղու աղըր պօյունտուրուղու թախֆիֆ էյլէ, պիզ սանա խըտմէթ էտէրիզ՝ տէտիլէր.
5 Օլ տախի անլէրէ՝ Իւչ կիւն սօնրա պանա եինէ կէլինիզ՝ տէմէսի իւզէրինէ գավմ կիթտի.

6 Վէ մէլիք Ռէհօպօամ՝ փէտէրի Սիւլէյմանըն միւտտէթի 'էօմրիւնտէ անըն հուզուրընտա տուրմուշ օլան իխթիյարլարա տանըշըփ՝ Պու գավմա նէ կէօնէ ճէվապ վէրմէքլիյիմի թավսիյէ
7 էտէրսինիզ՝ տէտիյինտէ, Անլէր անա ճէվապէն՝ Էյէր սէն պու գավմա թաթլը մու'ամէլէ էտիփ՝ անլէրի խօշնուտ էտէրսէն վէ անլէրէ էյի սէօզլէր սէյլէրսէն, անլէր տախի սանա տա'իմա խըտմէթ էտէճէքլէր տիր՝ տէտիլէր.
8 Լաքին օ՝ իխթիյարլարըն քէնտիսինէ վէրտիքլէրի նասիհաթը թէրք էտիփ հուզուրընտա տուրան վէ քէնտիսիլէ պէ-
9 յիւմիւշ օլան կէնճլէրէ տանըշտը. Վէ անլէրէ՝ Փէտէրինին իւզէրիմիզէ գօյտու պօյունտուրուղու թախֆիֆ էյլէ՝ տէյիփ պանա սէօյլէյէն պու գավմա նէ կէօնէ ճէվապ վէրմէքլիյիմի թավսիյէ
10 էտէրսինիզ՝ տէտիքտէ, Քէնտիսիլէ պէրապէր պէօյիւմիւշ օլան կէնճլէր անա ճէվապէն՝ Փէտէրին պօյունտուրուղումուզու աղըրլաթտը, վէ սէն անը իւզէրիմիզտէն թախֆիֆ էյլէ՝ տէյէն պու գավմա շու մինվալ իւզրէ ճէվապ վէրէսին, Պանա՝ Պէնիմ քիւչիւք փարմաղըմ փէտէրիմին պէլինտէն գալըն
11 տըր. Փէտէրիմ իւզէրինիզէ աղըր պօյունտուրուգ իւքլէթտի, ամմա պէն պօյունտուրուղունուզա 'իլավէ էտէճէյիմ. փէտէրիմ սիզի գամչըլար իլէ թէ'տիպ էյլէտի, ամմա պէն սիզի 'աքրէպլէր իլէ Ռէ'տիպ էտէճէյիմ՝ տէյէսին, տէտիլէր.
12 Վէ՝ Իւչիւնճիւ կիւնտէ եինէ պանա կէլինիզ՝ տէյէրէք մէլիքին էմր էթտիյինէ կէօրէ, Եէրօպօամ իլէ պիւթիւն գավմ իւչիւնճիւ կիւնտէ Ռէհօպօամըն նէզ-
13 տինէ կէլտիքլէրինտէ, Մէլիք անլէրէ սէրթ ճէվապ վէրիփ՝ մէլիք Ռէհօպօամ իխթիյարլարըն թավսիյէսինի թէրք է-
14 տէ, Անլէրէ կէնճլէրին թավսիյէսինէ կէօրէ ճէվապ վէրիփ՝ Փէտէրիմ պօյունտուրուղունուզու աղըրլաթտը, ամմա պէն անա 'իլավէ էտէճէյիմ. փէտէրիմ սիզի գամչըլար իլէ թէ'տիպ էթտի, ամմա պէն սիզի 'աքրէպլէր իլէ Ռէ'տիպ
15 էտէճէյիմ՝ տէտի. Վէ մէլիք գավմը տինլէմէտի, զիրա ՌԱՊՊԸՆ Շիլօնի Ախիյա վասըթասըյլէ Եէրօպօամ իպնի Նէպաթա սէօյլէտիյի քէլամը իթմամ էթմէք իչիւն, պու իշ Ալլահ թարաֆընտան օլտու.
16 Պիւթիւն Իսրայէլ տախի մէլիքին քէնտիլէրինի տինլէմէտիյինի կէօրտիւքտէ

---

* Իպր. եիւզիւնտէն

լէրինտէ, գավմ մէլիքէ ճէվապէն՝ Տա-
ւուտտա նէ՞ հիսսէմիզ վար, վէ Եէսսէ
օղլունտա միրասըմըզ եօգ տըր. էյ Իս-
րայէլ, չատըրլարընըզա կէտինիզ. շիմ-
տի էյ Տաւուտ, քէնտի խանէնէ մու-
գայէտ օլ՝ տէմէլէրի իւզէրինէ պիւ-
թիւն Իսրայէլ չատըրլարընա կիթտի-
17 լէր. Լաքին Եէհուտա շէհիրլէրինտէ
օթուրան պէնի Իսրայէլ իւզէրինէ
18 Րէհօպը'ամ հիւքիւմէթ էյլէտի. Վէ
մէլիք Րէհօպը'ամ վէրկի մէ'մուրը Ա-
տօրամը կէօնտէրտիյինտէ՝ պէնի Իս-
րայէլ անը թաշլար իլէ րէճմ էթտի-
լէր, վէ էօլտի. վէ մէլիք Րէհօպը'ամ
Եէրուշալիմէ ֆիրար էթմէք իչիւն ալ-
19 էլ'աճէլէ 'արապայա պինտի. Պու վէճհի-
լէ Իսրայէլ պու կիւնէ տէկին պէյթ-ի
Տաւուտա 'ասի օլտու.

ՊԱՊ 11

1 Վէ Րէհօպը'ամ Եէրուշալիմէ կէլտիք-
տէ՝ հիւքիւմէթի քէնտիսինէ ի'ատէ
իչիւն Իսրայէլ իլէ մուհարէպէ էթմէք
իւզրէ, պէյթ-ի Եէհուտա իլէ Պէնեամին-
տէն եիւզ սէքսէն պին մունթէխապ
2 մուհարիպլէր ճէմ' էյլէտի. Վէ ՐԱՊՊԸՆ
քէլամը Ալլահ ատէմի Շէմա'եայա կէ-
3 լէրէք, Սէն Եէհուտա մէլիքի Րէհօպը'ամ
իպն-ի Սիւլէյմանա վէ Եէհուտա իլէ
Պէնեամինտէ պուլունան պիւթիւն Իս-
4 րայէլէ խիթապէն, ՐԱՊՊԸՆ էմրի
պու տըր, Ջըգմայընըզ, վէ պիրատէր-
լէրինիզ իլէ մուհարէպէ էթմէյինիզ.
հէր քէս քէնտի խանէսինէ 'ավտէթ
էյլէսին, զիրա պու վագը'ա պէնիմ
թարաֆըմտան օլտու՝ տէյէսին, տէտի.
Անլէր տախի ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինլէ-
յիփ, Եէրօպը'ամ իւզէրինէ կիթմէք-
տէն կէրի տէօնտիւլէր.

5 Վէ Րէհօպը'ամ Եէրուշալիմտէ իգա-
մէթ էտիպ՝ Եէհուտատա սուր-
6 լը շէհիրլէր պինա էյլէտի. Պէյթլէհէմի
7 վէ 'Էթամ'ընէ Թէգօ'ը վէ Պէյթսու-
8 րը վէ Սօքօյը վէ 'Ատուլլամը վէ Ճա-
9 թը վէ Մարէշայը վէ Զիֆի վէ Ատօ-
10 րայիմի վէ Լաքիշի վէ 'Ազէգայը վէ
Սար'այը վէ Այյալօնը վէ Հէպրօնը
պինա էյլէտի. պունլար Եէհուտա իլէ
11 Պէնեամինտէ սուրլը շէհիրլէր իտի. Վէ
սուրլը շէհիրլէրի մուսթահքէմ գըլըպ,
անլէրէ մուհաֆըզլար թա'յինլէ իչլէ-
րինտէ մէ'քիւլաթ վէ եաղ վէ շէրապ
12 անպարլար էթտի. Վէ հէր պիր շէհրէ
սիփէրլէր իլէ մըզրագլար գօյուպ՝ ան-
լէրի զիյատէ մուսթահքէմ գըլտը.
Եէհուտա իլէ Պէնեամին տախի քէնտի
թարաֆընտա իտի.

13 Վէ պիւթիւն Իսրայէլտէ պուլունան
քեահինլէր իլէ Լավիլէր պուլունտուգ-
լարը պիւ ճիւմլէ մէվգի'լէրտէն անըն
14 եանընա թէճէմմիւ' էթտիլէր. Զիրա
Եէրօպը'ամ իլէ օղուլլարը անլէրի
ՐԱՊՊԸՆ քէհանէթինտէն թարտ է-
տիպ, մուրթէֆէ'աթ վէ ճիննէր վէ
քէնտիսինին եափտըղը պուզաղը-
լար իչիւն քեահինլէր թա'յին էթմիշ
15 օլտուղունտան, Լավիլէր քէնտի մէր'ա
վէ միւլքլէրինի թէրք էտիպ Եէհու-
16 տա իլէ Եէրուշալիմէ կէլտիլէր. Վէ
պունլարըն արդընճա՝ Իսրայէլին ճիւմ-
լէ սըպթլարընտան Իսրայէլին Ալլահը
ՐԱՊՊԸ գալպ-ի քեամիլ իլէ թալէպ է-
տէնլէր, էճտատլարընըն Ալլահը ՐԱՊ-
ՊԱ գուրպան 'արզ էթմէք իւզրէ Եէ-
17 րուշալիմէ կէլտիլէր իտի. Վէ Եէհուտա
հիւքիւմէթինի գուվվէթլէնտիրիպ Րէ-
հօպը'ամ իպն-ի Սիւլէյմանա իւչ սէնէ
թագվիյէթ վէրտիլէր, զիրա իւչ սէնէ
Տաւուտ իլէ Սիւլէյմանըն թարիգինտէ
սիւլուք էթտիլէր.

18 Վէ Րէհօպը'ամ՝ Տաւուտըն օղլու Եէ-
րիմօթըն գըզը Մահալաթը վէ Եէսսէնին
օղլու Էլիապըն գըզը Ապիհայիլի թէ-
19 զէվվիւճ էթտի. Վէ պունտան Եէ'ուշ
վէ Շէմարիա վէ Զահամ իսիմլէրինտէ
20 օղուլլարը օլտու. Վէ մէրգու-
մէտէն սօնրա Ապշալօմըն գըզը Մա-
'աքայը թէզէվվիւճ էթտի, պունտան
տախի անտան Ապիյա վէ 'Աթթայ վէ
Զիզա վէ Շէլօմիթ թէվէլլիւտ էթտի-
21 լէր. Վէ Րէհօպը'ամ Ապշալօմըն գը-
զը Մա'աքայը զէվճէլէրինին վէ օտա-
լըգլարընըն ճիւմլէսինտէն զիյատէ սէ-

վէր իտի. (զիրա օն սէքիզ զէվճէ իլէ
ալթմըշ օտալըգլարը օլուպ՝ եիրմի սէ-
քիզ օղուլ վէ ալթմըշ գըզ թէվլիտ էյ-
22 լէտի)։ Վէ Րէհօպամ՝ Ապիյայը մէ-
լիք թա'յին էթմէք նիյէթիլէ անը րէ'իս
իխվանը գարտաշլարընա ամիր գըլտը։
23 Վէ 'աքըլանէ հարէքէթ էտիպ՝ էվլա-
տընըն ճիւմլէսինի Եէհուտա իլէ Պէն-
եամինին պիւթիւն ճիւմլէ նահիյէլէրինէ,
սուրլու շէհիրլէրին քեաֆֆէսինէ տաղը-
տարագ, անլարա քէսրէթ իւզրէ մէ'-
քիւլաթ վէրիր իտի, վէ քէնտիսի նի-
սա'ը քէսիրէ թալէպինտէ իտի։

ՊԱՊ 12

1 Վէ Րէհօպամ'ըն հիւքիւմէթի սէպաթ
պուլուպ՝ քէնտիսի քէսպ ի գուվվէթ
էթտիքտէ, պիւթիւն Իսրայէլ քէնտի-
սիյլէ պէրապէր օլարագ՝ ՌԱՊՊԸՆ շէ-
րի'աթընը թէրք էյլէտի։
2 Վէ մէլիք Րէհօպամ'ըն պէշինճի սէ-
նէսինտէ, զիրա ՌԱՊՊԱ 'իսեան էթմիշ
3 օլտուղընտան, Մըսըր մէլիքի Շիշագ պին
իքի եիւզ 'արապա վէ ալթմըշ պին սու-
վարի իլէ Եէրուսաղիմ իւզէրինէ չըգտը.
վէ Մըսըրտան անըն իլէ պէրապէր կէ-
լէն խալգ՝ Լուպիլէր վէ Սուքքիլէր վէ
4 Հապէշիլէր պիհիսապ իտի. Վէ Եէհու-
տանըն սուրլու շէհիրլէրինի զապթ էտիպ՝
5 Եէրուսաղիմէ գատար կէլտի։ Օլ զէման
Շէմա'եա փէյղամպէր՝ Րէհօպամ'ա վէ
Շիշագըն խօվֆունտան Եէրուսաղիմէ թէ-
ճէմմիւ' էթմիշ օլան Եէհուտա պէյ'լէ-
րինէ կէլիպ, անլարա խիթապէն՝ Պէ-
նի թէրք էթտիյինիզ էճլէն պէն տա-
խի սիզի Շիշագըն էլինէ թէրք էթթիմ
6 տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրույօր տէտի։ Պու-
նա պինա'էն Իսրայէլ պէյ'լէրի վէ մէ-
լիք միւթէվազը' օլուպ՝ ՌԱՊՊ 'ատիլ
7 տիր՝ տէտիլէր։ Վէ ՌԱՊՊ անլարըն թէ-
վազու' էթթիքլէրինի կէօրտիւքտէ ՌԱՊ-
ՊԸՆ քէլամը Շէմա'եայա կէլիպ՝ Թէ-
վազու' էթթիքլէրի իչին անլարը հէ-
լաք էթմէյիպ՝ անլարա պիր միգտար
նէճաթ վէրիրիմ. վէ գազապըմ Շիշա-
գըն վասըթասըյլէ Եէրուսաղիմ իւզէ-
8 րինէ տէօքիւլմէյէճէքտիր։ Լաքին ա-
նա գուլ օլաճագլար, թա քի պէնիմ
խըզմէթիմ իլէ միւլուքի զէմինինքիլէր
9 մէթինի թէֆրիգ էտէլէր՝ տէտի։ Վէ
Մըսըր մէլիքի Շիշագ Եէրուսաղիմ իւզէ-
րինէ չըգըպ՝ պէյթ ի ՌԱՊՊԸՆ խա-
զինէլէրիյլէ, սէրայ ը միւլուքանէնին
խազինէլէրինին քեաֆֆէսինի ալըպ,
Սիւլէյմանըն եափմըշ օլտուղու ալթըն
10 գալգանլարը տախի ալտը։ Վէ մէլիք
Րէհօպամ՝ պունլարըն եէրինէ պագըրտան
գալգանլար եափըպ, անլարը սէրայ ը
միւլուքանէնին գափուսունը պէքլէ-
յէն շաթըրլարըն զապիթլէրինին էլլէրի-
11 նէ թէսլիմ էթտի։ Վէ մէլիք պէյթ ի
ՌԱՊՊԱ կիթտիյինտէ շաթըրլար կէլիպ՝
անլարը թաշըրլար իտի, վէ սոնրա շա-
թըրլար օտասընա 'իատէ էտէրլէր
12 իտի։ Վէ միւթէվազը' օլտուղու իչին ՌԱՊ-
ՊԸՆ գազապը անը քիւլլիյէն հէլաք էթ-
մէմէք իւզրէ, անըն իւզէրինտէն րիւ-
ճու' էթտի. վէ Եէհուտատա տախի ու-
մուր ը հասանէ պուլունուր իտի։
13 Վէ մէլիք Րէհօպամ Եէրուսաղիմտէ
գուվվէթլէնիպ հիւքիւմէթ էյլէտի. Րէ-
հօպամ մէլիք օլտուղու զէման գըրգ
պիր եաշընտա օլուպ, ՌԱՊՊԸՆ քէնտի
իսմինի գօյմագ իչին՝ Իսրայէլին ճիւմ-
լէ սըպաթլարընտան իխթիյար էյլէտիյի
Եէրուսաղիմ շէհրինտէ օն եէտի սէնէ
հիւքիւմէթ էյլէտի. Վալիտէսինին իս-
14 մի 'Ամմոնիյէ Նա'մա իտի։ Վէ ՌԱՊ-
ՊԸ թալէպ էթմէք իւզրէ, գալպինի
տողրուլթմատըղը իչին շէրրի իրթի-
15 քեապ էյլէր իտի։ Վէ Րէհօպամ'ըն
ահվալը իպթիտատան նիհայէթէ գա-
տար իշթէ Շէմա'եա փէյղամպէրին քի-
թապընտա վէ Նէպի 'Իտտօնըն նէսէպ
նամէսինտէ մուհարրէր տիր։ Վէ Րէ-
հօպամ իլէ Եէրօպամ'ըն արալարընտա
'ալ էլ տէվամ մուհարէպէ վար իտի։
16 Վէ Րէհօպամ'ըն էճտատը իլէ ույույուպ՝
շէհր ի Տաւուտտա տէֆն օլունտու. վէ
օղլու Ապիյա անըն եէրինէ մէլիք օլ-
տու։

ԳԼՈՒԽ 13

1 [illegible]
2 [illegible]
3 [illegible]
4 [illegible]
5 [illegible]
6 [illegible]
7 [illegible]
8 [illegible]
9 [illegible]
10 [illegible]
11 [illegible]
12 [illegible]
13 [illegible]
14 [illegible]
15 [illegible]
16 [illegible]
17 [illegible]
18 [illegible]
19 [illegible]

շէհիրլէր՝ եա'նի Պէյթ էլ վէ գասապալարընը
վէ Եշանա՝ վէ գասապալարընը
վէ Էֆրոն իլէ գասապալարընը
20 ալըտը։ Աբիյանըն էյյամընտա Եէրօպէա'ամ
պիր տահա քէսպ ի գուվվէթ
էտէմէտի. վէ ՌԱՊՊ անը ուրտու էօյլէ
քի օ էօլտիւ։
21 Վէ Աբիյա գուվվէթլէնտի, վէ քէնտիսինէ
օն տէօրթ զէվճէ ալըպ՝ իյիրմի
իքի օղուլ վէ օն ալթը գըզ թէվլիտ
22 էթտի։ Վէ Աբիյանըն պագիյյէ ի ահվալը
վէ էթվար ու աքվալը Իտտօ փէյղամպէրին
թարիխինտէ մուհառրէրտիր։

ՊԱՊ 14

1 Վէ Աբիյա էճտատըյլէ ույույուպ անը
շէհրի Տավուտտա տէֆն էթտիլէր,
վէ օղլու Ասա անըն եէրինէ մէլիք օլուպ՝
անըն էյյամընտա տիյար օն սէնէ
2 ասայիշ պուլտու. Վէ Ասա՝ Ալլահը
օլան ՌԱՊՊԸՆ 'ընտընտէ էյի վէ տօղ-
3 րու օլանը իշլէյիպ, Գարիպ իլահլարըն
մէզպահլարընը վէ մուրթէֆի'աթը օրթատան
գալտըրըպ, սանէմլէրի գըրըպ՝
Աշէրա փութլարընը փարէ փարէ
4 էյլէտի. Վէ Եէհուտայա էճտատլարընըն
Ալլահը ՌԱՊՊԸ թալէպ էթմէլէրինի՝ վէ
շէրի'աթ վէ էվամիրինի իճրա էթմէլէրինի էմր
5 էյլէտի. Վէ Եէհուտանըն պիթիւն շէհիրլէրինտէն
մուրթէֆի'աթը վէ կիւնէշ
սանէմլէրինի գալտըրըր. վէ մէմլէքէթ
անըն խուզուրընտէ ասայիշ պուլ-
6 տու. Վէ Եէհուտատա սուրլու շէհիրլէր
պինա էթտի, զիրա ՌԱՊՊ անա խաթիրճամ
վէրմիշ օլտուղընտան, օլ սէնէլէրտէ
տիյար ասայիշ պուլմուշ օլուպ՝ անըն
իլէ մուհարէպէ էտէճէք քիմսէ եօգ իտի։
7 Վէ Եէհուտայա խիթապէն՝ Տիյար
թահթ ը թասարրուֆումուզ իքէն պու շէհիրլէրի
պինա էտէլիմ՝ անլարըն սուր վէ
գուլէ վէ գափու վէ սիւրկիւլէրի իլէ
մուհաթ էտէլիմ, զիրա Ալլահըմըզ
ՌԱՊՊԸ թալէպ էյլէտիք, վէ անը թալէպ
էյլէտիյիմիզ իչին հէր թարաֆտան
պիզէ խաթիրճամ վէրտի, տէտի.
Պէօյլէճէ պինա էտիպ մուվաֆֆագ
8 օլտուլար. Վէ Ասանըն՝ Եէհուտատան
սիփէր վէ մըզրագ թաշըյան իւչ եիւզ
պին, վէ Պէնեամինտէն գալգան թաշըյըպ
քէմանքէշ օլան իքի եիւզ սէքսէն
պին 'ասքէրի օլուպ՝ քեաֆֆէսի ալի
գահրաման գուվվէթլի իտիլէր։
9 Վէ պունլարըն 'ալէյհինէ Հապէշլի
Զարահ պին քէրրէ պին նէֆէր 'ասքէր
վէ իւչ եիւզ 'արապա իլէ չըգըպ՝
10 Մարէշայա գատար կէլտի. Վէ Ասանըն
գարշըսընա չըգըպ՝ Մարէշայա
գըրիպինտէ վագի' Սէֆաթա վատիսին-
11 տէ մուհարէպէյէ տիզիլտիլէր. Վէ Ասա
Ալլահը ՌԱՊՊԱ ֆէրեատ էտիպ՝
Եա ՌԱՊ, չօգլուգ օլանա քէօրէ գուվվէթի
օլմայանա եարտըմ էթմէքտէ սէնին
իչին ֆարգ եօգ. եարտըմ էյլէ Ալլահըմըզ
ՌԱՊՊ, զիրա սանա թէվէքքիւլ էյլէրիզ, վէ
սէնին իսմինլէ պու գալապալըգ 'ալէյհինէ կէլտիք. Եա
ՌԱՊՊ, Ալլահըմըզ սէն սին, ինսան սա-
12 նա գալիպ օլմասըն. Վէ ՌԱՊՊ
Հապէշլիլէրի Ասա իլէ Եէհուտանըն հուզուրընտա
ուրուպ, վէ Հապէշլիլէր ֆիրար
էթտիլէր։
13 Վէ Ասա վէ անըն իլէ պէրապէր
պուլունան գավմ անլարը Կէրարա գատար
թա'գիպ էթտիլէր. Հապէշլիլէր
տախի տաղըլըպ, վէ անլարտան ճան
գալմատը, զիրա ՌԱՊՊԸՆ հուզուրունտա
վէ անըն օրտուսու էօնինտէ մահվ
օլտուլար. վէ փէք չօգ գանի-
14 մէթ ալտըլար. Վէ Կէրարըն չէվրէսինտէ
պուլունան պիթիւն շէհիրլէրին իւզէրինէ
ՌԱՊՊԸՆ հէյպէթի տիւշմէքլէ, անլարը
ուրուպ՝ պիթիւն շէհիրլէրի եաղմա էթտիլէր,
զիրա անլարըն իչինտէ փէք
15 չօգ եաղմա վար իտի. Վէ սիւրիւ չատըրլարընը
տախի ուրուպ, պէք չօգ գօյուն
իլէ տէվէլէր ալըպ՝ Եէրուսաղիմէ 'ավտէթ
էթտիլէր։

ՊԱՊ 15

1 Վէ Ռուհուլլահ՝ Ազարիա պին Օտէտ
2 իւզէրինէ կէլմէքլէ, Օլ տախի Ասայը
գարշըլամաղա չըգարագ, անա խիթապէն՝

յը Ասա վէ պիւթիւն Եէհուտա իլէ Պէնեամին, պէնի տինլէյինիզ․ Սիզ ՌԱՊՊ իլէ օլտուգճա, օ սիզին իլէ օլուր․ վէ սիզ անը թալէպ էթտիքճէ, անը պուլուրսունուզ․ լաքին սիզ անը թէրք էտէր իսէնիզ, օ տախի սիզի թէրք է-
3 տէճէքտիր․ Իսրայէլ խէյլի միւտտէթ հագգ Ալլահ վէ թա'լիմ էտէն քեահին
4 վէ շէրի'աթսըզ գալմըշ իտի․ Ֆագաթ մուզայագալարընտա Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊԱ րիւճու' էտիպ՝ անը թալէպ էթտիքլէրի զէման անը պուլտու-
5 լար․ Օլ վագըթլարտա կիրիճի վէ չըգըճըյա սէլամէթ եօգ իտի, զիրա մէմլէքէթլէրին ճիւմլէ սէքէնէլէրի արասընտա չօգ ըզթըրապ
6 վար իտի․ Վէ Ալլահ անլէրի հէր վա' ի մուսիպէթլէրլէ միւզթէրիպ էթտիյինտէն, թայֆէ թայֆէ իլէ վէ շէհր շէհր
7 իլէ չարփըշըր իտի․ Ամմա սիզ գուվվէթլէնինիզ, վէ էլլէրինիզ կեւշէմէսին, զիրա էմէկինիզին նիւքաֆաթը վար տըր՝ տէտի։
8 Վէ Ասա պու քէլամլարը վէ 'Օտէտ փէյղամպէրին թէնպիհլէրինի իշիթտիյի կիպի, քէնտի ի ճէսարէթ պէ Եէհուտա իլէ Պէնեամինին պիւթիւն եէրլէրինտէն, վէ Էֆրայիմ տաղընտա զապթ էթմիշ օլտուղը շէհիրլէրտէն մէքրուհաթը տէֆ' էյլէյիպ, ՌԱՊՊԸՆ էյվանընըն էօնիւնտէ օլան միզպահը ի ՌԱՊՊԸ թա'միր
9 էյլէտի․ Վէ պիւթիւն Եէհուտա իլէ Պէնեամինի, վէ Էֆրայիմ վէ Մանասսէ ա վէ Սիմէոնտէն օնլարըն արասընտա օթուրմագտա օլան ղարիպլէրի ճէմ' էյլէտի, զիրա Ալլահը ՌԱՊՊ անըն իլէ օլտուղունու կէօրտիւքլէրինտէ Իսրայէլտէն չօգ քիմսէլէր անըն թարաֆը-
10 նա կէչտիլէր․ Իմտի պունլար՝ Ասանըն հիւքիւմէթինին օն պէշինճի սէնէսինին, իւչիւնճիւ այտա Եէրուշալէմ թէ-
11 ճէմ'իյէթ էթտիլէր․ Վէ օլ կիւնտէ կէթիրտիքլէրի ղանիմէթտէն ՌԱՊՊԱ եէտի եիւզ սըղըր վէ եէտի պին գոյուն զէպհ
12 էթտիլէր․ Վէ էճտատլարընըն Ալլահը ՌԱՊՊԸ պիւթիւն գալպլէրինտէն վէ պիւթիւն ճանլարընտան թալէպ էտէ-
13 ճէքլէրինի, վէ Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊԸ թալէպ էթմէյէն հէր քիմ իսէ, կէրէք քիւչիւք, կէրէք պէօյիւք, կէրէք էրքէք, կէրէք գարը օլսուն, գաթլ օ-
14 լունաճագլարընը թէ'ահհիւտ էթտիլէր․ Վէ պիւյիւք սէսլէ վէ ճէնկ ի 'ալիլէ պօրու վէ Ռօզիւա չալարագ ՌԱՊՊԱ
15 եէմին էթտիլէր․ Վէ պիւթիւն Եէհուտա պու եէմինտէն մէսրուր օլտուլար, զիրա պիւթիւն գալպլէրի իլէ եէմին էտիպ, եիւզլէ ի թամամէն ՌԱՊՊԸ թալէպ էտէրէք անը պուլտուլար․ Օլ տախի անլէրէ հէր թարաֆտան իսթիրահաթ վէրտի․

16 Վէ մէլիքէ Ասա *վալիտէսի Մաաքայը, Աշէրա իչիւն պիր փութ եափտըղը իչիւն, շէրէֆինտէն մահրում էթտի․ Վէ Ասա անըն փութունու քէսիպ փարչալատը վէ Քէտրօն վատիսինտէ եագ-
17 տը․ Ամմա միւրթէֆի'աթ Իսրայէլտէն գալտըրըլմատը, լաքին Ասանըն գալ-
18 պի ձ'մրիւն ի հայաթընտա թամամ իտի․ Վէ փէտէրինին թագտիս էթմիշ օլտուղը վէ քէնտիսինին թագտիս էթտիյի կիւմիւշ իլէ ալթունու վէ էվանիլէրի պէյթ Ալլա-
19 հա կէթիրտի․ Վէ Ասանըն հիւքիւմէթինին օթուզ պէշինճի սէնէսինէ գատար մուհարէպէ օլմատը։

ՊԱՊ 16

1 Ասանըն հիւքիւմէթինին օթուզ ալթընճը սէնէսինտէ Իսրայէլ մէլիքի Պա'շա՝ Եէհուտա 'ալէյհինէ չըգըփ, պիր քիմսէնին Եէհուտա մէլիքի Ասա թարաֆընտա կիտիփ կէլմէսինի մէն՝ իչիւն Ռամայը պինա էյլէտի․
2 Ասա տախի պէյթ ի ՌԱՊՊ վէ սէրայը մէլիքին խազինէլէրինտէն կիւմիւշ վէ ալթուն չըգարըփ Շամտա սաքին Սուրիյա
3 մէլիքի Պէնհատատա կէօնտէրէրէք, Պէնիմ իլէ սէնին պէյնինտէ վէ փէտէրիմ իլէ փէտէրինին պէյնինտէ մու'ահէտէ վար տըր․ իշթէ սանա կիւմիւշ իլէ ալթուն կէօնտէրտիմ․ կէլ, Իսրայէլ մէլիքի Պա'շա իլէ օլան 'ահտընը նագզ էյլէ քի

---

*Եա'նի պէօյիւք վալիտէսի

4 իւզէրիմտէն կէրի չէքիլէ՝ տէյու։ Պէն-
Հատատ տախի մէլիք Ասայը տինլէյիպ
'ասքէրինին սէրտարլարընը Իսրայէլ
շէհիրլէրի իւզէրինէ կէօնտէրտի. անլէր
տախի 'Այյոն վէ Տան վէ Ապէլմայիմ՝
վէ 'Նէֆթալինին պիւթիւն ամպար
5 շէհիրլէրինի վուրտուլար։ Վէ Պա'շա պու-
նու իշիթտիյինտէ Ռամայը պինա էթ-
մէքտէն ֆէրագաթ էտիպ իշինի թա'-
6 թիլ էթտի։ Մէլիք Ասա տախի քեաֆ-
ֆէ ի Եէհուտայը ալըփ՝ Պա'շանըն պի-
նա էթմէքտէ օլտուղու Ռամանըն թաշ-
լարըյլէ աղաճլարընը գալտըրտըլար,
անլէր իլէ Կէպա'յը վէ Միսփայը պինա
էյլէտի։

7 Օլ վագիթտէ 'Նէպի Հանանի Եէհուտա
մէլիքի Ասանըն նէզտինէ կէլիփ անա
խիթապէն՝ Ալլահըն ՌԱՊՊԷ ի'թիմատ
էթմէյիփ տէ Արամ մէլիքինէ ի'թիմատ
էթտիյին էճլինտէն՝ Արամ մէլիքինին
'ասքէրի սէնին էլինտէն գուրթուլտու։
8 Հապէշլիլէր վէ Լուպիլէր գայէթ չօգ 'ա-
րապա վէ սուվարիլէր իլէ 'ազիմ պիր
օրտու տէյիլ մի իտի. Ֆագաթ սէն
ՌԱՊՊԷ ի'թիմատ էյլէտիյինտէն անլէ-
9 րի սէնին էլինէ թէսլիմ էթտի։ Զիրա
ՌԱՊՊԸՆ կէօզլէրի՝ քէնտիսինէ սատըգ
գալպլէ ք-բի՝ օլանլարը գուվվէթլէն-
տիրմէք իչիւն՝ պիւթիւն րու ի զէմի-
նէ նազըր տըր. սէն պու խուսուստա
համագաթ էյլէտին. պունտան սօնրա
'ալէյհինէ մուհարէպէլէր վուգու' պու-
10 լունաճագ տըր՝ տէտի։ Վէ Ասա օլ Նէպի-
յէ ղազապ էտիփ՝ անը մահպէսէ իլգա
էյլէտի, զիրա պու չէյտէն տօլայը անա
զիյատէսիյլէ տարըլտը. վէ օլ վագիթտէ
Ասա գավմտան պա'զըլարընա զուլմ էյ-
լէտի։

11 Վէ Ասանըն ահվալը՝ պիտա'էթինտէն
նիհայէթինէ գատար իշթէ միւլուք ի
Եէհուտա վէ Իսրայէլին քիթապընտա
12 մուհարրէր տըր։ Վէ Ասա քէնտի հիւ-
քիւմէթինին օթուզ տօգուզունճը սէ-
նէսինտէ այագ աղրըսըյլա խասթա օ-
լուփ՝ խասթալըղը տախի քէսպ ի շիտ-
տէթ էյլէտի, վէ խասթալըղընտա ՌԱՊ-
ՊԸ տէյիլ, անճագ հէքիմլէրի թալէպ
13 էթտի։ Վէ Ասա էճտատըյլէ ույույուփ
հիւքիւմէթինին գըրգ պիրինճի սէ-
14 նէսինտէ վէֆաթ էյլէտի։ Վէ անը շէհրի
Տավուտտա՝ քէնտիսի իչիւն հաֆրէթ-
միշ օլտուղու գապիրտէ տէֆն էտէրէք՝
պահարաթ վէ 'ըթըրճը սէն'աթինէ
կէօրէ թէրթիպ օլունմուշ 'ըթըրիյաթ
իլէ մէմլու օլան տէօշէյէ եաթըրըփ՝
անըն իչիւն փէք չօգ [illegible] եագ-
տըլար։

ՊԱՊ 17

1 Վէ անըն եէրինէ օղլու Եէհօշաֆաթ
մէլիք օլուփ՝ Իսրայէլ 'ալէյհինէ գուվ-
2 վէթլէնտի։ Վէ Եէհուտանըն պիլճիւմ-
լէ հիսարլը շէհիրլէրինէ 'ասքէր գօյուփ՝
Եէհուտա տիյարընտա վէ փէտէրի Ա-
սանըն զապթ էթտիյի Էֆրայիմ շէ-
3 հիրլէրինէ մուհաֆըզլար գօյտու։ Վէ
ՌԱՊՊ Եէհօշաֆաթ իլէ իտի, զիրա
Պա'ալիմի թալէպ էթմէյիփ՝ փէտէրի
Տավուտըն գատիմ մէսլէքինտէ սիւլուք
4 էյլէտի։ Զիրա Իսրայէլին ա'մալինէ '-
տէ օլմայըփ՝ փէտէրինին Ալլահընը թա-
լէպ էտէրէք՝ անըն էվամիրինտէ սիւ-
5 լուք էյլէտի։ Վէ ՌԱՊՊ հիւքիւմէթի
անըն էլինտէ սապիթ գըլըփ՝ պիւթիւն
Եէհուտա Եէհօշաֆաթա հէտիյէլէր կէ-
թիրտիլէր, վէ անըն սէրվէթ ու շանը
6 թէզայիւտ էյլէտի։ Վէ անըն գալպի
ՌԱՊՊԸՆ թարիգլէրինտէ քէմալ ի ճէ-
սարէթ էյլէյիփ՝ մուրթէֆէ'աթլէ Աշէրա
փութլարընը տախի Եէհուտատան գալ-
տըրտը։

7 Վէ հիւքիւմէթինին իւչիւնճիւ սէնէ-
սինտէ Եէհուտա շէհիրլէրինտէ թա'լիմ
էթմէլէրի իչիւն քէնտի ռիճալինտէն րու'է-
սասը Պէնհայիլ վէ 'Օպատիա վէ Զէ-
քէրիա վէ Նէթանէլ վէ Միքայայը
8 վէ պունլար իլէ պէրապէր Շէմա'իա
վէ Նէթանիա վէ Զէպատիա վէ 'Ասա-
էլ վէ Շէմիրամօթ վէ Եէհօնաթան վէ Ա-
տօնիյա վէ Թօպիյա վէ Թօպատօնիյա
Լէվիլիլէրի վէ պունլար իլէ տախի
Էլիշամա'՝ վէ Եէհօրամ քահինների
9 կէօնտէրտի։ Վէ պունլար Եէհուտատա

թա'լիմ էտէրլէր իտի. վէ ՌԱՊՊԸՆ
շէրի'աթ քիթաբը անլար եանլարընտա
իտի, վէ Եէհուտանըն պիլ ճիւմլէ շէհիրլէրինի
տօլաշըպ՝ գավմա թա'լիմ էտէրլէր
իտի.
10 Վէ ՌԱՊՊԸՆ հէյպէթի Եէհուտանըն
էթրաֆընտա օլան մէմլէքէթլէրին հիւքիւմէթլէրի
իւզէրինէ տիւշտիւքի Եէհօշաֆաթ
իլէ մուհարէպէ էթմէտիլէր.
11 Վէ Ֆիլիսթիլիլէրտէն պա'զըլարը Եէհօշաֆաթա
հէտիյէլէր վէ վէրկի աքչէսի
կէթիրիրլէր իտի. 'Արապլար տախի տավար
սիւրիւլէրի՝ եա'նի եէտի պին եէտի
եիւզ գօչ վէ եէտի պին եէտի եիւզ
12 տէքէ կէթիրիրլէր իտի. Եէհօշաֆաթ
տախի կիթտիքչէ զիյատէսիյլէ 'ազամէթ
պուլարագ Եէհուտատա գալ'ալար
իլէ ամպար շէհիրլէրի պինա էյլէտի.
13 Վէ Եէհուտա շէհիրլէրինտէ իշի գույէթ
չօգ օլուպ՝ մուհարիպ օլան էսհապը
14 գուվվէթ Եէրուշալիմտէ իտի. Վէ խանէտանլարընա
կէօրէ 'ատէտլէրի պուտուր՝
եա'նի Եէհուտանըն պին պաշըլարը,
'Ատնա րէ'իս վէ անըն իլէ իւչ
եիւզ պին նէֆէր էսհապը գուվվէթ,
15 Անտէն սօնրա րէ'իս Եօհանան վէ անըն
իլէ իքի եիւզ սէքսէն պին նէֆէր,
16 վէ անտէն սօնրա քէնտիսինի կէօնիւլլէ
ՌԱՊՊԱ վագֆ էտէն 'Ամասիա
իպն-ի Զիքրի վէ անըն իլէ իքի եիւզ
պին նէֆէր էսհապը գուվվէթ օլուպ,
17 Վէ Պէնեամինտէն սահիպ-ի գուվվէթ
օլան Էլեատա՝ վէ անըն իլէ իքի եիւզ
պին նէֆէր եայ իլէ գալգան թաշըյան,
18 Վէ անտէն սօնրա Եօզապատ վէ անըն
իլէ հարպէ միւհէյյա եիւզ սէքսէն
19 պին նէֆէր օլուպ, Պունլար՝ մէլիքին
պիւթիւն Եէհուտատա մուսթահքէմ
շէհիրլէրէ գօյտուղու ատէմլէրտէն
մա'ատա մէլիքէ խըզմէթ էտէրլէր իտի.

ՊԱՊ 18

1 Վէ Եէհօշաֆաթըն տէվլէթի ու շանը
թէզայիւտ էթտի, վէ Ախապ իլէ մուսահարէթ
2 էյլէտի. Վէ պիր գաչ սէնէ
սօնրա Ախապըն եանընա Սամարիայա
էնտիյինտէ՝ Ախապ անըն իչին վէ մա'իյէթինտէ
պուլունան ատէմլէր իչին
ղայէթ չօգ գօյուն վէ սըղըր պօղազլատը,
վէ անը Ռամօթ-Ճիլ'ատա կիթմէյէ
3 իղվա' էյլէտի. Վէ Իսրայէլ մէլիքի Ախապ՝
Եէհուտա մէլիքի Եէհօշաֆաթա՝
Պէնիմ իլէ պէրապէր Ռամօթ-Ճիլ'ատա
կիտէ՞ր միսին՝ տէտի: Օլ տախի անա
ճէվապէն՝ Պէն սէնին կիպի իմ, պէնիմ
գավմըմ տախի սէնին գավմըն
կիպի տիր. վէ մուհարէպէտէ սէնին իլէ
պէրապէր պուլունուրըզ՝ տէտի.
4 Վէ Եէհօշաֆաթ Իսրայէլ մէլիքինէ՝
Շիմտի ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը սո՛ր էյլէ՝
5 տէտիքտէ, Իսրայէլ մէլիքի տէօրթ
եիւզ փէյղամպէրի ճէմ՝ էտիպ անլէրէ՝
Ռամօթ-Ճիլ'ատա մուհարէպէյէ չըգա՞լըմ
մը, եօգսա կէրի տուրալը՞մ
մը՝ տէտիքտէ, Չըգ, Ալլահ անը մէլիքին
էլինէ թէսլիմ էտէճէք տիր՝ տէ-
6 տիլէր. Վէ Եէհօշաֆաթ՝ Պուրատա
տահա ՌԱՊՊԸՆ պիր փէյղամպէրի եօ՞գ
մը տուր, անտէն սուա՛լ էտէլիմ՝ տէ-
7 տի. Իսրայէլ մէլիքի տախի Եէհօշաֆաթա՝
Պիր ատէմ տահա վար քի անըն
վասըթասըյլէ ՌԱՊՊՏԱՆ սուա՛լ էտէ
պիլիրիզ, Ֆագաթ հագգըմտա
խայըր տէյիլ, անճագ տա՛իմա շէրրի
խապար էթտիյի իչին պէն անա պուղզ
էտէրիմ. վէ օլ ատէմ Միխա իպն-ի
Եիմլա տըր՝ տէտի. Եէհօշաֆաթ տախի՝
Մէլիք պէօյլէ սէօյլէմէսին՝ տէտի.
8 Օլ վագըթ Իսրայէլ մէլիքի պիր խատըմ
չաղըրըփ, Միխա իպն-ի Եիմլայը
9 թէզ կէթիր՝ տէտի. Վէ Իսրայէլ մէլիքի
իլէ Եէհուտա մէլիքի Եէհօշաֆաթ
էլպիսէ-ի-փատիշահանէլէրինի լապիս օլարագ,
Սամարիա գափուսը էօնիւնտէքի
մէյտանտա՝ հէր պիրի քէնտի
թախթընտա օթուրուրգէն, վէ փէյղամպէրլէրին
ճիւմլէսի անլէրին հուզուրընտա
փէյղամպէրլիք էթմէքտէ
10 իտիլէր. Վէ Սիտգիյա իպն-ի Քէնա'անա
քէնտիսինէ տէմիրտէն պօյնուզլար
եափըփ՝ ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Սուրիանիլէրի հէլաք էտինճէյէ գատար
պունլար իլէ վուրաճագսըն՝ տէ-

11 տըր։ Վէ փէյղամպէրլէրին ճիւմլէսի
պէօյլէ փէյղամպէրլիք էտիփ՝ Րամօթ-
ճիլ'ատա չըգ, վէ մուզաֆֆէր օլաճագ-
սըն, վէ ՐԱՊՊ անը մէլիքին էլինէ թէս-
լիմ էտէճէք տիր՝ տէտիլէր։
12 Վէ Միխայը չաղըրմաղա կիտէն ա-
տէմ անա խիթապէն՝ իշթէ փէյղամ-
պէրլէր պիր աղըզտան մէլիքէ իչիւն
խայըր սէօյլէտիլէր. սէնին քէլամըն տա-
խի անլէրին պիրինին քէլամը կիպի օ-
13 լսուն խայըր սէօյլէ՝ տէտի։ Միխա տա-
խի՝ ՐԱՊՊ հայյ տըր քի Ալլահըմ նէ
սէօյլէրսէ, անը սէօյլէյէճէյիմ՝ տէտի։
14 Վէ մէլիքին նէզտինէ կէլտիկինտէ մէ-
լիք անա՝ Էյ Միխա, Րամօթ-ճիլ'ատա
մուհարէպէյէ կիտէլիմ մի, եօգսա կէ-
րի տուրալըմ մը՝ տէտի։ Օլ տախի
անա՝ Չըգընըզ, վէ մուզաֆֆէր օ-
լուրսընըզ, զիրա էլինիզէ թէսլիմ օլու-
15 նաճագլար տըր՝ տէտի։ Վէ մէլիք անա
խիթապէն՝ Պանա ՐԱՊՊԸՆ իսմիյլէ
հագիգաթը սէօյլէմէքլիյին ի-
չիւն սանա գաչ քէրրէ եէմին վէրէ-
16 յիմ՝ տէտի։ Օլ տախի՝ Պիւթիւն
Իսրայէլի չօպանը օլմայան գօյունլար
կիպի տաղլար իւզէրինտէ տաղըլմըշ
կէօրտիւմ. ՐԱՊՊ տախի՝ Պունլարըն
սահիպի եօգ տըր, հէր ատէմ սէլա-
մէթլէ քէնտի խանէսինէ տէօնսիւն՝
17 պույուրտու, տէտի։ Վէ Իսրայէլ մէ-
լիքի Եէհօշաֆաթա խիթապէն՝ Հագ-
գըմտա խայըր տէյիլ, անճագ շէր-
րի խապար էտէճէյինի սանա սէօյլէ-
18 մէտիմ մի՝ տէտի։ Միխա տախի՝ Իմտի
ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինլէյինիզ՝ Պէն
ՐԱՊՊԸ թախթը իւզէրինտէ օթու-
րուր, վէ ճիւնուտ ի սէմավիյէնին
քաֆֆէսինի էթրաֆընտա, սաղըն-
տա վէ սօլունտա տուրուր կէօրտիւմ.
19 Վէ ՐԱՊՊ Րամօթ-ճիլ'ատա չըգըփ տա
օրատա տիւշէրէք օլմասը իչիւն Ախապը
քիմ ալտատաճագ տըր՝ տէմէսի իւ-
զէրինէ, քիմի պէօյլէ վէ քիմի շէօյլէ
20 սէօյլէտի։ Վէ պիր րուհ կէլիփ ՐԱՊ-
ՊԸՆ հուզուրընտա տուրարագ՝ Պէն անը
ալտատըրըմ՝ տէտի։ Վէ ՐԱՊՊ անա՝
21 Նէ վէճհլէ, տէտիքտէ, Պէն չըգըփ անըն
պիլ ճիւմլէ փէյղամպէրլէրինին աղըզ-
տա քիզպ րուհը օլուրըմ՝ տէտի։ Օլ
տախի՝ Սէն ալտատաճագսըն վէ մու-
վաֆֆագ օլաճագսըն. Չըգ, վէ պէօյլէ
22 էտ՝ տէտի։ Վէ շիմտի, իշթէ ՐԱՊՊ
պու փէյղամպէրլէրինին աղըզլարընա
քիզպ րուհը գօյմուշ տըր, լաքին ՐԱՊՊ
սէնին հագգընտա շէրր օլմասը պու-
յուրմուշ տըր՝ տէտի։
23 Օլ վագըթ Սիտգիյա իպն ի Քէնա'անա
եագլաշըփ Միխայա պիր թօքաթ վու-
րարագ՝ ՐԱՊՊԸՆ Րուհը սանա սէօյլէ-
մէք իչիւն պէնտէն նէ եօլտան կէչտի՞
24 տէտի։ Միխա տախի՝ Իշթէ սէն
օտատան օտայա կիրտիյին կիւնտէ կէօ-
25 րէճէքսին՝ տէտի։ Վէ Իսրայէլ մէլիքի
Միխայը ալըփ շէհիր միւհաֆըզը Ամօնա
վէ մէլիքզատէ Եէհօաշա կէօթիւրիւ-
26 նիւզ. Վէ Մէլիք՝ Պունու մահպէսէ գօ-
յու էտիփ՝ պէն սէլամէթլէ տէօնէ-
ճէյէ տէկին անը մուզայագա էք-
մէյի վէ մուզայագա սույու իլէ իթ'ամ
էյլէյինիզ՝ տէյիւ պույուրուր՝ տէյի-
27 նիզ, տէտի։ Վէ Միխա՝ Էյէր սէն
վագթիլէ սէլամէթլէ 'ավտէթ էտէր-
սէն, ՐԱՊՊ պէնիմ վասըթամլէ սէօյ-
լէմէմիշ օլուր՝ տէտիքտէն սօնրա, Էյ
գավմ, սիզ ճիւմլէնիզ տինլէյինիզ՝ տէտի։
28 Վէ Իսրայէլ մէլիքի իլէ Եէհու-
տա մէլիքի Եէհօշաֆաթ Րամօթ-ճիլ'ա-
29 տա չըգտըլար։ Վէ Իսրայէլ մէլիքի Եէ-
հօշաֆաթա՝ Պէն թէպտիլ ի գըյաֆէթ
էտիփ ճէնկէ կիրէյիմ, ֆագաթ սէն
էլպիսէ ի շահանէնի լապիս օլ՝ տէ-
յիպ, Իսրայէլ մէլիքի թէպտիլ ի գը-
30 յաֆէթ էտիփ ճէնկէ կիրտիլէր։ Վէ
Սուրիյէ մէլիքի քէնտինտէ պուլունան
'արապա զապիթլէրինէ՝ Քիւչիւք վէ
պէօյիւք իլէ տէյիլ, անճագ Իսրայէլ
մէլիքի իլէ մուհարէպէ էտինիզ՝ տէյի
31 էմր էթթի։ 'Արապա զապիթլէրի տախի
Եէհօշաֆաթը կէօրտիւքլէրինտէ՝ Իս-
րայէլ մէլիքի պու օլմալը տըր՝ տէյէրէք
մուհարէպէ իչիւն անըն իհաթէ էթթի-
լէրինտէ Եէհօշաֆաթ ֆէրիատ էթթի.
ՐԱՊՊ տախի անա մէտէտ էյլէտի, վէ
Ալլահ անլէրի նէզտինտէն իւզէրինտէն կէրի

32 տէօնտիւրտիւ․ Զիրա 'արապա զապիթլարը
անըն Իսրայէլ մէլիքի օլմատըղընը
կէօրտիւքլէրինտէ՝ անըն իւզէրինտէն
33 տէօնտիւլէր․ Վէ պիր ատէմ նիշան ալմայարագ
օգընը չէքիփ Իսրայէլ մէլիքինի
զըրհըն հալգալարը արասընտան
վուրտու․ Օլ տախի 'արապաճըսընա՝
էլինի չէվիրիփ պէնի օրտուտան չըգար,
34 զիրա մէճրուհ օլտում՝ տէտի․ Վէ օլ
կիւն մուհարէպէ գէսպ ի շիտտէթ էյլէտի,
Իսրայէլ մէլիքի տախի 'արապատա
Սուրիանիլէրին գարշըսընտա ագշամա
գատար տուրտու՝ ղուրուպ ը
շէմս վագթընտա վէֆաթ էթտի․

ՊԱՊ 19

1 Վէ Եէհուտա մէլիքի Եէհօշաֆաթ սէլամէթլէ
Երուշալիմէ էվինէ 'ավ-
2 տէթ էյլէտի․ Վէ Նէպի Եէհու իպն ի
Հանանի մէլիք Եէհօշաֆաթը իսթիգպալէ
չըգըպ անա խիթապէն՝ Շէրիր
օլանա մու'աւէնէթ վէ ՌԱՊՊԱ պուղզ
էտէնլէրէ մուհապպէթ էթմէլի՞ մի իտին․
պու սէպէպտէն ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտան
սէնին իւզէրինէ ղազապ վար․
3 Վէ լաքին սէնտէ էյի շէյլէր պուլունտու,
զիրա Աշէրա փութլարընը տիյարտան
գալտըրտըն, վէ Ալլահը թալէպ
էթմէյէ գալպինի թէհիյյէ էյլէտին՝ տէտի․
4 Վէ Եէհօշաֆաթ Երուշալիմտէ սաքին
օլուպ թէքրար գավմ արասընա
Պիրշէպա'տան Էֆրայիմ տաղընա վարընճա
չըգըպ անլարը ըճտատլարընըն
5 Ալլահը ՌԱՊՊԱ տէօնտիւրտիւ․ Վէ տիյարտա,
Եէհուտանըն պիլճիւմլէ մըհքէմ
շէհիրլէրինտէ, շէհիր պէ շէհիր հաքիմ-
6 լէր թա'յին էյլէտի․ Վէ հաքիմլէրէ խիթապէն՝
Նէ եափաճաղընըզը տիգգաթ
էտինիզ, զիրա էտէճէյինիզ հիւքիւմ ինսան
իչին տէյիլ, անճագ հիւքիւմտէ
սիզին իլէ օլան ՌԱՊՊ իչիւն տիր․
7 Պինա'էն 'ալէյհ ՌԱՊՊ գօրգուսու իւզէրինիզտէ
օլսուն․ տիգգաթլէ իճրա էյլէյինիզ,
զիրա Ալլահըմըզ ՌԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ
հագսըզլըգ վէ խաթըր սայմագ
վէ րիշվէթ ալմագ եօգ տըր՝ տէտի․
8 Վէ Եէհօշաֆաթ Երուշալիմտէ տախի
ՌԱՊՊԸՆ հիւքմիւ վէ տա'վալար իչիւն
Լէվիլէր իլէ քեահինլէրտէն վէ
Իսրայէլին խանէտան րու"էսասընտան
9 պա'զըլարընը թա'յին էյլէտի․ Վէ Երուշալիմէ
'ավտէթլէրինտէ անլարէ էմր էտէրէք՝
ՌԱՊՊ գօրգուսը վէ սըտգ իլէ
վէ գալպ ի քեամիլ իլէ հարէքէթ էյ-
10 լէյինիզ․ Վէ շէհիրլէրինտէ սաքին օլան
պիրատէրլէրինիզտէն հուզուրունըզա հէր
նէ տա'վա կէլէճէք օլուրսա, կէրէք
գան տա'վալարընտա, կէրէք շէրի'աթ իլէ
էվամիր վէ գավանին իլէ ահքեամ
իճրասընտա, ՌԱՊՊԱ գարշը խաթա էթմէքտէն
անլարը սագընտըրընըզ, քի
սիզին իլէ պիրատէրլէրինիզ իւզէրինէ
ղազապ կէլմէյէ․ պու մինվալ իլէ
հարէքէթ էյլէյինիզ քի խաթաքեար օլ-
11 մայասընըզ․ Վէ իշթէ քեահին ի ա'զամ
Ամարիա ՌԱՊՊԸՆ քեաֆֆէ ի ումուրընտա
րէ"իսինիզ օլուպ՝ Զէպատեա
իպն ի Իսմա'իլ տախի մէլիքին քեաֆֆէ
ի ումուրընտա պէյթ ի Եէհուտանըն
րէ"իսի տիր․ Լէվիլէր տախի էօնիւնիւզտէ
մէ'մուրլար տըր՝ Ճէսուր օլունըզ
վէ իճրա էտինիզ, ՌԱՊՊ տօղրու
օլան իլէ օլսուն՝ տէտի․

ՊԱՊ 20

1 Վէ պա'տէհու Մօապիլէր վէ 'Ամմօնիլէր
վէ պունլար իլէ [*]'Ամմօնիլէրտէն
պազը մուհարէպէ իչիւն Եէհօշաֆաթ
2 իւզէրինէ կէլտիլէր․ Վէ տէտիլէր կէլիփ
Եէհօշաֆաթա՝ Սէնին 'ալէյհինէ
տէնիզին էօթէ թարաֆընտան Սուրիա
ճանիպինտէն վաֆիր խալգ կէլիյօր վէ
իշթէ 'Այնճէտի օլան Հասասօն-թամարտա
տըրլար՝ տէյիւ խապէր վէրտի-
3 լէր․ Վէ Եէհօշաֆաթ խավֆ էտիփ ՌԱՊՊԸ
ճանտան թալէպ էտէրէք՝ պիւթիւն
Եէհուտատա պիր օրուճ նիտա էյլէտի․
4 Վէ Եէհուտա էհալիսի ՌԱՊՊՏԱՆ իս-

---

[*] Եահուտ՝ Մա'ունիլէրտէն

թիմտատ իչիւն թէճէմմիւ՛ էթտիլէր,
Եէհուտանըն պիլ ճիւմլէ շէհիրլէրինտէն
տախի ՌԱՊՊԸ թալէպ էթմէք իչիւն
5 կէլտիլէր․ Վէ Եէհօշաֆաթ պէյթիւր
ՌԱՊՊՏԱ, եէնի հավլընըն էօնիւնտէ Եէհուտա
վէ Եէրուշալիմ ճէմա'աթը իչինտէ
6 տուրարագ, էյ էճտատըմըզըն Ալլահը
ՌԱՊՊ, սէմավաթտա սաքին վէ
ճէմի՛ ի մէմալիք ի իւմէմ իւզէրինտէ
հաքիմ օլան Ալլահ սէն տէյիլ մի սին,
վէ սէնին էլինտէ գուվվէթ ու գուտրէթ
վար տըր․ սանա քիմսէ մուգավէմէթ
7 էտէմէզ․ Էյ Ալլահըմըզ, պու
տիյարըն էհալիսինի սէնին գավմըն Իսրայէլ
էօնիւնտէն թարտլէ, անը սէնին
խալիլին Ապրահամըն զիւրրիյէթինէ իլէլ
8 էպէտ ի'թա էթմէտին մի․ Անլէր
տախի անտէ իգամէթ էտիպ օրատա
սէնին իսմին իչիւն պիր մագտիս պինա
9 էտէրէք, Իւզէրիմիզէ պէլա եա գըլըճ
եա գազա եա թա'ուն եա գըթլըգ կէլիր
իսէ պու պէյթ էօնիւնտէ վէ սէնին
հուզուրունտա տուրուպ, (զիրա սէնին
իսմին պու պէյթտէ տիր,) վէ մուզայագամըզտան
սանա ֆէրեատ էտէրսէք,
օլ զէման սէն իշիտիպ՝ վէ խէլաս
10 էտէրսին՝ տէտիլէր․ Վէ իշթէ շիմտի
'Ամմօնիլէր վէ Մուապիլէր վէ Սէ'իր
տաղըլարը (քի պէնի Իսրայէլ Մըսըր
տիյարընտան չըգտըգլարընտա պունլար
իւզէրինէ հիւճում էթմէյէ պըրագմատըն,
պէօյլէճէ անլէրտէն տէօնիւպ անլէրի
11 հէլաք էթմէտիլէր) Պիզէ պու մուգապէլէ
սէնին պիզէ թէմլիք էթտիյին
միրասըմըզտան պիզի թարտ էթմէք իւզրէ
12 կէլիյօրլար․ Եա Ալլահըմըզ, պունլարը
սէն հիւքմ էթմէզ մի սին, զիրա
'ալէյհիմիզէ կէլէն պու վաֆիր խալգըն
էօնիւնտէ գուվվէթիմիզ եօգ տուր, վէ
նէ եափաճաղըմըզը պիլմէյէրէք կէօզլէրիմիզ
13 սանա տօղրու տըր՝ տէտի․ Վէ
պիւթիւն Եէհուտա խանէլէրի խալգը
օլան 'այալ ու էվլատլարըյլէ ՌԱՊՊԸՆ
հուզուրունտա տուրմուշլար իտի․
14 Օլ զէման ՌԱՊՊԸՆ Րուհը ճէմա'աթ
օրթասընտա պէնի Ասաֆտան օլան
Լավիլի Եահազիէլ իպն ի Զաքարիա
իպն ի Պէնաեա իպն ի Եէ'իէլ իպն ի
15 Մաթթանիա իւզէրինէ կէլտի․ Օլ տախի՝
Էյ քեաֆֆէ ի Եէհուտա վէ Եէրուշալիմ
սէքէնէսի, վէ էյ մէլիք Եէհօշաֆաթ,
տինլէյինիզ․ ՌԱՊՊ
պէօյլէ պույուրուր․ Սիզ պու
խալգըն եիւզիւնտէն խավֆ ու խա-
յէթ էթմէյինիզ, զիրա մուհարէպէ
16 զին տէյիլ, անճագ Ալլահըն տըր․
րըն անլէրին իւզէրինէ էնինիզ․
Սիս եօգուշունտան չըգարլար․
տէրէնին նիհայէթինտէ Եէրուէլ
17 րիյէսի էօնիւնտէ պուլաճագսընըզ․
քէրրէ սիզ մուհարէպէ էթմէյէճէքսինիզ․
տիզիլիպ տուրունուզ, վէ ՌԱՊՊԸՆ
սիզին իչիւն օլան խէլասընը մուշահէտէ
էյլէյինիզ, էյ Եէհուտա իլէ Եէրուշալիմ,
խավֆ ու խաշյէթ էթմէյինիզ․
Եարըն անլէրին իւզէրինէ չըգընըզ,
վէ ՌԱՊՊ սիզին իլէ տիր՝
18 Օլ վագըթ Եէհօշաֆաթ եիւզ իւս
եէրէ գափանտը, պիւթիւն Եէհուտա
իլէ Եէրուշալիմ սէքէնէսի տախի ՌԱՊՊԸՆ
հուզուրունտա ՌԱՊՊԱ սէճտէ էթմէք
19 իւզրէ եէրէ գափանտըլար․ Վէ
պէնի Գահաթ իլէ պէնի Գօրահտան օլան
Լավիլիլէր Իսրայէլին Ալլահը օլան
ՌԱՊՊԱ պիւլէնտ ավազլէ համտ էթմէյէ
տուրտուլար․
20 Վէ սապահլեայըն էրքէն գալգըփ Թէգօ'
պէրրիյէսինէ չըգտըլար, վէ չըգտըգլարը
սըրատա Եէհօշաֆաթ տուրուպ՝
Էյ Եէհուտա վէ Եէրուշալիմ սէքէնէսի,
պէնի տինլէյինիզ, Ալլահընըզ
ՌԱՊՊԱ իման էտինիզ, վէ էմին օլուրսունուզ․
անըն փէյղամպէրլէրինէ իման
էտինիզ, վէ ֆէլահ պուլուրսունուզ՝ տէտի․
21 Վէ գավմ իլէ միւշավէրէ էթտիքտէն սօնրա՝ ՌԱՊՊԱ մուղաննիլէր թա'յին
էյլէտի, քի օրտունուն էօնիւնճէ
կիտիպ, ՌԱՊՊԱ համտ էտինիզ, զիրա
'ինայէթի էպէտի տիր՝ տէյէրէք, անըն
ճէլալ ը մուգատտէսինէ համտ էտէլէր․
22 Վէ թէրէննիւմ ու թէսպիհէ պաշլատըգլարը զէման ՌԱՊՊ՝ Եէհուտա
իւզէրինէ կէլմիշ օլան 'Ամմօնիլէր վէ
Մուապիլէր վէ Սէ'իր տաղըլարը 'ալէյ-

ճինէ փուսու գուրտու, անլէր տախի
23 գըրըլտըլար. Զիրա 'Ամմօնիլէր իլէ
Մօապլըլէր Սէ'իր տաղլըլարը իւզէրինէ՝
անլէրի իհլաք ու իմհա գալգըշտը-
լար. Վէ Սէ'իր ահալիսինի պիթիր-
տիքտէն սօնրա պիրի պիրինի թէլէֆ
24 էթմէյէ գալգըշտըլար. Վէ Եէհուտա,
պէրրիյէյէ պագար' Պէքճի գուլէսինէ
կէլտիքլէրինտէ, օլ ճիւմհուրա տօղրու
պագտըլար, վէ իշթէ անլէրին լաշէլէրի
եէրէ տիւշմիւշ օլարագ՝ գուրթուլան
25 տախի եօգ իտի. Վէ Եէհօշափաթ իլէ
գավմը անլէրին մալլէրինի թօփլամա-
գա կէլտիքլէրինտէ *լաշէլէր արասըն-
տա՛ չօգ էմվալ վէ գըյմէթլի էշ-
եաթ պուլտուլար. վէ կէօթիւրէմէյէ-
ճէքլէրի տէրէճէտէ քէնտիլէր իչին
յաղմա էյլէտիլէր, վէ ղանիմէթ փէք
չօգ օլտուղունտան՝ անը իւչ կիւն զար-
ֆընտա թօփլատըլար.
26 Վէ տէօրտիւնճիւ կիւնտէ Պէրաքա
տէրէսինտէ իճթիմա' էթտիլէր, զիրա
օրատա ՌԱՊՊԱ համտ էյլէտիլէր. պու
սէպէպտէն օլ մահալլէ պու կիւնէ գատար
Պէրաքա տէրէսի թէսմիյէ օլունուր.
27 Պա'տէհու Եէհուտա իլէ Եէրուշալիմ
ատէմլէրինին ճիւմլէսի, Եէհօշափաթ
տախի անլէրին պաշընտա օլարագ, մէ-
սըրրէթլէ Եէրուշալիմէ 'աւտէթ էթ-
տիլէր, զիրա ՌԱՊՊ անլէրի տիւշմէնլէ-
րինտէն խէլաս էտէրէք մէսրուր գըլմըշ
28 իտի. Վէ սանթուր վէ թանպուր վէ
պօրու չալարագ Եէրուշալիմէ, պէյթ
29 իւլ ՌԱՊՊԱ կէլտիլէր. Վէ Իսրայէլին
տիւշմէնլէրի իլէ ՌԱՊՊԸՆ ճէնկ էյլէտի-
յինի իշիտինճէ ճիւմլէ տիյարլարըն հիւ-
քիւմէթլէրի իւզէրինէ Ալլահըն հէյպէ-
30 թի տիւշտի. Վէ Եէհօշափաթըն մէ-
մալիքի ասայիշ իւզրէ իտի, զիրա Ալ-
լահը անա հէր թարաֆտան րահաթ
իհսան էյլէմիշ իտի.
31 Վէ Եէհօշափաթ Եէհուտա իւզէրինէ
հիւքիւմէթ էյլէտի. մէլիք օլտուղունտա
օթուզ պէշ եաշընտա օլուպ՝ եիրմի
պէշ սէնէ Եէրուշալիմտէ հիւքիւմէթ
էյլէտի. վէ վալիտէսի Շիլհինին գըզը
32 օլուպ՝ իսմի 'Ազուպա իտի. Վէ պէտէ-
րի Ասանըն թարիգինտէ սիւլուք է-
տիպ՝ ՌԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ տօղրու օլա-
նը իճրա էտէրէք անտան սափմատը.
33 Ֆագաթ մուրթէֆի'աթ օրթատան գալ-
տըրըլմայըպ՝ գավմ տախա էճտատլա-
րընըն Ալլահընա տօղրու էյլէմէյէ գալպ-
լէրինի թէհյիէ էթմէմիշլէր իտի.
34 Վէ Եէհօշափաթըն պագըյյէ-ի ահ-
վալը իպթիտա'էթինտէն նիհայէթինէտէք
իշթէ մուլուք ի Իսրայէլին քիթապըն-
տա զիքր օլունան Եէհու իպն ի Հանա-
նինին թարիխինտէ մուհարրէր տիր.
35 Վէ պունտան սօնրա Եէհուտա մէ-
լիքի Եէհօշափաթ Ֆի'լի փէք շէրիր օլան
Իսրայէլ մէլիքի Ախազիա իլէ իթթիֆագ
36 էյլէտի. Վէ Թարշիշէ կիտէճէք սէֆի-
նէլէր ինշա էթմէք իւզրէ անըն իլէ
իթթիֆագ էթտի. Վէ 'Էսիօն-Ճապէր-
37 տէ սէֆինէլէրի եափտըլար. Վէ Մա-
րէշալը օլան Էլիէզէր իպն ի Տօտա-
վա Եէհօշափաթ 'ալէյհինէ փէյղամպէր-
լիք էտիպ՝ Ախազիա իլէ իթթիֆագ էյ-
լէտիյին իչին ՌԱՊՊ 'ամէլին իշինի պօզ-
տու՛ տէտի. Սէֆինէլէր տախի փարէ-
լէնիպ Թարշիշէ կիտէմէտիլէր.

ԲԱԲ 21

1 Վէ Եէհօշափաթ էճտատը իլէ ույու-
յուպ շէհր ի Տաւուտտա էճտատը իլէ
տէֆն օլունտու, վէ օղլու Եօրամ ա-
2 նըն եէրինէ մէլիք օլտու. Վէ անըն պի-
րատէրլէրի Եէհօշափաթըն օղուլլարը Ա-
զարիա վէ Եէհիէլ վէ Զաքարիա վէ
'Ազարիահու վէ Միքայէլ վէ Շէֆաթիա
իտի. պունլարըն ճիւմլէսի Իսրայէլ մէ-
3 լիքի Եէհօշափաթըն օղուլլարը իտի. Վէ
պէտէրլէրի անլէրէ կիւմիւշ վէ ալթուն
վէ գըյմէթլի շէյլէրտէն չօգ հէտիյէլէր
իլէ Եէհուտատա վագը' սուրլը շէհրլէր
վէրտի, ֆագաթ Եօրամ իլք օղլու օլ-
տուղընտան հիւքիւմէթի անա վէրտի.
4 Վէ Եօրամ պէտէրինին հիւքիւմէթի
թախթընա ճիւլուս էթտիյինտէ քէնտի
գուվվէթ էտիպ՝ պիրատէրլէրինին ճիւմ-

---

*Պա'զը նիւսխալէրտէ էլպիսէ իլէ

լէսինի վէ Իսրայէլին րուէսասընտան պա՛զըլարընը գըլըճլէ գաթլ էթտի.

5 Եօրամ մէլիք օլտուղու զէման օթուզ իքի եաշընտա օլուպ Երուշալիմտէ սէքիզ սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի. Վէ զէվճէսի Ախաապըն գըզը օլմաղլա Ախաապ խանէտանընըն սիւլուք էթտիքլէրի կիպի մուլուք ի Իսրայէլին եօլընտա սիւլուք էտէրէք ՌԱՊՊԸՆ նազարընտէ քէօթիւ օլանը իշլէտի.

7 Լաքին ՌԱՊՊ Տավուտ իլէ 'ահտ էթմիշ օլտուղու 'ահտ սէպէպինտէն, վէ անա վէ օղուլլարընա տա՛իմ էլ էվգաթ պիր չըրաղ վէրմէքլիկ վա'տ էյլէտիյինտէն, Տավուտ խանէտանընը հէլաք էթմէք իսթէմէտի.

8 Անըն էյյամընտա Էտոմլուլար Եէհուտայա 'ասի օլուպ թահթը հիւքիւմէթինտէն չըգարագ քէնտիլէրինէ պիր մէլիք նասպ էթթիլէր.

9 Վէ Եօրամ, րուէսասը վէ 'արապալարըն ճիւմլէսի քէնտիսիյլէ պէրապէր օլարագ [illegible] կիթտի, վէ կէճէլէյին գալգըփ քէնտիսինի իհաթէ էտէն Էտոմլուլարը վէ 'արապա գումանտանլարընը վուրտու.

10 Անճագ Էտոմլուլար պու կիւնէ գատար Եէհուտայա 'ասի օլուպ թահթը հիւքիւմէթինտէն չըգտըլար. Օլ վագըթ Լիպնա տախի անա 'ասի օլուպ թահթը հիւքիւմէթինտէն չըգտը, զիրա քէնտի էճտատընըն Ալլահը ՌԱՊՊԸ թէրք էյլէմիշ իտի.

11 Պէշգալիք Եէհուտա տաղլարընտա մուրթէֆի'ալը ինշասըյլէ Երուշալիմ սէքէնէսինէ զինա էթտիրիփ Եէհուտայը տախի իզլալ էյլէտի.

12 Վէ Էլիյա փէյղամպէր թարաֆընտան անա պիր մէքթուպ կէլիփ մունտէրիճաթը պու իտի. Փէտէրին Տավուտըն Ալլահը ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր. Մատէմ քի սէն փէտէրին Եէհօշաֆաթըն թարիգլէրինտէ վէ Եէհուտա մէլիքի Ասանըն թարիգլէրինտէ սիւլուք էթմէյիփ,

13 Անճագ մուլուք ի Իսրայէլին թարիգընտէ սիւլուք էթմէքլէ Ախաապ խանէտանընըն զինաքեարլըգլարը միսիլլու Եէհուտա վէ Երուշալիմ սէքէնէսինէ զինա էթտիրտին, վէ քէնտինտէն էյի օլան պիրատէրլէրինի յա'նի փէտէրինին խանէսինտէն օլանլարը գաթլ էթտին.

14 Իշթէ ՌԱՊՊ սէնին գավմինը օղուլլարընը վէ զէվճէլէրինի վէ պիթիւն էմլաքընը պէօյիւք պիր պէլա իլէ վուրաճագ տըր.

15 Սէն տախի պաղըրսագ 'իլլէթիյլէ զայէթլէ խասթա օլաճագսըն, թա քի օլ 'իլլէթ սէպէպիլէ կիւնտէն կիւնէ պաղըրսագլարըն տէօքիւլէ.

16 Վէ ՌԱՊՊ Եօրամ 'ալէյհինէ Ֆիլիսթիլէրի վէ Հապէշ հուտուտունտա պուլունան 'Արապլարը թահրիք էյլէտի.

17 Պունլար Եէհուտա իւզէրինէ չըգըփ անը ֆէթհ էտէրէք [illegible] սէրայտա պուլունան [illegible] գաֆֆէսինի վէ օղուլլարընը վէ զէվճէլէրինի կէօթիւրտիւլէր, չէօյլէ քի օղուլլարընըն քիւչիւյիւ օլան Եէհօախազտան մա'ատա պիր օղլու գալմատը.

18 Վէ պունուն ճիւմլէսինտէն սօնրա ՌԱՊՊ անը տէրմանսըզ պիր պաղըրսագ

19 'իլլէթիյլէ վուրտու. Վէ խայլի վագըթ սօնրա, եա'նի իքի սէնէնին նիհայէթինտէ քէնտի 'իլլէթի սէպէպիյլէ պաղըրսագլարը տէօքիւլիւփ չէթին աղըրլար իլէ վէֆաթ էյլէտի. Վէ գավմը անըն փէտէրլէրի իւզէրինէ պուխուր եագտըգլարը միսիլլու անըն իւզէրինէ եագմատըլար.

20 Օ մէլիք օլտուղու վագըթ օթուզ իքի եաշընտա օլուպ Երուշալիմտէ սէքիզ սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի վէ վէֆաթը քիմսէյէ մուճիպ ի էսէֆ օլմայարագ իրթիհալ էթտի. Վէ անը շէհր ի Տավուտտա տէֆն էթտիլէր, ամմա մուլուքուն մագպէրէսինտէ տէֆն էթմէտիլէր.

ՊԱՊ 22

1 Վէ Երուշալիմ սէքէնէսի անըն եէրինէ քիւչիւք օղլու Ախազիայը մէլիք էթտիլէր, զիրա 'Արապ օրտուսը իլէ պէրապէր կէլէն պէօլիւքլէր անըն պիւյիւք օղլանլարընըն քաֆֆէսինի գաթլ էթմիշլէր իտի. Պէօյլէճէ Եէհուտա մէլիքի Եօրամըն օղլու Ախազիա մէլիք օլտու.

2 Ախազիա մէլիք օլտուղունտա

[illegible]

3 [illegible]

4 [illegible] ՐԱՊՊԸՆ [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible] ՐԱՊՊԸՆ [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible] ՐԱՊՊԸ [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

ԲԱԲ 23

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible] ՐԱՊՊԸՆ [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

[illegible]

[illegible]

սիւլիւսիւ տախի Թէմէլ գափուսընտա,
գավմըն ճէմաաթի հէփսի պէյթ իւլ
ՌԱՊՊԸՆ հավլըլարընտա պուլունաճագ
6 տըր՝ Լաքին քէհանէլէրտէն վէ խըզմէթտէ
պուլունան Լավիլիլէրտէն մաատա
պէյթ իւլ ՌԱՊՊԱ քիմսէ կիրմէսին.
պունլար Թագտիս օլունմուշ օլտուգլարընտան
կիրէճէկլէր. վէ գավմըն
ճէմաաթի ՌԱՊՊ իչիւն մուհաֆազայա
7 մուգայյէտ օլաճագլար տըր. Վէ Լավիլիլէր՝
հէր պիրի սիլահլարը էլլէրինտէ
օլարագ մէլիքի իհաթէ էտէճէկլէր. հէր
քիմ քի պէյթէ կիրէրսէ՝ գաթլ օլունաճագ
տըր. սիզ տախի մէլիքի կիրիշ
չըգըշընտա անըն եանընտա օլաճագսընըզ՝
8 տէտի. Պէս Լավիլիլէր իլէ
պիւթիւն Եէհուտա՝ քեահին Եէհօեատա'նըն
քեաֆֆէ էմիրլէրինէ իմթիսալէն
հէր պիրի ատամլարընը կիրէճէք
վէ սէպթ կիւնիւ չըգաճագ օլան
նէֆէրլէրինի ալտը, զիրա քեահին Եէհօեատա'նէ
վագըթ ֆըրգալարընը սալըվէրմէտի.
9 Վէ քեահին Եէհօեատա՝ Տաուտ մէլիքին
պէյթ Ուլլահտա պուլունան միզրագ
իլէ գալգան վէ սիփէրլէրինի իւզ
10 պաշըլարա վէրտի. Գավմըն քեաֆֆէսինի
տախի՝ հէր պիրինին սիլահը էլինտէ
օլարագ՝ պէյթին սաղ թարաֆընտան
սօլ թարաֆընա գատար մէզպահ
իլէ պէյթին եանընտա մէլիքին էթրաֆընտա
11 տուրկուզտու. Վէ մէլիքզատէյի
չըգարտըլար, վէ թաճը անա կէչիրէրէք
վէ շէհատէթնամէյի էլինէ
վէրէրէք՝ անը մէլիք էթտիլէր. վէ Եէհօեատա՝
իլէ օղուլլարը՝ անը մէսհ էթտիլէր.
վէ՝ Եաշասըն մէլիք տէտիլէր:
12 Վէ Աթալեա՝ գօշուշան վէ մէլիքի
ալգըշլայան խալգըն սէսինի իշիթտիյինտէ՝
պէյթ իւլ ՌԱՊՊԱ գավմըն եանը-
13 նա կէլիպ, Մէլիքի մէտխալտէ՝ սիւթիւնինին
եանընտա տուրուր, վէ գումանտանլար
իլէ պօրուզէնլէրի մէլիքին եանընտա՝
վէ տիյարըն քեաֆֆէ ի խալգընըն մէսրուր
օլարագ պօրու չալտըգլարընը, վէ
մուղաննիլէրին մուսիգի ալէթլէրիյլէ,
վէ մու'ալլիմլէրին ալգըշլը թէզմիր էթտիքլէրինի
կէօրտիւ. վէ Աթալեա էլ-
պիսէսինի եըրթըպ՝ Խըյանէթ, խը-
14 յանէթ՝ տէյիպ պաղըրտը. Քեահին Եէհօեատա՝
ասքէրին զապիթլէրի
օլան եիւզպաշըլարը չըգարըպ, անլարա՝
Պու գատընը սըֆֆլարըն իչինտէն խարիճէ
չըգարըն, վէ անըն արդընճա կիտէնի գըլըճտան
կէչիրինիզ՝ տէյիւ էմր էյլէտի.
Չիւնքի քեահին՝ Անը պէյթ իւլ ՌԱՊՊ-
15 տա գաթլ էթմէյինիզ՝ տէմիշ իտի. Վէ
անա էլ ուզաթտըլար, վէ՝ սարայըն
Աթ գափուսընտան կէչէրէք կէլ-
ինճէ անը օրատա գաթլ էթտիլէր.
16 Վէ Եէհօեատա՝ քէնտիսի իլէ վէ գավմ քեաֆֆէսի
իլէ մէլիքին արասընտա՝ ՌԱՊՊԸՆ
գավմը օլմագ իւզրէ՝ ահտ
17 էյլէտի. Պա'ալ պէյթինէ գավմ կիտէրէք
անը եըգտըլար, անըն մէզպահլարընը
վէ թասվիրլէրինի գըրտըլար. Պա'ալըն քեահինի
Մաթթանը մէզպահլարըն էօնինտէ
18 գաթլ էթտիլէր. Վէ Եէհօեատա
Մուսանըն Թավրաթընտա եազըլը
օլտուղու վէճհիլէ՝ Տաուտըն թէրթիպինէ
կէօրէ սիւրուր ու թէզմիր իլէ ՌԱՊՊԸՆ
մուհրագաթլար թագտիմ էթմէլէրի իչիւն,
Տաուտըն պէյթ իւլ ՌԱՊՊԸՆ իւզէրինէ
թա'յին էյլէտիյի պէյթ իւլ ՌԱՊՊ
ըն մէմուրլարընը Լավիլի քեահինլէրինէ
19 թէսլիմ էյլէտի. Հէր նէ խուսուստա
օլուրսա օլսուն՝ նաջիս օլանըն տախիլ
էթմէմէսի իչիւն պէյթ իւլ ՌԱՊՊԸՆ գափըճըլարընը գափու-
20 լարա թա'յին էյլէտի. Վէ իւզպաշըլարը
իլէ էշրաֆը վէ գավմ իւզէրինէ հաքիմ
օլանլարը՝ վէ տիյարըն քեաֆֆէ խալգընը
ալըպ, մէլիքի պէյթ իւլ ՌԱՊՊՏԱՆ ինտիրտի՝
վէ եուգարը գափուտան սարայա
կէթիրիլինճէ մէլիքի հիւքիւմէթ թախ-
21 թընա օթուրթտուլար. Վէ Աթալեայը
գըլըճլա գաթլ էթտիքլէրինտէն սօնրա,
մէմլէքէթին խալգը սէվինտի՝ վէ շէհիր
ամն ու ասայիշ պուլտու.

ՊԱՊ 24

1 Եէհօաշ մէլիք օլտուղընտա եէտի եաշընտա
օլուպ՝ Եէրուսալիմտէ գըրգ

սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի. Վէ վալիտէ-
սի Պիրշէպա'լը օլուպ՝ իսմի Զէպիա ի-
2 տի. Վէ Եէհօաշ՝ քեահին Եէհօեատա'նըն
քեաֆֆէ ի էյյամընտա ՌԱՊՊԸՆ 'ին-
3 տինտէ տօղրու օլանը իշլէտի. Վէ Եէ-
հօեատա՝ անա իքի զէվճէ ալտը. օ
տախի օղուլլար վէ գըզլար թէվլիտ էյ-
լէտի.
4 Վէ պունտան սօնրա Եէհօաշ՝ պէյթ
իւր ՌԱՊՊԸՆ թա'միրինի մուրատ էթ-
5 տիյինտէ, քեահինլէրի իլէ Լավիլիլէրի
ճէմ' էտիփ, անլէրէ՝ Եէհուտա շէհր-
լէրինէ չըղըփ՝ Ալլահընըզըն պէյթինի
թա'միր էթմէք իչիւն՝ պիւթիւն Իսրա-
յէլտէն սէնէ պէ սէնէ աքչէ թօփլա-
յընըզ, վէ պու իշէ ղայրէթ էտինիզ՝
տէյիւ էմր էյլէտի, Ֆագաթ Լավիլիլէր
6 ղայրէթ էթմէտիլէր. Վէ մէլիք րէ'իս
Եէհօեատա'յը չաղըրըփ, անա խիթա-
պէն՝ նիչիւն Լավիլիլէրտէն ՌԱՊՊԸՆ
ղուլը Մուսանըն վէ ճէմա'աթ ը Իս-
րայէլին շէհատէթ չատըրը իչիւն թա-
յին էթտիյի վէրկիյի Եէհուտա իլէ
Եէրուշալիմտէն կէթիրմէլէրինի թալէպ
7 էթմէտին՝ տէտի. (Զիւնքի օլ խէպիսէ
'Աթալիա վէ օղուլլարը պէյթ Ուլլահը
խարապ էթմիշ, վէ պէյթ իւր ՌԱՊՊԸՆ
քեաֆֆէ ի էշեա ի մուգատտէսէսինի
Պա'ալիմէ թագտիմ էյլէմիշլէր իտի.)
8 Վէ մէլիքին էմրի իւզրէ պիր սանտըգ
եափըփ՝ անը պէյթ իւր ՌԱՊՊԸՆ գա-
փուսընըն տըշ թարաֆընտա գօյտուլար.
9 Վէ Ալլահըն գուլու Մուսանըն պէրրի-
յէտէ Իսրայէլ իւզէրինէ գօյտուղու
վէրկիյի ՌԱՊՊԱ կէթիրմէլէրինի Եէհու-
տա իլէ Եէրուշալիմտէ ի'լան էթտիլէր.
10 Վէ քեաֆֆէ ի րու'էսա իլէ պիւթիւն
գավմ մէսրուր օլարագ, աքչէ կէթի-
րիփ սանտըղա աթընճայա գատար իչի-
11 նէ աթտըլար. Վէ Լավիլիլէրին էլիյ-
լէ սանտըգ մէլիքին քէթխուտալարընա
կէթիրիլիփ, պունլար տախի աքչէ չօգ
օլտուղունը կէօրտիւքլէրինտէ, մէլիքին
քեաթիպի իլէ քեահին ի ա'զամընըն քէթ-
խուտասը սանտըղը պօշալթըգտան
սօնրա, անը ալըփ՝ եինէ եէրինէ գօյ-
լար իտի. Վէ կիւն պէ կիւն պէօյլէ է-
12 տէրէք չօգ աքչէ թօփլատըլար. Մէլիք
վէ Եէհօեատա՝ տախի անը պէյթ իւր
ՌԱՊՊԸՆ խըտմէթինին իֆասընտա պու-
լունանլարա վէրիրլէր իտի, պունլար
տախի պէյթ իւր ՌԱՊՊԸՆ թա'միրի իչիւն
թաշճըլարը վէ տիւլկէրլէրի վէ պէյթ
իւր ՌԱՊՊԸՆ թա'միրի իչիւն տէմիր ի-
լէ փիրինճ իշլէյէն ուսթաճըլարը իւճրէթլէ
13 թութարլար իտի. Վէ ճալըշանլար իշլէտի-
լէր, վէ թա'միր իշի անլէրին էլիյլէ թէքէ-
միւլ օլունտու. վէ պէյթ իւլ Ալլահը հէյ'էթ ի
ասլիյյէսինէ կէթիրիփ՝ մուհքէմ գըլ-
14 տըլար. Վէ թէքմիլ էթտիքտէն սօն-
րա աքչէնին պագըյյէսինի մէլիք իլէ
Եէհօեատա'եա կէթիրտիլէր. Վէ անտան
պէյթ իւր ՌԱՊՊ իչիւն գապլար վէ խըտ-
մէթ վէ մուհրագաթ իչիւն էտէվաթ
վէ պուխուրտանլար վէ ալթուն իլէ կիւ-
միւշ գապլար եափտըլար. Վէ Եէհօեա-
տա'նըն քեաֆֆէ ի էյյամընտա պէյթ իւր
ՌԱՊՊՏԱ 'ալ էլ տէվամ մուհրագաթ
թագտիմ էտէրլէր իտի.
15 Վէ Եէհօեատա՝ մուսին վէ էյյամ
տօյմուշ օլարագ վէֆաթ էյլէտի. Վէ
վէֆաթ էյլէտիյինտէ եիւզ օթուզ եա-
16 շընտա իտի. Վէ անը շէհր ի Տավուտտա
մէլիքլէր արասընտա տէֆն էթտիլէր,
զիրա Իսրայէլտէ վէ Ալլահ իլէ անըն
պէյթի հագգընտա խայր իշլէմիշ իտի.
17 Վէ Եէհօեատա'նըն վէֆաթընտան
սօնրա րու'էսա ի Եէհուտա կէլիփ մէ-
լիքէ 'արզ ը 'ուպուտիյյէթ էթտիլէր. Մէ-
18 լիք տախի անլէրի տինլէտի. Վէ էճ-
տատլարընըն Ալլահը ՌԱՊՊԸՆ պէյթինի
թէրք էտիփ՝ Աշէրա փութլարը իլէ սա-
նէմլէրէ խըտմէթ էթտիլէր. Վէ պու
կիւնահլարը սէպէպիյլէ Եէհուտա իլէ
Եէրուշալիմ իւզէրինէ ղազապ կէլտի.
19 Զիրա անլէրի ՌԱՊՊԱ տէօնտիւրմէք ի-
չիւն անլէրէ փէյղամպէրլէր կէօնտէրտի.
պունլար տախի անլէրէ շէհատէթ էթ-
տիլէր իսէ տէ՝ անլէր տինլէմէտիլէր.
20 Վէ Ռուհուլլահ՝ քեահին Եէհօեա-
տա'նըն օղլու Զաքարիա իւզէրինէ կէլ-
տի. օլ տախի գավմըն արասընտա
եիւքսէք պիր եէրտէ տուրարագ ան-
լէրէ խիթապէն՝ ՌԱՊՊ պույուրուր քի,

Սիզ նիչին ՌԱՊՊԸՆ էվամիրինտէն թէճավիւզ էթտինիզ, սիզ ասլա ֆէլահ պուլմայաճագսընըզ · ՌԱՊՊԸ թէրք էթտիյինիզ իչին՝ օ տախի սիզի թէրք
21 էթմիշ տիր՝ տէտի։ Անլէր տախի անըն 'ալէյհինէ պիր իթթիֆագ գաստ էտիպ, մէլիքին էմրի իւզրէ անը պէյթ իւր ՌԱՊՊԸՆ հավլուսընտա թաշլար իլէ
22 րէճմ էթտիլէր։ Պէօյլէճէ Եէհօաշ մէլիք անըն փէտէրի Եէհօյատա՛նըն քէնտիսինէ կէօսթէրմիշ օլտուղու քէրէմի թէզէքքիւր էթմէյէրէք՝ անըն օղլունը գաթլ էյլէտի։ Օլ տախի վէֆաթ էտէր իքէն՝ ՌԱՊՊ նազար էտիպ թալէպ էթսին՝ տէտի։

23 Վէ էրթէսի սէնէ Սուրիյա օրտուսը անըն իւզէրինէ չըգըպ՝ Եէհուտա իլէ Եէրուշալիմ իւզէրինէ կէլէրէք՝ գավմըն ճէմի՛ ի րուէսասընը գաթլ էտիպ, անլէրին քեաֆֆէ ի ղանայիմինի Տը-
24 մըշգ մէլիքինէ կէօնտէրտիլէր։ Զիրա Սուրիյա 'ասաքիրինտէն ազ ատէմլէր կէլմիշ իտի իսէ տէ՝ ՌԱՊՊ գայէթ չօգ 'ասքէրի անլէրին էլինէ թէսլիմ էյլէտի. չիւնքի պունլար էճտատլարընըն Ալլահը ՌԱՊՊԸ թէրք էթմիշլէր իտի։ Պու վէճհլէ Եէհօաշ իւզէրինէ Ալլահըն հիւք-
25 միւնիւ իճրա էթտիլէր։ Վէ անլէր անը շէտիտ խասթալըգլար իչինտէ պրագըպ, օրատան կիթտիքտէն սօնրա անըն պէնտէլէրի՝ քեահին Եէհօյատա՛նըն օղուլլարընըն գանը իչիւն՝ 'ալէյհինտէ ֆիթնէ չըգարըպ, անը եաթաղընտա գաթլ էթմէլէրիյլէ վէֆաթ էթտի։ Վէ անը շէհր ի Տաւուտտա տէֆն էթտիլէր, ֆագաթ միւլուքըն մագպէրէսի իչին-
26 տէ տէֆն էթմէտիլէր։ Վէ անըն 'ալէյհինտէ ֆիթնէ չըգարանլար պունլար՝ Եա՛նի 'Ամմօնիյէ Շէմ՛աթըն օղլու Զապատ, վէ Մօապիյէ Շիմրիթին օղ-
27 լու Եօզապատ իտի։ Ամմա օղուլլարը վէ անընտա ճէմ՛ էթմիշ օլտուղը վէրկի վէ պէյթ Ալլահըն թա՛միրինէ տա՛իր իշթէ քիթապը թէվարիխ ի միւլուքտէ մուհարրէր տիր։ Վէ օղլու Ամասիա անըն եէրինէ մէլիք օլտու։

ՊԱՊ 25

1 Ամասիա մէլիք օլտուղընտա եիրմի պէշ եաշընտա օլուպ՝ Եէրուշալիմտէ եիրմի տօգուզ սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի. Վէ վալիտէսի Եէրուշալիմլի օլուպ իս-
2 Եօատտան իտի։ Վէ ՌԱՊՊԸՆ նազարընտա տօղրու օլանը իշլէտի իսէ տէ, գալպը սատըգ իլէ տէյիլ իտի։
3 Վէ հիւքիւմէթինտէ գուվվէթ պուլտուգտա փէտէրի մէլիքի գաթլ էթմիշ
4 օլան պէնտէլէրինի էօլտիւրտիւ. Ամմա փէտէրլէր էվլատլարը իչիւն գաթլ ուլունմայալը՝ էվլատ տախի փէտէրլէր իչիւն գաթլ օլունմայաճագլար, անճագ հէր քէս քէնտի կիւնահը իչիւն գաթլ օլունմալը տէյէրէք չէրի՛աթտա եա՛նի Մուսանըն քիթապընտա ՌԱՊՊԸՆ էմր էյլէտիյինէ կէօրէ, անլէրին էվլատընը գաթլ էթմէտի։
5 Վէ Ամասիա Եէհուտայը ճէմ՛ էտիպ խանէտանլարընա կէօրէ պիւթիւն Եէհուտա վէ Պէնեամինտէ պին պաշըլար իլէ եիւզ պաշըլար նասպ էյլէտի. Վէ եիրմի եաշընտան եօգարը օլանլարը թա՛ատատ իլէ մուհարէպէյէ չըգըպ միզրագ վէ սիփէր թաշըմագա մուգթէտիր իւչ եիւզ պին միւնթէխապ նէֆէրլէր պու-
6 լտու։ Ֆէզալիք Իսրայէլտէն եիւզ պին նէֆէր էհլի գուվվէթ եիւզ թա-
7 լանթ կիւմիւշլէ թուտտու։ Վէ պիր Ալլահ ատէմի անա կէլիպ՝ Էյ մէլիք սէնինլէ պէրապէր Իսրայէլ 'ասքէրի կիթմէսին, զիրա ՌԱՊՊ Իսրայէլլէ եա՛նի քեաֆֆէ ի պէնի Էֆրայիմ իլէ
8 տէյիլ տիր։ Լաքին կիթմէք իսթէրսէն կիթ, վէ մուհարէպէ իչիւն քէսպի գուվվէթ էյլէ. ֆագաթ Ալլահ տիւշմէնին էօնիւնտէ սէնի հէլաք էտէճէք տիր. Զիրա մու՛ավէնէթ վէ հէլաք էթմէք իչիւն օլան գուվվէթ Ալլահըն մախսուս
9 տըր՝ տէտի։ Ամասիա տախի Ալլահ ատէմինէ՝ Եա Իսրայէլ 'ասքէրինէ վէրտիյիմ եիւզ թալանթը նէ եափայըմ տէտիքտէ, Ալլահ ատէմի տախի՝ ՌԱՊՊ սանա անտան զիյատէսինի վէրմէյէ գա-
10 տիր տիր՝ տէտի։ Վէ Ամասիա Էֆրա-

յիմտէն կէլէն 'ասքէրի քէնտի մահալլէրինէ
կիթմէք իչիւն, այըրտը. անլէրին
ղազապը տախի Եէհուտա 'ալէյհինէ
'ալէվլէնիփ՝ զիյատէսիյլէ ղազապնաք
օլարագ քէնտի եէրլէրինէ 'ավտէթ
էյլէտիլէր.
11 Վէ Ամասիա քէսպ ի գուվվէթ էտէրէք
'ասքէրինի չըգարըփ Թուզ տէրէսինէ
կիթտի, վէ պէնի Սէ'իրտէն օն
12 պին նէֆէր վուրտու. Պէնի Եէհուտա
տախի հայյէն օն պին նէֆէր էսիր ալըփ՝
անլէրի գայանըն թէփէսինէ կէօթիւրտիւլէր,
վէ գայանըն թէփէսինտէն
աշաղը աթըլտըգլարընտա ճիւմլէսի
փարէ փարէ օլտու.
13 Ֆագաթ քէնտի իլէ մուհարէպէյէ
կիթմէմէլէրի իչիւն Ամասիանըն կէրի
կէօնտէրտիյի 'ասքէր Եէհուտա շէհիրլէրի
իւզէրինէ, Սամիրիյատան Պէյթհօրօնա
գատար հիւճում էտիփ, անլէրտէն
իւչ պին նէֆէր գաթլ էտէրէք
չօգ ղանիմէթ ալտըլար.
14 Վէ Ամասիա Էտօմլիլէրի վուրմագտան
'ավտէթ էթտիքտէն սօնրա, պէնի Սէ'իրին
իլահլարընը կէթիրիփ քէնտինէ
իլահլար օլմալարը իչիւն անլէրի իգամէ
էյլէտի. վէ անլէրին էօնիւնտէ սէճտէ
15 էտիփ անլէրէ պուխուր եագտը. Վէ
ՌԱՊՊԸՆ ղազապը Ամասիա 'ալէյհինէ
թութուշուփ՝ անա պիր փէյղամպէր
կէօնտէրտի. օլ տախի անա խիթապէն՝
Սէն նիչիւն քէնտի գավմընը սէնին էլինտէն
խէլաս էտէմէմիշ օլան գավմըն
16 իլահլարընը թալէպ էթտին՝ տէտի. Վէ
անըն իլէ սէօյլէշիր իքէն տէտի անա՝
Սէնի մէլիքէ միւշավիր մի նասպ էթտիլէր.
վազգէչ էյլէ, նիչիւն սէնի
վուրսունլար՝ տէտի. օլ գէսիլիփ փէյղամպէր՝
Սէն պունու եափտըղըն վէ պէնիմ
նասիհաթըմը տախի տինլէմէտիյին
իչիւն Ալլահըն սէնի հէլաք էթմէյի
մուրատ էթտիյինի պիլիրիմ՝ տէյէրէք
սիւքիւթ էյլէտի.
17 Վէ Եէհուտա մէլիքի Ամասիա իսթիշարէ
էտիփ՝ Իսրայէլ մէլիքի Եէհօաշ
իպն ի Եօահազ իպն ի Եէհույա՝ կէլ,
ռու պէ ռու կէօրիւշէլիմ՝ տէմէք իչիւն
18 ատէմլէր կէօնտէրտի. Իսրայէլ մէլիքի
Եէհօաշ տախի Եէհուտա մէլիքի Ամասիայա՝
Լիպնանտա պուլունան տիքէն՝
Լիպնանտա վարը՝ էրզ աղաճընա՝ Գըզընը
օղլումա զէվճէլիյէ վէր՝ տէյու խապէր
կէօնտէրմիշ. Լաքին Լիպնանտա
պուլունան վահշիյատտան պիրի կէչէր ի-
19 քէն տիքէնի չիյնէմիշ տիր. Սէն՝ իշթէ
Էտօմը վուրտում՝ տէտին. վէ գալպին
սէնի թէֆախուրէ թէշվիգ էտէր, վէ շիմտի
քէնտի էվինտէ օթուր, նէ՞ սէպէպտէն
քէնտին իլէ Եէհուտանըն հէլաքը իչիւն
պէլայը տա'վէթ էտէսին՝ տէյու ճէ-
20 վապ կէօնտէրտի. Լաքին Ամասիա տինլէմէտի,
զիրա Էտօմլիլէրին իլահլարընը
թալէպ էթտիքլէրի իչիւն անլէրի տիւշմէնլէրինին
էլլէրինէ թէսլիմ էթմէք իգրէ
պու շէյ Ալլահ թարաֆընտան օլ-
21 տու. Վէ Իսրայէլ մէլիքի Եէհօաշ չըգըփ
քէնտիսի վէ Եէհուտա մէլիքի Ամասիա
Եէհուտանըն Պէյթշէմս նամ
մահալլինտէ ռու պէ ռու կէօրիւշտիւ-
22 լէր. Վէ Եէհուտա Իսրայէլին էօնիւնտէ
մաղլուպ օլուփ՝ հէր քէս քէնտի
23 չատըրընա փիրար էյլէտի. Վէ Իսրայէլ
մէլիքի Եէհօաշ՝ Եէհուտա մէլիքի Ամասիա
իպն ի Եէհօաշ իպն ի Եօահազը
Պէյթշէմստէ թութուփ՝ անը Եէրուշալիմէ
կէթիրտի, վէ Եէրուշալիմ սուրընըն
Էֆրայիմ գափուսընտան Քէօշէ
գափուսընա գատար տէօրթ եիւզ զը-
24 րա՝ մըգտարընը եըգտը. Վէ ալթուն
իլէ կիւմիւշիւն հէփսինի վէ պէյթ Ուլլահտա
Օպէտ-էտօմըն եանընտա պուլունան
էտէվաթըն հէփսինի վէ
սէրայըն խազինէլէրինի վէ րէհին օլարագ
ատէմլէրի ալըփ Սամարիայա
'ավտէթ էյլէտի.
25 Վէ Եէհուտա մէլիքի Ամասիա իպն ի
Եէհօաշ՝ Իսրայէլ մէլիքի Եէհօաշ իպն ի
Եօահազըն վէֆաթընտան սօնրա օն
26 պէշ սէնէ եաշատը. Վէ Ամասիանըն
պաքիյյէ ի ահվալը պիտա'էթինտէն
նիհայէթինէ գատար իշթէ Եէհուտա վէ
Իսրայէլ մուլուքը քիթապընտա մու-
27 հարրէր տիր. Վէ Ամասիա ՌԱՊՊԸՆ
թարիգինտէն սափընտըղընտա, 'ալէյհին-

տէ Եէրուշալիմտէ ֆիթնէ չըգարտըգլարըյլէ քէնտիսի Լաքիշէ ֆիրար էթտի, ֆագաթ արտընճա Լաքիշէ ատէմ կէօնտէրիփ՝ անը օրատա գաթլ էթտիլէր։
28 Վէ անը աթլար իլէ կէթիրիփ էճտատը իլէ պէրապէր Եէհուտա շէհրինտէ տէֆն էյլէտիլէր։

ՊԱՊ 26

1 Վէ պիւթիւն Եէհուտա գավմը օն ալթը եաշընտա պուլունան 'Ուզզիյայը ալըփ փէտէրի Ամասիանըն եէրինէ ա-
2 նը մէլիք էթտիլէր։ Վէ Էլաթը պինա էտէն պու օլուպ՝ փէտէրի օլան Մէլիք էճտատը իլէ ույուտուգտան սօնրա ա-
3 նը Եէհուտայա իատէ էյլէտի։ 'Ուզզիյա մէլիք օլտուղընտա օն ալթը եաշընտա օլուպ՝ էլլի իքի սէնէ Եէրուշալիմտէ հիւքիւմէթ էյլէտի. վէ վալիտէսի Եէրուշալիմլի օլուպ՝ իսմի Եէքօլեա ի-
4 տի։ Վէ փէտէրի Ամասիանըն քեաֆֆէ ի ա'մալընա կէօրէ ՌԱՊՊԸՆ 'ին-
5 տինտէ տօղրու օլանը իշլէտի։ Վէ մուքեաշէֆաթ ը իլահիյէյէ վագըֆ օլան Զաքարիանըն էյյամընտա Ալլահը թալէպ էտէր իտի, վէ ՌԱՊՊԸ թալէպ էյլէտիյի էյյամտա Ալլահ անը մուվաֆֆագ գըլար իտի։

6 Վէ չըգըփ Ֆիլիսթիլէր իլէ մուհարէպէ էթտի, վէ Կաթ սուրընը վէ Եապնէ սուրընը վէ Աշտոտ սուրընը եըգըփ՝ Աշտոտ ճիվարընտա վէ Ֆիլիսթիլէր ա-
7 րասընտա շէհիրլէր պինա էյլէտի։ Վէ Ալլահ Ֆիլիսթիլէր 'ալէյհինէ վէ Ճուր-պա'ալտա սաքին օլան Արապլար վէ Մէ'ունիլէր 'ալէյհինէ անա եարտըմ
8 էյլէտի։ 'Ամմօնիլէր տախի 'Ուզզիյայա հէտիյէ վէրիրլէր իտի. վէ զիյատէսիյլէ գէսպ ի գուվվէթ էյլէտիյինտէն իսմի, մէտխալ ի Մըսըրա գատար շայի' օլտու։
9 Վէ 'Ուզզիյա Եէրուշալիմտէ Քէօշէ գափուսընտա վէ Տէրէ գափուսընտա վէ Զավիյէտէ գուլէլէր եափըփ անլէրի
10 մուհքէմ գըլտը։ Վէ պէրրիյէտէ գուլէլէր պինա էտիփ՝ չօգ գույուլար գազտը. վէ զիրա'աթէ րաղպէթ էթտիյինտէն՝ սահրատա վէ օվալարտա մէրալարը, վէ տաղլարտա վէ Քարմէլտէ չիֆթճիլէրի վէ պաղճըլարը վար
11 իտի։ Վէ քեաթիպ Եէ'իէլ իլէ նաիպ Մա'ասէյանըն վասըթասըյլէ օլան սայըյա կէօրէ Մէլիքին զապըթանլարընտան օլան Հանանիանըն թահթ ը իտարէսինտէ, 'Ուզզիյանըն պէօլիւք պէօլիւք հարպէյէ չըգան 'ասքէրի վար իտի։
12 Քէմմիյէթ ի էսհապ ը գուվվէթ օլան պէօլիւքպաշըլարըն րու'էսալարըն մըգտա-
13 րը իքի պին ալթը եիւզ իտի. վէ անլարըն թահթ ը իտարէսինտէ տիւշմէնէ գարշը Մէլիքէ եարտըմ էթմէք իչին գուվվէթ ի 'ազիմէ իլէ մուհարէպէ էտէն իւչ եիւզ եէտի պին պէշ եիւզ նէֆէրտէն 'իպարէթ պիր ճիւնուտ վար
14 իտի։ 'Ուզզիյա տախի պունլար իչին քեաֆֆէ ի ճիւնուտ իչին գալգան վէ մըզրագ վէ միղֆէր վէ զըրհ վէ եայլար իլէ թաշ աթմաղա ալէթլէր հա-
15 զըրլատը։ Վէ Եէրուշալիմտէ էրպապ ը մա'րիֆէթ օլանլարըն իճատ օլունագ, գուլէլէր վէ զավիյէլէր իւզէրինտէ պուլունուպ՝ օգ վէ պէյիւք թաշլար աթըլմագ իչին մէնճէնիգլէր եափտը. վէ անըն իսմի ուզագ մահալլէրէ շայի' օլտու, զիրա ֆէվգ ալ 'ատէ եարտըմ պուլարագ գէսպ ի գուվ-
16 վէթ էյլէտի։ Վէ գէսպ ի գուվվէթ էթտիքտէն սօնրա գալպի մաղրուր օլուպ ֆէսատա տիւշտիւ, վէ քէնտի Ալլահը ՌԱՊՊԱ գարշը խիյանէթ իլէյէրէք պուխուր մէզպահը իւզէրինտէ պուխուր եագմագ իչին ՌԱՊՊԸՆ հէյքէլինէ կիր-
17 տի։ Վէ քեահին 'Ազարիա վէ քէնտիսիյլէ պէրապէր ՌԱՊՊԸՆ քեահինլէրինտէն էսհապ ը գուվվէթ օլան սէքսէն նէֆէր անըն արտընճա իչէրի կիր-
18 տիլէր։ Պունլար մէլիք 'Ուզզիյայա մուգավէմէթ էտէրէք անա՝ Եա 'Ուզզիյա, ՌԱՊՊԱ պուխուր եագմագ սանա տէյիլ, անճագ պուխուր եագմագ իչին թագտիս օլունմուշ պէնի Հարուն քեահինլէրինէ մախսուս տըր. մագտա-

---

*[illegible]՝ շէհր է Տաուատա

տէն տըշարը չըգ, զիրա խիւնահ իշլէ-
տին, վէ ՌԱՊՊ Ալլահըն ՚ինտինտէ պու-
նուն իչիւն շէրէֆ ՚սանա օլմայաճագ՚ տէ-
19 տիլէր։ Ուզզիյա տախի պուխուր եագ-
մագ իչիւն էլինտէ պիր պուխուրտան
պուլունտուղը հալտէ տարըլըյօր իքէն քէ-
հինլէրէ· տարըլտըղընտա պէյթ իւր
ՌԱՊՊՏԱ պուխուր մէզպահընըն եանըն-
տա, քահինլէրին հուզուրընտա ալնըն-
20 տա ճիւզամ զուհուր էթտի։ Վէ քէհա-
հին ի ա՚զամ Ազարիա վէ քէհինլէ-
րին ճիւմլէսի անա պագըշտըլար վէ իշ-
թէ անըն իւզէրինտէ ճիւզամ վար ի-
տի. օլ վագըթ անը օ՛ տէն չըգարտ-
ըլար · քէնտիսի տախի տըշարը
չըգմագա ՚աճէլէ էթտի, զիրա ՌԱՊՊ
21 անը վուրմուշ իտի։ Վէ մէլիք Ուզզի-
յա քէնտի վէֆաթը կիւնիւնէ տէկին
ճիւզամլը իտի, վէ ճիւզամլը օլտըղըն-
տան այրը պիր խանէտէ օթուրուր ի-
տի, զիրա պէյթ իւր ՌԱՊՊՏԱՆ մուն-
գաթ՚ օլտու. վէ օղլու Յօթամ սա-
րայ իւզէրինէ նազըր օլուպ՝ տիյարըն
գավմինա հիւքիւմ էտէր իտի։
22 Վէ Ուզզիյանըն պագըյյէ ի ահվա-
լինի պիտա՚էթինտէն նիհայէթինէ գա-
տար Ամօս օղլու Իշա՚եա փէյղամպէր
23 եազըփ էյլէտի։ Վէ Ուզզիյա ճէտտա-
տը իլէ ույույուպ՝ անը ճէտտատը ի-
լէ միւլուքին մազպէրէ սահրասընտա
տէֆն էթտիլէր, զիրա՝ ճիւզամլը իտի
տէտիլէր։ Վէ օղլու Յօթամ անըն եէ-
րինէ մէլիք օլտու ։

ՊԱՊ 27

1 Յօթամ մէլիք օլտուղունտա եիրմի պէշ
եաշընտա օլուպ՝ Երուշալիմտէ օն ալ-
թը սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի. վէ վա-
լիտէսի Սատուգըն գըզը օլուպ իսմի
2 Երուշա իտի։ Վէ ՌԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ
տօղրու օլանը փէտէրի Ուզզիյանըն
ճէմի՝ ի ա՚մալընա կէօրէ իշլէտի, ան-
ճագ ՌԱՊՊԸՆ հէյքէլինէ կիրմէտի։ վէ
գավմ ֆէսատա տէվամ էթմէքտէ ի-
3 տի։ Պէյթ իւր ՌԱՊՊԸՆ եուքարքի գա-
փուսընը պինա էտէն պու օլուպ, ՚Օ-
ֆէլ հիսարը իւզէրինտէ տախի չօգ շէյ
4 պինա էթտի։ Վէ Եէհուտա տաղլա-
րընտա շէհիրլէր, վէ օրմանլարտա գա-
լէլէր իլէ գուլլէլէր պինա էյլէտի։ Հէմ
տախի ՚Ամմօնօղուլլարընըն մէլիքի իլէ մուհա-
րէպէ էտիպ՝ անլարա ղալիպ կէլտի. վէ
պէնի ՚Ամմօն օլ սէնէ անա եիւզ թա-
լանթ կիւմիւշ վէ օն պին քօր պուղ-
տայ վէ օն պին քօր արփա վէրտիլէր·
պէնի ՚Ամմօն պու միգտարը իքինճի վէ
իւչիւնճիւ սէնէ տախի անա վէրտիլէր։
6 Վէ Յօթամ քէնտի մէսլէքինի Ալլահը
օլան ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տօղրուլթ-
տուղու իչիւն քէսպ ի գուվվէթ էյլէտի։
7 Վէ Յօթամըն պագըյյէ ի ահվալը վէ
ճիւմլէ մուհարէպէլէրի վէ էթվարը իշ-
թէ Իսրայէլ վէ Եէհուտա միւլուքի
8 քիթապընտա մուհառրէր տիր։ Մէլիք
օլտուղունտա եիրմի պէշ եաշընտա օ-
լուպ՝ Երուշալիմտէ օն ալթը սէնէ
9 հիւքիւմէթ էյլէտի։ Վէ Յօթամ ճէ-
տատը իլէ ույույուպ՝ անը շէհր ի Տա-
ւութտա տէֆն էթտիլէր. վէ օղլու Ա-
հազ անըն եէրինէ մէլիք օլտու։

ՊԱՊ 28

1 Ահազ մէլիք օլտուղունտա եիրմի եաշըն-
տա օլուպ՝ Երուշալիմտէ օն ալթը սէ-
նէ հիւքիւմէթ էյլէտի. ամմա փէտէրի
Տաւութ կիպի ՌԱՊՊԸՆ ՚ինտինտէ տօղ-
2 րու օլանը իշլէմէյիպ, Միւլուք ի Իսրա-
յէլին մէսլէքինէ սիւլուք էտէրէք՝
տէօքմէ Պա՚ալիմ փութլարը եափտը։
3 Պու տախի պին ի Հիննօմ տէրէսինտէ
պուխուր եագըպ, ՌԱՊՊԸՆ պէնի Իս-
րայէլին էօնիւնտէն թարտ էթտիւ օլ-
տուղու թա՚իֆէլէրին մէքրուհաթընա
իթթիպա՚էն օղուլլարընը աթէշէ եագ-
4 տը։ Վէ միւրթէֆի՚աթտա վէ թէփէ-
լէրտէ վէ հէր եէշիլ աղաճ ալթընտա
զէպհ էտիպ պուխուր եագար իտի։
5 Պույլէճէ Ալլահը ՌԱՊՊ անը Սիւր-
եանիլէր մէլիքինին էլինէ թէսլիմ էթ-
տի. անլէր տախի անը վուրուպ, ան-
տէն պիր չօգ էսիր թութարագ Տըմըշ-
գա կէօթիւրտիւլէր. քէզալիք Իսրայէլ

մէլիքինին էլինէ թէսլիմ օլունտու. օլ տախի գըթալը 'ազիմլէ անը վուրտու.
6 Վէ էճտատլարընըն Ալլահը օլան ՌԱՊՊԸ թէրք էթտիքլէրի իչիւն, Փէգահ իպնի Ռէմալեա պիր կիւնտէ Եէհուտատան եիւզ եիրմի պին նէֆէր գաթլ էթտի. պունլարըն ճիւմլէսի շէճա'աթլը ատէմլէր իտի.
7 Զիքրի նամընտա Էֆրայիմլի պիր սահիպի գուվվէթ տախի մէլիքզատէ Մա'աէսէյայը վէ սէրայ միւտիրի 'Ազրիգամը վէ մէլիքին վէքիլի Էլգանայը գաթլ էթտի.
8 Վէ պէնի Իսրայէլ քէնտի պիրատէրլէրինտէն իքի եիւզ պին նէֆէր՝ գարը վէ օղլան վէ գըզ էսիր ալըրլար, վէ անլէրտէն չօգ մալ իղթինամ էթտիլէր վէ ղանայիմի Սամարիայա կէօթիւրտիւլէր.
9 Վէ օրատա 'Օտէտ իսմինտէ ՌԱՊՊԸՆ պիր փէյղամպէրի պուլունուպ, Սամարիայա կէլէն ճիւնտունուն էօնիւնէ չըգարագ անլէրէ տիտի քի. իշթէ էճտատընըզըն Ալլահը ՌԱՊՊ Եէհուտա 'ալէյհինէ ղազապը կէլտիյինտէն, անլէրի էլլէրինիզէ թէսլիմ էթտի. սիզ տախի թա կէօյէ եէթիշիր պիր հիտտէթլէ անլէրի գաթլ էթտինիզ.
10 Վէ շիմտի Եէհուտա իլէ Եէրուշալիմ էհալիսինի քէնտինիզէ գուլ վէ ճարիյէ էթմէք միւրատընըտա օլընըզ. սիզտէ, հէման սիզտէ Ալլահընըզ ՌԱՊՊԱ գարշը կիւնահ
11 եօ՞գ մը տըր. Վէ շիմտի պէնի տինլէյին՝ պիրատէրլէրինիզտէն ալտըղընըզ էսիրլէրի կէրի կէօնտէրինիզ, զիրա ՌԱՊՊԸՆ շէտիտ ղազապը 'ալէյհինիզտէ
12 տիր՝ տէտի. Օլ վագըթ պա"զը ի պէնի Էֆրայիմին րու'ասասը՝ եա'նի 'Ազարիա իպնի Եօհանան վէ Պէրէքիա իպնի Մէշիլլէմօթ վէ Հիզգիա իպնի Շալլում վէ Ամասա իպնի Հատլայ, մուհարէպէտէն կէլէնլէրէ գարշը տու-
13 րուպ՝ էսիրլէրի պուրայա կէթիրմէյէճէքսինիզ. պիզ հէման ՌԱՊՊ 'ալէյհինտէ կիւնահ իշլէմիշ իքէն՝ սիզ կիւնահլարըմըզա վէ խաթալարըմըզա զիյատէ էթմէք իսթէրսինիզ. չիւնքի խաթամըզ չօգ վէ Իսրայէլ 'ալէյհինէ ղազապը
14 շէտիտ վար տըր՝ տէտիլէր. Օլ վագըթ մուհարիպլէր րու"էսա իլէ պիթիւն ճէմա'աթըն հուզուրընտա էսիրլէրի վէ
15 ղանայիմի պըրագտըլար. Վէ սալիֆիւզզիքր ատէմլէր գալգըփ էսիրլէրի ալտըլար վէ 'իւրեան պուլունանլարը ճիւմլէսինի ղանայիմտէն կէյտիրտիլէր, եա'նի անլէրէ էլպիսէ վէ այագ գապը կէյտիրտիլէր՝ վէ եէտիրիփ իչիրտիլէր վէ անլէրին թէնհին էտիփ՝ պա'զըլարը ճիւմլէսինի մէրքէպլէրէ պինտիրէրէք Խուրմա շէհրի տէտիքլէրի Էրիհայա պիրատէրլէրինին եանընա կէթիրտիքտէն սոնրա Սամարիայա 'աւտէթ էթտիլէր.
16 Օլ վագըթ մէլիք Ահազ՝ քէնտիսինէ եարտըմ էթմէլէրի իչիւն՝ Ասուր մէ-
17 լիքլէրինէ խապէր կէօնտէրտի. Զիրա Ետօմիլէր եինէ կէլիփ՝ Եէհուտայը վուրարագ էսիր կէօթիւրմիւշլէր իտի.
18 Ֆիլիսթինլէր տախի օվատա վէ Ճէնուպի Եէհուտատա վագը՝ շէհիրլէրէ հիւճում իլէ՝ Պէյթշէմս վէ Այալօնը, Ճէտիրօթը վէ Սօքօ իլէ քէօյլէրինի Թիմնա իլէ քէօյլէրինի վէ Ճիմզօ իլէ քէօյլէրինի զապթ էթմիշ օլուպ՝ օրա-
19 տա սաքին օլըրլարտը. Զիրա ՌԱՊՊ Իսրայէլ մէլիքի Ահազ սէպէպինտէն Եէհուտայը թէզլիլ էթտի. չիւնքի օ Եէհուտայը ազտըրտը վէ ՌԱՊՊԱ 'ասի օլ-
20 տու. Վէ Ասուր մէլիքի Թիղլաթ-փալասար անըն 'ալէյհինէ կէլիփ՝ եարտըմ էթմէտիքտէն պաշգա անը թազյիգ
21 էյլէտի. Զիրա Ահազ պէյթ իւլ ՌԱՊՊՏԱՆ վէ սէրայտան վէ րու"էսատան պիրէր միգտար մալ ալըփ՝ Ասուր մէլիքինէ վէրմիշ իսէ տէ, օ անա եարտըմ էթմէտի.
22 Վէ հիյն ի մուզայագասընտա ՌԱՊՊԱ գարշը տահա զիյատէ 'իսեան էյլէտի. մէլիք Ահազ պէօյլէ պիր ատէմ իտի.
23 Վէ քէնտիսինի վուրան Տըմըշգ իլահլարընա զէպհ էթտի, զիրա՝ Միւլուք Սուրիանըն իլահլարը անլէրէ եարտըմ էթտիքլէրինտէն՝ պունլարա տախի եարտըմ էթմէլէրի իչիւն պէն անլէրէ զէպհ էտէրիմ՝ տէտի. Ֆագաթ անլէր կէրէք քէնտիսինին վէ կէրէք պիւթիւն Իսրա-

յէյին հէլաքըննա սէպէպ օլտուլար։ Վէ
24 Ահազ պէյթ Ուլլահըն էտէվաթընը թօփլայըփ
պէյթ Ուլլահըն էտէվաթընը փարչալատը,
վէ պէյթ իւլ ՐԱՊՊԸՆ գափուլարընը
գափայըփ՝ Եէրուշալիմին
հէր պիր քէօշէսինտէ քէնտիսի իչին
25 մէզպահլար եափտը։ Վէ տիկէր իլահլարա
պուխուր եագմագ իչին, Եէհուտանըն
պիլ ճիւմլէ շէհիրլէրինտէ
մուրթէֆի'ալըք ինշա էյլէյիփ՝ քէնտի
էճտատընըն Ալլահը ՐԱՊՊԸ իղզապ էթտի։
26 Վէ անըն պաքըյյէի ահվալը վէ
քիաֆֆէի էթվարը պիտայէթինտէն
նիհայէթինէ գատար ահա Եէհուտա
վէ Իսրայէլ միւլուքիւ քիթապընտա
27 մէքթուպտըր։ Վէ Ահազ էճտատը
իլէ ույույուփ՝ անը Եէրուշալիմ շէհրինտէ
տէֆն էթտիլէր, ֆագաթ անը
միւլուք-ի Իսրայէլ մագպէրէլէրինէ գէթիրմէտիլէր։
Վէ օղլու Հիզգիյա անըն
եէրինէ մէլիք օլտու։

ՊԱՊ 29

1 Հիզգիյա մէլիք օլտուղընտա եիրմիպէշ
եաշընտա օլուփ՝ Եէրուշալիմտէ եիրմի
տօգուզ սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի։ Վէ
վալիտէսի Զաքարիանըն գըզը օլուփ
իսմի Ապիյա իտի։ Վէ փէտէրի Տաւուտըն
քիաֆֆէի ա'մալընա կէօրէ ՐԱՊՊԸՆ
'ինտինտէ տօղրու օլանը իշլէտի։
3 Հիւքիւմէթինին պիրինճի սէնէսինտէ
պիրինճի այտա պէյթ իւլ ՐԱՊՊԸՆ գա-
4 փուլարընը աչըփ թա'միր էյլէտի։ Վէ
քեահինլէր իլէ Լէվիլէրի ճէլպ էտիփ,
անլարը Շարգ մէյտանընտա ճէմ' էտէ-
5 րէք, Անլարէ տիտի քի, Էյ Լէվի-
լէր, պէնի տինլէյինիզ. շիմտի քէնտինիզի
թագտիս էտինիզ, վէ էճտատընըզըն
Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ պէյթինի թագտիս
էտիփ՝ մագտիստէն նաբաք շէյլէ-
6 րի խըրաճ էտինիզ. Զիրա էճտատըմըզ
'իսեան էտիփ՝ Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ
քէօթիւ օլանը իշլէմիշ վէ անը
թէրք էթմիշ, վէ եիւզլէրինի ՐԱՊՊԸՆ
մէսքէնինտէն տէօնտէրիփ՝ արգալարընը
չէվիրմիշլէր իտի։ Հէմ տախի
էյվանըն գափուլարընը գափայըփ գանտիլլէրի
սէօնտիւրմիշլէր վէ պուխուր
եագմամըշ վէ մագտիստէ Իսրայէլին
Ալլահընա մուհրագաթ թագտիմ էթ-
8 մէմիշլէր։ Փալիղ օլմույուշլար իտի։ Պու
ճիհէթէն Եէհուտա վէ Եէրուշալիմ 'ալէյհինէ
ՐԱՊՊԸՆ ղազապը կէլտի. վէ
կէօզլէրինիզ իլէ կէօրտիւյիւնիւզ կիպի
անլարը իզթըրապա վէ խայրէթէ վէ
9 րէզալէթէ թէսլիմ էթտի։ Վէ իշթէ
պու սէպէպտէն էճտատըմըզ գըլըճլէ
տիւշմիւշ, վէ օղուլլարըմըզ իլէ գըզլարըմըզ
վէ գէտընլէրիմիզ էսարէթտէ
10 տըրլար։ Վէ շիմտի ղազապը շէտիտինին
պիզտէն տէֆ'ի իչին Իսրայէլին
Ալլահը ՐԱՊՊ իլէ 'ահտ ը 'ահտ էթմէք
11 նիյէթինտէյիմ։ Էյ օղուլլարըմ, ղաֆիլ
օլմայընըզ, զիրա ՐԱՊՊ քէնտի
հուզուրընտա տուրուպ անա խըզմէթ
էթմէք, վէ անըն խըզմէթճիլէրի օլուփ
պուխուր եագմագ իչին սիզի ինթիխապ
էյլէտի՝ տէտի։
12 Օլ վագըթ Լէվիլէր՝ գալգըփ պէնի
Գահաթտան Մահաթ իպն-ի 'Ամասայ
վէ Եօէլ իպն-ի 'Ազարիա, վէ պէնի Մէրարիտէն
Գիս իպն-ի 'Ապտի վէ 'Ազարիա
իպն-ի Եէհալլէլէլ, վէ Ճէրշօնիլէրտէն
Եօահ իպն-ի Զիմմա վէ 'Էտէն
13 իպն-ի Եօահ, Վէ պէնի Էլիսաֆանտան
Շիմրի վէ Եէ'իէլ, վէ պէնի Ասաֆտան
14 Զաքարիա վէ Մաթթանիա, Վէ պէնի
Հէյմանտան Եէհիէլ վէ Շիմ'ի, վէ պէնի
Եէտութունտան Շէմա'իա վէ 'Ուզզիէլ
15 այաղա գալգըփ պիրատէրլէրինի
ճէմ' էտիփ քէնտիլէրինի թագտիս էյլէտիլէր,
վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը մուճիպինճէ
մէլիքին էմրի իւզրէ պէյթ իւլ
ՐԱՊՊԸ թաթհիր էթմէք իչին կիրտի-
16 լէր։ Վէ քեահինլէր պէյթ իւլ ՐԱՊՊԸՆ
իչէրիսինէ անը թաթհիր էթմէք իւզրէ
կիրտիլէր, վէ ՐԱՊՊԸՆ հէյքէլինտէ
պուլտուգլարը նաբաք նէսնէլէրին ճիւմլէսինի
պէյթ իւլ ՐԱՊՊԸՆ հավլուսունա
չըգարտըլար. Լէվիլէր տախի անը
գալտըրըփ խարիճէ Գէտրօն վատիսինէ
17 կէօթիւրտիլէր։ Վէ պիրինճի այըն

պիրինտէ թագտիս էթմէյէ պաշլատըլար՝
այըն սէքիզինճի կիւնիւնտէ ՌԱՊՊԸՆ
էյվանընա կէլտիլէր. պէյթ իւռ ՌԱՊՊԸ
սէքիզ կիւնտէ թագտիս էտիփ, պի-
րինճի այըն օն ալթընճը կիւնիւնտէ
18 թէքմիլ էթտիլէր. Վէ մէլիք Հիզգիյա-
նըն նէզտինէ կիրիփ՝ Պիւթիւն պէյթ
իւռ ՌԱՊՊԸ, վէ մուհրագաթ մէզպահը
իլէ անըն քեաֆֆէ ի էտէվաթընը վէ
հուզուր էքմէյինին սօֆրասըյլէ անըն
ճէմի՛ ի էտէվաթընը թաթհիր էթտիք,
19 Վէ մէլիք Ահազըն հին ի հիւքիւմէթին-
տէ վէ էսնա ի ֆէսատընտա թէլվիս
էյլէմիշ էտէվաթըն քեաֆֆէսինի պիզ
թէհիյյէ վէ թագտիս էյլէտիք, վէ իշ-
թէ ՌԱՊՊԸՆ մէզպահը էօնիւնտէ տիր-
լէր՝ տէտիլէր.
20 Օլզէման մէլիք Հիզգիյա սապահլը-
յըն էրքէն գալգըփ՝ րու՛եսա ի շէհրի
ճէմ՛ էտէրէք պէյթ իւռ ՌԱՊՊԱ չըգ-
21 տը. Վէ հիւքիւմէթի վէ մագտիս վէ
Եէհուտա իչիւն եէտի տանա վէ եէտի
գօչ վէ եէտի գուզու վէ կիւնահ գուր-
պանը օլմագ իւզրէ՝ եէտի էրքէճ կէ-
թիրտիլէր, վէ [illegible] անլէրը ՌԱՊՊԸՆ
մէզպահը իւզէրինտէ թագտիմ էթմէ-
լէրի իչիւն պէնի Հարունի քեահինլէրէ
22 էմր էյլէտի. Վէ սըղըրլարը զէպհ էթ-
տիլէր, քեահինլէր տախի գանը ալըփ
մէզպահըն իւզէրինէ սէրփտիլէր. վէ
գօչլարը զէպհ էթտիքլէրինտէ գանը
մէզպահըն իւզէրինէ սէրփտիլէր. գու-
զուլարը տախի զէպհ էտիփ՝ գանը մէզ-
23 պահըն իւզէրինէ սէրփտիլէր. Վէ կիւ-
նահ գուրպանը իչիւն օլան էրքէճլէրի
մէլիք իլէ ճէմա՛աթըն հուզուրընա կէ-
թիրտիլէր, վէ էլլէրինի անլէրին իւզէ-
24 րինէ գօյտուլար. Քեահինլէր տախի ան-
լէրի զէպհ էտիփ, քեաֆֆէ ի Իսրայէլ
իչիւն իճրա ի քէֆֆարէթ էթմէք իւզրէ,
գանլարընը մէզպահըն իւզէրինէ սէրփ-
տիլէր. զիրա մէլիք՝ Մուհրագա իլէ
կիւնահ գուրպանը քեաֆֆէ ի Իսրայէլ
25 իչիւն օլսուն՝ տէմիշ իտի. Վէ պէյթ
իւռ ՌԱՊՊՏԱ զիլլէր վէ սանթուրլար վէ
թանպուրլար իլէ Լավիլիլէրի, Տաւուտըն
վէ մէլիք Տաւուտըն խանընտա պուլու-
նան նէպի Ճատըն վէ Նաթան փէյղամ-
պէրին էմրի իւզրէ, թա՛յին էթտի
զիրա ՌԱՊՊԸՆ քէնտի փէյղամպէրլէրի
վասըթասըյլէ օլան էմրի պու իտի.
26 Վէ Լավիլիլէր Տաւուտըն մուսիքի ալէթ-
լէրիյլէ, վէ քեահինլէր պօրուլար իլէ
27 տուրտուլար. Հիզգիյա տախի մուհրա-
գանըն մէզպահ իւզէրինտէ թագտիմ
օլունմասընը էմր էյլէտի. վէ մուհրա-
գա թագտիմինէ պաշլանըլտըղընտա պօ-
րուլար իլէ վէ Իսրայէլ մէլիքի Տաւ-
ուտըն մուսիքի ալէթլէրիյլէ ՌԱՊՊԸՆ թէ-
28 միտինէ պաշլանըլտը. Վէ մուհրա-
գա խիթամ պուլունճայա գատար պի-
թիւն ճէմա՛աթ սէճտէ էթմէքտէ, մու-
ղաննիլէր թէղաննի էյլէմէքտէ վէ պօ-
րուզէնլէր պօրու չալմագտա իտիլէր.
29 Վէ մուհրագա խիթամ պուլտուղտա՝
մէլիք վէ անըն իլէ պէրապէր պուլու-
նանլարըն ճիւմլէսի էյիլիփ սէճտէ է-
30 տէտիլէր. Պա՛տէհու մէլիք Հիզգիյա վէ
րիւ՛ասա Լավիլիլէրէ՝ Տաւուտըն վէ նէ-
պի Ասաֆըն քէլամըյլէ ՌԱՊՊԱ
համտ էթմէյի էմր էյլէտիլէր. անլէր
տախի մէսէրրէթլէ համտ էտէրէք է-
յիլիփ սէճտէ գըլտըլար.
31 Վէ Հիզգիյա ճէվապ էտիփ՝ Շիմտի
քէնտիլէրինիզի ՌԱՊՊԱ թախսիս էթ-
տինիզ. Թէգարրուպ էտիփ պէյթ իւռ
ՌԱՊՊԱ զէպիհալէր իլէ շիւքր թագտի-
մէլէրի կէթիրինիզ՝ տէտի. Վէ ճէմա-
՛աթ զէպիհալէր իլէ շիւքր թագտիմէ-
լէրի, վէ կէօնիւլիւնտէն վէրէնլէրին ճիւմ-
32 լէսի մուհրագալար կէթիրտիլէր. Վէ
ճէմա՛աթըն կէթիրտիյի մուհրագա-
լարըն միգտարը եէթմիշ սըղըր, եիւզ
գօչ վէ իքի եիւզ գուզու օլուպ պու-
լարըն քեաֆֆէսի ՌԱՊՊԱ մուհրագա-
33 լար իչիւն իտի. Վէ թագտիս օլունան-
լար ալթը եիւզ սըղըր վէ իւչ պին գօ-
34 յուն իտի. Ֆագաթ քեահինլէր ազ օ-
լտուղլարընտան մուհրագալարըն հէփսինի
եիւզմէյէ մուգթէտիր օլմատըլար. պու
էճլիւէն իշին թէքմիլ օլունմասընա վէ
քեահինլէրին թագտիս օլունմալարընա
գատար պիրատէրլէրի օլան Լավիլիլէր
անլէրէ եարտըմ էթտիլէր, զիրա Լա-

վիլէր քէնտիլէրինի թագտիս էթմէք
պապընտա քեահինլէրտէն զիյատէ տօղ-
35 րու իւրէքլի իտիլէր. Գէզալիք մուհրագալար՝
սէլամէթ թագտիմէլէրինին եաղը իլէ
վէ մուհրագալար իչին օլան մէշրու-
պաթ թագտիմէլէրիյլէ պէրապէր՝ քէս-
րէթ իւզրէ իտի. Պէօյլէճէ պէյթի
ՌԱՊՊԸՆ խըտմէթի թանզիմ օլունտու.
36 Վէ Ալլահ գավմը մուհէյյա գըլտըղը ի-
չին Հիզգիյա իլէ գավմըն քեաֆֆէսի
մէսրուր օլտուլար. զիրա պու շէյ անսը-
զըն օլմուշ իտի.

ՊԱՊ 30

1 Վէ Հիզգիյա քեաֆֆէ ի Իսրայէլ իլէ
Եէհուտայա խապէր կէօնտէրիփ, Էֆ-
րայիմ վէ Մանասսայա տախի Իսրայէ-
լին Ալլահը ՌԱՊՊ իչին Ֆըսհը իճրա էթ-
մէք իւզրէ, Եէրուշալիմտէ պէյթի
ՌԱՊՊԱ կէլմէլէրի իչին մէքթուպլար
2 եազտը. Վէ մէլիք իլէ րուէսասը վէ
պիւթիւն ճէմա՛աթ իքինճի այտա Ֆըս-
հը իճրա իչին Եէրուշալիմտէ մուշավէ-
3 րէ էթտիլէր. Զիրա քիֆայէթ էտէճէք
միգտար քեահինլէր թագտիս օլուն-
մամըշ, գավմ տախի Եէրուշալիմտէ
թէճէմմիւ՛ էթմէմիշ իտիքլէրինտէն՝ օլ վա-
գըթ իճրասընա մուգթէտիր օլամատը-
4 լար. Վէ պու շէյ մէլիքին 'ինտինտէ վէ
պիւթիւն ճէմա՛աթըն 'ինտինտէ խօշ
5 կէօրիւնմէքլէ, Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊ-
ՊԱ Եէրուշալիմտէ Ֆըսհը իճրա էթմէ-
յէ կէլմէլէրի իչին Պիրշէպա'տան Տա-
նա վարընճա պիւթիւն Իսրայէլէ ի՛լան
էթմէյէ գարար վէրտիլէր. զիրա մու-
հարրէր օլտուղու վէճհլէ չօգտան պէրու
իճրա էթմէմիշլէր իտի.
6 Վէ սա՛իլէր մէլիք իլէ րուէսասը թա-
րաֆընտան օլան մէքթուպլար իլէ պիւ-
թիւն Իսրայէլ վէ Եէհուտայա կիտիփ՝
մէլիքին էմրի իւզրէ՝ Էյ պէնի Իսրայէլ,
Ապրահամըն վէ Իսհագըն վէ Իսրայէ-
լին Ալլահը ՌԱՊՊԱ րիճ՛աթ էյլէյինիզ.
Օ տախի միւլուք ի Ասուրըն էլինտէն
գուրթուլմուշ օլան պագըյյէնիզէ րիճ-
7 'աթ էտէճէք տիր. Փէտէրլէրինիզէ վէ
պիրատէրլէրինիզէ մուշապիհ օլմայը-
նըզ, քի անլէր էճտատլարընըն Ալլահը
ՌԱՊՊԱ 'իհանէթ էթմէլէրիյլէ կէօրտիւ-
յիւնիւզ կիպի Ալլահ անլէրի խարապի-
8 յէթէ թէսլիմ էյլէտի. Իմտի էճտատը-
նըզ կիպի պօյնունըզը սէրթլէշտիրմէյի-
նիզ, անճագ ՌԱՊՊԱ ինգիյատ էտիփ
իլէլ էպէտ թագտիս էյլէտիյի մագ-
տիսինէ կէլէրէք՝ Ալլահընըզ ՌԱՊՊԱ
խըտմէթ էտինիզ, թա քի շիտտէթ ի
9 ղազապը սիզտէն րէֆ' օլունսուն. Զիրա
ՌԱՊՊԱ րիճ'աթ էթտիյինիզտէ՝ պիրա-
տէրլէրինիզ վէ էվլատընըզ պու տիյա-
րա 'ավտէթ էթմէլէրի իչին՝ քէնտի-
լէրի էսիր էտէնլէրին հուզուրունտա մէր-
համէթ պուլաճագլար, չիւնքի Ալլահը-
նըզ ՌԱՊՊ րա'ուֆ վէ րահիմ օլմաղլէ՝
անա րիճ'աթ էյլէտիյինիզ թագտիրտէ
վէճհինի սիզտէն չէվիրմէյէճէք տիր՝
տէտիլէր.
10 Վէ սա՛իլէր Էֆրայիմ իլէ Մանաս-
սա տիյարընտա, Զէպուլօնա վարըն-
ճայա գատար շէհրտէն շէհրէ տօլաշըր-
լար իտի տէ, անլէրի իսթիհզա վէ թահ-
11 գիր էթտիլէր. Ֆագաթ Աշէր վէ Մա-
նասսա վէ Զէպուլօնտան պա'զը քեասան
թէվազու' էտիփ Եէրուշալիմէ կէլտի-
12 լէր. Վէ Եէհուտա իւզէրինտէ տախի
ՌԱՊՊԸՆ քէլամը մուճիպինճէ մէլիք ի-
լէ րուէսանըն էմրինի իճրա էթմէք ի-
չին, անլէրի գալպէն միւթթէհիտ գըլ-
մագ իւզրէ՝ եէտ Ալլահ վար իտի.
13 Վէ իքինճի այտա 'իյտ ի Ֆէթիրի
իճրա էթմէք իչին Եէրուշալիմէ վաֆիր
խալգ թէճէմմիւ՛ էտէրէք՝ ղայէթ պէօ-
14 յիւք պիր ճէմա՛աթ օլտու. Վէ գալ-
գըփ Եէրուշալիմտէ պուլունան մէզ-
պահլարը վէ պուխուր մէզպահլարընը
ճիւմլէսինի գալտըրարագ Գէտրօն տէ-
15 րէսինէ աթտըլար. Վէ իքինճի այըն օն
տէօրտիւնտէ Ֆըսհ գուրպանընը զէպհ
էթտիլէր, քեահինլէր իլէ Լէվիլիլէր
տախի մահճուպ օլուփ՝ քէնտիլէրինի
թագտիս էտէրէք պէյթի ՌԱՊՊԱ
16 մուհրագալար կէթիրտիլէր. Վէ Ալլահ
ատէմի Մուսանըն շէրի'աթընա կէօրէ
նիզամլարը իւզրէ, երլէրինտէ տուր-

տըլար. վէ քեահինլէր Լավիլիլէրին էլինտէն
գանը ալըբ սէրփէրլէր իտի.
17 Զիրա ճէմա'աթտա քէնտիլէրինի թագտիս
էթմէմիշ չօգ քիմսէլէր պուլունմագլէ,
թահիր օլմայանլարըն ճիւմլէսի
իչիւն Փըսխ գուզուլարընը ՐԱՊՊԱ
թագտիս էթմէք իւզրէ, Լավիլիլէր
18 գէսմէ էտէրլէր իտի. Չիւնքի Էֆրայիմտէն
վէ Մանասսէտէն վէ Իսսաքար
իլէ Զէպուլօնտան օլան վաֆիր խալգ
թահիր օլունմամըշ օլուպ, խիլաֆը
շէր' օլարագ, Փըսխը եէտիլէր. Ֆագաթ
Հիզգիյա պունլար իչիւն տուա' էտէրէք,
19 Մագտիս Թահարէթի իւզրէ թաթհիր
օլունմամըշլար իսէ տէ, էճտատլարընըն
Ալլահը օլան ՐԱՊՊ Ալլահը խուլուսը
գալպլէ թալէպ էտէնլէրին ճիւմլէսինի
խէյրի օլան ՐԱՊՊ 'աֆվ էյլէյէ՝ տէտի.
20 Վէ ՐԱՊՊ Հիզգիյայը տինլէյիպ
գավմը շիֆա վէրտի.
21 Վէ Երուսաղիմտէ պուլունան պէնի
Իսրայէլ եէտի կիւն 'իյտ ի Ֆէթիրի
քէմալ ի սուրուր իլէ իճրա
էթտիլէր. Լավիլիլէր իլէ քեահինլէր
տախի կիւն պէ կիւն ՐԱՊՊԱ համտ էտէրէք
իւքսէք սէտալը մուսիգի ալէթլէրի
իլէ ՐԱՊՊԱ թէղաննի էտէրլէր իտի.
22 Վէ Հիզգիյա՝ ՐԱՊՊ հագգընտա
մա'րիֆէթ ը հասէնէ սահիպի օլան Լավիլիլէրին
ճիւմլէսինի թալթիֆ էյլէտի.
Անլէր տախի էճտատլարընըն Ալլահը
ՐԱՊՊԱ սէլամէթ զէպիհէլէրի թագտիմ
էտիպ, վէ 'արզ ը թէշէքքիւր էտէրէք՝
պայրամըն եէտի կիւնլէրինտէ
23 եէտիլէր իտի. Վէ պիւթիւն ճէմա'աթ
տախի կիւն տահա պայրամ թութմագ
իչիւն միւշավէրէ էտիպ՝ միւսէրրէթլէ
24 եէտի կիւն տահա թութտուլար. Զիրա
Եէհուտա մէլիքի Հիզգիյա ճէմա'աթա
պին պօ"ա թանա վէ եէտի պին գօյուն
վէրտի. րու"էսա տախի ճէմա'աթա
պին պօ"ա թանա վէ օն պին գօյուն
վէրտիլէր. վէ չօգ քեահինլէր քէնտի-
25 լէրինի թագտիս էթտիլէր. Վէ Եէհուտանըն
պիւթիւն ճէմա'աթը իլէ քեահինլէր
վէ Լավիլիլէր վէ Իսրայէլտէն
կէլէն ճէմա'աթըն քաֆֆէսի վէ Իսրայէլ
տիյարընտան կէլմիշ օլան՝ Եէհուտատա
իգամէթ էտէն ղարիպլէր
26 մէսրուր օլտուլար. Վէ Երուսաղիմտէ
'աղիմ սուրուր վար իտի, չիւնքի
Իսրայէլ մէլիքի Սիւլէյման իպնի Տաւուտըն
վագթընտան պէրու Երուսաղիմտէ
անըն միսլի վուգու' պուլմամըշ
իտի.
27 Պա'տէհու Լավիլի քեահինլէր գալգըպ
գավմա պէրէքէթ օգուտըլար. վէ
սէտալարը իշիտիլմի' օլունուպ տու'ալարը
Ալլահըն մէքեանը մուգատտէսի
օլան սէմավաթա վարըպ օլտու.

ՊԱՊ 31

1 Վէ պունուն ճիւմլէսի թէմամ օլտուղու
կիպի, հազըր պուլունան ճէմի'ի Իսրայէլ
Եէհուտա շէհիրլէրինէ չըգըպ
պիւթիւն Եէհուտա իլէ Պէնեամինտէն
վէ Էֆրայիմ իլէ Մանասսէտէն ճիւմլէսինի
թէլէֆ էտինճէյէ տէկին սանէմլէրի
գըրըպ Աշէրա փութլարընը քէսէրէք
միւրթէֆի'ալէր իլէ մէզպահլարը
եըգտըլար. պա'տէհու քաֆֆէի
պէնի Իսրայէլ հէր քէս միրասընա
քէնտի շէհիրլէրինէ 'ավտէթ էթտիլէր.
2 Վէ Հիզգիյա կէրէք քեահինլէրի
կէրէք Լավիլիլէրի, հէր քէսի քէնտի
խըտմէթինէ կէօրէ, եա'նի մուհրագալարը
սէլամէթ թագտիմէլէրինի թագտիմ
էթմէք, վէ ՐԱՊՊԸՆ մէսքէնլէրինին
գափուլարընտա խըտմէթ էտիպ
շիւքիւր ու համտ էյլէմէք իչիւն քեահինլէր
իլէ Լավիլիլէրին Ֆըրգալարընը նէվպէթլէրինճէ
3 թա'յին էյլէտի. Վէ մէլիքին
մուհրագալար իչիւն, եա'նի ՐԱՊՊԸՆ
շէրի'աթընտա մուհարրէր օլտուղու
րէ, սապահ վէ ագշամ մուհրագալարը
վէ սէպթ կիւնլէրի վէ այ պաշլարը վէ
մու'այյէն պայրամլար մուհրագալարը
իչիւն քէնտի մալընտան պիր գըսմ
4 թախսիս էյլէտի. Վէ Երուսաղիմտէ սաքին
օլան գավմա՝ քեահինլէր իլէ Լավիլիլէրին՝
ՐԱՊՊԸՆ շէրի'աթընըն [illegible]
սընտա սէպաթ էյլէմէլէրի իչիւն անլէրէ
հիսսէլէրինի վէրմէլէրինի էմր էյլէ-

5 [illegible]օր վէ պու էմր ի'լան օլունտուղտա՝
պէնի Իսրայէլ պուղտայըն վէ շէրապ
վէ եաղ վէ պալըն վէ հէր նէվի' թարլա
մահսուլաթընըն թուրֆանտալարընը
քէսրէթ իւզրէ կէթիրտիլէր, վէ հէր
շէյին 'էօշրինի քէսրէթ իւզրէ կէթիրտիլէր։
6 Վէ Եէհուտա շէհիրլէրինտէ սաքին
օլան պէնի Իսրայէլ վէ Եէհուտա
տախի գոյունլար իլէ սըղըրլարըն 'էօշրինի
կէթիրտիլէր, վէ քէնտիլէրին
Ալլահը ՐԱՊՊԱ թագտիս էթտիքլէրի
մուգատտէս շէյլէրին 'էօշրինի կէթիրէրէք
7 եըղտըլար։ Իւչիւնճի այտա եըղընլարը
եըղմաղա պաշլայըպ՝ եէտինճի այտա
8 թէքմիլ էթտիլէր։ Վէ Հիզգիյա իլէ
րուէսա կէլիպ եըղընլարը կէօրտիւք-
լէրինտէ՝ ՐԱՊՊԷ համտ ու սէնա, վէ
անըն գավմի Իսրայէլէ տու'ա
9 էթտիլէր։ Վէ Հիզգիյա քեահինլէր իլէ
Լէվիլիլէրէ եըղընլար հագգընտա սու'ալ
10 էյլէտիյինտէ, Պէյթ ի Սատուգտան օլան
քեահին ի ա'զամ Ազարիա անա ճէվապըն՝
Պէյթ իւլ ՐԱՊՊԱ թագտիմէլէր
կէթիրիլմէյէ պաշլանըլտըղընտան պէրու
եէյիպ տոյտուք վէ փէք չօգ. Ֆազլա
գալտը. զիրա ՐԱՊՊ գավմինի պէրէքէթլէնտի,
վէ ֆազլա գալան իշպու
վաֆիր շէյ տիր՝ տէտի։
11 Պունտան իւզէրինէ Հիզգիյա Պէյթ իւլ
ՐԱՊՊՏԱ անպարլար թէհիյյէ էթմէլէրինի
էմր էթտիքտէ՝ թէհիյյէ էթտիլէր։
12 Վէ թագտիմէ վէ 'իւշրի վէ մուգատտէս
շէյլէրի սատըգանէ իչէրի կէօթիւրտիւլէր.
վէ պունլարըն նազըրը Լէվիլի
Քօնանիա օլուպ, պիրատէրի Շիմ'ի անըն
13 մու'ավինի իտի։ Վէ մէլիք Հիզգիյա
իլէ պէյթ Ուլլահըն րէ'իսի 'Ազարեանըն
էմրի իւզրէ Քօնանիա վէ պիրատէրի
Շիմ'ինին թահթ ը իտարէսինտէ
Եէհիէլ վէ 'Ազազիա վէ Նահաթ
վէ 'Ասաէլ վէ Եէրիմոթ վէ Եօզապատ
վէ Էլիէլ վէ Եիսմաքիա վէ Մահաթ վէ
14 Պէնայա մէ'մուրլար իտիլէր։ Վէ շարգ
թարաֆընտա օլան գափունըն՝ Լէվիլի
Եիմնանըն օղլու Գօրէ ՐԱՊՊ իչիւն
օլան թագտիմէլէր իլէ ագտէս շէյլէրի
թէվզի' էթմէք իւզրէ, Ալլահ իչիւն կէօնիւլլուտէն
վէրիլէն շէյլէր իւզէրինէ նազըր
15 իտի։ Վէ անըն թահթ ը իտարէսինտէ
քեահինլէրին շէհիրլէրինտէ քէնտի
պիրատէրլէրինէ, պէօյիւյէ վէ քիւչիւյէ
ֆըրգալարընտա թէվզի' էթմէկ
իչին 'Ատէն վէ Մինիամին վէ Եէշու'
վէ Շէմա'եա վէ Ամարիա վէ Շէքանեա
16 իհալէ օլունտու։ Պունտան մա'տա
նէսէպ քիթապլարընտա մուհարրէր
օլտուղը իւզրէ՝ քէնտի նէվպէթլէրինէ
կէօրէ մէ'մուր օլտուգլարը խըզմէթլէրինի
իֆա էթմէք իւզրէ՝ հէր
կիւնիւն իշի իչիւն պէյթ իւլ ՐԱՊՊԱ
կիրէն վէ իւչ եաշընտան եուգարը օլան
17 էրքէքլէրին ճիւմլէսինէ, հէմ նէսէպ
քիթապընտա մուհարրէր օլարագ՝ քէնտի
խանէտանլարընա կէօրէ քեահինլէրէ
վէ նէվպէթլէրինէ կէօրէ մէ'մուրիյէթլէրինտէ
վէ եիրմի եաշընտան եուգարը
18 պուլունան Լէվիլիլէրէ, հէմ տախի
նէսէպ քիթապընտա թահրիր օլունան
ճիւմլէ էհլ ի պէյթլէրինէ, եա'նի
զէվճէլէրի վէ օղուլլարը վէ գըզլարընըն
մէճմու'ընա թէվզի' էտէրլէր իտի,
զիրա սըտգ իլէ քէնտիլէրինի թագտիս
19 էտէրլէր իտի։ Վէ պունլարըն շէհիրլէրինին
հավալիսինտէ օլան թարլալարտա,
պէնի Հարուն քեահինլէր իչիւն
պէհէր շէհիր [illegible] մու'այյէն պուլունան
ատամլար քեահինլէրին ճիւմլէ
էրքէքլէրինէ, վէ նէսէպ քիթապլարընտա
մուհարրէր պուլունան Լէվիլիլէրին
ճիւմլէսինէ հիսսէլէր վէրիրլէր
20 իտի։ Վէ Հիզգիյա քեաֆֆէ ի Եէհուտատա
պու մինվալ իւզրէ հարէքէթ
էտիպ՝ Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ էյի
վէ տօղրու վէ հագգ օլանը իշլէր իտի։
21 Վէ պէյթ Ուլլահըն խըտմէթինտէ վէ
շէրի'աթ իլէ էվամիրին իճրասընտա միւպաշէրէթ
էյլէտիյի հէր իշի Ալլահընը
թալէպ էտէրէք՝ գալպ ի քեամիլ իլէ
իճրա էտիպ մուվաֆֆագ օլտու։

ԲԱՊ 32

1 Պու մէվատտ վէ պու սատագաթտան
սոնրա Ասուր մէլիքի Սանհէրիպ կէլիպ՝

Եէհուտա գըլ'ալարընա տուխուլ էտէրէք,
սուրլը շէհիրլէրի փէթհ էթմէք նիյէթիլէ
2 անլերի մուհասարէ էյլէտի։ Վէ Հիզգիյա՝
Սանհէրիպին կէլիփ Երուսաղիմ՚ալէյհինէ
մուհարէպէ էթմէք մէգսատընտա
3 օլտուղունու կէօրմէքլէ, Շէհրին խարիճինտէ
պուլունան չէշմէլէրի գափամագ
խուսուսընտա ռու'էսա վէ գահրըմանլարը
իլէ մուշավէրէ էթտի։ Անլէր տախի
4 անա մու'ավէնէթ էթտիլէր։ Վէ
գավմ քէսրէթ իւզրէ թէճէմմու' էտիփ,
Մուլուք ի Աշուր կէլտիկլէրինտէ նի՞չուն
չօգ սու պուլսունլար՝ տէյէրէք,
չէշմէլէրին ճումլէսինի վէ արազինին օրտասընտան
ճարի օլան չայը գափատըլար։
5 Վէ հիմմէթ քէսպ իլէ գուվվէթլէ
սուրըն պիր ճումլէ խըրգըլմըշ մէվգիլէրինի
պինա էտիփ՝ գուլէլէրի յուքսէլթտի,
վէ խարիճտէն պիր ախէր սուր
տախի էյլէտի։ վէ շէհր ի Տավուտտա
Միլլօյը թա'միր էտիփ՝ քէսրէթ
իւզրէ սիլահ իլէ գալգանլար եափտը։
6 Վէ գավմ իւզէրինէ մուհարէպէ զապիթլէրը
թա'յին էտիփ՝ անլէրի շէհրին
գափուսը մէյտանընտա քէնտի եանընա
ճէմ' իլէ անլէրի թալթիֆ էտէրէք,
7 Գուվվէթլէնիփ ճէսուր օլունուզ։ Աշուր
մէլիքինին վէ անըն իլէ պէրապէր պուլունան
պու քիւլլիյէթլի խալգըն խուզուրունտան
խավֆ ու խաշյէթ էթմէյինիզ,
զիրա պիզիմ իլէ պուլունանլար
անըն իլէ պէրապէր պուլունանլարտան
8 չօգ տըր։ Անըն իլէ պազու ի պէշէր
վար, լաքին պիզիմ իլէ, պիզէ մու'ավին
վէ մուհարէպէլէրիմիզտէ մուհարիպ
օլմագ իւզրէ, Ալլահըմըզ ՌԱՊՊ
վար տըր՝ տէտի. գավմ տախի Եէհուտա
մէլիքի Հիզգիյանըն սէօզլէրինէ ի'թիմատ
էյլէտի։

9 Պա'տէհու Աշուր մէլիքի Սանհէրիպ,
քէնտիսի ի քիւպէրասը մա'իյէթինտէ
օլտուղու հալտէ, Լաքիշի մուհասարէ էթմէքտէ
իքէն՝ պէնտէկեանընը Երուսաղիմէ,
Եէհուտա մէլիքի Հիզգիյայա վէ
Երուսաղիմտէ պուլունան պիթթիւն Եէհուտայա
10 կէօնտէրէրէք, Աշուր մէլիքի
Սանհէրիպ պէօյլէ պույուրուր. Սիզ նէյէ՞
ի'թիմատ էտէրէք Երուսաղիմտէ
մուհասարէ իչինտէ օթուրույօրսունուզ։
11 Հիզգիյա՝ Ալլահըմըզ ՌԱՊՊ պիզի Աշուր
մէլիքինին էլինտէն խէլաս էտէճէք տիր
տէմէքլէ, աճլըգտան վէ սուսըզլուգտան
էօլմէյէ թէսլիմ էթմէք իչին
12 սիզի իղվա էթմէզ մի։ Անըն մուրթէֆի' յէրլէ
մէզպահլարընը գալտըրըփ
Եէհուտա վէ Երուսաղիմ խալգը
Պիր մէզպահ էօնիւնտէ սէճտէ էտիփ
անըն իւզէրինէ պուխուր եագաճագսընըզ՝
տէյէն պու Հիզգիյա տէյիլ մի տիր
13 Պէնիմ վէ էճտատըմըն ախյարլարըն
ճումլէ գավիմլէրինա եափտըղըմըզը
պիլմէ՞զ մի սինիզ. օլ ախյարլարըն միլլէթլէրինինկ
իլահլարը քէնտի ախյարլարընը
պիր վէճհլէ էլիմտէն գուրթարապիլտիլէ՞ր
14 մի։ Էճտատըմըն հէլաք էթտիքլէրի
միլլէթլէրին պիր ճումլէ իլահլարը
արասընտա հա՞նկիսի քէնտի գավմինը
էլիմտէն գուրթարմաղա միգթէտիր
օլսուն քի սիզին իլահընըզ սիզի
էլիմտէն գուրթարմաղա միգթէ-
15 տիր օլա։ Վէ շիմտի Հիզգիյա սիզի
իղֆալ էթմէսին, վէ պու վէճհլէ սիզի
ալտաթմասըն. անա ինանմայընըզ, զիրա
հիչ պիր միլլէթ վէ մէմլէքէթին իլահը
քէնտի գավմինը էլիմտէն վէ էճտատըմըն
էլինտէն գուրթարամատը
[illegible] գալտը քի սիզին իլահընըզ սիզի
16 էլիմտէն գուրթարա՛ տէտի։ Վէ անըն
պէնտէկեանը ՌԱՊՊ Ալլահա գարշը
վէ անըն գուլու Հիզգիյայա գարշը
17 տահա չօգ սէօզլէր սէօյլէտիլէր։ Վէ
Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊԸ թահգիր էտիփ՝
անա գարշը սէօյլէմէք զըմնընտա՝
Նասըլ ախյարլարըն միլլէթլէրինին
իլահլարը քէնտի գավմլարընը էլիմտէն
գուրթարամատըղըլարը միսիլլի Հիզգիյանըն
իլահը տախի անըն գավմինը
էլիմտէն գուրթարամայաճագ տըր՝ տէյիւ
18 մէքթուպ եազտը։ Վէ շէհրի ալմագ
մագսատըյլէ սուրըն իւզէրինտէ
պուլունան Երուսաղիմ էհալիսինի գորգութուփ՝
մուզթարիպ գըլմագ իչին
անլէրէ պիւլէնտ ավազլէ Իպրանի լիսանընտա
19 պաղըրտըլար։ Վէ Երուսա-

[illegible]

20 [illegible]

21 [illegible]

22 [illegible]

23 [illegible]

24 [illegible]

25 [illegible]

26 [illegible]

27 [illegible]

28 [illegible]

29 [illegible]

30 [illegible]

31 [illegible]

32 [illegible]

33 [illegible]

ՊԱՊ 33

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

նուն իքի հավլիլէրինտէ մէզպահլար եափտը.
6 Վէ օղուլլարընը Պէն-Հիննօմ տէրէսինտէ աթէշտէն կէչիրտի, միւնէճճիմլիք վէ ֆալճըլըգ վէ էֆսունճըլըգ էտէրէք ճիննճիլէր իլէ պազըճըլարը ատտըրըրխըր. Վէ ՌԱՊՊԻ'ն նազարընտա զիյատէսիլէ քէօթիւ օլանը իշլէյէրէք անը
7 իղզապ էյլէտի. Վէ եափտըղը օյմա փութը Ալլահ էվինէ գօյտու. Անըն հագգընտա իսէ Ալլահ Տաւուտա վէ օղլու Սիւլէյմանա խիթապէն՝ Պու էվիմ իլէ Իսրայէլին պիւթիւն սըպթլարընտան ինթիխապ էյլէտիյիմ Երուշալիմտէ իսմիմի
8 գօյաճաղըմ. Վէ էճտատընըզա թա'յին էյլէտիյիմ եէր թօփրաղտան Իսրայէլին այաղընը պիր տախը գըմըլտաթմայաճաղըմ, եէթէր քի Մուսանըն վասըթասիլէ էմր էյլէտիյիմ պիւթիւն շէրի'աթ վէ գանունլարը վէ ահքեամը տիգգաթլէ իճրա էտէլէր՝ տէյիւ պույուր-
9 մըշ իտի. Լաքին Մանասսէ Եէհուտա իլէ Երուշալիմ էհալիսինի իզլալ էթմէքլէ, անլէր ՌԱՊՊԻ'ն պէնի Իսրայէլին եիւզիւնտէն հէլաք էթտիյի օլան թա'իֆէլէրտէն զիյատէ քէօթիւլիւք
10 էթտիլէր. Վէ ՌԱՊՊ Մանասսէյէ վէ գավմընա սէօյլէտի իսէ տէ, անլէր տինլէմէտիլէր.
11 Պու սէպէպտէն ՌԱՊՊ Աշուր մէլիքինին իւմէրա-ի 'ասաքէրիյէսինի անլէրին իւզէրինէ կէթիրտի, պունլար տախի Մանասսէյի փրանգայա վուրուպ զինճիրլէրլէ պաղլայըպ Պապիլէ կէօթիւր-
12 տիւլէր. Վէ մուզայագատա իքէն Ալլահը ՌԱՊՊԻ'ն վէճհինի թալէպ էյլէտի, էճտատընըն Ալլահը հուզուրընտա զիյատէսիլէ թէվազու'
13 էտէրէք անա տուա' էյլէտի. Օլ տախի անըն իլթիճասըն գապուլ էյլէյիպ թէզարրու'ունը իշիտիպ՝ իլէ անը եինէ Երուշալիմէ քէնտի հիւքիւմէթինէ ի'ատէ էյլէտի. Օլ վագըթ Մանասսէ Եէհովա-
14 նըն Ալլահ օլտուղունու անլատը. Պա'տէհու շէհր-ի Տաւուտըն խարիճինտէ Ճէհօնըն ճանիպ-ի գարպիսինտէ տէրէտէ, Պալըգ գափուսունըն մէտխալինէ գատար, Օֆէլի տախի իհաթէ էտէրէք, անը փէք եիւքսէլթտի, վէ Եէհուտանըն պիւթիւն ճէսիմ մուհքէմ շէհիրլէրինէ զապիթ'-ա-
15 սաքիր թա'յին էյլէտի. Վէ ղարիպ իլահլար իլէ փութը պէյթ-իւր ՌԱՊՊՏԱՆ գալտըրըպ, պէյթ-իւր ՌԱՊՊԻ'ն տաղընտա վէ Երուշալիմտէ ինշա էթտիյի մէզպահլարըն ճիւմլէսինի
16 շէհրին խարիճինէ աթտը. Վէ ՌԱՊՊԻ'ն մէզպահընը թա'միր էտիպ՝ անըն իւզէրինէ սէլամէթ վէ շիւքիւր զէպիհէլէրի թագտիմ էտէրէք, Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊԱ 'իպատէթ էթմէլէրինի Եէհու-
17 տայա էմր էյլէտի. Վէ լաքին գավմ տախա մուրթէֆի'աթտա զէպհ էտէրլէր իտի իսէ տէ, անճագ քէնտիլէրի Ալլահը օլան Եէհովայա էտէրլէր իտի.
18 Վէ Մանասսէնին պաղիյէ-ի ախվալի վէ Ալլահընա օլան տուա'սը վէ Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊԻ'ն իսմիլէ անա սէօյլէյէն նէպիլէրին քէլամլարը իշտէ միւլուք-ի Իսրայէլ թարիխինտէ մէ-
19 զքիւրտիւր. Վէ տուա'սը վէ իսթիճապէթ օլունմասը վէ պիւթիւն կիւնահը վէ 'իսեանը վէ թէվազու'ընտան էվվէլ մուրթէֆի'աթ ինշա էտիպ Աշէրա փութլարը վէ սանէմլէրի իգամէ էթտիյի մահալլէր իշթէ Հօզայըն թարիխ-
20 լէրինտէ մէզքիւրտիւրլէր. Վէ Մանասսէ էճտատը իլէ ույուտու՝ անը քէնտի սարայընտա տէֆն էթտիլէր. վէ օղլու Ամօն անըն եէրինէ մէլիք օլտու.
21 Ամօն մէլիք օլտուղունտա եիրմի իքի եաշընտա օլուպ՝ Երուշալիմտէ իքի
22 սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի. Վէ փէտէրի Մանասսէնին էթտիյի կիպի ՌԱՊՊԻ'Ն նազարընտա քէօթիւ օլանը իշլէտի, զիրա Ամօն փէտէրի Մանասսէնին եափտըղը օլան օյմա փութլարըն ճիւմլէսինէ զէպհ էտիպ՝ անլէրէ 'իպատէթ էյլէտի.
23 Վէ փէտէրի Մանասսէնին թէվազու' էյլէտիյի կիպի ՌԱՊՊԻ'Ն հուզուրընտա թէվազու' էթմէտի. պէլքի պու Ամօն տախա զիյատէ թէճավիւզաթտա պու-
24 լունտու. Վէ պէնտէլէրի անըն 'ալէյհինէ ֆիթնէ գուրուպ՝ քէնտի խանէ-

25 էվինտէ անը գաթլ էյլէտիլէր։ Ֆագաթ
մէմլէքէթին գավմը Մէլիք Ամոն'ա իսեան-
նը ֆիթնէ չըգարանլարըն հէփսինի
գաթլ էյլէտիլէր՝ վէ մէմլէքէթին գավմը
օղլու Եօշիյայը անըն եէրինէ մէլիք
նասպ էթտիլէր։

ԲԱՊ 34

1 Եօշիյա մէլիք օլտուղունտա սէքիզ եա-
շընտա օլուպ Եէրուշալիմտէ օթուզ պիր
2 սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի։ Վէ ՌԱՊՊԻՆ
կէօզլէրինտէ տօղրու օլանը իշլէյիպ՝ պէ-
տէրի Տաւուտըն մէսլէքլէրինտէ սիւլիւք է-
տէրէք, անտէն սաղա եա սօլա սափ-
մատը։
3 Վէ հիւքիւմէթինին սէքիզինճի սէ-
նէսինտէ, տահա կէնճ իքէն, պէտէրի
Տաւուտըն Ալլահընը թալէպ էթմէյէ
պաշլատը. վէ օն իքինճի սէնէսինտէ
Եէհուտա վէ Եէրուշալիմի մուրթէֆի-
'աթտան վէ Աշէրա փութլարը իլէ օյմա
վէ տէօքմէ սուրէթլէրտէն թաթհիր էթ-
4 մէյէ պաշլատը։ Վէ Պա'ալիմին մէզ-
պահլարընը անըն հուզուրընտա եըգ-
տըլար. վէ անլարըն իւզէրինտէ օլան
կիւնէշ փութլարընը գըրըպ, Աշէրա
փութլարընը վէ օյմա վէ տէօքմէ սու-
րէթլէրի փարէ փարէ գըրըպ թօզ էթ-
տի, վէ պունլարա գուրպան էթմիշ օ-
լանլարըն գապիրլէրի իւզէրինէ սաչտը։
5 Վէ քեահինլէրին քէմիքլէրինի քէնտի
մէզպահլարը իւզէրինտէ եաքըպ Եէ-
հուտա իլէ Եէրուշալիմի թաթհիր էյ-
6 լէտի։ Վէ Մանասսէ իլէ Էֆրայիմ վէ
Շիմ'օնըն շէհիրլէրինտէ, Նէֆթալիյէ
գատար, վէ էթրաֆլարընտա պուլունան
խարապէլէրինտէ տախի պէօյլէ էյլէտի.
7 Վէ մէզպահլարը իլէ Աշէրա փութլարընը
գըրըպ օյմա սանէմլէրի թօզ էթտիք-
տէն, վէ պիւթիւն Իսրայէլ մէմլէքէ-
թինտէ պուլունան պիւթիւն կիւնէշ սանէմլէրի
քէսիփ աթըփ՝ էթտիքտէն սօնրա Եէ-
րուշալիմէ 'աւտէթ էյլէտի։
8 Վէ հիւքիւմէթինին օն սէքիզինճի
սէնէսինտէ մէմլէքէթի վէ պէյթի թաթ-
հիր էթտիքտէն սօնրա Շաֆան իպնի
Ասալեայը վէ շէհր մուհաֆըզը Մա'ա-
սէեայը վէ վագ'անիւվիս Եօահ իպնի
Եօահազը Ալլահը ՌԱՊՊԻՆ պէյթինի
9 թա'միր էթմէյէ կէօնտէրտի։ Անլար
տախի քեահին-ի ա'զամ Հիլգիյանըն
նէզտինէ կէլտիքլէրինտէ՝ պէյթ իւր
ՌԱՊՊԱ կէթիրիլէն աքչէյի գափուճը Լէ-
վիլէրին Մանասսէ իլէ Էֆրայիմին է-
լինտէն վէ պիւթիւն պագիյէյի Իս-
րայէլտէն վէ պիւթիւն Եէհուտա իլէ
Պէնեամինտէն վէ Եէրուշալիմ սաքի-
նէլէրինտէն թօփլատըգլարը աքչէ-
10 յի թէսլիմ էթտիլէր։ Վէ անլար անը
պէյթ իւր ՌԱՊՊԻՆ իշինի կէօրէն մէ-
մուրլարըն էլինէ վէրտիլէր, պունլար
տախի պէյթ իւր ՌԱՊՊՏԱ իշլէյէն 'ա-
մէլէյէ պէյթի թա'միր վէ թէճտիտ էթ-
11 մէքլէրի իչին վէրտիլէր. Եա'նի տիւլ-
կէրլէր իլէ եափուճըլարա միւլիւք-ի
Եէհուտանըն խարապ էթտիքլէրի պինա-
լէրին թա'միրի իչիւն եօնթուլմըշ թաշ-
լար վէ քիրիշլիք քէրէսթէլէր սաթըն ալ-
12 մագ իչիւն վէրտիլէր։ Պու ատէմլէր
սատագաթ իլէ իշլէրլէր իտի. Վէ իշ-
լէրի կէօզէթմէք իչիւն անլարըն նա-
զըրլարը Լէվիլի օլարագ, պէնի Մէրա-
րիտէն Եահաթ վէ 'Օպատիա վէ պէնի
Գըհաթտան Զէքէրիա վէ Մէշուլլամ
օլուպ, մուսիգի ալէթլէրինտէ մահիր
օլանլարըն ճիւմլէսի Լէվիլէրտէն իտի։
13 Վէ տախի համմալլարըն վէ հէր նէվի'
իշ իշլէյէնլէրին նազըրլարը իտիլէր. Վէ քեա-
թիպլէր իլէ զապիթլէր վէ գափուճըլար
Լէվիլէրտէն իտի։
14 Վէ պէյթ իւր ՌԱՊՊԱ կէթիրիլմիշ օ-
լան աքչէյի չըգարտըգլարը վագթ քեա-
հին Հիլգիյա Մուսանըն էլիյլէ վէրիլէն
ՌԱՊՊԻՆ շէրի'աթ քիթապընը պուլտու.
15 Վէ Հիլգիյա Շաֆան քեաթիպէ խի-
թապէն՝ Պէն պէյթ իւր ՌԱՊՊՏԱ շէրի-
'աթ քիթապընը պուլտում՝ տէտի) վէ
Հիլգիյա քիթապը Շաֆանա թէսլիմ
16 էթտի. Շաֆան տախի քիթապը մէլիքէ
կէթիրիփ մէլիքէ խիթապէն՝ Պէնտէլէ-
րինին իշլէրինէ թէսլիմ օլունանըն
քեաֆֆէսինի անլար իճրա էթմէքտէ-
17 տիրլէր. Վէ պէյթ իւր ՌԱՊՊՏԱ պու-

լունան ագչէյի չըգարըլըպ, անը նազըրլարըն
էլինէ վէ իշճիլէրին էլինէ թէսլիմ
18 էթտիլէր՝ տէտի. Վէ տախի քեաթիպ
Շաֆան մէլիքէ խապէր վէրիպ՝
Քեահին Հիլքիյա, պանա պիր քիթապ
վէրտի՝ տէտիքտէն սօնրա, անտէն
19 մէլիքին հուզուրունտա օգուտու. Վէ
մէլիք շէրիաթըն քէլիմաթլէրինի իշիթտիյի
վագըթ քէնտի էլպիսէսինի յըրթտը.
20 Վէ մէլիք՝ Հիլքիյայա վէ Ախիքամ
իպնի Շաֆանա վէ Ապտօն իպնի Միքեայա
վէ քեաթիպ Շաֆանա վէ մէլիքին
պէնտէսի Ասայայա էմր էտիպ,
21 Գիտինիզ, պէնիմ իչին վէ Իսրայէլ իլէ
Եէհուտանըն պագըյյէսի իչին պուլունմուշ
օլան պու քիթապըն քէլիմաթընա
տաիր ՌԱՊՊՏԱՆ նիյազ էտինիզ.
զիրա էճտատըմըզ պու քիթապտա
մուհառրէր օլանըն քեաֆֆէսինի իճրա
էթմէք իւզրէ՝ ՌԱՊՊԸՆ էմրինի հըֆզ
էթմէտիքլէրի էճլէտէն իւզէրիմիզէ կէլէն
գազապը նէ գատար 'ազիմ տիր՝ տէտի.
22 Վէ Հիլքիյա իլէ մէլիքին ատէմլէրի
էլպիսէ նազըրը Շալլում իպնի Թիգվա
իպնի Հարհասըն զէվճէսի օլան
Խուլտա Նէպիյէնին նէզտինէ գիտիպ
պէօյլէ սէօյլէտիլէր. ո՛լ տախի Երուսաղիմտէ
Միշնաա սաքին օլուր իտի.
23 Վէ մէրգումէ անլէրէ խիթապէն՝ Իսրայէլին
Ալլահը ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Սիզի պանա կէօնտէրէն ատէմէ
24 տէյինիզ քի, ՌԱՊՊ՝ իշթէ պէն պու մէքեանըն
իւզէրինէ վէ անըն սաքինլէրի իւզէրինէ
պէլա, եա'նի Եէհուտա մէլիքինին
հուզուրունտա օգուտուգլարը քիթապտա
մուհառրէր օլան լա'նէթլէրին
25 ճէմիէսինի կէթիրէճէյիմ. Զիրա էլլէրինին
իշլէտիքլէրի 'ամէլլէրիյլէ պէնի իղզապ
էթմէք իւզրէ պէնի թէրք էտիպ
պաշգա իլահլարա պուխուր եագտըլար.
պու սէպէպտէն գազապըմ պու մաքեան
իւզէրինէ տէօքիւլիւպ սէօնմէյէճէք
26 տիր՝ տէյի պույուրուր. Վէ ՌԱՊՊՏԱՆ
սուալ էթմէք իւզրէ՝ սիզի իրսալ էտէն
Եէհուտա մէլիքինէ սէօյլէյինիզ քի՝
Իշիթտիյին քէլիմաթ խուսուսունտա Իսրայէլին
Ալլահը ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
27 Գալպին յումուշագ օլուպ Ալլահըն հուզուրունտա
ալչալըգլա թէվազու՝ օլարագ, պու
մաքեանըն ալէյհինէ վէ անըն էհալիսի 'ալէյհինէ
օլան սէօզլէրինի իշիթտիյինտէ հուզուրումտա
թէվազու՝ էտիպ էլպիսէլէրինի
յըրթարագ հուզուրումտա աղլատըղըն
սէպէպիյլէ, պէն տախի սէնի իշիթտիմ.
28 Իշթէ պէն սէնի էճտատընա ճէմ
էտէրիմ, վէ գապըրընա հուզուր իլէ սալիմէ
գօնուլաճագսըն. Կէօզլէրին տախի
պու մաքեան իւզէրինէ վէ անըն էհալի
իւզէրինէ կէթիրէճէյիմ պիթիւն
պէլայը կէօրմէյէճէք տիր. ՌԱՊՊԸՆ
պույուրուգը պու սէօզ՝ անլէր
տախի մէլիքէ խապէր կէթիրտիլէր.
29 Մէլիք տախի Եէհուտա իլէ Երուսաղիմին
պիլճիւմլէ իխթիյարլարընը
30 ճէմ էթտիրտի. Վէ մէլիք՝ Եէհուտանըն
պիլճիւմլէ ատէմլէրի վէ Երուսաղիմ
սաքինլէրի վէ քեահինլէր վէ Լէվիլէր
վէ պէօյիւք, քիւչիւք պիթիւն
գավմ իլէ պէյթ իւլ ՌԱՊՊԱ չըգըպ՝
անլէր իշիթիրքէն պէյթ իւլ
ՌԱՊՊՏԱ պուլունմուշ օլան 'ահտ քիթապընըն
ճէմի՛ի քէլիմաթընը օգուտու.
31 Վէ մէլիք մագամ ը մախսուսընտա
տուրարագ, պու քիթապտա մուհառրէր
'ահտըն քէլիմաթընը իճրա էտիպ
ՌԱՊՊԸՆ թարիգինտէ եիւրիւմէք
վէ անըն էվամիրինի վէ շէհատէթլէրինի
վէ գանունլարընը պիւթիւն գալպինտէն
վէ պիւթիւն ճանընտան հըֆզ
էյլէմէք իւզրէ ՌԱՊՊԸՆ հուզուրունտա
32 'ահտ էյլէտի. Վէ Երուսաղիմ իլէ Պէնեամինտէ
պուլունանլարըն քեաֆֆէսինի
պու 'ահտէ թապի' էթտիրտի.
վէ Երուսաղիմ սաքինլէրի էճտատլարընըն
Իլահը օլան Ալլահըն 'ահտընա
33 կէօրէ հարէքէթ էյլէտիլէր. Վէ Եօշիյա՝
պէնի Իսրայէլին պիլճիւմլէ մէմլէքէթլէրինտէն
քեաֆֆէ ի մէքրուհաթը գալտըրըպ՝
Իսրայէլտէ պուլունանլարըն
քեաֆֆէսինի քէնտիլէրինին Ալլահը
ՌԱՊՊԱ 'իպատէթ էթմէյէ մէճպուր
էյլէտի, վէ անըն քեաֆֆէ ի էյյամընտա
էճտատլարընըն Իլահը օլան
ՌԱՊՊԸՆ թարիգինտէն սափմատըլար.

ՊԱՊ 35

1 Պա'տէհու Եօշիյա Երուշալիմտէ ՌԱՊՊ իչին Ֆըսհը իճրա էթտի՝ պիրինճի այըն օն տէօրտիւնճիւ Ֆըսհ գուրպանընը զէպհ էյլէտիլէր։ 2 Վէ քահինլէրի քէնտի մէ'մուրիյէթլէրինէ գօյուպ՝ պէյթիւլ ՌԱՊՊԸՆ խըտմէթի իչին անլէրի գուվվէթլէնտիրտի։ 3 Վէ ՌԱՊՊԱ մուգատտէս օլուպ ճէմի' Իսրայէլէ թա'լիմ էտէն Լավիլէրէ խիթապէն՝ Մուգատտէս թապութը Իսրայէլ մէլիքի Սիւլէյման իպն ի Տավուտըն պինա էթտիյի պէյթէ կէօթիւրիւնիւզ. օմուզլարըզտա եիւք օլմասըն, շիմտի Ալլահընըզ ՌԱՊՊԱ վէ անըն գավմը Իսրայէլէ խըտմէթ էտինիզ. 4 Վէ խանէտանլարընըզ իլէ Ֆըրգալարընըզա կէօրէ Իսրայէլ մէլիքի Տավուտըն քիթապէթի վէ օղլու Սիւլէյմանըն թահրիրի իւզրէ հազըրլանընըզ։ 5 Պիրատէրլէրինիզ օլան էպնա ի գավմըն խանէտանլարընըն թագսիմի իչին վէ Լավիլէրին խանէտանլարընըն թագսիմի իւզրէ մագտիստէ տուրունուզ, 6 Ֆըսհ գուրպանընը զէպհ էյլէյինիզ. վէ քէնտինիզի թագտիս էտիպ՝ Մուսանըն վասըթասըյլէ ՌԱՊՊԸՆ էմրի մուճիպինճէ իճրա էթմէք իւզրէ, պիրատէրլէրինիզ իչին թէհիյէ էտինիզ՝ տէտի։ 7 Վէ Եօշիյա հազըր պուլունան գավմըն ճիւմլէսինէ, Ֆըսհ գուրպանը օլմագ իւզրէ, սիւրիւլէրտէն օթուզ պին գուզու իլէ օղլագ վէ իւչ պին սըղըր վէրտի. պունլար մէլիքին մալընտան իտի։ 8 Ռուէսա տախի գավմա, քահինլէրէ վէ Լավիլէրէ կէօնիւլ խօշլուղըլէ հէտիյէ վէրտիլէր. պէյթ Ալլահըն նազըրլարը Հիլգիյա վէ Զաքարիա վէ Եէհիէլ Ֆըսհ իչին քահինլէրէ իքի պին ալթը եիւզ գուզու վէ իւչ եիւզ սըղըր վէրտիլէր։ 9 Քէզալիք Քօնանիա վէ պիրատէրլէրի Շէմա'եա վէ Նէթանէլ վէ Լավիլէրին րէ'իսլէրի Հաշապիա վէ Եէ'իէլ վէ Եօզապատ Ֆըսհ իչին Լավիլէրէ պէշ պին գուզու իլէ պէշ եիւզ սըղըր վէրտիլէր։

10 Պէօյլէճէ խըտմէթ թէհիյէ օլունուպ՝ քահինլէր քէնտի եէրլէրինտէ վէ Լավիլէր նէվպէթլէրինտէ մէլիքին էմրի 11 իւզրէ տուրտուլար, Ֆըսհ գուրպանընը զէպհ էթտիլէր. վէ քահինլէր գանը էլլէրինտէն ալըպ սէրփտիլէր. Լավիլէր 12 տախի տէրիլէրի եիւզտիւլէր։ Վէ [illegible] իչին օլան [illegible] Մուսանըն քիթապընտա [illegible] իւզրէ ՌԱՊՊԱ թագտիմ էթմէքլէրի իչին, էպնա ի գավմըն խանէտանլարընա կէօրէ թագսիմ էթտիլէր. սըղըրլարը տախի պէօյլէ էյլէտիլէր։ 13 Ֆըսհ գուզուլարընը տախի գանունա իթթիպաէն քէպապ էթտիլէր, փագաթ թագտիսիյէթ [illegible] թէնճէրէլէր վէ գազան վէ թավալարտա փիշիրիպ՝ [illegible] ճէմի' ի էպնայ ի գավմա սէրի'ան թագսիմ 14 էթտիլէր։ Պա'տէհու քէնտիլէրի իչին վէ քահինլէր իչին հազըրլատըլար. զիրա էպնա ի Հարուն քահինլէր աղշամա գատար մուհրագայը վէ եաղլարը թագտիմ էթմէքլէ մէշղուլ օլտուլար. պու էճլտէն Լավիլէր քէնտիլէրի իչին վէ էպնա ի Հարուն քահին15լէրի իչին հազըրլատըլար։ Վէ էպնա ի Ասաֆ օլան մուղաննիլէր Տավուտըն վէ Ասաֆ իլէ Հէյմանըն վէ մէլիքին նէզտինտէ պուլունան Նէպի Եէտութունըն թէրթիպ մուճիպինճէ մէվգի'լէրինտէ, գափուճըլար տախի հէր գափուտա տուրուրլարտը. խըտմէթլէրինտէն այրըլմալարը լազըմ տէյիլ իտի, չիւնքի պիրատէրլէրի Լավիլէր անլար իչին 16 հազըրլատըլար։ Վէ Եօշիյա մէլիքին էմրի իւզրէ Ֆըսհը իճրա էյլէմէք վէ ՌԱՊՊԸՆ մէզպահը իւզէրինտէ մուհրագալար թագտիմ էթմէք իչին ՌԱՊՊԸՆ քաֆֆէ ի խըտմէթի օ կիւն 17 թէհիյէ գըլընտը։ Վէ հազըր պուլունան պէնի Իսրայէլ օ վագըթ Ֆըսհ իլէ 'իյտ ի Ֆէթիրի եէտի կիւն թութ18տուլար։ Վէ Սամուէլ փէյղամպէրին էյամընտան պէրի Իսրայէլտէ պու միսիլլիւ պիր Ֆըսհ իճրա օլունմամըշ իտի. վէ Եօշիյանըն վէ քահինլէր իլէ Լավիլէրին վէ հազըր պուլունան քաֆֆէ ի Եէհուտա վէ Իսրայէլ իլէ

Իսրայէլ ճէմաաթի իլէ պէրապէր ֆըսհը էթտիքլէրի պու ֆըսհըն միսլինի Իսրայէլին փատիշահլարընտան հիչ պիրի ֆըսհ էթմէմիշ
19 իտի. Պատիշահ Յօշիյանըն հիւքիւմէթինին օն սէքիզինճի սէնէսինտէ պու ֆըսհ օլունտու։

20 Պիւթիւն պու վուգուաթտան սօնրա, Յօշիյանըն հէյքէլի թէհիյէ էթմէսինտէն սօնրա Մըսըր մէլիքի Նէքօ Ֆըրաթ գըրըյընտա վագը Քարքէմիշ իւզէրինէ մուհարէպէ էթմէք իչին չըգըփ կէլտի. Յօշիյա տախի անըն գարշըսընա
21 չըքտը. Օ տախի անա էլչիլէր կէօնտէրիփ՝ Եէ Եէհուտա մէլիքի, սէնին իլէ պէնիմ նէ իշիմ վար. պէն պուկիւն սանա տէյիլ, անճաք պէնիմ իլէ մուհարէպէ էտէն խանէյէ գարշը կէլտիմ, վէ Ալլահ պանա աճէլէ էթմէքլիյիմի ֆէրման էյլէտի. պէնիմ իլէ օլան Ալլահըն ալէյհինէ օլմագտան վազ կէչ, թա քի սէնի հէլաք էթմէսին, տէտի։
22 Ֆագաթ Յօշիյա անտան կէրի տէօնմէյիփ՝ անըն իլէ մուհարէպէ էթմէք իչին թէպտիլի գըյաֆէթ էյլէտի, Նէքօնուն՝ Ալլահ թարաֆընտան օլան սէօզլէրինի տինլէմէյէրէք Մէկիտտօ օվասընտա մուհարէպէ էթմէյէ կիթտի։
23 Վէ օխչուլար Յօշիյա մէլիքի վուրտուլար. մէլիք տախի գուլլարընա՝ Պէնի պուրատան չըգարընըզ, զիրա ֆէ-
24 նա եարալանտըմ, տէտի. Վէ գուլլարը անը օլ արապատան չըգարըփ իքինճի արապասընա պինտիրտիլէր, Երուսաղիմէ կէթիրտիլէր. օլ տախի վէֆաթ էտիփ՝ պապալարընըն մագպէրէլէրինտէ տէֆն օլունտու. վէ պիւթիւն Եէհուտա վէ Երուսաղիմ Յօշիյա
25 իչին մաթէմ էթտիլէր. Վէ Երէմիա Յօշիյա հագգընտա մէրսիյէ սէօյլէտի. Շարքըճը էրքէքլէր վէ շարքըճը գադընլարըն հէփսի պու կիւնէ գատար մէրսիյէլէրինտէ Յօշիյայը զիքր էտէրլէր, վէ անը Իսրայէլտէ 'ատէթ էթտիլէր. վէ իշտէ անլար մէրսիյէլէրտէ մուհառրէրտիրլէր։

26 Վէ Յօշիյանըն պագի իշլէրի վէ ՌԱՊՊԻՆ շէրի'աթընտա եազըլմըշ օլտուղու իւզրէ իհսանլարը, վէ
27 Վէ անըն ավվալը վէ ախըրը էթտիյի իշլէր իշտէ Իսրայէլ վէ Եէհուտա մէլիքլէրի քիթապընտա մուհառրէրտիր։

ԲԱԲ 36

1 Վէ եէրին էհալիսի Յօշիյանըն օղլու Եօահազը ալըփ՝ անը փետէրինին եէրինէ Երուսաղիմտէ մէլիք նասպ էթ-
2 տիլէր. Եօահազ մէլիք օլտուղունտա յիրմի իւչ եաշընտա օլուփ Երուսա-
3 ղիմտէ իւչ այ հիւքիւմէթ էյլէտի. Վէ Մըսըր մէլիքի անը Երուսաղիմտէ խալ' էտիփ մէմլէքէթի եիւզ թալանթ կիւմիւշ վէ պիր թալանթ ալթընա թէճրիմ
4 էյլէտի. Վէ Մըսըր մէլիքի անըն գարտաշը Էլիագիմի Եէհուտա իլէ Երուսաղիմ իւզէրինէ մէլիք նասպ էթտի, վէ իսմինի Յէհօագիմ տէյիշտիրտի. Նէքօ տախի անըն գարտաշը Եօահազը ալըփ՝ Մըսըրա կէօթիւրտիւ։
5 Յէհօագիմ մէլիք օլտուղունտա եիրմի պէշ եաշընտա օլուփ՝ Երուսաղիմտէ օն պիր սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի. Վէ Ալլահը ՌԱՊՊԻՆ նա-
6 զարընտա քէօթիւ օլանը իշլէտի. Անըն իւզէրինէ Պապիլ մէլիքի Նէպուգատնէսար չըգըփ՝ անը Պապիլէ կէօթիւրմէք
7 իչին զինճիրլէր իլէ պաղլատը. Վէ Նէպուգատնէսար ՌԱՊՊԻՆ խանէսինին ալէթլէրինտէն պազըլարընը Պապիլէ կէօթիւրիւփ՝ Պապիլտէքի հէյքէլինէ գօ-
8 յտու. Վէ Յէհօագիմին պագի վուգուաթը իլէ էթտիյի մէքրուհաթ վէ անտա պուլունան շէյլէր իշտէ Իսրայէլ վէ Եէհուտա մէլիքլէրի քիթապընտա մուհառրէրտիր. վէ անըն եէրինէ օղլու Յէհօագին մէլիք օլտու։
9 Յէհօագին մէլիք օլտուղունտա սէքիզ եաշընտա օլուփ՝ Երուսաղիմտէ իւչ այ օն կիւն հիւքիւմէթ էյլէտի, վէ ՌԱՊՊԻՆ նազարընտա քէօթիւ օլանը իշ-
10 լէտի. Վէ էրթէսի սէնէ մէլիք Նէպուգատնէսար ատամ կէօնտէրիփ՝ անը ՌԱՊ-ՊԻՆ գըյմէթլի ալէթլէրի իլէ պէրապէր

կեթիրթտի. վէ Նէհուտա իլէ Նէրուշա-
լիմ խալքընը անըն [illegible] [illegible]
տըր Սիոգ[illegible] մէլիք Նասըլ էթտի.
11 Սիոգ[illegible] մէլիք օղուլլարընա [illegible]
դիր [illegible] օլան Նէրուշալիմտէ օն-
12 դըր սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի. Վէ Ալ-
լահը օլան ՌԱՊՊԸՆ [illegible] քէօթիւ-
լիւկը իշլէյէրէք՝ ՌԱՊՊԸՆ էմրինի [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
13 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Ալլահ իլէ [illegible] [illegible]
[illegible] մէլիք [illegible]
[illegible] [illegible] Ալլահը ՌԱՊՊԸՆ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
14 [illegible] [illegible] [illegible] էթտի. Վէ [illegible]
[illegible] ձէմի՝ ի [illegible] վէ [illegible]
[illegible] ձէմի՝ ի [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], վէ ՌԱՊՊԸՆ Նէրուշալիմտէ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
15 վէ [illegible] Ալլահը ՌԱՊՊ [illegible]
[illegible] [illegible] վէ [illegible] [illegible]
[illegible] էթտիյի [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
16 [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
Ալլահըն [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] վէ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ՌԱՊՊԸՆ [illegible] [illegible] [illegible]
17 [illegible] [illegible]. Վէ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], օլ
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] վէ [illegible], [illegible]
վէ [illegible] [illegible] [illegible]. Ա-

լահ ձիւմլէսինի թէ անըն էյլէտէ թէսլիմ
18 էյլէտի. Վէ պէյթ Ուլլահըն պէօյիւք,
քիւչիւք, ձէմի՝ ի [illegible] վէ պէյթ
[illegible] ՌԱՊՊԸՆ [illegible] վէ մէլիք
իլէ [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible].
19 Վէ պէյթ Ուլլահը [illegible], Նէրուշալի-
մին [illegible] [illegible] անըն [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] անըն [illegible] [illegible] [illegible]
20 [illegible] [illegible] [illegible] էթտիլէր. Վէ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Անլէր [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
21 լէր. [illegible] [illegible] ՌԱՊՊԸՆ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
22 Վէ [illegible] մէլիք [illegible] [illegible]
[illegible], ՌԱՊՊԸՆ [illegible] [illegible]
[illegible] օլան [illegible] [illegible]
[illegible], ՌԱՊՊ [illegible] մէլիք [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], օլ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ի [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
23 [illegible] մէլիք [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] օլան [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]!
Նէրուշալիմտէ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible], վէ Ալլահը [illegible] [illegible] իլէ [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

'ԷԶՐԱ

ՊԱՊ 1

1 Վէ Ֆարս մէլիքի Քօրէշին պիրինճի սէնէսինտէ ՌԱՊՊԸՆ Երէմիա վասըթասըյլէ օլան քէլամընըն իթմամը իչիւն ՌԱՊՊ Ֆարս մէլիքի Քօրէշին ռուհունու թէհրիք էթմէքլէ, օլ տախի ճարի թահրիրաթ քեաֆֆէ ի մէմալիքինտէ աթիտէքի վէճհիլէ ի՛լան էյլէտի.

2 Ֆարս մէլիքի Քօրէշ շէօյլէ պույուրուր. Կէօքըն [illegible] օլան Եէհօվա զէմինին քեաֆֆէ ի մէմալիքինի պանա ի'թա էյլէյիփ, Եէհուտատա վագը՛ Եէրուսաղիմտէ քէնտինէ պիր պէյթ պինա էթմէքլիյի պէնտէնի [illegible] էմր էթմիշտիր.

3 Մէյանըզտա օնըն պիւթիւն գավմընտան քիմ վար իսէ, Եէհուտատա վագը՛ Եէրուսաղիմէ չըգըփ, Իսրայէլին Ալլահը Եէհօվանըն՝ խանի Եէրուսաղիմտէ օլան Ալլահըն պէյթինի պինա էյլէսին, վէ Ալլահը օնըն իլէ օլա.

4 Վէ Եէրուսաղիմտէ վագը՛ պէյթ Ալլահ իչիւն թագտիմ օլունաճագ մութէպէրրը'ատան մա՛տա, օնըն հէմշէհրիլէրի խանկի կէրի գալանլարըն քեաֆֆէսի ալյար ը գուրպէթլէրինտէն կիւմիւշ վէ ալթուն վէ էշիա վէ հայվանլար իլէ օնա եարտըմ էթսին.

5 Օլ զէման Եէրուսաղիմտէ պուլունան պէյթ իւր ՌԱՊՊԸ պինա էթմէք իչիւն Եէհուտա իլէ Պէնեամինին խանէտան րէիսլէրի վէ քեահինլէր իլէ Լավիլիլէր գալպլէրինի Ալլահըն թէհրիք էթտիյի ատէմլէր իլէ պէրապէր չըգտըլար. 6 Վէ էթրաֆլարընտա պուլունանլարըն ճիւմլէսի քեաֆֆէ ի թագտիմաթը մութէպէրրը'ատան մաղտա կիւմիւշ գաբլար վէ ալթուն վէ էշիա վէ հայվանաթ վէ գըյմէթլի 'աթիյէլէր իլէ օնլէրը եարտըմ էթտիլէր.

7 Վէ մէլիք Քօրէշ Նէպուգատնէսսարըն Եէրուսաղիմտէն կէթիրիփ՝ քէնտի իլահլարընըն պէյթինէ վազ՛ էթմիշ օլտուղու պէյթ իւր ՌԱՊՊԸՆ էվանիլէրինի չըգարտը. 8 Անլարը Ֆարս մէլիքի Քօրէշ խազնէտարը Միթրէտաթըն էլիլէ չըգարըփ, Եէհուտա րէիսի Շէշպացար'ա 'ատէտ իլէ թէսլիմ էթտի. 9 Վէ օնլարըն 'ատէտի պունլար. օթուզ ալթուն լէյէն վէ պին կիւմիւշ լէյէն վէ 10 եիրմի տօգուզ պըչագ. Վէ օթուզ ալթուն թաս վէ իքինճի տէրէճէլի տէօրթ եիւզ օն կիւմիւշ թաս վէ պին 'ատէտ էվանի ը սաիրէ իտի. 11 Ալթուն իլէ կիւմիւշ էվանիլէրին քեաֆֆէսի պէշ պին տէօրթ եիւզ 'ատէտ իտի. Շէշպացար էսիրլէրըն ճիւմլէսինի Պապիլ մէմլէքէթինտէն Եէրուսաղիմէ կէթիրիլտիքլէ պիլէ կէթիրտի.

ՊԱՊ 2

1 Վէ էսիր կէթիրիլէնլէրտէն՝ խա՛նի Պապիլ մէլիքի Նէպուգատնէսսարըն Պապիլէ կէօթիւրտիւյիւ քիմէսնէլէրտէն օլուպ՝ էսարէթտէն չըգան վէ Եէրուսաղիմ իլէ Եէհուտայա հէր քէս քէնտի շէհրինէ կէլէն էհալի ի էյալէթ պունլարտըր. 2 Զէրուպապէլ վէ Եէշու' վէ Նէհէմիա վէ Սէրայա վէ Րէ'էլայա վէ Մօրտէքայ վէ Պիլշան վէ Միսփար վէ Պիգվայ վէ Րէհում վէ Պա'անա իլէ կէլէն վէ Իսրայէլ գավմընտան օլան 3 ատէմլէրին 'ատէտի պու տուր. Պէնի Փար'օշ իքի պին եիւզ եէթմիշ իքի, 4 Պէնի Շէֆաթիա իւչ եիւզ եէթմիշ իքի. 5 Պէնի Արահ եէտի եիւզ եէթմիշ պէշ. 6 Պէնի Փահաթ-մօապ, Եէշու' իլէ Եօապըն օղուլլարընտան օլարագ, իքի պին սէքիզ եիւզ օն իքի, 7 Պէնի 'Էլամ պին

8 իքի եիւզ էլլի տէօրթ, Պէնի Զաթթու
9 տօգուզ եիւզ գըրգ պէշ, Պէնի Զաք-
10 քայ եէտի եիւզ ալթմըշ, Պէնի Պանի
11 ալթը եիւզ գըրգ իքի, Պէնի Պէպայ
12 ալթը եիւզ եիրմի իւչ, Պէնի Ազգատ
13 պին իքի եիւզ եիրմի իքի, Պէնի Ատօ-
14 նիգամ ալթը եիւզ ալթմըշ ալթը, Պէ-
15 նի Պիգվայ իքի պին էլլի ալթը, Պէնի
16 Ատին տէօրթ եիւզ էլլի տէօրթ, Պէնի
Աթէր՝ Հիզգիյայտան օլարագ՝ տօգսան
17 սէքիզ, Պէնի Պէսայ իւչ եիւզ եիրմի
18 իւչ, Պէնի Եօրա եիւզ օն իքի, (19) Պէ-
20 նի Հաշում իքի եիւզ եիրմի իւչ, Պէնի
21 Կիպպար տօգսան պէշ, Պէնի Պէյթլէ-
22 հէմ եիւզ եիրմի իւչ, Րիճալի Նէթօ-
23 ֆա էլլի ալթը, Րիճալի Անաթօթ եիւզ
24 եիրմի սէքիզ, Պէնի Ազմավէթ գըրգ
25 իքի, Պէնի Գիրեաթ-Եարիմ վէ Քէ-
ֆիրա վէ Պէէրօթ եէտի եիւզ գըրգ
26 իւչ, Պէնի Րամա վէ Կէպա ալթը եիւզ
27 եիրմի պիր, Րիճալի Միգմաս եիւզ
28 եիրմի իքի, Րիճալի Պէյթէլ վէ Այ
29 իքի եիւզ եիրմի իւչ, Պէնի Նէպօ էլլի
30 իքի, Պէնի Մաղպիշ եիւզ էլլի ալթը,
31 Պէնի Էլամը ախէր պին իքի եիւզ
32 էլլի տէօրթ, Պէնի Հարիմ իւչ եիւզ
33 եիրմի, Պէնի Լօտ վէ Հատիտ վէ Օնօ՝
34 եէտի եիւզ եիրմի պէշ, Պէնի Էրիհա
35 իւչ եիւզ գըրգ պէշ, Պէնի Սէնաա իւչ
պին ալթը եիւզ օթուզ իտի.

36 Վէ քէհէնէլէր, Եէշուա՝ խանէտանըն-
տան օլարագ՝ պէնի Եէտա՛յա տօգուզ
37 եիւզ եէթմիշ իւչ, Պէնի Իմմէր պին
38 էլլի իքի, Պէնի Փաշխուր պին իքի եիւզ
39 գըրգ եէտի, Պէնի Հարիմ պին օն եէ-
տի իտի.

40 Վէ Լէվիլէր, պէնի Հօտավիյատան
օլարագ՝ պէնի Եէշուա վէ Գատմիէլ եէթ-
միշ տէօրթ իտի.

41 Մուղաննիլէր պէնի Ասաֆ օլարագ՝
եիւզ եիրմի սէքիզ իտի.

42 Գափուճըլարըն օղուլլարը՝ պէնի Շալ-
լում, պէնի Աթէր, պէնի Թալմօն, պէ-
նի Ագգուպ, պէնի Հաթիթա, պէնի
Շօպայ՝ ճէմիէսի եիւզ օթուզ տօգուզ
իտի.

43 Նաթինիմ, պէնի Սիհա, պէնի Հա-
44 սուֆա, պէնի Թապպաօթ, Պէնի Գէ-
45 րօս, պէնի Սիահա, պէնի Փատօն, Պէ-
նի Լէպանա, պէնի Հագապա, պէնի
46 Ագգուպ, Պէնի Հագապ, պէնի Շալ-
47 մայ, պէնի Հանան, Պէնի Կիտտէլ, պէ-
48 նի Գահար, պէնի Րէ՛այա, Պէնի Րէսին,
49 պէնի Նէգօտա, պէնի Գազզամ, Պէնի
Ուզզա, պէնի Փասէա, պէնի Պէսայ,
50 Պէնի Ասնա, պէնի Մէհունիմ, պէնի
51 Նէֆիսիմ, Պէնի Պագպուգ, պէնի Հա-
52 գուֆա, պէնի Հարհուր, Պէնի Պաս-
լութ, պէնի Մէհիտա, պէնի Հարշա,
53 Պէնի Պարգօս, պէնի Սիսէրա, պէնի
54 Թամահ, Պէնի Նէսիա, պէնի Հաթիֆա,
55 Պէնի Ղուլլարի Սիւլէյմանըն, պէնի Սօ-
թայ, պէնի Սօֆէրէթ, պէնի Փէրիտա,
56 Պէնի Եաալա, պէնի Տարգօն, պէնի Կիտ-
57 տէլ, Պէնի Շէֆաթիա, պէնի Հաթթիլ,
պէնի Փօքէրէթ-Հացէպայիմ, պէնի
58 Ամի օլուպ, Բիւթիւն Նաթինիմ՝ վէ
պէնի ղուլլարի Սիւլէյմանըն իւչ եիւզ տօգ-
սան իքի իտի.

59 Վէ Թէլմէլահ վէ Թէլհարշա վէ Քէ-
րուպ վէ Ատտան վէ Իմմէրտէն չըգըպ
կէլէնլէր խանէտանլարընը վէ նէսիլլէ-
րինի՝ Իսրայէլտէն օլուպ օլմա-
տըգլարընը կէօսթէրէմէյէ մուգթէտիր
60 օլմայանլար՝ Պէնի Տէլայա, պէնի Թօ-
պիյա, պէնի Նէգօտա ալթը եիւզ էլլի
իքի իտի.

61 Վէ պէնի քէհէնէտէն պէնի Հապայա
վէ պէնի Գօս վէ պէնի Պարզիլլայ, քի
Կիլէատլը Պարզիլլայըն գըզլարընտան պի-
րինի նիքեահ էթմիշ վէ անլարըն իս-
62 միյլէ տաւէթ օլունուր իտի. Բունլար
քէնտի նէսէպ գայըտլարընը արատըլար
իսէ տէ պուլունմատը, վէ պունլար քէհա-
նէթ նամուսունտան քէհանէթտէն
63 խարիճ օլունտուլար. Վէ Թիրշաթա ան-
լէրէ՝ Ուրիմ վէ Թումմիմ իլէ պիր
քէհինին զուհուր էտինճէյէ տէկին ագ-
տէս շէյլէրտէն եէմէմէլէրինի էմր էթ-
տի.

64 Բիւթիւն ճէմաաթ գըրգ իքի պին
իւչ եիւզ ալթմըշ քիշիտէն 'իպարէթ
65 իտի՝ Վէ անլէրին գուլ վէ ճարիյէլէրի
եէտի պին իւչ եիւզ օթուզ եէտի նէֆէր

[illegible]
66 [illegible]
67 [illegible]

68 [illegible]
69 [illegible]
70 [illegible]

ԳԼ.Գ 3

1 [illegible]
2 [illegible]
3 [illegible]
4 [illegible]
5 [illegible]

6 [illegible]
7 [illegible]
8 [illegible]
9 [illegible]
10 [illegible]
11 [illegible]

12 Վէ քահինլէր իլէ Լավիլիլէր վէ խանէտան պէյլէրինտէն էվվէլքի հէյքէլի կէօրմիւշ օլան նիչէ իխթիյարլար բու հէյքէլին թէմէլի անլէրին կէօզլէրի էօնինտէ գօյուլ՝ օլտուղունտա սայթ ը 'ալիլէ աղլատըլար, վէ նիչէլէր մէսէրրէթտէն նաշի պիւլէնտ ավազէ նիտա էթտիլէր.
13 Շէօյլէ քի գավմ՝ նիտա ի մէսէրրէթին սատասընը խալգըն աղլայըշը սատասընտան թէֆրիգ էտէմէզլէրտի. զիրա խալգ պիւյիւք ավազլէ կիւրլէյէրէք չաղըրըր. սէսի տախի ուզագտան իշիտիլիրտի.

ՊԱՊ 4

1 Վէ Եէհուտա իլէ Պէնեամինին տիւշմէնլէրի էսարէթտէն կէլէնլէրին Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊԸՆ հէյքէլինի պինա
2 էթտիւքլէրինի իշիթտիւքլէրինտէ, Զէրուպապէլ իլէ խանէտան պէյլէրինին եանընէ կէլիպ՝ Սիզին իլէ պէրապէր պիզ տէ պինա էտէլիմ. չիւնքի սիզին կիպի պիզ տախի Ալլահընըզը արարըզ, վէ Թալէպ էտէրիզ, վէ պիզի պուրայա կէթիրէն Ասուր պատիշահը Էսար-Հատտօնըն կիւնլէրինտէնպէրի անա գուրպան թագ-
3 տիմ էթմէքտէյիզ՝ տէտիլէր. Լաքին Զէրուպապէլ վէ Եէշու՝ վէ Իսրայէլին սայիր խանէտան պէյլէրի անլէրէ՝ Սիզինլէ Ալլահըմըզա պիրլիկտէ պէյթ պինա էթմէքլիկ իշինիզ եօգ. պիզ կէնտիմիզ, Փարս Պատիշահը Քօրէշին պիզէ էմր էթտիյի կիպի Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊԱ պիզ եալընըզ պինա էտէ-
4 րիզ՝ տէտիլէր, Պունուն իւզէրինէ օրանըն խալգը՝ գավմ ը Եէհուտանըն էլլէրինի կէվշէթիրլէր պինա էթմէքտէ
5 անլէրը էզիյէթ վէրէրլէր, Անլէրին մագսատլարընը իպթալ էթմէք իչին Փարս մէլիքի Քօրէշին [illegible] զամանընտա Փարս մէլիքի Տարիուսըն սալթանաթընա տէկին 'ալէյհլէրինէ ուճրէթ-
6 լէ մուսթէշարլար թութարլարտը. Վէ Ահաշվէրօշըն [illegible] սալթանաթընըն պաշլանգըճընտա Եէհուտա իլէ Եէրուսաղէմ ահալիսի 'ալէյհինէ պիր շիքայէթնամէ եազտըլար.

7 Վէ Արթահշաշթանըն էյյամընտա Պիշլամ վէ Միթրէտաթ վէ Թապէէլ վէ սա'իր րէֆիգլէրի Փարս մէլիքի Արթահշաշթայա եազտըլար. Մէքթուպուն խաթ-
8 թը Արամի [illegible] Արամի լիսանի. Հաքիմ Ռէհում վէ Քեաթիպ Շիմշայ Եէրուսաղէմին 'ալէյհինէ մէլիք Արթահշաշթայա պու վէճհիլէ պիր մէքթուպ եազտըլար.
9 Օլ վագըթ հաքիմ Ռէհում վէ քեաթիպ Շիմշայ վէ անլէրին սա'իր րէֆիգլէրի Տինայիլէր վէ Աֆարսաթքայիլէր վէ Թարփէլայիլէր վէ Աֆարսայիլէր վէ Արքէվիլէր, Պապիլլիլէր վէ Շուշանքիլէր, Տէհայիլէր, Էլամիլէր,
10 վէ պէօյիւք վէ շէրաֆէթլի Օսնափփէրին նագլ էտիպ Սամարիա շէհիրլէրինէ իսքեան էթտիյի սա'իր միլլէթլէր, վէ Նէհրին պու թարաֆընտա պուլունանլար, վէ սա'իրէլէր իլա ախիրիհի.
11 Անլէրին Արթահշաշթա մէլիքէ կէօնտէրտիքլէրի մէքթուպուն սուրէթի պու տուր. Նէհրին պու թարաֆընտա մութէ-
12 մէքքին գուլլարըն, իլա ախիրիհի. Մէլիքին մա'լումու օլսուն քի Թարաֆընտան պիզէ կէլէն Եէհուտիլէր Եէրուշալիմէ կէլիպ սուրլարը պինա էտիպ Թէմէլլէրինի թամամ էտէրլէր, օ 'ասի վէ քէօթիւ
13 շէհրի պինա էտիյօրլար. Վէ շիմտի մէլիքին մա'լումու օլսուն քի էյէր պու շէհիր պինա օլունուպ սուրլարը թամամլանըրսա, անլէր խարաճ վէ վէրկի վէ [illegible] վէրմէզլէր, պէօյլէճէ մէլիքլէրին իրա-
14 տընա զարար կէթիրմիշ օլուրլար. Իմտի պիզիմ թէ'այյուշումուզ սարայտան օլտուղունտան, մէլիքին զիյանը կէօրմէյի պիզէ լայըգ օլմատըղընտան, [illegible]
15 [illegible]

16 տըղընը պուլունուպ անլաշըլաճաքտըր: Պիզ տախի մէլիքէ խապէր էտէրիզ քի, էյէր պու շէհէր պինա օլունուպ սուրլարը եափըլըրսա, արթըգ Նէհրին պու թարաֆընտաքի հիսսէն գալմազ:

17 Մէլիք տախի հաքիմ Րէհում վէ քեաթիպ Շիմշայա վէ Սամարիատա մութէմէքքին օլան սա՛իր րէֆիգլէրինէ վէ Նէհրին էօթէ թարաֆընտա օլան սա՛իրլէրէ աթիտէքի ֆէրմանը կէօնտէրտի:

18 Սէլամ վէ ղայրիհի: Թարաֆըմըզա կէօնտէրտիյինիզ մէքթուպ հուզուրումտա թէրճէմէթ օլունուպ հէ՛ոյ անլաշըլտը:
19 Վէ պէնտէն էմր սատըր օլուպ թէֆթիշ էյլէտիլտէ արանըլտըգտա, պու շէհրին գատիմտէն պէրի մէլիքլէր 'ալէյհինէ գալգըշտըղը, վէ անտա 'իսյան վէ ֆէսատ մէյտանա
20 կէլտիյի պուլունտու: Վէ Երուշալիմտէ տախի գուվվէթլի մէլիքլէր պուլունմուշ, Նէհրին էօթէ թարաֆընտա պուլունանլարըն ճիւմլէսինէ հիւքիւմէթ սիւրմիւշլէր, անլէրէ խարաճ վէ վէրկի վէ րէսմ վէրիլիր իտի:

21 Իմտի էմր 'ալէյ օլ ատէմլէրին թա՛թիլ էթմէլէրի վէ թարաֆըմըտան ֆէրմանըմ սատըր օլունճէյէ տէկին օլ շէհրին պինա օլունմամասը իչիւն էմր վէ-
22 րինիզ: Վէ պու խուսուստա գաֆիլ պուլունմագտան հազըր օլունուզ. Նիչին ֆէսատ թէքէսսիւր էտիպ մէլիքլէրէ զարար օլա:

23 Վէ մէլիք Արթաշէսթանըն սուրէթի մէքթուպը Րէհում վէ քեաթիպ Շիմշայ իլէ րէֆիգլէրինին հուզուրլարընտա օգունտուգտա կիպի, անլէր 'ալէլ 'աճէլէ Երուշալիմէ Եէհուտիլէրին իւզէրինէ կէլիպ՝ անլէրի գուվվէթ ու զօր իլէ
24 թա՛թիլ էթտիլէր: Օլ զէման Երուշալիմտէ վագը' պէյթ Ալլահըն իշի թա՛թիլ օլունտու. վէ Ֆարս մէլիքի Տարիուսըն սալթանաթընըն իքինճի սէնէսինէ տէկին մու'աթթալ գալտը:

ՊԱՊ 5

1 Վէ Հաճճայ փէյղամպէր վէ Զաքարիյանըն Իտտօ փէյղամպէրլէր Եէհուտա Երուշալիմտէ պուլունան Եէհուտիլէրէ Իսրայէլին Ալլահընըն իսմիլէ փէյ-
2 ղամպէրլիք էթտիլէր: Օլ վագթ Զէրուպպապէլ իպն-ի Շալթիէլ վէ Եէշու իպն-ի Եօսատագ գալգըպ՝ Երուշալիմտէ վագը' պէյթ Ալլահը պինա էթմէյէ պաշլատըլար. Ալլահըն փէյղամպէրլէրի տախի անլէր իլէ պէրապէր օլուպ՝ անլէրէ իմտատ էտէրլէր իտի:

3 Վէ օլ զէման Նէհրին պու թարաֆընըն վալիսի Թաթթնայ վէ Շէթարպօզնայ իլէ րէֆիգլէրի անլէրին նէզտինէ կէլիպ, անլէրէ խիթապէն՝ Պու պէյթի պինա էթմէք վէ պու տիվարը թամամ իչիւն սիզէ քիմ րուխսաթ վէր-
4 միշ տիր՝ տիյէ սու'ալ էթտիլէր; Պիզ տախի անլէրէ պու պինայը եափան ատէմլէրին իսիմլէրի նէ իտիյինի սէօյլէ-
5 տիք: Լաքին Եէհուտիլէրին իխթիյարլարը իւզէրինէ անլէրին Ալլահընըն նազարը օլտուղընտան, թա քէյֆիյէթ Տարիուսա մա'լում օլուպ՝ անտէն պու մատտէ իչիւն ֆէրման կէթիրիլինճէյէ քատար անլէրի մէն' էթմէտիլէր:

6 Նէհրին պու թարաֆընըն վալիսի Թաթթնայ վէ Շէթարպօզնայ իլէ Նէհրին պու թարաֆընտա պուլունան րէֆիգլէրի Աֆարսաքայիլէրին Տարիուս մէլիքէ կէօնտէրտիքլէրի մէքթուպըն
7 սուրէթի պու տուր: Վէ անա կէօնտէրտիքլէրի մէքթուպտա պու մինվալ իւզրէ մուհարրէր իտի:

Տարիուս մէլիքէ չօգ սէլամ օլսուն:
8 Մէլիքին մա'լումու օլսուն քի պիզ Եէհուտիյէ վիլայէթինէ Իւլու՝ Ալլահըն պէյթինէ կիթթիք. պու թախթի պէյազ թաշլար իլէ պինա օլունուպ՝ անըն տիվարլարը իչինէ աղաճլար գօնուլուր, վէ պու իշ սէրի'ան իճրա օլունուպ՝ էլլէրինտէ իլէրլէմէքտէ իտի:
9 Վէ օլ իխթիյարլարա սու'ալ էթտիք անլէրէ՝ Պու պէյթի պինա էթմէյէ, պու տիվարը թամամլամաղա սիզէ քիմ րուխ-

10 տաթ վէրմէկ իչին. Վէ անլէրին
րէիսլէրի օլան ատէմլէրին իսիմլէրինի
եազմագ վէ սանա խապէր վէրմէք ի-
11 չին, իսիմլէրինի թալէպ էթտիք. Ան-
լէր տախի պիզէ պու մինվալ ուզրէ ճէ-
վապ վէրտիլէր, տէտիլէր՝ Պիզ սէմա իլէ
զէմինին Ալլահընըն գուլլարը օլուպ,
պունտան նիչէ սէնէ մուգատտէմ պի-
նա օլունան պէյթի պինա էյլէյօրուզ.
պունու՝ Իսրայէլին պէօյիւք պիր մէլի-
քի պինա վէ իքմալ էյլէմիշ իտի,
12 իճտատըմըզ սէմավաթըն Ալլահընը խըշ-
մա կէթիրտիքլէրի իչին՝ անլէրի Պա-
պիլ մէլիքի Քիլտանի Նէպուգատնէսսա-
րըն էլինէ թէսլիմ էթտի. Օլ տախի
պու պէյթի խարապ էտիփ գավմը
13 Պապիլէ էսիր կէօթիւրտիւ. Լաքին
Պապիլ մէլիքի Գորեշին պիրինճի սէնէ-
սինտէ՝ մէլիք Գորեշ պու պէյթ Ալլա-
հըն պինա օլունմասընը ֆէրման պու-
14 յուրտու. Վէ Նէպուգատնէսսարըն Եէ-
րուշալիմ հէյքէլինտէն չըգարըպ՝ Պա-
պիլ հէյքէլինէ կէօթիւրտիւյիւ պէյթ
Ալլահըն ալթուն վէ կիւմիւշ էվանի-
յինի մէլիք Գորեշ՝ Պապիլ հէյքէլին-
տէն չըգարըպ՝ Շէշպացար իսմինտէ
վալի թա'յին էթտիյի ատէմէ թէսլիմ
15 էտիփ, Անա խիթապէն՝ Պու էվանիյի
ալըփ կիթ, անլէրի Եէրուշալիմտէ հէյ-
քէլինէ կէօթիւր, վէ պէյթ Ալլահ քէն-
տի մէքեանընտէ պինա օլունսուն՝ տէ-
16 տի. Օլ զէման պու Շէշպացար կէլիփ՝
Եէրուշալիմտէ օլան պէյթ Ալլահըն
թէմէլլէրինի վազ' էթտի, վէ օլ վագըթտան
շիմտիյէ գատար պինա օլունմագտա իտի
իսէ տէ, տահա թէքմիլ օլմատը՝ տէտի-
17 լէր. Վէ շիմտի էյէր մէլիքէ խօշ կէօրի-
նիւրսէ՝ Եէրուշալիմտէ օլան պէյթ Ալ-
լահըն պինասը իչին Մէլիք Գորեշին ֆէր-
մանը վար մըտըր տէյու Պապիլ-
տէ պուլունան խազինէ ի միւլիւքեա-
նէտէ արանսըն, մէլիք պու խուսուստա
քէնտի մուրատընը պիզէ պիլտիրսին.

ՊԱՊ 6

1 Օլ զէման մէլիք Տարիւս ֆէրման
պույուրտու, վէ Պապիլտէ խազինէլէ-
րին հըֆզ օլունտուղը քիթապխանէ-
2 տէ արանտըգտա, Մատիյէ էյալէթին-
տէ վագը Ախմաթա շէհրինտէ պիր
թումար պուլունտու, վէ պունուն ի-
չինտէ պէր վէճհի աթի մէզքիւր իտի.
3 Մէլիք Գորեշին պիրինճի սէնէսինտէ
մէլիք Գորեշ Եէրուշալիմտէ վագը՝
պէյթ Ալլահ հագգընտա պու ֆէրմա-
նը պույուրտու, Քուրպանլար գուրպան
գըլընտըղը մահալլ օլմագ իչին պէյթ
պինա օլունսուն՝ անըն թէմէլլէրի մու-
գէմ վազ' օլունսուն. Իրթիֆա'ը ալթ-
մըշ զիրա՝ վէ 'արզը ալթմըշ զիրա՝ օ-
4 լսուն, իւչ սըրա պիւյիւք թաշլարտան
վէ պիր սըրա եէնի աղաճտան օլսուն.
Մասարիֆի տախի խազինէ ի միւլիւքեա-
5 նէտէն վէրիլսին. Վէ տախի Նէպու-
գատնէսսարըն Եէրուշալիմ հէյքէլին-
տէն չըգարըպ՝ Պապիլէ կէթիրտիյի պէյթ
Ալլահըն ալթուն վէ կիւմիւշ էվանիսի
րէտտ օլունսուն, Եէրուշալիմտէ վագը՝
հէյքէլէ՝ հէր պիրի մահալլինէ կէօթիւ-
րիւլէրէք պէյթ Ալլահտա վազ' օլունսուն.
6 Իմտի էյ Նէհրին էօթէ թա-
րաֆընըն վալիսի Թաթնայ վէ Շէթար-
պօզնայ, վէ Նէհրին էօթէ թարաֆըն-
տա պուլունան րէֆիգլէրի Աֆարսա-
7 քիլէր, անտէն կէրի չէքիլինիզ. Պու
պէյթ Ալլահըն իշինէ տօգունմայըն, Եէ-
հուտիլէրին րէ'իսի վէ Եէհուտիլէրին
իխթիյարլարը պու պէյթ Ալլահը մա-
8 հալլինտէ պինա էթսինլէր. Վէ տախի
պու պէյթ Ալլահըն պինասը իչին Եէ-
հուտիլէրին իխթիյարլարըյլա էտէճէ-
նինիզ շէյ հագգընտա թարաֆըմտան ֆէր-
ման օլունուր էթմիշ այտրը, էմվալ ի
միւլիւքեանէն՝ եանի Նէհրին էօթէ թա-
րաֆընըն խարաճընտան պու ատէմլէ-
րէ իւճրէթլէրի՝ օլունմամագ իչին,
9 թամամէն վէրիլսին. Վէ Եէրուշա-
լիմտէ պուլունան քեահինլէրին թէլ-
քինինէ՝ կիւնտէն կիւնէ սէմավաթըն
Ալլահընա գուրպան իչին միւհթաճ օլտուգլարը պու-
ղաղը վէ գօչ վէ գուզուլար վէ պու-
ղայ վէ թուզ վէ շարապ վէ եաղ պիլա
գուսուր, կիւն պէ կիւն անլէրէ վէրիլ-

10 սին, թա քի Իլահ-ը սէմավաթա խօշ
րա'իհալը գուրպանլար թագտիմ էտիպ՝
մէլիքին վէ օղուլլարընըն 'էօմրիւ իչիւն
11 տուա'ա էտէլէր. Վէ էմր էթտիմ քի՝
պու Ֆէրմանըմա հէր քիմ մուխալէֆէթ
էտէրսէ, անըն խանէսինտէն պիր ա-
ղաճ չըգարըլըպ տիքիլսին, վէ օլ ա-
տէմ անըն իւզէրինէ ասըլ օլունսուն,
խանէսի տախի պու սէպէպտէն մէզ-
12 պէլէյէ թահվիլ օլունսուն. Վէ իսմինի
օրատա իսքեան էտէն Ալլահ, պու ֆէր-
մանըմա մուխալէֆէթ էտէն վէ Երու-
սաղէմտէ վագը՝ պէյթ Ալլահը խարապ
էյլէյէն հէր մէլիք վէ գավմը հէլաք
էթսին. պէն Տարիուս պու ֆէրմանը
վէրտիմ, սիւր'աթ իճրա օլունսուն.
13 Օլ վագըթ Նեհրին պու թարաֆընըն
վալիսի Թաթնայ վէ Շէթարպօզնայ վէ
անլարըն րէֆիգլէրի մէլիք Տարիուսըն
կէօնտէրտիկի ֆէրմանը սիւր'աթ իճրա
14 էթտիլէր. Վէ Եէհուտիլէրին իխթիյար-
լարը պէյնէ պինա էտիփ, Հաճճայ փէյ-
ղամպէր վէ Զաքարիա պին 'Իտտօ-
նըն փէյղամպէրլիկի իլէ մուվաֆֆագ
օլտուլար. վէ Իսրայէլ Ալլահընըն էմրի
վէ Փարս մէլիքլէրի Քօրէշ վէ Տարիուս
վէ Արթահշաշթ անըն ֆէրմանլարը իւզ-
15 րէ պինայը թէքմիլ էթտիլէր. Վէ
պու պէյթ Ատար այընըն իւչիւնճիւ կիւ-
նինտէ մէլիք Տարիուսըն սալթանա-
թընըն ալթընճը սէնէսինտէ իթմամ օ-
լունտու.
16 Վէ պէնի Իսրայէլ, քեահինլէր վէ
Լավիլէր, վէ էսիրէթտէն րիճ'աթ էտէն-
լէր մէսէրրէթ իլէ պէյթ Ալ-
լահըն թագտիսինի իճրա էյլէտիլէր.
17 Վէ պէյթ Ալլահըն թագտիսի իչիւն
եիւզ տանա վէ իքի եիւզ գօչ վէ տէօրթ
եիւզ գուզու, վէ պիւթիւն Իսրայէլ ի-
չիւն, կիւնահ գուրպանը օլմագ իւզրէ,
Իսրայէլ սըպթլարընըն 'ատէտինէ կէօ-
րէ օն իքի էրքէճ թագտիմ էյլէտիլէր.
18 Վէ Մուսանըն քիթապընտա մուհար-
րէր օլտուղու իւզրէ, Երուսաղէմտէ Ալ-
լահըն խըտմէթինէ քեահինլէրի քէնտի
նէօպէթլէրինտէ վէ Լավիլէրի քէնտի
սըրալարընտա թա'յին էթտիլէր.

19 Վէ էսարէթտէն կէլէնլէր պիրինճի
այըն օն տէօրտիւնճիւ կիւնիւնտէ Ֆըս-
20 ըհ իճրա էյլէտիլէր. Զիրա քեահինլէր
իլէ Լավիլիլէր պիրլիքտէ թաթհիր օ-
լունարագ ճիւմլէսի փաք օլտուլար. վէ
էսարէթտէն կէլէնլէրին քեաֆֆէսի
պիրատէրլէրի քեահինլէր վէ քէնտիլէ-
րի իչիւն Ֆըսըհ գուրպանընը զէպհ էթտի-
21 լէր. Վէ էսարէթտէն կէլէն պէնի Իս-
րայէլ իլէ, Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊԸ
թալէպ էթմէք իւզրէ, տիյարըն փութ-
փէրէսթլէրինին մէքրուհաթընտան
քէնտիլէրինի այըրը թութմուշ օլան-
22 լարըն քեաֆֆէսի Ֆըսըհը եէյիփ, Եէտի
կիւն ֆաթըր պայրամընը մէսէրրէթ
իլէ թութտուլար. Զիրա ՌԱՊՊ Իսրայէլ օ-
լան Ալլահըն պէյթինին իշինտէ անլէրի
էլլէրինի գուվվէթլէնտիրմէք իւզրէ Ա-
շուր մէլիքինին գալպինի անլէրէ մա-
յիլ էթտիրմէքլէ ՌԱՊՊ անլէրի մէսրուր
գըլմըշ իտի.

ՊԱՊ 7

1 Վէ պու շէյլէրտէն սօնկրա Ֆարս մէ-
լիքի Արթահշաշթանըն հէյնի սալթա-
նաթընտա 'Էզրա պին Սէրայա, պին
2 'Ազարիա, պին Հիլկիյա, պին Շալ-
լում, պին Սատոգ, պին Ախիթուպ,
3 պին Ամարիա, պին 'Ազարիա, պին
4 Մէրայօթ, պին Զէրաիա, պին
5 'Ուզզի, պին Պուգգի, պին Ապիշու',
պին Ֆինէհաս, պին Էլ'ազար, պին
6 Հարուն էլ քեահինին իւլ 'ազամ, Պու
'Էզրա Պապէլտէն կէլտի. վէ քէնտիսի
Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊԸՆ վէրտիկի օ-
լան շէրի'աթ ը Մուսատա մահիր քեա-
թիպ իտի. վէ Ալլահը ՌԱՊՊԸՆ էլի ա-
նըն իւզէրինտէ օլտուղու հասէպիլէ,
մէլիք անըն քեաֆֆէ մաթլուպընը
7 իհսան էթտի. Վէ Արթահշաշթա մէլի-
կին եէտինճի սէնէսինտէ պէնի Իսրա-
յէլտէն վէ քեահինլէր իլէ Լավիլէր վէ
մուղաննիլէրտէն վէ գափուճըլարտան
վէ Նաթինիմտէն պա'զըլարը Երուսա-
8 լիմէ չըգարլար. Վէ մէլիքին եէտինճի
սէնէսինտէ վէ պէշինճի այտա Երու-

9 շալիմէ վասըլ օլտու. Զիրա պիրինճի
այըն պիրինճիսինտէ Պապիլտէն եօլա չըգըփ՝
Ալլահընըն էյի էլի քէնտիսինին իւզէրինտէ
օլմաղլէ, պէշինճի այըն պիրինճիսի
10 Յէրուշալիմէ վասըլ օլտու. Զիրա
Եզրա ՌԱՊՊԸՆ շէրի'աթընը թալէպ վէ
իճրա էյլէմէք, վէ Իսրայէլտէ գանունը
վէ ահքեամը թա'լիմ էթմէք իչին
գալպինի մուհէյյա գըլմըշ իտի.
11 Վէ Արթախշաշթա մէլիքին՝ քահինի
վէ քեաթիպ, եա'նի ՌԱՊՊԸՆ էվամիրինին
վէ Իսրայէլէ վէրտիյի գավանինին
քէլամլարընըն քեաթիպի Եզրայա՝
իթա էթտիյի մէքթուպուն սուրէթի
պու տուր.
12 Մէլիք իւլ միւլուք Արթախշաշթա՝
Իլահ ը սէմավաթըն շէրի'աթընըն քեաթիպի
13 քահինի Եզրայա, իլա ախըրիհի. Պէն
էմր էտէրիմ քի, մէմալիքիմտէ պուլունան
Իսրայէլ գավմընտան վէ քեահինլէրի
իլէ Լավիլիլէրտէն հէր քիմ
հիւսն ի րիզասըյլէ Յէրուշալիմէ չըգմաղ
իսթէրսէ, սէնին իլէ պէրապէր
14 կիթսին. Զիրա մէլիք իլէ եէտի միւշիրլէրի
թարաֆընտան կէօնտէրիլ օլունույորսուն,
քի էլինտէ պուլունան Ալլահընըն շէրի'աթընա
կէօրէ Եէհուտա իլէ Յէրու-
15 շալիմէ տա'իր թէֆթիշ էտէսին, վէ
մէսքէնի Յէրուշալիմտէ պուլունան Իսրայէլին
Ալլահընա մէլիք իլէ քէնտի
միւշիրլէրինին միւթէպէրրի'ան թագտիմ
էյլէտիքլէրի կիւմիւշ իլէ ալթու-
16 նու, վէ հէմ տախի պիւթիւն Պապիլ
էյալէթինտէ պուլա պիլէճէյին կիւմիւշ
իլէ ալթունու քեաֆֆէսինի, եա'նի
գավմըն վէ քեահինլէրին Յէրուշալիմտէ
պուլունան քէնտի Իլահլարընըն պէյթի
իչին միւթէպէրրի'ան 'արզ էթտիքլէրի
թագտիմաթ ը խայրիյէլէրինի կէօ-
17 թիւրէսին, վէ պու աղչէ իլէ պիլա թէ'խիր
տանալար վէ գօչլար վէ գուզուլար
վէ անլէրին թագտիմլէրի վէ
թագտիմէ ի մէշրուպաթլարընը սաթըն ալըփ՝
անլէրի Յէրուշալիմտէ պուլունան
Իլահընըզըն պէյթինին մէզպահը իւզէ-
18 րինտէ թագտիմ էտէսին. Վէ պագը
գալան կիւմիւշ վէ ալթուն իլէ սանա
վէ պիրատէրլէրինէ հէր նէ խօշունուզա
մունասիպ կէօրիւնիւրսէ, Իլահընըզըն
19 մուրատը իւզրէ անը էտէյինիզ. Վէ Ալլահընըն
պէյթինին խըտմէթի իչին սանա
վէրիլէն էտէվաթը Իլահ ը Յէրուշալիմին
հուզուրընտա թէսլիմ էյլէյէ-
20 սին. Վէ Ալլահընըզըն պէյթի իչին հէր
նէ մուգթազի պուլուր, վէրիլմէսինի
լազըմ պուլուր իսէ խազինէյի միւլ-
21 քեանէտէն վէր. Վէ պէն մէլիք, Արթախշաշթա՝
նէհրին էօթէ թարաֆընտա
պուլունան խազինէտարլարըն ճիւմլէսինէ
էմր էտէրիմ քի, Իլահ ը սէմավաթըն
շէրի'աթընըն քեաթիպի քեահին
Եզրա սիզտէն հէր նէ թալէպ է-
22 տէրսէ, Եիւզ թալանթ կիւմիւշէ վէ եիւզ
քօր պուղտայա վէ եիւզ պաթ շարապա վէ
եիւզ պաթ եաղա գատար, թուզ տախի
պիլա հիսապ օլմաղ, սէրի'ան վէրիլ-
23 սին. Իլահ ը սէմավաթըն էմրի նէ իսէ,
Իլահ ը սէմավաթըն պէյթի իչին քէմալ
ի իգթիտարլէ իճրա օլունսուն, օլմայա
քի մէլիք իլէ օղուլլարընըն մէ-
24 մլէքէթի իւզէրինէ ղազապ կէլէ. Վէ
սիզի մա'լումունուզ օլսուն քի՝ քեահինլէր
իլէ Լավիլէր վէ մուղաննիլէր
իլէ պէվվապլար վէ Նաթինիմ վէ պու
պէյթի Ալլահընըն խըտմէթքեարլարընըն քեաֆֆէսինին
խարաճ վէ վէրկի վէ ռէսմ
թահմիլինէ սալահիյէթինիզ օլմայաճաղտըր.

25 Վէ սէն, էյ Եզրա, Ալլահընըն թարաֆընտան
սանա իհսան օլունան հիքմէթլէ
նէհրին էօթէ թարաֆընտա պուլունան
պիւթիւն գավմը, եա'նի Ալլահընըն
գանունլարընը պիլէնլէրի հիւքմ
էթմէք իչին հաքիմլէր իլէ ռէ'իսլէր
թա'յին էյլէ, վէ պիլմէյէնլէրէ տա-
26 խի թա'լիմ էյլէյէսինիզ. Վէ հէր քիմ
Ալլահընըն շէրի'աթընա վէ մէլիքին է-
վամիրինէ իթա'աթլա հարէքէթ էթմէզսէ,
ճէզասը իւզէրինէ կէրէք գաթլ
վէ կէրէք նէֆի վէ կէրէք միւսատէրէ
վէ կէրէք հափս իչին հիւքմ սէրի'ան
իճրա օլունսուն.

27 Էճտատըմըզըն Ալլահը ՌԱՊՊ միւպարէք
օլսուն քի Յէրուշալիմտէ օլան

պէյթ իւր ՌԱՊՊԸ թէզյինինէ էթմէ գասդը
28 մէլիքին գալպինէ գօյան. Վէ մէլիքի ի-
լէ միւշիրլէրինին հուզուրընտա վէ մէ-
լիքին հօքմալը գուվվէթլիւ զապիթա-
նըն ճիւմլէսի հուզուրընտա պէնի
մազհարը լութֆ էյլէտի. վէ Ալլահըմ
ՌԱՊՊԸՆ էլի իւզէրիմտէ օլտուղը ճիհէթ-
լէ պէն գուվվէթ պուլուպ՝ պէնիմ ի-
լէ պէրապէր չըգմալարը իչիւն Իսրա-
յէլտէն [illegible] ռուէսալէր ճէմ՝ էյ-
լէտիմ.

ՊԱՊ 8

1 Վէ Արթախշաշթա մէլիքին հէյն ի հիւ-
քիւմէթինտէ պէնիմ իլէ պէրապէր Պա-
պիլտէն չըգանլարըն խանէտան պէ՛յ-
լէրի վէ նէսէպ տէֆթէրի պու տուր.
2 Պէնի Ֆինէհասատան Կէրշօմ վէ պէնի Ի-
թամարտան Տանիէլ վէ պէնի Տաւու-
3 տտան Հաթթուշ, Պէնի Շէքանիատան,
պէնի Փար՛օշտան Զաքարիա վէ օնու-
նուն իլէ տէֆթէրտէ գայտ օլունմուշլար
4 իւզ էլլի էրքէք իտի. Վէ պէնի Փա-
հաթ-մօապտան Էլեօ՛էնայ իպնի Զա-
րահիա վէ օնըն իլէ պէրապէր իքի
5 իւզ էրքէք. Պէնի Շէքանիատան իպնի
Եահազիէլ վէ օնըն իլէ պէրապէր իւչ
6 իւզ էրքէք, Վէ պէնի ՛Ատինտէն ՛Է-
պէտ իպնի Եօնաթան վէ օնըն իլէ պէ-
7 րապէր էլլի էրքէք, Վէ պէնի Էլամ-
տան Եէշա՛եա իպնի ՛Աթալիա վէ օ-
8 նըն իլէ պէրապէր եէթմիշ էրքէք, Վէ
պէնի Շէֆաթեատան Զէպատեա իպնի
Միխաէլ վէ օնըն իլէ պէրապէր սէք-
9 սէն էրքէք, Վէ պէնի Եօապտան ՛Օ-
պատեա իպնի Եէհիէլ վէ օնըն իլէ
պէրապէր իքի իւզ օն սէքիզ էրքէք.
10 Վէ պէնի Շէլօմիթտէն իպնի Եօսիֆիա
վէ օնըն իլէ պէրապէր իւզ ալթմըշ
11 էրքէք. Վէ պէնի Պէպայտան Զաքար-
եա իպնի Պէպայ վէ օնըն իլէ պէրա-
12 պէր եիրմի սէքիզ էրքէք, Վէ պէնի
Ազկատտան Եօհանան իպնի Հագգա-
թան վէ օնըն իլէ պէրապէր իւզ օն
13 էրքէք, Վէ Ատօնիգամըն սօնրաքի օ-
ղուլլարընտան Էլիֆէլէթ վէ Եէ՛իէլ վէ
Շէմա՛եա վէ օնլար իլէ պէրապէր ալթ-
14 մըշ էրքէք, Վէ պէնի Պիկվայտան ՛Ու-
թայ վէ Զապպուտ վէ օնլար իլէ պէ-
րապէր եէթմիշ էրքէք վար իտի.
15 Վէ օնլարը Ահավայա աղար նէ-
հիր օլան ըրմագըն քէնարընտա ճէմ՝ է-
տիպ՝ օրատա իւչ կիւն գօնագ էթտիք.
Վէ գավմը իլէ քէհինլէրի եօգլա-
տըղըմտա Լէվիլիլէրտէն քիմսէյի պուլամա-
16 տըմ. Օլ վագըթ Էլի՛ազար վէ Արի-
էլի Շէմա՛եա վէ Էլնաթան վէ Եար[իպ]
վէ Էլնաթան վէ Նաթան վէ Զաքարիա
վէ Մէշուլլամ րէ՛իսլէրի վէ Եօարիպ վէ
Էլնաթան խօճէլէրինի [illegible]
17 լէրի չաղըրթտըմ. Վէ օնլարը Գասիֆ-
եա նամ մահալտէ ՛Իտտօ րէ՛իսին եանը-
նա թէնպիհ իլէ կէօնտէրտիմ, Գա-
սիֆեա նամ մահալտէ պուլունան ՛Իտ-
տօյա վէ պիրատէրլէրի Նաթինիմլէ-
րէ սէօյլէյէճէքլէրինի պիլտիրտիմ,
Թա քի Ալլահըմըզըն պէյթի իչիւն պի-
18 զէ խատէմ [illegible] իրսալ էտէլէր. Ալլահըմը-
զըն [illegible] իւզէրիմիզտէ [illegible] ը-
նայէթը [illegible] պէնի Մահլի իպնի
Լէվի [illegible] Իսրայէլին օղուլլարըն-
[illegible] պիր ատամ. Եանի Շէրապեայը
վէ օնըն օղուլլարը իլէ պիրատէրլէրի-
19 նի օն սէքիզ, Վէ Հաշապեայը վէ օնըն
իլէ պէրապէր պէնի Մէրարիտէն օլան
Եէշա՛եա վէ պիրատէրլէրի իլէ օնլարըն
20 օղուլլարընը, եիրմի քիշի օլարագ, վէ
Տավուտ իլէ րու՛էսանըն Լավիլէրէ խը-
տէմէթինէ թա՛եին էթմիշ օլտուգլարը Նա-
թինիմտէն, ճիւմլէսի քէնտի իսիմլէ-
րի գայտ օլունարագ, իքի իւզ եիրմի
Նաթինիմի կէթիրտիլէր.
21 Վէ օրատա Ահավա ըրմաղընըն
քէնարընտա օրուճ իլան էթտիմ,
թա քի Ալլահըմըզըն հուզուրընտա թէ-
վազու՛ էտիպ՝ քէնտիմիզ վէ էհլ ի պէյ-
թիմիզ վէ ճիւմլէ ի էմվալըմըզ իչիւն
[illegible] խայըրլը օլմասընը անտան տա-
22 լէպ էյլէյէլիմ. Զիրա՝ Ալլահըմըզըն էլի քէն-
տիսինի թալէպ էտէնլէրին ճիւմլէսի իւ-
զէրինէ խայըր իչիւնտիր, գուվվէթ
վէ գազապը քէնտիսինի թէրք էտէն-
լէրին իւզէրինտէ տիր՝ տէյէրէք մէլիքէ ի-

[illegible]

23 [illegible]

24 [illegible]

25 [illegible]

26 [illegible]

27 [illegible]

28 [illegible]

29 [illegible]

30 [illegible]

31 [illegible]

32 [illegible]

33 [illegible]

34 [illegible]

35 [illegible]

36 [illegible]

ԳԼՈՒԽ 9

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

քէլամընտան դիթրէյէնլէրին ճիւմլէսի
եսիրլէրին [illegible] էթտիկլէրի. Պէն
տախի աքշամ գուրպանը վագթընա
գատար մուդհէյյէր օլարագ օթուր-
5 տում. Վէ աքշամ գուրպանը վագթըն-
տա հալըմըն մահզունիյյէթինտէն գալգըպ՝
եըրթըգ էնթարի վէ ճիւպպէ իլէ տիզ
[illegible] չէօքէրէք վէ էլլէրիմի Ալլահըմ
6 ՌԱՊՊԱ ուզաթարագ տէտիմ քի, Էյ
Ալլահըմ, հիճապ էտէրիմ, վէ եիւզիւ-
միւ սանա գալտըրմաղա ուտանըրըմ,
էյ Ալլահըմ. զիրա գապահաթլարըմըզ պաշը-
մըզտան աշըրը [illegible] կէօք-
7 լէրէ էրիշմիշտիր. Պապալարըմըզըն կիւնլէրին-
տէն պու կիւնէ գատար պիւեիւք ճիւրիւմ-
տէ եիզ. վէ պիզիմ խաթա-
յալարըմըզ սէպէպիյլէ քէնտիմիզ վէ մէ-
լիքլէրիմիզ վէ քեահինլէրիմիզ, պու
կիւն օլտուղու կիպի, արազիլէրին մէ-
լիքլէրինին էլլէրինէ վէ գըլըճա վէ է-
սարէթէ վէ եաղմայա վէ հագարէթէ
8 թէսլիմ օլունտուգ. Վէ Ալլահըմըզ
կէօզլէրիմիզի թէնվիր էյլէյիպ՝ էսիր-
լիյիմիզտէ պիզի պիր ազ իհեա էթմէք
իչին՝ պիզէ պագիյյէ գալանլարըն նէճաթը-
նը իհսան էթմէքլէ, վէ քէնտի մու-
գատտէս մէքանընտա պիզէ պիր
*մըխ վերմէքլէ, [illegible] պիր ազ
մուտտէթ Ալլահըմըզ ՌԱՊՊ թարաֆըն-
տան պիզէ [illegible] մէրհամէթ կէօսթէրիլտի.
9 Զիրա պիզ գուլ իտիք. Ֆագաթ Ալլա-
հըմըզ պիզի գուլլուգումուզտա թէրք էթ-
մէյիպ՝ [illegible] պիզէ իհսան էթմէք, վէ
Ալլահըմըզըն պէյթինի իգամէ վէ անըն
խարապ օլմուշ եէրլէրինի թամիր էյ-
լէմէք, վէ Եհուտա իլէ Երուսաղիմ-
տէ պիզէ պիր տուվար վերմէք իչին՝ պի-
զի Փարս մէլիքլէրինին հուզուրունտա
10 մազհարը լութֆ էյլէտի. Վէ շիմտի,
էյ Ալլահըմըզ, պունտան սօնրա նէ
11 տէյէլիմ? Զիրա էմիրլէրինի թէրք էթտիք, Ի-
չինէ կիրմէքտէ օլտուղունուզ արազի օ արազի-
[illegible] անըն [illegible] վէ
մէքրուհաթլարըյլէ պաշտան պաշա
տօլտուրտուգլարը [illegible]

---

* Իպր. գազըգ.

[illegible]
12 [illegible] գըզլարընըզը անլարըն օղուլ-
լարընա վերմէյին՝ անլարըն գըզլա-
րընը օղուլլարընըզա ալմայընըզ, վէ անլարըն
սէլամէթ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
13 [illegible] Վէ քէնտի քէ-
[illegible]
[illegible]
[illegible] (չիւնքի, էյ Ալլա-
հըմըզ, [illegible]
[illegible]
[illegible])
14 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
15 [illegible]
Ալլահը ՌԱՊՊ, [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ԲԱՊ 10

1 Վէ Եզրա պէյթ Ալլահըն էօնինտէ
աղլայարագ եէրէ տիւշիւպ՝ պու տուա
վէ իթիրաֆը էթտիյի զաման՝ Իսրայէ-
լին [illegible] էրքէք վէ գատըն վէ
չօճուգլարտան [illegible] պիր պիւեիւք
ճէմաաթ [illegible] էթտիլէր. զիրա
2 գավմ [illegible] աղլարտը. Վէ Էլամ
օղուլլարընտան օլան Շէքանիա [illegible]
[illegible] Եզրայա ճէվապ վերիպ՝ Պիզ Ալ-
լահըմըզա խըյանէթ էթտիք [illegible]
[illegible] Ֆա-
գաթ շիմտի պու խուսուստա [illegible]
3 [illegible] Վէ շիմտի Ալ-
լահըմըզըն էմրինէ [illegible] վէ
էֆէնտիմին նասիհաթընա կէօրէ պու

[illegible]

4 [illegible]

5 Եւ Եզրաս [illegible]

6 Եւ Եզրաս [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

21 [illegible]

22 [illegible]

23 [illegible]

24 [illegible]

25 [illegible]

վէ Իզզիյա վէ Մալքիյա վէ Միյամին վէ
26 Էլ'ազար վէ Մալքիյա վէ Պէնայա, Վէ
պէնի Էլամտան Մաթթանիա վէ Զաքարիա
վէ Յէհիէլ վէ Ապտի վէ
27 Յէրիմոթ վէ Էլիյա, Վէ պէնի Զաթթուտան
Էլիօէնայ վէ Էլիաշիպ վէ Մաթթանիա
վէ Յէրիմոթ վէ Զապատ վէ
28 Ազիզա, Վէ պէնի Պէպայտան Յէհօհանան
վէ Հանանիա վէ Զապպայ վէ Աթլայ,
29 Վէ պէնի Պանիտէն Մէշուլլամ վէ
Մալլուք վէ Ատայա վէ Եաշուպ վէ
30 Շէալ վէ Ռամոթ, Վէ պէնի Փահաթմօապտան
Ատնա վէ Քէլալ վէ Պէնայա
վէ Մաասէյա վէ Մաթթանիա
վէ Պէսալէլ վէ Պիննույ վէ Մանասսէ,
31 Վէ պէնի Հարիմտէն Էլիեզէր վէ Իշիյա
վէ Մալքիյա վէ Շէմայա վէ Շիմօն
32 Վէ Պէնեամին վէ Մալլուք վէ Շէմարիա,
33 Վէ պէնի Հաշումտան Մաթթէնայ
վէ Մաթթաթա վէ Զապատ վէ
Էլիֆէլէթ վէ Յէրէմայ վէ Մանասսէ
34 վէ Շիմ'ի, Վէ պէնի Պանիտէն Մա'ատայ
35 վէ Ամրամ վէ Ուէլ, Վէ Պէնայա
36 վէ Պէտէյա վէ Քէլուհի, Վէ Վանիյա
37 վէ Մէրէմոթ վէ Էլիաշիպ, Վէ Մաթթանիա
վէ Մաթթէնայ վէ Եա'ասու,
38 Վէ Պանի վէ Պիննույ վէ Շիմ'ի,
39 Վէ Շէլէմիա վէ Նաթան վէ Ատայա,
40 Վէ Մաքնատպայ վէ Շաշայ վէ Շարայ,
41 Վէ Ազարէլ վէ Շէլէմիա վէ Շէմարիա,
42 Վէ Շալլում վէ 'Ամարիա վէ Եուսուֆ,
43 Վէ պէնի Նէպօտան Յէ'իէլ վէ Մաթթիթիա
վէ Զապատ վէ Զէպինա վէ
44 Եատտու վէ Եօէլ վէ Պէնայա. Պունլարըն
հէփսի էճնէպի գարը ալմըշ
վէ պա'զըլարընըն զէվճէլէրինին էվլատլարը
օլմուշ իտի.

ՆԷՀԷՄԻԱ

ՊԱՊ 1

1 Նէհէմիա պին Հաքալիանըն քէլամըտըր: Քասլէվ այընտա յիգիրմինճի սէնէսինտէ,
պէն փայիթախթ
օլան Շուշանտա պուլունտուղում զամանը,
2 Գարընտաշլարըմտան պիրի օլան Հանանի
իլէ Եէհուտատան պա'զը ատամլար կէլտիլէր.
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] սորտըմ [illegible]
[illegible] Եէհուտիլէր վէ Եէրուշալիմ հագգընտա
3 անլարտան սուալ էթթիմ: Անլար պանա
տէտիլէր՝ Էսիրլիքտէն գալանլար
օլ էյալէթտէ պիւյիւք
մուսիպէթ վէ հագարէթ [illegible]
[illegible] Եէրուշալիմին տուվարը եըգըլմըշ
վէ գափըլարը աթէշլէ եագըլմըշտըր՝
տէտիլէր.
4 Վէ պէն պու սէօզլէրի իշիթտիյիմ
կիպի օթուրարագ վէ չէնտ կիւն աղլատըմ,
Մաթէմ էյլէտիմ, վէ օրուճ թութարագ
Կէօքլէրին Իլահը հուզուրունտա
5 տուա' գըլըրտըմ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ՌԱՊՊ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
լէրէ [illegible] [illegible] հըֆզ էտէն 'ա-
6 զիմ վէ հէյպէթլի Ալլահսըն, [illegible]
տէրիմ, գուլլարըն իշիտիր վէ կէօզլէրին
աչըգ օլսուն, քի գուլլարըն պէնի
[illegible] [illegible] [illegible] կիւնտիւզ
Սէնին հուզուրունտա էթթիյիմ տուայը [illegible]
նի Իսրայէլ կիւնահլարընը՝ կէնտի ա-
նին 'ալէյհինտէ իշլէտիկլէրի կիւնահլարը
իգրար էտէրէք 'արզ էթտիյի տա-
'այը [illegible] [illegible]. պէն վէ պապա-
7 մըն խանէսի կիւնահ իշլէտիք. Սա-
[illegible] [illegible] սէնին հուզուրունտա ֆէսատը
իրթիքեապ էթտիք, գուլուն Մու-

սայա վէրտիյին էվամիրի իլէ գավանինի
8 վէ ահքեամը հըֆզ էթմէտիք. Րիճա
էտէրիմ, գուլըն Մուսայա էմր էյլէ-
տիյին քէլամը՝ խա՛նի 'Իսյան էթտիյի-
նիզտէ պէն սիզի միլլէթլէր արասընա
փէրաքէնտէ էտէրիմ. Ամմա պանա
րիճու՛ էտիփ էվամիրիմի հըֆզ ու ամէ-
լ էթտիյինիզ հալտէ, սիւրիւլէնլէ-
րինիզ կէօքլէրին ուճընտա գատար պիլէ
տաղըլմըշ օլսալար, օնլարը օրատան
ճէմ' էտիփ՝ իսմիմի իսքեան էթմէք -
չին իխթիյար էթտիյիմ մէքեանա կէ-
թիրէճէյիմ՝ տէտիյինի թէզէքքիւր էյ-
10 լէ. Անլար սէնին գուվվէթլէ իքթիտարըն վէ
եէտ ի գավիյէն իլէ խէլաս էյլէտիյին
գուլլարըն վէ գավմինըն տըր. Եա ՌԱՊՊ,
րիճա էտէրիմ, գուլունըն տուասընը
վէ իսմինտէն խավֆ էթմէյէ արզուքեար-
տա պուլունան գուլլարընըն տուա՛սը-
նա գուլաղըն աչըգ օլսուն, րիճա էտէ-
րիմ, գուլունը մուվաֆֆագիյէթ էյլէ,
պու ատէմին հուզուրունտա մէրհամէթէ
մազհար էյլէ՝ տէտիմ. Զիրա պէն մէ-
լիքին սագիսի իտիմ.

ԲԱԲ 2

1 Վէ Արթախշասթա մէլիքին յիրմինճի
սէնէսինտէ Նիսան այընտա անըն էօ-
նիւնտէ շէրապ պուլունտուղունտա պէն շէ-
րապը ալըփ մէլիքէ վէրտիմ. Վէ պուն-
տան էվվէլ անըն հուզուրունտա մէլուլ
2 կէօրիւնմէմիշ իտիմ. Վէ մէլիք պանա՛
Խասթա օլմատըղըն հալտէ նէ՛չին մէ-
լուլ կէօրիւնիւյօրսըն. պու ախէր պիր
չէյ օլմայըփ, անճագ հիւզն ի տէրունի-
տիր՝ տէտի. պէն ղայէթ զիյատէսիյլէ
3 խավֆ էտիփ, Մէլիքէ տէտիմ՝ Մէլիք
իլ էլ էպէտ յաշասըն. Էճտատըմըն
մագպէրէ մահալլէսի օլան շէհր խարապ
վէ գափուլարը աթէշլէ թէլէֆ էտիլմիշ
օլտուղու հալտէ, նէ՛չին մէլուլ կէօրիւն-
4 մէյէյիմ՝ տէտիմ. Օլ վագըթ մէլիք պա-
նա՛ Նէ խուսուսա րիճան նէ՛ տիր՝
տէմէսի իւզէրինէ, Իլահ ը սէմավաթա
5 տուա էթտիքտէն սօնրա, Մէլիքէ ճէ-
վապէն՝ Էյէր մէլիքէ մունասիպ կէօրի-
նիւրսէ վէ գուլլըն սէնին հուզուրունտա
մազհար ը լութֆ օլտու իսէ, պէնի Եէ-
հուտայա, էճտատըմըն մագպէրէսի օ-
լան շէհրէ կէօնտէր տէ անը պինա է-
6 տէյիմ՝ տէտիմ. Վէ մէլիք՝ մէլիքէ
սանի եանընտա օթուրմըշ օլտուղու
հալտէ՝ պանա, Սէնին միւսաֆէրէթ էտ-
տիյին նէ՛ գատար օլուր, վէ նէ՛ զէման
'ավտէթ էտէճէքսին՝ տէտի. պէօյլէ-
ճէ պէնի կէօնտէրմէքլիյէ մէլիք խօշ կէօրիւ-
նէրէք՝ պէն անա [illegible] պիր
7 միւտտէթ թա՛յին էյլէտիմ. Վէ մէ-
լիքէ՝ Էյէր մէլիքէ մունասիպ կէօրինիւր-
սէ՝ Եէհուտայա վարընճայա գատար
պէնի եօլտան կէչիրմէլէրի իչին Նէհ-
րին էօթէ թարաֆընտա վալիլէրինէ
8 մէքթուպլար վէրիլսին, Վէ պանա մէ-
լիքին գօրու պէքճիսի Ասաֆա՛ պէյթին
գուլլէսինին գափուլարընա վէ շէհրին
սուրը վէ կիրէճէյիմ էվ իչին
[illegible] վէրմէսի պապընտա
պիր մէքթուպ վէրիլսին տէյիւ մէլիքէ
արզ էյլէտիմ. Մէլիք տախի մագսատըմը իսա-
ֆ էյլէտի. Զիրա Ալլահըմըն
եէտ ի քէրիմի իւզէրիմտէ իտի.
9 Վէ Նէհրին էօթէ թարաֆընտաքի վալի-
լէրինէ կէլիփ՝ մէլիքին մէքթուպլարընը
անլարա վէրտիմ. Վէ մէլիք պէնիմ իլէ
պէրապէր ճէյշ ի զապիթանը վէ 'ասաքիր իլէ
սիւվարիլէր տախի կէօնտէրմիշ իտի.
10 Վէ Հօրօնի Սանպալլաթ վէ 'Ամմօնի
թէպաէ Թօպիյա պունու իշիթտիքլէրին-
տէ՝ պէնի Իսրայէլին խայըրընը արամագ
իչին պիր ատէմին կէլմէսինտէն տօ-
լայը ղայէթ կիւճէնտիլէր.
11 Վէ Երուսաղիմէ կէլիփ օրատա իւչ
12 կիւն էյլէնտիքտէն սօնրա, կէճէ-
լէյին պէն ազ ատէմ իլէ գալգըփ,
վէ Երուսաղիմ իչին Ալլահըմըն գալ-
պիմէ նէ իլգա էյլէտիյինի քիմսէյէ
սէօյլէմէտիմ, վէ րուքիպ օլտուղում հայ-
վանտան պաշգա եա՛նըմտա պիր հայ-
13 վան եօգ իտի. Վէ կէճէլէյին Տէրէ գա-
փուսընտան՝ էժտէրհա չէշմէսի էօնիւն-
տէն Մէզպէլէ գափուսընա չըգըփ, Եէ-
րուսաղիմին եըգըլմըշ օլան սուրլարը
վէ աթէշլէ թէլէֆ էտիլմիշ օլան գա-

փուլարընը մուայենէ էյլէտիմ.
14 Վէ Չէշմէ գափուսընա վէ Մէլիքին Հա-
վուզընա [illegible], ֆագադ բաքիմ օլ-
տուղում հայվանըն կէչէճէք եէրի եօգ-
15 տու. Վէ կէճէլէյին տէրէտէն չըգըփ
սուրը մուայենէ էյլէտիմ. վէ տէօնիւփ
Տէրէ գափուսընտան կիրէրէք 'ավտէթ
16 էյլէտիմ. Վէ զապըթան պէնիմ նէրէյէ
կիթտիյիմի վէ նէ եափտըղըմը պիլմէ-
տիլէր. վէ նէ Եահուտիլէրէ, վէ քէհանէ-
լէրէ [illegible]
[illegible]
[illegible] հապէր վէրմէմիշ իտիմ.
17 Պա'տէհու անլարա [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
18 տիմ. Վէ [illegible] քէնտիլէր-
ինին [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
19 [illegible] Հորոնլու Սանպալլաթ վէ
Ա[illegible] Թօպիա վէ Արապ Կէ-
շէմ [illegible]
[illegible] Պու եափ-
տըղընըզ [illegible]
20 [illegible] Պէն
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ԲԱԲ 3

1 Վէ քէհանէի ազամ Էլիաշիպ վէ [illegible]
[illegible] քէհանէլէր [illegible] Գօ-
յուն գափուսընը պինա էթտիլէր.
[illegible] թագտիս էտիփ գափու-
լարընը թագտըլար. վէ Մէյա
գուլէսինէ վէ Հանանէլ գուլէսինէ

[illegible] էթտիլէր. Վէ անլ-
արըն եանընտա [illegible]
անլէրին եանընտա Զաքքուր իպն Իմ-
3 րի պինա էյլէտի. Վէ Պալըգ գափու-
սընը [illegible] պինա էթտիլէր
[illegible]
[illegible]
4 [illegible]. Վէ անլէրին եանընտա Մէրէ-
մոթ իպն Ուրիյա իպն Հագգոս թա'-
միր էյլէտի. Վէ անլէրին եանընտա Մէ-
շուլլամ իպն Պէրէքեա իպն Մէ-
շէզապէլ թա'միր էթտի. Վէ պունլարըն
եանընտա Սատոգ իպն Պա'նա թա'միր
5 էյլէտի. Վէ անլէրին եանընտա Թէգօ-
ըլէր թա'միր էթտիլէր [illegible]
[illegible]
[illegible]
6 Վէ Էսքի գափույը [illegible] իպն
Փասէհ վէ Մէշուլլամ իպն Պէսոտեա
թա'միր էթտիլէր [illegible]
էտիփ, գափուլարընը վէ [illegible]
7 [illegible] թագտըլար. Վէ անլ-
էրին եանընտա Կապաօնի Մէլաթիյա [illegible]
Մէրոնօթի Եատոն վէ [illegible]
վէ Միսփա' [illegible]
[illegible] գատար թա'միր
8 էթտիլէր. Անըն եանընտա գույումճ-
ըլարտան [illegible] Ուզզիէլ իպն Հարհայա
թա'միր էթտի. վէ անըն եանընտա էճ-
զաճը օղլու Հանանիա թա'միր էթտի.
վէ Եէրուշալիմին [illegible] սուրա գատար
9 օլան [illegible] պըրագտըլար. Վէ անլէրին
եանընտա [illegible] իպն [illegible] Եէրուշալիմին նը-
սըֆընըն պէյի [illegible] թա'-
10 միր էյլէտի. Վէ [illegible] իպն Հա-
րումաֆ [illegible] եանընտա վէ քէ-
նտի [illegible] գարշըսընտա թա'միր
էթտի. վէ անըն եանընտա Հաթթուշ
11 իպն [illegible] թա'միր էթտի. [illegible]
[illegible] գուլէսի-
նի [illegible] Հարիմ վէ Հաշշուպ
[illegible] թա'միր էթտի-
12 լէր. Վէ անըն եանընտա [illegible]
[illegible] Շալլում
[illegible] վէ գըզլարը
13 թա'միր էթտիլէր. Վէ Տէրէ գափուսու-
նու [illegible] Զանօահ [illegible] թա'միր

էթտիլէր. պունլար անը պինա էտիպ
գանատլարընը վէ քիլիտլէրինի սուրկիւլէրինի
թագտըլար. վէ ... թա
Մէզպէլէ գափուսընա գատար տուվարտան պին զիրա՛
14 եէր թութտուլար։ Վէ Մէզպէլէ գափուսընը
Պէյթհագքէրէմ գըսմընըն րէ'իսի
Մալքիյա իպնի Րէքապ թա՛միր
էթտի. անը պինա էտիպ գանատլարըննը
վէ քիլիտ իլէ սուրկիւլէրինի թագտը։
15 Վէ Չէշմէ գափուսընը Միսփա գըսմընըն
րէ'իսի Քոլհոզէ իպնի Շալլում
թա՛միր էթտի. անը պինա էտիպ եօրթիւ
թիւնիւ եափտը, վէ գանատլարընը վէ
քիլիտ իլէ սուրկիւլէրինի թագտը, վէ
մէլիքին պաղչէսի գուրպինտէ վագը՝
Սիլօհա հավուզու տուվարընը տախի չէնէր ի
Տավուտըն էվինէ նէրտիվանլարա գատար
16 եափտը. Անտէն սօնրա տա՛հի
Պէյթսուրըն նըսֆընըն րէ'իսի Նէհէմեա
իպնի Ազպուգ Տավուտըն գապըրլարընա
վէ եափըլմըշ հավուզ իլէ Պէյթ
17 ճէպպարին գատար թա՛միր էթտի. Անտէն
սօնրա Լավիլէր թա՛միր էթտիլէր.
Րէհում իպնի Պանի, վէ անըն
եանընտա րէ'իսի Գէ'իլանըն նըսֆընըն
րէ'իսի Հաշապիա թա՛միր էթտի.
18 Վէ անտէն սօնրա գարտաշլարը՝ րէ'իսի
Գէ'իլանըն տիկէր նըսֆընըն րէ'իսի Պավվայ
իպնի Հէնատատ թա՛միր էթտի.
19 Վէ անըն եանընտա Միսփա րէ'իսի Էզէր
իպնի Եէշուա՝ տիկէր պիր գըսմը
եա՛նի էսլիհա խանէսինէ չըգըշըն գարշըսընա
գատար ... քէօշէյէ
20 էյլէտի. Անտէն սօնրա Պարուխ իպնի
Զապպայ՝ գէյրէթլէ տիկէր պիր գըսմը
քէօշէտէն Էլիաշիպին խանէսինին գափուսընա
գատար օլան տիկէր պիր գըսմը քէմալ
21 գէյրէթլէ թա՛միր էյլէտի. Անտէն սօնրա
Մէրիմօթ իպնի Ուրիա իպնի Հագգօս
տիկէր պիր գըսմը եա՛նի Էլիաշիպին
խանէսինին գափուսընտան խանէսինին
նիհայէթինէ գատար թա՛միր էյլէտի.
22 Անտէն սօնրա օվատա իգամէթ էտէն
քեահինլէր թա՛միր էյլէտիլէր.
23 Անտէն սօնրա Պէնեամին վէ Հաշուպ
քէնտի խանէլէրինին գարշըսընը
թա՛միր էթտիլէր. անտէն սօնրա 'Ազարիա
իպնի Մա'ասէյա իպնի 'Անանեա
քէնտի խանէսինին եանընտագի
24 թարաֆը թա՛միր էյլէտի. Անտէն սօնրա
Պիննուի իպնի Հէնատատ 'Ազարեանըն
խանէսինտէն զավիյէյէ՝ եա՛նի
քէօշէյէ գատար օլան տիկէր պիր գըսմը
25 թա՛միր էթտի. Փալալ իպնի Ուզայ
զավիյէնին գարշըսընը վէ զինտան հավլուսու
գուրպինտէ վագը՝ մէլիքին եուգարը
սէրայընըն տըշարը չըգմըշ գուլէսինի. Վէ
անտէն սօնրա Փէտայա իպնի Փար'օշ
26 թա՛միր էթտի. Վէ 'Օֆէլտէ իգամէթ
էտէն Նէթինիմ շարգա՛ թարաֆընտա
պուլունան Սու գափուսընըն գարշըսընա
գատար վէ չըգմըշ գուլէյէ, թա՛միր
27 էթտիլէր. Անտէն սօնրա տիկէր պիր
գըսմը՝ եա՛նի պէօյիւք չըգմըշ գուլէնին
գարշըսընտան 'Օֆէլ հիսարընա
գատար Թէգօ'ալըլար թա՛միր էթտիլէր.
28 Աթ գափուսունուն եուգարըսընը քեահինլէր,
հէր պիրի քէնտի խանէսինին
29 գարշըսընը թա՛միր էթտի. Անլէրտէն
սօնրա Սատուգ իպնի Իմմէր քէնտի
խանէսինին գարշըսընը թա՛միր էթտի.
Անտէն սօնրա շարգ թարաֆընտագի
գափունըն պէքճիսի Շէմա'եա իպնի
30 Շէքանեա թա՛միր էթտի. Անտէն սօնրա
Հանանեա իպնի Շէլէմեա վէ Սալաֆըն
ալթընճը օղլու Հանուն տիկէր
պիր գըսմը թա՛միր էթտիլէր. Վէ անտէն
սօնրա Մէշուլլամ իպնի Պէրէքեեա
քէնտի օտասընըն գարշըսընը թա՛-
31 միր էթտի. Անտէն սօնրա Մալքիյա
իպնի Սօրէֆի պէյթ'ի Նէթինիմ վէ
թիճճարա գատար Միֆգատ գափուսընըն
գարշըսընը քէօշէնին եօգուշունա
32 գատար թա՛միր էթտի. Վէ քէօշէ
եօգուշունտան Գօյուն գափուսընա գատար
գույումճուլար իլէ թաճիրլէր թա՛միր
էթտիլէր։

ԲԱԲ Դ

1 Վէ Սանպալլաթ տուվարը պինա էթմէքտէ
օլտուղումուզու իշիթտիյինտէ, տարըլըպ
զիյատէսիյլէ հիտտէթլէնմիշ օլարագ,
2 Եէհուտիլէրի իսթիհզա էյլէտի. Վէ

քէնտի պիրատէրլէրի իլէ Սամարիա
ասքէրի էօնիւնտէ՝ Պու զա՛իֆ Եէ-
հուտիլէր նէ՞ եափըյօրլար. քէնտի հալ-
լէրինէ պըրագըլաճագլա՞ր մը՞ գուրպան է-
տէճէկլէ՞ր մի, պու կիւն պիթիրիր է-
յլէճէկլէ՞ր մի, եանմըշ թաշլարը թօփ-
րագ եըղընթըլարընտան իհեա՞ էտէ-
3 ճէկլէ՞ր մի՝ տէտի. Ամմօնի Թօպիա
տախի անըն եանընտա պուլունարագ՝
անլէրին պինա էթտիքլէրի շէյ իւզէրի-
նէ պիր թիլքի պիլէ չըգսա՝ թաշ տուվ-
արլարընը եըգաճագ տըր՝ տէտի.
4 Եա Ալլահըմըզ, տինլէ, զիրա պիզ
թահգիր օլունտուգ. վէ անլէրին հագա-
րէթլէրինի քէնտի պաշլարը իւզէրինէ
րէտտ էյլէ՝ էսիրլիք տիյարընտա ան-
5 լէրի եաղմայա թէսլիմ էյլէ. վէ անլէ-
րին գապահաթընը սէթր էթմէ, վէ կիւ-
նահլարը հուզուրընտան մահվ օլուն-
մասըն. զիրա եափըճըլարըն էօնիւնտէ
սէնի իղզապ էթտիլէր.
6 Պէօյլէճէ պիզ տուվարը պինա էթտիք,
վէ իչ եիւզիւ գատըմըն գատար իլէ օլ-
մազլէ, սուր հէր թարաֆտան նրաֆը.
7 Նա վագը օլտու. վէ Սանպալլաթ վէ
Թօպիա վէ Արապլար վէ Ամմօնիլէր
վէ Աշտօտիլէր Եէրուշալիմին սուրլա-
րընըն պինա օլունմագտա օլտուղունը,
վէ անըն եըգըգ եէրլէրինին թըգըլըր-
նը մուպաշէրէթ օլունտուղունու իշիթ-
տիքլէրինտէ՝ զիյատէսիյլէ գազապլանմըշ
8 օլտուլար. Վէ կէլիպ Եէրուշալիմ ա-
լէյհինէ մուհարէպէ իլէ իւշիւրիւպ իէշ-
թէշվիշ էթմէք իչին՝ հէփսի պիրտէն
9 իթթիֆագ էթտիլէր. Լաքին պիզ Ալ-
լահըմըզա տուա էտիպ՝ անլէրտէն մու-
գայէտ օլունմագ իչին կէճէ կիւնտիւզ
անլէրին գարշըլարընա պէքչիլէր թա՛յին
10 էթտիք. Վէ Եէհուտա տէտի՝ համ-
մալլարըն թագաթը քէսիլտի, վէ թօփ-
րագ չօգ տըր, պիզ տախի սուրը պինա
11 էտէմէյիզ՝ տէտի. Տիւշմէնլէրիմիզ տա-
խի՝ Պիզ անլէրին իչլէրինէ կիրիփ անլէ-
րի գաթլ իլէ իշլէրինի թաթիլ էտինճէյէ
տէկին, անլէր պիլմէյէճէկլէր վէ կէօրմէ-
12 յէճէկլէր՝ տէտիլէր. Վէ անլարըն եագընլարը-
նտա օլան Եէհուտիլէր կէլտիքլէրի
զէման, պիզէ օն տէֆ՛ա՝ Հէր եան-
թարաֆտա տէօնտիւքլէրինիզտէ անլար իւ-
րիմիզէ հիւճում էտէճէկլէրտիր՝ տէտիլէր.
13 Պունուն իւզէրինէ պէն սուրըն ար-
գա թարաֆընտա աշաղը եէրլէրտէ
եիւքսէք մահալլէրտէ գավմի քէնտի
գապիլէլէրինէ կէօրէ գըլըճլար վէ մըզ-
րագլար վէ եայլարը իլէ տուրղուրտում.
14 Վէ պագտըմ, վէ գալգըփ չիւրէֆա-
յէ վէ մէ'մուրլարա վէ գավմին պագիյյէ-
սինէ խիթապ էտէրէկ՝ Անլէրտէն գորգ-
մայըն. խավֆ էթմէյինիզ. պիւյիւկ վէ հէյպէթլի
օլան ՌԱՊՊԸ թէֆէքքիւր էտէրէք՝ պի-
րատէրլէր՝ վէ օղուլլար վէ գըզլար է-
վլէճէլէրի՝ վէ խանէլէրինիզ իչին մու-
հարէպէ էյլէյինիզ՝ տէտիմ.
15 Վէ քէյֆիյէթ մա'լումումուզ օլտու-
ղու տիւշմէնլէրիմիզ իշիթտիքտէ Ալ-
լահ անլէրին միւշավէրէլէրինի պոզ-
տուգտան սօնրա՝ ճիւմլէմիզ սու-
րա՝ հէր պիրիմիզ քէնտի իշինէ րուճու՛ էթտիք.
16 Վէ օ կիւնտէն սօնրա ատամ-
լարըմըն նըսֆը իշէ մէշղուլ, վէ նըսֆը
տախի մըզրագլար վէ գալգանլար վէ եայ վէ
զըրհ թութմագտա իտի. րու'էսա տախի
Եէհուտա խանէսինին պիւթիւն խալգըն-
ընըն արգասընտա պուլունմագտա իտի.
17 Սուրը պինա էտէնլէր իլէ եիւք կէ-
թիրէն վէ եիւքլէտէնլէր պիրէր էլ-
լէրիյլէ իշլէյիփ՝ տիկէրիյլէ սիլահ
18 թութմագտա իտի. Վէ եափըճըլարըն
ճիւմլէսինին պէլլէրինէ գըլըճ պաղլա-
նըփ օլարագ պինա էթմէքտէ իտի, վէ
պօրուզէն չալան պէնիմ եանըմտա
19 պուլունմագտա իտի. Վէ չիւրէֆայա վէ
զապիթլարա վէ գավմին պագիյյէսինէ
խիթապ էտէրէկ՝ Իշ պիւյիւկ վէ վասի՛, վէ պիզ
տախի սուր իւզէրինտէ այրը այրը վէ
պիրիպիրիմիզտէն ուզագ պուլունու-
20 յօրուզ. Պօրու սէսինի նէ եէր-
րէտէ իշիտիրսէնիզ. օրայա պիզիմ
թէ՛ փլանըն՝ Ալլահըմըզ տախի
պիզիմ իչին մուհարէպէ էտէճէք տըր՝
21 տէտիմ. Պէօյլէճէ պիզ իշլէ մէշղուլ
իտիք. Հալպուքի նըսֆը տախի շաֆագ
վագթընտան եըլտըզլար չըգընճա-
յա տէկին մըզրագ թութարագ տու-

22 Թէքրար խալգա Տէտիմ կի. Օլ վագըթտա գավմա խիթապէն՝ Հէր քիմ ուշաղը իլէ կէճէլէյին Երուսաղիմ իչինտէ պէյթութէթ էթսին, թա քի կէճէլէ պիզիմ իչին պէքճիլիք էտիփ կիւնտիւզ իշ իշլէսինլէր՝ տէտիմ։
23 Վէ քէնտիմ իլէ պիրատէրլէրիմ, վէ խըզմէթճիլէրիմ մուհաֆըզլըղըմտա օլան ասքէրլէր, հէր պիրիմիզ եըգանմագ մա'ատա էլպիսէմիզի ասլա չըգարմատըգ։

ՊԱՊ 5

1 Վէ գավմ իլէ զէվճէլէրինին՝ քէնտի պիրատէրլէրի Եէհուտիլէր 'ալէյհինտէ պէօյիւք ֆէրեատը վար իտի,
2 Պա'զըլարը՝ Պիզ օղուլլարըմըզ վէ գըզլարըմըզ իլէ չօգլուգ իզ, վէ եէյիպ պէր հայաթտա օլմագ իչին պուղտայ ալալըմ՝
3 տէտիլէր։ Պա'զըլարը տախի՝ Գըթլըգ սէպէպինտէն պուղտայ ալմագ իչին թարլալարըմըզը պաղլարըմըզը վէ էվլէրիմիզի րէհնէ գօեարըզ՝ տէտիլէր։
4 Վէ պա'զըլար՝ Մէլիքէ վէրկի վէրմէք իչին թարլալարըմըզ վէ պաղլարըմըզ իւզէրինէ ագչէ ալտըգ իսէ տէ,
5 Վէ շիմտի պիզիմ թէնիմիզ պիրատէրլէրիմիզին թէնի վէ էվլատըմըզ անլարըն էվլատը կիպի տիր. վէ իշթէ պիզ օղուլլարըմըզը վէ գըզլարըմըզը գուլ օլմագ իչին վէրիյօրուզ, վէ էլ ան գըզլարըմըզըն պա'զըլարը ճարիյէ օլմուշլար վէ էլիմիզտէ չարէ եօգ տըր. չիւնքի թարլալարըմըզ վէ պաղլարըմըզ ախէրլէրինին էլլէրինտէտիր՝ տէտիլէր։
6 Պէն տախի անլարըն ֆէրեատըմը վէ պու սէօզլէրի իշիթտիյիմտէ զիյատէսիլէ ղազապլանտըմ։
7 Վէ քէնտիմտէ թէֆէքքիւր էթտիքտէն սօնրա շիւրէֆա իլէ զապըթանը թա'զիր էտիփ, անլարա՝ Սիզին հէր պիրինիզ պիրատէրլէրինիզտէն ֆայիզ ֆա'իզ ալըյօրսըզ՝ տէտիմ, վէ անլարըն 'ալէյհինտէ պէօյիւք մէճլիս էթտիմ։
8 Վէ անլարա խիթապէն՝ Պիզ իգթիտարըմըզա կէօրէ թա'իֆէլէրէ սաթըլմըշ օլան Եէհուտի պիրատէրլէրիմիզի ֆիտյէ իլէ ալտըգ իքէն, սիզ պիրատէրլէրինիզի սաթամըզ մը? վէ անլար պիզէ սաթըլաճագլար մը՝ տէտիյիմտէ, անլար ճէվապ պուլամայըպ սիւքիւթ էթտիլէր։
9 Վէ տախի՝ Պու սիզին էթտիյինիզ չէյ էյի տէյիլ տիր. տիւշմէնլէրիմիզ օլան թա'իֆէլէրին հաղարէթլէրի սէպէպինտէն Ալլահըմըզտան խաւֆ էտէրէք եիւրիւմէնիզ
10 էթմէզ մի՞ տէտիմ։ Պէն տախի վէ պիրատէրլէրիմ վէ խըզմէթքեարլարըմ անլարա ագչէ իլէ պուղտայ վէրիյօրուզ. կէլինիզ պօրճլարընը պաղըշ-
11 լայալըմ։ Պուկիւն հէմէն, անլարըն թարլալարընը վէ պաղլարընը վէ զէյթունլըգլարընը վէ էվլէրինի վէ անլարտան ալտըղընըզ օլան ագչէ վէ պուղտայ վէ շէրապ վէ եաղըն եիւզտէ պիրինի անլարա պու կիւն կէրի վէրէսինիզ՝ տէ-
12 տիմ։ Անլար տախի՝ Կէրի վէրիրիզ, անլարտան պիր շէյ մութալապա էթմէյիզ, սէօյլէտիյինի կիպի եափարըզ՝ տէտիլէր։ Օլ վագըթ քեահինլէրի չաղըրըպ՝ անլարա պու իշի իճրա էթմէլէրի իչին
13 եէմին էթտիրտիմ։ Վէ տախի էթէյիմի սիլքէրէք՝ Հէր քիմ քի պու շէյի իճրա էթմէզսէ Ալլահ անը խանէսինտէն վէ իշլէմէսինտէն պէօյլէ սիլքսին. վէ պու սիլքինթի իլէ պօշ օլսուն՝ տէտիմ. Վէ պիւթիւն ճէմա'աթ Ամին տէյիպ ՌԱՊՊԻ համտ էթտիլէր. Գավմ տախի պու շէյի իճրա էթտի։
14 Վէ Եէհուտա տիյարընտա անլարըն վալիսի օլտուղում կիւնտէն իթիպարա'նի Մէլիք Արթահշասթանըն եիրմինճի սէնէսինտէն օթուզ իքինճի սէնէսինէ տէկին, օն իքի սէնէ քէնտիմ վէ պիրատէրլէրիմ վալիլիք էքմէյինի եէմէ-
15 տիք. Լաքին պէնտէն էվվէլ օլան վալիլէր գավմա աղըր օլուպ՝ անլարտան գըրք սիքըլ կիւմիւշտէն մա'ատա, էքմէք իլէ շէրապ ալըրլար իտի. անլարըն խըզմէթքեարլարը տախի գավմա զուլմ էտէրլէր իտի. ֆագաթ պէն Ալլահ գօրգուսունտան տօլայը պէօյլէ էթմէտիմ։
16 Հէմ տէ պու սուրըն իշինէ տէվամ էթտիմ. պիզ թարլա սաթըն ալմատըգ. վէ խըզմէթքեարլարըմըն ճիւմ-

[illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

ԳԼՈՒԽ 6

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

գուզ փէք քիւչիւք օլտուլար, վէ պու իշին Ալլահըմըզ թարաֆընտան իճրա օլունտուղունու անլատըլար.

17 Վէ օլ կիւնլէրտէ Եէհուտանըն չօրպաճըլարընտան Թօպիյայա չօգ մէքթուպ կիտէր վէ Թօպիյանըն տախի անլարա կէլիր իտի.
18 Զիրա օլ տամատ Շէքանիա իպն ի Արահըն տամատը օլուպ վէ օղլու Եօհանան Մէշուլլամ իպն ի Պարաքիանըն գըզընը ալմըշ օլտուղունտան Եէհուտա իչինտէ նիչէլէրի անըն իլէ եէմին էտէրէք իթթիֆագ էթմիշլէր իտի.
19 Թէքրար պէնիմ հուզուրըմտա անըն հասէնաթընը զիքր էտէրլէր իտի. Պէնիմ սէօզլէրիմի անա թէպլիղ էտէրլէր իտի. Վէ Թօպիյա պէնի գօրգութմագ իչին մէքթուպլար կէօնտէրիր իտի.

ՊԱՊ 7

1 Վէ սուր պինա օլունուպ՝ պէն գափու գանատլարընը թագ էթտիւքտէն սօնրա, գափուճըլար իլէ մուղաննիլէր վէ Լէվիլիլէր թա'յին օլունտուգլարընտա,
2 Պիրատէրիմ Հանանիյի իլէ *սէրայըն միւտիրի օլուպ, սատըգ վէ չօգլարըտան զիյատէ Ալլահտան գօրգան Հանանիայը Երուսաղիմ իւզէրինէ նազըր նասպ
3 էյլէտիմ. Վէ անլարա տէտիմ՝ կիւն գըզընճայէ Երուսաղիմին գափուլարը աչըլմասըն, վէ օնլ հազըր տուրուր իքէն՝ գափուլարը գափայըպ սիւրկիւլէրի գօյսունլար. Քէզալիք հէր քէս քէնտի նէօպէթինտէ վէ հէր քէս քէնտի խանէսի գարշըսընտա օլարագ, Երուսաղիմ սաքինլէրինտէն պէքճիլէր թա'յին էյլէյինիզ՝ տէտիմ.
4 Շէհիր իսէ վասի՝ վէ պէօյիւք օլուպ՝ իչինտէ պուլունան խալգ ազ վէ խա-
5 նէլէր պինա օլունմամըշ իտի. Վէ չօրպաճըլար իլէ մէմուրլարը վէ գավմի՝ նէսէպլէրինէ կէօրէ գայտ օլունմագ իչին ճէմ էթմէքլիյիմի Ալլահըմ գալպիմէ իլգա էյլէտի. Վէ իլք տէֆ'ա կէլէնլէրին պիր նէսէպ քիթապընը պուլտում, անտա իշպու տահրիր վէճհի իլէ մուհառրէր օլանը պուլտում.
6 Եսիր կէօթիւրիւլէն՝ Պապիլ մէլիքի Նէպուքատնէսարըն կէօթիւրմիւշ օլտուղու քիմսէլէրտէն օլուպ՝ Վիլայէթտէն չըգան վէ Երուսաղիմ իլէ Եէհուտայա, հէր պիրի քէնտի իւզ շէհրինէ կէլէն
7 էհալի իտիլէր. Զէրուպապէլ վէ Եէշու՝ վէ Նէհէմիա վէ Ազարիա վէ Ռաամիա վէ Նահամանի վէ Մօրտէքայ վէ Պիլշան վէ Միսփէրէթ վէ Պիղվայ վէ Նէհում վէ Պա'անա իլէ կէլէն վէ Իսրայէլ գավմինտան օլան ատէմլէրին ատէտի պու տուր.
8 Պէնի Փար'օշ՝ իքի պին եիւզ եէթմիշ
9 իքի, Պէնի Շէֆաթիա՝ իւչ եիւզ եէթ-
10 միշ իքի, Պէնի Արահ՝ ալթը եիւզ էլլի
11 իքի, Պէնի Փահաթ-Մօապ, Եէշու' իլէ Եօապըն օղուլլարընտան օլարագ,
12 իքի պին սէքիզ եիւզ օն սէքիզ, Պէնի Էյլամ՝ պին իքի եիւզ էլլի տէօրթ,
13 Պէնի Զաթթու՝ սէքիզ եիւզ գըրգ պէշ,
14 Պէնի Զաքքայ՝ եէտի եիւզ ալթմըշ,
15 Պէնի Պիննույ՝ ալթը եիւզ գըրգ սէքիզ,
16 Պէնի Պէպայ՝ ալթը եիւզ եիրմի սէքիզ,
17 Պէնի Ազկատ՝ իքի պին իւչ եիւզ եիր-
18 մի իքի, Պէնի Ատօնիգամ՝ ալթը եիւզ
19 ալթմըշ եէտի, Պէնի Պիղվայ՝ իքի պին
20 ալթմըշ եէտի, Պէնի Ատին՝ ալթը եիւզ
21 էլլի պէշ, Պէնի Աթէր, Հիզգիյատան
22 օլարագ, տօգսան սէքիզ, Պէնի Հա-
23 շում՝ իւչ եիւզ եիրմի սէքիզ, Պէնի
24 Պէսայ՝ իւչ եիւզ եիրմի տէօրթ, Պէնի
25 Հարիֆ եիւզ օն իքի, Պէնի Կապա'օն
26 տօգսան պէշ, Էհալի ի Պէյթլէհէմ
27 Նէթօֆա՝ եիւզ սէքսէն սէքիզ, Էհալի ի Անաթօթ՝ եիւզ եիրմի սէքիզ,
28 Էհալի ի Պէյթ ի Ազմավէթ՝ գըրգ իքի,
29 Էհալի ի Գըրիաթ-Եա'արիմ վէ Քէֆիրա
30 վէ Պէէրօթ՝ եէտի եիւզ գըրգ իւչ, Էհալի ի Ռամա վէ Կէպա՝ ալթը եիւզ
31 եիրմի պիր, Էհալի ի Միքմաս՝ եիւզ
32 եիրմի իքի, Էհալի ի Պէյթէլ վէ Այ՝
33 եիւզ եիրմի իւչ, Էհալի ի Նէպօ ի Ա-
34 խէր՝ էլլի իքի, Պէնի Էյլամ ի Ախէր՝
35 պին իքի եիւզ էլլի տէօրթ, Պէնի Հա-
36 րիմ՝ իւչ եիւզ եիրմի, Պէնի Երիխա՝

---

*Եօխսա՝ գալէնին

37 իւչ եիւզ գըրգ պէշ. Պէնի Լօտ վէ Հատիտ
վէ Օնօ՝ եէտի եիւզ եիրմի պիր,
38 Պէնի Սէնաա՝ իւչ պին տօգուզ եիւզ
օթուզ իտի.
39 Վէ քեահինլէր՝ Եէշուա՛ խանէտանընտան
օլարագ պէնի Եէտաեա տօգուզ
40 եիւզ եէթմիշ իւչ, Պէնի Իմմէր պին
41 էլլի իքի, Պէնի Փաշխուր պին իքի եիւզ
42 գըրգ եէտի, Պէնի Հարիմ՝ պին օն եէտի
իտի.
43 Լեւիլէր, պէնի Հօտավիատան օլարագ,
պէնի Եէշուա՛ վէ Գատմիէլ՝
եէթմիշ տէօրթ իտի.
44 Մուղաննիլէր՝ պէնի Ասաֆ օլարագ՝
45 եիւզ գըրգ սէքիզ իտի. Գաբուճըլար՝
պէնի Շալլում, պէնի Աթէր, պէնի
Թալմօն, պէնի Ագգուպ, պէնի Հաթիթա,
պէնի Շօպայ՝ եիւզ օթուզ սէքիզ իտի.
46 Նէթինիմ՝ պէնի Զիհա, պէնի Հա-
47 սուֆա, պէնի Թապպաօթ, Պէնի Գէյ-
48 րօս, պէնի Սիա, պէնի Փատօն, Պէնի
Լէպանա, պէնի Հագապա, պէնի Սալ-
49 մայ, Պէնի Հանան, պէնի Գիտտէլ, պէ-
50 նի Գահար, Պէնի Րէայա, պէնի Րէծին,
51 պէնի Նէգօտա, Պէնի Գազզամ, պէնի
52 Ուզզա, պէնի Փասէահ, Պէնի Պէսայ,
պէնի Մէ'ունիմ, պէնի Նէֆիշէսիմ,
53 Պէնի Պագպուգ, պէնի Հագուֆա, պէ-
54 նի Հարհուր, Պէնի Պացլիթ, պէնի Մէ-
55 հիտա, պէնի Հարշա, Պէնի Պարգօս,
56 պէնի Սիսէրա, պէնի Թամահ, Պէնի Նէ-
ծիահ, պէնի Հաթիֆա իտի.
57 Պէնի 'ապտի Սիւլէյմանըն, պէնի Սօ-
թայ, պէնի Սօֆէրէթ, պէնի Փէրիտա,
58 Պէնի Եաալա, պէնի Տարգօն, պէնի Գիտ-
59 տէլ, Պէնի Շէֆաթիա, պէնի Հաթթիլ,
պէնի Փօքէրէթ-Ծէպայիմ, պէնի
60 Ամօն իտի. Պիւթիւն Նէթինիմ իլէ
պէնի 'ապտի Սիւլէյման իւչ եիւզ
տօգսան իքի իտի.
61 Վէ Թէլմէլահ վէ Թէլհարշա վէ Քէ-
րուպ վէ Ատտօն վէ Իմմէրտէն չըգըպ
աթա խանէտանլարընը վէ նէսիլլէրինի,
եա'նի Իսրայէլտէն օլտուգլարընը կէօս-
թէրէմէյէն մէզքիւր քիմսէլէր օլանլար պուն-
62 լար իտի. Պէնի Տէլայա, պէնի Թօպի-
եա, պէնի Նէգօտա ալթը եիւզ գըրգ
63 իքի իտի. Վէ քեահինլէրտէն պէնի
Հապայա, պէնի Գօս, պէնի Պարզի-
լայ, քի Կիլ'ատլը Պարզիլլայըն գըզ-
լարընտան պիրինի թէզէվվիւճ էթմիշ վէ
անլարըն իսմիլէ մէսմա օլմուշ իտի.
64 Պունլար քէնտի նէսէպ գայտլարը-
նը խանէտանլարընտա գայտ օլունմուշ
արատըլար, արատըգլարը իսէ տէ, պու-
լունամատը. Վէ պունա պինաէն 'ատա-
լէթսիզ գեահինլիքտէն չըգարըլ-
65 տըլար. Վէ Թիրշաթա անլարա
Ուրիմ վէ Թումմիմ իլէ պիր քեահին
գալգընճայա տէքին 'աքտէս արզագ-
լարտան եէմէմէլէրինի էմր էթթի.
66 Պիւթիւն ճէմա'աթ գըրգ իքի պին
իւչ եիւզ ալթմըշ քիշիտէն 'իպարէթ
67 իտի, վէ անլարըն գուլ վէ ճարիյէլէ-
րի եէտի պին իւչ եիւզ օթուզ եէտի նէ-
ֆէր իտի. Վէ անլարըն իքի եիւզ
գըրգ պէշ մուղաննի վէ մուղաննիյէ-
68 լէրի վար իտի. Աթլարը եէտի եիւզ օ-
թուզ ալթը վէ գաթըրլարը իքի եիւզ
69 գըրգ պէշ, Վէ տէվէլէրի տէօրթ եիւզ
օթուզ պէշ վէ մէրքէպլէրի ալթը պին
եէտի եիւզ եիրմի իտի.
70 Վէ խանէտան րէ'իսլէրինին պա'-
զըլարը իշ իչիւն 'աթիյէ վէրտիլէր. Թիր-
շաթա խազինէյէ պին տիրհէմ ալթուն,
էլլի քեասէ վէ պէշ եիւզ օթուզ քեահին
71 գաֆթանը վէրտի. Վէ խանէտան րէ-
իսլէրինտէն պա'զըլարը իշ խազինէ-
սինէ եիրմի պին տիրհէմ ալթուն վէ ի-
քի պին իքի եիւզ մինա կիւմիւշ վէրտի-
72 լէր. Վէ գավմին պագիյէսինին վէր-
տիքլէրի եիրմի պին տիրհէմ ալթուն վէ
իքի պին մինա կիւմիւշ վէ ալթմըշ եէտի
73 քեահին գաֆթանը իտի. Պէօյլէճէ քեա-
հինլէր վէ Լեւիլիլէր վէ գափուճըլար վէ
մուղաննիլէր վէ գավմտան օլանլար վէ
Նէթինիմ վէ պիւթիւն Իսրայէլ՝ շէ-
հիրլէրինտէ օթուրտուլար. Վէ եէտինճի
այ կէլտիքտէ պէնի Իսրայէլ քէնտի
շէհիրլէրինտէ պուլունուրլարտը.

ՊԱՊ 8

1 Վէ գավմին քեաֆֆէսի շախսը վա-

պիր կիպի Սու գափուսը էօնիւնտէ վագը՝ մէյտանտա թէճէմմիւ՝ էտիպ՝ ՌԱՊՊԸՆ Իսրայէլէ էմր էյլէտիյի Մուսանըն Թէվրաթ քիթապընը կէթիրմէսի իչիւն
2 քեաթիպ Էզրայա սէօյլէտիլէր։ Վէ քեահին Էզրա Եէտինճի այըն պիրինճի կիւնիւնտէ ճէմա՝աթըն րիճալ վէ նիսաը իլէ տինլէյիպ անլամաղա մուգթէտիր օլանլարըն ճիւմլէսի հուզուրը-
3 նա Թէվրաթը կէթիրտի։ Վէ Սու գափուսը էօնիւնտէ վագը՝ մէյտանտա սապահտան էօյլէյէ գատար րիճալ իլէ նիսանըն վէ անլամաղա մուգթէտիր օլանլարըն հուզուրլարընտա անտան գըրաաթ էյլէտի. պիւթիւն գավմ տախի Թէվրաթ քիթապընը տինլէմէքտէ ի-
4 տիլէր։ Վէ քեաթիպ Էզրա մախսուսէն պու իշ իչիւն եափըլմըշ օլտուղլարը աղաճ մինպէրին իւզէրինտէ տուրտու, վէ Մաթթիթիա վէ Շէմա՝ վէ Անայա վէ Ուրիյա վէ Հիլգիյա վէ Մա՝ասէյա օնըն սաղընտա, վէ Փէտայա վէ Միշայէլ վէ Մալքիյա վէ Հաշում վէ Հաշպատանա վէ Զաքարիա վէ Մէշուլլամ
5 անըն սօլընտա տուրուրլար։ Վէ Էզրա ճէմի՝ ի գավմըն եուգարը եէրտէ տուրմաղլէ պիւթիւն գավմըն կէօզլէրի էօնիւնտէ քիթապը աչտը. վէ անը աչտըղը կիպի քեաֆֆէ ի գավմ այաղա
6 տուրտու. Վէ Էզրա Ալլահը ՚ազիմ օլան Եէհօվայա համտ ու սէնա էթտիյինտէ պիւթիւն գավմ էլլէրինի գալտըրարագ՝ Ամին, Ամին տէտիլէր. վէ պաշլարընը էյիպ եիւզիւ գօյուն օլա-
7 րագ ՌԱՊՊԱ սէճտէ էթտիլէր։ Վէ Եէշու՝ վէ Պանի վէ Շէրէպիա վէ Եամին վէ Ագգուպ վէ Շապպէթայ վէ Հօտիյա վէ Մա՝ասէյա վէ Գէլիթա վէ Ազարիա վէ Եօզապատ վէ Հանան վէ Փէլայա վէ Ղավիլիլէր շէրի՝աթը գավմա անլատըրլար իտի. գավմ տախի
8 եէրլէրինտէ այագտա տուրուրլար։ Վէ քիթապտան՝ եա՝նի Ալլահըն Թէվրաթընտան վազըհէն օգույուպ՝ մա՝նասընը վէրէրէք օգուտուգլարընը պէյան էթտիլէր.

9 Վէ Նէհէմիա՝ (օ Թիրշաթա տըր) վէ քեահին վէ քեաթիպ օլան Էզրա վէ գավմա թա՝լիմ էտէն Ղավիլիլէր ճէմի՝ ի գավմա խիթապէն՝ Պու կիւն Ալլահընըզ ՌԱՊՊԸՆ մուգատտէս տըր, մաթէմ էթմէյինիզ վէ աղլամայընըզ՝ տէտիլէր. զիրա պիւթիւն գավմ Թէվրաթըն քէլիմաթլարընը իշիթտիքլէրինտէ աղլայըր-
10 լար։ Վէ անլէրէ՝ Կիտիթինիզ՝ եաղլը շէյլէր եէյինիզ, վէ թաթլը շէյլէր իչինիզ, վէ հիչ թէտարիքի օլմայանլարա հիսսէլէր կէօնտէրինիզ, չիւնքի պու կիւն ռապպըմըզըն մուգատտէս տիր, մահզուն օլմայընըզ. զիրա ՌԱՊՊՏԱ պուլտուղունուզ մէսէրրէթ սիզին գուվ-
11 վէթինիզ տիր՝ տէտի։ Պէօյլէճէ Ղավիլիլէր՝ Սիւքիւթ էտինիզ, զիրա պու կիւն մուգատտէս տիր. մահզուն օլմայընըզ՝ տէյէրէք, գավմըն քեաֆֆէսինի տի-
12 քիւթ էթտիրտիլէր։ Ըվ գէմին պիւթիւն գավմ եէյիփ իչմէյէ վէ հիսսէլէր կէօնտէրմէյէ վէ պէօյիւք պիր շէնլիք էթմէյէ կիթտիլէր. զիրա պիլտիրիլէն պէյան օլունան քէլիմաթը անլատըլար։
13 Վէ իքինճի կիւնտէ պիւթիւն գավմըն խանէտան պէյլէրի իլէ քեահինլէր վէ Ղավիլիլէր՝ Թէվրաթըն քէլիմաթընը անլամագ իչիւն քեաթիպ Էզրանըն եանընտա թէճէմմիւ՝ էթտիլէր։
14 Վէ անլէր՝ Պէնի Իսրայէլ Եէտինճի այըն պայրամընտա խայմէլէրտէ իգա-
15 մէթ էթսինլէր, վէ մուհարրէր օլտուղը իւզրէ խայմէլէր եափմագ իչիւն՝ տաղա չըգըպ զէյթուն աղաճը տալլարը վէ եապան աղաճը տալլարը վէ մէրսին աղաճը տալլարը վէ խուրմա աղաճը տալլարը վէ սըգ եափրագլը աղաճլարը կէթիրինիզ՝ տէյէրէք պիւթիւն շէհիրլէրինտէ վէ Եէրուսաղէմտէ իլան էթսինլէր՝ տէյի Մուսանըն վասըթասըյլէ ՌԱՊՊԸՆ էմր էյլէտիյինի Թէվրաթ
16 իչինտէ մուհարրէր պուլտուլար։ Գավմ տախի չըգըպ անլէրի կէթիրտիլէր, վէ հէր քէս քէնտի խանէսինին տամընտա վէ հավլըլարընտա վէ պէյթ-Ուլլահըն հավլըլարընտա վէ Սու գափուսու մէյտանընտա, վէ Էֆրայիմ գափուսու մէյտանընտա քէնտիլէրինէ խայմէլէր եափ-

17 տըլար. Վէ եսարէթտէն 'ավտէթ էտէնլէրին ճիւմլէսի ճէմա'աթը խայմէլէր եափըփ խայմէլէր ալթընտա օթուրտուլար. զիրա Եէշու' իպնի Նունուն կիւնլէրինտէն օ կիւնէ տէկին պէնի Իսրայէլ պէօյլէ իճրա էթմէմիշլէր իտի. Վէ պիւյիւքճէ 'ազիմ մէսէրրէթ 18 օլտու. Վէ իլք կիւնտէն սօն կիւնէ գատար հէր կիւն Ալլահըն Թէվրաթ քիթապընտան օգուտու. Վէ եէտի կիւն պայրամ էթտիլէր, վէ սէքիզինճի կիւնտէ գա'իտէյէ կէօրէ մուգատտէս ճէմ'իյէթ օլտու.

ԲԱԲ 9

1 Վէ իշպու այըն իյիրմի տէօրտիւնճիւ կիւնիւնտէ պէնի Իսրայէլ իւզէրլէրինտէ թօփրագ վէ չուլ օլտուղու հալտէ օրուճլը պուլունարագ թէճէմմիւ' էթ- 2 տիլէր. Վէ Իսրայէլ նէսլի էճնէպիլէրին ճիւմլէսինտէն այըրըլըպ, այաղա գալգարագ կիւնահլարընը վէ էճտատլարընըն 3 գապահաթլարընը իգրար էթտիլէր. Վէ եէրլէրինտէ այագտա տուրարագ՝ կիւնիւն տէօրտտէ պիրի միւտտէթ քէնտիլէրին Ալլահը օլան ՌԱԲԲ'ըն Թէվրաթընտան օգուտուլար, վէ տիյէր պիր րուպ'ընտա քէնտիլէրինին Ալլահը օլան ՌԱԲԲԱ իգրար վէ 'իպատէթ էթտիլէր.

4 Վէ Լէվիլէրտէն Եէշու' վէ Բանի վէ Գատմիէլ վէ Շէպանիա վէ Բուննի վէ Շէրէպիա վէ Բանի վէ Քէնանի մինպէր իւզէրինտէ տուրուպ՝ իլահլարը օլան ՌԱԲԲԱ պիւյիւք աւազլէ տու'ա էթ- 5 տիլէր. Վէ Լէվիլէր Եէշու' վէ Գատմիէլ վէ Բանի վէ Հաշապնիա վէ Շէրէպիա վէ Հօտիա վէ Շէպանիա վէ Փէթահիա տէտիլէր քի՝ Գալգընըզ, Ալլահընըզ ՌԱԲԲԱ մին էլ էզէլ իլ էլ էպէտ համտ ու սէնա էյլէյինիզ. Վէ իսմի ճէլիլին միւպարէք, վէ քաֆֆէ ի համտ ու 6 թէսպիհտէն միւթա'ալ օլսուն. Սէն, եալընըզ սէն Եէհովա սըն. սէմա վէ սէմա իւ սէմավաթ իլէ քաֆֆէ ի ճիւնուտընը վէ զէմին իլէ անտա պուլունանըն ճիւմլէսինի վէ տէրիալար իլէ անլէրտէ օլանլարըն քաֆֆէսինի խալգ էթտին, վէ ճիւմլէսինի հըֆզ էտէն սէն սին. վէ ճիւնուտ ի սէմավիյէ սանա 7 սէճտէ էտէրլէր. Վէ Աւրամը սէչիպ խասս էյլէյէն, անը Քիլտանիլէրին Ուր շէհրինտէն չըգարըպ՝ անա Իպրահիմ իս- 8 մինի վէրէն ՌԱԲԲ Ալլահ սէն սին. Վէ անըն գալպինի հուզուրընտա սատըգ պուլուպ, Քէն'անի վէ Հիթթի վէ Ամօրի վէ Փէրիզզի վէ Եէպուսի վէ Կըրկաշիլէրին տիյարլարընը անըն նէսլինէ վէրէճէկ իւզրէ անընլէ 'ահտ ու 'ահտ էյլէտին վէ քէլամընը իճրա էթտին, զիրա սէն 'ատիլսին.

9 Վէ Միսըրտա էճտատըմըզըն մէշագգաթլարընը կէօրտիւն՝ Բահրը Ահմէրտէ 10 ֆէրեատլէրինի իշիթտին. Վէ Ֆիր'ավնէ ճէմի'ի պէնտէկեանը վէ տիյարընըն պիլ ճիւմլէ էհալիսի իւզէրինէ 'ալամէթլէր վէ միւ'ճիզէլէր կէօսթէրտին. զիրա 'ալէյհլէրինէ մաղրուրանէ հարէքէթ էթտիքլէրինի պիլիրտին, վէ պու կիւնտէ օլտուղու կիպի քէնտինէ նամ գա- 11 զանտըն. Վէ էօնլէրինտէ տէնիզի շաքք էթտին, անլէր տահի տէնիզին օրթասընտան գուրու եէրտէն կէչտիլէր. վէ ճանլարընը թա'գիպ էտէնլէրի տէրին սուլարա թաշ ատըլըր կիպի իլգա 12 գըլտըն. Վէ անլէրի կիւնտիւզին պուլուտ սիւթունըյլէ, Վէ կէճէլէյին կիտէճէքլէրի եօլու թէնվիր էթմէք իչին աթէշ 'ամուտըյլէ տէլալէթ էյլէտին.

13 Վէ սէն Թուր ի Սինայէ նազիլ օլուպ, անլէրլէ սէմատան միւքալէմէ էյլէտին, վէ անլէրէ ահքեամ ը միւսթագիմէ վէ շէրայի' ի հագգիյէ վէ գավանինի վէ էվամիր ի հասանէ վէր- 14 տին. Վէ անլէրէ սէպթ ի մուգատտէսինի պիլտիրտին, գուլուն Մուսա վասըթասըյլէ էվամիր վէ գավանինի վէ 15 շէրի'աթը պույուրտուն. Վէ աճըգտըգլարընտա անլէրէ սէմատան էքմէք իթա էտիպ, սու սուսատըգլարընտա գայատան սու իխրաճ էթտին, վէ անլէրէ վէրմէքլիյի եէմին իլէ վա'տ էյլէտիյին տիյարը թէվէրրիւս էթմէք իւզրէ կիթմէլէրի իչիւն էմր էյլէտին.

16 Լաքին անլէր վէ էճտատըմըզ մաղ-
րուրանէ հարէքէթ էտիպ՝ պօյունլա-
րընը սէրթլէշտիրտիլէր. սէնին էվամիրի-
17 նի տինլէմէտիլէր. Վէ տինլէմէքտէն
իպա էտիպ՝ արալարընտա իճրա էյլէ-
տիյին մու՚ճիզէլէրի թէզքիր էթ-
մէտիլէր. անճագ պօյունլարընը սէրթ-
լէշտիրիպ՝ իսեանլարընտա էսարէթլէ-
րինէ ՚ավտէթ իչիւն պիր րէ՚իս նասպ
էթտիլէր. ամմա սէն ղաֆուր վէ րա՚ուֆ
ու րահիմ վէ սապուր վէ ՚ինայէթի քէ-
սիր պիր Իլահ օլտուղընտան անլէրի թէրք
18 էթմէտին. Վէ քէնտիլէրինէ տէօքմէ
պուզաղը եափըպ՝ Սէնի Մըսըրտան չը-
գարան իլահըն պու տուր՝ տէյէրէք եինէ
զիյատէսիյլէ թահգիր էթտիքլէրինտէ
19 պիլէ, Սէն մէրահիմ ի քէսիրէն իլէ ան-
լէրի պէրրիյէտէ թէրք էթմէտին. վէ
կիւնտիւզ եօլտա անլէրէ տէլալէթ է-
տէն պուլութ ՚ամուտը, վէ կէճէլէյին
կիտէճէքլէրի եօլը թէնվիր էտէն աթէշ
20 ՚ամուտը անլէրտէն այրըլմատը. Վէ
անլէրին թա՚լիմի իչիւն Րուհը քէրի-
մինի իհսան էթտին, վէ աղըզլարընտան
սէնին մէննինի տիրիղ էթմէյէրէք՝ սու-
սազլըգլարընտա անլէրէ սու վէրտին.
21 Վէ պէրրիյէտէ գըրգ սէնէ անլէրի
պէսլէտին. պիր շէյէ միւհթաճ օլմայըպ՝
էլպիսէլէրի էսքիմէտի վէ այագլարը
22 գաբարմատը. Վէ անլէրէ մէմալիք ի-
լէ ագվամ վէրիպ հուտուտլարընը
թագսիմ էյլէտին. անլէր տախի Սիհօն
տիյարընը եա՛նի Հէշպօն մէլիքինին տի-
յարընը վէ Պաշան մէլիքի ՚Օկի տիյա-
23 րընը թէմէլլիւք էթտիլէր. Էվլատլա-
րընը տախի սէմավաթըն եըլտըզլարը
կիպի թէքսիր էթտին, վէ կիտիպ ա-
նը թէմէլլիւք էթմէլէրի իչիւն էճ-
տատլարընա վա՚տ էյլէտիյին տիյարա
24 անլէրի կէթիրտին. Վէ էվլատլար կի-
րիպ օլ տիյարը թէմէլլիւք էթտիլէր.
սէն տախի անլէրին էօնիւնտէն տիյա-
րըն էհալիսի օլան Քէն՚անիլէրի թէզլիլ
էտիպ, իսթէտիքլէրի վէճհիլէ անլէրէ
եափմագ իչիւն, անլէր իլէ մէլիքլէրի-
նի վէ տիյարըն էհալիսինի էլլէրինէ
25 թէսլիմ էյլէտին. Անլէր տախի միւս-
թահքէմ շէհիրլէր վէ միւնպիթ պիր
տիյար զապթ իլէ քէսրէթ իւզրէ հէր
կիւնէ նի՚մէթ իլէ տոլու խանէլէրի վէ
գազըլմըշ գույուլար վէ պաղլարը վէ
զէյթունլըգլար վէ մէյվէտար աղաճլա-
րը թէմէլլիւք էթտիլէր. վէ եէյիպ տօյ-
տուլար վէ սէմիզլէնտիլէր վէ սէնին
քէսրէթլի իհսանըն իլէ միւթէլէզզիզ
օլտուլար.
26 Լաքին անլէր ասիքէշ վէ սանա ՚ա-
սի օլուպ շէրի՚աթընը արգալարընա ա-
թարագ, անլէրի սանա րուճու՚ էթ-
տիրմէք իչիւն շէհատէթ էտէն փէյղամ-
պէրլէրինի գաթլ էտիպ՝ էնէ զիյատէ-
27 սիյլէ թահգիր էթտիլէր. Սէն տախի
անլէրի տիւշմէնլէրինին էլլէրինէ թէս-
լիմ էթմէքլէ, պունլար անլէրի թազ-
եիգ էթտիլէր. վէ հին ի մուզայագա-
լարընտա սանա ֆէրեատ էթտիքլէրին-
տէ, սէն սէմատան իսթիմա՚ էտիպ մէ-
րահիմ ի քէսիրէնէ կէօրէ անլէրէ խը-
լասքեարլար իհսան էթտին. պունլար
տախի անլէրի տիւշմէնլէրինին էլլէրին-
28 տէն խալաս էյլէտիլէր. Լաքին անլէր
իսթիրահաթ էտինճէ՝ եինէ ՚ինատինտէ
քէօթիւ օլանը իշլէտիլէր. սէն տախի
անլէրի տիւշմէնլէրինին էլինէ պըրագ-
տըն. վէ պունլար անլէրէ մուսալլաթ
օլտուլար. վէ եինէ սանա ֆէրեատ էյ-
լէտիքլէրինտէ, սէն անլէրի սէմատան
իսթիմա՚ էտիպ, մէրահիմինէ կէօրէ ան-
29 լէրի տէֆ՚աթլէ խալաս էյլէտին. Վէ ան-
լէրի շէրի՚աթընա րուճու՚ էթտիրմէք
իչիւն անլէրէ շէհատէթ էթտին իսէ տէ,
անլէր մաղրուր օլուպ էվամիրինէ ի-
թա՚աթ էթմէտիլէր, անճագ ահքեա-
մընա գարշը կիւնահ իշլէտիլէր, (անլէ-
րի իճրա էտէն ատէմ անլէր իլէ եա-
շայաճագ տըր,) վէ օմուզլարընը իթա-
՚աթա էյմէյէրէք՝ անճագ պօյունլարը-
նը սէրթլէշտիրիպ միւթի՚ օլմատըլար.
30 Վէ նիչէ սէնէլէր անլէրէ թէ՚էննի է-
տիպ՝ Րուհըն վասըթասըյլէ փէյղամ-
պէրլէրին եէտիյլէ անլէրէ շէհատէթ
էթտին իսէ տէ, եինէ գուլագ վէրմէ-
տիլէր. պու էճլէտէն անլէրի տիյարլա-
րըն էհալիլէրինին էլլէրինէ թէսլիմ էյ-

31 լէտիլէր։ Ֆագաթ մէրհամէթինին քէսրէթինին
իգթիզասընճա անլէրի պիւսպիւթիւն հէլաք
վէ թէրք էթմէտին. զիրա սէն րաուֆ
վէ րահիմ Ալլահ սըն։

32 Վէ շիմտի՝ էյ՝ Ալլահըմըզ, պիւյիւք վէ գա-
տիր վէ հէյպէթլի վէ ահտը հաֆըզ ու
ինայէթ սահիպի Ալլահըմըզ, Ասուր
քրալլարընըն էյյամընտան պու կիւնէ գա-
տար միւլուք վէ ումէրա վէ քիւհէնէ
վէ փէյղամպէրլէրէ վէ փէտէրլէրիմիզէ
իլէ գավմինին ճէմիսինէ
խասալէթ էտէն մէշագգաթ սէնին հու-
33 զուրընտա ազ կէօրիւնմէսին։ Վէ սէն
պաշըմըզա կէլէն խատիսէթ էսնասընտա քեաֆ-
ֆէսինտէ ատիլ սին. զիրա սէն
հագգ իլէ էթտին, ամմա պիզ
34 քէօթիւլիւք էթտիք. Միւլուքիւմիւզ վէ ումէ-
րամըզ վէ քիւհէնէմիզ վէ փէտէրլէրիմիզ տա-
խի շէրիաթընը իճրա էթմէտիլէր, էվա-
միրինի վէ անլէրէ էթտիյին շէհատէթ-
35 լէրինի տինլէմէտիլէր. Վէ անլար հիւ-
քիւմէթլէրինտէ, անլէրէ իհսան էթ-
տիյին պիւյիւք լիւթֆիւնտէ վէ վէր-
տիյին վասի՝ վէ մունպիթ թօփրագտա սա-
նա խըտմէթ էթմէտիլէր ամէլի ֆասի-
36 տէլէրինտէն տէօնմէտիլէր. իշթէ
պիզ պու կիւն գուլլար իզ. Վէ էճտատ-
լարըմըզա մէյվէսինի վէ խայրաթընը եէմէլէրի ի-
չիւն էճտատըմըզա վէրտիյին թօփրագտա
37 իշթէ գուլլար իզ. Վէ նիմէթլէրինին չօգ-
տան ասըլը իւզէրիմիզէ նասպ էյլէ-
տիյին միւլուքլէրէ կիւնահլարըմըզ սէպէ-
պիյլէ կէթիրիր. Վէ անլէր ճէսէտլէրիմիզ վէ
հայվանաթըմըզ իւզէրինէ խահիշլէ-
րի կիպի թէսալլութ էտէրլէր. պիզ տա-
38 խի պէօյիւք սըգընթըտա յըզ. Վէ
պունուն ճիւմլէսինտէն տօլայը գավի-
յէն ահտ էտիփ թահրիր էտէրիզ. վէ
ումէրամըզ Լէվիլիլէր վէ քեահինլէ-
րիմիզ անը թէմհիր էտէրլէր։

ԲԱԲ 10

1 Վէ թէմհիր էտէնլէր՝ Թիրշաթա Նէ-
հէմիա իպնի Հաքալիա, վէ Սիտգիա,
2 Սէրայիա, Ազարիա, Երեմիա, (3) Փաշ-
4 հուր, Ամարիա, Մալքիա, Հաթթուշ,
5 Շէպանիա, Մալլուք, Հարիմ, Մէրէ-
6 մօթ, Օպատիա, Տանիէլ, Կինէթօն,
7 Պարուք, Մէշուլլամ, Ապիա, Մի-
8 յամին, Մաազիա, Պիլկայ, Շէմա-
9 յիա (պունլար քեահինլէր իտի)։ Վէ Լէ-
վիլէր՝ Եէշուա իպնի Ազանիա, Պիննույ
իպնի Հէնատատ, վէ Գատմիէլ,
10 վէ անլարըն գարտաշլարը Շէպանիա, Հօտի-
11 յա, Քէլիթա, Փէլայա, Հանան, Միքա,
12 Ռէհօպ, Հաշապիա, Զաքքուր, Շէրէ-
13 պիա, Շէպանիա, Հօտիա, Պանի, Պէնինու.
14 Գավմին պէյլէրի՝ Փարօշ, Փահաթ-
15 մօապ, Էլամ, Զաթթու, Պանի,
16 Պուննի, Ազկատ, Պէպայ, Ատոնիա,
17 Պիկվայ, Ատին, Աթէր, Հիզքիա,
18 Ազզուր, Հօտիա, Հաշում, Պէցայ,
19 Հարիֆ, Անաթօթ, Նէպայ, (20) Մակ-
21 փիաշ, Մէշուլլամ, Հէզիր, Մէշէզա-
22 պէլ, Սատուգ, Եատտուա, Փէլաթիա,
23 Հանան, Անայա, Հօշէա, Հանանիա,
24 Հաշշուպ, Հալլօհէշ, Փիլհա, Շօպէգ,
25 Րէհում, Հաշապնա, Մաասէիա,
26 Ախիա, Հանան, Անան, (27) Մալլուք,
Հարիմ, Պաանա իտի։

28 Վէ գավմին պագիյյէսի՝ քեահինլէր
վէ Լավիլիլէր վէ գափուճըլար վէ մու-
ղաննիլէր վէ Նաթինիմ վէ շէրիա-
թիւլլահ իչիւն օլ եէրլէրին գավիմլէ-
րինտէն այրըլանլարըն քեաֆֆէսի վէ
զէվճէլէրի օղուլլարը վէ գըզլա-
րը՝ պիլէն վէ ֆէհմ էտէն ճիւմլէ-
29 սի, Ալլահըն գուլու Մուսա վա-
սըթասըյլէ վէրիլէն շէրիաթ Ալլահըն
իճրա էթմէք իչիւն, Րապպըմըզ օլան Եէհօ-
վանըն ճիւմլէ էվամիր վէ ա-
հքեամընը վէ գանունլարընը հըֆզ ու իճ-
րա էթմէք իչիւն, գարտաշլարընա պի-
րիլէն օլան պիւյիւկլէրիյլէ միւթ-
թէֆիգ օլարագ, լանէթ իլէ եէմին
30 էթտիլէր. Վէ գըզլարըմըզը այյարըն
էհալիսինէ վէրմէյէլիմ, անլարըն գըզ-
լարընը օղուլլարըմըզա ալմայալըմ տիյէ,
31 Վէ այյարըն էհալիսի Սէպթ կիւնինտէ
սաթմագ իչիւն էշեա եախօտ հէր նէվ՛
մէ զախիրէ կէթիրիրլէրիսէ, Սէպթ-
տէ եախօտ մուգատտէս կիւնտէ ան-
լարտան սաթըն ալմայալըմ վէ եէտինճի

ճինի վէ հէր տէյնին թալէպ օլունմասընը թէրք էթմէյի իչին թէ'ահհիւտ
32 էյլէտիք։ Վէ Ալլահըմըզըն պէյթինին խըզմէթի իչին, հանի հուզուր էքմէյի վէ տա'իմի էքմէք թագտիմէսի վէ տա'իմի մուհրագա վէ Սէպթ'լէր իլէ պայրամլար վէ մու'այյէն պայրամլար վէ մուգատտէս շէյլէր վէ Իսրայէլէ քէֆարէթ օլմագ իչին օլան կիւնահ գուրպանլարը վէ Ալլահըմըզըն պէյթի-
33 նին պիւթիւն իշի իչին, Սէնէվի պիրէր սըքլի միգտար վէրմէյէ իչին
34 քէնտիմիզէ գանուն գօյտուգ։ Վէ շէրի'աթտա մուհառրէր օլտուղու իւզրէ Ալլահըմըզ ՌԱԲԲԸՆ մէզպահը իւզէրինտէ եագմագ իչին օտուն թագտիմէսինին սէնէ պէ սէնէ մու'այյէն վագիթլէրտէ, խանէտանլարըմըզա կէօրէ Ալլահըմըզըն պէյթինէ կէթիրիլմէսի խուսուսընտա քահինլէր իլէ Լավիլէրէ վէ գավմա գուր'ա աթտըգ։
35 վէ թօփրաղըմըզըն թուրֆանտալարընը վէ ծիւմլէ աղաճլարըն մէյվէսինին թուրֆանտալարընը սէնէ պէ սէնէ
36 պէյթ իւ ՌԱԲԲԱ կէթիրմէյէ, Վէ շէրի'աթտա մուհառրէր օլտուղու իւզրէ օղուլլարըմըզըն վէ հայվանլարըմըզըն իլք տօղմուշլարընը վէ սըղըրլար իլէ գօյունլարըմըզըն իլք տօղմուշլարընը Ալլահըմըզըն պէյթինէ, Ալլահըմըզըն պէյթինտէ խըզմէթ էտէն քահինլէրէ կէթիր-
37 մէյէ, վէ խամուրլարըմըզըն թուրֆանտասընը վէ թագտիմէլէրիմիզի՝ հանի հէր նէվ' աղաճըն մէյվէսինի, վէ շէրապ վէ եաղը քահինլէրէ՝ Ալլահըմըզըն պէյթինին օտալարընա, վէ Լավիլէրին՝ պու ծիւմլէ զիրա'աթ շէհիրլէրիմիզին 'ուշրլէրինի ալմալարը իչին թօփրաղըմըզըն 'ուշրունու Լավիլէրէ կէթիրմէյէ թէ'ահհիւտ
38 էյլէտիք։ Վէ պէնի Հարունտան օլան քահին՝ Լավիլէրին 'ուշրունալտըգլարընտա Լավիլէր իլէ հէմրահ օլաճագ, վէ Լավիլէր 'ուշրուն 'ուշրունու Ալլահըմըզըն պէյթինէ խազինէ օտալարընա
39 կէթիրէճէկլէր։ Զիրա պէնի Իսրայէլ վէ պէնի Լավի պուղտայ վէ շէրապ վէ եաղ թագտիմէսինի մագտիսին օտալարը վէ խըզմէթ էտէն քահինլէր վէ գափուճըլար իլէ մուղաննիլէրին պուլունտուգլարը օտալարա կէթիրէճէկլէր։ Վէ Ալլահըմըզըն պէյթինի թէրք էթմիյէճէյիզ։

ԲԱԲ 11

1 Վէ գավմըն րու'էսասը Երուսաղիմտէ սաքին օլտու. գավմըն պագիյյէսի տախի՝ հէր օնտա պիրի շէհր ի մուգատտէս օլան Երուսաղիմտէ, վէ տօգուզու տախի շէհիրլէրտէ սաքին օլմալարը իչին գուր'ա աթտըլար։
2 Վէ գաֆֆէ Երուսաղիմտէ սաքին օլմաղա քէնտիլիքլէրինտէն րազը օլան
3 ատէմլէրէ խալգ տու'ա էթտի։ Վէ Երուսաղիմտէ սաքին օլան րու'էսայը վիլայէթ պունլարտըր. (Վէ Իէհուտա շէհիրլէրինտէ պէնի Իսրայէլ, քահինլէր վէ Լավիլէր վէ Նէթինիմ, վէ պէնի 'ապտի Սիւլէյմանըն հէր պիրի քէնտի միւլքլէրինտէ, շէհիրլէրինտէ սաքին
4 օլտուլար.) Վէ Երուսաղիմտէ պէնի Իէհուտա վէ պէնի Պէնիամինտէն պա'զըլարը սաքին օլտուլար. հանի պէնի Իէհուտատան, պէնի Զէքէրիյյանըն 'Աթաիա պին 'Ուզզիյյա պին Զէքէրիյյա, պին Ամարիա, պին Շէֆաթիա,
5 պին Մահալալէլ, Վէ Մա'ասէիա պին Պարուխ, պին Քօլհօզէ, պին Հազայա, պին 'Ատայա, պին Իօյարիպ, պին Զէքէրիյա, պին Շիլօնի.
6 պին ի Ֆարէսըն Երուսաղիմտէ սաքին օլանլարըն ծիւմլէսի տէօրթ եիւզ ալթմըշ սէքիզ եիղիթ գուվվէթլի իտի։
7 Վէ պէնի Պէնիամինտէն պունլար՝ հանի Սալլու, պին Մէշուլլամ, պին Իօ'էտ, պին Ֆէտաիա պին Քօլայա, պին Մա'ասէիա, պին Իթիէլ, պին
8 Իշա'իա. Վէ անըն սօնրա Կապպայ վէ Սալլայ, ծէմ'ան տօգուզ եիւզ եիրմի
9 սէքիզ քիշի իտի. Վէ Զիքրի օղլու Իօէլ անլարըն նազըրը իտի. Վէ Սէնու'ա օղլու Իէհուտա իսէ շէհրին իքինճի նազըրը իտի.
10 Քահինլէրտէն Իէտա'իա պին Իօ-

11 Եօյարիպ վէ Եաքին, վէ Սէրայիա իպն ի
Հիլգիյա, իպն ի Մէշուլլամ, իպն ի Սա-
տուգ, իպն ի Մէրայօթ, իպն ի Ախի-
12 թուպ պէյթ Ուլլահըն նազըրը իտի. վէ
պէյթին խըտմէթինի կէօրէն պիրատէր-
լէրի սէքիզ եիւզ եիրմի իքի քիշի իտի.
վէ 'Ատայա իպն ի Եէրօհամ, իպն ի
Փէլալիա, իպն ի Ամցի, իպն ի Զաքա-
րիա, իպն ի Փաշհուր իպն ի Մալքիյա,
13 վէ խանէտան րէ'իսլէրի օլան պիրա-
տէրլէրի իքի եիւզ գըրգ իքի իտի. վէ
'Ամաշայ իպն ի 'Ազարէլ, իպն ի Ահա-
զայ, իպն ի Մէշիլլէմօթ, իպն ի Իմմէր,
14 վէ էսհապ ը գուվվէթ օլան պիրատէր-
լէրի եիւզ եիրմի սէքիզ օլուպ՝ նազըր-
լարը Զապտիէլ իպն ի Հաճճէտօլիմ իտի.
15 Վէ Լավիլիլէրտէն Շէմա'եա իպն ի
Հաշուպ, իպն ի 'Ազրիգամ, իպն ի Հա-
16 շապիա, իպն ի Պուննի, Վէ Շապպէ-
թայ վէ Եօզապատ, պունլար Լավիլի-
լէրին րու'էսասընտան օլարագ՝ պէյթ
Ուլլահըն ումուր ը խարիճիյէսի իւզէ-
17 րինէ նազըր իտիլէր. Վէ Մաթթանիա
իպն ի Միխա, իպն ի Զապտի, իպն ի
Ասաֆ մուղաննիլէրին նազըրը օլուպ՝ 'ի-
պատէթտէ շիւքրանիյէթի պաշլայան օ
իտի. վէ պիրատէրլէրի արասընտա սա-
նիսի Պագպուգիա օլուպ, անտէն սօնրա 'Ապտա իպն ի Շամմու', իպն ի Ղա-
18 լալ, իպն ի Եէտութուն իտի. Շէհր ի
մուգատտէստէ պուլունան Լավիլիլէ-
րին քեաֆֆէսի իքի եիւզ սէքսէն
տէօրթ իտի.

19 Վէ գափուճըլար 'Աքքուպ վէ Թալ-
մօն, վէ գափուլարը պէքլէյէն պիրա-
տէրլէրի եիւզ եէթմիշ իքի իտի.

20 Վէ Իսրայէլին վէ քեահինլէր իլէ Լա-
վիլիլէրին պագըյյէսի Եէհուտանըն պիլ
ճիւմլէ շէհրլէրինտէ հէր քէս քէնտի
21 միրասընտա սաքին օլտուլար. Նէթի-
նիմ տախի 'Օֆէլտէ սաքին օլուպ՝ Սի-
հա վէ Ճիշփա Նէթինիմ իւզէրինէ նա-
22 զըր իտիլէր. Վէ Եէրուշալիմտէ պու-
լունան Լավիլիլէրին նազըրը՝ 'Ուզզի
իպն ի Պանի, իպն ի Հաշապիա, իպն ի
Մաթթանիա իպն ի Միխա օլուպ, պու
տախի պէնի Ասաֆտան օլարագ՝ պէյթ
Ուլլահըն ումուրը իւզէրինէ նազըրը
23 հալէն մուղաննիլէրտէն իտի. Վէ մու-
ղաննիլէրէ եէվմի թա'եինլէրի վէրիլմէ-
սինէ տա'իր մէլիքին պունլարա էմրի
24 վար իտի. Վէ պէնի Զէրահ իպն ի Եէ-
հուտատան օլան Փէթահիա իպն ի Մ
շազապէլ գավմըն հէր իշինտէ մէլիքին
վէքիլի իտի.

25 Վէ պէնի Եէհուտա գարյէլէրի
անլէրին մէր'աներինտէ՝ եա'նի Գիրիաթ
-արպա' իլէ քէօյլէրինտէ վէ Տիպօն ի-
լէ քէօյլէրինտէ վէ Եէգապսէէլ իլէ քէօյ-
26 լէրինտէ, Վէ Եէշու'ատա վէ Մօլատա
27 վէ Պէյթփալէթտէ, Վէ Հասար-շու'ալ-
28 տա վէ Պիրշէպա' իլէ քէօյլէրինտէ, վէ
Սիգլագտա վէ Մէքօնա իլէ քէօյլէրին-
29 տէ, Վէ 'Էյնրիմմօնտա վէ Սար'ատա վէ
30 Եարմութտա, Զանօխ վէ 'Ատուլլամ ի-
լէ քէօյլէրինտէ, վէ Լաքիշ իլէ մէր'ա-
լարընտա վէ 'Ազէգա իլէ քէօյլէրինտէ
սաքին օլտուլար, պէօյլէճէ Պիրշէպա'-
տան Հիննօմ տէրէսինէ տէկին սաքին
օլտուլար.

31 Պէնի Պէնեամին տախի Ճէպա'տան
Միքմաշ վէ 'Այա վէ Պէյթէլ իլէ քէօյ-
32 լէրինէ, Վէ 'Անաթօթ վէ Նօպ վէ 'Ա-
33 նանիա, Վէ Հասօր վէ Րամա վէ Ճիթ-
34 թայիմ, Վէ Հատիտ վէ Սէպօ'իմ վէ
35 Նէպալլաթ, Վէ Լօտ վէ Օնօ վէ Ճէյհա-
36 րաշիմ գատար սաքին օլտուլար. Վէ
Լավիլիլէր Եէհուտա իլէ Պէնեամինէ
թագսիմ օլունտուլար.

ՊԱՊ 12

1 Վէ Զէրուպպապէլ իպն ի Շալթիէլ վէ
Եէշու' իլէ պէրապէր չըգան քեահին-
լէր վէ Լավիլիլէր պունլար իտի. Սէրա-
2 եա, Իրէմեա, 'Էզրա, Ամարիա, Մալ-
3 լուք, Հաթթուշ, Շէքանիա, Րէհում,
4 Մէրէմօթ, 'Իտտօ, Ճիննէթօ, (5) Ա-
6 պիյա, Միյամին, Մա'ատիա, Պիլգա,
7 Շէմա'եա, Եօեարիպ, Եէտա'եա, Սալ-
լու, 'Ամօգ, Հիլգիյա, Եէտա'եա իտի.
պունլար էյյամ ը Եէշու'տա քեահինլէ-
րին վէ պիրատէրլէրինին րու'էսասը
իտիլէր.

8 Վէ Լէվիլէր՝ Եէշուա՝ վէ Պիննուի վէ
Գատմիէլ վէ Շէրէպիա վէ Եէհուտա,
վէ պիրատէրլէրի իլէ պէրապէր թէզ-
միր իւզէրինէ նազըր օլան Մաթթան-
9 եա իտի. Վէ պիրատէրլէրի օլան Պագ-
պուգեա իլէ 'Ուննի տախի նէվպէթլէր-
10 ինէ անլէրին գարշըլարընտա իտիլէր. Վէ
Եէշուա՝ Եօեագիմի թէվլիտ էյլէտի, վէ
Եօեագիմ Էլիաշիպի թէվլիտ էյլէտի,
վէ Էլիաշիպ Եօեատա՝յը թէվլիտ էյլէտի.
11 Վէ Եօեատա՝ Եօնաթանը թէվլիտ էյլէ-
տի, վէ Եօնաթան Եատտուա՝յը թէվլիտ
12 էյլէտի. Վէ էյամ ը Եօեագիմինտէ գա-
հինան րէ'իսլէրի օլան քէահինլէր Սէ-
րայեանըն Մէրայա վէ Երէմեանըն
13 Հանանեա, վէ 'Եզրանըն Մէշուլլամ
14 վէ Ամարեանըն Եօհանան, Վէ Մալ-
լուքեանըն Եօնաթան վէ Շէպանեանըն
15 Եուսուֆ, Հարիմինէն 'Ատնա, վէ Մէ-
16 րայօթըն Հէլգայ, Վէ 'Իտտօանըն Զա-
քարիա վէ Գիննէթօնըն Մէշուլլամ,
17 վէ Ապիյանըն Զիքրի վէ Մինեամին-
18 ըն՝ Մօ'ատեանըն Փիլթայ, Վէ Պիլ-
գանըն Շամմուա՝ վէ Շէմա'եանըն Եօ-
19 նաթան, Վէ Եօեարիպին Մաթթա-
20 նայ վէ Եէտա'եանըն 'Ուզզի, Վէ Սալ-
լայըն Գալլայ վէ 'Ամօգըն 'Էպէր,
21 վէ Հիլգիյանըն Հաշապիա վէ Եէտա'-
եանըն Նաթանաէլ իտի.
22 Վէ էյամ ը Էլիաշիպին վէ Եօեատա՝ վէ
Եօհանան վէ Եատտուա'տա Լէվիլէր
խանէտան րէ'իսլէրի վէ Փարսի Տարի-
ուսըն հէյն ի հիւքիւմէթինտէ տախի քէ-
23 հինլէր տախի գայըտ օլունտուլար. Պէնի
Լէվինին խանէտան րէ'իսլէրի էյամ ը
Եօհանան իպն ի Էլիաշիպէ տէկին թէ-
վարիխի քիթապընտա գայըտ օլունտու-
24 լար. Վէ Լէվիլէրին րու'էսասը Հա-
շապիա վէ Շէրէպիա վէ Եէշուա՝ իպն ի
Գատմիէլ օլուպ պիրատէրլէրի տախի
Ալլահ ատէմի Տաւուտըն էմրի իւզրէ
'որտը թէշէքքիւր վէ թէզմիր իչիւն
պունլարըն գարշըլարընտա սըրա սըրա
25 տուրուրլար իտի. Մաթթանեա վէ Պագ-
պուգեա վէ 'Օպատեա վէ Մէշուլլամ
վէ Թալմօն վէ 'Ագգուպ գափուճըլար
օլուպ՝ գափու մախզէնլէրինտէ պէք-
26 ճիլիք էտէրլէր իտի. Պունլար Եօեա-
գիմ իպն ի Եէշուա՝ իպն ի Եօսատագ վէ
վալի Նէհէմիա վէ քեահին վէ քեաթիպ
օլան 'Եզրանըն էյամընտա իտի.
27 Վէ Եէրուշալիմ սուրընըն հէյն ի թագ-
տիսինտէ պու թագտիսին սիւրուր վէ
համտ ու թէսպիհ իլէ վէ զիլ վէ սան-
թուր վէ թանպուրլար իլէ իճրասը ի-
չիւն Լէվիլէրի, պիլ ճումլէ մէքեան-
լէրինտէն Եէրուշալիմէ կէթիրմէք իւզ-
28 րէ, արատըլար. Վէ մուղաննի օղուլ-
լարը Եէրուշալիմէ հէմճիվար օլան մա-
հալլէրտէն վէ Նէթօֆաթի քէօյլէրին-
29 տէն, Վէ պէյթ ի ճիլճալտան վէ ճէպա՝
իլէ 'Ազմավէթին մէ'ալարընտան թէ-
ճէմմիւ' էթտիլէր. զիրա մուղաննիլէր
Եէրուշալիմին ճիվարընտա քէնտիլէր ի-
30 չիւն քէօյլէր պինա էթմիշլէր իտի. Վէ
քեահինլէր իլէ Լէվիլէր քէնտիլէրինի
թաթհիր էտիպ՝ գավմը վէ գափուլար
իլէ սուրը տախի թաթհիր էթտիլէր.
31 Պէն տախի րու'էսա ի Եէհուտայը
սուր իւզէրինէ չըգարըպ՝ թէզմիր էտէ-
ճէք իքի պէօյիւք ֆըրգա թա'յին էյ-
լէտիմ. պունլարըն պիրի սուր իւզէրին-
տէ սաղ թարաֆա Մէզպէլէ գափու-
32 սընա տօղրու կիտէր իտի. Վէ անլէրին
'ագապինճէ Հօշա'եա իլէ Նըսֆը րու'է-
33 սա ի Եէհուտա, Վէ 'Ազարեա վէ 'Եզրա
34 վէ Մէշուլլամ Վէ Եէհուտա վէ Պէն-
35 եամին վէ Շէմա'եա վէ Երէմեա, Վէ
էպնա ի քէհէնէտէն Զաքարիա իպն ի
Եօնաթան, իպն ի Շէմա'եա, իպն ի
Մաթթանեա, իպն ի Միխայեա, իպն ի
Զաքքուր, իպն ի Ասաֆ պօրուլար իլէ,
36 Վէ պիրատէրլէրի Շէմա'եա վէ 'Ազա-
րէլ վէ Միլալայ վէ Գիլալայ վէ Մա'այ
վէ Նաթանաէլ վէ Եէհուտա վէ Հանա-
նի, Ալլահ ատէմի օլան Տաւուտըն մու-
սիգի ալէթլէրիյլէ, վէ քեաթիպ 'Եզրա
37 էօնլէրինտէ օլարագ կիտէրլէր իտի. Վէ
էօնլէրինտէ պուլունան Չէշմէ 'գափու-
սընա կէլինճէ՝ շէհր ի Տաւուտըն Նէրտի-
պանլէրինտէն սուր ի իւսթիւնէ չըգաճագ
եէրէ, պէյթ ի Տաւուտըն իւսթ թարա-
ֆընտան շարգ թարաֆա՝ Սու գափու-
սընա գատար կիթտիլէր.

38 Վէ թէզմիր էտէնլէրին տիկէր ֆըրգասը
գարշըլարընա կիտտի՝ պէն տախի
գավմին նըսֆը իլէ սուր իւզէրինտէ
Ֆուրուն գուլլէսինտէն էնլի սուրա գադար,
39 Վէ Էֆրայիմ գափուսը իւսթիւնտէն
վէ Էսքի գափու իւսթիւնտէն վէ
Պալըգ գափուսը վէ Հանանէլ գուլլէսի
վէ Մէա գուլլէսի իւսթիւնտէն Գօյուն
գափուսընա գադար անլէրին արդընճա
կէչտիլէր, վէ Զընտան գափուսընտա
40 տուրտուլար։ Պէօյլէճէ թէզմիր էտէնլէրին
իքի ֆըրգասը վէ պէն վէ
նըսֆը րուէ՛սա պէնիմ իլէ պէրապէր;
41 Վէ քեահինլէր՝ եա՛նի Էլիագիմ, Մաասէիա,
Մինեամին, Միքայա, Էլիօէյնայ,
Զաքարիա, վէ Հանանիա պօրուլար
42 իլէ, Վէ Մաասէիա վէ Շէմայա
վէ Էլէազար վէ Ուզզի վէ Եօհանան վէ
Մալքիա վէ Էլամ վէ Էզէր պէյթ
Ուլլահտա տուրտուլար։ Մուղաննիլէր
տախի նազըրլարը Եիզրախիա իլէ պէրապէր
սիւլէնտա ավազլէ թէզմիր էթտիլէր։
43 Վէ օլ կիւն քէսրէթ իւզրէ
գուրպան թագտիմ էթտիլէր վէ մէսրուր
օլտուլար, զիրա Ալլահ անլէրի
մէսրուր ը ՛ազիմ իլէ մէսրուր գըլտը.
Նիսվան իլէ էթֆալ տախի շէնլիք էթտիլէր,
չէօյլէ քի Եէրուշալիմին շէտտէ
մէսրուրէթի ուզագ եէրլէրէ իշիտիլտի։
44 Վէ խազինէլէր վէ թագտիմէլէր վէ
թուրֆանէլէր վէ ՛Էշրէլէր իչին օտալար
իւզէրինէ օլ կիւն ատէմլէր
թա՛յին օլունտուլար, քի շէհիրլէրին
թարլալարընտան քեահինլէր իլէ Լավիլէրին
հիսսէի շէր՛իյէլէրինի օրայա
թօփլայալար, զիրա Եէհուտա խադիմ
էօլէն քեահինլէր իլէ Լավիլէրտէն
45 սօլայը մէսրուր օլտու. Վէ պունլար
քէնտի Ալլահլարընըն էմրինի վէ էմրի
թէհարէթի, մուղաննիլէր իլէ գափուճըլար
տախի Տաւութուն վէ օղլու Սիւլէյմանըն
թէրթիպի իւզրէ վազիֆէլէրինի
46 իճրա էթտիլէր։ Զիւնքի գատիմտէ ը
գատիմտէ եա՛նի Տաւութ վէ Ասաֆըն
զամանընտա մուղաննիլէրին րուէսասը վէ Ալլահա
համտ ու թէսպիհ իչին իլահիլէր վար
47 իտի։ Վէ Էյյամը Զէրուպապէլ, վէ էյյամ ը Նէհէմիատա քեաֆֆէի Իսրայէլ,
մուղաննիլէր իլէ գափուճըլար
թա՛յինլէրինի կիւն պէ կիւն վէրիրլէր
իտի. Վէ Լավիլէրէ մուգատտէս շէյլէրի
վէրիրլէր իտի, Լավիլէր տախի
պէնի Հարունա վէրիրլէր իտի.

ԲԱԲ 13

1 Օլ կիւն գավմ իսթիմա՛ էթմէքտէ
քէն քիթապը Մուսանըն գըրա՛աթ
օլունտու, անտա Ա՛մմոնի վէ Մօապի
լէրին Ալլահըն ճէմա՛աթընա էպէտէն
տուխուլ էթմէմէլէրի խուսուսը մէսթուր
2 պուլունտու. Չիւնքի պունլար
պէնի Իսրայէլի էքմէք վէ սու իլէ իս
թիգպալ էթմէտիքլէրինտէն պաշգա, ան
լէր լա՛նէթ օգումագ իւզրէ անլէրի
՛ալէյհինէ Պալա՛ամը իւճրէթ իլէ թութ
տուլար. ֆագաթ Ալլահըմըզ լա՛նէթի
3 պէրէքէթէ թէպտիլ էյլէտի. Վէ շէ
րիաթը իշիտտիքլէրինտէ գարըշըգ
խալգը քեաֆֆէսինի Իսրայէլտէն
այըրտըլար.
4 Վէ պունտան ագտէմ Ալլահըմըզըն
պէյթինին օտալարընա նազըր պուլու
նան քեահին Էլիաշիպ՝ Թօպիա իլէ
5 մունասէպէթ էյլէմիշ օլուպ, Անըն
էվվէլ թագտիմէլէրի վէ պուխուրու վէ
էվանիլէրը վէ Լավիլէր իլէ մուղաննի
լէր վէ գափուճըլար իչին էմր օլունան
պուղտայ վէ շարապ իլէ եաղըն ՛էշրի
նինի վէ քեահինլէրին հիսսէսի թագտիմէ
լէրինի գօյտուգլարը պիւյիւք պիր օտայը անա
6 իչին թէհյիէ էթմիշ իտի. Վէ պու
թիւն պու վագըթտա Եէրուշալիմտէ պէն
պուլունմազ իտիմ. զիրա Պա
պիլ մէլիքի Արթաքշաշթանըն օթուզ
իքինճի սէնէսինտէ մէլիքին նէզտինէ
կիթտիմ. Վէ պիր միգտար զամանտան
սօնրա մէլիքտէն իզին ալըպ
7 Եէրուշալիմէ կէլտիմ վէ Էլիաշիպին
Թօպիա իչին Ալլահըն պէյթինին հաւ
լուսունտա պիր օտա թէհյիէ էթմէքլէ
իրթիքեապ էյլէտիյի քէօթիւլիւյիւ ան
8 լատըմ, Վէ ղայէթ կիւճէնտիմ,
Թօպիանըն քեաֆֆէի էշեասընը օ-

9 տասընտան տըշարը աթտըմ. Վէ էմր էյէ-
լէտիմ, վէ օտալարը թաթհիր էյլէյիպ՝
պէյթ Ուլլահըն աւանիսինի վէ էքմէք
թագտիմէսինի վէ քիւնտիւրիւ օրայա կէրի
10 կէթիրտիմ. Վէ Լավիլէրին թա'յին-
լէրի վէրիլմէտիյինի վէ խըզմէթ էտէն
Լավիլէր իլէ մուղաննիլէրին հէր պի-
րի քէնտի թարլասընա ֆիրար էթ-
11 տիյինի անլատըղըմտա, Զապըթան
իլէ նիզա' էտիպ՝ Նիչի՞ն պէյթ Ուլլահ
իհմալ օլունմուշ, տէյու՝ տէտիմ. վէ պա'-
տէհու ֆիրար էտէնլէրի թօփլայըպ քէն-
տի մէ'մուրիյէթլէրինէ ի'ատէ էյլէտիմ.
12 Քաֆֆէ ի Եէհուտա տահըլ պուղտայ
վէ շէրապ վէ եաղըն 'ուշրիւնիւ խա-
13 զինէլէրէ կէթիրտիլէր. Վէ խազինէլէր
իւզէրինէ խազինէտարլար՝ քեա'հին քեա-
հին Շէլէմիա վէ քեաթիպ Սատուգը
վէ Լավիլէրտէն Փէտայայը վէ անլէ-
րին մու'ավինի օլմագ Հանան իպն ի
Զաքքուր իպն ի Մաթթանիայը թա'-
յին էյլէտիմ, զիրա պունլար էմին
'տատ օլունուրլար. վէ խըզմէթլէրի
պիրատէրլէրինէ թէվզի' էթմէք իտի.
14 Եա Ալլահըմ, պու խուսուստա պէնի
թէզքիր էյլէ, վէ Ալլահըմըն պէյ-
թի վէ անըն խըզմէթլէրի իչիւն իճրա
էյլէտիյիմ ա'մալը խայրիյէյի մահվ
էթմէ.

15 Օլ կիւնլէրտէ Եէհուտատա սէպթ
կիւնիւնտէ մա'սէրէտէ իւզիւմ պասդը-
մագտա վէ տէմէտլէր կէթիրմէք վէ
մէրքէպլէրէ եիւք եիւքլէթմէքտէ օ-
լանլարը կէօրտիւմ. վէ տախի շէրապ վէ
իւզիւմ վէ ինճիր վէ հէր տիւրլիւ եիւք-
լէրի սէպթ կիւնիւնտէ Եէրուսաղէմէ
կէթիրտիքլէրինի կէօրտիւմ. վէ մէ'քիւ-
լաթ սաթտըգլարը կիւնլէրտէ անլէրի
16 թէքտիր էյլէտիմ. Վէ օրատա իգամէթ
էտէն Սուրլըլար պալըգ վէ հէր նէվ'
էմթի'ա կէթիրիպ, սէպթ կիւնիւնտէ
պէնի Եէհուտայա վէ Եէրուսաղէմէ էհա-
17 լիյէ սաթարլար իտի. Օլ զէման Եէ-
հուտա քիւպէրասը իլէ նիզա' էտիպ,
անլէրէ՝ Իշպու իշլէտիյինիզ քէօթիւլիւք
վէ եէվմ ի սէպթի նագզ էթմէնիզ նէ-
18 տիր. Իճտատընըզ պունու էթտիքլէ-
րինտէն Ալլահըմըզ իւզէրիմիզէ վէ պու
շէհրին իւզէրինէ պու պէլալարըն քեաֆ-
ֆէսինի կէթիրմէտի մի. Ֆագաթ սիզ
եէվմ ի սէպթի նագզ էթմէքլէ Իսրա-
յէլ իւզէրինէ զիյատէ ղազապ
19 կէթիրիյորսունուզ՝ տէտիմ։ Վէ եէվմ ի
սէպթտէն էվվէլ Եէրուսաղէմին գափու-
լարընա գարանլըգ պասդըղը կիպի,
գափուլարըն գափանմասընը էմր էտիպ՝
եէվմ ի սէպթ կէչմէյինճէ աչըլմասըն՝
տէյու թէնպիհ էթտիմ. վէ եէվմ ի
սէպթտէ իչէրիյէ պիր եիւք կէթիրիլ-
մէմէսի իչիւն խըզմէթճիլէրիմտէն պա'-
զըլարընը գափուլարա թա'յին էյլէտիմ.
20 Պէօյլէճէ պազիրկեանլար վէ հէր տիւր-
լիւ էմթի'ա սաթանլար պիր իքի տէֆ'ա
Եէրուսաղէմին խարիճինտէ պէյթութէթ
21 էթտիլէր. Վէ պէն անլէրի թա'զիր է-
տիպ՝ Սիզ նիչի՞ն սուրըն էօնիւնտէ
պէյթութէթ էտէրսինիզ. էյէր պիր տա-
հա պէօյլէ եափարսանըզ, սիզի տէր-
տէսթ էտէրիմ՝ տէտիմ. վէ անտէն
սօնրա եէվմ ի սէպթտէ կէլմէտիլէր.
22 Վէ Լավիլէրէ՝ քէնտիլէրինի թաթհիր
էտիպ՝ եէվմ ի սէպթի թագտիս էթ-
մէք իչիւն գափուլարը պէքլէմէյէ կէլ-
մէլէրինի էմր էթտիմ. Եա Ալլահըմ,
պունուն իչիւն տախի պէնի թէզքէ-
քիւր էտիպ՝ քէսրէթ ի րահմէթինէ կէօ-
րէ պանա շէֆգաթ էյլէ.
23 Վէ օլ կիւնլէրտէ Աշտօտլու վէ 'Ամ-
մօնլու վէ Մօապլըլէրի թէզէվվիւճ
24 էթմիշ Եէհուտիլէրի կէօրտիւմ. Վէ
էվլատլարը Եէհուտի լիսանընը սէօյլէ-
մէյի պիլմէյէրէք՝ եարը Աշտոտ լիսա-
նընը վէ սաիրէ թա'իֆէլէրին լիսանլա-
25 րընճա սէօյլէրլէր իտի. Պէն տախի ան-
լէր իլէ նիզա' էտիպ՝ անլէրէ լա'նէթ
վէ պա'զըլարընը տօվիւպ էտիպ՝ սաչլարը-
նը եօլտըմ, վէ՝ Գըզլարընըզը անլէրին
օղուլլարընա վէրմէյիպ՝ անլէրին գըզ-
լարընը օղուլլարընըզա եա քէնտինիզէ
ալմայաճագսընըզ՝ տէյու Ալլահ հագգը
26 իչիւն անլէրէ եէմին էթտիրտիմ. Իս-
րայէլ մէլիքի Սիւլէյման չօգ թա'իֆէ-
լէրտէ միսլի պուլունմազ իտի, վէ
Ալլահընըն մահպուպը իտիյսէ,

Ալլահ անը պիւթիւն Իսրայէլ իւզէրի-
նէ մէլիք նասպ էթտի իսէ տէ, պու
աւրէթլէ կիւնահ իշլէմէմիշ մի. վէ ա-
նը պիլէ նիսվան ը էճնէպիյէ կիւնահա
27 ճէլպ էթտիլէր. Նիսվան ը էճնէպիյէյի
թէզէվվիւճ էթմէքլէ Ալլահըմըզա խը-
յանէթ էտէրէք, պու պիւյիւք քէօ-
թիւլիւյիւ իշլէմէյէ սիզէ յիւզ վէրէլի՞մ
28 մի՛ — Վէ քեահին ի ա՛զամ օլան
Էլիաշիպին օղլու Յօյատա՛ըն օղուլլա-
րընտան պիրի Հօրօնլի Սանպալլաթ՛ըն
տամատը օլտուղընտան անը քէնտիմտէն
29 թարտ էյլէտիմ. Եա Ալլահըմ, պու-
նլարը թէզէքքիւր էյլէ. զիրա քէհանէ-
թի վէ քեահինլէր իլէ Լէվիլիլէրին ա-
30 հտընը թէլվիս էյլէտիլէր. Պէօյլէճէ ան-
լարը ճիւմլէ էճնէպիլէրտէն թաթհիր
էյլէտիմ, վէ քեահինլէր իլէ Լէվիլի-
լէրին նէօպէթլէրինի, հէր քէսի քէնտի
31 խըզմէթի իչիւն, վէ մուայյէն վա-
գըթլարտա օտուն թագտիմէ
վէ թուրֆանտալար իչիւն թէրթիպ էթ-
տիմ. Եա Ալլահըմ, պէնի խայր
իլէ թէզէքքիւր էյլէ.

ԷՍԹԷՐ

ՊԱՊ 1

1 Վէ վագը՛ օլտու քի Ահաշվէրօշըն յա՛-
նի Հինտուստանտան Հապէշէ գատար յիւզ յիր-
մի յէտի էյալէթ իւզէրինէ իճրա ի հիւ-
քիւմէթ էտէն Ահաշվէրօշըն էյամըն-
2 տա, Մէլիք Ահաշվէրօշըն՝ փայիթախթ
օլան Շուշանտա վագը՛ գիւրսի ի սալ-
թանաթընտա օթուրտուղու էյյամտա,
3 Սալթանաթընըն իւչիւնճիւ սէնէսինտէ
ճէմի՛ ի ռուէսա վէ պէնտէկեանը իչիւն
պիր զիյաֆէթ էթտի. վէ Փարսի վէ
Մատի ճիւյուշը, վէ շիւրէֆա վէ
ռուէսա ի էյալէթ անըն հուզուրընտա
4 պուլունուրտու, Անլէրէ էյամ ը քէսիրէ
յա՛նի յիւզ սէքսէն կիւն քէնտի մէ-
մալիքինին սէրվէթ ի ՛ազիմէսինի վէ
շէվքէթ ի շահանէ ի ճէլիլէսինի իզհար
էյլէտի.

5 Վէ օլ կիւնլէր թէմամ օլտըգտա,
մէլիք փայիթախթ օլան Շուշանտա պու-
լունան քեաֆֆէ ի խալգա, պէօյիւք-
տէն քիւչիւյէ գատար, սէրայ ը միւ-
լուքեանէնին պաղչէսի հավլուսընտա
6 յէտի կիւն զիյաֆէթ վէրտի. Պէյազ վէ
լաճիվէրտի գումաշտան փէրտէլէր ինճէ
քէթէն վէ էրղավանի իփլէր իլէ վէ կիւ-
միւշ հալգալար իլէ մէրմէր ՛ամուտլար-
տան ասըլմըշ իտի. վէ գըրմըզը թաշ
վէ պէյազ մէրմէր վէ սու մէրմէրի վէ
սիյահ մէրմէրտէն տէօշէմէ իւզէրինտէ
ալթուն վէ կիւմիւշ սէտիրլէր վար իտի.
7 Վէ մէշրուպաթը ալթուն գապլար իլէ
(գապլար տախի միւթէնէվվի՛ օլարագ)
վէրիրլէր իտի. վէ շէրապ ը շահի, մէ-
լիքէ յագըշըր տէրէճէտէ, քէսրէթ իւզ-
8 րէ իտի. Վէ իչմէքլէրի նիզամ իւզրէ
օլուպ իճպար էտէն յօգ իտի, զիրա մէ-
լիք քէնտի սէրայընըն մէ՛մուրլարը-
նա հէր քէսին խաթէրի կիպի էթմէլէրի-
9 նի էմր էյլէմիշ իտի. Վէ Մէլիքէ Վաշ-
թի տախի՝ մէլիք Ահաշվէրօշըն սէրայ ը
միւլուքեանէսինտէ նիսայա պիր զիյա-
ֆէթ վէրտի.

10 Վէ յէտինճի կիւնտէ մէլիք Ահաշվէ-
րօշ շէրապ իլէ քէյֆ օլտուգտա՝ քէնտի
հուզուրընտա խըզմէթ էտէն յէտի խա-
տըմ՝ յա՛նի Մէհուման վէ Պիզթա վէ
Հարպօնա վէ Պիղթա վէ Ապաղթա վէ
11 Զէթար վէ Քարքաս, խալգ վէ ռուէ-
սայա մէլիքէ Վաշթինին ճէմալինի ի-
րա՛է իչիւն անը թաճ ը միւլուքեանէ

իլէ հուզուրունը չաղըրմակ կէթիրմէլէրի-
նի էմր էյլէտի, զիրա զույէթ ձէմիլէ ի-
12 տի. Ֆագաթ մէլիքէ Վաշթի մէլիքին
խատըմլարը վասըթասըյլէ օլան էմրի-
նէ իթիաալ էթմէյէրէք, կէլմէքտէն
իմթինա' էթմէքլէ մէլիք զիյատէսիյլէ
հիտտէթլէնիփ, ղազապը տէրունինտէ
թութուշտու.
13 Ու վագըթ մէլիք զէմանըն իձապա-
թընա վագըֆ օլան հիքէմայա խիթա-
պէն, (զիրա մէլիքին շէրի'աթ վէ ահ-
քեամա վագըֆ օլանլարըն ձըմլէսի ի-
14 լէ օլան 'ատէթի պէօյլէ իտի. Վէ Ֆար-
սի վէ Մատի եէտի րու'եսա՝ խա'նի
Քարշէնա վէ Շէթար վէ Ատմաթա վէ
Թարշիշ վէ Մէրէս վէ Մարսէնա վէ Մէ-
մուքան մէլիքին գուրպէնտա օլուփ՝ ա-
նըն հուզուրընտա տուրուրլար իտի, վէ
մէմալիքտէ պէօյլէ միւշիր իտիլէր,)
15 Մէլիք Ահաշվէրօշըն խատըմլարը վասը-
թասըյլէ օլան էմրինէ իմթիսալէն հա-
րէքէթ էթմէտիյի իչիւն Վաշթի մէլի-
քէյէ նիզամէն նէ՞ եափմաղ լազըմ տըր՝
տէտի.
16 Վէ Մէմուքան՝ մէլիք իլէ րու'եսա-
նըն հուզուրընտա տէտի քի՝ Մէլիքէ
Վաշթի եալընըզ մէլիք 'ալէյհինտէ տէ-
յիլ, անձագ քաֆֆէ ի րու'եսա 'ա-
լէյհինտէ վէ մէլիք Ահաշվէրօշըն պիլ
ձիւմլէ էյալէթլէրինտէ պուլունան
քաֆֆէ ի էհալի 'ալէյհինտէ գապա-
17 հաթ իշլէտի. Զիրա մէլիքէնին պու հա-
րէքէթի ձէմի' ի նիսվանա մա'լում օ-
լաձագ, անլէր տախի՝ Մէլիք Ահաշվէ-
րօշ՝ մէլիքէ Վաշթինին քէնտի հուզու-
րընա կէթիրիլմէսինի էմր էթտիյինտէ
կէլմէտի՝ տէյէրէք քէնտի զէվձլէրինի
18 թահգիր էտէձէքլէր. Վէ էլ եէվմ մէ-
լիքէնին հարէքէթինի իշիտէն Ֆարսի
վէ Մատի խաթունլարը տախի մէլիքին
րու'եսասընա պու մինվալ իւզրէ սէօյլէ-
յէձէքլէր. վէ պէօյլէձէ չօղ հագարէթ
19 վէ իհթիլաֆ զուհուր կէլիր. Էյէր մէ-
լիքէ խօշ կէօրիւնիւրսէ, Վաշթինին պիր
տախա մէլիք Ահաշվէրօշըն հուզուրընա
կէլմէմէսի, վէ անըն րիւթպէսի ի միւլու-
քանէսինի անտան էհսէն օլան տիյէրի-
սինէ վէրմէսի իչիւն մէլիք թարաֆըն-
տան ֆէրման նազիլ օլուփ, ֆէսխ օ-
լունամամագ իչին Ֆարսի վէ Մատիլէ-
րին գանուննամէլէրինէ տէրձ ու թահրիր
20 օլունսուն. Վէ մէլիքին էտէձէյի ֆէր-
մանը, վասի' օլան մէմալիքինին
քաֆֆէսինտէ իշիտիլտիյինտէ, զէվձէ-
լէրին ձիւմլէսի զէվձլէրինէ պէօյլէ քէ-
տէն քիւչիւյէ գատար հիւրմէթ էտէ-
ձէքլէր տիր.
21 Վէ պու քէլամ մէլիք իլէ րու'եսա-
յա խօշ կէօրիւնտիւ. մէլիք տախի
Մէմուքանըն քէլամընա կէօրէ իձրա
22 էյլէտի. Վէ մէլիքին պիլ ձիւմլէ էյա-
լէթլէրինէ, հէր էյալէթէ քէնտի խա-
ղըսընա վէ հէր միլլէթէ քէնտի լիսա-
նընա կէօրէ մէքթուպլար կէօնտէրտի,
քի հէր ատէմ քէնտի խանէսինտէ հիւ-
քիւմէթ էյլէսին, վէ քէնտի գավմընըն
լիսանընը սէօյլէսին.

ՊԱՊ 2

1 Պու քէյֆիյէթլէրտէն սօնրա մէլիք
Ահաշվէրօշըն ղազապը սաքին օլտըղըն-
տա, Վաշթիյի վէ անըն էթտիյինի վէ
տախի անըն հագգընտա օլան հիւքմիւ
2 խաթըրընա կէթիրտի. Ու զէման մէլիքէ
խըզմէթ էտէն խատէմլէր անա խիթա-
պէն՝ Մէլիք իչիւն կիւզէլ պաքիրէ գըզ-
3 լար արասընլար. Վէ մէլիք մէմալիքի-
նին պիլ ձիւմլէ էյալէթլէրինտէ մէ-
մուրլար թա'յին էթսին, պունլար տա-
խի հէր կիւզէլ պաքիրէ գըզը փայի-
թախթ օլան Շուշանտա՝ պէյթ ի նիսվա-
նա ձէմ' էտսին, մէլիքին խատըմը եա'-
նի հարիս ի նիսվան օլան Հէկայըն
թահթ ը իտարէսինէ թէսլիմ էյլէսինլէր,
վէ անլէրին թանզիֆի իչիւն լազըմ օ-
4 լան շէյլէր վէրիլսին. Վէ մէլիքին նա-
զարընտա պէյէնիլէն օլան գըզ Վաշ-
թինին եէրինէ մէլիքէ օլսուն՝ տէտի-
լէր. Վէ պու սէօզ մէլիքին 'ինտինտէ
մագպուլ օլմաղլա անը իձրա էյլէտի.
5 Վէ փայիթախթ օլան Շուշանտա Պէն-
եամինլիլէրտէն պիր Եէհուտի պուլու-
նուփ պունուն իսմի Մօրտէխայ, իպն ի

Յաիր, իպնի Շիմ'ի իպնի Գիս իտի·
6 Պու ատէմ Պապէլ մելիքի Նէպուխատնասսարըն էսիր կէօթիւրտիւյիւ Յէհուտա մելիքի Յէքօնիա իլէ պէրապէր կէօթիւրիւլէն էսիրլէր իլէ Յէրուշալիմտէն
7 կէօթիւրիւլմիւշ իտի· Վէ 'ամըճասընըն գըզը Հատասսայը եա'նի Էսթէրի փէրվէրտէ էտէրտի իտի· զիրա փէտէրի վէ վալիտէսի եօգ իտի· պու գըզըն էնտամը կիւզէլ վէ հէյէթի կիւզէլ օլուպ փէտէրի վէ վալիտէսինին վէֆաթընտան սօնրա Մօրտէխայ անը քէնտի գըզը [illegible] իւզրէ գապուլ էյլէմիշ·
8 Վէ մելիքին էմրի վէ ֆէրմանը իլան օլունտուգտա [illegible] Շուշանա [illegible] չօգ գըզլարըն թօփլանտըգլարը, Էսթէր տախի մելիքին սէրայընա Հարէմ ի Նիսալըն օլան Հէճայըն թահթ ը խասարէսինէ ալընտը·
9 Վէ պու գըզ անըն խօշ կէօրիւնիւպ հուզուրընտա մազհար ը լութֆ օլտու. վէ սէրի'էն անըն թանզիֆի իչիւն լազըմ օլան շէյլէրի վէ թա'յինինի վէ մելիքին սէրայընտան անըն իչիւն թէնսիպ էտիլէն եէտի գըզը անա վէրէրէք, անը վէ գըզլարընը պէյթ ի Նիսաժընըն
10 էն էյի մահալլինէ նագլ էթտի· Վէ Էսթէր քէնտի միլլէթ վէ նէսլինի պիլտիրմէտի· զիրա Մօրտէխայ պիլտիրմէ-
11 մէսինի անա թէմպիհ էթմիշ իտի· Վէ Մօրտէխայ Էսթէրին հալինի վէ անըն նէ օլաճագընը անլամագ իւզրէ հէր կիւն պէյթ ի Նիսաժըն հավլուսը էօնիւնտէ կէզէր իտի·
12 Վէ Նիսաժըն հագգընտա օլան 'ատէթ իւզրէ օն իքի այ Խանըմլէր թէքմիլ օլտուգտան սօնրա, հէր պիր գըզըն Ահաշվէրօշ մելիքին նէզտինէ կիրմէյէ նէօվպէթի կէլտիքտէ, (զիրա անլէրին էյյամ ը թանզիֆի պու մինվալ իւզրէ եա'նի ալթը այ միւռ ի սաֆի եաղը իլէ վէ ալթը այ խօշ րա'իհալը պախուր վէ Նիսաժըն թանզիֆինէ միւթէ'ալլիգ սա'իր շէյլէր իլէ թեմամ օլունուր ի-
13 տի,) Օլ վագըթ գըզ մելիքին նէզտինէ պէօյլէ կիրիր իտի· պէյթ ի Նիսաժընտան մելիքին սէրայընա պէրապէր կէթիրմէ իչիւն հէր նէ իսթէր իսէ իտի անա
14 նէ վէրիլիր իտի· Աքշամլայըն կիտիպ սապահլայըն Նիսաժըն պէյթ ի սանիսինէ, մելիքին խատըմը եա'նի սարայըն հարիմի օլան Շա'աշկազ'ըն թահթ ը խասարէսինէ 'ավտէթ էտէր իտի· մէրգում մելիքին խօշունա կէլէրէք իսմիլէ չաղըրըլմատըգչա պիր տահա մելիքին նէզտինէ կիրմէզ իտի·
15 Վէ Մօրտէխայըն քէնտի գըզը-մագ իւզրէ գապուլ էյլէտիյի 'ամըճասը Ապիհայիլին գըզը Էսթէրին մելիքին նէզտինէ կիրմէյէ նէօվպէթի կէլտիքտէ [illegible] մելիքին խատըմը [illegible] ի Նիսաժըն նազըրը Հէճայըն թա'յին էթտիյինտէն մաատա պիր շէյ իսթէմէտի· վէ Էսթէր քէնտինի կէօրէնլէրին հէփսինին նազարընտա մազհար
16 լութֆ օլտու· Վէ Էսթէր օնունճու այ եա'նի Թէպէթ այընըն Ահաշվէրօշ մելիքին սալթանաթընըն եէտինճի սէնէսինտէ սէրայ ը միւլուքեանէսինէ մե-
17 լիքին նէզտինէ կէօթիւրիւլտիւ· Վէ մելիք Էսթէրի Նիսաժըն ճիւմլէսինտէն զիյատէ սէվիպ' մէրգումէ պաքիրէլէրին քեաֆֆէսինտէն զիյատէ անըն հուզուրունտա լութֆ վէ իլթիֆաթ պուլարագ, մելիք թաճ'ը միւլուքեանէյի անըն պաշընա գօյ' էտիպ, անը Վաշթինին եէրինէ մելիքէ նասպ էյլէտի·
18 Վէ մելիք քէնտինին քեաֆֆէ ի ու'էմա վէ պէնտէկեանընա պիր պիւյիւք զիյաֆէթ, եա'նի Էսթէրին նամընա [illegible] պիր զիյաֆէթ թէրթիպ էյլէտի վէ էյալէթլէրէ մու'աֆիյէթ [illegible] էտիպ' սէխավէթ ի միւլուքեանէյէ կէօրէ 'աթիյէլէր վէրտի·
19 Վէ իքինճի տէֆ'ա գըզլար [illegible] թօփլանտըգլարընտա Մօրտէխայ մելիքին գա-
20 փըսընտա օթուրուր իտի· Էսթէր տախի Մօրտէխայըն էմրի իւզրէ քէնտի [illegible] նէսլինի պիլտիրմէմիշ իտի· զիրա Էսթէր Մօրտէխայըն եանընտա թէրպիյէ օլունդուղու էյյամտա էթտիյի կիպի Մօրտէխայըն էմրինի իճրա էտէր իտի·
21 Օլ կիւնլէրտէ Մօրտէխայ մելիքին գա-

[illegible] իրենց [illegible] ներքինիներէն Բիգթան ու Թերէշ [illegible] Ասուերոս թագաւորին [illegible] 22 [illegible] Մորդեքայ [illegible] Եսթեր [illegible] Մորդեքայի [illegible] 23 [illegible]

ԳԼԽ. 3

1 [illegible] Ասուերոս՝ Ամադաթի Համանը [illegible] 2 [illegible] Համանին [illegible] Մորդեքայ [illegible] 3 [illegible] Մորդեքայի [illegible] 4 [illegible] Մորդեքայի [illegible] 5 Ու Համան՝ Մորդեքայի [illegible] 6 [illegible] Մորդեքայ [illegible] Համան Ասուերոսին [illegible] Մորդեքայի [illegible]

7 [illegible] Նիսան [illegible] Ասուերոսին [illegible]

8 Ու Համան Ասուերոս [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible] Համանին [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible] Համանին [illegible] Ասուերոս [illegible]

13 [illegible]

նիսվան օլսուն, պիլ ծիւմլէ Եէհուտի-
լէրի թամամ վէ գաթլ վէ հելաք էտիպ՝
էշեալարընը եաղմա էթմէլէրի պապըն-
տա մէքթուպլար ծիւմլէ էյալէթլէրինէ
սա'իլէր վասըթասըյլէ մէքթուպլար
14 կէօնտէրիլտի. Վէ հէր պիր էյալէթէ
վէրիլէն էմրի հավի թահրիրաթըն սու-
րէթի՝ օլ կիւնտէ հազըր պուլունմա-
լարը իչիւն, հէր գավմա իլան օլուն-
15 տու. Սա'իլէր տախի մէլիքին էմրինին
թա'ճիլի իւզրէ եօլա չըգտըլար. վէ
ֆէրման փայիթախթ օլան Շուշանտա
իլան օլունտու. վէ մէլիք իլէ Համան
իչքի իչմէյէ օթուրտուլար. Ֆագաթ
Շուշան շէհրի իզթիրապտա իտի.

ԲԱԲ 4

1 Վէ պու վուգու'աթըն քեաֆֆէսի
Մորտէխայըն մա'լումու օլտուգտա քէն-
տի էսվապընը եըրթըպ չուլ կիյինտի,
վէ իւզէրինէ քիւլ տէօքիւպ շէհրին մէյ-
տանընա չըգըպ՝ 'ազիմ վէ աճը ֆիղան
2 իլէ ֆէրեատ էյլէտի. Վէ մէլիքին գա-
փուսը էօնիւնէ գատար կէլտի. զիրա
չուլ կիյմիշ պիր ատէմ մէլիք գա-
3 փուսընտան իչէրի կիրէմէզ իտի. Վէ
հէր հանկը էյալէթէ մէլիքին էմր ու
ֆէրմանը վասըլ օլտու իսէ, Եէհուտի-
լէր արասընտա պէօյիւք մաթէմ վէ
օրուճ վէ աղլայըշ վէ ֆիղան վար ի-
տի, վէ նիչէլէրի չուլ վէ քիւլ իւս-
թիւնտէ օթուրուրլար իտի.
4 Վէ Էսթէրին ճարիյէլէրի վէ խատըմ-
լարը կէլիպ անա խապէր վէրտիլէր. վէ
մէլիքէ զիյատէ մահզուն օլուպ,
Մորտէխայըն իւզէրինտէն չուլը չըգա-
րըպ՝ անա կիյտիրմէլէրի իչիւն էսվապ
կէօնտէրտի, ամմա օ գապուլ էթմէ-
5 տի. Օլ զէման Էսթէր՝ մէլիքին խատըմ-
լարընտան քէնտիսինէ խըտմէթ էթմէք
իւզրէ թա'յին էտիլմիշ օլան Հաթախը
չաղըրըպ՝ պունուն նէ՞ վէ նի՞չին օլ-
տուղունը սու'ալ էթմէք իւզրէ՝ անը
6 Մորտէխայըն եանընա կէօնտէրտի. Վէ
Հաթախ՝ մէլիքին գափուսը էօնիւնտէ
վագը՝ շէհր մէյտանընա Մորտէխայըն
7 եանընա չըգտը. Վէ Մորտէխայ քէն-
տիսինէ վագը՝ օլանըն քեաֆֆէսինի,
վէ Եէհուտիլէրի հէլաք էթմէք իչիւն
Համանըն խազինէ ի միւլուքեանէյէ
վէրմէք իւզրէ վա'տ էյլէմիշ օլտուղու
կիւմիւշ մէպլաղընը անա խապէր վէր-
8 տի. Վէ անլէրի հէլաք էթմէք իչիւն
Շուշանտա իլան օլունան ֆէրմանըն
սուրէթինի՝ Էսթէրէ կէօսթէրիպ անլ-
լաթմագ վէ մէլիքին նէզտինէ կիտիպ
քէնտի գավմը իչիւն անտէն րիճա վէ
նիյազ էյլէմէսինի թէնպիհ էթմէք ի-
9 չիւն անա վէրտի. Վէ Հաթախ կէլիպ
Էսթէրէ Մորտէխայըն սէօզլէրինի սէօյ-
լէտի.
10 Էսթէր տախի Հաթախա էմր էտիպ
անը Մորտէխայըն եանընա շու սէօզ-
11 լէ կէօնտէրտի, եա'նի՝ Մէլիքին քեաֆ-
ֆէ ի պէնտէկեանը իլէ մէլիքին վէ
ծիւմլէ էյալէթլէրինին էհալիսինին մա'-
լումուտուր քի՝ մէլիքին նէզտինէ իչ
հավլըյա, կէրէք էրքէք, կէրէք նիսա,
հէր քիմ չաղըրըլմագսըզըն կիրէրսէ,
անըն գաթլի իչիւն պիր գանուն վար-
տըր, մէյէր քի մէլիք անա, պէր հա-
յաթ օլմասը իչիւն ալթուն 'ասայը ու-
զաթա. պէն իսէ օթուզ կիւն տիր մէ-
լիքին նէզտինէ կիրմէք իչիւն չաղըր-
12 մատըմ. Վէ Մորտէխայա Էսթէրին
13 սէօզլէրինի պիլտիրտիլէր. Վէ Մորտէ-
խայ Էսթէրէ պէօյլէ ճէվապ կէօթիւր-
մէլէրինի էմր էթտի. եա'նի՝ Եէհուտի-
լէրին ծիւմլէսինտէն եալընըզ սէն մէ-
լիքին սէրայընտա գուրթուլաճաղընը
14 զիհնինտէ թէսավվուր էթմէ. Զիրա է-
յէր սէն պու վագըթտա աղըզ աչմա-
յըպ սիւքիւթ էտէրսէն, Եէհուտիլէրէ
խէլաս վէ նէճաթ պաշգա եէրտէն զու-
հուր էտէր, ֆագաթ սէն վէ փէտէրի-
նին պէյթի հէլաք օլուրսընըզ. Վէ քիմ
պիլիր՝ պէլքի սէն պէօյլէ պիր վագըթ
իչիւն սալթանաթա նա'իլ օլտուն.
15 Օլ զէման Էսթէր Մորտէխայա շու
ճէվապը կէօթիւրմէլէրինի էմր
16 էյլէտի, կիթ, Շուշանտա պուլունան
պիլ ծիւմլէ Եէհուտիլէրի ճէմ' էյլէ, վէ
իւչ կիւն կէճէ կիւնտիւզ եէյիպ իչ-

յէրէք, պէնիմ իչիւն օրուճ թութունըզ. քէզալիք պէն տախի ճարիյէլէրիմ իլէ օրուճ թութարըմ. վէ պէօյլէ մէլիքին նէզտինէ, խիլաֆը նիզամ օլարագ կիրէրիմ, վէ հէլաք օլուրսամ
17 օլայըմ. Վէ Մօրտէխայ կիտիփ՝ Էսթէրին քէնտիսինէ օլան քաֆֆէ ի թէնպիհաթընը իճրա էյլէտի.

ԲԱՊ 5

1 Վէ վագը՝ օլտու քի իւչիւնճիւ կիւնտէ Էսթէր էլպիսէ ի միւլուքանէսինի կիյինիփ՝ մէլիքին սարայընըն իչ հավլըսընտա, մէլիքին գարշըսընտա տուրտու. մէլիք տախի սարայը միւլուքեանէտէ, սարայըն գափուսը գարշըսընտա թախթը շահանէսի իւզէրինտէ օթուրմըշ իտի.
2 Վէ մէլիք Էսթէր մէլիքէյի հավլուտա տուրուր կէօրտիւքինտէ, [illegible] անըն հուզուրընտա մագպուլ ը լութֆ օլտու. վէ մէլիք քէնտի էլինտէ օլան ալթուն 'ասայը Էսթէրէ ուզաթմասը իւզէրինէ՝ Էսթէր յագլաշըփ 'ասանըն ուճունա տօգունտու.
3 Վէ մէլիք անա՝ էյ մէլիքէ Էսթէր, սանա նէ՞ օլտու, վէ մաթլուպըն նէ՞ տիր, մէմլէքէթին նըսֆընա գատար օլսա, սանա վէրիլէճէք տիր՝ տէտի.
4 Էսթէր տախի՝ էյէր մէլիքէ խօշ կէօրիւնիւրսէ, մէլիք Համանը իլէ պուկիւն քէնտիսի իչիւն թէրթիպ էթտիյիմ զի-
5 յաֆէթէ կէլսին՝ տէտի. Մէլիք տախի՝ Էսթէրին պույուրտուղունու իճրա էթմէք իչիւն Համանըն սէրի՛ն չաղըրըլմասընը էմր էյլէտի. պէօյլէճէ մէլիք Համանը իլէ Էսթէրին թէրթիպ էյլէտիյի զիյաֆէթէ կէլտի.

6 Վէ շէրապ իչտիքլէրի օրատա մէլիք՝ Էսթէրէ, րիճան նէ՞ տիր, սէօյլէ, վէ սանա ի՛թա օլունաճագ. վէ մաթլուպըն նէ՞ տիր, մէմլէքէթին նըսֆընա գատար օլսա, իճրա օլունաճագ տըր՝
7 տէտի. Էսթէր տախի ճէվապէն՝ Րիճամ
8 վէ մաթլուպըմ պու տըր քի՝ էյէր մէլիքին նազարընտա լութֆ պուլտըմ իսէ, վէ էյէր րիճամըն ի՛թասը վէ մաթլուպըմըն իճրասը մէլիքէ մունասիպ կէօրիւնիւրսէ՝ մէլիք վէ Համան քէնտիլէրէ թէրթիպ էտէճէյիմ զիյաֆէթէ կէլսին, վէ եարըն մէլիքին էմրի իւզրէ հարէքէթ էտէրիմ՝ տէտի.

9 Վէ օլ կիւն Համան մէսէրրէթ ու տիլշատ իլէ տըշարը չըգտը. Ֆագաթ Համան՝ Մօրտէխայըն մէլիքին գափուսընտա այագա գալգմատըղընը, վէ քէնտիսի իչիւն եէրինտէն հարէքէթ էթմէտիյինի կէօրտիւքտէ, Մօրտէխայ 'ալէյհինտէ փէք գազապ օլտու.
10 Լաքին Համան քէնտինի զապթ էտէրէք՝ խանէսինէ կիտիփ տօսթլարընը վէ
11 զէվճէսի Զէրէշի չաղըրթտը. Վէ Համան պունլարա քէնտի սէրվէթինին 'ազամէթինի վէ էվլատլարընըն քէսրէթինի վէ մէլիքին քէնտիսինի հէր խուսուստա թա'զիմ վէ րու'էսա իլէ պէնտէկեանը մէլիքին մաֆէվգընէ [illegible] թէրֆի'
12 էյլէտիյինի հիքեայէ էթտի. Վէ տախի Համան՝ Մէլիքէ Էսթէր պիլէ թէրթիպ էթտիյի զիյաֆէթէ մէլիք իլէ պէնտէն պաշգա պիր քիմսէյի տա'վէթ էթմէտի, վէ եարըն տախի պէն մէլիք իլէ պէրապէր անըն նէզտինէ տա'վէթ
13 օլունտըմ. Վէ լաքին Եէհուտի Մօրտէխայը մէլիքին գափուսընտա օթուրուր կէօրտիւքճէ՝ պունուն ճիւմլէսի պանա ֆա'իտէ էթմէզ՝ տէտի.
14 Վէ զէվճէսի Զէրէշ իլէ տօսթլարընըն ճիւմլէսի անա խիթապէն՝ էլլի զիրա՝ իրթիֆա'ընտա պիր տար աղաճը հազըրլասընլար, սէն տախի եարըն մէլիքէ սէօյլէ, Մօրտէխայ անըն իւզէրինէ ասըլսըն. պա'տէհու սէն մէլիք իլէ պէրապէր ֆէրահնաք օլարագ զիյաֆէթէ կիթ՝ տէտիլէր. Պու չէյ տախի Համանա խօշ կէօրիւնմէքլէ օլ տար աղաճընը հազըրլատը.

ԲԱՊ 6

1 Օլ կէճէ մէլիքին ույգուսու գաչմագլէ՝ վուգու'աթը պէյան էտէն թարիխ քիթապլարընը կէթիրմէլէրինի էմր էթմէսի իւզէրինէ՝ մէլիքին հուզուրընտա գը-

2 րասթ օլունտու ․ քի գափուճըլարտան պէքճի օլան մէլիքին իքի խատըմը Պիղթան իլէ Թէրէշին՝ մէլիք Ահաշվէրօշ իւզէրինէ էլ ուզաթմաղա գաստ էթտիքլէրինէ տա՛իր Մօրտէխայըն խապէր վէրտիյի մուհարրէր պուլունտու ․
3 Մէլիք տախի՝ Պունա մուգապիլ Մօրտէխայա նէ՞ իքրամ ու իզզէթ կէօսթէրիլտի՝ տէտիյինտէ, մէլիքէ խըզմէթ էտէն խըզմէթքեարլար՝ Անա պիր շէյ եա-
4 փըլմատը՝ տէտիլէր ․ Վէ մէլիք՝ Հավլըտա քի՞մ վար տէտի ․ (Վէ Համան՝ Մօրտէխայը իչին հազըրլամըշ օլտըղը տար աղաճընա անըն ասըլմասը իչին մէլիքէ սէօյլէմէք իւզրէ մէլիքին մուլուքեանէսինին տըշարըքի հավլուսունա կէլմիշ ի-
5 տի ․) Վէ մէլիքին խըզմէթքեարլարը անա՝ իշթէ Համան հավլուտա տուրույօր՝ տէտիլէրինտէ, Մէլիք տախի՝ կէլսին տէտի ․

6 Վէ Համան իչէրի կէլտիյինտէ մէլիք անա՝ Մէլիքին իքրամ էթմէք իսթէտիյի ատէմէ նէ՞ եափըլմագ կէրէք տիր՝ տէմէսի իւզէրինէ՝ Համան քէնտի գալպինտէ՝ Մէլիք պէնտէն զիյատէ քիմէ իքրամ էթմէք իսթէր, տէյիպ տիւշիւ-
7 նէրէք, Մէլիքէ ճէվապըն՝ Մէլիքին իքրամ էթմէք իսթէտիյի ատէմ իչին,
8 Մէլիքին կիյտիյի լիպասը մուլուքեանէ իլէ մէլիքին րաքիպ օլտըղը աթը վէ անըն պաշընա վազ՝ օլունան թաճը մու-
9 լուքեանէյի կէթիրսինլէր ․ Վէ պու էլպիսէ վէ աթ մէլիքին էն մուշէրրէֆ քիպարընըն պիրինին էլինէ թէսլիմ օլունսուն ; վէ մէլիքին իքրամ էթմէք իսթէտիյի ատէմի կիյտիրիպ, անը աթա րաքիպէն շէհրին ճատտէսինտէ կէզտիրսինլէր՝ Մէլիքին իքրամ էթմէք իսթէտիյի ատէմէ պէօյլէ եափըլաճագ տըր՝ տէյիւ անըն էօնինտէ
10 նիտա էթսինլէր՝ տէտի ․ Մէլիք տախի Համանա՝ Սէն տէտիյին կիպի ՚ալ էլ՚աճէլէ էլպիսէ իլէ աթը ալըփ՝ մէլիքին գափուսունտա օթուրան Եէհուտի Մօրտէխայա էօյլէ իշլէ ․ Տէտիյինտէն պիր նէսնէ էքսիք օլմասըն՝ տէտի ․
11 Օլ վէգիթ Համան էլպիսէյի վէ աթը ալըփ՝ Մօրտէխայը կիյտիրէրէք, վէ աթա րաքիպէն շէհրին ճատտէսինտէ կէզտիրէրէք՝ Մէլիքին իքրամ էթմէք իսթէտիյի ատէմէ պէօյլէ եափըլաճագ տըր՝ տէյիւ անըն էօնինտէ նի-
12 տա էյլէտի ․ Պատէհու Մօրտէխայ Մէլիքին գափուսունա ՚ավտէթ էյլէտի ․ Համան տախի մահզուն վէ պաշը էօրթիւլիւ օլարագ՝ ՚ալ էլ ՚աճէլէ քէնտի խա-
13 նէսինէ կիթտի ․ Վէ Համան զէվճէսի Զէրէշ իլէ տօսթլարընըն ճումլէսինէ պաշընա կէլէն հէր շէյի նագլ էթտի ․ Վէ անըն հիւքէմասը իլէ զէվճէսի Զէրէշ անա՝ Էյէր էօնինտէ տիւշմէյէ պաշլատըղըն Մօրտէխայ՝ Եէհուտի նէսլինտէն իսէ, սէն անա գալիպ օլամայըփ՝ անըն էօնինտէ մութլագա տիւշէճէքսին՝ տէ-
14 տիլէր ․ Պունլար տահա անըն իլէ սէօյլէշիրքէն մէլիքին խատըմլարը կէլիփ Համանը՝ Էսթէրին թէրթիպ էյլէտիյի զիյաֆէթէ կէթիրմէյէ ՚աճէլէ էթտիլէր ․

ԳԼՈՒԽ 7

1 Վէ մէլիք վէ Համան՝ մէլիքէ Էսթէ-
2 րին զիյաֆէթինէ կէլտիլէր ․ Վէ մէլիք իքինճի կիւնտէ տախի՝ շարապ իչմէլէրի սըրասընտա Էսթէրէ՝ Էյ մէլիքէ Էսթէր, րիճան նէ տիր ․ սանա վէրիլիր, վէ անըն իլէ մէմնուն օլաճագ ․ մաթլուպըն նէ տիր, մէմլէքէթին նըսֆընա գատար օլսա, իճրա օլունաճագ տըր՝ տէտի ․
3 Մէլիքէ Էսթէր տախի ճէվապըն՝ Էյ մէլիք, էյէր սէնին նազարընտա մագպուլ ըլթիֆ օլտում իսէ, վէ էյէր մէլիքէ մունասիպ կէօրիւնիւր իսէ, րիճամըն մուգապիլի ճանըմ, վէ մաթլուպումըն մուգապիլի միլլէթիմ պանա իհսա
4 օլունսուն ․ Զիրա պէն վէ միլլէթիմ իտամ վէ գաթլ վէ հէլաք օլունմագ իւզրէ թէսլիմ օլունտուգ ․ Էյէր քէօլէլէր վէ ճարիյէլէր օլմագ իւզրէ սաթըլմըշ օլսայտըգ, սուքիւթ էտէր իտիմ ․ փատիշահըն զիյանընը տիւշմանըմըզ թազմին էտէմէզ իտի՝ տէտի ․
5 Մէլիք Ահաշվէրօշ տախի մէլիքէ Էսթէրէ խիթապէն՝ Պու իշի եափմաղա-

ղա ձէսարէթ էտէն քի՛մ տիր, վէ նէ-
6 րէտէ տիր՝ տէտի. Վէ Էսթէր՝ Ատամ
վէ տիւշման պու քէօթիւ Համան տըր՝
տէտի. Վէ մէլիք իլէ մէլիքէնին հու-
զուրընտա Համան տէհշէթ կէլտի.

7 Վէ մէլիք շէրապ սօֆրասընտան գալ-
գըփ իլէ գազապլը՝ սէրայ պաղչէսինէ
կիթթի. Համան տախի մէլիք թարաֆըն-
տան քէնտիսինէ պէլա գաստէթ էթտի-
յինի կէօրմէքլէ, քէնտի ձանը իչիւն
մէլիքէ Էսթէրտէն րիձա էթմէք իչիւն
օրատա գալտը.

8 Վէ մէլիք սէրայ պաղչէսինտէն շէ-
րապ իչիլտիյի օտայա 'ավտէթ էյլէ-
տիյինտէ, Համան՝ Էսթէրին պուլուն-
տուղու սէտիր իւզէրինէ տիւշմիւշ իտի.
Մէլիք տախի՝ Խանէմտէ հուզուրումտա պի-
լէ մէլիքէյէ զօր էտէձէ՞ք մի՞ տէտի.
Վէ պու քէլամ մէլիքին աղզընտան չը-
գար էթմէզ կիպի Համանըն եիւզի-
9 նիւ էօրթտիւլէր. Վէ խատըմլարտան
պիրի՝ Խարպօնա, մէլիքին հու-
զուրընտա՝ Մէլիքին խայրը իչիւն սէօ-
յլէմիշ օլան Մօրտէխայա մախսուս՝ Հա-
մանըն էլլի զըրա՝ իրթիֆա'ընտա խազըրլա-
տըղը տար աղաճը իշթէ Համանըն խա-
նէսինտէ տուրույոր՝ տէտի. Մէ-
10 լիք. Անը օնա ասըն՝ տէտի. Վէ Հա-
մանը՝ Մօրտէխայ իչիւն հազըրլամըշ օ-
լտըղը տար աղաճընա ասըլար. Օլ զէ-
ման մէլիքին ղազապը սաքին օլտու.

ՊԱՊ 8

1 Օլ կիւնտէ մէլիք Ահաշվէրօշ մէլիքէ
Էսթէրէ Եէհուտիլէրին տիւշմանը Հա-
մանըն խանէսինի պէխշ էյլէտի. Մօր-
տէխայ տախի մէլիքին հուզուրունա կէլ-
տի. զիրա Էսթէր անըն քէնտիսինէ օ-
լան միւնասէպէթինի պէյան էթմիշ ի-
2 տի. Վէ մէլիք Համանտան կէրի ալմըշ
օլտըղը խաթէմինի չըգարըփ Մօրտէ-
խայա վէրտի. Էսթէր տախի Մօրտէ-
խայը Համանըն խանէսի իւզէրինէ
նազըր էյլէտի.

3 Վէ Էսթէր թէքրար մէլիքին հուզու-
րունա սէօյլէտի, վէ այաղլարընա
յալվարարագ Աձաձի Համանըն քէմի-
յէսինի, վէ Եէհուտիլէր 'ալէյհինտէ իթ-
թիխազ էյլէմիշ օլտուղու թէտպիրինի
ֆէսխինի կէօզ եաշը իլէ անտան րիձա
4 էյլէտի. Մէլիք տախի Էսթէրէ տօղրու
ալթըն 'ասայը ուզաթմաղլէ, Էսթէր
գալգըփ մէլիքին հուզուրունտա տու-
5 րուփ, Էյէր մէլիքէ մունասիպ կէօրիւ-
նիւրսէ, վէ էյէր պէն անըն նազարըն-
տա մագպուլ ու լութֆ օլտում իսէ, վէ
էյէր պու իշ մէլիքին 'ինտինտէ տօղ-
րու կէօրինիւրսէ վէ պէն կէօզլէրին-
տէ միւլթէֆիթ օլտում իսէ, Աձաձի
Համան իպնի Համմէտաթանըն մէլիքին
պիւթիւն էյալէթլէրինտէ պուլունան
Եէհուտիլէրի հէլաք էթմէք իչիւն
թէտպիր էթմիշ օլտուղու ֆէրմանլարըն
6 ֆէսխի իչիւն ֆէրման եազըլսըն. Զիրա
միլլէթիմէ կէլէձէք պէլայը նա՛սըլ միւ-
շահէտէ էտէ պիլիրիմ. Նէսլիմին հէլա-
քինը նա՛սըլ կէօրէ պիլիրիմ՝ տէտի.

7 Օլ զէման մէլիք Ահաշվէրօշ մէլիքէ
Էսթէրէ վէ Եէհուտի Մօրտէխայա խի-
թապէն՝ իշթէ Համանըն խանէսինի Էս-
թէրէ իհսան էյլէտիմ, քէնտիսինի տա-
խի Եէհուտիլէրէ էլ ուզաթտըղը իչիւն
8 տար աղաճընա ասըլար. Սիզ տախի
Եէհուտիլէր իչիւն մունասիպ կէօրտիւ-
յիւնիւզ կիպի մէլիքին իսմիլէ եազըփ մէ-
լիքին խաթէմիլէ թէմհիր էտինիզ. Զի-
րա մէլիքին իսմիլէ եազըլմըշ մէլիքին
խաթէմիլէ թէմհիր օլունան եազը
ֆէսխ օլունամազ՝ տէտի.

9 Պինա՛էն 'ալէյհ իւչիւնձիւ այ՝ խանի
Սիվան այընըն եիրմի իւչիւնձիւ մէլիքին
քեաթիպլէրի չաղըրըլտը, Եէհուտիլէրէ
վէ Հինտտէն Հապէշէ գատար եիւզ
եիրմի եէտի էյալէթին մէրզպան վէ
վալի վէ րէիսլէրինէ, հէր էյալէթէ
քէնտի եազըսը վէ հէր գավմէ քէնտի
լիսանը իւզրէ, վէ Եէհուտիլէրէ քէնտի
եազըսը վէ լիսանլարը իւզրէ Մօրտէխա-
յըն էմր էյլէտիյի չէյլէրին քեաֆֆէսի
10 թահրիր օլունտու. Վէ մէլիք Ահաշվէ-
րօշըն իսմիլէ եազըփ մէլիքին խաթէ-
միլէ թէմհիր էյլէտի. վէ ֆէրմանլարը
աթլըլարա վէ քիւհէյլանլարա վէ տէվէ-

րամաքտան օլան խույրուք գաթըրլարա
րաքիպ օլան սա'իլէրլէ կէօնտէրտի.
11 Մըքթուպլարըն մէֆհումընճա մէլիք հէր
շէհիրտէ պուլունան Եէհուտիլէրէ, պիր
կիւնտէ եանի Ատար այը օլան օն ի-
քինճի այըն օն իւչիւնտէ մէլիք Ահաշ-
վէրօշըն պիւթիւն էյալէթլէրինտէ,
12 Թէճէմմիւ' էտիպ 'էօմըրլէրինի միւտաֆաէ
էտէրէք՝ քէնտիլէրինէ հիւճում էտէճէք
խալքըն էյալէթին վէ գավմըն պիւ-
թիւն գուվվէթլէրինի, էթֆալ վէ նի-
սվանը իլէ պէրապէր գ'թալ վէ գաթլ
վէ հէլաք էտիպ էշեալարընը եաղմա
13 էթմէյէ ռուխսաթ վէրտի. Վէ հէր պիր
էյալէթէ վէրիլէն էմրի հավի թահրի-
րաթըն սուրէթի Եէհուտիլէրին քէն-
տի տիւշմէնլէրինտէն ինթիգամ ալ-
մագ իչին օլ կիւնտէ հազըր պու-
լունմալարը իչին հէր գավմա իլան օ-
14 լունսուն. Սա'իլէր սաֆի քիւհէյլանլարա
վէ գաթըրլարա րաքիպ օլարագ, մէլիքին
էմրիյլէ իճպար վէ թա'ճիլ օլունարագ չը-
գըպ կիթտիլէր. վէ ֆէրման փայիթախթ
օլան Շուշանտա իլան օլունտու.
15 Վէ Մօրտէխայ լաճիվէրտի վէ պէյազ
էլպիսէ ի միւլուքանէ վէ պիր պիւ-
յիւք ալթուն թաճ վէ ա'լա քէթէնտէն վէ
էրղավանի ճիւպպէ իլէ մէլիքին հուզու-
րընտան չըգտը. վէ Շուշան շէհրի շատ
16 ու մէսրուր օլտու. Եէհուտիլէրէ րուշէ-
նի վէ շատի վէ մէսէրրէթ վէ հիւր-
17 մէթ օլտու. Վէ հէր էյալէթտէ վէ հէր
շէհիրտէ, հէր նէրէյէ մէլիքին էմր ու
ֆէրմանը վասըլ օլտու իսէ, Եէհուտի-
լէրէ մէսէրրէթ վէ շատի վէ զիյաֆէթ
վէ չէնլիք կիւնի օլտու, աղյարըն թա'ի-
ֆէլէրինտէն նիճէլէրի Եէհուտի օլտու.
զիրա Եէհուտիլէրին գօրգուսու անլարըն
իւզէրինէ տիւշմիւշ իտի.

ՊԱՊ 9

1 Վէ օն իքինճի այ՝ եանի Ատար այը-
նըն օն իւչիւնճիւ կիւնիւնտէ՝ մէլիքին
էմր ու ֆէրմանը իճրա օլունաճագ իւզ-
րէ իքէն՝ Եէհուտիլէրին տիւշմէնլէրի
անլարէ Թէսալլութ էթմէյի իւմիտ էթ-
տիքլէրի կիւնտէ, 'աքսի վուգու' պու-
լարագ, Եէհուտիլէր քէնտիլէրէ պուղզ
2 էտէնլէրէ Թէսալլութ էթտիլէր. Եէհու-
տի մէլիք Ահաշվէրօշըն պիւթիւն է-
յալէթլէրինտէ Եէհուտիլէր քէնտի զա-
րարլարընը Թալէպ էտէնլէրի ուրմագ
էթմէք իւզրէ քէնտի շէհիրլէրինտէ Թէ-
ճէմմիւ' էթտիլէր. վէ գօրգուլարը մի-
լլէթլէրին ճիւմլէսի իւզէրինէ տիւշմիւշ
օլմաղլէ, հիչ պիր քիմսէ անլարէ մու-
3 գավէմէթ էտէմէտի. Վէ էյալէթլէրին
պիւթիւն ռէ'իսլէրի վէ մէրզպանլարը
իլէ վալիլէր վէ մէլիքին մէ'մուրլարը Եէ-
հուտիլէրէ մուավէնէթ էթտիլէր. զի-
րա Մօրտէխայըն գօրգուսու անլարըն
4 իւզէրինէ տիւշմիւշ իտի. Զիրա Մօր-
տէխայ մէլիքին սարայընտա մուքթէտիր
օլուպ, շէօհրէթի պիւթիւն էյալէթ-
լէրէ շայի' օլտու. վէ պու Մօրտէխա-
յըն գուվվէթի կիթտիքճէ Թէզայիւտ
5 էթմէքտէ իտի. Վէ Եէհուտիլէր տիւշ-
մէնլէրինին ճիւմլէսինի գըլըճտան կէ-
չիրէրէք գաթլ ու իտամ իլէ քէնտի-
լէրինէ պուղզ էտէնլէրէ իսթէտիք-
6 լէրինի իճրա էթտիլէր. Վէ Եէհուտիլէր
փայիթախթ օլան Շուշանտա պէշ եիւզ
7 ատէմ գաթլ ու իտամ էթտիլէր. վէ
Փարշանտաթա վէ Տալֆօն վէ Ասփա-
8 թա, Վէ Փօրաթա վէ Ատալիա վէ Ա-
9 րիտաթա, Վէ Փարմաշթա վէ Արիսայ
10 վէ Արիտայ վէ Վայէզաթայը, եա'նի
Եէհուտիլէրին տիւշմէնի Համան իպն
Համմէտաթանըն օն օղուլլարընը գաթլ
էթտիլէր, ֆագաթ եաղմայա էլ ու-
զաթմատըլար.
11 Օլ կիւն փայիթախթ օլան Շուշանտա
գաթլ օլունանլարըն միգտարը մէլիքին
12 հուզուրընտա զիքր օլունտու. Վէ մէ-
լիք Էսթէր մէլիքէյէ խիթապէն՝ Եէ-
հուտիլէր փայիթախթ օլան Շուշանտա
պէշ եիւզ ատէմ վէ Համանըն օն նէ-
ֆէր օղուլլարընը գաթլ էթտիլէր. մէ-
լիքին սաիր էյալէթլէրինտէ նէլէր եափ-
մըշլար տըր. շիմտի րիճան նէ՞ իսէ
սանա իհսան օլունաճագ, վէ տահա
մաթլուպըն նէ՞ իսէ իճրա օլունաճագ
13 տըր՝ տէտի. Էսթէր տախի՝ էյէր մէլի-

յէ միւնասիպ կէօրիւնիւրսէ՝ Շուշանտա պուլունան Եէհուտիլէրին եարըն տախի պու կիւնքի ֆէրմանա կէօրէ հարէքէթ էթմէլէրինի վէ Համանըն օն նէֆէր օղուլլարընըն տահի աղաճլարա ասըլմալարընա րուխսաթ վէրիլսին տէ-
14 տի. Վէ մէլիք պունուն իճրասընը էմր էթմէսի իւզէրինէ ֆէրման Շուշանտա իլան օլունտու. Վէ Համանըն օն նէ-
15 ֆէր օղուլլարընը ասըլտըլար. Վէ Շուշանտա պուլունան Եէհուտիլէր Ատար այընըն օն տէօրտիւնճիւ կիւնիւնտէ տախի թէճէմմիւ՝ էտիպ Շուշանտա իւչ եիւզ ատէմ գաթլ էթտիլէր, ֆագաթ
16 եաղմայա էլ ուզաթմատըլար. Վէ մէլիքին էյալէթլէրինտէ պուլունան սա՛իր Եէհուտիլէր թէճէմմիւ՝ էտիպ, 'էօմրլէրինի վիգայէ էտէրէք, տիւշմէնլէրինտէն րահաթ պուլտուլար. Վէ քէնտիլէրէ պուղզ էտէնլէրտէն եէթմիշ պէշ պին քիշի գաթլ էթտիլէր, լաքին եաղ-
17 մայա էլ ուզաթմատըլար. Ատար այընըն օն իւչիւնճիւ կիւնիւնտէ պու վագը՛ օլտու, օն տէօրտիւնճիւնտէ իսթիրահաթ էտէրէք՝ անը զիյաֆէթ վէ մէսէրրէթ կիւնիւ թախսիս էյլէտիլէր.
18 Ֆագաթ Շուշանտա պուլունան Եէհուտիլէր օլ այըն օն իւչ վէ օն տէօրտիւնճիւ թէճէմմիւ՝ էթտիլէր. Վէ օն պէշինճի իսթիրահաթ էտիպ՝ անը զիյաֆէթ վէ մէսէրրէթ կիւնիւ թախսիս էթտիլէր.
19 Պու էճլէտէն քէօյլէրտէ վէ սուրը օլմայան գասապալարտա սաքին օլան Եէհուտիլէր Ատար այընըն օն տէօրտիւնճիւ կիւնիւնիւ մէսէրրէթ վէ զիյաֆէթ վէ շատի վէ պիրպիրլէրինէ հէտիյէ թագտիմ էտէճէք կիւն թախսիս էյլէտիլէր.
20 Վէ Մորտէքիայ պու նէսնէլէրի թահրիր էտիպ, մէլիք Ահաշվէրօշըն եագըն վէ ուզագ էյալէթլէրինտէ պուլունան
21 Եէհուտիլէրէ՝ քէնտիլէրի իչին հէր սէնէ Ատար այընըն օն տէօրտիւնճի վէ
22 օն պէշինճի կիւնլէրինի՝ Եէհուտիլէրին քէնտի տիւշմէնլէրինտէն րահաթ պուլտուգլարը կիւնլէր, վէ գասավէթլէրի մէսէրրէթէ, վէ մաթէմլէրի րուզ ի շատիյէ թէպտիլ էթտիյի այ օլտուղու իչիւն զիյաֆէթ վէ մէսէրրէթ վէ պէքտիկլէրինէ հէտիյէ վէ ֆուգարայա 'աթիյէ կէօնտէրէճէք կիւնլէրի թախսիս էթմէլէրի 'ատէթինի արալարընտա սապիթ էթմէք իչիւն մէքթուպլար կէօն-
23 տէրտի. Եէհուտիլէր տախի պէտ՛ էյլէտիքլէրինէ վէ Մորտէխայըն քէնտիլէրինէ թահրիր էթտիյինէ կէօրէ իճրա էթ-
24 մէքլիյի թէ'ահհիւտ էյլէտիլէր. Զիրա ճիւմլէ Եէհուտիլէրին տիւշմէնի օլան Աճաճի Համան իպն ի Համմետաթ Եէհուտիլէրին հէլաքընը գաստ էտիպ, անլէրի թէլէֆ վէ ի'տամ իչիւն փուր եա՛-
25 նի գուր՛ա աթմըշ իսէ տէ Էսթէր մէլիքին հուզուրընա կիրտիյինտէ՝ մէլիք Եէհուտիլէր 'ալէյհինտէ Համանըն էյլէտիյի սու՛ի գասար անըն պաշընա րիճ'աթ էտէրէք քէնտիսիյլէ, օղուլլարընըն տահի աղաճլարա ասըլմալարընը պու
26 թահրիր էմր էյլէտի. Պու էճլէտէն պու կիւնլէրէ փուր իսմինտէն փուրիմ թէսմիյէ էյլէտիլէր. Պինա՛էն 'ալէյհ պու մէքթուպըն հավի օլտուղու քէլամլարըն ճիւմլէսինտէն, վէ պու խուսուստա կէօրտիւքլէրի, վէ քէնտիլէրէ վաքի'
27 օլան շէյլէրտէն տօլայը, Եէհուտիլէր՝ հէր սէնէ պու իքի կիւնիւ թահրիր օլունտուղու կէօրէ վագթընտա հըֆզ
28 էթմէլէրինէ, Վէ պու կիւնլէրին հէր տէվիրտէ հէր գապիլէ վէ հէր էյալէթ վէ շէհիրտէ զիքր ու հըֆզ օլունմասընը, վէ պու փուրիմ կիւնլէրինին Եէհուտիլէր արասընտան զայիլ օլմամասընը, վէ անլարըն զիքրի նէսլէրինտէն րէֆ՝ օլունմամասընը գաթիյէն գարար վէրիպ, քէնտիլէրի վէ քէնտի զիւրրիյէթլէրի վէ քէնտիլէր իլէ պիրլէշէնլէր իչիւն թէ'ահհիւտ էյլէտիլէր.
29 Վէ մէլիքէ Էսթէր պինթ ի Ապիհայիլ իլէ Եէհուտի Մորտէքիայ փուրիմի սապիթ գըլմագ իչիւն պու իքինճի մէքթուպը քէմալ ի հիւքիւմէթլէ
30 եազտըլար. Վէ Ահաշվէրօշըն մէմալիքինին եիւզ եիրմի եէտի էյալէթինէ պուլունան Եէհուտիլէրին քեաֆֆէսի-
31 նէ, Եէհուտի Մորտէքիայ իլէ մէլիքէ Էսթէրին անլարէ էմր էյլէտիյինէ վէ

քէնտիլէրիյլէ քէնտի զիւրրիյէթլէրի իչիւն օրուճ վէ նալա խուսուսաթընը գարար վէրտիքլէրինէ կէօրէ, պու Փուրիմ կիւնլէրինի վագըթլարընտա սապիթ գըլմագ իչիւն սէլամէթ վէ հագիգաթ քէլամլարընը հավի մէք-
32 թուպլար կէօնտէրտիլէր. Պէօյլէճէ Էսթէրին ֆէրմանը պու Փուրիմ մատտէսինի թէսպիթ գըլտը, վէ քիթապա թահրիր օլունտու.

ՊԱՊ 10.

1 Վէ մէլիք Ախաշվէրօշ գարայա վէ տէնիզին ատալարընըն էհալիսի իւ-
2 զէրինէ վէրկի գօյտու. Վէ անըն քուտրէթինին ամէլլէրի վէ գուվվէթի, վէ մէլիքին եիւքսէլթտիկի Մօրտէխայըն ազամէթինին պէյանը, իշթէ Մատայ վէ Ֆարս մէլիքլէրինին թարիխ քիթապլարընտա մուգայյէտտիր.
3 Զիրա Եհուտի Մօրտէխայ մէլիք Ախաշվէրօշըն ատըմը օլուպ, Եհուտիլէր արասընտա 'ազիմ վէ պիւթիւն իխվանը 'ինտինտէ մագպուլ վէ գավմինին խայրընը թալիպ օլարագ պիւթիւն զիւրրիյէթինին սէլամէթինի արար իտի.

ԷՅՈՒՊ

ՊԱՊ 1.

1 *Ուզ տիյարընտա Էյուպ նամընտա պիր ատամ վար իտի. վէ պու ատամ քեամիլ վէ միւսթագիմ օլուպ Ալլահտան գօրգար վէ շէրրտէն իճթինապ էտէր իտի.
2 Վէ անըն եէտի օղլու իլէ իւչ գըզը օլ-
3 տու. Վէ հայվանաթը եէտի պին գօյուն վէ իւչ պին տէվէ վէ պէշ եիւզ չիֆթ էօքիւզ վէ պէշ եիւզ տիշի էշէքլէրի մալը օլուպ, վէ փէք չօգ պէնտէլէրի վար իտի. վէ պու ատամ շարգ էհալիսինին ճիւմլէսինտէն պէօյիւք իտի.
4 Վէ անըն օղուլլարը կիտիպ հէր պիրի քէնտի կիւնիւնտէ քէնտի էվինտէ զիյաֆէթ էյլէրլէր իտի, վէ իւչ գըզգարտաշլարընը քէնտիլէրիյլէ պէրապէր եէյիպ իչմէք իչիւն տավէթ էտէրլէր իտի.
5 Վէ զիյաֆէթ կիւնլէրինին տէվրի թամամ օլտուգչա, Էյուպ անլարը ճէլպ էտիպ թագտիս էտէր իտի, վէ 'ալէս սապահ գալգըպ ճիւմլէսինին 'ատէտինէ կէօրէ մուհրիգալար թագտիմ էյլէր իտի. Զիրա Էյուպ տէյիրտի՝ Օլա քի օղուլլարըմ խաթա իշլէյիպ գալպլէրինտէ Ալլահը թահգիր էթմիշլէրտիր. Էյուպ տայիմա պէօյլէ էտէր իտի.
6 Վէ կիւնլէրտէն պիր կիւն էյլէ օլտու քի, ԱԼԼԱՀԸՆ օղուլլարը ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տուրմագ իչիւն կէլտիլէր, Շէյթան տախի անլար արա-
7 սընտա կէլտի. Վէ ՌԱՊՊ Շէյթանա՝ Նէրէտէն կէլիյօրսուն՝ տէտի. Շէյթան ՌԱՊՊԱ ճէվապ վէրիպ՝ Զէմինի տօլաշմագտան, վէ անտա կէզմէքտէն կէլիյօրում,
8 տէտի. Վէ ՌԱՊՊ Շէյթանա՝ Գուլում Էյուպա նազար էթտին միյ? Չիւնքի անըն կիպի քեամիլ վէ միւսթագիմ վէ Ալլահտան գօրգար վէ շէրրտէն իճթինապ էտէր պիր
9 ատամ եէր եիւզիւնտէ եօգ. Վէ Շէյթան ՌԱՊՊԱ ճէվապ վէրիպ՝ Էյուպ պօշ եէրէ մի
10 Ալլահտան գօրգար? Սէն անըն վէ պէյթինին վէ քիւլլի մալլարընըն էթրաֆընը չէվիրմէտին մի? էլլէրինին

---

* Թագ. Թէվ. 23. 20, 21.

* Կամ. Նէ օյնէ սէլամէթ իսթէր իտի

մալլարը պէրէքէթլէնտիրտին, վէ էմվալը
11 եէրտէ թէքէսսիւր էթտի. Լաքին
շիմտի էլինի ուզատըվէր տա անըն քիւմ-
ֆէ ի մալըլէյինէ տօգուն, վէ սօնրա
եիւզինէ գարշը սանա քիւֆր
12 էտէճէք մի՞ տէտի. Վէ ՌԱՊՊ Շէյ-
թանա՝ Իշթէ պիւթիւն ի մալըլէյի սէ-
նին էլինտէ տիր, անճագ քէնտիսինէ իւ-
զէրինէ էլինի ուզաթմա՝ տէտի. Պու-
նուն Շէյթան ՌԱՊՊԸ՛Ն հուզուրըն-
տան չըգտը.

13 Վէ վագըթլէրտէն պիր կիւն օղուլլարը
վէ գըզլարը պէօյիւք գարտաշլարըն-
ըն խանէսինտէ եէյիպ իչմէքտէ իքէն,
14 Էյուպա պիր խապէրճի կէլիպ՝ Էօքիւզլէր չիֆթ սիւրէրլէր իտի,
վէ էշէքլէր եանլարընտա օթլարքէն
15 Սէպալըլէր հիւճում
իլէ անլարը գափըփ ալըպ ուշագլա-
րը գըլըճտան կէչիրտիլէր, Վէ սանա
խապէր վէրմէք իչին եալըզ պէն
16 գուրթուլտում՝ տէտի. Պու տահա
սէօյլէրքէն՝ տիկէր պիրի կէլիպ՝
Աստըտան Ալլահըն աթէշի էնիպ գիւ-
լէր իլէ ուշագլարը եագըպ թէ-
լէֆ էյլէտի, վէ սանա խապէր վէրմէք
իչին եալըզ պէն գուրթուլտում՝
17 տէտի. Պու տահա սէօյլէրքէն տի-
կէր պիրի կէլիպ՝ Քէլտանիլէր
իւչ պէօլիւք օլարագ տէվէլէրի հիւ-
ճում էտիպ անլարը ալըպ,
ուշագլարը գըլըճտան կէչիրտի-
լէր, վէ սանա խապէր վէրմէք իչին
եալընըզ պէն գուրթուլտում՝ տէտի.
18 Վէ պու տահա սէօյլէմէքտէ իքէն,
տիկէր պիրի կէլիպ՝ Օղուլլարըն իլէ
գըզլարըն պէօյիւք գարտաշլարընըն
խանէսինտէ եէյիպ իչէրլէր
19 իտի, իշթէ պէրիյէ թարաֆըն-
տան պիր շիտտէթլի ռիւզկեար կէլիպ՝
խանէնին տէօրթ քէօշէսինէ տօգունա-
րագ, նէվճիվանլար իւզէրինէ եըգըլ-
տը, վէ անլար վէֆաթ էթտիլէր՝ վէ
սանա խապէր վէրմէք իչին եալընըզ
պէն գուրթուլտում՝ տէտի.
20 Օլ վագըթ Էյուպ գալգըպ, ճիւպպէ-
սինի եըրթըպ սաչլարընը քէսիպ
տօփրագա եէրէ գափանըպ սէճտէ էյլէ-
21 տի. Վէ տէտի՝ Վալիտէմին գարնընտան չըփ-
լագ չըգտըմ, վէ օրայա չըփլագ տէօ-
նէճէյիմ. ՌԱՊՊ վէր-
տի, ՌԱՊՊ ալտը. ՌԱՊՊԸՆ իսմի
22 մուպարէք օլսուն՝ տէտի. Պունուն
ճիւմլէսինտէ Էյուպ կիւնահքեար օլմատը
վէ Ալլահա նիսպէթլէ նաքիսլիք իսնատ էթմէ-
տի.

ԲԱՊ 2

1 Վէ եինէ կիւնլէրտէն պիր կիւն Ալլահըն
օղուլլարը ՌԱՊՊԸ՛Ն հուզուրընտա տուր-
մագ իչին կէլտիլէր, Շէյթան տախի
ՌԱՊՊԸ՛Ն հուզուրընտա տուրմագ ա-
2 րալարընտա կէլտի. Վէ ՌԱՊՊ Շէյթա-
նա՝ Նէրէտէն կէլիյօրսըն՝ տէտիքտէ
Շէյթան ՌԱՊՊԱ ճէվապ վէրիպ՝ Եէրի տօ-
լաշմագտան վէ անտա կէզմէքտէն
3 կէլիյօրըմ՝ տէտի. Վէ ՌԱՊՊ Շէյթա-
նա՝ Գուլլուգչում Էյուպա տիգգաթ էթ-
տի՞ն մի. Չիւնքի անըն կիպի քեամիլ
վէ մուսթագիմ վէ Ալլահտան գօրգար
վէ քէօթիւլիւքտէն սագընըր պիր ա-
տամ եօգ տուր, վէ անը սէպէպսիզ
անը հէլաք էթմէք իչին պէնի չալըշտըն
իսէ տէ, օ տահա քէմալինտէ սապիթ
4 տուրուր՝ տէտի. Վէ Շէյթան ՌԱՊՊԱ
ճէվապ վէրիպ՝ Տէրի իչին տէրի, վէ ինսան
հայաթը իչին հէր նէյի վարսա քիւաֆֆէ ի
5 մալըլքլէրինի վէրիր. Վէ լաքին շիմտի է-
լինի ուզատըվէր, քէմիյինէ վէ էթինէ տօ-
գուն, եիւզինէ գարշը
6 սանա քիւֆր էտէճէք մի՞ տէտի. Վէ
ՌԱՊՊ Շէյթանա՝ Իշթէ օ սէնին էլինտէ տիր,
անճագ *հայաթընը մուհաֆազա էյլէ՝ տէտի.
7 Վէ Շէյթան ՌԱՊՊԸ՛Ն հուզուրընտան
չըգըպ Էյուպը թապանընտան թէփէ-
սինէ գատար ֆէնա չըպանլարլա ու-
8 րուր էյլէտի. Վէ Էյուպ քէնտիսինի գաշը-
մաք իչին պիր չէօմլէք պարչասը ալըպ, վէ
քիւլ իչինտէ օթուրտու.
9 Վէ անըն գարըսը անա՝ Տահա ի-

---

* Իպր. Հայաթընը հըֆզ էյլէ

Թամէն Տահա քէմալինտէ սապիթ տուրուեօ՞ր մը սըն. Ալլահա քիւֆր է-
10 տիփ վէֆաթ էյլէ՛ տէտի. Օլ տախի ա-
նա՝ Սէն սէֆիհէլէրտէն պիրի կիպի սէօյլէ-
յօրսըն. Ալլահըն նէզտինտէն նիմէթի
գապուլ էյլէյէլիմ՝ տէ՛ պէլայը գապուլ
էթմէյէլիմ մի՞ տէտի։ Բունուն ճիւմ-
լէսինտէ Էյյուպ պուտագլարը իլէ կիւ-
նահ էթմէտի.
11 Վէ Էյյուպըն իւչ աշնասը անըն պաշը-
նա կէլմիշ օլան պէլանըն քէաֆֆէ-
սի հագգընտա խապէր ալտըգլարընտա,
Թէյմանլը Էլիֆազ վէ Շուհի Պիլտատ
վէ Նաամաթլը Զօֆար՝ հէր պիրի քէն-
տի մէքեանընտան կէլտի. վէ անը թա՛-
զիյէթ թէսլիյէ գըլմընա կէլմէքլիյէ
12 իթթիֆագ էթմիշլէր իտի. Վէ ուզագ-
տան կէօզլէրինի գալտըրըպ՝ անը թա-
նըմատըլար, վէ պիւլէնտ սատա իլէ ազ-
լատըլար. վէ հէր պիրի ճիւպպէսինի
յըրթըպ՝ Սէմայա տօղրու պաշլարը իւ-
13 զէրինէ թօփրագ սաչտըլար. Վէ անըն
իլէ պէրապէր եէտի կիւն եէտի կէ-
ճէ եէրտէ օթուրտուլար, հիչ պիրի անա պիր
սէօզ սէօյլէմէտի. զիրա քէտէրինին զի-
յատէսիլէ աղըր օլտուղունու կէօրիւյօրլարտը.

ԲԱԲ 3

1 Բատէհու Էյյուպ աղզընը աչըպ քէն-
2 տի կիւնիւնէ լա՛նէթ էյլէտի. Վէ Էյյուպ
քէլամա պաշլայըպ տէտի քի,
3 Թէվէլլիւտ էթտիյիմ կիւն,
Վէ՝ Բիր էրքէք չօճուգ օլտու՝ տէտիք-
լէրի կէճէ հէլաք օլսուն.
4 Օլ կիւն գարանլըգ օլսուն.
Ալլահ եուգարըտան անը արամասըն
Վէ անըն իւզէրինէ նուր լէմ՛ան էթ-
մէսին.
5 Զուլմէթ վէ զըլլ-ը մէվթ անը զապթ
էթսինլէր.
Բուլութ անը գափլասըն
Կիւնիւն գարանլըգլարը անը գօրգութսուն.
6 Օլ կէճէյի գօյու գարանլըգ թութսուն.
Սէնէնին կիւնլէրինէ *իլհագ օլունմասըն,

Վէ այլար իչինտէ սայըլմասըն.
7 Իշթէ օլ կէճէ ա՛գիմ օլսուն,
Վէ անա մէսէրրէթ սէտասը կէլմէսին.
8 Կիւնէ լա՛նէթ էտէնլէր,
Լէվիաթանը ույանտըրմագա միւսթէ-
՛իտ օլանլար անա պէտտուա
էթսինլէր.
9 Անըն շաֆագընըն եըլտըզլարը գարարսըն,
Նուրա միւնթազըր օլսուն տա պուլ-
մասըն,
Վէ սապահըն քիրփիքլէրինի կէօրմէսին.
10 Զիրա վալիտէմին րահմինին գափուլարը-
նը գափամատը,
Վէ կէօզլէրիմտէն մէշագգաթը կիզ-
լէմէտի.
11 Նիչիւն տօղտուղումտա էօլմէտիմ,
Վէ պաթնըտան չըգտըգըմտա թէսլիմ-ի
րուհ էյլէմէտիմ;
12 Նէ իչին տիզլէր գարշըլատըլար,
Վէ էմմէքլիյիմ իչին մէմէլէր նէ՛ ա-
[illegible] իտի.
13 Զիրա շիմտի եաթըփ րահաթ օլուրտում,
Ույուրտում. [illegible] րահաթ էթ-
միշ օլուրտում.
14 Քէնտիլէրի իչին վիրանէլէր պինա էտէն
Տիւնեանըն միւլուք վէ միւշիրլէրիյլէ,
15 Եախօտ ալթունա մալիք օլուպ
Խանէլէրինի կիւմիւշլէ տօլտուրան րու-
սա իլէ պէրապէր ույուր իտիմ.
16 Կիզլի տիւշէն ճէնին,
Վէ նուր կէօրմէյէն չօճուգլար կիպի
նապէտիտ օլուր իտիմ.
17 Օրատա շէրիրլէր քէտէրտէն
ֆէրաղաթ էտէրլէր,
Վէ օրատա թագաթը գալմայանլար
միւսթէրիհ օլուրլար.
18 Հապսէտէ մահպուսլար պիրլիքտէ րահաթ է-
տէրլէր,
Վէ անկարիաճըն սէսինի իշիթմէզլէր.
19 Քիւչիւք վէ պիւյիւք օրատա պուլու-
նուր,
Վէ գուլ էֆէնտիսինտէն ազատ օլուր.
20 Նիչիւն տէրտմէնտէ նուր,
Վէ ճանը աճըյա հայաթ վէրիլիր.
21 Անլէր քի մէվթի պէքլէրլէր տէ կէլմէզ,
Վէ տէֆինէլէրտէն զիյատէ անը արար-
լար.

---

*Եախօտ՝ իֆթիխար էթմէսին,

22 Մեզարը պուլտուգլարը զեման
Զիյատեսիյլէ մեսրուր ու շատման օլուրլար․
23 Թարիգի ճէօզիւնտէն մախֆի գալմըշ,
Վէ մին թարաֆ Ալլահ էթրաֆը ալընմըշ ատէմէ նիչին հայաթ վէրիլիր․
24 Զիրա էքմէյիմտէն էվվէլ ահըմ կէլիր,
Վէ ֆիղանլարըմ սուլար կիպի աքըյօրլար․
25 Չիւնքի գօրգտըղըմ նէսնէ պաշըմա իսապէթ էյլէտի,
Վէ խավֆ էթտիյիմ շէյ պու քէլիմէ կէլտի․
26 Պանա սէլամէթ եօգ, րահաթ եօգ,
Ասայիշ եօգ, անճագ ըզտըրապ կէլիր․

ՊԱՊ 4

1 Վէ Թէյմանի Էլիֆազ ճէվապ վէրիպ տէտի քի,
2 Պիր քիմսէ սանա սէօյլէմէյէ ճէսարէթ էթսէ կիւճէնիր մի՞
Լաքին սէօզ սէօյլէմէքտէն քէնտինի քիմ զապթ էտէ պիլիր․
3 Իշթէ սէն նիչէլէրի իրշատ էթտին,
Վէ զա՛իֆ էլլէրի գուվվէթլէնտիրտին․
4 Սէնին սէօզլէրին սիւրչէնէ օլանը սապիթ էյլէտի,
Վէ չէօքէն տիզլէրէ գուվվէթ վէրտին․
5 Լաքին շիմտի պաշընա կէլինճէ կիւճէնէ կիտէր․
Սանա տօգունունճա միւթէհայյիր օլուրսըն․
6 Իթթիգա էթտիյին չէյ՝ թագվան,
Վէ ումիտ էթտիյին չէյ՝ թարիգլէրինին իսթիգամէթլիյի տէյիլ մի․
7 Թէֆէքքիւր էյլէ՛ հա՞նկի մասում հէլաք օլտու,
Վէ մուսթագիմլէր նէ՛րէտէ մունգարիզ օլտուլար․
8 Կէօրտիւյիւմ պու տուր քի ֆըսգ իլէ չիֆթ սիւրիւփ,
Զարարլըղ էքէնլէր հէմ անը պիչէրլէր․
9 Ալլահըն նէֆէսիյլէ հէլաք,
Վէ պուրնունըն նէֆէսիյլէ թէլէֆ օլուրլար․
10 Արսլանըն քէօքրէմէսի վէ պէնչէլի արսլանըն սէսի կէսիլտի,
Վէ կէնճ արսլանլարըն տիշլէրի գըրըլտը․
11 Արսլան շիքար պուլամատըղընտան հէլաք օլուր,
Վէ տիշի արսլանըն եավրուլարը տաղըլըր․
12 Պանա կիզլիճէ պիր սէօզ սէօյլէնիլտի,
Վէ անըն ֆըսըլթըսը գուլաղըմա կէթիրիլտի․
13 Կէճէ րույալարընըն խայալաթընտա,
Ատէմլէր իւզէրինէ աղըր ույգու տիւշտիւքտէ,
14 Իւզէրիմէ գօրգու վէ թիթրէմէ կէլտի,
Պիւթիւն քէմիքլէրիմի սարստը․
15 Էօնիւմտէն պիր րուհ կէչտի,
Ճէսէտիմին թիւյլէրի տիք տուրտու․
16 Օ տուրտու, ֆագաթ հէյ՛էթինի թէշխիս էտէմէտիմ․
Կէօզլէրիմ էօնիւնտէ պիր սուրէթ վար իտի,
Վէ հաֆիֆ սուքութ իլէ պիր սէս իշիթտիմ․
17 Տէյէր իշտէ՞ ինսան Ալլահտան զիյատէ սատըգ՞,
Վէ ատէմ խալըգընտան զիյատէ թահիր օլո՞ւր մի․
18 Իշթէ գուլլարընա իթիմատ էթմէզ,
Վէ մէլա՛իքէսինէ գուսուր իսնատ էյլէր․
19 Գա՛նտա գալտը՝ թէմէլի թօփրագտա օլուպ,
Չամուրտան մէսքէնլէրտէ սաքին օլանլար,
Կիւվէտէն թէզ թէլէֆ օլանլար․
20 Սապահ իլէ ագշամ արասընտա էզիլիրլէր,
Վէ քիմսէ տիգգաթ էթմէքսիզին էպէտիյէն հէլաք օլուրլար․
21 Անլէրտէ օլան շէրէֆ ղէֆ՝ օլուր,
Վէ հիքմէթտէն 'արի օլարագ վէֆաթ էտէրլէր․

ՊԱՊ 5

1 Շիմտի չաղըր, սանա ճէվապ վէրէճէք վա՞ր մի,

Վէ գուտտուսլէրին հանկըսընա մու-րաճա՛աթ էտէճէքսին.
2 Ֆիլ հագիգէ դարղընլըգ սէֆիհի գաթլ էտէր,
Վէ հասէտ ճահիլի էօլտիւրիւր.
3 Պէն սէֆիհին քէօքլէշտիյինի կէօրտիւմ,
Վէ սէր հալ անըն մէսքէնինէ լահնէթ օգուտում.
4 Օղուլլարը սէլամէթտէն ուզագտըր.
Անլէր գափուտա էզիլիր,
Վէ խըլաս էտէն պիր յօգտըր.
5 Անըն հասըլընը աճ օլան եէր,
Վէ անը տիքէնլէր արասընտան գափար.
Մալլէրինի սուսամըշլար եութար.
6 Զիրա պէլա թօփրագտան չըգմազ,
Վէ մէշագգաթ չիմէնտէն պիթմէզ.
7 Վէ ա̈թէշ գըվըլճըմլարը եուգարը ուչար կիպի
Ինսան մէշագգաթ իչին թէվէլլիւտ էտէր.
8 Լաքին պէն Ալլահըն մուրաճաաթ էտէրիմ,
Իշիմի Ալլահա թէֆվիզ էտէրիմ;
9 Օլ քի պիւյիւք վէ պիլ հասըլ օլունմազ շէյլէր,
Վէ թէ՛ատատը նիհայէթսիզ ՛աճայիպաթ իճրա էտէր.
10 Զէմինին եիւզիւնէ եաղմուր վէրիր,
Տարլալար իւզէրինէ սուլար կէօնտէրիր.
11 Մութէվազըլարը թէրֆի՛,
Վէ մահզունլէրի նա՛իլ'ի սէլամէթ էտէր.
12 Հիլէքեարլարըն թէտպիրլէրինի պաթըլ էտէր,
Վէ անլէրին էլլէրի գասըտլարընը իճրա էտէմէզ.
13 Օ հիւքէմայը քէնտի հիլէլէրինտէ թութար.
Մէքքեարլարըն թէտպիրի սէրի՛էն պաթըլ օլունուր.
14 Կիւնտիւզին գարանլըգա թէսատիւֆ էտէրլէր,
Վէ էօյլէ վագթը կէճէտէ կիպի էլլէ եօքլարլար.
15 Լաքին գըլըճտան, անլէրին աղըզլարընտան,
Վէ ճէպպարըն էլինտէն ֆուգարայը խէլաս էտէր.
16 Պէօյլէճէ միսքինին իւմիտի օլուր,
Ֆէնալըգ տախի աղզընը գափար.
17 Ալլահըն թէրպիյէ էթտիյի ատամ նէ մէսուտտըր.
Անըն իչիւն Գատիրին թէ՛տիպինի հագիր էթմէ.
18 Զիրա օ մէճրուհ գըլար վէ պաղլար.
Եարալար վէ էլլէրի շիֆա վէրիր.
19 Ալթը տէֆ՛ա մուզայագատան սէնի խէլաս էտէճէք,
Վէ եէտինճիսինտէ պէլա սանա խասարէթ էթմէյէճէքտիր.
20 Գըթլըգտա սէնի էօլիւմտէն,
Վէ մուհարէպէտէ գըլըճ աղըզընտան գուրթարաճագտըր.
21 Տիլին գամչըսընտան սագլանաճագսըն,
Վէ խարապլըգ կէլտիյինտէ գորգմայաճագսըն.
22 Խարապլըգ վէ գըթլըգա կիւլէճէքսին,
Վէ զէմինին վահշի հայվանլարընտան խավֆ էթմէյէճէքսին.
23 Զիրա սահրանըն թաշլարը իլէ մու՛ահէտէն օլուր,
Սահրանըն ճանավարլարը իլէ մուսալէհէթ իչրէ օլաճագլար.
24 Չատըրըն էմին օլտուղունը պիլէճէքսին,
Վէ մէսքէնինի արաշտըրտըղընտա նոգսան պուլմայաճագսըն.
25 Զիւրրիյէթին քէսիրլի,
Վէ նէթիճէլէրին եէրին օթու կիպի օլտուղունը պիլէճէքսին.
26 Մէվսիմինտէ քալտըրըլան տէմէթլէր գալտըրըլտըղը կիպի,
Թէմամ իխթիյարլըգըտա գապրա կիրէճէքսին.
27 Իշթէ պունու թէֆթիշ էթթիք, պէօյլէտըր.
Անը տինլէ վէ սէն քէնտին իչիւն պիլ.

ՊԱՊ 6

1 Վէ Էյուպ ճէվապ վէրիպ տէտի քի,

2 Քեա՛շքի քէտէրիմ քեամիլէն վէզն օլունսա իտի,
Վէ պէլամ անընլէ պէրապէր թէրազիյէ գօնուլսա իտի!
3 Զիրա շիմտի տէնիզլէրին գումընտան աղըր կէլիր իտի.
Պու սէպէպտէն սէօզլէրիմ պօշա կիթտիլէր.
4 Զիրա Գատիրին օգլարը իչիմտէ տիրլէր,
'Ճանըմ անլարըն զէհրինի իչէր.
Ալլահըն հէյպէթլէրի պանա գարշը սաֆ պաղլարլար.
5 Հիմարը վահշի օթլար իչինտէ անըրըր մը.
Վէ եախօտ էօքիւզ քէնտի եէմի իւզէրինտէ պէօյիւրիւր միւ.
6 Թատսըզ նէսնէ թուզսուզ եէնիլի՞ր մի,
Եումուրթանըն աքընտա թատ վա՞ր մը.
7 Ճանըմըն տօգունմագ իսթէմէտիյի շէյլէր
Պէրշէն եէյէճէյիմ օլտու.
8 Քեա՛շքի մէթլուպում վէրիլէ իտի
Իւմիտիմի Ալլահ իհսան էյլէսէ իտի!
9 Շէօյլէ քի Ալլահ պէնի էզմէյէ ռազը օլսա իտի!
Էլինի ուզատըպ պէնի քեօքիւմտէն քէսէ իտի
10 Վէ հէնիւզ պանա թէսէլլի տահա օլաճագ,
Վէ շէտիտ աղըրլարտա սէվինէճէյիմ օլաճագ վար,
Քի Գուտտուսուն քէլամլարընը ինքեար էթմէտիմ.
11 Գուվվէթիմ նէ՞ տիր քի տայանայըմ,
Վէ 'ագըպէթիմ նէ՞ տիր քի †թէհամմիւլ էտէյիմ.
12 Գուվվէթիմ թա՞շ գուվվէթի մի,
Եախօտ ճէսէտիմ պագը՞ր մը տըր.
13 Աճէպա պէնտէ մէտէտ [illegible],
Վէ [illegible] ուզագլաշտըրըլմըշ տէյիլ մի տիր.
14 Էզիլմիշ օլանա տօսթը թարաֆընտան շէֆգաթ լա՛զըմ տըր.
Եօգսա օ Գատիրին գորգուսունու թէրք էթմիշ տիր.
15 Պիրատէրլէրիմ սէյլէպ մէճրասը կիպի խայանէթ էթտիլէր,
[illegible] կիպի կէչէրլէր.
16 Պունլար պուզ սէպէպիյլէ պուլանըգ տըրլար,
Գար իչլէրինէ կիզլէնիր.
17 Հէրարէթի կէօրտիւքլէրի վագըթ գուրուրլար,
Շիտտէթի հէրարէթ վագթընտա եէրլէրինտէն նապէտիտ օլուրլար.
18 Քէրվանլար եօլլարընտան սափարլար,
Պիհուտէ եէրէ կիտէրէք հէլաք օլուրլար.
19 Թէյմա քէրվանլարը պագտըլար,
Շէպա եօլճուլարը անլարա մունթազըր օլտուլար.
20 Իւմիտ էթտիքլէրինտէն մահճուպ օլտուլար,
Օրայա վարըպ ուտանտըգլարընտա խաճիլ օլտուլար.
21 Զիրա շիմտի սիզ հիչէ պէնզէր օլտունըզ,
Մուսիպէթի կէօրտիւնիւզ վէ գորգտունըզ.
22 'Աճէպա՝ Պանա ի'թա էյլէյինիզ,
Վէ մալընըզտան պանա ռիւշվէթ կէթիրինիզ.
23 Եախօտ՝ տիւշմէնին էլինտէն խէլաս էյլէյինիզ,
Եա զալիմլէրին էլինտէն գուրթարընըզ՝ տէտի՞մ մի.
24 Պանա թա'լիմ էյլէյինիզ, պէն տահի սուքեութ էյլէրիմ.
Նէ խուսուստա եանըլտըղըմը պանա պիլտիրինիզ.
25 Տօղրու սէօզլէր նէ՛ գատար գուվվէթլի տիր.
Լաքին սիզին թա'զիրինիզին ֆա՛իտէսի նէ՞ տիր.
26 Էլֆազը թէքտիր էթմէյի մի թա'գիպ էթմէքտէսինիզ.
Հալ պու քի մէ'յուս օլանըն սէօզլէրի ռիւզկեարա տըր.
27 Եէթիմին իւզէրինէ գուր'ա աթարսընըզ,
Տօսթունուզ իչին չուգուր գազարսընըզ.
28 Շիմտի քէրէմ էտիպ պանա պագընըզ.
Եալան սէօյլէրսէմ սիզէ աշքեար օլուր.

'Եախօտ՝ Անլէրին զէհրի ճանըմը իչէր.
†Եախօտ՝ Նէֆէսիմի ուզատայըմ.

29 Րիճա էտէրիմ՝ կէլինիզ, հագգսըզլըգ օլմասըն.
Եինէ կէլինիզ. պուհուսուտա սատագաթըմ պէյան օլունուր.
30 Լիսանըմտա հագգսըզլըգ վա՞ր մը,
Տիմաղըմ քէօթիւ շէյլէրի թէֆրիգ էտէմէ՞զ մի.

ՊԱՊ 7

1 Րու ի զէմինտէ ինսան իչին միւճահէտէ եօ՞գ մու տուր,
Վէ կիւնլէրի իւճրէթլինին կիւնլէրի կիպի տէյի՞լ մի.
2 Գուլ աքշամ կէօլկէսի իչին ա՛հ չէքէր,
Վէ իւճրէթլի իւճրէթինէ ինթիզար էտէր.
3 Քէզալիք պէնիմ տէ հիսսէմ հէպա այլարը,
Վէ նասիպիմ իզթիրապ կէճէլէրի օլտու.
4 Եաթտըղըմտա՝ նէ՞ զէման գալգաճաղըմ,
Վէ կէճէ նէ՞ զէման կէչէճէք՝ տէյիմ.
Վէ սահար վագթընա գատար եուվարլանըբ տուրույորըմ.
5 Թէնիմ գուրտլար իլէ վէ թօզ թօփրագլէ էօրթիւլմիւշ տիւր.
Տէրիմ չէքիլիբ էրիյօր.
6 Կիւնլէրիմ ճիւլահ մէքիյինտէն չապուգ կէչէրլէր,
Վէ իւմիտսիզ օլարագ տիւքէնիր.
7 Էօմրիւմ րիւզկեար օլտուղունը թէզէքքիւր էյլէ,
Վէ կէօզլէրիմ պիր տախա խայր կէօրմէյէճէք տիր.
8 Պանա նազար էտէնին կէօզլէրի արթըգ պէնի կէօրմէյէճէք տիր.
Սէնին կէօզլէրին իւզէրիմտէ տիր, վէ պէն պուլունմամ.
9 Պուլութ տաղըլըբ գա՛իպ օլուր.
Քէզալիք հավիյէյէ ինէն չըգմայաճագ տըր.
10 Խանէսինէ պիր տախա ՛ավտէթ էթմէյէճէք,
Վէ մէքեանը անը արթըգ թանըմայաճագ տըր.
11 Պէն տախի աղզըմը զապթ էթմէյէճէյիմ,
Րուհումըն սըգընթըսըյլէ սէօյլէյէճէյիմ,
Վէ ճանըմըն աճըլըյլէ շիքեայէթ էտէճէյիմ.
12 Պէն տէնիզ վէ եախուտ տէնի՞զ ճանավարը մը իմ,
Քի սէն իւզէրիմէ պէքճի թա՛յին էտէրսին.
13 Եաթաղըմ պէնի թէսլիյէ էտէճէք,
Տէօշէյիմ շիքեայէթիմի թէսքին էյլէյէճէք՝ տէտիյիմտէ,
14 Սէն րույալար իլէ պէնի գօրգութուրսուն,
Վէ խայալաթ իլէ պէնի թիթրէթիրսին.
15 Ճանըմ տախի պօղուլմագլըղը իխթիյար էտէր,
Պու քէմիքլէրիմտէն իսէ էօլիւմիւ թէրճի՛հ էտէր.
16 Պիզար օլտում, տա՛իմա եաշամագ իսթէմէմ.
Պէնտէն վազ կէչ, զիրա կիւնլէրիմ ֆանի տիր.
17 Ինսան նէ՞ տիր քի անը թա՛զիմ,
Վէ անա տիգգաթ էտէսին,
18 Վէ հէր սապահ անը եօգլայըփ,
Հէր տագիգէ անը իմթիհան էտէսին.
19 Նէ՞ վագթա գատար պէնտէն չէքիլմէյէճէքսին.
Թիւքիւրիւյիւմիւ եուտաճագ գատար պէնի պըրագմայաճագսըն.
20 Կիւնահ էթտիմ. սա՛նա նէ՞ եափայըմ,
Էյ ինսանա նազար գըլան.
Նի՞չիւն պէնի քէնտինէ նիշան թութտուն,
Վէ պէն քէնտիմէ եիւք օլտում.
21 Նի՞չիւն 'իսեանըմը 'աֆվ, վէ կիւնահըմը րէֆ' էթմէզսին.
Զիրա շիմտի թօփրագտա եաթաճաղըմ,
Վէ սապահլայըն պէնի արատըղընտա պուլունմայաճաղըմ.

ՊԱՊ 8

1 Օլ զէման Շուհի Պիլտատ ճէվապ վէրիփ տէտի քի,
2 Սէն նէ՞ վագթա գատար պէօյլէ սէօյլէյէճէքսին,
Վէ աղզընըն սէօզլէրի շէտիտ րիւզկեար օլաճագ տըր.

3 Ալլահ էյրի հիւքմ վէրի՞ր մի,
Գատիր՝ հագգը իպթալ էտէ՞ր մի.
4 Էյէր սէնին էվլատլըն անա գարշը կիւնահ իշլէմիշ իսէ,
Օլ տախի անլէրի քէնտի 'իսեանլարընըն *ձէզասընա թէսլիմ էթմիշ իսէ,
5 Էյէր սէն էրքէն Ալլահը թալէպ էտէր,
վէ Գատիրտէն լութֆ տիլէրիւսէն,
6 Էյէր սէն փաք վէ տօղրու իսէն,
Օ շիմտի սէնին իչիւն մութլագամ ույանըր,
Սէնին մէքեանընը սատագաթընա սէլամէթ վէրէձէք տիր.
7 Էվվէլքի հալըն քիւչիւք իսէ
Սօնքրաքի հալըն զիյատէսիյլէ պէօյիւք օլաձագ տըր.
8 Կէլ, շիմտի կէչէն նէսիլլէրէ տա՞նըշ էյլէ,
Վէ անլէրին էձտատընը թէֆթիշ էթմէյէ հազըր օլ.
9 (Չիւնքի պիզ տիւնքիւյէր իզ, վէ պիր չէյ պիլմէյիզ.
Զիրա 'էօմիւրիւմիւզ եէր իւզէրինտէ կէօլկէ տիր.)
10 Անլէր սանա թա'լիմ վէ թէքէլլիւմ էթմէզլէ՞ր մի,
Վէ գալպլէրինտէն սէօզլէր չըգարմազլա՞ր մը.
11 Պաթագլըգ օլմայան եէրտէ սազ պիթէ՞ր մի,
Սու պուլունմայան եէրտէ պաթագ օթը պէօյիւ՞ր մի.
12 Օ տահա թազէլիյինտէ իքէն՝
Քէսիլմէքսիզին հէր օթտան էվվէլ գուրուր.
13 Ալլահը ունուտանլարըն ճիւմլէսինին եօլլարը պէօյլէ տիր,
Վէ միւնաֆըգըն իւմիտի գուպ՝ օլուր.
14 Անըն իւմիտի միւնգաթի՝ օլուր,
Իթիմատը էօրիւմձէք ազը տըր.
15 Խանէսինէ տայանաձագ, ամմա օ սապիթ օլմայաձագ.
Անը թութաձագ, ամմա գա՛իմ օլմայաձագ տըր.
16 Կիւնէշ *տօղմազտա՞ն թազէ տիր,
Վէ տալլարը պաղչէսի իւսթիւնէ եայըլըր.
17 Անըն քէօքլէրի թաշ եըղընընա սարըլըր,
Վէ թաշ մահալլինի կէօրիւր.
18 Էյէր քէնտի եէրինտէն գօփարըլըրսա,
Եէրի տախի՝ Պէն սէնի կէօրմէտիմ՝ տէյէրէ+ անը ինքեար էտէձէք տիր.
19 Իշթէ անըն թարիգինին ֆէրահը պու տըր,
Վէ թօփրագտան պաշգալար պիթէձէք տիր.
20 Իշթէ Ալլահ քեամիլի րէտտ էթմէզ,
Վէ քէօթիւլէրէ մու'ին օլմազ,
21 Շէօյլէ քի աղզընը կիւլիւշ իլէ
Վէ տուտագլարընը մէսէրրէթ սէտասըյլէ տօլտուրաձագ տըր.
22 Սանա պուղզ էտէնլէր+ խաճիլ օլաձագ,
Վէ շէրիրլէրին չատըրը գալմայաձագ տըր.

ԲԱԲ 9

1 Էյուպ տախի ճէվապ վէրիպ տէտի քի,
2 Պէօյլէ օլտուղընը թահգիգ պիլիրիմ,
Վէ ինսան 'ինտա Ալլահ նա՞սըլ սատիգ օլա պիլիր.
3 Էյէր անըն իլէ տա'վա էթմէք իսթէրսէ,
Անա պինտէ պիրինէ ճէվապ վէրէմէզ.
4 Օ հաքիմ իւլ գալպ վէ չէտիտ իւլ գուվվէ տիր.
Անա գարշը տուրմագա քի՛մ ձէսարէթ էտէր տէ ֆէլահ պուլուր.
5 Տաղլարը նագլ էտէր, վէ անլէր պիլմէզ.
Գազապընըյլէ անլէրի նիթ խութ էյլէր.
6 Զէմինի քէնտի եէրինտէն թէփրէտիր,
Վէ անըն տիրէքլէրի սալլանըր.
7 Կիւնէշէ էմր էտէր, տօղմազ,
Վէ եըլտըզլարը միւհիւրլէր.
8 Սէմավաթը եալընըզճա պասթ էտէր,
Վէ տէրիանըն տալղալարը իւզէրինտէ եիւրիւր.
9 Նա՛շը վէ ձէպպարը վէ Սիւրէյյայը

---

* Իպր. էլինէ

*Կիւնէշ՝ էօնիւնտէ
+ Իպր. խիճլէթ կիյէձէք,

Վէ ճէնուպուն օտալարընը Օ խալգ էթտի.
10 Թէֆահհիւս օլունամազ պիւյիւքլիւքլէր
Վէ թա'տատ օլունամազ 'աճայիպ շէյլէր եափար.
11 Իշթէ եանըմտան կէչէր, անը կէօրմէզիմ,
Եանըմտան կէչէր ամմա անը ֆէրք էտէմէզիմ.
12 Էյէր ճէպր իլէ ալըրսա՝ քիմ մուգավէմէթ էտէ պիլիր,
Վէ անա՝ Նէ՞ եափարսըն՝ քիմ տէյէ պիլիր.
13 Ալլահ քէնտի ղազապընը կէրի տէօնտէրմէզ.
Մաղրուր մուավինլէրի անըն ալթընտա պիւքիւլիւրլէր.
14 Գալտը քի պէն անա ճէվապ վէրէյիմ.
Վէ անըն իլէ մուգապէլէ իչին սէօզլէրիմի սէչէյիմ.
15 Ձիրա պէն սալիհ օլսամ պիլէ ճէվապ վէրմէյէճէյիմ,
Հաքիմիմէ իլթիճա էտէճէյիմ,
16 Չաղըրտըղըմտա պանա ճէվապ վէրմիշ իսէ պիլէ,
Սէսիմէ գուլագ վէրտիյինի ինանմազտըմ.
17 Ձիրա պէնի գասըրղա իլէ էզէր,
Վէ պիլա սէպէպ եարալարըմը թէքսիր էտէր.
18 Պանա նէֆէս ալմաղա մէօհլէթ պըրագմազ,
Անճագ պէնի աճըլըգլէ տօյուրուր.
19 Էյէր գուվվէթտէն պահս օլունուրսա՝
Իշթէ գավի Օ տըր.
Էյէր մուհաքէմէտէն պահս օլունուրսա՝
Պէնի քիմ իհզար էտէճէք տիր.
20 Քէնտիմի սալիհ 'ատտ էթսէմ, աղզըմ
պէնի մահքում էտէճէք տիր.
Քամիլիմ տէսէմ, պէնի էյրի չըգարըր.
21 Քամիլ իմ տէսէմ, քէնտիմի թանըմամըշ,
Վէ հայաթըմը թահգիր էթմիշ օլուրըմ.
22 Հէփսի պիր տիր. պունուն իչին տէրիմ քի,
O քամիլի իլէ շէրիրի իֆնա էտէր.
23 Էյէր պէլա անսըզըն էօլտիւրիւրսէ,
Սուչսըզլարըն միհնէթինի իսթիհզա էտէր.
24 Ձէմին շէրիրլէրին էլինէ թէսլիմ օլունմուշ.
Անըն հաքիմլէրինին կէօզլէրինի Օ քէօր էտէր.
Օ տէյիլ իսէ քիմ տիր.
25 Կիւնլէրիմ սա'իտէն սէրի' տիր.
Խայր կէօրմէքսիզին ֆիրար էթտիլէր.
26 Սէրի'լի հասըրտէն սէֆինէլէր
Վէ աւընա շիտտէթլէ էնէն գարթալ միսիլլու կէչիփ կիթտիլէր.
27 Շիքայէթիմի ֆէրամուշ էտէյիմ
Մահզուն չէհրէմի պըրագըփ միւֆէրրահ օլայըմ տէսէմ,
28 Ճիւմլէ մէշագգաթլարըմտան խաւֆ էտէրիմ.
Ձիրա պէնի թէպրիյէ էթմէյէճէյինի պիլիրիմ.
29 Գապահաթլը 'ատտ օլունուրըմ,
Նիչին պիհուտէ եէրէ պէօյլէ չալըշըյըմ.
30 Գար սույու իլէ եըգանսամ,
Վէ էլլէրիմի չէօվէն իլէ թէմիզլէսէմ պիլէ,
31 Եինէ սէն պէնի չուգուրա պաթըրըրսըն,
Քէնտի էլպիսէմ տախի պէնտէն իկրահ էտէր.
32 Ձիրա պէնիմ կիպի ինսան տէյիլ տիր քի անա ճէվապ վէրէյիմ,
Վէ իքիմիզ պէրապէր մուհաքէմէյէ կիտէլիմ.
33 Արամըզտա հիւքիւմ էտէճէք պիր հաքէմ եօգ տուր քի
Իքիմիզին իւզէրինէ էլինի գոյա.
34 'Ասասընը պէնիմ իւզէրիմտէն գալտըրսըն,
Վէ անըն հէյպէթի պէնի գօրգութմասըն.
35 O զաման անտան խաւֆ էթմէյէրէք սէօյլէրիմ.
Ձիրա շիմտիքի հալիմտէ պէօյլէ տէյիլիմ.

ԲԱՊ 10

1 Ճանըմ հայաթըմտան պէզգին օլտու.
Արթըգ սէրպէսթլիքլէ շիքայէթ էտէճէյիմ,

'Սապուն' փաքլիք

Վէ ճանըմըն աճըլըղըյլէ սէօյլէյէճէյիմ.
2 Ալլահա տէյէճէյիմ քի՝ Պէնի գապահաթլը չըգարմա,
Նէ՞ սէպէպտէն պէնիմ իլէ տա'վա էթտիյինի պանա պիլտիր.
3 Զուլմ էթմէք վէ քէնտի էլլէրինին իշինի թահգիր էյլէմէք,
Վէ շիրիրլէրին մէշվէրէթլէրինէ նուր պախշ օլմագ
Սէնին 'ինտինտէ էյի մի տիր.
4 Սէնտէ ինսա՞ն կէօզիւ մի վար,
Ինսա՞ն կէօրտիւյիւ կիպի մի կէօրիւրսիւն.
5 Սէնին կիւնլէրին ինսա՞ն կիւնլէրի կիպի մի,
Վէ սէնէլէրին ատէ՞մ էյյամը կիպի մի տիր,
6 Քի ճիւրմիւմիւ թէֆթիշ,
Վէ կիւնահըմը թէհարրի էտէրսին.
7 Գապահաթլը օլմատըղըմը պիլիյորսին,
Լաքին սէնին էլինտէն խէլաս էտէճէք քիմսէ եօգ տուր:
8 Պէնի սէնին էլլէրին խալգ էտիփ,
Ճէմի՛ ի ա՛զամը թէշքիլ էյլէտիլէր,
Վէ հէլա՞ք մի էտէճէքսին.
9 Ռիճա էտէրիմ, պէնի պալչըգտան եօղուրուր կիպի եարաթտըղընը թէզէքքիւր էյլէ,
Վէ պէնի թիւրապա՞ մի տէօնտիւրէճէքսին.
10 Սէն պէնի սիւտ կիպի ագըթտըն,
Փէյնիր կիպի գաթըլաշտըրմատըն մը.
11 Պանա տէրի վէ էթ կիյտիրտին,
Վէ պէնի քէմիք վէ սինիրլէր իլէ մէրպութ էյլէտին.
12 Պանա հայաթ վէ րահմէթ իհսան էյլէտին,
Վէ սէնին 'ինայէթին պէնիմ րուհումը մուհաֆազա էյլէտի.
13 Պու շէյլէրի քէնտի գալպինտէ սագլատըն,
Պունլարըն սէնին 'ինտինտէ օլտուղունու պիլիրիմ.
14 Էյէր կիւնահ էտէրսէմ՝ պէնի կէօզէտիրսին.
Վէ ճիւրմիւմտէն պէնի թէպրիյէ էթմէզսին.
15 Էյէր քէօթիւլիւք էթտիմ իսէ վա՜յ պանա,
Սալիհ ատիլ օլսամ՝ պաշըմը գալտըրմամ.
Խիճլէթլէ տօլույըմ.
*Միհնէթիմի նազար էյլէ:
16 †Արթմագտա տըր,
Արսլան կիպի պէնի ավլարսըն,
Վէ տէօնիւպ իւզէրիմտէ գուտրէթինի իզհար էտէրսին.
17 'Ալէյհիմտէ քէնտին իչին յէնի շահիտլէր կէթիրմէքտէսին,
Վէ իւզէրիմտէ ղազապընը թէզյիտ էտէրսին.
Պէլայա ի միւթէվալիյէ իլէ միւճահէտէմ վար տըր:
18 Նիչին պէնի րահիմտան չըգարտըն.
Էօլիւր իտիմ, վէ պէնի կէօզ կէօրմէզտի.
19 Նամէվճուտ կիպի օլուր իտիմ,
Պաթնատան գապրա կէօթիւրիւլիւր իտիմ.
20 Կիւնլէրիմ ազ տէյի՞լ մի,
Պըրագ պէնտէն չէքիլ, քի պիր ազ իսթիրահաթ էտէյիմ,
21 Շօլ վագըթտան էվվէլ, 'ավտէթ էթմէմէք իւզրէ
Տիյար ը զուլմէթէ վէ զըլլ ը մէվթէ թէվէճճիւհ էտէճէյիմ,
22 Օրասը զըլլ ը մէվթ զուլմէթի կիպի,
Վէ թէրթիպսիզ վէ նուրը մանէնտի զուլմէթ օլան պիր գարանլըգ տիյար տըր:

ՊԱՊ 11

1 Օլ զէման Նա'ամաթլը Սօֆար ճէվապ վէրիպ տէտի քի,
2 Քէսրէթ ի քէլամա ճէվապ վէրի՞լմէյէճէք մի,
Վէ տիլտար ատէմ սալիհ 'ատտ օլունաճագ մը.
3 Սէնին պիհուտէ սէօզլէրին ատէմլէրի սուքիւթ էթտիրէճէ՞ք մի,
Վէ սէն իսթիհզա էթտիյինտէ՝ քիմսէ սէնի ութանտըրմայաճագ մը.

---

*Եա խօտ՝ Միհնէթիմի չէքէրիմ.
†Եա խօտ՝ Պաշըմը գալտըրսամ,

4 Զիրա սէն՝ Թա'լիմիմ փաք,
Վէ նազարընտա թահիր իմ՝ տէտին.
5 Լաքին քէաշքի Ալլահ սէօյլէյէ իտի,
Վէ տուտագլարընը սէնին 'ալէյհինտէ աչա իտի,
6 Վէ հիքմէթին էսրարընը սանա քէշֆ էտէ իտի,
Քի խաքայաք ը ինսանըն մաֆէվքինտէ տիր.
Պունտան մա'լիւմուն օլսուն քի,
Ալլահ սէնին էքսէրի ծիւրմիւնիւ արամազ.
7 Ալլահըն մէվատտը 'ամիգասընը պուլա պիլի՞ր մի սին,
Գատիրին քէմալինէ վուգուֆ օլա պիլի՞ր մի սին.
8 Սէմավաթ կիպի 'ալի տիր, նէ՞ եափա պիլիրսին.
Հավիյէտէն 'ամիգ տիր, նէ՞ պիլէ պիլիրսին.
9 Թուլի զէմինտէն
Վէ 'արզը տէրեատան զիյատէ տիր.
10 Էյէր հիւծում էտիպ գափարսա վէ եախուտ թօփլարսա,
Անա քի՞մ մումանա'աթ էտէ պիլիր.
11 Զիրա քէնտիսի պաթըլ ատէմլէրի պիլիր,
Քէօթիւլիւյիւ կէօրիւր տէ տիգգաթ էթմէ՞զ մի.
12 Ճահալէթ պօշ ատէմ թէ'տիպ-գապուլ էտէր,
Վէ ատէմ հիմար ը վահշի խավրուզը կիպի թէվէլլիւտ էյլէր.
13 Էյէր գալպինի թէհյիյէ էտիպ,
Էլլէրինի Անա ուզատըր իսէն,
14 Էյէր էլինտէ քէօթիւլիւք վար իսէ անը տէֆ' էյլէ,
Վէ չատըրլարընտա հագսըզլըգ սաքին օլմասըն.
15 Օլ զէման պիլա 'այպ եիւզիւնիւ գալտըրաճագ սըն.
Սապիթ գատէմ օլուպ գօրգմայաճագսըն.
16 Մէշագգաթը ֆէրամուշ,
Վէ ագըփ կիթմիշ սուլար կիպի անը թէզէքքիւր էտէճէքսին.
17 'Էօմրիւն էօյլէ նուրընտան զիյատէ րուշէն օլաճագ,
Զուլմէթին սապահ նուրընա թէհավվիւլ էտէճէք տիր.
18 Վէ էմին օլաճագսըն, զիրա իւմիտ վա տըր;
Էթրաֆընը *թէճէսսիւս էտէճէքսին՝
Էմնիյէթ իւզրէ եաթաճագսըն.
19 Եաթաճագսըն, վէ սէնի գօրգուտան օլմայաճագ տըր.
Վէ նիճէլէրը սանա իլթիմաս էտէճէք տիր.
20 Ամմա շէրիրլէրին կէօզլէրի պօզուլաճագ,
Վէ անլէր իչիւն մէլճա' պուլունմայաճագ,
Վէ իւմիտլէրի թէսլիմ ի րուհ օլաճագ տըր.

ՊԱՊ 12

1 Վէ Էյուպ ճէվապ վէրիպ տէտի քի,
2 Սիզ հագիգաթ գավըմ սըզ սինիզ,
Վէ հիքմէթ սիզինլէ պէրապէր էօլէճէք տիր.
3 Պէնիմ տախի սիզին կիպի 'աքլըմ վա տըր,
Պէն սիզտէն էտնա տէյիլ իմ.
Վէ պու կիպի շէյլէրի քի՞մ պիլմէզ.
4 Պէն գօնշուսունըն մասխարասը օլան ատէմ օլտըմ.
Ալլահա տու'ա էտէնէ Օ իճապէթ էտէր.
Սատըգ վէ քեամիլ օլան մասխարա օլուր.
5 †Այագը գայմագտա օլան ատէմ
Իսթիրահաթտա օլանըն նազարընտա մէթրուք չըրաղ տըր.
6 Հարամիլէրին չատըրլարը ասայիշտէ տիր,
Վէ Ալլահը իղզապ էտէնլէր էմնիյէթտէ օլուպ,
Անլէրին էլլէրինի Ալլահ պէրէքէթլէ տօլտուրուր.
7 Լաքին շիմտի հայվանլարա սու'ալ էյլ
Սանա թա'լիմ էտէճէքլէր,

---

* Իպր. գազաճագսըն
† Եախօտ՝ Էմին օլանըն էֆքեարընտա պէլա իչիւն հագարէթ վար,
Այագը սիւրչէնլէր իչիւն հազըր տըր.

Վէ հավա գուշլարընա սօր, սանա խապէր վէրէճէկլէր·

8 Եախօտ զէմինէ սէօյլէ, սանա թա'լիմ էտէճէք.

Տէնիզին պալըգլարը տախի սանա հիքեայէ էտէճէկլէր·

9 Պունլարըն հիւմլէսինին արասընտա Քիմ պիլմէզ քի պունու խալգ էտէն ՌԱՊՊԸՆ էլի տիր·

10 Հէր զիրուհըն հայաթը Վէ գեաֆֆէի պէնի պէշէրին րուհը Անըն էլինտէ տիր·

11 Գուլագ՝ սէօզլէրի թէմիզ էթմէ՞զ մի, Վէ տամաղ թա'ամըն լէզզէթինի տատմա՞զ մը·

12 Հիքմէթ՝ իխթիյարլարտա տըր, Վէ ֆէհմ թուլ ի էյյամտա պուլունուր·

13 Հիքմէթ վէ գուվվէթ Անըն տըր. Թէտպիր վէ ֆէհմ Անըն տըր·

14 Իշթէ Օ հէտմ էտէր, վէ պինա օլունմազ. Պիր ատէմ իւզէրինէ գափար, վէ աչըլմազ·

15 Սուլարը ազըթմազ, վէ տէրէլէր գուրուր, Անլէրի սալը վէրիր, վէ եէրի ալթ իւսթ էտէրլէր·

16 Գուվվէթ վէ հիքմէթ Անըն տըր. Իղլալ օլունան վէ իղլալ էտէն Անըն տըր·

17 Միւսթէշարլարը սոյուլմուշ օլարագ կէօթիւրիւր, Վէ հաքիմլէրի 'ագըլտան մահրում էտէր·

18 Մէլիքլէրին հիւքիւմէթլէրի իփթալ էտէր, Վէ պէլլէրինէ իփ պաղլար·

19 *Իմամլարը սոյուլմուշ օլարագ կէօթիւրիւր, Վէ եէրալը գուվվէթլի հէլաք էտէր·

20 Էմին քիմսէլէրին տիլլէրինը գափար, Իխթիյարլարըն ֆէհմինի րէֆ' էտէր·

21 Շէրէֆա իւզէրինէ հագարէթ տէօքէր, Վէ գավիլէրին գուշագլարընը կէվշէտիր·

22 Մէչհուլը 'ամիգէյի զուլմէթտէն իխրաճ էտէր, Վէ զըլլը մէվթի նուրա չըգարըր·

23 Միլլէթլէրի թէքսիր, վէ անլէրի թախրիպ էտէր, Միլլէթլէրի եայար, վէ անլէրի թօփլար·

24 Ագվամըն պէյլէրինին իւրէքլէրինին 'ագըլլարըն ալըր, Վէ անլէրի եօլը օլմայան պէյապանտա սէրկէշտէ կէզտիրիր·

25 Զուլմէթտէ լէմս էտէրլէր վէ նուր պուլունմազ. Անլէրի սէրխօշլար կիպի տօլաշտըրըր·

ՊԱՊ 13

1 Իշթէ ճիւմլէսինի կէօզիւմ կէօրտիւ, Անը գուլագըմ իշիտիպ անլատը·

2 Սիզին պիլտիյինիզի պէն տախի պիլիրիմ, Պէն սիզտէն էտնա տէյիլիմ·

3 Լաքին պէն Գատիրէ սէօյլէմէք, Վէ Ալլահա պուրհանլարըմը 'արզ էթմէք իսթէրիմ·

4 Ամմա սիզ եալան թէրթիպ էտէնլէր սինիզ. Ճիւմլէնիզ պօշ թապիպլէր սինիզ·

5 Քէաշքի պիւսպիւթիւն սիւքիւթ էտէյտինիզ. Պու սիզէ հիքմէթ եէրինէ կէչէր իտի·

6 Շիմտի պէնիմ պուրհանլարըմը տինլէյինիզ, Վէ տուտագլարըմըն տիվա էտէճէյի տէ'ավալարը իսթիմա' էտինիզ·

7 Ալլահ իչիւն հագսըզլըգ մը սէօյլէրսինիզ, Անըն իչիւն հիլէ՞ մի թէքէլլիւմ էտէրսինիզ·

8 Անա րի'այէթ մի էտէրսինիզ, Եախօտ Ալլահ իչիւն տա'վաճը մը օլուրսունըզ·

9 Սիզի իմթիհան էթսէ՝ էյի օլու՞ր մը. Վէ ինսանը ալտատըր կիպի Անը ալտատաճա՞գ մը սընըզ·

10 Խաֆիյէն րի'այէթ ի խաթըր էտէրսէնիզ, Սիզի մութլագա թէքտիր էտէճէք տիր·

11 Անըն ճէլալի սիզի գօրգութմա՞զ մը, Վէ հէյպէթի իւզէրինիզէ տիւշմէ՞զ մի·

---

*Եա խօտ Քեահինլէրի

12 Զիքր էթտիյինիզ շէյլէր քիւլէ պէնզէյէն մէսէլլէր տիր·
Գալալարընըզ չամուրտան գալալար տըր·
13 Սուքութ էտին, [illegible], պէն սէօյլէյէյիմ·
Վէ պաշըմա նէ կէլիրսէ կէլսին·
14 Նիչին էթիմի տիշլէրիմլէ ալըրըմ,
Վէ ճանըմը աւուճըմա գօյարըմ·
15 Օ պէնի գաթլ էթսէ տէ՝ պէն անա ումիտ էտէճէյիմ·
Վէ թարիգլէրիմի անըն հուզուրընտա թաստիգ էտէճէյիմ·
16 Խէլասըմ տախի Օ տըր·
Զիրա մունաֆըգ Անըն հուզուրունա կէլէմէզ·
17 Սէօզլէրիմի էյիճէ տինլէյինիզ,
Վէ իֆատէմի գուլագլարընըզա ալընըզ·
18 Իշթէ շիմտի տաավամը թէրթիպ էյլէտիմ·
Թէպրիյէ օլունաճաղըմը պիլիրիմ·
19 Պէնիմ իլէ մուխասամէ էտէճէք քիմ տիր·
Զիրա շիմտի սուքութ էտէրսէմ էօլէճէյիմ·
20 Եալընըզ պու իքի շէյի պանա էթմէ,
Օլ վագըթ հուզուրունտան կիզլէնմէյէճէյիմ·
21 Էլինի իւզէրիմտէն ըրագ էյլէ,
Վէ հէյպէթին պէնի գօրգութմասըն·
22 Օլ վագըթ սէն չաղըր, պէն սանա ճէվապ վէրէյիմ·
Եախօտ պէն սէօյլէյէյիմ, սէն պանա ճէվապ վէր·
23 Գապահաթլարըմ վէ կիւնահլարըմ նէ գատար տըր·
Իսեանըմը վէ կիւնահըմը պանա պիլտիր·
24 Եիւզիւնիւ նիչին պէնտէն սաքլարսըն,
Վէ պէնի քէնտինէ տիւշման հէսապ էտէրսին·
25 Ռիւզկեարըն կէօթիւրտիւյիւ եափրաղը մը գօրգութուրսուն·
Վէ գուրու սամանը մը թագիպ էտէրսին·
26 Զիրա ՚ալէյհիմտէ աճը շէյլէր եազըյօրսըն,
Վէ կէնճլիյիմին գապահաթլարընը պանա թէվարիս էտէրսին·
27 Այաղլարըմը թօմրուղա գօյարսըն,
Եօլլարըմըն ճիւմլէսինի կէօզէթիրսին,
Այաղլարըմըն իզլէրինէ նիշան գօյարսըն·
28 Վէ պու քիշի՝ չիւրիւմիւշ նէսնէ
Վէ կիւվէ եէմիշ ըսթօֆա կիպի էսքիմէքտէ տիր·

ԲԱՊ 14

1 Ինսան քի նիսատան տօղմուշ տուր,
Էօմրիւ գըսա, վէ ղուսսա իլէ տօլու տուր·
2 Չիչէք կիպի չըգար վէ քէսիլիր·
Կէօլկէ կիպի գաչար վէ տուրմազ·
3 Պու կիպի պիր իւզէրինէ մի կէօզլէրինի աչարսըն,
Վէ պէնի մի քէնտինիլէ մուհաքէմէյէ կէթիրիրսին·
4 Փաքը նաճիստան քի՞մ չըգարապիլիր·
Հիչ պիր քիմսէ·
5 Մատէմ քի էյեամը մուգատտէր տիր, ազլարընըն ՚ատէտի սէնտէ տիր,
Վէ անա թէճավիւզ էտէմէյէճէյի հուտուտ թա՛յին էթտին·
6 Անտան չէքիլ,
Պիր իւճրէթլի կիպի կիւնիւնիւ թէմիլ էտինճէյէ գատար
Քէնտի հալինտէ պըրագըլըն·
7 Զիրա աղաճ իչին ումիտ վար տըր
Քի քէսիլսէ եինէ թազէլէնիր,
Ֆիլիզլէրի էքսիք օլմազ·
8 Քէօքիւ եէրտէ գօճասա,
Վէ քիւթիւյիւ թօփրագտա էօլմիւշ օլսա,
9 Սու գօգուսույլէ ֆիլիզլէնիր,
Վէ ֆիտան կիպի տալլար չըգարըր·
10 Ֆագաթ ատէմ էօլիւր վէ ֆէնա պուլուր·
Ինսան թէսլիմ ի րուհ էտէր վէ նէրէտէ տիր·
11 Սուլար տէնիզտէն կիտէր,
Վէ ըրմաղ քէսիլիր գուրուր·
12 Ինսան եաթըր վէ գալգմազ·
Սէմավաթ եօգ օլմայընճա գալգմազ,
Վէ ուէգուսունտան ույանմազ·

13 Քէշքի հավիյէտէ պէնի իխֆա էյլէյէյտին,
Ղազապըն կէչինճէյէտէք պէնի սէթր էյլէյէյտին
Պանա պիր միւտտէթ թային էտէյտին,
Վէ օլ վագըթ պէնի խաթըրա կէթիրէյտին։
14 Ատէմ վէֆաթ էթտիքտէն սօնրա տիրիլէճէ՞ք մի,
Միւճահէտէմին ճէմի՝ էյյամընտա
Նէվպէթիմ կէլինճէյէ գատար պէքլէյէճէյիմ։
15 Սէն չաղըրաճագսըն, վէ պէն սանա ճէվապ վէրէճէյիմ,
Էլլէրինին իշինէ իշթիյագ կէօստէրէճէքսին։
16 Զիրա շիմտի ատըմլարըմը սայըյորսըն,
Կիւնահլարըմը կէօզէթմէզ մի՞սին։
17 Իսեանըմ քիսէտէ միւհիւրլիւտիւր,
Վէ գապահաթըմը մըհաֆազաթ իչին տիքտին։
18 Ֆիլ հագիգա տաղ տիւշէրէք մահվ օլուր,
Վէ գայա քէնտի մէքանընտան նագլ օլունուր։
19 Սուլար թաշլարը աշընտըրըր,
Սէյլէրի եէրին թօփրաղընը կէօթիւրիւր.
Սէն տախի ինսանըն իւմիտինի մահվ էտէրսին։
20 Սէն անա պիր քէրրէ ղալիպ օլուրսըն, օ տա կէչէր կիտէր;
Սիմասընը թաղյիր էյլէյիպ անը թարտ էտէրսին։
21 Օղուլլարը շէրէֆ պուլուրլար, վէ պիլմէզ;
Հագիր օլուրլար, վէ հալլէրինի անլամազ։
22 ՙԱնճագ իչէրինտէ պուլունան էթի աղըր չէքէճէք,
Վէ տէրունինտէ օլան ռուհը մուզթարիպ օլաճագտըր։

ՊԱՊ 15

1 Ու վագըթ Թէյմանլը Էլիֆազ ճէվապ վէրիպ տէտի քի՝
2 Աքիլ ատէմ հավայի [*]պիլկի իլէ ճէվապ վէրիր մի,
Վէ գարընընը շարգ րիւզկեարըյլէ տօլտուրուր մու։
3 Ֆա՞յտէսիզ սէօզլէր
Վէ նէթիճէսիզ քէլամլար իլէ միւպահասէ էտէ՞ր մի։
4 Ֆիլ հագիգա սէն գօրգույու պօզուեօրսըն,
Վէ Ալլահ հուզուրունտա՝ էթմէյի թէրք էտէրսին։
5 Զիրա աղզըն մա՛սիյէթինի պէյան էտէր,
Վէ հիլէքեարլարըն լիսանընը իխթիյար էտէրսին։
6 Պէն տէյիլ, անճագ քէնտի աղզըն սէնի գապահաթլը չըգարըր,
Վէ տուտագլարըն սէնին ալէյհինտէ շէհատէթ էտէրլէր։
7 Պիրինճի թէվէլլիւտ էտէն ատէմ սէն մի իտին,
Եախօտ պայըրլարտան էվվէ՞լ մի տօղտուն։
8 Ալլահըն մէշվէրէթինէ վագը՞ֆ մը իտին,
Վէ հիքմէթի քէնտինէ մի մախսուս գըլտըն։
9 Սէնին պիլտիյին նէ՞ տիր քի պիզ պիլմէյօրուզ,
Սէնին անլատըղըն նէ՞ տիր քի պիզտէ եօգ տըր։
10 Պիզտէ աք սաչլը վէ մուսըննի,
Հաթթա սէնին պէտէրինտէն եաշլը ատէմլէր վար տըր։
11 Ալլահըն թէսէլլիլէրի վէ սանա սէօյլէնէն թաթլը սէօզլէր
Սանա ա՞զ պիր շէյ մի կէօրիւնիւյօր,
12 Գալպին սէնի նէրէյէ կէօթիւրիւյօր,
Վէ կէօզլէրին նէ՞ իչին էտիյօր։
13 Քի ռուհընը Ալլահ ալէյհինէ չէվիրէրսին,
Վէ աղզընտան պէօյլէ սէօզլէր չըգարըրսըն։

ՙԵ-ա՝ Անճագ էթի քէնտիսի իչին աղըր չէքէճէք,
Վէ ռուհը քէնտիսի իչին մուզթարիպ օլաճագտըր։

[*] Իպր. մա՛րիֆէթ

14 Ինսան նէ՞ տիր քի փաք օլա,
Վէ նիսատան տօղան նէ՞ տիր քի սալիհ օլա.
15 Իշթէ մուգատտէսլէրինէ, իթիմատ էթմէզ.
Վէ սէմավաթ անըն նազարընտա փաք տէյիլ տիր.
16 Գա՞նտէ գալտը մէքրուհ վէ ֆասիտ ինսան,
Քի ֆէսատը սու կիպի իչէր.
17 Պէնի տինլէ, սանա անլադայըմ,
Վէ կէօրտիւյիւմիւ հիքեայէ էտէյիմ.
18 Հիւքէմանըն պէյան էթտիքլէրինի,
Վէ էճտատլարընտան ալըպ քէթմ էթմէտիքլէրի շէյլէրի հիքեայէ էտէյիմ.
19 (Զէմին եալընըզ անլէրէ վէրիլմիշ իտի,
Վէ մէյանլէրինտէն հէչ պիր էճնէպի կէչմէտի.)
20 Շէրիր քեաֆֆէի էյյամընտա 'ազապ չէքէր.
Վէ զալիմ իչին մա'տուտ սէնէլէր մախֆի տըր.
21 Գօրգուլը շէյլէրին սէտասը անըն գուլագլարընտա տըր.
Սէլամէթտէ իքէն անըն իւզէրինէ մուխարրիպ կէլիր.
22 Զուլմէթտէն գուրթուլաճաղընա իւմիտ էթմէզ.
Գըլըճ իչին սագլանըլմըշ տըր.
23 Էքմէք նէ՞րէտէ տիր՝ տէյէրէք տօլաշըր.
Զուլմէթ կիւնիւ էօնիւնտէ հազըր օլտուղունու պիլիր.
24 Մուզայագա վէ մէշագգաթ անը գօրգուտըր,
Ճէնկէ ամատէ օլան մէլիք կիպի անա ճէպր էտէր.
25 Զիրա էլինի Ալլահըն 'ալէյհինտէ ուզաթտը,
Վէ Գատիրէ գարշը թէքէպպիւր էյլէտի.
26 Անըն իւզէրինէ կէրտանքէշանէ,
Վէ գալգանլարընըն գալըն եումրուքլարըյլէ հիւճում էտէր.
27 Զիրա եիւզիւ եաղ պաղլատը,
Վէ պէօյրէքլէրի սէմիզլիքլէ գափլանտը.
28 Խարապ օլմուշ շէհիրլէրտէ,
Վէ միւշրիֆ ի խարապ օլան վէ մա'մուր օլմայան խանէլէրտէ սաքին օլուր.
29 Զէնկին օլմայաճագ, էմվալը տախի պագը գալմայաճագ,
Վէ սէրվէթի զէմին իւզէրինտէ քէսիւր էթմէյէճէք.
30 Զուլմէթտէն գուրթուլմազ.
Տալլարընը 'ալէվ գուրուտուր,
Աղզընըն նէֆէսիյլէ զա՛իլ օլուր.
31 Ալտանարագ պաթըլա իթիմատ էթմէսին.
Զիրա իւճրէթի պաթըլ օլաճագ տըր.
32 Կիւնլէրի թէմամ օլմազտան էվվէլ գաթ' օլունաճագ.
Վէ տալլարը թազէլէնմէյէճէք.
33 Ասմա կիպի գօրուղընը տէօքէճէք,
Վէ զէյթուն աղաճը կիպի չիչէքլէրինի տիւշիւրէճէք տիր.
34 Զիրա միւնաֆըգլարըն ճէմա'աթը 'ագիր օլաճագ,
Վէ րիշվէթ չատըրլարընը աթէշ եագաճագ տըր.
35 Քէօթիւլիւյէ համիլէ օլուպ ֆըսգ տողուրուրլար,
Վէ պաթընլարը հիլէ թէրթիպ էտէր.

ՊԱՊ 16

1 Օլ զէման Էյյուպ ճէվապ վէրիպ տէտի.
2 Պու կիպի շէյլէրի չօգ իշիթտիմ.
Ճիւմլէնիզ ճան սըգան թէսէլլի վէրիճիլէր սինիզ.
3 Հավայի սէօզլէրին նիհայէթի վա՞ր մը.
Եախուտ սէնի ճէվապ վէրմէյէ մէճպուր էտէն նէ՞ տիր.
4 Պէն տախի սիզին կիպի սէօյլէյէ պիլիր իտիմ.
Էյէր սիզ պէնիմ եէրիմտէ օլսա իտինիզ,
Սիզին 'ալէյհինիզտէ սէօզլէր տիզիպ,
Պաշըմը իւզէրինիզտէ սալլայա պիլիր իտիմ.
5 Անճագ աղզըմ իլէ սիզի գուվվէթլէնտիրիր իտիմ.
Վէ տուտագլարըմըն հարէքէթի քէտէրինիզի տէֆ' էտէր իտի.

6 Եյէր սէօյլէրսէմ՝ աճըմ հաֆիֆ՝ օլմազ,
Վէ էյէր սուքութ էտէրսէմ պէնտէն
նէ՞ էքսիլիր.
7 Ամմա շիմտի պէնի եօրտու,
Պիւթիւն խանէտանըմը խարապ էյլէտին.
8 Սէն պէնի գաւիյէն պուրուշուգ էթտին; պու-
տուր 'ալէյհիմէ շէհատէթ օլան;
Վէ հալը զա'ֆըմ 'ալէյհիմէ գալգըպ
եիւզիւմէ գարշը ճէվապ վէրիր.
9 Ղազապը պէնի փարչալէյիպ թէ'աագիպ
էյլէտի,
Տիշլէրինի իւզէրիմէ գըճըրտաթըր;
Տիւշմէնիմ [illegible] կէօզլէրինի պանա
տիքէր.
10 Աղըզլարընը 'ալէյհիմէ աչտըլար,
Հագարէթլէ չէնէմէ վուրտուլար.
Պիրլիքտէ 'ալէյհիմէ թէճէմմիւ' էթ-
տիլէր.
11 Ալլահ պէնի փասըգ ատէմէ թէսլիմ
էթտի,
Վէ շէրիրլէրին էլինէ թէրք էյլէտի.
12 Րահաթ իտիմ, վէ պէնի [illegible],
Պօյնըմտան թութուպ պէնի փարչալա-
տը,
Վէ պէնի քէնտինէ հէտէֆ էթտի.
13 Օնուն թիրէնտազլարը պէնի իհաթէ էթ-
տիլէր,
Մէրհամէթ էթմէյէրէք պէօպրէքլէրիմի
տէլտի;
Էօտիւմիւ եէրէ տէօքտիւ.
14 Եարա իւզէրինէ եարա աչարագ պէնի
եարալատը.
Իւզէրիմէ ճէպպար կիպի հիւճում էյ-
լէտի.
15 Տէրիմին իւզէրինէ չուլ տիքտիմ,
Վէ պոյնուզըմը թօփրագ իլէ պուլաշ-
տըրտըմ.
16 Եիւզիւմ աղլամագտան գըզարտը,
Կիրփիքլէրիմ իւզէրինտէ զըլլ ը մէվթ
վար.
17 Վագը'ա էլլէրիմտէ զուլմ եօգ տըր,
Տու'ամ տախի խալիս տիր.
18 Էյ զէմին, գանըմը սէթր էթմէ,
Վէ ֆէրեատըմըն [illegible] եէրին մէ-
քեան օլմասըն.
19 Իշթէ շիմտի շահիտիմ սէմավաթտա
տըր,
Վէ պէնիմ իչիւն շէհատէթ էտէնիմ եիւ-
ճէլէրտէ տիր.
20 Պէնի իսթիհզա՛ էտէնլէր տօսթլարըմ
տըր;
Կէօզլէրիմ Ալլահըն հուզուրունտա եաշ
տէօքէր.
21 Քեաշքի պիր ատէմ քէնտի տավասը ի-
չիւն էթտիյի կիպի,
Ալլահըն հուզուրունտա տավասըն պիր ա-
տէմին հօմշուսու իչին էտէ-
պիլէ իտի.
22 Զիրա ազ սէնէլէր կէչինճէ,
'Ավտէթ էթմէյէճէյիմ եօլա կիտէ-
ճէյիմ.

ՊԱՊ 17

1 Նէֆէսիմ քէսիլիր, կիւնլէրիմ մահվ
օլուր,
Գապըրլար պէնի պէքլէր.
2 Միւսթէհզիլէր եանըմտա տէյի՞լ մի.
Կէօզիւմ անլարըն մա'արազասըյլէ կէ-
ճէյի կէչիրիր.
3 Րիճա էտէրիմ, [illegible] պէնիմ իչիւն
պիր գավի թէտարիք էյլէ.
Էլիմիզէ քիմ թութուշաճագ տըր.
4 Զիրա գալպլէրինի ֆէհիմտէն մահրում
գըլտըն,
Պու էճլէտէն անլարը թէրֆի' էթմէյէ-
ճէքսին.
5 Տօսթլարընը սօյուլմա իչիւն թէսլիմ էտէն
քիմսէնին էվլատընըն կէօզլէրի
պօզուլուր.
6 Խալգա պէնի մէսէլ էթտի,
Վէ անլարըն օնիւնտէ մէնֆուր օլտըմ.
7 Կէօզիւմ հիւզնիւտէն գարարտը,
Վէ քեաֆֆէ ա'զամ կէօլկէ կիպի օլ-
տու.
8 Միւսթագիմ օլանլար պու շէյէ թէ'աճ-
ճիւպ էտէճէքլէր,
Վէ պի-կիւնահ օլանլար միւնաֆըգ 'ա-
լէյհինտէ գալգըշաճագլար տըր.
9 Սատըգ տախի քէնտի եօլունտա սէպաթ
իւզրէ օլաճագ,
Վէ էլլէրի փաք օլան կիթտիքճէ քէսպ ի
գուվվէթ էտէճէք տիր.
10 Ֆագաթ շիմտի ճիւմլէնիզ կէնէ կէլինիզ.

Իչինիզտէ պիր հաքիմ պուլամայօրըմ.

11 Կիւնլէրիմ կէչիփ կիթտի,
Նիյէթլէրիմ վէ կէօնլիւմիւն թէսավվուրաթը իպթալ օլունտու.

12 Կէճէ կիւնտիւզէ թէպտիլ էթտի,
Նուր զուլմէթէ թէգարրուպ էյլէտի.

13 Ինթիզարըմ գապր [illegible] խանէմ օլմասըտըր.
Զուլմէթտէ տէօշէյիմի սէրտիմ.

14 *Գապրա՝ փէտէրիմ սին,
Վէ գուրթլարա՝ վալիտէմ վէ հէմշիրէմ սիզ տէտիմ.

15 Արթըգ իւմիտիմ նէ՞րէտէ տիր.
Իւմիտիմի քի՞մ կէօրէճէք տիր.

16 Հավիյէնին գափուլարընա էնէճէք տիր,
Պէլի, թօփրագտա պիրլիքտէ րահաթ կէօրիւրիզ.

ԲԱՊ 18

1 Օլ զէման Շուհի Պիլտատ ճէվապ վէրիպ տէտի քի,

2 Քէլամլարա նէ՞ զէման խիթամ վէրէճէքսինիզ.
Անլայընըզ տա՛ անտէն սօնրա սէօյլէյէլիմ.

3 Նի՞չին հայվան մագամընտա սայըլըյօրըզ,
Վէ նազարընըզտա նափաք ատտ օլունույօրըզ.

4 Էյ ղազապընտա քէնտի ճանընը փարէլէյէն,
Զէմին սէնին իչիւն թէրք օլունաճա՞գ մը,
Վէ գայա քէնտի եէրինտէն նագլ էտիլէճէ՞ք մի.

5 Շէրիրլէրին ըշըղը մուհագգագ սէօնէճէք,
Վէ աթէշինին 'ալէվի զիյա վէրմէյէճէք տիր.

6 Չատըրընտա ըշըղ քարարաճագ,
Վէ իւզէրինտէ [illegible] գանտիլ սէօնէճէք տիր.

7 Գուվվէթլի ատըմլարը տարալաճագ,
Վէ քէնտի թէտպիրի անը տիւշիւրէճէք տիր.

8 Քէնտի այագլարը իլէ տուզագա թուտուլուր,
Վէ շէպէքէ իւզէրինտէ կէզէր.

9 Ֆախ անըն թօփուգընը թութաճագ,
*Քէմէնտ անը գափթ էտէճէք տիր.

10 Անըն իչիւն եէրտէ աղ,
Վէ եօլ իւզէրինտէ գափան կիզլէնմիշ տիր.

11 Տէհշէթլէր անը հէր թարաֆտան արար,
Վէ անը էօքչէյէ պէրապէր գաչըրըր.

12 Անըն գուվվէթինի աճլըգ եէյէճէք,
Վէ հէլաք անըն եանընտա հազըր տըր.

13 Տէրիսինին գուվվէթինի եէյէճէք,
Մէվթին իլք օղլու անըն գուվվէթինի տիւքէտէճէք տիր.

14 Իթիմատ էթտիյի չատըրընտան գաթ օլունաճագ,
Վէ քէնտիսի տէհշէթլէր մէլիքինէ կէօթիւրիւլէճէք տիր.

15 †Տէհշէթ անըն չատըրընտա սաքին օլաճագ,
Վէ օ արթըգ անըն օլմայաճագ տըր.
Վէ մէսքէնի իւզէրինէ քիպրիթ սաչըլաճագ տըր.

16 Աշաղըտան քէօքլէրի գուրույաճագ,
Վէ եուգարըտան տալլարը քէսիլէճէք տիր.

17 Զիքրի եէրտէն մահվօլաճագ,
Վէ իսմի օրթատա գալմայաճագ տըր.

18 Այտընլըգտան գարանլըղա սիւրիւլէճէք,
Վէ տիւնեատան թարտ էտիլէճէք տիր.

19 Գավմը արասընտա էվլատ ու ահֆատ պուլունմայաճագ,
Վէ մէսքէնլէրինտէ պագի գալան օլմայաճագ տըր.

20 Անըն կիւնիւնէ մուախխէր օլանլար թէ'աճճիւպ էտէճէքլէր,
Վէ մուգատտէմ օլանլար տէհշէթ ալաճագլար տըր.

21 Ֆիլ վագի՛ ֆասըգըն մէսքէնլէրի պէօյլէ տիր,
Վէ Ալլահը պիլմէյէնին մէքանը պու տըր.

---

*Եպրէօ՝ Չիւրիւքլիւյէ

*Եպրէօ՝ [illegible]

†Եպրէօ՝ [illegible]

ՊԱՊ 19

1 Վէ Էյուպ ճէվապ վէրիպ տէտի քի,
2 Նէ՞ զէմանատէք ճանըմը էլէմ չէքտիրէճէքսինիզ,
Վէ պէնի սէօզլէր իլէ էզէճէքսինիզ․
3 Հալա օն տէֆ'ա պէնի պաշըմա [illegible] էտիյօրսունուզ,
Վէ պէնի մուզթարիպ էթմէքտէն հիճապ էթմէյօրսունուզ.
4 Էյէր ֆիլ հաքիքէ ղէլալէթտէ պուլունտում իսէ,
Ձէլալէթիմ քէնտիմլէ գալըր.
5 Էյէր հաքիգաթէն իւզէրիմէ թէքէպպիւր իլէ
Այըպըմը իւզիւմէ վուրմաղա գալքըշաճաք օլուր իսէնիզ,
6 Շիմտի մա'լիւմունուզ օլսուն քի պէնի Ալլահ տէվիրտի,
Վէ աղը իլէ պէնի իհաթէ էթթի.
7 Իշթէ զուլմ սէպէպինտէն ֆէրեատ էտէրիմ,
Վէ պանա ճէվապ եօգ տուր.
Իսթի'անէ էտէրիմ, վէ իհգագ-ը հագգ եօգ տուր։
8 Եօլըմա սէտտ չէքտի, կէչէմէմ.
Թարիգլէրիմի զուլմէթլէ գափլատը.
9 Իզզէթիմի պէնտէն սէլպ էթթի,
Թաճը պաշըմտան րէֆ' էթթի.
10 Պէնի հէր թարաֆըմտան խարապ էթթի, վէ կիթթիմ.
Վէ իմիտիմի աղաճ կիպի քէօքիւնտէն գօփարտը.
11 Կազապը տախի 'ալէյհիմտէ թութուշտու,
Վէ պէնի խուսըմլէրինտէն 'ատտ էյլէտի.
12 Անըն 'ասքէրի պիրլիքտէ իւզէրիմէ կէլտիլէր,
Եօլլարընը պանա գարշու թէհիյյէ էթտիլէր,
Չատըրըմըն էթրաֆընտա օրտու գուրտուլար.
13 Պիրատէրլէրիմի պէնտէն պա'իտ գըլտը.
Վէ պէնի պիլէնլէր պէնտէն պիւսպիւթիւն եապանճը օլտուլար.
14 Ագրապայըմ պէնի թէրք էթթի,
Մահրէմլէրիմ պէնի ունութտու.
15 Էհլ-ի պէյթիմ վէ ճարիյէլէրիմ պէնի եապանճը եէրինէ սայարլար.
Անլարըն նազարընտա էճնէպի օլտում.
16 Գուլումը չաղըրդըմ ճէվապ վէրմէտի.
Աղզըմ իլէ անա րիճա էյլէտիմ.
17 Նէֆէսիմ զէվճէմէ,
Վէ րիճամ գարընտաշլարըմա քէրիհ օլտու.
18 Քիւչիւք չօճուգլար պիլէ պէնի թահգիր էտէրլէր,
Գալգարըմսա պանա գարշը սէօյլէրլէր.
19 Քաֆֆէ-ի սատըգլարըմ պէնտէն իքրահ էթթի,
Վէ ահպապըմ պէնտէն եիւզ չէվիրտի.
20 Քէմիքլէրիմ տէրիմէ վէ էթիմէ եափըշտը,
Տիշլէրիմին տէրիսիյլէ գուրթուլտում.
21 Սիզ պանա մէրհամէթ էտինիզ,
Էյ տօսթլարըմ, մէրհամէթ էտինիզ,
Զիրա էլ-ի Ալլահ պէնի վուրտու.
22 Նիչին Ալլահըն էթտիյի կիպի պէնի թա'գիպ էտէրսինիզ,
Վէ էթիմտէն տոյմայըրսընըզ.
23 Քէաշքի սէօզլէրիմ շիմտի եազըլսա իտի,
Քէաշքի քիթապա նագշ օլունսա իտի.
24 Տէմիր գալէմիլէ գուրշունլա
Մու'էպպէտէն [illegible] գայայա հէքք օլունսա իտի.
25 Զիրա պիլիրիմ քի պէնիմ ֆիտյէճիմ հայյ տըր,
Վէ նիհայէթ թօփրագ իւզէրինտէ Օ տուրաճագ տըր.
26 Վէ տէրիմտէն սօնրա պու պէտէնիմ ֆանի ֆէնա պուլտուքտա իսէ,
*Ճէսէտիմտէն Ալլահը կէօրէճէյիմ.
27 Տիկէրի տէյիլ, պէն քէնտիմ Անը կէօրէճէյիմ,
Վէ կէօզլէրիմ Անա պագաճագ տըր.
Տէրունումտա պէօյրէքլէրիմ էրիր.
28 Վէ տէյէճէք իսէնիզ, Նէ՛ Անը նիչին թա'գիպ էտէլիմ.
Զիւնքի մատտէնին ասլը պէնտէ պուլունտու։

---

*Եախօտ' Պիլա ճէսէտ

29 Գըլըճտան խաւֆ էտինիզ, զիրա ղազապըն ճէզասը գըլըճ տըր·
Վէ պիլէսինիզ քի մուհաքէմէ վար տըր·

ՊԱՊ 20

1 Օլ զէման Նա'ամաթի Սօֆար ճէվապ վէրիփ տէտի քի,
2 Պունուն իչիւն էֆքեարըմ պէնի ճէվապա թէշվիգ էտիյօրլար,
Տէրունի ղայրէթիմ սէպէպինտէն էյլէրիմ·
3 Պէնի թէ'տիպ իչիւն օլան Թա'զիրի իշիթտիմ իսէ տէ,
Անլայըշըմըտան րուհըմ ճէվապա պէնի մէճպուր էտէր·
4 Պէն պունու պիլմէզ մի սին քի գատիմտէն,
Զէմին իւզէրինէ ինսան օլալըտան պէրի,
5 Շէրիրլէրին մէսէրրէթ սէսլէրի սիւրէքսիզ տիր,
Վէ մունաֆըգըն սիւրուրու պիր լահզէ տըր·
6 Րիֆ'աթը սէմայա գատար չըքսա,
Վէ պաշը պուլութլարա էրիշսէ պիլէ,
7 Նէճասէթի կիպի իլ էլ էպէտ ղա'իպ օլուր,
Վէ անը կէօրմիւշ օլանլար՝ Նէ՞րէտէ տիր՝ տէյէճէքլէր·
8 Րույա կիպի ուչաճագ վէ անը պուլմայաճագլար,
Վէ կէճէ խայալը կիպի գովալաճագ տըր·
9 Անը կէօրմիւշ օլան կէօզ արթըգ անը կէօրմէյէճէք,
Վէ մէքեանը արթըգ անա նազար գըլմայաճագ տըր·
10 Անըն էվլատը՝ ֆուգարանըն րըզասընը թալէպ էտէճէքլէր,
Վէ անըն էլլէրի՝ ղասպ էթտիքլէրինի ի'ատէ էյլէյէճէքլէր տիր:
11 Քէմիքլէրի *չէպապէթ գուվվէթի իլէ տօլու տըր,
Վէ՛ անըն իլէ պէրապէր թօփրագտա եաթաճագ տըր·
12 Էյէրչի ֆէնալըգ անըն աղզընտա թաթլը գէլսէ,
Տիլի ալթընտա անը կիզլէտի իսէ,
13 Էյէր անը էսիրկէյիփ թէրք էթմէզ,
Վէ ախմաղընտա տամագլարը իսէ տէ,
14 Թա'ամը պաղըրսագլարընտա թէղայիւր էտէր,
Իչէրիսինտէ սաղըր եըլան զէհրի օլաճագ տըր·
15 Եութտուղու էմվալը խաթիֆրաղ էտէճէք,
Ալլահ անըն պաթնընտան անլարը իխրաճ էտէճէք տիր·
16 Օ սաղըր եըլան զէհրի էմէճէք,
Էնկէրէք եըլանըն տիլի անը էօլտիւրէճէք տիր·
17 Ճէտվէլլէրի,
Պալ վէ սիւտ ագըման տէրէլէրի ըրմագլարը կէօրմէյէճէք տիր·
18 Զահմէթլէ գազանտըղընը եէմէյիփ կէրի վէրէճէք,
Վէ րէտտ օլունաճագ չէյ մալը գատար օլուպ՝ անտան ֆէրահ պուլմայաճագ տըր·
19 Զիրա ֆուգարայը էզիփ եիւզ իւսթի պըրագտը,
Վէ ինշա էթմէտիյի խանէյի զապթ էյլէտիյի սէպէպտէն,
20 Տէրունինտէ ասլա րահաթը օլմայաճագ,
Վէ արզու էթտիկինի գուրթարամայաճագ տըր·
21 Պիր լոգմա իէյէճէյի գալմայաճագ տըր,
Վէ հասըլ սէրվէթինին պագասը օլմայաճագ տըր·
22 Սէրվէթի պէր քէմալ օլդուղունտա պէլէ՝ մուզայագատա օլաճագ·
Հէր ճէֆա չէքէնին էլի անըն 'ալէյհինտէ օլաճագ տըր·
23 Գարնընը տոյուրաճագը վագըթտա՝
Ալլահ շիտտէթի ղազապընը անա եէթիշտիրէճէք,
Անը թա'ամը էսնասընտա իւզէրինէ եաղտըրաճագ տըր·
24 Տէմիր սիլահ էօնիւնտէն գաչարքէն,
Պագըր եայ անը սաբլայաճագ տըր:
25 Աթըլան օգ ճէսէտինտէն չըգաճագ,
Փարլագ ուճ մըրէն էօթիւնտէն չը-

---

*Եախուտ՝ չէպապէթլէ տօլու իտի, Լաքին

Տէհշէթլէր անըն իւզէրինէ կէլէճէքտիր·
26 Հէր նէվ' զուլմէթ անըն խազինէլէրինէ մահֆուզ օլաճագ,
Իւֆլէնմէմիշ աթէշ անը թէլէֆ էտէճէք,
Չատըրընտա պագը գալան փէրիշան օլաճագտըր·
27 Սէմավաթ անըն կիւնահընը իզհար էյլէյէճէք,
Զէմին տախի անըն 'ալէյհինէ գըյամ էտէճէք տիր·
28 Խանէսինին իրատը կէօթիւրիւլէճէք·
Ղազապը կիւնիւնտէ զա՛իլ օլաճագլար·
29 Շէրիր ատէմին մին թարաֆ Իլահ նասիպի պու տըր·
Վէ անա Ալլահըն թա'յին էյլէտիկի իրս պու տըր·

ԲԱՊ 21

1 Էյուպ տախի ճէվապէն տէտի քի,
2 Քէլամըմը տիգգաթլէ իսթիմա' էտինիզ,
Վէ պու սիզին թէսէլլիէնիզ օլսուն·
3 Պանա թէհամմիւլ էտինիզ, պէն սէօյլէյէյիմ·
Վէ պէն սէօյլէտիքտէն սօնրա իսթէհզա էտինիզ·
4 Պէնիմ շէքվամ ինսանա՞ մը տըր,
Վէ նիչին ճանըմ սըգըլմասըն·
5 Պանա պագըբ մութէհայիր օլունըզ,
Վէ էլինիզի աղզընըզ իւզէրինէ գօյունըզ·
6 Թէզէքքիւր էթտիքճէ պանա տէհշէթ կէլիր,
Վէ ճիսմիմի թիթրէմէ թութար·
7 Շէրիրլէր նիչին եաշարլար,
Իխթիյարլանըրլար, քէսպ ի գուտրէթ էտէրլէր·
8 Զէմանլէրինտէ անլէրին նէսլի տուղուրլէրինտէ,
Վէ զիւրրիյէթլէրի կէօզլէրի էօնիւնտէ գա՛իմ տիր·
9 Խանէլէրի թէհլիքէտէն սալիմ տիր,
Ալլահըն տէյնէյի անլէրին իւզէրինէ տէյիլ տիր·
10 Անլէրին պուղասը ճիֆթլէշիր վէ պօշա կիթմէզ,
Ինէկի տօղուրուր վէ եավրու ատըրմազ·
11 Էթֆալլէրինի սիւրիւ կիպի սալըվէրիրլէր,
Վէ չօճուգլարը րագս էտէրլէր·
12 Տէֆ վէ թանպուրայիլէ րէֆ' ի ահէնկ էտէրլէր,
Վէ գավալ սէտասըյլէ սէվինիրլէր·
13 Կիւնլէրինի խօշ հալլէ կէչիրիրլէր,
Վէ ան ի վահիտտէ հավիյէյէ էնէրլէր·
14 Վէ Ալլահա՝ Պիզտէն ուզագ օլ,
Սէնին թարիգլէրինի պիլմէք իսթէմէյիզ·
15 Գատիր քիմ տիր քի անա 'իպատէթ էտէլիմ,
Վէ անա տուա' էթմէքլիքտէն նէ՞ իսթիֆատէ էտէճէյիզ տէրլէր·
16 Իշթէ սէրվէթլէրի քէնտի էլլէրինտէ տէյիլ տիր,
Շէրիրլէրին թէտպիրի պէնտէն ուզագ օլսուն·
17 Շէրիրլէրին չըրաղը գաչ քէրէ սէօնէր,
Վէ իւզէրլէրինէ ֆէլաքէթլէրի կէլիր·
Ալլահ շիտտէթ ի ղազապընտա աճըլէր թագսիմ էտէր·
18 Րիւզկեարըն էօնիւնտէ օլան սաման կիպի,
Վէ գասըրղանըն կէօթիւրտիւկիւ սաման ուֆաղը կիպի օլուրլար·
19 Ալլահ անըն հագգընտագը ճէզասընը էվլատընա սագլար·
Անա մուճազաթ էտա էտէճէք, քէնտիսի տէ պիլէճէք տիր·
20 Կէօզլէրի քէնտի հէլաքընը կէօրէճէք,
Վէ Գատիրին ղազապընտան իչէճէք տիր·
21 Մատէմ քի այլարընըն 'ատէտի միւնգաթի՛ օլմուշ տըր,
Արթըգ պէյթ ու 'իյալինտէն նէ՞ մէսէրրէթի օլուր·
22 'Ալի օլանլարը հիւքմ էտէն Ալլահա
'իլմ էօյրէտիլիր մի·
23 Պիրի քէմալինտէ իքէն [illegible]
Վէ [illegible] րահաթ իւզրէ վէֆաթ էտէր·
24 Սանլարը եաղ իլէ տօլու,
Վէ քէմիքլէրինին իլիյի թազէ տիր·
25 Տիյէրի խայը կէօրմէյէրէք,

ճան աճըսըյլէ էօլիւր։
26 Թօփրագտա պիրլիքտէ եաթարլար,
Վէ անլէրի գուրդլար էօրթէր։
27 Իշթէ պէն էֆքեարընըզը,
Վէ 'ալէյհիմտէ զուլմ սու՛ի գասըտլարընըզը պիլիրիմ.
28 Զիրա՝ Էմիրին խանէսի գանտա տըր,
Վէ շէրիրլէրին մէսքէնի օլան չատըր նէրէտէ տըր՝ տէրսինիզ.
29 Եօլճըլարա սու'ալ էթմէտինիզ մի,
Վէ իշարէթլէրինի թանըմազ մը սընըզ.
30 Քի փասըգ հէլաք կիւնիւ իչիւն սագլանըր,
Գազապ կիւնիւնէ ճէլպ օլունուր։
31 Անըն թութտուղը եօլը եիւզիւնէ քիմ վուրաճագ,
Վէ էթ'տիյինի ճէզասընը անա քիմ վէրէճէք տիր։
32 Վէ լաքին գապրա կէօթիւրիւլէճէք,
Վէ թիւրպէսէ գալաճագ տըր։
33 Տէրէնին քէսէքլէրի անա թաթլը կէլէճէք,
Վէ հէր քէս անըն արդընճա կիտէճէք,
Վէ էօնիւնճէ կէտէնլէր հէսապսըզ տըր։
34 Իմտի պէնի նա՞սըլ պիհուտէ թէսէլլի էտիյօրսընըզ·
Զիրա սիզին ճէվապլարընըզ մահզէ խըյանէթ տըր։

ԲԱՊ 22

1 Օլ վագըթ Թէյմանլը Էլիֆազ ճէվապ վէրիփ տէտի քի,
2 Ինսանըն Ալլահա ֆա'իտէսի օլու՞ր մը,
'Աքըլլը ատէմին անճագ քէնտինէ ֆա'իտէսի օլուր։
3 Սէնին սալիհ օլմանտան Գատիրին մէսէրրէթի օլու՞ր մը,
Եախօտ իսթիգամէթլէ սիւլուք էթմէքլիյինտէն մէնֆա'աթը օլու՞ր մը։
4 Սէնտէն խավֆ էտէրէք սէնին իլէ մուպահասէ էտէ՞ր մի,
Սէնին իլէ մուհաքէմէյէ կիրէ՞ր մի,
5 Սէնին քէօթիւլիւյիւն չօգ տէյի՞լ մի,
'Իսեանըն նիհայէթսիզ տէյի՞լ մի տիր.
6 Զիրա պիրատէրլէրինտէն պիլա սէպէպ րէհին ալըրըն,
Վէ չըփլագ օլանլարըն էսվապլարընը սօյարըն։
7 Սուսամըշ օլանա սու իչիրմէտին,
Վէ աճ օլանտան էքմէյի ալըքօյ էթտին.
8 Գուվվէթլի ատէմ իսէ՝ եէրին սահիպի օլտու.
Խաթըրը սայըլանլար անտա սաքին օլտու.
9 Տուլ գարըլարը պօշ կէօնտէրտին·
Վէ եէթիմլէրին գօլլարը գըրըլտը։
10 Պու սէպէպտէն էթրաֆընտա թուզագլար վար,
Վէ անսըզըն կէլէն գօրգու սէնի մուզթարիպ գըլար։
11 Եախօտ զուլմէթ օլուր քի կէօրէմէզսին,
Վէ սուլարըն քէսրէթի սէնի էօրթէր։
12 Ալլահ՝ սէմավաթըն էն եիւքսէք մահալլինտէ տէյի՞լ մի,
Եըլտըզլարըն եիւքսէքլիյինէ նազար գըլ, նէ՜ գատար եիւքսէք տիրլէր։
13 Վէ սէն՝ Ալլահ նէ՞ պիլիր,
Գարա պուլութ իչինտէն հիւքմ էտէպիլի՞ր մի։
14 Պուլութլար անըն էօնիւնտէ փէրտէ տիր, վէ կէօրէմէզ·
Սէմավաթըն տա'իրէսինտէ կէզէր՝ տըր։
15 Էհլ ի Ֆըսգըն սիւլուք էթտիքլէրի
Թարիգ ի գատիմէ րի'այէթ էթտի՞ն մի.
16 Պունլար վագըթսըզ գալտըրըլտըլար,
Վէ թէմէլլէրինի սէյլ ալտը։
17 Պունլար Ալլահա՝ Պիզտէն պա'իտ օլ,
Վէ Գատիր պիզէ նէ՞ եափաճագ՝ տէլէր իտի.
18 Օ իսէ խանէլէրինի նի'մէթ իլէ տօլտուրուր իտի.
Շէրիրլէրին մէշվէրէթի պէնտէն պա'իտ օլսուն.
19 Սատիգլէր կէօրիւպ մէսրուր օլաճագլար,
Վէ սուչսըզլար անլէրի իսթիհզա էտէճէքլէր տիր.
20 Տիւշմէնլէրիմիզ հէլաք օլմատը մը,
Վէ անլէրտէն գալանը աթէշ թէլէֆ էթմէտի մի՝ տէյիւ.
21 Կէլ՝ Անըն իլէ տօսթ օլ, վէ սէլամէթ պուլուրսըն.
Վէ պունտան սանա խայր կէլէճէք տիր։

22 Անըն աղզընտան շէրիաթը գապուլ էյլէ,
վէ անըն սէօզլէրինի գեօնլիւնտէ հըֆզ էյլէ։
23 Գատիրէ րիւճու՛ էտէր իսէն պինա՛ օլունաճագսըն,
Հագսըզլըգը չատըրլարընտան թէպ՛իտ էյլէ.
24 Վէ ալթունը թօփրագ ուզէրինէ,
Վէ Օֆիր ալթունընը տէրէլէրին թաշլարը արասընա գօյաճագսըն,
25 Վէ Գատիր սանա ալթուն յէրինէ,
վէ կիւմիւշ խըզինէլէրինէ օլաճագ տըր։
26 Զիրա օլ զէման մէսէրրէթին Գատիրտէն օլաճագ,
վէ վէճհինի Ալլահա տօղրու գալտըրաճագսըն.
27 Անա նիյազ էյլէտիյինտէ սէնի իսթիճապէթ էյլէյէճէք,
վէ նէզիրլէրինի վէֆա էյլէյէճէքսին։
28 Պիր շէյ նիյէթ էթտիյին զէման՝ սանա միւյէսսէր օլաճագ,
վէ թարիգլէրինին իւզէրինէ նուր լէմ՛ան էյլէյէճէք տիր։
29 Պիրի ալչալըրսա, Գալտըրըլըր՝ տէյէճէքսին,
Ալլահ միւթէվազըը՝ օլանը խէլաս էյլէյէճէք տիր։
30 Պի կիւնահ օլմայանը տախի գուրթարաճագ,
վէ սէնին էլլէրինին փաքլըղըլէ նէճաթ պուլաճագ տըր։

ԲԱԲ 23

1 Էյուպ ճէվապ վէրիպ տէտի՝
2 Բու կիւնքի կիւն շիքեայէթիմ աճը տըր.
Պէլայէմ ֆիղանըմտան աղըր տըր։
3 Քեա՛շքի Անը նէրէտէ պուլաճագըմը պիլէ իտիմ,
Անըն քիւրսիւսիւնէ գատար կիտէր իտիմ։
4 Տա՛վամը Անըն հուզուրընտա թէրթիպ էտէր իտիմ,
վէ աղզըմը պուրհանլար իլէ տօլտուրուր իտիմ։
5 Պանա նէ ճէվապ վէրէճէքլէրինի պիլիր իտիմ,
վէ պանա նէ սէօյլէյէճէքլէրինի անլար իտիմ։
6 Քէսրէթ ի գուվվէթլէ պէնիմ իլէ մուխասէմէ էտէճէ՞ք միտիր.
Խայըր, անճագ *պանա գուլագ վէրէճէքտիր։
7 Օրատա տօղրու անըն իլէ մուպահասէ էտէպիլիր.
Պէն տախի իլէ էպէտ հաքիմիմտէն գուրթուլուր իտիմ։
8 Իշթէ շարգա տօղրու կիտէրիմ, վէ օրատա տէյիլ տիր.
Ղարպա տօղրու կիտէրիմ, վէ Անը սէչէմէմ։
9 Իշլէտիյի վագթ շիմալէ կիտէրիմ, ամմա Անը կէօրէմէմ.
Ճէնուպա իխթիֆա էտէր, վէ միւշահէտէ էտէմէմ։
10 Զիրա պէնիմ եօլումու պիլիր.
Պէնի թէճրիպէ էյլէտիյինտէ ալթուն կիպի չըգաճաղըմ։
11 Այագլարըմ Անըն իզլէրինէ թութուլմուշ.
Անըն թարիգինի հըֆզ էթտիմ, վէ սափմատըմ։
12 Անըն տուտագլարընըն էմիրլէրինտէն այրըլմատըմ.
Աղզընըն սէօզլէրինի նասիպիմտէն զիյատէ հըֆզ էթտիմ։
13 Ամմա պիր գարարտա տըր.
Վէ Անը քի՞մ տէօնտէրէպիլիր.
Վէ քէնտի իսթէտիյինի եափար։
14 Զիրա հագգըմտա թագտիր էյլէտիյինի իճրա էտէճէք.
Վէ Անըն նէզտինտէ պունուն էմսալի չօգ տըր։
15 Պունուն իչին Անըն հուզուրընտան մուզթարիպ օլուրըմ.
Վէ թէֆէքքիւր էյլէտիքչէ Անտան խավֆ էտէրիմ,
16 Զիրա Ալլահ եիւրէյիմի էրիթտի,
Վէ Գատիր պէնի մուզթարիպ էյլէտի։
17 Չիւնքի գարանլըգ կէլմէզտէն էվվէլ գա՞թլ օլմատըմ,

---

*Եահօտ՝ հայիֆ պագաճագ իտի

Վէ զուլմէթի եիւզիւմտէն սէթր էթմէտի·

ԲԱԲ 24

1 Վագըթլար Գատիրտէն մախֆի օլմատըղը հալտէ,
Նէտէ՞ն օնը պիլէնլէր անըն կիւնլէրինի կէօրմէզլէր·
2 Շէրիրլէր հուտուտ նիշանլարընը գալտըրըրլար,
Սիւրիւլէրի ղասպ էտէրլէր վէ անլէրի օթլատըրըրլար·
3 Եէթիմլէրին մէրքէպինի կէօթիւրիւրլէր,
Տուլ գարընըն էօքիւզիւնիւ րէհին ալըրլար·
4 Ֆուգարայը եօլտան սափտըրըրլար,
Վէ եէրին պիչարէկեանը ճիւմլէթէն խըֆիա էտէրլէր·
5 Իշթէ անլէր չէօլտէքի եապան էշէկի կիպի իշլէրինէ չըգարլար,
Էրքէն չըգըփ աւ իչին կիտէրլէր·
Չէօլ տախի եվլատլարը իչին անլէրէ էքմէք վէրիր·
6 Քէնտիլէրին օլմայան թարլատան պիչէրլէր,
Վէ հագսըզըն պաղընը տօփլարլար·
7 Չըփլագ կէճէն էսվապսըզ գալըրլար,
Վէ սօղուգտա էօրթիւլէրի եօգտուր·
8 Տաղլարըն չէթին եաղմուրլարընտան ըսլանըրլար,
Վէ մէլճալէրի օլմատըղընտան գայալարը գուճագլարլար·
9 Եէթիմի մէմէտէն գօփարըրլար,
Վէ պիչարէտէն րէհին ալըրլար·
10 Չըփլագլարը էսվապսըզ կէզտիրիրլէր
Վէ աճ օլանլար անլէրին տէմէթլէրինի թաշըրլար·
11 Անլէրին տուվարլարը իչինտէ, սուսըզ օլտուգտա, եաղ չըգարըրլար,
Վէ մէնկէնէլէրտէ իւզիւմ պասարլար·
12 Շէհիրտէն ատէմլէր ֆիղան էտէր,
Վէ մէճրուհլարըն ճանլարը ֆէրիատ էյլէր,
Լաքին Ալլահ պու ֆէսատա պագմազ·
13 Բունլար նուրա մուխալէֆէթ էտէնլէրտէն տիր,
Անըն թարիգլէրինի պիլմէզլէր,
Վէ եօլլարընտա տուրմազլար·
14 Գաթիլ 'ալ էս սապահ գալգըփ,
Պիչարէ վէ ֆագիրի գաթլ էտէր,
Վէ կէճէտէ խըրսըզ կիպի օլուր·
15 Պէնի կէօզ կէօրմէսին՝ տէյէրէք զանինին կէօզիւ աղշամը պէքլէր,
Վէ իւզիւնիւ էօրթէր·
16 *Կիւնտիւզին նիշան գօյտուգլարը խանէլէրի կէճէլէյին տէլէրլէր·
Նուրը թանըմազլար·
17 Զիրա սապահ անլէրէ հէման զըլլ ը մէվթ տիր·
Չիւնքի պունլար զըլլ ը մէվթ տէհշէթլէրինէ ալըշմըշ տըրլար·
18 Սուլարըն իւզէրինտէ խաֆիֆ տիր,
Նասիպլէրի զէմինտէ մէլ'ուն տըր·
Պաղլար եօլունա թէվէճճիւհ էթմէզ·
19 Գուրագլըգ վէ սըճագլըգ գար սուլարընը գափարլար,
Հավիյէ տախի կիւնահքեարլարը գափար·
20 Րահիմ անը ունուտաճագ,
Գուրթլար անը լէզզիզ պիր շէյ կիպի եէյէճէքլէր·
Օ արթըգ զիքր օլունմայաճագ տըր·
Ֆէսատ պիր աղաճ կիպի գըրըլաճագ տըր·
21 Տօղուրմայան 'ագիր գարըյա ճէֆա էտէր,
Վէ տուլ գարըյա էյիլիք էթմէզ·
22 Գուվվէթիյլէ էսհապ ը գուվվէթի գալտըրըր·
Գալգտըղընտա՝ քիմսէ հայաթընտան էմին տէյիլ տիր·
23 Անա էմնիյէթ իհսան օլունուր, օլ'ախըլ մութէվէքքիլ օլուր,
Լաքին Ալլահըն կէօզլէրի անլէրին թարիգլէրինտէ տիր·
24 Ազ վագըթ րիֆ'աթ պուլուրլար, վէ մունհաֆիզ օլուրլար,
Ճիւմլէ կիպի ֆէնա պուլուրլար հէլաք օլուրլար·

---

*Եահուտ՝ կէճէլէյին խանէլէր տէլէրլէր, կիւնտիւզին սագլանըրլար·

Վէ պաշագլար կիպի քէսիլիրլէր։
25 Էյէր պէօյլէ տէյիլ իսէ՝ քի՞մ պէնի թէքզիպ էտէճէք,
Վէ քէլամըմը պիհուտէ օլտուղունը կէօսթէրէճէք տիր։

ՊԱՊ 25

1 Օլ վագիթ Շուհի Պիլտատ ճէվապ վէրիփ տէտի քի,
2 Սալթանաթ վէ հէյպէթ Անըն նէզտինտէ տիր,
Բէնտի եիւճէ եէրլէրինտէ սէլամէթ հուսուլէ կէթիրիր։
3 Անըն ճիւնուտլարընըն թա՛տատը վարմըտըր,
Վէ նուրը քիմի՞ն իւզէրինէ տօղմազ։
4 Իմտի ինսան 'ինտա Ալլահ նա՛սըլ թէպրիր օլունուր,
Վէ նիսատան տօղան նա՛սըլ փաք օլապիլիր։
5 Իշթէ այ պիլէ զիյատարլըգ վէրմէզ,
Վէ եըլտըզլար Անըն նազարընտա փաք տէյիլ տիր։
6 Քա՛նտէ գալտը ինսան քի գուրտ տըր,
Վէ ատէմ օղլու քի պէօճէք տիր . . .

ՊԱՊ 26

1 Պունա ճէվապէն Էյուպ տէտի քի,
2 Թագաթսըզ օլանա նա՛սըլ իմտատ էյլէտին,
Վէ գուվվէթի օլմայան պազուեը նա՛սըլ գուվվէթլէնտիրտին։
3 Հիքմէթտէն մահրում օլանա նէ՛ թիւրլիւ նասիհաթ վէրտին,
Վէ պիր չօգ իրֆան թա՛լիմ էյլէտին։
4 Սէն քիմէ՞ քէլամ սէօյլէտին,
Վէ քիմի՞ն նէֆէսի սէնտէն չըգտը։
5 Աշաղըտան էմվաթ,
Վէ սուլար իլէ սաքինլէրի թիթրէրլէր։
6 Անըն հուզուրունտա հավիյէ աչըգ,
Վէ հէլագ էօրթիւսիւզ տիր։
7 Շիմալը պօշլուգ իւզէրինէ պասթ էտէր,
Վէ զէմինի լա շէյ իւզէրինէ ասար։
8 Սուլարը քէնտի գարա պուլութլարընտա սարար,
Վէ պուլութ անլարըն ալթընտա եըրթըլմազ։
9 Քիւրսիւսինին իւզիւնիւ էօրթէր,
Անըն իւզէրինէ պուլութընը պասթ էտէր։
10 Նուրըն զուլմէթէ մունթէհի օլտուղու եէրէ
Սուլար իւզէրինտէ հուտուտ չէքմիշ տիր։
11 Սէմավաթըն 'ամուտլարը սարսըլըր,
Վէ Անըն թա'տիրինտէն մութէհայյիր օլուր։
12 Գուվվէթիլէ տէնիզի թա՛ղիր էտէր,
Վէ հիքմէթիլէ քիպրի էզէր։
13 Ռուհու իլէ սէմավաթը թէզյին էթտի,
Անըն էլի ֆիրարմէյիլլի Աժտէրի խալգ էյլէտի։
14 Իշթէ պունլար Անըն թարիգլէրինին անճագ պիր ճիւզ՚ի տիր.
Անըն հագգընտա իշիթթիյիմիզ նէ գատար ազ տըր.
Վէ Անըն րա՛տը ճէպէրութընը քի՞մ անլայապիլիր։

ՊԱՊ 27

1 Վէ Էյուպ 'նութգընա տէվամ էտէրէք տէտի քի,
2 Հագգըմը իպթալ էտէն Ալլահըն,
Վէ ճանըմը աճըտան Գատիրին հայաթը հագգը իչիւն,
3 Նէֆէսիմ պէնտէ պուլունտուգճա,
Վէ Ալլահըն վէրտիյի րուհ պուրնումտա պուլունտուգճա,
4 Տուտագլարըմ հագսըզլըգ սէօյլէմէյէճէք,
Վէ տիլիմ հիլէ թէքէլլիւմ էթմէյէճէք տիր։
5 Հաշա քի սիզի թասթիգ էտէյիմ,
Թէսլիմ-ի րուհ էտինճէյէ տէյին իսթիգամէթիմի էլտէն պըրագմայաճաղըմ։
6 Սալահըմը գավի թութարըմ, վէ գօյվէրմէյէճէյիմ,
Զիրա միւտտէթ-ի 'հայաթըմտա* գալպիմ պէնի թա'նիֆ էթմէյէճէք տիր։

---

* Իպր. [illegible]

7 Տիւշմէնիմ շէրիր կիպի,
Վէ պանա մուխալէֆէթ էտէն ֆասըգ
կիպի օլսուն։
8 Զիրա* մունաֆըգ մալ թօփլասա տա,
Ալլահ՝ անըն ճանընը ալըրսա, իւմի-
տի նէ՞ օլաճագտըր։
9 Անըն իւզէրինէ մուսիպէթ կէլտիյինտէ,
Ալլահ՝ անըն ֆէրեատընը տինլէյէճէ՞ք
միր։
10 Գատիրի մութլագտա մէսրուր օլուր մու՞
Վէ հէր զէման Ալլահա տուա՛ էտէր մի.
11 Սիզէ Ալլահըն էլինի սիզէ թա՛լիմ էտէ-
ճէյիմ,
Գատիրի մութլագըն յանընտա պուլունանը խը-
ֆզ էթմէյէճէյիմ։
12 Իշթէ սիզ ճումլէնիզ կէօրտիւնիւզ,
Վէ նիչին պէօյլէճէ պաթըլ զանն օլուրսունուզ։
13 Ալլահ թարաֆընտան շէրիր ատէմին
հիսսէսի,
Վէ Գատիր թարաֆընտան զօրպազ-
լարըն պուլաճագլարը միրաս պու-
տուր։
14 Էվլատը թէքէսսիւր էտէրսէ՝ գըլըճ ի-
չին տիր,
Վէ զիւրրիյէթի էքմէյէ տօյմայաճագ-
տըր։
15 Պագը գալանլարընը մէվթ տէֆն էտէ-
ճէք,
Վէ անըն տուլ գարըլարը աղլամայա-
ճագլար տըր։
16 Կիւմիւշիւ թօփրագ կիպի յըղսա,
Վէ էլպիսէյի չամուր կիպի թէտա-
րիք էթսէ տէ,
17 Թէտարիք էթտիյինի ատիլ կիյէճէք,
Վէ կիւմիւշիւ սուչսուզ օլան թագսիմ
էտէճէք տիր։
18 Խանէսինի կիւվէ կիպի,
Վէ պէքճինին յափտըղը քիւլիւպէ կիպի
պինա էտէր։
19 Զէնկին եաթար վէ մունզամ օլմազ,
Կէօզլէրինի աչար, վէ պուլունմազ։
20 Տէհշէթլէր անա սուլար կիպի եէթիշէ-
ճէք,
Կէճէլէյին անը ֆըրթընա կէօթիւրէճէք
տիր։
21 Շարգ րիւզկեարը անը սիւրէճէք
ալըփ կիտէճէք.
Անը շիտտէթլէ մէքեանընտան գալտը-
րաճագ տըր։
22 Ալլահ անըն իւզէրինէ օք աթաճագ,
Շէֆգաթ էթմէյէճէք.
O իսէ անըն էլինտէն ֆիրար էթմէյէ
ճէհտ էտէճէք տիր։
23 Անըն իւզէրինէ էլ չըրփաճագլար,
Վէ մէքեանընտան անա ըսլըգ չա-
լաճագլար տըր։

ԲԱՊ 28

1 Վագըա կիւմիւշիւն մա՛տէնի,
Վէ ալթունըն գալ օլունաճագ մահալլի
վար։
2 Տէմիր թօփրագտան ալընըր,
Պագըր էրիտիլիփ թաշտան չըգար։
3 Ինսան զուլմէթէ հուտուտ վազ՛ էտէր,
Վէ հէր շէյին մունթէհասընը,
Զուլմէթ թաշընը վէ զըլլը մէվթի ա-
խիրէ թէֆահհուս էյլէր։
4 Օթուրանլարըն մէքեանընտան ուզագ
գազար.
Վէ այագ պասմայաճագ եէրլէրի օյա-
րագ, սարգըլըրլար,
Ինսանտան ուզագտա սալլանըրլար։
5 Զէմինտէն էքմէք չըգար,
Ամմա անըն ալթը կիւեա աթէշ
վասըթասըյլէ միւնգալիպ տըր։
6 Անըն թաշլարը կէօք եագութըն եէրի
տիր,
Վէ անտա ալթուն թօփրագը վար։
7 Եըրթըճը գուշ անըն եօլընը թանըմազ,
Վէ տօղանճընըն կէօզիւ անը կէօրմէտի։
8 Վուհուշ օղլու այագ պասմատը,
Վէ արսլան անտան կէչմէտի։
9 Ինսան էլինի սէրթ գայալարա ուզա-
տըր,
Վէ տաղլարը ասըլլարընտան տէվիրիր։
10 Գայալարը տէլէրէք ըրմագլար կէչիրիր,
Վէ կէօզիւ հէր նէվի գըյմէթլի շէյի կէօրիւր։
11 Ըրմագլարըն ճէրեանընը սըզմագտան պէքլէր,
Վէ կիզլի օլանը այտընլըղա չըգարըր։
12 Լաքին հիքմէթ նէ՞րէտէ պուլունուր,
Վէ ֆէհմին մահալի նէ՞րէսի տիր։

---

*Եախուտ՝ Ալլահ մունաֆըգը գաթ՝ էտիփ

13 Ինսան անըն գըյմէթինի պիլմէզ,
Վէ հայաթտա օլանլարըն մէմլէքէթինտէ պուլունմազ.
14 Լիւճճէ՝ Պէնտէ տէյիլ տիր տէր.
Վէ տէնիզ՝ Եանըմտա տէյիլ տիր տէր.
15 Անըն պէտէլինտէ խալիս ալթուն վէրիլէմէզ,
Վէ գըյմէթիչին կիւմիւշ վէզն օլունմազ.
16 Օֆիր ալթունը վէ գըյմէթլի 'աքիք,
Վէ կէօք եագութ անըն տէյէրինէ սայըլամազ.
17 Ալթուն վէ պիլլուր անա մուսավի տէյմէզ,
Վէ խալիս ալթուն էվանիսիյլէ մուպատէլէ էտիլմէզ.
18 Մէրճանըն վէ պիլլուրըն անըն եանընտա զիքրի օլունմազ.
Վէ թահսիլ-ի հիքմէթ ճէվահիրտէն ալա տըր.
19 Հապէշ սարը եագութը անա մուսավի կէլմէզ,
Վէ խալիս ալթուն անա մուգայէսէ օլունմազ.
20 Իմտի հիքմէթ նէրէտէն կէլիր,
Վէ ֆէհմին մահալլի նէրէտէ տիր.
21 Չիւնքի պիլ ճիւմլէ հայաթ սահիպի օլանլարըն կէօզլէրինտէն մախֆի տիր,
Վէ հավա գուշլարընտան մէսթուր տուր.
22 Հէլաք վէ մէվթ՝
Պիզ գուլագլարըմըզլա անըն շէօհրէթինի իշիթթիք՝ տէրլէր.
23 Անըն եօլունու Ալլահ անլար,
Վէ եէրինի Օ պիլիր.
24 Զիրա Օ եէրին նիհայէթինէ գատար նազար գըլար,
Վէ պիւթիւն կէօքլէրին թահթընտա պուլունանը կէօրիւր.
25 Րիւզկեարըն աղըրլըղընը թա'եին,
Վէ սուլարըն քէօլչիւսիւնի մուգատտէր էթտիյինտէ,
26 Եաղմուրա գանուն
Վէ կիւրլէյէն պարքա թարիգ վազ' էյլէտիյինտէ,
27 Օլ զէման անը կէօրիւպ խապար էյլէտի,
Վէ անը թէհեիյէ հէմ տէ թէհարրի էյլէտի.

28 Վէ ինսանա տէտիքի՝ իշթէ ՌԱՊՊ քօրգուսու հիքմէթ տիր,
Վէ քէօթիւլիւքտէն իճթինապ էթմէք ֆէհմ տիր:

ՊԱՊ 29

1 Վէ Էյուպ եինէ մէսէլինէ տէվամ էտէրէք տէտի՝
2 Քէշքի էվվէլքի այլարտա,
Ալլահըն պէնի մուհաֆազա էթտիյի էյեամտա օլտուղում կիպի օլա իտիմ.
3 Օլ զէման անըն չըրաղը պաշըմըն իւզէրինտէ գըյա վէրիր իտի,
Վէ գարանլըգտա անըն նուրըյլէ կէզէր իտիմ.
4 Եաշըմըն քէմալինտէ,
Ալլահըն [1]մահրէմիյէթի չատըրըմըն իւզէրինտէ իտի.
5 Գատիր-ի Մութլագ տախի պէնիմ իլէ իքէն,
Վէ չօճուգլարըմ էթրաֆըմտա իտի.
6 Իզլէրիմի սիւտ իլէ եըգար իքէն,
Վէ գայա պէնիմ իչին զէյթ եաղը ըրմագլարը ագըթըր իտի.
7 Գափուտան շէհրէ չըգտըղըմտա,
Քիւրսիւմիւ մէյտանտա գօյտուղըմտա,
8 Կէնճլէր պէնի կէօրիւնճէ իխթիֆա էտէրլէր,
Վէ իխթիյարլար գալգըպ այագտա տուրուրլար իտի.
9 Ռէիսլէր սէօյլէմէքտէն ֆէրագաթ էտէրլէր,
Վէ էլլէրինի աղըզլարը իւզէրինէ գօյլար իտի.
10 Շէրէֆա քէնտի սէսլէրինի քէսէր,
Տիլլէրի տամագլարընա եափըշըր իտի.
11 Գուլագ իշիթտիյինտէ հագգըմտա՝
Նէ՛ մուպարէք տիր՝ տէր իտի,
Վէ կէօզ կէօրտիւյիւնտէ պանա շէհատէթ էտէր իտի.
12 Չիւնքի ֆէրեատ էտէն պիչարէյի վէ եէթիմի,
Վէ մուինի օլմայանը գուրթարըր իտիմ.

---

[1] Եահ. սըրրը

13 Հէլաք օլմաք իւզրէ օլանըն խայըր տուա՛սը պէնիմ իւզէրիմէ կէլիր իտի,
Վէ տուլ գատընըն գալպինի մէսրուր գըլար իտիմ։
14 Ատալէթի կիյինիր իտիմ, օ տախի էլպիսէմ օլուրտու.
Հագգանիյէթիմ ճիւպպէմ վէ սարըգըմ իտի։
15 Քէօրէ կէօզ վէ թօփալա այագ օլուրտում։
16 Ֆուգարայա պապա օլուրտում,
Վէ պիլմէտիյիմ տա՛վայը թէֆթիշ էտէր իտիմ։
17 Զալիմին աղըզ տիշլէրինի գըրար իտիմ,
Վէ տիշլէրինտէն աւը գօփարըր իտիմ։
18 Վէ՝ Եուվամտա էօլէճէյիմ,
Վէ կիւնլէրիմի գում գատար թէքսիր էտէճէյիմ՝ տէր իտիմ։
19 Քէօքիւմ սուլարա եայըլըր,
Վէ շէպնէմ պիւթիւն կէճէ տալլարըմ իւզէրինտէ պուլունուր իտի։
20 Իզզէթիմ պէնտէ թազէլէնիրտի,
Վէ եայըմ էլիմտէ եէնիլէնիր իտի։
21 Պէնի տինլէյիպ պէքլէրլէր,
Վէ րէյ մէշվէրէթիմէ սուքութ էտէրլէր իտի։
22 Պէն սէօյլէտիքտէն սօնրա թէքրար սէօյլէմէզլէր իտի.
Վէ քէլամըմ անլարըն իւզէրինէ տամլար իտի։
23 Եաղմուրը պէքլէր կիպի պէնի պէքլէրլէր.
Վէ սօն եաղմուրա հասրէթ էտէր կիպի աղըզլարընը աչարլար իտի։
24 Անլէրէ կիւլէրտիմ իսէ ինանմազլար,
Վէ նուրը վէճհիմի քէտէր էթմէզլէր։
25 Անլէրին թարիգլէրինի իխթիյար էտէր,
Վէ րէիս մագամընտա օթուրուր իտիմ.
Վէ 'ասքէրի իչինտէ մէլիք կիպի,
Մաթէմ էտէնլէրի թա'զիյէ էտէն ատէմ կիպի սաքին օլուր իտիմ։

ՊԱՊ 30

1 Ամմա շիմտի եաշճա պէնտէն քիւչիւք օլանլար պանա կիւլէրլէր—
Պունլարըն պապալարընը իսէ սիւրիւմիւն քէօփէքլէրի իլէ պէրապէր գօմաղա թէնէզզիւլ էթմէզ իտիմ։
2 Վէ տախի էլլէրինին գուվվէթի պանա նէյէ եարար.
Անլէրին տինճլիյի զա'իլ օլմուշ տուր։
3 Զարուրէթ վէ աճլըգտան զա'իֆ օլարագ,
Չօրագ եէրէ, խարապլըգ վէ վիրան պէխապան մուհալլէրէ ֆիրար էտէրլէր իտի։
4 Թա'ամլարը իչին չալըլըգտա էպէ կիւմէճի,
Վէ արտըճ քէօքիւ թօփլարլար իտի։
5 Նաս մէյանէսինտէն թարտ օլունուրլար,
Խըրսըզա պաղըրըլըր կիպի՝ արգալարընտան պաղըրըրլար իտի։
6 Անլէր տախի մախուֆ տէրէլէրտէ, թօփրագտա,
Վէ գայալարտա պուլունան ինլէրտէ սաքին օլուրլար իտի։
7 Չալըլար արասընտա անըրըրլար,
Վէ գարա չալըլար ալթընտա ճէմ օլուրլար իտի։
8 Սէֆիհ վէ պինամ ատէմլէրին էվլատ օլուպ,
Եէրտէն թարտ օլունուրլար իտի։
9 Շիմտի իսէ անլէրին թիւրքիւսի
Վէ անլէրէ էյլէնճէ օլտում։
10 Պէնտէն իքրահ էտէրէք պա'իտ տուրուրլար,
Վէ եիւզիւմէ թիւքիւրմէքտէն վազ կէչմէզլէր։
11 Մատէմ քի Օ գուշագըմը չէօզիւպ պանա ճէֆա էյլէտի,
Անլէր էօնիւմտէ եուլարը աթտըլար։
12 Սաղըմտա +++ եավրուլարը գալգըպ այագլարըմը իթի վէրիրլէր,
Վէ 'ալէյհիմտէ մուհլիք թարիգլէրինի թէհյիյէ էտէրլէր։
13 Եօլումը պօզարլար վէ պէլիյյէմի թէզյիտ էտէրլէր.
Անլէրէ գարշը —— եարտըմճը եօգ տուր։
14 Գէ՛ էնտէճէ կէնիշ պիր եարըգտան կէլիրլէր,
Վիրանէ ալթընտան եուվարլանըրլար։

15 Ուզէրիմէ տէհշէթլէր կէլտի,
Շէրաֆէթիմի րիւզկեար կիպի թա'գիպ էտէր,
Սա'ատէթիմ պուլութ կիպի կէչիպ կիթտի։
16 Վէ շիմտի ճանըմ տէրունումտէ էրիր,
Քէտէր կիւնլէրի պէնի զապթ էթթի։
17 Աղրը քէմիքլէրիմի կէճէլէյին տէլէր,
Վէ սինիրլէրիմին րահաթը եօգ տուր։
18 Խաստալըղըն քէսրէթ ի շիտտէթի լիպասըմը թաղյիր էյլէտի,
Ճիւպպէմին եագասը կիպի պէնի սըգաթէ էթտի։
19 Պէնի չամուրա իչինէ աթտը,
Վէ պէն թօփրագա վէ քիւլէ պէնզէր օլտում։
20 Սանա ֆէրեատ էտէրիմ, վէ պանա ճէվապ վէրմէզսին.
Տուրուրըմ, վէ պանա տիգգաթ էթմէզսին։
21 Սէն պանա մէրհամէթսիզ օլտուն,
Էլինին գուվվէթիյլէ պանա խուսումէթ կէօսթէրիրսին։
22 Պէնի գալտըրըպ րիւզկեար իւզէրինէ պինտիրիրսին,
Վէ պէնի պիր քիւլլիյէ էրիտիրսին։
23 Զիրա պէնի էօլիւմէ,
Վէ հայաթտա օլանլարըն ճիւմլէսինին ճէմ' էտիլէճէքլէրի խանէյէ կէօթիւրէճէյինի պիլիրիմ։
24 Լաքին անլէր հէլաքլէրի զամանընտա ֆէրեատ էտէրլէր իսէ,
Խարապէ իւզէրինէ Օ էլինի ուզաթմայաճագ տըր։
25 Հալի փէրիշան օլանըն իչին աղլամա՞զ մը իտիմ,
Ֆուգարա իչին ճանըմ մահզուն օլմա՞զ մը իտի.
26 Լաքին պէն խայրը պէքլէր իքէն շէրր կէլտի.
Նուրա մունթազըր իքէն գարանլըգ կէլտի։
27 Պաղըրսագլարըմ գայնատը վէ րահաթ օլմատը.
Պանա քէտէր կիւնլէրի եէթիշտի։
28 Գարարարըմ, լաքին կիւնէշտէն տէյիլ տիր.
Ճէմա'աթտա գալգըպ ֆէրեատ էյլէտիմ։
29 Չագալլարա գարտաշ,
Վէ տէվէ գուշլարընա արգատաշ օլտում։
30 Տէրիմ իւզէրիմտէն սիյահ օլտու,
Վէ քէմիքլէրիմ հէրարէթտէն եանտը։
31 Հաթթա թանպուրում մաթէմէ,
Վէ գավալըմ աղլայանլարըն սէսինէ թէհավվիւլ էյլէտի։

ԲԱԲ 31

1 Կէօզլէրիմ իլէ ահտ էթմիշիմ,
Վէ պաքիրէյէ նասըլ պագապիլիրիմ։
2 Վէ եուգարըտան Ալլահ թարաֆընտան հիսսէ նէ՞,
Վէ եիւքսէքլէրտէն Գատիրի թարաֆընտան միրաս նէ՞ օլուր։
3 Հէլագ ֆասըգլարա տէյիլ մի,
Վէ հէյպէթլի [illegible] քէօթիւլիւք իշլէյէնլէրէ կիւրէն տէյիլ մի՞
4 Օ պէնիմ թարիգլէրիմի կէօրմէ՞զ մի,
Վէ ատըմլարըմը սայմա՞զ մը։
5 Էյէր քիզպ իլէ միւրաֆագաթ էթտիմ,
Վէ այաղըմ հիլէյէ աճէլէ էթթի իսէ,
6 Ալլահ պէնի տօղրու միզան իլէ վէզն էթսին,
Վէ իսթիգամէթիմի պիլսին.
7 Էյէր ատըմըմ եօլտան սափմըշ իսէ,
Վէ գալպիմ կէօզլէրիմին արգասը սըրա կիթթի իսէ,
Վէ ավուճլարըմա լէքէ եափըշմըշ իսէ,
8 Պէն էքէյիմ, պաշգասը եէսին.
Վէ էքինիմ քէօքընտէն գօփարըլսըն։
9 Էյէր գալպիմ նիսաանըն պիրինէ ալտանտը,
Եախօտ գօնշումուն գափըսընտա փուսուտա պէքլէտիմ իսէ,
10 Պէնիմ զէվճէմ պաշգասը իչին տէյիրմէն չէվիրսին,
Վէ օնըն իւզէրինէ պաշգալարը էյիլսինլէր։
11 Զիրա պու ֆիւճուր տուր,

Եահուտ՝ Էլինի ուզաթտըղընտա ֆէրեատ ֆա՞յտէ էտմէզ.
Հէլաք էթտիյինտէ անլէրին ֆէրեատը իշէ եարամազ։

Վէ հաքիմլէր թարաֆընտան ճէզա վէ-րիլէճէք թէճավիւզ ըտըր։
12 Զիրա հէլաքէ էտինճէյէ գատար եիյէճէք պիր աթէշ ըտըր։
Վէ պիւթիւն մահսուլըմը թէլէֆ էտէճէք իտի։
13 Եկէր գուլըմ եախօտ ճարիյէմին պէնիմլէ պիր տա'վասը օլտուգտա
Հուգուգլարընը խօր կէօրտիւմ իսէ,
14 Ալլահ հիւքմ ճիւլուս էթտիյինտէ պէն նէ՞ եափայըմ,
Վէ թէֆթիշ էթտիյինտէ անա նէ՞ ճէվապ վէրէյիմ։
15 Պէնի ռահիմտէ խալգ էտէն անը խալգ էթմէտի մի.
Վէ պիզի ռահիմտէ թէշքիլ էտէն պիր տէյիլ մի։
16 Եկէր ֆուգարանըն արզու իրատէլէրինի մէնետ էթտիմ,
Վէ տուլ գարընըն կէօզլէրինին եօրուլմասընա սէպէպ օլտում իսէ,
17 Եկէր լօգմամը եալընըզ եէտիմ,
Վէ անտէն եէթիմ եէմէմիշ իսէ,
18 (Զիրա կէնճլիքիմտէն պէրի պէնիմլէ պէրապէրիմ փէտէր կիպի պիւյիւտիւ,
Վէ անամըն գարնընտան պէրի անա ռէհպէրլիք էթտիմ։)
19 Եկէր հէլաք օլմագ իւզրէ պուլունանը չըփլագլըգտա
Եախօտ ֆագիրի էօրթիւսիւզ կէօրտիւմ իսէ,
20 Եկէր անըն պէլի պանա խայր տուա էթմէզսէ,
Վէ գօյունլարըմըն եափաղընտան ըսընմատը իսէ,
21 Եկէր գափուտա մուա'ավինիմի կէօրտիւքիւմտէ,
Եէթիմ ալէյհինէ էլիմի գալտըրտըմ իսէ,
22 Գօլըմ օմուզումտան տիւշսիւն,
Վէ պազուըմ քէմիքինտէն գըրըլսըն։
23 Զիրա Ալլահ թարաֆընտան կէլէն հէլաք պէնի գօրգուտուր իտի,
Վէ անըն ճէլալի սէպէպինտէն գուվվէթիմ գալմազտը։
24 Եկէր ալթընը ումիւտիմին եէրինէ գօյտըմ,
Վէ խալիս ալթընա՝ իթիմատըմ սէն'սին տէտիմ իսէ,
25 Եկէր քէսրէթի սէրվէթիմտէն
Վէ էլիմ գազանտըղը պօլլուղունտան մէսրուր օլտում իսէ,
26 Կիւնէշի՝ լէմ'ան էյլէտիյինտէ,
Վէ այը՝ պուլէնտիյէթլէ եիւր էթտիյինի պագտըմ իսէ,
27 Վէ գալպիմ կիզլիճէ ալտանըլտը,
Աղզըմ էլիմի էօփտիւ իսէ,
28 Պու տախի հիւքիւմլէ միւճազաթ օլունաճագ թէճավիւզ ըտըր.
Զիրա Ալլահ ի թէ'ալայը ինքեար էթմիշ օլուրտում։
29 Եկէր պանա պուղզ էտէնին հէլաքընտան մէսրուր օլտում,
Եախօտ անա պէլա իսապէթ էթտիքտէ՝ շատըման օլտում իսէ,
30 (Անըն ճանընը պէտտուա'ըլէ իսթէմէք,
Տիլիմէ պիլէ կիւնահ էթտիրմէտիմ,)
31 Եկէր չատըրըմըն ատամլարը,
*Նէ՞ զէման անըն թա'ամընտան տոյմայանը՝ տէմէտիլէր իսէ,
32 (Եապանճը խարիճտէ կէճէլէմէզ իտի,
Եօլճույա գափըլարըմը աչար իտիմ,)
33 Եկէր Ատէմին ատէթի էթէրէք կիզլի կիւնահըմը սէթր էթտիմ,
Ճիւրմիւմիւ գօյնումտա կիզլէտիմ իսէ,
34 Քէսրէթի նասթան գօրգտուղումտան,
Վէ գաբիլէլէրին հագարէթի պէնի գօրգութթուղունտան,
Վէ սուքիւթ էտիպ գափուտան տըշարը չըգմատըղըմ։
35 Քեա՛շքի պէնի տինլէյէն օլա իտի, Իշթէ †իմզամ.
Գատիր օլան ճէվապ վէրէ իտի,
Վէ իլի տա'վաճըմ պիր քիթապ եազա իտի
36 Անը մութլագա օմուզումտա թաշըր իտիմ,
Վէ թաճ կիպի քէնտիմէ պաղլար իտիմ։

---

*Եահուտ՝ Անըն թա'ամընտան տոյմայան ատէմի քիմ կէօսթէրիր՝

†Եահուտ՝ արզում պու տուր քի,

37 Ատըմլարըմըն սայըսընը անա սէօյլէր
իտիմ,
Վէ պիր էմիր կիպի անըն նէզ-
տինէ եագլաշըր իտիմ.
38 Եկէր թօփրագըմ ՛ալէյհիմէ ֆէրեատ էտ-
էր,
Վէ անըն էվլէքլէրի պիրլիքտէ աղլար
իտի իսէ,
39 Եկէր անըն *մահսուլինի ակչէսիզ եէ-
տիմ,
Վէ սահիպլէրինին հէլաքլէրինէ սէպէպ
օլտըմ իսէ,
40 Պուղտայ եէրինէ տիքէն պիթսին,
Վէ արփա եէրինէ տէլիճէ պիթսին.
Էյուպին սէօզլէրի թէմամ օլտը.

ԲԱՊ 32

1 Ու զէման շու իւչ ատէմ Էյուպէ ճէվապ-
վէրմէքտէն ֆէրագաթ էթտիլէր,
զիրա օ քէնտի նազարընտա սատըգ ի-
2 տի. Պունուն իչին Ռամ գապիլէ-
սինտէն Պուզլի Էլիհու իպն Պարաքէ-
էլին ղազապը թութուշտու. Էյուպէ ՛ա-
լէյհինէ ղազապը թութուշտու, զիրա
օ Ալլահտան զիյատէ քէնտինի հագ-
3 լը ՛ատտ էյլէտի. Վէ անըն իւչ արքատ-
աշլարը ՛ալէյհինէ տախի ղազապը թու-
թուշտու, զիրա ճէվապ պուլամատըգ-
լարը հալտէ Էյուպը մահքիւմ էթ-
4 տիլէր. Էլիհու իսէ Էյուպին
սէօզլէրինին թէմամ օլմասընը պէքլէմիշ իտի,
զիրա անլար քէնտիսինտէն եաշլը
5 իտիլէր. Վէ Էլիհու իւչ ատէմին
աղըզլարընտա ճէվապ պուլունմատըղընը
կէօրտիւքտէ ղազապը թութուշտու.
6 Վէ Պուզլի Էլիհու իպն Պարաքէէլ ճէ-
վապ վէրիպ տէտի քի,
Պէն կէնճիմ, սիզ իսէ պիւյիւքսի-
նիզ,
Պու սէպէպտէն չէքինտիմ վէ պիլտիյիմի
սիզէ պէյան էթմէյէ գօրքտում.
7 Տէտիմ քի, Եաշ սէօյլէսին,
Վէ քէսրէթի սինին հիքմէթ պէյան
էյլէսին տէտիմ.
8 Ֆագաթ ինսանտա պիր ռուհ վար,
Վէ Գատիրի Մութլագըն նէֆէսի անլարը ֆէհիմ-
տար.
9 Սահիպի հիքմէթ օլմագ՝ պիւյիւքլէրէ,
Վէ հագգը անլամագ իխթիյարլարա
մախսուս տէյիլ տիր.
10 Պունուն իչին տէտիմ քի, Պէնի տինլէ-
յէ,
Պէն տախի պիլտիյիմի պէյան էտէյիմ.
11 Իշթէ սէօզլէրինիզէ ինթիզար էթտիմ,
Վէ սիզ քէլամլար արաշտըրմագտա ի-
քէն,
Իսպաթլարընըզա գուլագ վէրտիմ.
12 Սիզէ էյի տիգգաթ էթտիմ,
Վէ իշթէ իչինիզտէն Էյուպը իլզամ
էտէն,
Վէ անըն սէօզլէրինէ ճէվապ վէրէն եօգ
իտի.
13 Հիքմէթի պուլտուգ տէմէքլիկտէն հազէր,
Անը ինսան տէյիլ, Ալլահ մաղլուպ էյ-
լէյէ տէտէք.
14 Լաքին օ պէնիմ ՛ալէյհիմտէ սէօզլէր
թէրթիպ էթմէտի,
Վէ պէն սիզին սէօզլէրինիզ իլէ անա
ճէվապ վէրմէյէճէյիմ.
15 Շաշըրան գալտըլար, արթըգ ճէվապ վէ-
րէմէտիլէր.
Քէլամտա ՛աճիզ գալտըլար.
16 Պէքլէտիմ, լաքին սէօյլէմէտիլէր.
Անճագ ճէվապլարը գալմայարագ տուր-
տուլար.
17 Պէն տախի միգտարըմճա ճէվապ վէ-
րէյիմ,
Պէն տախի պիլտիյիմի պէյան էտէյիմ.
18 Զիրա սէօզլէր իլէ տօլույում.
Տէրունիմտէ օլան ռուհ պէնի մէճպուր
էտէր.
19 Իշթէ տէրունիմ աչըլմամըշ շէրապ կի-
պի,
Վէ եըրթըլմագ իւզրէ օլան եէնի թու-
լումլար կիպիտիր.
20 Սէօյլէյէյիմ քի, ֆէրահ պուլայըմ,
Տուտագլարըմը աչըփ ճէվապ վէ-
րէյիմ.
21 Քիմսէյէ րի՛այէթ իլէ խաթըր էթմէյէ-
յիմ,
Վէ ատէմէ մուտահանէ էյլէմէյէյիմ.

---

*Իպր. գուվվէթինի

22 Զիրա մուտահանէ էթմէյի պիլմէմ;
Եօգսա Խալըգըմ պէնի սէրի'էն գալտըրըր։

ԲԱԲ 33

1 Լաքին էյ Էյուպ, քէլիմէլէրիմի քէլամըմը տինլէ,
Վէ պիր ճիւմլէ սէօզլէրիմէ գուլագ վէր։
2 Իշթէ շիմտի աղզըմը աչտըմ,
Տիլիմ աղզըմտա սէօյլէմէյէ պաշլատը։
3 Սէօզլէրիմ իսթիգամէթի գալպիմտէն օլաճագ,
Վէ տուտագլարըմ խալիսանէ պիլտիյինի սէօյլէյէճէք տիր.
4 Րուհ Ուլլահ պէնի խալգ էյլէտի,
Վէ Գատիրի Մութլագըն նէֆէսի պանա հայաթ վէրտի*.
5 Էյէր մուգթէտիր իսէն պանա ճէվապ վէր,
Հազըրլանըպ գարշըմա տուր։
6 Իշթէ պէն սէնին տէտիյին կիպի Ալլահ նէզտինտէյիմ,
Պէն տախի չամուր պարչասընտան խալգ օլունտում։
7 Իշթէ հէյպէթիմ սէնի գօրգութմայաճագ,
Վէ 'էլիմ սանա աղըրլըգ վէրմէյէճէք տիր։
8 Թահգիգա գուլաղըմա սէօյլէտին,
Վէ քէլամլարընըն սէսինի իշիթտիմ քի,
9 Պէն փագ իմ, 'խաթիէտէն պէրի իմ,
Պէն լէքէսիզ իմ, վէ պէնտէ գուսուր եօգ տուր։
10 Իշթէ պանա 'ատավէթ իչին պէհանէ արայոր,
Պէնի քէնտինէ տիւշմէն հիսապ էտէր։
11 Այագլարըմը թօմրուգա գօյտու,
Վէ թարիգլէրիմին ճիւմլէսինի կէօզէտիր' [illegible]
12 Իշթէ սանա ճէվապ վէրիրիմ քի,
Բու խուսուստա հագգըն եօգ տըր,
Զիրա Ալլահ ինսանտան ա'զամ տըր։
13 Նի՞չին անըն իլէ միւնազաա էտէրսին,
Զիրա քէնտի իշլէրինին հիչ պիրի իչին ճէվապ վէրմէզ։
14 Զիրա Ալլահ պիր սէօյլէր, իքի տէֆ'ա, ինսան [illegible] էթմէզ.
15 Րույատա վէ կէճէ խայալաթընտա,
Ատէմլէր ուզէրինէ աղըր ուեգու տիւշտիւքտէ,
Եաթագտա ուեուգլարընտա,
16 Օլ զամանտա ատէմլէրին գուլագլարընը աչար,
Վէ թէրպիյէլէրինի թէմհիր էտէր։
17 Թա քի ինսանը ֆի'լինտէն կէրի չէվիրէ,
Վէ ատամտան քիպրի տէֆ' էյլէյէ։
18 Անըն ճանընը գույուտան,
Վէ հայաթընը գըլըճ իլէ հէլագ օլմագտան հըֆզ էտէր։
19 Վէ տախի եաթագընտա աղրը իլէ,
Վէ ճիւմլէ քէմիքլէրի էլէմէ չէքմէսի իլէ թէ'տիպ օլունուր։
20 [illegible] կէօնլիւ էքմէքտէն,
Հէմ ճանը նէֆիս թա'ամտան իգրէնէնէր։
21 Էթի էրիյիպ կէօրիւնմէզ օլուր։
Վէ կէօրիւնմէյէն քէմիքլէրի գըրըլըր։
22 Ճանը գույույա,
Վէ հայաթը հէլաքա թէգարրուպ էտէր։
23 Էյէր անըն իսթիգամէթինի պէյան էթմէք իչիւն,
[illegible] պիր թէրճիւման [illegible] օլսա,
24 Օլ զէման անա մէրհամէթ էտէրէք տէյէճէք քի,
Անը գույույա էնմէքտէն գուրթար,
Պէն քէֆարէթի պուլտում։
25 Անըն էթի չօճուգ էթինտէն թազէ օլաճագ տըր,
[illegible] ը չէվանլըքընըն էյյամընա տէօնէճէք տիր։
26 Ալլահա նիյազ էտէճէք, օլ տախի անտէն րազը օլաճագ տըր,
[illegible] շատմանը իլէ կէօրէճէք.
Զիրա ինսանա սալահընը կէրի վէրէճէք տիր։

---

* [illegible]

27 'Ա[illegible] [illegible] [illegible], ու ըսէ՝
Մեղանչեցի [illegible],
Եւ ուղիղը [illegible] [illegible],
Եւ [illegible] [illegible] [illegible],
28 Անոր [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
Եւ անոր [illegible] լոյսը [illegible]"
29 Ահա [illegible] [illegible] [illegible]
Աստուած [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
30 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] լոյսը [illegible] [illegible] [illegible]՝
Անոր [illegible] [illegible] [illegible]։
31 Ով Յոբ, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] եղիր, ես [illegible]։
32 Եթէ [illegible] [illegible] [illegible], պատասխան [illegible] ինծի.
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]։
33 Եթէ ոչ դուն [illegible] [illegible]
[illegible] եղիր, ու [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]։

ԳԼԽ 34

1 Եւ Եղիու [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
2 Ով [illegible], [illegible] [illegible],
Ով [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]։
3 Զի [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]։
4 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
Եւ [illegible] [illegible] [illegible]։
5 Զի Յոբ [illegible]՝ Ես [illegible] [illegible],
[illegible] Աստուած [illegible] [illegible] [illegible].
6 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]։
7 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
8 Եւ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
Եւ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]։
9 Զի [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Աստուծմէ [illegible] [illegible] [illegible]։
10 [illegible], [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
Եւ [illegible] [illegible] [illegible]։
11 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
Եւ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]։
12 [illegible] [illegible] Աստուած [illegible] [illegible],
Եւ [illegible] [illegible] [illegible]։
13 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
Եւ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]։
14 Եթէ [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]։
15 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
Եւ [illegible] [illegible] [illegible]։
16 Եթէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible]։
17 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]։
[illegible] ու [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]։
18 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
Եւ [illegible] [illegible] [illegible]"
19 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]։

'Եբր.՝
[illegible] [illegible] [illegible], ու
[illegible] [illegible],
Եւ [illegible] [illegible] [illegible].
28 Եւ [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]։

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]։

Վէ զենկինի ֆուգարատան զիյատէ ի-
թիպար էթմէզ.
Զիրա ճիւմլէսի քէնտի էլլէրինին իշի տիր.
20 Անսըզըն էօլէճէքլէր.
Վէ կէճէ եարըսընտա խալք սէնտէլէյէ
տիւշիւփ ղա'իպ օլուր;
Վէ էսհապը շէվքէթ էլ տօգունմա-
մագսըզըն կէօթիւրիւլիւր.
21 Զիրա Անըն կէօզլէրի ինսանըն եօլլարը
իւզէրինտէ տիր,
Վէ անըն ատըմլարընըն ճիւմլէսինի կէօ-
րիւր.
22 Նէ զուլմէթ նէ զըլլը մէվթ վարտըր
Քի անտա ֆէնալըգ իշլէյէնլէր իխթիֆա է-
տէ պիլէլէր.
23 Զիրա Ալլահ՝ քէնտի հուզուրունա ինսա-
նըն մուհաքէմէյէ կէլմէսի իչիւն՝
Անա չօգ զէման տիգգաթ էթմէզ.
24 Քիւպէրայը պիլա թէֆահհիւս գըրար,
Վէ տիյէրլէրինի անլարըն եէրինէ նասպ էտէր.
25 Զիրա անլարըն ֆի'իլլէրինի պիլիր;
Վէ կէճէլէյին անլարը ալթ իւսթ էթմէ-
սիյլէ էզիլիրլէր.
26 Շէրիր օլտուգլարը իչիւն
'Ումումըն նազարկահընտա անլարը
վուրուր.
27 Չիւնքի անա իթա'աթտան 'ուտուլ էթ-
տիլէր,
Վէ անըն թարիգլէրինին հիչ պիրինի
ֆէհմ էթմէտիլէր.
28 Շէօյլէ քի ֆագիրլէրին ֆէրիատլարընը անըն
հուզուրունա իսալ էթտիլէր.
Օ տախի միսքինլէրին ֆիղանընը ի-
շիտիր.
29 Օ՛ 'ասայիշ իհսան էյլէտիյի հալտէ,
Քի՞մ իզթիրապ վէրէ պիլիր?
Պիր միլլէթ 'ալէյհինտէ օլսուն, պիր ա-
տէմ 'ալէյհինտէ օլսուն՝
Վէճհինի սէթր էտէրսէ, քի՞մ անը կէօ-
րէ պիլիր.
30 Թա քի միւնաֆըգ ատէմ հիւքմ էթմէյէ;
Վէ գավմա թուզագ օլմայա.
31 Զիրա Ալլահա պէօյլէ իգրար էթմէք կէ-
րէք տիր
Ճէզա չէքտիմ, արթըգ քէօթիւլիւք
էթմէմ.
32 Պիլմէտիյիմի սէն պանա թա'լիմ էյլէ.
Հագսըզլըգ էթմիշ իսէմ իսէ՝ պունտան
պէօյլէ իշլէմէմ.
33 Սէնին կէօնլիւնէ կէօրէ մի միւքա-
ֆաթ էտէճէք տիր քի րէտտէ-
տիյորսըն.
Զիրա պէն տէյիլ, սէն իխթիյար էթ-
մէլիսին;
Իմտի նէ պիլտիյինի սէօյլէ.
34 'Ագըլլըլար վէ պէնի տինլէյէն սահիպի
հիքմէթ
Պէնիմլէ սէօյլէյէճէքլէր քի,
35 Էյուպ ճահիլանէ սէօյլէտի,
Վէ անըն սէօզլէրի հաքիմանէ տէյիլ տիր.
36 Պէն Էյուպըն նիհայէթէ գատար թէճ-
րիւպէ օլունմասընը արզու էտէրիմ.
Զիրա քէօթիւ ատամլար կիպի ճէվապ
վէրտի.
37 Չիւնքի կիւնահընա 'իսեան զամմ էտէր.
Վէ արամըզտա էլ չըրփար
Ալլահ 'ալէյհինտէ սէօզլէրինի թէքսիր
էտէր.

ՊԱՊ 35

1 Վէ Էլիհու ճէվապընտա տէվամ էտէ-
րէք տէտի քի,
2 Պէն Ալլահտան զիյատէ հագլըյըմ տի-
յիշինի տօղրու մու զաննէտէր-
սին.
3 Զիրա տէտին քի՝ Պանա նէ ֆայտա օ-
լուր.
Վէ կիւնահքեարլըգըմըն հալաս օլմագլըղըմ
նէ մէնֆա'աթըմ օլուր.
4 Սանա, վէ սէնինլէ պէրապէր օլան արգա-
տաշլարընա ճէվապ վէրիրիմ.
5 Սէմայա պագըփ տա կէօր.
Պուլութլարա թէմաշա էյլէ, քի ան-
լար սէնտէն եիւքսէք տիր.
6 Էյէր կիւնահ էթտինսէ, Անըն 'ալէյհի-
նէ նէ էթմիշ օլուրսըն;
Վէ էյէր 'իսեանլարըն թէքսիր օլուրսա
Անա նէ էթմիշ օլուրսըն,
7 Էյէր սալիհ օլուրսան Անա նէ վէրիր-
սին,
Եախօտ Օ սէնին էլինտէն նէ ալըր.
8 Քէօթիւլիւյիւն սէնին կիպի պիր ա-
տէմէ տօգունուր,

Վէ սալահըն ատէմ օղլընա ֆայտէ էտէր։
9 Զուլմին չօգլուղընտան ֆէրեատ էտէրլէր,
Վէ ձէպպարլարըն գօլը ը պազուլարընտան ֆիղանիլէ չաղըրըշըրլար։
10 Պէնի եարատան Ալլահ,
Վէ կէճէլէյին թէղաննի էթտիրէն,
11 Վէ պիզի վուհուշ ը զէմինտէն զիատէ,
Վէ թույուր ը սէմատան տիրայէթլի գըլան Ալլահ նէ՞րէտէ տէյիւ՝ սէօյլէմէզլէր։
12 Օրատա ֆէնալարըն ղուրուրու սէպէպինտէն ֆէրեատ էտէրլէր,
Լաքին իճապէթ էթմէզ։
13 Ֆիլհագիգա Ալլահ պաթըլ տուաեը իշիթմէզ,
Վէ Գատիր անա նազար գըլմազ։
14 Հէր նէ գատար՝ Օնը կէօրմէզսին՝ տէր իսէն տէ,
Հիւքմ Օնըն նէզտինտէ տիր,
Սէն Օնա ինթիզար էյլէ։
15 Վէ շիմտի քի ղազապը ճէզալարընը իսապէթ էթտիրմիշ տէյիլ տիր,
Վէ [illegible] չէքիլտէն [illegible] էթմէմիշ տիր։
16 Իյօպ աղզընը պիհուտէ եէրէ աչար,
Վէ ճահիլանէ սէօզլէր չօղալթըր։

ԲԱՊ 36

1 Վէ Էլիհու սէօզլէրինէ տէվամ էտէրէք տէտի քի,
2 Պանա պիր ազ թէհամմիւլ էյլէ.
Վէ Ալլահ իչին տահա սէօյլէնէճէք սէօզլէր վար իտիւյինի սանա կէօսթէրէյիմ։
3 Իլմիմի ուզագտան կէթիրէճէյիմ,
Վէ Խալիգիմէ 'ատալէթի թաստիգ էտէճէյիմ։
4 Հագիգաթէն սէօզլէրիմ եալան տէյիլ տիր,
Իլմի քեամիլ օլան սէնին եանընտա տըր։
5 Իշթէ Ալլահ գատիր տիր, վէ քիմսէյի րէտտ էթմէզ.
Իլմ գուվվէթինտէ գատիր տիր։
6 Շէրիրի սաղ պըրագմազ,
Վէ մազլումլարըն հագգընը իֆա էտէր։
7 Սալիհլէրտէն կէօզ չէվիրմէզ,
Վէ անլարը մէլիքլէր իլէ պէրապէր թախթա իլէլ էպէտ օթուրթուր,
Վէ թէրֆի՝ օլունուրլար։
8 Վէ էյէր զինճիրլէնմիշ օլուրսա,
Մէշագգաթ պաղլարըյլէ թութուլուրլարսա,
9 Օլ զէման անլարա ամէլլէրինի,
Վէ 'խաթալարընը նէ գատար քիպիրլէ իշլէտիկլէրինի պիլտիրիր,
10 Վէ անլարըն գուլագլարընը նասիհաթէ աչար,
Վէ [illegible] րուճու' էթմէլէրինի էմր էտէր։
11 Էյէր իթա'աթ էյլէյիպ Օնա խըզմէթ էտէրլէրսէ
Կիւնլէրինի խայր իլէ վէ սէնէլէրինի նի'մէթլէ կէչիրիրլէր։
12 Վէ էյէր իթա'աթ էթմէզլէրսէ՝ գըլըճտան կէչէճէքլէր,
Վէ ճէհալէթ իլէ էօլէճէքլէր։
13 Լաքին գալպի ֆասիտ օլանլար ղազապ ճէմ' էտէրլէր.
Օ անլարը պաղլատըղընտա՝ ֆէրեատ էթմէզլէր։
14 Անլար կէնճլիքտէ էօլէճէքլէր,
Վէ 'էօմիւրլէրի ֆահիշէլէր արասընտա [illegible] օլուր։
15 Միսքինլէրի մէշագգաթը վագթընտա խալաս էտէր,
Վէ անլարըն մուզայագատա գուլագլարընը աչար։
16 Սէնի տախի մուզայագատան
Տարլըգ օլմայան կէնիշ եէրէ նագլ էտէր իտի,
Վէ սօֆրանա գօնուլան չօգ եաղ իլէ տօլու օլուր իտի։
17 Էյէր սէն շէրիրին տա'վասընը [illegible]
[illegible],
[illegible] թութուլուրսուն։
18 Չիւնքի ղազապ վար, օլմայա քի սէնի տարպէ իլէ ալըփ կէտէ.
Օլ զէման ֆիտյէ ի քէսիրէ սէնի գուրթարամազ։
19 Օ սէնին զէնկինլիյինի իթիպար էտէր մի,

Ալթունու՞ վէ խազինէլին քուվվէթլէրինի սայամազ։
20 Ագվամըն քէնտի եէրլէրինտէն գալտըրըլտըղը կէճէյէ իշթիյագ էթմէ։
21 Սագըն, մաʼսիյէթէ մէյլ էթմէ,
Չիւնքի սէն պունու մէշագգաթա թէրճիհ էթտին։
22 Իշթէ Ալլահ քէնտի գուտրէթիյլէ մութաʼալիտըր.
Օնուն կիպի թաʼլիմ էտէն քիմ տիր։
23 Օնա թարիգինի քիմ թաʼյին էթտի.
Վէ Օնա՝ Հագսըզլըգ էթտին՝ քիմ տէյէ պիլիր։
24 Ատէմլէրին *միւշահէտէ էթտիքլէրի Օնուն էֆʼալինի թաʼզիմ էթմէքլիյի ունութմա։
25 Հէր ատէմ Օնլարը կէօրիւր.
Հէր քէս ուզագտան թէմաշա էտէր։
26 Իշթէ Ալլահ պիւյիւքտիր, վէ պիզ տէրք էտէմէյիզ.
Սէնէլէրինին ատէտի թէֆթիշ օլունամազ։
27 Զիրա սուլարըն տամլալարընը ճէզպ էտէր.
Անլէր անըն պուխարընտան եաղմուր աքըթըրլար.
28 Քի պուլութլար անը տամլաթըրլար,
Ատէմլէր իւզէրինէ քէսրէթլէ ագըտըրլար։
29 Լաքին քիմ պուլութլարըն եայըլմալարընը
Վէ խայմէսինին կիւրլէմէսինի անլայապիլիր մի։
30 Իշթէ անըն իւզէրինէ նուրունու եայար
Վէ տէրիանըն գաʼրընը էօրթէր։
31 Զիրա պունլարըն վասըթասըյլէ ագվամը հիւքմ էտէր,
Վէ անլէրէ քէսրէթ իւզրէ րըզգ վէրիր։
32 Ավուճլարըյլէ շիմշէյի էօրթէր,
Վէ †նէրէյէ վուրմասընը՞ էմր էտէր։
33 ‡Կիւրիւլթիւսիւ անըն հագգընտա խապէր վէրիր,
*Ֆըրըգ իչին գազապ հըֆզ օլունմուշտըր։

ԲԱԲ 37

1 Պունուն իչին գալպիմ չարփընըյօր,
Վէ եէրինտէն հարէքէթ էտէր։
2 Անըն սէտասընըն կիւրլէմէսինի,
Վէ աղզընտան չըգան սէսի տիգգաթ իլէ տինլէյինիզ։
3 Անը պիւթիւն սէմա թահթընա,
Վէ շիմշէյինի արզըն մունթէհասընա գատար կէօնտէրիր։
4 Արգասընտան ʼազիմ պիր սէս կիւրլէր,
ʼԱզամէթինին սէտասըյլէ կիւրլէր,
Սէտասը իշիտիլտիյի վագիթ անլէրը թէʼխիր էթմէզ։
5 Ալլահ քէնտի սատասըյլէ ʼաճիպ կիւրլէր,
Տէրք էտէմէտիյիմիզ ʼազիմ շէյլէր եափար։
6 Զիրա գարա վէ շիտտէթլի եաղմուրա
Վէ [illegible] սաղանագլարընա եէր իւզէրինէ էնմէլէրինի էմր էտէր։
7 Խալգըն իշլէտիյի ʼամէլի նասըն ֆէհմ էթմէլէրի իչին,
Հէր ատէմին էլինի †իշտէն չէքէր։
8 Վուհուշ քէնտի մաղարալարընա կիրէրլէր,
Վէ ինլէրինտէ գալըրլար։
9 Ճէնուպտան գասըրղա,
Վէ շիմալտան սօղուգ կէլիր։
10 Ալլահըն նէֆխիյլէ պուզ օլուր,
Վէ սուլարըն վիւսʼաթը տարալըր։
11 Այըր պուլութու [illegible] թէֆʼ էտէր,
Վէ նուրը պուլութը տաղըթըր։
12 Պու [illegible] անըն [illegible] իչին,
Անըն թէտպիրիյլէ տէօնիւպ տօլաշըր։
13 Անլէրի կէրէք թէʼտիպ իչին վէ կէրէք տիեարը իչին,
Վէ կէրէք ʼինայէթ իչին օլարագ կէթիրիր։

---

*Եա խօտ՝ թէզմիր
†Եա խօտ՝ տիւշմէն ʼալէյհինէ
‡Եա խօտ՝ Քէնտի սատասընը անա պէյան էտէր,

*Եա խօտ՝ Սիւրիւ տախի եագարը [illegible] իչին . . . †Եա խօտ. միւհիւրլէր

14 Էյ Էյյուպ, պունու տինլէ;
Տուրուպ Ալլահըն 'աճա"իպաթընը թէֆէքքիւր էյլէ.
15 Ալլահըն պունլարը նասըլ թէրթիպ էթտիյինի,
Վէ պուլութընուն շիմշէքինի լէմ'ան էթտիրտիյինի պիլի՞ր միսին.
16 Պուլութլարըն մուվազէնէսինի,
Վէ 'Ալիմ քեամիլին 'աճա"իպաթընը պիլի՞ր մի սին;
17 Եէր լօտօս րիւզկեարըյլէ րահաթլանտըղընտա՝
Եսվապըն նասըլ ըսընտըղընը պիլի՞ր մի սին
18 Տէօքմէ այնա կիպի մուհքէմ սէմավաթը
Անըն իլէ պէրապէ՞ր մի պասթ էյլէտին.
19 Անա նէ՞ սէօյլէյէճէյիմիզի պիզէ պիլտիր.
Զուլմէթ սէպէպինտէն սէօզ թէրթիպ էտէմէյօրուզ.
20 Պէն սէօյլէմէլիյիմ՝ Անա հապէ՞ր օլունամազ մը,
Էյէր պիր քիմսէ սէօյլէրսէ, մութլագա պէլ'օլունաճագ տըր.
21 Շիմտի պիլէ *կէօքլէրտէ լէ՛մ'ան էտէն նուրու պագամազլար.
Րիւզկեար էսիպ անը թէմիզլէր.
22 Ձահապ ի շիմալտէն ալթուն կիպի նուր կէլիր.
Ալլահըն 'ատրաֆընտա հէյպէթլի ճէլալ վարտըր.
23 Գատիր օլա, Անը տէրք էտէմէյիզ;
Գուտրէթ վէ հաքք վէ քէմալ-ի 'ատալէթ ճիհէթինտէն 'ազիմ տիր,
Քիմսէյէ †ըզրար էթմէզ.
24 Պու էճլէտէն ատէմլէր Անտան գօրգարլար.
Հաքիմ իւլ գալպ օլանլարըն հիչ պիրինէ րի'այէթ էթմէզ.

ԲԱՊ 38

1 Օլ զէման ՌԱՊՊ գասըրղատան Էյյուպա ճէվապ վէրիպ տէտի քի,
2 Պու ճահիլանէ սէօզլէր իլէ թէտպիրի գարարթան քի՞մ տիր.
3 Շիմտի իյիթ կիպի պէլինի գուշաթ;
Պէն սանա սու'ալ էտէյիմ, վէ սէն պանա *ճէվապ վէր.
4 Պէն զէմինի թէ՛սիս էթտիյիմտէ սէն նէ՛րէտէ իտին.
Էյէր ֆէհմին վար իսէ, խապէր վէր.
5 Անըն միգտարը մէսահէսինի քի՞մ թա'յին էթտի, պիլիր իսէն՝ սէօյլէ,
Եախօտ անըն իւզէրինէ իփի քի՞մ չէքտի.
6 Գա'իտէլէրի նէ՞ իւզէրինէ իէրլէշտիրիլմիշ տիր,
Եախօտ անըն քէօշէ թաշընը քի՞մ վազ' էթտի,
7 Օլ վագըթ քի սապահ եըլտըզլարը պիրլիքտէ թէրէննիւմ էթտիլէր,
Վէ պիլճիւմլէ Ալլահ օղուլլարը կիւլպանկլար չէքտիլէր.
8 Տէնիզ րահիմտէն ճօշարագ չըգտըղընտա,
Անը գափըլար իլէ քի՞մ գափատը,
9 Օլ զէման քի պէն անա կէօմլէք իչին պուլութլարը,
Վէ գունտագ իչին զուլմէթի գօյտըմ.
10 Գանունըմը անըն իւզէրինէ վազ' էթտիմ,
Վէ անա գափուլար իլէ սիւրկիւլէր թագտըմ,
11 Վէ՝ Պուրայա գատար կէլիպ ամմա թէճավիւզ էթմէյէճէքսին;
Վէ մաղրուրանէ տալղալարըն պուրատա մահպուս օլաճագ տըր՝ տէտիմ.
12 Միտտէթի 'օմրիւնտէ սապահա հիւքմ մի էմր էթտին,
Ֆէճրէ մահալլինի մի կէօսթէրտին,
13 Թա քի զէմինին ուճլարընը թութա,
Վէ շէրիրլէր անըն իչինտէն սիլքինէ.
14 Զէմին՝ իւզէրինէ մուհիւր պասըլմըշ չամուր կիպի հէյ'էթ ալըր,
Վէ հէր շէյ լիպաս կիպի [illegible] կէօսթէրիր.

---

*Եահուտ՝ պուլութլար իչինտէ լէմ'ան էտէն նուրը կէօրէմէզլէր.
†Եահուտ՝ ճէֆա էթմէզ.

*Եահ. պիլտիր.

15 [illegible]
[illegible]
16 [illegible]
[illegible]
17 [illegible]
[illegible]
18 [illegible]
[illegible]
19 [illegible]
[illegible]
20 [illegible]
[illegible]
21 [illegible]
[illegible]
22 [illegible]
[illegible]
23 [illegible]
[illegible]
24 [illegible]
[illegible]
25 [illegible]
[illegible]
26 [illegible]
[illegible]
27 [illegible]
[illegible]
28 [illegible]
[illegible]
29 [illegible]
[illegible]
30 [illegible]
[illegible]
31 [illegible]
[illegible]
32 [illegible]
[illegible]
33 [illegible]
[illegible]
34 [illegible] մը ունի,
[illegible]
35 [illegible]
[illegible]
36 [illegible]
[illegible]
37 [illegible]
[illegible]
38 [illegible]
[illegible]
39 [illegible]
[illegible]
40 [illegible]
[illegible]
41 [illegible]
[illegible]

ԳԼԽ 39

1 [illegible]
[illegible]

---

* Եբր. [illegible]

թա տիգգաթ էտէպիլիր միսին.
2 Անլէրին թէքմիլ էթտիքլէրի այլարը հիսապ էտէպիլիր միսին,
Վէ տողուրմալարընըն վագթըն պիլի՞ր մի սին։
3 Անլէր չէօքէրլէր եաւրուլարընը տողուրուրլար.
Աղրըլարընը ինտիրիրլէր։
4 Եաւրուլարը գուվվէթլէնիրլէր սահրալարտա պիւյիւրլէր.
Կիտիփ պիր տախա անլէրէ կէրի տէօնմէզլէր։
5 Հըմարը վահշիյի քի՞մ ազատէ պըրագտը,
Հըմարը վահշինին պաղլարընը քի՞մ չէօզտիւ,
6 Քի պէն անա մէսքէն իչին չէօլլէրի,
Վէ մէսքէն իչին չորագ եէրլէրի թային էթտիմ։
7 Շէհրին կիւրիւլթիւսիւնէ իսթիհզա էտէր,
Սիւրիւճիւնիւն պաղըրըշմասընը իշիթմէզ։
8 Տօլաշտըղը տաղլար քէնտի մէրասըտըր,
Վէ հէր նէվ եէշիլլիք արար։
9 Եապան սըղըրը սանա խըզմէթ էթմէյէ րազը օլու՞ր մը,
Եախօտ սէնին ախըրընտա կէճէլէյի՞ր մի,
10 Չիֆթ սիւրմէք իչիւն եապան սըղըրընը իփլէ պաղլայապիլի՞ր մի սին,
Եախօտ սէնին արտըն սըրա վատիլէրի թարա՞ր մը։
11 Անըն գուվվէթի չօգ օլտուղունտան անա իթիմատ,
Վէ իշինի անա հէվալէ էտէ՞ր մի սին։
12 Սէնին մահսուլլարընը կէթիրէճէյինէ
Վէ խարմանընը ճէմ էյլէյէճէյինէ ինանը՞ր մը սըն։
13 Տէվէ գուշունուն գանատլարը սէվինչ իլէ չարփար,
Լէյլէյին գանատլարը վէ թիւյլէրի կիպի մի տիր։
14 Հալ պու քի եումուրթալարընը եէրէ պըրագըր,
Անլէրի թօփրագտա գըզտըրըր,
15 Վէ ունուտըր քի այագ անլէրի էզէպիլէճէք,
Վէ սահրա վուհուշու անլէրի չիյնէյէճէքտիր։
16 Քէնտի եավրուլարընա քէնտինին տէյիլ կիպի մէրհամէթսիզ օլուր.
Էմէյինին պօշունա կիտէճէյինտէն գօրգմազ։
17 Զիրա Ալլահ անը հիքմէթտէն մահրում գըլտը,
Վէ անա ֆիրասէթտէն հիսսէ վէրմէտի։
18 Եօգարըյա ուչտըղը վագըթ,
Աթ իլէ սուվարիսինէ իսթիհզա էտէր։
19 Աթա գուվվէթի սէ՞ն մի վէրտին,
Պօյնունա քիշնէմէյի սէն մի կէյտիրտին։
20 Անը չէքիրկէ կիպի սըչրաթապիլի՞ր մի սին.
Պուռնունտան չըգան նէֆէսինին կիւրիւլթիւսիւ հէյպէթլիտիր։
21 Վատիտէ եէրի էշէր, գուվվէթիլէ ֆէրէհ էտէր.
Սիլահլըյա գարշը չըգար։
22 Գօրգույը իսթիհզա էտէր, վէ հիչ խօֆ էթմէզ.
Գըլըճտան չէքինմէզ։
23 Անըն իւզէրինտէ թիրքէշ,
Վէ փարլագ մըզրագ իլէ գալգան շագըրտը էտէր։
24 Հիտտէթ վէ խըշմընտան եէրի եութար,
Վէ պօրու սէտասընտան քէնտի քէնտինի զապթ էտէմէզ։
25 Պօրու չալընտըգճա՝ Հա՜հ, Հա՜հ տէր.
Ուզագտան ճէնկի սէզէր վէ նարալարընը,
Վէ ճէնկին գօղուշմասընը ագըլար։
26 Տօղան գուշու սէնի՞ն հիքմէթինլէ մի ուչար,
Վէ գանատլարընը ճէնուպէ տօղրու աչար։
27 Գարթալ սէնի՞ն էմրին իլէ մի եուքսէյէ չըգար,
Վէ եուվասընը եիւքսէկլէրտէ եափար։
28 Գայատա սաքին օլուր,
Սիվրի գայատա վէ սարփ եէրլէրտէ օթուրուր։
29 Եէյէճէյինի օրատան արար,
Կէօզլէրի ուզագտան կէօրիւր։
30 Անըն եավրուլարը տախի գան իչէր,
Լէշլէր նէրէտէ իսէ, օ օրատա տըր։

ՊԱՊ 40

1 Վէ եինէ ՌԱՊՊ Էյուպա խիթապէն տէտի քի,

2 Գատիրի Քիւլ մուխասըմա'ս եանէն՝ պիր չէյ էօյրէթէճէք մի.
Ալլահ իլէ մուճատելէ էյլէյէն ճէվապ վէրսին.

3 Օլ վագըթ Էյուպ ՌԱՊՊԱ ճէվապ վէրիպ տէտի քի,

4 Իշթէ պէն հաղիր իմ՝ սանա նէ ճէվապ վէրէյիմ ?
Էլիմի աղզըմըն իւզէրինէ գոյարըմ.

5 Պիր քէրրէ սէօյլէտիմ, ամմա ճէվապ վէրմէմ.
Իքինճի քէրրէ, լաքին պիր տախա սէօյլէմէմ.

6 Վէ եինէ ՌԱՊՊ գասըրղատան Էյուպա ճէվապ վէրիպ տէտի քի,

7 Շիմտի պէլինի մէրտանէ գուշաթ,
Սանա սու՛ալ էտէյիմ, սէն տէ պանա ճէվապ վէր.

8 Պէնիմ հիւքմիւմի պաթըլ մը էտէճէքսին,
Սէնտէ հագլը չըգմագ իչին պէնի հագսըզ մը չըգարաճագսըն.

9 Ալլահըն գոլու գիպի գոլուն վար մը,
Վէ անըն սէսի գիպի պիր սէս իլէ կիւրլէյէ պիլիր մի սին.

10 Շիմտի ճէլալ ու 'ազամէթիլէ քէնտինի թէզյին էյլէ,
Վէ մէճտ ու ճէլալի լապիս օլ.

11 Գազապընըն շիտտէթինի [illegible] էյլէ,
Վէ հէր մաղրուրա պագըփ անը ալչագլաթ.

12 Հէր մաղրուրա պագըփ անը թէզլիլ էյլէ,
Վէ շէրիրլէրի երլէրինտէ փայմալ էյլէ.

13 Անլարը պիրլիքտէ թօփրագա նիհան էյլէ,
Կիզլի եէրտէ եիւզլէրինի սըքը պաղլա.

14 Օլ զէման պէն տախի սանա իգրար էտէճէյիմ,
Քի սաղ էլին սէնի խալաս էտէ պիլիր.

15 Իշթէ սէնինլէ պէրապէր խալգ էթտիյիմ Պէհէմօթա պագ,
Էօքիւզ կիպի օթ եէր.

16 Իշթէ անըն գուվվէթի պէլինտէ,
Վէ շիտտէթի գարնընըն 'ազէլէլէրինտէտիր.

17 Գույրուղունու էրզ* աղաճը կիպի սալլար,
Պուտլարընըն սինիրլէրի էօրիւլմիւշ տիր.

18 Քէմիքլէրի պագըր պօրուլար,
Քէմիքլէրի տէմիր չիւպիւքլէր տիր.

19 Ալլահըն իշլէրինին պաշլըճասը տըր,
Խալիգի գըլըճընը անա եագլաշթըրըր.

20 Հագիգաթէն տաղլար անըն իչին օթ վէրիր.
Օրատա սահրանըն պիւթիւն հայվանաթը օյնարլար.

21 Նիլիւֆէրլէրին ալթընտա,
Գամըշլար էօրթիւսիւ ալթընտա վէ պաթագլարտա եաթար.

22 Կէօլկէլի աղաճլար անը կէօլկէլէրի իլէ էօրթէր,
Տէրէ սէօյիւտլէրի անը իհաթէ էտէր.

23 Իշթէ ըրմագ ճօշարսա՝ գորգմազ.
Իրտըն անըն աղզընա չարփարսա՝ էմին տուրուր.

24 Օ պագարքէն, թութուլուր մու ?
†Տուզագլար իլէ պուռնու տէլինիր մի ?

ՊԱՊ 41

1 Լէվիյաթանը օլթա իլէ սուտան չէքէ պիլիր մի սին,
Տիլինի իփ իլէ պաղլայա պիլիր մի սին.

2 Պուռնունա սազ թագար մը սըն,
Չէնէսինի չէնկէլ իլէ տէլէ պիլիր մի սին.

3 Օ սանա չօգ րիճա էտէր մի,
Սանա թաթլը սէօզ սէօյլէր մի.

4 Սէնինլէ ահտ գըլար մը,
Անը մու'էպպէտէն գուլ իթթիխազ էտէ պիլիր մի սին.

---

*Եա խօտ Սէտր աղաճլարը

†Եա խօտ [illegible] իլէ տուզագլանըրլար.

5 Գուշ իլէ օյնար կիպի անընլա իլէ օյնայա պիլի՞ր միսին.
Եախօտ ճարիյէլէրինին իչին անը պաղլայա պիլի՞ր միսին*
6 Օրթագլար անտէն զիեաֆէթ էտէրլէ՞ր մի?
Թիւճճար էյնինտէ օ թագսիմ օլունու՞ր մը.
7 Տէրիսինի զըփքլէր իլէ,
Վէ պաշընը պալըգճը զըփքլարը իլէ տոլտուրա պիլի՞ր միսին.
8 Էլինի անըն իւզէրինէ գօյ, ճէնկի թէզէքքիւր էյլէ,
Վէ պիր տահա էյլէմէ.
9 Իշթէ անըն ումմէտի պօշ տըր.
Աճէպ անը կէօրմէքլիքտէն սէրսէմլէթ էտիւշմէ՞զ մի.
10 Անը ույանտըրմաղա ճէսարէթ էտէն եօգ տըր.
Իմտի պէնիմ հուզուրումտա քիմ տուրապիլիր.
11 Քիմ էվվէլ պանա պիր շէյ վէրմիշ կի անըն պէտէլինի վէրէյիմ,
Պիւթիւն կէօքլէրին ալթընտա պուլունան պէնիմ տիր.
12 Անըն ազալարը վէ գուվվէթի
Վէ կիւզէլ թէրթիպի հագգընտա սիւքիւթ էտէմէյէճէյիմ.
13 Անըն լիպասընը քիմ սօյա պիլիր.
Անըն չիֆթ չէնէսի արասընա քիմ կիրէ պիլիր.
14 Անըն եիւզիւնիւն գափուլարընը քիմ աչա պիլիր.
Անըն տիշլէրի էթրաֆընտա տէհշէթ վար.
15 Մէթին գալգանլարը անըն ֆախրը տըր.
Միւհիւրլէնմիշ կիպի միւհքէմ գափալը տըր.
16 Պիրի պիրինէ չէօյլէ մուլթէսըգ տըր քի
Արալարընտան հավա կէչէմէզ.
17 Պիրի պիրինէ մուլասըգ օլուպ,
Այրըլմազ սուրէթտէ պիրպիրլէրինէ յափըշըգտըրլար.
18 Աքսըրըգլարընտան նուր փարլար,
Վէ կէօզլէրի սապահըն քիրփիքլէրինէ պէնզէր.
19 Աղզընտան մէշալէլէր չըգար,
Վէ աթէշ գըվըլճըմլարը սըչրար.
20 Պուռուն տէլիքլէրինտէն տուման
Գայնար թէնճէրէտէն եախօտ գազանտան կիպի չըգար.
21 Նէֆէսի քէօմիւրլէրի թութուշտուրուր,
Վէ աղզընտան ալէվ չըգար.
22 Պոյնունտա գուվվէթ պագի օլուր,
Վէ էօնիւնտէ տէհշէթ րագս էտէր.
23 Էթինին գաթլարը պիրի պիրինէ մուլասըգ տըր.
Գըմըլտանմազ սուրէթտէ անըն իւզէրինտէ մուհքէմ տիր.
24 Գալպի թաշ կիպի սէրթ,
Վէ տէյիրմէնին ալթ թաշը կիպի մուհքէմտիր.
25 Գալգտըգընտա էժտահալը գուվվէթ գօրգարլար,
Վէ տէհշէթլէրինտէն մուզթարիպ օլուրլար.
26 Անա հիւճում էտէնին գըլըճը,
Մըզրագ վէ օգ վէ զըրհ տայանմազ.
27 Կէօզինտէ տէմիր՝ սաման,
Վէ պագըր չիւրիւք աղաճ կիպի տիր.
28 Օգ անը գաչըրամազ,
Անա սափան թաշլարը սաման ուֆաղը կիպի օլուր.
29 Թօփուզլար անըն ինտինտէ սաման սայըլըր.
Վէ մըզրագըն սալլանմասընը խանտա էյլէր.
30 Անըն ալթընտա սիվրի քէրէմիթ փարչալարը վար.
Չամուր իւզէրինէ քէսքին շէյլէր սէրէր.
31 Տէրին սույու գազան կիպի գայնատըր,
Տէնիզի մէրհէմ թէնճէրէսինէ տէօնտէրիր.
32 Քէնտի արդընճա եօլը փարլատըր,
Տէրինի ագ սաչլը յա պէնզէր.
33 Գարատա անըն միսլի եօգ տուր,
Գօրգուսուզ 'արի խալգ օլունտու.

---

*Եախօտ՝ անըն իչին գույու գազարլա՞ր մը.
†Իպր. Իպրանիճէսի

34 Հէր եիւքսէք շէյէ պագար.
Ճէմի՛ի *վուհուշլարըն մէլիքի գ՛ալըր.

ՊԱՊ 42

1 Օլ զէման Էյյուպ ՌԱՊՊԱ ճէվապ վէրիփ տէտի.
2 Պիլիրիմ քի՛ հէր շէյէ գատիրսին,
Վէ մուրատընտան մէնի՛ օլունամազսըն.
3 Թէտպիրի պէօյլէ ճահիլանէ սէթր էտէն քիմ տիր?
Պիլ, վասըֆ էտէրէք էթմէքտէյիմ,
Հայրէթ-ամիզ օլուփ պիլմէտիքլէրիմի սէօյլէտիմ.
4 Ռիճա էտէրիմ տինլէ վէ պէն սէօյլէյէյիմ.
Սանա սուալ էտէյիմ վէ սէն պանա թա՛լիմ էյլէ.
5 Պէն սէնին հագգընտա գուլագ իլէ խապէրտար օլմուշ իտիմ.
Լաքին շիմտի սէնի կէօզլէրիմ կէօրիւր.
6 Պունա պինաէն քէնտիմտէն իկրահ էտիփ,
Թօփրագ վէ քիւլ իչինտէ թէօվպէ էտէրիմ.
7 Վէ ՌԱՊՊ Էյյուպա պու սէօզլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, ՌԱՊՊ Թէյմանի Էլիֆազա խիթապէն՝ Սէնին իլէ իքի րէֆիգլէրինին ՚ալէյհինէ ղազապըմ թութուշտու. զիրա պէնիմ հագգըմտա գուլըմ Էյյուպ կիպի տօղրու քէլամը սէօյլէմէտինիզ.
8 Վէ շիմտի քէնտինիզ իչին եէտի պուղա վէ եէտի գօչ ալըպ, գուլըմ Էյյուպա կիտինիզ, վէ քէնտինիզ իչին եագմա գուրպան թագտիմ էտինիզ. վէ գուլըմ Էյյուպ սիզին իչին տուա՛ էթսին, զիրա անը գապուլ էտէճէյիմ, թա քի ճահալէթինիզէ կէօրէ սիզէ մուամէլէ էթմէյէյիմ. չիւնքի գուլըմ Էյյուպ կիպի հագգըմտա տօղրու օլանը սէօյլէմէտինիզ, տէտի.
9 Օլ վագըթ Թէյմանի Էլիֆազ վէ Շուհի Պիլտատ վէ Նաա՛մաթի Սօֆար կիտիփ, ՌԱՊՊԸՆ քէնտիլէրէ էմր էյլէտիյինի իճրա էթտիլէր. վէ ՌԱՊՊ Էյյուպըն տուա՛սընը գապուլ էթտի.
10 Վէ Էյյուպ քէնտի տօսթլարը իչին տուա՛ էթտիյի վագըթ՝ ՌԱՊՊ Էյյուպի ասարէթինտէն գուրթարտը. վէ ՌԱՊՊ Էյյուպըն քէաֆֆէ՛ի մամէլէքինին իքի
11 միսլինի վէրտի. Վէ անըն պիրատէրլէրի վէ հէմշիրէլէրինին ճիւմլէսի վէ մուգատտէմա անը տանըյանլարըն քէաֆֆէսի կէլիփ, անըն իլէ պիրլիքտէ էվինտէ էքմէք եէտիլէր. վէ ՌԱՊՊԸՆ անըն իւզէրինէ կէթիրտիյի պիւթիւն պէլալար խուսուսընտա անը թա՛զիյէ վէ թէսլիյէ էթտիլէր. վէ հէր պիրի պիր գըթ՛ա կիւմիւշ վէ պիր
12 ալթըն քիւփէ վէրտիլէր. ՌԱՊՊ Էյյուպըն ՛ագըպէթինի իպթիտասընտան զիյատէ պէրէքէթլէտի, չէօյլէ քի ՛օն տէօրթ պին գօյունը վէ ալթը պին տէվէսի վէ պին չիֆթ էօքիւզիւ
13 վէ պին տիշի մէրքէպի վար իտի. Վէ եէտի օղլու վէ իւչ գըզը տախի օլտու.
14 Վէ պիրինճի գըզընըն իսմինի Եէմիմա, վէ իքինճինին Գասիա, վէ իւչիւնճիւսինին Գէրէն-
15 հափփուք թէսմիյէ էյլէտի. Վէ պիւթիւն տիյարտա Էյյուպըն գըզլարը կիպի կիւզէլ գըզլար պուլունմատը. վէ պէտէրլէրի անլարա գարտաշլարը իլէ պէրապէր միրաս վէրտի.
16 Վէ Էյյուպ պունտան սօնրա եիւզ գըրգ սէնէ եաշայըփ՝ օղուլլարընը վէ օղուլլարընըն օղուլլարընը տէօրտ
17 պատընա գատար կէօրտիւ. Վէ Էյյուպ իխթիյար վէ էյյամա տօյմուշ օլարագ վէֆաթ էյլէտի.

* * *

---

*Իպր. Էօյնա ի կրայրին

*ՄԷԶԱՄԻՐ

ՄԷԶՄՈՒՐ 1

1 Նէ՛ մուպարէքտիր օլ ատէմ
Քի շէրիրլէրին մէշվէրէթինտէ կէզմէզ,
Վէ կիւնահքեարլարըն եօլունտա տուրմազ,
Վէ մուսթէհզիլէրին մէճլիսինտէ օթուրմազ։
2 Անճագ մէսէրրէթի ՌԱՊՊԻ՛Ն շէրի՛աթընտան օլուպ,
Կէճէ կիւնտիւզ անըն շէրի՛աթինը մութալա՛ա էտէր։
3 Վէ ագար սուլար քէնարընտա տիքիլմիշ օլուպ՝
Մէյվէսինի վագթինտէ վէրիր,
Վէ եափրաղը սօլմազ աղաճ կիպի օլաճագ,
Հէր նէ քի իշլէրսէ միւյէսսէր օլուր։
4 Շէրիրլէր պէօյլէ տէյիլ տիր,
Անճագ րիւզկեարըն կէօթիւրտիւյիւ սամանըն ուֆաղը կիպի տիր։
5 Պինա՛էն 'ալէյհ շէրիրլէր մուհաքէմէտէ,
Վէ կիւնահքեարլար սալիհլէրին ճէմա՛աթընտա տուրամայաճագլարտըր։
6 Զիրա ՌԱՊՊ սալիհլէրին եօլունը պիլիր։
Ամմա շէրիրլէրին եօլու խարապ օլուր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 2

1 Նի՛չին թա՛իֆէլէր հէնկեամէ էտիպ,
Իւմմէթլէր պաթըլ թէֆէքքիւր էտէրլէր։
2 Միւլուքի զէմին գըյամ էտիպ,
Իւմէրա՝ ՌԱՊՊԸՆ 'ալէյհինտէ
Վէ անըն Մէսիհի 'ալէյհինտէ
Պիրլիքտէ միւշավէրէ էտէրլէր,
3 Անլարըն պաղլարընը գըրալըմ՝
Պէնտլէրինի իւզէրիմիզտէն աթալըմ՝ տէրլէր։
4 Սէմավաթտա օթուրան կիւլիւպ՝
Ռապպ անլարը իսթիհզա էտէճէք տիր։
5 Օլ վագըթ անլարա ղազապընտէ սէօյլէյիպ՝
Անլէրի խըշմընտէ միւզթարիպ էտէճէք տիր։
6 Վէ՛ ՊԷՆ Մէլիքիմի՝ մուգատտէս տաղըմ
Սիօն իւզէրինէ խասս էյլէտիմ՝ տիյէճէքտիր։
7 Ֆէրմանը ի՛լան էտէճէյիմ։
ՌԱՊՊ պանա՝ ՍԷՆ օղլումսուն
Պէն սէնի պու կիւն թէվլիտ էյլէտիմ։
8 Պէնտէն թալէպ էյլէ, պէն սանա միրաս իչիւն թա՛իֆէլէր,
Վէ միւլք իչիւն զէմինին նիհայէթլէրինի վէրիրիմ,
9 Անլէրի տէմիր 'ասա իլէ գըրաճագսըն,
Չէօմլէքճի գապը կիպի փարչալայաճագսըն՝ տէտի։
10 Վէ շիմտի, էյ մէլիքլէր, 'աքըլ օլունուզ,
Էյ զէմինին հաքիմլէրի, միւթէնէպպիհ օլունուզ։
11 Գօրգու իլէ ՌԱՊՊԱ 'ուպուտիյէթ էտինիզ,
Վէ թիթրէյէրէք՝ խազ էյլէյինիզ։
12 Օղլու թագպիլ էտինիզ, օլմայա քի խըշմա կէլիպ՝
Չապուճագ գըզըշըպ թութուշմասըն՝
Եօլտա հէլաք օլասընըզ։
Անա իլթիճաքեար օլանլարըն ճիւմլէսի նէ՛ մուպարէքտիր։

---

*Ղուգ. 20. 42. Ա՛մալ. 1. 20.

ՄԷԶՄՈՒՐ 3

Օղլու Ապշալօմըն էօնիւնտէն ֆիրար էթտիյի զէման Տաւուտըն մէզմուրու տըր.

1 Եա ՐԱՊՊ, տիւշմէնլէրիմ նէ՞ գատար թէքէսսիւր էյլէտի.
Ալէյհիմէ գալգանլար չօգ տըր.
2 Նիչէ քիմսէլէր պէնիմ նէֆսիմ իչիւն՝ Ալլահ թարաֆընտան անա խէլաս եօգ տըր՝ տէյօրլէր. (Սէլա.)
3 Լաքին, եա ՐԱՊՊ, սէն պանա սիփէր սին.
Իզզէթիմ վէ պաշըմը թէրֆի՛ էտէն սէնսին.
4 Ավազըմլէ ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էյլէտիմ,
Օլ տախի մուգատտէս տաղընտան պէնի իճապէթ էյլէտի. (Սէլա.)
5 Պէն եաթտըմ վէ ույուտըմ.
Ույանտըմ տախի, զիրա ՐԱՊՊ պէնի հիմայէ էյլէտի.
6 Հէր թարաֆտան պէնի իհաթէ էտէն խալգըն օն պինլէրինտէն գօրգմամ.
7 Եա ՐԱՊՊ, գըյամ էյլէ, եա Ալլահըմ, պէնի գուրթարըվէր,
Զիրա պիւթիւն տիւշմէնլէրիմին չէնէսինէ վուրտուն.
Շէրիրլէրին տիշլէրինի գըրտըն.
8 Խէլաս ՐԱՊՊԱ մախսուս տուր.
Պէրէքէթին գավմինին իւզէրինտէ տիր. (Սէլա.)

ՄԷԶՄՈՒՐ 4

*Նէկինօթ իւզրէ մուսիգար պաշը իչիւն Տաւուտըն մէզմուրու տըր.

1 Եա սատագաթըմըն Ալլահը,
Ֆէրեատ էթտիյիմտէ պէնի իճապէթ էյլէ.
Մուզայագադա պանա վիւսաթ վէրտին.
Պանա մէրհամէթ էտիփ տուամը տինլէ.
2 Էյ պէնի պէշէր, նէ՞ վագթա գատար իզզէթիմի այպա թէպտիլ էտէճէքսինիզ,
Պաթըլը սէվիփ քիզպի արարսընըզ (Սէլա.)
3 Լաքին մա՛լիւմ օլսուն քի ՐԱՊՊ մութթագի օլանը քէնտի իչիւն թէֆրիգ էյլէտի.
ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էթտիյիմտէ տինլէյէճէք տիր.
4 Թիթրէյինիզ վէ կիւնահ իշլէմէյինիզ.
Տէօշէքլէրինիզ իւզէրինտէ գալպինիզ իլէ սէօյլէշիփ սուքութ էտինիզ. (Սէլա.)
5 Սատագաթ գուրպանլարընը զէպհ էտիփ ՐԱՊՊԱ թէվէքքիւլ էյլէյինիզ.
6 Պիզէ՛ ՔԻՄ խայըր կէօսթէրէճէք՛ տէյէնլէր չօգ տըր.
Եա ՐԱՊՊ, վէճհինին իւզէրիմիզէ նուրփաշ էյլէ.
7 Անլէրին պուղտայը վէ շէրապը չօղալտըղը զէմանտա օլան սէվինճլէրինտէն զիյատէ
Գալպիմէ սիւրուր իհսան էյլէտին.
8 Սէլամէթլէ հէմ եաթաճաղըմ վէ հէմ տէ ույույաճաղըմ.
Զիրա, եա ՐԱՊՊ, եալընըզ սէն պէնիմ մէսքէնիմի էմին գըլարսըն.

ՄԷԶՄՈՒՐ 5

*Նէհիլօթ իւզրէ մուսիգար պաշը իչիւն Տաւուտըն մէզմուրու տըր.

1 Եա ՐԱՊՊ, սէօզլէրիմի իշիթ էյլէ,
Ֆիղանըմը մուլահազա էյլէ.
2 Ֆէրեատըմըն սէտասընը տինլէ, էյ Փատիշահըմ վէ Ալլահըմ,

---

*[illegible]

*[illegible]

Չիւնքի սանա տուա՛ էտէրիմ.
3 Եա ՐԱՊՊ, սապահլայըն սէսիմի իշիտէճէքսին,
Սապահլայըն սանա թէվէճճիւհ էտիփ մունթազիր օլուրըմ.
4 Զիրա սէն շէրրէ րազը իլահ տէյիլսին.
Շէրիր սէնին նէզտինտէ սաքին օլամազ.
5 Թէքէպպիւր էտէնլէր սէնին նազարընտա տուրամազ.
Ֆըսգ իշլէյէնլէրին ճիւմլէսինէ պուղզ էտէրսին.
6 Եալան սէօյլէյէնլէրի հէլաք էտէրսին.
Կանլը վէ հիլէքեար ատէմտէն ՐԱՊՊ իքրահ էտէր.
7 Պէն իսէ քէսրէթ ի 'րահմէթինլէ պէյթինէ կիրիրիմ,
Խավֆընլէ մուգատտէս հէյքէլինէ սէճտէ էտէճէյիմ.
8 Եա ՐԱՊՊ, տիւշմէնլէրիմ սէպէպինտէն 'ատալէթինլէ պէնի իհտա,
Վէ էօնիւմտէ թարիգինի տիւզ էյլէ.
9 Զիրա անլէրին աղզընտա տօղրու եօքտուր.
Տէրունլէրի շէրարէթ տիր.
Պօղազլարը աչըգ գապըր տըր.
Տիլլէրիյլէ միւտահանէ էտէրլէր.
10 Եա Ալլահ, անլէրի կիւնահքեար չըգար.
Քէնտի միւշավէրէլէրի վէսիլէսիյլէ տիւշսիւնլէր,
Կիւնահլարընըն քէսրէթի իչիւն անլէրի թարտ էյլէ.
Զիրա սանա 'ասի օլտուլար.
11 Լաքին սանա թէվէքքիւլ էտէնլէրին ճիւմլէսի շատըման օլսունլար.
Սէն անլէրի հիմայէ էթտիյինտէն իլ էլ էպէտ թէղաննի էտսինլէր.
Վէ սէնին իսմինի սէվէնլէր սէնտէ մէսրուր օլսունլար.
12 Զիրա սէն, եա ՐԱՊՊ, սալիհի միւպարէքլէյէճէքսին.
Սիփէր իլէ կիպի անը հիւսն ի րըզա իլէ իհաթէ էտէճէքսին.

ՄԷԶՄՈՒՐ 6

Նէկինօթ իւզրէ *Շէմինիթ միւճիպինճէ մուսիգար պաշը իչիւն Տաւուտըն մէզմուրու տըր.

1 Եա ՐԱՊՊ, պէնի գազապընլէ թէքտիր,
Վէ հըշմընլէ թէ'տիպ էթմէ.
2 Պանա մէրհամէթ էյլէ ՐԱՊՊ, զիրա պէն զայըֆըմ.
Եա ՐԱՊՊ, պանա շիֆա 'իհսան էյլէ,
Զիրա քէմիքլէրիմ սարսըլըյօր.
3 Ճանըմ տախի զիյատէսիյլէ մուզթարիպ տըր.
Վէ սէն, եա ՐԱՊՊ, նէ՞ վագթա գատար [illegible]
4 Եա ՐԱՊՊ, րիւճու' էյլէ՝ ճանըմը գուրթար.
Մէրհամէթին իչիւն պէնի խալաս էյլէ.
5 Զիրա մէվթտէ զիքրին օլմայըփ՝
Հավիյէտէ սանա քի՞մ համտ էտէճէք տիր.
6 Նալէմտէն եօրուլտում,
Հէր կէճէ տէօշէյիմի սուլարըմ,
Կէօզ եաշլարըմ իլէ եաթաղըմը ըսլաթըրըմ.
7 Կէտէրիմտէն գամաշան պօզուլտու.
Ճիւմլէ տիւշմէնլէրիմ սէպէպինտէն էսքիտի.
8 Պէնտէն չէքիլինիզ, էյ ճիւմլէ ֆըսգ իշլէյէնլէր,
Զիրա ՐԱՊՊ աղլայըշըմըն սէսինի իշիթթի.
9 ՐԱՊՊ րիճամը իշիթթի.
ՐԱՊՊ տուա'մը գապուլ էտէճէք տիր.
10 Ճիւմլէ տիւշմէնլէրիմ խաճիլ վէ գայէթլէ մուզթարիպ օլսունլար.
Տէօնիւպ անսըզըն խաճիլ օլսունլար.

ՄԷԶՄՈՒՐ 7

Պէնեամինլի Քուշըն քէլամլէրի սէպէպիյլէ Տաւուտըն ՐԱՊՊԱ թէրէննիւմէն էթտիյի †Շիկկայօն տըր.

---

*Սէքիզինճի †Եա՛խօտ՝ Նաղմէ

1 Եա Ալլահըմ ՐԱՊՊ, սանա թէվէքքիւլ էթթիմ.
Պանա թէ'աքուպ էտէնլէրին ճիւմլէսինտէն պէնի գուրթարըպ խալաս էյլէ.
2 Օլմայա քի արսլան կիպի ճանըմը յըրթըպ պարչալայա,
Վէ գուրթարաճագ պուլունմայա.
3 Եա Ալլահըմ ՐԱՊՊ, էյէր պունու էթթիմ իսէ,
Վէ էլլէրիմտէ հագսըզլըգ վար իսէ,
4 Վէ էյէր տօսթլուգըմա քէմլիքլէ մուգապէլէ էթթիմ իսէ,
Վէ պէնի պիլա սէպէպ թազյիգ էտէնի սոյտըմ իսէ,
5 Տիւշման ճանըմը թա'գիպ էտիպ եէթիշսին,
'Էօմրիւմիւ եէրէ փայմալ էյլէսին,
'Իզզէթիմի թօփրագա էնտիրսին. (Սէլահ.)
6 Եա ՐԱՊՊ, ղազապընլէ գալգըն,
Պէնի թա'գիպ էտէնլէրին խիտտէթինէ գարշը գալգ էյլէ,
Վէ հիւքմէթթիյին մուհաքէմէ պէնիմ իչին ույան.
7 Ճէմա'աթի ումէմ սէնի իհաթէ էտէճէքտիր.
Սէն անլարըն իւզէրինէ եուգարըյա 'ավտէթ էյլէ.
8 ՐԱՊՊ գավիմլէրի հիւքմ էտէճէքտիր.
Եա ՐԱՊՊ սալահըմա վէ պէնտէ օլան քէմալէ կէօրէ պանա հիւքիւմ էյլէ.
9 Շէրիրլէրին շէրրի նիհայէթ պուլսուն.
Լաքին սալիհի սապիթ գըլ.
Զիրա, եա սատըգ Ալլահ, սէն գալպլէրի վէ պէօպրէքլէրի թէֆթիշ էտէրսին.
10 Սիփէրիմ գալպի միւսթագիմ օլանլարը խէլաս էտէն Ալլահ նէզտինտէտիր.
11 Ալլահ հաքիմի 'ատիլտիր,
Վէ Ալլահ [illegible] հէր կիւն ղազապլանըր.
12 Թէօվպէ էթմէզ իսէ, Ալլահ գըլըճընը պիլէյէճէքտիր.
Եայընը գուրմուշ հազըրլամըշ.
13 Վէ անըն իչին էօլիւմ ալէթլէրինի հազըր էթմիշտիր.
Թէ'աքուպ էտէնլէրէ գարշը օգլարընը թէհիյյէ էտէր.
14 Իշթէ [illegible]
Վէ քէօթիւլիւյէ համիլէ օլուպ եալան տօղուրուր.
15 Գույու գազըպ աչտը,
Ամմա եափտըղը չուգուրա քէնտիսի տիւշէճէքտիր.
16 Անըն քէօթիւլիւյիւ քէնտի պաշընա տէօնէճէք,
Վէ զուլմը քէնտի թէփէսի իւզէրինէ ինէճէքտիր.
17 ՐԱՊՊԱ 'ատալէթինէ կէօրէ համտ էտէյիմ,
ՐԱՊՊ ը միւթա'ալին իսմինէ թէրէննիւմ էտէճէյիմ.

ՄԷԶԱՄԻՐ 8

*Կիթթիթ իւզրէ մուսիգար պաշը իչին Տավուտըն մէզմուրը տըր.

1 Եա 'Իզզէթինի սէմավաթըն ֆէվգինէ վազ'էտէն Ռապպըմըզ ՐԱՊՊ,
Իսմին պիւթիւն զէմինտէ նէ գատար մէճիտ տիր.
2 Մասումլարըն վէ էմճէքլէրին աղզընտան
Սէնին տիւշմէնլէրին սէպէպինէ գուվվէթ թէ'սիս էթթին,
Տա քի տիւշմէնի վէ ինթիգամ ալանը սիւքիւթ էթթիրէսին.
3 Սէմավաթընը, սէնին փարմագլարընըն իշինի,
Եարաթտըղըն այ իլէ եըլտըզլարը նազար էյլէտիքտէ,
4 Տէրիմ քի ինսան նէ տիր քի անը զիքր էյլէյէսին
Խալգա Ատամ օղլու նէ տիր քի անը զիեարէթ էյլէյէսին.
5 Անը մէլա'իքէտէն պիր ազ էքսիք գըլտըն

---

* Պէք նէշ'ելի մուսիգի [illegible]

Անը շէրէֆ վէ 'իզզէթլէ թէթվիճ էյլէտին.
6 Անը էլլէրինին 'ամէլի իւզէրինէ հիւքիւմէթ վէրտին;
7 Հէր շէյի, գոյունլարը վէ սըղըրլարըն հէփսինի,
Վէ սահրանըն հայվանլարընը տախի,
8 Հավա գուշլարըն իլէ տէնիզին պալըգլարընը
Վէ տէնիզլէրին եօլլարընտան կէչէնլէրի
Այագլարընըն ալթընա վազ' էյլէտին.
9 Էյ Ռապպիմիզ Եէհովա,
Իսմին պիւթիւն զէմինտէ նէ գատար 'ազիմ տիր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 9

*Մութլապպէն իւզրէ մուսիգաճը պաշը իչին Տաւութըն մէզմուրուտուր.

1 ՌԱՊՊԷ պիւթիւն գալպիմտէն համտ էտէյիմ,
Սէնին քեաֆֆէ ի 'աճա"իպլէրինի նագլ էտէյիմ.
2 Սէնտէ շատ ու մէսրուր օլայըմ,
Եա Մութա'ալ, իսմինէ թէսպիհ էտէյիմ.
3 Տիւշմէնլէրիմ կէրի տէօնտիւքլէրինտէ,
Տիւշէր՝ սէնին հուզուրունտան հէլաք օլուրլար.
4 Զիրա տա'վամը վէ հագգըմը իճրա էթտին.
Հաքիմ ի 'ատիլ օլարագ թախթա ճիւլուս էյլէտին.
5 Թա'իֆէլէրի թէքտիր՝ վէ շէրիրի հէլաք էթտին,
Իսիմլէրինի էպէտ իլ ապատ մահվ էյլէտին.
6 Տիւշմէնին խարապիյէթի էպէտիյէն թէմամ օլտու.
Շէհիրլէրի տախի միւնհէտիմ էյլէտին.
Նամ ու նիշանլէրի պիլէ մահվ օլտու.
7 Լաքին ՌԱՊՊ իլ էլ էպէտ պագի տիր.
Թախթընը հիւքիւմ իչին թէհիյէ էյլէտի.
8 Վէ քէնտիսի տիւնեայը 'ատալէթ իւզրէ հիւքիւմ էտէճէք.
Ումմէթլէրէ իսթիգամէթ իւզրէ իճրա ի հիւքիւմ էյլէյէճէք տիր.
9 Վէ ՌԱՊՊ մազլումա մէլճա'
Մուսիպէթ զամանլարընտա մէլճա' օլաճագ տըր.
10 Վէ իսմինի պիլէնլէր սանա թէվէքքիւլ էտէճէքլէր.
Զիրա, եա ՌԱՊՊ, սէնի թալէպ էտէնլէրի թէրք էթմէտին.
11 Սիօնտա օթուրան ՌԱՊՊԷ թէրէննիւմ էտինիզ,
Իշլէրինի գավիմլէր արասընտա խապէր էյլէյինիզ.
12 Զիրա գանըն ինթիգամընը ալան անլարը թէզէքքիւր էյլէտի,
Ֆագիրլէրին ֆէրեատընը ունութմատը.
13 Եա ՌԱՊՊ, պանա մէրհամէթ էյլէ,
Պանա պուղզ էտէնլէր թարաֆընտան չէքտիկիմ զուլմա նազար էյլէ,
Էյ պէնի մէվթ գափուլարընտան գալտըրան.
14 Թա քի Սիօն գըզընըն գափուլարընտա
Պիւթիւն մէտհլէրինի նէշր էյլէյիմ.
Սէնին խալասընլէ մէսրուր օլայըմ.
15 Թա'իֆէլէր յափտըգլարը չուգուրա պաթտըլար,
Այագլարը կիզլէտիքլէրի տուզագա թութուլտու.
16 ՌԱՊՊ իճրա էթտիկի հիւքիւմտէն պիլինտի.
Շէրիր քէնտի էլլէրինին 'ամէլլէրինտէ քէմէնտէ թութուլտու. (Հիկկայօն. Սէլահ.)
17 Շէրիրլէր վէ Ալլահը ունութան պիւթիւն Թա'իֆէլէր
Ճէհէննէմէ տէօնէճէքլէր տիր.
18 Զիրա ֆուգարա էպէտիյէն ունութուլմազ,
Միսքինլէրին ումիտի էպէտիյէն զայ' օլմազ.
19 Եա ՌԱՊՊ, գըյամ էյլէ. Ինսան կալէպէ չալմասըն.

---

* Պիր մագամ ատը օլմալը.

Սէնին հուզուրունտա թա՛իֆէլէր հիւքմ օլունսունլար։
20 Եա ՌԱՊՊ, օնլարա գորգու վէր․
Թա՛իֆէլէր պէշէր օլտուգլարընը պիլսինլէր։ (Սէլահ)

ՄԷԶՄՈՒՐ 10

1 Եա ՌԱՊՊ, նիչին ուզագտա տուրուրսուն՝
Մուզայագա վագըթլարընտա նիչին կիզլէնիրսին։
2 Շէրիրին թէքէպպիւրիյլէ պիչարէ գըզգըն եանար՝
Տիւզիւնտիւքլէրի թէտպիրլէրինտէ թութուլսունլար։
3 Զիրա շէրիր քէնտի հէվասի իլէ նէֆսիյլէ թէֆախուր էտէր,
Վէ թամա՛քեարը թէպրիք էտէրէք ՌԱՊՊԸ թահգիր էյլէր։
4 Շէրիր, քէնտի գուրուրու իլէ թալէպ էթմէզ,
Պիւթիւն էֆքեարընտա Ալլահ եօգ տըր։
5 Հէր վագըթ անըն եօլլարը սապիթ տըր,
Սէնին հիւքիւմլէրին անըն նազարընտան եիւքսէքտիր,
Ճիւմլէ տիւշմէնլէրինի խաքիրնա էտէր։
6 Գէօնլիւնտէ՝ Պէն սարսըլմայաճաղըմ,
Վէ տէվիրտէն տէվրէ պէլայա տուշմէյէճէք պիրի տէյիլիմ՝ տէտի։
7 Աղզը լա՛նէթ վէ հիլէ վէ զուլմ իլէ տոլու տըր.
Տիլի ալթընտա շէգավէթ վէ քէօթիւլիւք վար տըր։
8 Գարիյէլէրին փուսու եէրլէրինտէ օթուրուպ՝
Կիզլի եէրլէրտէ սուչսուզ օլանը գաթլ էտէր.
Կէօզլէրի եօգսուլը խաֆիյէն պէքլէր։
9 Արսլան կիպի օթլուգընտա կիզլի եէրլէրտէ փուսուտա օթուրուր.
Պիչարէյի գափմագ իչին փուսուտա օթուրուր,
Պիչարէյի տուզագընա չէքմէսիյլէ գափար։
10 Վէ էյիլիպ չէօմէլմէսիյլէ՝
Եօգսուլլար անըն փէնչէսինէ տիւշէր։
11 Գալպինտէ՝ Ալլահ ունութմուշ տըր,
Եիւզիւնիւ սէթր էթմիշ տիր,
Ասլա կէօրմէյէճէք տիր՝ տէր։
12 Եա ՌԱՊՊ, գըյամ էյլէ,
Եա Ալլահ, էլինի գալտըր,
Պիչարէլէրի ունութմա։
13 Շէրիր նիչիւն Ալլահը թահգիր էտէր,
Գալպինտէ՝ Սէն թէֆթիշ էթմէյէճէքսին՝ տէտի։
14 Սէն կէօրտիւն, զիրա սէն էլինլէ ճէզասընը վէրմէք իչին
Ճէֆայա վէ քէտէրէ նազար գըլարսըն,
Եօգսուլ քէնտինի սանա հէվալէ էտէր,
Եէթիմին եարտըմճըսը սէն սին։
15 Շէրիրին գոլունը գըր,
Վէ ֆէնայի ֆէսատընը՝ պուլունմայաճագ տէքին թէֆթիշ էյլէ։
16 ՌԱՊՊ էպէտիւլ ապատ փատիշահ տըր.
Թա՛իֆէլէր անըն տիյարընտան մահվ օլտուլար։
17 Եա ՌԱՊՊ միսքինլէրին արզուսունը իշիթտին.
Գալպլէրինի սապիթ գըլաճագսըն,
Գուլաղընը տախի անլարա մէյլ էթտիրէճէքսին,
18 Թա քի եէթիմ իլէ մազլումըն հագգընը իհգագ էտէսին,
Վէ զէմինտէն օլան ատէմ արթըգ գորգութմայա։

ՄԷԶՄՈՒՐ 11

Մուսիգար պաշը իչիւն Տաւուտըն
Մէզմուրու տըր։

1 ՌԱՊՊԱ մութէվէքքիլ օլտում.
Ճանըմա նա՛սըլ տէրսինիզ քի՝ Գուշ կիպի տաղընըզա գաչընըզ՝
2 Զիրա իշտէ գալպի մուսթագիմ օլանլարա գարանլըգտա աթմագ իչիւն
Շէրիրլէր եայը գուրտուլար,
Օգլարընը քիրիշ իւզէրինտէ հազըր էթթիլէր։
3 Թէմէլլէր խարապ օլունճա՝
Սատըգ նէ եափա պիլիր։
4 ՌԱՊՊ մուգատտէս հէյքէլինտէ տըր

ՌԱԲԲԸՆ թախթը սէմավաթտա տըր.
Անըն կէօզլէրի կէօրիւյօր,
Կիրփիքլէրի պէնի ատէմի թէճրիպէ էտէր.
5 ՌԱԲԲ սատըգը թէճրիպէ էտէր,
Ամմա շէրիրտէն վէ զուլմը սէվէնտէն ճանը իքրահ էյլէր.
6 Շէրիրլէրին իւզէրինէ, քէմէնտլէրինի եաղտըրաճագ,
Քէմէնտլէր վէ աթէշ վէ քիւքիւրթ վէ սամ եէլի խագգըրըմանըզ տըր.
7 Զիրա ՌԱԲԲ սատըգ օլուպ՝ սատագէթ սէվէր.
*Անըն վէճհի միւսթագիմ օլանա նազըր էտէր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 12

Շէմինիթ իւզրէ մուսիգար պաշը իչիւն Տաւուտըն մէզմուրը տըր.

1 Եա ՌԱԲԲ, խէլաս էյլէ՛ զիրա մութթագի գալմատը.
Պէնի ատէմ արասընտան սատըգլար տիւքէնտի.
2 Հէր քէս գօնշուսունա եալան սէօյլէր.
Միւտահանէլի տուտագլար վէ րիեաքեար գալպ իլէ սէօյլէրլէր.
3 ՌԱԲԲ ճիւմլէ միւտահանէլի տուտագլարը
Վէ պիւյիւք սէօյլէյէն տիլի քէսէճէք տիր.
4 Տիլիմիզ իլէ ղալէպէ էտէրիզ,
Տուտագլարըմըզ պիզիմ տիր,
Էֆէնտիմիզ քի՞մ տիր՝ տէյէնլէրի եօ՛ք էտէճէք տիր.
5 ՌԱԲԲ՝ Պիչարէլէրին չէքտիյի զուլմ,
Վէ ֆուգարալարըն ֆիղանը իչիւն շիմտի գալգարըմ,
Վէ իսթիհզա օլունան քիմսէյի էմին գըլարըմ՝ տէյիւ պույուրուր.
6 ՌԱԲԲԸՆ սէօզլէրի փաք սէօզլէր տիր.
Թօփրագտան փօթատա գալ օլուպ՝
Եէտի քէրրէ թասֆիյէ գըլընմըշ կիւմիւշ կիպի տիր.
7 Եա ՌԱԲԲ, սէն անլարը հըֆզ էտէճէքսին,
Անլէրի պու տէվրտէն էպէտիյէթէ տէկին սիեանէթ էյլէյէճէքսին.
8 Պէնի ատէմ արասընտա րէզիլլէր րիֆ'աթ պուլտուգճա,
Շէրիրլէր հէր թարաֆտա կէզինիրլէր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 13

Մուսիգար պաշը իչիւն Տաւուտըն մէզմուրը տըր.

1 Եա ՌԱԲԲ, նէ՞ վագթա գատար պէնի քիւլլիյէն ունուտըրսըն.
Նէ՞ վագթա գատար ճէմալընը պէնտէն սէթր էտէրսի՞ն.
2 Նէ՞ վագթա գատար ճանըմտա էնտիշէ,
Վէ հէր կիւն գալպիմտէ կամ սագլայայըմ.
Նէ՞ վագթա գատար տիւշմէնիմ իւզէրիմէ եիւճէլէնէճէք տիր.
3 Եա Ալլահըմ ՌԱԲԲ, նազար էյլէ, պէնի իսթիճապէթ էյլէ.
Կէօզլէրիմի միւնէվվէր գըլ,
Օլմայա քի էօլիւմ ույգուսունա վարայըմ.
4 Օլմայա քի տիւշմէնիմ՝ Անա ղալիպ օլտըմ՝ տէյէ.
Վէ սարսըլտըղըմտա պէնի թազյիգ էտէնլէր սէվինէլէր.
5 Ամմա պէն սէնին մէրհամէթինէ միւթէվէքքիլ օլտըմ.
Գալպիմ խէլասընլէ մէսրուր օլաճագ տըր.
6 ՌԱԲԲԱ իլահի օգույաճաղըմ,
Զիրա պանա 'ինայէթ էյլէտի.

ՄԷԶՄՈՒՐ 14

Մուսիգար պաշը իչիւն Տաւուտըն մէզմուրը տըր.

1 Սէֆիհ քէնտի գալպինտէ՝ Ալլահ եօգ տըր՝ տէտի.
Ֆէսատա վարդըլար, ա'մալը քէրիհէ իշլէտիլէր;

---

*Եախօտ՝ Միւսթագիմլէր Անըն վէճհինի կէօրիւրլէր.

Խայր իշլէյէն եօգ տըր.
2 Ֆէհիմ՝ վէ Ալլահը թալէպ էտէն օլուփ
օլմատըղընը կէօրմէք իչիւն
ՌԱՊՊ սէմավաթտան պէնի ատէմէ
նազար էյլէտի.
3 Ճիւմլէսի գէչմիշլէրտէ տիւշիւպ ճէմ'ան
ֆասիտ օլտուլար,
Խայր իշլէյէն եօգ տըր՝ պիր պիլէ եօգ
տըր.
4 Ֆէսատ իշլէյէնլէրին ճիւմլէսի պիլմէզլէ՞ր
մի.
Պունլար գավմիմի էքմէք եէր կիպի
եէրլէր,
Վէ ՌԱՊՊԱ տու'ա էթմէզլէր,
5 Օրատա զիյատէսիյլէ գօրգտուլար,
Զիրա Ալլահ նէսլ ի սատըգ իլէ տիր.
6 Ֆուգարէնին թէտպիրինի ֆէզիհ էտէր-
սինիզ,
Լաքին ՌԱՊՊ անըն մէլճա'սը տըր.
7 Քեաշքէ Սիօնտան Իսրայէլէ խէլաս կէ-
լէ իտի.
ՌԱՊՊ գավմինը էսարէթտէն կէրի կէ-
թիրինճէ՝
Եա'գուպ մէսրուր վէ Իսրայէլ շատըման
օլաճագ տըր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 15

Տավուտըն մէզմուրը տըր.

1 Եա ՌԱՊՊ, մէսքէնինտէ քի՞մ միւթէ-
մէքքին,
Մուգատտէս տաղընտա քի՞մ սաքին
օլաճագ տըր?
2 Քէմալ իւզրէ սիւլիւք էտէն վէ սալահ
իշլէյէն,
Վէ գալպինտէ հագիգաթ սէօյլէյէն,
3 Քի լիսանըյլէ ղըյպէթ էթմէզ,
Վէ րէֆիգինէ քէմլիք էյլէմէզ,
Վէ գօնշուսընա այըպ էթմէզ.
4 Նազարընտա խապիս քիմսէ թահգիր օ-
լունուր,
Վէ ՌԱՊՊՏԱՆ գօրգանլարա իքրամ է-
տէր.
Քէնտի զարարընա եէմին էթտիյի հալ-
տէ՝ անը տէյիշտիրմէզ.
5 Աքչէսինի ֆա'իզէ վէրմէզ,
Վէ սուչսըզ՝ ալէյհինէ րիշվէթ ալմազ.
Պունլարը իշլէյէն էպէտէն սարսըլ-
մայաճագ տըր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 16

Տավուտըն շի'րի տիր.

1 Եա Ալլահ, պէնի հըֆզ էյլէ,
Զիրա սանա թէվէքքիւլ էթտիմ.
2 Եէհօվայա տէտիմ քի՝ Ռապպըմ սէն
սին.
Սէնտէն մա'ատա խայրըմ եօգ տըր.
3 Զէմինտէ պուլունան մուգատտէսլէր
վէ ֆազիլէթլիլէր իսէ՝
Պիւթիւն մէսէրրէթիմ անլէրտէ տիր.
4 Իլահ ը ախէրին արտընա գօշանլարըն
տէրտլէրի թէքէսսիւր էտէճէք
տիր.
Գանտան օլան թագտիմէ ի մէշրուպաթ-
լարընը թագտիմ էթմէմ,
Վէ իսիմլէրինի տուտագլարըմա ալմամ.
5 ՌԱՊՊ միրասըմըն վէ քեասէմին հիսսէ-
սի տիր.
Սէն նասիպիմի վիգայէ էտէրսին.
6 Գըսմէթիմ լաթիֆ եէրլէրէ տիւշտիւ.
Հագիգաթէն միրասըմ կիւզէլ տիր.
7 Պանա նասիհաթ վէրէն ՌԱՊՊԱ սէնա
էտէրիմ.
Պէօյրէքլէրիմ տախի կէճէլէրտէ պէնի
թա'լիմ էտէր.
8 ՌԱՊՊԸ տա'իմա կէօզիւմ էօնիւնէ ալ-
տըմ.
Օ սաղըմտա օլտըղը իչիւն սարսըլմա-
յաճաղըմ.
9 Պու սէպէպտէն գալպիմ մէսրուր վէ
*րուհըմ շատըման օլտու,
Պէտէնիմ տախի ի'թիմատ իւզրէ սաքին
օլաճագ տըր.
10 Զիրա ճանըմը հավիյէտէ թէրք էթմէ-
յիպ՝
Մուգատտէսինի չիւրիւքլիւք կէօրմէյէ
պըրագմայաճագսըն.
11 Պանա հայաթ թարիգինի պիլտիրէճէք-
սին,

---

*Իպր. 'իզզէթիմ

Հուզուրընտա քէմալի սիւրուր,
Վէ սէնին սաղընտա տա՛իմ իւլ էվգաթ նի՛մէթլէր վար տըր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 17

Տաւուտըն պիր տուա՛սը տըր.

1 Եա ՌԱՊՊ, հագգը իսթիմա՛ էտիպ՝ ֆէրեատըմա տիգգաթ էյլէ,
Հիլէքեար օլմայան տուտագլարըմտան չըգան տուա՛մը տինկլէ.
2 Հիւքմիւմ հուզուրընտան սատըր էյլէսին.
Կէօզլէրին իսթիգամէթէ նազար էթսին.
3 Գալպիմի իմթիհան էթտին,
Կէճէլէյին զիյարէթ էյլէտին.
Պէնի գալ էտիպ՝ պիր շէյ պուլամատըն.
Աղզըմըն թէճավիւզ էթմէմէսինի թասմիմ էթտիմ.
4 Ինսան ՚ամէլլէրինէ նազարէն՝
Սէնին տուտագլարընըն քէլամը վասըթասըյլէ
Զօրպաղըն եօլլարընտան հազէր էթտիմ.
5 'Ատըմլարըմը սէնին եօլլարընտա սապիթ էյլէ,
Թի այագլարըմ սիւրչմէսին'.
6 Եա Ալլահ, պէն սանա տուա՛ էյլէտիմ,
Զիրա պէնի իճապէթ էտէճէքսին.
Գուլաղընը պանա մէյլ էթտիրիպ քէլամըմը տինկլէ.
7 Էյ սէն քի՝ սանա թէվէքքիւլ էտէնլէրի
Տիւշմէնլէրինտէն սաղ էլինլէ խէլաս էտէրսին,
Ինայէթլէրինի ՚աճա՛իպ վէճհլէ կէօսթէր.
8 Պէնի կէօզ պէպէյի կիպի հըֆզ էթ,
Պէնի գանատլարընըն սայէսինտէ սէթր էյլէ.
9 Պէնի թալան էտէն շէրիրլէրին եիւզիւնտէն գուրթար.
Ճանըմըն տիւշմէնլէրի պէնի իհաթէ էտէրլէր.
10 Եիւրէքլէրի եաղ իլէ գափանմըշ՝
Աղըզլարը մաղրուրանէ սէօյլէր.
11 Հալա ատըմլարըմըզը իհաթէ էթտիլէր.
Պէնի եէրէ սէրմէք իչիւն կէօզլէրինի տիքտիլէր.
12 Եըրթմագա հարիս օլան արսլան միսիլլիւ,
Վէ կիզլի եէրլէրտէ օթուրան կէնճ արսլան կիպի տիր.
13 Եա ՌԱՊՊ գըյամ էյլէ,
Անըն էօնիւնէ քէսիլ՝ անը եէրէ վուր.
Գըլըճընլէ ճանըմը շէրիրտէն խէլաս էյլէ.
14 Եա ՌԱՊՊ, էհլի տիւնեա օլան ատէմլէրտէն պէնի էլինլէ գուրթար,
Անլէրքի նասիպլէրի պու հայաթտա օլուպ,
Գարընլարընը խազինէլէրինլէ տօլտուրուրսըն.
Օղուլլարը տօյարլար, վէ ֆազլալարընը չօճուգլարընա թէրք էտէրլէր.
15 Պէն սալահ իլէ տիտարընը կէօրիւմ,
Ույանտըղըմտա՝ սիմանըյլա տօյաճաղըմ.

ՄԷԶՄՈՒՐ 18

Մուսիգար պաշը իչին Ռապպըն գուլու Տաւուտըն մէզմուրու. Ռապպ անը ճիւմլէ տիւշմէնլէրինին վէ Սաուլըն էլինտէն գուրթարտըղը կիւնտէ, պու իլահինին սէօզլէրինի Ռապպա թէրէննիւմ իլէ սէօյլէյիպ տէտի քի.

1 Եա գուվվէթիմ ՌԱՊՊ, սէնի սէվէրիմ,
2 ՌԱՊՊ գայամ վէ գալ՚ամ վէ խէլասքեարըմ տըր.
Ալլահըմ մէլճա՛ըմ տըր, անա իլթիճա էտէրիմ,
Գալգանըմ վէ խէլասըմըն պօյնուզը վէ եիւքսէք գալլէմ տիր.
3 Համիտ օլան ՌԱՊՊԱ տուա՛ էտէրիմ,
Վէ տիւշմէնլէրիմտէն խէլաս պուլուրըմ.

'Եահուտ՝ Ատըմլարըմ սէնին եօլլարընը թութտու,
Վէ այագլարըմ սիւրչմէտի.

4 Էօլիւմ քէմէնտլէրի էթրաֆըմը ալըպ,
Ֆէսատ սէյլլէրի պէնի գօրգութտուլար։
5 Հավիյէնին քէմէնտլէրի պէնի իհաթէ էթտի,
Էօլիւմ տուզագլարը պանա գարշը կէլտի։
6 Մուզայագամտա ՐԱՊՊԱ տուա'ա
Վէ Ալլահըմա ֆէրեատ էթթիմ.
Օլ տախի հէյքէլինտէն սէսիմի իշիթտի,
Վէ ֆէրեատըմ անըն հուզուրընա՝ սէմ'ինէ վասըլ օլտու.
7 Օլ վագըթ զէմին սարսըլտը վէ թիթրէտի,
Վէ տաղլարըն էսասլարը հարէքէթ էտիփ սարսըլտըլար,
Զիրա օ ղազապա կէլտի։
8 Պուրնունտան տուման՝ վէ աղզընտան իֆնա էտէր աթէշ չըգտը.
Գօրլար անտան թութուշտու.
9 Վէ կէօքլէրի էնտիրիփ նիւզուլ էյլէտի,
Վէ այագլարը ալթընտա գարա պուլութ վար իտի։
10 Վէ քէրուպէ րաքիպ օլարագ ուչտու,
Րիւզկեարըն գանատլարը իւզէրինտէ փէրվազ էթտի.
11 Գարանլըղը քէնտինէ էօրթիւ,
Վէ սուլարըն զուլմէթինի վէ կէօքլէրին պուլութլարընը
Էթրաֆընտա խայմէ եափթը։
12 Հուզուրընտա օլան զիյա սէպէպինտէն պուլութլարը՝
Տօլու վէ աթէշ գօրլարը իլէ կէչտիլէր։
13 ՐԱՊՊ կէօքլէրտէ կիւրլէտի,
Միւթա'ալ տոլու վէ աթէշ գօրլարըյլէ սէտասընը վէրտի։
14 Օգլարընը աթըփ անլարը փէրիշան էյլէտի,
Չօգ եըլտըրըմլար կէօնտէրէրէք անլարը մուզթարիփ գըլտը։
15 Եա ՐԱՊՊ, սէնին թա'զիրինտէն՝
Ղազապընըն նէֆխինին տարպէսինտէն
Սուլարըն գա'րը կէօրիւնտիւ,
Տիւնեանըն էսասլարը քէշֆ օլունտու։
16 Եօգարըտան կէօնտէրիփ պէնի թութտու,
Պէնի չօգ սուլարտան խալաս էյլէտի։
17 Պէնի գուվվէթլի տիւշմէնիմտէն
Վէ պանա պուղզ էտէնլէրտէն խէլա էյլէտի.
Զիրա պէնտէն գուվվէթլի իտիլէր։
18 Մուսիպէթիմ կիւնիւնտէ էօնիւմէ քէստիլէր,
Ամմա ՐԱՊՊ պանա 'ասա օլտու.
19 Վէ պէնի միւս'աթա չըգարտը.
Վէ պէնի խէլաս էյլէտի, զիրա պէն րազը իտի։
20 ՐԱՊՊ սալահըմա կէօրէ պանա էճր վէրիր.
Էլլէրիմին փաքլըղընէ կէօրէ պանա միւքեաֆաթ էտէր։
21 Զիրա ՐԱՊՊԸՆ եօլլարընը հըֆզ էյլէտիմ,
Վէ Ալլահըմա 'ասի օլմատըմ։
22 Զիւնքի անըն ճէմի' ի ահքեամը էօնիւմտէ իտի,
Վէ էվամիրինի քէնտիմտէն թէպ
էթմէտիմ։
23 Վէ անըն 'ինտինտէ քեամիլ օլտում
Կիւնահըմտան քէնտիմի հըֆզ էթտիմ։
24 ՐԱՊՊ տախի պանա սալահըմա՝
Վէ նազարընտա օլան էլլէրիմին փաքլըղընէ կէօրէ միւքեաֆաթ էյլէտի։
25 Մէրհամէթլի քիմսէ իլէ մէրհամէթլի օլուրսըն,
Քեամիլ ատէմ իլէ քեամիլ օլուրսըն.
26 Փաք իլէ փաք օլուր՝
Էյրիյէ մուխալիֆ պուլունուրսըն.
27 Զիրա սէն աշաղը գավմը խէլաս՝
Վէ մաղրուր կէօզլէրի թէնզիլ էտէրսին։
28 Զիրա սէն պէնիմ չըրաղըմը եագարսըն,
Ալլահըմ ՐԱՊՊ զուլմէթիմի նուր
թահվիլ էտէր։
29 Զիւնքի սէնին 'ավնինլէ 'ասքէրէ հիւճում էտէրիմ,
Ալլահըմըն 'ավնըյլէ սուրտան կէչէրիմ։
30 Ալլահըն թարիգի քեամիլ տիր.
ՐԱՊՊԸՆ քէլամը սաֆի տիր.
Քէնտիսինէ թէվէքքիւլ էտէնլէր
ճիւմլէսինէ գալգան տըր։
31 Զիրա Եէհօվատան ղայրը Ալլահ քի
տիր,

վէ Ալլահըմըզտան պաշգա գայա քիմ տիր.
32 Ալլահ տըր քի պէնի գուվվէթլէ գուշատըր;
վէ թարիգիմի իքմալ էտէր.
33 Այագլարըմը կէյիք այագլարը կիպի եափար,
վէ պէնի իւքսէք եէրլէրիմ իւզէրինէ տուրղուրուր.
34 Էլլէրիմէ ճէնք թա'լիմ էտէր,
վէ պազուլարըմ պագըր եայ գուրարլար.
35 Խէլասըմըն գալգանընը տախի պանա վէրտին,
վէ սաղ էլին պէնի գուվվէթլէնտիրիր,
Սէնին լութֆըն պէնի պիւյիւք էյլէտի.
36 Ատըմլարըմըն եէրինի թէվսի' էթթին,
վէ այագլարըմ սիւրչմէտի.
37 Տիւշմէնլէրիմի թա'գիպ էտիպ՝ անլէրէ եէթիշտիմ.
վէ անլէրի իֆնա էթմէյինճէ րիճ'աթ էթմէտիմ.
38 Անլէրի գըրտըմ, վէ գալգմաղա գատիր օլմայըպ՝
Այագլարըմ ալթընա տիւշտիւլէր.
39 Ճէնք իչիւն պէնի գուվվէթլէ գուշատըն,
'Ալէյհիմէ գըյամ էտէնլէրի ալթըմա տիւշիւրտիւն.
40 վէ պանա տիւշմէնլէրիմին արգալարընը չէվիրտին;
Պէն տախի պանա պուղզ էտէնլէրի գըրտըմ.
41 Ֆէրեատ էթտիլէր, ամմա գուրթարան եօգ.
ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էթտիլէր, ամմա անլէրի իճապէթ էթմէտի.
42 Պէն տախի անլէրի րիւզկեարըն էօնիւնտէ թօզ թօփրագ կիպի էզտիմ,
Անլէրի սօգագ չամուրը կիպի աթթըմ.
43 Խալգըն նիզա'լարընտան պէնի խէլաս էյլէտին;
Պէնի թա'իֆէլէրէ րէ'իս նասպ էյլէտին.
Պիլմէտիյիմ գավմ պանա 'ուպուտիյէթ էյլէտի.
44 Գուլագլարը իշիթտիյի կիպի՝ պանա իթա'աթ էտիպ;
Ճէնէպիլէր հուզուրըմտա թէզէլլիւլ էյլէտիլէր.
45 Ճէնէպիլէր զէպուն օլուպ
Իխթիֆա էթտիքլէրի եէրլէրտէն թիթրէտիլէր.
46 ՐԱՊՊ հայյ տըր, վէ գայամ մուպարէք օլսուն.
Վէ խէլասըմըն Ալլահը մութա'ալ օլսուն.
47 Պէնիմ իչիւն ինթիգամ ալան
Վէ գավմլարը՝ պանա թապի' գըլան
Ալլահ տըր.
48 Պէնի տիւշմէնլէրիմտէն խէլաս էթտին,
Հէմ տախի 'ալէյհիմէ գըյամ էտէնլէրին իւզէրինէ պէնի թէրֆի' էյլէտին.
Զալիմ ատէմտէն պէնի խէլաս էթտին.
49 Պու սէպէպտէն՝ եա ՐԱՊՊ, թա'իֆէլէր արասընտա սանա համտ էտիպ,
Սէնին իսմինէ թէղաննի էտէճէյիմ.
50 Մէլիքինէ խէլաս ը'ազիմ իհսան էտէն
Վէ մէսիհի օլան Տաւուտա
Վէ նէսլինէ իլ էլ էպէտ 'ինայէթ էտէն
Օ տըր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 19

Մուսիգար պաշը իչիւն Տաւուտըն մէզմուրու տըր.

1 Սէմավաթ Ալլահըն ճէլալինի հիքեայէ էյլէր,
վէ րաքի' էլլէրինին իշինի իֆշա էտէր.
2 Կիւն կիւնէ քէլամ իրատ;
վէ կէճէ կէճէյէ 'իլմ իզհար էտէր.
3 Սէօզ եօգ վէ քէլամ եօգ,
Սէսլէրի իշիտիլմէզ իսէ տէ,
4 Անլէրին սէտասը պիւթիւն զէմինէ՝
վէ անլէրին քէլամը տիւնեանըն մունթէհասընա մունթէշիր օլտու.
Անլէրտէ կիւնէշ իչիւն չատըր գուրտու.
5 Օլ տախի խալվէթխանէտէն չըգան կիվէյի կիպի տիր,
վէ եօլա սէյիրթմէյէ ճէպպար կիպի շատըման օլուր.

6 Խուրուճը սէմանըն նիհայէթինտէն,
Վէ տէվրանը ինթիհալարընա գատար տըր.
Վէ հարարէթինտէն մուխթէֆի օլըր շէյ եօգ տըր:
7 ՌԱՊՊԸՆ շէրի'աթը թամ տըր, ճանը իհեա էտէր.
ՌԱՊՊԸՆ շէհատէթի սատըգ տըր, ճահիլի 'ալիմ էտէր.
8 ՌԱՊՊԸՆ թէնպիհաթը մուսթագիմ տիր, գալպի մէսրուր գըլար.
ՌԱՊՊԸՆ էմրի փագ տըր, կէօզլէրի մունէվվէր գըլար.
9 ՌԱՊՊ գօրգուսը թահիր տիր, իլէլ էպէտ տուրուր.
ՌԱՊՊԸՆ ահքեամը հագգ վէ քիւլլիյէն 'ատալէթ իւզրէ տիր.
10 Ալթունտան վէ խալիս ալթուն քէսրէթինտէն մէրղուպ,
Վէ պալտան վէ տամլա պալընտան թաթլը տըր.
11 Գուլըն տախի անլէր իլէ մութէնէպպիհ օլուր,
Վէ անլէրի հըֆզ էթմէքտէ էճր ի 'ազիմ վար տըր.
12 Խաթալարընը քիմ անլար.
Կիզլի կիւնահլարըմտան պէնի փագ գըլ:
13 Գուլունը թէքէպպիւրտէն տախի հըֆզ էյլէ,
Պանա մուսալլաթ օլմասընլար.
Օլ զէման քեամիլ օլուրըմ,
'Իսեանը 'ազիմտէն փագ օլուրըմ.
14 Եա գայամ վէ խէլասքեարըմ ՌԱՊՊ,
Աղզըմըն քէլամը վէ գալպիմին թէֆէքքիւրիւ
Սէնին հուզուրընտա մագպուլ օլսուն.

ՄԻԶՄՈՒՐ 20

Մուսիգար պաշը իչին Տաւուտըն մէզմուրը տըր.

1 Մուզայագա կիւնիւնտէ ՌԱՊՊ սէնի միւսթէճապ գըլա,
Եա'գուպըն Ալլահընըն իսմի սէնի հիմայէ էտէ.
2 Մագտիսատէն սանա իմտատ իրսալ էտսին,
Սիօնտան սէնի թագվիյէ էթսին.
3 Ճիւմլէ թագտիմէլէրինի թէզքիր,
Վէ մուհրագաթընը գապուլ էյլէ. (Սէլա.)
4 Սանա կէօնլիւնէ կէօրէ իհսան էյլէյէ,
Վէ ճիւմլէ միւրատընը հուսուլէ կէթիրէ.
5 Սէնին խէլասընըզլէ մէսրուր օլաճաղըզ,
Վէ Ալլահըմըզըն իսմիյլէ 'ալէմքիւշա օլաճաղըզ.
ՌԱՊՊ քեաֆֆէ ի մաթլուպաթընը իթմամ էյլէյէ.
6 ՌԱՊՊ քէնտի մէսիհինի խէլաս էյլէտիյինի շիմտի պիլիրիմ.
Սէմավիյէթ ի մուգատտէսէսինտէն
Սաղ էլինին խէլասքեարանէ գուտրէթլէ
Անը միւսթէճապ գըլար.
7 Պա'զըլար 'արապալարը վէ պա'զըլար աթլարը,
Պիզ իսէ Ալլահըմըզ ՌԱՊՊԸՆ իսմինի զիքր էտէրիզ.
8 Անլէր չէօքիւպ տիւշտիւլէր,
Պիզ իսէ գալգըփ տօղրու տուրտուգ.
9 *Եա ՌԱՊՊ, մէլիքի խէլաս էյլէ.
Տու'ա էթտիյիմիզ կիւն պիզի միւսթէճապ գըլ.

ՄԻԶՄՈՒՐ 21

Մուսիգար պաշը իչին Տաւուտըն մէզմուրը տըր.

1 Եա ՌԱՊՊ, սէնին գուվվէթինտէ մէլիք շատըման,
Վէ խէլասընտէ նէ՞ գատար մէսրուր օլաճագ տըր.
2 Անա գալպինին արզուսընը իհսան էթտին,
Վէ տուտագլարընըն մաթլուպընը տէրիղ էթմէտին. (Սէլա.)

---

*Եահուտ՝ Եա ՌԱՊՊ խէլաս էյլէ,
Տու'ա էթտիյիմիզ կիւնտէ Մէլիք պիզի միւսթէճապ գըլսըն.

3 Զիրա պէրէքէթ ը խայըր իլէ անը գարշըլարսըն·
Պաշընա խալիս ալթունտան թաճ կիյտիրիրսին·
4 Սէնտէն հայաթ թալէպ էթտիյինտէ
Անա էպէտի վէ սէրմէտի թուլի էյյամ իհսան էյլէտին·
5 Սէնին խէլասընլէ անըն իզզէթի ազիմ օլտու·
Անըն իւզէրինէ մէճտ ու ճէլալ վազ՛ էթտին·
6 Զիրա անը իլ էլ էպէտ մուպարէք գըլտըն
Տիտարընլէ անը ղայէթլէ շատման էյլէտին·
7 Զիրա մէլիք ՌԱՊՊԱ թէվէքքիւլ էտէր,
Վէ Ալի Թա'ալանըն ինայէթիյլէ խըմըլտամայաճագ տըր·
8 Էլին ճիւմլէ տիւշմէնլէրինէ եէթիշիր,
Սաղ էլին սանա պուղզ էտէնլէրի պուլաճագ տըր·
9 Ղազապընըն վագթընտա անլէրի ատէշլի թէննուր կիպի եափաճագսըն·
ՌԱՊՊ անլէրի խըշմըյլէ թէլէֆ,
Վէ ատէշ անլէրի իֆնա էտէճէք տիր·
10 Սէմէրէլէրինի զէմինտէն՝
Վէ զիւրրիյէթլէրինի պէնի ատէմ արասընտան հէլաք էտէճէքսին·
11 Զիրա սէնին ալէյհինէ քէօթիւլիւք գաստ էտիփ,
Հուսուլէ կէթիրէմէյէճէքլէրի պիր հիլէ թէրթիպ էյլէտիլէր·
12 Զիրա եիւզլէրինէ գարշը օգլարընը քիրիշլէրին իւզէրինէ հազըրլատըղընտա,
Անլէրի գաչըրաճագսըն
13 Եա ՌԱՊՊ, քէնտի գուվվէթինլէ միւթէալի՝ օլ·
Գուտրէթինի իլահի վէ մէզմուր օգույաճաղըզ·

ՄԻԶՄՈՒՐ 22

Այէլէթշահար մագամը իւզէրինէ մուսիգար պաշը իչիւն Տաւուտըն մէզմուրը տըր·

1 Էյ Ալլահըմ, էյ Ալլահըմ, պէնի նիչիւն թէրք էյլէտին·
Նէ՛չիւն խալասըմտան վէ ֆէրեատըմըն քէլամընտան պա'իտսըն·
2 Էյ Ալլահըմ, կիւնտիւզին ֆէրեատ էտէրիմ, ամմա իճապէթ էթմէզսին·
Կէճէլէյին տախի էտէրիմ, վէ պանա սիւքիւթ եօգ տըր·
3 Ամմա, էյ Իսրայէլին թէսպիհաթընտա սաքին օլան,
Սէն Գուտտուս սըն·
4 Էճտատըմըզ սանա միւթէվէքքիլ օլտուլար,
Անլէր թէվէքքիւլ էթտիլէր, սէն տախի անլէրի խէլաս էյլէտին·
5 Սանա ֆէրեատ էտիփ խէլաս պուլտուլար·
Սանա թէվէքքիւլ էտիփ խէճիլ օլմատըլար·
6 Պէն իսէ ատէմ տէյիլ, անճագ պէօճէճէք իմ,
Ռիւսվա ի նաս վէ հագարէթ ի խալգ իմ·
7 Պէնի կէօրէնլէրին ճիւմլէսի պէնի իսթիհզա էտէրլէր,
Ջէհրէ էտիփ պաշ սալլայարագ·
8 ՌԱՊՊԱ թէվէքքիւլ էթտի, անը գուրթարսըն·
Անտէն րազը օլտըղը իչիւն՝ անը խէլաս էթսին՝ տէյէրէք·
9 Ամմա պէնի րահիմտան իխրաճ էտէն,
Վալիտէմին մէմէսինտէ իքէն միւթմէ'ին գըլան սէն սին·
10 Րահիմտան պէն սանա թէսլիմ օլունտում,
Վալիտէմին պաթնընտան Ալլահըմ սէն սին·
11 Պէնտէն պա'իտ օլմա, զիրա մուզայագա եագըն տըր,
Վէ եարտըմճը եօգ տըր·
12 Չօգ պուղալար էթրաֆըմը ալտըլար
Պաշանըն գուվվէթլի պուղալարը պէնի իհաթէ էյլէտի·
13 Եըրթար վէ կէօմիւրտէր արսլան կիպի
'Ալէյհիմէ աղըզլարընը աչտըլար·

14 Սու կիպի տէօքիւլտիւմ,
Վէ ճիւմլէ քէմիքլէրիմ եէրլէրինտէն չըգտը·
Եիւրէյիմ պալ մումը կիպի օլտու՝
Տէրունիմտէ էրիմիշ տիր·
15 Գուվվէթիմ քէրէմիթ փարչասը կիպի գուրուտու,
Տիլիմ տամաղըմա եափըշտը·
Վէ սէն պէնի էօլիւմ թօփրաղընա վազ՝ էյլէտին·
16 Զիրա քէլպլէր էթրաֆըմը ալտըլար,
Շէրիրլէրին ճէմա'աթը պէնի իհաթէ էթտի,
Էլլէրիմի վէ այագլարըմը տէլտիլէր·
17 Ճիւմլէ քէմիքլէրիմի սայա պիլիրիմ.
Անլէր պանա պագըփ թամաշա էթտիլէր·
18 Էլպիսէմի պէյնլէրինտէ թագսիմ էտիյոր,
Էնթարիմ իւզէրինէ գուր'ա աթարլար·
19 Ամմա սէն եա ՐԱՊՊ, պա'իտ օլմա,
Էյ գուվվէթիմ, իմտատըմա թէզ եէթիշ·
20 Ճանըմը գըլըճտան,
*Հայաթըմը քէլպին փէնչէսինտէն գուրթար·
21 Պէնի արսլան աղզընտան խալաս էյլէ,
Վէ եապան սըղըրը պօյնուզլարընտան պէնի միւսթէճապ գըլ·
22 Սէնին իսմինի գարտաշլարըմա իխպար էյլէյիմ·
Ճէմա'աթ իչինտէ սանա թէսպիհ էտէճէյիմ:
23 Էյ ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգանլար, անա թէսպիհ,
Էյ ճիւմլէ նէսլ ի Եա'գուպ, անը թէմճիտ էյլէյինիզ·
Վէ, էյ ճիւմլէ նէսլ ի Իսրայէլ, անտէն խավֆ էտինիզ·
24 Զիրա տէրտիմէնտին տէրտինի թահգիր,
վէ անտէն իքրահ էյլէմէտի,
Վէ տիտարընը անտէն սէթր էթմէտի.
Անճագ քէնտինէ ֆէրեատ էթտիյինտէ իսթիմա' էյլէտի·

25 Պէօյիւք ճէմա'աթտա էտէճէյիմ թէսպիհ սէնին հագգընտա տըր,
Նէզիրլէրիմի Րապպտան գօրգանլարըն հուզուրընտա իֆա էտէճէյիմ·
26 Ֆագիրլէր եէյիփ տօյաճագլար,
ՐԱՊՊԻ թալէպ էտէնլէր անա թէսպիհ էտէճէքլէր·
Գալպինիզ իլ էլ էպէտ պէր հայաթ օլաճագ տըր·
27 Զէմինին ճիւմլէ նիհայէթլէրի թէզէքքիւր էտիփ՝ ՐԱՊՊԱ րիւճու'էտէճէք,
Վէ միլլէթլէրին ճիւմլէ գապիլէլէրի սէնին հուզուրընտա սէճտէ գըլաճագլար տըր·
28 Զիրա մէլէքիւթ ՐԱՊՊԸՆ տըր,
Վէ միլլէթլէր իւզէրինէ հիւքմրան Օ տըր·
29 Զէմինին պիլ ճիւմլէ սէմիզլէրի եէյիփ սէճտէ գըլաճագլար,
Թօփրագա էնէնլէրին ճիւմլէսի՝ վէ նըֆսընը պէր հայաթ հըֆզ էտէմէյէն պիլէ
Անըն հուզուրընտա տիզ չէօքէճէքլէր·
30 Անա զիւրրիյէթ խըտմէթ էտէճէք,
Կէլէճէք տէվրէ Րապպըն հագգընտա նագլ օլունաճագ տըր·
31 Կէլէճէքլէր վէ անըն 'ատալէթինի թէվէլլիւտ էտէճէք գավմա իխպար էտէճէքլէր տիր·
Զիրա պունու եափան Օ տըր·

ՄԷԶՄՈՒՐ 23

Տավուտըն մէզմուրը տըր·

1 ՐԱՊՊ չօպանըմ տըր·
Պիր չէյէ միւհթաճ օլմամ·
2 Օ պէնի չիմէնզարլարտա եաթըրըր,
Վէ սաքին սուլար քէնարընտա կէզտիրիր·
3 Ճանըմը իհեա էյլէր,
Վէ իսմի իչիւն պէնի սալահ թարիգլէրինէ իհտա էտէր·
4 Պէն [illegible] մէվթ սայէսինտէ կէզսէմ տէ՝
Շէրրտէն խավֆ էթմէմ

---

* Իպր. Պիրիճիյիմի

Զիրա սէն պէնիմ իլէ օլուրսուն'
Սէնին 'ասան վէ սէնին տէյնէյին պանա թէսէլլի վէրիրլէր։
5 Տիւշմէնլէրիմին կէօզլէրի էօնիւնտէ պէնիմ իչին սօֆրա թէրթիպ էտիպ'
Պաշըմը եաղ իլէ մէսհ էթտին․
Գասէմ թաշգըն տըր․
6 Թահգիգան նիմէթ վէ րահմէթ
Պիթիւն միւտտէթ ի 'հայաթըմտա պանա րէֆագաթ էտէճէք,
Վէ տայիմ ը պէգի պէյթ իլէ ՌԱՊՊՏԱ սագին օլաճաղըմ․

ՄԵԶՄՈՒՐ 24

Տաւուտըն մէզմուրը տըր․

1 Զէմին իլէ անտա օլան քէաֆֆէսի մէմլուատըր,
Տիւնեա վէ անըն սաքինլէրի ՌԱՊՊԸՆ տըր․
2 Զիրա անը տէնիզլէր իւզէրինէ թէսիս էտիպ
Ըրմագլար իւզէրինէ սապիթ գըլան Օ տըր․
3 ՌԱՊՊԸՆ տաղընա քի՛մ չըգաճագ․
Վէ անըն մէքեանը գուտտուսիյէթինտէ քի՛մ տուրաճագ տըր․
4 Էլլէրի թէմիզ վէ գալպի փաք օլան աատէմ,
Քի կէօնլիւնիւ պաթըլա վէրմէմիշ,
Վէ հիլէ իլէ եէմին էթմէմիշ տիր․
5 ՌԱՊՊ թարաֆընտան պէրէքէթի,
Վէ խէլասընըն Ալլահը թարաֆընտան սատագա օ նա՛իլ օլաճագ տըր․
6 Անը թալէպ էտէն նէսիլ պու տըր․
Տիտարընը արայանլար տը է Եա՛գուպ տըր․ (Սէլա․)
7 Էյ գափուլար, պաշլարընըզը գալտըրընըզ,
Վէ, էյ էպէտի գափուլար, միւրթէֆի՛ օլունուզ,
Վէ Մէլիքի զուլ ճէլալ կիրէճէք տիր․
8 Պու Մէլիքի զուլ ճէլալ քի՛մ տիր․
Գատիր վէ ճէպպար օլան ՌԱՊՊ՛
Ճէնքտէ ճէպպար օլան ՌԱՊՊ տըր․
9 Էյ գափուլար, պաշլարընըզը գալտըրընըզ,
Վէ, էյ էպէտի գափուլար, միւրթէֆի՛ օլունուզ,
Վէ Մէլիքի զուլ ճէլալ կիրէճէք տիր․
10 Պու Մէլիքի զուլ ճէլալ քի՛մ տիր․
ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ,
Մէլիքի զուլ ճէլալ օ տըր․ (Սէլա․)

ՄԵԶՄՈՒՐ 25

Տաւուտըն մէզմուրը տըր՛

1 Եա ՌԱՊՊ, սանա ճանըմը րէֆ՛ էտէրիմ․
2 Եա Ալլահըմ, սանա թէվէքքիւլ էթտիմ, խաճիլ օլմայայըմ․
Տիւշմէնլէրիմ 'ալէյհիմտէ թէֆախուր էթմէսին․
3 Սանա մունթազիր օլանլարըն հիչ պիրի խաճիլ օլմասըն,
Պիլա սէպէպ գատր էտէնլէր խաճիլ օլսունլար․
4 Եա ՌԱՊՊ, պանա եօլլարընը թա՛րիֆ,
Վէ թարիգլէրինի թա՛լիմ էյլէ․
5 Պէնի հագիգաթընտա իրշատ էտիպ թա՛լիմ էյլէ,
Զիրա խէլասըմըն Ալլահը սէնսին․
Հէր կիւն սանա մունթազիրըմ․
6 Եա ՌԱՊՊ, մէրհամէթ ու ինայէթլէրինի թէզքէր էյլէ․
Զիրա անլար էզէլտէն պէրու տըր․
7 Կէնճլիյիմին կիւնահլարընը վէ խաթալարըմը թէզքէր էթմէ․
Եա ՌԱՊՊ, սէն 'ինայէթինէ կէօրէ, քէրէմին իչիւն պէնի թէզքէր էյլէ․
8 ՌԱՊՊ քէրիմ վէ միւսթագիմ տիր․
Պու էճլտէն կիւնահքեարլարա եօլը կէօսթէրիր։
9 Օ՛ միւթէվազը՛լարը հագգտա իրշատ էտիպ՛
Քէնտի թարիգինի միւթէվազը՛լարա թա՛լիմ էտէր․
10 ՌԱՊՊԸՆ ճումլէ թարիգլէրի 'ահտընը վէ շէհատէթլէրինի հըֆզ էտէնլէրէ

Ինայէթ վէ հաքքանիյէթ տիր.
11 Եա ՌԱՊՊ, իսմին իչիւն կիւնահըմը պաղըշլա;
Զիրա պէօյիւք տիւր.
12 ՌԱՊՊՏԱՆ խավֆ էտէն ատէմ քի՞մ տիր.
Թէնսիպ էթտիյի եօլտա անը թա'լիմ էտէճէք տիր.
13 Ճանը խայըրտա սաքին օլաճագ,
Վէ նէսլի զէմինի թէվէրրիւս էտէճէք տիր.
14 ՌԱՊՊԸՆ սըրրը անտէն գօրգանլար իչիւն տիր.
Վէ 'ահտընը անլէրէ թա'լիմ էտէր.
15 Կէօզլէրիմ տա՞իմա ՌԱՊՊԱ միւնթազըր տիր.
Զիրա Օ՛ այագլարըմը տուզագտան չըգարաճագ տըր.
16 Պանա թէվէճճիւհ էտիպ՝ մէրհամէթ գըլ.
Զիրա պէն պիքէս վէ պիչարէ իմ.
17 Գալպիմին սըգընթըլարը չօգալտը.
Պէնի մուզայագալարըմտան խալաս էյլէ.
18 Տէրտիմէ վէ մէշագգաթըմա նազար գըլ,
Վէ պիւթիւն կիւնահլարըմը աֆֆ էյլէ.
19 Տիւշմէնլէրիմէ պագ, զիրա թէքէսսիւր էթտիլէր,
Վէ պանա 'ատավէթ ի շէտիտէ իլէ պուղզ էթտիլէր.
20 Ճանըմը հըֆզ գըլ՝ պէնի խալաս էյլէ.
Խիճիլ օլմայայըմ, զիրա սանա թէվէքքիւլ էթտիմ.
21 Քէմալ վէ իսթիգամէթ պէնի հըֆզ էյլէսին.
Զիրա սանա մունթազըր իմ.
22 Եա Ալլահ, Իսրայէլի պիւթիւն սըգընթըլարընտան խալաս էյլէ.

ՄԷԶՄՈՒՐ 26

Տավուտըն մէզմուրու տուր.

1 Եա ՌԱՊՊ, տա'վամը կէօր,
Զիրա քէմալիմլէ սիւլիւք էթտիմ,
Վէ ՌԱՊՊԱ թէվէքքիւլ էթտիմ, սարսըլմայաճագըմ.
2 Եա ՌԱՊՊ, պէնի թէճրիպէ վէ իմթիհան էյլէ,
Պէօպրէքլէրիմի վէ եիւրէյիմի փագ էյլէ.
3 Զիրա 'ինայէթին կէօզլէրիմին էօնիւնտէ տիր,
Վէ հագիգաթընտա սիւլիւք էթտիմ.
4 Պաթըլ ատէմլէրիլէ օթուրմատըմ,
Վէ միւրա՞իլէր իլէ իխթիլաթըմ եօգ տըր.
5 Ֆասըգլար ճէմա'աթընտա պուղզ էթտիմ,
Վէ շէրիրլէր իլէ օթուրմամ.
6 Էլլէրիմի փաքլըգ իլէ եըգարըմ.
Եա ՌԱՊՊ, մէզպահընը թավաֆ էտէյիմ,
7 Թա քի համտ սէսի իլէ թէշէքքիւրիւ իշիթտիրէյիմ,
Պիւթիւն 'աճա՞իպաթընը հիքեայէ էտէյիմ.
8 Եա ՌԱՊՊ, մէվգը՛ ի պէյթինի
Վէ մէսքէնի ճէլալինին մագամընը սէվտիմ.
9 Ճանըմը կիւնահքեարլար իլէ
Վէ 'էօմրիւմիւ գանլը ատէմլէր իլէ պէրապէր գալտըրմա.
10 Պունլարըն էլլէրինտէ խապասէթ վար,
Սաղ էլլէրի ռիշվէթ իլէ տօլու տըր.
11 Ամմա պէն քէմալիմլէ սիւլիւք էտէճէյիմ.
Պէնի խալաս էտիպ՝ պանա մէրհամէթ գըլ.
12 Այագըմ տիւզ եէրտէ տուրուր.
Ճէմա'աթլէրտէ ՌԱՊՊԱ սէնա էտէճէյիմ.

ՄԷԶՄՈՒՐ 27

Տավուտըն մէզմուրու տուր.

1 ՌԱՊՊ նուրում վէ խալասըմ տըր,
Քիմտէ՞ն գօրգաճաղըմ.
ՌԱՊՊ հայաթըմըն համիսի տիր,
Քիմտէ՞ն խավֆ էտէճէյիմ.
2 Խասըմ վէ տիւշմէնլէրիմ օլան շէրիրլէր
Էթիմի եէմէք իչիւն իւզէրիմէ հուճումլարընտա

Սիւրչիւպ տիւշտիւլէր։
3 Էյէր 'ալէյհիմէ պիր օրտու գուրուլսա,
Գալպիմ գորգմազ.
'Ալէյհիմէ ճէնք աչըլըրսա,
Պէն պունտա տախի ի'թիմատ էտէրիմ։
4 ՌԱՊՊՏԱՆ պիր շէյ տիլէտիմ.
Մաթլուպըմ պուտուր քի,
Պիւթիւն միւտտէթի ի 'օմրիւմտէ պէյթ-ի ՌԱՊՊՏԱ օթուրայըմ՝
ՌԱՊՊԸՆ ճէմալինի միւշահէտէ,
Վէ հէյքէլինտէ անը թալէպ էտէյիմ.
5 Զիրա պէլա կիւնիւնտէ խայմէսինտէ պէնի իխֆա,
Վէ չատըրընըն խալվէթկեահընտա պէնի սէթր էտիպ,
Պէնի գայա իւզէրինէ ռէֆ'ի էտէճէք տիր։
6 Վէ շիմտի էթրաֆըմտա օլան տիւշմէնլէրիմ իւզէրինէ
Պաշըմ թէրֆի' գըլընաճագ.
Անըն չատըրընտա սէվինճ ի քուրպանլարը իլէ զէպիհալէր զէպհ էտէյիմ,
ՌԱՊՊԱ թէրէննիւմ վէ թէզմիր էտէճէյիմ։
7 Եա ՌԱՊՊ, սէսիմլէ տու'ա էթտիյիմտէ, իսթիմա' էյլէ,
Վէ մէրհամէթ էտիպ պէնի միւսթէճապ գըլ։
8 Տիտարըմը թալէպ էտինիզ՝ տէտիյինտէ,
Գալպիմ սանա՝ Եա ՌԱՊՊ, տիտարընը թալէպ էտէճէյիմ՝ տէտի։
9 Տիտարընը պէնտէն սէթր էթմէ,
Ղազապլէ գուլունը րէտտ էյլէմէ.
Սէն պէնիմ եարտըմճըմ օլտուն,
Եա խէլասըմըն Ալլահը!
Պէնի պըրագմա վէ թէրք էթմէ.
10 Փէտէրիմ վէ վալիտէմ պէնի թէրք էթտիքլէրի զաման,
ՌԱՊՊ պէնի գապուլ էտէճէք տիր։
11 Եա ՌԱՊՊ, պանա թարիգինի թա'լիմ էյլէ,
Վէ տիւշմէնլէրիմ սէպէպինտէն պէնի պիր տիւզ եօլտա իհտա էյլէ։
12 Խասըմլարըմըն մուրատընա պէնի թէսլիմ էթմէ,
Զիրա քեազիպ շահիտլէր վէ զուլմէն տէմ վուրանլար 'ալէյհիմէ գալգտըլար.
13 Ահ, ՌԱՊՊԸՆ քէրէմինի հայաթտա օլանլարըն տիյարընտա կէօրմէքլիյէ ինանմասայըտըմ . . .
14 ՌԱՊՊԱ մունթազըր օլ,
Վէ գուվվէթլէն վէ գալպին ճէսարէթլէնսին.
Հէման ՌԱՊՊԱ մունթազըր օլ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 28

Տավուտըն Մէզմուրու։

1 Եա ՌԱՊՊ, սանա ֆէրեատ էտէրիմ,
Էյ գայամ, պանա սիւքիւթ էթմէ.
Օլմասըն քի պանա սիւքիւթ էթտիյինտէ,
Գապրա էնէնլէրէ միւշապիհ օլայըմ.
2 Սանա ֆէրեատ էթտիյիմտէ,
Գուտսի իւլ աքտասընա էլլէրիմի գալտըրտըղըմտա,
Նիյազըմըն սէտասընը իսթիմա' էյլէ.
3 Պէնի [illegible] քէմինք պուլունտուրմա,
Գօնշուլարընա սէլամէթ սէօյլէյէն շէրիրլէր
Վէ էհլ ի ֆըսգ իլէ պէնի գալտըրմա.
4 Անլէրին ֆի'իլլէրինէ կէօրէ,
Վէ իշլէրինին ֆէնալըգլարընա կէօրէ վէր,
Էլլէրինին 'ամալընա կէօրէ
Մուգապէլէ էտիպ՝ ճէզալարընը վէր.
5 ՌԱՊՊԸՆ էֆ'ալընը վէ էլլէրինին իշինի ֆէհմ էթմէտիքլէրի իչին
Անլէրի խարապ էյլէյէճէք, վէ պինա էթմէյէճէք տիր.
6 ՌԱՊՊ միւպարէք օլսուն,
Զիրա նիյազըմըն սէտասընը իշիթտի.
7 ՌԱՊՊ գուվվէթիմ վէ սիփէրիմ տիր,
Գալպիմ անա թէվէքքիւլ էյլէտի, վէ մու'աւէնէթ պուլտում.
Իմտի գալպիմ մէսրուր օլուպ՝
Իլահիմ իլէ անա համտ էտէճէյիմ.
8 ՌԱՊՊ անլէրէ գուվվէթ տիր.
Վէ մէսիհինին խէլաս գալ'ասը տըր.
9 Գավմընը խէլաս էտիպ՝ միրասընը միւպարէք գըլ.
Վէ անլէրի կիւտիւպ՝ իլ էլ էպէտ թէրֆի' էյլէ.

ՄԷԶՄՈՒՐ 29

Տաւուտըն մէզմուրու տըր·

1 Էյ գուտրէթ սահիպի օղուլլարը, ՌԱՊՊԱ 'արզ էտինիզ;
ՌԱՊՊԱ մէճտ ու 'իզզէթ 'արզ էտինիզ·
2 ՌԱՊՊԱ իսմինին մէճտինի 'արզ էտինիզ,
Զիյնէթ ի մուգատտէսէ իլէ ՌԱՊՊԱ սէճտէ էտինիզ·
3 ՌԱՊՊԸՆ սէտասը սուլար իւզէրինտէ տիր·
Ալլահը զուլ ճէլալ կէօյիւ կիւռլէտիր,
ՌԱՊՊ չօգ սուլար իւզէրինտէ տիր·
4 ՌԱՊՊԸՆ սէտասը գուվվէթ իլէ տիր·
ՌԱՊՊԸՆ սէտասը ճէլալ իլէ տիր·
5 ՌԱՊՊԸՆ սէտասը էրզ աղաճլարընը գըռար,
ՌԱՊՊ Լիպնանըն էրզլէրինի փարէլէր·
6 Օնլարը պուզաղը կիպի՝
Լիպնանը վէ Սիրիօնը եապան սըղըրընըն եավրուսու կիպի սըչրատըր·
7 ՌԱՊՊԸՆ սէտասը աթէշ 'ալէվլէրինի շագգ էտէր·
8 ՌԱՊՊԸՆ սէտասը պէրրիյէյի թիթրէտիր,
ՌԱՊՊ Գատէշ պէրրիյէսինի թիթրէտիր·
9 ՌԱՊՊԸՆ սէտասը կէյիքլէրի տօղուրտուր՝ օրմանլարը աչար,
Վէ հէյքէլինտէ հէր քէս 'իզզէթինի սէօյլէր·
10 ՌԱՊՊ թուֆան իւզէրինտէ ճիւլուս էյլէտի·
ՌԱՊՊ իլ էլ էպէտ փատիշահ օթուրուր·
11 ՌԱՊՊ գավմինա գուվվէթ իհսան էտէճէք,
ՌԱՊՊ գավմինը սէլամէթ իլէ մուպարէք գըլաճագ տըր·

ՄԷԶՄՈՒՐ 30

Թագտիսի պէյթ իչին Տաւուտըն իլահիսի օլան մէզմուրու տըր·

1 Էյ ՌԱՊՊ, սանա թա'զիմ էտէրիմ, զիրա պէնի չուգուրտան չըգարտըն.
Վէ տիւշմէնլէրիմի իւզէրիմէ սէվինտիրմէտին·
2 Էյ Ալլահըմ ՌԱՊՊ, սանա ֆէրեատ էթտիմ,
Վէ պանա շիֆա իհսան էյլէտին·
3 Էյ ՌԱՊՊ, ճանըմը հավիյէտէն չըգարտըն·
Գույույա ինէնլէր արասընտան պէնի իհեա էյլէտին·
4 Էյ ՌԱՊՊԸՆ մութթագիլէրի, թէզմիր էտինիզ,
Վէ անըն գուտտուսիյէթինի պիթ թէզէքքիւր համտ էտինիզ·
5 Զիրա անըն ղազապը պիր լահզէ,
Հիւսնի րըզասը իսէ 'էօմր տիր·
Աղլայըշ պիր կէճէ գալըր,
Ամմա սապահլայըն մէսըրրէթ կէլիր·
6 Պէն իսէ ասուտէլիյիմտէ տէտիմ քի
Էպէտէն սարսըլմայաճաղըմ·
7 Էյ ՌԱՊՊ, հիւսնի րըզանտէ տաղըմը սապիթ գըլտըն·
Եիւզիւնը սէթր էթտիյինտէ մուզթարիպ օլտում·
8 Էյ ՌԱՊՊ, սանա ֆէրեատ էտէրիմ,
Վէ ՌԱՊՊԱ նիյազ էտէրիմ·
9 Պէն գապրա ինտիյիմտէ գանըմտան նէ ֆայտէ օլուր·
Թօփրագ սէնի մէտհ էտէ՞ր մի,
Սէնին հագիգաթինը խապար էտէ՞ր մի·
10 Էյ ՌԱՊՊ, իսթիմա՝ էտիպ՝ պանա մէրհամէթ էյլէ,
Էյ ՌԱՊՊ, պանա մուին օլ·
11 Պէնիմ իչին մաթէմիմի րագսա թահվիլ էթտին,
Չուլումը չըգարտըպ՝ պանա շատլըգ գուշաթտըն·
12 Թա քի *րուհըմ սիւքիւթ էթմէյէրէք՝ սանա թէզմիր էտէ·
Էյ Ալլահըմ ՌԱՊՊ, իլ էլ էպէտ սանա թէշէքքիւր էտէճէյիմ·

ՄԷԶՄՈՒՐ 31

Մուսիգարի պաշը իչին Տաւուտըն մէզմուրու տըր·

---

*Իպր· 'իզզէթիմ

1 Եա ՌԱՊՊ, սանա թէվէքքիւլ էթտիմ,
Էպէտէն խէճիլ օլմայայըմ.
Ատալէթինլէ պէնի գուրթար.
2 Գուլաղընը պանա մէյլ էթտիր,
Պէնի թէզ գուրթար.
Պանա գուվվէթլի գայա,
Պէնի խէլաս իչիւն պէյլէ պիր մէլճա՛ օլ.
3 Զիրա գայամ վէ գալ'ամ սէն սին.
Իսմին իչիւն պէնի հիտայէթլէ իրշատ էյլէ.
4 Պէնիմ իչիւն կիզլիճէ գուրտուգլարը թուզագտան պէնի իխրաճ էյլէ,
Զիրա պանա համի օլան սէն սին.
5 Ռուհըմը սէնին էլինէ թէսլիմ էտէրիմ.
Եա Իլահ էլ հագգ օլան ՌԱՊՊ,
Սէն պէնի խէլաս էյլէտին.
6 Պաթըլ ի քեազիպէյէ րիայէթ էտէնլէրէ պուղզ էյլէտիմ.
Ֆագաթ պէն ՌԱՊՊԱ միւթէվէքքիլիմ.
7 Սէնին մէրհամէթինլէ շատ ու մէսրուր օլուրըմ.
Մուսիպէթիմի կէօրտիւն,
Ճանըմը սըգընթըլարըմտա պիլտին.
8 Վէ պէնի տիւշմէն էլինէ թէսլիմ էթմէյիպ,
Այագլարըմը վիւս'աթտա սապիթ էյլէտին.
9 Եա ՌԱՊՊ, պանա մէրհամէթ էյլէ, զիրա մուզթարիպիմ.
Կէօզիւմ վէ ճանըմ վէ պէթնիմ ղամ սէպէպինտէն ֆէնալաշտը.
10 Զիրա 'էօմրիւմ հիւզն իլէ,
Վէ սէնէլէրիմ ահ ու զարը իլէ կէչտի.
Վէ գուվվէթիմ էլէմիմ սէպէպիլէ քէսիլտի,
Քէմիքլէրիմ ֆէնալաշտը.
11 Ճիւմլէ խասըմլէրըմ թարաֆընտան
Վէ խուսուսա գօնշուլարըմըն 'ինտինտէ 'ար,
Վէ աշինալարըմա գօրգու օլտըմ.
Պէնի տըշարըտա կէօրէնլէր պէնտէն գաչտըլար.
12 Մէյյիթ կիպի խաթըրտան չըգըփ ունուտուլտում.
Գըրըլմըշ գապ կիպի օլտըմ.
13 Զիրա չօգլարըն զէմմինի իշիթտիմ.
Հէր թարաֆտա գօրգու վար իտի.
Պիր իթթիֆագ 'ալէյհիմտէ միւշավէրէլէրինտէ,
Ճանըմը ալմագ իչիւն գաստ էթտիլէր.
14 Ամմա, եա ՌԱՊՊ, պէն սանա թէվէքքիւլ էթտիմ,
Սէն Ալլահըմ սըն՝ տէտիմ.
15 Էվգաթըմ սէնին էլինտէ տիր.
Պէնի տիւշմէնլէրիմ էլինտէն
Վէ պանա թէ'աքիպ էտէնլէրտէն գուրթար.
16 Վէճհինի գուլունա թէնվիր էյլէ,
Մէրհամէթինլէ պէնի խէլաս էյլէ.
17 Եա ՌԱՊՊ, խէճիլ օլմայայըմ,
Չիւնքի սանա ֆէրեատ էթտիմ.
Շէրիրլէր խէճիլ օլսունլար,
Վէ հավիյէտէ սաքիթ էթսինլէր.
18 Սատըգ 'ալէյհինտէ հագարէթ վէ թէքէպպիւրլէ
Ագըր սէօզ սէօյլէյէն քիզպլի տուտագլար լալ օլսունլար.
19 Նէ պիւյիւք տիր սէնին խէյրին
Քի սէնտէն գօրգանլար իչիւն հըֆզ էթտին,
Սանա միւթէվէքքիլ օլանլար իչիւն պէնի պէշէր էօնիւնտէ իշլէտին.
20 Անլարը ատէմլէրին սու'ի իթթիֆագլարընտան
Սայէ հուզուրընըն սէթրինտէ սաքլարսըն.
Անլարը չատըրտա լիսանլարըն նիզա'ընտան հըֆզ էտէճէքսին.
21 ՌԱՊՊ մուպարէք օլսուն,
Չիւնքի պանա մէտինէ ի մուհքէմէտէ 'ինայէթինի աճա՛յիպ գըլտը.
22 Պէն իսէ հայրէթիմտէ՝
Սէնին նազարընըն էօնիւնտէն մունգաթի' օլտում՝ տէտիմ.
Վէ լաքին սանա ֆէրեատ էթտիյիմտէ՝
Նիյազըմըն սէտասընը իսթիմա՛ էյլէտին.
23 Էյ ՌԱՊՊԸՆ ճիւմլէ միւթթագիլէրի, անը սէվինիզ.
ՌԱՊՊ սատըգլարը հըֆզ էտէր,
Վէ միւթէքէպպիրլէրէ զիյատէսիյլէ միւճազաթ վէրիր.
24 Էյ ՌԱՊՊԱ ճիւմլէ իւմիտվար օլանլար, գուվվէթլէնինիզ,
Վէ գալպինիզ ճէսուր օլսուն.

ՄԵԶՄՈՒՐ 32

Տավուտըն շի'րի տիր.

1 Նէ՜ միւպարէքտիր օլ ատէմ քի 'խաթասը 'աֆվ,
Վէ կիւնահը սէթր օլունմուշ տըր.
2 Նէ՜ միւպարէքտիր օլ ատէմ
Քի ՐԱՊՊ անա կիւնահ սայմազ,
Վէ րուհընտա հիլէ պուլունմազ.
3 Սիւքիւթ էթտիյիմտէ,
Հէր կիւն ֆիղանըմտան քէմիքլէրիմ ֆէնալաշտը.
4 Զիրա կէճէ կիւնտիւզ էլին իւզէրիմէ աղըրլաշտը,
Րութուպէթիմ եազ գուրագլըգընա թէհավվիւլ էթտի (Սէլա.)
5 Կիւնահըմը սանա իթիրաֆ էյլէտիմ,
Գապահաթըմը սէթր էթմէտիմ.
'Իսեանըմը ՐԱՊՊԱ իգրար էտէյիմ տէտիյիմտէ,
Սէն կիւնահըմըն միւճրիմիյէթինի րէֆ' էթտին. (Սէլա.)
6 Պունուն իչին հէր միւթթագի ատէմ
Պուլունաճագըն վագըթտա սանա տուա էտէճէք.
Վէ չօգ սուլար ճօշգունլուգընտա
Անա անլար իսապէթ էթմէյէճէքլէր տիր.
7 Պէնիմ սէթթարըմ սէն սին,
Պէնի մուզայագատան հըֆզ էտէրսին,
Պէնի նէճաթ թէրէննիւմլէրիյլէ իհաթէ էտէրսին. (Սէլա.)
8 Սէնի թա'լիմ էտէճէյիմ,
Վէ կիտէճէյին եօլտա սէնի իրշատ էտէճէյիմ.
Կէօզիւմ իւզէրինտէ օլարագ նասիհաթ էտէճէյիմ.
9 Յագլաշմամալարը իչին
Զինէթլէրի օլան կէմ վէ եուլար իլէ
Զապթ օլունմալարը իգթիզա էտէն աթ վէ գաթըր կիպի օլմայընըզ.
10 Շէրիրին էլէմլէրի չօգ օլուր,
Ամմա ՐԱՊՊԱ թէվէքքիւլ էտէնի 'ինայէթ իհաթէ էտէճէք տիր.
11 Էյ սալիհլէր, ՐԱՊՊ իլէ շատ ու մէսրուր օլունըզ;
Վէ էյ ճիւմլէ գալպի միւսթագիմ օլանլար, թէրէննիւմ էտինիզ.

ՄԵԶՄՈՒՐ 33

1 Էյ սալիհլէր, ՐԱՊՊԱ թէրէննիւմ էտինիզ;
Թէսպիհաթ միւսթագիմլէրէ լայըգ տըր.
2 ՐԱՊՊԱ թամպուր իլէ համտ,
Անա օն թէլլի սանթուր իլէ թէգտի
էյլէյինիզ.
3 Անա եէնի իլահի օգույունուզ,
Շամաթա սէտասըյլէ խօշ ահէնկ էտինիզ;
4 Զիրա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը միւսթագիմ,
Վէ ճիւմլէ իշլէրի հագիգաթ իլէ տիր.
5 ՐԱՊՊ սալահ վէ 'ատալէթ սէվէր.
Զէմին անըն 'ինայէթի իլէ տոլու տըր.
6 Սէմավաթ ՐԱՊՊԸՆ քէլամըյլէ,
Վէ ճէմի' ի ճիւնուտը անըն աղզընըն
նէֆէսիյլէ խալգ օլունտու.
7 Տէրեա սուլարընը եըղըն կիպի ճէմ'
Վէ ճիւճէլէրի խազինէլէրէ վազ' էտէր.
8 Պիւթիւն զէմին ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգսուն,
Վէ 'ալէմին ճէմի' ի սէքէնէսի անտան
խավֆ էթսին.
9 Զիրա O պույուրտու, վէ օլտու,
O էմր էյլէտի, վէ սապիթ օլտու.
10 ՐԱՊՊ միլլէթլէրին թէտպիրինի իպթալ,
Վէ գավմլարըն էֆքեարընը մահվ էտէր.
11 ՐԱՊՊԸՆ թէտպիրի իլէ էպէտ,
Վէ էֆքեարը գալպի տէվր պէ տէվր պագի տիր.
12 Նէ՜ միւպարէքտիր օլ միլլէթ քի իլահը Եէհօվա տըր,
Վէ օլ գավմ քի ՐԱՊՊ քէնտինէ միրաս օլմագ իչին անը ինթիխապ էթմիշ տիր.
13 ՐԱՊՊ սէմավաթտան նազար էտիպ
Քեաֆֆէ ի պէնի ատէմի կէօրիւր.
14 Մագեամ օլտուղը մէքեանտան
Զէմինին ճիւմլէ սաքինէսինէ նազար էտէր.
15 Ճիւմլէսինին գալպլէրինի O թէշքիլ էտէր,
Ճիւմլէ 'ամէլլէրինէ աքեահ տըր.

16 Քէսրէթ ի 'ասքէր իլէ խէլաս պուլան պիր մէլիք եօգ տըր,
Ճէպպար ֆարթ-ը գուվվէթիլէ նէճաթ պուլմազ.
17 Խէլաս իչիւն աթ ալտանըճը օլուր,
Գուվվէթինին չօգլըղըյլէ գուրթարամազ.
18 Իշթէ ՌԱՊՊԸՆ նազարը քէնտիսինտէն գօրգանլար,
Վէ 'ինայէթինէ իւմիտ էտէնլէր իւզէրինտէ տիր,
19 Թա ճանլարընը մէվթտէն խէլաս,
Վէ անլէրի էսնա ի գահթտէ տիրի հայաթ հըֆզ էտէ.
20 Ճանըմըզ ՌԱՊՊԸ միւնթազըր տըր.
Իմտատըմըզ վէ սիփէրիմիզ Օ տըր.
21 Զիրա անըն իսմ ի մուգատտէսինէ թէվէքքիւլ էթտիյիմիզ իչիւն
Գալպիմիզ անըն իլէ շատ օլուր.
22 Եա ՌԱՊՊ, սանա իւմիտ էթտիյիմիզէ կէօրէ
'Ինայէթին իւզէրիմիզտէ օլսուն.

ՄԵԶՄՈՒՐ 34

'Ապիմէլէքին[*] հուզուրընտա քէնտինի տիվանէ կէօսթէրմէսի իւզէրինէ անըն թարաֆընտան թարտ օլունուպ կիթտիյի զէման՝ Տաւուտըն Մէզմուրուտուր.

1 ՌԱՊՊԸ հէր զէման սէնա էտէճէյիմ,
Անըն թէսպիհաթը տա'իմա աղզըմտա պուլունաճագ տըր.
2 Ճանըմ ՌԱՊՊ իլէ իֆթիխար էտէճէք.
Միւթէվազըլար իշիտիփ մէսրուր օլաճագ տըր.
3 Պէնիմ իլէ պէրապէր ՌԱՊՊԸ թա'զիմ էտինիզ,
Վէ պիրլիքտէ անըն իսմինի ի'լա էտէլիմ.
4 ՌԱՊՊԸ թալէպ էթտիյիմտէ, պէնի իսթիճապէթ էտիփ՝
Ճիւմլէ գօրգուլարըմտան խէլաս էյլէտի.
5 Անա պագըփ միւնէվվէր օլտուլար.
Եիւզլէրի տախի խէճիլ օլմատը.
6 Պու պիչարէ ֆէրիատ էյլէտի,
Վէ ՌԱՊՊ իսթիմա' էտիփ՝ անը ճիւմլէ մուզայագալարընտան խէլաս էյլէտի.
7 ՌԱՊՊԸՆ մէլէյի անտան գօրգանլարըն էթրաֆընտա օրտու գուրուփ
Անլէրի գուրթարըր.
8 Թէճրիպէ էտինիզ վէ կէօրիւնիւզ քի ՌԱՊՊ քէրիմ տիր.
Անա թէվէքքիւլ էտէն ատամ նէ միւպարէք տիր.
9 ՌԱՊՊՏԱՆ գօրգունըզ, էյ մուգատտէսլէրի,
Զիրա անտան գօրգանլար հիչ պիր շէյէ միւհթաճ օլմազլար.
10 Կէնճ արսլանլար ֆագըրլըգ վէ աճլըգ չէքէրլէր,
Ամմա ՌԱՊՊԸ թալէպ էտէնլէր հիչ պիր նի'մէթէ միւհթաճ օլմազլար.
11 Էյ օղուլլար, կէլինիզ, պէնի տինլէյինիզ,
Սիզէ ՌԱՊՊ գօրգուսունու թա'լիմ էտէյիմ.
12 Քի՞մ տիր օլ ատէմ քի հայաթը առզու էտէր,
Վէ խայըր կէօրմէք իչիւն ուզուն էյյամ սէվէր.
13 Տիլինի քէօթիւլիւքտէն,
Վէ տուտագլարընը հիլէ սէօյլէմէքտէն զապթ էյլէ.
14 Քէօթիւլիւքտէն իճթինապ էտիփ էյիլիք իշլէ,
Սէլամէթի արայըփ անա տա'գիպ էյլէ.
15 ՌԱՊՊԸՆ կէօզլէրի սալիհլէր իւզէրինտէ,
Վէ գուլագլարը անլէրին նիյազընտա տըր.
16 Քէօթիւլիւք էտէնլէրին նամ ու նիշանընը զէմինտէն գալտըրմագ իչիւն,
ՌԱՊՊԸՆ վէճհի անլէրին 'ալէյհինէ տիր.
17 Սալիհլէր ֆէրիատ էտէր, ՌԱՊՊ տախի անլէրի իսթիմա' իլէ
Ճիւմլէ մուզայագալարընտան խէլաս էյլէր.
18 ՌԱՊՊ գալպի միւնքէսիր օլանլարա գարիպ տիր,

---

[*] Եա'նի Աքիշին

Վէ րուհը էզիլմիշ օլանլարը խէլասէթ էտէր·

19 Սատըգըն մուսիպէթլէրի չօգ տըր·
Ամմա ՌԱՊՊ անը ճիւմլէսինտէն խէլաս էտէր·

20 Անըն ճիւմլէ քէմիքլէրինի հըֆզ էտէր,
Վէ անլէրտէն պիրի գըրըլմազ·

21 Քէօթիւլիւք շէրիրի հէլաք էտէր·
Վէ սատըգը պուղզ էտէնլէր 'ազէյէթէ հիւքմ օլունաճագ տըր·

22 ՌԱՊՊ գուլլարընըն ճանընը ֆիտյէյիլէ խէլաս էտէր·
Վէ անա թէվէքքիւլ էտէնլէրին պիրի 'ազէյէթէ հիւքմ օլունմայաճագ տըր·

ՄԷԶՄՈՒՐ 35

Տաւուտըն մէզմուրըտըր

1 Եա ՌԱՊՊ, խասըմլէրիմ իլէ մուխասըմէ էյլէ,
Մուհարիպլէրիմ իլէ մուհարէպէ էյլէ.

2 Գալգան իլէ սիփէր թութուպ
Իմտատըմա գըյամ էյլէ·

3 Մըզրաղը չէքիպ' պէնի թա'գիպ էտէնլէրին գարշըսընա [illegible] օլարագ,
Ճանըմա' խէլասըն պէն իմ տէ·

4 Ճանըմը արայանլար խըճիլ վէ րիւսվայ օլսունլար,
Պանա քէմլիք տիւշիւնէնլէր կէրի չէքիլիպ' խըճիլ օլսունլար·

5 Անլէր րիւզկեար էօնիւնտէ սաման ուֆագը կիպի օլսուն·
Վէ անլէրի ՌԱՊՊԸՆ մէլէյի թարտ էթսին·

6 Եօլլարը գարանլըգ վէ գայփագ օլսուն,
Վէ անլէրի ՌԱՊՊԸՆ մէլէյի թա'գիպ էթսին·

7 Զիրա սէպէպսիզ պէնիմ իչիւն տուզագլարընը չուգուրտա կիզլէտիլէր·
Պիլա սէպէպ ճանըմ իչիւն խէնտէք գազդըլար·

8 Նակեահ պաշլէրինէ աֆէթ կէլսին,
Վէ կիզլէտիյի տուզագ քէնտիսինի թութսուն·
Հէման օլ աֆէթէ տիւշսիւն·

9 Վէ ճանըմ ՌԱՊՊ իլէ մէսրուր,
Վէ անըն խէլասընտան շատման օլաճագ տըր·

10 Ճիւմլէ քէմիքլէրիմ' Եա ՌԱՊՊ, սէնի կիպի քիմ վար տըր,
Պիչարէյի քէնտիսինտէն գուվվէթլի օլանտան,
Պիչարէ իլէ ֆագիրի քէնտիսինի սոյան էտէնտէն
Սէն գուրթարըրսըն' տէյէճէք լէր·

11 Շահիտի զուր օլանլար գըյամ'
Պանա պիլմէտիյիմի սուալ էթտիլէր·

12 Ճանըմը մահրում պըրագարագ'
Էյիլիյէ մուգապիլ պանա քէմլիք էթտիլէր·

13 Պէն իսէ խաստա օլտուգլարը զէման չուլ կիյէր իտիմ,
Օրուճ իլէ քէտէրի նէֆսի էտէր իտիմ,
Նիյազըմ գօյնըմա րիճ'աթ էտէր·

14 Տօսթ եա պիրատէրիմէ էտէր կիպի անլէրէ մու'ամէլէ էտէր իտիմ,
Վալիտէսի իչիւն մաթէմ էտէն կիպի Պիւքիւն իլէ էյիլիր իտիմ·

15 Անլէր իսէ աքսադըգլըղըմտա շատ օլուպ' իճթիմա' էտէր իտի·
Վուրուճըլար' պիլմէտիյիմ հալտէ 'ալէյհիմէ իճթիմա' էտիպ,
Տուրմայարագ' պէնի փարէլէտիլէր·

16 Միւրայի սայգըսըզլըգլար իլէ
'Ալէյհիմէ տիշլէրինի գըճըրտատըլար·

17 Եա ՌԱՊՊ, նէ՞ վագթա գատար պագաճագսըն,
Ճանըմը անլէրին թախրիպաթընտան,
*Վահիտիմի կէնճ արսլանլարտան գուրթար·

18 Սանա պէօյիւք ճէմ'իյէթտէ շիւքր էտէճէյիմ,
'Ազիմ գավմտա սանա համտ էտէճէյիմ·

19 Պէնիմ պիղայր ի հագգըն 'ատավէթ էտէնլէր պաշըմա շատ օլմասընլար,

---

*Իպր· Պիրիճիյիմի

Պիլա սէպէպ պանա պուղզ էտէնլէր
կէօզ գըրփմասընլար·
20 Զիրա անլար սուլհ ու սէլամ սէօյլէ-
մէզլէր·
Զէմինտէ րահաթ օթուրանլար 'ալէյհինէ
մէքըրլէր տիւշիւնիւրլէր,
21 Վէ աղըզլարընը պանա գարշը աչըփ՝
Հահ, հահ, կէօզիւմիւզ կէօրտիւ՝ տէ-
տիլէր·
22 Եա Յէհօվա, սէն կէօրտիւն, սիւ-
քիւթ էթմէ.
Եա Ռապպ, պէնտէն պա'իտ օլմա·
23 Եա Ալլահըմ վէ Ռապպըմ, հիւքմիւմ
վէ տա'վամ իչիւն
Միւթէյագգըզ վէ միւթէնէպպիհ օլ·
24 Եա Ալլահըմ ՌԱՊՊ, 'ատալէթինէ կէօ-
րէ տա'վամը կէօր,
Վէ իւզէրիմէ շատ օլմասընլար·
25 Գալպլէրինտէ՝ Հահ, միւրատըմըզ օլ-
տու՝ տէմէսինլէր·
Անը եութտուգ՝ տէմէսինլէր·
26 Մուսիպէթիմէ սէվինէնլէր ճէմ'էն խը-
ճիլ վէ րիւսվայ օլսունլար·
Պանա թէքէպպիւր էտէնլէր խիճլէթ
վէ րէզալէթ լիպաս օլսունլար·
27 Հագգըմըն առաղաննըն ... իսթէյէնլէր
թէրաննիւմ էտիփ շատըման օլսուն-
լար,
Վէ տա'իմա՝ Գուլունըն սէլամէթինի իս-
թէյէն ՌԱՊՊ մու'աղզամ օլսուն՝
տէսինլէր·
28 Պէնիմ լիսանըմ սէնին 'ատալէթինի
Վէ հէր կիւն համտընը սէօյլէյէճէք տիր·

ՄԷԶՄՈՒՐ 36

Մուսիգար պաշը իչիւն Ռապպըն
գուլը Դավուտըն մէզմուրու տըր·

1 Շէրիրին 'իսեանը հաքգընտա տէրունի
գալպիմտէ պու քէլամ վար·
Անըն կէօզլէրի էօնիւնտէ Ալլահ գօր-
գուսը եօգ տըր·
2 Զիրա քէնտի գապահաթը մէյտանա
չըգըփ մէնֆուր օլմազ՝ տէյիւ
Քէնտի քէնտիսինի ալտատըր·
3 Աղզընըն սէօզլէրի շէրր վէ հիլէ տիր·
Իյիլիք էթմէքտէն վէ 'ագըլլանմագ հարէ-
քէթի թէրք էյլէտի·
4 Եաթաղընտա շէրր տիւշիւնիւր
Էյի օլմայան եօլ իւզէրինտէ տուրուր,
Վէ քէօթիւլիւքտէն նէֆրէթ էթմէզ·
5 Եա ՌԱՊՊ, 'ինայէթին սէմավաթտա,
Սատագաթըն պուլութլարա գատար
տըր·
6 Սէնին 'ատալէթին 'ազիմ տաղլար կի-
պի տիր,
Սէնին ահքեամըն լիւճճէի 'ազիմէ տիր·
Եա ՌԱՊՊ, ինսանը վէ հայվանը սէն
հըֆզ էտէրսին·
7 Եա Ալլահ, սէնին 'ինայէթին նէ՛ գըյ-
մէթլի տիր·
Անըն իչիւն պէնի ատէմ գանատլա-
րընըն սայէսինէ սըղընըրլար·
8 Պէյթինին ֆէյզինտէն սոյաճագլար,
Անլէրէ սէնին լէզզէթլէրինին նէհրինտէն
իչիրէճէքսին·
9 Զիրա մէնպա՛ը հայաթ սէնտէ տիր
Սէնին նուրուն իլէ նուր կէօրէճէյիզ·
10 'Ինայէթինի սէնի թանըյանլարա,
Վէ 'ատլընը գալպի միւսթագիմ օ-
լանլարա տա'իմի գըլ·
11 Միւթէքէպպիրլէրին այաղը իւզէրիմէ
կէլմէսին,
Վէ շէրիրլէրին էլի պէնի սարսմասըն·
12 Ֆըսգ իշլէյէնլէր օրատա տիւշտիւլէր·
Եըգըլտըլար, վէ գալգմազա գատիր
օլմատըլար·

ՄԷԶՄՈՒՐ 37

Դաւուտըն մէզմուրու տըր·

1 Շէրիրլէր իչիւն ինճինմէ օլմա,
Քէօթիւլիւք իշլէյէնլէրի գըսգանմա·
2 Զիրա անլէր օթ կիպի թէզ պիչիլիփ
Եէշիլ օթ կիպի գուրույաճագլար տըր·
3 ՌԱՊՊԱ թէվէքքիւլ էթ, վէ խայր իշ-
լէ,
Զէմինտէ սաքին օլ, վէ րըզգըն հա-
գիգաթ օլսուն·
4 Վէ ՌԱՊՊՏԱ մէսրուր օլ,
Օլ սանա գալպինին մաթլու-
պաթընը վէրէճէք տիր·

5 Եօլընը ՐԱՊՊԱ թէսլիմ էթ՝ անա
 թէվէքքիւլ էյլէ,
 Օլ մախսատլարընը իճրա էտէճէքտիր.
6 Վէ սէնին ատալէթինի նուր կիպի
 Վէ հագգընը էօյլէ վագթընտէքի կիպի իզ-
 հար էտէճէքտիր։
7 ՐԱՊՊԱ թէսլիմ օլ, վէ անա ինթիզար
 էյլէ.
 Եօլընտա մուվաֆֆագ օլան վէ հիլէ իճ-
 րա էյլէյէն քիմսէ իչիւն րէնճիտէ օլմա։
8 Ղազապտան ֆարիղ օլ՝ խըշմը
 թէրք էյլէ.
 Բէտլիք էթմէք իչիւն ասլա րէնճիտէ
 օլմա։
9 Զիրա շէրիրլէր հէլաք օլաճագլար,
 Ֆագաթ ՐԱՊՊԱ մունթազըր օլանլար
 զէմինի թէվէրրիւս էտէճէքլէր-
 տիր.
10 Զիրա ազ վագըթ մուրուրընտա շէրիր
 մէվճուտ օլմազ.
 Վէ մէքանընը արար իսէն տէ պուլա-
 մազսըն.
11 Ամմա հալիմ օլանլար զէմինի թէվէր-
 րիւս էտիպ,
 Քէմալ ի ասայիշտէ մէսրուր օլաճագ-
 լար տըր.
12 Շէրիր սալիհ 'ալէյհինէ գաստ էտիպ՝
 Իւզէրինէ տիշլէրինի գըճըրտատըր.
13 Րապպ՝ անըն կիւնիւնիւն կէլտիյինի
 կէօրմէքլէ
 Անը իսթիհզա էտէր.
14 Շէրիրլէր միսքին իլէ ֆագիրի տիւ-
 շիւրմէք
 Վէ թարիգլէրի մուսթագիմ օլանլարը
 գաթլ էթմէք իչիւն
 Գըլըճ չէքիպ եայլարընը կէրտիլէր.
15 Գըլըճլարը քէնտի իւրէքլէրինէ կի-
 րէճէկ՝
 Եայլարը գըրըլաճագ տըր.
16 Սալիհին ազ շէյի չօգ շէրիրլէրին սէր-
 վէթինտէն էյիտիր.
17 Զիրա շէրիրլէրին պազուլարը գըրըլա-
 ճագ տըր.
 Լաքին սալիհլէրին տէսթկիրի ՐԱՊՊ
 տըր.
18 ՐԱՊՊ քամիլլէրին էյյամընը պիլիր.
 Վէ միրասլարը իլ էլ էպէտ պագի տըր.

19 Ֆէնա վագըթընտա խէճիլ օլ-
 մազ՝
 Գըթլըգ կիւնլէրինտէ տօյաճագլարտըր.
20 Լաքին շէրիրլէր հէլաք օլուր՝
 ՐԱՊՊԸՆ տիւշմէնլէրի գուզուլարըն
 եաղը կիպի թէլէֆ,
 Պէլքի տիւթիւն կիպի մահվ օլաճագլար
 տըր.
21 Շէրիր էօտիւնճ ալըր վէ ետա էթմէզ,
 Ամմա սատըգ մէրհամէթ էտիպ ի-
 էտէր.
22 Զիրա անըն թագտիրընտան մուպարէք
 օլանլար զէմինի թէվէրրիւս է-
 տէճէքլէր
 Լանէթլիսի օլանլար մունգաթի օ-
 լաճագ տըր.
23 Էյի ատէմին ատըմլարը ՐԱՊՊ թա-
 րաֆընտան սապիթ գըլընըր,
 Վէ Րապպ անըն թարիգինտէն րազը
 տըր.
24 Տիւշէր իսէ եէրէ սէրիլմէզ.
 Զիրա անըն տէսթկիրի ՐԱՊՊ տըր.
25 Կէնճ իտիմ վէ փիր օլտում,
 Վէ սալիհին մէթրուք օլտուղընը
 Եախօտ նէսլինին էքմէք տիլէնտիյինի
 կէօրմէտիմ.
26 Հէր կիւն մէրհամէթ էտիպ էօտիւնճ
 վէրիր.
 Վէ նէսլի մուպարէք օլուր.
27 Շէրրտէն իճթինապ էտիպ խայր իշլէ.
 Վէ իլ էլ էպէտ պագի օլաճագսըն.
28 Զիրա ՐԱՊՊ 'ատալէթի սէվէր՝ մութ-
 թագիլէրինի թէրք էթմէզ.
 Անլէր իլ էլ էպէտ հըֆզ օլունուր,
 Ամմա շէրիրլէրին նէսլի մունգաթի օ-
 լուր.
29 Սալիհլէր զէմինի թէվէրրիւս էտիպ՝
 Իլ էլ էպէտ անտա սաքին օլաճագլար
 տըր.
30 Սալիհին աղզը հիքմէթ սէօյլէր.
 Վէ լիսանը հագգ թէքէլլիւմ էտէր.
31 Ալլահընըն շէրի'աթը գալպինտէ օլմագ-
 լէ,
 Այագը գայմայաճագ տըր.
32 Շէրիր սալիհի կէօզէտիպ՝
 Անը էօլտիւրմէյէ ֆուրսաթ արար.
33 ՐԱՊՊ անը էլլինէ թէրք էթմէզ.

Վէ մուհաքեմէ օլունտուղընտա՝ անը մահքում էյլէմեզ.
34 ՌԱՊՊԻ միւնթազիր օլ, անըն թարիգինի հըֆզ էյլէ.
Օլ սէնի զէմինի թէվէրրիւս էթմէք իչիւն սէնի թէրֆի՛ էտէճէք տիր,
Վէ շէրիրլէրին հէլաքընը կէօրէճէքսին.
35 Սահիպի գուվվէթ պիր շէրիրի կէօրտիւմ,
Վէ պիթտիյի եէրտէ տազէ եէշիլ աղաճ կիպի եայըլմըշ իտի.
36 Ամմա կէչտի, վէ իշթէ մէվճուտ օլմատը;
Վէ արատըղըմտա պուլունմատը.
37 Քամիլի կէօզէթ՝ վէ միւսթագիմէ նազար էյլէ.
Զիրա էհլի սէլամէթին 'ագըպէթի խայր օլաճագ տըր.
38 Ամմա 'ասիլէր քեաֆֆէթէն խարապ օլուր՝
Շէրիրլէրին 'ագըպէթի հէլաք տըր.
39 Լաքին սատըգլէրին խէլասը ՌԱՊՊ թարաֆընտան օլուր՝
Մուզայագա վագթընտա անլէրին գալ'ասը Օ տըր.
40 ՌԱՊՊ անլէրէ եարտըմ էտիպ նէճաթ վէրիր.
Անլէրի շէրիրլէրտէն գուրթարըր՝
Քէնտիսինէ թէվէքքիւլ էթտիքլէրի իչիւն խէլաս էտէր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 38.

Տավուտըն թէզքէրէ իչիւն մէզմուրը տըր.

1 Եա ՌԱՊՊ, պէնի խըշմընտէ թա'զիր
Վէ ղազապընտէ թէ'տիպ էթմէ.
2 Զիրա օգլարըն պանա սափլանտը,
Վէ էլին իւզէրիմէ ինէր.
3 Ղազապընըն սէպէպիյլէ վիւճուտումտա սըհհաթ եօգ տըր.
Վէ կիւնահլարըմ սէպէպիյլէ քէմիքլէրիմտէ րահաթ եօգ տըր.
4 Զիրա կիւնահլարըմ պաշըմտան աշտը՝
Պիր աղըր եիւք կիպի իւզէրիմէ պաստըլար.
5 Սէֆահաթըմ սէպէպինտէն
Եարալարըմ թէ'աֆֆիւն էտիպ չիւրիւտիւ.
6 Պիւքիւլտիւմ զիյատէսիյլէ էյիլտիմ.
Հէր կիւն մահզուն կէզէրիմ.
7 Զիրա պէլիմ հէրարէթ իլէ տօլտու,
Վիւճուտումտա սըհհաթ եօգ տըր.
8 Թագաթըմ քէսիլիպ ղայէթլէ էզիլտիմ.
Վէ գալպիմին ահ ու զարընտան ֆիղան էյլէտիմ.
9 Եա Ռապպի, պիւթիւն արզուլարըմ հուզուրընտա տըր,
Վէ ֆիղանըմ սէնտէն մախֆի տէյիլ տիր.
10 Եիւրէյիմ թիթրէր, գուվվէթիմ պէնի թէրք էթտի,
Վէ կէօզլէրիմին նուրու պիլէ պէնտէ գալմատը.
11 Տօսթլարըմ վէ րէֆիգլէրիմ մուսիպէթիմտէն ուզագ տուրուր;
Ագրապամ ուզագտան տուրուրլար.
12 Վէ ճանըմը իսթէյէնլէր տուզագ գուրարլար;
Զիյանըմը թալէպ էտէնլէր ֆէսատ սէօյլէրլէր;
Հէր կիւն հիլէլէր տիւշիւնիւրլէր.
13 Պէն իսէ սաղըր կիպի իշիտմէզիմ,
Աղզընը աչմայան տիլսիզ կիպի իմ.
14 Վէ իշիթմէյէն վէ աղզընտա ճէվապ պուլունմայան պիր ատէմ կիպի իմ.
15 Զիրա, եա ՌԱՊՊ, սանա իւմիտվար իմ,
Եա Ալլահըմ Ռապպ, սէն իսթիճապէթ էտէճէքսին.
16 Զիւնքի՝ իւզէրիմէ շատ օլմասընլար՝ տէտիմ.
Այաղըմ գայընճա՝ իւզէրիմէ թէֆախիւր էտիյօրլար.
17 Զիրա պէն աքսամաղա հազըր իմ,
Վէ տէրտիմ տայիմա քէնտիմլէ տիր.
18 Զիրա ճիւրմիւմի իգրար էտէրիմ,
Կիւնահըմ իչիւն ղամնաք օլուրըմ.
19 Լաքին տիւշմէնլէրիմ տիրի վէ գուվվէթլի տիրլէր,
Վէ հագսըզլըգլա սէպէպ պուղզ էտէնլէրիմ թէքէսսիւր էտէրլէր.

20 Վէ էյիլիյէ մուգապիլ քէմլիք էտէնլէր՝
Տօղրուլուղա թապի՛ օլտուղում իչիւն պանա խուսումէթ էտէրլէր։
21 Եա ՌԱՊՊ, պէնի թէրք էթմէ,
Եա Ալլահըմ, պէնտէն պա'իտ օլմա։
22 Եա խէլասըմ օլան Ռապպ,
Իմտատըմա թէզ եէթիշ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 39

Մուսիգար պաշը Եէտութունա Տաւուտըն մէզմուրը տըր։

1 Լիսանըմ իլէ կիւնահ էթմէմէք իչիւն՝
Եօլլարըմա տիգգաթ էտէճէյիմ.
Վէ շէրիր հուզուրըմտա օլտուգճա՝
Աղզըմը պաղ իլէ գապաթ էյլէյէճէյիմ տէտիմ։
2 Սէօյլէմէյէրէք տիլսիզ գալտըմ,
Խայըր հագգընտա պիլէ սիւքիւթ էթտիմ.
Վէ տէրտիմ հարէքէթ էթտի։
3 Գալպիմ տէրունիմտէ հէրարէթլէնտի,
Էնտիշէմտէ աթէշ 'ալէվլէնտի.
Օ՛ զաման տիլիմ իլէ սէօյլէտիմ,
4 Եա ՌԱՊՊ, 'ագըպէթիմի
Վէ միգտարըի էյյամըմըն նէ գատար օլտուղունը պանա թա'րիֆ էյլէ,
Քի պէնտէ տէրէճէ ֆանի օլտուղումու պիլէյիմ։
5 Իշթէ էյյամըմը գարըշ գատար էյլէտին,
Վէ 'էօմրիւմ սէնին 'ինտինտէ լա շէյ հիւքմիւնտէ տիր.
Հագիգաթէն հէր ատէմ էն էյի հալինտէ պիլէ քիւլլիյէն ֆանի տիր։ (Սէլահ.)
6 Հագիգաթէն ինսան խայալ կիպի կէզէր.
Հագիգաթէն պիհուտէ եէրէ թէլաշ էտէր.
Վէ քիմին էլինէ կէչէճէյինի պիլմէյէրէք՝ էմվալ թէրաքիւմ էյլէր։
7 Վէ շիմտի, եա ՌԱՊՊ, արթըգ նէյէ ինթիզար էտէյիմ.
Իւմիտիմ սէնտէ տիր։
8 Պէնի ճիւմլէ 'իսեանլարըմտան գուրթար,
Ահմագ 'ինտինտէ պէնի րիւսվայ էթմէ.
9 Տիլսիզ օլուպ աղզըմը աչմատըմ,
Զիրա սէն եափտըն։
10 Կէօնտէրտիյին մուսիպէթի պէնտէն տէֆ' էյլէ.
Եէտինին տարպէսիլէ թէլէֆ օլտըմ։
11 Ատէմի կիւնահ իչիւն 'իթապ իլէ թէ'տիպ էթտիյինտէ,
Անըն սէվտիյի շէյլէրի կիւվէնին
Էլպիսէյի կիպի թէլէֆ էտէրսին.
Հագիգաթէն հէր ատէմ ֆանի տիր։ (Սէլահ.)
12 Եա ՌԱՊՊ, տուա'ամը իսթիմա' էյլէ, վէ ֆէրեատըմը տինլէ.
Կէօզ եաշլարըմա սիւքիւթ էթմէ.
Զիրա ճիւմլէ էճտատըմ կիպի
Նէզտինտէ ղարիպ վէ միւսաֆիր իմ։
13 Պանա միւհլէթ վէր, թա քի իրթիհալ էտիպ
Նապէտիտ օլմազտան էվվէլ միւֆէրրահ օլայըմ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 40

Մուսիգար պաշը իչիւն Տաւուտըն մէզմուրը տըր։

1 Իշթիյագ իլէ ՌԱՊՊԱ միւնթազիր օլտըմ.
Օ՛ տախի պանա գուլաղընը մէյլ էտիպ՝ ֆէրեատըմը իսթիմա' էյլէտի։
2 Պէնի հէլաք չուգուրընտան,
Պաթագ չամուրտան չըգարըպ՝
Այագլարըմը գայա իւզէրինտէ տուրղուրտու,
Ատըմլարըմը սապիթ գըլտը։
3 Վէ աղզըմա պիր եէնի իլահի,
Ալլահըմըզա համտ գօյտու.
Նիչէլէր կէօրիւպ՝ խավֆ էյլէյէճէք,
Վէ ՌԱՊՊԱ թէվէքքիւլ էտէճէքլէր տիր։
4 Նէ՛ միւպարէք տիր օ՛ ատէմ
Քի միւթէքէպպիրլէրէ վէ եալանա սափըր օլանլարա նազար էթմէյիպ,
Իւմիտինի ՌԱՊՊ իւզէրինէ գօր։
5 Եա Ալլահըմ ՌԱՊՊ, կէօսթէրտիյին 'աճա'իպաթ,
Վէ հագգըմըզտա օլան էֆքեարըն չօգ տըր։

Հուզուրընտա քիմսէ հիքեայէ էտէմէզ·
Անճագ նագլ էտիփ սէօյլէսէմ, Թա՛տատտան խարիճ տիր·
6 Զէպիհէ վէ Թագտիմէտէն խօշնուտ օլմատըն,
Գուլագլարըմը աչտըն·
Մուհրագա իլէ կիւնահ գուրպանը Թալէպ էթմէտին·
7 Օլ զէման՝ իշթէ կէլիյօրըմ,
Քիթապըն Թումարընտա հագգըմտա մուհարրէր օլտուղու իւզրէ·
8 Եա Ալլահըմ, իրատէթինի իճրա էթմէքտէն մէսէրրէթ պուլուրըմ·
Վէ սէնին շէրի՛աթըն գալպիմին իչինտէ տիր·
9 Պէօյիւք ճէմա՛աթտա ՛ատալէթ թէպշիր էյլէտիմ·
Իշթէ տուտագլարըմը մէն՝ էթմէտիմ·
Եա ՐԱՊՊ, սանա մա՛լում տուր·
10 Սէնին ՛ատալէթինի իւրէյիմ ի գալպիմտէ քէթմ էթմէտիմ·
Սըտգընը վէ խէլասընը սէօյլէտիմ·
՛Ինայէթինի վէ հագիգաթընը պէօյիւք ճէմա՛աթտան խըֆա էթմէտիմ·
11 Սէն տախի, եա ՐԱՊՊ, մէրհամէթինի պէնտէն տիրիղ էթմէ,
՛Ինայէթին վէ հագիգաթըն պէնի տա՛իմա հըֆզ էյլէսին·
12 Զիրա հիսապըզ պէլալար պէնի իհաթէ էթտի·
Կիւնահլարըմ պանա եէթիշտի,
Հաթթա կէօրմէյէ գատիր տէյիլ իմ,
Պաշըմըն սաչլարընտան քէսիր օլմալարըյլէ իւրէքսիզ գալտըմ·
13 Եա ՐԱՊՊ, պէնի խէլաս էթմէյէ ռազը օլ·
Եա ՐԱՊՊ, իմտատըմա թէզ եէթիշ·
14 Հէլաք էթմէք իչիւն ճանըմը արայանլարըն ճիւմլէսի խէճիլ վէ րիւսվայ,
Պէլամը խաթէյէնլէր կէրիյէ չէվրիլիփ րէզիլ օլսունլար·
15 Պանա՛ Հա՛հ, հա՛հ, տէյէնլէր
՛Այպլարը էճիլինտէն խարապ օլսունլար·
16 Սէնի Թալէպ էտէնլէրին ճիւմլէսի
Սէնտէն մէսրուր ու շատման օլսուն.
Սէնին խէլասընը սէվէնլէր
Տա՛իմա՝ ՐԱՊՊ մու՛ազզամ օլսուն՝ տէսինլէր·
17 Պէն իսէ միսքին վէ ֆագիր իմ,
Պանա ՐԱՊՊ հիմմէթ էտէր·
Հիմայէմ վէ խէլասքեարըմ սէն սին·
Եա Ալլահըմ, թէ՛խիր էյլէմէ·

ՄԷԶՄՈՒՐ 41

Մուսիգար պաշը իչիւն Տաւուտըն մէզմուրը տըր·

1 Ֆուգարայա պագան քիմսէ նէ՜ միւպարէք տիր·
Պէլա կիւնիւնտէ ՐԱՊՊ անը գուրթարաճագ տըր·
2 ՐԱՊՊ անը հըֆզ էտիփ՝ պէր հայաթ գըլաճագ տըր·
Զէմինտէ սա՛իտ օլաճագ տըր·
Վէ սէն անը տիւշմէնլէրինին մուրատընա թէսլիմ էթմէյէճէքսին·
3 Խասթալըգ տէօշէյինտէ ՐԱՊՊ անա գուվվէթ վէրէճէք տիր,
Հալ ի մարազընտա անըն պիւթիւն եաթաղընը սէրէճէքսին·
4 Պէն իսէ՝ Եա ՐԱՊՊ, պանա մէրհամէթ գըլ·
Ճանըմա շիֆա վէր,
Զիւնքի սանա գարշը կիւնահ իշլէտիմ՝ տէտիմ·
5 Տիւշմէնլէրիմ հագգըմտա քէմ սէօյլէյէրէք՝
Նէ՞ զէման մէվթ էտիփ իսմի մահվ օլաճագ տըր՝ տէրլէր·
6 Վէ պիրի պէնի կէօրմէյէ կէլտիյինտէ, պաթըլ սէօյլէր,
Վէ գալպի քէնտինէ ֆէնալըգ թօփլայըփ,
Տըշարը չըգտըղընտա անը սէօյլէր·
7 Պանա պուղզ էտէնլէրին ճիւմլէսի պիրլիքտէ հագգըմտա ֆըսըլտայըփ
Պէնիմ իչիւն քէմլիք տիւշիւնիւրլէր·
8 Քէօթիւ պիր շէյ անա խասպէթ էթմիշ տիր
Վէ եաթտըղը եէրտէն արթըգ գալգմայաճագ տըր՝ տէրլէր·

9 Ի'թիմատ էթտիյիմ վէ էքմէյիմի եէյէն
տօսթըմ
էօքչէսինի իւզէրիմէ գալտըրտը.
10 Ամմա, եա ՌԱՊՊ, սէն պանա մէր-
համէթ գըլըպ՝ պէնի այաղա գալ-
տըր,
Պէն տախի օնլարէ մուճազաթ էտէյիմ.
11 Տիւշմէնիմ իւզէրիմէ սէվինմէտիյինտէն
Սէնին պէնտէն րազը օլտըղընը պիլի-
րիմ.
12 Վէ սէն պէնի քէմալիմտէ գուվվէթլէն-
տիրիրսին,
Ու էլ էպէտ հուզուրընտա պէնի գա-
յիմ գըլաճագսըն.
13 Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ էզէլ էլ էզէլ
Վէ իլ էլ էպէտ մուպարէք օլսուն.
Ամին, սիւմմէ ամին.

ՄԷԶՄՈՒՐ 42

Մուսիգիտար պաշը իչին՝ Պէնի Գօրա-
հըն Մէսքիլի.

1 Կէյիք աքար սուլարա նասըլ իշթիյագ
էտէրսէ,
Ճանըմ սանա էօյլէ իշթիյագ էտէր, եա
Ալլահ.
2 Ճանըմ Ալլահա, հայյ օլան Ալլահա
թէշնէ տիր.
Նէ՞ վագըթ կէլիպ՝ Ալլահըն հուզուրըն-
տա կէօրիւնէճէյիմ.
3 Պանա հէր կիւն՝ Ալլահըն նէ՞րէտէ՝
տէտիքլէրինտէ,
Կէճէ կիւնտիւզ կէօզ եաշըմ պանա
էքմէք օլտու.
4 Պու շէյլէրի թէզէքքիւր էթտիքչէ,
Տէրունիմտէ ճանըմը իւզէրիմէ տէօ-
քէրիմ.
Չիւնքի ալայ իլէ կիտէրտիմ՝
Պայրամ էտէն ճըմհուր իլէ, թէրէն-
նիւմ վէ թէմճիտ սէսլէրիլէ
Պէյթ Ուլլահա վարըյորտըմ.
5 Նէ իչիւն ճանըմ, նի՞չին մահզուն սըն,
Վէ տէրունիմտէ մուզթարիպ օլուրսըն.
Իւմիտին Ալլահտա օլսուն,
Զիրա տիտարընըն խէլասը իչիւն օնա
եինէ համտ էտէճէյիմ.

6 Եա Ալլահըմ, ճանըմ տէրունիմտէ
մահզուն տուր.
Պու էճլտէն Իւրտուն արզընտան
Վէ Հէրմօն տաղլարը իլէ Միսար տա-
ղընտան
Սէնի թէզէքքիւր էտէճէյիմ.
7 Սէնին շէլլալէլէրինին սէտասըյլէ
լիւճճէյէ նիտա էտէր՝
Թէլաթըմ վէ ճալղալարընըն ճիւմլէ-
սի իւզէրիմտէն կէչտիլէր.
8 ՌԱՊՊ կիւնտիւզիւն քէնտի ինայէթի-
նի պույուրաճագ,
Վէ կէճէլէյին անըն թէսպիհի պէնիմ-
լէ տիր,
Վէ նիյազըմ հայաթըմըն Ալլահընա
[illegible] տըր.
9 Գայամ օլան Ալլահա՝ Պէնի նի՞չին ու-
նութտուն,
Նի՞չին տիւշմէնին զուլմը սէպէպինտէն
մահզուն կէզէյիմ՝ տէյէճէյիմ.
10 Քէմիքլէրիմի գըրըճը կիպի,
Տիւշմէնլէրիմ հէր կիւն պանա՝
Ալլահըն նէ՞րէտէ տիր՝ տէյէրէք թահքիր
էթտիլէր.
11 Եա ճանըմ, նի՞չին մահզուն սըն,
Վէ տէրունիմտէ նի՞չին մուզթարիպ
օլուրսըն.
Իւմիտին Ալլահտա օլսուն,
Զիրա անա եինէ համտ էտէճէյիմ.
Տիտարըմըն խէլասը վէ Ալլահըմ օ տըր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 43

1 Եա Ալլահ, տավամը կէօր,
Վէ մէրթ թագվի օլմայան իւմմէթէ գար-
շը տավամը հիմայէ էյլէ,
Պէնի հիլէքեար վէ ֆաճիր ատէմտէն
գուրթար.
2 Զիրա պանա համի օլան Ալլահ սէն սին,
Նիչին պէնի րէտտ էտէրսին.
Տիւշմէնին զուլմը սէպէպինտէն նիչին
մահզուն կէզէյիմ.
3 Նուր ու հագիգաթընը իրսալ էյլէ,
Պունլար պանա տէլալէթ էտիպ
Պէնի մուգատտէս տաղընա
Վէ մէսքէնլէրինէ իսալ էթսինլէր.
4 Վէ Ալլահըն մէզպահընա

Սիւրուր վէ մեսէրրէթիմին մէնպաը
օլան Ալլահըն հուզուրունա վա-
րայըմ,
Սանա, եա Իլահըմ Ալլահ, թանպուր
իլէ համտ էտէճէյիմ:
5 Էյ ճանըմ, նիչին մահզուն սըն,
Վէ տէրունիմտէ նիչին մուզթարիպ
օլուրսըն.
Իւմիտին Ալլահտա օլսուն,
Զիրա անա եինէ համտ էտէճէյիմ.
Եիւզիւմիւն խէլասը վէ Ալլահըմ օ տըր:

ՄԵԶՄՈՒՐ 44

Մուսիքար պաշը իչին պէնի Գորահըն
շի'րի տիր:

1 Եա Ալլահ, էճտատըմըզ՝ էյյամ ը գա-
տիմէտէ
Եա'նի քէնտի կիւնլէրինտէ իշլէտիկին
իշի պիզէ հիքեայէ էթտիլէր,
Պիզ տախի քէնտի գուլագլարըմըզ իլէ
իշիթտիք:
2 Սէն էլինլէ թա'իֆէլէրի եէրլէրինտէն
չըգարըպ՝ անլէրի տիքտին.
Իւմմէթլէրի թազյիգ էտիպ՝ անլէրի
միւնթէշիր գըլտըն.
3 Զիրա անլար քէնտի գըլըճլարըյլէ
մալիք օլմատըլար,
Վէ քէնտի պազուլարը անլէրի խէլաս
էթմէտի,
Անճագ սէնին սաղ էլին վէ պազուն վէ
տիտարընըն նուրու.
Զիրա անլէրտէն րազը իտին:
4 Եա Ալլահ, փատիշահըմ հէման սէն
սին,
Եա'գուպըն խէլասընը էմր էյլէ:
5 Տիւշմէնլէրիմիզի սէնին 'աւնինլէ իլէրի
վուրաճագըզ,
Պիզէ մուգավէմէթ էտէնլէրի սէնին
իսմինլէ փայիմալ էտէճէյիզ:
6 Զիրա եայըմա ի'թիմատ էթմէմ,
Վէ գըլըճըմ պէնի խէլաս էթմէզ:
7 Ֆագաթ տիւշմէնլէրիմիզտէն սէն պիզի
խէլաս էթտին.
Վէ պիզէ պուղզ էտէնլէրի խաճիլ էյ-
լէտին:
8 Հէր կիւն Ալլահըմըզ իլէ իֆթիխար էտէրիզ,
Սէնին իսմինէ իլ էլ էպէտ համտ է-
տէճէյիզ: (Սէլահ.)
9 Ամմա սէն պիզի րէտ էթտին վէ խաճիլ էյ-
լէտին.
Վէ 'ասքէրլէրիմիզ իլէ չըգմազսըն:
10 Տիւշմէն եիւզիւնտէն պիզի կէրիյէ չէ-
վիրտին,
Վէ պիզէ պուղզ էտէնլէր քէնտիլէրի
իչիւն եաղմա էթտիլէր:
11 Պիզի գոյունլար կիպի թա'ամ իչիւն
վէրտին,
Վէ պիզի թա'իֆէլէր արասընա տա-
ղըթտըն:
12 Սէն քէնտի գավմընը պատ ի հավա
սաթտըն,
Վէ գըյմէթլէրի իլէ քեար էթմէտին:
13 Պիզի գոնշուլարըմըզա րիւսվա,
Վէ էթրաֆըմըզտա օլանլարա պա'իս ի
իսթիհզա վէ մասխարա էյլէտին:
14 Պիզի թա'իֆէլէրէ մէսէլ,
Վէ միլլէթլէրին պաշ սալլամասը ի-
չին արալարընտա սէպէպ պը-
րագտըն:
15 Պէնի թահքիր վէ շէթմ էտէնին սէ-
տասընտան,
Վէ տիւշմէն իլէ ինթիգամ իսթէյէնին
հուզուրընտան
16 Հէր կիւն րիւսվայլըղըմ էօնիւմտէ տիր,
Վէ եիւզիւմիւն խիճալէթի պէնի էօրթէր:
17 Պունլարըն ճիւմլէսի պիզէ կէլտի՛ օ-
[illegible]
Վէլաքին սէնի ունութմատըգ,
Վէ 'ահտինէ խիյանէթ էթմէտիք:
18 Գալպիմիզ կէրի տէօնմէտի,
Վէ ատըմլարըմըզ սէնին եօլունտան
սափմատը:
19 Կի չագալլար մահալլինտէ պիզի էզտին,
Վէ պիզի էօլիւմ կէօլկէսի իլէ օրթտիւն:
20 Էյէր Ալլահըմըզըն իսմինի ունութմուշ,
Եախօտ ղարիպ իլահա էլլէրիմիզի
ուզաթմըշ օլսագ,
21 Ալլահ պունու թէֆթիշ էթմէզ մի,
Զիրա գալպին խաֆիյյաթընը պիլէն
Օ տըր:
22 Զիրա սէնին իչիւն հէր կիւն գաթլ օ-
լունուրըզ,

Պօղազլանաճագ գօյունլար հիսապընտա իտիգ.
23 Ուեան, եա ՌԱՊՊ, նիչին ուեուրսըն,
Միթէնէպպիհ օլ, իլ էլ էպէտ պիզի րէտտ էթմէ.
24 Նիչին տիտարընը քէթմ էտէրսին՝
Միհնէթ վէ մէզլումիյէթիմիզի ունութուրսըն.
25 Զիրա ճանըմըզ թօփրաղա տէկին կէօմիւլտիւ.
Գարնըմըզ եէրէ եափըշտը.
26 Իմտատըմըզա գըյամ՝
Վէ ինայէթին իչին պիզի խալաս էյլէ.

ՄԷԶՄՈՒՐ 45

Շօշանիմ իւզրէ մուսիգար պաշը իչին պէնի Գօրահըն շի՛ր վէ մուհապպէթ իլահիսի տիր.

1 Գէօնլիւմտէ պիր խօշ քէլամ գայնըյօր,
Ինշա էյլէտիկլէրիմի Մէլիք իչին սէօյլէրիմ.
Տիլիմ մահիր քեաթիպին գալէմի տիր.
2 Սէն ճէմալ ճիհէթինճէ պէնի ատէմէ ֆա՛իգ սին,
Տուտագլարըն իւզէրինէ լութֆ տէօքիւլտիւ.
Պու ճէհլէն Ալլահ սէնի իլ էլ էպէտ միւպարէք գըլտը.
3 Եա ճէպպար, 'իզզէթին
Վէ ճէլալին իլէ գըլըճընը գուշան.
4 Վէ ճէլալինտէ հագիգաթ վէ հիլմ վէ 'ատալէթ իչին զաֆէր իլէ րաքիպ օլ.
Սաղ էլինին սանա հէյպէթլի շէյլէր իօ՛րէթէճէք տիր.
5 Օգլարըն սիվրի տիր.
Մէլիքին տիւշմէնլէրինին իւրէկլէրինէ տօգունուրլար,
Ագվամ էլինին ալթընա տիւշէճէք տիր.
6 Եա Ալլահ, սէնին թախթըն էպէտ իւլ ապատ տըր.
Սէնին մէլէքութիւնիւն 'ասասը իսթիգամէթ 'ասասը տըր.
7 Ատալէթի սէվիպ ֆըսգտան իքրահ էթտին.
Պու սէպէպտէն, եա Ալլահ, սէնին Ալլահըն
Սէնի շէրիքլէրինտէն զիյատէ շատլըգ եաղըյլէ մէսհ էյլէտի.
8 Ճէմի' ի էսվապըն միւրր ի սաֆի ի 'ուտ վէ թարչըն տըր,
Ֆիլ տիշի սէրայլարտան չըգան չալղըլար սէնի մէսրուր էթտիլէր.
9 Մէլիքլէրին գըզլարը սէնին նիսվանը միւ'թէպէրէնին արասընտա տըր.
Մէլիքէ՝ Օֆիր տիյարը ալթունըյլէ միւզէյյէնէ օլարագ՝ սաղընտա տուրուր.
10 Էյ գըզ, իսթիմա' վէ նազար էյլէ, գուլաղընը մէյլ էթ տիր,
Գավմընը իլէ փէտէրինին խանէսինի տախի ֆէրամուշ էյլէ.
11 Վէ մէլիք սէնին ճէմալինէ միւշթագ օլուր,
Զիրա օ սէնին Էֆէնտին տիր.
Սէն տախի անա 'արզ ը 'ուպուտիյէթ էյլէ.
12 Վէ Սուր գըզը, գավմըն զէնկինլէրի
Հէտիյէ իլէ սէնին րըզանը թալէպ էտէճէքլէր տիր.
13 Մէլիքին գըզը էնտէրունտա փիւր շէրէֆ տիր.
Էլպիսէսի ալթուն թէլ իլէ տօգունմուշ տըր.
14 Նագըշլը էսվապ իլէ Մէլիքին հուզուրընա կէթիրիլէճէք տիր.
Մա'իյէթինտէ պուլունան պաքիրէ րէֆիգէլէրի սանա կէթիրիլէճէք տիր.
15 Անլէր սիւրուր վէ շատլըգ իլէ կէթիրիլիր,
Մէլիքին սէրայընա տախիլ էտէճէկլէր տիր.
16 Էճտատընըն եէրինէ օղուլլարըն օլաճագ՝
Անլէրի պիւթիւն զէմինտէ րու'էսա նասպ էտէճէքսին.
17 Իսմինի տէվիրտէն տէվրէ զիքր էթտիրէճէյիմ.
Պունուն իչին ագվամ սանա էպէտ իւլ ապատ համտ էտէճէքլէր տիր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 46

Մուսիգար պաշը իչին Ալամօթ իւզրէ պէնի Գօրահըն իլահիսի տիր:

1 Ալլահ պիզէ փէնահ վէ գուվվէթ տիր.
Մուզայագալարտա հազըր պիր եարտըմ տըր:
2 Պու սէպէպտէն՝ զէմին սարսըլսա,
վէ տաղլար տէնիզ օրթասընա աթըլսա,
3 Սուլարը կիւրլէյիպ թէլաթում էթսէ,
Գաբարմասըյլէ տաղլար թիթրէսէլէր պիլէ
խավֆ էթմէյէճէյիզ: (Սէլահ)
4 Պիր նէհր վար քի սուլարը Ալլահըն շէհրինի,
Միւթա'ալըն մուգատտէս մէսքէնլէրինի մէսրուր գըլար:
5 Ալլահ անըն օրթասընտատըր, օ սարսըլմայաճագ տըր.
Սապահ օլունճա՝ Ալլահ անա իմտատ էտէճէք տիր:
6 Թա'իֆէլէր հէյէճանա կէլտի՝ մէմլէքէթլէր սարսըլտը.
Ալլահ սէսին վէրիրքէն զէմին էրիր:
7 ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պիզիմ իլէ տիր.
Եա'գուպըն Ալլահը մէլճա'ըմըզ տըր: (Սէլահ)
8 Կէլինիզ, ՐԱՊՊըն էֆ'ալինի,
Զէմինտէ էթտիյի թախրիպաթը կէօրիւնիւզ:
9 Միւնթէհայը զէմինէ գատար մուհարէպէլէրի թէսքին էտիյոր՝
Եայը գըրար վէ մըզրաղը փարչալար,
Արապալարը աթէշլէ եագար:
10 Չէքինինիզ վէ Ալլահ օլտուղումու պիլինիզ.
Թա'իֆէլէրտէ միւթա'ալ զէմինտէ միւթա'ալ օլաճաղըմ:
11 ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պիզիմ իլէ տիր.
Եա'գուպըն Ալլահը մէլճա'ըմըզ տըր: (Սէլահ)

ՄԷԶՄՈՒՐ 47

Մուսիգար պաշը իչիւն պէնի Գօրահըն մէզմուրը տըր:

1 Էյ պիւթիւն գավմլար, էլ չըրփըն,
Շատլըգ սէտասըյլէ Ալլահա պաղըրըշ էյլէյինիզ:
2 Զիրա ՐԱՊՊ միւթա'ալ վէ հէյպէթլի տիր.
Պիւթիւն զէմին իւզէրինտէ Մէլիք-ի 'ազիմ տիր:
3 Ագվամը պիզէ միւթի' գըլար,
Վէ միլլէթլէրի այագլարըմըզըն ալթընա գօր:
4 Պիզիմ իչիւն միրասըմըզը,
Սէվտիյի Եա'գուպըն ֆախրընը իխթիյար էթտի: (Սէլահ)
5 Ալլահ ալգըշ իլէ,
ՐԱՊՊ սուր սէտասըյլէ 'ուրուճ էյլէտի:
6 Ալլահա թէզմիր էտինիզ, թէզմիր էտինիզ,
փատիշահըմըզա թէզմիր էտինիզ, թէզմիր էտինիզ:
7 Զիրա պիւթիւն զէմինին փատիշահը Ալլահ տըր.
Թէզմիր-ի շի'ր էտինիզ:
8 Ալլահ միլլէթլէր իւզէրինէ սալթանաթ էտէր.
Ալլահ թախթ-ը մուգատտէսինէ ճիւլուս էյլէտի:
9 Շիւրէֆա-ի ագվամ Իպրահիմին Ալլահընըն գավմի իլէ ճէմ' օլտուլար:
Զիրա զէմինին սիփէրլէրի Ալլահըն տըր.
Օ զիյատէսիյլէ միւթա'ալ տըր:

ՄԷԶՄՈՒՐ 48

Պէնի Գօրահըն իլահի վէ մէզմուրը տըր:

1 ՐԱՊՊ 'ազիմ տիր վէ Ալլահըմըզըն շէհրինտէ
վէ մուգատտէս տաղընտա զիյատէսիյլէ համիտ տիր:
2 Շիմալ ճանիպինտէ Մէլիք-ի 'ազիմին շէհրի օլան Սիոն տաղը՝
Իրթիֆա' ճիհէթիյլէ ճէմիլ,
վէ պիւթիւն զէմինին սիւրուրը տըր:
3 Ալլահ անըն սարայլարընտա մէլճա' թանըլտը:
4 Զիրա իշթէ միւլուք իճթիմա' էտիպ՝
Պիրապէր կէչտիլէր:
Կէօրտիւքլէրի կիպի միւթէհայյիր վէ միւզթարիպ օլտուլար,

'Աճէլէթէն ֆիրար էթտիլէր։
6 Օրատա անլէրի թիթրէմէ,
Վազ'ը համլ աղրըսը կիպի աղրը
թութտու։
7 Շարգ րուզկեարըյլէ
Թարշիշ կէմիլէրինի գըրարսըն։
8 Մէսմու'ըմըզ օլտուղու կիպի Րապպ իւլ
ծիւնուտըն չէհրինտէ,
Ալլահըմըզըն չէհրինտէ մէչհուտըմըզ
տախի օլտու.
Ալլահ անը իլ էլ էպէտ սապիթ գըլա-
ճագ տըր։ (Սէլահ)
9 Էյ Ալլահ, հէյքէլինին իչինտէ
'Ինայէթինի թէ'էմմիւլ էթտիք։
10 Իսմին նիճէ իսէ, էյ Ալլահ,
Միւնթէհա ի յէրինէ գատար մէտհին
տախի էօյլէ տիր։
Սաղ էլին 'ատալէթ իլէ մէմլու տըր։
11 Ահքեամըն իչիւն Սիօն տաղը մէսրուր,
Եէհուտա գըզլարը շատըման օլսուն։
12 Սիօնը տօլաշըփ էթրաֆընը տէվր է-
տինիզ,
Պուրճլարընը թա'տատ էյլէյինիզ։
13 Հիսարլարընա տիգգաթ էտինիզ,
Սէրայլարընը միւշահէտէ էտինիզ,
Թա քի կէլէճէք նէսլէ հիքեայէ էտէ-
սինիզ։
14 Զիրա պու Ալլահ էպէտիւլ-էպէտ պիզիմ Ալ-
լահըմըզ տըր.
Մէմաթա գատար պիզի Օ իհտա էտէ-
ճէք տիր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 49

Մուսիգար պաշը իչիւն պէնի Գօրա-
հըն մէզմուրը տըր։

1 Էյ ճիւմլէ ագվամ, պունու տինլէ-
յինիզ,
Էյ տիւնեանըն ճէմի'ի սաքինլէրի,
2 Կէրէք էտնա կէրէք ա'լա,
Զէնկինիյլէ ֆագիր,
Պիլ-իթթիֆագ գուլագ վէրինիզ։
3 Աղզըմ հիքմէթ սէօյլէյէճէք,
Վէ էֆքեարը գալպիմ իրֆան տըր.
4 Գուլաղըմը թէմսիլէ մէյլ էթտիրէճէյիմ
Լուղազըմը քիթարա իլէ աչաճաղըմ։
5 Քէօթիւ կիւնլէրտէ
Պանա սու'ի գաստ էտէնլէրին շէռ
Պէնի իհաթէ էթտիյինտէ նիչիւն գօր-
գայըմ,
6 Քէնտի տէվլէթլէրինէ իթիմատ,
Վէ էմվալըն քէսրէթլէրիյլէ իֆթիխար
էտէնլէրտէն հիչ պիրի
7 Ֆիտյէ իլէ գարտաշընը խըլաս,
Վէ անըն քէֆարէթինի Ալլահա թագ-
տիմ էտէմէզ.
8 (Զիրա ճանլարընըն ֆիտյէսի գըյ-
մէթլի օլտուղունտան,
Իլ էլ էպէտ պըրագըլմալը տըր)
9 Թա քի միւէպպէտէն եաշայըփ ֆէսատ
կէօրմէյէ.
10 Զիրա կէօրիւր քի 'աքըլ ատէմլէր էօ-
լիւր,
Սէֆիհ վէ ահմագ օլանլար տախի
պիլ-իթթիֆագ հէլաք օլուր,
Վէ մալլարընը պաշգալարա թէրք է-
տէրլէր.
11 Իչթիգատլարը պու տըր քի խանէլէրի
իլ էլ էպէտ,
Մէսքէնլէրի տէվր պէ տէվր տու-
րաճագ տըր.
Արազիլէրինի քէնտի իսիմլէրիյլէ եատ
էտէրլէր։
12 Ամմա ինսան 'իզզէթտէ գալմազ,
Թէլէֆ օլուր հայվանլարա միւշապիհ
տիր.
13 Անլէրին պու եօլու ճէհալէթլէրի տիր,
Խալէֆլէրի իսէ անլէրին սէօզլէրինի
թահսին էտէրլէր. (Սէլահ)
14 Անլէր գօյուն կիպի հավիյէյէ սիւ-
րիւլիւր,
Մէվթ անլէրին չօպանը օլաճագ տըր.
Վէ սապահլէյին միւսթագիմլէր անլէ-
րէ հիւքիւմաթ օլաճագ տըր.
Մէսքէնլէրինտէն մահրում օլաճագլար,
Սուրէթլէրինի հավիյէ իֆնա էտէճէք
տիր.
15 Վէ լաքին Ալլահ պէնիմ ճանըմը հավի-
յէնին էլինտէն խէլաս էտէ-
ճէք,
Վէ պէնի ալաճագ տըր։ (Սէլահ)
16 Պիր ատէմ զէնկին օլտուղու,
Խանէսինին 'իզզէթի զիյատէ պուլտուղու
վագիթ սէն խավֆ էթմէ։

17 Զիրա հին ի վէֆաթընտա պէրապէրճէ
հիչ պիր շէյ ալմայաճագ,
Իզզէթի օնըն 'արգասընտան էնմէյէճէք
տիր.
18 Էյէրչի հայաթընտա ճանընը թէպրիք
էտէրտի,
(Վէ սէն քէնտի նէֆսինէ էյիլիք էթ-
տիյինտէ՝ սէնի մէտհ էտէրլէր,)
19 Էճտատընըն *եանընա կիտէճէք,
Իլ էլ էպէտ այտընլըգ կէօրմէյէճէքլէր
տիր.
20 Ինսան իզզէթտէ օլուպ՝ խապէր էթ-
մէզ իսէ,
Ֆէնա պուլուր հայվանլարա մուշապիհ
տիր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 50

Ասաֆըն մէզմուրը տըր:

1 Ալլահ իւլ գատիր օլան ՐԱՊՊ գէլամ
էտիպ,
Շարգտան ղարպա գատար զէմինէ նի-
տա էտէր.
2 Ճէմալըն քէմալի օլան Սիոնտան
Ալլահ թէճէլլի էթտի.
3 Ալլահըմըզ կէլէճէք վէ սուքութ էթ-
մէյէճէք տիր.
Հուզուրընտա թէլէֆ էտիճի աթէշ,
Վէ էթրաֆընտա շէտիտ ֆըրթընա
օլաճագ տըր.
4 Գավմինի հիւքմ իչիւն եուգարըտան
Սէմավաթա վէ զէմինէ նիտա էտէճէք
տիր.
5 Մուգատտէսլէրիմի,
Զէպիհէ իլէ պէնիմ իլէ 'ահտ ը
'ահտ էտէնլէրի պանա ճէմ' էտ-
ինիզ.
6 Վէ սէմավաթ օնըն 'ատլինի իլան
էտէճէք տիր.
Զիրա Ալլահ քէնտի հաքիմ տիր.
7 Էյ գավմիմ, իսթիմա' էյլէ, պէն սէօյ-
լէյէճէյիմ.
Էյ Իսրայէլ, տինլէ, սէնին 'ալէյհինտէ
շէհատէթ էտէճէյիմ.
Սէնին Ալլահըն՝ Ալլահ պէն իմ.
8 Զէպիհէլէրինտէն վէ տա՛իմա հուզու-
րումտա օլան մուհրագալարըն-
տան տօլայը
Սանա 'իթապ էթմէյէճէյիմ.
9 Խանէնտէն տանա
Վէ աղըլլարընտան էրքէճլէր ալմամ.
10 Զիրա օրմանըն քաֆֆէ ի ճիւանը,
Պին տաղտա օլան հայվանաթ պէնիմ
տիր.
11 Տաղլարըն հէփ գուշլարընը պիլիրիմ,
Վէ սահրանըն վուհուշը նէզտիմտէ տիր.
12 Էյէր աճըգսըմ իսէ՝ սանա սէօյլէմէմ.
Զիրա զէմին իլէ անտէ օլան քաֆֆէ ի
մէվճուտաթ պէնիմ տիր.
13 Պուղա էթի եէ՞ր մի իմ,
Վէ էրքէճ գանընը իչէ՞ր մի իմ.
14 Ալլահա համտ գուրպանընը թագտիմ,
Վէ Միւթա'ալա նէզիրլէրինի իֆա էյլէ.
15 Վէ մուզայագա կիւնինտէ պանա ֆէր-
եատ էյլէ,
Սէնի խալաս էտէճէյիմ,
Սէն տախի պէնի թէմճիտ էտէճէքսին.
16 Ամմա շէրիրէ Ալլահ տէր քի՝
Ահքեամըմը հիքեայէ էթմէքլի՞ք
Վէ 'ահտըմը աղզընա ալմագլըղ նէ՞ վա-
զիֆէն տիր.
17 Զիւնքի սէն թէրպիյէտէն իքրահ էտիպ՝
Սէօզլէրիմի արգանա աթտըն.
18 Խըրսըզ կէօրտիւյիւնտէ, օնըն իլէ իթ-
թիֆագ էթտին,
Վէ նասիպին զինաքեարլար իլէ տիր.
19 Աղզընը քէօթիւլիյէ թէսլիմ էթտին,
Տիլին հիլէ թէրթիպ էտէր.
20 Օթուրուպ գարտաշընա գարշը սէօյ-
լէրսին.
Վալիտէնին օղլընա ղըյպէթ էտէրսին.
21 Պունլարը էթտին, վէ պէն սուքութ
էթտիյիմտէն
Պէնի պի'այնիհի քէնտին կիպի զանն-
էթտին.
Սէնի թէքտիր էտիպ՝
[illegible] կէօզլէրինին էօնիւնէ
թէրթիպ էտէճէյիմ.
22 Էյ Ալլահը ունուտանլար, հալա պունու
անլայընըզ,
Օլմայա քի սիզի փարէլէյիմ, վէ գուր-
թարըճը պուլունմայա.

---

*Իպր. Նէսլինէ

23 Համտ գուրպանը թագտիմ էտէն պէնի թէմճիտ էտէր.
Վէ եօլընա տիգգաթ էտէնէ Ալլահըն խէլասընը իրա'է էտէճէյիմ.

ՄԷԶՄՈՒՐ 51

Մուսիգար պաշը իչին Տաւուտըն մէզմուրը տըր, քի Պաթշէպայա թէգարրուպինտէն սօնրա, Նաթան փէյղամպէրին քէնտի եանընա կէլտիյի զէման սէօյլէտի.

1 Եա Ալլահ, 'ինայէթինէ կէօրէ պանա մէրհամէթ էյլէ,
Քէսրէթ ի րահմէթինէ կէօրէ 'իսեանըմը մահվ էյլէ.
2 Պէնի ճիւրմիւմտէն քիւլլիյէն եըգայըպ,
Կիւնահըմտան պէնի թաթհիր էյլէ.
3 Զիրա պէն 'իսեանլարըմը պիլիրիմ,
Վէ կիւնահըմ տա'իմա կէօզիւմիւն էօնիւնտէ տիր.
4 Սանա, եալընըզ սանա գարշը կիւնահ էյլէտիմ,
Վէ սէնին հուզուրընտա քէօթիւլիւք իշլէտիմ.
Թա քի քէլամընտա 'ատիլ վէ հիւքմ էյլէտիյինտէ փաք օլասըն.
5 Իշթէ շէրր իլէ տօղտըմ,
Վէ վալիտէմ պանա կիւնահ իչինտէ համիլէ օլտու.
6 Իշթէ պաթընտէն օլան հագիգաթտան խօշնուտ սըն.
Վէ պանա տէրունտէ հիքմէթ թա'լիմ էտէրսին.
7 Պէնի զուֆա իլէ փաքլէ, վէ թահիր օլուրըմ.
Պէնի եըգա, վէ գարտան պէյազ օլաճաղըմ.
8 Պանա սիւրուր վէ շատլըգ իշիթտիր,
Քի էզտիյին քէմիքլէր սէվինսինլէր.
9 Եիւզիւնիւ կիւնահլարըմտան սէթր էթիպ,
Ճէմի' ի թէճավիւզաթըմը մահվ էյլէ.
10 Եա Ալլահ, պէնտէ գալպ ի փաք խալգ էթիպ,
Տէրունիմտէ րիւհ ի միւսթագիմի թէճտիտ էյլէ.
11 Պէնի հուզուրընտան թարտ էյլէմէ,
Վէ Րուհ իւլ Գուտսընը պէնտէն ալմա
12 Խէլասընըն սիւրուրընը պանա
էտիպ
Պէնի իթա'աթլը րուհ իլէ սաղլամ
13 Սէնին թարիգլէրինի 'ասիլէրէ թա'լիմ էտէրիմ,
Վէ կիւնահքեարլար սանա րիւճու' էտէճէք տիր.
14 Եա Ալլահ, եա խէլասըմըն Ալլահը,
Պէնի գան ճիւրմիւնտէն խէլաս էյլէ.
Վէ լիսանըմ 'ատալէթինի թէրէննիւմ էտէճէք տիր.
15 Եա ՐԱՊՊ, տուտագլարըմը աչ,
Վէ աղզըմ սէնին համտընը իլան էտէճէք տիր.
16 Զիրա զէպիհէտէն խօշնուտ տէյիլ սին,
Եօգսա թագտիմ էտէր իտիմ.
Մուհրագատան րազը տէյիլ սին.
17 Ալլահըն զէպիհէլէրի րուհ ի միւնքէսիրէ տիր.
Եա Ալլահ, գըրըլմըշ վէ էզիլմիշ գալպի թահգիր էթմէզսին.
18 Հիւսն ի րըզանտէ Սիօնա խայր էյլէ,
Երուշալիմին սուրլարընը պինա էյլէ.
19 Օլ զէման սատըգ զէպիհէլէրինտէն,
Մուհրագա վէ տա'իմատէն րազը օլաճագ սըն.
Օլ զէման մէզպահընա տանալար թագտիմ էտէճէքլէր տիր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 52

Էտօմի Տօէկ կէլիպ, Տաւուտ Ախիմէլէքին խանէսինէ կիրտի տէյիւ Սաուլա խապէր վէրտիյի զէման, Մուսիգար պաշը իչին Տաւուտըն շի'րի տիր.

1 Էյ զալիմ, նիչին քէօթիւլիւքլէ իֆթիխար էտէրսին.
Ալլահըն 'ինայէթի տա'իմի տիր.
2 Լիսանըն ֆէսատ իխթիրա' էտէր.
Քէսքին ուսթուրա կիպի հիլէ իշլէր.
3 Քէօթիւլիւյիւ էյիլիքտէն,
Վէ եալանը հագգ սէօյլէմէքտէն զիյատէ սէվէրսին. (Սէլա.)

4 Ճիւմլէ միւհլիք սէօզլէրի
Վէ հիլէքեար լիսանը սէվէրսին.
5 Ալլահ տախի սէնի իլէ էպէտա խարապ էտէճէք,
Սէնի թութուպ չատըրընտան թարտ էյլէյէճէք տիր,
Վէ հայաթ օլանլարըն տիյարընտան սէնի քէօքիւնտէն գօփարաճագ տըր. (Սէլա.)
6 Վէ սատըգլար կէօրիւպ խավֆ էտէճէքլէր,
7 Վէ՝ իշթէ Ալլահը քէնտինէ համի թանըմայըպ՝
Քէսրէթ ի էմլակինէ իթիմատլէ՝
Քէնտի ֆէսատընտա քէսպ ի գուվվէթ էտէն ատէմ իշթէ,
Անը իսթիհզա էտէճէքլէր տիր.
8 Վէ լաքին պէն պէյթ Ուլլահտա եէշիլ զէյթուն աղաճը կիպի իմ.
Էպէտ իւլ ապատ Ալլահըն 'ինայէթինէ թէվէքքիւլ էտէրիմ.
9 Պունու էյլէտիյին իչիւն
Իլէ էպէտա սանա համտ էտէրիմ,
Վէ միւթթագիլէրինին 'ինտինտէ խօշ օլտըղընտան,
Սէնին իսմինէ միւնթազիր օլուրըմ.

ՄԷԶՄՈՒՐ 53

Մահալաթ իւզրէ մուսիգար պաշը իչիւն Տաւուտըն շի'րի տիր.

1 Սէֆիհ քէնտի գալպինտէ՝ Ալլահ եօգ տըր՝ տէտի.
Ֆէսատա վարըպ զ'ուլմը քէրիհէ իշլէտիլէր.
Խայր իշլէյէն եօգ տըր.
2 Ֆէհիմ վէ Ալլահը թալէպ էտէն օլուպ օլմատըղընը կէօրմէք իչիւն
Ալլահ սէմավաթտան պէնի ատէմ նազար էյլէտի.
3 Ճիւմլէսի զէլալէթէ տիւշիւպ ճէմի'էն ֆասիտ օլտուլար,
Խայր իշլէյէն եօգ տըր. պիր պիլէ եօգ տըր.
4 Ֆէսատ իշլէյէնլէր պիլմէզլէ՞ր մի,
Գավմըմը էքմէք եէր կիպի եէյէնլէր,
Ալլահա տու'ա էթմէզլէր.
5 Գօրգու պուլունմատըղը եէրտէ զիյատէսիյլէ գօրգտուլար.
Զիրա Ալլահ սէնի մուհասէրէ էտէնլէրին քէմիքլէրինի տաղըթտը.
Ալլահ անլէրի րէտտ էթտիյինտէն,
Սէն անլէրի խաճիլ էյլէտին.
6 Քեաշքի Սիօնտան Իսրայէլէ խէլաս կէլէ իտի.
Ալլահ քէնտի գավմընը էսարէթտէն կէրի կէթիրինճէ,
Եա'գուպ մէսրուր օլուպ՝ Իսրայէլ շատման օլաճագ տըր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 54

Զիֆիլէր կէլիպ Սաուլա՝ Իշթէ Տաւուտ խանըմըզտա կիզլէնմիշ տիր՝ տէտիքլէրի զէման, Նէկինօթ իւզրէ մուսիգար պաշը իչիւն Տաւուտըն շի'րի տիր.

1 Եա Ալլահ, պէնի իսմինլէ խէլաս էտիպ՝
Գուտրէթինլէ պանա հիւքմ էյլէ.
2 Եա Ալլահ, նիյազըմը տինլէ,
Աղզըմըն սէօզլէրինէ գուլագ վէր.
3 Զիրա էճնէպիլէր 'ալէյհիմէ գըյամ էտէրէք,
Զալիմլէր ճանըմը արատըլար.
Ալլահը խաթըրլարընա կէթիրմէտիլէր. (Սէլա.)
4 Իշթէ Ալլահ պանա մու'ին տիր,
ՐԱՊՊ ճանըմը վիգայէ էտէնլէր իլէ տիր.
5 Շէրրի տիւշմէնլէրիմ իւզէրինէ տէօնտէրէճէք տիր.
Հագիգաթըն միւճիպինճէ անլէրի իֆնա էյլէ.
6 Սանա կէօնիւլ իլէ զէպհ էտէճէյիմ,
Եա ՐԱՊՊ, իսմինէ, քէրիմ օլտըղը իչիւն, համտ էտէճէյիմ.
7 Զիրա պէնի ճիւմլէ մուզայագատան գուրթարտը.
Վէ կէօզիւմ տիւշմէնլէրիմին հէլաքինի կէօրտիւ.

ՄԷԶՄՈՒՐ 55

Նէկինօթ իւզրէ մուսիգար պաշը իչիւն. Տաւուտըն շի՛րի տիր.

1 Եա Ալլահ, նիյազըմա գուլագ վէր
Վէ իսթիրհամըմտան իխթիֆա էթմէ.
2 Բէնի տինլէյիփ՝ մուսթէճապ գըլ.
Տիւշմէնին սէտասընտան, շէրիրին զուլմը սէպէպինտէն,
Շիքեայէթիմտէ փէրիշան վէ մուզթարիպ գալըըմ.
3 Զիրա իւզէրիմէ քէօթիւլիւք ինտիրիյօրլար,
Վէ ղազապ իլէ պանա թէ'աատի էտէրլէր.
4 Գալպիմ իչրունըմտէ աղրը չէքիյօր՝
Իւզէրիմէ էօլիւմ տէհշէթլէրի տիւշտիւ.
5 Իւզէրիմէ գօրգու վէ թիթրէմէ կէլիյօր,
Բէնի տէհշէթ գափլատը.
6 Քեաշքի կէօյէրճինին կիպի գանատլարըմ օլա իտի,
Ուչուպ րահաթ պուլուր իտիմ.
7 Իշթէ Ֆիրար էտէրէք ուզագ կիտէրտիմ
Վէ պէրրիյէտէ գօնար իտիմ. (Սէլահ)
8 Շէտիտ րուզկեարտան վէ Ֆուրթունատան
Քէնտիմի գուրթարմագա 'աճէլէ էտէր իտիմ.
9 Եա ՌԱՊՊ, անլէրի հէլաք էյլէ՝
Տիլլէրինի մուխթէլիֆ գըլ.
Զիրա շէհիրտէ զուլմ վէ մուխասամէ կէօրիւյօրըմ.
10 Կէճէ կիւնտիւզ անըն սուրլարը իւզէրինտէ տօլաշըյօրլար.
Վէ իչինտէ Ֆէսատ վէ մէշագգաթ վար տըր.
11 Անըն իչինտէ Ֆէսատ վար,
Վէ զուլմ իլէ հիլէ անըն մէյտանլարընտան զա՛իլ օլմազ.
12 Զիրա պէնի թա'ն էտէն՝ տիւշմէն տէյիլ իտի,
Եօգսա թէհամմիւլ էտէր իտիմ.
Իւզէրիմէ թէքէպպիւր էտէն պանա պուղզ էտէն տէյիլ իտի,
Եօգսա անտան իխթիֆա էտէր իտիմ.
13 Ամմա սէն ագրանըմտան պիր ատէմ,
Եար վէ մահրէմիմ իտին.
14 Պէրապէր շիրին սօհպէթ էտէրտիք,
Ճեմա՛աթ իլէ պէյթ Ուլլահա կիտէր իտիք.
15 Անսըզըն անլէրէ էճէլ կէլէճէք,
Վէ տիրի տիրի հավիյէյէ էնէճէք տիր.
Զիրա մէսքէնլէրինտէ վէ միյանլէրինտէ քէօթիւլիւք վար տըր.
16 Լաքին պէն Ալլահա Ֆէրիատ էտէճէյիմ,
Վէ ՌԱՊՊ պէնի խալաս էտէճէք տիր.
17 Աքշամ վէ սապահ վէ էօյլէ վագթի ահ ու Ֆիղան էտէճէյիմ,
Օլ սատամը իշիտէճէք տիր.
18 Պէնիմլէ օլան ճէնքտէն ճանըմը սէլամէթլէ խալաս էթթի.
Զիրա էթրաֆըմտա չօգ իտիլէր ատամլար.
19 Մին էզէլ թախթընտա ճալիս օլան Ալլահ իշիտիփ,
Անլէրի թէզլիլ էտէճէք տիր. (Սէլահ)
Անլէրտէ թէղայյիւր օլմատըղը՝ Ալլահտան գօրգմատըգլարը.
20 Քէնտիսիյլէ մուսալէհէթ իւզրէ օլանլարա էլինի ուզաթըր՝
'Ահտընը նագզ էյլէտի.
21 Աղզը թէրէ եաղընտան եումշագ տըր
Ամմա գալպինտէ ճէնք վար.
Սէօզլէրի զէյթ եաղընտան լէյյին տիր
Ամմա եալըն գըլըճլար տըր.
22 Էնտիշէնի ՌԱՊՊԱ պըրագ,
Օլ սանի [illegible] էտէճէք տիր.
Օ՛ իւ էլ էպէտա սատըգի մուզթարիպ պըրագմազ.
23 Ամմա սէն, եա Ալլահ, անլէրի հէլաք չուգուրընա էնտիրէճէքսին.
Գանլը վէ հիլէքեար ատէմլէր էյյամլարընըն եարըսընա վարմայաճագլար.
Պէն իսէ սանա թէվէքքիւլ էտէճէյիմ.

ՄԷԶՄՈՒՐ 56

Ֆիլիսթիլէր Ճաթ շէհրինտէ Տաւուտը ախզ ու կիրիֆթ էթտիկլէրի վագթ, Եօնաթ-էլէմ-րէհօգիմ իւզրէ մուսիգար պաշը իչիւն անըն շի'րի տիր.

1 Եա Ալլահ, պանա մէրհամէթ էյլէ.
Զիրա ատէմ պէնի եութմաղ իսթէյիօր,
Հէր կիւն ճէնկ էտէրէք՝ պէնի թազյիգ էտիյօր.
2 Տիւշմէնլէրիմ հէր կիւն եութմաղ իսթէր.
Զիրա 'ալէյհիմտէ մաղրուրանէ ճէնկ էտէնլէր թէքէսսիւր էյլէտի.
3 Գօրգտուղըմ կիւնտէ պէն սանա թէվէքքիւլ էտէրիմ.
4 Ալլահ իլէ անըն քէլամընը մէտհ էտէճէյիմ.
Ալլահա թէվէքքիւլ էթտիմ, գօրգմամ.
Պէշէր պանա նէ՞ եափապիլիր.
5 Հէր կիւն 'ուսուլըմ տէքթէ վէրիյ՝
Հագգըմտա ճիւմլէ էֆքեարլէրի քէմլիք իչիւն տիր.
6 Ճանըմը պէքլէտիքլէրինտէ
Իճթիմա' ու խըֆիա էտիյ՝
Իզլէրիմի կէօզէտիրլէր.
7 Քէօթիւլիւք իլէ անլէր նէճաթ վա՞րմը.
Եա Ալլահ, ագվամը ղազապ իլէ թէզլիլ էյլէ.
8 Ճեւլ ի փէրիշանլըգլարըմը սայտըն.
Կէօզ եաշլարըմը սէնին թուլումընա գօ.
Անլէր տէֆթէրինտէ տէյի՞լ մի տիր.
9 Ֆէրեատ էթտիյիմ կիւնտէ տիւշմէնլէրիմ կէրի չէվրիլէճէքլէր տիր.
Պունու պիլիրիմ, չիւնքի Ալլահ պէնիմ իլէ տիր.
10 Ալլահ իլէ անըն քէլամընը մէտհ էտէճէյիմ,
ՌԱՊՊ իլէ անըն քէլամընը մէտհ էտէճէյիմ,
11 Ալլահա թէվէքքիւլ էթտիմ, գօրգմամ.
Ինսան պանա նէ՞ եափապիլիր.
12 Եա Ալլահ, նէզիրլէրին իւզէրիմտէ տիր.
Սանա 'արզ ը թէշէքքիւր էտէճէյիմ.
13 Զիրա ճանըմը մէվթտէն գուրթարտըն.
Այագլարըմը գայմագտան գօրումա՞զ մը սըն,
թա քի Ալլահըն հուզուրընտա նուրը հայաթիլէ եիւրիւյէյիմ.

ՄԷԶՄՈՒՐ 57

Սաուլըն հուզուրընտան մաղարայա ֆիրարընտա, Ալ-թաշհէթ ուզրէ մուսիգար պաշը իչիւն Տաւուտըն Միքթամ'ը տըր.

1 Պանա մէրհամէթ էյլէ, եա Ալլահ, պանա մէրհամէթ էյլէ.
Զիրա ճանըմ սանա իլթիճա էյլէտի,
Վէ պէլալար կէչինճէյէ տէկին
Գանատլարընըն սայէսինէ իլթիճա էտէրիմ.
2 Ալլահը Թէալայա,
Իշիմի միւյէսսէր գըլան Ալլահա ֆէրեատ էտէրիմ.
3 Պէնի եութմաղ իսթէյէն քիմսէ սիթէմ էթտիյինտէ,
Սէմատան կէօնտէրիփ պէնի խալաս էտէճէք տիր. (Սէլա.)
Ալլահ մէրհամէթինի վէ հաքիգաթընը կէօնտէրէճէք տիր.
4 Ճանըմ արսլանլար արասընտա տըր,
Տիշլէրի մըզրագ վէ օգլար,
Տիլլէրի քէսքին գըլըճ օլարագ,
Աթէշ փիւսքիւրէն ատէմ օղուլլարը արասընտա եաթըյօրըմ.
5 Կէօքլէրին իւզէրինէ միւրթէֆի' օլ,
Ճէլալին պիւթիւն եէրին իւզէրինտէ օլսուն.
6 Այագլարըմ իչիւն տուզագ հազըրլատըլար,
Նէֆսիմ պիւքիւլտիւ,
Էօնիւմտէ չուգուր գազտըլար,
Իչինէ քէնտիլէրի տիւշտիւլէր. (Սէլա.)
7 Եա Ալլահ, գալպիմ միւհէյյա տըր, գալպիմ միւհէյյա տըր.
Էլհանի վէ մէզմուր օգույայըմ.
8 Ուեան, էյ 'իզզէթիմ,
Ուեան, էյ սանթուր վէ թանպուր.
Պէն 'ալ էս սահար ույանտըրայըմ.
9 Եա Ռապպ, ագվամտա սանա համտ,
Իւմմէթլէր արասընտա սանա թէզմիր էտէճէյիմ.

'Եախօտ՝ սէօզլէրիմի թահրիֆ էտիյ՝

10 Զիրա ինայեթին սէմավաթա,
Վէ հագիգաթըն պուլութլարա գատար 'ազիմ տիր·
11 Եա Ալլահ, սէմավաթ իւզէրինէ միւթէալի օլ,
Ճէլալին պիւթիւն զէմին իւզէրինտէ օլսուն·

ՄԵԶՄՈՒՐ 58

Ալթաշհէթ իւզրէ մուսիգար պաշը իչիւն Տաւուտըն շի'րի տիր·

1 Էյ պէնի ատէմ, սիւքիւթ էթմէ'քլէ մի 'ատալէթ իւզրէ սէօյլէրսինիզ,
Վէ հագգանիյէթ իւզրէ՞ մի հիւքմ էտէրսինիզ·
2 Անճագ սիզ գալպ իլէ հագսըզլըգ իշլէյիպ՝
Զէմինտէ էլլէրինիզին զուլմինը վէզն էտէրսինիզ·
3 Շէրիրլէր րահմտէն պէրու զէլալէթտէ տիրլէր,
Պաթնտէն պէրու սափըպ եալան սէօյլէրլէր·
4 Զէհիրլէրի եըլան զէհրի կիպի տիր,
Գուլագլարընը թըգայան վէ էֆսունճուլէրին սէսինի,
5 Մահիր սահհարլարըն սիհրինի իշիթմէյէն սաղըր եըլան կիպի տիրլէր·
6 Եա Ալլահ, աղըզլարընտա տիշլէրինի գըր·
Եա ՐԱՊՊ, կէնճ արսլանլարըն ազը տիշլէրինի սէօք·
7 Աքըպ կէչէր սուլար կիպի զա"իլ օլսունլար·
Օգլարընը գուրունճա՝ գըրըլմըշ կիպի օլսունլար·
8 Կիթտիքինտէ էրիյէն սալեանկօզ կիպի,
Վէ գատընըն սըգթը ճէնինի կիւնէշի կէօրմէսինլէր·
9 Գազանլարընըզ տիքէն աթէշինէ տույմազտան էվվէլ,
Կէրէք թազէ օլանը, կէրէք եանանը գասըրգա իլէ սիւրէճէք տիր·
10 Սալիհ, ինթիգամը կէօրիւնճէ շատման օլուր՝
Այագլարընը շէրիրին գանընտէ եըգայաճագ տըր·
11 Վէ ինսան՝ Հագիգաթէն սալիհին էճրի վար,
Հագիգաթէն զէմինտէ հաքիմ օլան Ալլահ վար տըր՝ տէյէճէք տիր·

ՄԵԶՄՈՒՐ 59

Տաւուտըն գաթլը իչիւն Սաուլ կէօնտէրիպ խանէսինի պէքլէթտիյի զէման; Ալթաշհէթ իւզրէ մուսիգար պաշը իչիւն Տաւուտըն շի'րի տիր·

1 Եա Ալլահ, պէնի տիւշմէնլէրիմտէն գուրթար՝
Պանա մուգավէմէթ էտէնլէրտէն պէնի վիգայէ էյլէ·
2 Քէօթիւլիւք իշլէյէնլէրտէն պէնի գուրթար՝
Գանլը ատէմլէրտէն խէլաս էյլէ·
3 Զիրա, եա ՐԱՊՊ, 'իսեանըմ եօգ իքէն կիւնահըմ եօգ իքէն,
Իշթէ ճանըմ իչիւն փուսուտա օթուրտուլար·
Վէ գուվվէթլիլէր 'ալէյհիմէ իթթիֆագ էթտիլէր·
4 Գապահաթըմ եօգ իքէն, սէյիրտիփ հազըրլանտըլար,
*Իմտատըմ իչիւն ույանըպ նազար էյլէ·
5 Վէ սէն, եա Իսրայէլին Ալլահը, Իլահիւլ ճիւնուտ ՐԱՊՊ,
Ճիւմլէ թա'իֆէլէրի եօգլամագ իչիւն ույան,
Ֆասըտ խա"ինլէրին հիչ պիրինէ մէրհամէթ էթմէ· (Սէլա·)
6 Աքշամ տէօնիւպ քէօփէք կիպի ուլույարագ,
Շէհրի տօլաշըրլար·
7 Իշթէ աղըզլարընտէ հէզեան էտէրլէր,
Տուտագլարընտա գըլըճլար վար·
Զիրա՝ իշիտէն քի՞մ տիր՝ տէրլէր·
8 Ամմա սէն, եա ՐԱՊՊ, անլարէ կիւլէրսին,
Ճիւմլէ թա"իֆէլէրի իսթիհզա էտէրսին·

---

*'Իպր· Պէնի գարշըլամագ·

9 Էյ գուվվէթիմ, սանա մունթազըր օլուրում.
Զիրա մէլճա՛ըմ Ալլահ տըր։
10 Բանա մէնպա՛ը 'ինայէթ օլան Ալլահ պէնի գարշըլայաճագ,
Ալլահ պէնի տուշմէնլէրիմին հէլաքընա պագդըրաճագ տըր։
11 Անլէրի գաթլ էթմէ, օլմայա քի գավմըմ ունուտա.
Անլէրի գուվվէթինլէ տաղըթըպ յէրէ սէր,
Էյ սիփէրիմիզ Րապպ։
12 Աղըզլարընըն կիւնահը, տուտագլարընըն քէլամը իչի՛ն,
Վէ գուրուրլարը վէ սէօյլէտիքլէրի լա՛նէթ վէ քիզպ սէպէպիլէ թութուլսունլար։
13 Ֆընա էյլէ, խըշմ իլէ ֆընա էյլէ, վէ մահվ օլսունլար,
Վէ զէմինին միւնթէհասընա գատար,
Եա'գուպտա Ալլահըն սալթանաթ էթտիյինի պիլսինլէր։ (Սէլահ)
14 Իմտի աքշամ տէօնսիւնլէր, քէօփէք կիպի ուլույարագ,
Շէհրի տօլաշաճագլար
15 Թա'ամ իչին սէրսէրի կէզսինլէր,
Տօյմատըգլարը հալտէ կէճէլէյէճէքլէր տիր։
16 Պէն իսէ գուվվէթինէ իլահի օգույայըմ
Սապահլայըն 'ինայէթինէ թէրէննիւմ էտէճէյիմ.
Զիրա սէն պանա մէլճա՛,
Վէ մուզայագամըն կիւնինտէ պէնակեահ օլտուն։
17 Էյ գուվվէթիմ, սանա թէզմիր էտէճէյիմ,
Զիրա Ալլահ պանա մէլճա՛,
Վէ մէնպա՛ը 'ինայէթ օլան Ալլահ տըր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 60

Շուշան-էտութ իսմինէ մուսիգար պաշը իչին Արամ ը Նէհրէյն իլլէրինէ վէ Արամ Սօպա իլլէրինէ ճէնք էտիպ, Եօապ 'ավտէթինտէ Թուզ տէրէսինտէ օն իքի պին Էտօմիլէրի վուրտուղու զէմանտա Տավուտըն թա'լիմ իչին շի՛րի տիր։

1 Էյ Ալլահ, պիզի րէտտ ու փէրիշան էյլէտին,
Ղազապ կէլտին. եինէ պիզէ թէվէճճիւհ էյլէ։
2 Զէմինի թիթրէթիպ յարըգ էյլէտին.
Անըն խարապ օլմուշ եէրլէրինի թա'միր էյլէ, զիրա սարսըլըր։
3 Գավմընա սըգընթը չէքթիրտին.
Պիզէ սէրսէմլիք շէրապը իչիրտին։
4 Սէնտէն գօրգանլարա հագիգաթ իչին րէֆ' էտիլէճէք պայրագ վէրտին։ (Սէլահ)
5 Ահիպպանըն խէլաս պուլմալարը իչին
Սաղ էլինլէ նէճաթ վէրիպ պէնի իսթիճապէթ էյլէ։
6 Ալլահ գուտսիյէթիյլէ սէօյլէտի,
Մէսրուր օլաճաղըմ,
Շէքիմի թագսիմ էտիպ
Սուքքօթ վատիսինի էօլչէճէյիմ.
7 Ճիլ'ատ պէնիմ, վէ Մանասսէ պէնիմ տիր,
Էֆրայիմ տախի պաշըմըն համիսի տիր.
Եէհուտա վազը'ի շէրի'աթըմ տըր.
8 Մօապ եըգանաճագ լէյէնիմ տիր.
Էտօմ իւզէրինէ փապուշըմը աթաճաղըմ.
Էյ Ֆիլիսթին, պէնիմ իչին ալգըշ էտինիզ։
9 Պէնի միւսթահքէմ շէհրէ քի՞մ կէօթիւրիւր.
Էտօմա գատար պանա քի՞մ տէլալէթ էտէր։
10 Սէն տէյի՞լ մի սին, էյ Ալլահ, քի պիզի րէտտ էյլէտին,
Վէ 'ասաքիրիմիզ իլէ չըգմատըն։
11 Պիզէ մուզայագատա իմտատ էյլէ,
Զիրա ինսանըն թարաֆընտան օլան խէլաս պաթըլ տըր։
12 Ալլահ իլէ շէճի'անէ հարէքէթ էտէճէյիզ.
Օլ տախի տուշմէնլէրիմիզի չիյնէյէճէք տիր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 61

Նէկինօթ իւզրէ մուսիքիար պաշը իչին Տաւուտըն մէզմուրու տըր.

1 Եա Ալլահ, ֆէրեատըմը իշիթ, [illegible]
Նիյազըմը տինլէ.
2 Գալպիմ [illegible] օլունճա,
[illegible] սանա ֆէրեատ էյլէրիմ.
Պէնտէն իւքսէք գայայա պէնի իհտա էյլէ.
3 Զիրա սէն պանա փէնահ,
Վէ տիւշմէն իւզէրինէ գավի գալ'ա օլտուն.
4 Իլ էլ էպէտ չատըրընտա սաքին օլաճաղըմ.
Գանատլարընըն սայէսինէ իլթիճա էտէճէյիմ. (Սէլահ)
5 Զիրա սէն, եա Ալլահ, նէզիրլէրիմի իշիտտին՝
Սէնին իսմինտէն գօրգանլարըն միրասընը պանա վէրտին.
6 Մէլիքին կիւնլէրինէ կիւնլէր գաթ էտէճէքսին,
Անըն սէնէլէրի տէվիրլէր կիպի օլաճագտըր.
7 Ալլահըն հուզուրընտա իլ էլ էպէտ տուրաճագ,
Անըն մուհաֆազասը իչին 'ինայէթ ու հագիգաթ թա'յին էյլէ.
8 Պէօյլէճէ հէր կիւն նէզիրլէրիմի իֆա էթմէք իչին՝
Սէնին իսմինէ տայիմա թէղաննի էտէճէյիմ.

ՄԷԶՄՈՒՐ 62

Եէտութուն իւզրէ մուսիքիար պաշը իչին Տաւուտըն մէզմուրու տըր.

1 Հագիգաթէն ճանըմ Ալլահա սուքութ իլէ մունթազըր տըր.
Խէլասըմ Անտան տըր.
2 Հագիգաթէն գայամ վէ խէլասըմ վէ մէլճա'ըմ Օ տըր,
Չօգ սարսըլմայաճաղըմ.
3 Նէ՞ վագթա գատար պիր ատէմ իւզէրինէ հիւճում էտէրսինիզ.
Ճիւմլէնիզ եըգըլմըշ տուվար,
Վէ պօզուլմուշ չիթ կիպի [illegible].
4 Հագիգաթէն անը շէրէֆինտէն տիւշիւրմէք իչին միւշավէրէ էտէրլէր,
Եալանտան հազզ էտէրլէր.
Աղըզլարըյլէ խայր տուա էտէրլէր,
Վէ տէրունլէրիյլէ լա'նէթ օգուրլար. (Սէլահ)
5 Եա ճանըմ, եալընըզ Ալլահա մունթազըր օլ,
Զիրա ումիտիմ Անտան տըր.
6 Հագիգաթէն գայամ վէ խէլասըմ վէ մէլճա'ըմ Օ տըր,
Սարսըլմայաճաղըմ.
7 Խէլասըմ վէ 'իզզէթիմ Ալլահտա տըր.
Գուվվէթիմին գայասը վէ փէնահըմ Ալլահ տըր.
8 Եա գավմ, հէր վագթ Անա միւթէվէքքիլ օլունըզ,
Անըն հուզուրընտա *գալպինիզին [illegible] իզհար էտինիզ.
Ալլահ պիզէ փէնահ տըր. (Սէլահ)
9 Հագիգաթէն 'աւամ պութլան տըր,
Խաւասսը քիզպ տըր,
Թէրազինտէ ճիւմլէսի պութլանտան խաֆիֆ տիր.
10 Զուլմա ի'թիմատ վէ ղասպլա իֆ[illegible] էթմէյինիզ.
Էմվալ իզտիյատ պուլտուղու հալտէ, Անա կէօնիւլ վէրմէյինիզ.
11 Ալլահ պիր քէրրէ սէօյլէտի.
Իքի քէրրէ տախի պունու իշիթտիմ կի՝
Գուտրէթ Ալլահա մախսուս տըր.
12 'Ինայէթ տախի, եա Րապպ, սանա մախսուս տըր,
Զիրա սէն հէր քէսէ 'ամէլինէ կէօրէ ի'թա էտէրսին.

ՄԷԶՄՈՒՐ 63

Եէհուտա պէրրիյէսինտէ պուլունտուղու զէման՝ Տաւուտըն մէզմուրու տըր.

1 Եա Ալլահ, Ալլահըմ սէն սին.

---

*Եա. գալպինիզի տէօքիւնիզ.

երկէն սէնի թալէպ էտէրիմ·
Ճանըմ սանա սուսամըշ·
Ճէսէտիմ սու պուլունմայան քուրու
վէ սուսամըշ եէրտէ սանա մուշ-
թագ օլտու,
2 Քի սէնին գուտրէթինի վէ իզզէթինի՝
Սէնի մագտիսդէ կեօրտիւյիւմ կիպի
կեօրէյիմ·
3 Լութֆըն հայաթտան էվլա օլտուղուն-
տան,
Տուտագլարըմ սանա թէսպիհ էտէճէք
լէր·
4 Պէօյլէճէ սէնի հայաթըմ օլտուգճա սանա
մէտհ էտէյիմ,
Սէնին իսմին իլէ էլլէրիմի գալտըրա-
ճաղըմ·
5 Իլիք վէ եաղ իլէ տօյմուշ կիպի ճանըմ
տօյաճագ,
Վէ աղզըմ թէրէննիւմլիւ տուտագ-
լար իլէ սէնի թէսպիհ էտէճէք
տիր·
6 Սէնի տէօշէյիմտէ թէզքէր էյլէտիկճէ,
Կէճէ նէօպէթլէրինտէ սէնին հագգըն-
տա թէֆէքքիւր էյլէտիկճէ·
7 Զիրա սէն պանա մուին օլտուն·
Վէ գանատլարընըն սայէսինտէ մէսը-
րուր օլաճաղըմ·
8 Ճանըմ սանա իլթիհագ էթմիշ օլտու·
Սաղ էլին պանա տէսթկիր տիր·
9 Լաքին անլար ճանըմը հէլաք էթմէք
իչին արարլար·
Զէմինին էսֆէլինէ կիրէճէքլէր·
10 Գըլըճա թէսլիմ օլունաճագլար,
Չագալլարա նասիպ օլաճագլար տըր·
11 Մէլիք իսէ Աստուծ իլէ շատման օլաճագ·
Անըն իլէ եէմին էտէն հէր կիմ իֆթիխար
էտէճէք տիր·
Լաքին եալան սէօյլէյէնլէրին աղըզը գա-
փանաճագ տըր·

ՄԷԶՄՈՒՐ ԿԴ

Մուսիգար պաշը իչին Տաւուտըն
մէզմուրու տըր·

1 Եա Ալլահ, շիքեայէթիմտէ սէսիմի
իսթիմա՛ էյլէ·
Տիւշմէնին գօրգուսունտան հայաթըմը
հըֆզ էյլէ·
2 Շէրիրլէրին ճէմ'իյէթինտէն,
Պէտֆիիլլէր իշլէյէնլէրին ճիւմհուրունտան
պէնի սէթր էյլէ·
3 Պունլար տիլլէրինի գըլըճ կիպի պիլէ-
յէրէք՝
Աճը սէօզլէրինի նիշանէ օգ օլարագ գուր-
տուլար·
4 Թա քի կիզլի եէրլէրտէն քեամիլէ աթ-
սընլար·
Անսըզըն աթարլար վէ գօրգմազլար·
5 Քէնտիլէրինի քէօթիւ իշտէ մուգավի
էտէրլէր՝
Տուզագ կիզլէմէք իչին միւշավէ-
րէ էտէր,
Պունու քիմ կէօրէճէք տիր՝ տէրլէր·
6 Քէօթիւլիւգլէր արարլար՝
Մագսուտլարընըն թէֆթիշինի թամամ էտէր-
լէր·
Ինսանըն տէրունու վէ գալպի տէրին տիր·
7 Ամմա Ալլահ անլարը օգ իլէ աթար,
Վէ անսըզըն միւճրուհ օլուրլար·
8 Վէ քէնտի տիլլէրինի քէնտի իւզէրլէ-
րինէ տէօնտիւրէճէքլէր տիր·
Անլարը ճիւմլէ կէօրէնլէր գաչըշաճագլար·
9 Վէ ճիւմլէ ատէմլէր խաւֆէ տիւշէր՝
Ալլահըն ֆի'լինի իլան,
Վէ իշինի ֆէհմ էտէճէքլէր տիր·
10 Սալիհ օլան ՌԱՊՊ իլէ շատ օլուպ՝ ա-
նա թէվէքքիւլ,
Վէ գալպի միւսթագիմ օլանլարըն
ճիւմլէսի իֆթիխար էտէճէքլէր տիր·

ՄԷԶՄՈՒՐ ԿԵ

Մուսիգար պաշը իչին Տաւուտըն մէզ-
մուրու վէ իլահիսի տիր·

1 Եա Ալլահ, Սիոնտա թէսպիհ սէնին ի-
չին հազըր տըր,
Վէ նէզիր սանա իֆա օլունուր·
2 Եա տուա'յը իշիտէն,
Ճիւմլէ պէշէր սանա կէլէճէք տիր·
3 Մէ'ասի պանա ղալիպ կէլտի·
Իսեանլարըմըզը սէն 'աֆֆ էտէճէքսին·
Նէ մուպարէք տիր օլ ատէմ քի

Հավլըլարընտա սաքին օլմագ իւզրէ մունթէխապ՝
Վէ քէնտինէ մուգարրէպ գըլտըղըն.
Պէյթինին՝ եա'նի մուգատտէս հէյքէլինին նի'մէթլէրինտէն տօյաճաղըզ.
5 Էյ խէլասըմըզըն Ալլահը,
Հէյպէթլի շէյլէր իլէ 'ատալէթ իւզրէ պիզի իճապէթ էտէճէքսին,
Սէն քի զէմինին ճիւմլէ մինթեհալարընըն
Վէ տէնիզին ուզագ խէլիճլէրինին իւմիտի սին.
6 Տաղլարը գուվվէթինլէ սապիթ գըլան,
Վէ գուտրէթլէ գուշանան սէն սին.
7 Տէնիզլէրին կիւրիւլթիւսինի,
Տալղալարըն կիւրիւլթիւսինի,
Վէ ումմէթլէրին հէնկամէսինի թէսքին էտէն սէն սին.
8 Վէ մինթեհալարտա սաքին օլանլար
Սէնին 'ալամէթլէրինտէն խավֆ էտէճէքլէր տիր,
Մէշրիգ վէ մէղրիպի մէսրուր էտէրսին.
9 Զէմինի զիյարէթ էտիպ անը իսգա էտէրէք,
Անը ղայէթլէ մահսուլտար գըլարսըն.
Ալլահըն ըրմաղը սու իլէ տօլու տուր.
Ինսան իչիւն պուղտայ թէտարիք էտէրսին,
Զիրա եէրի պէօյլէ թէրթիպ էտէրսին.
10 Անըն էվլէքլէրինի սուլայըպ՝
Զուգուրլարընը տիւզէլտիրսին.
Անը եաղմուր իլէ եումուշադըրըպ՝
Ֆիլիզլէրինէ պէրէքէթլէրսին.
11 Սէնէյի իհսանընըն ֆէյզինլէ թէթվիճ էտէրսին,
Ասարըն եաղ տամլար.
12 Չէօլիւն մէր'աալարընա տամլարլար՝
Վէ պայըրլար շատլըգ գուշանըրլար.
13 Մէր'ալար սիւրիւլէր կէյինիր,
Վէ վատիլէր պուղտայ իլէ գափլանըր՝
Սուրուր էտէրլէր վէ իլահի օգուրլար.

ՄԷԶՄՈՒՐ 66

Մուսիգար պաշը իչիւն մէզմուր վէ իլահի տիր.

1 Էյ քիւաֆֆէ-ի զէմին, Ալլահա ալ
էտինիզ.
2 Իսմինին մէճտինի թէզմիր՝
Վէ համտընը թէմճիտ էյլէյինիզ.
3 Ալլահա տէյինիզ քի՝ իշլէրին նէ' հէյպէթլի տիր.
'Ազամէթ-ի գուվվէթինտէն
Տիւշմէնլէրին հուզուրընտա թէզէլլիւլ
էտէճէքլէր տիր.
4 Քիւաֆֆէ-ի զէմին սանա սէճտէ վէ
թէզմիր էտէճէք.
Իսմինէ թէզմիր էտէճէք տիր. (Սէլա)
5 Կէլինիզ, Ալլահըն էֆ'ալընը կէօրինիւզ,
Պէնի ատէմ հագգընտա օլան իշլէրի հէյպէթլի տիր.
6 Տէնիզի գուրույա թահվիլ էյլէտի,
Ըրմագտան եայան կէչտիլէր.
Օրատա անընլէ շատ օլտուգ.
7 Գուտրէթիյլէ իլ էլ էպէտ սալթանաթ էտէր.
Կէօզլէրի ումմէթլէրէ նազար էյլէր.
'Ասիլէր թէքէպպիւր էթմէսինլէր. (Սէլա.)
8 Էյ ագվամ, Ալլահըմըզա սէնա էյլէյինիզ,
Սէնա-ի համտընը իշիթտիրինիզ.
9 Ճանըմըզը պիզի հայաթտա գըլան O տուր,
Վէ այագլարըմըզը սիւրչմէյէ պըրագմազ.
10 Զիրա, եա Ալլահ, պիզի թէճրիպէ էյլէտին,
Կիւմիւշ գալ օլունտուղու կիպի պիզի գալ էթտին.
11 Պիզի տուզագ իչինէ կէթիրիպ՝
Պէլլէրիմիզէ աղըր եիւք գօյտուն.
12 Սէն ատէմլէրի պաշըմըզա պինտիրտին,
Պիզ աթէշէ վէ սույա կիրտիք.
Ամմա պիզի պօլլուգա չըգարտըն.
13 Մուհրագալար իլէ պէյթինէ կիրէճէյիմ.
14 Մուզայագամտա տուտագլարըմըն իգրար էթտիյի,

վէ աղզըմըն սէօյլէտիյի նէզիրլէրիմի
Սանա իֆա էտէճէյիմ.
15 Սանա գօչլար պուխուրու իլէ սէմիզ մուհրագալար 'արզ էտիփ
Էրքէճլէր իլէ սըղըրլար Թագտիմ էտէճէյիմ; (Սէլա.)
16 Կէլինիզ, տինլէյինիզ, էյ Ալլահտան գօրգանլարըն ճումլէսի,
Ճանըմ իչիւն եափտըղընը հիքեայէ էտէճէյիմ.
17 Աղզըմ իլէ անա ֆէրեատ էթթիմ,
Վէ թա'զիմի տիլիմտէ իտի.
18 Էյէր գալպիմտէ քէօթիւլիւյէ րի'այէթ էթմիշ իսէմ,
Րապպ պէնի տինլէմէզ իտի.
19 Լաքին Ալլահ տինլէտի,
Նիյազըմըն սէտասընա տիգգաթ էյլէտի.
20 Ալլահ մուպարէք օլսուն՝ չիւնքի նիյազըմը րէտտ,
Վէ պէնտէն քէնտի 'ինայէթինի տէրէղ էթմէտի.

ՄԵԶՄՈՒՐ 67

Նէկինօթ իւզրէ մուսիքիար պաշը իչիւն մէզմուր վէ իլահի տիր.

1 Ալլահ պիզէ մէրհամէթ էտէ, վէ պէրէքէթ իհսան էյլէյէ.
Պիզէ վէճհինի նուրպաշ էյլէյէ, (Սէլա,)
2 Թա քի Թարիգին զէմինտէ,
Վէ խէլասըն քեաֆֆէ ի իւմէմտէ մա'լիւմ օլսուն.
3 Եա Ալլահ, ագվամ սանա համտ էթսինլէր,
Ագվամըն ճումլէսի սանա համտ էթսինլէր.
4 Միլլէթլէր շատման օլուպ թէրէննիւմ էթսինլէր,
Զիրա ագվամա իսթիգամէթլէ հիւքմ էտէճէքսին,
Վէ զէմինտէ միլլէթլէրի իհտա էտէճէքսին. (Սէլա.)
5 Եա Ալլահ, ագվամ սանա համտ էթսինլէր,
Ագվամըն ճումլէսի սանա համտ էթսինլէր.
6 Զէմին մահսուլընը վէրէճէք,
Վէ պիզիմ Իլահըմըզ Ալլահ պիզի մուպարէքլէյէճէք տիր.
7 Ալլահ պիզի մուպարէքլէյէճէք տիր.
Վէ քեաֆֆէ ի մունթէհա ի զէմին անտէն խավֆ էտէճէք տիր.

ՄԵԶՄՈՒՐ 68

Մուսիգար պաշը իչիւն Տաւուտըն մէզմուրը վէ իլահիսի տիր.

1 Ալլահ գըյամ էյլէսին, վէ տիւշմէնլէրի փէրիշան օլսունլար,
Անա պուղզ էտէնլէր Անըն հուզուրունտան ֆիրար էթսինլէր.
2 Տիւման տաղըլտըղը կիպի անլէրի տաղըթ,
Պալ մումու աթէշ էօնիւնտէ էրիտիյի կիպի,
Շէրիրլէր Ալլահըն հուզուրունտան ի'տամ օլունսունլար.
3 Ամմա սալիհլէր շատման օլսունլար,
Ալլահըն հուզուրունտա մէսրուր,
Վէ զիյատէսիյլէ մուֆէրրահ օլսունլար.
4 Ալլահա իլահի օգույունըզ, իսմինէ թէզմիր էյլէյինիզ,
Րաքիպ օլուպ պէրրիյէլէրտէն 'ուպուր էտէնէ եօլ թէհիյէ էյլէյինիզ.
իսմի Եահ տըր, Անըն հուզուրունտա մէսրուր օլունըզ.
5 Ալլահ մէսքէնի մուգատտէսինտէ
Եէթիմլէրէ փէտէր վէ տուլ գատընլարա հաքիմ տիր.
6 Ալլահ պիքէսանը խանէտէ իսքեան,
Վէ էսիրլէրի գուրթարըպ իֆլահ էտէր
Ֆագաթ 'ասիլէր գուրագլըգտա սաքին օլաճագլար տըր.
7 Եա Ալլահ, գավմինըն էօնիւնճէ խուրուճ էթտիյինտէ,
Պէրրիյէտէ եիւրիւտիւյիւն վագըթ (Սէլա,)
8 Զէմին հարէքէթ էյլէտի, սէմա տախի Ալլահըն հուզուրունտան տամլատը.
Թուր ի Սինա Իլահ ը Իսրայէլ օլան Ալլահըն հուզուրունտա հարէքէթ էյլէտի.

9 Եա Ալլահ, վաֆիր եաղմուր եաղտըրտըն,
Միրասընը թագաթը քէսիլտիյինտէ սէն թագվիյէթ վէրտին.
10 Եա Ալլահ, սէնին ճէմա՛աթըն անտէ սաքին օլտու;
Քէրէմինտէն ֆուգարալար իչին թէտարիք էյլէտին.
11 Րապպ քէլամ իրատ էտէր,
Անը թէպշիր էտէնլէր ճիսիմ օրտու գէսիր տիր.
12 Միւլուք ը ճիւնուտ ֆիրար էտէր, ֆիրար էտէր,
Վէ էվին խաթունը եաղմայը թագսիմ էյլէր.
13 Էյէր աղըլլար արասընտա եաթսանըզ տա,
Գանատլարը կիւմիւշ իլէ
Վէ թիւյլէրի սարը ալթուն իլէ գափլանմըշ կէօյէրճինին կիպի օլուրսունուզ.
14 Գատիր օրատա մէլիքլէրի փէրաքէնտէ էթտիյինտէ,
Սէր Սալմօնտա պուլունան գար կիպի օլտու.
15 Ճէպէլ Ալլահ ճէպէլի Պաշան տըր.
Ճէպէլ ի Պաշան՝ թէփէլէրի չօգ օլան պիր ճէպէլ տիր.
16 Էյ թէփէլէրի չօգ օլան տաղլար,
Նիչին հասէտ իլէ պագըյորսունուզ.
Ալլահ պու ճէպէլի մէսքէն իչին արզուլատը,
Հագիգաթէն ՐԱԲԲ անտա իլէլ էպէտ սաքին օլաճագ տըր.
17 Ալլահըն 'արապալարը իքի քէրրէ օն պին, պինլէրճէ պինլէր տիր.
Րապպ անլէրին արասընտա տըր,
Կօյա Սինա ի մուգատտէստէ տիր.
18 Եիւքսէյէ 'ուրուճ էյլէտին,
Էսիրլէրի կէօթիւրտիւն.
Ատէմլէր իչին, վէ 'ասիլէր իչին պիլէ հէտիյէլէր ալտըն.
Թա քի սէն, եա ՐԱԲԲ Ալլահ, օրատա իգամէթ էտէսին.
19 Րապպ հէր կիւն մուպարէք օլսուն.
Եիւքիւմիւզիւ եիւքլէնէն գօնտուրան,
Խէլասըմըզ Ալլահ տըր. (Սէլահ.)
20 Ալլահ պիզիմ իչին խէլաս Ալլահը տըր.
Վէ էօլիւմտէն գուրթարըլմագ Րապպ Եէհօվայա մախսուս տըր.
21 Լաքին Ալլահ տիւշմէնլէրինին պաշընը,
Վէ կիւնահլարընտա եիւրիւյէնին գըլլը թէփէսինի էզէճէք տիր.
22 Րապպ պույուրտու քի՝ Անլէրի Պաշանտան կէրի կէթիրիմ,
Տէ՛րյանըն տէրինլիքլէրինտէն կէրի կէթիրէճէյիմ.
23 Թա քի այաղըն գանա պաթըրըլսըն,
Քէօփէքլէրինին տիլի տիւշմէնլէրտէն նէսիպինի ալսըն.
24 Եա Ալլահ, սէնին հարէքէաթընը,
Եա՛նի Ալլահըմ վէ փատիշահըմըն հարէքէաթընը մուգատտէս եէրտէ կէօրտիւլէր.
25 Խանէնտէլէր էօնտէ,
Սազէնտէլէր արտատա,
Թէֆ չալան գըզլարըն օրթասընտա կիթտիլէր.
26 Էյ մէնպա՛ը Իսրայէլտէն օլանլար, Ալլահա,
Ճէմա՛աթլէրտէ Րապպա սէնա էտինիզ.
27 Անլէրէ թէսալլուտ էտէն քիւչիւք Պէնեամին,
Վէ խալգը չօգ օլան Եէհուտա ումէրասը
Վէ Զէպուլօն ումէրասը վէ Նէֆթալի ումէրասը օրատա տըր.
28 Սէնին գուվվէթինի Ալլահըն ամր էթտի.
Եա Ալլահ, պիզիմ իչին եափտըղըն շէյլէրի գուվվէթլէնտիր.
29 Եէրուշալիմտէ օլան հէյքէլին իչին
Մէլիքլէր սանա հէտիյէլէր կէթիրէճէքլէր.
30 Գամըշլըգ վահշիսինի,
Գավիմլէր պուզաղլարըյլէ պուղալար ճէմ'իյէթինի զէմ'իմ էյլէ.
Պիր խուրտ սիւրիւքէր կիւմիւշ փարէլէրի թագտիմ էտէր;
Ճէնք սէվէն գավիմլէրի փէրիշան էյլէ.
31 Միսըրտան շիւրէֆա կէլիր,
Հապէշիստան սիւր'աթլէ էլլէրինի Ալլահա տօղրու ուզաթաճագ տըր.
32 Էյ մէմալիք ի զէմին, Ալլահա իրլար օգույունուզ,
Րապպա թէրաննում էյլէյին. (Սէլահ.)

33 Սէմա ի սէմավաթը գատիմլէյէ բինէնէ
օլանա նէղմէլէր էյլէյին·
իշթէ Օ՝ սէտասըյլէ սէտա՛ յի գուվվէթ
վէրիր·
34 Ալլահը գուվվէթ սըֆաթըյլէ թավսիֆ
էյլէյինիզ·
Անըն ճէլալի Իսրայէլ իւզէրինտէ,
Վէ գուվվէթի պուլութլարտա տըր·
35 Եա Ալլահ, մուգատտէս մէքանլարընտան հէյպէթլի սին·
Գավմինա գուվվէթ վէ գուտրէթ վէրէն՝ Իսրայէլին Ալլահը տըր·
Ալլահ մուպարէք օլսուն·

ՄԵԶՄՈՒՐ 69

Շօշաննիմ իւզրէ մուղաննիլէր պաշը
իչուն Տավութըն մէզմուրը տըր·

1 Եա Ալլահ, պէնի խըլաս էյլէ,
Զիրա սուլար ճանըմա եէթիշտիլէր·
2 Տուրագը օլմայան տէրին պաթագա պաթըմ՝
Տէրին սուլարա կիրտիմ·
Վէ սէյլէր պէնի պաթըրմա էյլէտի·
3 Ֆէրեատ էթմէքլէ եօրուլտում, պօղազըմ գուրուտու·
Ալլահըմա մունթազըր օլմագտան կէօզլէրիմ պօզուլտու·
4 Պանա սէպէպսիզ պուղզ էտէնլէր
պաշըմըն սաչըններան չօգ տըրլէր·
Պէնի նահագ եէրէ հէլաք էթմէք իսթէյէն տուշմէնլէրիմ քէսպ ի
գուվվէթ էթտիլէր,
Ղասպ էթմէտիյիմ հալտէ օ վագըթ
թազմին էյլէտիմ·
5 Եա Ալլահ, համագաթըմ սանա մա՛լում տըր·
Թէճավուզաթըմ տախի սէնտէն մախֆի տէյիլ տիր·
6 Եա Րապպ իլ Զէպաօթ Եէհովա,
Սանա մունթազըր օլանլար պէնիմ սէպէպիմտէ խըճիլ,
Եա Իսրայէլին Ալլահը, սէնի թալէպ էտէնլէր
Պէնիմ սէպէպիմտէ րիւսվայ օլմասըն·
7 Զիրա սէնին իչին հագարէթ չէքտիմ·
Եիւզիւմիւ խիճալէթ գափլատը·
8 Գարնտաշլարըմա ղարիպ,
Վէ վալիտէմին օղուլլարընա էճնէպի
օլտում·
9 Զիրա սէնին խանէնին ղայրէթի պէնի
էքլ էյլէտի,
Վէ սանա սիթէմ էտէնլէրին սիթէմլէրի իւզէրիմէ տիւշտի·
10 Ճանըմը օրուճ իլէ աղլաթըմ,
Պու տախի պանա 'ար օլտու·
11 Վէ չուլ կիյինտիմ,
Անլէրէ մէսէլ օլտում·
12 Գափուտա օթուրանլար հագգըմտա
սէօյլէշիրլէր,
Վէ սէրխօշլարըն թիւրքիւսի օլտում·
13 Ամմա, ԵԷՀՈՎԱ, մագպուլ զէմանտէ նիյազըմ սանա տըր·
Եա Ալլահ, քէսրէթ ի 'ինայէթինլէ,
Խէլասընըն հագիգաթըյլէ պէնի իճապէթ էյլէ·
14 Պաթագ օլմամագլըղըմ իչուն՝ պէնի չամուրտան գուրթար,
Պանա պուղզ էտէնլէրտէն վէ տէրին
սուլարտան նէճաթ պուլայըմ·
15 Պէնի սուլար սէյլի պաթըրմա էթմէսին՝
Կիրտապ պէնի եութմասըն,
Վէ չուգուր իւզէրիմէ աղզընը գափամասըն·
16 Եա ՌԱՊՊ, պէնի իճապէթ էյլէ,
Զիրա լութֆըն խօշ տըր·
Քէսրէթ ի մէրհամէթինէ կէօրէ պանա
թէվէճճուհ էյլէ·
17 Վէ գուլունտան եիւզիւնի սէթր էթմէ,
Զիրա մուզայագատա յըմ·
Պէնի սէրի՛էն իճապէթ էյլէ·
18 Ճանըմա թէգարրուպ էտիպ՝ անը խըլաս էյլէ,
Տիւշմէնլէրիմ սէպէպինտէն պէնի գուրթար·
19 Պէնիմ կէօրտիւյիւմ հագարէթի վէ խիճալէթի վէ րիւսվայլըղը սէն պիլիրսին·
Ճիւմլէ խասըմլէրիմ սէնին հուզուրունտա տըր·
20 Հագարէթ գալպիմի գըրտը, վէ խասթա օլտում,

Վէ թէրահհիւմէ միւնթազըր իտիմ,
ամմա օլմատը.
Վէ թէսէլլի էտէճէկլէրէ մունթազըր իտիմ,
ամմա պուլամատըմ.
21 Անճագ պանա թա'ամ իչին զէհր
Վէ սուսատըղըմտա իչմէք իչին սիրքէ վէրտիլէր.
22 Իօնլէրինտէ սօֆրալարը քէմէնտ,
Վէ սէլամէթ եէրինէ թուզագ օլսուն.
23 Կէօզլէրի կէօրմէմէք իչին գարարսընլար,
Վէ անլէրին պէլլէրինի տա'իմա թիթրէթ.
24 Իւզէրլէրինէ խըշմընը տէօք,
Շիտտէթլի ղազապըն անլէրէ եէթիշսին.
25 Մէսքէնլէրի վիրան օլսուն,
Չատըրլարընտա սաքին օլան գալմասըն.
26 Զիրա սէնին տարպ էթտիյին քիմսէյէ թէ'ատի,
Վէ սէնին թարաֆընտան մէճրուհ օլանլարըն աղրըլարընը հիքեայէ էտէրլէր.
27 Ֆէսատլարը իւզէրինէ ֆէսատ գօ,
Վէ սէնին սատագաթինա մազհար օլմասընլար.
28 Հայաթ տէֆթէրինտէն մահվ օլունսունլար,
Սալիհլէր իլէ գայտ օլունմասընլար.
29 Պէն իսէ պիչարէ վէ ղամնաք իմ.
Խէլասըն, եա Ալլահ, պէնի վիգայէ էթսին.
30 Ալլահըն իսմինի իլահի իլէ համտ էտէյիմ.
Վէ թէշէքքիւր իլէ անը թա'զիմ էտէյիմ.
31 Պու տախի պօյնուզլը վէ թըրնագլը պուղատան,
Վէ տանատան զիյատէ ՐԱՊՊԱ մագպուլ օլաճագ տըր.
32 Միւթէվազըլար կէօրիւպ շատըման օլաճագլար.
Ալլահը թալէպ էտէնլէր, գալպինիզ տախի պէր հայաթ օլաճագ տըր.
33 Զիրա ՐԱՊՊ ֆագիրի իսթիմա' էտէր,
Էսիրլէրինի թահգիր էթմէզ.
34 Սէմավաթ իլէ զէմին
Վէ տէնիզլէր իլէ անլէրտէ հարէքէթ էտէնլէրին ճիւմլէսի
Անա թէսպիհ էթսինլէր.
35 Զիրա Ալլահ Սիօնը խէլաս,
Վէ Եէհուտանըն շէհիրլէրինի պինա էտէճէք.
Օրատա տախի սաքին օլուպ անը թէվէրրիւս էյլէյէճէկլէր տիր.
36 Վէ գուլլարընըն նէսլի անա վարիս օլուպ
Անըն իսմինի սէվէնլէր անտէ սաքին օլաճագլար տըր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 70

Մուսիգար պաշը իչիւն Տաւուտըն թէզքիար իւզրէ Մէզմուրը տըր.

1 Եա Ալլահ, խէլասըմա,
Եա ՐԱՊՊ, իմտատըմա թէզ եէթիշ.
2 Ճանըմը արայանլար խէճիլ վէ րիւսվա օլսուն,
Պէլամը իսթէյէնլէր կէրիյէ չէվրիլիպ րէզիլ օլսունլար.
3 Հահ, հահ տէյէնլէր
Այպլարը էճլինտէն կէրի տէօնսինլէր.
4 Սէնի թալէպ էտէնլէրին ճիւմլէսի
Սէնտէն մէսրուր ու շատ օլսուն,
Սէնին խէլասընը սէվէնլէր տա'իմա
Ալլահ մու'աղղամ օլսուն տէսինլէր.
5 Պէն իսէ պիչարէ վէ ֆագիր իմ.
Եա Ալլահ, պանա թէզ եէթիշ.
Իմտատըմ վէ խէլասքեարըմ սէն սին,
Եա ՐԱՊՊ, թէ'ախխուր էթմէ.

ՄԷԶՄՈՒՐ 71

1 Եա ՐԱՊՊ, սանա թէվէքքիւլ էթտիմ,
Էպէտէն խէճիլ օլմայայըմ.
2 Ատալէթինլէ պէնի գուրթարըպ պանա նէճաթ վէր,
Գուլաղընը պանա մէյլ էթտիրիպ պէնի գուրթար.
3 Պանա հէր վագըթ կիրէճէք մէլճա' գայասը օլ.
Խէլասըմը էմր էյլէտին,
Զիրա գայամ վէ գալ'ամ սէն սին.
4 Եա Ալլահըմ, շէրիր էլինտէն
Վէ ֆասըգ իլէ զալիմ փէնչէսինտէն պէնի գուրթար.

5 Զիրա իւմիտիմ սէն սին, եա Ռապպ
Եէհօվա,
Սապավէթիմտէն պէրու սանա թէվէքքիւլ էթտիմ։
6 Պաթընտան սանա իսթինատ էյլէտիմ,
Վալիտէմին գարնընտէն փէրվէրտիկեարըմ սէն սին։
Թէսպիհիմ տա՛իմա սանա տըր։
7 Նիչէլէրէ պա՛իս ի իսթիղրապ օլտում,
Ամմա սէն պանա մէլճա՛ ի գավի սին։
8 Աղզըմ սէնին թէսպիհինտէն,
Վէ հէր կիւն սէնին մէճտինտէն մէմլու օլսուն։
9 Իխթիյարլըգ զէմանընտա պէնի պըրագմա.
Գուվվէթիմ թիւքէնտիքտէ պէնի թէրք էթմէ։
10 Զիրա տիւշմէնլէրիմ հագգըմտա սէօյլէշիր,
Վէ ճանըմը կէօզլէյէնլէր պիրլիքտէ մէշվէրէթ էտէրլէր,
11 Ալլահ անը թէրք էթտի,
Թա՛գիպ էտիպ անը թութունըզ,
Զիրա գուրթարան եօգ տըր՝ տէտիլէր։
12 Եա Ալլահ, պէնտէն ըրա՛գ օլմա.
Եա Ալլահըմ, իմտատըմա թէզ եէթիշ։
13 Ճանըմըն խասըմլարը խաճիլ վէ թէլէֆ օլսուն,
Պէլամը թալէպ էտէնլէր 'ար ու խիճալէթլէ էօրթիւլսիւնլէր։
14 Ամմա պէն տա՛իմա իւմիտ էտիպ՝
Ճիւմլէ թէսպիհաթընը թէզյիտ էտէճէյիմ։
15 Աղզըմ 'ատալէթինի,
Վէ հէր կիւն խալասընը հիքեայէ էտէճէք տիր,
Զիրա հիսապլարընը պիլմէմ։
16 Ռապպ Եէհօվանըն գուտրէթիյլէ եիւրիւյէճէյիմ,
Սէնին, եալընըզ սէնին 'ատալէթինի զիքր էտէճէյիմ։
17 Եա Ալլահ, սապավէթիմտէն պէրու պանա թա՛լիմ էթտին.
Վէ շիմտիյէտէք սէնին 'աճա՛իպաթընը խապէր էթտիմ։
18 Շիմտի տախի, եա Ալլահ, իխթիյարլըգ վէ փիրլիյէ տէկին,
Թա պէն սէնին պազուընը նէսլ ու տէվրէ,
Սէնին գուտրէթինի տախի ճիւմլէ կէլէճէք օլանլարա
Իխպար էտինճէյէտէք՝ պէնի թէրք էյլէմէ,
19 'Ատալէթին, եա Ալլահ, ղայէթ 'ալա տըր.
'Ազիմ շէյլէր իշլէյէն սէն սին,
Եա Ալլահ, սէնին նազիրին քի՞մ տիր։
20 Սէն քի պանա քէսիր վէ շէտիտ մուզայագալար չէքտիրտին,
Եինէ պէնի իհեա էտէճէքսին,
Վէ եինէ պէնի զէմինին տէրին տէրէլէրինտէն չըգարաճագսըն։
21 'Ազամէթիմի թէզյիտ էտիպ՝
Հէր թարաֆտան պէնի թէսլիյէ էտէճէքսին։
22 Պէն տախի, եա Ալլահըմ, սանթուր իլէ
Հագգանիյէթինի սանա համտ էտիպ՝
Եա Գուտտուսի Իսրայէլ՝
Սանա թանպուր իլէ թէրէննիւմ էտէճէյիմ։
23 Սանա թէրէննիւմ էթտիյիմտէ, տուտագլարըմ
Վէ փատայէ իլէ խըլաս էթտիյին ճանըմ
Թէրէննիւմ էտէճէք տիր։
24 Լիսանըմ տախի հէր կիւն 'ատալէթինի սէօյլէյէճէք տիր,
Զիրա պէլամը թալէպ էտէնլէր ութանըպ խաճիլ օլտուլար։

ՄԷԶՄՈՒՐ 72

Սիւլէյմանըն իչին։

1 Եա Ալլահ, ահքեամընը մէլիքէ,
Վէ 'ատալէթինի մէլիք զատէյէ իհսան էյլէ։
2 Գավմինա 'ատալէթլէ,
Ֆուգարանա հագգ իլէ հիւքմ էյլէյէ։
3 Տաղլար վէ պայըրլար գավմա
'Ատալէթլէ սէլամէթ հասըլ կէթիրէճէքլէր տիր։
4 Գավմըն պիչարէլէրինէ հիւքմ,
Վէ էվլատը ֆուգարայը խէլաս էտիպ՝
Զալիմի էզէճէք տիր։

5 Կիւնէշ վէ այ տուրտուգճա,
Տէվր պէ տէվր սէնտէն խաւֆ էտէճէքլէր տիր։
6 Օթը պիչիլէն եէրէ եաղմուր կիպի,
Եէրի սուլայան պարան կիպի ինէճէք տիր։
7 Անըն էյյամընտա սալիհ նէշվ ու նիւմա պուլուպ՝
Թա այ գալմայընճա քէսրէթ ի սէլամէթ օլաճագ տըր։
8 Օլ տաղխի տէնիզտէն տէնիզէ,
Վէ նէհրտէն միւնթէհայի զէմինէ գատար հիւքմրան օլաճագ տըր։
9 Չէօլլէրտէ էհալիսի անըն հուզուրընտա տիզ չէօքիւպ՝
Տիւշմէնլէրի թօփրագ եալայաճագլար տըր։
10 Թարշիշին վէ ատաալարըն մէլիքլէրի փիշքէշ կէթիրիպ՝
Միւլուքը Շէպա վէ Սէպա հէտիյէ թագտիմ էտէճէքլէր տիր։
11 Ճէմի՛ի միւլուք տախի անա րէճանէ,
Վէ ճիւմլէ թա՛իֆէլէր անա գուլլուգ էտէճէքլէր տիր։
12 Զիրա ֆէրեատ էտէն ֆագիրէ,
Վէ պիչարէ իլէ եարտըմճըսը օլմայանա նէճաթ վէրէճէք տիր։
13 Միւհթաճ վէ ֆագիրէ թէրահհիւմ էտիպ՝
Ֆուգարանըն ճանլարընը խըլաս էտէճէք տիր։
14 Ճանլարընը զուլմ ու թէ՛ատտիտէն գուրթարըպ՝
Անլէրին գանը քէնտի նազարընտա գըյմէթլի օլաճագ տըր։
15 Վէ եաշայաճագ տըր, վէ անա Շէպա ալթունլարընտան վէրէճէքլէր
Վէ անըն իչիւն տա՛իմա տու՛ա գըլըպ՝
Անա հէր կիւն սէնա էտէճէքլէր տիր։
16 Եէրտէ, տաղլարըն պաշլարընտա պուղտայ պօլլուղու օլաճագ,
Վէ մահսուլը Լիպնան կիպի տալգալանըպ՝
Շէհրտէն օլանլար եէրին օթը կիպի չիչէքլէնէճէքլէր տիր։
17 Իսմի էպէտի օլուպ,
Իսմի կիւնէշ տուրտուգճա պագի օլաճագ,
Վէ ատէմլէր անըն իլէ միւպարէքլէնէճէք,
Ճէմի՛ի ումէմ անա՝ նէ՛ միւպարէք՝ տէյէճէքլէր տիր։
18 Իսրայէլին Իլահը ՌԱՊՊ Ալլահ միւպարէք օլսուն,
Սանի՛ի մու՛ճիզաթ եալընըզ օ տըր։
19 Վէ անըն իսմի ճէլիլի իլ էլ էպէտ միւպարէք,
Վէ ճիւմլէ զէմին ճէլալիլէ մէմլու օլսուն։
Ամին, վէ ամին։
20 Տավուտ իպն ի Եէսսէնին տու՛ալարը թէմամ օլտու։

ՄԷԶՄՈՒՐ 73

Ասաֆըն մէզմուրը տըր։

1 Թահգիգան Ալլահ Իսրայէլէ,
Գալպի փագ օլանլարա քէրիմ տիր։
2 Պէն իսէ ազ գալտը այագլարըմ սիւրչէճէք,
Պիր շէյ գալմատը, թապանլարըմ գայաճագ իտի։
3 Զիրա շէրիրլէրին սէլամէթինի կէօրտիւյիւմտէ,
Միւթէքէպպիրլէրի գըսգանտըմ։
4 Չիւնքի մէվթլէրինտէ էզիյէթլէրի եօգ տըր,
Վիւճուտլէրի գավի սէմիզ տիր։
5 Ատէմլէրին չէքտիկի մէշագգաթը չէքմէզլէր,
Պէնի ատէմ իլէ պէրապէր մուսիպէթ տիւչար օլմազլար։
6 Պինա՛էն 'ալէյհ ղուրուր անլարը կէրտանլըգ կիպի թագար,
Զուլմ անլարը լիպաս կիպի էօրթէր։
7 Կէօզլէրի սէմիզլիքտէն տըշարը չըգար
Խէվասիսլուբաթ ը գալպի թէճավիւզ էտէրլէր։
8 Իսթիհզա էտիպ՝ զուլմ իչիւն քէօթիւլիւք իլէ սէօյլէրլէր,
Մաղրուրանէ թէքէլլիւմ էտէրլէր։
9 Աղըզլարընը սէմայա գարշը գոյ՝ էտիպ
Տիլլէրի զէմինտէ կէզինիր։
10 (Պու էճլտէն անըն գավմը պուրայա րիճ՛աթ էտիպ,

Անլէրէ սուլար սուզէ սուզէ քէսրէթլէ իչիրիլէճէք տիր,)
11 Վէ Ալլահ նա՛սըլ պիլիր,
Վէ Մութա՛ալտա 'իլմ վա՞ր մը՛ տէրլէր·
12 Իշթէ շէրիր պունլարտըր,
Ամմա տա՛իմա խաթիրճէմ հալտէ
Թէրուէթ ու տէվլէթ գազանըրլար·
13 Հագիգաթէն պէն գալպըմը պիհուտէ եէրէ փաքլէտիմ,
Էլլէրիմի սուչսուզլուգ իլէ եըգատըմ·
14 Վէ հէր կիւն մուսիպէթլէր չէքտիմ,
Հէր սապահ թէ՛տիպ օլունուրում·
15 Էյէր պէօյլէ սէօյլէյէյիմ՝ տէսէյտիմ,
Իշթէ սէնին էվլատընըն նէսլինէ ղատտար էթմիշ օլուր իտիմ·
16 Վէ պունու իտրաք էթմէք իչիւն թէֆէքքիւր էթթիկիմտէ,
17 Թա պէն Ալլահըն մագտիսինէ կիրիպ՝
Անլէրին 'աագըպէթլէրինի անլայընճայատէք
Պանա կիւճ կէլտի·
18 Թահգիգան անլէրի գայգանճ եէրլէրէ գօյ' տուն,
Անլէրի խարապիյէթէ տիւշիւրտիւն·
19 Պիր անտէ նա՛սըլ խարապ օլտուլար·
Տէհշէթլէր իլէ թիւքէնիպ մահվ օլտուլար·
20 Ույանըրտան սօնրա ռուեա նասըլ իսէ՝
Եա Ռապպ, անլէրին սուրէթլէրինի ˚շէհրտէ էյ՛ թահգիր էյլէյէճէք սին·
21 Զիրա գալպիմ աճըլանտըր,
Պէօյրէքլէրիմ տախի սանճըլանտըր·
22 Պէն տախի ահմագ վէ ճահիլ օլուպ՝
Սէնին 'ինտինտէ հայվան կիպի իտիմ·
23 Լաքին պէն տա՛իմա սէնինլէ իմ,
Սէն սաղ էլիմտէն թութտուն·
24 Թէտպիրինլէ՛ պէնի իրշատ էտիպ՝
Պա՛ատէհու պէնի ճէլալ իլէ ալաճագ սըն·
25 Ասմանտա քիմի՞մ վար·
Զէմինտէ տախի սէնտէն ղայրիյի իսթէմէմ·
26 Թէնիմ իլէ գալպիմ ֆանի իսէ տէ,
Գալպիմին գուվվէթի վէ նասիպիմ իլէլ-էպէտ Ալլահ տըր·
27 Զիրա իշթէ սէնտէն պա՛իտ օլանլար հէլաք օլուրլար,
Սէնտէն ուզագլաշըպ զինա էտէնլէրին ճիւմլէսինի հէլաք էտէրսին·
28 Լաքին Ալլահա թէգարրիւպ էթմէք պէնիմ իչիւն էյի տիր·
Ճիւմլէ իշլէրինի խապար էթմէք իչիւն Ռապպ Եէհօվայա իթթիքա էտէրիմ·

ՄԷԶՄՈՒՐ 74

Ասաֆըն շիիրի տիր·

1 Եա Ալլահ, նիչին պիզի էպէտիյէն րէտտ էթթին,
Վէ քէնտի մէր'աընըն գօյունլարը իւզէրինէ ղազապըն 'ալէվլիւ տիւթէր·
2 Գատիմտէն էտինտիյին ճէմա'աթընը,
Ֆիտյէ իլէ խալաս էթթիյին միրասընըն նասիպինի
Պու սաքին օլտուղուն Սիօն տաղընը թէզէքքիւր էյլէ·
3 Ապէտի խարապիյէթի,
Վէ տիւշմանըն մագտիստէ էթթիյի կիյանըն ˚քէրաֆէթլէրինի թահթը նազարա ալ·
4 Տիւշմէնլէրին սէնին ճէմ'իյէթկեահընտա պաղըրըշտըլար
Քէնտի նիշանլարընը նիշան օլարագ գօյտուլար·
5 Սըգ աղաճլար իւզէրինէ պալթալար գալտըրան կիպի մա'լում օլուր·
6 Վէ շիմտի օյմա իշլէրինի
Պալթալար վէ չէքիճլէր իլէ պիր անտէն փարէլէրլէր·
7 Մագտիսինի աթէշլէ եագտըլար,
Իսմինին մէսքէնինի եէր իլէ պէրապէր խարապ էթթիլէր·
8 Գալպլէրինտէ՝ Անլէրի թէմամէն թարրիպ էտէլիմ՝ տէյէրէք,
Տիյարտա Ալլահըն ճիւմլէ ճէմա'աթկեահլէրինի եագտըլար·
9 'Ալամէթլէրիմիզի կէօրմէյիզ,
Արթըգ փէյղամպէր գալմատը,
Եանըմըզտա [illegible] նէ՞ վագթա գա-

˚Եախօտ՝ ույանտըգտա

˚ Եահ· քէրաֆէթլէրինէ ատըմլարընը րէֆ' էյլէ

տար օլտուղընը պիլէն եօգ տըր·
10 Եա Ալլահ, նէ՞ վագթա գատար խասըմ շէթմ էտէճէ՞ք
Տիւշմէն սէնին իսմինի իլ էլ էպէտ
Թահգիր էտէճէ՞ք մի.
11 Նի՞չիւն էլինի սաղ էլինի կէրի չէքէրսին,
Գօյնընտան չըգարտա օնլարը հէլաք էյլէ·
12 Լաքին Ալլահ գատիմտէն փատիշահըմ տըր,
Եէր եիւզիւնտէ խէլաս էտէն Օ տըր·
13 Սէն գուվվէթինլէ պահրը շագգ էյլէտին,
Սուլար իչինտէ հայվանաթը 'ազիմէնին պաշլարընը գըրտըն.
14 Սէն Լէվիաթանըն պաշլարընը էզտին,
Անը պէրրիյէ [illegible] իչիւն վէրտին.
15 Սէն փընարը վէ չայը եարտըն
Տա՛իմ իւլ ճէրէյան օլան նէհիրլէրի գուրութտըն.
16 Կիւն սէնին՝ կէճէ տախի սէնին տիր.
Նուր իլէ չէմսի սէն թէհյիյէ էյլէտին.
17 Դիւնեանըն հուտուտլարընը սէն թա՛յին էյլէտին.
Եազ իլէ գըշը սէն թէրթիպ էթտին.
18 Շունու թէզէքքիւր էյլէ քի տիւշմէն ՌԱՊՊԸ շէթմ էթտի.
Սէֆիհ գավմ սէնին իսմինի թահգիր էյլէտի·
19 Սէնին գումրիյին ճանընը վուհուշա թէսլիմ էթմէ.
Ֆուգարանըն հայաթընը իլ էլ էպէտ ունութմա·
20 'Ահտա նազար էյլէ,
Զիրա զէմինին գարանլըգ մահալլէլէրի զուլմ մէսքէնլէրի իլէ տօլուտըր·
21 Մազլում խիճալէթլէ րիճ՛աթ էթմէսին.
Պիչարէ ու ֆագիր սէնին իսմինէ համտ էթսինլէր·
22 Եա Ալլահ, գըյամ էյլէ քէնտի տա՛վանը իգամէ էյլէ.
Սէֆիհ թարաֆընտան սանա հէր կիւն օլան սիթէմի թէզէքքիւր էյլէ·
23 Տիւշմէնլէրինին սէսինի ունութմա.
Սանա մուգավէմէթ էտէնլէրին կիւրիւլթիւսիւ տա՛իմա եօգարը չըգար·

ՄԷԶՄՈՒՐ 75

Ալ-թաշհէթ իւզրէ մուսիգար պաշը իչիւն Ասաֆըն մէզմուր վէ իլահիսի տիր·

1 Սանա համտ էտէրիզ, եա Ալլահ,
Համտ էտէրիզ, վէ սէնին իսմին եագըն տըր·
'Աճա՛իպլէրին հիքեայէ օլունուր·
2 Մու՛այյէն վագթըմ կէլտիքտէ,
Հագգ իւզրէ հիւքմ էտէճէյիմ·
3 Զէմին վէ անըն պիլէ ճիւմլէ սաքինլէրի հալլ օլունուր,
Անըն 'ամուտլարընը պէն սապիթ գըլարըմ· (Սէլա)
4 Մութէքէպպիրլէրէ՝ Թէքէպպիւր էթմէյինիզ,
Վէ շէրիրլէրէ՝ Պույնուզ րէֆ՛ էյլէմէյինիզ,
5 Պույնուզընըզը իւքսէյէ րէֆ՛ էթմէյին՝
Կէրտէնքէշանէ սէօյլէմէյինիզ՝ տէտիմ·
6 Զիրա րիֆ՛աթ նէ մէշրիգ, նէ մաղրիպտան տըր,
Վէ նէ տէ պէրրիյէտէն տիր·
7 Անճագ Ալլահ հաքիմ տիր,
Պիրինի թէնզիլ՝ վէ տիկէրինի թէրֆի՛ էտէր·
8 Չիւնքի ՌԱՊՊԸՆ էլինտէ քատէհ պուլունուր՝ շէրապը *քէօփիւրիւյօր
Շէրապը մէմզուճ իլէ մէմլու տըր, վէ անտէն տէօքէր·
Զէմինին պիւթիւն շէրիրլէրի
Մութլագա թօրթուլարընը սիւզիւփ իչէճէքլէր տիր·
9 Ամմա պէն իլ էլ էպէտ խապար էտիպ
Եա՛գուպըն Ալլահընա թէզմիր էտէճէյիմ·
10 Վէ շէրիրլէրին ճիւմլէ պույնուզլարընը գըրաճաղըմ.
Սատիգին պույնուզլարը թէրֆի՛ օլունաճագ տըր·

---

*[illegible]՝ գըրմըզը տըր·

ՄԷԶՄՈՒՐ 76

Նէկինօթ իլէ մուսիգար պաշը իչիւն
Ասաֆըն մէզմուրը վէ ըրլամասը տըր.

1 Ալլահ Եէհուտատա մա'լիւմ,
Վէ ատը Իսրայէլտէ 'ազիմ տիր.
2 Վէ խայմէսի Սալիմտէ,
Վէ մէսքէնի Սիօնտա տըր.
3 Եայ օգլարընը, գալգանը վէ գըլըճը
Վէ ճէնկի օրատա գըրտը. (Սէլահ.)
4 Սէն րուշէն սին,
Վէ չափուլ տաղլարընտան ճէլիլ սին.
5 Գալպի իւլ գավի օլանլար եաղմալանտըլար՝
Ույգուլարընը ույուտուլար.
Վէ գահրամանլարըն հիչ պիրիսի էլլէրինի պուլամատը.
6 Սէնին թա'գիպինտէն, էյ Իլահը Եա'գուպ,
Հէմ 'արապա վէ հէմ աթ ույգույա տալտըլար.
7 Սէն, էյ Րապպ, սէն հէյպէթլի սին.
Վէ վագթը ղազապընտա սէնին հուզուրունտա քի՞մ տուրապիլիր.
8 Սէմավաթտան հիւքմ իշիթտիրտին.
Ալլահ զէմինին պիւթիւն մութէվազը'լարընը խըլաս էթմէք իչիւն,
9 Հիւքմ իչիւն գըյամ էթտիյինտէ,
Զէմին խավֆ էտիպ սիւքիւթ էյլէտի. (Սէլահ.)
10 Թահգիգան ինսանըն ղազապը սանա համտ էտէճէք տիր,
Վէ ղազապըն պագիյյէսինի գուշանաճագսըն.
11 Նէզր էտիպ Ալլահընըզ ՐԱՊՊԱ իֆա էտինիզ.
Անըն էթրաֆընտա պուլունանլարըն ճիւմլէսի
Հէյպէթլի օլանա հէտիյէլէր թագտիմ էթսինլէր.
12 Րու'էսանըն ռուհլարընը գաթ' էտէր,
Մուլուքը զէմինէ հէյպէթլի տիր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 77

Եէտութուն իլէ մուսիգար պաշը
իչիւն Ասաֆըն մէզմուրը տըր.

1 Ավազըմ Ալլահա տըր, վէ ֆէրեատ էտէրիմ.
Ավազըմ Ալլահա տըր, օլ տախի պէնի տինկլէյէճէք տիր.
2 Եէվմի մուզայագամտա Րապպը թալէպ էթտիմ,
Էլիմ կէճէլէյին ուզատըլմըշ օլուպ կէվշէմէտի.
Ճանըմ թէսէլլի պուլմագտան իպա էյլէտի.
3 Ալլահը զիքր էթտիմ, միւզթարիպ օլտըմ.
Թէֆէքքիւր էյլէտիմ, ռուհըմ պայըլտը. (Սէլահ.)
4 Կէօզլէրիմի ույանըգ թութտըն.
Իզթըրապըմտան սէօյլէյէմէտիմ.
5 Էյյամը գատիմէյի
Վէ տէհըրլէրին սէնէլէրինի թէ'էմմիւլ էթտիմ.
6 Կէճէ թէսպիհաթըմը թէզէքքիւր էտէրիմ.
Գալպիմլէ թէֆէքքիւր էտէրէք,
Րուհըմ թէֆահհիւս էյլէր.
7 Րապպ իլ էլ էպէտ թէրք էտէ՞ր մի,
Արթըգ պիր տահա րազը օլմա՞զ մը.
8 'Ինայէթի քիւլլիյէն նիհայէթ պուլտո՞ւ մու,
Վա'տը տէվր պէ տէվր պաթըլ օլտո՞ւ մու.
9 Ալլահ շէֆգաթը ունութտո՞ւ մու,
Մէրհամէթինի ղազապ իլէ գափատը՞ մը. (Սէլահ.)
10 Օլ վագըթ՝ Տէրտիմ պու տըր տի
Միւթա'ալըն սաղ էլի թէղայյիւր էթմիշ տիր՝ տէտիմ.
11 ՐԱՊՊԸՆ էֆ'ալընը եատ էտէճէյիմ.
Թահգիգան մու'ճիզաթը գատիմէնի թէզէքքիւր էյլէյէճէյիմ.
12 Վէ ճիւմլէ իշլէրինի թէֆէքքիւր,
Վէ էֆ'ալընը թէ'էմմիւլ էտէճէյիմ.
13 Եա Ալլահ, թարիգին գուտսիյէթտէ տիր.
Ալլահ կիպի իլահը 'ազիմ քի՞մ վար.
14 Մու'ճիզաթ իզհար էտէն Ալլահ սէն սին.

Գուտրէթինի աքվամ արասընտա մա'-
լում գըլըտըն.
15 Գավմինը սէնի Եա'գուպ ու Եուսուֆ Օղուլլարընը
Պազուն իլէ խալաս էթտին. (Սէլահ.)
16 Սուլար սէնի կէօրտիւլէր, Եա Ալլահ,
Սուլար սէնի կէօրտիւլէր, թիթրէտիլէր.
Լիւճճէլէր տախի սարսըլտըլար.
17 Պուլութլար սուլար տէօքտիւլէր,
Կէօքլէր սէս վէրտիլէր.
Օգլարըն տախի ուչտու.
18 Սէնին ռա'տընըն սէսի ֆէլէքտէ
իտի.
Շիմշէքլէր տիւնեայը թէնվիր էյլէտի,
Զէմին սարսըլըպ թիթրէտի.
19 Եօլըն տէնիզտէ
Վէ թարիգլէրին չօգ սուլարտա օլտու,
Իզլէրին տախի պիլինմէտի.
20 Գավմինի Մուսա վէ Հարունուն էլիլէ
Սիւրիւ կիպի իլէթթին.

ՄԷԶՄՈՒՐ 78

Ասաֆըն շի'րի տիր.

1 Էյ գավմիմ, շէրի'աթըմը տինլէյինիզ,
Աղզըմըն սէօզլէրինէ գուլագլարընըզը.
2 Աղզըմը թէմսիլ իլէ աչաճաղըմ,
Գատիմի լուղզլէրի իֆշա էտէճէյիմ.
3 Պու շէյլէրի պիզ իշիտիպ պիլտիք,
Վէ էճտատըմըզ պիզէ հիքեայէ էթ-
տիլէր.
4 Անլարըն էվլատլարընտան քէթմ էթմէյիպ՝
Նէսլի աթիյէ ՏԱՊՊԸՆ թէսպիհաթընը
Վէ գուվվէթինի վէ էթտիյի մու'ճիզա-
թընը նագլ էտէճէյիզ.
5 Զիրա Եագուպտա շէհատէթի իգա-
մէ,
Վէ Իսրայէլտէ շէրի'աթը գոյ' տուգտէ,
Անլարը օղուլլարընա թա'լիմ էթմէլէ-
րինի
Էճտատըմըզա էմր էյլէտի.
6 Թա քի նէսլի աթի՝ հա'նիզ թէվէլլիւտ
էտէճէք էվլատլար պիլսին տէ,
Գալգըպ քէնտի օղուլլարընա նագլ էյ-
լէյէլէր.
7 Քի ումուտլար տախի ի'թիմատլարը Ալ-
լահա օլալար,
Ալլահըն էֆ'ալինը ունութմայալար,
Վէ էմիրլէրինի հըֆզ էտէլէր.
8 Վէ էճտատլարը կիպի մու'անիտ վէ ա-
սի պիր նէսլ,
Գալպլէրինի սապիթ էթմէմիշ
Վէ րուհլարը Ալլահա սատըգ պուլուն-
մամըշ պիր նէսլ օլմայալար.
9 Պէնի Էֆրայիմ մուսէլլահ գէմ-
ճի օլտուգլարը հալտէ,
Ճէնգ կիւնիւնտէ կէրի տէօնտիւլէր.
10 Ալլահըն ահտինի հըֆզ էթմէյիպ՝
Շէրի'աթընտա սիւլիւք էթմէքտէն իճ-
թինապ էթտիլէր.
11 Վէ էֆ'ալինը վէ քէնտիլէրինէ կէօսթէր-
տիյի մու'ճիզաթընը ունութտու-
լար.
12 Մըսըր տիյարընտա, Սօ'ան օվասըն-
տա
Էճտատլարընըն էօնիւնտէ մու'ճիզաթ
կէօսթէրտի.
13 Տէնիզի շագգ էտիպ՝ անլարը կէչիրտի,
Վէ սուլարը եըղըն կիպի տուր-
տուրտու.
14 Վէ կիւնտիւզին պուլութ իլէ,
Վէ պիւթիւն կէճէ աթէշ նուրու իլէ
անլարը իլէթթի.
15 Չէօլլէրտէ գայալարը շագգ էտիպ՝
Անլարա պիւյիւք լիւճճէլէր կիպի ի-
չիրտի.
16 Գայատան տախի ագար սուլար չըգա-
րըպ՝
Իրմագլար կիպի սուլար ագըթտը.
17 Ամմա անլէր տահա անա կիւ-
նահ էտիպ՝
Մութա'ալը չէօլլէրտէ իսեան էթտի-
լէր.
18 Վէ նէֆսլէրի իչին թա'ամ իսթէյէրէք,
Գալպլէրինտէ Ալլահը թէճրիպէ էթտի-
լէր.
19 Վէ Ալլահա գարշը սէօյլէյիպ՝
Ալլահ չէօլլէրտէ սոֆրա թէրթիպ էտէ-
մէյէ գատիր մի տիր.
20 Իշթէ գայայը վուրտուգտա սուլար ա-
գըպ
Տէրէլէր ֆէյզան էթտի.
Էքմէք տախի վէրէ պիլիր մի.
Գավմը իչիւն էթ թէտարիք էտէ-
պիլիր մի՝ տէտիլէր.

21 Բու սէպէպտէն ՐԱՊՊ իշիտիփ ղազապնաք օլտու·
Վէ Եա'գուպտա աթէշ թութուշտու,
Ղազապ տախի Իսրայէլէ 'ալէվլէնտի·
22 Զիրա Ալլահա ինանմատըլար՝
Խէլասընա թէվէքքիւլ էթմէտիլէր,
23 O իսէ եուգարըտան պուլութլարա էմր էթմիշտի,
Սէմավաթըն գափըլարընը աչտը·
24 Վէ եէմէ իչին իւզէրլէրինէ մէննի եաղտըրտը՝
Անլէրէ սէմա պուղտայը վէրտի·
25 Ինսան մէլաիքէ էքմէյի եէտի,
Անլէրէ պօլճա զախիրէ կէօնտէրտի·
26 Կէօքտէ շարգ րիւզկեարընը էսթիրտի՝
Գուվվէթիլէ լօտօս սէվգ էյլէտի·
27 Վէ իւզէրլէրինէ էթի թօզ կիպի,
Վէ գանատլը գուշու՝ տէնիզ գումու կիպի եաղտըրտը՝
28 Օրտուլարը իչինէ,
Չատըրլարընըն էթրաֆընա տիւշիւրտիւ,
29 Վէ իշթիհա էթտիքլէրի շէյի կէթիրմիշտի,
Անլէր հէյլի էյիճէ տօյտուլար·
30 Իշթիհալարը զա'իլ օլմատան՝
Թա'ամլարը տահա աղըզլարընտա իքէն՝
31 Անլէրին իւզէրինէ Ալլահըն ղազապը 'ալէվլէնիփ՝
Անլէրին սէմիզլէրինտէն գաթլ էթտի,
Վէ Իսրայէլին [illegible] եիյիթլէրինի եէրէ սէրտի·
32 Բու ճիւմլէ իլէ տահա կիւնահ էթտի՝
Մու'ճիզաթընա ինանմատըլար·
33 Օլ տախի կիւնլէրինի պաթալէթլէ,
Վէ սէնէլէրինի տէհշէթլէ ֆէնա էյլէտի·
34 Անլէրի էօլտիւրտիւյիւ զէման, անը թալէպ էտէրլէր իտի,
Րիւճու' էտէրէք Ալլահը էրքէն արարլար իտի·
35 Վէ Ալլահ քէնտի գայալարը
Վէ Ալլահ իւլ միւթա'ալ քէնտի խէլասքեարլարը իտիյինի թէֆէքքիւր էտէրլէր իտի·
36 Ամմա անը աղըզլարըյլէ րի'ա էտիփ՝
Տիլլէրիյլէ անա եալան սէօյլէրլէրտի·
37 Գալպլէրի տախի անըն իլէ տօղրու օլմայըփ՝
'Ահտընտա սապիթ տուրմատըլար·
38 Լաքին O րահիմ օլուփ,
'Աֆվ ըլ կիւնահ էտէր վէ հէլաք էթմէզ իտի·
Վէ տէֆ'աթլէ ղազապընը թէսքին էտէրէք,
Ճիւմլէ խըշմընը 'ալէվլէնտիրմէզ իտի·
39 Վէ անլէրին պէշէր,
Վէ կիտիփ կէրի տէօնմէզ պիր րիւզկեար իտիքլէրինի թէզէքքիւր էտէր իտի·
40 Գա՜չ տէֆ'ա պէրրիյէտէ անը հիտտէթլէնտիրտի՝
Պէեապանտա անը իւզկիւն էթտիլէր·
41 Վէ թէքրար պէ թէքրար Ալլահը թէճրիպէ էտէրէք,
Գուտտուսը Իսրայէլի կիւճէնտիրտիլէր·
42 Անըն էլինի
Վէ անլէրի տիւշմէնտէն խէլաս էթտիյի կիւնի տէ խաթըր էթմէտիլէր·
43 Նիթէքիմ Միսըրտա 'ալամէթլէրինի,
Վէ Սօ'ան սահրասընտա մու'ճիզաթընը իճրա էյլէտի·
44 Ըրմագլարընը վէ աքար սուլարընը գանա թահվիլ էյլէտի,
Շէօյլէ քի սու իչէմէտիլէր·
45 Արալարընա իրսալ էթտիյի աթ սինէկի անլէրի եէյիփ՝
Գուրպաղալար անլէրի հէլաք էթտիլէր·
46 Վէ մահսուլլարընը ճէրատէյէ,
Վէ էմէքլէրինի չէքիրկէյէ թէսլիմ էթտի·
47 Պաղլարընը տոլու իլէ,
Վէ ճիւմմէզ աղաճլարընը իրի տօլու իլէ թէլէֆ էթտի·
48 Հայվանլարընը տօլույա,
Վէ սիւրիւլէրինի եըլտըրըմլարա թէսլիմ էթտի·
49 Պէլալար մէլա'իքէսի իրսալըյլէ,
Շիտտէթի ղազապընը
Հիտտէթ վէ խըշըմ վէ մուզայագայը
իւզէրլէրինէ կէօնտէրտի·
50 Ղազապընա եօլ վէրիփ՝
Ճանլարընը էօլիւմտէն էսիրկէմէյէրէք,
Հայաթլարընը թա'ունա թէսլիմ էյլէտի·

51 Վէ Մըսըրտա ճիւմլէ իլք տօղմուշ օղլանլարը,
Համըն չատըրլարընտա գուվվէթլէրինին իլքինի վուրտու.
52 Վէ քէնտի գավմընը գօյունլար կիպի սէվք էտիպ
Պէրրիյէտէ սիւրիւ կիպի կէօթիւրտիւ.
53 Վէ անլէրի էմնիյէթլէ գըլաւուզլատըղընտան գօրգմատըլար
Ամմա տիւշմէնլէրինի տէնիզ էօրթտիւ.
54 Վէ անլէրի հուտուտը մուգատտէսէսինէ
Սաղ էլինին գազանտըղը պու տաղա կէթիրտի.
55 Էօնլէրինտէն տախի թա'իֆէլէրի թարտ էյլէյիպ,
Պունլարը էօլչիւ իլէ անլէրէ միրաս օլմագ իւզրէ թագսիմ էթտի,
Վէ Իսրայէլին սըպթլարընը չատըրլարընտա իսքեան էյլէտի.
56 Վէ եինէ Ալլահ իւլ միւթէա'ալը թէճրիպէ վէ իսեան էտիպ,
Շէհատէթլէրինը հըֆզ էթմէյէրէք,
57 Էճտատլարը կիպի իրթիտատ էտիպ խըյանէթ էթտիլէր.
Ալտատըճը եայ կիպի միւնհարիֆ օլտուլար.
58 Վէ միւրթէֆի'աթլարըյլէ անը իղզապ էտիպ
Փութլարըյլէ գըսքանտըրտըլար.
59 Ալլահ իշիթմէքլէ ղազապա կէլիպ
Իսրայէլտէն զիյատէսիյլէ նէֆրէթ էյլէտի.
60 Վէ Շիլօ մէսքէնինի,
Ատէմլէր արասընտա գուրտուղու չատըրը թէրք էյլէտի.
61 Վէ գուվվէթինի էսարէթէ,
Վէ ճէլալինի տիւշմէն էլինէ թէսլիմ էթտի.
62 Վէ գավմընը գըլըճա թէրք էթտի
Վէ միրասընա փէք գըզգըն օլտու.
63 Ճիվանլարընը թէլէֆ էթտի,
Վէ պաքիրէլէրի խաս չէքմէտիլէր.
64 Քեահինլէրի գըլըճլէ տիւշտիւ,
Վէ տուլ գարըլարը աղլամատըլար.
65 Բադա Ռապպ ույգուտան ույանըր
Վէ շէրապտան պաղըրը ճէպպար ույանըպ
66 Տիւշմէնլէրինի արգատան ուրտու
Անլէրի հագարէթ ի էպէտիյէյէ տուչար էյլէտի.
67 Վէ Եուսուֆըն չատըրընը րէտ էտէրէք
Էֆրայիմ սըպթընը իխթիյար էթմէյիպ
68 Եէհուտա սըպթընը,
Սէվտիյի Սիոն տաղընը իխթիյար էյլէտի
69 Վէ մագտիսինի եիւքսէք տաղլար կիպի,
Վէ իլ էլ էպէտ թէ'սիս էյլէտիյի զէմին կիպի պինա էյլէտի.
70 Վէ գուլը Տաւիթի իխթիյար էտիպ
Անը գօյուն աղըլլարընտան ալըպ.
71 Անը էմզիքլի գօյունլար արգասընտան գալտըրըպ Եա'գուպա,
Վէ միրասը օլան Իսրայէլէ չօպանլըգ էթմէք իչիւն կէթիրտի.
72 Օլ տախի իսթիգամէթ ի գալպիյէ անլէրի կիւտիւպ,
Էլլէրինին մէհարէթիյլէ անլէրի իտարէ էյլէտի.

ՄԷԶՄՈՒՐ 79

Ասաֆըն մէզմուրը տըր.

1 Եա Ալլահ, միրասընա թա'իֆէլէր կիրտիլէր,
Սէնին մուգատտէս հէյքէլինի նաճիս էթտիլէր,
Եէրուսաղիմի խարապայա տէօնտէրտիլէր.
2 Սէնին գուլլարընըն ճէսէտլէրինի հավա գուշլարընա,
Վէ միւթթագիլէրինին էթինի եէրին վուհուշլարընա եէմէք իչիւն վէրտիլէր.
3 Անլէրին գանլարընը Եէրուսաղիմին էթրաֆընտա սու կիպի տէօքթիւլէր,
Վէ տէֆն էտէն եօգ իտի.
4 Գօնշուլարըմըզա րիւսվայ,
Վէ էթրաֆըմըզտա օլանլարա պա'իսի իսթիհզա վէ մասխարա օլտուգ.
5 Նէ՞ վագթա գատար, եա ՌԱՊՊ,
Տա'իմա ղազապլանաճագ օլաճա՞գ մը սըն.

Ղայրէթին աթէշ կիպի եանաճա՞գ մը
տըր։
6 Գազապընը սէնի պիլմէյէն թա'իֆէլէր,
Վէ իսմինէ տու'ա էթմէյէն մէմալիք
իւզէրինէ տէօք։
7 Զիրա Եա'գուպը եէյիպ
Մէսքէնինի խարապ էթմիշլէր։
8 Ալէյհիմիզէ մութէգատտիմլէրին կիւնահլարընը խաթըր էթմէ.
Մէրհամէթլէրին պիզէ թէզ եէթիշսին.
Զիրա քիւլլիյէն զէլիլ օլտուգ։
9 Եա խէլասըմըզըն Ալլահը,
Իսմինին մէճտինէ հիւրմէթէն պիզէ
եարտըմ էյլէ,
Վէ իսմին իչիւն պիզի նէճաթ վէրիպ
կիւնահլարըմըզը մաղֆիրէթ էյլէ։
10 Նիչիւն թա'իֆէլէր՝ Ալլահլարը նէրէտէ տիր՝ տէսինլէր։
Գուլլարընըն տէօքիւլմիւշ գանընըն
ինթիգամը՝
Պիզիմ կէօզլէրիմիզ էօնիւնտէ,
Թա'իֆէլէր արասընտա մա'լիւմ օլսուն։
11 Էսիրին ահ ու զարը սէնին հուզուրունա կէլսին.
Էօլիւմէ թէսլիմ օլունմուշլարը 'ազիմ
գուվվէթինլէ հայաթտա իպգա
էյլէ։
12 Եա Ռապպ, գօնշուլարըմըզըն գուճագլարընա
Սանա էթտիքլէրի հագարէթին եէտի
գաթ մուգապիլինի վէր։
13 Վէ պիզ սէնին գավմըն վէ մէր'անըն
գօյունլարը սանա իլէ'լ էպէտ
համտ էտիպ
Տէվր պէ տէվր թէսպիհինի հիքեայէ
էտէճէյիզ։

ՄԷԶՄՈՒՐ 80

Շօշաննիմ-Էտութ իւզրէ մուսիգար
պաշը իչիւն Ասաֆըն մէզմուրու տըր։

1 Էյ Եուսուֆը սիւրիւ կիպի կիւտէն
Իսրայէլին Չօպանը, իսթիմա' էյլէ.
Էյ քէրուպիյուն իւզէրինտէ օթուրան,
Թէճէլլի էյլէ։
2 Էֆրայիմ իլէ Պէնիամին վէ Մանասսէնին հուզուրունտա
գուվվէթինի իգազ էտիպ՝ խէլասըմըզա եէթիշ։
3 Եա Ալլահ, պիզի ատէօնտէր վէ վէճհինի
նուրպաշ էյլէ,
Վէ խէլաս պուլաճաղըզ։
4 Եա Իլահ իւլ ճիւնուտ օլան ՌԱՊՊ,
Նէ՞ վագթա գատար գավմինին տուասընա գազապըն թիւթիւյիւպ օլուր։
5 Անլարը կէօզ եաշը էքմէյինի եէտիրիպ
Տօլու էօլչէքլէ կէօզ եաշլարը իչիրիրսին։
6 Գօնշուլարըմըզա պիզի պա'իս ի նիզա'
էթտին.
Վէ տիւշմէնլէրիմիզ պիզէ արալարընտա
իսթիհզա էթտիլէր։
7 Եա Իլահ իւլ ճիւնուտ, պիզի ատէօնտէր,
Վէ վէճհինի նուրպաշ էյլէ, վէ խէլաս պուլաճաղըզ։
8 Մըսըրտան պիր ասմա նագլ էթտին,
Թա'իֆէլէրի եէրլէրինտէն գօվուպ
անը տիքտին։
9 Անըն էօնիւնտէ եէր հազըրլատըն,
Վէ քէօքլէշիպ ալէմի տօլտուրտու։
10 Կէօլկէսինտէն տաղլար էօրթիւլտիւ,
Վէ տալլարը *'ազիմ' էրզ ագաճլարը
կիպի օլտու։
11 Տալլարընը Պահրէ,
Վէ ֆիլիզլէրինի Նէհրէ գատար ուզաթտը։
12 Անըն չիթլէրինի նիչիւն եըգտըն,
Շէօյլէ քի եօլտան կէչէնլէրին ճիւմլէսի
անը գօփարըրլար։
13 Օրմանտան խընզըր անը պօզար,
Սահրա հայվանը անը եէր։
14 Եա Իլահ իւլ ճիւնուտ, քէրէմ էյլէ,
րիւճու' էտիպ
Սէմավաթտան նազար էտիպ կէօր,
15 Վէ պու ասմայը, վէ սաղ էլինին տիքտիյի ֆիտանը,
Վէ քէնտին իչիւն գուվվէթլէնտիրտիյին օղլու զիյարէթ էյլէ։
16 Աթէշէ եանմըշ վէ քէսիլմիշ տիր.
Սէնին եիւզիւնիւն թէ'տիպինտէն խարապ օլուրլար։
17 Սէնին էլին սաղ էլինին ատէմի իւզէրինտէ,
Վէ քէնտին իչիւն գուվվէթլէնտիրտի-

---

*Իպր. Ալլահ էրզլէրի

[illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

ՍԱՂՄՈՍ 81

[illegible]

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible] (Սէլա.)

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

ՍԱՂՄՈՍ 82

[illegible]

1 [illegible]

2 [illegible] (Սէլա.)

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

[illegible]

Զիրա սէն ճիւմլէ իւմմէթլէրի թէմէլլիւք էտէճէքսին։

ՄԷԶՄՈՒՐ 83

Ասաֆըն մէզմուրու [illegible]

1 Եա Ալլահ, սիւքիւթ էթմէ։
Եա Ալլահ, սաքիթ օլմա վէ սաքին տուրմա։
2 Զիրա իշթէ տիւշմանլարըն [illegible] էտէրլէր,
վէ սէնի պուղզ էտէնլէր պաշ գալտըրտըլար.
3 Գավմինին ՚ալէյհինէ սու՚ի իթթիֆագ էտէրլէր,
վէ սէնին հիմայէ էթտիյին քիմսէլէր ՚ալէյհինէ միւշավէրէ էտէրլէր.
4 Գէլին, անլարը միլլէթ օլմագտան հէլաք էտէլիմ,
Արթըգ Իսրայէլին իսմի զիքր օլունմասըն տիյէրլէր.
5 Զիրա Էտոմ [illegible] վէ Իսմայիլիլէր,
Մուապ վէ Հաճարիլէր,
6 Ճէպալ վէ Ամմոն վէ Ամալէք,
Ֆիլիսթին [illegible] Սուր էհալիսի,
7 [illegible]
վէ սէնին ՚ալէյհինէ իթթիֆագ էթթիլէր.
8 Ասուր տախի անլարլա [illegible] օլարագ,
Պէնի Լութա պազու օլտուլար. (Սէլահ)
9 Մատյանա վէ Գիշոն [illegible] Սիսէրայա,
Եապինէ էթտիյին կիպի անլարա էյլէ.
10 [illegible] հէլաք օլտուլար,
Եէրէ կիւպրէ օլտուլար.
11 Էշրաֆլարընը Օրէպ վէ Զէէպ կիպի,
վէ ճիւմլէ ամիրլէրինի Զէպահ վէ Սալմունա կիպի էյլէ.
12 Զիրա տէտիլէր՝ Ալլահըն մէսքէնլէրինի քէնտիմիզէ միւլք օլարագ ալալըմ.
13 Եա Ալլահըմ, անլարը [illegible] չէօփի կիպի,
Ռիւզկեարըն էօնիւնտէ սամանըն չէօփի կիպի էյլէ.
14 Աթէշ օրմանը եագտըղը կիպի,
վէ ալէվ տաղլարը թութուշտուրտուղու կիպի,
15 Անլարը պէօյլէ ֆուրթունանլա թաքիպ էյլէ,
վէ գասըրղան իլէ մուզթարիպ էյլէ.
16 Եա ՌԱՊՊ, եիւզլէրինի րիւսվայլըգլա տօլտուր,
Թա քի սէնին իսմինի [illegible].
17 Իլէլ էպէտ խաճիլ վէ միւզթարիպ [illegible],
վէ րիւսվայ վէ [illegible] օլսունլար,
18 Թա քի [illegible], քի իսմին Եէհօվա օլան,
[illegible],
Պիւթիւն [illegible] Մութա՚ալ
[illegible]

ՄԷԶՄՈՒՐ 84

Կիթթիթ իւզրէ [illegible] իչին Գորահ օղուլլարընըն մէզմուրու

1 Եա ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ,
Սէնին մէսքէնլէրին նէ՛ խօշ տուր.
2 Ճանըմ ՌԱՊՊԸՆ հավլըլարընա իշթիյագ էտիփ պայըլըր.
Գալպիմ վէ ճէսէտիմ [illegible]
3 Սէրչէ պիլէ մէքեան
Վէ գըրլանգըչ քէնտինէ եավրուլարընը [illegible]
Սէնին մէզպահլարընըն եանընտա պուլտու,
[illegible] մէլիքիմ վէ Ալլահըմ, ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ.
4 Նէ՛ միւպարէքտիր սէնին պէյթինտէ օթուրանլար.
Տա՚իմա սանա համտ էտէճէքլէր. (Սէլահ)
5 Նէ՛ միւպարէքտիր օլ ատէմ քի գուվվէթի սէնտէտիր,
Պէյթինէ կիտէն եօլլարը գալպլէրինտէ [illegible] ատամլէր.
6 Պուքեա տէրէսինտէն կէչէրքէն, անը փընար կիպի էտէրլէր.
Իլք եաղմուր տախի անը պէրէքէթլէր իլէ էօրթէր.

7 Գուվվէթտէն գուվվէթէ կիտէրլէր՝
Սիօնտա Ալլահըն հուզուրընտա կէօրիւնէճէքլէր անլար.
8 Եա Իլահ իւլ ճիւնուտ ՐԱՊՊ, նիյազըմը տինկլէ.
Էյ Եա'գուպըն Ալլահը, իսթիմա' էյլէ. (Սէլահ.)
9 Էյ սիփէրիմիզ Ալլահ, պագ.
Վէ մէսիհինին իւզիւնէ նազար գըլ՝
10 Զիրա սէնին հավլըլարընտա պիր կիւն պին կիւնտէն էյիտիր.
Շէրիրին չատըրլարընտա սաքին օլմագտան իսէ,
Ալլահըմըն պէյթինին էշիկինտէ պուլունմայը իխթիյար էյլէրիմ.
11 Զիրա ՐԱՊՊ Ալլահ կիւնէշ վէ սիփէր տիր.
ՐԱՊՊ 'ինայէթ վէ 'իզզէթ վէրէճէք,
Իսթիգամէթլէ սիւլուք էտէնլէրտէն էյիլիք տիրիղ էթմէզ.
12 Եա ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ,
Սանա մութէվէքքիլ օլան ատէմ նէ՜ մուպարէքտիր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 85

Մուսիգար պաշը իչիւն պէնի Գօրահըն մէզմուրըտըր.

1 Եա ՐԱՊՊ, տիյարընտան րազը օլտըն,
Եա'գուպըն էսարէթինի կէրի կէթիրտին.
2 Գավմինին 'իսեանընը 'աֆվ,
Վէ ճիւմլէ կիւնահլարընը սէթր էթտին. (Սէլահ.)
3 Քեաֆֆէ ի ղազապընը տէֆ' էթտին.
Խըշմընըն հիտտէթինտէն րիւճու' էյլէտին.
4 Եա խէլասըմըզըն Ալլահը, պիզի տէօնտէր,
Վէ պիզէ օլան ղազապընը մահվ էյլէ.
5 Այա էլ էպէ՞տ մի պիզէ ղազապնաք օլուրսըն,
Խըշմընը տէվր պէ տէ՞վր մի թէմտիտ էտէճէքսին.
6 'Ավտէթ էտիպ պիզի իհեա էթմէ՞զ միսին,
Տի գավմին սէնտէ շատըման օլա.
7 Եա ՐԱՊՊ, լութֆընը պիզէ կէօսթ
Վէ խէլասընը պիզէ իհսան էյլէ.
8 ՐԱՊՊ Ալլահըն նէ սէօյլէյէճէ տինկլէյէճէյիմ,
Զիրա գավմինա վէ մութթագիլէր սէլամէթ սէօյլէյէճէք տիր.
Անլէր տախի սէֆահաթա րիճ'աթ էթմէսինլէր.
9 Տիյարըմըզտա 'իզզէթ սաքին օլմագ իչիւն
Անըն խէլասը էլպէթթէ Անտէն գօրգանլարա եագընտըր.
10 'Ինայէթ իլէ հագիգաթ մուլագաթ էթտիլէր.
'Ատալէթ իլէ սէլամէթ էօփիւշտիլէր.
11 Եէրտէն հագիգաթ պիթէճէք.
Վէ կէօքտէն 'ատալէթ նազար էտէճէք տիր.
12 ՐԱՊՊ տախի խայր իհսան էտէճէք,
Վէ կէտիմիզ մահսուլընը վէրէճէք տիր.
13 'Ատալէթ անըն էօնիւնճէ եիւրիյիպ՝
Ատըմլարընը եօլա գօյաճագ տըր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 86

Տավուտըն պիր տու'ասը տըր.

1 Եա ՐԱՊՊ, գուլաղընը մէյլ էթտիրիպ պէնի իսթիճապէթ էյլէ,
Զիրա պիչարէ վէ ֆագիր իմ.
2 Ճանըմը հըֆզ էյլէ, զիրա պէն մութթագի իմ.
Եա Ալլահըմ, սանա թէվէքքիւլ էտէն գուլընը սէն խէլաս էյլէ.
3 Պանա մէրհամէթ էյլէ, եա Րապպ,
Զիրա հէր կիւն սանա ֆէրեատ էտէրիմ.
4 Գուլընըն ճանընը մէսրուր գըլ՝
Զիրա, եա Րապպ, սանա ճանըմը րէֆ' էտէրիմ.
5 Զիրա սէն, եա Րապպ, քէրիմ վէ ղաֆուր սըն,
Վէ սանա ֆէրեատ էտէնլէրին ճիւմլէսինէ քէսիր իր րահմէ սին.
6 Եա ՐԱՊՊ, նիյազըմը տինկլէ,
Վէ թէզարրու'աթըմըն սէսինի իսթիմա' էյլէ.

Յէվմ ի մուզայագամտա սանա ֆէրեատ էտէրիմ,
Զիրա պէնի իսթիճապէթ էտէրսին։
8 Եա Ռապպ, իլահլար պէյնինտէ միսլին եօգ,
Վէ էֆ'ալինին մէմասըլը եօգ տըր։
9 Եա Ռապպ, խալգ էթտիյին ջիւմլէ իւմմէթլէր կէլիպ,
Սէնին հուզուրընտա սէճտէ, վէ իսմինի թէմճիտ էտէճէքլէր։
10 Զիրա սէն 'ազիմ, վէ միւ'ճիզաթ իզհար էտիճի սին,
Ալլահ եալընըզ սէն սին։
11 Եա ՌԱՊՊ, պանա թարիգինի թա'լիմ էյլէ,
Պի հագգըյէթընտա ռէֆթար էտէյիմ.
[illegible] գալպիմի միւթթէհիտ էյլէ,
Քի սէնին ըսմինտէն խավֆ էտէ։
12 Եա Ալլահըմ Ռապպըմ, պիւթիւն գալպիմ իլէ սանա համտ էտէրիմ,
Վէ իսմինի իլէլ էպէտ թէմճիտ էտէճէյիմ։
13 Զիրա սէնին 'ինայէթին պանա պէօյիւք տիւր,
Վէ ճանըմը հավիյէ ի սուֆլայատան խալաս էյլէտին։
14 Եա Ալլահ, միւթէքէպպիրլէր 'ալէյհիմէ գալգտըլար,
Վէ զալիմլէրին ճէմ'իյէթի ճանըմը արատըլար,
Վէ սէնի կէօզլէրի էօնիւնէ ալմատըլար։
15 Ամմա սէն, եա Ռապպ, րահիմ վէ ռա'ուֆ Ալլահ սըն,
Սապուր սըն, վէ 'ինայէթ իլէ հագիգաթըն քէսիր սին։
16 Պանա թէվէճճիւհ էտիփ մէրհամէթ էյլէ,
Գուլունա գուվվէթինի իհսան էյլէ.
Վէ ճարիյէնին օղլունու խալաս էյլէ։
17 Պանա պուղզ էտէնլէր կէօրիւպ խիճիլ օլմալարը իչիւն
Պանա պիր 'ալամէթ ի խայր կէօսթէր,
Զիրա սէն, եա ՌԱՊՊ, պանա եարտըմ էտիփ թէսէլլի վէրտին։

ՄԷԶՄՈՒՐ 87

Պէնի Գօրահըն մէզմուրը վէ իրլամը տըր։

1 Անըն էսասը միւգատտէս տաղլարտա տըր։
2 ՌԱՊՊ Սիօն գափուլարընը
Եա'գուպըն պիւթիւն մէսքէնլէրինտէն զիյատէ սէվէր։
3 Եա մէտինէթ Ուլլահ,
Սէնին հագգընտա ճէլիլ նէսնէլէր սէօյլէնիլիր։ (Սէլահ։)
4 Ռահապ վէ Պապէլի պէնի պիլէնլէր իչինտէ զիքր էտէճէյիմ.
Իշթէ Ֆիլիսթին վէ Սուր իլէ Քուշ.
Պու ատամ օրատա թէվէլլիւտ էյլէտի։
5 Վէ Սիօն հագգընտա
Շու վէ շու քիմսէ անտա թէվէլլիւտ էյլէտի տէնիլիր.
Միւթա'ալ տախի քէնտիսի անը գայիմ գըլաճագ տըր։
6 ՌԱՊՊ գավմլէրի թահրիր էթտիյինտէ
Պու քիմսէ անտա թէվէլլիւտ էյլէտի տէյիւ 'ատտ էյլէյէճէք տիր։ (Սէլահ։)
7 Վէ խանէնտէլէր իլէ չալգըճըլար՝
Ճիւմլէ մէնպա'լարըմ սէնտէ տիր՝ տէյէճէքլէր տիր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 88

Մախալաթ-լէ'աննօթ իրլէյէ մուսիգիճի պաշըսը իչիւն, պէնի Գօրահըն մէզմուրը վէ իրլամը Էզրահի Հէյմանըն շի'րի տըր։

1 Եա խէլասըմըն Ալլահը ՌԱՊՊ,
Կէճէ կիւնտիւզ հուզուրընտա ֆէրեատ էտէրիմ։
2 Նիյազըմ սէնին հուզուրընա վասըլ օլսուն.
Գուլաղընը ֆէրեատըմա մէյլ էթտիր։
3 Զիրա ճանըմ պէլալէրտէն տօյմուշ,
Հայաթըմ հավիյէյէ եագլաշտը։
4 Գույուեա ինէնլէրտէն մա'տուտ ըմ,
Գուվվէթի օլմայան ատէմ կիպի օլտում։

5 Արթըգ թէզքէրէ էթմէտիյին,
Վէ սէնին էլինտէն քէսիլմիշ օլանլարա
Գապըրտա եաթան մագթուլլէր գիպի
Էօլիւլէր արասընտա աթըլմըշըմ.
6 Պէնի աշաղը չուգուրա,
Զուլմէթա, տէրինլիքլէրէ գօյտուն.
7 Գազապըն իւզէրիմէ աղըրլաշըր,
Վէ ճիւմլէ տալղալարընլէ պէնի թազյիգ էյլէտին (Սէլահ)
8 Աշինալարըմը պէնտէն ուզագ էթտին,
Պէնի օնլէրէ մէքրուհ էյլէտին.
Գափանմըշըմ չըգամամ.
9 Տէրտէն կէօզլէրիմ զայիֆլէնտի.
Եա ՌԱՊՊ, հէր կիւն սանա ֆէրեատ էտէրէք,
Էլլէրիմի սանա աչըյորըմ.
10 Էօլիւլէրէ մի մէօճիզէլէր կէօսթէրէճէքսին.
Եախօտ էօլիւլէր գալգըփ սանա համտ էտէճէքլէր մի (Սէլահ)
11 Ինայէթին գապիրտէ,
Հագիգաթին հէլաք մագամընտա հիքեայէ օլունուր մը.
12 Մէօճիզէլէրին գարանլըգտա պիլինիր մի,
Վէ ատալէթին ունութգանլըգ մէմլէքէթինտէ պիլինիր մի.
13 Պէն իսէ, եա ՌԱՊՊ, սանա ֆէրեատ էթտիմ.
Վէ 'ալէս սապահ նամազըմ սանա թագտիմ օլունուր.
14 Եա ՌԱՊՊ, ճանըմը նիչին րէտ էտիյոր,
Տիտարընը պէնտէն նիչին կիզլէյորսուն.
15 Պէն զէլիլիմ վէ սապավէթիմտէն պէրի թէլէֆ օլմաղա եագընըմ.
Սէնին տէհշէթլէրինի չէքիպ մէթհայիր օլտում.
16 Գազապլարըն իւզէրիմտէն կէչտի,
Գօրգուլարըն պէնի հէլաք էթտի.
17 Հէր կիւն պէնի սուլար գիպի քուշաթտը,
Վէ քիւլլիյէն պէնի մուհասարէ էթթիլէր.
18 Պէնտէն տօսթու վէ եարը ուզագ գըլտըն.
Աշինալարըմ զուլմէթ ալթընտա տըրլար.

ՄԷԶԱՄԻՐ 89

Էզրահլը Էթանըն շի'րի տիր.

1 ՌԱՊՊԸՆ ինայէթլէրինի իլէլ էպէտ թէրէննիւմ էտէճէյիմ.
Աղզըմ իլէ սատագաթընը տէվր ա տէվր պիլտիրէճէյիմ.
2 Զիրա տէտիմ քի. Ինայէթ իլէլէպէտ պինա գըլընըր,
Վէ սատագաթընը սէմավաթտա սապիթ գըլաճագսըն.
3 Մուխթարըմ իլէ 'ահտը 'ագտ էթթիմ,
Գուլըմ Տաւուտա եէմին էթտիմ.
4 Նէսլինի իլէլէպէտ գայիմ էտէճէյիմ,
Վէ թախթընը տէվր ա տէվր պինա էտէճէյիմ. (Սէլահ)
5 Եա ՌԱՊՊ, սէմավաթ սէնին մէօճիզէլէրինի համտ էտէճէք,
Սատագաթընը տախի մուգատտէսլէր ճէմ'իյէթինտէ համտ էտէճէքլէր.
6 Զիրա սէմավաթտա ՌԱՊՊԱ մուգապիլ
Գուվվէթլի գուլլար արասընտա ՌԱՊՊԷ միւշապիհ քիմ տիր.
7 Ալլահ մուգատտէսլէրին ճէմ'իյէթինտէ փէք հէյպէթլի տիր,
Վէ էթրաֆընտա օլանլարըն ճիւմլէսինէ տէհշէթլի տիր.
8 Եա Ալլահ Ռապպ ուլ ճունուտ ՌԱՊՊ, սատագաթըն էթրաֆընտա օլարագ՝
Սէնին կիպի գատիր ՌԱՊՊ քիմ տիր.
9 Տէնիզին կուրուրինէ սէն հէօքիւմ օլուրսուն՝
Տալղալարը գալգտըղընտա, օնլարը սէն թէսքին էտէրսին.
10 Սէն Ռահապը մագթուլ կիպի էզտին.
Տիւշմէնլէրինի գուվվէթլի գոլունլա փէրիշան էյլէտին.
11 Սէմավաթ սէնին, զէմին տախի սէնին տիր,
Տիւնեայը վէ անտա օլան քաֆֆէյի սէն թէմէլլէնտիրտին.
12 Շիմալ վէ ճէնուպու սէն խալգ էյլէտին.
Թապոր վէ Հէրմոն սէնին իսմինէ թէրէննիւմ էտէրլէր.

13 Պազու ի գուվվէթ սանա մախսուստըր.
Սէնին էլին գավի, սաղ էլին միւրթէ-ֆի' տիր.
14 Սէնին թախթընըն էսասը 'ադալէթ վէ հագգ տըր.
Յիւզիւնիւն էօնիւնճէ 'ինայէթ վէ հագի-գաթ կիտէր.
15 Նիտա ի մէսէրրէթի պիլէն գավմ նէ մուպարէք տիր.
Յա ՌԱՊՊ, անլար սէնին սիմայընըն նուրուն-տէ յիւրիւյէճէքլէր տիր.
16 Հէր կիւն սէնին իսմինտէ մէսրուր,
Վէ 'ատալէթինտէ միւրթէֆի' օլաճագ-լար տըր.
17 Զիրա սէն անլարըն գուվվէթլէրինին 'իզ-զէթի սին,
Վէ պոյնուզումուզ սէնին ըրզանլէ յիւճէլիր.
18 Զիրա գալգանըմըզ ՌԱՊՊԸՆ տըր,
Վէ մէլիքիմիզ Իսրայէլին Գուտտուսունա տըր.
19 Օլ վագըթ սէն մուգատտէսինէ րույա-տա սէօյլէտին,
Տէտին քի՝ Նուսրէթի պիր գահրէմանէ սահիպ ի գուվվէթէ հէվալէ էթ-տիմ.
Գավմ արասընտան ինթիխապ օլունա-նը թէրֆի' էյլէտիմ.
20 Գուլում Տավուտը պուլտում,
Անը մուգատտէս եաղըմ իլէ մէսհ էյ-լէտիմ.
21 Էլիմ անըն իլէ սապիթ օլաճագ,
Պազում տախի անը գուվվէթլէնտիրէ-ճէք տիր.
22 Տիւշման անա զուլմ էթմէյէճէք,
Վէ էհլ ի շէրր անա ճէֆա էթմէյէճէք տիր.
23 Վէ անըն էօնիւնտէն խասըմլարընը էզէ-րիմ,
Անա պուղզ էտէնլէրի վուրաճաղըմ.
24 Սատագաթըմ վէ 'ինայէթիմ տախի անըն իլէ օլաճագ,
Պոյնուզու իսմիմլէ միւրթէֆի' օլաճագ-տըր.
25 Վէ էլինի տէնիզէ,
Վէ սաղ էլինի նէհիրլէրէ վազ' էտէճէ-յիմ.
26 O պանա՝ Փէտէրիմ սէն սին,
Ալլահըմ վէ խէլասըմըն գայասը սէն սին՝ տիյէ նիտա էտէճէք տիր.
27 Պէն տախի անը իլք օղուլ,
Միւլուքի զէմինին ա'լասը գըլաճաղըմ.
28 Իլէլ էպէտ անըն իչին 'ինայէթիմի հըֆզ էտէճէյիմ,
'Ահտըմ անըն իլէ սապիթ օլաճագ տըր.
29 Վէ նէսլինի էպէտի,
Վէ թախթընը կէօքլէրին կիւնլէրի կիպի էտէճէյիմ.
30 Էյէր օղուլլարը շէրի'աթըմը թէրք էտէրլէր,
Ահքեամըմտա սիւլուք էթմէզլէր իսէ,
31 Էյէր գանունլարըմը նագզ էտէրլէր,
Էվամիրիմի հըֆզ էթմէզլէր իսէ,
32 Օլ վագըթ սուչլարընը 'ասա իլէ,
Վէ գապահաթլարընը արգաճըգ իլէ թէ-ատիպ էտէճէյիմ.
33 Ամմա 'ինայէթիմի անտան գալտըրմամ,
Վէ սատագաթըմը խիլաֆա չէվիրմէմ.
34 'Ահտըմը նագզ էթմէմ,
Վէ տուտագլարըմտան չըգանը թէպտիլ էյլէմէմ.
35 Պիր քէրրէ գուտսիյէթիմ իլէ եէմին էթտիմ,
Գուտսիյէթիմ հագգը իչին Տավուտա ասլա եալան սէօյլէմէմ.
36 Անըն նէսլի էպէտի օլաճագ,
Վէ թախթը կիւնէշ կիպի հուզուրումտա գալաճագ տըր.
37 Այ կիպի էպէտի սապիթ օլաճագ,
Սէմավաթտա շահիտ ի սատըգ կիպի օլաճագ տըր. (Սէլահ.)
38 Վէ լաքին սէն թէրք վէ թահգիր էթտին,
Մէսիհինէ ղազապնաք օլտուն.
39 Գուլունըն 'ահտընը պոզտուն,
Վէ թաճընը թօփրագա տիւշիւրիւպ լէքէ-լէտին.
40 Ճիւմլէ տուվարլարընը եըգտըն,
Գալ'ալարընը վիրան էթտին.
41 Եօլտան կէչէնլէրին ճիւմլէսի անը եաղ-մա էթտի,
Գօնշուլարընա 'ար օլտու.
42 Խասըմլարընըն սաղ էլինի թէրֆի' էթ-տին,

Ճիւմլէ տիւշմէնլէրինի սէվինտիրտին.
43 Գըլըճըմըն աղզընը տախի տէօնտիւրիւպ՝ մուհարէպէտէ անը թագվիյէթ վէրմէտին
44 Անըն շանընը մէնճ էթտին,
Վէ թախթընը երէ վուրտուն.
45 Էյյամը շէպապէթինի գըսալթըր էտիպ՝
Անը խըճալէթլէ էօրթտիւն (Սէլահ)
46 Նէ՞ վագթա գատար, եա ՌԱՊՊ՝
Տայիմա իխթիֆա էտէճէքսին մի սէն.
Ղազապըն աթէշ կիպի եանաճագ մը
47 Էօմրիւմ նէ օլտուղունը թէզէքքիւր էյլէ.
Ճիւմլէ պէնի ատէմի նէ՞ պիհուտէ խալգ էթտին.
48 Հա՞նկի ատէմ վարտըր քի եաշայըպ էօլիւմ կէօրմէյէ,
Վէ ճանընը հավիյէ եէտինտէն գուրթարա (Սէլահ)
49 Եա Ռապպ, էվվէլքի ինայէթլէրին նէ՞րէտէ տիր
Քի տօղրուղըն հագգը իչիւն Տաւուտա եէմին էթտին.
50 Եա Ռապպ, գուլլարընա օլան հագարէթի,
Ճիւմլէ ագվամ ը՝ազիմէ թարաֆընտան գուճաղըմտա թաշըտըղըմը թէզէքքիւր էյլէ.
51 Քի սէնին տիւշմէնլէրին թահգիր էթտիլէր.
Եա ՌԱՊՊ, մէսիհինին իզլէրինի թահգիր էթտիլէր.
52 ՌԱՊՊ իլ էլ էպէտա մուպարէք օլսուն. Ամին, վէ ամին.

ՄԷԶՄՈՒՐ 90

Ալլահ ատէմի Մուսանըն տուասըտըր.

1 Եա ՌԱՊՊ, սէն տէվր պէ տէվր պիզէ փէնահկեահ օլտուն
2 Տաղլար վիւճուտէ կէլմէզտէն,
Վէ սէն զէմին վէ տիւնեայը խալգ էթմէզտէն էվվէլ,
Էզէլտէն էպէտէ տէկին սէն Ալլահ սըն.
3 Ինսանը թուրապա տէօնտիւրիւրսին,
Էյ պէնի ատէմ, րիճ՝աթ էտինիզ տէրսին
4 Զիրա սէնին նազարընտա պին սէնէ կէչմիշ տիւնքիւ կիւն կիպի,
Եախուտ կէճէ նէօվպէթի կիպի տիր.
5 Անլէրի ղարգ էտէրսին. անլէր րուեա օլուրլար.
Սապահլայըն թազէլէնէն օթ կիպի տիրլէր.
6 Սապահլայըն չիչէքլէնիպ թազէլէնիր,
Աքշամ պիչիլիպ գուրուր.
7 Զիրա պիզ խըշմընտան թէլէֆ,
Վէ ղազապընտան մուզթարիպ օլուրըզ.
8 Գապահաթլարըմըզը հուզուրունա,
Խաֆիյաթլարըմըզը տիտարընըն նուրունա գօյտուն.
9 Զիրա քեաֆֆէ ի էյյամըմըզ ղազաբընլէ կէչտի,
Սէնէլէրիմիզի խայալ կիպի պիթիրէտէրիզ.
10 Սէնէլէրիմիզին կիւնլէրի եէթմիշ սէնէ տիր.
Վէ էյէր գուվվէթ հասէպիլէ սէքսէն սէնէ օլուրսա,
Եինէ անլէրին էն ա՛լաը զահմէթ մէշագգաթ տըր.
Զիրա թէզ կէչէրլէր, վէ պիզ ուչարըզ.
11 Ղազապընըն գուվվէթինի,
Վէ խավֆընա կէօրէ խըշմընը պիլէն քիմ տիր.
12 Կիւնլէրիմիզի սայմաղը պիզէ էօյլէ թա՛լիմ էյլէ,
Քի գալպի հիքմէթէ նա՛իլ օլալըմ.
13 Ռուճու՛ էյլէ, եա ՌԱՊՊ, (նէ՛ վագթա գատար . . .)
Վէ գուլլարընա թէրահհիւմ էյլէ.
14 Սապահլայըն պիզի ինայէթինլէ տօյուր,
Վէ ճիւմլէ կիւնլէրիմիզտէ մէսրուր ու շատըման օլալըմ.
15 Պիզի մուքէտտէր էթտիյին կիւնլէրէ,
Մէշագգաթ չէքտիյիմիզ սէնէլէրէ կէօրէ պիզի մուֆէրրահ գըլ.
16 Իշ՛լին գուլլարընա,

վէ ճէլալին շանլըրըն էվլատընա զահիր օլսուն:
17 վէ Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ ճէմալի իւզէրիմիզտէ օլսուն,
վէ էլլէրիմիզին 'ամէլինի իւզէրիմիզտէ սապիթ գըլ·
էլլէրիմիզին 'ամէլինի սապիթ գըլ:

ՄԷԶՄՈՒՐ 91

1 Միւթա'ալըն սէթրինտէ սաքին օլան՝
Գատիրին սայէսինտէ իգամէթ էտէճէք տիր·
2 ՐԱՊՊ հագգընտա՝ Մէլճա'ըմ վէ գալ'ամ,
վէ թէվէքքիւլ էթտիյիմ Ալլահըմ տըր՝ տէրիմ·
3 Զիրա օ սէնի ավճընըն տուզաղընտան,
Միւհլիք թա'ունտան խէլաս էտէճէք տիր·
4 Սէնի թիւյլէրի իլէ սէթր էտէճէք տիր,
վէ գանատլարը ալթընտա իլթիճա էտէճէք սին·
Հագիգաթը գալգան վէ սիփէր օլաճագ տըր·
5 Կէճէ գօրգուսունտան
վէ կիւնտիւզին ուչան օգտան,
6 Գարանլըգտա կէզէն թա'ունտան,
Էօյլէ վագթընտա խարապ էտէն հէլաքտան խավֆ էթմէյէճէքսին·
7 Եանընտա պին
վէ սաղ թարաֆընտա օն պին տիւշէճէք·
Լաքին սանա եագլաշմայաճագ տըր·
8 Անճագ կէօզլէրինլէ նազար էտիպ՝
Շէրիրլէրին ճէզալարընը կէօրէճէքսին·
9 'Չիւնքի փէնահըմ օլան ՐԱՊՊը միւթա'ալը
Քէնտինէ մէսքէն իթթիխազ էյլէտիյինտէն,
10 Սանա շէրր իսապէթ էթմէյէճէք,
վէ չատըրընա պէլա եագլաշմայաճագ տըր·
11 Զիրա ճիւմլէ եօլլարընտա սէնի հըֆզ էթմէք իւզրէ,
Սէնին հագգընտա մէլա'իքէսինէ էմր էտէճէք·
12 Անլէր տախի այաղընը թաշա չարփմամագ իչիւն՝
Սէնի էլլէրի իւզէրինէ գալտըրաճագլար տըր·
13 Արսլան վէ սաղըր իլան իւզէրինէ պասըպ՝
Կէնճ արսլանը վէ էժտէրի փայիմալ էտէճէքսին·
14 Պանա 'աշըգ օլտըղը իչիւն՝ պէն տէ անը խէլաս,
Իսմիմի պիլտիյի իչիւն՝ անը հիմայէ էտէճէյիմ·
15 Պանա տու'ա էթտիյինտէ անը իճապէթ էտէճէյիմ·
Մուզայագատա պէն անըն իլէ պէրապէր օլուպ՝
Անը խէլաս էտէրէք՝ միւշէրրէֆ գըլաճաղըմ·
16 Անը թուլ ի էյամ իլէ տօյուրուպ՝
Անա խէլասըմը կէօսթէրէճէյիմ·

ՄԷԶՄՈՒՐ 92

Սէպթ կիւնիւ իչիւն մէզմուր վէ իլահի տիր·

1 ՐԱՊՊԱ համտ էթմէք,
վէ, եա միւթա'ալ, սէնին իսմինէ թէզմիր էյլէմէք,
2 Սապահլայըն 'ինայէթինի,
վէ կէճէլէյին սըտգընը,
3 Օն քիրիշլի սազ վէ սանթուր իւզէրինտէ,
Սէտա ի թանպուր իլէ իզհար էթմէք խօշ տըր·
4 Զիրա, եա ՐԱՊՊ, սէն պէնի ֆի'լին իլէ միւֆէրրահ գըլտըն,
Էլլէրինին իշլէրի իլէ մէսրուր օլաճաղըմ·
5 Եա ՐԱՊՊ, սէնին իշլէրին նէ' 'ազիմ,
Էֆքեարըն գայէթ տէրին տիր·
6 Պունու ահմագ ատէմ պիլմէզ,
վէ սէֆիհ ֆէհմ էթմէզ·
7 Շէրիրլէրին օթ կիպի պիթտիքլէրի,
վէ ճիւմլէ ֆա'իլ ի ֆըսգ օլանլարըն չիչէքլէնտիքլէրի

'Նուսխա՝ Սէն, եա Ռապպ, փէնահըմ սըն՝ տէյէրէք, Միւթա'ալը

Իլէլէպէտ հէլաք օլմալարը իչիւն տիր·
8 Ամմա սէն, եա ՐԱՊՊ,
Իլէլէպէտ միւթէալսին·
9 Զիրա իշթէ տիւշմէնլէրին, եա ՐԱՊՊ,
Զիրա իշթէ տիւշմէնլէրին հէլաք օլուր,
Ճիւմլէ ֆա՛իլ՝ի ֆըսատ օլանլար փէրիշան օլաճագ տըր·
10 Լաքին եապան սըղըրը պօյնուզու կիպի պէնիմ պօյնուզումը թէրֆի՛ էյլէտին,
Թազէ եաղ իլէ մէսհ օլունտում·
11 Վէ կէօզիւմ պանա հիլէ թէրթիպ էտէնլէրին հէլաքինա նազար էյլէտի,
Գուլաղըմ 'ալէյհիմէ գալգանլարըն ճէզասընը իշիտէճէք տիր·
12 Սատըգ խուրմա աղաճը կիպի թազէլէնիր,
Լիպնանտա էրզ աղաճը կիպի պէօյիւյէճէք տիր·
13 Պէյթ իւլ ՐԱՊՊՏԱ տիքիլէնլէր
Ալլահըմըզըն հավլըլարընտա չիչէկլէնիր·
14 Փիրլիքտէ պիլէ մէյվէ վէրէճէքլէր,
Սէմիզ վէ թազէ օլաճագլար,
15 Թա քի ՐԱՊՊԸՆ միւսթագիմ օլտուղունու իխպար էտէլէր·
Գայամըմ O տըր; վէ անտէ հագգըսըզլըգ եօգ տուր·

ՄԷԶՄՈՒՐ 93

1 ՐԱՊՊ սալթանաթ էտիյոր՝ ճէլալ կէյինմիշ տիր·
ՐԱՊՊ գուտրէթ կէյինմիշ, վէ գուշանմըշ տըր·
Տիւնեա տախի տէպրէնմէյէճէք իւզրէ սապիթ օլտու·
2 Թախթըն էզէլտէն սապիթ տիր,
Սէն էզէլտէն մէվճուտ սուն·
3 Եա ՐԱՊՊ, նէհիրլէր գալդըրտըլար,
Նէհիրլէր սէսլէրինի գալդըրտըլար·
Նէհիրլէր կիւրիւլթիւլէրինի գալդըրըրլար·
4 Ա՛լատա՛ ՐԱՊՊ չօգ սուլարըն սէսլէրինտէն,
Տէնիզին գուվվէթլի տալկալարընտան գուվվէթլի տիր·
5 Շէհատէթլէրին ղայէթլէ սատըգ տըր·
Եա ՐԱՊՊ, սէնին պէյթինէ տայիմ էպէտ գուտսիյէթ եագ

ՄԷԶՄՈՒՐ 94

1 Եա գուլ ինթիգամ Ալլահը ՐԱՊՊ,
Եա գուլ ինթիգամ Ալլահը, թէճէլլի էյլէ·
2 Էյ հաքիմ ի զէմին, գըյամ էյլէ;
Միւթէքէպպիրլէրէ միւճազաթ էյլէ·
3 Եա ՐԱՊՊ, նէ վագթա գատար շէրիրլէր,
Նէ վագթա գատար շէրիրլէր իֆթիխար էտիյօր,
4 Միւթէքէպպիրանէ սէօզլէր թէքէլլիւմ էտէրլէր·
Ֆա՛իլ՝ի ֆըսատ օլանլարըն հէփսի թէֆախուր էտէրլէր·
5 Եա ՐԱՊՊ, սէնին գավմընը էզիյօր,
Միրասընա ճէֆա վէրիրլէր·
6 Տուլ գարը իլէ ղարիպի էօլտիւրիւյօր,
Եէթիմլէրի գաթլ էտէրլէր,
7 ՐԱՊՊ կէօրմէզ,
Վէ Եա՛գուպըն Ալլահը ֆէհմ էթմէզ տէրլէր·
8 Էյ գավմըն ահմագլարը, ֆէհմ էյլէնիզ,
Էյ ճահիլլէր, նէ զէմանտա 'ագըլ օլաճագսընըզ·
9 Գուլաղը խալգ էտէն իշիթմէզ մի,
Կէօզի եափան կէօրմէզ մի·
10 Մի՛լլէթլէրի թէ՛տիպ էտէն թէքտիր էթմէզ մի·
Ատէմէ թա՛լիմ էտէն պիլմէզ մի·
11 ՐԱՊՊ ատէմին էֆքեարը պաթըլ օլտուղունը պիլիր·
12 Եա ՐԱՊՊ, նէ միւպարէք տիր ատէմին թէ՛տիպ էթտիյին
Վէ շէրի՛աթընտան թա՛լիմ էյլէտիյին ատէմ·
13 Թա քի շէրիրլէր իչիւն չուգուր գազըլընճայա տէկին,
Անա քէօթիւ կիւնլէրտէ րահաթ վէրէսին·
14 Զիրա ՐԱՊՊ գավմընը պըրագմազ,
Վէ միրասընը թէրք էթմէզ·

15 Լաքին հիւքիւմ 'ատալէթէ րիճ'աթ էտէճէք տիր,
Գալպի միւսթագիմ օլանլարըն հէփսի անա թապի' օլաճագ լար.
16 Պէնիմ իչիւն շէրիրլէր 'ալէյհինէ քի՞մ գալգար.
Պէնիմ իչիւն ֆա'իլ ի ֆըսգ օլանլարա քի՞մ գարշը տուրաճագ.
17 ՌԱՊՊ պանա մու'ին օլմասայըտը,
Ազ գալտը ճանըմ սիւքիւթ մահալլինտէ սաքին օլուր իտի.
18 Այաղըմ գայտը' տէտիյիմտէ,
Եա ՌԱՊՊ, 'ինայէթին պէնի տէսթէքլէտի.
19 Տէրունըմտա էնտիշէլէրիմ թէքասիւր էթտիքլէրինտէ
Թէսէլլիյաթըն ճանըմը միւֆէրրահ գըլար.
20 Շէրի'աթ 'ալէյհինէ ֆէսատը թէրթիպ էտէն քիւրսիւ ֆէսատ
Սէնին իլէ շէրիք օլու՞ր մու.
21 Սատըգըն նէֆսի 'ալէյհինէ թօփլանըրլար,
Վէ պիկիւնահ գանը 'ալէյհինէ հիւքիւմ էտէրլէր.
22 Ամմա ՌԱՊՊ պանա մէլճա',
Վէ Ալլահըմ իլթիճա էտէճէյիմ գայա տըր.
23 Վէ անլէրին ֆըսգլարընը քէնտիլէրինէ րէտտ էտիւպ,
Անլարը շէրրլէրինտէ իֆնա էտէճէք տիր.
Ալլահըմըզ ՌԱՊՊ անլարը իֆնա էտէճէք տիր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 95

1 Կէլինիզ, ՌԱՊՊԱ թէրէննիւմ էտէլիմ,
Խէլասըմըզըն գայասընա ալգըշ էտէլիմ.
2 Հուզուրունա համտ իլէ կիրէլիմ,
Անա մէզմուրլար իլէ ալգըշ էտէլիմ.
3 Զիրա ՌԱՊՊ 'ազիմ Իլահ տըր,
Վէ ճէմի' իլահլար իւզէրինէ պիւյիւք փատիշահ տըր.
4 Զէմինին տէրինլիքլէրի անըն էլինտէ տիր.
Վէ տաղլարըն թէփէլէրի անըն տըր.
5 Տէրիա անըն տըր, չիւնքի անը եարատան քէնտիսի տիր.
Եապըշ գարայը էլլէրի եափտը.
6 Կէլինիզ, սէճտէ էտէլիմ, վէ եըգըլալըմ,
Խալիգըմըզ ՌԱՊՊԸՆ հուզուրունտա տիզ չէօքէլիմ.
7 Զիրա օ Ալլահըմըզ տըր,
Վէ պիզ անըն մէր'ասընըն գավմը,
Վէ էլինին սիւրիւսի իզ.
8 Էյէր պու կիւն անըն սէտասընը իշիտիրսէնիզ,
Գալպլէրինիզի Մէրիպայատա օլտուղու կիպի
Պէրրիյէտէ Թէճրիպէ կիւնինտէքի կիպի փէքլէշտիրմէյինիզ.
9 Օրատա էճտատըմըզ պէնի թէճրիպէ վէ իմթիհան էթտիլէր,
Ա'մալըմը կէօրտիւլէր.
10 Օլ նէսլտէն գըրգ սէնէ ուսանմըշ օլարագ' տէտիմ քի
Պունլար գալպլէրինտէ պէյհուտէ տօլաշան պիր գավմ տըր,
Թարիգլէրիմի պիլմէտիլէր.
11 Հաթթա ղազապըմտա' Րահաթըմա կիրմէյէճէքլէր' տէյէ եէմին էթտիմ.

ՄԷԶՄՈՒՐ 96

1 ՌԱՊՊԱ եէնի իլահի օգույունըզ,
Էյ պիւթիւն տիւնեա, ՌԱՊՊԱ իլահի օգույունըզ.
2 ՌԱՊՊԱ իլահի օգույունըզ,
Անըն իսմինէ սէնա էտինիզ.
Կիւնտէն կիւնէ անըն խէլասընը թէպշիր էյլէյինիզ.
3 Միլլէթլէրէ Անըն իզզէթինի,
Ճէմի' ագվամա մուճիզաթընը հիքեայէ էյլէյինիզ.
4 Զիրա ՌԱՊՊ 'ազիմ վէ զիյատէսիյլէ համիտ տըր,
Ճիւմլէ իլահլար իւզէրինէ հէյպէթլի տըր.
5 Զիրա ագվամըն ճիւմլէ իլահլարը սանէմլէր տիր.
Ամմա սէմավաթը խալգ էտէն Եէհովա ՌԱՊՊ տըր.

6 Ազամէթ ու ճէլալ անըն հուզուրունտատըր,
Գուվվէթ ու ճէմալ մագտէսինտէտիր.
7 Էյ ագվամըն գապիլէլէրի, ՌԱՊՊԱ 'արզ էտինիզ,
ՌԱՊՊԱ մէճտ ու 'իզզէթ 'արզ էտինիզ.
8 ՌԱՊՊԱ իսմինին մէճտինի 'արզ էտինիզ.
Թագտիմէ կէթիրիփ՝ հավլըլարընա կիրինիզ.
9 ՌԱՊՊԱ զինէթի մուգատտէսէ իլէ սէճտէ էտինիզ,
Էյ պիւթիւն զէմին, անըն հուզուրունտան խավֆ էտինիզ.
10 Թա'իֆէլէրտէ տէյինիզ քի՝ ՌԱՊՊ սալթանաթ էտէր.
Տիւնեա տախի գըմըլտանմամագ իւզրէ սապիթ օլսուն.
Գավմլէրէ իսթիգամէթլէ հիւքմ էտէր.
11 Սէմավաթ շատման վէ զէմին մէսրուր օլսուն.
Տէնիզ վէ իչինտէ օլան քեաֆֆէ'ի մէվճուտաթ սէտա վէրսին.
12 Սահրա վէ անտա պուլունանլարըն քեաֆֆէսի մէմնունիյէթլէնսուն.
Օլ զէման օրմանըն աղաճլարընըն ճիւմլէսի
ՌԱՊՊԸՆ հուզուրունտա թէրէննիւմ էթսինլէր.
13 Զիրա Օ կէլիյօր. զէմինէ հիւքմ իչիւն կէլիյօր.
Տիւնեայը 'ատալէթլէ, վէ ագվամը հագիգաթըյլէ հիւքմ էտէճէք տիր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 97

1 ՌԱՊՊ սալթանաթ էտէր, զէմին մէսրուր,
Վէ ճէզայիրի քէսիրէ շատման օլսունլար.
2 Պուլութ վէ գոյու տուման անըն էթրաֆընտա տըր.
'Ատլ ու հագգ թախթընըն էսասըտըր.
3 Էօնիւնտէն աթէշ կիտէր,
Էթրաֆընտա օլան տիւշմէնլէրինի եագար.
4 Շիմշէքլէրի 'ալէմի թէնվիր էտէրլէր,
Զէմին կէօրմէքլէ թիթրէր.
5 ՌԱՊՊԸՆ հուզուրունտա,
Պիւթիւն զէմինին Սահիպինին հուզուրունտա
Տաղլար մում կիպի էրիր.
6 Սէմավաթ անըն 'ատալէթինի պէյան էտէրլէր,
Վէ ճէմի'ի ագվամ անըն ճէլալինի կէօրիւրլէր.
7 Փութլարա 'իպատէթ էտէնլէրին ճիւմլէսի,
Վէ սանէմլէր իլէ իֆթիխար էտէնլէր խիճիլ օլունսունլար.
Էյ ճիւմլէ իլահլար, անա սէճտէ էյլինիզ.
8 Եա ՌԱՊՊ, սէնին հիւքմլէրին իչին
Սիօն իշիտիփ միւֆէրրահ օլտու.
Վէ Եէհուտա գըզլարը մէսրուր օլտուլար.
9 Զիրա սէն, եա ՌԱՊՊ, պիւթիւն զէմին իւզէրինտէ միւթէ'ալ,
Վէ ճիւմլէ իլահլարա զիյատէսիյլէ ֆաիգ օլտուն.
10 Էյ ՌԱՊՊԸ սէվէնլէր, շէրրտէն իքրահ էտինիզ.
Միւթթագիլէրինին ճանլարընը Օ [illegible] էտիյօր,
Անլէրի շէրիրլէրին էլինտէն խլաս էտէր.
11 Սատըգ իչիւն նուր,
Վէ միւսթագիմ գալպ օլանլար իչիւն սիւրուր էքիլմիշ տիր.
12 Էյ սատըգլէր, ՌԱՊՊՏԱ մէսրուր օլունուզ.
Վէ անըն գուտսիյէթինի զիքր էտէքէր համտ էտինիզ.

ՄԷԶՄՈՒՐ 98

1 ՌԱՊՊԱ եէնի իլահի օգույունուզ,
Զիրա իշլէր ը մու'ճիզաթ էթտի,
Սաղ էլի վէ մուգատտէս պազուսը
Քէնտիսի իչիւն խէլաս իճրա էյլէտի.
2 ՌԱՊՊ խէլասընը պիլտիրտի,
Թա'իֆէլէրին նազարընտա 'ատալէթինի իզհար էյլէտի.
3 Պէյթ Իսրայէլէ օլան 'ինայէթ վէ սըտգընը թէզքէր էյլէտի.

Զէմինին ճիւմլէ նիհայէթլէրի Ալլահըմըզըն խալասընը կէօրտիւլէր։
4 Էյ պիւթիւն զէմին, ՌԱՊՊԱ ալգըշ էտինիզ,
Սէսի միւսէրրէթլէ թէրէննիւմ վէ թէզմիր էյլէյինիզ։
5 ՌԱՊՊԱ թանպուր իլէ,
Թանպուր վէ մէզմուր սէսիյլէ թէզմիր էտինիզ.
6 Պօրուլար վէ սիւրնա սէսիյլէ,
Մէլիք օլան ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա ալգըշ էտինիզ։
7 Տէնիզ վէ անտա օլան քաֆֆէի մէվճուտաթ,
Տիւնեա իլէ սէքէնէսի սէտա վէրսին։
8 ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա նէհիրլէր էլ չըրփսըն՝
Տաղլար պիրլիքտէ թէրէննիւմ էթսինլէր.
9 Զիրա զէմինէ հիւքիւմ իչիւն կէլիյօր.
Տիւնեայա ՚ատալէթլէ՝
Վէ ագվամա իսթիգամէթ իւզրէ հիւքիւմ էտէճէք տիր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 99

1 ՌԱՊՊ սալթանաթ էտէր, ագվամ թիթրէսին.
Քէրուպիլէր իւզէրինտէ ճալիս տիր, զէմին սարսըլսըն։
2 ՌԱՊՊ Սիօնտա ՚ազիմ,
Վէ ճէմի՚ի ագվամ իւզէրինտէ միւթա՚ալ տըր։
3 Սէնին ՚ազիմ վէ հէյպէթլի իսմինէ համտ էթսինլէր,
Օ գուտտուս տըր։
4 Մէլիքին գուվվէթի հագգը սէվէր.
Սէն իսթիգամէթի սապիթ գըլտըն,
Սէն Եա՚գուպտա հագգ վէ ՚ատալէթի իճրա էյլէտին։
5 Ալլահըմըզ ՌԱՊՊԱ թա՚զիմ էտինիզ,
Վէ խաքփայինէ սէճտէ գըլընըզ՝
Օ գուտտուս տըր։
6 Մուսա իլէ Հարուն անըն քիահինլէրի արասընտա,
Վէ Սամուէլ անըն իսմինէ տու՚ա էտէնլէր արասընտա,
ՌԱՊՊԱ տու՚ա էթտիլէր.
Օլ տախի անլէրի իսթիճապէթ էյլէտի.
7 Անլէրէ պուլուտ ՚ամուտընտան սէօյլէտի.
Անլէր տախի քէնտիլէրէ վէրտիյի շէհատէթ վէ գանունը հըֆզ էտէրլէր իտի։
8 Եա Ալլահըմըզ ՌԱՊՊ, անլէրի իսթիճապէթ էթտին;
Հէր նէ գատար ՚ամէլլէրի իչիւն ինթիգամ ալըճը օլտուն իսէ տէ,
Սէն անլէրէ ղաֆուր Ալլահ իտին։
9 Ալլահըմըզ ՌԱՊՊԱ թա՚զիմ էտինիզ,
Վէ մուգատտէս տաղընտա սէճտէ էյլէյինիզ.
Զիրա Ալլահըմըզ ՌԱՊՊ գուտտուս տըր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 100

Համտ մէզմուրը տըր։

1 Էյ պիւթիւն զէմին, ՌԱՊՊԱ ալգըշ էտինիզ.
2 ՌԱՊՊԱ միւսէրրէթլէ ՚իպատէթ էտինիզ.
Հուզուրընա թէրէննիւմ իլէ կէլինիզ։
3 Եէհօվանըն Ալլահ օլտուղունու պիլինիզ՝
Պիզի խալգ էտէն Օ տըր,
Բէնտի քէնտիմիզի խալգ էթմէտիք.
Պիզ անըն գավմը, վէ մէր՚ասընըն սիւրիւսիւ իզ։
4 Անըն գափուլարընա համտ իլէ,
Հավլըլարընա թէսպիհ իլէ կիրինիզ,
Անա համտ, իսմինէ սէնա էտինիզ։
5 Զիրա ՌԱՊՊ քէրիմ տիր.
՚Ինայէթի էպէտի
Վէ սըտգը տէվր պէ տէվր տիր

ՄԷԶՄՈՒՐ 101

Տաւուտըն մէզմուրը տըր։

1 ՚Ինայէթ վէ հիւքիւմ հագգընտա թէրէննիւմ էտէճէյիմ,
Եա ՌԱՊՊ, սանա թէզմիր էյլէյէճէյիմ։
2 Թարիգը քէմալտէ ՚աքըլլանէ հարէքէթ էտէճէյիմ.
Պանա նէ՞ զէման կէլէճէքսին.

Խանէմ իչինտէ գալպիմին քէմալիլէ
միւթլագ կէզէճէյիմ.
3 Քէօթիւ չէյի կէօզիւմ էօնիւնէ գօմա-
յաճաղըմ.
Զալալէթէ տիւշէնլէրին իշինտէն իքրահ
էտէրիմ.
Պու պանա եափըշմայաճագ.
4 Էյրի գալպ պէնտէն ուզագ օլաճագ.
Պէն չէրիրի թանըմայաճաղըմ.
5 Կիզլիճէ գօնշուսունա ղըյպէթ էտէնի
իֆնա էտէճէյիմ.
Կէօզիւ միւթէքէպպիր վէ գալպի մաղ-
րուր օլանա թէհամմիւլ էթմէ-
յէճէյիմ;
6 Եանըմտա սաքին օլմալարը իչին
Կէօզլէրիմ արզըն սատըգլարը իւզէ-
րինտէ օլաճագ,
Թարիգի քէմալտէ եիւրիւյէն պա-
նա խըզմէթ էտէճէք տիր.
7 Հիլէքեար ատէմ խանէմ իչինտէ սա-
քին օլմայաճագ,
Քէզզապ քիմսէ կէօզլէրիմ էօնիւնտէ
տուրմայաճագ տըր.
8 [illegible] եէրին [illegible]
սապահ իֆնա էտէճէյիմ,
Թա ՌԱՊՊԻՆ շէհրինտէն զուլմ իւ ֆէսատ
օլանլարըն ճիւմլէսինի քէսէրէք է-
տէյիմ.

ՄԷԶՄՈՒՐ 102.

Պիչարէնին [illegible]
ՌԱՊՊԻՆ հուզուրունա շիքեայէթինի
'արզ էթտիյինտէ օգուտուղու տուա'տըր.

1 Եա ՌԱՊՊ, տուամը իշիթ՝ էյլէ
Վէ ֆէրեատըմ սանա ուլաշսըն.
2 Սըգընթըլը օլտուղում կիւնտէ եիւզիւնիւ
պէնտէն կիզլէմէ,
Գուլաղընը պանա մայիլ էյլէ,
Ֆէրեատ էթտիյիմ կիւնտէ սէրի'էն
պանա իճապէթ էյլէ.
3 Զիրա կիւնլէրիմ տիւթիւն կիպի մահվ
օլտու.
Քէմիքլէրիմ օճագ կիպի եանտըլար.
4 Գալպիմ վուրուլուպ օթ կիպի գու-
րուտու;
Հաթթա էքմէյիմի եէմէյի ունութտում.
5 Ահ ու զարըմտան
Քէմիքլէրիմ էթիմէ եափըշտը.
6 Պէրրիյէնին սագա գուշունա միւշապիհ
Վէ խարապէլէրին պայղուշու կիպի օ-
լտում;
7 Ույգուսուզ գալըրըմ,
Տամ իւզէրինտէ եալընըզ գալան սէրչէ
կիպի օլտում.
8 Տիւշմէնլէրիմ պէնի հէր կիւն թահգիր
էտէրլէր,
Ալէյհիմէ գուտուրանլար պանա գար-
շը եէմին էտէրլէր.
9 Զիրա սէնին խըշմ ու ղազապըն սէ-
պէպինտէ
Քիւլիւ էքմէք կիպի եէտիմ.
10 Իչէճէյիմի կէօզ եաշըմ իլէ գարըշտը-
րըմ,
Զիրա պէնի գալտըրըպ աթտըն.
11 Կիւնլէրիմ մա'իլ օլան կէօլկէ կիպի օ-
լուր՝
Պէն օթ կիպի գուրուտում.
12 Ամմա սէն, եա ՌԱՊՊ, իլ էլ էպէտ
պագի սին,
Վէ զիքրին տէվր պէ տէվր տիր.
13 Սէն գըյամ էտիպ՝ Սիոնա մէրհամէթ
էտէճէքսին,
Զիրա անա թէրահհիւմ էտէճէք վա-
գըթ տըր.
Չիւնքի մուայյէն վագըթ կէլմիշ տիր.
14 Զիրա գուլլարըն անըն թաշլարընտան
հազզ էտէրլէր.
Վէ անըն թիւրապընա շէֆգաթ էտէրլէր.
15 Գավիմլէր [illegible] ՌԱՊՊԻՆ իսմինտէն,
Վէ ճէմի' միւլիւքիւ էրզ սէնին ճէ-
լալինտէն գօրգաճագլար տըր.
16 Զիրա ՌԱՊՊ Սիոնը պինա էտիպ
Քէնտի ճէլալիլէ կէօրիւնէճէք տիր.
17 Պիչարէլէրին տուա'սընա տիքգաթ է-
տէր,
Վէ տուա'լարընը հաքիր էթմէզ.
18 Կէլէճէք նէսլ իչիւն պու թահրիր օլու-
նսուն՝
Խալգ օլունաճագ գավմ ՌԱՊՊԻ թէս-
պիհ էտէճէք տիր.
19 Զիրա մագտէսի ի մու'ալլասընտան պագ-
տը;

Եսիրին ահ ու զարըլըղը իշիթմէք

20 Վէ էօլիւմէ թէսլիմ օլունմուշլարը իթլաք էթմէք իչիւն

ՌԱԲԲ սէմատան զէմինէ նազար էյլէտի.

21 Թա քի ՌԱԲԲԷ 'իպատէթ էթմէք իւզրէ,

Աքվամ վէ մէմալիք պիր իթթիֆագ ճէմ' օլունտուգլարը զէմանտա,

22 ՌԱԲԲԸՆ իսմինի Սիօնտա,

Վէ թէսպիհինի Եէրուշալիմտէ նաքլ էյլէյէլէր.

23 Եօլտա գուվվէթիմի քէստի.

Կիւնլէրիմի գըսալթտը:

24 Եյ Ալլահըմ, տէտիմ, էյյամըմըն նըսֆընտա գալտըրմա' պէնի;

Սէնին եըլլարըն տէվր պէ տէվր տիր.

25 Իպթիտատէ զէմինի սէն թէ'սիս էյլէտին,

Վէ սէմավաթ էլլէրինին իշիտիր.

26 Օնլար զէվալ պուլուր, ամմա սէն պագի սին.

Վէ ճիւմլէսի լիպաս կիպի էսքիյէճէք;

Անլարը գաֆթան կիպի թէպտիլ էյլէյէճէքսին;

Վէ թէղայյիւր էտէճէքլէր իտի.

27 Լաքին սէն հէման օ զաթսըն

Սէնէլէրինին ասլա նիհայէթ պուլմազ.

28 Գուլլարընըն օղուլլարը սաքին օլուր,

Նէսիլլէրի սէնին հուզուրընտա սապիթ օլաճագ լար.

ՄԷԶՄՈՒՐ 103

Տաւուտըն մէզմուրը տըր.

1 Եյ ճանըմ, ՌԱԲԲԱ,

Վէ պիւթիւն վիւճուտըմ անըն իսմի մուգատտէսինէ համտ վէ սէնա էյլէ.

2 Եյ ճանըմ, ՌԱԲԲԱ համտ ու սէնա էյլէ,

Վէ ճիւմլէ իհսանլարընը ունութմա.

3 Սէնին ճիւմլէ կիւնահլարընը 'աֆվ էտէն,

Ճիւմլէ էմրազընա շիֆա վէրէն Օ տըր.

4 Հայաթընը գույուտան գուրթարան,

Սէնի 'ինայէթ վէ մէրհամէթլէր իլէ թէթվիճ էտէն Օ տըր.

5 Սէնին չէյլուսիւթինի խայրլէ տոյուրան Օ տըր,

Վէ շէպապէթինի գարթալընքի կիպի թէճէտտիւտ էտէն

6 ՌԱԲԲ ճիւմլէ մազլում օլանլարա

'Ատլ ու հագգը իճրա էտիճի տիր.

7 Թարիգլէրինի Մուսայա

Էֆ'ալընը պէնի Իսրայէլէ պիլտիրտի.

8 ՌԱԲԲ րահիմ վէ րաուֆ տըր,

Սապըրլը տըր, վէ 'ինայէթի քէսիր տիր.

9 Ալէլտէվամ մու'աթապա էթմէզ,

Վէ իլէլ'էպէտ քին թութմազ.

10 Պիզէ կիւնահլարըմըզա կէօրէ մու'ամէլէ էթմէտի,

Խաթալարըմըզա կէօրէ պիզէ մուճազաթ էյլէմէտի.

11 Զիրա սէմավաթըն զէմին իւզէրինտէ իրթիֆա'ը միգտարը,

Անըն 'ինայէթի քէնտինտէն գօրգանլար իւզէրինտէ 'ազիմ տիր.

12 Մէշրիգ մաղրըպտան պա'իտ օլտուղը կիպի,

Խաթալարըմըզը պիզտէն պա'իտ գըլտը.

13 Փէտէր օղուլլարընա շէֆգաթ էթտիյի կիպի,

ՌԱԲԲ քէնտինտէն գօրգանլարա շէֆգաթ էտէր.

14 Զիրա օ ճիպիլլիյէթիմիզի պիլիր.

Թօփրագ օլտուղըմըզը թէզաքքիւր էտէր.

15 Ինսանըն կիւնլէրի օթ կիպի տըր,

Չէմէնտէ սահրանըն չիչէյի կիպի չիչէքլէնիր.

16 Զիրա րուզկեար անըն իւզէրինտէն կէչինճէ կի օ մահվ օլուր,

Վէ մէքեանը արթըգ անը պիլմէզ:

17 Լաքին ՌԱԲԲԸՆ 'ինայէթի մին էլ էզէլ իլ էլ էպէտ անտան գօրգանլարըն իւզէրինտէ տիր,

Վէ 'ատալէթի էվլատտան էվլատա տըր.

18 Անըն 'ահտընը հըֆզ,

Վէ թէնպիհլէրինի իճրա էթմէք իչին թէզաքքիւր էտէնլէրէ պագի տիր.

19 ՌԱԲԲ թախթընը սէմատա նասպ գըլտը,

Վէ մէլէքիւթիւնիւն հիւքմիւ ճիւմլէ
իւզէրինէ ճարի տիր.
20 Եյ գուվվէթ ճիհէթիյլէ միւգթէտիր օլուպ,
Քէլամընըն սէտասընը իշիթմէքլէ
Էմրինի իճրա էտէն մէլա՛իքէսի,
ՐԱՊՊԱ համտ ու սէնա էտինիզ.
21 Եյ ճէյշ՛ի ճիւնուտը,
Միւրատընը իճրա էտէն խատէմէսի,
ՐԱՊՊԱ համտ ու սէնա էտինիզ.
22 Եյ հիւքիւմէթինին պիլ ճիւմլէ մահալլէրինտէ պուլունան քեաֆֆէ ի
մախլուգաթը,
ՐԱՊՊԱ համտ ու սէնա էտինիզ.
Եյ ճանըմ, ՐԱՊՊԱ համտ ու սէնա էյլէ.

ՄԷԶՄՈՒՐ 104

1 Եյ ճանըմ, ՐԱՊՊԱ համտ ու սէնա
էյլէ.
Եյ Ալլահըմ ՐԱՊՊ, ղայէթլէ մու՛ազզամ սըն.
Մէճտ ու ճէլալ կիյինտին.
2 Լիպաս կիպի նուրը լապիս տըր,
Փէրտէ կիպի սէմավաթը աչար.
3 Ֆէվգանի օտալարընը սուլարտա ինշա
էտէր,
Վէ պուլութլարը քէնտինէ 'արապա
իթթիխազ էյլէր.
Ռիւզկեարըն գանատլարը իւզէրինտէ
կէզէր.
4 Քէնտի մէլա՛իքէսինի րուհլար,
Խատէմէսինի աթէշ 'ալէվի էտէր.
5 Զէմինի գա'իտէլէրի իւզէրինէ թէ'սիս էթտի,
Շէօյլէ քի էպէտ իլէ ապատ սարսըլմազ.
6 Լիպաս իլէ էօրթէր կիպի անը լիւճճէ իլէ
էօրթտիւն.
Սուլար տաղլար իւզէրինտէ տուրտուլար.
7 Անլար սէնին թա'զիրինտէն գաչտըլար,
Սէնին րա'տընըն սէտասընտան 'աճէլէթ իլէ ֆիրար էթտիլէր.
8 Տաղլարա չըգտըլար,
Տէրէլէրէ, եա'նի անլար իչին թէ'սիս
էթտիյին մէքեանա էնտիլէր.
9 Թէճավիւզ էտէմէյէճէքլէրի հուտուտ
գօյտըն,
Թա քի զէմինի էօրթմէք իչին րիւճու՛
էթմէյէլէր.
10 Տէրէլէրտէ փունարլար չըգարըր.
Սուլար տաղլարըն արասընտա ճէրէյան
էտէրլէր.
11 Սահրանըն ճէմի՛ի հայվանաթընը սուվարըրլար.
Հըմար ը վահշիլէր սուսուզլուգլարը
տէֆ' էտէրլէր.
12 Եանլարընտա հավա գուշլարը գօնարլար,
Տալլար արասընտա էօթէրլէր.
13 Ֆէվգանի օտալարընտան տաղլարը սուլար,
Սէնին էֆ'ալընըն սէմէրէսինտէն զէմին
տօյար.
14 Հայվանլար իչին օթ,
Վէ ատէմին խըտմէթի իչին սէպզէ
պիթիրիր,
Թա քի եէրտէն էքմէք չըգարա.
15 Վէ ատէմին գալպինի միւֆէրրահ գըլան շէրապը,
Վէ եիւզի պըրլաշան էտէն եաղը,
Վէ ինսանըն գալպինէ թագվիյէթ վէրէն էքմէյի հասըլ էտէր.
16 ՐԱՊՊԸՆ աղաճլարը,
Տիքտիյի Լիւպնան էրզլէրի տօյարլար.
17 Օրատա գուշլար եուվալարընը եափար,
Լէյլէյին մէսքէնը չամլար տըր.
18 Եիւճէ տաղլար տաղ քէչիլէրինէ,
Վէ գայալար տա թավշանլարընա
մէլճա՛ տըր.
19 Վագըթլար իչին գամէրի եափտը.
Շէմս քէնտի ղուրուպինի պիլիր.
20 Զուլմէթի կէթիրտիյինտէ կէճէ օլուր.
Օլ զէման օրմանըն քեաֆֆէ ի հայվանաթը տօլաշըրլար.
21 Կէնճ արսլանլար շիքեար իչին կիւմիւրտէյիպ,
Թա'ամլարընը Ալլահտան թալէպ էտէրլէր.
22 Կիւնէշ տօղունճա ճէմ' օլուպ
Ինլէրինտէ եաթարլար.
23 Ատէմ թա աքշամատէք իշինէ
Վէ մէշղուլիյէթինէ կիտէր.

24 Եա ՌԱՊՊ, իշլէրին նէ՜ գատար չօգտուր·
Ճիւմլէսինի հիքմէթլէ եափտըն.
Զէմին սէնին մախլուգաթըն իլէ մէմլու տըր·
25 Պու տէնիզ պիւյիւք վէ գայէթլէ վասի՛ տիր,
Անտէ հիսապըզ հաշէրաթ իլէ
Քիւչիւք վէ պիւյիւք հայվանաթ վար տըր·
26 Անտէ կէմիլէր կէզէրլէր,
Վէ իչինտէ օյնամագ իչին խալգ էյլէտիյին Լէվիաթան վար տըր·
27 Ղըզալարընը վագթընտա վէրմէքլիյին իչիւն
Ճիւմլէսի սանա մունթազըր տըրլէր·
28 Անլարա իհսան էթտիյինտէ տէվշիրիրլէր·
Էլինի աչտըղընտա նի՛մէթ իլէ տօյարլար·
29 Տիտարընը չէքտիյինտէ մուզթարիպ օլուրլար·
Ռուհլարընը ալտըղընտա հէլաք Թօփրագլարընա տէօնէրլէր·
30 Ռուհընը կէօնտէրտիյինտէ խալգ օլունուրլար,
Վէ եէր եիւզիւնիւ թէճտիտ էտէրսին·
31 ՌԱՊՊԸՆ մէճտի էպէտի օլա.
ՌԱՊՊ քէնտի էֆալընտէն մէսրուր օլա·
32 Զէմինէ նազար էթտիյինտէ թիթրէր,
Տաղլարա տօգունտուղընտա թիւթէրլէր·
33 Օմրիւմ օլտուգճա ՌԱՊՊԱ իլահի օգույաճաղըմ.
Մէվճուտ օլտուգճա Ալլահըմա թէզմիր էտէճէյիմ·
34 Անըն հագգընտա թէֆէքքիւրիւմ թաթլը օլաճագ.
Պէն ՌԱՊՊՏԱ մէսրուր օլաճաղըմ·
35 Կիւնահքեարլար եէրտէն մահվ օլսուն՝
Շէրիրլէր մունգաթի՛ օլսունլար·
Էյ ճանըմ, ՌԱՊՊԱ համտ ու սէնա էյլէ· Հալլէլուեա·

ՄԷԶԱՄԻՐ 105

1 ՌԱՊՊԱ համտ վէ իսմինէ տուա՛ էտինիզ,
Էֆ'ալընը պէյն էլ ագվամ իլան էտինիզ·
2 Անա իլահի օգույունըզ, անա թէզմիր էտինիզ·
Ճէմի՛ի մու՛ճիզաթընը պէյան էյլէյինիզ·
3 Մուգատտէս իսմիյլէ իֆթիխար էտինիզ·
ՌԱՊՊԸ թալէպ էտէնլէրին գալպլէրի շատման օլսունլար·
4 ՌԱՊՊԸ վէ գուտրէթինի արայընըզ,
Անըն տիտարընը տա՛իմա թալէպ էտինիզ·
5 Էյ գուլը օլան Իպրահամըն նէսլի,
Էյ մունթէխապլարը օլան պէնի Եա՛գուպ,
6 Իճրա էթտիյի մու՛ճիզէ վէ 'ալամէթլէրինի
Վէ աղզընըն հիւքիւմլէրի զիքր էտինիզ·
7 Օ՛ Ալլահըմըզ Եէհօվա տըր·
Հիւքիւմլէրի պիւթիւն զէմինտէ տիր·
8 'Ահտընը իլ էլ էպէտ,
Պույուրտուղու քէլամը պին տէվրէ տէկին թէզէքքիւր էտէր·
9 Շօլ 'ահտը քի Իպրահամ իլէ 'ագտ,
Վէ Իսհագա եէմին էտիպ,
10 Սանա Քէն'ան տիյարընը,
Միրասընըզըն հիսսէսինի վէրէճէյիմ տէյէրէք,
11 Եա՛գուպա գանուն
Վէ Իսրայէլէ 'ահտ ը էպէտի օլմագ իւզրէ թաստիգ էյլէտի.
12 Անլէր սայըտա ազ,
Վէ գալիլ վէ անտէ ղարիպ իքէն,
13 Վէ ումմէթտէն ումմէթէ,
Պիր մէմլէքէթտէն գավմ ը ախէրէ կէչէր իքէն,
14 Մէսիհլէրիմէ տօգունմայընըզ,
Վէ փէյղամպէրլէրիմէ քէմլիք էթմէյինիզ՝ տէյէրէք,
15 Անլէրէ զուլմ էթմէյէ քիմսէյի պըրագմատը,
Անճագ անլէր իչիւն մէլիքլէրի թէքտիր էյլէտի·
16 Վէ եէրին իւզէրինէ գահթը տա՛վէթ էտիպ՝

Էքմէքլէրինին գուվվէթինի գըրտը։
17 Իօնլէրինտէն պիր ատէմ կէօնտէրտի,
Եուսուֆ քէօլէ օլմագ իչին սաթըլտը։
18 Անըն այագլարընը պուգաղը իլէ ինճիթտիլէր,
Քէնտիսի տէմիրէ վուրուլտու։
19 Անըն սէօզիւ վուգուա կէլինճէյէ տէկին
ՌԱՊՊԸՆ քէլամը անը թէճրիպ էյլէտի։
20 Մէլիք կէօնտէրիպ անը իթլագ էյլէտի,
Հիւքիւմտար ը ագվամ անը սալը վէրտի։
21 Էվի խանէսինէ անը Էֆէնտի
Վէ քեաֆֆէի էմլաքընա մուխթար նասպ էթտի.
22 Թա քի պէյլէրինի խահիշի կիպի պէնտ էտէյի
Իխթիյարլարընա հիքմէթ թա'լիմ էտէ.
23 Իսրայէլ տախի Մըսըրա կիրտի,
Եա'գուպ Համ դիյարընտա միսաֆիր օլտու։
24 Վէ գավմինը զիյատէսիլէ թէքսիր էտիպ
Տիւշմէնլէրինտէն տահա գուվվէթլի էյլէտի։
25 Գավմինա պուղզ, վէ գուլլարընա հիլէ էթմէլէրի իչին
Գալպլէրինի թաղյիր էթտի.
26 Գուլը Մուսայը Վէ
Միւնթէխապը Հարունը Իրսալ էյլէտի։
27 Անլէր արալարընտա ալամէթլէրինի
Վէ Համ դիյարընտա մու'ճիզէլէր իզհար էթտիլէր։
28 Զուլմէթ կէօնտէրմէսիյլէ գարանլըգ էյլէտի.
Վէ անլէր քէլամընա 'ասի օլմատըլար։
29 Սուլարընը գանա թահվիլ էյլէյիպ,
Պալըգլարընը տախի թէլէֆ էյլէտի։
30 Տիյարլարը չօգ գուրպաղալար հասըլ կէթիրտի,
Հաթթա մէլիքլէրինին խալվէթ օտալարընա կիրտիլէր։
31 Էմր էթմէսիյլէ հաշարաթլարընըն տիւրլիւսիւ օլան հէր սինէք աթ սինէյի
Վէ թաթարճըգ կէլտի։
32 Տիյարլարընա եաղմուր եէրինէ տօլու,
Վէ աթէշ 'ալէվլէրի վէրտի։
33 Վէ պաղլարընը վէ ինճիր աղաճլարընը վուրուպ
Հուտուտլարընա գատար աղաճլարընը գըրտը։
34 Էմր էթմէսիյլէ չէքիրկէլէր վէ հատսըզ ճէրատլար կէլտի,
35 Վէ տիյարլարընտա օթըն քեաֆֆէսինի եէյիպ
Թարլալարընըն մէյվէսինի տիւքէթտիլէր։
36 Օլ տախի տիյարլարընտա իլք տօղմուշ օլանլարըն ճիւմլէսինի
Վէ ճէմի'ի գուվվէթլէրինին իլքինի գաթլ էյլէտի։
37 Վէ անլէրի կիւմիւշ վէ ալթուն իլէ իխրաճ էթտի,
Վէ սըպթլարընտա 'աճիզ քիմսէ եօգ իտի։
38 Խուրուճլարըյլէ Մըսըր շատման օլտու,
Զիրա տէհշէթլէրի անլէրին իւզէրինէ տիւշմիւշ իտի։
39 Սէթր իչիւն պուլութ եայտը,
Վէ կէճէլէյին ըշըգ վէրմէք իչին աթէշ կէօնտէրտի։
40 Թալէպ էթտիքլէրինտէ պըլտըրճըն կէթիրիպ
Անլէրի սէմա էքմէյի իլէ տօյուրտու։
41 Գայայը շագգ էթմէսիյլէ սուլար ֆէվէրան էթտի.
Գուրագ եէրլէրտէ ըրմագ կիպի ագտըլար։
42 Զիրա գուլու Իպրահիմէ օլան մուգատտէս քէլամընը թէզաքքիւր էյլէտի։
43 Վէ գավմինը սիւրուր իլէ,
Միւնթէխապլարընը մէսէրրէթ իլէ իխրաճ էյլէտի։
44 Վէ անլէրէ թա'իֆէլէրին տիյարլարընը վէրտի.
Անլէր տախի ումմէթլէրին էմէյինի թէմէլլիւք էթտիլէր։
45 Թա քի անըն գանունլարընը հըֆզ,
Վէ շէրի'աթլարընա իթա'աթ էտէլէր։
Հալլէլուեա։

ՄԷԶՄՈՒՐ 106

1 Հալլէլուեա։

ՐԱՊՊԱ համտ էտինիզ, զիրա էյիտիր,
Վէ 'ինայէթի էպէտիյէտիր.
2 ՐԱՊՊԸՆ 'ազիմ իշլէրինի քի՞մ սէօյլէր,
Վէ ձէմի' ի թէսպիհլէրինը քի՞մ իզհար էյլէյէպիլիր.
3 Նէ՛ մուպարէքտիր հագգը հըֆզ էտէնլէր՝
Հէր վագըթտէ [illegible]
4 Եա ՐԱՊՊ, գավմինէ օլան ճէնաֆէտինի րիզանլէ պէնի թէզքէր էյլէ,
Վէ խէլասընլէ պէնի զիեարէթ էյլէ.
5 Թա քի մունթէխապլարընըն խայրընը կէօրէյիմ,
Ումմէթինին շատլըղըյլէ շատման օլայըմ.
Միրասընլէ պէրապէր իֆթիխար էտէյիմ.
6 Էճտատըմըզ իլէ պէրապէր կիւնահ էթտիք,
'Իսեան վէ ֆըսգ իշլէտիք.
7 Էճտատըմըզ Միսըրտա սէնին մու'ճիզաթընը ֆէհմ էթմէտիլէր,
'Ինայէթինին քէսրէթինի ֆիքր էյլէմէտիլէր,
Պահր, եա՛նի Պահր ը Ահմէր եանընտա 'իսեան էթտիլէր.
8 Ամմա գուտրէթինի իզհար էթմէք իչին,
Քէնտի իսմի իչին անլարը խէլաս էյլէտի.
9 Վէ Պահր ը Ահմէրի թա'զիր էյլէտի,
Օլ տախի գուրուտու.
Վէ անլարը պէրրիյէտէն կէչէր կիպի էնկինլիկլէրտէն կէչիրտի.
10 Վէ անլարը պուղզ էտէնին էլինտէն խալաս էթտի,
Վէ տիւշմէնին էլինտէն գուրթարտը.
11 Վէ անլարը թազյիգ էտէնլէրի սուլար գափլատը՝
Անլարտան հիչ պիրի գալմատը.
12 Օլ վագըթ քէլամընա իման էթտիլէր՝
Թէսպիհինի իլէ թէղաննի էթտիլէր.
13 Էֆ'ալընը թէզ ունութտուլար՝
Նասիհաթընա մունթազըր օլմատըլար.
14 Անճագ պէրրիյէտէ գըյասըզ շէհվէթէ օլտուլար,
Պէյապանտա Ալլահը թէճրիպէ էթտիլէր.
15 Օլ տախի անլարըն մաթլուպլարընը վէրտի,
Ամմա ճանլարընա զէպունլուգ կէօնտէրտի.
16 Վէ օրտուտա Մուսայա,
Վէ ՐԱՊՊԸՆ մուգատտէսի Հարունա հասէտ էթտիլէր.
17 Եէր աչըլըպ՝ Տաթանը եութտու,
Վէ Ապիրամըն ճէմա'աթընը էօրթտու.
18 Վէ ճէմա'աթլարընտա աթէշ թութուշտու՝
Ֆէճիրլէրի 'ալէվ իհրագ էյլէտի.
19 Հօրէպտէ պուզաղը եափտըլար,
Տէօքմէ փութա սէճտէ գըլտըլար.
20 Վէ 'իզզէթլէրինի օթ եէյէն օքիւզիւն սուրէթինէ թէպտիլ էթտիլէր.
21 Միսըրտա էֆ'ալ ը 'ազիմէ,
Վէ Համ տիյարընտա մու'ճիզաթ,
22 Վէ Պահր ը Ահմէրտէ հէյպէթլի իշլէր իճրա էտէնի
Խէլասքեարլարը Ալլահը ունութտուլար.
23 Ու պէնտէ՝ Անլարը հէլաք էյլէյիմ՝ տէտի.
Վէ լաքին մունթէխապը Մուսա
Անըն [illegible] թէհլիքէ էթմէքտէն [illegible]
Անըն [illegible] տուրտու.
24 Անլէր տախի մագպուլ տիյարը թահգիր էտիպ՝
Անըն քէլամընա իման էթմէտիլէր.
25 Վէ չատըրլարընտա սէօյլէնտիլէր,
ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինլէմէտիլէր.
26 Օլ վագըթ անլարը պէրրիյէտէ,
Վէ նէսիլլէրինի թա'իֆէլէրտէ տիւշիւրմէք,
27 Վէ անլարը տիյարլարտա փէրաքէնտէ էթմէք իչին՝ 'ալէյհլէրինէ *եէմին էյլէտի.
28 Վէ Պա'ալփէ'օրա թէ'ալլուգ էթտիլէր,
Օլիւլէրին գուրպանլարընը եէտիլէր.

---

*Իպր. Էլինի րէֆ'

29 Վէ եափթըգլարը իշլէր իլէ ՐԱՊՊԸ գըզղըն էթթիլէր:
Վէ անլէրէ վէպա իսապէթ էթթի.
30 Վէ Ֆինէհաս գալգըպ իճրա ի հիւքմ էյլէտի.
Վէ վէպա միւնտէֆի' օլտու.
31 Վէ պու անա տէվր պէ տէվր
Թա էպէտիւլէպէտ սալահ 'ատտ օլունտու.
32 Վէ ՐԱՊՊԸ Մէրիպա սուլարընտա իղզապ էթթիլէր.
Վէ անլէրին սէպէպինտէն Մուսայա ֆէնա օլտու.
33 Զիրա անլէր անըն ռուհունը աճըգլանտըրտըլար.
Տուտագլարը իլէ թէամմիւլսիւզ սէօյլէտի.
34 ՐԱՊՊԸՆ կէնտիլէրէ [illegible] էմր էյլէտիյի իւմմէթլէրի հէլաք էթմէտիլէր.
35 Անճագ թա'իֆէլէր իլէ իխթիլաթ էտիպ
Իշլէրինի էօյրէնտիլէր.
36 Վէ փութլարընա 'իպատէթ էթտիլէր.
Պունլար տախի քէնտիլէրինէ թուզագ օլտու.
37 Վէ օղուլլարը իլէ գըզլարընը 'ճինլէրէ զէպհ էթթիլէր.
38 Վէ պի կիւնահ գանը,
Եանի Քէնա'ան փութլարընա զէպհ էթթիքլէրի օղուլլարը իլէ գըզլարընըն գանընը տէօքթիւլէր.
Վէ եէր գան իլէ մուրտար օլտու.
39 Քէնտիլէրի տախի, 'ամէլլէրիյլէ նափագ օլուպ՝
Եափթըգլարը շէյլէր իլէ զինա էթթիլէր.
40 Պունտան տօլայը ՐԱՊՊԸՆ ղազապը գավմը 'ալէյհինէ 'ալէվլէնիպ՝
Միրասընտան իքրահ էթտի.
41 Վէ անլէրի թա'իֆէլէրին էլլէրինէ թէսլիմ էյլէտի,
Վէ անլէրէ պուղզ էտէնլէր՝ իւզէրլէրինէ մուսալլաթ օլտուլար.
42 Վէ տիւշմէնլէրի անլէրէ զուլմ էտիպ՝
Անլէր զիր'ի հիւքիւմէթլէրինտէ զէլիլ օլտուլար.
43 Չօգ տէֆ'ա անլէրէ նէճաթ վէրտիսէ տէ,
Անլէր քէնտի մէշվէրէթլէրիյլէ 'իսեան էթտիլէր.
Վէ կիւնահլարընըն սէպէպիյլէ գըրըլտըլար.
44 Ամմա ֆէրիատլարընը իշիթտիյինտէ,
Մուզայագալարընա նազար էտիպ,
45 Անլէր իչին 'ահտինի թէզքիր էտէրէք,
Քէսրէթ'ի 'ինայէթինէ կէօրէ թէրահհիւմ էյլէտի.
46 Վէ անլէրի էսիր էտէնլէրին ճիւմլէսի նազարընտա
Մազհարը շէֆգաթ էյլէտի.
47 Եա ՐԱՊՊ Ալլահըմըզ, պիզի խըլաս էյլէ,
Վէ պիզի թա'իֆէլէր արասընտան ճէմ' էյլէ,
Թա քի իսմ'ի մուգատտէսինէ համտ էտէլիմ՝
Թէսպիհաթընըլէ իֆթիխար էտէլիմ.
48 Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ մին էլ էզէլ իլ էլ էպէտ մուպարէք օլսուն.
Վէ պիւթիւն գավմ՝ Ամին տէսին.
Հալլէլույա.

ՄԷԶՄՈՒՐ 107

1 ՐԱՊՊԱ համտ էտինիզ, զիրա իյիտիր.
Վէ 'ինայէթի էպէտիտիր.
2 ՐԱՊՊԸՆ խէլաս էյլէտիյի քիմսէլէր պէօյլէ տէսինլէր.
Անլէրի տիւշմէնին էլինտէն գուրթարտը,
3 Վէ անլէրի վիլայէթլէրտէն,
Մէշրիգ իլէ մաղրըպտան իլէ շիմալ իլէ ճէնուպ ճանիպլէրինտէն ճէմ' էյլէտի.
4 Անլէր պէրրիյէտէ, պիապան եօլտա տօլաշըպ կէզիպ՝
Սաքին օլաճագ շէհէր պուլմատըլար.
5 Աճ վէ սուսուզ օլարագ,
Ճանլարը կէնտիլէրինտէ պայըլտը.

6 Վէ սըգընթըլարընտա ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էթտիլէր.
Օլ տախի անլէրի մուզայագալարընտան գուրթարտը՝
7 Սագին օլաճագ շէհրէ կիթմէլէրի իչիւն,
Անլէրի պիր տօղրու եօլտա եէտէքլէտի.
8 ՐԱՊՊԱ՝ անըն 'ինայէթի,
Վէ պէնի ատէմէ կէօսթէրտիյի մու'ճիզէլէրի իչիւն համտ էթսինլէր.
9 Զիրա սուսամըշ ճանը գանտըրըր,
Վէ աճ ճանը նի'մէթ իլէ տօյուրուր.
10 Զուլմէթ իլէ վէ սայէ-ի մէվթտէ օթուրուպ
Պէլա վէ տէմիր իլէ պաղլը իտիլէր.
11 Զիրա Ալլահըն քէլամընա 'ասի օլուպ՝
Աալի թա'ալանըն նասիհաթընը թահգիր էթտիլէր.
12 Օլ տախի անլէրին գալպլէրինի մէշագգաթ իլէ թէզլիլ էյլէտի,
Տիւշտիւլէր, վէ եարտըմճը եօգ իտի.
13 Վէ սըգընթըլարընտա ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էթտիլէր,
Օլ տախի անլէրի մուզայագալարընտան գուրթարտը.
14 Վէ զուլմէթ իլէ սայէ-ի մէվթտէն չըգարտը
Պէնտլէրինի գըրտը.
15 ՐԱՊՊԱ՝ անըն 'ինայէթի
Վէ պէնի ատէմէ կէօսթէրտիյի մու'ճիզէլէրի իչիւն համտ էթսինլէր.
16 Զիրա պագըր գափուլարը գըրտը,
Տէմիր սուրկիւլէրի փարչալատը.
17 Ահմագլար թարիգ-ի 'իսեանլարը,
Վէ կիւնահլարը սէպէպիլէ աէլամէ տիւչար օլուրլար.
18 Ճանլարը հէր թա'ամտան իգրահ էտէր՝
Եօլիւմ գափուլարընա թէգարիւպ էտէրլէր.
19 Վէ սըգընթըլարընտա ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էտէրլէր,
Օլ տախի անլէրի մուզայագալարընտան գուրթարըր՝
20 Քէլամընը կէօնտէրիւպ անլէրէ շիֆա
Վէ թէհլիքէլէրինտէն նէճաթ վէրիր.
21 ՐԱՊՊԱ՝ անըն 'ինայէթի
Վէ պէնի ատէմէ կէօսթէրտիյի մու'ճիզէլէրի իչիւն համտ էթսինլէր.
22 Վէ համտ գուրպանլարը զէպհ էյլէյիպ՝
Էֆ'ալընը թէրէննիւմ իլէ հիքեայէ էթսինլէր.
23 Սէֆինէլէր իլէ տէնիզէ ինիպ՝
Չօգ սուլարտա իշ կէօրէնլէր,
24 ՐԱՊՊԸՆ էֆ'ալընը
Վէ լիճճէտէ 'աճայիպլէրինի կէօրիւրլէր.
25 Զիրա էմրիլէ ֆըրթընայը գալտըրըր,
Օլ տախի անըն տալկալարընը եուգարը գալտըրըր.
26 Կէօյէ չըգըպ՝ 'ամագա ինէրլէր.
Ճանլարը պէլատան էրիր.
27 Սէրխօշ կիպի սալլանըր չալգանըրլար,
Վէ պիւթիւն մա'րիֆէթլէրի մահվ օլուր.
28 Վէ սըգընթըլարընտա ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էտէրլէր,
Մուզայագալարընտան անլէրի չըգարըր.
29 Ֆըրթընայը թէսքին էյլէր,
Վէ տալկալարը սաքին օլուր.
30 Վէ սաքին օլտուգլարընտան շատման օլուրլար,
Պէյլէճէ անլէրի արզու էթտիկլէրի լիմանա իլէթիր.
31 ՐԱՊՊԱ՝ անըն 'ինայէթի
Վէ պէնի ատէմէ կէօսթէրտիյի մու'ճիզէլէրի իչիւն համտ էթսինլէր.
32 Վէ գավմըն ճէմա'աթընտա անը թա'զիմ,
Վէ իխթիյարլար մէճլիսինտէ անը թէսպիհ էթսինլէր.
33 Իրմագլարը չէօլէ,
Վէ սու փընարլարընը գուրագլըղա,
34 Միւնպիթ եէրի տախի՝
Անտա սաքին օլանլարըն շէրրի սէպէպինտէն չօրագ եէրէ թահվիլ էտէր.
35 Չէօլիւ կէօլէ,
Վէ գուրագ եէրի սու փընարլարընա թահվիլ էտիպ՝
36 Աճ օլանլարը օրատա իսքեան էյլէր,
Անլէր տախի սաքին օլաճագ շէհր պինա էտէրլէր.
37 Վէ թարլալար էքիպ՝ պաղլար տիքէրլէր,

Թա քի մահսուլլարընը վէրէլէր.
38 Անլէրի պէրէքէթլէնտիրիյօր, գայէթլէ թէքէսսուր էտէրլէր,
Վէ անլէրին հայվանաթլարընը ազալթմազ.
39 Վէ եինէ զուլմ վէ պէլա վէ հիւզնտէն ազալըրլար ալչագըլանըրլար;
40 Շիւրէֆա իւզէրինէ հագարէթ տէօքիւպ,
Անլէրի եօլը օլմայան պէեապանտա ավարէ կէզտիրիր;
41 Ամմա ֆագիրի զիլլէթտէն թէրֆիհ էտիպ,
Ֆամիլեալէրինի գօյուն սիւրիւսիւ կիպի էտէր.
42 Միւսթագիմլէր կէօրիւպ շատլանըրլար,
Վէ ճիւմլէ խաթա քէնտի աղզընը գափար.
43 Հաքիմ քիմ իսէ պունլարը հըֆզ էտէճէք,
Վէ ՌԱՊՊԸՆ ինայէթինի ֆէհմ էյլէյէճէք տիր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 108

Տավուտուն մէզմուր վէ իլահիսի տիր.

1 Եա Ալլահ! գալպիմ միւհէյյա տըր,
Իզզէթիմ իլէ տախի իլահի վէ մէզմուր օգույայըմ.
2 Ույան, էյ սանթուր վէ թանպուր,
Պէն 'ալ էս սահար ույանտըրայըմ.
3 Եա ՌԱՊՊ, գավմլար արասընտա սանա համտ,
Վէ իւմմէթլէր արասընտա սանա թէրէննիւմ էտէճէյիմ.
4 Զիրա 'ինայէթին սէմավաթտան իւլիւտիւր,
Վէ հագիգաթըն պուլութլարա գատար 'ալի տիր.
5 Եա Ալլահ, սէմավաթ իւզէրինէ մէրթէֆի' օլ,
Ճէլալին պիւթիւն եէրին իւզէրինտէ օլսուն.
6 Ահիպպանըն խալաս պուլմալարը իչին,
Սաղ էլինլէ նէճաթ վէրիփ պէնի իճաբէթ էյլէ.
7 Ալլահ գուտսիյէթիլէ սէօյլէտի,
Մէսրուր պուլունաճաղըմ,
Շէքիմի թագսիմ էտիպ
Սուքքօթ վատիսինի էօլչէճէյիմ.
8 Ճիլ'ատ պէնիմ վէ Մանասսա պէնիմ տիր.
Էֆրայիմ տախի պաշըմըն համիյէսի տիր,
Եէհուտա մաղըր' ի գանունըմ տըր.
9 Մօապ եըգանմաճագ լէյէնիմ տիր.
Էտօմ իւզէրինէ փապուճըմը աթաճաղըմ.
Ֆիլիսթին իւզէրինէ թէֆախուր էտէճէյիմ.
10 Պէնի միւսթահքէմ շէհրէ քի՞մ կէթիրիր.
Էտօմա գատար պանա քի՞մ տէլալէթ էտէր.
11 Սէն տէյի՞լ մի սին, եա Ալլահ, քի պէզի րէտտ էյլէտին,
Վէ 'ասաքիրիմիզ իլէ չըգմազըն.
12 Պիզէ մուզայաքատա իմտատ էյլէ,
Զիրա ինսանըն թարաֆընտան օլան խէլաս պաթըլ տըր.
13 Ալլահ իլէ շէճի'անէ հարէքէթ էտէճէյիզ,
Օ տախի տիւշմէնլէրիմիզի չիյնէյէճէք տիր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 109

Մուսիգաճը պաշըյա իչիւն Տավուտուն մէզմուրը տըր.

1 Եա թէսպիհաթըմըն Ալլահը, սուքութ էթմէ.
2 Զիրա շէրիր վէ հիլէքեարըն աղզը 'ալէյհիմէ աչըլտը,
Եալանճը տիլ իլէ 'ալէյհիմէ սէօյլէտիլէր.
3 Խուսումէթ աթիզ քէլամ իլէ պէնի իհաթէ էթտիլէր,
Պիլա սէպէպ պէնիմ իլէ մուհարէպէ էթտիլէր.
4 Մուհապպէթիմէ պէտէլ պանա խուսումէթ էթտիլէր,
Պէն իսէ տու'ա էտէրըմ.
5 Վէ խայրը պէտէլ պանա քէմլիք,
Վէ մուհապպէթիմէ պէտէլ պուղզ էթտիլէր.

6 Անըն 'ալէյհինէ սէն պիր շէրիր նասպ էյլէ,
Վէ սաղ թարաֆընտա պիր Շէյթան տուրսուն.
7 Մուհաքէմէսինտէ մահքում չըքսըն,
Վէ տուա'սը կիւնահ սայըլսըն.
8 Կիւնլէրի ազ օլսուն՝
Մանսըպընը պիր ղայրըսը ալսըն.
9 Էվլատը եէթիմ,
Վէ զէվճէսի տուլ օլսուն.
10 Օղուլլարը աւարէ կէզիփ տիլէնսինլէր,
Վէ քէնտի խարապալարընտան չըքըպ էքմէք արասընլար.
11 Ճիւմլէ մալլէրինի մու'ամէլէճի գափսըն.
Վէ էմէյինի էճնէպիլէր եաղմա էթսին.
12 Անա 'ինայէթ կէօսթէրէն օլմասըն,
Եէթիմլէրինէ մէրհամէթ էտէն պուլունմասըն.
13 Զիւրրիյէթի մունգատը' օլսուն՝
Կէլէճէք 'ասրտա իսիմլէրի մահվ օլսուն.
14 Էճտատընըն շէրրի ՌԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ թէզէքքիւր օլունսուն.
Վէ վալիտէսինին կիւնահը մահվ օլունմասըն.
15 Տա'իմա ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա օլսուն.
Վէ անլէրին նամ ու նիշանլարընը զէմինտէն գալտըրսըն.
16 Չիւնքի 'ինայէթ էթմէյի աքլը խաթըրը էթմէյիպ՝
Անճագ գալպի մինքէսիր օլանը գաթլ էթմէք իչիւն,
Պիչարէ իլէ ֆագիրէ թէ'ագիպ էյլէտի.
17 Պէտ տուա'յը սէվտիյինտէն՝ անա եէթիշսին.
Խայր տուա'տան խոշլանմատըղընտան՝ անտէն պա'իտ օլսուն.
18 Վէ պէտ տուա'յը էսվապը կիպի կիյինտիյինտէն՝
Սու կիպի գարնընա,
Վէ եաղ կիպի քէմիքլէրինէ կիրսին.
19 Անա պիւրիւնէճէյի էսվապ,
Վէ տա'իմա գուշանտըղը գուշագ կիպի օլսուն.
20 Խասըմլէրիմին, վէ ճանըմ 'ալէյհինէ ֆէնա սէօյլէյէնլէրին
ՌԱՊՊ թարաֆընտան էճրի պու օլսուն.
21 Լաքին սէն, Եա Ռապպ Եէհօվա,
Իսմին իչիւն պանա մու'ամէլէ էյլէ,
'Ինայէթին էյի օլտուղունտան պէնի խալաս էյլէ.
22 Զիրա պէն պիչարէ ու ֆագիր իմ,
Վէ գէօնլիւմ իչիմտէ մէճրուհ տըր.
23 Մէյլ էտէն կէօլկէ կիպի կէչտիմ՝
Չէքիրկէ կիպի ատըլտըմ.
24 Տիզլէրիմ օրուճ սէպէպիյլէ զա'իֆ օլտու՝
Թէնիմ սէմիզլիքտէն տիւշտիւ.
25 Վէ պէն 'ինսանլէրինտէ 'ար օլտում,
Պէնի կէօրտիւքլէրինտէ պաշլարընը սալլարլար.
26 Եա Ալլահըմ ՌԱՊՊ, պանա իմտատ էյլէ՝
'Ինայէթինէ կէօրէ պէնի խալաս էյլէ.
27 Պու սէնին էլին օլտուղունու պիլսինլէր.
Եա ՌԱՊՊ, պունու սէն իճրա էյլէտին.
28 Անլէր պէտ տուա'ա էթսինլէր, ամմա սէն մուպարէք գըլ,
Անլէր գալգընճա խաճիլ օլսունլար,
Ամմա գուլուն շատման օլսուն.
29 Խասըմլէրիմ խիճլէթ կիյսինլէր՝
'Այըպլարընը գաֆթան կիպի պիւրիւնսիւնլէր.
30 Աղզըմ իլէ ՌԱՊՊԱ զիյատէսիյլէ համտ էտէյիմ՝
Չօգ քիմսէլէր իչինտէ անա թէսպիհ էտէճէյիմ.
31 Զիրա ֆագիրին ճանընը հիւքմ էտէնլէրտէն
Անը խալաս էթմէք իչիւն սաղընտա տուրուր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 110

Տաւուտուն մէզմուրու տըր.

1 ՌԱՊՊ Ռապպըմա՝
Թա պէն սէնին տիւշմէնլէրինի այագլարընա պասամագ գոյունճայա տէք,
Սաղըմտա օթուր՝ պույուրտու.
2 ՌԱՊՊ սէնին գուտրէթինին 'ասասընը Սիօնտան իրսալ էտէճէք տիր.
Տիւշմէնլէրինին օրթասընտա սալթանաթ էյլէ.

3 Եէվմ ի գուվվէթինտէ՝
Սէնին գավմին մուգատտէս զինէթլէր
իլէ հազըր կէօնիւլլիւ ալայ օլա-
ճագլար.
°Կէնճլիքին սանա՝ ռահմ ի սապահըն
շէպնէմինտէն գիպի օլաճագ
տըր.
4 ՌԱԲԲ եէմին էթտի, վէ փէշիման օլ-
մազ.
Սէն Մէլքիսէտէգ թէրթիպի իւզրէ իլ
էլ էպէտ քէհինսին.
5 Ռապպ սէնին սաղընտա օլարագ՝
Եէվմ ի ղազապընտա մէլիքլէրի քըրա-
ճագ.
6 Թավայիֆէ արասընտա հիւքմ էտիպ՝
Եէրլէրի լէշլէր իլէ տոլտուրաճագ
տըր.
Վէ չօգ մէմլէքէթլէր իւզէրինտէ օլան րէ-
իսլէրի ղըրաճագ տըր.
7 Եօլտա նէհիրտէն իչէճէք,
Վէ պու սէպէպտէն պաշ գալտըրաճագ
տըր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 111

1 Հալլէլուեա.
Միւսթագիմլէրին մէճլիսինտէ վէ ճէ-
մայաթտա
Պիւթիւն գալպըմտէն ՌԱԲԲԻ համտ է-
տէճէյիմ.
2 ՌԱԲԲԸՆ իշլէրի պիւյիւք տիր,
Անլարտան մէսէրրէթ պուլանլարըն հէփ-
սինին մաթլուպը տըր.
3 Անըն ֆի՛լի մէհապ ու ճէլալ օլուպ՝
Ատալէթի իլ էլ էպէտ գա՛իմ տիր.
4 Մու՛ճիզաթընը զիքր էթտիրտի.
ՌԱԲԲ րահիմ ու րա՛ուֆ տըր.
5 Քէնտիսինտէն գօրգանլարա ըրզգ վէրիպ՝
Ահտինի իլ էլ էպէտ թէզքէր է-
տէր.
6 Թավա՛իֆլէրին միրասընը գավմընա վէր-
մէք իւզրէ
Անլարա քէնտի իշլէրինին գուվվէթինի
պէյան էթտի.
7 Էլլէրինին իշլէրի հագիգաթ վէ ատա-
լէթ տիր.
Թէնպիհաթըընըն ճիւմլէսի տօղրու տըր
8 Էպէտ իւլ ապատ սապիթ օլուպ՝
Հագիգաթ վէ իսթիգամէթ իլէ եա-
փըլմըշ տըր.
9 Գավմընա նէճաթ իրսալ էտիպ՝
Ահտընը էպէտի օլմագ իւզրէ պույուր-
մուշ տըր.
Իսմի գուտուս վէ հէյպէթլի տիր
10 Հիքմէթին իպթիտասը ՌԱԲԲ գօրգու-
սու տըր.
Էվամիրի իճրասընտա պուլունանլարըն
հէփսինին ֆէթանէթ ի քեա-
միլէսի վար.
Անըն համտը իլ էլ էպէտ պագի տիր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 112

1 Հալլէլուեա.
Նէ՛ մուպարէք տըր ՌԱԲԲՏԱՆ խաֆ
էտիպ
Էվամիրինտէ զիյատէսիլէ մէսէրրէթ
պուլան ատէմ.
2 Զիւրրիյէթի զէմինտէ գավի օլաճագ,
Միւսթագիմլէրին նէսլի մուպարէքլէ-
նէճէք տիր.
3 Խանէսինտէ պէրէքէթ ու սէրվէթ պու-
լունուպ՝
Սատագաթը իլ էլ էպէտ պագի տիր.
4 Միւսթագիմլէրէ զուլմէթտէ նուր ա-
եան էտէր.
Օ շէֆգաթլը վէ մէրհամէթլի վէ ա-
տիլ տիր.
5 Սալիհ ատէմ շէֆգաթլը օլուպ էօտիւնճ
վէրիր.
Ումուրընը հագգ իլէ թէրթիպ էտէր.
6 Հագիգաթէն իլ էլ էպէտ գըմըլտա-
մազ.
Սալիհին զիքրի էպէտի օլաճագ տըր.
7 Քէօթիւ խապէրլէրտէն գօրգմազ,
Գալպի ՌԱԲԲԱ թէվէքքիւլ էթմէքլէ
սապիթ տիր.
8 Գալպի մուհքէմ օլուր,
Տիւշմէնլէրինին հէլաքընը կէօրինճէյէ
տէկին խավֆ էթմէզ.
9 Թէվզի՛ էտիպ ֆուգարայա իթա էյլէտի.

° Եահուտ՝ „Կէնճլիքին շէպնէմի
ռահմ ի սապահտան կէլէճէգ տըր.

Սալահը իլ էլ էպէտ պագիտիր·
Պօյնուզը 'իզզէթիլէ եիւքսէլթիլիւր։
Շէրիր կէօրիւր ղազապլանաճագ,
Տիշլէրինի գըճըրտատարագ էրիյէճէք տիր·
Շէրիրլէրին արզուսը մահվ օլաճագ
տըր·

ՄԷԶՄՈՒՐ 113

1 Հալլէլուեա,
Էյ ՐԱՊՊԸՆ գուլլարը, համտ էտինիզ,
ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ համտ էտինիզ։
2 Մին էլ ան' իլ էլէպէտ
ՐԱՊՊԸՆ իսմի միւպարէք օլսուն։
3 Մէշրիգտէն մաղրիպա գատար
ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ համտ օլունմալը.
4 ՐԱՊՊ թա'իֆէլէրին ճիւմլէսինէ ֆէվգիյէթլէ
միւթէ'ալ,
Վէ մէճտի սէմավաթըն ֆէվգինտէ տիր·
5 Եիւճէլէրտէ սաքին օլան Ալլահըմըզ
ՐԱՊՊԸՆ նազիրի քիմտիր·
6 Սէմավաթ վէ զէմինտէ օլանլարա նազար
էթմէք իչիւն թէնէզզիւլ էտէր·
7 Եօգսուլը թօփրագտան գալտըրըր,
Ֆագիրի միզպէլէտէն թէրֆի' էտէրէք՝
8 Շէրէֆալը գըլըր գավմինին չէլէ-
պիլէրի իլէ պէրապէր օթուրթուր·
Վէ 'ագիմ գատընը ֆէրահնաք՝
Էվլատ վալիտէսի օլարագ խանէտէ իս-
քան էտէր· Հալլէլուեա։

ՄԷԶՄՈՒՐ 114

1 Իսրայէլ Մըսըրտան,
Պէյթ ի Եա'գուպ էճնէպի լիսան սէօյ-
լէյէն գավմտան խուրուճընտա,
2 Եէհուտա անըն մագտիսի,
Իսրայէլ անըն սալթանաթը օլտու։
3 Տէրիա կէօրիւպ ֆիրար էթթի,
Իօրտան կէրի չէքիլտի·
4 Տաղլար գօչլար կիպի,
Թէփէլէր գուզուլար կիպի սըչրատը-
լար·
5 Էյ տէրիա, սանա նէ օլտու քի ֆի-
րար էթթին․
Էյ Իօրտան նիչիւն կէրի չէքիլտին․
6 Էյ տաղլար, գօչլար կիպի,
Էյ թէփէլէր, գուզուլար կիպի նէ իչիւն
սըչրատընըզ·
7 Էյ զէմին, Ռապպըն հուզուրունտա,
Իլահ ը Եա'գուպըն հուզուրունտա թիթ-
րէ,
8 Գայայը սու կէօլիւնէ,
Չագմագ թաշընը սու փընարընա
թահվիլ էտէն Օ տուր·

ՄԷԶՄՈՒՐ 115

1 Պիզէ տէյիլ, եա ՐԱՊՊ, պիզէ տէյիլ,
Անճագ 'ինայէթին իչիւն վէ հագիգա-
թին իչիւն՝
Քէնտի իսմինէ 'իզզէթ ի'թա էյլէ·
2 Թա'իֆէլէր նէ իչիւն՝ Անլարըն Ալլահը նէ-
րէտէ տիր՝ տէսինլէր
3 Ալլահըմըզ սէմավաթտա տըր,
Քեաֆֆէի միւրատընը իճրա էյլէտի·
4 Անլէրին սանէմլէրի կիւմիւշ վէ ալ-
թուն տըր,
Ինսան էլի իշի տիր·
5 Աղըզլարը վար իքէն սէօյլէմէզլէր·
Կէօզլէրի վար իքէն կէօրմէզլէր
6 Գուլագլարը վար իքէն իշիթմէզլէր·
Պուրունլարը վար իքէն գօգլամազլար·
7 Էլլէրի վար իքէն լէմս էթմէզլէր·
Այագլարը վար իքէն եիւրիւմէզլէր·
Պօղազլարընտան սէս չըգարամազլար·
8 Անլէրի եափանլար՝
Վէ անլէրէ թէվէքքիւլ էտէնլէրին
ճիւմլէսի
Անլէրէ շէպիհ օլաճագլար տըր·
9 Էյ Իսրայէլ, ՐԱՊՊԱ թէվէքքիւլ
էյլէ·
Անլէրին եարտըմը վէ գալքանը Օ տուր·
10 Էյ Պէյթ ի Հարուն ՐԱՊՊԱ թէվէք-
քիւլ էյլէ·
Անլէրին եարտըմը վէ գալքանը Օ տուր·
11 Էյ ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգանլար, ՐԱՊՊԱ թէ-
վէքքիւլ էյլէյինիզ·
Անլէրին եարտըմը վէ գալքանը Օ տուր·
12 ՐԱՊՊ պիզի թէզքիր էյլէտի միւ-
պարէք էյլէյէճէք,
Պէյթ ի Իսրայէլի միւպարէք էյլէյէճէք,
Պէյթ ի Հարունը միւպարէք էյլէյէճէք
տիր·

13 ՌԱՊՊՏԱՆ գօրգանլարը,
Գիւչիւքլէրի վէ պէօյիւքլէրի միւպարէք գըլաճագտըր.
14 ՌԱՊՊ սիզի,
Սիզի իլէ էվլատլարընըզը թէքսիր էտէճէքտիր.
15 Սէմավաթ իլէ զէմինի խալգ էտէն
ՌԱՊՊԸՆ միւպարէքլէրի սինիզ.
16 Սէմա ի սէմավաթ ՌԱՊՊԸՆ տըր,
Ամմա զէմինի ատէմ օղուլլարընա ի'թա էյլէտի.
17 Էմվաթ վէ սիւքութ մահալլինէ նիւզուլ էտէնլէրտէն հիչ պիրի
ՌԱՊՊԱ համտ էյլէմէզ.
18 Ամմա պիզ շիմտիտէն էպէտէ քատար
ՌԱՊՊԱ [illegible] էտէճէյիզ. Հալլէլուեահ.

ՄԷԶՄՈՒՐ 116

1 *Մէսրուր իմ, զիրա ՌԱՊՊ սատամը
վէ նիյազըմը իշիթթի.
2 Վէ գուլաղընը պանա մայիլ էթտիյինտէն,
Պու իչիւն միւտտէթ ի հայաթըմտա տուա էտէճէյիմ.
3 Էօլիւմ քէմէնտլէրի պէնի իհաթէ էթ,
Վէ հավիյէ մէշագգաթլէրի պանա եագալատըլար.
Տարլըգա վէ հիւզնէ կիրիֆթար օլտում.
4 Օլ զէման ՌԱՊՊԸՆ իսմինի տաավէթ էթտիմ,
Եա ՌԱՊՊ, րիճա էտէրիմ, ճանըմը գուրթար՝ տէտիմ.
5 ՌԱՊՊ րաուֆ վէ սատըգ տըր,
Ալլահըմըզ րահիմ տիր.
6 ՌԱՊՊ սատէտիլլէրի հըֆզ էտէր.
Զիլլէթտէ իտիմ, վէ պէնի խալաս էթտի.
7 Էյ ճանըմ, րահաթընա րիւճու' էյլէ,
Զիրա ՌԱՊՊ սանա էյիլիք էյլէտի.
8 Զիրա ճանըմը էօլիւմտէն, կէօզլէրիմի կէօզ եաշընտան,
Այաղըմը գայմագտան սէն խալաս էթտին.
9 Հայաթտա օլանլարըն տիյարընտա,
ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա սիւլուք էտէճէյիմ.
10 Իման էթտիմ, անըն իչիւն սէօյլէտիմ.
Պէն զիյատէսիյլէ միւքէտտէր օլտում.
11 Հայրէթիմտէ՝
Քեաֆֆէ ի նաս քեազիպ տիր՝ տէտիմ.
12 Պանա օլան իհսանլարընըն ճիւմլէսի մուգապիլ
ՌԱՊՊԱ նէ՞ թագտիմ էտէյիմ.
13 Խէլաս քեասէսինի ալըպ՝
ՌԱՊՊԸՆ իսմինէ տու'ա էտէճէյիմ.
14 Պիւթիւն գավմընըն հուզուրընտա
Նէզիրլէրիմի ՌԱՊՊԱ իֆա էտէճէյիմ.
15 ՌԱՊՊԸՆ նազարընտա
Մութթագիլէրինին վէֆաթը մու'ազզէզ տիր.
16 Նիյազ էտէրիմ, եա ՌԱՊՊ, պէն գուլուն իմ,
Պէն ճարիյէնին օղլու գուլուն իմ,
Սէն պէնտլէրիմի չէօզտիւն.
17 Սանա համտ գուրպանը զէպհ էտէճէյիմ
Վէ ՌԱՊՊԸՆ իսմինէ տու'ա էտէճէյիմ.
18 Նէզիրլէրիմի ՌԱՊՊԱ
Պիւթիւն գավմընըն հուզուրընտա,
19 Պէյթ իւլ ՌԱՊՊԸՆ հավլիլարընտա,
Սէնին վասաթընտա, էյ Երուսաղիմ,
իֆա էտէճէյիմ. Հալլէլուեահ.

ՄԷԶՄՈՒՐ 117

1 Էյ ճէմի'ի միլէլ, ՌԱՊՊԱ համտ էտինիզ.
Էյ քեաֆֆէ ի իւմէմ, անա թէսպիհ էտինիզ.
2 Զիրա անըն 'ինայէթի իւզէրիմիզտէ 'ազիմ տիր,
Վէ ՌԱՊՊԸՆ հագիգաթը էպէտի տիր.
Հալլէլուեահ.

ՄԷԶՄՈՒՐ 118

1 ՌԱՊՊԱ համտ էտինիզ, զիրա քէրիմ տիր,
Զիրա անըն 'ինայէթի էպէտի տիր.
2 Իսրայէլ տէսին քի՝
'Ինայէթի էպէտի տիր.

---

*Եահուտ՝ Ռապպը սէվէրիմ,

3 Տէյսին Հարուն էվի կի՝
Ինայէթի էպէտի տիր։
4 ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգանլար տէյսինլէր կի՝
Ինայէթի էպէտի տիր։
5 Մուզայագատա ՐԱՊՊԱ ֆէրեատ էթտիմ.
ՐԱՊՊ պէնի իճապէթ էտիպ վիւս՛աթէ չըգարտը՝
6 ՐԱՊՊ պէնիմ իլէ տիր, գօրգմամ.
Ատէմ պանա նէ՞ եափապիլիր։
7 ՐԱՊՊ եարտըմճըլարըմ արասընտա պէնիմ իլէ տիր
Պէն տախի պանա պուղզ էտէնլէրին հէլաքլարընը կէօրէճէյիմ
8 ՐԱՊՊԱ թէվէքքիւլ էթմէք,
Ինսանա իթիմատ էթմէքտէն էյի տիր։
9 ՐԱՊՊԱ թէվէքքիւլ էթմէք,
Շիւրէֆայա իթիմատ էթմէքտէն էյի տիր։
10 Ճիւմլէ թաիֆէլէր պէնի իհաթէ էթտիլէր.
ՐԱՊՊԻՆ իսմիյլէ անլարը հէլաք էտէճէյիմ,
11 Իհաթա վէ էթրաֆըմը սարդըլար.
Անլարը ՐԱՊՊԻՆ իսմիյլէ հէլաք էտէճէյիմ,
12 Արըլար կիպի պէնի իհաթէ էթտիլէր,
Տիքէն աթէշի կիպի սէօյիւնտիւլէր.
Անլարը ՐԱՊՊԻՆ իսմիյլէ հէլաք էտէճէյիմ,
13 Սէն պէնի տիւշիւրմէք իչին շիտտէթլէ իթիլէտին իսէ տէ,
ՐԱՊՊ պանա իմտատ էթտի։
14 Գուվվէթիմ վէ մէզմուրըմ ՐԱՊՊ տըր,
Վէ պէնիմ խալասքեարըմ օլտու։
15 Սալիհլէրին չատըրլարընտա մէսէրրէթ վէ խալաս սէտասը վար.
ՐԱՊՊԻՆ սաղ էլի գուվվէթլէ իշ կէօրիւր։
16 ՐԱՊՊԻՆ սաղ էլի միւրթէֆի՛ տիր,
ՐԱՊՊԻՆ սաղ էլի գուվվէթլէ իշ կէօրիւր։
17 Պէն վէֆաթ էթմէյէճէյիմ,
Անճագ եաշայըպ ՐԱՊՊԻՆ իշլէրինի հիքեայէ էտէճէյիմ։
18 ՐԱՊՊ պէնի շիտտէթլէ թէ՛տիպ էթտի իսէ տէ,
Մէվթէ թէսլիմ էթմէտի։
19 Պանա ատալէթ գափուլարընը աչընըզ.
Անլարտան կիրիպ ՐԱՊՊԱ համտ էտէճէյիմ,
20 ՐԱՊՊԻՆ գափուսը պու տուր,
Սատըգլար պունտան կիրէճէքլէր տիր։
21 Սանա համտ էտէրիմ,
Զիրա պէնի իճապէթ էյլէտին,
Վէ պէնիմ խալասքեարըմ օլտուն։
22 Եափուճըլարըն րէտտ էթտիքլէրի թաշ
Քէօշէ թաշը օլտու։
23 Պու ՐԱՊՊ թարաֆընտան օլտու,
Կէօզլէրիմիզ էօնիւնտէ աճայիպ տիր։
24 Պու ՐԱՊՊԻՆ եափտըղը կիւն տիր.
Անտա մէսրուր ու շատման օլալըմ։
25 Նիյազ էտէրիմ, եա ՐԱՊՊ, խալաս էյլէ,
Նիյազ էտէրիմ, եա ՐԱՊՊ, միւյէսսէր գըլ՝
26 ՐԱՊՊԻՆ իսմիյլէ կէլէն միւպարէք օլսուն.
Սիզէ պէյթ իւլ ՐԱՊՊՏԱՆ խայր տուա էյլէտիք։
27 Եէհօվա Ալլահ տըր, վէ պիզէ նուրէֆշան օլտու.
Գուրպանը իփլէր իլէ պաղլայըն՝
Մէզպահըն պօյնուզլարընա գատար կէթիրինիզ։
28 Ալլահըմ սէն սին, սանա համտ էտէրիմ.
Եա Ալլահըմ, սանա թա՛զիմ էտէրիմ։
29 ՐԱՊՊԱ համտ էտինիզ, զիրա քէրիմ տիր.
Զիրա ինայէթի էպէտի տիր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 119

ԱԼԷՖ

1 Նէ՛ միւպարէք տիր թարիգտէ քեամիլ օլան՝
ՐԱՊՊԻՆ շէրի՛աթընտա սիւլիւք էտէնլէր։
2 Նէ՛ միւպարէք տիր շէհատէթլէրինը հըֆզ էտէնլէր.
Պունլար անը պիւթիւն գալպլէ թալէպ էտէրլէր.

3 Իրթիքեապ ը ֆըսատ էթմէյիփ՝
Անըն թարիգլէրինտէ եիւրիւրլէր։
4 Սէն քէնտի թէնպիհաթընըն չօգ տիգգաթլէ
հըֆզ օլունմասընը էմր էթտին։
5 Քեաշքի գանունլարընը հըֆզ իչին
Թարիգլէրիմ սապիթ օլսա։
6 Օ զէման սէնին ճէմի՛ի էվամիրինէ
տիգգաթ էթտիքչէ խըճիլ օլմամ։
7 Ահքեամ ը ՚ատալէթինի էօյրէնտիքչէ,
Իսթիգամէթ ի գալպ իլէ սանա համտ
էտէճէյիմ։
8 Գանունլարընը հըֆզ էտէճէյիմ,
Պէնի պիւսպիւթիւն թէրք էթմէ։

ՊԷԹ

9 Նէվճիվան քէնտի թարիգինի նէ՞ իլէ
փաքլէյէ պիլիր.
Սէնին քէլամընա կէօրէ հըֆզ էթմէ-
սիյլէ օլուր։
10 Պիւթիւն գալպիմ իլէ սէնի թալէպ
էթտիմ.
Էվամիրինտէն պէնի սափտըրմա։
11 Քէլամընը գալպիմտէ սագլատըմ,
Թաքի սանա կիւնահ իշլէմէյէյիմ։
12 Եա ՌԱՊՊ, սէն մուպարէքսին,
Պանա գանունլարընը թա՛լիմ էյլէ։
13 Աղզընըն ճէմի՛ի ահքեամընը
Տուտագլարըմ իլէ հիքեայէ էթտիմ։
14 Հէր կիւնա սէրվէթտէն [illegible]
կիպի,
Շէհատէթընըն եօլունտան մէսրուր օլ-
տում։
15 Թէնպիհաթընը թէֆէքքիւր էտիպ՝
Թարիգլէրինէ տիգգաթ էտէճէյիմ։
16 Գանունլարընտան մահզուզ օլուպ՝
Քէլամընը ֆէրամուշ էթմէյէճէյիմ։

ԿԻՄԷԼ

17 Գուլունա լութֆ էյլէ,
Քի պէր հայաթ օլայըմ վէ քէլամընը
հըֆզ էտէյիմ։
18 Կէօզլէրիմի աչ,
Քի սէնին շէրի՛աթընտան ՚աճա՛իպաթ
կէօրէյիմ։
19 Պէն զէմինտէ ղարիպիմ.
Էմիրլէրինի պէնտէն խըֆա էթմէ։
20 Ճանըմ սէնին ահքեամընա
Տա՛իմա իշթիյագը սէպէպինտէն էզիլ-
միշ օլտու։
21 Էվամիրինտէն սափընլար օլան մաղրուր
վէ մէլ՛ունլարը թէքտիր էթտին։
22 Իւզէրիմտէն ՚ար ու հագարէթի ռէֆ՛
էյլէ.
Զիրա շէհատէթընը հըֆզ էյլէտիմ։
23 Պէյլէր տախի օթուրուպ ՚ալէյհիմտէ
մուքեալէմէ էթտիլէրիսէ,
Քուլուն գանունլարընը թէֆէքքիւր է-
տէր։
24 Շէհատէթլէրին տախի պէնիմ սիւրուրում,
Վէ միւշավիր էշխասըմտըր։

ՏԱԼԷԹ

25 Ճանըմ թօփրագա եափըշըր.
Քէլամընա կէօրէ պէնի իհեա էյլէ։
26 Եօլլարըմը հիքեայէ էյլէտիմ, վէ պէ-
նի իսթիճապէթ էթտին.
Գանունլարընը պանա թա՛լիմ էյլէ։
27 Թէնպիհաթընըն եօլունը պանա թէֆ-
հիմ էյլէ,
Քի ՚աճա՛իպաթընը թէֆէքքիւր էտէ-
յիմ։
28 Ճանըմ հիւզնտէն էրիյոր.
Քէլամընա կէօրէ պէնի սապիթ գըլ։
29 Թարիգ ի քիզպի պէնտէն պա՛իտ էյլէ՝
Պանա շէրի՛աթընը իհսան էյլէ։
30 Թարիգ ի հագգը իխթիյար էթտիմ՝
Ահքեամընը էօնիւմէ գօյտում։
31 Սէնին շէհատէթընա եափըշըրըմ.
Եա ՌԱՊՊ, պէնի խըճիլ էթմէ։
32 Էվամիրինին եօլունտա սէյիրտէճէյիմ,
Զիրա քի գալպիմի կէնիշլէթէճէքսին։

ՀԷ

33 Եա ՌԱՊՊ, պանա գանունլարընըն թա-
րիգինի թա՛լիմ էյլէ,
Պէն տախի անը նիհայէթէ տէկին հըֆզ
էտէյիմ։
34 Պանա ֆէհմ իհսան էյլէ, վէ պէն շէ-
րի՛աթընը հըֆզ էտիպ՝

Պիւթիւն գալպըմլէ մուհաֆազէթ էյլէյէյիմ.

35 Էվամիրինին թարիգինտէ պէնի սալիք էյլէ,
Զիրա անտէ մէսէրրէթ պուլուրըմ.

36 Գալպիմի թամա'ա տէյիլ,
Անճագ շէհատէթլէրինէ մէյլ էթտիր.

37 Կէօզլէրիմի պաթըլա պագմագտան տէօնտիւր՝
Սէնին թարիգլէրինտէ պէնի իհեա էյլէ.

38 Սէնին մէխաֆէթինտէ պուլունան գուլուն հագգընտա
Քէլամընը սապիթ էյլէ.

39 Գօրգտուղըմ հագարէթի ուզագ՝ էյլէ.
Զիրա ահքեամըն էյի տիր.

40 Իշթէ սէնին թէնպիհաթընա միւշթագըմ.
Պէնի 'ատալէթինլէ իհեա էյլէ.

ՎԱՎ

41 Եա ՌԱՊՊ, 'ինայէթին,
Քէլամընա կէօրէ խալասըն պանա կէլսին.

42 Վէ պէնի թահգիր էտէնէ ճէվապ վէրէյիմ,
Զիրա սէնին քէլամընա թէվէքքիւլ էթտիմ.

43 Վէ հագիգաթ քէլամընը աղզըմտան ասլա կիտէրմէ,
Զիրա ահքեամընա իւմիտ էթտիմ.

44 Վէ շէրի'աթընը տա'իմա,
Իլ էլ էպէտ հըֆզ էյլէյէճէյիմ.

45 Վէ վուս'աթտա կէզէճէյիմ,
Զիրա սէնին թէնպիհաթընը թալէպ էթտիմ.

46 Վէ մէլիքլէր հուզուրընտա շէհատէթընտան պահս էտիպ՝
Խէճիլ օլմայաճաղըմ.

47 Վէ սէվտիյիմ էվամիրինլէ մէսրուր օլաճաղըմ.

48 Էլլէրիմի՝ սէվտիյիմ էվամիրինէ գալտըրըրըմ,
Գանունլարընը թէֆէքքիւր էտէճէյիմ.

ԶԱՅՆ

49 Պէնի միւնթազիր գըլտըղըն քէլամը՝
Գուլուն հագգընտա թէզէքքիւր էյլէ.

50 Մէշագգաթըմտա պանա թէսէլլի պուտուր.
Զիրա քէլամըն պէնի իհեա էյլէտի.

51 Մաղրուրլար պէնի զիյատէսիյլէ իսթիհզա էթտիլէր.
Պէնտէ շէրի'աթընտան սափմատըմ.

52 Եա ՌԱՊՊ, գատիմտէն օլան ահքեամընը
Տէրխաթըր էթմէքլէ միւթէսէլլի օլտըմ.

53 Շէրի'աթընը թէրք էտէն շէրիրլէր սէպէպիյլէ
Պէնի տէհշէթ թութտու.

54 Պէյթ ի գուրպէթիմտէ
Գանունլարըն պանա մէզմուր օլտու.

55 Եա ՌԱՊՊ, սէնին իսմինի կէճէլէյին զիքր էտէրէք,
Շէրի'աթընը հըֆզ էյլէտիմ.

56 Թէնպիհաթընը հըֆզ էյլէտիյիմ իչին
Պու պանա վար՝ օլտու.

ԽԷԹ

57 Եա ՌԱՊՊ, նասիպիմ սէն սին.
Սէնին սէօզլէրինի հըֆզ էտէրիմ տէտիմ.

58 Ռիզանը պիւթիւն գալպըմլէ թալէպ էթտիմ.
Քէլամընա կէօրէ պանա մէրհամէթ էյլէ.

59 Եօլլարըմը թէֆէքքիւր էտիպ՝
Այագլարըմը շէհատէթլէրինէ չէվիրտիմ.

60 Էվամիրինի հըֆզ իչին
Թէ'էխխուր էթմէյէրէք 'աճէլէ էթտիմ.

61 Շէրիրլէրին պէօլիւքլէրի պէնի իհաթէ էթտիլէր,
Ամմա շէրի'աթընը ունութմատըմ.

62 Ահքեամ ը 'ատիլէնտէն տօլայը սանա համտ էթմէք իչին,
Նըսֆ ըլ լէյլտէ գալգարըմ.

63 Պէն սէնտէն խավֆ իլէ,
Թէնպիհաթընը հըֆզ էտէնլէրին ճէմ'իյէթինէ րէֆիգ իմ.

64 Եա ՌԱՊՊ, զէմին 'ինայէթինլէ մէմլուտուր.
Պանա գանունլարընը թա'լիմ էյլէ.

ՏԷԹ

65 Եա ՌԱՊՊ, քէնտի քէլամընա կէօրէ
գուլունլա էյիլիք էթտին.
66 Պանա էյի թէմյիզ ւէ 'իլմ թա'լիմ էյլէ,
Զիրա էմիրլէրինէ իման էթտիմ.
67 Մէշագգաթէ ուղրամատան էվվէլ ազմըշ իտիմ.
Ամմա շիմտի քէլամընը հըֆզ էտէրիմ.
68 Սէն քէրիմ ւէ իհսան էտիճի սին.
Պանա գանունլարընը թա'լիմ էյլէ.
69 Մաղրուրլար 'ալէյհիմէ եալան թէրթիպ էթտիլէր,
Ամմա պէն պիւթիւն եիւրէկ իլէ սէնին թէնպիհլէրինի հըֆզ էտէրիմ.
70 Անլարըն գալպլէրի եաղ կիպի ղալըզ օլտու,
Պէն իսէ շէրի'աթընտան լէզզէթ ալըրըմ.
71 Մէշագգաթ չէքտիյիմ պանա խայըրլը օլտու,
Թա քի սէնին գանունլարընը էօյրէնէյիմ.
72 Սէնին աղզընըն շէրի'աթը
Պանա պինլէրճէ ալթուն ւէ կիւմիւշտէն էվլա տըր.

ՅՕՏ

73 Սէնին էլլէրին պէնի եարատըպ վիւճուտէ կէթիրտիլէր.
Էմիրլէրինի էօյրէնմէքլիյիմ իչին պանա ֆէհմ ի'թա էյլէ.
74 Սէնտէն գորգանլար պէնի կէօրիւպ՝ շատըման մէմնուն օլուրլար.
Զիրա սէնին քէլամընա ումմիտ էթտիմ.
75 Եա ՌԱՊՊ, հիւքիւմլէրինին 'ատալէթ օլտուղունու
Վէ պէնի մէշագգաթա տիւչար էթտիյինի սատըգլըգընտան օլտուղունու պիլիրիմ.
76 Ռիճա էյլէրիմ, գուլունա օլան քէլամընա կէօրէ,
'Ինայէթին պանա թէսէլլի օլսուն.
77 Պէր հայաթ օլմագլըղըմ իչին մէրհամէթլէրին պանա կէլսին.
Զիրա շէրի'աթըն մէսէրրէթիմտիր.
78 Մաղրուրլար խէճիլ օլսունլար,
Զիրա նահագ եէրէ պանա զուլմ էթտիլէր.
Պէն իսէ սէնին թէնպիհլէրինի թէֆէքքիւր էտէրիմ.
79 Սէնտէն գորգանլար
Վէ շէհատէթլէրինի պիլէնլէր պանա րիճ'աթ էթսինլէր.
80 Գալպիմ գանունլարընտա խալիս օլսուն,
Թա քի խէճիլ օլմայայըմ.

ՔԱՖ

81 Ճանըմ խէլասընա միւշթագ տըր,
Վէ պէն քէլամընա միւնթազըրըմ.
82 Պէնի նէ վագըթ թէսէլլի էտէճէքսին տէյէրէք,
Կէօզլէրիմ սէնին քէլամընը պէքլէմէտէ պօզուլուր.
83 Զիրա տիւթիւնտէ օլան թուլում կիպի օլտում.
Ամմա սէնին գանունլարընը ունութմատըմ.
84 Գուլունուն կիւնլէրի նէ գատար տըր.
Պանա թէ'ատտի էտէնլէրին իւզէրինէ նէ զէմանտա իճրա-ի հիւքիւմ էտէճէքսին.
85 Շէրի'աթընա մուվաֆըգ օլմայան
Մաղրուրլար պէնիմ իչին չուգուրլար գազտըլար.
86 Ճիւմլէ էմիրլէրին սատագաթ տըր.
Պանա նահագ եէրէ թէ'ատտի էտէրլէր, պանա եարտըմ էյլէ.
87 Ազ գալտը պէնի եէրտէն մահվ էյլէյէճէքլէր.
Ամմա պէն թէնպիհլէրինի թէրք էթմէտիմ.
88 'Ինայէթինէ կէօրէ պէնի տիրի էյլէ,
Վէ աղզընըն շէհատէթինի հըֆզ էտէյիմ.

ԼԱՄԷՏ

89 Եա ՌԱՊՊ, քէլամըն սէմավաթտա
'իլէլ էպէտ սապիթ գալըր տըր.

90 Սադագաթին տէվր պէ տէվր տիր,
Զէմինի թէ'սիս էթտին վէ սապիթ տուր·
91 Իլ հիւքմիւն մուճիպինճէ պուկիւն սապիթ տուրուրլար,
Զիրա ճիւմլէսի սէնին գուլլարընտըր·
92 Էյէր շէրի'աթըն մէշղուլիյէթիմ օլմասա իտի,
Օլ զէմանտա մէշագգաթըմ իչինտէ հէլաք օլուր իտիմ.
93 Թէնպիհաթընը էպէտիյէն ունութմամ,
Զիրա սէն պէնի օնլարըլա իհյա էթտին·
94 Պէն սէնին իմ, պէնի խըլաս էյլէ,
Զիրա սէնին թէնպիհաթընը թալէպ էյլէտիմ·
95 Շէրիրլէր պէնի հէլաք էթմէք իչին պէնի պէքլէտիլէր.
Ամմա պէն սէնին շէհատէթլէրինի թէֆէքքիւր էյլէյիմ·
96 Հէր պիր քէմալին պիր հատտը կէօրտիւմ,
Սէնին էմրին զիյատէսիյլէ վասի' տիր·

ՄԷՄ

97 Շէրի'աթընը նէ գատար սէվէրիմ!
Հէր կիւն թէֆէքքիւրիւմ օ տուր·
98 Էմիրլէրին պէնի տիւշմէնլէրիմտէն զիյատէ հաքիմ գըլար,
Զիրա օնլար տա'իմա պէնիմլէ տիր·
99 Մու'ալլիմլէրիմին ճիւմլէսինտէն զիյատէ տիրայէթլի օլտում,
Զիրա շէհատէթլէրին թէֆէքքիւրիւմ տիր·
100 Իխթիյարլարտան զիյատէ ֆէհիմ օլտում,
Զիրա թէնպիհաթընը հըֆզ էյլէտիմ·
101 Այագլարըմը հէր քէօթիւ եօլտան կէրի չէքտիմ,
Թա քի քէլամընը հըֆզ էյլէյէյիմ.
102 Ահքեամընտան այրըլմատըմ,
Զիրա պանա սէն թա'լիմ էթտին·
103 Սէօզլէրին տամաղըմա նէ' թաթլըտըր!
Աղզըմա պալտան թաթլը տըր·
104 Թէնպիհաթընտան ֆէհիմ օլտում·
Անըն իչին հէր պաթըլ եօլտան իքրահ էթտիմ·

ՆՈՒՆ

105 Սէնին քէլամըն այագլարըմա չըրաղ,
Վէ եօլլարըմա նուր տուր·
106 Ահքեամը 'ատիլէնի հըֆզ էթմէյէ եէմին էթտիմ,
Վէ անը իֆա էյլէճէյիմ·
107 Զիյատէսիյլէ մուզթարիպ օլտում·
Եա ՌԱՊՊ, պէնի քէլամընա կէօրէ իհյա էյլէ·
108 Եա ՌԱՊՊ, աղզըմըն [illegible] ը մութէպէրրի'աթընը գապուլ էթ,
Վէ ահքեամընը պանա թա'լիմ էյլէ·
109 Ճանըմ տա'իմա աւուճըմտա տըր,
Ամմա սէնին շէրի'աթընը ունութմատըմ·
110 Շէրիրլէր պանա տուզագ գուրտուլար,
Ամմա պէն սէնին թէնպիհաթընտան սափմատըմ·
111 Շէհատէթըն իլէլ էպէտ միրասըմ օլտու·
Զիրա օնլար գալպիմին սուրուրի տիր·
112 Գանունլարընը իլա նիհայէթ վէ իլէլ էպէտ իճրա իչին
Կէօնլիւմի մայիլ էթտիրտիմ·

ՍԱՄԷԽ

113 Իքի կէօնիւլլիւլէրէ պուղզ էթտիմ,
Ամմա սէնին շէրի'աթընը սէվտիմ·
114 Պէնիմ [illegible] ու սիփէրիմ սէն սին·
Սէնին քէլամընա մունթազըր օլտում·
115 Էյ ֆաճըրլար, պէնտէն պա'իտ օլունուզ,
Զիւնքի պէն Ալլահըմըն էմիրլէրինի հըֆզ էտէճէյիմ·
116 Պէնի քէլամընա կէօրէ մէտէտ էյլէ քի տիրի հայաթ օլայըմ,
Վէ ումիտիմտէն պէնի խիճիլ էթմէ·
117 Պէնի գուվվէթլէնտիր քի խէլաս օլայըմ,
Վէ տա'իմա գանունլարընա տիգգաթ էյլէյիմ·
118 Սէնին գանունլարընտան սափանլարը ճիւմլէսինի [illegible] էյլէրսին,
Զիրա հիլէլէրի պաթըլ տըր·
119 Զէմինին ճիւմլէ շէրիրլէրինի մա'տէն ճիւրուֆի սայարսըն

Անըն իչիւն շէհատաթընը սէվէրիմ.
120 Թէնիմ սէնին խավֆընտան թիթրէ-
րի,
Վէ պէն սէնին հիւքմլէրինտէն գօր-
գարըմ.

ԱՅՆ

121 Հիւքմ ու 'ատալէթ իճրա էթտիմ:
Պանա զուլմ էտէնլէրէ պէնի թէսլիմ
էթմէ.
122 Գուլընա զամին ի խայր օլ.
Մաղրուրլար պանա զուլմ էթմէսինլէր.
123 Կէօզլէրիմ սէնին խէլասընը
Վէ 'ատիլ քէլամընը պէքլէմէքտէն պօ-
զուլտու.
124 Գուլընա 'ինայէթինէ կէօրէ մուա'մէ-
լէ էյլէ՝
Պանա գանունլարընը թա'լիմ էյլէ.
125 Սէնին գուլունըմ.
Շէհատէթլէրինի պիլմէքլիյիմ իչիւն պա-
նա ֆէհմ իհսան էյլէ.
126 ՐԱՊՊԸՆ իշլէմէսի վագթը տըր.
Սէնին շէրի'աթընը նագզ էթտիլէր.
127 Պունա կէօրէ էվամիրինի ալթուն-
տան
Վէ խալիս ալթունտան զիյատէ սէվէ-
րիմ.
128 Խինտի հէր խուսուստա տիւմէն թէն-
պիհաթընը տօղրու 'ատտ էյլէ-
րիմ,
Հէր թարիգ-ի կիզպտէն իկրէնճ էյլէ-
րիմ.

ՓԷ

129 Շէհատէթլէրին 'աճայիպ տիր.
Պու էճլտէն ճանըմ օնլարը հըֆզ է-
տէր.
130 Քէլամընըն թէֆսիրի թէնվիր էտիպ
Ճահիլլէրէ ֆէհմ վէրիր.
131 Աղզըմը աչըպ ահ չէքէրիմ,
Զիրա էվամիրինէ իշթիյագ էտէրիմ:
132 Սէնին իսմինի սէվէնլէրէ օլտուղու կիպի,
Պանա թէվէճճիւհ իլէ մէրհամէթ
էյլէ.
133 Ատըմլարըմը քէլամընտէ սապիթ էյլէ,
Վէ հիչ պիր ֆէսատ պանա թէսալ-
լութ էթմէսին.
134 Ատէմիլէրին զուլմընտան պէնի խէլաս
էյլէ,
Վէ թէնպիհաթընը հըֆզ էտէյիմ.
135 Գուլունըն իւզէրինէ ճէհրէնի փարլագ-
գըլըպ
Պանա գանունլարընը թա'լիմ էյլէ.
136 Կէօզլէրիմտէն սու ըրմագլարը ա-
խըյօր,
Զիրա օնլար սէնին շէրի'աթընը հըֆզ է-
թմէտիլէր.

ՑԱՏԷ

137 Եա ՐԱՊՊ, սէն 'ատիլ սին,
Վէ ահքեամըն տօղրու տուր.
138 Էմր էյլէտիյին շէհատէթ հագգ
Վէ հէփ մէճէսսէմ սատագաթ տըր.
139 Ղայրէթիմ պէնի թէլէֆ էթտի,
Զիրա տիւշմէնլէրիմ սէնին քէլա-
մընը ունութտուլար.
140 Քէլամըն ղայէթիլէ խալիս տիր,
Վէ գուլուն անը սէվէր.
141 Պէն քիւչիւք վէ հագիր իմ,
Լաքին թէնպիհաթընը ունութմատըմ.
142 'Ատալէթին 'ատլ-ի էպէտի տիր.
Շէրի'աթըն հագիգաթ տըր.
143 Մուզայագա իլէ մէշագգաթ պանա է-
նտիշէ էթտիլէր,
Ֆագաթ էվամիրին մէսիրրէթիմ տիր.
144 Շէհատէթլէրինին 'ատալէթի էպէ-
տի տիր.
Պանա ֆէհմ իհսան էյլէ քի պէր հա-
յաթ օլայըմ.

ԳՕՖ

145 Պիւթիւն գալպիմտէն ֆէրիատ էթտիմ,
Եա ՐԱՊՊ, պէնի իճապէթ էյլէ,
Գանունլարընը հըֆզ էտէրիմ.
146 Սանա ֆէրիատ էթտիմ, պէնի խէլաս
էյլէ,
Վէ շէհատէթլէրինի հըֆզ էտէրիմ.
147 Սապահտան էվվէլ գալգըպ ֆէրիատ
էթտիմ.
Քէլամընա մունթազըր օլտում.

148 Քէլամընը թէֆէքքիւր էթմէք իչիւն՝
Կէօզլէրիմ կէճէ նէօպէթլէրինտէն էվվէլ աչըլըրլար։
149 Ինայէթինէ կէօրէ նիյազըմը տինլէ,
Էյ ՌԱՊՊ, ահքեամընա կէօրէ պէնի իհեա էյլէ։
150 Խապասէթէ թապի՝ օլանլար եագլաշտըլար.
Անլար շէրիաթընտան ուզագ օլտուլար։
151 Էյ ՌԱՊՊ, սէն գարիպսին,
Վէ ճիւմլէ էվամիրին հագիգաթ տըր։
152 Շէհատէթլէրինտէն չօգտանպէրի պիլտիմ քի
Անլարը էպէտիյէն սապիթ գըլտըն։

ՐԷՇ

153 Մէշագգաթըմա նազար գըլ վէ պէնի խըլաս էյլէ;
Զիրա շէրիաթընը ունութմատըմ։
154 Տավամը կէօր վէ պէնի խըլաս էյլէ.
Քէլամընա կէօրէ պէնի իհեա էյլէ։
155 Խէլաս շէրիրլէրտէն ուզագ տըր.
Զիրա գանունլարընը թէֆթիշ էթմէզլէր։
156 Էյ ՌԱՊՊ, մէրհամէթլէրին չօգ տըր;
Ահքեամընա կէօրէ պէնի իհեա էյլէ։
157 Պանա թէ՛ատի էյլէյէն վէ պէնի թազյիգ էտէնլէր չօգ տըր.
Պէն իսէ շէհատէթընտէն այըրըլմատըմ։
158 Ղատտարլարը կէօրտիւմ վէ պիզար օլտըմ.
Զիրա սէնին քէլամընը հըֆզ էթմէզլէր իտի։
159 Թէնպիհաթընը սէվտիյիմէ նազար էյլէ,
Ինայէթինէ կէօրէ, Էյ ՌԱՊՊ, պէնի իհեա էյլէ։
160 Մէպտէ՛ի քէլամըն հագիգաթ տըր,
Վէ ճիւմլէ ահքեամ ը 'ատիլէն էպէտի տիր։

ՇԻՆ

161 Րէ՛իսլէր պիլա սէպէպ պանա թէ՛ատի էթտիլէր.
Ամմա գալպիմ քէլամընտան խավֆ էյլէտի։
162 Ղանիմէթ ի վաֆիրէ պուլան ատէմ կիպի
Քէլամընտան շատըման օլուրըմ։
163 Քիզպտէն նէֆրէթ վէ իքրահ էթտիմ,
Ամմա սէնին շէրի՛աթընը սէվտիմ։
164 Ահքեամ ը 'ատիլէն իչիւն
Կիւնտէ եէտի քէրրէ սանա համտ էտէրիմ։
165 Սէնին շէրի՛աթընը սէվէնլէրէ սէլամէթ չօգ տըր;
Վէ անլարը թէօքէզ եօգ տըր։
166 Էյ ՌԱՊՊ, խէլասընա մունթազըր գալտըմ,
Էվամիրինի իճրա էթտիմ.
167 Ճանըմ շէհատէթլէրինի հըֆզ էթթի,
Վէ պէն անլարը գայէթիլէ սէվէրիմ։
168 Թէնպիհաթընը վէ շէհատէթլէրինի հըֆզ էյլէտիմ,
Զիրա ճիւմլէ եօլլարըմ սէնին հուզիւրունտա տըր։

ԹԱՎ

169 Էյ ՌԱՊՊ, ֆիղանըմ հուզուրունա վարսըն,
Քէլամընա կէօրէ պանա ֆէհմ իհսան էյլէ։
170 Նիյազըմ հուզուրունա կէլսին.
Քէլամընա կէօրէ պանա նէճաթ վէր։
171 Տուտագլարըմտան թէսպիհաթ ճէրեան էտէճէք տըր,
Չիւնքի սէն պանա գանունլարընը թա՛լիմ էյլէտին։
172 Տիլիմ քէլամընը հիքեայէ էտէճէք,
Չիւնքի ճիւմլէ էվամիրին հագգ տըր։
173 Էլին պանա եարտըմ էթսին,
Զիրա թէնպիհաթընը իխթիյար էյլէտիմ։
174 Էյ ՌԱՊՊ, խէլասընա մուշթագ օլտըմ,
Շէրի՛աթըն տախի սուրուրըմ տըր։
175 Ճանըմ պէր հայաթ օլսուն սանա համտ էյլէսին,
Ահքեամըն տախի պանա եարտըմ էթսին։

176 Ղայպ օլմուշ գոյուն կիպի եօլտան շաշըրտըմ.
Գուլունը արա, զիրա սէնին էմիրլէրինի ունութմատըմ.

ՄԷԶՄՈՒՐ 120

Նաղմէ ի տէրէճաթ.

1 Մուզայագադա ՌԱՊՊԱ ֆերեատ էյլէտիմ,
Օ տախի պէնի իճապէթ էյլէտի.
2 Եա ՌԱՊՊ, ճանըմը եալանճը տուտագլարտան,
Հիլէքեար տիլտէն խալաս էյլէ.
3 Էյ հիլէքեար տիլ, սանա նէ՞ վերիլէճէք,
Վէ սանա նէ՞ զիյատէ էտիլէճէք տիր.
4 Արտըճ քէօմիւրլէրի իլէ պէրապէր
Ճէպպարըն սիվրի օգլարը վէրիլէճէք տիր.
5 Վայ պանա, զիրա Մէշէքտէ միսաֆիր օլտում,
Գետար չատըրլարը եանընտա սաքին օլտում.
6 Ճանըմ սէլամէթտէն իկրահ էտէնլէրին եանընտա
Խայլի մուտտէթ սաքին օլտու.
7 Պէն սէլամէթ էհլիյիմ;
Ամմա սէօյլէտիյիմտէ՝ անլար մուհարէպէյէ հազըրտըրլար.

ՄԷԶՄՈՒՐ 121

Նաղմէ ի տէրէճաթ.

1 Կէօզլէրիմի տաղլարա տողրու գալտըրըրըմ.
Օրատան պանա իմտատ կէլէճէք տիր.
2 Իմտատըմ սէմավաթ ու զէմինի խալգ էտէն ՌԱՊՊՏԱՆ տըր.
3 Օ սէնին այաղընը սուրչմէյէ պըրագմասըն,
Սէնին հաֆըզըն ույուգլամասըն.
4 Իշթէ Իսրայէլին հաֆըզը
Ույուգլամազ վէ ույումազ.
5 ՌԱՊՊ հաֆըզըն տըր,
ՌԱՊՊ սէնին սաղ էլինին եանընտա սանա սայէ տիր.
6 Կիւնտիւզին կիւնէշ,
Վէ կէճէլէյին այ սէնի վուրմայաճագ տըր.
7 ՌԱՊՊ սէնի հէր պէլատան հըֆզ էտէճէք,
Ճանընը հըֆզ էյլէյէճէք տիր.
8 ՌԱՊՊ սէնին խուրուճունը վէ տուխուլունը
Միմտէն էլ ան՝ իլ էլ էպէտէ հըֆզ էտէճէք տիր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 122

Տավուտըն նաղմէ ի տէրէճաթը.

1 Պանա՝ Պէյթ իւլ ՌԱՊՊԱ կիտէլիմ տէտիքլէրինտէ շատըման օլտում.
2 Էյ Երուշալիմ, այագլարըմըզ գափուլարընտա տուրտուլար.
3 Երուշալիմ էպնիյէսի օլմագ իչին
Պիր պիթիշիք պինա օլունմուշ շէհիր տիր.
4 Օրայա սըպթլար, ՌԱՊՊԸՆ սըպթլարը
ՌԱՊՊԸՆ իսմինէ համտ էթմէք իչին
Իսրայէլէ օլան թէնպիհ մուճիպինճէ չըգըյորլար.
5 Զիրա օրատա հիւքիւմ իչին թախթլար,
Պէյթ ի Տավուտըն թախթլարը գուրուլտու.
6 Երուշալիմին սէլամէթինի թալէպ էտինիզ.
Սէնի սէվէնլէր սաատէթ ի հալէ պուլունսունլար.
7 Սէնին տուվարլարընտա սէլամէթ,
Սէրայլարընտա սաատէթ օլսուն.
8 Գարտաշլարըմ վէ տոստլարըմ իչին
Սէնտէ սէլամէթ օլսուն՝ տէյէճէյիմ.
9 Ալլահըմըզ ՌԱՊՊԸՆ պէյթի իչին՝
Սէնին խայրընը թալէպ էտէճէյիմ.

ՄԷԶՄՈՒՐ 123

Նաղմէ ի տէրէճաթ.

1 Էյ սէմավաթտա սաքին օլան,
Սանա տողրու կէօզլէրիմի գալտըրըրըմ.
2 Իշթէ գուլլարըն կէօզլէրի էֆէնտիլէրինին էլինէ,

ձարիյէնին կեօզլերի խանըմընըն էլինէ օլտըղը կիպի,
կեօզլերիմիզ դախի մերհամեթ էտինճէյէ տէկին
Ալլահըմըզ ՌԱՊՊԱ տօղրուլմուշտուր.
3 Պիզէ մէրհամէթ էյլէ, Եա ՌԱՊՊ, պիզէ մէրհամէթ էյլէ,
Զիրա հագարէթ իլէ չօգ տօլտուգ։
4 Ճանըմըզ ռէֆահաթտա օլանլարըն իսթիհզասըյլա,
Մութէքէպպիրլէրին հագարէթի իլէ
գայէթ իլէ տօյմուշ տուր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 124

Տաւութուն նաղմէ ի ուրուճաթը։

1 Շիմտի Իսրայէլ տէսին քի
Էյէր ՌԱՊՊ պիզիմ իլէ պուլունմայէր օլմասա իտի,
2 Ադէմլէր 'ալէյհիմիզէ գալգտըղընտա,
ՌԱՊՊ պիզիմ իլէ պուլունմայէր օլմասա իտի,
3 Ղազապլարը պիզէ գարշը ալէվլէնտիքինտէ,
Պիզի տիրի տիրի եուտարլար իտի։
4 Օլ վագըթ սուլար պիզի պաթըրըր իտի,
Ճանըմըզըն իւզէրինտէն սէլ կէչէր իտի։
5 Օլ վագըթ գապարմըշ սուլար
Ճանըմըզըն իւզէրինտէն կէչէր իտի։
6 ՌԱՊՊԸ մուպարէք օլսուն քի
Անլարըն տիշլէրինէ շիքեար իչիւն պիզի թէսլիմ էթմէտի։
7 Ավճըլարըն տուզաղընտան գուշ գուրթուլտուղու կիպի ճանըմըզ գուրթուլտու.
Տուզագ գըրըլտը, պիզ տախի գուրթուլտուգ։
8 Եարտըմըմըզ կէօքլէրի իլէ եէրի եարատան ՌԱՊՊԸն իսմինտէ տիր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 125

Նաղմէ ի ուրուճաթ։

1 ՌԱՊՊԱ թէվէքքիւլ էտէնլէր սարսըլմայըպ
Իլ էլ էպէտ պագի օլան Սիօն տաղը կիպի տիր։
2 Տաղլար Երուսաղէմի իհաթէ էթտիյի կիպի
ՌԱՊՊ մին էլ ան իլ էլ էպէտ գավմինի իհաթէ էտէր։
3 Զիրա շէրիրլէրին 'ասասը սալիհլէրին նասիպի իւզէրինտէ գարար էթմէյէճէք տիր,
Օլմայա քի սալիհլէր ֆէսատա էլ ուզաթալար։
4 Եա ՌԱՊՊ, էյիլէրէ
Վէ գալպի մուսթագիմ օլանլարա էյիլիք էյլէ։
5 Ամմա էյրի եօլլարա սափանլարը
ՌԱՊՊ ֆէսատ իշլէյէնլէր իլէ պէրապէր սիւրիւքլէյէճէք տիր։
Իսրայէլէ սէլամէթ օլսուն։

ՄԷԶՄՈՒՐ 126

Նաղմէ ի ուրուճաթ։

1 ՌԱՊՊ Սիօնըն էսիրլէրինի կէրի կէթիրտիյինտէ,
Ռույա կէօրէնլէր կիպի օլտուգ։
2 Օլ վագըթ աղզըմըզ կիւլիւշ իլէ,
Վէ տիլիմիզ նաղմէ իլէ տօլտու։
Օլ վագըթ միլլէթլէր արասընտա՝
ՌԱՊՊ պունլարըն հագգընտա նէ գատար 'ազիմ իշլէր էյլէտի՝ տէտիլէր։
3 ՌԱՊՊ հագգըմըզտա տախի պէք 'ազիմ իշլէր էթտի,
Վէ մէսրուր օլտուգ։
4 Եա ՌԱՊՊ, էսիրլէրիմիզի ճէնուպ թարաֆընտա ագան սուլար կիպի կէրի կէթիր։
5 Կէօզ եաշլարըյլէ էքէնլէր
Մէսրուրիյէթ իլէ պիչէճէքլէր տիր։
6 Պիչիլէճէք թօխում կէօթիւրիւպ
Աղլայըշ իլէ չըգըպ կիտէն
Էլպէթթէ տէմէթլէրինի կէթիրէրէք՝ մէսրուրիյէթլէ տէօնէճէք տիր։

ՄԷԶՄՈՒՐ 127

Սիւլէյմանըն նաղմէ ի ուրուճաթը։

1 Էյէր պէյթի ՌԱՊՊ պինա էթմէզ իսէ,

[illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

ՍԱՂՄՈՍ 128

[illegible]

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

ՍԱՂՄՈՍ 129

[illegible]

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

ՍԱՂՄՈՍ 130

[illegible]

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

---

*[illegible]

[illegible]

8 [illegible]

ՍԱՂՄՈՍ 131

[illegible]

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

ՍԱՂՄՈՍ 132

[illegible]

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

ՍԱՂՄՈՍ 133

[illegible]

1 [illegible]

2 Օ՛լ գըյմէթլի եաղ կիպի տիր,
Քի պաշ ուզէրինտէն սագալա,
Հարունուն սագալընա էնէր.
Էլպիսէսինին էթէյինէ էնէր,
3 Սիօն տաղլարը ուզէրինէ ինէն Հէրմօն
չիյինէ պէնզէր.
Զիրա ՌԱՊՊ օրատա պէրէքէթի,
Եա՛նի էպէտի հայաթը էմր էթթի.

ՄԷԶՄՈՒՐ 134

(Նաղմէ՛ի ուրուճաթ)

1 [illegible], էյ կէճէլէյին [illegible]
ՌԱՊՊՏԱ, [illegible] ՌԱՊՊԸՆ պիլ
ճիւմլէ գուլլարը,
ՌԱՊՊԱ համտ ու սէնա էտինիզ.
2 Էլլէրինիզի մագտիսէ տօղրու գալտըրըպ
ՌԱՊՊԱ համտ ու սէնա էտինիզ.
3 Սէմավաթը վէ զէմինի խալգ էտէն ՌԱՊՊ
Սէնի Սիօնտան մուպարէք էյլէյէ.

ՄԷԶՄՈՒՐ 135

1 Հալլէլուիա.
ՌԱՊՊԸՆ իսմինէ համտ էտինիզ;
Էյ ՌԱՊՊԸՆ գուլլարը, համտ էտինիզ,
2 [illegible] ՌԱՊՊՏԱ,
Ալլահըմըզըն պէյթինին հավլուլարընտա
տուրուրսունուզ,
3 ՌԱՊՊԱ համտ էտինիզ, զիրա ՌԱՊՊ
քէրիմտիր,
Իսմինէ թէղաննի էտինիզ, զիրա խօշ
տուր.
4 Զիրա ՌԱՊՊ Եա՛գուպու քէնտիսի իչին
Իսրայէլի խասս խազինէսի օլմագ
ուզրէ ինթիխապ էյլէտի.
5 Զիրա պէն պիլիրիմ քի [illegible],
Վէ Ռապպըմըզըն ճիւմլէ իլահլարտան
'ալի օլտուղունու.
6 ՌԱՊՊ սէմավաթտա վէ զէմինտէ,
Տէրիալար իլէ ճիւմլէ լիւճճէլէրտէ
Հէր նէ իսթէտիյսէ եափար.
7 Մունթէհա՛ի զէմինտէն պուլութլար
չըգարըր
Եաղմուր իչին շիմշէքլէր եափար,
Րիւզկեարը խազինէլէրինտէն չըգարըր.
8 Մըսըրըն իլք տօղանլարընը
Ինսանտան հայվանա վարընճայա գատար.
9 Սէնին իչինտէ, էյ Մըսըր,
Ֆիր՛օն իլէ ճիւմլէ գուլլարը իւզէրինէ
'Ալամաթ վէ մու'ճիզաթ կէօնտէրտի
10 Չօգ թա'իֆէլէրի վուրտու
Վէ գուվվէթլի մէլիքլէրի գաթլ էյլէտի.
11 Եա՛նի Ամօրիլէրին մէլիքի Սիհօնը
Վէ Պաշանըն մէլիքի 'Օկը
Վէ Քէն'անըն պիւթիւն ճիւմլէ մէմլէքէթլէրինի
[illegible].
12 Վէ ամլաքլարընը միրաս իչին,
Քէնտի գավմը Իսրայէլէ միրաս օլմագ
ուզրէ վէրտի.
13 Եա ՌԱՊՊ, իսմին էպէտի տիր,
Եա ՌԱՊՊ, սէնին զիքրին տէվր պէ
տէվր տիր.
14 Զիրա ՌԱՊՊ գավմինա հիւքմ,
Վէ գուլլարընա շէֆգաթ էտէր.
15 Թա'իֆէլէրին սանէմլէրի կիւմիւշ վէ
ալթըն տըր.
Ինսան էլի իշի տիր.
16 Աղըզլարը վար իքէն սէօյլէմէզլէր.
Կէօզլէրի վար իքէն կէօրմէզլէր.
17 Գուլագլարը վար իքէն իշիթմէզլէր,
Անլարըն աղըզլարընտա տախի նէֆէս եօգ
տուր.
18 Անլարը եափանլար,
Վէ անլարա թէվէքքիւլ էտէնլէրին
ճիւմլէսի
Անլարա պէնզէյէճէք տիր.
19 Էյ պէյթ-ի Իսրայէլ, ՌԱՊՊԱ համտ ու
սէնա էտինիզ.
Էյ պէյթ-ի Հարուն, ՌԱՊՊԱ համտ ու
սէնա էտինիզ.
20 Էյ պէյթ-ի Լէվի, ՌԱՊՊԱ համտ ու սէնա էտինիզ.
Էյ ՌԱՊՊՏԱՆ գօրգանլար, ՌԱՊՊԱ
համտ ու սէնա էտինիզ.
21 Եէրուշալիմտէ սաքին օլան ՌԱՊՊ,
Սիօնտան մուպարէք օլսուն. Հալլէլուիա.

ՄԷԶՄՈՒՐ 136

1 ՌԱՊՊԷ համտ էտինիզ, զիրա քէրիմ տիր.
Զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր.
2 Իլահլարըն Ալլահընա համտ էտինիզ,
Զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր.
3 Ռապպ իւլ էրպապ օլանա համտ էյլէնիզ,
Զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր.
4 Մու'ճիզաթ ը ազիմէ եալընըզ իճրա էտէնէ,
Զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր.
5 Սէմավաթը հիքմէթիյլէ խալք էտէնէ,
Զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր.
6 Զէմինի սուլարըն իւզէրինտէ պասթ էտէնէ,
Զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր.
7 Պէօյիւք նէյյիրլէրի խալք էտէնէ,
Զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր.
8 Կիւնտիւզէ հիւքմ էթմէք իչիւն կիւնէշի խալք էտէնէ,
Զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր.
9 Կէճէյէ հիւքմ էթմէք իչիւն այը վէ եըլտըզլարը խալք էտէնէ,
Զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր.
10 Մըսըրը իլք տօղմուշլարը իլէ ուրան էտէնէ,
Զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր.
11 Վէ Իսրայէլի արալարընտան իհրաճ էտէնէ,
Զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր.
12 Գուվվէթլի էլ վէ ուզանմըշ գօլ իլէ իճրա էտէնէ,
Զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր.
13 Պահր ը Ահմէրի շագգ էտէնէ,
Զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր.
14 Իսրայէլի օրթասընտան կէչիրէնէ,
Զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր.
15 Ֆիր'օն իլէ 'ասքէրինի Պահր ը Ահմէրէ աթանա,
Զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր.
16 Գավմինը պէրրիյէտէն կէչիրէնէ,
Զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր.
17 Պէօյիւք մէլիքլէրի հէլաք էտէնէ,
Զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր.
18 Գուվվէթլի մէլիքլէրի գաթլ էտանա,
Զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր.
19 Ամօրիլէրին մէլիքի Սիհօնը,
Զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր.
20 Վէ Պաշանըն մէլիքի 'Օկը,
Զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր.
21 Տիյարլարընը միրաս վէրիփ,
Զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր.
22 Գուլու Իսրայէլէ միրաս վէրիլմէ վէրան,
Զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր.
23 Մէզէլլէթիմիզտէ պիզի թէզքիր էտէնէ,
Զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր.
24 Տիւշմէնլէրիմիզտէն պիզի նէճաթ վէրէնէ,
Զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր.
25 Քեաֆֆէ ի պէշէրէ էքմէք վէրէնէ
Զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր.
26 Սէմավաթ Ալլահընա համտ էտինիզ,
Զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 137

1 Պապիլ նէհիրլէրի քէնարընտա օթուրտուգ,
Վէ Սիօնը թէզքիր էյլէտիքչէ աղլատըգ.
2 Անըն օրթասընտագի սէօյիւտ աղաճլարընըն իւզէրինէ
Թամպուրալարըմըզը ասթըգ.
3 Զիրա օրատա՝ պիզի էսիր կէթիրէնլէր՝
Սիօնըն եըրլարընտան պիզիմ իչիւն օգույունըզ տէյէրէք,
Պիզտէն էնտիւրլէրի իսթէտիլէր.
Վէ պիզի եաղմա էտէնլէր մէսէրրէթ թալէպ էթտիլէր.
4 ՌԱՊՊԸՆ իլահիսինի պիզ էճնէպի տիյարտա
Նասըլ օգույալըմ.
5 Էյ Եէրուշալիմ, էյէր սէնի ունուտուր իսէմ;
Սաղ էլիմ հիւնէրինի ունութսուն.
6 Էյէր սէնի թէզէքքիւր էթմէզ իսէմ,
Էյէր Եէրուշալիմի էն պիւյիւք սիւրուրիմտան զիյատէ թութմազ իսէմ,
Տիլիմ տամաղըմա եափըշսըն.
7 Եա ՌԱՊՊ, Էտօմ օղուլլարընը թէզքիր էյլէ,

Քի՝ Եըգընըզ, եըգընըզ (հէմ օնու) խարապ
 էյլէյինիզ)
Թէմէլլէրինէ գատար խարապ էյլէյինիզ՝
 տէյէնլէրի.
8 Էյ խարապ օլմաղա մահքում Բապիլ գըզը,
Սէնին պիզէ էթտիյին մուգապէլէյի ...
 (...)
Սանա եափան քիմսէ նէ մուպարէքտիր.
9 Սէնին եաւրուլարընը թութուպ գա-
 յալարա չարփան նէ մուպարէքտիր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 138

Տաւուտուն մէզմուրը տըր.

1 Պիւթիւն գալպիմ իլէ սանա համտ,
Վէ իլահլար եանընտա սանա թէգ-
 միտ էտէճէյիմ.
2 Սէնին մուգատտէս հէյքէլինէ տօղրու
 սէճտէ էտիպ՝
Սէնին ինայէթ վէ հաքիգաթին իչին
 իսմինէ համտ էտէճէյիմ.
Զիրա քէլամընը պիւթիւն իսմինտէն զի-
 եատէ մուազզէզ գըլտըն.
3 Ֆէրեատ էթտիյիմ կիւնտէ պէնի իճ-
 ապէթ էյլէտին,
Ճանըմտա գուվվէթ իլէ պէնի ճէսա-
 րէթլէնտիրտին.
4 Եա ՌԱՊՊ, եէրին պիւթիւն մէլիքլէրի
Սէնին աղզընըն քէլիմէլէրինի իշիթտիքլէ-
 րինտէ՝
Սանա համտ էտէճէքլէր տիր.
5 Վէ ՌԱՊՊԸՆ թարիգլէրինտէ իրլայա-
 գագլարտըր,
Զիրա ՌԱՊՊԸՆ ճէլալը պիւյիւքտիւր.
6 ՌԱՊՊ մութաալ իսէ տէ, միւթէվա-
 զի'ա նազար գըլար.
Ամմա մութէքէպպիրի ուզագտան պիլիր.
7 Մուզայագա իչինտէ կէզէր իսէմ տէ,
Պէնի իհեա էտէճէքսին.
Տիւշմէնլէրիմին գազապընա գարշը է-
 լինի ուզադաճագսըն,
Սաղ էլին պէնի խէլաս էտէճէք տիր.
8 ՌԱՊՊ պէնիմ իչին [illegible] թէք-
 միլ էտէճէքտիր.
Եա ՌԱՊՊ, ինայէթին էպէտիյէն տիր,
Սէնին էլլէրինին իշլէրինի թէրք էթմէ.

ՄԷԶՄՈՒՐ 139

Մուսիգի պաշը իչին Տաւուտուն
 մէզմուրը տըր.

1 Եա ՌԱՊՊ՛, պէնի թէֆթիշ էյլէտին,
 վէ պիլիրսին.
2 Սէն օթուրտուղումը գալգտըղըմը պիլիրսին.
Ֆիքրիմի ուզագտան անլարսըն.
3 Կիթտիյիմ եոլը վէ եաթտըղըմ եէրի
 թէֆթիշ էտէրսին,
Վէ պիւթիւն եօլլարըմը պիլիրսին.
4 Զիրա տիլիմտէ քէլամ եօգ իքէն,
Իշտէ սէն, եա ՌԱՊՊ, քիւլլիյէթլէ
 պիլիրսին.
5 Պէնի արդըմտան վէ էօնիւմտէն իհաթէ էթ-
 թին,
Վէ էլինի իւզէրիմէ գոյմուշ էյլէտին.
6 Պու պիլիմ պանա կէօրէ հարիգիւլատէ տիր.
Օլ գատար եիւքսէք տիր քի օնա վա-
 րամամ.
7 Սէնին ռուհընտան նէրէյէ կիտէյիմ,
Վէ սէնին հուզուրընտան նէրէյէ ֆի-
 րար էտէյիմ.
8 Էյէր կէօյէ չըգարսամ, սէն օրա-
 տասըն.
Վէ հավիյէտէ եաթագ սէրէրսէմ, իշ-
 թէ սէն հավիյէտէ սըն.
9 Սապահըն գանատլարընը ալըպ
Տէնիզին ուճ քընարընտա օթուրսամ,
10 Օրատա տախի սէնին էլին պէնի կիւ-
 տիւպ
Սաղ էլին պէնի թութար.
11 Վէ՛ Հագգա քի պէնի գարանլըգ էլպէթ
 էօրթէճէք՝ տէսէմ,
Կէճէ պիլէ էթրաֆըմտա այտընլըգ օլուր.
12 Գարանլըգ պիլէ սէնտէն գարանլըգ տէ-
 յիլ,
Անճագ կէճէ՝ կիւնտիւզ կիպի այըտըն-
 լըգ տըր.
Սէնին իչին գարանլըգ վէ այտըն-
 լըգ պիրտիր.
13 Զիրա պէօպրէքլէրիմի սէն խալգ էթ-
 թին;
Վալիտէմին գարնընտա պէնի սէն սէթր
 էյլէտին.
14 Սանա համտ էտէրիմ,

Զիրա հէյպէթլի վէ 'աճիպ պիր թարզ
իլէ մէսնու' օլտում ;
Իշլէրին 'աճիպ տիր,
Վէ ճանըմ անը էյի պիլիր.
15 Կիզլիճէ եափըլտըղըմ,
Զէմինին ալթ թարաֆլարընտա թէրթիպ
օլունդուղումդա,
Վիճուտըմ սէնտէն կիզլի տէյիլ իտի.
16 Կէօզլէրին պէնի ճէնինիմի կէօրտիւ.
Վէ թէքմիլ պէնիմ օլունաճագ 'ազալարըմ պիրի տախի մէվճուտ տէյիլ
իքէն
Ճէմի'սի քիթապընտա մուհառրէր օլտու.
17 Եա Ալլահ, ֆիքիրլէրին պանա նէ՞ 'ազիզ տիր.
Անլէրին միգտարը նէ՞ գատար չօգ տըր.
18 Անլէրի սայսամ՝ գումտան չօգ տըր.
Ույանտըղըմտա տախի սէնինլէ իմ.
19 Եա Ալլահ, մուհագգագ շէրիրի հէլաք
էտէճէքսին.
Իմտի, էյ գանլը ատէմլէր, պէնտէն
պաշքա օլունըզ.
20 Անլէր սէնին հագգընտա մէքր իլէ սէօյլէրլէր.
Վէ տիւշմէնլէրին իսմինի պօշ եէրէ լիսանա ալըրլար.
21 Եա ՌԱՊՊ, սանա պուղզ էտէնլէրէ
պուղզ էթմէզ մի իմ?
Վէ 'ալէյհինէ գալգանլարտան իկրէնմէզ
տէյիլ մի իմ?
22 Անլէրէ քէմալ իլէ պուղզ իլէ պուղզ էտէրիմ.
Անլէր պանա տիւշման օլուրլար.
23 Եա Ալլահ, պէնի թէֆթիշ էյլէ, գալպիմի պիլ.
Պէնի իմթիհան էյլէ, ֆիքիրլէրիմի պիլ.
24 Վէ պագ, պէնտէ պիր ֆէնա թարիգ
վար մը տըր.
Վէ պէնի թարիգի էպէտիյէ իրշատ էյլէ.

ՄԷԶՄՈՒՐ 140

Մուսիգիճիլէրին պաշընա Տավուտըն
մէզմուրու տըր.

1 Եա ՌԱՊՊ, պէնի քէօթիւ ատէմտէն գուրթար,
Վէ զալիմ ատէմտէն հըֆզ էյլէ.
2 Անլէր քի գալպլարընտա քէմլիք տիւշիւնիւրլէր,
Հէր կիւն ճէնկի թէհէյճ էտէրլէր.
3 Տիլլէրինի իլան կիպի սիվրիլթիրլէր.
Տուտագլարընըն ալթընտա էֆիի զէհրի
վար տըր. (Սէլահ.)
4 Եա ՌԱՊՊ, պէնի շէրիրին էլլէրինտէն հըֆզ,
Վէ ադըմլարըմը գայտըրմագա գաստ
էտէն զալիմլէրտէն պէնի մուհաֆազա
էյլէ.
5 Միւթէքէպպիրլէր պէնիմ իչին թուզագ
վէ քէմէնտլէր կիզլէտի,
Եօլ քէնարընտա աղ եայտըլար ;
Պէնիմ իչին տուզագլար գուրտուլար. (Սէլահ.)
6 ՌԱՊՊԱ՝ Սէն Ալլահըմ սըն՝ տէտիմ,
Եա ՌԱՊՊ, նիյազլարըմըն սէսինի տինլէ.
7 Եա խէլասըմըն գուվվէթի ՌԱՊՊ Եէհօվա
Մուհարէպէ կիւնիւնտէ պաշըմը հըմայէ էյլէտին.
8 Եա ՌԱՊՊ, շէրիրին արզուլարընը վէրմէ.
Սու՛ի գասդընը միւյէսսէր էթմէ,
Օլմայա քի իւֆթիխար էտէլէր. (Սէլահ.)
9 Պէնի մուհասարա էտէնլէրին պաշընա
Քէնտի տուտագլարընըն քէօթիւլիւյիւ
գափլայաճագ.
10 Իւզէրլէրինէ քէօզլէր տիւշէճէք.
Անլէրի աթէշէ վէ էնկինլէրէ աթաճագ,
Վէ արթըգ գալգամայաճագլար տըր.
11 Դիլլի ատէմ զէմինտէ սապիթ օլմազ.
Զալիմ ատէմի շէրր հէլաքէ իլէթմէք իչիւն
ավլայաճագ տըր.
12 ՌԱՊՊԸ մազլումուն տա'վասընը,
Վէ ֆագիրլէրին հագգընը իճրա էյլէյէճէյինի պիլիրիմ.
13 Մուհագգագ սատըգլար իսմինէ
համտ էտէր ;
Միւսթագիմլէր սէնին հուզուրունտա
օթուրաճագլար տըր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 141

Տավուտըն մէզմուրու տըր.

1 Եա ՌԱՊՊ, սանա ֆէրիատ էտէրիմ,
պանա թէզ կէթիշ ;

Սանա ֆէրեատ էթտիյիմտէ սէսիմի տինլէ.

2 Տուա՛ամ սէնին հուզուրունտա պուխուր, Էլլէրիմին գալտըրըլմասը աքշամ թագտիմէսի կիպի մագպուլ օլսուն;

3 Եա ՌԱՊՊ, աղզըմա մուհաֆըզ գօյ, Տուտագլարըմըն գափուսընը հըֆզ էյլէ.

4 Գէօնլիւմի քէօթիւ շէյլէրէ մէյլ էթտիրմէ, Ֆէնալըք իշլէյէն ատամլար իլէ ֆէսատ էթմէյէյիմ.
Վէ անլարըն նէֆիս թաամլարընտան եէմէյէյիմ.

5 Սատըգ պէնի տէօքսիւն, լիւթֆ օլուր;
Վէ պէնի թէ'տիպ էթսին, պաշ եաղը օլուր.
Պաշըմ անտան իմթինա էթմէզ;
Զիրա հալա անլարըն քէօթիւլիւքլէրինտէ տուա՛ա էտէճէյիմ.

6 Անլարըն հաքիմլէրի գայալար արասընա աթըլտըգլարը զէման
Սէօզլէրիմի տիւնլէյէճէքլէր, զիրա թաթլըտըր.

7 Քէմիքլէրիմիզ մէզարըն աղզընա,
Եէրի եարըփ սիւրէն քիմսէնին եօնգասը կիպի սաչըլտը.

8 Լաքին, եա Ռապպ Եէհօվա, կէօզլէրիմ սանա տօղրու տըր,
Սանա թէվէքքիւլ էթտիմ, ճանըմը պօշ պըրագմա.

9 Պէնիմ իչիւն գուրտուգլարը թուզագտան,
Վէ ֆէնալըք իշլէյէնլէրին թուզագլարընտան պէնի հըֆզ էյլէ.

10 Շէրիրլէր քէնտի աղլարընա տիւշսիւնլէր,
Պէն իսէ քիւլլիյէն գաչըփ գուրթուլայըմ.

ՄԷԶՄՈՒՐ 142

Մաղարատա օլտուղու զէման Տավուտուն շի՛իր վէ տուա՛ասը տըր.

1 Ավազըմ իլէ ՌԱՊՊԱ ֆէրեատ էտէրիմ.
Ավազըմ իլէ ՌԱՊՊԱ նիեազ էյլէրիմ.

2 Շիքեաեթիմի հուզուրունա տէօքէրիմ,
Վէ հուզուրունտա սըգընթըմը պէյան էյլէրիմ.

3 Իչիմտէ ռուհում մուզթէրիպ օլտուղու վագըթ
Սէն թարիգիմի պիլիրտին.
Կէզտիյիմ եօլտա պէնիմ իչիւն կիզլիճէ թուզագ գուրտուլար.

4 Սաղա պագ վէ կէօր,
Վէ պէնի թանըյան քիմսէ եօգ տըր,
Իլթիճա էտէճէք եէրիմ գալմատը.
Քիմսէ ճանըմը գայղըրմազ տըր.

5 Եա ՌԱՊՊ, սանա ֆէրեատ էթտիմ,
Հայաթտա օլանլարըն եէրինտէ
Սէն մէլճամ վէ նասիպիմ սէնսին
տէտիմ.

6 Ֆէրեատըմը տինլէ, զիրա փէք զայըֆ օլտում.
Պէնի թագիպ էտէնլէրտէն պէնի գուրթար,
Զիրա պէնտէն գուվվէթլիտիրլէր.

7 Իսմինէ համտ էթմէք իչիւն ճանըմը զինտանտան չըգար.
Սէնին պանա էհսան էթտիյինտէն
Սատըգլար պէնի իհաթէ էտէճէքլէր տիր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 143

Տավուտուն մէզմուրը տըր.

1 Եա ՌԱՊՊ տուա՛ամը իշիթ, եալվարմալարըմա գուլագ վէր,
Սատագաթըն վէ 'ատալէթին իլէ պէնի իճապէթ էյլէ.

2 Վէ գուլունլա մուհաքէմէյէ կիրմէ,
Զիրա սէնին հուզուրունտա հիչ պիր պէշէր սալիհ օլամազ.

3 Զիրա տիւշման ճանըմը թա'գիպ էթտի,
Հայաթըմը եէրէ չարփըտը,
Պէնի էսքի զէմանլարտա էօլմիւշլէր կիպի գարանլըգլարտա օթուրթտու.

4 Վէ ռուհում իչիմտէ մուզթէրիպ օլտու,
Գալպիմ իչիմտէ պիթապ գալտը.

5 Էսքի կիւնլէրի խաթըրլարըմ,
Պիւթիւն իշլէրինի տիւշիւնիւրիւմ,
Էլլէրինին իշլէրինի թէֆէքքիւր էտէրիմ.

Էլլէրիմի սանա տօղրու ուզատըրըմ,
Ճանըմ սուսըզ եէր կիպի սանա թէշնէ տիր։ (Սէլա)
7 Եա ՌԱՊՊ, պէնի սիւր'աթլէ իճապէթ էյլէ,
Ռուհում պայըլըյոր.
Եիւզիւնիւ պէնտէն կիզլէմէ,
Չուգուրա էնէնլէրէ մուշապիհ օլմայայըմ.
8 Պանա սապահլէյին 'ինայէթինի իշիթտիր,
Զիրա սանա թէվէքքիւլ էթթիմ.
Կիտէճէյիմ եօլու պանա մալում էյլէ,
Զիրա ճանըմը սանա րէֆ' էյլէտիմ.
9 Եա ՌԱՊՊ, պէնի տիւշմէնլէրիմտէն խալաս էյլէ,
Սանա իլթիճա էթթիմ։
10 Իրատէթինի իճրա էթմէյի պանա թա'լիմ էյլէ,
Զիրա սէն Ալլահըմ սըն.
Սէնին էյի րուհուն պէնի տիւզ եէրտէ իլէթսին։
11 Եա ՌԱՊՊ, իսմին իչիւն պէնի իհեա էյլէ.
'Ատալէթինլէ ճանըմը մուզայաղատան խալաս էյլէ.
12 Վէ 'ինայէթինլէ տիւշմէնլէրիմի ի'տամ,
Վէ ճանըմը թազյիգ էտէնլէրին ճիւմլէսինի հէլաք էյլէ,
Զիրա պէն սէնին գուլուն իմ.

ՄԷԶՄՈՒՐ 144

Տաւուտուն Մէզմուրու տուր

1 Էլլէրիմի մուհարէպէյէ,
Փարմագլարըմը ճէնկէ թա'լիմ էտէն
Վէ գայամ օլան ՌԱՊՊ միւպարէք օլսուն.
2 Մէնպա'ի 'ինայէթիմ վէ գալ'ամ,
'Ալի փէնահըմ վէ գուրթարըճըմ օլը,
Գալգանըմ օլը, անա թէվէքքիւլ էտէրիմ,
Գավմիմի պանա մութի' գըլան Օ տուր.
3 Եա ՌԱՊՊ, ատէմ նէ՞ տիր քի՛ անը թանըյասըն,
Ինսան օղլու քի՛ անա իթիպար էտէսին.
4 Ատէմ պիր նէֆէսէ պէնզէր.
Անըն կիւնլէրի կէչէր կէօլկէ կիպի տիր.
5 Եա ՌԱՊՊ, սէմավաթընը էյիպ նիւզուլ էյլէ,
Տաղլարա տօգուն, թիւթիւսիւնլէր.
6 Շիմշէքլէրի կէօնտէր վէ անլարը տաղըթ.
Օգլարընը եօլլա վէ անլարը միւզթարիպ գըլ.
7 Եիւքսէքտէն էլինի ուզաթ, պէնի գուրթար,
Վէ պէնի չօգ սուլարտան,
Էճնէպիլէրին էլինտէն խալաս էյլէ.
8 Քի աղըզլարը պաթըլ սէօյլէյիր,
Սաղ էլլէրի քիզպին սաղ էլի տիր.
9 Եա Ալլահ, սանա եէնի պիր շարքը օգույաճաղըմ,
Սանա օն թէլլի սանթուրիլէ մէզմուր օգույաճաղըմ.
10 Մէլիքլէրէ խէլաս վէրէն սէնսին.
Գուլու Տաւուտու շէտիտ գըլըճտան գուրթարան Օ տուր.
11 Գուրթար պէնի, վէ էճնէպիլէրին էլինտէն պանա նէճաթ վէր,
Քի անլարըն աղըզլարը պաթըլ սէօյլէր,
Վէ սաղ էլլէրի քիզպին սաղ էլի տիր.
12 Թա քի օղուլլարըմըզ կէնճլիքլէրինտէ պէօյիւմիւշ ֆիտանլար կիպի օլալար,
Գըզլարըմըզ սարայ պինասը կիպի օյմա չէքիլմիշ քէօշէ թաշլարը կիպի օլալար.
13 Անպարլարըմըզ տոլու օլսուն՝ էնվա'ի էրզագ վէրէլէր.
Գոյունլարըմըզ սահրալարըմըզտա պինլէրճէ վէ օն պինլէրճէ չօղալսընլար.
14 Սըղըրլարըմըզ պէրէքէթլի օլսուն.
Ճէպրէն կիրիշ վէ չըգըշ օլմայա,
Վէ մէյտանլարըմըզտա շէքվա պուլունմայա.
15 Պու հալէ պուլունան գավմ նէ՜ միւպարէք տիր.
Նէ՜ միւպարէք օլ գավմ քի Ալլահը Եէհօվա տըր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 145

Տավուտուն թէսպիհի [illegible]

1 Էյ Մէլիքիմ [illegible] օլան Ալլահըմ, սանա թա՛զիմ,
Վէ սէնին իսմինէ էպէտ իւլ ապատ համտ ու սէնա էտէրիմ.
2 Հէր կիւն սանա համտ ու սէնա էտէճէյիմ,
Վէ իսմինէ էպէտ իւլ ապատ համտ էյլէյէճէյիմ.
3 ՌԱՊՊ 'ազիմ վէ զիյատէսիյլէ համտա լայըգ տըր,
Վէ 'ազամէթի թէֆթիշ օլունամազ.
4 Տէվր տէվրէ սէնին էֆ'ալինի մէտհ,
Վէ 'ազիմ իշլէրինի իխպար էտէճէքլէր.
5 'Ազամէթինին իզզէթ վէ ճէլալինի
Վէ 'աճա'իպ իշլէրինի սէօյլէյէճէյիմ.
6 Հէյպէթլի իշլէրինին գուվվէթինի նագլ էտէճէքլէր տիր,
Վէ պէն սէնին 'ազամէթինի հիքեայէ էտէճէյիմ.
7 Սէնին 'ազիմ քէրէմինին զիքրինի ի'լան,
Վէ 'ատալէթինին հագգընտա թէրէննիւմ էտէճէքլէր տիր.
8 ՌԱՊՊ րա'ուֆ ու րահիմ,
Սապուր վէ 'ինայէթի 'ազիմ տիր.
9 ՌԱՊՊ ճիւմլէյէ քէրիմ տիր,
Վէ մէրահիմի քեաֆֆէ-ի մախլուգաթը իւզէրինէ տիր.
10 Եա ՌԱՊՊ, քեաֆֆէ-ի մախլուգաթըն սանա համտ,
Վէ միւթթագիլէրին սանա համտ ու սէնա էտէճէքլէր.
11 Սէնին մէլէքիւթիւնիւն ճէլալինի հիքեայէ,
Վէ գուտրէթինի իխպար էյլէյէճէքլէր,
12 Թա քի պէնի ատէմէ անըն 'ազիմ իշլէրինի,
Վէ մէլէքիւթիւնիւն ճէլալլը 'իզզէթինի թա'րիֆ էտէլէր.
13 Սէնին մէլէքիւթիւն ճիւմլէ տէհրլէր մէլէքիւթիւտիր,
Վէ սալթանաթըն տէվր վէ տէվր պագի տիր.
14 ՌԱՊՊ ճիւմլէ տիւշէնլէրէ տէսթկիր տիր,
Վէ ճիւմլէ չէօքէնլէրի գալտըրըր.
15 Ճիւմլէնին կէօզլէրի սանա պագար,
Վէ անլէրէ վագթընտա թա'ամլարընը վէրիրսին.
16 Էլինի աչըփ հէր հայվանը մուրատընա կէօրէ տոյուրուրսուն.
17 ՌԱՊՊ ճիւմլէ թարիգլէրինտէ 'ատիլ,
Վէ իշլէրինին քեաֆֆէսինտէ 'ինայէթլի տիր.
18 ՌԱՊՊ քէնտիսինէ տու'ա էտէնլէրին ճիւմլէսինէ,
Հագիգաթլէ քէնտիսինէ տու'ա էտէնլէրէ գարիպ տիր.
19 Անտան գորգանլարըն մուրատընը իճրա [illegible]
Վէ ֆէրեատլարընը իշիտիփ անլէրի խալաս էտէր.
20 ՌԱՊՊ քէնտինի սէվէնլէրին ճիւմլէսինի հըֆզ էտէր,
Լաքին ճիւմլէ շէրիրլէրի հէլաք էյլէր.
21 Աղզըմ ՌԱՊՊԸՆ թէսպիհաթընը սէօյլէյէճէք,
Վէ քեաֆֆէ-ի պէշէր մուգատտէս իսմինէ էպէտ իւլ ապատ համտ էտէճէքլէր.

ՄԷԶՄՈՒՐ 146

1 Հալլէլույա.
Էյ ճանըմ, ՌԱՊՊԱ համտ էյլէ.
2 Էօմրիւմ օլտուգճա ՌԱՊՊԱ համտ էտէճէյիմ,
Պէն մէվճուտ գալտըգճա Ալլահըմա թէսպիհ էտէճէյիմ.
3 Պիւյիւքլէրէ,
Վէ խէլաս էթմէյէ մուգթէտիր օլմայան ինսան օղլունա թէվէքքիւլ էթմէյինիզ.
4 Ռուհը չըգընճա քէնտինին թոփրաղընա րիճ'աթ էտէր.
Հէման օլ կիւնտէ էֆքեարը պաթըլ օլուր.
5 Նէ միւպարէք տիր օլ ատէմ քի մու'ինի Եա'գուպըն Ալլահը տըր,
Վէ իւմիտի Ալլահը օլան Եէհօվատա տըր.

6 Քի սէմավաթը իլէ զէմինի
Տէնիզի վէ անլէրտէ օլան քեաֆֆէի
մէվճուտաթըն խալիքի
Վէ հաքիքաթըն իլ էլ էպէտ հաֆըզը,
7 Վէ մազլումլար իչին իճրայի հուքուք էտէն
Վէ աճըքմըշլարա էքմէք վէրէն Օ տըր.
ՌԱՊՊ էսիրլէրի ազատ էտէր.
8 ՌԱՊՊ քէօրլէրին կէօզլէրինի աչար.
ՌԱՊՊ չէօքմիւշլէրի գալտըրըր.
ՌԱՊՊ սալիհլէրի սէվէր.
9 ՌԱՊՊ ղարիպլէրի հըֆզ էտէր,
Եէթիմէ վէ տուլ գարըյա մէտէտքեար օլուր.
Ամմա շէրիրլէրին եօլընը էյրիլտիր.
10 ՌԱՊՊ իլ էլ էպէտ,
Եա Սիոն, սէնին Ալլահըն տէվըր պէ տէվըր սալթանաթ սիւրէճէք տիր.
Հալլէլուեա.

ՄԷԶՄՈՒՐ 147

1 ՌԱՊՊԱ համտ էտինիզ,
Զիրա Ալլահըմըզա թէղաննի էթմէք էյի տիր.
Չիւնքի թէսպիհ լաթիֆ վէ սէզա տըր.
2 ՌԱՊՊ Եէրուշալիմի պինա էտիյօր,
Իսրայէլին մէնֆի օլանլարընը ճէմ' էտէր.
3 Գալպի մունքէսիր օլանլարա շիֆա վէրիր,
Եարալարընը սարար.
4 Եըլտըզլարը թէ'տատ էտէր,
Ճիւմլէսինէ իսմլէր վէրիր.
5 Ռապպըմըզ 'ազիմ վէ գուվվէթի չօգ տուր.
Իլմինին հատտը եօգ տուր.
6 ՌԱՊՊ ալչաքլէրի թէրֆի' էտէր,
Շէրիրլէրի եէրէ գատար էնտիրիր.
7 ՌԱՊՊԱ շիւքիւր էտէրէք իլահի օգույունուզ,
Ալլահըմըզա թանպուր իլէ թէղաննի էտինիզ.
8 Կէօյի պուլութլար իլէ գափլար,
Եէր իչին եաղմուր թէհիյյէ էտէր,
Տաղլարտա օթ պիթիրիր.
9 Հայվանաթա, վէ ֆէրեատ էտէն գարղա եավրուլարընա եէյէճէք վէրիր.
10 Աթըն գուվվէթինտէն խօշնուտ օլմազ,
Վէ ատէմին պաճագլարընտան րազը օլմազ.
11 ՌԱՊՊ քէնտինտէն գօրգանլարտան,
Մէրհամէթինէ իւմիտվար օլանլարտան րազը տըր.
12 Եա Եէրուշալիմ, ՌԱՊՊԻ թէսպիհ էյլէ.
Եա Սիոն, սէն Ալլահընա համտ էյլէ.
13 Զիրա O սէնին գափուլարընըն սուրկուլէրինի մուհքէմ գըլար,
Տախիլինտէ օլան օղուլլարընը մուպարէք քըլար.
14 Հուտուտընա սէլամէթ վէրիր.
Սէնի պուղտայըն 'ալասը իլէ տօյուրուր.
15 Էմրինի զէմինէ կէօնտէրիր,
Քէլամը սիւր'աթլէ սէյիրտիր.
16 Գարը եիւն կիպի վէրիր,
Գըրաղըյը քիւլ կիպի սաչար.
17 Պուզունու փարէ փարէ աթար,
Անըն սօղուգլուղունա քիմ տայանապիլիր.
18 Սէօզիւնիւ կէօնտէրիր, անլարը էրիտիր.
Ռիւզկեարը էսթիրտիքճէ սուլար ագար.
19 Քէլամընը Եա'գուպա,
Գանունլարըն իլէ ահքեամընը Իսրայէլէ պէյան էտէր.
20 Հիչ պիր թա'իֆէյէ պէօյլէ էթմէտի.
Վէ անլար ահքեամընը պիլմէտիլէր.
Հալլէլուեա.

ՄԷԶՄՈՒՐ 148

1 Հալլէլուեա.
ՌԱՊՊԱ սէմավաթտան համտ էտինիզ.
Անա եիւճէլէրտէ համտ էտինիզ.
2 Եա ճէմի'ի մէլա'իքէսի, անա համտ էտինիզ.
Եա քեաֆֆէի ճիւնուտու, անա համտ էտինիզ.
3 Եա կիւնէշ իլէ այ, անա համտ էտինիզ.
Եա ճիւմլէ նուրանի եըլտըզլար անա համտ էտինիզ.
4 Եա սէմա էս սէմավաթ,

Վէ սէմա ֆէվգինտէ օլան սուլար, անը համտ էտինիզ.
5 ՌԱՊՊԸՆ իսմինէ համտ էթսինլէր.
Զիրա O էմր էյլէտի, վէ անլէր խալգ օլունտուլար.
6 Վէ անլէրի էպէտա իլէ ապատ սապիթ գըլտը.
Պիր գանուն վազ՛ էյլէտի վէ թէճավիւզ էթմէյէլէր.
7 Զէմինտէն ՌԱՊՊԱ համտ էտինիզ,
Էյ էժտէրհալար վէ պիւթիւն էնկինլէր.
8 Աթէշ վէ տոլու, գար վէ պուխարլար,
Էմրինի իճրա էտէն ֆըրթընա գասըրղասը,
9 Տաղլար վէ պիւթիւն թէփէլէր,
Մէյվէտար աղաճլար վէ պիւթիւն էրզ աղաճլարը,
10 Վուհուշ վէ քեաֆֆէ-ի պէհայիմ,
Հաշէրաթ վէ գանատլը գուշլար,
11 Միւլուք-ի արզ վէ ճէմի՛-ի ագվամ,
Ռու՛էսա վէ յէրին հիւքիւմտարլարընըն քեաֆֆէսի,
12 Նէվճիվանլար վէ պաքիրէլէր,
Իխթիյարլար վէ չօճուգլար.
13 ՌԱՊՊԸՆ իսմինէ համտ էթսինլէր.
Զիրա եալընըզ Անըն իսմի միւթէա՛ալտըր.
Անըն մէճտի զէմին իլէ սէմավաթըն ֆէվգինտէտիր.
14 Վէ քէնտի գավմինըն պոյնուզունու,
Ճիւմլէ միւթթագիլէրինին,
Քէնտինէ գարիպ պիր գավմ օլան Պէնի Իսրայէլին
Թէշէքքիւրիւնիւ թէրֆի՛ էյլէտի.
Հալլէլուեա.

ՄԷԶՄՈՒՐ 149

1 Հալլէլուեա.
ՌԱՊՊԱ եէնի իլահի,
Միւթթագիլէրին ճէմա՛աթընտա Անըն մէտհինի օգույունուզ.
2 Իսրայէլ քէնտի խալիգինտէ շատըման,
Սիօն օղուլլարը քէնտի փատիշահլարըյլէ մէսրուր օլսունլար.
3 Անըն իսմինէ րագս իլէ համտ,
Անա տէֆ վէ թանպուր իլէ թէրէ էթսինլէր.
4 Զիրա ՌԱՊՊ քէնտի գավմինտան րազը օլուր,
Պիչարէլէրի խէլաս իլէ թէզյին էյլէր.
5 Միւթթագիլէր մէճտ իլէ մէսրուր օլսունլար,
Տէօշէքլէրի իւզէրինտէ թէրէննիւմ էթսինլէր.
6 Ալլահա թա՛զիմլէրի աղըզլարընտա,
Վէ իքի աղըզլը գըլըճ էլլէրինտէ օլսուն.
7 Թա քի միլլէթլէրտէն ինթիգամ ալալար,
Իւմմէթլէրի թէ՛տիպ էտէլէր,
8 Անլէրին մէլիքլէրինի զինճիր իլէ
Վէ մու՛թէպէրանլարընը տէմիր պուգաղըլար իլէ պաղլայալար.
9 Շէօյլէ քի մուհառրէր օլան հիւքմի
Իւզէրլէրինտէ իճրա էթսինլէր.
Ճիւմլէ միւթթագիլէրինին շէրէֆի պուտըր. Հալլէլուեա.

ՄԷԶՄՈՒՐ 150

1 Հալլէլուեա.
Ալլահա մագտիսինտէ համտ էտինիզ.
Անը գուտրէթինին րագի՛ինտէ համտ էտինիզ.
2 Անը գատիր իշլէրի իչին համտ էտինիզ.
Անը քէսրէթ-ի ազամէթինէ կէօրէ համտ էտինիզ.
3 Անը պօրու սէսիյլէ համտ էտինիզ.
Անը սանթուր վէ թանպուր իլէ համտ էտինիզ.
4 Անը տէֆ վէ րագս իլէ համտ էտինիզ.
Անը քիրիշլի սազլար վէ միզմար իլէ համտ էտինիզ.
5 Անը սէտալը զիլլէր իլէ համտ էտինիզ.
Անը մէսէրրէթ զիլլէրի իլէ համտ էտինիզ.
6 Հէր սահիպ-ի նէֆէս ՌԱՊՊԱ համտ էյլէսին. Հալլէլուեա.

ԷՄՍԱԼ Ի ՍԻՒԼԷՅՄԱՆ

ՊԱՊ Ա

1 Իսրայէլ մէլիքի Սիւլէյմանըն իպն ի Տաւուտըն էմսալը պուտուր.
2 Հիքմէթ վէ թէրպիյէյի պիլմէք,
Վէ ֆէհմ սէօզլէրինի անլամագ իչիւն,
3 Մա'րիֆէթ [illegible] թէրպիյէյի,
Խագգի 'ատալէթ վէ հագգ վէ իսթիգամէթի գապուլ էթմէք իչիւն,
4 Ճահիլլէրէ 'իրֆան
Վէ կէնճէ 'իլմ վէ ֆիրասէթ վէրմէք իչիւն տիր.
5 Հաքիմ տինլէյիպ թէզայիտի 'իլմ էթսին,
Վէ ֆէհիմ թահսիլ ի թէտպիր էյլէսին.
6 Թա քի մէսէլի վէ թէմսիլի
Հիքէմանըն սէօզլէրինի վէ լուղազլարընը ֆէհմ էտէ.
7 ՌԱՊՊ գորգուսու 'իլմին իպթիտասը տըր,
Ամմա սէֆիհլէր հիքմէթի վէ թէրպիյէյի թահգիր էտէրլէր.
8 Էյ օղլում, փէտէրինին թէրպիյէսինի տինլէ,
Վէ վալիտէնին թա'լիմինի րէտտ էթմէ.
9 Զիրա անլար սէնին պաշընա լաթիֆ թաճ տըր,
Վէ պօյնունա կէրտանլըգլար օլաճագ տըր.
10 Էյ օղլում, կիւնահքեարլար սէնի իղլալ էթմէք իսթէրլէրսէ, րազը օլմա.
11 Էյէր՝ Պիզիմ իլէ կէլ, գան իչիւն փուսուտա օթուրալըմ,
Պի կիւնահ ատէմ իչիւն [illegible] սէպէպսիզ պէքլէյէլիմ,
12 Հավիյէ միսիլլու անլարը տիրի տիրի,
Վէ չուգուրա ինէնլէրի [illegible] կիպի թամամէն յութալըմ.
13 Հէր նէվ՝ գըյմէթլի մալ պուլալըմ,
Խանէլէրիմիզի ղանիմէթ իլէ տօլտուրալըմ.
14 Նասիպինի արամըզա աթ,
Հէփիմիզին քիսէսի պիր օլսուն՝ տէրլէրսէ,
15 Էյ օղլում, անլարլա պիլէ կիթմէ,
Անլարին մէսլէքլէրինտէն այաղընը կէրի թութ.
16 Զիրա անլարըն այագլարը քէօթիւլիւյէ գօշարլար,
Վէ գան տէօքմէյէ 'աճէլէ էտէրլէր.
17 Թահգիգան հէր գուշուն կէօզլէրի էօնիւնտէ
Աղ [illegible]
18 Ամմա պունլար քէնտի գանլարը իչիւն փուսուտա օթուրուրլար,
Քէնտի ճանլարը իչիւն կիզլիճէ պէքլէրլէր.
19 Հէր թամա'քեարըն մէսլէքի պէօյլէ տիր.
Թամա' քէնտի սահիպլէրինին ճանընը ալըր.
20 Հիքմէթ խարիճտէ նիտա էտէր,
Մէյտանլարտա սէսինի վէրիր.
21 Ղավղանըն պէլլի պաշընտա,
Վէ գափուլարընըն աղըզլարընտա չաղըրըր,
Շէհիրտէ քէնտի սէօզլէրինի սէօյլէյիպ տէյէր քի,
22 Էյ ճահիլլէր, նէ՞ վագթա գատար ճէհալէթի սէվէճէքսինիզ.
Նէ՞ վագթա գատար մուսթէհզիլէր իսթիհզատա մէսէրրէթ պուլաճագլար,
Վէ ախմագլար 'իլմէն նէֆրէթ էտէճէքլէր.
23 Թէքտիրիմէ տէօնիւնիւզ.
Իշթէ պէն րուհումու սիզին իւզէրինիզէ տէօքէճէյիմ,
Սիզէ սէօզլէրիմի պիլտիրէճէյիմ.
24 Մատէմ քի պէն չաղըրտըմ, վէ սիզ իպա էթթինիզ.

Էլիմի ուզաթտըմ՝ վէ տիգգաթ էտէն եօգ իտի.
25 Անձագ ձիւմլէ նասիհաթլէրիմի րէտտ էթտինիզ,
Վէ թա՛զիրիմի իսթէմէտինիզ.
26 Պէն տախի պէլանըզ վուգուՙընտա կիւլէճէյիմ,
Գորգունըզ կէլտիկինտէ իսթիհզա էտէճէյիմ
27 Գորգունըզ սաղանագ կիպի կէլտիկինտէ,
Վէ պէլանըզ գասըրղա կիպի եէթիշտիկինտէ,
Սիզէ սըգընթը վէ մուզայագա իսապէթ էթտիկինտէ,
28 Օլ զէման պանա ֆէրեատ էտէճէկլէր վէ իսթիճապէթ էթմէյէճէյիմ.
Պէնի արայաճագլար, վէ պէնի պուլամայաճագլար տըր.
29 Մատէմքի 'իլմէ նէֆրէթ էթտիլէր,
Վէ ՌԱՊՊԻ գորգուսունու իխթիյար էթմէտիլէր.
30 Նասիհաթլարըմը իսթէմէտիլէր,
Ձիւմլէ թա՛զիրիմի թահգիր էյլէտիլէր.
31 Անլէր քէնտի թարիգլէրինին մէյվէսինտէն եէյէճէքլէր,
Վէ քէնտի մէշվէրէթլէրինտէն տօյաճագլար տըր.
32 Զիրա ճահիլլէրին զէլալէթի քէնտիլէրինի էօլտիւրէճէք,
Վէ ահմագլարըն ղաֆլէթի քէնտիլէրինի հէլաք էտէճէք տիր.
33 Ամմա պէնի տինլէյէն էմնիյէթ իւզրէ աթուրըր,
Վէ պէլա գորգուսունտան սալիմ օլաճագ տըր.

ՊԱՊ 2

1 Էյ օղլում, էյէր սէօզլէրիմի գապուլ,
Վէ էմիրլէրիմի եանընտա հըֆզ էտէր իսէն,
2 Շէօյլէ քի գուլաղընը հիքմէթէ չէվիրէ րէսին,
Վէ գալպինի ֆէհմէ մէյլ էթտիրէսին.
3 Վէ էյէր ֆէրասէթի տա՛վէթ էտիփ,
Ֆէհմէ նիտա էտէր իսէն,
4 Էյէր անը կիւմիւշ կիպի թալէպ էտիփ,
Քէնզ ի մախֆի կիպի արար իսէն,
5 Օլ զէման ՌԱՊՊԻ գորգուսունը անլայաճագսըն,
Վէ մա՛րիֆէթ Ուլլահը պուլաճագսըն.
6 Զիրա հիքմէթի ՌԱՊՊ վէրիր,
'Իլմ վէ ֆէհմ անըն աղզընտան տըր.
7 Օ՝ [illegible] տօղրուլար իչին սագլար,
Քէմալ իլէ սիւլուք էտէնլէրէ գալգան տըր.
8 Թա քի մէսալիք ի հագգը վիգայէ,
Վէ մութթագիլէրինին թարիգինի հըֆզ էտէ.
9 Օլ զէման 'ատալէթ վէ հագգ վէ իսթիգամէթի,
Հէր էյի թարիգի անլայաճագսըն.
10 Գաչանքի հիքմէթ կիրիր,
Ճանընա 'իլմ լէզիզ օլուրսա,
11 Ֆիրասէթ սէնի հըֆզ,
Վէ ֆէհմ սէնի վիգայէ էտէճէք տիր.
12 Թա քի սէնի շէրիր եօլտան,
Էյրի սէօզլիւ ատէմտէն խալաս էտէ.
13 Անլէրքի զուլմէթ եօլլարընտա սիւլուք էթմէք իչին
Իսթիգամէթ թարիգլէրինի թէրք էթտիլէր.
14 Վէ շէրր իշլէմէքլէ սէվինիրլէր.
Վէ շէրիրին էյրիլիքի իլէ իֆթիխար էտէրլէր.
15 Անլէրին մէսլէքլէրի էյրի տիր,
Վէ սէպիլլէրինտէ թէրս տիրլէր.
16 Թա քի սէնի *ֆահիշէտէն,
Վէ միւտահին սէօզլիւ գարըյէտէն խէլաս էտէ,
17 Օլ քի կէնճլիյինին մահրէմինի թէրք,
Վէ Ալլահընըն 'ահտընը ֆէրամուշ էթմիշ տիր.
18 Զիրա անըն էվի մէվթէ,
Վէ սէպիլլէրի էմվաթա կէօթիւրիւր.
19 Անը զիյարէթէ կիտէնլէրին հիչ պիրի կէրի կէլմէզ,
Վէ հայաթ թարիգլէրինէ վասըլ օլմազ.
20 Թա քի էյիլէրին եօլունտա սիւլուք էտէսին,
Սալիհլէրին թարիգինի հըֆզ էտէսին.

---

*Իպր. էճնէպի գարըտան

21 Զիրա միւսթագիմլէր զէմինտէ սաքին օլաճագլար,
վէ քեամիլլէր անտէ պագի գալաճագլար տըր.
22 Լաքին շէրիրլէր զէմինտէն մունգաթի' օլաճագլար,
վէ զալիմլէր անտէն սէօքիւլէճէքլէր տիր.

ԲԱՊ 3

1 Էյ օղլըմ, թա'լիմիմի ունութմա,
վէ գալպին էմիրլէրիմի հըֆզ էյլէսին.
2 Զիրա անլէր սանա թուլ ի էյյամ վէ սինինի 'էօմր
վէ սէլամէթ զամմ էտէճէք տիր.
3 Մէրհամէթ վէ հագիգաթ սէնի թէրք էթմէսինլէր.
Անլէրի պօյնընա պաղլա,
Անլէրի գալպինին լէվհասը իւզէրինէ եազ.
4 Պէօյլէճէ Ալլահըն վէ ինսանլարըն նազարընտա
Լութֆ վէ հիւսն ի ի'թիպար պուլաճագսըն.
5 Պիւթիւն գալպինլէ ՐԱՊՊԱ միւթէվէքքիլ օլ,
վէ քէնտի ագլընա ի'թիմատ էթմէ.
6 Թարիգլէրինին ճիւմլէսինտէ Անը պիլ,
Օլ տախի սէնին եօլլարընը տօղրուլթաճագ տըր.
7 Քէնտի նազարընտա հաքիմ օլմա,
ՐԱՊՊՏԱՆ խավֆ էյլէ, վէ շէրրտէն գաչ.
8 Պու սէնին սինիրլէրինէ շիֆա,
վէ քէմիքլէրինէ ռահաթ օլաճագ տըր.
9 Մալընտէն, վէ քեաֆֆէ ի մահսուլաթընըն թուրֆանտալարընտան վէրէրէք
ՐԱՊՊԸ թէմճիտ էյլէ.
10 Վէ անպարլարըն պէրէքէթ իլէ մէմլու օլաճագ,
վէ մա'սէրէլէրինտէն եէնի շէրապ թաշաճագ տըր.
11 Էյ օղլըմ, ՐԱՊՊԸՆ թէ'տիպինի թահգիր էթմէ,
վէ Անըն թա'զիրինտէն 'աճիզ գալմա.
12 Զիրա ՐԱՊՊ սէվտիյինի թէ'տիպ էտէր,
Նիթէքիմ պիր պէտէր սէվտիյի օղլունը թէ'տիպ էտէր.
13 Նէ միւպարէք տիր օլ ատէմ քի հիքմէթ պուլուր,
Վէ օլ քիմսէ քի ֆէհմէ վասըլ օլուր.
14 Զիրա անըն թէմէթթիւ'ի կիւմիւշ թէմէթթիւ'ինտէն,
վէ մահսուլու խալիս ալթունտան էյի տըր.
15 Ճէվահիրտէն գըյմէթլի տիր,
վէ ճիւմլէ արզու էթտիյին շէյլէր անա միւսավի կէլէմէզ.
16 Անըն սաղ էլինտէ թուլ ի էյյամ,
Վէ սօլընտա սէրվէթ վէ 'իզզէթ վար.
17 Անըն թարիգլէրի թարիգ ի րիֆահէթ,
վէ եօլլարընըն ճիւմլէսի սէլամէթ տիր.
18 Անա թէմէսսիւք էտէնլէրէ հայաթ աղաճը տըր,
վէ անը գավի թութանլար միւպարէք օլուր.
19 ՐԱՊՊ զէմինի հիքմէթլէ թէ'սիս,
վէ սէմավաթը ֆէհմլէ սապիթ էյլէտի.
20 'Իլմի իլէ լիւճճէլէր եարըլըր,
վէ պուլութլար շէպնէմ տամլաթըրլար.
21 Էյ օղլըմ, պունլար կէօզլէրինին էօնինտէն կիթմէսինլէր.
Հիքմէթի վէ ֆիրասէթի հըֆզ էյլէ.
22 Վէ սէնին ճանընա հայաթ,
վէ պօյնընա *զինէթ օլաճագլար տըր.
23 Օլ զէման սէն եօլընտա էմնիյէթ իւզրէ եիւրիւյէճէքսին,
վէ այաղըն սիւրչմէյէճէք տիր.
24 Եաթտըղըն զէման գօրգմայաճագսըն,
վէ ույուտըղընտա ույգուն թաթլը օլաճագ տըր.
25 Անսըզըն կէլէն գօրգուտան,
վէ շէրիրլէրին խարապը կէթիրտիյի զէման անտէն խավֆ էթմէյէճէքսին.
26 Զիրա ի'թիմատըն ՐԱՊՊ օլաճագ,
վէ այաղընը թութուլմագտան վիգայէ էտէճէք տիր.
27 Էյիլիք էթմէք էլինտէն կէլիր իքէն,
Միւհթաճ օլանտան տիրիղ էթմէ.
28 Եանընտա վար իքէն գօնշընա՝

---

*Իպր. լութֆ

կիթ, եինէ կէլ, եարըն վէրիրիմ տէմէ,
29 Գօնշուն սէնին եանընտա էմնիյէթ իւզրէ սաքին օլուր իքէն
Անըն ալէյհինէ քէմլիք տիւշիւնմէ։
30 Պիր ատէմ սանա քէմլիք էթմէմիշ իքէն
Պիլա սէպէպ անըն իլէ նիզա՛ էթմէ։
31 Զալիմ ատէմէ գըզգանմա,
Վէ անըն թարիգլէրինի ասլա իխթիյար էթմէ։
32 Զիրա ֆասիտ ատէմ ՌԱՊՊԸՆ ինտինտէ մէքրուհ տըր.
Լաքին Անըն սըրրը մուսթագիմլէրլէտիր։
33 ՌԱՊՊԸՆ լանէթի շէրիրին խանէսինտէտիր.
Ֆագաթ սալիհլէրին մէսքէնինի մուպարէք գըլար։
34 Հագիգաթէն մուսթահզիլէրի Օ իսթիհզա էտէր,
Լաքին մութէվազը՛լարը մազհար ը լութֆ էյլէր։
35 Հաքիմ օլանլար իզզէթ թէվէրրիւս էտէճէքլէր,
Վէ ահմագլարըն րիֆ'աթը անճագ հագարէթ օլաճագ տըր։

ՊԱՊ 4

1 Էյ օղուլլար, փէտէր թէ'տիպինի տինլէյինիզ,
Ֆէհմի պիլմէք իչիւն տիգգաթ էտինիզ։
2 Զիրա սիզէ էյի թա'լիմ վէրիրիմ,
Թէնպիհաթըմը թէրք էթմէյինիզ։
3 Զիրա պէն փէտէրիմէ օղուլ,
Վէ վալիտէմին նազարընտա նազիք վէ պիր թանէ իտիմ,
4 Վէ պանա թա'լիմ էտիպ տէտի քի
Գալպին սէօզլէրիմի թութսուն.
Էվամիրիմի հըֆզ էտիպ՝ պէր հայաթ օլ։
5 Հիքմէթ թահսիլ էյլէ, ֆէհմ թահսիլ էյլէ.
Ունութմա, վէ աղզըմըն սէօզլէրինտէն սափմա։
6 Անը թէրք էթմէ, օ տախի սէնի հըֆզ էտէճէք,
Անը սէվ, վէ սէնի վիգայէ էյլէյէճէք տիր։
7 Պաշլըճա շէյ հիքմէթ տիր, հիքմէթ թահսիլ էյլէ,
Վէ ճիւմլէ թահսիլ էթտիյին շէյլէրի պէրապէր ֆէհմ թահսիլ էյլէ։
8 Անա թա'զիմ էյլէ, օ տախի սէնի թէրֆի' էտէճէք տիր.
Անը գուճագլա, օ տախի սէնի մուշէրրէֆ գըլաճագ տըր։
9 O սէնին պաշընա լութֆ չէլէնքի վէրէճէք.
Սանա ճէմալ թաճընը իթա էտէճէք տիր։
10 Էյ օղլըմ, տինլէ վէ սէօզլէրիմի գապուլ էյլէ.
Վէ սինինի 'էօմրիւն թէքսիր էտէճէք տիր։
11 Հիքմէթ թարիգինտէ սէնի թա'լիմ էյլէտիմ.
Իսթիգամէթ սէպիլլէրինտէ սէնի կէզտիրտիմ,
12 Կէզտիյինտէ եօլըն տար օլմայաճագ,
Վէ գօշտուղընտա սիւրչմէյէճէքսին
13 Թէրպիյէյի գավի թութ, անը գօյվէրմէ.
Անը հըֆզ էյլէ, չիւնքի հայաթըն օ տըր։
14 Շէրիրլէրին եօլընա կիթմէ,
Վէ ֆասըգլարըն թարիգինտէ եիւրիւմէ։
15 Անտան իհթիրազ էյլէ, եանընտան կէչմէ.
Անտան իճթինապ էյլէ, վէ կէչ կիթ։
16 Զիրա անլար քէմլիք էթմէյինճէ ույումազլար.
Պիր քիմսէյի տիւշիւրմէտիքլէրճէ ույգուլարը գաչար։
17 Զիրա շէրր էքմէյինի եէրլէր,
Վէ զուլմ շէրապընը իչէրլէր։
18 Ամմա սալիհլէրին թարիգի իշըգ էտէն նուր կիպի տիր,
Քի թամ կիւն օլունճայա տէկին թէզայիւտ էտիպ զիյա վէրիր։
19 Շէրիրլէրին եօլու իսէ զուլմէթ կիպի տիր,
Նէտէն սիւրչէճէքլէրինի պիլմէզլէր։
20 Էյ օղլըմ, սէօզլէրիմի տինլէ,

Գուլագլարընը քէլամըմա մէյլ էթտիր·
21 Կէօզլէրին էօնիւնտէն կիթմէսինլէր·
Գալպինին իչինտէ հըֆզ էյլէ·
22 Զիրա անլէրի պուլանլարա հայաթ,
Վէ պիւթիւն ճէսէտլէրինէ սըհհաթ տըրլար·
23 Քէմալ ի տիգգաթլէ գալպինի հըֆզ էյլէ,
Զիրա հայաթըն մէնպաʼը անտան տըր·
24 Աղզըն ֆէսատընը եանընտան կիտէր,
Վէ տուտագլարըն ֆըրըտընը քէնտինտէն ուզագ էյլէ·
25 Կէօզլէրին տօղրու պագսըն,
Վէ քիրփիքլէրին քէնտի էօնիւնէ տօղրու օլսուն·
26 Այագլարընըն թարիգինի տօղրուլթ,
Վէ ճիւմլէ եօլլարըն սապիթ օլսունլար·
27 Սաղա եա սօլա սափմա,
Այաղընը շէրրտէն կէրի չէք·

ՊԱՊ 5

1 Էյ օղլում, հիքմէթիմի տինլէ,
Իտրաքըմա գուլաղընը մէյլ էթտիր,
2 Թա քի ֆիրասէթի հըֆզ էտէսին,
Վէ տուտագլարըն 'իլմի սագլայալար·
3 Զիրա ֆահիշէնին տուտագլարընտան պալ տամլար,
Վէ անըն աղզը եաղտան եումշագ տըր·
4 Լաքին անըն 'ագըպէթի փէլին կիպի աճը,
Վէ իքի աղըզլը գըլըճ կիպի քէսքին տիր·
5 Անըն այագլարը մէվթէ ինէրլէր,
Ադըմլարը հավիյէյէ էրիշիրլէր·
6 Հայաթ թարիգինի տարա տիւշիւնմէյէսին տէյի,
Բէյիշի տօլաշըգ տըր, վէ նէրէյէ կիթտիյինի պիլէմէզսին·
7 Վէ շիմտի, էյ օղուլլար, պէնի տինլէյինիզ,
Վէ աղզըմըն սէօզլէրինտէն սափմայընըզ·
8 Օլ գարըտան եօլընը ուզագ էյլէ,
Վէ անըն էվինին գափուսունա եագլաշմա·
9 Օլմայա քի ի'թիպարընը էլլէրէ,
Վէ սէնէլէրինի մէրհամէթսիզ օլանա վէրէսին·
10 Օլմայա քի եապանճըլար սէնին մալընտան տօյալար,
Վէ էմէյին ղարիպլէրին էվինտէ գալա·
11 Վէ սէնին 'ագըպէթինտէ,
Ճէսէտ վէ թէնին ֆէնա պուլտուգտա ֆիղան էտէրէք,
12 Տէմէյէսին քի՝ թէ'տիպտէն նա՛սըլ իքրահ էթտիմ,
Վէ գալպիմ թա'զիրի թահգիր էյլէտի·
13 Խօճալարըմըն սէօզինի տինլէմէտիմ,
Վէ գուլաղըմը մու'ալլիմլէրիմէ մէյլ էթմէտիմ·
14 Ճիւմհուր վէ ճէմա'աթ իչինտէ
Ազ գալտը հէր նէվի' պէլայա տիւչար օլույօր իտիմ·
15 Քէնտի սարընճընըն սույունտան,
Վէ գույունտան գայնայան սուտան իչ·
16 Չէշմէլէրին խարիճէ,
Ագար սուլար կիպի մէյտանլարա 'տէօքիւլսին·
17 Անլէր եալընըզ սէնին օլսուն,
Վէ սէնին իլէ պէրապէր էճնէպիլէրին օլմասըն·
18 Չէշմէն մուպարէք օլսուն,
Վէ կէնճլիյինտէ ալտըղըն զէվճէ իլէ մէսրուր օլ·
19 Օ սէվկիլի կէյիկին,
Վէ լաթիֆ ճէյրանըն օլսուն.
Վէ հէր վագըթ անըն մէմէլէրի սէնի գանտըրսըն,
Հէր զէման անըն մուհապպէթիյլէ մէֆթուն օլ·
20 Էյ օղլում, նիչին եապանճը գարը իլէ մէֆթուն օլասըն,
Վէ ղարիպէյի գուճագլայասըն·
21 Զիրա ատէմին թարիգլէրի ՌԱՊՊԸՆ կէօզլէրի էօնիւնտէ տիր,
Վէ անըն հէր պիր իշլէրինի վէզն էտէր·
22 Շէրիրի քէնտի ֆէսատը թութաճագ,
Վէ կիւնահընըն իփլէրիյլէ պաղլը օլունաճագ տըր·

'Եահուտ' տէօքիւլիւ՞ր մի

23 Թէ'ռպիյէ օլունմատըղընտան էօլէճէք,
Վէ գէսրէթ ի սէֆահաթընտան եօլու շաշըրաճագ տըր.

ՊԱՊ 6

1 Էյ օղլըմ, էյէր տօսթըն իչիւն քէֆիլ օլտուն,
Ղարիպ ատէմ իչիւն էլինի վէրտին իսէ,
2 Աղզընըն սէօզլէրի իլէ տուզաղա տիւշտիւն,
Աղզընըն սէօզլէրի իլէ թութուլտուն.
3 Էյ օղլըմ, շիմտի պունու եափ վէ նէֆսինի գուրթար,
Չիւնքի տօսթընըն էլինէ տիւշտիւն.
Կիթ տօսթընա թէվազու' վէ անա իպրամ էյլէ.
4 Կէօզլէրինէ ույգու վէրմէ,
Վէ քիրփիքլէրինէ ույուգլամագա ըզն վէրմէ.
5 Աւճընըն էլինտէն ճէյրան,
Վէ գուշչունըն էլինտէն գուշ կիպի քէնտինի գուրթար.
6 Էյ թէնպէլ, գարընճայա կիթ,
Անըն եօլլարընը կէօրիւպ հիքմէթ էօյրէն.
7 Զիրա անըն րէ'իսի վէ զապիթի վէ հիւքիւմտարը եօգ իքէն,
8 Եէյէճէյինի եազըն թէտարիք էտէր,
Վէ զախիրէսինի վագթ ը հասատտա ճէմ' էյլէր.
9 Էյ թէնպէլ, նէ՞ վագթա գատար եաթաճագսըն,
Ույգունտան նէ՞ զէման ույանաճագսըն.
10 Ազըճըգ ույգու, ազըճըգ ույուգլամա,
Եաթմագ իչիւն ազըճըգ էլի էլ դութունէ գօմագ' տէր իքէն,
11 Սէնին ֆագըրլըն սա'ի կիպի,
Վէ զարուրէթին միւսէլլահ ատէմ կիպի կէլիր.
12 Նապաքար քիմսէ վէ ֆէսատ ատէմ,
Աղըզ էյրիլիյի իլէ հարէքէթ էտէր.
13 Կէօզլէրիյլէ իմա էյլէր,
Այագլարըյլէ սէօյլէր,
Փարմագլարըյլէ իշարէթ էտէր.
14 Գալպինտէ էյրիլիք վար,
Տա'իմա քէմլիք տիւշիւնիւր խուսումէթ էքէր.
15 Պու սէպէպտէն պէլասը անսըզըն կէլէճէք,
Անսըզըն գըրըլաճագ, վէ չարէ պուլունմայաճագ տըր.
16 ՐԱՊՊ պու ալթը շէյտէն իգրահ էտէր,
Վէ եէտի շէյ անըն մէնֆուրը տըր.
17 Միւթէքէպպիր կէօզլէր, եալանճը տիլի,
Վէ պի կիւնահ գան տէօքէն էլլէր,
18 Էֆքեար ը ֆասիտէ իճատ էտէն գալպ,
Քէօթիւլիւյէ թէզ գօշան այագլար,
19 Եալան սէօյլէյէն շահիտ ի զուր,
Վէ գարտաշլար արասընա խուսումէթ էքէն ատէմ.
20 Էյ օղլըմ, փէտէրինին էմրինի հըֆզ էյլէ,
Վէ վալիտէնին թա'լիմինի թէրք էյլէմէ.
21 Անլարը տա'իմա գալպինէ րապթ էյլէ,
Անլարը պօյնունա տագ.
22 Սիւրիւտիւյիւնտէ անլար սանա րէհնիւմա օլուր,
Ույուտուղունտա սէնի պէքլէրլէր,
Վէ ույանտըղընտա սէնինլէ սէօհպէթ էյլէրլէր.
23 Զիրա էմր չըրաղ, վէ թա'լիմ նուր,
Վէ թէ'տիպ թա'ալիմլէրի թարիգ ի հայաթ տըր.
24 Թա քի սէնի քէօթիւ գարըտան
Միւտահինի սէօզլիւ գարըլէնին տիլինտէն հըֆզ էյլէյէ.
25 Գալպինտէ անըն ճէմալինէ արզու էթմէ,
Վէ սէնի քէնտի քիրփիքլէրիյլէ ճէզպ էթմէսին.
26 Զիրա զանիյէնին սէպէպիյլէ ատէմ պիր տիլիմ էքմէյէ մուհթաճ գալըր.
Զէվճէ օլան գատըն գըյմէթլի ճանը ավլար.
27 Պիր ատէմ գօյնունա աթէշ ալըր տա,
Էլպիսէսի եանմա՞զ մը.
28 Պիր քիմսէ գօրլար իւզէրինտէ կէզէսէ,
Այագլարը եանմա՞զ մը.

29 Գօնշուսունուն զէվճէսինէ թէգառրուպ է-
դէն պէօյլէ տիր.
Անա տօգունան հէր քիմ իսէ ճէզասըզ
օլմազ.
30 Սարիգ աճլըգ սէպէպինտէն
Գարնընը տօյուրմագ իչին սըրգաթ
էթմիշ իսէ *թահգիր էթմէզլէր.
31 Լաքին թութուլուրսա եէտի գաթ
էտա էտէճէք,
Խանէսինին հէր նէսի վար իսէ վէրէ-
ճէք տիր.
32 Գարը իլէ զինա էտէնին 'աքլը նօգսան
տըր.
Բու շէյի իրթիքեապ էտէն քէնտի ճա-
նընը հէլաք էտէր.
33 Եարա վէ հագարէթ պուլուր,
Վէ 'արը մահվ օլմազ.
34 Զիրա գըզգանճլըգ զէվճին հիտտէթի
տիր.
Վէ եէվմ ի ինթիգամտա շէֆգաթ էթ-
մէզ.
35 Հիչ պիր ֆիտիյէ գապուլ էթմէզ,
Րիշվէթի չօղալթսան տա րազը օլմազ.

ՊԱՊ 7

1 Էյ օղլում, սէօզլէրիմի հըֆզ էյլէ,
Վէ էմիրլէրիմի եանընտա սագլա.
2 Էմիրլէրիմի հըֆզ էյլէ վէ եաշայաս-
սըն,
Վէ թա'լիմիմի գէօզլէրինին պէպէյի կի-
պի գէօզլէ:
3 Անլարը փարմագլարընա պաղլա,
Անլարը գալպինին լէվհասը իւզէրինէ
եազ.
4 Հիքմէթէ՝ Հէմշիրէմ սին՝ տէ.
Վէ ֆէհմէ Մահրէմ թէսմիյէ էյլէ.
5 Թա քի սէնի ֆահիշէտէն՝
Մուլայիմ սէօզլի զանիյէտէն հըֆզ
էյլէյէ.
6 Զիրա խանէմին փէնճէրէսինտէն՝
Գաֆէսիմտէն պագտըմ.
7 Ճահիլլէր արասընտա կէօրտիւմ,
Կէնճլէր արասընտա 'աքլը նօգսան պիր
Նէվճիվան թէմյիզ էթտիմ,
8 Քի աքշամ օլուպ գարանլըգ պասդըգ-
տա,
Կէճէլէյին զուլմէթտէ,
9 Սօգագտա օլ գարընըն էվինին քէօշէ-
սինտէն կէչիյօր,
Վէ անըն էվինին եօլունը թութույօր
իտի.
10 Վէ իշթէ էօնիւնէ ֆահիշէ գըյաֆէթլի
Վէ գալպի հիլէլի պիր գարը չըգտը.
11 (Օ եայղարաճը վէ ազղըն տըր,
Այագլարը քէնտի խանէսինտէ տուր-
մազ.
12 Կեահ տըշարըտա, կեահ մէյտանլարտա,
Վէ հէր քէօշէ պաշընտա փուսուտա
պէքլէր.)
13 Անը թութուպ էօփտիւ,
Վէ 'արսըզ պիր եիւզ իլէ անա խիթա-
պէն,
14 Սէլամէթ գուրպանլարըմ վար.
Պէն պու կիւն նէզիրլէրիմի իֆա էթ-
տիմ.
15 Պու էճլտէն սէնի իսթիգպալէ,
Վէճհինի թալէպ էթմէյէ չըգտըմ, վէ
սէնի պուլտում.
16 Եաթաղըմը էօրթիւլէր իլէ,
Մըսըրըն նագըշլը գումաշը իլէ տօնատ-
տըմ.
17 Եաթաղըմը միւռ ի սաֆի,
Վէ 'ուտ աղաճը վէ թարչըն իլէ մու-
'աթթար էյլէտիմ.
18 Կէլ, սապահատէք 'աշգ իլէ մէսթ օ-
լալըմ,
Վէ մուհապպէթլէ թէլէզզիւզ էտէլիմ.
19 Զիրա զէվճիմ խանէտէ տէյիլ տիր,
Ուզագ եօլա կիթթի.
20 Աղչէ քիսէսինի եանընա ալտը,
Պէտր վագթընտա էվինէ կէլէճէք տիր՝
տէտի.
21 Չօգ ֆէնտլէրիյլէ անը մէյլ էթտիրտի,
Տուտագլարընըն միւտահանէսիյլէ անը
ճէլպ էթտի.
22 Սալխանէյէ կիտէն էօքիւզ կիպի,
Ճէզայա կիտէն զինճիրլէնմիշ սէֆիհ կի-
պի,
Տօղրու օլ գարընըն արդընճա
տիւշտիւ.
23 Թա ճիյէրինէ օգ կէչինճէյէ գատար,

Եախուտ իհմալ

Գուշ տուզաղա՝ քէնտի ճանը իչիւն օլտըղընը պիլմէյէրէք,
Թէզ կիթտիյի կիպի, կիթտի.
24 Վէ շիմտի, էյ օղուլլար, պէնի տինկլէյինիզ,
Աղզըմըն սէօզլէրինէ գուլագ վէրինիզ.
25 Գալպին անըն եօլլարընա սափմասըն,
Անըն իզլէրինտէ տօլաշմա.
26 Զիրա չօգ քիմսէլէրի մէճրուհ տիւշիւրտիւ,
Վէ անըն էօլտիւրտիւյիւ քիմսէլէրին քէսաֆէթի էհսայ ը գուվվէթ իտի.
27 Անըն էվի հավիյէ եօլլարը տըր,
Անլէր մէվթին խալվէթլէրինէ ինէրլէր.

ԲԱՊ 8

1 Իշթէ հիքմէթ նիտա էտիյօր,
Վէ ֆէհմ րէֆ՝ի ավազ էտէր.
2 Եիւքսէք եէրլէրին պաշընտա, եօլ իւզէրինտէ,
Թարիգլէր արասընտա տուրուր.
3 Գափուլարըն եանընտա, շէհրին էօնիւնտէ,
Գափուլարըն մէտխալլէրինտէ չաղըրըպ՝ տէր քի,
4 Էյ ատէմլէր, սիզէ նիտա էտէրիմ,
Վէ ավազըմ պէնի ատէմէ տիր.
5 Էյ ճահիլլէր, իրֆան էօյրէնինիզ,
Էյ ահմագլար, ֆէհիմ իլէ գալպ օլունըզ.
6 Տինլէյինիզ, զիրա ումուր ը ալիյէտէն պահս էտէճէյիմ,
Վէ աղզըմըն աչըլմասը մէվատտ ը միւսթագիմէ իչիւն օլաճագ տըր.
7 Զիրա աղզըմ հագիգաթ թէքէլլիւմ էտէճէք,
Լաքին հագգսըզլըգ տուտագլարըմըն մէքրուհ տըր.
8 Աղզըմըն ճիւմլէ սէօզլէրի հագգ իլէ տիր,
Անլէրտէ էյրիլիք վէ ֆէսատ եօգ տըր.
9 Ճիւմլէսի ֆէհիմ քիմսէնին եանընտա տօղրու,
Վէ իլմի պուլանըն նէզարընտէ հագգ տըր.
10 Կիւմիւշտէն իսէ թէրպիյէմի գապուլ էտինիզ,
Վէ իլմի խալիս ալթունտան միւրաճճահ տութունըզ.
11 Զիրա հիքմէթ ճէվահիրտէն էյի տիր
Վէ ճիւմլէ արզուլանաճագ շէյլէր անա մուգապիլ տէյիլ տիր.
12 Պէն հիքմէթ՝ իրֆան իլէ սաքին օլուրըմ,
Վէ թէտպիրլի իլմինի պուլուրըմ.
13 ՐԱՊՊ գօրգուսու շէրրտէն իքրահ էթմէք տիր.
Պէն զուրուր վէ թէքէպպիւր վէ քէօթիւ եօլ
Վէ հիլէքեար աղըզտան իքրահ էտէրիմ.
14 Մէշվէրէթ վէ տիրայէթ պէնիմ տիր.
Պէն ֆէհիմ իմ, վէ գուվվէթ պէնիմ տիր.
15 Պէնիմ վասըթամլէ միւլուք սալթանաթ,
Վէ իւմէրա հագգ իւզրէ հիւքիւմ էտէրլէր.
16 Պէնիմ վասըթամլէ րուէսա վէ շէրէֆա,
Զէմինին հաքիմլէրինին ճիւմլէսի հիւքիւմէթ էտէրլէր.
17 Պէն պէնի սէվէնլէրի սէվէրիմ,
Վէ պէնի էրքէն արայանլար պէնի պուլուրլար.
18 Պէնիմ եանըմտա սէրվէթ վէ իզզէթ,
Էմվալ ը նէֆիսէ վէ սալահ վար տըր:
19 Պէնիմ սէմէրէմ ալթունտան վէ խալիս ալթունտան,
Վէ մահսուլըմ խալիս կիւմիւշտէն էյի տիր.
20 Պէն սալահ թարիգինտէ,
Հագգ սէպիլլէրինին օրթասընտա սիւլիւք էտէրիմ.
21 Թա քի պէնի սէվէնլէրէ էմլագ մէվրուս էթտիրէյիմ.
Վէ անլէրին խազինէլէրինի տօլտուրաճաղըմ.
22 ՐԱՊՊ իպթիտա ի թարիգինտէ,
Էֆ՝ալ ը գատիմէսինտէն էվվէլ պանա մալիք իտի.
23 Պէն էզէլտէն՝

Զէմին մէյտանա օլմազտան էվվէլ մէսհ օլունտում.
24 Լիւճճէլէր տահա եօգ իքէն՝
Չօգ սու փունարլարը օլմազտան էվվէլ պէն թէվէլլիւտ էթմիշ իտիմ.
25 Տաղլար եէրլէշտիրիլմէզտէն էվվէլ՝
Պայըրլարտան ագտէմ պէն տօղմուշ իտիմ.
26 Տահա զէմինի վէ սահրաալարը,
Վէ տիւնեանըն իլք թօփրագլարընը եարատմազտան էվվէլ,
27 Սէմավաթը թէհիյյէ էյլէտիյինտէ,
Վէ լիւճճէնին եիւզիւ իւզէրինէ ֆէլէք գուրտուղունտա պէն օրատա իտիմ.
28 Եօգարըտան պուլութլարը գուվվէթլէնտիրտիյինտէ,
Լիւճճէնին փունարլարընը միւհքէմ գըլտըղընտա,
29 Տէնիզէ՝ սուլարը քէնտի էմրինի թէճավիւզ էթմէմէսի իչիւն գանուն գօյտըղընտա,
Զէմինին էսասընը վազ' էթտիյինտէ,
30 Պէն անըն եանընտա մի'մար իտիմ,
Հէր կիւն մէսէրրէթի իտիմ,
Տա'իմա անըն հուզուրընտա ֆէրահ էտէր իտիմ.
31 Պէն տիւնեասըն, անըն զէմինինտէ միւֆէրրահ իտիմ,
Վէ մէսէրրէթիմ պէնի ատէմ իլէ իտի.
32 Վէ շիմտի, էյ օղուլլար, պէնի տինկլէյինիզ.
Չիւնքի թարիգլէրիմի հըֆզ էտէնլէր միւպարէքտիր.
33 Թէրպիյէյի տինլէյին հաքիմ օլունուզ,
Վէ անը րէտտ էթմէյինիզ.
34 Նէ՜ միւպարէքտիր օլ ատէմ քի պէնի տինլէր,
Վէ հէր կիւն գափուլարըմտա ույանըգ տուրուր,
Վէ գափու սէօյէլլէրիմի կէօզէտիր.
35 Զիրա պէնի պուլան՝ հայաթ պուլուր,
Վէ ՐԱՊՊԸՆ լութֆունա մազհար օլուր.
36 Լաքին պանա կիւնահ էտէն՝ քէնտի ճանընա զարար էտէր.
Պանա պուղզ էտէնլէրին ճիւմլէսի էօլիւմիւ սէվէրլէր.

ԲԱՊ Թ

1 Հիքմէթ քէնտի խանէսինի պինա էթտի,
Եէտի 'ամուտլարընը եօնտու.
2 Հայվանլարընը պօղազլատը,
Շէրապընը մէմզուճ էյլէտի,
Սօֆրասընը տախի թէրթիպ էթտի.
3 Ճարիյէլէրինի կէօնտէրտի,
Շէհրին եիւքսէք եէրլէրինտէ նիտա էտէր.
4 Հէր քիմ ճահիլ իսէ, պուրայա կէլսին.
Վէ 'աքլը նօգսան օլանա տէր քի,
5 Կէլինիզ, թա'ամըմտան եէյինիզ,
Վէ մէմզուճ էյլէտիյիմ շէրապտան իչինիզ.
6 Ճէհալէթի թէրք էտինիզ, վէ պէր հայաթ օլուրսունըզ,
Վէ թարիգ ի ֆէհմտէ իլէրիւ էտինիզ.
7 Միւսթէհզիյի թէվպիխ էտէն րէզալէթ պուլուր,
Վէ շէրիրի թա'զիր էտէն լէքէտար օլուր.
8 Միւսթէհզիյի թա'զիր էթմէ,
Քի սանա պուղզ էթմէյէ.
Հաքիմի թա'զիր էյլէ, վէ սէնի սէվէճէքտիր.
9 Հաքիմէ նասիհաթ վէր, վէ տահա զիյատէ հաքիմ օլուր.
Սատիգի թա'լիմ էյլէ, վէ 'իլմի իզտիյատ պուլուր.
10 Հիքմէթին իպթիտասը ՐԱՊՊ գօրգուսու տուր,
Վէ Գուտտուսը պիլմէք ֆէհմ տիր.
11 Զիրա կիւնլէրին պէնիմ վասըթամլէ թէքէսիւր էտէճէք,
Վէ 'էօմրիւնիւն սէնէլէրի իզտիյատ պուլաճագտըր.
12 Էյէր հաքիմ իսէն՝ քէնտին իչիւն հաքիմ սին,
Վէ միւսթէհզի իսէն՝ ճէզայը եալընըզ սէն չէքէճէքսին.
13 Սէֆիհ գարը եայգարաճըտըր,
Ճահիլէ տիր, վէ պիր շէյ պիլմէզ.
14 Վէ քէնտի էվինին գափուսընտա,
Շէհրին եիւքսէք մահալլէրինտէ իսքէմլէ իւզէրինտէ օթուրուր,

15 Քի եօլտան կէչէնլէրէ,
Տօղրու եօլլարընա կիտէնլէրէ,
16 Հէր քիմ ճահիլ իսէ, պուրայա կէլսին՝ տէյիւ չաղըրա,
Վէ 'աքլը նօգսան օլանա տէր քի,
17 Սըրգաթ օլունմուշ սուլար թաթլը տըր,
Կիզլիճէ եէնիլէն էքմէք լէզիզ տիր.
18 Լաքին պիլմէզ քի օրատա էօլիւլէր վար,
Վէ անըն տա'վէթ էթտիյի քիմսէլէր տա'մուգ ը հավիյէտէ տիր.

ԲԱՊ 10

Էմսալ ի Սիւլէյման

1 'Ագըլլը օղուլ փէտէրինի մէսրուր էտէր,
Լաքին ահմագ օղուլ վալիտէսինէ պա'իս ի հիւզն տիր.
2 Շէրր իլէ օլան խազինէ ֆա'իտէ էթմէզ,
Լաքին սալահ էօլիւմտէն գուրթարըր.
3 ՌԱՊՊ սալիհին ճանընը աճ պրագմազ,
Լաքին շէրիրլէրի արզուլարընտան մահրում էտէր.
4 Թէնպէլ էլ իլէ իշլէյէն ֆագիր օլուր.
Ֆագաթ չալըշգանլարըն էլի զէնկին էտէր.
5 Եազըն տէվշիրէն 'ագըլլը օղուլ տըր.
Հասատ վագթընտա ույույան խէճիլ էտէն օղուլ տըր.
6 Սալիհին պաշընտա պէրէքէթ վար.
Լաքին շէրիրլէրին աղզընը զուլմ գափլար.
7 Սալիհին զիքրի միւպարէք տիր,
Ֆագաթ շէրիրլէրին իսմի չիւրիւր.
8 Հաքիմ իւլ գալպ օլան էվամիրի գապուլ էտէր,
Լաքին տուտագլարը սէֆիհ օլան եըգըլըր.
9 Իսթիգամէթլէ սիւլիւք էտէն՝ էմնիյէթլէ սիւլիւք էտէր,
Ֆագաթ թարիգլէրինի էյրիլտէն մա'լիւմ օլաճագ տըր.
10 Կէօզլէրի իլէ իմա էտէն էզիյէթ վէրիր,
Վէ տուտագլարը սէֆիհ օլան եըգըլըր.
11 Սալիհին աղզը մէնպա'ը հայաթ տըր,
Լաքին շէրիրլէրին աղզընը զուլմ գափլար.
12 Պուղզ նիզա'ը թահրիք էտէր,
Ամմա մուհապպէթ ճիւմլէ խաթալարը սէթր էտէր.
13 Ֆէհիմլին տուտագլարընտա հիքմէթ պուլունուր,
Լաքին 'աքլը նօգսան օլանըն արգասը իչին տէյնէք լազըմ տըր.
14 Հաքիմ օլանլար 'իլմ սագլարլար,
Ամմա սէֆիհին աղզը հէլաքէ եագըն տըր.
15 Զէնկինին սէրվէթի մէթին շէհրի տիր.
Եօգսուլլարըն ֆագրը քէնտիլէրինին հէլաքը տըր.
16 Սալիհին իշի հայաթ իչին տիր.
Շէրիրին իրատը կիւնահ իչին տիր.
17 Թէրպիյէյի հըֆզ էտէն հայաթ թարիգընտա տըր.
Լաքին թէ'տիպի րէտտ էտէն զէլալէթէ տիւշէր.
18 Պուղզը կիզլէյէն քազիպ տուտագլը տըր,
Վէ միզէմմէթի նէշր էտէն սէֆիհ տիր.
19 Քէսրէթ ի քէլամտա խաթա էքսիք օլմազ,
Ամմա տուտագլարընը զապթ էտէն 'ագիլ տիր.
20 Սալիհին տիլի խալիս կիւմիւշ տիր.
Շէրիրլէրին գալպլէրինին գըյմէթի ազ տըր.
21 Սալիհին տուտագլարը չօգ քիմսէլէրի փէրվէրիշ էտէր.
Լաքին սէֆիհլէր 'աքըլ նօգսանլըղընտան էօլիւրլէր.
22 Սէրվէթ վէրէն անճագ ՌԱՊՊԸՆ պէրէքէթի տիր,
Վէ անա մէշագգաթ գաթմազ.
23 Քէօթիւլիւք էթմէք սէֆիհէ քէյֆ տիր,
Ֆագաթ հիքմէթ ֆէհիմ ատէմ իչին տիր.
24 Շէրիրին խավֆ էթտիյի շէյ քէնտինէ իսապէթ էտէր,

Լաքին սալիհլէրին արզուսը իհսան օլունուր·
25 Գասըրղա կէչտիյինտէ շէրիր մաատում օլուր,
Լաքին սալիհին էսասը էպէտի տիր·
26 Սիրքէ տիշլէրէ վէ թիւթիւն կէօզլէրէ նասըլ իսէ,
Թէմպէլ աատէմ անը կէօնտէրէնլէրէ էօյլէ տիր·
27 ՌԱՊՊ գօրգուսը կիւնլէրի թէքսիր էտէր,
Լաքին շէրիրլէրին սէնէլէրի գըսալաձագ տըր·
28 Սալիհլէրին ումիտի մէսէրրէթ տիր,
Ֆագաթ շէրիրլէրին ինթիզարը զայ՝ օլուր·
29 ՌԱՊՊԸՆ թարիգի քեամիլէ գուվվէթ տիր,
Լաքին ֆա՛իլ ի ֆէսատ օլանլարա հէլաք օլուր·
30 Սալիհ էպէտէն սարսըլմայաձագ,
Ամմա շէրիրլէր եէրինտէ սաքին օլմայաձագլար տըր·
31 Սալիհին աղզը հիքմէթ հուսուլէ կէթիրիր,
Լաքին հիլէքեար լիսան քէսիլէձէք տիր·
32 Սալիհին տուտագլարը մագպուլ օլանը պիլիր,
Ամմա շէրիրլէրին աղզը հիլէ տիր·

ԲԱՊ 11

1 Հիլէլի թէրազի ՌԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ մէքրուհ տըր,
Ֆագաթ վէզնի սահիհ անըն 'ինտինտէ մուսթահսէն տիր·
2 Ղուրուր կէլտիյինտէ, րէզալէթ տէ կէլիր,
Լաքին հիքմէթ մութէվազը'լար իլէ տիր·
3 Միւսթագիմլէրին քէմալը քէնտիլէրինի իհտա էտէր,
Ամմա 'ասիլէրին ֆէսատը քէնտիլէրինի հէլաք էյլէր·
4 Ղազապ կիւնինտէ սէրվէթ ֆա'իտէ էթմէզ,
Լաքին սալահ էօլիւմտէն խէլաս էտէր·
5 Քեամիլին սալահը եօլունը տօղրուլտուր,
Ֆագաթ շէրիր քէնտի շէրրիլէ տիւշէր·
6 Միւսթագիմլէրին սալահը քէնտիլէրինի խէլաս էտէր,
Լաքին 'ասիլէր քէնտի քէօթիւլիւքլէրիյլէ թութուլուրլար·
7 Շէրիր աատէմ վէֆաթ էթտիյինտէ ինթիզարը պօշա չըգար,
Վէ քէօթիւլէրին ումիտի մահվ օլուր·
8 Սալիհ մուզայագատան գուրթուլուր,
Վէ անըն երինէ շէրիր կէլիր·
9 Միւնաֆըգ քէնտի աղզըյլէ գօնշուսունը հէլաք էտէր,
Լաքին սալիհլէր 'իլմ իլէ խէլաս պուլուրլար·
10 Սալիհլէրին խօշ հալըյլէ շէհր շէնլիք էտէր·
Շէրիրլէր հէլաք օլտուղունտա սէտա ի մէսէրրէթ էյլէրլէր·
11 Միւսթագիմլէրին պէրէքէթիյլէ շէհր րիֆ'աթ պուլուր,
Ամմա շէրիրլէրին աղզըյլէ խարապ օլուր·
12 'Ագլը նոգսան քիմսէ գօնշուսունը թահգիր էտէր,
Լաքին ֆէհիմ աատէմ սուքութ էյլէր·
13 Ղամմազլըգ տա կէզէն սըրրը ֆաշ էտէր,
Ֆագաթ րուհը սատըգ օլան մաատէյի սէթր էտէր·
14 Թէտպիր օլմատըգձա գավմ տիւշէր,
Ամմա մուսթէշարլարըն քէսրէթինտէ խէլաս վար·
15 Եապանձըյա քէֆիլ օլան էզիյէթլէ պէլայա օղրար,
Ամմա քէֆալէթտէն իգրահ էտէն էմին տիր·
16 Լէթաֆէթլի գարը շէրէֆ քէսպ էյլէր,
Վէ էշգըյա գուվվէթ էմլաք քէսպ էտէր·
17 Մէրհամէթլի աատէմ քէնտի նէֆսինէ խայր էտէր,
Լաքին մէրհամէթսիզ քէնտի վիւձուտունէ զահմէթ վէրիր·
18 Շէրիր աատէմ պիհուտէ իշ իլէ մէշղուլ տըր,

Ֆագաթ սալահ էքէնէ՝ [illegible] էմին
պիր իւճրէթ [illegible].
19 Սալահ պօ՛յլէ հայաթա մունճէր,
Քէօթիւլիւյէ թապի՝ օլանը քէնտի մէվթինէ չէքէր.
20 Գալպի փասիտ օլանլարտան ՌԱՊՊ իքրահ էտէր,
Լաքին թարիգի քէմալիլէ օլանլարտան րազը տըր.
21 Ֆէնալար էլ էլէ վէրսէլէր՝ ճէզասըզ օլմազլար,
Ամմա սալիհլէրին զիւրրիյէթի նէճաթ պուլուր.
22 Ագըլսըզ կիւզէլ գատըն՝
Խընզըրըն պուռնունտա ալթըն հալգա կիպի տիր.
23 Սալիհլէրին արզուսու անճագ խայր տըր,
Լաքին շէրիրլէրին ինթիզարլարընըն նէթիճէսի ղազապ տըր.
24 Ատէմ վար քի թէվզի՛ էտէր՝ վէ տահա զիյատէ օլուր,
Վէ ատէմ վար քի լա՛զըմ օլանտան զիյատէ էսիրկէր վէ զարուրէթէ տիւշէր.
25 Խայըրխահ ճան պէրէքէթլէնիր,
Վէ սուվարան՝ սուվարըլըր.
26 Պուղտայ մուհթէքիրինէ խալգ լէնէ՛թ էտէր,
Լաքին անը սաթանըն պաշընա խայր տուա օլուր.
27 Խայրը թալիպ օլան մագպուլը լութֆ օլուր,
Ֆագաթ քէօթիւլիւք արայան՝ անա օղրար.
28 Սէրվէթինէ իթիմատ էտէն տիւշէր,
Լաքին սալիհլէր եէշիլ եափրագ կիպի թազէլէնիր.
29 Խանէսինի րահաթսըզ էտէն՝ րիւզկեարը թէվէրրիւս էտէր,
Վէ ահմագ՝ հէքիմ իւլ գալպ օլանա պէնտէ օլուր.
30 Սալիհին մէյվէսի հայաթ աղաճը տըր,
Վէ ճանլար գազանան հաքիմ տիր.
31 Իշթէ զէմինտէ սալիհէ ճէզա վէրիլիր.
Ֆասըգ վէ կիւնահքեար նէ՛րէտէ գալըր.

ՊԱՊ 12

1 Թէրպիյէյի սէվէն պիլգի սէվէր,
Վէ թէվպիխտէն իքրահ էտէն ահմագ տըր.
2 Էյի ատէմ ՌԱՊՊԸՆ րըզասընա նա
օլուր,
Ամմա հիլէքեար ատէմ ալէյհինէ
ըոհ հիւքմ էտէր.
3 Ատէմ շէրր իլէ գաիմ օլմազ,
Լաքին սալիհլէրին ասլը սարսըլմազ.
4 Ֆազիլէթլի գարը գէվճինէ թաճ տըր,
Ֆագաթ խըճիլ էտէն անըն քէմիքլէրինտէ չիւրիւքլիւք կիպի տիր.
5 Սատըգլէրին էֆքեարը հագգ տըր,
Լաքին շէրիրլէրին թէտապիրի հիլէ տիր.
6 Շէրիրլէրին սէօզլէրի գան իչին փուսու տըր,
Ֆագաթ միւսթագիմլէրին աղզը քէնտիլէրի գուրթարըր.
7 Շէրիրլէր ըզգըլըպ մահվ օլուրլար,
Ամմա սալիհլէրին խանէսի գաիմ տուրուր.
8 Տիրայէթինէ կէօրէ ատէմ մէտհ օլունուր,
Վէ գալպի էյրի օլան թահգիր օլունուր.
9 Հագիր օլուպ տա *պիր խըտմէթքեարը օլան ատէմ
Միւֆթէխիր վէ էքմէյէ միւհթաճ օլանտան էյի տիր.
10 Սալիհ ատէմ հայվանընը գայըրըր,
Ամմա շէրիրլէրին կէօնլիւ մէրհամէթսիզ տիր.
11 Թօփրաղընը իշլէյէն էքմէք իլէ տօյար,
Լաքին պօշ աւարէլէրէ թապի օլանըն ագլը նօգսան տըր.
12 Շէրիր քէօթիւլէրին շիքեարընա միւշթագ տըր,
Ֆագաթ սալիհլէրին ասլը մահսուլտար տըր.
13 Ֆասըգ՝ քէնտի տուտագլարընըն քէօթիւլիւյիւ իլէ տուզագա տիւշէր,
Լաքին սալիհ միւզայագատան գուրթուլուր.

---

*Եա խօտ՝ քէնտի խըտմէթինի կէօրէն

14 Ինսան քէնտի աղզընըն սէմէրէսի օլարագ խայր իլէ տօյար
Վէ ատէմին էլլէրինին մուքաֆաթը քէնտինէ իատէ օլունուր։
15 Սէֆիհին եօլու քէնտի նազարընտա տօղրու տըր,
Լաքին նասիհաթ տինլէյէն քիմսէ 'ագըլ տըր։
16 Սէֆիհին էօֆքէսի՝ կիւնիւնտէ պիլինիր,
Ամմա հագարէթի սէթր էտէն 'ագըլ տըր։
17 Հագիգաթը սէօյլէյէն 'ատըլ,
Վէ շահիտ ի զուր հիլէ իզհար էտէր։
18 Ատէմ վար տըր քի սէօզլէրի գըլըճ կիպի եարէ աչար,
Ամմա հաքիմլէրին լիսանը շիֆա տըր։
19 Սատըգ տուտագ տա'իմա սապիթ տիր։
Լաքին քիազիպ լիսան պիր լահզէ իչիւն տիր։
20 Քէմլիք տիւշիւնէնլէրին գալպինտէ հիլէ վար,
Ֆագաթ սէլամէթ իչիւն նասիհաթ վէրէնլէրին մէսէրրէթի օլուր։
21 Սալիհէ ասլա պէլա խատիս էթմէզ,
Ամմա շէրիրլէր քէտէր իլէ տօլու տըրլար։
22 Քիազիպ տուտագլար ՐԱՊՊԸ՛Ն 'ինտինտէ մէքրուհ տըր,
Լաքին սըտգ իլէ 'ամէլ օլանլարտան րազը տըր։
23 'Ագըլ ատէմ պիլտիյինի սէթր էտէր,
Ամմա ահմագլարըն գալպի համագաթ իլան էտէր։
24 Չալըշգանլարըն էլի հիւքիւմէթ էտէր,
Ֆագաթ թէնպէլ խարաճկիւզար օլուր։
25 Ատէմին գալպինտէ օլան գամ անը չէօքտիւրիւր,
Ամմա էյի սէօզ անը մէսրուր գըլար։
26 Սալիհ ատէմ գօնշուսունը իրշատ էյլէր,
Լաքին շէրիրլէրին թարիգի քէնտիլէրի իզլալ էտէր։
27 Թէնպէլ ատէմ շիքիարընը փիշիրմէզ,
Ֆագաթ չալըշգանըն մալը գըյմէթլի օլուր։
28 Սալահ թարիգինտէ հայաթ վար,
*Վէ անըն մէսլէքի եօլունտա մէվթ եօգ տըր։

ՊԱՊ 13

1 Աքըլլը օղուլ փէտէրինին թէրպիյէսինի գապուլ էտէր,
Լաքին միւսթէհզի թա'զիրի տինլէմէզ։
2 Ատէմ քէնտի աղզընըն սէմէրէսինտէն խայր էքլ էտէր,
Ամմա ղատտարլարըն ճանը զուլմ եէր։
3 Աղզընը գայըթ էտէն՝ ճանընը հըֆզ էտէր,
Ֆագաթ տուտագլարընը կէնիշ աչան հէլաք օլուր։
4 Թէնպէլին ճանը արզու էտէր իսէ տէ պիր շէյ պուլմազ,
Լաքին չալըշգանըն ճանը սէմիզլէնիր։
5 Սալիհ եալան սէօզտէն իքրահ էտէր,
Ամմա շէրիրին էթվարը խիճլէթ վէ րիւսվայի կէթիրիր։
6 Թարիգի քամիլ օլանլարը սալահ վիգայէ էտէր,
Ֆագաթ շէրր կիւնահքիարը հէլաք էյլէր։
7 Պիր շէյի եօգ իքէն քէնտինի մալտար կէօսթէրէն վար,
Վէ չօգ մալի վար իքէն քէնտինի ֆագիր կէօսթէրէն տախի վար տըր։
8 Ատէմին ճանընըն ֆիտյէսի քէնտի սէրվէթի տիր,
Լաքին ֆագիր թա'զիր իշիթմէզ։
9 Սալիհլէրին նուրը ֆէրահ տըր,
Ամմա շէրիրլէրին չըրաղը սէօնէր։
10 Թէքէպպիւրտէն անճագ նիզա՝ հասըլ կէլիր,
Ֆագաթ նասիհաթը գապուլ էտէնլէրտէ հիքմէթ պուլունուր։
11 Պէթալէթլէ կէլէն սէրվէթ զա'իլ օլուր,
Լաքին էլիլէ թօփլայան թէքսիր էտէր։
12 Թէ'խիր էտէն իւմիտ իւրէյի խասթա էտէր,

---

*Եախօտ՝ Լաքին թարիգի 'ամ մէվթէ կէօթիւրիւր։

Ամմա իթմամ օլունմըշ մուրատ հայաթ աղաճը տըր։

13 Քէլամը թահգիր էտէն հէլաք օլուր,
Ֆագաթ էմիրտէն խավֆ էտէն միւքեաֆաթ պուլուր։

14 Հաքիմին թա'լիմի հայաթ չէշմէսիտիր,
Ատէմ օնընլէ մէվթ քէմէնտլէրինտէն կէրի տուրուր։

15 Ֆէթանէթ ի քեամիլէ լութֆ պախշ էտէր,
Ամմա ղատտարլարըն եօլու սարփ տըր։

16 Հէր 'ագիլ ատէմ 'իլմ իլէ 'ամիլ օլուր,
Լաքին ահմագ համագաթ նէշր էտէր։

17 Մուխպիր ի շէրիր պէլայա տուշէր,
Ամմա սէֆիր ի սատըգ շիֆա տըր։

18 Թէրպիյէյի րէտտ էտէն սէֆալէթ վէ հագարէթ չէքէր,
Լաքին թա'զիրի տինլէյէն շէրէֆ պուլուր։

19 Արզունըն իթմամ օլունմասը ճանա խօշ կէլիր,
Վէ քէօթիւլիւքտէն իճթինապ էթմէք ահմագլարա մէքրուհ տըր։

20 Հաքիմլէր իլէ կէզէն հաքիմ օլուր,
Լաքին սէֆիհլէրէ րէֆիգ օլան քէօթիւ օլուր։

21 Կիւնահքեարլարը պէլա թա'գիպ էտէր,
Ամմա սատըգլէրէ խայր 'իվազ վէրիլիր։

22 Էյի ատէմ էվլատընըն էվլատընա միրաս պըրագըր,
Լաքին կիւնահքեարըն մալը սատըգ իչին սագլանըր։

23 Ֆագիրլէրին զիրա'աթ էթտիքլէրի թօփրագտա յէյէճէք չօգ վար,
Ամմա ատէմ վար քի հագսըզլըգտան հէլաք օլուր։

24 Տէյնէյի էսիրկէյէն օղլունա տուշման տըր,
Լաքին անը սէվէն վագթըյլէ թէ'տիպ էյլէր։

25 Սատըգ տօյունճայա գատար յէր,
Ֆագաթ շէրիրլէրին գարնը իհթիյաճ չէքէր։

ԲԱԲ 14

1 'Ագըլլը գատընլար խանէլէրինի պինա էտէրլէր,
Լաքին սէֆիհ գարը անը էլլէրիլէ ըգար։

2 Իսթիգամէթլէ սիւլուք էտէն ՌԱՊՊՏԱՆ գօրգար,
Ամմա եօլու էյրի օլան անը թահգիր էտէր։

3 Սէֆիհին աղզընտա քիպր տէյնէյի
Ֆագաթ հաքիմլէրին տուտագլարը քէնտիլէրինի հըֆզ էտէր։

4 Սըղըր պուլունմատըղը եէրտէ ախըր թէմիզ գալըր,
Քէսրէթ ի մահսուլ իսէ էօքիւզին գուվվէթիյլէ օլուր։

5 Շահիտ ի սատըգ եալան սէօյլէմէզ,
Լաքին շահիտ ի զուրուն աղզընտան եալանլար տէօքիւլիւր։

6 Միւսթէհզի հիքմէթ թալէպ էտէր իսէ տէ պուլամազ,
Ամմա ֆէհիմէ 'իլմ գօլայ տըր։

7 Ահմագ ատէմին հուզուրունտան կիթ,
Մատէմ քի տուտագլարընտա 'իլմ պուլմատըն։

8 'Ագըլլըն հիքմէթի քէնտի եօլընը անլամագ տըր,
Վէ ահմագլարըն համագաթը հիլէ տըր։

9 Սէֆիհլէր կիւնահը իսթիհզա էտէրլէր,
Ամմա միւսթագիմլէր արասընտա հիւսն ի րըզա վար։

10 Գալպ քէնտի աճըսընը պիլիր,
Վէ պիր ղարիպ անըն սիւրուրունա գարըշմազ։

11 Շէրիրլէրին խանէսի խարապ օլուր,
Լաքին միւսթագիմլէրին չատըրը չիչէքլէնիր։

12 Եօլ վար քի ատէմէ տօղրու կէօրինիւր,
Ֆագաթ անըն նիհայէթի էօլիւմ եօլլարը տըր։

13 Կիւլէրքէն պիլէ գալպ մահզուն օլուր,
Վէ ֆէրահըն 'ագըպէթի ղամ տըր։

14 Գալպ ի ֆասիտ քէնտի եօլլարընտան,
Էյի ատէմ իսէ քէնտի եանընտա պուլունանտան տօյար։

15 Սատէտիլ հէր սէօզէ ինանըր,
Լաքին 'ագըլլը քէնտի ատըմլարընա տիգգաթ էտէր։

16 Հաքիմ խավֆ էտիփ քէօթիւլիւքտէն իճթինապ էտէր,

Ամմա ահմագ թէքէպպիւր էտիփ' քէնտինէ կիւվէնիր.

17 Սէրի' իւլ գազապ օլան' համագաթ էտէր,
Վէ հիլէքեար ատէմ մէպղուզ տըր.

18 Սատէտիլան համագաթէ թէվէրրիւս էտէր,
Լաքին 'աքըլլըլէր 'իլմ իլէ թէթէվվիւճ էտէր.

19 Քէօթիւլէր էյիլէրին էօնիւնտէ,
Վէ շէրիրլէր սատըգլէրին գափուլարը էօնիւնտէ եէրէ գափանըրլար.

20 Ֆագիրտէն քէնտի գօնշուսու պիլէ իքրահ էտէր,
Լաքին զէնկինինին տօսթլարը չօգ օլուր.

21 Գօնշուսունը թահգիր էտէն կիւնահ իշլէր,
Վէ ֆուգարայէ թէրահհիւմ էտէն մուպարէք տիր.

22 Հագիգաթէն քէմլիք տիւշիւնէնլէր զէլալէթէ տիւշէրլէր,
Ամմա էյիլիք թէֆէքքիւր էտէնլէրէ լիւթֆ ու հագիգաթ օլուր.

23 Հէր էմէքտէ մէնֆա'աթ վար,
Լաքին պիհուտէ սէօզլէր մուճիպ ի ֆուգարէթ տիր.

24 Հաքիմլէրին թաճը օնլէրին սէրվէթի տիր.
Ֆագաթ ահմագլարըն թէգատտիւմիւ համագաթ տըր.

25 Շահիտ ի սատըգ ճանլարը գուրթարըր,
Ամմա հիլէքեարըն աղզընտան եալանլար տէօքիւլիւր.

26 ՌԱՊՊ գօրգուսընտա իթիմատ ը գավի վար,
Վէ օղուլլարընա մէլճա' օլուր.

27 ՌԱՊՊ գօրգուսու մէնպա' ը հայաթ տըր,
Անընլա մէվթ քէմէնտլէրինտէն կէրի տուրուլուր.

28 Գավմին քէսրէթի մէլիքին 'իզզէթի տիր,
Վէ էհալինին էգալլիյէթի հիւքիւմտարըն հէլաքինէ սէպէպ օլուր.

29 Պաթի' իւլ գազապ օլան քէսիր իւլ ֆէհմ տիր,
Ամմա սէրի' իւլ գազապ օլան համագաթ էտէր.

30 Գալպ ի հալիմ ճէսէտին հայաթը տըր.
Ֆագաթ հասէտ քէմիքլէրին չիւրիւքլիւյիւ տիր.

31 Ֆագիրէ զուլմ էտէն' խալըգընը թահգիր էտէր,
Ամմա ֆուգարայա թէրահհիւմ էտէն Անը թա'զիմ էտէր.

32 Շէրիր քէնտի ֆէնալըգլըղը սէպէպիյլէ թարտ օլունուր,
Լաքին սատըգին վէֆաթընտա իթիմատը վար տըր.

33 Ֆէհիմ ատէմին գալպինտէ հիքմէթ իգամէթ էտէր,
Ֆագաթ ահմագլարըն տէրունլէրինտէ օլան մա'լում օլուր.

34 Սատագաթ պիր միլլէթի թէրֆի' էտէր,
Ամմա կիւնահ գավմին 'ար տըր.

35 Մէլիք տիրայէթլի գուլտան րազը օլուր,
Լաքին խէճիլ էտէնէ գազապ էտէր.

ԲԱՊ 15

1 Մուլայիմ ճէվապ հիտտէթի թէսքին էտէր.
Լաքին սէրթ սէօզ գազապը թահրիք էյլէր.

2 Հաքիմլէրին լիսանը 'իլմի խօշ կէօսթէրիր,
Լաքին ահմագլարըն աղզը սէֆահէթ ագըտըր.

3 ՌԱՊՊԸՆ կէօզլէրի հէր եէրտէ
Քէօթիւլէրի վէ էյիլէրի կէօզէթմէքտէ տիր.

4 Սէլամէթ ի լիսան հայաթ աղաճը տըր|
Լաքին ֆէսատը իսէ ռուհուն ինքիսարը տըր.

5 Սէֆիհ քէնտի պապասընըն թէրպիյէսինի թահգիր էտէր,
Ամմա թա'զիրի տինլէյէն 'աքըլլը օլուր.

6 Սատըգին խանէսինտէ չօգ խազինէ վար,
Լաքին շէրիրին իրատընտա իզթիրապ վար.

7 Հաքիմլէրին տուտագլարը 'իլմ նէշր էտէրլէր,
Ֆագաթ ահմագլարըն գալպի էյլէ տէյիլ տիր.

8 Շէրիրլէրին գուրպանը ՌԱՊՊԸՆ ինտինտէ մէքրուհ տըր.
Լաքին միւսթագիմլէրին տուա'սը Օնու մագպուլու տըր։
9 Շէրիրին եօլունու ՌԱՊՊ իքրահ էտէր,
Ամմա սալահա թապի՝ օլանը սէվէր։
10 Թարիգի թէրք էտէնէ շէտիտ թէ'տիպ վար,
Թա'զիրտէն իքրահ էտէն էօլէճէք տիր։
11 Հավիյէ վէ հէլաք ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տըր.
Պէնի ատէմլէրին գալպլէրի գա՞նտա գալըր։
12 Միւսթահզի միւ'ատտիպինի սէվմէզ,
Վէ հաքիմլէրին եանընա կիթմէզ։
13 Գալպ ի մէսրուր իւզէ պէշաշէթ վէրիր.
Ամմա գալպին հիւզնիւնտէն րուհ գըրըլըր։
14 Գալպ ի ֆէհիմ 'իլմ թալէպ էտէր,
Լաքին ահմագլարըն աղզը սէֆահէթ իլէ պէսլէնիր։
15 Տէրտմէնտին պիլ ճիւմլէ կիւնլէրի ֆէնա տըր,
Ֆագաթ գալպի միւֆէրրահ օլան տա'իմա զիյաֆէթտէ տիր։
16 ՌԱՊՊ գօրգուսըյլէ ազ շէյ՝
Իզթիրապ իլէ օլան չօգ խազինէտէն էյի տըր։
17 Մուհապպէթ օլան եէրտէ սէպզէ թա''ամը
Խուսումէթլէ էնիշէն պէսլի օղլըրտան էյի տիր։
18 Հիտտէթլի ատէմ նիզա' չըգարըր,
Ամմա պաթի իւլ ղազապ ղավղայը թէսքին էտէր։
19 Թէնպէլին եօլը տիքէն չիթի կիպի տիր,
Լաքին միւսթագիմլէրին թարիգի ճատտէ տիր։
20 'Ագըլլը օղուլ փէտէրինի մէսրուր էտէր,
Լաքին ահմագ ատէմ վալիտէսինէ պա'իս ի հագարէթ տիր։
21 'Ագըլ նոգսանը ատէմէ սէֆահէթ զէվգ տիր.
Ամմա ֆէհիմ ատէմ մէսլէքինի տօղրուլտըր։
22 Մէշվէրէթ օլմայընճա թէտպիրլէր պօզուլուր,
Ամմա միւշավիրլէրին քէսրէթի իլէ սապիթ օլուր։
23 Ատէմին սէվինճը աղզընըն ճէվապընտան օլուր.
Վէ վագթընտէ օլան սէօզ նէ՛ կիւզէլ տիր։
24 Հիքմէթլիյէ հայաթ թարիգի եուգարըյա տօղրու տըր,
Թա քի աշաղըտագի հավիյէտէն իճթինապ էտէ։
25 ՌԱՊՊ միւթէքէպպիրլէրին խանէսինի խարապ էյլէր,
Ամմա տուլ գարընըն հուտուտունը սապիթ գըլար։
26 Շէրիրին էֆքեարը ՌԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ մէքրուհ տըր,
Լաքին փաք օլանլարըն [illegible] սէօզլէր տիր։
27 Թամա'ա միւպթէլա օլան քէնտի խանէսինի միւզթարիպ գըլար,
Ամմա րիշվէթտէն իքրահ էտէն եաշայաճագ տըր։
28 Սալիհին գալպի վէրէճէյի ճէվապը թէֆէքքիւր էյլէր,
Լաքին շէրիրլէրին աղզը քէօթիւլիւք ագըտըր։
29 ՌԱՊՊ շէրիրլէրտէն պա'իտ տիր,
Ֆագաթ սալիհլէրին տուա'սընը տինլէր։
30 Կէօզլէրին նուրը գալպի միւֆէրրահ գըլար.
Էյի խապէր քէմիքլէրէ սէմիզլիք վէրիր։
31 Հայաթ թէվպիխինի տինլէյէն գուլագ
Հաքիմլէր արասընտա սաքին օլուր։
32 Թէրպիյէյի րէտտ էտէն քէնտի ճանընը թահգիր էտէր,
Վէ թէվպիխի տինլէյէն 'ագլ գազանըր։
33 ՌԱՊՊ գօրգուսու հիքմէթին թէրպիյէսի տիր,
Վէ թէվազու' 'իզզէթտէն մուգատտէմ տիր։

ՊԱՊ 16

1 Գալպին թէտպիրլէրի ինսանա 'ա'իտ տիր.

Լաքին լիսանըն ճէվապը ՌԱՊՊՏԱՆ տըր՝
2 Ատէմին պիլ ճիւմլէ եօլլարը քէնտի նազարընտա փաք տըր․
Ֆագաթ րուհլարը միզան էտէն ՌԱՊՊ տըր․
3 Իշլէրինի ՌԱՊՊԱ հէվալէ էյլէ,
Վէ էֆքեարըն սապիթ օլուր․
4 ՌԱՊՊ՝ հէր շէյի քէնտի նէթիճէսի իչին,
Շէրիրի տախի պէլա կիւնիւ իչիւն հազըրտըր․
5 Գէօնլիւ մաղրուր օլանլարըն ճիւմլէսի ՌԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ մէքրուհ տըր․
Էլ էլէ վէրսէլէր՝ ճէզասըզ գալմայաճագլար․
6 Ինայէթ վէ հագիգաթ իլէ կիւնահ՝ սէթր օլունուր,
Վէ ՌԱՊՊ գօրգուսույլէ քէօթիւլիւքտէն իճթինապ օլունուր․
7 ՌԱՊՊ պիր ատէմին եօլլարընտան րազը իսէ,
Տիւշմէնլէրինի անըն իլէ պարըշտըրըր․
8 Կանայէթ իլէ օլան ազ շէյ՝
Հագսըզլըգ իլէ օլան չօգ իրատտան էվլա տըր․
9 Ատէմին գալպի քէնտի եօլունու թէտպիր էտէր,
Լաքին անըն ատըմլարընը ՌԱՊՊ տօղրուլտըր․
10 Մէլիքին տուտագլարընտա իլհամ վար,
Անըն աղզը հիւքիւմտէ խիլաֆ էթմէզ․
11 Տօղրու գանթար վէ միզան ՌԱՊՊԸՆ տըր․
Թօրպանըն պիւթիւն թաշլարը անըն իշի տիր․
12 Ֆի'լ ի շէրր մէլիքլէր 'ինտինտէ մէքրուհ տըր,
Զիրա թախթ 'ատալէթ իլէ սապիթ օլուր․
13 Սատըգ տուտագլար մէլիքլէրէ խօշ տըր,
Վէ տօղրու սէօյլէյէնի սէվէրլէր․
14 Մէլիքին ղազապը մէվթ մուխպիրլէրի տիր,
Լաքին 'աքիլ ատէմ անը թէսքին էտէր․
15 Մէլիքին նուր ը վէճհինտէ հայաթ վար,
Վէ անըն րըզասը սօն եաղմուրըն պուլութը կիպի տիր․
16 Թահսիլ ի հիքմէթ ալթունտան նէ՜ գատար էյի տիր,
Վէ թահսիլ ի ֆէհմ կիւմիւշտէն էֆզալ տըր․
17 Մուսթագիմլէրին ճատտէսի քէօթիւլիւքտէն իճթինապ էթմէք տիր․
Քէնտի եօլունա տիգգաթ էտէն՝ ճանընը հըֆզ էտէր․
18 Խարապիյէթտէն մուգատտէմ քիպր,
Վէ հէլաքտան մուգատտէմ րուհ ը մաղրուր օլուր․
19 Մութէվազը'լար իլէ ալչագ կէօնիւլլիւ օլմագ,
Մութէքէպպիրլէր իլէ եաղմա թագսիմ էթմէքտէն էյի տիր․
20 Իշթէ 'ագըլլը օլան խայր պուլուր,
Վէ ՌԱՊՊԱ թէվէքքիւլ էտէն մուպարէք տիր․
21 Հաքիմ քալպլի ֆէթանէթլի ատնըր,
Վէ թաթլը տուտագլար մա'լումաթ թէզյիտ էտէր․
22 Ֆէրասէթ քէնտի սահիպինէ մէնպա' ը հայաթ տըր,
Լաքին սէֆիհլէրին թէրպիյէսի սէֆահէթ տիր․
23 Հաքիմին գալպի աղզընը մահիր գըլար,
Վէ տուտագլարընտա մա'լումաթը թէզյիտ էտէր․
24 Լաթիֆ սէօզլէր պէտէկ պալը կիպի տիր,
Ճանա թաթլը վէ քէմիքլէրէ շիֆա տըր․
25 Եօլ վար քի ատէմէ տօղրու կէօրիւնիւր,
Ֆագաթ անըն նիհայէթի էօլիւմ եօլլարը տըր․
26 Էմէք չէքէն քիմսէ քէնտիսի իչիւն էմէք չէքէր,
Զիրա աղզը անը թէշվիգ էտէր․
27 Էհլ ի ֆէսատ քէօթիւլիւք արաշտըրըր,
Վէ տուտագլարընտա կէօյա եագար աթէշ վար․
28 Էյրի ատէմ նիզա՝ չըգարըր,
Վէ գամմազ՝ խաս տօսթլարը այըրըր․
29 Ղատտար քիմսէ րէֆիգինի իղվա էտէր,

Վէ անը էյի օլմայան եօլա կէթիրիր·
30 Հիլէ տիւշիւնմէք իչիւն կէօզլէրինի գափար,
Վէ տուտագլարընը ըսըրարագ քէօթիւլիւյիւ իքմալ էտէր·
31 Սաչ ագըղը սալահ թարիգինտէ պուլունուրսա,
Իզզէթ թաճը տըր·
32 Պաթի իւլ՝ գազապ ճէսարէթլուտան,
Վէ քէնտի րուհունը զապթ էտէն՝ շէհր ֆէթհ էտէնտէն էֆզալ տըր·
33 Գուր՛ա գուճագա աթըլըր,
Վէ անըն հէր պիր հիւքմիւ ՐԱՊՊՏԱՆ տըր·

ԲԱՊ 17

1 Ասայիշ իլէ գուրու պիր լօգմա՝
Նիզա՝ իլէ պիր խանէ տօլուսու գուրպանտան էյի տիր·
2 Տիրայէթլի պէնտէ խէճիլ էտէն օղլա հիւքմ էտէր,
Վէ գարտաշլար արասընտա միրասա հիսսէտար օլըր·
3 Կիւմիւշ իչիւն փօթա, վէ ալթըն իչիւն օճագ վար,
Լաքին գալպլէրի թէճրիպէ էտէն ՐԱՊՊ տըր·
4 Ֆա՛իլ ի ֆէնա քէօթիւ տուտագլարը տինլէր,
Եալանճը պէտ լիսանա գուլագ վէրիր·
5 Ֆագիրի իսթիհզա էտէն անըն խալիգինի թահգիր էտէր.
Պէլայա սէվինէն ճէզասըզ գալմայաճագ տըր·
6 Օղուլլարըն օղուլլարը իխթիյարլարըն թաճը տըր,
Վէ օղուլլարըն իզզէթի պէտէրլէրի տիր·
7 Ահմագա քէլամ ը ֆասիհ,
Վէ տահա զիյատէ քիպարա եալանճը տուտագլար եագըշմազ·
8 Հէտիյէ՝ *անը գապուլ էտէնինին՝ կէօզիւնտէ գըյմէթլի թաշ տըր.
Հէր նէրէյէ տէօնսէ մուվաֆագ օլըր·
9 Գապահաթը սէթր էտէն մուհապպէթ արար,
Լաքին մատտէյի թէքրարլայան տօսթլարը այըրըր·
10 Ֆէհիմ օլանա թա՛պիր,
Ահմագա եիւզ քէրրէ վուրմագտան զիյատէ թէ՛սիր էտէր·
11 Քէօթիւ ատամ անճագ իսեան իստէր,
Վէ անա շէֆգաթսըզ մէ՛մուր կէօնտէրիլիր·
12 Եավրուլարընտան մահրում էտիլմիշ այը ատէմէ թէսատիւֆ էթմէ,
Վէ ահմագըն սէֆահէթի վագթընտա անա թէսատիւֆ էթմէքտէն·
13 Խայրա պէտէլ քէմլիք էտէնին խանէսինտէն պէլա էքսիք օլմազ·
14 Նիզա՛ըն իպթիտասը սույըն սէտտի ըղմասընա պէնզէր.
Իմտի մունազա՛ա քէսպ ի շիտտէթ էթմէզտէն կէրի չէքիլ·
15 Ֆասըգը թէպրիյէ էտէն վէ սալիհի մահքում թութան՝
Իքիսի տէ ՐԱՊՊԸՆ մէքրուհու տըր·
16 Ահմագըն խարաճը սըմաղը հալտէ,
Թահսիլ ի հիքմէթ իչիւն անըն էլինտէ օլան նագտինէ ֆայտէսի վար·
17 Տօսթ տա՛իմա սէվէր,
Վէ գարտաշ մուզայագա վագթը իչիւն տօղմուշ տըր·
18 Աքլը նագըս օլան ատէմ էլ վէրիր,
Վէ տօսթը իչիւն քէֆիլ օլըր·
19 Ղավղա սէվէն գապահաթ սէվէր,
Վէ գափուսընը եիւքսէլտէն խարապընը արար·
20 Գալպի էյրի օլան խայր պուլմազ,
Վէ հիլէպազ տիլլի ատէմ պէլայա տիւշէր·
21 Ահմագը թէվլիտ էտէն գասավէթ չէքէր,
Վէ սէֆիհին պէտէրի մէսրուր օլմազ·
22 Մուֆէրրահ գալպ ՛իլաճ՛ կիպի ֆայտէլի տիր,
Էզիլմիշ րուհ քէմիքլէրի գուրուտըր·
23 Շէրիր ատէմ ՛ատալէթ թարիգլէրինի իֆսատ իչիւն
Ախէրինին գօյնընտան րիւշվէթ ալըր·

---

*Իպր. անըն սահիպինին

24 Ֆէհիմ ատէմին էօնիւնտէ հիքմէթ վար,
Ֆագաթ ահմագըն կէօզլէրի զէմինին
միւնթէհասընտատըր։
25 Ահմագ օղուլ պէտէրինէ գասավէթ,
Վէ օնը տողուրանա մէրարէթ տիր։
26 Սալիհէ ճէրիմէ ուրմագ,
Վէ իսթիգամէթլիլէրի տօղրուլուգտան չիւ-
րէֆայը տարպ էթմէք էյի տէյիլ
տիր։
27 Սէօզլէրինի էսիրկէյէն 'իլմ սահիպի
Հալիմ րուհլը օլան ֆէհիմ տիր։
28 Ահմագ պիլէ սիւքիւթ էթսէ՛ հաքիմ,
Վէ տուտագլարընը գափայան ֆէհիմ
իթիպար օլունուր։

ԲԱԲ 18

1 Քէյֆինի արամագ իչին այրըլան ատէմ
Հէր թէտպիրէ մուխալէֆէթ էտէր։
2 Ահմագ 'իրֆանտան խօշլանմազ,
Անճագ գալպինտէ օլանը պէյան էթ-
մէք իսթէր։
3 Շէրիր կէլտիյինտէ հագարէթ,
Վէ րուսվայլըգ իլէ րէզալէթ տախի կէ-
լիր։
4 Ատէմին աղզընըն սէօզլէրի տէրին սու-
լար տըր։
Հիքմէթին չէշմէսի ճօշգուն ըրմագ տըր։
5 Մուհաքէմէտէ սալիհի հագգընտան չը-
գարմագ իչին,
Շէրիրին խաթըրընը սայմագ էյի տէյիլ
տիր։
6 Ահմագըն տուտագլարը նիզա'ա կիրիշիր,
Վէ աղզը տայագլարը տա'վէթ էտէր։
7 Ահմագըն աղզը հէլաքընա սէպէպ տիր,
Վէ տուտագլարը ճանընա տուզագ տըր։
8 Գամմազըն սէօզլէրի լօգմալար կիպի
տիր,
Վէ գարնըն իչէրիսինէ էնէրլէր։
9 Իշինտէ թէքասիւլ էտէն
Միւսրիֆ ատէմին գարտաշը տըր։
10 ՌԱՊՊԸՆ իսմի մէթին գուլլէ տիր։
Սալիհ օնա գօշար վէ մէլճա՛ պուլուր։
11 Զէնկինին սէրվէթի օնըն մէթին շէհրի
տիր,
Վէ քէնտի թէսավվուրընտա եիւքսէք
տուվար կիպի տիր։
12 Խարապիյէթտէն էվվէլ ատէմին գալպի
թէքէպպիւր էտէր,
Վէ թէվազու՛ 'իզզէթտէն մուգատտէմ
օլուր։
13 Իշիթմէզտէն էվվէլ ճէվապ վէրմէք
Անէ համագաթ վէ 'ար տըր։
14 Ատէմին րուհու քէնտի մարազընա թէ-
համմիւլ էտէր,
Ֆագաթ էզիլմիշ րուհը քի՛մ գալտըրա-
պիլիր։
15 Գալպ ի ֆէհիմ 'իլմ թահսիլ էտէր,
Վէ հաքիմլէրին գուլաղը 'իլմ թալէպ
էյլէր։
16 Ատէմին հէտիյէսի եօլունու ա-
չար,
Վէ օնը պէօյիւքլէրին հուզուրընա կէօ-
թիւրիւր։
17 Տա'վասընը էվվէլ պաշլայան հագլը
կէօրիւնիւր,
Լաքին խասմը կէլիր վէ օնը թէֆթիշ
էտէր։
18 Գուր'ա նիզա'լարը թէսքին էտէր,
Վէ գուվվէթլիլէր արասընտա օլան տա'-
վայը ֆասլ էտէր։
19 Ինճինմիշ գարտաշը [illegible]
գուվվէթլի շէհրէ [illegible] կիւճ
տիր,
Վէ միւնազա'ալարը գալ'ա թըրգազ-
լարը կիպի տիր։
20 Ատէմ գառնընը աղզընըն մէյվէսինտէն
տօյուրըր,
Վէ տուտագլարընըն մահսուլիւնտան
տօյար։
21 Մէվթ վէ հայաթ տիլին գուտրէթին-
տէ տիր,
Վէ օնը սէվէնլէր օնըն մէյվէսինի եէր-
լէր։
22 Զէվճէ պուլան խայր պուլուր,
Վէ ՌԱՊՊԸՆ լութֆունա նա՛իլ օլուր։
23 Ֆագիր րիճա իլէ սէօյլէր,
Լաքին զէնկին սէրթ ճէվապ վէրիր։
24 †Տօսթլարը օլան ատէմ ճօսթանէ տավ-
րանմալը*,

---

*[illegible] գօնշըը
†Եա խօտ՝ Չօգ տօսթլարը օլան ատէմ
խարապ օլուր,

Վէ գարտաշտան զիյատէ գավի տօսթ
վար տըր·

ՊԱՊ 19

1 Քէմալինտէ սիւլուք էտէն ֆագիր
Հիլէքեար տուտագլը ահմագտան էյի
տիր·
2 Հէմ տախի պիր նէֆսինին 'իլմտէն պի
պէհրէ օլմասը էյի տէյիլ տիր·
Վէ այագլարըյլէ 'աճէլէ էտէն գայար·
3 Ատէմին ճէհալէթի անըն եօլունը պօ-
զար,
Վէ գալպի ՌԱՊՊ 'ալէյհինտէ կիւճէնիր·
4 Սէրվէթ տօսթլար չօղալթըր,
Լաքին ֆագիր քէնտի տօսթընտան այ-
րըլըր·
5 Շահիտ ի զուր ճէզասըզ գալմազ,
Վէ եալան սէօզլէր սէօյլէյէն գուր-
թուլմազ·
6 Ճէօմէրտին րիզասընը թալէպ էտէն չօգ
օլուր,
Վէ հէր քէս հէտիյէ վէրէնէ տօսթ օ-
լուր·
7 Ֆագիրին ճիւմլէ գարտաշլարը անը
պուղզ էտէրլէր,
Նէ գատար զիյատէ անըն տօսթլարը
անտան ուզագ օլուրլար,
Պիհուտէ սէօզլէր արգասընտա գօշար·
8 Թահսիլ ի 'իրֆան էտէն ճանընը սէվէր,
Վէ ֆէհմի հըֆզ էտէն խայր պուլուր·
9 Շահիտ ի զուր ճէզասըզ գալմազ,
Վէ եալան սէօզլէր սէօյլէյէն հէլաք օ-
լուր·
10 Ահմագա ինթիզամ եագըշմազ,
Վէ նէ գատար զիյատէ 'ումէրա իւզէ-
րինէ թէսալլութ էթմէք գուլա
լայըգ օլմազ·
11 Ատէմին տիրայէթի գազապընը թէ'խիր
էտէր,
Վէ գապահաթտան սարֆ ը նազար
էթմէք անըն ֆախրը տըր·
12 Մէլիքին գազապը կէնճ արսլանըն կիւ-
միւրտէմէսինէ պէնզէր,
Լաքին անըն րիզասը օթ իւզէրինէ է-
նէն շէպնէմ կիպի տիր·
13 Ահմագ օղուլ փէտէրինին պէլասը տըր,
Վէ գարըյըն նիզա'լարը քէսիլմէզ տամ-
լա կիպի տիր·
14 Խանէ վէ մալ էճտատտան մի-
րաս տըր,
Լաքին տիրայէթլի զէվճէ ՌԱՊՊԻՆ-
տըր·
15 Թէմպէլլիք տէրին ույգու կէթիրիր,
Վէ իհմալ էտիճի աճ գալըր·
16 Էմրի հըֆզ էտէն ճանընը հըֆզ էտէր,
Եօլլարընա տիգգաթ էթմէյէն էօլէճէք
տիր·
17 Ֆագիրէ մէրհամէթ էտէն ՌԱՊՊԱ էօ-
տիւնճ վէրիր,
Օ տախի անա միւքեաֆաթընը վէրէ-
ճէք տիր·
18 Իւմիտ վար իքէն օղլունը թէ'տիպ էթ,
Վէ սէն քէնտին անըն էօլիւմինէ սէ-
պէպ օլմա,
19 Հիտտէթի չօգ օլան ատէմ ճէզա չէ-
քէր,
Զիրա անը խէլաս էտէր իսէն տէ'խի
թէքրար էթմէլիսին·
20 Նասիհաթը տինկլէ վէ թէ'տիպի գա-
պուլ էյլէ,
Թա քի 'ագըպէթինտէ հաքիմ օլասըն·
21 Ատէմին գալպինտէ չօգ թէտպիր վար,
Լաքին սապիթ գալան ՌԱՊՊԸՆ մու-
րատը տըր·
22 Ատէմին [illegible] անըն շէֆգաթը տըր,
Վէ ֆագիր քեազիպտէն էյի տիր·
23 ՌԱՊՊ գօրգուսու պա'իս ի հայաթ տըր,
Վէ անը մալիք օլան թօգ եաթար, [illegible]
պէլայա օղրամազ·
24 Թէմպէլ ատէմ էլինի սահանէ պաթը-
րըր,
Անը աղզընա պիլէ կէօնտէրմէզ·
25 Միւսթէհզիյի տարպ էթտիյինտէ ճա-
հիլ քիմսէ 'ագըլ օլուր,
Վէ ֆէհիմլի թա'զիր էյլէտիյինտէ 'իլմ
ֆէհմ էտէր·
26 Փէտէրինի խարապ վէ վալիտէսինի
թարտ էտէն
Խիճլէթ վէ հագարէթ կէթիրէն օղուլ
տըր·
27 Էյ օղլում, 'իլմին սէօզլէրինտէն սափ-
տըրաճագ նասիհաթը տինկլէ-
մէքտէն իհթիրազ էյլէ·

28 Քէօթիւ շահիտ հաքգը իսթիհզա էտէր,
Վէ շէրիրլէրին աղզը քէօթիւլիւյիւ յուտար։
29 Միւսթահզիլէրէ պիչիլմիշ միւճազաթ,
Վէ ահմագլըրըն արգասը իչին տայագ հազըրլանմըշ տըր։

ԲԱԲ 20

1 Շարապ միւսթահզի վէ միւսքիր ղավղաճը տըր,
Վէ անա միւպթէլա օլան 'աքիլ տէյիլ տիր։
2 Մէլիքին հէյպէթի կէնճ արսլան կէօմիւրտիւմէսինէ պէնզէր,
Վէ անը խըզդըրան քէնտի նէֆսինէ խաթա էթմիշ օլուր։
3 Նիզա'տան իճթինապ էթմէք ատէմէ շէրէֆ տիր,
Վէ հէր սէֆիհ ղավղաճը օլուր։
4 Թէմպէլ՝ Գըշ տըր՝ տէյիւ չիֆթ սիւրմէզ,
Վէ հասատ վագթընտա տիլէնիր՝ վէ պիր շէյ պուլմազ։
5 Ատէմին գալպինտէքի օլան էֆքեար տէրին սուլար տըր,
Լաքին էհլ ի 'իրֆան անը չըգարըր։
6 Ատէմլէրին էքսէրի քէնտի էյիլիքլէրինի իլան էտէրլէր,
Ամմա սատըգ ատէմի քի՞մ պուլապիլիր։
7 Քէմալիյէ սիւլիւք էտէն սատիգ տիր,
Վէ քէնտիսինտէն սօնրա էվլատը միւպարէքտիրլէր։
8 Հիւքիւմ քիւրսիւսինտէ օթուրան մէլիք
Կէօզլէրիյլէ հէր քէօթիւլիւյիւ տաղըտըր։
9 Գալպիմի փաքլէտիմ,
Կիւնահըմտան թահիր օլտըմ՝ քի՞մ տէյէ պիլիր։
10 Իքի տիւրլիւ թարթը թաշը, իքի տիւրլիւ էօլչէք,
Իքիսի տէ ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ մէքրուհ տըր։
11 Պիր չօճուղըն ֆի'լի պիլէ
փաք վէ տօղրու օլուպ օլմատըղը իշլէրինտէն մա'լիւմ օլուր։
12 Իշիտէն գուլագը վէ կէօրէն կէօզիւ,
Իքիսինի տէ ՐԱՊՊ խալգ էթմիշ տիր։
13 Ույգույը սէվմէ, քի ֆագիր օլմայասըն,
Կէօզլէրինի աչ, քի էքմէքտէն տօյասըն։
14 Միւշթէրի՝ Ֆէնա տըր, ֆէնա տըր՝ տէր,
Վէ կիթտիքտէն սօնրա իֆթիխար էտէր։
15 Ալթուն վէ չօգ ճէվահիր պուլունուր,
Լաքին 'իլմ տուտագլարը պի գըյմէթ զիյնէթ տիր։
16 Էճնէպիյէ քէֆիլ օլանըն էսվապընը ալ,
Վէ ղարիպէ իչիւն քէֆիլ օլանտան րէհին ալ։
17 Հիլէ իլէ օլան էքմէք ատէմէ լէզիզ տիր,
Լաքին սօնրատան աղզը գում իլէ տօլար։
18 Մաքսատլար մէշվէրէթ իլէ սապիթ օլուր,
Վէ թէտպիր իլէ միւհարէպէ էյլէ։
19 Գամմազլըգ տասը կէզէն՝ սըրլարը ֆաշ էտէր.
Իմտի տուտագլարըյլէ թէմէլլուգ էտէն իլէ իխթիլաթ էթմէ։
20 Փէտէրինէ վէ վալիտէսինէ լա'նէթ էտէնին չըրաղը
Գօյու գարանլըգտա սէօնէճէք տիր։
21 Իպթիտատէ 'աճէլէ իլէ ալընան միրասըն
Նիհայէթի պէրէքէթլի օլմազ։
22 Քէմլիյէ միւգապէլէ էտէյիմ՝ տէմէ.
ՐԱՊՊԱ միւնթազիր օլ, վէ Օ սէնի գուրթարաճագ տըր։
23 Իքի տիւրլիւ թարթը թաշը ՐԱՊՊԸՆ
'ինտինտէ մէքրուհ տըր,
Վէ հիլէլի միզան էյի տէյիլ տիր։
24 Ինսանըն ատըմլարը ՐԱՊՊՏԱՆ տըր,
Իմտի պիր ատէմ քէնտի եօլունու նասըլ անլայապիլիր։
25 Տիւշիւնմէքսիզին վագֆ էթմէք,
Վէ նէզիրտէն սօնրա թէֆթիշ էյլէմէք
Ատէմէ տուզագ տըր։
26 Հաքիմ մէլիք էշրարը փէրաքէնտէ էտէր,
Վէ իւզէրլէրինէ չարխը տէօնտիւրիւր։
27 Ինսանըն ռուհը ՐԱՊՊԸՆ չըրաղը տըր,
Տէրունինին ճէմի'ի խաֆիյյաթընը թէֆթիշ էտէր։

28 'Ինայէթ վէ հագիգաթ մէլիքի հըֆզ էյտէր,
Վէ թախթը 'ինայէթլէ սէպաթ պուլուր։
29 Կէնճլէրին շանը անլէրին գուվվէթի տիր,
Վէ իխթիյարլարըն զինէթի աք սաչլարըդըր։
30 Մէճրուհ գըլան տայագլար,
Վէ աէրունին իչինէ գատար թէ'սիր էտէն տարպլար
Շէրիրի թէսփիյէ էտէր։

ՊԱՊ 21

1 Մէլիքին գալպի ՌԱՊՊԸՆ էլինտէ սու ճէտվէլլէրի կիպի տիր,
Հէր հանկի ճիհէթէ իսթէրսէ' անը չէվիրիր։
2 Ինսանըն հէր եօլու քէնտի նազարընտա տօղրու կէօրինիր,
Ֆագաթ գալպլէրի վէզն էտէն ՌԱՊՊ տըր։
3 Իճրայի 'ատլ ու հագգանիյէթ
ՌԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ զէպիհէտէն զիյատէ մագպուլ տուր։
4 Կէօզլէրին թէքէպպիւրիւ վէ գալպին ղուրուրու,
Շէրիրլէրին նուրու կիւնահ տըր։
5 Չալըշգանըն թէտպիրլէրի եալընըզ պոլլուղա,
Վէ հէր 'աճէլէ էտէնին եալընըզ եօգսուլլուղա կէթիրիր։
6 Եալան ըլէ քազանըլան խազինէլէր ճէմ' էթմէք
Մէվթ արայանլարըն թա'գիպ էթթիքլէրի պուխար տըր։
7 Շէրիրլէրին զուլմը քէնտիլէրի խարապ էտէր,
Զիրա իճրայի հագգանիյէթտէն իպա էտէրլէր։
8 Միւճրիմին եօլու պէք էյրի տիր,
Վէ փաք ատէմին իշի տօղրու տուր։
9 Տամ քէօշէսինտէ օթուրմագ,
Նիզա'ճը գարը իլէ պիրլիքտէ խանէտէ օթուրմագտան խայըրլը տըր։
10 Շէրիրին ճանը քէօթիւլիւյէ միւշթագ տըր,
Գօնշուսու անըն թարաֆընտան մէրհամէթ պուլմազ։
11 Միւսթէհզինին ճէզալէնմէսիյլէ ուղրամասը վէ ճահիլ 'ագըլլանըր,
Վէ 'ագըլլը ատէմ նասիհաթլէ թա'լիմ էտէր։
12 Շէրիրլէր քէօթիւլիւքլէրի սէպէպիտէն հէլաք օլտուգլարընտա,
'Ատիլ՝ շէրիրին խանէսինէ տիգգաթ էտէր։
13 Ֆագիրին ֆէրեատընտան գուլագըը գափայան՝
Քէնտիսի տախի ֆէրեատ էտէճէք, միւսթէճապ օլմայաճագ տըր։
14 Կիզլիճէ վէրիլէն 'աթիյէ գազապը,
Վէ գօյնտա կէօթիւրիւլէն հէտիյէ խըշմ քէսքինի թէսքին էտէր։
15 Իճրայի հագգ սալիհէ ֆէրահ,
Ֆագաթ ֆա'իլի ֆէսատ օլանլարա գորգու տըր։
16 Ագըլ եօլունտան սափան ատէմ
Էօլիւլէրին ճէմա'աթընտա էյլէնէճէք տիր։
17 Սէֆա սէվէն միւհթաճ օլուր,
Շէրապ վէ եաղ սէվէն զէնկին օլմազ։
18 Սալիհ իչին շէրիր,
Վէ միւսթագիմլէրին եէրինէ խայըն ֆիտիյէ օլուր։
19 Պէրիյէտէ օթուրմագ
Նիզա'ճը վէ խըրչըն գարը իլէ օթուրմագտան խայըրլը տըր։
20 Հաքիմին խանէսինտէ քէնզ ի մէրղուպ վէ եաղ վար,
Ամմա ահմագ ատէմ օնլարը հարճար։
21 Սալահ վէ մէրհամէթէ սա'յ էտէն
Հայաթ վէ սալահ վէ 'իզզէթ պուլուր։
22 Հաքիմ գուվվէթլիլէրին շէհրի իւզէրինէ չըգար,
Վէ իթիմատ էթտիքլէրի միւսթահքէմ եէրի եըգար։
23 Աղզընը վէ տիլինի հըֆզ էտէն
Ճանընը մուզայագալարտան հըֆզ էտէր։
24 Գուրուր վէ ճիսարէթլէ հարէքէթ էտէնէ
Մաղրուր վէ միւթէքէպպիր միւսթէհզի տէնիլիր։
25 Թէմպէլին արզուսու անը էօլտիւրիւր,

Զիրա էլլէրի չալըշմագտան իմթինա' էտէրլէր.
26 O հէր կիւն գըյամէթսիզ արզու չէքէր,
Ֆագաթ սատըգ վէրիր վէ էսիրկէմէզ.
27 Շէրիրլէրին զէպիհէսի մէքրուհ տուր,
Նա խուսուսա քէօթիւ նիյէթլէ թագտիմ էթտիքլէրինտէ....
28 Շահիտ ի զուր հէլաք օլուր,
Լաքին տինլէյէն ատէմ տա'իմա սէօյլէր.
29 Շէրիր ատէմ եիւզիւնիւ սէրթլէշտիրիր.
Ամմա մուսթագիմ օլան եօլլարընը սապիթ գըլար.
30 ՌԱՊՊ 'ալէյհինտէ
Նէ հիքմէթ վէ նէ ֆէթանէթ վէ նէ տէ մէշվէրէթ օլուր.
31 Հարպ կիւնիւ իչիւն աթ հազըրլանըր.
Ֆագաթ խէլաս ՌԱՊՊԱ մախսուս տուր.

ՊԱՊ 22

1 Նիքնամի էմվալը քէսիրէտէն մէրղուպ տուր,
Վէ լութֆ ու քէրէմ կիւմիւշ վէ ալթունտան էվլա տըր.
2 Զէնկին ու ֆագիր պիրի պիրինէ րասթ կէլիր.
Իքիսինին խալիգի ՌԱՊՊ տըր.
3 Ագըլ ատէմ պէլայը կէօրիւր վէ իխթիֆա էտէր,
Ճահիլլէր իսէ իլէրի կէչիպ զարար կէօրիւրլէր.
4 Թէվազու' վէ ՌԱՊՊ գօրգուսունուն նէթիճէսի
Սէրվէթ վէ իզզէթ վէ հայաթ տըր.
5 Էյրի ատէմին եօլընտա տիքէն վէ թուզագլար վար տըր.
Ճանընը հըֆզ էտէն օնլարտան ուզագ տուրուր.
6 Չօճուղը եօլունուն իգթիզասընճա թա'լիմ էյլէ,
Վէ իխթիյար օլտուղտա պիլէ օնտան այրըլմայաճագ տըր.
7 Զէնկին ֆուգարայա հիւքիւմէթ էտէր,
Վէ մէտյուն տա'յինին գուլու օլուր.
8 Քէմլիք էքէն ֆէնալըգ պիչէր,
Վէ 'ասապի հիտտէթի մահվ օլաճագ տըր.
9 Էյի կէօզլիւ ատէմ մուպարէք օլաճագ տըր.
Զիրա քէնտի էքմէյինտէն ֆագիրէ վէրիր.
10 Մուսթէհզիյի թարտ էյլէ, վէ զավղա տէֆ' օլուր.
Հէմ տախի նիզա' ու հագարէթ քէսիլիր.
11 Սաֆվէթ ի գալպի սէվէնին տուտագլարընտա լութֆ օլտուղունտան
Մէլիք օնա տօսթ օլուր.
12 ՌԱՊՊԸՆ կէօզլէրի պիլկիյի մուհաֆազա էտէր,
Լաքին խաինլէրին սէօզլէրինի պօզար.
13 Թէմպէլ տէր քի՝ Տըշարըտա արսլան վար տըր,
Սօգագլարտա գաթլ օլունաճաղըմ.
14 Ֆահիշէլէրին աղզը տէրին չուգուր տուր,
Կիմ քի ՌԱՊՊ մաղզուպ օլան օրայա տիւշէր.
15 Չօճուղըն գալպինտէ սէֆահէթ պաղլը տըր,
Թէրպիյէ տէյնէյի անը անտէն թէպ'իտ էտէր.
16 Թէքսիր ի էմվալ իչիւն ֆագիրէ զուլմ էտէն
Վէ զէնկինէ վէրէն մութլագա զարուրէթէ տիւչար օլաճագ տըր.
17 Գուլաղընը մէյլ էթտիրիպ, հաքիմլէրին սէօզլէրինի տինլէ,
Վէ 'իլմիմէ կէօնիւլ վէր.
18 Զիրա անլէրի իչինտէ սագլար իսէն խօշ տըր,
Անլէր սէնին տուտագլարընտա պիրլիքտէ սապիթ օլաճագ տըր.
19 Իշթէ պու կիւն պու շէյլէրի սանա, հէմէն սանա պիլտիրտիմ,
Թա քի իթիմատըն ՌԱՊՊԱ օլա.
20 Սանա թէտպիր վէ 'իլմ խուսուսունտա
Տէֆ'աթլէ եա՞զմատըմ մը.
21 Թա քի տօղրու սէօզլէրին հագիգաթընը էօյրէթէյիմ տէ,
*Սանա կէօնտէրէնլէրէ տօղրու սէօզլէր իլէ ճէվապ վէրէսին.

---

*Եախօտ՝ Սէնի

22 Ֆագիրի՝ ֆագիր օլտուղը իչիւն սօյմա,
Վէ պիչարէյի գափուտա չիյնէմէ։
23 Զիրա ՌԱՊՊ անլէրին տա'վալարընը կէօրէճէք,
Վէ անլէրի եաղմա էտէնլէրի եաղմա էտէճէք տիր։
24 Ղազապնաք ատէմէ րէֆագաթ էթմէ,
Վէ հիտտէթլի ատէմ իլէ կիթմէ։
25 Օլմայա քի անըն եօլլարընը էօյրէնէսին,
Վէ ճանընը տուզաղա տիւշիւրէսին։
26 Էլ վէրէնլէրտէն,
Պօրճ իչիւն քէֆիլ օլանլարտան օլմա.
27 Վէրմայա գուտրէթին օլմատըղը վագըթտէ,
Նիչիւն ալթընտան տէօշէյինի ալսըն՞
28 Էճտատընըն գօյ' էթտիքլէրի հուտուտը գալտըրմա [illegible]
[illegible] գալըրլամա։
29 Քէնտի իշինտէ ղայրէթլի ատէմ կէօրի՞ւր մի սին.
Մէլիքլէր հուզուրունտա տուրաճագ,
Նամա'լիւմ ատէմլէր էօնիւնտէ տուրմայաճագ տըր։

ՊԱՊ 23

1 Հիւքմտար իլէ սօֆրայա օթուրտուղընտա
Էօնիւնտէ օլանը էյի տիգգաթ էյլէ.
2 Վէ էյէր իշթիհա սահիպի իսէն,
Պօղազընա պըչագ գօ։
3 Անըն նէֆիս թա'ամլարընա արզու էթմէ,
Զիրա հիլէ էքմէյի տիր։
4 Զէնկին օլմայա չալըշմա,
Պու մէրամընտան վազ կէչ։
5 Կէօզլէրինի լա շէյ հիւքմիւնտէ օլանա տիքէճէ՞ք մի սին,
Զիւնքի մութլագա քէնտինէ գանատլար եափար,
Վէ գարթալ կիպի հավայա ուչար։
6 Քէօթիւ կէօզլիւ ատէմին էքմէյինի եէմէ,
Վէ անըն նէֆիս թա'ամլարընա արզու էթմէ։
7 Զիրա քէնտիսի քէնտի նէֆսինտէ տիւշիւնտիւյիւ կիպի տիր.
Սանա՝ Եէ, իչ՝ տէր,
Ֆագաթ գալպի սէնին իլէ տէյիլ տիր։
8 Եէտիյին լօգմայը իսթիֆրաղ էտէճէքսին,
Վէ լաթիֆ սէօզլէրինի զայի' էյլէյէճէքսին։
9 Ահմագըն գուլաղընա պիր շէյ սէօյլէմէ,
Զիրա սէօզլէրինին հիքմէթինի հագիր էտէր։
10 Հուտուտու գատիմէ նըշանլարընը [illegible]տէն գալտըրմա,
Վէ եէթիմլէրին թարլալարընա կիրմէ։
11 Զիրա վէլիլէրի գուվվէթլի տիր
Վէ սէնին իլէ տա'վալարընը կէօրէճէք տիր։
12 Գալպինի թէրպիյէյէ,
Վէ գուլագլարընը իլմ սէօզլէրինէ մէյլ էթտիր։
13 Չօճուղը թէ'տիպտէն խալի գօյմա,
Զիրա անը տէյնէք իլէ տէօյէր իսէն էօլմէզ։
14 Սէն անը տէյնէքլէ տէօյէրսին,
Լաքին ճանընը հավիյէտէն գուրթարըրսըն։
15 Էյ օղլում, էյէր գալպին հաքիմ իսէ,
Պէնիմ գալպիմ տախի մէսրուր օլուր։
16 Վէ տուտագլարըն տօղրու շէյլէր սէօյլէտիյինտէ,
Պէօյրէքլէրիմ մուպթէհիճ օլուր։
17 Գալպին կիւնահքեարլարը գըսգանմասըն,
Անճագ հէր կիւն ՌԱՊՊ գօրգուսունտա օլ։
18 Զիրա թահգիգան ախրէթ վար.
Իւմիտին տախի պօշա չըգմայաճագ տըր։
19 Էյ օղլում, տինլէ, վէ հաքիմ օլ,
Վէ գալպինի թարիգ ը հաքքա տօղրուլթ։
20 Մէյխօրլարա վէ ճէսէտլէրինի թէլէֆ էտէնլէրէ րէֆիգ օլմա.
21 Զիրա պէքրի վէ միւսրիֆ ֆագիր օլուր,
Վէ ույգու խըրթըգ էսվապ կիյտիրիր։
22 Սէնի թէվլիտ էյլէյէն պէտէրինի տինլէ,
Վէ վալիտէնի իխթիյար օլտուղունտա թահգիր էթմէ։

23 Հագիգաթը սաթըն ալ, վէ սաթմա,
Քէզալիք հիքմէթի վէ թէրպիյէյի վէ 'իրֆանը.
24 Սալիհին փէտէրի զիյատէսիյլէ մուպթէհիճ օլաճագ,
Վէ հաքիմի թէվլիտ էտէն անըն իլէ մէսրուր օլաճագ տըր.
25 Փէտէրին վէ վալիտէն մէսրուր օլսուն,
Վէ սէնի տողուրան մուպթէհիճ օլսուն.
26 Էյ օղլում, գալպինի պանա վէր,
Վէ կէօզլէրին եօլլարըմա տիգգաթ էթսին.
27 Զիրա ֆահիշէ պիր տէրին չուգուր տըր,
Վէ զարիպէ պիր տար գույու տըր.
28 Հաքէմ մախֆի փուսուտա օթուրուր,
Վէ պէյն էն նաս խա'ինլէրի թէքսիր էտէր.
29 Վայ քիմէ՞, ահ քիմէ՞, նիզա'լար քիմէ՞, շէքվա քիմէ՞,
Սէպէպսիզ եարալար քիմէ՞, վէ գըզարմըշ կէօզլէր քիմէ՞ 'ա՞իտ տիր.
30 Շէրապ պաշընտա էյլէնէնլէրէ,
Շէրապը մէմզուճը արամաղա կիտէնլէրէ 'ա՞իտ տիր.
31 Շէրապըն գըրմըզը օլտուղընտա,
Գատէհտէ րէնկինի կէօստէրտիքտէ,
Վէ կիւզէլ ագտըղընտա պագմա.
32 Նիհայէթինտէ եըլան կիպի սօգար,
Վէ էնկէրէք կիպի ըսըրըր.
33 Կէօզլէրին զարիպէլէրէ պագաճագ,
Վէ գալպին էյրի շէյլէր սէօյլէյէճէք տիր.
34 Վէ տէնիզին օրթասընտա եաթան կիպի,
Վէ կէմի տիրէյինտէ ույույան կիպի օլաճագսըն.
35 Պէնի տէօյտիւլէր, ամմա հիս էթմէտիմ.
Պէնի տարպ էթտիլէր, պիլմէտիմ.
Նէ՞ վագըթ ույանաճաղըմ քի անը պիր տահա արայայըմ.

ՊԱՊ 24

1 Էհլ ի շէրր օլանլարը գըսգանմա,
Վէ անլար իլէ պէրապէր պուլունմաղա արզու չէքմէ.
2 Զիրա գալպլէրի զուլում թէֆէքքիւր էտէր,
Վէ տուտագլարը զարարտան պահս էտէր.
3 Խանէ հիքմէթ իլէ եափըլըր,
Վէ 'իրֆան իլէ սապիթ օլուր.
4 Մախզէնլէր 'իլմ վասըթասըյլէ
Հէր նէվ' գըյմէթլի վէ նէֆիս էմվալ իլէ մէմլու օլուր.
5 Հաքիմ ատէմ գուվվէթլի օլուր,
Վէ էհլ ի 'իլմ գուվվէթինի մուհքէմ գըլար.
6 Զիրա մուհարէպէնի թէտպիր իլէ էտէճէքսին,
Վէ մուսթէշարլար քէսրէթինտէ խէլաս վար.
7 Հիքմէթ ահմագ իչին չօգ եուքսէք տիր,
Գափուտա աղզընը աչմազ.
8 Քէօթիւլիւք տիւշիւնէնէ քիմսէյէ
Էհլ ի ֆէսատ տէնիլիր.
9 Սէֆահէթ թէֆէքքիւրը էթմէք կիւնահ տըր,
Վէ նաս 'ինտինտէ մուսթէհզի մէքրուհ տըր.
10 Էկէր էյյամ ը մուզայագատա ֆիւթուր կէթիրիր իսէն,
Գուվվէթին ազ տըր.
11 Էօլիւմէ կէօթիւրիւլէնլէրի գուրթար,
Վէ գաթլ օլունմաղա եագըն պուլունանլարը խէլաս էթմէքտէն կէրի տուրմա.
12 Էյէր 'պիզ պունու պիլմէտիք' տէր իսէն,
Գալպլէրի վէզն էտէն մութլագա անլար,
Վէ սէնին ճանընը հըֆզ էտէն պիլիր,
Վէ ատէմէ 'ամէլինէ կէօրէ մուքաֆաթ էտէր.
13 Էյ օղլում, պալ եէ, զիրա էյի տիր,
Վէ նամլը պալը եէ, չիւնքի աղզընա թաթլը տըր.
14 Քէզալիք էյէր պուլա պիլիր իսէն,
Հիքմէթի պիլմէք ճանընա պէօյլէ տիր.
Վէ ահիրէթ վար, իւմիտին տախի պօշա չըգմայաճագ տըր.

15 Եյ շերիր՝ ատիլ քիշինին մեսքենինի գարշըսընտա փուսու գուրմա,
Վէ անըն առամկեահընը խարապ էթմէ.
16 Զիրա սալիհ եէտի քերրէ տիւշէր իսէ տէ, եինէ գալգար.
Ֆագաթ շերիրլէր՝ պէլա վագթընտա սիւրչիւլիւրլէր.
17 Տիւշմէնինին տիւշմէսինէ սէվինմէ,
Վէ սըրչըլատըղընտա գալպին մէսրուր օլմասըն.
18 Օլմայա քի ՌԱՊՊ կէօրէ, վէ նազարընտա ֆէնա կէօրիւնէ,
Վէ ղազապընը անտան տէօնտիւրէ.
19 Քէօթիւլէր իչին րէնճիտէ օլմա.
Շէրիրլէրի գըսգանմա.
20 Զիրա քէօթիւ ատէմին 'աքըպէթի եօգ օլմազ.
Շէրիրլէրին չըրաղը սէօնէր.
21 Եյ օղլում, ՌԱՊՊՏԱՆ վէ մէլիքտէն խավֆ էյլէ
Վէ էրպապը իխթիլաֆ իլէ իխթիլաթ էթմէ.
22 Զիրա անլէրին հէլաքը անսըզըն կէլիր,
Վէ իքիսինին կէթիրէճէյի պէլայը քիմ պիլիր.
23 Պու շէյլէր տախի հաքիմլէրէ մախսուստըր.
Հիւքիւմտէ րի'այէթ ի խաթըր էյի տէյիլ տիր.
24 Շէրիրէ՝ Սատըգ սըն տէյէնէ խալգ պէտտու'ա էտէր,
Վէ իւմմէթլէր անը լա'նէթ էտէր.
25 Լաքին թա'զիր էտէնլէրէ մահզուզիյէթ օլուր,
Վէ անլէրին իւզէրինէ խայըր ու պէրէքէթ օլուր.
26 Տօղրու ճէվապ վէրէն քիմսէ
Տուտագլարը էօփէր կիպիտիր.
27 Տըշարըտա իշինի նիզամընա գօ,
Վէ անը թարլանտա թէրթիպ էյլէ,
Անտան սօնրա խանէնի պինա էյլէ.
28 Գօմշունըն 'ալէյհինէ պիլա սէպէպ շահատէթ էթմէ,
Վէ տուտագլարըն իլէ ալտաթմա.
29 Պանա էթտիյի կիպի պէն տէ անա էյլէ էտէճէյիմ,
Օլ ատէմի իշինէ կէօրէ էտա էյլէյէճէյիմ տէմէ.
30 Թէմպէլին թարլասընըն,
Վէ 'ագըլ նօգսան ատէմին պաղըն եանընտան կէչտիմ.
31 Վէ իշթէ հէփսինտէ տիքէն պիթմիշ,
Վէ եիւզիւնիւ ըսըրղանլար էօրթմիւշ,
Վէ թաշ տիվարը եըգըլմըշ իտի.
32 Վէ նազար էտիպ ֆիքրիմէ ալտըմ,
Պագտըմ վէ 'իպրէթ ալտըմ.
33 Ազըճըգ ույգու, ազըճըգ ույուգլամա,
Եաթմագ իչին ազըճըգ էլի էլ իւսթիւնէ գօյմագլըգ տէ իսէ.
34 Սէնին ֆագըրլըգըն եա'նի,
Վէ զարուրէթին սիլահլը ատէմ գիպի կէլէճէք տիր.

ՊԱՊ 25

1 Պունլար տախի էմսալ ի Սիւլէյմանտան օլուպ, անլէրի Եէհուտա մէլիքի Հիզգիյանըն ատէմլէրի թահրիր էթմիշլէր.
2 Պիր շէյի սէթր էթմէք Ալլահըն շանը տըր,
Ֆագաթ պիր մատտէյի թէֆթիշ էթմէք մէլիքլէրին շանը տըր.
3 Սէմանըն եիւքսէքլիյի վէ զէմինին տէրինլիյի
Վէ մէլիքլէրին գալպի թէֆթիշ օլունմազ.
4 Կիւմիւշտէն ճիւրիւֆիւ իզալէ էյլէ,
Վէ գույումճը իչին գապ չըգար.
5 Մէլիքին հուզուրընտան շէրիրի րէֆ' էյլէ,
Վէ անըն թախթը 'ատլ իլէ սէպաթ պուլուր.
6 Մէլիքին հուզուրընտա թէֆախուր էթմէ,
Վէ քիւպէրանըն մագամընտա տուրմա.
7 Զիրա սանա՝ Եօգարը պույուր՝ տէմէլէրի
Կէօզլէրինին կէօրտիւյիւ պէյին հուզուրընտա սէնի աշաղը էնտիրմէլէրինտէն էյի տիր.
8 Տա'վայա 'աճէլէ իլէ չըգմա,

Օլմայա քի գօնշըն սէնի թա'հքիր էթմէսին՝
Նիհայէթինտէ նէ էտէճէյինի պիլմէյէսին,
9 Գօնշըն իլէ տա'վանը կէօր,
Վէ սըրրը պաշգասընա իֆշա էյլէմէ.
10 Օլմայա քի իշիտէն սէնի թա'հքիր էտէ,
Վէ րիւսվայլըղըն սէնտէն տէֆ' օլունմայա.
11 Մունասէպէթլէ սէօյլէնիլէն սէօզ
Կիւմիւշտէն թէզյինաթ արասընտա ալթուն էլմալար կիպի տիր.
12 Հաքիմին թա'զիրի իշիտէն գուլագ իչին
Ալթուն քիւփէ, վէ խալիս ալթունտան զինէթ կիպի տիր.
13 Սատըգ էլչի, անը կէօնտէրէնլէրէ,
Վագթ ը հասատտա գար սէրինլիյի կիպի տիր,
Վէ էֆէնտիլէրինին ճանընը միւֆէրրահ գըլըր.
14 Եալան հէտիյէ իլէ իֆթիխար էտէն ատէմ՝
Եաղմուրսըզ պուլութ վէ րիւզկեար կիպի տիր.
15 Թէհամմիւլ իլէ հիւքիւմտար իգնա' էտիլիր,
Վէ թաթլը տիլ քէմիքլէրի գըրար.
16 Պալ պուլտուղըն զէման սանա քիֆայէթ էտէճէք գատար իյէ,
Օլմայա քի անըն իլէ տօյարըղընտա անը իսթիֆրագ էտէյէսին.
17 Այագընը գօնշունըն խանէսինէ սէյրէք պասարըն,
Օլմայա քի սէնտէն օսանըպ իքրահ էթսին.
18 Գօնշուսը 'ալէյհինտէ եալան շէհատէթ էտէն ատէմ՝
Թօփուզ վէ գըլըճ վէ սիվրի օգ կիպի տիր.
19 Եէվմ ի մուզայագատա խա'ին ատէմէ ինանմագ՝
Գըրըգ տիշ վէ պուրքուլմուշ այագ կիպի տիր.
20 Մահզուն գալպէ նաղմէլէր թէրէննիւմ էտէն՝
Սօղուգ կիւնտէ էսվապընը չըգարան ատէմ,
Նաթրօն կիւհէրչիլէ իւզէրինէ տէօքիւլմիւշ սիրքէյէ պէնզէր.
21 Էյէր տիւշմէնին աճ իսէ՝ անը իթ'ամ էյլէ,
Վէ էյէր սուսամըշ իսէ՝ անա սու վէր.
22 Զիրա պունու էթմէքլէ անըն պաշընա ատէշ գօրլարը եըղմըշ օլուրսըն,
Վէ ՌԱՊՊ սանա միւքեաֆաթ էտէճէք տիր.
23 Փօյրազ րիւզկեարը եաղմուրը,
Վէ գազագլըգ չէհրէ գըյպէթ սէօյլէյէն լիսանը տէֆ' էտէր.
24 Տամ քէօշէսինտէ օթուրմագ՝
Նիզա'ճը գարը իլէ պէօյիւք խանէտէ սաքին օլմագտան էյի տիր.
25 Ուզագ մէմլէքէթտէն խապէր ի խայր՝
Սուսամըշ ատէմէ սօղուգ սու կիպի տիր.
26 Շէրիրին էօնինտէ տիւշէն սատիգ՝
Պուլանըգ փընար վէ պօզուլմուշ չէշմէ կիպի տիր.
27 Չօգ պալ եէմէք էյի տէյիլ տիր,
Վէ ատէմին քէնտի 'իզզէթինի արամասը 'իզզէթ տէյիլ տիր.
28 Քէնտի ռուհընը զապթ էթմէյէն ատէմ
Եըգըլմըշ վէ տուվարսըզ շէհիր կիպի տիր.

ԲԱՊ 26

1 Եազ վագթընտա գար վէ հասատ վագթընտա եաղմուր նասըլ իսէ,
Պէօյլէ տէ ահմագա 'իզզէթ եագըշմազ.
2 Սէրչէնին տօլաշտըղը վէ գըրլանղըճըն ուչտուղու կիպի,
Պէօյլէ տէ սէպէպսիզ պէտ տու'ա իսապէթ էթմէզ.
3 Աթա գամչը վէ մէրքէպէ կէմ
Վէ ահմագըն արգասընա տէյնէք լազըմ տըր.
4 Ահմագա քէնտի համագաթընա կէօրէ ճէվապ վէրմէ,
Օլմայա քի անա մուշապիհ օլասըն.
5 Ահմագա քէնտի համագաթընա կէօրէ ճէվապ վէր,
Օլմայա քի քէնտի նազարընտա հաքիմ օլա.
6 Ահմագըն եէտիյլէ խապէր կէօնտէրէն՝

Քէնտի այագլարընը գըրար, վէ զարար չէքէր։
7 Ահմագըն աղզընտա մէսէլ
Թօփալըն այագլարը կիպի աղսար։
8 Ահմագա իզզէթ վէրէն
Թաշ ըղընթըսընա պիր քիսէ ծէվահիր գօյանա պէնզէր։
9 Ահմագըն աղզընտա մէսէլ
Սէրխօշըն էլինտէ օլան տիքէն կիպի տիր։
10 Հէր շէյի խալգ էտէն Ալլահ տըր,
Ահմագա մուճազաթ վէ թէճավիւզ էտէնլէրէ մուճազաթ վէրիր։
11 Քէօփէք քէնտի գայ էթտիյի շէյէ տէօնտիւյիւ կիպի,
Ահմագ քէնտի համագաթընը թէքրար էտէր։
12 Քէնտի նազարընտա հաքիմ օլան ատէմի կէօրտիւ՞ն մի.
Անտէն զիյատէ ահմագտան ումիտ վար։
13 Թէմպէլ ատէմ՝ Եօլտա արսլան,
Վէ մէյտանլարտա արսլան վար տէր։
14 Գափու քէնտի ռէզէսի իւզէրինտէ,
Վէ թէմպէլ քէնտի եաթաղը իւզէրինտէ տէօնէր։
15 Թէմպէլ քէնտի էլինի սահանա պաթըրըր,
Վէ անը աղզընա տէօնտէրմէյէ իւշէնիր։
16 Թէմպէլ քէնտի նազարընտա
Ագըլլանէ ծէվապ վէրէն եէտի ատէմտէն զիյատէ հաքիմ տիր։
17 Եօլտան կէչէր իքէն քէնտիսինէ ռաճի՝ օլմայան մունազաա իչին հիտտէթլէնէն ատէմ
Քէօփէյի գուլագլարընտան թութան կիպի տիր։
18 Գօնշուսունա հիլէ էտիփ տէ՝ Լաթիֆէ էյլէտիմ՝ տէյէն ատէմ,
19 Գըղըլճըմլար վէ օգլար վէ էօլիւմ սաչան մէճնուն ատէմէ պէնզէր։
20 Օտուն օլմայընճա աթէշ սէօնէր,
Վէ գամմազ օլմայընճա գավղա պիթէր։
21 Գօրլար իչին քէօմիւր, վէ աթէշ իչին օտուն նասըլ իսէ,
Նիզա՝ թութուշտուրմագ իչին գավղաճը քիմսէ էօյլէ տիր։
22 Գամմազըն սէօզլէրի լօգմալար կ տիր,
Վէ գարընըն իչէրիսինէ էնէրլէր։
23 Կէրմի կէօսթէրէն տուտագլար իլ քէօթիւ գալպ՝
Կիւմիւշ խըլտըրըլը սըվանմըշ թօփրագ գապ կիպի տիր։
24 Պուղզ էտէն ատէմ տուտագլարըյլէ մուտարա էտէր,
Ֆագաթ տէրունինտէ հիլէ սագլար։
25 Անըն կիւզէլ սէօյլէտիյինէ ինանմայըն.
Զիրա գալպինտէ եէտի մէքրուհ վար։
26 Խուսումէթինի հիլէ իլէ սէթր էտէնի քէօթիւլիւյիւ
Ճէմաաթտա իզհար օլունաճագ տըր։
27 Չուգուր գազան՝ իչինէ տիւշէճէք,
Վէ թաշ՝ անը եուվարլայանըն իւզէրինէ տէօնէճէք տիր։
28 Լիսան ը քեազիպ քէնտի ազարյ էթտիյի քիմսէլէրէ պուղզ էտէր.
Վէ միւտահինին աղզը պա'իս ի հէլաք տըր։

ԳԼԱԳ 27

1 Եարընքի կիւն իլէ իֆթիխար էթմէ,
Զիրա կիւնիւն նէ տօղուրաճաղընը պիլմէզսին։
2 Քէնտի աղզըն տէյիլ, անճագ պաշգասը
Քէնտի տուտագլարըն տէյիլ, անճագ աճնէպի սէնի մէտհ էյլէսին։
3 Թաշ աղըր վէ գում աղըր,
Լաքին սէֆիհին ղազապը իքիսինտէն աղըր տըր։
4 Ղազապ մէրհամէթսիզ, վէ հիտտէթ սէյլ կիպի տիր.
Ֆագաթ հասէտին էօնիւնտէ քիմ տուրա պիլիր։
5 Աշիքեարէ թա'զիր
Կիզլի մուհապպէթտէն էյի տիր։
6 Ահպապըն վուրդուղու եարալար էմին տիր,
Լաքին տիւշմէնին էօփիւշլէրի պօլ տըր։
7 Թօգ ատէմ պալը թահգիր էտէր,
Ֆագաթ աճ օլանա հէր աճը շէյ թաթլը տըր։

8 Եէրինտէն աւարէ օլան ատէմ՝
Եուվասընտան աւարէ օլան գուշ կիպի տիր.
9 Եաղ վէ պուխուր գալպի մուֆէրրահ գըլար,
Քէզալիք տօսթըն էզ տիլ ու ճան օլան թաթլըլըղը.
10 Տօսթունու վէ փէտէրինին տօսթունու թէրք էթմէ,
Վէ եէվմ ի մուզայագանընտա պիրատէրինին խանէսինէ կիրմէ.
Եագըն գօնշու ըրագ պիրատէրտէն էյի տիր.
11 Էյ օղլում, հաքիմ օլ, վէ գալպիմի մուֆէրրահ էյլէ,
Թա քի պանա թա'նէ էտէնէ ճէվապ վէրէյիմ.
12 Ագըլ ատէմ պէլայը կէօրիւր վէ իխթիֆա էտէր,
Ճահիլլէր իսէ իլէրի կէչիպ զարար չէքէրլէր.
13 Էճնէպիյէ քէֆիլ օլանըն էսվապընը ալ.
Վէ զանիյէ իչիւն թէքէֆֆիւլ օլանտան րէհին ալ.
14 Սապահլայըն էրքէն գալգըպ
Գօնշուսը իչիւն պիւլէնտ աւազլէ խայր տուա'ա էտէնին տու'ասը
Պէտ տու'ա եէրինէ կէչէր.
15 Եաղմուրլու կիւնտէ տամըն 'ալէտ տէվամ տամլամասը
Վէ նիզա'ճը գարը պիրի պիրինէ պէնզէր.
16 Անը խըֆզ էտէն՝ րիւզկեարը խըֆզ էտէր,
Վէ սաղ էլինտէ օլան եաղ քէնտինի պէյան էյլէր.
17 Տէմիր տէմիր իլէ պիլէնիր,
Վէ ատէմ տօսթունուն իւզիւնիւ պիլէր.
18 Ինճիր աղաճընը թիմար էտէն անըն մէյվէսինի եէր,
Վէ էֆէնտիսինի պէքլէյէն 'իզզէթ պուլուր.
19 Սու՝ իւզիւ իւզէ,
Հաքէզա գալպ ատէմի ատէմէ կէօսթէրէր.
20 Հավիյէ վէ հէլաք տօյմազ.
Ինսանըն կէօզլէրի տախի տօյմազ.
21 Փօթա կիւմիւշիւ վէ օճագ ալթունը,
Ատէմ տախի քէնտինի մէտհ էտէն աղզը իմթիհան էյլէր.
22 Սէֆիհի պուղտայ իլէ պէրապէր տիպէքտէ թօգմագլէ տէօյսէն պիլէ,
Սէֆահէթի անտան կիթմէզ.
23 Գօյունլարընըն հալինի էյիճէ պիլ,
Սիւրիւլէրինէ տիգգաթ էյլէ.
24 Զիրա սէրվէթ տա'իմի տէյիլ տիր,
Վէ թաճ տէվր պէ տէվր գալմազ.
25 Օթ պիթէր, չիմէն կէօրիւնիւր,
Վէ տաղլարըն նէպաթը թօփլանըլըր.
26 Գուզուլար սէնին լիպասըն իչիւն տիր,
Վէ էրքէչլէր թառլանըն գըյմէթի տիր.
27 Թա'ամըն իչիւն վէ պէյթինին թա'ամը իչիւն
Վէ ճարիյէլէրինին նաֆագասը իչիւն
Քիֆայէթ միգտարը քէչի սիւտիւն օլաճագ տըր.

ՊԱՊ 28

1 Թա'գիպ էտէն եօղ իքէն շէրիր գաչար,
Ամմա սատըգլէր կէնճ արսլան կիպի ճէսուր տըր.
2 Տիյարըն 'իսեանը սէպէպիյլէ րէ'իսլէրի չօգ օլուր,
Լաքին ֆէհիմ վէ 'ալիմ ատէմին խարէսինտէ հէման ի հալի տէվամը օլուր.
3 Ֆագիր օլուպ տա եօգսուլլարա զուլմ էտէն ատէմ
Մահսուլ պըրագմայան շէտիտ եաղմուր կիպի տիր.
4 Շէրի'աթը թէրք էտէնլէր շէրիրլէրի մէտհ էտէրլէր.
Լաքին շէրի'աթը հըֆզ էտէնլէր անլէրէ մուգավէմէթ էտէրլէր.
5 Քէօթիւ ատէմլէր հագգը ֆէհմ էթմէզլէր,
Ամմա ՌԱՊՊԸ թալէպ էտէնլէր հէր շէյի ֆէհմ էտէրլէր.
6 Քէմալիյլէ սիւլուք էտէն ֆագիր,

Զէնկին օլուպ տա եօլլարընտա էյրի օլան ատէմտէն էյի տիր.
7 Շէրի'աթը հըֆզ էտէն ֆէհիմ օղուլ տըր,
Լաքին միսրիֆլէրէ րէֆիգ օլան՝ պէտէրինի ռուսվա էտէր.
8 Մալընը ֆա՛իզ վէ մուրապահա իլէ չօղալտան ատէմ՝
Անը ֆուգարայա մէրհամէթ էտէն իչին ճէմ' էթմիշ օլուր.
9 Շէրի'աթը տինկլէմէքտէն գուլաղընը չէվիրէնին տու'ասը պիլէ մէքրուհ տուր.
10 Մուսթագիմլէրի քէօթիւ եօլա սափտըրան քէնտի չուգուրունա տիւշէճէք,
Ամմա քամիլլէր հայրը թէվէրրիւթ էտէճէքլէր տիր.
11 Զէնկին ատէմ քէնտի նազարընտա հաքիմ տիր,
Լաքին ֆէհիմ օլան ֆագիր անը թէֆահհիւս էտէր.
12 Սալիհլէր մէսրուր օլտուգտա՝ ֆախր ը'ազիմ օլուր,
Ամմա շէրիրլէր րիֆ'աթ պուլտուգտա՝ ատէմ պուլունմազ օլուր.
13 Գապահաթըընը սէթր էտէն պէրխուրտար օլմազ,
Ամմա իգրար վէ թէրք էտէն մէրհամէթ պուլուր.
14 Տա'իմա խավֆ էտէն ատէմ միւպարէք տիր,
Ամմա գալպինի փէքլէշտիրէն պէլայա տիւշէր.
15 Ֆագիր գավմ իւզէրինէ թէսալլութ էտէն շէրիր,
Կէօքրէյէն արսլան վէ աճ այը կիպի տիր.
16 Նատան իլ ֆէհիմ օլան հիւքիւմտարըն զուլմը չօգ օլուր.
Ամմա թամա՛ըտան իքրահ էտէն 'էօմրիւնիւ թէմտիտ էտէր.
17 Պիր քիմսէնին գանըյլէ միւճրիմ օլան ատէմ չուգուրա գատար գաչար.
Քիմսէ՝ անա թէսահհիւպ էթմէսին.
18 Քէմալ իւզրէ սիւլուք էտէն խէլաս պուլուր,
Ֆագաթ իքի եօլլը էյրի ատէմ պիրտէն տիւշէր.
19 Թօփրաղընը իշլէյէն՝ էքմէքլէ տօյար,
Լաքին պօշ ատէմլէրին արգասընտա գօշան՝ ֆագր իլէ տօյար.
20 Սատըգ ատէմին պէրէքէթլէրի չօգլուր,
Ամմա զէնկին օլմաղա 'աճէլէ էտէն սուչսուզ օլմազ.
21 Խաթըր կէօզէթմէք էյի տէյիլ տիր,
Զիրա պիր լօգմա էքմէք իչին ատէմ կիւնահ իշլէր.
22 Կէօթիւ կէօզլիւ ատէմ զէնկին օլմաղա 'աճէլէ էտէր,
Վէ քէնտի իւզէրինէ ֆագր կէլէճէյինի պիլմէզ.
23 Պիր ատէմի թա'զիր էտէն՝
Լիսան իլէ միւտահէնէ էտէնտէն զիյատէ նիհայէթտէ լութֆ պուլուր.
24 Պէտէրը վէ եա վալիտէսինի սոյուպ տա՝ Կիւնահ տէյիլ տիր՝ տէյէն
Հէլաք էտիճինին րէֆիգի տիր.
25 Գալպի միւթէքէպպիր օլան ատէմ նիզա' չըգարըր,
Լաքին ՌԱՊՊԱ միւթէվէքքիլ օլան սէմիզլէնէճէք տիր.
26 Քէնտի գալպինէ միւթէվէքքիլ օլան ահմագ տըր,
Ֆագաթ հիքմէթ իւզրէ սիւլուք էտէն խէլաս պուլուր.
27 Ֆագիրէ վէրէն միւհթաճ օլմազ,
Ամմա կէօզ չէվիրէնէ չօգ լա'նէթ օլուր.
28 Շէրիրլէր րիֆ'աթ պուլտուգտա ատէմլէր խըֆթիֆա էտէրլէր.
Վէ հէլաք օլտուգլարընտա սալիհլէր թէքէսսիւր էտէր.

ՊԱՊ 29

1 Չօգ տէֆ'ա թա'զիր օլունուպ տա պօյնունը սէրթլէշտիրէն ատէմ
Անսըզըն գըրըլաճագ, վէ շիֆա պուլմայաճագ տըր.
2 Սալիհլէր քէսպ ի գուվվէթ էթտիքտէ գավմ ֆէրահ էտէր,
Լաքին շէրիր թէսալլութ էթտիքտէ գավմ ահ չէքէր.

Հիքմէթի սէվէն ադամ պէտէրինի մէմնունիյէթլէ ֆէրահ գըլար,
Ամմա ֆահիշէլէր իլէ իւլֆէթ էտէն մալը թէլէֆ էտէր։
4 Մէլիք 'ատալէթլէ տիյարը սապիթ գըլար,
Լաքին րիշվէթ ալան անը խարապ էտէր։
5 Գօնշուսունա միւտահանէ էտէն ատէմ
Անըն այագլարը իչին տուզագ գուրար։
6 Քէօթիւ ատէմին կիւնահընտա տուզագ վար,
Ամմա սալիհ շատ ու մէսրուր օլուր։
7 Սալիհ ատէմ ֆուգարանըն տա'վասընը պիլիր,
Ֆաքաթ շէրիր պիլմէյի մէ'րիֆէ էտինմէզ։
8 Միւսթէհզի ատէմլէր շէհրի ֆիթնէյէ վէրիրլէր,
Ամմա հաքիմլէր գազապը թէսքին էտէրլէր։
9 Հաքիմ ատէմ ահմագ իլէ տա'վա էթտիյինտէ,
Տարըլսա տա կիւլսէ տէ րահաթը օլմազ։
10 Գանլը ատէմլէր քամիլի պուղզ էտէրլէր,
Լաքին միւսթագիմլէր անըն ճանընը գայըրըրլար։
11 Ահմագ պիւթիւն ֆիքրինի մէյտանա չըգարըր,
Ամմա հաքիմ վագթը ը ախըր իչին սագլար։
12 Եալան սէօզէ տիքլէյէն հիւքիւմտարըն
Պիւթիւն խատէմլէրի շէրիր օլուր։
13 Ֆագիր վէ զալիմ ատէմ պիրի պիրինէ րաստ կէլիր,
Իքիսինին տէ կէօզլէրինէ նուր վէրէն ՌԱՊՊ տըր։
14 Ֆուգարայա հագգ իլէ հիւքիւմ էտէն մէլիքին թախթը
Իլ էլ էպէտ սապիթ օլուր։
15 Տէյնէք վէ թէ'տիպ միւճիպ ի հիքմէթ տիր.
Վէ քէնտի հալինէ պըրագըլան չօճուգ
Վալիտէսինի ուտանտըրըր։
16 Շէրիրլէրին թէքէսսիւրիւյլէ կիւնահ թէքէսսիւր էտէր,
Ֆագաթ սալիհլէր անլարըն սուգութլարընը կէօրէճէքլէր։
17 Օղլունը թէրպիյէ էյլէ, վէ սանի միւսթէրիհ գըլաճագ,
Վէ ճանընա սէֆապախշ օլաճագ տըր։
18 Իլհամ օլմայընճա գավմ ֆասըտ օլուր,
Լաքին շէրի'աթը հըֆզ էյլէյէն միւպարէք տըր։
19 Անլայըշ տա ճէվապ վէրմէյէն գուլ
Սէօզլէր իլէ թէրպիյէ օլունմազ։
20 Քէնտի սէօզլէրինտէ 'աճէլէ էտէն Պիր ատէմ կէօրտիւն միւ,
Անտէն զիյատէ ահմագտան իւմիտ վար տըր։
21 Հէր քիմ գուլունը քիւչիւքլիւքթէն պէրու նազլըճա պէսլէրսէ,
Նիհայէթ քէնտիսինին օղլու օլուր։
22 Գազապնաք ատէմ նիզա' չըգարըր,
Վէ հիտտէթլի ատէմին չօգ գապահաթի օլուր։
23 Ատէմին քիպրի անը ալչագլաթըր,
Լաքին միւթէվազը' ատէմ 'իզզէթէ նա'իլ օլուր։
24 Խըրսըզլա շէրիք օլան քէնտի ճանընա պուղզ էտէր,
Եէմինի իշիտիր տէ խապէր վէրմէզ։
25 Ինսանտան գօրգմագ տուզագա տիւշիւրիւր,
Ամմա ՌԱՊՊԱ միւթէվէքքիլ օլան հըմայէ օլունուր։
26 Հիւքիւմտարըն վէճհինի թալէպ էտէնլէր չօգ օլուր,
Լաքին ատէմին հիւքմիւ ՌԱՊՊՏԱՆ տըր։
27 Զալիմ ատէմ սալիհլէր 'ինտինտէ մէքրուհ տըր,
Վէ իսթիգամէթ իւզրէ սիւլուք էտէն քիմսէ շէրիրլէրին 'ինտինտէ մէքրուհ տըր։

ՊԱՊ 30

1 Աճուր իպն ի Եագայըն սէօզլէրի, յա'նի օլ ատէմին Իթիէլէ, Իթիէլ իլէ Ուքալա սէօյլէտիյի վահի տըր։
2 Հագիգաթէն պէն հէր ատէմտէն զիյատէ 'ագըլսըզ ըմ,

Վէ պէնտէ ֆէհմ ի ինսան եօգ տըր.
3 Վէ պէն հիքմէթ էօյրէնմէտիմ,
Վէ Գուտտուսըն 'իլմինի պիլմէտիմ.
4 Սէմավաթա քի՞մ չըգտը վէ էնտի.
Ռիւզկեարը ավուճլարընտա քի՞մ թօփլար.
Սուլարը էսվապտա քի՞մ սարար.
Զէմինին ճէմի՛ ի մունթէհալարընը քի՞մ գա՛իմ էթտի.
Անըն իսմի նէ, վէ օղլընըն իսմի նէ օլտուղը մա'լիւմիւն միտիր.
5 Ալլահըն հէր քէլամը սաֆի տիր,
Օ քէնտիսինէ միւթէվէքքիլ օլանլարա գալգան տըր.
6 Անըն սէօզլէրինէ 'իլավէ էթմէ,
Օլմայա քի սէնի թա'զիր էտէ վէ եալանճը չըգասըն.
7 Սէնտէն իքի շէյ թալէպ էտէրիմ.
Պէն էօլմէզտէն էվվէլ անլարը պէնտէն տիրիղ էթմէ.
8 Պութլանը վէ քիզպի պէնտէն թէպ'իտ էյլէ.
Պանա նէ ֆագըրլըգ վէ նէ զէնկինլիք վէր,
Նասիպիմ օլան էքմէքլէ պէնի պէսլէ.
9 Օլմայա քի տօյույըմ տա սէնի ինքեար էտիպ,
ՌԱՊՊ քի՞մ տիր՝ տէյէյիմ.
Վէ օլմայա քի ֆագըրլէնիպ տէ սըրգաթ էտէյիմ,
Վէ Ալլահըմըն իսմինի պիհուտէ եէրէ աղզըմա ալայըմ.
10 Պիր գուլ հագգընտա էֆէնտիսինէ շիքեայէթ էթմէ,
Օլմայա քի սանա պէտ տուա էյլէյէ, վէ գապահաթլը պուլունասըն.
11 Փէտէրինէ պէտ տուա էտէն,
Վէ վալիտէսինէ խայըր տուա էթմէյէն նէսիլ վար տըր.
12 Քէնտի նազարընտա փաք,
Ֆագաթ մուրտարլըղընտան եըգանմամըշ նէսիլ վար տըր.
13 Կէօզլէրի զիյատէսիյլէ մութէքէպպիր,
Վէ քիրփիքլէրինին իրթէֆի' նէսիլ վար տըր.
14 Պիչարէլէրի զէմինտէն, վէ ֆուգարայը նաս արասընտան էքլ իչիւն,
Տիշլէրի գըլըճ վէ ազը տիշլէրի պըչ
Կիպի օլան նէսիլ վար տըր.
15 Սիւլիւքիւն իքի գըզը վար,
Վէր, վէր, տէրլէր.
Պու իւչ շէյ տոյմազ,
Տէօրթ նէսնէ՝ քիֆայէթ էտէր՝ տէմէզ.
16 Հավիյէ վէ 'ագիմ րահմ,
Վէ սույա տոյմազ թօփրագ,
Վէ՝ Քիֆայէթ էտէր՝ տէմէզ աթէշ.
17 Փէտէրինի իսթիհզա էտէն,
Վէ վալիտէսինէ իթա'աթ էթմէյի խօր կէօրէն կէօզի.
Տէրէ գարղալարը օյաճագ,
Վէ գարթալ եավրուլարը եէյէճէք տիր.
18 Պու իւչ շէյ պանա 'աճա'իպ կէօրինիւր,
Պիլմէտիյիմ տէօրթ շէյ պիլէ վար տըր.
19 Հավատա գարթալըն եօլը,
Գայա իւզէրինտէ եըլանըն եօլը,
Տէնիզ օրթասընտա կէմինին եօլը,
Վէ գըզ իլէ օղլանըն եօլը.
20 Զանիյէնին եօլը տախի պէօյլէ տիր.
Եէր վէ աղզընը սիլէր,
Վէ՝ Կէօթիւլիւք էթմէտիմ՝ տէր.
21 Իւչ շէյտէն տօլայը զէմին թիթրէր,
Տէօրթ շէյէ պիլէ թէհամմիւլ էտէմէզ.
22 Գուլ մէլիք օլտուգտա,
Սէֆիհ էքմէքլէ տօյտուգտա,
23 Մէքրուհէ թէզվիճ օլունտուգտա,
Վէ ճարիյէ խանըմընըն վարիսի օլտուղուտա [illegible].
24 Զէմինտէ տէօրթ քիւչիւք շէյ վար,
Վէ լաքին անլար զիյատէսիյլէ 'ագըլ
տըրլար.
25 Գարընճալար գուվվէթի օլմայան գավմ տիր,
Լաքին անլար եէյէճէքլէրինի եազըն թէտարիք էտէրլէր.
26 Ագա թավշանլարը գուվվէթլի գավմ տէյիլ տիր,
Ֆագաթ էվլէրինի գայատա եափարլար.
27 Չէքիրկէլէրին մէլիքի եօգ տըր,
Ամմա հէփսի պէօլիւք պէօլիւք չըգարլար.

28 *Քերթենքելէ էլլէրիյլէ դուվարա եափըշըր,
Վէ մէլիքլէրին սէրայլարընտա պուլունուր.
29 Իւչ եիւրիւյիւր իյի վար,
Վէ տէօրթ նէսնէնին կիտիշի կիւզէլ տիր.
30 Արսլան քի հայվանաթ պէյնինտէ ճէսուր օլուպ՝
Հիչ պիրինին էօկիւնտէն կէրի չէքիլմէզ.
31 †Պէլի գօլանլը ա՞թ վէ թէքէ,
Վէ ‡գավմը քենտիսիյլէ պէրապէր օլան մէլիք.
32 Էյէր թէքէպպիւր էթմէքլէ սէֆահէթ իշլէտին իսէ,
Եախօտ՝ քէմլիք թէֆէքքիւր էթտին իսէ,
Էլինի աղզընա գօ.
33 Զիրա սիւտիւն սըգըլմասը ||փէյնիր չըգար,
Պուրնու սըգըլմասը գան չըգար,
Ղազապը սըգըլմասը գավղա չըգար

ՊԱՊ 31

1 Մէլիք Լէմուէլին սէօզլէրի, վալիտէսինին անա թա՛լիմ էթտիյի վահի տիր.
2 Եա օղլում, նէ, եա պաթնըմըն օղլու, նէ՞,
Եա նէզիրլէրիմին օղլու, նէ՞ սէօյլէյէյիմ.
3 Գուվվէթինի գարըլարա,
Վէ եօլլարընը՝ մէլիքլէրէ մուճիպի հէլաք օլանլարա վէրմէ.
4 Եա Լէմուէլ, մէլիքլէրէ եագըշմազ,
Շէրապ իչմէք մէլիքլէրէ եագըշմազ,
Վէ մուսքիրաթ մէլիքլէրէ եագըշմազ.
5 Օլմայա քի իչիպ շէրի՛աթը ունուտալար,
Վէ պիչարէկեանտան պիրինին հագգընը թաղյիր էտէլէր.
6 Մուսքիրաթը հէլաք օլմագ իւզրէ օլանա,
Վէ շէրապը ճան աճըրընտա պուլունանլարա վէրինիզ,
7 Թա քի անլէր իչիպ քէնտի ֆագըրլըգնը ունուտալար,
Վէ մէշագգաթլարընը արթըգ տէր խաթըր էթմէյէլէր.
8 Աղզընը ախրաս իչիւն,
Ճիւմլէ պիքէս օլանլարըն տա՛վասը իչիւն աչ.
9 Աղզընը աչ, տօղրու հիւքմ էյլէ,
Վէ ֆագիր իլէ պիչարէնին տա՛վասընը կէօր.
10 Ֆազիլէթլի գարը քի՞մ պուլա պիլիր.
Անըն գըյմէթի ճէվահիրտէն չօգ զիյատէ տիր.
11 Զէվճինին գալպի անա իթիմատ էտէր,
Վէ ղանիմէթի էքսիք օլմազ.
12 Մէրգումէ անա ճէմի՛ի էյյամ ը ՚էօմրիւնտէ
Քէմլիք էթմէյիպ էյիլիք էտէճէք տիր.
13 Եափաղը վէ քէթէն արար,
Վէ ախլէտալյինի էլլէրիյլէ իշլէր.
14 Օ՛ թիւճճար կէմիլէրինէ պէնզէր,
Էքմէյինի ուզագ եէրտէն կէթիրիր.
15 Վէ տահա կէճէ իքէն գալգար,
Վէ խանէսի խալգընա թա՛ամ,
Վէ խըտմէթճի գըզլարընա հիսսէ վէրիր.
16 Պիր թարլա հագգընտա տիւշիւնիւր վէ անը իշթիրա էտէր,
Էլլէրինին էմէյի իլէ պիր պաղ տիքէր.
17 Պէլինի գուվվէթ իլէ գուշանըր,
Վէ պազուլարընը գուվվէթլէնտիրիր.
18 Թիճարէթինին էյի օլտըղընը անկլար,
Չըրաղը կէճէլէյին սէօնմէզ.
19 Էլլէրինի իյէ ուզադըր,
Վէ ավուճըյլէ էօրէքէյի թութար.
20 Էլինի ֆագիրէ աչար,
Վէ էլլէրինի մուհթաճինէ ուզադըր.
21 Խանէսի խալգը իչիւն գարտան գօրգմազ,
Չիւնքի պիւթիւն խանէսի խալգընըն իքի գաթ էլպիսէսի վար տըր.
22 Քէնտինէ էօրթիւլէր եափար,
Էլպիսէսի տիւլպէնտ վէ էրղավանի տիր.
23 Զէվճի տիյարըն իխթիյարլարը իլէ օթուրտուղընտա՝

---

*Եահուտ՝ Էօրիւմճէք
†Եահուտ՝ Պէլի պիւզիւք թազը
‡Եահուտ՝ գարշը տուրուլմազ մէլիք.
||Եահուտ՝ եաղ

Գափուլարտա մա'րուֆ տըր·
24 Պէզ տօգուր վէ սաթար,
Վէ թիւճճարա գուշագլար վէրիր·
25 Էլպիսէսի 'իզզէթ վէ շէրէֆ տիր,
Վէ կէլէճէք վագըթտա մէսրուր օլաճագ տըր·
26 Աղզընը հիքմէթլէ աչար,
Վէ տիլինտէ գանունը լէթաֆէթ վար տըր·
27 Խանէսի խալգընըն խալլարընա տիգգաթ էտէր
Վէ թէմպէլլիք էքմէյինի եէմէզ·
28 Օղուլլարը գալգըպ անըն հագգընտա
Մուպարէք տիր՝ տէրլէր,
Զէվճի տախի անը մէտհ էտէր·
29 Չօգ գըզլար ֆազիլէթլէ հարէքէթ էթտիլէր
Ֆագաթ սէն ճիւմլէսինտէն էֆզալ սըն·
30 Հիւսն ալտատըճը տըր, վէ ճէմալ ֆանի տիր,
Ամմա ՌԱՊՊՏԱՆ գօրգան գատըն մէտհ օլունաճագ տըր·
31 Էլլէրինին էմէյինտէն անա վէրինիզ,
Վէ իշլէրի անը գափուլարտա մէտհ էթսինլէր·

ՎԱ՛ԻԶ

ՊԱՊ 1

1 Երուշալիմտէ մէլիք պուլունան Տաւուտ օղլու Վա'իզին սէօզլէրի տիր·
2 Վա'իզ տէյէր քի՝ Պաթըլլըգլարըն պաթըլը,
Պաթըլլըգլարըն պաթըլը, հէր շէյ պաթըլ տըր·
3 Ինսանըն կիւնէշին ալթընտա չէքտիկի պիլ ճիւմլէ էմէյինտէն
Նէ՞ ֆա'իտէ էտէր·
4 Պիր տէվր կիտէր պիր տէվր կէլիր,
Զէմին իսէ տա'իմա պագի գալըր·
5 Կիւնէշ տօղար վէ կիւնէշ պաթար,
Վէ տօղտուղու մահալլէ գօշար·
6 Ռիւզկեար ճէնուպա տօղրու կիտէր,
Վէ շիմալէ տօղրու տէօնէր·
Ռիւզկեար տօլաշա տօլաշա կիտէր,
Քէնտի տէվրանլարընա թէքրար տէօնէր·
7 Պիլ ճիւմլէ ըրմագլար տէնիզէ ճէրէյան էտէր,
Ֆագաթ տէնիզ հիչ տօլմազ·
Ըրմագլար նէրէյէ ճէրէյան էտէրլէր իսէ,
Օրայա թէքրար կիտէրլէր·
8 Հէր շէյ եօրղուն տըր,
Ատէմ սէօյլէմէյէ գատիր տէյիլ տիր·
Կէօզ կէօրմէքլէ տօյմազ,
Վէ գուլագ իշիթմէքլէ տօլմազ·
9 Նէ քի օլմուշ իսէ օլաճագ օ տըր,
Վէ նէ քի իշլէնմիշ իսէ իշլէնէճէք օ տըր·
Վէ կիւնէշին ալթընտա եէնի պիր շէյ եօգ տըր·
10 Պագ, պու եէնի տիր՝ տէյէճէք շէյ վա՞ր մը·
Պիզտէն էվվէլ օլան 'ասըրլարտա օ վագըթ օլմուշ տըր·
11 Էվվէլքի շէյլէրին զիքրի եօգ տըր,
Վէ սօնրա օլաճագ շէյլէրին տախի,
Սօնրատան կէլէճէքլէր արասընտա զիքրի օլմայաճագ տըր·
12 Պէն Վա'իզ Երուշալիմտէ
Իսրայէլ իւզէրինէ մէլիք օլտում·
13 Վէ թահթ էս սէմա վուգու'ա կէլէն
Էֆ'ալըն քեաֆֆէսինի
Հիքմէթլէ թէֆթիշ վէ թէֆահհուս
զիյատէսիյլէ տիգգաթ էյլէտիմ·
Պու մէշագգաթլը էշղալը Ալլահ պէնի
ատէմէ վէրմիշ տիր քի անլար անընլէ մէշղուլ օլալար·

14 Կիւնէշին ալթընտա իշլէնիլէն իշլէրին ճիւմլէսինի կէօրտիւմ,
Վէ իշթէ քեաֆֆէսի պաթըլըդ վէ *ճան սըգընթըսը տըր.
15 Էյրի օլան տօղրուլամազ,
Վէ նօգսան օլան սայըլամազ.
16 Քէնտի գալպիմտէ տէտիմ քի,
Իշթէ պէն 'ազիմ օլտըմ,
Վէ Երուշալիմտէ պէնտէն էվվէլ կէլէնլէրին ճիւմլէսինտէն զիյատէ հիքմէթ թահսիլ էյլէտիմ.
Վէ գալպիմ չօգ հիքմէթ վէ մա'րիֆէթ կէօրմիւշ տիւր.
17 Վէ հիքմէթի պիլմէյէ,
Վէ տիվանէլիք իլէ համագաթը անկլամաղա զիյատէսիյլէ տիգգաթ էթտիմ.
Պունուն տախի ճան սըգընթըսը իտիյինի անլատըմ.
18 Զիրա չօգ հիքմէթտէ չօգ քէտէր վար.
Վէ 'իլմի թէզյիտ էտէն՝ տէրտի տախի թէզյիտ էտէր.

ՊԱՊ 2

Պէն գալպիմտէ, Կէլ շիմտի սէնի սէֆա իլէ թէճրիպէ էտէյիմ,
Վէ խայր կէօր՝ տէտիմ.
Վէ իշթէ պու տախի պաթըլըդ տըր.
2 Կիւլմէքլիք իչին՝ Տիվանէլիք տիր,
Վէ սէֆա իչին՝ Պու նէյէ՞ եարար՝ տէտիմ.
3 Գալպիմտէ միւլահազա էթտիմ քի,
†Նէֆսիմի շէրապ իլէ քէյֆլէնտիրէյիմ,
Վէ (գալպիմ հիքմէթլէ իրշատ օլունարագ) համագաթը անկլայայըմ,
Թա վագթա գատար քի պէնի ատէմէր իչին
'Էօմիւրլէրինին քեաֆֆէ ի էյյամընտա թահթ էս սէմատա,
Իշլէյէճէքլէրի խայր նէ իտիյինի պիլէյիմ.
4 Պէօյիւք իշլէր եափտըմ.
Քէնտիմ իչին խանէլէր պինա էթտիմ,
Քէնտիմ իչին պաղլար տիքտիմ.
5 Քէնտիմ իչին պաղչէլէր վէ գօրուլըգլար եափտըմ,
Վէ անլէրտէ հէր նէվ' մէյվէ աղաճլարը տիքտիմ.
6 Քէնտիմ իչին աղաճ հասըլէ կէթիրէն օրմանը սուլամագ իչին
Հավուզլար եափտըմ.
7 Գուլլարա վէ ճարիյէլէրէ մալիք օլտըմ,
Վէ խանէմտէ պանա գուլլար թէվէլլիւտ էթտի.
Վէ Երուշալիմտէ պէնտէն էվվէլ օլանլարըն ճիւմլէսինտէն զիյատէ
Չօգ սըղըրլարա վէ սիւրիւլէրէ մալիք օլտըմ.
8 Քէպալիք քէնտիմ իչին կիւմիւշ վէ ալթուն,
Վէ միւլուք իլէ վիլայաթ խազինէսի թէրաքիւմ էթտիրտիմ.
Քէնտիմ իչին մուղաննի վէ մուղաննիյէլէր,
Վէ պէնի պէշէրին միւթէլէզզիզ օլտըգլարը հէր նէվ' տարաթը թէտարիք էթտիմ.
9 Վէ Երուշալիմտէ պէնտէն էվվէլ կէլէնլէրին ճիւմլէսինտէն զիյատէ 'ազիմ օլուպ
Անլէրէ թէգատտիւմ էթտիմ.
Հիքմէթիմ տախի պէնտէ գալտը.
10 Վէ կէօզլէրիմին թալէպ էթտիյի շէյլէրտէն հիչ պիրինի անլէրտէն տիրիղ էթմէտիմ,
Գալպիմի հիչ պիր սէֆատան մէն' էթմէտիմ.
Անճագ գալպիմ պիւթիւն էմէյիմտէն սէֆաեապ օլտու.
Վէ պիւթիւն էմէյիմտէն նասիպիմ պու իտի.
11 Վէ պէն էլլէրիմին պու ճիւմլէ իշլէտիյի իշլէրէ,
Վէ իշլէմէքտէ չէքտիյիմ պիւթիւն էմէյէ պագտըմ,
Վէ իշթէ քեաֆֆէսի պաթըլըդ վէ ճան սըգընթըսը օլուպ,
Կիւնէշին ալթընտա հիչ մէնֆա'աթ եօգ իտի.

---

*Եախուտ՝ ռիւզկեար իչին չալըշմագ տըր.
†Իպր. թէնիմի

12 Վէ պէն հիքմէթի վէ սէֆահէթի վէ համագաթը
կէօրմէք իչիւն թէվէճճիւհ էթտիմ.
Զիրա մէլիքտէն սօնկրա կէլէն ատէմ նէ՞ եափա պիլիր.
Անճագ էվվէլտէն եափըլմըշ օլանը եափար.

13 Վէ պէն կէօրտիւմ քի Նուրըն զուլմէթտէն նէ գատար զիյատէ մէնֆա'աթը վար իսէ,
Հիքմէթին տախի համագաթտան օլ գատար զիյատէ մէնֆա'աթը վար տըր.

14 Հաքիմին կէօզլէրի պաշընտա տըր,
Լաքին սէֆիհ զուլմէթտէ կէզէր.
Վէ պէն անկլատըմ քի,
Անլէրին ճիւմլէսինէ վուգու' պուլան չէյ պիր տիր.

15 Օլ վագըթ գալպիմտէ,
Մատէմքի սէֆիհէ վագը' օլան պանա տախի վագը' օլաճագ տըր,
Պէն նի՞չիւն անտէն զիյատէ հաքիմ օլտըմ՝ տէտիմ.
Վէ գալպիմտէ՝ Պու տախի պաթըլըգ տըր՝ տէտիմ.

16 Զիրա հաքիմին հէմ տախի սէֆիհին զիքրի իլ էլ էպէտ գալմազ.
Շիմտիքի օլան շէյլէրին քեաֆֆէսի,
Կէլէճէք կիւնլէրտէ ունուտուլմուշ օլաճագ տըր.
Վէ հաքիմ նա՞սըլ էօլիւր. Սէֆիհ կիպի.

17 Պունուն իչիւն հայաթտան իքրահ էթտիմ,
Զիրա կիւնէշին ալթընտա իշլէնիլէն իշլէր պանա քէօթիւ կէօրիւնտիւ.
Չիւնքի քեաֆֆէսի պաթըլըգ վէ ճան սըգըլթըսը տըր.

18 Վէ պէն կիւնէշին ալթընտա չէքտիյիմ պիւթիւն էմէքտէն իքրահ էթտիմ.
Զիրա անը պէնտէն սօնկրա կէլէճէք ատէմէ թէրք էտէճէյիմ.

19 Վէ օ հաքիմ մի եօգսա ահմագ մը օլաճաղընը քի՞մ պիլիր.
Պու ճիւմլէ իլէ կիւնէշին ալթընտա էմէք չէքտիյիմ,
Վէ հիքմէթիմի կէօսթէրտիյիմ էմէկլէրին քեաֆֆէսի իւզէրինէ
Օ թէսալլութ էտէճէք տիր.
Պու տախի պաթըլըգ տըր.

20 Օլ վագըթ'տա կիւնէշին ալթընտա չէքտիյիմ պիւթիւն էմէքտէն ալայը
Գալպէն մէ'յուս օլմագա իւզ թութտում.

21 Զիրա ատէմ վար քի էմէյի հիքմէթ վէ 'իլմ վէ ֆէլահ իլէ օլուր,
Լաքին անտէ էմէք չէքմէմիշ ատէմէ նասիպի օլմագ իւզրէ անը թէրք էտէճէք տիր.
Պու տախի պաթըլըգ վէ պէօյիւք պէլա տըր.

22 Զիրա ատէմ կիւնէշին ալթընտա չէքտիյի պիւթիւն էմէյինտէն,
Վէ գալպինին իշթիրապընտան նէ՞ իսթիֆատէ էտէր.

23 Զիրա ճիւմլէ կիւնլէրի քէտէր տիր,
Վէ մէշղուլիյէթի մէշագգաթ տըր.
Կէճէլէյին պիլէ գալպի րահաթ պուլմազ.
Պու տախի պաթըլըգ տըր.

24 Ատէմ իչիւն եէյիպ իչմէքտէն
Վէ չէքտիյի էմէյինտէ
Ճանընը սէֆայապ էթմէքտէն խայըրլը պիր շէյ եօգ տըր.
Պունուն տախի Ալլահ թարաֆընտան օլտըղընը կէօրտիւմ.

25 Զիրա *պէնտէն պաշգա* քի՞մ եէյէ պիլիր,
Վէ քի՞մ սէֆա էտէ պիլիր.

26 Զիրա Ալլահ քէնտի նազարընտա մագպուլ օլան ատէմէ
Հիքմէթ վէ 'իլմ վէ մէսէրրէթ վէրիր.
Ֆագաթ կիւնահքեար օլանա մէշղուլիյէթ վէրիր,
Թա քի 'ինտ Ալլահ մագպուլ օլանա վէրմէք իչիւն թօփլայըփ ամպար էտէ.
Պու տախի պաթըլըգ վէ ճան սըգըլթըսը տըր.

---

*Պա'զը նուսխէլէրտէ անսըզ

ԳԱՊ 3

1 Հէր շէյին պիր զամանը վէ թահթ էս սէմատա օլան հէր իշին վագթը վար·
2 Տօղմանըն վագթը վէ էօլմէնին վագթը,
Տիքմէնին վագթը վէ տիքիլմիշ օլանը սէօքմէնին վագթը վար·
3 Էօլտիւրմէնին վագթը վէ շիֆա վէրմէնին վագթը
Եըգմանըն վագթը վէ պինա էթմէնին վագթը վար·
4 Աղլամանըն վագթը վէ կիւլմէնին վագթը,
Ֆիղան էթմէնին վագթը վէ րագս էթմէնին վագթը վար·
5 Թաշլարը տաղըթմանըն վագթը վէ թաշլարը տէվշիրմէնին վագթը,
Գուճագլամանըն վագթը վէ գուճագլամատան չէքինմէնին վագթը վար·
6 Արամանըն վագթը վէ զա՛յի էթմէնին վագթը,
Սագլամանըն վագթը վէ աթմանըն վագթը վար·
7 Եըրթմանըն վագթը վէ տիքիշ տիքմէնին վագթը,
Սիւքիւթ էթմէնին վագթը վէ սէօյլէմէնին վագթը վար·
8 Սէվմէնին վագթը վէ պուղզ էթմէնին վագթը,
Մուհարէպէ վագթը վէ միւսալէհէ վագթը վար տըր·
9 Իշլէյէնէ՝ էմէք չէքտիյի շէյտէն նէ՞ մէնֆա'աթ օլուր·
10 Ալլահըն պէնի ատէմէ՝ մէշղուլ օլմալարը իչիւն վէրտիյի էշղալը կէօրտիւմ·
11 Հէր շէյի վագթընտա կիւզէլ եափտը,
'Ալէմի տախի անլէրին *թէֆթիշլէրինէ հէվալէ էյլէտի,
Լաքին ինսան Ալլահըն իշլէտիյի իշինի իպթիտատընտան ինթիհասընա գատար տէրք էտէմէզ·
12 Պիլիրիմ քի 'էօմրլէրի օլտուգճա մէսրուր օլմագտան
վէ էյիլիք էթմէքտէն պաշգա,
Էյի պիր շէյ եօգ տըր·
13 Թէգմիլ հէր ատէմին եէյիփ իչմէսի,
Վէ պիւթիւն էմէյինտէն խայր կէօրմէսի,
Ալլահըն 'աթիյէսի տիր·
14 Պիլիրիմ քի Ալլահըն հէր պիր եափտըղը շէյ իլ էլ էպէտ պագի տըր·
Անա պիր շէյ 'իլավէ օլունամազ վէ անտէն պիր շէյ թէնզիլ էտիլմէզ·
Վէ Ալլահ քէնտիսինտէն խավֆ էթմէլէրի իչիւն պունու եափտը·
15 Նէ օլմուշ իսէ՝ հալա վար տըր·
Վէ նէ օլաճագ իսէ վագթը՝ օլմուշ տուր·
Վէ Ալլահ կէչմիշ օլանը թալէպ էտէր·
16 Վէ տախի կիւնէշին ալթընտա կէօրտիւմ քի
Իճրա ի հագգ մէվգը'ինտէ հագգսըզլըգ վար,
Վէ 'ատալէթ մէվգը'ինտէ զուլմ վար·
17 Պէն գալպիմտէ տէտիմ քի՝ Ալլահ հէմ սատըգը հէմ շէրիրի հիւքմ էտէճէք տիր·
Զիրա օրատա հէր իշին վէ հէր պիր ֆի'լին վագթը վար տըր·
18 Պէն գալպիմտէ պէնի ատէմ հագգընտա տէտիմ քի
Ալլահ անլէրի թէճրիպէ էտէճէք,
Վէ քէնտիլէր հայվան օլտուգլարընը կէօրէճէքլէր տիր·
19 Զիրա պէնի ատէմէ
Վէ հայվանլարա վագի՛ օլան շէյ պիր տիր·
Պիրի նասըլ էօլիւր իսէ տիքէրի էօյլէ էօլիւր·
Վէ քեաֆֆէսինին նէֆէսի պիր տիր·
Վէ ատէմին հայվանատան զիյատէ ֆազիլէթի եօգ տըր·
Զիրա ճիւմլէսի պաթըլտըր·
20 Ճիւմլէսի պիր մահալլէ կիտէր·
Քեաֆֆէսի թօփրագտան օլտու,
Վէ քեաֆֆէսի թօփրագա 'ավտէթ էտէր·
21 Պէնի ատէմին րուհընըն եօգարը չըգտըղընը,
Վէ հայվանըն րուհընըն աշաղը զէմինէ էնտիյինի քի՞մ պիլիր·

---

*Իպր· գալպինէ

22 Վէ կէօրտիւմ քի՝ ատէմին քէնտի իշլէրինտէն մէսէրրէթ պուլմասընտան էյի պիր շէյ եօգ տըր.
Զիրա անըն նասիպի օ տըր.
Չիւնքի քէնտինտէն սօնրա նէ վուգու՝ պուլաճաղընը կէօրմէյէ անը քի՞մ կէթիւրէճէք տիր.

ՊԱՊ 4

1 Վէ պէն տէօնիւպ կիւնէշին ալթընտա իշլէնիլէն քեաֆֆէ ի մէզալիմի կէօրտիւմ.
Վէ իշթէ մազլումլարըն կէօզ եաշլարը վար,
Ֆագաթ թէսլիյէ էտէն եօգ տըր,
Վէ անլէրէ զուլմ էտէնլէրին էլինտէ գուվվէթ վար,
Լաքին անլէրէ թէսէլլի վէրէն եօգ տըր.
2 Վէ պէն պունտան էվվէլ իրթիհալ էթմիշ օլան մէվթայը,
Պագի գալըպ հալա պէր հայաթ պուլունանլարտան պախթիյար 'ատտ էյլէտիմ.
3 Լաքին շիմտիյէ տէքին վիւճուտա կէլմէմիշ,
Վէ կիւնէշին ալթընտա իշլէնիլէն ֆէնա իշի կէօրմէմիշ օլան
Իքիսինտէն տէ էյի տիր.
4 Վէ պէն հէր էմէյի,
Վէ հէր միւյէսսէր օլան իշի կէօրտիւմ,
Քի անլէրտէն տօլայը պիր ատէմ գօնշուսը հասէտ էտէր.
Բու տախի պաթըլլըգ վէ ճան սըգընթըսը տըր.
5 Սէֆիհ քէնտի էլլէրինի պիրի պիր իւսթիւնէ գօր,
Վէ քէնտի *նէֆսինի թէլէֆ էտէր.
6 Ռահաթ իլէ պիր ավուճ տօլուսը
Զահմէթ վէ ճան սըգընթըսը իլէ իքի ավուճ տօլուսունտան էյի տիր.
7 Վէ պէն տէօնիւպ կիւնէշին ալթընտա պիր պաթըլլըգ կէօրտիւմ.
8 Պիր ատէմ վար քի րէֆիգի եօգ,
Օղլու եա գարտաշը տախի եօգ տըր.
Լաքին պիլ ճիւմլէ էմէյինին նիհայէթի օլմազ,
Կէօզլէրի տախի սէրվէթէ տօյմազ.
Վէ՝ Պէն քի՞մ իչին էմէք չէքիպ Նէֆսիմի խայրտան մահրում էյլէրիմ՝ տէմէզ.
Բու տախի պաթըլլըգ օլուպ ֆէնա պիր մէշղուլիյէթ տիր.
9 Իքի պիրտէն էյի տիր,
Զիրա էմէքլէրի իչին էյի էճրլէրի վար տըր.
10 Զիրա տիւշէրլէրսէ պիրի պիրինի գալտըրըր.
Լաքին տիւշտիւյիւնտէ եալընըզ պուլունանըն վա՜յ հալինէ,
Չիւնքի անը գալտըրաճագ րէֆիգի եօգ տըր.
11 Վէ իքի քիշի պէրապէր եաթարլարսա ըսընըրլար.
Ֆագաթ եալընըզ օլան նա՞սըլ ըսընապիլիր.
12 Էյէր պիր քիմսէ անլէրտէն պիրինէ զուլմ էտէրսէ,
Իքիսի անա մուգավէմէթ էտէպիլիր.
Վէ իւչ գաթլը իփլիք գօլայ գօփմազ.
13 Ֆագիր վէ 'ագըլլը չօճուգ
Արթըգ նասիհաթ գապուլ էթմէզ իխթիյար վէ սէֆիհ մէլիքտէն էյի տիր.
14 Զիրա պիրի մէլիք օլմագ իչին զընտանտան չըգար,
Լաքին տիւքէրի մէլիք հալինտէ տօղմուշ իքէն ֆագիր օլուր.
15 Կիւնէշին ալթընտա եաշայըպ կէզէնլէրին ճիւմլէսինի
Վէ անըն խալէֆի օլաճագ չօճուղը կէօրտիւմ.
16 Անլէրտէն էվվէլ մէվճուտ օլան խալգըն ճիւմլէսինին նիհայէթի եօգ տըր.
Սօնրատան կէլէնլէր տախի անըն իլէ մէսրուր օլմայաճագլար.
Բու տախի պաթըլլըգ վէ ճան սըգընթըսը տըր.

---

* Իպր. էթինի եէր.

ԲԱԲ 5

1 Բէյթ Ուլլահա կիթտիյինտէ՝ այաղընը կէօզէթ,
վէ սէֆիհլէր գուրպանը 'արզ էթմէտէն իսէ,
Տինկլէմէյէ եագլաշ.
Չիւնքի անլէր քէօթիւ իշլէտիքլէրինի պիլմէզլէր.
2 Ազըզըն իլէ 'աճէլէ էթմէ,
վէ գալպին Ալլահըն հուզուրընտա սէօզ սէօյլէմէյէ միւսարա'աթ էթմէսին,
Զիրա Ալլահ սէմատա տըր, սէն իսէ զէմինտէ սին.
Պու էճլտէն սէօզլէրին ազ օլսուն.
3 Զիրա րուեա քէսրէթ ի էշղալտան,
վէ սէֆիհին սէսի քէսրէթ ի քէլամտան իլէրի կէլիր.
4 Ալլահա նէզր էթտիյին թագտիրտէ,
Անըն իֆասընտա թէ'խիր էթմէ.
Զիրա սէֆիհլէրտէն խօշնուտ օլմազ.
Նէզր էթտիյին շէյի իֆա էյլէ.
5 Նէզր էտիպ տէ իֆա էթմէմէքտէն իսէ,
Նէզր էթմէմէքլիյին էվլա տըր.
6 Բրագմա քի աղզըն սէնին ճէսէտինին կիւնահ իշլէմէսինէ սէպէպ օլա,
Վէ մէլէյին հուզուրընտա՝ Սէհվ օլտու՝ տէմէ.
Նիչին Ալլահ սէնին քէլամըն սէպէպիյլէ ղազապա կէլէ,
Վէ էլլէրինին իշինի պօզա.
7 Զիրա րույալարըն քէսրէթինտէ,
Վէ քէսրէթ ի քէլամտա
Պաթըլըգլար վար տըր,
Ֆագաթ սէն Ալլահտան խաւֆ էյլէ.
8 Էյէր վիլայէթտէ ֆագիրէ զուլմ էտիլտիյինի,
Վէ հագգ ու 'ատալէթին իպթալ օլունտուղունը կէօրիւր իսէն,
Պու մատտէյէ թէ'աճճիւպ էթմէ.
Զիրա 'ալի օլանլարըն մաֆէվգինտէ օլան 'Ալի տիգգաթ էտէր,
Վէ անլէրտէն զիյատէ 'ալի օլան վար տըր.
9 Վէ զէմինտէն հասըլ օլան ֆա'իտէ 'ումումա 'ա'իտ տիր.
Թարլա մէլիյէ տախի խըտմէթ էտէր.
10 Կիւմիւշիւ սէվէն կիւմիւշէ,
Վէ սէրվէթի սէվէն վարիտաթա տօյմազ.
Պու տախի պաթըլըգ տըր.
11 Նի'մէթ չօղալտըգճա
Անը եէյէնլէր տախի չօղալըր.
Վէ սահիպլէրինէ
Կէօզլէրիյլէ կէօրմէքտէն ղայրի նէ ֆա'իտէ օլուր.
12 Չալըշան ատէմին,
Ազ վէ եա չօգ եէսին, ույգուսը թաթլը օլուր.
Ամմա զէնկինին թօգ պուլունմասը
Անը րահաթ ույումազա պըրագմազ.
13 Կիւնէշին ալթընտա աղըր պիր պէլիյէ կէօրտիւմ,
Պու տախի սահիպլէրինին զարարը իչիւն սագլանըլան մալ տըր՝
14 Վէ պու մալ ֆէնա իշ իլէ զայ' օլուր.
Վէ պիր օղուլ թէվլիտ էտէր վէ էլինտէ պիր շէյ եօգ տըր.
15 Վալիտէսինին պաթնընտան նասըլ չըգտը իսէ,
Հէման կէլտիյի սուրէթլէ չըպլագ օլարագ 'ավտէթ էտիպ կիտէր,
Վէ պէրապէր կէօթիւրմէք իւզրէ քէնտի էմէյինտէն էլինէ պիր շէյ ալմազ.
16 Պու տախի աղըր պիր պէլիյյէ տիր,
Նէ վէճհլէ կէլտի իսէ հէման էօյլէ կիտէր.
Վէ պատ ի հավայա չալըշմասըյլէ նէ իսթիֆատէ էտէր.
17 Հէմ տէ քիւաֆֆէ ի էյյամընտա զուլմէթտէ թա'ամ էտէր,
Վէ տէրտիյլէ չօգ ղամ ու ղուսսասը վար տըր.
18 Իշթէ էյի պուլտուղում պու տըր.
Կիւզէլ տիր քի Ալլահըն պիր ատէմէ վէրտիյի պիւթիւն միւտտէթ ի 'էօմրիւնտէ եէսին վէ իչսին,
Վէ կիւնէշին ալթընտա չէքտիյի հէր էմէյին խայրընը կէօրսիւն.
Զիրա անըն նասիպի պու տըր.
19 Վէ հէր հանկը ատէմէ Ալլահ սէրվէթ վէ մալ վէրիր,

Վէ անտէն եէմէյէ վէ նասիպինի ալմաղա,
Վէ էմէյինտէն միւթէլէզզիզ օլմաղա գուտրէթ վէրիրսէ,
Պու Ալլահըն 'աթիյէսի տիր.
20 Զիրա 'էօմրիւնիւն կիւնլէրինի չօգ թէզէքքիւր էթմէզ,
Զիւնքի Ալլահ անը մէսէրրէթ ի գալպիյէ խոշնուտիյէթէ եէտէր.

ՊԱՊ 6

1 Կիւնէշին ալթընտա պիր պէլիյյէ կէօրտիւմ.
Պու տախի նաս պէյնինտէ չօգ պուլունուր.
2 Ատէմ վար օր քի Ալլահ անա սէրվէթ վէ էմվալ վէ 'իզզէթ վէրիր,
Վէ ճանընըն արզուլարընտան պիր շէյ էքսիք տէյիլ տիր,
Լաքին անտէն եէմէյէ Ալլահ անա գուտրէթ վէրմէզ,
Անճագ անը պիր եապանճը քիմսէ եէր.
Պու տախի պաթըլըտըր վէ ֆէնա պիր պէլիյյէ տիր.
3 Ատէմին եիւզ էվլատը օլսա,
Վէ չօգ սէնէ եաշասա,
Վէ սէնէլէրինին կիւնլէրի չօգ օլսա,
Ֆագաթ ճանը խայրտան տօյմազսա,
Վէ տէֆնի օլմազսա,
Պէն տէրիմ քի սուգութ անտէն էյի տիր.
4 Զիրա պու պաթըլըտ իլէ կէլիր,
Վէ զուլմէթլէ կիտէր,
Վէ իսմի զուլմէթլէ սէթր օլունուր.
5 Հէմ տախի կիւնէշի կէօրմէտի վէ շէյ պիլմէտի իսէ տէ,
Պունուն օլ պիրինտէն զիյատէ րահաթը վար.
6 Լաքին օ իքի քէրրէ պին սէնէ եաշարսա,
Վէ պիր խայր կէօրմէզսէ . . . ,
Ճիւմլէսի պիր մահալլէ կիթմէ՞զ մի.
7 Ատէմին պիւթիւն էմէյի աղզը իչիւն տիւր,
Վէ լաքին ճանը տօյմազ.
8 Զիրա հաքիմին նէֆինտէն զիյատէ նէ՞սի վար.
Եաշայանլար արասընտա սիւլիւք էթմէյի պիլէն ֆագիրին նէյ՞ ֆազլը օլուր.
9 Կէօզլէր իլէ կէօրմէք ճանըն արզու չէքմէքտէն էյի տիր.
Պու տախի պաթըլըտ վէ ճան սըքըլթըսը տըր.
10 Նէ քի օլտու իսէ անըն իսմի գօնուլմըշ տըր.
Վէ իննսան օլտուղը մա՛լիւմ տիր.
Վէ քէնտիսինտէն գուվվէթլի օլան իլէ միւճատէլէ էտէմէզ.
11 Մատէմ քի պաթըլըղը չօղալտան չօգ շէյ վար,
Ատէմէ նէ՞ ֆայտէ.
12 Զիւնքի կէօլկէ կիպի կէչիրտիյի ֆանի 'էօմրիւնիւն մուտտէթինտէ,
Հայաթտա ատէմ իչիւն խայրը նէ իտիյինի քի՞մ պիլիր.
Զիրա ատէմէ կիւնէշին ալթընտա քէնտիսինտէն սօնրա նէ օլաճաղընը քի՞մ պիլտիրէճէք տիր.

ՊԱՊ 7

1 Նիքնամի խօշ րա՛իհայը խաղտան,
Վէ եէվմ ի վէֆաթ եէվմ ի վիլատէթտէն էյի տիր.
2 Մաթէմ պուլունան խանէյէ կիթմէք,
Զիյաֆէթ խանէյէ կիթմէքտէն էյի տիր.
Զիրա հէր ատէմին 'աքըպէթի օ տըր,
Վէ պէր հայաթ օլան անը տէր խաթըր էտէր.
3 Հիւզն կիւլմէքտէն խայրը տըր.
Զիրա եիւզիւն ղամնաք օլմասը գալպի *միւֆէրրահ գըլար.
4 Հաքիմլէրին գալպի մաթէմ պուլունան խանէտէ տիր,
Ֆագաթ սէֆիհլէրին գալպի մէսէրրէթխանէտէ տիր.
5 Հաքիմին թա'զիրինի իշիթմէք,
Սէֆիհլէրին նաղմէսինի իշիթմէքտէն էյի տըր.
6 Զիրա գազան ալթընտա տիքէնլէրին սէսի նասըլ իսէ,

---

*Եախօտ՝ իսլահ էտէր.

Սէֆիհլէրին կիւլիւշիւ տախի էօյլէ տիր.
Բու տախի պաթըլտըր.
7 Հագիգաթէն զուլմ հաքիմի ահմանէ էտէր,
Վէ ռիշվէթ գալպի իֆսատ էյլէր.
8 Պիր իշին խիթամը՝ միպտա՛սընտան խայըրլը տըր.
Վէ րուհը սապըրլը օլան րուհը մաղրուր օլանտան էյի տիր.
9 Րուհընտէ ղազապա աճէ՛լէ էթմէ,
Զիրա ղազապ սէֆիհլէրին ագրունընտա իսթիգրար էտէր.
10 Նէտէ՞ն օլտու քի էվվէլքի կիւնլէր շիմտիքիլէրտէն էյի իտի՝ տէմէյէսին,
Զիրա պու խուսուստա օլան սուա՛լին 'ագիլանէ տէյիլ տիր.
11 Հիքմէթ միրաս կիպի էյի տիր.
Վէ կիւնէշի կէօրէնլէրէ ֆա՛իտէլի տիր.
12 Զիրա հիքմէթ սայէպան տըր,
Աղչէ տախի սայէպան տըր.
Լաքին 'իլմին ֆա՛իտէսի շու տուր քի,
Հիքմէթ քէնտի սահիպլէրինի իհեա էտէր.
13 Ալլահըն իշինէ նազար գըլ.
Զիրա անըն էյրիլթտիյինի քի՞մ տօղրուլթա պիլիր.
14 Խայր կիւնինտէ մէֆէրրահ,
Վէ պէլա կիւնինտէ միւթէֆէքքիր օլ.
Վէ պունլարը Ալլահ պիրի պիրինէ մուգապիլ էյլէտի,
Թա քի ատէմ քէնտիսինտէն սօնրա պիր չէյ պուլմայա.
15 Ֆանի կիւնլէրիմտէ պունլարըն քեաֆֆէսինի կէօրտիւմ.
Սալիհ վար տըր քի սալահընտա հէլաք օլուր,
Վէ շէրիր վար քի քէօթիւլիւյիւնտէ մու՛ամմէր օլուր.
16 Զիյատէսիյլէ սալիհ օլմա,
Վէ քէնտինի իֆրաթիլէ հաքիմ կէօսթէրմէ,
Նի՞չին քէնտինի հէլաք էտէսին.
17 Զիյատէսիյլէ շէրիր օլմա, սէֆիհ տախի օլմա.
Նի՞չին վագթըն կէլմէզտէն էօլէսին.
18 Պու տուր քի պիրինի թութասըն,
Վէ օ պիրինտէն տախի էլինի չէքմէյէսին.
Զիրա Ալլահտան գօրգան ատէմ քեաֆֆէսինտէն գուրթուլուր.
19 Հիքմէթ հաքիմէ՝ շէհրտէ պուլունան օն զապիթտէն զիյատէ գուվվէթ վէրիր.
20 Զիրա զէմինտէ սալիհ ատէմ եօգ տըր,
Քի էյիլիք էտէրէք կիւնահ իշլէմէյէ.
21 Վէ հէր սէօյլէնիլէն սէօզէ տիգգաթ էթմէ,
Օլմայա քի գուլունըն սանա սէպպ էթտիյինի իշիտէսին.
22 Զիրա գալպին պիլիր քի սէն տախի չօգ տէֆ'ա պաշգալարընա սէպպ էյլէտին.
23 Պունունըն ճիւմլէսինի հիքմէթլէ թէճրիպէ էյլէտիմ.
Պէն հաքիմ օլայըմ՝ տէտիմ.
Լաքին հէնիւզ պէնտէն պա'իտ իտի.
24 Պա'իտ օլան նէ օլտուղունը,
Վէ փէք 'ամիգ օլանը քի՞մ պուլուր.
25 Պէն հիքմէթ իլէ ֆէհմի պիլմէք վէ թէֆթիշ վէ թէֆահհիւս էթմէք իչիւն
Վէ սէֆահաթըն շէրրինի,
Վէ համագաթ իլէ տիվանէլիյի պիլմէք իչիւն գալպիմ իլէ տօլաշտըմ.
26 Վէ պէն գալպի տուզագ վէ քէմէնտ,
Վէ էլլէրի զինճիր օլան գարըյը էօլիւմտէն աճը պուլտըմ.
'Ինտա Ալլահ մագպուլ օլան անտէն գուրթուլուր,
Վէ կիւնահքեար օլան անա թութուլուր.
27 Վա'իզ տէր քի՝ իշթէ հիսապըմը պուլմագ իչիւն
Պիրէր պիրէր սայարագ պունու պուլտում.
28 (Հէր նէ գատար տահա արամագտա իսէմ տէ, պուլամայօրըմ.)
Պինտէ պիր ատէմ պուլտըմ,
Ֆագաթ պու ճիւմլէնին իչինտէ պիր գատըն պուլամատըմ.
29 Իշթէ եալընըզ շունու պուլտում քի,
Ալլահ ատէմի տօղրու խալգ էթթի.
Լաքին անլար չօգ իխթիրա'աթ արատըլար.

ՊԱՊ 8

1 Հաքիմ կիպի քի՞մ վար,
Վէ քէլամըն թէֆսիրինի քի՞մ պիլիր.
Ատէմին հիքմէթի քէնտի իւզիւնիւ ռուշէն գըլար,
Վէ իւզիւնիւն սէրթլիյի թէղայյուր էտէր.
2 Պէն տէրիմ քի մէլիքին էմրինի հըֆզ էտէսին,
Պունու տախի Ալլահըն հագգը իչիւն օլան եէմինին սէպէպինտէն էտէսին.
3 Անըն հուզուրընտան կիթմէյէ 'աճէլէ էթմէ.
Քէօթիւ իշտէ իսրար էթմէ,
Զիրա օ նէ իսթէրսէ եափար.
4 Մէլիքին քէլամը նէրէտէ իսէ օրատա հիւքիւմ վար.
Վէ քի՞մ անա՝ Նէ՞ եափըյօրսըն՝ տէյէ պիլիր.
5 Էմրի հըֆզ էտէն պէլայա ուղրամազ.
Վէ հաքիմին գալպի վագթը վէ միւնասէպէթի պիլիր.
6 Զիրա հէր իշին վագթը վէ միւնասէպէթի վար.
Զիրա ինսանըն տէրտի քէնտի իւզէրինտէ աղըր տըր.
7 Չիւնքի օլաճագ շէյի պիլմէզ.
Վէ նասըլ օլաճաղընը անա քի՞մ պիլտիրէճէք տիր.
8 Ռուհը ալը գօյմագ իչիւն ռուհա թէսալլութ էտէն ատէմ եօգ,
Վէ եէվմի մէվթէ թէսալլութ էտէն ատէմ եօգ տըր.
Վէ պու ճէնքտէ սալը վէրմէք եօգ տըր.
Վէ շէրր անը իրթիքեապ էտէնլէրի խէլաս էթմէզ.
9 Պունուն քեաֆֆէսինի կէօրտիւմ,
Վէ կիւնէշին ալթընտա օլան հէր իշէ զիյատէսիյլէ տիգգաթ էյլէտիմ.
Վագըթ վար քի պիր ատէմ քէնտի պէլասը իչիւն
Պաշգա պիր ատէմէ մուսալլաթ օլուր.
10 Վէ պէօյլէճէ կէօրտիւմ քի շէրիրլէր կէօմիւլտիւլէր,
Վէ կիրիպ մուգատտէս մահալտէն կիթտիլէր.
Վէ պու շէյլէրի իշլէտիքլէրի շէհրտէ ունուտուլտուլար.
Պու տախի պաթըլլըգ տըր.
11 Քէօթիւ իշ իւզէրինէ հիւքիւմ սիւր'աթլէ իճրա օլունմատըղընտան
Պէնի ատէմին գալպի քէօթիւլիւք էթմէք արզուսըյլէ տօլու տըր.
12 Կիւնահքեար եիւզ քէրրէ քէօթիւլիւք էթսէ,
Վէ 'էօմրի տախի ուզուն օլսա,
Եինէ պէն էյի պիլիյօրըմ քի Ալլահտան գօրգանլարա,
Հուզուրընտան խավֆ էտէնլէրէ խայր կէլէճէք տիր.
13 Ամմա շէրիրէ խայր օլմազ,
Վէ կէօլկէ կիպի օլան 'էօմրիւնիւ ուզատամազ,
Զիրա Ալլահտան գօրգմազ.
14 Եէր իւզէրինտէ վուգու' պուլան պիր պաթըլլըգ վար.
Սալիհլէր վար քի,
Շէրիրլէրին *միւսթահագգ օլտըղը շէյ անլէրէ իսապէթ էտէր.
Վէ շէրիրլէր վար տըր քի
Սալիհլէրին *միւսթահագգ օլտըղը շէյ անլէրէ իսապէթ էտէր.
Պու տախի պաթըլլըգ տըր՝ տէտիմ.
15 Վէ պէն մէսէրրէթի մէտհ էթտիմ,
Զիրա կիւնէշին ալթընտա ատէմէ
Եէմէք վէ իչմէք վէ մէսրուր օլմագտան ղայրի էյի պիր շէյ եօգ տըր.
Զիրա կիւնէշին ալթընտա Ալլահըն օնա վէրտիյի 'էօմրիւնիւն միւտտէթլէրինտէ,
Էմէյինտէն անա գալան պու տըր.
16 Հիքմէթի պիլմէյէ,
Վէ եէր իւզէրինտէ օլան էշղալը անլամագա
Զիյատէսիյլէ տիգգաթ էթտիյիմտէ,
(Զիրա կէճէ կիւնտիւզ կէօզիւ ույգու կէօրմէյէն ատէմ վար,)
17 Ալլահըն պիւթիւն իշի հագգընտա պունու կէօրտիւմ քի,

---

* Իպր. իշինէ կէօրէ

Ատէմ կիւնէշին ալթընտա իշլէնիլէն իշի պուլամազ·
Ատէմ հէր նէ գատար արամաղա չալըշըր իսէ տէ պուլամազ,
Վէ հաքիմ ատէմ պիլմէք իտտի'ասընտա օլսա պիլէ պուլամայաճագ տըր·

ՊԱՊ 9

1 Զիրա պունուն ճիւմլէսինի թէֆթիշ էթմէք իչիւն,
Քեաֆֆէսինի գալպիմէ գօյտըմ,
Քի սալիհլէր վէ հաքիմլէր վէ անլէրին իշլէրի
Ալլահըն էլինտէ տիր·
Ատէմ կէրէք մուհապպէթի կէրէք 'ատավէթի պիլմէզ·
Քեաֆֆէսի էօնլէրինտէ տիր·
2 Հէր շէյ ճիւմլէյէ պիլաֆարգ վագի' օլուր,
Սալիհէ վէ շէրիրէ,
Էյի վէ փաք օլանա վէ նափաք օլանա,
Զէպհ էտէնէ վէ զէպհ էթմէյէնէ
Վագի' օլան շէյ պիր տիր·
Էյի օլան նասըլ իսէ, կիւնահքեար տախի էօյլէ տիր·
Եէմին էտէն' եէմինտէն գօրգան կիպի տիր·
3 Կիւնէշին ալթընտա վուգու'ա կէլէն էֆ'ալըն ճիւմլէսինտէ
Քէօթիւ շէյ շու տըր քի
Ճիւմլէյէ վուգու' պուլան շէյ պիր տիր·
Վէ տախի ատէմին գալպի
Քէօթիւլիւքլէ տօլու օլմաղլը
Հայաթտա օլտուգճա գալպլէրինտէ տիվանէլիք վար·
Վէ անտան սօնրա էօլիւլէրէ կիտէրլէր·
4 'Զիրա քիմ քի պիլ ճիւմլէ պէր հայաթ օլանլարա րէֆիգ օլուրսա,
Անըն իչիւն իւմիտ վար·"
Վէ տիրի քէօփէք էօլիւ արսլանտան էյի տիր·
5 Չիւնքի պէրհայաթ օլանլար էօլէճէքլէրինի պիլիրլէր,
Ֆագաթ էօլիւլէր պիր շէյ պիլմէզլէր·
Վէ արթըգ իւճրէթլէրի եօգ տըր,
Զիրա նամ ու նիշանլարը ունուտուլմըշ տըր·
6 Անլէրին կէրէք մուհապպէթի, կէրէք 'ատավէթի,
Վէ կէրէք հասէտի մահվ օլմուշ տըր·
Վէ կիւնէշին ալթընտա օլան հիչ պիր շէյտէ,
Արթըգ միւ'էպպէտէն անլէրին պիր նասիպի եօգ տըր·
7 Կիթ, էքմէյինի մէսէրրէթլէ եէ,
Վէ շէրապընը ֆէրահ ը գալպ իլէ իչ·
Զիրա Ալլահ սէնին իշլէրինտէն րազը օլմուշ տըր·
8 Էլպիսէն հէր վագըթ պէյազ օլսուն,
Վէ պաշընտան եաղ էքսիք օլմասըն·
9 Սէվտիյին զէվճէն իլէ ֆանի կիւնլէրինին ճիւմլէսինտէ,
Կիւնէշին ալթընտա Ալլահըն սանա վէրտիյի ֆանի 'էօմրիւնիւն պիւթիւն միւտտէթինտէ
Ֆէրահլը իմրար ը 'էօմր էյլէ·
Զիրա, պու 'էօմրտէ վէ կիւնէշին ալթընտա չէքտիյին էմէքտէն նասիպին պու տըր·
10 Էլին իշլէմէյէ հէր նէ պուլուր իսէ,
Անը գուվվէթինլէ իշլէ,
Զիրա օլ կիթմէքտէ օլտուղուն հավիյէտէ
Իշ վէ թէտպիր վէ 'իլմ վէ հիքմէթ եօգ տըր·
11 Տէօնտիւմ վէ կիւնէշին ալթընտա կէօրտիւմ քի,
Եարըշ՝ չօգ գօշանլարա,
Վէ ճէնք' գուվվէթլիլէրէ,
Վէ էքմէք' հաքիմլէրէ,
Վէ սէրվէթ' 'ագըլլըլէրէ,
Վէ լութֆ 'արիֆլէրէ մախսուս տէյիլ տիր·
Անճագ վագըթ ու պախթ ճիւմլէսինէ միւլագաթ էտէր·
12 Չիւնքի ատէմ պիլէ քէնտի վագթընը պիլմէզ·

'Եախուտ' Զիրա միւսթէսնա օլան քիմ տիր,
Պէր հայաթ օլանլարըն ճիւմլէսի իչիւն իւմիտ վար·

Պալըգլար քէօթիւ աղա թութուլըր,
Վէ գուշլար փախա թութուլըր,
Պէնի ատէմ տախի՝ քէօթիւ վագըթ անլէրին իւզէրինէ անսըզըն կէլինճէ՝ տուզաղա տիւշէրլէր.
13 Կիւնէշին ալթընտա պու հիքմէթի տախի կէօրտիւմ,
Վէ պանա պէօյիւք կէօրիւնտիւ.
14 Պիր քիւչիւք շէհր վէ իչինտէ ազ ատէմ վար իտի,
Վէ իւզէրինէ պիր պէօյիւք մէլիք կէլիպ անը մուհասէրէ էթտի,
Վէ անա գարշը պէօյիւք մէթէրիզլէր եափտը.
15 Վէ անըն իչինտէ պիր ֆագիր հաքիմ ատէմ պուլունտու,
Վէ հիքմէթիյլէ շէհրի գուրթարտը.
Ֆագաթ պու ֆագիր ատէմի խաթըրա կէթիրէն պուլունմատը.
16 Վէ պէն տէտիմ քի՝
Հէր նէ գատար ֆագիրին հիքմէթի թահգիր օլունուպ՝
Սէօզլէրի տինկլէնիլմէզ իսէ տէ,
Եինէ հիքմէթ գուվվէթտէն էյի տիր.
17 Հաքիմլէրին եավաշ սէօզլէրի՝
Սէֆիհլէր իւզէրինէ հիւքիւմէթ էտէնին պաղըրըշընտան էյի իշիտիլիր.
18 Հիքմէթ ալաթ ը հարպիյէտէն էյի տիր.
Լաքին պիր կիւնահքեար չօգ խայըրըն զայ' օլմասընա սէպէպ օլուր.

ՊԱՊ 10

1 Էօլմիւշ սինէքլէր 'աթթարըն եաղընը միւթէ'աֆֆին գըլար.
Պիր ազ համագաթ տախի հիքմէթ վէ 'իզզէթ խուսուսընտա մու'թէպէր օլանը զէ–րէ–տէ–ր.
2 Հաքիմին գալպի սաղընտա տըր,
Վէ սէֆիհին գալպի սոլընտա տըր.
3 Ահմագ ատէմ եօլտա կիտէր իքէն,
'Ագըլը նօգսան օլուպ քէնտիսի ահմագ օլտուղունը հէր քէսէ պէյան էտէր.
4 Էյէր հիւքմտարըն ղազապը սէնին 'ալէյհինէ թութուշուրսա,
Մահալլինտէն կիթմէ.
Զիրա լէթաֆէթ պէօյիւք գապահաթլարըն էօնիւնիւ ալըր.
5 Կիւնէշին ալթընտա կէօրտիւյիւմ պիր քէօթիւլիւք վար տըր.
Պու տախի հիւքմտար թարաֆընտան վագը' օլան սէհվ տիր.
6 Համագաթ 'ալի մէսնէտլէրէ գօնուլուր,
Վէ զէնկինլէր ալչագ մահալլէրտէ օթուրուրլար.
7 Գուլլարը աթլարա պինմիշ,
Վէ պէյլէրի եէր իւզէրինտէ գուլլար կիպի եիւրիւր կէօրտիւմ.
8 Չուգուր գազան՝ քէնտիսի իչինէ տիւշէր.
Վէ չիթ սէօքէնի եըլան ըսըրըր.
9 Թաշլար քէսէն անլէրտէն զիյան կէօրիւր.
Օտուն եարան անըն իլէ թէհլիքէյէ տիւշէր.
10 Էյէր տէմիր քէօր իսէ վէ գըլըճը վէրիլմէզսէ,
Օլ վագըթ զիյատէ գուվվէթ գուլլանմալը.
Ֆագաթ հիքմէթ ֆէլահ պուլմագ իչին էյի տիր.
11 Էյէր եըլան սիհր օլմագսըզըն սօգարսա,
Օլ զէման էֆսունճընըն ֆա'իտէսի եօգ տըր.
12 Հաքիմին աղզընըն սէօզլէրի լութֆամիզ տիր,
Լաքին սէֆիհին տուտագլարը քէնտինի եութար.
13 Անըն աղզընտան չըգան սէօզլէրին իպթիտասը համագաթ տըր,
Վէ սէօզլէրինին ինթիհասը ֆէնա տիվանէլիք տիր.
14 Վէ ահմագ սէօզ չօղալթըր.
Ատէմ նէ վուգու' պուլաճաղընը պիլմէզ.
Վէ քէնտիսինտէն սօնկրա նէ օլաճաղընը
Անա քի՞մ պիլտիրէճէք տիր.
15 Սէֆիհլէրին էմէյի քէնտիլէրինի օսանտըրըր,
Զիրա շէհրէ կիթմէքլիյի պիլմէզ.
16 Վա՜յ սանա, էյ տիյար, քի մէլիքին չօճուգ տըր,

Վէ պէյլէրին 'ալ էս սապահ թա'ամ էտէրլէր։
17 Նէ՛ միւպարէքսին, էյ տիյար, քի մէլիքին ասըլզատէ տիր,
Վէ պէյլէրին իչրէթ իչիւն տէյիլ,
Անճագ գուվվէթ իչիւն վէ վագթընտէ թա'ամ էտէրլէր։
18 Չօգ թէնպէլլիքլէ պինա էղըլըր,
Վէ էլլէրին կէվշէքլիյի իլէ էվ տամլար։
19 Զիյաֆէթի քէյֆ իչիւն թէրթիպ էտէրլէր,
Վէ շէրապ 'էօմրիւ միւֆէրրահ գըլար․
Վէ ագչէ հէր շէյէ քեաֆի տիր։
20 Մէլիքէ ֆիքրինտէ պիլէ պէտ տու'ա էթմէ,
Վէ զէնկինլէրէ եաթագ օտանտա պէտ տու'ա էյլէմէ․
Զիրա հավա գուշու սէսի կէօթիւրէճէք,
Վէ գանատ սահիպի սէօզիւ հիքեայէ էտէճէք տիր։

ԲԱԲ 11

1 Էքմէյինի սուլարըն եիւզիւ իւզէրինէ աթ,
Զիրա նիճէ կիւնլէրտէն սօնրա անը պուլաճագսըն։
2 Եէտիյէ վէ տախի սէքիզէ հիսսէ վէր,
Զիրա զէմին իւզէրինէ նէ պէլա կէլէճէյինի պիլմէզսին։
3 Պուլութլար տօլու օլուրլար իսէ,
Զէմին իւզէրինէ եաղմուր տէօքէրլէր․
Վէ ճէնուպէ եա շիմալէ տօղրու տիւշէրսէ՝
Աղաճ հէման տիւշտիւյիւ եէրտէ գալըր։
4 Րիւզկեարը կէօզէտէն էքին էքմէզ․
Վէ պուլութլարա պագան պիչմէզ։
5 Րիւզկեարըն եօլը հանկիսը օլտուղունը
Վէ համիլէնին ռահմինտէ քէմիքլէրին նասըլ պիւյիւտիւյիւնիւ պիլմէտիյին միսիլլիւ,
Պէօյլէ տախի ճիւմլէնին խալիգի օլան Ալլահըն իշլէրինի պիլմէզսին։
6 Սապահլայըն թօխմընը էք,
Վէ աքշամլայըն էլին պօշ տուրմասըն․
Զիրա հանկիսը, պու մը, եօգսա օ մը՝ պէրէքէթլի,
Եօգսա իքիսինին պէրապէր էյի չըգաճաղընը պիլմէզսին։
7 Ֆիլ հագիգէ նուր շիրին տիր,
Վէ կիւնէշի կէօրմէք կէօզլէրէ խօշ տուր։
8 Ֆագաթ ատէմ պիր չօգ սէնէ եաշայըրսա,
Անլէրին ճիւմլէսինտէ միւֆէրրահ օլուր իսէ,
Զուլմէթ կիւնլէրինի տախի թէզէքքիւր էթմէլի տիր,
Զիրա անլէր չօգ օլաճագ տըր․
Նէ քի օլաճագ իսէ ճիւմլէսի պաթըլլըգ տըր։
9 Էյ նէվճիվան, հէյնի սէպավէթինտէ մէսրուր օլ,
Վէ շէպապէթինին կիւնլէրինտէ գալպին սէնի միւֆէրրահ գըլսըն․
Վէ կէօնլիւնիւն իսթէտիյի եօլլարտա,
Վէ կէօզլէրինին խօշ կէօրիւնտիւյիւնէ կէօրէ հարէքէթ էյլէ․
Ֆագաթ մա'լիւմիւն օլսուն քի պունուն ճիւմլէսի իչիւն
Ալլահ սէնի մուհաքէմէյէ կէթիրէճէք տիր։
10 Վէ գալպինտէն քէտէրի կիտէր,
Վէ ճէսէտինտէն քէօթիւլիւյիւ թէպ'իտ էյլէ․
Զիրա սէպավէթ վէ շէպապէթ պաթըլլըգ տըր։

ԲԱԲ 12

1 Վէ սէնին խալիգինի էյյամը շէպապէթինտէ թէզէքքիւր էյլէ,
Օլ զէման քի պէլա կիւնլէրի տահա կէլմէմիշ,
Վէ՝ Անլէրտէն խօշնուտ տէյիլ իմ՝ տէյէճէյին սէնէլէր հուլուլ էթմէմիշ,
2 Կիւնէշ իլէ նուր վէ այ իլէ եըլտըզլար գարարմամըշ,
Վէ եաղմուրտան սօնրա պուլութ կէրի կէլմէմիշ տիր․
3 Օլ կիւն քի խանէ մուհաֆըզլարը թիթրէյէճէքլէր,
Վէ գուվվէթլի օլանլար էյիլէճէք,

Վէ էօղիւտէնլէր ազալտըգլարը իչիւն
իշտէն գալամազլար,
Վէ փէնճէրէլէրտէն պագանլար գարարամազլար.
4 Վէ տէյիրմէն սէսի զա՛իֆլէնտիյինտէ
Սօգագտա գափուլար գափանտըգտա.
Վէ գուշըն սէսինէ գալգըլտըգտա.
Վէ մուղաննիյէլէր սէսի քէսիլէճէք.
5 Վէ հէմ տէ եիւքսէք եէրտէն գօրգաճագլար,
Վէ եօլտա տէհշէթլի շէյլէր պուլունուր.
Վէ պատէմ աղաճը չիչէքլէնէճէք,
Վէ չէքիրկէ պիլէ եիւք օլաճագ,
Վէ խըթիհա քէսիլէճէք.
Զիրա ատէմ մէսքէնի էպէտիյէսինէ կիտէր.
Վէ մաթէմ էտէնլէր սօգագտա տօլաշաճագլար տըր.
6 Կիւմիւշ թէլ գօփմատան,
Վէ ալթուն թաս գըրըլմատան,
Վէ տէսթի չէշմէնին եանընտա փարչալանմատան,
Վէ գույու պաշընտաքի տօլապ գըրըլմատան խալիգինի խաթըր էյլէ.
7 Օլ զէման թօփրագ մուգատտէմքի հալինէ տէօնէճէք,
Վէ րուհ անը վէրէն Ալլահա րիւճու՛ էտէճէք տիր.
8 Վա՛իզ տէտի քի՝ Պաթըլլըգլարըն պաթըլը,
Հէր շէյ պաթըլըգ տըր.
9 Վէ գալտը քի Վա՛իզ հաքիմ օլտըղընտան
Խալգա՛ 'իլմ էօյրէթմէքտէ տէվամ էթտի.
Մուլահազէնէ վէ թէֆահհիւս էյլէյիփ,
Պիրչօգ էմսալ թէ՛լիֆ էյլէտի.
10 Վա՛իզ մագպուլ սէօզլէր պուլմագա չալըշտը;
Վէ մուհարրէր օլան՝ տօղրու վէ հագգ սէօզլէր տիր.
11 Հիւքէմանըն սէօզլէրի իւվէնտիրէլէրէ
Վէ էրպապը էնճիւմէնին միխլարը էնսէյլէրէ պէնզէր,
Պիր չօպան թարաֆընտան վէրիլմիշ տիր.
12 Էվ օղլում, պունլարտան միւթէնէպպիհ օլ.
Չօգ քիթապ թէ՛լիֆ էթմէնին սօնու եօգ տուր,
Վէ չօգ միւթալաա վիւճուտէ զահմէթ տիր.
13 Պու պիւթիւն քէլամըն նէթիճէսինի իշիտէլիմ.
Ալլահտան գօրգ վէ անըն էվամիրինի հըֆզ էյլէ,
Զիրա իւնսանա ֆարզ օլանըն քիւլլիսի պու տուր.
14 Զիրա Ալլահ հէր իշի,
Կէրէք էյի, կէրէք քէօթիւ,
Քեաֆֆէ ի խաֆիյյաթ իլէ պէրապէր
Մուհաքէմէյէ կէթիրէճէք տիր.

ԱՂՆԻՑԷԹ ԻՒԼ ԱՂԱՆԻ

ՊԱՊ 1

1 Սիւլէյմանըն Աղնիյեթ իւլ աղանիսի տիր.
2 Աղզընըն թագպիլլէրիյլէ պէնի թագպիլ էթսին.
Զիրա 'աշգըն շէրապտան ա՛լա տըր.
3 Սէնին եաղլարըն խօշ րա՛իհալը տըր.
Սէնին իսմին տէօքիւլմիւշ եաղ տըր.
Պու էճլտէն պաքիրէլէր սէնի սէվէրլէր.
4 Պէնի ճէզպ էյլէ. արտընճա գօշալըմ.
Մէլիք պէնի խալվէթլէրինէ կէօթիւրտիւ.

Սէնին իլէ մէսրուր ու շատըման օլալըմ.
Սէնին 'աշգընը շարապտան զիյատէ զիքր էտէլիմ.
Պիհագգըն սէնի սէվէրլէր։
5 Էյ Երուշալիմ գըզլարը,
Պէն Գէտարըն չատըրլարը
Սիւլէյմանըն փէրտէլէրի կիպի
Էսմէր իսէմ տէ կիւզէլ իմ։
6 Էսմէր օլտըղըմա պագմայընըզ,
Չիւնքի պէնի կիւնէշ եագտը.
Վալիտէմին օղուլլարը պանա տարըլտըլար,
Պանա պաղլարը պէքլէթտիլէր.
Քէնտի պաղըմը պէքլէմէտիմ.
7 Էյ ճանըմըն սէվկիլիսի, պանա խապէր վէր,
Սիւրիւնիւ նէ՞րէտէ օթլատըրըսըն,
Էօյլէ վագթը նէ՞րէտէ եաթըրըրսըն.
Զիրա րէֆիգլէրինին սիւրիւլէրինին եանընտա
Նի՞չին [*]սէրսէրի կիպի" օլայըմ.
8 Էյ նիսվան իչինտէ ճէմիլէ օլան, էյէր սէն պիլմէզ իսէն,
Սիւրիւլէրին իզլէրինտէն կիթ,
Վէ չօպանլարըն չատըրլարը եանընտա օղլագլարընը օթլաթ.
9 Էյ մահպուպէմ, սէնի Ֆիր'օնըն 'արապալարընտաքի գըսրագլարըմա թէշպիհ էթտիմ,
10 Եանագլարըն զինէթլէր,
Վէ պօյնըն կէրտանլըգլար իլէ կիւզէլ տիր։
11 Սանա կիւմիւշ տիւյմէլէր իլէ ալթուն զինէթլէր եափաճաղըզ։
12 Մէլիք սօֆրատա իքէն,
Նարտինիմ րա"իհասընը վէրիր։
13 Մահպուպըմ պանա պիր չըգըն միւրր ի սաֆի տիր.
Մէմէլէրիմին արասընտա գալաճագ տըր։
14 Մահպուպըմ պանա պիր հիննա սալգըմը տըր,
Քի 'Այնճէտի պաղլարընտա պուլունուր։
15 Իշթէ կիւզէլ սին, էյ մահպուպէմ,
Իշթէ կիւզէլ սին. կէօզլէրին կէօյէրճինլէր կէօզի տիր։
16 Էյ մահպուպըմ, իշթէ կիւզէլ վէ շիրին սին.
Վէ եաթաղըմըզ եէշիլլիք տիր։
17 Խանէլէրիմիզին մէրթէքլէրի էրզ,
Թավանլարըմըզ չամ տըր։

ՊԱՊ 2

1 Պէն Շարօնըն նէրկիզի իմ,
Վէ վատիլէրին սուսէնի իմ։
2 Սուսէն տիքէնլէր արասընտա նասըլ իսէ,
Մահպուպէմ գըզլար արասընտա էօյլէ տիր։
3 Էլմա աղաճը օրման աղաճլարը արասընտա նասըլ իսէ,
Մահպուպըմ նէվճիվանլար արասընտա էօյլէ տիր.
Անըն կէօլկէսի ալթընտա իշթիյագլէ օթուրտըմ,
Վէ անըն մէյվէսի տիմաղըմա լէզիզ իտի։
4 Պէնի զիյաֆէթխանէյէ կէթիրտի,
Վէ իւզէրիմտէ օլան պայրաղը մուհապպէթ իտի։
5 Պէնի իւզիւմ փիտէլէրիյլէ գուվվէթլէնտիրինիզ.
Էլմալար իլէ պէնի իհեա էտինիզ,
Զիրա պէն մուհապպէթ խաստասը իմ։
6 Սօլ էլի պաշըմ ալթընտա օլսուն,
Վէ սաղ էլի պէնի գուճագլասըն։
7 Էյ Երուշալիմ գըզլարը,
Սիզէ ճէյրանլար վէ սահրանըն կէյիքլէրի իլէ եէմին վէրիրիմ,
Քի մահպուպէ իսթէմէտիքճէ
Անը ույանտըրըփ գալտըրմայասընըզ։
8 Մահպուպըմըն սէսի տիր.
Իշթէ տաղլար իւզէրինտէն սըչրայարագ,
Վէ պայըրլար իւզէրինտէն աթլայարագ կէլիյօր։
9 Մահպուպըմ ճէյրանա եախօտ կէյիք եավրուսընա մուշապիհ տիր.
Իշթէ շիմտի տիվարըմըզըն արգասընտա տուրույօր,

---

[*] Եախօտ՝ եիւզիւ էօրթիւլմիւշ

Փէնճէրէտէն պագըյօր,
Գաֆէստէն կէօրիւնիւյօր։
10 Մահպուպըմ ճէվապ էտիփ պանա տէտի քի,
Էյ մահպուպէմ, էյ ճէմիլէմ, գալգ տա կէլ.
11 Զիրա իշթէ գըշ կէչտի,
Եաղմուր կէչիփ կիթտի.
12 Եէրտէ չիչէքլէր կէօրիւնիւյօր,
Պուտամա վագթը կէլտի,
Վէ տիյարըմըզտա գումրուլարըն սէսի իշիտիլիյօր.
13 Ինճիր աղաճը թօմուրճուգլանըյօր,
Վէ ասմալար չիչէքլէնիփ րա՛իհա վէրիյօր.
Գալգ, էյ մահպուպէմ, էյ ճէմիլէմ, վէ կէլ։
14 Էյ գայա գօվուգլարընտա,
Ուչուրումըն մախֆի եէրլէրինտէ օլան կէօյէրճինիմ,
Եիւզիւնիւ կէօրէյիմ, սէսինի իշիտէյիմ.
Զիրա սէսին շիրին, վէ եիւզիւն կիւզէլ տիր։
15 Պիզէ թիլքիլէրի,
Պաղլարը պօզան քիւչիւք թիլքիլէրի թութունըզ.
Զիրա պաղլարըմըզ չիչէքլէնմիշ տիր։
16 Մահպուպըմ պէնիմտիր, պէն տախի օնուն իմ.
Օ սիւրիւսիւնիւ սուսէնլէր արասընտա օթլատըր։
17 *Աքշամ րիւզկեարը էսինճէ, վէ կէօլկէլէր ուզանընճա,
՛Ավտէթ էյլէ, էյ մահպուպըմ,
Պաթէր տաղլարը իւզէրինտէ պուլունան ճէյրան,
Եախօտ կէյիք եավրուսը կիպի օլ։

ՊԱՊ 3

1 Կէճէլէյին եաթաղըմտա
Ճանըմըն սէվտիյինի արատըմ.
Անը արատըմ, ամմա պուլամատըմ։
2 Գալգայըմ վէ շէհրտէ,
Սօգագլարտա վէ մէյտանլարտա տօլաշայըմ.
Ճանըմըն սէվտիյինի արայայըմ,
Անը արատըմ, ամմա պուլամատըմ։
3 Շէհրտէ տօլաշան պէքճիլէր պէնի պուլտուլար.
Ճանըմըն սէվտիյինի կէօրտիւնիւ՞զ մի տէտիմ.
4 Անլէրտէն ազըճըգ այըրըլտըգ,
Ճանըմըն սէվտիյինի պուլտում.
Անը թութտում, վէ անամըն էվինէ
Վէ վալիտէմին խալվէթինէ կէթիւրինճէյէ տէկին անը պըրագմատըմ։
5 Էյ Երուշալիմ գըզլարը,
Սիզէ ճէյրանլար վէ տաղրանըն կէյիքլէրի իլէ եէմին վէրիրիմ,
Քի մահպուպէ իսթէմէտիքճէ,
Անը ույանտըրըփ գալտըրմայասընըզ։
6 Պու քի՞մ տիր քի միւրր ի սաֆի վէ քիւնլիւք իլէ,
Թիւճճարըն հէր նէվ՛ *պահարաթըյլէ մու՛աթթար օլարագ,
Թիւթիւն տիրէքլէրի կիպի պէրրիյէտէն չըգար։
7 Իշթէ Սիւլէյմանըն միննէտէրի,
Անըն էթրաֆընտա Իսրայէլին գահրամանլարընտան
Ալթմըշ գահրիման վար.
8 Ճիւմլէսի գըլըճ թաշըյան մու՛ալլէմ ճէնքճի տիրլէր.
Կէճէ գօրգուսը իչիւն
Հէր պիրինին գըլըճը պուտը իւզէրինտէ տիր։
9 Մէլիք Սիւլէյման քէնտինէ
Լիպնանըն աղաճլարընտան պիր թախթըրէվան եափտը.
10 Տիրէքլէրի կիւմիւշտէն, փարմագլըգը ալթունտան,
Տէօշէմէսինի էրղավանի գումաշտան եափտը.
Իչինի Երուշալիմ գըզլարը մուհապպէթլէ րէնկեարէնկ իշլէմիշլէր իտի։
11 Էյ Սիօն գըզլարը, չըգընըզ

---

*Իպր. Կիւնիւն

*Իպր. Թօզլարըյլէ

վէ մէլիք Սիւլէյմանը,
վալիտէսինին անը էվլէնտիւկի կիւնիւնտէ
վէ մէսէրրէթի գալպի կիւնիւնտէ
թէթվիճ էյլէտիյի թաճը իլէ կէօրիւնիւզ.

ՊԱՊ 4

Էյ մահպուպէմ, իշթէ ճէմիլէ սին,
իշթէ ճէմիլէ սին.
Նիգապընըն ալթընտան կէօզլէրին կէօյէրճինլէր կիպի տիր.
Սաչըն Ճիլ'ատ տաղընտա յաթան քէչի սիւրիւսիւ կիպի տիր.
2 Տիշլէրին հավուզտան չըգան գըրգըլմըշ սիւրիւ կիպի տիր,
ճիւմլէսի իքիզ տօղուրըր,
վէ արալարընտա յավրուսըզ յօգ տըր.
3 Տուտագլարըն գըրմըզը իփլիք կիպի տիր,
վէ սէօյլէյիշին լաթիֆ տիր.
Յանագլարըն նիգապըն ալթընտան
նար փարչասընա պէնզէր.
4 Պօյնըն էսլիհէ իչիւն պինա օլունմուշ
Տավուտ գուլլէսի կիպի տիր,
Օրատա գահրիմանլար սիփէրի օլարագ
Պին գալգան ասըլը տըր.
5 Իքի մէմէլէրին՝ սուսէնլէր արասընտա օթլանըր
Պիր չիֆթ իքիզ ճէյլան յավրուլարը կիպի տիր.
6 Աքշամ րիւզկեարը էսինճէ վէ կէօլկէլէր ուզայընճա,
Պէն միւռ ի սաֆի տաղընա վէ քիւնլիւք պայըրընա կիտէճէյիմ.
7 Էյ մահպուպէմ, սէն քեամիլէն ճէմիլէ սին,
Վէ սէնտէ պիր գուսուր յօգ տըր.
8 Էյ կէլին, պէնիմ իլէ Լիպնանտան,
Պէնիմ իլէ Լիպնանտան կէլ.
Ամանա թէփէսինտէն,
Շանիր վէ Հէրմոն թէփէսինտէն,
Արսլանլար ինլէրինտէն,
Գափլանլար տաղլարընտան պագ.
9 Էյ կէլին հէմշիրէմ, կէօնլիւմիւ գափտըն,
Պիր կէօզիւնլէ, վէ պօյնընըն պիր կէրտանլըղը իլէ կէօնլիւմիւ գափտըն.
10 Էյ կէլին հէմշիրէմ, մուհապպէթին նէ կիւզէլ տիր.
Մուհապպէթին շէրապտան
վէ յաղլարընըն րա՛իհասը հէր նէվ՛ պահարաթտան նէ՜ ա՛լա տըր.
11 Էյ կէլին, տուտագլարընտան պալ տամլար,
Տիլինին ալթընտա պալ վէ սիւտ վար.
Վէ էլպիսէնին րա՛իհասը
Լիպնան րա՛իհասը կիպի տիր.
12 Կէլին հէմշիրէմ գափալը պաղչէ տիր,
Գափալը փունար, վէ մէմհուր չէշմէ տիր.
13 Ֆիտանլարըն նէֆիս մէյվէլէր իլէ նարլըգ տըր.
Անտա հիննա իլէ նարտին պուլունուր.
14 Նարտին վէ զա՛ֆրան, գամըշ վէ տարչին իլէ,
Հէր նէվ՛ քիւնլիւք աղաճը, միւռ ի սաֆի վէ ՛ուտ աղաճը իլէ,
Հէր նէվ՛ ա՛լա պահարաթ,
15 Պաղչէլէր փունարը, տիրի սու գույուսը,
Վէ Լիպնանտան էնէն սուլար վար.
16 Ույան, էյ պատ ի շիմալ,
Կէլ, էյ ճէնուպ րիւզկեարը,
Պաղչէմէ էս, քի պահարաթը րա՛իհա վէրսինլէր.
Մահպուպըմ պաղչէսինէ կէլսին,
Վէ նէֆիս մէյվէլէրինի յէսին.

ՊԱՊ 5

1 Պաղչէմէ կէլտիմ, էյ կէլին հէմշիրէմ,
Միւռըմ ի սաֆիմի վէ պահարաթըմը տէվշիրտիմ.
Կէօմէճ պալըմը վէ պալըմը յէտիմ,
Շէրապըմը վէ սիւտիւմիւ իչտիմ.
Յէյինիզ, էյ տօսթլար,
Իչինիզ մէսթ օլունըզ, էյ սէվկիլիլէր.
2 Պէն ույուրըմ, ամմա գալպիմ ույանըգ տըր.
Մահպուպըմըն սէսի տիր. գափույը չալըյօր,
Էյ հէմշիրէմ, էյ մահպուպէմ,
Էյ կէօյէրճինիմ, էյ քեամիլէմ, պանա աչ,
Զիրա պաշըմ չի՛ իլէ,

Բիւքլիւլէրիմ շէպնէմ իլէ տօլտու՝ տէյօր։
3 Ինթարիմի չըգարտըմ,
Անը նա՞սըլ կիյէյիմ.
Այագլարըմը եըգատըմ,
Անլէրի նա՞սըլ քիրլէթէյիմ.
4 Մահպուպըմ էլինի գափունըն տէլիյինտէն ուզաթտը,
Վէ պաղըրլարըմ անըն իչին հարէքէթէ կէլտի.
5 Պէն մահպուպըմա գափույու աչմագ իչին գալգտըմ,
Սիւրկիւյիւ թութաճագ եէր իւզէրինէ
Էլլէրիմտէն միւր վէ փարմագլարըմտան խալիս միւրր տամլատը.
6 Պէն մահպուպըմա գափույու աչտըմ.
Լաքին մահպուպըմ չէքիլիպ կիթմիշ իտի.
Օ սէօյլէտիյինտէ ճանըմ միւզթարիպ օլտու.
Անը արատըմ, ամմա պուլամատըմ,
Անը չաղըրտըմ, լաքին պանա ճէվապ վէրմէտի.
7 Շէհրտէ տօլաշան պէքճիլէր պէնի պուլտուլար,
Պէնի վուրուպ եարալատըլար.
Հիսար պէքճիլէրի նիգապըմը իւզէրիմտէն գալտըրտըլար.
8 Էյ Եէրուշալիմ գըզլարը, սիզէ եէմին վէրիրիմ.
Էյէր մահպուպըմը պուլուրսանըզ,
Անա խապէր վէրէսինիզ քի պէն մուհապպէթ խասթասը իմ.
9 Սէնին մահպուպընըն տիյէր մահպուպտան նէ՞ ֆարգը վար,
Էյ նիսվան իչինտէ ճէմիլէ օլան,
Սէնին մահպուպընըն տիյէր մահպուպտան նէ՞ ֆարգը վար,
Քի պիզէ պէօյլէ եէմին վէրիրսին.
10 Մահպուպըմ պէյազ վէ գըրմըզը տըր,
Օն պին իչինտէ միւմթազ տըր.
11 Պաշը խալիս ալթուն տըր,
Բիւքլիւլէրի փէրիշան օլուպ գուզղունի սիյահ տըր.
12 Կէօզլէրի ագար սու քէնարընտա,
Սիւտ իլէ եըգանմըշ կէօյէրճինլէրէ պէնզէր.
Տօնատըլմըշ ճէվահիր կիպի տիր։
13 Եանագլարը պահարաթ մէշարէլէրի,
Խօշ րա՞յիհալը չիչէք տագըլարը կիպի տիր.
Տուտագլարը խալիս միւրր տամլաթան սուսէնլէր տիր.
14 Էլլէրի՝ զէպէրճէտ իլէ թէրսի՛ օլունմուշ ալթուն եիւզիւքլէր տիր.
Գարնը կէօք եագութ իլէ գափլանմըշ իշլէմէ ֆիլ տիշի տիր։
15 Պալտըրլարը՝ խալիս ալթուն գայիտէլէր իւզէրինէ միւ՛էսսէս
Մէրմէր 'ամուտլար տըր.
Հէյ՛էթի Լիպնան կիպի,
Էրզ աղաճլարը կիպի ա՛լա տըր.
16 Աղզը թաթլը,
Վէլ հասըլ հէր թարաֆը ալլըքէսնէ տիր.
Էյ Եէրուշալիմ գըզլարը,
Մահպուպըմ պու, եարըմ պու տըր։

ՊԱՊ 6

1 Էյ նիսվան իչինտէ ճէմիլէ օլան,
Մահպուպըն նէ՞րէյէ կիթտի.
Մահպուպըն նէ՞րէյէ տէօնտիւ,
Քի սէնին իլէ պէրապէր անը արայալըմ։
2 Մահպուպըմ պաղչէսինէ,
Պահարաթ մէշարէլէրինէ էնտի,
Քի սիւրիւսիւնի պաղչէլէրտէ օթլատա,
Վէ սուսէնլէր տէվշիրէ։
3 Պէն մահպուպըմըն իմ,
Մահպուպըմ տախի պէնիմ տիր.
Սուսէնլէր արասընտա սիւրիւսիւնի օթլատըր։
4 Էյ մահպուպէմ, Թիրսա կիպի ճէմիլէ սին,
Եէրուշալիմ կիպի տիլպէր սին,
Պայրագլը օրտու կիպի հէյպէթլի սին։
5 Կէօզլէրինի պէնտէն չէվիր,
Զիրա անլէր պէնի էսիր էթտի.
Սաչըն Ճիլ'ատտա եաթան քէչի սիւրիւսիւ կիպի տիր։
6 Տիշլէրին եըգանմըշ տիշի գօյուն սիւրիւսիւ կիպի տիր.
Ճիւմլէսի իքիզ տօղուրուր,
Վէ արալարընտա եավրուսըզ եօգ տըր։

7 Շագագլարըն նիգապըն ալթընտան
նար փարչալարընա պէնզէր.
8 Մէլիքէլէր ալթմըշ վէ օտալըգլար
սէքսէն տիր,
վէ պաքիրէլէրին հիսապը եօգ տըր.
9 Կէօյէրճինիմ՝ քեամիլէմ պիր տիր.
Անասընըն պիր թանէսի տիր,
վալիտէսինին մունթէխապէսի տիր.
Գըզլար անը կէօրտիւլէր,
վէ անա՝ նէ՛ միւպարէք տիր՝ տէտիլէր.
Մէլիքէլէր վէ օտալըգլար տախի կէօր-
տիւլէր,
վէ անը մէտհ էթտիլէր.
10 Սահար կիպի *րուշէն,
Այ կիպի կիւզէլ, կիւնէշ կիպի պէրրագ,
Պայրագլը օրտու կիպի հէյպէթլի օլան
քի՞մ տիր.
11 Ճէվիզ պաղչէսինէ էնտիմ,
Բի տէրէնին եէշիլլիքլէրինի կէօրէյիմ,
Ասմա ֆիլիզլէնմի՞շ մի,
Նար չիչէքլէնմի՞շ մի տէյիւ պագայըմ.
12 Պէն պիլմէզտէն՝ ճանըմ
Ամմինատապըն *արապալարը կիպի պէ-
նի էյլէտի.
13 Աւտէթ էյլէ, աւտէթ էյլէ, էյ Շու-
լամմիթէ,
Աւտէթ էյլէ, աւտէթ էյլէ քի սէնի
կէօրէլիմ.
Շուլամմիթէտէ նէ՞ կէօրէճէքսինիզ,
Մէ՛հէնէհու իքի օրտուլարըն րագսը
տըր.

ՊԱՊ 7

1 Էյ պինթ ի էմիր,
Փափուչլար իլէ րէվիշինինէ կիւզէլ տիր.
Օյլուգլարընըն պիչիմի,
Հիւնէրլի պիր ուսթատ էլի իլէ իշլէնիլ-
միշ կէրտանլըգ կիպի տիր.
2 Կէօպէյին՝ շէրպէթ իլէ տոլու միւտէվ-
վէր թասա պէնզէր,
Գարընըն սուսէն իլէ մուհաթ պուղտայ
եըղընը կիպի տիր.
3 Իքի մէմէլէրին պիր չիֆթ իքիզ ճէյլան
եավրուսը կիպի տիր.
4 Պօյնըն ֆիլ տիշի գուլէ կիպի տիր.
Կէօզլէրին Հէշպօնտա Պաթրապպիմ
գափուսը եանընտա վագը՝ հա-
վուզլար,
Պուրնըն Տըմըշգա տօղրու պագան Լիպ-
նան գուլէսի կիպի տիր.
5 Սէնին պաշըն Քարմէլ կիպի տիր.
Պաշընըն սաչլարը էրղավան կիպի տիր.
Մէլիք սէնին քեաքիւլլէրինէ պէնտ օլ-
մուշ տըր.
6 Էյ մահպուպէ, էյ պինթ ի լէզայիզ,
Սէն նէ՛ գատար կիւզէլ վէ նէ՛ գատար
շիրին սին.
7 Գամէթին խուրմա աղաճընա,
Վէ մէմէլէրին սալգըմլարա պէնզէր.
8 Տէտիմ քի՝ Խուրմա աղաճընա չըգայըմ,
Անըն տալլարընա եափըշայըմ.
Վէ մէմէլէրին իւզիւմ սալգըմլարը կիպի,
Վէ պուրնունըն գօգուսու էլմա գօգուսու
կիպի օլսուն.
9 Տիմաղըն ա՛լա շէրապ կիպի տիր,
Քի մահպուպըմ իչիւն կիւզէլճէ ագար,
Վէ ույույանլարըն տուտագլարընը սէօյ-
լէտիր.
10 Պէն մահպուպըմըն ըմ,
Վէ անըն իշթիյագը պանա տըր.
11 Կէլ, էյ մահպուպըմ, սահրայա չըգալըմ,
Վէ կէճէյի քէօյլէրտէ կէչիրէլիմ.
12 Սապահլայըն էրքէն պաղլարա կիտէլիմ,
Ասմա ֆիլիզլէնտի՞ մի, չիչէյինի վէրտի՞
մի,
Վէ նարլար չիչէքլէնտի՞ մի, պագալըմ.
Օրատա մուհապպէթիմի սանա պէյան
էտէրիմ.
13 Լիւֆֆահ րա՛իհա վէրիր.
Վէ էվիմիզտէ, էյ մահպուպըմ, սէնին
իչիւն,
Կէրէք եէնի, կէրէք էսքի, ա՛լա մէյ-
վէլէրտէն սագլամըշըմ.

ՊԱՊ 8

1 Քեա՛շքի վալիտէմին մէմէսինի էմմիշ
գարտաշըմ կիպի օլայըտըն,
Սէնի խարիճտէ պուլտուղումտա, էօփէր
իտիմ,
Վէ պէնի թա՛հքիր էթմէզլէր իտի.

---

*Իպր. պագան

2 [illegible] սէնի վալիտէմին խանէսինէ կէօթիւրիւր իտիմ.
Պանա *էօյրէտիր իտին,
Սանա գօգուլը չէրապտան'
Նարըմըն շըրըսընտան իչիրիր իտիմ.
3 Սօլ էլի պաշըմըն ալթընտա օլուր,
Վէ սաղ էլի պէնի գուճագլար իտի.
4 Էյ Երուշալիմ գըզլարը, սիզէ եէմին վէրիյօրում քի,
Մահպուպէ խաթէմէտիքճէ, անը ույանտըրմըյա գալգըշմայասընըզ.
5 Մահպուպէսինէ տայանարագ,
Չէօլտէն կէլէն պու քիմ տիր.
Սէնի էլմա աղաճը ալթընտա ույանտըրտըմ.
Անտա սէնի օրատա տողուրտու,
Վալիտէն սէնի օրատա տողուրմայա կէթիրտի.
6 Պէնի եիւրէյին իւզէրինէ խաթէմ կիպի,
Գոլուն իւզէրինէ մուհիւր կիպի գօ.
Զիրա մուհապպէթ մէվթ կիպի գուվվէթլի տիր,
Գըզգանճլըգ հավիյէ կիպի չէֆգաթսըզ տըր.
Անըն 'ալէվի եըլտըրըմ աթէշի 'ալէվի տիր.
7 Մուհապպէթի չօգ սուլար սէօնտիւրէմէզ,
Վէ անը ըրմագլար պօղ էտէմէզ,
Էկէր քիմսէ մուհապպէթէ պէտէլ խանէսինին քեաֆֆէ ի մալլարընը վէրսէ,
Անը պիւս պիւթիւն թահգիր էտէրլէր.
8 Պիր քիւչիւք հէմշիրէմիզ վար,
Վէ անըն մէմէլէրի եօգ տըր.
Իսթէնիլտիյի կիւնտէ
Հէմշիրէմիզ իչիւն նէ՞ եափալըմ.
9 Էյէր տիվար օլսա,
Անըն իւզէրինէ պիր կիւմիւշ գալէ եափարըզ.
Էյէր գափու օլսա,
Անը էրզ աղաճը թախթալարը իլէ գափլարըզ.
10 Պէն տիվար իմ,
Վէ մէմէլէրիմ գուլէլէր կիպի տիր.
Պէօյլէճէ անըն նազարընտա
Սէլամէթ պուլմուշ կիպի օլտըմ.
11 Պա՛ալ-Համօնտա Սիւլէյմանըն պիր պաղը վար իտի.
Պաղը պէքճիլէրէ թէսլիմ էյլէտի.
Հէր պիրիսի մէյվէսի իչիւն պին գըթ'ա կիւմիւշ կէթիրիր իտի.
12 Պէնիմ պաղըմ էօնիւմտէ տիր,
Էյ Սիւլէյման, պին գըթ'ա սէնին,
Վէ իքի եիւզ գըթ'ա մէյվէսինի պէքլէյէնլէրին օլսուն.
13 Էյ պաղչէլէրտէ սաքին օլան,
Սէնին սէսինի րէֆիգլէր տինլէյօրլար.
Պանա տա իշիթտիր.
14 Էյ մահպուպըմ, 'աճէլէ էյլէ,
Վէ պահարաթ տաղլարը իւզէրինտէ պուլունան
Ճէյրան եա կէյիք եավրուսը կիպի օլ.

ԻՇԱ՛ԵԱ

ՊԱՊ 1

1 Եէհուտա մէլիքլէրի 'Ուզզիա վէ Եօթամ, Ահազ վէ Հիզգիյանըն կիւնլէրինտէ Եէհուտա իլէ Երուշալիմ հագգընտա Իշա'եա իպն ի *'Ամօսա կէլէն վահի տիր.

2 Էյ սէմավաթ, տինլէյինիզ,

---

*Եահուտ էօյրէտիր իտի,

*'Իպր. Ամօսըն կէօրտիւյիւ րույա տըր.

Վէ, եյ զէմին, գուլագ վէր.
Զիրա ՐԱՊՊ սէօյլէյօր.
Էվլատ փէրվէրտէ էյլէտիմ պէօյիւթտիւմ,
Լաքին անլէր պանա 'ասի օլտուլար.
3 Էօքիւզ քէնտի սահիպինի,
Վէ մէրքէպ քէնտի սահիպինին ախըրընը պիլիր,
Լաքին Իսրայէլ պիլմէզ,
Պէնիմ գավմըմ ֆէհմ էթմէզ.
4 Վա՜յ կիւնահքեար միլլէթէ,
Ճիւրմիւ աղըր օլան գավմէ,
Քէօթիւլիւք իշլէյէնլէրին նէսլինէ,
Միւֆսիտ էվլատա.
Անլէր ՐԱՊՊԸ թէրք էթտիլէր,
Գուտտուսը Իսրայէլի թահգիր էյլէտիլէր,
Իրթիտատ էթտիլէր.
5 Խուսուսա իսրար էթտիյինիզ հալտէ,
Տահա նէ՞րէնիզէ վուրուլա պիլիր.
Պիւթիւն պաշ մէրիզ,
Վէ պիւթիւն գալպ պայղըն տըր.
6 Այագ թապանընտան պաշա գատար
Վիւճուտտէ սըհհաթ եօգ տըր.
Եարա վէ շիշ վէ ճէրահէթլի պէրէ վար տըր.
Սըգըլմատըլար վէ սարըլմատըլար,
Վէ եաղ իլէ եումշադըլմատըլար.
7 Տիյարընըզ խարապ օլմուշ,
Վէ շէհիրլէրինիզ աթէշլէ եանմըշ տըր.
Թօփրաղընըզը էճնէպիլէր էօնիւնիւզտէ եէյօրլար,
Վէ էճնէպիլէր թարաֆընտան խարապ էտիլմիշ կիպի վիրանէ տըր.
8 Վէ Սիօն գըզը պաղտա օլան քիւլպէ կիպի,
Խըյար թարլասընտա պուլունան խայմէ կիպի,
Մուհասէրէյէ ալընմըշ շէհիր կիպի գալմըշ տըր.
9 ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պիզէ ճիւզ'ի պիր պագըյյէ պըրագմասա իտի,
Պիզ Սատում կիպի օլուր,
Ղամօրայա պէնզէր իտիք.
10 Եյ Սատում հաքիմլէրի,
ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինլէյինիզ.
Եյ Ղամօրա ահալիսի,
Ալլահըմըզըն շէրի'աթընա գուլագ վէրինիզ.
11 ՐԱՊՊ սէօյլիւյօր՝ Զէպիհէլէրինիզին քէսրէթի պանա նէյէ՞ եարար.
Գօչ մուհրագաթլարընտան
Վէ պէսլի հայվանլարըն եաղընտան տօյտում;
Վէ տանալար իլէ գուզուլարըն վէ թէքէլէրին գանընտան խօշլանմամ.
12 Հուզուրումա կէօրիւնմէյէ կէլտիյինիզտէ,
Պունու էլինիզտէն քի՞մ թալէպ էթտի
Քի հավլըլարըմա այագ պասասընըզ.
13 Արթըգ թագտիմէ ի պաթըլէ կէթիրմէյինիզ.
Պուխուր մէնֆուրըմ տըր.
Այ պաշըլար վէ սէպթլէր վէ ճէմա'աթլարըն թէճէմմիւ'ինէ
Թէհամմիւլ էտէմէմ,
Պէօյիւք պայրամ պիլէ ֆըսգ տըր.
14 Այ պաշըլարընըզտան վէ պայրամլարընըզտան ճանըմ նէֆրէթ էտէր,
Անլէր իւզէրիմէ պար օլտու.
Թէհամմիւլտէն ուսանտըմ.
15 Վէ էլլէրինիզի գալտըրտըղընըզտա
Կէօզլէրիմի սիզտէն չէվիրէճէյիմ.
Հէմ տէ տուա'յը չօղալթտըղընըզտա
Տինլէմէյէճէյիմ.
Էլլէրինիզ գան իլէ տօլու տըր.
16 Եըգանընըզ, փաքլէնինիզ.
Քէօթիւ ֆի'իլլէրինիզի կէօզլէրիմին էօնիւնտէն գալտըրընըզ,
Քէօթիւ իշլէմէյի թէրք էտինիզ.
17 Էյի իշ իշլէմէյի էօյրէնինիզ,
'Ատալէթէ մուգայյէտ օլունուզ,
Մազլումըն հագգընը թահգիգ էտինիզ,
Եէթիմին հուգուգընը վիգայէ էտինիզ,
Տուլ գարընըն տա'վասընը կէօրիւնիւզ.
18 ՐԱՊՊ պույուրուր քի՝ Շիմտի կէլինիզ, մուպահասէ էտէլիմ.
Կիւնահլարընըզ գըրմըզը կիպի օլսա,
Գար կիպի պէյազ օլաճագ տըր;
Գըրմըզը պէզէյի կիպի գըրմըզը օլսա,
Եափաղը կիպի օլաճագ տըր.

19 Էյէր ճան ու տիլտէն իթա՚աթ էտէր իսէնիզ,
Եէրին պէրէքէթլէրինի եէյէճէքսինիզ·
20 Վէ էյէր իմթինա՛ էտիպ ՚ասի օլուրսանըզ,
Սիզի գըլըճ թէլէֆ էտէճէք տիր,
Զիրա ՌԱՊՊԸՆ աղզը սէօյլէտի·
21 Սատըգ շէհր նա՛սըլ զանիյէ օլտու,
Հագգ իլէ մէմլու իտի,
Անտա ՚ատալէթ իգամէթ էտէր իտի.
Շիմտի իսէ գաթիլլէր [illegible]
22 Սէնին կիւմիւշիւն ճիւրիւֆէ թէհավվիւլ էթտի,
Շէրապընըն սու գարըշմըշ տըր·
23 Սէնին րէ՛իսլէրին ՚ասի օլուպ խըրսըզլարըն րէֆիգլէրի տիր,
Ճիւմլէսի րիշվէթ սէվէն վէ հէտիյէ թալէպ էտէն ատամլէր տիր·
Եէթիմին հուգուգընը միգայէ էթմէզլէր,
Վէ տուլ գարընըն տա՛վասը հուզուրլէրինէ կէլմէզ·
24 Պու սէպէպտէն Ռապպ իւլ ճիւնուտ օլան Եէհօվա,
Գատիր ի Իսրայէլ պույուրուր քի,
Ահ, պէն տիւշմէնլէրիմտէն րահաթպուլաճաղըմ,
Վէ խասըմլէրիմտէն ինթիգամ ալաճաղըմ·
25 Վէ էլիմի սէնին իւզէրինէ տէօնտէրէճէյիմ,
Վէ սէնին ճիւրիւֆիւնիւ սօտա իլէ տէֆ՛ էտէր կիպի տէֆ՛ էտէճէյիմ.
Վէ պիւթիւն գալայընը իզալէ էտէճէյիմ·
26 Վէ հաքիմլէրինի էվվէլքի կիպի,
Վէ միւսթէշարլարընը իպթիտատէ օլտըղը կիպի ի՛ատէ էտէճէյիմ.
Պա՛տէհու ՚ատալէթ շէհրի վէ սատըգ շէհր թէսմիյէ օլունաճագսըն·
27 Սիօն հագգ իլէ,
Վէ անա րիճ՛աթ էտէնլէր ՚ատալէթլէ խէլաս պուլաճագլար տըր·
28 Ամմա ՚ասիլէր իլէ կիւնահքեարլար պիրլիքտէ գըրըլաճագլար,
Վէ ՌԱՊՊԸ թէրք էտէնլէր հէլաք օլաճագլար տըր·
29 Զիրա արզու էյլէտիյինիզ պութմ աղաճլարընտան ութանճագլար·
Վէ ինթիխապ էթտիյինիզ պաղչէլէրտէն խաճիլ օլաճագսընըզ·
30 Զիրա եափրաղը սօլմուշ պութմ աղաճը կիպի,
Վէ սույու օլմայան պաղչէ կիպի օլաճագսընըզ·
31 Վէ սա՛հիպ ի գուվվէթ օլան քիմսէ իւսթիւպիւ կիպի,
Վէ անըն իշի գըղըլճըմ կիպի օլաճագ,
Վէ իքիսի պիրտէն եանաճագ,
Վէ սէօյիւնտիւրէն օլմայաճագ տըր·

ՊԱՊ 2

1 Իշա՚եա իպն ի Ամօսա Եէհուտա իլէ Եէրուշալիմ հագգընտա վահի իլէ կէլէն քէլամ տըր·
2 Վէ ախըր կիւնլէրտէ պէյթ իւր ՌԱՊՊԸՆ տաղը
Տաղլարըն պաշընտա սապիթ,
Վէ թէփէլէրտէն միւրթէֆի՛ օլաճագ տըր,
Վէ քեաֆֆէ ի իւմէմ օրայա տօղրու ագըպ կիտէճէքլէր տիր·
3 Վէ աղվամ ը քէսիրէ կիտէր իքէն տէյէճէքլէր քի,
Կէլինիզ, Եէհօվանըն տաղընա,
Իլահ ը Եա՚գուպըն պէյթինէ չըգալըմ,
Պի զիզէ քէնտի թարիգլէրինի թա՛լիմ էտէ,
Պիզ տէ անըն եօլլարընտա սիւլուք էտէլիմ.
Զիրա շէրի՛աթ Սիօնտան,
Վէ ՌԱՊՊԸՆ քէլամը Եէրուշալիմտէն զուհուր էտէճէք տիր·
4 Վէ իւմմէթլէր արասընտա հիւքմ էտէճէք,
Վէ աղվամ ը քէսիրէյի թա՛զիր էյլէյէճէք տիր.
Վէ անլէր գըլըճլարընը սապան տէմիրլէրի,
Վէ մըզրագլարընը տահրալար եափաճագլար տըր·

Միլլէթ միլլէթ 'ալէյհինէ գըլըճ գալտըրմայաճագ,
վէ արթըգ մուհարէպէ էթմէքլիյի էօյրէնմէյէճէքլէր տիր.
5 Էյ պէյթի Եա'գուպ
կէլինիզ, ՌԱՊՊԸՆ Նուրընտա եուրույէլիմ.
6 Զիրա սէն գավմըն օլան պէյթի Եա'գուպու թէրք էյլէտին,
Զիրա շարգ 'ատէթլէրիյլէ մէմլու,
վէ Ֆիլիսթիլիլէր կիպի սահհար օլտուլար,
վէ էճնէպիլէրին էվլատը իլէ մու'ահէտէ էթմիշլէր.
7 Անլէրին արզը կիւմիւշ վէ ալթուն իլէ տոլտու;
վէ խազինէլէրինին նիհայէթի եօգ տուր.
Տիյարլարը աթլար իլէ տոլտու,
վէ 'արապալարը հէսապսըզ տըր.
8 Տիյարլարը սանէմլէր իլէ տոլտու,
Էլլէրինին մէսնու'ընա,
վէ փարմագլարընըն եափտըղը շէյէ սէճտէ էտէրլէր.
9 վէ ատամ ը նաս չէօքտիւ,
վէ խավասս ալչագլանտը,
Սէն տախի անլէրի 'աֆվ էթմէյէճէքսին.
10 ՌԱՊՊԸՆ հէյպէթի
վէ ճէլալի 'ազամէթի սէպէպինտէն
Գայայա կիր, վէ թօփրագտա իխթիֆա էյլէ.
11 Ինսանըն թէքէպպիւր կէօզլէրի ալչագլանաճագ,
վէ ատէմլէրին ղուրուրը էնտիրիլէճէք տիր;
վէ օլ կիւնտէ միւթա'ալ եալընըզ ՌԱՊՊ պուլունաճագ տըր.
12 Զիրա ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտըն կիւնիւ՝
հէր միւթէքէպպիր վէ մաղրուր քիմսէ 'ալէյհինէ,
վէ ալչագլանմասը իչիւն հէր պիր թէ'ազզիւմ էտէն ատէմ 'ալէյհինէ,
13 վէ Լիպնանըն պիլ ճիւմլէ եիւճէ վէ եիւքսէք էրզ ագաճլարը 'ալէյհինէ,
վէ Պաշանըն պիլ ճիւմլէ մէշէլէրի 'ալէյհինէ,
14 վէ եիւճէ տաղլարըն քիւաֆֆէսի 'ալէյհինէ,
վէ պիլ ճիւմլէ եիւքսէք պայըրլար 'ալէյհինէ,
15 վէ հէր 'ալի գուլլէ 'ալէյհինէ,
վէ հէր մէթին հիսար 'ալէյհինէ,
16 վէ Թարշիշ կէմիլէրինին քիւաֆֆէսի 'ալէյհինէ,
վէ մէրղուպ 'ատտ օլունան շէյլէրին ճիւմլէսի 'ալէյհինէ օլաճագ տըր.
17 վէ ինսանըն թէքէպպիւրիւ էնտիրիլէճէք,
վէ ատէմլէրին ղուրուրը ալչագլանաճագ տըր,
վէ օլ կիւնտէ միւթա'ալ եալընըզ ՌԱՊՊ պուլունաճագ տըր.
18 վէ սանէմլէր քիւլլիյէն մահվ օլաճագ տըր.
19 վէ ՌԱՊՊ զէմինի սարսմագա գալգտըղընտա,
Անըն հէյպէթի
վէ ճէլալի 'ազամէթի սէպէպինտէն,
Գայալարըն պուլունան մաղարալարա,
վէ թօփրագտա օլան ինլէրէ կիրէճէքլէր տիր.
20 Օլ կիւնտէ ատէմ՝ սէճտէ էթմէք իւզրէ
փէնտիսի իչիւն եափտըղը կիւմիւշ սանէմլէրինի վէ ալթուն սանէմլէրինի
Քէօսթէպէքլէրէ վէ եարասալէրէ աթաճագ տըր,
21 Թա քի ՌԱՊՊ զէմինի սարսմագա գալգտըղընտա,
Անըն հէյպէթի
վէ անըն ճէլալի 'ազամէթի սէպէպինտէն
Գայալարըն գօվուգլարընա,
վէ ուչրումլարըն եարըգլարընա կիրէ.
22 Նէֆէսի պուրնընտա օլան ատէմտէն վազ կէչինիզ,
Զիրա օ նէյէ՞ սայըլա պիլիր.

ՊԱՊ 3

1 Զիրա իշթէ Ռապպ իւլ ճիւնուտ Եէհօվա Եէրուշալիմտէն վէ Եէհուտատան 'ասայը վէ տէյնէկի,
Հայաթըն 'ասասը օլան էքմէք վէ սույըն քիւաֆֆէսինի

Եիյիթի վէ ճէնկ ատամլարը,
Հաքիմի վէ փէյղամպէրի, առրաֆը վէ իխթիյարը,
3 Էլլի պաշըը վէ մու՛թէպէրի,
Վէ մուսթէշարը վէ մահիր մի՛մարը,
Վէ մա՛րիֆէթլի էֆսունճուլարը գալտըրաճագ տըր.
4 Վէ պէն չօճուգլարը անլէրին իւզէրինէ րուէսա նասպ էտէճէյիմ,
Վէ էթֆալ անլէրէ թէսալլութ էտէճէք լէր.
5 Վէ գավմ պիրի պիրինէ
Վէ հէր քէս գօմշուսունա զուլմ էտէճէքլէր.
Չօճուգլար իխթիյարլարա,
Վէ հագիրլէր մու՛թէպէրլէրէ քիւսթախանէ մուա՛մէլէ էտէճէքլէրտիր.
6 Հաթթա պիր ատէմ պէտէրինին խանէսինտէն օլան պիրատէրինի թութուպ,
Սէնին էսվապըն վար,
Պիզիմ իւզէրիմիզէ հաքիմ օլ,
Վէ պու վիրանէ սէնին թահթը իտարէնտէ օլսուն տէյէճէք տիր.
7 Օ վախթ օլ կիւնտէ ճէվապ վէրիպ
Պէն խալաս էտիճի օլմամ,
Զիրա խանէմտէ նէ էքմէք, նէ տէ էսվապ վար,
Գավմ իւզէրինէ պէնի հաքիմ նասպ էթմէյինիզ՝ տէյէճէք տիր.
8 Զիրա Եէրուշալիմ յըգըլտը վէ Եէհուտա տիւշտիւ.
Զիրա անլէրին լիսանլարը վէ իշլէրի ՌԱՊՊԸՆ նազարը ճէլիլինի իղզապ էթմէք իւզրէ անա գարշը տըր.
9 Եիւզլէրինին կէօսթէրիշի քէնտի ա՛լէյհլէրինէ շէհատէթ էտէր,
Վէ կիւնահլարընը սէթր էթմէյիպ Սատում կիպի իզհար էտէրլէր.
Վա՛յ ճանլարընա, զիրա քէնտիլէրինէ ֆէնալըգ էթտիլէր.
10 Սալիհէ տէյինիզ քի անա խայըր կէլէճէք,
Զիրա էֆ՛ալլարընըն սէմէրէսինի եէյէճէքլէր տիր.
11 Վա՛յ շէրիրէ, անա ֆէնա օլաճագ,
Զիրա էլլէրինին իշլէտիկլէրինին մուճազաթը անա վէրիլէճէք տիր.
12 Գավմիմին չօճուգլար զուլմ էտէրլէր,
Վէ անա գարըլար թէսալլութ էտէրլէր.
Էյ գավմիմ, միւրշիտլէրին սէնի ազտըրըրլար,
Վէ եիւրիւյէճէյին եօլը պօզարլար.
13 ՌԱՊՊ տա՛վա էթմէյէ գալգար,
Վէ գավմլարը հիւքմ էյլէմէյէ տուրույօր.
14 ՌԱՊՊ քէնտի գավմինին իխթիյարլարը վէ րուէսասըյլէ
Մուհաքէմէյէ կիրէճէք տիր.
Զիրա սիզ պաղը խարապ էթտինիզ.
Ֆուգարատան ղասպ օլունան շէյլէր խանէլէրինիզտէ տիր.
15 Րապպ իւլ ճիւնուտ Եէհօվա,
Սիզէ նէ՞ օլտու քի գավմիմի էզիյօրսընըզ,
Վէ ֆուգարանըն իւզիւնէ պասըյօրսընըզ՝ տէյիւ պույուրուր.
16 Վէ ՌԱՊՊ շէօյլէ պույուրուր.
Մատէմ քի Սիօն գըզլարը միւթէքէպպիր տիրլէր,
Վէ կէրտանէ ֆըրլագ օլարագ եիւրիւրլէր,
Կէօզլէրիյլէ իշարէթ էտէրէք,
Գըրըլա գըրըլա կէզէրլէր,
Վէ այագլարընը շընգըրտատըրլար.
17 Րապպ Սիօն գըզլարընը թասպաշլը էտէճէք,
Վէ ՌԱՊՊ անլէրին ա՛յպ եէրլէրինի ուրրիյան էյլէյէճէք տիր.
18 Օլ կիւնտէ Րապպ,
Խալխալլարըն զինէթինի,
Միւշէպպէք սաչ պաղլարը իլէ մահչէլէրի,
19 Կիւփէլէրի վէ պիլէզիքլէրի վէ նիգապլարը,
20 Ալընլըգլարը վէ պալտըր զինճիրլէրինի վէ քէմէրլէրի,
Միսգ գութուլարընը վէ նուսխալէրի,
21 Եիւզիւքլէրի վէ պուրուն հալգալարընը,
22 Գաֆթանլարը վէ ֆէրաճէլէրի, շալլարը վէ քիսէլէրի,
23 Այնէլէրի վէ կէօմլէքլէրի,
Զէնպէրլէրի վէ եաշմագլարը գալտըրաճագ տըր.
24 Վէ խօշ րա՛իհա եէրինէ ուֆունէթ,
Վէ քէմէր եէրինէ իփ,
Վէ գըվըրճըգ սաչ եէրինէ թաս պաշլըգ.

Վէ կէօյիւսլիւք եէրինէ չուլ գուշանմագլըգ,
Վէ կիւզէլլիւք եէրինէ եանըգլըգ օլաճագ տըր.
25 Սէնին ատէմլէրին գըլըճտան,
Վէ եիյիթլէրին մուհարէպէտէ տիւշէճէք տիր.
26 Վէ անըն գափուլարը ահ էտիփ մաթէմ էյլէյէճէքլէր,
Վէ քէնտիսի հէր շէյտէն մահրում օլարագ եէրտէ օթուրաճագ տըր.

ՊԱՊ 4

1 Օլ կիւն եէտի գարը պիր ատէմի թութուփ,
Քէնտի էքմէյիմիզի եէյէճէյիզ,
Վէ քէնտի էսվապըմըզը կիյէճէյիզ,
Ֆագաթ 'այըպըմըզը գալտըր' իչիւն
Սէնին իսմինլէ չաղըրըլալըմ, տէյէճէքլէր տիր.
2 Օլ կիւնտէ Իսրայէլին նէճաթ պուլանլարընա
ՌԱՊՊԸՆ ֆիլիզի ճէմալ ու ճէլալ
Վէ եէրին մահսուլը
Շէրէֆ ու զինէթ օլաճագ տըր.
3 Վէ ՌԱՊՊ Սիոն գըզլարընըն լէքէսինի եըգատըգընտա,
Հիւքմ ռուհըյլէ վէ եագըճը ռուհըյլէ Երուշալիմի
Իչինտէ պուլունան գան ճէրիմէլէրինտէն փաքլէտիյինտէ,
4 Սիոնտա գալան
Վէ Երուշալիմտէ պըրագըլան,
Եա'նի Երուշալիմտէ հայաթ իչիւն թահրիր օլունանլարըն ճիւմլէսինէ
Մուգատտէս տէնիլէճէք տիր.
5 Վէ ՌԱՊՊ Սիոն տաղընըն հէր եէրի իւզէրինէ
Վէ ճէմա'աթլարը իւզէրինէ,
Կիւնտիւզին պուլութ վէ տիւման,
Վէ կէճէլէյին լէմ'ան էտէն աթէշ 'ալէվլի փարլագ գըլաճագ տըր,
Չիւնքի պիւթիւն շան 'իզզէթ իւզէրինէ էօրթիւ օլաճագ տըր.
6 Վէ կիւնտիւզ սըճագտան կէօլկէ իչիւն,
Վէ ֆուրթունա իլէ եաղմուրտան փէնահ
Վէ էօրթիւ իչիւն չատըր օլաճագ տըր.

ՊԱՊ 5

1 Շիմտի հապիպիմ իչիւն, քէնտի պաղը հագգընտա
Հապիպիմին շի'րինի օգույայըմ.
Պաղէթ միւնպիթ պիր թէփէ իւզէրինտէ
Հապիպիմին պիր պաղը վար իտի.
2 Անը չիթ իլէ իհաթէ էտիփ թաշլարընը այըգլատը,
Վէ իչինէ ա'լա աստըլար տիքտի,
Վէ անըն օրթասընտա պիր գուլէ պինա էթտի,
Վէ անտա պիր մա'սարէ տախի գազտը.
Վէ իւզիւմ վէրմէսինի մէ'մուլ էտէր իքէն,
Ֆէնա գօրուգ վէրտի.
3 Վէ շիմտի, էյ Երուշալիմ սաքինլէրի,
Վէ Եէհուտա ատէմլէրի,
Պէնիմլէ պաղըմ արասընտա հիւքմ էտինիզ.
4 Պաղըմա տահա նէ եափըլըճագ իտի քի,
Պէն անա եափմատըմ?
Նիչիւն պէն անըն իւզիւմ վէրմէսինի մէ'մուլ էթտիյիմ հալտէ,
Օ ֆէնա գօրուգ վէրտի?
5 Վէ շիմտի պաղըմա նէ եափաճաղըմը սիզէ պիլտիրէյիմ.
Անըն չիթինի սէօքէճէյիմ, քի օթլագ օլա.
Անըն տուվարընը եըգաճաղըմ, քի չիյնէնիլէ.
6 Վէ անը խարապ պըրագաճաղըմ.
Պուտանմայաճագ վէ գազըլմայաճագ,
Անտա տիքէն վէ չալը պիթէճէք.
Պուլութլարա տախի էմր էտէճէյիմ,
Քի անըն իւզէրինէ եաղմուր եաղտըրմայալար.
7 Զիրա ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտըն պաղը
Պէյթ-ի Իսրայէլ տիր.
Վէ Եէհուտա ատէմլէրի խօշլանտըղը ֆիտան տըր.
Հագգանիյէթ մէ'մուլ էտէր իքէն իշթէ չալթագլըգ.

'Ատալէթի 'ումուտ էտէր իքէն՝ իշթէ ֆէրեատ.
8 Վա՜յ սիզէ՝ քի եէր գալմայըպ
Քէնտինիզ զէմին օրթասընտա եալընըզ օթուրընճայա գատար,
Խանէյէ խանէ իլհագ,
Վէ թարլայա թարլա 'իլավէ էտէնլէր սինիզ.
9 ՐԱՊՊ իլէ ճիւնուտ սէմ'իմէ տէտի քի,
Հագիգաթէն փէք չօգ խանէլէր խարապ օլաճագ,
Պէօյիւք վէ կիւզէլ խանէլէր սէքէնէսիզ գալաճագ տըր.
10 Զիրա օն տէօնիւմ պաղ պիր պաթ վէրէճէք,
Վէ պիր գօր թօխումու պիր էֆա վէրէճէքտիր.
11 Վա՜յ սապահլայըն էրքէն գալգըպ,
Միւսքիրէ գօշանլարա,
Վէ շէրապ անլէրի գըզտըրընճայա տէկին կէճէյէ էյլէնէնլէրէ.
12 Վէ զիյաֆէթլէրինտէ թանպուր վէ սանթուր,
Տէֆ վէ նէյ վէ շէրապ վար.
Ամմա ՐԱՊՊԸՆ ֆի'լինէ տիգգաթ էթմէզլէր,
Վէ էլլէրինին իշինէ պագմազլար.
13 Պու էճլտէն գավմըմ [illegible] պիլմէյէրէք էսիր կէօթիւրիւլիւր.
Վէ անըն խավասը գըթլըգտա աճըգար օլտու,
Վէ ավամըն պօղազլարը սուսըզլըգտան գուրուտու.
14 Պու էճլտէն հավիյէ քէնտինի կէնիշլէթտի,
Վէ աղզընը հատտէն զիյատէ աչտը.
Վէ անլէրին շէօհրէթի վէ ճիւմհուրը,
Կիւրիւլթիւսիւ վէ մէսէրրէթի անա էնէճէք տիր.
15 Վէ ատամ ը նաս չէօքէճէք,
Վէ խավասս ալչագլանաճագ,
Վէ միւթէքէպպիրլէրին կէօզլէրի էնտիրիլէճէք տիր.
16 Վէ ՐԱՊՊ իլէ ճիւնուտ հագգ ճիհէթիյլէ միւթա'ալ,
Վէ Գուտտուս Ալլահ 'ատալէթ ճիհէթիյլէ մու'ազզէզ օլաճագ տըր.
17 Վէ գուզուլար 'ատէթլէրի իւզրէ օթլանաճագլար,
Վէ *զէնկինլէրին խալի գալան եէրլէրինի էճնէպիլէր եէյէճէքլէր տիր.
18 Վա՜յ Գըսագը պաթըլըըգ իփլէրիյլէ,
Վէ կիւնահը քէ"ննէհնէ 'արապա իփլէրիյլէ չէքէնլէրէ.
19 Անլէր քի՝ Սիւր'աթ էթսին,
Իշինի 'ալ էլ 'աճէլէ թէքմիլ էյլէսին քի կէօրէլիմ,
Վէ Իսրայէլին Գուտտուսունուն թէտպիրի եագլաշըպ կէլսին,
Քի անը պիլէլիմ՝ տէրլէր.
20 Վա՜յ քէօթիւյէ էյի վէ էյիյէ քէօթիւ տէյէնլէրէ,
Վէ զուլմէթի նուր, վէ նուրը զուլմէթ հէսապընա գօյանլարա,
Աճըյը թաթլը վէ թաթլըյը աճը եէրինէ գօյանլարա.
21 Վա՜յ քէնտի կէօզլէրինտէ հաքիմ
Վէ քէնտի 'ինտլէրինտէ ֆէհիմ օլանլարա.
22 Վա՜յ շէրապ իչմէքտէ գուվվէթլի,
Վէ միւսքիրի մէզճ էթմէքտէ եիկիթ օլանլարա.
23 Անլէր քի ռիշվէթ իչիւն շէրիրի հագգլը չըգարըրլար,
Վէ հագգլըլարըն հագգընը իպթալ էտէրլէր.
24 Պու էճլտէն աթէշ 'ալէվի սամանը եալատըղը,
Վէ գուրու օթըն աթէշտէ թէլէֆ օլտուղու միսիլլու
Անլէրին քէօքիւ չիւրիւքլիւք կիպի օլաճագ,
Վէ չիչէքլէրի թօզ կիպի եուգարը չըգաճագ.
Զիրա ՐԱՊՊԸ իլէ ճիւնուտըն շէրի'աթընը րէտտ,
Վէ Իսրայէլին Գուտտուսունուն քէլամընը թահգիր էթտիլէր.
25 Պունա պինա"էն ՐԱՊՊԸՆ գազապը գավմը 'ալէյհինէ 'ալէվլի օլտու,
Վէ էլինի անլէրին իւզէրինէ ուզաթըպ անլէրի վուրտու,

---

*Եա'նի. սէմիզլէրին

Տաղլար տախի թիթրէտիլէր,
Վէ լէշլէրի սօգագլարըն օրթասընտա կիւպրէ կիպի օլտու։
Պու ճիւմլէ իլէ անըն ղազապը թէսքին օլմատը,
Անճագ անըն էլի տահա ուզանմըշ տըր։
26 Վէ ուզագտա օլան թա՛իֆէլէրէ իչիւն պայրագ չէքէճէք,
Վէ անլէրի միւնթէհա ի զէմինտէն ըսլըգ իլէ չաղըրաճագ,
Վէ իշթէ սէրի՛էն վէ ՛աճիլէն կէլէճէքլէր տիր։
27 Անլէրտէ եօրղուն վէ սիւրչէն պուլունմայաճագ,
Ույուգլամայաճագ վէ ույումայաճագլար։
Հիչ պիրինին պէլինին գուշաղը չէօզիւլմէյէճէք,
Վէ այագ գապըլարընըն պաղը գօփմայաճագ տըր։
28 Անլէրին օգլարը սիվրի,
Վէ եայլարընըն ճիւմլէսի գուրուլմուշ տըր,
Աթլարընըն թըրնագլարը չագմագ թաշընա պէնզէր։
Վէ ՛արապալարընըն թէքէրլէքլէրի գասըրղա կիպի տիր։
29 Անլէրին սէսլէրի արսլան կէօմիւրտէմէսի կիպի տիր։
Կէնճ արսլանլար կիպի կէօմիւրտէյէճէքլէր,
Կէօմիւրտէյէճէքլէր վէ շիքեարը գափաճագլար,
Վէ անը կէօթիւրէճէքլէր վէ գուրթարան պուլունմայաճագ տըր։
30 Վէ օլ կիւնտէ անլէրին իւզէրինէ տէնիզ կիւրիւլթիւսիւ կիպի կիւրլէյէճէքլէր,
Վէ էյէր եէրէ պագարլարսա իշթէ զուլմէթ վէ մէշագգաթ վար։
Վէ նուր գէնարի պուլութլարընտա գարարաճագ տըր։

ՊԱՊ 6

1 ՛Ուզզիյա մէլիքին վէֆաթը սէնէսինտէ
Ռապպը ՛ալի վէ միւրթէֆի՛ պիր թախթ
իւզէրինտէ ճալիս օլտուղը հալտէ կէօրտիւմ,
վէ էթէքլէրի հէյքէլի տօլտուրմըշ
2 իտի։ Անըն ֆէվգինտէ սէրաֆիմ
տուրըյօրլար իտի. Հէր պիրինին ալթըշար
գանատը օլուփ իքիսիլէ եիւզլէրինի
էօրթէր վէ իքիսիլէ այագլարընը
էօրթէր վէ իքիսիլէ ուչարլար
3 իտի։ Վէ պէք տիկէրինէ նիտա էտիփ
տէրլէր իտի քի՝
Գուտտուս, Գուտտուս, Գուտտուս,
ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ,
Պիւթիւն զէմին անըն ճէլալիլէ մէմլու տըր։
4 Վէ չաղըրանըն սէտասընտան գափու
էշիքլէրինին թէմէլլէրի սարսըլտը, վէ
5 պէյթ տիւման իլէ տօլտու։ Վէ տէտիմ
քի,
Վայ պանա, իշթէ հէլաք օլտըմ,
Զիրա պէն քի նափաք տուտագլը ատէմ իմ,
Վէ նափաք տուտագլը գավմ արասընտա սաքին իմ,
Կէօզլէրիմ ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ օլան Մէլիքի կէօրտիւ։
6 Ամմա սէրաֆիմտէն պիրի՝ մէզպահ
իւզէրինտէն մաշա իլէ ալտըղը պիր գօր
էլինտէ օլտըղը հալտէ պանա
ուչտու։
7 Վէ աղզըմա տօգունտըրարագ՝
Իշթէ պու գօր սէնին տուտագլարընա տօգունտու,
Վէ սէնին ճիւրմիւն րէֆ՛ օլունտու,
Վէ կիւնահընա քէֆարէթ էտիլտի՝ տէտի։
8 Պա՛տէհու ՌԱՊՊԸՆ սէտասընը իշիթտիմ քի,
Քիմի՞ կէօնտէրէյիմ,
Վէ պիզիմ իչիւն քի՞մ կիտէր՝ տէտի։
Պէն տախի՝ իշթէ պէն, պէնի կէօնտէր՝ տէտիմ։
9 Օլ վագըթ տէտի քի, Կիթ, պու գավմա սէօյլէ,
Իշիթմէքլէ իշիտէճէքսինիզ, ամմա անկլամայաճագսընըզ,
Վէ կէօրմէքլէ կէօրէճէքսինիզ, ամմա ֆէհմ էթմէյէճէքսինիզ։
10 Պու գավմըն գալպինի ղալիզ էյլէ,

Վէ գուլագլարընը աղըրլաթ, վէ կէօզլէրինի գափա,
Օլմայա քի կէօզլէրիյլէ կէօրէ, վէ գուլագլարըյլէ իշիտէ,
Վէ գալպիյլէ ֆէհմ էտիպ րիւճու՛ էտէ վէ շիֆա պուլա։
11 Վէ տէտիմ, Եա Րապպ, նէ՞ վագթա գատար՝ տէտիմ. վէ տէտի քի,
Օլ վագթա գատար քի շէհիրլէր սէքէնէսիզ,
Վէ խանէլէր ինսանսըզ գալտըղընտան խարապ օլուպ,
Տիյար քիւլլիյէն պէեապան օլա.
12 Վէ ՐԱՊՊ ատէմլէրի թէպ'իտ էտէ,
Վէ տիյարըն օրթասընտա չօգ եէրլէր մէթրուք գալա.
13 Վէ անտէ պիր 'իւշրիւ պուլունաճագ,
Օ տախի [illegible] տիւշար օլաճագ տըր,
Պութիմ վէ մէշէ աղաճլարը քէսիլտիյինտէ սագը գալտըղը միսիլլիւ,
Մուգատտէս զիւրրիյէթ տէ անըն սագը օլաճագ տըր.

ՊԱՊ 7

1 Վէ Եէհուտա մէլիքի Ահազ իպնի Եօթամ, իպն ի 'Ուզզիյանըն կիւնլէրինտէ Սուրիա մէլիքի Րասին վէ Իսրայէլ մէլիքի Փէգահ իպն ի Րէմալեա Եէրուշալիմ իւզէրինէ հարպ իչիւն չըգտըլար իսէ տէ մուհարէպէյէ մուգթէտիր օլ-
2 մատըլար։ Վէ պէյթ ի Տաւուտա՝ Սուրիա •Էֆրայիմ իլէ իթթիֆագ էթտի՛ տէյիւ խապէր վէրիլտիքտէ, անըն գալպի վէ գավմինին գալպի օրմանըն աղաճլարը րիւզկեարտան սալլանտըղը
3 կիպի սալլանտը։ Վէ ՐԱՊՊ Իշա'եայա տէտի քի՝ Շիմտի սէն օղլուն †Շէար-եաշուպ իլէ գատար թարլասը եօլընտա վագը՛ եօգարըքի հավուզըն սու եօլը
4 պաշընտա Ահազը իսթիգպալէ չըգ, վէ անա սէօյլէ քի,
Տիգգաթ էթ, րահաթ օլ,
Տիւթիւթէն էն եարըեանմըշ իքի օտուն ուճունտան,
Եա'նի Րասին իլէ Սուրիանըն վէ Րէմալեա օղլունըն շիտտէթլի գըզգընլըղընտան
Գօրգմա վէ գալպին պայըլմասըն.
5 Մատէմ քի Սուրիա վէ Էֆրայիմ վէ Րէմալեա օղլու,
Սէնին 'ալէյհինտէ քէօթիւլիւք [illegible] մուշավէրէ էտիպ,
6 Եէհուտա իւզէրինէ կիտէլիմ անը թազեիգ էյլէլիմ,
Վէ անը քէնտիմիզ իչիւն ֆէթհ էտէլիմ,
Սօնրա անըն օրթասընտա Թապէլ օղլունու մէլիք նասպ էտէլիմ՝ տէտիլէր.
7 Րապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր
Պու սապիթ օլմայաճագ վէ իճրա օլունմայաճագ տըր.
8 Զիրա Սուրիանըն փայիթախթը Տըմըշգ
Վէ Տըմըշգըն րէ'իսի Րասին տիր.
Վէ ալթմըշ պէշ սէնէ զարֆընտա
Էֆրայիմ գավմ գալմամագ իւզրէ գըրըլաճագ տըր.
9 Վէ Էֆրայիմին փայիթախթը Սամարիա
Վէ Սամարիանըն րէ'իսի Րէմալեա օղլու տըր.
Էյէր իման էթմէզսէնիզ, էմին օլմազսընըզ.
10 Թէքրար ՐԱՊՊ Ահազա սէօյլէյիպ
11 Քէնտին իչիւն Ալլահըն ՐԱՊՊՏԱՆ պիր 'ալամէթ թալէպ էյլէ,
Տէրին եէրլէրտէ եախօտ եիւքսէք եէրլէրտէ օլսուն՝ թալէպ էյլէ տէտի.
12 Լաքին Ահազ, Թալէպ էթմէմ,
Վէ ՐԱՊՊԸ թէճրիպէ էյլէմէմ՝ տէտի.
13 Օլ վագըթ Իշա'եա տէտի քի,
Էյ պէյթ ի Տաւուտ, շիմտի տինլէյինիզ.
Ատէմլէրի թա'ճիզ էթտիյինիզ սիզէ ա՞զ մը կէլիր,
Քի Ալլահըմը տախի թա'ճիզ էտէրսինիզ.
14 Պու էճլտէն ՐԱՊՊ քէնտիսի սիզէ պիր 'ալամէթ վէրէճէք տիր.

•Եանի՝ Էֆրայիմ տիյարընտա օրտու գուրտու

†պագըյյէ րիւճու՛ էտէճէք տիր

իշթէ պաքիրէ համիլէ օլուպ պիր օղուլ տօղուրաճագ,
վէ անը Իմմանուէլ Թէսմիյէ էտէճէք տիր։
15 Քէօթիւյիւ րէտտ էտիփ էյիյի իխթիյար էթմէյի պիլինճէյէ տէյին,
Թէրէ եաղը վէ պալ եէյէճէք տիր։
16 Զիրա չօճուգ քէօթիւյիւ րէտտ էտիփ էյիյի իխթիյար էթմէյի պիլմէզտէն էվվէլ,
Սէնին գօրգտուղուն իքի մէլիքին եէրլէրի թէրք օլունաճագ տըր։
17 ՌԱՊՊ սէնին իւզէրինէ վէ գավմընըն իւզէրինէ,
վէ փէտէրինին խանէսի իւզէրինէ օյլէ կիւնլէր կէթիրէճէք տիր քի,
Էֆրայիմին Եէհուտատան այրըլտըղը կիւնտէն պէրու կէլմէտիքլէր
Աշուր մէլիքինի կէթիրէճէք տիր։
18 Վէ օլ կիւնտէ ՌԱՊՊ Մըսըր ըրմագլարընըն էն ուզագ եէրլէրինտէ պուլունան սինէքլէրի,
վէ Աշուր տիյարընտա օլան արըլարը ըսլըգ իլէ չաղըրաճագ։
19 Վէ ճիւմլէսի կէլիփ վիրան ծըմուշ տէրէլէրէ
վէ գայալարըն գովուգլարընա,
վէ հէր նէվ' չալը իւզէրինէ
վէ պիլ ճիւմլէ մէր'ալարա գօնաճագլար տըր։
20 Օլ կիւնտէ ՌԱՊՊ քիրա իլէ ալընմըշ ուսթուրա իլէ,
Եա'նի նէհրին էօթէ թարաֆընտա օլան Աշուր մէլիքի իլէ,
Պաշը վէ այագլարըն գըլընը թրաշ էտէճէք,
Սագալը տախի գազըյաճագ տըր։
21 Վէ օլ կիւնտէ պիր ատէմ,
Պիր կէնճ ինէք իլէ իքի գօյուն պէսլէյէճէք,
22 Վէ անլարըն վէրէճէյի սիւտիւն չօգլուղունտան թէրէ եաղը եէյէճէք.
Զիրա տիյարտա պագի գալանլարըն ճիւմլէսի թէրէ եաղը վէ պալ եէյէճէք տիր։
23 Վէ օլ կիւնտէ պին տըրհէմ կիւմիւշ տէյմէթինտէ օլան պին ասմա քիւթիւյիւ պուլունտըղը եէր
Չալըլըգ վէ տիքէնլիք օլաճագ տըր։
24 Օգլար իլէ վէ եայլար իլէ օրայա կէլէճէքլէր,
Զիրա պիւթիւն տիյար Չալըլըգ վէ տիքէնլիք օլաճագ տըր։
25 Վէ չափա իլէ գազըլան տաղլարըն հիչ պիրինէ,
Չալը վէ տիքէն գօրգուսը սէպէպինտէն կիտէմէյէճէքսին.
Սըղըրլարըն մէր'ասը վէ գօյունլարըն կէզէճէյի եէր օլաճագ տըր

ՊԱՊ 8

1 Վէ ՌԱՊՊ պանա՝ Քէնտինէ պիր պէօ-
յիւք թումար ալ, վէ անըն իւզէրինէ
ինսան գալէմիյլէ Մահէր-շալալ-հաշ-
2 պազ հագգընտա եազ՝ տէտի։ Վէ քեա-
հին Ուրիյա իլէ Զէքէրիյա իպն ի Պա-
րաքեայը քէնտիմէ էմին շահիտ ալտըմ։
3 Վէ նէպիյէյէ թէգարրուպ էթտիմ, օլ
տախի համիլէ օլուպ պիր օղուլ տօ-
ղուրտու։ Վէ ՌԱՊՊ պանա՝ իսմինի
Անըն Մահէր-շալալ-հաշ-պազ թէսմիյէ
4 էյլէ. Զիրա չօճուգ՝ պապա վէ անա
տէմէքլիյի պիլմէզտէն էվվէլ Տըմըշգըն
էմվալը վէ Սամարիանըն ղանիմէթի Ա-
շուր մէլիքինին էօնիւնէ սըրա կէօթիւ-
րիւլէճէք տիր՝ տէտի։
5 Վէ ՌԱՊՊ թէքրար պանա սէօյլէյիփ
6 տէտի քի, Մադէմ քի պու գավմ խա-
վաշ խավաշ աքան Շիլօհ սուլարընը
թահգիր էտիփ Ռասին իլէ Ռէմալիա օղ-
լընտան խօշնուտ օլուր,
7 Պու սէպէպտէն իշթէ Ռապպ՝ նէհրին գուվվէթլի վէ չօգ սուլարընը,
Եա'նի Աշուր մէլիքինի վէ անըն պիւթիւն գուվվէթինի
Անլարըն իւզէրինէ չըգարաճագ.
Վէ օ պիւ ճիւմլէ մէճրա'լարընտան թաշըփ,
Քեաֆֆէ ի սահիլլէրի իւզէրինտէն իւրիւյէճէք տիր։
8 Վէ Եէհուտայա էմիրլէյ իսթիլա էտէրէք կիրէճէք տիր,

Վէ պօղազա գատար էրիշէճէք տիր.
Վէ անըն գանատլարընըն կէրիլմէսի
Սէնին պիւթիւն տիյարընը գափլայաճագ տըր, էյ 'Իմմանուէլ.
9 Էյ գավմլար միւթթէհիտ օլունըզ,
վէ գըրըլաճագսընըզ:
Էյ զէմինին ուզագ մահալլէրի, տինկլէյինիզ.
Գուշանընըզ, վէ գըրըլաճագսընըզ.
Գուշանընըզ, վէ գըրըլաճագսընըզ.
10 Միւշավէրէ էտինիզ, լաքին պօշա չըգաճագ տըր.
Սէօզ սէօյլէյինիզ՝ լաքին սապիթ օլմայաճագ տըր.
Զիրա Ալլահ պիզիմ իլէ տիր.
11 Զիրա ՐԱՊՊ պանա *միւ'էսսիր պիր թարզ իլէ պէօյլէ սէօյլէյիպ,
Պու գավմըն թարիգինտէ եիւրիւմէք էթմէմէքլիյիմի նասիհաթ էտէրէք տէտի քի,
12 Պու գավմ հէր հանկը շէյէ իթթիֆագ տէրսէ,
Սիզ տախի իթթիֆագ տէմէյինիզ,
Վէ անըն խավֆ էթտիյի կիպի խավֆ ու խաշյէթ էթմէյինիզ.
13 Անճագ ՐԱՊՊ իւլ Ճիւնուտը †թա'զիզ էտինիզ,
Վէ սիզին խավֆ ու խաշյէթինիզ O օլսուն.
14 Վէ O սիզէ մագտիս օլաճագ,
Լաքին Իսրայէլին իքի խանէտանընա,
Թէօքէզ թաշը վէ սիւրչմէք գայասը,
Վէ Երուսաղիմ սէքէնէսինէ տուզագ վէ գափան օլաճագ տըր.
15 Վէ չօգլարը սիւրչէճէք,
Վէ տիւշիւպ գըրըլաճագլար,
Վէ գափանա թութուլուպ զապթ օլունաճագլար տըր.
16 Շէհատէթի պաղլա,
Շակիրտլէրիմին արասընտա շէրի'աթը թէմհիր էյլէ.
17 Իմտի պէն վէճհինի պէյթ ի Եա'գուպտան սէթր էտիճի օլան ՐԱՊՊԱ միւնթազըր իմ,
Վէ անա իւմիտվար իմ.
18 Իշթէ պէն վէ ՐԱՊՊԸՆ պանա վէրտի էվլատ,
Սիօն տաղընտա սաքին օլան ՐԱՊՊ ի Ճիւնուտ թարաֆընտան
Իսրայիլտէ 'ալամէթ վէ 'աճա'իպաթ իչիւն իզ.
19 Վէ՝ ինլէյէն վէ ֆըսըլտայան ճիննիլէրէ,
Վէ պիւյիւճիւլէրէ տանըշընըզ՝ տի սիզէ սէօյլէտիքլէրինտէ,
Գավմ քէնտի Ալլահընա տանըշմա՞զ մը,
Վէ հայաթտա օլանլար իչիւն էօլիւլէրէ՞ մի տանըշըլըր՝ տէյիւ ճէվ վէրինիզ.
20 Շէրի'աթէ վէ շէհատէթէ տանըշընըզ.
Էյէր պու քէլամա կէօրէ սէօյլէմէզլէր իսէ,
Անլէրին ասլա նուրը եօգ տըր.
21 Վէ մուզայագայա վէ գահթա տիւչար օլարագ օրատէն կէչէճէք,
Վէ աճըգտըղընտա տարըլաճագ,
Վէ քէնտի մէլիքինէ վէ Ալլահընա էտէճէք,
Վէ եուգարըյա պագաճագ,
22 Վէ զէմինէ պագդըղընտա,
Իշթէ մուզայագա վէ զուլմէթ վէ սըգընթըլը տուման օլաճագ,
Վէ գօյու գարանլըղա սիւրիւլէճէկլէր տիր.

ՊԱՊ 9

1 Էվվէլ զէմանտա՝ Զէպուլօն տիյարընը,
Վէ Նէֆթալի տիյարընը թէզլիլ էթտիյինտէ *օլտուղու կիպի
Մուզայագա չէքէն իչիւն՝ զուլմէթ օլմայաճագ տըր.
Ֆագաթ զէման ը ախըրտէ՝ տէնիզ եօլընտա
Իրտանըն էօթէ թարաֆընտա,
Թա'իֆէլէրին Ճէլիլինի թա'զիզ էյլէյէճէք տիր.
2 Զուլմէթտէ կէզէն գավմ նուր ը 'ազիմ կէօրտիւ,

---

*Իպր. գուվվէթ ի եէտլէ.
†Իպր. Թագտիս էտինիզ.

*Եահուտ՝ անտա օլան մուզայագա կիպի

Զըլլը մէվթ աքթարընտա օթուրանլարա նուր տօղտու.
3 Միլլէթի թէքսիր էթթին,
Անըն մէսէրրէթինի 'ազիմ գըլտըն.
Անլէր սէնին հուզուրընտա
Էքինճիլէրին վագթ ը հասատտա մէսրուր,
Վէ ղանիմէթի թագսիմ էթթիքլէրինտէ
Շատման օլտըգլարը կիպի մէսրուր օլուրլար.
4 Զիրա Միտեանըն կիւնիւնտէ Եափթըղըն կիպի,
Անըն աղըր պօյունտըրըղընը վէ արգասընըն տէյնէյինի,
Անա զուլմ էտէնին 'ասասընը գըրտըն.
5 Զիրա հա'րպէ վուրան մուհարիպլէրին սիլահլարընըն ճիւմլէսի,
Վէ գան իլէ միւլէմմա' օլան րիտալարը
Եանըպ աթէշ իլէ թէլէֆ օլունաճագ տըր.
6 Զիրա պիզէ պիր չօճուգ տօղտու,
Պիզէ պիր օղուլ վէրիլտի.
Վէ րի'ասէթ անըն օմուզլարընտա օլաճագ,
Վէ անա 'Աճիպ, Միւշիր, Ալլահ իւլ Գատիր,
Էպէտի փէտէր, Սէլամէթ Րէ'իսի թէսմիյէ օլունաճագ տըր,
7 Տավուտըն թախթը իւզէրինտէ վէ անըն հիւքիւմէթինտէ,
Անըն հիւքիւմէթինին թէզայիւտիւնէ վէ սէլամէթէ նիհայէթ եօգ տըր,
Թա քի շիմտիտէն էպէտէտէք
Անը հագգ ու 'ատլ իլէ սապիթ գըլըպ գուվվէթլէնտիրէ.
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտուն ղայրէթի պունու իճրա էտէճէք տիր.
8 ՐԱՊՊ Եա'գուպա խապէր կէօնտէրտի,
Օլ տախի Իսրայէլէ նազիլ օլտու.
9 Վէ պիւթիւն գավմ,
Եա'նի թէքէպպիւր իլէ վէ ղուրուր ը գալպ իլէ,
10 Քէրպիճլէր տիւշտիւ,
Ֆագաթ պիզ եօնմա թաշտան պինա էտէճէյիզ.
Ճիւմմէզ աղաճլարը քէսիլտի
Լաքին պիզ անլէրին եէրինէ էրզ աղաճլարը գօյաճաղըզ՝ տէյէն
Էֆրայիմ վէ Սամարիա սաքինլէրի անլայաճագ տըր.
11 Լաքին ՐԱՊՊ Րասինին խասըմլէրինի անըն 'ալէյհինէ գալտըրաճագ,
Վէ անըն տիւշմէնլէրինի թահրիք էտէճէք տիր.
12 Էօնտէն Սիւրեանիլէրի վէ արգատան Ֆիլիսթիլէր կէլիպ,
Ֆէմ ի խըրս իլէ Իսրայէլի եէյէճէքլէր.
Պու ճիւմլէսի իլէ անըն ղազապը թէսքին օլմատը,
Անճագ անըն էլի տահա ուզանմըշ տըր.
13 Զիրա գավմ անը վուրանա րիւճու' էթմէզ,
Վէ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտը թալէպ էյլէմէզ.
14 ՐԱՊՊ տախի Իսրայէլտէն պաշը վէ գույրուղը,
Խուրմա աղաճը տալընը վէ սազը
Պիր կիւնտէ քէսէճէք տիր.
15 (Իխթիյար վէ մու'թէպէր քիմսէ պաշ տըր,
Վէ քիզպի թա'լիմ էտէն փէյղամպէր գույրուգ տըր.)
16 Վէ պու գավմըն միւրշիտլէրի մուզիլլ օլտըլար,
Վէ անլէր թարաֆընտան իրշատ էտիլէնլէր եութուլուր.
17 Պու էճլտէն Րապպ անըն եիկիթլէրինտէն խօշլանմայաճագ,
Վէ եէթիմլէրիյլէ տուլ գարըլարընա թէրահհիւմ էթմէյէճէք տիր.
Զիրա ճիւմլէսի միւնաֆըգ վէ ֆասըգ օլտըլար,
Վէ հէր աղըզ սէֆիհանէ թէքէլլիւմ էտէր.
Պու ճիւմլէ իլէ անըն ղազապը թէսքին օլմատը,
Անճագ անըն էլի տահա ուզանմըշ տըր.
18 Զիրա ֆըսգ աթէշ կիպի եագար.
Չալըլարը վէ տիքէնլէրի թէլէֆ էտէր,
Վէ սըգ տալլը աղաճլարը եագար.
Վէ անլէր տիւման կիպի եօգարը չըգարլար.

19 ՐԱԲԲ-իլ-ճիւնուտըն ղազապըյլէ զէ-
մին [illegible]*
Վէ գավմ աթէշէ եէմ կիպի օլաճագ.
Ատէմ քէնտի գարտաշընը էսիրկէ-
մէյէճէք տիր.
20 Վէ սաղընտա գափաճագ վէ աճ
գալաճագ,
Սօլընտա օլանը տախի եէյէճէք վէ
տօյմայաճագ.
Հէր պիրի քէնտի գօլընըն էթինի եէ-
յէճէք տիր.
21 Մանասսա Էֆրայիմի վէ Էֆրայիմ Մա-
նասսայը [illegible]
Պիրլիքտէ Եէհուտա իւզէրինէ հէճում
էտէճէքլէր.
Պու ճիւմլէ իլէ անըն ղազապը թէսքին
օլմատը,
Անճագ անըն էլի տահա ուզանմըշ տըր.

ԲԱԲ 10

1 Վայ ֆուգարանըն տա'վալարընը իֆ-
սատ,
Վէ գավմիմին պիչարէլէրինին հագ-
գընը ղասպ էթմէք,
Տուլ գատընլարը քէնտիլէրինէ չափուլ,
Վէ եէթիմլէրի եաղմա էյլէմէք իչին
2 Հագսըզ գանունլա[illegible]՝ էտէնլէրէ,
Վէ ինսաֆա մուղայիր չէքէր եազան
քեաթիպլէրէ.
3 Իմտի 'ուգուպէթ կիւնինտէ,
Վէ ուզագտան կէլէճէք աֆէթ վագ-
թընտա նէ՞ եափաճագսընըզ.
Իմտատ իչին քիմէ՞ իլթիճա էտէճէք-
սինիզ,
Վէ 'իզզէթինիզի նէ՞րէյէ պըրագաճագ-
սընըզ.
4 †Անճագ էսիրլէր արասընտա չէօքէ-
ճէքլէր,
Վէ մագթուլլար արասընտա տիւշէ-
ճէքլէր տիր.
Պու ճիւմլէ իլէ անըն ղազապը թէսքին
օլմատը,
Անճագ անըն էլի տահա ուզանմըշ տըր.

Վայ ղազապըմըն տէյնէյի օլան Ա-
շուրա.
Էլլէրինտէքի 'ասա պէնիմ խըշմըմ տըր.
6 Անը միւնաֆըգ պիր միլլէթ իւզէրինէ
կէօնտէրէճէյիմ,
Վէ ղազապ էթտիյիմ գավմ 'ալէյհի-
նէ անա էմր վէրէճէյիմ,
Քի իղթինամ էտէ վէ եաղմալայա,
Վէ անը սօգագլարըն չամուրը կիպի
այագ ալթընտա ալա.
7 Ֆագաթ անըն մագսատը պէօյլէ տէյիլ
տիր,
Վէ գալպինտէ էօյլէ ֆիքր եօգ տուր.
Անճագ անըն գալպինտէ հէլաք էթմէք,
Վէ չօգ թա'իֆէլէրի թէլէֆ էյլէմէ-
վար տըր.
8 Զիրա տէր քի,
Պէնիմ սէրտարլարըմըն ճիւմլէսի մէ-
լիւք տէյի՞լ մի.
9 Գալնէ Գարքէմիշ կիպի տէյի՞լ մի.
Համաթ Արփատ կիպի տէյի՞լ մի.
Սամարիա Տըմըշգ կիպի տէյի՞լ մի.
10 Պէնիմ էլիմ փութլար մէմլէքէթլէրի-
նէ էրիշտիյի միսիլլու,
(Վէ անլէրին օյմա փութլարը Եէրու-
շալիմին
Վէ Սամարիանընքիլէրտէն զիյատէ իտի)
11 Սամարիայա վէ անըն փութլարընա
եափտըղըմ կիպի,
Եէրուշալիմէ վէ անըն սանէմլէրինէ
եափմայաճագ մը իմ.
12 Վէ Րապպ Սիօն տաղընտա,
Վէ Եէրուշալիմտէ պիւթիւն իշինի թէք-
միլ էթտիյինտէ,
Ասուրի գըրալընըն միւթէքէպպիր գալ-
պինին մէյվէսինի,
Վէ չէօղրուք կէօզլէրինին իֆթիխարը-
նը եօգլայաճաղըմ՝ տէյիւ պու-
յուրտու.
13 Զիրա օ տէր քի,
Պէն պունու էլիմին գուվվէթիյլէ,
Վէ հիքմէթիմլէ եափտըմ.
Զիւնքի պէն 'ագըլլը իմ.
Վէ գավմլարըն հուտուտլարընը գալ-
տըրտըմ,
Վէ անլէրին խազինէլէրինի գարաթ էթ-
տիմ,

---

*Եա խօտ՝ գարարմաճագ տըր.
†Եա խօտ՝ Պէնսիզ

Վէ սէքէնէյի գահրիման կիպի էնտիրտիմ.
Վէ էլիմ գավմլարըն էմվալընը եուվա գուշու կիպի պուլտու.
Վէ պրագըլմըշ եումուրթալար թօփլանտըղը կիպի
Պէն պիւթիւն զէմինի թօփլատըմ.
Վէ գանատ թէփրէտէն եա աղզընը աչան,
Եախօտ ճըվըլտայան եօգ իտի.
Պալթա անընլէ քէսէն քիմսէ իւզէրինէ իֆթիխար էտէ՞ր մի,
Եախօտ տէսթէրէ անը գուլլանան ատէմ իւզէրինէ թէ'ազզում էտէ՞ր մի.
Կէօյա տէյնէք քէնտիսինի գալտըրանը սալլաթմըշ ա
Եախօտ 'ասա աղաճ օլմայանը (էնսանը) գալտըրմըշ օլա.
16 Պու էճլէն ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ օլան Րապպ,
Անըն սէմիզլէրինէ զէպունլուգ կէօնտէրէճէք,
Վէ անըն 'իզզէթի ալթընտա
Աթէշ եանըշը կիպի պիր եանղըն թութուշտուրաճագ տըր.
17 Վէ Իսրայէլին Նուրը աթէշ,
Վէ անըն Գուտտուսու 'ալէվ օլաճագ,
Վէ պիր կիւնտէ տիքէնլէրինի վէ չալըլարընը եագըպ թէլէֆ էտէճէք տիր.
18 Վէ օրմանընըն վէ մահսուլտար թարլասընըն 'իզզէթինի,
Ճանըյլէ ճէսէտինի հէլաք էտէճէք,
Վէ խասթանըն պայըլտըղը կիպի օլաճագ տըր.
19 Վէ օրմանընըն պագի գալան աղաճլարը ազ օլաճագ,
Շէօյլէ քի պիր չօճուգ անլէրի եազա պիլիր.
20 Վէ օլ կիւնտէ Իսրայէլին պագըյյէսի,
Վէ պէյթ ի Եա'գուպըն նէճաթ պուլանլարը՝
Քէնտիլէրի վուրանա պիր տահա թէվէքքիւլ էթմէյէճէքլէր,
Անճագ Գուտտուսու ը Իսրայէլ օլան ՐԱՊՊԱ
Հագիգաթլէ թէվէքքիւլ էտէճէքլէր տիր.
21 Պագըյյէ եա'նի Եա'գուպըն պագըյյէսի,
Ալլահ իւլ Գատիրէ րուճու' էտէճէք տիր.
22 Զիրա, էյ Իսրայէլ, էյէր սէնին գավմըն
Տէնիզին գումը գատար օլսա,
Անճագ, պագըյյէսի 'ավտէթ էտէճէք տիր.
Մուգատտէր օլան խարապիյյէթ 'ատլ իլէ իմթիլա էտէճէք տիր.
23 Զիրա Րապպ իւլ ճիւնուտ Եէհօվա,
պիւթիւն տիւնեա իչինտէ,
Մուգատտէր օլան խարապիյյէթի իճրա էտէճէք տիր.
24 Պու էճլէն Րապպ իւլ ճիւնուտ օլան Եէհօվա շէօյլէ պույուրուր.
Էյ Սիօնտա սաքին օլան գավմըմ,
Աշուրտան գօրգմա.
Օ սէնի տէյնէք իլէ վուրաճագ,
Վէ 'ասասընը՝ սէնին իւզէրինէ՝ Մըսըրլըլէրին գալտըրտըղը կիպի գալտըրաճագ տըր.
25 Լաքին փէք ազ վագըթ սօնկրա խըշմըմ,
Վէ անլէրին հէլաքըյլէ ղազապըմ թէմամ օլաճագ տըր.
26 Վէ Օրէպ գայասը գուրպինտէ Միտեանիլէրի տարպ էթտիյի կիպի,
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ անըն իւզէրինէ պիր գամչը սալլայաճագ.
Վէ Մըսըրտա եափտըղը կիպի
Քէնտի 'ասասընը տէնիզ իւզէրինէ ուզատաճագ տըր.
27 Վէ օլ կիւնտէ անըն եիւքիւ սէնին օմուզընտան,
Վէ պօյունտուրուղու պօյնընտան գալտըրըլաճագ.
Վէ պօյունտուրուգ սէմիզլիք նէտիճէսինտէն գըրըլաճագ տըր.
28 'Այյաթա կէլտի, Միճրօնա կէչտի,
Ագըրլըղընը Միքմաշա վազ' էյլէտի.
29 Կէչիտտէն կէչտիլէր, Ճէպա'տա գօնտուլար.

Րամա թիթրէտի, Սաուլ Ճիպ'ասը փիրար էյլէտի.
30 Էյ Ճալլիմ գըզը, րէֆ'ի ավազ էյլէ,
[*]Էյ Լայիշ, տինլէ. վա՜հ պիչարէ 'Անաթօթ."
31 Մատմէնա փիրար էթտի.
Ճէպիմ սէքէնէսի գուրթուլտու.
32 Տահա պու կիւն Նօպտա մէքս էտէր,
Փէնասի էլինի Սիօն գըզը տաղընա,
Երուշալիմ պայըրընա տօղրու սալլար.
33 Իշթէ Րապպ իւլ ճիւնուտ օլան Եէհօվա
Հէյպէթլի թարզ իլէ կիւզէլ տալլարը քէսէճէք,
Վէ ուզուն պօյլըլար գըրըլաճագլար,
Վէ եիւքսէք օլանլար ալչագլանաճագլար.
34 Վէ օրմանըն սըգ աղաճլարընը տէմիր իլէ քէսէճէք,
Վէ Լիպնան գուվվէթլի օլանըն էլիյլէ տիւշէճէք տիր.

ՊԱՊ 11

1 Վէ Եէսսէ քիւթիւյիւնտէն պիր Փիլիզ սիւրէճէք,
Վէ անըն քէօքիւնտէն պիր Փիտան պիթէճէք.
2 Վէ անըն իւզէրինտէ ՐԱՊՊԸՆ Րուհը,
Հիքմէթ վէ Փէհմ Րուհը,
Մէշվէրէթ վէ գուվվէթ Րուհը,
'Իլմ վէ ՐԱՊՊ գօրգուսը Րուհը թէգարրիւր էտէճէք տիր.
3 Վէ ՐԱՊՊ գօրգուսը անըն մէսէրրէթի օլաճագ.
Վէ կէօզլէրինին կէօրտիւյիւնէ կէօրէ տա'վա կէօրմէյէճէք,
Վէ գուլագլարընըն իշիթտիյինէ կէօրէ հիւքմ վէրմէյէճէք.
4 Անճագ Փուգարանըն տա'վասընը 'ատալէթ իւզրէ կէօրէճէք,
Վէ եէրին տէրտմէնտլէրի իչին հագգ իւզրէ հիւքմ վէրէճէք.
Վէ աղզընըն 'ասասըյլէ եէրի վուրաճագ տըր.
Վէ տուտագլարընըն նէֆհիյլէ շէրիրի էօլտիւրէճէք տիր.
5 Վէ պէլինին գուշաղը 'ատլ,
Վէ պէօյրէյինին գուշաղը սըտգ օլաճագ տըր.
6 Վէ գուրտ գուզու իլէ սաքին օլաճագ,
Վէ գափլան օղլագ իլէ պէրապէր եաթաճագ,
Վէ տանա իլէ կէնճ արսլան վէ պէսլի տավար պիրլիքտէ պուլունաճագ,
Վէ պիր քիւչիւք չօճուգ անլէրի սիւրէճէք տիր.
7 Վէ ինէք այու իլէ պէրապէր օթլայաճագ,
Վէ եավրուլարը պիրլիքտէ եաթաճագ,
Վէ արսլան սըղըր կիպի սաման եէյէճէք տիր.
8 Վէ մէմէտէ օլան չօճուգ սաղըր եըլանըն տէլիյի իւզէրինտէ օյնայաճագ,
Վէ սիւտտէն քէսիլմիշ չօճուգ էլինի զէհիրլի եըլանըն ինի իւզէրինէ գօյաճագ տըր.
9 Անլէր պիւթիւն մուգատտէս տաղըմտա նէ զարար վէրէճէք,
Նէ տէ թէլէֆ էտէճէքլէր տիր.
Զիրա սուլար տէնիզի գափլատըղը կիպի,
Զէմին ՐԱՊՊԸ պիլմէքլիքլէ մէմլու օլաճագ տըր.
10 Վէ օլ կիւնտէ Եէսսէ ասլը
Ագվամա պայրագ օլմագ իւզրէ տուրուպ,
Անը թա'իփէլէր թալէպ էտէճէքլէր,
Վէ իգամէթկեահը մու'ազզէզ օլաճագ տըր.
11 Վէ օլ կիւնտէ ՐԱՊՊ գավմինին պագըյյէսինի
Եա'նի Աշուրտան վէ Մըսըրտան վէ Փաթրօստան վէ Քուշտան,
Վէ 'Էյլամտան վէ Շին'արտան վէ Համաթտան
Վէ տէնիզ ատալարընտան գալանլարը քէնտիսինէ ալմագ իչին
Պէ թէքրար էլինի ուզատաճագ տըր.

---

[*] Եօխսա՝ Էյ պիչարէ 'Անաթօթ, սէսինի Լայիշէ գատար իշիթտիր.

12 Վէ Թա՛իֆէլէրէ պայրագ գալտըրաճագ,
Վէ Իսրայէլին մէնֆիլէրինի Թօփլայաճագ,
Վէ Եէհուտանըն տաղըլմըշ օլանլարընը
Եէրին տէօրթ Թարաֆընտան ճէմ՚ էյլէյէճէք տիր։
13 Վէ Էֆրայիմին հասէտի տէֆ՝ օլունաճագ,
Վէ Եէհուտայա Թազյիգ էտէնլէր հէլաք օլաճագ.
Էֆրայիմ Եէհուտայա հասէտ էթմէյէճէք,
Վէ Եէհուտա Էֆրայիմի Թազյիգ էյլէմէյէճէք տիր։
14 Վէ ղարպա տօղրու Ֆիլիսթիլէրին *հուտուտը իւզէրինէ ուչաճագլար,
Վէ շարգ էհալիսինի պիրլիքտէ եաղմալայաճագլար.
Էտոմ իլէ Մօաապ իւզէրինէ էլլէրինի ուզատաճագլար,
Վէ պէնի 'Ամմօն անլէրէ միւթի՝ օլաճագ լար։
15 Վէ ՐԱՊՊ Միսըր տէնիզինին քէօրֆէզինի գուրուտաճագ,
Վէ շիտտէթլի րիւզկեարըյլէ էլինի նէհրին իւզէրինէ սալլայըպ,
Անը փարչալայըպ եէտի արըգէ [illegible] էտէճէք տիր,
Էօյլէ քի օրատան փափուչլա կէչիլէ.
16 Վէ Իսրայէլէ Միսըր տիյարընտան չըգտըգլարը կիւնտէ օլտուղու կիպի,
Գալան գավմինին պագըյյէսինին Ասուրտան չըգմալարը իչիւն պիր ճատտէ օլաճագ տըր։

ՊԱՊ 12

1 Վէ օլ կիւնտէ տէյէճէքսին քի,
Եա ՐԱՊՊ, սանա համտ էտէրիմ,
Զիրա պանա ղազապլանտըղըն իսէ տէ,
Ղազապըն կէչտի,
Վէ պանա Թէսէլլի վէրտին։
2 Իշթէ խէլասըմ Ալլահ տըր.
Իթիմատ էտէճէյիմ վէ գօրգմայաճաղըմ.
Զիրա ՐԱՊՊ Եէհօվա գուվվէթիմ վէ Թէսպիհիմ տիր,
Վէ պէնիմ խէլասըմ օլտու։
3 Վէ խէլաս փընարլարընտան
Մէսէրրէթլէ սու չէքէճէքսինիզ։
4 Վէ օլ կիւնտէ տէյէճէքսինիզ քի,
ՐԱՊՊԱ համտ էտինիզ, իսմինի նիտա էյլէյինիզ,
Անըն էֆ՚ալընը պէյն էլ աքվամ պիլտիրինիզ,
Անըն իսմինին միւթա՛ալ օլտուղունը զիքր էտինիզ։
5 ՐԱՊՊԱ մէզմուր օգույունուզ,
Զիրա 'ազիմ շէյլէր իճրա էյլէտի.
Պու պիւթիւն զէմինտէ մա՛լիւմ տիր։
6 Էյ Սիօն սաքինէսի, կիւրլէյինք չէքիր Թէրէննիւմ էյլէ,
Զիրա սէնտէ օլան Գուտտուսու Իսրայէլ 'ազիմ տիր։

ՊԱՊ 13

1 Իշա՛եա իպն Ամօսա Պապիլ հագգընտա կէլէն վահի տիր։
2 Թէփէսի աչըգ տաղ իւզէրինտէ պայրագ չէքինիզ.
Անլէրէ րէֆ՚ի աւազ էտինիզ,
Էլ իլէ իշարէթ էտինիզ,
Քի անլէր շիւրէֆանըն գափուլարընա կիրէլէր։
3 Թախսիս էթտիյիմ քիմսէլէրէ էմր էյլէտիմ.
Ճէլալիմ իչիւն շատման օլան գահրիմանլարըմը
Ղազապըմըն իճրասընա չաղըրտըմ։
4 Պէօյլէ պիր գալապալըգ սէսի կիպի տաղլարտա պիր հէնկեամէ սէսի վար.
Ճէմ՚ օլմուշ Թա՛իֆէլէրին մէմալիքինին կիւրիւլթիւսիւ վար.
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ մուհարէպէ իչիւն 'ասքէրի եօգլայօր։
5 Ուզագ տիյարտան, միւնթէհա ի սէմավաթտան,
ՐԱՊՊ վէ ղազապընըն ալէթլէրի,
Պիւթիւն տիյարը պօզմագա կէլիյօրլար։
6 Ֆիղան էտինիզ, զիրա ՐԱՊՊԸՆ կիւնիւ եագըն տըր.

---

*Եագ. օմուզլարը

Գատիր Թարաֆընտան պէլա կիպի կէլիր·
7 Բու սէպէպտէն պիլ ճիւմլէ էլլէր կէվշէյէճէք,
Վէ հէր քէսին եիւրէյի էրիյէճէք տիր·
8 Վէ անլէրէ տէհշէթ կէլէճէք,
Սըգլէթ վէ իզթիրապ անլէրը թէսալլիւթ էտէճէք,
Վալատ'ը համլէտա օլան գարը կիպի աղրը չէքէճէքլէր·
Հէր քէս գօնշուսընա դօնուգ հայրան գալաճագ,
Եիւզլէրի 'ալէվ կիպի օլաճագ տըր·
9 Իշթէ արզը խարապ,
Վէ կիւնահքեարլարընը անտան մահվ էթմէք իչիւն,
ՌԱՊՊԸՆ կիւնիւ չէֆգաթսըզըգլէ
Վէ խըշըմ իլէ վէ շիտտէթ ի ղազապլէ կէլիյօր·
10 Զիրա սէմավաթըն եըլտըզլարը վէ եըլտըզ ճէմ'իյէթլէրի
Զիյալարընը վէրմէյէճէքլէր,
Կիւնէշ թուլու'ընտա գարարաճագ,
Վէ այ լէմ'անըն էթմէյէճէք տիր·
11 Վէ պէն տիւնեայա ֆէսատը իչիւն,
Վէ շէրիրլէրէ քէօթիւլիւքլէրի իչիւն ճէզա վէրէճէյիմ·
Վէ միւթէքէպպիրլէրին քիպրինի իզալէ էտէճէյիմ·
Վէ զօրպազլարըն ղուրուրընը ալչագլաթաճաղըմ·
12 Ինսանը խասս ալթունտան,
Վէ ատէմի Օֆիր ալթունընտան տահա *նատիր գըլաճաղըմ·
13 Անըն իչիւն սէմավաթը սարսաճաղըմ,
Վէ զէմին ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտըն խըշմը
Վէ շիտտէթ ի ղազապը կիւնիւնտէ
Եէրինտէն գըմըլտանաճագ տըր·
14 Վէ տուքէնմիշ թա'գիպ օլունմըշ ճէյրան կիպի,
Վէ թօփլայանը օլմայան գօյունլար կիպի օլուպ,
Հէր պիրի քէնտի գավմընա 'ավտէթ էտէճէք,
Վէ հէր քէս քէնտի տիյարընա գաչաճագ տըր·
15 Հէր պուլունան սափլանաճագ,
Վէ հէր թութուլան գըլըճլէ տիւշէճէք տիր·
16 Վէ մա'սումլարը կէօզլէրի էօնինտէ եէրէ չարփըլաճագ,
Խանէլէրի եաղմա էտիլէճէք,
Վէ գարըլարը թէզլիլ օլունաճագ տըր·
17 Իշթէ անլէրին իւզէրինէ Մատիլէրի թահրիք էտէճէյիմ·
Անլէր կիւմիւշէ իհթիպար էթմէզլէր,
Վէ ալթունտան խօշլանմազլար·
18 Վէ եայլարը կէնճլէրի եէրէ չարփաճագլար,
Վէ անլէր րահմին սէմէրէսինէ մէրհամէթ էթմէյէճէքլէր,
Կէօզլէրի չօճուգլարը էսիրկէմէյէճէք տիր·
19 Վէ մէմլէքէթլէրին զինէթի,
Վէ Քիլտանիլէրին շան ու իֆթիխարը օլան Պապէլ,
Ալլահըն խարապ էյլէտիյի Սատում վէ Ղամօրա կիպի օլաճագ տըր·
20 Էպէտէն օթուրուլմայաճագ,
Վէ տէվրտէն տէվրէ մէսքիւն օլմայաճագ տըր·
Վէ օրատա Ա'րապ քէնտի չատըրընը գուրմայաճագ,
Վէ չօպանլար օրատա սիւրիւլէրինի եաթըրմայաճագլար·
21 Անճագ օրատա եապան քէտիլէրի եաթաճագ,
Վէ խանէլէրի ուլույան հայվանլար իլէ տօլաճագ,
Վէ օրատա տէվէ գուշլարը սաքին օլաճագ,
Վէ օրատա *եապան քէչիլէրի օյնայաճագլար·
22 Վէ անըն սէրայլարընտա սըրթլանլար,
Վէ զիյաֆէթ խանէլէրինտէ չագալլար պաղըրըշաճագլար·
Վէ անըն վագթ ընըն կէլմէսի եագըն տըր·
Կիւնլէրի տախի թէմտիտ օլունմայաճագ տըր·

---

*Իպր· գըյմէթլի

*Իպր· գըլլը օլանլար

ՊԱՊ 14

1 Զիրա ՌԱՊՊ Եա'գուպա մէրհամէթ էտէճէք,
Վէ Իսրայէլի թէքրար ինթիխապ էտիփ,
Անլարը քէնտի թօփրագլարընտա եէրլէշտիրէճէք տիր.
Վէ էճնէպիլէր անլար իլէ պիրլէշէճէք,
Պէյթ ի Եա'գուպա մուլհագ օլաճագլար.
2 Վէ գավիմլէր անլարը ալըպ մահալլէրինէ կէօթիւրէճէքլէր,
Վէ պէյթ ի Իսրայէլ անլարը ՌԱՊՊԸՆ թօփրաղընտա
Գուլ վէ ճարիյէ օլմագ իւզրէ թէմէլլիւք էտէճէքլէր.
Վէ անլար քէնտիլէրինի էսիր էտէնլէրի էսիր էտէճէքլէր,
Վէ քէնտիլէրէ զուլմ էտէնլէրէ թէսալլութ էտէճէքլէր տիր.
3 Վէ ՌԱՊՊ սէնին մէշագգաթընտան
Վէ իզթիրապընտան
Վէ իւզէրինէ գօնուլան աղըր խըտմէթտէն
Սանա րահաթ իհսան էթտիյի կիւնտէ,
4 Պապիլ մէլիքի 'ալէյհինտէ շու մէսէլի սէօյլէյիփ տէյէճէքսին,
Զալիմ նա'սըլ մահվ օլտու,
Զէրրին շէհր նա'սըլ մահվ օլտու.
5 ՌԱՊՊ շէրիրլէրին տէյնէյինի,
Վէ մութէսալլիթլէրին 'ասասընը գըրտը.
6 Գավմը իլէ ղազապըն տա'իմի պէլիյյէ իլէ վուրան,
Ումմէթլէրէ ղազապ իլէ թէսալլութ էտէն
Էնկէլլէնիլմէյէճէք թա'գիպ օլունուր.
7 Պիւթիւն զէմին րահաթ վէ ասայիշ պուլտու,
Վէ սէսա ի մէսէրրէթլէ նիտա էտէրլէր.
8 Չամ աղաճլարը վէ Լիւպնան էրզլէրի պիլէ սէնին իչին շատման օլուպ,
Սէն եաթըրըլտըղընտան պէրու,
Իւզէրիմիզէ քէսիճի չըգմամըշ տէրլէր.
9 Կէլտիյինտէ սէնի իսթիգպալ իչին
Հավիյէ աշաղըտան հարէքէթ էթտի,
Սէնին իչին էմվաթը,
Զէմինին պիլ ճիւմլէ պէօյիւքլէրինի ույանտըրըր,
Ճէմի' ի միւլուք ը իւմէմի թախթլարընտան այաղա գալտըրըր.
10 Անլարըն ճիւմլէսի ճէվապ վէրիփ տէյէճէքլէր քի,
Սէն տախի՞ մի պիզիմ կիպի զա'իֆլէնտին,
Պիզէ միւշապիհ օլտուն.
11 Սէնին հաշմէթին վէ սանթուրլարընըն սէտասը գապրա էնտիրիլտի,
Սէնին ալթընտա սոգուլճանլար տէօշէնտի,
Սէնի գուրտլար էօրթիւյօր.
12 Էյ րուշէն սապահ եըլտըզը,
Սէմատան նա'սըլ տիւշտիւն,
Սէն քի իւմմէթլէրի գահր էյլէր իտին,
Նա'սըլ եէրէ եըգըլտըն.
13 Սէն իսէ գալպինտէ,
Սէմավաթա չըգաճաղըմ,
Թախթըմը Ալլահըն եըլտըզլարընտան եուգարը գօյաճաղըմ,
Միւնթէհա ի շիմալտա ճէմա'աթ տաղընտա օթուրաճաղըմ.
14 Պուլութ եիւքսէքլիքլէրինէ չըգաճաղըմ,
Միւթա'ալ կիպի օլաճաղըմ տէր իտին.
15 Լաքին հավիյէյէ,
Զուգուրըն տիպինէ ինտիրիլմէքտէսին.
16 Սէնի կէօրէնլէր սանա նազար ը հայրէթլէ պագաճագլար,
Վէ՝ Զէմինի սարսան,
Մէմլէքէթլէրի թիթրէտէն,
17 Տիւնեայը չէօլէ տէօնտիւրէն,
Անըն շէհիրլէրինի եըգան,
Էսիրլէրինի էվլէրինէ սալը վէրմէյէն աատէմ պու՞ մըտըր՝ տէյէճէքլէր.
18 Ճէմի' ի միւլուք ի իւմէմ,
Հէր պիրի 'իզզէթլէ քէնտի խանէսինտէ եաթարլար.
19 Յագաթ սէն քէրիհ պիր Ֆիլիզ կիպի,
Զուղուրըն թաշլարընա էնէն,
Գըլըճ սափլանմըշ մագթուլլարըն էսվապը կիպի,
Այաք ալթընտա չինէնմիշ լաշէ կիպի,
Քէնտի գապրընտան աշարը աթըլտըն.
20 Սէն անլար կիպի տէֆն օլունմայաճագսըն,

Զիրա տիյարընը խարապ էյլէտին,
Գավմընը գաթլ էյլէտին.
Գէօթիւլիւք իշլէյէնլէրին նէսլի էպէտէն զիքր օլունմայաճագ տըր։
21 Էճտատլարընըն գէօթիւլիւյիւ իչիւն,
Անըն օղուլլարընա գաթլ մէյտանը հազըրլայընըզ,
Թա քի գալգըպ զէմինի թէվէրրիւս էթմէսինլէր,
Վէ տիւնեանըն եիւզիւնիւ 'շէհիրլէր իլէ տօլտուրմասընլար։
22 Զիրա ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ'
Պէն անլէրին 'ալէյհինէ գըյամ էտէճէյիմ' տէյօր.
Վէ Պապէլին նամ ու նիշանընը,
Վէ էվլատ ու ահֆատընը 'գաթ' էտէճէյիմ' տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
23 Վէ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ' Անը քիրփիլէրէ միրաս,
Վէ պաթագլըգլարա թահվիլ էտէճէյիմ,
Վէ հէլաք սիւփիւրկէսիյլէ սիւփիւրէճէյիմ' տէյիւ պույուրուր։
24 ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ եէմին էտիպ տէտի քի,
Մութլագա միւրատըմ էթտիյիմ կիպի օլաճագ,
Վէ թագտիր էյլէտիյիմ վուգուա կէլէճէք տիր.
25 Շէօյլէ քի տիյարըմտա Աշուրիյի գըրաճաղըմ,
Վէ անը տաղլարըմ իւզէրինտէ չիյնէյէճէյիմ.
Վէ անըն պօյունտուրուղը իւզէրլէրինտէն գալգաճագ.
Վէ անըն եիւքիւ օմուզլարընտան գալտըրըլաճագ տըր։
26 Պիւթիւն 'զէմին հագգընտա մուգատտէր օլան հիւքիւմ պու տըր,
Վէ քեաֆֆէի իւմէմ իւզէրինէ ուզատըլմըշ էլ պու տըր։
27 Զիրա ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ թագտիր էթմիշ տիր,
Քի՞մ իպթալ էտէ պիլիր.
Վէ անըն էլի ուզանմըշ տըր,
Վէ անը քի՞մ կէրի տէօնտէրէ պիլիր։
28 Ահազ մէլիքին վէֆաթ էթտիյի սէնէտէ պու վահի կէլտի.
29 Էյ պիւթիւն Ֆիլիսթին,
Սէնի վուրանըն տէյնէյինին գըրըլտըղընա սէվինմէ,
Զիրա իլանըն քէօքիւնտէն էնկէրէք չըգաճագ.
Վէ անըն մէյվէսի եագըճը ուչար եըլան օլաճագ տըր։
30 Վէ ֆուգարանըն իլք օղուլլարը պէսլէնէճէք,
Վէ եօգսուլլար էմնիյէթ իւզրէ եաթաճագլար տըր,
Վէ սէնին ասլընը աճլըգտան էօլտիւրէճէյիմ,
Վէ օ սէնին պագըյյէնի գաթլ էտէճէք տիր։
31 Ֆիղան էյլէ, էյ գափու,
Ֆէրեատ էյլէ, էյ շէհիր,
Էյ Ֆիլիսթին, սէն պիւսպիւթիւն էրիյէճէքսին,
Զիրա շիմալտան պիր տիւման կէլիյօր,
Վէ անըն 'ասաքիրինտէն հիչ պիրի այրըլմայաճագ տըր։
32 Վէ միլլէթլէրին էլչիլէրինէ նէ՞ ճէվապ վէրիլէճէք տիր։
Սիօնըն թէմէլինի ՐԱՊՊ միւհքէմ գըլտը.
Վէ անըն գավմընըն պիչարէկեանը օրայա իլթիճա էտէճէքլէր' տէնիլէճէք տիր։

ՊԱՊ 15

1 Մօապ հագգընտա վահի տիր։
Հագգան Մօապըն 'Ար' շէհրի կէճէլէյին պասըլըպ խարապ օլտու.
Հագգան Մօապըն Գիր շէհրի կէճէլէյին պասըլըպ խարապ օլտու։
2 Հէյքէլէ վէ Տիպօնա,
Միւրթէֆի'ալէրէ աղլամագ իչին չըգտը.
Նէպօտան տօլայը վէ Մէյտէպատան տօլայը Մօապ ֆիղան էտէճէք,
Ճիւմլէսի թաս պաշլը,
Հէր սագալ թրաշ օլաճագ տըր։
3 Սօգագլարընտա չուլ գուշանաճագլար,
Տամլարը իւզէրինէ վէ մէյտանլարընտա

'Եահօտ' շէհիրլէր

ճիւմլէսի ֆիղան էտիփ փէք չօգ աղլայաճագլար։
4 Վէ Հէշպօն իլէ Էլ'ալէ ֆէրեատ էտէճէքլէր.
Օնլէրին սէսի Եահասա գատար իշիտիլէճէք,
Պու սէպէպտէն Մօապըն միւսէլլահ ատամլարը պաղըրըշաճագլար,
Վէ հէր քէսին ճանը միւզթարիպ օլաճագ տըր։
5 Գալպիմ Մօապ իչին ֆէրեատ էտէճէք.
Անըն ֆիրարիլէրի իւչ եաշլը ինէք կիպի Սօ'արա գատար Էգլաթշէլիշիյէյէ տէք.
Զիրա Լուհիթ եօգուշընտա աղլայարագ չըգաճագլար.
Չիւնքի Հօրօնայիմ եօլընտա հէլաքէթ ֆէրեատը գօպարաճագլար տըր։
6 Զիրա Նիմրիմ սուլարը պօզուլաճագ.
Չիւնքի օթ գուրուր, չիմէն տիւքէնիր,
Եէշիլլիք գալմազ։
7 Պու սէպէպտէն գազանտըգլարը էմվալը,
Վէ սագլատըգլարը էշեայը սէօյիւտլէր տէրէսինէ կէօթիւրէճէքլէր տիր։
8 Զիրա Մօապ հուտուտընը ֆէրեատ իհաթէ էթտի.
Անըն ֆիղանը Էգլայիմէ,
Անըն ֆիղանը Պիր-էլիմէ վարըր։
9 Չիւնքի Տիմօնըն սուլարը գան իլէ տօլաճագ,
Վէ Տիմօն իւզէրինէ տահա զիյատէ,
Մօապըն ֆիրարիլէրի,
Վէ տիյարըն պագիյյէսի իւզէրինէ արսլանլար կէօնտէրէճէյիմ։

ՊԱՊ 16

1 Տիյարըն հիւքիւմտարընա Սէլա'տան պէրրիյէյէ տօղրու,
Սիօն գըզընըն տաղընա գուզուլար կէօնտէրինիզ։
2 Վէ Մօապըն գըզլարը Առնօն կէչիտլէրինտէ,
Եուվասընտան գօվուլմուշ չաշգըն գուշ կիպի օլաճագլար տըր։
3 Նասիհաթ վէր, հիւքիւմ էյլէ.
Էօյլէ վագթընտա սայէնի կէճէ կիպի էթ,
Թարտ օլունմուշլարը կիզլէ, ֆիրարիլէրի էլէ վէրմէ։
4 Էյ Մօապ, թարտ օլունմուշլարըմ սէնին եանընտա միւսաֆիր օլսուն.
Խարապ էտէնին իւզիւնտէն անլարը սէթր էյլէ.
Զիրա զալիմ գալմատը,
Խարապ էտիճի միւնգարիզ օլտու,
Փայիմալ էտէնլէր եէր իւզիւնտէն մահվ օլտուլար։
5 Վէ թախթ 'ինայէթլէ սապիթ գըլընաճագ.
Վէ անըն իւզէրինտէ Տաւուտըն չատըրընտա
Հագգը թալէպ էտէն,
Վէ 'ատալէթի սէր'ին ֆի'լէ կէթիրէն պիր հաքիմ
Սատագաթլէ ճիւլուս էտէճէք տիր։
6 Մօապըն թէքէպպիւրիւնիւ իշիթտիք,
Օ զիյատէ միւթէքէպպիր տիր.
Ղուրուրունը վէ թէքէպպիւրիւնիւ վէ հիտտէթինի իշիթտիք.
Անըն լաֆլարը պօշ չըգաճագ տըր։
7 Մօապ պու սէպէպտէն Մօապ իչին ֆիղան էտէճէք.
Հէր պիրի ֆիղան էտէճէք,
Գիրհարէսէթ'ին թէմէլլէրի իչին ահ չէքէճէքսինիզ.
Թահգիգան անլար եըգըլմըշ տըր։
8 Զիրա Հէշպօնըն թարլալարը գուրուտու.
Իւմէրա-ի իւմէմ Սիպմա ասմասընըն էն 'ալա ասմալարընը գըրտըլար,
Անլար Եա'զէրէ գատար եէթիշմիշ,
պէրրիյէյի գափլամըշ իտիլէր,
Ֆիլիզլէրի ուզանըփ տէնիզի կէչմիշ իտի։
9 Պու սէպէպտէն Սիպմա ասմասը իչին Եա'զէր աղլայըշըյլէ աղլայաճաղըմ.
Էյ Հէշպօն վէ Էլ'ալէ, սէնի կէօզ եաշըմ իլէ սուվարաճաղըմ,
Զիրա սէնին եազ մէյվէլէրինէ

Վէ հասատընտան տօլայը վուրգու՛ պուլան սէտաա ի մեսէրրեթ քէսիլտի.
10 Վէ մահսուլտար թարլալարտան մեսէրրէթ ու շատըմանը գալտըրըլտը,
Պաղլարտա տախը թէրէննիւմ վէ թագնիյէ օլմայաճագ,
Վէ մա՛սէրէտէ արթըգ շէրապ պասըլմայաճագ տըր.
Կիւլպանկլարընը քէստիմ.
11 Պու սէպէպտէն պաղրըմ Մօապ իչին,
Վէ էնտրունիմ Գըրհարէսէթ իչին թամպուր կիպի սէտա վէրիր.
12 Վէ Մօապըն մուրթէֆի՛ատէ եօրուլտըղը,
Վէ տու՛ա էթմէք իչին մագտիսինէ կիրտիյի,
Վէ պիր ֆա՛իտէ հասըլ օլմատըղը կէօրիւլէճէք տիր.
13 ՐԱՊՊԸՆ Մօապ հագգընտա չօգտան պույուրտուղու քէլամ պու տըր.
14 Լաքին շիմտի ՐԱՊՊԸՆ քէլամը պու տըր քի,
Իւճրէթլինին սէնէլէրի միսիլլիւ, իւչ սէնէ զարֆընտա՝
Մօապըն 'իզզէթի, պէօյիւք ճիւմհուրընըն քեաֆֆէսիյլէ պէրապէր թահգիր օլունաճագ,
Վէ պագըյյէսի փէք ազ վէ զա՛իֆ օլաճագ տըր.

ՊԱՊ 17

1 Տըմըշգ հագգընտա վահի տիր.
Իշթէ Տըմըշգ շէհիրլիքտէն չըգըպ
Վիրանէ եըղընը օլաճագ.
2 'Արօ'էր շէհիրլէրի մէթրուք գալըպ,
Սիւրիւլէր իչին օլաճագլար.
Եաթաճագլար վէ գօրգու վէրէն պուլունմայաճագ տըր.
3 Վէ Էֆրայիմտէն գալ՛ա,
Վէ Տըմըշգտան վէ Սուրիյէնին պագըյյէսինտէն հիւքիւմէթ գալգաճագ,
Պէնի Իսրայէլին 'իզզէթի կիպի օլաճագլար՝ տէյիւ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր.
4 Վէ օլ կիւնտէ Եա՛գուպըն 'իզզէթի զա՛իֆ օլաճագ,
Վէ ճէսէտինին սէմիզլիյի զա՛ֆա թէպտիլ օլունաճագ տըր.
5 Վէ օրագճը պուղտայը թօփլայըպ
Պաշագլարը պիչէրէք գօլլարը իչինէ ալտըղը կիպի,
Վէ Րէֆայիմ վատիսինտէ պաշագ տէվշիրէն կիպի օլաճագ տըր.
6 Վէ զէյթուն աղաճընը սիլքինտիքլէրինտէ,
Էն եիւքսէք տալլարըն ուճընտա իքի իւչ տանէ,
Վէ մէյվէլի տալլարընտա տէօրթ պէշ տանէ գալտըղը կիպի,
Անտա պիր պագըյյէ գալաճագ տըր,
Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ պույուրուր.
7 Օլ կիւնտէ պիր ատէմ քէնտի Խալըգընա պագաճագ,
Վէ կէօզլէրի Գուտտուսը Իսրայէլէ նազար էտէճէք.
8 Վէ քէնտի էլլէրինին իշի օլան մէզպահլարա պագմայաճագ,
Վէ փարմագլարընըն եափտըղը շէյի,
Կէրէք Աշէրա փութլարը,
Վէ կէրէք կիւնէշ փութլարընա նազար էթմէյէճէք տիր.
9 Օլ կիւնտէ անըն միւհքէմ շէհիրլէրի
Պէնի Իսրայէլին գօրգուսընտան մէթրուք
Վէ ֆա՛իտէսիզ չալըլըգ վէ եիւքսէք տալ կիպի օլուպ,
Վիրան գալաճագ տըր.
10 Մատէմ քի սէն խէլասընըն Ալլահընը ունութտուն,
Վէ գուվվէթինինին Գայասընը խաթըրտա թութմատըն,
Պու սէպէպտէն կիւզէլ ֆիտանլար տիքէճէքսին,
Վէ էճնէպի փէյտըրըն ասմալարընը [illegible].
11 Տիքտիյին կիւնտէ անը ֆիլիզլէնտիրէճէքսին,
Վէ էքտիյինի սապահլայըն չիչէքլէնտիրէճէքսին.
Լաքին մահսուլ կիւնինտէ հասըլաթ պուլունմայաճագ,

Վէ տէրմանը պուլունմամըշ պիր տէրտ օլաճագ տըր։
12 Վա՜յ գավմ ը քէսիրէնին հէնկեամէսինէ,
Քի տէնիզլէրին թէլաթիւմի կիպի կիւրլէյօրլար·
Վա՜յ իւմմէթլէրին կիւրիւլթիւսիւնէ,
Քի պէօյիւք սուլարըն կիւրիւլթիւսիւ կիպի կիւրլէյօրլար։
13 Իւմմէթլէր չօգ սուլարըն կիւրիւլթիւսիւ կիպի կիւրլէյօրլար·
Ֆագաթ Ալլահ անլէրի թէքտիր էտէճէք,
Վէ ուզագ եէրէ ֆիրար էտէճէքլէր·
Վէ տաղլար իւզէրինտէ րիւզկեարըն էօնիւնտէքի սաման ուֆաղը կիպի,
Վէ գասըրղա էօնիւնտէն խուվարլանան չէօփ կիպի թարտ օլունաճագլար տըր։
14 Վէ իշթէ աքշամ իւզէրի տէհշէթ կէլիր,
Սապահ օլմատան մա'տում օլաճագլար տըր։
Պիզի եաղմա էտէնլէրին հիսսէսի,
Վէ պիզի սօյանլարըն նասիպի պու տըր։

ՊԱՊ 18

1 Էյ Հապէշ ըրմագլարընըն էօթէ թարաֆընտա օլուպ,
Գանատլար *կէօլկէսի տիյարը,
2 Քի սազտան մա'մուլ գայըգլար իլէ տէնիզտէ,
Սու իւզէրինտէն էլչիլէր կէօնտէրիր։
Էյ սէրի՛ իւլ հարէքէթ խապէրճիլէր
Ուզուն պօյլու վէ թիւյսիւզ միլլէթէ,
Էվվէլտէն պէրի հէյպէթլի պիր գավմա,
Տիյարը ըրմագլար իլէ թագսիմ օլունան,
Փէք գուվվէթլի վէ փայիմալ էտէր պիր միլլէթէ կիտինիզ։
3 Էյ տիւնեանըն պիւթիւն սէքէնէսի,
Վէ զէմինտէ թէմէքքիւն էտէնլէր,
Տաղլարտա պայրագ աչըլտըգտա պագընըզ,
Վէ պօրու չալընտըգտա իշիտինիզ։
4 Զիրա ՌԱՊՊ պանա պէօյլէ պույուրտու,
Սէպզէ իւզէրինտէ օլան սաֆի հէրարէթ կիպի,
Վէ հասատ վագթընըն սըճագլըղընտա չիհ պուլութը կիպի,
Պէն սաքին տուրաճաղըմ,
Մէսքէնիմտէն պագաճաղըմ։
5 Զիրա վագթ ը հասատտան էվվէլ
Թօմուրուգ քէմալ պուլտուղընտա,
Չիչէք գօրուգ օլուպ եէթիշտիյինտէ,
Օ չըպուգլարը տահրա իլէ քէսէճէք·
Վէ ֆիլիզլէրի գօփարըպ աթաճագ տըր։
6 Անլէր քիւլլիյէն տաղ գուշլարընա,
Վէ զէմինին վուհուշլարընա թէրք օլունաճագլար·
Վէ գուշլար եազ մէվսիմինի անլէրին իւզէրինտէ կէչիրէճէքլէր,
Վէ քեաֆֆէ ի վուհուշ ի զէմին անլէրին իւզէրինտէ գըշլայաճագ տըր։
7 Օլ զէման ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտա,
Ուզուն պօյլու վէ թիւյսիւզ գավմտան,
Վէ էվվէլտէն պէրի հէյպէթլի օլան գավմտան,
Տիյարը ըրմագլար իլէ թագսիմ օլունան,
Փէք գուվվէթլի վէ փայիմալ էտէր միլլէթտէն,
ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտըն իսմինէ՝ մախսուս մագամա,
Սիօն տաղընա հէտիյէ կէթիրիլէճէք տիր։

ՊԱՊ 19

1 Մըսըր հագգընտա վահի տիր·
Իշթէ ՌԱՊՊ սէրի՛ իւլ հարէքէթ պիր պուլութա րաքիպէն
Մըսըրա կիրէճէք տիր·
Վէ անըն հուզուրը սէպէպինտէն Մըսըրըն փութլարը սարսըլաճագ,
Վէ Մըսըրըն գալպի քէնտի տէրունինտէ էրիյէճէք տիր։
2 Վէ Մըսըրլիլէրի Մըսըրլիլէր 'ալէյհինէ թահրիք էտէճէյիմ,

---

*Եահօտ՝ խըշըրթըլը

Վէ հէր քէս գարնտաշը իլէ վէ հէր քէս գօնշուսըյլէ,
Շէհէր շէհէր իլէ վէ մէմլէքէթ մէմլէքէթ իլէ
Մուհարէպէ էտէճէք տիր։
3 Վէ Մըսըրըն տէրունինտէ ռուհը գալմայաճագ,
Վէ անըն թէտպիրինի իպթալ էտէճէյիմ.
Վէ անլէր փութլարա վէ պիւյիւճիւլէրէ,
Ճինճիլէրէ վէ պագըճըլարա տանըշաճագլար տըր։
4 Վէ Մըսըրլըլէրի չէֆգաթսըզ պիր էֆէնտի էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ,
Վէ պիր ճէպպար մէլիք անլէրէ թէսալլութ էտէճէք տիր՝ տէյիւ
Րապպ իւլ ճիւնուտ Եէհօվա պույուրուր։
5 Վէ տէնիզտէն սուլար չէքիլէճէք,
Վէ նէհր չէքիլիպ գուրույաճագ։
6 Վէ ըրմագլար *թէ'աֆֆիւն էտէճէք,*
Վէ միւսթահքէմ շէհիրլէրին ճէտվէլլէրի պօշալըպ գուրույաճագ.
Գամըշ վէ սազ սօլաճագ տըր։
7 Նէհրին խանըրնտա վէ նէհրին քէնարընտա օլան չայըրլար,
Վէ նէհրին պիւթիւն մէզրա'ասը
Գուրույուպ տաղըլաճագ վէ ֆէնա պուլաճագ տըր։
8 Պալըգճըլար տախի ա՜հ չէքէճէք,
Վէ նէհրէ օլթա աթանլարըն ճիւմլէսի ֆիղան էտէճէքլէր,
Վէ սույըն իւզէրինէ աղ աթանլար մահզուն օլաճագլար։
9 Վէ ինճէ քէթէն իշլէյէնլէր,
Վէ պէյազ պէզ տօգույանլար խէճիլ օլաճագլար։
10 Վէ անըն տիրէքլէրի գըրըլաճագ,
Վէ իւճրէթիլէ թութուլանլարըն ճիւմլէսի ղամկին օլաճագ տըր։
11 Ֆիլ հագիգէ Սօ'ան րու՛էյսասը սէֆիհ տիր.
Ֆիր'օնըն հաքիմ միւսթէշարլարընըն մէշվէրէթի էպլէհանէ տիր.
Ֆիր'օնա՝ Պէն հիւքէմազատէ իմ
Գատիմ մէլիքլէրին օղլու իմ՝
Նա՛սըլ տէյէ պիլիրսինիզ։
12 Իմտի սէնին հաքիմլէրին նէ՛րէտէ
Անլէր շիմտի սանա խապէր վէրսինլէր
Վէ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտըն Մըսըր հագգընտա նէ թագտիր էթտիյի
*պիլսինլէր։
13 Սօ'ան րու՛էյսասը սէֆիհ օլտուլար.
Մէնֆիս րու՛էյսասը ալտանտըլար.
Վէ Մըսըրըն սըպթլարընըն տայանը ան
իզլալ էթտիլէր։
14 ՐԱՊՊ անըն իչինէ սէրսէմլիք րուհ գարըշտըրըտը.
Վէ անլէր սէրխօշըն խըթիֆթըղընտա սալըշտըղը կիպի,
Մըսըրը հէր իշինտէ, տօլաշտըրտըլար։
15 Վէ Մըսըրտա՝ պաշ եա գույրուգ,
Խուրմա տալը եա սազըն իշլէյէճէյի պիր իշ գալմայաճագ տըր։
16 Օլ կիւնտէ Մըսըր նիսա կիպի օլաճագ,
Վէ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտըն
Անըն իւզէրինէ սալլայաճաղը էլին սալլանմասը սէպէպինտէն,
Թիթրէյիպ խավֆ էտէճէքլէր տիր։
17 Վէ Եէհուտա տիյարը Մըսըրա մուճիպի տէհշէթ օլաճագ,
Վէ հէր քիմին խաթըրընա կէթիրիլիրսէ,
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտըն անըն հագգընտա թագտիր էթտիյի հիւքմիւնտէն տօլայը խավֆ էտէճէք տիր։
18 Օլ կիւնտէ Մըսըր տիյարընտա Քէն'ան լիսանը սէօյլէյէն,
Վէ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտա եէմին էտէն պէշ շէհիր օլաճագ,
Պիրինէ Հէրէս շէհրի տէնիլէճէք տիր։
19 Օլ կիւնտէ Մըսըր տիյարընըն օրթասընտա
ՐԱՊՊ իչիւն պիր մէզպահ օլաճագ,
Վէ անըն սէրհատընտա ՐԱՊՊ իչիւն պիր տիքիլի թաշ օլաճագ տըր։
20 Վէ պու՝ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ իչիւն
Մըսըր տիյարընտա 'ալամէթ վէ շէհատէթ օլաճագ,

---

*Եախօտ՝ ղա՛իլ օլաճագ.

*Եախօտ՝ պիլտիրսինլէր։

Զիրա զալիմլէր սէպէպինտէն
ՌԱԲԲԱ ֆէրեատ էտէճէքլէր․
Օ տախի անլէրէ պիր խէլասքեար վէ
'համի կէօնտէրէճէք
Անլէրի խէլաս էյլէյէճէք տիր․
21 Վէ ՌԱԲԲ Միսըրա պիլինէճէք տիր,
Վէ Միսըրլըլէր օլ կիւնտէ ՌԱԲԲԸ պիլէճէքլէր տիր,
Վէ զէպիհէ վէ թագտիմէ իլէ 'իպատէթ էտէճէքլէր,
Վէ ՌԱԲԲԱ նէզր էտիպ նէզիրլէրինի իֆա էյլէյէճէքլէր տիր․
22 Վէ ՌԱԲԲ Միսըրը վուրաճագ․
Վուրաճագ, վէ շիֆա վէրէճէք տիր․
Անլէր ՌԱԲԲԱ րիճու' էտէճէք,
Վէ Օ անլէրին տու'աալարընը գապուլ էտիպ՝ անլէրէ շիֆա վէրէճէք տիր․
23 Օլ կիւնտէ Միսըրտան Աշուրա գատար պիր ճատտէ օլաճագ,
Վէ Աշուրլըլէր Միսըրա, վէ Միսըրլըլէր Աշուրա կիրէճէքլէր,
Վէ Միսըրլըլէր Աշուրլըլէր իլէ պէրապէր 'իպատէթ էտէճէքլէր տիր․
24 Օլ կիւնտէ Իսրայէլ Միսըր իլէ Աշուրըն իւչիւնճիւսիւ օլուպ,
Երինին օրթասընտա պէրէքէթ օլաճագ տըր․
25 Զիրա ՌԱԲԲ իւլ ճիւնուտ անը միւպարէքլէյէրէք,
Գավմըմ Միսըր վէ էլիմին իշի Աշուր,
Վէ միրասըմ Իսրայէլ միւպարէք օլսուն՝ տէյէճէք տիր․

ՊԱՊ 20

1 Աշուր մէլիքի Սարկօն թարաֆընտան կէօնտէրիլէն Թարթանըն Աշտօտա կէլտիյի վէ Աշտօտ իլէ մուհարէպէ էտիպ 2 անը ալտըղը սէնէտէ, Հէմէն օլ վագթտա ՌԱԲԲ Իշա'եա իպնի Ամօսըն վասըթասըյլէ սէօյլէյիպ՝ տիտի, պէլինտէքի չուլը չէօզ վէ այագլարընտան այագ գապլարընը չըգար՝ տէտի․ օ տախի էյլէ եափտը, վէ չըպլագ վէ եալըն 3 այագ կէզէր իտի․ Վէ ՌԱԲԲ տէտի քի, Միսըրը հագգընտա վէ Հապէշ հագգընտա նիշան վէ 'ալամէթ իչիւն գուլըմ Իշա'եա իւչ սէնէ չըպլագ վէ եալըն ա-
4 յագ կէզտիյի կիպի, Աշուր մէլիքի Միսըր էսիրլէրինի վէ Հապէշ մէնֆիլէրինի, կէնճլէրի վէ իխթիյարլարը չըպլագ-նէ եալըն այագ վէ Միսըրա 'ար օլմագ իւզրէ օթուրագ եէրլէրի աչըգ օլարագ
5 սիւրէճէք տիր․ Վէ անլէր իթիմատ էթտիքլէրի Հապէշտէն վէ իֆթիխար էթտիքլէրի Միսըրտան տոլայը խավֆ
6 էտիպ խէճիլ օլաճագլար․ Վէ օլ կիւնտէ պու սահիլին սաքինլէրի՝ Իշթէ Աշուր մէլիքինին գորգուսընտան գուրթուլմագ իւզրէ իմտատ իչիւն իլթիճա էթտիյիմիզ մէլճա' պէօյլէ օլտու․ իմտի պիզ նասըլ գուրթուլաճաղըզ՝ տէյէճէքլէր տիր․

ՊԱՊ 21

1 Տէնիզ պէրրիյէսի հագգընտա վահի տիր․
Ճէնուպտա գասըրղալար չիֆթէթլէ կէլտիյի միսիլլիւ,
Օ՝ պէրրիյէտէն, հէյպէթլի տիյարտան կէլիր․
2 Պանա գասավէթլի պիր վահի կէօրիւնտի․
Ղատիպ ղատր էտէր վէ մուխրիպ խարապ էտէր․
Էյ 'Էյլամ, եօգարը չըգ․ էյ Մատի, մուհասարէ էյլէ․
Անըն պիւթիւն ահ ու զարընը քէստիրտիմ․
3 Պու սէպէպտէն պէլիմ աղրը գափլատը,
Վէ պէնի վազ'ը համլ աղրըլարը կիպի աղրը թութտու․
Էօյլէ պիւքիւլտիւմ քի իշիտէմէմ․
Էօյլէ միւզթարիպ օլտում քի կէօրէմէմ․
4 Գալպիմ հայրան օլտու, տէհշէթ պէնի թիթրէթթի․
Սէֆալը կէճէմի տէհշէթէ թահվիլ էյլէտի․
5 Սօֆրայը հազըրլայօրլար, պէքճիլէրի գօյօրլար, եէյիպ իչիյօրլար․

'Եախօտ՝ զաթ ը 'ազիմ

էյ րուէսաա, գալգընըզ, գալգանլարը մեսհ էտինիզ։
6 Զիրա Րապպ պանա պէօյլէ պույուրտու.
Կիթ, պիր պէքճի գօ, կէօրտիւյիւնիւ խապէր վէրսին.
7 Վէ օ սուվարիլէր, *չիֆթ չիֆթ աթլըլար
Մէրքէպլէրէ րաքիպ վէ տէվէլէրէ րաքիպ օլանլարը կէօրտիւ,
Վէ տիգգաթլէ, քէմալ ի տիգգաթլէ գուլագընը մէյլ էթտիրտի.
8 Վէ արսլան կիպի պաղըրտը,
Էֆէնտիմ, պէն կիւնտիւզիւն տա՛իմա գուլէմտէ տուրույօրըմ,
Վէ պէն պիւթիւն կէճէ նէվպէթիմի պէքլէյօրըմ.
9 Վէ իշթէ սուվարիլէր,
*Չիֆթ չիֆթ աթլըլար կէլիյօր.
Վէ տախի ճէվապ վէրիփ,
Եըգըլտը, Պապիլ եըգըլտը,
Վէ իլահլարընըն պիւթիւն օյմա սուրէթլէրի
Գըրըլըփ խաք իլէ եէքսան օլտու՝ տէտի։
10 Էյ տէօյէճէյիմ պուղտայը, էյ խարմանըմըն մահսուլը,
Պէն ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ Թարաֆընտան,
Իսրայէլին Ալլահը Թարաֆընտան
Իշիթտիյիմի սիզէ թէպլիղ էյլէտիմ.
11 Տումա հագգընտա վահի տիր.
Սէ՛իրտէն պանա պիրի չաղըրըյօր.
Էյ պէքճի, կէճէտէն նէ՞ խապէր,
Կէճէտէն նէ՞ խապէր վար.
12 Պէքճի տէր քի,
Սապահ կէլիյօր, կէճէ տախի կէլիյօր.
Տահա սու՛ալ էթմէք իսթէրսէնիզ, սու՛ալ էտինիզ.
Տէօնիւփ կէլինիզ։
13 'Արապիսթան հագգընտա վահի տիր.
Էյ Տէտանի քէրվանլարը,
'Արապիսթան օրմանընտա պէյթութէթ էտէճէքսինիզ.
14 Էյ Թէյմա արազիսինին սաքինլէրի,
Սուսամըշ օլանը սու իլէ գարշըլայըն,
Ֆիրարինին էօնիւնէ էքմէք իլէ չըգընըզ.
15 Զիրա անլար գըլըճ էօնիւնտէն,
Չէքիլմիշ գըլըճ էօնիւնտէն,
Վէ գուրուլմուշ եայ էօնիւնտէն,
Վէ շէտիտ մուհարէպէ էօնիւնտէն ֆիրար էթտիլէր.
16 Զիրա Րապպ պանա պէօյլէ պույուրտու,
Իւճրէթլինին սէնէլէրի միսիլլիւ պիր սէնէ զարֆընտա,
Գէտարըն պիւթիւն 'իզզէթի զէվալ պուլաճագ տըր.
17 Վէ գէմանքէշլէրին պագըյյէսի,
Գէտարըն օղուլլարընըն գահրիմանլարը ազալաճագ տըր,
Զիրա Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ սէօյլէմիշ տիր.

ՊԱՊ 22

1 Վատի ի Նիւպուվվէթ հագգընտա վահի տիր.
Շիմտի սանա նէ՞ օլտու,
Քի ճիւմլէնիզ տամլարա չըգտընըզ։
2 Էյ վէլվէլէ իլէ տոլու,
Կիւրիւլթիւլիւ շէհիր, շէնլիքլի շէհիր,
Մագթուլլարըն գըլըճլէ գաթլ օլունմատը,
Վէ մուհարէպէտէ էօլմէտի.
3 Հաքիմլէրինին ճիւմլէսի պիրտէն ֆիրար էթտիլէր,
Քէմանքէշլէր թարաֆընտան պաղլանտըլար.
Սէնին ուզագտա գաչանլարընտան
Պուլունանլարըն ճիւմլէսի պիրլիքտէ պաղլանտը.
4 Պու սէպէպտէն տէտիմ քի,
Պէնտէն չէքիլինիզ, աճը աճը աղլայըմ.
Գավմըմ գըզը խարապ օլտուղու իչին
Պէնի թէսլիյէ էթմէյէ չալըշմայընըզ։
5 Զիրա վատի ի Նիւպուվվէթտէ Րապպ իւլ ճիւնուտ օլան Եէհօվա թարաֆընտան

---

*'Իպր. Իքի աթլը

իզթիրապ վէ փայիմալ օլմագլըգ վէ հայրէթ կիւնիւ տիր·
Սուր եըգըլըյօր, վէ փէրեատ տաղա գատար եէթիշէր·
6 Վէ Էլամ սուվարիլէր մաաըյէթիյլէ թիրքէշի ալտը·
Վէ Գիր գալգանը աչտը·
7 Վէ սէնին ա՛լա վատիլէրին 'արապալար իլէ տօլտու,
Վէ աթլըլար գափուլար էօնիւնտէ տիզիլտիլէր·
8 Վէ Եէհուտանըն էօրթիւսիւ քէշֆ օլունտու,
Վէ օլ կիւնտէ օրման սարայընըն ճէպէխանէսինէ պագտըն·
9 Վէ Տավուտ շէհրինին եըգըգ եէրլէրի չօգ օլտուգլարընը կէօրտիւնիւզ,
Վէ աշաղըքը հավուզըն սուլարընը ճէմ' էթտինիզ·
10 Վէ Եէրուշալիմին խանէլէրինի թա'տատ էթտինիզ,
Վէ սուրը մուհքէմ գըլմագ իչին խանէլէրի եըգտընըզ·
11 Վէ էսքի հավուզըն սուլարընը ալմագ իչին,
Իքի սուրըն արասընտա սու խազինէսի եափտընըզ,
Ամմա անը եափանա պագմատընըզ,
Վէ անը չօգ վագըթ էվվէլ թէրթիպ էյլէյէնէ տիգգաթ էթմէտինիզ·
12 Վէ օլ կիւնտէ Ռապպ իւլ ճիւնուտ Եէհօվա սիզի
Աղլայըշա վէ Փիղանա,
Սաչ եօլմագա վէ չուլ գուշանմագլըղա տա՛վէթ էյլէտի·
13 Վէ իշթէ սիւրուր վէ շատլըգ,
Սըղըր պօղազլամագ վէ գօյուն քէսմէք,
Էթ եէմէք վէ շարապ իչմէք վար տըր·
Եէյէլիմ վէ իչէլիմ,
Զիրա եարըն էօլէճէյիզ՝ տէտինիզ։
14 Վէ ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ թարաֆընտան *պանա պիլտիրիլտի,
Թա սիզ վէֆաթ էտինճէյէ տէկին
Բու քէօթիւլիւք մութլագա սիզէ 'աֆվ օլունմայաճագ տըր՝ տէյի։
Ռապպ իւլ ճիւնուտ Եէհօվա պույուրուր·
15 Ռապպ իւլ ճիւնուտ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր·
Կիթ, շու սէրայ միւտիրի վէ խազնէտար Շէպնանըն եանընա կիր, վէ օնա սէօյլէ·
16 Էյ գապըրընը եիւքսէք եէրտէ գազան,
Վէ քէնտի մէսքէնինի գայատա եափան ատէմ,
Բուրատա սէնին նէ՞ն վար, վէ բուրատա քիմի՞ն վար,
Քի բուրատա քէնտին իչին գապըր գազտըն·
17 Իշթէ ՌԱՊՊ սէնի շիտտէթլէ աթաճագ,
Վէ սէնին հէր թարաֆընը էօրթէճէք տիր·
18 Էյ էֆէնտիսինին խանէսինէ մուճիպ ի հաքարէթ օլան ատէմ,
Պիր կիւլէ կիպի սէնի կէնիշ պիր եէրէ եուվարլայըպ աթաճագ տըր·
Սէն օրատա էօլէճէքսին,
Վէ սէնին սալթանաթ 'արապալարըն օրատա գալաճագլար·
19 Վէ սէնի մանսըպընտան թարտ էտէճէյիմ,
Վէ մէվգիինտէն ինտիրիլէճէքսին·
20 Վէ օլ կիւնտէ գուլըմ Էլիագիմ իպն ի Հիլգիյայը չաղըրաճաղըմ,
21 Վէ սէնին խիլ'աթընը անա կիյտիրէճէյիմ,
Վէ գուշաղընը իլէ անը գուվվէթլէնտիրէճէյիմ,
Վէ սէնին հիւքիւմէթինի անըն էլինէ վէրէճէյիմ,
Օլ տախի Եէրուշալիմ սաքինլէրինէ
Վէ պէյթ ի Եէհուտայա պապա օլաճագ տըր·
22 Վէ պէյթ ի Տավուտըն անախթարընը
Անըն օմուզընա գօյաճաղըմ,
Օ աչաճագ, վէ գափայան օլմայաճագ,
Վէ գափայաճագ, վէ աչան օլմայաճագ տըր·
23 Վէ անը պիր էմին մահալլէ,
Մըխ կիպի մըխլայաճաղըմ·
Վէ պէտէրինին խանէսինէ քիւրսի ի 'իզզէթ կիպի օլաճագ տըր·

---

[*] Իպր· գուլագլարըմա

24 Վէ փէտէրինին խանէսինին պիւթիւն
իզզէթի անըն իւզէրինէ ասըլաճագ,
Անըն նէսլինտէն օլան իզզէթլիլէր վէ էտնալար,
Պիւ ճիւմլէ քիւչիւք գաբլար,
Հէր նէվ՝ թաս վէ հէր նէվ՝ թուլում տոլու ասըլաճագ տըր։
25 ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր քի,
Օլ կիւնտէ պու էմին եէրտէ մըխլանըլմըշ մըխ սէօքիւլէճէք,
Վէ գըրըլըբ տիւշէճէք,
Վէ իւզէրինտէ օլան եիւք գըրըլըբ թէլէֆ օլաճագ տըր,
Զիրա ՐԱՊՊ սէօյլէտի։

ՊԱՊ 23

1 Սուր հագգընտա վահի տիր։
Էյ Թարշիշ կէմիլէրի, ֆիղան էտինիզ.
Զիրա օ խարապ օլտու, օրատա խանէ վէ մէտխալ գալմատը.
Քիթթիմ տիյարընտան անլէրէ խապէր վէրիլտի։
2 Էյ ատանըն սաքինլէրի, սիւքիւթ էտինիզ.
Տէնիզտէն կէչէն Սայտա թիւճճարը սէնի տօլտուրմուշ իտի։
3 Վէ չօգ սուլարտա Շիհօր էքինի,
Նէհրին մահսուլը անըն իրատը իտի.
Վէ միլլէթլէրին թիճարէթկեահը իտի։
4 Էյ Սայտա, խիճիլ օլ, զիրա տէնիզ տէյօր,
Տէնիզ գուվվէթի տէյօր քի,
Պէն աղըր չէքմէտիմ վէ տօղուրմատըմ.
Նէ ճիվանլար պէսլէտիմ վէ պագըրէլէր պէօյիւթմէտիմ։
5 Խապէր Մըսըրա եէթիշտիկի կիպի,
Սուր հագգընտա օլան խապէրտէն տօլայը թիթրէյէճէքլէր տիր։
6 Թարշիշէ կէչինիզ,
Էյ ատանըն սաքինլէրի, ֆիղան էտինիզ։
7 Շէնլիքլի շէհրինիզ պու՞ մու տըր.
Անըն թէ՛սիսի գատիմ տիր.
Անըն այագլարը անը իգամէթ իչիւն ուզագ եէրլէրէ կէօթիւրէճէք տիր։
8 Թաճլար պախըշ էտէն,
Վէ թիւճճարը իւմէրա՝
Վէ պազըրկեանլարը զէմինին միւթէպէրանը պուլունան
Սուր ՚ալէյհինտէ պունու քիմ թէտպիր էյլէտի։
9 Պունու ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ թէտպիր էյլէտի,
Թա քի քէմալ ի իզզէթտէն նէշ՛էթ էտէն քիպրի րիւսվայ էտէ,
Զէմինին քեաֆֆէ ի միւ՚թէպէրանընը թահգիր էյլէյէ։
10 Էյ Թարշիշ գըզը,
Նէհիր կիպի կէչ,
Արթըգ գուշագ եօգ տուր։
11 Էլինի տէնիզին իւզէրինէ ուզաթտը,
Մէմլէքէթլէրի սարստը.
ՐԱՊՊ Քէնա՚անըն գալ՚ալարընը թախրիպ իչիւն,
Անըն հագգընտա էմր էյլէտի.
12 Վէ տէտի քի, Էյ թէզլիլ օլունմուշ Սայտա գըզը,
Սէն պունտան սօնրա շէնլիք էթմէյէճէքսին
Գալգ, Քիթթիմէ կէչ.
Օրատա տախի րահաթըն օլմայաճագ տըր։
13 Իշթէ Քիլտանիլէրին տիյարը,
(Պու գավմ եօգ իտի.
Ասուրիլէրինը պէրրիյէ էհալիսի իչին պինա էթտիլէր,)
Անըն գուլէլէրինի իգամէ էթտիլէր.
Սէրայլարընը *եըխմա էյլէտիլէր.
Օ անը խարապ էյլէտի։
14 Էյ Թարշիշ կէմիլէրի, ֆիղան էտինիզ,
Զիրա իսթինքեամընըզ խարապ օլտու.
15 Վէ օլ կիւնտէ Սուր եէթմիշ սէնէ,
Պիր մէլիքին միւտտէթի հէսապընճա ունուտուլմուշ գալաճագ տըր.
Եէթմիշ սէնէ խիթամընտա,
Սուրտա ֆահիշէնին թիւրքիւսի կիպի
թէրէննիւմ էտէճէք տիր։
16 Էյ ունուտուլմուշ ֆահիշէ,

---

*Եըխըփ՝ հէտմ

Թանպուր ալըբ չէհրի տօլաշ,
Կիւզէլ չալ, չօգ թիւրքիւ սէօյլէ
Քի խաթըրա կէլէսին.
17 Վէ եէթմիշ սէնէ խիթամընտա ՌԱՊՊ
Սուրը եօգլայաճագ տըր;
Վէ օ քէնտի գազանճընա տէօնէրէք,
Եէր եիւզինտէ տիւնեանըն քեաֆֆէ ի մէմալիքի իլէ զինա էտէճէք տիր.
18 Վէ անըն թիճարէթի վէ գազանճը ՌԱՊՊԱ թագտիս օլունաճագ.
Խազինէյէ գօնուլմայաճագ,
Վէ սագլանմայաճագ տըր.
Անճագ անըն թիճարէթի
ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա տուրանլարըն օլաճագ,
Թա քի տօյունճայա տէկին եէյէլէր,
Վէ ա՛լա էլպիսէ կիյէլէր.

ՊԱՊ 24.

1 Իշթէ ՌԱՊՊ եէրի պօշալթըյօր վէ անը խալի պըրագըյօր,
Վէ անըն եիւզիւնիւ ալթ իւսթ էտիպ սէքէնէլէրինի տաղըթըյօր.
2 Վէ գավմ նասըլ իսէ՝ քեահինի տէ էօյլէ,
Գուլ նասըլ իսէ՝ էֆէնտիսի տէ էօյլէ,
Ճարիյէ նասըլ իսէ՝ խանըմը տա էօյլէ,
Սաթըն ալան նասըլ իսէ՝ սաթան տա էօյլէ,
Էօտիւնճ վէրէն նասըլ իսէ՝ էօտիւնճ ալան տա էօյլէ,
Ֆայիզ ալան նասըլ իսէ՝ ֆայիզ վէրէն տէ էօյլէ օլաճագ տըր.
3 Եէր պիւս պիւթիւն պօշալաճագ,
Վէ պիւս պիւթիւն եաղմալանաճագ տըր,
Զիրա պու քէլամը ՌԱՊՊ պույուրտու.
4 Զէմին հազին օլուպ պօզուլուր,
Տիւնեա զա՛իֆլէնիպ պօզուլուր,
Զէմինին գավմընըն պիւյիւքլէրի զա՛իֆլէնիր.
5 Զէմին տախի քէնտի սէքէնէսինին այաղը ալթընտա մուլէվվէս օլտու,
Զիրա անլար շէրի՛աթը թէճավիւզ,
Գանունը թաղիր, վէ 'ահտը էպէտիյի նագզ էթթիլէր.
6 Պու սէպէպտէն լա՛նէթ զէմինի թէլէֆ էթթի,
Վէ անտա սաքին օլանլար ճէզալարընը չէքտիլէր,
Պու սէպէպտէն զէմինին սէքէնէսի եանար,
Վէ ինսան ազ գալըր.
7 Եէնի շէրապ հազին տիր, ասմա սօլմուշ տըր.
Միւֆէրրահ իւլ գալպ օլանլարըն ճիւմլէսի ահ չէքմէքտէ տիր.
8 Տէֆլէրին էթտիկի մէսէրրէթ պիթտի,
Շատման օլանլարըն կիւրիւլթիւսի քէսիլտի,
Թանպուրլէրին էթտիկի մէսէրրէթ պիթտի.
9 Թիւրքիւ սէօյլէյէրէք շարապ իչմէյէճէքլէր.
Միւսքիր անը իչէնլէրէ աճը օլաճագ տըր.
10 Խալի չէհիր խարապ օլտու,
Հէր խանէ գափանըր, քիմսէ կիրէմէզ.
11 Սօգագլարտա շարապ իչին պաղըրըշմա,
Հէր նէվ՚ մէսէրրէթ պաթտը,
Զէմինտէ սիւրուր գալմատը.
12 Շէհիրտէ խարապիյէթ գալտը,
Վէ գափու վուրուլուպ վիրան օլտու.
13 Զիրա զէմինին օրթասընտա, գավմլէր արասընտա,
Զէյթուն աղաճընըն սիլքիլմէսի,
Վէ պաղ պօզումընտան սօնկրա խօշում տէվշիրիլմէսի կիպի օլաճագ տըր.
14 Պունլար պիւլէնտ ավազլէ թէրէննիւմ էտէճէքլէր,
Տէնիզ թարաֆընտան ՌԱՊՊԸՆ 'ազամէթի իչին կիւրլէյիպ չէքէճէքլէր տիր.
15 Պունուն իչին շարգ թարաֆլարընտա ՌԱՊՊԸ թա'զիզ էտինիզ,
Տէնիզին ատալարընտա Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊԸՆ իսմինի թա'զիզ էյլէյինիզ.
16 'Ատիլ օլանա թա'զիմ,
Միւնթէհա ի զէմինտէն թէղաննիյաթ իշիթթիք.
Լաքին պէն տէտիմ, Ահ, զա'ֆըմ, զա'ֆըմ, վայ պանա.

Ղատր էտէնլէր ղատր էթթիլէր.
Ղատր էտէնլէր ճիտտէն ղատր էթթիլէր։
17 Էյ զէմինտէ սաքին օլան,
Սէնին իւզէրինտէ գօրգու վէ չուգուր վէ տուզագ օլաճագ.
18 Վէ գօրգու սէսինտէն ֆիրար էտէն չուգուրա տիւշէճէք,
Վէ չուգուրըն իչինտէն չըգան տուզագա թութուլաճագ տըր.
Զիրա եուգարըտան փէնճէրէլէր աչըլմըշ տըր,
Վէ զէմինին թէմէլլէրի սարսըլըր։
19 Զէմին զիյատէսիյլէ էզիլիր.
Զէմին պիւսպիւթիւն միւնշագգ օլուր.
Զէմին քիւլլիյէն սարսըլըր։
20 Զէմին սէրխօշ կիպի զիյատէսիյլէ սալլանըր,
Վէ քիւլպէ կիպի սարսըլըր.
Վէ անըն 'իսեանը անըն իւզէրինէ աղըրլաշըր,
Վէ տիւշէր վէ պիր տահա գալգմայաճագ տըր։
21 Վէ օլ կիւնտէ ՐԱՊՊ իւճէլէրին ճիւնուտընը իւճէլէրտէ,
Վէ միւլուքը զէմինի րուի զէմինտէ եօգլայաճագ տըր։
22 Վէ անլար մահպուսլարըն չուգուրտա թօփլանտըղլարը կիպի թօփլանըրլար,
Զընտանտա գափանըլաճագլար.
Վէ չօգ վագըթ սօնրա եօգլանըլաճագլար տըր։
23 Վէ այ մահճուպ վէ կիւնէշ խէճիլ օլաճագ,
Զիրա ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ Սիոն տաղընտա
Վէ Երուսաղիմտէ հիւքիւմէթ էտէճէք,
Վէ քէնտի իխթիյարլարընըն էօնիւնտէ թա'զիզ օլունաճագ տըր։

ՊԱՊ 25

1 Էյ ՐԱՊՊ, Ալլահըմ սէն սին.
Սանա թա'զիմ էտէճէյիմ, սէնին իսմինէ համտ էյլէյէճէյիմ.
Զիրա 'աճա'իպաթ իզհար էյլէտին.
Մին էզէլ էյլէ թէտպիրլէրին սըտգ ու հագիգաթ տըր։
2 Զիրա շէհրի եըղընա,
Սուրլու շէհրի վիրանէյէ,
Էճնէպիլէրին սէրայլարընը արթըգ շէհիր օլմամագլըղա թահվիլ էյլէտին.
Էպէտէն պինա օլունմայաճագ տըր։
3 Պու սէպէպտէն գուվվէթլի գավմնի թա'զիզ էտէճէք,
Հէյպէթլի թա'իֆէլէրին շէհրի սէնտէ գօրգաճագ տըր.
4 Զիրա զօրպազլարըն հիտտէթի տիվար վուրան սաղանագ կիպի օլտուղունտա,
Սէն եօգսուլա գալ'ա,
Ֆագիրէ մուզայագալըղընտա գալ'ա,
Սաղանագտան մէլճա',
Սըճագտան սայէպան օլտուն։
5 Գօրագ եէրտէ հէրարէթի [illegible] կիպի
Էճնէպիլէրին կիւրիւլթիւսիւնի թէսքին էտէճէքսին,
Հէրարէթ պուլութըն կէօլկէսիյլէ ղալտըրըլտըղը կիպի,
Զօրպազլարըն մէսէրրէթ սէտասը ալչալաճագ տըր։
6 Վէ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պու տաղտա
ճէմի' ի ագվամա պիր զիյաֆէթ,
Սէմիզ շէյլէրտէն վէ էսքի շէրապտան
Իլիք իլէ տօլու սէմիզ շէյլէրտէն,
Սիւզիւլմիւշ էսքի շէրապտան
Պիր զիյաֆէթ թէրթիպ էտէճէք տիր։
7 Վէ պու տաղտա,
ճէմի' ի ագվամ իւզէրինէ էօրթիւլմիւշ էօրթիւյի,
Վէ ճիւմլէ թա'իֆէլէր իւզէրինէ քիլմիշ փէրտէյի մահվ էտէճէք տիր։
8 Էօլիւմի իլ էլ էպէտ մահվ էտէճէք,
Վէ Րապպ Եէհօվա հէր եիւզտէն կէօզ եաշլարընը սիլէճէք,
Վէ պիւթիւն եէր իւզէրինտէն քէնտի գավմինըն հագարէթինի րէֆ' էտէճէք տիր.
Զիրա ՐԱՊՊ պույուրտու։
9 Վէ օլ կիւն տէնիլէճէք քի,
Իշթէ Ալլահըմըզ պու տըր

Անա միւնթազիր օլտըղ, վէ պիզի խէլաս էյլէտի․
ՌԱՊՊ պու տըր․ օնա միւնթազիր օլտըղ,
Անըն խէլասընտէ շատ ու մէսրուր օլաճաղըզ․
10 Զիրա ՌԱՊՊԸՆ էլի պու տաղտա ղարար էտէճէք տիր,
Վէ Մուապ *քէնտի եէրինտէ
Սամանըն մէզպէլէտէ պասըլտըղը կիպի պասըլաճագ տըր․
11 Վէ եիւզէն քիմսէ եիւզմէք իչին էլլէրինի ուզատտըղը կիպի,
Անըն օրթասընտա էլլէրինի ուզատաճագ տըր․
Վէ անըն էլլէրինին ֆէնտլէրիյլէ պէրապէր ղուրուրունը տիւշիւրէճէք տիր․
12 Վէ սէնին եիւքսէք սուրլարընըն ղուլէլէլէրինի ինտիրէճէք,
Թօփրաղա եըղարաք խաք իլէ եէքսան էտէճէք տիր․

ՊԱՊ 26

1 Օլ կիւնտէ Եէհուտա տիյարընտա պու իլահի օղունաճագ տըր․
Պիզիմ պիր մէթին շէհրիմիզ վար․
Սուրլար վէ հիսարլար եէրինէ խէլաս ղօյար․
2 Ղափուլարը աչընըզ,
Խագգը հըֆզ էտէն սալիհ միլլէթ իչէրի կիրսին․
3 Ֆիքրի մէթին օլանը սէլամէթի քեամիլէ իւզրէ սագլարսըն,
Զիրա սանա թէվէքքիւլ էտէր․
4 ՌԱՊՊԱ իլ էլ էպէտ թէվէքքիւլ էտինիզ,
Զիրա ՌԱՊՊ Եէհօվա էպէտի գայա տըր․
5 Զիրա օ եիւճէ եէրտէ սաքին օլանլարը ալչագլատըր,
Եիւճէ շէհրի տիւշիւրիւր,
Թօփրագա եըգար,
Խաք իլէ եէքսան էտէր․
6 Անը այագ, պիչարէկեանըն այագը,
Ֆուգարանըն թապանը չիյնէյէճէք տիր․
7 Սալիհին թարիգի իսթիգամէթ տիր․
Եա Միւսթագիմ, սէն սալիհին եօլընը թէսվիյէ էտէրսին․
8 Պէլի, եա ՌԱՊՊ, թարիգ-ի ահքեամընտա սանա միւնթազիր իզ․
Ճանըմըզըն արզուսը սէնին իսմինէ վէ սէնին զիքրինէ տիր․
9 Կէճէլէյին սէնի ճանըմտան արզուլարըմ,
Պէղալիք սապահլայըն սէնի տէրունի տիլտէն արարըմ․
Զիրա հիւքմլէրին եէր իւզէրինէ կէլտիքտէ,
Տիւնեանըն սէքէնէսի հագգանիյէթ էօյրէնէճէք տիր․
10 Շէրիրէ լութֆ կէօսթէրիլսէ տէ հագգանիյէթ էօյրէնմէզ,
Իսթիգամէթ տիյարընտա հագսըզլըղ էտէր,
Վէ ՌԱՊՊԸՆ ճէլալինի կէօրմէզ․
11 Եա ՌԱՊՊ, սէնին էլին եիւճէլէնտի,
Լաքին անլէր կէօրմէզլէր․
Գավմա օլան ղայրէթինի կէօրիւպ խէճիլ օլաճագլար,
Վէ աթէշ սէնին տիւշմէնլէրինի թէլէֆ էտէճէք տիր․
12 Եա ՌԱՊՊ, սէն պիզէ սէլամէթ իհսան էտէճէքսին,
Զիրա իշլէրիմիզին ճիւմլէսինի տախի սէն պիզիմ իչիւն իշլէտին․
13 Եա Ալլահըմըզ ՌԱՊՊ, սէնտէն ղայրի էֆէնտիլէր պիզէ միւսալլաթ օլտուլար․
Ֆագաթ եալընըզ սէնինլէ սէնին իսմինի զիքր էտէրիզ․
14 Անլէր էօլիւ տիրլէր, եաշամայաճագլար․
Խայալաթ տըրլար, գալգմայաճագլար․
Չիւնքի սէն եօգլայըպ անլէրի հէլաք էթտին,
Վէ նամ ու նիշանլարընը մահվ էյլէտին․
15 Եա ՌԱՊՊ, սէն միլլէթի թէզյիտ էյլէտին,
Միլլէթի թէզյիտ էթմէքլէ մու'ազզէզ օլտուն,
Տիյարըն քեաֆֆէ ի հուտուտունը թէվսի՝ էթտին․

---

*Եօխսա՝ անըն ալթընտա

16 Եա ՐԱՊՊ, մուզայագատա սէնի թալէպ էթտիլէր.
Սէն անլէրի թէ՛տիպ էյլէտիյինտէ թէզարրու՛ էթտիլէր.
17 Վազ՛ը համլը եագըն օլան պիր համիլէ՝
Աղրըսը թութուղընտա գըվրանարագ ֆէրեատ էթտիյի կիպի,
Պիզ տախի, եա ՐԱՊՊ, հուզուրընտա էօյլէ օլտուգ.
18 Համիլէ օլտուգ, աղրը չէքտիք,
Եէլ տողուրմուշ կիպի օլտուգ,
Տիյարը խէլաս էտէմէտիք,
Վէ տիւնեանըն սաքինլէրի տիւշմէտի.
19 Սէնին էմվաթըն տիրիլէճէքլէր՝
Էմվաթըմըն նէաշլէրի գըյամ էտէճէքլէր.
Էյ թօփրագտա սաքին օլանլար, ույանըփ մէսէրրէթլէ թէրէննիւմ էտինիզ,
Զիրա սէնին շէպնէմին օթլար շէպնէմի տիր,
Վէ զէմին էմվաթընը տըշարը աթաճագ տըր.
20 Էյ գավմըմ, կիթ, խալվէթլէրինէ կիր,
Վէ քէնտի իւզէրինէ գափուլարընը գափա.
Ղազապ կէչինճէյէ տէկին,
Պիր ազ իխթիֆա էյլէ.
21 Զիրա իշթէ ՐԱՊՊ քէնտի մէքանընտան չըգըյօր,
Թա զէմինին սաքինլէրինէ քէօթիւլիւքլէրի իչիւն ճէզա վէրէ.
Վէ զէմին քէնտի գանլարընը մէյտանա չըգարաճագ,
Վէ մագթուլլարընը արթըգ սէթր էթմէյէճէք տիր.

ՊԱՊ 27

1 Օլ կիւնտէ ՐԱՊՊ քէնտինին շէտիտ վէ 'ազիմ վէ գուվվէթլի գըլըճըյլէ,
Լէվիյաթանը, օլ գաչան յըլան Լէվիյաթանը,
Օլ էյրի յըլանը ճէզա վէրէճէք,
Վէ տէնիզ իչինտէ օլան էժտէրի էօլտիւրէճէք տիր.
2 Օլ կիւնտէ շէրապ պաղը հագգընտա թէղաննի էտինիզ.
3 Պէն ՐԱՊՊ անը մուհաֆազա էտէրիմ,
Անը հէր ան սուլըյաճաղըմ,
Անը կէճէ կիւնտիւզ մուհաֆազա էտէճէյիմ,
Օլմայա քի փայիմալ էտիլէ.
4 Պէնտէ ղազապ եօգ տըր.
Քեաշքի չալըլար վէ տիքէնլէր պէնիմ իլէ ճէնք էտէ իտի.
Անլէրին իւզէրինէ իլէրիլէյիփ,
Անլէրի պիրտէն եագար իտիմ.
5 Վէ եախօտ գուվվէթիմէ իլթիճա էտիփ
Պէնիմ իլէ մուսալէհա էթսին.
Պէնիմ իլէ մուսալէհա էթսին.
6 Զէմանը աթիտէ Եա'գուպ քէօքլէշէճէք,
Իսրայէլ չիչէքլէնիփ ֆիլիզլէնէճէք,
Վէ սէմէրէ իլէ տիւնեանըն եիւզիւնիւ տօլտուրաճագ տըր.
7 Անը վուրանըն վուրուշը կիպի մի անը վուրտու,
Եախօտ անտէն գաթլ օլունանլարըն գաթլի կիպի մի գաթլ օլունտու.
8 Անը կէօնտէրտիյինտէ,
Անըն իլէ ի'թիտալ իւզրէ մուխասէմէ էթտին,
Շարգ րիւզկեարը էսթիյի կիւնտէ անը շէտիտ րիւզկեար իլէ կէօթիւրտիւն.
9 Պու սէպէպտէն Եա'գուպըն ճիւրմիւնէ քէֆարէթ պու օլաճագ.
Վէ պիւթիւն նէթիճէ՝
Մէզպահըն պիւթիւն թաշլարընը քիրէճ գըրընթըլարը կիպի էթտիյինտէ,
Անըն կիւնահընըն րէֆ'ի օլաճագ տըր.
Վէ [illegible] Աշէրա փութլարը վէ կիւնէշ սանէմլէրի իգամէ էտիլմէյէճէք տիր.
10 Զիրա մուսթահքէմ շէհիր խալի գալաճագ,
Վէ մէսքիւն եէր չէօլ կիպի պըրագըլմըշ վէ թէրք օլունմուշ օլաճագ.
Օրատա պուզաղը օթլըյաճագ վէ օրատա եաթաճագ,

Վէ անըն տալլարընը թէլէֆ էտէճէք տիր·
Անըն չըպուգլարը գուրուտուղընտա գըրըլաճագ տըր,
Գատընլար կէլիպ անլարը եագաճագլար տըր,
Զիրա օ ֆէհիմ պիր գավմ տէյիլ տիր·
Պու սէպէպտէն անը խալգ էտէն անա մէրհամէթ էթմէյէճէք,
Վէ անը թէշքիլ էտէն անա թէրահհում էյլէմէյէճէք տիր·
12 Վէ օլ կիւնտէ ՌԱՊՊ
Նէհրին մէճրասընտան Մըսըր վատիսինէ գատար տըղա* [illegible] սիլքէճէք,
Վէ սիզ, էյ պէնի Իսրայէլ,
Պիրէր պիրէր թօփլանըլաճագսընըզ·
13 Վէ օլ կիւնտէ պէօյիւք պօրու չալընաճագ,
Վէ Աշուր տիյարընտա զա'իյ օլանլար,
Վէ Մըսըր տիյարընտա մէնֆի օլանլար կէլէճէքլէր,
Վէ Երուշալիմտէ մուգատտէս տաղտա,
ՌԱՊՊԱ 'իպատէթ էտէճէքլէր տիր·

ՊԱՊ 28

1 Վա՜յ Էֆրայիմ սէրխօշլարընըն ղուրուր թաճընա,
Անըն իֆթիխար էթտիյի զիյնէթ սօլմուշ չիչէք տիր,
Կի չէշմէտան մէսթ օլմուշլարըն սէմիզ վատիսի պաշընտա տուրուր·
2 Իշթէ Ռապպ խանընտա գուվվէթլի վէ զօրլու պիր ղէճայէ վար,
Տօլու սաղանաղը, հէլաք էտէն գասըրղա կիպի տիր,
Վէ չօգ սուլարըն թաշգըն սէյլի կիպի
'Նիհայէթլէ անը եէրէ վուրաճագ տըր**
3 Էֆրայիմ սէրխօշլարընըն ղուրուր թաճը փայմալ էտիլէճէք տիր·
4 Վէ սէմիզ վատինին պաշընտա, սօլմուշ չիչէք օլան իֆթիխար զիյնէթի,
Վագթ ը հասատտան էվվէլ եէթիշէն պիր ինճիր կիպի օլաճագ,
Հէր քիմ քի անը կէօրիւրսէ՝ էլինտէ տուրըղը կիպի եուտաճագ տըր·
5 Օլ կիւնտէ ՌԱՊՊ իւլ Ճիւնուտ քէնտի գավմինին պագըյյէսինէ
Իքլիլ ի 'իզզէթ վէ թաճ ը զիյնէթ օլաճագ տըր·
6 Վէ մահքէմէտէ օթուրանա մուհաքէմէ րուհը,
Վէ ճէնկի տըշրա գափուսընա գատար չէվիրէնլէրէ գուվվէթ օլաճագ տըր·
7 Լաքին պունլար տախի շէրապ սէպէպիյլէ զէլալէթէ տիւշէրլէր,
Վէ միւսքիր սէպէպիյլէ սէրսէմ կէզէրլէր·
Քէհանէ վէ փէյղամպէր միւսքիր սէպէպիյլէ զէլալէթէ տիւշէրլէր·
Շէրապտան մաղլուպ տըրլար, միւսքիրտէն սէրսէմ կէզէրլէր,
Վահիյտէ զէլալէթէ տիւշէրլէր, հիւքմտէ սէնտէլէրլէր·
8 Զիրա պիւթիւն սօֆրալար գայ վէ չիրքապ իլէ տօլու օլուպ,
Փաք մահալ եօգ տըր·
9 Քիմէ 'իլմ էօյրէտէ,
Վէ քիմէ մա'րիֆէթի թա'լիմ էտէ·
Սիւտտէն քէսիլմիշլէրէ՞ մի,
Մէմէտէն այըրըլմըշլարա՞ մը·
10 Զիրա էմր իւզէրինէ էմր, էմր իւզէրինէ էմր,
Գանուն իւզէրինէ գանուն, գանուն իւզէրինէ գանուն,
Պիր ազ պուրատա, պիր ազ օրատա·
11 Հագիգաթէն պու գավմա
Անլաշըլմազ տուտագ
Վէ էճնէպի լիսան իլէ սէօյլէյէճէք տիր·
12 Զիրա անլարա տէտի քի,
Եօրղունա վէրէճէյինիզ րահաթ պու տըր,
Վէ տինճլիք պու տըր·
Ֆագաթ անլար տինլէմէք իսթէմէտիլէր·
13 Վէ ՌԱՊՊԸՆ անլարա օլան քէլամը պու տըր·
Էմր իւզէրինէ էմր, էմր իւզէրինէ էմր,
Գանուն իւզէրինէ գանուն, գանուն իւզէրինէ գանուն,

**Իպր. էլ իլէ

Պիր ազ պուրատա, պիր ազ օրատա,
Թա քի կիտիփ արգա ուսթիւ տիւշէլէր վէ գըրըլալար,
Վէ տուզագա տիւշիւփ թութուլալար·
14 Պու էճլէտէն, էյ Երուշալիմտէ պուլունան գավմը հիւքիւմէթ էտէն միւսթէհզի ատէմլէր,
ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը տինլէյինիզ·
15 Մատէմ քի, Պիզ էօլիւմ իլէ 'ահտը 'ահտ էթտիք,
Վէ հավիյէ իլէ մուգավէլէ էյլէտիք,
Թաշգըն *սէյլ խուրուլտըլը կէչտիքտէ պիզէ ուղրամայաճագ·
Զիրա քիզպի քէնտիմիզէ մէլճա' իթթիխազ,
Վէ հիյլէ ալթընտա կիզլէնտիք' տէտինիզ·
16 Պու սէպէպտէն Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր·
Իշթէ պէն Սիօնտա պիր թէմէլ թաշը,
Միւճէրրէպ պիր թաշ,
Գըյմէթլի պիր քէօշէ թաշը,
Միւհքէմ պիր էսաս վազ' էտէճէյիմ·
Անա հէր իմանան ֆիրարէ 'աճէլէ էթմէյէճէք տիր·
17 Վէ հիւքմիւ խէյթ,
Վէ 'ատալէթի միզան էտէճէյիմ·
Վէ քիզպ օլան մէլճա'ը տօլու մահվ էտէճէք,
Վէ խըթըֆա էտիլէն եէրի սուլար պասաճագ տըր·
18 Վէ մէվթ իլէ օլան 'ահտընըզ պօզուլաճագ,
Վէ հավիյէ իլէ օլան մուգավէլէնիզ սապիթ օլմայաճագ,
Թաշգըն սէյլ կէչտիկինտէ,
Սիզի պասաճագ տըր·
19 Կէչտիկինտէ սիզի կէօթիւրէճէք,
Զիրա սապահ պէ սապահ, կիւնտիւզ վէ կէճէ կէչէճէք,
Վէ անըն խապէրինի ալմագ պիլէ գօրգուլու չէյ տիր·
20 Զիրա իւզէրինտէ ուզանմագ իչիւն տէօշէք գըսա տըր,
Վէ էօրթիւնմէք իչիւն եօրղան տար տըր·
21 Զիրա ՌԱՊՊ Փէրասիմ տաղընտա վուգու' պուլդուղը կիպի գալգաճագ,
Ճիպ'օն վատիսինտէ վուգու' պուլդուղու կիպի ղազապա կէլէճէք տիր,
Թա քի քէնտի իշինի, 'աճիպ իշինի իճրա էտէ,
Վէ քէնտի ֆի'լինի, ղարիպ ֆի'լինի թէքմիլ էյլէյէ·
22 Վէ շիմտի միւսթէհզիլէր օլմայընըզ,
Օլմայա քի պէնտլէրինիզ գավիլէշէ·
Զիրա Ռապպ իւլ ճիւնուտ Եէհօվա թարաֆընտան
Պիւթիւն տիյարը հագգընտա մուգարրէր օլան պիր խարապիյէթ իշիթտիմ·
23 Գուլագ վէրիփ քէլամըմը իսթիմա' էտինիզ·
Տիգգաթ էտիփ սէօզլէրիմի տինլէյինիզ·
24 Զիֆթճի էքին էքմէք իչիւն հէր կիւն չիֆթ սիւրէ՞ր մի,
Տա'իմա թօփրաղընը աչըփ թարա՞ր մը·
25 Անըն եիւզիւնիւ տիւզէլթտիքտէն սօնրա
Չէօրէք օթընը էքմէ՞զ մի, վէ քիմիօնը սաչմա՞զ մը,
Վէ պուղտայը սըրալայլէ վէ արփայը եէրինտէ
Վէ չավտարը քէնտի մահալլինտէ էքմէ՞զ մի·
26 Զիրա նէ եափմագ կէրէք իտիյինի
Ալլահը անա թա'լիմ էտիփ էօյրէտիր·
27 Զիրա չէօրէք օթը խարմանի տէօյէճէյիլէ տէօյիւլմէզ,
Վէ քիմիօն իւզէրինէ ճէրճէր տէօնմէզ·
Անճագ չէօրէք օթը տէյնէքլէ,
Վէ քիմիօն տօփա իլէ սիլքիլիր·
28 Էքմէք պուղտայը տէօյիւլիւր,
Լաքին անը տա'իմա տէօյմէզ,
Վէ ճէրճէր անը գըրմազ,
Վէ աթլարը անը էզմէզ·
29 Պու տախի թէտպիրի 'աճա'իպ,
Վէ հիքմէթի 'ազիմ օլան
ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ թարաֆընտան սատըր էտէր·

---

*'Իպր· գամչը

ԲԱԲ 29

1 Վա՛յ Արիէլէ, Արիէլէ,
Տաւուտըն սաքին օլտուղու շէհրէ.
Սէնէյի սէնէյէ գաթըմ էտինիզ.
Պայրամլար տէվր էթսինլէր.
2 Լաքին պէն Արիէլի թազյիգ էտէճէյիմ,
Վէ անտա ահ ու էնին օլաճագ,
Վէ պանա միսալ ի *Արիէլ օլաճագ տըր.
3 Վէ սէնին 'աղէյհինտէ էթրաֆընտա օրտու գուրաճաղըմ,
Վէ սէնի մէթէրիզլէր իլէ իհաթէ էտէճէյիմ,
Վէ սանա գարշը թապիալար գազաճաղըմ.
4 Վէ աշաղըտան եէրտէն սէօյլէյէճէքսին,
Վէ սէօզլէրին թօփրաղըն ալթընտան չըգաճագ,
Վէ սէսին ճինճի սէսի կիպի եէրտէն կէլէճէք,
Վէ սէօզլէրին թօփրագտան ֆըսըլթը կիպի չըգաճագ տըր.
5 Վէ սէնին իւզէրինէ կէլէն էճնէպիլէրին ճիւմհուրը ինճէ թօզ կիպի,
Վէ սանա զուլմ էտէնլէրին ճիւմհուրը ուչար սամանըն փօզը կիպի օլաճագ,
Պու տախի պիր լահզէտէ պաղթէթէն օլաճագ տըր.
6 ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ թարաֆընտան,
Ռա'տ իլէ վէ զէլզէլէ իլէ վէ սատա ը 'ազիմէ,
Գասըրղա վէ տօֆանա վէ իֆնա էտէր աթէշ 'ալէվի իլէ
Եօգլանըլաճագսըն.
7 Վէ Արիէլ իւզէրինէ մուհարէպէյէ կէլէն պիլ ճիւմլէ թա'իֆէլէրին ճիւմհուրը,
Վէ անա վէ անըն գալ'ալարընա հիւճում էտէնլէրին ճիւմլէսի,
Վէ անը մուհասարէ էտէնլէր
Կէճէտէ կէօրիւլէն րուեա կիպի օլաճագ տըր.
8 Վէ աճ օլան ատէմ րուեասընտա եէմէք եէտիյինի կէօրիւր տէ,
Ուեանտըգտա գարնը աճ օլտուղու կիպի,
Վէ սուսամըշ ատէմ րուեասընտա սու իչտիյինի կէօրիւր տէ,
Ուեանտըգտա պայըլըր տէրունի խանտըղը կիպի,
Սիօն տաղը իւզէրինէ մուհարէպէյէ կէլէն
Պիլ ճիւմլէ թա'իֆէլէրին ճիւմհուրը տա էօյլէ օլաճագ տըր.
9 Թէհայյիւր վէ թէ'աճճիւպ էտինիզ,
Կէօզլէրինիզ գամաշըրըն վէ 'ամա օլունուզ.
Անլէր սէրխօշ օլտուլար, ամմա շէրապտան տէյիլ,
Անլէր սալլանըրլար ամմա միւսքիրտէն տէյիլ տիր.
10 Զիրա ՌԱՊՊ իւզէրինիզէ աղըր *ույգու կէթիրտի,
Վէ կէօզլէրինիզի գափատը.
Վէ րուեա կէօրէն փէյղամպէրլէրին
Վէ րուէսանըզըն կէօզլէրի էօնիւնէ փէրտէ չէքտի.
11 Վէ ճիւմլէսինին րուեասը սիզէ միւհիւրլիւ քիթապ սէօզլէրի կիպի օլաճագ տըր,
Քի օգումագ պիլէնէ վէրիլինճէ,
Քէրէմ էյլէ, պունու օգու՝ տէնիլտիքտէ,
Մուգթէտիր տէյիլ իմ, զիրա միւհիւրլիւ տիր՝ տէր.
12 Վէ օլ քիթապ օգումագ պիլմէյէնէ վէրիլինճէ,
Քէրէմ էյլէ, պունու օգու՝ տէնիլտիքտէ,
Օգումագ պիլմէմ՝ տէր.
13 Պու էճլտէն ՌԱՊՊ պույուրուր,
Մատէմ քի պու գավմ պանա աղըզլարըյլէ եագլաշըր՝
Պանա տուտագլարըյլէ հիւրմէթ էտէրլէր.
Վէ գալպլէրի պէնտէն պա'իտ տիր,
Վէ պէնտէն գօրգմալարը՝ թա'լիմ էտիլմիշ ինսան էմրի տիր,

---

*Եա'նի Ալլահ աթէշի եէրի

*Եա'ն. ույգու րուհը տէօքթիւ,

14 Պու սէպէպտէն պէն պու գավմին արասընտա
Եէնէ 'աճա'իպաթ վէ մու'ճիզաթ իշլէր էտէճէյիմ.
Վէ անլէրին հաքիմլէրինին հիքմէթի մահվ օլաճագ,
Վէ ֆէհիմլէրինին ֆէհմի ֆէնա պուլաճագ տըր։
15 Վա՜յ թէտպիրլէրինի ՌԱՊՊՏԱՆ կիզլէմէք իչին տէրին տիւշիւնէնլէրէ,
Քի իշլէրի գարանլըգտա օլուր,
Պիզի քի՞մ կէօրէճէք,
Վէ պիզի քի՞մ պիլէճէք՝ տէրլէր։
16 Ա՜հ, 'ինատընըզ.
Չէօմլէքճի պալչըգ կիպի ի'թիպար օլունո՞ւր մը.
Մասնու' սանի'ի հագգընտա,
Պէնի անըն մասնու'ը տէյիլ իմ.
Վէ թէշքիլ օլունան, քէնտինի թէշքիլ էտէն հագգընտա,
O անլամազ՝ տէյէ պիլի՞ր մի։
17 Իշթէ փէք ազ միւտտէթ սօնրա
Լիպնան մահսուլտար թարլայա թէհավվիւլ էտէճէք,
Վէ մահսուլտար թարլա օրման 'ատտ օլունաճագ տըր։
18 Վէ օլ կիւնտէ սաղըրլար քիթապըն սէօզլէրինի իշիտէճէքլէր,
Վէ քէօրլէրին կէօզլէրի տուման վէ գարանլըգտան [illegible] կէօրէճէքլէր տիր։
19 Վէ պիչարէկեան՝ ՌԱՊՊ իլէ զիյատէ մէսէրրէթ պուլաճագլար,
Վէ ֆագիրլէր Գուտտուսը Իսրայէլ իլէ շատման օլաճագլար տըր.
20 Չիրա զալիմ մահվ օլաճագ,
Վէ միւսթէհզի զայիլ օլաճագ,
Վէ ֆէսատ իչին ֆուրսաթ արայանլար միւնգաթի' օլաճագ տըր.
21 Անլէր քի ատէմի մահքէմէտէ միւթթէհիմ չըգարըրլար,
Վէ գափուտա տա'վա սիւրէնէ տուզագ գուրարլար,
Վէ հագգլըընըն հագգընը իպթալ էտէրլէր։
22 Պու էճլտէն Ապրահամը խէլաս էտէն ՌԱՊՊ
Պէյթ-ի Եա'գուպ հագգընտա պէօյլէ պույուրուր.
Եա'գուպ պիր տահա խէճիլ օլմայաճագ,
Վէ եիւզիւ պիր տահա սօլմայաճագ տըր։
23 Չիրա էվլատընը, էլլէրիմին իշինի, քէնտի արասընտա կէօրտիւքլէրինտէ
Իսմիմի թագտիս էտէճէքլէր,
Վէ Գուտտուսը Եա'գուպը թագտիս էյլէյէճէքլէր,
Վէ Իսրայէլին Ալլահընտան գօրգաճագլար տըր։
24 Վէ գալպէն զէլալէթէ տիւշէնլէր թա'գըլ ի ֆէհմ էտէճէքլէր,
Վէ սէօյլէնէնլէր 'իլմ էօյրէնէճէքլէր տիր։

ՊԱՊ 30

1 ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր. Վա՜յ 'ասի օղուլլարա,
Քի կիւնահ իւզէրինէ կիւնահ զամմ էթմէք իւզրէ թէտպիր էտէրլէր,
Լաքին պէնտէն տէյիլ տիր,
Վէ մու'ահէտէ էտէրլէր, լաքին Ռուհըմ իլէ տէյիլ տիր։
2 Պէնտէն սու՞ալ էթմէքսիզին,
Ֆիր'օնըն հիմայէսինէ իլթիճա էթմէք,
Վէ Մըսըրըն սայէսինէ սըղընմագ իչին
Մըսըրա էնմէք իւզրէ կիտէրլէր։
3 Ֆագատ Ֆիր'օնըն հիմայէսի սիզէ 'ար,
Վէ Մըսըրըն սայէսինէ սըղընմագ րէզալէթ օլաճագ տըր։
4 Չիրա անըն րու՞էսասը Սօ'անտա իտիլէր,
Վէ էլչիլէրի Հանէսէ եէթիշտիլէր։
5 Ճիւմլէսի քէնտիլէրէ ֆա՞իտէ էտէմէյէն
Պիր գավմ սէպէպիյլէ խէճիլ օլուրլար.
O մու'ավէնէթ էտէմէզ վէ ֆա՞իտէսի օլամազ,
Անճագ խիճալէթ վէ հագարէթ իչին օլաճագ տըր։
6 *Հայվանլար եիւքիւ ճէնուպէ տօղրու,

---

*Եահուտ՝ Ճէնուպ հայվանաթը հագգընտա վահի տիր։

Անտէ շիտտէթ վէ մուզայագա օլան,
Տիշի արսլան վէ էրքէք արսլան,
Էնկէրէք վէ եագըճը ուչար եըլան պուլունան տիյարա կէտէրլէր.
Մալլէրինի մերքէպլէրին սըրթընտա,
Վէ խազինէլէրինի տէվէ հօրկիւճլէրինտէ,
Քէնտիլէրէ ֆա՛իտէսի օլմըյան պիր գավմէ կէօթիւրիւրլէր.
7 Զիրա Միսըրլըլար պիհուտէ վէ պօշունա եարտըմ էտէրլէր,
Պու էճլիտէն անա՛ Օթուրան միւֆթէխիր թէսմիյէ էյլէտիմ.
8 Շիմտի կիթ, անլէրին էօնիւնտէ պունու պիր լէվհա իւզէրինէ եազ
Վէ պիր քիթապա գայտ էյլէ,
Վէ կէլէճէք զէման իչիւն
Իլէլ էպէտ շահիտ օլմագ իւզրէ գալսըն.
9 Զիրա պու 'ասի պիր գավմ տըր.
Եալանճը էվլատ տըր.
ՌԱՊՊԸՆ շէրի՛աթընը տինլէմէք իսթէմէյէն էվլատ տըր.
10 Վէ րույա կէօրէնլէրէ՝ կէօրմէյինիզ,
Վէ էնպիյայա՝ Պիզէ տօղրու շէյլէր թէպլիղ էթմէյինիզ,
Պիզէ միւտահէնէլի սէօզ սէօյլէյինիզ,
Հիլէլի սէօզլէր թէպլիղ էտինիզ,
11 Եօլտան չըգընըզ,
Թարիգտէն սափընըզ,
Գուտտուսը Իսրայէլի էօնիւմիւզտէն գալտըրընըզ՝ տէտիլէր.
12 Պու էճլիտէն Գուտտուսը Իսրայէլ պէօյլէ պույուրուր.
Մատէմ քի սիզ պու քէլամը րէտտ էթտինիզ,
Վէ զուլմ ու ֆէսատա կիւվէնտինիզ՝
Անլարա իսթինատ էթտինիզ,
13 Պու սէպէպտէն պու քէօթիւլիւք՝
Եըգըլաճագ պիր տուվարըն տիւշմէք իւզրէ
Տըշարը չըգմըշ պիր եէրի կիպի օլաճագ,
Քի եըգըլմասը պիրտէն վէ պաղթէթէն վուգու՛ պուլուր.
14 Վէ անը չէօմլէքճիլէրին տէսթիսինին գըրըլմասը կիպի գըրաճագ,
Աճըմայարագ էզէճէք անը,
Վէ փարչալարընտա՝ օճագտան աթէշ ալաճագ
Եա հավուզտան սու չըգարաճագ փարչա պիլէ պուլունմայաճագ տըր.
15 Զիրա Գուտտուսու Իսրայէլ օլան Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր.
Սիզ րիւճու՛ էտէրէք րահաթ տուրմագլըգլա գուրթուլուրսընըզ,
Գուվվէթինիզ սաքին վէ իթիմատ իչի օլուր,
Լաքին սիզ իսթէմէտինիզ.
16 Ֆագաթ սիզ՝ Եօգ, աթա պինիփ գաչալըմ՝ տէտինիզ.
Անըն իչիւն գաչաճագսընըզ.
Սէրի՛ իւլ հարէքէ հայվանլարա պինէլիմ՝ տէտինիզ.
Անըն իչիւն սիզի թա՛գիպ էտէնլէր սէրի՛ իւլ հարէքէ օլաճագլար տըր.
17 Պին նէֆէր պիր քիմսէնին թէհտիտինտէն ֆիրար էտէճէք,
Պէշ քիմսէնին թէհտիտինտէն հէփպինիզ ֆիրար էտէճէքսինիզ.
Հաթթա սիզ տաղ պաշընտա տիրէք կիպի
Վէ պայըր իւզէրինտէ պայրագ կիպի պըրագըլաճագսընըզ.
18 Վէ լաքին ՌԱՊՊ սիզէ շէֆգաթ էթմէք իչիւն պէքլէյէճէք,
Վէ սիզէ մէրհամէթ էթմէք իչիւն գըյամ էտէճէք.
Զիրա ՌԱՊՊ 'ատիլ Ալլահ տըր.
Անա մունթազըր օլանլարըն ճիւմլէսի նէ՜ միւպարէք տիր.
19 Զիրա գավմ Սիհոնտա՝ Եէրուշալիմտէ սաքին օլաճագ.
Արթըգ աղլամայաճագսըն.
Ֆէրեատ էթտիյինտէ մութլագա սանա շէֆգաթ էտէճէք տիր.
Իշիթտիյի անտէ սանի իճապէթ էյլէյէճէք տիր.
20 Վէ Ռապպ սիզէ մէշագգաթ էքմէյի վէ մուզայագա սույու վէրէճէք իսէ տէ,
Սէնին մու՛ալլիմլէրին պիր տահա խիթիֆա էթմէյէճէքլէր.

Լաքին կէօզլէրին սէնինկ մուալլիմլէրինի կէօրէճէք տիր։
21 Վէ սաղա եա սօլա սափտըղընըզ զէման,
Սէնին արտընտան՝ Եօլ պու տըր, պունտա եիւրիւյիւնիւզ՝ տէյիւ
Գուլագլարըն պիր սէս իշիտէճէք տիր։
22 Թունուն իւզէրինէ կիւմիւշտէն օլան օյմա փութլարընըն գափլամասընը,
Վէ ալթունտան օլան տէօքմէ փութլարընըն էօրթիւսիւնիւ թէնճիս էտէճէքսին,
Անլարը հայըզ պէզի կիպի աթաճագսըն,
Անա՝ Տէֆ՝ օլ՝ տէյէճէքսին.
23 Օլ զէման Ռապ թօփրաղա էքէճէյին թօխումըն իւզէրինէ եաղմուր էնտիրիր,
Եէրին մահսուլը օլան էքմէյի վէրէճէք,
Վէ Փէյզ ու պէրէքէթ իւզրէ օլաճագ տըր.
Օլ կիւնտէ սիւրիւլէրին վասի՝ մէր'ատա օթլայաճագլար տըր։
24 Վէ եէրի իշլէյէն էօքիւզլէր վէ մէրքէպլէր
Եապա իլէ վէ քիւրէք իլէ սավրուլմըշ
Թէմիզ եէմ եէյէճէքլէր տիր։
25 Վէ գըթալը 'ազիմ կիւնիւնտէ
Գուլէլէր եըգըլտըղընտա,
Հէր եիւքսէք տաղ իւզէրինտէ
Վէ հէր եիւճէ պայըր իւզէրինտէ
Ագընթըլար վէ սուլէր պուլունաճագ տըր։
26 Վէ ՌԱՊՊ քէնտի գավմընըն եարասընը սարտըղը,
Վէ տարպէսինին պէրէսինի սաղալթտըղը կիւնտէ
Այըն զիյասը կիւնէշին զիյասը կիպի օլաճագ,
Վէ կիւնէշին զիյասը եէտի գաթ զիյատէ,
Եէտի կիւնիւն զիյասը գատար օլաճագ տըր։
27 Իշթէ ՌԱՊՊԸՆ իսմի ուզագտան կէլիյօր.
Անըն գազապը 'ալէվլէնմիշ վէ 'ալէվի շէտիտտիր.
Տուտագլարը խըշմ իլէ տօլու,
Վէ տիլի իֆնա էտէր աթէշ կիպիտիր.
28 Վէ անըն նէֆէսի ճօշգուն ըրմագ կիպի օլուպ,
Պօղազա գատար եէթիշէճէք,
Միլլէթլէրի պիւթլան էլէյի իլէ էլէյէ,
Վէ գավմլէրին չէնէսինտէ սափտըրըճը պիր կէմ օլաճագ տըր։
29 Մուգատտէս պայրամ կէճէսինտէ օլտըղը կիպի իլահինիզ օլաճագ.
Վէ Իսրայէլին Գայասը օլան ՌԱՊՊԸՆ տաղընա վարմագ իչին,
Տիւտիւք իլէ կիտէնին [illegible] կիպի
Մէսէրրէթ ի գալպինիզ օլաճագ տըր։
30 Վէ ՌԱՊՊ սէսի ի ճէլիլինի իշիթտիրէճէք,
Վէ շիտտէթ ի գազապըյլէ հէմ իֆնա էտէր աթէշ 'ալէվիյլէ,
Ֆուրթունա վէ սաղանագ վէ տօլու թաշլարըյլէ
Պազուսընըն ինմէսինի կէօսթէրէճէք տիր։
31 Զիրա տէյնէքլէ վուրան Աշուր
ՌԱՊՊԸՆ սէտասըյլէ գըրըլաճագ տըր։
32 Վէ ՌԱՊՊԸՆ անըն իւզէրինէ էնտիրէճէյի մուգատտէր տէյնէյին հէր պիր տարպը
Տէֆլէր վէ թանպուրլար իլէ օլաճագ,
Վէ շիտտէթլի ճէնքլէրլէ անըն իլէ ճէնքլէշէճէք տիր։
33 Զիրա Թօֆէթ չօգտան հազըրլանմըշ,
Հէմ տէ մէլիք իչիւն միւհէյյա տըր,
Անը տէրին վէ կէնիշ եափտը.
Եըղընը աթէշ վէ չօգ օտուն տըր,
ՌԱՊՊԸՆ նէֆէսի քիւքիւրտ սէյլի կիպի անը թութուշտուրաճագ տըր։

ՊԱՊ 31

1 Վա՛յ անլէրէ, քի իմտատ իչիւն Մըսըրա էնէրլէր,
Վէ աթլարա իթիմատ,
Վէ չօգ օլտուգլարը հասէպիյլէ 'արապալարա,
Վէ զիյատէ գուվվէթլի օլտուգլարը հասէպիյլէ սիւվարիլէրէ իթիմատ էտէրլէր.

վէ Գուտտուսը Իսրայէլէ պագմազլար,
վէ ՌԱՊՊԸ թալէպ էթմէզլէր.
2 Հալպուքի Օ հաքիմ տիր, վէ պէլա կէթիրիր,
վէ սէօզլէրինտէն տէօնմէզ.
վէ քէօթիւ ատէմլէրին խանէսի 'ալէյհինէ,
վէ ֆա'իլ ի ֆէսատ օլանլարըն իմտատը 'ալէյհինէ գըյամ էտէճէք տիր.
3 Լաքին Մըսըրլըլէր Ալլահ տէյիլ, ինսան տըր,
վէ աթլարը րուհ տէյիլ, ճէսէտ տիր.
վէ ՌԱՊՊ էլինի ուզաթտըղըտա,
Հէմ իմտատ էտէն սիւրչէր,
Հէմ իմտատ օլունան տիւշէր.
Վէ ճիւմլէսի պիրլիքտէ թէլէֆ օլուրլար.
4 Զիրա ՌԱՊՊ պանա պէօյլէ սէօյլէտի.
Արսլան եա կէնճ արսլան քէնտի շիքարը իւզէրինտէ պէօյիւրիւր,
Պիր չօգ չօպանլար թօփլանտըղընտա,
Սէսլէրինտէն գօրգմատըղը
Վէ կիւրիւլթիւլէրինտէն չէքինմէտիյի կիպի,
ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ տախի Սիօն տաղը
Վէ անըն պայըրը իչիւն մուհարէպէ էթմէյէ ինէճէք տիր.
5 Ուչար գուշլար եավրուլարը իւզէրինէ գանատ կէրտիքլէրի կիպի,
ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ Եէրուշալիմի հիմայէ էտէճէք տիր.
Հիմայէ էտիպ տախի խէլաս էյլէյէճէք տիր,
Կէչէճէք վէ գուրթարաճագ տըր.
6 [illegible] պէնի Իսրայէլին քիւլլիյէն իրթիտատ էթտիքլէրի Զաթա րիւճու' էյլէյինիզ.
7 Զիրա օլ կիւնտէ [illegible] հէր պիրի կիւմիւշ փութլարընը վէ ալթուն փութլարընը
Քէնտինիզէ սէպէպ ի կիւնահ օլմագ իչիւն
Էլլէրինիզին եափտըգլարը չէյլէրի րէտտ էտէճէք տիր.
8 Վէ Աշուր գըլըճտան տիւշէճէք, ամմա ինսան գըլըճընտան տէյիլ.
Վէ գըլըճ անը թէլէֆ էտէճէք, ամմա ինսանըն գըլըճը տէյիլ տիր.
Վէ օ գըլըճ էօնիւնտէն գաչաճագ,
Վէ եիկիթլէրի խարաճկիւզար օլաճագ լար.
9 Վէ խավֆտան նաշի *գալ'ասընա կիտէճէք,
Վէ րու'էսասը պայրագտան գօրգաճագլար՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր,
Քի անըն աթէշի Սիօնտա,
Վէ թէննուրը Եէրուշալիմտէ տիր.

ՊԱՊ 32

1 Իշթէ պիր մէլիք 'ատալէթլէ հիւքիւմէթ էտէճէք,
Վէ րու'էսա հագգանիյէթ իւզրէ րի'ասէթ էյլէյէճէքլէր տիր.
2 Վէ ատէմ րիւզկեարտան փէնահկեահ կիպի,
Վէ սաղանագտան էօրթիւ կիպի,
Գուրագ եէրտէ սու ագընթըլարը կիպի,
Վէ սուսըզ եէրտէ պէօյիւք պիր գայա կէօլկէսի կիպի օլաճագ տըր.
3 Վէ կէօրէնլէրին կէօզլէրի գամաշմայաճագ,
Վէ իշիտէնլէրին գուլագլարը տինլէյէճէք տիր.
4 Վէ [illegible] 'աճէլէ էտէնլէրին գալպի 'իլմի անլայաճագ,
Վէ փէլթէքլէրին տիլի ֆասիհ թէքէլլիւմէ միւսթա'իտ օլաճագ.
5 Վէ սէֆիհէ՝ պիր տահա շէրիֆ,
Վէ թամա'քեարա պիր տահա ճէօմէրտ տէնիլմէյէճէք տիր.
6 Զիրա սէֆիհ սէֆիհանէ սէօյլէր,
Վէ գալպի քէօթիւլիւք իշլէյէրէք րի'ա էտէր,
Վէ ՌԱՊՊ 'ալէյհինէ իֆթիրա էտէր.
Աճ ատէմին էքմէյի էքսիկ էտէր,
Վէ սուսամըշ ատէմի իչմէյէ պըրագմազ.
7 Վէ թամա'քեարըն ալաթը գապիհ տիր.
Նալան սէօզլէր իլէ պիչարէկեանը հէլաք էթմէք իչիւն,
Հաթթա Ֆագիր հագգ իւզրէ սէօյլէտիյինտէ պիլէ,

---

*Եահուտ՝ գայասընա

Տէտպիրլէր տիւշիւնիւր·
8 Ֆագաթ շէրիֆ ատէմ ումուրը շէրիֆէ տիւշիւնիւր,
Վէ ումուրը շէրիֆէ իլէ սապիթ տուրուր·
9 Էյ էնտիշէսիզ օլմայան նիսվան, գալգընըզ,
Ավազըմը տինլէյինիզ,
Էյ պիգայտ գըզլար,
Սէօզիւմէ գուլագ վէրինիզ·
10 Էյ պիգայտ նիսվան,
Կիւնլէրճէ վէ սէնէլէրճէ իզթիրապտա օլաճագսընըզ,
Զիրա պաղ պօզումը պիթար,
Վագթը հասատ կէլմէյէճէք տիր·
11 Էյ էնտիշէսիզ օլմայան նիսվան, թիթրէյինիզ·
Էյ պիգայտ գըզլար, մուզթարիպ օլունըզ·
Սօյունուպ չըփլագ օլունըզ,
Վէ պէլլէրինիզէ չուլ գուշանընըզ·
12 Մագպուլ թարլալար վէ մէյվէտար ասմատան տօլայը
Կէօքսլէրինի տէօյէճէքլէր տիր·
13 Գավմըմըն տիյարընտա,
Հաթթա շէնլիքլի շէհրին հէր պիր ֆէրահնագ խանէսինտէ,
Չալը վէ տիքէն պիթէճէք տիր
14 Զիրա եօգարըտան իւզէրիմիզէ Ռուհ տէօքիւլիւփ,
Չէօլ մէյվէտար թարլայա թահվիլ,
Վէ մէյվէտար թարլա օրման ՚ատտ օլունաճագը վագթա տէկին
15 Սէրայ թէրք օլունաճագ,
Վէ ղալապալըգլը շէհր մէթրուք օլաճագ,
Հիսար վէ գուլէ իլ էլ էպէտ մաղարալար,
Հըմար ը վահշինին քէյֆ էտէճէյի եէր
Վէ սիւրիւլէրին մէր՚ասը օլաճագ տըր·
16 Օլ վագըթ չէօլտէ ՚ատալէթ սաքին օլաճագ,
Վէ մէյվէտար թարլատա սալահ իգամէթ էտէճէք տիր·
17 Վէ սալահըն ՚ամէլի սէլամէթ,
Վէ սալահըն սէմէրէսի իլ էլ էպէտ ասայիշ ու էմնիյէթ օլաճագ տըր·
18 Վէ գավմըմ սէլամէթ մէքանընտա
Վէ էմնիյէթ մէսքէնլէրինտէ,
Վէ ասայիշլի մահալլէլէրտէ սաքին օլաճագ տըր·
19 Ֆագաթ օրմանա տօլու եաղաճագ,
Վէ շէհր պիւս պիւթիւն մինհէտիմ օլաճագ տըր·
20 Սիզ նէ՜ մուպարէքսինիզ, քի հէր պիր սու քէնարընտա էքէրսինիզ,
Վէ էօքիւզին վէ մէրքէպին այագ
օրայա պասթըրըրսընըզ·

ՊԱՊ 33

1 Վա՜յ սանա, էյ մուխրիպ, սէնքի
թախրիպ օլունմատըն,
Վա՜յ սանա, էյ խային էտիճի, քի սանի խային էթմէտիլէր·
Սէն թախրիպ էթմէյի պիթիրտիյին վագըթ, թախրիպ օլունաճագսըն·
Սէն խային էթմէյի թէքմիլ էյլէտիյին վագըթ սէնի խային էտէճէքլէր տիր·
2 Եա ՌԱՊՊ, պիզէ մէրհամէթ էյլէ, սանա մունթազըր իզ·
Հէր սապահ անլարըն գօլու օլ,
Մուզայագա վագթընտա պիզիմ խէլասըմըզ օլ·
3 Հէնկամէ սէսինտէն գավմլար ֆիրար էտէր·
Միւրթէֆի՛ օլտըգընտա թա՛իֆէլէր փէրաքէնտէ օլուր·
4 Սիզին ղանիմէթինիզի, ճէրատէ տէվշիրտիյի կիպի տէվշիրէճէքլէր,
Չէքիրկէլէրին սըչրատըղը կիպի անըն իւզէրինէ սըչրայաճագլար տըր·
5 ՌԱՊՊ միւթա՛ալ տըր, զիրա ՛ալի մահալտէ սաքին տիր·
Սիոնը ՛ատալէթ վէ սալահ իլէ մէմլու գըլտը·
6 Վէ սէնին էվգաթընըն սէպաթը,
Խէլասըն գուվվէթի հիքմէթ վէ ՛իլմ օլաճագ տըր·
ՌԱՊՊ գօրգուսու անըն խազինէսի տիր·
7 Իշթէ անլարըն գահրիմանլարը տըշարըտա ֆէրեատ էտէրլէր,
Սէլամէթ էլչիլէրի աճը աճը աղլարլար·

8 Ճատտէլէր խարապ օլտու,
Եօլտան կէչէն գալմատը·
Ահտը նագզ էթտի, շէհիրլէրի թահգիր էյլէտի,
Ատէմէ ի՚թիպար էթմէտի·
9 Եէր մաթէմ թութուպ սօլտը,
Լիպնան խճիլ օլուպ գուրուտու·
Շարօն չէօլ կիպի օլտու,
Վէ Պաշան իլէ Քարմէլ եափրագլարընը տէօքտիւ·
10 ՐԱՊՊ պույուրուր քի, Շիմտի գալգաճաղըմ,
Շիմտի միւրթէֆի՚ օլաճաղըմ,
Շիմտի եիւճէլէնէճէյիմ·
11 Սիզ գուրու օթ իլէ համիլէ օլուպ սաման տողուրաճագսընըզ,
Վէ սիզին նէֆէսինիզ սիզի թէլէֆ էտէճէք պիր աթէշ տիր·
12 Վէ գավիմլէր քիրէճին եանըշը կիպի օլաճագ,
Վէ քէսիլմիշ տիքէնլէր կիպի աթէշտէ եանաճագլար տըր·
13 Էյ ուզագտա օլանլար, նէ իշլէտիյիմի իշիտինիզ,
Վէ, եագընտա պուլունանլար, պէնիմ գուտրէթիմի պիլինիզ·
14 Սիօնտա կիւնահքեարլար գօրգարլար,
Միւնաֆըգլարը թիթրէմէ թութար·
Պիզտէն՝ իֆնա էտէր աթէշտէ քի՞մ սաքին օլա պիլիր,
Պիզտէն՝ էպէտի ՚ալէվլէրտէ քի՞մ սաքին օլա պիլիր·
15 Հագգ իւզրէ սիւլուք էտէն վէ տօղրու սէօյլէյէն,
Զուլմ իլէ օլան գազանճը րէտտ էտէն,
Րիշվէթ ալմագտան էլլէրինի սիլքէն,
Գան տէօքմէք թէքլիֆինէ իշիթմէմէք իչիւն գուլագլարընը թըգայան,
Վէ քէօթիւլիւյիւ կէօրմէմէք իւզրէ կէօզլէրինի գափայան·
16 Հէման պու քիմսէ եիւճէլէրտէ սաքին օլաճագ,
Անըն գուլլէսի սարփ գայալար օլաճագ,
Անա էքմէք վէրիլէճէք,
Սույու տախի էմնիյէթ թահթընտա օլաճագ տըր·
17 Սէնին կէօզլէրին մէլիքի հիւսնիյլէ կէօրէճէքլէր,
Վէ ուզագ տիյարա պագաճագլար տըր·
18 Սէնին գալպին գօրգուլարտան տօլայը թէֆէքքիւր էտէճէք·
Քեաթիպ նէ՞րէտէ, վէզնէտար նէ՞րէտէ,
Գուլլէլէրի թահրիր էտէն նէ՞րէտէ տիր·
19 Սէն օլ սէրթ գավմը,
Սէօզիւ կիւճ անլաշըլըր,
Վէ լիսանը գարըշըգ վէ անլաշըլմազ գավմը կէօրմէյէճէքսին·
20 Պայրամլարըմըզըն շէհրի օլան Սիօնա նազար գըլ·
Կէօզլէրին Երուշալիմի,
Ասայիշ իւզրէ պիր մէսքէն,
Նագլ օլունմազ վէ գազըգլարը էպէտէն սէօքիւլմէզ,
Վէ իփլէրինին հիչ պիրի գօփմազ պիր չատըր կիպի օլարագ կէօրէճէքլէր տիր·
21 Ֆագաթ պիզիմ իչիւն օրատա ՚Ազիզ ՐԱՊՊ,
Նէհիրլէր վէ կէնիշ ճէտվէլլէր եէրի օլաճագ,
Անտա քիւրէքլի կէմի կիրմէյէճէք,
Վէ օրատան պէօյիւք սէֆինէ կէչմէյէճէք տիր·
22 Զիրա պիզիմ հաքիմիմիզ ՐԱՊՊ տըր,
Վազը՚ի շէրի՚աթըմըզ ՐԱՊՊ տըր,
Մէլիքիմիզ ՐԱՊՊ տըր,
Պիզի օ խէլաս էտէճէք տիր·
23 Սէնին իփլէրին կէվշէտի,
Սէրէն տիրէյինի միւհքէմ տուրտուրամատըլար,
Եէլքէնի աչամատըլար·
Օլ զէման վաֆիր ղանիմէթ թագսիմ էթտիլէր,
Թօփալլար պիլէ եաղմա էթտիլէր·
24 Վէ օրատա սաքին օլան՝ Պէն խասթա իմ՝ տէմէյէճէք,
Անտա սաքին օլան գավմըն կիւնահը ՚աֆվ օլունաճագ տըր·

ՊԱՊ 34

1 Էյ թա՛իֆէլէր, տինլէմէք իչիւն թէգարրուպ էտինիզ,

Էյ իւմմէթլէր, գուլագ վէրինիզ.
Զէմին իլէ անտէ օլան քեաֆֆէ ի մէվճուտաթ,
Տիւնեա վէ անըն պիլ ճիւմլէ *սէքէնէսի տինլէսին.
2 Զիրա ՐԱՊՊԸՆ ղազապը ճէմի' ի միլէլ,
Վէ հիտտէթի անլէրին քեաֆֆէ ի ճիւնուտը իւզէրինէ տիր.
Անլէրը լա'նէթ էթտի, անլէրի գաթլէ թէսլիմ էյլէտի.
3 Վէ անլէրին մագթուլլէրի աթըլաճագ,
Վէ լաշէլէրի թէ'աֆֆիւն էտէճէք,
Վէ անլէրին գանընտան տաղլար էրիյէճէք տիր.
4 Վէ քեաֆֆէ ի ճիւնուտ ը սէմավիյէ էրիյէճէք,
Վէ սէմավաթ թումար կիպի տիւրիւլէճէք,
Վէ քեաֆֆէ ի ճիւնուտը,
Եափրագ ասմատան տէօքիւլտիւյիւ կիպի,
Վէ ինճիր աղաճընտան իւճէր տէօքիւլտիւյիւ կիպի, տէօքիւլէճէք տիր.
5 Զիրա գըլըճըմ սէմավաթտա մէսթ օլմուշ տըր,
Իշթէ Էտոմ իւզէրինէ վէ պէնիմ լա'նէթ էթտիյիմ գավմ իւզէրինէ
Հիւքմ իչիւն ինէճէք տիր.
6 ՐԱՊՊԸՆ գըլըճը գանտա,
Գուզուլարըն վէ էրքէճլէրին գանընտա տօյմուշ տըր.
Եաղ իլէ, գօչլարըն պէօպրէքլէրինին եաղը իլէ եաղլանմըշ տըր,
Զիրա Պօսրատա ՐԱՊՊԸՆ զէպհի,
Վէ Էտոմ տիյարընտա գաթլ ի 'ազիմի վար տըր.
7 Վէ անլէր իլէ պէրապէր եապան սըղըրլարը,
Վէ պուղաղըլար իլէ պուղալար տիւշէճէքլէր.
Վէ անլէրին տիյարը գան իլէ մէսթ օլաճագ,
Վէ թօփրագլարը եաղ իլէ սէմիզլէնէճէք տիր.
8 Զիրա ՐԱՊՊԸՆ ինթիգամ կիւնիւ
Սիօնըն տա'վասը իչիւն ճէզա սէնէսի տիր.
9 Անըն չայլարը զիֆթէ,
Վէ թօփրաղը քիւքիւրտէ թէպտիլ էտէճէք,
Վէ անըն տիյարը եանար զիֆթ օլաճագ տըր.
10 Կէճէ կիւնտիւզ սէօյիւնմէյէճէք,
Անըն թիւթիւնիւ իլ էլ էպէտ չըգաճագ տըր.
Վէ տէվրտէն տէվրէ վիրան գալաճագ,
Էպէտ իւլ ապատ օրատան քիմսէ կէչմէյէճէք տիր.
11 Վէ անը սագգա գուշու վէ քիրփի թէվէրրիւս էտէճէք,
Վէ օրատա գարա լէյլէք վէ գարգա սաքին օլաճագ.
Վէ անըն իւզէրինէ խարապիյէթ իփըսը,
Վէ խալիլիք շագուլը չէքիլէճէք տիր.
12 Շիւրէֆասընտան օրատա հիւքիւմտարլըղա տա'վէթ էտէճէք քիմսէ եօգ տըր,
Վէ ճէմի' ի րուէասը մատում օլաճագ տըր.
13 Վէ անըն սէրայլարընտա տիքէնլէր,
Հիսարլարընտա ըսըրղան վէ գարա տիլը պիթէճէք տիր.
Վէ չագալլարըն մէքեանը,
Վէ տէվէ գուշլարընըն հավլըսը օլաճագ տըր.
14 Վէ եապան քէտիլէրի սըրթլանլար իլէ պուլուշաճագ,
Վէ եապան քէչիլէրի պիրի պիրինէ սէսվէրէճէքլէր.
Վէ լիլիթ օրատա րահաթ էտիփ,
Քէնտիսինէ մահալ պուլաճագ տըր.
15 Օրատա օգ եըլանը քէնտիսինէ եուվա եումուրթլայաճագ,
Վէ եավրուլարընը չըգարըփ կէօլկէսինտէ հըֆզ էտէճէք,
Վէ օրատա չագըլլար պիրի պիրի իլէ պուլուշաճագլար տըր.
16 ՐԱՊՊԸՆ քիթապընտա տիգգաթլըճա օգույընըզ,

---

*Իպր. հասըլաթը

Պունլարըն հիչ պիրի նօգսան օլմայաձագ,
Պիրինին արգատաշը էքսիք օլմայաձագ տըր.
Զիրա քէնտի աղզը էմր էյլէտի,
Վէ քէնտի րուհը անլարը ճէմ' էյլէյէձէք տիր.
17 Վէ քէնտիսի անլար իչին գուրա աթմըշ տըր,
Վէ քէնտի էլի անը անլարա չըրփը իլէ թագսիմ էթմիշ տիր.
Անը իլ էլ էպէտ թէմէլլիւք էտէձէքլէր,
Անտա տէվրտէն տէվրէ սաքին օլաձագլար տըր.

ՊԱՊ 35

1 Պէրրիյէ վէ գուրագ եէր մէսրուր օլաձագ,
Վէ չէօլ սէվինիփ նէրկիզ կիպի չիչէքլէնէձէք տիր.
2 Զիյատէսիյլէ չիչէքլէնէձէք,
Պէհճէթլէ շատըման օլուպ, թէրէննիւմ էտէձէք տիր.
Լիւպնանըն 'իզզէթի,
Քարմէլ վէ Շարօնըն ճէմալի անա վէրիլէձէք տիր.
Անլէր ՐԱՊՊԸՆ ճէլալինի,
Ալլահըմըզըն ճէմալինի կէօրէձէքլէր տիր.
3 Զա'իֆ էլլէրի գուվվէթլէնտիրինիզ,
Վէ թիթրէյէն տիզլէրէ թագաթ վէրինիզ.
4 Գօրգագլարա՝
Գուվվէթլէնինիզ, գօրգմայընըզ.
Իշթէ Ալլահընըզ ինթիգամ իլէ,
Ալլահըն մուճազաթը իլէ կէլիյօր.
Օ կէլիփ սիզի խէլաս էտէձէք տիր՝ տէյինիզ.
5 Օլ զէման քէօրլէրին կէօզլէրի,
Վէ սաղըրլարըն գուլագլարը աչըլաձագ տըր.
6 Օլ զէման թօփալ ատամ կէյիք կիպի սըչրայաձագ,
Վէ տիլսիզին տիլի թէրէննիւմ էտէձէք տիր.
Զիրա պէրրիյէտէ սուլար,
Վէ չէօլտէ չայլար ճէրեան էտէձէք տիր.
7 Վէ *եանմըշ եէր" կէօլէ թէպտիլ էտէձէք,
Վէ գուրագ եէր սու փընարլարը օլաձագ.
Չագալլարըն եաթագը եէր
Գամըշլըգ վէ սազլըգ օլաձագ տըր.
8 Վէ օրատա ճատտէ վէ թարիգ օլաձագ,
Վէ անա թարիգ ի մուգատտէս տէնիլէձէք.
Անտէն նափաք օլան կէչմէյէձէք,
Անձագ անլար իչին օլաձագ.
Օ եօլտա եիւրիւյէն ճահիլլէր պիլէ եօլը շաշըրմայաձագլար տըր.
9 Օրատա արսլան օլմայաձագ,
Վէ անըն իւզէրինէ եըրթըճը հայվան չըգմայաձագ,
Վէ օրատա պուլունմայաձագ տըր.
Անձագ ֆիտյէ իլէ խէլաս պուլանլար օրատա եիւրիւյէձէքլէր տիր.
10 Վէ ՐԱՊՊԸՆ խէլաս էյլէտիյի քիմսէլէր րիճ'աթ էտիփ,
Թէրէննիւմաթ իլէ Սիօնա կէլէձէքլէր.
Վէ պաշլարընտա մէսէրրէթ ի էպէտիյէ օլաձագ.
Անլէր շատըմանի վէ մէսէրրէթէ նա'իլ օլաձագլար,
Վէ քէտէր վէ ահուզարի մէնտէֆի' օլաձագ տըր.

ՊԱՊ 36

1 Վէ մէլիք Հիզգիյանըն օն տէօրտիւն-
ճիւ սէնէսինտէ Աշուր մէլիքի Սէնհա-
րիպ՝ Եէհուտանըն միւսթահքէմ շէհիր-
լէրինին ճիւմլէսի իւզէրինէ չըգըփ՝ ան-
2 լէրի ալտը. Վէ Աշուր մէլիքի Լաքիշտէն
Րապշագէյի պիր չօգ 'ասքէր իլէ Եէ-
րուշալիմէ մէլիք Հիզգիյայա կէօնտէր-
տի. օ տախի Գասսար թարլասը ճատ-
տէսինտէ վագի՝ եուգարըքի հավուզըն
3 սու եօլը եանընտա տուրտու. Վէ սէ-

---

*Եախօտ՝ սէրապ

րայ միւտիրի Էլեագիմ իպն ի Խիլգիյա վէ քեաթիպ Շէպնա վէ վագ'անիւվիս Եօահ իպն ի Ասաֆ անա տօղրու կէլտիլէր.

4 Վէ Ռապշագա անլերէ խիթապէն Հիզգիյայա տէյինիզ քի, մէլիք ի 'ազիմ օլան Աշուր մէլիքի պէօյլէ պույուրուր. Պու սանա մուճիպ ի 'իթիմատ
5 օլան նէ՞ տիր. Մուհարէպէ իչիւն թէտպիր վէ գուվվէթիմ վար՝ տէր իսէն, պօշ լագըրտը տըր. սէն, քիմէ՞ 'իթի-
6 մատ էտէրէք պանա 'ասի օլտըն. Իշթէ սէն՝ տայանանըն էլինէ պաթըպ անը տէլէր շու գըրըգ գամըշտան 'ասայա՝ եա'նի Մըսըրա 'իթիմատ էտիյօրսըն. Մըսըր մէլիքի Ֆիր'օն քէնտիսինէ 'իթիմատ էտէնլէրին ճիւմլէսինէ պէօյլէ
7 տիր. Վէ էյէր պանա՝ Ալլահըմըզ Եէհօվայա 'իթիմատ էտէրիզ՝ տէրսէն, Հիզգիյանըն Եէհուտա իլէ Եէրուշալիմ էհալիսինէ՝ Պու մէզպահըն էօնիւնտէ սէճտէ էտէճէքսինիզ՝ տէյէրէք, մէրթէֆէ'աթընը վէ մէզպահլարընը օրթատան գալտըրտըղը Իլահ պու տէյիլ
8 մի տիր. Վէ շիմտի էֆէնտիմ Աշուր մէլիքի իլէ մու'ահէտէ էթ, վէ էյէր սէն սուվար օլաճագ ատէմլէրի թէտարիք էտէ պիլիրսէն, սանա իքի պին աթ
9 վէրէյիմ։ Վէ էֆէնտիմին էն քիւչիւք պէնտէկեանընտան օլան պիր մէ'մուրա նա՞սըլ մուգավէմէթ էտիպ տէ 'արապալար վէ սուվարիլէր իչիւն Մըսը-
10 րա 'իթիմատ էտէրսին. Իմտի պու տիյարըն իւզէրինէ անը թախրիպ էթմէք իչիւն Եէհօվանըն իզնի օ՞լմագսըզըն մը չըգտըմ. Պու տիյար իւզէրինէ չըգըպ անը թախրիպ էյլէ՝ տէյի Եէհօվա պանա էմր էյլէտի՝ տէտի.

11 Վէ Էլեագիմ վէ Շէպնա վէ Եօահ Ռապշագայա ճէվապէն՝ Ռիճա էտէրիզ, գուլլարընա Արամի լիսանըյլէ սէօյլէ, զիրա անլըյորըզ. վէ սուրըն իւզէրինտէ պուլունան գավմ տինլէր իքէն, պիզէ Եէհուտի լիսանըյլէ սէօյլէմէյէ-
12 սին՝ տէտիլէր իւզէրինէ, Ռապշագա՝ Էֆէնտիմ պէնի պու սէօզլէրի սէնին էֆէնտինէ վէ սանա՞ մը սէօյլէմէք իչիւն կէօնտէրտի. սիզին իլէ պէրապէր թէրսլէրինի եէյիպ պէվլլէրինի իչմէլէրի իչիւն սուր իւզէրինտէ օթուրան պու ատէմլէրէ տէյի՞լ մի՝ տէտի.

13 Վէ Ռապշագա տուրուպ պիւյիւք սէսլէ Եէհուտի լիսանըյլէ նիտա էտէրէք, Մէլիք ի 'ազիմ օլան Աշուր մէ-
14 լիքինին քէլամընը տինլէյինիզ. Մէլիք պէօյլէ պույուրուր. Հիզգիյա սիզի ալտաթմասըն, զիրա սիզի խէլաս էթմէյէ
15 միւգթէտիր օլմայաճագ տըր։ Եէհօվա պիզի մութլագա խէլաս էտէճէք, պու շէհիր Աշուր մէլիքինին էլինէ թէսլիմ օլունմայաճագ՝ տէյէրէք, Հիզգիյա սիզի Եէհօվայա 'իթիմատ էթտիրմէսին.
16 Հիզգիյայը տինլէմէյինիզ, զիրա Աշուր մէլիքի պէօյլէ պույուրուր. Պէնիմ իլէ սուլհ իւզրէ օլուպ թարաֆըմա կէլինիզ, վէ հէր պիրինիզ քէնտի պաղընտան, վէ հէր քէս ինճիր աղաճընտան եէյիպ՝ քէնտի գույուսընըն սու-
17 յընտան իչսին, Տա վագթա գատար քի պէն կէլիպ սիզի տիյարընըզ կիպի պիր տիյարա, պուղտայ վէ շարապ տիյարընա, էքմէք վէ պաղլար տիյարընա կէօ-
18 թիւրէյիմ. Օլմայա քի Հիզգիյա՝ Եէհօվա պիզի խէլաս էտէճէք տիր՝ տէյի սիզի ալտատա. Միլլէթլէրին իլահլարընտան պիրի քէնտի տիյարընը Աշուր մէլիքինին էլինտէն խէլաս էտէ պիլտի
19 մի. Համաթ վէ Արփատ իլահլարը նէ՞րէտէ տիր. Սէֆարվայիմ իլահլարը նէ՞րէտէ տիր. Սամարիայը էլիմտէն խէլաս
20 էթտիլէ՞ր մի. Պու տիյարլարըն պիւթիւն իլահլարընտան հա՞նկըսը քէնտի տիյարընը էլիմտէն խէլաս էթտի քի Եէհօվա Եէրուշալիմի էլիմտէն խէլաս
21 էյլէյէ՝ տէտի. Անլէր տախի սուքիւթ էտիպ անա պիր ճէվապ վէրմէտիլէր, զիրա մէլիք՝ Ճէվապ վէրմէյինիզ՝ տէյի էմր էթմիշ իտի.

22 Վէ սարայըն միւտիրի Էլեագիմ իպն ի Խիլգիյա վէ քեաթիպ Շէպնա վէ վագ'անիւվիս Եօահ իպն ի Ասաֆ, էլպիսէլէրի եըրթըլմըշ օլարագ՝ Հիզգիյանըն նէզտինէ կէլիպ, Ռապշագանըն սէօզլէրինի անա նագլ էթտիլէր.

ԲԱԲ 37

1 Վէ մէլիք Հիզգիյա պունու իշիթթիքտէ
լիպասլարընը եըրթըպ չուլ կիյինէրէք
2 պէյթ իւլ ՌԱՊՊԱ կիրտի. Վէ սարայըն
միւտիրի Էլիագիմ իլէ քեաթիպ
Շէպնայը, վէ քեահինլէրին իխթիյարլարընը,
չուլ կիյինմիշ օլտուգլարը հալտէ,
փէյղամպէր Իշա'յա պին ի Ամօսըն
3 նէզտինէ կէօնտէրտի. Պունլար տախի
[illegible] Հիզգիյա պէօյլէ տէյօր. Պու կիւն
մուզայագա վէ մէլամէթ վէ հագարէթ
կիւնիւ տիր, զիրա չօճուգլար տօղմաղը
վագըթ կէլտի, ֆագաթ տօղուրմաղա
4 գուվվէթ եօգ տըր. Օլա քի
Ալլահըն ՌԱՊՊ՝ Ալլահ իւլ հայյը շէթմ
էթմէք իչին, էֆէնտիսի օլան Աշուր
մէլիքի թարաֆընտան կէօնտէրիլէն
Ռապշագանըն սէօզլէրինի իշիտէ, վէ
Ալլահըն ՌԱՊՊ օլ իշիթտիյի սէօզլէր իչին
թէքտիր էտէ. պու էճլտէն պուլունան
պագիյյէ իչին տուա' էյլէյէսին՝
տէտիլէր.

5 Վէ մէլիք Հիզգիյանըն պէնտէկեանը
6 Իշա'յանըն նէզտինէ կէլտիլէր. Իշա'յա
տախի անլարա խիթապէն՝ Էֆէնտինիզէ
տէյէսինիզ քի՝ ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Աշուր մէլիքինին գուլլարընըն
պէնի շէթմ էթտիքլէրինի իշիթտիյին
7 սէօզլէրտէն գօրգմա. Իշթէ անըն իւզէրինէ
պէն պիր րուհ կէօնտէրիրիմ,
օ տախի պիր խապէր իշիթմէքլէ քէնտի
տիյարընա րիճ'աթ էտէճէք, վէ պէն
անը քէնտի տիյարընտա գըլըճլէ հէլաք
էտէճէյիմ՝ տէտի.

8 Վէ Ռապշագա 'ավտէթ էթտիյինտէ
Աշուր մէլիքինի Լիպնա իլէ մուհարէպէ
էթմէքտէ պուլտու. զիրա անըն Լաքիշտէն
կիթտիյինի իշիթմիշ իտի.
9 Վէ Սէնհարիպ հապէշ մէլիքի Թիրհագա
հագգընտա՝ իշթէ սէնինլէ մուհարէպէ
էթմէք իչին չըգմըշ տըր՝ տէյիւ
խապէր ալտը. վէ պունու իշիթտիյինտէ
Հիզգիյայա էլչիլէր կէօնտէրիպ,
10 Եէհուտա մէլիքի Հիզգիյայա պէօյլէ տէյինիզ.
Թէվէքքիւլ էթտիյին Իլահըն՝
Եէրուշալիմ Աշուր մէլիքինին էլինէ թէսլիմ
օլունմայաճագ՝ տէյիւ. սէնի ալտաթմասըն.
11 իշթէ սէն միւլուք ի Աշուրըն՝
տիյարլարըն ճումլէսինի պիլպիւթիւն
խարապ էթմէքլէ անլէրէ նէ
եափթըգլարընը իշիթթին, վէ սէ՞ն մի
12 խէլաս պուլաճագսըն. Էճտատըմըն խարապ
էթտիքլէրի միլլէթլէրին՝ եա'նի
Գօզանըն վէ Հարանըն վէ Ռէսէֆին վէ
Թէլասարտա պուլունան պէնի 'Ատէնին
իլահլարը անլարը խէլաս էթտիլէ՞ր մի.
13 Համաթ մէլիքի վէ Արփատ մէլիքի վէ
Սէֆարվայիմ շէհրինին՝ Հէնա'նըն վէ
'Իվվանըն մէլիքի նէ՞րէտէ տըր՝ տէտի.
14 Վէ Հիզգիյա մէքթուպը էլչիլէրին էլինտէն
ալըպ՝ անը օգուտու. վէ Հիզգիյա
պէյթ իւլ ՌԱՊՊԱ կիտիպ՝ անը
15 ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա աչտը. Վէ Հիզգիյա
ՌԱՊՊԱ՝ Եա քէրուպիլէր իւզէրինտէ
օթուրան Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ
16 իւլ ճիւնուտ, Զէմինին քեաֆֆէ ի մէմալիքինին
Ալլահը եալընըզ սէն սին.
սէմավաթը իլէ զէմինի սէն խալգ էյլէտին.
17 Եա ՌԱՊՊ, գուլաղընը մէյլ էթտիրիպ
տինլէ. եա ՌԱՊՊ, կէօզլէրինի
աչըպ նազար գըլ, վէ Ալլահ իւլ հայյը
շէթմ էթմէք իչին Սէնհարիպին իրսալ
էթտիյի սէօզլէրինին քեաֆֆէսինի
18 տինլէ. Եա ՌԱՊՊ, ֆիլ վագը՝ միւլուք
ի Աշուր պիլ ճումլէ միլլէթլէր իլէ
19 տիյարլարընը խարապ էյլէյիպ, իլահլարընը
աթէշէ աթտըլար. զիրա անլէր
իլահ օլմայըպ անճագ ինսան էլինին
մէսնու'աթը, աղաճ վէ թաշ օլտուգլարընտան
20 անլէրի հէլաք էթտիլէր. Վէ շիմտի,
էյ Ալլահըմըզ ՌԱՊՊ, պիզի անըն էլինտէն
խէլաս էյլէ, վէ զէմինին քեաֆֆէ ի
մէմալիքի ՌԱՊՊ եալընըզ սէն իտիյինի
պիլսինլէր՝ տէյէրէք տուա' էյլէտի.
21 Օլ զէման Իշա'յա պին ի Ամօս Հիզգիյայա
խապէր կէօնտէրիպ տէտի քի՝
Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Մադէմ քի Աշուր մէլիքի
Սէնհարիպ հագգընտա պանա տուա'
22 էյլէտին, Անըն հագգընտա ՌԱՊՊԸՆ
պույուրտուղու քէլամ պու տուր.

Սիօն պաքիրէ գըզը սէնի թահգիր
վէ իսթիհզա էյլէտի.

Եէրուշալիմ գըզը սէնին արդընձա պաշընը սալլար·
23 Սէն քիմէ՞ սէպպ ու շէթմ էթտին.
Քիմի՞ն 'ալէյհինէ րէֆ' ի սավթ էյլէտին.
Գուտտուսու Իսրայէլ 'ալէյհինէ կէօզլէրինի գալտըրտըն·
24 Գուլլարընըն վասըթասըյլէ Րապպա սէպպ էթտին վէ,
'Արապալարըմըն քէսրէթիյլէ տաղլարըն եիւքսէք եէրլէրինէ,
Լիպնանըն էթէքլէրինէ չըգտըմ,
Վէ անըն էրզ ագաճլարընըն եիւճէլէրինի,
Վէ չամ ագաճլարընըն 'ալալարընը քէսէճէյիմ,
Վէ անըն էն եիւքսէք մէքանընա,
Պահչէլ օրմանընա կիրէճէյիմ·
25 Պէն գույու գազըփ սու իչտիմ,
Վէ մուհասարէ օլունուշ եէրլէրին պիլճիւմլէ ըրմագլարընը
Այագլարըմըն տապանըյլէ գուրութտում՝ տէտին·
26 Պէնիմ անը չօգ վագըթ էվվէլ եափտըղըմը,
Վէ էյյամ ը գատիմէտէն թէրթիպ էյլէտիյիմի իշիթմէտին մի.
Շիմտի պէն անը հուսուլէ կէթիրտիմ
Քի մուսթահքէմ շէհիրլէրի վիրանէ եըղընթըլարընա տէօնտէրէսին.
27 Սէքէնէլէրինին տախի գօլը գըսա օլմաղլէ
Շաշըփ ութանտըլար·
Սահրա օթը վէ եէշիլ նէպաթ վէ տամ օթը
Վէ եէթիշմէզտէն էվվէլ րիւզկեարըն եագտըղը էքին կիպի օլտըլար·
28 Լաքին պէն սէնին մէսքէնինի իլէ խուրուճ ու տուխուլընը
Վէ 'ալէյհիմէ հիտտէթլէնտիյինի պիլիրիմ·
29 'Ալէյհիմէ հիտտէթլէնտիյին
Վէ ղուրուրըն գուլաղըմա վասըլ օլտըղը իչին,
Պէն հալգամը պուրնունա
Վէ կէմիմի աղզընա թագըփ՝
Սէնի կէլտիյին եօլտան կէրի տէօնտէրէճէյիմ·
30 Վէ սանա 'ալամէթ պու օլաճագ,
Պու սէնէ քէնտիլիյինտէն պիթէնի
Վէ կէլէճէք սէնէ անտէն տիւշէն տանէլէրտէն պիթէնի եէյին՝
Իւչիւնճիւ սէնէ էքին պիչինիզ,
Վէ պաղլար տիքիփ մէյվէսինի եէյինիզ
31 Վէ պէյթ ի Եէհուտատան նէճաթ պուլան պագըյյէ
Աշաղըտան քէօքլէշիփ՝ եուգարը մէյվէ վէրէճէք տիր·
32 Զիրա Եէրուշալիմտէն պագըյյէ,
Վէ Սիօն տաղընտան նէճաթ պուլանլար չըգաճագ տըր·
ՐԱՊՊ ըն ճիւնուտըն ղայրէթի պունու իճրա էտէճէք տիր·
33 Պինաէ՛ն 'ալէյհ Աշուր մէլիքի հագգընտա
ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր·
Օ պու շէհրէ կիրմէյէճէք,
Վէ իչինէ պիր օգ աթմայաճագ,
Եօնիւնէ տախի գալգան իլէ կէլմէյիփ
Էթրաֆընա մէթէրիս եափմայաճագ տըր·
34 Պու շէհրէ կիրմէյէրէք,
Կէլտիյի եօլտան կէրի տէօնէճէք տիր·
35 Պէն տախի քէնտիմ իչին
Վէ գուլըմ Տաւութ իչին
Պու շէհրի խէլաս էթմէք իչին հիմայէ էտէճէյիմ·
ՐԱՊՊԸՆ պույուրուղու պու տըր·
36 Վէ ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի չըգըփ՝ Աշուր օրտուսընտա եիւզ սէքսէն պէշ պին նէֆէրի վուրտու· վէ սապահլայըն գալգտըգլարը զէման իշթէ պունլարըն ճիւմլէսի
37 էօլմիւշ ճէսէտ իտի· Վէ Աշուր մէլիքի Սէնհարիպ գալգըփ օրտատան հարէքէթլէ 'ավտէթ էյլէտի, վէ Նինիվէ-
38 տէ օթուրտու· Վէ իլահը Նիսրօքըն խանէսինտէ սէճտէ էտէր իքէն՝ օղուլլարը Ադրամէլէք իլէ Շարասար անը գըլըճլէ վուրուփ՝ Արարատ տիյարընա ֆիրար էթտիլէր· վէ անըն օղլու Ասարհատտօն անըն եէրինէ մէլիք օլտու·

ԲԱՊ 38

1 Օլ կիւնլէրտէ Հիզգիյա էօլիւմճիւլ տէրէճէսինտէ խասթա օլտու. Վէ փէյղամպէր Իշա'եա պին Ամոս անըն եանընա կէլիփ՝ անա ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր. Պէյթինի իչին վասիյէթ էյլէ, զիրա սէն եաշամայըփ վէֆաթ էտէճէքսին՝ տէտի. Վէ Հիզգիյա եիւզիւնիւ
3 տուվարա չէվիրէրէք՝ Եա ՐԱՊՊ, րիճա էտէրիմ, հագիգաթլէ վէ սատըգ գալպլէ հուզուրընտա սիւլուք էտիփ, 'ինտինտէ էյի օլանը իշլէտիյիմի թէզքէքիւր էյլէ՝ տէյիւ ՐԱՊՊԱ տուա'ա էյլէտի. Վէ Հիզգիյա զիյատէսիյլէ աղլատը.

4 Վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը Իշա'եայա կէլիփ
5 կիթ, Հիզգիյայա սէօյլէ քի՝ փէտէրին Տաւուտըն Ալլահը օլան ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր. Պէն տուա'անը իշիթտիմ, կէօզ եաշլարընը տախի կէօրտիւմ. Իշթէ պէն սէնին միւտտէթի 'էօմրիւնէ
6 օն պէշ սէնէ 'իլավէ էտէճէյիմ. Վէ սէնի վէ պու շէհրի Աշուր մէլիքինին էլինտէն գուրթարըրըմ՝ պու շէհրի հի-
7 մայէ էտէճէյիմ. Վէ ՐԱՊՊԸՆ պույուրտուղու իշպու շէյի իճրա էտէճէյինէ ՐԱՊՊ թարաֆընտան սանա 'ալամէթ պու օ-
8 լաճագ տըր. Իշթէ, պէն կէօլկէյի Ահազըն կիւնէշ սա'աթը իւզէրինէ էնմիշ օլտուղու տէրէճէլէրտէն՝ օն տէրէճէ կէրի տէօնտիւրէճէյիմ՝ տէտի. Կիւնէշ տախի էնմիշ օլտուղու տէրէճէլէրտէն՝ օն տէրէճէ կէրի տէօնտիւ.

9 Եէհուտա մէլիքի Հիզգիյանըն խասթա տիւշիւփ՝ խասթալըղընտան շիֆա պուլտուղու վագըթ եազտըղը տըր.

10 Պէն տէտիմ քի՝ 'Էօմրիւմիւն *րահաթ վագթընտա՞
Հավիյէնին գաբուլարընա վարաճաղըմ.
Սէնէլէրիմին պագըյյէսինտէն մահրում օլտում.
11 Տէտիմ քի՝ ՐԱՊՊԸ,
Հայաթտա օլանլարըն տիյարընտա ՐԱՊՊԸ կէօրմէյէճէյիմ.
Վէ 'ալէմի *էմվաթըն սաքինլէրի իլէ պուլունարագ,
Ինսանը պագմայաճաղըմ.
12 Մէսքէնիմ սէօքիւլիւփ
Չօպան խայմէսի կիպի եանըմտան կէօթիւրիւլիւր,
Ճիւլահ տէզկեահը կիպի 'էօմրիւմիւ քէստիմ.
Պէնի արիշտէն քէսէր,
Սապահ իլէ ագշամ արասընտա պէնի իֆնա էտէճէքսին.
13 Սապահա գատար ինթիզար էյլէտիմ.
Ասլան կիպի քէմիքլէրիմին ճիւմլէսինի գըրար.
Սապահ իլէ ագշամ արասընտա պէնի իֆնա էտէճէքսին.
14 Թուրնա վէ գըրլանգըճ կիպի ճըվըլտատըմ,
Կէօյէրճին կիպի ֆիղան էտէր իտիմ.
Եուգարըյա տօղրու կէօզլէրիմ զա'իֆլէնտի.
Եա ՐԱՊՊ, սըգըլթըտա իմ, պանա զամին օլ.
15 Նէ՞ տէյէյիմ. քէնտիսի պանա սէօյլէտի,
Վէ քէնտիսի իճրա էյլէտի.
Պիւթիւն միւտտէթի 'էօմրիւմտէ
Ճանըմըն աճըլըղընտան եավաշ եիւրիւյէճէյիմ.
16 Եա Րապպ, ատէմլէր պունլար իլէ եաշարլար,
Վէ րուհումուն հայաթը պունլարըն ճիւմլէսինտէն տիր.
Վէ պէնի [illegible] եաշաթըրսըն.
17 Իշթէ սէլամէթ եէրինէ պանա պիւյիւք աճըլըգ կէլտի.
Լաքին սէն ճանըմը սէվիփ ֆէսատ չուգուրընտան չէքտին.
Չիրա կիւնահլարըմըն ճիւմլէսինի սէն արքանա աթտըն.
18 Չիւնքի հավիյէ սանա համտ էտէմէզ,
Մէվթ սանա թէսպիհ էտէմէզ,
Գույուա ինէնլէր սէնին սըտգընա իւմիտվար օլամազլար.
19 Հայաթտա օլան, հայաթտա օլան՝

---

*Եախօտ՝ օրթասընտա

*Եախօտ՝ ֆանինին

Պէնիմ պու կիւն էյլէտիյիմ կիպի՝ սանա
համտ էտէճէք,
Փէտէր [illegible] օղուլլարընա սէնին սատա-
գաթընը պիլտիրէճէք տիր․
20 ՐԱՊՊ պէնիմ խըլասքեարըմ տըր․
Պու սէպէպտէն պիւթիւն միւտտէթ ի
՚օմրիւմիւզտէ,
Պէյթ իւլ ՐԱՊՊՏԷ քիրիշլի սազլար իլէ,
Իլահիլէրիմի թէրէննիւմ էտէճէյիզ։
21 Զիրա Իշա՛եա՝ Պիր գաչ գուրու ին-
ճիր ալըփ ուֆատարագ չըպան իւզէ-
րինէ գօսունլար, վէ շիֆա պուլաճագ
22 տըր՝ տէմիշ իտի․ Վէ Հիզգիյա՝ Պէյթ
իւլ ՐԱՊՊԱ չըգաճաղըմա ՚ալամէթ նէ՞
տիր՝ տէմիշ իտի։

ՊԱՊ 39

1 Օլ զէման Պապէլ մէլիքի Պալատանըն օղ-
լու Մէրօտաք-պալատան Հիզգիյանըն
խասթա օլմուշ վէ շիֆա պուլմուշ օլ-
տուղընը իշիտէրէք՝ անա մէքթուպ իլէ
2 հէտիյէ կէօնտէրտի․ Հիզգիյա տախի
էլչիլէրին կէլմէսինտէն սէվինիփ՝ զիգըյ-
մէթ շէյլէրինին պիւթիւն խազինէսինի,
կիւմիւշ վէ ալթուն իլէ պահարլարը
վէ զիգըյմէթ եաղը վէ պիւթիւն ճէպ-
խանէսինի վէ խազինէլէրինտէ պուլու-
նանըն քեաֆֆէսինի անլարէ կէօսթէր-
տի․ քէնտի սէրայընտա վէ պիւթիւն
մէմլէքէթինտէ անլարէ կէօսթէրմէտիյի
պիր շէյ գալմատը։
3 Վէ Իշա՛եա փէյղամպէր Հիզգիյա մէ-
լիքին նէզտինէ կէլիփ, անա՝ Պու ա-
տէմլէր նէ՞ սէօյլէտիլէր, վէ նէ՞րէտէն
եանընա կէլտիլէր՝ տէտիքտէ, Հիզգի-
յա՝ Ուզագ տիյարտան Պապէլտէն պա-
4 նա կէլտիլէր՝ տէտի։ Օլ տախի՝ Սէրա-
յընտա նէ՞ կէօրտիւլէր՝ տէմէսիյլէ,
Հիզգիյա՝ Խանէմտէ պուլունանըն
քեաֆֆէսինի կէօրտիւլէր․ խազինէլէ-
րիմտէ անլարէ կէօսթէրմէտիյիմ պիր
5 շէյ գալմատը՝ տէտի։ Վէ Իշա՛եա Հիզ-
գիյայա՝ ՐԱՊՊ իւլ ծիւնուտըն քէլա-
6 մընը տինլէ․ Իշթէ կիւնլէր կէլէճէք
քի սէրայընտա պուլունանըն վէ պու
կիւնէ գատար էճտատընըն թէրաքիւմ
էթտիրտիքլէրի շէյլէրին քեաֆֆէսի
Պապէլէ նագլ օլունաճագ․ պիր շ
պագի գալմայաճագ տըր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ
7 պույուրուր․ Վէ սուլպընտան կէլէ
թէվլիտ էտէճէյին էվլատընտան կէ-
թիւրէճէքլէր, վէ անլէր Պապէլ մէ-
լիքինին սէրայընտա խատըմ օլաճագլար՝
8 տէտի․ Հիզգիյա տախի Իշա՛եայա խի-
թապէն՝ Սէօյլէտիյին՝ ՐԱՊՊԸՆ քէլա-
մը էյի տիր՝ տէտի․ վէ՝ Պէօյլէ տէյիլ մի
մատէմ քի պէնիմ կիւնլէրիմտէ սէլա-
մէթ վէ էմնիյէթ օլաճագ տըր՝ տէտի։

ՊԱՊ 40

1 Ալլահընըզ պույուրուր քի։
Թէսլիյէ էտինիզ, գավմիմը թէսլիյէ
էտինիզ․
2 Երուշալիմի թալթիֆ էտէրէք,
Անա նիտա էտինիզ քի՝ միւճահէտէսի
թէքմիլ օլտու,
Վէ ՚իսեանը ՚աֆվ օլունտու․
Զիրա կիւնահլարընըն ծիւմլէսինէ մու-
ատէլ՝
ՐԱՊՊԸՆ էլինտէն իքի գաթ ալտը։
3 Պէրրիյէտէ նիտա էտէնին սէտասը,
ՐԱՊՊԸՆ եօլընը թէհիյյէ էտինիզ,
Վէ պէեապանտա Ալլահըմըզ իչին պիր
ճատտէ թէսվիյէ էտինիզ։
4 Հէր տէրէ եիւքսէլէճէք,
Վէ հէր տաղ վէ պայըր ալչագլանա-
ճագ,
Վէ էյրի տօղրուլաճագ․
Վէ սարփ եէրլէր տիւզլէշէճէք տիր․
5 Վէ ՐԱՊՊԸՆ ճէլալի իզհար օլունաճագ,
Վէ քեաֆֆէ ի պէշէր պիրլիքտէ անը
կէօրէճէք տիր,
Զիրա ՐԱՊՊԸՆ աղզը սէօյլէտի։
6 Նիտա էյլէ՝ տէյիւ պիր սէտա կէլտի․
Վէ՝ Նէ՞ նիտա էտէյիմ՝ տէտի․
Քեաֆֆէ ի պէշէր օթ,
Վէ անըն պիւթիւն կիւզէլլիյի սահրա
չիչէյի կիպի տիր։
7 Անըն իւզէրինէ ՐԱՊՊ նէֆխի էստիյին-
տէ՝
Օթ գուրուր, չիչէք տէօքիւլիւր․
Հագիգաթէն գավմ օթ տըր․

8 Օթ գուրուր, չիչէք տէօքիւլիւր,
Ֆագաթ Ալլահըմըզըն քէլամը իլ էլ էպէտ պագի տուր·
9 Էյ Սիօն միւժտէճիսի,
Եիւքսէք տաղա չըգ,
Էյ Երուշալիմին միւժտէճիսի,
Սէսինի գուվվէթլէ րէֆ' էյլէ,
Խավֆ էթմէյէրէք րէֆ' էյլէ·
Եէհուտա շէհիրլէրինէ՝ Իշթէ Ալլահընըզ՝ տէյիւ սէօյլէ·
10 Իշթէ Րապպ Եէհօվա գուվվէթ իլէ կէլէճէք,
Վէ անըն պազուսը քէնտիսի իչին հիւքիւմէթ էտէճէք·
Իշթէ իւճրէթի եանընտա տըր,
Վէ միւքեաֆաթը էօնիւնտէ տիր·
11 Չօպան կիպի սիւրիւսիւնիւ կիւտէճէք,
Գուզուլարը գօլը իլէ թօփլայըպ
Գուճագընտա թաշըյաճագ,
Վէ էմզիքլիլէրի եավաշ սիւրէճէք տիր·
12 Սուլարը ավուճըյլէ էօլչէն,
Վէ սէմավաթը գարըշլէ էօլչէն,
Վէ զէմինին թօփրաղընը էօլչէք իչինէ ալան,
Վէ տաղլարը գանթար իլէ,
Վէ պայըրլարը միզան իլէ վէզն էտէն քի՞մ տիր·
13 ՌԱՊՊԸՆ րուհընը վէզն,
Վէ միւսթէշարը օլուպ անա թա'լիմ էտէն քի՞մ տիր·
14 Քի՞մ իլէ իսթիշարէ էյլէտի տէ,
Օ անա թէֆհիմ էտիպ մէսլէքի հագգը էօյրէթտի,
Վէ անա [illegible] 'իլմ էօյրէտիպ,
'Իրֆան եօլընը պիլտիրտի·
15 Իշթէ միլլէթլէր, գօղատան տէօքիւլէն տամլա կիպի,
Վէ միզանտա զէրրէ կիպի սայըլըր·
Իշթէ ատալար եօգարը գալգան թօզ կիպի տիր·
16 Վէ Լիպնան եագմագ իչիւն քեաֆի տէյիլ տիր,
Վէ անըն հայվանաթը մուհրագա իչիւն քիֆայէթ էթմէզ·
17 Ճէմի' ի միլէլ անըն հուզուրընտա եօգ կիպի տիր,
Ինտինտէ հիչ վէ լա շէյ սայըլըրլար·
18 Իմտի Ալլահը քիմէ՞ միւշապիհ,
Վէ անը հա՞նկի [illegible] մուգապիլ 'ատտ էտէրսինիզ·
19 Ուսթա փութ տէօքէր,
Վէ գույումճը օնա ալթուն գափլար,
Վէ կիւմիւշ զէնճիրլէր հազըրլար·
20 Թագտիմէյէ իգթիտարը օլմայան ֆագիր
Չիւրիւմէզ աղաճ սէչէր,
Հիւնէրլի պիր ուսթա արար,
Քի գըմըլտանմազ պիր փութ հազըրլա·
21 Պիլմէ՞զ մի սինիզ, իշիթմէ՞զ մի սինիզ,
Սիզէ իպթիտատէն խապէր վէրի՞լմէտի մի,
Զէմինին թէ'սիսինտէն անլա՞մատընըզ մը·
22 Զէմինին մուհիթի իւզէրինտէ ճալիս օլան Օ տըր,
Վէ անըն սաքինլէրի չէքիրկէլէր կիպի տիր·
Սէմավաթը փէրտէ կիպի պասթ էտէն,
Վէ ալթընտա օթուրմագ իչիւն անը չատըր կիպի գուրան Օ տըր·
23 Պէյլէրի լա շէյ մէրթէպէսինէ կէթիրէն,
Վէ զէմինին հաքիմլէրինի հիչէ չըգարան Օ տըր·
24 Անլէր տահա տիքիլմէտէն, տահա էքիլմէտէն,
Վէ քիւթիւքլէրի տահա թօփրագտա քէօքլէշմէտէն,
Օ անլէրէ նէֆխ էտէր, վէ անլէր գուրուրլար,
Վէ գասըրղա անլէրի սաման ուֆագը կիպի կէօթիւրիւր·
25 Վէ Գուտտուս պույուրուր քի, Պէնի քի՞մէ թէշպիհ էտէրսինիզ,
Քի անա միւսավի օլայըմ·
26 Կէօզլէրինիզի եօգարըյա գալտըրըպ պագընըզ,
Պունլարը քի՞մ խալգ էյլէտի·
Օ անլէրին ճիւնուտընը սայը իլէ չըգարըր,
Անլէրին ճիւմլէսինի իսմլէրիյլէ չաղըրըր·
Քէսրէթի գուտրէթ վէ վէֆրէթի գուվվէթիյլէ
Անլէրտէն հիչ պիրի կէրի գալմազ·
27 Էյ Եա'գուպ, նի՞չիւն տէրսին,

Վէ, էյ Իսրայէլ, նէ՞իչիւն սէօյլէրսին քի,
Եօլըմ ՐԱՊՊՏԱՆ կիզլէնտի,
Վէ հագգըմ Ալլահըն հուզուրընտա կէօրիւլմէտի.
28 Պիլմէտին մի, վէ իշիթմէտին մի,
Քի Իլահը էպէտի օլան Եէհօվա,
Զէմինին միւնթէհալարընը խալգ էտէն
Եօրուլմազ վէ 'աճիզ օլմազ
Վէ մա'րիֆէթի թէֆահհիւս օլունամազ,
29 Եօրղունա գուվվէթ վէրէն,
Վէ թագաթը գալմամըշ օլանըն գուվվէթինի թէքսիր էտէն Օ տըր.
30 Կէնճլէր պիլէ եօրուլըպ 'աճիզ գալըրլար,
Վէ եիկիթլէր սիւրչիւպ տիւշէրլէր.
31 Ֆագաթ ՐԱՊՊԱ իւմիտ էտէնլէրին գուվվէթի թազէլէնիր,
Անլէր գարթալլար կիպի գանատ իլէ եուգարը չըգարլար.
Սէյիրտէճէքլէր վէ 'աճիզ օլմայաճագլար,
Եիւրիւյէճէքլէր վէ եօրուլմայաճագլար տըր.

ՊԱՊ 41

1 Էյ ատալար, հուզուրըմտա սիւքիւթ էտինիզ,
Վէ իւմմէթլէրին գուվվէթի թազէլէսին.
Եագլաշսընլար, օլ զէման սէօյլէսինլէր.
Մուհաքէմէ իչիւն պիր եէրէ կէլէլիմ.
2 Քի՞մ շարգտան *սալիհի 'ատլը զուհուր էթտիրիփ
Քէնտի այագլընա չաղըրտը,
Միլլէթլէրի անըն էօնիւնէ գօտու,
Վէ մէլիքլէր իւզէրինէ հիւքիւմէթ էթտիրտի.
Անլէրի գըլըճը էօնիւնէ թօզ կիպի,
Վէ եայը էօնիւնէ՝ կէօթիւրիւլէն սամանըն ուֆագը կիպի գօտու.
3 Անլէրի թա'գիպ էթտի,
Վէ այագլարըն պասմատըղը եօլտան սէլամէթլէ կէչտի.
4 Իշլէյէն վէ եափան,
Տէվրլէրի իպթիտատէն չաղըրան Պէն տիր.
Պէն Եէհօվա իմ, էվվէլ օլան,
Վէ սօնկրաքիլէր իլէ օլան Պէն իմ.
5 Ատալար կէօրիւպ գորգտուլար,
Զէմինին միւնթէհալարը թիթրէտիլէր,
Անլէր եագլաշըպ կէլտիլէր.
6 Հէր քէս գօնշուսունա եարտըմ էթտի,
Վէ պիրատէրինէ՝ Գուվվէթլէն՝ տէտի.
7 Վէ ուսթատ քիւմէ՝ գույումճըյը,
Չէքիճ իլէ տիւզլէյէն ատէմ՝
Էօրսիւ վուրանը գուվվէթլէնտիրիտէր քի,
Պու լէհիմլէմէք իչիւն էյի տիր,
Վէ գըմըլտանմամասը իչիւն անը մըխլար իլէ միւհքէմ էտէր.
8 Ամմա սէն, էյ գուլըմ Իսրայէլ,
Ինթիխապ էյլէտիյիմ Եա'գուպ,
Խալիլիմ օլան Ապրահամըն զիւրրիյէթի,
9 Սէն զէմինին միւնթէհալարընտան թութտըղըմ,
Վէ անըն ուճլարընտան տա'վէթ էյլէտիյիմ,
Վէ՝ Սէն գուլըմ սըն,
Սէնի ինթիխապ էյլէտիմ,
Վէ սէնի րէտտ էթմէտիմ՝ տէտիյիմ քիմսէ սին.
10 Գօրգմա, զիրա պէն սէնին իլէ իմ.
Խավֆ էթմէ, զիրա պէն սէնին Ալլահըն իմ.
Սէնի գուվվէթլէնտիրէճէյիմ վէ սանա եարտըմ էտէճէյիմ,
Վէ 'ատալէթիմին սաղ էլիյլէ սէնի թութաճաղըմ.
11 Իշթէ սէնին 'ալէյհինէ ղազապնաք օլանլարըն հէփսի
Ութանըփ խէճիլ օլաճագլար.
Վէ սանա խուսումէթ էտէն ատէմլէր
Լա շէյ հիւքմիւնտէ օլուպ հէլաք օլաճագլար տըր.
12 Սէնին իլէ միւնազա'ա էտէն ատէմլէրի արայըպ տա պուլմայաճագսըն.
Սէնին իլէ մուհարէպէ էտէն ատէմլէր
Լա շէյ հիւքմիւնտէ վէ հիչ մագամընտա օլաճագլար տըր.
13 Զիրա սէնին սաղ էլինտէն թութան,

---

*Եա խօտ՝ պիրինի 'ատալէթլէ

վէ սանա՝ Գօրգմա, մու՛ինին իմ տիյէ-
յէն Ալլահըն ՐԱՊՊ պէն իմ.
14 Էյ պէօճէք Եա՛գուպ,
Էյ Իսրայէլ ֆանիլէրի, գօրգմայընըզ.
Պէն սանա եարտըմ էտէճէյիմ՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ վէ Գուտտուս ը Իսրայէլ օլան
Վէլին պույուրուր.
15 Իշթէ պէն սէնի եէնի վէ քէսքին վէ
տիշլի տիւյէն էտէճէյիմ.
Տաղլարը տէօյիւպ էզէճէքսին,
Վէ պայըրլարը սաման ուֆաղը կիպի
եափաճագսըն.
16 Անլէրի սավուրաճագսըն,
Վէ րիւզկեար անլէրի կէօթիւրէճէք,
Վէ գասըրղա անլէրի տաղըտաճագ
տըր.
Ֆագաթ սէն ՐԱՊՊՏԱ մէսրուր օլա-
ճագսըն,
Գուտտուս ը Իսրայէլ իլէ իֆթիխար
էտէճէքսին.
17 Ֆագիրլէր վէ ֆուգարա սու արա-
յաճագլար, ամմա պուլունմայա-
ճագ տըր.
Անլէրին տիլի սուսըզլըգտան գուրու-
մըշ տըր.
Պէն ՐԱՊՊ անլէրի իճապէթ էտէ-
ճէյիմ,
Պէն Իսրայէլին Ալլահը անլէրի թէրք
էթմէյէճէյիմ.
18 Եիւքսէք թէփէլէրտէ ըրմագլար,
Վէ վատիլէր օրթասընտա փընարլար
աչաճաղըմ.
Պէրրիյէյի կէօլէ,
Վէ գուրագ եէրի սու մէնպա՛լարընա
թահվիլ էտէճէյիմ.
19 Պէրրիյէյէ էրզ աղաճլարը,
Սէնթ վէ մէրսին վէ եաղ աղաճը տի-
քէճէյիմ,
Պէեապանտա չամ աղաճը իլէ
Չընար վէ չիմշիր աղաճլարընը պիրլիքտէ
գօյաճաղըմ.
20 Թա քի կէօրիւպ պիլէլէր,
Վէ պիրլիքտէ տիքգաթ էտիփ անլա-
յալար քի,
Պունու ՐԱՊՊԸՆ էլի եափտը,
Վէ անը Գուտտուս ը Իսրայէլ եարատ-
թը.

21 Տա՛վանըզը կէթիրինիզ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ
պույուրուր.
Գուվվէթլի պուրհանլարընըզը իրատ
էտինիզ՝ տէյիւ Մէլիք ի Եա՛գուպ
պույուրուր.
22 Իրատ էթսինլէր, վէ նէ վուգուպուլա-
ճագլարընը պիզէ խապար էյլէսին-
լէր.
Էվվէլքի շէյլէրին նէ օլտուղունը պէյան
էթսինլէր,
Քի պիզ անլէրա տիքգաթ էտիփ նէթիճէսինի
պիլէլիմ.
Եախօտ օլաճագ շէյլէրի պիզէ պիլտիր-
սինլէր.
23 Պունտան սօնրա օլաճագ շէյլէրի պէ-
յան էտինիզ,
Քի իլահ օլտուղունըզը պիլէլիմ.
Էյի եա քէօթիւ պիր շէյ եափընըզ,
Քի մութէհայյիր օլուպ պիրլիքտէ կէօ-
րէլիմ.
24 Իշթէ սիզ լա շէյ հիւքմիւնտէ սինիզ,
Վէ իշինիզ հիչ նէվ՚ինտէն տիր.
Սիզի ինթիխապ էտէն մէքրուհ տըր.
25 Շիմալտան պիրինի զուհուր էթտիր-
տիմ, կէլէճէք տիր,
Շարգտան իսմիմի չաղըրաճագ տըր.
Վէ չէօմլէքճինին՝ պալչըղը չիյնէտիյի
կիպի,
Պէյլէրի չամուր կիպի այագ ալթընա
ալաճագ տըր.
26 Իպթիտատէն քիմ խապէր վէրտի քի
պիլէլիմ,
Վէ գատիմտէն քի՞մ խապէր վէրտի քի՝
Տօղրու տըր՝ տէյէլիմ.
Խապէր վէրէն եօգ, պիլտիրէն տէ եօգ,
Սէօզլէրինիզի տինլէյէն տախի եօգ
տըր.
27 Իպթիտատէ Սիօնա՝ Իշթէ, իշթէ ան-
լէր՝ տէտիմ.
Վէ Երուսաղիմէ միւժտէճի կէօնտէր-
տիմ.
28 Վէ պագտըմ վէ ատէմ եօգ իտի,
Վէ անլէրտէն հիչ միւսթէշար եօգ ի-
տի քի
Սուալ էտէյիմ տէ ճէվապ վէրէ.
29 Իշթէ ճիւմլէսի պաթըլ տըր, իշլէրի
լա շէյ տիր.

Անլէրին տէօքմէ փութլարը րուզկեար
վէ պութլան տըր։

ՊԱՊ 42

1 Իշթէ տէսթէկչիսի օլտըղըմ գուլըմ,
Ճանըմըն րազը օլտըղը միւնթէխապըմ.
Րուհըմը անըն իւզէրինէ վազ' էթտիմ,
Վէ թա'իֆէլէրէ հագգը իխրաճ էտէճէք տիր։
2 Պաղըրմայաճագ վէ նիտա էթմէյէճէք,
Վէ սէտասընը մէյտանլարտա իշիթտիրմէյէճէք տիր,
3 Էզիլմիշ գամըշը գըրմայաճագ,
Վէ թիւթէն ֆիթիլի սէօնտիւրմէյէճէք,
Հագգը հագիգաթլէ մէյտանա չըգարաճագ տըր։
4 Հագգը զէմինտէ թասիս էտինճէյէ գատար,
Զա'իֆլէնմէյէճէք վէ պիզար օլմայաճագ.
Վէ ատալար անըն շէրի'աթընա մունթազըր օլաճագլար տըր։
5 Սէմավաթը խալգ էտիպ անլէրի մէտտ էտէն,
Մահսուլաթըյլէ զէմինի սէրէն,
Անըն իւզէրինտէ օլան խալգա նէֆէս,
Վէ անտա հարէքէթ էտէնլէրէ րուհ վէրէն
ՌԱՊՊ Ալլահ պէօյլէ պույուրույօր.
6 Պէն Եէհօվա սէնի 'ատալէթլէ չաղըրտըմ,
Վէ էլինտէն թութուպ սէնի հըֆզ էտէճէյիմ,
Վէ սէնի գավմըն 'ահտի,
Թա'իֆէլէրէ նուր օլմագ իւզրէ վէրէճէյիմ.
7 Քի ա'մալարըն կէօզլէրինի աչասըն,
Մահպուսլարը մահպէստէն,
Վէ զուլմէթտէ օթուրանլարը զընտանտան չըգարասըն։
8 Պէն Եէհօվա իմ. իսմիմ պու տըր.
Վէ 'իզզէթիմի ղայրիյէ,
Վէ պանա վաճիպ օլան համտը փութլարա վէրմէմ.
9 Էվվէլքի շէյլէր իշթէ վուգու' օլտու.
Վէ եէնի շէյլէրի պէն պէյան էտէճէյիմ.
Անլէր տահա վուգու'ա կէլմէզտէն
վէլ սիզէ պիլտիրէճէյիմ։
10 Էյ տէնիզէ էնէնլէր, վէ անտա
քեաֆֆէ ի մէվճուտաթ,
Ատալար վէ անլէրին սէքէնէսի.
ՌԱՊՊԱ եէնի իլահի օգույընըզ,
Անըն մէտհինի մունթէհա ի զէմին
[illegible]
11 Պէրրիյէ վէ անըն շէհիրլէրի,
Գէտարըն սաքին օլտուղու օպալար
ավազ էյլէսինլէր.
Գայալարտա օթուրանլար թէրէննում էթսինլէր,
Տաղ պաշլարընտան կիւլպանկ չէքսինլէր։
12 ՌԱՊՊԸ թէմճիտ էթսինլէր,
Վէ անըն համտինի ատալարտա հիքեայէ էթսինլէր։
13 ՌԱՊՊ գահրիման կիպի չըգաճագ,
Մուհարիպ կիպի ղայրէթինի ույանտըրաճագ տըր.
Նիտա էտէճէք վէ պիւլէնտ ավազլէ չաղըրաճագ,
Վէ տիւշմէնլէրինէ ղալիպ կէլէճէք տիր։
14 Գատիմտէն պէրի սիւքիւթ էթտիմ,
Սիւքիւթ տուրարագ քէնտիմի զապթ էթտիմ.
Շիմտի վազ'ը համլ էտէն գարը կիպի պաղըրաճաղըմ.
Խարապ էտիպ պիրտէն եուտաճաղըմ.
15 Տաղլարը վէ պայըրլարը խարապ էտէճէյիմ,
Վէ անլէրին պիւթիւն օթընը գուրուտաճաղըմ,
Վէ ըրմագլարը գարայա թահվիլ էտիպ,
Կէօլլէրի գուրուտաճաղըմ։
16 Վէ ա'մալարը պիլմէտիքլէրի եօլտա կէզտիրէճէյիմ.
Անլէրի պիլմէտիքլէրի թարիգլէրտէն կէօթիւրէճէյիմ.
Էօնլէրինտէ գարանլըղը այտընլըգ, վէ էյրի եէրլէրի տիւզ էտէճէյիմ,
Անլէր իչիւն պու շէյլէրի իճրա էտէճէյիմ, վէ անլէրի թէրք էթմէյէճէյիմ.
17 Օյմա փութլարա թէվէքքիւլ էտէնլէր,

Վէ տէօքմէ փութլարա՝ Սիզ իլահլարըմըզ սընըզ՝ տէյէնլէր
Կէրի չէքիլիփ խաճիլ օլաճագլար տըր։
18 Էյ սաղըրլար, իշիտինիզ,
Վէ, էյ քէօրլէր պագընըզ քի կէօրէսինիզ։
19 Գուլըմտան պաշգա քէօր,
Վէ կէօնտէրտիյիմ էլչիմ կիպի սաղըր քի՞մ տիր,
Քէնտինի Ալլահա թէսլիմ էտէն կիպի քէօր,
Վէ ՐԱՊՊԸՆ գուլու կիպի քէօր քի՞մ տիր։
20 Չօգ շէյլէր կէօրիյօրսուն, լաքին տիգգաթ էթմէզսին,
Գուլագլարըն աչըգ տըր, լաքին իշիթմէզսին։
21 ՐԱՊՊ քէնտի 'ատալէթինտէն տօլայը անտէն րազը օլտու,
Շէրի'աթը մու'ազզամ վէ մու'ազզէզ էյլէտի։
22 Ամմա օ յաղմայա ուղրամըշ, վէ սօյուլմըշ պիր գավմ տըր.
Ճիւմլէսի մաղարալարտա տուզագտա թութուլուրլար,
Վէ մահպէսլէրտէ հըֆզ օլունուրլար.
Անլէր յաղմա իչին օլուրլար, վէ գուրթարան եօգ տըր.
Սօյուլուրլար, վէ Կէրի վէր՝ տէյէն եօգ տըր։
23 Սիզտէն պունա գուլագ վէրէճէք,
Կէլէճէք զէման իչին տիգգաթլէ տինլէյէճէք քի՞մ տիր։
24 Եա'գուպը սօյուլմագլըղա,
Վէ Իսրայէլի յաղմաճըլարա քի՞մ թէսլիմ էթտի.
Ալէյհինտէ կիւնահ էթտիյիմիզ,
Թարիգլէրինտէ սիւլուք էթմէք իսթէմէտիքլէրի,
Վէ շէրի'աթընա իթա'աթ էթմէտիքլէրի ՐԱՊՊ տէյիլ մի։
25 Վէ անըն իւզէրինէ հիտտէթ ի ղազապընը,
Վէ շիտտէթ ի մուհարէպէյի տէօքտիւ,
Վէ անը հէր թարաֆտան թութուշտուրտու, ֆագաթ օ պիլմէտի.
Անը եագտը, ֆագաթ օ գալպինէ գօմատը։

ՊԱՊ 43

1 Վէ շիմտի, էյ Եա'գուպ, սէնի խալգ էտէն,
Վէ, էյ Իսրայէլ, սէնի թէշքիլ էտէն
ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Գօրգմա, զիրա պէն սէնի ֆիտյէ իլէ խալաս էյլէտիմ։
Իսմին իլէ չաղըրտըմ. սէն պէնիմսին։
2 Սէն սուլարտան կէչտիյինտէ, պէն սէնին իլէ օլաճաղըմ,
Վէ ըրմագլարտան կէչտիյինտէ սէնի իսթիլա էթմէյէճէքլէր.
Աթէշ իչինտէն եիւրիւտիւյիւնտէ եանմայաճագսըն,
Վէ 'ալէվ սէնի եագմայաճագ տըր։
3 Զիրա պէն Ալլահըն ՐԱՊՊ՝
Գուտտուս ը Իսրայէլ, սէնին խալասքեարըն իմ.
Սէնին իչին՝ ֆիտյէ օլարագ Մըսըրը,
Սէնին իչին պէտէլ օլարագ Հապէշ իլէ Սէպայը վէրտիմ։
4 'Ինտիմտէ գըյմէթլի օլտուղունտան,
'Իզզէթ պուլտուն վէ պէն սէնի սէվտիմ,
Վէ սէնին իչին պէտէլ օլարագ ատէմ,
Վէ սէնին ճանըն իչին պէտէլ օլարագ միլլէթլէր վէրէճէյիմ։
5 Գօրգմա, զիրա պէն սէնին իլէ իմ,
Նէսլինի շարգտան կէթիրէճէյիմ,
Վէ սէնի ղարպտան թօփլայաճաղըմ։
6 Շիմալէ՝ Վէր, վէ ճէնուպէ՝ Մէն՝ էթմէ տէյէճէյիմ.
Օղուլլարըմը ուզագտան,
Վէ գըզլարըմը միւնթէհա ի զէմինտէն,
7 Եա'նի իսմիմլէ խաս օլունանլարըն ճիւմլէսինի,
'Իզզէթիմ իչին խալգ էթտիյիմ
Թէշքիլ վէ թէրքիպ էյլէտիյիմ քիմսէլէրի կէթիր։
8 Կէօզլէրի օլուպ տա քէօր օլան գավմի,
Գուլագլարը օլուպ տա սաղըր օլանը չըգարընըզ։

9 Բիւթիւն միլլէթլէր պիր եէրէ ճէմ՚ օլսուն,
Վէ ագվամ թէճէմմիւ՚ էյլէսին,
Անլէրտէն քի՞մ պունու հիքեայէ էտէ պիլիր,
Վէ էվվէլքի շէյլէրի պիզէ պիլտիրէ պիլիր.
Շահիտլէրինի կէթիրսինլէր, քի սէօյլէյէնէ թաստիգ էթսինլէր,
Պունու տախի տինլէյիպ՝ Հագգ տըր՝ տէսինլէր.
10 ՐԱՊՊ պույուրուր քի,
Սիզ վէ ինթիխապ էթտիյիմ գուլըմ շահիտլէրիմ սինիզ,
Թա քի պիլիպ պանա ինանասընըզ,
Վէ անլայասընըզ, քի պէն իմ,
Պէնտէն էվվէլ Իլահ վիւճուտա կէլմէտի,
Վէ պէնտէն սօնրա օլմայաճագ տըր.
11 Պէն, հէման պէն Եէհօվա իմ,
Վէ պէնտէն ղայրի խալասքեար եօգ տըր.
12 Պէն սէօյլէտիմ վէ խէլաս էթտիմ վէ պիլտիրտիմ.
Սիզտէ ղարիպ իլահ եօգ իտի.
Սիզ տախի շահիտլէրիմ սինիզ, քի Ալլահ պէն իմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
13 Իպթիտատէն պէն Օ իմ,
Վէ էլիմտէն գուրթարան եօգ տըր.
Պէն իշլէրիմ. վէ քի՞մ մումանա՛աթ էտէ պիլիր.
14 Սիզին Վէլինիզ, Գուտտուս ը Իսրայէլ օլան ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Սիզին սէպէպինիզտէն Պապէլէ կէօնտէրիպ,
Ֆիրարիլէրին ճիւմլէսինի,
Վէ Քիլտանիլէրի թէրէննիւմ էթտիքլէրի սէֆինէլէր իլէ էնտիրտիմ.
15 Գուտտուսունըզ օլան Եէհօվա,
Վէ Խալիգ ի Իսրայէլ օլան Մէլիքինիզ պէն իմ.
16 Տէնիզտէ եօլ,
Վէ գուվվէթլի սուլարտա թարիգ աչան,
17 'Արապա վէ աթ, 'ասքէր վէ գուվվէթ չըգարան ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
(Անլէր պիրլիքտէ եաթաճագլար՝ գալգմայաճագլար.
Սէօնտիլէր, Ֆիթիլ կիպի սէօնտիւլէր.)
18 Էվվէլքի շէյլէրի թէզէքքիւր էթմէյինիզ.
Վէ գատիմ շէյլէրի թէֆէքքիւր էյլէմէյինիզ.
19 Իշթէ պէն եէնի պիր շէյ եափաճաղըմ,
Օ շիմտի զուհուր էտէր.
Անը պի՞լմէյէճէք մի սինիզ.
Պէն պէրրիյէտէ պիր եօլ,
Պէեապանտա ըրմագլար աչաճաղըմ
20 Պէնի սահրա հայվանաթը,
Չագալլար վէ տէվէ գուշլարը թէմճիտ էտէճէքլէր.
Զիրա գավմըմա, միւնթէխապլարըմա իչիրմէք իչիւն
Պէրրիյէտէ սուլար,
Պէեապանտա ըրմագլար իհսան էտէճէյիմ.
21 Պու գավմը պէն քէնտիմ իչիւն խալգ էյլէտիմ.
Անլէր համտըմը ի՛լան էտէճէքլէր տիր.
22 Լաքին սէն, էյ Եա՛գուպ պանա տու՛ա էթմէտին,
Լաքին սէն, էյ Իսրայէլ, պէնիմ սէպէպիմտէն պիզար օլտըն.
23 Պանա մուհրագաթլարըն իչիւն գօյունլար կէթիրմէտին,
Վէ զէպիհէլէրինլէ պէնի թէմճիտ էթմէտին.
Թագտիմէ իչիւն սէնի թա՛ճիզ էյլէմէտիմ,
Վէ քիւնտիւր իչիւն սէնի պիզար էթմէտիմ.
24 Պէնիմ իչիւն բարէ իլէ խօշ րա՛իհալը գամըշ ալմատըն,
Վէ գուրպանլարընըն եաղը իլէ պէնի տօյուրմատըն.
Անճագ պէնի կիւնահլարընըլէ թա՛ճիզ էթտին,
Մա՛սիյէթլէրինըլէ պէնի պիզար էյլէտին.
25 'Իսեանլարընը քէնտիմ իչիւն մահվ էտէն,
Վէ կիւնահլարընը խաթըրա կէթիրմէյէն պէն իմ,

Անճագ պէն իմ։
26 Բանա խաթըրլաթ էյլէ, պիրլիքտէ մուհաքեմէյէ կիրէլիմ.
Հիքեայէ էյլէ քի թէպրիյէ օլունասըն։
27 Իլք փէտէրին կիւնահ իշլէտի,
Վէ մու'աւինլէրին պանա գարշը 'իսեան էթտիլէր։
28 Պէն տախի մագտիսին րու'եասասընը մուրտար 'ատտ էթտիմ,
Վէ Եա'գուպը լա'նէթէ,
Վէ Իսրայէլի րէզալէթէ թէսլիմ էյլէտիմ։

ՊԱՊ 44

1 Վէ շիմտի տինլէ, էյ գուլըմ Եա'գուպ,
Վէ սէն, էյ միւնթէխապըմ Իսրայէլ,
2 Սէնի խալգ էտէն վէ րահմտան թէշքիլ էյլէյէն,
Սանա եարտըմ էտէն ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Էյ գուլըմ Եա'գուպ,
Վէ սէն, էյ միւնթէխապըմ Եէշուրուն, գորգմա.
3 Զիրա սուսամըշլար իւզէրինէ սուլար,
Վէ գուրագ եէր իւզէրինէ սէյլէր տէօքէճէյիմ.
Սէնին զիւրրիյէթին իւզէրինէ Րուհըմը,
Վէ նէսլին իւզէրինէ պէրէքէթիմի տէօքէճէյիմ։
4 Վէ անլէր օթլար արասընտա,
Սու ագընթըլարը քէնարընտա սէօյիւտլէր կիպի պիթէճէքլէր տիր։
5 Պիրի՝ Պէն ՌԱՊՊԸՆ իմ՝ տէյէճէք,
Տիկէրի քէնտինէ Եա'գուպըն իսմիյլէ թէսմիյէ էտէճէք.
Պիր պաշգասը տա քէնտի էլի իլէ՝ Պէն ՌԱՊՊԸՆ իմ՝ տէյիւ եազաճագ,
Վէ քէնտինէ Իսրայէլին իսմիյլէ թէլգիպ էտէճէք տիր։
6 Իսրայէլին մէլիքի ՌԱՊՊ,
Վէ անըն Վէլիսի օլան ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր.
Էվվէլ պէն իմ, ախիր պէն իմ.
Վէ պէնտէն պաշգա Իլահ եօգ տըր.
7 Վէ գատիմ գավմը գայիմ գըլտըղըմտան պէրու,
Պէնիմ կիպի քի՞մ նիտա էյլէյիպ հիքեայէ էտէ պիլիր,
Վէ պէնիմ իչիւն անը թէրթիպ էտէ պիլիր.
Վուգու'ա պուլաճագ վէ կէլէճէք շէյլէրի հիքեայէ էթսինլէր.
8 Խավֆ ու խաշիյէթ էթմէյինիզ.
Պէն սանա օլ վագըթտան պիլտիրիպ հիքեայէ էթմէտիմ մի.
Սիզ տախի շահիտլէրիմ սինիզ.
Պէնտէն պաշգա Իլահ վա՞ր մը.
Գայա տախի եօգ տըր. պէն պիրինի պիլմէմ։
9 Փութ եափանլարըն ճիւմլէսի հէպ պաթըլ տըր,
Վէ անլէրին ի'թիպար էթտիքլէրի շէյլէրին ֆա"իտէսի եօգ տըր,
Վէ շահիտլէրի քէնտիլէր տիր.
Կէօրմէզլէր վէ անլամազլար, քի խըճիլ օլալար։
10 Ֆա"իտէսի օլմայան իլահ եափան
Վէ փութ տէօքէն քի՞մ տիր։
11 Իշթէ անըն րէֆիգլէրինին ճիւմլէսի խըճիլ օլաճագլար,
Վէ սանա'աթքեարլար պէշէր տիր.
Ճիւմլէսի թէճէմմիւ՝ էտիպ տուրսունլար.
Գօրգուպ պիրլիքտէ խըճիլ օլաճագլար։
12 Տէմիրճի քէօմիւր աթէշինտէ պիր պալթա եափար,
Վէ չէքիճլէր իլէ անա շէքլ վէրիր,
Վէ անը գօլլարընըն գուվվէթի իլէ իշլէր.
Աճըգտըղընտա թագաթը քէսիլիր.
Սու իչմէտիյինտէ պայըլըր։
13 Տօղրամաճը իփը չէքիպ գալէմ իլէ նիշան էտէր,
Անը տէմիր գալէմլէր իլէ իշլէր,
Վէ իւզէրինէ փէրկէլ իլէ չըզգը չըզար.
Վէ խանէտէ տուրմագ իւզրէ
Անը ինսան սուրէթինտէ,
Ինսան ճէմալինտէ եափար։
14 Քէնտիսի իչիւն էրզ ագաճլարը քէսէր,
Վէ փալամուտ վէ մէշէ ագաճլարը ալըր,

Քէնտիսի իչին օրմանըն աղաճլարընտան սէչէր.
Չամ աղաճը տիքէր վէ անը եաղմուր պէօյիւտիւր.
15 Վէ պունլար ատէմ իչին եագաճագ չէյ օլուր.
Վէ անլէրտէն ալըպ ըսընըր,
Հէմ եագըպ էքմէք փիշիրիր,
Հէմ տէ իլահ եափըպ անա սէճտէ գըլար.
Անը փութ եափըպ՝ անա 'իպատէթ էտէր.
16 Անըն նըսֆընը աթէշէ եագար,
Նըսֆըյլէ էթ փիշիրիփ եէր,
Քէպապ փիշիրիր վէ տօյար,
Վէ ըսընըր,
Նէ՜ կիւզէլ ըսընտըմ վէ աթէշ կէօրտիւմ՝ տէր.
17 Վէ պագըյյէսինի իլահ,
Քէնտինէ օյմա փութ եափար,
Անա 'իպատէթ վէ սէճտէ գըլար,
Վէ անա տու'ա էտիփ՝ Պէնի գուրթար,
Զիրա իլահըմ սէն սին՝ տէր.
18 Պիլմէզլէր վէ ֆէհմ էթմէզլէր.
Զիրա կէօզլէրի կէօրմէմէք իչին,
Եիւրէքլէրի ագլը անլամամագ իչին սըվանմըշլար.
19 Վէ ֆիքրէ նէ կէթիրմէզ,
Վէ 'իլմի վէ ֆէհմի եօգ տըր քի,
Պունուն նըսֆըյլէ աթէշ եագտըմ,
Հէմ տէ անըն գօրլարը իւզէրինտէ էքմէք փիշիրտիմ,
Քէպապ տախի փիշիրիփ եէտիմ,
Վէ պագըյյէսինի պիր մէքրուհ չէ՞յ մի եափայըմ,
Աղաճ քիւթիւկիւնէ՞ մի 'իպատէթ էտէյիմ՝ տէյէ.
20 Քիւլ իլէ պէսլէնիյօր,
Ալտանմըշ գալպ անը սափտըրըր,
Վէ ճանընը գուրթարամազ,
Վէ՝ Սաղ էլիմտէ եալան եօ՞գ մը՝ տէմէզ.
21 Եա Եա'գուպ, վէ, եա Իսրայէլ, պու չէյլէրի խաթըրընա կէթիր,
Զիրա սէն գուլըմ սըն.
Սէնի պէն խալգ էյլէտիմ, սէն պէնիմ գուլըմ սըն.
Եա Իսրայէլ, պէնիմ թարաֆըմտան ունուտուլմայաճագսըն.
22 'Իսեանլարընը տուման կիպի,
Վէ կիւնահլարընը պուլութ կիպի մահվ էթտիմ.
Պանա րիւճու' էյլէ, զիրա սէնի ֆիտյէ իլէ խըլաս էյլէտիմ.
23 Եա սէմավաթ, թէրէննիւմ էտինիզ, զիրա պունու ՐԱՊՊ եափտը.
Եա էսաֆիլ ի զէմին, կիւլպանկ էյլէնիզ.
Եա տաղլար վէ օրման վէ անտա օլան հէր աղաճ,
Մէսէրրէթ սէտասըյլէ նիտա էյլէյինիզ.
Զիրա ՐԱՊՊ Եա'գուպը ֆիտյէ իլէ խըլաս էյլէտի,
Վէ Իսրայէլտէ մու'ազզէզ օլտու.
24 Սէնին վէլին վէ սէնի րահմտա թէշքիլ էտէն ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Հէր չէյի եափան ՐԱՊՊ պէն իմ.
Սէմավաթը պէն եալընըզ պասթ էթտիմ.
Զէմինի քէնտի գուտրէթիմլէ սէրտիմ.
25 Քեազիպլէրին նիշանլարընը պէն պօշ չըգարըրըմ,
Վէ սահհարլարը 'ագըլտան մահրում էտէրիմ,
Հիւքէմայը կէրի տէօնտէրիրիմ,
Վէ անլէրին 'իլմինի համագաթա թէպտիլ էտէրիմ.
26 Քէնտի գուլլարընըն քէլամընը սապիթ գըլարըմ,
Վէ էլչիլէրիմին թէտպիրինի ֆի'լէ կէթիրիրիմ.
Եէրուշալիմ հագգընտա՝ Մէսքիւն օլաճագ տըր,
Վէ Եէհուտա չէհիրլէրի հագգընտա՝ Պինա օլունաճագլար,
Վէ անըն խարապ օլան եէրլէրինի թամիր էտէճէյիմ՝ տէյէն պէն իմ.
27 Տէրինլիյէ՝ Գուրու օլ,
Վէ սէնին ըրմագլարընը գուրուտաճագըմ՝ տէյէն,
28 Վէ Քօրէշ հագգընտա՝ Չօպանըմ տըր;
Վէ պիւթիւն մուրատըմը եէրինէ կէթիրէճէք տիր՝ տէյէն,

Վէ Եէրուշալիմէ՝ Պինա օլունաճագսըն,
Վէ հէյքէլէ՝ Թէմէլլէրին պըրագըլաճագտըր՝ տէյէն պէն իմ.

ՊԱՊ 45

1 ՐԱՊՊ քէնտի մէսիհինէ,
Եանի օնա միլլէթլէրի մութի՛ գըլմագ,
Վէ մէլիքլէրին պէլլէրինի կէվշէթմէք,
Վէ գափուլարըն [illegible]մամասը իչին՝
Անըն էօնիւնտէն գափու գանատլարընը աչմագ իւզրէ
Անըն սաղ էլինտէն թութտում՝ տէտիյի Գօրէշէ պէօյլէ պույուրուր.
2 Պէն սէնին էօնիւնճէ կիտէճէյիմ,
Վէ 'արըզալը եէրլէրի տիւզէլտէճէյիմ.
Պագըր գափուլարը գըրաճաղըմ,
Վէ տէմիր սիւրկիւլէրի փարչալայաճայըմ.
3 Վէ սանա գարանլըգտա պուլունան խազինէլէրի,
Վէ կիզլի տէֆինէլէրի վէրէճէյիմ,
Թա քի սէնի իսմին իլէ չաղըրան՝ պէն Իսրայէլին Ալլահը Եէհօվա օլտուղումու պիլէսին.
4 Գուլըմ Եա'գուպ
Վէ մունթէխապըմ Իսրայէլ իչին,
Սէն պէնի պիլմէզ իքէն սէնի իսմին իլէ չաղըրտըմ,
Վէ սանա լագապ վէրտիմ.
5 ՐԱՊՊ պէն իմ, վէ ղայրը եօգ տըր.
Պէնտէն ղայրը Իլահ եօգ տըր.
Սէն պէնի պիլմէզ իքէն պէն սէնի գուշաթտըմ.
6 Թա քի շարգտան վէ ղարպտան օլանլար,
Պէնտէն ղայրը օլմատըղընը պիլէլէր.
ՐԱՊՊ պէն իմ, վէ ղայրը եօգ տըր.
7 Նուրը վիւճուտա կէթիրէն վէ զուլմէթի խալգ էտէն,
Սէլամէթի եափան վէ պէլիյյէյի խալգ էյլէյէն,
Պունլարըն ճիւմլէսինի եափան ՐԱՊՊ պէն իմ.
8 Էյ սէմավաթ, եօգարըտան տամլատընըզ,
Վէ պուլութլար ատալէթ եաղտըրսընլար.
Զէմին աչըլըպ խէլասը սէմէր վէրսին,
Վէ պիրլիքտէ սալահ հուսուլէ կէթիրսին.
Պունլարը պէն ՐԱՊՊ խալգ էյլէտիմ.
9 Վա՜յ քէնտի խալիգի իլէ նիզա՛ էտէնէ,
Քէնտիսի զէմինին քէրէմիտ փարչալարը արասընտա պիր քէրէմիտ փարչասը տըր.
Պալչըգ քէնտիսինի թէշքիլ էտէնէ՝ Նէ՞ եափըյօրսըն,
Եախօտ սէնին եափտըղըն չէյ սէնին հաքքընտա՝ Էլի եօգ տըր՝ տէյէ պիլի՞ր մի.
10 Վա՜յ փէտէրինէ՝ Նէ՞ թէվլիտ էյլէտին,
Վէ վալիտէսինէ՝ Նէ՞ տօղուրտուն՝ տէյէնէ.
11 Գուտտուսը Իսրայէլ վէ անըն խալիգի օլան ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Կէլէճէք չէյլէր հագգընտա պէնտէն սու՞ալ էտինիզ.
Օղուլլարըմ հագգընտա վէ էլլէրիմին իշի հագգընտա պանա էմր էտինիզ.
12 Զէմինի պէն եափտըմ,
Վէ անըն իւզէրինտէ ինսանը խալգ էյլէտիմ.
Սէմավաթը պէնիմ էլլէրիմ պասթ էյլէտի,
Վէ անըն քէվաքիպէ ի ճիւնուտընա էմր էյլէտիմ.
13 Պէն անը 'ատալէթլէ զուհուրէ էթտիրտիմ,
Վէ անըն եօլլարընը ճիւմլէսինի տիւզէլտէճէյիմ.
Շէհրիմի օ պինա էտէճէք,
Վէ մէնֆիլէրիմի կէրի կէօնտէրէճէք,
Պէտէլ վէ իւճրէթ ալմայարագ՝ տէյի ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր։
14 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Մըսըրըն էմէյի,
Վէ Քուշլիլէր իլէ ուզուն պօյլու Սէպաիլիլէրին թիճարէթի
Սանա կէչիպ սէնին օլաճագ տըր.
Անլէր սանա մութի՛ օլուպ,
Զինճիրլէր իլէ սանա կէչէճէքլէր,
Վէ սանա 'արզ ը 'ուպուտիյէթ էտիպ,
Սանա րիճա էտէճէքլէր քի.

Ալլահ եալընըզ սենտէ տըր
Վէ ղայրի պիր իլահ եօգ տըր՝ տէյէճէքլէր տիր։
15 Էյ Իսրայէլին Ալլահը Խըլասքեար,
Հագիգաթէն սէն քէնտինի խաֆի թութան Ալլահ սըն։
16 Անլէրին ճիւմլէսի ութանըբ խըճիլ օլաճագլար·
Փութ եափանլար պիրլիքտէ ռէզալէթլէ կիտէճէկլէր տիր։
17 Լաքին Իսրայէլ ՐԱՊՊԸՆ 'ամընլէ խէլաս ը էպէտի իլէ խէլաս պուլաճագ,
Սիզ տախի էպէտիւլ էպէտ ութանըբ խըճիլ օլմայաճագսընըզ·
18 Զիրա սէմավաթը խալգ էտէն ՐԱՊՊ,
Զէմինի թէշքիլ էտէն,
Անը եափըբ սապիթ էյլէյէն,
Անը պօշ ընա խալգ էթմէյիփ,
Սաքէնէ իչին թէշքիլ էտէն Ալլահ պէօյլէ պույուրուր·
ՐԱՊՊ պէն իմ, վէ ղայրի եօգ տըր։
19 Պէն կիզլիճէ եէրին գարանլըգ մաքամընտէ սէօյլէմէտիմ.
Նէսլ ի Եա'գուպա՝ Պէնի պիհուտէյէրէ արայընըզ՝ տէմէտիմ.
Պէն ՐԱՊՊ հագգ սէօյլէրիմ,
Վէ տօղրու շէյլէր խապէր վէրիրիմ։
20 Էյ միլլէթլէրտէն գուրթուլանլար,
Թէճէմմիւ՝ էտիփ կէլինիզ, պիրլիքտէ եագլաշընըզ·
Փութլարընըն օտունընը թաշըյանլար,
Վէ խէլաս էթմէյէ գատիր օլմայան իլահա տուա էյլէյէնլէր
Պիր շէյ պիլմէզլէր։
21 Խապէր վէրինիզ, վէ եագլաշտըրընըզ,
Հէմ տախի պիրլիքտէ միւշավէրէ էյլէսինլէր.
Պունու գատիմտէն քի՞մ պիլտիրտի.
Օլ զէմանտան քի՞մ հիքեայէ էթտի.
Պէն ՐԱՊՊ տէյի՞լ մի, վէ պէնտէն ղայրի Ալլահ եօգ տըր.
Պէնտէն ղայրի հագգ Ալլահ վէ Խըլասքեար եօգ տըր։
22 Էյ քեաֆֆէ ի միւնթէհա ի զէմին,
Պանա թէվէճճիւհ էտինիզ վէ խէլաս պուլուրսընըզ.
Զիրա Ալլահ պէն իմ, վէ ղայրի եօգ տըր։
23 Քէնտիմ իլէ եէմին էթտիմ,
Աղզըմտան քէլամ ը սատըգ [illegible] էթտի վէ կէրի տէօնմէզ,
Քի հէր տիզ պանա չէօքէճէք,
Վէ հէր տիլ եէմին էտէճէք տիր
24 Տէնիլէճէք տիր քի՝ Սալահ ու գուվվէթիմ անճագ ՐԱՊՊ իլէ տիր·
[illegible] անա կէլէճէքլէր·
Վէ անըն 'ալէյհինէ գըզգըրանլար խըճիլ օլաճագլար տըր։
25 Պիւթիւն նէսլ ի Իսրայէլ
ՐԱՊՊ իլէ սալահ պուլուբ իֆթիխար էտէճէք տիր։

ՊԱՊ 46

1 Պէլ չէօքտիւ, Նէպօ էյիլտի·
Անլէրին սուրէթլէրի հայվանլար վէ պէհիմէլէր իչին եիւք օլտուլար·
Թաշըտըգլարընըզ շէյլէր եիւքլէնմիշ տիր,
Եօրղուն հայվանա աղըրլըգ օլտու։
2 Անլէր էյիլիփ պիրլիքտէ չէօքտիւլէր,
Եիւքի գուրթարամատըլար,
Քէնտիլէրի տախի էսիր կիթտիլէր։
3 Էյ պէյթ ի Եա'գուպ,
Վէ, էյ պէյթ ի Իսրայէլին պիթիւն պագիյյէսի,
Պաթնատան վէ րահիմտան չըգտըգտան պէրու եիւքլէնիփ թաշընմըշ քիմսէլէր,
Պէնի տինլէյինիզ.
4 Իխթիյարլըղընըզա գատար պէն օ իմ,
Փիրլէնինիզէ գատար տէ պէն թաշըյաճագըմ.
Պէն խալգ էթտիմ վէ պէն թաշըյաճագըմ,
Պէն կէօթիւրէճէյիմ վէ պէն խէլաս էտէճէյիմ։
5 Պէնի քիմէ թէշպիհ էտէրսինիզ վէ քիմէ միւսավի թութարսընըզ,
Պանա նէ՞ շէպիհ եափարսընըզ քի միւշապիհ օլալըմ։
6 Քիսէտէն ալթունու պօշալտըրըրլար վէ վէզնէ իլէ կիւմիւշ վէզն էտէրլէր։

Կիրէթլէ գույումճը թութարլար, քի
անըն իլէ պիր իլահ եափա.
Ա՛ա իպատէթ էտէրլէր, սէճտէ
գըլարլար.
Օնը օմուզ իւզէրինտէ գալտըրըրլ, կէօթիւրիւրլէր.
Վէ անը եէրինէ եէրլէշտիրիրլէր,
Վէ օ տուրուր վէ մէքանընտէն գըմըլտամազ.
Վէ պիրի անա ֆէրեատ էթտիւքտէ ճէվապ
վէրէմէզ,
Սըգընթըտան անը գուրթարամազ։
8 Բունու թէզէքքիւր էտինիզ վէ մէրտանէ
օլունըզ,
Էյ 'ասիլէր, խաթըրա կէթիրինիզ.
9 Գատիմտէն օլան էվվէլքի շէյլէրի թէզէքքիւր էտինիզ.
Զիրա Ալլահ պէն իմ, վէ ղայրի եօգ տուր.
Ալլահ իմ, վէ պէնիմ նաղիրիմ եօգ
տուր։
10 Պէն նիհայէթի իպթիտատէն,
Վէ տահա՛ա կէլմէյէնի գատիմտէն խապար էտէրիմ.
Թէտպիրիմ սապիթ օլաճագ,
Վէ պիւթիւն մուրատըմը եէրինէ կէթիրէճէյիմ տէրիմ.
11 Պէն շարգտան եըրթըճը գուշու,
Ուզագ եէրտէն թէտպիրիմի եէրինէ
կէթիրէճէք ատէմի չաղըրըրըմ.
Պէն սէօյլէտիմ, հէմ տէ վուգու'ա կէթիրէճէյիմ.
Թէտպիր էյլէտիմ, հէմ տէ ֆի՛լէ կէթիրէճէյիմ.
12 Էյ տաշտան սէրթ օլան մու՛անիտլէր,
պէնի տինլէյինիզ.
13 Սատագըմը եագլաշտըրըրըմ,
Օ ուզագ օլմայաճագ;
Վէ խէլասըմ թէ'էխխիւր էթմէյէճէք
տիր.
Վէ պանա սէպէպ ի իզզէթ օլան Իսրայէլ իչին
Սիոնտա խէլաս գոյաճաղըմ.

ԲԱԲ 47

1 Էյ Պապէլ պագիրէ գըզը,
Ին վէ թօփրագ իւզէրինէ օթուր.
Էյ Քիլտանիլէր գըզը,
Եէրէ թախթսըզ օթուր,
Զիրա արթըգ սանա նազիք վէ զարիֆ
տէնիլմէյէճէք տիր.
2 Տէյիրմէն թաշլարընը ալ, ուն իւյիւթ.
Նիգապընը չըգար, էթէյինի գալտըր.
Պալտըրլարընը աչ, ըրմագլարտան կէչ.
3 Ուրիյէթին աչըլըն,
Այըպըն տախի կէօրիւնսիւն.
Ինթիգամ ալաճաղըմ,
Վէ քիմսէ իլէ սուլհ էթմէյէճէյիմ.
4 (Վէքիլիմիզին իսմի *Եէհօվա Սէպաօթ
տըր.
Օ Գուտտուսու ը Իսրայէլ տիր.)
5 Էյ Քիլտանիլէր գըզը, սուքիւթ էտիփ
օթուր, գարանլըղա կիր,
Զիրա պիր տախի սանա մէմլէքէթլէր
խաթունը տէմէյէճէքլէր տիր.
6 Պէն գավմըմա հիտտէթլէնտիմ,
Միրասըմը նափաք 'ա էթտիմ,
Վէ անլարը սէնին էլինէ թէսլիմ էթտիմ.
Սէն անլարա շէֆգաթ էթմէտին,
Իխթիյարըն իւզէրինէ պօյունտուրուղունը
պէք ղայէթլէ աղըրլաշտըրտըն.
7 Վէ սէն՝ Իլէ էպէտ խաթուն գալաճաղըմ տէտին,
Շէօյլէ քի պունու ֆիքրինէ գօյմատըն,
Վէ նէթիճէսինի խաթըրա կէթիրմէտին.
8 Վէ շիմտի պունու տինլէ,
Էյ քէտէրսիզճէ օթուրան էհլ ի զէվգ,
Սէն քի գալպինտէ,
Պէն իմ, վէ պէնտէն ղայրի եօգ տըր,
Տուլ օթուրմայաճաղըմ,
Վէ էվլատսըզլըգ նէ տիր պիլմէյէճէյիմ
տէրսին.
9 Լաքին պունլարըն իքիսի տէ,
Հէմ էվլատսըզլըգ հէմ տէ տուլլըգ
Անիտէն՝ պիր կիւնտէ սէնին իւզէրինէ
կէլէճէք տիր.
Սէն էֆսունլարընըն քէսրէթինտէ,
Վէ պիւյիւճիւլիւյիւնիւն չօգլուղունտա
իքէն,

---

*ՌԱԲԲ իւլ ճիւնուտ

Անլէր սէնին իւզէրինէ ճիւմլէթէն կէլէճէքլէր տըր·
10 Վէ սէն քէնտի քէօթիւլիւյիւնէ էնտիշէսիզ պուլունտուն,
Պէնի կէօրէն եօգ տըր՝ տէտին.
Քէնտի հիքմէթին վէ 'իլմին սէնի իզլալ էթտի.
Վէ գալպինտէ՝ Պէն իմ, վէ պէնտէն ղայրի եօգ տըր՝ տէտին.
11 Պու էճլտէն սէնին իւզէրինէ պիր պէլա կէլէճէք տիր քի,
Նէրէտէն զուհուր էթտիյինի պիլմէյէճէքսին.
Վէ սանա պիր մուսիպէթ իսապէթ էտէճէք տիր քի,
Անըն տէֆ'ինէ մուգթէտիր օլմայաճագսըն,
Վէ իւզէրինէ սէնին պիլմէտիյին պիր խարապիյէթ պաղթէթէն կէլէճէք տիր.
12 Շիմտի, կէնճլիյինտէն պէրու մէշղուլ օլտուղուն պիւյիւճիւլիւյիւնլէ
Վէ էֆսունլարընըն չօգլուղունտա տուր,
Պէլքի իսթիֆատէ էտէրսին,
Պէլքի ղալիպ օլուրսուն.
13 Քէսրէթ ի մէշվէրէթլէրինտէն եօրուլտուն.
Շիմտի սէմայը թագսիմ էտէնլէր, ըլտըզլարա պագանլար,
Եէնի այլար իլէ ղայպի պիլտիրէնլէր գալգսընլար,
Վէ իւզէրինէ կէլէճէք պէլատան սէնի գուրթարսընլար.
14 Իշթէ անլէր սաման ու փազը կիպի օլուպ,
Անլէրի աթէշ թէլէֆ էտէճէք տիր.
Ճանլարընը 'ալէվին գուվվէթինտէն գուրթարամայաճագլար.
Ըսընըլաճագ պիր գօր,
Գարշըսընտա օթուրուլաճագ պիր աթէշ գալմայաճագ տըր.
15 Պէրապէրլէրինճէ չալըշտըղըն
Վէ կէնճլիյինտէն պէրու ալըշ ու 'իթա էյլէտիյին քիմսէլէր
Սանա պէօյլէ օլաճագլար.
Հէր պիրի քէնտի եօլընա կիտէճէք,
Սէնի գուրթարան օլմայաճագ տըր.

ՊԱՊ 48

1 Պունու տինլէյինիզ, էյ պէյթ ի Եա'գուպ,
Սիզ քի Իսրայէլ իսմիյլէ միւսէմմասընըզ,
Վէ Եէհուտա մէնպա'ընտան չըգտընըզ,
Սիզ քի ՌԱՊՊԸՆ իսմիյլէ եէմին էտէրսինիզ,
Վէ Իսրայէլին Ալլահընը զիքր էտէրսինիզ.
Պու իսէ հագիգաթլէ վէ սատագաթլէ տէյիլ տիր.
2 (Զիրա անլէր՝ Պիզ մուգատտէս շէհիրտէն իզ՝ տէրլէր,
Վէ Իսրայէլին Ալլահընա իսթինատ էտէրլէր,
Անըն իսմի Եէհօվա Սէպաօթ տըր.)
3 Էվվէլքի շէյլէրի գատիմտէն պէրու խապար էթտիմ.
Վէ անլէր աղզըմտան սուտուր էթտի,
Վէ անլէրի պիլտիրտիմ,
Պաղթէթէն եափտըմ վէ վագը՝ օլտուլար.
4 Սէնին սէրթ իտիյինի վէ պօյնըն տէմիր սինիրլի,
Վէ ալնըն պագըր օլտուղունը պիլտիյիմտէն,
5 Սանա գատիմտէն պէրու խապար էթտիմ,
Վէ վուգուա՝ պուլմազտան էվվէլ սանա պիլտիրտիմ,
Օլմայա քի՝ Սանէմիմ անլէրի եափտը,
Վէ օյմա վէ տէօքմէ փութըմ անլէրի էմր էթտի՝ տէյէսին.
6 Սէն իշիթտին, պունուն քաֆֆէսինի [illegible] պագ.
Վէ սիզ ի'լան էթմէյէճէք մի սինիզ?
Պունտան սօնրա պէն սանա եէնի շէյլէր,
Պիլմէտիյին մախֆի շէյլէր պիլտիրէյիմ.
7 Անլէր գատիմտէն տէյիլ, անճագ շիմտի խալգ օլունտու.
Վէ պու կիւնտէն էվվէլ անլէրի իշիթմէտին,
Օլմայա քի՝ Իշթէ անլէրի պիլիրտիմ տէյէսին.

Հիչ նէ իշիթտին, նէ տէ պիլտին
Վէ գատիմտէն գուլաղըն աչըլմատը.
Զիրա պիլիրիմ քի սէն հէր վէճհլէ խըյանէթ էտէճէքսին,
Վէ րահիմտէն չըգտըղընտան պէրու սանա 'ասի տէնիլիրտի.
9 Պէն քէնտի իսմիմ իչիւն գազապըմը թէ'խիր,
Վէ մէտհիմ իչիւն սանա թէհամմիւլ էտէրիմ,
Քի սէնի հէլաք էթմէյէյիմ.
10 Իշթէ սէնի գալ էթտիմ, ֆագաթ կիւմիւշ կիպի տէյիլ,
Պէն սէնի մէշագգաթ օճաղընտա իմթիհան էթտիմ.
11 Քէնտիմ իչիւն, հէման քէնտիմ իչիւն էտէճէյիմ.
Զիրա իսմիմ նիչիւն նասըլ ը հիւրմէթ էտիլսին,
Վէ պէն իզզէթիմի պաշգայէ վէրմէմ.
12 Էյ Եա'գուպ վէ տա'վէթ էթտիյիմ Իսրայէլ, պէնի տինլէ.
Պէն օ իմ, էվվէլ պէն իմ, ախըր պէն իմ.
13 Զէմինի պէնիմ էլիմ թէ'սիս էյլէտի,
Վէ սէմավաթը սաղ էլիմ պասթ էթտի,
Պէն օնլէրի չաղըրտըղըմտա,
Օնլէր պիրլիքտէ տուրուր.
14 Ճիւմլէնիզ թէճէմմիւ' էտիպ տինլէյինիզ,
Օնլէրտէն հանկիսը պու շէյլէրի խապէր էյլէտի.
ՌԱՊՊԸՆ սէվկիլիսի տիր. օ անըն միւրատընը Պապէլտէ իճրա էտէճէք,
Վէ պազուսը Քիլտանիլէր 'ալէյհինէ օլաճագտըր.
15 Պէն, պէն սէօյլէտիմ, վէ անը տա'վէթ էթտիմ,
Անը կէթիրտիմ, վէ եօլու միւյէսսէր օլաճագտըր.
16 Պանա եագլաշըղ պունու տինլէյինիզ.
Էվվէլտէն խաֆիյէն սէօյլէմէտիմ,
Պու շէյլէր վուգու' պուլտուղու վագըթտան պէրու պէն օրատա իմ.
Վէ շիմտի Ռապպ Եէհօվա վէ անըն Ռուհու պէնի իրսալ էյլէտի.
17 Սէնին Վէլին, Գուտտուսը Իսրայէլ օլան ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Սէնին Ալլահըն ՌԱՊՊ պէն իմ,
Նասըլ իսթիֆատէ էտէճէյինի էօյրէտիրիմ,
Վէ սիւլիւք էտէճէյին թարիգտէ սէնի իրշատ էտէրիմ.
18 Քէշքի էմիրլէրիմի տինլէյէ իտին.
Օլ վագըթ սէլամէթին ըրմագ կիպի,
Վէ սալահըն տէնիզին տալղալարը կիպի օլուր իտի.
19 Վէ սէնին նէսլին գում գատար,
Վէ սուլպընըն մէյվէսի չագըլ թաշլարը գատար օլուր իտի.
Անըն իսմի հուզուրըմտան գաթ' օլունմազ վէ հէլաք օլմազ իտի.
20 Պապէլտէն չըգընըզ, Քիլտանիլէրտէն ֆիրար էտինիզ,
Պունու թէրէննիւմ սէտասըյլէ նագլ ու ի'լան էտինիզ,
Պունու միւնթէհայի զէմինէ գատար նէշր էտինիզ,
ՌԱՊՊ գուլը Եա'գուպը ֆիտյէ իլէ խէլաս էյլէտի' սէյինիզ:
21 Վէ անլէրի չէօլլէրտէ տոլաշտըրտըղընտա սուսամատըլար.
Օնլէր իչիւն գայատան սու ճէրեան էթտիրտի,
Գայայը շագգ էթտի, վէ սուլար ախըվէրտի.
22 Շէրիրլէր իչիւն սէլամէթ եօգ տըր' տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր:

ՊԱՊ 49

1 Էյ ատալար, պէնի տինլէյինիզ,
Վէ, էյ միլլէթլէր, ուզագտան տիգգաթ էտինիզ.
ՌԱՊՊ պէնի րահիմտէն չաղըրտը,
Վալիտէմին պաթնընտան իսմիմի եատ էյլէտի.
2 Աղզըմը քէսկին գըլըճ կիպի էտիպ,
Պէնի էլինին սայէսինտէ իխֆա էյլէտի,
Վէ պէնի փարլագ օգ կիպի էտիպ,
Պէնի թիրքէշինտէ սագլատը.
3 Վէ պանա, Էյ Իսրայէլ, սէն գուլըմ սըն,

Սէնտէ ճէլալէթ օլունաճաղըմ՝ տէտի․
4 Պէն իսէ, 'Աբէս եէրէ չալըշտըմ,
Թագաթըմը պօշ վէ պիհուտէ եէրէ սարֆ էթթիմ.
Լաքին հագգըմ ՐԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ,
Վէ էճրիմ Ալլահըմըն 'ինտինտէ տիր՝ տէտիմ.
5 Վէ շիմտի, Եա'գուպու քէնտինէ րուճու' էթթիրմէք իւզրէ,
(Շէօյլէ քի Իսրայէլ անըն նէզտինէ ճէմ' էտիլէ,
Վէ պէն ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա թա'զիզ օլունայըմ,
Վէ Ալլահըմ գուվվէթիմ օլա,)
Քէնտինէ գուլ օլմագ իչիւն պէնի րահիմտէ խալգ էտէն ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
6 Եա'գուպըն սըպթլարընը եէնիտէն իգամէ,
Վէ Իսրայէլին նէճաթ պուլանլարընը իա'տէ իչիւն
Գուլըմ օլմաղըլըղըն քիւչիւք պիր շէյ տիր.
Պէն սէնի թա'իֆէլէրէ նուր թա'յին էտէճէյիմ,
Քի մունթէհա'յ զէմինէ գատար խէլասըմ օլասըն.
7 Իսրայէլին Վէլիսի, անըն Գուտտուսու օլան ՐԱՊՊ,
Թահգիր օլունան զաթա,
Միլլէթին նէֆրէթ էթտիյի քիմսէյէ,
Թէսալլութ էտէնլէրին պէնտէսինէ պէօյլէ պույուրուր.
Սատըգ օլան ՐԱՊՊԸՆ,
Սէնի ինթիխապ էտէն Գուտտուսու Իսրայէլին սէպէպիյլէ,
Մէլիքլէր սէնի կէօրիւպ այագա գալգաճագլար,
Րուէսա տախի 'արզը 'ուպուտիյէթ էտէճէքլէր տիր.
8 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Սէնի մագպուլ վագըթտա իճապէթ էթթիմ,
Վէ սանա խէլաս կիւնիւնտէ իմտատ էյլէտիմ,
Վէ սէնի հըֆզ էտիպ գավմա 'ահտ օլմագ իւզրէ վազ' էթթիմ,
Քի տիյարը մա'մուր էտէսին,
Վէ խարապ օլմուշ միրասլարը թէմլիք էյլէյէսին.
9 Քի մահպուսլարա՝ Չըգընըզ,
Զուլմէթտէ օլանլարա՝ Այտընլըղա կէլինիզ՝ տէյէսին.
Անլէր եօլլար իւզէրինտէ օթլայաճագլար,
Վէ հէր պիր պայըր իւզէրինտէ անլէրին մէր'ասը պուլունաճագ տըր.
10 Անլէր աճըգմայաճագլար վէ սուսամայաճագլար.
Վէ անլէրի հէրարէթ վէ կիւնէշ ուրմայաճագ տըր.
Զիրա անլէրէ մէրհամէթ էտէն անլէրի իհտա էտէճէք,
Վէ անլէրի սու փունարլարընա կէթիւրէճէք տիր.
11 Վէ տաղլարըմըն ճիւմլէսինի եօլլար եափաճաղըմ,
Վէ ճատտէլէրիմ իւճէլէնէճէք տիր.
12 Իշթէ պունլար ուզագտան,
Վէ իշթէ պունլար շիմալտէն վէ ղարպտան,
Վէ պունլար Սինիմ տիյարընտան կէլիյօրլար.
13 Էյ սէմավաթ, կիւլպանկ չէքինիզ, վէ, էյ զէմին, մէսրուր օլ,
Վէ, էյ տաղլար, սէտա ի մէսէրրէթլէ նիտա էյլէյինիզ.
Զիրա ՐԱՊՊ քէնտի գավմինը թէսլիյէ,
Վէ տէրտմէնտլէրինէ թէրահհիւմ էյլէտի.
14 Լաքին Սիոն՝ Եէհօվա պէնի թէրք էյլէտի,
Վէ Րապպ պէնի ունութմուշ՝ տէտի.
15 Պիր վալիտէ սիւտ էմէր չօճուղընը ունուտա պիլի՞ր մի,
Շէօյլէ քի րահմինին օղլունա շէֆգաթ էթմէյէ.
Անլէր ունութսալէ՝ պէն սէնի ունութմայաճաղըմ.
16 Իշթէ պէն սէնի աւուճլարըմա նագշ էթթիմ,
Սուրլարըն տա'իմա հուզուրըմտա տըր.
17 Սէնին ճօճուգլարըն 'աճէլէ էտէճէքլէր,

Սէնի եըգըճը խարապ էտէնլէր սէնտէն չըգաճագլար տըր·
18 Կէօզլէրինի գալտըրըպ էթրաֆա պագ·
Հէփսի պիր ճէմ՛ օլուպ սանա կէլիյօրլար·
ՌԱՊՊ պույուրուր քի՝ Հայաթըմ հագգը իչիւն
Անլարըն հէփսինի զինէթ կիպի թագընաճագսըն,
Վէ անլարը կէլին կիպի գուշանաճագսըն·
19 Զիրա սէնին խարապալարըն վէ վիրանէլէրին վէ խարապ օլմուշ եուրդըն
Շիմտի սաքինլէրինէ տար կէլէճէք·
Վէ սէնի եութանլար ուզագտա պուլունաճագլար տըր·
20 Սէն՝ էվլատսըզ մահրում էմ՝ տէր իքէն,
Օղուլլարըն, սէնին գուլագլարընա,
Պու մէքեան պանա տար տըր,
Եէր վէր քի սաքին օլայըմ՝ տէյիւ սէօյլէյէճէքլէր տիր·
21 Վէ սէն գալպինտէ տէյէճէքսին քի,
Պէն էվլատսըզ մահրում վէ 'ագիր իքէն,
Պունլարը պանա քի՛մ տօղուրտու·
Պէն էսիր վէ մէնֆի օլմուշ իքէն,
Պունլարը քի՞մ պէօյիւթտիւ·
Իշթէ պէն եալընըզ պըրագըլմըշ իքէն,
Պունլար նէ՛րէտէ իտիլէր·
22 Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր·
Իշթէ միլլէթլէրէ էլիմի գալտըրաճաղըմ,
Վէ գավմլարա պայրաղըմը ռէֆ՝ էտէճէյիմ·
Վէ անլար սէնին օղուլլարընը գուճագտա կէթիրէճէքլէր,
Վէ գըզլարըն օմուզլար իւզէրինտէ գալտըրըլաճագլար տըր·
23 Վէ մէլիքլէր սէնին լալալարըն,
Վէ մէլիքէլէրի թայէլէրին օլաճագլար·
Եիւզլէրինի եէրէ էյէրէք սանա 'արզ ը 'ուպուտիյէթ էտէճէքլէր,
Վէ այագլարընըն թօզընը եալայաճագլար տըր·
Վէ պէն ՌԱՊՊ իտիյիմի պիլէճէքսին,
Չիւնքի պանա միւնթազըր օլանլար խըճիլ օլմայաճագլար տըր·
24 Ճէպպարտան ղանիմէթ ալընը՞ր մը,
Վէ գուվվէթլինին էսիր էթտիյի գուրթուլու՞ր մու·
25 Զիրա ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր·
Ճէպպարըն էսիր ալտըղը պիլէ ալընաճագ,
Վէ զօրպանըն ալտըղը ղանիմէթ գուրթուլաճագ տըր·
Վէ սէնին իլէ մուխասամէ էտէնլէր իլէ պէն մուխասամէ էտէճէյիմ,
Վէ սէնին օղուլլարընը պէն խըլաս էյլէյէճէյիմ·
26 Վէ սէնի թազյիգ էտէնլէրէ քէնտի էթլէրինի եէտիրէճէյիմ·
Վէ եէնի շէրապ իլէ օլտուղու կիպի քէնտի գանլարըյլէ սէրխօշ օլաճագլար,
Վէ քեաֆֆէ-ի պէշէր սէնի խըլաս էտէնին ՌԱՊՊ
Վէ սէնին Վէլին վէ Եա՛գուպըն Գատիրի պէն իտիյիմի պիլէճէք տիր·

ՊԱՊ 50

1 ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրույօր·
Թաթլիգ էթտիյիմ վալիտէնիզին թալագնամէսի նէ՛րէտէ տիր·
Եախօտ պէնիմ սիզի սաթտըղըմ քիմսէ տա՛յինլէրիմտէն հա՛նկիսի տըր·
Իշթէ թէճավիւզաթընըզ իչիւն սաթըլտընըզ,
Վէ վալիտէնիզ իսեանլարընըզ սէպէպինտէն թաթլիգ օլունտու·
2 Կէլտիյիմտէ նի՞չին ատէմ եօգ իտի,
Չաղըրտըղըմտա նի՞չին ճէվապ վէրէն եօգ իտի·
Պէնիմ էլիմ խըլաս էթմէքտէն գասըր մը,
Եախօտ գուրթարմագ իչիւն պէնտէ գուվվէթ եօ՞գ մու·
Իշթէ թա՛զիրիմլէ տէնիզի գուրուտուրըմ·
Իրմագլարը չէօլէ թահվիլ էտէրիմ·
Պալըգլարը սու օլմատըղընտան գօգար,

Վէ սուսուզլուգդան թէլէֆ օլուր։
3 Սէմավաթը զուլմէթ կիյտիրիրիմ,
Վէ անա չուլ էօրթէրիմ։
4 Եօրղունա սէօզ իլէ եարտըմ էթմէ պիլէյիմ տէյու,
Րապպ Եէհօվա պանա թա'լիմ օլմըշլար լիսանը վէրտի.
Հէր սապահ ույանտըրըր,
Շակիրտլէր կիպի տինկլէմէք իչին պէնիմ գուլաղըմը ույանտըրըր։
5 Րապպ Եէհօվա գուլաղըմը աչտը,
Վէ պէն 'ասի օլմատըմ, կէրի չէքիլմէտիմ.
6 Արգամը վուրանլարա,
Վէ եանաղլարըմը եոլանլարա թէսլիմ էթտիմ.
Եիւզիւմիւ հագարէթտէն վէ թիւքիւրիւքտէն սէթր էթմէտիմ.
7 Զիրա Րապպ Եէհօվա պանա եարտըմ էտէր.
Պու էճլտէն րիւսվայ օլմայաճաղըմ.
Պու սէպէպտէն եիւզիւմիւ չախմագ թաշը կիպի էթտիմ,
Վէ ութանմայաճաղըմը պիլիրիմ.
8 Պէնի թէպրիյէ էտէն եագընտըր.
Պէնիմ իլէ քիմ մուհաքէմէ օլաճագ.
պիրլիքտէ տուրալըմ.
Պէնիմ մուտտա'իմ քիմ տիր, պանա եագլաշսըն.
9 Իշթէ Րապպ Եէհօվա պանա եարտըմ էտէճէք,
'Ալէյհիմէ քիմ հիւքմ էտէճէք տիր.
Իշթէ ճիւմլէսի էսվապ կիպի իփրանաճագ տըր,
Անլէրի կիւվէ եէյէճէք տիր.
10 Սիզտէ ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգան,
Անըն գուլունուն սէսինի տինկլէյէն,
Գարանլըգտա կէզիպ տէ նուրը օլմայան քիմ տիր։
Օ ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ թէվէքքիւլ էթսին,
Վէ Ալլահընա իթթիքա էյլէսին.
11 Էյ աթէշ եագըպ
Գըղըլճըմլարըյլէ իհաթէ օլունանլարըն ճիւմլէսի,
Սիզ աթէշինիզին ըշըղընա,
Վէ եագտըղընըզ գըղըլճըմլար իչինէ եիւրիւյիւնիւզ.
Պէնիմ էլիմտէն պու սիզէ վուգու'պուլաճագ.
Սիզ քէտէր իլէ եաթաճագսընըզ։

ՊԱՊ 51

1 Էյ սալահա սա'յ էտէնլէր,
ՐԱՊՊԸ թալէպ էյլէյէնլէր, պէնի տինկլէյինիզ.
Սիզ քէսիլտիյինիզ գայայա,
Վէ գազըլտըղընըզ օճագա նազար էտինիզ.
2 Փէտէրինիզ Ապրահամա,
Վէ սիզի տօղուրան Սարայա նազար էտինիզ.
Զիրա անը շախս ը վահիտ իքէն չաղըրտըմ,
Վէ անը պէրէքէթլէյիփ թէքսիր էյլէտիմ.
3 Զիրա ՐԱՊՊ Սիօնը թէսլիյէ էտէճէք,
Անըն խարապալարընըն ճիւմլէսինի թէսլիյէ էտէճէք,
Անըն պէրրիյէսինի 'Ատէն կիպի,
Վէ չէօլիւնիւ ՐԱՊՊԸՆ ճէննէթի կիպի էտէճէք.
Անտէ շատըմանի վէ մէսէրրէթ,
Համտ ու թէրէննիւմ սէտասը պուլունաճագ տըր։
4 Էյ գավմըմ, պէնի տինլէ,
Էյ իւմմէթիմ, պանա գուլագ վէր.
Զիրա պէնտէն շէրի'աթ սիւտուր էտէճէք,
Վէ ահքեամըմը ագվամա նուր օլմագ իւզրէ սապիթ էտէճէյիմ։
5 'Ատալէթիմ գարիպ տիր, խէլասըմ սիւտուր էթմիշ տիր,
Վէ պազուըմ ագվամա հիւքմ էտէճէք.
Ատալար պանա մունթազըր,
Վէ պազումա իւմիտվար օլաճագլար տըր։
6 Կէօզլէրինիզի սէմայա տօղրու գալտըրընըզ,
Վէ աշաղըյա, զէմինէ տօղրու պագընըզ.
Զիրա սէմա թիւթիւն կիպի մահվ օլաճագ,
Վէ զէմին էսվապ կիպի իփրանաճագ տըր.

Քէզալիք անըն սէքէնէսի էօլէճէք.
Լաքին պէնիմ խըլասըմ էպէտի օլաճագ,
Վէ ատալէթիմ զա՛իլ օլմայաճագ տըր.
7 Էյ 'ատալէթի պիլէնլէր,
Վէ շէրի'աթըմ գալպլէրինտէ օլան գավմ, պէնի տինլէյինիզ,
Ատէմլէրին հագարէթինտէն գօրգմայընըզ,
Վէ անլէրին սիթէմլէրինտէն թիթրէմէյինիզ.
8 Զիրա կիւվէ անլէրի էսվապ կիպի եէյէճէք,
Վէ պէօճէք անլէրի եափաղը կիպի եէյէճէք,
Ֆագաթ 'ատալէթիմ իլ էլ էպէտ
Վէ խըլասըմ տէվր պէ տէվր պագի օլաճագ տըր.
9 Ույան, էյ ՐԱՊՊԸՆ պազուսը, ույան.
Գուվվէթի լապիս օլ.
Էյյամը սապըգատէ,
Ատվարը գատիմէտէ օլտըղը կիպի ույան.
Րահապը էզէն,
Վէ էժտէրի եարալայան սէն տէյի՞լ մի սին.
10 Տէնիզի, պէօյիւք լիւճճէնին սուլարընը գուրուտան,
Ֆիտիյէ իլէ խըլաս օլունմըշլարըն կէչմէսի իչին
Տէնիզին տէրին եէրլէրինի եօլ եափան սէն տէյի՞լ մի սին.
11 Վէ ՐԱՊՊԸՆ խըլաս էյլէտիյի քիմսէլէր րիճ'աթ էտիպ
Թէրէննիւմաթլէ Սիօնա կէլէճէքլէր.
Վէ պաշլարընտա մէսէրրէթի էպէտիյէ օլաճագ.
Անլէր շատմանի վէ մէսէրրէթէ նա'իլ օլաճագլար.
Քէտէր վէ ահ ու վահը միւնգաթի' օլաճագ տըր.
12 Սիզի թէսէլլի էտէն պէն, հէման պէն իմ.
Սէն քի՞մ սին քի էօլէճէք ինսանտան,
Վէ օթ կիպի օլաճագ ատէմ օղլընտան գօրգարսըն.
13 Վէ սէմավաթը պասթ,
Վէ զէմինի թէ'սիս վէ սէնի խալգ էտէն ՐԱՊՊԸ ունուտըրսըն.
Վէ զալիմին ղազապընտան, հէլաք էթմէյէ հազըրլանմըշ տըր տէյէրէք,
Տա'իմա վէ հէր կիւն գօրգարսըն.
Վէ զալիմին ղազապը նէ՞րէտէ գալտը.
14 Պաղլը օլան թէզ չէօզիւլէճէք,
Վէ չուգուրտա էօլմէյէճէք,
Վէ էքմէյի նոգսան օլմայաճագ տըր.
15 Զիրա տէնիզի՝ անըն տալղալարը կիւրիւլթիւ էթտիքտէ
Թա'զիր էտէն Ալլահըն ՐԱՊՊ պէն իմ.
Անըն իսմի Եէհօվա Սէպաօթ տըր.
16 Վէ սէօզլէրիմի սէնին աղզընա գօյտըմ,
Վէ սէնի էլիմին սայէսինտէ սէթր էթտիմ,
Թա քի սէմավաթը տիքիպ վէ զէմինի թէ'սիս էտէյիմ,
Վէ Սիօնա՝ Սէն պէնիմ գավմըմ սըն՝ տէյէյիմ.
17 Ույան, ույան, գալգ, էյ Եէրուշալիմ,
Սէն քի ՐԱՊՊԸՆ էլինտէն անըն ղազապընըն գատէհինի իչտին.
Սէրսէմլիք գատէհինին թօրթըսընը սիւզէրէք իչտին.
18 Անըն տօղուրտուղու օղուլլարընըն ճիւմլէսինտէն անա հատի օլան եօգ տըր,
Վէ պէօյիւթտիւյիւ օղուլլարըտան անա տէսթկիր եօգ տըր.
19 Պու նուն իքիսի սանա վագը՛ օլտու,
Սանա քի՞մ աճըյաճագ տըր,
Խարապիյէթ վէ հէզիմէթ, գըթլըգ վէ գըլըճ վար,
Սէնի նէ՞ իլէ թէսէլլի էտէյիմ.
20 Օղուլլարըն պայըլմըշ,
Աղա թութուլմուշ ճէյրան կիպի
Հէր սօգագ պաշընտա եաթարլար.
Անլէր ՐԱՊՊԸՆ ղազապըյլէ,
Սէնին Ալլահընըն թա'զիրիյլէ տօլմուշ տուրլար.
21 Իմտի, էյ տէրտմէնտ, պունու տինլէ,
Սէն քի սէրխօշ սըն, ամմա շարապտան տէյիլ տիր.
22 Սէնին Րապպըն Եէհօվա,
Վէ գավմընըն հագգընը իհգագ էտէն
Ալլահըն պէօյլէ պույուրուր.

Իշթէ սէնին էլինտէն սէրսէմլիք քեասէսինի,
Ղազապըմըն քեասէսինին թօրթըսընը ալտըմ.
Անը պիր տահա իչմէյէճէքսին.
23 Վէ անը՝ սանա ճէֆա էտէնլէրին,
Վէ սանա՝ Էյիլ քի կէչէլիմ՝ տէյէնլէրին էլինէ պըրագաճագըմ.
Սէն տախի սըրթընը կէչէնլէր իչին,
Եէր կիպի վէ սօգագ կիպի գօյտուն.

ՊԱՊ 52

1 Ույան, էյ Սիօն, ույան, գուվվէթինի կիյին,
Էյ մուգատտէս շէհր Եէրուշալիմ, զիյնէթլի էլպիսէնի կիյին,
Զիրա պիր տահա սէնին իչինէ ղայր ի մախթուն վէ նափաք քիմսէ կիրմէյէճէք տիր.
2 Էյ Եէրուշալիմ, իւզէրինտէն թօզը սիլքէ գալգ օթուր,
Էյ էսիր օլան Սիօն գըզը, պօյնունըն պաղլարընը չէօզ.
3 Զիրա ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Մէճճանէն սաթըլտընըզ,
Վէ աքչէսիզ ազատ էտիլէճէքսինիզ.
4 Զիրա Րապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր.
Գավմիմ մուգատտէմա Մըսըրա մուսաֆիր օլմագ իւզրէ օրայա էնտի;
Վէ Աշուրիլէր անա սէպէպսիզ զուլմ էթտիլէր.
5 Վէ ՐԱՊՊ պույուրուր քի, Արթըգ պանա նէ՞ գալըր,
Չիւնքի գավմըմ պիհուտէ եէրէ սիւրիւլտիւ.
ՐԱՊՊ պույուրուր քի, Անա թէսալլութ էտէնլէր *Ֆիղան էթտիրիրլէր*,
Վէ տա՛իմա, հէր կիւն իսմիմ քիւֆր օլունուր.
6 Պու սէպէպտէն Գավմիմ իսմիմի պիլէճէք.
Պու սէպէպտէն սէօյլէյէն պէն,
Իշթէ պէն իմիշիմ օլ կիւն պիլէճէքլէր.
7 Նէ՜ կիւզէլ տիր տաղլարըն իւզէրինտէ անըն այագլարը,
Քի միւժտէ կէթիրիր, սէլամէթ թէպշիր էյլէր,
Խայըրը միւժտէ կէթիրիր, խէլաս թէպշիր էտէր,
Սիօնա՝ Ալլահըն սալթանաթ էտիյօր՝ տէր.
8 Պէքճիլէրին րէֆ՝ ի ավազ էտէրլէր.
Պիրլիքտէ սէտա ի մէսէրրէթլէ թէրէննիւմ էտէճէքլէր.
Զիրա ՐԱՊՊԸՆ՝ Սիօնը կէրի կէթիրտիյինի
Անլէր կէօզլէրիյլէ կէօրէճէքլէր տիր.
9 Էյ Եէրուշալիմին խարապէլէրի,
Պիրլիքտէ սէտա ի մէսէրրէթլէ թէրէննիւմ էյլէյինիզ.
Զիրա ՐԱՊՊ գավմընը թէսլիյէ էթտի,
Եէրուշալիմի խէլաս էյլէտի.
10 ՐԱՊՊ քէնտի մուգատտէս պազուսունը ճէմի՝ի միլէլ էօնիւնտէ աչտը,
Վէ պիւթիւն միւնթէհա ի զէմին Ալլահըմըզըն խէլասընը կէօրէճէքլէր տիր.
11 Էյ ՐԱՊՊԸՆ էտէվաթընը թաշըյանլար,
Չէքիլինիզ, չէքիլինիզ, օրատէն չըգընըզ,
Նափաք շէյէ տօգունմայընըզ,
Անըն իչինտէն չըգընըզ, թահիր օլունըզ.
12 Զիրա 'աճէլէթէն չըգմայաճագսընըզ,
Վէ ֆիրար էտէրէք կիթմէյէճէքսինիզ.
Չիւնքի ՐԱՊՊ էօնիւնիւզտէ կիտէճէք,
Վէ Իսրայէլին Ալլահը տիւմտարընըզ օլաճագ տըր.
13 Իշթէ գուլլըմ 'աքըլանէ հարէքէթ էտէճէք,
Եիւճէլէնիպ րիֆ'աթ պուլաճագ վէ ղայէթլէ 'ալի օլաճագ տըր.
14 Նասըլ քի չօգ քիմսէլէր սանա հայրան օլտուլար,
(Չիւնքի անըն սիմասը ատէմ օղլունտան,
Վէ հէյ'էթի ատէմ օղուլլարընըն հէյէթինտէն զիյատէ պօզուլմուշ իտի,)

---

*Եա խօտ՝ պաղըրըրլար

15 Պէօյլէճէ չօգ *միլլէթլէրի միւթէհայյիր էտէճէք տիր.
Մէլիքլէր անըն սէպէպինտէն քէնտի աղըզլարընը գափայաճագլար,
Զիրա քէնտիլէրէ հիքեայէ օլունմայանը կէօրէճէքլէր,
Վէ իշիթմէտիքլէրի շէյի անլայաճագլար տըր.

ՊԱՊ 53

1 Վէրտիյիմիզ խապէրէ քի՞մ ինանտը,
ՌԱՊՊԸՆ պազուսու քիմէ՞ աշիքեար օլտու.
2 Զիրա անըն էօնիւնտէ ֆիտան կիպի,
Վէ գուրագ եէրտէքի քէօքտէն չըգան ֆիլիզ կիպի պիթտի.
Անըն հէյ'էթի վէ ճէմալի եօգ իտի †քի անա նազար էտէ իտիք",
Հիւսնիւ տախի եօգ իտի քի անտէն մահզուզ օլա իտիք.
3 Ատամլէր 'ինտինտէ հագիր վէ մէրտուտ իտի,
Տէրտ սահիպի վէ էլէմէ աշինա իտի,
Վէ քէնտիսինտէն եիւզ չէվիրիլէճէք ատէմ կիպի օլտու.
Թահգիր օլունտու վէ անա իթիպար էթմէտիք.
4 Հագիգաթէն օ էլէմլէրիմիզի գալտըրտը,
Վէ տէրտլէրիմիզի եիւքլէնտի.
Վէ պիզ անը մուսիպէթէ կիրիֆթար օլմուշ,
Ալլահ թարաֆընտան վուրուլմուշ,
Վէ մէշագգաթ չէքմիշ 'աատ էյլէտիք.
5 Օ իսէ 'իսեանլարըմըզ իչին եարալանտը,
Կիւնահլարըմըզ իչին տարպ օլունտու.
Սէլամէթիմիզ իչին օ թէ'տիպ օլունտու.
Վէ անըն պէրէլէրիլէ պիզ շիֆա պուլտուգ.
6 Հէփիմիզ գոյունլար կիպի եօլու շաշըրմըշ իտիք,
Հէր պիրիմիզ քէնտի եօլունա տէօնմիւշ իտիք,
Վէ ՌԱՊՊ հէփիմիզին կիւնահլարընը անա եիւքլէթտի.
7 Թէ'տիպ կէօրտիւ վէ ճէֆաքեար օլտու,
Լաքին աղզընը աչմատը.
Պօղազլանմագա կէօթիւրիւլէն գոյուն կիպի,
Վէ գըրգըճըլարընըն էօնիւնտէ սուքիւթ էտէն գոյուն կիպի աղզընը աչմատը.
8 *Միհնէթ վէ հիւքմ իլէ" գալտըրըլտը.
Վէ անըն նէսլինի քի՛մ պէյան էտէճէք տիր.
Զիրա օ հայաթտա օլանլարըն տիյարընտան գաթ' օլունտու.
Գավմիմին 'իսեանը իչին եարալանտը.
9 Վէ գապրը շէրիրլէր արասընտա օլմասը թա'յին օլունտու իսէ տէ,
Էօլիւմիւնտէ զէնկին իլէ պուլունտու.
Զիրա օ զուլմ էթմէտի,
Վէ աղզընտա հիլէ պուլունմատը.
10 Ֆագաթ ՌԱՊՊ անը եարալ էթմէքլէ
Էլէմէ տուչար էթմէյէ րազը օլտու.
Անըն †ճանընը կիւնահ իչին գուրպան էթտիքտէն սօնկրա",
Օ զիւրրիյէթ կէօրէճէք, էյյամընը թէմտիտ էտէճէք,
Վէ ՌԱՊՊԸՆ միւրատը անըն էլինտէ միւյէսսէր օլաճագ տըր.
11 Ճանընըն էմէյինի կէօրէրէք տոյաճագ,
Սատըգ գուլըմ քէնտի 'իլմիլէ չօգլարը թէպրիր էտէճէք,
Զիրա անլարըն կիւնահլարընը քէնտիսի եիւքլէնէճէք տիր.
12 Պու սէպէպտէն պէն անա պիւյիւքլէր իլէ հիսսէ վէրէճէյիմ,
Վէ գուվվէթլիլէր իլէ ղանիմէթ թագսիմ էտէճէք տիր.

---

*Եահուտ՝ միլլէթլէրէ սէրփէճէք տիր.
†Եահուտ՝ վէ անա նազար էթտիյիմիզտէ,

*Եահուտ՝ Զուլմ վէ հիւքմտէն
†Եահուտ՝ ճանը կիւնահ իչին գուրպան օլտուգտան սօնկրա,

Զիրա ճանընը էօլիւմէ թէսլիմ էթտի,
Վէ 'ասիլէր իլէ 'ատտ օլունտու.
Վէ չօգլարըն կիւնահլարընը գալտըրտը,
Վէ 'ասիլէր իչիւն շէֆա'աթ էյլէտի։

ՊԱՊ 54

1 Էյ տօղուրմայան 'ագըր, թէրէննիւմ էյլէ,
Էյ աղրը չէքմէմիշ օլան, կիւլպանք չէքիփ թէրէննիւմ էյլէ.
Զիրա մէթրուքէնին էվլատը
Զէվճի պուլունանըն էվլատընտան զիյատէ օլաճագ տըր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր։
2 Չադըրընըն մահալլինի թավսի' էյլէ,
Մէսքէնլէրինին փէրտէլէրի աչըլըն.
Էսիրկէմէ, իփլէրինի ուզաթ վէ գազըգլարընը մուգավի գըլ։
3 Զիրա սաղա վէ սօլա մունպէսիթ օլաճագսըն,
Վէ նէսլին միլլէթլէրի թէվէրրիւս էտէճէք,
Վէ խարապ օլմուշ շէհիրլէրի մա'մուր էյլէյէճէք տիր։
4 Գօրգմա, զիրա խէճիլ օլմայաճագսըն.
Ութանմա, զիրա հագարէթ կէօրմէյէճէքսին.
Չիւնքի կէնճլիյինին 'արընը ունուտաճագսըն,
Վէ տուլլըղընըն հագարէթինի արթըգ խաթըրա կէթիրմէյէճէքսին.
5 Զիրա զէվճին սէնին խալիգին տիր,
Անըն իսմի Եէհօվա Սէպաօթ տըր.
Վէ սէնին վէլին Գուտտուսը Իսրայէլ տիր.
Անա պիւթիւն զէմինին Ալլահը տէնիլէճէք տիր։
6 Զիրա սէն մէթրուք վէ տէրտմէնտ գարը իքէն,
Վէ կէնճլիյինտէ թահգիր օլունմուշ կէլին իքէն,
ՐԱՊՊ սէնի չաղըրտը՝ տէյիւ Ալլահըն պույուրուր։
7 Սէնի պիր լահզէճիք թէրք էյլէտիմ,
Լաքին մէրահիմ ի 'ազիմէ իլէ սէնի թօփլայաճաղըմ։
8 Հիտտէթ էսնասընտա պիր լահզէ եիւզիւմիւ սէնտէն սէթր էթմիշ
Լաքին 'ինայէթ ի էպէտիյէ իլէ սանա մէրհամէթ էտէճէյիմ տէյիւ
Վէլին օլան Եէհօվա պույուրուր։
9 Զիրա պու պանա Նուհ սուլարը կիպի տիր.
Նուհ սուլարը պիր տահա եէր եիւզինի պասմայաճագլարնա եէմին էթտիյիմ միսիլլիւ,
Սանա ղազապլանմայաճաղըմա վէ սէնի թա'զիր էթմէյէճէյիմէ եէմին էթտիմ։
10 Զիրա տաղլար զա'իլ օլաճագ,
Վէ պայըրլար գըմըլտանաճագ,
Ֆագաթ պէնիմ 'ինայէթիմ սէնին իւզէրինտէն զա'իլ օլմայաճագ,
Վէ սէլամէթ վէրէն 'ահտըմ գըմըլտանմայաճագ՝ տէյիւ
Սանա մէրհամէթ էտէն ՐԱՊՊ պույուրուր։
11 Էյ գասըրղայա ուղրամըշ, թէս[illegible] պուլմամըշ տէրտլի,
Իշթէ պէն սէնին թաշլարընը ըննիմիղ օլարագ գօյաճաղըմ,
Վէ սանա կէօք եագութլարտան թէմէլ պրագաճաղըմ։
12 Վէ սէնին պուրճլարընը գըրմըզը եագութլարտան,
Վէ գափուլարընը չէգմագ թաշլարընտան,
Վէ պիւթիւն սըրհատլարընը գըյմէթլի թաշլարտան եափաճաղըմ։
13 Վէ ճէմի' ի էվլատըն ՐԱՊՊ թարաֆընտան թա'լիմ օլունմուշ օլուպ,
Էվլատընըն սէլամէթի 'ազիմ օլաճագ տըր։
14 Սէն 'ատալէթլէ սապիթ օլաճագսըն,
Զուլմտան պա'իտ օլուպ գօրգմայաճագսըն,
Վէ տէհշէթտէն պա'իտ օլաճագսըն, զի սանա եագլաշմայաճագ տըր։
15 Իշթէ չօգլըգլէ թէճէմմի' էտէճէքլէր, ֆագաթ պէնիմ իլէ տէյիլ տիր.
Սէնին 'ալէյհինտէ թօփլանանլարըն ճիւմլէսի սանա տիւշէճէքլէր տիր։
16 Իշթէ քէօմիւրլէրի աթէշտէ իւֆլէյէն,

Վէ իյինէ կէօրէ ալէթ եափան տէմիրճիյի պէն խալգ էթտիմ,
Վէ հէլաք էթմէք իչին խարապ էտիճիյի տախի պէն խալգ էյլէտիմ.
17 Սանա գարշը եափըլան հէր պիր ալէթ իշէ եարամայաճագ,
Վէ սանա գարշը տաավայա գալգըշան հէր լիսանը գապահաթլը չըգարաճագսըն.
ՌԱՊՊԸՆ գուլլարընըն միրասը պու տըր,
Վէ անլարըն սալահը պէնտէն տիր՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր.

ՊԱՊ 55

1 Էյ պիլ ճիւմլէ սուսայանլար, սուլարա կէլինիզ.
Վէ սիզ, էյ ագչէսի օլմայանլար,
Կէլինիզ, սաթըն ալընըզ վէ եէյինիզ.
Կէլինիզ, ագչէսիզ վէ պէհասըզ
Սիւտ վէ չէրապ սաթըն ալընըզ.
2 Նիչիւն էքմէք օլմայանա ագչէնիզի,
Վէ տոյուրմայան շէյէ էմէյինիզի սարֆ էտէյօրսունուզ.
Տիգգաթլէ պէնի տինլէյինիզ քի էյի օլանը եէյէսինիզ,
Վէ ճանընըզ սէմիզլիքտէն լէզզէթ ալսըն.
3 Գուլագլարընըզը մէյլ էթտիրիպ պանա կէլինիզ.
Տինլէյինիզ, վէ ճանընըզ տիրի հայաթ օլաճագ տըր.
Վէ Տավուտա խասսա պույուրուլան մէրահիմ ի սատըգայը հավի
Սիզին իլէ պիր ՝ահտը էպէտի ՝ագտ էտէճէյիմ.
4 Իշթէ անը ումմէթլէրէ շահիտ,
Ումմէթլէրէ րէ՛իս վէ ամիր նասպ էյլէտիմ.
5 Իշթէ պիլմէտիյին միլլէթի չաղըրաճագսըն,
Վէ սէնի պիլմէյէն միլլէթլէր
Ալլահըն ՌԱՊՊ իչիւն
Վէ Գուտտուս ը Իսրայէլ իչիւն սանա գօշաճագլար տըր.
Զիրա օ սէնի միւզէյյէն էթմիշ տիր.
6 ՌԱՊՊ պուլունա պիլիր իքէն անը արայընըզ,
Եագըն իքէն անա տուա՛ էտինիզ.
7 Շէրիր քիմսէ եոլընը,
Վէ ֆասըտ ատէմ քէնտի էֆքեարընը թէրք էթսին,
Վէ ՌԱՊՊԱ րի՝ճաթ էթսին, օ տախի անա մէրհամէթ էտէճէք,
Վէ Ալլահըմըզա րիւճու՝ էյլէսին, զիրա օ ղաֆֆար տըր.
8 Զիրա ՌԱՊՊ պույուրուր քի,
Պէնիմ էֆքեարըմ սիզին էֆքեարընըզ տէյիլ տիր,
Վէ եոլլարընըզ պէնիմ եոլլարըմ տէյիլ տիր.
9 Ֆագաթ սէմավաթ զէմինտէն ՝ալի օլտուղու կիպի
Պէնիմ եոլլարըմ սիզին եոլլարընըզտան,
Վէ պէնիմ էֆքեարըմ սիզին էֆքեարընըզտան ՝ալի տիր.
10 Զիրա նասըլ քի եաղմուր վէ գար կէօքտէն ինէր վէ օրայա կէրի տէօնմէզ,
Անճագ եէրի սուվարըր վէ անը մահսուլտար վէ մինպիթ գըլար,
Տէօյլէ քի էքինճիյէ թօխում վէ եէյիճիյէ էքմէք վէրիր,
11 Աղզըմտան սիւտուր էտէն քէլամըմ տախի պէօյլէ օլուր,
Պանա պօշ տէօնմէյէճէք,
Անճագ միւրատըմը էթտիրիպ իճրա էտէճէք տիր,
Վէ անը կէօնտէրտիյիմ շէյտէ մուվաֆֆագ օլաճագ տըր.
12 Զիրա մէսէրրէթլէ չըգաճագսընըզ,
Վէ սէլամէթլէ կէօթիւրիւլէճէքսինիզ.
Տաղլար վէ պայըրլար էօնիւնիզտէ սէտա ի մէսէրրէթլէ նիտա էտէճէքլէր,
Վէ սահրանըն պիլ ճիւմլէ ադաճլարը էլ չըրփաճագլար տըր.
13 Չալը եէրինէ չամ աղաճը,
Վէ ըսըրղան եէրինէ մէրսին աղաճը պիթէճէք.
Վէ պու ՌԱՊՊԱ նամ իչիւն,
Մահվ օլմազ էպէտի նիշան իչիւն օլաճագ տըր.

ԲԱՊ 56

1 ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Հաքքը հըֆզ վէ ատալէթի իճրա էտինիզ,
Զիրա խէլասըմըն կէլմէսի
Վէ 'ատալէթիմին իզհարը օլունմասը եագըն տըր։
2 Նէ մուպարէք տիր օլ ատէմ քի պունու իճրա էտէր,
Վէ ատէմ օղլու քի պունա մուհքէմ թութար,
Սէպթը նագզ ը հիւրմէթ էթմէյէրէք' անը հըֆզ էտէր.
Վէ հէր նէվ' քէօթիւլիւքտէն էլինի կէրի չէքէր։
3 Վէ ՌԱՊՊԱ մունգատ օլան էճնէպի քիմսէ,
ՌԱՊՊ պէնի գավմընտան քիւլլիյէն այըրըր' տէմէսին,
Վէ խատըմ' իշթէ պէն գուրու աղաճ ըմ' տէմէսին։
4 Զիրա ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր։ Սէպթլէրիմի հըֆզ էտէն,
Վէ պանա մագպուլ օլանը իխթիյար էյլէյէն,
Վէ 'ահտըմա սապիթ տուրան խատըմլարա
5 Պէն պէյթիմտէ վէ տուվարլարըմ իչինտէ մէքան,
Օղուլլարտան վէ գըզլարտան էյի պիր իսիմ վէրէճէյիմ,
Անլարա մունգաթը օլմազ էպէտի պիր իսիմ վէրէճէյիմ.
6 Վէ ՌԱՊՊԱ խըտմէթ էթմէք,
Անըն իսմինի սէվմէք,
Վէ անա գուլ օլմագ իչին
Անա մունգատ օլան էճնէպիլէրի,
Սէպթը նագզ ը հիւրմէթ էթմէյէրէք անը հըֆզ էտէն,
Վէ 'ահտըմա սապիթ տուրանլարըն ճիւմլէսինի,
7 Հէման անլարը մուգատտէս տաղըմա կէթիրէճէյիմ,
Վէ անլարը 'իպատէթխանէմտէ մէսրուր գըլաճաղըմ.
Անլարըն մուհրագա վէ զէպիհէլէրի մէզպահըմ իւզէրինտէ մագպուլ օլաճագ.
Զիրա խանէմ' ճէմի' ագվամ 'իպատէթխանէսի թէսմիյէ օլունաճագտըր.
8 Իսրայէլին մէնֆիլէրինի ճէմ' էտէն Ռապպ Եէհօվա պույուրուր,
Անըն ճէմ' օլունմուշլարը իւզէրի տահա ճէմ' էտէճէյիմ.
9 Էյ սահրանըն պիլ ճիւմլէ վահշիլ
Էյ օրմանըն պիլ ճիւմլէ վահշիլէրի յէմէյէ կէլինիզ.
10 Անըն պէքճիլէրի քէօր տիր, ճիւմլէսի ճահիլ տիրլէր,
Քեաֆֆէսի սէսսիզ քէօփէքլէր տիր, հավլայամազլար.
Անլէր սայըգլայըպ եաթարլար, ույգույու սէվէրլէր.
11 [illegible] վէ տօյմագ պիլմէզ քէօփէքլէր տիր,
Վէ ֆէհմի պիլմէզ չօպանլար տըր.
Ճիւմլէսի քէնտի եօլլարընա տէօնմիւշլէր,
Հէր քէս հէր թարաֆտան մէնֆա'աթը գոթ իյէսինի արար.
12 Կէլինիզ, շէրապ կէթիրէյիմ,
Վէ մուսքիրաթլէ սէրխօշ օլալըմ.
Եարընը տախի պու կիւն կիպի,
'Ազիմ վէ տահա զիյատէ օլաճագ տըր' տէրլէր.

ԲԱՊ 57

1 Սատըգ հէլաք օլուր, վէ վագըֆէ էտէնէն ատէմ եօգ տըր.
Վէ միւթթագի ատէմլէր տիւնեատան գալտըրըլըր,
Քիմսէ անլամազ քի սատըգ պէլա կէլմէտէն գալտըրըլըր.
2 Սէլամէթէ վարըր.
Իսթիգամէթ իւզրէ սիւլուք էտէնլէր,
Եաթագլարը իւզէրինտէ րահաթ պուլուրլար.
3 Լաքին սիզ, էյ սահհարէ օղուլլարը,
Զանի վէ զանիյէ նէսլի, պուրայա եագլաշընըզ.
4 Սիզ քիմի' էյլէնիրսինիզ,

Կիմի՞ն 'ալէյհինէ աղըզ աչարսընըզ,
Տիլ ուզատըրսընըզ·
Սիզ 'իսեան էվլատը,
Եալան նէսլի տէյի՞լ մի սինիզ·
5 Սիզ հէր եէշիլ աղաճ ալթընտա
փութլար իլէ գըզըշըրսընըզ,
Չօճուգլարը տէրէլէրտէ,
Գայա եարըգլարընտա պօղազլարսընըզ·
6 Սէնին հիսսէն տէրէնին չագըլ թաշլարընտատըր·
Սէնին նասիպին անլարտըր, անլարտըր·
Անլարա տախի թագտիմէ ի մէշրուպաթ 'արզ էթտին,
Էքմէք թագտիմէսի թագտիմ էյլէտին·
Պէն պունլարա թէհամմիւլ էտէ պիլի՞ր մի իմ,
Եաթաղընը 'ալի վէ միւրթէֆի' տաղ իւզէրինէ գօյտուն·
Օրատա տախի զէպիհէ թագտիմ էթմէյէ չըգտըն·
8 Վէ թէզքէարընը գափուլարըն վէ գափու սէօյէլէրինին արգասընա գօյտուն,
Զիրա պէնտէն ճիւտա աչըլտըն,
Վէ եօգարը չըգըպ՝ եաթաղընը կէնիշլէթտին,
Վէ անլէր իլէ մու'ահէտէ էյլէտին·
Անլէրին եաթաղընը սէվտիղին նէքէտէն թէնհայէ էյլէտին·
9 Վէ մէլիքին նէզտինէ խօշ րա'իհալը եաղ իլէ կիթտին,
Վէ 'ըթրիյաթընը թէքսիր էյլէտին,
Վէ էլչիլէրինի ուզագա կէօնտէրտին,
Վէ քէնտինի հավիյէյէ գատար ալչագլաթտըն·
10 Եօլլարըն ուզունլուղունտան եօրուլտուն,
Իւմիտ եօգ տըր տէմէտին,
“Գուվվէթինի թազէլէտին,”
Պու սէպէպտէն զա'իֆլէնմէտին·
11 Վէ սէն քի՞մտէն գօրգուպ խավֆ էտէրէք քեազիպ օլտըն,
Վէ պէնի թէզէքքիւր էթմէյիպ խաթըրա կէթիրմէտին·
Սէնին պէնտէն գօրգմամազլըղընըն սէպէպի
Զէմ'ան ը գատիմտէն պէրի սուքիւթ էթմայիմ տէյի՞լ մի իմ·
12 Պէն սէնին սալահընը վէ ա'մալընը պէյան էյլէճէյիմ,
Ֆագաթ անլէր սանա ֆա'իտէ էթմէյէճէք տիր·
13 Սէն ֆէրիատ էթտիյինտէ, ճէմ' էթտիյին քիւմէլէր սէնի գուրթարսընլար,
Ֆագաթ ճիւմլէսինի րիւզկեար գալտըրաճագ·
Պիր նէֆէս կէօթիւրէճէք·
Լաքին պանա իմիտ էտէն եէրի թէմէլլիւք,
Վէ մուգատտէս տաղըմը թէվէրրիւս էտէճէք տիր·
14 Թէսվիյէ էտինիզ, թէսվիյէ էտինիզ·
Եօլու թէհիյյէ էյլէյինիզ,
Թէօքէզի գավմըմըն եօլընտան գալտըրընըզ՝ տէնիլէճէք տիր·
15 Զիրա Ալի Թա'ալ վէ Միւրթէֆի',
Վէ էպէտիյէթտէ սաքին վէ իսմի Գուտտուս օլան պէօյլէ պույուրուր·
Պէն 'ալի վէ մուգատտէս մագամտա սաքին իմ,
Հէմ տէ գըրըգ միւնքէսիր վէ րուհը միւթէվազը' օլան իլէ իմ,
Տի միւթէվազը'լարըն րուհլարը իհեա էյլէյիմ,
Վէ գալպլէրի միւնքէսիր օլանլարը պէր հայաթ գըլայըմ·
16 Զիրա իլ էլ էպէտ տա'վա էթմէմ,
Վէ 'ալ էտ տէվամ ղազապ էթմէմ·
Զիրա րուհլար,
Վէ խալգ էյլէտիյիմ ճանլար հուզուրումտա պայըլըրլար·
17 Թամա'ընըն քէպաթիւլլիւյիւ իչիւն ղազապլանըպ անը ուրտում,
Եիւզիւմիւ սէթր էտիպ ղազապլանտըմ·
Օ տախի 'ասի օլարագ կէօնլիւնիւն խաթէսինի եօլու կիթտի·
18 Անըն եօլլարընը կէօրտիւմ, վէ անա շիֆա վէրէճէյիմ,
Վէ անը իհտա էտիպ, անը վէ մահզունլարընը թէսլիյէ էտէճէյիմ·
19 Տուտագլարըն սէմէրէսինի պէն խալգ էտէրիմ·

---

*Եահ. Էլինին հայաթընը պուլտուն,

Ուզագտա օլանա սէլամէթ
Վէ եագընտա օլանա սէլամէթ օլսուն,
Վէ պէն անա շիֆա վէրէճէյիմ՝ տէյէ
ՐԱՊՊ պույուրուր;
20 Լաքին շէրիրլէր չալգանան տէնիզ կիպի օլուպ րահաթ էտէմէզ,
Վէ անըն սուլարը պալչըգ իլէ չամուրը տըշարը աթար.
21 Շէրիրլէր իչին սէլամէթ եօգ տուր՝ տէյիւ Ալլահըմ պույուրուր.

ՊԱՊ 58

1 Պիւլէնտ ավազլէ չաղըր, հիչ էսիրկէմէ,
Ավազընը պօրու կիպի րէֆ էյլէ.
Գավմիմէ իսեանլարընը,
Վէ պէյթ Եագուպա կիւնահլարընը պէյան էյլէ.
2 Հալ պու քի անլար սալահ իշլէյէն
Վէ Ալլահընըն ահքեամընը թէրք էթմէյէն միլլէթ կիպի
Պէնի հէր կիւն թալէպ, վէ թարիգլէրիմի պիլմէյի արզու.
Վէ պէնտէն սալահ ահքեամընը սու՛ալ էտէրլէր;
Ալլահա եագըն օլմաղը արզու էտէրլէր.
3 Նէ՞չիւն պիզ օրուճ թութարըգ, վէ սէն պագմազսըն.
Նէֆսիմիզի էզէրիզ, վէ սէն պիլմէզսին՝ տէյէրլէր.
Իշթէ օրուճունուզ կիւնիւնտէ արզունուզու իճրա էտէրսինիզ,
Վէ 'ամէլէլէրինիզէ հէր իշինիզի մէճպուրէն եափթըրըրսընըզ.
4 Իշթէ նիզա՝ վէ ղավղա իչիւն
Վէ շէրիր եումրուգ իլէ վուրմագ իչիւն օրուճ թութարսընըզ.
Սէսինիզի եիւքսէք մագամտէ իշիթտիրմէք մագսատըյլէ
Պու կիւնքի կիպի օրուճ թութմայընըզ.
5 Պէնիմ իսթիհսան էթտիյիմ օրուճ
Ատէմ քէնտի նէֆսինի էզէճէյի կիւն պէօյլէ՞ մի օլուր.
Պաշընը գամըշ կիպի էյմէք
Ալթընա չուլ վէ քիւլ սէրմէ՞քլէ մի օլուր.
Պունա օրուճ վէ ՐԱՊՊԱ մագպուլ կիւ՞ն մի տէրսին.
6 Պէնիմ իսթիհսան էթտիյիմ օրուճ պու տէյի՞լ մի տիր,
Ֆի շէրրին պաղլարընը չէօզէսին;
Վէ պօյունտուրուգըն պաղլարընը կէվշէտէսին,
Վէ էզիլէնլէրի ազատ էտիպ
Հէր պօյունտուրուգը գըրասըն.
7 Էքմէյինի աճ օլանա տաղըթասըն,
Վէ ավարէ կէզէն պիչարէլէրի էվին կէթիրէսին,
Չըպլագը կէօրտիւյիւնտէ անը կիյտիրէսին,
Վէ քէնտի *գարտաշընտան իխթիֆա էթմէյէսին.
8 Օլ վագըթ նուրըն սապահ կիպի փարլայաճագ,
Վէ սըհհաթըն սիւրաթլէ հասըլ օլաճագ,
Վէ սալահըն սէնին էօնիւնճէ կիտէճէք,
ՐԱՊՊԸՆ ճէլալի արգանտա մուհաֆըզ օլաճագ տըր.
9 Օլ վագըթ չաղըրաճագ ըն; վէ ՐԱՊՊ իճապէթ էտէճէք,
Ֆէրեատ էտէճէքսին, վէ՝ իշթէ պէնըմ իմ՝ տէյէճէք տիր.
Էյէր իչինիզտէն պօյունտուրուգը,
Փարմագլէ իշարէթ էթմէքլիյի վէ քէթիւ սէօզլէրի գալտըրըրսան,
10 Էյէր աճ օլանա կէօնիւլիւնի վէրիրսէն,
Վէ միւհթաճըն ճանընը տօյուրուր իսէն,
Օլ վագըթ նուրըն գարանլըգտա թուլու էտէճէք տիր,
Վէ սէնին գօյու գարանլըգըն էօյլէ վագթը կիպի օլաճագ տըր.
11 Վէ ՐԱՊՊ տա՛իմա սէնի իտարէ էտէճէք,
Վէ ճանընը գուրագլըգտա տօյուրաճագ,
Վէ սէնին քէմիքլէրինի գուվվէթլէնտիրէճէք տիր.
Վէ սէն սուվարըլմըշ պաղչէ կիպի,
Վէ սույու էքսիլմէզ սու փընարը կիպի օլաճագսըն.
12 Վէ սէնտէն օլանլար էսքի խարապէլէրի պինա էտէճէքլէր,

---

*Իպր. թէնինտէն

Չօգ տէվրլէրտէն պէրու տուրան թէմէլլէրի իգամէ էտէճէքսին.
Վէ սանա՝ Ռախնէլէրի թա'միր,
Վէ իգամէթ իչիւն թարիգլէրի թէմիզլէյէն
էտէն՝ տէնիլէճէք սիզ։
13 Էյէր սէպթտէ, մուգատտէս կիւնիւմտէ,
Քէնտի արզունըն իճրասընտան այաղընը տէօնտէրիր իսէն,
Վէ սէպթի ֆէրահ,
Վէ ՌԱՊՊԸՆ մուգատտէս կիւնիւնիւ մուհթէրէմ 'ատտ էտէր իսէն,
Շէօյլէ քի քէնտի եօլլարընտա հարէքէթ,
Վէ քէնտի արզունը իճրա էթմէյէրէք,
Վէ պօշ սէօզլէրինի սէօյլէմէյէրէք անա հիւրմէթ էտէր իսէն,
14 Օլ զէման սէն ՌԱՊՊՏԱ մէսրուր օլաճագսըն
Վէ սէնի եէրին եիւճէ մագամլարընա չըգարաճաղըմ.
Վէ սանա փէտէրին Եա'գուպըն միրասընը եէտիրէճէյիմ,
Զիրա ՌԱՊՊԸՆ աղզը սէօյլէտի։

ՊԱՊ 59

1 Իշթէ ՌԱՊՊԸՆ էլի խալաս էթմէքտէն 'աճիզ օլմատը,
Վէ գուլաղը իշիթմէքտէն աղըրլաշմատը։
2 Անճագ սիզի Ալլահընըզտան այըրան սիզին 'իսեանլարընըզ տըր,
Վէ կիւնահլարընըզ անըն եիւզիւնիւ սիզտէն սէթր էթտի,
Շէօյլէ քի տա'աընըզը իշիթմէզ։
3 Զիրա էլլէրինիզ գան իլէ,
Վէ փարմագլարընըզ 'իսեան իլէ մուլէվվէս օլտու.
Տուտագլարընըզ եալան սէօյլէտի,
Վէ տիլլէրինիզ հագգսըզլըգ թէլէֆֆուզ էյլէտի։
4 'Ատալէթ իչիւն նիտա էտէն եօգ,
Վէ հագգ իլէ տա'վա սիւրէն եօգ տըր.
Անլէր պօշլուղա թէվէքքիւլ էտէրլէր
Վէ եալան սէօյլէրլէր.
Շէրարէթէ համիլէ օլուփ քէօթիւլիւք տօղուրուրլար.
5 Զէհրլի եըլան եումուրթալարընտան եավրու չըգարըրլար,
Վէ էօրիւմճէք աղը տօգուրլար.
Եումուրթալարընտան եէյէն էօլիւր,
Վէ գըրըլանտան էնկէրէք չըգար։
6 Աղլարընտան էլպիսէ օլմազ,
Վէ իշլէտիքլէրի շէյլէր իլէ էօրթիւնիւլմէզ.
'Ամէլլէրի քէօթիւ 'ամէլլէր տիր,
Վէ էլլէրինտէ ֆի'լ ի զուլմ վար տըր։
7 Այագլարը շէրրէ գօշար,
Վէ սուչսըզ գան տէօքմէյէ 'աճէլէ էտէրլէր.
Էֆքեարլարը քէօթիւ էֆքեար տըր.
Եօլլարընտա խարապլըգ վէ հէլաք վար։
8 Սէլամէթ թարիգինի պիլմէզլէր,
Վէ մէսլէքլէրինտէ հագգ եօգ տըր.
Թարիգլէրինի էյրիլթտիլէր,
Անլէրտէ սիւլիւք էտէնլէրին ճիւմլէսի սէլամէթի պիլմէզլէր։
9 Պու էճլտէն հագգ պիզտէն պա'իտ օլտու,
Վէ 'ատալէթ պիզէ վասըլ օլմազ.
Նուրա մունթազըր իտիք,
Վէ իշթէ զուլմէթ վար.
Զիյայա մունթազըր իտիք+, լագին տիւմանտա կէզէրիզ։
10 Քէօր կիպի տուվարը լէմս էտէրիզ,
Վէ կէօզլէրի օլմայանլար կիպի էլ իլէ եօգլարըզ.
Էօյլէ վագթը, կէճէտէ օլաըղը կիպի, թէօքէզէ օղրարըզ.
Սէմիզ եէրլէրտէ՝ էօլիւլէր կիպի իզ։
11 Ճիւմլէմիզ այըլար կիպի հօմուրտանըրըզ,
Վէ կէօյէրճինլէր կիպի 'ալ էտ տէվամ ֆիղան էտէրիզ.
Հագգա մունթազըր իտիք, ամմա եօգ տըր.
Խէլասա մունթազըր իտիք+, պիզտէն պա'իտ օլտու։
12 Զիրա 'իսեանլարըմըզ հուզուրընտա չօգալտը,

---

*Նուր՝ Գարանլըգտա

Վէ ղիւնահլարըմըզ 'ալէյհիմիզտէ շէհատէթ էտէր.
Զիրա խիանէթլէրիմիզ պիզիմլէ տիր,
Վէ թէճավիւզլէրիմիզի պիլիրիզ.
13 Իսեան էթտիք, ՐԱՊՊԸ ինքեար էյլէտիք.
Վէ Ալլահըմըզըն թապի'իյէթտէն 'ուտուլ էյլէտիք,
Զուլմ ու ֆիթնէ սէօյլէտիք.
Գալպտէ եալան սէօզլէր տիւշիւնիւպ
Թէլէֆֆուզ էթտիք.
14 Վէ հագգ կէրիյէ չէվրիլտի,
Վէ 'ատալէթ ուզագտա տուրուր.
Զիրա հագիգաթ մէյտանտա եէրէ տիւշտիւ,
Վէ իսթիգամէթ իչէրի կիրէմէզ.
15 Վէ հագիգաթ գա'իպ օլուր,
Վէ քէօթիւլիւքտէն իճթինապ էտէն սոյուլուր.
Վէ ՐԱՊՊ կէօրտիւ վէ նազարընտա քէօթիւ կէօրիւնտիւ.
Զիրա հագգ գալմատը.
16 Վէ ատէմ պուլունմատըղընը կէօրտիւ,
Վէ շէֆի' պուլունմատըղընա թէ'աճճիւպ էյլէտի.
Իմտի պազուսու քէնտիսի իչին խէլաս ֆի'լինի իճրա էյլէտի,
Վէ 'ատալէթի քէնտիսինէ տէսթկիր օլտու.
17 Վէ 'ատալէթի զըրհ կիպի,
Վէ խէլասը պաշընա միղֆէր կիպի կիյտի,
Վէ ինթիգամ էլպիսէսինի էսվապ կիպի կիյտի,
Վէ ղայրէթի ճիւպպէ կիպի լապիս օլտու.
18 'Ամէլլէրինէ կէօրէ մուճազաթ էտէճէք,
Տիւշմէնլէրինէ ղազապ,
Խասըմլարընա ճէզա վէրէճէք տիր.
Ատալարա ճէզա վէրէճէք տիր.
19 Վէ մաղրըպտա ՐԱՊՊԸՆ իսմինտէն,
Վէ մէշրիգտէ անըն ճէլալինտէն գօրգաճագլար.
Տիւշմէն սէյլ կիպի կէլտիյինտէ,
ՐԱՊՊԸՆ Րուհը *անա գարշը պայրագ գալտըրաճագ տըր.
20 Վէ Սիօն իչին վէ Եա'գուպտա իսեանտան րիճ'աթ էտէնլէր իչին
Խէլասքեար կէլէճէք տիր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
21 Վէ պէնիմ անլէր իլէ օլաճագ 'ահտըմ պու տուր, տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
Սէնին իւզէրինտէ օլան Րուհըմ,
Վէ աղզընա գօյտըղըմ սէօզլէրիմ,
Սէնին աղզընտան վէ նէսլինին աղզընտան,
Վէ նէսլինին նէսլինին աղզընտան,
Մին էլ ան իլէ էլ էպէտ զա'իլ օլմայաճագ տըր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.

ՊԱՊ 60

1 Գալգ, մունէվվէր օլ. զիրա նուրուն կէլտի,
Վէ ՐԱՊՊԸՆ ճէլալի սէնին իւզէրինէ լէմ'ան էյլէտի.
2 Զիրա իշթէ զէմինի զուլմէթ,
Վէ ումմէթլէրի գօյու գարանլըգ գափլայաճագ.
Լաքին իւզէրինէ ՐԱՊՊ լէմ'ան էտէճէք,
Վէ անըն ճէլալի սէնին իւզէրինտէ կէօրիւնէճէք տիր.
3 Վէ սէնին նուրունա միլլէթլէր,
Վէ իւզէրինտէ լէմ'ան էտէն զիյայա մէլիքլէր կէլէճէքլէր տիր.
4 Կէօզլէրինի գալտըրըպ էթրաֆա պագ.
Ճիւմլէսի թէճէմմիւ' էտիպ սանա կէլիյօրլար.
Օղուլլարըն ուզագտան կէլէճէք,
Վէ գըզլարըն գուճագտա կէթիրիլէճէք տիր.
5 Օլ զէման կէօրէճէքսին վէ եիւզին րուշէն օլաճագ,
Վէ գալպին հայրէթէ կէլիպ միւֆէրահ օլաճագ տըր.
Զիրա տէնիզին ֆէյզ ու պէրէքէթի սանա տէօնէճէք,
Միլլէթլէրին սէրվէթի սանա կէլէճէք տիր.
6 Տէվէլէր գաթարը,

---

*Եա—խօտ՝ անը գաչըրաճագ տըր—Մ.

Միտեանըն վէ 'Էյֆանըն կէնճ տէվէլէրի սէնի գափլայաճագլար·
Ճիւմլէսի Շէպատան կէլէճէքլէր,
Ալթուն իլէ կիւնլիւք կէթիրէճէքլէր,
Վէ ՌԱՊՊԸՆ թէսպիհաթընը ի'լան էտէճէքլէր տիր·
Քէտարըն պիւթիւն գոյունլարը սէնին եանընա թօփլանաճագ,
Նէպայօթըն գօչլարը սանա խըտմէթ էտէճէքլէր·
Մագպուլ [illegible] օլարագ մէզպահըմա չըգաճագլար,
Վէ պէյթ ի 'իզզէթիմի թէզյին էտէճէյիմ·
8 Պուլութ կիպի վէ եուվալարընա տօղրու կէվէրճինլէր կիպի
Պու ուչանլար քի՛մ տիր·
9 Հագիգաթէն ատալար,
Վէ էվվէլա Թարշիշին կէմիլէրի
Պանա մունթազըր օլաճագլար,
Քի Ալլահըն իսմի իչին,
Գուտտուսը Իսրայէլ իչին,
Ըրագտան սէնին օղուլլարընը,
Վէ անլար իլէ պէրապէր կիւմիւշ վէ ալթունլարընը կէթիրէլէր·
Զիրա սէնի մուշէրրէֆ գըլան ըր·
10 Վէ էճնէպիլէր սէնին սուրլարընը պինա էտէճէքլէր,
Վէ անլարըն մէլիքլէրի սանա խըտմէթ էտէճէքլէր,
Զիրա սէնի ղազապըմ իլէ վուրտըմ,
Լաքին հիւսն ի ըրզամ իլէ սանա մէրհամէթ էյլէյէճէյիմ·
11 Վէ միլլէթլէրին սէրվէթլէրինի սանա կէթիրիլմէսի,
Վէ անլարըն մէլիքլէրինին ճէլպ օլունմալարը իչին
Գափուլարըն տա՛իմա աչըգ տուրաճագ,
Վէ կէճէ կիւնտիւզ գափանմայաճագլար տըր·
12 Զիրա սանա խըտմէթ էթմէյէն միլլէթ վէ հիւքիւմէթ հէլաք,
Վէ օ միլլէթլէր պիլ քիւլլիյէ խարապ օլաճագլար տըր·
13 Մագտիսիմին մէքեանընը թէզյին իչին
Լիպնանըն չամը,
Չամ աղաճը, չինար վէ չիմշիր աղաճը պիրլիքտէ սանա կէլէճէք տիր,
Վէ այագլարըմըն մահալլինի մու'ազզէզ գըլաճաղըմ·
14 Վէ սէնի թազյիգ էտէնլէրին օղուլլարը
Էյիլէրէք սանա կէլէճէքլէր,
Վէ սէնի թահգիր էտէնլէրին ճիւմլէսի
Սէնին այագլարընըն թապանլարընա տիւշէրէք [illegible] 'ուպուտիյէթ էտէճէքլէր,
Վէ սանա՝ ՌԱՊՊԸՆ շէհրի,
Գուտտուսը Իսրայէլին Սիօնը թէսմիյէ էյլէյէճէքլէր տիր·
15 Միւրուր էտէնի օլմայարագ մէթրուք վէ մէնֆուր օլտուղունա մուգապիլ
Սէնի ֆախր ը էպէտի վէ ֆէրահ ը տա՛իմի գըլաճաղըմ·
16 Վէ միլլէթլէրին սիւթիւնի.
Վէ գըրալլարըն մէմէլէրինի էմէճէքսին·
Վէ սէնին խէլասքեարըն ՌԱՊՊ,
Վէ սէնին Վէլին օլան Գատիր ի Եա՛գուպ պէն իտիւյիւմի պիլէճէքսին·
17 Պագըր եէրինէ ալթուն կէթիրէճէյիմ,
Վէ տէմիր եէրինէ կիւմիւշ,
Վէ աղաճ եէրինէ պագըր,
Վէ թաշ եէրինէ տէմիր կէթիրէճէյիմ·
Վէ սէնին նազըրլարընը սէլամէթ,
Վէ զապիթանընը 'ատալէթ էտէճէյիմ·
18 Արթըգ սէնին տիյարընտա զուլմ,
Վէ տախիլ ի հուտուտընտա խարապիյէթ վէ հէլաք իշիտիլմէյէճէք տիր·
Անճագ սուրլարընա խէլաս,
Վէ գափուլարընա համտ թէսմիյէ էտէճէքսին·
19 Արթըգ կիւնտիւզին նուրըն կիւնէշ օլմայաճագ,
Վէ այտընլըգ իչին այ սանա զիյա վէրմէյէճէք,
Անճագ սէնին էպէտի նուրըն Եէհօվա,
Վէ 'իզզէթին սէնին Ալլահըն օլաճագ տըր·
20 Արթըգ կիւնէշին պաթմայաճագ,
Վէ այըն էքսիլմէյէճէք·
Զիրա սէնին էպէտի նուրըն Եէհօվա օլաճագ,

Վէ մաթէմ կիւնլէրին խիթամ պուլաճագ տըր.
21 Վէ սէնին գավմինըն ճիւմլէսի սալիհ օլուպ,
Զէմինի իլ էլ էպէտ թէվէրրիւս էտէճէքլէր.
Տիքտիյիմ ֆիտան՝ էլլէրիմին իշի,
Պա'կի ի'իզզէթիմ 'ըզհար օլունաճագ տըր.
22 Քիւչիւյիւ՝ պին,
Վէ էտնասը միլլէթ ի 'ազիմէ օլաճագ տըր.
Պէն ՐԱՊՊ պունու վագթընտա սէրի'էն իճրա էտէճէյիմ.

ՊԱՊ 61

1 Րապպ Եէհօվանըն Րուհը իւզէրիմտէ տիր.
Զիրա ՐԱՊՊ պէնի ֆուգարայա պէշարէթի թէպշիր էթմէք իչիւն մէսհ էտիպ,
Գալպի միւնքէսիր օլանլարա շիֆա վէրմէք,
Էսիրլէրէ հիւրրիյէթի,
Մահպուսլարա մահպէսին աչըլմասընը ի'լան էթմէք,
2 ՐԱՊՊԸՆ մագպուլ սէնէսինի,
Վէ Ալլահըմըզըն ինթիգամ կիւնիւնիւ ի'լան էթմէք,
Պիւթիւն մաթէմ էտէնլէրի թէսէլլի էյլէմէք,
3 Սիոնըն մաթէմ էտէնլէրի իչիւն թէտարիք էտիպ,
Անլէրէ քիւլ եէրինէ միւզէյյէն 'ամամէ,
Մաթէմ եէրինէ շատլըգ եաղը,
Րուհ ը մէ'յուս եէրինէ համտ լիպասը վէրմէք իչիւն պէնի իրսալ էյլէտի.
Վէ անլէրէ Սալահ աղաճլարը,
ՐԱՊՊԸՆ քէնտի 'իզզէթի իչիւն տիքտիյի աղաճլար թէսմիյէ օլունաճագ տըր.
4 Վէ գատիմ խարապէլէրի պինա էտէճէքլէր
Էսքի վիրանէլէրի իգամէ էյլէյէճէքլէր,
Վէ խարապ օլմուշ շէհիրլէրի,
Վէ չօգ տէվիրտէն պէրու վիրան գալան եէրլէրի թէճտիտ էտէճէքլէր տիր.
5 Վէ ղէրիպլէր գալգըպ սիւրիւլէրինիզի կիւտէճէք,
Վէ էճնէպիլէր չիֆթճիլէրինիզ վէ պաղճըլարընըզ օլաճագ տըր.
6 Վէ սիզ ՐԱՊՊԸՆ քեահինլէրի թէսմիյէ օլունաճագսընըզ,
Ալլահըմըզըն խըզմէթճիլէրի տէնիլէճէքսինիզ.
Միլլէթլէրին սէրվէթինի եէյէճէքսինիզ,
Վէ անլէրին շէրէֆինէ մալիք օլաճագսընըզ.
7 Խիճլէթինիզ եէրինէ իքի գաթ [illegible] օլաճագ.
Վէ հագարէթ եէրինէ անլէրին հիսսէլէրինէ թէրէննիւմ էտէճէքլէր տիր.
Պու էճլտէն անլէրին տիյարընտա գաթ միրաս ալաճագլար.
Անլէր մէսէրրէթ ի էպէտիյէյէ նա'իլ օլաճագլար տըր.
8 Զիրա պէն ՐԱՊՊ հագգը սէվէրիմ,
Զուլմ իլէ ղասպատան իֆրատ էտէրիմ.
Վէ անլէրին միւքեաֆաթընը հագգանիյէթ իւզրէ վէրէճէյիմ,
Վէ անլէր իլէ 'ահտ ը էպէտի 'ագտ էտէճէյիմ.
9 Վէ անլէրին նէսլի միլլէթլէրտէ,
Վէ զիւրրիյէթլէրի գավմլար արասընտա մա'լիւմ օլաճագ տըր.
Անլէրի կէօրէնլէրին ճիւմլէսի,
ՐԱՊՊԸՆ միւպարէքլէտիյի նէսլ օլտուգլարընը անլայաճագլար տըր.
10 Պէն ՐԱՊՊՏԱ ղայէթլէ միւպթէհիճ օլաճաղըմ,
Ճանըմ Ալլահըմտա շատման օլաճագ տըր.
Միւզէյյէն 'ամամէ իլէ միւշէրրէֆ գըլընան կիւվէյի կիպի,
Վէ թէզեինաթը իլէ միւզէյյէն օլան կէլին կիպի,
Պանա խէլաս էսվապը կիյտիրտի,
Վէ պէնի 'ատալէթ էլպիսէսիյլէ իլպաս էյլէտի.

11 Զիրա զէմին ֆիլիզլէրինի չըգարտըղը,
Վէ պաղչէ՝ անտա էքիլէն շէյլէրի թէնպիթ էյլէտիյի կիպի,
Էօյլէճէ Ռապպ Եէհովա միլլէթլէրին ճիւմլէսի էօնիւնտէ,
'Ատալէթ վէ համտ թէնպիթ էտէճէք տիր.

ՊԱՊ 62

1 Անըն սալահը նուր կիպի,
Վէ խէլասը եանար մէշ'ալէ կիպի զահիր օլունճայա գատար
Սիօն իչիւն սիւքիւթ,
Վէ Եէրուշալիմ իչիւն րահաթ էթմէյէճէյիմ.
2 Վէ միլլէթլէր սէնին սալահընը,
Վէ պիլ ճիւմլէ մէլիքլէր սէնին ճէլալինի կէօրէճէքլէր.
Վէ սէն ՌԱՊՊԸՆ աղզընըն սէօյլէյէճէյի եէնի իսիմ իլէ թէսմիյէ օլունաճագսըն.
3 Վէ ՌԱՊՊԸՆ էլինտէ 'իզզէթ թաճը,
Վէ Ալլահընըն աւուճընտա միւլիւքեանէ պիր թաճ օլաճագսըն.
4 Սանա արթըգ Մէթրուքէ,
Վէ տիյարընա արթըգ Վիրանէ տէնիլմէյէճէք,
Անճագ սանա Մէրզիյէ,
Վէ տիյարընա Մէնքուհէ տէնիլէճէք տիր.
Զիրա ՌԱՊՊ սէնտէն րազը օլաճագ,
Վէ տիյարըն նիքեահլանաճագ տըր.
5 Զիրա նէվճիվանըն գըզլա նիքեահլանտըղը կիպի,
Օղուլլարըն սանա նիքեահլանաճագլար.
Վէ կիւվէյի կէլինտէն տօլայը մէսրուր օլտուղը կիպի,
Սէնին Ալլահըն սէնտէն տօլայը մէսրուր օլաճագ տըր.
6 Էյ Եէրուշալիմ, սէնին սուրլարըն իւզէրինտէ պէքճիլէր իգամէ էթտիմ.
Անլէր պիւթիւն կիւն վէ պիւթիւն կէճէ տայմա սիւքիւթ էթմէյէճէքլէր տիր.
Էյ ՌԱՊՊԸ զիքր էտէնլէր, րահաթ էթմէյինիզ,
7 Վէ Եէրուշալիմի սապիթ,
Վէ անը զէմինտէ մէմտուհ գըլընճայա գատար,
Անա րահաթ վէրմէյինիզ.
8 ՌԱՊՊ սաղ էլի վէ գուվվէթլի պազուսը հագգը իչիւն եէմին էթտի,
Սէնին պուղտայընը արթըգ տիւշմէնլէրինէ թա'ամ օլմագ իչիւն վէրմէյէճէյիմ,
Վէ էմէք չէքտիյին շէրապընը էճնէպիլէր իչմէյէճէքլէր.
9 Անճագ անը տէվշիրէնլէր եէյէճէքլէր,
Վէ ՌԱՊՊԱ շիւքիւր էտէճէքլէր.
Վէ անը ճէմ՛ էտէնլէր մուգատտէս հավլըլարըմտա իչէճէքլէր տիր.
10 Կէչինիզ, գափուլարտան կէչինիզ.
Գավմըն եօլընը թէհիյէ էտինիզ.
Թէսվիյէ էտինիզ, ճատտէյի թէսվիյէ էտինիզ.
Թաշլարը տէվշիրինիզ.
Ագվամ իչիւն պայրագ րէֆ' էտինիզ.
11 Իշթէ ՌԱՊՊ միւնթէհա ի զէմինէ գատար նիտայընը իշիթտիրտի.
Սիօն գըզընա՝ Իշթէ խէլասքեարըն կէլիյօր.
Անըն իւճրէթի եանընտա,
Վէ միւքեաֆաթը էօնիւնտէ տիր՝ տէյինիզ.
12 Վէ անլէրէ՝ Մուգատտէս գավմ՝
ՌԱՊՊԸՆ ֆիտիյէ իլէ խէլաս էթտիյի քիմսէլէր տէնիլէճէք տիր,
Վէ սէն՝ Մաթլուպ օլան վէ թէրք օլունմայան շէհր թէսմիյէ օլունաճագսըն.

ՊԱՊ 63

1 Պու քի՞մ տիր քի Էտօմտան,
Գըրմըզը էսվապ իլէ Պօսրատան կէլիյօր,
Էլպիսէ ի ֆախիրէ իլէ միւզէյյէն օլարագ,
Քէսրէթ ի գուվվէթինտէ 'ազամէթլէ հարէքէթ էտիյօր.
Պէն քի 'ատալէթ իւզրէ սէօյլէրիմ,
Խէլաս էթմէյէ գատիր իմ.
2 Էլպիսէն նի՞չիւն գըրմըզը տըր,

Վէ էսվապըն մա'սէրէտէ իւզիւմ պա-
սանըն-քի կիպի իտի.
3 Մա'սէրէտէ պէն եալընըզ իւզիւմ
պասարըմ,
Վէ գավիմլէրտէն պէնիմ իլէ պէրապէր
քիմսէ եօգ իտի.
Վէ անլարը գազապըմ իլէ պասարըմ,
Վէ խըշմըմ իլէ անլարը չիյնէտիմ,
Վէ անլարըն գանը էսվապըմ իւզէրինէ
սըչրատը,
Վէ պիւթիւն էլպիսէմի պօյատըմ.
4 Զիրա գալպիմտէ ինթիգամ կիւնիւ
վար իտի.
Վէ խէլաս էթտիյիմ քիմսէլէրին սէ-
նէսի կէլմիշ իտի.
5 Վէ պագտըմ, լաքին մու'ին եօգ իտի,
Վէ տէսթկիր օլմատըղընա թէ'աճճիւպ
էթտիմ.
Օլ վագըթ քէնտի պազուըմ քէնտիմ
իչիւն խէլաս ֆի'լինի իճրա էյլէ-
տի,
Վէ խըշմըմ պանա տէսթկիր օլտու.
6 Վէ գազապըմ իլէ գավիմլէրի չիյնէտիմ,
Վէ խըշմըմ իլէ անլարը սէրխօշ էյլէ-
տիմ,
Վէ անլարըն գանլարընը եէրէ ագըթտըմ.
7 ՐԱՊՊԸՆ 'ինայէթլէրինի,
Վէ ՐԱՊՊԸՆ թէսպիհաթընը,
ՐԱՊՊԸՆ պիզէ պիլճիւմլէ իհսան էյ-
լէտիյինէ կէօրէ,
Վէ մէրահիմինէ վէ քէսրէթի 'ինայէ-
թինէ կէօրէ,
Պէյթի Իսրայէլէ իհսան էյլէտիյի պիւ-
թիւն էյիլիյինի զիքր էտէճէյիմ.
8 Զիրա՝ Հագիգաթէն անլար պէնիմ գավ-
միմ տըր.
Խիյանէթ էթմէյէճէք էվլատ տըր՝ տէ-
տի.
Վէ անլարըն խէլասքեարը օլտու.
9 Պիւթիւն մուզայագալարընտա օ մու-
զայագա չէքտի,
Վէ հուզուրընըն մէլէյի անլարը գուր-
թարտը,
Մուհապպէթի վէ շէֆգաթըյլէ անլարը
խէլաս էյլէտի,
Վէ անլարը գալտըրըփ պիւթիւն է-
յյամ ը գատիմէտէ թաշըտը.

10 Ֆագաթ անլար 'ասի օլուպ անըն Գու-
տտէս Րուհընը մահզուն էթ-
տիլէր.
Օ տախի տէօնիւպ անլարէ տիւշ
օլտու,
Վէ անլար իլէ մուհարէպէ էյլէտի.
11 Օլ վագըթ էյյամ ը գատիմէ, Մու
իլէ գավմը զիքր օլունտը.
Սիւրիւսիւնիւ չօպանը իլէ տէնիզ
չըգարան նէ'րէտէ տըր.
Անլարըն տէրունինէ Րուհ իւլ Գու-
տսընը իլգա էտէն,
12 Մուսանըն սաղ էլինէ պէրապէր,
Պազու ի 'իզզէթինի հարէքէթ էթ-
տիրէն,
Քէնտինէ նամ ը էպէտի գազանմագ
իչիւն
Էօնլէրինտէն սուլարը չաք էտէն,
13 Պէրրիյէտէն պիր աթ կէչէր կիպի,
Աեագլարը գայմայարագ անլարը լիւ-
ճճէլէրտէն կէչիրէն նէ'րէտէ տըր.
14 ՐԱՊՊԸՆ Րուհը անը վատիյէ ինէն
պէհայիմ կիպի րահաթլանտըր-
տը.
Քէնտինէ 'իզզէթլի պիր նամ գազան-
մագ իչիւն,
Գավմընը պէօյլէ իհտա էյլէտին
15 Սէմատան պագ,
Վէ սէնին գուտսիյէթ վէ 'իզզէթինին
մէսքէնինտէն նազար գըլ.
Ղայրէթին վէ գուվվէթին նէ'րէտէ
տըր.
Պաղըրընըն հարէքէթի վէ պանա օլան
մէրհամէթին մէն' օլունտու մը.
16 Ապրահամ պիզի պիլմէզ,
Վէ Իսրայէլ պիզի թանըմազ իսէ տէ,
Հագիգաթէն պիզիմ փէտէրիմիզ սէն
սին,
Սէն, եա ՐԱՊՊ, փէտէրիմիզ սին,
Էզէլտէն պէրու իսմին վէլիյիմիզ տիր.
17 Եա ՐԱՊՊ, նիչիւն պիզի եօլլարընտան
սափտըրըրսըն,
Գալպիմիզի սէնտէն խավֆ էթմէմէ
իւզրէ, փէքլէշտիրիրսին.
Գուլլարըն իչիւն,
Վէ միրասընըն սըպթլարը իչիւն րի-
ճու' էյլէ.

18 Սէնին մուգատտէս գավմին միրասըղ-րըճը պիր ազ վագըթ թէվէրիւս էթտի.
Տիւշմէնլէրիմիզ մուգատտէսինի փայմալ էթտիլէր.
19 *Բիզ գատիմտէն պէրու սէնին իզ.
Անլէրէ հիւքիւմէթ էթմէտին,
Անլէր սէնին իսմինլէ եատ օլունմատը-լար.

ՊԱՊ 64

1 Քեա՛շքի չըրըլարը եագան աթէշ
Սուլարը գայնատան աթէշ կիպի,
Կէօքլէրի շագգ էտիպ նիւզուլ էտէ իտին,
Սէնին հուզուրընտան տաղլար †էրիյէ իտի.
2 Թա քի իսմինի տիւշմէնլէրինէ պիլտի-րէսին,
Վէ միլլէթլէր սէնին հուզուրընտան թիթրէյէլէր.
3 Մէ՛մուլ էթմէտիյիմիզ հէյպէթլի շէյլէ-րի եափտըղընտա նիւզուլ էթ-տին,
Հուզուրընտան տաղլար ‡էրիտի.
4 Զիրա քէնտիսինէ մունթազըր օլանլար իչիւն
Պէօյլէ շէյլէր եափան սէնտէն գայրի պիր իլահ մէվճուտ օլտուղունու
Էզէլտէն պէրու քիմսէ տույմատը
Վէ գուլագ իշիթմէտի վէ կէօզ կէօր-մէտի.
5 Մէսրուր օլարագ սալահ իշլէյէնէ,
Վէ սէնի թարիգլէրինտէ զիքր էտէն-լէրէ եէթիշիրսին.
Իշթէ գըզգընտըն, զիրա պիզ կիւ-նահ իշլէտիք.
Անլէրտէ պագա վար, վէ խէլաս պու-լաճաղըզ.
6 Ֆագաթ ճիւմլէմիզ մուրտար շէյ կիպի օլտուգ,
Վէ ա՛մալ ը սալիհէմիզին քեաֆֆէսի հայզ պէզի կիպի տիր.
Վէ ճիւմլէմիզ եափրագ կիպի սօլարըզ,
Վէ գապահաթլարըմըզ պիզի ռիւզկեար կիպի կէօթիւրիւր.
7 Վէ սէնին իսմինէ տուա էտէն եօգ տուր,
Քի *սանա թէվէքքիւլ էթմէք իւզրէ քէնտիսինի ույանտըրա.
Զիրա սէն վէճհինի պիզտէն սէթր էյլէ-տին,
Վէ գապահաթլարըմըզ սէպէպիյլէ պիզի էրիթտին.
8 Վէ շիմտի, եա ՐԱՊՊ, սէն փէտէրիմիզ սին.
Բիզ պալչըգ ըզ, վէ սէն պիզիմ Սա-նի՛իմիզ սին
Վէ ճիւմլէմիզ սէնին էլլէրինին իշի իզ.
9 Եա ՐԱՊՊ, զիյատէսիյլէ գըզգընլան-մա,
Վէ խաթամըզը իլ էլ էպէտ թէզէքքիւր էթմէ
Բագա էտէրիզ, նազար գըլ, ճիւմլէմիզ սէնին գավմին իզ.
10 Մուգատտէս շէհիրլէրին չէօլ օլտու.
Սիօն չէօլ,
Երուշալիմ վիրան օլտու.
11 Իչինտէ էճտատըմըզըն սանա համտ էթ-տիքլէրի պէյթ ի մուգատտէս վէ մու՛ազզէզիմիզ աթէշէ եանտը,
Վէ պիզիմ էշեա ի նէֆիսէմիզին ճիւմ-լէսի խարապ օլտու.
12 Եա ՐԱՊՊ, պու շէյլէր պէօյլէ իքէն սէն քէնտինի զապթ էտէճէ՞ք մի սին,
Սուքիւթ էտիպ պիզէ հատտէն զիյատէ ճէֆա էյլէյէճէ՞ք մի սին.

ՊԱՊ 65

1 Պէնի սու՛ալ էթմէյէնլէր թարաֆըն-տան թալէպ օլունտում,
Պէնի արամայանլար թարաֆընտան պուլունտում,

---

*Եահօտ՝ Բիզ գատիմտէն պէրու հիւ-քիւմէթ էթմէտիյին
Վէ իսմինլէ եատ օլունմատըղ քիմսէ-լէր իզ.
†Եահօտ՝ Թիթրէյէ իտի.
‡Եահօտ՝ Թիթրէտի.
*Իպր. սէնի գավլի թութմագ

*Իսմիմէ տուա'ա էթմէյէն" միլլէթէ,
Իշթէ պէն հազըր իմ" տէտիմ.
2 Հէր կիւն էլլէրիմի տօղրու օլմայան թարիգտէ սիւլուք էտէն,
Վէ քէնտի էֆքեարընա թապի' օլան
'Ասի պիր գավմա ուզատթըմ.
3 Պիր գավմ քի հիւզիւմէ գարշը միւտավէմէթլէ պէնի իղզապ էտէրլէր,
Պաղչէլէրտէ գուրպան քէսէրլէր,
Վէ թուղլալար իւզէրինտէ պուխուր եագարլար.
4 Մագպէրէլէրտէ օթուրուրլար,
Վէ մախֆի եէրլէրտէ պէյթութէթ էտէրլէր,
Խընզիր էթի եէրլէր,
Վէ գապլարընտա մէքրուհ շէյլէրտէն չօրպա վար.
5 Կէրի տուր, պանա եագլաշմա,
Պէնտէն մուգատտէս իմ" տէրլէր,
Պունլար պուրնումտա պիր թիւթիւն տիր,
Վէ հէր կիւն եագար աթէշ տիր.
6 Իշթէ հուզուրումտա մուհառրէր տիր.
Սիւքիւթ էթմէյէճէյիմ, անճագ միւճազաթ վէրէճէյիմ,
Պէլի, միւճազաթլարընը գուճագլարընա վէրէճէյիմ.
7 'Իսեանլարընըզըն, վէ տաղլար իւզէրինտէ պուխուր եագան,
Վէ պայըրլար իւզէրինտէ պէնի թահգիր էտէն էճտատընըզըն 'իսեանլարընըն ճէզասընը պիրլիքտէ վէրէճէյիմ.
Վէ էվվէլքի իշլէրինին ճէզասընը գուճագլարընա տօլտուրաճաղըմ՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր.
8 ՌԱՊՊ պույուրուր քի,
Սալգըմտա շիրէ պուլունտուղտա,
Անը պօզմա,
Զիրա անտէ պէրէքէթ վար՝ տէնիլտիյի կիպի,
Պէն տախի գուլլարըմ իչիւն էյլէ էտէճէյիմ,
Թա քի ճիւմլէսինի հէլաք էթմէյէյիմ,
9 Վէ Եա'գուպտան պիր զիւրրիյէթ,
Վէ Եէհուտատան տաղլարըմա պիր վարիս չըգարաճաղըմ.
Վէ միւնթէխապլարըմ անը թէմէլլիւք էտիպ,
Գուլլարըմ օրատա իգամէթ էտէճէքլէր տիր.
10 Վէ Շարօն պէնի թալէպ էտէն գավմըմ իչիւն սիւրիւլէրէ աղըլ,
Վէ 'Աքօր վատիսի սըղըրլարա մախբա օլաճագ տըր.
11 Լաքին սիզ ՌԱՊՊԸ թէրք էտէնլէր,
Վէ մուգատտէս տաղըմը ունուտանլար,
*Ճատ նամընա սօֆրա թէրթիպ էտէնլէր,
Վէ †Մէնի նամընա մէշրուպաթ տօլտուրանլար սիզիզ:
12 Պէն տախի սիզի գըլըճա գըսմէթ էտէճէյիմ,
Վէ ճիւմլէնիզ պօղազլանմագ իչիւն էյիլէճէքսինիզ.
Չիւնքի չաղըրտըմ վէ ճէվապ վէրմէտինիզ,
Սէօյլէտիմ վէ տինլէմէտինիզ.
Անճագ քէօթիւ օլանը կէօզիւմ էնիւնտէ եափտընըզ,
Վէ րազը օլմատըղըմ շէյի իխթիեար էթտինիզ.
13 Պու էճլտէն Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր.
Իշթէ պէնիմ գուլլարըմ եէյէճէքլէր,
Լաքին սիզ աճ գալաճագսընըզ.
Իշթէ գուլլարըմ իչէճէքլէր,
Լաքին սիզ սուսուզ գալաճագսընըզ.
Իշթէ գուլլարըմ շատըման օլաճագլար,
Ամմա սիզ խիճիլ օլաճագսընըզ:
14 Իշթէ գուլլարըմ մէսէրրէթի գալպիլէ թէրէննիւմ էտէճէքլէր,
Լաքին սիզ հիւզնի գալպիլէ ֆէրեատ էտէճէքսինիզ,
Վէ ճան աճըսընտան ֆիղան էյլէյէճէքսինիզ.
15 Վէ միւնթէխապլարըմա իսմինիզի պէտտուա իչիւն պըրագաճագսընըզ.
Վէ Ռապպ Եէհօվա սէնի էօլտիւրիւպ,

---

*Եախօտ՝ իսմիմլէ եատ օլունմայան.

*Պախթ

†Գըսմէթ

Քուլլարընը պաշգա պիր իսիմ իլէ թէսմիյէ էտէճէք տիր.
16 Շէօյլէ քի զէմինտէ քէնտինի պէրէքէթ օգույան՝
Քէնտինէ հագգ Ալլահ իլէ պէրէքէթ օգույաճագ.
Վէ զէմինտէ եէմին էտէն,
Հագգ Ալլահ իլէ եէմին էտէճէք տիր.
Զիրա էվվէլքի մուզայագալար ունուտուլտու,
Վէ կէօզլէրիմտէն սէթր օլունտու.
17 Զիրա իշթէ պէն եէնի պիր սէմա իլէ եէնի պիր զէմին խալգ էտէրիմ,
Վէ էվվէլքիլէր զիքր օլունմայաճագ,
Վէ խաթըրա կէլմէյէճէք տիր.
18 Լաքին սիզ պէնիմ խալգ էթտիյիմ իլէ
Իլէլ էպէտ մէսրուր ու շատըման օլունըզ.
Զիրա իշթէ պէն Երուշալիմի մէքեան ը շատմանի,
Վէ անըն էհալիսինի մազհար ը մէսէրրէթ օլմագ իւզրէ խալգ էտէրիմ.
19 Վէ Երուշալիմտէն տօլայը շատման օլուրըմ,
Գավմըմտան տօլայը մէսրուր օլաճաղըմ.
Վէ անտէ արթըգ աղլայըշ սէսի վէ ֆիղան սէսի իշիտիլմէյէճէք տիր.
20 Օրատա պիր տահա աղ եաշամըշ չօճուգ,
Վէ կիւնլէրինի թէմամ էթմէմիշ իխթիյար պուլունմայաճագ.
Զիրա կէնճ եիւզ եաշընտա էօլէճէք,
Վէ եիւզ եաշընտա օլան կիւնահքեար մէլ'ուն օլաճագ տըր.
21 Վէ խանէլէր պինա էտիպ սաքին օլաճագլար,
Վէ պաղլար տիքիպ անլէրին մէյվէսինի եէյէճէքլէր տիր.
22 Անլէր քիմսէլէրին իգամէթի իչիւն պինա էթմէյէճէքլէր,
Վէ ախէրլէրին էքլի իչիւն տիքմէյէճէքլէր.
Զիրա գավմըմըն կիւնլէրի աղաճ կիւնլէրի միգտար օլաճագ.
Վէ միւնթէխապլարըմ քէնտի էլլէրինին իշլէրինի էսքիթինճէյէ գատար գուլլանաճագլար տըր.
23 Անլէր 'ապէս եէրէ զօրուլմայաճագլար,
Վէ պէլա իչիւն չօճուգ տօղուրմայաճագլար,
Զիրա քէնտիլէրիյլէ զիւրրիյէթլէրի
ՐԱՊՊԸՆ միւպարէքլէտիյի քիմսէլէրին նէսլլէրի տիր.
24 Վէ անլէր տահա էթմէզտէն էվվէլ պէն իճապէթ էտէճէյիմ,
Անլէր տահա սէօյլէր իքէն պէն տինկլէյէճէյիմ.
25 Գուրտ գուզու իլէ պէրապէր օթլանաճագ;
Վէ արսլան սըղըր կիպի սաման եէյէճէք.
Վէ եըլանըն եէյէճէյի թօփրագ օլաճագ.
Պիւթիւն մուգատտէս տաղըմտա զարար վէրմէյէճէքլէր,
Վէ հէլաք էթմէյէճէքլէր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.

ՊԱՊ 66

1 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Սէմա թախթըմ,
Զէմին այագլարըմա պասամագ տըր.
Պանա նա՞սըլ խանէ պինա էտէճէքսինիզ,
Վէ մահալլ ի իսթիրահաթըմ նէրէտէ տիր.
2 Պունլարըն հէփսինի պէնիմ էլիմ եափտը,
Վէ պունլարըն քեաֆֆէսի վիւճուտա կէլտի՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
Լաքին պէն պունա,
Եա՛նի միւթէվազը՝ վէ րուհ ը միւնքէսիր օլանա,
Վէ քէլամըմտան թիթրէյէնէ նազար գըլարըմ.
3 Սըղըր պօղազլայան՝ ատէմ էօլտիւրէն կիպի,
Գուզու զէպհ էտէն՝ քէօփէյին պօյնունը գըրան կիպի,
Էքմէք թագտիմէսի թագտիմ էտէն՝ խընզըր գանը [illegible] կիպի,

Պուխուր եագան փութա թափընան կիպի տիր·
Հագիգաթէն անլար քէնտի մէսլէքլէրինի սէչմիշլէր,
Վէ ճանլարը մէքրուհաթլարընտան խօշլանըրլար·
4 Պէն տախի անլարըն ալտաթմալարընը սէչիփ,
Գօրգտուգլարը շէյլէրի պաշլարընա կէթիրէճէյիմ·
Զիրա չաղըրտըմ, վէ ճէվապ վէրէն օլմատը·
Սէօյլէտիմ վէ տինլէմէտիլէր·
Անճագ քէօթիւ օլանը կէօզիւմ էօնիւնտէ եափտըլար,
Վէ պանա օլմատըղըմ շէյի իխթիյար էթտիլէր։
5 Էյ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընտան թիթրէյէնլէր,
Անըն քէլամընը տինլէյինիզ·
Պէնիմ իսմիմ իչիւն սիզէ պուղզ էտիփ,
Սիզի թարտ էտէն գարտաշլարընըզ,
ՐԱՊՊ մու'աղզէզ օլսուն,
Վէ մէսէրրէթինիզի կէօրէլիմ տէտիլէր·
Լաքին անլար խաճիլ օլաճագլար տըր։
6 Շէհիրտէն կիւրիւլթիւ, հէյքէլտէն պիր սէտա,
Տիւշմէնլէրինէ միւճազաթ էտէն ՐԱՊՊԸՆ սէտասը կէլիյօր։
7 Աղրը չէքմէզտէն էվվէլ տօղուրտու.
Աղրըսը թութմազտան էվվէլ էրքէք չօճուգ տօղուրտու,
8 Պունուն կիպի շէյ քի՞մ իշիթտի·
Պէօյլէ շէյլէր քի՞մ կէօրտիւ.
Պիր *տիյար էհալիսի պի՞ր կիւնտէ մի թէվլիտ էտիլէ,*
Եախօտ պիր միլլէթ պիրտէ՞ն մի տօղար.
Զիրա Սիօն աղրը չէքտիյի կիպի օղուլլարընը տօղուրտու.
9 Պէն քի վա'տ ը համլ տէրէճէսինէ կէթիրիրիմ,
Տօղուրմաղա գուվվէթ վէրմէ՞յ մի իմ, տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր·
Պէն քի տօղուրմաղա գուվվէթ վէրիրիմ,
Ռահմի գափա՞ր մըյըմ՝ տէյիւ սէնին Ալլահըն պույուրուր։
10 Էյ Գուտուշալիմի սէվէնլէրին ճիւմլէսի, անըն իլէ մէսրուր
Վէ անըն իչիւն շատըման օլունուզ.
Էյ անըն իչիւն մաթէմ էտէնլէրին ճիւմլէսի,
Անըն իլէ զիյատէսիյլէ միւպթէհիճ օլունուզ·
11 Թա քի սիզ անըն թէսէլլի մէմէլէրինտէն էմիփ տօյասընըզ·
Թա քի իչիփ անըն ֆէյզ ի ճէլալինտէն միւթէլէզզիզ օլասընըզ։
12 Զիրա ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Իշթէ պէն սէլամէթի ըրմագ կիպի,
Վէ միլլէթլէրին 'իզզէթինի ճօշգուն սէյլ կիպի անըն թարաֆընա չէվիրէճէյիմ.
Վէ էմիփ գուճագտա թաշընաճագսընըզ,
Վէ տիզլէր իւզէրինտէ օխշանաճագսընըզ։
13 Պիր ատէմ վալիտէսի թարաֆընտան թէսէլլի օլունտուղու կիպի,
Պէն սիզի էօյլէ թէսէլլի էտէճէյիմ.
Վէ Եէրուշալիմտէ թէսէլլի պուլաճագսընըզ։
14 Վէ կէօրէճէքսինիզ վէ գալպինիզ միւպթէհիճ օլաճագ,
Վէ քէմիքլէրինիզ եէշիլ օթ կիպի թազէլէնէճէք տիր,
Վէ ՐԱՊՊԸՆ էլի գուլլարընա,
Վէ ղազապը տիւշմէնլէրի իւզէրինէ օլարագ մա'լիւմ օլաճագ տըր։
15 Զիրա իշթէ ՐԱՊՊ ղազապընը հիտտէթլէ,
Վէ թէհտիտինի աթէշ 'ալէվլէրիյլէ իճրա էթմէք իչիւն աթէշ իլէ կէլիյօր,
Վէ անըն 'արապալարը գասըրղա կիպի տիր։
16 Զիրա ՐԱՊՊ աթէշ իլէ վէ գըլըճըյլէ քեաֆֆէ ի պէշէրի հիւքմ էտէճէք տիր·
Վէ ՐԱՊՊ թարաֆընտան գաթլ օլունանլար չօգ օլաճագ տըր։

---

*Եա խօտ Զէմին պի՞ր կիւնտէ մի տօղուրու՞ր,

Պաղչէլէր օրթասընտա պիրինին արտը սըրա քէնտիլէրինի թագտիս վէ թաթհիր էտէնլէր,
Խընզիր էթի վէ մէքրուհ շէյլէր վէ ֆարէ եէյէնլէր
Պիրլիքտէ հէլաք օլաճագլար տըր՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր։
18 Զիրա պէն անլէրին ա՛մալընը վէ էֆքեարընը պիլիրիմ.
Քապայիլ ու միլէլ վէ էլսինէ ճէմ՝ էտիլէճէք,
Վէ անլէր կէլիպ ճէլալիմի միւշահէտէ էտէճէքլէր տիր։
19 Վէ անլէրէ նիշան գօյաճաղըմ,
Վէ անլէրտէն նէճաթ պուլանլարը թավիֆէլէրէ,
Եա՛նի հագգըմտա պիր խապէր իշիտմէմիշ
Վէ ճէլալիմի միւշահէտէ էթմէմիշ
Թարշիշէ վէ Փուլա վէ Լուտա, (Թիրէնտազլարա,)
Թուպալա վէ Եավանա,
Վէ ուզագ ատալարա կէօնտէրէճէյիմ.
Վէ ճէլալիմի թա՛իֆէլէրտէ իֆշա էտէճէքլէր տիր։
20 Վէ պէնի Իսրայէլ թահիր գապլէ պէյթ իւր ՌԱՊՊԱ թագտիմէ կէթիրտիքլէրի միսիլլու,
Անլէր ճէմի՛ միլլէթլէրտէն սիզին պիրատէրլէրինիզի,
Աթլար վէ 'արապալար իլէ,
Թախթրէվանլար վէ գաթըրլար վէ հէճին տէվէլէրի իլէ,
Մուգատտէս տաղըմա՝ Եէրուշալիմէ,
ՌԱՊՊԱ թագտիմէ օլարագ կէթիրէճէքլէր՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր։
21 Վէ անլէրտէն տախի քեահինլէր վէ Լավիլիլէր օլմագ իչիւն
Ալաճաղըմ՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր։
22 Զիրա ՌԱՊՊ պույուրուր քի՝
Խալգ էտէճէյիմ եէնի սէմա վէ եէնի զէմին
Հուզուրըմտա պագի գալաճաղը կիպի,
Սիզին նէսլինիզ վէ իսմինիզ պէօյլէ պագի գալաճագ տըր։
23 Վէ ՌԱՊՊ պույուրուր քի,
Հէր եէնի այտա վէ հէր սէպթտէ,
Քեաֆֆէ ի պէշէր պէնիմ հուզուրըմտա սէճտէ էթմէք իչիւն կէլէճէք տիր։
24 Վէ անլէր չըգըպ,
Պանա 'ասի օլան ատէմլէրին լաշէլէրինի կէօրէճէքլէր տիր։
Զիրա անլէրին գուրտը էօլմէյէճէք,
Վէ անլէրին աթէշի սէօյինմէյէճէք,
Վէ անլէր քեաֆֆէ ի պէշէրին մէնֆուրը օլաճագլար տըր։

ԵՐԷՄԻԱ

ՊԱՊ 1

1 Պէնեամին տիյարընտա վագը՝ 'Անաթօթտա պուլունան քեահինլէրտէն Հիլգիյա օղլու Երէմիանըն քէլամը տըր։
2 Եէհուտա մէլիքի Եօշիյա իպն ի Ամօնըն էյյամընտա՝ հիւքիւմէթինին օն իւչիւն-
3 ճիւ սէնէսինտէ, Պէզլիք Եէհուտա մէլիքի Եէհօեագիմ իպն ի Եօշիյանըն էյյամընտա, Եէհուտա մէլիքի Սիտգիյա իպն ի Եօշիյանըն օն պիրինճի սէնէսինին խիթամընա եա՛նի պէշինճի այտա Եէրուշալիմին էսարէթէ կէօթիւրիւլմէսինէ գատար անա ՌԱՊՊԸՆ քէլամը կէլտի։
4 Պանա ՌԱՊՊԸՆ քէլամը կէլտի,
5 Քի՝ Սէնի պաթնտա թէշքիլ էթմէզտէն էվվէլ սէնի պիլտիմ,

Վէ սէն րահմտէն չըգմազտան էվվէլ
սէնի թագտիս էյլէտիմ.
Սէնի ագվամա փէյղամպէր թա՛յին էթտիմ, տէտի.
6 Օլ զէման պէն՝
Ահ, եա Րապպ Եէհօվա, իշթէ սէօյլէմէյի պիլմէմ,
Զիրա պէն չօճուգ իմ՝ տէտիմ.
7 Լաքին ՐԱՊՊ պանա տէտի քի,
Պէն չօճուգ իմ՝ տէմէ,
Զիրա սէնի հէր քիմէ կէօնտէրիր իսէմ,
կիտէճէքսին,
Վէ սանա նէ քի էմր էտէր իսէմ սէօյլէյէճէքսին.
8 Անլէրին եիւզլէրինտէն գօրգմա.
Զիրա սէնի խէլաս էթմէք իչիւն
Պէն սէնին իլէ իմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
9 Վէ ՐԱՊՊ էլինի ուզադըպ աղզըմա
տօգունտու.
Վէ ՐԱՊՊ պանա՝
Իշթէ քէլամըմը աղզընա գօյտում.
10 Պագ՝ պու կիւն պէն սէնի միլլէթլէր
իւզէրինէ,
Վէ մէմլէքէթլէր իւզէրինէ,
Քէօքունտէն գօփարմագ, եըգմագ վէ
հէլաք էթմէք վէ պօզմագ իչիւն,
Հէմ տէ պինա էթմէք վէ տիքմէք իչիւն թա՛յին էյլէտիմ՝ տէտի.
11 Վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը պանա կէլիպ,
Էյ Երէմիա, նէ՞ կէօրիւյօրսըն՝ տէտի.
Պէն տախի՝ Պիր պատէմ չըպուղը կէօրիւյօրըմ՝ տէտիմ.
12 Օլ վագըթ ՐԱՊՊ՝ Էյի կէօրտիւն.
Զիրա պէն քէլամըմը իճրայէ միւտարա՛աթ էտէճէյիմ՝ տէտի.
13 Վէ իքինճի տէֆ՛ա պանա ՐԱՊՊԸՆ
քէլամը կէլիպ՝ Նէ՞ կէօրիւյօրսըն
տէտի.
Պէն տախի՝ Եիւզիւ շիմալ ճիհէթինտէն օլան պիր գայնար գազան
կէօրտիւմ՝ տէտիմ.
14 Վէ ՐԱՊՊ պանա տէտի քի,
Տիյարըն պիւթիւն սաքինլէրի իւզէրինէ
Շիմալ ճիհէթինտէն պէլա զուհուր էտէճէքտիր.

15 Զիրա (ՐԱՊՊ պույուրուր)
Իշթէ պէն շիմալ մէմլէքէթլէրինտէ պուլունան պիլ ճիւմլէ գապիլէլէրի
չաղըրաճաղըմ,
Վէ անլէր կէլիպ հէր պիրի թախթընը
Երուշալիմ գափուլարընըն մէտխէլինէ,
Վէ հէր թարաֆտա անըն սուրլարը
գարշըսընտա,
Վէ Եէհուտա շէհիրլէրինին ճիւմլէսի
գարշըսընտա գուրաճագլար.
16 Վէ պիլ ճիւմլէ քէօթիւլիւքլէրինտէն
տօլայը
Հիւքմլէրիմի անլէրէ պէյան էտէճէյիմ,
Չիւնքի անլէր պէնի թէրք էտիպ գայրը իլահլարա պուխուր եագարլար,
Վէ քէնտի էլլէրինին եափտըգլարը շէյլէրէ 'իպատէթ էթտիլէր.
17 Իմտի սէն պէլինի գուշագըպ գալգ,
Վէ սանա էմր էյլէտիյիմին ճիւմլէսինի
անլէրէ սէօյլէ.
Անլէրին եիւզլէրինտէն գօրգմա,
Թա քի անլէրին հուզուրընտա սէնի միւզթարիպ էթմէյէյիմ.
18 Վէ իշթէ պէն պու կիւն սէնի պիւթիւն
տիյարա գարշը,
Եա՛նի Եէհուտա մէլիքլէրինէ, րուէսասընա,
Քեահինլէրինէ վէ տիյարըն գավմինէ
գարշը,
Միւսթահքէմ շէհր վէ տէմիր տիրէք
Վէ պագըր հիսարլար գըլըպ գօյտում.
19 Վէ անլէր սէնին իլէ ճէնքլէշէճէքլէր,
Լաքին սանա ղալիպ կէլէմէյէճէքլէր
տիր.
Զիրա սէնի խէլաս էթմէք իչիւն,
Պէն սէնին իլէ իմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.

ՊԱՊ 2

1 Վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը պանա կէլիպ
տէտի քի,
2 Կիթ, վէ Երուշալիմին գուլագլարընա
նիտա էտիպ՝ տէ քի,
ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.

Չէօլլէրտէ՝ օլ էքիլմէմիշ եէրտէ,
Արգամճա կէլտիյինտէ
Կէնճլիյինտէքի լէթաֆէթինի,
Վէ կէլինլիքտէքի մուհապպէթինի սէնին իչիւն թէզքէր էթտիմ.
3 Իսրայէլ ՐԱԲԲԱ մուգատտէս իտի,
Մահսուլիւնիւն թուրֆանտասը իտի·
Անը եյէնլէրին ճիւմլէսի գապահաթլը օլուպ,
Անլէրին իւզէրինէ պէլա կէլիր իտի, տէյիւ ՐԱԲԲ պույուրուր·
4 Էյ պէյթի Եա՛գուպ, վէ պէյթի Իսրայէլին պիւթիւն գապիլէլէրի,
ՐԱԲԲԸՆ քէլամընը տինլէյինիզ·
5 ՐԱԲԲ պէօյլէ պույուրուր·
Ապաալարընըզ պէնտէ նէ՞ հագսըզլըգ կէօրտիւլէր քի,
Պէնտէն պա՛իտ օլտըլար,
Վէ պութլարա թապի՝ օլարագ պաթըլ օլտըլար·
6 Վէ՝ Պիզի Մըսըր տիյարընտան չըգարան,
Պիզի պէրրիյէտէ,
Չէօլ վէ չուգուրլուգ մահալլինտէ,
Գուրագ վէ զըլլը մէվթ մահալլինտէ,
Վէ քիմսէնին կէչմէտիյի,
Վէ ինսանըն անտա օթուրմատըղը եէրտէ տօլաշտըրան ՐԱԲԲ նէ՞րէտէ տիր՝ տէմէտիլէր·
7 Վէ մէյվէսինի վէ մահսուլընը եէմէնիզ իչիւն,
Սիզի միւնպիթ պիր տիյարա կէթիրտիմ.
Ֆագաթ սիզ կիրիպ տիյարըմը թէլվիս,
Վէ միրասըմը մէքրուհ էթտինիզ·
8 Քեահինլէր՝ ՐԱԲԲ նէ՞րէտէ տիր՝ տէմէտիլէր,
Վէ էրպապը շէրի՛աթ պէնի թանըմատըլար,
Վէ չօպանլար պանա ՚ասի օլտըլար
Վէ փէյղամպէրլէր Պա՛ալ իլէ փէյղամպէրլիք էթտիլէր,
Վէ ֆա՞իտէսիզ շէյլէր արգասընա տիւշտիւլէր·
9 ՐԱԲԲ պույուրուր քի,
Պու սէպէպտէն սիզին իլէ տահա միւնազա՛ա էտէճէյիմ,
Վէ օղուլլարընըզըն օղուլլարը իլէ տախի միւնազա՛ա էտէճէյիմ·
10 Զիրա Քիթթիմ ատալարընա կէչիպ պագընըզ,
Վէ Գէտարա ատէմ կէօնտէրիպ էյիճէ անլայընըզ,
Վէ պագընըզ պու կիպի շէյ վուգու՛ պուլմու՞շ մը
11 Իլահլարընը տէյիշտիրմիշ պիր թա՞իֆէ վա՞ր մը,
Անլէր իսէ իլահ տէյիլ տիր·
Ֆագաթ պէնիմ գավմըմ ՚իզզէթինի
Ֆա՞իտէսիզ շէյ իլէ տէյիշտիրտի·
12 Էյ սէմավաթ, պունտան տօլայը հայրան օլունըզ,
Շաշընըզ վէ զիյատէսիյլէ թիթրէյինիզ՝ տէյիւ ՐԱԲԲ պույուրուր·
13 Զիրա գավմըմ իքի քէօթիւ իշ իշլէտի·
Պէնի, տիրի սուլար մէնպա՛ընը թէրք էթտիլէր,
Վէ քէնտիլէրինէ սարնըճլար,
Սու թութմազ չաթլագ սարնըճլար գազտըլար·
14 Իսրայէլ գու՞լ մը տըր·
Եօգսա գու՞լ էվլատը մը տըր·
Նէ՞ սէպէպտէն եաղմայա թէսլիմ օլունտու·
15 Անըն իւզէրինէ կէնճ արսլանլար կէօմիւրտէյիպ սէսլէրինի չըգարտըլար·
Անըն տիյարընը խարապ էթտիլէր·
Շէհիրլէրի եանտը, սաքինսիզ գալտը·
16 Պէնի Մէնֆիս վէ Թահփանէս տախի
Սէնին պաշընըն թէփէսինի գըրտըլար·
17 Սէնի եօլտա իհտա էթտիյի զէման Ալլահըն ՐԱԲԲԸ թէրք էթմէնլէ,
Պունու քէնտի ՚ալէյհինէ տա՛վէթ էթմէտին մի·
18 Վէ շիմտի *Շիհօրըն սուլարընը իչմէք իւզրէ Մըսըր եօլընտա նէ՞ իշին վար·
Վէ †Նէհրին սուլարընը իչմէք իւզրէ,
Աշուր եօլընտա նէ՞ իշին վար·
19 Քէօթիւլիւյիւն սէնի թէ՛տիպ էտէճէք,

---

*Նիլ †Ֆըրաթ

Վէ ՚իսեանըն սէնի թէքտիր էյլէյէճէքտիր.
Շիմտի պիլ ուէ կէօր քի Ալլահըն ՌԱՊՊԸ թէրք էթմէյին,
Վէ սէնտէ պէնտէն գօրգմաղըղըն պուլունմատըղը
Քէօթիւ վէ աճը պիր շէյ տիր՝ տէյիւ Րապպ իւլ Ճիւնուտ Եէհօվա պույուրուր.
20 Զիրա չօգտան սէնին պօյունտուրուղունը *գըրտըմ,
Պաղլարընը գօփարտըմ,
Վէ սէն՝ Գուլլուգ էթմէյէճէյիմ՝ տէտին,
Ֆագատ՝ հէր եիւքսէք պայըր իւզէրինտէ,
Վէ հէր եէշիլ աղաճ ալթընտա ֆահիշէ կիպի եաթտըն.
21 Պէն սէնի ա՛լա ասմա օլարագ տիքտիմ,
Հէր վէճհիլէ էյի թօխում օլարագ էքտիմ,
Շիմտի սէն պանա նա՛սըլ եապանի ասմանըն ֆա՛սըտ տալլարը օլտուն.
22 Էյէր սէն նաթրօն իլէ եըգանսան,
Վէ չօգ սապուն գուլլանսան,
՚Կիւնահընըն լէքէսի հուզուրումտա գալըր՝ տէյիւ Րապպ Եէհօվա պույուրուր.
23 Պէն նաճիս օլմատըմ,
Պա՛ալիմէ թապի՛ օլմատըմ՝ նա՛սըլ տէյէ պիլիրսին.
Էյ էյրի եօլլարտա տօլաշան եիւրիւք հէճին,
Վատիտէ քէնտի եօլընա պագ,
Նէ եափտըղընը պիլ.
24 Պէրրիյէյէ ալըշմըշ,
Վէ նէֆսինին շէհվէթիյլէ հավայը թէնէֆֆիւս էտէն հըմարը վահշիյի
Քէնտի շէհվէթինտէն քի՞մ տէօնտիւրէպիլիր.
Անը արայանլարըն ճիւմլէսի եօրուլմազլար,
Անը այընտա պուլուրլար.
25 Ա.յաղընը չըփլագ օլմագտան վէ պօղազընը սուսըզլըգտան սագըն,
Սէն իսէ՝ Խայըր, չարէ եօգ տըր.
Զիրա եապանճըլարը սէվտիմ,
Վէ անլարըն արգասընտա կիտէճէյիմ տէտին.
26 Խըրսըզ թութուլտուղունտա ուտանտըղը կիպի,
Պէյթ ի Իսրայէլ տախի,
Հէմ քէնտիլէրի, հէմտէ մէլիքլէրի, րէիսլէրի,
Վէ քէհէնէլէրի իլէ փէյղամպէրլէրի պէօյլէ ուտանաճագ տըր.
27 Անլէր քի աղաճա՝ Սէն պապամ սըն,
Վէ թաշա՝ Պէնի սէն տօղուրտըն՝ տէրլէր.
Զիրա պանա եիւզլէրինի տէյիլ, անճագ արգալարընը չէվիրտիլէր.
Ֆագատ պէլալարը վագթընտա,
Գալգ վէ պիզի գուրթար՝ տէրլէր.
28 Քէնտին իչիւն եափտըղըն իլահլարըն նէ՛րէտէ տիր.
Պէլան վագթընտա սէնի խալաս էտէ պիլիրլէր իսէ, գալգսընլար.
Զիրա, էյ Եէհուտա, սէնին իլահլարըն
Շէհիրլէրինին միգտարընճա կէօրէ օլտու.
29 Պէնիմ իլէ նի՛չիւն միւնազա՛ա էտէրսինիզ,
Սիզ ճիւմլէնիզ պանա ՚ասի օլտընըզ՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր.
30 Օղուլլարընըզը պիհուտէ իէրէ տէօյտիւմ,
Թէրպիյէ գապուլ էթմէտիլէր.
Գըլըճընըզ թէլէֆ էտէր արսլան կիպի փէյղամպէրլէրինիզի եէտի.
31 Էյ պու ՚ասրըն ատէմլէրի, ՌԱՊՊԸՆ քէլամընա տիգգաթ էտինիզ.
Պէն Իսրայէլէ պէրրիյէ մի,
Եախօտ տիյար ը զուլմէթ մի օլտըմ.
Պէնիմ գավմիմ նի՛չիւն,
Քէնտի պաշըմըզա կէզէրիզ,
Արթըգ սանա կէլմէյիզ՝ տէրլէր.
32 Գըզ քէնտի զինէթինի,
Կէլին քէնտի գուշաղընը ունուտըր մը.
Լաքին գավմիմ պէնի ունութտուգլարը կիւնլէրին հիսապը եօգ տըր.

---

*Եահուտ՝ գըրտըն, վէ պաղլարընը գօփարտըն. վէ սէն՝ խըտմէթ էթմէմ տէտին, վէ

33 Աշգ արամաղա տիւշէրէք նի՛չին եօլունը
կիւզէլ կէօսթէրիրսին.
Հաթթա եօլլարընը քէօթիւ գատընլարա
տախի էօյրէթտին.
34 Քէզալիք սէնին էթէքլէրինտէ,
կիւնահ ֆուգարա քիմսէլէրին գանը պուլունտու.
Անլարը կիզլի մահալտէ տէյիլ,
Անճագ °հէր եէրտէ պուլտում.
35 Լաքին սէն՝ Պէն կիւնահքեար օլմատըմ տէյին,
Ղազապը մութլագա պէնտէն տէօնէճէք տիր՝ տէրսին.
Իշթէ կիւնահ իշլէմէտիմ, տէտիյին իչին,
Սէնին իլէ տա՛ւա էտէճէյիմ.
36 Նէ՞ սէպէպտէն, եօլունը տէյիշտիրմէք
իչին պու գատար տօլաշըրսըն.
Սէն Ասուրտան ութանտըղըն կիպի,
Մըսըրտան տախի ութանաճագսըն.
37 Սէն պուրատան տախի,
Էլլէրին պաշըն իւզէրինտէ օլարագ չըգաճագսըն.
Զիրա ՌԱՊՊ սէնին իթիմատ էյլէտիյին
շէյլէրի րէտտ էյլէտի,
Վէ անլար իլէ ֆէլահ պուլմայաճագսըն.

ԲԱԲ 3

1 Պիր ատէմ զէվճէսինի թալագ էթտիյինտէ,
Մէրգումէ անըն եանընտան կիտիփ
պաշգա պիր էրքէյէ վարըրսա,
Պիր տախա զէվճինէ տէօնէ՞ր մի.
Օլ եէր քիւլլիյէն 'նէճիս օլմա՞զ մը՝
տէրլէր.
Լաքին սէն չօգ 'աշըգլար իլէ զինա էթտին իսէ տէ,
Եինէ պանա րիւճու՝ էյլէ՝ տէյիւ ՌԱՊՊ
պույուրուր.
2 Կէօզլէրինի պայըրլարա գալտըր վէ
պագ,
Հա՞նկի եէրտէ ֆահիշէլիք էթմէտին.
Սէն անլար իչին եօլլար իւզէրինտէ,
Պէրրիյէտէքի Ա՛րապ կիպի օթուրտուն,
Վէ զինալարըն իլէ վէ քէօթիւլիւքլէրին
իլէ եէրի նաճիս էթթին.
3 Պու էճլտէն եաղմուրլար մէն՝ օլունտու,
Վէ սօն եաղմուր օլմատը,
Վէ ալնըն ֆահիշէ ա՛լնը կիպի օլտու,
Հիճապը գալտըրտըն.
4 Պու անտան պէօյլէ պանա,
Էյ փէտէրիմ, սէպավէթիմտէ պանա
հատի օլան սէն սին՝ տէյիւ
Չաղը՞րմայաճագ մը սըն.
5 Իլէլ էպէտ քին թութաճա՞գ մը,
Վէ հիտտէթինի տա՛իմա գալտըրաճա՞գ մը.
Իշթէ սէն պէօյլէ սէօյլէտին,
Վէ գուտրէթին եէթտիյի գատար քէօթիւլիւք էյլէտին.
6 Վէ Եօսիա մէլիքին էյյամընտա ՌԱՊՊ
պանա տէտի քի,
'Ասի Իսրայէլին եափտըղընը կէօրտի՞ն
մի.
Օ հէր եիւքսէք տաղ իւզէրինէ,
Վէ հէր եէշիլ աղաճ ալթընա կիտիփ,
Օրատա զինա էյլէտի.
7 Վէ պունլարըն ճիւմլէսինի եափտըգտան սօնրա,
Պանա րիւճու՝ էյլէ՝ տէտիմ իսէ տէ,
րիւճու՝ էթմէտի.
Վէ անըն խա՛ին հէմշիրէսի Եէհուտա
պունու կէօրտի.
8 Վէ կէօրտիւմ քի 'ասի Իսրայէլ զինա
էթտիյի սէպէպտէն
Անը թալագ էտիփ թալագնամէսինի
վէրմիշ իսէ տէ,
Անըն խա՛ին հէմշիրէսի Եէհուտա գօրգմատը,
Անճագ օ տախի կիտիփ զինա էյլէտի.
9 Վէ ֆարթ ը զինասըյլէ եէրի նաճիս
էտիփ,
Թաշ վէ աղաճ իլէ զինա էյլէտի.
10 Վէ պունունըն ճիւմլէսիյլէ անըն խա՛ին
հէմշիրէսի Եէհուտա տախի,
Պանա պիւթիւն գալպիյլէ տէյիլ,
Անճագ եալանտան րիւճու՝ էթտի՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր.
11 Վէ ՌԱՊՊ պանա տէտի քի,
'Ասի Իսրայէլ քէնտինի խա՛ին Եէհուտատան զիյատէ հագգըլը չըգարտը.

°Իպր. պու շէյլէրին ճիւմլէսի իւզէրինտէ

12 Կիթ, պու սէօզլէրի շիմալէ տօղրու նիտա էտէրէք պէօյլէ սէօյլէ.
Էյ 'ասի Իսրայէլ, րիւճու' էյլէ, (ՐԱՊՊ պույուրուր,)
Ղազապըմը իւզէրինիզէ կէթիրմէմ,
Զիրա պէն 'ինայէթլի իմ,
Իլ էլ էպէտ քին թութմամ' տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր։
13 Անճագ սէն ֆէսատընը պիլ,
Քի Ալլահըն ՐԱՊՊԱ 'իսեան էյլէտին,
Վէ եապանճըլարա վարմագ իւզրէ
Հէր եէշիլ աղաճ ալթընա տօլաշտըն,
Վէ պէնիմ սէօզիւմէ իթա'աթ էթմէտին' տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր։
14 ՐԱՊՊ պույուրուր քի, Էյ 'ասի էվլատ, րիւճու' էտինիզ,
Զիրա *սիզի պէն րէտտ էթտիմ իսէ տէ,"
Սիզի շէհիրլէրտէն պիրէր,
Վէ գապիլէլէրտէն իքիշէր ալըպ,
Սիօնա կէթիրէճէյիմ.
15 Վէ սիզէ գալպիմէ մուվաֆըգ չօպանլար վէրէճէյիմ,
Անլէր տախի սիզի 'իլմ վէ հիքմէթլէ կիւտէճէքլէր սիզի։
16 Վէ ՐԱՊՊ պույուրուր քի' Սիզ օլ կիւնլէրտէ տիյարտա թէքէսսիւր էտիպ միւսմիր օլտուղընըզտա,
Պիր տախա ՐԱՊՊԸՆ Թապութ իւլ 'ահտը տէմէյէճէքլէր,
Վէ օ խաթըրա կէլմէյէճէք,
Վէ անը թէֆէքքիւր վէ զիյարէթ էթմէյէճէքլէր.
Վէ պիր տահա օլմայաճագ տըր։
17 Օլ զէման Եէրուշալիմէ ՐԱՊՊԸՆ Թախթը թէսմիյէ էտէճէքլէր,
Վէ պիլ ճիւմլէ միլլէթլէր օրայա,
Եա'նի Եէրուշալիմէ ՐԱՊՊԸՆ իսմի իչիւն թէճէմմիւ' էտէճէքլէր.
Վէ արթըգ քէօթիւ գալպլէրինին թէ'աննիւտիյլէ հարէքէթ էթմէյէճէքլէր տիր։
18 Օլ կիւնլէրտէ պէյթ ի Եէհուտա
Պէյթ ի Իսրայէլ իլէ կիտէճէք,
Վէ պիրլիքտէ շիմալ տիյարընտան,
Էճտատլարընա միւլք օլմագ իւզրէ վէրտիյիմ տիյարա կէլէճէքլէր տիր։
19 Ֆագաթ պէն տէտիմ քի' Սէնի էվլատլարընա նասըլ գօյայըմ,
Վէ մագպուլ տիյարը,
Միլլէթլէրին զիյատէսիյլէ կիւզէլ միրասընը սանա նա՞սըլ վէրէյիմ.
Վէ տէտիմ քի, Փէտէրիմ տէյիւ պանա չաղըրաճագսըն,
Վէ պանա թապի' օլմագտան սափմայաճագսըն։
20 Թահգիգան, էյ պէյթ ի Իսրայէլ,
Պիր զէվճէ քէնտի զէվճինէ խիյանէթ էթտիյի կիպի
Պանա խիյանէթ էթտինիզ, տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր։
21 Պայըրլար իւզէրինտէ պիր սէս,
Պէնի Իսրայէլին նիյազ իլէ աղլայըշը իշիտիլտի,
Զիրա անլէր քէնտի մէսլէքլէրինի էյրիլթտիլէր,
Քէնտիլէրինին Ալլահը ՐԱՊՊԸ ունութտուլար։
22 Էյ 'ասի էվլատ, րիւճու' էտինիզ,
Պէն սիզին 'իսեան սէվտանըզը աֆ' էտէրիմ։
Իշթէ պիզ սանա կէլիրիզ,
Զիրա սէն ՐԱՊՊ Ալլահըմըզ սըն։
23 Ֆիլ հագիգէ պայըրլարտան,
Վէ տաղլարըն չօգլըղընտան [illegible] պիհուտէ տիր.
Ֆիլ հագիգէ Իսրայէլին խէլասը Ալլահըմըզ ՐԱՊՊՏԱՆ տըր։
24 Զիրա ռէզալէթիմիզտէն պէրու էճտատըմըզըն էմէյինի,
Անլէրին սիւրիւ վէ սըղըրլարընը
Անլէրին օղուլ վէ գըզլարընը
Խիճլէթ վէրէն թէլէֆ էթմիշ տիր.
25 Խիճլէթիմիզտէ եաթալըմ.
Վէ հիճապըմըզ պիզի էօրթէր.
Զիրա ռէզալէթիմիզտէն թա պու կիւնէ տէկին,
Հէմ պիզ, հէմ տէ էճտատըմըզ,
Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԱ գարշը կիւնահ իշլէտիք,
Վէ Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինլէմէտիք։

---

*Եախօտ' ՊԷՆ սիզէ էֆէնտի իմ վէ

ՊԱՊ 4

1 ՌԱՊՊ պույուրուր քի, Էյ Իսրայէլ,
Էյէր րիւճու' էտէր իսէն, պանա րիւճու՞ էյլէ,
Վէ էյէր մէքրուհաթընը հուզուրըմտան ռէֆ' էտէր իսէն,
Արթըգ սէրսէրի կէզմէյէճէքսին.
2 Վէ հագիգաթ վէ հագգ վէ ատալէթ իւզրէ,
ՌԱՊՊ հայյ տըր՞ տէյիւ եէմին էտէճէքսին.
Վէ միլլէթլէր անընլէ միւպարէքլէնէճէքլէր,
Վէ անընլէ իֆթիխար էտէճէքլէր տիր.
3 Զիրա ՌԱՊՊ Եէհուտայա վէ Երուշալիմ էհալիսինէ պէօյլէ պույուրուր.
Քէնտիլէրինիզ իչին չիֆթ սիւրիւլմէմիշ եէրի թիմար էտինիզ,
Վէ տիքէնլէր արասընա էքին էքմէյինիզ.
4 Էյ Եէհուտա էհալիսի վէ Երուշալիմ սէքէնէսի,
ՌԱՊՊ իչին մախթուն օլունըզ,
Վէ գալպինիզին գուլֆէսինի ռէֆ' էտինիզ,
Օլմայա քի քէօթիւ իշլէրինիզտէն տօլայը
Ղազապըմ աթէշ կիպի թութուշա,
Վէ սէօյիւնտիւրէն պուլունմայա.
5 Եէհուտատա ի'լան էտինիզ,
Վէ Երուշալիմտէ նիտա էտիպ տէյինիզ քի,
Տիյարտա պօրու չալընըզ,
Պիւլէնտ աւազլէ նիտա էտիպ տէյինիզ քի,
Թէճէմմիւ' էտինիզ, վէ միւսթահքէմ շէհըրլէրէ կիրէլիմ,
6 Սիօնա տօղրու սանճագ գալտըրընըզ,
Ֆիրար էտինիզ, տուրմայընըզ.
Զիրա պէն ճանիպ ի շիմալտէն պէլա վէ հէզիմէթ ի 'ազիմէ կէթիրէճէյիմ.
7 Արսլան քէնտի ինինտէն չըգտը,
Վէ միլլէթլէրի հէլաք էտէն, քէնտի մահալլինտէն նագլ էտիպ,
Սէնին տիյարընը վիրանէ էթմէք իւզրէ եօլա չըգտը.
Սէքէնէլէրի գալմայընճայա գատար շէհըրլէրին խարապ օլաճագ տըր.
8 Պու էճլտէն չուլ գուշանընըզ,
Մաթէմ էտիպ ֆիղան ճէքինիզ,
Զիրա ՌԱՊՊԸՆ շիտտէթ ի ղազապը պիզտէն տէօնմէտի.
9 Վէ օլ կիւնտէ մէլիքին եիւրէյի վէ րու"էսանըն եիւրէքլէրի տիւքէնէճէք,
Վէ քեահինլէր մուզթարիպ
Վէ փէյղամպէրլէր միւթէհայյիր օլաճագ տըր՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր.
10 Օլ զէման տէտիմ քի,
Ա՛հ, եա Ռապպ Եէհօվա,
Հագիգաթէն սէն պու գավմը վէ Երուշալիմի,
Սիզէ սէլամէթ օլաճագ՝ տէյէրէք ալտաթտըն.
Վէ գըլըճ ճանա տէյտի.
11 Օլ զէման պու գավմա վէ Երուշալիմէ տէնիլէճէք քի,
Գավմիմ գըզընա տօղրու
Պէրրիյէտէ վագը՝ պայըրլարտան եագըճը րիւզկեար էսէճէք,
Պու տախի սավուրմագ վէ թէմիզլէմէք իչին տէյիլ տիր.
12 Պուրատան շիտտէթլի պիր րիւզկեար պանա կէլէճէք տիր,
Շիմտի պէն տախի անլէրէ հիւքիւմլէր թագրիր էտէճէյիմ.
13 Իշթէ պուլութլար կիպի չըգաճագ,
Վէ անըն 'արապալարը գասըրղա կիպի,
Աթլարը տախի գարթալլարտան սէրի' իւլ հարէքէ օլաճագ տըր.
Վա՛յ պիզէ, զիրա խարապ օլտըգ.
14 Էյ Երուշալիմ, գալպինի քէօթիւլիւքտէն եըգա,
Քի խէլաս պուլասըն.
Նէ՞ վագթա գատար սէնին էֆքեար ը ֆասիտէն տէրունինտէ գալաճագ տըր.
15 Զիրա Տան թարաֆընտան պիր աւազ պիր ի'լան էտիյօր,
Վէ Էֆրայիմ տաղընտան պէլա խապէրի վէրիյօր.
16 Միլլէթլէրէ պիլտիրինիզ,

Իշթէ Կէրուսալիմ 'ալէյհինէ նիտա էտինիզ,
Մուհասըրէ էտէնլէր ուզագ եէրտէն կէլիյօր,
Վէ Եէհուտա շէհիրլէրի 'ալէյհինտէ չաղըրըշըյօրլար.
17 Անըն հէր թարաֆընը թարլա պէքճիլէրի կիպի իհաթէ էտէճէքլէր տիր,
Զիրա պանա 'ասի օլտու՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր.
18 Պու շէյլէրի քէնտի մէսլէքին վէ 'ամէլլէրին սէնին իւզէրինէ կէթիրտի,
Պու սէնին քէօթիւլիւյիւնիւն ուքուպէթի տիր. զիրա աճը տըր,
Չիւնքի իւրէյինէ գատար իշլէտի.
19 Պաղրը՜մ, պաղրը՜մ. իւրէյիմին իչէրիսինէ գատար աղրը հիս էտիյօրըմ.
Գալպիմ տէրունումտէ միւզթարիպ տըր,
Սուքութ էտէմէմ.
Զիրա, էյ ճանըմ, սէն պօրու սէսինի,
Ճէնք կիւրիւլթիւսիւնիւ իշիթտին.
20 Հէզիմէթ իւզէրինէ հէզիմէթ իլան օլունուր,
Զիրա պիւթիւն տիյար խարապ օլտու.
Չատըրլարըմ անսըզըն,
Վէ փէրտէլէրիմ պիրտէն խարապ օլտուլար.
21 Նէ՞ վագթա գատար պայրագ կէօրէճէյիմ,
Պօրու սէսինի իշիտէճէյիմ.
22 Զիրա գավմըմ սէֆիհ տիր, պէնի պիլմէտի.
Անլէր ահմագ էվլատ տըր,
Վէ անլէրտէ ֆէհմ եօգ տըր.
Անլէր շէրր իշլէմէքտէ 'ագըլլը տըրլար,
Ֆագաթ խայր իշլէմէյի պիլմէզլէր.
23 Զէմինէ պագտըմ, իշթէ թէհի վէ խալի իտի,
Սէմավաթա պագտըմ, վէ նուրը եօգ իտի.
24 Տաղլարա պագտըմ, իշթէ թիթրէյօր իտի,
Վէ ճիւմլէ պայըրլար սալլանըյօր իտի.
25 Պագտըմ, իշթէ ատէմ եօգ իտի,
Վէ հավա գուշլարընըն ճիւմլէսի գաչմըշ իտի.
26 Պագտըմ, իշթէ մէյվէտար եէր չէօլ օլմուշ իտի,
Վէ պիւթիւն շէհիրլէրի ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտան,
Անըն շիտտէթլի ղազապը էօնիւնտէ եըգըլմըշ իտի.
27 Զիրա ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Պիւթիւն տիյար խարապ օլաճագ տըր,
Լաքին պիւս պիւթիւն մահվ էթմէճէյիմ.
28 Պունուն իւզէրինէ զէմին մաթէմ էտէճէք,
Վէ եօգարըտան սէմավաթ գարարաճագ տըր.
Զիրա պէն սէօյլէտիմ, գարար վէրտիմ,
Վէ փէշիման օլմայաճաղըմ,
Վէ անտան կէրի տէօնմէյէճէյիմ.
29 Սուվարիլէրին վէ թիրէնտազլարըն կիւրիւլթիւսիւնտէն
Պիւթիւն շէհիր ֆիրար էտէճէք,
Անլէր սըգ օրմանլըգլար արասընա կիրէճէքլէր,
Վէ գայալար իւզէրինէ չըգաճագլար.
Շէհիրլէրին ճիւմլէսի թէրք օլունաճագ,
Վէ անլէրտէ ինսան սաքին օլմայաճագ տըր.
30 Էյ խարապ օլմուշ օլան, սէն նէ՞ եափաճագսըն.
Ալլար կիյսէն,
Քէնտինի ալթուն զինէթլէր իլէ թէզյին էթսէն,
Վէ կէօզլէրինէ չօգ սիւրմէ չէքսէն պիլէ,
Պիհուտէ եէրէ քէնտինէ զինէթ վէրիյօրսըն.
'Աշըգլարըն սէնի թէրք էթտիլէր.
Սէնին ճանընը արայօրլար.
31 Զիրա աղրը չէքէն գարընըն սէսի,
Իլքինի տօղուրանըն աղըրլըգ վագթընտա օլան սէսի կիպի պիր սէս իշիթտիմ.
Պու Սիօն գըզընըն սէսի տիր.
Ահ չէքէրէք վէ էլլէրինի աչարագ,
Շիմտի վայ պանա,
Զիրա գաթիլլէր սէպէպինտէն ճանըմ պայըլըյօր՝ տէյօր.

ՊԱՊ 5

1 Երուշալիմին սօգագլարընտա տօլաշը-նըզ,
Վէ շիմտի պագընըզ վէ պիլինիզ,
Վէ անըն մէյտանլարընտա արայընըզ.
Էյէր հագգ իճրա էտէն սատագաթ արայան պիր ատէմ պուլապիլիր-սէնիզ,
Պէն տէ շէհրէ 'աֆֆ էտէյիմ.
2 Վէ ՌԱՊՊ հայյ տըր՝ տէտիքլէրի հալտէ,
Եալան իլէ եէմին էտէրլէր.
3 Եա ՌԱՊՊ, սէնին կէօզլէրին հագի-գաթպէրէսթլիւէ տէյիլ մի տիր.
Օնլարը ուրտուն, ֆագաթ աղրը տույ-մատըլար.
Օնլարը գըրտըն, նասիհաթ գապուլ էթմէյէ իմթինա էթտիլէր.
Եիւզլէրինի թաշտան գաթը էթտիլէր,
Տէօնմէ՛ էթմէյէ իմթինա էթտիլէր.
4 Վէ պէն տէտիմ քի, Օնլար անճագ միս-քին տիրլէր.
Օնլար ախմագտըրլար, զիրա ՌԱՊՊԸՆ թարիգինի,
[illegible] Ալլահլարընըն ահքեամընը պիլմէզլէր.
5 Պէն պէօյիւքլէրէ կիտէյիմ,
Օնլար իլէ միւքալէմէ էտէյիմ,
Զիրա օնլար ՌԱՊՊԸՆ թարիգինի
[illegible] Ալլահլարընըն ահքեամընը պիլիր-լէր.
Լաքին օնլար պիլիթթիֆագ պոյունտու-րուգու գըրտըլար,
Պաղլարը գոբարտըլար.
6 Պու սէպէպտէն օնլարը օրմանտան պիր արսլան էօլտիւրէճէք,
Օնլարը *ագշամլարըն գուրտու թէլէֆ էտէճէք,
Օնլարըն շէհիրլէրինի գափլան պէքլէյէ-ճէք,
Օնլարտան հէր քիմ տըշարը չըգարսա փարչալանաճագ տըր.
Զիրա խաթալարը չօղալտը,
Օնլարըն թէճավիւզաթը թէքասիւր էյլէտի.

7 Պունու սանա նասըլ 'աֆֆ էտէ-յիմ.
Օղուլլարըն պէնի թէրք էթտիլէր.
Վէ Ալլահ օլմայանլար իլէ եէմին էյլէ-միշլէր.
Վէ օնլարը տոյուրտուգըմտա զինա էթ-թիլէր,
Վէ սիւրիւ սիւրիւ ֆահիշէխանէլէրէ կիթթիլէր.
8 Սապահլայըն եէմլէնմիշ աթլար քիպի օլտուլար,
Հէր քէս գօնշուսունըն զէվճէսինէ քիշ-նէյօր.
9 Պու կիպի շէյլէրտէն օտրու ճէզա վէ՞ր-մէյէճէք մի իմ,
Վէ պէօյլէ պիր միլլէթտէն քէնտիմ ին-թիգամ ալմայաճագ մը իմ՝ տէ-յի ՌԱՊՊ պույուրուր.
10 Սուրլարը իւզէրինէ չըգըփ խըրպա-նըզ,
Լաքին պիւսպիւթիւն խարապ էթմէ-յինիզ.
*Պուդագլարընը գալտըրընըզ,
Զիրա օնլար ՌԱՊՊԸՆ տէյիլ տիր.
11 Չիւնքի Իսրայէլ էվի վէ Յէհուտա էվի
Պանա զիյատէսիլէ խըյանէթ էթտիլէր՝ տէյի ՌԱՊՊ պույուրուր.
12 Օնլար ՌԱՊՊԸ ինքեար էտիփ՝ Օ տէյիլ տիր,
Վէ պիզէ պէլա կէլմէյէճէք,
Վէ գըլըճ վէ գըթլըգ կէօրմէյէճէ-յիզ.
13 Վէ փէյղամպէրլէր րիւզկեար կիպի տիրլէր,
Վէ օնլարտէ Ռապպըն քէլամը յօգ տուր.
Օնլարէ տէտիքլէրի կիպի օլսուն՝ տէ-տիլէր.
14 Պու սէպէպտէն Իլահ իլ Ճէնուտ օլան ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Սիզ պու սէօզի սէօյլէտիյինիզ իչ-չին,
Իշթէ պէն քէլամըմը աղզընտա աթէշ,

---

* Եախուտ՝ ագշամըն

* Եախուտ՝ տալլարընը

Վէ պու գավմը օտուն էտէճէյիմ,
Վէ անլէրի թէլէֆ էտէճէք օտուր.
15 ՐԱՊՊ պույուրուր քի, Էյ պէյթ ի Իսրայէլ,
Իշթէ պէն սիզին իւզէրինիզէ
Ուզագ մաքամտան պիր միլլէթ կէթիրէճէյիմ.
Օ գուվվէթլի պիր միլլէթ տիր,
Գատիմ պիր միլլէթ տիր,
Լիսանընը պիլմէտիյին
Վէ սէօյլէտիյինի անլամատըղըն պիր միլլէթ տիր.
16 Անլէրին թիրքէշի աչըգ գապր կիպի տիր,
Ճիւմլէսի գահրիման տըր.
17 Վէ սէնին մահսուլիւնը,
Վէ օղուլլարըն իլէ գըզլարընըն եէյէճէքլէրի էքմէյի եէյէճէք,
Սիւրիւլէրին իլէ սըղըրլարընը եէյէճէք,
Պաղլարըն իլէ ինճիրլէրինի տախի եէյէճէք տիր,
Իթիմատ էթտիյին միւսթահքէմ շէհիրլէրինի գըլըճ իլէ խարապ էտէճէք տիր.
18 Լաքին օլ կիւնլէրտէ տախի
Սիզի պիւս պիւթիւն մահվ էթմէյէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
19 Վէ Ալլահըմըզ ՐԱՊՊ պունուն ճիւմլէսինի
նէ՞ սէպէպտէն պիզէ եափտը՝ տէրլէր իսէ,
Սէն անլէրէ տէյէսին քի,
Սիզ պէնի թէրք էտիփ,
Քէնտի արզընըզտա ղայրի իլահլարա իպատէթ էթտիյինիզ կիպի,
Պէօյլէճէ սիզին օլմայան արզլարտա
Էճնէպիլէրէ խըտմէթ էտէճէքսինիզ.
20 Պունու պէյթ ի Եա՛գուպտա պիլտիրինիզ,
Վէ Եէհուտատա ի՛լան էտիփ տէյինիզ քի,
21 Էյ կէօզլէրի վար իքէն կէօրմէյէն,
Գուլագլարը վար իքէն իշիթմէյէն
Ահմագ վէ ֆէհիմսիզ գավմ,
Շիմտի պունու տինլէյինիզ.
22 ՐԱՊՊ պույուրուր քի,
Պէնտէն գորգմազ մը սընըզ,
Հուզուրըմտան թիթրէմէ՞զ մի սինիզ,
Պէն քի գանունը էպէտի իլէ գումը տէնիզէ հուտուտ գոյտում,
Վէ անը կէչէմէզ.
Վէ տալղալարը թէլաթիւմ էթսէ տէ, ղալիպ օլամազլար,
Կիւրիւլթիւ էթսէ տէ, անը թէճավիւզ էտէմէզլէր.
23 Լաքին պու գավմըն 'ասի վէ իթա'աթսըզ գալպի վար.
Անլէր 'իսեան էտիփ կիթտիլէր.
24 Վէ գալպլէրինտէ՝ Շիմտի Ալլահըմըզ ՐԱՊՊՏԱՆ գորգալըմ,
Օլ քի իլք վէ սոն եաղմուրը վագթինտէ վէրիր,
Հասատ իչիւն մա'այյէն հաֆթալարը պիզէ հըֆզ էտէր՝ տէմէզլէր.
25 Մա'սիյէթլէրինիզ պունլարը թէպտիլ էյլէտիլէր.
Վէ կիւնահլարընըզ նի'մէթլէրի սիզտէն մէն' էթտիլէր.
26 Զիրա գավմըմտա շէրիրլէր պուլունտու.
Ավճըլարըն սինէրէք պէքլէտիյի կիպի փուսուտա պէքլէրլէր,
Տուզագ գուրուփ ատէմ թութարլար.
27 Գաֆէս գուշլար իլէ տոլու օլտուղու կիպի
Անլէրին խանէլէրի հիլէ իլէ տոլու տըր.
Պու էճլտէն անլէր պէօյիւյիւփ զէնկին օլտուլար.
28 Սէմիզլէնտիլէր, փարլատըլար,
Քէօթիւլէրին իշլէրինի տէ կէչտիլէր.
Հագգը, եէթիմին հագգընը իգամ էթմէզլէր,
Վէ ֆուգարանըն տա'վալարընը կէօրմէզլէր իսէ տէ,
Եինէ իշլէրի րասթ կէլիր.
29 ՐԱՊՊ պույուրուր քի,
Պու կիպի շէյլէրտէն տոլայը ճէզա վէրմէյէճէք մի իմ,
Վէ պէօյլէ պիր միլլէթտէն քէնտիմ ինթիգամ ա՞լմայաճագ մը իմ.
30 Տիյարտա պա'իս ի հայրէթ վէ տէհշէթ պիր իշ օլտու.
31 Փէյղամպէրլէր եալան իլէ փէյղամպէրլիք էտէրլէր,

Վէ քեահինլէր անլարըն էլիյլէ հիւ-
քիւմէթ էտիյօրլար.
Վէ գավմըմ պունտան հազզ էտէր.
Վէ պունուն 'աքըպէթինտէ նէ յափա-
ճագսընըզ.

ՊԱՊ 6

Էյ պէնի Պէնեամին, Երուշալիմին ի-
չինտէն ֆիրար էտինիզ,
Վէ Թէգօ'աատա պօրու չալընըզ,
Վէ Պէյթհաքքէրէմ իւզէրինէ ատէշ նի-
շանը գալտըրընըզ.
Զիրա շիմալտէն պէլա վէ հէզիմէթի
'ազիմէ զուհուր էտիյօր.
2 Սիօն գըզընը կիւզէլ վէ նազիք պիր
խաթունա թէշպիհ էթտիմ.
3 Չօպանլար վէ սիւրիւլէրի օ-
նըն նէզտինէ կէլէճէքլէր,
Անըն հէր թարաֆընտա չատըր գու-
րաճագլար
Հէր պիրի սիւրիւսիւնիւ քէնտինէ հու-
սուսի մահալլինտէ կիւտէճէք-
լէր.
4 Անըն իւզէրինէ մուհարէպէյի թէտարի-
քինտէ պուլունունըզ.
Գալքընըզ վէ էօյլէ վագթընտա չըգա-
լըմ.
Վա՜յ պիզէ, զիրա կիւն զէվալ պուլ-
մագտա,
Վէ աքշամ կէօլկէլէրի ուզանմագտա
տըր.
5 Գալքընըզ վէ կէճէլէյին չըգալըմ,
Անըն գալ'ալարընը խարապ էյլէյէլիմ.
6 Զիրա ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույու-
րուր.
Աղաճ քէսիփ Երուշալիմին գարշը մէ-
թէրիս եափընըզ.
Եօգլանըլաճագ շէհիր պու տըր,
Զուլմ իլէ պիւս պիւթիւն տօլու տըր.
7 Փընար քէնտի սուլարընը ագըթտըղը
կիպի,
Օ քէօթիւլիւյիւնիւ էօյլէ ագըթըր.
Անտա զուլմ ու գարաթ իշիտիլիր.
Հուզուրըմտա տա'իմա խաստալըգ վէ եա-
րալար վար տըր.
8 Էյ Երուշալիմ, միւթէնէպպիհ օլ,
Օլմայա քի ճանըմ սէնտէն իգրահ էտէ.
Օլմայա քի սէնի վիրան վէ սաքինսիզ
պիր եէրէ տէօնտիւրէյիմ.
9 ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույու-
րուր.
Իսրայէլին պագիյյէսինի,
Պաղըն տէօքիւլմիւշ սալքըմլարընը թօփ-
լար կիպի թէմամէն տօփլայա-
ճագլար տըր.
Էլինի պաղ պօզան կիպի սէփէթլէրէ
տէօնտէր.
10 Քիմէ սէօյլէյիփ շէհատէթ էտէյիմ,
քի իշիտէլէր.
Իշթէ գուլագլարը ղայր ի մախթուն
տըր,
Վէ տինլէյէմէզլէր.
Իշթէ ՌԱՊՊԸՆ քէլամը անլէրին 'ինտին-
տէ մասխարա տըր.
Անտէն խօշլանմազլար.
11 Լաքին պէն ՌԱՊՊԸՆ ղազապը իլէ տօ-
լու իմ,
Բէնտիմի զապթ էթմէքտէն եօրուլտում.
Անը սօքագլարտա չօճուգլար իւզէրինէ,
Վէ եիկիթլէրին ճէմա'աթը իւզէ-
րինէ տէօքէճէյիմ,
Զիրա զէվճ զէվճէ իլէ,
Իխթիյար տախի կիւնլէրի տօլմուշ իլէ թութու-
լաճագ տըր.
12 Վէ անլէրին խանէլէրի վէ թարլալարը
վէ զէվճէլէրի,
Պիրտէֆէթէն եապանճըլարըն էլլէրինէ կէ-
չէճէք տիր,
Զիրա տիյարըն սաքինլէրի իւզէրինէ
Էլիմի ուզադաճաղըմ' տէյու ՌԱՊՊ
պույուրուր.
13 Զիրա անլէրին քիւչիւքիւնտէն պիւ-
յիւյիւնէ վարընճա,
Ճիւմլէսի թամա'քեար օլտուլար.
Վէ փէյղամպէրտէն քեահինէ վարընճա,
Ճիւմլէսի հիլէ իլէ իշ կէօրիւր.
14 Վէ սէլամէթ եօգ իքէն,
Սէլամէթ, սէլամէթ' տէյէրէք
Գավմըմ գըզընըն եարասընը եիւզտէն
սաղալթըլար.
15 Մէքրուհ իշլէր իշլէտիքլէրինտէ ութա-
նըրլար մը.
Ասլա ութանմազլար,

վէ խճալէթ պիլմէզլէր.
Պունա պինաէն տիւշէնլէր արասընտա տիւշէճէքլէր,
Անլէրի եօգլատըղըմ զէմանը խըրգըլանաճագլար տըր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
16 ՐԱՊՊ շէօյլէ պույուրուր.
Թարիգլէր իւզէրինտէ տուրուպ պագընըզ,
Վէ գատիմ եօլլար հագգընտա,
Էյի եօլ հա՞նկըսը տըր՝ տէյիւ սու՞ալ էտինիզ,
Վէ անտա եիւրիւյիւնիւզ,
Քի ճանլարընըզա րահաթ պուլասընըզ.
Ֆագաթ անլէր՝ Եիւրիւմէյիզ՝ տէտիլէր.
17 Վէ իւզէրինիզէ պէքճիլէր թա՛յին էթտիմ,
Պօրուընըն սէսինի տինլէյինիզ՝ տէտիմ.
Ֆագաթ՝ Տինլէմէյիզ՝ տէտիլէր.
18 Իմտի, էյ միլլէթլէր, տինլէյինիզ.
Էյ ճէմա՛աթ, անլէրտէ նէ օլտըղընը անլա.
19 Էյ զէմին, տինլէ,
Իշթէ պէն պու գավմըն իւզէրինէ,
Անլէրին էֆքեարընըն սէմէրէսի օլան պիր պէլա կէթիրէճէյիմ.
Զիրա սէօզլէրիմի տինլէմէտիլէր,
Վէ շէրի՛աթըմը րէտտ էթտիլէր.
20 Նի՞չին պանա Շէպատան քիւնլիւք,
Վէ ուզագ եէրտէն խօշ րա՛յիհալը գամըշ կէլէ.
Սիզին մուհրագալարընըզ մագպուլ տէյիլ,
Վէ զէպիհէլէրինիզ պանա խօշ տէյիլ տիր.
21 Պու էճլտէն ՐԱՊՊ շէօյլէ պույուրուր.
Իշթէ պէն պու գավմըն էօնիւնէ թէօքէզլէր գօյաճաղըմ,
Վէ պէտէրլէր օղուլլար իլէ պիրլիքտէ անլէրէ իլիշէճէքլէր.
Գօնշու իլէ տօսթը հէլաք օլաճագլար տըր.
22 ՐԱՊՊ շէօյլէ պույուրուր.
Իշթէ շիմալ տիյարընտան պիր գավմ կէլիյօր,
Վէ մունթէհա ի զէմինտէն պէօյիւք պիր միլլէթ գալգըյօր.
23 Անլէր եայ վէ մըզրագ թութարլար,
Շէֆգաթսըզ վէ մէրհամէթսիզ տիրլէր.
Անլէրին սէսի տէնիզ կիւրլէմէսի կիպի տիր,
Վէ աթլարա պինէրլէր,
Էյ Սիօն գըզը, սէնին իւզէրինէ մուհարիպլէր կիպի տիզիլիրլէր.
24 Անըն խապէրինի իշիթտիք.
Էլլէրիմիզ կէվշէտի.
Տօղուրան գարընըն աղրըսը կիպի պիզի աղրը թութտու,
25 Թարլայա չըգմայընըզ, վէ եօլտա եիւրիւմէյինիզ,
Զիրա հէր թարաֆտա տիւշմէնին գըլըճը և գօրգու վար տըր.
26 Էյ գավմըմ գըզը, չուլ կիյին,
Վէ քիւլտէ եուվարլան,
Վէ պէք աճը ֆիղան էյլէ,
Պիր թանէճիք օղուլ իչիւն մաթէմ էտէր կիպի մաթէմ էյլէ.
Զիրա խարապ էտիճի իւզէրիմիզէ անսըզըն կէլէճէք տիր.
27 Սէնի գավմըմ արասընտա թէճրիպէ էտիճի վէ գալ՚ա գօյտըմ,
Քի անլէրին եօլընը պիլէսին վէ թէճրիպէ էտէսին.
28 Ճիւմլէսի զիյատէսիյլէ ՚ասի տիր,
Գամմազլըգտա կէզէրլէր, պագըր վէ տէմիր տիրլէր.
Ճիւմլէսի էհլ ի ֆէսատ տըր.
29 Քէօրիւք եանար.
Աթէշտէ գուրշուն տիւքէնտի.
Գալըճը պիհուտէ եէրտէ գալ էտէր,
Զիրա շէրիրլէր թէֆրիգ օլունմատըլար.
30 Անլէր Մէրտուտ կիւմիւշ թէսմիյէ օլունաճագլար տըր,
Զիրա ՐԱՊՊ անլէրի րէտտ էյլէտի.

ՊԱՊ 7

1 ՐԱՊՊ թարաֆընտան Երէմիայա պու քէլամ կէլտի,
2 Պէյթ իւլ ՐԱՊՊԸՆ գափուսընտա տուր,
Վէ օրատա պու քէլամը նիտա էտիփ տէյէսին քի,
Էյ ՐԱՊՊԱ սէճտէ էթմէք իչիւն

Պու գափուլարտան կիրէն պիւթիւն
Եէհուտա,
ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէյինիզ.
3 Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ
պէօյլէ սէօյլիւյօր.
Մէսլէքլէրինիզի վէ ա՛մալլընըզը իսլահ էտինիզ.
Վէ սիզի պու մահալտէ իգամէթ էթտիրիրիմ.
4 ՌԱՊՊԸՆ հէյքէլի, ՌԱՊՊԸՆ հէյքէլի,
ՌԱՊՊԸՆ հէյքէլի պունլարտըր՝ տէյի.
Յալան սէօյլէյէնլէրին սէօզլէրինէ իթիմատ էթմէյինիզ.
5 Զիրա էյէր մէսլէքլէրինիզի վէ ա՛մալլընըզը
սահիհէն իսլահ էտէր իսէնիզ,
Վէ պիր քիմսէնին գօնշուսույլէ օլան
հագգընը
Թամամէն իճրա էտէր իսէնիզ,
6 Ղարիպէ վէ եէթիմէ վէ տուլ գարըյա
զուլմ էթմէզ,
Վէ պու մահալտէ սուչսուզ գան տէօքմէզ իսէնիզ,
Վէ պէլանըզա սէպէպ օլմագ իւզրէ
Ղայրի իլահլարա թապի՛ օլմազ իսէնիզ,
7 Օլ վագըթ սիզի պու մահալտէ,
Եճտատընըզա վէրտիյիմ արազիտէ
Էպէտ իւլ ապատ իգամէթ էթտիրէճէյիմ.
8 Իշթէ սիզ եալան վէ ֆա՛իտէսիզ
սէօզլէրէ իթիմատ էտէրսինիզ.
9 Սիզ սըրգաթ վէ գաթլ վէ զինա վէ
եալան եէմին էտէրէք,
Վէ Պա՛ալա պուխուր եագարագ,
Վէ պիլմէտիյինիզ ղայրի իլահլարա թապի՛ օլարագ,
10 Կէլիպ՝ իսմիմլէ եատ օլունան պու պէյթտէ՝ հուզուրըմտա տուրուպ,
Պու մէքրուհաթըն ճիւմլէսինի իշլէմէք
իչին
Նէճաթ պուլտուգ՝ տէյէճէ՞ք մի սինիզ.
11 Իսմիմլէ եատ օլունան պու պէյթ
Նազարընըզտա հարամիլէ՞ր մաղարասը
մը օլտու.
Իշթէ պէն տախի կէօրտիւմ՝ տէյի
ՌԱՊՊ պույուրուր.
12 Լաքին շիմտի սիզ Շիլօտա
Էվվէլա իսմիմի օրատա իսքեան էթտիյիմ մագամըմա կիտինիզ,
Վէ գավմիմ Իսրայէլին քէօթիւլիւյիւ
սէպէպինտէն
Անա նէ եափտըղըմը կէօրիւնիւզ.
13 Վէ շիմտի (ՌԱՊՊ պույուրուր) պու
իշլէրին ճիւմլէսինի իշլէտիյինիզ
իչիւն,
Վէ *քէլամը իհթիմամլէ՛ սիզէ խիթապ
էտէրէք սէօյլէտիմ իսէ տէ
Սիզ տինկլէմէտիյինիզ իչիւն,
Վէ սիզի չաղըրտըմ իսէ տէ ճէվապ
վէրմէտիյինիզ իչիւն,
14 Պէն տախի իսմիմլէ եատ օլունան,
Վէ սիզին իթիմատ էթտիյինիզ պէյթէ,
Վէ սիզէ վէ էճտատընըզա վէրտիյիմ
մագամա,
Շիլօյա եափտըղըմ կիպի եափաճաղըմ.
15 Վէ պիրատէրլէրինիզին ճիւմլէսինի,
Պիւթիւն Էֆրայիմ նէսլինի թարտ էթտիյիմ կիպի,
Սիզի տախի հուզուրըմտան թարտ էտէճէյիմ.
16 Իմտի սէն պու գավմ իչիւն տուա
էթմէ,
Վէ անլէր իչիւն ֆէրեատ վէ տուա էյլէմէ,
Վէ պանա եալվարմա,
Զիրա սէնի տինկլէմէմ.
17 Եէհուտա շէհիրլէրինտէ վէ Եէրուշալիմ
սօգագլարընտա
Նէ եափտըգլարընը կէ՞օրմէյօր մը սըն.
18 Չօճուգլար օտուն տէվշիրիրլէր,
Վէ փէտէրլէր աթէշ եագարլար,
Վէ գարըլար խամուր եօղուրըրլար,
Թա քի պէնի իղզապ էթմէք իւզրէ՝
Կէօք մէլիքէսինէ փիտէլէր եափալար,
Վէ ղայրի իլահլարա թագտիմ իմէշրուպաթ նազր էտէլէր.
19 Անլէր պէնի՞ մի իղզապ էտիյօրլար,
Եիւզլէրինին խիճլէթի իչիւն
Քէնտի իւզէրլէրինէ պէլայը տա՛վէթ էթմէզլէ՞ր մի՝ տէյի ՌԱՊՊ պույուրուր.

---

*Եանի. էրքէն գալգարագ

20 Պու սէպէպտէն Ռապպ Եհօվա պէօյլէ պույուրուր.
Իշթէ ղազապըմ վէ խըշմըմ պու մագամ իւզէրինէ,
Ատէմ վէ հայվան իւզէրինէ,
Վէ սահրանըն աղաճլարը վէ թօփրաղըն մահսուլու իւզէրինէ տէօքիւլէճէք,
Վէ թութուշաճագ վէ սէօնտիւրիւլմէյէճէք տիր.
21 Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր.
Մուհրագալարընըզը զէպիհէլէրինիզէ 'իլավէ էտինիզ վէ էթ եէյինիզ.
22 Ձիրա էճտատընըզը Մըսըր տիյարընտան չըգարտըղըմ կիւնտէ՝
Մուհրագա վէ զէպիհէ խուսուսընտա 'սէօյլէմէտիմ,
Վէ անլարէ էմր էթմէտիմ.
23 Անճագ անլարէ պու շէյի էմր էտիպ տէտիմ քի,
Պէնիմ ավազըմը տինլէյինիզ,
Վէ պէն սիզին Ալլահընըզ օլայըմ,
Սիզ տախի պէնիմ գավմիմ օլասընըզ,
Վէ սիզէ հէր նէ էմր էթտիյիմ թարիգտէ սիւլուք էտէսինիզ,
Քի սիզէ խայր կէլէ.
24 Լաքին անլար տինլէմէտիլէր վէ գուլագ վէրմէտիլէր,
Անճագ քէնտի թէտպիրլէրինճէ,
Քէօթիւ գալպլէրինին թէ'աննիւտիւյլէ սիւլուք էթտիլէր,
Վէ իլէրի տէյիլ, անճագ կէրի կիթտիլէր.
25 Էճտատընըզ Մըսըր տիյարընտան չըգտըգլարը կիւնտէն պու կիւնէ տէկին,
Գուլլարըմ փէյղամպէրլէրին ճիւմլէսինի սիզէ կէօնտէրտիմ,
Հէր կիւն *քէմալ ի ինթիպահլէ" կէօնտէրիր իտիմ.
26 Վէ պէնի տինլէմէտիլէր վէ գուլագ վէրմէտիլէր,
Անճագ պօյունլարընը սէրթլէշտիրտիլէր,
Վէ էճտատլարընտան պէթէր օլտուլար.
27 Իմտի անլարէ պու սէօզլէրին ճիւմլէսինի սէօյլէյէճէքսին,
Լաքին սէնի տինլէմէյէճէքլէր,
Անլարի չաղըրաճագսըն,
Լաքին սանա ճէվապ վէրմէյէճէքլէր տիր.
28 Օլ վագըթ անլարէ տէյէսին քի,
Ալլահը ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը տինլէմէյէն,
Վէ թէ'տիպ գապուլ էթմէյէն միլլէթ պու տուր.
Հագիգաթ մահվ օլտու, վէ աղըզլարընտան քէսիլտի.
29 Էյ Սիօն գըզը, սաչլարընը քէսիպ աթ,
Վէ պայըրլար իւզէրինտէ ֆիղան էյլէ,
Ձիրա ալէյհինտէ ղազապ էթտիյի նէսլի
ՌԱՊՊ թէրք վէ րէտտ էյլէտի.
30 Ձիրա ՌԱՊՊ պույուրուր քի՝
Պէնի Եհուտա 'ինտիմտէ քէօթիւլիւքը իշլէտիլէր,
Մէքրուհաթլարընը, իսմիմլէ նամլանան պէյթի թէնճիս էթմէք իւզրէ,
Օրայա գօյտուլար.
31 Վէ օղուլլարընը վէ գըզլարընը աթէշտէ եագմագ իչին
Հիննօմ օղլու տէրէսինտէ վատի' Թօֆէթ միւրթէֆի'ալարընը պինա էթտիլէր.
Քի անը պէն էմր էթմէտիմ,
Վէ ֆիքրիմտէն տախի կէչմէմիշ տիր.
32 ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Պու էճլտէն իշթէ կիւնլէր կէլիր քի,
Արթըգ Թօֆէթ վէ Հիննօմ օղլու տէրէսի տէյիլ,
Անճագ Գաթլ տէրէսի տէնիլէճէք տիր.
Վէ Թօֆէթտէ եէր գալմայընճայա գատար տէֆն էտէճէքլէր տիր.
33 Վէ պու գավմըն լէշլէրի հավա գուշլարընա
Վէ եէրին վուհուշլարընա եէմէք իչին օլաճագ,
Վէ անլարը գաչըրան պուլունմայաճագ տըր.
34 Վէ Եհուտա շէհիրլէրինտէն վէ Երուշալիմ սօգագլարընտան

---

*Իպր. էրքէն գալգարագ

Սէտաա ի շատմանի վէ սէտաա ի մեսերրեթի,
կիւվէյի սէսինի վէ կէլին սէսինի ֆէրաղաթ էթտիրէճէյիմ.
Զիրա տիյար խարապ օլաճագ տըր։

ՊԱՊ 8

ՌԱՊՊ պույուրուր քի,
Օ վագըթտա Եէհուտա մէլիքլէրինին քէմիքլէրինի,
Վէ րուէսասընըն քէմիքլէրինի,
Վէ քեահինլէրին քէմիքլէրինի,
Վէ փէյղամպէրլէրին քէմիքլէրինի,
Վէ Երուշալիմ սէքէնէսինին քէմիքլէրինի
Գապըրլարընտան չըգարաճագլար։
2 Վէ սէվտիքլէրի վէ խըտմէթ էթտիքլէրի,
Վէ թապի՛ օլտուգլարը, վէ թալէպ էթտիքլէրի,
Վէ սէճտէ էյլէտիքլէրի կիւնէշ վէ այ,
Վէ քեաֆֆէի ճիւնուտը սէմավիյէ էօնիւնէ անլէրի սէրէճէքլէր տիր.
Անլէր թօփլանըլմայաճագ վէ տէֆն օլունմայաճագ,
Եէր իւզիւնտէ կիւպրէ գըլաճագ տըր։
3 Վէ պու քէօթիւ գապիլէտէն պագի գալանլարըն քեաֆֆէսի,
Եանի անլէրի թարտ էթտիյիմ մահալլէրին ճիւմլէսինտէ գալանլար Թարաֆընտան
Մէվթ հայաթա թէրճիհ օլունաճագ տըր՝ տէյի.
ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր։
4 Վէ անլէրէ տէյէսին քի,
ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Անլէր տիւշէճէքլէր տէ գա՞լգմայաճագլար մը.
Պիրի սափըփ տա տէօ՞նմէյէճէք մի.
5 Նի՞չին պու Երուշալիմ գավմը
Պիր տա՞իմի 'ինատ իլէ 'ասի օլմուշ տըր.
Անլէր հիլէյէ եափըշըրլար,
Ռիճու՛ էթմէք իպա էտէրլէր։
6 Գուլագ վէրիփ տինլէտիմ,
Անլէր տօղրու սէօյլէմէզլէր.
Պէն նէ՞ եափտըմ՞ տէյէրէք,
Քէօթիւլիւյիւնտէն նատիմ օլուպ տէօնէն եօգ տըր.
Ճիւմլէսի ճէնկէ գօշան աթ կիպի,
Քէնտի եօլունա տէօնէր։
7 Լէյլէք պիլէ հավատա վագըթ ը մու՛այեէնինի պիլիր,
Հէմ գումրու վէ թուրնա վէ գըրլանգըճ
Կէլմէլէրինին վագթինը կէօզէտիրլէր,
Լաքին պէնիմ գավմիմ ՌԱՊՊԸՆ ահքեամընը պիլմէզ։
8 Պիզ հաքիմ իզ,
Վէ ՌԱՊՊԸՆ շէրի՛աթը պիզտէ տիր՝ նասըլ տէյէրսինիզ.
Հագիգաթէն իշթէ քեաթիպլէրին եալանճը գալէմի եալան տիւզտի։
9 Հիւքէմա խէճիլ օլտու,
Խավֆ էտիփ թութուլտուլար.
Իշթէ ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը րէտտ էթտիլէր,
Արթըգ անլէրտէ նէ՞ հիքմէթ գալըր։
10 Պու էճլտէն գարըլարընը ղայրիլէրէ,
Թարլալարընը անլէրէ զապթ էտէճէք օլանլարա վէրէճէյիմ,
Չիւնքի քիւչիւքտէն պէօյիւյէ վարընճա
Ճիւմլէսի թամա՛քեար օլտուլար,
Փէյղամպէրտէն քեահինէ վարընճա
Ճիւմլէսի քիզպլէ իշ կէօրիւր։
11 Վէ սէլամէթ եօգ իքէն, Սէլամէթ, սէլամէթ՝ տէյէրէք,
Գավմիմ գըզընըն եարասընը եիւզտէն սաղալթըրըրլար։
12 Մէքրուհ իշլէր իշլէտիքլէրինտէ ութանտըլա՞ր մը.
Ասլա ութանմազլար,
Վէ խիճալէթ պիլմէզլէր.
Պու էճլտէն տիւշէնլէր արասընտա տիւշէճէքլէր,
Եօգլանըլտըգլարը զէման եըգըլաճագլար տըր՝ տէյի ՌԱՊՊ պույուրուր։
13 Անլէրի պիլքիւլլիյէ հէլաք էտէճէյիմ,
Ասմատա իւզիւմ օլմայաճագ,
Վէ ինճիր աղաճընտա ինճիր պուլունմայաճագ,

Եափրաղը պիլէ սօլաճագ
Վէ անլէրէ վէրտիյիմ շէյլէր անլէրտէ գալմայաճագ տըր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
14 Պիզ նի՞չիւն օթուրույօրըզ,
Թէճէմմիւ՛ էտինիզ, վէ միւսթահքէմ շէհիրլէրէ կիրէլիմ,
Վէ օրատա սիւքիւթ էտէլիմ.
Զիրա Ալլահըմըզ ՐԱՊՊ պիզի սիւքիւթ էթթիրտի,
Վէ պիզէ էօտ կիպի սու իչիրտի,
Զիրա ՐԱՊՊԱ գարշը կիւնահ իշլէտիք.
15 Սէլամէթէ մունթազըր օլտուգ, լաքին պիր խայր օլմատը,
Շիֆա վագթինա մունթազըր օլտուգ, լաքին իշթէ իզթիրապ վար.
16 Աթլարընըն խօրուլտուսու Տան թարաֆընտան իշիտիլտի.
Գուվվէթլի աթլարընըն քիշնէմէսինին կիւրիւլթիւսիւնտէն
Պիւթիւն եէր սարսըլտը.
Չիւնքի կէլիփ տիյարը վէ անտա պուլունանըն քեաֆֆէսինի,
Շէհրի վէ անըն սէքէնէսինի թէլէֆ էտէճէքլէր տիր.
17 Զիրա իշթէ պէն արանըզա սի՛հր թէ՛սիր էթմէզ եըլանլար,
Ինկէրէքլէր կէօնտէրէճէյիմ,
Վէ սիզի ըսըրաճագլար տըր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
18 Մէսէրրէթիմ հիւզնէ [illegible],
Գալպիմ տէրունըմտա պայըլըր.
19 Իշթէ ուզագ տիյարտան կէլէնլէրին սէպէպինտէն
Գավմըմ գըզընըն ֆէրեատընըն սէսի.
ՐԱՊՊ Սիօնտա տէյի՞լ մի,
Անըն մէլիքի անտա տէյի՞լ մի.
Նի՞չիւն քէնտի օյմա փութլարըյլէ,
Էպաթըլ ի ղարիպէլէրիյլէ պէնի իղզապ էթթիլէր.
20 Վագթ ը հասատ կէչթի, եազ թիւքէնտի,
Պիզ իսէ խէլաս օլմատըգ.
21 Գավմըմ գըզընըն եարասը իչին եարալանտըմ,
Գարարտըմ, պէնի տէհշէթ թութտու.
22 Ճիլ'ատտա պէլէսան եօ՞գ մու,
Օրատա թապիպ եօ՞գ մու տուր.
Պէս նի՞չիւն գավմըմ գըզը շիֆա պուլմատը.

ՊԱՊ 9

1 Քեա՛շքի պաշըմ սու,
Վէ կէօզլէրիմ կէօզ եաշը փընարը օլայտը,
Քի կէճէ կիւնտիւզ
Գավմըմըն գըզընըն մագթուլլէրի իչին աղլայապիլիյիմ.
2 Քեա՛շքի պէրրիյէտէ եօլճըլար գօնաղը
[illegible] օլայտը,
Քի գավմըմը թէրք էտիփ անլէրտէն կիտէ պիլիմ.
Զիրա անլէրին ճիւմլէսի զանիլէր տիր
Խա՛ին կիւրուհի տիր.
3 Վէ տիլլէրինի եալան իչին եայը կիպի կէրէրլէր,
Լաքին եէր իւզէրինտէ հագիգաթ իչին շէճի՛ տէյիլ տիրլէր.
Զիրա կիթտիքճէ քէօթիւ օլույօրլար,
Վէ պէնի պիլմէզլէր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
4 Հէր ատէմ քէնտի գօնշուսընտան սագընսըն,
Վէ հիչ պիր գարտաշա իթիմատ էթմէյինիզ.
Զիրա հէր պիր գարտաշ զիյատէսիյլէ հիլէ գուլլանըր,
Վէ հէր գօնշու զամմազլըգտա կէզէր.
5 Վէ հէր ատէմ գօնշուսընը ալտատըր,
Վէ տօղրու սէօյլէմէզլէր.
Տիլլէրինի եալան սէօյլէմէյէ ալըշմըշ տըրլար.
Քէօթիւլիւք էտէրէք եօրուլուրլար.
6 Մէսքէնին հիլէ իչինտէ տիր,
Հիլէ սէպէպինտէն պէնի պիլմէք իսթէմէզլէր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
7 Պու էճլտէն ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէյլէ պույուրուր.
Իշթէ անլէրի գալ էտիփ իմթիհան էտէճէյիմ,

Զիրա գավմիմ գըզը իչին նա՛սըլ եափայըմ,
8 Անլէրին տիլի մէօհլիք օգ տըր,
Հիլէ սէօյլէր.
Ագըը իլէ գօնշուսընա սէլամէթ սէօյլէր,
Ֆագաթ գալպինտէ անըն իչին պուսու գուրար.
ՌԱՊՊ պույուրուր քի
Պու կիպի շէյլէրտէն տօլայը անլէրը ճէզա վէ՞րմէյէճէք միյիմ,
Վէ պէօյլէ պիր միլլէթտէն քէնտիմ ինթիգամ ա՛լմայաճա՞գ մըյըմ.
10 Տաղլար իչին աղլայըփ Ֆիղան էտէճէյիմ,
Վէ չէօլլէրին մէր'աալարը իչին մէրսիյէ օգույաճաղըմ.
Զիրա եանտըլար, օյլէ քի ատամ կէչմէզ,
Վէ սիւրիւլէր սէսի իշիտիլմէզ.
Հավա գուշլարընտան պէհիմէյէ վարընճա հէփսի գաչըփ կիթտիլէր.
11 Վէ Եէրուշալիմի եըղընթըլարա
Չագալլար մէսքէնի գըլաճաղըմ
Վէ Եէհուտա շէհիրլէրինի սաքինսիզ վիրանէյէ տէօնտիւրէճէյիմ.
12 Հաքիմ ատէմ քի՞մ տիր քի պունու անլայա.
Վէ ՌԱՊՊԸՆ թէքէլլիւմ էթտիյի քիմսէ քի՞մ տիր քի պունու խապար էտէ.
Տիյար նէտէ՞ն տօլայը խարապ,
Վէ եանմըշ չէօլ կիպի օլտու,
Օրատան քիմսէ կէչմէյօր.
13 Վէ ՌԱՊՊ շէօյլէ պույուրուր.
Սատէ քի էօնլէրինէ գօյտըղըմ շէրի'աթըմը թէրք էթտիլէր,
Վէ քէլամըմը տինլէմէյիփ անտա կէօրէ հարէքէթ էթմէտիլէր,
14 Անճագ եիւրէքլէրինին թէ'աննիւտլէրինէ,
Վէ պապալարընըն անլէրէ էօյրէթտիքլէրի
Պա'ալիմէ թապի՝ օլարագ հարէքէթ էթտիլէր.
15 Պունուն իչին Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ շէօյլէ պույուրուր.
Իշթէ պէն պու գավմա փէլին եէտիրէճէյիմ,
Վէ անլէրէ էօտ կիպի սույու իչիրէճէյիմ.
16 Վէ անլէրի քէնտիլէրինին վէ պապալարընըն պիլմէտիքլէրի միլլէթլէր իչինէ տաղըտաճաղըմ,
Վէ խալքըրընը՝ անլէրի հէլաք էտինճէյէ գատար՝ գըլըճ կէօնտէրէճէյիմ.
17 ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ շէօյլէ պույուրուր.
Թէ'էմմիւլ էտինիզ, վէ ֆիղան էտիճի գատընլար չաղըրընըզ քի կէլսինլէր,
Վէ մահիր գատընլարա խապէր կէօնտէրինիզ քի կէլսինլէր,
18 Վէ պիզիմ իչին նոհէ էթմէյէ 'աճէլէ էթսինլէր,
Թի կէօզլէրիմիզ կէօզ եաշը աքըտսըն,
Վէ կիրփիքլէրիմիզ սուլար սաչըվէրսըն.
19 Զիրա Սիօնտան նոհէ սէսի իշիտիլտի.
Նա՛սըլ խարապ օլտուգ.
Ղայէթլէ խաճիլ օլտուգ.
Զիրա արզը թէրք էթտիք,
Զիրա մէսքէնլէրիմիզի հէտմ էթտիլէր.
20 Խանըմ, էյ գատընլար, ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը տինլէյինիզ,
Վէ գուլագլարընըզ անըն աղզընըն քէլամընը գապուլ էյլէսին,
Վէ գըզլարընըզա նոհէ էթմէյի էօյրէտինիզ,
Վէ հէր պիրը գօնշուսունա մէրսիյէ օգումայը էօյրէթսին.
21 Զիրա մէվթ՝ սօգագլարտան չօճուգլարը,
Մէյտանլարտան եիկիթլէրի գաթ՝ էթմէք իչին
փէնճէրէլէրիմիզէ չըգտը,
Սէրայլարըմըզա կիրտի.
22 Սէօյլէ քի՝ ՌԱՊՊ շէօյլէ պույուրուր.
Ինսան լաշէլէրի,
Թարլա եիւզինէ կիւպրէ կիպի,
Վէ օրագճըլարըն արտընճա տէմէթ կիպի տիւշէճէք,
Վէ անլէրը թօփլայան պուլունմայաճագտըր.

23 ՌԱՊՊ պէօյլէ սէօյլիւյօր.
Հաքիմ հիքմէթիյլէ իֆթիխար էթմէսին,
Վէ գուվվէթլի գուվվէթիյլէ իֆթիխար էթմէսին,
Զէնկին սէրվէթիյլէ իֆթիխար էթմէսին.
24 Անճագ իֆթիխար էտէն քիմսէ պունուն իլէ իֆթիխար էթսին,
Քի իտրաք էտիպ պէնի պիլիր,
Վէ զէմինտէ 'ինայէթ վէ հագգ վէ 'ատալէթ իճրա էտէն ՌԱՊՊ պէն իտիյիմի անլըր.
Զիրա պունլարտան րազը իմ՝ տէյի ՌԱՊՊ պույուրուր.
25 Իշթէ կիւնլէր կէլիյօր քի, մախթուն օլմայանլար իլէ մախթուն օլանլարըն ճիւմլէսինէ,
26 Մըսըրա վէ Եէհուտայա վէ Էտոմա,
Վէ պէնի 'Ամմօնա վէ Մօապա,
Վէ շաքագ պաշլարընը քէսէն պէրրիյէ էհալիսինին քեաֆֆէսինէ ճէզա վէրէճէյիմ,
Զիրա ճէմի՛ի միլէլ ղայրի մախթուն տըր,
Վէ պիւթիւն պէյթի Իսրայէլ գալպէն ղայրի մախթուն տըր՝ տէյի ՌԱՊՊ պույուրուր.

ՊԱՊ 10

1 Էյ պէյթի Իսրայէլ,
Սիզին հագգընըզտա ՌԱՊՊԸՆ սէօյլէտիյի քէլամը տինլէյինիզ.
2 ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Թա՛իֆէլէրին եօլընը էօյրէնմէյինիզ.
Վէ 'ալամաթ ը սէմավիյէտէն տօլայը տէհշէթէ կիրիֆթար օլմայընըզ,
Զիրա պունլարտան տօլայը թա՛իֆէլէր տէհշէթէ կիրիֆթար օլուրլար.
3 Զիրա իւմմէթլէրին 'ատէթլէրի պաթըլըդ տըր,
Զիւնքի օրմանտան աղաճ քէսիլիր.
Ուսթատընըն էլի իշի օլուպ պալթա իլէ եօնուլմուշ տուր.
4 Անը կիւմիւշ վէ ալթուն իլէ թէզյին էտէրլէր,
Չէքիճլէր իլէ [illegible] անը միխ իլէ մըխլարլար վէ գըմըլտանմազ.
5 Անլէր խուրմա աղաճը կիպի տօղրու տուրուրլար,
Լաքին թէքէլլիւմ էթմէզլէր.
Եիւրիւյէմէտիքլէրի իչիւն մութլագա թաշընմալը տըրլար.
Անլէրտէն գօրգմայընըզ, չիւնքի ֆէնալըգ էտէմէզլէր,
Էյիլիք էթմէք տախի էլլէրինտէն կէլմէզ.
6 Եա ՌԱՊՊ, սէնին նազիրին եօգ տըր.
Սէն 'ազիմ սին, վէ գուվվէթիյլէ իսմին 'ազիմ տիր.
7 Էյ Մէլիք ի միլէլ, սէնտէն քիմ գօրգմազ,
Զիրա՛ 'ազամէթ սանա մախսուս տըր.
Չիւնքի միլլէթլէրին քեաֆֆէյի հիւքէմասը արասընտա,
Վէ անլէրին ճէմի՛ մէմլէքէթլէրինտէ նազիրին եօգ տըր.
8 Լաքին անլէր ճէմի՛էն հայվան կիպի վէ սէֆիհ տիրլէր.
Տինլէրի էպաթլըը թա'լիմի օլուպ աղաճ օտուն տըր.
9 Թարշիշտէն կիւմիւշ լէվհալար,
Վէ Ուֆազտան ալթուն կէթիրիլիր.
Անլէր ուսթատըն վէ գույումճը էլինին իշի տիր.
Էլպիսէլէրի լաճիվէրտի վէ էրղավանի տիր.
Քեաֆֆէսի էհլ ի հիւնէր իշի տիր.
10 Լաքին Եէհօվա հագգ Ալլահ տըր.
Ալլահ իւլ հայյ վէ Մէլիք ի էպէտի տիր.
Անըն գազապընտան զէմին թիթրէր,
Վէ միլլէթլէր անըն գազապընա տայանամազլար.
11 [Անլէրէ պէօյլէ տէյէսինիզ.
Սէմավաթը վէ զէմինի խալգ էթմէյէն իլահլար
Զէմինտէն վէ պու սէմավաթըն թահթընտան մահվ օլաճագ տըր.]
12 Ռապպ զէմինի գուվվէթիյլէ եափտը,
Տիւնեայը հիքմէթիյլէ թէ'սիս էյլէտի,
Վէ սէմավաթը 'իլմիյլէ պասթ էյլէտի.

13 Սէտասըյլէ կէօքտէ չօգ սուլար հասըլ օլուր,
Վէ մունթէհա ի զէմինտէն պուխար չըգարըր·
Եաղմուր իչիւն շիմշէք չագթըրըր,
Վէ րուզկեարը խազինէլէրինտէն չըգարըր·
14 Հէր ատէմ 'իլմ խուսուսունտա հայվան կիպի տիր·
Հէր գույումճը օյտուղու փութտան տօլայը խաճիլ օլուր·
Զիրա տէօքտիւյիւ փութու եալան տըր,
Վէ անլէրտէ րուհ եօգ տըր·
15 Անլէր պաթըլտըր վէ գէպահէթ իշլէրիտիր·
Եօգլանտըգլարը զէմանտա հէլաք օլաճագլար տըր·
16 Եա'գուպըն նասիպի պունլար կիպի տէյիլ տիր,
Զիրա հէր շէյին Խալիգի օ տըր,
Վէ Իսրայէլ անըն միրասը օլան սըպթ տըր·
Անըն իսմի *Եէհօվա Սէպաօթ' տըր·
17 Էյ գալ'ատա սաքին օլան,
Տիյարտան էշեալարընը թօփլա·
18 Զիրա ՐԱԲԲ պէօյլէ պույուրուր·
Իշթէ պէն պու տէֆ'ա տիյարըն սաքինէլէրինի սափան իլէ աթաճաղըմ,
Վէ անլէրի մուզայագայա ուղրատաճաղըմ,
Թա քի պուլունսունլար·
19 Ճէրիհէմ սէպէպինտէն վայ պանա,
Եարամ տէրմանսըզ տըր·
Լաքին պէն տէտիմ քի՝
Հագիգաթէն պու պիր տէրտ տիր,
Վէ անը չէքմէլի իմ·
20 Չատըրըմ եըգըլտը վէ իփլէրիմին ճիւմլէսի գօփտու·
Օղուլլարըմ եանըմտան կիթտիլէր, վէ եօգ տուրլար·
Արթըգ չատըրըմը գուրան,
Վէ փէրտէլէրիմի եէրինէ գօյան եօգ տըր·
21 Զիրա չօպանլար հայվան կիպի օլտու,
ՐԱԲԲԸ թալէպ էթմէտիլէր·
Պու սէպէպտէն ֆէլահ պուլմատըլար,
Վէ անլէրին պիւթիւն սիւրիւլէրի տաղըլտը·
22 Իշթէ *խապէր կէլիյօր,
Շիմալ տիյարընտան պէօյիւք կիւրիւլթիւ կէլիյօր,
Քի Եէհուտա շէհիրլէրինի վիրան,
Վէ չագալլար մէսքէնի էտէ·
23 Եա ՐԱԲԲ, պիլիրիմ քի ինսանըն թարիգը քէնտի էլինտէ տէյիլ տիր,
Քէնտի ատըմլարընը տօղրուլթմագ
Եիւրիւյէն ատամըն էլինտէ տէյիլ տիր·
24 Եա ՐԱԲԲ, պէնի թէ'տիպ էյլէ ֆագաթ ինսաֆ իլէ օլսուն·
Գազապընլէ օլմասըն քի պէնի թէլէֆ էթմէյէսին·
25 Գազապընը սէնի պիլմէյէն թա'իֆէլէր իւզէրինէ,
Վէ սէնին իսմինէ տուա' էթմէյէն գապիլէլէր իւզէրինէ տէօք·
Զիրա Եա'գուպը եէտիլէր,
Անը եէտիլէր վէ թէլէֆ էթտիլէր,
Վէ անըն մէսքէնինի վիրան էյլէտիլէր·

ԲԱԲ 11

1 ՐԱԲԲ թարաֆընտան Երէմիայա պու
2 քէլամ կէլտի· Պու 'ահտըն սէօզլէրի-
նի տինլէյինիզ, վէ Եէհուտա ատէմ-
լէրինէ վէ Երուսաղիմ սաքինլէրինէ
3 սէօյլէյինիզ· Վէ սէն անլէրէ տէյէսին
քի՝ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱԲԲ պէօյլէ
պույուրուր· Մէլ'ուն տըր օլ ատէմ
քի պու 'ահտըն սէօզլէրինի տինլէմէզ,
4 Անը քի էճտատընըզա՝ Մըսըր տիյա-
րընտան, օլ տէմիր ֆուրունունտան ան-
լէրի չըգարտըղըմ կիւնտէ էմր էտիպ
տէտիմ քի՝ Սէօզլէրիմի տինլէյինիզ
վէ սիզէ էմր էթտիյիմ շէյլէրին ճիւմ-
լէսինի իճրա էյլէյինիզ· պէօյլէճէ պէ-
նիմ գավմըմ օլաճագսընըզ, պէն տա-
5 խի սիզին Ալլահընըզ օլաճաղըմ· Թա
քի էճտատընըզա պու կիւն օլտուղու
կիպի, սիւտ վէ պալ ագան տիյարը
վէրմէքլիք իզրէ անլէրէ էթտիյիմ եէ-
մինի սապիթ գըլայըմ· Պէն տախի ճէ-

---

*ՐԱԲԲ իւլ ճիւնուտ

*Իպր· խապէր սէսի.

վապ վէրիփ Ամին, եա ՐԱՊՊ տէտիմ.
6 Վէ ՐԱՊՊ պանա տէտի. Պիւթիւն սէօզլէրին
ճիւմլէսինի Եէհուտա շէհիրլէրինտէ
վէ Երուշալիմին սօքաքլարընտա նիտա
էտիփ սէօյլէ քի՝ 'ահտին սէօզլէրինի
տինլէյիփ օնլարը իշլէյի-
7 նիզ. Զիրա էճտատընըզը Մըսըր տիյարընտան
չըգարտըգըմ կիւնտէն թա պու
կիւնէ գատար անլարը տիգգաթլէ նասիհաթ
էյլէտիմ. *քէմալ ի իհթիմամլէ
նասիհաթ էտէրէք՝ Սէօզլէրիմի տինլէ-
8 յինիզ՝ տէտիմ. Լաքին անլար տինլէմէտիլէր
վէ գուլագ վէրմէտիլէր, անճագ
հէր քէս քէնտի քէօթիւ գալպինին
թէ'աննիւտիւյլէ եիւրիւտիւ.
Պու էճլտէն պէն անլար իւզէրինէ իճրա
էթմէլէրինի էմր էթթիյիմ վէ իճրա
էթմէտիքլէրի պու 'ահտըն պիւ-
9 թիւն սէօզլէրինի կէթիրտիմ. Վէ
ՐԱՊՊ պանա տէտի. Եէհուտա ատամլարընտա
վէ Երուշալիմ սաքինլէ-
10 րինտէ ֆիթնէ պուլունմուշ. Անլար սէօզլէրիմի
տինլէմէք իսթէմէյէն էճտատլարընըն
մա'սիյէթլէրինէ տէօնտիւլէր,
վէ ղայրի իլահլարա իպատէթ էթմէք
իչին անլարէ թապի' օլտուլար. Իսրայէլ
վէ պէյթ ի Եէհուտա էճտատլարը
իլէ 'ագտ էթթիյիմ 'ահտը նագզ
էթթիլէր.

11 Պու էճլտէն ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Իշթէ պէն իւզէրլէրինէ պէօյլէ պիր պէլա կէթիրէճէյիմ,
Քի անտան գուրթուլամայաճագլար.
Վէ պանա ֆէրեատ էտէճէքլէր իսէ,
Վէ անլարը տինլէմէյէճէյիմ.
12 Վէ Եէհուտա շէհիրլէրի վէ Երուշալիմ սաքինլէրի կիտիփ,
Պուխուր գագտըգլարը իլահլարա ֆէրեատ էտէճէքլէր իսէ,
Վէ անլարէ պէլա իսապէթ էթտիյինտէ,
Պունլար անլարը ասլա խէլաս էտէմէյէճէքլէր տիր.
13 Զիրա, էյ Եէհուտա, սէնին իլահլարըն
Շէհիրլէրինին միգտարընա կէօրէ օլտու.
Վէ Երուշալիմ սօգագլարընըն միգտարընա կէօրէ
Օլ րէզալէթ շէյինէ մէզպահլար,
Պա'ալա պուխուր գագմագ իչին մէզպահլար գուրտունուզ.
14 Իմտի սէն պու գավմ իչին տու'ա էթմէ,
Վէ անլար իչին ֆէրեատ վէ տու'ա էյլէմէ,
Զիրա քէնտիլէրինէ իսապէթ էտէն պէլալարտան տօլայը պանա ֆէրեատ էթթիքլէրի զէման
Պէն տինլէմէյէճէյիմ.
15 Սէվկիլիմին պէնիմ խանէմտէ նէ իշի վար,
Մադեմ քի չօգլար իլէ ֆիւճուր էյլէմիշ տիր.
*Մուգատտէս էթ՝ սանի սէնտէն գալտըրըլաճագ,
Զիրա սէն քէօթիւլիւյիւնտէ մէսրուրուրսըն.
16 ՐԱՊՊ սանա,
Թազէ, կիւզէլ վէ մէյվէտար զէյթուն աղաճը թէսմիյէ էյլէտի,
Լաքին անըն իւզէրինէ շամաթասը պիւյիւք օլան ատէշ եագտը.
Վէ անըն տալլարը գըրըլտը.
17 Վէ սէնի տիքմիշ օլան ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ
Պէյթ ի Իսրայէլ վէ պէյթ ի Եէհուտանըն
†Անը իղզապ էթմէք իչին
Պա'ալա պուխուր գագտըգլարը իչէրտիւքլէրի քէօթիւլիւք իչին,
Սէնին հագգընտա պէլա թագտիր էթմիշ տիր.
18 Վէ ՐԱՊՊ պանա պիլտիրտի, պէն տէ պիլիրիմ.
Օլ զէման պանա անլարըն 'ամէլլէրինի կէօսթէրտին.
19 Լաքին պէն պօղազլանմագա կէօթիւրիւլէն էհլի գուզու կիպի իտիմ,
Վէ՝ Աղաճը մէյվէսիյլէ թէլէֆ էտէլիմ,
Վէ անը պէր հայաթ օլանլարըն տիւնյարընտան մահվ էտէլիմ,

---

*'Իպր. էրքէն գալգարագ.

*Գուրպանլար

†'Իպր. Պէնի

Կի անըն իսմի արթըք զիքր օլունմայա՝ տէյէրէք,
Ալէյհիմտէ հիլէ գաստ էթտիքլէրինի պիլմէզ իտիմ.
20 Լաքին, էյ պէօյրէքլէրի վէ եիւրէյի թէֆթիշ էտէն
Հաքքըյլէ 'ատիլ ՌԱՊՊ ուլ ճիւնուտ,
Անլէրտէն ալաճաղըն ինթիգամը կէօրէյիմ.
Զիրա տա'վամը սանա իֆշա էթտիմ.
Պու եիւզտէն՝ ՌԱՊՊԸՆ իսմիյլէ փէյղամպէրլիք էթմէ,
Կի էլլէրիմիզ իլէ էօլմէյէսին՝ տէյէրէք,
Սէնին ճանընը արայան 'Անաթօթ ատէմլէրի 'ալէյհինէ ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
22 Պու եիւզտէն ՌԱՊՊ ուլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր.
Իշթէ պէն անլէրը ճէզա վէրէճէյիմ.
Յիկիթլէր գըլըճլէ էօլէճէքլէր,
Օղուլլարը վէ գըզլարը աճլըգտան հէլաք օլաճագլար.
23 Վէ անլէրին պիր պագըյյէսի գալմայաճագ տըր.
Զիրա պէն 'Անաթօթ ատէմլէրի իւզէրինէ
Եօգլանըլմալարը սէնէսինտէ պէլա կէթիրէճէյիմ.

ՊԱՊ 12

1 Եա ՌԱՊՊ, սէնին իլէ տա'վա էթսէմ, սէն 'ատիլ սին.
Ֆագաթ հիւքմլէրին խուսուսընտա սէօյլէշէյիմ.
Նիչիւն շէրիրլէրին եօլու միւյէսսէր օլուր,
Խա'ինլէրին ճիւմլէսի էմնիյէթ իւզրէ տուրլէր.
2 Սէն անլէրը ղարս էթտին, վէ անլէր քէօքլէնտիլէր.
Անլէր նէշվ ու նիւմա պուլուպ մէյվէտար օլուր.
Աղըզլարընա եագըն սըն,
Լաքին պէօյրէքլէրինտէն ուզագ սըն.
3 Ամմա սէն, Եա ՌԱՊՊ, պէնի պիլիրսին,
Պէնի կէօրիւրսիւն, վէ գալպիմին սանա տօղրու օլտուղունը թէճրիպէ էյլէտին.
Անլէրի պօղազլանաճագ գօյունլար կիպի թէֆրիգ,
Անլէրի գաթլ կիւնիւնէ թախսիս էյլէ.
4 Նէ՞ վագթա գատար տիյար
Անտէ սաքին օլանլարըն քէօթիւլիւյիւնտէն տօլայը մաթէմ չէքէ,
Վէ սահրա օթլարը ճիւմլէսի գուրույա.
Պէհիմէլէր վէ գուշլար հէլաք օլուրլար.
Զիրա՝ 'Աքըպէթիմիզի կէօրմէյէճէք տիր՝ տէտիլէր.
5 Էյէր սէն եայա ատէմլէր իլէ գօշտըղընտա, սէնի եօրտուլար իսէ,
Եա աթլար իլէ նա՞սըլ եարըշ էտէճէքսին.
Սէն քի սալիմ պուլունան տիյարտա էմին սին,
Իրտանըն ճօշգունլուղունտա նէ՞ եափաճագ սըն.
6 Զիրա գարտաշլարըն վէ պապանըն խանէսի խալգը,
Անլէր պիլէ սանա խըյանէթ էթտիլէր,
Վէ սէնին արդընտա պիւլէնտ ավազլէ չաղըրտըլար.
Անլէր սանա էյի սէօյլէսէլէր տախի,
Սէն անլէրէ ի'թիմատ էթմէ.
7 Խանէմի թէրք էթտիմ, միրասըմը րէտտ էյլէտիմ,
Ճանըմըն սէվկիլիսինի տիւշմէնլէրինին էլինէ թէսլիմ էթտիմ.
8 Միրասըմ պանա օրմանտա արսլան կիպի օլտու,
Սէսինի իւզէրիմէ կէօթիւրտիւ.
Պու սէպէպտէն անտէն իքրահ էթտիմ.
9 Միրասըմ պանա րէնկարէնկ գուշ օլտու.
Անը գուշլար իհաթէ էթմիշ տիր.
Կէլինիզ, սահրա վուհուշլարընը ճիւմլէսինի ճէմ' էտինիզ,
Կէթիրինիզ, քի եէսինլէր.
10 Չօգ չօպանլար պաղըմը խարապ էթտիլէր,
Նասիպիմի փայմալ էյլէտիլէր,
Պէնիմ մաղպուլ նասիպիմի չէօլ վիրանէլիյինէ տէօնտէրտիլէր.

11 Անը վիրանէյէ տէօնտիւրտիւլէր.
Վիրանէ օլարագ հուզուրըմտա մաթէմ էթտի.
Պիւթիւն տիյար վիրան օլտու,
Զիրա վագըֆէ էտինէն ատէմ եօգ տուր.
12 Պէրրիյէտէ օլան պիլ ճիւմլէ պայըրլարա եաղմաճըլար կէլտի,
Զիրա տիյարըն պիր ուճընտան օլ պիր ուճընա գատար
ՐԱՊՊԸՆ գըլըճը թէլէֆ էտէճէք տիր.
Քեաֆֆէ ի պէշէրէ սէլամէթ եօգ տուր.
13 Պուղտայ էքտիլէր, լաքին տիքէն պիչէճէքլէր.
Էմէք չէքտիլէր, լաքին իսթիֆատէ էթմէյէճէքլէր.
Վէ ՐԱՊՊԸՆ շիտտէթ ի ղազապը սէպէպիյլէ
Մահսուլաթընըզտան ութանաճագսընըզ.
14 Գավմըմ Իսրայէլէ միրաս օլմագ իւզրէ վէրտիյիմ միրասա տօգունան
Քէօթիւ գօնշուլարըմըն ճիւմլէսի հագգընտա
ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Իշթէ պէն անլէրը եէրլէրինտէն սէօքէճէյիմ,
Պէյթ ի Եէհուտայը տախի արալարընտան սէօքէճէյիմ.
15 Վէ անլէրը սէօքտիւքտէն սօնրա
Տէօնիւպ անլէրէ մէրհամէթ էտէճէյիմ,
Վէ հէր քէսի քէնտի միրասընա,
Վէ հէր քէսի քէնտի տիյարընա ի'ատէ էտէճէյիմ.
16 Վէ էյէր անլէր,
Պա'ալ իլէ եէմին էթմէյի գավմիմա էօյրէթտիքլէրի կիպի,
ՐԱՊՊ հայյ տըր՝ տէյիւ իսմիմ իլէ եէմին էտէրէք,
Գավմիմին թարիգլէրինի էօյրէնիրլէրսէ,
Օ զէման գավմիմին արասընտա մա'մուր օլաճագլար տըր.
17 Լաքին էյէր տինկլէմէզլէրսէ,
Օ զէման օ թա'իֆէյի քէօքտէն սէօքէճէյիմ,
Վէ հէլաք էտէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.

ՊԱՊ 13

1 ՐԱՊՊ պանա՝ Կիթ, քէնտին իչին պ
քէթէն գուշագ սաթըն ալ, վէ ա
պէլինէ գուշան, վէ անը սույա պաթըրմա՝
2 տէտի. Վէ ՐԱՊՊԸՆ էմ
իմթիսալէն գուշաղը սաթըն ալ
3 պէլիմէ գուշանտըմ. Վէ իքինճի տէֆ'ա
պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլ
4 Օլ սաթըն ալտըղըն վէ պէլինտէ օլ
գուշաղը ալ, վէ գալգըպ Ֆրաթ նէհրինէ
կիթ, վէ օրատա գայանըն գո
5 վուղընտա անը կիզլէ՝ տէտի. Պէն տախի
ՐԱՊՊԸՆ պանա օլան էմրի մուճիպինճէ
կիտիպ անը Ֆրաթ [illegible]
6 կիզլէտիմ. Վէ պիր խայլի մուտտէթ
սօնկրա ՐԱՊՊ պանա՝ Գալգ, Ֆրաթ
նէհրինէ կիթ, վէ օրատա կիզլէմէ
սանա էմր էթտիյիմ գուշաղը ալ՝ տէտի.
7 Վէ Ֆրաթ նէհրինէ կիթտիմ. վէ
գազըպ կիզլէտիյիմ եէրտէն գուշ
ալտըմ. Վէ իշթէ գուշագ չիւրիւմիւ
վէ հիչ պիր շէյէ եարամազ իտի.
8 Վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը պանա կէլի
տէտի քի,
9 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Եէհուտանըն ղուրուրունը,
Վէ Երուշալիմին ֆարթ ը ղուրուրունու
Պունունլա կիպի չիւրիւտէճէյիմ.
10 Սէօզլէրիմի տինկլէմէք իսթէմէյէն,
Վէ քէնտի գալպլէրինին թէ'աննիւտիյլէ սիւլուք էտէն,
Վէ խըտմէթ վէ 'իպատէթ էթմէք իչին
Պաշգա իլահլարա թապի' օլան պու գէօթիւ գավմ,
Հիչ պիր շէյէ եարամազ պու գուշագ կիպի օլաճագ տըր.
11 Զիրա գուշագ ատէմին պէլինէ եափըշտըղը միսիլլու,
Պիւթիւն պէյթ ի Իսրայէլի վէ պիւթիւն պէյթ ի Եէհուտայը,
Քէնտիմէ էօյլէ եափըշտըրմըշ իտիմ,
Քի պանա գավմ,
Հէմ տախի նամ վէ 'իզզէթ վէ իֆթիխար իչիւն օլալար,
Ֆագաթ անլէր տինկլէմէտիլէր՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ պույուրուր.

Վէ անլէրէ պու քէլամը սէօյլէյէսին.
Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Հէր թուլում շէրապ իլէ տօլաճագ.
Լաքին անլէր սանա,
Պիզ էյի պիլմէ՞զ մի իզ քի, հէր թուլում շէրապ իլէ տօլաճագ՝ տէյէճէքլէր իսէ.
13 Վէ անլէրէ տէյէսին քի,
ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Իշթէ պէն պու տիյարըն պիւթիւն սաքէնէսինի,
Վէ Տաւութն թախթը իւզէրինտէ ճալիս օլան մէլիքլէրի,
Վէ քեահինլէրի իլէ փէյղամպէրլէրի,
Վէ Երուշալիմին պիւթիւն սաքէնէսինի զիյատէսիյլէ սէրխօշ էտէճէյիմ.
14 Վէ անլէրի պիրի պիրինէ,
Փէտէրլէրը իլէ օղուլլարը պիրլիքտէ չարփաճաղըմ.
Վէ եսիրկէմէյէճէյիմ վէ շէֆգաթ էթմէյէճէյիմ
Վէ մէրհամէթ էթմէյէրէք անլէրի հէլաք էտէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
15 Տինլէյինիզ վէ գուլագ վէրինիզ,
Միւթէքէպպիր օլմայընըզ;
Զիրա ՐԱՊՊ սէօյլէտի.
16 Զուլմէթ կէլմէզտէն,
Վէ այագլարընըզ գարանլըգ տաղլարտա գայմազտան,
Վէ սիզ նուրա մունթազըր իքէն,
Ալլահ անը զըլլ-ը մէվթէ թահվիլ էթմէզտէն,
Վէ անը գօյու տումանա տէօնտիւրմէզտէն էվվէլ,
Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸ թա'զիզ էյլէյինիզ.
17 Լաքին էյէր տինլէմէզ իսէնիզ,
Ղուրուրընըզ սէպէպինտէն ճանըմ մախֆի եէրլէրտէ աղլայաճագ,
Վէ ՐԱՊՊԸՆ սիւրիւսիւ էսիր կէօթիւրիւլտիւյիւ իչիւն
Կէօզլէրիմ զիյատէսիյլէ աղլայըպ կէօզ եաշը տէօքէճէք տիր.
8 Մէլիքէ վէ մէլիքէյէ սէօյլէ՝
Թէվազու՝ էտիփ եէրտէ օթուրունըզ;
Զիրա պաշլարընըզտան 'իզզէթ թաճընըզ տիւշտիւ.
19 Ճէնուպտա վագը՝ շէհիրլէր գափանըր,
Վէ աչան եօգ տըր.
Պիւթիւն Եէհուտա էսիր կէօթիւրիւլտիւ,
Քեաֆֆէթէն էսիր կէօթիւրիւլտիւ.
20 Կէօզլէրինիզի գալտըրըպ շիմալ ճիհէթինտէն կէլէնլէրէ պագընըզ.
Սանա վէրիլէն սիւրիւ,
Սէնին մուճիպ-ի իֆթիխարըն օլան գօյունլարըն նէ՞րէտէ տիր.
21 Սէնի եօգլամըղընտա նէ՞ տէյէճէքսին,
Զիրա քէնտին իւզէրինէ րէ՞իս վէ պէյ օլմաղլըղը անլէրէ սէն էօյրէթտին;
Տօղուրան գարընըն աղըրըը կիպի սէնի աղըր թու՞թմայաճագ մը.
22 Վէ էյէր գալպինտէ
Նէ՞ սէպէպտէն պու շէյլէր պանա իսապէթ էթտի՝ տէր իսէն,
Սէնին քէօթիւլիւյիւնիւն չօգլըղընտան էթէքլէրին աչըլտը
Վէ թօփուգլարըն ճէպրէն աչըլտը.
23 Հապէշլի քէնտի տէրիսինի
Վէ գափլան քէնտի պէնէքլէրինի տէյիշտիրէպի՞լիր մի;
Պի սիզ տախի քէօթիւլիւյէ ալըշմըշ իքէն,
Էյիլիք էտէ պիլիրսինիզ.
24 Իմտի պէն անլէրի պէրրիյէ րիւզկեարըյլէ կէօթիւրիւլէն սաման ուփաղը կիպի տաղըտաճաղըմ.
25 Պէնիմ թարաֆըմտան նասիպին վէ մու՞այյէն հիսսէն պու տըր.
Զիրա պէնի ունութտուն, վէ եալանա 'իթիմատ էթտին;
26 Իմտի պէն տախի սէնին էթէքլէրինի
Եիւզիւնիւն իւզէրինէ գալտըրաճաղըմ,
Վէ 'արըն կէօրինէճէք տիր.
27 Պէն սէնին զինալարընը վէ քիշնէմէլէրինի,
Վէ ֆահիշէլիյինին ութանմազլըղընը,
Պայըրլար իւզէրինտէ վէ սահրատա էթտիյին մէքրուհաթը կէօրտիւմ.
Վայ սանա, էյ Երուշալիմ,
Փաքլէ՞նմէյէճէքմի սին

Տահա նէ՞ վագթա գատար՝ . . . տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.

ԲԱՊ 14

1 Գօրագըլըգ խուսուսընտա ՐԱՊՊԸՆ Երէմիայա օլան քէլամը տըր.

2 Եէհուտա մաթէմ չէքէր,
Վէ անըն գափուլարը մէլուլ տըր.
Թօփրագ ուզէրինտէ մահզուն օթուրուրլար,
Վէ Եէրուշալիմին ֆէրեատը եօգարը չըգար.

3 Վէ անլէրին շիւրէֆասը քիւչիւքլէրինի սույա կէօնտէրտիլէր.
Հավուզլարա վարտըլար, սու պուլմատըլար,
Գապլարը պօշ օլարագ ՚ավտէթ էթտիլէր.
Ութանտըլար վէ խաճիլ օլտուլար վէ պաշլարընը էօրթտիւլէր.

4 Տիյարտա եաղմուր օլմատըղընտան
Թօփրագ չաթլատըղը իչին,
Չիֆթճիլէր հիճապ ճէքէրէք պաշլարընը էօրթտիւլէր.

5 Հաթթա կէյիք տախի սահրատա տօղուրուպ,
Վէ չիմէն օլմատըղը իչին եավրուսունու թէրք էթտի.

6 Վէ հըմար ը վահշիլէր պայըրլար ուզէրինտէ տուրտուլար,
Վէ չագալլար կիպի հավայը թէնէֆֆիւս էթտիլէր,
Վէ օթ պուլունմատըղընտան կէօզլէրի պօզուլտու.

7 Հէր նէ գատար ՚ասիյէթլէրիմիզ ՚ալէյհիմիզտէ շահատէթ էթտի իսէ տէ,
Եա ՐԱՊՊ, սէն քէնտի իսմին իչին իճրա էյլէ,
Զիրա ՚իսեանլարըմըզ չօղալտը,
Սանա գարշը կիւնահ իշլէտիք.

8 Էյ Իսրայէլին ումիտի,
Վագթ ը մուզայագատա անըն խէլասքեարը,
Նի՞չիւն տիյարտա ղարիպ կիպի,
Վէ պէյթութէթ էթմէք ուզրէ եօլտան սափան եօլճու կիպի օլըյօրսըն.

9 Նի՞չիւն հայրան գալմըշ ատէմ կիպի,
Իմտատ էթմէյէ մուգթէտիր օլմայան գահրիման կիպի օլուրսըն.
Վէ սէն, եա ՐԱՊՊ, արամըզտա սըն,
Վէ սէնին իսմինլէ եատ օլունուրուզ.
Պիզի թէրք էթմէ.

10 Պու գավմ հագգընտա ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Անլէր պէօյլէ սէրսէրի կէզմէյի սէվտիլէր,
Այագլարընը զապթ էթմէտիլէր,
Պու էճլտէն ՐԱՊՊ անլէրտէն րազը օլմատը.
Շիմտի անլէրին քէօթիւլիւքլէրինի խաթըրա կէթիրէճէք,
Վէ կիւնահլարընըն ճէզասընը վէրէճէ տիր.

11 Վէ ՐԱՊՊ պանա տէտի քի,
Պու գավմըն խայրը իչիւն տու՚ա էթմէ.

12 Անլէր օրուճ թութտուգլարընտա,
Ֆէրեատլարընը տինլէմէյէճէյիմ.
Մուհրագա վէ թագտիմէ թագտիմ էթտիքլէրինտէ
Գապուլ էթմէյէճէյիմ,
Անճագ անլէրի գըլըճ վէ գըթլըգ վէ թա՚ունլէ թէլէֆ էտէճէյիմ.

13 Վէ տէտիմ քի, Ահ, եա Րապպ Եէհօվա,
Իշթէ փէյղամպէրլէր անլէրէ,
Գըլըճ կէօրմէյէճէքսինիզ,
Վէ գըթլըգ սիզէ խասպէթ էթմէյէճէք.
Անճագ սիզէ պու մահալտէ հագիգի սէլամէթ վէրէճէյիմ տէրլէր.

14 Օլ վագըթ ՐԱՊՊ պանա տէտի քի,
Փէյղամպէրլէր պէնիմ իսմիմլէ եալան փէյղամպէրլիք էտէրլէր.
Անլէրի պէն իրսալ էթմէտիմ վէ անլէրէ էմր էթմէտիմ,
Վէ անլէրէ սէօյլէմէտիմ.
Անլէր սիզէ եալան վահի վէ ֆալ վէ հիչ պիթլան,
Վէ քէնտի գալպլէրինին մէքրինի փէյղամպէրլիք էտէրլէր.

15 Իմտի պէն անլէրի կէօնտէրմէտիմ իքէն,
Իսմիմլէ փէյղամպէրլիք էտէրէք,

Պու տիյարտա գըլըճ վէ գըթլըգ օլմա-
յաճագտըր տէյէն փէյղամպէր-
լէր հագգընտա ՐԱՊՊ պէօյլէ
պույուրուր.
Օ փէյղամպէրլէր գըլըճ վէ գըթլըգ
իլէ թամամ թիւքէնէճէքլէր տիր.
16 Վէ քէնտինէ փէյղամպէրլիք էթտիք-
լէրի գավմ
Գըլըճ վէ գըթլըգ սէպէպինտէն
Երուշալիմ սօգագլարընա աթըլաճագ-
լարտըր.
Քէնտիլէրինի վէ գարըլարընը վէ օղուլ-
լարընը վէ գըզլարընը տէֆն է-
տէճէք պուլունմայաճագտըր.
Վէ իւզէրլէրինէ քէնտի քէօթիւլիւք-
լէրինի տէօքէճէյիմ.
17 Իմտի անլարա պու քէլամը սէօյլէյէ-
սին.
Գէճէ կիւնտիւզ կէօզլէրիմ
Կէօզ եաշը տէօքսիւնլէր ֆէրաղաթ
էթմէյէճէքլէրտիր,
Զիրա գավմիմին պաքիրէ գըզը հէզի-
մէթ ի ազիմէ իլէ
Տարպ ը շէտիտէ իլէ մէճրուհ օլտու.
18 Էյէր սահրայա չըգար իսէմ,
Իշթէ գըլըճ իլէ գաթլ օլունմուշլար,
Վէ էյէր շէհրէ կիրէր իսէմ,
Իշթէ գըթլըգտան խասթա օլանլար
վար.
Զիրա կէրէք փէյղամպէր վէ կէրէք
քեահին
Պիլմէտիքլէրի տիյարա տօլաշըրլար.
19 Եէհուտայը պիւսպիւթիւն րէտտ էթտի՞ն
մի.
Ճանըն Սիօնտան իքրահ էթթի՞ մի.
Նիչին պիզի վուրտուն, վէ պիզէ շիֆա
եօգ տուր.
Պիզ սէլամէթ պէքլէտիք, լաքին խայըր
եօգ տուր.
Վէ շիֆա վագթընը պէքլէտիք, լաքին իշ-
թէ իզթիրապ վար տըր.
20 Եա ՐԱՊՊ, պիզ քէօթիւլիւյիւմիւզիւ
Էճտատըմըզըն կիւնահընը պիլիրիզ,
Զիրա սանա գարշը կիւնահ իշլէ-
տիք.
21 Սէնին իսմին իչին պիզի իքրահ էթ-
մէ,
Ճէլալինին քիւրսիւնիւ թահգիր էթմէ,
Պիզիմ իլէ օլան 'ահտընը թէզքիր
էյլէ վէ անը նագզ էթմէ.
22 Թա'իֆէլէրին էպաթիլի արասընտա
եաղմուր եաղտըրանլար վա՞ր մը,
Եախօտ եաղմուրը կէօքլէ՞ր մի վէրիր.
Եա Ալլահըմըզ ՐԱՊՊ պունլարը էտէն
սէն տէյի՞լ մի սին.
Իմտի սանա թէվէքքիւլ էտէրիզ,
Զիրա պունուն ճիւմլէսինի սէն եափ-
տըն.

ՊԱՊ 15

1 Վէ ՐԱՊՊ պանա տէտի քի,
Հուզուրըմտա Մուսա վէ Սամուէլ պի-
լէ տուրսա,
Պու գավմա կէօնլիւմ եօգ տուր.
Անլարը հուզուրըմտան թարտ էյլէ վէ
չըգսընլար.
2 Վէ սանա 'Նէ՞րէյէ չըգալըմ' տէրլէրսէ,
Անլարա տէյէսին քի, ՐԱՊՊ պէօյլէ
պույուրուր.
Էօլիւմ իչին օլանլար էօլիւմէ,
Վէ գըլըճ իչին օլանլար գըլըճա,
Վէ գըթլըգ իչին օլանլար գըթլըղա,
Վէ էսարէթ իչին օլանլար էսարէթէ
չըգսընլար.
3 Վէ ՐԱՊՊ պույուրուր քի,
Անլարըն իւզէրինէ տէօրթ նէվ' [illegible],
Եա'նի գաթլ էթմէք իչին գըլըճը,
Վէ փարէլէմէք իչին քէօփէքլէրի,
Վէ եէյիփ թէլէֆ էթմէք իչին
Հավա գուշլարընը վէ վուհուշը զէ-
մինի թա'յին էտէճէյիմ.
4 Վէ Եէհուտա մէլիքի Մանասսէ իպն ի
Հիզգիյանըն սէպէպինտէն,
Անըն Երուշալիմտէ եափտըղը շէյլէր-
տէն օլայը,
Անլէր զէմինին քիւաֆֆէ ի մէմալիքի-
նէ,
Ճէֆա չէքմէլէրի իչին թէսլիմ էտէ-
ճէյիմ.
5 Զիրա, էյ Երուշալիմ, սանա քի՞մ
շէֆգաթ էտէճէք,
Վէ սանա քի՞մ աճըյաճագ,
Վէ հալ ու խաթըրընը իսթիֆսար իչին

Քի՞մ եօլընտան սափմաղ ալըր.
6 ՐԱՊՊ պույուրուր քի,
Սէն պէնի թէրք էթտին, կէրի տէօնտիւն.
Պէն տախի էլիմի սէնին իւզէրինէ ուզատըփ սէնի հէլաք էտէճէյիմ,
Թէրահհիւմ էթմէքտէն ուսանտըմ.
7 Վէ անլէրի մէմլէքէթին գափուլարընտա եապա իլէ սավուրաճաղըմ,
Գավմիմի էվլատսըզ պըրագըբ հէլաք էտէճէյիմ,
Անլէր քէնտի եօլլարընտան րիւճու՛ էթմէտիլէր.
8 Անլէրին տուլ գարըլարը հուզուրըմտա տէնիզ գումընտան զիյատէ օլտուլար.
Անլէրին իւզէրինէ, եիկիթլէրին վալիտէսի իւզէրինէ
Էօյլէ վագթընտա խարապճը կէթիրտիմ.
Անըն իւզէրինէ անսըզըն իզթըրապ վէ տէհշէթ տիւշիւրտիւմ.
9 Եէտի չօճուգ տօղուրմուշ օլան զա'իֆլէնտի,
Թէսլիմ ի րուհ էթթի.
Կիւնտիւզիւն կիւնէշի պաթտը,
Ութանտը, խըճըլ օլտու.
Վէ անլէրին պագիյյէսինի
Տիւշմէնլէրինին էօնիւնտէ գըլըճա թէսլիմ էտէճէյիմ՝ տէյի ՐԱՊՊ պույուրուր.
10 Վա՜յ պանա, էյ վալիտէմ,
Քի պէնի պիւթիւն տիյար իչին,
Ղավղա վէ նիզա՛ ատէմի օլմագ իւզրէ տօղուրտուն.
Պէն նէ ֆայիզ իլէ աքչէ վէրտիմ,
Նէ տէ պանա ֆայիզ իլէ աքչէ վէրտիլէր,
Վէ էնէ ճիւմլէսի պանա պէտ տուա էտէրլէր.
11 ՐԱՊՊ պույուրուր քի,
Պիր խայըրլը մագսատ իչին մութլագա սէնի գուրթարաճաղըմ.
Վէ պէլա վէ մուզայագա վագթընտա
Մութլագա տիւշմէնի սանա րիճայա կէթիրէճէյիմ.
12 Տէմիր շիմալ տէմիրինի վէ պիրինճի գըրա պիլի՞ր մի.
13 Պիլ ճիւմլէ կիւնահլարըն սէպէպիլէ
Պիւթիւն հուտուտըն տախիլինտէ
Սէնին էմվալընը վէ խազինէլէրինի
Էսիրկէմէյէրէք եաղմայա թէսլիմ էտէճէյիմ.
14 Վէ սէնի տիւշմէնլէրին իլէ պէրապէր պիլմէտիյին եէրլէրէ նագլ էտէճէյիմ.
Զիրա ղազապըմ 'ալէվլէնտի,
Իւզէրինիզտէ թութուշաճագտըր.
15 Եա ՐԱՊՊ, սէն հալըմը պիլիրսին,
Պէնի թէզէքքիւր վէ պէնի զիյարէթ էյլէ,
Վէ պանա թէ'ատի էտէնլէրտէն ինթիգամըմը ալ.
Սապըր էյլէ վէ պէնի գալտըրմա.
Սէնին իչին հագարէթ կէօրտիւյիւմիւ պիլ.
16 Քէլամըն պուլունտուղը կիպի անը եէտիմ.
Վէ սէնին քէլամըն գալպիմէ պա'իսի մէսէրրէթ վէ ֆէրահ օլտու.
Զիրա սէնին իսմինլէ եատ օլունտում,
Եա Իլահ ըլ ճիւնուտ Եէհօվա.
17 Միւսթէհզիլէրին մէճլիսինտէ օթուրմատըմ վէ քէյֆ էթմէտիմ.
Սէնին էլինին սէպէպինտէն եալընըզ օթուրտում,
Զիրա հիտտէթինլէ պէնի տօլտուրտուն.
18 Նի՞չիւն աղրըմ տա'իմի,
Վէ եարամ տէրմանսըզ տըր.
Մուալէճէ գապուլ էթմէզ.
Պանա քիւլլիյէն քիզպի,
Գարարսըզ սուլա՞ր կիպի մի օլաճագսըն.
19 Պու սէպէպտէն ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Էյէր րիւճու՛ էտէր իսէն՝ սէնի կէրի կէթիրէճէյիմ.
Հուզուրըմտա տուրաճագսըն.
Վէ էյէր գըյմէթլիյի զէլիլտէն թէֆրիք էտէր իսէն,
Աղզըմ կիպի օլաճագսըն.
Անլէր սանա րիւճու՛ էթսինլէր,
Լաքին սէն անլէրէ րիւճու՛ էթմէ.
20 Վէ սէնի պու գավմա միւհքէմ պագըր հիսար եափաճաղըմ.

վէ սէնին իլէ ճէնկ էտէճէքլէր
վէ սանա ղալէպէ էտէմէյէճէքլէր·
Զիրա սէնի խէլաս էթմէք իչիւն վէ գուրթարմագ իչիւն
Պէն սէնին իլէ իմ·
21 Վէ սէնի քէօթիւ քիմսէլէրին էլինտէն գուրթարաճաղըմ,
Վէ զալիմլէրին էլինտէն խէլաս էտէճէյիմ՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր·

ՊԱՊ 16

1 Վէ ՌԱՊՊԸՆ քէլամը պանա կէլիպ տէտի քի,
2 Թէ'էհհիւլ էթմէ,
Վէ պու մահալտէ օղուլլարըն վէ գըզլարըն օլմասըն·
3 Զիրա պու մահալտէ թէվէլլիւտ էտէն օղուլլար վէ գըզլար հագգընտա,
Վէ պու տիյարտա անլէրի տօղուրան վալիտէլէրի,
Վէ անլէրի թէվլիտ էտէն փէտէրլէրի հագգընտա
ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր·
4 Անլէր մուհլիք 'իլլէթլէր իլէ էօլէճէքլէր·
Անլէր իչիւն մաթէմ թութուլմայաճագ,
Վէ անլէր տէֆն օլունմայաճագ·
Եէր եիւզիւնտէ կիւպրէ կիպի օլաճագլար,
Վէ գըլըճլէ վէ գըթլըգլէ թէլէֆ էտիլէճէքլէր·
Վէ լէշլէրի հավա գուշլարընա,
Վէ եէրին վուհուշընա եէմէք իչիւն օլաճագ տըր·
5 Զիրա ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր·
Մաթէմխանէյէ կիրմէ, վէ աղլամաղա կիթմէ,
Վէ անլէր իչիւն ֆիղան էթմէ,
Զիրա պու գավմտան սէլամէթիմի,
'Ինայէթ վէ մէրհամէթիմի գալտըրտըմ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր·
6 Վէ պու տիյարտա պէօյիւքլէր վէ քիւչիւքլէր էօլէճէքլէր,
Վէ տէֆն օլունմայաճագլար·
Վէ անլէր իչիւն քիմսէ մաթէմ էթմէյէճէք·
Վէ քէնտի ճէսէտլէրինտէ եարա աչմայաճագլար,
Վէ անլէր իչիւն սաչլարընը եօլմայաճագլար տըր·
7 Վէ մէյյիթտէն տօլայը թէսլիյէ իչիւն,
Մաթէմ էքմէյի թէվզի' էթմէյէճէքլէր,
Վէ փէտէրլէրի վէ վալիտէլէրի իչիւն
Անլէրէ քիմսէ թա'զիյէ քեասէսի իչիրմէյէճէք տիր·
8 Պէղալիք եէյիփ իչմէք իչիւն
Անլէր իլէ օթուրմաղա զիյաֆէթ խանէյէ կիթմէյէսին·
9 Զիրա Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր·
Իշթէ պէն պու մահալտէն
Կէօզլէրինիզ էօնիւնտէ վէ սիզին կիւնլէրինիզտէ,
Սէտա ի շատմանի վէ սէտա ի մէսէրրէթի,
Կիւվէյի սէսինի վէ կէլին սէսինի քէստիրէճէյիմ·
10 Վէ պու գավմա պու սէօզլէրին քեաֆֆէսինի իֆատէ էթտիյինտէ,
Անլէր սանա, ՌԱՊՊ հագգըմըզտա
Նիչիւն պու պէօյիւք պէլանըն քեաֆֆէսինի թագտիր էյլէտի,
Վէ Ալլահըմըզ ՌԱՊՊԱ գարշը իշլէտիյիմիզ քէօթիւլիւք նէ՞
Վէ կիւնահըմըզ նէ՞ տիր՝ տէրլէրսէ,
11 Օլ վագըթ անլէրէ տէյէսին քի,
ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր·
Մատէմ քի էճտատընըզ պէնի թէրք էթտիլէր,
Վէ զայրի իլահլարա թապի' օլուպ,
Անլէրէ խըտմէթ վէ 'իպատէթ էյլէտիլէր·
Վէ պէնի թէրք էտիպ շէրի'աթըմը հըֆզ էթմէտիլէր·
12 Սիզ տախի էճտատընըզտան զիյատէ քէօթիւլիւք էթտինիզ·
Վէ իշթէ պէնի տինկլէմէյէրէք,
Հէր պիրինիզ քէնտի քէօթիւ գալպինին թէ'աննիւտիյլէ սիւլուք էտիյօր·
13 Պէն տախի սիզի պու տիյարտան,

Սիզին վէ էճտատընըզըն պիլմէտիյի պիր տիյարա աթաճաղըմ.
Վէ օրատա կէճէ կիւնտիւզ ղայրի իլահլարա խըզմէթ էտէճէքսինիզ,
Զիրա սիզէ մէրհամէթ էթմէյէճէյիմ.

14 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Պու սէպէպտէն իշթէ կիւնլէր կէլիր քի,
Արթըք՝ Պէնի Իսրայէլի Մըսըր տիյարընտան չըքարան ՐԱՊՊ հայ տըր՝ տէնիլմէյէճէք.

15 Անճաք՝ Պէնի Իսրայէլի շիմալ տիյարընտան,
Վէ անլէրի սիւրտիւյիւ պիլ ճիւմլէ տիյարլարտան չըքարան ՐԱՊՊ հայ տըր՝ տէնիլէճէք տիր.
Վէ անլէրին ճէտտլարընա վէրտիյիմ քէնտի տիյարլարընա իատէ էտէճէյիմ,

16 ՐԱՊՊ պույուրուր քի,
Իշթէ պէն չօք պալըքճըլար ճէլպ էտէճէյիմ,
Վէ անլէրի ավլայաճագլար.
Պատէհու չօք ավճըլար ճէլպ էտէճէյիմ,
Վէ անլէրի հէր տաղ իւզէրինտէն,
Վէ հէր թէփէ իւզէրինտէն,
Վէ գայալարըն գօղուգլարընտան ավլայաճագլար տըր.

17 Զիրա կէօզլէրիմ անլէրին եօլլարընըն ճիւմլէսի իւզէրինտէ տիր.
Հուզուրըմտան մէսթուր տէյիլ տիրլէր,
Վէ անլէրին քէօթիւլիւքլէրի կէօզլէրիմտէն նիհան տէյիլ տիր.

18 Վէ տիյարըմը թէլվիս էթտիքլէրի,
Վէ նէճասէթ վէ մէքրուհաթլարընըն լէշլէրիյլէ
Միրասըմը տօլտուրտուգլարը իչին,
Էվվէլա անլէրին քէօթիւլիւքլէրինին վէ կիւնահլարընըն իքի գաթ ճէզասընը վէրէճէյիմ.

19 Էյ մուզայագա կիւնինտէ
Գուվվէթիմ վէ գալ՛ամ վէ մէլճա՛ըմ օլան ՐԱՊՊ,
Միւնթէհա ի զէմինտէն Թա՛իֆէլէր սանա կէլիպ,
Հագիգաթէն էճտատըմըզ քիզպի,
Պու [illegible] ֆա՛իտէ էթմէզ [illegible] էթտի՛ տէյէճէք[illegible] տիրլէր.

20 Ատէմ քէնտիսինէ իլա՛հլար մը եափաճագ,
Հալ պու քի անլէր իլահ տէյիլ տիր.

21 Պու էճլտէն իշթէ պէն պու տէֆ՛ա անլէրէ պիլտիրէճէյիմ,
Էլիմի վէ գուվվէթիմի անլէրէ պիլտիրէճէյիմ,
Վէ իսմիմ Եէհօվա իտիյինի պիլէճէքլէր տիր.

ՊԱՊ 17

1 Եէհուտանըն կիւնահը տէմիր գալէմ իլէ,
Վէ էլմասըն ուճըյլէ եազըլմըշ տըր
Գալպլէրինին լէվհասընա,
Վէ մէզպահլարընըն պուճագլարընա հէքք էտիլմիշ տիր,

2 Շէօյլէ քի օղուլլարը անլէրին մէզպահլարընը,
Վէ եէշիլ աղաճլարըն եանընտա,
Եիւքսէք պայըրլարտա օլան Աշէր փութլարընը թէզքիր էտէլէր:

3 Էյ սահրատա օլան տաղըմ,
Սէնին էմվալընը վէ պիլ ճիւմլէ խազինէլէրինի,
Վէ պիւթիւն հուտուտըն տախիլինտէ
Կիւնահ իչին [illegible] մուրթէֆի՛ալարընը եաղմայա վէրէճէյիմ.

4 Վէ սէն քէնտին տախի սանա վէրտիյիմ միրաստան մահրում գալաճագսըն.
Վէ պիլմէտիյին տիյարտա,
Սէնի տիւշմէնլէրինէ գուլ էտէճէյիմ.
Զիրա ղազապըմը ալէվլէնտիրտինիզ,
Վէ իլ էլ էպէտ ալէվլէնէճէք տիր.

5 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Մէլ՛ուն տըր օլ ատէմ քի ինսանա կիւվէնիր,
Վէ պէշէրի քէնտինէ պազու իթթիխազ էտէր,
Վէ գալպի ՐԱՊՊՏԱՆ տէօնէր.

6 Պէրրիյէտէ ըլղըն աղաճը կիպի օլաճագ,
Վէ խայր կէլտիյինտէ կէօրմէյէճէգ,
Վէ պէրրիյէնին յանմըշ մահալլէրինտէ,
Թուզլը վէ իսքեանսըզ յէրտէ սաքին օլաճագ տըր։
7 Նէ՛ մուպարէքտիր օլ ատէմ քի ՐԱՊՊԱ իթիմատ էտէր,
Վէ օնուն իւմիտի ՐԱՊՊ տըր։
8 Սուլար քէնարընտա տիքիլմիշ աղաճ կիպի օլաճագ,
Կի քէօքլէրինի ըրմաղըն քէնարընա սալարագ,
Սըճաղըն կէլտիյինի կէօրմէզ,
Անճագ յափրաղը յէշիլ օլուր,
Վէ գուրագլըգ սէնէսինտէ սըգընթը չէքմէզ,
Վէ մէյվէ վէրմէքտէն կէրի գալմազ։
9 Գալպ հէր շէյտէն զիյատէ հիլէքեար տըր, վէ ղայէթլէ ֆասիտ տիր։
Անը քի՞մ պիլէ պիլիր։
10 Պէն ՐԱՊՊ՝ ատէմէ մէսլէքինէ կէօրէ,
Վէ ա՛մալընըն մէյվէսինէ կէօրէ վէրմէք իչիւն,
Գալպի թէֆթիշ,
Վէ պէօպրէքլէրի թէճրիպէ էտէրիմ։
11 Հագսըզլըգլէ սէրվէթ փէյտա էտէն,
Եումուրթլամատըղը եումուրթալարըն իւզէրինէ օթուրան քէքլիք կիպի տիր։
Անը կիւնլէրինին եարըսընտա թէրք էտէճէք,
Վէ սօնընտա սէֆիհ օլաճագ տըր։
12 Մագտիսիմիզին մէքեանը
Էզէլտէն պէրու ճէլիլ վէ եիւճէ պիր թախթ տըր։
13 Եա Իսրայէլին իւմիտի ՐԱՊՊ,
Սէնի թէրք էտէնլէրին ճիւմլէսի խէճիլ օլաճագ։
*Սէնտէն այըրըլանլար թօփրագա եազըլաճագլար տըր,
Զիրա տիրի սուլար մէնպա՛ը օլան ՐԱՊՊԸ թէրք էթտիլէր։
14 Եա ՐԱՊՊ, սէն պանա շիֆա վէր,
Վէ շիֆա պուլաճաղըմ։
Սէն պէնի խէլաս էյլէ վէ խէլաս օլաճաղըմ։
Զիրա թէսպիհաթըմ սէն սին։
15 Իշթէ անլար պանա տէրլէր քի,
ՐԱՊՊԸՆ քէլամը նէ՞րէտէ տիր։ շիմտի կէլսին։
16 Լաքին պէն սանա միւթէպի՛ օլըր չօպան օլմագտան գաչմատըմ,
Վէ պէլա կիւնիւնիւ արզուլամատըղըմը սէն պիլիրսին։
Տուտագլարըմտան չըգան սանա աշիքեար իտի։
17 Պանա պա՛իս ի տէհշէթ օլմա,
Պէլա կիւնիւնտէ պէնիմ մէլճա՛ըմ սէն սին։
18 Պանա թէ՛աագիպ էտէնլէր խէճիլ օլսունլար, լաքին պէն խէճիլ օլմայայըմ։
Անլէր գօրգսունլար, լաքին պէն գօրգմայայըմ։
Անլէրին իւզէրինէ պէլա կիւնիւ կէթիր,
Վէ անլէրի չէֆթէն [illegible] գըր։

19 ՐԱՊՊ պանա պէօյլէ պույուրտու.
Կիթ, վէ Եէհուտա մէլիքլէրինին կի-
րիփ չըգտըգլարը էպնա՛յի գավմ գա-
փուսընտա վէ Երուշալիմին պիլ ճիւմ-
20 լէ գափուլարընտա տուր։ Վէ անլէրէ
սէօյլէ քի, էյ պու գափուլարտան կի-
րէն Եէհուտա մէլիքլէրի վէ պիւթիւն
Եէհուտա վէ քեաֆֆէ ի սէքէնէ ի Եէ-
րուշալիմ, ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինլէ-
21 յինիզ։ ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրտու։ Քէն-
տինիզի սագընընըզ, վէ սէպթ կիւ-
նիւնտէ եիւք գալտըրմայընըզ, վէ Եէ-
րուշալիմ գափուլարընտան իչէրի կէ-
22 թիրմէյինիզ։ Վէ սէպթ կիւնիւնտէ
էվլէրինիզտէն եիւք չըգարմայընըզ
վէ հիչ պիր իշ իշլէմէյինիզ։ անճագ
սէպթ կիւնիւնիւ էճտատընըզա էմր
էթտիյիմ կիպի մուգատտէս թութու-
23 նըզ։ Լաքին անլէր տինլէմէտիլէր վէ
գուլագ վէրմէտիլէր, փագաթ տինլէ-
մէմէք վէ թէրպիյէ գապուլ էթմէմէք
իչիւն պօյունլարընը սէրթլէշտիրտիլէր։
24 Վէ ՐԱՊՊ պույուրուր քի, էյէր տիգ-
գաթլէ պէնի տինլէյիպ սէպթ կիւ-
նիւնտէ պու շէհրին գափուլարընտան

---

*Եա խօտ՝ Պէնտէն

իչէրիյէ եիւք կէթիրմէզ իսէնիզ, վէ սէպթ կիւնիւնիւ մուգատտէս թութուպ օլ կիւնտէ հիչ պիր իշ իշլէմէզ
25 իսէնիզ, Օլ զէման պու շէհրին գափուլարընտան Տաւուտըն թախթը իւզէրինտէ օթուրան մէլիքլէր վէ րուէսա ՚արապալարա վէ աթլարա րաքիպ օլարագ, հէմ քէնտիլէր իլէ րէ՚իսլէրի հէմ րիճալը Եէհուտա իլէ սէքէնէի Երուշալիմ կիրէճէքլէր· վէ պու շէհր
26 իլ էլ էպէտ գալաճագ տըր։ Վէ Եէհուտա շէհիրլէրինտէն վէ Երուշալիմ ճիվարընտան վէ Պէնեամին տիյարընտան վէ օվատան վէ տաղտան վէ ճէնուպտան կէլիպ, մուհրագա վէ զէպիհէյի վէ էքմէք թագտիմէսի վէ քիւնլիւք կէթիրէճէքլէր, վէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ համտ գուրպանը կէթիրէճէքլէր տիր։
27 Լաքին եէվմ ի սէպթի մուգատտէս թութմազ վէ եէվմ ի սէպթտէ եիւք գալտըրարագ Երուշալիմ գափուլարընտան իչէրի կէթիրմէմէք խուսուսընտա պէնի տինլէմէզ իսէնիզ, պէն տախի անըն գափուլարընտա աթէշ թութուշտուրաճաղըմ. վէ Երուշալիմին սէրայլարընը եագաճագ վէ սէօյիւնմէյէճէք տիր։

ԳԱԳ 18

1 ՐԱՊՊ թարաֆընտան Երէմիայա կէլէն
2 քէլամ տըր. Գալգ, չէօմլէքճինին խանէսինէ էն, վէ օրատա սանա քէլամը-
3 մը իշիթտիրէյիմ՝ տէտի։ Վէ պէն չէօմլէքճինին խանէսինէ էնտիմ. վէ իշթէ
4 օ չարխ իւզէրինտէ իշ իշլէյօր իտի։ Վէ չէօմլէքճինին չամուրտան եափտըղը գապ էլինտէ պօզուլտու. վէ չէօմլէքճի քէնտի նազարընտա խօշ կէօրիւնտիւյիւնէ կէօրէ անը թէքրար պաշգա պիր գապ եափտը։
5 Վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը պանա կէլիպ տէտի քի,
6 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր. Էյ պէյթ ի Իսրայէլ,
Սիզէ պու չէօմլէքճինին եափտըղը կիպի եափամազմը իմ.
Էյ պէյթ ի Իսրայէլ, իշթէ չամուր չէօմլէքճինին էլինտէ նասըլ իսէ,
Սիզ պէնիմ էլիմտէ էօյլէ սինիզ։
7 Պիր միլլէթ եա մէմլէքէթ հագգընտա,
Եէրինտէն սէօքէճէյիմ վէ եըգաճաղըմ վէ հէլաք էտէճէյիմ տէտիյիմ անտէ,
8 Հագգընտա սէօյլէտիյիմ միլլէթ քէօթիւլիւյիւնտէն րիւճու՝ էտէրսէ,
Պէն տախի անա կէթիրմէյի մուրատ էյլէտիյիմ պէլատէն տօլայը թէրահհիւմ էտէճէյիմ։
9 Յագուտ պիր միլլէթ եա մէմլէքէթ հագգընտա,
Պինա էտէճէյիմ վէ ղարս էտէճէյիմ տէտիյիմ անտէ,
10 Էյէր օ քէլամըմը տինլէմէյէրէք կէօզիւմտէ քէօթիւ օլանը իշլէրսէ,
Պէն տախի՝ Անա իհսան էտէճէյիմ տէտիյիմ խայըրտան փէշիման օլաճաղըմ։
11 Վէ շիմտի Եէհուտա ատէմլէրինէ,
Վէ Երուշալիմ սէքէնէսինէ սէօյլէտէյէսին քի,
ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Իշթէ պէն սիզին հագգընըզտա պէլա թէտպիր էտիյօրըմ,
Վէ սիզին հագգընըզտա պիր թէտպիր թասմիմ էյլէյօրըմ.
Շիմտի հէր պիրինիզ քէօթիւ մէսլէքինտէն րիւճու՝ էթսին,
Վէ մէսլէքլէրինիզ իլէ ֆի՚իլլէրինիզի իսլահ էտինիզ։
12 Լաքին անլէր՝ Չարէ եօգ տըր,
Չիւնքի թէտպիրլէրիմիզին արտընճա կիտէճէյիզ,
Վէ հէր պիրիմիզ քէնտի քէօթիւ գալպինին թէ՚աննիւտիյլէ հարէքէթ էտէճէք տիր՝ տէրլէր։
13 Պու ճիհէթտէն ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Շիմտի միլլէթլէրտէն սու՚ալ էտինիզ,
Պու կիպի շէյլէրի քիմ իշիթմիշ տիր։
Իսրայէլ պաքիրէսի ղայէթլէ տէհշէթ վէրիճի պիր ֆի՚իլ պուլունտու։
14 Լիպնանըն գարը թարլանըն գայալընտան էքսիլի՞ր մի,

Եախօտ ուզագտան ագան սօղուգ սուլար գուրո՞ւր մը.
15 Չունքի գավմըմ պէնի ունուդտու,
'Պաթըլէ պուխուր եագտըլար,
Ղոյէ եօլլարտա, թեսվիյէ օլունմամըշ թարիգլէրտէ սիւլուք էթմէլէրի իչին,
Անլերի քէնտիլէրին սալիք օլտըգլարը գատիմ թարիգլէրտէ սիւրչտիւրտիւլէր.
16 Թա քի անլերին տիյարընը վիրան էտիպ,
Իսլիգլինէ իլ էլ էպէտ ըսլըգ չալարլար.
Անտէն կէչէնլէրին հէր պիրի շաշաճագ վէ պաշընը սալլայաճագ տըր.
17 Անլերի տիւշմէն էօնիւնտէ,
Շարգ րիւզկեարըյէ [illegible] կիպի տաղըտաճաղըմ.
Անլերին պէլալարը կիւնիւնտէ,
Անլերէ իւզիւմիւ տէյիլ, անճագ արգամը կէօստէրէճէյիմ.
18 Վէ՛ կէլինիզ, Երեմիա 'ալէյհինտէ թէտպիրլէր տիւշիւնէլիմ,
Զիրա քեահինտէն շէրի'աթ,
Վէ հաքիմտէն մէշվերէթ,
Վէ փէյղամպէրտէն քէլամ զայի' օլմայաճագ տըր.
Կէլինիզ, անը լիսան իլէ վուրալըմ,
Վէ հիչ պիր սէօզիւնիւ տինլէմէյէլիմ' տէտիլէր.
19 Եա ՐԱՊՊ, պէնի տինլէ,
Վէ պէնիմ իլէ միւնազա'ա էտէնլէրին սէսինէ տիգգաթ էյլէ.
20 Եյիլիյէ մուգապիլ քէմլիք էտիլիր մի.
Զիրա ճանըմ իչին չուգուր գազտըլար.
Անլէր իչին էյի սէօյլէմէք,
Վէ ղազապընը անլէրտէն տէօնտիւրմէք իւզրէ
Հուզուրընտա տուրտուղումը թէզէքքիւր էյլէ.
21 Պու էճլէն անլերին էվլատընը գըթլըղա,
Վէ անլերի գըլըճա թէսլիմ էյլէ.
Անլերին գարըլարը էվլատսըզ վէ տուլ գալսընլար,
Վէ էրլէրի էօլիւմ իլէ գաթլ օլունսունլար,
Վէ եիկիթլէրի մուհարէպէտէ գըլըճլէ վուրուլսունլար.
22 Անլերին էվլէրինէ անսըզըն ալայ կէթիրտիյինտէ,
Խանէլէրինտէն ֆէրեատ իշիտիլսին.
Զիրա պէնի թութմագ իչին չուգուր գազտըլար,
Վէ այագլարըմ իչին տուզագլար գուրտուլար.
23 Վէ սէն, եա ՐԱՊՊ, պէնի գաթլ էթմէք իզրէ,
'Ալէյհիմտէ օլան պիլ ճիւմլէ միւշավէրէլէրինի պիլիրսին.
Անլերին քէօթիւլիւյիւնիւ 'աֆվ էթմէ,
Վէ կիւնահլարընը հուզուրընտան մահվ էթմէ.
Անճագ անլէր սէնին հուզուրընտա խօրլանըլսընլար.
Ղազապընըն վագթընտա անլերի խօրլա.

ՊԱՊ 19

1 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրտու. Կիթ վէ չէօմլէքճի իշի օլարագ պիր թօփրագ տէսթի սաթըն ալ, վէ գավմըն իխթիյարլարընտան վէ քեահինլէրին իխ-
2 թիյարլարընտան պէրապէր ալ. Վէ չէօմլէքճիլէր գափուսը գարշըսընտա վագը' Հիննօմ օղլու տէրէսինէ չըգ. Վէ սանա սէօյլէյէճէյիմ սէօզլէրի օրատա նի-
3 տա էյլէյիփ տէ քի, Եյ միւլուքի Եէհուտա վէ սաքինէի Եէրուշալիմ, ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէյինիզ. Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իլէ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր. Իշթէ պու մահալ իւզէրինէ էօյլէ պիր պէլա կէթիրէճէյիմ քի անը հէր իշիտէնին գուլագլարը չինլէյէ.
4 Մատէմ քի անլէր պէնի թէրք էթտիլէր, վէ պու մահալի եապանճը էյլէտիլէր, վէ օրատա քէնտիլէրին վէ էճտատլարընըն վէ միւլուքի Եէհուտանըն պիլմէտիքլէրի ղայրի իլահլարա

'Եախօտ' Պիհուտէ եէրէ

պուխուր եագըլար. վէ պու մաքամի
սուչսըզլարըն գանըյլէ տօլտուրտուլար.
5 Վէ քէնտի օղուլլարընը, Պա՛ալա մուհ-
րագա օլարագ աթէշտէ եագմագ իւզ-
րէ, Պա՛ալ իչին մուրթէֆի՛ալէր պի-
նա էթտիլէր. (հալպու քի պուննու պէն
էմր էթմէտիմ վէ սէօյլէմէտիմ վէ
6 խաթըրըմա կէլմէտի.) ՐԱՊՊ պէօյլէ
պույուրուր. Իշթէ կիւնլէր կէլիր քի
պու մաքամէ պիր տահա Թօֆէթ վէ
Հիննօմ օղլու տէրէսի տէնիլմէյէճէք,
անճագ Գաթլ տէրէսի տէնիլէճէք տիր.
7 Վէ պու մաքամտէ Եէհուտանըն վէ Եէ-
րուշալիմին միւշավէրէսինի իպթալ է-
տէճէյիմ. վէ անլարը տիւշմէնլէրի էօ-
նիւնտէ գըլըճլէ վէ քէնտի ճանլարընը
արայանլարըն էլիյլէ տիւշիւրէճէյիմ.
վէ լաշէլէրինի հավա գուշլարընա վէ
եէրին վուհուշլարընա եէմէք իչին վէրէ-
8 ճէյիմ. Վէ պու շէհրի վիրան էտիպ իւ-
զէրինէ ըսլըգ չալըրաճագըմ. անտէն
հէր կէչէն, անըն պիլ ճիւմլէ պէլալարը
սէպէպինտէն շաշաճագ վէ ըսլըգ չա-
9 լաճագ տըր. Վէ մուհասարէտէ վէ
տիւշմէնլէրինին վէ ճանլարընը արայան-
լարըն անլարէ էտէճէքլէրի թազյիգ
էսնասընտա անլարէ օղուլլարընըն է-
թինի վէ գըզլարընըն էթինի եէտիրէ-
ճէյիմ. վէ պիրի պիրինին էթինի եէյէ-
ճէքլէր տիր.
10 Օլ վագըթ տէսթիյի սէնին իլէ պէ-
րապէր կիտէն ատէմլէրին կէօզլէրի
11 էօնիւնտէ գըրասըն. Վէ անլարէ տէյէ-
սին քի, ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ
պույուրուր. Պիր ատէմ թա՛միրի
ղայր ի միւմքին սուրէթտէ չէօմլէքճի
գապընը գըրտըղը միսիլլու պէն պու
գավմը վէ պու շէհրի օ վէճհլէ գըրա-
ճաղըմ վէ Թօֆէթտէ տէֆն էտէճէք
եէր գալմայընճայա գատար տէֆն է-
12 տէճէքլէր տիր. ՐԱՊՊ պույուրուր քի,
Պու մաքամէ վէ անըն սաքինէսինէ
պէօյլէ էտէճէյիմ, վէ պու շէհրի Թօ-
13 ֆէթ կիպի էտէճէյիմ. Վէ տամլարը
իւզէրինտէ քիւֆֆէ ի ճիւնուտ ը սէ-
մավիյէյէ պուխուր եագտըգլարը, վէ
ղայրի իլահլարա մէշրուպաթ թագտիմ
էթտիքլէրի պիլ ճիւմլէ խանէլէր*
սէպէպինտէն Եէրուշալիմին խանէլէրի վէ
միւլուք ի Եէհուտանըն խանէլէրի Թօ-
ֆէթ մաքամը կիպի մէքրուհ օլաճագ
տըր.
14 Վէ Էրէմիա ՐԱՊՊԸՆ անը փէյղամ-
պէրլիք էթմէք իւզրէ կէօնտէրտիյի
Թօֆէթտէն կէլտի, վէ պէյթ իւր ՐԱՊ-
ՊԸՆ հավլուսընտա տուրուպ պիւթիւն
15 գավմա տէտի քի, Իսրայէլին Ալլահը
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր.
Իշթէ պէն պու շէհր վէ անըն պիլ ճիւմ-
լէ գասապալարը իւզէրինէ, անըն ա-
լէյհինտէ սէօյլէտիյիմ պիւթիւն պէ-
լայը կէթիրէճէյիմ. զիրա սէօզլէրիմի
տինլէմէմէք իւզրէ պօյունլարընը սէրթ-
լէշտիրտիլէր.

ՊԱՊ 20

1 Վէ պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ պաշ մէ'մու-
րը քեահինին Փաշհուր իպն ի Իմմէր Է-
րէմիանըն փէյղամպէրանէ սէօյլէտի-
2 յի պու սէօզլէրի իշիթտի. Վէ Փաշհուր
Էրէմիա փէյղամպէրի տէօյտիւ, վէ ա-
նը պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ, Պէնեամինին
եօգարըքը գափուսընտա թօմրուգ-
3 վուրտու. Վէ էրթէսի կիւն Փաշհուր
Էրէմիայը թօմրուգտան չըգարտը, վէ
Էրէմիա անա տէտի քի, ՐԱՊՊ սանա
Փաշհուր տէյիլ, անճագ †Մաճօր-միս-
4 սապիպ թէսմիյէ էյլէտի. Զիրա ՐԱՊՊ
պէօյլէ պույուրուր. Իշթէ պէն սէնի
քէնտինէ վէ պիլ ճիւմլէ տօսթլարընա
մուճիպ ի խավֆ էտէճէյիմ. վէ անլար
քէնտի տիւշմէնլէրինին գըլըճըյլէ տիւ-
շէճէքլէր, սէնին կէօզլէրին տախա-
նը կէօրէճէք տիր. վէ քիւֆֆէ ի Եէ-
հուտայը Պապէլ մէլիքինին էլինէ թէս-
լիմ էտէճէյիմ վէ անլարը Պապէլէ է-
սիր կէօթիւրէճէք, վէ անլարը գըլը-
5 ճըյլէ վուրաճագ տըր. Վէ պու շէհրին
քիւֆֆէ ի սէրվէթինի վէ պիւթիւն
գազանճընը վէ պիլ ճիւմլէ գըյմէթ-

---

*Ե—ի—ւ՝ եա'նի
†Հէր թարաֆտան գօրգու

էլլէրինէ թէսլիմ էտէճէյիմ. վէ մու-
լուք ի Եէհուտանըն պիլ ճումլէ խա-
զինէլէրինի տիւշմէնլէրինին էլինէ թէս-
լիմ էտէճէյիմ, վէ անլէրի եաղմա է-
տէճէքլէր, վէ անլէրի ալըպ Պապէլէ
6 կէօթիւրէճէքլէր անը. Վէ սէն, էյ
Փաշհուր վէ սէնին խանէնտէ սաքին
օլանլարըն ճումլէսի, էսարէթէ կիտէ-
ճէքսինիզ. վէ Պապէլէ վարըպ, օրատա
հէմ սէն, հէմ տէ քէնտիլէրինէ եա-
լան փէյղամպէրլիք էթտիյին տօսթլա-
րընըն ճումլէսի էօլէճէքսինիզ, վէ օ-
րատա տէֆն օլունաճագսընըզ։

7 Եա ՌԱՊՊ, սէն պէնի իղվա' էյլէտին, պէն տէ իղվա' օլունտում.
Սէն պէնտէն գուվվէթլի սին վէ պանա ղալիպ կէլտին.
Հէր կիւն մասխարա օլույորըմ,
Հէր քէս պէնի իսթիհզա էտիյօր։
8 Զիրա հէր սէօյլէտիյիմտէ ֆէրեատ էտէրիմ,
Զուլմ ու ղարաթըն տօլայը շիքեայէթ էտէրիմ.
Զիրա ՌԱՊՊԸՆ քէլամը հէր կիւն րէզալէթ վէ հագարէթլիյի մուճիպ օլտու։
9 Վէ պէն, Անը զիքր էթմէյէյիմ,
Վէ պիր տահա անըն իսմի իլէ սէօյլէմէյէյիմ՝ տէտիմ.
Ֆագաթ գալպիմտէ եանար,
Քէմիքլէրիմ իչինտէ գափանմըշ աթէշ կիպի իտի.
Վէ թէհամմիւլ էթմէքտէն եօրուլտում,
Արթըգ էտէմէմ։
10 Զիրա չօգլարըն պէնի զէմմ էթտիկլէրինի իշիթտիմ.
Հէր թարաֆտա գօրգու վար.
Զէմմ էտինիզ, վէ զէմմ էտէլիմ՝ տէտիլէր.
Պէլքի օ ալտանըր, վէ պիզ անա ղալիպ կէլիրիզ,
Վէ անտէն ինթիգամըմըզը ալըրըզ՝ տէյէնլէր,
Պիլ ճումլէ տօսթլարըմ սիւրչմէմի կէօզէտիրլէր։
11 Լաքին ՌԱՊՊ գուվվէթլի գահրիման կիպի պէնիմ իլէ տիր.
Պու էճլտէն պանա թէ'ատի էտէնլէր սիւրչմէճէքլէր վէ ղալիպ օլմայաճագլար,
Ղայէթլէ խըճիլ օլաճագլար, զիրա 'ագըլանէ հարէքէթ էթմէդիլէր,
[illegible] հագարէթ իլէ էպէտ ունուտուլմայաճագ տըր։
12 Լաքին, էյ սալիհի թէճրիպէ էտէն,
Պէօպրէքլէրի վէ գալպի կէօրէն ՌԱՊՊ իւլ ճունուտ,
Անլէրտէն ալաճաղըն ինթիգամը կէօրէյիմ.
Զիրա տա'վամը սանա իֆշա էթտիմ.
13 ՌԱՊՊԱ իլահի օգույընըզ, ՌԱՊՊԱ համտ էտինիզ.
Զիրա ֆագիրին ճանընը ֆա'իլ ի ֆըսգ օլանլարըն էլինտէն խէլաս էյլէտի։
14 Տօղտուղըմ կիւն մէլ'ուն օլսուն,
Վալիտէմին պէնի տօղուրտուղու կիւն միւպարէք օլմասըն։
15 Փէտէրիմէ՝ Սանա պիր էրքէք չօճուգ տօղտու՝ տէյիւ
Մուժտէ կէթիրէրէք՝ անը զիյատէսիյլէ սէվինտիրէն ատէմ մէլ'ուն օլսուն։
16 Վէ օլ ատէմ ՌԱՊՊԸՆ էսիրկէմէյէրէք խարապ էթտիյի շէհիրլէր կիպի օլսուն.
Սապահլայըն ֆիղան վէ էօյլէ վագթընտա ֆէրեատ իշիթսին։
17 Չիւնքի րահիմտէ պէնի էօլտիւրմէտի,
Քի վալիտէմ գապրըմ օլա իտի,
Վէ տա'իմա համիլէ գալա իտի։
18 Նիչիւն պէօյլէ րահիմտան չըգտըմ,
Քի զահմէթ վէ մէշագգաթ կէօրէյիմ,
Վէ կիւնլէրիմ խիճալէթ իլէ տիւքէնէ։

ՊԱՊ 21

1 Մէլիք Սիտգիյա՝ Փաշհուր իպն ի Մալ-
քիյա իլէ քեահին Սէֆանեա իպն ի
Մա'ասէյայը Երէմիային նէզտինէ կէօն-
2 տէրիփ, Քէրէմ էյլէ, պիզիմ իչիւն
ՌԱՊՊՏԱՆ սու'ալ էյլէ. զիրա Պապէլ
մէլիքի Նէպուգոտնէսսար պիզիմ իլէ

Վէ սիւրիւքլէնիպ Յէրուշալիմ գափուլարընտան տըշարը աթըլաճագտըր։
20 Լիպնանա չըգըպ ֆէրեատ էյլէ,
Վէ Պաշանտա նիտա էյլէ,
Վէ 'Ապարիմտէն ֆէրեատ էյլէ,
Զիրա 'աշըգլարընըն ճիւմլէսի հէլաք օլտուլար։
21 Սէն ֆէլահտա իքէն սանա սէօյլէտիմ,
Սէն՝ Տինկլէմէմ տէտին.
Սէպավէթինտէն պէրու
Քէլամըմը տինկլէմէմէք 'ատէթին օլտու։
22 Չօպանլարընըն ճիւմլէսինի րիւզկեար թէլէֆ էտէճէք,
Վէ 'աշըգլարըն էսարէթէ կիտէճէքլէր տիր.
Թահգիգան օլ զէման պիլ ճիւմլէ քէօթիւլիւքլէրին իչիւն
Ութանըպ խէճիլ օլաճագսըն։
23 Էյ Լիպնանտա սաքին օլան,
Յուվասը էրզ աղաճլարընտա օլան,
Սանա վազ'ը համլ աղրըսը կիպի աղրը կէլտիյինտէ,
Նէ՞ գատար աճընաճագ պիր հալտէ պուլունաճագսըն։
24 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Էյ Յէհուտա մէլիքի Յէքօնեա իպն ի Յէհօյագիմ,
Սաղ էլիմտէ խաթէմ պիլէ օլսան,
Հայաթըմ հագգը իչիւն, սէնի օրատան չըգարաճաղըմ։
25 Վէ սէնի ճանընը արայանլարըն էլինէ,
Վէ յիւզլէրինտէն գորգտուղըն քիմսէլէրին էլինէ,
Վէ Պապիլ մէլիքի Նէպուխատնասարըն էլինէ,
Վէ Քիլտանիլէրին էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ։
26 Վէ սէնի, հէմ սէնի տօղուրան վալիտէնի,
Տօղմատըղընըզ ախէր պիր տիյարա աթաճաղըմ,
Վէ օրատա էօլէճէքսինիզ։
27 Վէ 'ավտէթ էթմէյի արզու էթտիքլէրի տիյարա 'ավտէթ էթմէյէճէքլէր տիր։
28 Պու Յէքօնեա հօր քիմսէ իթիպարըզ մը գըրըլմըշ չէօմլէ՞ք մի տիր,
Յախօտ քիմսէնին խօշլանմատըղը գա՞պ մը տըր.
Նէ՞ սէպէպտէն քէնտիսի վէ նէսլի աթըլտըլ,
Պիլմէտիքլէրի տիյարա սիւրիւլտիւլէր
29 Էյ տիյար, էյ տիյար, էյ տիյար,
ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէ.
30 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Պու ատէմի էվլատսըզ,
Էյյամընտա ֆէլահ պուլմայաճագ ատէմ յազընըզ,
Զիրա անըն նէսլինտէն,
Տաւուտըն թախթընտա օթուրուպ
Յէհուտա իւզէրինէ հիւքիւմէթ էթմէյէ
Մուվաֆֆագ օլաճագ քիմսէ պուլունմայաճագ տըր։

ՊԱՊ 23

1 Վա՜յ մէր'ամըն գօյունլարընը հէլաք վէ փէրիշան էտէն չօպանլարա՛ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր։
2 Պու էճլտէն Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ,
Գավմըմը կիւտէն չօպանլար հագգընտա պէօյլէ պույուրուր.
Սիզ գօյունլարըմը տաղըթտընըզ վէ անլէրի թարտ էթտինիզ,
Վէ անլէրի յօգլամատընըզ.
Իշթէ պէն էֆ'ալ ը գապիհէնիզ սէպէպիյլէ,
Սիզէ ճէզա վէրէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
3 Վէ պէն գօյունլարըմըն պագիյյէսինի,
Անլէրի սիւրտիւյիւմ պիլ ճիւմլէ տիյարլարտան թօփլայաճաղըմ,
Վէ անլէրի քէնտիլէրին աղըլլարընա ի'ատէ էտէճէյիմ,
Վէ պէրէքէթլէնիպ չօղալաճագլար տըր.
4 Վէ իւզէրլէրինէ անլէրի կիւտէճէք չօպանլար թա'յին էտէճէյիմ.
Վէ անլէր արթըգ խավֆ ու խաշյէթ էթմէյէճէքլէր,
Վէ պիրի էքսիք օլմայաճագ տըր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր։

ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Իշդէ կիւնլէր կէլիր քի Տաւուտտան
պիր սալիհ Ֆիլիզ զուհուր էթտիրէճէյիմ,
Օ տախի մէլիք օլուպ հիւքիւմէթ էտէրէք,
Ադիլանէ հարէքէթ էտէճէք.
Վէ տիյարտա հագգ ու 'ատալէթ իճրա էյլէյէճէք տիր.
Անըն կիւնլէրինտէ Եէհուտա խէլաս պուլաճագ,
Վէ Իսրայէլ էմնիյէթ իւզրէ սաքին օլաճագ տըր,
Վէ օ ՅԷՀՕՎԱ ՍԱԼԱՀԸՄԸԶ իսմիյլէ մուսէմմա օլաճագ տըր.
ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Պու սէպէպտէն իշդէ կիւնլէր կէլիր քի,
Արթըգ՝ Պէնի Իսրայէլի Մըսըր տիյարընտան չըգարան ՌԱՊՊ հայյ տըր՝ տէմիյէճէքլէր,
8 Անճագ՝ Պէյթ ի Իսրայէլ նէսլինի շիմալ տիյարընտան,
Վէ անլէրի սիւրտիւյիւ տիյարլարըն քէաֆֆէսինտէն չըգարըպ կէթիրէն ՌԱՊՊ հայյ տըր՝ տէնիլէճէք տիր.
Վէ անլէր քէնտի տիյարլարընտա սաքին օլաճագլար տըր.
9 'Փէյղամպէրլէրտէն տօլայը˝ գալպիմ տէրունիմտէ մունքէսիր օլուր.
Պիւթիւն քէմիքլէրիմ թիթրէյօր.
ՌԱՊՊ սէպէպինտէն վէ անըն մուգատտէս քէլամը սէպէպինտէն,
Սէրխօշ ատէմ կիպի,
Վէ շէրապ իլէ մէսթ օլմուշ քիմսէ կիպի օլտըմ.
10 Զիրա տիյար զինաքեարլար իլէ տօլմուշ տըր,
(Զիրա լանէթ սէպէպինտէն տիյար մաթէմ էտէր.
Պէրրիյէնին մէր'ալարը գուրուտու.)
Վէ անլէրին թարիգի ֆասիտ,
Վէ գուվվէթլէրի էյրի տիր.
11 Զիրա հէմ փէյղամպէր հէմ տէ քեահին ֆասիտ օլտու.
Անլէրին քէօթիւլիւյիւնիւ պէյթիմտէ պիլէ պուլտըմ՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր.
12 Պու էճլէտէն անլէրին եօլլարը,
Քէնտիլէրինէ գարանլըգտա գայփագ եէրլէր կիպի օլաճագ,
Անլէր սիւրիւլիւպ օրատա տիւշէճէքլէր.
Զիրա պէն եօգլանըլմալարը սէնէսինտէ
Անլէրին իւզէրինէ պէլա կէթիրէճէյիմ,
տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր.
13 Վէ Սամարիա փէյղամպէրլէրինտէ ֆէսատ կէօրտիւմ,
Պա'ալըն իսմիյլէ փէյղամպէրլիք էտէրէք,
Գավմըմ Իսրայէլի իզլալ էտէրլէր.
14 Վէ Երուշալիմ փէյղամպէրլէրինտէ տէհշէթլի պիր շէյ կէօրտիւմ.
Անլէր զինա էտէրլէր, վէ եալանտա կէզէրլէր,
Վէ Ֆա՛իլ ի Ֆըսգ օլանլարըն էլլէրինի գուվվէթլէնտիրիրլէր,
Շէօյլէ քի հիչ պիրի ֆըսգընտան րիւճու' էթմէզ,
Անլէրին ճիւմլէսի պանա Սատում կիպի,
Վէ սաքինլէրի Գամօրա կիպի օլտուլար.
15 Պու էճլէտէն ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ փէյղամպէրլէր հագգընտա պէօյլէ պույուրուր.
Իշդէ պէն անլէրէ փէլին օթը եէտիրէճէյիմ,
Վէ անլէրէ էօտ կիպի սու իչիրէճէյիմ.
Զիրա Երուշալիմ փէյղամպէրլէրինտէն ֆէսատ չըգըպ
Պիւթիւն տիյարա մունթէշիր օլտու.
16 ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր.
Սիզէ փէյղամպէրլիք էտէն փէյղամպէրլէրին սէօզլէրինի տինլէմէյինիզ.
Անլէր սիզի պաթըլա կէօթիւրիւրլէր,
ՌԱՊՊԸՆ աղզընտան տէյիլ,
Անճագ քէնտի գալպլէրինին [illegible] վահյի իլէ սէօյլէրլէր.
17 Անլէր պէնի թահգիր էտէնլէրէ խիթապէն՝
ՌԱՊՊ, Սիզէ սէլամէթ օլաճագ՝ տէտի, տէրլէր.
Վէ քէնտի գալպլէրինին թէ'աննիւտիւյլէ սիւլուք էտէնլէրին ճիւմլէսինէ,

---

'Եախօտ' փէյղամպէրլէր հագգընտա

խուզէրինիզէ պէլա կէլմէյէճէք տիր՝ տէրլէր·
18 Զիրա ՐԱՊՊ իլէ քի՞մ միւշավէրէտէ պուլունտու,
Քի՞մ կէօրտիւ վէ անըն սէօզիւնիւ իշիթտի·
Քի՞մ անըն քէլամընա գուլագ վէրիպ տինլէտի·
19 Իշթէ ՐԱՊՊԸՆ գասըրղասը խըշմ իլէ չըգտը·
Շիտտէթլի գասըրղա տըր,
Շէրիրլէրին պաշընա իսապէթ էտէճէք տիր·
20 ՐԱՊՊԸՆ ղազապը, քէնտի գալպինին միւրատընը իճրա վէ սապիթ էթմէյինճէ
Րիճ'աթ էթմէյէճէք տիր·
Ախիր կիւնլէրտէ պունու թէմամիյլէ անկլայաճագսընըզ·
21 Պու փէյղամպէրլէրի պէն կէօնտէրմէտիմ, լաքին քէնտիլէրի գօշտըլար·
Պէն անլէրէ սէօյլէմէտիմ, լաքին քէնտիլէրի փէյղամպէրլիք էտէրլէր·
22 Վէ էյէր անլէր մէշվէրէթիմտէ պուլունմըշ օլսալար իտի,
Օլ վագըթ քէլամըմը գավմըմա իշիթտիրիրլէր իտի,
Վէ անլէրի քէօթիւ եօլլարընտան
Վէ քէօթիւ 'ամէլլէրինտէն րիւճու' էթտիրիրլէր իտի·
23 Պէն եագընտան Ալլահ օլուպ տա,
Ուզագտան Ալլահ տէյի՞լ մի իմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր·
24 Եախօտ պիր քիմսէ մախֆի եէրլէրտէ իխթիֆա էտէ պիլի՞ր մի քի,
Պէն անը կէօրմէյէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր·
Սէմավաթ իլէ զէմինի մէմլու գըլան
Պէն տէյի՞լ մի իմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր·
25 Րույա կէօրտիւմ, րույա կէօրտիւմ՝ տէյէրէք,
Իսմիմլէ եալան փէյղամպէրլիք էտէն փէյղամպէրլէրին տէտիքլէրինի իշիթտիմ·
26 Նէ՞ վագթա գատար պու շէյ եալան փէյղամպէրլիք էտէն փէյղամպէրլէրին գալպինտէ օլաճագ տըր·
Անլէր գալպլէրինին հիյլէլէրիյլէ փէյղամպէրլիք էտէրլէր·
27 Անլէր պիրի պիրլէրինէ հիքեայէ էթտիքլէրի րույալարըյլէ,
Իսմիմի գավմիմա ունութտըրմաղա գաստ էտէրլէր,
Նէթէքիմ էճտատլարը իսմիմի Պա՛ալ սէպէպիյլէ ունութտըլար·
28 Րույասը օլան փէյղամպէր րույայը հիքեայէ էթսին,
Սէօզիւմէ մալիք օլան սէօզիւմիւ հագիգաթլէ սէօյլէսին.
Պուղտայ եանընտա սաման նէ՞ տիր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր·
29 Քէլամըմ աթէշ կիպի
Վէ գայայը փարչալայան քիւլիւնք կիպի տէյի՞լ մի՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր·
30 Պու էճլտէն իշթէ պէն
Քէլամըմը պիրի պիրինտէն սըրգաթ էտէն փէյղամպէրլէրէ 'ալէյհինտէ իմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր·
31 Իշթէ պէն՝ Օ պույուրտու՝ տէյէրէք,
Տիլլէրինի գուլլանան փէյղամպէրլէրէ 'ալէյհինտէ իմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր·
32 Իշթէ պէն՝ եալան րույալար իլէ փէյղամպէրլիք էտիպ,
Անլէրի հիքեայէ էտէրէք, եալանլարը վէ թէֆախուրլէրիյլէ
Գավմըմը իզլալ էտէն փէյղամպէրլէրէ 'ալէյհինտէ իմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր·
Պէն անլէրի իրսալ էթմէտիմ վէ անլէրէ էմր էթմէտիմ·
Վէ անլէր պու գավմա ասլա ֆա՛իտէ էթմէզլէր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր·
33 Իմտի պու գավմ,
Եա պիր փէյղամպէր եախօտ պիր քեահին,
ՐԱՊՊԸՆ *վահիյի նէ՞ տիր՝ տէյիւ սանա սու՛ալ էտէրսէ,

---

*'Իպր· եիւքիւ·

Օ վագըթ անլէրէ՝ նա՞սըլ վահի.
Պէն սիզի մութլագա րէտտ էտէճէյիմ՝
տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր՝ տէյէճէքսին.
34 Վէ ՐԱՊՊըն *վահիի տէյէն փէյղամպէր
եա քեահին եա գավմըն խուսուսընտա իսէ,
Օ ատէմէ վէ անըն խանէսինէ ճէզա
վէրէճէյիմ.
35 Հէր քէս գօնշուսունա,
Վէ հէր քէս գարընտաշընա պէօյլէ տէյէճէքսինիզ,
ՐԱՊՊ նէ՞ ճէվապ վէրտի,
Վէ ՐԱՊՊ նէ՞ սէօյլէտի.
36 Վէ պիր տահա ՐԱՊՊըն վահիյինի զիքր
էթմէյէճէքսինիզ.
Զիրա հէր ատէմին քէլամը քէնտիսինին *վահիի օլաճագ տըր.
Լաքին սիզ Ալլահ իւլ հայյըն,
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ օլան Ալլահըմըզըն
քէլամընը թահրիֆ էթտինիզ.
37 Փէյղամպէրէ պէօյլէ տէյէսին.
ՐԱՊՊ սանա նէ՞ ճէվապ վէրտի,
Վէ ՐԱՊՊ նէ՞ սէօյլէտի.
38 Լաքին ՐԱՊՊըն *վահիի տէտիյինիզտէն,
ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Մատէմ քի պէն սիզէ խապէր կէօնտէրիպ՝
ՐԱՊՊըն վահիի տէմէյինիզ՝ տէտիմ իսէ տէ,
Սիզ պու սէօզիւ՝ եա՛նի ՐԱՊՊըն *վահիի քէլիմէսինի տէտինիզ,
39 Պու էճլտէն իշթէ պէն սիզի քիւլլիյէն
ունուտաճաղըմ,
Վէ սիզի, հէմ սիզէ վէ էճտատընըզա
վէրտիյիմ շէհրի հուզուրումտան
թարտ էտէճէյիմ.
40 Վէ իւզէրինիզէ ունուտուլմայաճագ էպէտի հագարէթ
Վէ էպէտի րէզալէթ կէթիրէճէյիմ.

ՊԱՊ 24

1 Պապիլ մէլիքի Նէպուգատնասսար Եէհուտա մէլիքի Եէքօնիա իպն-ի Եէհօ-
եագիմի վէ Եէհուտա րու՛էսասընը վէ
տիւլկէրլէր իլէ չիլինկիրլէրի Եէրուշա-
լիմտէն էսիր ալըպ Պապիլէ կէօթիւր-
տիւքտէն սօնկրա ՐԱՊՊ պանա քէշֆ
էթտի, վէ իշթէ ՐԱՊՊըն հէյքէլի է-
նիւնտէ գօնուլմուշ իքի սէփէտ ինճիր
2 վար իտի. Սէփէթլէրին պիրինտէ փէք
ա՛լա, հէմ տէ թուրֆանտա ինճիրլէր
կիպի ինճիր վար իտի, վէ տիկէր սէ-
փէտտէ փէք ֆէնա ինճիր վար իտի,
շէօյլէ քի ֆէնալըղընտան եէնիլմէսի
3 միւմքին տէյիլ իտի. Վէ ՐԱՊՊ պանա,
Էյ Էրէմիա, նէ՞ կէօրիւյօրսըն՝ տէտի.
Պէն տախի՝ ինճիրլէր. էյի ինճիրլէր
փէք էյի տիր, վէ ֆէնալար փէք ֆէ-
նա տըր, շէօյլէ քի ֆէնալըղընտան եէ-
նիլմէսի միւմքին տէյիլ տիր՝ տէտիմ.
4 Օ զէման ՐԱՊՊըն քէլամը պանա
5 կէլիպ տէտի քի, Իսրայէլին Ալլահը
ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր. Պու մահալ-
տէն Քիլտանիլէրին տիյարընա իյի ի-
չիւն կէօնտէրտիյիմ Եէհուտա էսիրլէ-
րինի պու էյի ինճիրլէր կիպի ՛ատտ է-
6 տէճէյիմ. Վէ անլէրէ խայր իչիւն նա-
զար գըլաճաղըմ, վէ անլէրի պու տի-
յարա ի՛ատէ էտէճէյիմ, վէ անլէրի
պինա էտէճէյիմ վէ եըգմայաճաղըմ,
վէ անլէրի տիքէճէյիմ վէ սէօքմէյէ-
7 ճէյիմ. Վէ անլէրէ էյլէ պիր գալպ վէ-
րէճէյիմ քի ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէ-
լէր. վէ անլէր գավմըմ օլաճագլար,
պէն տախի անլէրին Ալլահը օլաճաղըմ.
զիրա պանա պիւթիւն գալպլէրիյլէ րիւ-
8 ճու՛ էտէճէքլէր տիր. Վէ ֆէնալըղըն-
տան եէնիլմէզ պու ֆէնա ինճիրլէր
նասըլ իսէ, (ՐԱՊՊ պույուրուր,) Եէ-
հուտա մէլիքի Սիտգիյայը վէ րու՛էսա-
սընը վէ պու տիյարտա գալան Եէրու-
շալիմ պագըյյէսինի, վէ Մըսըր տի-
յարընտա սաքին օլանլարը էօյլէ էտէ-
9 ճէյիմ. Վէ անլէրի զէմինին քիւաֆֆէ-ի
մէմալիքինտէ ճէֆա ու մուզտարապա
թէսլիմ էտէճէյիմ, քի անլէր, քէն-
տիլէրի սիւրտիւյիւմ հէր պիր մահալ-
տէ հագարէթ վէ մէսէլ, րէզալէթ վէ
10 լա՛նէթ իչիւն օլալար. Վէ անլէրէ վէ

---

*Իպր. իւքիւ.

էճտատլարընա վէրտիյիմ տիյարըն իւզէրինտէն
Թէլէֆ օլունմայա գատար
իւզէրլէրինէ գըլըճ վէ գըթլըգ վէ
Թա'ունը կէօնտէրէճէյիմ.

ՊԱՊ 25

1 Եէհուտա մէլիքի Եէհօեագիմ պին
Յօշիյանըն տէօրտիւնճիւ սէնէսինտէ,
(քի Պապիլ մէլիքի Նէպուքատնէսսարըն
պիրինճի սէնէսի իտի,) պիւթիւն
Եէհուտա գավմը հագգընտա Երէմիայա
2 կէլէն քէլամ տըր, քի անը Երէմիա
փէյղամպէր պիւթիւն Եէհուտա
գավմը վէ Երուշալիմ սաքինլէրինէ
3 սէօյլէյիպ տէտի քի, Եէհուտա մէլիքի
Յօշիյա պին Ամօնըն օն իւչիւնճիւ սէնէսինտէն
պու կիւնէ գատար, (քի
եիրմի իւչ սէնէ միւտտէթ տիր,) պանա
ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլտի, վէ պէն
սիզէ սէօյլէտիմ. *քէմալ ի իհթիմամլէ*
սէօյլէտիմ, լաքին սիզ տինլէմէտինիզ.
4 Վէ ՐԱՊՊ փէյղամպէրլէր գուլլարընըն
ճիւմլէսինի սիզէ իրսալ էյլէտի,
քէմալ ի իհթիմամլէ իրսալ էյլէտի,
լաքին տինլէմէտինիզ, վէ տինլէմէք
5 իչին գուլագ վէրմէտինիզ. Անլէր տախի
տէտիլէր քի, Հէր պիրինիզ քէօթիւ
եօլընըզտան վէ քէօթիւ իշլէրինիզտէն
րիւճու' էտինիզ, քի ՐԱՊՊԸՆ
սիզէ վէ էճտատընըզա իլէլ էպէտ
օլմագ իւզրէ վէրտիյի տիյարտա սաքին
6 օլասընըզ. Վէ ղայրի իլահլարա
խըզմէթ վէ 'իպատէթ էթմէք իւզրէ
անլէրէ թապի' օլմայընըզ, վէ էլլէրինիզին
իշլէրիյլէ պէնի իղզապ էթմէյինիզ,
քի սիզի պէլայա կիրիֆթար էթմէյէյիմ.
7 Լաքին սիզ՝ քէնտինիզէ մուզիրր
օլմագ վէճհլէ, պէնի էլլէրինիզին
իշլէրիյլէ իղզապ էթմէք իչին պէնի
տինլէմէտինիզ՝ տէյի ՐԱՊՊ պույուրուր.

8 Պու էճլտէն ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ
պույուրուր. Քէլամլարըմը տինլէմէտիյինիզ
9 սէպէպտէն՝ իշթէ պէն շիմալ
գապիլէլէրինին ճիւմլէսինի, վէ գուլում
Պապիլ մէլիքի Նէպուքատնէսսարը
ճէլպ էտէճէյիմ, (ՐԱՊՊ պույուրուր,)
վէ անլէրի պու տիյար իւզէրինէ վէ անըն
սաքինլէրի իւզէրինէ, վէ էթրաֆտաքի
պուլունան պու միլլէթլէրին ճիւմլէսի
իւզէրինէ կէթիրէճէյիմ, վէ անլէրի
հէլագ էտէճէյիմ, վէ անլէրի [illegible]
հայրէթ էտիպ իւզէրլէրինէ ըսլըգ չալտըրաճագըմ,
վէ էպէտի խարապէլէրէ
10 տիւչար էտէճէյիմ. Վէ անլէրտէն սէտա
ի շատմանի վէ սէտա ի մէսէրրէթի
կիւվէյի սէսինի վէ կէլին սէսինի, տէյիրմէն
սէսինի վէ գանտիլ զիյասընը
11 մահվ էտէճէյիմ. Վէ պիւթիւն պու
տիյար խարապ վէ վիրան օլաճագ. վէ
պու միլլէթլէր Պապիլ մէլիքինէ եէթմիշ
սէնէ գուլլուգ էտէճէքլէր տիր.
12 Վէ եէթմիշ սէնէ թէմամ օլտուգտա'
քէօթիւլիւքլէրի իչին Պապիլ մէլիքինէ
վէ օլ միլլէթէ, հէմ տախի Քիլտանիլէրին
տիյարընա ճէզա վէրէճէյիմ,
(ՐԱՊՊ պույուրուր,) վէ անը էպէտի
13 խարապէլէրէ տէօնտէրէճէյիմ. Վէ օ
տիյար իւզէրինէ՝ անըն հագգընտա
սէօյլէտիյիմ սէօզլէրին ճիւմլէսինի
եա'նի Երէմիանըն ճէմի' ի միլէլ հագգընտա
էթտիյի փէյղամպէրլիյի,
պու քիթապտա մուհարրէր օլանըն
14 քեաֆֆէսինի կէթիրէճէյիմ. Զիրա անլէրի
տախի չօգ միլլէթլէր վէ պիւյիւք
մէլիքլէր քէնտիլէրինէ գուլ էտէճէքլէր,
վէ անլէրէ քէնտի 'ամէլլէրինէ
կէօրէ վէ էլլէրինին իշլէրինէ կէօրէ
միւճազաթ էտէճէյիմ.

15 Զիրա Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ պանա
պէօյլէ պույուրտու. Պէնիմ էլիմտէն
պու ղազապ շէրապը քեասէսինի ալ,
վէ անը՝ սէնի կէօնտէրէճէյիմ միլլէթլէրին
16 ճիւմլէսինէ իչիր. Վէ իչիպ սէրսէմ
օլաճագլար, վէ արալարընա կէօնտէրէճէյիմ
գըլըճտան 'աքըլլարընը զայ'
17 էտէճէքլէր տիր. Վէ ՐԱՊՊԸՆ էլինտէն
քեասէյի ալտըմ, վէ ՐԱՊՊԸՆ պէնի
կէօնտէրտիյի միլլէթլէրին ճիւմլէսինէ
18 իչիրտիմ. Երուշալիմէ վէ Եէհուտա
շէհիրլէրինէ վէ մէլիքլէրինէ վէ րուէ-

---

*Իպր. էրքէն գալգըպարագ

տարընա, (քի անլէրի, պու կիւն օլտուղու կիպի, խարապ վէ վիրան վէ սա'լխ ի
19 ըզալէթ վէ լա'նէթ էտէ,) Մըսըր մէլիքի Ֆիր'օնա վէ անըն պէնտէկեանընա վէ ռուէսասընա վէ պիւթիւն գավմընա,
20 վէ պիւթիւն միւխթէլիթ խալգա, վէ 'Ուս արազիսինին մէլիքլէրինին հիւմլէսինէ, վէ Ֆիլիսթիլէր արազիսինին մէլիքլէրինին հիւմլէսինէ, եա'նի Աշգէլօն վէ Գազզա վէ 'Էգրօն վէ Աշտօտուն պագը-
21 յէսինէ, Էտօմ վէ Մօապ վէ պէ-
22 նի 'Ամմօնա, Վէ Սուր մէլիքլէրինին հիւմլէսինէ վէ Սայտա մէլիքլէրինին հիւմլէսինէ վէ տէնիզին էօթէ թարաֆընտա օլան ատալարըն մէլիքլէրինէ,
23 Տէտան վէ Թէյմա վէ Պուզ վէ սաչլարըը քէսիլմիշ օլանլարըն հիւմլէ-
24 սինէ, վէ 'Արապիսթանըն մէլիքլէրինին վէ պէրրիյէտէ սաքին օլան միւխթէլիթ խալգըն մէլիքլէրինին հիւմլէսինէ,
25 վէ Զիմրի մէլիքլէրինին հիւմլէսինէ վէ 'Էլամ մէլիքլէրինին հիւմլէսինէ վէ
26 Մատի մէլիքլէրինին հիւմլէսինէ, վէ պիրի պիրինէ եագըն եա ուզագ օլան շիմալ մէլիքլէրինին հիւմլէսինէ վէ եէր եիւզիւնտէ օլան ճէմի'ի մէմալիքի պէմինէ իչիրտիմ. վէ անլէրտէն սօնրա Շի-
27 շաք մէլիքի իչէճէք տիր։ Վէ անլէրէ տէյէսին քի, Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր. իչինիզ վէ սէրխօշ օլունուզ վէ խըթըֆրաղ էտինիզ, վէ արանըզա կէօնտէրէճէյիմ գըլըճտան տիւշիւնիւզ վէ գալգմայը-
28 նըզ. Վէ էյէր իչմէք իչին քատէհի սէնին էլինտէն ալմագտան իմթինա' էտէրլէրսէ, օլ վագըթ անլէրէ՝ ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ, Մութլագա իչէճէքսի-
29 նիզ՝ տէյիւ պույուրուր, տէյէսին. Զիրա իշթէ պէնիմ իսմիմլէ եատ օլունան շէհրէ պէլա կէթիրմէյէ պաշլայորըմ. վէ սիզ 'աճէպա ճէզասըզ մը գալաճագսընըզ. ճէզասըզ գալմայաճագսընըզ, զիրա պէն զէմինին սէքէնէսինին քեաֆֆէսի իւզէրինէ պիր գըլըճ կէթիրէճէյիմ, տէյիւ ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր։

30 Իմտի սէն պու սէօզլէրին քեաֆֆէսինի անլէրէ փէյղամպէրանէ խապէր վէրիփ տէյէսին քի,

ՌԱՊՊ եօգարըտան նիտա էտէճէք,
Վէ մուգատտէս մէքեանընտան սատա
վէրէճէք.
Մէսքէնի իւզէրինէ շիտտէթլէ նիտա
էտէճէք.
Իւզիւմ պասանլարըն կիպի,
Եէրին պիւթիւն սէքէնէսինէ ճէվապ
վէրէճէք տիր.
31 Սէտասը զէմինին մունթէհասընա
գատար եէթիշէճէք տիր,
Զիրա ՌԱՊՊԸՆ միլլէթլէր իլէ տա'վասը
վար.
Քեաֆֆէ ի պէշէրի միւհաքէմէյէ չէ-
քէր,
Շէրիրլէրի գըլըճա թէսլիմ էտէճէք
տիր՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր.
32 ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույու-
րուր.
Իշթէ պէլա չըգըփ միլլէթտէն միլլէթէ
կէչէճէք,
Վէ միւնթէհա ի զէմինտէն պէօյիւք
գասըրղա զուհուր էտէճէք տիր։
33 Վէ օլ կիւն ՌԱՊՊ թարաֆընտան գաթլ
օլունանլար
Զէմինին պիր ուճընտան զէմինին տի-
կէր ուճընա գատար պուլունա-
ճագ տըր.
Անլէր իչիւն մաթէմ թութուլմայաճագ.
Անլէր թօփլանըլըփ տէֆն օլունմայա-
ճագլար,
Եէր եիւզիւնտէ կիւպրէ կիպի օլաճագ-
լար տըր.
34 Էյ չօպանլար, Ֆէրեատ ու ֆիղան
էտինիզ,
Էյ սիւրիւնիւն միւնթէխապլարը քիւլ ի-
չինտէ եուվարլանընըզ,
Զիրա պօղազլանաճաղընըզ վէ փէրիշան
օլաճաղընըզ կիւնլէր կէլմիշ տիր,
Վէ պիր գըյմէթլի գապ կիպի տիւշէ-
ճէքսինիզ.
35 Վէ չօպանլարա ֆիրար էտէճէք եօլ,
Վէ սիւրիւնիւն միւնթէխապլարընա
վասըթա ի նէճաթ գալմայաճագ
տըր.
36 Չօպանլարըն ֆէրեատընըն սէտասը,

Վէ սիւրիւնիւն միւնթէխապլարընըն
    Ֆիղանը վար տըր,
Զիրա ՐԱՊՊ անլէրին մէր'ալարընը խարապ էթտի.
37 Վէ ՐԱՊՊԸՆ շիտտէթ ի ղազապընտան
Սէլամէթ մէսքէնլէրի խարապ օլտու։
38 Կէնճ արսլան կիպի ինինի թէրք էթտի,
Զիրա զալիմին խըշմընտան,
Վէ անըն շիտտէթ ի ղազապընտան,
Անլէրին տոփրաղը վիրան օլտու։

ՊԱՊ 26

1 Եէհուտա մէլիքի Եէհօեաքիմ պին Եօշիյանըն իպթիտա ի սալթանաթընտա
ՐԱՊՊ թարաֆընտան պու քէլամ
2 կէլտի. ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր. Պէյթ
իւլ ՐԱՊՊԸՆ հավլըսընտա տուր, վէ
պէյթ իւլ ՐԱՊՊՏԱ սէճտէ էթմէյէ կէլէն
պիւթիւն Եէհուտա շէհիրլէրինին
էհալիսինէ՝ անլէրէ սէօյլէմէյի սանա
էմր էթտիյիմ քէլամըն ճիւմլէսինի
սէօյլէ. պիր սէօզ նօգսան պըրագմա.
3 Պէլքի տինլէրլէր տէ, հէր պիրի քէօթիւ
եօլընտան րիւճու՛ էտէր, վէ քէօթիւ
իշլէրի սէպէպինտէն իւզէրլէրինէ
կէթիրմէյի միւրատ էթտիյիմ պէլատան
4 տօլայը թէրահհիւմ էտէյիմ. Վէ
անլէրէ տէյէսին քի՛ ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր. Էյէր էօնիւնիւզէ վազ՛ էթտիյիմ շէրի'աթըմտա սիւլուք էթմէք
խուսուսընտա պէնի տինլէմէզ իսէնիզ,
5 Վէ կէօնտէրտիյիմ փէյղամպէր
գուլլարըմըն սէօզլէրինի տինլէմէզ իսէնիզ, (անլէրի քի *քէմալ ի իհթիմամլէ" կէօնտէրիր իտիմ, վէ սիզ տինլէմէզ
6 իտինիզ,) Օլ վագըթ պու պէյթի Շիլօ կիպի յափաճաղըմ, վէ պու
շէհրի զէմինին պիւթիւն միլլէթլէրի
'ինտինտէ մէլ'ուն էտէճէյիմ.

7 Վէ քեահինլէր վէ փէյղամպէրլէր
վէ պիւթիւն գավմ Էրէմիանըն պէյթ
իւլ ՐԱՊՊՏԱ պու սէօզլէրի սէօյլէտիյինի
8 իշիթտիլէր. Վէ Էրէմիա պիւթիւն
գավմա սէօյլէմէք իչիւն ՐԱՊՊԸՆ էմր
էթտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինի սէօյլէյիփ
պիթիրինճէ, քեահինլէր վէ փէյղամպէրլէր վէ պիւթիւն գավմ անը թութուպ,
9 Մութլագա էօլէճէքսին. Նիչիւն՝ Պու պէյթ Շիլօ կիպի օլաճագ,
վէ պու շէհր վիրան օլուպ անտա քիմսէ սաքին օլմայաճագ՝ տէյէրէք ՐԱՊՊԸՆ իսմիյլէ փէյղամպէրլիք էթտին՝
տէտիլէր. վէ պիւթիւն գավմ պէյթ
իւլ ՐԱՊՊՏԱ Էրէմիա 'ալէյհինտէ թէճէմմիւ' էթտի.

10 Վէ Եէհուտա րու"էսասը պու սէօզլէրի իշիթինճէ սէրայ ը միւլուքեանէտէն պէյթ իւլ ՐԱՊՊԱ չըգտըլար, վէ
պէյթ իւլ ՐԱՊՊԸՆ եէնի գափուսընըն
11 մէտխալինտէ օթուրտուլար. Վէ քեահինլէր իլէ փէյղամպէրլէր րու"էսայա
վէ պիւթիւն գավմա խիթապէն՝ Պու
ատէմ պու շէհր 'ալէյհինտէ գուլագլարընըզլէ իշիթտիյինիզ վէճհլէ փէյղամպէրլիք էթտիյի իչիւն էօլիւմէ
միւսթահագգ տըր՝ տէտիլէր.

12 Վէ Էրէմիա րու"էսանըն ճիւմլէսինէ
վէ պիւթիւն գավմա խիթապէն՝ Իշիթտիյինիզ սէօզլէրին ճիւմլէսինի պու
պէյթ վէ պու շէհր 'ալէյհինէ փէյղամպէրանէ սէօյլէմէք իչիւն պէնի ՐԱՊՊ
13 կէօնտէրտի. Վէ շիմտի եօլլարընըզը
վէ ա'մալլարընըզը իսլահ էտինիզ, վէ Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինլէյինիզ. վէ ՐԱՊՊ 'ալէյհինիզէ սէօյլէտիյի
պէլատան տօլայը թէրահհիւմ էտէճէք
14 տիր. Լաքին իշթէ պէն էլինիզտէ իմ.
սիզէ խօշ վէ տօղրու կէօրիւնէնի յա-
15 փընըզ. Ֆագաթ պիլինիզ քի էյէր պէնի էօլտիւրիւր իսէնիզ,
իւզէրինիզէ վէ պու շէհր իւզէրինէ վէ անըն սէքէնէսի իւզէրինէ մութլագա սուչսըզ գան տէօքմէք ճիւրմիւնի
կէթիրէճէքսինիզ. զիրա պու քէլամըն
ճիւմլէսինի *սիզէ սէօյլէմէք իչիւն պէնի սիզէ ֆիլ հագիգէ ՐԱՊՊ կէօնտէրմիշ տիր՝ տէտի.

16 Օլ զէման րու"էսա վէ պիւթիւն գավմ՝
քեահինլէրէ վէ փէյղամպէրլէրէ՝ Պու

---

*Իպր. էրքէն գալգարագ.

*Իպր. գուլագլարընըզա

ատէմ էօլիւմէ միւսթահագգ տէյիլ
տիր, զիրա պիզէ Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ
17 իսմիյլէ սէօյլէմիշ տիր՝ տէտիլէր։ Վէ
տիյարըն իխթիյարլարընտան պա՛զըլարը
գալգտըլար, վէ գավմըն պիւթիւն
18 ճէմա՛աթընա խիթապէն, Եէհուտա մէլիքի
Հիզգիյանըն էյյամընտա Մօրաշթի
Միխա փէյղամպէրլիք էյլէտի․ վէ պիւթիւն
Եէհուտա գավմընա խիթապէն՝
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր․
Սիօն թարլա կիպի սիւրիւլէճէք, վէ Եէրուշալիմ
վիրանէ յըղընթըլարը վէ
պէյթ էւ [illegible] տաղը օրմանըն
յիւքսէք յէրլէրի կիպի օլաճագ տըր՝
19 տէտի։ Անը Եէհուտա մէլիքի Հիզգիյա
վէ պիւթիւն Եէհուտա էօլտիւրտիւ մի․
ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգարագ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
նիյազ էթմէտի մի, ՐԱՊՊ
տախի անլէր ՛ալէյհինէ սէօյլէտիյի պէլատան
տօլայը թէրահհիւմ էթտի․ պիզ
իսէ քէնտի իւզէրիմիզէ պէօյլէ պէլա
կէթիրիյօրըզ, տէտիլէր։
20 Քէզալիք Գիրեաթ-եա՛արիմտէն Ուրիյա
իպն ի Շէմա՛եա նամընտա — ՐԱՊՊԸՆ
իսմիյլէ փէյղամպէրլիք էտէն պիր ատէմ
վար իտի․ վէ պու շէհըր ՛ալէյհինէ
վէ պու տիյար ՛ալէյհինէ Երէմիանըն
սէօզլէրինին ճիւմլէսի կիպի փէյղամպէրլիք
21 էյլէտի։ Վէ մէլիք Եէհօեագիմ
վէ անըն գահրիմանլարընըն ճիւմլէսի
վէ քեաֆֆէ ի րու՛եսա անըն քէլամընը
իշիթտիքլէրինտէ մէլիք անը էօլտիւրմէք
իսթէտի, լաքին Ուրիյա պունու
իշիթտիյինտէ գօրգտու վէ ֆիրար էտէրէք
22 Մըսըրա կիթտի։ Վէ Մէլիք Եէհօեագիմ
Մըսըրա ատէմլէր կէօնտէրտի․
Էլնաթան իպն ի 'Աքպօր իլէ պա՛զը ատէմլէրի
23 Մըսըրա կէօնտէրտի․ Անլէր տախի
Ուրիյայը Մըսըրտան չըգարտըլար
վէ անը մէլիք Եէհօեագիմին հուզուրունա
կէթիրտիլէր․ օլ տախի անը գըլըճլէ
վուրտու, վէ լէշինինի ավամ ը
24 նասըն մագպէրէսինէ աթտը․ Լաքին
Երէմիանըն էօլտիւրիւլմէք իչիւն գավմըն
էլլինէ թէսլիմ օլունմամասը իչիւն
Ախիգամ իպն ի Շաֆանըն էլի անըն իլէ
իտի։

ՊԱՊ 27

1 Եէհուտա մէլիքի *Սիտգիյա իպն ի Եօշիյանըն
իպթիտա ի սալթանաթընտա
ՐԱՊՊ թարաֆընտան Երէմիայա պու
2 քէլամ կէլտի․ ՐԱՊՊ պանա պէօյլէ
պույուրտու․ Քէնտինէ իչիւն պաղլար
վէ պօյունտուրուգլար յափըպ անլէրի
3 պօյնընա թագ․ Վէ անլէրի Եէրուշալիմէ
Եէհուտա մէլիքի Սիտգիյանըն նէզտինէ
կէլէն էլչիլէրին յէտիյլէ Էտօմ
մէլիքինէ վէ Մօապ մէլիքինէ վէ պէնի
'Ամմօն մէլիքինէ վէ Սուր մէլիքինէ վէ
4 Սայտա մէլիքինէ կէօնտէր․ Վէ էֆէնտիլէրինէ
պէօյլէ սէօյլէմէլէրինի էմր
էյլէ, յա'նի Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ
5 իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր․ Էֆէնտիլէրինիզէ
պէօյլէ տէյէսինիզ․ Պէն
պէօյիւք գուվվէթիմ վէ ուզանմըշ գօլում
իլէ զէմինի վէ ատէմի վէ յէր յիւզինտէ
պուլունան հայվանաթը խալգ
էյլէտիմ․ վէ անը պանա խօշ կէօրիւնէն
6 քիմսէյէ վէրիրիմ։ Վէ շիմտի պու
տիյարլարըն ճիւմլէսինի գուլում Պապէլ
մէլիքի Նէպուգատնէսսարըն էլինէ վէրիրիմ,
վէ անա խըտմէթ էթմէլէրի իչիւն
սահրա վուհուշընը տախի վէրիրիմ։
7 Վէ պիւն ճիւմլէ միլլէթլէր անա
վէ օղլունա վէ օղլունուն օղլունա, անըն
տիյարընըն վագթը հա'նի չօգ միլլէթլէր
վէ պէօյիւք մէլիքլէր տախի անը
քէնտիլէրինէ գուլ էտէճէքլէրի վագըթ
կէլինճէյէ գատար, խըտմէթ էտէճէքլէր
8 տիր։ Վէ անա հա'նի Պապէլ մէլիքի
Նէպուգատնէսսարա խըտմէթ էթմէյէն
վէ պօյնընը Պապէլ մէլիքինին
պօյունտուրուղը ալթընա գօմայան միլլէթ
հա մէմլէքէթի, անըն յէտիյլէ թէլէֆ
էտինճէյէ գատար գըլըճ վէ գըթլըգ
վէ թա՛ուն իլէ յօգլայաճաղըմ
տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր։
9 Վէ սիզ՝ Պապէլ մէլիքինէ խըտմէթ
էթմէյէճէքսինիզ՝ տէյէն փէյղամպէր-

---

*Պա՛զը նուսխալէրինտէ Եէհօեագիմ
պուլունուր, ֆագաթ այէթ 3 վէ
12յէ պագըլմալը։

լէրինիզի, սահհարլարընըզը, րույա կէօրիւճիւլէրինիզի, միւնէճճիմլէրինիզի վէ
10 էֆսունճըլարընըզը տինլէմէյինիզ. Զիրա սիզի թօբրաքլարընըզտան թէպ՛իտ էթմէք վէ պէն սիզի թարտ էթմէմլէ հէլաք օլմանըզ իչիւն անլէր սիզէ քիզպ-
11 լէ փէյղամպէրլիք էտէրլէր. Լաքին պօյնընը Պապէլ մէլիքինին պօյունտուրուղը ալթընա գօյուպ անա խըտմէթ էտէն միլլէթի քէնտի թօբրաղընտա րահաթ պըրաղաճաղըմ, վէ անը իշլէյէճէք վէ անտէ սաքին օլաճագ. սըրը՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր.
12 Վէ Եէհուտա մէլիքի Սիտգիյայա պու քէլամըն քիաֆֆէսինի սէօյլէյիպ տէտիմ քի, Պօյնընըզը Պապէլ մէլիքինին պօյունտուրուղը ալթընա գօյուպ անա վէ գավմընա խըտմէթ էտինիզ,
13 քի եաշայասընըզ. Նիչիւն սէն վէ գավմըն ՌԱՊՊԸՆ Պապէլ մէլիքինէ խըտմէթ էթմէյէն գավմ հագգընտա սէօյլէտիյի իւզրէ գըլըճ վէ գըթլըգ վէ թա-
14 'ուն իլէ էօլէսինիզ. Վէ սիզէ՝ Պապէլ մէլիքինէ խըտմէթ էթմէյէճէքսինիզ՝ տէյէն փէյղամպէրլէրին սէօզլէրինի տինլէմէյինիզ, զիրա անլէր սիզէ քիզպ-
15 լէ փէյղամպէրլիք էտէրլէր. Զիրա պէն անլէրի իրսալ էթմէտիմ, լաքին անլէր իսմիմլէ քիզպէն փէյղամպէրլիք էտէրլէր, թա քի պէն սիզի թարտ էտէյիմ, վէ սիզ հէմ տախի սիզէ փէյղամպէրլիք էտէն փէյղամպէրլէր հէլաք օլասընըզ՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր.
16 Վէ քիահինլէրէ վէ պիւթիւն պու գավմա խիթապէն տէտիմ քի՝ ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր. Իշթէ պէյթ իւլ ՌԱՊՊԸՆ էտէվաթը 'ան գարիպ Պապէլտէն կէրի կէթիրիլէճէք տիր, տէյէրէք սիզէ փէյղամպէրլիք էտէն փէյղամպէրլէրինիզին սէօզլէրինի տինլէմէյինիզ. զիրա անլէր սիզէ քիզպլէ փէյղամպէր-
17 լիք էտէրլէր. Անլէրի տինլէմէյինիզ. Պապէլ մէլիքինէ խըտմէթ էտինիզ, քի եաշայասընըզ. Նիչիւն պու շէհիր վիրան
18 օլսուն. Լաքին անլէր փէյղամպէր իսէ, վէ անլէրտէ ՌԱՊՊԸՆ քէլամը վար իսէ, շիմտի ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտա նիյազ էթսինլէր քի պէյթ իւլ ՌԱՊՊՏԱ վէ Եէհուտա մէլիքինին սէրայընտա վէ Եէրուշալիմտէ պագի գալան էտէվաթ
19 Պապէլէ կէօթիւրիւլմէսին. Զիրա Պապէլ մէլիքի Նէպուխատնասար Եէհուտա մէլիքի Եէգօնեա իպն ի Եէհօեագիմի, վէ Եէհուտա իլէ Եէրուշալիմին ճէմի՝ ի շիւրէֆասընը Եէրուշալիմտէն Պապէլէ էսիր կէօթիւրտիւյիւ սըրատա,
20 կէօթիւրմէտիյի 'ամուտլար վէ հավուզ վէ գա'իտէլէր վէ պու շէհիրտէ պագի գալան էտէվաթ խուսուսընտա ՌԱՊՊ
21 իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր. Հագիգաթէն պէյթ իւլ ՌԱՊՊՏԱ վէ Եէհուտա մէլիքինին սէրայընտա վէ Եէրուշալիմտէ գալան էտէվաթ խուսուսընտա Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ իւլ
22 ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր. Անլէր Պապէլէ կէօթիւրիւլէճէք, վէ անլէրի եօգլայաճաղըմ կիւնէ գատար օրատա գալաճագլար տըր, պա'տէհու անլէրի չըգարըպ պու մահալլէ ի'ատէ էտէճէյիմ՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր.

ՊԱՊ 28

1 Վէ հէման օլ սէնէտէ Եէհուտա մէլիքի Սիտգիյանըն իպթիտա ի սալթանաթընտա տէօրտիւնճիւ սէնէնին պէշինճի այընտա Ճիպ'օնլու Հանանեա իպն ի 'Ազզուր փէյղամպէր պէյթ իւլ ՌԱՊՊՏԱ քիահինլէր իլէ պիւթիւն գավմըն հուզուրընտա պանա սէօյլէյիպ տէտի
2 քի, Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ իւլ ճինուտ պէօյլէ պույուրուր. Պապէլ մէ-
3 լիքինին պօյունտուրուղունու գըրտըմ. Պապէլ մէլիքի Նէպուխատնասարըն պու մահալտէն ալըպ Պապէլէ կէօթիւրտիւյիւ պէյթ իւլ ՌԱՊՊԸՆ էտէվաթընըն քիաֆֆէսինի իքի սէնէ զարֆընտա
4 պու մահալլէ ի'ատէ էտէճէյիմ. Վէ Եէհուտա մէլիքի Եէգօնեա իպն ի Եէհօեագիմի վէ Պապէլէ կիտէն Եէհուտա էսիրլէրինին ճիւմլէսինի պու մահալլէ ի'ատէ էտէճէյիմ, զիրա Պապէլ մէլիքինին պօյունտուրուղունու գըրաճաղըմ՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր.

5 Վէ Էրէմիա փէյղամպէր Հանանիա
փէյղամպէրէ պէյթ իւլ ՐԱՊՊՏԱ տու-
րան քահինլէրին հուզուրընտա վէ
պիւթիւն գավմին հուզուրընտա սէօյ-
6 լէտի. Վէ Էրէմիա փէյղամպէր տէտի
քի, Ամին. ՐԱՊՊ պէօյլէ էյլէսին. փէյ-
ղամպէրանէ սէօյլէտիյին պու սէօզլէրի
ՐԱՊՊ սապիթ էյլէսին, վէ պէյթ իւլ
ՐԱՊՊԸՆ էւանիսինի վէ էսիրլէրին
ձիւմլէսինի Պապէլտէն պու մէքեանէ
7 իատէ էյլէսին. Ֆագաթ շիմտի սէն իշ-
իտիր իքէն վէ պիւթիւն գավմ իշի-
տիր իքէն պու սէօյլէյէձէյիմ քէլամը
8 տինլէ. Պէնտէն էվվէլ վէ սէնտէն էվ-
վէլ՝ իպթիտատէն պէրու օլան փէյ-
ղամպէրլէր չօգ արազիլէր իւզէրինէ վէ
պէօյիւք մէմլէքէթլէր իւզէրինէ մու-
հարէպէ վէ պէլա վէ թա'ուն կէլէձէ-
9 յինի խապէր վէրտիլէր. Պիր փէյղամ-
պէր սէլամէթ օլաձաղընը խապէր վէր-
տիյի հալտէ, օլ փէյղամպէրին քէլամը
եէրինի պուլուրսա, անըն հաքիքաթէն
ՐԱՊՊ թարաֆընտան իրսալ օլունմուշ
պիր փէյղամպէր օլտուղու անլաշըլըր.
10 Օլ վագըթ Հանանիա փէյղամպէր Է-
րէմիա փէյղամպէրին պօյնընտան պօ-
11 յունտուրուղու ալըփ անը գըրտը. Վէ
Հանանիա պիւթիւն գավմին հուզու-
րունտա սէօյլէյիփ, ՐԱՊՊ պէօյլէ պույու-
րուր. Իքի սէնէ զարֆընտա Պապէլ մէ-
լիքի Նէպուխատնէսարըն պօյունտուրու-
ղունու պիլ ձիւմլէ թա'իֆէլէրին պօյնըն-
տան պէօյլէ գըրաձաղըմ՝ տէտի. Վէ Էրէ-
միա փէյղամպէր քէնտի եօլընա կիթտի.
12 Վէ Հանանիա փէյղամպէր Էրէմիա
փէյղամպէրին պօյնընտան պօյունտուրու-
ղու գըրտըղտան սօնրա Էրէմիա-
13 յա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիփ, Կիթ, Հա-
նանիայա խիթապէն՝ ՐԱՊՊ պէօյլէ
պույուրուր. Սէն աղաճ պօյունտուրուգ-
լարը գըրտըն, լաքին անլարըն եէրինէ
տէմիր պօյունտուրուգլար եափաձագ-
14 սըն. Զիրա Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ
իւլ ձիւնուտ պէօյլէ պույուրուր. Պու
միլլէթլէրին ձիւմլէսի Պապէլ մէլիքի Նէ-
պուխատնէսարա խըզմէթ էթմէլէրի
իչին, անլարըն պօյնը իւզէրինէ տէմիր
պօյունտուրուգ գօյտում, վէ անա խըզ-
մէթ էտէձէքլէր տիր. Սահրա հայվանլարընը
տախի անա վէրտիմ՝ տէյէօլին տէտի.
15 Վէ Էրէմիա փէյղամպէր Հանանիա
փէյղամպէրէ խիթապէն՝ էյ Հանանիա,
շիմտի տինլէ, ՐԱՊՊ սէնի իրսալ էթ-
մէմիշ տիր, ամմա սէն պու գավմը
16 քիզպէ իթիմատ էթտիրտին. Պու էճլ-
տէն ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր. Իշթէ
պէն սէնի եէր եիւզիւնտէն տէֆ էտէ-
ձէյիմ. սէն պու սէնէ էօլէձէքսին,
չիւնքի ՐԱՊՊ հաքգընտա ֆէսատ թա'-
17 լիմ էյլէտին՝ տէտի. Վէ Հանանիա փէյ-
ղամպէր հէման օլ սէնէնին եէտինձի
այտա վէֆաթ էյլէտի.

ՊԱՊ 29

1 Եէքօնիա մէլիք իլէ մէլիքէ վէ խատըմ-
լար վէ Եէհուտա իլէ Եէրուշալիմին րու-
'էսասը վէ տէմիրճիլէր իլէ չիլինկիրլէր
Եէրուշալիմտէն չըգարըլտըգտան սօնրա,
2 Եէհուտա մէլիքի Սըտգիյանըն Պապէլէ
Պապէլ մէլիքի Նէպուխատնէսարըն նէզ-
տինէ կէօնտէրտիյի Էլ'ասա իպն ի Շա-
ֆան վէ Ճէմարիա իպն ի Հիլգիյանըն էլէ-
3 րիյլէ Էրէմիա փէյղամպէրին, Նէպու-
խատնէսարըն Եէրուշալիմտէն Պապէ-
լէ էսիր կէօթիւրտիւյիւ էսիրլէրին իխ-
թիյարլարընըն պագըյյէսինէ վէ քեա-
հինլէրէ վէ փէյղամպէրլէրէ վէ պիւ-
թիւն գավմա Եէրուշալիմտէն կէօնտէր-
տիյի մէքթուպըն սուրէթի պու տըր.
4 Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ձիւնուտ
Եէրուշալիմտէն Պապէլէ էսիր *կէօթիւր-
տիւյիւմ էսիրլէրին ձիւմլէսինէ պէօյլէ
5 պույուրուր. Խանէլէր պինա էտիփ ի-
գամէթ էտինիզ, վէ պաղչէլէր թէր-
6 թիպ էտիփ մէյվէլէրինի եէյինիզ. Թէ-
զէվվիւճ էտինիզ վէ օղուլլար իլէ գըզ-
լար թէվլիտ էտինիզ, օղուլլարընըզա
զէվճէլէր ալընըզ, վէ գըզլարընըզը
զէվճլէրէ վէրինիզ, քի անլէրին օղուլ-
լարը վէ գըզլարը օլսուն, վէ օրատա
թէքէսսիւր էտինիզ, վէ էքսիլմէյինիզ.

---

*Իպր. կէօթիւրտիւյիւմ

7 Վէ սիզի օրայա եսիր սիւրտիւյիւմ շեհ-
րին սէլամէթինի թալէպ էտինիզ, վէ
անըն իչին ՐԱՊՊԱ նիյազ էտինիզ,
զիրա անըն սէլամէթինտէ սիզ տէ սէլա-
8 մէթտէ օլուրսունըզ։ Զիրա Իսրայէլին
Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պու-
յուրուր. Արանըզտա օլան փէյղամ-
պէրլէրինիզ վէ սահհարլարընըզ սի-
զի ալտաթմասընլար, վէ կէօրտիւյիւ-
9 նիւզ րույալարը տինկլէմէյինիզ. Զիրա
անլէր սիզէ իսմիմլէ քիզպէն փէյղամ-
պէրլիք էտէրլէր. անլէրի պէն իրսալ
էթմէտիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր։
10 Զիրա ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր. Պա-
պէլին եէթմիշ սէնէսի իթմամ պուլ-
տըղընտա սիզի զիյարէթ էտէճէյիմ,
վէ սիզի պու մահալլէ ի'ատէ էտէրէք
խայըրլը վա'տըմը հագգընըզտա իճրա
11 էտէճէյիմ. Զիրա պէն սիզին հագգը-
նըզտա տիւշիւնտիւյիւմ թէտպիրլէրի
պիլիրիմ, (ՐԱՊՊ պույուրուր,) մէ″մուլ
օլունան նէթիճէյի հուսուլէ կէթիրմէք
իւզրէ սէլամէթ թէտպիրլէրի օլուպ պէ-
12 լայը [illegible] տէյիլ տիր։ Վէ սիզ պա-
նա նիյազ էտէճէքսինիզ. վէ կիտիպ պա-
նա տու'ա էտէճէքսինիզ, վէ սիզի իսթի-
13 ճապէթ էտէճէյիմ. Վէ պէնի արայըպ
պուլաճաքսընըզ, զիրա պէնի պիւթիւն
14 գալպինիզտէն թալէպ էտէրսինիզ։ Պէն
տախի սիզէ պուլունաճաղըմ, (ՐԱՊՊ
պույուրուր,) վէ սիզի եսարէթտէն կէ-
րի կէթիրէճէյիմ. վէ սիզի արալարընա
սիւրտիւյիւմ պիւթիւն միլլէթլէրտէն
վէ պիւթիւն մահալլէրտէն թօփլայա-
ճաղըմ, վէ սիզի եսիր ալընտըղընըզ
մահալլէ ի'ատէ էտէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ
15 պույուրուր։ (Զիւնքի՝ ՐԱՊՊ պիզիմ
իչիւն Պապէլտէ փէյղամպէրլէր զուհուր
էթտիրտի՝ տէտինիզ.)
16 Զիրա Տավուտըն թախթընտա ճալիս
օլան մէլիք հագգընտա վէ պու շէհրտէ
սաքին օլան պիւթիւն գավմ եանի սի-
զին իլէ եսարէթէ կիթմէյէն պիրատէր-
լէրինիզ հագգընտա ՐԱՊՊ պէօյլէ պու-
17 յուրուր. ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ
պույուրուր. Իշթէ պէն իւզէրլէրինէ
գըլըճը, վէ գըթլըղը վէ թա'ունը կէօն-
տէրէճէյիմ, վէ անլէրի, ֆէնալըղըն-
տան եէնիլմէզ ֆէնա ինճիրլէր կիպի
18 էտէճէյիմ. Վէ անլէրի գըլըճ վէ գըթ-
լըգ վէ թա'ուն իլէ թա'գիպ էտէճէյիմ,
վէ անլէրի զէմինին ճէմի' ի մէմալիքին-
տէ ճէֆայա թէսլիմ էտէճէյիմ, վէ
անլէրի սիւրտիւյիւմ պիւթիւն մի-
լէթլէր արասընտա անլէր լա'նէթ վէ
հայրէթ վէ րէզալէթ վէ հագարէթ ի-
19 չիւն օլալար. Զիրա փէյղամպէր գուլ-
լարըմ վասըթասըյլէ կէօնտէրտիյիմ
քէլամըմը տինկլէմէտիլէր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ
պույուրուր. քէմալ ի իհթիմամիլէ կէօն-
տէրտիմ իսէ տէ, տինկլէմէտինիզ՝ տէ-
20 յիւ ՐԱՊՊ պույուրուր։ Իմտի, էյ Եէ-
րուշալիմտէն Պապէլէ կէօնտէրտիյիմ
եսիրլէրին ճիւմլէսի, սիզ ՐԱՊՊԸՆ քէ-
21 լամընը տինկլէյինիզ. *ՐԱՊՊԸՆ իսմիյլէ
սիզէ քէզիպանէ փէյղամպէրլիք էտէն
Ախապ իպն ի Գօլայա վէ Սիտգիյա
իպն ի Մա'ասէեա 'ալէյհինտէ Իսրայէ-
լին Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ
պույուրուր. Իշթէ պէն անլէրի Պապիլ
մէլիքի Նէպուքատնէսարըն էլինէ
թէսլիմ էտէճէյիմ, վէ անլէրի կէօզլէ-
րինիզին էօնիւնտէ գաթլ էտէճէք տիր.
22 Վէ Պապէլտէ պուլունան Եէհուտա է-
սիրլէրինին ճիւմլէսի արասընտա, պուն-
լարա [illegible] պէտ տու'ա
կիպի ալընըպ՝ ՐԱՊՊ սէնի Պապէլ մէ-
լիքինին աթէշտէ գավուրտըղը Սիտգիյա
վէ Ախապ կիպի էյլէսին՝ տէնիլէճէք
23 տիր. Զիրա Իսրայէլտէ սէֆահէթ իշ-
լէտիլէր վէ գօնշուլարընըն գարըլարը
իլէ զինա էթտիլէր, վէ անլէրէ էմր էթ-
մէտիյիմ եալան սէօզլէրի իսմիմլէ սէօյ-
լէտիլէր. պէն տախի պիլիրիմ վէ շա-
հիտ իմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր։
24 Վէ Նէհէլամլը Շէմա'եայա խիթապէն,
25 Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ
պէօյլէ պույուրուր. Մատէմ քի սէն
Եէրուշալիմտէ պուլունան պիւթիւն
գավմա վէ Սէֆանեա իպն ի Մա'ասէ-
եա քեահինէ վէ քեահինլէրին ճիւմլէ-
26 սինէ, ՐԱՊՊ սէնի Եէհօեատա' քեա-

---

*Իպր. Պէնիմ իսմիմլէ

հինին յէրինէ քեահին թա'յին էթտի, քի պէյթ իւլ ՌԱՊՊՏԱ նազըր օլարագ հէր մէճնուն օլուպ փէյղամպէրլիք իտտի'ասընտա պուլունան քիմսէյի զընտանա վէ թօմրուղա գօյասըն. 27 Շիմտի նի՞չին սիզէ փէյղամպէրլիք իտտի'ասընտա պուլունան 'Անաթօթլի Իրէմիայը թէքտիր էթմէտին. 28 Չիւնքի օ Պապէլէ պիզէ, Պու էսարէթ իմթիտատ էտէճէք. խանէլէր պինա էտիփ իգամէթ էտինիզ, վէ պաղչէլէր թէրթիպ էտիփ մէյվէլէրինի եէյինիզ՝ տէյիւ խապէր կէօնտէրտի, տէյէրէք քէնտի նամընա մէքթուպ կէօնտէրտին . . . 29 Վէ Սէֆանեա քեահին պու մէքթուպը Իրէմիա փէյղամպէրէ օգուտու. 30 Վէ ՌԱՊՊԸՆ քէլամը Իրէմիայա կէլիպ, 31 Էսիրլէրին ճիւմլէսինէ խապէր կէօնտէրիպ՝ Նէհէլամլը Շէմա'եա հագգընտա ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր. Մատէմքի Շէմա'եա, պէն անը իրսալ էթմէմիշ իքէն, սիզէ փէյղամպէրլիք էտիպ սիզի եալանա ի'թիմատ էթտիրտի, (ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր,) 32 Իշթէ պէն Նէհէլամլը Շէմա'եա իլէ նէսլինին ճէզասընը վէրէճէյիմ. պու գավմըն իչինտէ սաքին օլաճագ անըն պիր ատէմի գալմայաճագ տըր, վէ գավմըմա էտէճէյիմ էյիլիյի օ կէօրմէյէճէք տիր. (ՌԱՊՊ պույուրուր.) Զիրա ՌԱՊՊ հագգընտա ֆէսատ թա'լիմ էթտի՝ տէյէսին, տէտի.

ՊԱՊ 30

1 ՌԱՊՊ թարաֆընտան Իրէմիայա պու 2 քէլամ կէլտի. Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր. Սանա սէօյլէտիյիմ ճէմի' քէլիմաթը պիր քիթապա եազ. 3 Զիրա, (ՌԱՊՊ պույուրուր,) Իշթէ կիւնլէր կէլիր քի պէն գավմըմ Իսրայէլ վէ Եէհուտանըն էսիրլէրինի կէրի կէթիրէճէյիմ, վէ անլէրի էճտատլարընա վէրտիյիմ տիյարա կէրի կէթիրէճէյիմ, վէ անը թէմէլլիւք էտէճէքլէր տիր՝ 4 տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր. Վէ Իսրայէլ հագգընտա վէ Եէհուտա հագգընտա ՌԱՊՊԸՆ պույուրտուղու քէլամ պու տըր.

5 ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր՝
Հէյպէթլի պիր սէս իշիթտիք.
Գօրգու վար, վէ սէլամէթ եօգ տըր.
6 Շիմտի սու'ալ էտիպ պագընըզ,
Էրքէք տօղուրը՞ր մը.
Նի՞չին հէր եիկիթի
Տօղուրանաճագ գարը կիպի էլլէրի պէլինտէ,
Վէ հէր պիր չէհրէյի սոլմուշ կէօրիւյօրըմ.
7 Էյ վա՛հ, զիրա օլ կիւն 'ազիմ տիր.
Անըն միսլի եօգ տըր,
Վէ Եա'գուպա մուզայագա վագթը օլաճագ տըր,
Ֆագաթ անտէն խէլաս պուլաճագ տըր.
8 Վէ օլ կիւնտէ, (ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր,)
Անըն պօյունտուրուղունը սէնին պօյնունտան գըրաճաղըմ,
Վէ պաղլարընը չէօզէճէյիմ,
Վէ էճնէպիլէր արթըգ անը քէնտիլէրինէ գուլ էտէմէյէճէքլէր տիր.
9 Անճագ անլէր քէնտիլէրինին Ալլահը ՌԱՊՊԱ,
Վէ անլէրէ նասպ էտէճէյիմ մէլիքլէրի Տաւուտա խըզմէթ էտէճէքլէր տիր.
10 Վէ սէն, էյ գուլըմ Եա'գուպ, գօրգմա, (ՌԱՊՊ պույուրուր,)
Էյ Իսրայէլ, խավֆ էթմէ,
Զիրա իշթէ պէն սէնի ուզագտան,
Վէ զիւրրիյէթինի էսիր օլտուգլարը տիյարտան խէլաս էտէճէյիմ.
Վէ Եա'գուպ 'ավտէթ էտիպ իսթիրահաթ էտէճէք վէ ասայիշ իւզրէ օլաճագ.
Վէ անա գօրգու վէրէն պուլունմայաճագ տըր.
11 Զիրա սէնի խէլաս էթմէք իչին պէն սէնին իլէ իմ, (ՌԱՊՊ պույուրուր,)
Զիրա սէնի արալարընա տաղըթտըղըմ միլլէթլէրին ճիւմլէսինի թէքմիլ էտէճէյիմ.
Ֆագաթ սէնի պիւս պիւթիւն թէքմիլ էթմէյէճէյիմ,
Լաքին սէնի պիւս պիւթիւն ճէզասըզ չըգարմայաճաղըմ,

Մուհասիպանէ թէ'տիպ էտէճէյիմ.
12 Զիրա ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր։
Ճէրիհէն շիֆա պուլմազ վէ եարան տէրմանսըզ տըր։
13 Անը պաղլամագ իչին տա'վանը կէօրէն եօգ տըր.
Սէնին իչին 'իլաճ վէ մէլհէմ եօգ տըր։
14 Սէնին 'աշըգլարընըն ճիւմլէսի սէնի ունուդթուլար.
Սէնի արամազլար,
Զիրա մա'սիյէթլէրինին չօգլուղու
Վէ կիւնահլարընըն թէքէսիւրիւ սէպէպինտէն,
Սէնի տիւշմէնին տարպէսիյլէ,
Վէ չէֆգաթսըզ օլանըն թէ'տիպիյլէ վուրտում.
15 Ճէրիհէն իչիւն նէյէ՞ ֆէրեատ էտէրսին,
Տէրտին տէրմանսըզ տըր.
Սանա պու շէյլէրի մա'սիյէթլէրինին չօգլուղու,
Վէ կիւնահլարընըն թէքէսիւրիւ սէպէպինտէն եափտըմ.
16 Պու էճլտէն սէնի եուտանլարըն ճիւմլէսի եուտուլաճագ,
Վէ սէնի թազյիգ էտէնլէրին քիւֆֆէսի էսիր կիտէճէքլէր,
Վէ սէնի զապտ էտէնլէր զապտ էտիլէճէքլէր տիր,
Վէ սէնի եաղմա էտէնլէրին ճիւմլէսինի եաղմայա թէսլիմ էտէճէյիմ.
17 Զիրա եարանը սարաճաղըմ,
Վէ սէնի՝ եարալարընտան շիֆայապ գըլաճաղըմ.
Չիւնքի, Պու արայանը օլմայան Սիօն տըր՝ տէյէրէք,
Սանա Մէթրուտէ թէսմիյէ էթթիլէր՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր։
18 ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Իշթէ պէն Եա'գուպուն չատըրլարընըն էսիրլիյինէ խիթամ վէրէճէյիմ,
Վէ անըն մէսքէնլէրինէ թէրահհիւմ էտէճէյիմ.
Վէ շէհր քէնտի վիրանէլէրի իւզէրինտէ պինա օլունաճագ,
Վէ սէրայ հէյ'էթ ի ասլիյէսի իւզրէ տուրաճագ տըր։
19 Վէ անլէրտէն համտ սէսի,
Վէ շատըման օլանլարըն սէտասը չըգաճագ.
Վէ անլէրի չօղալթաճաղըմ վէ ազալմայաճագլար,
Վէ անլէրի մուշէրրէֆ գըլաճաղըմ, վէ քիւչիւք սայըլմայաճագլար տըր։
20 Վէ օղուլլարը էվվէլքի կիպի օլաճագլար.
Անլէրին ճէմա'աթը հուզուրըմտա գայիմ օլաճագ տըր,
Վէ անլէրի թազյիգ էտէնլէրին ճիւմլէսինէ ճէզա վէրէճէյիմ։
21 Վէ անլէրին րէ'իսի քէնտիլէրտէն օլաճագ,
Վէ հիւքիւմտարլարը քէնտի արալարընտան զուհուր էտէճէք տիր.
Վէ անը եագլաշտըրաճաղըմ, վէ պանա եագըն կէլէճէք.
Զիրա պանա եագլաշմագ իւզրէ գըլպինի թէհիյյէ էտէն քիմ տիր.
22 Վէ սիզ պէնիմ գավմըմ օլաճագսընըզ,
Պէն տախի սիզին Ալլահընըզ օլաճաղըմ՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր։
23 Իշթէ ՌԱՊՊԸՆ գասըրղասը խըշմ ի չըգտը.
Շիտտէթլի գասըրղա տըր,
Շէրիրլէրին պաշընա իսապէթ էտէճէք տիր։
24 ՌԱՊՊԸՆ շիտտէթ ի ղազապը,
Քէնտի գալպինին մուրատընը իճրա վէ թամամ գըլմայընճա,
Րիճ'աթ էթմէյէճէք տիր.
Ախիր կիւնլէրտէ պունու անլայաճագսընըզ.

ՊԱՊ 31

1 ՌԱՊՊ պույուրուր քի,
Օլ վագըթտա Իսրայէլին ճէմի'ի գապիլէլէրինին Ալլահը օլաճաղըմ,
Վէ անլէր պէնիմ գավմըմ օլաճագ տըր։
2 ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
*Իսրայէլ րահաթ պուլմագա՞ կիտէր իքէն,

---

*Եախօտ՝ Պէն Իսրայէլէ րահաթ վէրմէյէ

Գըլըճտան փիրար էտէն գավիմ պէրրիյէտէ լուտֆ պուլտու·
3 ՌԱՊՊ պանա չօգտան կէօրիւնտիւ, տէտի քի,
Սէնի էպէտի մուհապպէթլէ սէվտիմ,
Պու էճլտէն 'սէնի 'ինայէթլէ ճէզպ էթտիմ.
4 Եյ Իսրայէլ պաքիրէսի,
Սէնի թէքրար պինա էտէճէյիմ, վէ պինա օլունաճագսըն,
Եինէ տէֆլէրին իլէ տօնանըպ,
Շատման օյնայանլարըն րագս ալայը իլէ չըգաճագսըն·
5 Սամարիա տաղլարընտա եինէ պաղլար տիքէճէքսին.
Տիքիճիլէր տիքիպ մէյվէլէրինի եէյէճէքլէր տիր·
6 Զիրա պիր կիւն օլաճագ քի
Եփրայիմ տաղընտա պէքճիլէր,
Գալգընըզ, Սիօնա
Ալլահըմըզ ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընա չըգալըմ' տէյէճէքլէր տիր·
7 Զիրա ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր·
Եա'գուպ իչիւն մէսէրրէթլէ թէրէննիւմ էտինիզ,
Վէ րէ'իս-ի միլէլ իչիւն կիւլպանգ չէքինիզ,
Նիտա էտինիզ, համտ էտինիզ,
Վէ. Եա ՌԱՊՊ, գավմընը,
Իսրայէլին պագըյյէսինի խըլաս էյլէ՛ տէյինիզ·
8 Իշթէ պէն անլէրի շիմալ տիյարընտան կէթիրէճէյիմ,
Վէ անլէրի միւնթէհա-ի զէմինտէն,
Արալարընտա քէօր վէ թօփալ,
Համիլէ վէ վազ'ը համլ էտէն պուլունտուղու հալտէ, ճէմ' էտէճէյիմ.
Պուրայա պիր պէօյիւք ճէմա'աթ 'ավտէթ էտէճէք տիր·
9 Աղլայարագ կէլէճէքլէր,
Նիյազ էթմէքտէ օլդուգլարը հալտէ անլէրի կէթիրէճէյիմ.
Անլէրի սու ճէտվէլլէրի եանընտա,
Տօղրու եօլտա կէզտիրէճէյիմ,
Անտէ սիւրչմէյէճէքլէր·
Զիրա Իսրայէլին փէտէրի իմ,
Վէ Էֆրայիմ իլք օղլում տըր·
10 Էյ միլլէթլէր, ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը տինլէյինիզ,
Վէ ուզագ ատալարտա խապէր վէրիպ տէյինիզ քի,
Իսրայէլի փէրաքէնտէ էտէն անը ճէմ' էտէճէք,
Վէ չօպան քէնտի սիւրիւսինի մուհաֆազա էտէր կիպի
Անը մուհաֆազա էտէճէք տիր·
11 Զիրա ՌԱՊՊ Եա'գուպը խէլաս էյլէտի,
Վէ անը անտէն գուվվէթլի օլանըն էլինտէն ֆիտյէ իլէ գուրթարտը·
12 Վէ կէլէճէքլէր, վէ Սիօնըն 'ալի մահալլինտէ թէրէննիւմ էտէճէքլէր,
Վէ ՌԱՊՊԸՆ նի'մէթլէրի,
Եա'նի պուղտայ վէ շէրապ վէ եաղ
Վէ գօյուն վէ սըղըր եավրուլարը իչիւն
Հէսրէթլէ թէճէմմիւ' էտէճէքլէր
Վէ քէնտիլէր սուլանմըշ պաղչէ կիպի օլաճագլար,
Վէ պիր տահա պայըլմայաճագլար տըր·
13 Օլ զէման պաքիրէ րագս էտէճէք,
Կէնճլէր վէ իխթիյարլար իլէ պիրլիքտէ մէսրուր օլաճագ·
Զիրա անլէրին մաթէմինի մէսէրրէթէ թահվիլ էտէճէյիմ,
Վէ էլէմլէրինտէն սօնրա անլէրի թէսէլլի էտիպ մէսրուր գըլաճագըմ·
14 Վէ քեահինլէրին ճանընը եաղ իլէ գանտըրաճաղըմ,
Վէ գավմըմ նի'մէթլէրիմ իլէ տոյաճագ տըր՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր·
15 ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր·
Ռամատա պիր սէս,
Եա՛նի փիղան վէ աճը աղլայըշ իշիտիլտի·
Ռահէլ էվլատընա աղլայըպ,
Էվլատը նամէվճուտ օլտուղլարը իչիւն
Անլէրտէն տօլայը թէսէլլի գապուլ էթմէզ իտի·
16 ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր·
Սէսինի աղլամագտան,

'Եահօտ' սէնին հագգընտա 'ինայէթի թէմտիտ

Վէ կէօզլէրինի կէօզ եաշընտան մէն՚ էյլէ,
Զիրա իշին իչիւն իւճրէթ վար տըր,
(ՐԱՊՊ պույուրուր,)
Վէ տիւշմէն տիյարընտան ՚ավտէթ էտէճէքլէր տիր.
17 Վէ սէնին ՚ագըպէթին իչիւն իւմիտ վար տըր,
Քի օղուլլարըն քէնտի հուտուտլարընա ՚ավտէթ էտէճէքլէր տիր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
18 Ֆիլ հագիգէ Էֆրայիմին ղէսճ ֆէրխատ էթտիյինի իշիթտիմ.
Պէնի թէ՛տիպ էթտին,
Վէ ալըշմամըշ տանա կիպի թէ՛տիպ օլունտըմ.
Սէն պէնի տէօնտիւր քի տէօնէյիմ,
Զիրա Ալլահըմ ՐԱՊՊ սէն սին.
19 Ֆիլ հագիգէ տէօնտիւքտէն սօնկրա փէշիման օլտըմ,
Վէ թա՛լիմ օլունտուգտան սօնկրա պուտումա վուրտըմ.
Ութանտըմ վէ խէճիլ օլտըմ,
Զիրա կէնճլիյիմին հագարէթինի չէքտիմ.
20 Էֆրայիմ պէնիմ ՚ազիզ օղլը՞մ մը տըր,
Սէվկիւլիւ չօճո՞ւգ մը տըր.
Զիրա անըն հագգընտա սէօյլէտիքճէ,
Տա՛իմա անը թէզէքքիւր էտէրիմ.
Պու սէպէպտէն պաղըրըմ անըն իչիւն հարէքէթէ կէլտի.
Մութլագա անա մէրհամէթ էտէճէյիմ, տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
21 Քէնտին իչիւն նիշան թաշլարը իգամէ էյլէ, ՚ամուտլար տիք,
Գալպինի ճատտէյէ՝ սէնին կիթտիյին եօլա չէվիր,
Տէօն, էյ Իսրայէլ պաքիրէսի,
Սէնին պու շէհրլէրինէ ՚ավտէթ էյլէ.
22 Էյ ՚ասի գըզ, նէ՞ վագթա գատար սէրսէրի կէզէճէքսին.
Զիրա ՐԱՊՊ զէմինտէ եէնի պիր շէյ եարատթը,
Գարը *էրքէյի հիմայէ" էտէճէք տիր.
23 Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր.
Էսիրլէրինի կէթիրտիյիմտէ,
Պունտան պէօյլէ Եէհուտա տիյարընտա,
Վէ անըն շէհրլէրինտէ պու սէօզի,
Եա՛նի, էյ ՚ատալէթ մագամը օլան մուգատտէս տաղ,
ՐԱՊՊ սէնի միւպարէքլէսին՝ տէյէճէքլէր.
24 Վ.է անտէ եա՛նի Եէհուտատա, վէ անըն շէհրլէրինին ճիւմլէսինտէ տախի,
Չիֆթճիլէր վէ սիւրիւլէր իլէ նագլ է մէքեան էտէնլէր սաքին օլաճագլար տըր.
25 Զիրա ճանը եօրղուն օլանը միւֆէրրահ գըլաճաղըմ,
Վէ ճանը պայղըն օլան հէր ատէմի տօյուրաճաղըմ.
26 Պունուն իւզէրինէ ույանըպ պագտըմ,
Վէ ույգում պանա թաթլը իտի.
27 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Իշթէ կիւնլէր կէլիր քի,
Պէյթ ի Իսրայէլէ վէ պէյթ ի Եէհուտայա
Ատէմ թօխմու վէ հայվան թօխմու էքէճէյիմ.
28 Սէօքմէք վէ եըգմագ վէ պօզմագ,
Վէ հէլաք էթմէք վէ պէլայա օղրաթմագ իչիւն
Պունլար հագգընտա հազըր տուրտուղըմ միսիլլիւ,
Պինա էթմէք վէ տիքմէք իչիւն տախի,
Անլէրին հագգընտա պէօյլէ հազըր տուրաճաղըմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
29 Օլ կիւնլէրտէ պիր տահա՝
Փէտէրլէր գօրուգ եէտի,
Վէ օղուլլարընըն տիշլէրի գամաշտը՝ տէմէյէճէքլէր տիր.
30 Անճագ հէր ատէմ քէնտի քէօթիւլիւյիւ իչիւն էօլէճէք,
Գօրուգը եէյէն հէր ատէմին տիշլէրի գամաշաճագ տըր.
31 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Իշթէ կիւնլէր կէլիր քի,

---

*Եա-խօտ՝ էրքէյէ ղալէպէ

Պէյթ ի Իսրայէլ իլէ վէ պէյթ ի Եէհուտա իլէ
Եէնի պիր 'ահտ 'ագտ էտէճէյիմ.
32 Պու տախի էճտատլարընը Մըսըր տիյարընտան չըգարմագ իչիւն
Էլլէրինտէն խափըշտըղըմ կիւնտէ,
Օնլար իլէ էթտիյիմ 'ահտ կիպի օլմայաճագ տըր.
Չիւնքի օնլար 'ահտըմը նագզ էթտիլէր.
'Պէն տախի օնլարը րէտտ էթտիմ", տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
33 Զիրա օլ կիւնլէրտէն սօնկրա,
Պէյթ ի Իսրայէլ իլէ 'ագտ էտէճէյիմ 'ահտ պու տըր. (ՐԱՊՊ պույուրուր.)
Եա'նի շէրի'աթըմը տէրունլարընա գօյայըմ,
Գալպլէրի իւզէրինէ եազաճաղըմ,
Վէ պէն օնլարա Ալլահ օլաճաղըմ,
Օնլար տախի պանա գավմ օլաճագ տըր.
34 Վէ արթըգ հէր քէս քէնտի գօնշուսընա,
Վէ հէր քէս քէնտի գարնտաշընա,
ՐԱՊՊը պիլ՝ տէյէրէք թա'լիմ էթմէյէճէք տիր.
Զիրա քիւչիւք պէօյիւք օնլարըն ճիւմլէսի պէնի պիլէճէք տիր.
Չիւնքի մա'սիյէթլէրինի 'աֆվ էտէճէյիմ,
Վէ կիւնահլարընը արթըգ խաթըրըմա կէթիրմէյէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
35 Կիւնտիւզիւն զիյա իչիւն կիւնէշի,
Վէ կէճէլէյին զիյա իչիւն այ իլէ եըլտըզլարըն գանունլարընը թա'յին էտէն,
Տէնիզի, անըն տալղալարը կիւրիւլտիւ էթտիյինտէ, թա'զիր էտէն,
Վէ իսմի Եէհօվա Սէպաօթ օլան ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
36 Էյէր պու գանունլար հուզուրումտան զա'իլ օլուրսա,
Իսրայէլ զիւրրիյէթի տախի 'ալ էլ տէվամ՝ հուզուրըմտա միլլէթ օլմագտան գալաճագ տըր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
37 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Էյէր սէմավաթ եուգարըտան էօլչիւլիւրսէ,
Վէ զէմինին թէմէլլէրի աշաղըտան թէհարրի օլունուրսա,
Պէն տախի (ՐԱՊՊ պույուրուր) պիւթիւն Իսրայէլ զիւրրիյէթինի
Իշլէտիքլէրի շէյլէրին քեաֆֆէսի իչիւն րէտտ էտէճէյիմ.
38 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Իշթէ կիւնլէր կէլիր քի,
Հանանէլ գուլլէսինտէն Քէօշէ գափուսընա գատար,
Շէհր ՐԱՊՊ իչիւն պինա օլունաճագ տըր.
39 Վէ էօլչիւ իփի անըն գարշըսընտան
Ճարէպ պայըրընա տօղրու չըգաճագ,
Վէ Ճօ'աթա տօղրու տէօնէճէք տիր.
40 Վէ լէշլէր իլէ քիւլ [illegible] վատիսինին քեաֆֆէսի,
Վէ Գէտրօն տէրէսինէ գատար,
Շարգտէն Աթ գափուսը զավիյէսինէ գատար
Պու ճիւմլէ թարլալար ՐԱՊՊԱ մուգատտէս օլաճագ տըր.
Էպէտէն սէօքիւլմէյէճէք վէ եըգըլմայաճագ տըր.

ԲԱՊ 32

1 Եէհուտա մէլիքի Սիտգիյանըն օնունճու
սէնէսինտէ, (քի Նէպուգատնասսարըն
օն սէքիզինճի սէնէսի իտի,) ՐԱՊՊ թա-
րաֆընտան Էրէմիյա պու քէլամ կէլ-
2 տի. Վէ օլ վագըթ Պապէլ մէլիքինին
'ասաքիրի Եէրուշալիմի մուհասարէ էթ-
մէքտէ օլուպ, Էրէմիա փէյղամպէր տա-
խի Եէհուտա մէլիքինին սէրայընտա
պուլունան զընտանըն հավլուսընտա
3 մահպուս իտի. Զիրա Եէհուտա մէլիքի
Սիտգիյա անը հապս էտէրէք, Սէն,
ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր. Իշթէ պէն
պու շէհրի Պապէլ մէլիքինին էլինէ թէս-

'Եօխսա' Վագը'ա պէն օնլարըն Սահիպի իտիմ.

լիմ էտէճէյիմ, օ անը ալըր զապթ էտէճէք
4 տիր. Վէ Եէհուտա մէլիքի Սիտգիյա
Քիլտանիլէրին էլինտէն գուրթուլմայաճագ. Անճագ Պապիլ մէլիքինին
էլինէ մութլագա թէսլիմ օլունաճագ,
վէ անըն իլէ աղըզ աղըզա սէօյլէշէճէք
վէ կէօզիւ անըն կէօզիւնիւ
5 կէօրէճէք. Օլ տախի Սիտգիյայը Պապիլէ
կէօթիւրէճէք, վէ պէն անը եօգլայընճայա
գատար օրատա գալաճագտըր.
(ՐԱՊՊ պույուրուր.) Էյէր Քիլտանիլէր
իլէ մուհարէպէ էտէր իսէնիզ
զաֆէրեապ օլմայաճագսընըզ՝ տէյիւ
նիչիւն փէյղամպէրլիք էյլէտին՝ տէտի.
6 Օլ վագըթ Եէրէմիա տէտի քի՝ ՐԱՊ-
7 ՊԸՆ քէլամը պանա կէլիպ, Իշթէ 'ամուճան
Շալլումըն օղլու Հանամէլ սանա
կէլիպ՝ "Անաթօթտա օլան թարլամը
քէնտին իչիւն սաթըն ալ, զիրա
անը սաթըն ալմագ խուսուսընտա
վէքիլլիք հագգը սէնինտիր' տէյէճէք
8 տէտի. Վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընա կէօրէ,
'ամուճամ օղլու Հանամէլ մահպէսին
հավլըսընա եանըմա կէլիփ, վէ պանա,
Րիճա էտէրիմ, Պէնեամին տիյարընտա
վագը' Անաթօթտա պուլունան թարլամը
սաթըն ալ, զիրա վէրասէթ
հագգը սէնինտիր, վէ վէքիլլիք հուգուգը
սէնինտիր. քէնտին իչիւն սաթըն ալ
տէտի. պէն տախի պու ՐԱՊՊԸՆ քէ-
9 լամը օլտուղունու պիլտիմ. Վէ 'ամուճամ
օղլու Հանամէլտէն 'Անաթօթտա պուլունան
թարլայը սաթըն ալըպ անա
ագչէյի, օն եէտի միսգալ կիւմիւշ օ-
10 լարագ, վէզն էյլէտիմ. Վէ պիր սէնէտ
եազըպ մուհիւրլէտիմ վէ շահիտլէր
կէթիրտիմ վէ կիւմիւշիւ թէրազիլէ
11 վէզն էթտիմ. Վէ կէրէք հիւքմ ու
գանունա մուվաֆըգ մուհիւր օլունան
միւլք հէօճճէթինի վէ կէրէք աչըգ օ-
12 լանը ալտըմ. Վէ միւլք հէօճճէթինի
'ամուճամ օղլու Հանամէլին կէօզիւ
էօնիւնտէ վէ միւլք հէօճճէթինտէ իմզալը
մուհարրէր օլան շահիտլէր իլէ մահպէսին
հավլըսընտա օթուրան Եէհուտիլէրին
ճիւմլէսինին կէօզլէրի էօնիւնտէ
Պարուք իպնի Նէրիյա իպնի Մահ-
13 սէեայա վէրտիմ. Վէ անլարըն կէօզլէրի
էօնիւնտէ Պարուքա թէնպիհ էտիպ,
14 Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ
պէօյլէ պույուրուր. Պու հէօճճէթլէրի,
եա'նի պու մէմհուր միւլք հէօճճէթինի
պու աչըգ հէօճճէթի ալ, վէ չօգ զէ-
մանլար տուրմալարը իչիւն անլարը պիր
15 թօփրագ գապա գօ. Զիրա Իսրայէլին
Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ՝ պու տիյարտա
եինէ խանէլէր վէ թարլալար
վէ պաղլար սաթըն ալընաճագ տըր
տէյիւ պույուրուր, տէտիմ.
16 Վէ միւլք հէօճճէթինի Պարուք իպնի
Նէրիյայա վէրտիքտէն սօնրա ՐԱՊՊԱ
17 տու'ա էտիպ տէտիմ քի, Ա՜հ, Եա
Րապպ Եէհօվա, իշթէ սէն 'ազիմ գուվվէթինլէ
վէ ուզանմըշ գօլունլէ սէմա-
վաթ իլէ զէմինի խալգ էյլէտին. Սա-
18 նա հիչ պիր շէյ միւշքիլ տէյիլ տիր. Սէն
պինլէրճէ քիմսէլէրէ 'ինայէթ էտէրսին,
վէ փէտէրլէրին քէօթիւլիւքլէրինին ճէ-
զասընը անլարտան սօնրա օղուլլարընըն
գօյնընա վէրիրսին. սէն իսմի Եէ-
հօվա Սէպաօթ օլան 'ազիմ վէ գատիր
19 Ալլահ սըն. Սէն թէտպիրտէ 'ազիմ վէ
'ամէլտէ գուվվէթլի սին, չիւնքի
հէր քէսէ մէսլէքինէ կէօրէ վէ 'ամէլլէ-
րինին սէմէրէսինէ կէօրէ վէրմէք իչիւն
կէօզլէրին պէնի ատէմին պիլ ճիւմլէ
20 մէսլէքլէրի իւզէրինէ աչըգ տըր. Սէն
քի պու կիւնէ գատար Մըսըր տիյա-
րընտա վէ Իսրայէլտէ վէ Նաս պէյնին-
տէ 'ալամէթլէր վէ մու'ճիզէլէր իզ'հար
էտէրէք, պու կիւն օլտուղու կիպի քէն-
21 տինէ նամ գազանտըն. Վէ գավմըն
Իսրայէլի Մըսըր տիյարընտան 'ալամէթ-
լէր վէ մու'ճիզէլէր իլէ վէ եէտ ի գա-
վիյէ վէ ուզանմըշ գօլ իլէ վէ պէօյիւք
22 հէյպէթլէ չըգարտըն, Վէ անլարէ վէր-
մէք իւզրէ էճտատլարընա եէմին էթ-
տիյին պու տիյարը եա'նի սիւտ վէ
պալ ագան տիյարը անլարէ վէրտին.
23 Վէ կէլիպ անը թէմէլլիւք էթտիլէր,
լաքին սէնին քէլամընը տինլէմէտիլէր
վէ շէրի'աթըն մուճիպինճէ սիւլուք
էթմէտիլէր. անլարէ հէր նէ քի էմր
էթտին իսէ անը իճրա էթմէտիքլէրին-

րըն իւզէրլէրինէ պիւթիւն պու պէլայը
24 կէթիրտին. Իշթէ շէհրի ալմաղլըղըն իչիւն
անա գարշը մէթէրիսլէր գուրուլտու,
վէ շէհր քէնտի իւզէրինէ ճէնկ էտէն
Քիլտանիլէրին էլինէ գըլըճ վէ գըթլըգ
վէ թա՛ուն սէպէպինտէն թէսլիմ օ-
լունտու, վէ սէօյլէտիյին շէյ վագը՛ օլ-
25 տու, վէ իշթէ կէօրիւյօրսըն. Լաքին
սէն, եա Ռապպ Եէհօվա, Պու թար-
լայը աքչէ իլէ քէնտին իչիւն սաթըն
ալ, վէ շահիտլէր կէթիր՝ տէյիւ պանա
սէօյլէտին. Հալպուքի շէհր Քիլտանիլէ-
րին էլինէ թէսլիմ օլունտու.
26 Վէ ՌԱՊՊԸՆ քէլամը Երէմիայա կէ-
27 լիփ տէտի քի, Իշթէ պէն քեաֆֆէ ի
պէշէրին Ալլահը Եէհօվա յըմ. Պանա
28 միւշքիլ պիր շէյ վա՞ր մը տըր. Պու
նէտէնտէն ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրույօր. Իշ-
թէ պէն պու շէհրի Քիլտանիլէրին էլի-
նէ վէ Պապէլ մէլիքի Նէպուքատնէ-
սարըն էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ, վէ
29 անը ալաճագ տըր. Վէ պու շէհրէ գար-
շը ճէնկ էտէն Քիլտանիլէր կէլէճէքլէր,
վէ պու շէհրի աթէշէ վէրիփ անը վէ
պէնի իղզապ իչիւն տամլարը իւզէրին-
տէ Պա՛ալա պուխուր եագտըգլարը վէ
ղայրի իլահլարա թագտիմէ ի մէշրու-
պաթ տէօքթիւքլէրի խանէլէրի եա-
30 գաճագլար տըր. Զիրա պէնի Իսրայէլ
իլէ պէնի Եէհուտա հէպ ը սապավէթ-
լէրինտէն պէրի նազարըմտա անճագ
քէօթիւ օլանը իշլէտիլէր. Չիւնքի պէնի
Իսրայէլ էլլէրինին իշլէրի իլէ պէնի տա՛ի-
մա իղզապ էտէրլէր՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույու-
31 րույօր. Զիրա պու շէհր պինա օլուն-
տուղու կիւնտէն պու կիւնէ գատար խըշմ
32 ու ղազապըմա սէպէպ օլտու, թա քի
պէնի Իսրայէլ իլէ պէնի Եէհուտանըն
կէրէք քէնտիլէրինին վէ կէրէք մէլիք
վէ րէ՚իս վէ քեահին վէ փէյղամպէր-
լէրինին վէ Եէհուտա ատէմլէրինին վէ
Եէրուշալիմ սաքինլէրինին պէնի իղզապ
իչիւն իշլէտիքլէրի քէօթիւլիւքլէրին
քեաֆֆէսի սէպէպինտէն անը հուզու-
33 րըմտան տէֆ՝ էտէյիմ. Վէ պանա
իւզլէրինի տէյիլ անճագ արգալարը-
նը չէվիրտիլէր. Վէ հէր նէ գատար քէ-
մալ ի իհթիմամըլէ էօյրէթէրէք, անլէ-
րի թա՛լիմ էթտիմ իսէ տէ, թէրպի-
յէյի գապուլ էթմէք իչիւն տինլէմէ-
34 տիլէր. Փագաթ իսմիմլէ եատ օլունան
պէյթի թէնճիս էթմէք իւզրէ մէքրու-
35 հաթլարընը իչինէ գօյտուլար. Վէ
օղուլլարընը վէ գըզլարընը Մօլօք իչիւն
ատէշտէն կէչիրմէք իւզրէ Հիննօմ օղ-
լու տէրէսինտէ պուլունան Պա՛ալ միւր-
թէֆի՛աթընը պինա էթտիլէր, հալպու-
քի Եէհուտայա կիւնահ էթտիրմէք
իւզրէ պու մէքրուհաթը իշլէմէլէրինի
պէն էմր էթմէմիշ իտիմ, խաթըրըմտան
տախի կէչմէմիշ իտի.
36 Պունա պինա՛էն Իսրայէլին Ալլահը
ՌԱՊՊ՝ Գըլըճ վէ գըթլըգ վէ թա՛ուն
իլէ Պապէլ մէլիքինին էլինէ թէսլիմ օ-
լունաճագ տըր՝ տէտիքինիզ պու շէհր
37 հագգընտա պէօյլէ պույուրույօր. Իշթէ
պէն անլէրի ղազապըմ վէ հիտտէթիմ-
լէ վէ պէօյիւք խըշմ իլէ սիւրտիւյիւմ
պիր ճիւմլէ տիյարլարտան թօփլայա-
ճաղըմ, վէ անլէրի պու մահալլէ ի՛ա-
տէ էտէճէյիմ, վէ անլէրի էմնիյէթ
38 իւզրէ իսքեան էտէճէյիմ. Վէ անլէր
գավմիմ օլաճագ, պէն տախի անլէրին
39 Ալլահը օլաճաղըմ. Վէ տա՛իմա պէն-
տէն գօրգմալարը իչիւն, վէ քէնտիլէ-
րէ վէ քէնտիլէրտէն սօնրա էվլատլա-
րընա խայր կէլմէսի իչիւն անլէրէ պիր
40 գալպ վէ պիր թարիգ վէրէճէյիմ. Վէ
անլէրէ էյիլիք էթմէք խուսուսընտա
անլէրտէն կէրի տէօնմէյէճէյիմէ անլէր
իլէ 'ահտ ը էպէտի 'ագտ էտէճէյիմ,
վէ պէնտէն սափմամալարը իչիւն գօր-
41 գումու գալպլէրինէ գօյաճաղըմ. Վէ
անլէրէ էյիլիք էթմէքլէ անլէրին հագ-
գընտա մէսրուր օլաճաղըմ, վէ անլէ-
րի պու տիյարտա հագիգաթլէ վէ պիւ-
թիւն գալպիմլէ վէ պիւթիւն ճանըմլէ
42 տիքէճէյիմ. Զիրա ՌԱՊՊ պէօյլէ պու-
յուրույօր. Պու գավմ իւզէրինէ պու
պէօյիւք պէլանըն քեաֆֆէսինի կէ-
թիրտիյիմ միսիլլիւ, քէզալիք անլէրին
հագգընտա վա՛տ էյլէտիյիմ էյիլիքլէրին
ճիւմլէսինի անլէրին իւզէրինէ կէթիրէ-
43 ճէյիմ. Վէ՝ Վիրան տըր, ատէմ վէ

հայվանը ծօղըլմըշ, Քիլտանիլէրին էլինէ վէրիլմիշ տիր՝ տէտիյինիզ պու տոփրագտա թարլալար սաթըն ալընաճագ տըր.
44 Պէնեամին տիյարընտա վէ Երուշալիմին էթրաֆընտա վէ Եէհուտա շէհիրլէրինտէ վէ տաղ շէհիրլէրինտէ վէ օվա շէհիրլէրինտէ վէ ճէնուպ շէհիրլէրինտէ ագչէ իլէ թարլալար սաթըն ալաճագլար, վէ հէօճճէթլէր եազըփ միւհիւրլէյէճէքլէր, վէ շահիտլէր կէթիրէճէքլէր տիր, զիրա անլէրին էսիրլէրինի կէրի կէթիրէճէյիմ՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր.

ՊԱՊ 33

1 Վէ Երէմիա տահա մահպէսին հավլըսընտա մահպուս իքէն ՌԱՊՊԸՆ քէլամը իքինճի տէֆ'ա օլարագ անա կէլիփ
2 տէտի քի, Պու իշի պինա էտէն ՌԱՊՊ, վէ անը գա՛իմ էթմէք իչիւն թէշքիլ էտէն վէ իսմի Եէհօվա օլան ՌԱՊՊ
3 պէօյլէ պույուրուր. Պանա տու'ա էյլէ, վէ սէնի իսթիճապէթ էտէճէյիմ, վէ սանա՝ պիլմէտիյին 'ազիմ վէ միւշքիլ
4 շէյլէրի խապէր վէրէճէյիմ. Զիրա պու շէհրին մէթէրիսլէրինէ վէ գըլըճտան եըգըլան խանէլէրի վէ Եէհուտա մէլիքլէրինին սէրայլարը հագգընտա Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
5 Քիլտանիլէր իլէ մուհարէպէ էթմէյէ կէլիյօրլար, վէ օլ խանէլէրի ղազապըմ վէ հիտտէթիմլէ վուրտուղում ատէմլէրին լաշէլէրիյլէ տօլաճագ. զիրա քէօթիւլիւքլէրինին քէաֆֆէսինտէն տօլայը պու շէհրտէն վէճհիմի սէթր էյլէ-
6 տիմ. Իշթէ անա սըհհաթ վէ շիֆա իհսան էտէճէյիմ, վէ անլէրի շիֆայապ էտէճէյիմ, վէ անլէրէ քէմալ ի տէրէճէտէ սէլամէթ վէ հագիգաթ իզհար
7 էտէճէյիմ. Վէ Եէհուտանըն էսիրլէրինի վէ Իսրայէլին էսիրլէրինի ի'ատէ էտէճէյիմ, վէ անլէրի էվվէլքի կիպի
8 մա'մուր էտէճէյիմ. Վէ պանա գարշը իշլէտիքլէրի կիւնահլարըն ճիւմլէսինտէն անլէրի թաթհիր էտէճէյիմ, վէ պանա գարշը իշլէտիքլէրի կիւնահ իլէ
9 'իսեանլարընը 'աֆվ էտէճէյիմ. վէ անլէրէ իհսան էտէճէյիմ էյիլիքլէրի ճիւմլէսինի իշիտէն քէաֆֆէ ի միլէլ ի զէմինին 'ինտինտէ պու պանա մուճիպ ի մէսէրրէթ պիր իսմ օլուպ համտ վէ 'իզզէթէ սէպէպ օլաճագ տըր. վէ անա իհսան էտէճէյիմ պիւթիւն խայր ու սէլամէթտէն տօլայը գօրգուպ թիթրէյէճէքլէր տիր.
10 ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր. Ատէմ վէ հայվանը գալմայարագ չէօլ օլմուշ տէտիյինիզ պու մահալտէ, վէ ատէմ վէ սէքէնէսի վէ հայվանը գալմայարագ չէօլ օլմուշ Եէհուտա շէհիրլէրինտէ վէ Երուշալիմ սօգագլարընտա
11 եինէ սէտա ի շատըմանի վէ սէտա ի մէսէրրէթ, կիւվէյի սէսի վէ կէլին սէսի վէ պէյթ ի ՌԱՊՊԱ համտ գուրպանը կէթիրէրէք, ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտա համտ էտինիզ, զիրա ՌԱՊՊ քէրիմ տիր, զիրա 'ինայէթի էպէտի տիր՝ տէյէնլէրին սէսի իշիտիլէճէք տիր. զիրա պու տիյարըն էսիրլէրինի էվվէլքի հալլէրինէ ի'ատէ էտէճէյիմ՝ տէյիւ ՌԱՊՊ
12 պույուրուր. ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր. Ատէմի վէ հայվանը գալմայարագ չէօլ օլմուշ պու մահալտէ վէ անըն շէհիրլէրինին ճիւմլէսինտէ եինէ սիւրիւլէրինի եաթըրան չօպանլարըն մէսքէնլէրի պուլունաճագ տըր.
13 Տաղ շէհիրլէրինտէ, օվա շէհիրլէրինտէ վէ ճէնուպ շէհիրլէրինտէ վէ Պէնեամին տիյարընտա վէ Երուշալիմին էթրաֆընտա վէ Եէհուտա շէհիրլէրինտէ եինէ գօյունլար թա'տատ էտէնին էլինտէն կէչէճէքլէր՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր.
14 ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր. Իշթէ կիւնլէր կէլիր քի պէյթ ի Իսրայէլ վէ պէյթ ի Եէհուտա հագգընտա սէօյլէտիյիմ էմր ի
15 խայրը իճրա էտէճէյիմ. Օլ կիւնլէրտէ վէ օլ զէմանտա Տաւուտտան պիր սալահ Ֆիտանը պիթիրէճէյիմ. օ տախի տիյարտա հագգ ու 'ատալէթ իճրա է-
16 տէճէք տիր. Օլ կիւնլէրտէ Եէհուտա խէլաս պուլաճագ, վէ Երուշալիմ ասայիշ իւզրէ սաքին օլաճագ, վէ եէ-

հօվա սալահըմըզ իսմիյլէ նամ օլունա-
17 ճագ տըր. Զիրա ՐԱՊՊ պէօյլէ պույու-
րուր. Տաւուտըն պէյթ ի Իսրայէլ թախ-
թընտա ճիւլուս էտէճէք ատէմի էքսիք
18 օլմայաճագ տըր. Վէ Լավիլի քեահին-
լէրտէն մուհրագա թագտիմ էտէճէք
վէ էքմէք թագտիմէսի եագաճագ վէ
զէպիհէ 'արզ էտէճէք ատէմ, հիչ պիր
վագըթ հուզուրըմտան էքսիք օլմայա-
ճագ տըր.

19 Վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը Երէմիայա կէ-
լիպ տէտի քի, ՐԱՊՊ պէօյլէ պույու-
20 րուր. Կիւնտիւզ վէ կէճէ՝ քէնտի վա-
գըթլարընտա օլմամալարը իչիւն, կիւն-
տիւզ 'ահտըմը վէ կէճէ 'ահտըմը նագզ
21 էտէպիլիր իսէնիզ, Թախթընտա հիւ-
քիւմէթ էտէճէք օղլու օլմամասը իչիւն՝
գուլըմ Տաւուտ իլէ օլան 'ահտըմ, վէ
պանա խըտմէթ էտէն Լավիլի քեահին-
լէր իլէ օլան 'ահտըմ տախի նագզ էտի-
22 լէպիլիր. Ճիւնուտ ը սէմավիյէ սայըլ-
մազ վէ տէնիզ գումու էօլչիւլմէզ օլ-
տըղը միսիլլիւ, գուլըմ Տաւուտըն նէս-
լինի վէ պանա խըտմէթ էտէն Լավիլի-
լէրի էօյլէ թէքսիր էտէճէյիմ.

23 Վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը Երէմիայա կէ-
24 լիպ տէտի քի, Պու գավմըն նէ սէօյլէ-
տիյինի կէօրմէ՞զ մի սին, ՐԱՊՊ ինթի-
խապ էթտիյի իքի գապիլէյի րէտտ էթ-
տի տէրլէր. վէ անլէր քէնտի նազար-
լարընտա գավմըմը միլլէթ սայմայա-
25 րագ անլէրի թահգիր էտէրլէր. ՐԱՊՊ
պէօյլէ պույուրուր. Էյէր կիւնտիւզ վէ
կէճէ իլէ 'ահտըմ եօգ իսէ, վէ սէ-
մավաթ իլէ զէմինէ գանունլար վազ'
26 էյլէմէմիշ իսէմ, Եա'գուպըն վէ գու-
լըմ Տաւուտըն նէսլինի րէտտ էտէրիմ,
քի արթըգ անըն նէսլինտէն, Իպրա-
համ վէ Իսհագ վէ Եա'գուպըն նէսլի
իւզէրինէ հիւքիւմտարլար ալմայայըմ.
զիրա անլէրին էսիրլէրինի ի'ատէ էտէ-
ճէյիմ վէ անլէրէ մէրհամէթ էտէճէյիմ.

ՊԱՊ 34

1 Պապէլ մէլիքի Նէպուքատնասսար
քեաֆֆէ ի 'ասաքիրի վէ թահթ ը հիւ-
քիւմէթինտէ օլան աքթարըն մէմլէքէթ-
լէրինին ճիւմլէսի վէ քեաֆֆէ ի ագ-
վամ իլէ պէրապէր Երուշալիմ իլէ վէ
անըն շէհիրլէրինին ճիւմլէսիյլէ մուհա-
րէպէ էթտիքլէրինտէ ՐԱՊՊ թարաֆըն-
2 տան Երէմիայա պու քէլամ կէլտի. Իս-
րայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ պէօյլէ պույու-
րուր. Կիթ ու Եէհուտա մէլիքի Սիտգիյա-
յա խիթապէն սէօյլէ քի, ՐԱՊՊ պէօյլէ
պույուրուր. Իշթէ պէն պու շէհրի Պա-
պէլ մէլիքինին էլինէ թէսլիմ էտէճէ-
յիմ, վէ անը աթէշլէ եագաճագ տըր.
3 Վէ սէն անըն էլինտէն գուրթուլմայա-
ճագսըն, լաքին մութլագա թութու-
լուպ անըն էլինէ թէսլիմ օլունաճագ-
սըն. վէ կէօզլէրին Պապէլ մէլիքինին
կէօզլէրինի կէօրէճէք. վէ օ սէնին իլէ
աղըզ աղըզա սէօյլէշէճէք տիր. վէ սէն
4 Պապէլէ կիտէճէքսին. Լաքին, էյ Եէ-
հուտա մէլիքի Սիտգիյա, ՐԱՊՊԸՆ քէ-
լամընը տինկլէ. ՐԱՊՊ սէնին հագգըն-
5 տա պէօյլէ պույուրուր. Սէն գըլըճլէ
էօլմէյէճէքսին. սէն րահաթ հալտէ էօ-
լէճէքսին. վէ սէնտէն էվվէլ էճտատըն
օլան գատիմ մէլիքլէր իչիւն պուխուր
եագտըգլարը միսիլլիւ, սէնին իչիւն
եագաճագլար, վէ՝ Ա՜հ էֆէն-
տիմ, տէյէրէք սէնին իչիւն ֆիղան է-
տէճէքլէր. զիրա պու քէլամը պէն սէօյ-
լէտիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.

6 Վէ Երէմիա փէյղամպէր պիւթիւն պու
քէլամը Երուշալիմտէ Եէհուտա մէլիքի
7 Սիտգիյայա սէօյլէտիյի զէման, Պապէլ
մէլիքինին 'ասաքէրի Երուշալիմ 'ալէյհի-
նէ վէ պագի գալան Եէհուտա շէհիրլէրի-
նին ճիւմլէսի 'ալէյհինէ, Լաքիշ իլէ վէ
'Ազէգա իլէ մուհարէպէ էտիյօր իտի.
զիրա Եէհուտա շէհիրլէրինտէն գալան
միւսթահքէմ շէհիրլէր պունլար իտի.

8 Մէլիք Սիտգիյա Երուշալիմտէ պու-
լունան պիւթիւն գավմ իլէ հէր քէս
գուլլընը վէ հէր քէս ճարիյէսինի, 'իպ-
րանի վէ 'իպրանիյէյի սալը վէրմէք, վէ
պիր քիմսէ պիրատէրի օլան Եէհուտի-
9 յէ գուլլուգ էթտիրմէմէք իչիւն, հիւր-
րիյէթ ի'լան էթմէք պապընտա 'ահտ ը
'ահտ էթտիքտէն սոնկրա ՐԱՊՊ թա-

րաֆընտան Երէմիայա կէլէն քէլամ
10 տըր. (Վէ հէր քէս քէնտի գուլընը վէ
հէր քէս քէնտի ճարիյէսինի, հիւրր օ-
լարագ սալը վէրիփ արթըգ անլէրէ
գուլլըգ էթտիրմէմէք իչիւն 'ահտա
տախիլ օլան ճէմի' ի րու'էսա վէ պիւ-
թիւն գավմ իթա'աթ էթտիլէր. Ի-
թա'աթ էտիփ անլէրի սալը վէրտիլէր.
11 Ֆագաթ անտէն սօնրա տէօնիւփ հիւրր
օլարագ սալը վէրմիշ օլտըգլարը գուլ-
լարը իլէ ճարիյէլէրի կէրի կէթիրտիլէր,
անլէրի գուլ վէ ճարիյէ օլմագա իճ-
պար էթտիլէր.)
12 Վէ ՌԱՊՊ թարաֆընտան Երէմիայա
13 ՌԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիփ տէտի քի, Իս-
րայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ շէօյլէ պույու-
րուր. Էճտատընըզը Մըսըր տիյարըն-
տան, էսարէթ խանէսինտէն չըգարտը-
ղըմ կիւնտէ անլէր իլէ 'ագտ ը 'ահտ
14 էտիփ, Եէտի սէնէնին խիթամընտա
հէր պիրինիզ քէնտինէ սաթըլմըշ օլան
'Իպրանի պիրատէրինի սալը վէրէսինիզ,
վէ օ ալթը սէնէ խըզմէթ էթտիքտէն
սօնրա անը եանընըզտան հիւրր օլարագ
սալը վէրէսին՝ տէտիմ. Լաքին էճտա-
տընըզ պէնի տինլէմէյիփ գուլագ վէր-
15 մէտիլէր. Վէ սիզ պու կիւն տէօնիւփ
հէր քէս քէնտի գօնշուսունա հիւրրիյէթ
ի'լան էթմէքլէ 'ինտիմտէ տօղրու օլա-
նը իշլէտինիզ, վէ իսմիմլէ եատ օլու-
նան պէյթտէ հուզուրըմտա 'ագտ ը
16 'ահտ էթտինիզ. Լաքին սիզ կէրի տէօ-
նիւփ իսմիմի թէտնիս էթտինիզ. վէ
սիզտէն հէր պիրի քէնտի գուլընը վէ
ճարիյէսինի, հիւրր օլարագ, մուրատ-
լարընճա սալը վէրմիշ իքէն, անլէրի
կէրի կէթիրտի. վէ անլէրի քէնտինիզէ
գուլ վէ ճարիյէ օլմագա իճպար էթ-
տինիզ.
17 Պու էճլտէն ՌԱՊՊ պէօյլէ պույու-
րուր. Սիզ հէր քէս պիրատէրի վէ հէր
քէս գօնշուսու իչիւն հիւրրիյէթ ի'լան
էթմէք խուսուսունտա պէնի տինլէմէ-
տինիզ. Իշթէ (ՌԱՊՊ պույուրուր) պէն
սիզին հագգընըզտա գըլըճա վէ թա'ու-
նա վէ գըթլըղա հիւրրիյէթ ի'լան էտէ-
ճէյիմ. վէ սիզի զէմինին ճէմի' ի մէ-
մալիքինտէ ճէֆայա տուչար էտէճէյիմ.
18 Վէ պուզաղըյը իքի չաթ էտիփ ա-
րալարընտան կէչէրէք հուզուրըմտա 'ագտ
էթտիքլէրի 'ահտըն քէլամընը իճրա
էթմէյիփ, 'ահտըմը թէճավիւզ էտէն
19 քիմսէլէրի, Եա'նի պուզաղըն փար-
չալարը արասընտան կէչէն Եէհուտա
րու'էսասը իլէ Երուշալիմ րու'էսա-
նը, խատըմլարը վէ քեահինլէրի վէ
20 տիյարըն պիւթիւն գավմընը, տիւշմէն-
լէրինին էլինէ վէ ճանլարընը արայան-
լարըն էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ. վէ
անլէրին լաշէլէրի հավա գուշլարընա
վէ վուհուշ ը զէմինէ եէյէճէք իչիւն օ-
21 լաճագ տըր. Վէ Եէհուտա մէլիքի Սի-
տգիյայը վէ անըն րու'էսասընը տիւշմէն-
լէրինին էլինէ վէ ճանլարընը արայան-
լարըն էլինէ, վէ իւզէրինիզտէն չէքիլ-
միշ օլան Պապիլ մէլիքինին 'ասքէրի-
22 նին էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ. Իշթէ
պէն էմր էտիմ, վէ անլէրի պու շէ-
հրէ կէրի կէթիրէճէյիմ. վէ անըն իլէ
մուհարէպէ էտէճէքլէր, վէ անը ալըփ
աթէշլէ եագաճագլար տըր. վէ Եէհու-
տա շէհիրլէրինի սաքինէսի օլմայան վի-
րանէյէ տէօնտիւրէճէյիմ՝ տէյիւ ՌԱՊՊ
պույուրուր.

ՊԱՊ 35

1 Եէհուտա մէլիքի Եէհօեագիմ իպն ի
Եօշիյանըն կիւնլէրինտէ ՌԱՊՊ թարա-
ֆընտան Երէմիայա պու քէլամ կէլիփ,
2 Ռէքապիլէր խանէսինէ կիթ, վէ անլէր
իլէ միւքեալէմէ էյլէ, վէ անլէրի պէյթ
ի ՌԱՊՊԱ՝ օտալարըն պիրինէ կէթի-
3 րիփ անլէրէ շէրապ իչիր՝ տէտի. Պէն
տախի Եա'ազանեա իպն ի Երէմիա
իպն ի Հապասինեա վէ գարնտաշլա-
րընը վէ օղուլլարընըն ճիւմլէսինի վէ
Ռէքապիլէր խանէսինտէն օլանլարըն
4 ճիւմլէսինի ալտըմ. Վէ անլէրի պէյթ
ի ՌԱՊՊԱ, գաբուճը Մա'ասէեա
իպն ի Շալլումըն օտասընըն ֆէվգին-
տէքի րու'էսա օտասընըն եանընտա
վագը՝ Ալլահ ատէմի Յիղտալեանըն օղ-
լու Հանանըն օղուլլարընըն օտասընա

կէթիրտիմ. Վէ Ռէքապիլէր խանէտանընըն օղուլլարընըն էօնիւնէ շէրապ իլէ տօլու թասլար վէ փիալէլէր գօյարագ
6 օնլարա՝ Շէրապ իչինիզ, տէտիմ. Վէ օնլար՝ Շէրապ իչմէյիզ, զիրա փէտէրիմիզ Եօնատապ իպն ի Ռէքապ պիզէ թէմպիհ էտիպ՝ Սիզ վէ օղուլլարընըզ
7 ապէտէն շէրապ իչմէյէսինիզ. Վէ խանէ պինա էթմէյէսինիզ վէ էքին էքմէյէսինիզ վէ պաղ տիքմէյէսինիզ վէ հիչ սահիպի օլմայասընըզ, անճագ պիւթիւն 'էօմրիւնիւզտէ չատըրլարտա օթուրասընըզ, թի միւսաֆիր օլտուղունուզ տիյարտա չօգ կիւնլէր եաշայա-
8 սընըզ՝ տէտի. Պիզ տախի փէտէրիմիզ Եօնատապ իպն ի Ռէքապըն պիզէ էմր էթտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինտէ սէօզիւնիւ տինլէտիք, պիւթիւն 'էօմրիւմիւզտէ քէնտիմիզ, գարըլարըմըզ, օղուլլարըմըզ վէ գըզլարըմըզ շէրապ իչ-
9 մէյիզ. Վէ սաքին օլմագ իչիւն խանէ պինա էթմէյիզ, վէ պաղ վէ թառլա վէ
10 էքինիմիզ եօգ տըր. Անճագ չատըրլարտա սաքին օլուրըզ, վէ իթա'աթ էտէրէք փէտէրիմիզ Եօնատապըն պիզէ էմր էյլէտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինէ կէօ-
11 րէ հարէքէթ էտէրիզ. Եագաթ Պապիլ մէլիքի Նէպուգատնասար պու տիյարա չըգտըղը զէման՝ Կէլինիզ վէ Քիլտանի 'ասքէրինին վէ Սուրիանի 'ասքէրինին եիւզիւնտէն Եէրուշալիմէ կիտէլիմ՝ տէտիք, վէ պէօյլէճէ Եէրուշալիմտէ սաքին օլույօրըզ՝ տէտիլէր.

12 Վէ ՌԱՊՊԸՆ քէլամը Երէմիայա կէ-
13 լիպ տէտի քի, Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ իլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր. Կիթ, Եէհուտա ատէմլէրինէ վէ Եէրուշալիմ սաքինլէրինէ սէօյլէ քի, Սէօզիւմի տինլէմէք խուսուսընտա (ՌԱՊՊ պույուրուր) նասիհաթ ալմազ մը-
14 սընըզ. Եօնատապ իպն ի Ռէքապըն՝ շէրապ իչմէմէլէրի խուսուսընտա օղուլլարընա էմր էթտիյի սէօզլէր թէմամիյլէ եէրինէ կէթիրիլտի. զիրա փէտէրլէրինին էմրինէ իթա'աթ էտէրէք պու կիւնէ գատար իչմէզլէր. Ֆագաթ պէն սիզէ սէօյլէտիմ, քէմալ ի իհթիմամլէ սէօյլէտիմ, լաքին սիզ պէնի տինլէ-
15 մէտինիզ։ Վէ փէյղամպէր գուլլարըմըն ճիւմլէսինի սիզէ կէօնտէրտիմ, քէմալ ի իհթիմամլէ կէօնտէրէրէք՝ Հէր ատէմ քէնտի քէօթիւ եօլունտան րիւճու' էթսին, վէ 'ամալլարընըզը տօղրուլտունըզ, վէ ղայրը իլահլարա գուլլուգ էթմէք իչին օնլարըն թապի' օլմայընըզ, վէ սիզէ վէ էճտատընըզա վէրտիյիմ տիյարտա սաքին օլաճագսընըզ՝ տէտիմ իսէ տէ, սիզ գուլագ վէրմէտինիզ վէ պէնի տինլէ-
16 մէտինիզ. Վէ Եօնատապ իպն ի Ռէքապըն օղուլլարը փէտէրլէրինին քէնտիլէրէ էյլէտիյի էմրի թէմամիյլէ եէրինէ կէթիրտիլէր, լաքին պու գավմ
17 պէնի տինլէմէտի. Պու սէպէպտէն Իսրայէլին Ալլահը, Իլահ իլ ճիւնուտ օլան Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր. Իշթէ պէն Եէհուտա վէ Եէրուշալիմին գիաֆֆէ ի սէքէնէսի իւզէրինէ, 'ալէյհլէրինէ սէօյլէտիյիմ պիւթիւն պէլայը կէթիրէճէյիմ. զիրա օնլարա սէօյլէտիմ, լաքին տինլէմէտիլէր, օնլարը չաղըրտըմ, լաքին ճէվապ վէրմէտիլէր.

18 Վէ Երէմիա Ռէքապիլէր խանէտանընտէն օղուլլարա տէտի քի, Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ իլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր. փէտէրինիզ Եօնատապըն էմրինի տինլէտիյինիզ վէ անըն հէր պիր էմրինի հըֆզ վէ սիզէ օլան հէր պիր էմրինի իճրա էթտիյինիզ իչիւն Իսրայէլին Ալ-
19 լահը ՌԱՊՊ իլ ճիւնուտ՝ Եօնատապ իպն ի Ռէքապըն հուզուրըմտա տուրաճագ ատէմի էպէտի օլմայաճագ տըր՝ տէյիւ պույուրուր.

ՊԱՊ 36

1 Վէ Եէհուտա մէլիքի Եէհօեագիմ իպն ի Եօշիյանըն տէօրտիւնճիւ սէնէսինտէ ՌԱՊՊ թարաֆընտան Երէմիայա պու
2 քէլամ կէլիպ, Քիթապ օլաճագ պիր թումար ալ, վէ սանա սէօյլէմէյէ պաշլատըղըմ կիւնտէն՝ եանի Եօշիյանըն կիւնլէրինտէն թա պու կիւնէ տէկին Իսրայէլ հագգընտա վէ Եէհուտա հագ-

գընտա վէ ճէմի'ի միլէլ հագգընտա
սանա սէօյլէտիյիմ քէլամըն ճումլէսինի
3 անըն իչինէ եազ. Պէլքի պէյթ ի Եէհուտա
պէնիմ անլերէ կէթիրմէյի մուրատ
էթտիյիմ պիւթիւն պէլիյյէ հագգընտա
տինկլէյէճէք տիր, վէ հէր քէս
քէնտի քէօթիւ եօլընտան րիւճու' էտէ,
պէն տախի 'իսեան վէ կիւնահլարընը
'աֆվ էտէյիմ՝ տէտի։
4 Վէ Երէմիա Պարուք իպն ի Ներիյայը
չաղըրտը. վէ Պարուք Երէմիանըն աղզընտան
ՐԱՊՊԸՆ անա սէօյլէտիյի քէլամըն
քեաֆֆէսինի օլ քիթապ օլաճագ
5 թումար իւզէրինէ եազտը. Վէ Երէմիա
Պարուքա խիթապէն՝ Պէն մահպուս
իմ, պէյթ իւր ՐԱՊՊԱ կիրէմէմ.
6 Սէն կիթ վէ աղզըմտան թումարա եազտըղըն
ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը օրուճ կիւնիւնտէ
պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ [*]գավմըն օգու,
վէ քէնտի շէհիրլէրինտէն կէլէն
պիւթիւն Եէհուտա իշիտիր իքէն տահի
7 անլերի օգու. Պէլքի նիյազլարը
ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա կէլիր, վէ հէր քէս
քէօթիւ եօլընտան տէօնէր. զիրա ՐԱՊՊԸՆ
պու գավմ 'ալէյհինտէ սէօյլէտիյի
ղազապ վէ հիտտէթ պէօյիւք տիր՝ տէյիւ
8 էմր էյլէտի. Վէ Պարուք իպն ի
Ներիյա Երէմիա փէյղամպէրին քէնտիսինէ
օլան հէր պիր էմրինէ իթթիպաէն
պէյթ իւր ՐԱՊՊՏԱ քիթապտան
ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը օգուտու.
9 Վէ Եէհուտա մէլիքի Եէհօեագիմ իպն ի
Յօշիյանըն պէշինճի սէնէսինին տօգուզընճը
այտա Եէրուշալիմտէ պուլունան
պիւթիւն գավմա վէ Եէհուտա շէհիրլէրինտէն
Եէրուշալիմէ կէլէն պիւթիւն
գավմա ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա օրուճ
10 ի'լան օլունտու. Վէ Պարուք պէյթ իւր
ՐԱՊՊՏԱ քեաթիպ Կամարեա իպն ի
Շաֆանըն օտասընտա, պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ
եէնի գափուսընըն մէտխէլինտէ
եօգարըքի հավլըտա պիւթիւն գավմա
մէզքիւր քիթապտան Երէմիանըն քէլամընը
օգուտու.
11 Վէ Միխաեա իպն ի Կամարեա իպն ի
Շաֆան քիթապտան ՐԱՊՊԸՆ պիւթիւն
12 քէլամընը իշիթտիքտէ, Մէլիքին սէրայընա
քեաթիպին օտասընա էնտի. վէ
իշթէ ճէմի' ի րու'եսա, քեաթիպ Էլիշամա'
վէ Տէլայեա իպն ի Շէմա'եա վէ
Էլնաթան իպն ի 'Աքպօր վէ Կամարեա
իպն ի Շաֆան վէ Սիտգիյա իպն ի Հանանեա,
վէլ հասըլ րու'եսանըն ճըմլէսի
օրատա օթուրույօրլար իտի.
13 Վէ Միխաեա՝ Պարուքըն գավմա օլ
քիթապտան օգուտուղը սըրատա իշիթտիյի
սէօզլէրին ճիւմլէսինի անլերէ
14 նագլ էյլէտի. Վէ ճէմի' ի րու'եսա՝
Գավմա օգուտուղըն թումարը էլինէ ալըպ
կէլ՝ տէմէք իչիւն Եէհուտի իպն ի
Նաթանեա իպն ի Շէլէմեա իպն ի Գուշիյի
Պարուքըն եանընա կէօնտէրտիլէր.
վէ Պարուք իպն ի Ներիյա թումարը
էլինէ ալըպ անլերին եանընա
15 կէլտի. Վէ անլէր անա՝ Րիճա էտէրիզ,
օթուր վէ անը պիզէ տախի օգու՝ տէտիլէր.
վէ Պարուք անլերէ օգուտու.
16 Վէ օլ քէլամըն քեաֆֆէսինի իշիթտիքլէրի
կիպի գօրգու իլէ պիրի պիրինէ
պագըշըպ, վէ Պարուքա՝ Պու քէլամըն
քեաֆֆէսինի մութլագա մէլիքէ
17 նագլ էտէճէյիզ՝ տէտիլէր. վէ Պարուքա
սու'ալ էտիպ՝ Քէրէմ էյլէ,
պու քէլամը անըն աղզընտան նասըլ
եազտըն, պիզէ խապէր վէր՝ տէտիլէր.
18 Վէ Պարուք անլերէ՝ Պու քէլամըն
քեաֆֆէսինի օ պանա աղզըյլէ սէօյլէտի,
պէն տախի միւրէքքէպ իլէ պու
քիթապա եազտըմ՝ տէյիւ ճէվապ վէրտի.
19 Օլ զէման րու'եսա Պարուքա՝ Կիթ,
կէրէք սէն վէ կէրէք Երէմիա իխթիֆա
էտինիզ վէ նէրէտէ պուլունտուղունըզը
քիմսէ պիլմէսին՝ տէտիլէր.
20 Վէ անլէր թումարը քեաթիպ Էլիշամա'ըն
օտասընտա սագլայըպ հավլայա
մէլիքին նէզտինէ կիրէրէք պու քէլամըն
քեաֆֆէսինի մէլիքէ նագլ էթտիլէր.
21 Վէ մէլիք Եէհուտիյի թումարը
ալմաղա կէօնտէրտի. օլ տախի անը
քեաթիպ Էլիշամա'ըն օտասընտան ալտը.
վէ Եէհուտի անը մէլիքէ վէ մէլիքին
եանընտա տուրան ճէմի' ի րու'եսայա

---

[*] 'Իպր. գավմըն գուլագլարընա

22 օգուտու։ Վէ տօգուզընճը այ օլմաղլէ
մէլիք գըշլըգ խանէսինտէ օթուրույօր
իտի, վէ էօնիւնտէ եանար մանղալ վար
23 իտի։ Վէ Եէհուտի իւչ տէօրթ սիւթուն
օգուտուգտա, անը գալէմթրաշլէ քէ-
սիփ, սիւթիւն թումար մանղալտա օ-
լան աթէշտէ թէլէֆ օլունճայէ տէկին
24 աթար իտի։ Վէ կէրէք մէլիք վէ կէ-
րէք պու քէլամըն քեաֆֆէսինի իշի-
տէն պէնտէկեանըրըն ճիւմլէսի գօրգ-
մատըլար վէ էլպիսէլէրինի եըրթմա-
25 տըլար։ Վէ Էլնաթան վէ Տէլայա վէ
Կեմարեա թումարը եագմամասը իչիւն
մէլիքէ րիճա էթտիլէր իսէ տէ, անլէրի
26 տինլէմէտի. Վէ մէլիք մէլիքին օղլու
Եէրահմիէլ վէ Ազրաէլին օղլու Սէ-
րայա վէ Ապտիէլին օղլու Շէլէմեայա
քեաթիպ Պարուքը վէ փէյղամպէր Ե-
րէմիայը տէրտէսթ էթմէլէրինի էմր
էյլէտի, լաքին ՐԱՊՊ անլէրի սագլա-
տը։

27 Վէ մէլիք թումարը վէ Երէմիանըն
աղզընտան Պարուքըն եազտըղը քէլի-
մաթը եագտըգտան սօնկրա Երէմիայա
28 ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիփ տէտի քի, Եի-
նէ կիթ, պաշգա պիր թումար ալ, վէ
անա Եէհուտա մէլիքի Եէհօեագիմին
եագտըղը էվվէլքի թումարտա պու-
լունան էվվէլքի քէլիմաթըն ճիւմլէսի-
29 նի եազ։ Վէ Եէհուտա մէլիքի Եէհօեա-
գիմէ սէօյլէ քի, ՐԱՊՊ պէօյլէ պու-
յուրուր. Սէն պու թումարը՝ Պապէլ
մէլիքի մութլագա կէլէճէք վէ պու տի-
յարը խարապ էտէճէք վէ անտէն ին-
սանը վէ հայվանը գալտըրաճագ՝ տէ-
յիւ նիչիւն եազտըն՝ տէյէրէք անը
եագտըն։

30 Պու էճլտէն Եէհուտա մէլիքի Եէհօ-
եագիմ 'աքէյհինտէ ՐԱՊՊ պէօյլէ պու-
յուրուր. Տաւուտըն թախթընա օթու-
րաճագ քիմսէսի օլմայաճագ տըր. վէ
լէշէսի կիւնտիւզիւն սըճաղա վէ կէճէ-
31 լէյին սօղուղա աթըլաճագ տըր։ Վէ ա-
նը վէ նէսլինէ վէ պէնտէկեանընա,
քէօթիւլիւքլէրի իչիւն ճէզա վէրէճէ-
յիմ. վէ անլէր իւզէրինէ վէ Եէրուշա-
լիմին պիւթիւն սէքէնէսի իւզէրինէ
վէ Եէհուտա ատէմլէրի իւզէրինէ՝ ան-
լէրէ խապէր վէրտիյիմ վէ անլէրին
տինկլէմէտիքլէրի պիւթիւն պէլայը կէ-
թիրէճէյիմ։

32 Վէ Երէմիա պաշգա պիր թումար ա-
լըփ անը քեաթիպ Պարուք իպն ի Նէ-
րիյայա վէրտի. օլ տախի Եէհուտա մէ-
լիքի Եէհօեագիմին աթէշտէ եագտըղը
քիթապըն քէլիմաթընըն ճիւմլէսինի
Երէմիանըն աղզընտան անա եազտը,
վէ անլէրէ անլէր կիպի տահա չօգ քէ-
լիմաթ 'իլավէ էտիլտի։

ՊԱՊ 37

1 Վէ Եէքօնեա իպն ի Եէհօեագիմին եէ-
րինէ Պապէլ մէլիքի Նէպուխատնա-
սարըն Եէհուտա տիյարը իւզէրինէ մէ-
լիք նասպ էյլէտիյի մէլիք Սիտգիյա
2 իպն ի Եօշիյա հիւքիւմէթ էյլէտի. Լա-
քին օ վէ անըն պէնտէկեանը վէ տի-
յարըն գավմը ՐԱՊՊԸՆ Երէմիա փէյ-
ղամպէր վասըթասըյլէ սէօյլէտիյի
սէօզլէրի տինկլէմէտիլէր.
3 Վէ մէլիք Սիտգիյա՝ Րիճա էտէրիզ,
պիզիմ իչիւն Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԱ տու'ա
էյլէ՝ տէմէք իչիւն Եուգալ իպն ի Շէ-
լէմեա վէ քեահին Սէֆանեա իպն ի
Մա'ասէեայը Երէմիա փէյղամպէրին
4 նէզտինէ կէօնտէրտի. Երէմիա իսէ
գավմ արասընա կիրիփ չըգմագտա ի-
տի. վէ տահա անը մահպէսէ գօյմա էթ-
5 մէմիշլէր իտի. Վէ Մըսըրտան Ֆիր'օնըն
'ասքէրի չըգտը. վէ Եէրուշալիմի մու-
հասէրէ էտէն Գիլտանիլէր անլէրին
խապէրինի ալտըգլարընտա Եէրուշա-
լիմ իւզէրինտէն չէքիլտիլէր.
6 Վէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը Երէմիա փէյ-
7 ղամպէրէ կէլիփ տէտի քի, Իսրայէլին
Ալլահը ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր. Պէն-
տէն սու'ալ էթմէք իչիւն սիզի պանա
կէօնտէրէն Եէհուտա մէլիքինէ պէօյլէ
տէյէսինիզ. Իշթէ սիզէ իմտատ իչիւն
չըգան Ֆիր'օնըն 'ասքէրի քէնտի տի-
յարընա, Մըսըրա 'ավտէթ էտէճէք տիր.
8 Վէ Գիլտանիլէր տէօնիւփ պու շէհրի-
լէ մուհարէպէ էտէճէքլէր, վէ անը ա-

9 լըպ աթէշէ եագաճագլար տըր. ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր. Քէլտանիլէր մութլագա իւզէրիմիզտէն կիտէճէքլէր՝ տէյէրէք քէնտիլէրինիզի ալտաթմայընըզ, 10 զիրա կիթմէյէճէքլէր տիր. Չիւնքի էյէր սիզին իլէ մուհարէպէ էտէն Քէլտանիլէրին պիւթիւն 'ասքէրինի վուրսանըզ, վէ անլէրտէն անճագ պիր գաչ մէճրուհ ատէմ գալսա, անլէրտէն հէր պիրի չատըրընտան գալգըպ պու շէհրի աթէշէ եագաճագլար տըր։

11 Վէ Քէլտանիլէրին 'ասքէրի Ֆիր'օնըն 'ասքէրի սէպէպինտէն Եէրուշալիմ իւ-
12 զէրինտէն չէքիլտիքլէրի սըրատա, Երէմիա Պէնեամին եուրտընա կիթմէք վէ օրատան գավմը արասընտա հիսսէսինի ալմագ իչին Եէրուշալիմտէն չըգ-
13 տը։ Վէ Պէնեամին գափուսընա վարտըղընտա գափիթանըն ատը Եէրիյա իպն ի Շէլէմիա իպն ի Հանանիա իսմինտէ պիր ատէմ օրատա պուլունմագլէ՝ Սէն Քէլտանիլէր թարաֆընա կէչիյօրսըն՝ տէյէրէք Երէմիա փէյղամ-
14 պէրի թութտու. Երէմիա տախի Եալան տըր, պէն Քէլտանիլէր թարաֆընա կէչմէյօրըմ՝ տէտի իսէ տէ, անը տինկլէմէտի. վէ Եէրիյա Երէմիայը թութուպ անը րու'էսանըն նէզտինէ կէ-
15 թիրտի. Վէ րու'էսա Երէմիայա ղազապա կէլիպ անը տէօյտիւլէր, վէ անը Քեաթիպ Եօնաթանըն խանէսինտէ հապս էյլէտիլէր. զիրա օլ խանէյի հապսխանէ էթմիշլէր իտի.

16 Երէմիա զընտանա վէ պօտրումլարա կիրիպ օրատա խայլի միւտտէթ
17 գալտըգտան սօնկրա՝ Մէլիք Սիտգիյա անը կէթիրթտի, վէ մէլիք՝ քէնտի սէրայընտա՝ ՌԱՊՊ թարաֆընտան պիր քէլամ վա՞ր մը՝ տէյիւ խաֆիյյէն անտէն սու'ալ էթմէտի իսէ՝ Երէմիա՝ Վար տըր, տէտի. վէ՝ Սէն Պապէլ մէլիքինին էլինէ թէսլիմ օլունա-
18 ճագսըն՝ տէտի. Վէ Երէմիա մէլիք Սիտգիյայա՝ Սանա եա պէնտէկեանընա եա պու գավմա գարշը նէ՞ կիւնահ իշլէտիմ քի պէնի մահպէսէ իլգա էթ-
19 տինիզ. Վէ՝ Պապէլ մէլիքի իւզէրինիզէ վէ պու տիյար իւզէրինէ կէլմէյէճէք՝ տէյիւ փէյղամպէրլիք էտէն փէյղամ-
20 պէրլէրինիզ նէ՞րէտէ տիր. վէ շիմտի րիճա էտէրիմ, էյ էֆէնտիմ մէլիք տինկլէ, վէ րիճամ հիւզուրունտա մագպուլ օլսուն, վէ պէնի Քեաթիպ Եօնաթանըն խանէսինէ կէրի կէօնտէրմէ
21 օրատա էօլմէյէյիմ՝ տէտի. Վէ մէլիք Սիտգիյանըն էմրի իւզրէ Երէմիայը մահպէսին հավլուսընտա գօյտուլար, վէ շէհրտէն էքմէք քիւլլիյէն տիւքէնճէյէ գատար՝ անա հէր կիւն էքմէքճիլէր սօգաղընտան պիր սօմուն էքմէք վէրիրլէր իտի. պէօյլէճէ Երէմիա մահպէսին հավլուսընտա գալտը

ԲԱՊ 38

1 Վէ Շէֆաթիա իպն ի Մաթթան վէ Կէտալիա իպն ի Փաշխուր վէ Եուքալ իպն ի Շէլէմիա վէ Փաշխուր իպն ի Մալքիա Երէմիանըն պիւթիւն գավմա
2 խիթապէն, ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր. Պու շէհիրտէ գալան գըլըճ իլէ վէ գըթլըգ վէ թա'ունտան էօլէճէք, ֆագաթ չըգըպ Քէլտանիլէր թարաֆընա կէչէն սաղ գալաճագ, վէ հայաթը քէնտիսինէ շիքեար կիպի օլարագ
3 գալաճագ տըր. ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր. Պու շէհր մութլագա Պապիլ մէլիքինին 'ասքէրինին էլինէ թէսլիմ օլունաճագ, վէ անլէր անը ալաճագլար տըր՝ տէյիւ սէօյլէտիյի քէլամը իշիթ-
4 տիքլէրինտէ, Պու րու'էսա մէլիքէ խիթապէն՝ Րիճա էտէրիզ, պու ատէմ գաթլ օլունսուն, չիւնքի պու շէհրտէ գալան մուհարիպլէրին էլլէրինի վէ պիւթիւն գավմըն էլլէրինի, անլէրէ պէօյլէ սէօզլէր սէօյլէմէքլէ կէվշէտիյօր. զիրա պու ատէմ պու գավմըն սէլամէթինի տէյիլ, անճագ պէլասընը
5 իսթէր՝ տէտիլէր. Վէ մէլիք Սիտգիյա՝ Իշթէ օ սիզին էլինիզտէ տիր, չիւնքի մէլիք սիզին խիլաֆընըզտա պիր շէյ
6 մուգթէտիր տէյիլ տիր՝ տէտի. Վէ Երէմիայը ալտըլար, վէ անը մէլիքզատէ Մալքիանըն գույուսունա աթտըլար,

պու տախի Մալքիեահըն հավլուսընտա
տըր, վէ Երեմիայը իփլէր իլէ սարգըթտըլար.
վէ օլ գույուտա սու օլմայըփ,
անճագ չամուր պուլունմագըլէ Երեմիա
չամուրա պաթթը.
7 Վէ սէրայտա պուլունան Հապէշի
Ապտ ի մէլիք նամ խատըմ Երեմիայը
գույույա աթտըգլարընը իշիթտի. վէ
մէլիք Պէնեամին գափուսընտա օթուրույօր
8 իտի. Վէ Ապտ ի մէլիք սէրայտան
9 չըգըփ մէլիքէ խիթապէն, էյ էֆէնտիմ
մէլիք, պու ատէմլէր Երեմիա
փէյղամպէրէ եափտըգլարը հէր շէյի,
խուսուսա անը գույույա աթտըգլարընը
ֆէնա եափտըլար. զիրա շէհրտէ էքմէք
պուլունմատըղընտան օլտուղը եէրտէ
աճլըգտան էօլէճէք իտի՝ տէտի.
10 Վէ մէլիք Հապէշի Ապտ ի մէլիքէ՝ Պուրատան
քէնտին իլէ պէրապէր օթուզ
ատէմ ալ, վէ Երեմիա փէյղամպէրի,
էօլմէզտէն էվվէլ, գույուտան չըգար՝
11 տէյիւ էմր էյլէտի. Ապտ ի մէլիք տախի
քէնտիսիլէ պէրապէր օլ ատէմլէրի
ալըփ սէրայըն՝ խազինէ ալթընա կիրտի,
վէ օրատան էսքիթըգ վէ էսքի փաչավրալար
ալըփ անլէրի իփլէր իլէ գույույա՝
Երեմիայըն եանընա սարգըթտը.
12 Վէ Հապէշի Ապտ ի մէլիք Երեմիայա՝
Շիմտի պու էսքիթըգ վէ էսքի փաչավրալարը
գօլթուգլարընա, իփլէրին ալթընա
գօ՝ տէտի. Վէ Երեմիա պէօյլէ
13 եափտը. Վէ Երեմիայը իփլէր իլէ չէքիփ
անը գույուտան տըշարը չըգարտըլար.
վէ Երեմիա մուհաֆըզլար հավլըսընտա
գալտը.

14 Վէ մէլիք Սիտգիա Երեմիա փէյղամպէրի
պէյթ ի ՐԱՊՊՏԱ օլան իւչիւնճիւ
մէտխէլէ՝ քէնտի եանընա կէթիրթտի.
վէ մէլիք Երեմիայա՝ Սանա պիր
շէյ սու՞ալ էտէճէյիմ, պէնտէն պիր
15 շէյ սագլամա՝ տէտի. Վէ Երեմիա Սիտգիայա՝
Սանա խապէր վէրսէմ՝ աճէպա
պէնի մութլագա էօլտիւրէճէք տէյիլ
միսին. վէ սանա նասիհաթ վէրսէմ,
16 պէնի տինլէմէյէճէքսին՝ տէտի. Լաքին
մէլիք Սիտգիա Երեմիայա խաֆիյճէն
եէմին էտիփ՝ Պիզէ պու ճանը եարատտըն
ՐԱՊՊ հայյ տըր քի սէնի էօլտիւրմէյէճէյիմ,
վէ ճանընը արայան
պու ատէմլէրին էլինէ սէնի թէսլիմ
17 էթմէյէճէյիմ՝ տէտի. Օլ զէման Երեմիա
Սիտգիայա՝ Իսրայէլին Ալլահը,
Իլահ իւլ ճիւնուտ օլան Եէհօվա պէօյլէ
պույուրուր. Էյէր սէն գալգըփ Պապէլ
մէլիքինին րու՞էսասընըն նէզտինէ
չըգար իսէն, ճանըն սաղ գալաճագ,
վէ պու շէհիր աթէշէ եանմայաճագ տըր,
ֆագաթ հէմ քէնտին, հէմ էհլի պէյթին
18 սաղ գալաճագսընըզ. Լաքին Պապէլ
մէլիքինին րու՞էսասընըն նէզտինէ
չըգմազ իսէն, պու շէհիր Քիլտանիլէրին
էլինէ թէսլիմ օլունաճագ, վէ անը աթէշէ
եագաճագլար. սէն տախի անլէրին
էլինտէն գուրթուլմայաճագսըն՝
19 տէտի. Վէ մէլիք Սիտգիա Երեմիայա՝
Քիլտանիլէրէ թարաֆընա կէչմիշ օլան
Եէհուտիլէրտէն գօրգարըմ, օլմայա քի
պէնի անլէրին էլինէ վէրէլէր, անլէր
տախի պէնի իսթիհզա էտէլէր՝ տէտի.
20 Վէ Երեմիա՝ Վէրմէզլէր. րիճա էտէրիմ,
սանա սէօյլէտիյիմ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը
տինլէ, քի սանա խայր կէլէ
21 վէ ճանըն պէր հայաթ օլա. Լաքին էյէր
չըգմագ իսթէմէզ իսէն, ՐԱՊՊԸՆ պանա
22 կէօսթէրտիյի շէյ պու տըր. Իշթէ
Եէհուտա մէլիքինին սէրայընտա պագի
գալան գարըլարըն ճիւմլէսի Պապէլ
մէլիքինին րու՞էսասընա կէօթիւրիւլէճէք.
վէ օլ գարըլար՝ Սէնի տօսթլարըն
ալտատըփ սանա զալիպ օլտըլար,
այագլարըն չամուրա պաթտըղը կիպի, անլէր
կէրի չէքիլտիլէր՝ տէյէճէքլէր տիր.
23 Վէ գարըլարըն իլէ էվլատլարընը ճիւմլէսինի
Քիլտանիլէրէ չըգարաճագլար, վէ
սէն անլէրին էլինտէն գուրթուլմայաճագսըն,
անճագ Պապէլ մէլիքինին էլինէ
թութուլաճագսըն վէ պու շէհրին
աթէշէ եանմասընա սէպէպ օլաճագսըն՝
տէտի.

24 Վէ Սիտգիա Երեմիայա՝ Պու սէօզլէրի
քիմսէ պիլմէսին, վէ էօլմէյէճէքսին.
25 Վէ էյէր րու՞էսա սէնին իլէ սէօյլէշտիյիմի
իշիտէրէք սանա կէլիփ՝ Մէլիքէ
նէ սէօյլէտին, պիզէ խապէր վէր.

պիզտէն խաֆի թութմա, վէ սէնի էօլ-
տիւրմէյէճէյիզ· վէ մէլիք սանա նէ՞
26 սէօյլէտի՝ տէրլէրսէ, Օլ վագըթ սէն
անլէրէ՝ Եօնաթանըն խանէսինէ էօլ-
մէք իչիւն պէնի օրայա կէրի կէօնտէր-
մէմէսինի պէն մէլիքին հուզուրընտա
27 րիճա էյլէտիմ՝ տէյէսին տէտի։ Վէ
քեաֆֆէ ի ռու՚էսա Երէմիանըն եանը-
նա կէլիպ անտէն սու՚ալ էթտիլէր· օլ
տախի անլէրէ՝ մէլիքին էմր էթտիյի
սէօզլէրէ կէօրէ ճէվապ վէրտի· վէ ան-
լէր անտա սէօյլէմէքտէն ֆէրաղաթ էթ-
տիլէր, զիրա մատտէ մէյտանա չըգ-
28 մատը։ Վէ Երէմիա Երուշալիմին ա-
լընտըղը կիւնէ գատար մահպէսին հավ-
լուսընտա գալտը· վէ Երուշալիմ ա-
լընտըղընտա օրատա իտի։

ՊԱՊ 39

1 Եէհուտա մէլիքի Սիտգիյանըն տօգու-
զընճը սէնէսինտէ օնունճը այտա Պա-
պէլ մէլիքի Նէպուխատնասսար պիւ-
թիւն 'ասքէրի իլէ Երուշալիմէ կէլտի,
2 վէ անը մուհասէրէ էթտիլէր։ Սիտգի-
յանըն օն պիրինճի սէնէսինտէ տէօր-
տիւնճիւ այտա այըն տօգուզընտա շէհ-
3 րին սուրը րախնէտար օլտու։ Վէ Պա-
պէլ մէլիքինին քեաֆֆէ ի ռու՚էսասը,
եա՛նի Նէրճալշարէսէր վէ Սամճարնէ-
պու վէ խատըմլար րէ՛իսի Սարսէքիմ
վէ մէճուս րէ՛իսի Նէրճալշարէսէր վէ
Պապէլ մէլիքինին սա՛իր ռու՚էսասընըն
քեաֆֆէսի կէլիպ օրթա գափուտա օ-
թուրտուլար։
4 Վէ Եէհուտա մէլիքի Սիտգիյա վէ
մուհարիպլէրին ճիւմլէսի անլէրի կէօր-
տիւքլէրինտէ ֆիրար էթտիլէր, վէ
շէհրտէն կէճէլէյին մէլիք պաղչէսի եօ-
լընտան իքի սուրըն արասընտաքի գա-
փուտան չըգտըլար· վէ քէնտիսի սահ-
5 րա եօլընա չըգտը։ Վէ Քիլտանիլէրին
'ասքէրի անլէրի թա՛գիպ էթտիլէր,
վէ Սիտգիյայա Երիհա սահրալարընտա
եէթիշտիլէր, վէ անը թութուպ Հա-
մաթ տիյարընտա վագը՝ Րիպլայա՝ Պա-
պէլ մէլիքի Նէպուխատնասսարըն հուզուրընա
չըգարտըլար, օլ տախի անըն
6 հագգընտա հիւքմ վէրտի։ Վէ Պապէլ
մէլիքի Րիպլատա՝ Սիտգիյանըն օղուլ-
լարընը, կէօզլէրի էօնիւնտէ պօղազլա-
տը։ Պապէլ մէլիքի Եէհուտա շիւրէ-
ֆասընըն քեաֆֆէսինի տախի պօղազ-
7 լատը։ Վէ Սիտգիյանըն կէօզլէրինի
քէօր էթտի, վէ Պապէլէ կէօթիւրմէ-
իւզրէ անը զինճիրլէր իլէ պաղլատը։
8 Վէ Քիլտանիլէր՝ մէլիքին սէրայընը վէ
գավմըն խանէլէրինի աթէշէ եագտը-
լար, վէ Երուշալիմին սուրընը եըգ-
9 տըլար։ Վէ մա՛իյէթ 'ասքէրի րէ՛իսի
Նէպուզարատան շէհրտէ գալան գավ-
մըն պագըյյէսինի վէ քէնտի թարա-
ֆընա կէչէն ֆիրարիլէրի վէ գալան
գավմըն պագըյյէսինի Պապէլէ էսիր
10 կէօթիւրտիւ։ Վէ մա՛իյէթ 'ասքէրի
րէ՛իսի Նէպուզարատան Եէհուտա տի-
յարընտա հիչ պիր շէյլէրի օլմայան
գավմըն ֆուգարասընտան պըրագըպ
օ կիւն անլէրէ պաղլար իլէ թարլա-
լար տախի վէրտի։
11 Վէ Պապէլ մէլիքի Նէպուխատնաս-
սար Երէմիա հագգընտա մա՛իյէթ 'ա-
12 սքէրի րէ՛իսի Նէպուզարատանա, Անը
ալ, վէ անը կէօզէթ, վէ անա հիչ պիր
քէօթիւլիւք եափմա, անճագ սանա
հէր նէ տէյէճէք օլուր իսէ, էյլէ մու-
13 'ամէլէ էյլէ՝ տէյիւ էմր էյլէտի։ Վէ
մա՛իյէթ 'ասքէրի րէ՛իսի Նէպուզա-
րատան վէ խատըմլար րէ՛իսի Նէպու-
շազպան վէ մէճուս րէ՛իսի Նէրճալշա-
րէսէր վէ Պապէլ մէլիքինին ռու՚էսա-
14 սընըն ճիւմլէսի Երէմիայը մահպէսին
հավլուսընտան կէթիրթտիլէր, վէ անը
Ճէտալիա իպն ի Ախիգամ իպն ի Շա-
ֆանա՝ էվէ կէօթիւրմէսի իչիւն թէս-
լիմ էթտիլէր· պէօյլէճէ օ գավմըն ա-
րասընտա սաքին օլտու։
15 Վէ Երէմիա մահպէսին հավլուսընտա
մահպուս իքէն ՐԱՊՊԸՆ քէլամը անա
16 կէլիպ տէտի քի, Կիտ, Հապէշի 'Ապտի
մէլիքէ սէօյլէ քի՝ Իսրայէլին Ալլահը
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր·
Իշթէ պէն պու շէհր հագգընտա օլան
քէլամըմը էյիլիք իչիւն տէյիլ, անճագ

պէլա իչիւն իճրա էտէճէյիմ. վէ օլ
կիւնտէ սէնին էօնիւնտէ վուգու՝ պու-
17 լաճագ տըր. Լագին օլ կիւնտէ սէնի
խէլաս էտէճէյիմ, (ՌԱՊՊ պույուրուր,)
վէ խիւզկիւրիւնտէն գօրգտուղըն քիմսէ-
18 լէրին էլինէ վէրիլմէյէճէքսին. Զիրա
սէնի մութլագա խէլաս էտէճէյիմ, վէ
գըլըճտան տիւշմէյէճէքսին. վէ ճանըն
սանա ղանիմէթ կիպի օլաճագ, զիրա
պանա թէվէքքիւլ էյլէտին, տէյիւ
ՌԱՊՊ պույուրուր.

ԲԱՊ 40

1 Մա'իյէթ 'ասգէրի րէ"իսի Նէպուզա-
րատան Երէմիայը՝ Պապէլէ կէօթիւ-
րիւլէճէք Երուշալիմ վէ Եէհուտա է-
սիրլէրինին ճիւմլէսի արասընտա զին-
ճիրլէր իլէ պաղլը օլտուղու հալտէ թութ-
մուշ իքէն, անը Ռամատան սալը վէր-
տիքտէն սօնրա ՌԱՊՊ թարաֆընտան
Երէմիայա պու քէլամ կէլտի.
2 Վէ մա'իյէթ 'ասգէրի րէ"իսի Երէ-
միայը ալըպ անա՝ Ալլահըն ՌԱՊՊ պու
մաքամ իւզէրինէ պու պէլայը սէօյլէ-
3 միշ տիր. Վէ ՌԱՊՊ անը կէթիրէրէք
պույուրտուղու վէճհլէ իճրա էյլէտի. զի-
րա ՌԱՊՊԱ գարշը կիւնահ էթտինիզ
վէ անըն քէլամընը տինլէմէտինիզ
4 իչին պու շէյ սիզէ վագը' օլտու. Վէ
շիմտի իշթէ էլլէրինտէքի զինճիրլէրի
չըգարտըմ. էյէր պէնիմ իլէ Պապէլէ
կիթմէք սանա խօշ կէօրիւնիւրսէ՝ կէլ,
վէ սէնի կէօզէտիրիմ. լաքին էյէր պէ-
նիմ իլէ Պապէլէ կիթմէք սանա խօշ
կէօրիւնմէզսէ՝ կիթմէ. իշթէ պիւթիւն
տիյար սէնին էօնիւնտէ տիր, հէր նէ-
րէյէ կիթմէքլիյի խօշ վէ միւնասիպ
5 կէօրիւր իսէն, օրայա կիթ. Եախօտ
*Պապէլ մէլիքինին Եէհուտա շէհիրլէրի
իւզէրինէ նասպ էյլէտիյի Ճէտալեա իպնի
Ախիգամ իպնի Շաֆանըն եանընա 'ավտէթ էթ-
մէքտէն էվվէլ անըն եանընա 'ավտէթ
էյլէ՛, վէ անըն իլէ պէրապէր գավմըն
արասընտա սաքին օլ, վէ եախօտ հէր
նէրէյէ կիթմէքլիյի միւնասիպ կէօրիւր
իսէն օրայա կիթ՝ տէտի. վէ մա'իյէթ
'ասգէրի րէ"իսի անա ազըգ վէ հէտիյէ
վէրտիքտէն սօնրա անը սալը վէրտի.
6 Վէ Երէմիա Միսփայա Ճէտալեա իպնի
Ախիգամըն եանընա կիտիպ, անըն իլէ
պէրապէր՝ տիյարտա գալան գավմըն
արասընտա սաքին օլտու.
7 Վէ սահրատա պուլունան սէրտար-
լարըն ճիւմլէսի՝ քէնտիլէրի վէ ատէմ-
լէրի՝ Պապէլ մէլիքինին Ճէտալեա իպնի
Ախիգամը տիյարտա վալի նասպ էթտի-
յինի, վէ Պապէլէ սիւրիւլմէյէն ատէմ-
լէրի վէ գարըլարը վէ չօճուգլարը վէ
տիյարըն ֆուգարասընը անըն իտարէ-
սինէ թէսլիմ էյլէտիյինի իշիթտիքլէ-
8 րինտէ, Անլէր եա'նի Նաթանիա օղլու
Իսմա'իլ վէ Գարէհին օղուլլարը Եօհա-
նան վէ Եօնաթան վէ Թանհումէթ օղ-
լու Սէրաեա վէ Նէթօֆաթլը Էֆայըն
օղուլլարը վէ Մա'աքինին օղլու Եէ-
զանիա, քէնտիլէրի վէ ատէմլէրի Միս-
փայա Ճէտալեանըն եանընա կէլտիլէր.
9 Վէ Ճէտալեա իպնի Ախիգամ իպնի
Շաֆան անլէրէ վէ ատէմլէրինէ եէմին
էտիպ՝ Քիլտանիլէրէ թէպա'իյէթտէն
գօրգմայընըզ. տիյարտա սաքին օլուպ
Պապէլ մէլիքինէ թէպա'իյէթ էտինիզ
10 վէ սիզէ խայըր օլաճագ տըր. Վէ պէն
իշթէ Միսփատա սաքին օլուրըմ, քի
պիզէ կէլէն Քիլտանիլէրին հուզուրըն-
տա տուրայըմ. սիզ տախի շէրապ վէ
եազ մէյվէլէրի վէ եաղ թօփլայըպ
գապլարընըզա գօյունըզ, վէ զապթ
էթտիյինիզ շէհիրլէրտէ սաքին օլունուզ՝
11 տէտի. Վէ Մօապտա վէ 'Ամօնիլէր
արասընտա վէ Էտօմտա վէ քեաֆֆէի
մէմալիքտէ պուլունան Եէհուտիլէր
ճիւմլէսի տախի Պապէլ մէլիքինին Եէ-
հուտատա պագիյյէ պըրագտըղընը վէ
անլէր իւզէրինէ Ճէտալեա իպնի Ախի-
գամ իպնի Շաֆանը վալի նասպ էյլէ-
12 տիյինի իշիթտիքլէրինտէ, Եէհուտիլէ-

---

*Եախօտ (Հէնիւզ 'ավտէթ էթմէտիյի հալտէ) Պապէլ մէլիքինին Եէհուտա շէհիրլէրի իւզէրինէ նասպ էյլէտիյի Ճէտալեա իպնի Ախիգամ իպնի Շաֆանըն եանընա 'ավտէթ էյլէ,

[illegible] տաղըլմըշ օլտուգլարը հէր
յէրտէն [illegible] Եէհուտա
Դիյարընա՝ Միսփայա Կէտալիանըն
եանընա կէլտիլէր, վէ զիյատէ չօգ շէրապ
վէ եազ եէմիշլէրի թօփլատըլար.
13 Վէ Եօհանան իպն Գարէհ վէ սահրատա
պուլունան ասքէրլէրին ճիւմլէսի
Միսփայա Կէտալիանըն եանընա
14 կէլտիլէր. Վէ օնա տէտիլէր քի Ամմօնիլէրին մէլիքի
Պաալիսին Իսմա՛իլ իպն Նէթանիայը
սէնի էօլտիւրմէք իչիւն կէօնտէրտիյինի
պիլի՞ր միսին՝ տէտիլէր. Ֆագաթ Կէտալիա
իպն Ախիգամ անլարը ինան-
15 մատը. Վէ Եօհանան իպն Գարէհ Միսփայատա
Կէտալիայա խաֆիյէտէն սէօյլէյիպ՝
Շիմտի կիտէյիմ, վէ Իսմա՛իլ իպն
Նէթանիայը էօլտիւրէյիմ, վէ քիմսէ
պիլմէյէճէք. նիչին սէնի էօլտիւրսիւն.
վէ եանընտա թէճէմմիւ էթմիշ օլան
Եէհուտիլէրին ճիւմլէսի տաղըլըպ Եէհուտանըն
պագիյյէսի հէլաք օլսո՞ւն՝
16 տէտի. Վէ Կէտալիա իպն Ախիգամ
Եօհանան իպն Գարէհէ՝ Պու իշի
եափմայասըն, զիրա սէն Իսմա՛իլ հագգընտա
եալան սէօյլէյօրսուն՝ տէտի.

ՊԱՊ 41

1 Վէ եէտինճի այտա միւլուքի նէսլինտէն
օլան Իսմա՛իլ իպն Նէթանիա իպն
Էլիշամա՝ վէ մէլիքին րու՛էսասը վէ մա՛իյէթինտէ
օն նէֆէր ատէմ օլարագ,
Միսփայա, Կէտալիա իպն Ախիգամըն
եանընա կէլտի. վէ օրատա անըն իլէ
2 պէրապէր էքմէք եէտիլէր. Վէ Իսմա՛իլ
իպն Նէթանիա վէ մա՛իյէթինտէ
պուլունան օն ատէմ գալգըպ Պապիլ
մէլիքինին տիյար իւզէրինէ վալի նասպ
էթմիշ օլտուղու Կէտալիա իպն Ախիգամ
իպն Շաֆանը գըլըճլէ վուրուպ էօլ-
3 տիւրտիւլէր. Վէ Իսմա՛իլ անըն
եանընտա եա՛նի Կէտալիանըն եանընտա
Միսփատա պուլունան Եէհուտիլէրին
ճիւմլէսինի վէ օրատա պուլունան
Քիլտանի մուհարիպլէրի էօլտիւրտիւ.
4 Վէ Կէտալիայը էօլտիւրտիւյիւնիւն
իքինճի կիւնիւ տահա քիմսէնին խա-
5 պէրի եօգ իքէն, Շէքէմտէն վէ Շիլօտան
վէ Սամարիատան սագալլարը թըրաշ
էտիլմիշ վէ էսվապլարը երթըլմըշ
վէ ճիւսուտլէրինտէ եարա աչըլմըշ
սէքսէն քիշի, պէյթ իւր ՌԱՊՊ[illegible]
[illegible] էլլէրինտէ թագտիմէ
վէ պուխուր պուլունարագ կէլ-
6 տիլէր. Վէ Իսմա՛իլ իպն Նէթանիա
Միսփատան անլարը իսթիգպալէ չըգտը,
վէ աղլայարագ կիտիյօրտու. վէ
անլարա վասըլ օլտուգտա անլարա՝ Կէտալիա
իպն Ախիգամըն եանընա կէ-
7 լինիզ՝ տէտի. Վէ անլար շէհրին օրթասընա
կէլինճէ Իսմա՛իլ իպն Նէթանիա
վէ մա՛իյէթինտէ պուլունան ատամլար
անլարը գաթլ էտիպ պու-
8 գույու իչինէ աթտըլար. Վէ իչլէրինտէ
Իսմա՛իլէ՝ Պիզի էօլտիւրմէ, զիրա սահրատա
գըզլը պուղտայ վէ արփա վէ
եաղ վէ պալ տագըմ մախզէնլէրիմիզ
վար՝ տէյէն օն քիշի պուլունտու. վէ
օ տախի կէչիպ անլարը պիրատէրլէրի
արասընտա էօլտիւրմէտի.
9 Վէ Կէտալիա սէպէպինտէն Իսմա՛իլին
էօլտիւրտիւյիւ ատամլարըն լէշլէրինի
ճիւմլէսինի աթտըղը գույու մէլիք
Ասանըն Իսրայէլ մէլիքի Պա՛շայի
գօրգուսընտան եափմըշ օլտուղու գույու
իտի. Իսմա՛իլ իպն Նէթանիա
10 անը մագթուլլար իլէ տօլտուրտու. Վէ
Իսմա՛իլ մա՛իյէթ 'ասքէրի րէ՛իսի Նէպուզարատանըն
Կէտալիա իպն Ախիգամը
իւզէրլէրինէ նասպ էթմիշ օլտուղու
Միսփատա պուլունան գավմըն
պագիյյէսինի՝ եա՛նի մէլիքին
գըզլարընը վէ Միսփատա գալան
պիւթիւն գավմը էսիր կէօթիւրտիւ.
վէ Իսմա՛իլ իպն Նէթանիա
անլարը էսիր էտիպ, 'Ամմօնիլէր թարաֆընա
կէչմէք իւզրէ կիթտի.
11 Վէ Եօհանան իպն Գարէհ վէ անըն
իլէ պուլունան քիւաֆֆէ-ի ասքէրիյէ
'ասաքիր Իսմա՛իլ իպն Նէթանիանըն
եափմըշ օլտուղու քէօթիւլիւքլէ
12 քիաֆֆէսինի իշիթտիքլէրինտէ, Ատամլարըն
ճիւմլէսինի ալըպ Իսմա՛իլ
իպն Նէթանիա իլէ մուհարէպէ էթ-

ճէնկէ կիթտիլէր, վէ անը Ճիպ'օնտա օլան չօգ սուլար գուրպինտէ պուլտուլար.
13 Վէ Իսմայէլին եանընտա պուլունան պիւթիւն խալգ Եօհանան իպն ի Գարէհի վէ անըն եանընտա պուլունան սէրտարան ը 'ասաքէրին ճիւմլէսինի կէօրիւնճէ շատըման օլտուլար.
14 Վէ Իսմայէլին Միսփատան էսիր կէօթիւրտիւյիւ պիւթիւն խալգ կէրի տէօնտիւ, վէ 'ավտէթ էտիփ Եօհանան իպն ի Գարէհին եանընա կիթտիլէր.
15 Լաքին Իսմայէլ իպն ի Նաթանիա սէքիզ քիշի իլէ Եօհանանըն էլինտէն ֆիրար էտիփ 'Ամմօնիլէր թարաֆընա կէչտի.
16 Վէ Եօհանան իպն ի Գարէհ վէ անըն իլէ պէրապէր պուլունան քաֆֆէ ի սէրտարան ը 'ասաքիր՝ Իսմայէլ իպն ի Նաթանիանըն Ճէտալիա իպն ի Ախիգամը գաթլ էթտիքտէն սօնրա անըն էլինտէն Միսփատան կէրի կէթիրմիշ օլտուղու գավմըն պիւթիւն պագիյյէսինի, եա'նի Ճիպ'օնտան կէրի կէթիրտիյի եիյիթ ճէնկավէրլէրի վէ գատընլար իլէ չօճուգլարը վէ խատըմլարը ալտըլար,
17 Վէ Քիլտանիլէր սէպէպինտէն Միսրա կիթմէք իւզրէ [illegible] Պէյթլէհէմ գուրպինտէ վագը Գիմհամ
18 խանընտա օթուրտուլար. Զիրա Իսմայէլ իպն ի Նաթանիա Պապէլ մէլիքինին օլքայա վալի նասպ էթտիյի Ճէտալիա իպն ի Ախիգամը գաթլ էթտիյի իչիւն անլարտան գօրգարլար իտի.

ՊԱՊ 42

1 Վէ քաֆֆէ ի սէրտարան ը 'ասաքիր վէ Եօհանան իպն ի Գարէհ վէ Եէզանիա իպն ի Հօշա'եա վէ պէօյիւք քիւչիւք պիւթիւն գավմ եագլաշըփ,
2 Երէմիա փէյղամպէրէ խիթապէն՝ Ռիճամըզ 'ինտինտէ մագպուլ օլսուն, վէ պիզիմ իչիւն եա'նի պու պագիյյէնին ճիւմլէսի իչիւն Ալլահըն ՐԱՊՊԱ տու'ա էյլէ, զիրա կէօզլէրինլէ կէօրտիւյիւն կիպի, չօգ իքէն ազ գալտըգ.
3 Վէ Ալլահըն ՐԱՊՊ եիւրիւյէճէյիմիզ եօլու վէ իշլէյէճէյիմիզ իշի պիզէ պէյան էյլէսին՝
4 տէտիլէր. Երէմիա փէյղամպէր տախի անլարէ՝ Իշիթտիմ. իշթէ քէլամընըզա կէօրէ Ալլահընըզ ՐԱՊՊԱ տու'ա էտէրիմ. վէ ՐԱՊՊ սիզին հագգընըզտա նէ ճէվապ վէրիրսէ, սիզէ պէյան էտէրիմ. սիզտէն պիր շէյ սագլամամ՝ տէտի.
5 Վէ անլար Երէմիայա՝ ՐԱՊՊ արամըզտա սատըգ վէ էմին շահիտ օլսուն քի, Ալլահըն ՐԱՊՊԸՆ սէնի պիզէ պէյան իչիւն իրսալ էյլէյէճէյի հէր պիր խուսուսա կէօրէ հարէքէթ էտէճէյիզ.
6 Կէրէք խայր, կէրէք շէր, սէնի հուզուրընա կէօնտէրտիյիմիզ Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընա իթա'ադ էտէճէյիզ, թաքի Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընա իթա'ադ էթտիյիմիզտէ պիզէ խայր կէլէ՝ տիտիլէր.
7 Վէ արատան օն կիւն կէչտիքտէ Ե-
8 րէմիայա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլտի. Վէ Եօհանան իպն ի Գարէհի վէ անըն իլէ պէրապէր օլան քաֆֆէ ի սէրտարան ը 'ասաքիրի վէ պէօյիւքտէն քիւչիւքէ պիւ-
9 թիւն գավմը չաղըրըփ Անլարէ տէտի քի, Ռիճանըզը 'արզ էթմէք իչիւն պէնի հուզուրընա կէօնտէրտիյինիզ Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ պէօյլէ պույու-
10 րուր. Էյէր պու [illegible] մագամտա սէպաթ էտէճէք իսէնիզ, պէն տախի սիզի պինա էտէճէյիմ, վէ եըգմայաճաղըմ, վէ սիզի տիքէճէյիմ, վէ սէօքմէյէճէյիմ, զիրա իւզէրինիզէ կէթիրտիյիմ պէլատան տօլայը նէ-
11 տամէթ էթտիմ. Գօրգմագտա օլտուղունուզ Պապէլ մէլիքինտէն գօրգմայընըզ՝ անտան գօրգմայընըզ. (ՐԱՊՊ պույուրուր,) զիրա սիզի խալաս էթմէք, վէ սիզի անըն էլինտէն գուր-
12 թարմագ իչիւն պէն սիզինլէ իմ. Վէ [illegible] մէրհամէթ էտէրիմ [illegible] քի օ սիզէ մէրհամէթ էտիփ սիզի եուրտունըզա 'իատէ էտէ-
13 ճէքտիր. Լաքին էյէր՝ Պու տիյարտա գալմայըզ՝ տէր իսէնիզ, վէ Ալլահընըզ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինլէ-
14 մէյէրէք՝ Հայըր, անճագ Մըսըր տիյարընա կիտէճէյիզ քի օրատա ճէնկի կէօրմէյէճէյիզ, վէ պօրու սէ-

սասը իշիթմէյէճէյիզ, վէ էքմէք իչիւն
աճլըգ չէքմէյէճէյիզ, վէ օրատա սա-
15 քին օլաճաղըզ՝ տէր իսէնիզ, Շու հալ-
տէ, էյ Եէհուտա պագըյյէսի, ՌԱՊՊԸՆ
քէլամընը տինկլէյինիզ. Իսրայէլին Ալ-
լահը ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ շէօյլէ պու-
յուրուր. Էյէր սիզ Միսըրա կիթմէքլիյէ
գաթիյյէն գարար վէրմիշ իսէնիզ, վէ
օրատա միւսաֆիր օլմաղա վարըր իսէ-
16 նիզ, Օլ վագըթ գօրգտըղընըզ գըլըճ
օրատա՝ Միսըր տիյարընտա սիզէ եէ-
թիշէճէք, վէ խաւֆ էթտիյինիզ գըթ-
լըգ օրատա՝ Միսըրտա սիզի արգըր ար-
գըը թա՛գիպ էտէճէք տիր, վէ օրատա
17 էօլէճէքսինիզ. Վէ Միսըրտա միւսա-
ֆիր օլմագ իւզրէ օրայա կիթմէքլիյէ
գարար վէրէն ատէմլէրին ճիւմլէսի օ-
րատա գըլըճտան վէ գըթլըգտան վէ
թա՛ունտան էօլէճէքլէր, վէ անլէրին
իւզէրինէ կէթիրէճէյիմ պէլատան գալ-
մըշ վէ գուրթուլմըշ օլանլարը պու-
լունմայաճագ տըր.
18 Զիրա Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ իւլ
ճիւնուտ շէօյլէ պույուրուր. Ղազա-
պըմ վէ խըշմըմ Եէրուշալիմ սէքէնէ-
սի իւզէրինէ տէօքիւլտիւյիւ կիպի,
Միսըրա կիթտիյինիզտէ սիզին իւզէրի-
նիզէ խըշմըմ շէօյլէ տէօքիւլէճէք տիր,
վէ լա՛նէթ վէ հայրէթ վէ պէտտուա
վէ հագարէթ իչիւն օլաճագսընըզ. վէ
պիր տահա պու մահալլի կէօրմէյէճէք-
19 սինիզ. Էյ Եէհուտա պագըյյէսի, ՌԱՊՊ
սիզին հագգընըզտա՝ Միսըրա կիթմէյի-
նիզ՝ տէմիշ տիր. պու կիւն սիզէ թէն-
20 պիհ էթտիյիմի էյի պիլինիզ. Զիրա պէ-
նի Ալլահընըզ ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընա
կէօնտէրիփ՝ Ալլահըմըզ ՌԱՊՊԱ պիզիմ
իչիւն տուա էյլէ, վէ Ալլահըմըզ ՌԱՊՊ
պիզէ հէր նէ էմր էտէրսէ պիզէ խա-
պէր վէր, քի անը եափալըմ, տէտիյի-
նիզտէ քէնտի ճանլարընըզա հիլէ էթ-
21 միշ օլտընըզ. Վէ պէն պու կիւն սի-
զէ խապէր վէրտիմ, լաքին սիզ Ալլա-
հընըզ ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը, վէ խու-
սուսընտա պէնի սիզէ կէօնտէրտիյի հիչ
22 պիր մատտէյի տինկլէմէտինիզ. Վէ շիմ-
տի միւսաֆիր օլմագ իւզրէ կիթմէք
միւրատ էյլէտիյինիզ մահալտէ գըլըճ-
տան վէ գըթլըգտան վէ թա՛ունտան
էօլէճէյինիզի էյի պիլինիզ.

ՊԱՊ 43

1 Վէ Երէմիա պիթիւն գավմա քէնտի-
լէրին Ալլահը ՌԱՊՊԸՆ պու քէլամընըն
քիւֆֆէսինի եա՛նի անլէրին Ալլահը
ՌԱՊՊԸՆ սէօյլէմէք իւզրէ քէնտիսինի
անլէրէ կէօնտէրտիյի քէլամըն քիւֆ-
2 ֆէսինի պիթիրտիյի կիպի, Օլ վագըթ
'Ազարիա իպն ի Հօշա'եա վէ Եօհանան
իպն ի Գարէհ վէ միւթէքէպպիր ատէմ-
լէրին ճիւմլէսի Երէմիայա խիթապէն՝
Սէն եալան սէօյլէյօրսըն. Ալլահըմըզ
ՌԱՊՊ Միսըրտա միւսաֆիր օլմագ իւզ-
րէ օրայա կիթմէյէսինիզ՝ տէմէք իւզ-
3 րէ սէնի կէօնտէրմէտի. Անճագ Պա-
րուք իպն ի Ներիյա սէնի 'ալէյհիմիզէ
թահրիք էտէր, թա քի պիզի էօլտիւր-
մէլէրի վէ Պապէլէ էսիր կէօթիւրմէ-
լէրի իչիւն Քիլտանիլէրին էլինէ թէս-
4 լիմ էտէ՝ տէտիլէր. Վէ Եօհանան իպն ի
Գարէհ վէ քիւֆֆէ ի սէրասքէրանը
'ասաքիր վէ պիւթիւն գավմ Եէհուտա
տիյարընտա սաքին օլմալարը պապըն-
տա ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէմէտի-
5 լէր. Լաքին Եօհանան իպն ի Գարէհ վէ
քիւֆֆէ ի սէրասքէրանը 'ասաքիր ա-
րալարընա տաղըլմըշ օլտուգլարը պիլ-
ճիւմլէ թա'իֆէլէրտէն Եէհուտա տիյա-
րընտա սաքին օլմագ իւզրէ՝ կէրի տէօն-
միւշ օլան Եէհուտա պագըյյէսինին
6 քիւֆֆէսինի, Եա'նի էրքէքլէրի վէ
գարըլարը վէ չօճուգլարը վէ մէլիքին
գըզլարընը վէ մա'իյէթ 'ասքէրիյէ'նին
Նէպուզարատանըն ճէլլատը իպն ի
Ախիգամ իպն ի Շաֆանըն եանընտա
պըրագմըշ օլտուղը ատէմլէրին քիւֆ-
ֆէսինի վէ Երէմիա փէյղամպէրի վէ
7 Պարուք իպն ի Ներիյայը ալտըլար. Վէ
ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէմէյէրէք՝
Միսըր տիյարընա կիթտիլէր վէ Թահ-
փանհէսէ կէլտիլէր.
8 Վէ Թահփանհէստէ ՌԱՊՊԸՆ քէլամը
9 Երէմիայա կէլիփ տէտի քի. Էլինէ պէօ-

յիւք թաշլար ալ, վէ Եէհուտա ատամ-
լէրինին կէօզլէրի էօնիւնտէ Թահփան-
հէստէ՝ Ֆիր'օնըն խանէսինին գափուսը
եանընտա օլան՝ քէրէմիթխանէտէ
գալըպ իչինէ կէօմիւքտէն սօնկրա,
10 Անլէրէ տէյէսին քի՝ Իսրայէլին Ալլահը
ՐԱԲԲ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր.
Իշթէ պէն գուլըմ Պապիլ մէլիքի Նէ-
պուխատնասսարը կէթիրտէճէյիմ, վէ
անըն թախթընը պու կէօմտիւքիւմ
թաշլար իւզէրինէ գօյաճաղըմ, վէ օ
խայմէի միւլուքանէսինի անլարըն իւ-
զէրինէ գուրաճագ տըր. Վէ կէլիփ
Մըսըր տիյարընը վուրաճագ, էօլիւմ
իչին օլանը էօլիւմէ, վէ էսարէթէ ի-
չին օլանը էսարէթէ վէ գըլըճ իչին
12 օլանը գըլըճա թէսլիմ էտէճէք տըր. Վէ
Մըսըր իլահլարընըն խանէլէրինէ ա-
թէշ եագաճաղըմ, վէ օ անլարը իհ-
րագ էտէճէք վէ էսիր կէօթիւրէճէք
տիր. վէ չօպան քէնտի էսվապընը կէ-
յինտիյի կիպի Մըսըր տիյարընը կէյի-
նէճէք, վէ օրատան սէլամէթլէ չըգա-
13 ճագ տըր. Վէ Մըսըր տիյարընտա օ-
լան Պէյթ իւշ շէմսին փութլարընը գը-
րաճագ, վէ Մըսըր իլահլարընըն խանէ-
լէրինի ատէշլէ եագաճագ տըր։

ՊԱՊ 44

1 Մըսըր տիյարընտա սաքին օլան Եէ-
հուտիլէրին ճիւմլէսի հագգընտա, եա'-
նի Միճտօլտա վէ Թահփանհէստէ վէ
Մէնֆիստէ վէ Փաթրօս տիյարընտա
սաքին օլանլար հագգընտա Երէմիյայա
պու քէլամ կէլտի.
2 Իսրայէլին Ալլահը ՐԱԲԲ իւլ ճիւնուտ
պէօյլէ պույուրուր. Եէրուշալիմ իւզէ-
րինէ վէ պիլ ճիւմլէ Եէհուտա շէհիրլէ-
րի իւզէրինէ կէթիրտիյիմ պէլայը կէօր-
տիւնիւզ, վէ իշթէ անլէր պու կիւն
վիրան տըր, վէ անլէրտէ սաքին օլան
3 եօգ տըր. Պու տախի պէնի իղզապ
էթմէք իւզրէ քէնտիլէրինին վէ սիզին
վէ էճտատընըզըն պիլմէտիքլէրի ղայրի
իլահլարա պուխուր եագըպ 'իպատէթ
էթմէքլէրիյլէ իշլէտիքլէրի քէօթիւլիւք-
4 լէր սէպէպինտէն օլտու. Վէ պէն սիզէ
գուլլարըմ օլան փէյղամպէրլէրին ճիւմ-
լէսինի քէմալ ի իգթիմամլէ կէօնտէ-
րիպ տէ՝ Պու իգրահ էթտիյիմ մէքրուհ
5 շէյի իշլէմէյինիզ՝ տէտիմ. Լաքին գէօ-
թիւլիւքլէրինտէն տէօնիւպ ղայրի ի-
լահլարա պուխուր եագմամագ խու-
սուսընտա տինկլէմէտիլէր վէ գուլագ
6 վէրմէտիլէր. Իմտի խըշմ ու ղազապըմ
տէօքիւլիւպ Եէհուտա շէհիրլէրինտէ վէ
Եէրուշալիմ սօգագլարընտա թութուշ-
տու, վէ անլէր, պու կիւն պուլունտու-
ղու կիպի խարապ վէ վիրան օլտուլար.
7 Վէ շիմտի, Իլահ իւլ ճիւնուտ օլան Իս-
րայէլին Ալլահը ՐԱԲԲ պէօյլէ պույու-
րուր. Նիչիւն սիզ Եէհուտա արասըն-
տան էրքէյի վէ գարըյը, չօճուղը վէ
մէմէտէ օլանը, քէնտինիզէ պագըյյէ
գալմայաճագ տէրէճէտէ գաթ' էթմէք
8 իւզրէ, Միւսաֆիր օլմագա կիթտիյի-
նիզ Մըսըր տիյարընտա ղայրի իլահլա-
րա պուխուր եագարագ վէ էլլէրինի-
զին իշլէրիյլէ պէնի իղզապ էտէճէք
քէնտի ճանլարընըզա պու պէօյլէ
քէօթիւլիւք էտիյօրսընըզ, թա քի
քէնտինիզի գաթ' էտէսինիզ, վէ զէ-
մինին պիլ ճիւմլէ միլլէթլէրի արասըն-
տա լա'նէթ վէ հագարէթ իչիւն օլա-
9 սընըզ. Եէհուտա տիյարընտա վէ Եէ-
րուշալիմ սօգագլարընտա էճտատընը-
զըն իշլէտիքլէրի քէօթիւլիւքլէրի վէ
Եէհուտա մէլիքլէրինին քէօթիւլիւքլէ-
րինի վէ գարըլարընըն քէօթիւլիւքլէ-
րինի վէ քէնտի քէօթիւլիւքլէրինիզի
վէ գարըլարընըզըն քէօթիւլիւքլէրինի
10 ունութտունըզ մը. Անլէր պու կիւնէ
գատար թէվազու՝ էթմէտիլէր վէ
գօրգմատըլար, վէ էօնիւնիւզէ վէ էճ-
տատընըզըն էօնիւնէ վազ' էթտիյիմ
շէրի'աթ վէ գանունլարըմտա սիւլուք
11 էթմէտիլէր. Պու էճլտէն Իսրայէլին
Ալլահը ՐԱԲԲ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ
պույուրուր. Իշթէ պէն վէճհիմի 'ալէյ-
հինիզէ պէլա իչիւն վէ պիւթիւն Եէ-
հուտայը գաթ' էթմէք իչիւն չէվիրէ-
12 ճէյիմ. Վէ Մըսըր տիյարընտա միւսա-
ֆիր օլմագ իւզրէ օրայա կիթմէքլիյէ

գարար վէրէն Եէհուտա պագըյյէսինի
ալաճաղըմ, վէ հէփսի Մըսըր տիյարընտա
թէլէֆ օլաճագլար· գըլըճտան
վէ գըթլըգտան տիւշիւպ թէլէֆ օլաճագլար·
պէօյիւք քիւչիւք գըլըճտան
վէ գըթլըգտան էօլէճէքլէր· վէ լա՛նէթ
վէ հայրէթ վէ պէտ տուա վէ
13 հագարէթ իչին օլաճագլար տըր· Վէ
Մըսըր տիյարընտա սաքին օլանլարը՝
Երուշալիմի գըլըճ վէ գըթլըգ վէ թա՛ուն
իլէ ճէզալանտըրտըղըմ կիպի ճէզալանտը-
14 ճաղըմ· Վէ Մըսըր տիյարընա միւսաֆիր
օլմագ իչին օրատա կիրէն Եէհուտա
պագըյյէսինտէն նէճաթ պուլան
վէ պագի գալան օլմայաճագ, քի
'ավտէթ էտիփ սաքին օլմագը արզուլէնտիքլէրի
Եէհուտա տիյարընա 'ավտէթ
էտէ· զիրա անճագ ֆիրարիլէր
օրայա 'ավտէթ էտէճէքլէր տիր·
15 Վէ քէնտի գարըլարընըն դայրի իլահլարա
պուխուր եագտըգլարընը պիլէն
էրքէքլէրին ճիւմլէսի վէ հազըր օլան
գարըլարըն ճիւմլէսի, պիր պէօյիւք
ճէմա'աթ օլարագ, վէ Մըսըր տիյարընտա
Փաթրոստա սաքին օլան
պիւթիւն գավիմ Երէմիայա ճէվապէն,
16 ՌԱՊՊԸՆ իսմիյլէ պիզէ սէօյլէտիյին քէլամ
խուսուսընտա սէնի տինլէմէյիզ,
17 Անճագ սէմա մէլիքէսինէ պուխուր եագմագ,
վէ անա մէշրուպաթ թագտիմլէրի
տէօքէրէք, մութլագա աղզըմըզտան
չըգան հէր սէօզիւ իճրա էտէճէյիզ,
նիթէքիմ Եէհուտա շէհիրլէրինտէ
վէ Երուշալիմ սօգագլարընտա
պիզ վէ էճտատըմըզ, մէլիքլէրիմիզ վէ
րէիսլէրիմիզ իճրա էյլէտիք· վէ օլ զէմանտա
էքմէյէ տոյարտըգ վէ հալիմիզ էյի
18 իտի· վէ պէլա կէօրմէտիք· Լաքին սէմա
մէլիքէսինէ պուխուր եագմայը վէ
մէշրուպաթ թագտիմ էթմէյի թէրք
էթտիյիմիզ վագըթտան պէրու հէր
շէյէ միւհթաճ օլարագ վէ գըլըճտան վէ
19 գըթլըգտան թէլէֆ օլուրըզ· Վէ սէմա
մէլիքէսինէ պուխուր եագտըղըմըզ
վէ անա մէշրուպաթ թագտիմ էթտիյիմիզ,
էրքէքլէրիմիզին իզնի օլմայարագ
մը անա 'իպատէթ իչիւն քէքլէր եափարըզ,
վէ անա մէշրուպաթ
թագտիմ էթտիք՝ տէտիլէր·
20 Վէ Երէմիա պիւթիւն գավմա՝ էրքէքլէրէ
վէ գարըլարա վէ քէնտիսինէ
պէօյլէ ճէվապ վէրէն պիւթիւն խալգա,
21 Եէհուտա շէհիրլէրինտէ վէ Երուշալիմ
սօգագլարընտա սիզին վէ էճտատըգըն
վէ մէլիքլէրինիզ իլէ րէիսլէրինիզին
վէ տիյարըն գավմընըն եագտըղը
պուխուրու ՌԱՊՊ եատ էթմէտի մի·
22 վէ խաթըրընա կէլմէտի մի· Վէ քէօթիւ
իշլէրինիզ սէպէպինտէն, իշլէտիյինիզ
մէքրուհաթ սէպէպինտէն ՌԱՊՊ
արթըգ թահամմիւլ էտէմէտի· վէ տիյարընըզ
պու կիւն պուլունտուղու կիպի
սէքէնէսիզ օլարագ, խարապ վէ վիրան
23 վէ պատ'տուա վէ լա'նէթ օլտու· Պուխուր
եագտըղընըզ սէպէպտէն վէ ՌԱՊՊԱ
գարշը կիւնահ էտիփ ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը
տինլէմէտիյինիզ վէ անըն շէրի'աթ
վէ գանունընը վէ շէհատէթլէրինտէ
սիւլիւք էթմէտիյինիզ սէպէպտէն, պու
կիւն օլտուղու կիպի, սիզէ պու պէլա
կէլտի տէտի·
24 Վէ Երէմիա պիւթիւն գավմա վէ
պիւթիւն գարըլարա տէտի քի, Էյ
Մըսըր տիյարընտա պուլունան պիւթիւն
Եէհուտա, ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը
25 տինլէյինիզ· Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊիւլ
ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր· Սիզ
վէ գարըլարընըզ՝ Մութլագա սէմա
մէլիքէսինէ պուխուր եագմագ, վէ անա
մէշրուպաթ թագտիմ էթմէք պապընտա
էյլէտիյիմիզ նէզիրլէրի իֆա էտէճէյիզ՝
տէյիփ աղըզլարընըզ իլէ սէօյլէտինիզ
վէ էլլէրինիզ իլէ իճրա էյլէտինիզ· Նէզիրլէրինիզի
սապիթ էտէճէքսինիզ, վէ
26 նէզիրլէրինիզի իֆա էտէճէքսինիզ· Պունա
պինաէն, էյ Մըսըր տիյարընտա սաքին
օլան պիւթիւն Եէհուտա, ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը
տինլէյինիզ· Իշթէ պէն պիւյիւք
ա'զիմ իսմիմէ եէմին էթտիմ, (ՌԱՊՊ պույուրուր,)
քի Պիւթիւն Մըսըր տիյարընտա
պուլունան Եէհուտա ատէմլէրինին
հիչ պիրինին աղզընտէ իսմիմ
27 զիքր օլունմայաճագ տըր· Իշթէ պէն

անլէրի էյիլիք իչիւն տէյիլ, անճագ պէլա իչիւն կէօզէտէճէյիմ. վէ Միսըր տիյարընտա պուլունան պիլ ճիւմլէ Եէհուտա ատէմլէրի, պիրի գալմայընճայա գատար գըլըճտան վէ գըթլըգտան թէլէֆ օլաճագլար տըր։ 28 Վէ գըլըճտան գուրթուլուպ Միսըր տիյարընտան Եէհուտա տիյարընա 'աւտէթ էտէն ատէմլէրին միգտարը փէք ազ օլաճագ տըր. վէ Միսըր տիյարընա միւսաֆիր օլմագ իչիւն օրայա կէլէն Եէհուտա պագըյյէսինին ճիւմլէսի, քիմին քէլամը, պէնիմքի մի, եօգսա անլէրինքի մի սապիթ օլաճաղընը պիլէճէքլէր տիր։ 29 Վէ սիզէ 'ալամէթ պու օլաճագ տըր, (ՐԱՊՊ պույուրուր,) քի պու մահալտէ սիզէ ճէզա վէրէճէյիմ քի թա քի քէլամըմ 'ալէյհինիզտէ պէլա իչիւն մութլագա սապիթ օլաճաղընը 30 պիլէսինիզ։ ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր. իշթէ պէն Եէհուտա մէլիքի Սիտգիյա'յը տիւշմէնի վէ ճանընը արայան Պապիլ մէլիքի Նէպուգատնէսսարըն էլինէ թէսլիմ էթտիյիմ միսիլլիւ Միսըր մէլիքի Ֆիր'օն Հաֆրա'յը տիւշմէնլէրինին էլինէ վէ անըն ճանընը արայանլարըն էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ։

ՊԱՊ 45

1 Եէհուտա մէլիքի Եէհօեագիմ իպն ի Եօշիյանըն տէօրտիւնճիւ սէնէսինտէ Պարուք իպն ի Նէրիյա Երէմիանըն աղզընտան պու սէօզլէրի պիր քիթապա եազըտըղընտա Երէմիա փէյղամպէ-
2 րին անա սէօյլէտիյի քէլամ տըր. Էյ Պարուք, Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ սէնին հագգընտա պէօյլէ պույուրուր.
3 Տէտին վա՞յ պանա, զիրա ՐԱՊՊ քէտէրիմէ էլէմ զամմ էթտի. Ֆիղանըմտան եօրուլտում վէ րահաթ պուլամա-
4 տըմ՝ տէտին. Անա պէօյլէ սէօյլէյէսին. ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր. Իշթէ պէն պինա էթտիյիմի եըգաճաղըմ, վէ տիքտիյիմի, վէ հաթթա պու պիւթիւն
5 տիյարը սէօքէճէյիմ. Վէ սէն քէնտին իչիւն պէօյիւք շէյլէ՞ր մի արարսըն; արամա, զիրա իշթէ պէն քաֆֆէ ի պէշէր իւզէրինէ պէլա կէթիրէճէյիմ. լաքին կիտէճէյին պիլ ճիւմլէ մահալլէրտէ ճանընը սանա ղանիմէթ եէրինէ վէրէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր։

ՊԱՊ 46

1 Թա'իֆէլէր հագգընտա ՐԱՊՊ թարաֆընտան Երէմիա փէյղամպէրէ կէլէն քէլամ տըր։

2 Միսըր հագգընտա՝ եա'նի Եէհուտա մէլիքի Եէհօեագիմ իպն ի Եօշիյանըն տէօրտիւնճիւ սէնէսինտէ Պապիլ մէլիքի Նէպուգատնէսսարըն վուրտուղու Միսըր մէլիքի Ֆիր'օն Նէխօնըն Ֆրաթ նէհրի գուրպինտէ՝ Քարքէմիշտէ օլան 'ասքէրի հագգընտա տըր։

3 Գալգան վէ սիփէր հազըրլայընըզ,
Վէ մուհարէպէյէ եագլաշընըզ.
4 Աթլարը գօշընըզ, էյ սուվարիլէր, րաքիպ օլունուզ.
Միղֆէրլէր իլէ տուրունուզ,
Մըզրագլարը փարլատընըզ, զըրհլարը կիյինիզ.
5 Նի՞չիւն անլէրը հայրէթէ գիրիֆթար վէ կէրիյէ տէօնմիւշ կէօրիւյորըմ.
Անլէրին գահրիմանլարը մունհէզիմ օլտըլար,
'Ալ էլ 'աճէլէ ֆիրար էթտիլէր վէ կէրիյէ պագմատըլար.
Հէր թարաֆտան գօրգու վար՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
6 Սէրի' իւլ հարէքէ օլան գաչամայաճագ.
Վէ գահրիման գուրթուլամայաճագ.
Շիմալ թարաֆընտա՝ Ֆրաթ նէհրի գուրպինտէ,
Սիւրչիւպ տիւշէճէքլէր տիր.
7 *Նիլ կիպի ճօշարագ եօգարը չըգան քիմ տիր,
Սուլարը ըրմագլար կիպի չալգանըր.
8 Միսըր *Նիլ կիպի ճօշար,
Վէ սուլարը ըրմագլար կիպի չալգանըր,
Վէ՝ Եօգարը չըգայըմ, զէմինի գափլայայըմ,

---

*Եէօր՝ Նէհր

Շէհրի վէ անտէ սաքին օլանը հէլաք էտէյիմ՝ տէր։
9 Էյ աթլար, եօգարը չըգընըզ,
Էյ 'արապալար, խըզլը հարէքէթ էտինիզ.
Վէ գահրիմանլար,
Գալգան թութան Հապէշլիլէր վէ Փութլիլէր,
Վէ եայ թութուպ կէրէն Լուտիլէր չըգսընլար։
10 Զիրա պու կիւն Րապպ իւլ ճիւնուտ Եէհօվանըն
Տիւշմէնլէրինտէն ինթիգամ ալաճագը ինթիգամ կիւնիւ տիր.
Վէ գըլըճ եէյիփ տօյաճագ,
Վէ անլէրին գանընտան մէսթ օլաճագ,
Զիրա շիմալ տիյարընտա՝ Ֆըրաթ նէհրի գուրպինտէ
Րապպ իւլ ճիւնուտ Եէհօվանըն գուրպանը վար տըր։
11 Էյ Մըսըր պաքիրէ գըզը,
Ճիլ'ատա չըգ վէ պէլէսան ալ.
Մու'ալէճէյի պիհուտէ եէրէ չօղալթըրսըն,
Սանա տէրման օլմազ։
12 Միլլէթլէր սէնին 'արընը իշիթտիլէր,
Վէ ֆէրեատըն տիյարը տօլտուրտու.
Զիրա գահրիման գահրիմանա չարփտը,
Իքիսի պիրտէն տիւշտիւլէր։
13 Պապէլ մէլիքի Նէպուքատնասարըն կէլիփ Մըսըր տիյարընը վուրմասը խուսուսընտա ՐԱՊՊԸ'Ն Էրէմիա փէյղամպէրէ սէօյլէտիյի քէլամ տըր։
14 Մըսըրտա հիքեայէ էտինիզ, վէ Միճտօլտա իլան էտինիզ,
Վէ Մէնֆիս իլէ Թահփանհէստէ իլան էտիփ տէյինիզ քի,
Տուր վէ միւհէյյա օլ.
Զիրա հէր թարաֆընը գըլըճ թէլէֆ էտէճէք տիր։
15 Նի՞չին պէհատըրլարըն եըգըլտը.
Տուրամատըլար, զիրա ՐԱՊՊ անլէրի եէրէ վուրտու։
16 Եըգըլանլարը չօղալթտը, վէ պիրի պիրի իւզէրինէ տիւշտիւլէր.
Վէ Գալգ, վէ զալիմ գըլըճ էօնիւնտէն
Գավմըմըզա վէ վաթանըմըզա 'ավտէթ էտէլիմ՝ տէտիլէր։
17 Օրատա՝ Մըսըր մէլիքի Փիր'օն *'հէլաք օլտու,'
Վագթը մու'այյէնինի կէչիրիճի չաղըրտըլար։
18 Իսմի ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ օլան Մէլիք պույուրուր քի,
Հայաթըմ հագգը իչիւն, տաղլար արասընտա Թապօր,
Վէ տէնիզ քէնարընտա Քարմէլ կիպի կէլէճէք տիր։
19 Էյ Մըսըրտա սաքին օլան գըզ,
Ճէլա էշեասը թէտարիք էյլէ.
Զիրա Մէնֆիս վիրան վէ միւհթէրիգ օլարագ սէքէնէսիզ գալաճագ տըր։
20 Մըսըր գայէթ կիւզէլ պիր կէնճ ինէք տիր,
Լաքին հէլաք կէլիյօր, ճանիպի շիմալտէն հէլաք կէլիյօր.
21 Վէ իւճրէթլէ թութտուղը 'ասքէր
Անլէրին արասընտա պէսլի պուզաղըլար կիպի տիր.
Զիրա անլէր տախի տէօնտիւլէր,
Տուրմայըպ պիրլիքտէ ֆիրար էթտիլէր
Զիրա անլէրին իւզէրլէրինէ պէլալարը կիւնի,
Եօգլանըլաճագլարը վագթը կէլտի։
22 Անըն սէսի եըլան սէսի կիպի չըգար,
Զիրա 'ասքէր իլէ հարէքէթ էտէճէք,
Վէ օտուն քէսիճիլէր կիպի անըն իւզէրինէ պալթալար իլէ կէլէճէքլէր տիր.
23 Աղաճլարը հիսապսըզ իսէ,
Անըն օրմանընը քէսէճէքլէր, (ՐԱՊՊ պույուրուր,)
Զիրա անլէր չէքիրկէտէն չօգ տըր,
Վէ անլէրին հիսապը եօգ տըր։
24 Մըսըր գըզը րէզիլ օլաճագ,
Շիմալ գավմընըն էլինէ թէսլիմ օլունաճագ տըր։
25 Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր քի,
Նօ-Ամօնը, վէ Փիր'օնը,
Վէ Մըսըր վէ անըն իլահլարընը վէ մէլիքլէրինի,

---

*'Իպր. գավղա չամաթա տըր։

խանի Ֆիր'օնը վէ անա թէվէքքիւլ էտէնլէրի յօգլայաճաղըմ.
26 Վէ անլարը՝ ճանլարընը արայանլարըն էլինէ,
Վէ Պապէլ մէլիքի Նէպուխատնասսարըն էլինէ,
Վէ անըն պէնտէկեանընըն էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ։
Վէ անտէն սօնրա, էվվէլքի կիւնլէրտէ օլտըղը կիպի
Մա'մուր օլաճագ տըր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
27 Լաքին, էյ գուլըմ Յա'գուպ, սէն գօրգմա,
Էյ Իսրայէլ, խավֆ էթմէ.
Զիրա իշթէ պէն սէնի ուզագտան,
Վէ նէսլինի՝ էսիր կէօթիւրիւլտիւքլէրի տիյարտան գուրթարաճաղըմ.
Վէ Յա'գուպ 'ավտէթ էտիպ իսթիրահաթ էտէճէք,
Վէ ասայիշ իչրէ օլաճագ,
Վէ գօրգու վէրէն պուլունմայաճագ տըր.
28 Էյ գուլըմ Յա'գուպ, սէն գօրգմա,
Զիրա պէն սէնին իլէ իմ.
Սէնի օրալարընա տաղըթտըղըմ միլէթլէրին ճիւմլէսինի
Պիւս պիւթիւն թէլէֆ էտէճէյիմ.
Ֆագաթ սէնի պիւս պիւթիւն թէլէֆ էթմէյէճէյիմ.
Անճագ սէնի պիւս պիւթիւն գապահաթսըզ չըգարմայարագ
Միւնասիպանէ թէ'տիպ էտէճէյիմ.

ՊԱՊ 47

1 Ֆիր'օն Ղազզայը վուրմազտան էվվէլ ՐԱՊՊ թարաֆընտան Էրէմիա փէյղամպէրէ Ֆիլիսթիլէր հագգընտա կէլէն քէլամ տըր.
2 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Իշթէ շիմալտէն սուլար չըգըյօր,
Վէ ճօշգուն ըրմագ օլաճագլար.
Վէ տիյարը վէ անտա պուլունանըն քաֆֆէսինի,
Շէհրի վէ անըն սաքինէսինի իսթիլա էտէճէք տիր.
Վէ ատէմլէր ֆէրեատ էտէճէքլէր,
Վէ տիյարըն պիւթիւն սաքինէսի ֆիղան էտէճէքլէր տիր.
3 Գուվվէթլի աթլարընըն թըրնագլարընըն սէսինտէն,
'Արապալարընըն կիւրիւլթիւսինտէն,
Վէ թէքէրլէքլէրինին շամաթասընտան,
Փէտէրլէրին էլլէրի կէվշէտիկի սէպէպտէն,
Օղուլլարընա պագմայաճագլար տըր.
4 Չիւնքի Ֆիլիսթիլէրին ճիւմլէսինի հէլաք էտէճէք,
Վէ Սուր իլէ Սայտանըն հէր պագի գալան մու'ինինի գըրաճագ կիւն կէլիյօր.
Զիրա ՐԱՊՊ Ֆիլիսթիլէրի,
Գաֆթօր ատասընըն պագիյյէսինի հէլաք էտէճէք տիր.
5 Ղազզանըն թաս պաշլը օլաճաղը վագըթ կէլտի,
Աշգելօն քէնտի վատիսինին պագըյյէսիյլէ պէրապէր վիրան օլտու.
Նէ՞ վագթա գատար ճէսէտինի եարա աչաճագսըն.
6 Էյ ՐԱՊՊԸՆ գըլըճը,
Նէ՞ վագթա գատար րահաթ տուրմայըն.
Գընընա կիր,
Րահաթ օլ վէ սուքիւթ էյլէ.
7 ՐԱՊՊ անը Աշգելօն վէ տէնիզ սահիլի 'ալէյհինէ մէ'մուր գըլմըշ իքէն
Նա՞սըլ րահաթ տուրա պիլիր.
Անը օրայա կէօնտէրմիշ տիր.

ՊԱՊ 48

1 Մուապ հագգընտա Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր.
Վա՜յ Նէպօյա, զիրա խարապ օլտու.
Գըրեաթայիմ ուտանտը, ֆէթհ օլունտու.
Միսճապ ուտանտը վէ իւզէրինէ տէհշէթ կէլտի.
2 Մուապըն ֆախրը արթըգ *Հէշպօնտա գալմատը.

---

*Եախօտ՝ գալմատը. Հէշպօնտա անըն 'ալէյհինէ սու ի գաստ էտէրլէր.

Անըն 'ալէյհինէ սու ի գաստ էտէրլէր."
Կէլինիզ անը միլլէթ օլմագտան գաթ' էտէլիմ' տէրլէր.
Սէն տախի, էյ Մատմէն, հէլաք օլաճագսըն,
Գըլըճ սէնի թա'գիպ էյլէյէճէք տիր.
3 Հօրօնայիմտէն ֆէրեատ իշիտիլիյօր.
Խարապիյէթ վէ հէզիմէթ ի 'ազիմէ վար.
4 Մօապ թէքէսսիւր էյլէտի.
Մա'սումլարը ֆէրեատ էթտիլէր.
5 Զիրա Լուհիթ եօգուշը
Աղլայա աղլայա չըգըլաճագ տըր.
Զիւնքի տիւշմէնլէր Հօրօնայիմ ինիշինտէ
Հէզիմէթ ֆէրեատըն իշիթտիլէր.
6 Ֆիրար էտինիզ. Նէֆսինիզի գուրթարընըզ.
Վէ պէրրիյէտէ ըլգըն աղաճը կիպի օլունըզ.
7 Զիրա իշլէրինէ վէ խազինէլէրինէ իթիմատ էթտիյին իչին
Սէն տախի ֆէթհ օլունաճագսըն,
Վէ Քէմօշ քէնտի քահինլէրի
Վէ րու'էսասըյլէ պէրապէր էսիր կիտէճէք տիր.
8 Վէ ՐԱՊՊԸՆ պույուրտուղու կիպի,
Հէր շէհրէ խարապ էտիճի կիրմէկտէտիր,
Հիչ պիր շէհիր գուրթուլմայաճագ.
Վատի հէլաք օլաճագ, վէ օվա պօզուլաճագ տըր.
9 Ուչուպ ֆիրար էթմէսի իչին Մօապա գանատլար վէրինիզ.
Վէ շէհիրլէրի սէքէնէսիզ գալարագ վիրան օլաճագ տըր.
10 ՐԱՊՊԸՆ իշինի հիլէ իլէ իշլէյէն մէլ'ուն օլսուն,
Գըլըճընը գանտան մէն' էտէն տախի մէլ'ուն օլսուն.
11 Մօապ սէպավէթինտէն պէրու հալը ասայիշտէ իտի,
Վէ շարապ կիպի թօրթուսը իւզէրինտէ տուրմուշ իտի.
Վէ գապտան գապա տէօքիւլմէտի,
Վէ էսիր կիթմէտի.
Պու սէպէպտէն լէզզէթի քէնտիսինտէ գալըր,
Վէ րա'իհասը տէյիշմէտի.
12 Պունա պինա'էն, իշթէ կիւնլէր կէլիյօր, (ՐԱՊՊ պույուրուր,)
Անը տէվիրմէք իչիւն ատէմլէր կէօնտէրէճէյիմ,
Վէ անը տէվիրէճէքլէր.
Վէ անըն գապլարընը պօշալթըփ թուլումլարընը փարէլէյէճէքլէր տիր.
13 Վէ պէյթ Իսրայէլ իթիմատ էթտի Պէյթէլտէն տօլայը ութանտըղը կիպի,
Մօապ տախի Քէմօշտան տօլայը ութանաճագ տըր.
14 Նա՞սըլ տէյէ պիլիրսինիզ քի՝ Պիզ գահրըմանլար ըզ,
Վէ ճէնք իչիւն գուվվէթլի ատէմլէր իզ.
15 Մօապ խարապ օլտու վէ շէհիրլէրի եանտը,
Վէ մունթէխապ եիկիթլէրի պօղազլանմագ իչիւն էնտիլէր՝ տէյիւ
Իսմի ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ օլան Մէլիք պույուրուր.
16 Մօապըն հէլաքը կէլմէք իւզրէ տիր,
Վէ պէլասը գայէթ սիւր'աթլէ կէլիյօր.
17 Էյ անըն էթրաֆընտա պուլունանլար,
Անըն իչիւն ֆիղան էտինիզ,
Էյ անըն իսմինի պիլէնլէրին ճիւմլէսի,
Գուվվէթ 'ասասը վէ իֆթիխար տէյնէյի
Նա՞սըլ գըրըլտը՝ տէյինիզ.
18 Էյ Տիպօնտա սաքին օլան գըզ,
'Իզզէթտէն ինիշիւպ սուսըզլըգտա օթուր,
Զիրա Մօապը խարապ էտէն սէնին իւզէրինէ կէլէճէք,
Իսթիհքեամաթընը պօզաճագ տըր.
19 Էյ 'Արօէր սաքինէսի,
Եօլտա տուրուպ պէքլէ.
Ֆիրար էտէնէ վէ նէճաթ պուլանա,
Նէ՞ օլտու՝ տէյիւ սու'ալ էյլէ.
20 Մօապ ութանտը, զիրա գըրըլտը՝
Ֆիղան ու ֆէրեատ էյլէ.
Մօապըն խարապ էտիլտիյինի Արնօնտա խապէր վէրինիզ.
21 Վէ օվա օլան եէր իւզէրինէ,
Հօլօն վէ Եահսա վէ Մէյֆա'աթ,

22 Վէ Տիպօն վէ Նէպօ վէ Պէյթտիպլաթայիմ,
23 Վէ Գիրեաթայիմ վէ Պէյթկամուլ վէ Պէյթմէ'օն,
24 Վէ Գիրիօթ վէ Պօսրա իւզէրինէ,
Վէ Մովապ տիյարընըն,
Ուզագ վէ եագըն օլան
Շէհիրլէրինին ճիւմլէսի իւզէրինէ հիւքիւմ կէլտի։
25 Մովապըն պոյնուզը քէսիլտի,
Վէ փազուսու գըրըլտը՝ տէյի ՌԱՊՊ պույուրույօր։
26 Օնու սէրխօշ էտինիզ.
Զիրա ՌԱՊՊԱ գարշը թէ'ազզիւմ էթտի,
Վէ Մովապ գոյ էթտիյի շէյ իչինտէ եուվարլանսըն,
Վէ մասխարա օլսուն։
27 Իսրայէլ սանա մասխարա օլմատը մը.
Խըրսըզլար արասընտա՞ մը պուլունտու.
Զիրա սէն օնըն հագգընտա սէօյլէտիքճէ պաշ սալլար իտին։
28 Էյ Մովապ սաքինլէրի, շէհիրլէրի պըրագըփ գայալըգտա սաքին օլունուզ,
Վէ չուգուր քէնարլարընտա եուվասընը եափան կէօյէրճին կիպի օլունուզ։
29 Մովապըն թէքէպպիւրիւնիւ իշիթտիք.
Օ չօգ թէքէպպիւր տիր.
Օնըն թէքէպպիւրիւնիւ, թէքէպպիւրիւնիւ վէ ղուրուրունու,
Վէ [illegible] իշիթտիք։
30 ՌԱՊՊ պույուրույօր քի,
Պէն օնըն հիտտէթինի պիլիրիմ,
Պի հիւտէ տիր.
Օնըն լաֆլարը պօշա չըգաճագ տըր։
31 Պու էճլտէն Մովապ իչին ֆիղան էտէճէյիմ,
Վէ պիւթիւն Մովապ իչին ֆէրեատ էտէճէյիմ.
Գիրհարէս ատէմլէրի իչին մաթէմ էտիլէճէք տիր.
32 Էյ Սիպմա աղաճը, սէնին իչին Եա'զէր աղլայըշը իլէ աղլայաճաղըմ.
Սէնին ֆիլիզլէրին տէնիզի կէչտիլէր,
Եա'զէր տէնիզինէ գատար վարըպ օլմուշ իտի.
Եազ մէյվէլէրինին իւզէրինէ
Վէ պաղ պօզումլարընըն իւզէրինէ եաղմաճը հիւճում էթտի։
33 Վէ մահսուլտար թարլատան վէ Մովապ տիյարընտան,
Մէսէրրէթ ու շատմանլըգ գալտըրըլտը.
Վէ մա'սարալարտան շարապը քէսթիմ.
Կիւլպանկ իլէ քիմսէ պասմայաճագ,
Վէ կիւլպանկ չէքիլմէյէճէք տիր։
34 Հէշպօնըն ֆէրեատընտան Էլ'ալէյէ
Վէ Եահասա, իչ սէսլէր [illegible] կիպի,
Սէկօրտան Հօրօնայիմէ գատար նիտա էթտիլէր.
Զիրա Նիմրիմ սուլարը պիլէ խարապ օլտու։
35 Վէ մուրթէֆի'ատա մուհրագա թագտիմ էտէնի,
Վէ իլահլարընա պուխուր եագանը
Մովապտան գալտըրաճաղըմ՝ տէյի ՌԱՊՊ պույուրույօր։
36 Պու էճլտէն գալպիմ Մովապ իչին նէյլէր կիպի ինլէյէճէք,
Վէ Գիրհարէս ատէմլէրի իչին գալպիմ նէյլէր կիպի ինլէյէճէք տիր.
Չիւնքի գազանտըղը էմլաք զայի օլտու։
37 Զիրա հէր պաշ թաս պաշը օլաճագ,
Վէ հէր սագալ քէսիլէճէք.
Հէր էլ իւզէրինէ եարա աչըլաճագ,
Վէ պէլլէր իւզէրինէ չուլ պաղլանաճագ տըր։
38 Մովապըն տամլարընըն ճիւմլէսի իւզէրինտէ,
Վէ օնըն սօգագլարընտա գիւլլիյէթլէ ֆիղան օլաճագ,
Զիրա Մովապը, գայըլ մագպուլ գապ կիպի գըրտըմ՝ տէյի ՌԱՊՊ պույուրույօր։
39 Նա՛սըլ գըրըլտը,
Մովապ նա՛սըլ խիճալէթլէ արգասընը չէվիրտի՝ տէյի ֆիղան էտէճէքլէր տիր.
Վէ Մովապ քէնտի էթրաֆընտա պուլունանլարըն ճիւմլէսինէ

Իսթիհզա վէ գօրգու սէպէպի օլաճագ տըր.

40 Զիրա ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Իշթէ օ գարթալ կիպի ուչաճագ,
Վէ գանատլարընը Մուապ իւզէրինէ կէրէճէք տիր.

41 Շէհիրլէր ֆէթհ օլունույօր,
Վէ գալ'ալար ալընըյօր.
Վէ օլ կիւնտէ Մուապ գահրամանլարընըն իւրէյի
Աղըրը թութան գարընըն իւրէյի կիպի օլաճագ տըր.

42 Վէ Մուապ խարապ օլարագ միլլէթ հէյէթինտէն չըգաճագ տըր.
Չիւնքի ՌԱՊՊԱ գարշը թէքէպպիւր էյլէտի.

43 Էյ Մուապ սաքինէսի,
Գօրգու վէ չուգուր վէ թուզագ
Սէնին էօնինտէ տիր՝ տէյու ՌԱՊՊ պույուրուր.

44 Գօրգու սէպէպինտէն ֆիրար էտէն չուգուրա տիւշէճէք,
Վէ չուգուրտան չըգան թուզագա թութուլաճագ,
Զիրա անըն իւզէրինէ, եա'նի Մուապ իւզէրինէ,
Եօգլանըլաճագլարը սէնէյի կէթիրէճէյիմ՝ տէյու ՌԱՊՊ պույուրուր.

45 Ֆիրար էտէնլէր, *թագաթլարը քէսիլէրէք"
Հէշպօնըն կէօլկէսինտէ տուրուրլար.
Լաքին Հէշպօնտան ատէշ,
Վէ Սիհօնըն իչինտէն 'ալէվ չըգըպ,
Մուապըն ալընը,
Վէ կիւրիւլթիւ էտէնլէրին թէփէլէրինի թէլէֆ էտիյօր.

46 Վա՜յ սանա, էյ Մուապ.
Քէմօշ գավմի հէլաք օլտու.
Զիրա օղուլլարըն վէ գըզլարըն էսիր կէօթիւրիւլտիւլէր.

47 Լաքին սօն կիւնլէրտէ,
Մուապըն էսիրլէրինի կէրի կէթիրէճէյիմ՝ տէյու ՌԱՊՊ պույուրուր.
Մուապ հագգընտա օլան հիւքիւմ պուրայա գատար տըր.

ՊԱՊ 49

1 Պէնի Ամմօն հագգընտա ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Իսրայէլին օղուլլարը եօ՞գ մը,
Անըն վարիսի եօ՞գ մը.
Նի՞չիւն Մալքօմ Ճատա վարիս օլուպ,
Գավմը անըն շէհիրլէրինտէ սաքին օլտու.

2 ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Պու հալտէն իշթէ կիւնլէր կէլիր քի,
Պէնի Ամմօնըն Ռապպաթ շէհրինտէ,
Մուհարէպէ կիւրիւլթիւսիւ իշիթտիրէճէյիմ.
Վէ օ վիրանէ եըղընթըսը օլուպ,
*Քէօյլէրի աթէշլէ եագըլաճագ,
Վէ Իսրայէլ քէնտի միւլքիւնի զապթ էտէնլէրին միւլքիւնի
Զապթ էտէճէք տիր՝ տէյու ՌԱՊՊ պույուրուր.

3 Էյ Հէշպօն, ֆիղան էյլէ, զիրա Այ խարապ օլտու.
Էյ Ռապպաթ գըզլարը, ֆէրեատ էտինիզ,
Չուլ կիյինիփ աղլայընըզ.
Չիթտէն չիթէ գօշընըզ.
Զիրա Մալքօմ քեահինլէրի վէ րէիսլէրիյլէ պէրապէր էսիր կիտէր.

4 Էյ խազինէլէրինէ կիւվէնիփ,
Իւզէրիմէ քի՞մ կէլէ պիլիր՝ տէյէն 'ասի գըզ,
Նի՞չիւն վատիլէրին իլէ իֆթիխար էտէրսին.
Սէնին †վատին խարապ օլտու"

5 Ռապպ իւլ Ճիւնուտ Եէհօվա պույուրուր քի,
Իշթէ պէն սէնին իւզէրինէ,
Էթրաֆընտա պուլունանլարըն ճիւմլէսի թարաֆընտան գօրգու կէթիրէճէյիմ.
Վէ հէր քէս րաստ կէլտիյի թարաֆա [illegible], տաղըլաճագսընըզ.

---

*Եահուտ՝ տիւշէն 'ասքէրինտէն գաչարագ

*Իպր. գըզլարը

†Եահուտ՝ վատինտէն գան ագար.

Վէ ֆիրար էտէնլէրի ճէմ' էտէն օլմայաճագ տըր.
6 Վէ անտէն սօնկրա՝ պէնի 'Ամմօնըն էսիրլէրինի
կէրի կէթիրէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
7 Էտօմ հագգընտա ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր.
Թէյմանտա արթըգ հիքմէթ գա՞լմատը մը.
Ֆէհիմլէրտէն թէտպիր զայի՝ օլտո՞ւ մը.
Անլէրին հիքմէթի տիւքէնտի՞ մի.
8 Էյ Տէտան սաքինլէրի,
Ֆիրար էտինիզ, տէօնիւնիւզ,
Տէրին եէրլէրտէ սաքին օլունուզ.
Զիրա 'Էսավը եօգլատըղըմ վագըթ
Անըն իւզէրինէ պէլա կէթիրէճէյիմ.
9 Էյէր սանա պաղ պօզուճուլար կէլսէ իտի,
Չիւպիւլէ պըրագմազլա՞ր մը իտի.
Էյէր կէճէլէյին խըրսըզ կէլսէ իտի,
Կէնտիլէրինէ քիֆայէթ էտէճէք գատար գափարլար իտի.
10 Լաքին պէն 'Էսավը սօյտըմ,
Անըն կիզլի եէրլէրինի աչտըմ.
Վէ իխթիֆա էտէմէյէճէք տիր.
Անըն նէսլի վէ գարտաշլարը վէ գօնշուլարը հէլաք օլտու.
Վէ օ մէվճուտ տէյիլ տիր.
11 Եէթիմլէրինի պըրագ, պէն անլէրի սաղ սագլայաճաղըմ.
Վէ տուլ գարըլարըն պանա թէվէքքիւլ էթսինլէր.
12 Զիրա ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Իշթէ քատէհի իչմէյէ միւսթահագգ օլմայանլար մութլագա իչէճէքլէր,
Վէ սէն պիւս պիւթիւն ճէզասը՞զ մը գալաճագսըն.
Ճէզասըզ գալմայաճագսըն,
Անճագ մութլագա իչէճէքսին.
13 Զիրա զաթըմ հագգը իչիւն եէմին էտէրիմ քի,
Պօսրա վիրան վէ հագարէթ վէ խարապ ու լա'նէթ օլաճագ,
Վէ շէհիրլէրինին ճիւմլէսի իլ էլ էպէտ խարապէ գալաճագ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
14 Թէճէմմիւ՛ էտինիզ, վէ անըն իւզէրինէ կէլինիզ,
Վէ մուհարէպէյէ գըյամ էտինիզ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ թարաֆընտան խապէրի իշիթտիմ,
Վէ միլլէթլէրէ խապէրճի կէօնտէրիլմիշ տիր.
15 Զիրա իշթէ սէնի միլլէթլէր արասընտա քիւչիւք,
Պէյն էն նաս մուհագգար էյլէտիմ.
16 Էյ գայա եարըգլարընտա սաքին օլան,
Վէ եիւքսէք պայըրլարա եափըշան,
Սէնին հէյպէթին վէ զուրուր ը գալպին սէնի ալտաթտը.
Եուվանը գարթալ կիպի եիւքսէք եէրտէ եափսան պիլէ,
Սէնի օրատան էնտիրէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
17 Վէ Էտօմ վիրան օլաճագ.
Անտէն հէր կէչէն *հայրան գալաճագ,
Վէ անըն պիլ ճիւմլէ պէլալարընտան ըսլըգ չալաճագ տըր.
18 ՐԱՊՊ պույուրուր քի Սատօմ վէ Գամօրա,
Վէ անըն էթրաֆընտա պուլունան շէհիրլէրին խարապէլէրի կիպի օլունջա,
Օրատա քիմսէ օթուրմայաճագ,
Վէ անտէ պէնի ատէմ սաքին օլմայաճագ տըր.
19 Իշթէ Իրտանըն ֆըշգընընտան
O արսլան կիպի *ճամէթլի մէսքէն" իւզէրինէ չըգաճագ.
Լաքին անը անըն իւզէրինտէն թէզ գաչըրաճաղըմ.
Վէ անըն իւզէրինէ նասպ էտէճէյիմ միւնթէխապ քի՞մ տիր ?
Զիրա նազիրիմ քի՞մ տիր.
Վէ քի՞մ պէնի մուհաքէմէյէ չէքէճէք,
Վէ հուզուրըմտա տուրաճագ չօպան քի՞մ տիր.
20 Պու էճլտէն ՐԱՊՊըն Էտօմ հագգընտա էյլէտիյի թէտպիրի,
Վէ Թէյման սաքինլէրի հագգընտա օլան մուրատընը տինլէյինիզ.
Մութլագա սիւրիւնիւն էն քիւչիւքլէրի անլէրի սիւրէճէք,

---

*Եահօտ՝ տա'խի մէր'ա

Մութլաքա մէսքէնլէրինի անլէր իլէ պէրապէր խարապ էտէճէքտիր.
21 Անլէրին տիւշմէլէրինին սէսինտէն եէր սարսըլըր,
Ֆէրիատլարը Պահր ը Ահմէրէ գատար իշիտիլիր.
22 Իշթէ օ գարթալ կիպի եիւքսէքէ չըգըպ ուչաճագ,
Վէ գանատլարընը Պոսրա իւզէրինէ կէրէճէք,
Վէ օ կիւնտէ Էտոմ գահրամանլարընըն եիւրէյի,
Աղըրը թութան գարընըն եիւրէյի կիպի օլաճագ տըր.
23 Տըմըշգ հագգընտա տըր.
Համաթ վէ Արփատ խէճիլ օլտուլար,
Ֆէնա խապէր իշիթտիքլէրի իչիւն էրիտիլէր.
Տէնիզտէ իզտիրապ վար,
Ռահաթ օլամազ.
24 Տըմըշգ զայիֆլէնտի,
Ֆիրարէ եիւզ թութտու,
Անըն իւզէրինէ տէհշէթ կէլտի,
Տօղուրաճագ գարընըն թութար կիպի անը սըգըլէթ վէ աղըր թութտու.
25 Մէշհուր շէհիր,
Սէվինճ ի մէսէրրէթիմ օլան շէհիր,
Նա՛սըլ օլտու տա պըրագըլմատը.
26 Պու ճիհէթտէն անըն եիկիթլէրի մէյտանլարընտա տիւշէճէքլէր,
Վէ մուհարէպէճիլէրի ճիւմլէսի
Օլ կիւնտէ հէլաք օլաճագլար՝ տէյիւ ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր.
27 Վէ Տըմըշգըն սուրընտա աթէշ եագաճաղըմ,
Վէ Պէնհատատըն սէրայլարընը թէլէֆ էտէճէք տիր.
28 Պապէլ մէլիքի Նէպուխատնասարըն վուրաճաղը Գետար հագգընտա վէ Հասոր մէմլէքէթլէրի հագգընտա ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Գալգընըզ, Գետար իւզէրինէ եիւրիւյիւնիւզ,
Վէ շարգ էհալիսինի գըրընըզ.
29 Չատըրլարընը վէ գոյունլարընը ալաճագլար,
Փէրտէլէրինի վէ գապլարընըն ճիւմլէսինի,
Վէ տէվէլէրինի քէնտիլէրի իչիւն կէթիրէճէքլէր տիր.
Վէ անլէրէ՝ Հէր թարաֆտա գօրգու վար՝ տէյիւ նիտա էտէճէքլէր տիր.
30 Էյ Հասոր սաքինլէրի,
Ֆիրար էտինիզ, չապուգ գաչընըզ,
Տէրին եէրլէրտէ սաքին օլունուզ,
Զիրա Պապէլ մէլիքի Նէպուխատնասար
Ալէյհինիզտէ պիր թէտպիր իթթիհազ էյլէտի,
Վէ սիզէ գարշը գաստ էթմիշ՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր.
31 ՌԱՊՊ պույուրուր քի,
Գալգընըզ, հալ ը ասուտէ վէ էմնիյէթ իւզրէ սաքին օլան գավմ իւզէրինէ կիտինիզ,
Անըն գափուլարը վէ սուրկուլէրի եօգ տուր, վէ եալընըզ սաքին օլուր.
32 Վէ անլէրին տէվէլէրի եաղմա օլաճագ,
Վէ քէսրէթ իւզրէ օլան սիւրիւլէրի ղասպ էտիլէճէք.
Վէ սագալ պուճագլարը քէսիլմիշ օլանլարը հէր թարաֆա տաղըթաճաղըմ,
Վէ անլէրին իւզէրինէ հէր թարաֆտան հէլաք կէթիրէճէյիմ.
33 Վէ Հասօր չագալ մէսքէնի օլաճագ,
Իլ էլ էպէտ վիրան գալաճագ.
Օրատա քիմսէ օթուրմայաճագ,
Վէ օրատա ինսան էվլատը սաքին օլմայաճագ տըր՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր.
34 Եէհուտա մէլիքի Սէտէքիայըն իպթիտա ի սալթանաթընտա Էլամ հագգընտա Երէմիա փէյղամպէրէ ՌԱՊՊ թարաֆընտան պու քէլամ կէլտի.
35 ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր.
Իշթէ պէն Էլամըն եայընը,
Անլէրին պաշլըճա գուվվէթինի գըրաճաղըմ.
36 Վէ Էլամ իւզէրինէ սէմանըն տէօրթ թարաֆընտան տէօրթ րիւզկեարը կէթիրէճէյիմ.

վէ անլարը պու րիւզկեարլարըն ճիւմլէսինէ տաղըթաճաղըմ,
վէ Էլամ ֆիրարիլէրինին կիթմէյէճէքլէրի պիր միլլէթ պուլունմայաճագտըր.
37 Վէ Էլամլըլարը տիւշմէնլէրինին էօնինտէ,
վէ ճանլարընը արայանլարըն էօնինտէ գօրգութաճաղըմ,
վէ իւզէրլէրինէ պէլա,
խըշմըմըն շիտտէթ ի ղազապըմը կէթիրէճէյիմ.
վէ անլարը թիւքէթինճէյէ գատար
Արքալարընտան գըլըճը կէօնտէրէճէյիմ՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր.
38 Վէ թախթըմը Էլամտա գուրաճաղըմ,
վէ մէլիքը իլէ պիւյիւքլէրինի օրատան մահվ էտէճէյիմ՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր.
39 Լաքին էյյամ ը ախիրէտէ
Էլամըն էսիրլէրինի կէրի կէթիրէճէյիմ՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր.

ՊԱՊ 50

1 ՌԱՊՊԸՆ Պապէլ հագգընտա վէ Քիլտանիլէր տիյարը հագգընտա Երէմիա փէյղամպէր վասըթասըյլէ պույուրտուղը քէլամ տըր.
2 Միլլէթլէր արասընտա իխպար էտինիզ.
Վէ իլան էտիփ 'ալէմէթ գալտըրընըզ,
Կիզլէմէյիփ իլան էտինիզ.
Վէ Պապէլ ֆէթհ օլունտու, Պէ՛լ խաճիլ օլտու,
Մէրօտաք գըրըլտը,
Փութլարը խաճիլ օլտու,
Սանէմլէրի գըրըլտը՝ տէյինիզ.
3 Զիրա անըն իւզէրինէ շիմալ ճանիպինտէն պիր միլլէթ չըգտը,
Անըն տիյարընը վիրան էտէճէք,
Վէ անտա քիմսէ սաքին օլմայաճագ.
Ատէմտէն հայվանա վարընճա հէփսի գաչըփ կիտէճէքլէր տիր.
4 ՌԱՊՊ պույուրուր քի,
Օլ կիւնլէրտէ վէ օլ զէմանտա
Պէնի Իսրայէլ վէ պէնի Եէհուտա պիրլիքտէ կէլէճէքլէր,
Եիւրիւյէրէք վէ աղլայարագ կիտիփ,
Քէնտիլէրինին Ալլահը ՌԱՊՊԸ արայաճագլար.
5 Վէ եիւզլէրի Սիօնա տօղրու օլարագ,
Անըն եօլընը սու՛ալ էտիփ,
Կէլինիզ, վէ ունուտուլմազ պիր 'ահտ ը էպէտի իլէ
ՌԱՊՊԱ իլթիհագ էտէլիմ՝ տէյէճէքլէր տիր.
6 Գավմըմ ղայպ օլմուշ գօյունլար կիպի օլտու,
Անլարըն չօպանլարը շաշըրթըլար,
Անլարը տաղլարտա տօլաշտըրտըլար.
Անլար տաղտան տաղա պայըր'ա կիթտիլէր,
Եաթագլարընը ունութտուլար.
7 Հէր քիմ անլարը պուլտու իսէ անլարը եէտի.
Վէ տիւշմէնլէրի,
Պիզիմ գապահաթըմըզ եօգ տըր.
Զիրա անլար մագամ ը 'ատալէթ օլան ՌԱՊՊԱ,
Էճտատլարընըն իւմիտի օլան ՌԱՊՊԱ կիւնահ էթթիլէր՝ տէտիլէր.
8 Պապէլ իչինտէն ֆիրար էտինիզ,
Վէ Քիլտանիլէրին տիյարընտան չըգընըզ,
Վէ սիւրիւ էօնինտէն կիտէն թէքէլէր կիպի օլունուզ.
9 Զիրա իշթէ պէն Պապէլ 'ալէյհինէ,
Շիմալ ճանիպինտէն միլէլ ի 'ազիմէ ճիւմհուրընը
Թահրիք էտիփ կէթիրէճէյիմ,
Վէ անըն գարշըսընտա սըրալանաճագլար.
Օլ ճիհէթտէն ֆէթհ օլունաճագ տըր.
Անլարըն օգլարը շէճա'աթլը մուհարիպին օգլարը կիպի տիր,
Հիչ պիրի պօշ տէօնմէզ.
10 Վէ Քիլտանիլէր տիյարը ղանիմէթ օլաճագ,
Անը իղթինամ էտէնլէրին ճիւմլէսի տօյաճագլար տըր՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր.
11 Էյ միրասըմը եաղմա էտէնլէր,
Սիզ շատ ու մէսրուր օլտուղընըզ

Չիմէնլիկտէ օթլանան ինէք կիպի սըչրատըղընըզ,
Վէ գուվվէթլի աթլար կիպի քիշնէտիյինիզ իչին,
12 Անանըզ զիյատէսիյլէ խիճիլ,
Վալիտէնիզ մահճուպ օլաճագ.
Իշթէ օ միլլէթլէրին էնսոնը,
Պէրրիյէ վէ գուրագ եէր վէ պէյապան օլաճագ տըր.
13 ՌԱՊՊԻՆ ղազապը սէպէպինտէն օրատա ինսան սաքին օլմայաճագ,
Անճագ քիւլլիյէն վիրան օլաճագ տըր.
Պապէլ եանընտան հէր կէչէն,
Անըն պիլճիւմլէ պէլալարը սէպէպինտէն,
Հայրան օլուպ ըսլըղ չալաճագ տըր.
14 Էյ թիրէնտազլարըն ճիւմլէսի,
Պապէլ 'ալէյհինէ հէր թարաֆտան տիզիլինիզ,
Օգլարը էսիրկէմէյէրէք անա աթընըզ,
Զիրա ՌԱՊՊԱ գարշը կիւնահ էթթի.
15 Անըն 'ալէյհինէ հէր թարաֆտան կիւլպանք չէքինիզ,
Օ *թէսլիմ օլտու."
Թէմէլլէրի պօզուլտու,
Սուրլարը եըգըլտը,
Զիրա պու ՌԱՊՊԻՆ ինթիգամը տըր.
Անտան ինթիգամ ալընըզ,
Անըն եափտըղը կիպի անա եափընըզ.
16 Պապէլտէն էքինճիյի վէ հասատ վագթընտա օրագը թութանը քէսինիզ;
Զալիմ գըլըճ էօնիւնտէն,
Հէր քէս գավմընա 'ավտէթ էտէճէք,
Վէ հէր քէս եուրտընա ֆիրար էտէճէք տիր.
17 Իսրայէլ եօլընը շաշըրմըշ պիր գօյուն տըր.
Անը արսլանլար գովալատըլար.
Անը էվվէլա Աշուր մէլիքի եէտի,
Վէ սօնքրա պու Պապէլ մէլիքի Նէպուքատնէսսար անըն քէմիքլէրինի կէմիրտի.
18 Պու էճլէտէն Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր.
Իշթէ պէն Աշուր մէլիքինի խօգլատղըմ միսիլլու,
Պապէլ մէլիքինի վէ անըն տիյարընը խօգլայաճաղըմ.
19 Վէ Իսրայէլի քէնտի մէքանընա իատէ էտէճէյիմ,
Վէ Քարմէլտէ վէ Պաշանտա օթլանաճագ տըր.
Վէ անըն ճանը Էֆրայիմ տաղընտա,
Վէ Ճիլ'ատտա տօյաճագ տըր.
20 ՌԱՊՊ պույուրուր քի,
Օլ կիւնլէրտէ վէ օլ զէմանտա
Իսրայէլին գապահաթը արանաճագ,
Ամմա եօգ տըր.
Վէ Եէհուտանըն կիւնահլարը արանըր, ֆագաթ պուլունմայաճագ տըր.
Զիրա պու գօտըղըմ պագըյյէյի 'աֆֆ էտէճէյիմ.
21 Մէրաթայիմ տիյարը իւզէրինէ,
Վէ Փէգօտ սէքէնէսի իւզէրինէ չըգ.
Սըրգալարընտան խարապ վէ քիւլլիյէն հէլաք էյլէ,
Վէ սանա էմրէթտիյիմ շէյլէրին քաֆֆէսինի
Իճրա էյլէ՛ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր!
22 Տիյարտա ճէնկ սէսի,
Վէ հէզիմէթ ի 'ազիմէ վար.
23 Պիւթիւն զէմինին չէքիճի նասըլ գըրըլըպ փարէլէնտի,
Պապէլ միլլէթլէր արասընտա նասըլ վիրան օլտու.
24 Էյ Պապէլ, սանա տուզագ գուրտըմ,
Սէն տախի պիլմէյէրէք թութուլտուն.
Պուլունուպ էլէ կէչտին,
Զիրա ՌԱՊՊԱ գարշը տուրտուն.
25 ՌԱՊՊ քէնտի խազինէսինի աչտը,
Վէ ղազապընըն սիլահլարընը չըգարտը.
Զիրա Քիլտանիլէր տիյարընտա,
Ռապպ իւլ ճիւնուտ Եէհօվանըն եափաճագը վար տըր.
26 Զէմինին մունթէհասընտան անըն իւզէրինէ կէլինիզ,
Անըն անպարլարընը աչընըզ,
Անը եըղընլար կիպի եըղընըզ,
Վէ անը քիւլլիյէն հէլաք էտինիզ,
Անըն պագիյյէսի գալմասըն.

---

*Իպր. էլինի վէրտի

27 Անըն տանալարընըն ճիւմլէսինի հէլաք
էտինիզ,
Սալխանէյէ ինսինլէր,
Վա՜յ անլէրէ, զիրա անլէրին կիւնիւ,
Եօգլանըլաճագլարը վագըթ կէլտի։
28 Ալլահըմըզ ՐԱՊՊԸՆ ինթիգամընը,
Անըն հէյքէլինին ինթիգամընը Սիօնտա
խապար էթմէք իւզրէ,
Պապիլ տիյարընտան գաչըպ գուրթու-
լանլարըն սէսի կէլիյօր։
29 Պապէլ իւզէրինէ թիրէնտազլարը չա-
ղըրընըզ,
Եայ պիլ ճիւմլէ քէմանքէշլէր,
Անա գարշը հէր թարաֆընտա օրտու
գուրունըզ.
Պիր քիմսէ ֆիրար էթմէսին,
Անա ֆիլլէրինէ կէօրէ մուճազաթ էտի-
նիզ.
Անա հէր պիր եափտըղընա կէօրէ եա-
փընըզ.
Զիրա ՐԱՊՊԱ գարշը,
Գուտտուսու ը Իսրայէլէ գարշը թէքէպ-
պիւր էյլէտի.
30 Պունուն իչին եիկիթլէրի մէյտանլա-
րընտա տիւշէճէքլէր,
Վէ մուհարիպլէրինին ճիւմլէսի
Օլ կիւնտէ հէլաք օլունաճագլար տըր՝
տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր։
31 Ռապպ իւլ ճիւնուտ Եէհօվահ պույու-
րուր քի,
Եա մութէքէպպիր, իշթէ պէն սանա
գարշը իմ.
Զիրա սէնին կիւնիւն,
Պէնիմ սէնի եօգլայաճաղըմ վագըթ
կէլմիշ տիր։
32 Վէ մութէքէպպիր սիւրչիւպ տիւշէճէք,
Վէ անը գալտըրան պուլունմայաճագ
տըր.
Վէ շէհիրլէրինէ աթէշ եագաճաղըմ,
Վէ անըն հէր թարաֆընը թէլէֆ էտէ-
ճէք տիր։
33 ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույու-
րուր.
Պէնի Իսրայէլ վէ պէնի Եէհուտա պիր-
լիքտէ զուլմ կէօրիւյօրլէր.
Վէ անլէրի էսիր էտէնլէրին ճիւմլէսի
անլէրի գուվվէթլէ թութթուլար,
Սալը վէրմէք իսթէմէզլէր.
34 Անլէրին վէլիսի գուվվէթլի տիր.
Անըն իսմի Եէհօվա Սէպաօթ տըր.
Տիյարա րահաթ վէրմէք,
Վէ Պապէլ սէքէնէսինի ըզթըրապ
էթմէք իչին,
Անլէրին տա՛վասընը թէմամիյլէ կէօրէ-
ճէք տիր։
35 ՐԱՊՊ պույուրուր քի, Քէլտանիլէր իւ-
զէրինէ,
Վէ Պապէլ սէքէնէսի իւզէրինէ,
Վէ անըն րու՛էսասը վէ հիւքէմասը իւ-
զէրինէ գըլըճ կէլիյօր։
36 Քէզզապլէր իւզէրինէ գըլըճ կէլիյօր, վէ
ահմագ օլաճագլարտըր.
Անըն գահրամանլարը իւզէրինէ գըլըճ
կէլիյօր, վէ թիթրէյէճէքլէր.
37 Անըն աթլարը վէ արապալարը իւզէ-
րինէ,
Վէ անըն արասընտա պուլունան գա-
րըշըգ խալգըն ճիւմլէսի իւզէրի-
նէ գըլըճ կէլիյօր,
Վէ գարըլար կիպի օլաճագլար,
Խազինէլէրի իւզէրինէ գըլըճ կէլիյօր, վէ
իղթինամ էտիլէճէքլէր տիր.
38 Սուլարը իւզէրինէ գուրագլըգ կէլիյօր,
վէ գուրույաճագլար.
Զիրա օրասը օյմա փութլար տիյարը
տըր,
Վէ փութլար իլէ մէճնուն օլուրլար։
39 Պու էճլտէն օրատա եապան քէտիլէրի
վէ սըրթլանլար,
Վէ թէվէ գուշլարը սաքին օլաճագ,
Վէ էպէտէն օթուրուլմայաճագ,
Վէ տէվրտէն տէվրէ մէսքիւն օլմայա-
ճագ տըր։
40 Ալլահըն խարապ էյլէտիյի Սատում վէ
Ղամօրա,
Վէ անըն էթրաֆընտա պուլունան շէհր-
լէր կիպի,
Օրատա քիմսէ օթուրմայաճագ,
Վէ անտա պէնի ատէմ սաքին օլմայա-
ճագ տըր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույու-
րուր։
41 Իշթէ շիմալ ճանիպինտէն պիր գավմ
կէլիյօր,
Վէ [illegible] միլլէթ [illegible]

Պէօյիւք միլլէթ վէ չօգ մէլիքլէր ույանաճագլար.

42 Անլէր եայ վէ մըզրագ թութարլար.
Անլէր շէֆգաթսըզ վէ մէրհամէթսիզ տիրլէր,
Սէսլէրի տէնիզ կիւրիւլթիւսիւ կիպի տիր,
Վէ աթլարա պինիփ
Էյ Պապէլ գըզը, մուհարիպ կիպի սանա գարշը տիզիլմիշլէր տիր.
43 Պապէլ մէլիքի անլէրին խապէրինի իշիտինճէ էլլէրի կէվշէտի
Գարըյը աղրը թութտուղու կիպի
Անը իզթիրապ թութտու.
44 Իշթէ Իրտընըն գաբարմասընտան,
Օ *գուվվէթլի մէսքէնի իւզէրինէ արսլան կիպի չըգաճագ.
Լաքին անը անըն իւզէրինտէն թէզ գաչըրաճաղըմ.
Վէ անըն իւզէրինէ նասպ էտէճէյիմ միւնթէխապ քի՞մ տիր,
Զիրա նազիրիմ քի՞մ տիր?
Վէ քի՞մ պէնի մուհաքէմէյէ չէքէճէք,
Վէ հուզուրումտա տուրաճագ չօպան քի՞մ տիր?
45 Իմտի էշիտէն ՌԱՊՊԸՆ Պապէլ հագգընտա էյլէտիյի թէտպիրի,
Վէ Քիլտանիլէրին տիյարը հագգընտա օլան մուրատընը տինլէյինիզ.
Մութլագա սիւրիւնիւն էն քիւչիւյիւ անլէրի սիւրէճէք,
Մութլագա մէսքէնլէրինի անլէրլէ պէրապէր խարապ էտէճէք տիր.
46 Պապէլին ֆէթհ օլունմասընըն սէսինտէն եէր սարսըլաճագ,
Վէ ֆէրեատը միլլէթլէր արասընտա իշիտիլէճէք տիր.

ՊԱՊ 51

1 ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Իշթէ պէն Պապէլ իւզէրինէ
Վէ տիւշմէնլէրիմին օրթասընտա սաքին օլանլար իւզէրինէ
Մուհլիք պիր րիւզկեար գըզտըրաճաղըմ.
2 Վէ Պապէլ իւզէրինէ սավուրըճըլար կէօնտէրէճէյիմ,
Վէ անը սավուրաճագլար, վէ տիյարընը պօշալթաճագլար.
Զիրա պէլա կիւնիւնտէ հէր թարաֆտան անըն իւզէրինէ կէլէճէքլէր տիր.
3 Թիրէնտազ քէնտի եայընը թիրէնտազա գարշը,
Վէ քէնտի զըրխըյլէ թէքէպպիւր էտէնէ գարշը գուրաճագ տըր.
Անըն եիկիթլէրինի էսիրկէմէյինիզ.
Անըն քեաֆֆէ-ի 'ասաքիրինի հէտմ էյլէյինիզ։
4 Վէ Քիլտանիլէր տիյարընտա մագթուլլար
Վէ անըն սոգագլարընտա մէճրուհլար տիւշէճէքլէր տիր.
5 Զիրա Իսրայէլ իլէ Եէհուտա,
Անլէրին տիյարլարը,
Գուտտուսը Իսրայէլէ գարշը խէթիյյէ կիւնահ իլէ տոլմուշ իսէ տէ,
Քէնտիլէրին Ալլահը-ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ թարաֆընտան թէրք օլունմամըշ տըր.
6 Պապէլին իչինտէն ֆիրար էտինիզ.
Վէ հէր քէս քէնտի ճանընը գուրթարսըն,
Անըն մա՛սիյէթի սէպէպիյլէ հէլաք օլունմայասընըզ.
Զիրա պու վագթ ՌԱՊՊԸՆ ինթիգամ վագթը տըր.
Անըն ճէզասընը քէնտիսի վէրէճէք տիր.
7 Պապէլ ՌԱՊՊԸՆ էլինտէ
Պիւթիւն զէմինի սէրխօշ էտէն ալթուն թաս տըր.
Անըն շէրապընտան միլլէթլէր իչտիլէր.
Օլ սէպէպտէն միլլէթլէր տիվանէ օլտուլար.
8 Պապէլ անսըզըն տիւշիւպ գըրըլտը.
Անըն իւզէրինէ ֆիղան էտինիզ.
Անըն եարասը իչին պէլէսան ալընըզ,
Պէլքի շիֆա պուլուր.
9 Պապէլի թէտավի էթտիք, լաքին շիֆայապ օլմատը.
Անը պըրագընըզ, վէ հէր պիրիմիզ տիյարըմըզա կիտէլիմ.

---

*Եպրէօ՝ տա՛իմի մէր՛ա

Զիրա անըն հիւքմիւ սէմայա վարըր օլտու,
Վէ պուլութլարա գատար գալգտը.
10 ՌԱՊՊ սալահըմըզը իզհար էթտի.
Կէլինիզ՝ վէ Սիօնտա,
Ալլահըմըզ ՌԱՊՊԸՆ իշինի հիքեայէ էտէլիմ.
11 Օգլարը փարլատընըզ, գալգանլարը ալընըզ.
Զիրա ՌԱՊՊ Պապիլի հէլաք էթմէքլիյի միւրատ էթմէքլէ,
Մատի մէլիքլէրինին րուհլարընը ույանտըրտը.
Զիրա պու ՌԱՊՊԸՆ ինթիգամը,
Հէյքէլի իչին ինթիգամը տըր.
12 Պապիլին սուրլարընա գարշը 'ալէմէթ [illegible],
Մուհաֆըզ 'ասքէրէ թագվիյէթ վէրինիզ,
Պէքճիլէրի թա'յին էտինիզ,
Փուսուլարը հազըրլայընըզ.
Զիրա ՌԱՊՊ հէմ միւրատը էյլէտի,
Հէմ տախի Պապիլ ահալիսինէ հագգընտա սէօյլէտիյինի իճրա էյլէտի.
13 Էյ չօգ սուլար եանընտա սաքին օլան
խազինէլէրի չօգ օլան,
Սօնըն կէլտի. թամա'ընըն էօլչիւսիւ տոլտու.
14 ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ քէնտի զաթը հագգը իչին եէմին էյլէտի.
Մութլագա սէնի չէքիրկէլէր իլէ տօլտուրուր կիպի ատամլարլա տօլտուրաճագըմ.
Վէ սանին իւզէրինէ կիւլպանկ չէքէճէքլէր տիր՝ տէտի.
15 Զէմինի գուվվէթիյլէ եափան,
Տիւնեայի հիքմէթիյլէ սապիթ գըլան,
Վէ սէմավաթը 'իլմիյլէ պասթ էյլէտի.
16 Սէտասըյլէ կէօքտէ չօգ սուլար հասըլ օլուր,
Վէ միւնթէհա ի զէմինտէն պուխարլար չըգարըր.
Եաղմուր իչին շիմշէք չագտըրըր,
Վէ րիւզկեարը խազինէլէրինտէն չըգարըր.
17 Հէր ատէմ իլմ խուսուսունտա հայվան կիպի տիր.
Հէր գույումճը սանըմը փութ սալայը խըճիլ օլտու.
Զիրա տէօքմէսի փութ եալան տըր,
Վէ անլէրտէ րուհ եօգ տուր.
18 Անլար պաթըլ վէ զէլալէթ իշի տիր,
Ծօգլանըլտըգլարը վագթընտա մահվ օլաճագլար տըր.
19 Եագուպուն նասիպի պունլար կիպի տէյիլ տիր.
Զիրա հէր շէյին խալիգը օ տուր,
Վէ Իսրայէլ անըն միրասընըն սըպթը տըր,
Անըն իսմի *Նէհօվա Սէպաօթ տըր.
20 Սէն պէնիմ թօփուզըմ՝ ճէնկ ալէթիմ սին.
Վէ սէնինլէ միլլէթլէրի գըրաճաղըմ,
Վէ սէնինլէ հիւքիւմէթլէրի խարապ էտէճէյիմ,
21 Վէ սէնինլէ աթը վէ անա րաքիպ օլանը գըրաճաղըմ,
Վէ սէնինլէ 'արապայը վէ րաքիպինի գըրաճաղըմ,
22 Վէ սէնինլէ էրքէք իլէ գարըյը գըրաճաղըմ,
Վէ սէնինլէ իխթիյար իլէ կէնճի գըրաճաղըմ,
Վէ սէնինլէ եիկիթ իլէ պաքիրէյի գըրաճաղըմ,
23 Վէ սէնինլէ չօպանը վէ սիւրիւսիւնիւ գըրաճաղըմ,
Վէ սէնինլէ չիֆթճիյի վէ էօքիւզլէրինի գըրաճաղըմ,
Վէ սէնինլէ վալիլէրի վէ իւմէրայը գըրաճաղըմ.
24 Վէ Պապիլէ վէ Քէլտանիլէր տիյարընըն պիւթիւն սէքէնէսինէ,
Կէօզլէրինիզ էօնիւնտէ Սիօնտա եափտըգլարը քէօթիւլիւքլէրին [illegible] տօլայը
Միւճազաթ էտէճէյիմ՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր.
25 Էյ պիւթիւն զէմինի հէլաք էտէն միւհլիք տաղ,
Պէն սանա գարշը իմ,

---

*ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ

Վէ սէնին իւզէրինէ էլիմի ուզատաճաղըմ,
Վէ սէնի գայալարտան աշաղը եուվարլըյաճաղըմ,
Վէ սէնի եանմըշ տաղա տէօնտիւրէճէյիմ՝ տէյիւ ՌԱԲԲ պույուրույոր։
26 Վէ սէնտէն հիչ քէօշէ թաշը վէ պիր թէմէլ թաշը ալմըյաճագլար,
Զիրա իլ էլ էպէտ խարապ օլաճագսըն՝ տէյիւ ՌԱԲԲ պույուրույոր։
27 Տիյարտա ալամէթ պայրաղը տիքինիզ,
Միլլէթլէր արասընտա պօրու չալընըզ,
Անըն ալէյհինէ միլլէթլէրի հազըրլայընըզ,
Անըն իւզէրինէ Արարատ վէ Մինի վէ Աշքէնազ մէմլէքէթլէրինի չաղըրընըզ,
Անըն իւզէրինէ սէրտար թա'յին էտինիզ,
Թիւյլիւ չէքիրկէլէր կիպի աթլար չըգարընըզ։
28 Անըն իւզէրինէ միլլէթլէրի, Մատի մէլիքլէրինի,
Անըն վալիլէրինի վէ ճէմի՛ ի իւմէրասընը,
Վէ անըն թահթը հիւքիւմէթինտէ օլան պիւթիւն տիյարը հազըրլայընըզ։
29 Վէ տիյար թիթրէյիփ մուզթարիպ օլաճագ տըր,
Զիրա Պապիլ տիյարընը վիրան վէ սէքէնէսիզ էթմէք իչիւն,
ՌԱԲԲԸՆ Պապիլ հագգընտա օլան մուրատը գայիմ տուրաճագ տըր։
30 Պապիլին գահրիմանլարը մուհարէպէտէն գալտըլար,
Գալէլէրտէ օթուրտուլար։
Թագաթլէրը գէսիլտի, գատընլար կիպի օլտուլար։
Մէսքէնլէրինի եագտըլար, սիւրկիւլէրի գըրըլտը։
31 Ֆէնարի չէհրինին պիր թարաֆտան ալընտըղընը,
Վէ կէչիտլէրին թութուլտուղունը,
Վէ գամըշլարըն աթէշէ եագըլտըղընը,
Վէ մուհարիպլէրին շաշըրտըղընը
32 Պապիլ մէլիքինէ խապէր վէրմէք իչիւն,
Սա'ի սա'իյէ,
Վէ խապէրճի խապէրճիյէ գարշըլամաղ իւզրէ գոշաճագ տըր։
33 Զիրա Իսրայէլին Ալլահը ՌԱԲԲ իւլ ճինուտ պէօյլէ պույուրույոր։
Պապիլ գըզը խարման կիպի տիր,
Անըն տէօյիւլէճէք վագթը տըր։
Պիր ազ վագըթ սօնրա անըն հասատ վագթը կէլէճէք տիր։
34 Պապիլ մէլիքի Նէպուխատնասար
Պէնի թէլէֆ էթտի, պէնի իֆնա էթտի,
Պէնի պօշ գապ կիպի էյլէտի,
Պէնի էժտէր կիպի եութտու,
Գարնընը նէֆիս թա'ամլարըմ իլէ տօլտուրտու,
Պէնի տըշարը աթտը։
35 Սիօն սաքինէսի՝
Պանա վէ ճէսէտիմէ օլան զուլմ
Պապիլ իւզէրինէ օլսուն՝ տէյէճէք։
Վէ Երուսաղիմ՝
Գանըմ Քալտանիլէր տիյարընըն սաքինլէրի իւզէրինէ օլսուն՝ տէյէճէք տիր։
36 Պու էճլտէն ՌԱԲԲ պէօյլէ պույուրույոր։
Իշթէ սէնին տա'վանը պէն կիւտէճէյիմ,
Վէ սէնին ինթիգամընը պէն ալաճաղըմ,
Վէ անըն տէնիզինի գուրութաճաղըմ,
Վէ անըն փընարլարընը գուրուտաճաղըմ։
37 Վէ Պապիլ վիրան օլուպ,
Չագալլար մէսքէնինէ տէօնէճէք,
Պա'իսի հայրէթ վէ րէզալէթ օլաճագ,
Վէ սաքինսիզ գալաճագ տըր։
38 Անլէր կէնճ արսլանլար կիպի պիրլիքտէ կիւրլէյէճէքլէր,
Արսլան եավրուլարը կիպի պաղըրըշաճագլար տըր։
39 Հէրարէթլէրի պուլունտուղու վագթ
Անլէրէ զիյաֆէթ էտէճէյիմ,
Վէ անլարը սէրխօշ էտէճէյիմ,
Թի զէվգ էտիփ էպէտի ույգույը ույյալար,
Վէ ույանմայալար՝ տէյիւ ՌԱԲԲ պույուրուր։

40 Անլարը գուզուլար կիպի,
Էրքէչլէր իլէ գօչլար կիպի սալխանէյէ էնտիրէճէյիմ։
41 Շէշաք նա՛սըլ ալընտը.
Վէ պիւթիւն զէմինին փախրը թութուլտու.
Պապիլ միլլէթլէր արասընտա նասըլ վիրան օլտու։
42 Տէնիզ Պապիլ իւզէրինէ չըգտը.
Վէ տալղալարընըն չօգլուղու անը էօրթտիւ։
43 Անըն շէհիրլէրի վիրան,
Գուրագ եէր չէօլլէրի յէ,
Ինսանըն [illegible] օթուրմատըղը,
Վէ պէնի ատէմին կէչմէտիյի յէր օլտու։
44 Վէ Պապիլտէ Պէ՛լի ճէզալանտըրաճաղըմ,
Վէ անըն եութտուղունու աղզընտան չըգարաճաղըմ,
Վէ արթըգ միլլէթլէր անա գօշմայաճագլար,
Պապիլ սուրը տախի եըգըլաճագ տըր։
45 Եյ գավմիմ, անըն իչինտէն չըգընըզ,
Վէ հէր քէս, ՌԱՊՊԸՆ շիտտէթլի ղազապընտան
Քէնտի ճանընը գուրթարսըն։
46 Վէ մէմլէքէթտէ իշիտիլէճէք խապէրտէն
Գալպինիզ զա՛իֆլէնմէսին, վէ գօրգմայասընըզ․
Զիրա պիր սէնէ պիր խապէր,
Վէ էրթէսի սէնէ պաշգա պիր խապէր կէլէճէք,
Վէ մէմլէքէթտէ հիւքիւմտար հիւքիւմտար *ալէյհինտէ պուլունարագ
Զուլմ օլաճագ տըր։
47 Պու էճլտէն իշթէ կիւնլէր կէլիյոր քի,
Պապիլին փութլարընը ճէզալանտըրաճաղըմ.
Վէ անըն պիւթիւն տիյարը խճիլ օլաճագ,
Վէ անըն պիւթիւն մագթուլլարը անըն իչինտէ տիւշէճէքլէր տիր։
48 Վէ սէմա իլէ զէմին վէ [illegible] պուլունանլարըն քիւլլիսի
Պապիլ իւզէրինէ կիւլիւմիւ չէքէճէքլէր,
Զիրա խարապ էտէնլէր անա շիմալ ճանիպինտէն կէլէճէքլէր տիր՝ տէյէ ՌԱՊՊ պույուրուր։
49 Պապիլ Իսրայէլ ատէմլէրինի մագթուլ էնտիրտիյի կիպի,
Պիւթիւն զէմինին ատէմլէրի տախի Պապիլտէ մագթուլէն տիւշէճէք տիր։
50 Եյ գըլըճտան գուրթուլանլար, կիտինիզ, տուրմայընըզ․
ՌԱՊՊԸ ուզագ [illegible] խաթըրա կէթիրինիզ,
Վէ Երուշալիմի թէզաքքիւր էտինիզ։
51 Այիպ իշիթթիյիմիզ իչին խէճիլ օլտուգ․
Եիւզիւմիւզիւ հիճապ գափլատը.
Զիրա պէյթ իւլ ՌԱՊՊԸՆ մուգատտէս եէրլէրինէ եապանճըլար կիրտի։
52 Պու էճլտէն, իշթէ ՌԱՊՊ պույուրուր, իշթէ կիւնլէր կէլիր քի,
Անըն փութլարընը ճէզալանտըրաճաղըմ,
Վէ պիւթիւն տիյարընտա մէճրուհլար ինլէյէճէքլէր տիր։
53 Պապիլ սէմայէ գատար պիլէ չըգսա,
Վէ գուվվէթինի ա՛լայէ սապիթ էթսէ,
Պէնիմ թարաֆըմտան անա խարապ էտիճիլէր կէլէճէքլէր՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր։
54 Պապիլտէն ֆէրեատ,
Վէ Քիլտանիլէր տիյարընտան հէզիմէթ ի *ազիմէ սէսի [illegible]՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր։
55 Զիրա ՌԱՊՊ Պապիլի խարապ էտէր,
Վէ անըն իչինտէն պիւյիւք կիւրիւլթիւյիւ քէսէր.
Զիւնքի տալղալարը չօգ սուլար կիպի կիւրլէր,
Սէսլէրի կիւրիւլթիւսիւ չըգար։
56 Զիրա անըն իւզէրինէ, եա՛նի Պապիլ իւզէրինէ խարապ էտիճի կէլտի,
Վէ անըն գահրիմանլարը ալընտը,
Եայլարը գըրըլտը․
Զիրա ՌԱՊՊ մուճազաթ Իլահը տըր,
Մութլագա մուճազաթ էտէճէք տիր։
57 Վէ անըն ռու՛էսա իլէ հիւքէմասընը,

---
*Նախա՝ մուծիւղ ի հայրէթ

Հէքիմլերինի իլէ ումերասընը,
Վէ փահլիվանլարընը սէրխօշ էտէճէյիմ.
Վէ անլար էպէտի ույգույը ույույաճագլար ույանմայաճագլար տըր՝ տէյիւ
Իսմի Եէհօվա Սէպաօթ օլան Մելիք պույուրուր.
58 ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր.
Պապէլին էնլի սուրլարը պիւթիւնէն եըգըլաճագլար,
Վէ անըն եիւքսէք գափուլարը աթէշէ եագըլաճագ.
Վէ գավմլար պիհուտէ եէրէ,
Վէ միլլէթլէր աթէշ իչին զահմէթ չէքիպ եօրուլաճագլար տըր.

59 Սէրայայա իպնի Նէրիյա իպնի Մաա-
սէիա, Եէհուտա մէլիքի Սիտգիյանըն
հիւքիւմէթինին տէօրտիւնճիւ սէնէ-
սինտէ անընլէ պէրապէր Պապէլէ
կիթտիյինտէ, Երեմիա պէյղամպէ-
րին պույուրտուղու քէլամ տըր. Սէ-
60 րայիա իսէ մէնզիլպէյի իտի. Վէ Ե-
րէմիա Պապէլ ուզէրինէ կէլէճէք պիւ-
թիւն պէլայը, եանի Պապէլ 'ալէյհինէ
մուհառրէր օլան պու քէլամըն քեաֆ-
61 ֆէսինի պիր քիթապա եազտը. Վէ Ե-
րէմիա Սէրայեայա խիթապէն Պապէլէ
հին ի վուսուլինտէ պու քէլամըն ճիւմ-
62 լէսինի օգումագա տիգգաթ էյլէ. Վէ
էյ ՌԱՊՊ, սէն պու մահալ 'ալէյհինտէ,
խինսանտան հայվան օլսուն, սէքէ-
նէսի գալմայաճագ էպէտի վիրանէ օ-
լունճայա գատար գօփարաճաղըն տէ-
63 տին, տէյէսին. Վէ պու քիթապը օ-
գումաղը թէմամ էյլէտիյինտէ՝ անա
պիր թաշ պաղլայըպ Ֆըրաթ նէհրի
64 իչինէ աթաճագսըն. Վէ՝ Պապէլ պէօյ-
լէ պաթաճագ, վէ պէնիմ անըն ուզէ-
րինէ կէթիրէճէյիմ պէլա սէպէպինտէն
գալգմայաճագ, վէ անլար եօրուլաճագ-
լար տըր՝ տէյէսին տէտի.

Երեմիանըն քէլամը պուրայա գա-
տար տըր:

ԲԱՊ ԾԲ

1 Սիտգիյա մէլիք օլտուղունտա եիրմի պիր
եաշընտա իտի. վէ Եէրուշալիմտէ օ-
ն պիր սէնէ հիւքիւմէթ էյլէտի. վէ վա-
լիտէսի Լիպնալը Երեմիանըն գըզը-
2 ըտը իսմի Համութալ իտի. Վէ Եէհօ-
յագիմին քեաֆֆէ ի ա'մալը կիպի
ՌԱՊՊԸՆ 'ինտինտէ քէօթիւ օլանը է-
3 յլէտի. Չիրա Եէրուշալիմ իլէ Եէհու-
տայը քէնտի հուզուրընտան թարտ է-
յլէմէք իչին ՌԱՊՊԸՆ ղազապը անլա-
'ալէյհինտէ պու լունտուղընտան Սիտգի-
յա Պապէլ մէլիքինէ 'ասի օլտու.
4 Վէ անըն հիւքիւմէթինին տօգուզունճու
սէնէսինտէ օնունճու այըն օնունճու
Պապէլ մէլիքի Նէպուգատնէսսար պիւ-
թիւն չէրիսի իլէ Եէրուշալիմ իւզէ-
րինէ կէլիպ անա գարշը օրտու գուր-
տու. վէ անըն 'ալէյհինէ հէր թարաֆ-
5 տան մէթէրիզլէր եափտըլար. Վէ Սիտ-
գիյա մէլիքին օն պիրինճի սէնէսինէ
6 գատար շէհիր մուհասէրէտէ գալտը. Վէ
տէօրտիւնճիւ այըն տօգուզունճու
շէհիրտէ գըթլըգ շիտտէթլէնիպ, եա-
րըն էհալիսի իչին էքմէք եօգ իտի.
7 Վէ շէհրին տուվարը ռախնէտար օլտու,
վէ մուհարիպլէրին ճիւմլէսի ֆիրար
էթտիլէր, վէ կէճէլէյին մէլիք պաղ-
չէսինին գուրպինտէ վաքի իքի սուր
արասընտաքի գափունըն եօլունտան
չըգտըլար. վէ Քիլտանիլէր շէհրի իհա-
թէ էթմիշ օլտուգլարը հալտէ անլար
8 սահրա եօլունտան կիթտիլէր. Վէ Քիլ-
տանիլէրին 'ասքէրի մէլիք Սիտգիյայը
թա'գիպ էտիպ անը Երիհա սահրալա-
րընտա եէթիշտիլէր, վէ անըն պիւթիւն
9 'ասքէրի եանընտան տաղըլտը. Վէ մէ-
լիքի թութուպ անը Համաթ արզընտա-
քի Ռիպլայա, Պապէլ մէլիքինին հու-
զուրընա կէթիրտիլէր, օլ տախի
10 անըն հագգընտա հիւքիւմ վէրտի. Վէ
Պապէլ մէլիքի Սիտգիյանըն օղուլլար-
ըը կէօզլէրի էօնիւնտէ գաթլ էյլէտի.
Եէհուտանըն տախի ճիւմլէ ռուէսասը-
11 նը Ռիպլայա գաթլ էթտի. Վէ
Սիտգիյանըն կէօզլէրինի չըգարըպ

-զինճիրլէրլէ պաղլատը՝ վէ Պա-
պէլ մէլիքի անը Պապէլէ կէօթիւրտիւ,
վէ անը մահպէսէ աթըլըպ [illegible]
էվմ ի վէֆաթընա [illegible]
գօյտու՝

12 Վէ Պապէլ մէլիքի Նէպուգատնէզզա-
րըն օն տօգուզունճու սէնէսինտէ,
պէշինճի այըն օնունճու Պապէլ մէլիքի-
նին հուզուրընտա տուրան միհաֆէզէթ
'ասքէրի րէ"իսի Նէպուզարատան Ե-
րուշալիմէ կէլտի. Վէ պէյթ իւլ ՌԱՊ-
13 Պը վէ սէրայը միւլիւքեանէյի եագտը,
վէ Երուշալիմին խանէլէրինին ճիւմլէ-
սինի վէ պէօյիւք խանէլէրին ճիւմլէսինի
14 ատէշէ եագտը. Վէ մա'իյէթ 'աս-
քէրի րէ'իսի իլէ պուլունան Քիլ-
տանիլէրին 'ասքէրլէրինին ճիւմլէսի Ե-
րուշալիմի մուհիթ օլան պիւթիւն սու-
15 րլարը եըգտըլար. Վէ մա'իյէթ 'ասքէրի
րէ'իսի Նէպուզարատան գավմըն ֆու-
գարասընտան վէ շէհիրտէ գալան գավ-
մըն պագիյյէսինի վէ Պապէլ մէլիքինէ
իլթիճա էտէն միւթէմէրրիտլէրի [illegible]
16 գալան խալգըն [illegible] կէօթիւրտիւ. Վէ
մա'իյէթ 'ասքէրլէրինին րէ'իսի ֆու-
գարասընտան, պաղճըլըգ վէ չիֆթճի օլ-
մագ իչիւն, [illegible] պըրագտը.

17 Վէ Քիլտանիլէր պէյթ իւլ ՌԱՊՊՏԱ
պուլունան պագըրտան տիրէքլէրի վէ գա'ի-
տէլէրի վէ պէյթ իւլ ՌԱՊՊՏԱ պու-
լունան պագըրտան հավուզը գըրտըլար, ան-
լէրին պագըրլարընը պիւթիւն Պա-
18 պէլէ կէօթիւրտիւլէր. Վէ լէյէնլէրի վէ
քիւրէքլէրի վէ մում մագասլարընը
վէ թասլարը վէ պուխուր գաշըգլարընը
վէ խըտմէթ իչին գուլլանըլան պագըր-
տան էտէվաթըն ճիւմլէսինի ալտըլար-
19 տըր. Վէ մա'իյէթ 'ասքէրի րէ"իսի
փիանէլէրի վէ պուխուրտանլարը վէ
թասլարը վէ լէյէնլէրի վէ շէմ'ատանլա-
րը վէ պուխուր գաշըգլարընը վէ գա-
տէհլէրի, ալթունտան օլանը ալթունը
20 վէ կիւմիւշտէն օլանը կիւմիւշի, Իքի
Սիւլէյման մէլիքին պէյթ իւլ ՌԱՊՊ ի-
չիւն եափտըղը իքի [illegible], վէ
հավուզը վէ գա'իտէլէր [illegible] օլան
օն իքի պագըր էօքիւզի [illegible] ալտը.

[illegible] ճիւմլէ պագըր էտէվաթընըն ագըրլըգը
21 վէզնէ կէլմէզ իտի. Վէ տիրէքլէրէն
պիրինին իրթիֆա'ը օն սէքիզ արշըն
իտի, վէ իփլիկի օն իքի արշըն տէվ-
րինտէ օլան պիր չէքիւրկէ(?) հալ
վէ գալընլըղը տէօրթ փարմագ օլուպ
22 իչի պօշ իտի. Վէ անըն իւզէ-
րինտէ պագըրտան պաշլըգը վար իտի,
[illegible] պիր պաշլըղըն իրթիֆա'ը պէշ արշըն
իտի, վէ պաշլըգըն իւզէրինտէ, չէփ-
չէվրէ պագըրտան աղ վէ նարլար(?), [illegible]
ճիսի պագըրտան իտի. Իքինճի տիրէ-
ղին տախի պունլարա մանէնտ նարլարը վար իտի.
23 Վէ եանլարտա պուլունան նարլար
տօգսան ալթը օլուպ չէփչէվրէ նագ-
շէտիլմիշ պուլունան նարլարըն ճիւմլէսի
եիւզ իտի.

24 Վէ մա'իյէթ 'ասքէրի րէ"իսի քեա-
հին ի քէպիր Սէրաեայը վէ քեահին ի
սանի Սէֆանիայը վէ գափուճըլար իւչ
25 մուհաֆըզըն(?) ալտը. Վէ մուհարիպլէր
իւզէրինէ նազըր օլան պիր խաճէ-
սըը, վէ մէլիքին հուզուրընտա պուլուն-
մագ իչին շէհիրտէ պուլունան եէտի քիշի-
եի վէ [illegible] քատխուտասը օլան
[illegible] պաշ քեաթիպի-
նի վէ [illegible] օլուպ
շէհիրտէ պուլունան ալթմըշ քիշիյի շէհիր-
26 տէն ալտը. Վէ մա'իյէթ 'ասքէրի րէ"ի-
սի Նէպուզարատան պունլարը ալըպ
Րիպլայա, Պապէլ մէլիքինին հուզուրը-
27 նա կէօթիւրտիւ. Վէ Պապէլ մէլիքի
անլէրի, Համաթ [illegible] վըրըպ
[illegible] էօլտիւրտիւ. Պէօյ-
լէ Եէհուտա քէնտի [illegible]
[illegible] պուլունտու.

28 Նէպուգատնէզզարըն էսիր կէօթիւր-
տիւքիւ խալգ պու տըր. Եէտինճի սէ-
նէսինտէ [illegible] Եէհուտի.
29 Նէպուգատնէզզարըն օն սէքիզինճի
սէնէսինտէ Երուշալիմտէն [illegible]
[illegible]
30 Նէպուգատնէզզարըն եիրմի իւչիւնճիւ
սէնէսինտէ մա'իյէթ 'ասքէրի րէ"իսի
Նէպուզարատան Եէհուտիլէրտէն եէտի
եիւզ [illegible] կէօթիւր-

տըր, ճիւմլէսի տէօրթ պին ալթը եիւզ քիշիյտիր.

31 Վէ Եէհուտա մէլիքի Եէհօեաքինին եսարէթինին օթուզ եէտինճի սէնէսինտէ օն իքինճի այըն եիրմի պէշինճի Պապէլ մէլիքի Էվիլմէրօտաք մէլիք ճիւլուսու սէնէսինտէ՝ Եէհուտա մէլիքի Յօեաքինէ ՛չէֆգաթ էտիփ՛ անը մահպուսէն չըգարտը. 32 Վէ անը թալթիֆ էտիփ, անըն գիւրսիւսիւնիւ Պապէլտէ քէնտի եանընտա օլան մէլիքլէրին գիւրսիւլէրինին իւսթ թարաֆընա գօյտու, 33 Վէ մահպէս էլպիսէսինի տէյիշտիրտի. օլ տախի պիւթիւն մուտտէթի 'էօմրիւնտէ տա'իմա անըն հուզուրունտա թա'ամ էքէր իտի. 34 Վէ անըն թա'ինինի, տա'իմի թա'ին օլարագ պիւթիւն մուտտէթի 'էօմրիւնտէ, եէվմ ի վէֆաթընա գատար, Պապիլ մէլիքի թարաֆընտան կիւն պէ կիւնէ նա վէրիլիր իտի.

ԷՐԷՄԻԱՆԸՆ ՄԷՐՍԻՅԷԼԷՐԻ

ՊԱՊ 1

1 Ահ, էհալիսի չօգ օլան շէհիր նասըլ
եալընըզ օթուրուր.
Միլլէթլէր արասընտա 'ազամէթլի օլան
շէհր տուլ կիպի օլտու.
Էյալէթլէրտէ խաթուն օլան խարաճ-
կիւզար օլտու.
2 Կէճէլէյին աղլար, վէ կէօզ եաշ-
լարը եանագլարը իւզէրինտէ-
տիր.
Անըն [illegible] ահպապլարընտան անը
թէսլիյէ էտէն եօգ,
Պիւթիւն տօսթլարը անա խըյանէթ
էտիփ անա տիւշմէն օլտուլար.
3 Եէհուտա մէհնէթ վէ աղըր գուլլուգ-
տան տօլայը էսիր օլտու.
Թա'իֆէլէր արասընտա սաքին օլուր,
վէ րահաթ պուլմազ.
Անը թա'գիփ էտէնլէրին ճիւմլէսի սը-
գըշըգլըգլարընտա անա եէ-
թիշտիլէր.
4 Սիօնըն եօլլարը պայրամլարա կէլէն-
լէր պուլունմատըգընտան եաս թութար-
լար.
Անըն գաբուլարընըն ճիւմլէսի վիրան
օլտու, քէհանէլէրի ահ չէքէր.
Պաքիրէլէրի գամկին օլտու, վէ քէն-
տիսի աճը աճըր.
5 Տիւշմանլարը րէիս վէ տիւշմէնլէրի պէր-
խուրտար օլտուլար.
Զիրա ՌԱՊՊ անը՝ խաթալարընըն չօգ-
լուղը սէպէպինտէն մուզայագայա
տիւշար էյլէտի.
Անըն մա'սումլարը՝ տիւշմէն էօնինտէ
էսիր կիթտիլէր.
6 Սիօն գըզընըն պիւթիւն ճէմալի զա'իլ
օլտու.
Անըն րէ'իսլէրի մէր'ա պուլամայան կէ-
յիքլէր կիպի օլտուլար,
Վէ թա'գիփ էտէնին էօնիւնտէն թա-
գաթլարը օլմայարագ կիթտիլէր.
7 Եէրուշալիմ՝ քէնտի գաւմը մու'ինի օլ-
մայարագ տիւշմէն էլինէ տիւ-
շիւնճէ,
Միհնէթ վէ մուզայագա կիւնլէրին-
տէ,
Էվվէլքի կիւնլէրտէ մալիք օլտուղու է-
շեա ի նէֆիսէնին ճիւմլէսինի
խաթըրընա կէթիրիր.

---

*Եահուտ, պաշընը րէֆ' էտիփ

Դուշմանլարը անը կեօրմիւշլէր, անըն *հէլաքընա կիւլմիւշլէր.
Եէրուշալիմ պէօյիւք կիւնահ իշլէտի.
պու սէպէպտէնտիր մուրտար սայըլտը.
Անա 'իզզէթ էտէնլէրին ճիւմլէսի, 'իւրիյէթինի կեօրտիւքլէրի իչիւն, անը թահգիր էյլէտիլէր.
Ոլ տախի ահ չէքիպ կէրիյէ տէօնտիւ.
Փիսլիյի նափաքլէրի էթէքլէրինտէտիր.
'Աքըպէթինի խաթըրնա կէթիրմէտի.
Վէ 'աճա'իպ սուրէթտէ զէլիլ օլտու.
անը թէսլիյէ էտէն եօգտըր.
Եա ՌԱԲԲ, 'իւսրէթիմէ պագ, զիրա տիւշմէն թէքապպիւր էյլէտի.
10 Տիւշմէն անըն էշեա ի նէֆիսէսինին ճիւմլէսի իւզէրինէ էլինի ուզաթտը.
Զիրա սէնին ճէմա'աթընա կիրմէմէլէրինի էմր էթտիյին թա'իֆէլէրինին
Բէնի մագտիսինէ կիրտիքլէրինի կէօրտիւ.
11 Անըն պիւթիւն գավմը ահ չէքէրէք էքմէք արայըրլար.
Ճանլարընը իհեա էթմէք իչիւն էշեա ի նէֆիսէլէրինի թա'ամա պէտէլ վէրտիլէր.
Եա ՌԱԲԲ, պագ, միւլահազա էյլէ, զիրա հագարէթ կէօրիւյօրըմ.
12 Էյ եօլտան կէչէնլէրին ճիւմլէսի, վազիֆէ էտիլմէ՞զ մի սիզինճ.
Նազար էյլէյ պագընըզ
Պանա իսապէթ էտէն տէրտիմ կիպի տէրտ վա՞ր մըտըր.
Զիրա ՌԱԲԲ ղազապընըն շիտտէթի կիւնիւնտէ պէնի թաղլիզ էյլէտի.
13 Եօգարըտան քէմիքլէրիմ իւզէրինէ աթէշ կէօնտէրտի, օ տախի անլէրէ թէսալլիւթ էյլէտի.
Այագլարըմա տուզագ գուրուպ պէնի կէրիյէ տէօնտիւրտիւ.
Պէնի խարապ էյլէտի, պիւթիւն կիւն պայղըն գըլտը.
14 Իսեանլարըմըն պօյունտուրուղը անըն էլի իլէ պաղլանտը.
Անլէր սարըլըպ պօյնըմա կէչիրիլտի.
Գուվվէթիմի թիւքէթտի.
Ռապպ պէնի գուրթուլամայաճաղըմ էլլէրէ թէսլիմ էյլէտի.
15 Ռապպ էպտալը գուվվէթլիլէրին ճիւմլէսինի պէնտէ թահգիր էյլէտի.
Եիյիթլէրիմի գըրմագ իչիւն իւզէրիմէ ալայ ճէլպ էյլէտի.
Ռապպ Եէհուտա գըզը օլան պաքիրէյի մա'սարէտէ իւզիւմ կիպի էզտի.
16 Պու շէյլէր իչիւն աղլարըմ. Կէօզլէրիմ, պէնիմ կէօզլէրիմ սուլար ագըտըր.
Զիրա ճանըմը իհեա էտէն թէսէլլիճի պէնտէն պա'իտ օլտու.
Օղուլլարըմ հէլաք օլտու, զիրա տիւշմէն ղալիպ կէլտի.
17 Սիօն էլլէրինի ուզաթըր, անա թէսէլլի վէրէն եօգ տըր.
ՌԱԲԲ Եա'գուպ հագգընտա տիւշմէնլէրինին անը իհաթէ էթմէլէրինի էմր էյլէտի.
Եէրուշալիմ անլէրին արասընտա հայզընտա օլան գարը կիպի օլտու.
18 ՌԱԲԲ 'ատիլ տիր, չիւնքի պէն անըն էմրինէ 'ասի օլտում.
Շիմտի, էյ ճէմի'ի աղվամ, տինլէյինիզ վէ տէրտիմէ պագընըզ.
Պաքիրէլէր իլէ եիյիթլէրիմ էսիր օլտուլար.
19 Ահպապըմը չաղըրտըմ, անլէր պէնի ալտաթտըլար.
Քեահինլէրիմ իլէ իխթիյարլարըմ ճանլարընը իհեա էթմէք իչիւն թա'ամ արար իքէն,
Շէհրտէ թէսլիմ ի րուհ էթտիլէր.
20 Եա ՌԱԲԲ, նազար էյլէ, զիրա մուզթարապ իմ, պաղըրըմ եանար.
Գալպիմ տէրունիմտէ մուզթարիպ օլտու, զիրա զիյատէսիյլէ 'իսյան էթտիմ.
Տըշարըտա գըլըճ մահրում էտէր, իչէրիտէ էօլիւմ վար.

---

*Եախուտ՝ սէպթլէրինէ

21 Ահ չէքտիյիմի իշիթտիլէր պէնի թէսէլլի էտէճէք եօգ տըր.
Տիւշմէնլէրիմին ճիւմլէսի պէլիյէմի իշիտտիլէր. Մէսրուր օլտուլար, չիւնքի սէն եափտըն.
Չաղըրտըղըն կիւնիւ կէթիրէճէքսին, Վէ անլար պէնիմ կիպի օլաճագլար տըր.
22 Անլէրին քէօթիւլիւյիւ սէնին հուզուրունա կէլսին,
Վէ պէնիմ գապահաթլարըմըն ճիւմլէսի իչիւն պանա եափտըղըն կիպի, անլարա տախի եափ.
Զիրա ահ ու վահըմ չօգ վէ գալպիմ պայղըն տըր։

ՊԱՊ 2

1 Ահ, Րապպ ղազապընտէ Սիօն գըզընը նասըլ գարանլըգ իլէ էօրթտիւ.
Իսրայէլին ֆախրընը կէօքտէն եէրէ աթտը.
Վէ ղազապը կիւնիւնտէ այագլարընըն պասամաղընը թէզէքքիւր էթմէտի.
2 Րապպ Եա՛գուպըն պիլէ ճիւմլէ մէսքէնլէրինի էսիրկէմէյէրէք եութտու,
Հիտտէթինտէ Եէհուտա գըզընըն իսթիհքեամաթլարընը եըգտը, խաք իլէ եէքսան էյլէտի,
Հիւքիւմէթի վէ անըն րուէսասընը թէտնիս էյլէտի.
3 Շիտտէթ ի ղազապընտէ Իսրայէլին պիւթիւն պօյնուզընը գըրտը.
Անըն սաղ էլինի տիւշմէն էօնիւնտէն կէրիյէ չէվիրտի.
Վէ Եա՛գուպտա աթէշ 'ալէվի կիպի թութուշուպ էթրաֆընա օլանը թէլէֆ էթտի.
4 Եայընը տիւշմէն կիպի կէրտի, սաղ էլինի գալտըրըպ 'ատու կիպի տուրտու,
Կէօզէ խօշ կէօրիւնէնլէրին ճիւմլէսինի գաթլ էյլէտի.
Ղազապընը, Սիօն գըզընըն չատըրը իւզէրինէ աթէշ կիպի տէօքտիւ.
5 Րապպ տիւշմէն կիպի օլուպ Իսրայէլի եութտու.
Անըն սէրայլարընըն ճիւմլէսինի եութտու, Իսթիհքեամաթլարընը հէտմ էյլէտի.
Վէ Եէհուտա գըզընըն ֆիղան ու էնինինի թէզյիտ էյլէտի.
6 Խայմէսինի պաղչէ քուլիւպէսի կիպի զօր իլէ եըգտը, անըն ճէմա՛աթ մահալլինի պօզտու.
ՌԱՊՊ Սիօնտա պայրամը վէ սէպթի ունութտուրտու,
Վէ շիտտէթ ի ղազապընտէ մէլիքի վէ քեահինի թահգիր էյլէտի.
7 Րապպ քէնտի մէզպահընը րէտ էթտի, մագտիսինտէն իքրահ էյլէտի,
Անըն սէրայլարընըն տուվարլարընը տիւշմէնլէրինէ թէսլիմ էյլէտի.
Անլէր պէյթ իւլ ՌԱՊՊՏԱ պայրամ կիւնիւնտէ օլտըղը կիպի սէտա վէրտիլէր.
8 ՌԱՊՊ Սիօն գըզընըն տուվարընը պօզմաղը մուրատ էթտի.
Էօլչիւ իփինի ուզաթտը, էլինի խարապ էթմէքտէն կէրի չէվիրմէտի.
Մէթէրիս իլէ սուրա մաթէմ էթտիրտի, անլէր պիրլիքտէ մահզուն օլտուլար.
9 Անըն գափուլարը եէրէ պաթտըլար, Թըրգազլարընը խարապ էտիպ գըրտը.
Անըն մէլիքի վէ րուէսասը թա՛իֆէլէր արասընտա տըր. Շէրի՛աթ եօգ տըր,
Փէյղամպէրլէրի տախի ՌԱՊՊ թարաֆընտան վահի ալմայօրլար.
10 Սիօն գըզը իխթիյարլարը եէրտէ օթուրուպ սիւքիւթ էտէրլէր.
Պաշլարը իւզէրինէ թօփրագ աթարլար, Չուլ կիյինտիլէր,
Եէրուշալիմ պաքիրէլէրի պաշլարընը եէրէ էյտիլէր.
11 Գանըմըմ գըզընըն հէլաքընտան տօլայը կէօզլէրիմ կէօզ եաշընտան պօզուլտու,
Պաղըրըմ եանտը, ճիկէրիմ եէրէ տէօքիւլտիւ,

Զիրա մա'սումլար իլէ մէմէ էմէնլէր
շէհրին մէյտանլարընտա պայըլտըլար։
12 Շէհրին մէյտանլարընտա մէճրուհլար
կիպի պայըլտըգլարընտա,
Վալիտէլէրինին գուճագլարընտա ճէա-
նըմ ի րուհ էթտիկլէրինտէ,
Վալիտէլէրինէ՝ Պուղտայ վէ շէրապ նէ՞-
րէտէ տիր՝ տէրլէր իտի։
13 Էյ Եէրուշալիմ գըզը, սանա նէ՞ շէհա-
տէթ կէթիրէյիմ, սանա նէ՞ էօր-
նէք կէթիրէյիմ.
Էյ Սիօն պաքիրէ գըզը, սէնի թէսելլի
իչիւն սանա նէ՞ թէշպիհ կէթի-
րէյիմ.
Զիրա սանա ուղրատըղըն րախնէ տէնիզ
գատար պիւյիւք տիւր. սանա
քի՞մ շիֆա վէրէ պիլիր։
14 Փէյղամպէրլէրինին սէնին իչիւն օլան
վահիյլէրի պիհուտէ վէ սախթէ
տիր,
Վէ մա'սիյէթինի մէյտանա չըգարմա-
տըլար քի էսարէթինի մէն՝ է-
տէ իտիլէր.
Անճագ սէնին իչիւն օլան վահիյլէրի
սախթէ տիր, վէ իղլալ էտիճի
շէյլէր կէօրտիւլէր։
15 Եօլտան կէչէնլէրին ճիւմլէսի սէնին
հագգընտա էլ չըրփտըլար,
Ըսլըգ չալտըլար վէ Եէրուշալիմ գըզը
հագգընտա
Ճէմալին քէմալի տէ պիւթիւն զէմի-
նին մէսէրրէթի տէնիլէն շէհիր
պու՞ մու տըր՝ տէյէրէք պաշլարը-
նը սալլատըլար։
16 Սէնին տիւշմէնլէրինին ճիւմլէսի սէնին
իւզէրինէ աղըզլարընը աչտը-
լար.
Ըսլըգ չալարագ վէ տիշլէրինի գըճըր-
տատարագ՝ Անը եութտուգ.
Իշթէ պէքլէտիյիմիզ կիւն պու տըր.
Անը պուլտուգ, կէօրտիւք՝ տէ-
տիլէր։
17 ՌԱՊՊ մուրատ էթտիյինի իճրա էյլէտի.
Էյյամ ը գատիմէտէն էմր էյլէտիյի քէ-
լամը իթմամ էյլէտի.
Էսիրկէմէյէրէք եըգտը,
Տիւշմէնի սէնին իւզէրինէ սէվին-
տիրտի,
'Ատուլարընըն պոյնուզունու եիւճէլթ-
տի։
18 Անլէրին գալպի Ռապպա ֆէրեատ էյլէ-
տի.
Էյ Սիօն գըզընըն տուվարը, կէճէ կիւն-
տիւզ սէյլ կիպի եաշ տէօք.
Իսթիրահաթ էթմէ, կէօզիւնիւն պէ-
պէյի րահաթլանմասըն։
19 Գալգ, կէճէ նէվպէթլէրինին իպթիտա-
սընտա ֆէրեատ էյլէ.
Ռապպըն հուզուրընտա գալպինի սու
կիպի տէօք.
Հէր սօգագ պաշընտա աճլըգտան պա-
յըլմըշ մա'սումլարընըն ճանը ի-
չիւն
Էլլէրինի Օնա գալտըր։
20 Եա ՌԱՊՊ, պագ, վէ նազար էյլէ, քի-
մէ՞ պէօյլէ եափտըն.
Գարըլար քէնտի սէմէրէլէրինի, գու-
ճագլարընտագը մա'սումլարընը եէ-
սինլէ՞ր մի.
Քեահին վէ փէյղամպէր Ռապպըն մագ-
տիսինտէ գաթլ օլունսու՞ն մու։
21 Կէնճ վէ իխթիյար սօգագլարտա թօփ-
րագ իւզէրինտէ եաթար.
Պաքիրէլէրիմ վէ նէվճիվանլարըմ գը-
լըճլէ տիւշտիւ.
Գազապընըն կիւնիւնտէ օնլարը գաթլ
էթտին, էսիրկէմէյէրէք քէստին։
22 Հէր թարաֆտան գօրգուլարըմը պայ-
րամ կիւնիւնտէ օլտուղու կիպի
չաղըրտըն,
Վէ ՌԱՊՊԸՆ գազապը կիւնիւնտէ խէ-
լաս պուլան եա պագի գալան
պուլունմատը.
Գուճագլատըղըմը վէ պէսլէտիյիմի
չօճուգլարըմը տիւշմէն թիւքէթ
էթտի։

ՊԱՊ 3

1 Անըն գազապընըն տէյնէյինտէն մէ-
շագգաթ կէօրէն ատամ պէն իմ.
2 Պէնի կէօթիւրիւփ գարանլըգտա եիւրիւթտիւ, ան-
ճագ նուրտա տէյիլ.

3 Հագիգաթէն պանա գարշը տէօնտիւ, պիւթիւն կիւն էլինի իւզէրիմէ չէվիրտի.
4 Էթիմի վէ տէրիմի իփրէթտի, քէմիքլէրիմի գըրտը.
5 Պանա գարշը պուրճլէր եափտը, վէ պէնի աճը վէ մէշագգաթ իլէ իհաթէ էյլէտի,
6 Չօգտան պէրու էօլմիւշ օլանլար կիպի պէնի գարանլըգ եէրլէրտէ օթուրթտու.
7 Էթրաֆըմա չիթ չէքտի վէ տըշարը չըգամամ. զինճիրլէրիմի աղըրլաթտը.
8 Ֆէրեատ ու իսթիմտատ էյլէտիյիմտէ պիլէ տուա՛մը րէտտէթտի.
9 Եօլլարըմը եօնուլմուշ թաշլար իլէ սէտտ էյլէտի, թարիգլէրիմի էյրիլթտի.
10 Պանա փուսուտա օլան այը վէ կիզլի եէրտէ պուլունան արսլան կիպի օլտու.
11 Եօլլարըմը սափթըրտը վէ պէնի փարէլէտի, պէնի վիրան էյլէտի.
12 Եայընը կէրտի վէ պէնի օգա նիշան կիպի տիքտի.
13 Օգլարընը պէօպրէքլէրիմէ սափլատը.
14 Պիւթիւն գավմիմա մասխարա, վէ պիւթիւն կիւն անլէրին թիւրքիւսի օլտում.
15 Պէնի աճըլըգլէ տօյուրտու, փէլինլէ սէրխօշ էթտի.
16 Վէ տիշլէրիմի չագըլ թաշլարըյլէ գըրտը, իւզէրիմի քիւլ իլէ օրթտու.
17 Ճանըմը սէլամէթտէն պա՛իտ գըլտըն, խայրը ունութտում.
18 Վէ վիւսուգ ու ի՛թիմատըմ ՌԱՊՊՏԱՆ մունգաթի՛ օլտու՝ տէտիմ.
19 Մուզտարիպլիյիմի վէ սէֆալէթիմի, փէլին օթընը վէ էօտիւ խաթըրլա կէթիր.
20 Ճանըմ տէխի տա՛իմա խաթըրլա կէթիրիր, վէ տէրունումտէ էյիլիր.
21 Պունու տէր խաթըր էտէրիմ, պու էճլտէն իւմիտվար իմ.
22 ՌԱՊՊԸՆ 'ինայէթինտէն տըր քի պիզ քիւլլիյէն մահվ օլմատըգ, զիրա անըն մէրհամէթի զէվալ պուլմազ.
23 Հէր սապահ թէճէտտիւտ էտէր, սէնին սըտգըն 'ազիմ տիր.
24 Ճանըմ տէտի քի՝ ՌԱՊՊ պէնիմ հիսսէմ տիր. պու էճլտէն անա իւմիտվար իմ.
25 ՌԱՊՊ քէնտիսինէ թէվէքքիւլ էտէնլէրէ, քէնտիսինի արայան քիմսէյէ քէրիմ տիր.
26 ՌԱՊՊԸՆ խէլասընա իւմիտվար օլմագ վէ սուքիւթ իլէ ինթիզար էյլէմէք էյի տիր.
27 Ատէմին կէնճլիյինտէ պօյունտուրուգ թաշըմասը էյի տիր.
28 Եալընըզ օթուրսուն վէ սուքիւթ էթսին, չիւնքի իւզէրինէ Ալլահ գօյմուշ տուր.
29 Պէլքի իւմիտ վար՝ տիյէրէք ագզընը թօփրագա գօյ.
30 Եանաղընը՝ անը վուրանա չէվիրի, հագարէթ իլէ տօյար.
31 Լաքին Ռապպ իլ էլ էպէտ րէտտ էթմէզ.
32 Զիրա տէ՛րտ վէրիր իսէ տէ քէսրէթի 'ինայէթինէ կէօրէ մէրհամէթ սախի էտէր.
33 Զիրա իսթէյէրէք թահգիր էթմէզ վէ ինսան էվլատընը միւքէտտէր էթմէզ.
34 Եէրին մահպուսլարընը ճիւմլէսինի այագ ալթընա էզմէք,
35 Միւթա'ալըն հուզուրընտա պիր ատէմին հագգընը իպթալ էթմէք,
36 Պիր քիմսէնին տա'վասընտա հագգընը թահրիֆ էթմէք. Ռապպըն 'ինտինտէ մագպուլ օլմազ.
37 Ռապպ էմր էթմէտիքճէ քիմ սէօյլէր տէ վուգու'ու զուհուրէ կէլիր.
38 Միւթա'ալըն աղզընտան հէմ պէլա հէմ խայր չըգմա՞զ մը.
39 Ինսա՞ն հայաթտա օլան ատէմ քէնտի կիւնահլարընըն ճէզասընտան տօլայը նի՞չին շիքայէթ էթսին.
40 Եօլլարըմըզը թէֆթիշ վէ թէֆահհիւս էտիփ ՌԱՊՊԱ րիւճու' էտէլիմ.
41 Էլլէրիմիզ իլէ պէրապէր գալպլէրիմիզի տէ սէմատա օլան Ալլահա րէֆ' էտէլիմ.

42 Պիզ խաթա վէ 'իսեան էթթիք- սէն 'աֆվ էթմէտին.

43 Ղազապ իլէ էօրթիւնիւպ սէթր էթթին, պիզի թա'գիպ էյլէտին, էսիրկէմէյէրէք գաթլ էյլէտին.

44 Պուլութ իլէ էօրթիւնտիւն, քի տուա'ամըզ կէչմէյէ.

45 Գավմլար արասընտա պիզի սիւփրիւնթիւ վէ րէզալէթ էյլէտին.

46 Տիւշմէնլէրիմիզին ճիւմլէսի 'ալէյհիմիզէ աղըզլարընը աչտըլար.

47 Իւզէրիմիզէ գորգու վէ տուզագ, խարապիյէթ վէ հէլաք կէլտի.

48 Գավմըմ գըզընըն հէլաքը իչիւն կէօզլէրիմտէն սու սէյլլէրի էնէր.

49 ՌԱՊՊ սէմավաթտան նազար էտիփ պագընճայա տէկին,

50 Կէօզիւմ 'ալ էտ տէվամ կէօզ եաշը տէօքէր վէ րահաթ պուլմազ.

51 Շէհրիմին գըզլարընըն ճիւմլէսի իչիւն կէօզիւմ ճանըմը միւքէտտէր էտէր.

52 Պիլա սէպէպ պանա տիւշմէն օլանլար պէնի սէրչէ կիպի ավլատըլար.

53 Հայաթըմը գույուտա հէլաք էթթիլէր, վէ իւզէրիմէ թաշ աթթըլար.

54 Սուլար պաշըմտան աշտը. Հէլաք օլտում՛ տէտիմ.

55 Եա ՌԱՊՊ, տէրին գույուտան սէնին իսմինէ տուա'ա էյլէտիմ.

56 Սէսիմի իշիթտին. ահըմա վէ ֆէրեատըմա գուլագընը գափամա.

57 Սանա տուա'ա էթթիյիմ կիւնտէ եագլաշտըն, Գօրգմա՛ տէտին.

58 Եա Ռապպ, ճանըմըն տա'վալարընը վիգայէ էթթին. հայաթըմը գուրթարտըն.

59 Եա ՌԱՊՊ, պանա օլան զուլմը կէօրտիւն. հագգըմը իհգագ էյլէ.

60 Անլէրին ինթիգամ իչիւն օլան հէր պիր ֆիւթուրընը, 'ալէյհիմէ օլան թէտպիրլէրինին ճիւմլէսինի կէօրտիւն.

61 Եա ՌԱՊՊ, անլէրին սիթէմլէրինի, 'ալէյհիմէ օլան թէտպիրլէրինին ճիւմլէսինի իշիթտին.

62 'Ալէյհիմէ գալգըշանլարըն տուտագլարընը վէ անլէրին հէր կիւն 'ալէյհիմէ օլան գասըտլարընը պիլտին.

63 Օթուրուշլարընա վէ գալգըշլարընա պագ. պէն անլէրին թիւրքիւսի իմ.

64 Եա ՌԱՊՊ, անլէրէ էլլէրինին իշլէրինէ կէօրէ միւճազաթ էյլէյէճէքսին.

65 Անլէրէ գըլըզէթ ի գալպի, անլէրէ սէնին լա'նէթինի վէրէճէքսին.

66 Անլէրի ղազապ իլէ թա'գիպ, վէ ՌԱՊՊԸՆ սէմավաթը թահթընտան հէլաք էտէճէքսին.

ՊԱՊ 4

1 Ահ, ալթուն նա՛սըլ րէնկինի գայպ էթթի, խաաս ալթուն թէպտիլ էթթի.
Մագտիսին թաշլարը հէր սօգագ պաշընա տէօքիւլտիւ.

2 Սիօնըն՝ ա՛լա ալթունա միւսավի օլան 'ազիզ օղուլլարը,
Նա՛սըլ օլտու քի չէօմլէքճի էլի իշի օլան թօփրագ գապ կիպի սայըլտը.

3 *Չագալլար պիլէ մէմէլէրինի չըգարըպ եավրուլարընը էմզիրիրլէր.
Գավմըմ գըզը պէրրիյէտէքի տէվէ գուշու կիպի չէֆգաթսըզ օլտու.

4 Մէմէ էմէնին տիլի սուսըզլըգտան տամաղընա եափըշըր.
Մա'սումլար էքմէք իսթէտիլէր, լաքին անլէրէ տօղրայաճագ [illegible] տըր.

5 Նէֆիս թա'ամ եէյէնլէր սօգագլարտա ֆէրիշան օլտըլար.
Էրղավանի գումաշ իլէ պէսլէնէնլէր մէզպէլէյի գուճագլատըլար.

6 Վէ գավմըմ գըզընըն քէօթիւլիւյիւ Սատումըն կիւնահընտան պէօյիւք օլտու.
Օլ քի պիր անտէ՝ անա էլ տօգունմագսըզըն խարապ օլտու.

---

*Եախուտ՝ Էժտէրլէր

7 Ասիլերն չիւրեփասը գարտան Թեմիզ մէ սիւտտէն պէյազ իտիլէր.
Վիւճուտլերի *մերճանտան գըրմըզը օլուպ հէյ'էթլերի կէօք եագութա պէնզէր իտի.
8 Սուրէթլէրի քէօմիւրտէն զիյատէ սիյահ օլուպ սօգագլարտա թանընմազ օլտըլար.
Տէրիլէրի քէմիքլէրինէ եափըշըփ, գուրույուպ օտուն կիպի օլտու.
9 Գըլըճ մագթուլլարընըն հալի գըթլըգ մագթուլլարընըն հալինտէն էյի իտի,
Զիրա պունլար թարլա մահսուլաթընըն նօգսանընտան էրիյիփ էօլտիւլէր.
10 Մէրհամէթլի գատընլարըն էլլէրի քէնտի էվլատլարընը փիշիրտի,
Գավմըմ գըզընըն հինի հէլաքընտա պունլար անլէրէ թա'ամ օլտու.
11 ՐԱՊՊ քէնտի հիտտէթինի իթմամ էյլէտի, շիտտէթ ի գազապընը տէօքտի.
Վէ Սիօնտա աթէշ եագտը. պու ալի անըն թէմէլլէրինի թէլէֆ էյլէտի.
12 Զէմինին մէլիքլէրի վէ տիւնեանըն սէքէնէսինին քեաֆֆէսի,
'Ատուներն մուհասըմընըն Երուշալիմ գափըլարընտան կիրէճէյինէ ինանմազլար իտի.
13 Անըն օրթասընտա սատըգլէրին գանընը տէօքէն փէյղամպէրլէրին կիւնահլարը
Վէ քեահինլէրին քէօթիւլիւքլէրի սէպէպինտէն,
14 Սօգագլարտա քէօրլէր կիպի սէրսէրի կէզտիլէր, գան իլէ մուլէվվէս օլտուլար.
Շէօյլէ քի էլպիսէլէրինէ քիմսէ տօգունամազ իտի.
15 Անլէրէ' կէրի չէքիլինիզ, էյ նափաք օլանլար, կէրի չէքիլինիզ, կէրի չէքիլինիզ, տօգունմայընըզ' տէյիւ չաղըրըրլար իտի,
Անլէր փիրար էտիփ աւարէ կէզտիքտէ Թա'իֆէլէր արասընտա' Պունլար արթըգ պուրատա մուգիմ օլմայալար' տէնիլիր իտի.
16 Անլէրի ՐԱՊՊԸՆ վէճհի տաղըթտը. Անլէրէ արթըգ նազար գըլմազ,
Քեահինլէրէ հիւրմէթ էթմէտիլէր, իխթիյարլարա մէրհամէթ էյլէմէտիլէր.
17 Խալա պիհուտէ նէրէ մունթազըր օլմամըզտէ կէօզլէրիմիզ պօզուլտու.
Պիզի խէլաս էտէմէյէճէք պիր միլլէթ իշթիյագ իլէ պէքլէտիք.
18 Մէյտանլարըմըզտա կէզմէմէքլիյիմիզ իչիւն ատըմլարըմըզը ավլատըլար.
'Աքըպէթիմիզ եագլաշտը, կիւնլէրիմիզ թէմամ օլտու, զիրա 'աքըպէթիմիզ կէլտի.
19 Պիզի թա'գիպ էտէնլէր հավա գուշլարընտան սէրի' օլտուլար,
Պիզի տաղլար իւզէրինտէ չապուգ թա'գիպ էթտիլէր, պէրիյյէտէ պիզիմ իչին փուսու գուրտուլար.
20 Թավա'իֆլէր արասընտա անըն սայէսինտէ եաշայաճաղըզ՝ տէտիյիմիզ,
Վէ պուրնումուզուն նէֆէսի օլան ՐԱՊՊԸՆ մէսիհի անլէրին տուզագլարընտա թութուլտու.
21 Էյ 'Ուս տիյարընտա սաքին օլան Էտոմ գըզը, շատ ու մէսրուր օլ.
Փիալէ սանա տախի կէչէճէք. սէրխօշ օլարագ քէնտինի չըպլագ էտէճէքսին.
22 Էյ Սիօն գըզը, սէնին քէօթիւլիւյիւն խիթամ պուլտու, սէնի պիր տահա էսիր կէօթիւրմէյէճէք.
Էյ Էտօմ գըզը, սէնին քէօթիւլիւյիւնի եօգլայաճագ, կիւնահլարընը մէյտանա չըգարաճագ տըր.

ՊԱՊ Ե

1 Եա ՐԱՊՊ, պիզէ վագի' օլանը թէզէքքիւր էյլէ,
Նազար գըլ վէ հագարէթիմիզէ պագ.

---

*Եահուտ՝ գըրմըզը եագութտան.

2 Միրասըմըզ եճնէպիլէրէ,
Խանէլէրիմիզ զարիպլէրէ կէչտի։
3 Փէտէրսիզ գալան եէթիմլէր օլտուգ,
Վալիտէլէրիմիզ տուլ կիպի օլտու։
4 Սույըմըզը ագչէ իլէ իչտիք,
Օտունըմըզ փարա իլէ կէլիր։
5 Պօյնըմըզտա պօյունտուրուգ օլարագ թագիպ էտիլտիք,
Զահմէթ չէքէրիզ վէ րահաթըմըզ եօգտըր։
6 Էքմէք իլէ տօյմագ իչին
Մըսըրա վէ Աշուրա էլ ուզաթտըգ։
7 Փէտէրլէրիմիզ կիւնահ էթտիլէր վէ գալմատըլար,
Վէ անլէրին քէօթիւլիւքլէրինին ճէզասընը պիզ չէքիյօրըզ։
8 Պիզէ գուլլար թէսալլութ էթտիլէր,
Անլէրին էլինտէն գուրթարան եօգտըր։
9 Պէրրիյէ գըլըճը գօրգուսընտան,
Ճանըմըզը թէհլիքէյէ գօյարագ էքմէյիմիզի թէտարիկ էթտիք։
10 Գըթլըղըն շիտտէթինտէն
Տէրիմիզ ֆուրուն կիպի սիյահ օլտու։
11 Գարըլարը Սիօնտա,
Գըզլէրի Եէհուտա շէհիրլէրինտէ
թէզլիլ էթտիլէր։
12 Բէյլէր՝ անլէրին էլլէրիյլէ՝ ասըլտըլար,
Իխթիյարլարա հիւրմէթ էթմէտիլէր։
13 Եիկիթլէր տէյիրմէն թաշը թաշըտըլար,
Վէ չօճուգլար օտուն ալթընտա տիւշտիւլէր։
14 Իխթիյարլար գափուտա օթուրմագտան,
Կէնճլէր թէրէննիւմ էթմէքտէն ֆէրագաթ էթտիլէր։
15 Գալպիմիզին մէսէրրէթի քէսիլտի,
Րագսըմըզ մաթէմէ թէպտիլ էթտի։
16 Պաշըմըզըն թաճը տիւշտիւ.
Վա՜յ պիզէ, զիրա կիւնահ էթտիք։
17 Պու էճիլտէն իւրէյիմիզ պայըլտը,
Պու շէյլէր սէպէպինտէն կէօզլէրիմիզ գարարտը.
18 Սիօն տաղը վիրան օլտուղունտան,
Անըն իւզէրինտէ թիլքիլէր տօլաշըր։
19 Եա ՐԱՊՊ՝ սէն իլէլէպէտ պագիսին,
Թախթըն տէվիրտէն տէվրէ տիր։
20 Նիչին պիզի քիւլլիյէն ունուտուրսուն,
Պիզի նէ ուզուն մուտտէթ թէրք էտէրսին։
21 Եա ՐԱՊՊ՝ պիզի քէնտինէ իրճա՛ էյլէ,
վէ րուճու՛ էտէլիմ.
Կիւնլէրիմիզի էվվէլքի կիպի թէճտիտ էյլէ։
22 Լաքին պիզի քիւլլիյէն րէտտ էյլէտին,
Իւզէրիմիզէ զիյատէթլէ ղազապ կէլտին։

* * *

ՀԵԶԳԻԷԼ

ՊԱՊ 1

1 Վագի՛ օլտու քի օթուզունճու սէնէտէ տէօրտիւնճիւ այըն պէշինճիտէ պէն էսիրլէր արասընտա Խապուր ըրմաղը քէնարընտա իքէն, սէմավաթ աչըլտը, վէ Ալլահ թարաֆընտան օլան րույալար կէօրտիւմ։ 2 Այըն պէշինճիտէ հանի Եէհօեագին մէլիքին էսարէթինին պէշինճի սէնէսինտէ, 3 Քիլտանիլէր տիյարընտա Խապուր ըրմաղը քէնարընտա քահին Հէզգիէլ իպնի Պուզիյէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը աշիքեարէ կէլտի. վէ օրատա ՐԱՊՊԸՆ էլի անըն իւզէրինտէ օլտու։

4 Վէ կէօրտիւմ քի շիմալ ճանիպինտէն պիր գասըրղա, ճէսիմ պիր պուլութ վէ 'ալէվլի պիր աթէշ կէլիյօր իտի, վէ էթրաֆընտա զիյա պուլունույ օրթասընտա՝ եանի աթէշին իչինտէ

'Նէհրի' քէնարը էլլէրինտէն

խասս Չիլինէ պէնզէր պիր շէյ վար ի-
5 տի. Վէ իչինտէն տէօրթ զիրուհ շէքլի
օլուփ՝ հէյ'էթլէրի ատէմ շէքլի իտի.
6 Վէ հէր պիրինին տէօրթ եիւզիւ վէ հէր
պիրինին տէօրթ գանատը վար իտի.
7 Վէ այագլարը տօղրու այագ, վէ ա-
յագլարընըն թապանը պուզաղը այա-
ղընըն թապանը կիպի օլուփ մուճէլլա
8 պագըրըն կիպի փարլար իտի. Վէ տէօրթ
եանլարընտա գանատլարընըն ալթըն-
տա ինսան էլլէրի պուլունուրտու. Տէօր-
տիւնիւն տէ եիւզլէրի վէ գանատլա-
9 րը վար իտի. Գանատլարը պիրի պիրինէ
մուլթասըգ օլուփ, անլէր եիւրիւ-
տիւքլէրինտէ տէօնմէզլէր իտի, հէր
10 պիրի էօնէ տօղրու եիւրիւր իտի. Վէ
եիւզլէրինին շէքլի ատէմի՝ տէօրտիւ-
նիւն տէ ատէմ եիւզիւ վէ սաղ թա-
րաֆտան արսլան եիւզիւ, վէ տէօր-
տիւնիւն տէ սօլ թարաֆտան էօքիւզ
եիւզիւ օլուփ՝ տէօրտիւնիւն տէ գար-
11 թալ եիւզիւ վար իտի. Եիւզլէրի պէօյ-
լէ իտի, վէ գանատլարը եուգարըտան
աչըլմըշ իքիշէր պիրի պիրինէ մուլթա-
սըգ օլարագ, իքիշէր իքիսի տախի վիւ-
12 ճուտլարընը էօրթէր իտի. Վէ հէր պի-
րի էօնէ տօղրու եիւրիւր իտի. Ռուհ
հէր նէրէյէ կիտէճէք օլսա, անլէր օ-
րայա կիտէրլէր իտի, եիւրիւտիւքլէ-
13 րինտէ տէօնմէզլէր իտի. Զիրուհլարըն
շէքլինէ կէլինճէ՝ անլէրին հէյ'էթի եա-
նար աթէշ գօրլարը կիպի վէ մաշ'ալէ
կէօրիւնիւշիւ կիպի օլուփ զիրուհլարըն
օրթասընտա տօլաշըր իտի. Վէ օլ ա-
թէշ լէմ'ան էտէր վէ աթէշտէն շիմ-
14 շէքլէր չըգար իտի. Վէ զիրուհլար [*]շիմ-
շէք կիպի կիտիփ կէլիրլէր իտի.

15 Վէ զիրուհլարա պագարքէն իշթէ
եէրտէ՝ հէր պիր զիրուհըն եանընտա
տէօրթ եիւզլիւ պիր թէքէրլէք վար
16 իտի. Թէքէրլէքլէրին հէյ'էթի վէ ան-
լէրին եափըսը զէպէրճէտ պէնզէր,
վէ տէօրտիւնիւն շէքլի պիր իտի. Վէ
անլէրին հէյ'էթի վէ եափըսը թէքէր-
17 լէք իչինտէ թէքէրլէք կիպի իտի. Եիւ-
րիւտիւքլէրինտէ տէօրթ եանընա
եիւրիւրլէր իտի. Եիւրիւտիւքլէրինտէ
18 պիր թարաֆա տէօնմէզլէր իտի. Վէ
տա'իրէլէրի եիւքսէք վէ հէյպէթլի ի-
տի, տէօրտիւնիւն տէ տա'իրէլէրի հէր
թարաֆտան կէօզլէր իլէ տօլու իտի.
19 Վէ զիրուհլար եիւրիւտիւքլէրինտէ թէ-
քէրլէքլէր տախի անլէրին եանընտա
եիւրիւրլէր իտի. Վէ զիրուհլար եէր եիւ-
զիւնտէն եօգարը գալգարգլարընտա
թէքէրլէքլէր տախի եօգարը գալգար
20 իտի. Ռուհ հէր նէրէյէ կիտէճէք օլսա,
անլէր օրայա՝ ռուհըն կիթտիյի եէրէ
կիտէրլէր, վէ թէքէրլէքլէր անլէր իլէ
պէրապէր եօգարը գալգարլար իտի.
Զիրա թէքէրլէքլէրտէ զիրուհլարըն
21 ռուհը վար իտի. Անլէր եիւրիւտիւքտէ
պունլար տա եիւրիւր իտի. Վէ անլէր
տուրտուգտա պունլար տա տուրուր ի-
տի. Վէ անլէր եէր եիւզիւնտէն եօգա-
րը գալգարգա, թէքէրլէքլէր տախի
անլէր իլէ պէրապէր գալգարլար իտի.
Զիրա թէքէրլէքլէրտէ զիրուհլարըն
22 ռուհը վար իտի. Վէ զիրուհլարըն պա-
շըլարը իւզէրինտէ ռագի'ին շէքլի
անլէրին պաշլարը իւզէրինէ եօգարը-
տան եայըլմըշ օլարագ [*]գայէթ փար-
23 լագ պիլլուրա պէնզէր իտի. Վէ ռա-
գի'ին ալթընտա անլէրին գանատլարը
պիրի պիրինէ տօղրու կէրիլի իտի. Հէր
պիրինին պիր թարաֆտան վիւճուտը
էօրթէն իքի գանատը վար իտի, վէ
հէր պիրինին տիկէր թարաֆտան վիւ-
ճուտընը էօրթէն իքի գանատը վար
24 իտի. Վէ եիւրիւտիւքլէրինտէ գանատ-
լարընըն կիւրիւլթիւսիւնիւ չօգ սուլար
կիւրիւլթիւսիւ կիպի՝ Գատիրին սէսի
կիպի, կիւրիւլթիւ սէսի վէ օրտու շա-
մաթասը կիպի իշիթտիմ. Անլէր տուր-
տուգտա գանատլարընը էնտիրիրլէր ի-
25 տի. Վէ անլէր տուրուփ գանատլա-
րը էնտիրտիքլէրինտէ պաշլարը իւզէ-
րինտէ օլան ռագի'ին ֆէվգինտէն պիր
սէս կէլիր իտի.

26 Վէ պաշլարը իւզէրինտէ օլան ռա-

---

[*] Եայ. շիմշէք կէօսթէրիշի

[*] Եայ. հէյպէթլի

...ին փէյքերինտէ կէօք եագութ կէօրիւնիւշիւնտէ պիր թախթ շէքլի վար իտի, վէ օլ թախթ շէքլինին իւզէրինտէ եուքարըտան անըն իւզէրինտէ ատէմ հէյէթի կիպի պիր շէքլ վար իտի. 27 Վէ պէլինտէն եուքարը օլան հէյէթինի խաս փիրինճէ միւշապիհ վէ էթրաֆընտէ իչէրիսինի ատէշ կէօրիւնիւշիւ կիպի կէօրտիւմ. վէ պէլինտէն աշաղը օլան հէյէթինի ատէշ կէօրիւնիւշիւ կիպի կէօրտիւմ, վէ [illegible] վար իտի. 28 Եաղմուր կիւնիւ պուլութտա օլան գավս ը գուզահ կէօրիւնիւշիւ նասըլ իսէ, անըն էթրաֆընտա օլան զիյանըն կէօրիւնիւշիւ էօյլէ իտի. Պու ՌԱՊՊԻՆ *ճէլալինին կէօրիւնիւշիւ իտի. Վէ անը կէօրտիւյիւմտէ եիւզ իւսթիւ տիւշտիւմ, վէ թէքէլլիւմ էտէն պիրինին սէսինի իշիթտիմ։

ՊԱՊ 2

Վէ պանա՝ Էյ իպն ի ատէմ, այագ իւզէրի տուր վէ սանա սէօյլէյէյիմ՝ տէտի. 2 Վէ պանա սէօյլէտիյինտէ իչիմէ րուհ կիրիփ, վէ պէնի այագ իւզէրինէ տուրղուզտու. վէ պանա սէօյլէյէնին սէսինի իշիթտիմ. Վէ պանա տէտի քի՝ Էյ իպն ի ատէմ, պէն սէնի Իսրայէլ օղուլլարընա՝ պանա 'իսեան էտէն 'ասի միլլէթէ կէօնտէրիյօրըմ; հէմ քէնտիլէրի հէմ էճտատլարը, պու կիւնէ գատար պանա գարշը կիւնահ իշլէտիլէր. 4 Անլէր եիւզի փէք վէ գալպի սէրթ էվլատ տըր. պէն սէնի անլէրէ կէօնտէրիյօրըմ. վէ անլէրէ՝ Խուտավէնտ Եէհօ-5վա պէօյլէ պույուրուր՝ տէյէսին. Վէ անլէր կէրէք տինլէսինլէր, կէրէք իմթինա էթսինլէր (զիրա անլէր 'ասիլէր խանէսի տիր) եինէ արալարընտա փէյղամպէր օլտուղունու պիլէճէքլէր իտի.

6 Վէ սէն, էյ իպն ի ատէմ, հէր նէ գատար սէնին եանընտա †մու'անիտ վէ 'աքսի ատէմլէր պուլունուր սէն 'ագրէպլէր եանընտա սաքին օլույօր իսէն, սէն անլէրտէն գորգմա, վէ սէօզլէրինտէն խաւֆ էթմէ. հէր նէ գատար 'ասիլէր խանէսի իսէլէր տէ, սէօզլէրինտէն գորգմա վէ չէհրէլէրինտէն խաւֆ էթմէ. Վէ 'ասի օլտուգլարընտան կէրէք տինլէսինլէր, կէրէք իմթինա էթսինլէր, սէն անլէրէ քէլամըմը սէօյլէ.

8 Վէ սէն, էյ իպն ի ատէմ, սանա սէօյլէտիյիմի տինլէ. սէն օլ 'ասի խանէ կիպի 'ասի օլմա. աղզընը աչ վէ սանա 9 վէրտիյիմի եէ. Վէ կէօրտիւմ կի պանա ուզանմըշ պիր էլ վէ անտա պիր քիթապ օլանըն թոմարը վար իտի. 10 Վէ անը էօնիւմտէ աչտը վէ իչէրիսիյլէ տըշարը եազըլը իտի, վէ անտա մէրսիյէլէր իլէ ահ ու վայ մուսիպէթլէր իտի.

ՊԱՊ 3

1 Վէ պանա՝ Էյ իպն ի ատէմ, պուլտուղունու եէ, շու թոմարը եէ, վէ կիթ 2 պէյթ ի Իսրայէլէ սէօյլէ՝ տէտի. Վէ պէն աղզըմը աչտըմ, վէ պանա օլ 3 թոմարը եէտիրտի. Վէ պանա՝ Էյ իպն ի ատէմ, պէնիմ սանա վէրտիյիմ պու թոմարը եէյէրէք գարնընը տօյուր վէ իչինի տոլտուր՝ տէտի. պէն տախի եէտիմ, վէ աղզըմտա պալ կիպի թաթ-4լը իտի. Օլ վագըթ պանա՝ Էյ իպն ի ատէմ, սէն պէյթ ի Իսրայէլէ կիթ, վէ 5 անլէրէ քէլամըմը սէօյլէ. Զիրա սէն լուղէթի միւշքիլ վէ լիսանը աղըր գավմա տէյիլ, անճաք պէյթ ի Իսրա-6յէլէ իրսալ օլունտուն. Սէն սէօզլէրինի անլայամատըղըն վէ լուղէթի միւշքիլ վէ լիսանը աղըր օլան չօգ գավմլարա կէօնտէրիլմէտին. էյէր սէնի անլէրէ կէօնտէրսէյտիմ, անլէր սէնի տինլէր-7լէր իտի. Լաքին պէյթ ի Իսրայէլ սէնի տինլէմէք իսթէմէյէճէք, զիրա պէնի տինլէմէք իսթէմէզլէր. չիւնքի պիւթիւն պէյթ ի Իսրայէլին ալնը սէրթ 8 վէ գալպի փէք տիր. Իշթէ անլէրին եիւզլէրինէ գարշը սէնին եիւզիւնիւ սէրթ վէ անլէրին ալընլարը գարշը սէնին ալըն-

---

*Իպր. ճէլալինին շէքլինին

†Իպր.՝ չալըլար վէ տիքէնլէր

9 [illegible] սէրթ էյլէտիմ. Սէնին ալնընը էլմաս կիպի գայատան սէրթ էյլէտիմ. Անլէր ասիլէր խանէսի տիրլէր, անլէրտէն գօրգմա, վէ եիւզլէրինտէն [illegible] էթմէ՝ տէտի.

10 [illegible] պանա, Էյ իպն ի ատէմ, Սանա սէօյլէյէճէյիմ պիւթիւն սէօզլէրիմի գալպինէ գապուլ էյլէ վէ գուլագլարընլէ իշիթ.

11 Վէ էսիր օլան [illegible] գավմինըն [illegible] կէրէք իշիթսինլէր, կէրէք իհմալ էթսինլէր, անլէրէ՝ [illegible] Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր՝ տէյէսին՝ տէտի.

12 Օլ զէման Ռուհ պէնի գալտըրտը, վէ արգամտան պիր պէօյիւք կիւրիւլտիւլիւ սէսի իշիթտիմ քի՝ ՌԱՊՊԸՆ ճէլալի քէնտի մէքանընտան մուպարէք օլսուն՝ տէր իտի.

13 Վէ [illegible] պիրի պիրինէ տօգունան գանատլարընըն սէսինի, վէ եանլարընտա օլան թէքէրլէքլէրին սէսինի վէ պիր պէօյիւք կիւրիւլթիւ սէսի իշիթտիմ.

14 Վէ Ռուհ պէնի գալտըրըպ կէօթիւրտիւ, վէ պէն ռուհումուն հէրարէթինտէն աճը իլէ կիթտիմ. վէ ՌԱՊՊԸՆ էլի իւզէրիմտէ գուվվէթլի օլտու.

15 Վէ Խապուր ըրմաղը գուրպընտա սաքին օլան Թէլապիպ էսիրլէրինին եանընա կէլտիմ, վէ անլէրին օթուրտուգլարը եէրտէ օթուրտում, վէ օրատա, անլէրին արասընտա եէտի կիւն միւթէհայյիր օլարագ օթուրտում.

16 Վէ եէտի կիւնիւն սօնընտա պանա

17 ՌԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ, Էյ իպն ի ատէմ, պէն սէնի պէյթի Իսրայէլէ պէքչի թային էթտիմ. վէ պէնիմ թարաֆըմտան քէլամ իշիտիպ պէնիմ թարաֆըմտան անլէրի հազէր էթտիրէսին.

18 Շէրիրէ՝ Մութլագա էօլէճէքսին՝ տէտիյիմտէ, սէն անը հազէր էթտիրմէզ իսէն, վէ շէրիրի եաշամագ իչին քէօթիւ եօլընտան [illegible] էթմէք զըմնընտա տախի սէօյլէմէզ իսէն, օլ շէրիր քէնտի քէօթիւլիւյիւնտէ էօլէճէք, լաքին անըն գանընը սէնին էլինտէն թալէպ էտէճէյիմ.

19 Ֆագաթ սէն շէրիրի հազէր էթտիրտիյինտէ՝ շէրրինտէն վէ քէօթիւ եօլունտան տէօնմէզ իսէ, օլ քէնտի քէօթիւլիւյիւնտէ էօլէճէք, լաքին սէն քէնտի ճանընը գուրթարմըշ օլաճագսըն.

20 Վէ սալիհ սալահընտան տէօնիւպ քէօթիւլիւք իշլէրսէ, [illegible] իչիւն անըն էօնիւնէ թէօքէզ գօյտուղումտա, սէն անը հազէր էթտիրմէտիյինտէն տօլայը քիւնահընտա էօլէճէք, վէ իշլէտիյի սալահ թէտպիրլէրի [illegible] անըլմայաճագ տըր, լաքին անըն գանընը սէնին էլինտէն թալէպ էտէճէյիմ.

21 Ֆագաթ սալիհին կիւնահ էթմէմէսի իչիւն սէն անը հազէրլէթտիրիր իսէն, օլ սալիհ տախի կիւնահ էթմէզսէ, հազէր էթտիյի իչիւն մութլագա եաշայաճագ, սէն տախի քէնտի ճանընը գուրթարմըշ օլաճագսըն՝ տէտի.

22 Վէ օրատա ՌԱՊՊԸՆ էլի իւզէրիմտէ օլուպ պանա՝ Գալք, օվայա չըգ, վէ օրատա սէնին իլէ սէօյլէշէյիմ՝ տէտի.

23 Վէ պէն գալգըպ օվայա չըգտըմ. վէ իշթէ օրատա՝ Խապուր ըրմաղը քէնարընտա կէօրտիւյիւմ ճէլալ կիպի ՌԱՊՊԸՆ ճէլալի տուրույօր իտի, վէ պէն եիւզիւսթիւ տիւշտիւմ.

24 Վէ Ռուհ պանա տախիլ օլուպ պէնի այագ իւզէրի տուրղուրտու, վէ պէնիմ իլէ սէօյլէշէրէք պանա [illegible], Կիթ, քէնտի էվինտէ

25 [illegible] էյլէ. Էյ իպն ի ատէմ, իշթէ սէնին իւզէրինէ պաղլար գօյաճագլար, վէ անլէր իլէ սէնի պաղլայաճագլար, վէ անլէրին իչինէ չըգմայաճագսըն.

26 Վէ սէնին տիլինի տամաղընա եափըշտըրաճաղըմ, վէ տիլսիզ օլաճագսըն, վէ անլէրին իչին թա'զիր էտիճի ատէմ կիպի օլմայաճագսըն, զիրա անլէր ասիլէր խանէսի տիր.

27 Լաքին պէն սէնինլէ իլէ սէօյլէշտիյիմտէ, աղզընը աչաճաղըմ. վէ անլէրէ՝ Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր. իշիտէն իշիթսին, վէ իհմալ էտէն իհմալ էթսին, զիրա անլէր ասիլէր խանէսի տիր՝ տէյէսին.

ՊԱՊ 4

1 Վէ սէն, էյ իպն ի ատէմ, պիր թուղլա ալ, վէ անը էօնիւնէ գօ, վէ անը

[illegible]

[illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

ԳԼՈՒԽ 5

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

[illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible] ՌԱՊՊ սէօյլէյօր.

ՊԱՊ 6

1 [illegible] ՌԱՊՊԸՆ [illegible] Իսրայէլ [illegible]

[illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

րտուղունըզ եէրլէրին ճիւմլէսինտէ շէհիրլէր խարապ օլաճագ, վէ մուրթէֆի՛ալէր վիրան գալաճագ, չէօյլէ քի մէզպահլարընըզ խարապ վէ վիրան օլուպ, փութլարընըզ գըրըլարագ պատթալ օլալար, վէ կիւնէշ հայքէլլէրինիզ թէլէֆ վէ իշլէրինիզ մահվ օլունալար. 7 Վէ օրթանըզտա մագթուլլար տիւշէճէքլէր, վէ ՐԱՊՊ պէն օլտուղումու պիլէճէքսինիզ.

8 Լաքին սիզ մէմլէքէթլէրտէ տաղըլտըղընըզտա, գըլըճտան գուրթուլմուշ օլանլարընըզը միլլէթլէր արասընտա պագիյյէ պըրագաճաղըմ. 9 Վէ գուրթուլանլարընըզ էսիր կէթիւրիւլէճէքլէրի միլլէթլէր արասընտա պէնի զիքր էտէճէքլէր, քէնտիլէրին զինաքեարանէ վէ պէնտէն իրթիտատ էտէն *գալպլէրինի վէ փութլարընըն թարաֆը՝ զինագեարլըգ էտէն կէօզլէրինի գըրտըղըմտա, անլէր, պիլ ճիւմլէ մէքրուհաթլարընտա իշլէտիքլէրի քէօթիւլիւքլէր սէպէպինտէն, քէնտի քէնտիլէրինտէն նէֆրէթ էտէճէքլէր տիր. 10 Վէ պիլէճէքլէր քի պէն ՐԱՊՊ անլէրէ պու քէօթիւլիւղիւ կէթիրէճէյիմ տիյէ պիհուտէ սէօյլէմէտիմ.

11 Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր. Էլլէրինի չըրփ վէ այաղընը եէրէ վուր, վէ տէ քի, Ա՜հ, պէյթ ի Իսրայէլին պիլ ճիւմլէ մէքրուհաթլը րէտիյէլէրի, զիրա գըլըճ վէ գըթլըգ 12 վէ թա՛աունտան տիւշէճէքլէր. Ուզագտա օլան թա՛աունտան էօլէճէք, եագընտա օլան տախի գըլըճտան տիւշէճէք, վէ մուհասարէտէ օլան գըթլըգտան էօլէճէք. պէօյլէճէ խըշմըմը անլէրին իւզէրինէ թէմամէն իճրա 13 էտէճէյիմ. Վէ անլէրին մագթուլլէրի փութլարը արասընտա՝ մէզպահլարընըն էթրաֆընտա, վէ հէր եիւքսէք թէփէ իւզէրինէ, հէր տաղ պաշընտա վէ հէր եէշիլ աղաճ ալթընտա՝ վէ հէր սըգ եափրագլը պալութ աղաճը ալթընտա՝ անլէր փութլարընըն ճիւմլէսինէ խօշ րայիհա թագտիմ էթտիքլէրի եէրլէրտէ սէրիլիւրլէրքէն պէնիմ ՐԱՊՊ օլտուղումու պիլէ-14 ճէքսինիզ. Պէօյլէճէ էլիմի անլէրին իւզէրինէ ուզատաճաղըմ, վէ անլարը՝ սաքին օլտուգլարը եէրլէրին ճիւմլէսինտէ Տիպլաթ պէրրիյէսինտէն զիյատէ վիրան վէ խարապ էտէճէյիմ. վէ պէնիմ ՐԱՊՊ օլտուղումու պիլէճէքլէր տիր.

ՊԱՊ 7

1 Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ,
2 Սէն, էյ իպն ի ատէմ, տէ՛ քի.
Ռապպ Եէհօվա Իսրայէլ տիյարընա
պէօյլէ պույուրուր.
Նիհայէթ՝ տիյարըն տէօրթ թարաֆընըն նիհայէթի կէլտի.
3 Շիմտի սէնին նիհայէթին կէլտի,
Վէ ղազապըմը սէնին իւզէրինէ կէօնտէրէճէյիմ.
Վէ մէսլէքլէրինէ կէօրէ սէնի հիւքմ էտէճէյիմ,
Վէ ճիւմլէ՝ ի մէքրուհաթընըն ճէզասընը սէնին իւզէրինէ կէթիրէճէյիմ.
4 Վէ կէօզիւմ սէնի էսիրկէմէյէճէք, վէ չէֆգաթ էթմէյէճէյիմ.
Անճագ մէսլէքլէրինէ կէօրէ սէնին իւզէրինէ ճէզա կէթիրէճէյիմ,
Վէ մէքրուհաթըն սէնին օրթանտա պուլունաճագ,
Վէ ՐԱՊՊ պէն օլտուղումու պիլէճէքսինիզ՝ տիյոր.
5 Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր.
Պէլա, իշթէ պիր պէլա կէլիյոր.
6 Նիհայէթ կէլիյոր, նիհայէթ կէլիյոր.
Սէնին ՝ալէյհինէ ույանըր, իշթէ կէլիյոր.
7 Էյ տիյարտա սաքին օլան, նէվպէթ սանա կէլիյոր,
Վագըթ կէլիյոր, տաղլարըն սէտաա ի մէսէրրէթի տէյիլ,
Անճագ իզթիրապ կիւնիւ եագըն տըր.
8 Շիմտի եագընտա խըշմըմը սէնին իւզէրինէ տէօքէճէյիմ,
Վէ ղազապըմը իւզէրինտէ թէմամէն իճրա էտէճէյիմ,
Վէ սէնի մէսլէքլէրինէ կէօրէ հիւքմ էտէճէյիմ,

---

*Եախօտ՝ գալպլէրիյլէ վէ . . . կէօզլէրիյլէ գըրըլտըղըմտա,

Վէ ճէմի՛ ի մէքրուհաթընըն ճէզասընը իւզէրինէ կէթիրէճէյիմ.
9 Վէ կէօզիւմ էսիրկէմէյէճէք, վէ շէֆգաթ էթմէյէճէյիմ.
Անճագ մէսլէքինէ կէօրէ ճէզանը վէրէճէյիմ.
Վէ մէքրուհաթըն սէնին օրթանտա պուլունաճագ,
Վէ սէնի վուրան պէն ՌԱՊՊ իտիյիմի պիլէճէքսինիզ.
10 Իշթէ օլ կիւն, իշթէ պէլա կէլիյօր.
Նէվպէթ [illegible] կէլտի,
'Ասա չիչէքլէնտի, ղուրուր ֆիլիզլէնտի.
11 Զուլմ գըյամ էտիպ 'ասա ի շէրր օլտու.
Անլէրտէն քիմսէ գալմայաճագ.
Վէ անլէրին ճիւմհուրընտան վէ էմվալընտան պիր շէյ,
Վէ արալարընտա պիր °ա՛լա շէյ° գալմայաճագ տըր.
12 Վագըթ կէլտի, կիւն եագլաշտը.
Ալան մէսրուր, վէ սաթան մահզուն օլմասըն,
Զիրա անըն պիւթիւն ճիւմհուրընա ղազապ օլաճագ տըր.
13 Զիրա սաթան, պէք հայաթ օլսալար պիլէ,
Սաթըլանա 'ավդէթ էթմէյէճէք,
Զիրա պիւթիւն ճիւմհուրը հագգընտա օլան րույա տէօնմէյէճէք,
Վէ քիմսէ քէնտի 'էօմրիւնիւն քէօթիւլիւյիւ իլէ գուվվէթլէնմէյէճէք տիր.
14 Պօրույը չալտըլար, հէր շէյի հազըրլատըլար,
Լաքին մուհարէպէյէ կիտէն քիմսէ եօգ տըր.
Զիրա ղազապըմ անըն պիւթիւն ճիւմհուրը իւզէրինէ տիր.
15 Տըշարըտա գըլըճ, վէ իչէրիտէն թա'ուն վէ գըթլըգ օլուր,
Սահրատա օլան գըլըճտան էօլէճէք,
Վէ շէհրտէ պուլունանը գըթլըգ վէ թա'ուն թէլէֆ էտէճէք տիր.
16 Վէ անլէրին գուրթուլանլարը գուրթուլուպ,
Տաղլարտա տէրէ կէօյէրճինլէրի կիպի օլաճագլար.
Ճիւմլէսի, հէր քէս քէնտի քէօթիւլիւյիւ իչիւն, ֆիղան էտէճէքլէր.
17 Հէր էլ կէվշէյէճէք,
Վէ հէր տիզ սու կիպի օլաճագ տըր.
18 Վէ անլէր չուլ գուշանաճագլար,
Վէ անլէրի տէհշէթ գափլայաճագ,
Վէ հէր եիւզէ հիճապ կէլէճէք,
Վէ հէր պիրինին պաշը թաս օլաճագ տըր.
19 Կիւմիւշլէրինի սօգագլարա աթաճագլար,
Վէ ալթունլարը նաճիս 'ատ օլունաճագ.
Անլէրին կիւմիւշ իլէ ալթունլարը ՌԱՊՊԸՆ ղազապը կիւնիւնտէ,
Անլէրի գուրթարամայաճագ տըր.
Ճանլարընը տօյուրամայաճագլար.
Գարընլարընը տօլտուրամայաճագլար.
Զիրա 'իսեան իչիւն անլէրէ թէօքէզ օլտու.
20 Զինէթլէրինին հիւսնիւնիւ քիպրէ թահվիլ էթտիլէր,
Վէ անընլէ մէքրուհաթ վէ մէնֆուրաթլարընըն սուրէթլէրինի եափտըլար.
Պու էճլէտէն պէն անը անլէրին 'ինտինտէ նաճիս գըլտըմ.
21 Վէ ղարաթ էթմէլէրի իչիւն անը էճնէպիլէրին էլինէ,
Վէ եաղմալըք էթմէլէրի իչիւն արզըն շէրիրլէրինէ վէրէճէյիմ,
Վէ անը թէնճիս էտէճէքլէր տիր.
22 Վէ վէճհիմի անլէրտէն չէվիրէճէյիմ,
Վէ խալվէթիմի թէնճիս էտէճէքլէր.
Վէ օրայա զօրպազլար կիրէճէքլէր,
Վէ անը թէնճիս էտէճէքլէր տիր.
23 Պիր զինճիր եափ,
Զիրա արզ գան տա'վալարըյլէ տօլու,
Վէ շէհր զուլմ իլէ տօլտու.
24 Վէ թա'իֆէլէրին էն քէօթիւլէրինի կէթիրէճէյիմ,
Վէ անլէրին խանէլէրինի զապթ էտէճէքլէր.

°Եախուտ՝ մաթէմ

վէ զալիմլէրին քիպրինի մունգաթի էտէճէյիմ,
վէ անլէրին մուգատտէս մէքեանլէրի թէնճիս էտիլէճէքտիր.
25 Հէլաք կէլիյօր.
վէ սէլամէթ արայաճաքլար, լաքին պուլունմայաճաքտըր.
Պէլա իւզէրինէ պէլա կէլէճէք,
վէ թէվաթիւր իւզէրինէ թէվաթիւր օլաճագ,
վէ փէյղամպէրտէն վահի թալէպ էտէճէքլէր,
վէ քեահինտէն շէրիաթ վէ իխթիյարլարտան նասիհաթ զայի օլաճագտըր.
27 Մէլիք մաթէմ էտէճէք,
վէ րէ՚իս հայրէթ կիյինէճէք,
վէ ախալինին տախի էլլէրի գօրգուտան կէվշէյէճէք,
Անլէրին մէսլէքլէրինէ կէօրէ անլէրէ միւճազաթ էտէճէյիմ,
վէ անլէրի ահքեամլարըյլէ հիւքմ էտէճէյիմ,
վէ պէն ՐԱՊՊ օլտուղումու պիլէճէքլէրտիր.

ՊԱՊ 8

1 Վէ ալթընճը սէնէտէ՝ ալթընճը այըն
պէշինտէ պէն խանէմտէ օթուրուրքէն,
վէ Եէհուտա իխթիյարլարը տախի
գարշըմտա օթուրուրլարքէն օրատա Րապպ
Եէհօվանըն էլի *պանա տօքունտու.
2 Վէ աթէշ կէօրիւնիւշիւնտէ պիր ատէմ
շէքլի կէօրտիւմ. Պէլինտէն աշաղըսը
աթէշ կիպի օլուպ պէլինտէն եուգարը-
սը խաս փիրինճէ պէնզէյէն պիր ճէլիլ
3 կէօրիւնիւշ վարըտը. Վէ էլ սուրէթի
ուզաթըպ պէնի պաշըմըն փէրչէմինտէն
թութտու. վէ Ռուհ պէնի եէր իլէ
կէօք արասընա գալտըրըպ Ալլահ թա-
րաֆընտան օլան րուեալար իլէ պէնի
Երուշալիմէ, ճանիպ ի շիմալէ պագան
իչ գափունըն մէտխալինէ՝ ղայրէթէ
թահրիք էտէն Ղայրէթ փութունըն
4 տուրտուղու եէրէ կէթիրտի. Վէ իշթէ
օվատա րույատա կէօրտիւղիւմ կիպի օ-
րատա Իսրայէլին Ալլահընըն ճէլալի վար
իտի.
5 Վէ պանա՝ Էյ իպն ի ատէմ, կէօզ-
լէրինի շիմալ ճանիպ ի շիմալէ տօղրու
գալտըր՝ տէտի. իւզէրինէ պէն կէօզ-
լէրիմի ճանիպ ի շիմալէ տօղրու գալ-
տըրտըմ իսէ մէզպահըն գափուսու մէտ-
խալինտէ շիմալ ճանիպինտէ պու Ղայ-
6 րէթ փութու վար իտի. Օլ զէման պա-
նա՝ Էյ իպն ի ատէմ, անլէրին նէ եափ-
տըգլարընը, մագտիսիմտէն ուզագ օլ-
մամ իչին պէյթ ի Իսրայէլին պուրա-
տա եափտըգլարը պէօյիւք մէքրուհա-
թը կէօրիւ՞յօր միսին. լաքին եինէ
տէօն, տահա պէօյիւք մէքրուհաթ
կէօրէճէքսին՝ տէտի.
7 Վէ պէնի հավլը գափուսընա կէօ-
թիւրտիւ, վէ կէօրտիւմ քի տուվարտա
8 պիր տէլիք վար իտի. Վէ պանա՝ Էյ
իպն ի ատէմ, շիմտի պու տուվարը տէլ՝
տէտի. վէ պէն տուվարը տէլտիյիմտէ
9 իշթէ պիր գափու վար իտի. Վէ պա-
նա՝ Իչէրի կիր, վէ պուրատա եափ-
տըգլարը մէքրուհաթ իշլէտիքլէրինէ պագ՝
10 տէտի. Վէ կիրիպ պագտըմ
քի հէր նէվ՝ սիւրիւնէնլէրին վէ մէք-
րուհ հայվանլարըն սուրէթի վէ պէյթ ի
Իսրայէլին փութլարընըն քեաֆֆէսի
տիվար իւզէրինտէ, հէր թարաֆտա
11 րէսմ օլունմուշ իտի. Վէ անլէրին էօ-
նիւնտէ պէյթ ի Իսրայէլին իխթիյար-
լարընտան եէթմիշ քիշի, օրթալարըն-
տա տախի Եա՛ազանիա իպն ի Շաֆան
պուլունարագ, տուրույօրլար իտի. վէ
հէր պիրինին պուխուրտանը քէն-
տի էլինտէ օլուպ պուխուրըն տիւմա-
նը պուլութ կիպի եօգարը չըգըյօր իտի.
12 Օլ վագըթ պանա՝ Էյ իպն ի ատէմ,
պէյթ ի Իսրայէլին իխթիյարլարը գարան-
լըգտա՝ հէր քէս քէնտինին րէսիմլէ տօ-
լու խալվէթխանէսինտէ նէ եափտըգլա-
րըն կէօրտի՞ւն մի. զիրա անլէր՝ ՐԱՊՊ
պիզի կէօրմէզ, ՐԱՊՊ տիյարը թէրք
13 էթտի՝ տէյօրլար, տէտի. Վէ պանա՝
Եինէ տէօն, անլէրին եափտըգլարը տա-

---

*Իպր. իւզէրիմէ տիւշտիւ.

հա պէօյիւք մէքրուհաթը կէօրէճէք-
սին՝ տէտի.
14 Վէ պէնի պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ շիմալ
թարաֆընա տօղրու օլան գափուսընըն
մէտխալինէ կէթիրտի. վէ իշտէ օրատա
գարըլար օթուրուբ Թամմուզ իչին
15 աղլայօրլար իտի. Վէ պանա՝ Էյ իպն ի
ատէմ, կէօրտիւ՞ն միւ. հէնիւզ տէօն,
պունլարտան պէօյիւք մէքրուհաթլար կէօ-
րէճէքսին՝ տէտի.
16 Օլ զէման պէնի պէյթ իւր ՐԱՊՊԸՆ
իչէրիքի հավլուսընա կէթիրտի. վէ իշ-
թէ ՐԱՊՊԸՆ հէյքէլինին գափուսու ալնընտա՝
էյվան իլէ մէզպահ արասընտա եիրմի
պէշ քատար ատամ, արգա-
լարը ՐԱՊՊԸՆ հէյքէլինէ վէ եիւզլէրի
շարգա տօղրու իտի — պունլար շարգա
տօղրու, կիւնէշէ սէճտէ էյլիյօրլար ի-
17 տի. Վէ պանա՝ էյ իպն ի ատէմ կէօր-
տիւ՞ն միւ. պէյթ ի Եէհուտայա պուրա-
տա իշլէտիքլէրի մէքրուհաթը իշլէ-
մէք քիւչիւք պիր շէյ մի կէօրիւնիւր,
զի՛ անլէր արզը զուլմ իլէ տօլտու-
րուպ պէնի իղզապ էթմէյէ տէօնտիւ-
լէր. վէ իշթէ տալ փարչալարը պուրուն-
18 լարընա ուզատըյօրլար. Պէն տա-
խի խըշըմ իլէ մու'ամէլէ էտէճէյիմ.
կէօզիւմ էսիրկէմէյէճէք վէ շէֆգաթ
էթմէյէճէյիմ. վէ անլէր °պանա պիւ-
լէնտ ավազ իլէ չաղըրըրսալար իսէ տէ,
անլէրի տինլէմէյէճէյիմ՝ տէտի.

ՊԱՊ 9

1 Վէ °պանա պիւլէնտ ավազ իլէ չաղըրըպ՝
Շէհրին իւզէրինէ թա'ին օլունմուշլարը
եագլաշտըրընըզ, վէ հէր պիրինիզ հէ-
լաք էտիճի ալէթի էլինտէ պուլունսուն
2 տէտի. Վէ շիմալ թարաֆընա տօղրու
օլան եուգարըքի գափու եօլընտան ալ-
թը քիշի կէլմէքտէ օլուպ, հէր պիրի-
նին փարչալայըճը ալէթի էլինտէ իտի,
վէ իչլէրինտէ քէթէն էլպիսէլի պիր
քիմսէ պուլունուպ պէլինտէ պիր քեա-
թիպ տիվիթի վար իտի. վէ անլէր կի-
րիպ պագըր մէզպահըն եանընտա տուր-
3 տուլար. Վէ Իսրայէլին Ալլահընըն մէ-
ճտի ճալիս օլտուղու քէրուպին իւզէ-
րինտէն պէյթին էշիյինէ չըգտը.
Վէ օլ քէթէն էլպիսէլի վէ պէլինտէ
քեաթիպ տիվիթի պուլունան ա-
4 տամը չաղըրտը. Վէ ՐԱՊՊ անա՝ Եէրուշալիմ
շէհրինին իչինտէն կէչ, վէ անըն իչ-
ինտէ իշլէնիլէն ճէմի՛ մէքրուհաթտան
տօլայը ահ ու ֆիղան էտէն ատամլա-
րըն ալընլարը իւզէրինէ նիշան գօ՛ տէտի.
5 Վէ պէնիմ իշիտիւր իքէն օլ պիր քիմսէ-
լէրէ՝ Անըն արտընճա շէհրտէն կէչիպ
վուրունուզ. կէօզլէրինիզ էսիրկէմէյին
6 վէ շէֆգաթ էթմէյինիզ. Իխթիյարը,
կէնճի վէ պաքիրէյի վէ մա'սումը վէ
գարըլարը գաթլ ու հէլաք էտինիզ,
լաքին իւզէրինտէ նիշանը օլան հիչ պիր
ատէմէ տօգունմայընըզ. վէ պէնիմ
մագտէսիմտէն պաշլայընըզ՝ տէտի. Ան-
լէր տախի պէյթին էօնիւնտէ պուլու-
նան իխթիյարլարտան պաշլատըլար.
7 Վէ անլէրէ՝ Պէյթի թէնճիս էտինիզ վէ
հավլուլարը մագթուլլար իլէ տօլտու-
րուպ չըգընըզ՝ տէտի. Անլէր տախի
չըգըպ շէհրտէ օլանլարը վուրտուլար.
8 Վէ անլէրի վուրտուգլարը սըրա-
տա պէն եալընըզ գալարագ եիւզ իւսթիւ
գափանտըմ վէ, Ա՜հ, եա Ռապպ Եէ-
հովա՛, սէն Եէրուշալիմ իւզէրինէ խըշ-
մընը տէօքէրէք Իսրայէլին պագիյէ-
սինի հէփ հէլա՞ք մի էտէճէք-
9 սին՝ տէյիւ ֆէրիատ էյլէտիմ. Վէ պա-
նա՝ Պէյթ ի Իսրայէլ իլէ Եէհուտանըն
ֆէսատը ֆէվգ իւլ ղայէ պէօյիւքտիւր,
վէ արզ գան իլէ, շէհր տախի հագ-
սըզլըգ իլէ տօլմուշտուր. զիրա՝ ՐԱՊՊ ար-
զը թէրք էթտի, վէ ՐԱՊՊ կէօրմէ-
10 յօր՝ տէյօրլար. Պէնիմ տախի կէօզլէ-
րիմ էսիրկէմէյէճէք վէ շէֆգաթ էթ-
մէյէճէյիմ. մէսլէքլէրինի պաշլա-
րընա կէթիրէճէյիմ՝ տէտի.
11 Վէ իշթէ քէթէն էլպիսէլի վէ պէ-
լինտէ տիվիթ պուլունան ատէմ՝ Պա-
նա էմր էթտիյին կիպի եափտըմ՝ տէ-
յիւ խապէր կէթիրտի.

°Իպր. գուլագլարըմա

ՊԱՊ 10

Վէ կէօրտիւմ քի քէրուպիմլէրին պաշլարը իւզէրինտէ օլան րաքըիյէտէ անլարըն իւզէրինտէ կէօք եաքութ թաշը կիպի թախթ շէքլինտէ պիր շէյ կէօրիւնիւյօրտու։ 2 Վէ քէթէն ճիւպպէլի ատամէ խիթապէն՝ Քէրուպիմլէրին ալթընտա օլան թէքէրլէքլէրին արասընա կիր, վէ ավուճլարընը քէրուպիմլէրին արասընտա օլան ատէշ քէօմիւրլէրինտէն տոլտուր, շէհրին իւզէրինէ սաչ՝ տէտի. օլ տախի կէօզիւմ էօնիւնտէ կիրտի։ 3 Վէ օլ ատամ կիրտիյինտէ քէրուպիմլէր պէյթին սաղ թարաֆընտա տուրույորլարտը վէ իչէրիքի հավլուեու պուլութ տոլտուրմուշ իտի։ 4 Վէ ՌԱՊՊԻՆ ճէլալի քէրուպինին իւզէրինտէն պէյթին էշիյինէ կիթմիշ իտի վէ պէյթ պուլութ իլէ տոլմուշ, վէ հավլու ՌԱՊՊԻՆ ճէլալինին փարլաքլըղը իլէ տոլմուշ իտի։ 5 Վէ քէրուպիմլէրին գանատլարընըն սէսի տըշարըքի հավլուեա գատար՝ Ալլահը Գատիրի Մութլաքըն սէօյլէտիյինտէ անըն սէսի կիպի իշիտիլիր իտի։ 6 Վէ քէթէն ճիւպպէլի ատամա՝ Թէքէրլէքլէրին արասընտան օլան քէրուպիմլէրին արասընտան ատէշ ալ՝ տէյիւ էմր էթտիյինտէ, օ կիրիփ թէքէրլէքլէրին եանընտա տուրտու։ 7 Վէ քէրուպիմլէրին իչինտէն պիր քէրուպ էլինի քէրուպիմլէրին արասընտա օլան ատէշէ ուզատըփ ալտը վէ քէթէն ճիւպպէլինին ավուճլարընա գօյտու, օ տախի ալըփ չըքտը։ 8 Վէ քէրուպիմլէրին գանատլարը ալթընտա ինսան էլինին շէքլի կէօրիւնիւյօրտու։)

9 Վէ կէօրտիւմ քի քէրուպիմլէրին եանընտա տէօրթ թէքէրլէք պուլունուպ հէր պիր քէրուպինին եանընտա պիրէր թէքէրլէք վար իտի. թէքէրլէքլէրին կէօրիւնիւշիւ [illegible] թաշը կիպի իտի։ 10 Կէօրիւնիւշլէրինէ կէօրէ տէօրտիւնիւն տէ շէքլի պիր օլուփ թէքէրլէք իչինտէ թէքէրլէք կիպի իտի։ 11 Եիւրիւտիւքլէրինտէ տէօրթ եանլարընտա եիւրիւյօրլարտը. եիւրիւտիւքլէրինտէ պիր թարաֆա տէօնմէզլէր իտի. զիրա պաշ հանկի թարաֆա թէվէճճիւհ էթսէ օլ թարաֆա տօղրու կիտէրլէր իտի, եիւրիւտիւքլէրինտէ պիր թարաֆա տէօնմէզլէր իտի։ 12 Վէ պիթիւն ճիսիմլէրի արգալարը վէ էլլէրի վէ գանատլարը վէ թէքէրլէքլէր, եանի թէքէրլէքլէրինին տէօրտիւ տախի հէր թարաֆտա կէօզլէր իլէ տոլու իտի։ 13 Վէ պէն իշիտիր իքէն թէքէրլէքլէրէ *Կալկալ թէսմիյէ օլունտու։ 14 Վէ հէր պիրինին տէօրթ եիւզիւ վար իտի. պիրինճի եիւզ քէրուպ եիւզիւ վէ իքինճի եիւզ ինսան եիւզիւ վէ իւչիւնճիւսիւ արսլան եիւզիւ վէ տէօրտիւնճիւսիւ գարթալ եիւզիւ իտի։ 15 Վէ քէրուպիմլէր եիւքսէլտիլէր. Խապուր ըրմաղը եանընտա կէօրտիւյիւմ զիրուհ պու իտի։ 16 Վէ քէրուպիմլէր եիւրիւտիւքլէրինտէ թէքէրլէքլէր տախի անլարըն եանընտա եիւրիւր իտի, վէ քէրուպիմլէր զէմինտէն եօգարը գալգմագ իչիւն գանատլարընը գալտըրտըգլարընտա պու թէքէրլէքլէր տախի անլարտան այրըլմազլար իտի։ 17 Անլար տուրտուգտա պունլար տա տուրուր իտի. վէ անլար եօգարը գալգտըգլարընտա պունլար տախի գալգար իտի, զիրա անլարտա զինտէկեանըն րուհը վար իտի։

18 Վէ ՌԱՊՊԻՆ ճէլալի պէյթին էշիյի իւզէրինտէն կիտիփ քէրուպիմլէր իւզէրինտէ տուրտու։ 19 Վէ կիթտիքլէրինտէ կէօզիւմ էօնիւնտէ քէրուպիմլէր գանատլարընը գալտըրարագ զէմինտէն եօգարը գալգտըլար. թէքէրլէքլէր տախի անլար իլէ պէրապէր իտի. վէ ՌԱՊՊԻՆ շարգ գափուսընըն մէտխալինտէ տուրտուլար, վէ Իսրայէլին Ալլահընըն ճէլալի եուգարըտան անլարըն իւզէրինտէ իտի։ 20 Խապուր ըրմաղը եանընտա Իսրայէլ Ալլահընըն ճէլալի ալթընտա կէօրտիւյիւմ զիրուհ պու իտի, վէ անլարըն քէրուպիմլէր օլտուղլարընը պիլտիմ։ 21 Հէր պիրինին տէօրտէր եիւզիւ վէ հէր պիրինին տէօրտէր գանատը օլուփ գանատլարընըն ալթըն-

---

*Եու րանթլէ տէվըր էսքն

22 տա ին[illegible]լէրի շէքլի վար իտի. Վէ եիւզլէրինին շէքլի, հէմ կէօրիւնիւշլէրի, հէմ քէնտիլէրի, հէման Քապուր ըրմաղը եանընտա կէօրտիւյիւմ եիւզլէր իտի. հէր պիրի եօնէ տօղրու եիւրիւր իտի.

ՊԱՊ 11

1 Վէ Րուհ պէնի գալտըրըպ [illegible] ՐԱՊՊԸՆ շարգ թարաֆընա պագան էվինին շարգ գափուսընա կէթիրտի. Վէ իշթէ գափունըն մէտխալինտէ եիրմի պէշ քիշի պուլունուեօրտու, օնլարըն արասընտա գավմին պէյլէրինտէն օլան Եաազանեա իպն ի 'Ազզուր իլէ Փէլաթիա իպն ի Պէնաեայը կէօրտիւմ.

2 Վէ պանա խիթապէն' էյ իպն ի ատէմ,
Պէօթիւլիւք տիւշիւնէն,
Վէ պու շէհրտէ ֆէնա նասիհաթ վէրէն ատէմլէր պունլար տըր.
3 *Եագըն տէյիլ տիր, խանէլէր ինշա էթմէք.
Պու շէհր գազան, պիզ տախի էթիզ տէրլէր.
4 Պու սէպէպտէն, էյ իպն ի ատէմ,
Փէյղամպէրլիք էյլէ անլարըն 'ալէյհինէ փէյղամպէրլիք էյլէ' տէտի.
5 Օլ վախթ ՐԱՊՊԸՆ Րուհու իւզէրիմէ նազիլ օլուպ,
Վէ պանա տէտի քի, Սէօյլէ ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր,
Էյ պէյթ ի Իսրայէլ, սիզ պէօյլէ տէտինիզ,
Լաքին պէն ֆիքրինիզէ կէլէնլէրի պիլիրիմ.
6 Սիզ պու շէհրտէ մագթուլլարընըզը չօղալթտընըզ,
Վէ անըն սօգագլարընը մագթուլլար իլէ տօլտուրտունըզ.
7 Պու սէպէպտէն Րապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր,
Շէհրին իչինէ գօյտուղունուզ մագթուլլար էթ,
Վէ պու շէհր գազան տըր.
Լաքին սիզի անըն իչինտէն չըգարաճաղըմ.
8 Գըլըճտան գօրգտունըզ,
Վէ իւզէրինիզէ գըլըճ կէթիրէճէյիմ.
(Րապպ Եէհօվա պույուրուր.)
9 Վէ սիզի անըն իչինտէն չըգարաճաղըմ,
Վէ սիզի եապանճըլարըն էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ,
Վէ սիզին իւզէրինիզէ հիւքիւմլէր իճրա էտէճէյիմ.
10 Գըլըճտան տիւշէճէքսինիզ.
Իսրայէլին հուտուտունտա սիզի հիւքմ էտէճէյիմ;
Վէ պէն ՐԱՊՊ օլտուղումու պիլէճէքսինիզ.
11 Պու շէհր սիզին իչին գազան օլմայաճագ,
Վէ սիզ տախի անըն իչինտէ էթ օլմայաճագսընըզ;
Իսրայէլին հուտուտունտա սիզի հիւքմ էտէճէյիմ,
12 Վէ պէն ՐԱՊՊ օլտուղումու պիլէճէքսինիզ.
Զիրա քի գանունլարըմտա եիւրիւմէտինիզ,
Վէ ահքեամըմը իճրա էյլէմէտինիզ;
Անճագ էթրաֆընըզտա օլան միլլէթլէրին ահքեամընա կէօրէ էթթինիզ.
13 Վէ պէն փէյղամպէրլիք էտէրքէն Պէնաեա օղլու Փէլաթիա էօլտիւ. Օլ վախթ եիւզիւմ իւզէրինէ տիւշիւպ պէօյիւք սէսլէ պաղըրարագ տէտիմ քի, Ահ, Րապպ Եէհօվա, Իսրայէլին պագիյէսինի պիւսպիւթիւն մահվ
14 մը էտէճէքսին? Օլ վախթ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի
15 քի, Էյ իպն ի ատէմ, պիրատէրլէրին, պէնիմ պիրատէրլէրին, ագրապաթըն վէ պիւթիւն պէյթ ի Իսրայէլի, պիւթիւն անլար թէն չօղ քիմսէլէր տիր քի, Եէրուշալիմ սաքինլէրի անլարա ՐԱՊՊՏԱՆ ուզագ օլունըզ. պու եէր միրաս օլմագ իչին պիզէ վէրիլմիշ տիր' տէտիլէր.
16 Պու սէպէպտէն սէօյլէ քի,
Րապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր.
Պէն անլարը միլլէթլէր արասընա թէպ'իտ էթտիմ,
Վէ անլարը տիյարլար արասընա տաղըթթըմ իսէ տէ,
Անլարըն վարտըղլարը տիյարլարտա,

---

*Եա խուտ' խանէլէր ինշա էթմէքլիք եագըն տէյիլ տիր.

[illegible]

Գուտիւստէքի րէ՛իս, վէ օրթասընտա օլան պիւթիւն պէյթ ի Իսրայէլ իչիւն տիր.

11 Անլէրէ պէօյլէ սէօյլէ.
Պէն սիզին իչիւն 'ալամէթ իմ.
Պէն նասըլ եափտըմ իսէ, անլէրէ պէօյլէճէ եափըլաճագ տըր.
Անլէր քէօչէ էսիր օլարագ կիտէճէքլէր.

12 Վէ անլէրին արասընտա օլան րէ՛իս
Եիւքիւ օմուզունա ալըպ գարանլըգտա չըգաճագ տըր.
Իչէրիտէն չըգարմագ իչիւն տուվարը տէլէճէքլէր.
Եէրի կէօզի իլէ կէօրմէմէք իչիւն,
Օ եիւզիւնիւ էօրթէճէք տիր.

13 Վէ անըն իւզէրինէ աղըմը աթաճաղըմ,
Օլ տուզաղըմտա թութուլմուշ օլաճագ տըր.
Վէ անը Պապիլէ
Քէլտանիլէրին տիյարընա կէթիրէճէյիմ,
Ամմա օրասընը կէօրմէյէճէք իսէ տէ
Օրատա էօլէճէք տիր.

14 Վէ էթրաֆընտա եարտըմ իչիւն օլանլարը, անըն իմտատընա էտէնլէրին ճիւմլէսինի,
Վէ ճիւմլէ ալայլարընը հէր րիւզկեարա տաղըթաճաղըմ,
Վէ անլէրին արդընճա գըլըճը չէքէճէյիմ.

15 Վէ անլէրի միլլէթլէր արասընա տաղըթտըղըմտա,
Վէ անլէրի մէմլէքէթլէրտէ փէրիշան էյլէտիյիմտէ,
Պէն ՌԱՊՊ օլտուղումու պիլէճէքլէր տիր.

16 Վէ ճիւմլէսինտէն ազ քիշիլէրի,
Գըլըճտան, գըթլըգտան վէ թա՛ունտան պաքիյէ օլարագ պըրագաճաղըմ,
Թա քի կիթտիքլէրի միլլէթլէր արասընտա,
Պիւթիւն մէքրուհաթլարընը հիքեայէ էթսինլէր.
Վէ պէն ՌԱՊՊ օլտուղումու պիլէճէքլէր տիր.

17 Վէ պանա ՌԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիփ

18 Էյ իպն ի ատէմ, էքմէյինի թիթրէյէրէք եէ,
Վէ սույունը իզթիրապ ու էնտիշէ իլէ իչ.

19 Վէ մէմլէքէթին գավմինա տէյէսին քի,
Իսրայէլ թօփրաղընտա օլան Երուսալիմ սաքինլէրի հագգընտա
Ռապպ Եէհովա պէօյլէ սէօյլէր.
Անլէր էքմէքլէրինի էնտիշէ իլէ եէճէքլէր,
Վէ սուլարընը հայրէթլէ իչէճէքլէր;
Թա քի իլ ճիւմլէ սաքինլէրինին զուլմիւ սէպէպինտէն,
Տիյարլարը պիւսպիւթիւն խալի

20 Վէ մա՛մուր շէհիրլէր վիրան,
Վէ տիյար խարապէ գալաճագ տըր.
Վէ ՌԱՊՊ օլտուղումու պիլէճէքսինիզ տիր.

21 Վէ պանա ՌԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիփ

22 Էյ իպն ի ատէմ, կիւնլէր ուզայօր
Վէ հէր վահիյ պօշա չըգըյօր՝ տէյի
Սիզին Իսրայէլ տիյարընտա սէօյլէտիյինիզ պու մէսէլ նէ՞ օլայօր տըր.

23 Պունտան տօլայը անլէրէ սէօյլէ քի,
Ռապպ Եէհովա պէօյլէ սէօյլէյօր.
Պու մէսէլի օրթատան գալտըրաճաղըմ;
Վէ անը արթըգ Իսրայէլտէ սէօյլէմէյէճէքլէր.
Անճագ անլէրէ սէօյլէ քի՝ կիւնլէր,
Վէ հէր վահիյին թէքմիլ օլմասը եագլաշմըշ տըր.

24 Զիրա արթըգ պէյթ ի Իսրայէլ իչինտէ հիչ պաթըլ վահի,
Վէ մուտահանէլի ֆալ օլմայաճագ տըր.

25 Զիրա պէն ՌԱՊՊ սէօյլէյօրըմ,
Վէ սէօյլէտիյիմ քէլամ ֆի՛լէ կէլէճէք,
Տահա թէ՛խիր էթմէյէճէք.
Զիրա, էյ 'ասիլէր խանէսի,
Պէն սիզին կիւնլէրինիզտէ սէօյլէյէճէյիմ,
Վէ սէօյլէտիյիմի ֆի՛լէ կէթիրէճէյիմ տէյիւ
Ռապպ Եէհովա պույուրույօր՝ տէյի.

26 Վէ պանա ՌԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիփ

[illegible]

8 [illegible]

[illegible]

[illegible] 13

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

[illegible]

Տիւշէճէք, վէ սիզ իչինտէ հէլաք օլաճաքսընըզ,
Վէ ՌԱՊՊ պէն [illegible] պիլէճէքսինիզ.
15 Վէ պէն խըշմըմը տուվարտա թիւքէթիրիմ,
Վէ անը չամուր իլէ [illegible] թիւքէթէճէյիմ,
Վէ սիզէ տէյէճէյիմ քի, Տուվար [illegible] վէ անը [illegible],
16 Եանի [illegible] փէյղամպէրլիք [illegible],
Վէ [illegible] սէլամէթ եօք իքէն [illegible] իչին,
Անըն իչին սէլամէթ [illegible] կէօրէն Իսրայէլին փէյղամպէրլէրի [illegible]
17 Վէ սէն, էյ Ատէմ օղլու, քէնտի [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] վէ [illegible]
18 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] պույուրուր. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], վէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] քէնտի [illegible] [illegible]
19 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] վէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
20 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] պույուրուր. [illegible] պէն [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], վէ [illegible] [illegible] [illegible], վէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
21 [illegible] [illegible] [illegible]. Վէ [illegible] [illegible] [illegible] վէ [illegible] [illegible] [illegible], վէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. վէ ՌԱՊՊ [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

22 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] վէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
23 [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], վէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], վէ պէն ՌԱՊՊ [illegible]

ՊԱՊ 14

1 Վէ Իսրայէլ իխթիյարլարընտան պա'զը ատամլար պանա կէլիփ էօնիւմտէ [illegible].
2 [illegible] Վէ [illegible] ՌԱՊՊԸՆ [illegible]
3 [illegible] կէլիփ [illegible] քի, [illegible], պու [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], վէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
4 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ՌԱՊՊ [illegible] պույուրուր. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] պէն ՌԱՊՊ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
5 [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] Իսրայէլի [illegible] [illegible] [illegible], վէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
6 [illegible] [illegible] [illegible] Իսրայէլ [illegible] [illegible] [illegible] պույուրուր. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. վէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
7 [illegible] [illegible] [illegible] Իսրայէլին [illegible] Իսրայէլտէ [illegible] օլան [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], վէ [illegible] քէնտի [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] քէնտի [illegible] [illegible], վէ [illegible]

ներին փորթասը [illegible] յիւզիւնիւն էօնիւնէ գոյուփ, գիթմէք իւզրէ անըն ճանիպինէ կէլիրսէ, անա պէն ՌԱՊՊ պիզզաթ ճէվապ վէրէճէյիմ. 8 Վէ վէճհիմի օլ ատէմէ 'աքսինէ չէվիրիփ՝ անը 'ալամէթ վէ մէսէլ էտէրէք, անը գավմիմին միանընտան գաթ' էտէճէյիմ. վէ ՌԱՊՊ պէն օլտուղըմը պիլէճէքսինիզ։

9 Վէ էյէր պիր փէյղամպէր ալդանըլըփ պիր չէյ սէօյլէյէճէք օլուրսա, օլ փէյղամպէրի պէն ալդատմըշ օլուրըմ, վէ էլիմի անըն իւզէրինէ ուզադըփ անը գավմիմ Իսրայէլ արասընտան հէլաք 10 էտէճէյիմ. Վէ անլէր քէնտի կիւնահլարընը չէքէճէքլէր. սու՛ալ էտէնին ճէզասըյլէ փէյղամպէրին ճէզասը պիր օ11լաճագ տըր. Թա քի պէյթ ի Իսրայէլ արթըգ պէնտէն ազմայա, վէ արթըգ խաթալարընըն ճիւմլէսիլէ նէճիս օլմայալար. անճագ անլէր պէնիմ գավմիմ օլալար, պէն տախի անլէրին Ալլահը օլայըմ՝ տէյիւ Ռապպ Եհօվա պույուրուր։

12 Վէ պանա ՌԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիփ 13 տէտի քի, Եյ իպն ի ատէմ, պիր մէմլէքէթ խըյանէթ էտիփ պանա գարշը կիւնահ իշլէտիկի հալտէ, պէն տախի անըն իւզէրինէ էլիմի ուզադըփ, անըն էքմէք 'ասասընը գըրարագ, անա գըթլըգ կէօնտէրիփ անտան ինսանը վէ հայվա14նը գաթ' էթսէմ, Վէ անըն իչինտէ պու իւչ ատէմ՝ Նուհ, Տանիէլ վէ Էյուպ պուլունսա, անլէր քէնտի սալահլարըյլէ անճագ քէնտի ճանլարընը գուրթարաճագլար՝ տէյիւ Ռապպ Եհօվա պույուրուր։

15 Էյէր մէմլէքէթը վիրան [illegible] հուչ [illegible] քիմսէ կէչմէյէճէք [illegible] վահշի հայվանլարը մէմլէքէթի16նէ կէթիրսէմ, Վէ օլ իւչ ատէմ անըն իչինտէ պուլունսա, հայաթըմ հագգը իչին անլէր [illegible] օղուլլարընը նէ գըզլարընը գուրթարամայաճագլար, անճագ քէնտիլէրի գուրթուլաճագլար, ամմա մէմլէքէթ վիրան օլաճագ տըր՝ տէյիւ Ռապպ Եհօվա պույուրուր։

17 Եախօտ օլ եէրին իւզէրինէ գըլըճ կէթիրիփ, Եյ գըլըճ, օլ եէրին իչինտէն կէչ՝ տէսէմ, վէ անտան ինսանը վէ 18 հայվանը գաթ' էթսէմ, Վէ օլ իւչ ատէմ անըն իչինտէ պուլունսա, հայաթըմ հագգը իչին անլէր օղուլլարընը վէ գըզլարընը գուրթարամայաճագլար, անճագ քէնտիլէրի գուրթուլաճագլար՝ տէյիւ Ռապպ Եհօվա պույուրուր։

19 Եախօտ օլ մէմլէքէթէ թա'ուն կէօնտէրիփ՝ անտան ինսանը վէ հայվանը գաթ' էթմէք իչին գազապըմը անըն իւզէրինէ 20 գան իլէ տէօքսէմ, Վէ անըն իչինտէ Նուհ, Տանիէլ վէ Էյուպ պուլունսա, հայաթըմ հագգը իչին անլէր նէ պիր օղուլ նէ պիր գըզ գուրթարամայաճագլար. սալահլարըյլէ անճագ քէնտի ճանլարընը գուրթարաճագլար՝ տէր։

21 Զիրա Ռապպ Եհօվա շէօյլէ պույուրուր. [illegible] տէօրթ չէթին ճէզամը՝ Գըլըճը, գըթլըգը, վահշի հայվանլարը վէ թա'ունը, Եէրուշալէմէ ինսանը վէ հայվանը գաթ' էթմէք իւզրէ, անըն իւզէրինէ կէօն22տէրտիկիմտէ, Նէ օլաճագ? Լաքին իշտէ անտան ինսան նէճաթ պուլուպ պիր պագըյյէ օլարագ օղուլլար վէ գըզլար չըգարըլաճագ. իշտէ անլէր սիզին իւզէրինիզէ չըգաճագլար, վէ անլէրին [illegible] կէօրէճէքսինիզ, վէ [illegible] իւզէրինէ կէթիրտիկիմ ֆէլաքէթտէն վէ անա կէթիրտիկիմ հէր չէյտէն թէսէլ23լի օլաճագսընըզ. Վէ անլէրին մէսլէքինի վէ 'ամէլինի կէօրտիւկիւնիւզտէ սիզի թէսէլլի էտէճէքլէր. վէ անտա [illegible] էտէպ[illegible] սըզ [illegible] էյլէմէտիկիմի պիլէճէքսինիզ՝ տէյիւ Ռապպ Եհօվա պույուրուր։

ՊԱՊ 15

1 Վէ եէնիտէն ՌԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիփ տէտի քի,

2 Եյ իպն ի ատէմ, Աս[illegible] [illegible]

[illegible]

Եա՞նի օրմանըն աղաճլարընտան օլան չըպուգլարըտան զիյատէ նէսի՞ վար.
3 Պիր չէյ եափմագ իչիւն անտէն ալըր աղաճ տալը՞ մը.
Եախօտ պիր գապ ասմագ իչիւն անտէն չիվի ալըրլա՞ր մը.
4 Իշթէ եանմագ իչիւն աթէշէ աթըլըր.
Աթէշ պունըն իքի ուճըրնը թէլէֆ էտիյօր,
Օրթասընը տախի գարարթըգտան սօնկրա
Օ արթըգ իշէ եարա՞ր մը.
5 Պիւթիւն իքէն պիր շէյէ եարամատըղը հալտէ,
Աթէշ անը եագըպ թէլէֆ էթտիքտէն սօնկրա
Նա՞սըլ իշէ եարար.
6 Պու սէպէպտէն Րապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր.
Օրմանըն աղաճլարը արասընտա ասմանըն աղաճընը
Աթէշէ եանմագ իւզրէ վէրտիյիմ կիպի,
Եէրուշալիմ էհալիսինի տախի վէրտիմ.
7 Վէ եիւզիւմի անլարըն ալէյհինէ չէվիրէճէյիմ.
Անլար պիր աթէշտէն չըգաճագլար,
Վէ անլարը պաշգա պիր աթէշ թէլէֆ էտէճէք տիր.
Վէ եիւզիւմի անլարըն ալէյհինէ չէվիրտիյիմտէ,
ՐԱՊՊ պէն օլտուղումու պիլէճէքսինիզ.
8 Վէ խըյանէթ էթտիքլէրի իչիւն,
Տիյարը վիրան պըրագաճաղըմ տէյիւ
Րապպ Եէհօվա պույուրուր.

ՊԱՊ 16

1 Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,
2 Էյ իպնի ատէմ, Եէրուշալիմէ քէնտի մէքրուհաթընը պիլտիր.
3 Վէ սէօյլէ քի, Րապպ Եէհօվա Եէրուշալիմէ պէօյլէ պույուրուր.
Սէնին ասլըն վէ վէլատէթին Քէնա'անիլէրին տիյարընտանտըր.
Փէտէրին Ամօրի վէ վալիտէն Հիթթի իտի.
4 Վէ վէլատէթին կէլինճէ,
Թէվէլլիւտ էթտիյին կիւնտէ կէօպէյին քէսիլմէտի,
Վէ թէմիզլէնմէք իչիւն սու իլէ եըգանմատըն,
Վէ թամամիլէ թուզլանմատըն վէ գունտագ իլէ սարըլմատըն.
5 Սանա մէրհամէթ էտէրէք պու շէյլէրտէն պիրինի եափմագ իչիւն,
Կէօզ սանա շէֆգաթ նազարըյլէ պագմատը.
Պէլքի եէվմ-ի վէլատէթինտէ
Վիւճուտընըն կէրահէթինտէն թարլա եիւզիւնէ աթըլտըն.
6 Վէ եանընտան կէչտիյիմտէ,
Սէնի քէնտի գանընտա չըրփընըր կէօրտիւմ.
Վէ սէնի գանլարընըն իչինտէ իքէն սանա՛ Եաշա՛ տէտիմ.
Սէնի գանլարընըն իչինտէ իքէն սանա՛ Եաշա՛ տէտիմ.
7 Սէնի սահրա օթու կիպի օն պին էյլէտիմ.
Վէ պօյլանըպ պէօյիւտիւն,
Հիւսնիւն քէմալէ վարըլ օլտու.
Մէմէլէրին աղըրլաշտըլար, վէ սաչըն ուզատը,
Լաքին պիւս պիւթիւն 'իւրեան իտին.
8 Վէ եանընտան կէչիպ սէնի կէօրտիւյիւմտէ,
Իշթէ վագթըն 'աշգ վագթը իտի.
Վէ պէն էթէյիմի սէնին իւզէրինէ էօրթէրէք,
'Իւրյէթինի սէթր էթտիմ.
Վէ սանա եէմին էտէրէք,
Սէնին իլէ 'ագտ ու 'ահտ էթտիմ,
Վէ սէն պէնիմ օլտուն տէյիւ Րապպ Եէհօվա պույուրուր.
9 Վէ սէնի սու իլէ եըգատըմ,
Վէ իւզէրինտէն գանընը էյիճէ թէմիզլէտիմ,
Վէ սէնի եաղ իլէ եաղլատըմ.
10 Վէ սանա նագըշլը էլպիսէ կիյտիրտիմ,
Վէ սանա թահաշ տէրիսինտէն փափուչլար կիյտիրտիմ,
Վէ պէլինէ 'ալա քէթէնտէն գուշագ պաղլատըմ,

Վէ սանա [illegible]
11 Վէ սէնի զիյնէթլէր իլէ թէզյին էթտիմ,
Վէ էլլէրինէ պիլէզիկլէր,
Վէ պօյնընա կէրտանլըգ թագտըմ.
12 Վէ պուրնունա հալգա,
Վէ գուլագլարընա կիւպէլէր,
Վէ պաշընա 'իզզէթ թաճը գօյտըմ.
13 Վէ սէն ալթուն վէ կիւմիւշ իլէ միւզէյյէն օլտըն,
Վէ էլպիսէն ա'լա քէթէն վէ ճանֆէս վէ նագըշլը [illegible].
Խաս ուն վէ պալ վէ եաղ եէտին,
Վէ զիյատէսիյլէ ճէմիլէ օլտըն,
Վէ մէլիքէլիկէ [illegible] օլտըն.
14 Վէ հիւսնիւնտէն տօլայը միլլէթլէր արասընտա [illegible]տըն.
Վէ իւզէրինէ գօյտուղում զիյնէթիմլէ [illegible]
Ռապպ Եէհօվա [illegible]
15 Լաքին սէն [illegible]
Հիւսնիւնէ [illegible] զինա էյլէտին,
Վէ ֆահշընը հէր կէչէնին [illegible] էյլէտին. անըն օլուր իտի.
16 Վէ էլպիսէնտէն ալըպ
Քէնտինէ րէնկարէնկ [illegible] թէփէ'լէր եափտըն,
Վէ [illegible] զինա էյլէտին.
Պունուն միսլի նէ օլմուշ, նէ տէ օլաճագտըր.
17 Վէ սանա վէրմիշ [illegible] ալթունըմ վէ կիւմիւշիւմ[illegible] օլան
Զիյնէթ թագըմլարընը [illegible],
Վէ քէնտինէ էրքէք սուրէթլէրի եափըպ,
Անլէր իլէ զինա էյլէտին.
18 Վէ նագըշլը էլպիսէնի ալըպ
Անլէրէ էօրթտին,
Վէ եաղըմը վէ [illegible] էօնլէրինէ գօյտըն.
19 Վէ սանա վէրտիյիմ [illegible]
Սանա եէտիրտիյիմ խասս ունու, եաղը վէ պալը [illegible]
Անլէրին էօնլէրինէ խօշ գօգու օլմագ իչին գօյտըն.
Վէ [illegible] Ռապպ Եէհօվա պույուրուր.
20 Վէ [illegible] օղուլլարընը վէ գըզլարընը ալըպ
Նէյէճէք օլմագ [illegible] էյլէտին.
21 Սէնին [illegible] ֆահշիյաթըն ա՞զ մը իտի
Բի օղուլլարըմը պօղազլատըն,
Վէ անլէրի [illegible] կէչիրէրէք պունլէրէ վէրտին.
22 Վէ [illegible] իղրէնճլիքլէրինտէ վէ ֆահշիյաթընտա
[illegible]
[illegible] օլտուղուն
[illegible] ֆըլըրտայարագ [illegible]
23 Վէ [illegible]
(Վա՜յ, վա՜յ սանա՛ [illegible] Եէհօվա [illegible])
24 [illegible] էյլէտին,
Վէ հէր մէյտանտա [illegible] միւրթէֆի'լէր եափտըն.
25 Հէր եօլ պաշընտա [illegible] միւրթէֆի'լէր եափտըն,
Վէ հիւսնիւնիւ մէքրուհ էյլէտին,
Վէ հէր կէչէնէ [illegible] աչըպ
Վէ ֆահշիյաթընը [illegible] էյլէտին.
26 Վէ թէնլէրի [illegible] օլան գօնշուլարըն իլէ,
Խա'նի Մըսըրլըլար իլէ զինա էյլէտին
Վէ պէնի [illegible] իչին ֆահշիյաթընը [illegible]
27 Վէ իշտէ էլիմի սէնին իւզէրինէ ուզաթըպ.
[illegible]
Վէ սանա [illegible]
[illegible]
Անլէր պիլէ սէնին [illegible]
[illegible]
28 Վէ տօյմատըղընտան Ասուրիլէր իլէ զինա էյլէտին,
Վէ անլէր իլէ զինա էթտին իսէ տէ [illegible]

29 Վէ զինաճըլըղընը Քէնան տիյարընտան Քէլտանիլէր
տիյարընա գատար
Ֆահիշէլիքինը թէքրար [illegible] իսէ տէ
Պունտան իլէ տախի տօյմատըն.
30 Գալպին նէ գատար զայիֆ իտի,
(Ռապպ Եէհօվա սէօյլիւյօր)
Պու պիւթիւն շէյլէրի իշլէտիքտէ,
Հայասըզ ֆահիշէյէ մախսուս օլան իշլէրի իշլէտիքտէ.
31 Հէր եօլուն պաշընտա քիւմպէտինի եափըպ ֆահիշէ
մահալլի պինա էյլէտիքտէ,
Վէ քէնտինի հէր մէյտանտա [illegible]
թէփէ [illegible]
Վէ ուճրէթի խոր կէօրտիւնիւքտէ պու
ֆահիշէլիքինի [illegible],
32 Աւրատ [illegible] էրինին եէրինէ եապանճըլարը գապուլ էտէրսին.
Զինա էտէն [illegible] կիպի [illegible]
33 Հէր ֆահիշէյէ ուճրէթ վէրիրլէր
Լաքին [illegible] սէն
ուճրէթ վէրիրսին
Վէ հէր թարաֆտան զինա իչուն սէնին իլէ
զինա էթմէքլէրի իչուն
Անլարը [illegible]
34 Վէ ֆահիշէլիքինտէ [illegible]
[illegible]
Ա՛քսի սէնտէ [illegible]
Զէրա զինա էթմէք իչուն [illegible]
[illegible]
Սէն ուճրէթ վէրիրսին, [illegible]
ուճրէթ [illegible],
Սէն ա՛քսի հարէքէթ էյլէտին.
35 Պունուն իչուն էյ ֆահիշէ, Ռապպ Եէհօվա-
նըն [illegible]
36 Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ սէօյլիւյօր.
Սէնին [illegible],
Աշըգլարընըն իլէ մէքրուհ փութլարը-
նըն [illegible] ֆահի-
շէլիքինտէ [illegible]
[illegible]
Վէ անլարա վէրտիյին օղուլլարընըն գա-
նը իչիւն,
37 Իշթէ պէն՝ [illegible] աշըգ-
լարը [illegible]
Վէ սէվտիյին քիմսէլէրին հէփսինի,

[illegible]

Պուղզ էթտիյին քիմսէլէրին հէփսինի-
լէ պէրապէր [illegible]
Վէ անլարը հէր թարաֆտան սէնին ա-
լէյհինէ թօփլայաճաղըմ,
Վէ սէնին չըփլագլըղընը անլարը աչա-
ճաղըմ,
Վէ պիւթիւն չըփլագլըղընը կէօրէճէքլէր.
38 Վէ սէնի զինա էտէն վէ գան տէօքէն
գատընլարըն հիւքմիւ օլունաճաղը
իլէ հիւքմ էտէճէյիմ,
Վէ սանա [illegible] ու գայրէթլէ գան
[illegible] վէրէճէյիմ.
39 Վէ սէնի [illegible] էլլէրինէ թէսլիմ է-
տէճէյիմ [illegible]
Վէ անլար սէնին ֆահիշէ մահալլինի
[illegible],
Վէ [illegible] թէփէլէրինի պօզաճագլար,
Վէ էլպիսէնի սօյաճագլար,
Վէ զինէթինի [illegible] ալըր,
Սէնի չըպլագ [illegible] պըրա-
գաճագլար.
40 Վէ սէնին [illegible] պիր ճէմաաթ
թօփլայըպ,
Սէնի թաշլար իլէ րէճմ էտէճէքլէր,
Վէ [illegible] գըլըճլարը [illegible]
[illegible]
41 Վէ սէնին խանէլէրինի աթէշ իլէ եա-
գաճագլար,
Վէ չօգ գարըլարըն կէօզլէրի էօնին-
տէ սէնտէ հիւքիւմլէր իճրա էտէ-
ճէքլէր.
Վէ ֆահիշէլիք հարէքէթ էթմէքտէն
սէնի [illegible] էթտիրէճէյիմ,
Վէ պիր տախի ուճրէթ վէրմէյէճէքսին.
42 Պէօյլէճէ [illegible] իւզէրինէ
[illegible] վէրէճէյիմ
Վէ գայրէթիմ սէնին իւզէրինտէն կի-
տէճէք,
Վէ րահաթ էտիփ արթըգ հիտտէթլէն-
մէյէճէյիմ.
43 Մատէմ քի սէն եաշ ըն սէյանլըքին
խաթըրընա կէթիրմէտին,
Անճագ պու շէյլէրին ճիւմլէսիյլէ պէնի
իղզապ էթտին,
Պու էճլտէն, իշթէ պէն տախի սանա
մէօսլէյինի կէօրէ մուճազաթ է-
տէճէյիմ ։

[illegible] թիճարէթ [illegible] ճլան

[illegible]
գըզըսըն,
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Սէնին պիւյիւք հէմշիրէն գըզլարըյլէ պէրա-
պէր
Սէնին սոլ թարաֆընտա օթուրան
Սամարիա իտի.
Վէ քիւչիւք հէմշիրէն գըզլարըյլէ պէ-
րապէր
Սէնին սաղ թարաֆընտա օթուրան
Սատում իտի.
Վէ սէն անլարըն եօլլարընտա եիւ-
րիւմէտին,
Վէ անլարըն մէքրուհաթը կիպի [illegible]
[illegible]
Անլարըն [illegible]
[illegible]
Պիւթիւն [illegible] անլարտան
զիյատէ [illegible]
48 Հայաթըմ [illegible]
[illegible]
Սէնին հէմշիրէն Սատում, քէնտիսի
վէ գըզլարը,
Սէնին [illegible]
[illegible]
49 Իշտէ սէնին հէմշիրէն Սատումըն [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Վէ [illegible] օլ-
մատը.
50 Վէ թէքէպպիւր [illegible]
մէքրուհաթ իշլէտիլէր.

Վէ անլարըն [illegible]
եյլէտիմ.
51 Վէ Սամարիա [illegible]
նըսֆը գատարը իշլէմէտի,
Վէ սէն մէքրուհաթլարընը [illegible]
տէն զիյատէ եյլէտին,
Վէ իշլէտիյին [illegible]
թըրընլէ,
Հէմշիրէլէրինի [illegible]
52 Վէ սէն քի հէմշիրէլէրինի [illegible] էթ-
տին,
Անլարտան զիյատէ [illegible]
Անլար [illegible]
[illegible]
րընտըր.
Վէ հէմշիրէլէրինի [illegible]
[illegible],
Հիճապ [illegible] չէք.
53 Վէ անլարըն էսիրլիքլէրինի,
[illegible] Սատում իլէ գըզլարընըն էսա-
րէթլէրինի,
Վէ Սամարիա իլէ գըզլարընըն էսարէթ-
լէրինի,
Վէ անլարըն օրթալարընտա սէնին
էսարէթինի [illegible]
54 Թա քի [illegible]
[illegible],
[illegible]
[illegible]
[illegible]
55 Վէ հէմշիրէլէրին Սատում իլէ գըզլարը
էվվէլքի հալլարընա րուճու էտէճէք,
Սամարիա իլէ գըզլարը տախի
էվվէլքի հալլարընա րուճու էտէճէքլէր,
Վէ սէն իլէ գըզլարըն տախի
էվվէլքի հալլարընըզա րուճու էտէճէք-
սինիզ.
56 Զիրա գէմանըն թէքէպպիւրիւնտէ
Հէմշիրէն Սատումըն պէհրի աղ-
զընտան իշիտիլմէզտի,
57 Օլ վագըթ քի սէնին [illegible]
[illegible],
[illegible] սէնի հէր ճիհէթտէն
[illegible] էտէն Սուրիա գըզլարը
[illegible],
Վէ անլարըն էթրաֆընտա օլան Ֆիլիսթի
գըզլարընըն [illegible]

[illegible]

58 [illegible]

59 [illegible]

60 [illegible]

61 [illegible]

62 [illegible]

63 [illegible]

ԳԱ.Գ 17

1 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

[illegible]

ԳԼՈՒԽ 18

[illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

22 [illegible]

23 [illegible]

24 [illegible]

25 [illegible]

26 [illegible]

27 [illegible]

28 [illegible]

29 [illegible]

30 [illegible]

[illegible]

31 [illegible]

32 [illegible]

ԳԼՈՒԽ 19

[illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

[illegible]

ՊԱՊ 20

1 Վէ եէտինճի սէնէտէ պէշինճի այըն
օնունճուտա ՌԱՊՊՏԱՆ սու'ալ էթմէք իչիւն
Իսրայէլ իխթիյարլարընտան պա'զըլարը
կէլիփ էօնիւմտէ օթուրտուլար.
2 Վէ պանա ՌԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիփ
3 տէտի քի, Էյ իպն ի ատէմ, Իսրայէլ
իխթիյարլարընա խիթապ էտիւպ սէօյլէ քի,
Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր.
Պէնտէն սու'ա՞լ էթմէք իչիւն մի կէլտինիզ.
Հայաթըմ հաքքը իչիւն քի սիզէ
ճէվապ վէրմէյէճէյիմ՝ տէյօր ՌԱՊՊ Եէհօվա.
4 [illegible] Անլէրի, հիւքիւմ
էտէճէ՞ք միսին, Էյ իպն ի ատէմ, հիւքիւմ
էտէճէ՞ք մի, անլէրէ էճտատլարընըն
5 մէքրուհաթընը պիլտիր. Վէ անլէրէ
սէօյլէ քի, Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ
պույուրուր. Իսրայէլի իխթիյար էթթիյիմ վէ
պէյթ ի Եա'գուպ նէսլինէ էլիմի գալտըրտըղըմ
վէ Մըսըր տիյարընտա քէնտիմի
անլէրէ պիլտիրտիյիմ, Ալլահընըզ Ռապպ
պէն իմ տէյէրէք էլիմի գալտըրտըղըմ
6 կիւնտէ, Հէման օ կիւնտէ անլէրի Մըսըր
տիյարընտան քէնտիլէր իչիւն թէճէսսիւս
էթթիյիմ սիւտ վէ պալ ագան
վէ պիւթիւն տիյարլարըն զինէթի օլան
տիյարա չըգարմաղա էլիմի գալտըրտըմ. անլէրէ
7 տէտիմ քի, Հէր քիշի կէօզլէրինին
մէքրուհաթընը աթսըն, վէ Մըսըր
փութլարըյլէ միւլէվվէս օլմայընըզ.
Ալլահընըզ ՌԱՊՊ պէն իմ տէտիմ.
8 Լաքին անլէր պանա 'ասի օլուպ պէնի
տինլէմէք իսթէմէտիլէր, հիչ պիրի
քիմսէ կէօզլէրինին մէքրուհաթընը
աթմատը, վէ Մըսըր փութլարընը
թէրք էթմէտիլէր. Օ վաղըթ ղազապըմը
անլէրին իւզէրինէ տէօքէճէյիմ վէ Մըսըր
տիյարը իչինտէ ղազապըմը իւզէրլէրինտէ
թէքմիլէն իճրա էտէճէյիմ
9 տէտիմ. Լաքին [illegible] իսմիմ իչիւն
հարէքէթ էթթիմ, քի անլէրի Մըսըր տիյարընտան
չըգարմաղըմլա կէօզլէրի էօնիւնտէ
քէնտիլէրինի պիլտիրտիյիմ միլլէթլէրին ա-
րալարընտա պուլունտուգլարը միլլէթլէրին
նազարընտա խաֆիֆ նազարը հիւրմէթ
օլունմասըն.

10 Վէ անլէրի Մըսըր տիյարընտան
11 չըգարըպ չէօլէ կէթիրտիմ. Վէ անլէրէ
գանունլարըմը վէրտիմ, վէ անլէրէ
հիւքիւմլէրիմի պիլտիրտիմ, քի ատէմ
անլարը իճրա էթտիյի հալտէ անլարլա
12 եաշայաճագտըր. Վէ պէնիմ
մուգատտէս անլէրին պէյնինտէ 'ալամէթ
օլմագ իչիւն Սէպթլէրիմի տախի անլէրէ
վէրտիմ, թա քի անլէրի թագտիս էտէն
ՌԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէլէր.
13 Լաքին պէյթ ի Իսրայէլ պէրրիյէտէ
պանա 'ասի օլուպ գանունլարըմտա
եիւրիւմէտիլէր վէ հիւքիւմլէրիմի ռէտ
էյլէտիլէր, (անլէրի քի պիր ատէմ իճրա
էթտիյի հալտէ անլէր իլէ եաշայաճագտըր,)
վէ Սէպթլէրիմի զիյատէ
նագզ ը հիւրմէթ էյլէտիլէր. Պէն տախի
անլէրի թէլէֆ էթմէք իւզրէ պէրրիյէտէ
խըշմըմը անլէրին իւզէրինէ աք-
14 թէճէյիմ տէտիմ. [illegible] իսմիմ իչիւն
հարէքէթ էթթիմ, քի կէօզլէրի
էօնիւնտէ անլէրի չըգարտըղըմ միլլէթլէրին
նազարընտա [illegible] նագզ ը հիւրմէթ
15 օլունմասըն. Վէ հէմատէ անլէրէ պէրրիյէթտէ
[illegible] սիւտ վէ պալ ագան վէ պիւթիւն
տիյարլարըն զինէթի օլան տիյարա
անլէրի կէօթիւրմէմէք իւզրէ պէրրի-
16 յէթտէ անլէրէ էլիմի գալտըրտըմ. Զիրա
ահքեամըմը ռէտ էյլէտիլէր վէ
գանունլարըմտա եիւրիւմէտիլէր, վէ Սէպթ-
լէրիմի նագզ էթտիլէր, զիրա քի գալպ-
17 լէրի փութլարընըն արդընճա իտի. Լաքին
անլէրէ հէլաք էթմէք իչիւն
կէօզիւմ անլէրի էսիրկէտի, պու
սէպէպին անլէրի պէրրիյէտտէ պիւսպիւթիւն
թէլէֆ էթմէտիմ.
18 Վէ պէրրիյէտտէ անլէրին օղուլլարընա
էճտատընըզըն գանունլարընտա եիւրիւ-
մէյինիզ վէ անլէրին հիւքիւմլէրինի
հըֆզ էյլէմէյինիզ, վէ փութլարըյլէ
19 միւլէվվէս օլմայընըզ. Ալլահընըզ ՌԱՊՊ
պէն իմ. Գանունլարըմտա եիւրիւյէ-
նիզ վէ ահքեամըմը հըֆզ էյլէյինիզ,
20 վէ անլէր իլէ 'ամիլ օլունըզ. Վէ Սէպթ-
լէրիմի մուգատտէս թութունուզ, վէ
անլէր պէնիմ իլէ սիզին պէյնինիզտէ
'ալամէթ օլսուն, թա քի Ալլահընըզ

ՌԱԲԲ պէն Խուտայընըզ օլտուղումու պիլէսինիզ տէտիմ.

21 Լաքին օղուլլար պանա ասի օլտուլար. պէնիմ աւամիրիմտէ եիւրիւմէտիլէր, վէ ինսան անլարը էյլէրսէ անլարլա եաշայաճաղ հիւքիւմլէրիմի հըֆզ էտիպ եափմատըլար, (տընլէնմէ) կիւնլէրիմի տախի պոզտուլար. պէն տախի չէօլտէ անլէր իլէ ղազապըմը տէօքէրէք իւզէրլէրինէ ղըզկընլըղըմը անլէրին իւզէրինէ թէմամէն իճրա էտէճէյիմ տէտիմ.

22 Լաքին էլիմի չէքտիմ, վէ իսմիմ իչիւն հարէքէթ էյլէտիմ, քի կէօզլէրի էօնիւնտէ անլէրի չըգարտըղըմ միլլէթլէրին նազարընտա իսմիմ լէքէլէնմէյէ.

23 Պէն տախի չէօլտէ անլէրէ էլիմի ղալտըրտըմ, քի անլէրի միլլէթլէր արասընա տաղըթաճաղըմ, վէ մէմլէքէթլէրէ սաչաճաղըմ,

24 Չիւնքի հիւքիւմլէրիմի իճրա էթմէտիլէր, վէ աւամիրիմի րէտտ էթտիլէր, վէ սէպթլէրիմի նապաք էթտիլէր, վէ կէօզլէրի պապալարընըն փութլարընա ղալտը.

25 Վէ պէն տախի անլէրէ էյի օլմայան աւամիր, վէ անլէր իլէ եաշայամայաճաղլարը

26 հիւքիւմլէր վէրտիմ, Վէ ըհսանլարը իլէ, եանի հէր րահիմ աչան իլք տօղանը աթէշտէն կէչիրմէքլէրի իլէ անլէրի միլլէթլէրինէ մէլէվվէս էյլէտիմ, թա քի ՌԱԲԲ պէն օլտուղումու պիլէլէր.

27 Պու իչիւն, էյ ինսան օղլու, պէյթ ի Իսրայէլէ խիթապ էյլէյիպ տէ քի, Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր. Պապալարընըզ պունու տախի էյլէտիլէր, քի պանա խըյանէթ էթմէքլէ պանա քիւֆր էթ-

28 տիլէր. Չիւնքի անլէրէ վէրմէք իւզրէ էլիմի ղալտըրտըղըմ մէմլէքէթէ անլէրի կէթիրտիկիմ զաման, հէր եիւքսէք թէփէյի վէ հէր սըք աղաճը կէօրտիւքլէրինտէ, օրատա զէպիհալէրինի քէստիլէր, վէ ղազապըմը ղըզըշտըրան ղուրպանլարընը օրատա կէթիրտիլէր, վէ խօշ ղօքուլարընը օրատա էթտիլէր, վէ թէօքիւլէճէք տաքտիմէլէրինի օրատա տէօքտիլէր.

29 Վէ կիթտիյինիզ պու մէրթէպէ'ա նէ

տիր? տէյիւ անլէրէ սէօյլէտիմ, վէ անըն իսմի պու կիւնէ ղատար Պամա տէյիւ չաղըրըլըր.

30 Պու իչիւն պէյթ ի Իսրայէլէ սէօյլէ քի, Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր. Պապալարընըզըն եոլլարընա կէօրէ սիզ տախի մէլէվվէս մի օլույորսունըզ? Վէ անլէրին մէքրուհաթընա կէօրէ զինա մը էյլէյորսունըզ?

31 Հէտիյէլէրինիզի կէթիրտիյինիզ զամանտա, օղուլլարընըզը աթէշտէն կէչիրտիյինիզ զամանտա, պու կիւնէ ղատար պիւթիւն փութլարընըզ իլէ մէլէվվէս օլույորսունըզ, վէ պէն սիզտէն սօրուլուր մույում, էյ պէյթ ի Իսրայէլ? Հայաթըմ հաղղը իչիւն, սիզտէն սօրուլմայաճաղըմ տէյիւ Ռապպ Եէհօվա պույուրուր.

32 Վէ Տաշա ու աղաճա թափընմաղ իչիւն միլլէթլէր կիպի, մէմլէքէթլէրին ղապիլէլէրի կիպի օլուրուզ տէյիւ ղալպինիզէ կէլէն

33 շէյ ասլա օլմայաճաղ. Ռապպ Եէհօվա պույուրուր քի, Հայաթըմ հաղղը իչիւն, պէն ղուվվէթլի էլ իլէ, վէ ուզանմըշ ղոլ իլէ, վէ տէօքիւլմիւշ ղըզկընլըղ իլէ սիզէ հիւքիւմ

34 էտէճէյիմ. Վէ սիզի ղավմլէր արասընտան չըղարաճաղըմ, վէ տաղըլմըշ օլտուղունըզ մէմլէքէթլէրտէն ղուվվէթլի էլ իլէ, վէ ուզանմըշ ղոլ իլէ, վէ տէօքիւլմիւշ ղըզկընլըղ իլէ սիզի

35 թօփլայաճաղըմ. Վէ սիզի ղավմլէրին չէօլիւնէ կէթիրէճէյիմ, վէ օրատա եիւզ եիւզէ սիզին իլէ մուհաքէմէ էտէճէյիմ.

36 Մըսըր չէօլիւնտէ պապալարընըզ իլէ նասըլ մուհաքէմէ էթտիմ իսէ, սիզին իլէ տախի էօյլէ մուհաքէմէ էտէճէյիմ տէյիւ Ռապպ

37 Եէհօվա պույուրուր. Վէ սիզի տէյնէքին ալթընտան կէչիրէճէյիմ, վէ սիզի ահտին պաղընա կէթիրէճէյիմ. Վէ ա-

38 րանըզտան պանա ասի օլանլարը, վէ պանա խըյանէթ էտէնլէրի այըրաճաղըմ, անլէրի ղարիպ օլտուղլարը մէմլէքէթտէն չըղարաճաղըմ, վէ Իսրայէլ թօփրաղընա կիրմէյէճէքլէր. Վէ ՌԱԲԲ պէն օլտուղումու պիլէճէքսինիզ.

---

* Եւր. Եիւքսէք մէքան.

39 [illegible] պէյթ-ի Իսրայիլ, Րապպ Եհօվա
պէօյլէ սէօյլէյօր. Մատէմ քի սիզ
պէնի տինլէմէյօրսընըզ, կիտինիզ,
[illegible] [illegible] փութ-
լարընըզա 'իպատէթ էտինիզ. Լաքին
պէնիմ գուտտուս իսմիմի թագտիմէ-
լէրինիզ վէ փութլարընըզ իլէ [illegible]
40 [illegible] մէյինիզ. Չիւնքի Րապպ Եհօ-
վա պույուրուր քի, Մուգատտէս
տաղըմտա, Իսրայէլին [illegible] տա-
ղընտա [illegible] պէյթ-ի Իսրայէլ հէփ-
սի օրատա օլանլարըն ճիւմլէսի պա-
նա օրատա 'իպատէթ էտէճէքլէր. օ-
րատա անլարտան րազը օլաճաղըմ վէ
թագտիմէլէրինիզի իլք թուրֆանտա հէ-
տիյէլէրինիզի, պիլճիւմլէ գուտտուս
նէսնէլէրինիզի օրատա թալէպ էտէճէ-
41 յիմ. Սիզի միլլէթլէր [illegible] չը-
գարտըղըմ վէ տաղըլմըշ օլտուղունուզ
[illegible] ճէմ' էթտիյիմտէ, խօշ
գօգու կիպի սիզտէն րազը օլաճաղըմ,
վէ սիզին [illegible] միլլէթլէրին նա-
42 զարընտա գուտտուս [illegible] էտէճէյիմ. Վէ
սիզի Իսրայէլ թօփրաղընա [illegible] էճ-
տատընըզա [illegible] [illegible]
[illegible] ՐԱՊՊ
43 [illegible] [illegible] վէ [illegible]
լէյինիզի վէ [illegible] նասըլ քիրլէն-
տիյինիզ [illegible] օրատա
խաթըրա կէթիրէճէքսինիզ. վէ եափ-
տըղընըզ քէօթիւլիւքլէրին ճիւմլէսին-
տէն տօլայը քէնտի նազարընըզտան իք-
44 րահ էտէճէքսինիզ. Էյ պէյթ-ի Իսրա-
յէլ, [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
տի իսմիմ [illegible] սիզէ մու'ամէ-
լէ էթտիյիմտէ ՐԱՊՊ [illegible] պի-
լէճէքսինիզ՝ տէյիւ Րապպ Եհօվա պու-
յուրուր.

45 Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիփ,
46 Էյ իպն-ի ատէմ, ճէնուպա թօղրու
միւթէվէճճիհ օլուփ ճէնուպէ թօղրու
[illegible] ճէնուպի սահրանըն օրմանը
47 'ալէյհինտէ փէյղամպէրլիք էյլէ. Վէ
ճէնուպի օրմանընա սէօյլէ քի, ՐԱՊՊԸՆ
քէլամընը տինլէ. Րապպ Եհօվա պէօյ-
լէ պույուրուր. Իշթէ պէն սէնտէ ա-
թէշ եագաճաղըմ. վէ սէնտէ պուլու-
նան հէր եէշիլ աղաճը վէ հէր գուրու
աղաճը թէլէֆ էտէճէք տիր. շիտտէթ-
լի 'ալէվի սէօնմէյէճէք, վէ անընլա
ճէնուպտան շիմալէ գատար հէր թարաֆ
48 եանաճագ տըր. Վէ քեաֆֆէ-ի պէ-
[illegible] ՐԱՊՊ անը եագտըղըմը կէօրէճէ-
[illegible] [illegible] սէօնտիւրիւլմէյէճէք տիր՝ տէյի
49 Օլ վագըթ պէն Ա՛հ [illegible] Րապպ Ե-
հօվա, անլար պէնիմ իչին [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] տէյիլ մի-
տիր, տէրլէր՝ տէտիմ.

ԲԱՊ 21

1 Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիփ տէ-
2 տի քի, Էյ իպն-ի ատէմ, Եէրուշալիմ-
է միւթէվէճճիհ օլուփ մագտիսլէ-
րէ խիթապ էտէրէք Իսրայէլ թօփ-
3 րաղընա փէյղամպէրլիք էյլէ, Վէ Իս-
րայէլ թօփրաղընա սէօյլէ քի, ՐԱՊՊ
պէօյլէ պույուրուր. Իշթէ պէն սա-
նա գարշը իմ, վէ գըլըճըմը գընընտան չը-
գարըփ սէնտէն սալիհ իլէ շէրիրի գաթ'
4 էտէճէյիմ. Սալիհ իլէ շէրիրի սէնտէն
գաթ' էտէճէյիմ միւնասէպէթիլէ ճէ-
նուպտան շիմալէ գատար քեաֆֆէ-ի
պէշէր 'ալէյհինէ գըլըճըմ գընընտան
5 չըգաճագ տըր. Վէ քեաֆֆէ-ի պէշէր
պէն ՐԱՊՊ գըլըճըմը գընընտան չըգար-
տըղըմը պիլէճէքլէր; արթըգ կէրի
6 տէօնմէյէճէք տիր. Էյ իպն-ի ատէմ,
սէն ահ չէք, պէլի գըրըլմըշ կիպի ա-
լէրին կէօզլէրի էօնիւնտէ աճը աճը ա-
7 հ չէք. Վէ սանա՝ Նիչին ահ չէքիյօրսըն՝
տէտիքլէրինտէ, Խապէրտէն տօլայը
զիրա կէլիյօր. վէ հէր եիւրէք էրիյէ-
ճէք, վէ հէր էլ կէվշէյէճէք, վէ հէր
ճան պայըլաճագ, վէ հէր տիզ սու կի-
պի օլաճագ. Իշթէ կէլիյօր վէ վուգու'
պուլաճագ տըր՝ տէյիւ Րապպ Եհօվա
պույուրուր.

8 Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիփ
9 տէտի քի, Էյ իպն-ի ատէմ, փէյղամ-
պէրլիք էյլէյէրէք սէօյլէ քի, ՐԱՊՊ պէօյ-
լէ պույուրուր. Գըլըճ, գըլըճ պիլէն-
տի, հէմ տախի փարլաթըլմըշտըր՝ տէյիւ սէօյ-

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

21 [illegible]

22 [illegible]

23 [illegible]

24 [illegible]

25 [illegible]

26 [illegible]

27 [illegible]

28 [illegible]

29 [illegible]

[illegible]

[illegible]

ջին [illegible] սաաթէ [illegible] կէծը-[illegible] [illegible] [illegible]

30 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] օլտուղուն [illegible] [illegible] [illegible]

31 Հիտտէթիմի տէօքէճէյիմ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], վէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] էլինէ [illegible] [illegible]

32 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], զիրա պէն ՌԱՊՊ սէօյլէտիմ.

ՊԱՊ 22

1 Վէ պանա ՌԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ
2 տէտի քի՝ Գանլը շէհրի հիւքմ էտէ՞ճէ՞ք մի սին, էյ [illegible] [illegible], հիւքմ էտէճէ՞ք մի սին. էօյլէ իսէ [illegible]
3 Դէ քի՝ [illegible] [illegible]. Վէ սէօյլէ քի՝ Ռապպ Եհօվա շէօյլէ պույուրուր. Էյ շէհիր, սէն քի վաքթըն կէլմէսի իչին [illegible] գան տէօքէրսին, վէ քէնտինի նաճիս էթմէք իչին քէնտի նէֆսինէ [illegible] փութլար եա-
4 փարսըն, [illegible] տէօքտիւյիւն գանլը [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] քէնտինի նաճիս էթտին, վէ կիւնլէրինի [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] միլլէթլէրէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
5 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
6 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
7 [illegible]
8 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
9 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], վէ սէնին
10 իչինտէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
11 [illegible]
12 [illegible] [illegible] [illegible] Գան տէօքմէք իչին [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
13 [illegible] Եհօվա պույուրուր. Վէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
14 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ՌԱՊՊ սէօյլէտիմ
15 վէ եափաճաղըմ. Վէ սէնի միլլէթլէր [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
16 [illegible] Վէ սէն միլլէթլէրին նազարընտա քէնտի քէնտինի նաճիս էթմիշ օլաճաղըն, վէ ՌԱՊՊ պէն օլտուղումու պիլէճէքսին.

17 Վէ պանա ՌԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ
18 տէտի քի՝ [illegible] [illegible] [illegible] Իսրայէլ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
19 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ռապպ Եհօվա շէօյլէ պույուրուր. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
20 [illegible]

[illegible]

ԳԼՈՒԽ 23

[illegible]

ծիւմլէսի [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ի [illegible] [illegible] [illegible] րէ վէ պէյլէրէ, [illegible] [illegible] [illegible]

13 [illegible] էյլէտի. Վէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

14 [illegible] վէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

15 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

16 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] վէ [illegible] [illegible] [illegible]

17 [illegible]. Վէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] վէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

18 [illegible] [illegible] [illegible] էյլէտի. Վէ [illegible] [illegible] էյլէտի վէ [illegible] [illegible] վէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

19 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Վէ [illegible] [illegible], Մըսըր [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

20 [illegible] [illegible] [illegible]. Վէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

21 [illegible] էյլէտի. Վէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

22 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

23 [illegible] [illegible] վէ [illegible] [illegible] վէ [illegible] վէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] վէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

24 [illegible]. Վէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] վէ [illegible] [illegible]

25 Վէ սէնին [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] վէ [illegible] [illegible] [illegible] վէ [illegible] [illegible]

26 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] վէ [illegible] [illegible]

27 [illegible] վէ Մըսըր [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] վէ [illegible] [illegible] [illegible] Մըսըր [illegible] [illegible]

28 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

29 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] վէ [illegible] [illegible] [illegible] վէ [illegible]

30 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] վէ [illegible] [illegible] [illegible]

31 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

32 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] վէ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

33 Սէն [illegible] վէ [illegible] [illegible] [illegible]

34 [illegible] [illegible] [illegible] սէն [illegible] [illegible] [illegible]. վէ [illegible] [illegible]

[illegible] Տէր Եհովան այսպէս [illegible]

36 [illegible] Ոհոլա [illegible] Ոհողիբա [illegible]

37 [illegible]

38 [illegible]

39 [illegible]

40 [illegible]

41 [illegible]

42 [illegible]

43 [illegible]

44 [illegible]

45 [illegible]

46 [illegible] Եհովան այսպէս [illegible]

47 [illegible]

48 [illegible]

49 [illegible]

ԳԼՈՒԽ 24

1 [illegible] ՏԷՐՈՋԸ [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible] Տէր Եհովան այսպէս [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible] Տէր Եհովան այսպէս [illegible]

[illegible]

[illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

21 [illegible]

23 [illegible]

24 [illegible]

25 [illegible]

26 [illegible]

27 [illegible]

[illegible]

[illegible]

ՊԱՊ 25

Վէ պանա ՌԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ
տէտի քի. Էյ ատէմ օղլու, եիւզիւնիւ Ամ-
մօն օղուլլարընա մուգապէլէսինէ 'ալէյհլէրինէ
2 նիւպիւվվէթ էյլէ. Վէ սէնի 'Ամմօ-
3 ն օղլէ, Ռապպ Եէհօվանըն քէլամը-
նը տինլէյինիզ. Ռապպ Եէհօվա պէօյ-
լէ պույուրուր. Մատէմ քի մուգատտէ-
սիմ թէլվիս օլունմասը իւզէրինէ ահա,
վէ Իսրայէլ տիյարը խարապ օլուպ
պէյթ ի Եէհուտա էսիր կէօթիւրիւլտիւ-
կի իւզէրինէ անլէրէ. Ահ, հահ տէ-
4 տին, Պէն տախի իշթէ սէնի շարգ է-
հալիսինէ միրաս օլմագ իւզրէ վէրիրիմ,
վէ անլէր օպալարընը սէնին իչինտէ
գուրաճագլար, վէ մէսքէնլէրինի սէն-
տէ պինա էտէճէքլէր, վէ սէնին մէյ-
վէլէրինի եէյիպ սիւտիւնիւ իչէճէքլէր.
5 Վէ Ռապպաթը տէվէլէրէ ադըլ վէ պէ-
նի 'Ամմօն տիյարընը սիւրիւլէրէ մաղա-
րա էտէճէյիմ, վէ ՌԱՊՊ պէն իտիյիմի
6 պիլէճէքսինիզ. Զիրա Ռապպ Եէհօվա
պէօյլէ պույուրուր. Մատէմ քի սէն
էլ չըրփըփ վէ այաղընը եէրէ վուր-
տուղըն, վէ Իսրայէլ տիյարը 'ալէյհինտէ
քի պիւթիւն իհանէթլէ գալպտէն մէսրուր օլ-
7 տուղըն, Պէն տախի իշթէ էլիմի սէնին
իւզէրինէ ուզատաճաղըմ, վէ եաղմա
էտիլմէք իւզրէ սէնի թա'իֆէլէրէ թէս-
լիմ էտէճէյիմ, վէ սէնի ագվամտան
գաթ' էտէճէյիմ, վէ սէնի տիյարլար
իչինտէն հէլաք էտէճէյիմ. սէնի մահվ
էտէճէյիմ. վէ ՌԱՊՊ պէն իտիյիմի պի-
լէճէքսին.
8 Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր.
Մատէմ քի Մօապ վէ Սէ'իր՝ իշթէ
պէյթ ի Եէհուտա պիլճիւմլէ թա'ի-
9 ֆէլէր կիպի տիր՝ տէտիլէր, Պէն տա-
խի Մօապըն հուտուտընը՝ շէհիրլէր-
տէն՝ եա'նի անըն սէրհատընտա օլուպ
տիյարըն զինէթի օլան Պէյթ-Եէշիմօթ
վէ Պա'ալմէօն վէ Կիրեաթայիմ շէհիր-
10 լէրի ճիհէթինտէն, Պէնի 'Ամմօն իւզէ-
րինէ [illegible] շարգ էհալիսինէ ա-
չաճաղըմ, վէ անը անլէրէ միրաս օլ-
մագ իւզրէ վէրէճէյիմ, թա քի պէնի
'Ամմօն միլլէթլէր արասընտա զիքր օ-
11 լունմայա. Մօապտա տախի հիւքիւմլէր
իճրա էտէճէյիմ. վէ ՌԱՊՊ պէն իտի-
յիմի պիլէճէքլէր տիր.
12 Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր.
Էտօմ պէյթ ի Եէհուտա 'ալէյհինտէ
մունթէգիմանէ հարէքէթ էտէրէք ան-
լէրտէն ինթիգամ ալըպ պէօյլէճէ գա-
13 պահաթ իշլէտիյի իչիւն, Ռապպ Եէհօ-
վա պէօյլէ պույուրուր. Էտօմ իւզէրի-
նէ էլիմի ուզատաճաղըմ, վէ անտէն
ինսան իլէ հայվանը գըրաճաղըմ, վէ
անը Թէյմանտան [illegible] խարապ է-
տէճէյիմ, վէ Տէտանա գատար էհալիսի
14 գըլըճտան կէչէճէքլէր. Վէ գավմըմ
Իսրայէլին էլիյլէ Էտօմտան ինթիգամ
ալաճաղըմ. վէ Էտօմ 'ալէյհինտէ գա-
զապըմա կէօրէ վէ խըշմըմա կէօրէ հա-
րէքէթ էտէճէքլէր, վէ ինթիգամըմը
պիլէճէքլէր՝ տէյիւ Ռապպ Եէհօվա պու-
յուրուր.
15 Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր.
Ֆիլիսթիլէր մունթէգիմանէ հարէքէթ
էտիպ 'ատավէթ ի գատիմէլէրի էճլին-
տէն անը խարապ էտէրէք գալպտէն
իհանէթլէ ինթիգամ ալտըգլարը իչիւն,
16 իշթէ պէն, (Ռապպ Եէհօվա պույու-
րուր,) էլիմի Ֆիլիսթիլէր իւզէրինէ ու-
զատաճաղըմ, Քէրէթիլէրի գաթ' վէ տէնիզ
սահիլինտէ օլանլարըն պագըյյէսինի
17 մահվ էտէճէյիմ. Վէ խըշմլը թէքտիր
էտէրէք անլէրտէն պէօյիւք ինթիգամ
ալաճաղըմ. վէ անլէրտէն ինթիգամ
ալտըղըմտա ՌԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէ-
ճէքլէր տիր.

ՊԱՊ 26

1 Վէ օն պիրինճի սէնէտէ այըն իպթի-
տասընտա պանա ՌԱՊՊԸՆ քէլամը կէ-
2 լիպ տէտի քի. Էյ իպն ի ատէմ, մա-
տէմ քի Եէրուշալիմ 'ալէյհինտէ Սուր՝
Հահ, հահ, գավմլէրին գաբուլարը գը-
րըլտը. պանա ինթիգալ էթտի. անըն
խարապ օլմասըյլէ պէն մա'մուր օլա-
3 ճաղըմ՝ տէյիւ, Պէն տախի, (Ռապպ
Եէհօվա պույուրուր,) Էյ Սուր, սանա

գարշը իմ, վէ տէնիզ քէնտի տալղա-
լարընը գալտըրտըղը կիպի, սէնին ա-
լէյհինէ չօգ Թա՛իֆէլէր գալտըրաճա-
4 ղըմ. Վէ անլէր Սուրըն սուրլարընը
պօզաճագլար, վէ գուլէլէրինի եըգա-
ճագլար. վէ թօփրաղընը անտէն սիւ-
փիւրիւպ անը գուրու գայա կիպի է-
5 տէճէյիմ. Օ տէնիզ օրթասընտա աղ
սէրիլէճէք եէր օլաճագ տըր, զիրա
պէն սէօյլէտիմ՝ տէյիւ Ռապպ Եէհօվա
պույուրուր. վէ Թա՛իֆէլէր թարա-
6 ֆընտան եաղմա էտիլէճէք. Վէ անըն
սահրատա օլան գըզլարը գըլըճլէ գաթլ
օլունաճագլար, վէ ՌԱՊՊ պէն իտիյի-
մի պիլէճէքլէր տիր.

7 Զիրա Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պու-
յուրուր. Իշթէ պէն մէլիք իւլ միւլուք
օլան Պապէլ մէլիքի Նէպուխատնասա-
րը շիմալ թարաֆընտան աթլար վէ 'ա-
րապալար վէ սուվարիլէր վէ ճիւմհուր
վէ վաֆիր խալգ իլէ Սուր իւզէրինէ կէ-
8 թիրէճէյիմ. Օ սահրատա սէնին գըզ-
լարընը գըլըճլէ գաթլ էտէճէք, վէ
սանա գարշը մէթէրիս իգամէ էյլէյէ-
ճէք, վէ սանա գարշը Թապիա եափա-
ճագ, վէ սէնին իւզէրինէ սիփէր գալ-
9 տըրաճագ տըր. Վէ սուրլարընա գարշը
հարպ մէնճէնիքլէրինի գուրաճագ, վէ
պալթալարըյլէ գուլէլէրինի եըգաճագ
10 տըր. Անըն աթլարընըն չօգլըղընտան
անլէրին թօզը սէնի գափլայաճագ. սու-
րը եըգըլմըշ շէհրէ կիրէնլէր կիպի ան-
լէր սէնին գափուլարընտան կիրտիք-
լէրինտէ աթլարընըն վէ թէքէրլէքլէ-
րինին վէ 'արապալարընըն կիւրիւլթիւ-
սիւնտէն սուրլարըն սարսըլաճագ տըր.
11 Սօգագլարընըն ճիւմլէսինի աթլարընըն
թըրնագլարըյլէ չիյնէյէճէք, սէնին
գավմընը գըլըճլէ գաթլ էտէճէք, վէ
գուվվէթլի 'ամուտլարըն եէր իլէ եէք-
12 սան օլաճագ տըր. Վէ սէնին էմվա-
լընը եաղմա էտիպ էմթի'անը իղթի-
նամ էտէճէքլէր, վէ սուրլարընը եը-
գաճագլար, վէ կիւզէլ խանէլէրինի
հէտմ էտէճէքլէր, վէ սէնին թաշլարը-
նը վէ քէրէսթէնի վէ թօփրաղընը սու-
լարըն օրթասընա աթաճագլար տըր.
13 Վէ աղնիյէլէրինին սէտասընը ֆէրա-
ղաթ էթտիրէճէյիմ վէ Թանպուրլարը-
նըն սէսի արթըգ իշիտիլմէյէճէք տիր
14 Վէ սէնի գուրու գայա էտէճէյիմ, աղ-
լար սէրիլէճէք եէր օլաճագսըն,
տահա պինա օլունմայաճագսըն, զիրա
պէն ՌԱՊՊ սէօյլէտիմ՝ տէյիւ Ռապպ
Եէհօվա պույուրուր.

15 Ռապպ Եէհօվա Սուրա պէօյլէ պու-
յուրուր. Սէնին իչինտէ գըթալ վու-
գու՝ պուլդուգտա մէճրուհլար ֆէրեատ
էթտիքլէրինտէ ինհիտամընըն կիւրիւլ-
թիւսիւնտէն ատալար սարսըլմայաճագ
16 մը. Օլ վագըթ տէնիզին քեաֆֆէ-
ի ռու'էսասը թախթլարընտան ին-
իպ գաֆթանլարընը չըգարարագ նագը-
շլը էլպիսէլէրինտէն սօյունաճագլար. տէհ-
շէթի լապիս օլուպ թօփրագ իւզէրին-
տէ օթուրաճագլար, վէ հէր ան
թիթրէյէրէք սէնին հալընտա
17 թէհայյիւր օլաճագլար. Վէ սէնին իչին
մէրսիյէ օգույարագ սանա տէյէճէքլէր
քի՝ Էյ տէնիզլէրտէ սաքին օլան մէշ-
հուր շէհր, սէն քի տէնիզտէ գուվվէթ-
լի օլուպ քէնտին իլէ սէքէնէն ճիհա-
նընտա սաքին օլանլարըն ճիւմլէսինէ
պա'իս ի տէհշէթ իտին, նա՛սըլ խարապ
18 օլտըն. Շիմտի սէնին ինհիտամըն կիւ-
նինտէ ատալար թիթրէյէճէքլէր, վէ
տէնիզտէ օլան ատալար սէնին մահվըն-
տան տօլայը մութէհայյիր օլաճագլար
տըր.

19 Զիրա Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույու-
րուր. Սէնի՝ սաքէնէսիզ շէհրլէր կիպի
վիրան պիր շէհր էթտիյիմտէ, վէ սէնին
իւզէրինէ լիւճճէյի գալտըրտըղըմտա,
վէ սէնի չօգ սուլար էօրթտիւյիւ հալ-
20 տէ, Վէ պիր փահա մէսքիւն օլմայա-
ճաղըն տէրէճէտէ սէնի չուգուրա է-
նէնլէր իլէ գատիմի գավմա էնտիրէ-
յիմտէ, վէ սէնի չուգուրա էնէնլէր իլէ
զէմինին էսֆէլինտէ էպէտի խարա-
պէլէրտէ օթուրթըրըմ, օլ վագըթ
պէր հայաթ օլանլարըն արզըն-
21 'իզզէթ իզհար էտէճէյիմ. Սէնի պա-
'իս ի տէհշէթ էտէճէյիմ վէ մահվ օլա-
ճագսըն. Վէ արանըլտըղընտա

պուլունմայաճագսըն՝ տէյիւ Րապպ Եէհօվա պույուրուր.

ՊԱՊ 27

1 Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէ-
2 տի քի, Էյ իպնի ատէմ, սէն Սուր
3 հագգընտա մէրսիյէ օգու. Վէ Սուրա
խիթապէն՝ էյ տէնիզին մէտխալլէրին-
տէ սաքին օլան վէ չօգ ատալարտա
գավմլէր իլէ թիճարէթ էտէնէ, տէ,
Րապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր. Էյ
Սուր, սէն՝ ճէմալտա քէմալիմ վար՝
4 տէտին. Հուտուտըն տէնիզին օրթա-
սընտատըր. սէնի պինա էտէնլէր սէ-
նին ճէմալընը միւքէմմէլ գըլտըլար.
5 Անլէր սէնին իչիւն թախթալարընը
ճիւմլէսինի Սէնիր չամլարընտան եափ-
տըլար. սէնին իչիւն կէմի տիրէքլէրի
եափմագ իչիւն Լիպնանտան էրզ աղաճ-
6 լարը ալտըլար. Քիւրէքլէրինի Պաշան
մէշէլէրինտէն եափտըլար. օթուրագ
թախթալարընը՝ Փիլտիշիլէ իշլէնմիշ օ-
լարագ, Քիթթիմ ատալարընտան կէլէն
7 շիմշիրտէն եափտըլար. Աչտըղըն եէլ-
քէն՝ Մըսըրըն նագըշլը քէթէնինտէն ի-
տի. էօրթիւն Էլիշա ատալարընըն լա-
ճիվէրտի վէ էրղավանի գումաշը իտի.
8 Սայտա իլէ Արվատ էհալիսի քիւրէքճի-
լէրին իտի. էյ Սուր, սէնտէ օլան
էհլի հիւնէր սէնին կէմիճիլէրին իտի.
9 Սէնտէ պուլունան Ճէպալ իխթիյարլա-
րը վէ էհլի հիւնէրի գալաֆաթճըլարըն
իտի. տէնիզին պիւթիւն կէմիլէրիյլէ
կէմիճիլէրի սէնին իլէ թիճարէթ էթ-
մէք իչիւն սէնտէ պուլունուրլար իտի.
10 'Ասքէրին արասընտա օլան մուհա-
րիպլէր Ֆարսիլէր վէ Լուտիլէր վէ Փու-
թիլէր իտի. սէնտէ գալգան վէ միղֆէր
ասան անլէր իտի. անլէր սէնի միւզէյ-
11 յէն գըլտըլար. Արվատիլէր սէնին 'աս-
քէրինիլէ պէրապէր հէր թարաֆտա սէ-
նին սուրլարըն իւզէրինտէ իտի, վէ Ճամ-
մատիլէր գուլլէլէրինտէ իտիլէր. անլէր
գալգանլարընը հէր թարաֆտա սէնին
սուրլարընա ասարլար իտի. անլէր սէ-
նին ճէմալինի միւքէմմէլ գըլտըլար.

12 Հէր նէվ՝ էմթը՝ա քէսրէթի իւզրէ օլ-
տուղընտան Թարշիշ էհալիսի սէնին
թիւճճարըն իտիլէր. անլէր սէնին չար-
շըլարընտա էմթը՝անը կիւմիւշ, տէմիր,
գալայ վէ գուրշուն իլէ միւպատէլէ է-
13 տէրլէր իտի. Եավան վէ Թուպալ վէ
Մէշէք թիւճճարըն օլուպ նուֆուսու
ինսանիյէ վէ փիրինճ էտէվաթ միւպա-
14 տէլէսի էտէրլէր իտի. Պէյթի Թօճար-
մատան սէնին չարշըլարընա աթլար վէ
*սուվարիլէր վէ գաթըրլար կէթիրիրլէր
15 իտի. Տէտանիլէր սէնին թիւճճարըն ի-
տի. չօգ ատալարըն թիճարէթի սէնին
էլինտէ իտի. անլէր սէնին իլէ Փիլտիշի
վէ ապանօզ միւպատէլէ էտէրլէր իտի.
16 Մա՝մուլաթընըն քէսրէթի իչիւն Սիւր-
եանիլէր սէնին թիւճճարըն օլուպ չար-
շըլարընտա էմթը՝անը, զէպէրճէտ, էր-
ղավանի վէ նագըշլը գումաշ վէ ա՝լա
քէթէն, մէրճան վէ գըրմըզը եագութ
17 իլէ միւպատէլէ էտէրլէր իտի. Եէհու-
տա վէ Իսրայէլ տիյարը սէնին թիւճ-
ճարըն օլուպ սէնին իլէ Մինիթ պուղ-
տայը վէ խամուր իշի վէ պալ վէ եաղ
վէ պէլէսան միւպատէլէսի էտէրլէր ի-
18 տի. Մա՝մուլաթընըն քէսրէթինտէն՝
հէր նէվ՝ էմթը՝ա չօգ օլտուղընտան, Տը-
մըշգ Հէլպօն շէրապը վէ ագ եափաղը
19 թիճարէթի էտէր իտի. Վէտան վէ Եա-
վան սէնին չարշըլարընա իփլիք կէթի-
րիրլէր իտի. էմթը՝անը արասընտա իշ-
լէնմիշ տէմիր, խըյարշէնպէ վէ խօշ
20 րա"իհալը գամըշ վար իտի. 'Արապա
տէօշէմէլէրի կէթիրէն թաճիրին Տէ-
21 տան իտի. 'Արապլար վէ Քէտարըն
ճէմի՛ի րու"էսասը սէնին տա՛իմի թիւճ-
ճարըն օլուպ գուզու վէ գօչ վէ էր-
22 քէչ թիճարէթի էտէրլէր իտի. Շէպա
վէ Րա՛մա թիւճճարլարը սէնին թիւճ-
ճարըն օլուպ չարշըլարընտա էմթը՝անը
հէր նէվ՝ ա՛լա պահարաթ վէ հէր նէվ՝
գիմէթլի թաշ վէ ալթուն իլէ միւ-
23 պատէլէ էտէրլէր իտի. Հարան վէ Քալ-
նէ վէ 'Ատէն, +Էղսլէ+ Շէպա թիւճճա-
րը, 'Աշուր վէ Քըլմատ սէնին թիւճ-

---

*Եախօտ՝ գըսրագլար

24 Ճարըն վարըն Անլէր զարիֆ րիտա իլէ
լաճիվէրտի իլէ իշլէմէ ճիւպպէ իլէ կիւզէլ
էսվապլարիլէ տոլու վէ իփլէր իլէ
պաղլը վէ էրզ աղաճընտան մա'մուլ
սանտըղ թիճարէթի էօսէրլէր իտի.
25 Թարշիշ կէմիլէրի սէնին թիճարէթին
իչիւն տօլաշըրլար իտի. Վէ սէն տէնիզ
օրթասընտա մէմլու վէ զիյատէսիլէ
մուշէրրէֆ օլտուն.
26 Քիւրէքճիլէրին սէնի պէօյիւք սուլարա
կէթիրտիլէր. Շարգ րիւզկեարը սէնի
27 տէնիզ օրթասընտա գըրտը. Սէնին
էմթիա'ն վէ չարշըլարըն վէ ալըշ վէրիշին
վէ կէմի թա'իֆէլէրին վէ կէմիճիլէրին
վէ գալաֆաթճըլարըն վէ սէնին
իլէ ալըշ ու վէրիշ էտէնլէր վէ սէնտէ
օլան պիւթիւն ճէնկճիլէր վէ
սէնտէ օլան պիւթիւն խալգ սէնին ի
նհէլաքընտա տէնիզին իչինէ տիւշէճէքլէր.
28 Կէմիճիլէրինին ֆիղանընտան ճիվարլարըն
29 սարսըլաճագտըր. Վէ քիւրէք
չէքէն կէմի թա'իֆէլէրինին ճիւմլէսի
վէ տէնիզտէ կէզէն կէմիճիլէրին ճիւմլէսի
կէմիլէրինտէն էնիպ գարատա
30 տուրաճագլար. Վէ սէնտէն տօլայը
պիւլէնտ ավազըլէ աճը աճը ֆէրեատ
էտէճէքլէր վէ պաշլարընա թօփրագ
աթըփ քիւլ իչինտէ եուվարլա-
31 նաճագլար. Վէ սէնին իչիւն պաշլարընը
եօլուպ չուլ գուշանաճագլար վէ
սէնին իչիւն ճան աճըլըղըյլէ աճը
32 ֆիղան էտիպ աղլայաճագլար. Վէ մաթէմլէրինտէ
սէնին իչիւն մէրսիյէ օգույաճագլար,
վէ սէնին իչիւն մէրսիյէ
օգույարագ տէյէճէքլէր քի՝ Տէնիզ օրթասընտա
խարապ օլան Սուր կիպի
33 հանկի շէհիր վար իտի. Թիճարէթին տէնիզտէն
օլտուղճէ չօգ միլլէթլէրի տօյուրուր
իտին. Էմվալ ու էմթիա'ն իլէ
քէսրէթինիլէ միւլուքը զէմինի զէնկին
34 էտէր իտին. Տէրին սուլարտա տէնիզ
տալղալարըյլէ գըրըլտըղըն վագըթ թիճարէթին
վէ պիւթիւն խալգըն օրթանտա
35 տիւշտիւ. Ատալարըն պիւթիւն ճիւմլէ
սէքէնէսի սէնտէն տօլայը մութէհայյիր
օլտուլար, վէ մէլիքլէրի զիյատէսիլէ
36 թիթրէյէրէք պէնիզլէրի սօլտու. Աղ-
վամ տիւճճարլարընտա պաղըրըշըրլար. սէն-
տէն տօլայը ըսլըղ չալարլար. սէնտէ-
'իս ի տէհշէթ օլուպ ու էլ էպէտ պու-
լունմայաճագսըն.

ՊԱՊ 28

1 Վէ պանա ՌԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէ-
2 տի քի, Էյ ինսան օղլու, Սուր հիւքիւմ-
տարընա սէօյլէ քի, Ռապպ Եէհօվա
պէօյլէ պույուրուր. Մատեմ քի գալ-
պին թէքէպպիւր էտէրէք՝ Պէն իլա-
հըմ, տէնիզ օրթասընտա իլահ թախ-
թընտա օթուրույօրըմ, տէտին. Հա-
լապուքի սէն *քէնտինի իլահ եէրինէ գօ-
յարըն իսէ տէ, սէն իլահ օլմայըպ ա-
3 տէմ սին.) Իշթէ սէն Տա-
նիէլտէն 'աքըլլը սին, սէնտէն խաֆի
4 հիչ պիր սըրր եօգ տուր. Հիք-
մէթ վէ ֆէհմինիլէ քէնտի իչիւն սէր-
վէթ վէ խազինէլէրինէ ալթուն վէ
5 կիւմիւշ ճէմ՝ էյլէտին. Քէսրէթի հիք-
մէթ վէ թիճարէթինիլէ թէզյիտի սէր-
վէթ էյլէտին, վէ սէրվէթին սէպէպի-
6 լէ գալպին միւթէքէպպիր օլտու. Պու
սէպէպտէն Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պու-
յուրուր. Սէն *քէնտինի իլահ եէրինէ
7 գօյտուղըն իչիւն, իշթէ պէն սէնին իւ-
զէրինէ էճնէպիլէրի՝ խա'նի թա'իֆէլէ-
րին զալիմլէրինի կէթիրէճէյիմ. Վէ ան-
լէր սէնին հիքմէթինին շէրէֆի 'աղէյ-
հինէ գըլըճլարընը չէքէճէքլէր, վէ սէ-
նին ճէմալինի թէլվիս էտէճէքլէր տիր.
8 Սէնի չուգուրա էնտիրէճէքլէր վէ տէ-
նիզ օրթասընտա մագթուլլէր էօլիւ-
9 միւյլէ էօլէճէքսին. Սէնի գաթլ էտէնին
էօնիւնտէ՝ Պէն իլահ ըմ տէյէ պիլի-
միսին. սէնի գաթլ էտէնլէրին էլինտէ
իլահ տէյիլ, անճագ ատէմ օլաճագ-
10 սըն. Էճնէպիլէրին էլիյլէ, ղայրի մախ-
թունլէրին էօլիւմիյլէ էօլէճէքսին, զի-
րա պէն սէօյլէտիմ՝ տէյիւ Ռապպ Եէ-
հօվա պույուրուր.
11 Վէ պանա ՌԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ

---

*'Իտրը — քէնտի գալպինի իլահ գալպի եէրինէ

12 տէտի քի, Էյ իպն ի ատէմ, Սուր մէլիքի
հագգընտա մէրսիյէ օգույարագ
օնա սէօյլէ քի, Րապպ Եէհօվա պէօյլէ
պույուրուր․ Սէն խաթիմ իւլ քէմալ
իտին, հիքմէթլէ մէմլու վէ ճէմալէթիյլէ
13 միւքէմմէլ սին․ Ալլահըն
ճէննէթի օլան 'Ատէնտէ իտին․ սէնին
էօրթիւն հէր նէվ' գըյմէթլի թաշտան
եանի գըրմըզը 'ագիգ վէ սարը եագութ
վէ էլմաս վէ զէպէրճէտ վէ 'ագիգ
վէ եէշիմ վէ կէօք եագութ վէ
ֆէյրուզ վէ զիւմիւրրիւտ վէ ալթունտան
'իպարէթ իտի․ *Տէֆ իլէ
նէյլէրին" սէնին խալգ օլունտուղըն կիւն-
14 տէ սէնին իչին հազըրլանմըշ իտի․ Սէն
ճէնահ եայըփ կէօլկէ էտէն քէրուպի
իտին, վէ պէն սէնի վազ' էթտիմ․ վէ
սէն Ալլահըն մուգատտէս տաղընտա
իտին, աթէշտէն թաշլար արասընտա
15 տօլաշըր իտին․ Խալգ օլունտուղըն կիւնտէն
սէնտէ քէօթիւլիւք պուլունտուղը
կիւնէ տէկին սէն մէսլէքինտէ քեամիլ
16 իտին․ Թիճարէթինին չօգլըղընտան սէնի
զուլմ իլէ տօլտուրտըլար, վէ կիւնահ
իշլէտին․ պէն տախի սէնի Ալլահըն
տաղընտան նափաք շէյ կիպի աթտըմ,
էյ կէօլկէ էտէն քէրուպի, սէնի
աթէշտէն օլան թաշլար իչինտէն մահվ
17 էյլէտիմ․ Շէրէֆինտէն տօլայը գալպին
միւթէքէպպիր օլտու, ճէմալին սէպէպիյլէ
հիքմէթինի պօզտուն․ պէն տէ
սէնի եէրէ աթտըմ, սէնի մէլիքլէր էօնինէ
18 թամաշա իչին գօյտում․ Հագգսըզ
թիճարէթինտէ օլան քէօթիւլիւքլէրինին
չօգլըղըյլէ մուգատտէսլէրինի թէլվիս
էյլէտին, պէն տախի սէնին իչինտէն
աթէշ չըգարտըմ, օլ տախի սէնի
թէլէֆ էթտի, վէ սէնի կէօրէնլէրին
ճիւմլէսինին կէօզլէրի էօնինտէ սէնի
19 եէր իւզէրինտէ քիւլ էթտիմ․ Միլլէթլէր
արասընտա սէնի պիլէնլէրին
ճիւմլէսի սէնտէն տօլայը հայրէթէ տիւշտիւլէր․
սէն պա'իս ի տէհշէթ օլտուն,
վէ էպէտէն պուլունմայաճագսըն․
20 Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիփ
21 տէտի քի, Էյ իպն ի ատէմ, Սայտայա
միւթէվէճճիհ օլուպ անըն հագգընտա
22 փէյղամպէրլիք էյլէ, Վէ սէօյլէ քի՝
Րապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր․
Էյ Սայտա, պէն սանա գարշը իմ, վէ
սէնին իչինտէ մու'ազզէզ օլաճաղըմ․
վէ անտա հիւքմլէր իճրա էթտիյիմտէ
վէ անտա գուտտուս պիլինտիյիմտէ,
23 ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէքլէր․ Զիրա
անտա թա'ուն վէ սօգագլարընտա գան
կէօնտէրէճէյիմ․ վէ հէր թարաֆտան
անըն իւզէրինէ կէլէն գըլըճ սէպէպինտէն
[illegible] անըն իչինտէ մէճրուհ
տիւշէճէքլէր, վէ ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի
24 պիլէճէքլէր տիր․ Վէ պէյթ ի Իսրայէլին
էթրաֆընտա օլուպ անլէրի թահգիր
էտէնլէրին ճիւմլէսինտէն անլէրէ
պաթաճագ տիքէն վէ աճը վէրէճէք
չալը պուլունմայաճագ․ վէ Րապպ Եէհօվա
պէն իտիյիմի պիլէճէքլէր տիր․

25 Րապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր․
Պէյթ ի Իսրայէլի՝ արալարընտա տաղըլտըգլարը
գավմլարտան թօփլատըղըմ
զէման, թա'իֆէլէրին նազարընտա,
անլէրտէ գուտտուս պիլինէճէյիմ․ վէ
գուլըմ Եա'գուպա վէրտիյիմ քէնտի
տիյարլարընտա սաքին օլաճագլար տըր․
26 Վէ անտա էմնիյէթ իւզրէ սաքին օլաճագլար,
վէ խանէլէր պինա էտիփ պաղլար
տիքէճէքլէր․ վէ էթրաֆլարընտա
օլուպ անլէրի թահգիր էտէնլէրին ճիւմլէսի
իւզէրինտէ հիւքմլէր իճրա էթտիյիմ
զէման, էմնիյէթ իւզրէ սաքին
օլաճագլար վէ անլէրին Ալլահը ՐԱՊՊ
պէն իտիյիմի պիլէճէքլէր տիր․

ՊԱՊ 29

1 Օնունճը սէնէտէ՝ օնունճը այըն օն իքիսինտէ
պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէ-
2 լիփ տէտի քի, Էյ իպն ի ատէմ, Մըսըր
մէլիքի Ֆիր'օնա միւթէվէճճիհ օլ,
վէ անըն 'ալէյհինտէ վէ պիթիւն Մըսըր
'ալէյհինտէ փէյղամպէրլիք էյլէ-
3 րէք, Սէօյլէ՝ քի Րապպ Եէհօվա պէօյլէ
պույուրուր․ Էյ ըրմագլարընըն օրթասընտա
եաթըփ՝ Նէհրիմ պէնիմ տիր

'Նուխ' ճէվահիր խանէլէրի վէ թէրսի'

տըր պէն քէնտիմ իչիւն եափտըմ՝ տէ-
յէն պէօյլէ տէտէր Մըսըր մէլիքի
Ֆիր'օն, իշթէ պէն սանա գարշը իմ.
4 Վէ սէնին չէնէլէրինէ օլթալար թա-
գըպ ըրմագլարընըն պալըգլարընը փուլ-
լարընա եափըշտըրաձաղըմ, վէ սէնի
ըրմագլարընըն իչինտէն չըգարաձաղըմ
վէ ըրմագլարընըն պալըգլարընըն ձիւմ-
լէսի սէնին փուլլարընա եափըշաձագ-
5 լար. Վէ սէնի հէմ ըրմագլարընըն պա-
լըգլարընըն ձիւմլէսինի պէրրիյէյէ ա-
թաձաղըմ. սէն սահրա իւզէրինէ տիւ-
շէձէքսին. թօփլանմայաձագսըն վէ
ձէմ' էտիլմէյէձէքսին, սէնի վուհուշ ը
զէմինէ վէ հավա գուշլարընա եէյէձէք
6 տէյիւ վէրտիմ. Վէ Մըսըրըն քեաֆֆէ ի
սէքէնէսի ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէ-
ձէքլէր տիր. զիրա անլէր պէյթ ի Իս-
7 րայէլէ գամըշտան տէյնէք իտի. Անլէր
սէնի էլ իլէ թութտուգլարընտա, սէն
գըրըլըփ անլէրին պիւթիւն օմուզլարընը
եարտըն. վէ սանա տայանտըգլարըն-
տա փարէլէնիփ անլէրին պիւթիւն պէ-
լինի թիթրէթտին.

8 Պու էճլտէն Րապպ Եէհօվա պէօյլէ
պույուրուր. Իշթէ սէնին իւզէրինէ
գըլըճ կէթիրէձէյիմ վէ սէնտէն ինսա-
9 նը վէ հայվանը գաթ' էտէձէյիմ. Վէ
Մըսըր տիյարը վիրան վէ խարապ օ-
լաձագ, վէ ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէ-
ձէքլէր. զիրա՝ Նէհր պէնիմտիր, օնը
10 պէն եափտըմ՝ տէտի. Պու էճլտէն իշ-
թէ պէն սանա վէ սէնին ըրմագլարը-
նա գարշը իմ. վէ Մըսըր տիյարընը
Միճտօլտան Սէվէնէ վէ Հապէշ հու-
տուտընա գատար քիւլլիյէն խարապ
11 վէ վիրան էտէձէյիմ. Անտէն նէ ին-
սան, նէ տէ հայվան այաղը կէչէձէք
տիր, վէ գըրգ սէնէ սէքէնէսիզ գա-
12 լաձագ տըր. Վէ վիրան օլմուշ տիյար-
լար օրթասընտա Մըսըր տիյարընը տա-
խի վիրան էտէձէյիմ, վէ խարապ օլ-
մուշ շէհիրլէր օրթասընտա անըն շէհիր-
լէրի տախի գըրգ սէնէ վիրան գալա-
ձագ տըր. վէ Մըսըրլիլէրի թա'իֆէլէր
իչինէ տաղըտաձաղըմ, վէ անլէրի տի-
յարլարա փէրաքէնտէ էտէձէյիմ.

13 Լաքին Րապպ Եէհօվա պէօյլէ պու-
յուրուր. Գըրգ սէնէ խիթամընտա՝
Մըսըրլիլէրի՝ արալարընա տաղըլտըգլա-
14 րը գավմլարտան թօփլայաձաղըմ. Վէ
Մըսըրլիլէրին էսիրլէրինի կէրի կէթիրէ-
ձէյիմ, վէ անլէրի վաթանլարը օլան
Փաթրօս տիյարընա ի'ատէ էտէձէյիմ.
վէ օրատա էտնա պիր հիւքիւմէթ օ-
15 լաձագ տըր. Հիւքիւմէթլէրին էտնայ
օլաձագ, վէ պիր տահա միլլէթլէր իւ-
զէրինէ թէ'ազզիւմ էթմէյէձէք տիր.
զիրա թա'իֆէլէր իւզէրինէ թէսալլութ
էթմէմէլէրի իչիւն անլէրի քիւչիւլ-
16 թէձէյիմ. Վէ անլէր պիր տահա պէյթ ի
Իսրայէլ իչիւն անլէրէ թապի' օլմա-
գըյլէ էյլէտտիքլէրի քէօթիւլիւյիւ թէ-
զքիր էթտիրէն պիր միւ'թէմէտ օլ-
մայաձագլար, վէ Րապպ Եէհօվա պէն
իտիյիմի պիլէձէքլէր տիր.

17 Վէ եիրմի եէտինձի սէնէտէ պիրին-
ձի այըն պիրինտէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէ-
18 լամը կէլիփ տէտի քի, Էյ իպն ի ա-
տէմ, Պապէլ մէլիքի Նէպուխատնէ-
սար քէնտի 'ասքէրինի Սուր 'ալէյհին-
տէ պէօյլէ խըտմէթտէ գուլլանտը,
հէր քէս թաս պաշլը օլտու, վէ հէր օ-
մուզըն տէրիսի սօյուլտու. լաքին Սուր
'ալէյհինտէ էթտիյի խըտմէթէ մուգա-
պիլ քէնտիսինէ վէ 'ասքէրինէ պիր
19 իւձրէթ վէրիլմէտի. Պու էճլտէն Րապպ
Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր. Իշթէ պէն
Պապէլ մէլիքի Նէպուխատնասարա
Մըսըր տիյարընը վէրէձէյիմ, վէ ան-
տէ պուլունան խալգը կէօթիւրէձէք,
վէ անըն եաղմա վէ անըն էշեասընը իղ-
թինամ էտէձէք. պու տախի անըն
20 'ասքէրինէ իւձրէթ օլաձագ տըր. Օրա-
տա էթտիյի խըտմէթէ մուգապիլ պէն
անա Մըսըր տիյարընը վէրտիմ, զիրա
պէնիմ իչիւն չալըշտըլար՝ տէյիւ Րապպ
21 Եէհօվա պույուրուր. Օլ կիւնտէ պէյթ ի
Իսրայէլին պույնուզունը պիթիրէձէյիմ,
վէ արալարընտա սէրպէսթ թէքէլլիւմ
էթմէքլիյի սանա իհսան էտէձէյիմ, վէ
ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէձէքլէր տիր.

ՊԱՊ 30

1 Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիփ տէ-
2 տի քի, Էյ իպն ի ատէմ, փէյղամպէր-
լիք էտիփ սէօյլէ քի՝ Րապպ Եէհօվա
պէօյլէ պույուրուր. Ա՜հ, օլ կիւն՝ տէյէ-
3 րէք ֆէրեատ էտինիզ. Զիրա կիւն եա-
քըն տըր. ՐԱՊՊԸՆ կիւնիւ եաքըն տըր.
պուլութ կիւնիւ տիւր, Թա՛իֆէլէրին
4 վագթը տըր. Վէ Մըսըր իւզէրինէ գը-
լըճ կէլէճէք, վէ Մըսըրտա մագթուլլէր
մէճրուհ տիւշտիւքլէրինտէ Հապէշտէ
ըզթըրապ օլաճագ. վէ անըն օլան խալ-
գը ալաճագլար վէ անըն թէմէլլէրի եը-
5 գըլաճագ տըր. Հապէշլիլէր, Փութլիլէր
վէ Լուտլիլէր վէ գարըշըգ խալգըն
քիւմփէսի վէ °Քուպլիլէր վէ տիյարը
'ահտ էհալիսի անլէր իլէ պէրապէր գը-
6 լըճլէ տիւշէճէքլէր. ՐԱՊՊ պէօյլէ
պույուրուր. Մըսըրա մու'ավէնէթ է-
տէնլէր տախի տիւշէճէքլէր, վէ գուվ-
վէթինին իֆթիխարը աշաղըլանաճագ
տըր. Միճտօլտան Սէվէնէյէ, անըն
իչինտէ գըլըճլէ տիւշէճէքլէր՝ տէյիւ
7 Րապպ Եէհօվա պույուրուր. Վէ վիրան
օլմուշ տիյարլար օրթասընտա վիրան
օլաճագլար, վէ խարապ օլմուշ շէհիր-
լէր օրթասընտա անըն շէհիրլէրի տախի
8 պուլունաճագ տըր. Վէ Մըսըրը աթէշէ
վէրտիյիմտէ վէ անա մու'ավէնէթ է-
տէնլէրին ճիւմլէսի գըրըլտըղընտա ՐԱՊՊ
9 պէն իտիյիմի պիլէճէքլէր տիր. Օ կիւն-
տէ հալ ը ասայիշտէ պուլունան Հապէ-
շլիլէրի խաուֆէ գըմինընտա թարաֆըմ-
տան կէմիլէր իլէ էլչիլէր չըգարաճագ-
լար, վէ Մըսըր կիւնիւնտէ օլտուղու կիպի
անլէր իւզէրինէ տէհշէթ տիւշէճէք
տիր. Զիրա իշթէ կէլիյօր.
10 Րապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր.
Մըսըր խալգընը տախի Պապիլ մէլիքի
Նէպուգատնասարըն էլի իլէ մահվ
11 էտէճէյիմ. Քէնտիսիյլէ գավմը՝ յա'նի
Թա'իֆէլէրին զալիմլէրի տիյարը խա-
րապ էթմէք իչիւն կէթիրիլէճէքլէր,
վէ գըլըճլարընը Մըսըր իւզէրինէ չէ-
քէճէքլէր վէ տիյարը մագթուլլէր իլէ
12 տօլտուրաճագլար տըր. Վէ ըր-
մագլարը գուրուտաճաղըմ, վէ տիյարը
քէօթիւ քիմսէլէրէ սաթաճաղըմ, վէ
տիյարըյլէ անտա պուլունանըն քեաֆ-
ֆէսինի էճնէպիլէր էլիյլէ խարապ է-
տէճէյիմ. պէն ՐԱՊՊ սէօյլէտիմ.
13 Րապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր.
Փութլարը տախի թէլէֆ էտէճէյիմ,
վէ Մէնֆիստէն սանէմլէրի մահվ էտէ-
ճէյիմ. վէ արթըգ Մըսըր տիյարընտան
րէ'իս զուհուր էթմէյէճէք. վէ Մըսըր
14 տիյարընա գօրգու սալտըրաճաղըմ. Վէ
Փաթրօսը վիրան էտէճէյիմ վէ Սօ'անը
աթէշէ վէրէճէյիմ վէ Նօ'տա հիւքիւմլէր
15 իճրա էտէճէյիմ. Վէ Մըսըրըն գալ'ասը
օլան Սին իւզէրինէ խըշմըմը տէօքէ-
ճէյիմ, վէ Նօ խալգընը քէսէճէյիմ.
16 Վէ Մըսըրը աթէշէ վէրէճէյիմ. Սին պէօ-
յիւք աղըր չէքէճէք. վէ Նօ ֆէթհ օ-
լունաճագ վէ Մէնֆիսին °տա'իմ մու-
17 զայագասը օլաճագ տըր. Վէ Օն իլէ
Փիպէսէթին կէնճլէրի գըլըճտան տիւ-
շէճէքլէր. վէ անլէրին էհալիսի էսիր
18 կէօթիւրիւլէճէք տիր. Վէ Մըսըրըն պօ-
յունտուրուգլարընը Թահփանհէսթէ գըր-
տըղըմտա՝ օրատա կիւնտիւզ գարան-
լըգ օլաճագ, վէ օրատա գուվվէթինին
իֆթիխարը մունգաթի' օլաճագ. անը պու-
լուտ էօրթէճէք վէ գըզլարը էսիր կի-
19 տէճէք տիր. Պէօյլէճէ Մըսըրտա հիւքիւմ-
լէր իճրա էտէճէյիմ, վէ ՐԱՊՊ պէն ի-
տիյիմի պիլէճէքլէր տիր.
20 Վէ օն պիրինճի սէնէտէ պիրինճի ա-
յըն յէտիսինտէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէ-
21 լամը կէլիփ տէտի քի, Էյ իպն ի ատէմ,
Մըսըր մէլիքի Ֆիր'օնըն պազուսունու
գըրտըմ. վէ իշթէ գուվվէթլէնիփ գը-
լըճ թաշըմասը իչիւն մէրհէմ գօնու-
լարագ սարգը իլէ սարըլմայաճագ տըր.
22 Պու էճլտէն Րապպ Եէհօվա պէօյլէ պու-
յուրուր. Իշթէ պէն Մըսըր մէլիքի Ֆիր-
'օնա գարշը յըմ, վէ անըն կէրէք գուվ-
վէթլի վէ կէրէք գըրըլմըշ օլան պա-

°Եախօտ՝ Նուպիալըլար

°Եախօտ՝ տիւշմէնլէրի կիւնտիւզ կէլէ-
ճէքլէր տիր.

գօլլարընը գըրաճաղըմ, վէ գըլըճը ա-
23 նըն էլինտէն տիւշիւրէճէյիմ։ Վէ Մըսը-
րլըլէրի Թա'իֆէլէր իչինէ տաղըտաճա-
ղըմ, վէ անլէրի տիյարլարտա փէրա-
24 քէնտէ էտէճէյիմ։ Վէ Պապիլ մէլիքի-
նին պազուլարընը գուվվէթլէնտիրէ-
ճէյիմ, վէ գըլըճըմը անըն էլինէ վէրէ-
ճէյիմ։ Լաքին Ֆիր'օնըն պազուլարընը
գըրաճաղըմ, վէ եօլիւմ տէրէճէսինտէ
մէճրուհ կիպի անըն էօնիւնտէ ինլէյէ-
25 ճէք տըր։ Պէօյլէճէ Պապիլ մէլիքինին
պազուլարընը գուվվէթլէնտիրէճէյիմ,
ֆագաթ Ֆիր'օնըն պազուլարը տիւշէ-
ճէքլէր։ Վէ պէն գըլըճըմը Պապիլ մէ-
լիքինին էլինէ վէրտիյիմ, օլ տախի ա-
նը Մըսըր տիյարը իւզէրինէ ուզաթտը-
ղը վագըթտա ՌԱՊՊ պէն օլտուղըմը պի-
26 լէճէքլէր տըր։ Վէ Մըսըրլըլէրի Թա'իֆէ-
լէր արասընա տաղըտաճաղըմ. վէ անլէ-
րի տիյարլարա փէրաքէնտէ էտէճէյիմ,
վէ ՌԱՊՊ պէն օլտուղըմը պիլէճէքլէր տըր։

ՊԱՊ 31

1 Վէ օն պիրինճի սէնէտէ իւչիւնճիւ
այըն իպթիտասընտա պանա ՌԱՊՊԸՆ
2 քէլամը կէլիպ տէտի քի, Էյ իպն ի ա-
տէմ, Մըսըր մէլիքի Ֆիր'օնա վէ անըն
ճիւմհուրընա սէօյլէ քի, 'Ազամէթին-
3 տէ սէն քիմէ՞ պէնկզէր սին։ Իշթէ Ա-
շուր Լիպնանտա օլան էրզ աղաճը օ-
լուպ տալլարը կիւզէլ վէ սըգ եափրագ-
լը շախլարը կէօլկէլի վէ պօյու եիւք-
սէք վէ Թէփէսի *սըգ տալլար* ա-
4 րասընտա իտի։ Սուլար անը պէօյիւթտիւ,
լիւճճէ անը եիւճէլթտի, ըրմագլարը ա-
նըն տիքիլտիյի եէրին էթրաֆընը տօ-
լաշըրլար իտի, վէ ճէտվէլլէրինի սահ-
րանըն աղաճլարընըն ճիւմլէսինէ իսալ
5 էտէր իտի։ Պու սէպէպտէն անըն պօ-
յու սահրա աղաճլարընըն ճիւմլէսին-
տէն եիւքսէք օլտու, սուլարըն քէս-
րէթինտէն եայըլըպ տալլարը չօղալըր
6 վէ շախլարը ուզանըր։ Հավա գուշլա-
րընըն ճիւմլէսի անըն տալլարընտա
եուվա եափարլարտը, վէ սահրա
վուհուշլարընըն ճիւմլէսի շախլարընըն ա-
լթընտա տօղուրուրլար իտի, վէ միլէլ-
'ազիմէնին ճիւմլէսի անըն կէօլկէսի ա-
7 լթընտա օթուրուրլար իտի։ Վէ քէօ-
քիւ չօգ սուլարա օլտուղընտան պէօ-
յիւքլիւյիւ վէ տալլարընըն ուզունլըղը
8 ճիհէթիյլէ կիւզէլ իտի։ Ալլահըն ճէ-
ննէթինտէ օլան էրզ աղաճլարը անը
եօրթէմէզլէր իտի, չամ աղաճլարը ա-
նըն տալլարընա պէնկզէմէզլէր իտի,
վէ չինար աղաճլարը անըն տալլարը կիպի
օլմայըպ, Ալլահըն ճէննէթինտէ հիչ պիր
աղաճ հիւսն ճիհէթիյլէ անա միւշապիհ
9 տէյիլ իտի։ Անը տալլարընըն քէսրէթի-
յլէ կիւզէլ եափմըշ իտիմ. վէ Ալլահըն
ճէննէթինտէ օլան 'Ատէնին աղաճլարը-
նըն ճիւմլէսի անա հասէտ էտէրլէր իտի։
10 Պու սէպէպտէն Ռապպ Եէհօվա պէօյ-
լէ պույուրուր. Պօյու եիւքսէլտիյի վէ
Թէփէսի սըգ տալլար արասընա եէթիշ-
տիյի, վէ եիւքսէլմէսի ճիհէթիյլէ գալ-
11 պի թէքէպպիւր էթտիյի իչիւն, Պէն
տախի անը Թա'իֆէլէրին գատիրիմանը-
նըն էլինէ՝ անա իճապ էտէնի իճրա
էթմէսի իչիւն՝ վէրտիմ. անը քէօթիւ-
լիւյիւ սէպէպինտէն թարտ էյլէտիմ։
12 Վէ էճնէպիլէր՝ եա'նի Թա'իֆէլէրին
զալիմլէրի անը քէստիլէր վէ անը թէրք
էթտիլէր. տալլարը տաղլարա վէ տէ-
րէլէրին ճիւմլէսինէ տիւշտիլէր, վէ
անըն շախլարը զէմինին հէր պիր տէ-
րէսինտէ գըրըլտը, վէ զէմինին պիւ
ճիւմլէ միլլէթլէրի անըն կէօլկէսինտէն
13 չէքիլիպ անը թէրք էթտիլէր։ Վէ եը-
գըլմըշ օլտուղը հալտէ անըն իւզէրինէ
հավա գուշլարընըն ճիւմլէսի գօնաճագ
վէ տալլարընտա սահրա վուհուշլարընըն
14 քաֆֆէսի պուլունաճագ տըր, թա
քի սուվարըլան աղաճլարտան հիչ պի-
րի՝ քէնտի պօյու իլէ իֆթիխար էթ-
մէյէ, վէ Թէփէսինի սըգ տալլար ա-
րասընա գալտըրմայա, վէ սուվարըլան
աղաճլարըն հիչ պիրի *եիւքսէքլիյի իլէ

---

*Եախօտ՝ պուլութլար

*Եախօտ՝ ղուրուրընտա անլէր իլէ մու-
'ահիտ

մաղրուր՝ օլմայա. զիրա ծիւմլէսի՝ չու-
քուրա ինէն պէնի պէշէր արասընտա
զէմինին էսֆէլինէ, էօլիւմէ թէսլիմ
15 օլունտուլար. Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ
պույուրուր. Հավիյէյէ ինտիյի կիւնտէ
մաթէմ էթտիրտիմ. անըն իչին տէրին-
լիյի սէթր էթտիմ վէ ըրմագլարընը
մէն' էթտիմ, վէ չօգ սուլար քէսիլտի.
վէ անըն իչին Լիպնանը մաթէմ էլպի-
սէսի կիյտիրտիմ, վէ անըն իչին սահ-
րա աղաճլարընըն ծիւմլէսի սօլտու.
16 Չուգուրա ինէնլէր իլէ պէրապէր անը
հավիյէյէ ինտիրտիյիմտէ, յըգըլըշընըն
կիւրիւլթիւսիւնտէն թա'իֆէլէրի թիթ-
րէթտիմ. վէ 'Ատէն աղաճլարընըն
ծիւմլէսի՝ Լիպնանըն միւնթէխապը վէ
ա'լասը վէ սուվարըլանլարըն ծիւմլէսի
զէմինին էսֆէլինտէ միւթէսէլլի օլտու-
17 լար. Վէ անլէր հէմ անըն կէօլկէսի
ալթընտա միլլէթլէր արասընտա օթու-
րարագ անըն պազուսը օլանլար անըն
իլէ պէրապէր, գըլըճլէ գաթլ օլունան-
լարըն եանընա՝ հավիյէյէ ինտիլէր.
18 Պէօյլէ 'իզզէթ վէ 'ազամէթ ճիհէթիյ-
լէ 'Ատէնին աղաճլարընտան հա՞նկիսի-
նա պէնզէրսին. սէն 'Ատէնին աղաճ-
լարըյլէ պէրապէր զէմինին էսֆէլինէ
աթըլըպ, գըլըճլէ գաթլ օլունանլար
իլէ պէրապէր ղայր ի մախթունլար ա-
րասընտա եաթաճագսըն. Ֆիր'օն իլէ
պիւթիւն ծիւմհուրը պէօյլէ օլաճագ-
տըր՝ տէյիւ Ռապպ Եէհօվա պույուրուր.

ՊԱՊ 32

1 Վէ օն իքինճի սէնէտէ օն իքինճի ա-
յըն իպթիտասընտա պանա ՌԱՊՊԸՆ
2 քէլամը կէլիպ տէտի քի, Էյ իպն ի
ատէմ, Մըսըր մէլիքի Ֆիր'օն հագգըն-
տա մէրսիյէ օգույուպ անա պէօյլէ
սէօյլէ.

Թա'իֆէլէր արասընտա կէնճ արսլանա պէնզէրսին,
Վէ տէնիզլէրտէ էժտէր կիպի սին.
Ըրմագլարընըն իչինէ ճօշուպ,
Այագլարըն իլէ սուլարը գարըշտըրըրսըն,
Վէ անլէրին ըրմագլարընը պուլանտըրըրսըն.
3 Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր.
Պէն ագվամը քէսիրէ ծիւմհուրըյլէ
Շէպէքէմի սէնին իւզէրինէ աթաճաղըմ,
Վէ աղըմլէ սէնի չըգարաճագլար տըր.
4 Վէ սէնի գարայա աթաճաղըմ,
Վէ սէնի սահրա եիւզիւնէ պըրագաճաղըմ.
Վէ սէնին իւզէրինէ հավա գուշլարընըն ծիւմլէսինի գօնտուրուպ,
Քեաֆֆէ ի վուհուշը զէմինի սէնտէն տօյուրաճաղըմ.
5 Վէ սէնին էթինի տաղլար իւզէրինէ սէրէճէյիմ,
Վէ եըգընթընըլէ տէրէլէրի տօլտուրաճաղըմ.
6 Վէ եիւզտիւյիւն եէրի՝ տաղլարա գատար գանըն իլէ սուվարաճաղըմ,
Վէ տէրէլէր սէնտէն տօլաճագ տըր.
7 Սէնի սէօնտիւրտիւյիւմտէ սէմայը սէթր էտէճէյիմ,
Վէ եըլտըզլարընը գարարտաճաղըմ.
Կիւնէշի պուլուտ իլէ էօրթէճէյիմ,
Վէ այ զիյասընը վէրմէյէճէք տիր.
8 Իւզէրինէ սէմատա օլան նուրլարըն ծիւմլէսինի գարարտաճաղըմ,
Վէ տիյարընը իւզէրինէ զուլմէթ կէթիրէճէյիմ՝ տէյիւ
Ռապպ Եէհօվա պույուրուր.
9 Վէ հէլաքընըն խապէրինի թա'իֆէլէրէ՝
Պիլմէտիյին տիյարլարա եէթիշտիրտիյիմտէ,
Չօգ գավիմլէրին գալպինի միւզթարիպ գըլաճաղըմ.
10 Վէ սէնին սէպէպինտէն չօգ գավիմլէրը միւթէհայյիր գըլաճաղըմ,
Վէ գըլըճըմը եիւզլէրի էօնիւնտէ սալլատըղըմ զէման,
Սէնին սէպէպինտէն մէլիքլէրի տէհշէթէ կիրիֆթար օլաճագլար.
Վէ յըգըլըշըն կիւնտէ հէր քէս քէնտի ճանը իչին հէր տէմ թիթրէյէճէք տիր.

11 Զիրա Րապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր·
Պապիլ մէլիքինին գըլըճը սէնին իւզէրինէ կէլէճէք տիր·
12 Սէնին ճիւմհուրընը գահրիմանլարըն գըլըճըյլէ տիւշիւրէճէյիմ,
Անլէրին ճիւմլէսի Թա'իֆէլէրին զալիմլէրի տիր·
Վէ անլէր Մըսըրըն քիպրինի գըրաճագ,
Վէ անըն պիւթիւն ճիւմհուրը հէլաք օլաճագ տըր·
13 Վէ չօգ սուլար եանընտա պուլունան քեաֆֆէ'ի հայվանաթընը հէլաք էտէճէյիմ·
Վէ արթըգ ինսան այաղը
Վէ հայվան թըրնաղը անլէրի պուլանտըրմայաճագ տըր·
14 Օլ զէման անլէրին սուլարընը տուրուլտաճաղըմ,
Վէ ըրմագլարընը եաղ կիպի ագըտաճաղըմ՝ տէյիւ Րապպ Եէհօվա պույուրուր·
15 Մըսըր տիյարընը խարապ էթտիյիմտէ,
Վէ տիյար քէնտի իչինտէ պուլունանտան խալի գալտըղընտա,
Անըն պիւթիւն սէքէնէսինի վուրտուղումտա
ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէքլէր տիր·
16 Օգույաճագլարը մէրսիյէ պու տըր·
Թա'իֆէլէրին գըզլարը պունու օգույաճագլար·
Մըսըր իլէ պիւթիւն խալգը հագգընտա
Պունու օգույաճագլար՝ տէյիւ Րապպ Եէհօվա պույուրուր·
17 Վէ օն իքինճի սէնէտէ այըն օն պէշինտէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի քի,
18 Էյ իպն ի ատէմ, Մըսըր ճիւմհուրը հագգընտա ֆիղան էյլէ,
Վէ անը վէ 'ազիմ միլլէթլէրին գըզլարընը,
Չուգուրա էնէնլէր իլէ պէրապէր եէրին էսֆէլինէ էնտիր·
19 Սէն քիմտէ՞ն զիյատէ կիւզէլ սին.
Աշաղը էն վէ ղայր ի մախթունլար իլէ եաթ·
20 Անլէր գըլըճլէ գաթլ օլունանլար արասընտա տիւշէճէքլէր·
Օ գըլըճա թէսլիմ օլունտու·
Անը վէ անըն ճիւմհուրլարընը ճիւմլէսինի տըշարը չէքինիզ·
21 Շէճա'աթլը գահրիմանլար հավիյէ իչինտէն,
Անա մու'աւէնէթ էտէնլէր իլէ պէրապէր անա սէօյլէյէճէքլէր·
Անլէր էնտիլէր, ղայր ի մախթունլար գըլըճլէ գաթլ օլունմըշ օլարագ չըրպա եաթարլար·
22 Աշուր իլէ պիւթիւն ճէմա'աթը օրատա տըր·
Անըն գապըրլարը քէնտի էթրաֆընտա տըր·
Ճիւմլէսի գաթլ օլունմըշ վէ գըլըճլէ տիւշմիւշ տիր·
23 Անըն գապըրլարը չուգուրըն տիպինէ գօնուլմըշ տըր·
Վէ անըն ճէմա'աթը գապրընըն էթրաֆընտա տըր,
Ճիւմլէսի գաթլ օլունմըշ վէ գըլըճլէ տիւշմիւշ տիր,
Անլէր քի եէր հայաթ օլանլարըն տիյարընտա պա'իս ի տէհշէթ իտիլէր·
24 'Էյլամ վէ անըն պիւթիւն ճիւմհուրը,
Օրատա անըն գապրընըն էթրաֆընտա տըր·
Ճիւմլէսի գաթլ օլունմըշ վէ գըլըճլէ տիւշմիւշ տիր,
Վէ զէմինին էսֆէլինէ ղայր ի մախթուն օլարագ էնտիլէր·
Անլէր քի եէր հայաթ օլանլարըն տիյարընտա պա'իս ի տէհշէթ իտիլէր իսէ տէ,
Չուգուրա էնէնլէր իլէ պէրապէր քէնտի 'արլարընը չէքէրլէր·
25 Անա վէ անըն պիւթիւն ճիւմհուրընա մագթուլլէր արասընտա եաթագ սէրտիլէր·
Անըն գապըրլարը քէնտի էթրաֆընտա տըր·

Ճիւմլէսի գըլըճլէ գաթըլ օլունմըշ ղայր ի
մախթուն տըրլար,
Քէնտիլէր պէր հայաթ օլանլարըն տի-
յարընտա պա'իս ի տէհշէթ իտի-
լէր իսէ տէ,
Չուգուրա ինէնլէր իլէ պէրապէր քէն-
տի 'արլարընը չէքէրլէր·
Օ մաղթուլլէր արասընտա գօնուլմըշ
տըր·
Մէշէք վէ Թուպալ վէ անըն պիւ-
թիւն ճիւմհուրը օրատա տըր,
Անըն գապըրլարը քէնտի էթրաֆընտա
տըր·
Քէնտիլէր պէր հայաթ օլանլարըն տի-
յարընտա պա'իս ի տէհշէթ իտի-
լէր իսէ տէ,
Ճիւմլէսի գըլըճլէ գաթըլ օլունմըշ ղայր ի
մախթունլար տըրլար·
27 Վէ ղայր ի մախթունլար արասընտա
տիւշիւպ,
Սլահ ը հարպիյէլէրիյլէ հաւիյէյէ ինէն,
Վէ գըլըճլարը պաշլարը ալթընտա գօ-
նուլան գահրէմանլար իլէ եաթ-
մայաճագլար,
Վէ հէր նէ գատար անլէր պէր հայաթ
օլանլարըն տիյարընտա գահրէ-
մանլարա պա'իս ի տէհշէթ իտի-
լէր իսէ տէ,
Եինէ 'իսեանլարը քէնտի քէմիքլէրի
իւզէրինտէ օլաճագ տըր·
28 Վէ սէն ղայր ի մախթունլար արասըն-
տա գըրըլաճագսըն,
Վէ գըլըճլէ գաթըլ օլունանլար իլէ պէ-
րապէր եաթաճագսըն·
29 Էտօմ իլէ քէնտի մէլիքլէրի վէ
քէաֆֆէ ի րու'էսասը օրատա
տըր,
Անլէր քի շէճա'աթլարըյլէ պէրապէր
գըլըճլէ գաթըլ օլունանլարըն եա-
նընա գօնուլտու·
Անլէր ղայր ի մախթունլար իլէ,
Վէ չուգուրա ինէնլէր իլէ պէրապէր
եաթաճագլար տըր·
30 Շիմալ իւմէրասընըն ճիւմլէսի վէ
Սայտավիլէրին ճիւմլէսի օրատա
տըր,
Անլէր մաղթուլլէր իլէ պէրապէր ինիպ,
Տէհշէթ վէրիճի օլան շէճա'աթլէրըն-
տէն ութանըրլար,
Վէ գըլըճլէ գաթըլ օլունանլար իլէ պէ-
րապէր ղայր ի մախթուն օլա-
րագ եաթարլար,
Վէ չուգուրա ինէնլէր իլէ պէրապէր
'արլարընը չէքէրլէր·
31 Ֆիր'օն անլարը կէօրէճէք·
Հէմ Ֆիր'օն հէմ տէ գըլըճլէ գաթըլ օ-
լունան քէաֆֆէ ի 'ասաքիրի,
Պիւթիւն ճիւմհուրը իչին թէսէլլի պու-
լաճագ տըր՝ տէյի
Ռապպ Եէհօվա պույուրուր·
32 *Զիրա պէն տէհշէթիմի՝ պէր հայաթ
օլանլարըն տիյարընտա պըրագը-
տըմ,
Վէ Ֆիր'օն իլէ պիւթիւն ճիւմհուրը
ղայր ի մախթունլար արասընտա
Գըլըճլէ գաթըլ օլունանլար իլէ պէրա-
պէր եաթըրըլաճագ տըր՝ տէյի
Ռապպ Եէհօվա պույուրուր·

ՊԱՊ 33

1 Վէ պանա ՌԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէ-
2 տի քի, Էյ իպն ի ատէմ, էպնա ի գավ-
մընա խիթապ էյլէ քի, Պիր տիյար
իւզէրինէ գըլըճ կէթիրտիյիմտէ, էյէր
օլ տիյարըն էհալիսի քէնտի իչլէրին-
տէն պիր քիմսէ ինթիխապ էտիպ անը
քէնտիլէրի իչին պէքճի թա'յին էտէր-
3 լէր իսէ, Օլ տախի տիյար իւզէրինէ գը-
լըճ կէլտիյինի կէօրտիւքտէ, պօրու չա-
4 լարագ գավմը հազէր էթտիրիրսէ, Պօ-
րու սէսինի իշիտիպ տէ հազէր էթմէյէ-
նի գըլըճ կէլիպ գափըլըրսա, անըն
գանը քէնտի պաշը իւզէրինէ օլաճագ
5 տըր· Պու քիմսէ պօրու սէսինի ի-
շիթտի, լաքին հազէր էթմէտի, գանը
քէնտի իւզէրինէ օլաճագ տըր· Հա-
զէր էտէն քէնտի ճանընը գուր-
6 թարաճագ տըր· Լաքին պէքճի գըլը-
ճըն կէլտիյինի կէօրտիւքտէ պօրույը
չալմայարագ գավմը հազէր էթտիրմէ-

---

*Եահուտ՝ Հէր նէ գատար անըն տէհշէ-
թինի

իյի հալտէ, գըլըճ կէլիպ անլէրտէն
պիր քիշիյի գալտըրըր իսէ, պու ատէմ
'իսեանընտա գալտըրըլմըշ տըր, լաքին
անըն գանընը պէքճինին էլինտէն թալէպ
էտէճէյիմ.
7 Պէօյլէճէ, էյ իպն ի ատէմ, սէնի
պէյթ ի Իսրայէլէ պէքճի թա'յին էթտիմ,
վէ քէլամը պէնիմ աղզըմտան
իշիտիպ թարաֆըմտան անլէրի հազէր
8 էթտիրէսին. Պէն շէրիրէ՝ էյ շէրիր,
մութլագա էօլէճէքսին՝ տէտիյիմտէ,
սէն մէսլէյինտէն հազէր էթմէսի իչիւն
շէրիրէ սէօյլէմէզ իսէն, օլ շէրիր քէնտի
'իսեանընտա էօլէճէք, լաքին անըն
գանընը սէնին էլինտէն թալէպ էտէճէյիմ.
9 Լաքին սէն շէրիրի՝ քէնտի մէսլէյի
հագգընտա անտէն րիւճու' էթմէսի
իչիւն հազէր էթտիրիր իսէն, օլ
տախի մէսլէյինտէն րիւճու' էթմէտիյի
հալտէ, քէնտի 'իսեանընտա էօլէճէք,
լաքին սէն քէնտի ճանընը գուրթարմըշ
օլաճագսըն.
10 Պու էճլտէն, էյ իպն ի ատէմ, սէն
պէյթ ի Իսրայէլէ սէօյլէ քի, Պիզիմ
'իսեան վէ կիւնահլարըմըզ իւզէրիմիզտէ
օլարագ պիզ անլէրտէ իփնա օլունտըգճա
նա՞սըլ եաշայաճաղըզ՝ տէյօրսընըզ.
11 (Անլէրէ պէօյլէ սէօյլէ.) Ռապպ
Եէհօվա պույուրուր քի՝ Հայաթըմ
հագգը իչիւն պէն շէրիրին էօլիւմիւնտէն
խօշլանմամ, անճագ շէրիրին քէնտի
մէսլէյինտէն րիւճու' էտիպ պէր
հայաթ օլմասընտան խօշլանըրըմ. էյ
պէյթ ի Իսրայէլ, րիւճու' էտինիզ,
քէօթիւ մէսլէքլէրինիզտէն րիւճու' էտինիզ.
նի՞չիւն էօլէճէքսինիզ.
12 Վէ սէն, էյ իպն ի ատէմ, էպնա ի
գավմընա սէօյլէ քի՝ Սալիհին սալահը՝
'իսեան էթտիյի կիւնտէ անը գուրթարմայաճագ,
վէ շէրիր քէնտի շէրրինտէն
րիւճու' էթտիյի կիւնտէ շէրրի սէպէպիյլէ
տիւշմէյէճէք տիր, վէ սալիհ կիւնահ
իշլէտիյի կիւնտէ սալահը սէպէպիյլէ
13 եաշայամայաճագ տըր. Պէն սալիհ
իչիւն՝ Մութլագա եաշայաճագ տըր՝
տէտիյիմտէ, օ սալահընա կիւվէնիպ տէ
'իսեան էտէրսէ, անըն պիւթիւն սալահը
թէզաքքիւր օլունմայաճագ, անճագ
էթտիյի 'իսեանտա էօլէճէք տիր.
14 Վէ շէրիրէ՝ Մութլագա էօլէճէքսին
տէտիյիմտէ, օ կիւնահընտան րիւճու'
էտիպ հագգ վէ 'ատալէթլէ 'ամէլ օլուրսա,
15 Շէրիր րէհնի ի'ատէ էտէր
ղասպ էտիլէնի կէրի վէրիրսէ, վէ քէօթիւլիւք
էթմէյէրէք հայաթ գավանինինտէ
սիւլուք էտէրսէ, մութլագա
եաշայաճագ տըր, էօլմէյէճէք տիր.
16 Իշլէմիշ օլտուղու կիւնահլարըն հիչ պիրի
անըն 'ալէյհինտէ զիքր օլունմայաճագ
տըր, հագգ վէ սալահ իճրասընտա
պուլունտուղունտան մութլագա եաշայաճագ
տըր.
17 Էպնա ի գավմըն իսէ՝ Ռապպըն եօլու
տօղրու տէյիլ տիր՝ տէրլէր. լաքին
18 անլէրին եօլու տօղրու տէյիլ տիր. Սալիհ
քէնտի սալահընտան տէօնիւպ քէօթիւլիւք
էտէրսէ, անըն սէպէպիյլէ էօլէճէք
19 տիր. Շէրիր տախի շէրրինտէն
տէօնիւպ հագգ վէ 'ատալէթլէ 'ամէլ
օլուրսա, անլէր իլէ եաշայաճագ տըր.
20 Լաքին սիզ՝ Ռապպըն եօլու տօղրու
տէյիլ տիր՝ տէրսինիզ. էյ պէյթ ի Իսրայէլ,
պէն հէր պիրինիզի քէնտի եօլունա
կէօրէ հիւքմ էտէճէյիմ.
21 Վէ էսարէթիմիզին օն իքինճի սէնէսինտէ
օնունճը այըն պէշինտէ Եէրուշալիմտէն
ֆիրար էտէնլէրտէն պիրի
եանըմա կէլիպ՝ Շէհր վուրուլտու՝ տէտի.
22 Վէ օլ ֆիրարի պանա կէլմէզտէն
էվվէլ՝ աղշամլայըն ՌԱՊՊԸՆ էլի պէնիմ
իւզէրիմտէ օլտու, վէ սապահլայըն
օ պէնիմ եանըմա կէլմէզտէն էվվէլ
աղզըմը աչտը, վէ աղզըմ աչըլըղընտա
արթըգ տիլսիզ տէյիլ իտիմ.
23 Վէ պանա ՌԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ
24 տէտի քի, Էյ իպն ի ատէմ, Իսրայէլ
տիյարընըն շու խարապ օլմուշ եէրլէրինին
սաքինլէրի՝ Իպրահիմ պիր տանէ
իքէն տիյարը թէվէրրիւս էյլէտի.
պիզ չօգլըգ իզ, տիյար՝ միրաս օլմագ
25 իւզրէ պիզէ վէրիլտի՝ տէրլէր. Պու էճլտէն
անլէրէ սէօյլէ քի՝ Ռապպ Եէհօվա
պէօյլէ պույուրուր. Սիզ էթի գանըյլէ
եէրսինիզ, վէ կէօզլէրինիզի

փութլարընըզա գալտըրըրսընըզ, վէ գան տէօքէրսինիզ. սի՞զ մի տիյարը
26 թէվէրրիւս էտէճէքսինիզ. Սիզ քէնտի գըլըճլարընըզա իթիմատ էտէրսինիզ. մէքրուհ իշ իշլէրսինիզ, վէ հէր պիրինիզ գօնշուսունուն գարըսընը լէքէլէրսինիզ. սի՞զ մի տիյարը թէվէրրիւս էտէճէքսինիզ.
27 Անլարա սէօյլէյէսին քի Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր. Հայաթըմ հագգը իչիւն խարապ օլմըշ եէրտէ օլանլար գըլըճլէ տիւշէճէքլէր, վէ սահրա իւզէրինտէ պուլունանլարը վահշիլէրէ եէյէճէք օլմագ իւզրէ վէրէճէյիմ, վէ գալ'ալարտա վէ մաղարալարտա օլանլար թա'ունտան
28 էօլէճէքլէր. Վէ տիյարը պիւս պիւթիւն վիրան էտէճէյիմ, վէ անըն գուվվէթինին իֆթիխարը մահվ օլաճագ վէ Իսրայէլ տաղլարը վիրան օլաճագ անլարտան
29 քիմսէ կէչմէյէճէք տիր. Վէ իշլէտիքլէրի մէքրուհաթըն քապահաթլէրի սէպէպինտէն տիյարը պիւս պիւթիւն վիրան էթտիյիմ զաման ՌԱՊՊ օլտուղումու պիլէճէքլէր տիր.

30 Վէ սէն, էյ իպնի ատէմ, էպնայի գավմին տուվարլար եանընտա վէ խանէ գափուլարընտա սէնին հագգընտա պիրի պիրինէ սէօյլէշիպ, հէր քէս պիրատէրինէ խիթապէն՝ Շիմտի կէլինիզ, վէ ՌԱՊՊ թարաֆընտան զուհուր էտէճէն քէլամ նէ իտիյինի տինլէյինիզ՝
31 տէրլէր. Անլար գավմիմ կէլտիյի կիպի եանընա կէլիրլէր, վէ էօնիւմտէ գավմըմ կիպի օթուրուրլար, վէ սէնին սէօզլէրինի տինլէրլէր, լաքին անլարը իճրա էթմէզլէր. զիրա անլար աղըզլարըյլէ մուհապպէթ կէօսթէրիրլէր, գալպլէրի քէնտի թամա'լարընա թա-
32 պի' տիր. Վէ իշթէ սէն անլարա խօշ սէտալը վէ մահիր մուղաննինին օգուտուղու լաթիֆ շի'րի կիպի սին, անլար սէնին սէօզլէրինի իշիտիրլէր իսէ տէ,
33 իճրա էթմէզլէր. Ֆագաթ պու վուգու' պուլունճա, (իշթէ վուգու' պուլաճագտըր,) օլ վագըթ արալարընտա պիր փէյղամպէր պուլունտուղունու պիլէճէքլէր տիր.

ՊԱՊ 34

1 Վէ պանա ՌԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէ-
2 տի քի, Էյ իպնի ատէմ, Իսրայէլ չօպանլարը 'ալէյհինտէ փէյղամպէրլիք էյլէ, փէյղամպէրլիք էտիպ անլարա սէօյլէ քի, Չօպանլարա Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր. Վա՜յ քէնտիլէրինի պէսլէյէն Իսրայէլ չօպանլարընա. Չօպանլար սիւրիւյիւ կիւթմէլի տէյիլ մի՞
3 տիր. Սիզ *եաղը եէրսինիզ վէ եիւնիւ կիյէրսինիզ վէ սէմիզի պօղազլարսընըզ, լաքին սիւրիւյիւ կիւթմէզսինիզ.
4 Զա'իֆլէրի գուվվէթլէնտիրմէտինիզ, խասթալարա շիֆա վէրմէտինիզ վէ գըրըգը սարմատընըզ վէ գօվուլանը կէրի կէթիրմէտինիզ, վէ գայպ օլանը արամատընըզ, անճագ ճէպր ու զուլմլէ անլարէ թէղալլիւպ էթտինիզ.
5 Վէ չօպանլարը օլմատըղընտան տաղըլտըլար, վէ տաղըլտըգլարընտա սահրանըն քաֆֆէ ի վուհուշընա եէմ օլտուլար.
6 Գօյունլարըմ հէր տաղտա վէ հէր եիւքսէք թէփէ իւզէրինտէ տօլաշտըլար, վէ գօյունլարըմ պիւթիւն եէր իւզէրինտէ տաղըլտըլար, սօրան արայան եօգ տըր.

7 Պունուն իչիւն, էյ չօպանլար, ՌԱՊՊԸՆ
8 քէլամընը տինլէյինիզ. Ռապպ Եէհօվա պույուրուր քի, Հայաթըմ հագգը իչիւն չօպան օլմատըղընտան սիւրիւմ եաղմա օլտու, գօյունլարըմ սահրանըն քաֆֆէ ի վուհուշլարընա եէյէճէք օլտուլար վէ չօպանլարըմ գօյունլարըմը արամատըլար, անճագ չօպանլար քէնտիլէրինի կիւտտիւլէր վէ գօյունլարըմը կիւթ-
9 մէտիքլէրի սէպէպտէն, Էյ չօպանլար,
10 ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը տինլէյինիզ: Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր. Իշթէ պէն չօպանլարա գարշը իմ, վէ գօյունլարըմը անլարըն էլլէրինտէն թալէպ էտէճէյիմ, վէ անլարը գօյուն կիւթմէքտէն ֆէրաղաթ էթտիրէճէյիմ, վէ չօպանլար արթըգ քէնտիլէրինի կիւթմէյէճէքլէր տիր. Վէ գօյունլարըմը անլարըն

---

*Եաղը՝ սիւտը

աղզընտան գուրթարաճաղըմ, չէօյլէ
քի պիր տահա անլէրէ եէյէճէք օլմայալար։

11 Զիրա Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր. Իշթէ պէն գօյունլարըմը
քէնտիմ թալէպ էտիպ արայաճաղըմ։
12 Չօպան տաղըլմըշ գօյունլարը արասընտա
պուլունտուղու կիւնտէ սիւրիւսիւնիւ
արատըղը կիպի գօյունլարըմը պէօյլէ
արայաճաղըմ, վէ պուլութլու վէ
տումանլը կիւնտէ տաղըլտըգլարը հէր
13 եէրտէն գուրթարաճաղըմ. Վէ անլէրի
գավիմլէրտէն չըգարաճաղըմ վէ անլէրի
տիյարլարտան թօփլայաճաղըմ վէ
անլէրի քէնտի եէրլէրինէ կէթիրէճէյիմ,
վէ անլէրի Իսրայէլ տաղլարընտա,
տէրէլէրտէ վէ տիյարըն մէսքիւն
մահալլէրինին ճիւմլէսինտէ կիւտէճէյիմ.
14 Անլէրի էյի մէր'ալարտա կիւտէճէյիմ,
վէ անլէրին աղըլը Իսրայէլին
եիւքսէք տաղլարընտա օլաճագ. Օրատա
էյի աղըլտա եաթաճագլար, վէ Իսրայէլ
տաղլարընտա օթը պօլ մէր'ալարտա
15 օթլանաճագլար տըր. Գօյունլարըմը
քէնտիմ կիւտէճէյիմ վէ անլէրի
քէնտիմ եաթըրաճաղըմ՝ տէյիւ
16 Ռապպ Եէհօվա պույուրուր։ Գայիպ օլանը
արայաճաղըմ, վէ եօլըն չաշըրմանը
կէրի կէթիրէճէյիմ. վէ գըրըղը
սարաճաղըմ վէ խասթայը գուվվէթլէնտիրէճէյիմ.
լաքին սէմիզի վէ գուվվէթլիյի
հէլաք էտէճէյիմ. վէ անլէրի
հագգանիյէթ իւզրէ կիւտէճէյիմ.
17 Էյ գօյունլարըմ, սիզէ կէլինճէ.
Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր. Իշթէ
պէն գօյուն իլէ գօյուն արասընտա
վէ գօչլար իլէ էրքէչլէր արասընտա
18 հիւքմ էտէճէյիմ. Էյի մէր'ալարտա
օթլանմանըզ սիզէ ա՞զ մը տըր քի մէր'ալարընըզըն
պագըյյէսինի այագլարընըզլէ
չիյնէրսինիզ. վէ տուրու սուլարը
իչմէնիզ ա՞զ մը տըր քի պագըյյէսինի
այագլարընըզլէ պուլանտըրըրսընըզ.
19 Վէ գօյունլարըմ այագլարընըզըն չիյնէտիկինի
եէրլէր, վէ այագլարընըզըն
պուլանտըրտըղընը իչէրլէր.
20 Պու էճլտէն Ռապպ Եէհօվա անլէրէ
պէօյլէ պույուրուր. Իշթէ սէմիզ գօյուն
իլէ զէպուն գօյուն արասընտա
21 պէն քէնտիմ հիւքմ էտէճէյիմ. Սիզ
եան վէ օմուզլէ իթի վէրիպ զա'իֆլէրին
ճիւմլէսինի տըշարը տաղըտընճայա
գատար անլէրի պույնուզլարընըզլէ
22 վուրտուղընըզ իչիւն; Պէն տախի գօյունլարըմը
գուրթարաճաղըմ, վէ պիր
տահա եաղմա էտիլմէյէճէքլէր, վէ գօյուն
իլէ գօյուն արասընտա հիւքմ է-
23 տէճէյիմ. Վէ անլէրին կիւթմէսի իչիւն
իւզէրլէրինէ պիր չօպան եա'նի գուլըմ
Տաւութը նասպ էտէճէյիմ. օ անլէրի
կիւտիւպ չօպանլարը օլաճագ տըր.
24 Վէ պէն ՌԱՊՊ անլէրին Ալլահը օլաճաղըմ,
վէ գուլըմ Տաւութ արալարընտա
րէ'իս օլաճագ տըր. պէն ՌԱՊՊ սէօյլէտիմ.
25 Վէ անլէր իլէ սէլամէթ 'ահտը
'ագտ էտէճէյիմ վէ տիյարտան վուհուշ
ը մուզիրրէյի մահվ էտէճէյիմ.
վէ պէրրիյէտէ էմնիյէթ իւզրէ սաքին
օլաճագլար, վէ օրմանլարտա ույույաճագլար
26 տըր։ Վէ անլէրի հէմ տէ տաղըմըն
էթրաֆընը պէրէքէթլէյէճէյիմ
վէ եաղմուրլարը վագթինտէ եաղտըրաճաղըմ.
անլէր պէրէքէթլի եաղմուրլար
27 օլաճագ տըր. Վէ սահրա աղաճլարը
մէյվէլէրինի, եէր մահսուլընը
վէրէճէք, վէ անլէր քէնտի
թօփրագլարը իւզէրինտէ էմնիյէթ իւզրէ
օլաճագլար, վէ պօյունտուրուգլարընըն
պաղլարընը գըրըպ անլէրի գուլլըգ
էթթիրէնլէրին էլինտէն գուրթարտըղըմտա
ՌԱՊՊ պէն օլտուղումու պիլէ-
28 ճէքլէր տիր. Վէ անլէր արթըգ թա'իֆէլէր
թարաֆընտան եաղմա էտիլմէյէճէքլէր,
վէ վուհուշ ը զէմին անլէրի
եէմէյէճէք. անճագ էմնիյէթ իւզրէ
սաքին օլաճագլար վէ խավֆ վէրէն
29 պուլունմայաճագ տըր։ Վէ անլէրէ
նամտար օլաճագ պիր ֆիտան զուհուր
էթտիրէճէյիմ. վէ արթըգ տիյարտա
գըթլըգտան գըրըլմայաճագլար, վէ
արթըգ թա'իֆէլէրին հագարէթինի
30 չէքմէյէճէքլէր. Վէ պէն անլէրին Ալլահը
ՌԱՊՊ անլէր իլէ օլտուղումը պիլէճէքլէր
տիր. վէ անլէր՝ եա'նի պէյթ ի Իսրա-

յէլ պէնիմ գավմըմ տըր՝ տէյիւ Րապպ
Եէհօվա պույուրուր,
31 Վէ սիզ, էյ պէնիմ գօյունլարըմ;
էյ մէր'ամըն գօյունլարը, ինսան սընըզ,
Վէ պէն սիզին Ալլահընըզ ըմ՝ տէյիւ
Րապպ Եէհօվա պույուրուր։

ՊԱՊ 35

1 Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ
2 տէտի քի, Էյ իպնի Ատէմ, Սէ'իր տաղընա միւթէվէճճիհ օլուպ անըն 'ալէյհինէ
3 փէյղամպէրլիք էյլէ, Վէ անա
սէօյլէ քի՝ Րապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր. Էյ Սէ'իր տաղը, իշթէ պէն
սանա գարշը իմ, վէ իւզէրինէ էլիմի
ուզատըպ սէնի պիւս պիւթիւն վիրան
4 էտէճէյիմ. Շէհիրլէրինի խարապ էտէճէյիմ, վէ սէն վիրան օլաճագսըն, վէ
ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէքսին.
5 Սէնին 'ատավէթին տայիմի օլուպ
պէնի Իսրայէլի պէլալարը վագթընտա,
քէօթիւլիւք վագըթլարը թէմամ օլտուղընտա գըլըճա թէսլիմ էյլէտիյին
6 իչիւն, Պէն տախի (Րապպ Եէհօվա
պույուրուր) հայաթըմ հագգը իչիւն
սէնի գանա հազըրլայաճաղըմ, վէ սէնի
գան թա'գիպ էտէճէք. սէն գանտան
իքրահ էթմէտիյին իչիւն սէնի գան
7 թա'գիպ էտէճէք տիր. Վէ Սէ'իր տաղընը պիւս պիւթիւն վիրան էտէճէյիմ,
վէ անտէն միւրուր վէ 'ուպուր էտէնի
8 գաթ' էտէճէյիմ. Վէ տաղլարընը մագթուլլէրիյլէ տօլտուրաճաղըմ. սէնին
պայըրլարընտա վէ վատիլէրինտէ վէ
տէրէլէրինին ճիւմլէսինտէ գըլըճլէ
գաթլ օլունանլար տիւշէճէքլէր տիր.
9 Սէնի իլ էլ էպէտ վիրան պըրագաճաղըմ. վէ արթըգ շէհիրլէրին մէսքիւն
օլմայաճագ տըր, վէ ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէքսինիզ.
10 Պու իքի միլլէթ վէ պու իքի տիյար
պէնիմ օլաճագ վէ պիզ անլարը թէմէլլիւք էտէճէյիզ՝ տէտիյին իչիւն, (հալպու
11 քի ՐԱՊՊ օրատա իտի,) (Րապպ
Եէհօվա պույուրուր քի՝ Հայաթըմ
հագգը իչիւն անլարա օլան 'ատավէթինտէն
նէշ'էթ էտէն գազապ վէ հասէտինէ
կէօրէ մու'ամէլէ էտէճէյիմ,
վէ սէնին 'ալէյհինտէ հիւքմ էյլէտիյիմտէ
12 արալարընտա պիլինէճէյիմ. Վէ
Իսրայէլ տաղլարը հագգընտա՝ Անլէր
վիրան օլտու, անլէր պիզէ թա'ամ օլմագ
իւզրէ վէրիլտի՝ տէյիւ էթտիյին
քիւֆիւրլէրին ճիւմլէսինի պէն ՐԱՊՊ իշիթտիյիմի
13 պիլէճէքսին. Վէ պանա
գարշը պէօյիւք սէօյլէտիյինիզի վէ պանա
գարշը սէօզլէրինիզի թէքսիր էյլէտիյինիզի
պէն իշիթտիմ.
14 Րապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր.
Պիւթիւն զէմինին մէսէրրէթի վագթընտա
15 սէնի վիրան էտէճէյիմ. Սէն պէյթի
Իսրայէլին միրասընըն վիրան օլտուղընա
մէսրուր օլտուղըն միսիլլիւ, սանա տախի
էօյլէ եափաճաղըմ. էյ Սէ'իր տաղը
վէ պիւթիւն Էտօմ, սէն քեաֆֆէթէն
վիրան օլաճագսըն. վէ ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի
պիլէճէքլէր տիր.

ՊԱՊ 36

1 Վէ սէն, էյ իպնի Ատէմ, Իսրայէլ
տաղլարընա փէյղամպէրլիք էտիպ սէօյլէ
քի, Էյ Իսրայէլ տաղլարը, ՐԱՊՊԸՆ
2 քէլամընը տինլէյինիզ. Րապպ Եէհօվա
պէօյլէ պույուրուր. Տիւշմէն սիզին
հագգընըզտա՝ Հա՜հ, գատիմի պայըրլար
տախի պիզէ միրաս օլտու՝ տէտիյի
3 իչիւն, Սէն փէյղամպէրլիք էտիպ սէօյլէ
քի, Րապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր.
Թա'իֆէլէրին պագըյյէսինէ միրաս
օլմանըզ իչիւն սիզի խարապ էտիպ
հէր թարաֆտան եութտուգլարը,
սիզ տախի տիլլէ տիւշիւպ գավմըն սիթէմինէ
4 տիւչար օլտուղընըզ իչիւն, Էյ
Իսրայէլ տաղլարը, Րապպ Եէհօվանըն
քէլամընը տինլէյինիզ. Րապպ Եէհօվա
տաղլար վէ պայըրլար վէ տէրէլէր վէ
վատիլէր վէ խարապ ու վիրան եէրլէր
վէ էթրաֆտաքի թա'իֆէլէրին պագըյյէսինէ
եաղմա վէ մասխարա օլմուշ
օլան մէթրուք շէհիրլէր պէօյլէ
5 պույուրուր. Պու էճլտէն Րապպ Եէհօվա
պէօյլէ պույուրուր. Թա'իֆէլէ-

րին պագըյէսի հագգընտա վէ պիւթիւն Էտօմ հագգընտա հագիգաթէն աթէշ ի ղայրէթիմլէ սէօյլէտիմ. Զիրա տիյարըմը քէնտիլէրինէ քէմալ ի մէսըրրէթ իլէ գալպ վէ տէրունլէրին իհանէթլէ ղանիմէթ կիպի գափմագ իչիւն միրաս տէյիւ ալտըլար.

6 Պու ճէհէթլէ Իսրայէլ եէրի հագգընտա փէյղամպէրլիք էտիպ տաղլարա վէ պայըրլարա վէ տէրէլէրէ վէ վատիլէրէ սէօյլէ քի, Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր. Թա'իֆէլէր թարաֆընտան թահգիր օլունտուղունուզ իչիւն իշթէ պէն ղայրէթիմ վէ ղազապըմլէ
7 սէօյլէտիմ։ Պու ճէհէթլէ Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր. Պէն եէմին էյլէտիմ քի էթրաֆընըզտա պուլունան թա'իֆէլէր էթտիքլէրի հագարէթի
8 քէնտիլէր կէօրէճէքլէր։ Լաքին, էյ Իսրայէլ տաղլարը, սիզ տալլարընըզը ուզատաճագսընըզ, վէ գավմըմ Իսրայէլ իչիւն մէյվէլէրինիզի հասըլ էտէճէքսինիզ, զիրա անլար եագընտա կէ-
9 լէճէքլէր տիր։ Չիւնքի իշթէ պէն սիզին թարաֆընըզտայըմ, վէ նազարըմ իւզէրինիզտէ օլաճագ տըր, սիզ տախի
10 թիմար օլունուպ էքիլէճէքսինիզ. Վէ իւզէրինիզտէ ատէմլէրի՝ Եա'նի պիւթիւն պէյթ ի Իսրայէլի թէքսիր էտէճէյիմ, վէ շէհիրլէր մէսքիւն օլուպ խարապէ-
11 լէր պինա օլունաճագ տըր. Վէ իւզէրինիզտէ ինսան իլէ հայվանը թէքսիր էտէճէյիմ, վէ անլար թէքէսսիւր էտիպ միւնպիթ օլաճագլար. Վէ սիզի էվվէլքի հալինիզ իւզրէ մէսքիւն գըլաճաղըմ, վէ սիզի էվվէլքի հալինիզտէն տահա էյի պիր հալէ կէթիրէճէյիմ. Վէ Ռապպ պէն
12 իտիյիմի պիլէճէքսինիզ։ Վէ իւզէրինիզտէ ատէմլէրի՝ Եա'նի գավմըմ Իսրայէլի կէզտիրէճէյիմ, Վէ անլար սէնի թէմէլլիւք էտէճէքլէր, վէ սէն անլարըն միրասը օլաճագսըն, վէ պիր տահա անլարը *էվլատսըզ պըրագմայաճագսըն"։
13 Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր. Մատէմ ինսան եէյէն պիր տիյար սըն, միլլէթլէրինի էվլատսըզ պըրագտըն՝ տէ-
14 տիքլէրի իչիւն, Պիր տախա ինսան եէմէյէճէքսին վէ պիր տախա միլլէթլէրինի *էվլատսըզ պըրագմայաճագսըն",
15 տէյիւ Ռապպ Եէհօվա պույուրուր։ Վէ սէնտէ արթըգ թա'իֆէլէրին թահգիրինի իշիթտիրմէյէճէյիմ, վէ արթըգ ագվամ թարաֆընտան թա'յիպ օլունմայաճագսըն, վէ արթըգ միլլէթլէրինի հէլագ էթմէյէճէքսին՝ տէյիւ Ռապպ Եէհօվա պույուրուր։
16 Վէ պանա ՌԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ
17 տէտի քի, Էյ ինսան օղլու, պէյթ ի Իսրայէլ քէնտի տիյարլարընտա օթուրտուղլարը վագըթ անը քէնտի մէսլէքլէրի վէ իշլէրիյլէ թէնճիս էթտիլէր, անլարըն մէսլէքլէրի պէնիմ հուզուրումտա հայըզլը օլան գարընըն նէֆասէթի
18 կիպի օլտու. Պէն տախի անլարըն տիյար իւզէրինէ տէօքտիւքլէրի գան սէպէպինտէն վէ անը փութլարըյլէ թէնճիս էթտիքլէրի սէպէպինտէն ղազապըմը
19 անլարըն իւզէրինէ տէօքտիւմ։ Վէ անլարը թա'իֆէլէր արասընա տաղըթտըմ, վէ մէմլէքէթլէր իչինէ սաչըլտըլար. անլարը մէսլէքլէրինէ վէ իշլէրինէ կէօ-
20 րէ հիւքմ էյլէտիմ։ Վէ կիթտիքլէրի թա'իֆէլէրէ հին ի վիւսուլլէրինտէ անլարըն հագգընտա՝ Պու ՌԱՊՊԸՆ գավմը օլուպ անըն տիյարընտան չըգտըլար՝ տէնիլմէքլէ մուգատտէս իսմիմէ նագզ ը հիւրմէթէ սէպէպ օլտուլար։
21 Լաքին պէյթ ի Իսրայէլին կիթտիքլէրի թա'իֆէլէր արասընտա նագզ ը հիւրմէթ էթտիքլէրի մուգատտէս իսմիմէ աճըտըմ։
22 Պու ճէհէթտէն պէյթ ի Իսրայէլէ սէօյլէ քի՝ Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր. Էյ պէյթ ի Իսրայէլ, պէն պունու սիզին իչիւն տէյիլ, անճագ կիթտիյինիզ թա'իֆէլէր արասընտա նագզ ը հիւրմէթ էթտիյինիզ մուգատտէս իսմիմ
23 իչիւն էտէրիմ։ Վէ թա'իֆէլէր արասընտա նագզ ը հիւրմէթ էտիլէն՝ եա'նի անլարըն արասընտա սիզին նագզ ը հիւրմէթ էթտիյինիզ ՚ազիմ իսմիմի

---

*Եահուտ՝ հէլագ էթմէյէճէքսին

թագտիս էտէճէյիմ. վէ կէօզլէրի էօնիւնտէ արանըզտա գուտտուս ալընտըղըմտէ թա'իֆէլէր ՌԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէքլէր՝ տէյիւ Ռապպ Եէհօ-
24 վա պույուրուր. Վէ սիզի թա'իֆէլէր արասընտան ալաճաղըմ՝ վէ սիզի տիյարլարըն ճիւմլէսինտէն թօփլայըփ
25 տիյարընըզա կէթիրէճէյիմ. Վէ իւզէրինիզէ թէմիզ սու սէրփէճէյիմ, սիզ տախի թահիր օլաճագսընըզ. սիզի նափաքլըգլարընըզըն քեաֆֆէսինտէն վէ փութլարընըզըն ճիւմլէսինտէն թաթ-
26 հիր էտէճէյիմ. Վէ սիզէ գալպ ի ճէտիտ վէրէճէյիմ, վէ տէրունինիզէ րուհ ը ճէտիտէ գօյաճաղըմ, վէ պէտէնինիզտէն թաշ կիպի օլան գալպի չըգարըփ սիզէ էթտէն պիր գալպ վէրէ-
27 ճէյիմ. Վէ տէրունինիզէ Ռուհըմը գօյաճաղըմ, վէ սիզի գանունլարըմտա յիւրիւք էթտիրէճէյիմ, վէ ահքեամըմը հըֆզ էտիփ անլէր իլէ ամէլ գըլաճագ-
28 սընըզ. Վէ էճտատընըզա վէրտիյիմ տիյարտա սաքին օլաճագսընըզ. վէ սիզ պէնիմ գավմըմ օլուրսունըզ՝ վէ պէն տախի սի-
29 զին Ալլահընըզ օլաճաղըմ. Վէ սիզի պիթիւն նափաքլըգլարընըզտան խալաս էտէճէյիմ. վէ պուղտայա *պէրէքէթլիւղը վէրէճէյիմ, վէ իւզէրինիզէ
30 գըթլըգ էթմէյէճէյիմ. Վէ աղաճլարըն մէյվէսինի վէ թարլանըն մահսուլինի թէքսիր էտէճէյիմ, քի պիր տահա թա'իֆէլէր արասընտա գըթլըգտան տօլայը հագարէթ կէօրմէյէ-
31 սինիզ. Վէ քէօթիւ մէսլէքլէրինիզի վէ ղայր ի սալիհ ա'մալընըզը խաթըրա կէթիրէճէքսինիզ, վէ խաթալարընըզը վէ մէքրուհաթընըզ իչիւն քէնտի քէնտի-
32 լէրինիզտէն իքրահ էտէճէքսինիզ. Էյ պէյթ ի Իսրայէլ, մա'լում օլսուն քի պունու սիզին իչիւն եափմայօրըմ. մէսլէքլէրինիզտէն տօլայը ութանըփ խըճիլ օլունըզ՝ տէյիւ Ռապպ Եէհօվա պույուրուր.

33 Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր. Սիզի քեաֆֆէ ի խաթալարընըզտան թէմիզլէտիյիմ կիւնտէ, շէհիրլէրի մէսքիւն գըլաճաղըմ, վէ խարապէլէր պինա օ-
34 լունաճագլար. Վէ վիրան օլմուշ օլան տիյար հէր կէչէնին կէօզլէրի էօնիւնտէ վիրան պուլունտուղընըն մուգապիլի թի-
35 մար օլունաճագտըր. Վէ Պու վիրան պուլունան տիյար՝ Ատէն պաղչէսի կիպի օլտու, վէ խարապ վէ վիրան օլմուշ օլան շէհիրլէր շիմտի մուհքէմ վէ մէսքիւն օլտու՝ տէյէճէքլէր-
36 տիր. Վէ էթրաֆընըզտա պագի գալան թա'իֆէլէր եըգըլմըշ եէրլէրի մա'մուր վէ վիրանէյի ապատան գըլան ՌԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէքլէր տիր. պէն ՌԱՊՊ սէօյլէտիմ վէ իճրա էտէճէյիմ.

37 Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր. Պէյթ ի Իսրայէլ թարաֆընտան պունու քէնտիլէրինէ եափմաքլըղըմ իչիւն թալէպ օլունաճաղըմ. Անլէրին ատէմլէրինի սիւրիւ կիպի թէքսիր էտէճէ-
38 յիմ. Մուգատտէս սիւրիւլէրի կիպի, Եէրուշալէմին պայրամլարընտա կիպի՝ խարապ օլմուշ շէհիրլէր ատէմ սիւրիւլէրիլէ էօյլէ տօլու օլաճագ. վէ ՌԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէճէքլէր տիր.

ՊԱՊ 37

1 ՌԱՊՊԸՆ էլի պէնիմ իւզէրիմտէ օլտու, վէ ՌԱՊՊ պէնի Ռուհ իլէ չըգարըփ պէնի օվանըն օրթասընա կէթիրտի, վէ օ
2 քէմիքլէր իլէ տօլու իտի. Վէ անլէրին էթրաֆընտան պէնի տօլաշտըրտը. վէ իշթէ անլէր օվանըն իւզիւնտէ ղայէթ չօգ օլուփ ղայէթ գուրումըշ իտի.
3 Վէ պանա՝ Էյ իպն ի ատէմ, պու քէմիքլէր տիրիլէ պիլիրմի՝ տէտի. պէն տախի, Եա Ռապպ Եէհօվա, սէն պիլիր-
4 սին՝ տէտիմ. Վէ պանա՝ Պու քէմիքլէր իւզէրինէ փէյղամպէրլիք էտիփ անլէրէ սէօյլէ. Քուրու քէմիքլէր,
5 ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը տինլէյինիզ. Ռապպ Եէհօվա պու քէմիքլէրէ պէօյլէ պույուրուր. Իշթէ պէն տէրունունուզա ռուհ
6 գօյաճաղըմ վէ տիրիլէճէքսինիզ. Վէ իւզէրինիզէ սինիրլէր գօյուփ սիզի էթ

---

*Իպր. չաղըրըփ չօղալթաճաղըմ

վէ էօրթէճէյիմ վէ սիզի տէրի իլէ
գափլայարագ սիզէ րուհ վէրէճէյիմ, վէ
տիրիլէճէքսինիզ, վէ ՐԱՊՊ պէն իտիյ-
յիմի պիլէճէքսինիզ՝ տէտի.
7 Վէ պանա էմր օլունտուղու իւզրէ փէյ-
ղամպէրլիք էթթիմ վէ փէյղամպէրլիք
էթտիյիմտէ պիր սէտա օլտու. վէ իշ-
թէ պիր հարէքէթ վուգու՝ պուլուպ
օլ քէմիքլէր՝ քէմիք քէմիյինէ եագ-
8 լաշտըլար։ Վէ կէօրտիւմ քի իւզէրլէ-
րինէ սինիրլէր իլէ էթ կէլիփ իւսթտէն
տէրի անլէրի գափլատը. լաքին անլէր-
9 տէ րուհ եօգ իտի. Օ զէման պանա՝
րուհա փէյղամպէրլիք էյլէ. Էյ իպն ի
ատէմ, փէյղամպէրլիք էյլէ րուհա
սէօյլէ քի, Րապպ Եէհօվա պէօյլէ պու-
յուրուր. Էյ րուհ, տէօրթ րիւզկեար-
տան կէլիփ պու մագթուլլէրին իւզէրինէ
10 փիւֆլէ, քի տիրիլէլէր՝ տէտի. Վէ պա-
նա էմր օլունտուղու իւզրէ փէյղամպէր-
լիք էթթիմ. վէ անլէրին իւզէրինէ
րուհ կէլէրէք տիրիլտիլէր, վէ այագ
իւզէրի տուրտուլար, զիյատէսիյլէ պէօ-
յիւք ճիւնուտ օլտու.
11 Վէ պանա տէտի քի, Էյ իպն ի ա-
տէմ, պու քէմիքլէր պիւթիւն պէյթ ի
Իսրայէլ տիր. իշթէ անլէր՝ Քէմիքլէրի-
միզ գուրուտու վէ իւմիտիմիզ քէսիլ-
12 տի, պիզ հէլաք օլտուգ, տէրլէր. Պու
ճէվապէն փէյղամպէրլիք էյլէ անլէրէ
սէօյլէ քի՝ Րապպ Եէհօվա պէօյլէ պու-
յուրուր. Էյ գավմիմ, իշթէ պէն սի-
զին գապըրլարընըզը աչաճաղըմ վէ սի-
զի գապըրլարընըզտան չըգարաճաղըմ,
վէ սիզի Իսրայէլ տիյարընա կէթիրէ-
13 ճէյիմ. Էյ գավմիմ, գապըրլարընըզը
աչըպ սիզի գապըրլարընըզտան չըգար-
տըղըմտա ՐԱՊՊ պէն իտիյիմի պիլէ-
14 ճէքսինիզ. Վէ Րուհըմը իչինիզէ
գօյաճաղըմ, սիզ տախի տիրիլէճէքսի-
նիզ. վէ սիզի տիյարընըզտա րահաթ-
լանտըրաճաղըմ, վէ պէն ՐԱՊՊ սէօյ-
լէյիփ իճրա էթտիյիմի պիլէճէքսինիզ՝
տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
15 Վէ պանա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիփ
16 տէտի քի, Էյ իպն ի ատէմ, սէն պիր
տէյնէք ալըպ անըն իւզէրինէ՝ Եէհու-
տա իչիւն վէ անըն րէֆիգլէրի օլան
պէնի Իսրայէլ իչիւն պիր՝ տէյիւ եազ.
վէ տիկէր պիր տէյնէք ալըպ անըն իւ-
զէրինէ՝ Եուսուֆ իչիւն, Էֆրայիմին վէ
րէֆիգլէրի օլան պիւթիւն պէյթ ի Իս-
17 րայէլին տէյնէյի տիր՝ տէյիւ եազ. Վէ
էլինտէ պիրլէշիփ պիր տէյնէք օլմալա-
18 րը իչիւն անլէրի հան հանա կէթիր. Վէ
էպնա ի գավմին սանա խիթապէն՝ Պուն-
տան մուրատըն նէ՞ տիր, պիզէ խապէր
19 վէրմէ՞զ մի սին՝ տէտիքլէրինտէ, Ան-
լէրէ սէօյլէ քի՝ Րապպ Եէհօվա պէօյլէ
պույուրուր. Իշթէ պէն Էֆրայիմին է-
լինտէ գալան Եուսուֆըն տէյնէյինի վէ
անըն րէֆիգլէրի օլան Իսրայէլ սըպթ-
լարընը ալըպ անլէրի անըն իլէ պէրա-
պէր Եէհուտանըն տէյնէյի հանընա գօ-
յաճաղըմ, վէ անլէրի պիր տէյնէք է-
տէճէյիմ, վէ էլիմտէ պիր օլաճագլար
20 տըր. Վէ իւզէրլէրինէ եազը եազտը-
ղըն տէյնէքլէր անլէրին կէօզլէրի էօ-
նիւնտէ էլինտէ պուլունսուն.
21 Վէ անլէրէ սէօյլէ քի՝ Րապպ Եէհօվա
պէօյլէ պույուրուր. Իշթէ պէն պէնի
Իսրայէլի կիթտիքլէրի թա՛իֆէլէր ա-
րասընտան ալաճաղըմ վէ անլէրի հէր
թարաֆտան թօփլայըպ քէնտի տիյար-
22 լարընա կէթիրէճէյիմ. Վէ անլէրի տի-
յարտա՝ Իսրայէլ տաղլարընտա պիր
միլլէթ էտէճէյիմ. վէ անլէրին ճիւմ-
լէսի իւզէրինէ պիր մէլիք հիւքիւմէթ
էտէճէք. վէ պիր տահա իքի միլլէթ օ-
լմայաճագլար, վէ պիր տահա իքի հիւ-
քիւմէթէ թագսիմ օլունմայաճագլար.
23 Վէ արթըգ քէնտի փութլարը վէ մէք-
րուհաթլարըյլէ վէ քեաֆֆէ ի իսյան-
լարըյլէ նափաք օլմայաճագլար. վէ
պէն անլէրի՝ իչինտէ կիւնահ իշլէտիք-
լէրի մէսքէնլէրինին ճիւմլէսինտէն խէ-
լաս էտէճէյիմ. վէ անլէրի փաքլէյէ-
ճէյիմ. վէ անլէր պէնիմ գավմըմ օ-
լուպ պէն տախի անլէրին Ալլահը օլա-
24 ճաղըմ. Վէ իւզէրլէրինէ գուլըմ Տա-
ւուտ մէլիք օլաճագ, վէ ճիւմլէսինին
չօպանը պիր օլաճագ, վէ ահքեամըմ-
տա սիւլուք էտիփ գանունլարըմը հըֆզ
25 ու իճրա էտէճէքլէր. Վէ գուլըմ Եա-

գուլա վէրտիյիմ վէ էճտատընըզըն
սաքին օլտուղու տիյարտա սաքին օլա-
ճագլար. քէնտիլէր հէմ օղուլլարը հէմ
տէ օղուլլարընըն օղուլլարը իլ էլ է-
պէտ անտէ սաքին օլաճագլար, վէ գու-
լում Տավուտ իլ էլ էպէտ անլէրին րէ՛-
26 իսի օլաճագ տըր՝ Վէ անլէր իլէ սէլա-
մէթ ՛ահտը ՛ագտ էտէճէյիմ վէ օ ան-
լէրլէ ՛ահտ ը էպէտի օլաճագ տըր. ան-
լէրի եէրլէշտիրիփ թէքսիր էտէճէյիմ.
վէ մագտիսիմի իլ էլ էպէտ անլէրին
27 օրթասընտա գօյաճաղըմ. Վէ մէսքէնիմ
անլէրին եանընտա օլուպ պէն անլէրին
Ալլահը օլաճաղըմ՝ անլէր տախի պէ-
28 նիմ գավմիմ օլաճագ տըր. Վէ մագ-
տիսիմ՝ իլ էլ էպէտ անլէրին արասըն-
տա պուլունտուգճա իսրայէլի թագ-
տիս էտէն ՌԱՊՊ պէն իտիյիմի թա՛ի-
ֆէլէր պիլէճէքլէր տիր.

ԲԱԲ 38

1 Վէ ՌԱՊՊԸՆ քէլամը պանա կէլիփ
2 տէտի քի՝ Էյ ինսան օղլու, վէճհինի
ճուճա եա՛նի Մաճուճ տիյարընտա օ-
լան Րօշ վէ Մէշէք վէ Թուպալ րէ՛ի-
սինէ չէվիրէրէք անըն ՛ալէյհինտէ փէյ-
3 ղամպէրլիք էտիփ տէ՛ քի, Րապպ
Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր. Էյ Րօշ վէ
Մէշէք վէ Թուպալ րէ՛իսի Ճուճ, իշթէ
4 պէն սանա գարշը յըմ. Վէ սէնի չէվի-
րէճէյիմ, վէ չէնէլէրինէ օլթալար թա-
գաճաղըմ, վէ քէնտին իլէ քեաֆֆէ ի
՛ասաքիրինի, աթլար իլէ աթլըլարը,
ճիւմլէսի էլպիսէ ի ֆախիրէյի լապիս
վէ սիփէրլի վէ գալգանլը վէ ճիւմլէսի
գըլըճլը օլարագ պէօյլէ պիր ճէմա՛աթ
5 չըգարաճաղըմ՝ Վէ անլէր իլէ պէրա-
պէր Ֆարսիլէր վէ Հապէշիլէր վէ
Փութիլէր՝ ճիւմլէսի գալգանլը վէ
6 միղֆէրլի օլարագ, Գօմէր [illegible] իլէ
քեաֆֆէ ի ճիւնուտընը վէ նիհայէթ-
հա ի շիմալտէն պէյթ ի Թօճարմա իլէ
քեաֆֆէ ի ճիւնուտընը, սէնին իլէ
պէրապէր ագվամ ը քէսիրէյի չըգա-
րաճաղըմ.
7 Հազըր օլ, վէ քէնտինի հէմ եանը-
նտա թէճէմմիւ՛ էտէն, ճէմի՛յյաթըն
քեաֆֆէսինի հազըրլա՝ վէ անլէրին
8 ՛ամիրի[*] օլ. Պիր չօք զէմանտան սօնկ-
րա եօքլանըլաճագսըն. գըլըճտան գուր-
թուլմուշ տիյարա [illegible], վէ չօք
գավմլարտան տա իմի վիրանէ օլան Իսրա-
յէլ տաղլարընա ճէմ՛ էտիլմիշ գավմ
[illegible] կէլէճէքսին. լաքին օ գավմ-
լար արասընտան չըգմըշ օլուպ ճիւմ-
լէսի ասայիշ իւզրէ սաքին պուլունա-
9 ճագլար տըր. Ֆագաթ սէն փօրթունա
կիպի չըգըփ կէլէճէքսին, վէ սէն վէ
սէնին քեաֆֆէ ի ճիւնուտըն վէ սէնին
իլէ պէրապէր օլան ագվամ ը քէսիրէ-
նէրի գափլամագ իչիւն պուլութ կիպի
օլաճագսընըզ.
10 Րապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր.
Օլ կիւնտէ սէնին խաթըրընա պա՛զը
չէյլէր կէլէճէք, վէ քէօթիւ թէտպիր
11 թէսավվուր էտէճէքսին. Վէ տէյէճէք-
սին քի՝ Գասապալարը սուրսուզ օլան
տիյար իւզէրինէ հալ ը ասայիշտէ էմ-
նիյէթտէ սաքին օլանլար իւզէրինէ չըգ-
աճաղըմ. Ճիւմլէսի սուրսուզ եէրտէ
սաքին օլուպ գափուլարը [illegible] գագ-
12 լարը եօգ տըր. Իղթինամ վէ եաղմա
էթմէք իչիւն էլինի մէսքիւն խարապէ-
լէր իւզէրինէ վէ միլլէթլէր ա-
րասընտան ճէմ՛ էտիլմիշ վէ [illegible]
[illegible] գազանմըշ [illegible]
եիւքսէք եէրլէրինտէ սաքին օլան
գավմ իւզէրինէ տէօնտիւրմէք իչիւն
13 [illegible] Շէպա վէ Տէտան վէ Թար-
շիշ թիւճճարլարը վէ անըն ճիւմլէ
կէնճ արսլանլարը սանա՝ Իղթինամ
էթմէք իչիւն մի կէլտին, եաղմա էյլէ-
մէք իչիւն մի ճէմա՛աթընը թօփլատըն,
քի կիւմիւշ իլէ ալթունը կէօթիւրէսին,
սիւրիւ իլէ միւլքի ալասըն, ղանիմէթ ի
՛ազիմէ գափասըն՝ տէյէճէքլէր տիր.
14 Պու էճլտէն, էյ իպն ի ատէմ փէյ-
ղամպէրլիք էտիփ, Ճուճա տէօյլէ քի՝
Րապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր. Օլ
կիւնտէ գավմըմ Իսրայէլ էմնիյէթ իւզ-
րէ սաքին օլտուգտա սէն պիլմէյէճէք

---

[*] Իպր. մուհաֆըզը

15 մի սին. Վէ սէն մահալլինտէն՝ միւնթէհա
ի շիմալտէն սէնին իլէ պէրապէր օլան
ագվամ ը քէսիրէ՝ ճիւմլէսի աթլարա
րաքիպ օլարագ, պէօյիւք ճէմա'աթ
վէ չօգ 'ասքէր իլէ կէլէճէքսին.
16 Վէ սէն, էյ Ճուճ, գավմըմ Իսրայէլ
իւզէրինէ՝ պուլութ կիպի եէրի
գափլամագ իւզրէ չըգաճագսըն. Ախըր
կիւնլէրտէ վուգու՝ պուլաճագ.
վէ սէնի տիյարըմ իւզէրինէ կէթիրէճէյիմ,
քի թա'իֆէլէր, քէնտի կէօզլէրի
էօնիւնտէ սէնտէ գուտսիյէթիմ պիլինտիյինտէ,
պէնի պիլէլէր.
17 Րապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր.
Գատիմ կիւնլէրտէ վէ օլ զէման սէնլէրտէ
փէյղամպէրլիք էտէն գուլլարըմ
Իսրայէլ փէյղամպէրլէրի վասըթասըյլէ
անլէր իւզէրինէ կէթիրէճէյիմ տէտիյիմ
18 զաթ սէ՞ն մի սին. Վէ օլ կիւնէ՝
եա'նի Ճուճ Իսրայէլ տիյարը իւզէրինէ
կէլտիյի կիւնտէ խըշմ ու գազապըմ
թութուշաճագ՝ տէյիւ Րապպ
19 Եէհօվա պույուրուր. Վէ ղայրէթիմտէն
գազապըմըն աթէշիյլէ տէտիմ քի՝
Մութլագա օլ կիւնտէ Իսրայէլ թօփրաղընտա
իզթիրապ ը 'ազիմ օլաճագ
20 տըր. Վէ տէնիզ պալըգլարը վէ հավա
գուշլարը վէ սահրա վուհուշը վէ եէր
իւզէրինտէ սիւրթիւնէն հաշէրաթըն
քեաֆֆէսի վէ եէր իւզինտէ պուլունան
ատէմլէրին ճիւմլէսի հուզուրըմտա
միւզթարիպ օլաճագ, վէ տաղլար
եըգըլաճագ վէ եալչըն գայալար
տիւշէճէք վէ հէր հիսար եէր իլէ եէքսան
21 օլաճագ տըր. Վէ պիլ ճիւմլէ
տաղլարըմտա օնըն 'ալէյհինէ գըլըճ
տա'վէթ էտէճէյիմ, վէ հէր քէսին գըլըճը
գարտաշը 'ալէյհինէ օլաճագ՝ տէ-
22 յիւ Րապպ Եէհօվա պույուրուր. Վէ
[illegible] թա'ուն վէ գանլը հիւքմ էտէճէյիմ.
Վէ օնըն իւզէրինէ վէ ճիւնուտը
իւզէրինէ վէ օնըն իլէ պէրապէր պուլունան
ագվամ ը քէսիրէ իւզէրինէ
շիտտէթլի եաղմուր վէ տօլու թաշլարը,
աթէշ վէ քիւքիւրթ եաղտըրաճաղըմ.
23 Վէ չօգ միլլէթլէրին նազարընտա մու'ազզամ
օլաճաղըմ վէ գուտտուս պիլինէճէյիմ
վէ մա'լում օլաճաղըմ
վէ ՐԱՊՊ պէն օլտըղըմը պիլէճէքլէր
տիր.

ԲԱՊ 39

1 Վէ սէն, էյ իպն ի ատէմ, Ճուճ 'ալէյհինտէ
փէյղամպէրլիք էտիպ սէօյլէ
քի՝ Րապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր.
Էյ Րօշ վէ Մէշէք վէ Թուպալ րէ'իսի
2 Ճուճ, իշթէ պէն սանա գարշը իմ. Վէ
սէնի չէվիրէճէյիմ, վէ սէնի կէօթիւրէճէյիմ,
վէ միւնթէհա ի շիմալտէն
սէնի չըգարըպ սէնի Իսրայէլ տաղլարը
3 իւզէրինէ կէթիրէճէյիմ. Վէ եայընը
սօլ էլինտէն չարփըպ օգլարընը սաղ
4 էլինտէն տիւշիւրէճէյիմ. Սէն պիւթիւն
ճիւնուտըն վէ սէնին իլէ օլան ագվամ
իլէ Իսրայէլ տաղլարը իւզէրինէ տիւշէճէքսին.
Սէնի հէր նէվ' եըրթըճը
գուշա վէ սահրա վուհուշընա եէյէճէք
5 օլմագ իւզրէ վէրէճէյիմ. Սահրա իւզէրինէ
տիւշէճէքսին, զիրա պէն սէօյլէտիմ՝
տէյիւ Րապպ Եէհօվա պույու-
6 րուր. Վէ Մաճուճ իւզէրինէ վէ ատալարտա
էմնիյէթ իւզրէ սաքին օլանլար
իւզէրինէ աթէշ կէօնտէրէճէյիմ, վէ
ՐԱՊՊ պէն օլտըղըմը պիլէճէքլէր տիր.
7 Վէ մուգատտէս իսմիմի գավմըմ Իսրայէլ
օրթասընտա պիլտիրէճէյիմ. Վէ
մուգատտէս իսմիմէ արթըգ նագզ ը
հիւրմէթ էթտիրմէյէճէյիմ. Վէ թա'իֆէլէր
Իսրայէլտէ Գուտտուս օլան ՐԱՊՊ
8 պէն օլտըղըմը պիլէճէքլէր տիր. Իշթէ
կէլիյօր, վէ վուգու՝ պուլմագ իւզրէ
տիր, սէօյլէտիյիմ կիւն պու տըր՝ տէ-
9 յիւ Րապպ Եէհօվա պույուրուր. Վէ
Իսրայէլ շէհիրլէրինին էհալիսի չըգըպ
աթէշ եագաճագլար, սիլահլարը եագաճագլար.
գալգանլար, սիփէրլէր,
եայլար, օգլար, սօփալար վէ մըզրագլար
իլէ եէտի սէնէ աթէշ եագաճագ-
10 լար. Վէ սահրատան օտուն կէթիրմէյիպ
օրմանլարտան քէսմէյէճէքլէր,
անճագ սիլահլար իլէ աթէշ եագաճագլար
վէ քէնտիլէրինի սօյանլարը սօյաճագլար,
վէ քէնտիլէրինի եաղմա է-

տէնլէրի եաղմալայաճագլար՝ տէյիւ
ՌԱՊՊ Եէհօվա պույուրուր։
11 Վէ օլ կիւնտէ Ճուճա մագպէրէ օլ-
մագ իւզրէ օրատա՝ եա՛նի Իսրայէլտէ
տէնիզին ճիհէթի շարգիյէսինտէն եօլ-
ճըլար տէրէսինի վէրէճէյիմ, օ տախի
եօլճըլարըն եօլընը գափայաճագ, վէ օ-
րատա Ճուճ իլէ պիւթիւն ջամաադընը
տէֆն էտէճէքլէր, վէ անը Ճուճ ճիւմ-
12 հուրը տէրէսի թէսմիյէ էտէճէքլէր։ Վէ
տիյարը թէմիզլէմէք իչիւն պէյթ ի Իս-
րայէլ անլէրի եէտի այ տէֆն էտէճէք
13 տիր։ Վէ տիյարըն պիւթիւն գավմը
անլէրի տէֆն էտէճէք տիր։ Վէ թա՛-
զիզ օլունաճաղըմ կիւնտէ պու անլէրէ
շէօհրէթ օլաճագ տըր՝ տէյիւ Ռապպ
14 Եէհօվա պույուրուր։ Վէ 'ալ էտ տէ-
վամ տիյարտա տօլաշմագ իւզրէ ա-
տէմլէր թա'յին էտէճէքլէր, պունլար
տախի եօլճըլար իլէ պէրապէր՝ եէր
եիւզիւնտէ գալանլարը տէֆն էտիպ
տիյարը թէմիզլէյէճէքլէր, եէտի այ
խիթամընտա պունլար տէկրար արաշ-
15 տըրաճագլար տըր։ Վէ տիյարտան եօլ-
ճըլար կէչէնլէր ատէմ քէմիյինի կէօրիւն-
ճէ եանընա պիր նիշան տիքէճէքլէր,
քի տէֆն էտիճիլէր անը Ճուճ ճիւմհու-
16 րը տէրէսինտէ տէֆն էտէլէր։ Շէհրին
տախի ատը *Համօնա օլաճագ։ Պէօյլէ-
ճէ տիյարը թէմիզլէյէճէքլէր տիր։
17 Էյ իպն ի ատէմ, Ռապպ Եէհօվա
պէօյլէ պույուրուր։ Սէն հէր նէվ' գա-
նատլը գուշա վէ սահրա վուհուշընըն
քիւֆֆէսինէ սէօյլէ, թէճէմմիւ' էտիպ
կէլինիզ. պէնիմ սիզին իչիւն զէպհ
էթտիյիմ գուրպանա՝ Իսրայէլ տաղ-
լարը իւզէրինտէ օլաճագ պէօյիւք
գուրպանա հէր թարաֆտան թօփլա-
նընըզ, քի էթ եէյիպ գան իչէսինիզ։
18 Գահրիմանլարըն էթինի եէյիպ, տիյա-
րըն ռու'էսասընըն գանընը, ճիւմլէսի
Պաշան պէսլիսի օլան գօչլար վէ գու-
զուլար վէ էրքէչլէր վէ պուղալար
19 գանընը իչինիզ։ Վէ պէնիմ սիզին իչիւն
զէպհ էթտիյիմ գուրպանլարըմտան
տօյունճա գատար եաղը եէյիպ,
մէսթ օլունճայա գատար գան իչէ-
20 սինիզ։ Վէ սօֆրամտա աթլար վէ 'ա-
րապա հայվանը իլէ գահրիման իլէ
մուհարիպլէրին ճիւմլէսինին իլէ տօ-
յաճագսընըզ՝ տէյիւ Ռապպ Եէհօվա
21 պույուրուր։ Վէ թա՛իֆէլէր արասըն-
տա 'իզզէթիմի իզհար էտէճէյիմ, վէ
պիլ ճիւմլէ թա՛իֆէլէր իճրա էթտիյիմ
հիւքմիւմի վէ իւզէրլէրինէ վազ՛ էթ-
22 տիյիմ էլիմի կէօրէճէքլէր տիր։ Վէ
պէյթ ի Իսրայէլ քէնտի Ալլահը ՌԱՊՊ
պէն իտիյիմի օլ կիւնտէ վէ անտէն
23 սօնկրա պիլէճէք տիր։ Վէ թա՛իֆէլէր
պէյթ ի Իսրայէլ քէնտի քէօթիւլիւք-
լէրի սէպէպինտէն էսիր կէօթիւրիւլ-
տիւկլէրինի պիլէճէքլէր, զիրա անլէր
պանա գարշը խիանէթ էթտիլէր, պէն
տախի անլէրտէն վէճհիմի սէթր էտիպ՝
տիւշմէնլէրինին էլլէրինէ թէսլիմ
էյլէտիմ վէ ճիւմլէսի գըլըճլէ տիւշտիւ։
24 Պէն անլէրլէ քէնտի նաճասէթլէրի-
նէ կէօրէ վէ 'իսեանլարընա կէօրէ
մու'ամէլէ էտիպ վէճհիմի անլէրտէն
սէթր էյլէտիմ։
25 Պու էճլտէն Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ
պույուրուր. Շիմտի Եա'գուպըն էսիր-
լէրինի ի'ատէ վէ պիւթիւն պէյթ ի Իս-
րայէլէ թէրահհիւմ էտէճէյիմ, վէ մու-
գատտէս իսմիմ իչիւն ղայրէթէ կէլէ-
26 ճէյիմ։ Վէ խօվֆ վէրէն օլմայարագ
թօփրագլարընտա էմին օթուրտուգլարընտա
'արլարընը վէ պանա գարշը էթտիք-
լէրի պիւթիւն 'իսեանլարընը չէքէ-
27 ճէքլէր տիր։ Անլէրի գավմլէր ա-
րասընտան ի'ատէ էթտիյիմտէ, վէ ան-
լէրի տիւշմէնլէրինին տիյարլարընտան
թօփլատըղըմտա, անլէրտէ չօգ միլլէթ-
լէրին կէօզլէրի էօնիւնտէ գուտտուս
28 պիլինէճէյիմ։ Վէ անլէրի թա՛իֆէլէր
արասընա էսիր սիւրտիւյիւմ վէ անլէ-
րի քէնտիլէրինի տիյարլարընա թօփլա-
ղըմ վէ անլէրտէն օրատա քիմսէ պըրագ-
մայաճաղըմտան քէնտիլէրինին Ալլահը ՌԱՊՊ
29 պէն իտիյիմի պիլէճէքլէր տիր։ Վէ ար-
թըգ անլէրտէն վէճհիմի սէթր էթմէ-
յէճէյիմ, զիրա Ռուհըմը պէյթ ի Իս-

---

*Ճիւմհուր

րայէլ իւզէրինէ տէօքտիւմ՝ տէյիւ Ռապպ Եէհօվա պույուրուր։

ՊԱՊ 40

1 Էսարէթիմիզին եիրմի պէշինճի սէնէսինտէ՝ սէնէ պաշընտա այըն օնունտա՝ շէհրին վուրուլմասընտան օն տէօրտիւնճիւ սէնէսինտէ, հէման օ կիւնտէ ՌԱՊՊԸՆ էլի իւզէրիմտէ օլարագ պէնի
2 օրայա կէօթիւրտիւ. Ալլահըն թէմսիլլէրինտէն օլան րուեալար իլէ Իսրայէլ տիեարընա պէնի կէօթիւրտիւ, վէ պէնի ղայէթ եիւքսէք պիր տաղ իւզէրինէ գօյտու. վէ անըն ճէնուպ ճիհէթինտէ պինա օլունմուշ պիր շէհր շէքլի վար իտի։ Վէ պէնի օրայա կէօթիւրտիւ, վէ իշթէ կէօրիւնիւշիւ փիրինճ կէօրիւնիւշիւ կիպի պիր ատէմ օլուփ էլինտէ քէթէնտէն պիր իփ վէ էօլչիւ գամըշը վար իտի. վէ օ գա-
4 փուտա տուրուր իտի։ Վէ օ ատէմ պանա՝ Էյ ինսան օղլու, կէօզլէրինլէ կէօր, վէ գուլագլարընլէ իշիթ, վէ սանա կէօսթէրէճէյիմ շէյլէրին ճիւմլէսինէ գալպինի գօյ. զիրա սանա կէօսթէրիլմէքլիյիմ իչիւն պուրայա կէթիրիլտին. կէօրտիւյիւն հէր շէյի Իսրայէլ էվինէ խապէր վէր՝ տէտի։

5 Վէ իշթէ պէյթին խարիճինտէ հէր թարաֆտա տուվար վար իտի. վէ օ ատէմին էլինտէ՝ հէր պիրի պիր զիրա՝ պիր փարմագ օլարագ ալթը զիրա՝ ուզունլուղունտա էօլչիւ գամըշը վար իտի. վէ պինանըն գալընլըղը պիր գամըշ վէ եիւքսէքլիյի պիր գամըշ իտի։

6 Վէ շարգա նազըր օլան գափույա կէլիփ անըն նէրտիւվանլարընա չըգտը, վէ գափունըն պիր էշիյինի էօլչիւփ՝ էնինի պիր գամըշ պուլտու, վէ տիյէր էշիյի էօլչիւփ էնինի պիր գամըշ պուլտու։
7 Վէ հէր քիւչիւք օտանըն թուլը պիր գամըշ՝ վէ էնի պիր գամըշ օլուփ, օտալարըն արասը պէշ զիրա՝ իտի. վէ գափունըն էշիյի եանընտա օլան գափու էշիյի իչէրիտէն պիր գա-
8 մըշ իտի. Վէ գափունըն տէհլիզինի տախիլտէն էօլչիւփ պիր գամըշ պուլտու։
9 Վէ գափունըն տէհլիզինի էօլչիւփ սէքիզ զիրա՝ վէ անըն տիրէքլէրինի իքի զիրա՝ պուլտու, վէ գափունըն տէհ-
10 լիզի իչէրիտէն իտի. Վէ շարգա տօղրու օլան գափունըն օտալարը պիր թարաֆտան իւչ վէ տիյէր թարաֆտան իւչ օլուփ իւչիւնիւն տէ էօլչիւսիւ պիր իտի. վէ գափու տիրէքլէրինին էօլչիւսիւ պիր թարաֆտան վէ տիյէր թա-
11 րաֆտան պիր իտի. Վէ գափունըն մէտխալինին էնինի էօլչիւփ օն զիրա՝ պուլտու, վէ գափունըն թուլը օն իւչ
12 զիրա՝ իտի. Վէ քիւչիւք օտալարըն էօնիւնտէ պիր թարաֆտան պիր զիրա՝, վէ տիյէր թարաֆտան պիր զիրա՝ մէսաֆէ վար իտի. վէ քիւչիւք օտալար պիր թարաֆտան ալթը զիրա՝ վէ տիյէր թարաֆտան ալթը զիրա՝ իտի։
13 Վէ պիր քիւչիւք օտանըն տամընըն փէշ թարաֆընտան տիյէրինին տամընըն փէշ թարաֆընա գատար գափունըն էնի եիրմի պէշ զիրա՝ օլուփ գափուլարը եէքտիյէրինէ գարշը իտի։
14 Վէ տիրէքլէրի գափունըն էթրաֆընտա օլան հավլինըն տիրէքլէրինէ գատար՝ *էօլչիւփ ալթմըշ զիրա՝ պուլտու։
15 Վէ մէտխալ գափունըն եիւզիւնտէն իչէրիքի գափունըն տէհլիզի եիւզիւնէ
16 գատար էլլի զիրա՝ իտի. Վէ քիւչիւք օտալարըն վէ անլարըն տիրէքլէրինին իչէրիսինտէ գափունըն էթրաֆընտա հէր թարաֆտա գաֆէսլի փէնճէրէլէր վար իտի. վէ էյվանլարտա տախի էօյլէ իտի. վէ իչէրիտէն հէր թարաֆտա փէնճէրէլէր վար իտի. վէ տիրէքլէրին իւզէրինտէ խուրմա աղաճը րէսիմլէրի վար իտի։
17 Վէ պէնի տըշարըքի հավլույա կէթիրտի. վէ իշթէ օտալար վէ հավլինին հէր թարաֆընտա թաշ տէօշէմէ պուլունմագլա իւզէրինտէ օթուզ
18 օտա վար իտի։ Վէ գափուլարըն եանընտագի թաշ տէօշէմէ գափուլարըն

---

*Եահուտ եափուճըն

*Եահ. ալթմըշ զիրա՝ եափտը

ուզունլըղընա գարշը օլուպ, աշաղըքի
18 թաշ տէօշէմէ իտի։ Վէ աշաղըքի գա-
փընըն էօն եիւզինտէն իչէրիքի հավլը-
յընըն տըշ եիւզինէ գատար շարգա վէ
շիմալէ տօղրու էօլչիւպ էնինի եիւզ
զըրա' տուրուր։
20 Վէ աշաղըքի հավլընըն շիմալէ տօղ-
րու օլան գափուսընըն թուլընը վէ 'ար-
21 զընը էօլչտիւ։ Վէ անըն քիւչիւք օտա-
լարը պիր թարաֆտան իւչ վէ տիկէր
թարաֆըյան իւչ իտի. վէ անըն տիրէք-
լէրի վէ պէնտիգլէրի էվվէլքի գափու-
նըն էօլչիւսինէ կէօրէ իտի; անըն թու-
լը էլլի զըրա' վէ 'արզը եիրմի պէշ զը-
22 րա' իտի։ Վէ փէնճէրէլէրի վէ պէնտիգ-
լէրի վէ խուրմա աղաճը ըէսիմլէրի շար-
գա տօղրու օլան գափունըն էօլչիւսի-
նէ կէօրէ օլուպ, եէտի պասամագ նէրտիւ-
վան իլէ եուգարու ճըգըլըր իտի. պէն-
տիգլէրի տախի անլարըն էօնինտէ իտի։
23 Վէ շիմալի վէ շարգի գափուլարըն գար-
շըսընտա իչէրիքի հավլընըն պիրէր գա-
փուսը վար իտի. գափուտան գափույա
էօլչէրէք եիւզ զըրա' տուրուր։
24 Վէ պէնի ճէնուպ թարաֆընա տօղ-
րու կէօթիւրտիւ, վէ իշթէ ճէնուպէ
տօղրու օլան պիր գափու վար իտի.
վէ տիրէքլէրի իլէ պէնտիգլէրի էօլչիւպ
օլ պիրլէրին էօլչիւսինէ կէօրէ տուրուր։
25 Վէ անըն հէմ պէնտիգլէրինին հէր թա-
րաֆընտա օլ պիր փէնճէրէլէր կիպի
փէնճէրէլէրի վար իտի. թուլը էլլի զը-
րա' վէ 'արզը եիրմի պէշ զըրա' իտի։
26 Վէ եուգարու ճըգմագ իչին եէտի պասամագ
նէրտիվան օլուպ անըն պէնտիգլէրի էօն-
լէրինտէ իտի. վէ տիրէքլէրի իւզէրին-
տէ պիրի պիր թարաֆտա վէ տիկէրի
օլ պիր թարաֆտա խուրմա աղաճը
ըէսիմլէրի վար իտի։
27 Վէ իչէրիքի հավլընըն ճէնուպէ տօղ-
րու պիր գափուսը օլուպ գափուտան
գափույա ճէնուպէ տօղրու էօլչիւպ
28 եիւզ զըրա' տուրուր։ Վէ պէնի ճէ-
նուպ գափուսընտան իչէրիքի հավլըյա
կէօթիւրտիւ. վէ ճէնուպ գափուսընը
էօլչիւպ օլ պիրլէրին էօլչիւսինէ կէօ-
29 րէ տուրուր։ Վէ անըն քիւչիւք օտա-
լարը վէ տիրէքլէրի վէ պէնտիգլէրի օլ
պիրլէրին էօլչիւսինէ կէօրէ իտի, վէ
անըն հէմ պէնտիգլէրինին հէր թարա-
ֆընտա փէնճէրէլէրի վար իտի. թուլը
էլլի զըրա' վէ 'արզը եիրմի պէշ զըրա'
30 իտի։ Վէ պէնտիգլէր հէր թարաֆտա
թուլէն եիրմի պէշ վէ 'արզէն պէշ զը-
31 րա' իտի։ Վէ պէնտիգլէրի տըշարքի հավ-
լըյա տօղրու օլուպ, տիրէքլէրինտէ
խուրմա աղաճը ըէսիմլէրի պուլունուրտը,
եուգարու ճըգմագ իչին սէքիզ պասա-
մագ նէրտիվան վար իտի։
32 Վէ պէնի շարգ թարաֆընա տօղրու
օլան իչէրիքի հավլըյա կէօթիւրիւպ
գափույու էօլչտիւ, օլ պիրլէրին էօլչիւ-
33 սինէ կէօրէ տուրուր։ Վէ անըն քիւչիւք
օտալարը վէ տիրէքլէրի վէ պէնտիգլէրի
օլ պիրլէրին էօլչիւսինէ կէօրէ իտի.
վէ անըն վէ հէմ պէնտիգլէրինին հէր
թարաֆընտա փէնճէրէլէրի օլուպ՝ թու-
լը էլլի զըրա' վէ 'արզը եիրմի պէշ զը-
34 րա' իտի։ Վէ պէնտիգլէրի տըշարքի հավ-
լըյա տօղրու իտի, վէ տիրէքլէրին իւ-
զէրի թարաֆընտա խուրմա աղաճը ըէսիմ-
լէրի պուլունուպ՝ եուգարու ճըգմագ ի-
չին սէքիզ պասամագ նէրտիվան վար իտի։
35 Վէ պէնի շիմալ գափուսընա կէօթիւր-
36 տիւ. Վէ քիւչիւք օտալարընը վէ տի-
րէքլէրինի վէ պէնտիգլէրինի հէր թա-
րաֆտա օլան փէնճէրէլէրինի էօլչիւպ
օլ պիրլէրին էօլչիւսինէ կէօրէ տու-
րուր. թուլը էլլի զըրա' վէ 'արզը եիր-
37 մի պէշ զըրա' իտի։ Վէ անըն տիրէք-
լէրի տըշարքի հավլըյա տօղրու իտի, վէ
տիրէքլէրինին հէր թարաֆընտա խուր-
մա աղաճը ըէսիմլէրի օլուպ եուգարու ճըգ-
մագ իչին սէքիզ պասամագ նէրտիվան
վար իտի։
38 Վէ գափուսը՝ գափուլարըն տիրէք-
լէրի եանընտա օլան պիր օտա վար ի-
տի. վէ մուհրագայը օրատա եըգարլար-
39 լար իտի։ Վէ գափունըն պէնտիգինտէ՝
իւզէրլէրինտէ մուհրագայը վէ խաթա
գուրպանընը վէ սուչ գուրպանընը
զէպհ էթմէք իչին՝ իքի թարաֆտա
40 իքիշէր սօֆրա վար իտի։ Վէ շիմալ
գափունըն մէտխէլինէ ճըգըլաճագ եէր-

տէշրէտէքի թարաֆտա իքի սօֆրա, վէ էօթէքի թարաֆընտա՝ գափունըն էյվանընտա իքի սօֆրա վար իտի. 41 Գափունըն եանընտա՝ պիր թարաֆտա տէօրթ սօֆրա վէ էօթէքի թարաֆտա տէօրթ սօֆրա՝ եանի իւզէրլէրինտէ գուրպան քէսիլտիքլէրի սէքիզ սօֆրա վար իտի.

42 Վէ մուհրագա իչին տէօրթ սօֆրալարըն հէր պիրի թաշտան, պիր պուչուգ զիրա՝ վէ էնի պիր պուչուգ զիրա՝ վէ իրթիֆաը պիր զիրա՝ օլարագ եօնուլմուշ թաշտան իտի. Վէ մուհրագա իլէ գէսիլէնլէրի քէսմէք իչին ալէթլէրի անլէրին իւզէրլէրինէ գօնուլուր իտի.

43 Վէ իչէրիտէ հէր թարաֆտա իչէրիյէ տօղրու տէօրթ փարմագ էնինտէ *պիր չէնկէլ գագըլմըշ իտի. Սօֆրալարըն իւզէրինէ տախի գուրպանըն էթի գօյուլուր իտի.

44 Վէ իչէրիքի գափունըն խարիճի թարաֆընտա՝ չիմալի գափունըն եանընտա օլան իչէրիքի հավլուտա մուղաննիլէրին օտալարը օլուփ ճէնուպէ տօղրու իտի. Պիրի շարգի գափունըն եանընտա օլուփ չիմալէ տօղրու իտի.

45 Վէ պանա տէտի քի՝ Ճէնուպէ տօղրու օլան պու օտա պէյթին մուհաֆազասը խըզմէթինտէ

46 պուլունան քէհէնէլէր իչինտիր. Վէ չիմալէ տօղրու օլան օտա մէզպահըն մուհաֆազասը խըզմէթինտէ պուլունան քէհէնէլէր իչինտիր. Պունլար պէնի Լէվիտէն օլան Սատուգըն օղուլլարը օլուփ ՌԷՊՊԷ խըզմէթ էթմէք իչին եագլաշըրլար՝ տէտի.

47 Վէ հավլույու էօլչտի, վէ թուլէն իւզ զիրա՝ վէ արզէն իւզ զիրա՝ չարպըգ մուրապպա՝ իտի. Մէզպահ տախի պէյթին էօնունտէ իտի.

48 Վէ պէնի պէյթին տէհլիզինէ կէթիրտի, վէ տէհլիզին տիրէքլէրինի էօլչտիւ պիր թարաֆտան պէշ զիրա՝ վէ էօթէքի թարաֆտան պէշ զիրա՝ էօլչտիւ. վէ գափունըն էնի պիր թարաֆտան իւչ զիրա՝ վէ էօթէքի թարաֆտան իւչ զիրա իտի.

49 Տէհլիզին թուլէն եիրմի զիրա՝ վէ արզէն օն պիր զիրա օլուփ օնա ներտիվանլէ չըգըլըրտի. Վէ գափու տիրէքլէրինին եանընտա ամուտլար վարըտը, պիրի պիր թարաֆտա վէ էօթէքի օլ պիր թարաֆտա իտի.

ԳԼԱԳ 41

1 Վէ պէնի հէյքէլէ կէթիրտի, վէ տիրէքլէրի էօլչտիւ՝ չատըրըն էնինէ կէօրէ պիր թարաֆտան ալթը զիրա՝ էնինտէ վէ էօթէքի թարաֆտան ալթը

2 զիրա՝ էնինտէ էօլչտիւ. Վէ գափունըն էնի օն զիրա՝ օլուփ գափունըն եանլարը պիր թարաֆտան պէշ զիրա՝ վէ էօթէքի թարաֆտան պէշ զիրա՝ իտի. վէ անը էօլչտիւ թուլէն գըրգ զիրա՝ վէ արզէն եիրմի զիրա՝ էօլչտիւ։

3 Վէ իչէրի կիրէրէք գափունըն տիրէքլէրինի էօլչտիւ իքի զիրա՝ վէ գափույը ալթը զիրա՝ վէ գափունըն էնինի եէտի զիրա՝ էօլչտիւ։

4 Վէ թուլը եիրմի զիրա՝ վէ հէյքէլ թարաֆընտա օլան արզը եիրմի զիրա՝ օլան յէրի էօլչիւփ պանա՝ Պու Գուտսիւլ Ագտաս տըր՝ տէտի։

5 Վէ պէյթին տուվարընը էօլչտիւ ալթը զիրա՝ վէ պէյթին էթրաֆընտա պուլունան օտալարըն հէր պիրինին էնինի տէօրթ զիրա՝ էօլչտիւ.

6 Վէ օտալար պիրի պիրի իւսթիւնտէ իւչ քաթ օլարագ օթուզ իտի. Վէ մութթասըլ օլմագ իչին տուվարըն հէր թարաֆտան պուլունան օտալարըն պէյթ տուվարընա կիրէրլէր իտի, ֆագաթ անըն պէյթ տուվարընտա մութ-

7 թասըլ տէյիլլէր իտի. Վէ օտալարա չըգմագ իչին պիթտիքչէ կէնիշլէնէն պիր ներտիվան օլուփ պէյթին էթրաֆընտա՝ եուգարը չըգմագ իչին պէյթի տօլաշըր իտի. պու սէպէպտէն եուգարը չըգտըգճա պէյթ կէնիշլէնիր իտի. վէ աշաղըտէ ալթ գաթտան եուգարըքի գաթա օրթա գաթտան չըգըլըր իտի. Վէ հէր թարաֆտա պէյթին

---

*[illegible] չէնկէլլէր

իրթիֆա՛ընը կէօրտիւմ. օտալարըն
թէմէլլէրի թէմամ պիր գամըշ՝ եա՛նի
9 ալթը պէօյիւք զըրա՛ իտի. Օտալարըն
տըվարընըն գալընլըղը, տըշարըտան
պէշ զըրա՛ օլուպ իչէրիքի պրապր օտալարըն
10 մէվգը՛ի իտի. Վէ պէյթ իլէ
խուճրէ օտալարըն մապէյնինտէ պէյթին
էթրաֆընտա գալան եէր եիրմի զըրա՛
11 իտի. Վէ օտալարըն գափուլարը գալան
եէրէ տօղրու օլուպ, գափուլարըն
պիրի շիմալէ, վէ տիյէրի ճէնուպէ
տօղրու իտի. վէ գալան եէրին էնլիլիյի
հէր թարաֆտա պէշ զըրա՛ իտի.
12 Վէ այրըլմըշ եէրին էօնիւնտէ՝ գարպա
տօղրու օլան թարաֆտաքի պինանըն
'արզը եէթմիշ զըրա իտի. վէ պինանըն
տիվարը հէր թարաֆտա 'արզէն
պէշ զըրա՛ վէ թուլէն տօգսան զըրա՛
13 իտի. Վէ պէյթի էօլչիւպ թուլէն եիւզ
զըրա՛ պուլտու. վէ այրըլմըշ եէր իլէ
պինա վէ տիվարլարը թուլէն եիւզ զը-
14 րա՛ իտի. Վէ պէյթ իլէ այրըլմըշ եէրին
'արզը՝ եա՛նի շարգա տօղրու օլան
եիւզիւ եիւզ զըրա՛ իտի.

15 Վէ պէյթին արգա թարաֆընտան այրըլմըշ
եէրին գարշըսընտա պուլունան
պինանըն թուլիւնը վէ իքի թարաֆտան
անըն էյվանլարընը էօլչիւպ՝ տախիլի
հէյքէլ վէ հավլինին էյվանլարը իլէ
16 եիւզ զըրա՛ պուլտու. Էշիքլէր վէ գաֆէսլի
փէնճէրէլէր վէ հէր թարաֆտա
պուլունան օ իւչ էյվանլարըն էշիքլէրինին
գարշըսընտա վարըդ էյվանլար՝
էթրաֆըն փէնճէրէլէրէ գատար հէր թարաֆտան
թախթա գափլը օլուպ փէնճէրէլէր
17 տախի գափալը իտի. Գափունըն
իւսթինէ վէ իչէրիքի պէյթէ
գատար օլան եէրէ վէ տըշ թարաֆընը
վէ պիւթիւն տիվարը տախիլէն վէ խարիճէն
հէր թարաֆտան էօլչիւլիւ.

18 Վէ քէրուպիլէր իլէ խուրմա աղաճը
րէսիմլէրի վար իտի. Հէր իքի քէրուպի
արասընտա պիր խուրմա աղաճը պուլունուպ,
քէրուպիլէրին տախի իքիշէր
19 եիւզիւ վար իտի. Վէ խուրմա աղաճընա
տօղրու պիր թարաֆտան ատէմ
եիւզիւ վէ տիյէր թարաֆտան խուրմա
աղաճընա տօղրու. կէնճ ասլան
եիւզիւ վար իտի. պիւթիւն պէյթին
հէր թարաֆընտա պէօյլէ եափըլմըշ ի-
20 տի. Եէրտէն գափունըն իւսթիւնէ գատար
քէրուպիլէր վէ խուրմա աղաճը
րէսիմլէրի վար իտի. Հէյքէլին տիվարընտա
21 տախի պէօյլէ իտի. Հէյքէլին սէօյէքլէրի
մուրէպպա՛ իտի. մուգատտէսին
եիւզիւնիւն կէօրիւնիւշիւ հէյքէլին կէօրիւնիւշիւ
կիպի իտի.

22 Աղաճտան մէզպահըն իրթիֆա՛ը իւչ զըրա՛
վէ թուլը իքի զըրա՛ օլուպ քէօշէլէրի
վէ թուլը վէ եանլարը աղաճտան
իտի. վէ պանա՛ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
օլան սօֆրա պու տուր տէտի.
23 Վէ հէյքէլին հէմ մուգատտէսին իքի գափաղը
24 վար իտի. Վէ գափուլարըն
իքիշէր գանատը օլուպ գանատլար իքիշէր
գաթլընըր իտի. պիրինին իքի
գանատը վէ տիյէրինին իքի գանատը
25 վար իտի. Վէ անլարըն իւզէրինէ՝
եա՛նի հէյքէլին գափուլարը իւզէրինէ,
տիվարլար իւզէրինէ եափըլտըղը
կիպի, քէրուպիլէր իլէ խուրմա աղաճը
րէսիմլէրի վար իտի. վէ խարիճտէն
էյվանըն էօնիւնտէ պիր թախթա նէր-
26 տիվան վար իտի. Վէ էյվանըն եանլարընտա
վէ պէյթին օտալարընտա վէ
նէրտիվանլար իւսթիւնտէ իքի թարաֆտան
գաֆէսլի փէնճէրէլէր վէ
խուրմա աղաճը րէսիմլէրի վար իտի.

ՊԱՊ 42

1 Պա՛տէհու պէնի ճիհէթ շիմալէ կիտէն
թարիգէ խարիճ հավլիյա չըգարըպ,
այրըլմըշ եէրին գարշըսընտա հէմ
շիմալէ գարշը օլան պինանըն գարշըսընտա
օլան օտալարա կէթիրտի.
2 Շիմալի գափունըն էօնիւ թուլէն եիւզ
3 զըրա՛ վէ 'արզէն էլլի զըրա՛ իտի. Իչէրիքի
հավլինին եիրմի զըրա՛սը էհէ
գարշըսընտա վէ խարիճ հավլինին թաշ
տէօշէմէսի գարշըսընտա իւչ գաթ
պիրի պիրինէ գարշը էյվանլար վար ի-
4 տի. Վէ օտալարըն էօնիւնտէ իչէրի-
եէ օն զըրա՛ էնինտէ պիր կէչէճէք

վէր վէ պիր արշըն եօլ օլուպ, գափը-
5 լարը շիմալէ տօղրու իտի։ Վէ ֆէվգա-
նի օտալար տար իտի, զիրա տէհլիզլէր
պունլարտան՝ պինանըն ալթ վէ օր-
թա գաթտա օլան օտալարտան զի-
6 յատէ եէր ալըր իտի։ Չիւնքի անլար իւչ գաթլը օ-
լուպ հավլըլարըն ամուտլարը կիպի
ամուտլարը եօգ իտի. պու սէպէպտէն
զէմինտէն պինանըն ալթ վէ օրթա գաթ-
7 տա օլան օտալարտան տար իտի։ Վէ
օտալարըն եանընտա՝ խարիճի հավլը
թարաֆընտա օտալարըն օնիւն-
տէքի խարիճի տուվարըն թուլը էլլի ար-
8 շըն իտի։ Զիրա խարիճի հավլըյա նա-
զըր օտալարըն թուլը էլլի արշըն վէ
9 հէյքէլին օնիւ եիւզ արշըն իտի։ Վէ
պու օտալարըն ալթընտան խարիճի
հավլըտան անլարա կիրիլէճէք մէտխալ
10 շարգ թարաֆընտա իտի։ Հավլընըն
շարգա տօղրու օլան տուվարընըն գալըն-
լըղընտա՝ այրըլմըշ մաքամ իլէ պինանըն
11 գարշըսընտա օտալար վար իտի։ Վէ
էօնլէրինտէ ճանիպի շիմալտէ օլան օ-
տալարըն կէօրիւնիւշիւնտէ պիր եօլ
օլուպ՝ պու տախի անլէրին թուլընա
վէ արզընա վէ պիր ճիւմլէ չըգմալա-
րընա վէ շէքիլլէրինէ վէ մէտխալլէրինէ
12 պէնզէր իտի։ Վէ ճանիպի ճէնուպտէ
օլան օտալարըն մէտխալլէրի տախի
պէօյլէ իտի. եօլ պաշընտա եա՛նի շար-
գի եօլ աղզընտա տուվարըն էօնիւն-
տէքի տօղրու եօլտա պիր մէտխալ վար
իտի։

13 Վէ պանա տիտի քի՝ Այրըլմըշ եէ-
րին էօնիւնտէ օլան շիմալի օտալար վէ
ճէնուպի օտալար՝ ՌԱՊՊԸՆ հուզուրը-
նա թէգարրուպ էտէն քեահինլէրին
ագտէս շէյլէրի եէյէճէքլէրի մուգատ-
տէս օտալար տըր. անտա շէյլէրի վէ
էքմէք թագտիմէսինի վէ կիւնահ գուր-
պանընը վէ սուչ գուրպանընը օրայա
գօյաճագլար, զիրա օլ մահալ մու-
14 գատտէս տիր։ Քեահինլէր օրայա կիր-
տիքլէրինտէ՝ մուգատտէս եէրտէն խա-
րիճի հավլըյա չըգմայաճագլար, ան-
ճագ խըտմէթ էտէր իքէն կիյտիքլէրի
էլպիսէլէրի օրատա պըրագաճագլար,
զիրա անլէր մուգատտէս տիր, պա՛-
շգա էլպիսէ կիյիպ գավմա
մախսուս օլան շէյլէրէ թէգարրուպ էտէ-
ճէքլէր տիր։

15 Վէ իչէրիքի պէյթի էօլչմէքլիյի թէ-
մամ էյլէտիքտէ՝ պէնի շարգա տօղրու
օլան գափույա չըգարըպ անը հէր թա-
16 րաֆտան էօլչտիւ։ Էօլչիւ գամըշըյլէ
շարգ ճիհէթինի հէր թարաֆտան էօլ-
չիւպ անը պէշ եիւզ գամըշ տուդտու.
17 Էօլչիւ գամըշըյլէ շիմալ ճիհէթինի հէր
թարաֆտան էօլչիւպ անը պէշ եիւզ
18 գամըշ տուդտու. Էօլչիւ գամըշըյլէ ճէ-
նուպ ճիհէթինի էօլչիւպ անը պէշ եիւզ
19 գամըշ տուդտու։ Ղարպ ճիհէթինէ տէօ-
նիւպ էօլչիւ գամըշըյլէ անը էօլչէրէք
20 պէշ եիւզ գամըշ տուդտու։ Անը տէօրթ
ճիհէթտէն էօլչտիւ. մուգատտէս մա-
հալի գայր ի թահիր մահալտէն թէֆ-
րիգ իչիւն անըն թուլէն պէշ եիւզ վէ
արզէն պէշ եիւզ չէվրէշիր սուրը վար
իտի։

ՊԱՊ 43

1 Վէ պէնի գափույա՝ եա՛նի շարգա
տօղրու օլան գափույա կէօթիւրտիւ.
2 Վէ իշթէ շարգ ճիհէթինտէն Իսրայէլ
Ալլահընըն ճէլալի կէլիյօր իտի. վէ սէ-
տասը չօգ սուլարըն սէտասը կիպի օլուպ՝
զէմին անըն ճէլալինտէն միւնէվվէր օլ-
3 տու. Վէ կէօրտիւյիւմ մանզարէ շէհ-
րի իհլաք էթմէյէ կէլտիյիմտէ կէօր-
տիւյիւմ մանզարէ կիպի օլուպ՝ ման-
զարէլէր Խապար ըրմաղը քէնարընտա
կէօրտիւյիւմ մանզարէ կիպի իտի. վէ
4 եիւզ իւսթիւ գափանտըմ. Վէ շարգա
տօղրու օլան գափու եօլընտան ՌԱՊ-
5 ՊԸՆ ճէլալի պէյթէ կիրտի. Վէ րուհ
պէնի գալտըրըպ իչէրիքի հավլըյա կէօ-
թիւրտիւ, վէ իշթէ ՌԱՊՊԸՆ ճէլալի
6 պէյթի տօլտուրմըշ իտի. Վէ պէյթտէն
պանա սէօյլէյէնին սէսինի իշիթտիմ. վէ
եանըմտա պիր ատէմ տուրույօր իտի.
7 Վէ պանա տէտի քի՝ Էյ իպն ի ատէմ,
պէնի Իսրայէլ արասընտա իլ էլ էպէտ
ճալիս օլաճաղըմ թախթըմըն մահալինի

վէ այաղլարըմըն թապանլարըն մահալլէնի
կէօրտիւն՝ վէ պէյթլէհէմ Իսրայէլ օղլունուն Վէրէքէքէնտիլէր, քէնտիլէր վէ մէլիքլէրի միւրթէֆէ'լէրինտէ օլան զինալարը վէ
մէլիքլէրինին լաշէլէրիյլէ մուգատտէս
իսմիմի պիր տախա թէլվիս էթմէյէճէքլէր։
8 Էշիքլէրինի էշիկիմէ վէ սէօյէլէրինի սէօյէլէրիմէ եագըն գօյտուգլարընտա, պէնիմ իլէ անլէրին արասընտա եալընըզ պիր տիվար վար իքէն,
իշլէտիքլէրի մէքրուհաթլէ մուգատտէս
իսմիմի թէլվիս էթտիլէր. պէն տախի
անլէրի ղազապըմլէ թէլէֆ էթտիմ։
9 Շիմտի զինալարընը վէ մէլիքլէրինին
լաշէլէրինի պէնտէն թէպ'իտ էթսինլէր, վէ իլ էլ էպէտ արալարընտա սաքին օլաճաղըմ։
10 Էյ իպն ի ատէմ, սէն պէյթի Իսրայէլօղլու պէյթի թա'րիֆ էյլէ, քի քէնտի
խաթաներընտան ութանսընլար, վէ րէսմինի
11 էօլչսիւնլէր։ Վէ էյէր իշլէտիքլէրի
շէյլէրին ճիւմլէսինտէն ութանըրլարսա՝ անլէրէ պէյթին շէքլ ու թէրթիպաթընը վէ մախրէճ ու մէտխալլէրինի
վէ քավաիտի ի էշքալ ու ուսուլընը վէ քավաիտի ի {էշքալ ու} շէրայի'ինի պէյան, վէ անլէրին կէօզլէրի
էօնիւնտէ թահրիր էյլէ քի անըն քավաիտի ի էշքալ ու ուսուլընը հըֆզ ու
12 իճրա էյլէյէլէր։ Պէյթին գանունու պույտուր. Հէր թարաֆտաքի անըն ալթըն
հուտուտը տաղ պաշընտա ագտէս օլաճագ տըր. իշթէ պէյթին գանունու
պու տըր։
13 Վէ մէզպահըն զիրա' իլէ էօլչիւսիպու տըր. (պու զիրա' պիր զիրա' տէօրթ
փարմագ տըր.) չուգուրլուղու պիր զիրա' վէ 'արզը պիր զիրա' վէ հէր թարաֆընտա օլան քէնարը, աղզընտա գարար պիր գարըչ օլաճագ. վէ մէզպահըն
14 *թէմէլի պու օլաճագ տըր. Վէ
թօփրաղըն չուգուրլուղունտան աշաղը
քէնարա գատար իքի զիրա', վէ 'արզը
պիր զիրա' օլաճագ. վէ քիւչիւք
քէնարտան պէօյիւք քէնարա գատար
թէօրթ զիրա' օլուպ 'արզը պիր զիրա'
15 օլաճագ տըր. Վէ օճագ տէօրթ զիրա'
օլուպ օճագտան եուգարը տէօրթ
16 պույնուզ օլաճագ. Վէ օճագ թուլէն օն իքի վէ 'արզէն օն իքի զիրա'
17 տէօրթ միւրէպպա' օլաճագ տըր. Վէ
անըն տէօրթ թարաֆընտա օլան
քէնարլարը թուլէն օն տէօրթ վէ 'արզէն
օն տէօրթ օլաճագ. վէ էթրաֆընտա
քէնարը եարըմ զիրա' վէ չուգուրլուղու
պիր զիրա' օլաճագ, վէ նէրտիվանլարը շարգա տօղրու պուլունաճագ տըր։
18 Վէ պանա տէտի քի՝ Էյ իպն ի ատէմ, Րապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր. Մէզպահը եափաճագլարը կիւնէ՝ անըն իւզէրինտէ մուհրագա թագտիմ էթմէք վէ իւզէրինէ գան սէրփ-
19 մէք իչիւն գանունլարը պու տըր. Րապպ
Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր. Պէնի
Սատուգզատէն օլարագ պանա խըտմէթ
էթմէյէ թէգարրուպ էտէճէք օլան Լավիլի քէհանէլէրէ կիւնահ գուրպանը
օլմագ իւզրէ սըղըրլարտան պիր տանա
20 վէրէճէքսին. Վէ անըն գանընտան ալըպ Մէզպահըն տէօրթ պույնուզը իւզէրինէ վէ տուղուրէի քէնարըն տէօրթ
քէօշէսինէ վէ էթրաֆընտաքի քէնարըն հէր
թարաֆընա գօյաճագսըն. վէ անը
թաթհիր էտիպ անըն իչիւն քէֆարէթ
21 էտէճէքսին. Վէ կիւնահ գուրպանը
տանասընը ալաճագսըն, օ տախի մագտիսին խարիճինտէ պէյթին թա'յին օլունմուշ մահալլինտէ եագըլաճագ տըր։
22 Վէ իքինճի կիւնտէ կիւնահ գուրպանը
իչիւն քէչիլէրտէն գուսուրսուզ պիր
էրքէչ թագտիմ էտէճէքսին. վէ մէզպահը տանա իլէ թաթհիր էթտիքլէրի
կիպի անը թաթհիր էտէճէքլէր տիր։
23 Դէմ ի թաթհիրի իքմալ էթտիյինտէ սըղըրլարտան գուսուրսուզ պիր տանա վէ
գօյունլարտան գուսուրսուզ պիր գօչ
24 թագտիմ էտէճէքսին. Վէ անլէրի ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընա կէթիրէճէքսին. վէ
քէհէնլէր անլէրին իւզէրինէ թուզ էքէճէքլէր. վէ անլէրի ՐԱՊՊԱ մուհրագա օլմագ իւզրէ թագտիմ էտէ-
25 ճէքլէր տիր. Եէտի կիւն միւտտէթ կիւ-

---

*Իպր. արգասը

խաթա գուրպանը օլմագ իւզրէ հէր կիւնտէ
պիրէր թէքէ 'արզ իտէճէքսին. Չէղալիք
սըղըրլարտան գուսուրսըզ պիր
տանա վէ գոյունլարտան գուսուրսըզ
26 պիր գոչ 'արզ իտէճէքլէր անլար. Եէտի
կիւն միւտտէթ մէզպահ իչիւն քէֆարէթ
էտիպ անը թաթհիր վէ թախսիս
27 իտէճէքլէր անլար. Վէ օ կիւնլէր թէմամ
օլտուգտա՝ սէքիզինճի կիւնտէ վէ
անտան սօնրա քահինլէր մէզպահ իւզէրինտէ
միւհրագաթլարընըզը իլէ սէլամէթ
գուրպանլարընըզը 'արզ իտէճէքլէր.
վէ պէն սիզտէն րազը օլաճաղըմ՝
տէյիւ Րապպ Եէհօվա պույուրուր.

ՊԱՊ 44

1 Վէ պէնի մագտիսին չարգ թարաֆընա
տօղրու օլան խարիճի գափուսընըն
եօլընա կէրի կէթիրտի, վէ գափալը իտի.
2 Վէ ՐԱՊՊ պանա տէտի քի՝ Պու
գափու գափալը գալաճագ աչըլմայաճագ
վէ անտան քիմսէ իչէրի կիրմէյէճէք
տիր. զիրա անտան Իսրայէլին Ալլահը
ՐԱՊՊ կիրտի. պու սէպէպտէն
3 գափալը գալաճագ տըր. Րէ'իսէ մախսուս
տըր. ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
թա'ամ էյէմէք իչիւն օրատա անճագ
րէ'իս օթուրաճագ տըր. գափունըն
էյվանը եօլունտան կիրէճէք, վէ հէման
օ եօլտան չըգաճագ տըր.
4 Վէ պէնի շիմալի գափու եօլընտան
պէյթին էօնիւնէ կէթիրտի. վէ
կէօրտիւմ քի ՐԱՊՊԸՆ ճէլալի պէյթ
իւլ ՐԱՊՊԸ տօլտուրմուշ իտի. վէ իւզ
5 իւսթիւ գափանտըմ. Վէ ՐԱՊՊ պանա
տէտի քի՝ Էյ իպն ի ատէմ պէյթ իւլ
ՐԱՊՊԸՆ ճէմի' ի գավանինին վէ քէաֆֆէ
ի շէրայի'ի հագգընտա սանա հէր
սէօյլէտիյիմի գուլագընէ գօ, վէ կէօզլէրինլէ
կէօր վէ գուլագլարընլէ իլէ
իշիտ, վէ պէյթին մէտախիլինէ վէ
մագտիսին մախարիճլէրինին ճիւմլէսինէ
6 տիգգաթ էյլէ. Վէ 'ասիլէրէ եա'նի
պէյթ ի Իսրայէլէ տէյէսին քի՝ Րապպ
Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր. Էյ պէյթ ի
Իսրայէլ, քէաֆֆէ ի մէքրուհաթընըզ
7 քիֆայէթ իտէր քի, Սիզ էքմէյիմի վէ
իչ եաղը իլէ գանը թագտիմ էթտիյինիզ
զէմանտա՝ մագտիսիմէ պուլունմագ
պէյթիմի թէլվիս էթմէլէրի իչիւն
գուլագլէրի գայր ի մախթուն վէ ճէսէտլէրի
գայր ի մախթուն օլան էճնէպիլէրի
կէթիրտինիզ. վէ սիզին քէաֆֆէ ի
մէքրուհաթընըզ իւզէրինէ անլէր 'ահտիմի
8 նագզ էթտիլէր. Վէ մուգատտէս
ումուրըմտա խըտմէթ գանունը
հըֆզ էթմէտինիզ. Ֆագաթ մագտիսիմտէ
ումուրըմ իչիւն իսթէտիյինիզ
խատէմլէրի գօյտունըզ.
9 Րապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր.
Պէնի Իսրայէլ արասընտա պուլունան
էճնէպիլէրտէն գալպի գայր ի մախթուն
վէ ճէսէտի գայր ի մախթուն հիչ պիր
էճնէպի մագտիսիմէ կիրմէյէճէք տիր.
10 Վէ Իսրայէլ պէնտէն սափըպ փութլարընա
թապի' օլարագ զէլալէթէ տիւշտիւքլէրինտէ,
պէնտէն թէպա'իւտ էտէն
Լավիլիլէր տախի քէնտի քէօթիւլիւքլէրինին
ճէզասընը չէքէճէքլէր տիր.
11 Վէ անլէր մագտիսիմտէ պէյթին գափուլարընա
թա'յին օլունան խըտմէթճիլէր
վէ պէյթին խըտմէթճիլէրի օլաճագլար.
գավըմ իչիւն միւհրագա վէ
զէպիհէլէրի անլէր զէպհ իտէճէքլէր,
վէ անլէրէ խըտմէթ էթմէք իւզրէ էօնլէրինտէ
12 տուրաճագլար տըր. Անլէր
թարաֆընտան փութլարը էօնիւնտէ
խըտմէթ էթտիքլէրի վէ պէյթ ի Իսրայէլէ
թէօքէզ վէ քէօթիւլիւք էթմէլէրինէ
սէպէպ օլտուգլարը էճլտէն
անլէր իւզէրինէ էլիմի գալտըրտըմ, վէ
քէնտի քէօթիւլիւքլէրինին ճէզասընը
չէքէճէքլէր՝ տէյիւ Րապպ Եէհօվա
13 պույուրուր. Վէ պանա քէհանէթ էթմէք
իւզրէ վէ պիլ ճիւմլէ մուգատտէս
շէյլէրիմէ ագտէս շէյլէր խուսուսընտա
եագլաշմագ իւզրէ, պանա թէգարրուպ
էթմէյէճէքլէր, ֆագաթ րէզալէթլէրինի
վէ իշլէտիքլէրի մէքրուհաթըն ճէ-
14 զասընը չէքէճէքլէր տիր. Լաքին անլէրի
պէյթին հէր պիր խըտմէթի վէ
անտէ օլաճագ հէր պիր իշ իչիւն անըն
ումուրընա խատէմ թա'յին էտէճէյիմ.

15 Ֆագաթ պէնի Իսրայէլ պէնիմտէն սափտըգլարընտա պէնի Սատուգըն օղլարը մագտիսիմին ուսուլընտա խըզմէթ էտէն Լավիլի քէահինլէր պանա խըզմէթ էթմէք իւզրէ պանա թէգարրուպ էտէճէքլէր, վէ եաղը իլէ գանը պանա թագտիմ էթմէք իչին հուզուրըմտա տուրաճագլար՝ տէյիւ Ռապպ 16 Եէհօվա պույուրուր։ Մագտիսիմէ անլէր կիրէճէք՝ վէ պանա խըզմէթ էթմէք իւզրէ սօֆրամա անլէր թէգարրուպ էտիպ խըզմէթիմին գանունլա17 րընը հըֆզ էտէճէքլէր։ Վէ իչէրիքի գափուլարըն հավլըլարընտան կիրտիքլէրինտէ քէթէն էլպիսէ կիյէճէքլէր՝ վէ իչէրիքի հավլինին գափուլարընտա վէ իչէրիտէ խըտմէթ էթտիքլէրինտէ իւզէրլէրինտէ եիւնլիւ պիր շէյ պուլուն18 մայաճագ տըր։ Պաշլարընտա քէթէն սէրփուշլար վէ պէլլէրինտէն [illegible] քէթէն տօնլար օլաճագ. Թէր կէթիրէն 19 շէյ գուշանմայաճագլար։ Վէ տըշարըքի հավլըյա՝ եա'նի գավմըն պուլունտուղու խարիճի հավլըյա չըգտըգլարընտա խըտմէթ էտէր իքէն իւզէրլէրինտէ պուլունան էլպիսէյի չըգարըպ, անլէրի մուգատտէս օտալարտա գօյարագ, պաշգա էլպիսէ կիյէճէքլէր, քի էլպիսէլէրիյլէ գավմը թագտիս էթմէ20 յէլէր։ Վէ պաշլարընը թըրաշ էթմէյէճէքլէր, սաչլարընը տախի ուզաթմա21 յըպ անճագ անլէրի քէսսինլէր։ Վէ հիչ պիր քէահին իչէրիքի հավլըյա կիր22 տիքինտէ շէրապ իչմէսին։ Վէ տուլը եա մութալլագայը թէզէվվիւճ էթմէսինլէր, անճագ նէսլ ի պէյթ ի Իսրայէլտէն օլան պաքիրէյի, եախօտ պիր քէահինտէն գալան տուլը թէզէվվիւճ 23 էթսինլէր։ Վէ պէնիմ գավմըմա մուգատտէսի ղայրը ի մուգատտէստէն թէֆրիգ էթմէքլիյի թա'լիմ էտէճէքլէր, վէ անլէրէ նաբաքըն թահիրտէն 24 թէֆրիգինի պիլտիրէճէքլէր։ Վէ տա'վա վուգուու'ընտա հիւքմ իչին անլէր տուրաճագլար, վէ պէնիմ ահքեամըմ իւզրէ հիւքմ էտէճէքլէր՝ վէ ճիւմլէ պայրամլարըմտա շէրա'յի'մի վէ գավանինիմի հըֆզ էտիպ Սէպթլէրիմի մու25 գատտէս թութաճագլար տըր։ Վէ նափագ օլմամալարը իչին մէյյիթ եանընա կիթմէսինլէր՝ ֆագաթ փէտէր եա վալիտէ եա օղուլ եա գըզ եա գարտաշ եա թէզվիճ էտիլմէմիշ հէմշիրէ իչին 26 նափագ օլա պիլիրլէր։ Վէ թէթհիրի օլունտուգտան սօնրա անա եէտի կիւն 27 սայաճագլար։ Վէ մագտիսէ՝ եա'նի մագտասէ խըզմէթ էթմէք իչին իչէրիքի հավլըյա կիրտիյի կիւնտէ քէնտի կիւնահ գուրպանընը թագտիմ էտէճէք տիր՝ տէյիւ Ռապպ Եէհօվա պույուրուր։

28 Վէ պու անլէրէ միրաս իչին օլաճագ տըր, անլէրին միրասը պէն իմ. վէ անլէրէ Իսրայէլտէ միւլք վէրմէյէճէքսինիզ, անլէրին միւլքիւ պէն իմ։ 29 Էքմէք թագտիմէսինի վէ կիւնահ գուրպանընը վէ սուչ գուրպանընը անլէր եէյէճէքլէր. վէ Իսրայէլտէ վագֆ օլունան շէյլէրին ճիւմլէսի անլէրին օլա30 ճագ տըր։ Վէ հէր շէյին հէր իլք թիւրֆանտասը վէ հէր նէ թագտիմէնիզ վար իսէ, թագտիմլէրինիզին ճիւմլէսի քէահինլէրին օլաճագ տըր, վէ խամուրլարընըզըն իլքինի քէահինէ վէրէսինիզ, քի խանէնիզտէ պէրէքէթ 31 թէգարրուր էտէ։ Կէրէք գուշ վէ կէրէք պէհիմէ լաշէսի վէ եախօտ փարչալանմըշը քէահինլէր եէմէյէճէքլէր տիր։

ՊԱՊ 45

1 Վէ տիյարը՝ միրաս օլմագ իւզրէ գուր'ա իլէ թագսիմ էթտիյինիզտէ, ՌԱՊՊԱ մուգատտէս թագտիմէ օլարագ թուլէն եիրմի պէշ պին վէ 'արզէն օն պին գամըշ էէ 'արզ էտէճէքսինիզ. պու՝ հէր թարաֆտան պիւթիւն հուտուտըյ2 լէ մուգատտէս օլաճագ տըր։ Պունտան թուլէն պէշ եիւզ վէ 'արզէն պէշ եիւզ ղըրա' էէ միւրէպպա' օլարագ, մագտիս իչին օլուպ հէր թարաֆընտա էլլի ղըրա' աչըգ եէր օլա3 ճագ տըր։ Վէ պու էօլչիւտէն՝ թուլէն եիրմի պէշ պին վէ 'արզէն օն պին ղը-

րը՝ էօլչէճէքսին, վէ մագտիս եա'նի
գուտս իւլ գուտտաս անտա օլաճագ տըր.
4 Պու էրզին ՌԱՊՊԷ խըզմէթէ էթմէք իւզրէ
հուզուրունա թէգարրուպ էտէն
մագտիս խատէմէսի՝ եա'նի քեահինլէր
իչիւն օլյարաք [illegible] մուգատտէս
օլաճագ, վէ անլէրին խանէլէրի
իչիւն մէվգի՝ վէ մագտիս իչիւն
մուգատտէս մահալ օլաճագ տըր.
5 Վէ պէյթին խատէմէսի օլան Լավիլիլէրին
եիրմի պէշ պին թուլինտէ վէ
օն պին 'արզընտա պիր միւլքիւ հէմ
եիրմի օտալարը օլաճագ տըր.
6 Վէ մուգատտէս թագտիմէ օլան եէրին
եանընտա, 'արզըն պէշ պին վէ
թուլըն եիրմի պէշ պին օլարագ, շէհրին
միւլքիւնիւ թա'յին էտէճէքսինիզ. պու
պիւթիւն պէյթ ի Իսրայէլ իչիւն օլաճագ
տըր.
7 Վէ րէ'իսին հիսսէսի՝ մուգատտէս
թագտիմէ օլան եէր իլէ շէհր միւլքիւնիւն
իքի ճանիպլէրինտան՝ մուգատտէս
թագտիմէ օլան եէրին էօնիւնտէ վէ շէհր
միւլքիւնիւն էօնիւնտէ, ղարպ ճիհէթինտէն
ղարպա տօղրու վէ շարգ ճիհէթինտէն
շարգա տօղրու օլաճագ տըր.
վէ թուլը հուտուտ ը ղարպիյէսինտէն
հուտուտ ը շարգիյէսինէ գատար օլ ճիւզ
հիսսէլէրին պիրինէ միւսավի օլաճագ
8 տըր. Իսրայէլտէ տիյարտան անըն միւլքիւ
պու օլաճագ, վէ րէ'իսլէրիմ պիր
տահա գավմիմէ զուլմ էթմէյէճէքլէր.
վէ տիյարը պէյթ ի Իսրայէլէ սըպթլարընա
կէօրէ վէրէճէքլէր տիր.
9 Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր.
Էյ րու'էսա ի Իսրայէլ, սիզէ քիֆայէթ
էտէր. զուլմը վէ հագգսըզլըղը տէֆ'
էտինիզ, վէ հագգ ու 'ատալէթ իւզրէ
հարէքէթ էյլէյինիզ. գավմիմտէն թէքեալիֆ
ի 'ուրֆիյէնիզի գալտըրընըզ՝ տէյիւ
0 Ռապպ Եէհօվա պույուրուր. Թէրազինիզ
թէմամ վէ էֆանըզ թէմամ
11 վէ պաթընըզ թէմամ օլսուն. Էֆա
իլէ պաթ պիր 'այարտա օլսուն, քի
պաթ հօմէրին 'ուշրիւնիւ, էֆա տախի
հօմէրին 'ուշրիւնիւ ալա. 'այարլարը հօմէրէ
12 կէօրէ օլաճագ տըր. Վէ մըսգալ
եիրմի գըրաթ օլաճագ. մընանըզ տախի
եիրմի մըսգալ, եիրմի պէշ մըսգալ,
օն պէշ մըսգալ օլաճագ տըր.
13 'Արզ էտէճէյինիզ թագտիմէ պու տըր,
պուղտայըն պիր հօմէր պուղտայտան էֆանըն
պիր սիւտսիւ վէ պիր հօմէր արփատան
էֆանըն պիր սիւտսիւ օլաճագ
14 տըր. Վէ եաղ իչիւն գանուն՝ եա'նի
պիր պաթ եաղըն գանունը պու տըր.
քօրտան եա'նի օն պաթ օլան հօմէրտէն
պաթըն 'ուշրիւ օլաճագ. զիրա
15 պիր հօմէր օն պաթ տըր. Վէ Իսրայէլին
սուլագ մէր'ալարընըն սիւրիւլէրինտէն՝
իքի եիւզտէ պիր գօյուն թագտիմէ
վէ մուհրագա վէ սէլամէթ գուրպանը
օլմագ իւզրէ թագտիմ օլունաճագ,
քի անլէր իչիւն քէֆարէթ օլա
16 տէյիւ Ռապպ Եէհօվա պույուրուր. Տիյարըն
պիւթիւն գավմը պու թագտիմէյի
Իսրայէլտէ օլան րէ'իսէ թէսլիմ
17 էթմէլի տիր. Վէ պայրամլարտա վէ այ
պաշլարընտա վէ սէպթլէրտէ, պէյթ ի
Իսրայէլին պիւթիւն մու'այյէն կիւնլէրինտէ
մուհրագալար վէ էքմէք թագտիմէսի
վէ մէշրուպաթ թագտիմէսի
րէ'իսէ ֆարզ տըր. Կիւնահ գուրպանընը
վէ էքմէք թագտիմէսինի վէ
մուհրագայը վէ սէլամէթ գուրպանլարը,
պէյթ ի Իսրայէլ իչիւն քէֆարէթ
օլմագ իւզրէ, օ 'արզ էտէճէք տիր.
18 Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր.
Պիրինճի այըն իպթիտասընտա սըղըրլարտան
գուսուրսըզ պիր տանա ալըպ՝
19 մագտիսի թաթհիր էտէսին. Վէ քեահին
կիւնահ գուրպանընըն գանընտան
ալըպ՝ պէյթին սէօյէլէրինէ վէ մէզպահըն
աշաղըքի քէնարլարընըն տէօրթ քէօշէսինէ
վէ իչէրիքի հավլընըն գափու
20 սէօյէլէրինէ սիւրէճէք տիր. Սէհվ ու
ճէհալէթտէ պուլունան քիմսէ իչիւն
այըն եէտինճինտէ տախի պէօյլէ եափասըն.
վէ պէյթ իչիւն քէֆարէթ էտէճէքսինիզ.
21 Պիրինճի այըն օն տէօրտիւնճիւ կիւնիւ
սիզէ ֆըսհ օլաճագ տըր. եէտի
կիւն պայրամ օլուպ ֆըթիր եէնիլէճէք
22 տիր. Վէ օլ կիւնտէ րէ'իս քէն-

տիսի իչիւն վէ տիյարըն պիւթիւն գավմը
իչիւն՝ կիւնահ գուրպանը օլմագ
իւզրէ պիր տանա 'արզ էտէճէք տիր.
23 վէ պայրամըն եէտի կիւնիւնտէ՝ օլ եէտի
կիւնիւն հէր պիրինտէ ՐԱՊՊԱ մուհրագա
օլմագ իւզրէ գուսուրսուզ եէտի
տանա իլէ եէտի գօչ, վէ կիւնահ գուրպանը
օլմագ իւզրէ հէր կիւն քէչիլէրտէն
պիր էրքէչ 'արզ էտէճէք տիր.
24 Վէ հէր պիր տանա իչիւն պիր էֆա վէ
հէր պիր գօչ իչիւն պիր էֆա էքմէք
թագտիմէսի վէ հէր պիր էֆա իչիւն
25 պիր հին եաղ 'արզ էտէճէք տիր։ Եէտինճի
այըն օն պէշինճի կիւնիւնտէ
պայրամտա եէտի կիւն միւտտէթ սալիֆ
իւզ զիքր վէճհլէ կիւնահ գուրպանը
վէ մուհրագա վէ էքմէք թագտիմէսի
վէ եաղ 'արզ էտէճէք տիր։

ՊԱՊ 46

1 Րապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր. Իչէրիքի
հավլընըն շարգա տօղրու օլան
գափուսը՝ իշ կէօրիւլէճէք ալթը կիւն
գափալը գալըրն, վէ սէպթ կիւնիւ հէմ
2 այ պաշընտա աչըլըրն։ Վէ րէ"իս տըշարըտան
օլ գափունըն տէհլիզինտէն
կիրիպ գափունըն սէօյէսի եանընտա
տուրաճագ. վէ քեահինլէր անըն մուհրագասընը
վէ սէլամէթ գուրպանընը
'արզ էտէճէքլէր, օլ տախի գափունըն
էշիյինտէ սէճտէ էթտիքտէն սօնկրա
չըգաճագ տըր. վէ օլ գափու աքշամա
3 գատար գափանմայաճագ տըր։ Վէ տիյարըն
գավմը՝ սէպթտէ վէ այ պաշըլարընտա
ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա պու գափունըն
մէտխէլինտէ սէճտէ էտէճէքլէր
տիր։

4 Վէ րէ'իսին սէպթ կիւնիւնտէ ՐԱՊՊԱ
թագտիմ էտէճէյի մուհրագա գուսուրսուզ
ալթը գուզու վէ գուսուրսուզ
5 պիր գօչ օլաճագ տըր։ Վէ գօչ իչիւն
էքմէք թագտիմէսի պիր էֆա ——, վէ
գուզուլար իչիւն էքմէք թագտիմէսի՝
էլինտէն կէլտիյի միգտար, վէ հէր էֆա
իչիւն պիր հին եաղ օլաճագ տըր։
6 Վէ այ պաշընտա գուսուրսուզ պիր տանա
վէ գուսուրսուզ ալթը գուզու իլէ
7 պիր գօչ օլաճագ տըր։ Վէ էքմէք
թագտիմէսի օլմագ իւզրէ տանա իչիւն
պիր էֆա վէ գօչ իչիւն պիր էֆա վէ
գուզուլար իչիւն էլինտէն կէլտիյի միգտարը
'արզ էտէճէք. վէ հէր էֆա իչիւն
պիր հին եաղ օլաճագ տըր։

8 Վէ րէ"իս կիրտիյինտէ գափունըն
տէհլիզի եօլընտան կիրիպ եէնէ օ
9 եօլտան չըգաճագ տըր. Վէ տիյարըն
գավմը մու'այյէն կիւնլէրտէ ՐԱՊՊԸՆ
հուզուրընտա սէճտէ գըլմագա կէլտիքլէրինտէ
շիմալի գափու եօլընտան կիրէն՝
ճէնուպի գափու եօլընտան գաճագ,
վէ ճէնուպի գափու եօլընտան
կիրէն՝ շիմալի գափու եօլընտան չըգաճագ.
կիրտիյի գափու եօլընտան հավտէթ
էթմէյիպ անճագ անըն գարշըսընտա
10 օլանտան չըգաճագ տըր։ Վէ
րէ"իս՝ անլէր կիրտիքլէրինտէ օրթալարընտա
կիրէճէք, վէ անլէր չըգտըգլարընտա
պէրապէր չըգաճագ տըր։

11 Վէ պայրամլարտա վէ մու'այյէն
կիւնլէրտէ էքմէք թագտիմէսի օլմագ
իւզրէ տանա իչիւն պիր էֆա վէ գօչ
իչիւն պիր էֆա վէ գուզուլար իչիւն
էլինտէն կէլտիյի միգտար ——, հէր էֆա
իչիւն տախի պիր հին եաղ օլաճագ
12 տըր։ Վէ րէ"իս ՐԱՊՊԱ միւթէպէրրի'ան
մուհրագա, եա միւթէպէրրի'ան
սէլամէթ գուրպանը 'արզ էտէճէք
օլսա, անըն իչիւն շարգա տօղրու
օլան գափու աչըլաճագ. վէ սէպթ կիւնիւնտէ
'արզ էթտիյի կիպի մուհրագա
վէ սէլամէթ գուրպանընը 'արզ էթտիքտէն
սօնկրա չըգաճագ. վէ օ չըգտըգտան
սօնկրա գափու գափանաճագ
տըր։

13 Վէ ՐԱՊՊԱ մուհրագա օլմագ իւզրէ
հէր կիւն պիր եըլլըգ գուսուրսուզ պիր
գուզու 'արզ էտէճէքսին. անը հէր
14 սապահ 'արզ էտէճէքսին. Վէ անըն իլէ
պէրապէր էքմէք թագտիմէսի օլմագ
իւզրէ հէր սապահ էֆանըն պիր
սիւտուսիւնիւ վէ խաաս ուն իլէ գարըշտըրմագ
իւզրէ պիր սիւլս ի հինին
'արզ էտէճէքսին. պու՝ գանուն ը է-

պէտլի խուղրէ, ՌԱՊՊԱ տա՛իմի էպէտէ
թագտիմէսի տիր. 15 Վէ գուզույը վէ էք-
մէք թագտիմէսինի վէ եաղը հէր սա-
պահ 'ալա էտէճէքլէր։ տա՛իմի
[illegible] տըր։
16 Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր·
Րէ"իս քէնտի օղուլլարընտան պիրինէ
միրաս 'աթիյէ վէրէճէք օլսա, պու անըն
միւլքը օլարագ օղուլլարընըն օլաճագ
տըր վէրասէթլէ քէնտիլէրին միւլքիւ օ-
17 լաճագ տըր։ Լաքին գուլլարընտան
պիրինէ քէնտի միրասընտան 'աթիյէ
վէրտիյինտէ՝ օ իպրա սէնէսինէ տէք
անըն օլուր, անտէն սօնրա րէ"իսէ
ինթիգալ էտէճէք. զիրա անըն միրա-
սը եալընըզ քէնտի օղուլլարընըն օլա-
18 ճագ տըր։ Վէ գավմը էմլաքընտան
մահրում էթմէք իչին րէ"իս անլարըն
միրասընտան ալմայա. քէնտի օղուլ-
լարընա քէնտի միւլքիւնտէն միրաս
վէրսին, թա քի գավմըմտան պիր քիմ-
սէ քէնտի միւլքիւնտէն այրըլմայա։
19 Վէ պէնի գափունըն եանընտա օլան
մէտխալտէն քեահինլէրին չիմալէ նազըր
մուգատտէս օտալարընա կէօթիւրտիւ,
վէ իշթէ օրատա՝ արգա թարաֆլար-
տա ղարպա տօղրու պիր եէր վար ի-
20 տի. Վէ պանա՝ Քեահինլէրին սուչ
գուրպանընը վէ կիւնահ գուրպանընը
գայնատաճագլարը վէ էքմէք թագտի-
մէսինի փիշիրէճէքլէրի եէր պու տըր,
օլմայա քի պունլարը խարիճի հավլը-
յա չըգարմալարը իլէ գավմը թագտիս
21 էտէլէր՝ տէտի։ Վէ պէնի խարիճի հավ-
լըյա չըգարըփ հավլինըն տէօրթ քէօ-
շէսինի կէզտիրտի· վէ իշթէ հավլինըն
հէր քէօշէսինտէ պիրէր հավլը վար ի-
22 տի։ Հավլինըն տէօրթ քէօշէսինտէ,
թուլը գըրգ վէ 'արզը օթուզ գըրլա՝ օ-
լարագ, մուհաֆազալը հավլըլար վար
իտի. քէօշէլէրտէ տէօրտիւնիւն էօլչիւ-
23 սիւ պիր իտի։ Վէ էթրաֆլարընտա՝
տէօրտիւնիւն տէ էթրաֆընտա, պի-
րէր սըրա տիւվար օլուպ օլ սըրալարըն
24 ալթընտա օճագլար եափըլմըշ իտի։ Վէ
պանա՝ Պունլար Էվի փիշիրէնլէրին եէ-
րի տիր, պուրատա պէյթին խըտմէթճիլէ-
րի գավմըն գուրպանլարընը փիշիրէ-
ճէքլէր տիր՝ տէտի։

ԲԱՊ 47

1 Վէ պէնի պէյթին գափուսընա կէրի
կէթիրտի, վէ իշթէ շարգ թարաֆտան
պէյթին էշիյի ալթընտան սուլար չը-
գըյօր իտի· զիրա պէյթին եիւզիւ շար-
գա տօղրու իտի. վէ սուլար պէյթին
սաղ թարաֆընըն ալթընտան, մէզ-
պահըն ճիհէթի ճէնուպիյէսինտէն է-
2 նիյօր իտի։ Վէ պէնի շիմալի գափու
եօլընտան չըգարըփ, վէ պէնի տըշարը-
տէն եօլա՝ տըշարըտաքի գափույա շարգա
տօղրու օլան եօլտան կէրի կէթիրտի·
վէ իշթէ սաղ թարաֆտան սուլար ա-
գըյօր իտի։
3 Վէ օլ ատէմ էլինտէ էօլչիւ իփի օլ-
տըղը հալտէ, շարգա տօղրու չըգըփ
պին գըրա՝ էօլչտիւ, վէ պէնի սուլար-
տան կէչիրտի. սուլար թօփուգա գա-
4 տար իտի. Վէ պին տահա էօլչտիւքտէն
սօնրա պէնի սուլարտան կէչիր-
տի, սուլար տիզէ գատար իտի. վէ պին
տահա էօլչտիւքտէն սօնրա պէնի կէ-
չիրտի, վէ սուլար պէլէ գատար իտի։
5 Վէ պին տահա էօլչտիւքտէն սօնրա,
կէչէմէտիյիմ պիր ըրմագ օլտու. զիրա
սուլար ճօշմըշ իտի, եիւզիւլէճէք սու-
լար վէ այագ իլէ կէչիլմէզ ըրմագ օլտու։
6 Վէ պանա՝ Էյ իպնի ատէմ, կէօր-
տիւ՞ն մի՝ տէտի. վէ էօնիւմէ տիւշիւփ
պէնի ըրմաղըն քէնարընա կէրի կէ-
7 թիրտի։ Վէ կէրի կէլտիյիմտէ իշթէ
ըրմաղըն քէնարընտա, իքի թարաֆ-
տան ղայէթ չօգ աղաճլար վար իտի։
8 Վէ պանա տէտի քի՝ Պու սուլար շարգ
ճիհէթինէ չըգըփ չէօլէ էնէրլէր վէ տէ-
նիզէ կիտէրլէր. վէ տէնիզէ գարըշար-
9 լարընտա անըն սուլարը էյի օլուր։ Վէ
*ըրմաղըն կիթտիյի եէրտէ թէփրէնէն
հայվանլարըն ճիւմլէսի եաշայաճագ, վէ
պալըգլար ղայէթ չօգ օլաճագ. զիրա
պու սուլար օրայա կիտէճէք. վէ սու-

---

*Իբրանի՝ իքի ըրմագլարըն

լու էյի օլտըղընտան ըրմաղըն հէր կիթտիյի եէրտէ անլէր եաշայաճագ տըր. 10 Վէ անըն եանընտա պալըգճըլար Այնճէտիտէն Այնէճլայիմէ գատար տուրաճագլար. աղ սէրիլէճէք եէր օլաճագ տըր. պալըգլար ճինս ճինս օլուպ պէօյիւք տէնիզ պալըգլարը կիպի ղա-
11 յէթ ջօգ օլաճագ տըր. Լաքին անըն չամուրլը եէրի վէ պաթագլարը էյի օլմայաճագ. անլէր թուզ եէրի օլաճագ
12 տըր. Վէ ըրմաղըն քէնարընտա, իքի թարաֆընտան՝ եափրաղը սէօլմազ վէ մէյվէսի թիւքէնմէզ հէր նէվ՝ մէյվէտար աղաճ պիթէճէք. հէր այ եէնիտէն մէյվէ վէրէճէքլէր, զիրա անլըն սուլարը մագտիստէն չըգար. վէ անլէրին մէյվէսի եէմէք իչիւն վէ եափրագլարը տէվա իչիւն օլաճագ տըր.

13 Րապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր. Իսրայէլին օն իքի սըպթընա կէօրէ թէվէրրիւս էտէճէյինիզ տիյարըն հուտուտը պու տըր. (Եուսուֆըն իքի հիսսէ-
14 սի օլաճագ տըր.) Վէ էճտատընըզա վէրմէյի եէմին էթտիյիմ եէրի հէր պիրինիզ մուսավաթ իւզրէ թէվէրրիւս էտէճէքսինիզ. վէ պու տիյար սիզէ մի-
15 րաս տիւշէճէք տիր. Վէ տիյարըն հուտուտը պու տըր. շիմալ ճիհէթի՝ Պահր ը Քէպիրտէն Սէտատա վարընճայա տէ-
16 կին Հէթլօն եօլու, Համաթ վէ Պէրօթա վէ Տըմըշգ հուտուտըյլէ Համաթ հուտուտը արասընտա օլան Սիպրայիմ, վէ Հավրան հուտուտընտա օլան Հա-
17 սէր-Հաթթիքօն, վէ հուտուտ տէնիզտէն՝ Տըմըշգ հուտուտը օլան Հասար-Էյնօն վէ շիմալէն Համաթ հուտուտը օլաճագ տըր. ճիհէթ ի շիմալիյէ պու
18 տըր. Վէ շարգ ճիհէթինի Հավրան վէ Տըմըշգ վէ Ճիլ՛ատ իչինտէն վէ Իրտան նէհրինէ օլան Իսրայէլ տիյարը իչինտէն հուտուտտան շարգի տէնիզէ գատար էօլչէճէքսինիզ. շարգ ճիհէթի
19 պու տըր. Վէ ճէնուպ թարաֆընտա օլան ճիհէթ ի ճէնուպիյէ Թամարտան Գատէշտէ վագը՝ *Մէրիպա սուլարընա վէ Պահր ը Քէպիրէ Մ-նէհրէհ օլան տէրէյէ գատար օլաճագ տըր. ճէնուպ թարաֆընտա օլան ճիհէթ ի ճէնուպիյէ պու
20 տըր. Վէ ճիհէթ ի ղարպիյէ՝ հուտուտտան Համաթ գարշըսընա գատար, Պահր ը Քէպիր օլաճագ տըր. ճիհէթ ի ղարպիյէ պու տըր.

21 Վէ պու տիյարը քէնտիլէրինիզէ Իսրայէլին սըպթլարընա կէօրէ թագսիմ
22 էտէճէքսինիզ. Վէ անը քէնտինիզէ վէ արանըզտա սաքին օլուպ արանըզտա էվլատ սահիպի օլան էճնէպիլէրէ միրաս օլմագ իւզրէ գուր՛ա իլէ թագսիմ էյլէյէճէքսինիզ. վէ անլէր սիզէ պէնի Իսրայէլ արասընտա եէրլիլէր կիպի օլաճագլար. Իսրայէլ սըպթլարը արասընտա սիզին իլէ պէրապէր միրաս հիս-
23 սէտար օլաճագլար տըր. Վէ էճնէպի հանկի սըպթ արասընտա սաքին օլուրսա՝ միրասընը անտա օրատա վէրէճէքսինիզ՝ տէյու Րապպ Եէհօվա պույուրուր.

ՊԱՊ 48

1 Վէ սըպթլարըն իսիմլէրի պունլար տըր. շիմալի ուճտան Համաթա վարընճայա գատար Հէթլօն եօլու եանընտա, վէ Համաթա գատար, շիմալէն Տըմըշգ հուտուտունտա օլան Հասար-'Էյնօնա օլուպ շարգ ճիհէթինտէն ղարպա գատար
2 *Տանըն օլաճագ տըր. Վէ Տան հուտուտը եանընտա շարգ ճիհէթինտէն ղարպ ճիհէթինէ գատար Աշէրին օլա-
3 ճագ տըր. Վէ Աշէրին հուտուտը եանընտա շարգ ճիհէթինտէն ղարպ ճիհէթինէ գատար Նէֆթալիյին օլաճագ
4 տըր. Վէ Նէֆթալի հուտուտը եանընտա շարգ ճիհէթինտէն ղարպ ճիհէթինէ գատար Մանասսանըն օլաճագ տըր.
5 Վէ Մանասսանըն հուտուտը եանընտա շարգ ճիհէթինտէն ղարպ ճիհէթինէ
6 գատար Էֆրայիմին օլաճագ տըր. Վէ Էֆրայիմին հուտուտը եանընտա շարգ ճիհէթինտէն ղարպ ճիհէթինէ գատար

---

*Միւնազա՛ա

*Եանի. Տան իչին պիր հիսսէ

7 Ռուպէնին օլաճագ տըր. Վէ Ռուպէնին
հուտուտու եանընտա շարգ ճիհէթինտէն
ղարպ ճիհէթինէ գատար
Եէհուտանըն օլաճագ տըր.
8 Վէ Եէհուտանըն հուտուտու եանընտա
շարգ ճիհէթինտէն ղարպ ճիհէթինէ
գատար թագտիմ էտէճէյինիզ թագտիմէ
օլաճագ, քի պու 'արզըն եիրմի
պէշ պին գամըշ օլուպ թուլէն շարգ
ճիհէթինտէն ղարպ ճիհէթինէ գատար'
սայիր հիսսէլէրին պիրի կիպի օլարագ
մագտիս անըն օրթասընտա օլաճագ
9 տըր. Թագտիմէ օլարագ ՌԱՊՊԱ թագտիմ
էտէճէյինիզ եէր թուլէն եիրմի
պէշ պին վէ 'արզէն օն պին գամըշ օլաճագ
10 տըր. Վէ մուգատտէս թագտիմէ
շունլար իչին' եա'նի քեահինլէր
իչին օլաճագ տըր. Շիմալէն թուլը
եիրմի պէշ պին, վէ ղարպէն 'արզը
օն պին վէ շարգէն 'արզը օն պին վէ
ճէնուպէն թուլը եիրմի պէշ պին գամըշ
օլուպ ՌԱՊՊԸՆ մագտիսի անըն օրթասընտա
11 օլաճագ տըր. Պու հիսսէ
Սատուգ օղուլլարընտան թագտիս օլունան
քեահինլէրին օլաճագ տըր,
անլար քի պէնիմ թէնպիհաթըմը հըֆզ
էթթիլէր վէ պէնի Իսրայէլ [illegible]
սափընտըգլարընտա Լէվիլիլէրին սափտըգլարը
12 կիպի սափմատըլար. Վէ արզըն
թագտիմէսինտէն պու թագտիմէ
անլար իչին ագտէս օլուպ Լէվիլիլէրին
հուտուտու եանընտա օլաճագ տըր.
13 Վէ քեահինլէրին հուտուտու եանընտա
թուլը եիրմի պէշ պին վէ 'արզը
օն պին օլարագ Լէվիլիլէրին հիսսէսի
օլաճագ տըր. Պիւթիւն թուլը եիրմի
14 պէշ պին վէ 'արզը օն պին օլսուն. Վէ
պունտան սաթմայաճագլար վէ մուպատէլէ
էթմէյէճէքլէր, վէ եէրին թուրֆանտալարընը
պաշգասընա վէրմէյէճէքլէր.
զիրա օ ՌԱՊՊԱ մուգատտէս
տիր.
15 Վէ եիրմի պէշ պինին եանընտա 'արզտան
պագի գալան պէշ պինի շէհր իչին
մէսքէն վէ աչըգ եէր իչին 'ամի
պիր մահալ օլուպ շէհր անըն օրթասընտա
16 օլաճագ տըր. Վէ էօլչիւլէրի
պունլար օլաճագ տըր. Շիմալ ճիհէթի
տէօրթ պին պէշ եիւզ, վէ ճէնուպ ճիհէթի
տէօրթ պին պէշ եիւզ, վէ շարգ
ճիհէթի տէօրթ պին պէշ եիւզ, վէ
ղարպ ճիհէթի տէօրթ պին պէշ եիւզ
17 օլաճագ տըր. Վէ շէհրին աչըգ եէրլէրի
շիմալէն իքի եիւզ էլլի վէ ճէնուպէն
իքի եիւզ էլլի վէ շարգէն իքի եիւզ
էլլի վէ ղարպէն իքի եիւզ էլլի գամըշ
18 օլաճագ տըր. Վէ մուգատտէս թագտիմէ
օլան եէրին եանընտա թուլընտան
գալան եէր' շարգէն օն պին վէ ղարպէն
օն պին գամըշ օլուպ մուգատտէս
թագտիմէնին եանընտա օլաճագ, վէ
անըն մահսուլաթը շէհրին խըտմէթինտէ
պուլունանլարըն թէ'այյիւշիւ իչին
19 օլաճագ տըր. Վէ շէհրին խըտմէթինտէ
օլանլար Իսրայէլ սըպթլարընըն
ճիւմլէսինտէն օլաճագ տըր.
20 Պիւթիւն թագտիմէ օլան եէր եիրմի
պէշ պին իլէ եիրմի պէշ պին օլաճագ
տըր. Մուգատտէս թագտիմէյի շէհրին
միւլքիւ իլէ պէրապէր մուրէպպա' օլարագ
'արզ էտէճէքսինիզ.
21 Վէ մուգատտէս թագտիմէնին վէ
շէհրին էմլաքընըն իքի թարաֆընտան
գալան եէր րէ'իսին օլաճագ տըր. Թագտիմ
օլունան եիրմի պէշ պինին գարշըսընտա
շարգի հուտուտա գատար,
վէ ղարպա տօղրու օլան եիրմի պէշ
պինին գարշըսընտա ղարպի հուտուտա
գատար, հիսսէլէրին եանընտագի եէր
րէ'իսին օլաճագ տըր. Պու մուգատտէս
թագտիմէ օլուպ պէյթին մագտիսի
անըն օրթասընտա օլաճագ տըր.
22 Վէ Լէվիլիլէրին միւլքիւ իլէ շէհրին
միւլքիւ [illegible] օրթասընտա օլան եէր
րէ'իսին օլաճագ տըր. Եէհուտա հուտուտու
իլէ Պէնեամին հուտուտու արասընտագի
եէր րէ'իսին օլաճագ տըր.
23 Վէ պագի գալան սըպթլար իչին'
շարգ ճիհէթինտէն ղարպ ճիհէթինէ
24 գատար Պէնեամինին օլաճագ տըր. Վէ
Պէնեամինին հուտուտու եանընտա շարգ
ճիհէթինտէն ղարպ ճիհէթինէ գատար
25 Սիմ'օնըն օլաճագ տըր. Վէ Սիմ'օնըն
հուտուտու եանընտա շարգ ճիհէթին-

տէն ղարպ ճիհէթինէ գատար Իսսա-
26 քարըն օլաճագ տըր։ Վէ Իսսաքարըն
հուտուտը եանընտա շարգ ճիհէթին-
տէն ղարպ ճիհէթինէ գատար Զէպու-
27 լօնըն օլաճագ տըր։ Վէ Զէպուլօնըն
հուտուտը եանընտա շարգ ճիհէթին-
տէն ղարպ ճիհէթինէ գատար Կատըն
28 օլաճագ տըր։ Վէ Կատըն հուտուտը
եանընտա՝ ճէնուպ թարաֆընտա օլան
ճիհէթ ի ճէնուպիյէն Թամարտան Գա-
տէշտէ վագը՝ Մէրիպա Սուլարընա վէ
Պահր ը Քէպիրէ տէօքիւլէն Միսըր տէրէ-
29 յէ գատար օլաճագ տըր։ Իսրայէլ
սըպթլարընա միրաս օլմագ իչիւն
գուր'ա իլէ թագսիմ էտէճէյինիզ տի-
յար պու տուր, վէ հիսսէլէրի պունլար
տըր՝ տէյիւ Ռապպ Եէհօվա սէօյլէր։
30 Վէ շէհրին մախրէճլէրի պունլար տըր։
Շիմալ ճիհէթի տէօրթ պին պէշ եիւզ
31 էօլչիւ օլուպ, (Շէհրին գափուլարը տա-
խի Իսրայէլ սըպթլարընըն իսիմլէրինէ
կէօրէ օլաճագ տըր,) շիմալ ճիհէթինին
իւչ գափուսը պուլունաճագ, պիրի
Ռուպէնին գափուսը վէ պիրի Եէհուտա
գափուսը վէ պիրի Լէվի գափուսը օ-
32 լաճագ տըր։ Վէ շարգ ճիհէթի տէօրթ
պին պէշ եիւզ էօլչիւ օլուպ իւչ գա-
փուսը պուլունաճագ, պիրի Եուսուֆ
գափուսը, պիրի Պէնեամին գափուսը,
33 պիրի Տան գափուսը օլաճագ տըր։ Վէ
ճէնուպ ճիհէթի տէօրթ պին պէշ եիւզ
էօլչիւ օլուպ իւչ գափուսը պուլունա-
ճագ, պիրի Սիմ'օն գափուսը, պիրի
Իսսաքար գափուսը, պիրի Զէպուլօն
34 գափուսը օլաճագ տըր։ Վէ ղարպ ճի-
հէթի տէօրթ պին պէշ եիւզ էօլչիւ օ-
լուպ իւչ գափուսը պուլունաճագ, պի-
րի Կատ գափուսը, պիրի Աշէր գափու-
սը, պիրի Նէֆթալի գափուսը օլաճագ
35 տըր։ Մուհիթի օն սէքիզ պին էօլչիւ
օլուպ, օլ կիւնտէն ի'թիպարէն շէհրի
նամը *Եէհօվաշամա օլաճագ տըր։

* * *

ՏԱՆԻԷԼ

ՊԱՊ 1

1 Եէհուտա մէլիքի Եէհօեագիմին հիւքիւ-
մէթինին իւչիւնճիւ սէնէսինտէ Պապէլ
մէլիքի Նէպուգատնէսսար Երուշալի-
2 մէ կէլիփ անը մուհասարէ էյլէտի։ Վէ
Ռապպ Եէհուտա մէլիքի Եէհօեագիմի վէ
պէյթ Ուլլահըն էտէվաթընըն պիր միգ-
տարընը անըն էլինէ թէսլիմ էթտի.
օլ տախի անլէրի Շին'ար արզընա՝
քէնտի իլահընըն խանէսինէ կէօթիւր-
տիւ. վէ օլ էտէվաթը քէնտի իլահընըն
խազինէսինէ գօյտու։
3 Վէ մէլիք քէնտի խատըմլարընըն
րէ'իսի Աշփէնազա՝ պէնի Իսրայէլտէն
վէ նէսլի միւլիւքանէտէն վէ շիւրէ-
4 ֆատան, հիչ պիր գուսուրը օլմայան
վէ հէյ'էթի կիւզէլ վէ հէր հիքմէթտէ
մահիր վէ իլմէ աշինա վէ սահիպի իր-
ֆան վէ մէլիքի սէրայընտա տուրմագա
միւգթէտիր նէճիպլէր կէթիրիփ՝
անլէրէ Քիլտանիլէրին քիթապէթի վէ
լիսանընը թա'լիմ էթմէսինի էմր էյլէ-
5 տի։ Վէ մէլիք անլէրէ քէնտի նէֆիս
թա'ամընտան վէ իչտիյի շէրապընտան
հէր կիւն թա'յինաթ թախսիս էյլէտի,
քի անլէրի իւչ սէնէ թէրպիյէ էթմէ-
սինլէ՝ օլ վագթըն խիթամընտա անլէր
6 մէլիքին հուզուրընտա տուրալար։ Վէ
անլէրին արասընտա պէնի Եէհուտա-
տան օլան Տանիէլ վէ Հանանիա վէ Մի-
7 շաէլ վէ 'Ազարիա վար իտի։ Վէ խա-

---

*ՌԱՊՊ օրատա տըր։

ատըմլար պէ՛յի օնլարա իսիմլէր գօ-
յարագ Տանիէլէ Պէլթէշասսար վէ Հա-
նանիայա Շատրաք վէ Միշաէլէ Մէյ-
շագ վէ 'Ազարիայա 'Ապէտնէգօ թէս-
միյէ էյլէտի։
8 Վէ Տանիէլ մէլիքին նէֆիս թա'ամըյ-
լէ վէ անըն իչտիյի շէրապըլէ քէնտինի
նապաք էթմէմէյի թասմիմ էթտի. վէ
[illegible] իլէ քէնտինի նապաք էթմէ-
մէք իչին խատըմլար պէ՛յինտէն րուխ-
9 սաթ թալէպ էյլէտի։ Վէ Ալլահ Տանիէ-
լի խատըմլար պէ՛յինին 'ինայէթինէ մազ-
հարը լութֆ ու մէրհամէթ գըլմըշ ի-
10 տի։ Վէ խատըմլար պէ՛յի Տանիէլէ՝
Սիզին մէ'քուլաթ ու մէշրուպաթընըզ-
ըը թա'յին էտէն էֆէնտիմ մէլիքտէն
գօրգարըմ. զիրա նի՞չին սիզին եու-
զինիզի րէֆիգլէրինիզ օլան նէվճի-
վանլարըն եիւզլէրինտէն պօզուգ կէօրէ,
վէ պաշըմը մէլիքին հուզուրունտա թէհ-
11 լիքէյէ գօյասընըզ՝ տէտի։ Տանիէլ տա-
խի խատըմլար պէ՛յինին Տանիէլ վէ
Հանանիա վէ Միշաէլ վէ 'Ազարիա ի-
զէրինէ թա'յին էթտիյի քէթխուտայա,
12 Րիճա էտէրիմ, գուլլարընը օն
կիւն թէճրիպէ էյլէ, վէ պիզէ յէմէք
իչին հուպուպաթ վէ իչմէք իչին սու
13 վէրսինլէր։ Օլ վագըթ սէնին հուզու-
րունտա պիզիմ չէհրէլէրիմիզ վէ մէլիքին
նէֆիս թա'ամընը եէյէն նէվճիվանլա-
րըն չէհրէլէրի կէօրիւլսիւն, վէ նասըլ
կէօրէճէք օլուր իսէն, գուլլարընա ա-
14 նա կէօրէ մու'ամէլէ էյլէ՝ տէտի։ Օլ
տախի պու խուսուստա անլարը տինկ-
15 լէյիպ օն կիւն թէճրիպէ էյլէտի։ Վէ օն
կիւն խիթամընտա անլարըն չէհրէլէրի
մէլիքին նէֆիս թա'ամընը եէյէն պիլ-
ճումլէ նէվճիվանլարըն չէհրէլէրինտէն
տահա կիւզէլ վէ սէմիզ կէօրիւնտիւ։
16 Պու սէպէպտէն քէթխուտա անլարըն նէ-
ֆիս թա'ամընը վէ իչէճէքլէրի շէրապը
գալտըրըպ անլարա հուպուպաթ վէրիր
իտի։
17 Վէ Ալլահ պու տէօրթ նէվճիվանա
հէր նէվ՝ քիթապէթ վէ հիքմէթտէ
տիրայէթ վէ ֆէհմ իհսան էյլէտի. վէ
Տանիէլ հէր տիւրլիւ խայալաթ վէ րու-
18 յա անլարտը։ Վէ անլարըն կէթի-
րիլմէսի իչին մէլիքին էմր էթտիյի վա-
գըթ կէլտիքտէ խատըմլար պէ՛յի ան-
լարը Նէպուգատնէսսարըն հուզուրը-
19 նա կէթիրտի։ Վէ մէլիք անլարիլէ
սէօյլէշտի, վէ անլարըն ճիւմլէսի արա-
սընտա Տանիէլ, վէ Հանանիա վէ Մի-
շաէլ վէ 'Ազարիա կիպի պուլունմատը.
վէ անլար մէլիքին հուզուրունտա տու-
20 րուրլարտը։ Մէլիք տախի անլարտան
սու'ալ էթտիյի հէր նէվ՝ հիքմէթ վէ
մա'րիֆէթ մէսէլէսինտէ անլարը քէն-
տինին պիւթիւն մէմլէքէթինտէ պուլու-
նան սահհար վէ քէշշաֆլարըն ճիւմլէ-
սինտէն օն գաթ զիյատէ 'ալա պուլ-
21 տու։ Վէ Տանիէլ Քօրէշ մէլիքին իլք
սէնէսինէ գատար գալտը։

ՊԱՊ 2

1 Վէ Նէպուգատնէսսարըն հիւքիւմէ-
թինին իքինճի սէնէսինտէ Նէպուգատ-
նէսսար րույալար կէօրտիւ, վէ ճանը
2 ըրզըլարագ ույգուսը գաչտը։ Վէ մէ-
լիք սահհար վէ քէշշաֆ վէ էֆսունճը
իլէ Քիլտանիլէրին մէլիքէ անըն րույա-
լարընը հիքեայէ էթմէլէրի իչին՝ չաղ-
ըրըլմալարընը էմր էյլէտի. անլար տախի
կէլիպ մէլիքին հուզուրունտա տուրտու-
լար։
3 Վէ մէլիք անլարա՝ Պիր րույա կէօր-
տիւմ, վէ օլ րույայը պիլմէք արզու-
սիյլէ րուհըմ մուզթարիպ օլտու՝ տէ-
4 տի։ Քիլտանիլէր տախի մէլիքէ Արամի
լիսանըլէ՝ Էյ մէլիք, էպէտի եաշա.
գուլլարընա րույայը սէօյլէ վէ
թա'պիրինի պէյան էտէրիզ՝ տէտիլէր։
5 Մէլիք Քիլտանիլէրէ ճէվապէն՝ Մատ-
տէ խաթըրըմտան չըգտը. էյէր րույայը
վէ անըն թա'պիրինի պանա պէյան էթ-
մէզսէնիզ, փարչա փարչա էտիլէճէք-
սինիզ, վէ խանէլէրինիզ մէզպէլէյէ
6 թահվիլ գըլընաճագտըր։ Լաքին էյէր
րույայը վէ թա'պիրինի պէյան էտէր ի-
սէնիզ, թարաֆըմտան 'աթիյէ վէ հէ-
տիյէլէր նա՛իլ օլուպ չօգ իքրամ կէօ-
րէճէքսինիզ. իմտի պանա րույա իլէ

7 թա'պիրինի պէյան էտինիզ' տէտի. Անլէր
Թէքրար ճէվապ վէրիպ' Մէլիք
պու գուլլարընա րույայը սէօյլէսին,
վէ Թա'պիրինի պէյան էտէրիզ' տէտիլէր.
8 Մէլիք տախի ճէվապէն' էյի պիլիրիմ
քի սիզ վագըթ գազանըյօրսընըզ,
չիւնքի Մատտէ խաթըրըմտան չըգտըղընը
9 կէօրիւյօրսընըզ. Լաքին էյէր
սիզ պանա րույայը պէյան էթմէզ իսէնիզ,
սիզին իչիւն հէման պիր հիւքմ
վար տըր. զիրա սիզ զէմանըն թէպէտտիւլ
էտինճէյէ գատար հուզուրումտա
եալան վէ ֆասիտ քէլամ սէօյլէմէյէ
իթթիֆագ էթտինիզ. իմտի պանա րույայը
սէօյլէյինիզ, քի թա'պիրինի պանա
պէյան էտէ պիլէճէյինիզի պիլէյիմ'
10 տէտի. Քիլտանիլէր Մէլիքին հուզուրունտա
ճէվապ վէրիպ' Եէր եիւզիւնտէ Մէլիքին
սէօյլէտիկի մատտէյի պէյան
էտէ պիլէճէք ատէմ եօգ տըր. հաթթա
հիչ պիր մէլիք, հիւքմտար եա
րէ'իս' սահհարտան եա քէշշաֆտան
եա Քիլտանիտէն պունուն կիպի պիր
11 չէյ թալէպ էթմէմիշ տիր. Վէ Մէլիքին
թալէպ էթտիկի չէյ կիւճ տիր. Վէ պէշէր
արասընտա սաքին օլմայան իլահլարտան
պաշգա անը Մէլիքին հուզուրունտա
պէյան էտէ պիլէճէք քիմսէ
եօգ տըր' տէտիլէր.
12 Պունուն իւզէրինէ Մէլիք [illegible]ատէսիյէ
[illegible] ու ղազապա կէլէրէք Պապէլին
քիաֆֆէ ի հիւքէմասընըն ի'տամընը
13 էմր էյլէտի. Վէ ֆէրման սատըր
էթմէսիյլէ հիւքէմա գաթլ օլունմագտա
իտիլէր. վէ Տանիէլ իլէ րէֆիգլէրինի
գաթլ էթմէք իչիւն արատըլար.
14 Օլ վագըթ Տանիէլ Պապէլ հիւքէմասընը
գաթլ էթմէյէ չըգան մա'իյէթ ի
շահանէ 'ասքէրի րէ'իսի Արիոքա հիքմէթ
վէ տիրայէթլէ ճէվապ վէրտի.
15 Մէլիքին մէ'մուրը Արիոքա ճէվապ վէրիպ'
Պու ֆէրման Մէլիքին հուզուրունտան
նիչիւն պու գատար շիտտէթլի
չըգտը' տէտի. օլ զէման Արիոք մատ-
16 տէյի Տանիէլէ պիլտիրտի. Վէ Տանիէլ
իչէրի կիրիպ թա'պիրի Մէլիքէ պէյան
էթմէսի իչիւն քէնտիսինէ միւհլէթ վէ-
17 րիլմէսինի Մէլիքտէն րիճա էթտի. Վէ
Տանիէլ քէնտի խանէսինէ կիտիպ րէֆիգլէրի
օլան Հանանիա վէ Միշաէլ
վէ Ազարիայա մատտէյի պիլտիրտի,
18 թա քի Տանիէլ իլէ րէֆիգլէրինի Պապէլին
սաիր հիւքէմասը իլէ պէրապէր
ի'տամ էթմէմէլէրի իչիւն պու սըրր
խուսուսունտա իլահ ը սէմավաթտան
իսթիրհամ էտէլէր.
19 Պունուն իւզէրինէ օլ սըրր կէճէ
րույաընտա Տանիէլէ միւնքէշիֆ օլտու.
օլ վագըթ Տանիէլ իլահ ը սէ-
20 մավաթա համտ ու սէնա էյլէտի. Տանիէլ
քէլամա պաշլայըպ' Ալլահըն իսմին
էզէլ իլ էպէտ միւպարէք
օլսուն, զիրա հիքմէթ վէ գուտրէթ անա
21 մախսուս տըր. Վէ էվգաթ վէ էզմինէյի
թէպտիլ էտէն, վէ միւլուքը 'ազլ
վէ միւլուքը նասպ էտէն Օ տըր. հիւքէմայա
հիքմէթ վէ 'ուրէֆայա 'իլմ
22 իհսան էտէն Օ տըր. Տէրին վէ մախֆի
օլան շէյլէրի քէշֆ էտէն Օ տըր. Զուլմէթտէ
օլանը պիլիր վէ նուր անըն նէզ-
23 տինտէ սաքին տիր: Էյ էճտատըմըն Ալլահը'
սանա շիւքր ու համտ էտէրիմ,
զիրա պանա հիքմէթ վէ գուվվէթ իհսան
էյլէտին, վէ շիմտի սէնտէն տիլէտիկիմիզ
շէյի պանա պիլտիրտին, չիւնքի
Մէլիքին սէօյլէտիկի մատտէյի պիզէ
պիլտիրտին' տէտի.
24 Պունուն իւզէրինէ Տանիէլ Մէլիքին
Պապէլ հիւքէմասընը ի'տամ էթմէյէ
թա'յին էթտիյի Արիոքըն նէզտինէ կիտիպ
անա' Պապէլ հիւքէմասընը ի'տամ
էթմէ, պէնի Մէլիքին հուզուրունա կէօթիւր.
Մէլիքէ թա'պիրի պէյան էտէ-
25 յիմ' տէտի. Օլ վագըթ Արիոք Տանիէլի
'ալ էլ 'աճէլէ Մէլիքին հուզուրունա
չըգարըպ անա' Եէհուտա էսիրլէրինտէն
Մէլիքէ թա'պիրի պիլտիրէճէք պիր ա-
26 տէմ պուլտում' տէտի. Մէլիք տախի
ճէվապէն իսմի Պէլթէշասար օլան Տանիէլէ'
Կէօրտիւյիւմ րույա իլէ թա'պիրինի
պանա պիլտիրմէյէ միւգթէտիր
մի սին' տէտի.
27 Տանիէլ Մէլիքին հուզուրունտա ճէվապ
վէրիպ տէտի քի' Մէլիքին թալէպ էթ-

տիյի սըրրը հիւքէմա վէ քէշշաֆլար վէ սահհարլար վէ միւնէճճիմլէր մէլիքէ ալէյան էտէմէզլէր.
28 Լաքին սէմավաթտա էսրարը քէշֆ էտէն Ալլահ վար, վէ ախըր կիւնլէրտէ նէ վուքու' պուլաճաղընը Նէպուգատնէսսար մէլիքէ պիլտիրտի. Րույան վէ եաթաղընտա օլան *խայալաթըն պու տըր.
29 Սէն, էյ մէլիք, եաթաղընտա իքէն պունտան սօնրա նէ վուքու' պուլաճաղընը թէֆէքքիւր էտիյօր իտին. վէ էսրարը քէշֆ էտէն նէ վուքու' պուլաճաղընը սանա պիլտիրտի.
30 Վէ պու սըրըն պանա քէշֆ օլունմասը հայաթտա օլանլարըն ճիւմլէսինտէն զիյատէ հիքմէթ սահիպի օլտըղըմտան տէյիլ, անճագ թա'պիր մէլիքէ պէյան օլունմասըյլէ սէնին գալպինին էֆքեարընը պիլմէքլիյին իչիւն տիր.
31 Սէն, էյ մէլիք կէօրտիւն քի պէօյիւք պիր միւճէսսէմ սուրէթ վար իտի. պու պէօյիւք վէ զիյատէ րէվնագլը սուրէթ սէնին էօնիւնտէ տուրուրտու. Հէյ'էթի
32 տախի հէյպէթլի իտի. Պու սուրէթին պաշը խալիս ալթունտան, անըն կէօկսիւ վէ գօլլարը կիւմիւշտէն, գարնը
33 վէ պուտլարը պագըրտան, Պալըրլարը տէմիրտէն, վէ այագլարընըն պիր գըսմը տէմիրտէն, վէ պիր գըսմը պալ-
34 չըգտան իտի. Սէն պագմագտա իքէն էլ իլէ օլմայարագ պիր թաշ քէսիլիփ օլ սուրէթին տէմիր իլէ պալչըգտան օլան այագլարընա վուրուպ անլէրի էզ-
35 տի. Օլ վագըթ տէմիր վէ պալչըգ վէ պագըր վէ կիւմիւշ վէ ալթուն պիրլիքտէ էզիլիփ եազ խարմանլարընըն սաման ուֆագը կիպի օլտուլար, վէ րիւզկեար անլէրի կէօթիւրիւփ անլէրին մահալլի պուլունմատը. Լաքին սուրէթի վուրան թաշ պիր պէօյիւք տաղ օլուպ պիւթիւն զէմինի տօլտուրտու.
36 Րույա պու տըր, մէլիքին հուզուրընտա անըն թա'պիրինի տախի սէօյլէյէլիմ.
37 Էյ մէլիք, սէն մէլիք իւլ միւլուքսըն, զիրա Իլահը սէմավաթ սանա հիւքիւմէթ վէ գուտրէթ վէ գուվվէթ վէ 'իզ-
38 զէթ վէրտի. Վէ պէնի պէշէրին սաքին օլտուգլարը հէր եէրտէ սահրա հայվանըը վէ հավա գուշլարընը սէնին էլինէ թէսլիմ էյլէտի ճիւմլէսի իւզէրինէ սէնի հիւքիւմտար նասպ էթտի. ալթունտան
39 օլան պաշ սէն սին. Վէ սէնտէն սօնրա սանա նիսպէթլէ էտնա տիկէր պիր հիւքիւմէթ զուհուր էտէճէք, վէ իւչիւնճիւ օլարագ պագըրտան տիկէր պիր հիւքիւմէթ զուհուր էտէր պիւթիւն
40 զէմինէ թէսալլութ էտէճէք տիր. Վէ տէօրտիւնճիւ հիւքիւմէթ տէմիր կիպի գավի օլաճագ, զիրա տէմիր հէր շէյի էզիփ փարէ փարէ էթտիյի կիպի պու տախի պունլարըն ճիւմլէսինի գըրար
41 տէմիր կիպի էզիփ գըրաճագ տըր. Վէ մատէմքի այագլարը իլէ փարմագլարընըն պիր գըսմը չէօմլէքճի պալչըղընտան վէ պիր գըսմը տէմիրտէն իտիյինի կէօրտիւն, օլ հիւքիւմէթ մունգասիմ օլաճագ, լաքին անտա տէմիր սէրթլիյի պուլունաճագ տըր, չիւնքի *պալչըգ
42 իլէ տէմիրի գարըշըգ կէօրտիւն. Վէ այագլարըն փարմագլարընըն պիր գըսմը տէմիրտէն վէ պիր գըսմը պալչըգտան օլտըղը օլ հիւքիւմէթին պիր գըսմընըն սէրթ վէ տիկէր գըսմընըն կէվ-
43 րէք օլաճաղընը կէօստէրիր. Վէ *պալչըգ իլէ տէմիրի գարըշըգ կէօրտիւյիւն անլէրին ինսան զիւրրիյէթի իլէ իխթիլաթ էտէճէկլէրինի, ֆագաթ տէմիր պալչըգ իլէ իխթիլաթ էտէմէտիյի միսիլլիւ, անլէրին պիրի պիրինէ միւլասըգ օլմայաճագլարընը կէօստէրիր.
44 Վէ օլ մէլիքլէրին էյյամընտա Իլահը սէմավաթ էպէտէն պօզուլմայաճագ պիր հիւքիւմէթ իգամէ էտէճէք, վէ պու հիւքիւմէթ տիկէր գավմէ պըրագըլմայաճագ տըր. պիլ ճիւմլէ պու հիւքիւմէթլէրի էզիփ մահվ էտէճէք վէ քէնտիսի իսէ էպէտա սապիթ տու-
45 րաճագ տըր. Զիրաքի սէն էլ իլէ օլմայարագ տաղտան քէսիլմիշ թաշըն տէմիրի վէ պագըրը վէ պալչըղը վէ կիւ-

---

*Քըլտանիճէ՝ պաշընըն խայալաթը

*Քըլտանիճէ՝ չամուր պալչըգը

միւշիւ վէ ալթունը էզտիյինի կէօրտիւն,
Ալլահ պու 'ազիմ փատիշահա սօնկրա
նէ վուգու' պուլաճաղընը մէլիյէ
պիլտիրտի. վէ րույա սահիհ վէ թա'պիրի
տօղրու տըր։
46 Օլ զէման մէլիք Նէպուխատնասար
եիւզ իւսթիւ տիւշիւպ Տանիէլէ սէճտէ
էյլէտի, վէ անա թագտիմէ վէ պուխուր
թագտիմ օլունմասընը էմր էյլէտի։
47 Մէլիք Տանիէլէ խիթապէն՝ Հագիգաթէն
իլահընըզ, իլահլարըն Ալլահը
վէ մէլիքլէրին Սահիպի վէ էսրարըն
քեաշիֆի տիր. զիրա սէն պու սըրրը
քէշֆ էթմէյէ մուգթէտիր օլտուն՝ տէտի։
48 Օլ զէման մէլիք Տանիէլին Դէրէճէսինի
թէրֆի' էթտի, վէ անա չօգ
վէ պէօյիւք 'աթիյէլէր ի'թա էյլէտի,
վէ անա պիւթիւն Պապէլ էյալէթի իւզէրինէ
հիւքիւմտար վէ Պապէլին ճէմի' ի
հիւքէմասը իւզէրինէ րէ"իս իւր րու"էսա
49 նասպ էյլէտի։ Վէ Տանիէլին րիճասը
իւզէրինէ մէլիք Պապէլ էյալէթինին
ումուրը իւզէրինէ Շատրաք վէ
Մէյշաք վէ 'Ապէտնէղօյը թա'յին էյլէտի.
Տանիէլ տախի մէլիքին գափուսընտա
իտի։

ՊԱՊ 3

1 Մէլիք Նէպուխատնասար ալթմըշ
զըրա' իրթիֆա'ընտա վէ ալթը զըրա'
'արզընտա ալթունտան պիր միւճէսսէմ
սուրէթ եափըպ, անը Պապէլ էյալէթինտէ
Տուրա օվասընտա նասպ էյլէ-
2 տի։ Վէ մէլիք Նէպուխատնասար քէնտինին
նասպ էթմիշ օլտուղու սուրէթին
թագտիսինէ կէլմէլէրի իչիւն մէրզպանլարը,
պէյլէրի, վալիլէրի, հաքիմլէրի,
խազնէտարլարը, գատըլարը, միւֆթիլէրի
վէ էյալէթլէրին ճէմի' ի րու"էսասընը
ճէմ' էթմէյէ տա'վէթճիլէր կէօնտէր-
3 տի։ Օլ զէման մէրզպանլար, պէյլէր,
վալիլէր, հաքիմլէր, խազնէտարլար,
գատըլար, միւֆթիլէր վէ էյալէթլէրին
ճէմի' ի րու"էսասը մէլիք Նէպուխատնասարըն
նասպ էթմիշ օլտուղու սուրէթին
թագտիսի իչիւն թէճէմմիւ' էթտիլէր,
վէ Նէպուխատնասարըն նասպ
էթմիշ օլտուղու սուրէթին էօնիւնտէ
տուրտուլար։
4 Վէ միւնատի պիւլէնտ աւազլէ նիտա
էտէրէք՝ Էյ ագվամ վէ միլէլ վէ էլ-
5 սինէ, սիզէ էմր օլունույօր. Պօրու,
տիւտիւք, թանպուր, քէման, սանթուր,
թուլում վէ հէր նէվ' մուսիգի
ալէթ սէտասընը իշիթտիյինիզտէ, եէրէ
գափանըպ մէլիք Նէպուխատնասարըն
նասպ էթմիշ օլտուղու ալթուն
6 սուրէթէ սէճտէ էտէսինիզ. Վէ հէր
քիմ քի եէրէ գափանըպ սէճտէ գըլմազսա
օլ սա'աթ շիտտէթլի եանան
աթէշ ֆուրունը իչինէ աթըլաճագ-
7 տըր՝ տէտի. Իմտի պիւթիւն գավմ
պօրու, տիւտիւք, թանպուր, քէման,
սանթուր վէ հէր նէվ' մուսիգի ալէթ
սէտասընը իշիթտիյի զէման, ճէմի' ի
ագվամ վէ միլէլ վէ էլսինէ եէրէ գափանըպ
մէլիք Նէպուխատնասարըն
նասպ էթմիշ օլտուղու ալթուն սուրէթէ
սէճտէ գըլտըլար։
8 Օլ զէման պա'զը Քիլտանիլէր հուզուրա
կէլիպ Եէհուտիլէրտէն շիքեա-
9 յէթ էտէրէք, Մէլիք Նէպուխատնասարա
խիթապէն, Էյ մէլիք, իլ էլ է-
10 պէտ եաշա. Էյ մէլիք, սէն հէր ատէմ
պօրու, տիւտիւք, թանպուր, քէման
սանթուր, թուլում վէ հէր նէվ' մուսիգի
ալէթ սէտասընը իշիթտիյինտէ,
եէրէ գափանըպ ալթուն սուրէթէ սէճ-
11 տէ գըլաճագ. Վէ հէր քիմ եէրէ գափանըպ
սէճտէ գըլմազսա, շիտտէթլի
եանան աթէշ ֆուրունը իչինէ աթը-
12 լաճագ տըր՝ տէյիւ էմր էյլէտին. Հալպու
քի Պապէլ էյալէթինին ումուրը
իւզէրինէ թա'յին էյլէտիյին Շատրաք
վէ Մէյշաք վէ 'Ապէտնէղօ իսմլէրինտէ
օլան Եէհուտիլէր սանա, էյ մէլիք,
հիւրմէթ վէ իլահլարընա 'իպատէթ էթմէյօրլար,
վէ նասպ էյլէտիյին ալթուն
սուրէթէ սէճտէ գըլմայօրլար՝ տէտիլէր։
13 Օլ զէման Նէպուխատնասար խըշմ
ու ղազապլէ Շատրաք վէ Մէյշաք վէ
'Ապէտնէղօնըն ճէլպ էտիլմէլէրինի էմր

էյլէտի, վէ օլ քիմսէլէրի մէլիքին հու-
14 զուրընա կէթիրտիլէր․ Նէպուխատնա-
սար տախի անլէրէ խիթապէն՝ Էյ Շատ-
րաք վէ Մէյշաք վէ 'Ապէտնէղօ, գա՞ս-
տէն մի իլահլարըմա 'խըզմէթ էթմէ-
յիպ նասպ էյլէտիյիմ ալթուն սուրէ-
15 թէ սէճտէ գըլմայօրսընըզ․ Շիմտի պօ-
րու, տիւտիւք, թանպուր, քէման,
սանթուր, թուլում վէ հէր նէվ՝ մու-
սիգի սէսի սէտասընը իշիթտիյինիզտէ,
եէրէ գափանըփ եափտըրտըղըմ սուրէթէ
սէճտէ գըլմաղա հազըր իսէնիզ, նէ ա-
լա՛․ լաքին սէճտէ գըլմազ իսէնիզ, օլ
սա՛աթ սիզ շիտտէթլի եանան աթէշ
ֆուրունը իչինէ աթըլաճագսընըզ․ վէ
հա՞նկը իլահ սիզի էլիմտէն գուրթարա-
ճագ օլըր՝ տէտի․
16 Վէ Շատրաք վէ Մէյշաք վէ 'Ապէտ-
նէղօ մէլիքէ ճէվապէն՝ Էյ Նէպուխատ-
նասար, պու խուսուստա սանա ճէ-
վապ վէրմէքլիյիմիզէ հաճէթ եօգ տուր․
17 Իշթէ պիզիմ 'խըզմէթ էթտիյիմիզ Ալ-
լահ՝ պիզի շիտտէթլի եանան աթէշ
ֆուրունընտան խէլաս էթմէյէ գատիր
տիր․ սէնին էլինտէն տախի, էյ մէլիք,
18 խէլաս էտէճէք տիր․ Էյէր տէյիլսէ պիլէ,
էյ մէլիք, սանա մա՛լում օլսուն քի,
սէնին իլահլարընա պիզ 'խըզմէթ էթ-
մէյիզ, վէ նասպ էթտիյին ալթուն սու-
րէթէ սէճտէ գըլմայըզ՝ տէտիլէր․
19 Օլ զէման Նէպուխատնասար փիւր
ղազապ օլուպ, վէ չէհրէսինին հէյ՛էթի
Շատրաք վէ Մէյշաք վէ 'Ապէտնէղօ
'ալէյհինէ թէղայյուր էթտի, վէ ճէ-
վապ էտիպ ֆուրունը 'ատէթտէն եէ-
տի գաթ զիյատէ գըզտըրմալարընը էմր
20 էյլէտի․ Վէ 'ասքէրինտէ պուլունան էն
գուվվէթլի ատէմլէրէ Շատրաք վէ Մէյ-
շաք վէ 'Ապէտնէղօյը պաղլայըպ շիտ-
տէթլի եանան աթէշ ֆուրունընա աթ-
21 մալարընը էմր էյլէտի․ Օլ զէման պու
ատէմլէրի շալվար վէ էնթարի վէ ճիւպ-
պէլէրի վէ սա՛իր էլպիսէլէրիլէ պաղ-
լայըպ շիտտէթլի եանան աթէշ ֆու-
22 րունը իչինէ աթտըլար․ Վէ մէլիքին էմ-
րի չէտիտ օլուպ ֆուրուն զիյատէսիլէ ղա-
յէթլէ գըզգըն օլմըղընտան Շատրաք
վէ Մէյշաք վէ 'Ապէտնէղօյը աթան քիմ-
23 սէլէրի աթէշ 'ալէվի թէլէֆ էթտի․ Վէ
պու իւչ քիմսէ եանի Շատրաք, Մէյ-
շաք վէ 'Ապէտնէղօ պաղլը օլարագ
շիտտէթլի եանան աթէշ ֆուրունը ի-
չինէ տիւշտիւլէր․
24 Օլ վագըթ մէլիք Նէպուխատնասար
հայրան օլուպ 'ալ էլ 'աճէլէ այաղա
գալգարագ միւշիրլէրինէ խիթապէն՝
Պիզ աթէշ իչինէ պաղլը օլարագ իւչ
քիշի՞ աթմատըգ մը՝ տէտի․ Անլէր տա-
խի մէլիքէ ճէվապէն՝ Սահիհ, էյ մէլիք,
25 տէտիլէր․ Վէ գէնէ ճէվապէն՝ Իշթէ պէն
չէօզիւլմիւշ վէ աթէշ իչինտէ կէզմէք-
տէ օլան տէօրթ ատէմ կէօրիյօրըմ․
անլէրէ հիչ պիր զարար օլմայըպ վէ
տէօրտիւնճիւնիւն հէյ՛էթի իլահլարըն
26 պիր օղլընա պէնզէր՝ տէտի․ Պունուն
իւզէրինէ Նէպուխատնասար եանան
աթէշ ֆուրունընըն գափուսընա եագ-
լաշըպ՝ անլէրէ խիթապէն՝ Էյ Ալլահ իւլ
միւթա՛ալին գուլլարը Շատրաք վէ
Մէյշաք վէ 'Ապէտնէղօ, չըգըփ կէլի-
նիզ՝ տէտի․ Վէ Շատրաք վէ Մէյշաք
վէ 'Ապէտնէղօ աթէշ իչինտէն չըգտը-
27 լար․ Վէ մէրզպանլար, պէյլէր, վալի-
լէր վէ մէլիքին միւշիրլէրի թէճէմմիւ՛
էտիպ պու ատէմլէրի կէօրտիւլէր քի
աթէշ անլէրին վիւճուտլարինէ թէ՛սիր է-
տէմէմիշ վէ պաշլարընըն հիչ պիր գը-
լը եանմամըշ վէ շալվարլարընըն րէնկի
տէյիշմէմիշ վէ անլէրէ աթէշին գօգու-
սը պիլէ կէչմէմիշ իտի․
28 Նէպուխատնասար քէլամա աղազլէ՝
Շատրաք վէ Մէյշաք վէ 'Ապէտնէղօ-
նըն Իլահը միւպարէք օլսուն քի քէն-
տի մէլէյինի կէօնտէրիփ քէնտիսինէ թէ-
վէքքիւլ էթմէքլէ մէլիքին էմրինէ մու-
խալէֆէթ էտէրէք քէնտիլէրին Իլա-
հընտան ղայրի պիր իլահա 'խըզմէթ
վէ սէճտէ էթմէմէք իչին վիւճուտլա-
րընը թէսլիմ էտէն գուլլարընը խէլաս
29 էյլէտի․ Իմտի պէն էմր էտէրիմ քի հէր
հանկը պիր գավմ, միլլէթ եա լիսան
Շատրաք վէ Մէյշաք վէ 'Ապէտնէղօնըն
Իլահընա գարշը եօլսըզ պիր շէյ սէօյ-
լէրսէ, փարչէլէնէճէք վէ խանէսի մէզ-

պէլէյէ թէպտիլ էտիլէճէք տիր՝ զիրա պու սուրէթլէ խէլաս էթմէյէ գատիր
30 օլան պաշգա իլահ եօգ տըր՝ տէյտի։ Օլ վագըթ մէլիք Շատրագը վէ Մէյշագը վէ Ապէտնէղօյու տէրէճէլէրինի Պապիլ էյալէթինին մէ'մուրիյէթինտէ թէրֆի՛ էյլէտի։

ՊԱՊ 4

1 Մէլիք Նէպուգատնէսսարտան պիւթիւն զէմինտէ մութէմէքքին գաֆֆէ ի ագվամ վէ միլէլ վէ էլսինէյէ.
2 սէլամէթինիզ իզտիյատ օլսուն։ Ալլահ իւլ մութաալընըն պանա կէօսթէրտիյի 'ալամէթ վէ մու'ճիզաթը պէյան
3 էթմէք պանա խօշ կէօրիւնտիւ։ Անըն 'ալամէթը նէ՜ պիւյիւքտիր, վէ մու'ճիզաթը նէ՜ գուվվէթլիտիր՝ Անըն մէլէքիւթիւ էպէտի մէլէքիւթ տիր, վէ հիւքիւմէթի տէվիր պէ տէվիր պագի տիր։
4 Պէն Նէպուգատնէսսար խանէմտէ րահաթ, վէ սէրայըմտա թազէ հալ ի-
5 քէն. Պիր ռույա կէօրտիւմ քի պէնի գօրգութթու. վէ յաթաղըմտա էֆքէարըմ վէ *խայալաթըմ պէնի իզ-
6 թըրապ էյլէտի։ Պունուն իչին ռույանըն թա'պիրինի պանա պիլտիրմէլէրի իչին Պապիլին քիաֆֆէ ի հիւքէմասընըն հուզուրումա կէթիրիլմէսի-
7 նի էմր էթտիմ։ Օլ զէման սահհարլար վէ քէշշաֆլար վէ քիլտանիլէր վէ մունէճճիմլէր կէլտիլէր, պէն տախի ռույայը էօնլէրինէ նագլ էթտիմ, լաքին անլէր թա'պիրինի պանա պէյան
8 էտէմէտիլէր։ Նիհայէթ իլահըմըն իսմինէ կէօրէ Պէլթէշասսար թէսմիյէ օլունան վէ տէրունինտէ մուգատտէս իլահլարըն րուհը պուլունան Տանիէլ հուզուրումա կէլտի, վէ անըն էօնին-
9 տէ ռույայը նագլ էտիպ տէտիմ քի՝ Էյ սահհարլարըն րէ'իսի Պէլթէշասսար, սէնին տէրունունտա մուգատտէս իլահլարըն րուհը պուլունտուղունու վէ հիչ պիր սըրրըն սանա մուշքիլ կէլմէտիյինի պիլիրիմ. իմտի կէօրտիւյիւմ ռույա իլէ խայալաթըմ [illegible] պանա անլէրին թա'պիրինի սէօյլէ.
10 Եաթաղըմտա *խայալաթըմ պունլար իտի. Պէն կէօրտիւմ քի եէրին օրթասընտա պիր աղաճ պուլունուպ անըն
11 պօյու փէք եիւքսէք իտի. Օլ աղաճ պէօյիւտիւ վէ գավիլէնտի վէ պօյու սէմայա եէթիշտի. վէ պիւթիւն զէմինին մունթէհալարընտան կէօրիւնիւր
12 իտի. Եափրագլարը կիւզէլ վէ մէյվէսի չօգ օլուպ անտա ճիւմլէսի իչին եէյէճէք վար իտի. սահրա վուհուշը անըն կէօլկէսի ալթընտա օթուրուր վէ հավա գուշլարը տալլարընտա գօնար վէ քիաֆֆէ ի պէշէր անընլէ պէսլէնիր իտի.
13 Եաթաղըմտա խայալաթըմտա կէօրտիւմ քի իշթէ մուգատտէսլէրտէն օլան պիր պէքճի սէմատան նազիլ օ-
14 լուպ, Գուվվէթլէ պէօյլէ նիտա էտէրէք՝ Աղաճը քէսին տալլարընը գօփարընըզ. եափրագլարընը սիլքինիզ, վէ մէյվէլէրինի տաղըտընըզ. անըն ալթընտան վուհուշ վէ տալլարընտան գուշ-
15 լար գաչսընլար. Լաքին քէօքլէրինին քիւթիւյիւնի եէրտէ պըրագընըզ. վէ տէմիրտէն վէ պագըրտան պաղլարլա դուդուլուպ սահրա չիմէնինտէ գալսըն, վէ սէմա չէյինէմիլէ ըսլանսըն, վէ անըն հիսսէսի հայվանաթ իլէ պէրապէր եէ-
16 րին օթընտա օլսուն. Անըն ինսան եիւրէյի թէպտիլ օլունուպ անա հայվան եիւրէյի վէրիլսին, վէ անըն իւզէրին-
17 տէն եէտի զէման կէչսին. Պու մատտէ պէքճիլէրին գարարը իլէ վէ պու քէյֆիյէթ մուգատտէսլէրին քէլամը իլէ տիր, թա քի հայաթտա օլանլար ինսանըն մուլքիւ իւզէրինէ Ալլահ թա'ալանըն հաքիմ իտիյինի, վէ անը խաթէտիյինէ վէրտիյինի վէ անըն իւզէրինէ ատէմլէրին էտնասընը նասպ էթտիյինի
18 պիլէլէր՝ տէյի. Պէն Նէպուգատնէսսար մէլիք պու ռույայը կէօրտիւմ, վէ սէն, էյ Պէլթէշասսար, թա'պիրինի սէօյլէ. զիրա սա'իրէ ի հիւքիւմէթիմ

---

*Իպրանիճէ՝ պաշըմըն խայալաթը

*Իպրանիճէ՝ պաշըմըն խայալաթը

մամալիքիմտէ պուլունան քեաֆֆէ ի
հիւքէմա թա'պիրինի պանա պիլտիր-
մէյէ մուգթէտիր օլամատըլար լաքին
սէն մուգթէտիր սին, չիւնքի սէնին
տէրունինտէ մուգատտէս իլահլարըն
րուհը վար տըր։
19 Օլ վագըթ իսմի Պէլթէշասսար օլան
Տանիէլ պիր սա'աթ գատար միւթէ-
հայյիր գալտը վէ էֆքեարը անը մուզ-
թարիպ գըլտը։ Մէլիք տախի ճէվապ
էտիպ՝ Էյ Պէլթէշասսար, րուեա վէ եա
անըն թա'պիրի սէնի մուզթարիպ էթ-
մէսին՝ տէտի։ Պէլթէշասսար ճէվապէն
տէտի քի, Էֆէնտիմ, րուեա սանա
պուղզ էտէնլէրէ՝ վէ թա'պիրի տիւշ-
20 մէնլէրինէ օլսուն։ Օլ կէօրտիւյիւն ա-
ղաճ, քի պէօյիւյիւպ գավիլէնմիշ վէ
պօյու սէմայա էրիշէրէք պիւթիւն
21 զէմինտէն կէօրինիւր իտի, Վէ անըն
եափրագլարը կիւզէլ վէ մէյվէսի չօգ
օլուպ անտէ ճիւմլէ իչիւն եէյէճէք
վար իտի, սահրա վուհուշը անըն ալ-
թընտա օթուրուր վէ հավա գուշլարը
22 տալլարընտա գօնար իտի, Օլ աղաճ սէն
սին, էյ մէլիք, քի պէօյիւյիւպ գուվ-
վէթլէնտին վէ 'ազամէթին իզտիյատ
պուլուպ՝ սէմայա վէ հիւքիւմէթին
23 միւնթէհա ի զէմինէ էրիշտի։ Վէ մէ-
լիքին կէօրտիւյիւ՝ եա'նի մուգատտէս-
լէրտէն օլան պիր պէքճինին սէմատան
էնէրէք՝ Աղաճը քէսինիզ, վէ անը
խարապ էտինիզ, լաքին անըն քէօք-
լէրինին քիւթիւյիւնիւ եէրտէ պրագը-
նըզ) վէ տէմիր վէ պագըր պաղլարըյ-
լէ պաղլանարագ սահրա չիմէնինտէ գալ-
սըն, վէ սէմա չէպնէմիյլէ ըսլանսըն,
վէ իւզէրինտէն եէտի զէման կէչինճէ-
եէ տէք հիսսէսի սահրա հայվանաթըյ-
24 լէ օլսուն՝ տէմէսինին թա'պիրի, էյ
մէլիք, պու տըր, վէ Միւթա'ալըն
էֆէնտիմ մէլիք իւզէրինէ կէլէն հիւք-
25 միւ պու տըր։ Ինսան հիւքիւմէթի իւ-
զէրինէ Միւթա'ալըն հաքիմ իտիյինի
վէ անը իսթէտիյինէ վէրտիյինի սէն
պիլինճէյէ գատար՝ սէնի ատէմլէր ա-
րասընտան թարտ էտէճէքլէր, վէ մէս-
քէնին սահրա վուհուշը իլէ օլաճագ
վէ էօքիւզլէր կիպի սանա օթ
էտիրէճէքլէր, վէ սէմա չէպնէմիյլէ
ըսլանաճագսըն, վէ սէնին իւզէրինտէն
26 եէտի զէման կէչէճէք տիր։ Վէ Օլ ա-
ղաճըն քէօքլէրինին քիւթիւյիւնիւ պը-
րագընըզ՝ տէտիքլէրի [illegible] սէն
սէմավաթըն հիւքիւմէթ էթտիյինի պի-
լիտիքտէն սօնրա հիւքիւմէթին սէնին
27 իչիւն սապիթ գալաճագ տըր։ Պու էճլ-
ատէն, էյ մէլիք, Նասիհաթըմ 'ինտին-
տէ մագպուլ օլսուն. կիւնահլարընը
սատագա իլէ վէ խաթալարընը ֆուգա-
րայա մէրհամէթ էթմէքլէ տէֆ' էյլէ,
օլա քի րահաթըն թէմատի օլունա։
28 Պու չէյլէրին ճիւմլէսի մէլիք Նէպու-
29 խատնասսար իւզէրինէ կէլտի։ Օն իքի
այըն խիթամընտա՝ Պապէլ հիւքիւմէ-
30 թի սէրայընտա կէզէր իքէն, Մէլիք
թէքէլլիւմ էտիպ՝ Իշթէ գուտրէթ ու
գուվվէթիմլէ վէ 'ազամէթիմին շէօհ-
րէթի իչիւն սէրայ ը միւլուքեանէ օլ-
մագ իւզրէ պինա էթտիյիմ պէօյիւք
31 Պապէլ պու տըր՝ տէտի։ Քէլամ տա-
հա մէլիքին աղզընտա իքէն սէմատան
պիր սէտա կէլէրէք, Էյ մէլիք Նէպու-
խատնասսար, սանա պույրուլույօր,
32 հիւքիւմէթ սէնտէն կիթտի. Վէ ինսան
հիւքիւմէթի իւզէրինէ Միւթա'ալըն
հաքիմ իտիյինի վէ անը իսթէտիյինէ
վէրտիյինի սէն պիլինճէյէ գատար՝ սէ-
նի ատէմլէր արասընտան թարտ էտէ-
ճէքլէր, վէ մէսքէնին սահրա վուհու-
շը իլէ օլաճագ, վէ էօքիւզլէր
կիպի սանա օթ եէտիրէճէքլէր, վէ սէ-
նին իւզէրինտէն եէտի զէման կէչէճէք
33 տիր՝ տէտի։ Օլ սա'աթ Նէպուխատ-
նասսար իւզէրինտէ պու քէլամ իթ-
մամ օլունուպ, վէ թիւյլէրի գարթալ
թիւյիւ կիպի վէ թըրնագլարը գուշ
թըրնաղը կիպի ուզայընճայա գատար
ատէմլէր արասընտան թարտ օլունուպ
էօքիւզ կիպի օթ եէր իտի, վէ ճէսէ-
տի սէմա չէպնէմիյլէ ըսլանըր իտի։
34 Վէ օլ էյյամըն խիթամընտա պէն Նէ-
պուխատնասսար կէօզլէրիմի սէմայա
տօղրու գալտըրտըմ, վէ 'ագլըմ պա-
շըմա կէլտի, վէ Միւթա'ալա համտ ու

սէնա էթտիմ. վէ իլէլէպէտ հայյ օլանը հիւքիւմէթի հիւքիւմէթ ի էպէտիյէ վէ մէլէքիւթիւ տէվր պէ տէվր պագի օլտուղը թէմճիտ ու թա՛գտիս էյլէ-
35 տիմ. Վէ զէմինին քեաֆֆէ ի սէքէնէսի լա չէյ հեսապ օլունուր, վէ O ճիւնուտը սէմավիյէտէ վէ զէմինին սէքէնէսի արասընտա խահիշինի իճրա էտէր. վէ անըն էլինի մէնի՛ էտէճէք օլան՝ վէ նէ՞ իշլէյօրսըն՝ տէյէճէք օլան
36 եօգ տըր. Օլ վագիտ ՛ագլըմ պաշըմա կէլտի, վէ հիւքիւմէթիմին ՛իզզէթիյլէ չէօհրէթ ու հաշմէթիմ պանա ի՛ատէ օլունտու, վէզիրլէրիմ իլէ քիւպէրամ պէնի թալէպ էյլէտիլէր, վէ հիւքիւմէթիմտէ սապիթ գըլընտըմ. վէ պանա ալա զիյատէ իհթիշամ վէրիլտի.
37 Շիմտի պէն Նէպուգատնէսսար սէմավաթ Մէլիքինի թէմճիտ վէ թա՛գտիս վէ թա՛զիմ էտէրիմ, անըն քեաֆֆէ ի էֆ՛ալը հագգ վէ թարիգլէրի տօղրուտըր. վէ ղուրուր իլէ կէզէնլէրի ալչագլաթմաղա գատիր տիր.

ՊԱՊ 5

1 Մէլիք Պէլշասսար քէնտի քիւպէրասընտան օլան պին քիշի իչիւն պէօյիւք պիր զիյաֆէթ թէրթիպ էտիպ պինի
2 էօնիւնտէ շէրապ իչտի. Վէ Պէլշասսար շէրապ քէյֆինտէ իքէն *պէտէրի Նէպուգատնէսսարըն Երուշալիմ հէյքէլինտէն չըգարտըղը ալթըն վէ կիւմիւշ գապլարըն կէթիրիլմէսինի էմր էյլէտի, քի մէլիք իլէ քիւպէրասը, զէվճէլէրի
3 վէ օտալըգլարը անլէրտէն իչէլէր. Պունուն իւզէրինէ Երուշալիմտէ օլան պէյթ Ուլլահ հէյքէլինտէն չըգարտըգլարը ալթըն գապլարը կէթիրտիլէր, վէ մէլիք իլէ քիւպէրասը, զէվճէլէրի
4 վէ օտալըգլարը անլէրտէն իչտիլէր. Անլէր շէրապ իչտիլէր, վէ ալթըն վէ կիւմիւշ վէ պագըր վէ տէմիր վէ աղաճ վէ թաշտան օլան իլահլարը համտ էթտիլէր.
5 Օլ սա՛աթ ինսան էլի փարմագլարը զուհուր էտիպ շէմ՛տանըն գարշըսընտա, սէրայ ը միւլուքեանէնին տիվարընըն սըվասը իւզէրինէ եազը եազըյօր իտի. վէ մէլիք եազան *էլի կէօր-
6 տիւ. Օլ զէման մէլիքին պէնզի տէյիշտի, վէ էֆքեարը անը մուզթարիպ գըլտը, շէօյլէ քի պէլինին օյնագլարը չէօզիւլիւպ տիզլէրի պիրի պիրինէ չար-
7 փար իտի. Մէլիք քէշշաֆլար իլէ Քիլտանիլէրին վէ միւնէճճիմլէրին կէթիրիլմէսինի պիւլէնտ ավազլէ էմր էյլէտի. մէլիք Պապէլ հիւքէմասընա խիթապէն՝ Հէր քիմ պու եազըյը օգույուպ մա՛նասընը պանա պէյան էտէրսէ էրղավանի գումաշ կիյիպ պօյնընա ալթըն կէրտանլըգ [illegible] մէմալիքտէ իւչիւնճիւ հիւքիւմտար օլաճագ՝
8 տէտի. Օլ վագըթ մէլիքին ճէմի՛ի հիւքէմասը կէլտիլէր, լաքին եազըյը օգույամագա վէ մա՛նասընը մէլիքէ պէյան էթմէ-
9 յէ մուգթետիր օլմատըլար. Պունուն իւզէրինէ մէլիք Պէլշասսար զիյատէ լէրզան օլուպ պէնզի տէյիշտի. անըն քիւպէրասը տախի մուզթարիպ օլտուլար.
10 Վէ մէլիքին-իլէ քիւպէրասընըն սէօզլէրի սէպէպինտէն մէլիքէ զիյաֆէթխանէյէ կէլիպ քէլամէ աղազլէ՝ Եա մէլիք, իլ էլ էպէտ եաշա. էֆքեարըն սէնի մուզթարիպ գըլմասըն, վէ պէն-
11 զին տէյիշմէսին. Մէմլէքէթինտէ պիր ատէմ վար, անըն տէրունինտէ մուգատտէս իլահլարըն րուհը պուլունուր, վէ պէտէրինին էյյամընտա անտէ նուր վէ ֆէհմ վէ իլահլարըն հիքմէթի կիպի հիքմէթ պուլունտու. վէ մէլիք Նէպուգատնէսսար պէտէրին, անը սահհարլար վէ քէշշաֆլար վէ Քիլտանիլէր վէ միւնէճճիմլէր իւզէրինէ րէ՛իս
12 նասպ էթտի. Զիրա մէլիքին Պէլթէշասսար թէսմիյէ էյլէտիյի պու Տանիէլտէ րույալարը թա՛պիր վէ լուղզլէրի պէյան վէ միւշքիլաթը հալլ էթմէք իչիւն ՛ալի պիր րուհ, ՛իլմ վէ ֆէհմ պուլունտու. շիմտի Տանիէլ չաղըրըլսըն,

---

*Պէօյիւք պէտէրի,

*Քիլտանիճէ՝ էլին ավուճընը

o տախի մա'նասընը պէյան էտէճէք
[illegible]տիր։
13 Ու վագըթ Տանիէլ մէլիքին հուզուրընա
ճէլպ էօլունտու. մէլիք տախի Տանիէլէ
խիթապէն՝ փէտէրիմ մէլիքին Եէհուտայէտէն
կէթիրտիյի Եէհուտայէ էսիրլէրինտէն
օլան Տանիէլ սէ՞ն մի սին.
14 Չիւնքի սէնին հագգընտա՝ սէնին աէֆունիմտէ
իլահլարըն րուհը վարտըր
[illegible] վէ սէնտէ նուր վէ ֆէհամ վէ հիքմէթ
ի 'ալիյէ պուլունտուղունը իշիթտիմ։
15 Վէ շիմտի պու եազըյը օգույուպ մա'նասընը
պանա պիլտիրմէլէրի իչին հուզուրըմա
հիւքէմա վէ քէշշաֆլար ճէլպ
էօլունտու, լաքին անլար պու քէլամըն
16 մա'նասընը պանա պիլտիրէմէտիլէր։ Վէ
պէն սէնին հագգընտա՝ թա'պիրլէր էյլէմէյէ
վէ միւշքիւլլէրի հալլ էթմէյէ
մուգթէտիր իմիշսին [illegible] իշիթտիմ.
շիմտի էյէր սէն պու եազըյը օգույուպ
մա'նասընը պանա պիլտիրէպիլիր
իսէն, էրղավանի գըֆթան կիյէճէքսին,
վէ պօյնունա ալթըն կէրտանլըգ
թագըլըր, մէմլէքէթին իւչիւնճի
հիւքիւմտարը օլաճագսըն։
17 Ու զէման Տանիէլ ճէվապէն մէլիքին
հուզուրընտա տէտի քի. Ա'թիյէլէրին
սէնին օլսուն, վէ հէտիյէլէրինի պաշգասընա
վէր. լաքին պէն մէլիքէ եազըյը
օգույուպ մա'նասընը անա պիլտիրէճէյիմ։
18 Էյ Մէլիք, Ալլահ Թա'ալա
փէտէրին Նէպուգատնէզարա
հիւքիւմէթ վէ 'ազամէթ վէ իզզէթ վէ
19 հաշմէթ իհսան էյլէտի։ Վէ անա իհսան
էյլէտիյի 'ազամէթտէն տօլայը ճէմի'ի
ագվամ վէ իւմէմ վէ էլսինէ անըն
հուզուրընտա թիթրէյիփ գօրգարլար
իտի. իսթէտիյինի գաթլ էտէր վէ
իսթէտիյինի սաղ պըրագըր իտի. իսթէտիյինի
եիւքսէլթիր վէ իսթէտիյինի ալ-
20 չագլադըր իտի. Լաքին անըն գալպի
թէքէպպիւր էտիփ ռուհը ղուրուր իլէ
մուանիտ օլտուղունտա, թախթ ը սալթանաթընտան
ինտիրիլիփ շէրէֆի անտէն
21 ալընտը. Վէ պէնի ատէմ արասընտան
թարտ օլունուպ եիւրէյի հայվան եիւրէյի
կիպի օլտու. վէ ինսան հիւքիւմէթի
իւզէրինէ Ալլահըլ միւթա'ալը
հաքիմ իտիյինի վէ անըն իւզէրինէ իսթէտիյի
քիմսէյի նասպ էթտիյինի պիլինճէյէ
տէք՝ անըն մէսքէնի հըմար ը
վահշիլէր իլէ օլուպ էօքիւզլէր
կիպի անա օթ եէտիրիլիր իտի, վէ
ճէսէտի սէմա շէպնէմիյլէ ըսլանըր իտի։
22 Վէ սէն, էյ անըն օղլու Պէլշասար, հէր
նէ գատար պունլարըն քիւֆֆէսինի
պիլտին իսէ տէ միւթէվազը՝ իլէ գալպ
23 օլմատըն. Անճագ սէմանըն Ռապպընա
գարշը թէքէպպիւր էյլէտին, վէ անըն
պէյթ ինին գապլարընը սէնին հուզուրընա
կէթիրտիլէր, վէ սէնին վէ քիւպէրան
վէ զէվճէլէրին վէ ճարիյէլէրին
անլարտան շարապ իչտինիզ, վէ սէն
կէօրմէզ վէ իշիթմէզ վէ պիլմէզ կիւմիւշ
վէ ալթըն վէ պագըր վէ տէմիր
վէ ագաճ վէ թաշտան օլան իլահլարը համտ
էյլէտին. վէ նէֆէսին անըն էլինտէ վէ
պիւթիւն եօլլարընըն սահիպի օ-
24 լան Ալլահը թա'զիմ էթմէտին. Պու սէպէպտէն
անըն հուզուրընտան ալ էլ
կէօնտէրիլէրէք պու եազը եազըլտը։
25 Վէ եազըլան պու տըր. †ՄԷՆԷ, ՄԷՆԷ,
26 ԹԷԳԷԼ ՈՒ ՖԱՐՍԻՆ։" Պու քէլամըն
թէֆսիրի պու տըր. Մէնէ, Ալլահ սէնին
հիւքիւմէթինի թա'տատ էտիփ
27 անա խիթամ վէրմիշ տիր. Թէգէլ,
թէրազիւ իլէ վէզն օլունուպ նոգսան
28 պուլունտուն. Ֆարէս; հիւքիւմէթին
թագսիմ օլունուպ Մատիլէր իլէ Ֆարսիլէրէ
վէրիլմիշ տիր։
29 Ու զէման Պէլշասարըն էմրի իւզէրինէ
Տանիէլէ էրղավանի պուրունճ կիյտիրտիլէր,
վէ պօյնունա ալթուն կէրտանլըգ
թագըլտը, վէ մէմլէքէթէ իւչիւնճի
հիւքիւմտար օլտուղունա տա'իր
միւնատիյի չաղըրթտըլար։
30 Օլ կէճէ *Քիլտանիլէրին մէլիքի Պէլ-
31 շասար գաթլ օլունտու։ Վէ Մատի
Տարիոս թագրիպէն ալթմըշ իքի եաշընտա
օլարագ հիւքիւմէթի ալտը։

---

* Քիլտանիլէ՝ էլին ալուճը

† Մա'տուտ, մա'տուտ— մէվզուն վէ միւնգասիմ

ՊԱՊ

1 Պիւթիւն մէմալիքին ուճու պուճաղընա նազարէթ
էթմէլէրի իչիւն մէմալիքէ եիւզ եիրմի
նէֆէր մէրզպանլարըն նասպը Տարիուսըն
'ինտինտէ խօշ կէօրիւնտիւ.
2 Վէ մէլիքէ զարար օլմամաք իչիւն
մէրզպանլարըն անլէրէ հէսապ վէրմէլէրի
իչիւն իւզէրլէրինէ իւչ րէ՛իս նասպ
էյլէտի. պունլարըն պիրի Տանիէլ իտի.
3 Վէ Տանիէլտէ ա՛լա րուհ պուլունտուղընտան
րէ՛իսլէր իլէ մէրզպանլարա
ֆա՛իգ իտի, վէ մէլիքին անը պիւթիւն
մէմալի[illegible]զէրինէ նասպ էթմէյէ նիյէթ[illegible]
իտի.
4 Օ՛նտա՛ն սօնրա րէ՛իսլէր իլէ մէրզպանլար
ումուր ը մէմլէքէթտէ Տանիէլ
'ալէյհինտէ պիր պէհանէ արայորլար
իտի ամա, հիչ պիր պէհանէ վէ ֆէսատ
պուլամատըլար, չիւնքի օ սատըգ իտի,
վէ անտա հիչ պիր ղաֆլէթ եա ֆէսատ
5 պուլունմատը. Իմտի պու ատէմլէր՝ Պիզ պու Տանիէլ 'ալէյհինտէ հիչ
պիր պէհանէ պուլամայըզ, մէյէր քի
անըն 'ալէյհինտէ Ալլահընըն շէրի'աթը
խուսուսընտա պուլալըմ՝ տէտիլէր.
6 Օլ վագըթ րէ՛իսլէր իլէ մէրզպանլար
մէլիքին նէզտինէ թօփլանըպ անա խիթապէն՝
7 Էյ մէլիք Տարիուս, իլէլ էպէտ եաշա. Մէմալիքին պիւթիւն
րէ՛իսլէրի, պէյլէրի, մէրզպանլարը,
միւշիրլէրի վէ վալիլէրի օթուզ կիւն
միւտտէթ ղարփընտա, էյ մէլիք, սէնտէն
ղայրը, կէրէք իլահտան, կէրէք
ինսանտան հէր քիմ քի պիր շէյ տիլէյէճէք
օլուր իսէ, արսլանլար չուգուրունա
աթըլմասը իչիւն ֆէրմանը շահանէ
սատըր օլա պիր գանուն ընէհի վազ՝
էտիլմէսինի պիլիթթիֆագ [illegible] գարար էտի-
8 յօրլար. Շիմտի էյ մէլիք, գանուն ը
նէհյի վազ՝ էյլէ վէ ֆէրմանը իմզա էյլէ,
թա քի Մատիլէր իլէ Ֆարսիլէրին
գանունը իւզրէ թէպտիլ օլունմայա՝
9 տէտիլէր. Պունուն իւզէրինէ մէլիք
Տարիուս թահրիրաթը վէ գանուն ը
նէհյի իմզա էյլէտի.
10 Վէ Տանիէլ թահրիրաթըն իմզա օլունտուղունու
պիլտիկտէ խանէսինէ
կիթտի, վէ օտասընըն պէնճէրէլէրի
Եէրուշալիմէ տօղրու աչըգ օլարագ՝
'ատէթ ի գատիմէսի վէճհլէ կիւնտէ
իւչ տէֆ'ա տիզ չէօքիւպ Ալլահընա
11 տու'ալէ շիւքր էտէր իտի. Իմտի օլ
ատէմլէր թօփլանըպ Տանիէլի Ալլահը
հուզուրընտա տու'ա վէ նիյազ էթմէքտէ
12 պուլտուլար. Օլ վագըթ անլէր մէլիքին
հուզուրընա կէլիպ մէլիքին գանունը
նէհյի խուսուսընտա անա՝ Էյ
մէլիք, օթուզ կիւն միւտտէթ ղարփընտա
սէնտէն ղայրը կէրէք իլահտան,
կէրէք ինսանտան հէր քիմ քի պիր
շէյ տիլէյէճէք օլուրսա, արսլանլար
չուգուրունա աթըլսըն՝ տէյի պիր գանուն
ը նէհյի իմզա էթմէտի՞ն մի՝ տէտիլէր.
Մէլիք տախի ճէվապէն՝ Մատիլէր
իլէ Ֆարսիլէրին թէպտիլ օլունմայան
գանունու իւզրէ պու սէօզ սահիհ-
13 տիր՝ տէտի. Անլէր տախի ճէվապ վէրիպ
մէլիքին հուզուրընտա՝ Էյ մէլիք,
Եէհուտիյէ էսիրլէրինտէն օլան Տանիէլ
սանա վէ իմզա էթտիյին գանուն ը նէհյի
ի'թիպար էթմէզ, անճագ կիւնտէ
իւչ տէֆ'ա տու'ասընը էտէր՝ տէտիլէր.
14 Վէ մէլիք պու սէօզլէրի իշիթտիյինտէ,
քէնտի քէնտինէ ղայէթլէ կիւճէնտի,
վէ Տանիէլի գուրթարմաղը թասմիմ
էտիպ ղուրուպ ը շէմսէ գատար անըն
15 խէլասընա չալըշտը. Լաքին օլ ատէմլէր
մէլիքին նէզտինէ թօփլանըպ, մէլիքէ
խիթապէն՝ Էյ մէլիք, Մատիլէր իլէ
Ֆարսիլէրին գանունը իւզրէ մէլիքին
հէր վազ՝ էթտիյի գանուն ը նէհյի վէ
ֆէրման թէպտիլ օլունամայաճաղը
16 մա'լումին օլսուն՝ տէտիլէր. Օլ զէման
մէլիքին էմրի իւզրէ Տանիէլի կէթիրիպ
արսլանլար չուգուրունա աթտըլար. Մէլիք
տախի Տանիէլէ խիթապէն՝ [illegible] տէվամ
'իպատէթ էթտիյին Ալլահըն սէնի
17 խէլաս էտէճէք՝ տէտի. Վէ
պիր թաշ կէթիրիլիպ չուգուրուն աղզընա
գօնուլտու, վէ մէլիք անը քէնտի
միւհրիյլէ վէ քիւպէրասընըն միւհրիյլէ
միւհիւրլէտի, թա քի Տանիէլ հագգընտա
օլան էմր թէպտիլ օլունմայա.

18 Պաատէհու մէլիք սէրայընա կիտիպ կէճէյի
ած օրուճ կէչիրտի վէ հուզուրունա
*չալղը կէթիրիլմէտի, ույգուսու
տախի քէնտինտէն գաչտը:
19 Վէ մէլիք 'ալ էս սապահ գալգըպ կու-
էլ 'աճէլէ արսլանլար չուգուրունա կիտտի.
20 Վէ չուգուրա եագլաշտըգընտա
ձաիֆ պիր սէսա իլէ Տանիէլէ նիտա
էյլէտի. Վէ մէլիք Տանիէլէ խիթապէն՝
էյ Ալլահըն հայյըն գուլու Տանիէլ,
'ալ էս տէվամ 'իպատէթ էյլէտիյին
Ալլահըն սէնի արսլանլարտան գուրթարմաղա
21 գատիր օլտու՞ մու՞ տէտի. Տանիէլ
տախի մէլիքէ, էյ մէլիքըմ իլ էլ է-
22 պէտ եաշա. Ալլահըմ քէնտի
մէլէյինի կէօնտէրիպ՝ արսլանլարըն ա-
ղըզլարընը գափատը, վէ պանա զարար
էթմէտիլէր, չիւնքի անըն նազարընտա
պէնտէ սուչսուզ պուլունտըմ. սէնին
հուզուրունտա տախի, էյ մէլիք, պիր
գապահաթ էթմէտիմ՝ տէտի.
23 Օլ վագըթ մէլիք անըն հագգընտա գա-
յէթլէ մէսրուր օլտու. Տանիէլի չու-
գուրտան չըգարմալարընը էմր էյլէտի.
Պաատէ Տանիէլ չուգուրտան չըգարըլտը,
վէ անտա հիչ պիր զարար պուլունմատը,
չիւնքի Ալլահընա իթիգատ էթմիշ իտի.
24 Վէ մէլիքին էմրի իւզրէ Տանիէլին շի-
քեայէթ էտէնլէրի կէթիրտիլէր,
վէ քէնտիլէրի չօլուգ չօճուգ վէ գարըլարը
իլէ պէրապէր արսլանլար չուգուրունա
աթտըլար. վէ անլար տահա չուգուրուն
տիպինէ կէթիշմէտէն արսլանլար ան-
լէրէ մուսալլաթ օլուպ քէմիքլէրինին
ճիւմլէսինի գըրտըլար.
25 Պունուն իւզէրինէ մէլիք Տարիուս
րույի զէմինտէքի սաքին օլան ճէմի' ագ-
վամ վէ իւմէմ վէ էլսինէյէ պու մէքթու-
26 պու յազտը. Սէլամէթինիզ իզտիյատ
պուլսուն. Պէնտէն ֆէրման սատըր
էթտի քի հիւքիւմ էյլէտիյիմ պիւթիւն մէ-
մալիքտէ ատէմլէր Տանիէլին Իլահընտան
թիթրէյիպ խաւֆ էթսինլէր, զիրա Ալ-
լահ հայ վէ իլ էլ էպէտ գա'իմ
օլան օ տուր. վէ անըն մէլէքիւթի պօ-
զուլմազ վէ անըն հիւքիւմէթի իլա նի-
27 հայէ պաքի տիր: Գուրթարան վէ խէ-
լաս էտէն վէ սէմա իլէ զէմինտէ 'ալա-
մէթլէր իլէ մու'ճիզէլէր կէօսթէրէն օ
տուր քի Տանիէլի արսլանլարըն փէնչէ-
սինտէն գուրթարտը:
28 Վէ պու Տանիէլ Տարիուսըն հինի
սալթանաթընտա վէ Պարսի Գօրէշին
հինի սալթանաթընտա մուվաֆֆագ
իտի:

ՊԱՊ 7

1 Պապիլ մէլիքի Պէլշասարըն պիրինճի
սէնէսինտէ Տանիէլ պիր րույա վէ եա-
թաղընտա պա'զը խայալաթ կէօրտիւ.
վէ րույայը եազըպ մէվատտըն խուլա-
2 սասընը հիքեայէ էյլէտի. Տանիէլ սէօյ-
լէ տէտի քի՝ կէճէ րույամտա կէօր-
տիւմ քի սէմանըն տէօրթ րիւզկեարը
Պահր ի Քէպիր իւզէրինէ հիւճում է-
3 տիյօր իտի. Վէ տէնիզտէն պիրի պիրի-
նէ պէնզէմէյէն տէօրթ պէօյիւք հա-
յվան չըգտը.
4 Պիրինճիսի արսլան կիպի օլուպ ան-
ըն գարթալ գանատլարը վար իտի.
վէ պէն պագար իքէն գանատլա-
րը եօլունուպ եէրտէն գալ-
տըրըլտը, վէ ինսան կիպի այագ իւ-
զէրէ տուրտուրուլուպ անա ինսան եիւ-
րէյի վէրիլտի.
5 Վէ իշթէ տիկէր պիր ճանավար պօ-
զունղուպ այըյա պէնզէր իտի, վէ պիր
եանը իւզէրինէ գալգտը, վէ աղզըն-
տա տիշլէրի արասընտա իւչ էյէ
քէմիյի վար իտի. վէ անա՝ Գալք, չօգ
էթ եէ՝ տէնիլտի.
6 Պունտան սօնրա կէօրտիւմ քի գափ-
լան կիպի տիկէր պիր ճանավար վար
իտի, վէ անըն արգասընտա գուշ գա-
նատլարը կիպի տէօրթ գանատ օլուպ
պէհիմէնին տէօրթ պաշը տախի վար իտի, վէ անա
հիւքիւմէթ վէրիլտի.
7 Պունտան սօնրա կէճէ խայալաթըն-
տա կէօրտիւմ քի գօրգունչ վէ հէյպէթլի
վէ զիյատէ գուվվէթլի պիր տէօրտիւն-
ճիւ ճանավար վար իտի. պունուն պէօ-

---

*Եահուտ՝ ճարիյէլէր, վէ եահուտ՝ թա'ամ

յիւք տէմիր տիշլէրի վար իտի. Եէր վէ
փարչալար վէ գալանը այագլարըյլէ չիյ-
նէր իտի. վէ քէնտիսինտէն էվվէլ օ-
լան ճանավարլարըն հիչ պիրինէ պէն-
զէմէզ իտի, վէ օն պօյնուզը վար իտի.
8 Պէն պու պօյնուզլարը տիգգաթլէ պագար
իքէն՝ իշթէ անլարըն արասընտան քիւ-
չիւք պաշգա պիր պօյնուզ չըգտը. վէ
անըն էօնինտէն էվվէլքի պօյնուզ-
լարտան իւչ թանէսի սէօքիւլտիւ. վէ
իշթէ պու պօյնուզտա ինսան կէօզլէ-
րի կիպի կէօզլէր վէ պէօյիւք սէօյլէյէն
9 ագըզ վար իտի. Պէն պագմագտա ի-
քէն թախթլար գուրուլուպ Էյյամը Գա-
տիմ օլան ճիւլուս էյլէտի, անըն էլ-
պիսէսի գար կիպի պէյազ՝ վէ պաշընըն
սաչը փաք եափաղը կիպի իտի. Թախ-
թը աթէշ 'ալէվի, վէ թէքէրլէքլէրի
10 եանար աթէշ իտի. Անըն էօնինտէն
աթէշ ըրմագը չըգըպ ագար իտի. անա
պինլէրճէ պինլէր խըզմէթ էտէր, վէ
օն պինլէրճէ օն պինլէր անըն հուզուրըն-
տա տուրուր իտի. վէ տիվան գուր-
11 րուլտու վէ քիթապլար աչըլտը. Օ վա-
գըթ օլ պօյնուզուն սէօյլէտիյի պէօ-
յիւք սէօզլէրին սէսինտէն տօլայը պագ-
տըմ, վէ պէն պագմագտա իքէն օլ
ճանավար գաթլ օլունուպ ճէսէտի ա-
թէշ 'ալէվինէ թէսլիմ օլունմագլա թէ-
12 լէֆ օլտու. Վէ օլ պագի ճանավարլարըն
հիւքիւմէթլէրի ալընտը, լաքին
պիր զէման վէ պիր վագթա գատար
անլարըն 'էօմիւրլէրի թէմատի էտիլտի.
13 Կէճէ խայալէթլէրինտէ կէօրտիւմ, սէ-
մանըն պուլութլարըյլա ինսա-
նա պէնզէր պիրի կէլիյօրտու. վէ Էյյա-
մը Գատիմ հուզուրունա կէլտի. վէ անը ա-
14 նըն հուզուրունա եագըն էթթիլէր. Վէ անա
հիւքիւմէթ վէ 'իզզէթ վէ մէլէքիւթ
վէրիլտի, քի ճէմի՛ գավմլար վէ ումմէթլէր
վէ լիսանլար անա խըզմէթ էտէլէր. անըն
հիւքիւմէթի զէվալ պուլմայաճագ էպէտի
պիր հիւքիւմէթ օլուպ, մէլէքիւթի
պօզուլմազ.
15 Պէն Տանիէլ, րուհըմ ճէսէտիմ իչինտէ
մահզուն օլտու, վէ խայալէթլէրիմ պէնի
16 մուզթարիպ էյլէտի. Օրատա տուրան-
լարտան պիրինին եանընա կիտիպ պու-
նըն հագիգաթինի մա'նասընը ան-
տան սօ՛րտում. Օ տախի պանա
ճէվապ վէրիպ, շէյլէրին թէ'վիլի-
17 նի պիլտիրտի. Պու տէօրթ պէօյիւք
ճանավար զէմինտէն զուհուր էտէճէք
18 տէօրթ մէլիքտիր. Աալի Վէ Մութա'ալըն
մուգատտէսլէրի մէլէքիւթու ալաճագ,
վէ մէլէքիւթու իլ էլ էպէտ վէ էպէտ-
իւլ ապատ թէմէլլիւք էտէճէքլէրտիր.
19 Պա'տէհու տիկէրլէրինին հիչ պիրինէ
պէնզէմէյէն գայէթ հէյպէթլի վէ
տիշլէրի տէմիրտէն վէ թըրնագլարը
պագըրտան օլուպ եէյիպ փարչալար վէ
գալանը այագլարըյլէ չիյնէր օլան
տէօրտիւնճի ճանավարըն հագիգա-
20 թընը էթմէյինի, Վէ անըն պաշընտա
օլան օն պօյնուզը, վէ զուհուր էթ-
մէսիյլէ էօնինտէն իւչիւ տիւշտիւ՝ հա'-
նի կէօզլէրի վէ պէօյիւք սէօյլէյէն ադ-
զը օլուպ հէյ'էթի օլ պիրլէրտէն պէօ-
յիւք օլան տիկէր պօյնուզըն հալինի տէ-
21 գիգէսինէ պիլմէք իսթէտիմ. (Պէն
կէօրտիւմ քի Էյյամը Գատիմ օլան կէ-
լիպ Մութա'ալըն մուգատտէսլէրինին
հագգը իճրա էտիլինճէյէ վէ վագըթ
թէ'այյուն օլուպ մուգատտէսլէր մէլէ-
քիւթի թէմէլլիւք էտինճէյէ տէկին,
22 Օլ պօյնուզ մուգատտէսլէր իլէ մու-
հարէպէ էտիպ անլարա ղալէպէ էյլէտի.)
23 Օ պէօյլէ սէօյլէտի. Տէօրտիւնճի ճա-
նավար զէմինտէ տէօրտիւնճի հիւքիւ-
մէթ օլուպ հիւքիւմէթլէրին հէփսի-
նէ պէնզէմէյէճէք, վէ պիւթիւն զէ-
մինի եէյէճէք վէ անը չիյնէյիփ էզէճէք-
24 թիր. Վէ օլ օն պօյնուզ օլ հիւքիւ-
մէթտէն զուհուր էտէճէք օն մէլիք օ-
լուպ, անլարտան սօնրա տիկէր պիրի
զուհուր էտիպ էվվէլքիլէրէ պէնզէմէ-
յէրէք իւչ մէլիքի հէլաք էտէճէք-
25 թիր. Վէ Մութա'ալըն գարշըսընտա սէօյ-
լէյէճէք, վէ Մութա'ալըն մուգատտէս-
լէրինի թազյիգ էտէճէք, վէ վագըթ-
լար իլէ գանունլարը թէպտիլ էթմէյի
տիւշիւնէճէք. վէ մուգատտէսլէր պիր զէման

Քէլտանիճէ՝ հագիգաթընը

վէ զէմանլար վէ նըսֆը զէմանա գատար անըն էլինէ թէսլիմ օլունաճագ
26 տըր. Ամմա տիվան գուրուլաճագ վէ հիւքիւմէթի անտան ալընաճագ, իլա նիհայէթէ գատար վէ մահվ էտիլէճէք իչին.
27 Վէ մէլէքիւթ իլէ սալթանաթ վէ պիւթիւն սէմա թահթընդա պուլունան հիւքիւմէթլէրին 'աղամէթի Միւթէալին մուգատտէսլէրի գավմինա վէրիլէճէք. անըն հիւքիւմէթի էպէտի հիւքիւմէթ տիր, վէ պիւթիւն հիւքիւմտարլար անա խըտմէթ էտիփ միւթի' օլաճագլար տըր.
28 Քէլամըն նիհայէթի պու րայա գատար տըր. Պէն Տանիէլ, էֆքեարըմ պէնի զիյատէսիյլէ մուզթարիպ էթտի, վէ պէնզիմ տէյիշտի, վէ մատտէյի գալպիմտէ հըֆզ էյլէտիմ.

ՊԱՊ 8

1 Մէլիք Պէլշասսարըն հիւքիւմէթինին իւչիւնճիւ սէնէսինտէ պէնի Տանիէլ' էվվէլա կէօրտիւյիւմ րույատան սօնրա
2 պիր րույա կէօրտիւմ. Րույա կէօրտիւմ վէ կէօրտիւյիւմտէ, պէն 'Իլլամ վիլայէթինտէ վաքի օլան Շուշան սարայընտա իտիմ, վէ րույատա կէօրտիւմ քի Ուլայ ըրմաղը քէնարընտա իտիմ.
3 Վէ կէօզլէրիմի գալտըրըփ կէօրտիւմ քի ըրմաղըն քէնարընտա իքի պույնուզլու պիր գօչ տուրույօրտու. վէ օ իքի պունուզլար եիւքսէք իտի, լաքին պիրի տիքէրինտէն եիւքսէք իտի, վէ եիւք-
4 սէք օլան սօնրատան չըքտը. Վէ օլ գօչըն ղարպա վէ շիմալէ վէ ճէնուպէ տօղրու պունուզլէ վուրտուղունու կէօրտիւմ, վէ հիչ պիր հայվան անըն էօնիւնտէ տուրամազտը, վէ անըն էլինտէն գուրթարան եօգ իտի. Քէնտի հէր իսթէտիյինի եափըփ պէօյիւք օլտու.
5 Վէ պէն թէֆէքքիւր էթմէքտէ իքէն, իշթէ ղարպտան պիւթիւն զէմինին եիւզիւ իւզէրինտէ-եէրէ տօգունմայարագ, պիր թէքէ կէլտի; վէ թէքէնին կէօզլէրի արասընտա տիգգաթ ճէլպ էտէր պիր պունուզ վար իտի.
6 Վէ ըրմաղըն եանընտա տուրտուղունու կէօրտիւյիւմ օլ իքի պունուզլու գօչըն եանընա գատար կէլտի, վէ շիտտէթի
7 գուվվէթիյլէ անա հիւճում էյլէտի. Վէ կէօրտիւմ քի գօչըն եագընընա վարըփ անըն իւզէրինէ գուտուրարագ անը վուրտու, վէ անըն իքի պունուզլարընը գըրտը վէ գօչտա էօնիւնտէ տուրմաղա իչիւն գուվվէթ եօգ իտի. վէ անը եէրէ չարփըփ չիյնէտի. վէ գօչը անըն էլինտէն գուրթարան եօգ ի-
8 տի. Վէ օլ թէքէ ղայէթլէ պէօյիւք օլտու, վէ գուվվէթլէնտիյի կիպի օլ պէօյիւք պունուզ գըրըլտը, վէ անըն եէրինէ սէմանըն տէօրթ րիւզկեարընա տօղրու տիգգաթ ճէլպ էտէր տէօրթ
9 պունուզ չըգտը. Վէ անլարըն պիրինտէն պիր քիւչիւք պունուզ չըգըփ ճէնուպէ վէ շարգա վէ կիւզէլ տիյարա
10 տօղրու չօգ պէօյիւտիւ. Վէ ճիւնուտ սէմավիյէյէ գատար պէօյիւտիւ, վէ ճիւնուտտան վէ եըլտըզլարտան պա'-
11 զըլարընը եէրէ տիւշիւրիւփ չիյնէտի. Վէ ճիւնուտըն սէրտարընա գատար թէճավիւզ էյլէտի. վէ անըն եէտիյլէ զէպիհէ ի տա"իմէ գալտըրըլտը, վէ մագ-
12 տիսինին մէքեանը եըգըլտը. Վէ *ասքէր զէպիհէ ի տա"իմէ 'ալէյհինէ 'իսեան իլէ մուգավէմէթ էտիփ, հագիգաթը եէրէ չարփըտը, վէ իշ կէօրիւփ մու-
13 վաֆֆագ օլտու. Վէ պիր մուգատտէսին սէօյլէտիյինի իշիթտիմ, վէ օլ սէօյլէյէնէ խիթապէն տիկէր պիր մուգատտէս' Զէպիհէ ի տա"իմէ վէ խարապ էտիճի 'իսեան, վէ մագտիսի վէ ճիւնուտըն փայիմալ էտիլմէքլէ թէսլիմ օլունմասը հագգընտաքի րույա նէ
14 վագթա գատար տըր' տէտի. Օլ տախի պանա' Իքի պին իւչ եիւզ *կիւնէ գատար [illegible] մագտիսի թաթհիր օլունաճագ տըր' տէտի.
15 Վէ պէն Տանիէլ րույայը կէօրիւփ թա'պիրինի արայըրքէն, իշթէ գար-

---

*Իպր. աքշամ սապահ

չըմըշ՝ ինսան հէյʼէթինտէ պիր [illegible] տուր-
16 տու. Վէ Ուլայ ըրմաղը օրթասընտան
պիր ինսան սէսի իշիթտիմ քի, էյ Ճէպ-
րայիլ, պու ատամա րույայը անլաթ՝ տէյիւ
17 նիտա էյլէտի. Օլ տախի տուրտուղում
եէրէ եագլաշտը. վէ [illegible]
պէն գորգուպ եիւզ իւսթիւ ղափանտ-
ըմ. վէ պանա՝ էյ ինսան օղլու, անլ-
ա քի պու րույա ախըր զէմանա իչիւն
18 տիր՝ տէտի. Վէ պէնիմ իլէ սէօյլէշտի-
յի սըրատա պանա ույգու [illegible]. Կէլէ-
րէք եիւզիւմ իւսթիւ եէրէ տիւշմիշ
իտիմ. վէ պանա տօգունարագ պէնի
19 այագ իւզրէ տուրղուրտու. Վէ՝ իշթէ
ղազապըն նիհայէթինտէ նէ օլաճաղընը
սանա պիլտիրէյիմ, զիրա չունքի ախըր
20 զէմանա իչիւն տիր. Կէօրտիւյիւն ճէ ի-
քի պոյնուզլու գօչ Մատիլէր իլէ Բար-
21 սիլէրին մէլիքլէրիտիր. Վէ թէքէ Յու-
նան մէլիքի օլուպ կէօզլէրի արասընտա
օլան պէօյիւք պոյնուզու պիրինճի մէ-
22 լիքտիր. Վէ գըրըլմըշ օլան պոյնուզ եէ-
րինէ տէօրթ պոյնուզուն չըգմասը օլ
միլլէթտէն տէօրթ հիւքիւմէթ չըգաճաք
[illegible] ամմա ա-
նըն գուվվէթինտէ օլմայաճագ տըր.
23 Վէ անլարըն հիւքիւմէթլէրինին սօնընտա
'ասիլէր 'իսեանլարընը թէմամ էթտիք-
լէրինտէ սէրթ եիւզլիւ վէ ֆէնտազ
24 պիր մէլիք գուհուր էտէճէք. Վէ անըն
գուվվէթի չօգ օլաճագ, լաքին քէնտի
գուվվէթիլէ տէյիլ. վէ 'աճայիպ
թարզ իլէ խարապ էտէճէք վէ մու-
վաֆֆագ օլարագ իշ կէօրէճէք վէ
գուվվէթլիլէրի վէ մուգատտէս գավ-
25 մինի [illegible] էտէճէք տիր. Վէ հիլէ-
սի սէպէպինտէ հիլէ անըն էլինտէ միւ-
յէսսէր օլաճագ, վէ գալպինտէ թէ-
քէպպիւր էտէրէք հուզուր իչինտէ
պուլունան չօգ քիմսէլէրի հէլաք էտէ-
ճէք, վէ րէ'իսլէր րէ'իսինէ գարշը
գալգաճագ, ամմա էլ տօգունմագ-
26 սըզըն գըրըլաճագ տըր. Վէ սէօյլէն-
միշ օլան աքշամ վէ սապահ րույա
հագիգի տիր. Սէն վահիյի գափա, զի-
րա չօգ կիւնլէրէ իչիւն տիր՝ տէտի.
27 Վէ պէն Տանիէլ պայըլըպ պիր գաչ
կիւն խասթա օլտում. Սօնրա գալ-
գըպ մէլիքին մէմուրիյէթինի պագտըմ. վէ
րույա սէպէպինտէն հայրէթտէ իտիմ.
վէ *անլայան եօգ իտի.

ՊԱՊ 9

1 Մատի նէսլինտէն [illegible] Քէլտանիլէրին
հիւքիւմէթի իւզէրինէ մէլիք նասպ օ-
լունան Տարիուս՝ Ահաշվէրօշ օղլունուն
2 պիրինճի սէնէսինտէ, Անըն հիւքիւմէ-
թինին պիրինճի սէնէսինտէ պէն Տա-
նիէլ օլ սէնէլէրին 'ատէտինի եա'նի
ՌԱՊՊԸՆ Էրէմիա փէյղամպէրէ գըլան
քէլամընա կէօրէ Երուսաղիմին մու-
տէթի խարապիյէթի եէթմիշ սէնէտէ
խիթամ պուլաճաղընը քիթապլարտան
անլատըմ.
3 Վէ պէն օրուճ թութուպ չուլ վէ
քիւլ իչինտէ օլարագ տու'ա վէ նիյազ
էթմէք իւզրէ Ռապպըմ Ալլահա նիյէթ-
4 լէնտիմ. Վէ Ալլահըմ ՌԱՊՊԱ
տու'ա իլէ ի'թիրաֆ էտէրէք տէտիմ
քի, Ահ, էյ Ռապպ, քէնտինի սէվէնլէրէ
վէ էմիրլէրինի թութանլարա 'ահտ ու
'ինայէթ հըֆզ էտէն պիւյիւք վէ հէյպէթ-
5 լի Ալլահ, Պիզ կիւնահ իշլէտիք, ֆըսգ
իշլէտիք, շէրիր [illegible]
'իսեան էյլէտիք վէ սէնին էմիրլէրին-
6 տէն վէ հիւքիւմլէրինտէն սափտըգ. Վէ
մէլիքլէրիմիզէ, րէ'իսլէրիմիզէ վէ
փէտէրլէրիմիզէ վէ մէմլէքէթին պիւթիւն
գավմինէ սէնին իսմինլէ սէօյլէյէն գուլ-
լարըն փէյղամպէրլէրի տինլէմէտիք.
7 Եա Ռապպ, 'ատալէթ սանա մախսուս
տըր, [illegible] պիզէ եա'նի [illegible] ա-
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
8 [illegible] Եա Ռապպ, պիզէ վէ մէ-
լիքլէրիմիզէ վէ րէ'իսլէրիմիզէ վէ փէ-
տէրլէրիմիզէ [illegible]

---

*Եախօտ՝ անլայան

չէտիյիմիզ սէպէպտէն խիճալէթ եազըշըր·
9 Մէրհամէթ ու մաղֆիրէթ Ռապպ
Ալլահըմըզա մախսուս տըր, չիւնքի
10 պիզ անա 'ասի օլտըգ, Վէ գուլլարը
օլան փէյղամպէրլէրին վասըթասըյլէ
էօնիւմիւզէ գօյտըղը շէրի'աթըր միւճիպինճէ
սիւլիւք էթմէք իչիւն Ալլահըմըզ
11 ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէմէտիք· Վէ
պիւթիւն Իսրայէլ սէնին շէրի'աթընը
թէճավիւզ էթտիլէր, վէ սէնին քէլամընը
տինկլէմէյէրէք սափտըլար· պու
էճլէտէն Ալլահըն գուլու Մուսանըն շէրի'աթընտա
մուգարրէր օլան լա'նէթ
վէ եէմին պիզէ իսապէթ էյլէտի· զիրա
12 անա գարշը կիւնահ իշլէտիք· Վէ իւզէրիմիզէ
պէօյլէ պէլիյյէ կէթիրմէքլէ
'ալէյհիմիզէ վէ պիզէ հիւքմ էտէն
հաքիմլէրիմիզ 'ալէյհինէ սէօյլէտիյի
քէլամը իսպաթ էյլէտի, չիւնքի Եէրուշալիմտէ
վուգու'ա կէլէն կիպի պիւթիւն
թահթ էս սէմա տա վուգու' պուլ-
13 մամըշ տըր. Մուսանըն շէրի'աթընտա
մուհառրէր օլտըղը կիպի պիւթիւն պու
պէլիյյէ պիզէ իսապէթ էյլէտի, լաքին
պիզ 'իսեանլարըմըզտան րիւճու' էտիպ
սէնին հաքիգաթընտա ֆէհիմ օլմագ
իւզրէ Ալլահըմըզ ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա
14 նիյազ էթմէտիք· Վէ ՌԱՊՊ պու
պէլիյյէ իչիւն ուեանըգ տուրուպ անը
իւզէրիմիզէ կէթիրտի· զիրա ՌԱՊՊ Ալլահըմըզ
հէր իշլէտիյի իշլէրտէ 'ատիլ
տիր, լաքին պիզ անըն քէլամընը
15 տինկլէմէտիք· Վէ շիմտի, էյ [illegible]
գավիյէ իլէ գավմինը Միսըր ոլքէսինտան
չըգարմաղլըղընտա պու կիւնքի օլտըղը
կիպի քէնտինէ նամ գազանմըշ օլան
Ալլահըմըզ Ռապպ, պիզ կիւնահ իշլէ-
16 տիք, շէրիր իշլէր էթտիք· Եա
Ռապպ, րիճա էտէրիմ, քիւֆֆէ իւ մէրահիմինէ
կէօրէ սէնին մուգատտէս
տաղընտան Եէրուշալիմ շէհրինտէն
հիտտէթ ու ղազապըն տէօնսիւն· զիրա
կիւնահլարըմըզ սէպէպինտէն վէ էճտատըմըզըն
'իսեանը սէպէպինտէն Եէրուշալիմ
վէ սէնին գավմին էթրաֆըմըզտա
պուլունանլարըն ճիւմլէսինին
17 'ինտինտէ րիւսվայ օլտու· Վէ շիմտի,
էյ Ալլահըմըզ՝ պու գուլունըն տուասընը
վէ նիյազընը իսթիմա' էյլէ, եա
Ռապպ, քէնտի իչիւն սէնին խարապ օլմուշ
մուգատտէսին իւզէրինէ վէճհինի նուրլանտըր
18 էյլէ· Էյ Ալլահըմ, գուլաղընը մէյլ էթտիրիպ
իսթիմա' էյլէ, կէօզլէրինի աչ,
վէ վիրանէլէրիմիզէ վէ սէնին իսմինլէ
եատ օլունան շէհրէ պագ, զիրա պիզ
նիյազլարըմըզը քէնտի սալահըմըզ սէպէպիյլէ
տէյիլ, անճագ սէնին մէրահիմ
իւ 'ազիմէն սէպէպիյլէ հուզուրուն-
19 'տա տէօքէրիզ· Եա Ռապպ իսթիմա'
էյլէ, եա Ռապպ, 'աֆվ էյլէ, եա Ռապպ,
տինկլէ վէ իճրա էյլէ· էյ Ալլահըմ,
քէնտին իչիւն թէ'խիր էթմէ· զիրա
սէնին շէհրին վէ գավմին սէնին իսմինիլէ
տա'վէթ օլունուր·
20 Վէ պէն տահա սէօյլէր վէ նիյազ էտէրէք
կիւնահըմը վէ գավմըմ Իսրայէլին
կիւնահլարընը իգրար էտէր իքէն,
վէ Ալլահըմըն մուգատտէս տաղը իչիւն
նիյազըմը Ալլահըմ ՌԱՊՊԸՆ հուզուրը-
21 նա 'արզ էտէր իքէն, Պէն տահա տուա
էթմէքտէ իքէն էվվէլքի ռիւեատա
կէօրտիւյիւմ ատէմ եա'նի Ճէպրայիլ
ախշամ գուրպանը վագթը գարարլարընտա
ճէրէյէն ուչարագ պանա տօ-
22 գունտու, Վէ անկլայարագ պէնիմ իլէ
սէօյլէշտի, վէ տէտի քի՝ Էյ Տանիէլ,
անլամագ խուսուսընտա սէնի 'ագըլ-
23 գըլմագ իչիւն շիմտի չըգտըմ· Սէնին
նիյազլարընըն իպթիտասընտա էմիր սատըր
էյլէնմիշ վէ պէն խապէր վէրմէյէ կէլտիմ,
զիրա սէն չօգ սէվկիլիսին· իմտի
քէլամը անկլա, վէ ռիւեայը ֆէհմ
24 էյլէ· 'Իսեանա խիթամ վէրմէք վէ կիւնահլարը
թէքմիլ վէ մա'սիյէթ իչիւն
քէֆարէթ էյլէմէք վէ սալահը էպէտիյի
կէթիրմէք վէ ռիւեա իլէ նէպիյի
մուհիւրլէմէք վէ Ագտէս օլանը մէսհ
էյլէմէք իչիւն գավմինա վէ մուգատտէս
շէհրինէ եէթմիշ հաֆթա մուգար-
25 րէր օլմուշ տըր· Իմտի պիլ վէ անլա
քի Եէրուշալիմին պինասը իչիւն օլունմագ
էմրին սիւտուրընտան
թա Մէսիհ օլան րէ'իսէ գատար եէտի
հաֆթա վէ ալթմըշ իքի հաֆթա վար·

մէյտան վէ սուր պինա գըլընաճագ տարլըգ-
տա եէնիտէն պինա օլունաճագ տըր։
26 Վէ ալթմըշ իքի հաֆթատան սօնրա
Մէսիհ գաթ' օլունաճագտըր 'լաքին քէն-
տիսի իչիւն տէյիլ տիր'. վէ օլ կէլէ-
ճէք րէ"իսին գավմը շէհրի վէ մագտի-
սի խարապ էտէճէք. վէ նիհայէթի
թուֆանլէ օլաճագ. վէ մուհարէպէնին
նիհայէթինէ գատար խարապիյէթլէր թագ-
27 տիր օլունմըշ տըր։ Վէ պիր հաֆթա-
տա չօգլար իլէ 'ահտը սապիթ էտէ-
ճէք վէ հաֆթանըն օրթասընտա զէ-
պիհէ իլէ թագտիմէյի ֆէրաղաթ էթ-
տիրէճէք. վէ խարապ օլընճան հագ-
գընտա պըղտուէլմէ թագտիր օլունան
հէլաք խալքէթ էտինճէյէ գատար
մէքրուհաթ պուրճընըն իւզէ-
րինէ տէօքիւլէճէք տըր։

ԲԱԲ 10

1 Ֆարս մէլիքի Քօրէշին իւչիւնճիւ սէնէ-
սինտէ Պէլթէշասար թէսմիյէ օլունան
Տանիէլէ քէլամ քէշֆ օլունտու. օլ
քէլամ սահիհ օլուպ 'պիւյիւք մէշագգաթ-
լըտը' իտի. Վէ քէլամը
2 անլատը վէ րուեայը ֆէհմ էյլէտի. Օլ
կիւնլէրտէ պէն Տանիէլ թամ իւչ հաֆ-
3 թալըգ մաթէմ չէքմէքտէ իտիմ. Թամ իւչ
հաֆթա թէքմիլ օլունճայա գատար
լէզզէթլի թա'ամ էքմէտիմ, վէ աղզըմա
էթ եա շարապ կիրմէտի, վէ ասլա եաղ
սիւրիւնմէտիմ։
4 Վէ պիրինճի այըն եիրմի տէօրտիւն-
ճիւ կիւնիւնտէ պէն պիւյիւք նէհր օ-
5 լան Տիճլէնին սահիլինտէ իտիմ. Վէ
կէօզլէրիմի գալտըրըպ կէօրտիւմ քի
քէթէն պէզի կիյմիշ վէ պէլինէ Ուֆազ
ալթունընտան պիր գուշագ գուշանմըշ
6 պիր ատէմ վար իտի. Վէ անըն ճէսէ-
տի զէպէրճէտ կիպի օլուպ եիւզիւ
շիմշէք կիպի վէ կէօզլէրի աթէշ 'ալէվ-
լէրի կիպի վէ գօլլարը այագլարը
մուճէլլա թունճ րէնկի կիպի իտի, վէ
քէլամըընըն սէտասը ճէմահաթ սէսի կի-
7 պի իտի. Վէ պու րուեայը պէն Տանիէլ
եալընըզ կէօրտիւմ, ամմա պէնիմ իլէ
պէրապէր պուլունան ատէմլէր րուեայը
կէօրմէտիլէր, անճագ անլէրին իւզէրինէ
պէօյլէ պիւյիւք տէհշէթ տիւշտիւ քի
8 իչինէ գաչըփ սագլանտըլար. Վէ պէն եալընըզ
գալտըմ վէ պու պիւյիւք րուեայը կէօր-
տիւմ, վէ գուվվէթիմ գալմատը. վէ
հիւսնիւմ պօզուլտու, վէ գուվվէթիմ
9 գալմատը. Վէ անըն քէլամըընըն սէտա-
սընը իշիթտիմ վէ քէլամըընըն սէտա-
սընը իշիթտիյիմ կիպի եիւզիւմ իւզէրէ
եէրէ կէչէրէք տէրին ուեգուտա գալտըմ.
10 Վէ իշթէ պանա պիր էլ տօգունուպ
պէնի տիզլէրիմ վէ էլլէրիմին ավուճ-
11 լարը իւզէրինէ գալտըրըտը. Վէ պանա
ֆիլիթ ատէն' էյ Տանիէլ) էյ սէվկիլի
ատէմ, սանա սէօյլէյէճէյիմ քէլամը
անլա, վէ այագտա տուր, զիրա շիմ-
տի սանա խըտմէթ օլունտըմ' տէտի. Վէ
պանա պու սէօզի սէօյլէտիյինտէ պէն
12 թիթրէյէրէք տուրտում. Վէ պանա' էյ
Տանիէլ, գօրգմա, զիրա սէն անլա-
մագա վէ Ալլահըն հուզուրընտա միւ-
թէվազը' օլմագա տէրունի տիլէտիյին
պաշլատըղըն իլք կիւնտէն պէրու սէ-
նին սէօզլէրին իշիտիլտի, վէ պէն սէօզ-
13 լէրինին սէպէպինտէն կէլտիմ. Ֆագաթ
Ֆարս մէմլէքէթինին րէ"իսի եիրմի պիր
կիւն եիւզիւմէ գարշը տուրտու. լաքին
իշթէ րէ"իսլէրտէն պիրի օլան Մի-
խայէլ եարտըմըմա եէթիշտի, վէ պէն
օրատա Ֆարս մէլիքլէրինին եանընտա
14 գալտըմ. Վէ սոն կիւնլէրտէ սէնին
գավմընա նէ վագը' օլաճաղընը
պանա պիլտիրմէյէ կէլտիմ, զիրա րու-
եա տահա կիւնլէր իչիւն տիր' տէտի.
15 Վէ պանա պէօյլէ սէօզլէր սէօյլէ-
տիյի կիպի եիւզիւմիւ եէրէ էյէրէք տիլ-
16 սիզ գալտըմ. Վէ իշթէ պէնի ատէմ
հէյ'էթինտէ օլան պիրի տուտագլարը-
մա տօգունտու, վէ պէն աղզըմը աչըպ
սէօյլէտիմ. վէ գարշըմտա տուրանա'
Էֆէնտիմ, պու րուեա իլէ իւզէրի-
մէ աղրը կէլտի, վէ գուվվէթիմ գալ-
17 մատը. Վէ պու էֆէնտիմին գուլու պու
էֆէնտիմ իլէ սէօյլէշմէյէ նասըլ մուգ-

---

[*] Իպր. վէ անըն եօգ տըր.

թէամիր օլայ, զիրա արթըգ պէնտէ
գուվվէթ վէ նէֆէս գալմատը՝ տէտիմ.
18 Վէ ատէմ հէյ'էթինտէ օլան քիմսէ
թէքրար պանա տօգունուպ պէնի
19 գուվվէթլէնտիրէրէք, Էյ սէվկիլի ա-
տամ, գօրգմա, սէլամէթ օլսուն,
գուվվէթլէն վէ ճէսուր օլ տէտի. Վէ
պէնիմ իլէ սէօյլէշտիյի վագիթ գուվվէթ-
լէնիրէք; Էյ էֆէնտիմ, սէօյլէ, զիրա
պէնի գուվվէթլէնտիրտին՝ տէտիմ.
20 Օլ վագըթ տէտի քի՝ Սանա կէլտի-
յիմի պիլիրմիսին? Վէ
շիմտի Ֆարս րէ"իսի իլէ ճէնկ
էթմէյէ 'ավտէթ էտէճէյիմ, վէ պէն
չըգընճա իշթէ Եունան րէ"իսի կէլէ-
21 ճէք տիր. Վէ լաքին պէն սանա հագգ-
գաթ գիթապընտա եազըլմըշ օլանը պիլտի-
րէճէյիմ. Վէ պունլարա գարշը Միքայէլտէն
մա'ատա պաշգա չէքիշէճէք կիմսէ
էտէճէք քիմսէ եօգ տուր.

ԲԱՊ 11.

1 Վէ Մատի Տարիոսուն պիրինճի սէնէ-
սինտէ՝ պէն անը թէշճիյ էթմէք
վէ գուվվէթլէնտիրմէք իչին տուր-
2 մուշ իտիմ. Վէ շիմտի սանա հագիգաթը
պէյան էտէճէյիմ. Իշթէ Ֆարսթա իւչ
մէլիք տահա զուհուր էտէճէք. Վէ
տէօրտիւնճիւսիւ ճիւմլէսինտէն զիյա-
տէ զէնկին օլաճագ տըր, վէ զէնկին-
լիքի սէպէպիյլէ գուվվէթ պուլտուղու-
նա կէօրէ հէր քէսի Եունան հիւքիւմէթի 'ա-
լէյհինէ թահրիք էտէճէք տիր.
3 [illegible] ճէպպար պիր մէլիք զու-
հուր էտիպ գուվվէթ ի'ազիմէ իլէ հիւ-
քիւմէթ սիւրէճէք խահիշինէ կէօ-
4 րէ էտէճէք տըր. Վէ զուհուր էթտիյի զէման
հիւքիւմէթի գըրըլըպ կէօքիւն տէօրթ
րիւզկեարընա թագսիմ օլունաճագ.
Լաքին նէսլինէ օլմայաճագ, հէմ տէ
անըն սալթանաթը հիւքիւմէթ կիպի օլ-
մայաճագ. Զիրա անըն հիւքիւմէթի
սէօքիւլիւպ անլէրտէն պաշգալարընա օլաճագ
տըր.
5 Վէ ճէնուպ մէլիքի գուվվէթլէնէճէք,
լաքին անըն րէ"իսլէրինտէն պիրի ա-
նա ղալիպ կէլէրէք հիւքիւմէթ էտէ-
ճէք տիր. անըն հիւքիւմէթի պէօյիւք
6 պիր հիւքիւմէթ օլաճագ տըր. Վէ պիր
գաչ սէնէ սօնրա պիրի պիրիյլէ մու'ա-
հէտէ էտէճէքլէր, զիրա ճէնուպ մէլի-
քինին գըզը 'ագտ ը իթթիֆագ իչին
շիմալ մէլիքի նէզտինէ կէլէճէք, լաքին
մէրքումէ պազու գուվվէթինի գալ-
մայաճագ վէ օլ տէխի վէ պազուսու տա-
գավէմէթ էտէմէյէճէք. Լաքին մէր-
գումէ վէ անը կէթիրէնլէր վէ անը
թէվլիտ էտէն, վէ անը օ վագըթլար-
տա գուվվէթլէնտիրէն թէսլիմ օ-
լունաճագլար տըր.
7 Լաքին անըն քէօքլէրինտէն Ֆիլիզ-
լէրինտէն պիրի անըն եէրինէ զուհուր
էտէճէք, վէ օ օրտույա կէլիպ շիմալ
մէլիքինին գալ'ալարընա կիրէճէք, վէ
անլէրա իշ կէօրիւպ մուզաֆֆէր օ-
8 լաճագ տըր. Վէ անլէրին իլահլարընը
տախի՛ տէօքիւլմիւշ փութլարընը, գըյմէթ-
լի գապլարընը վէ ալթուն էշյալարը-
նը պէրապէր Մըսըրա կէօթիւրէ-
ճէք, վէ շիմալ մէլիքինին գարշըսընտա
9 գաչ սէնէլէր տուրաճագ. Վէ ճէ-
նուպ մէլիքինին մէմլէքէթինէ կիրէճէք.
պա'տէհու քէնտի եուրտունա 'ավտէթ
էտէճէք տիր.
10 Վէ անըն օղուլլարը մուհարէպէյէ
գոպգըշըպ պէք չօգ 'ասաքիր ճէմ' է-
տէճէքլէր. Անլարտան պիրիսի
կէլէճէք վէ թաշըփ կէչէրէք կէչէճէք,
պա'տէհու 'ավտէթ իլէ անըն գալ'ասընա
11 գատար մուհարէպէ էտէճէք տիր. Վէ
ճէնուպ մէլիքի ղազապա կէլէրէք չը-
գըպ անըն իլէ եանի շիմալ մէլիքի իլէ
մուհարէպէ էտէճէք. օ վագիթ պէօյիւք
պիր ճէմ'իյէթ մէյտանա կէթիրէճէք,
լաքին օլ ճէմ'իյէթ օլ պիրինին էլինէ
12 թէսլիմ օլունաճագ տըր. Վէ օլ *ճում-
հուրը ալտըղընտա՛ գալպի թէքէպպիւր
էտէճէք, լաքին օն պինլէրճէ ատէմ
հէլաք էտէճէք իսէ տէ քէնտի գուվ-
13 վէթ էթմէյէճէք տիր. Զիրա շիմալ մէ-

---

*Եախօտ՝ ճիւմհուր հարպէ գալգըշըն-
ճա

[illegible] սէօ-
յլէ պիր [illegible] կէլմի-
րէծէք) վէ պիր [illegible] սօնկրա չօղ
'սաքէր վէ պիր [illegible] իլէ
14 [illegible] վէ օլ վա-
գըթլէրդէ չօգ [illegible] ծէնուպ մէլիքի 'ա-
լէյհինէ [illegible]. վէ [illegible]
[illegible]
[illegible]
15 [illegible]. Վէ չի-
մալ մէլիքի [illegible]
[illegible] վէ ծէ-
նուպ [illegible], վէ անըն
[illegible] մուգավէմէթ է-
տէմէյէծէք վէ մուգավէմէթ իչիւն
16 գուվվէթ օլմայածագ տըր. Վէ անըն
[illegible]
[illegible] էտէն [illegible]
[illegible], վէ կիւզէլ [illegible]
[illegible], [illegible] անըն էլինէ
17 [illegible]. Վէ պիւթիւն
մէմլէքէթինին գուվվէթիյլէ կէլմէյէ [illegible]
[illegible]
[illegible] կէօ-
րէծէք. վէ անըն [illegible] պօզմա-
գ իչիւն [illegible] անա վէրէ-
ծէք իսէ տէ, գըզ [illegible] վէ
18 անըն օլմայածագ տըր. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] անըն [illegible]
19 րինէ [illegible] տիր. Վէ [illegible]
[illegible]
օլածագ իսէ [illegible] վէ
վէ պուլունմայածագ տըր.
20 Վէ [illegible] իչիւն
[illegible]
պիր [illegible] անըն էէրինէ [illegible]
[illegible] իսէ տէ, [illegible]
[illegible] վէ [illegible] օլ-
մայածագ տըր.
21 Վէ անըն էէրինէ պիր [illegible]
[illegible] էտէծէք, վէ անա չէ-
րէֆի [illegible] վէրմէյէծէքլէր.
[illegible] հիւքիւմէթի
22 [illegible] տըր. Վէ անըն
[illegible] Թուֆանըն գուվվէթիյլէ
[illegible]
23 [illegible]
նըն իլէ [illegible] սօնկրա
հիլէ էտէծէք, վէ [illegible] պիր
24 [illegible] տիր. [illegible]
[illegible]
[illegible] կիրէծէք, վէ [illegible]
վէ [illegible]
[illegible] չէյի [illegible]
[illegible] վէ [illegible]
[illegible] վէ պիր [illegible]
[illegible] 'ալէյհինէ [illegible]
25 [illegible] տիր. Վէ չօգ 'ասքէր
իլէ [illegible] ծէնուպ
մէլիքի 'ալէյհինէ [illegible] էտէծէք, վէ
ծէնուպ մէլիքի գայէթ չօգ [illegible]
[illegible] 'ասքէր իլէ [illegible]
էտէծէք իսէ տէ [illegible]
[illegible] անըն 'ալէյհինէ [illegible]
26 [illegible] տիր. [illegible]
[illegible]
[illegible]
27 [illegible] տիր. Վէ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
28 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 'ալէյհինէ [illegible] էտէծէք տիր.
29 [illegible] վագըթտա [illegible] ծէնու-
պա [illegible], [illegible]
30 [illegible] տըր. Զիրա Քիթ-
թիմ [illegible] անըն 'ալէյհինէ կէլէ-
ծէկլէր [illegible] վէ
[illegible] 'ահտ [illegible]
[illegible] վէ
[illegible] է-
31 [illegible] էտէծէք տիր. Վէ
[illegible]
[illegible] վէ գալ'ա օլան [illegible]
[illegible] էտէծէքլէր, վէ [illegible]

---

*[illegible]

ճիւմլէտէրլ խէրապլըղա պա'իս էտէն մէք-
32 րուհութը գոյաճագլար. Վէ ահտին խիլա-
ֆընա շէրրի իշլէյէնլէրի
թէմէլլիւգլէ իզլալ էտէճէք. Լաքին
քէնտի Ալլահընը թանըյան գավմ
քէսպի գուվվէթ էտէրէք իշ կէօրէ-
33 ճէք. Վէ գավմըն 'աքըլլըլարը չօգ-
լարա թա'լիմ էտէճէքլէր, վէ պիր
միգտար վագթ գըլըճ, վէ աթէշ, էսարէ-
34 թէ վէ եաղմայա օղրայաճագլար. Վէ
օղրատըգլարընտա [illegible] ազ մու'ավէ-
նէթ պուլաճագլար, վէ չօգ քիմսէլէր
կիւզէլ թէմէլլիւգլէ միւլհագ օլաճագ-
35 լար. Վէ 'աքըլլըլարտէն պա'զըլարը գալ վէ
[illegible] վագթ ը նիհայէ-
թէ գատար [illegible] իչիւն
[illegible] օլաճագլար. Զիրա օ
մէ'այյէն վագըթ թա [illegible] օլաճագ տըր.
36 Վէ գըրալ [illegible] էտէճէգ
վէ հէր [illegible] իւզէրինէ թէ-
'ազզիւմ էտէճէք վէ իլահլարըն Ալլա-
հընա գարշը 'աճայիպ շէյլէր սէօյլէյէճէք,
վէ ղազապ թէմամ օլունճայա գատար
միւվաֆֆագ օլաճագ, զիրա մուգատ-
37 տէր օլան վուգու'ա կէլէճէք տիր. Վէ
օ պապալարընըն իլահլարընա ի'թիպար
էթմէյէճէք, վէ [illegible] ի նիսվա-
նըն հիչ պիր [illegible] էյլէ-
մէյէճէք, զիրա [illegible] իւզէրինէ թէ-
38 'ազզիմ էտէճէք. [illegible] էտէրին-
տէ գալ'ալար իլահընը թա'զիմ էտէ-
ճէք, վէ պապալարընըն [illegible] ի-
լահընը [illegible] վէ [illegible]
[illegible] էշեա իլէ թա'-
39 զիմ էտէճէք. Վէ ղարիպ իլահըն 'ավ-
նիյլէ միւսթահքէմ գալ'ալարա [illegible]
[illegible] թէքսիր էտէճէք, վէ ան-
լարը չօգլար իւզէրինէ հիւքիւմէթ վէ-
րէճէք վէ [illegible]
[illegible] թագսիմ էտէճէք տիր.
40 Վէ վագըթ ը նիհայէթտէ ճէնուպ մէ-
լիքի անըն իլէ ճէնկլէշէճէք. Վէ շիմալ
մէլիքի 'արապալար վէ սուվարիլէր վէ
չօգ կէմիլէր իլէ անըն իւզէրինէ ֆըր-
թընավարի կէլէճէք, վէ [illegible]
կիրէճէք վէ [illegible] կէչէճէք
41 տիր. Կիւզէլլիկ [illegible] կիրէճէք.
Վէ չօգ [illegible] խարապ օլաճագ. Լա-
քին անըն էլինտէն գուրթուլաճագլար, եա'նի Է-
տօմ վէ Մօապ վէ պէնի 'Ամմօնըն
[illegible] գուրթուլաճագ տըր.
42 Վէ էլինի մէմլէքէթլէր իւզէրինէ ուզա-
տաճագ, վէ Մըսըր եէրի գուրթուլմա-
43 յաճագ տըր. Վէ ալթուն [illegible]
խազինէլէրի իւզէրինէ, վէ Մըսըրըն պիւ-
թիւն [illegible] իւզէրինէ թէ-
սալլութ էտէճէք. Վէ [illegible]
[illegible] անըն թապի' օլաճագլար.
44 Լաքին շարգտան վէ շիմալտէն [illegible]
[illegible] անը միւզթարիպ [illegible] օլաճագ. Վէ
պիր չօգ [illegible] թէլէֆ
էթմէք իչիւն [illegible] չը-
45 գաճագ տըր. Վէ տէնիզլէր իլէ կիւզէլ օլան
[illegible] *տէնիզլէր պէյնինտէ,
[illegible] մուգատտէս տաղտա գու-
րաճագ տըր. Լաքին օ նիհայէթինէ վա-
րաճագ վէ անա եարտըմ էտէն պուլու-
նըմայաճագ տըր.

ԲԱԲ 12.

1 Վէ օլ վագըթտա [illegible] գավմընըն ի-
չիւն [illegible] րէ'իս Միխայէլ
գալգաճագ, վէ միլլէթ օլալըտան պէ-
րի, թա օլ վագըթա գատար վուգու'
պուլմամըշ պիր [illegible] վագթը
վուգու' պուլաճագ տըր. Վէ օլ վա-
գըթտա գավմըն, եա'նի քիթապտա
մուգայյէտ պուլունանլարըն ճիւմլէսի
2 նէճաթ պուլաճագլար. Վէ եէրին
թօփրագլարընտա ույումագտա օլանլարըն չօգլարը՝
պա'զըլարը հայաթ ը էպէտիյէյէ, վէ պա'-
զըլարը հագարէթ վէ րէզալէթ ի էպէտի-
3 յէյէ ույանաճագլար տըր. Վէ 'աքըլլըլար
սէմանըն նուրը կիպի, վէ չօգլարը սա-
լահա իրշատ էտէնլէր եըլտըզլար կիպի
էպէտ իւլ ապատ պարլայաճագլար
տըր.

---

*Եախօտ՝ թանըմատըղը [illegible]

*Եախօտ՝ տէնիզլէր իլէ կիւզէլ վէ մու-
գատտէս տաղ պէյնինտէ

4 Վէ սէն, էյ Տանիէլ, վագըթ ը նիհայէթէ տէկին քէլամլարը գափա՛, քիթաբը մէօհիւրլէ. չօգլարը [illegible] կէզէճէքլէր, 'իլմ թէզայիւտ էյլէյէճէք տիր.

5 Վէ պէն Տանիէլ կէօրտիւմ քի տիկէր իքի քիմսէ՝ պիրի նէհրին պիր թարաֆընտա, վէ տիկէրի նէհրին օ պիր թարաֆընտա՝ տուրույօր իտի.

6 Վէ պիրի քէթէն պէզի կէյմիշ օլարագ նէհրին սուլարը իւզէրինտէ տուրան քիմսէյէ՝ Բու 'աճայիպաթըն նիհայէթի նէ զէման օլաճագ տըր՛ տէտի.

7 Վէ քէթէն պէզի կէյիմ նէհրին սուլարը իւզէրինտէ օլան քիմսէնին՝ քէնտի սաղ վէ սօլ էլինի սէմայա գալտըրարագ, վէ էպէտի հայյ օլանըն հագգը իչիւն եէմին էտէրէք՝ Զէման վէ զէմանլար վէ նըսֆ ը զէման օլաճագ, վէ մուգատտէս գավմըն գուվվէթինի քիւլլիյէն տաղըթմալըղը կիպի պունլարըն ճիւմլէսի իթմամ օլունաճագ տըր՛ տէտիյինի իշիթտիմ.

8 Բէն իշիթտիմ՝ ֆագաթ անլամատըմ. Վէ՞ Էֆէնտիմ, պունլարըն նիհայէթի

9 նէ՞ օլաճագ տըր՛ տէտիմ. Օլ տախի՝ Էյ Տանիէլ, կիթ, զիրա պու սէօզլէր վագըթ ը նիհայէթէ գատար գափալը վէ միւհիւրլիւ տիր.

10 Չօգլար թաթհիր օլունուպ պէյազ գըլընաճագ, վէ գալէտիլէճէքլէր. Փագաթ շէրիրլէր շէրրի իրթիքապ էտէճէքլէր, վէ շէրիրլէրին հիչ պիրի ֆէհմ էթմէյէճէք, լաքին

11 'ագըլլըլար ֆէհմ էտէճէքլէր. Վէ զէպիհա ի տա'իմէնին գալտըրըլըփ խարապ էտէն մէքրուհաթըն տիքիլտիյի վագըթընտան 'իպթիտաէն պին իքի եիւզ

12 տօգսան կիւն օլաճագ. Մունթազըր օլարագ պին իւչ եիւզ օթուզ պէշ կիւնէ եէթիշէն ատէմ նէ՜ միւպարէք տիր.

13 Լաքին նիհայէթէ գատար սէն կիթ. զիրա իսթիրահաթ էտէճէքսին, վէ կիւնլէրին նիհայէթինտէ նասիպինտէ տուրաճագսըն՝ տէտի.

ՀՕՇԱ'

ՊԱՊ 1

1 Եէհուտա մէլիքլէրի 'Ուզզիյա վէ Եօթամ վէ Ահազ վէ Հիզգիյանըն էյյամընտա վէ Իսրայէլ մէլիքի Եէրօպ'ամ իպն ի Եէհօաշըն էյյամընտա Հօշա' իպն ի Պէէրիյէ կէլէն ՌԱՊՊԸՆ քէլամը տըր.

2 ՌԱՊՊԸՆ Հօշա' վասըթասըյլէ օլան քէլամընըն իպթիտասընտա ՌԱՊՊ Հօշա'ա խիթապէն՝ Կիթ, քէնտինէ զինա էօրէթ պիր գարը, վէ զինատան էվլատ ալ. զիրա 'արզ ՌԱՊՊԸՆ թարիգինտէն սափարագ զիյատէսիյլէ իրթիքապ ը զինա էյլէտի՛ տէտի.

3 Օլ տախի կիտիպ Տիպլայիմին գըզը Ծօմէրի ալտը. վէ մէզպուրէ համիլէ օլուպ անա պիր օղուլ տօղուրտու.

4 Վէ ՌԱՊՊ անա խիթապէն՝ Օղլունա Եիզրա'էլ թէսմիյէ էյլէ. զիրա ազ վագըթ սօնրա Եիզրա'էլին [illegible] գանը Եէհու խանէտանընտան թալէպ էտէճէյիմ, վէ պէյթ ի Իսրայէլին հիւքիւմէթինէ

5 խիթամ վէրէճէյիմ. Վէ օլ կիւնտէ Եիզրա'էլ վատիսինտէ Իսրայէլին եայընը գըրաճաղըմ՛ տէտի.

6 Վէ Ծօմէր թէքրար համիլէ օլուպ պիր գըզ տօղուրտու. Վէ ՌԱՊՊ Հօշա'յա խիթապէն՝ Բունա *Լօռուհամա թէսմիյէ էյլէ, զիրա պէն արթըգ պէյթ ի Իսրայէլէ մէրհամէթ էթմէյէճէյիմ, ան-

---

*Մէրհամէթէ նա'իլ օլմամըշ

ֆագադ անլարը պիւսպիւթիւն գալտըրաճաղըմ.
7 Լաքին Եէհուտա էվինէ մէրհամէթ էտիպ քէնտիլէրինին Ալլահը ՌԱՊ-ՊԸՆ 'ավնը իլէ խըլաս էտէճէյիմ, վէ անլարը եայ իլէ, գըլըճ իլէ, ճէնք իլէ, խայըլլար իլէ սիւվարիլէր իլէ խըլաս էթմէյէճէյիմ տէտի.
8 Վէ Լօռուհամայը սիւթտէն քէսինճէ կէպէ համիլէ օլուպ պիր օղուլ տօղուր-
9 տու. Օ վագըթտէ ՌԱՊ տէտի քի Պունա *Լօ'ամմի թէսմիյէ էյլէ, զիրա սիզ պէնիմ գավմիմ տէյիլսինիզ վէ պէն
10 սիզին Ալլահընըզ օլմայաճաղըմ. Լաքին Պէնի-Իսրայէլին 'ատէտի օլչիւլմէղէ վէ սայըլմաղա գապիլ օլմայան տէնիզ գումու կիպի օլաճագ տըր. Վէ 'Սիզ պէնիմ գավմիմ տէյիլսինիզ' տէնիլտիյի մագամտա օրատա 'Հայյ օլան Ալլահըն էվլատը' թէսմիյէ օ-
11 լունաճագլար տըր. Վէ պէնի-Եէհուտա վէ պէնի-Իսրայէլ պիր եէրէ թօփլանըպ քէնտիլէրինէ պիր պաշ թա'յին էտէճէքլէր, վէ եէրտէն չըգաճագլար. զիրա Եիզրա'էլին կիւնիւ պիւյիւք օլաճագ տըր.

ԲԱԲ 2

1 Պիրատէրլէրինիզէ 'Ամմի,
Վէ հէմշիրէլէրինիզէ Ռուհամա տէյինիզ.
2 Վալիտէնիզ իլէ մու'արաքա էտինիզ,
Մու'արաքա էտինիզ. զիրա օ պէնիմ
զէվճէմ տէյիլ տիր,
Վէ պէն անըն զէվճի տէյիլ իմ.
Ֆիւճուրունու եիւզիւնտէն գըլսըն
Վէ մէմէլէրի արասընտան ֆուհշիյաթը-
նը տէֆ'էյլէսին.
3 Օլմայա քի անը չըփլագ 'իւրեան էտէ-
յիմ,
Վէ տօղտուղու կիւնտէքի կիպի գը-
լայըմ,
Վէ անը չէօլէ պէնզէթէյիմ,
Վէ գուրագ եէրէ թէշպիհ էտէյիմ,
Անը սուսըզլըգտան էօլտիւրէյիմ.
4 Վէ անըն էվլատընա մէրհամէթ էթ-
մէյէճէյիմ,
Զիրա անլէր զինա էվլատը տըր.
5 Զիրա անլէրին վալիտէսի զինա էյլէտի.
Անլէրի համիլէ օլան րիւսվայլըգ էյ-
լէտի.
Տէտի քի՝ Էքմէյիմի վէ սույումու, եա-
փաղըմը վէ քէթէնիմի,
Եաղըմը վէ մէշրուպաթըմը վէրէն 'ա-
շըգլարըմըն արդընճա կիտէճէ-
յիմ՝ տէտի.
6 Պու էճլտէն իշթէ պէն *անըն եօլունա
տիքէնլէրտէն չիթ չէքէճէյիմ,
Վէ եօլլարընը պուլամամասը իչին տի-
վար չէվիրէճէյիմ.
7 Վէ 'աշըգլարընըն արդընճա կիտէճէք,
Լաքին անլէրէ եէթիշէմէյէճէք,
Վէ անլէրի արայաճագ, լաքին պուլա-
մայաճագ տըր.
Օ զէման՝ Դէօնիւպ էվվէլքի զէվճիմէ
րուճու' էտէյիմ,
Զիրա օ վագըթ պանա շիմտիքինտէն
էյի իտի՝ տէյէճէք տիր.
8 Ֆագադ պուղտայը վէ շարապը վէ եա-
ղը անա վէրէն,
Վէ Պա'ալ իչին խարճըգլարը կիւ-
միւշ իլէ ալթընը
Թէքսիր էտէն պէն իտիյիմի պիլմէտի.
9 Պու էճլտէն տէօնիւպ պուղտայըմը մէվ-
սիմինտէ,
Վէ շարապըմը մու'այյէն վագթընտա
ալաճաղըմ,
Վէ 'իւրյէթինի էօրթէն եափաղըմ իլէ
քէթէնիմի կէրի ալաճաղըմ.
10 Վէ անըն 'աշըգլարընըն կէօզլէրի էօ-
նիւնտէ
Խապասէթինի մէյտանա գօյաճաղըմ,
Վէ անը էլիմտէն քիմսէ գուրթարա-
մայաճագ տըր.
11 Վէ անըն պիւթիւն մէսէրրէթինէ,
Պայրամլարընա վէ այ պաշլարընա
սէպթլէրինէ,
Վէ պիւթիւն մու'այյէն կիւնլէրինէ
խիթամ վէրէճէյիմ.
12 Վէ՝ Պունլար 'աշըգլարըմըն պանա վէր-
տիյի հէտիյէլէր տիր
Տէտիյի պաղլարը իլէ ինճիր աղաճլարընը

---

*Գավմիմ՝ տէյիլ

*[illegible]

Խարապ էտիպ օրմանլըգ էտէճէյիմ.
Վէ անլէրի սահրա վուհուշը եէյէճէք տիր.
13 Վէ Պա'ալիմէ պուխուր եաքտըղը կիւնլէր իչիւն անըն ճէզասընը վէրէճէյիմ.
Քիւփէլէրի վէ զինէթլէրիյլէ տօնանըբ,
Աշըգլարընըն արդընճա կիթտի
Վէ պէնի ունութտու՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
14 Պու սէպէպտէն իշթէ պէն անը ալդադըբ
Պէրրիյէյէ կէօթիւրէճէյիմ,
Վէ անը թալթիֆ էտէճէյիմ.
15 Վէ օրատան անըն պաղլարընը
Վէ Աքօր վատիսինի իւմիտ գափուսը օլմագ իւզրէ վէրէճէյիմ.
Վէ օրատա կէնճլիյինին կիւնլէրինտէ
Վէ Միսըր տիյարընտան չըգտըղը կիւնլէրտէ օլտուղու կիպի
Նաղմէլէր օգույաճագ տըր.
16 Վէ օլ կիւնտէ (ՐԱՊՊ պույուրուր) պանա՝ Զէվճիմ տէյէճէքսին,
Վէ արթըգ պանա՝ Պա'ալըմ տէմէյէճէքսին.
17 Վէ Պա'ալիմ իսիմլէրինի անըն աղզընտան տէֆ' էյլէյէճէյիմ,
Վէ պիր տահա իսիմլէրիյլէ զիքր օլունմայաճագլար տըր.
18 Վէ անլէր իչիւն օլ կիւնտէ սահրա վուհուշը իլէ
Վէ հավա գուշլարը հէմ զէմինին սիւրիւնէնլէրի իլէ
'Ահտը 'ահտ էտէճէյիմ,
Վէ տիյարտան եայ վէ գըլըճ վէ մուհարէպէյի *գալտըրըբ
Անլէրի ասայիշ իւզրէ եաթըրաճաղըմ.
19 Վէ սէնի քէնտիմէ էպէտ էլ էպէտ նիշանլայաճաղըմ,
Սէնի քէնտիմէ 'ատալէթ վէ հագգ վէ 'ինայէթ վէ մէրհամէթլէ նիշանլայաճաղըմ.
20 Վէ սէնի քէնտիմէ սըտգ իլէ նիշանլայաճաղըմ.
Վէ ՐԱՊՊԸ պիլէճէքսին.
21 Վէ օլ կիւնտէ (ՐԱՊՊ պույուրուր) ճէվապ վէրէճէյիմ,
Պէն սէմավաթա ճէվապ վէրէճէյիմ,
Վէ անլէր զէմինէ ճէվապ վէրէճէքլէր.
22 Վէ զէմին պուղտայ վէ շըրէյի վէ եաղա ճէվապ վէրէճէք,
Վէ անլէր Եիզրաէլէ ճէվապ վէրէճէքլէր տիր.
23 Վէ անը քէնտիմ իչիւն տիյարտա էքէճէյիմ,
Վէ մէրհամէթ էտիլմէմիշ Ռուհամայա մէրհամէթ էտէճէյիմ.
Վէ գավմըմ օլմայանա՝ Սէն գավմըմ սըն՝ տէյէճէյիմ.
Օլ տախի՝ Ալլահըմ սըն՝ տէյէճէք տիր.

ՊԱՊ 3

1 Պա'տէհու ՐԱՊՊ պանա՝ Եինէ կիթ, անաթը փէտէրաֆընտան սէվիլէն պիր զանիյէյի սէվ, նիթէքիմ պէնի Իսրայէլ պաշգա իլահլարա տէօնիւփ իւզիւմ փիտէլէրի սէվսէլէր պիլէ, ՐԱՊՊ ան-
2 լէրի սէվէր. Վէ պէն մէզպուրէյի օն պէշ կիւմիւշ վէ պիր պուչուգ
3 հօմէր արփայա չէքէլ ալտըմ. Վէ անա՝ Պէնիմ իչիւն չօգ կիւնլէր օթուր, վէ զինա էթմէ վէ քիմսէյէ վարմա, պէն տախի սէնին իչիւն օլաճաղըմ՝ տէտիմ.
4 Զիրա պէնի Իսրայէլ չօգ կիւնլէր մէլիքսիզ վէ րէ'իսսիզ վէ գուրպանսըզ վէ փութսըզ վէ էֆօտսըզ վէ թէրա-
5 ֆիմսիզ օթուրաճագլար. Պա'տէհու պէնի Իսրայէլ րիւճու' էտիպ քէնտիլէրին Ալլահը ՐԱՊՊԸ վէ մէլիքլէրի Տաւութը արայաճագլար. վէ ախիր կիւնլէրտէ ՐԱՊՊԱ վէ անըն քէրէմինէ սըղընաճագլար տըր.

ՊԱՊ 4

1 Եյ պէնի Իսրայէլ, ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը տինլէյինիզ.
Զիրա տիյարտա հագիգաթ վէ շէֆգաթ,
Վէ Ալլահը պիլմէքլիք պուլունմատըղընտան

---

*Իպր. գըրըբ

Տիյարըն սէքէնէսի իլէ ՌԱՊՊԸՆ տա'վասը վար տըր։

2 Եէմին վէ եալան վէ գաթլ
Վէ խըրսըզլըգ վէ զինա թէքէսսիւր էթմիշ տիր
Վէ գան իւզէրինէ գան տէօքիւլիւր.

3 Պու սէպէպտէն տիյար մաթէմ թութաճագ,
Վէ անըն քեաֆֆէ ի սէքէնէսի,
Վէ սահրա վուհուշը վէ հավա գուշլարը զա'իֆլէնէճէք,
Վէ տէնիզին պալըգլարը տախի մահվ օլաճագ տըր։

4 Լաքին քիմսէ մու'արազա էթմէսին վէ քիմսէ թա'զիր էյլէմէսին,
Զիրա սէնին գավմին քեահին իլէ մու'արազա էտէնլէր կիպի տիր.

5 Պու էճլտէն կիւնտիւզին սիւրչէճէքսին,
Վէ կէճէլէյին փէյղամպէր սէնին իլէ պէրապէր սիւրչէճէք տիր.
Վէ վալիտէնի հէլաք էտէճէյիմ։

6 Գավմիմ Ալլահը պիլմէտիյինտէն հէլաք օլտու,
Սէն պիլմէքլիյի րէտտ էթտիյին իչիւն,
Պէն տախի սէնի՝ պանա քեահին օլմագտան րէտտ էտէճէյիմ,
Վէ սէն Ալլահընըն շէրի'աթընը ունութտուղուն իչիւն
Պէն տախի սէնին էվլատընը ունուտաճաղըմ.

7 Անլէր նէ գատար թէքէսսիւր էթտիլէր իսէ,
Պանա գարշը օլ գատար կիւնահ էթտիլէր.
Անլէրին 'իզզէթինի գըլլէթէ թահվիլ էտէճէյիմ.

8 Անլէր գավմիմին կիւնահ գուրպանլարընը եէրլէր,
Վէ ճանլարը անլէրին 'իսեանընա արզուքէշ տիր.

9 Վէ գավմ նասըլ իսէ քեահին տէ էօյլէ օլաճագ.
Վէ անլէրէ մէսլէքլէրինին ճէզասընը վէրէճէյիմ,
Վէ 'ամէլլէրինէ կէօրէ միւճազաթ էտէճէյիմ.

10 Վէ եէյէճէքլէր, լաքին տօյմայաճագլար.
Զինա էյլէճէքլէր վէ թէքէսսիւր էթմէյէճէքլէր.
Զիրա ՌԱՊՊԱ իթա'աթը թէրք էթտիլէր.

11 Զինա վէ շէրապ վէ եէնի շէրապ 'ագլը ալըր.

12 Գավմիմ քէնտի աղաճընա տանըշըր,
Վէ տէյնէյի անա խապէր վէրիր.
Զիրա զինա սէվտասը անլէրի ազտըրտը
Վէ քէնտիլէրին Ալլահընը թէրք էտէրէք զինա էթտիլէր.

13 Տաղ պաշլարընտա զէպհ էտէրլէր,
Վէ պայըրլար իչէրինտէ մէշէ վէ գավագ վէ պութմ աղաճը ալթընտա
Անլէրին կէօլկէսի խօշ օլտուղունտան պուխուր եագարլար.
Պու էճլտէն գըզլարընըզ փիւճուր իշլէյէճէքլէր,
Վէ կէլինլէրինիզ զինա էտէճէքլէր.

14 Ֆիւճուր իշլէտիքլէրի իչիւն գըզլարընըզըն,
Վէ զինա էթտիքլէրի իչիւն կէլինլէրինիզին ճէզասընը վէրմէյէճէյիմ.
Զիրա *քէնտինիզ զանիյէլէր իլէ րէֆագաթ էտէրսինիզ,
Վէ ֆահիշէլէր իլէ զէպհ էտէրսինիզ.
Իշտէ ֆէհմսիզ գավմ հէլաք օլաճագ տըր։

15 Էյ Իսրայէլ, սէն զինա էտէր իսէն տէ,
Եէհուտա սուչլու օլմասըն.
Ճիլճալա կիթմէյինիզ, վէ Պէյթավէնէ չըգմայընըզ,
Վէ ՌԱՊՊ հայ տըր՝ տէյիւ եէմին էթմէյինիզ.

16 Զիրա Իսրայէլ մու'անիտ ինէք կիպի թէ'աննիւտ էտէր,
Շիմտի ՌԱՊՊ անլէրի վասի' պիր մահալտէ գուզու կիպի օթլատաճագ տըր.

17 Էֆրայիմ փութլարա եափըշմըշ տըր.

---

*Իպր. քէնտիլէրի

Անը պրագընըզ·
18 Զիյաֆէթլէրի ֆէսատա վարմըշ տըր·
Չօգ զինա էթտիլէր·
Վէրինիզ՝ տէյու սէվիյօրլէր,
*Րէ'իսլէրինէ †այպ‡
19 Րիւզկեար անը քէնտի գանատլարըյլէ
սարմըշ տըր·
Վէ անլէր զէպիհէլէրինտէն ութանա-
ճագլար տըր·

ՊԱՊ 5

1 Էյ քեահինլէր, պունու տինլէյինիզ,
Էյ պէյթ ի Իսրայէլ, տիգգաթ էտինիզ,
Էյ պէյթ իւլ մէլիք, գուլագ վէրինիզ,
Զիրա հիւքիւմ սիզին հագգընըզտա տըր·
Զիւնքի Միսփատա տուզագ,
Վէ Թապօր իւզէրինտէ սէրիլմիշ աղ
օլտունըզ·
2 Զէլալէթէ տիւշէնլէր իֆրաթլէ քէսէր-
լէր,
Լաքին ճիւմլէսինի թէ'տիպ էտէն պէն
իմ·
3 Պէն Էֆրայիմի պիլիրիմ,
Վէ Իսրայէլ պէնտէն մախֆի տէյիլ տիր·
Պէլի, էյ Էֆրայիմ, շիմտի սէն զինա
էթտին,
Իսրայէլ միւլէվվէս օլտու·
4 Ֆէնալըգլէրին Ալլահընա րիւճու' էթմէք
իզին,
†'Ամէլլէրինի տօղրուլթմազլար‡
Զիրա անլէրտէ զինա ռուհու վար,
Վէ ՐԱՊՊԸ պիլմէզլէր·
5 Իսրայէլին գուրուրը քէնտի ‡էօնիւնտէ
թէզլիլ էտիլէճէք·
Վէ պու էճլէտէն Իսրայէլ իլէ Էֆրայիմ
կիւնահլարըյլէ սիւրչիւլէճէգլէր·
Եէհուտա տախի անլէր իլէ պէրապէր
եըգըլաճագ տըր·
6 Անլէր սիւրիւլէրի վէ սըղըրլարըյլէ
ՐԱՊՊԸ արամաղա կիտէճէքլէր, լաքին
պուլամայաճագլար·
Օ անլէրտէն չէքիլտի·
7 Անլէր ՐԱՊՊԱ խիյանէթ էթտիլէր,
Զիրա պաշգա էվլատ թէվլիտ էթտիլէր·
Շիմտի քէնտիլէրի նասիպլէրիյլէ պէրա-
պէր
Պիր այ իչինտէ թէլէֆ օլաճագլար տըր·
8 Կիպ'աատա պօրու,
Րամատա սուրնա չալընըզ·
Էյ Պէնեամին, տիւշման սէնին արտըն-
տա տըր՝ տէյիւ
Պէյթավէնտէ պիւլէնտ ավազըլէ նիտա
էտինիզ·
9 Թա'զիր կիւնիւնտէ Էֆրայիմ վիրան
օլաճագ·
Իսրայէլ սըպթլարընտա հագիգաթը
պիլտիրտիմ·
10 Եէհուտա րէ'իսլէրի հուտուտ նիշանը-
նը քալտըրանլար կի-
պի օլտուլար·
Անլէր իւզէրինէ գազապըմը սու կիպի
տէօքէճէյիմ·
11 Էֆրայիմ զուլմ չէքտի վէ հիւքմիլէ է-
զիլմիշ տիր,
Զիրա իսթէք իլէ էմրէ թապի' օլտու·
12 Պէն Էֆրայիմէ կիւվէ կիպի
Վէ պէյթ ի Եէհուտայա աղաճ գուր-
տու կիպի օլաճաղըմ·
13 Էֆրայիմ քէնտի մարազընը վէ Եէհու-
տա քէնտի եարասընը կէօրիւնճէ,
Էֆրայիմ 'Աշուրա կիթտի
Վէ Եարէպ մէլիքէ էլչիլէր կէօնտէրտի·
Լաքին օ սիզէ շիֆա վէրէմէզ վէ եա-
րանըզը էյի էթմէյէ մուգթէտիր
տէյիլ տիր·
14 Զիրա պէն Էֆրայիմէ արսլան կիպի,
Վէ պէյթ ի Եէհուտայա կէնճ արսլան
կիպի օլաճաղըմ·
Պէն, պէն փարչալայըպ կիտէճէյիմ·
Կէօթիւրէճէյիմ վէ գուրթարան օլմա-
յաճագ տըր·
15 Անլէր գապահաթլը օլտուգլարընը ի'թի-
րաֆ էյլէյինճէ
Վէճհիմի թալէպ էտինճէյէ գատար,
Պէն կիտիպ մագամըմա 'ավտէթ էտէ-
ճէյիմ·
Մուզայագալարը վագթընտա պէնի էր-
քէն թալէպ էտէճէքլէր տիր·

---

*Իպր· Գալգանլարը
†Եահուտ՝ 'Ամէլլէրի անլէրի պըրագմազ
‡Եահուտ՝ եիւզինէ գարշը շէհատէթ է-
տէր

ՊԱՊ 6

1 Կէլինիզ ՌԱՊՊԱ պիզ տէօնէլիմ,
Զիրա օ փարչալատը վէ պիզէ Օ շիֆա
վէրէճէք.
Օ վուրտու, վէ պիզի օ սարմալայաճագ տըր.
2 Իքի կիւնտէն սօնրա պիզի իհեա է-
տէճէք.
Իւչիւնճիւ կիւնտէ պիզի այագա գալ-
տըրաճագ,
Վէ անըն հուզուրընտա եաշայաճաղըզ.
3 Վէ պիլէճէյիզ, ՌԱՊՊԸ պիլմէյէ սայ' է-
տէճէյիզ.
Անըն խուրուճը շաֆագ կիպի մուգար-
րէր տիր.
Վէ օ պիզէ եաղմուր կիպի
Զէմինի սուլայան սօն եաղմուր կիպի
կէլէճէք տիր.
4 Էյ Էֆրայիմ, սանա նէ՞ եափայըմ,
Էյ Եէհուտա, սանա սա նէ՞ եափայըմ,
Զիրա սիզին թագվանըզ սապահ պու-
լութու կիպի
Վէ ըրքէն էնէն շէպնէմ կիպի տիր, քի
Կայիպ օլուր.
5 Պու սէպէպտէն անլարը փէյղամպէրլէ-
րիմ վասըթասըյլէ գըրտըմ;
Աղզըմըն սէօզլէրիյլէ անլարը էօլտիւ-
րտիւմ,
Վէ *սէնին հիւքիւմլէրին նուր կիպի չը-
գաճագ տըր.
6 Զիրա պէն գուրպան տէյիլ, ամմա
մէրհամէթի
Վէ մուհրագաթլարտան զիյատէ Ալլահը
պիլմէքլիքի իսթէրիմ.
7 Լաքին անլէր ատէմ կիպի ահտը նագզ
էթթիլէր,
Օրատա պանա խըյանէթ էթթիլէր.
8 Ճիլ'ատ ֆա'իլ ի ֆէսատ օլանլարըն շէհրի
տիր.
Գան իլէ մուլէվվէս տըր.
9 Հայտուտ պէօլիւքլէրի ատամը, նասըլ
փուսուտա պէքլէտիքլէրի կիպի,
Քէհինլէրին կիւրուհը Շէքէմ ճատտէսին-
տա ատէմ գաթլ էտէրլէր.
Չիւնքի անլէր խապասէթ իշլէտիլէր.

10 Պէյթ ի Իսրայէլտէ տէհշէթլի պիր շէյ
կէօրտիւմ,
Էֆրայիմին զինալըգը օրատա տըր,
Իսրայէլ մուլէվվէս օլտու.
11 Պէն գավմըմը էսարէթտէն կէրի կէ-
թիրտիյիմտէ,
Էյ Եէհուտա, սէնին իչին տախի հա-
սատ մուգատտէր տիր.

ՊԱՊ 7

1 Իսրայէլէ շիֆա վէրտիյիմտէ,
Էֆրայիմին 'խաթասը վէ Սամարիանըն
քէմթիւրլիւյիւ աշիքեար օլտու.
Զիրա անլէր հիլէ էտէրլէր,
Վէ իչէրիյէ խըրսըզ կիրէր,
Տըշարըտա հայտուտ սօյար.
2 Վէ պիլ ճիւմլէ քէմթիւրլիւքլէրինի զիքր
էթտիյիմի
Գալպլէրինտէ տիւշիւնմէզլէր.
Շիմտի 'ամէլլէրի քէնտիլէրինի իհաթէ
էթմիշ տիր.
Անլէր հուզուրըմտա տըր.
3 Մէլիքի քէօթիւլիւքլէրիյլէ
Վէ ռու'էսայը եալանճըլըգլարըյլէ սէվինտի-
րիրլէր.
4 Ճիւմլէսի զինաքեար տըր.
Էքմէքճինին եագտըղը ֆուրուն կիպի
տիր,
Քի խամուրը եօղուրտուգտան սօնրա,
Մայասը կէլինճէյէ տէկին օճագտան
ֆէրագաթ էտէր.
5 Մէլիքիմիզին կիւնինտէ,
Ռէիսլէր շէրապըն հէրարէթինտէն խաս-
թա օլտուլար.
Օ միւսթէհզիլէր իլէ իթթիֆագ էթտի.
6 Զիրա անլէր փուսուտա օթուրարագ
Գալպլէրինի ֆուրուն կիպի հազըրլա-
տըլար.
Էքմէքճիլէրի պիւթիւն կէճէ ույուր.
Սապահլայըն 'ալէվլի աթէշ կիպի եա-
նար.
7 Ճիւմլէսի ֆուրուն կիպի գըզղըն,
Վէ հաքիմլէրինի եէյիլէր.
Մէլիքլէրինին ճիւմլէսի տիւշտիւ,
Անլէրին արասընտա պանա ֆէրեատ
էտէն եօգ տըր.

---

*Եա խուտ՝ սէնին հիւքիւմլէրին

8 Եփրայիմ գավմլար իլէ միւխթելիթ օլտու,
Եփրայիմ չէվրիլմէմիշ փիտէ տիր։
9 Անըն գուվվէթինի եապանճըլէր եէտի,
վէ քէնտիսի պիլմէզ·
Սաչընա տախի աք տիւշտի, վէ քէնտիսի պիլմէզ·
10 Վէ Իսրայէլին ղուրուրը քէնտիսի *եիւզիւնէ թէզլիլ էտիյոր*·
Բու ճիւմլէ իլէ անլէր քէնտիլէրինին Ալլահը ՌԱՊՊԱ րիւճու'՝ էթմէզլէր,
Վէ անը արամազլար·
11 Վէ Եփրայիմ ճահիլ վէ 'ագըլսըզ կէօյէրճին կիպի օլտու·
Մըսըրլըլէրի չաղըրըրլար, Աշուրա կիտէրլէր·
12 Կիտէճէքլէրի զէման՝ իւզէրլէրինէ աղըմը եայաճաղըմ,
Անլէրի հավա գուշլարը կիպի էնտիրէճէյիմ,
Անլէրին ճէմա'աթլէրինա վէրիլէն խապէրէ կէօրէ
Անլէրի թէ'տիպ էտէճէյիմ·
13 Վա՜յ անլէրէ, չիւնքի պէնտէն ֆիրար էթտիլէր·
Հէլաք օլսունլար, չիւնքի պանա 'իսեան էթտիլէր·
Անլէրի ֆիտէա էյլէտիմ իսէ տէ,
'Ալէյհիմտէ եալան սէօյլէտիլէր·
14 Անլէր եաթագլարընտա ֆիղան էթտիքլէրինտէ,
Պանա խալիս գալպէն ֆէրեատ էթմէտիլէր·
Անլէր պուղտայ վէ շէրապ իչիւն թէճէմմիւ՛ էտիյոր,
Պանա 'իսեան էտէրլէր·
15 Վէ պէն անլէրի թէ'տիպ էթտիմ,
Պազուլարընը գուվվէթլէնտիրտիմ իսէ տէ,
Անլէր հագգըմտա քէօթիւ տիւշիւնիւրլէր·
16 Անլէր րիւճու'՝ էտէրլէր, լաքին Միւթա'ալա տէյիլ·
Անլէր ալտատըճը եայ կիպի օլտուլէր·
Րէ'իսլէրի՝ լիսանլարընըն շիտտէթի իչիւն գըլըճտան տիւշէճէքլէր·
Մըսըր տիյարընտա անլէրէ կէլէճէք հագարէթ պու օլաճագ տըր։

ՊԱՊ 8

1 Պօրույը աղզընա գօ·
Պէյթէ իւր ՌԱՊՊԸ՛ն 'ալէյհինէ գարթալ կիպի կէլիյոր·
Զիրա 'ահտըմը թէճավիւզ էթտիլէր,
Վէ շէրի'աթըմա 'ասի օլտուլար·
2 Իսրայէլ պանա՝ էյ Ալլահըմ,
Պիզ սէնի պիլիրիզ՝ տիյէ ֆէրեատ էտէճէքլէր տիր·
3 Իսրայէլ էյի օլանը րէտտ էթտի·
Տիւշման անը թա'գիպ էտէճէք·
4 Անլէր մէլիքլէր նասպ էթտիլէր, լաքին պէնտէն տէյիլ տիր·
Րէ'իսլէր ինթիխապ էթթիլէր, լաքին պէնիմ խապէրիմ եօգ իտի·
Միւնգարիզ օլմալարը իչիւն
Կիւմիւշ իլէ ալթունլարընը քէնտիլէրինէ փութլար եափտըլար·
5 Էյ Սամարիա, պուզաղըն՝ ռէտտ օլունմուշ տըր·
Գազապըմ 'ալէյհլէրինէ թութուշտու·
Նէ՞ վագթա գատար փաքլէնմէյէճէքլէր տիր·
6 Զիրա պու տախի Իսրայէլտէն տիր·
Անը ուսթա եափտը· Ալլահ տէյիլ տիր·
Սամարիանըն պուզաղըսը մութլագա փարէ փարէ օլաճագ տըր·
7 Զիրա րիւզկեար էքթիլէր, գասըրղա պիչէճէքլէր տիր·
Անտէն պիր չէյ հասըլ օլմազ,
Հասըլաթընտան ուն օլմազ·
Օլսա պիլէ անը եապանճըլէր եութաճագ տըր·
8 Իսրայէլ եութուլտու,
Շիմտի թա'իֆէլէր արասընտա գայր ի մագպուլ գապ կիպի օլտու·
9 Զիրա անլէր եալընըզ կէզէն հըմար ը վահշի կիպի Աշուրա կիթթիլէր·
Եփրայիմ իւճրէթլէ—աշըգլար թութտու·

---

*Եիւզիւնէ՝ խուզուրունէ գարշը շէհատէթ էտէր

10 Թա՛ իֆքէլէրտէն ուճրէթլէ թութմուշլար իսէ տէ, շիմտի անլէրի թօփլայաճաղըմ.
Վէ րէ՛իսլէր մէլիքինին եւ քիւնաէն պիր միգտար ուրգընթը չէքէճէքլէր անըր.
11 Զիրա Էֆրայիմ կիւնահ իչին մէզպահլար թէքսիր էթտի,
Օլ մէզպահլար տախի քէնտիսինէ կիւնահ սէպէպ օլտու.
12 Էվամիր ի 'շէրիաթիմի անա եազտըմ իսէ տէ,
Ղարիպ շէյ կիպի սայըլտըլար.
13 Պանա թագտիմ օլունմուշ գուրպանլար տէյիփ հէլէր եէրինէ *հայվան քէսիփ էտինի եէրլէր,
ՐԱՊՊ անլէրտէն րազը տէյիլտիր.
Շիմտի անլէրին 'իսեանլարընը խաթըրա կէթիրէճէք,
Վէ կիւնահլարընըն ճէզասընը վէրէճէք անըր.
Անլէր Մըսըրա 'ավտէթ էտէճէքլէրտիր.
14 Իսրայէլ քէնտի խալիգինի ունութտու վէ հէյքէլլէր պինա էթտի.
Վէ Եէհուտա մուսթահքէմ շէհիրլէրի թէքսիր էթտի.
Լաքին պէն անըն շէհիրլէրինէ աթէշ կէօնտէրէճէյիմ,
Վէ անըն սէրայլարընը թէլէֆ էտէճէք անըր.

ՊԱՊ 9

1 Էյ Իսրայէլ, գավմլար կիպի զիյատէսիյլէ մէսրուր օլմա,
Զիրա Ալլահընտան այըրըլ զինա էթտին,
Պիլ ճիւմլէ պուղտայ խարմանլարընտա զինա ուճրէթինի սէվտին.
2 Խարման վէ մա'սարա անլէրի պէսլէմէյէճէք,
Վէ օրատա շիրէ խուսուսլարընտա ըմիտլէրի պօշա չըգաճագտըր.
3 Անլէր ՐԱՊՊԸՆ տիյարընտա սաքին օլմայաճագլար,
Անճագ Էֆրայիմ Մըսըրա 'ավտէթ էյլէյէճէք,
Վէ Աշուրտա նափաք շէյլէր եէյէճէքլէր անըր.
4 ՐԱՊՊԱ շէրապ թագտիմ էթմէյէճէքլէր,
Վէ անա մագպուլ օլմայաճագլար.
Գուրպանլարը անլէրէ մաթէմ թա'ամլարընըն էքմէյի կիպի օլաճագ,
Անը եէյէն նափաք օլաճագ,
Զիրա անլէրին էքմէյի քէնտիլէրի իչին անըր,
Պէյթ ի ՐԱՊՊԱ կիրմէյէճէք անըր.
5 Ճէմա'աթ կիւնիւնտէ,
Վէ ՐԱՊՊԸՆ պայրամը կիւնիւնտէ նէ եափաճագսընըզ.
6 Զիրա իշթէ պէլիյյէ սէպէպիյլէ կիթտիլէր.
Մըսըր անլէրի թօփլայաճագ,
Մէնֆիս անլէրի տէֆն էտէճէք.
Անլէրին կիւմիւշլէ [illegible] էյի եէրլէրինի
Ըսըրղան զապթ էտէճէք,
Չատըրլարընտա տիքէնլէր պիթէճէք.
7 Եօգլանըլաճագլարը կիւնլէր կէլտի,
Ճէզա կիւնլէրի կէլտի,
Իսրայէլ պիլէճէք անը.
Սէնին քէսրէթ ի 'իսեանըն
Վէ քէսրէթ ի մուխալէֆէթ սէպէպինտէն,
Փէյղամպէր ահմագ վէ րուհանի ատէմ տիվանէ օլտու.
8 Էֆրայիմ Ալլահըմըն մունթազըրը տըր.
Փէյղամպէր պիլ ճիւմլէ եօլլարընտա ավճը տուզաղը տըր,
Ալլահընըն պէյթինտէ մուխալէֆէթէ [illegible] անըր.
9 Ճիպ'ա կիւնլէրինտէ օլտըղը կիպի զիյատէսիյլէ ֆասիտ օլտուլար,
Անլէրին 'իսեանընը խաթըրա կէթիրէճէք.
Կիւնահլարընըն ճէզասընը վէրէճէք անըր.
10 Իսրայէլի պէրրիյէտէ օլան իւզիւմ կիպի պուլտում,
Էճտատլարընըզը ինճիր աղաճընըն իլք Թուրֆանտասը կիպի կէօրտիւմ,
Լաքին անլէր Պա'ալ-Փէ'օրա կիթտիլէր,

---

* 'Իպր. էթ

վէ նէֆսլէրինի խիճալէթէ վէրտիլէր,
վէ սէվտիքլէրի շէյ միսիլլիւ քէնտիլէր
տախի մէքրուհ օլտուլար.
11 Էֆրայիմին 'իզզէթի
Վէլատէթտէն վէ ռահմինտէն վէ ռահմէ
տիւշտիւյիւ զէմանտան
Գուշ կիպի ուչաճագ տըր.
12 Էվլատլարընը պիւյիւթսէլէր տէ,
Անլէրի ատէմտէն մահրում պըրագա-
ճաղըմ,
Վէ պէն անլէրտէն այրըլտըղըմտա վա՜յ
անլէրէ.
13 Սուրը կէօրտիւյիւմ միսիլլիւ Էֆրայիմ
տախի խօշ պիր մէվգը'տէ տիքիլ-
միշ իտի.
Լաքին Էֆրայիմ քէնտի էվլատընը
գաթիլ իչիւն մէյտանա կէթիրէ-
ճէք տիր.
14 Եա ՌԱՊՊ, անլէրէ վէր. նէ՞ վէրէճէք-
սին.
Անլէրէ չօճուգ տիւշիւրիւր ռահիմ վէ
գուրու մէմէլէր վէր.
15 Անլէրին պիւթիւն քէօթիւլիւյիւ Ճիլ-
ճալտա տըր,
Զիրա օրատա անլէրտէն իքրահ էթ-
տիմ.
Քէօթիւ իշլէրի սէպէպինտէն
Անլէրի պէյթիմտէն թարտ էտէճէյիմ,
Արթըգ անլէրի սէվմէյէճէյիմ.
Ռէ'իսլէրինին ճիւմլէսի 'ասի տիրլէր.
16 Էֆրայիմ վուրուլտու,
Քէօքլէրի գուրուտու, մէյվէ վէրմէյէ-
ճէքլէր.
Տօղուրսալար տա,
Ռահմլէրինին կիւզէլ սէմէրէլէրինի էօլ-
տիւրէճէյիմ.
17 Ալլահըմ անլէրի րէտտ էտէճէք,
Զիրա անը տինկլէմէտիլէր.
Վէ թա'իֆէլէր արասընտա սէրսէրի օ-
լաճագլար տըր.

ՊԱՊ 10

1 Իսրայէլ քէնտի իչիւն մէյվէ վէրիր
խայըրսըզ պիր ասմա տըր.
Մէյվէսինին քէսրէթինէ կէօրէ մէզ-
պահլար թէքսիր էթտի;
Տիյարընըն կիւզէլլիյինէ կէօրէ կիւզէլ
փութլար եափտըլար.
2 Գալպլէրի գարարսըզ տըր, շիմտի սուչ-
լու չըգաճագլար.
O անլէրին մէզպահլարընը եըգաճագ,
փութլարընը պօզաճագ տըր.
3 Զիրա անլէր՝ ՌԱՊՊՏԱՆ գօրգմատըղը-
մըզ իչիւն մէլիքիմիզ եօգ տըր.
Վէ օլան մէլիք պիզիմ իչիւն նէ՞ եա-
փաճագ տըր՝ տէյիւ, շիմտի սէօյ-
լէյէճէքլէր տիր.
4 Եալան եէմին իլէ 'ահտ ը 'ահտ էտէ-
րէք սէօզլէր սէօյլէտիլէր.
Վէ հիւքմ թարլանըն էվլէքլէրինտէ
զէհիրլի օթ կիպի պիթէճէք տիր.
5 Վէ Սամարիա սէքէնէսի Պէյթավէն
պուզաղըլարը սէպէպինտէն գօր-
գաճագլար;
Զիրա գավմը անտէն տօլայը մաթէմ
էտէճէք.
Վէ անըն 'իզզէթի կէօթիւրիւլտիւյիւ
իչիւն,
փութ քեահինլէրի անըն իւզէրինէ թիթ-
րէյէճէքլէր.
6 Օլ տախի Եարէպ մէլիքէ հէտիյէ օլմագ
իւզրէ,
Աշուրա կէօթիւրիւլէճէք տիր.
Էֆրայիմ հագարէթ կէօրէճէք,
Վէ Իսրայէլ քէնտի մէշվէրէթինտէն
տօլայը խէճիլ օլաճագ տըր.
7 Սամարիա մէլիքի՝ սու իւզիւնտէ օլան
քէօփիւք կիպի նապէտիտ օլա-
ճագ տըր.
8 Վէ Իսրայէլին կիւնահը օլան Ավէն մուր-
թէֆի'աթը վիրան օլաճագ,
Մէզպահլարը իւզէրինտէ տիքէն վէ չա-
լը պիթէճէք տիր.
Վէ տաղլարա՝ Պիզի էօրթիւնիւզ.
Վէ պայըրլարա՝ Իւզէրիմիզէ տիւշիւ-
նիւզ՝ տէյէճէքլէր տիր.
9 Էյ Իսրայէլ, Ճիպ'ա կիւնլէրինտէն
պէրու կիւնահ իշլէտին.
Օրատա տուրտուլար.
Ճիպ'ատա էպնա ի շէրր 'ալէյհինտէ օ-
լան մուհարէպէ անլէրէ եէթիշ-
մէտի.
10 Անլէրի թէ'տիպ էթմէք իսթէրիմ.

Իքի մա'սիյէթլէրինէ քէնտի պաղլանտըգլարընտա,
Անլարըն 'ալէյհինէ ագվամ թեճէմմիւ' էտէճէքլէր.
11 Եֆրայիմ խարմանը տէօյմէյի սէվէն պիր ալըշմըշ ինէք տիր.
Լաքին պէն օնըն կիւզէլ պօյնունա պօյունտուրուգ կէչիրտիմ.
Եֆրայիմի 'արապայա գօշաճաղըմ,
Եհուտա չիֆթ սիւրէճէք.
Եա'գուպ թարագլայաճագ տըր.
12 Քէնտինիզ իչիւն սալահլը էքին,
Մերհամէթլէ պիչինիզ.
Իշլէնմէմիշ եէրի թարլա էտինիզ.
Ձիրա ՌԱՊՊ կէլիփ իւզէրինիզէ սալահ եաղտըրընճայա գատար
Անը թալէպ էթմէք վագթըտըր.
13 Շէրր [a]էքտինիզ, քէօթիւլիւք պիչտինիզ,
Եալանըն մէյվէսինի եէտինիզ.
Ձիրա սէն քէնտի եօլունա,
Գահրիմանլարընըն քէսրէթինէ իթիմատ էյլէտին.
14 Իմտի գավմընտա գարղաշալըգ զուհուր էտէճէք,
Վէ գալ'ալարընըն ճիւմլէսի խարապ օլաճագ,
Նիթէքիմ Շալման եէվմ ի մուհարէպէտէ
Պէյթարպէլի խարապ էյլէտիյի,
Եվլատ իլէ վալիտէ պէրապէր փարչալանտը.
15 Իֆրաթ տէրէճէտէ օլան քէօթիւլիւյիւնիւզ իչիւն,
Պէյթէլ սիզէ պէօյլէ եափաճագ տըր.
Սապահ վագթընտա Իսրայէլին մէլիքի պիւս պիւթիւն մունգաթի' օլաճագ տըր.

ԲԱԲ 11

1 Իսրայէլ նէվճիվան իքէն անը սէվէր իտիմ,
Վէ օղլումը Մըսըրտան չաղըրտըմ.
2 Չաղըրըլտըգճա' չաղըրանլարըն էօնլէրինտէն չէքիլտիլէր.
Պա'լիմլէրէ զէպհ էտէրլէր,
Վէ փութլարա պուխուր եագարլար իտի.
3 Էֆրայիմի պէն եիւրիւթտիւմ.
Անլէրի գօլլարընտան թութար իտիմ,
Լաքին քէնտիլէրէ շիֆա վէրտիյիմի պիլմէտիլէր.
4 Անլէրի ինսան իփլէրիյլէ' մուհապպէթ պէնտլէրիյլէ չէքէր իտիմ,
Վէ անլէրէ պօյուն իւզէրինտէն պօյունտուրուգ գալտըրանլար կիպի օլտում,
Վէ անլէրի լէթաֆէթլէ իթ'ամ էյլէտիմ.
5 Օ Մըսըր տիյարընա րիճ'աթ էթմէյէճէք,
Լաքին անըն մէլիքի Աշուրի օլաճագ,
Ձիրա րիւճու' էթմէքտէն իմթինա' էթտիլէր.
6 Վէ շէհիրլէրինէ գըլըճ հիւճում էտէճէք,
Անըն պու՛ճատարընը մէշվէրէթլէրի սէպէպիլէ
Թէլէֆ էտիփ հէլաք էտէճէք տիր.
7 Վէ գավմըմ Թարիգիմտէն սափմաղա մէյյալ տըրլար,
Վէ Միւթա'ալա տա'վէթ օլունուրլար իսէ տէ,
Հիչ պիրի անը թա'զիմ էթմէզ.
8 Էյ Էֆրայիմ, սէնի նա՛սըլ վէրէյիմ,
Էյ Իսրայէլ, սէնի նա՞սըլ թէսլիմ էտէյիմ.
Սէնի նա՞սըլ Ատմա կիպի եափայըմ,
Սէնի նա՞սըլ Սէպօյիմին հալինէ գօյայըմ.
Գալպիմ տէրունումտէ հարէքէթ կէլիյօր,
Շէֆգաթըմ տախի գայնայօր.
9 Շիտտէթ ի գազապըմը ֆի'լէ կէթիրմէյէճէյիմ.
Էֆրայիմի հէլաք էթմէյէ տէօնմէյէճէյիմ,
Ձիրա պէն ինսան տէյիլ, անճագ Ալլահ իմ.
Սէնին արանտա պէն Գուտտուս իմ.
Ղազապ իլէ կէլմէյէճէյիմ.
10 ՌԱՊՊԱ թապի'օլաճագլար.
Արսլան կիպի կիւքրէյէճէք.

---

[a] Եահուտ չիֆթ սիւրտիւնիւզ

Օ կէօմիւրտէտիյինճէ,
Ղարպ ճիհէթինտէն չօճուգլար 'ալ էլ 'աճէլէ կէլէճէքլէր.
11 Անլէր Մըսըրտան սէրչէ կիպի,
Վէ Աշուր տիյարընտան կէօյէրճին կիպի ջալ էլ 'աճէլէ կէլէճէքլէր.
Վէ անլէրի խանէլէրինտէ իսքեան էտէճէյիմ' տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.

ԳԱՊ 12

1 Եֆրայիմ քիզպ իլէ,
Վէ պէյթ ի Իսրայէլ հիլէ իլէ պէնի իհաթէ էթտի.
Լաքին Եէհուտա տահա *Ալլահըն 'ալնըյլէ հիւքիւմէթ սիւրէր,
Վէ մուգատտէսլէր արասընտա սատըգտըր".
2 Եֆրայիմ րիւզկեար իլէ պէսլէնիր, վէ շարգ րիւզկեարը արտընտա տիւշէր.
Պիւթիւն կիւն եալանը վէ զուլմը թէքսիր էտէր.
Վէ Աշուր իլէ 'ագտ ը 'ահտ էտէրլէր,
Վէ Մըսըրա եաղ կէօթիւրիւյիւր.
3 ՐԱՊՊԸՆ Եէհուտա իլէ տա'վասը վար,
Վէ Եա'գուպա մէսլէքինէ կէօրէ ճէզա վէրէճէք,
Վէ ա'մալընա կէօրէ անա մուճազաթ էտէճէք տիր.
4 Օ րահմտէ գարնտաշընը թօփուղընտան թութտու,
Վէ գուվվէթիյլէ Ալլահ իլէ մուճատէլէ էյլէտի.
5 Վէ մէլէք իլէ մուճատէլէ էտիփ ղալէպէ էթտի,
Աղլատը վէ անտէն իլթիհաս էյլէտի.
Անը Պէյթէլտէ պուլտու.
6 Վէ Եէհօվա իսմիյլէ զիքր օլունան
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ Ալլահ օրատա պիզիմ իլէ սէօյլէշտի.
7 Իմտի սէն Ալլահընա րիւճու' էյլէ,
Մէրհամէթ ու հագգը հըֆզ էտիփ,
Տայիմա Ալլահընա մունթազըր օլ.
8 Եֆրայիմ թաճիր օլտուղունտան էլինտէ հիլէլի միզան վար,
Ղասպ էթմէյի սէվէր.
9 Վէ Եֆրայիմ՝ Հագիգաթէն պէն զէնկին օլտում,
Քէնտիմէ մալ պուլտում,
Պիւթիւն էմէքլէրիմ խուսուսընտա,
Պէնտէ կիւնահ օլան քէօթիւլիւք պուլմայաճագլար՝ տէտի.
10 Լաքին սէնի Մըսըր տիյարընտան չըգարըլտան պէրու պէն սէնին Ալլահըն ՐԱՊՊ իմ.
Սէնի տահա չատըրլարտա
Պէօյլէ պայրամ կիւնլէրինտէ օլտուղու կիպի իսքեան էտէճէյիմ.
11 Վէ փէյղամպէրլէր վասըթասըյլէ սէօյլէտիմ,
Վէ պէն վահիյլէրի թէքսիր էթտիմ,
Վէ փէյղամպէրլէրին էլիյլէ թէմսիլլէր սէօյլէտիմ.
12 Հագիգաթէն Ճիլ'ատ ֆասըգ տըր՝ հագիգաթէն պաթըլ օլտուլար.
Ճիլճալտա սըղըրլար զէպհ էթտիլէր.
Մէզպահլարը տախի թարլա էվլէքլէրինտէ օլան թաշ յըղընթըլարը կիպի տիր.
13 Վէ Եա'գուպ Սուրիյա թօփրաղընա ֆիրար էթտի,
Վէ Իսրայէլ զէվճէ իչին խըզմէթ էթտի,
Վէ զէվճէ իչին չօպանլըգ էյլէտի.
14 Վէ ՐԱՊՊ Իսրայէլի պիր փէյղամպէր վասըթասըյլէ Մըսըրտան չըգարտը,
Վէ պիր փէյղամպէր վասըթասըյլէ օ հըֆզ օլունտու.
15 Եֆրայիմ Ալլահը ղայաթէսիյլէ իղզապ էթտի.
Պու էճլտէն գանընը իւզէրինէ աթաճագ,
Վէ անըն Րապպը հագարէթինի իւզէրինէ չէվիրէճէք տիր.

---

*Եախօտ՝ Ալլահա, [illegible] Պէճատուսա [illegible] մութէրէտտիտ տիր.

ԲԱՊ 13

1 Էֆրայիմ թիթրէյէրէք սէօյլէտիյինտէ
Իսրայէլտէ րիֆ'աթ պուլտու,
Լաքին Պա'ալ իլէ սուչլու օլտուղունտա էօլտիւ.
2 Վէ շիմտի զիյատէ կիւնահ իշլէյորլար,
Վէ քէնտիլէրինէ կիւմիւշլէրինտէն
Քէնտի 'աքըլլարընճա տէօքմէ փութլար վէ սանէմլէր,
Ճիւմլէսի ուսթաալար իշի օլարաք, յափտըլար,
Բունլար հագգընտա,
Զէպհ էտէն ատամլար պուզաղըլարը էօփսիւնլէր՝ տէրլէր.
3 Պու էճլտէն անլէր սապահ պուլուտը կիպի,
Վէ էրքէն ինիպ զա'իլ օլան շէպնէմ կիպի,
Խարմանտան գասըրղա իլէ կէօթիւրիւլէն սաման ուֆաղը կիպի,
Վէ պաճատան չըգան թիւթիւն կիպի օլաճագլարտըր.
4 Լաքին սէնի Մըսըր յուրտունտան չըգարտըղըմտան պէրի պէն սէնին Ալլահըն ՌԱՊՊ իմ.
Վէ պէնտէն պաշգա իլահ թանըմայաճագսըն,
Վէ պէնտէն ղայրը խէլասքեար եօգտուր.
5 Պէն սէնի պէրրիյէտէ,
Փ Սուսըզ եէրտէ թանըտըմ.
6 Անլէր մէր'աալարընա կէօրէ տօյտըլար,
Տօյտըլար վէ գալպլէրի միւթէքէպպիր օլտու,
Պու էճլտէն պէնի ունութտուլար.
7 Պէն տախի անլէրէ ասլան կիպի օլաճաղըմ,
Եօլ եանընտա գափլան կիպի անլէրէ պէքլէյէճէյիմ.
8 Եավրուլարընտան մահրում էտիլմիշ այը կիպի անլէրէ թէսատիւֆ էտէճէյիմ,
Վէ եիւրէքլէրինին փէրտէսինի եըրթաճաղըմ,
Վէ անլէրի օրատա ասլան կիպի եէյէճէյիմ,
Սահրա վուհուշը անլէրի փարէլէյէճէք տիր.
9 Էյ Իսրայէլ, սէն քէնտինի հէլաք էթտին;
Լաքին եարտըմըն պէնտէ տիր.
10 Շիմտի սէնին մէլիքին նէ՞րէտէ տիր,
Քի սէնի շէհիրլէրինին ճիւմլէսինտէ խէլաս էտէ.
Վէ՝ Պանա մէլիք վէ րու'էսա վէր՝ տէտիյին հաքիմլէրին նէ՞րէտէ տիր.
11 Պէն սանա ղազապըմլէ մէլիք վէրտիմ,
Վէ խըշմըմլէ ալտըմ.
12 Էֆրայիմին 'իսեանը սարըլմըշ,
Կիւնահը հըֆզ էտիլմիշ տիր.
13 Անա վազ'ը համլ էտէն գարընըն աղրըսը կէլէճէք.
Օ 'աքըլսըզ օղուլ տէյիլ տիր.
Եօգսա րահիմին աղզընտա օ գատար տուրմազ իտի.
14 Անլէրի հավիյէնին էլինտէն գուրթարաճաղըմ,
Անլէրի մէվթտէն խէլաս էտէճէյիմ.
Էյ մէվթ, սէնին թա'ունըն նէ՞րէտէ տիր.
Էյ հավիյէ, սէնին խարապ էթմէքլիյին նէ՞րէտէ տիր.
Կէօզլէրիմտէն փէշիմանի սէթր օլունաճագ տըր.
15 Պիրատէրլէր արասընտա օ միւսմիր օլսա տա,
Շարգ րիւզկեարը կէլիպ,
Պէրրիյէտէն ՌԱՊՊԸՆ րիւզկեարը չըգաճագ,
Վէ անըն մէնպա'ը գուրույուպ,
Փունարը պիւս պիւթիւն քէսիլէճէք տիր.
Պու ճիւմլէ գըյմէթլի էտէվաթըն խազինէսինի եաղմա էտէճէք տիր.
16 Սամարիա վիրան օլաճագ,†
Զիրա Ալլահընա 'ասի օլտու.
Անլէր գըլըճտան տիւշէճէք,
Մա'սումլարը եէրէ չարփըլաճագ.
Վէ համիլէլէրի եարըլաճագ տըր.

---

*Եահուտ՝ Զինքի պանա՝ սէնին Մու'ինինէ գարշը իտին.

†Եահուտ՝ Ճէզասընը չէքէճէք

ԲԱՊ 14

1 Էյ Իսրայէլ, Ալլահըն ՐԱՊՊԱ րիւճու' էյլէ,
Զիրա 'իսեանընլէ սիւրչտիւն.
2 Քէնտինիզլէ պէրապէր սէօզլէր ալըփ ՐԱՊՊԱ րիւճու' էտինիզ,
Վէ անա' Հէր 'իսեանըմըզը աֆֆ էյլէ,
Վէ էյիի խայըր իլէ գապուլ էյլէ,
Վէ տուտագլարըմըզըն [*]գուրպանլարընը թագտիմ էտէճէյիզ.
3 Աշուր պիզի գուրթարմայաճագ,
Աթլարա պինմէյէճէյիզ,
Արթըգ էլլէրիմիզին իշինէ
Իլահըմըզ սըն' տէմէյէճէյիզ,
Զիրա եէթիմ սէնտէ մէրհամէթ պուլուր' տէյինիզ.
4 Անլէրին 'իսեան ուէճտանընը տէֆ' էտէճէյիմ,
Անլէրի կէօնիւլտէն սէվէճէյիմ,
Զիրա ղազապըմ անլէրտէն տէօնտիւ.
5 Իսրայէլէ չէպնէմ կիպի օլաճաղըմ,
Օ, սուսէն կիպի չիչէքլէնէճէք,
Վէ քէօքլէրինի Լիպնան կիպի սալաճագ տըր.
6 Տալլարը եայըլաճագ,
Վէ կիւզէլլիյի զէյթուն աղաճը կիպի
Վէ րայիհասը Լիպնան կիպի օլաճագ տըր.
7 Անըն սայէսինտէ օթուրանլար րիճ'աթ էտէճէքլէր,
Պուղտայ կիպի թազէլէնիրլէր,
Ասմա կիպի ֆիլիզլէնէճէքլէր.
Անըն զիքրի Լիպնան շէրապը կիպի օլաճագ տըր.
8 Էֆրայիմ, փութլար իլէ արթըգ նէ՞ իշիմ վար' տէյէճէքտիր.
Պէն իսթիճապէթ էթթիմ վէ անը նազար էյլէտիմ.
Պէն եէշիլ չամ աղաճը կիպի իմ.
Սէնին մէյվէն պէնտէն հասըլ օլուր.
9 Հաքիմ օլան քիմ'տիր քի պունլարը անլայա,
Ֆէհիմ քիմ'տիր քի պու շէյլէրի պիլէ.
Զիրա ՐԱՊՊԸՆ թարիգլէրի տօղրու տըր,
Վէ սատիգլէր անլէրտէ եիւրիւյէճէքլէր,
Լաքին 'ասիլէր անլէրտէ սիւրչէճէքլէր տիր.

ԵՕԷԼ

ԲԱՊ 1

1 Եօէլ իպնի Փէթուէլէ կէլէն ՐԱՊՊԸՆ քէլամը տըր.
2 Էյ իխթիյարլար, պունու տինլէյինիզ,
Էյ տիյարըն քեաֆֆէ ի սաքինլէրի, գուլագ վէրինիզ,
Սիզին էյյամընըզտա եախօտ էճտատընըզըն էյյամընտա
Պէօյլէ պիր շէյ վագը' օլտու՞ մու.
3 Պունու էվլատլարընըզա հիքեայէ էտինիզ,
Էվլատընըզ տախի քէնտի էվլատլարընա,
Վէ անլէրին էվլատլարը նէսլ ի ահըրէ հիքեայէ էյլէսինլէր.
4 Գամամըն պըրագտըղընը չէքիրկէ եէտի,
Վէ չէքիրկէնին պըրագտըղընը ճէրատ տի,
Վէ ճէրատըն պըրագտըղընը ճէրատէմ եէտի.
5 Էյ սէրխօշլար, ույանըզ աղլայընըզ,
Էյ շէրապ իչէնլէրին ճիւմլէսի,
Եէնի շէրապտան տօլայը ֆիղան էտինիզ,

---

[*] Իպր. պուղալարընը

Զիրա աղզընըզտան քէսիլմիշ տիր.
6 Զիրա տիյարըմ իւզէրինէ գուվվէթլի վէ պիհիսապ պիր թա՛իֆէ չըգտը.
Տիշլէրի արսլան տիշլէրի տիր.
Վէ անըն տիշի արսլանըն ազը տիշլէրի գատար տըր.
7 Օ ասմամը խարապ էթմիշ,
Ինճիր աղաճըմը փարչա փարչա էթմիշ.
Անը պիւս պիւթիւն սօյուպ եէրէ աթմըշ,
Չըպուգլարը պէյազ գալմըշ.
8 Կէնճլիյինին քօճասը իչին
Չուլ կիյինմիշ կէլին կիպի ֆիղան էյլէ.
9 Պէյթ իւլ ՌԱՊՊՏԱՆ էքմէք թագտիմէսի վէ թագտիմէ ի մէշրուպաթ քէսիլտի.
ՌԱՊՊԸՆ խատէմլէրի օլան քեահինլէր մաթէմ թութմըշլար.
10 Թարլա խարապ օլտու,
Զէմին մաթէմ թութար,
Զիրա պուղտայ խարապ օլտու,
Եէնի շարապ գուրուտու, պէյթուն եաղը զա՛իլ օլտու.
11 Պուղտայ վէ արփա աթան թօլայը,
Էյ չիֆթճիլէր, խէճիլ օլունըզ,
Էյ պաղճըլար ֆիղան էտինիզ,
Զիրա թարլա մահսուլը թէլէֆ օլտու.
12 Ասմա գուրուտու վէ ինճիր աղաճը սօլտու.
Նար աղաճը վէ խուրմա աղաճը վէ էլմա աղաճը,
Թարլա աղաճլարընըն ճիւմլէսի գուրուտու.
Հաթթա պէնի պէշէր արասընտան մէսէրրէթ զա՛իլ օլտու.
13 Էյ քեահինլէր, չուլ գուշանըփ աղլայընըզ,
Էյ մէզպահըն խատէմլէրի, ֆիղան էտինիզ,
Էյ Ալլահըմըն խատէմլէրի, կէլիփ չուլ իչինտէ պէյթութէթ էտինիզ,
Զիրա Ալլահընըզըն պէյթինտէն
Էքմէք թագտիմէսի վէ թագտիմէ ի մէշրուպաթ մէն՛ օլունտու.
14 Օրուճ կիւնիւ թախսիս էտինիզ,
Պէօյիւք ճէմա՛աթ տա՛վէթ էտինիզ.
Իխթիյարլարը իլէ տիյարըն քեաֆֆէ ի սէքէնէսինի,
Ալլահընըզ ՌԱՊՊԸՆ պէյթինէ ճէմ՛ էտիփ,
ՌԱՊՊԱ ֆէրեատ էյլէյինիզ.
15 Ահ օլ կիւն,
Զիրա ՌԱՊՊԸՆ կիւնիւ եագըն տըր,
Վէ Գատիր Թարաֆընտան աֆէթ կիպի կէլէճէք տիր.
16 Իշթէ կէօզլէրիմիզ էօնիւնտէն մէ՛քիւլաթ,
Ալլահըմըզըն պէյթինտէն մէսէրրէթ ու շատմանի քէսիլտի.
17 Թօխում՝ քէսէքլէրի ալթընտա չիւրիւտիւ,
Մախզէնլէր պօշ գալտը, անպարլար եըգըլտը,
Զիրա էքին եանտը.
18 Հայվանաթ նա՛սըլ ինլէր,
Սըղըր սիւրիւլէրի շաշտըլար,
Զիրա անլէր իչիւն մէր՛ա եօգ տըր.
Գօյուն սիւրիւլէրի տախի թէլէֆ օլտու.
19 Եա ՌԱՊՊ, սանա ֆէրեատ էտէրիմ,
Զիրա պէրրիյէ մէր՛աըլարընը աթէշ թէլէֆ էթտի,
Վէ սահրա աղաճլարընըն ճիւմլէսինի ալէվ եագտը.
20 Սահրա հայվանաթը տախի սանա պագարլար,
Զիրա՝ սու ճէտվէլլէրի գուրուտու,
Վէ պէրրիյէ մէր՛աըլարընը աթէշ թէլէֆ էթտի.

ՊԱՊ 2

1 Սիոնտա պօրու չալընըզ,
Վէ մուգատտէս տաղըմտա եիւքսէք սէսլէ չաղըրընըզ.
Տիյարըն քեաֆֆէ ի սէքէնէսի թիթրէսին,
Զիրա ՌԱՊՊԸՆ կիւնիւ կէլիյօր, հէմէն եագըն տըր.
2 Գարանլըգ վէ տուման կիւնիւ,
Պուլութ վէ գօյու տուման կիւնիւ տիր.
Տաղլար իւզէրինէ եայըլմըշ ֆէճր կիպի,
Պէօյիւք վէ գուվվէթլի պիր գավմ կէլիյօր,

Միսլի էզէլտէն պէօյլէ պիր շէյ օլմամըշ,
Վէ անտէն սօնկրա զէմանըն ախիրինէ
Տէվիր պէ տէվիր տախի օլմայաճագ տըր.
3 Էօնլէրինտէ ատէշ եէյիփ կիտէր,
Վէ արդլարընտա ալէվ եագար.
Էօնլէրինտէ զէմին 'Ատէն պաղչէսի կիպի,
Վէ արդլարընտա չօրագ չէօլ տիր,
Վէ անտէն գուրթուլան եօգ տըր.
4 Հէյ'էթլէրի աթլար հէյէթի կիպի տիր,
Վէ աթլըլար կիպի գօշաճագլար.
5 Տաղլար պաշլարընտա 'արապալար կիւրիւլթիւսիլէ
Սաման թէլէֆ էտէն ատէշ ալէվի սէսի իլէ,
Մուհարէպէյէ տիզիլմիշ գուվվէթլի պիր գավմ կիպի գօշաճագլար;
6 Եիւզլէրինտէն աղվամ թիթրէյէճէք,
Հէր ատէմին պէնզի աթաճագ տըր.
7 Գահրէմանլար կիպի գօշաճագլար;
Մուհարիպլէր կիպի սուր իւզէրինէ չըգաճագլար.
Վէ հէր պիրի քէնտի եօլընտա եիւրիւյէճէք,
Վէ եօլլարընը տէյիշմէյէճէքլէր տիր.
8 Վէ պիրի պիրինի սըգըշտըրմայաճագ.
Հէր պիրի քէնտի եօլընտա եիւրիւյէճէք,
Վէ սիլահլար իւզէրինէ աթըլըրլար պիլէ մէճրուհ օլմայաճագլար.
9 Շէհրէ եօլլաշըրըփ սուր իւզէրինտէ գօշաճագլար.
Խանէլէր իւզէրինէ չըգըփ
Խըրսըզ կիպի փէնճէրէլէրտէն կիրէճէքլէր տիր.
10 Էօնլէրինտէ զէմին թիթրէյիփ սէմավաթ սարսըլաճագ,
Կիւնէշ իլէ այ գարարըփ
Եըլտըզլար քէնտի զիյալարընը վէրմէյէճէքլէր տիր.
11 Վէ ՌԱՊՊ քէնտի ճիւնուտու էօնիւնտէ սէտասընը վէրէճէք.
Զիրա օրտուսու ղայէթ պէօյիւք տիր,
Չիւնքի անըն սէօզիւնիւ իճրա էտէն նէթիրէն գուվվէթլի տիր.
Զիրա ՌԱՊՊԸՆ կիւնիւ ազիմ վէ ղայէթ հէյպէթլի տիր,
Վէ անա քի՞մ թահամմիւլ էտէ պիլիր.
12 Լաքին շիմտի ՌԱՊՊ պույուրուր.
Պիւթիւն գալպինիզտէն
Վէ օրուճ վէ աղլայըշ վէ ֆիղանլէ պանա րիւճու էտինիզ,
13 Վէ էսվապլարընըզը տէյիլ, անճագ գալպլէրինիզի եըրթընըզ.
Վէ Ալլահընըզ ՌԱՊՊԱ րիւճու էտինիզ.
Զիրա օ ռա'ուֆ վէ ռահիմ տիր.
Սապուր վէ 'ինայէթի քէսիր տիր,
Վէ պէլալարտան տօլայը թէրահհիւմ էտէր.
14 Քի՞մ պիլիր, պէլքի օ տէօնիւպ թէրահհիւմ էտէ,
Վէ Ալլահընըզ ՌԱՊՊԱ էքմէք թագտիմէսի,
Վէ թագտիմէի մէշրուպաթ իչիւն
Արդընճա պէրէքէթ պըրագա.
15 Սիօնտա պօրու չալընըզ,
Օրուճ կիւնիւ թախսիս էտինիզ.
Պէօյիւք ճէմ'իյէթ տա'վէթ էտինիզ.
16 Գավմը թօփլայընըզ, ճէմա'աթը թագտիս էտինիզ.
Իխթիյարլարը ճէմ' էտինիզ.
Չօճուգլարը վէ մէմէ էմէնլէրի թօփլայընըզ.
Կիւվէյի քէնտի օտասընտան,
Վէ կէլին քէնտի խալվէթինտէն չըգսըն.
17 ՌԱՊՊԸՆ խատէմէսի օլան քէհանէլէր
Էյվան իլէ մէզպահ արասընտա աղլասընլար.
Վէ տէսինլէր քի՝ Եա ՌԱՊՊ, գավմընա չէֆգաթ էյլէ
Վէ միրասընը րիւսվայիյէ թէսլիմ էթմէ,
Օլմայա քի թա'իֆէլէր *անլէրէ թէսալլութ էտէլէր.
Նի՞չին գավիմլէր արասընտա՝ Անլէրին Խուտասը նէ՞րէտէ տիր՝ տէսինլէր.
18 Օլ վագըթ ՌԱՊՊ քէնտի տիյարը իչիւն ղայրէթ չէքէճէք,
Վէ գավմընա թէրահհիւմ էյլէյէճէք տիր.
19 Վէ ՌԱՊՊ ճէվապ վէրիփ քէնտի գավմընա տէյէճէք տիր քի,

---

*Եախօտ՝ արասընտա մէսէլ օլա.

Իշթէ պէն սիզէ պուղտայը վէ շէրապը վէ եաղը կէօնտէրէճէյիմ,
Վէ սիզ անլարտան տօյաճագսընըզ,
Վէ սիզի արթըգ թա'իֆէլէր արասընտա րիւսվայ էթմէյէճէյիմ.
20 Վէ [illegible] շիմալիյէյի վուճուտլէրինիզտէն թէպ'իտ էտէճէյիմ,
Վէ եիւզիւ շարգ դէնիզինէ,
Վէ արգասը ղարպի տէնիզինէ տօղրու օլարագ,
Անը գուրագ վէ պէյապան եէրէ սիւրէճէյիմ,
Վէ անըն 'ուֆունէթի վէ րա'իհա'ի քէրիհէսի եօգարը չըգաճագ տըր.
Զիրա պիւյիւք իշլէր իշլէտի.
21 Էյ տոփրագ, խավֆ էթմէ, մէսրուր ու շատման օլ.
Զիրա ՌԱՊՊ պիւյիւք իշլէր իշլէյէճէք տիր.
22 Էյ սահրա հայվանլարը, խավֆ էթմէյինիզ,
Զիրա սահրանըն մէրա'լարը թազէլէնիր,
Զիրա աղաճ մէյվէսինի վէրիր,
Ինճիր աղաճը վէ ասմա գուվվէթլէրինի կէօսթէրիրլէր.
23 Էյ էպնա'ը Սիոն,
Ալլահընըզ ՌԱՊՊՏԱ մէսրուր ու շատման օլունըզ,
Զիրա օ իլք եաղմուրը սիզէ [illegible] քիֆայէթ վէրէճէք տիր,
Վէ սիզէ եաղմուրը՝ իլք եաղմուրը վէ սօն եաղմուրը *մէվսիմինտէ վէրէճէք տիր.
24 Վէ խարմանլար պուղտայ իլէ տօլու օլաճագլար,
Վէ մա'սարալար շէրապ վէ եաղ իլէ թաշաճագլար տըր.
25 Վէ չէքիրկէնին վէ [illegible]ըն վէ ճէրատէմին վէ [illegible]ըն,
Եանի արանըզա կէօնտէրտիյիմ պէօյիւք օրտումըն եէտիյի սէնէլէրի մուգապիլինէ սիզէ իատէ էտէճէյիմ.
26 Վէ պօլ պօլ եէյիպ տօյաճագսընըզ,
Վէ սիզին իլէ 'աճա'իպ իշլէր իշլէյէն Ալլահընըզ ՌԱՊՊԸՆ իսմինէ համտ էտէճէքսինիզ.
Վէ գավմըմ էպէտէն խաճիլ օլմայաճագ տըր.
27 Վէ Իսրայիլին օրթասընտա պէնիմ պուլունտուղումու,
Վէ Ալլահընըզ ՌԱՊՊ պէն իմ [illegible]
Վէ պաշգա օլմատըղընը պիլէճէքսինիզ.
Վէ գավմըմ էպէտէն խաճիլ օլմայաճագ տըր.
28 Վէ պունտան սօնրա
Ռուհումու հէր պէշէր իւզէրինէ տէօքէճէյիմ,
Վէ օղուլլարընըզ վէ գըզլարընըզ իլհամլէ սէօյլէյէճէքլէր,
Իխթիյարլարընըզ ռուեալար կէօրէճէք,
Վէ կէնճլէրինիզ [illegible] կէօրէճէք տիր.
29 Վէ օլ կիւնլէրտէ պէն գուլլար իւզէրինէ,
Վէ ճարիյէլէր իւզէրինէ տախի ռուհումու տէօքէճէյիմ.
30 Վէ սէմա իլէ զէմինտէ ալամէթլէր,
Եանի գան վէ աթէշ վէ տիւթիւն տիւրէկլէրի վէրէճէյիմ.
31 ՌԱՊՊԸՆ պիւյիւք վէ հէյպէթլի կիւնի կէլմէզտէն էվվէլ,
Կիւնէշ գարանլըգ վէ այ գան թէպտիլ օլունաճագ տըր.
32 Վէ հէր քիմ ՌԱՊՊԸՆ իսմինէ տու'ա էտէրսէ խալաս պուլաճագ տըր.
Զիրա ՌԱՊՊԸՆ պույուրտուղու կիպի,
Սիոն տաղընտա վէ Եէրուսաղէմտէ,
Վէ ՌԱՊՊԸՆ տա'վէթ էյլէտիյի պագըյյէ իչինտէ խալաս պուլունաճագ տըր.

ՊԱՊ. 3

1 Զիրա իշթէ օլ կիւնլէրտէ վէ օլ վագըթտա,
Պէն Եէհուտանըն վէ Եէրուսաղէմին էսիրլէրինի կէրի կէթիրտիյիմտէ,
2 Պիւթիւն թա'իֆէլէրի ճէմ' էտիպ,
Անլարը Եէհօշաֆաթ վատիսինէ էնտիրէճէյիմ,
[illegible] վէ միրասըմ օլան Իսրայէլ իչիւն

---

*Իպր. էվվէլինտէ

Օրատա անլէր իլէ դավա կէօրէճէյիմ.
Չիւնքի անլէրի թա՛իֆէլէր արասընա տաղըթտըլար
Վէ տիյարըմը թագսիմ էթտիլէր։
3 Վէ գավմըմ իւզէրինէ գուր՚ա աթտըլար
Վէ օղլանը փահիշէ իւճրէթինէ վէրտիլէր,
Վէ գըզը շէրապ իչիւն սաթտըլար, քի իչէլէր։
4 Էյ Սուր վէ Սայտա, վէ Ֆիլիսթինին քեաֆֆէ իգլիմլէրի,
Սիզին պէնիմ իլէ նէ՞ իշինիզ վար,
Սիզ պանա մուգապէլէ՞ մի էտէճէքսինիզ.
Էյէր պանա մուգապէլէ էտէճէք օլուր իսէնիզ,
Սէրի՛էն վէ 'աճիլէն մուգապէլէնիզի պաշընըզա չէվիրէճէյիմ։
5 Զիրա կիւմիւշիւմի վէ ալթունըմը ալտընըզ,
Վէ պէնիմ նէֆիս կիւզէլ շէյլէրիմի հէյքէլլէրինիզէ կէօթիւրտիւնիւզ։
6 Վէ պէնի Եէհուտայը վէ Երուշալիմ էհալիսինի
Քէնտի վաթանլարը հուտուտլարընտան թէպ՛իտ էթմէք իչիւն
Յունանլըլարա սաթտընըզ.
7 Իշթէ պէն անլէրի սաթտըղընըզ մահալլէրտէն գալտըրըրըմ,
Մուգապէլէնիզի պաշընըզա չէվիրէճէյիմ։
8 Վէ օղուլլարընըզը վէ գըզլարընըզը Եէհուտա օղուլլարընըն էլլէրինէ սաթաճաղըմ.
Անլէր տախի անլէրի ուզագ պիր թա՛իֆէ օլան Սապայլըլարա սաթաճագլար.
Զիրա ՌԱՊՊ սէօյլէտի։
9 Պունու թա՛իֆէլէր արասընտա նիտա էտինիզ,
Հարպը ի՛լան էյլէյինիզ,
Գահրիմանլարը ույանտըրընըզ,
Մուհարիպլէրին ճիւմլէսի եագլաշսընլար, եուգարը չըգսընլար։
10 Սապան տէմիրլէրինիզի գըլըճ
Վէ տահրալարընըզը մըզրագ եափընըզ.
Զա՛իֆ օլան՝ Պէն գահրիման իմ՝ տէսին։
11 Էյ էթրաֆտա օլան պիլ ճիւմլէ թա՛իֆէլէր,
Ալ էլ 'աճէլէ կէլիփ ճէմ՛իյէթ էտինիզ.
Եա ՌԱՊՊ, անտա գահրիմանլարընը օրայա էնտիր։
12 Թա՛իֆէլէր ույանըփ Եէհօշաֆաթ վատիսինէ կէլսինլէր,
Զիրա էթրաֆտա օլան պիլ ճիւմլէ թա՛իֆէլէրի հիւքմ էթմէք իչիւն օրատա օթուրաճաղըմ։
13 Օրագը սալընըզ, զիրա մահսուլ եէթիշտի,
Կէլինիզ, էնինիզ, զիրա մա՛սէրէ տօլտու,
Թէքնէլէր թաշտը.
Զիրա քէօթիւլիւքլէրի չօգ տըր։
14 Ճիւմհուրլար, ճիւմհուրլար հիւքիւմ վատիսինտէ ճիւմհուրլար վարտըր.
Զիրա հիւքիւմ վատիսինտէ ՌԱՊՊԸՆ կիւնիւ եագըն տըր։
15 Կիւնէշ իլէ այ գարարաճագլար
Վէ եըլտըզլար քէնտի զիյալարընը վէրմէյէճէքլէր տիր։
16 ՌԱՊՊ Սիոնտան նիտա էտէճէք
Վէ Երուշալիմտէն սէսինի վէրէճէք,
Վէ սէմավաթ իլէ զէմին սարսըլաճագ,
Ֆագաթ ՌԱՊՊ քէնտի գավմընըն մէլճա՛ը,
Վէ պէնի Իսրայէլին գալ՛ասը օլաճագ տըր։
17 Վէ մուգատտէս տաղըմ Սիոնտա սաքին օլան
Ալլահընըզ ՌԱՊՊ պէն իտիկիմի պիլէճէքսինիզ.
Վէ Երուշալիմ մուգատտէս օլաճագ,
Վէ անտէն արթըգ էճնէպիլէր կէչմէյէճէքլէր տիր։
18 Վէ օլ կիւնտէ տաղլար եէնի շէրապ տամլատաճագլար,
Վէ թէփէլէր սիւտ ագըտաճագլար,
Վէ Եէհուտանըն պիլ ճիւմլէ տէրէլէրինտէն սուլար ճէրէյան էտէճէք.

Վէ պէյթ իւր ՌԱՊՊՏԱՆ պիր փընար չըգըպ,
Շիթթիմ տէրէսինի սուլայաճագտըր.
19 Պէնի Եէհուտայա էթտիքլէրի զուլմ սէպէպինտէն,
Մըսըր վիրան օլաճագ,
Վէ Էտոմ գուրագ չէօլ օլաճագ.
Զիրա տիյարլարընտա սուչսըզ գան տէօքտիւլէր.
20 Լաքին Եէհուտա իլ էլ էպէտ,
Վէ Եէրուշալիմ տէվր պէ տէվր մա'մուր օլունաճագտըր.
21 Վէ փաքլէմէտիկիմ գանլարընը փաքլէյէճէյիմ,
Վէ ՌԱՊՊ Սիօնտա սաքին օլաճագ տըր.

'ԱՄՈՍ

ՊԱՊ 1

1 Թէգօ' չօպանլարը արասընտա պուլունան 'Ամօսըն քէլամը տըր, քի Եէհուտա մէլիքի 'Ուզզիյանըն էյյամընտա վէ Իսրայէլ մէլիքի Եէրօպը'ամ իպն ի Եէհօաշըն էյյամընտա՝ զէլզէլէտէն իքի սէնէ էվվէլ՝ Իսրայէլ հագգընտա վա-
2 հի թարիգըյլէ անա կէլտի. Վէ տէտի քի,
ՌԱՊՊ Սիօնտան նիտա էտէճէք,
Վէ Եէրուշալիմտէն սէտասընը վէրէճէք տիր,
Վէ չօպանլարըն մէր'ալարը մաթէմ էտէճէք,
Քարմէլին թէփէսի տախի գուրույաճագ տըր.
3 ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Տըմըշգըն իւչ վէ հաթթա տէօրթ 'խաթանը սէպէպինտէն
Ղազապըմը անտէն կէրի չէվիրմէյէճէյիմ,
Զիրա անլէր Ճիլ'ատը տէմիր ճէրճէլէրիլէ տէօյտիւլէր.
4 Լաքին պէն Հազայէլին խանէսինէ աթէշ կէօնտէրէճէյիմ,
Վէ Պէն-Հատատըն սէրայլարընը թէլէֆ էտէճէք տիր.
5 Վէ Տըմըշգըն թըրգազլարընը գըրաճաղըմ,
Վէ Ավէն օվասընտան սէքէնէյի,
Վէ Պէյթ-'ատէնտէն 'ասա թութանը գաթ' էտէճէյիմ,
Վէ Սիւրիանի գավմը Գիրէ էսիր կիտէճէք' տիր տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր.
6 ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Ղազզանըն իւչ վէ հաթթա տէօրթ 'խաթանը սէպէպինտէն
Ղազապըմը անտէն կէրի չէվիրմէյէճէյիմ,
Զիրա անլէր էսիրլէրի Էտօմա թէսլիմ էթմէք իւզրէ
Աշիրէթի թէմամէն էսիր սիւրտիւլէր.
7 Լաքին պէն Ղազզանըն սուրընա աթէշ կէօնտէրէճէյիմ,
Անըն սէրայլարընը թէլէֆ էտէճէք տիր.
8 Վէ Աշտօտտան սէքէնէյի,
Վէ Աշգէլօնտան 'ասա թութանը գաթ' էտէճէյիմ,
Վէ էլիմի 'Աքրօն 'ալէյհինէ չէվիրէճէյիմ,
Վէ Ֆիլիսթիլէրին պագըյյէսի հէլաք օլաճագ տըր' տէյիւ
Ռապպ Եէհօվա պույուրուր.
9 ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Սուրըն իւչ վէ հաթթա տէօրթ 'խաթանը սէպէպինտէն
Ղազապըմը անտէն կէրի չէվիրմէյէճէյիմ,

Զիրա էսիրլէրի թէմամէն Էտօմա թէսլիմ էթթիլէր,
Վէ 'ահտը ուխուվվէթի թէզէքքիւր էթմէտիլէր.
10 Լաքին պէն Սուրըն սուրը իւզէրինէ աթէշ կէօնտէրէճէյիմ,
Վէ անըն սէրայլարընը թէլէֆ էտէճէք տիր.
11 ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Էտօմըն իւչ վէ հաթթա տէօրթ 'իսեանը սէպէպինտէն
Ղազապըմը անտէն կէրի չէվիրմէյէճէյիմ,
Զիրա պիրատէրինի գըլըճլէ թա'գիպ էթթի,
Վէ *մէրհամէթի գալտըրտը,
Վէ ղազապը տա'իմա փարչալատը,
Վէ խըշմընը 'ալ էլ տէվամ սագլատը.
12 Լաքին պէն Թէյմանա աթէշ կէօնտէրէճէյիմ,
Վէ Պօսրանըն սէրայլարընը թէլէֆ էտէճէք տիր.
13 ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Պէնի 'Ամմօնըն իւչ վէ հաթթա տէօրթ իսեանը սէպէպինտէն
Ղազապըմը անտէն կէրի չէվիրմէյէճէյիմ,
Զիրա քէնտի հուտուտլարընը թավսի' իչիւն,
Ճիլ'ատըն համիլէլէրինի եարտըլար։
14 Լաքին պէն Ռապպաթըն սուրընտա աթէշ թութուշտուրաճաղըմ,
Վէ անըն սէրայլարընը
Մուհարէպէ կիւնիւնտէ կիւրիւլթի իլէ,
Վէ գասըրղա կիւնիւնտէ ֆըրթընա իլէ թէլէֆ էտէճէք տիր.
15 Վէ †անլէրին մէլիքի' քէնտիսի իլէ պու"էսասը,
Պիրլիքտէ էսիր կիտէճէք լէր տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր։

---

*Իպր. քէնտի մէրհամէթինի

†Եախօտ՝ Մալքօմ

ՊԱՊ 2

1 ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Մօապըն իւչ վէ հաթթա տէօրթ 'իսեանը սէպէպինտէն
Ղազապըմը անտէն կէրի չէվիրմէյէճէյիմ,
Զիրա Էտօմ մէլիքինին քէմիքլէրինի քիրէճ օլունճայա գատար եագտը.
2 Լաքին պէն Մօապա աթէշ կէօնտէրէճէյիմ,
Վէ Գիրիօթըն սէրայլարընը թէլէֆ էտէճէք տիր.
Վէ Մօապ վէլվէլէ վէ կիւրիւլթիւ վէ պօրու սատալարը իլէ էօլէճէք տիր.
3 Վէ օրթասընտան հաքիմի մահվ էտէճէյիմ,
Վէ անըն իլէ պէրապէր քիաֆֆէ ի րու"էսասընը
Գաթլ էտէճէյիմ' տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր.
4 ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Եէհուտանըն իւչ վէ հաթթա տէօրթ իսեանը սէպէպինտէն
Ղազապըմը անտէն կէրի չէվիրմէյէճէյիմ,
Զիրա անլէր ՌԱՊՊըն շէրի'աթընը թահգիր էթթիլէր,
Վէ գանունլարընը հըֆզ էթմէտիլէր.
Վէ էճտատլարընըն թապի' օլտուգլարը եալանլարը
Անլէրի իզլալ էթթի.
5 Լաքին պէն Եէհուտայա աթէշ կէօնտէրէճէյիմ,
Վէ Եէրուշալիմին սէրայլարընը թէլէֆ էտէճէք տիր.
6 ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Իսրայիլին իւչ վէ հաթթա տէօրթ 'իսեանը սէպէպինտէն
Ղազապըմը անտէն կէրի չէվիրմէյէճէյիմ,
Զիրա անլէր սալիհի աքչէյէ,
Վէ ֆագիրի պիր չիֆթ այագ գապընա սաթտըլար.
7 Անլէր ֆուգարալարըն *պաշլարը իւզէրին Թօփրագըն թօզունա հասրէթ տըրլար,

---

*Եախօտ՝ պաշընտա օլան Թօփրագա արզու էտէրլէր,

Վէ պիչարէկեանըն եօլընը էյէրլէր·
Վէ մուգատտէս իսմիմի նագզ ը հիւրմէթ էթմէք իչիւն,
Պիր ատէմ հէմ տէ փէտէրի պիր գըզա թէճավիւզ էտէրլէր·
8 Վէ հէր պիր մէզպահըն եանընտա,
Րէհին ալընմըշ էսվապլար իւզէրինտէ եաթարլար·
Վէ իլահլարընըն խանէսինտէ,
Թէճրիմ էտիլէնլէրին շարապընը իչէրլէր·
9 Լաքին պէն անլարըն էօնլէրինտէն
Պոյու էրզ աղաճը կիպի եիւքսէք,
Վէ մէշէ կիպի գավի օլան Ամօրիյի հէլաք էթտիմ,
Վէ եօգարըտան մէյվէսինի,
Վէ աշաղըտան քէօքլէրինի մահվ էթտիմ.
10 Վէ պէն սիզի Մըսըր տիյարընտան չըգարտըմ,
Վէ Ամօրինին տիյարընը թէմէլլիւք էթմէնիզ իչիւն,
Սիզի պէրրիյէտէ գըրգ սէնէ տօլաշտըրտըմ.
11 Վէ օղուլլարընըզտան փէյղամպէրլէր,
Վէ իյիթլէրինիզտէն Նէզիրլէր զուհուրա կէթիրտիմ,
Էյ պէնի Իսրայէլ, պէօյլէ տէյի՞լ միտիր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր·
12 Լաքին սիզ Նէզիրլէրէ շարապ իչիրտինիզ,
Վէ փէյղամպէրլէրէ՝ փէյղամպէրլիք էթմէյինիզ՝ տէյէրէք էմր էյլէտինիզ.
13 Իշթէ պէն տէմէթլէրլէ տօլմուշ օլան 'արապանըն պասդըղը կիպի,
Սիզի՝ օլտուղունուզ եէրտէ պասաճաղըմ։
14 Շէօյլէ քի սէրի՝ ուլ հարէքէ օլան գաչամայաճագ,
Վէ գուվվէթլի օլան գուվվէթինի գուվվէթլէնտիրէմէյէճէք,
Վէ գահրիման քէնտի նէֆսինի գուրթարամայաճագ պիլէ,
15 Վէ եայը թութան տուրամայաճագ,
Վէ այագը սէրի՝ ուլ հարէքէ օլան գուրթուլամայաճագ,
Վէ աթա պինիճի պիլէ քէնտինի գուրթարամայաճագ տըր·
16 Վէ գահրիմանլար արասընտա ճէսուր օլան,
Օլ կիւնտէ 'իւրեան չըպլագ ֆիրար էտէճէք տիր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր։

ՊԱՊ 3

1 Էյ պէնի Իսրայէլ, ՐԱՊՊԸՆ սիզին հագգընըզտա,
Մըսըր տիյարընտան չըգարտըղըմ պիւթիւն գապիլէ հագգընտա
Պույուրտուղու պու քէլամը տինլէյինիզ.
2 Զէմինին պիւթիւն գապիլէլէրինտէն եալընըզ սիզի պիլտիմ,
Պունուն իչիւն 'իսեանլարընըզըն ճիւմլէսի սէպէպինտէն ճէզանըզը վէրէճէյիմ.
3 Իքի քիշի միւթթէֆիգ օլմատըգճա հալտէ,
Պիրլիքտէ եիւրիւրլէ՞ր մի·
4 Շիքեարը օլմատըղը հալտէ
Արսլան օրմանտա կիւմիւրտէ՞ր մի·
Պիր շէյ գափմատըղը հալտէ
Կէնճ արսլան քէնտի ինինտէն սէսինի չըգարը՞ր մը·
5 Գուշ, քէնտի իչիւն տուզագ գուրուլմատըղը հալտէ,
Եէրտէ փախխա տիւշէ՞ր մի·
Պիր շէյ թութմատըղը
Ֆախ եէրտէն գալտըրըլը՞ր մը·
6 Շէհիրտէ պօրու չալընըր իսէ գավմ գօրգմա՞զ մը·
Շէհիրտէ՝ ՐԱՊՊ անը կէթիրմէտիյի հալտէ պիր պէլա տիւշէ՞ր մի·
7 Զիրա Րապպ Եէհօվա գուլլարը օլան փէյղամպէրլէրէ
Սըրրընը պէյան էթմէյինճէ պիր շէյ եափմազ.
8 Արսլան կիւմիւրտէտի, քի՞մ գօրգմազ·
Րապպ Եէհօվա սէօյլէտի, քի՞մ թէպլիղ էթմէզ.
9 Աշտօտտա օլան սէրայլար իւզէրինտէ,

Վէ Մըսըր տիյարընտա պուլունան սէրայլար իւզէրինտէ նիտա էտինիզ,
Վէ տէյինիզ քի՝ Սամարիա տաղլարը իւզէրինէ թէճէմմիւ՛ էտինիզ,
Վէ օնըն իչինտէ օլան պէօյիւք հէնկամէլէրի
Վէ օրթալարընտա պուլունան զուլմլէրի կէօրինիզ.
10 Զիրա անլար տօղրու օլանը իշլէմէյի պիլմէզլէր,
Սէրայլարընտա զուլմ ու ղասըպլէ թօփլարլար՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր.
11 Պու էճլիտէն Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր.
Տիյարըն հէր թարաֆընտա տիւշմէն պուլունաճաք,
Սէնին գուվվէթինի իզալէ էտէճէք,
Վէ սէրայլարըն եաղմալանաճաքտըր.
12 ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Չօպան նասըլ արսլանըն աղզընտան իքի փաչա,
Եախօտ պիր գուլագ փարչասը գուրթարտըղը կիպի,
Սամարիատա սէտիր քէօշէսինտէ,
Վէ *Տըմըշգտա տէօշէք իւզէրինտէ օթուրան պէնի Իսրայէլ
Պէօյլէ գուրթուլաճագլար.
13 Ալլահ իւլ ճիւնուտ օլան Ռապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր.
Տինլէյինիզ վէ պէյթի Եագուպա շէհատէթ էտինիզ քի,
14 Իսրայէլին կիւնահլարընըն ճէզասընը իւզէրլէրինէ կէթիրտիյիմ կիւնտէ,
Պէյթէլ մէզպահլարընըն ճէզասընը տախի վէրէճէյիմ.
Վէ մէզպահըն պույնուզլարը գըրըլըպ եէրէ տիւշէճէքլէր.
15 Վէ գըշլըգ խանէ իլէ եազլըգ խանէյի վուրաճաղըմ,
Վէ Ֆիլտիշինտէն օլան խանէլէր խարապ,
Վէ պիւյիւք խանէլէր մահվ օլաճագտըր՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր.

ՊԱՊ 4

1 Էյ Սամարիա տաղընտա պուլունտուղունտա,
Եօգսուլլարա զուլմ էտէն,
Վէ ֆուգարայը էզէն,
Վէ էֆէնտիլէրինէ՝ կէթիր տէ իչէլիմ տէյէն Պաշան ինէքլէրի,
Պու քէլամը իշիտինիզ.
2 Ռապպ Եէհօվա քէնտի գուտսիյէթի հաղգը իչիւն եէմին էթմիշտիր.
Իշթէ սիզի օլթալարլա
Վէ զիւրրիյէթինիզի պալըգ չէնկէլլէրիյլէ
Չըգարաճաղըմ կիւնլէր իւզէրինիզէ կէլիյօր.
3 Վէ չաքըլտէն հէր պիրի րախնէլէրտէն՝ քէնտի տօղրուսընա չըգաճագսըզ,
Վէ *Հարմօնա աթըլաճագսընըզ՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր.
4 Պէյթէլէ կէլիպ 'իսեան էտինիզ,
Ճիլճալտա 'իսեանը թէքսիր էտինիզ.
Վէ հէր սապահ գուրպանլարընըզը,
Հէր իւչ կիւնտէ 'ուշրլէրինիզի կէթիրինիզ.
5 Վէ շիւքր գուրպանընը մայալը օլարագ թագտիմ էտինիզ,
Վէ մութէթավվի'աթը իլան վէ նիտա էտինիզ.
Զիրա, էյ պէնի Իսրայէլ, սիզ պէօյլէ եափմաղը սէվիյօրսունուզ՝ տէյիւ
Ռապպ Եէհօվա պույուրուր.
6 Պէն տախի սիզէ՝ շէհիրլէրինիզտէ տիշլէրինիզին թէմիզլիյի
Վէ հէր պիր մէսքէնլէրինիզտէ էքմէք գըթլըղը վէրտիմ.
Եինէ պանա րուճու' էթմէտինիզ՝ տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր.
7 Հէմ տախի հասատա տահա իւչ այ վար իքէն
Սիզտէն եաղմուրու մէնի' էյլէտիմ.
Վէ պիր շէհիր իւզէրինէ եաղմուր եաղտըրտըմ,

---

*Եախօտ՝ Տըմըշգ գումաշընտան

*Իպր. գալէլէրատաղը

Վէ տիկէր պիր շէհր իւզէրինէ եաղտըրմատըմ.
Պիր թարլա իւզէրինէ եաղտը.
Վէ իւզէրինէ եաղմատըղը թարլա գուրուտու.
8 Վէ իքի իւչ շէհր սու իչմէք իչին
Պիր շէհրէ թօփլանտըլարսալար տէ, գանմատըլար.
Լաքին պանա րիւճու' էթմէտինիզ' տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
9 Սիզի սամ եէլի իլէ վէ խարագանլը վուրտում
Քէսրէթ իւզրէ պէքլէնէն պաղչէ իլէ պաղլարընըզը
Վէ ինճիր վէ զէյթուն աղաճլարընըզը չէքիրկէ եէտի,
Լաքին պանա րիւճու' էթմէտինիզ' տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
10 Մըսըրտա վուգու' պուլտըղը վէճհլէ արանըզա թաուն կէօնտէրտիմ,
Եիկիթլէրինիզի գըլըճլէ գաթլ էթտիմ,
Վէ աթլարընըզը եաղմա էթտիրտիմ,
Վէ օրտուլարընըզըն 'ուֆունէթինի պուռունլարընըզա չըգարտըմ.
Լաքին պանա րիւճու' էթմէտինիզ' տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
11 Ալլահըն Սատում իլէ Ղամօրայը հէլաք էյլէտիյի միսիլլի
Սիզի տախի հէլաք էյլէտիմ,
Վէ աթէշտէն չըգարըլմըշ եանար եանմըշ օտուն կիպի օլտընըզ.
Լաքին պանա րիւճու' էթմէտինիզ' տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
12 Պու էճլտէն էյ Իսրայէլ, սանա պէօյլէ եափաճաղըմ.
Պունու սանա եափաճաղըմ իչին,
Էյ Իսրայէլ Ալլահընըն հուզուրընա չըգմաղա հազըր օլ.
13 Զիրա իշթէ տաղլարը թէշքիլ վէ րիւզկեարը խալգ էտէն,
Վէ ինսանա' ֆիքրինի պէյան էտէն,
Ֆէճրի զուլմէթէ թահվիլ էտէն,
Վէ զէմինին եիւքսէք եէրլէրի իւզէրինտէ կէզէնտիր.
Անըն իսմի Իլահ իւլ ճիւնուտ Եէհօվա տըր.

ՊԱՊ Ե.

1 Էյ պէյթ ի Իսրայէլ, պու գէլամը,
Եա'նի հագգընըզտա օգուտուղըմ մէրսիյէյի տինլէյինիզ.
2 Իսրայէլ պաքիրէսի տիւշտիւ, պիր տահա գալգամայաճագ տըր.
Թօփրաղը իւզէրինէ աթըլտը. անը գալտըրան եօգ տըր.
3 Զիրա Րապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր.
Պինինտէն պին նէֆէր չըգան շէհրտէ'
Եիւզ նէֆէր գալաճագ,
Վէ եիւզ նէֆէր չըգան մահալտէ'
Պէյթ ի Իսրայէլէ օն նէֆէր գալաճագ տըր.
4 Զիրա ՐԱՊՊ պէյթ ի Իսրայէլէ պէօյլէ պույուրուր.
Պէնի թալէպ էտինիզ, քի եաշայասընըզ.
5 Լաքին Պէյթէլի թալէպ էթմէյինիզ
Վէ Ճիլճալա կիրմէյինիզ,
Վէ Պիրշէպա'ա կէչմէյինիզ.
Զիրա Ճիլճալ մութլագա էսիր կիտէճէքտիր,
Վէ Պէյթէլ մահվ օլաճագ տըր.
6 ՐԱՊՊԸ թալէպ էտինիզ, քի եաշայասընըզ.
Օլմայա քի պէյթ ի Եուսուֆա աթէշ կիպի տուշիւպ անը թէլէֆ էտէ,
Վէ Պէյթէլտէ սէօնտիւրիւճի պուլունմայա.
7 Էյ հագգը փէլին օթընա թահվիլ էտէն,
Վէ Ատալէթի եէրէ աթանլար.
8 Սիւրէյյայը վէ Ճէպպարը խալգ էտէնի,
Վէ գարա զուլմէթի սապահա թահվիլ էտէնի,
Վէ կիւնտիւզիւ կէճէ կիպի գարարտանը,
Տէնիզին սուլարընը չաղըրըպ,
Անլէրի րու ի զէմինէ տէօքէնի,
(Իսմի Եէհօվա տըր,)
9 Վէ հէլաք գալ'ըյա եէթիշմէսի իչիւն
Գուվվէթլինին իւզէրինէ պաղթէթէն հէլաք կէթիրէնի [illegible]
10 Գափուտա [illegible] թա'զիր էտէնէ պուղզ էտէրլէր,

Վէ տողրու սէօյլէյէնտէն իքրահ էտէրլէր·
11 Մատէմ քի Ֆագիրի այագ ալթընա ալըրս,
Անտէն պուղտայ փիշքէշլէրի ալըրսըզ,
Եօնթուլմուշ թաշտանխանէլէր եափըրտընըզ իսէ տէ,
Անլէրտէ օթուրմայաճագսընըզ,
Վէ ա՛լա պաղլէր տիքտինիզ իսէ տէ,
Անլէրին շէրապընտան իչմէյէճէքսինիզ·
12 Զիրա քէսրէթ իւզրէ օլան իսեանլարընըզը
Վէ աղըր կիւնահլարընըզը պիլիրիմ·
Սատիգի թազյիգ էտիճի, րիւշվէթ ալըրսընըզ,
Վէ գափուտա ֆուգարանըն հագգընը իպթալ էտէրսինիզ·
13 Պու էճլտէն աքիլ օլան օ վագըթտա սիւքութ էտէճէք·
Զիրա ֆէնա պիր վագըթ տըր·
14 Շէրրի տէյիլ, անճագ խայրը թալէպ էտինիզ, քի եաշայասընըզ·
Վէ պէօյլէճէ Իլահ իւլ ճիւնուտ օլան ՐԱՊՊ,
Տէտիյինիզ կիպի, սիզին իլէ օլաճագ տըր·
15 Շէրրտէն իքրահ էտիփ խայրը սէվինիզ,
Վէ գափուտա հագգը սապիթ էտինիզ,
Օլա քի Իլահ իւլ ճիւնուտ օլան ՐԱՊՊ Եուսուֆըն պագիյյէսինէ մէրհամէթ էտէ·
16 Պու սէպէպտէն Իլահ իւլ ճիւնուտ օլան Րապպ Եէհօվահ պէօյլէ պույուրուր·
Հէր մէյտանտա ֆիղան էտէճէքլէր,
Վէ հէր սօգագտա Ահ ու ահ տէյէճէքլէր,
Վէ չիֆթճիյի մաթէմէ
Վէ մէրսիյէ օգումագը պիլէնլէրի ֆիղանա չաղըրաճագլար·
17 Վէ հէր պիր պաղտա ֆիղան օլաճագ,
Զիրա սէնին օրթանտան կէչէճէյիմ՛ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր·
18 Վա՛յ ՐԱՊՊԸՆ կիւնինի արզու էտէնլէրէ·
ՐԱՊՊԸՆ կիւնիւ նէ՞ վազիֆէնիզ տիր·
Օ նուր տէյիլ, անճագ զուլմէթ տիր·
19 Նիթէքիմ պիր ատէմ արսլանըն էօնիւնտէն գաչտըղընտա,
Անա այը թէսատիւֆ էտէր,
Վէ խանէյէ կիրիփ էլինի տիվարա տայատըղընտա
Անը իլան սօգար·
20 Իշթէ ՐԱՊՊԸՆ կիւնիւ նուր տէյիլ, անճագ զուլմէթ տիր·
Անտէ րուշէնլի եօգ, անճագ գօյու գարանլըգ վար տըր·
21 Պէյրամլարընըզտան իքրահ վէ նէֆրէթ էտէրիմ,
Վէ [illegible] ճէմայ'աթլարընըզտան խօշլանմամ·
22 Պանա մուհրագաթլար վէ աքմէք թագտիմէլէրինիզի թագտիմ էթսէնիզ տէ
Գապուլ էթմէյէճէյիմ,
Վէ պէսլի հայվանլարընըզտան օլան սէլամէթ գուրպանլարընա պագմայաճագըմ·
23 Իլահիլէրինին շամաթասընը պէնտէն թէպ'իտ էյլէ,
Սանթուրլարընըն նաղմէսինի իշիթմէմէյէճէյիմ·
24 Լաքին հագգ՛ սու կիպի,
Վէ ՛ատալէթ տա՛իմ իւզրէ ճէրէյան օլան ըրմագ կիպի ագսըն·
25 Էյ պէյթ Իսրայէլ, պէրիյյէտէ գըրգ սէնէ
Պանա զէպիհէլէր վէ թագտիմէլէր թագտիմ էթտինի՞զ մի·
26 Անճագ սիզին Մօլօքըն չատըրլարընը,
Վէ Քիյուն փութլարընըզը,
Վէ քէնտինիզ իչին եափտըղընըզ իլահլարընըզըն եըլտըզընը թաշըտընըզ·
27 Պու էճլտէն սիզի Տըմըշգտան էօթէյէ էսիր սիւրէճէյիմ՛ տէյիւ
Իսմի Իլահ իւլ ճիւնուտ օլան Եէհօվա պույուրուր·

ՊԱՊ 6

Վա՛յ Սիօնտա ասուտէհալ օլանլարա,
Վէ Սամարիա տաղընտա էնտիշէսիզ պուլունանլարա·

Վէ պէյթ ի Իսրայէլին միւրաճաա'աթ էթտիքլէրի
Միլլէթլէրին պիրինճիսինին շիւրէֆասընա.
2 Գալնէյէ կէչիփ կէօրիւնիւզ,
Վէ օրատան պէօյիւք Համաթա կիտինիզ,
Անտէն Ֆիլիսթիլէրին Գաթ շէհրինէ ինինիզ.
Անլէր պու մէմալիքտէն էյի մի տիր?
Եախօտ անլէրին հուտուտու սիզին հուտուտունուզտան պէօյիւքմի տիր.
3 Վայ ֆէնալըղըն կիւնիւնիւ թէ'խիր
Վէ զուլմիւն քիւրսիւսիւնիւ թագրիպ էտէնլէրէ.
4 Ֆիլտիշի եաթագլարտա եաթարլար.
Վէ տէօշէքլէրի իւզէրինտէ ուզանըրլար,
Վէ սիւրիւտէն գուզուլարը,
Վէ ախըր իչինտէն պուզաղըլարը եէրլէր,
5 Սանթուր սէտասըյլէ ըրլարլար,
Տաւութ կիպի քէնտիլէրինէ մուսիգի ալէթլէրի իճատ էտէրլէր,
6 Գատէհլէր իլէ շէրապ իչէրլէր,
Վէ ալա եաղլար իլէ եաղլանըրլար,
Վէ Եուսուֆըն խըրպալըղընտան տօլայը ղամկին օլմազլար:
7 Պու էճլտէն շիմտի էվվէլքի էսիրլէր իլէ էսիր սիւրիւլէճէքլէր,
Վէ եայըլըփ ուզանանլարըն մէսէրրէթ սէտասը քէսիլէճէք տիր.
8 Իլահ իւլ ճիւնուտ օլան ՌԱՊՊ պույուրույոր քի,
Ռապպ Եէհօվա քէնտի հագգը իչիւն եէմին էթտի,
Պէն Եագուպըն կիւրուրունտան իքրահ էտէրիմ,
Վէ անըն սէրայլարընտան նէֆրէթ էտէրիմ,
Վէ շէհրի իչինտէ պուլունանըն քիաֆֆէսիլէ [illegible] թէսլիմ էտէճէյիմ.
9 Վէ պիր խանէտէ օն քիշի գալմըշ օլսա պիլէ,
Անլէր տէ էօլէճէքլէր տիր.
10 Վէ խանէտէն քէմիքլէրի չըգարմագ իչիւն պիր քիմսէնին 'ամուճասը
Եախօտ ճէնազէյի եագաճագ ատէմ անը գալտըրաճագ.
Վէ խանէնին իչինտէ պուլունանա,
Եանընտա տահա վա՞ր մը՝ տէյէճէք.
Օլ տախի՝ Խայըր տէյիւ ճէվապ վէրէճէք.
Օզաման տի՝ Սուքիւթ էյլէ,
Զիրա ՌԱՊՊԸՆ իսմինի զիքր էթմէք օլմա՞զ տէյէճէք տիր.
11 Զիրա իշթէ ՌԱՊՊ էմր էտիյօր,
Վէ պէօյիւք խանէյի միւնհէտիմ,
Վէ քիւչիւք խանէյի րախնէտար էտէճէք տիր.
12 Գայալարտա աթլար գօշա՞ր մը;
Եախօտ անտա էօքիւզլէր իլէ չիֆթ սիւրիւլի՞ր մի.
Զիրա սիզ հագգը զէհրէ,
Վէ 'ատալէթ մէյվէսինի փէլին օթընա թահվիլ էթտինիզ.
13 Էյ լաշէյ իլէ մէսրուր օլանլար,
Քէնտի գուվվէթիմիզլէ
Քէնտիմիզ իչիւն պույնուզլար ա՞լմատըգ մը՝ տէյէնլէր;
14 Պու էճլտէն, էյ պէյթ ի Իսրայէլ,
Իշթէ պէն 'ալէյհինիզէ պիր միլլէթի այաղա գալտըրաճաղըմ,
Օլ տախի սիզի Համաթ մէտխալինտէն պէրրիյէ տէրէսինէ գատար
Թազյիգ էտէճէք տիր՝ տէյիւ
Իլահ իւլ ճիւնուտ Եէհօվա պույուրուր.

ԲԱԲ 7

1 Ռապպ Եէհօվա պանա պէօյլէ կէօսթէրտի,
Վէ իշթէ իքինճի օթըն պիթմէճէյի վագթինին իպթիտասընտա
Չէքիրկէլէրի եարաթըր.
(Վէ իշթէ մէլիքին օթ պիչիլմէսինտէն սօնկրա սօն օթ իտի)
2 Վէ անլէր զէմինին օթընը պիւս պիւթիւն եէտիքտէն սօնկրա,
Եա Ռապպ Եէհօվա, րիճա էտէրիմ,
'աֆվ էյլէ;

Եա՛գուպ ուֆագ օլտուղընտան նա՛սըլ գալգաճագ տըր՝ տէտիմ.

3 Պունտան տօլայը ՌԱՊՊ թէրահհիւմ էթտի.
ՌԱՊՊ՝ Պու օլմայաճագ տըր՝ տէտի.

4 Ռապպ Եէհօվա պանա պէօյլէ կէօսթէրտի,
Վէ իշթէ Ռապպ Եէհօվա աթէշ վասըթասըյլէ տա՛վա կէօրմէք իչիւն անը չաղըրըյօր իտի,
Օլ տախի պիւյիւք լիւճճէյի մահվ էթտի,
Վէ թարլալարը թէ եիյէտի.

5 Վէ պէն՝ Եա Ռապպ Եէհօվա, րիճա էտէրիմ, ֆէրաղաթ էյլէ,
Եա՛գուպ ուֆագ օլտուղընտան նա՛սըլ գալգաճագ տըր՝ տէտիմ.

6 Պունտան տօլայը ՌԱՊՊ թէրահհիւմ էթտի.
Ռապպ Եէհօվա՝ Պու տախի օլմայաճագ տըր՝ տէտի.

7 Պանա պէօյլէ կէօսթէրտի.
Վէ իշթէ Ռապպ՝ էլինտէ շագուլ օլարագ,
Շագուլ իլէ եափըլմըշ տուվար իւզէրինտէ տուրույօր իտի.

8 Վէ ՌԱՊՊ պանա՝ Էյ 'Ամօս, նէ՞ կէօրիւյօրսըն՝ տէտի,
Պէն տախի՝ Պիր շագուլ՝ տէտիմ,
Վէ Ռապպ՝ իշթէ պէն գավմըմ Իսրայէլին օրթասընա պիր շագուլ գօյաճաղըմ,
Վէ պիր տահա 'իսեանլարընտան սարֆ ը նազար էթմէյէճէյիմ.

9 Վէ Իսհագըն միւրթէֆի'աթը խարապ,
Վէ Իսրայէլին մագտիսլէրի վիրան օլաճագ տըր,
Վէ Եէրօպօամ'ըմ խանէսի իւզէրինէ գըլըճլէ գըյամ էտէճէյիմ՝ տէտի.

10 Վէ Պէյթէլին քեահինի Ամասեա Իսրայէլ մէլիքի Եէրօպօամ'ա խապէր կէօնտէրիպ,
'Ամօս պէյթ ի Իսրայէլ օրթասընտա սէնին 'ալէյհինտէ ֆէսատ չըգարըյօր,
Տիյար անըն սէօզլէրինին ճիւմլէսինէ թէհամմիւլ էտէմէզ.

11 Զիրա 'Ամօս՝ Եէրօպօամ գըլըճլէ էօլէճէք,
Վէ Իսրայէլ մութլագա քէնտի 'արզընտան էսիր սիւրիւլէճէք տիր՝ տէյօր տէտի.

12 Վէ Ամասեա 'Ամօսա՝
Էյ Նէպի, կիթ, Եէհուտա տիյարընա ֆիրար էյլէ,
Վէ օրատա էքմէք եէ, վէ օրատա փէյղամպէրլիք էյլէ.

13 Վէ պիր տախի Պէյթ էլ'տէ փէյղամպէրլիք էթմէ,
Զիրա պուրասը մէլիքին մագտիսի տիր
Վէ հիւքիւմէթ խանէսի տիր՝ տէտի.

14 Վէ 'Ամօս Ամասեայա ճէվապ վէրիպ տէտի,
Պէն փէյղամպէր եախօտ փէյղամպէր օղլու տէյիլ իտիմ,
Անճագ չօպան, վէ ճիւմմէզ աղաճը մէյվէսի տէվշիրէն իտիմ.

15 Վէ ՌԱՊՊ պէնի սիւրիւ արգասընտան ալտը,
Վէ ՌԱՊՊ պանա՝ Կիթ, գավմըմ Իսրայէլէ փէյղամպէրլիք էյլէ՝ տէտի.

16 Վէ շիմտի ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը տինկլէ,
Սէն՝ Իսրայէլ հագգընտա փէյղամպէրլիք էթմէ,
Վէ պէյթ ի Իսհագ հագգընտա սէօզ սէօյլէմէ՝ տէյօրսըն.

17 Պու էճլէտէն ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Զէվճէն շէհիրտէ զինա էտէճէք,
Վէ օղուլլարըն իլէ գըզլարըն գըլըճտան տիւշէճէք,
Վէ թօփրաղըն իփ իլէ թագսիմ օլունաճագ,
Վէ սէն մէքրուհ պիր թօփրագտա էօլէճէքսին.
Վէ Իսրայէլ մութլագա քէնտի թօփրաղընտան էսիր կիտէճէք տիր.

ՊԱՊ 8

1 Ռապպ Եէհօվա պանա պէօյլէ կէօսթէրտի.

Վէ իշթէ պիր սէփէթ եազ մէյվէսի վար իտի.
2 Վէ՝ Եէնիտէն 'Ամօս, նէ՞ կէօրիյօրսըն՝ տէտի.
Պէն տախի՝ Պիր սէփէթ եազ մէյվէսի՝ տէտիմ.
Վէ ՐԱՊՊ պանա տէտի քի՝
Գավմըմ Իսրայէլին 'աքըպէթի կէլտի,
Պիր տահա 'իսեանլարընտան սարֆ ը նազար էթմէյէճէյիմ.
3 Վէ օլ կիւնտէ հէյքէլին իլահիլէրի ֆիղանլարա թէհավվիւլ էտէճէք,
Լաշէլէր չօղալաճագ,
Վէ անլարը հէր մահալտէ սիւքիւթլէ աթըլաճագլար՝ տէյիւ.
Րապպ Եէհօվա պույուրուր.
4 Պունու տինլէյինիզ, էյ ֆուգարայը եութանլար,
Վէ տիյարըն միսքինլէրինի հէլաք էտէնլէր.
5 Այ պաշը նէ՞ զէման կէչէճէք, քի զախիրէ սաթալըմ,
Վէ սէպթ նէ՞ զաման կէչէճէք քի պուղտայը ալըշվէրիշէ չըգարալըմ,
Վէ էֆայը քիւչիւլթէլիմ վէ շէգէլի պիւյիւթէլիմ,
Վէ հիլէլի թէրազի գուլլանալըմ.
6 Քի եօգսուլը աքչէյէ պէտէլ,
Վէ ֆուգարայը պիր չիֆթ այագգապընա սաթըն ալալըմ,
Վէ պուղտայըն քիւփիւրիւնթիւսիւնիւ սաթալըմ՝ տէրսինիզ.
7 ՐԱՊՊ Եա'գուպըն ֆախրը հագգը իչիւն եէմին էտիպ տէտի քի,
Անլէրին եափթըգլարընը չէյլէրին հիչ պիրինի էպէտէն ունութմայաճաղըմ.
8 Պու շէյ իչիւն տիյար թիթրէմէ՞զ մի,
Վէ անտա հէր սաքին օլան մաթէմ էթմէ՞զ մի,
Վէ պիւթիւն տիյար նէհր կիպի եուգարը չըգաճագ,
Վէ Մըսըրըն նէհրի էթրաֆընը կիպի իսթիլա օլունուպ գարգ էտիլէճէք տիր.
9 Վէ Րապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր.
Օլ կիւնտէ կիւնէշի էօյլէ վագթընտա ղուրուպ էթտիրէճէյիմ
Վէ կիւն զիյասը վագթընտա եէրի գարարտաճաղըմ.
10 Վէ պայրամլարընըզը մաթէմէ,
Վէ իլահիլէրինիզին քեաֆֆէսինի մէրսիյէյէ թահվիլ էտէճէյիմ.
Վէ հէր պէլէ չուլ սարտըրաճաղըմ,
Հէր քէսի թաս պաշը էտէճէյիմ.
Վէ պիր թանէճիք օղուլ իչիւն օլան մաթէմ կիպի պիր շէյ,
Վէ 'աքըպէթինի աճը կիւն կիպի էտէճէյիմ.
11 Րապպ Եէհօվա պէօյլէ պույուրուր.
Իշթէ կիւնլէր կէլիր քի,
Պէն տիյարա գըթլըգ՝ էքմէք գըթլըղը տէյիլ, վէ սու 'աթէշի տէյիլ
Անճագ ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը իշիթմէք գըթլըղը կէօնտէրէճէյիմ.
12 Վէ տէնիզտէն տէնիզէ վէ շիմալտան շարգա տօլաշաճագլար.
ՐԱՊՊԸՆ քէլամընը արայարագ եօթէ պէրի գօշաճագլար,
Լաքին պուլամայաճագլար անը.
13 Օլ կիւնտէ կիւզէլ պաքիրէլէր,
Վէ եիկիթլէր սուսուզլուղտան պայըլաճագլար անլար.
14 Սամարիանըն կիւնահընա եէմին էտէնլէր
Հագգը իչիւն եէմին էտիպ,
Էյ, Տան՝ սէնին իլահըն հայյ տըր՝
Վէ Պիրշէպա'նըն մէսլէքի հայյ տըր՝ տէյէնլէր տիւշէճէքլէր,
Վէ պիր տահա գալգմայաճագլար անլար.

ՊԱՊ 9

1 Րապպը մէզպահ իւզէրինտէ տուրուր կէօրտիւմ, վէ տէտի քի,
Պաշլըգլարը վուր քի էշիքլէր սարսըլսըն,
Վէ անլէրի ճիւմլէսինին պաշլարը իւզէրինէ փարէ փարէ էյլէ,
Վէ անլէրտէն սօնքի գալանը գըլըճլէ գաթլ էտէճէյիմ.
Անլէրտէն պիր ֆիրարի ֆիրար էտէմէյէճէք,
Վէ անլէրտէն պիր գուրթուլան գուրթուլամայաճագ տըր.
2 Անլէր հավիյէյէ գատար գազսալար,

Պէնիմ էլիմ անլէրի օրատան ալաճագ,
Վէ սէմայա գատար չըգսալար,
Անլէրի օրատան էնտիրէճէյիմ.
3 Վէ Գարմէլին պաշընտա իխթիֆա էթսէլէր,
Անլէրի արայըպ օրատան ալաճաղըմ,
Վէ կէօզլէրիմ էօնիւնտէն տէնիզին տիպինտէ կիզլէնսէլէր,
Օրատա յըլանա էմր էտէճէյիմ, օ տախի անլէրի սօգաճագ տըր.
4 Վէ տիւշմէնլէրի էօնիւնտէն էսիր կիտէրլէրսէ,
Օրատա գըլըճա էմր էտէճէյիմ, օ տախի անլէրի գաթլ էտէճէք տիր.
Վէ անլէրի խայր իչիւն տէյիլ, անճագ պէլա իչիւն կէօզէտէճէյիմ.
5 Զիրա Րապպ իւլ ճիւնուտ Եէհօվա տիյարա տօգունուր, օլ տախի էրիր,
Վէ քեաֆֆէ ի սէքէնէսի մաթէմ էտէր.
Վէ պիւթիւն տիւնեա նէհր կիպի եօգարը չըգաճագ,
Վէ Մըսըր նէհրի [illegible] կիպի ղարգ էտիլէճէք տիր.
6 Սէմավաթտա քէնտի ֆէվգանի օտալարընը [illegible]
Վէ գուպպէսինի զէմին իւզէրինէ թէսիս էտէն;
Տէնիզին սուլարընը չաղըրըպ գարա իւզէրինէ տէօքէն օ տըր
Իսմի Եէհօվատըր.
7 ՐԱՊՊ պույուրըյօր քի, էյ պէնի իսրայէլ,
Սիզ պանա Քուշլիլէր էվլատը կիպի տէյիլ մի սինիզ.
Իսրայէլի Մըսըր տիյարընտան,
Վէ Ֆիլիսթինլիլէրի Գաֆթօրտան,
Վէ Սուրիանիլէրի Գիրտէն չըգարմատըմ մը.
8 Իշթէ Րապպ Եէհօվանըն կէօզլէրի պու կիւնահքեար հիւքիւմէթ 'ալէյհինտէ տիր
Վէ պէն անը եէր իւզիւնտէն մահվ էտէճէյիմ;
Ֆագաթ պէյթ ի Եա'գուպը պիւս պիւթիւն մահվ էթմէյէճէյիմ' տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
9 Զիրա իշթէ պէն էմր էտէրիմ,
Վէ պէյթ ի Իսրայէլի' քեաֆֆէ ի իւմէմ արասընտա
Գալպուրտա պուղտայ էլէտիքլէրի կիպի էլէյէճէյիմ,
Լաքին պիր տանէ եէրէ տիւշմէյէճէք տիր.
10 Պէլա պիզէ եէթիշմէյէճէք,
Վէ պիզէ իսապէթ էթմէյէճէք տիր' տէյէն
Գավմիմին պու ճիւմլէ կիւնահքեարլարը գըլըճլա էօլէճէքլէրտիր.
11 Օլ կիւնտէ Տավուտըն տիւշմիւշ մէսքէնինի իգամէ
Վէ րախնէլէրինի թա'միր,
Վէ եըգըլմըշ եէրլէրինի պինա էտէճէյիմ;
Վէ անը էյամ ը գատիմէտէ օլտուղու կիպի եափաճաղըմ,
12 Թա քի Էտօմըն պագըյյէսինի,
Վէ իսմիմլէ տա'վէթ օլունան 'իւմէմի' ի իւմէմլիքէթլէրինէ [illegible] տէյիւ
Պունու իճրա էտէն ՐԱՊՊ պույուրուր.
13 Րապպ պէօյլէ պույուրուր.
Իշթէ կիւնլէր կէլիր քի;
Չիֆթճի օրաղճըյա,
Վէ իւզիւմ պասան թօխում էքէնէ եէթիշէճէք;
Վէ տաղլար եէնի շէրապ տամլատաճագլար
Վէ պայըրլարըն ճիւմլէսի էրիյէճէք տիր.
14 Վէ գավմըմ Իսրայէլին էսիրլէրինի կէրի կէթիրէճէյիմ,
Վէ վիրան օլմուշ շէհըրլէրի պինա էտիպ սաքին օլաճագլար,
Վէ պաղլար տիքիպ անլէրին շէրապընը իչէճէքլէր
Վէ պաղչէլէր եափըպ մէյվէլէրինի եէյէճէքլէր տիր.
15 Վէ անլէրի քէնտի տիյարլարընտա ղարս էտէճէյիմ,
Վէ անլէրէ վէրտիյիմ տիյարլարընտան արթըգ սէօքիւլմէյէճէքլէր տէյիւ
Ալլահըն ՐԱՊՊ պույուրըյօր.

'ՕՊԱՏԵԱ

1 Վահյի 'Օվատեա.
Ռապպ Եէհօվա Էտօմ հագգընտա պէօյլէ պույուրուր.
ՐԱՊՊ թարաֆընտան խապէր իշիթտիք.
Վէ միլլէթլէրէ էլչի կէօնտէրիլտի.
Գալգընըզ, անըն իւզէրինէ մուհարէպէյէ չըգալըմ:
2 Իշթէ սէնի միլլէթլէր արասընտա քիւչիւլթտիւմ,
Ղայէթ ճէ մուհգագգար սըն,
3 Էյ գայա եարըգլարընտա սաքին օլուպ,
Մէսքէնի եիւքսէք օլան,
Վէ գալպինտէ՝ Պէնի՞ քի՞մ եէրէ էնտիրէպիլիր՝ տէյէն,
Գալպինին գուրուրու սէնի ալտաթտը.
4 Գարթալ կիպի եիւճէլէնսէն,
Վէ եուվանը եըլտըզլար արասընտա գօյսան պիլէ,
Օրատան սէնի էնտիրէճէյիմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր,
5 Էյէր սանա խըրսըզլար եախօտ կէճէլէյին հարամիլէր կէլսէ իտի,
(Ա՜հ, նա՛սըլ հէլաք օլտըն,)
Անլէր քէնտիլէրինէ քիֆայէթ էտէճէք միգտար սըրգաթ էթմէզլէ՞ր մի իտի.
Էյէր սանա պաղ պօզուճուլար կէլսէ իտի,
Զինկիլլէր պըրագմազլա՞ր մը իտի.
6 'Էսավ նա՛սըլ թէֆահհիւս օլունտու.
Կիզլի մահալլէրի արանըլտը.
7 Սէնին իլէ մուահէտէ էտէնլէրին ճիւմլէսի սէնի հուտուտա գատար կէօնտէրտիլէր,
Սէնին իլէ միւսալէհաթ իւզրէ օլանլար սէնի ալտատըպ գալիպ օլտուլար.
Էքմէյինի եէյէնլէր սէնին ալթընա աղ սէրտիլէր.
Անտա ֆէհիմ եօգ տըր.
8 ՐԱՊՊ պույուրուր քի,
Օլ կիւնտէ Էտօմտան հիւքէմալը,
Վէ 'Էսավ տաղընտան ֆէհմի մութլագա մահվ էտէճէյիմ.
9 Էյ Թէյման, սէնին գահրիմանլարըն տէհշէթէ կիրիֆթար օլաճագլար,
Թա քի 'Էսավ տաղընտան հէր քէս գաթլ իլէ միւնգաթի' օլա.
10 Գարտաշըն Եա'գուպա օլան զուլմ սէպէպինտէն
Սէնի խիճլէթ գափլայաճագ տըր,
Վէ միւ'էպպէտէն միւնգաթի' օլաճագ սըն.
11 Գարշըտա տուրտուղըն կիւնտէ,
Էճնէպիլէր անըն 'ասքէրինի էսիր կէօթիւրտիւքլէրի,
Վէ եապանճըլար գափուլարընա կիրտիքլէրի,
Վէ Եէրուշալիմ իւզէրինէ գուր'ա աթտըգլարը կիւնտէ,
Սէն տախի անլէրինտէն պիրի կիպի իտին.
12 Գարտաշընըն կիւնինէ կիւ,
Անըն մուսիպէթի կիւնիւնտէ սէյր էթմէմէլի
Վէ պէնի Եէհուտանըն հէլաքը կիւնիւնտէ մէսրուր օլմամալը
Վէ մուզայագա կիւնիւնտէ
Պէօյիւք սէօյլէմէմէլի իտին.
13 Գավմիմին գափուսընա՝ աֆէթլէրի կիւնիւնտէ կիրմէմէլի
Վէ աֆէթլէրի կիւնիւնտէ քէտէրլէրինի սէն սէյր էթմէմէլի
Վէ աֆէթլէրի կիւնիւնտէ անլէրին մալինէ էլ ուզաթմամալը իտին.
14 Վէ անլէրին ֆիրարիլէրինի հէլաք էթմէք իչիւն
Եօլ աղզընտա տուրմամալը
Վէ մուզայագա կիւնիւնտէ
Գուրթուլանլարընը էլէ վէրմէմէլի իտին.

---

*Եախօտ՝ մալընը

15 Զիրա քեաֆֆէի միլէլ իւզէրինէ ՐԱՊՊԸՆ կիւնիւնիւն կէլմէսի եագըն տըր·
Սէն եափտըղըն միսիլլիւ սանա եափըլլաճագ·
Վէ ճէզան պաշընա տէօնէճէք տիր·
16 Զիրա սիզ մուգատտէս տաղըմտա նասըլ իչտինիզ իսէ,
Պիլ ճիւմլէ թա՛իֆէլէր տախի տա՛իմա իչէճէքլէր·
Հէմ իչէճէքլէր, հէմ եուտաճագլար,
Վէ հիչ օլմամըշ կիպի օլաճագլար տըր·
17 Ֆագաթ Սիօն տաղընտա նէճաթ պուլունաճագ,
Վէ գուտսիյէթ օլաճագ,
Վէ պէյթ ի Եա՛գուպ միւլքլէրինի թէմէլլիւք էտէճէքլէր տիր
18 Վէ պէյթ ի Եա՛գուպ աթէշ,
Վէ պէյթ ի Եուսուֆ ալէվ,
Վէ պէյթ ի Էսավ սաման օլաճագ·
Վէ անլէր անըն իչինտէ թութուշըպ,
Անը թէլէֆ էտէճէքլէր տիր,
Վէ պէյթ ի Էսավտըն պագըյյէ օլմայաճագ տըր,
Զիրա ՐԱՊՊ սէօյլէտի·
19 Վէ ճէնուպ էհալիսի Էսավ տաղընը,
Վէ օվա էհալիսի Ֆիլիսթինլիլէրի տիյարընը թէմէլլիւք էտէճէքլէր·
Ֆէգալիք Էֆրայիմ սահրասընը վէ Սամարիա սահրասընը,
Պէնեամին տախի Ճիլ՚ատը թէմէլլիւք էտէճէքլէր տիր·
20 Վէ պէնի Իսրայէլին պու ՚ասքէրինտէն օլան էսիրլէր
Սարէփթայա գատար Քէն՚անիլէրին տիյարընը,
Վէ Եէրուշալիմին Սէֆարատտա օլան էսիրլէրի
Ճէնուպի շէհիրլէրի թէմէլլիւք էտէճէքլէր տիր·
21 Վէ խէլասքեարլար Էսավ տաղընը հիւքիւմ էթմէքիչիւն
Սիօն տաղընա չըգաճագլար·
Վէ մէլէքիւթ ՐԱՊՊԸՆ օլաճագ տըր·

ԵՈՒՆՈՒՍ

ԲԱՊ 1

1 Վէ Եունուսա իպն ի Ամիթթայա ՐԱՊ-
2 ՊԸՆ քէլամը կէլէրէք, Գալգ, պէօյիւք
չէհիր օլան Նինիվէյէ կիթ, վէ անըն ՚ալէյհինէ նիտա էյլէ, զիրա անլէրին քէօթիւլիւյիւ հուզուրըմա չըգտը՝ տէտի·
3 Լաքին Եունուս ՐԱՊՊԸՆ հուզուրունտան Թարշիշէ ֆիրար էթմէք իւզրէ գալգտը· վէ Եաֆայա էնիպ Թարշիշէ կիտէճէք պիր կէմի պուլտու, վէ անըն նավլունունը վէրիպ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրունտան անլէր իլէ Թարշիշէ կիթմէք իւզրէ անա պինիպ օլտու·
4 Վէ ՐԱՊՊ տէնիզ իւզէրինէ շիտտէթլի պիր րիւզկեար զուհուր էթտիրտիքտէ տէնիզտէ պէօյիւք պիր ֆուրթունա
օլտու, չէօյլէ քի կէմի փարչալանաճագ
5 տէրէճէյէ կէլտի· Վէ կէմիճիլէր գորգտուլար վէ հէր պիրի քէնտի իլահընա ֆերիատ էյլէտի, վէ խաֆիֆլէնմէլէրի իչիւն կէմիտէ պուլունան էշեաները տէնիզէ աթտըլար· Եունուս իսէ կէմինին անպարընա էնիպ եաթմըշ աղըր
6 ույգույա տալմըշ իտի· Վէ կէմինին րէ՛իսի անա եագլաշըպ անա խիթապէն Էյ աղըր ույգույա տալան, սանա նէ օլտու· գալգ, իլահընա ֆերիատ էյլէ, պէլքի Ալլահ պիզի թէզէքքիւր էտէր տէ հէլաք օլմայըզ՝ տէտի·
7 Վէ պիրի պիրինէ՝ կէլինիզ, գուր՚ա աթալըմ վէ պիզէ պու պէլա քիմին

սէպէպիյլէ ֆէլագէթ կէլտիյինի պիլէլիմ՝ տէտիլէր. Վէ գուռ'ա աթտըգլարընտա գուռ'ա Եունուսա տիւշտիւ.
8 Վէ պունուն իւզէրինէ անլէր օնա՝ [illegible] պիզէ խապէր վէր, պու պէլա իւզէրիմիզէ քիմի՞ն սէպէպիյլէ օլտու. Սէնին իշին նէ՞ տիր, վէ նէրէտէն կէլիյօրսըն. Վաթանըն նէրէսի տիր, վէ հանկի միլլէթտէն սին՝ տէտիլէր.
9 Օլ տախի անլէրէ՝ Պէն Հիպրանի իմ, վէ տէնիզի վէ գարայը խալգ էտէն Իլահը սէմավաթ Եէհօվայտան գօրգարըմ՝ տէտի.
10 Պունուն իւզէրինէ օլ ատէմլէր զիյատէ գօրգտուլար, վէ անա՝ Պու սէնին եափտըղըն նէ՞ տիր՝ տէտիլէր. զիրա ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտան ֆըրար էթտիյինի օլ ատէմլէրէ խապէր վէրմիշ օլտուղընտան անլէր պունու պիլիյօրլէր իտի.
11 Վէ անա՝ Տէնիզին իւզէրիմիզտէն թէսքին օլունմասը իչիւն սանա նէ՞ եափալըմ՝ տէտիլէր. զիրա տէնիզին թէլաթիւմի կիթտիքճէ շիտտէթ քէսպ էթմէքտէ իտի.
12 Օլ տախի անլէրէ՝ Պէնի գալտըրըպ տէնիզէ աթընըզ, վէ տէնիզ իւզէրինիզտէն թէսքին օլունաճագ տըր, զիրա պու պէօյիւք ֆուրթունա իւզէրինիզէ պէնիմ սէպէպիմտէն կէլտիյինի պիլիրիմ՝ տէտի.
13 Վէ օլ ատէմլէր կէմիյի գարայա չէվիրմէք իչիւն քիւրէք չէքտիլէր իսէ տէ մուգթէտիր օլմատըլար, զիրա տէնիզին թէլաթիւմի անլէր իւզէրինէ կիթտիքճէ շիտտէթ քէսպ էթմէքտէ իտի.
14 Վէ Եէհօվայա ֆէրիատ էյլէյէրէք, Ռիճա էտէրիզ, եա Եէհօվա, ռիճա էտէրիզ, պու ատէմին ճանը սէպէպինտէն հէլաք օլմայալըմ, վէ իւզէրիմիզէ սուչսըզ գան ճիւրմիւնիւ պըրագմա, զիրա, եա Եէհօվա, քէնտինէ խօշ օլանը եափտըն՝ տէտիլէր.
15 Վէ Եունուսու գալտըրըպ տէնիզէ աթտըգլարը կիպի տէնիզին թէլաթիւմիւնէ սիւքիւնէթ կէլտի.
16 Օլ զէման օ ատէմլէր ՌԱՊՊՏԱՆ զիյատէսիյլէ գօրգտուլար, վէ ՌԱՊՊԱ զէպիհէ թագտիմ էտիպ նէզիրլէր էյլէտիլէր.
17 Վէ Եունուսը եութմագ իչիւն ՌԱՊՊ պէօյիւք պիր պալըգ թա'եին էթմիշ իտի. վէ Եունուս իւչ կիւն իւչ կէճէ պալըղըն գարնընտա գալտը.

ՊԱՊ 2

1 Վէ Եունուս պալըղըն գարնընտան Ալլահը ՌԱՊՊԱ նիյազ էտիպ տէտի քի,
2 Մուզայագամտա ՌԱՊՊԱ ֆէրիատ էյլէտիմ.
Օլ տախի պէնի իճապէթ էյլէտի.
Հավիյէնին իչինտէն չաղըրտըմ,
Վէ սէսիմի իշիտտին.
3 Պէնի տէնիզ օրթասընա, լիւճճէյէ աթտըն,
Վէ ագընթըլար պէնի իհաթէ էթտի.
Թէլաթիւմ վէ տալղալարընըն ճիւմլէսի իւզէրիմտէն կէչտի.
4 Վէ տէտիմ քի՝ Պէն սէնին կէօզլէրինին էօնիւնտէն թարտ օլունտըմ,
Ֆագաթ եինէ մուգատտէս հէյքէլինէ պագաճաղըմ.
5 Սուլար ճանըմա գատար էթրաֆըմը ալտըլար,
Լիւճճէ պէնի իհաթէ էյլէտի,
Պաշըմա եօսուն սարըլտը.
6 Տաղլարըն տիպլէրինէ էնտիմ,
Եէրին թըրգազլարըյլէ տա'իմա իւզէրիմտէ իտի.
Լաքին, եա Ալլահըմ ՌԱՊՊ,
Սէն հայաթըմը չուգուրտան չըգարտըն.
7 Ճանըմ տէրունիմտէ տէրտէ միւսթէղրագ օլտուղընտա ՌԱՊՊԸ զիքր էյլէտիմ.
Վէ նիյազըմ սանա՝ սէնին մուգատտէս հէյքէլինէ վասըլ օլտու.
8 Էպաթըլը քեազիպէյէ րի'այէթ էտէնլէր
Քէնտիլէրինէ [illegible] նի'մէթի թէրք էտէրլէր.
9 Լաքին պէն սանա համտ սէտասըյլէ զէպիհէ թագտիմ,
Վէ նէզիրլէրիմի իֆա էտէճէյիմ.
Խէլաս ՌԱՊՊԱ մախսուս տըր.
10 Վէ ՌԱՊՊ պալըղա էմր էթմէսի իւզէրինէ Եունուսը աղզընտան գարայա աթտը.

ՊԱՊ 3

1 Վէ իքինճի տէֆ'ա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը
Եունուսա կէլէրէք, 2 Գալգ, պէօյիւք
շէհր օլան Նինիվէյէ կիթ, վէ սանա
տէյէճէյիմ սէօզլէրի անա նիտա էյլէ՝ տէտի։
3 Վէ Եունուս ՐԱՊՊԸՆ քէլամընա
իմթիսալէն գալգըփ Նինիվէյէ կիթթի.
վէ Նինիվէ Ալլահա կէօրէ ղայէթլէ պէօյիւք
4 պիր շէհիր իտի։ Վէ Եունուս շէհրէ
կիրմէյէ պաշլատըգտա վէ պիր կիւնլիւք
մէսաֆէ կէզէրէք՝ Նինիվէյին խարապ
օլմասընա անճագ գըրգ կիւն գալտը՝ տէյիւ
նիտա էյլէտի։

5 Վէ Նինիվէ էհալիսի Ալլահա ինանըփ
օրուճ նիտա էյլէտիլէր՝ վէ պէօյիւք
6 քիւչիւք չուլ կիյինտիլէր։ Վէ պու քէլամ
Նինիվէ մէլիքինէ վասըլ օլտուգտա,
թախթընտան գալգըփ վէ իւզէրինտէն
ֆիստանընը չըգարըփ չուլ կիյինտի վէ
7 քիւլ իւզէրինտէ օթուրտու։ Վէ մէլիք
իլէ քիւպէրասընըն ֆէրմանըյլէ ինսան
վէ հայվան, սըղըր վէ գոյունլար պիր
շէյ եէմէսին, օթլամասընլար վէ սու իչմէսին.
8 Վէ ինսան իլէ հայվանաթ չուլ
կիյինսին, ղայրէթլէ գուվվէթ իլէ Ալլահա
ֆէրեատ էթսինլէր՝ վէ հէր քէս
քէօթիւ եօլունտան վէ էլլէրինտէ օլան
9 զուլիմտան րիճ'աթ էյլէսին. Քիմ պիլիր՝
տէօնէ Ալլահ նատիմ թէրահհիւմ էյլէյէր,
վէ շիտտէթ ի ղազապընտան վազ
կէչէր տէ պիզ հէլաք օլմայըզ՝ տէյէրէք
Նինիվէլիւ միւնատիլէ չաղըրթը։
10 Ալլահ տախի 'ամէլլէրինի եանի քէօթիւ
եօլլարընտան տէօնտիւքլէրինի
կէօրտիւ. վէ Ալլահ Անլարա կէթիրէճէյիմ
տէտիյի պէլատան տօլայը թէրահհիւմ
քըլըփ կէթիրմէտի։

ՊԱՊ 4

1 Վէ Եունուսըն փէք կիւճինէ կէլէրէք
2 ղազապլանըր օլտու. Վէ ՐԱՊՊԱ
տու'ա էտէրէք՝ Ահ, եա ՐԱՊՊ, պէն
տահա վաթանըմտա իքէն սէօզիւմ պու
տէյի՞լ մի իտի. պու սէպէպտէն Թարշիշէ
ֆիրար էտէճէք օլտըմ. զիրա սէն
րա'ուֆ վէ րահիմ, սապուր վէ 'ինայէթի
քէսիր Ալլահ օլուպ պէլատան
տօլայը թէրահհիւմ էտէճէյինի պիլիր
3 իտիմ. Վէ շիմտի, եա ՐԱՊՊ, րիճա էտէրիմ,
ճանըմը ալ. զիրա պանա՝ էօլմէք
եաշամագտան էվլա տըր՝ տէտի։
4 Վէ ՐԱՊՊ՝ Տօղրըմըտըր հիտտէթլէնմէն պէօ՞յլէ մը՝
տէտի։

5 Վէ Եունուս շէհրտէն չըգըփ շէհրին
շարգ թարաֆընտա օթուրտու, վէ օրատա
քէնտինէ պիր խայմէչիք եափըփ
շէհրէ նէ օլաճաղընը կէօրիւնճէյէ գատար
անըն ալթընտա կէօլկէտէ օթուր-
6 տու. Վէ ՐԱՊՊ Ալլահ պիր գապագ
ասմասը թա'եին էթտի, քի Եունուս
իւզէրինէ չըգըփ անը տէրտինտէն գուրթարմագ
իչիւն պաշընա կէօլկէ էտէ.
Վէ Եունուս գապագ ասմասընտան զիյատէսիյլէ
մէսրուր օլտու։

7 Վէ էրթէսի կիւն 'ալ է'ս սապահ Ալլահ
պիր գուրթ թա'եին էթտի, վէ պու
գապագ ասմասընը վուրտու, վէ ասմա
8 գուրուտու. Վէ կիւնէշ տօղունճա Ալլահ
եագըճը պիր շարգ րիւզկեարը թա'եին
էթտի. վէ կիւնէշ Եունուսըն պաշընա
վուրուպ պայըլըյօրտու վէ քէնտիսի
իչիւն մէվթի 'արզու էյլէյէրէք՝ Պանա
էօլմէք եաշամագտան էվլա տըր՝
տէտի։

9 Վէ Ալլահ Եունուսա՝ Գապագ ասմասընտան
տօլայը տարըլմագա հագգըն
վա՞ր մը՝ տէտի. Օ տախի՝ Մէվթէ
[illegible] տէրէճէտէ տարըլմագա
հագգըմ վար՝ տէտի։
10 Վէ ՐԱՊՊ՝ Սէն էմէք չէքմէյիպ պէօյիւթմէտիյին
վէ պիր կէճէտէ պիթիփ
պիր կէճէտէ զայիլ օլան գապագ ասմասընա
11 աճըյօրսուն. Վէ պէն իչինտէ սաղ
իլէ սոլընը թէֆրիգէ մուգթէտիր օլմայան
եիւզ եիրմի պինտէն զիյատէ ատէմ,
վէ չօգ հայվանաթ պուլունան
պու պէօյիւք շէհր Նինիվէյէ թէրահհիւմ
էթմէյէյիմ մի՞ տէտի։

ՄԻԽԱ

ՊԱՊ Ա

1 Եհուտա մելիքլերի Եօթամ վէ Ահազ
վէ Հիզգիյանըն կիւնլերինտէ Մօրեշեթլի
Միխայա՝ Սամարիա իլէ Երուշալիմ
հագգընտա՝ վահի իլէ կելէն ՌԱՊՊԸՆ
քելամըտըր.

2 Էյ ագվամ հէփինիզ տինլէյինիզ.
Էյ զեմին իլէ անըն [illegible]
մէվճուտաթը, գուլագ ասը էյլէ.
Վէ Ռապպ Եհօվա 'ալէյհինիզէ
Ռապպ մուգատտէս հէյքելինտէն շա-
հիտ օլսուն.

3 Չիւնքի իշթէ ՌԱՊՊ մէքեանը մագամըն-
տան չըգըյօր,
Վէ էնիփ զեմինին եիւքսէք յէրլէրի
իւզէրինտէ կէզէճէք տիր.

4 Վէ պալ մումու աթէշին գարշըսընտա
էրիտիյի կիպի,
Վէ [illegible] ինիշտէն [illegible] սուլարը
կիպի
Անըն ալթընտա տաղլար էրիյէճէքլէր,
Վէ վատիլէր յարըլաճագլար.

5 Պունուն ճիւմլէսի Եա'գուպուն [illegible]
տըր,
Վէ պէյթի Իսրայէլին կիւնահլարը ի-
չիւն տիր.
Եա'գուպուն 'իսեանը [illegible]
տիր.
Սամարիա տէյի՞լ մի
Վէ Եէհուտանըն [illegible] քիմ
տիր.
Երուշալիմ տէյի՞լ մի

6 Պու սէպէպտէն Սամարիայը թարլանըն
թաշ եըղընթըսը,
Վէ պաղ տիքիլէճէք յէր էտէճէյիմ.
Վէ թաշլարընը տէրէյէ յուվար-
լայաճաղըմ,
Վէ թէմէլլէրինի աչըգա ճըգարաճաղըմ.

7 Վէ անըն պիւթիւն ճիւմլէ փութլարը գըրը-
լաճագ,
Վէ [illegible] աթէշ իլէ եագըլմըշ օլունաճագ,
Վէ փութլարընըն ճիւմլէսինի վիրան
էտէճէյիմ,
Չիւնքի անլարը զանիյէ [illegible] թօփ-
լատը,
Վէ անլար եինէ զանիյէ [illegible]
[illegible]

8 Պունուն իչիւն [illegible] ֆիղան էտէ-
ճէյիմ,
Սօյուլմուշ վէ չըպլաք կէզէճէյիմ,
Չագալլար կիպի ֆիղան վէ տէվէգու-
շու կիպի մաթէմ էտէճէյիմ.

9 Չիւնքի անըն եարալարը [illegible] տըր.
Զիրա Եէհուտայա գատար կէլտի.
Գավմըմըն գափուսունա, Երուշալիմէ
գատար կէլտի.

10 Կաթ'տա խապէր վէրմէյինիզ, հիչ աղ-
լամայընըզ.
†Պէթ'աֆրայտա թօփրագ իչինտէ եու-
վարլանտըմ.

11 Էյ ‡Շաֆիր սաքինէսի, իւրեան վէ խը-
ճիլ օլարագ կէչ.
Սա'անան սաքինէսի չըգմատը.
Պէյթ-Էսէլին մաթէմի սիզտէն գօնաճագ
յէրինի ալըր.

12 Զիրա ||Մարօթ սաքինէսի խայըր իչիւն
ինլէտի,
Զիրա ՌԱՊՊ թարաֆընտան Երուշա-
լիմ գափուսունա ֆէնալըգ ինտի.

13 Էյ Լաքիշ սաքինէսի, քիւհէյլանը ա-
րապայա գօշ.
Սիօն գըզընըն կիւնահընըն իպթիտասը
[illegible]
Զիրա սէնտէ Իսրայէլին խաթալարը պու-
լունտու.

---

* Եօխսա՝ Աքքէտէ
† Թօփրագ խանէ
‡ Հիւսն
|| Մէրարէթ

14 Պու ճիհէթտէն Մօրէշէթ-Կաթ'ա հէտիյէլէր
վէրէճէքսին.
Աքզիպ'ին խանէլէրի [illegible] Իսրայէլ
քեազիպ պուլունաճագլար տըր·
15 Էյ *Մարեշա սաքինէսի, եինէ սանա
վարիս կէթիրէճէյիմ,
Իսրայէլին իզզէթի Ատուլլամա գա-
տար կէլէճէքտիր·
16 Սէվկիլի էվլատլարըն իչիւն սաչլարընը
քէս վէ քըրգ·
Գարթալ կիպի պիւսպիւթիւն թաս
պաշլը օլ,
Զիրա սէնին եանընտան էսիր կիթթի-
լէր·

ՊԱՊ 2

1 Վայ շէրր իճատ էտէնլէրէ
Վէ եաթագլարընտա քէօթիւլիւք ի-
շլէյէնլէրէ·
Էլլէրինտէ իգթիտար պուլունտուղունտան
տոլայը
Սապահ աղարտըղընտա օնը [illegible] կէ-
թիրիրլէր·
2 Վէ անլար թարլալարա թամա' էտիպ
ճէպրէն զապթ էտէրլէր,
Վէ խանէլէրէ [illegible] ա-
լըրլար·
Վէ պիր քիմսէյի հէմ խանէսինէ,
Ատէմի վէ միրասընա զուլմ էտէրլէր·
3 Պունա պինաէն ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր·
Իշթէ պէն պու գապիլէ ալէյհինէ շէօյ-
լէ պիր պէլա թէտպիր էտէրիմ
քի,
Անըն ալթընտան պօյունլարընըզը չըգարա-
մայաճագսընըզ,
Վէ մաղրուրանէ կէզէմէյէճէքսինիզ,
Զիրա պէլա վագթըտըր·
4 Օլ կիւնտէ սիզին հագգընըզտա մէսէլ
սէօյլէյէճէքլէր,
Վէ հազին պիր Ֆիղան իլէ Ֆիղան է-
տիպ,
Քիւլլիյէն խարապ օլտուգ·
Գավմիմին հիսսէսինի թէպտիլ էթթի,
Անը նա՛սըլ պէնտէն ալըր,
Թարլալարըմըզը [illegible]
Թագսիմ [illegible] էյլէյէճէքլէր·
5 Պունա պինաէն ՐԱՊՊԸՆ ճէմա'աթընտա
Սէնին իչիւն սըճիմ չէքէրէք գուր'ա
աթան պուլունմայաճագ տըր·
6 Փէյղամպէրլիք էտէնլէրէ՝ փէյղամ-
պէրլիք էթմէյինիզ՝ տէրլէր·
Անլէրէ փէյղամպէրլիք էթմէյէճէքլէր·
Հագարէթ՝ տէֆ' օլունմայաճագ
տըր·
7 Էյ պէյթի Եա'գուպ թէսմիյէ օլունան,
ՐԱՊՊԸՆ ռուհը գըսալտը՞ մը·
Անըն ֆի'ալը պու՞ մու տըր·
Իսթիգամէթլէ եիւրիւյէն քիմսէյէ պէնիմ սէօզլէ-
րիմ [illegible]
8 Վէ պէնիմ գավմիմ տիւշման օլմաղա
չօգտանպէրի գալգտը·
Մուհարէպէտէն 'աւտէթ էտէրէք էմ-
նիյէթլէ կէչէնլէրտէն
Էնթարի իւզէրինտէն ճիւպպէյի սըյըր-
ըյօրսունուզ·
9 Գավմիմին նիսվանընը ֆէրահլը խանէ-
լէրինտէն թարտ էտէրսինիզ·
Անլէրին էթֆալընտան զինէթիմի տա-
իմիյէն ալըրսընըզ·
10 Գալգընըզ կիտինիզ·
Զիրա պուրասը իսթիրահաթ եէրի տէ-
յիլ տիր,
Թէնճիս օլունտուղը սէպէպտէն
Հէլաք ը 'ազիմ իլէ հէլաք օլաճագ տըր·
11 Պիր քիմսէ ռիւզկեար վէ պուհթանա
թապի' օլուպ
Սանա շէրապ վէ միւսքիր իչիւն
փէյղամպէրլիք էտէյիմ՝ տէյէրէք
եալան սէօյլէրսէ,
O քիմսէ պու գավմին փէյղամպէրի օ-
լաճագ տըր·
12 Էյ Եա'գուպ, ճիւմլէնիզի մութլագա
ճէմ' էտէճէյիմ,
Իսրայէլին պագիյյէսինի մութլագա
թօփլայաճաղըմ,
Պոսրա գօյունլարը կիպի,
†Ագըլլարընըն իչինտէ պուլունան սիւրիւլէր կի-
պի անլէրի պիր եէրէ գօյաճաղըմ.

---

*Միրաս

*Եախօտ՝ մուրթատա օլանա

†Եախօտ՝ մէր'աալարընըն

Ատէմլէրին չօգլուղունտան կիւրիւլթիւ օլաճագ տըր·
13 Եարըգ աչան էօնլէրինճէ կիտէր·
Եարըգ եարըպ գափուտան կէչտիլէր վէ չըգտըլար·
Վէ գրալլարը անլէրին էօնլէրինճէ կէչէր,
ՌԱՊՊ անլէրին պաշընտա տըր·

ՊԱՊ Գ

1 Վէ տէտիմ քի, էյ Եա'գուպըն ռու'էսասը,
Վէ պէյթ ի Իսրայէլին հաքիմլէրի, շիմտի տինլէյինիզ·
Հագգը պիլմէլի տէյի՞լ մի՛տինիզ·
2 Սիզ քի խայըրա պուղզ իլէ շէրրէ մուհապպէթ էտէրսինիզ,
*Ատէմլէրին ուզէրլէրինտէն տէրիլէրինի
Վէ քէմիքլէրինտէն էթլէրինի սոյարսընըզ·
3 Պունլար գավմըմըն էթինի եէրլէր,
Վէ ուզէրլէրինտէն տէրիլէրինի սոյարլար,
Վէ քէմիքլէրինի էզէրլէր
Վէ անլէրը գազանտա վէ թէնճէրէտէ օլան էթ կիպի տօղրարլար·
4 Օլ զէման ՌԱՊՊԱ ֆէրեատ էտէճէքլէր
Լաքին օ անլէրի իճապէթ էթմէյէճէք,
Օլ վագըթ եիւզիւնիւ անլէրտէն էօրթէճէք տիր,
Զիրա անլէր քէօթիւլիւքլէ իշլէտիլէր·
5 Գավմըմը իզլալ էտէն,
Տիշլէրիլէ ըսըրան վէ սէլամէթ նիտա էտէն,
Վէ անլէրին աղզընա պիր չէյ գոյմայան քիմսէ ալէյհինէ
Ի'լան ը հարպ էտէն փէյղամպէրլէր հագգընտա
ՌԱՊՊ պէօյլէ սէօյլիւյօր·
6 Պունտան տօլայը սիզէ կէճէ օլաճագ
Քի րուեա կէօրմէյէսինիզ,
Վէ սիզէ զուլմէթ օլաճագ
Քի թէֆա՛ուլ էթմէյէսինիզ,
Վէ փէյղամպէրլէր ուզէրինէ կիւնէշ պաթաճագ,
Վէ անլէր ուզէրինտէ կիւնտիւզ գարարաճագ տըր·
7 Վէ րուեա կէօրիւճիլէր ութանաճագլար,
Վէ ֆալճըլար խըճըլ օլաճագլար·
Վէ ճիւմլէսի տուտագլարընը էօրթէճէքլէր տիր,
Զիրա Ալլահ թարաֆընտան իճապէթ եօգ տըր·
8 Լաքին պէն Եա'գուպա խաթասընը,
Վէ Իսրայէլէ կիւնահընը պիլտիրմէք իչիւն,
ՌԱՊՊԸՆ Ռուհիլէ
Գուվվէթ վէ հիւքիւմ վէ ճէսարէթլէ մէմլու իմ·
9 Էյ պէյթ ի Եա'գուպըն ռու'էսասը,
Վէ պէյթ ի Իսրայէլին հաքիմլէրի,
Շիմտի պունու տինլէյինիզ·
Սիզ քի հագգտան իքրահ էտիպ,
Հէր տօղրուլուղը էյրիլթիրսինիզ·
10 Սիօնը գան իլէ,
Վէ Երուսաղէմի հագգսըզլըգ իլէ պինա էտէրսինիզ·
11 Անըն ռու'էսասը ռիշվէթլէ հիւքիւմ էտէրլէր,
Վէ քեահինլէրի իւճրէթլէ թա'լիմ էտէրլէր,
Վէ փէյղամպէրլէրի աղչէ իչիւն թէֆա'իւլ էտէրլէր,
Վէ ՌԱՊՊ արամըզտա տէյի՞լ մի,
Պէլա պիզէ իսապէթ էթմէյէճէք' տէյէրէք,
ՌԱՊՊԱ իթիմատ էտէրլէր·
12 Պունուն իչիւն Սիօն սիզին սէպէպինիզլէ թարլա կիպի սիւրիւլէճէք,
Վէ Երուսաղէմ թաշ եըղընթըլարը օլաճագ,
Վէ Պէյթին տաղը օրմանըն եիւքսէք եէրլէրի կիպի օլաճագ տըր·

ՊԱՊ Դ

1 Վէ ախըր կիւնլէրտէ պէյթ իւլ ՌԱՊՊԸՆ տաղը
Տաղլարըն պաշընտա սապիթ վէ թէփէլէրտէն միւրթէֆի' օլաճագ տըր·
Վէ միլլէթլէր օրայա տօղրու աղըփ կիտէճէքլէր տիր·

---

*Իպր· անլէրին

2 Վէ միլէլ ի քեսիրէ կիտէրքէն տէյէճէքլէր քի,
Կէլինիզ, Եէհօվանըն տաղընա,
Իլահը Եա'գուպըն պէյթինէ չըգալըմ,
Քի պիզէ քէնտի թարիգլէրինի թա'լիմ էտէ,
Պիզ տէ անըն եօլլարընտա սիւլուք էտէլիմ.
Զիրա շէրիաթ Սիոնտան,
Վէ ՌԱՊՊԸՆ քէլամը Եէրուշալիմտէն զուհուր էտէճէք տիր.
3 Վէ չօգ գավմլար արասընտա հիւքմ էտէճէք,
Վէ ուզագտա պուլունան գուվվէթլի միլլէթլէրի թա'զիր էտէճէքտիր.
Վէ անլէր գըլըճլարընը սապան տէմիրլէրի,
Վէ մըզրագլարընը տահրալար եափաճագլար տըր.
Միլլէթ միլլէթ ալէյհինէ գըլըճ գալտըրմայաճագ,
Վէ արթըգ մուհարէպէ էթմէքլիյի էօյրէնմէյէճէքլէր տիր.
4 Անճագ հէր ատէմ քէնտի ասմասը,
Վէ քէնտի ինճիր աղաճը ալթընտա օթուրաճագ,
Վէ խավֆ վէրէն օլմայաճագ տըր,
Զիրա ՌԱՊՊ իլ ճիւնուտըն աղզը սէօյլէտի.
5 Զիրա քեաֆֆէ ի ագվամըն հէր պիրի,
Քէնտի իլահընըն իսմիլէ սիւլուք էտէր
Լաքին պիզ էպէտ իլ ապատ
Ալլահըմըզ ՌԱՊՊԸՆ իսմիլէ սիւլուք էտէճէյիզ.
6 ՌԱՊՊ պույուրուր քի, Օլ կիւնտէ
Թօփալը ճէմ' էյլէյէճէյիմ,
Վէ թարտ օլունանը, վէ պէլայա տուչար էյլէտիյիմի թօփլայաճաղըմ.
7 Վէ թօփալը պագըյյէ,
Վէ թէպ'իտ էտիլէնի գուվվէթլի միլլէթ էտէճէյիմ.
Վէ ՌԱՊՊ անլէր իւզէրինէ Սիոն տաղընտա,
Մին էլ ան իլէ էլ էպէտ հիւքիւմէթ էտէճէք տիր.
8 Վէ սէն, էյ սիւրիւ գուլէսի, Սիոն գըզընըն տաղը,
Էվվէլքի հիւքիւմէթ սանա կէլէճէք,
Եէրուշալիմ գըզընա սալթանաթ վարըլաճագ տըր.
9 Շիմտի նիչին պիւլէնտ ավազլէ չաղըրըրսըն.
Սէնտէ մէլիք եօ՞գ մու,
Միւշավիրին հէլա՞ք մը օլտու,
Քի սէնի վալիտէ համլ աղրըսը թութտու.
10 Էյ Սիոն գըզը, աղրը չէք,
Վէ վալիտէ'նը կիպի աղըրըսընտա օլ.
Զիրա շիմտի շէհիրտէն չըգըփ սահրատա օթուրաճագսըն,
Վէ Պապիլէ գատար կիտիփ օրատա խէլաս պուլաճագսըն.
Օրատա ՌԱՊՊ սէնի տիւշմէնլէրինին էլինտէն գուրթարաճագ տըր.
11 Վէ շիմտի սէնին իւզէրինէ չօգ թա'իֆէլէր թէճէմմիւ' էթտիլէր,
Մուրտար օլսուն, վէ պիզիմ կէօզլէրիմիզ Սիոնըն հալինի կէօրսիւն տէյէճէքլէր տիր.
12 Լաքին անլէր ՌԱՊՊԸՆ մուրատընը պիլմէզլէր,
Վէ անըն թէտպիրինի անլամազլար.
Զիրա տէմէտլէրին խարմանա թօփլանըլտըղը կիպի Օ անլէրի թօփլամըշ տըր.
13 Էյ Սիոն գըզը, գալգ վէ խարման տէօյ,
Զիրա պօյնուզընը տէմիր,
Վէ թըրնագլարընը պագըր էտէճէյիմ,
Սէն տախի չօգ գավմլարը էզէճէքսին.
Վէ անլէրին քեարընը Եէհօվայա,
Վէ մալլէրինի պիւթիւն զէմինին Ռապպընա վագֆ էտէճէյիմ.

ՊԱՊ Ե

1 Շիմտի, էյ ասքէր գըզը, թօփլան,
Ասքէրի թէհիյյէ էյլէ.
Պիզի մուհասարէյէ ալըրլար,
Իսրայէլ հաքիմինին եանաղընա տէյնէքլէ վուրաճագլար.
2 Վէ սէն, էյ Պէյթլէհէմ Էֆրաթա,
Եէհուտա պինլէրի արասընտա քիւչիւք իսէն տէ
Պէնիմ իչիւն Իսրայէլտէ հիւքիւմէթ էտէճէք օլան սէնտէն չըգաճագ տըր.

Անըն խուրուճը գատիմտէն,
Էյեամ-ը էզէլիյէտէն պէրու տըր։
3 Պու էճլտէն վազ'ը համլ էտէնին տօղուրաճաղը վագթա գատար
Անլէրի թէսլիմ էտէճէկտիր,
Վէ անըն պիրատէրլէրինին պագիյէսի
Պէնի Իսրայէլէ 'աւդէթ էտէճէկլէրտիր։
4 Օլ տախի տուրուպ ՌԱՊՊԸՆ գուվվէթիլէ,
Վէ Ալլահը օլան ՌԱՊՊԸՆ իսմինին ազէմէթիլէ կիւտէճէք
Վէ անլէր մուգիմ օլաճագլար.
Զիրա շիմտի մունթեհա-ի զէմինէ գատար քէնտիսի 'ազամէթ էտէճէք տիր.
5 Սէլամէթ պու օլաճագ տըր,
Աշուրիլէր մէմլէքէթիմիզէ կէլտիքլէրինտէ,
Վէ սէրայլարըմըզա այագ պասաճագլարընտա
Անըն 'ալէյհինէ եէտի չօպան
Վէ սէքիզ էմիր գալտըրաճայըզ.
Վէ Աշուր տիյարընը գըլըճլէ,
Վէ Նիմրուտ տիյարընը մէտխալլէրինտէ խարապ էտէճէք տիր.
Վէ Աշուրիլէր մէմլէքէթիմիզէ կէլտիքլէրինտէ,
Վէ հուտուտըմըզա այագ պասաճագլարընտա,
Պիզի անլէրտէն գուրթարաճագ տըր.
Վէ Եա'գուպըն պագիյէսի ագվամը քէսիրէ իչինտէ,
ՌԱՊՊ թարաֆընտան կէլէն շէպնէմ կիպի,
Վէ ինսանտան պիր շէյ պէքլէմէյէրէք
Վէ պէնի պէշէրտէն պիր շէյ իւմիտ էթմէյէրէք,
Չէմէն իւզէրինէ տամլայան եաղմուրլար կիպի օլաճագլար.
8 Վէ Եա'գուպըն պագիյէսի միլլէթլէրտէ,
Ագվամ-ը քէսիրէ իչինտէ,
Օրմանըն վուհուշու արասընտա [illegible] արսլան կիպի,
Վէ գօյուն սիւրիւլէրինտէ կէնճ արսլան կիպի օլաճագ տըր,
Քի կէչտիյինտէ չիյնէր վէ փարչալար,
Վէ գուրթարան պուլունմազ.

9 Սէնին էլին խասըմլարընըն իւզէրինէ գալտըրըլաճագ տըր,
Վէ տիւշմէնլէրինին հէփսի մունգաթի' օլաճագ տըր.
10 ՌԱՊՊ պույուրուր քի,
Օլ կիւնտէ աթլարընը սէնին իչինտէն թէլէֆ,
Վէ 'արապալարընը մահվ էտէճէյիմ.
11 Վէ տիյարընըն շէհիրլէրինի խարապ էտէճէյիմ,
Վէ քեաֆֆէ-ի հիսարլարընը եըգաճաղըմ.
12 Վէ սէնին էլինտէն էֆսունճուլուղու ռէֆ' էտէճէյիմ,
Վէ արթըգ սէնտէ ֆալճըլար պուլունմայաճագլար.
13 Վէ սէնին իչինտէն օյմա փութլարընը,
Վէ սանէմլէրինի մահվ էտէճէյիմ,
Վէ պիր տախա էլլէրինին իշինէ 'իպատէթ էթմէյէճէքսին.
14 Վէ իչինտէն Աշէրալարը գօփարաճաղըմ,
Վէ շէհիրլէրինի խարապ էտէճէյիմ.
15 Վէ իթա'աթ էթմէյէն միլլէթլէրտէն
Խըշըմ ու ղազապ իլէ ինթիգամ ալաճաղըմ.

ՊԱՊ Զ

1 Շիմտի ՌԱՊՊԸՆ սէօյլէտիյինի տինկլէյինիզ.
Գալգ, տաղլար էօնիւնտէ տա'վա էյլէ,
Վէ պայըրլար սէսինի իշիթսինլէր.
2 Էյ տաղլար վէ զէմինին էսաս-ը գավիյէսի,
ՌԱՊՊԸՆ տա'վասընը տինկլէյինիզ.
Զիրա ՌԱՊՊԸՆ քէնտի գավմիլէ տա'վասը վար,
Վէ Իսրայէլ իլէ մուհաքէմէ օլունաճագ տըր.
3 Էյ գավմըմ, սանա նէ' եափտըմ,
Վէ նէ իլէ սէնի եօրտըմ.
'Ալէյհիմէ շէհատէթ էյլէ.
4 Զիրա սէնի Միսըր տիյարընտան չըգարտըմ,
Վէ սէնի էսարէթ խանէսինտէն խէլաս էյլէտիմ,

վէ էօնիւնճէ Մուսայը, Հարու-
նը վէ Մէրեմի կէօնտէրտիմ.
5 Էյ գավմըմ, շիմտի Մօապ մէլիքի Պալագըն
նէ թէտպիր էթտիյինի,
Վէ Պէօրուն օղլու Պալաամըն նէ ճէվապ վէրտիյինի,
Վէ Շիթթիմտէն Ղիլղալա գատար նէ
օլտու իսէ՝ խաթըրընա կէ-
թիր,
Թա քի ՌԱՊՊԸՆ ադալէթինի պիլէսին.
6 ՌԱՊՊԸՆ հուզուրունա նէ իլէ վարա-
յըմ,
Ալլահ իւլու միւթէալին հուզուրընտա
նէ՞ իլէ սէճտէ գըլայըմ.
Օնուն հուզուրունա [illegible] գուրպանլարը՞ իլէ մի
Պիր եաշընտաքի պուզաղըլա՞ր իլէ մի՞ վա-
րայըմ?
7 ՌԱՊՊ պինլէրճէ գօչլարտան
Օն պինլէրճէ զէյթուն եաղը ըրմագլա-
րընտան հօշնուտ օլո՞ւր մու?
Իսեանըմ իչին իլք օղլումու,
Ճանըմըն կիւնահը իչին պէտէնիմին սէ-
մէրէսինի՞ մի վէրէյիմ?
8 Էյ ատէմ, սանա էյի օլանը պէյան
էյլէտի.
Վէ հագգ իլէ հարէքէթ էթմէքէ վէ
մէրհամէթի սէվմէյէ,
Վէ միւթէվազըն օլարագ Ալլահըն իլէ
եիւրիւմէքտէն պաշգա
ՌԱՊՊ սէնտէն նէ՞ թալէպ էտէր?
9 ՌԱՊՊԸՆ սէսի շէհրէ նիտա էտէր,
Վէ 'աքըլ օլան սէնին իսմինի կէօրէ-
ճէքտիր.
Տէյնէկի վէ անը թա'յին էտէնի տին-
լէյինիզ!
10 Շէրիրին խանէսինտէ հալա՛ շէրիր խա-
զինէլէրի
Վէ մէնֆուր օլան էքսիք էֆա վա՞ր մը-
տըր?
11 Քէօթիւ թէրազըլը,
Վէ քիսէսինտէ հիլէլի թարթը թաշլա-
րը օլանը փաք 'ատտ էյլէյի՞մ մի?
12 Զիրա անըն զէնկինլէրի զիւլմ իլէ
տոլուտուր.
Վէ սաքինլէրի եալան սէօյլէր,
Վէ աղըզլարընտա հիլէլի տիլլէրի վար-
տըր.
13 Պու էճլտէն պէն տախի սէնի [illegible] խաստա
էտէճէյիմ,
Վէ կիւնահլարընտան տոլայը սէնի վիրան էյ-
լէյէճէյիմ.
14 Սէն եէյէճէքսին, լաքին տօյմայաճագ-
սըն,
Վէ աճլըղըն գարնընտա գալաճագ.
Քաչըրաճագսըն, լաքին գուրթարա-
մայաճագսըն,
Վէ գուրթարտըղընը գըլըճա թէսլիմ
էտէճէյիմ.
15 Սէն էքէճէքսին, լաքին պիչմէյէճէքսին,
Զէյթուն սըգաճագսըն, լաքին եաղընը
վիւճուտունա սիւրմէյէճէքսին.
Իւզիւմ սըգաճագսըն, լաքին շարապ
իչմէյէճէքսին!
16 Զիրա Օմրինին ֆէրմանլարը
Վէ Ախաապ խանէտանընըն պիւթիւն ա'-
մալը հըֆզ օլունոյօր,
Վէ անլարըն թէտպիրլէրինէ կէօ-
րէ եիւրիւյորսունուզ,
Թա քի սէնի խարապ,
Վէ *սաքինլէրինի ալայ իչին ըսլըգ էտէ-
յիմ,
Վէ գավմըմըն հագարէթինի չէքէճէք-
սինիզ.

ՊԱՊ 7

1 Վա՛յ պանա քի տէվշիրիլմիշ եազ մէյ-
վալարը կիպի,
Պաղ պօղումընտան գալան չէօփլէր
կիպի օլտում.
Եէյէճէք սալգըմ եօգտըր.
Ճանըմ թուրֆանըյա արզու էտէր.
2 Միւթթագի ատէմ եէրտէն միւնգա-
տիմ օլտու,
Վէ նասի պէյնինտէ տօղրու ատէմ գալ-
մատը.
Հէպիսի գան իչին փուսու գուրարլար,
Հէր պիրի գարտաշընը աղ իլէ ավլար.
3 Էլլէրի քէօթիւլիւքտէ մահիրտիրլէր,
Րէ՛իս րիւշվէթ թալէպ էտէր,
Վէ հաքիմ իւճրէթ իլէ,
Վէ պիւյիւք ատէմ հէվա-ի նէֆսինի
կէօրէ սէօյլէր.

---

*Իպր. սաքինլէրինի

Պէօյլէճէ իշի պիւքիւլիւրլէր·
4 Անլէրին էյիսի տիքէն կիպիտիր,
Տօղրուսու տիքէնլիք չիթթէն փէթէրտիր;
Պէքճիլէրինին կիւնիւ,
Յօքլանըլաճաղըն վաքըթ կէլիյօր;
Անլէրին ըզթըրապը շիմտի օլուր·
5 Տօսթա իննանմայընըզ,
Վաքըֆ տօսթա թէվէքքիւլ էթմէյինիզ;
Գօյնունտա եաթանտան աղզընըն գափուլարընը կէօզէթ·
6 Զիրա օղուլ փէտէրինի թահգիր էտէր,
Գըզ վալիտէսինէ վէ կէլին գայըն վալիտէսի 'ալէյհինէ գալգար·
Ատէմին տիւշմէնլէրի քէնտի խանէսի խալգըտըր·
7 Լաքին պէն ՌԱՊՊԱ միւնթազըր,
Խէլասըմըն Ալլահընա իւմիտվար օլաճաղըմ;
Ալլահըմ պէնի տինլէյէճէք տիր·
8 Էյ տիւշմէնիմ, պէնիմ իչին սէվինմէ;
Տիւշտիւմ իսէ գալգաճաղըմ;
Զուլմէթտէ օթուրսամ տա ՌԱՊՊ պանա նուր օլաճագ տըր·
9 ՌԱՊՊԱ գարշը կիւնահ իշլէտիյիմտէն
Օ տավամը կէօրիւպ
Հագգըմը իճրա էտինճէյէ տէկին
Անըն ղազապընա թէհամմիւլ էտէճէյիմ·
Օ պէնի նուրա չըգարաճագ,
Պէն տախի Անըն 'ատալէթինի կէօրէճէյիմ;
10 Օլ վագըթ տիւշմէնիմ կէօրէճէք,
Վէ՝ Ալլահըն ՌԱՊՊ նէրէտէ տիր՝ տէյէնի խըճալէթ գափլայաճագ տըր·
Կէօզլէրիմ անըն իւզէրինէ կէօրէճէքլէր;
Սօքագ չամուրու կիպի փայմալ օլաճագ տըր·
11 Տիւվարլարընը պինա օլունաճաղը կիւն,
Հէմին օլ կիւնտէ էմր թէպ'իտ էտիլէճէքտիր;
12 Օլ կիւնտէ Ասուրտան վէ *միւսթահքէմ շէհիրլէրտէն;
Վէ միւսթահքէմ շէհիրտէն նէհրէ գատար,
Վէ տէնիզտէն տէնիզէ վէ տաղտան տաղա քատար սանա կէլէճէքլէր;
13 Վէ տիյար քէնտի սաքինլէրի,
Իշլէտիքլէրի 'ամէլլէրինին սէմէրէսինտէն խարապ օլաճագ տըր·
14 Գավմընը,
Քարմէլ օրթասընտա օրմանտա եալնըզ օթուրան միրասընըն սիւրիւսիւնիւ
'Ասան իլէ օթլաթ·
Անլէր էյեամը գատիմէտէ օլտուղու կիպի
Պաշանտա վէ Ճիլ'ատտա օթլասընլար·
15 Մըսըր տիյարընտան չըգտըղըն կիւնլէրտէ օլտուղու կիպի
Անա միւ'ճիզէլէր կէօսթէրէճէյիմ·
16 Թայիֆէլէր կէօրիւպ՝
Պիւթիւն գահրիմանլըգլարընտան ուտանաճագլար,
Աղըզլարընա էլ գօյաճագլար,
Գուլագլարը սաղըր օլաճագ տըր·
17 Եըլան կիպի թօփրագ եալայաճագլար,
Եէրին սիւրիւնէնլէրի կիպի
Սաքլանտըգլարը եէրլէրտէն թիթրէյէրէք չըգաճագլար,
Ալլահըմըզ ՌԱՊՊ սէպէպինտէն տէհշէթէ կիրիֆթար օլաճագլար,
Վէ սէնտէն գօրգաճագլար տըր·
18 Սէնին կիպի հանկը Ալլահ վար տըր,
Քի կիւնահը 'աֆվ էտէր,
Վէ միրասընըն պագիյյէսինին 'իսեանընտան սարֆը նազար էյլէր·
Ղազապընը իլէ էպէտ սագլամազ,
Զիրա 'ինայէթի սէվէր·
19 Քէնտիսի տէօնիւպ պիզէ մէրհամէթ էտէճէք;
'Իսեանլարըմըզը այաղը ալթընա ալաճագ տըր·
Կիւնահլարըմըզըն ճիւմլէսինի տէնիզին տիպինէ աթաճագ սըն·
20 Էյյամը գատիմէտէն
Էճտատըմըզա եէմին վա'տ էյլէտիյին
Հագիգաթը Եա'գուպա,
'Ինայէթի Ապրահամա իճրա էտէճէքսին·

---

*Եահուտ՝ Մըսըր շէհիրլէրինտէն, վէ Մըսըրտան

ՆԱՀՈՒՄ

ՊԱՊ 1

1 Նինուէ հագգընտա վահի տըր. Էլգօշլի Նահումըն վահիյ քիթապը տըր.
2 ՐԱՊՊ ղայուր վէ մունթագիմ պիր Ալլահ տըր.
ՐԱՊՊ ինթիգամ ալէ ղազապ սահիպի տիր,
ՐԱՊՊ տիւշմէնլէրինտէն ինթիգամ ալըճըտըր,
Վէ խասըմլարընա խըշմ սագլայըճըտըր.
3 ՐԱՊՊ սապուր վէ գատիրտիր,
Լաքին գիւնահքեարը ասլա թէմիզլէյէմէզ.
ՐԱՊՊըն եօլը գասըրղա վէ ֆուրթունատա տըր,
Վէ պուլութլար անըն այաղընըն թօզը տըր.
4 Տէնիզի թա'զիր էտէր վէ անը գուրուտըր,
Վէ ըրմագլարըն ճիւմլէսինի գուրուտըր.
Պաշան վէ Քարմէլ սօլար,
Լիպնանըն չիչէյի տախի սօլար.
5 Եօնիւնտէն տաղլար թիթրէրլէր վէ պայըրլար էրիրլէր.
Վէ անըն հուզուրընտան եէրին,
Տիւնեա իլէ պիւթիւն սաքինլէրի տախի հարէքէթ էտէր.
6 Անըն հիտտէթի եօնիւնտէ քի՞մ տուրա պիլիր,
Վէ անըն շիտտէթի ղազապընա քի՞մ տայանա պիլիր.
Խըշմը ատէշ կիպի տէօքիւլիւր,
Վէ գայալար անըն [illegible] փարէլէնիր.
7 ՐԱՊՊ քէրիմ տիր, մուզայագա կիւնիւնտէ գալէ տըր.
Վէ քէնտիսինէ թէվէքքիւլ էտէնլէրի պիլիր.
8 Լաքին անըն մէքեանընը թուղեան էտէն թուֆան իլէ խարապ էտէճէք,
Վէ զուլմէթ անըն տիւշմէնլէրինի թա'գիպ էյլէյէճէք տիր.
9 ՐԱՊՊԱ գարշը նէ՞ տիւշիւնիւրսիւնիւզ.
Պիւս պիւթիւն մահվ էտէն օ տըր.
Մուզայագա իքինճի տէֆ'ա զուհուր էթմէյէճէք տիր.
10 Զիրա անլէր տիքէնլէր կիպի սարըլմըշ,
Վէ իչքիլէրիյլէ սէրխօշ օլանլար կիպի պուլունուր իքէն,
Էյիճէ գուրումըշ սաման կիպի եանաճագլար տըր.
11 ՐԱՊՊԱ գարշը քէմլիք թէտպիր էտէն հարամզատէ մուսթէշար
Սէնտէն զուհուր էթտի.
12 ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Անլէր տամայիլ փագրէ պուլունուպ քէսրէթ իւզրէ իսէլէր տէ,
Օ հէչտիյինտէ մունգաթի' օլաճագլար տըր.
Սէնի թազիպ էթտիմ իսէ տէ արթըգ սանա թազիպ էթմէյէճէյիմ.
13 Վէ շիմտի սէնին իւզէրինտէն անըն պօյունտուրուղունը գըրաճաղըմ,
Վէ պաղլարընը չէօզէճէյիմ.
14 Վէ ՐԱՊՊ սէնին հագգընտա,
Արթըգ սէնին իսմինտէն զիւրրիյէթ օլմամասընը էմր էթտի.
Իլահլարընըն խանէսինտէն
Օյմա վէ տէօքմէ փութլարը մահվ էտէճէյիմ.
Օրասընը սէնին իչիւն գապր եափաճաղըմ,
Զիրա սէն հաքիր օլտուն.
15 Իշթէ տաղլարըն իւզէրինտէ միւժտէ կէթիրէնին
Սէլամէթ թէպշիր էտէնին այագլարը...

Եա Եէհուտա, պայրամլարընը հըֆզ,
Նէզըրլէրինի իֆա էյլէ․
Զիրա եարամազ քիմսէ պիր տախա սէնտէն կէչմէյէճէք,
O պիւս պիւթիւն մունգաթի' օլտու։

ՊԱՊ 2

1 Փարչալայան սէնին իւզէրինէ գալգըպ չըգտը․
Գալ'այը հըֆզ էյլէ, եօլը կէօզէթ․
Պէլլէրի գուվվէթլէնտիր, զիյատէսիյլէ
քէնտինի գուվվէթլէ էյլէ։
2 Զիրա ՐԱՊՊ Եա'գուպուն ֆախրընը
Իսրայէլին ֆախրը կիպի իատէ էյլէտի․
Զիրա պօշալթըճըլար անլէրի պօշալթտըլար,
Վէ անլէրին ասմա չըպուգլարընը պօզտուլար։
3 Անըն գահրիմանլարընըն գալգանը գըրմըզը օլտու,
Ճէնկճիլէր գուվվէթ ալ կիյինմիշ տիր․
Հազըրլանտըղը կիւնտէ 'արապալար չէլիք կիպի փարլըյաճագ,
Վէ մըզրագլար սալլանաճագ տըրլար։
4 'Արապալար սօգագլարտա խըզլը գօշաճագլար,
Մէյտանլարտա պիրի պիրինէ չարփաճագլար․
Կէօսթէրիշլէրի մաշ'ալալար կիպի օլուպ,
Շիմշէքլէր կիպի սէյիրտէճէքլէր տիր։
5 Գահրիմանլարընը թէզքիր էտէճէք,
Եիւրիւյիւշլէրինտէ սիւրչէճէքլէր,
Տէրհալ անըն սուրընա 'ալէլ ա'ճէլէ կէլէճէք,
Վէ սիփէր թէհյիյէ էտիլէճէք տիր։
6 Ըրմագլարըն գափուլարը աչըլաճագ,
Վէ սարայ եըգըլաճագ տըր։
7 Եսարէթէ կիթմէսի թագտիր օլունտու,
Վէ ճարիյէլէրի կէօյիւսլէրինի տէօյէրէք,
Վէ կէօյէրճինլէր կիպի ինլէյէրէք,
Անըն իլէ պէրապէր կիտէճէքլէր տիր։
8 Վէ Նինիվէ իպթիտասընտան սուլար հավուզը կիպի իտի,

Լաքին անլէր ֆիրար էտէրլէր,
Տուրունըզ, տուրունըզ՝ տէնիլիր իսէ տէ,
Կէրի տէօնէն եօգ տըր։
9 Կիւմիւշ իղթինամ էտինիզ, ալթուն իղթինամ էտինիզ,
Զիրա թէզյինաթ պիհիսապ տըր,
Զիգըյմէթ էտէվաթ ղայէթլէ չօգ տըր։
10 Պօշ վէ խալի վէ վիրան օլտու,
Վէ իւրէքլէր էրիտի վէ տիզլէր պիրի պիրինէ չարփար,
Վէ հէր քէսին պէլի թիթրէր,
Վէ հէր ատէմին իւզի սօլար։
11 Արսլանլարըն եաթաղը,
Վէ կէնճ արսլանլարըն շիքեարկեահը,
Էրքէք արսլանըն, տիշի արսլանըն
Վէ արսլան եավրուսունըն կէզտիյի,
Վէ անլէրի գաչըրան պուլունմատըղը եէր նէրէտէ գալտը։
12 Արսլան քէնտի եավրուլարը իչին քիֆայէթ էտէճէք միգտարը փարչալէր,
Վէ տիշի արսլանլարը իչին պօղար,
Վէ ինլէրինի ավ իլէ,
Վէ եաթագլարընը շիքեար իլէ տօլտուրուր իտի։
13 Իշթէ պէն սանա գարշը իմ,
Վէ 'արապալարընը պիւս պիւթիւն եագաճաղըմ,
Վէ սէնին կէնճ արսլանլարընը գըլըճ թէլէֆ էտէճէք․
Վէ շիքեարընը եէր իւզիւնտէն մահվ էտէճէյիմ,
Վէ սէնին էլչիլէրինին սէսի պիր տախա իշիտիլմէյէճէք տիր՝ տէյի
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր։

ՊԱՊ 3

1 Վա'յ գանլը շէհրէ,
Պիւսպիւթիւն հիլէ վէ ղասպ իլէ մէմլու տըր․
Օրատա շիքեար էքսիք տէյիլ տիր։
2 Գամչը սէսի,
Վէ թէքէրլէք կիւրիւլթիւսիւ,
Վէ գօշան աթ վէ սըչրայարագ կիտէն 'արապալարըն սէսի վար տըր։

3 Սուվարի գալդըրըր գըլըճը վէ չըմշէք կիպի օլան մըզրագը փարլար,
Վէ մագթուլլար չօգ վէ լէշլէրին միգտարը պէօյիւք տիւր,
Վէ էօլիւլէր պիհիսապ տըր,
Լէշլէր իւզէրինտէ սիւրչէրլէր·
4 Չիւնքի զինալարըյլէ միլլէթլէրի,
Վէ սիհիրլէրիյլէ գապիլէլէրի սաթան կիւզէլ գահպէնին,
Սիհիրլէր սահիպի օլանըն զինալարը չօգ տըր·
5 ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրույօր քի,
Իշթէ պէն սանա գարշը իմ,
Վէ սենին էթէքլէրինի եիւզիւն իւզէրինէ գալտըրաճաղըմ,
Վէ սենին չըփլագլըղընը միլլէթլէրէ,
Վէ այպընը մէմլէքէթլէրէ կէօսթէրէճէյիմ·
6 Վէ սենին իւզէրինէ մէքրուհ շէյլէր աթաճաղըմ,
Վէ սենի րէզիլ էտէճէյիմ,
Վէ սենի իպրէթ իչիւն գօյաճաղըմ·
7 Վէ սենի հէր կէօրէն սենտէն գաչըպ
Նինովէ խարապ օլտու,
Օնա քի՞մ աճըյաճագ տըր,
Սէնին իչիւն թէսէլլի էտիճիլէր նէրէտէն արայայըմ՞ տէյէճէքլէր տիր·
8 Սէն ըրմագլար իւզէրինտէ միւթէմէքքին օլուպ
Սուլար իլէ մուհաթ օլան Նօ-Ամմօնտան էյի՞ մի սին․
Անըն հիսարը տէնիզ,
Վէ սուրը տէնիզ իտի·
9 Անըն գուվվէթի Հապէշ վէ Միսըր օլուպ
Հատտ ու հիսապը եօգ իտի·
Փութ իլէ Լուպիլէր սէնին մուավինլէրին իտի·
10 Օ տախի սիւրկիւնլիւկէ, էսարէթէ կիթտի,
Անըն մա՛սումլարը պիլէ հէր սօգագ պաշընտա թաշա չարփըլտը,
Վէ անըն շէրէֆլիլէրի իւզէրինէ գուր՛ա աթըլտը,
Վէ պէօյիւքլէրինին հէփսի զինճիրլէ պաղլանտըլար·
11 Սէն տախի սէրխօշ օլուպ նապէտիտ օլաճագսըն,
Սէն տախի տիւշմէն եիւզիւնտէն մէլճա՞ արայաճագսըն·
12 Սէնին ճէմի՛ի իսթիհքեամաթըն
Թուրֆանտալարը պուլունան ինճիր աղաճլարը կիպի օլաճագ տըր,
Քի սիլքիլտիյի կիպի եէյիճինին աղզընա տիւշէրլէր·
13 Իշթէ գավմըն սէնին օրթանտա գարըլար տըր,
Սէնին տիյարընըն գափուլարը
Տիւշմէնլէրին իչիւն պիւթիւն պիւթիւն աչըլաճագ տըր,
Սէնին սիւրկիւլէրինի աթէշ թիւքէֆ էտէճէք տիր·
14 Մուհասէրէ վագթը իչիւն քէնտինէ սու չէք,
Իսթիհքեամաթընը գուվվէթլէնտիր·
Չամուրա կիրիպ պալչըգը չիյնէ,
Վէ թուղլա օճաղընը թամիր էյլէ·
15 Օրատա աթէշ սէնի թիւքէթ էտէճէք,
Գըլըճ սէնի քէսէճէք,
Վէ ճէրատ [illegible] կիպի սէնի թիւքէթ էտէճէք,
Ճէրատ կիպի թէքէսսիւր էյլէ,
Չէքիրկէ կիպի թէքէսսիւր էյլէ·
16 Թիւճճարընը սէմա եըլտըզլարընտան զիյատէ չօղալթտըն,
Ճէրատ սօյար վէ ուչար կիտէր·
17 Սէնին թաճտարլարըն չէքիրկէ կիպի,
Վէ սէրտարլարըն չէքիրկէ սիւրիւսիւ կիպի տիր,
Քի սօղուգ կիւնտէ չիթլէրտէ գօնարլար,
Կիւնէշ տօղտուղտա գաչարլար,
Վէ անլէրին մագամը նէրէտէ օլտուղը պիլինմէզ·
18 Էյ Աշուր մէլիքի, չօպանլարըն ույուրլար,
Շիւրէֆան եաթարլար,
Գավմըն տաղլարտա տաղըլըր,
Վէ ճէմ՛ էտէն եօգ տուր·
19 Հէզիմէթինէ չարէ եօգ տուր,
Եարան եաման տըր·
Սէնին խապէրինի իշիտէնլէրին ճիւմլէսի սէնտէն տօլայը էլ չըրփաճագլար,
Զիրա սէնին քէօթիւլիւյիւն տա՛իմ տէվամ քիմի՞ն իւզէրինէ կէչմէմիշ տիր·

ՀԱՊԱԳԳՈՒԳ

* * *

ՊԱՊ 1

1 Հապագգուգ փէյղամպէրէ կէլէն վահի
 տիր։
2 Եա ՌԱԲԲ, նէ՛ վագթա գատար չաղը-
 րայըմ վէ իշիթմէյէճէքսին,
 Զուլմտան տօլայը սանա ֆէրեատ է-
 տէյիմ վէ գուրթարմայաճագ-
 սըն։
3 Նի՛չին կէօզլէրիմի քէօթիւլիւյէ պագ-
 տըրըրսըն,
 Վէ պանա ճէֆա կէօսթէրիրսին,
 Զիրա էօնիւմտէ յաղմա վէ զուլմ վար,
 Վէ միւնազաա օլուր վէ միւճատէլէ
 զուհուր էտէր։
4 Պու էճլտէն շէրի՛աթ հիւքմտէն տիւշ-
 տիւ,
 Վէ հագգ ասլա մէյտանա կէլմէզ,
 Զիրա շէրիր սալիհի իհաթէ էտէր.
 Պու սէպէպտէն հագգ թաղյիր օլու-
 նուր։
5 Միլլէթլէր արասընտա պագընըզ վէ տիգ-
 գաթ էտինիզ,
 Վէ թէ՛աճճիւպ իլէ հայրան օլունըզ,
 Զիրա կիւնլէրինիզտէ պիր իշ իշ-
 լէյէճէյիմ քի,
 Հիքեայէ օլունսա ինանմայաճագսընըզ։
6 Զիրա իշթէ պէն Քէլտանիլէրի,
 Օլ սէրթ վէ հիտտէթլի միլլէթի,
 Քէնտինին օլմայան մէսքէնլէրէ թէսար-
 րուֆ էթմէք իչիւն
 Զէմինին հէր թարաֆընը տօլաշան միլ-
 լէթի թէշքիլ էտէճէյիմ։
7 Օ հէյպէթլի վէ տէհշէթլի տիր.
 Հիւքիւմէթի վէ րիֆ՛աթը քէնտիսին-
 տէն սատըր օլուր։
8 Աթլարը գափլանլարտան սէրի՛ իւլ հա-
 րէքէթ տիր,
 Վէ աքշամ գուրտլարընտան աճըգ-
 տըրլար.
 Վէ սուվարիլէրի եայըլաճագլար,
 Հէմ սուվարիլէրի ուզագտան կէլէճէք-
 լէր,
 Վէ եէյէճէք իւզէրինէ աճէլէ էտէն
 գարթալ կիպի ուչաճագլար։
9 Ճիւմլէսի զուլմ իչիւն կէլէճէք,
 Եիւզլէրինին նիյէթլէրի իլէրիյէ տօղ-
 րուլաճագ,
 Վէ էսիրլէրի գում կիպի թօփլայաճագ-
 լար.
10 Վէ միւլուքը իսթիհզա էտէճէք,
 Վէ պէյլէրայը մասխարայա ալաճագ.
 Հէր գալէյէ իսթիհզաէ կիւլէճէք,
 Զիրա թօփրագ եըղըփ անը ֆէթհ
 էտէճէք տիր։
11 Օլ վագըթ ֆիքրի թէպտիլ էտիպ
 թէճավիւզ էտէճէք,
 Վէ պու գուվվէթի *իլահընտան տը-
 րուր տիյէ միւճրիմ օլաճագ տըր։
12 Եա Ալլահըմ ՌԱԲԲ, եա Գուտտուսըմ,
 Սէն էզէլտէն տէյի՛լ մի սին? Պիզ
 էօլմէյէճէյիզ.
 Եա ՌԱԲԲ, սէն անը հիւքմ իչիւն թա՛-
 յին էյլէտին,
 Եա Գայա, անը թէքտիր իչիւն նասպ
 էյլէտին։
13 Կէօզլէրին օլ գատար փաք տըր քի
 քէօթիւլիւյիւ կէօրէմէզ,
 Վէ ճէֆայա պագամազսըն.
 Խաինլէրէ նի՛չին պագարսըն,
 Շէրիր քէնտիսինտէն զիյատէ սալիհ օ-
 լանը եութարքէն
 Նի՛չին սիւքիւթ էտէրսին.
14 Վէ ինսանը տէնիզին պալըգլարը կիպի,
 Վէ հիւքիւմտարլարը օլմայան սիւրիւ-
 նէնլէր կիպի գըլարսըն.
15 Անլէրին ճիւմլէսինի օլթա իլէ չըգարըր,
 Անլէրի քէնտի աղը իլէ թութար,

---

* Եախօտ՝ քէնտինէ իլահ

Վէ անլէրի քէնտի սաչմասըյլէ թօփլար,
Պու էճլտէն շատ ու մէսրուր օլուր.
16 Պինա՛էն ՚ալէյհ աղընա զէպհ էտէր,
Վէ սաչմասընա պուխուր եագար,
Զիրա պունլար իլէ անըն հիսսէսի սէմիզ,
Վէ թա՛ամը լէզիզ տիր.
17 Պու սէպէպտէն աղընը պօշալտաճա՞գ մը,
Վէ էսիրկէմէյէրէք միլլէթլէրի տա՛իմա գաթլ էտէճէ՞ք մի.

ՊԱՊ 2

1 Նէվպէթ պէքլիմէ տուրաճաղըմ,
Վէ գալ՚ա իւզէրինտէ տուրաճաղըմ,
Վէ պանա նէ սէօյլէյէճէյինի,
Վէ ալտըղըմ թէքտիրտէն տօլայը նէ ճէվապ վէրէճէյիմի
Կէօրմէք իւզրէ պէքլէյէճէյիմ.
2 Վէ ՐԱՊՊ պանա ճէվապ վէրիպ տէտի քի,
Վահիյի թահրիր էյլէ, լէվհալէր իւզէրինէ վազըհ թահրիր իլէ իշարէթ էյլէ;
Քի անը օգույան գօշսուն.
3 Զիրա վահի տահա մու՚այյէն պիր վագըթ իչիւն տիր,
Լաքին նիհայէթէ տօղրու ՚աճէլէ էտէր,
Վէ եալան չըգմայաճագ տըր.
Էյէր թէ՛էխխիւր էտէրսէ, անը իչիւն պէքլէ;
Զիրա մութլագա կէլէճէք վէ կէճիքմայաճագ տըր.
4 Իշթէ միւթէքէպպիրին ճանը քէնտի տէրունինտէ տօղրու տէյիլ տիր,
Լաքին սատիգ քէնտի իմանըյլէ եաշայաճագ տըր.
5 Ֆագաթ շէրապ ղատտար տըր,
Ատէմ մաղրուր տըր, վէ րահաթ տուրմազ,
Զիրա ճանընը հավիյէ կիպի թավսի՛ էտէր,
Վէ էօլիւմ կիպի տիր, տօյմազ,
Անճագ քաֆֆէի միլլէթլէրի քէնտինէ ճէլպ էտէր,
Վէ ճէմի՛ի գավմլըրը քէնտինէ թօփլար.
6 Պունլարըն ճիւմլէսի անըն ՚ալէյհինէ մէսէլ սէօյլէ՞մէյէճէքլէր մի,
Վէ անըն հագգընտա միւթէհէքքիմանէ լուղէզ սէօյլէյէրէք,
Վա՜յ քէնտինին օլմայանը չօղալտանա,
(Նէ՞ վագթա գատար;)
Վէ քէնտինի րէհինլէր իլէ եւգլիւ էտէնէ՝ տէ՞մէյէճէքլէր մի.
7 Սէնի ըսըրաճագ օլանլար անսըզըն գա՞լգմայաճագլար մը,
Վէ սէնի թազյիգ էտէնլէր ույա՞նմայաճագլար մը,
Վէ սէն անլէրէ եաղմա օ՞լմայաճագ մը սըն.
8 Սէն չօգ միլլէթլէրի սօյտըղըն իչիւն,
Ինսան գանը վէ տիյարըն վէ շէհրին
Վէ անըն քաֆֆէի սէքէնէսինին չէքտիքլէրի զուլմ սէպէպինտէն,
Սէնի տախի ագվամըն պագըյյէսի սօյաճագ տըր.
9 Վա՜յ քէօթիւ ատէմ էլինտէն քէնտինի գուրթարմագ իչիւն
Եուվասընը եիւքսէք եէրէ գօմագ իչիւն
Քէնտի էվինէ ֆէնա թամա՛ իլէ գազանճ գազանանա՜.
10 Ագվամը քէսիպ գաթ՚ էթմէքլիյին սէպէպիյլէ
Քէնտի խանէնէ մուճիպի հագարէթ օլան շէյ տիւշիւնտիւն,
Վէ քէնտի ճանըն ՚ալէյհինէ կիւնահ իշլէտին.
11 Զիրա տիվարտան թաշ ֆէրեատ էտէճէք,
Վէ տէօշէմէտէքի քէրէսթէսինտէն մէրթէք անա ճէվապ վէրէճէք տիր.
12 Վա՜յ գան իլէ շէհիր պինա,
Վէ հագսըզլըգ իլէ գարիյէ թէ՛սիս էտէնէ.
13 Իշթէ պու ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ թարաֆընտան տէյիլ մի տիր,
Քի ագվամ աթէշ իչիւն չալըշաճագլար,
Վէ խալգ պիհուտէ եէրէ եօրուլուր.
14 Զիրա սուլար տէնիզի գափլատըղը կիպի,

Զէմին ՐԱՊՊԸՆ ճէլալինի պիլմէքլիքլէ
Մէմլու օլաճագ տըր։
15 Վա՜յ գօնշուսընա իչկի իչիրէնէ,
Սէն քի անլէրին 'ուրյէթինէ պագմագ իչիւն
Միւսքիրաթընը պօլ պօլ վէրիր
Անլէրի սէրխօշ էտէրսին։
16 'Իզզէթտէն իսէ հագարէթլէ տօյտըն,
Սէն տախի իչ, վէ 'ուրյէթին աչըլսըն.
ՐԱՊՊԸՆ սաղ էլինին քեասէսի սանա տէօնէճէք,
Վէ 'իզզէթին ուզէրինէ րէզալէթ կէլէճէք տիր։
17 Զիրա ինսան գանը վէ տօփրաղըն վէ չէհրին
Վէ անըն քեաֆֆէ ի սէքէնէսինին չէքտիքլէրի զուլմ սէպէպինտէն,
Լիպնանա օլան զուլմ սէնի սէթր էտէճէք,
Վէ վուհուշըն զաայը սէնի գօրգուտաճագ տըր։
18 Էհլ ի սընա'աթըն օյտուղու փութ,
Տէօքմէ փութ վէ մու'ալլիմ ի քիզպ նէյէ՞ եարար,
Քի էհլ ի սընա'աթ խաթըրըը չէյէ թէվէքքիւլ էտէ,
Վէ տիլսիզ փութլար եափա։
19 Վա՜յ աղաճա՝ Ույան,
Վէ տիլսիզ թաշա՝ Գալգ տէյէնէ.
Օ տէրս էօյրէտէ պիլի՞ր մի,
Իշթէ ալթուն վէ կիւմիւշ իլէ գափլը տըր,
Վէ իչինտէ հիչ րուհ եօգ տըր։
20 Լաքին ՐԱՊՊ մուգատտէս հէյքէլինտէ տիր,
Էյ պիւթիւն զէմին, անըն հուզուրունտա սուքիւթ իւզրէ տուր։

ՊԱՊ 3

1 *Շիկկիօնոթ իւզրէ Հապագգուգ փէյղամպէրին տու'ասը տըր։
2 Եա ՐԱՊՊ, սէնին խապէրինի իշիթտիմ վէ գօրգտում.
Եա ՐԱՊՊ, սէնէլէրին օրթասընտա քէնտի իշինի իհեա էյլէ.
Սէնէլէրին օրթասընտա պիլտիր,
Ղազապ էսնասընտա մէրհամէթի թէզէքքիւր էյլէ։
3 Ալլահ Թէյմանտան,
Վէ Գուտտուս Փարան տաղընտան կէլտի. (Սէլա.)
Անըն ճէլալի սէմավաթը գափլատը,
Վէ զէմին անըն մէտհի իլէ մէմլու օլտու։
4 Վէ զիյասը նուր կիպի իտի,
Անըն էլինտէն շէօ'լէլէր չըգար իտի,
Վէ գուվվէթինին իխթիֆասը օրատա իտի.
5 Էօնինտէն թա'ուն կիտէր իտի,
Վէ այագլարը 'ագապինճէ հիւմմա չըգար իտի։
6 Օ տուրուպ զէմինի էօլչտիւ,
Պագտը վէ միլլէթլէրի թիթրէթտի.
Վէ էպէտի տաղլար փարչալանտը,
Գատիմ պայըրլար ալչագլանտը.
Անըն թարիգլէրի էպէտի տիր։
7 Գուշանըն չատըրլարընը մէշագգաթ ալթընտա օլտուղընը կէօրտիւմ,
Միտեան տիյարընըն փէրտէլէրի թիթրէտի։
8 ՐԱՊՊ ըրմագլարա՞ մը ղազապ էթտի,
Խըշմըն ըրմագլա՞ր 'ալէյհինտէ մի իտի,
Հիտտէթին տէնի՞զ 'ալէյհինտէ մի իտի,
Քի աթլարընա,
Խէլաս 'արապալարընա րաքիպ օլտուն։
9 *Սըպթլարա օլան եէմինլէրին վէ քէլամըն իւզրէ,"
Եայըն գըլըֆընտան չըգտը. (Սէլա.)
Զէմինի ըրմագլար իլէ եարտըն։
10 Տաղլար սէնի կէօրիւպ թիթրէտիլէր,
Սուլար թուղեան էթտի,
Լիւճճէ րէֆ'ի աւազ էյլէտի,
Էլլէրինի եուգարըյա գալտըրտը։
11 Կիւնէշ իլէ այ մէքեանլարընտա տուրտուլար,
Անլէր սէնին օգլարընըն նուրըյլէ,
Վէ չիմշէք կիպի օլան մըզրաղընըն զիյասըյլէ եիւրիւտիւլէր։
12 Զէմինի հիտտէթլէ տօլաշտըն,

---

*Եա խօտ՝ Նաղմէլէր

*Եա խօտ՝ Պէլամըն հէտէֆի քէօշէլի օգլար օլուպ,

Միլլէթլէրի ղազապ իլէ փայիմալ էյլէտին.
13 Գավմընըն խէլասը իչիւն,
Մէսիհին իլէ խէլաս իչիւն չըգտըն.
Թէմէլի պօղազա գատար աչարագ,
Շէրիրին խանէսինտէն պաշը էզտին.
(Սէլա.)
14 'Ասալարըյլէ րու՛էսասընըն պաշընը գըրտըն,
Պէնի փէրիշան էթմէք իչիւն ֆուրթունա կիպի չըգտըլար,
Պիչարէյի կիզլիճէ թէլէֆ էթմէք անլէրէ մուճիպ ի մէսէրրէթ իտի.
15 Աթլարըն իլէ տէնիզտէ,
Չօգ սուլարըն թուղեանը իւզէրինտէ կէզտին.
16 Իշիթտիմ վէ տէրունիմ միւղթարիպ օլտու,
Սէտասընտան տուտագլարըմ թիթրէտի.
Քէմիկլէրիմէ չիւրիւքլիւք կէլտի,
Վէ պուլունտուղում եէրտէ թիթրէտիմ,
Գավմ 'ալէյհինէ չըգըպ պէօլիւքլէրիյլէ անա հիւճում էթտիյինտէ,
Պէն մուղայագա կիւնիւնտէ իսթիրահաթ էտէճէյիմ.
17 Ինճիր աղաճը ֆիլիզլէնմէզ,
Վէ ասմալարտա մէյվէ օլմազ,
Զէյթունտան մահսուլ կէլմէզ,
Վէ թարլալար մէ"քիւլաթ վէրմէզ իսէ;
Աղըլտան գօյուն քէսիլիր,
Վէ ախըրլարտա սըղըր պուլունմազ իսէ պիլէ,
18 Բէն ՐԱՊՊՏԱ մէսրուր օլաճաղըմ)
Խէլասըմըն Ալլահընտա իպթիհաճ էտէճէյիմ.
19 Րապպ Եէհօվա գուվվէթիմ տիր,
Վէ այագլարըմը կէյիք այագլարը կիպի էտէճէք,
Վէ պէնի եիւքսէք եէրլէրիմտէ կէզտիրէճէք տիր.
Բիրինճի սազլարըմ իլէ չալընմագ իւզրէ մուսիգար պաշը իչիւն տիր.

ՍԷՖԱՆԵԱ

ՊԱՊ 1

1 Եէհուտա մէլիքի Եօշիյա իպն ի Ամօնըն էյյամընտա Սէֆանեա իպն ի Քուշի, իպն ի Ճէտալեա, իպն ի Ամարեա, իպն ի Հիզգիյա կէլէն ՐԱՊՊԸՆ քէլամը տըր.
2 ՐԱՊՊ պույուրուր քի,
Եէր եիւզիւնտէն հէր շէյի քիւլլիյէն մահվ էտէճէյիմ.
3 Ինսան իլէ հայվանը մահվ էտէճէյիմ,
Հավա գուշլարընը վէ տէնիզ պալըգլարընը,
Վէ շէրիրլէր իլէ թէօքէզլէրի մահվ էտէճէյիմ,
Վէ եէր եիւզիւնտէն ինսանը գաթ' էտէճէյիմ, (տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր,)
4 Վէ Եէհուտա իւզէրինէ,
Վէ Երուշալիմին քաֆֆէ իւսքէնէսի իւզէրինէ էլիմի ուզատաճաղըմ,
Վէ պու մահալտէն Պա'ալըն պագըյյէսինի,
Փութ քահինլէրինին իսիմնի քահինլէր իլէ պէրապէր,
5 Վէ տամլար իւզէրինտէ ճիւնուտ ը սէմավիյէյէ սէճտէ գըլանլարը;
Վէ սէճտէ գըլարագ ՐԱՊՊ հագգընա եէմին էտէնլէրի,
Վէ Մալքօմ հագգը իչիւն եէմին էտէնլէրի,
6 Վէ ՐԱՊՊԸՆ թարիգինտէն սափանլարը;

Վէ ՌԱՊՊԸ թալէպ էթմէյէնլէրի,
Վէ անը արամայանլարը գաթ' էտէճէյիմ։
7 Ռապպ Եէհօվանըն հուզուրընտա սուքութ էյլէ,
Զիրա ՌԱՊՊԸՆ կիւնիւ եագըն տըր;
Չիւնքի ՌԱՊՊ պիր գուրպան հազըրլատը,
Մէտ'ուվլարընը թագտիս էյլէտի։
8 Վէ ՌԱՊՊԸՆ գուրպանը կիւնիւնտէ
Ռու'էսանըն վէ շահզատէլէրին,
Վէ էլպիսէ ի ղարիպէյի լապիս օլանլարըն ճիւմլէսինին ճէզասընը վէրէճէյիմ։
9 Վէ էշիք իւզէրինտէն սըչրայարագ
Էֆէնտիլէրինին խանէսինի զուլմ
Վէ հիլէ իլէ տօլտուրանլարըն ճիւմլէսինին ճէզասընը օլ կիւնտէ վէրէճէյիմ։
10 Վէ ՌԱՊՊ պույուրուր քի,
Օլ կիւնտէ Պալըգ գափուսընտան ֆէրեատ,
Վէ Միշնատան ֆիղան,
Վէ պայըրլարտան գըրղընը 'ազիմ իշիտիլէճէք տիր։
11 Էյ Մաքթէշ սէքէնէսի, ֆիղան էտինիզ,
Զիրա պիւթիւն թիւճճար թագըմը միւն'ատիմ օլտու,
Կիւմիւշ կէթիրէնլէրին ճիւմլէսի միւնգաթի' օլտու։
12 Վէ օլ զէման Եէրուշալիմի չըրաղլար իլէ թէհարրի էտէճէյիմ,
Վէ [illegible] թօրթուլարը իւզէրինտէ րահաթ օթուրուպ)
Եիւրէքլէրինտէ՝ ՌԱՊՊ նէ էյիլիք էտէճէք) նէ պէլա կէթիրէճէք տիր՝
Տէյէն ատէմլէրին ճէզասընը վէրէճէյիմ։
13 Վէ անլէրին մալը եաղմա,
Վէ խանէլէրի վիրան օլաճագ.
Վէ խանէլէր պինա էտէճէքլէր, ֆագաթ սաքին օլմայաճագլար,
Վէ պաղլար տիքէճէքլէր, լաքին անլէրին շէրապընը իչմէյէճէքլէր տիր։
14 ՌԱՊՊԸՆ 'ազիմ կիւնիւ եագըն տըր,
Եագըն տըր, վէ զիյատէսիյլէ սիւր'աթլէ կէլիյօր.
ՌԱՊՊԸՆ կիւնիւնիւն սէտասը կէլիյօր;
Գահրիման օրատա աճը աճը ֆէրեատ էտէճէք տիր։
15 Օլ կիւն ղազապ կիւնիւ տիր,
Մուզայագա վէ մէշագգաթ կիւնիւ,
Վիրան վէ խարապիյէթ կիւնիւ,
Զուլմէթ վէ տիւման կիւնիւ,
Պուլութ վէ գօյու գարանլըգ կիւնիւ տիր։
16 Սուրլը շէհիրլէր 'ալէյհինէ,
Վէ իւքսէք պուրճլար 'ալէյհինէ պօրու վէ նա'րէ կիւնիւ տիր։
17 Վէ ՌԱՊՊԱ գարշը կիւնահ էթթիքլէրի իչիւն
Ատէմլէրի մուզայագայա կիրիֆթար էտէճէյիմ,
Քէօրլէր կիպի տօլաշաճագլար,
Վէ անլէրին գանը թօզ կիպի,
Վէ լաշէլէրի կիւպրէ կիպի տէօքիւլէճէք տիր։
18 ՌԱՊՊԸՆ ղազապը կիւնիւնտէ
Նէ կիւմիւշլէրի, նէ ալթունլարը անլէրի գուրթարմաղա մուգթէտիր օլաճագ տըր.
Անճագ ղայրէթինին աթէշինտէն պիւթիւն տիյար թէլէֆ օլաճագ տըր։
Զիրա տիյարըն քեաֆֆէ ի սէքէնէսինի չար չափուք մահվ էտէճէք տիր։

ՊԱՊ 2

1 Էյ հայասըզ միլլէթ,
Քէնտինիզի թէֆթիշ էտինիզ.
2 Մուգատտէր վուգու' պուլմազտան,
Վէ կիւն սաման ուֆաղը կիպի կէչմէզտէն,
ՌԱՊՊԸՆ շիտտէթ ի ղազապը իւզէրինիզէ կէլմէզտէն,
Վէ ՌԱՊՊԸՆ ղազապը կիւնիւ սիզէ եէթիշմէզտէն էվվէլ
Քէնտինիզի թէֆթիշ էյլէյինիզ։
3 Էյ ՌԱՊՊԸՆ ահքեամընա կէօրէ հարէքէթ էտէն
Զէմինին պիւթիւն միւթէվազը'լարը,

Վ՛Նը Թալէպ էտինիզ․
Սալահ արայընըզ, Թէվազու՛ արայընըզ,
Օլա քի ՐԱՊՊԸՆ ղազապը կիւնիւնտէ իխթիֆա էտէսինիզ։
4 Զիրա Ղազզա Թէրք օլունուպ,
Աշգէլօն վիրան օլաճագ տըր․
Աշտօտը էօյլէ վագթընտա Թարտ էտէճէքլէր,
Վէ 'Էգրօն սէօքիւլէճէք տիր։
5 Վա՜յ տէնիզ սահիլլինտէ սաքին օլանլարա՝
Գէրէթիլէր Թա՛իֆէսինէ․
Էյ Ֆիլիսթիլէր տիյարը Գէն'ան,
ՐԱՊՊԸՆ քէլամը սիզին 'ալէյհինիզտէ տիր․
Սէնի տախի՝ սէքէնէ գալմայընճայա գատար խարապ էտէճէյիմ։
6 Վէ տէնիզ սահիլի չօպանլար իչիւն մէսքէն իլէ հավուզլըգլը,
Վէ սիւրիւլէր իչիւն աղըլլար օլաճագ տըր։
7 Վէ սահիլ պէյթ ի Եէհուտա պագըյյէսինին օլուր,
Սիւրիւլէրինի օրատա օթլատաճագլար․
Ագշամլայըն Աշգէլօն խանէլէրինտէ եաթաճագլըր տըր,
Զիրա անլէրին Ալլահը ՐԱՊՊ անլէրի զիյարէթ էտիպ,
Էսարէթտէն կէրի կէթիրէճէք տիր։
8 Մօապըն էթտիյի հագարէթի,
Վէ պէնի 'Ամմօնըն էթտիյի սիթէմի իշիթտիմ,
Քի անլէր գավմըմը Թահգիր էթտիլէր,
Վէ անլէրին հուտուտը 'ալէյհինտէ Թէքէպպիւր էյլէտիլէր։
9 Պու էճլտէն Իսրայէլին Ալլահը ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր քի,
Հայաթըմ հագգը իչիւն Մօապ Սատում կիպի,
Վէ պէնի 'Ամմօն Ղամօրա կիպի,
Գարա չալը մահալլի վէ Թուզ մա'տէնի,
Վէ տա՛իմի վիրանէ օլաճագ տըր․
Գավմըմըն պագըյյէսի անլէրի եաղմա,
Վէ միլլէթիմին պագըյյէսի անլէրի Թէվէրրիւս էտէճէք տիր։
10 Պու անլէրէ Թէքէպպիւրլէրի իչիւն վուգու՛ պուլաճագ,
Զիրա անլէր ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտըն գավմընը Թահգիր,
Վէ անըն 'ալէյհինտէ Թէ'ազզիւմ էյլէտիլէր։
11 ՐԱՊՊ անլէրէ հէյպէթլի օլաճագ տըր,
Զիրա օ զէմինին պիլ ճիւմլէ իլահլարընը մահվ էտէճէք,
Վէ միլլէթլէրին ատալարընըն ճիւմլէսի,
Հէր պիրի քէնտի մահալլինտէն անա սէճտէ էյլէյէճէք տիր։
12 Սիզ տախի, էյ Հապէշլիլէր,
Գըլըճըմլէ գաթլ օլունաճագսընըզ։
13 Վէ օ էլինի շիմալ 'ալէյհինէ ուզատաճագ,
Վէ Աշուրը խարապ էտէճէք,
Վէ Նինիվէյի վիրանէ,
Չէօլ կիպի գուրագ եէր էտէճէք տիր։
14 Վէ անըն իչինտէ սիւրիւլէր,
*Միլլէթլէրին քաֆֆէ ի վուհուշը" եաթաճագլար․
Սագգա գուշու իլէ քիրփի
Անըն 'ամուտ պաշլարընտա պէյթութէթ էտէճէքլէր․
Փէնճէրէլէրտէ էօթէճէքլէր,
Էշիքլէրտէ խարապիյէթ օլաճագ,
Զիրա էրզ օյմալարը սէօքիւլէճէք տիր։
15 Շէնլիքլի շէհր պու տըր, քի էմնիյէթ իւզրէ սաքին օլուպ
Գալպինտէ՝ Պէն իմ վէ պէնտէն ղայրի եօգ տըր՝ տէր իտի․
Նա՛սըլ վիրանէ վէ վուհուշ եաթաղը օլտու․
Անտէն հէր կէչէն ըսլըգ չալըպ էլինի սալլայաճագ տըր։

ՊԱՊ 3

1 Վա՜յ 'ասի վէ միւլէվվէս վէ զալիմ շէհրէ։
2 Սէօզ տինլէմէտի, Թէրպիյէ գապուլ էթմէտի,

---

*Եախօտ՝ Հէր նէվ՛ վուհուշ

ՐԱՊՊԱ թէվէքքիւլ, Ալլահընա թէգարրուպ էյլէմէտի.
3 Րու՛էսասը անըն իչինտէ կէօմիւրտէյէն արսլանլար տըր,
Հաքիմլէրի ագշամ գուրտլարը տըր,
Սապահա պիր շէյ պըրագմազլար.
4 Փէյղամպէրլէրի միւֆթէխիր վէ խա՛ին տիր,
Քեահինլէրի մուգատտէս օլանը թէնճիս էթտիլէր,
Շէրի՛աթը սու ի իսթի՛մալ էթտիլէր.
5 'Ատիլ օլան ՐԱՊՊ անըն օրթասընտա տըր,
Օ հագսըզլըգ էթմէզ.
Հէր սապահ հագգը մէյտանա չըգարըր, վէ կէրի գալմազ,
Լաքին հագսըզ ատէմ ութանմագ պիլմէզ.
6 Միլլէթլէրի մահվ էյլէտիմ; պուրճլարը եըգըլտը
Սօգագլարընը՝ քիմսէնին կէչմէյէճէյի տէրէճէտէ խարապ էյլէտիմ)
Շէհիրլէրի վիրան օլտու,
Ինսանը վէ սէքէնէսի գալմատը.
7 Սէն մութլագա պէնտէն խավֆ էտէճէքսին,
Թէրպիյէ գապուլ էյլէյէճէքսին,
Անըն հէր նէ գատար թէքտիր էթսէմ տէ,
Մէսքէնի մահվ էտիլմէյէճէք տիր՝ տէտիմ.
Լաքին անլար էրքէն գալգըպ,
Պիւթիւն 'ամէլլէրինի իֆսատ էթտիլէր.
8 ՐԱՊՊ պույուրուր քի,
Պու էճլտէն շիքեար իչիւն գըյամ էտէճէյիմ կիւնէ տէկին
Պանա միւնթազըր օլունըզ.
Զիրա խըշմըմը,
Պիւթիւն շիտտէթ ի ղազապըմը իւզէրլէրինէ տէօքմէք իչիւն
Միլլէթլէրի ճէմ էթմէյի,
Վէ մէմլէքէթլէրի թօփլամաղը թագտիր էյլէտիմ,
Զիրա պիւթիւն զէմին ղայրէթիմին աթէշիյլէ թէլէֆ օլաճագ տըր.
9 Զիրա օլ զէման ճիւմլէսի ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ տու՛ա էտիպ,
Անա պիր իթթիֆագ 'իպատէթ էթմէլէրի իչիւն
Ագվամըն տուտագլարընը փաք էտէճէյիմ.
10 Հապէշ ըրմագլարընըն էօթէսինտէն,
Պանա տու՛ա էտէնլէր, փէրաքէնտէ օլանլարըմըն գըզը,
Թագտիմէմի կէթիրէճէքլէր.
11 Պանա գարշը 'իսեան էտէրէք իշլէտիյին քեաֆֆէ ի ա՛մալըն սէպէպինտէն
Օլ կիւնտէ խէճիլ օլմայաճագսըն.
Զիրա օլ վագըթ սէնին թէքէպպիւրինլէ
Շատման օլանլարը սէնին իչինտէն գալտըրաճաղըմ,
Վէ արթըգ մուգատտէս տաղըմտա մաղրուրանէ հարէքէթ էթմէյէճէքսին.
12 Վէ սէնին իչինտէ միւթէվազը՝ վէ ֆագիր գավմը պըրագաճաղըմ,
Վէ ՐԱՊՊԸՆ իսմինէ թէվէքքիւլ էտէճէքլէր տիր.
13 Իսրայէլին պագըյյէսի հագսըզլըգ էթմէյէճէք,
Վէ եալան սէօյլէմէյէճէք,
Վէ աղըզլարընտա հիլէքեար տիլ պուլունմայաճագ տըր,
Զիրա անլէր օթլանաճագ վէ եաթաճագ տըր,
Վէ գօրգուտան պուլունմայաճագ տըր.
14 Էյ Սիօն գըզը, թէրէննիւմ էյլէ,
Էյ Իսրայէլ, կիւլպանգ չէք,
Էյ Եէրուշալիմ գըզը, պիւթիւն գալպտէն մէսրուր ու շատման օլ.
15 ՐԱՊՊ սէնին 'ալէյհինտէ օլան հիւքմլէրի գալտըրտը,
Տիւշմէնինի թարտ էյլէտի.
Իսրայէլին Մէլիքի Եէհօվա սէնին իչինտէ տիր,
Արթըգ պէլա կէօրմէյէճէքսին.
16 Օլ կիւնտէ պէօյլէ տէնիլէճէք տիր,
Էյ Եէրուշալիմ, գօրգմա,
Էյ Սիօն, էլլէրին կէվշէմէսին.
17 Ալլահըն ՐԱՊՊ սէնին իչինտէ գուվվէթլի օլուպ սէնի խէլաս էտէճէք տիր.

Օ սէնին հագգընտա մէսէրրէթլէ շատման օլաճագ,
Մուհապպէթինտէ ''աթիլ էտէճէք տիր,
Սէնին հագգընտա թէրէննիւմ իլէ միւսթէհիճ օլաճագ տըր.
18 Սէնտէն օլուպ տա պայրամտան տօլայը մահզուն օլանլարը ճէմ' էտէճէյիմ,
Սիթէմ անլէրէ պար իտի.
19 Իշթէ պէն օլ զէման սանա ճէֆա էտէնլէրին ճիւմլէսինէ ճէզա վէրէճէյիմ,
Վէ Թօփալը խէլաս էտէճէյիմ վէ մէթրուտը թօփլայաճաղըմ,
Վէ անլէրի՝ րիւսվայ օլտուգլարը հէր տիյարտա
Մէմտուհ գըլըպ նամ գազանտըրաճաղըմ.
20 Օլ զէման սիզի կէթիրէճէյիմ,
Վէ օլ զէման սիզի ճէմ' էտէճէյիմ.
Զիրա՛ պիզին էսիրլէրինիզի կէօզլէրինիզին էօնիւնտէ կէրի կէթիրտիյիմտէ,
Զէմինին ճէմի՛ի ագվամը արասընտա սիզի մէմտուհ գըլըպ
Նամ գազանտըրաճաղըմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.

ՀԱՃՃԱՅ

ՊԱՊ 1

1 Մէլիք Տարիուսըն իքինճի սէնէսինտէ
ալթընճը այըն պիրինճի կիւնիւն-
տէ Եէհուտա վալիսի Զէրուպապէլ
իպն ի Շաալթիէլէ վէ քեահին ի ա'զամ
Եէշու՝ իպն ի Եօսատագա Հաճճայ փէյ-
ղամպէրին վասըթասըյլէ ՐԱՊՊԸՆ քէ-
2 լամը կէլիպ, ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյ-
լէ պույուրուր. Պու գավմ՝ Վագըթ,
հանի պէյթ իւր ՐԱՊՊԸ պինա էթմէք
վագթը տահա կէլմէտի՝ տէյօրլար տէ-
3 տի. Վէ Հաճճայ փէյղամպէր վասըթա-
սըյլէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ տէտի
քի.

4 Պու պէյթ խարապ տուրուր իքէն,
Սիզին թավանլը խանէլէրտէ սաքին օլմանըզըն վագթը՞ մը տըր.
5 Լաքին շիմտի ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր.
Մէսլէքլէրինիզի էյիճէ տիւշիւնիւնիւզ.
6 Չօգ էքտինիզ իսէ տէ, ազ կէթիրտինիզ,
Եէտինիզ իսէ տէ, տօյմատընըզ.
Իչտինիզ իսէ տէ, գանմատընըզ.
Կէյինտինիզ իսէ տէ, ըսընմատընըզ.
Վէ իւճրէթլէ իշլէյէն իւճրէթինի տէլիք քիսէ իչին գազանըր.
7 ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր.
Մէսլէքլէրինիզի էյիճէ տիւշիւնիւնիւզ.
8 Տաղա չըգըպ աղաճ կէթիրինիզ,
Վէ պէյթի պինա էտինիզ, վէ անտէն խօշնուտ օլաճաղըմ,
Վէ մու'ազզէզ օլաճաղըմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
9 Չօգ շէյ մէ'մուլ էթտինիզ, վէ իշթէ ազ օլտու.
Վէ էվէ կէթիրտինիզ իսէ տէ, պէն անա իւֆլէտիմ.
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր քի՝ Նի՞չիւն պէօյլէ օլտու.
Պէնիմ պէյթիմ՝ խարապ տուրուր իքէն
Սիզտէն հէր պիրի քէնտի խանէսինէ գօշտուղու իչիւն տիր.
10 Պու սէպէպտէն սէմավաթ սիզին իւզէրինիզտէն շէպնէմի մէն' էտէր,

---

''Իպր. սուքութ

Զէմին տախի մահսուլընը վէրմէզ·
11 Վէ զէմին իլէ տաղլար իւզէրինէ,
Վէ պուղտայ վէ շէրապ վէ եաղ իւզէրինէ,
Վէ զէմինին մահսուլաթը իւզէրինէ,
Վէ ինսան իլէ հայվան իւզէրինէ,
Վէ պիւթիւն էլ էմէյի իւզէրինէ գօրագլըգ տա՚վէթ էթտիմ։
12 Օլ վագըթ Զէրուպապէլ իպն ի Շաալթիէլ վէ քեահին ի ա՚զամ Եէշու՚
իպն ի Եօսատագ վէ գավմըն պիւթիւն
պագըյյէսի քէնտիլէրին Ալլահը ՐԱՊՊԸՆ
քէլամընը, վէ քէնտիլէրին Ալլահը
ՐԱՊՊԸՆ իրսալ էյլէտիյի Հաճճայ
փէյղամպէրին սէօզլէրինի տինլէտիլէր·
վէ գավմ ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտան
13 գօրգտու։ Վէ ՐԱՊՊԸՆ րէսուլը Հաճճայ
ՐԱՊՊ թարաֆընտան րէսալէթլէ
գավմա խիթապէն՝ ՐԱՊՊ, Պէն սիզին
14 իլէ իմ, տէյիւ պույուրուր՝ տէտի։ Վէ
ՐԱՊՊ Եէհուտա վալիսի Զէրուպապէլ
իպն ի Շաալթիէլին րուհընը, վէ քեահին
ի ա՚զամ Եէշու՚ իպն ի Եօսատագըն
րուհընը վէ գավմըն պիւթիւն պագըյյէսինին
րուհընը թէշվիգ էյլէտի·
15 Անլէր տախի կէլիփ քէնտիլէրին Ալլահը
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտըն պէյթինտէ մէլիք
Տարիուսըն իքինճի սէնէսինտէ ալթընճը
այըն եիրմի տէօրտիւնճիւ կիւնիւնտէ
իշէ պաշլատըլար։

ՊԱՊ 2

1 Եէտինճի այըն եիրմի պիրինտէ ՐԱՊՊԸՆ
քէլամը Հաճճայ փէյղամպէրին վասըթասըյլէ
2 կէլիփ տէտի քի, Շիմտի
Եէհուտա վալիսի Զէրուպապէլ իպն ի
Շաալթիէլէ վէ քեահին ի ա՚զամ Եէշու՚
իպն ի Եօսատագա վէ գավմըն պագըյյէսինէ
սէօյլէ քի,
3 Սիզտէ պու պէյթի էվվէլքի ՚իզզէթինտէ կէօրէնլէրտէն քի՞մ գալտը·
Վէ շիմտի անը նա՞սըլ կէօրիւյօրսընըզ·
Պու անա գըյասէն սիզին նազարընըզտա հիչ կիպի տէյի՞լ մի տիր։
4 Վէ շիմտի, ՐԱՊՊ պույուրուր քի, Էյ
Զէրուպապէլ, գուվվէթլէն·
Էյ քեահին ի ա՚զամ Եէշու՚ իպն ի Եօսատագ, գուվվէթլէն,
Վէ սիզ, էյ տիյարըն պիւթիւն գավմը,
Գուվվէթլէնիփ իշ կէօրիւնիւզ՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ պույուրուր·
Զիրա պէն սիզին իլէ իմ՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր։
5 Մըսըրտան խուրուճ էթտիյինիզտէ սիզին իլէ թէ՚ահհիւտ էթտիյիմ
քէլամա կէօրէ,
Րուհըմ արանըզտա տուրուր· գօրգմայընըզ·
6 Զիրա ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր·
Ազ վագըթ սօնկրա պէն պիր տէֆ՚ա տահա սէմա իլէ զէմինի,
Վէ տէնիզ իլէ գարայը սարսաճաղըմ։
7 Միլլէթլէրին ճիւմլէսինի տախի սարսաճաղըմ,
Վէ միլլէթլէրին ճիւմլէսինին արզու էթտիքլէրի կէլէճէքլէր տիր·
Վէ պու պէյթի ՚իզզէթլէ մէմլու գըլաճաղըմ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր։
8 Կիւմիւշ պէնիմ, ալթուն տախի պէնիմ տիր՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր։
9 Պու սօնկրաքի պէյթին ՚իզզէթի
Էվվէլքինին ՚իզզէթինտէն ա՚զամ օլաճագ տըր՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր·
Վէ պու մահալտէ սէլամէթ իհսան էտէճէյիմ՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր։
10 Տարիուսըն իքինճի սէնէսինտէ տօգուզընճը այըն եիրմի տէօրտիւնտէ
Հաճճայ փէյղամպէրին վասըթասըյլէ
11 ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիփ, ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ
12 պէօյլէ պույուրուր· Պիր ատէմ
էլպիսէսինին էթէյի իլէ մուգատտէս
էթ կէօթիւրիւր իսէ, վէ էթէյի իլէ
էքմէքէ, եա շօրպա, եա շէրապ, եա
եաղ, վէ եախօտ պիր նէվ՚ թա՚ամա
տօգունուրսա, օ մուգատտէս օլո՞ւր
մը՝ տէյիւ շիմտի քեահինլէրտէն շէրի՚աթը
սու՞ալ էյլէ՝ տէտի։ Քեահինլէր ախըր՝
13 Խայըր, տէյիւ ճէվապ վէրտիլէր։ Վէ

Հաճճայ՝ Մէյիթ իլէ նաճիս օլմուշ պիր
քիմսէ պունլարըն պիրինէ տօքունսա
նաճիս օլուրմը՝ տէյիւ սուալ էյլէ-
տիքտէ, քեահինլէր ճէվապ՝ Նաճիս օ-
14 լուր՝ տէյիւ ճէվապ վէրտիլէր։ Վէ Հաճ-
ճայ ճէվապ վէրիփ տէտի քի,
ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Պէնիմ հուզուրումտա պու գավմ պէօյ-
լէ,
Վէ պու միլլէթ պէօյլէ տիր,
Վէ էլլէրինին հէր իշի պէօյլէ տիր
Վէ օրատա թագտիմ էթտիքլէրի շէյ
նաճիս տըր։
15 Վէ շիմտի պու կիւնտէն
Վէ ՌԱՊՊԸՆ հէյքէլինտէ թաշ թաշ իւ-
զէրինէ գօնուլմազտան էվվէլքի
վագթը տիւշիւնիւնիւզ.
16 Օլ վագըթ պիրի եիրմի քիլէ պուղտայ
յըղընը եանընա կիթտիյինտէ
Օն պուլունուր իտի.
Վէ հավուզտան էլլի քովա չը-
գարմագ իչիւն մա'սարայա կէլ-
տիյինտէ
Եիրմի պուլունուր իտի։
17 Սիզի վէ էլլէրինիզին պիւթիւն էմէյինի
Սամ եէլի վէ խարագան վէ տօլու իլէ
վուրտում,
Լաքին պանա րիւճու՝ էթմէտինիզ՝ տէ-
յիւ ՌԱՊՊ պույուրուր։
18 Շիմտի պու կիւնտէն էվվէլ օլանը տիւ-
շիւնիւնիւզ.
Տօգուզունճու այըն եիրմի տէօրտիւնճիւ
կիւնիւնտէն
Եանի ՌԱՊՊԸՆ հէյքէլինին թէմէլի
վազ՝ օլունտուղը կիւնտէն էվվէլ
օլանը տիւշիւնիւնիւզ։
19 Թօխում տահա անպարտա մը տըր.
Վէ ասմա իլէ ինճիր աղաճը վէ նար ա-
ղաճը
Վէ զէյթուն աղաճը տահա մէյվէ վէր-
մէտի.
Պու կիւնտէն իթիպարէն պէրէքէթ
վէրէճէյիմ։
20 Վէ այըն եիրմի տէօրտիւնտէ ՌԱՊ-
ՊԸՆ քէլամը իքինճի տէֆ'ա օլարագ
Հաճճայա կէլիփ տէտի քի,
21 Եէհուտա վալիսի Զէրուպապէլէ սէօյլէ
քի,
Պէն սէմա իլէ զէմինի սարսաճաղըմ,
22 Վէ մէմլէքէթլէրին թախթլարընը ալթ
իւսթ էտէճէյիմ,
Վէ միլլէթլէրին մէմալիքինին գուվվէ-
թինի մահվ էյլէյէճէյիմ,
Վէ 'արապալար իլէ րաքիպլէրինի ալթ
իւսթ էտէճէյիմ.
Վէ աթլար իլէ րաքիպլէրի
Հէր պիրի րէֆիգինին գըլըճըյլէ տիւ-
շէճէք տիր։
23 ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր քի,
Էյ գուլում Զէրուպապէլ իպն ի Շալ-
թիէլ,
Օլ կիւն սէնի ալաճաղըմ,
Վէ սէնի խաթէմ կիպի էտէճէյիմ՝
տէյիւ ՌԱՊՊ պույուրուր.
Զիրա սէնի ինթիխապ էթտիմ՝ տէյիւ
ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր։

ԶԱՔԱՐԵԱ

ՊԱՊ 1

1 Տարիուսըն իքինճի սէնէսինին սէքիզինճի այընտա փէյղամպէր Զաքարեա իպն-ի Պարաքեա իպն ի 'Իտտօյա ՌԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիփ տէտի քի,

2 ՌԱՊՊ էճտատընըզա զիյատէսիյլէ
ղազապ էթտի։
3 Իմտի անլարա տէյէսին քի,
ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր.

Սիզ պանա րիւճու' էտինիզ' տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր,
Պէն տախի սիզէ րիւճու' էտէճէյիմ'
տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր։
4 Էճտատընըզ կիպի օլմայընըզ.
Էվվէլքի փէյղամպէրլէր անլէրէ խիթապէն,
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր.
Քէօթիւ եօլլարընըզտան
Վէ քէօթիւ իշլէրինիզտէն րիւճու' էտինիզ տէյիւ նիտա էտէրլէր իտի,
Լաքին անլէր տինկլէմէտիլէր,
Վէ պանա գուլաք վէրմէտիլէր' տէյիւ
ՐԱՊՊ պույուրուր։
5 Էճտատընըզ նէ՞րէտէ տիր.
Վէ փէյղամպէրլէր իլ էլ էպէտ եաշարլա՞ր մը։
6 Վէ լաքին գուլլարըմ օլան փէյղամպէրլէրէ
Թէպլիղինի էմր էթտիյիմ քէլամ ու ահքեամըմ
Էճտատընըզա իսապէթ է՞թմէտի մի.
Ֆաղաթ անլէր տէօնիւպ,
Մէսլէքիմիզէ վէ իշլէրիմիզէ կէօրէ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ հաղգըմըզտա նէ
եափմաղ մուրատ էթտի իսէ
Պիզէ էօյլէ իճրա էյլէտի' տէտիլէր։
7 Տարիուսըն իքինճի սէնէսինտէ օն
պիրինճի այ' եա՛նի Շուպաթ այընըն
իրմի տէօրտիւնճիւ կիւնիւնտէ փէյղամպէր Զաքարիա իպն ի Պարաքիա
իպն ի 'Իտտօյա ՐԱՊՊԸՆ քէլամը կէլիպ
8 տէտի քի, Կէճէ պիր րիւյա կէօրտիւմ. վէ իշթէ ալ աթա րաքիպ պիր
ատէմ տէրէտէ պուլունան մէրսին աղաճլարը արասընտա տուրույօր իտի, վէ
անըն արտընտա ալ վէ պէնէքլի վէ
9 պէյազ աթլար վար իտի։ Վէ պէն, Էյ
էֆէնտիմ, պունլար նէ՞ տիր' տէտիմ.
վէ պէնիմ իլէ սէօյլէշէն մէլէք' Պունլարըն նէ իտիյինի պէն սանա կէօսթէրէճէյիմ' տէտի։ Վէ մէրսին աղաճլարը
10 արասընտա տուրան ատէմ ճէվապ էտիպ, Պունլար ՐԱՊՊ թարաֆընտան
զէմինտէ տօլաշմաք իչիւն կէօնտէրիլէնլէր տիր' տէտի։
11 Վէ անլէր մէրսին
աղաճլարը արասընտա տուրան մէլէք
իւր ՐԱՊՊԱ ճէվապէն' Զէմինի տօլաշտըք, վէ իշթէ պիւթիւն զէմին ասայիշ վէ րահաթ իչինտէ տիր' տէտիլէր։
12 Վէ ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի ճէվապ էտիպ' Եա
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ, պու եէթմիշ սէնէ միւտտէթ ղազապ էթտիյին Եէրուշալիմ վէ Եէհուտա շէհիրլէրինէ նէ՞
վագթա գատար մէրհամէթ էթմէյէճէքսին' տէտի։
13 ՐԱՊՊ տախի պէնիմ
իլէ սէօյլէշէն մէլէյէ խօշ վէ թէսէլլիպախշ սէօզլէր իլէ ճէվապ վէրտի։
14 Վէ պէնիմ իլէ սէօյլէշէն մէլէք պանա տէտի քի, Նիտա էյլէյիպ սէօյլէ քի,
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր.
Եէրուշալիմ իչիւն վէ Սիօն իչիւն
Զիյատէսիյլէ ղայրէթ չէքիյօրըմ.
15 Վէ ասուտէհալ օլան միլլէթլէրէ
Զիյատէսիյլէ ղազապ կէլիրիմ,
Զիրա պէն ազ ղազապ կէլտիմ,
Վէ անլէր պէլայը արթըրտըլար։
16 Պու էճլտէն ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
Պէն Եէրուշալիմէ մէրհամէթլէ րիւճու' էթտիմ,
Վէ անտա պէյթիմ պինա օլունաճաք,
Վէ Եէրուշալիմ իւզէրինէ չիրփի չէքիլէճէք' տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր։
17 Եինէ նիտա էտիպ սէօյլէ քի,
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր'
Շէհիրլէրիմտէ թէքրար նի'մէթ ֆէյզան էտէճէք,
Վէ ՐԱՊՊ եինէ Սիօնը թէսլիյէ,
Վէ եինէ Եէրուշալիմի ինթիխապ էյլէյէճէք տիր։
18 Վէ կէօզլէրիմի գալտըրըպ պագտըմ,
վէ իշթէ տէօրթ պույնուզ վար իտի։
19 Վէ պէնիմ իլէ սէօյլէշէն մէլէյէ' Պունլար նէ՞ տիր' տէտիմ. վէ պանա ճէվապէն' Պունլար Եէհուտայը վէ Իսրայէլի
վէ Եէրուշալիմի տաղըտան պույնուզ-
20 լար տըր' տէտի։ Վէ ՐԱՊՊ պանա
տէօրթ նէֆէր էհլ ի սանա'աթ կէօս-
21 թէրտի. Պէն տախի' Պունլար նէ՞ եափմաղա կէլիյօրլար' տէտիմ. օլ տախի

ճէվապէն՝ Բիր կիմսէ պաշընը գալտըրամայանճագ
տէրէճէտէ Եէհուտայը տաղըտան
պոյնուզլար անլէր ամմա պունլար
շիմտի անլէրի գորգութմագ վէ
Եէհուտա ախյարընը տաղըթմագ իչին
անըն ուզէրինէ պոյնուզ գալտըրան
թա՛իֆէլէրին պոյնուզլարընը ատէփ՝
էթմէք իչին կէլիյօրլար՝ տէտի։

ՊԱՊ 2

1 Վէ կէօզլէրիմի գալտըրըփ պագտըմ,
վէ իշթէ պիր ատէմ վէ էլինտէ էօլչիւ
2 իփի վար իտի. Պէն տախի՝ Սէն նէ՞րէյէ
կիտիյօրսըն՝ տէտիմ. վէ պանա ճէվապէն՝
Եէրուշալիմի էօլչմէյէ կիտիյօրըմ,
քի 'արզը նէ գատար վէ թուլը նէ գատար
3 օլտուղընը կէօրէյիմ՝ տէտի. Վէ
իշթէ պէնիմ իլէ սէօյլէշէն մէլէք չըգտը,
տիկէր պիր մէլէք տախի անը
4 գարշըլայըփ անա տէտի քի, Գօշ, վէ
պու նէվճիվանա պէօյլէ սէօյլէ,
Եէրուշալիմտէ՝ անըն իչինտէ պուլունաճագ ինսան վէ հայվանըն քէսրէթինտէն նաշի
Սուրսըզ իգամէթ էտիլէճէք տիր.
5 Վէ պէն անըն էթրաֆընտա աթէշտէն սուր,
Վէ օրթասընտա ճէլալ օլաճաղըմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
6 Գաչընըզ, շիմալ տիյարընտան գիրար էտինիզ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր,
Զիրա պէն սիզի սէմանըն տէօրթ րիւզկեարը կիպի տաղըթտըմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
7 Էյ Պապէլ գըզը իլէ սաքին օլան Սիօն,
Քէնտինիզի գուրթար.
8 Զիրա ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր.
Սիզի եաղմալայան միլլէթլէրէ ճէլալին զուհուրընտան սօնրա պէնի կէօնտէրտի.
Զիրա սիզէ տօգունան քիմսէ անըն կէօզինիւն պէպէյինէ տօգունմըշ օլուր.
9 Զիրա իշթէ պէն անլէր ուզէրինէ էլիմի սալլայաճաղըմ,
Վէ անլէր քէնտի գուլլարընա եաղմա օլաճագլար,
Վէ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտըն պէնի իրսալ էթտիյինի պիլէճէքսինիզ.
10 Էյ Սիօն գըզը, թէրէննիւմ էտիփ մէսրուր օլ.
Զիրա իշթէ կէլիյօրըմ,
Վէ սէնին իչինտէ սաքին օլաճաղըմ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
11 Վէ օլ կիւնտէ չօգ միլլէթլէր ՐԱՊՊԱ ճանտան միւթի՛ օլուփ,
Պէնիմ գավմըմ օլաճագլար.
Պէն տախի սէնին իչինտէ սաքին օլաճաղըմ,
Վէ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտըն պէնի սանա կէօնտէրտիյինի պիլէճէքսին.
12 Վէ ՐԱՊՊ քէնտի նասիպի օլան Եէհուտայը
Մուգատտէս տիյարտա թէվէրրիւս էտէճէք,
Վէ եինէ Եէրուշալիմի ինթիխապ էտէճէք տիր.
13 Էյ քեաֆֆէ ի պէշէր, ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա սիւքիւթ էտինիզ,
Զիրա օ մուգատտէս մէսքէնինտէն գըյամ էյլէտի.

ՊԱՊ 3

1 Վէ պանա քեահին ի ա'զամ Եէշու'ը
ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի հուզուրընտա տուրուր,
վէ անա մուգավէմէթ էթմէք իւզրէ
Շէյթանը անըն սաղընտա տուրուր իքէն
2 կէօսթէրտի. Վէ ՐԱՊՊ Շէյթանա
խիթապէն՝ Էյ Շէյթան, ՐԱՊՊ սէնի
թա'զիր էթսին. Եէրուշալիմի ինթիխապ
էտէն ՐԱՊՊ սէնի թա'զիր էթսին.
պու աթէշտէն չըգարըլան եարը եանմըշ
օտուն տէյի՞լ մի տիր՝ տէտի.
3 Վէ Եէշու' քիրլի էլպիսէ կիյինմիշ օլարագ
մէլէյին հուզուրընտա տուրույօր
4 իտի. Վէ հուզուրընտա տուրանլարա
խիթապէն՝ Քիրլի էլպիսէյի անըն իւզէրինտէն
չըգարընըզ՝ տէտի. Անա
տախի՝ Պագ, սէնին 'իսեանընը իւզէ-

րինտէն րէֆ՛ էյլէտիմ, վէ սանա ա՛լա
5 էլպիսէ կիյտիրէճէյիմ՝ տէտի. Պէն տախի՝
Անըն պաշընա փաք 'ամամէ գօսունլար՝
տէտիմ. վէ անըն պաշընա
փաք 'ամամէյի գօյուպ անա էլպիսէ
կիյտիրտիլէր, վէ ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի տուրույօր
իտի.
6 Վէ ՐԱՊՊԸՆ մէլէյի Եէշու'ա շէհատէթ
7 էտէրէք, ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ
պույուրուր. Էյէր սէն թարիգլէրիմտէ
սիւլուք էտէր, վէ թէմպիհաթըմը հըֆզ
էյլէր իսէն, օլ վագըթ սէն պէյթիմէ
նազըր օլուպ հավլըլարըմը մուհաֆազա
էտէճէքսին, վէ սանա պուրատա հազըր
պուլունանլար *արասընտան հատիլէր՝
8 վէրէճէյիմ. Էյ քեահինի ա'զամ
Եէշու', սէն վէ սէնին հուզուրընտա
օթուրան րէֆիգլէրին, տինկլէյինիզ,
զիրա անլէր 'ալամէթ օլաճագ ատէմլէր
տիր. չիւնքի իշթէ պէն գուլըմ
օլան Ֆիլիզի զուհուր էթտիրէճէ-
9 յիմ. Զիրա իշթէ Եէշու'ըն էօնիւնէ գօտըղըմ
թաշ. պիր թաշտա եէտի կէօզ
օլաճագ. իշթէ պէն անըն հէքքեաք
իշինի հէքք էտէճէյիմ, վէ պիր կիւնտէ
օլ տիյարըն 'իսեանընը րէֆ' էտէճէյիմ՝
տէյիւ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պու-
10 յուրուր. Օլ կիւնտէ հէր պիրինիզ գօնշըսընը
ասմա ալթընա վէ ինճիր աղաճը
ալթընա չաղըրաճագսընըզ՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր.

ՊԱՊ 4

1 Վէ պէնիմ իլէ սէօյլէշէն մէլէք եինէ
կէլիպ ույգուսընտան ույանան պիր ա-
2 տէմ կիպի պէնի ույանտըրըպ, Պանա
խիթապէն՝ Նէ՞ կէօրիւյօրսըն՝ տէտի.
պէն տախի՝ Իշթէ պիւթիւն 'ալթունտան
պիր շէմ'տան, վէ անըն թէփէսինտէ
պիր գապ՝ վէ իւզէրինտէ եէտի
գանտիլ վէ իւզէրինտէքի գանտիլ-
3 լէր իչիւն եէտի օլուգ, Վէ անըն եանընտա՝
պիրի գապըն սաղընտա վէ տիկէրի
սօլընտա՝ իքի զէյթուն աղաճը
4 կէօրիւյօրըմ՝ տէտիմ. Պա'տէհու պէնիմ
իլէ սէօյլէշէն մէլէյէ՝ Էֆէնտիմ,
5 պունլար նէ՞ տիր՝ տէտիմ. Վէ պէնիմ
իլէ սէօյլէշէն մէլէք պանա ճէվապէն՝
Պունլարըն նէ օլտուղունը պիլմէզ միսին՝
տէտի. պէն տախի՝ Խայըր, Էֆէնտիմ
6 տէտիմ. Վէ պանա ճէվապէն տէտի քի,
ՐԱՊՊԸՆ Զէրուպապէլէ օլան քէլամը
պու տըր, եա'նի՝

Գուտրէթլէ տէյիլ վէ գուվվէթլէ տէյիլ,
Անճագ պէնիմ Րուհըմլէ՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր.
7 Էյ պէօյիւք տաղ, սէն քի՞մ սին.
Զէրուպապէլին էօնիւնտէ օվա օլաճագսըն,
Վէ թէփէ թաշընը քէնտիսի չըգարաճագ,
Վէ՝ Լութֆ օլսուն, անա լութֆ օլսուն՝ տէյիւ նիտա օլունաճագ տըր.
8 Եինէ ՐԱՊՊԸՆ քէլամը պանա կէլիպ,
9 Պու պէյթի Զէրուպապէլին էլլէրի թէ'սիս էյլէտի,
Անըն էլլէրի տախի անը թէքմիլ էտէճէք տիր.
Վէ պէնի սիզէ իրսալ էտէն ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ իտիյինի պիլէճէքսին.
10 Զիրա քիւչիւք շէյլէր կիւնիւնիւ քի՞մ թահգիր էյլէտի.
Չիւնքի օլ եէտի կէօզ
Շագուլը Զէրուպապէլին էլինտէ մէսըրրէթլէ կէօրէճէքլէր տիր.
Անլէր ՐԱՊՊԸՆ պիւթիւն րու ի զէմինէ նազար էտէն կէօզլէրի տիր՝ տէտի.

11 Վէ պէն անա խիթապէն՝ Շէմ'տանըն
սաղընտա վէ սօլընտա օլան պու
իքի զէյթուն աղաճը նէ՞ տիր՝ տէտիմ.
12 Վէ եինէ անա խիթապէն՝ Իքի ալթուն
օլուգտան էօղը ալթուն կիպի քէնտիլիքլէրինտէն
աքըտան իքի զէյթուն
13 տալլարը նէ՞ տիր՝ տէտիմ. Վէ պանա
ճէվապէն՝ Պունլարըն նէ իտիյինի պիլմէ՞զ
մի սին՝ տէտի; պէն տախի՝ Խայր
14 Էֆէնտիմ, տէտիմ. Վէ ճէվապէն՝ Պունլար
պիւթիւն զէմինին Սահիպի եանըն-

---

*Եախօտ՝ արասընտա մէսլէքլէր

տա տուրուր մէսահ օլունմըշ իքի զաթ-
լար տըր՝ տէտի։

ԲԱՊ 5

1 Վէ տէօնիւպ կէօզլէրիմի գալտըրտը-
ղըմտա ուչար պիր թումար կէօրտիւմ։
2 Վէ պանա՝ Նէ՞ կէօրիւյօրսըն՝ տէտի.
Պէն տախի՝ Թուլէն եիրմի զըրա՝ վէ
'արզըն օն զըրա՝ օլան ուչար պիր թու-
3 մար կէօրիւյօրըմ՝ տէտիմ։ Վէ պանա
խիթապէն՝ Պու պիւթիւն եէր եիւզիւ
իւզէրինէ չըգան լա՛նէթ տիր. զիրա
հէր սըրգալթ էտէն պու եիւզտէ էօ-
ղըլտո կէօրէ բ'աամ օլունաճագ, վէ
հէր եէմին էտէն՝ տիկէր եիւզտէ էօղը-
լու կէօրէ բ'աամ օլունաճագ տըր։
4 ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր քի՝
Անը չըգարըրըմ վէ խըրսըզըն խանէ-
սինէ վէ իսմիմլէ եալան եէմին էտէնին
խանէսինէ կիրէճէք. վէ անըն խանէսի
իչինտէ գալաճագ, վէ անը օտունը վէ
թաշլարըյլէ պէրապէր իմհա էտէճէք
տիր՝ տէտի։
5 Վէ պէնիմ իլէ սէօյլէշէն մէլէք չըգ-
տը, վէ պանա խիթապէն՝ Շիմտի կէօզ-
լէրինի գալտըրըպ պագ, պու չըգան
6 նէ՞ տիր՝ տէտի։ Վէ պէն՝ Նէ՞ տիր տէ-
տիյիմտէ, օլ տախի՝ Պու չըգան էֆա
տըր՝ տէտի. Հէմ տախի՝ Պիւթիւն զէ-
մինտէ մուշապիհլէրի պու տըր՝ տէտի։
7 Վէ իշթէ պիր գուրշունտան թալանթ գալ-
տըրըլտը, վէ պիր գարը էֆանըն իչին-
8 տէ օթուրույօր իտի. Վէ տէտի՝ Պու չէրր տիր՝
տէյէրէք անը էֆանըն իչինէ աթտը,
գուրշուն վէզնէսինի տախի անըն աղ-
9 զընա պրագտը։ Վէ կէօզլէրիմի գալ-
տըրըպ պագտըմ, վէ իշթէ իքի գարը
չըգտը, վէ րիւզկեար անլէրին գանատ-
լարընտա իտի, վէ գանատլարը լէյլէք
գանատլարը կիպի օլուպ էֆայը զէմին
իլէ սէմա արասընա րէֆ՝ էթտիլէր։
10 Վէ պէնիմ իլէ սէօյլէշէն մէլէյէ՝ Պուն-
լար էֆայը նէ՞րէյէ կէօթիւրիւյօրլար՝
11 տէտիմ։ Օլ տախի պանա՝ Շին'ար տի-
յարընտա անըն իչին պիր խանէ պինա
էթմէյէ կէօթիւրիւյօրլար, վէ սապիթ օ-
լուպ օրատա քէնտի գայիտէսի իւզէ-
րինէ գօնուլաճագ տըր՝ տէտի։

ԲԱՊ 6

1 Վէ եինէ կէօզլէրիմի գալտըրըպ պագ-
տըմ, վէ իշթէ իքի տաղ արասընտան
տէօրթ 'արապա չըգըյօր իտի, վէ տաղ-
2 լար պագըրտան տաղլար իտի։ Պիրին-
ճի 'արապանըն աթլարը ալ, վէ իքին-
3 ճի 'արապանըն աթլարը սիյահ, վէ իւ-
չիւնճիւ 'արապանըն աթլարը պէյազ,
վէ տէօրտիւնճիւ 'արապանըն աթլարը
4 պէնէքլի գըր իտի։ Վէ պէնիմ իլէ սէօյ-
լէշէն մէլէյէ խիթապէն՝ Էյ էֆէնտիմ,
5 պունլար նէ՞ տիր՝ տէտիմ։ Վէ մէլէք
պանա ճէվապէն՝ Պունլար սէմանըն
տէօրթ րիւզկեարը օլուպ պիւթիւն զէ-
մինին Սահիպինին հուզուրընտա տուր-
6 տուգլարը մահալտէն չըգըյօրլար։ *Օլ
սիյահ աթլար շիմալ տիյարընա չըգը-
յօրլար, վէ պէյազլար անլէրին արտըն-
ճա չըգըյօրլար վէ պէնէքլիլէր ճէնուպ
7 տիյարընա չըգտըլար՝ տէտի։ Վէ գըր
աթլար չըգըպ զէմինտէ տօլաշմագ ի-
չին կիթմէք իսթէտիլէր. օլ տախի՝
Կիտինիզ, զէմինտէ տօլաշընըզ՝ տէմէսի
8 իւզէրինէ զէմինտէ տօլաշտըլար։ Վէ
պանա նիտա էտիպ՝ Պագ, շիմալ տի-
յարընա չըգանլար զաղապըմը շիմալ
տիյարընտա թէսքին էթտիլէր՝ տէտի։
9 Եինէ ՌԱՊՊԸՆ քէլամը պանա կէլիպ
10 տէտի քի, Էսարէթտէն կէլէնլէրտէն՝
եա՛նի Հէլտայ վէ Թօպիյա վէ Եէտա՛-
եատան ալ, վէ հէման օլ կիւն կիտիպ
Պապէլտէն կէլմիշլէրի էնէր՝ եա՛նի
Եօշիյա իպն ի Սէֆանեանըն խանէսինէ
11 կիր. Վէ կիւմիւշ իլէ ալթուն ալըպ
թաճլար եափ, վէ քէհէնի ա՛զամ
Եէշու՛ իպն ի Եօսատագըն պաշընա
12 կիյտիր։ Վէ անա խիթապէն սէօյլէ քի,
ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ շէօյլէ [illegible]ու-
րուր.
Իշթէ իսմի Ֆիլիզ օլան ատէմ.
Քէնտի մէքեանընտա ֆիլիզլէնէճէք,

---

* 'Իպր. Անտէ օլան

Վէ ՌԱՊՊԸՆ հէյքէլինի յափմա էտէճէք տիր·

13 ՌԱՊՊԸՆ հէյքէլինի օ յափմա էտէճէք·
Վէ օ հաշմէթ սահիպի օլաճագ,
Վէ թախթընա ճալիս օլուպ հիւքիւմէթ էտէճէք·
Վէ թախթընտա քեահին օլուպ,
Վէ իքիսինին պէյնինտէ սէլամէթ միւշավէրէսի օլաճագ տըր·

14 Վէ թաճլար ՌԱՊՊԸՆ հէյքէլինտէ
Թէզքիար օլմագ իւզրէ Հէլէմ վէ Թօ-
պիյա վէ Եէտա'եա վէ Հէն իպնի Սէ-
15 ֆանիանըն օլաճագ տըր· Վէ ուզագ-
տան օլանլար կէլիպ ՌԱՊՊԸՆ հէյքէլի-
նին պինասընտա չալըշաճագլար, վէ
պէնի սիզէ իրսալ էտէն ՌԱՊՊ իւլ ճիւ-
նուտ իտիյինի պիլէճէքսինիզ· վէ Ալ-
լահընըզ ՌԱՊՊԸՆ քէլամընը տիգգաթ-
լէ տինլէր իսէնիզ, վուգու' պուլա-
ճագ տըր·

ՊԱՊ 7

1 Շարեսէր վէ Ռէճէմմէլիք վէ անլէրին
ատէմլէրի ՌԱՊՊԸՆ հուզուրընտա նի-
2 յազ էթմէք, վէ ՌԱՊՊ իւլ ճիւնու-
տըն պէյթինտէ պուլունան քեահինլէր
իլէ փէյղամպէրլէրէ՝ Պու գատար սէ-
նէտէն պէրու էտէ կէլտիյիմ կիպի պէ-
շինճի այտա այրը չէքիլէրէք ազլամա-
լը՞ մը յըմ՝ տէյիւ սուալ էթմէք իչիւն
պէյթ Ուլլահտանիրսալ օլունմալարը իւ-
3 զէրինէ, Մէլիք Տարիուսըն տէօրտիւն-
ճիւ սէնէսինին տօգուզունճը այ՝ եա'նի
Քիսլէվ այընըն տէօրտիւնճիւնտէ ՌԱՊՊԸՆ
4 քէլամը Զաքարիայա կէլտի· Օլ զէման
ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտըն քէլամը պանա
5 կէլիպ, Պու տիյարըն պիւթիւն գավմի-
նէ վէ քեահինլէրէ խիթապէն՝ Պու
եէթմիշ սէնէ զարֆընտա պէշինճի վէ
եէտինճի այլարտա օրուճ թութուպ
մաթէմ էթտիյինիզտէ պէնի՞մ իչիւն մի
6 օրուճ թութտունըզ· Վէ եէյիպ իչտիյի-
նիզտէ քէնտինիզ իչիւն եէյիպ քէնտի-
7 նիզ իչիւն իչմէ՞զ մի իտինիզ· Երուշա-
լիմ վէ անըն էթրաֆընտա պուլունան
շէհիրլէր մէսքիւն վէ ասուտէհալ օլուպ
ճէնուպ թարաֆը վէ օվա տախի մէս-
քիւն պուլունտուգը հալտէ էվվէլքի
փէյղամպէրլէր վասըթասըյլէ ՌԱՊՊԸՆ
ի'լան էյլէտիյի քէլամլար պունլար տէ-
յի՞լ մի, տէյիւ սէօյլէյէսին՝ տէտի·
8 Եինէ ՌԱՊՊԸՆ քէլամը Զաքարիայա
9 կէլիպ տէտի քի, ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ
պէօյլէ պույուրուր· Հագգ իւզրէ
հիւքիւմ էտինիզ, վէ սիզտէն հէր պիրի
քէնտի պիրատէրինէ 'ինայէթ վէ մէր-
10 համէթ էթսին· Վէ տուլ գարը իլէ եէ-
թիմէ, վէ ղարիպէ վէ պիչարէյէ ղատր
էթմէյինիզ· վէ սիզտէն հիչ պիրի քէն-
տի գալպինտէ պիրատէրի իչիւն քէմ-
11 լիք տիւշիւնմէսին· Լաքին անլէր տինկ-
լէմէքտէն իմթինա' էտիպ օմուզ սիլք-
տիլէր, վէ իշիթմէմէք իչիւն գուլագ-
12 լարընը աղըրլաշտըրտըլար· Վէ ՌԱՊՊ
իւլ ճիւնուտըն քէնտի րուհըյլէ էվվէլ-
քի փէյղամպէրլէր վասըթասըյլէ կէօն-
տէրտիյի շէրի'աթը վէ քէլիմաթը ի-
շիթմէմէք իչիւն գալպլէրինի էլմաս կի-
պի սէրթ էթտիլէր· պու էճլտէն ՌԱՊՊ
իւլ ճիւնուտ թարաֆընտան ղազապը
13 'ազիմ կէլտի· Վէ ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ
պույուրուր քի, *Պէն չաղըրտըղըմտա՝
անլէր տինկլէմէտիքլէրի միսիլլիւ, ան-
լէր տախի չաղըրտըգլարընտա պէն
14 տինկլէմէտիմ· Անճագ պիլմէտիքլէրի
միլլէթլէրին ճիւմլէսի արասընա անլէ-
րի գասըրղա իլէ տաղըթտըմ, վէ մի-
րուր ու 'ուպուր էտէն պուլունմայա-
ճագ տէրէճէտէ անլէրին արտընճա
տիյար վիրան օլտու· պէօյլէճէ մագ-
պուլ տիյարը վիրան էթտիլէր·

ՊԱՊ 8

1 Վէ ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտըն քէլամը կէ-
2 լիպ տէտի քի, ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ
պէօյլէ պույուրուր· Սիօն իչիւն զիյա-
տէսիյլէ ղայրէթ չէքտիմ, վէ անըն ի-
չիւն խըշմ ը 'ազիմլէ ղայրէթ չէքտիմ·
3 ՌԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր· Սիօնա 'ավ-
տէթ էթտիմ, վէ Երուշալիմ իչինտէ

---

*'Իպր· Օ չաղըրտըղընտա

սաքին օլաճաղըմ, վէ Երուշալիմ Հա-
գիգաթ շէհրի, վէ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնու-
տըն տաղը Մուգատտէս տաղ թէսմիյէ
օլունաճագ տըր։
4 ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույու-
րուր․ Երուշալիմ մէյտանլարընտա
տահա իխթիյար ատէմլէր վէ իխթիյար
գարըլար օթուրաճագլար, վէ քէսրէթ ի
էյամտան նաշի հէր պիրինին էլինտէ
5 տէյնէյի պուլունաճագ տըր։ Վէ շէհ-
րին մէյտանլարը անըն մէյտանլարընտա
օյնայան էրքէք վէ գըզ չօճուգլար իլէ
մէմլու օլաճագ տըր։
6 ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույու-
րուր․ Էյէր օլ կիւնլէր պու գավմըն
պագըյյէսինին կէօզլէրինտէ միւշքիլ
կէօրիւնիւրսէ, պէնի՞մ կէօզլէրիմտէ
տախի մի միւշքիլ կէօրիւնէճէք․ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր։
7 ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույու-
րուր․ Իշթէ գավմիմի շարգ տիյարըն-
տան վէ ղարպ տիյարընտան խէլաս է-
8 տէճէյիմ․ Վէ անլարը կէթիրէճէյիմ վէ
Երուշալիմին իչինտէ սաքին օլաճագ-
լար, վէ անլար պէնիմ գավմիմ օլա-
ճագ տըր, պէն տախի հագիգաթ վէ
'ատալէթլէ անլարըն Ալլահը օլաճաղըմ։
9 ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույու-
րուր․ Էյ հէյքէլին ինշասը իչիւն ՐԱՊՊ
իւլ ճիւնուտըն պէյթինին էսասը վազ'
օլունտուղը կիւնտէ սէօյլէմիշ օլան փէյ-
ղամպէրլէրին աղըզընտան պու կիւնլէր-
տէ պու քէլամլարը տինլէյէնլէր, էլ-
10 լէրինիզ գուվվէթլէնսին։ Զիրա օլ
կիւնլէրտէն ագտէմ ինսան իչիւն իւճ-
րէթ եօգ, վէ հայվան իչիւն իւճրէթ
եօգ իտի․ վէ չըգանա վէ կիրէնէ միւ-
զայագա սէպէպինտէն սէլամէթ եօգ
իտի, զիրա պէն հէր ատէմի քէնտի
րէֆիգի 'ալէյհինէ թէշվիգ էթմիշ ի-
11 տիմ։ Լաքին ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պու-
յուրուր քի՝ Շիմտի պու գավմըն պա-
գըյյէսինէ էվվէլքի կիւնլէրտէ օլտու-
12 ղըմ կիպի օլմայաճաղըմ։ Զիրա թօ-
խում պէրէքէթ պուլաճագ, ասմա
մէյվէսինի, վէ զէմին մահսուլընը, սէ-
մա տախի շէպնէմինի վէրէճէք տիր․
վէ պունլարըն ճիւմլէսինի պու գավ-
մըն պագըյյէսինէ միրաս օլմագ իւզրէ
13 վէրէճէյիմ։ Էյ պէյթ ի Եէհուտա վէ
պէյթ ի Իսրայէլ, միլլէթլէր արասըն-
տա լա'նէթ օլտուղընըզ միսիլլի, պէն
սիզի պէօյլէ խէլաս էտէճէյիմ, վէ պէ-
րէքէթ օլաճագսընըզ․ գօրգմայընըզ․
14 էլլէրինիզ գուվվէթլէնսին։ Զիրա ՐԱՊՊ
իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր․ Էճ-
տատընըզ պէնի իղզապ էթտիքլէրին-
տէ իւզէրինիզէ պէլա կէթիրմէյի միւ-
րատ էտիպ տէ թէրահհիւմ էթմէտի-
15 յիմ միսիլլիւ, Պէօյլէճէ տէօնիւպ պու
կիւնլէրտէ Երուշալիմէ վէ պէյթ ի Եէ-
հուտայա էյիլիք էթմէյի միւրատ էթ-
տիմ․ խավֆ էթմէյինիզ՝ տէյիւ ՐԱՊՊ
16 իւլ ճիւնուտ պույուրուր։ Եափաճա-
ղընըզ շէյլէր՝ պունլար տըր․ Հէր պի-
րինիզ գօնշուսընա հագիգաթը սէօյլէյի-
նիզ, գափուլարընըզտա հագգ վէ սէ-
17 լամէթ իւզրէ հիւքմ էտինիզ․ Վէ քիմ-
սէ քէնտի գօնշուսը 'ալէյհինէ գալպին-
տէ քէմլիք տիւշիւնմէսին, վէ եալան
եէմինի սէվմէյինիզ, զիրա պունլարըն
ճիւմլէսի մէնֆուրըմ տըր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ
պույուրուր։
18 Եինէ պանա ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտըն
19 քէլամը կէլիպ տէտի քի, ՐԱՊՊ իւլ
ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր․ Տէօր-
տիւնճիւ, պէշինճի, եէտինճի վէ օնուն-
ճը այլարըն օրուճլարը պէյթ ի Եէհու-
տայա շատմանի վէ սիւրուր վէ կիւզէլ
պայրամլար օլաճագ տըր․ անճագ հա-
գիգաթ ու սէլամէթի սէվինիզ։
20 ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույու-
րուր․ Տահա գավմլար վէ չօգ շէհրլէ-
21 րին սէքէնէսի կէլէճէքլէր տիր․ Վէ
պիրինին սէքէնէսի տիկէրինէ կիտիպ՝
կէլինիզ, ՐԱՊՊԸՆ հուզուրընտա նիյազ
վէ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտը թալէպ էթ-
մէյէ կիտէլիմ․ պէն տախի կիտէճէյիմ՝
22 տէյէճէք տիր։ Վէ չօգ գավմլար վէ
գուվվէթլի միլլէթլէր Երուշալիմտէ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտը թալէպ վէ ՐԱՊ-
ՊԸՆ հուզուրընտա նիյազ էթմէյէ կէ-
23 լէճէքլէր տիր։ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ
պէօյլէ պույուրուր․ Օլ կիւնլէրտէ ճէ-

մի՝ ի եղսին [illegible] օն քիշի եագալաշըր պիր Եէհուտի ատամընըն էթէյինի թութարագ՝ Սիզին իլէ պէրապէր կիտէլիմ, զիրա Ալլահ սիզին իլէ օլտուղընը իշիթտիք՝ տէյէճէքլէր տիր։

ՊԱՊ 9

1 Հատրաք տիյարը ալէյհինտէ ՐԱՊՊԸՆ
սէօզի իլէ վէհյէն քէլամըտըր։
Վէ Տըմըշք իւզէրինէ ինէճէքտիր
(Զիրա ՐԱՊՊ ատէմէ,
Վէ Իսրայէլին պիւթիւն սըպթլարընըն [illegible]
նէ նազար էտէրլէր)
2 Վէ Համաթ տախի անըն իլէ հէմհուտուտ տըր,
Սուր վէ Սայտա տախի չօգ 'ագըլլը իսէլէր տէ [illegible]։
3 Վէ Սուր քէնտիսի իչին գալ'ա պինա էթտի,
Վէ կիւմիւշի թօփրագ կիպի,
Վէ խալիս ալթընը սօգագ չամուրը կիպի յըղտը։
4 Իշթէ ՐԱՊՊ անը միւլքսիւզ էտէր,
Տէնիզտէ օլան գուվվէթինի վուրաճագ,
Օ տախի աթէշլէ թէլէֆ էտիլէճէք տիր։
5 Աշգէլօն կէօրիւպ խավֆ էտէճէք,
Ղազզա տախի կէօրէրէ ղայէթլէ միւքէտտէր օլաճագ տըր,
'Էգրօն տախի [illegible],
Զիրա ինթիզարը քէնտիսինի խէճիլ էտէճէք տիր։
Վէ Ղազզատան մէլիք հէլաք օլաճագ,
Վէ Աշգէլօն մէսքիւն օլմայաճագ տըր։
6 Վէ Աշտօտտա պիչէլէր ի զինա սաքին օլաճագ,
Վէ Ֆիլիսթիլէրին քիպրինի գըրաճաղըմ։
7 Վէ գանլարընը աղըզլարընտան,
Վէ մէքրուհաթլարընը տիշլէրի արասընտան ալաճայըմ։
Օ տախի Ալլահըմըզ իչին պագիյյէ օլաճագ,
Եէհուտատա էմիր կիպի,
Վէ Էգրօն տախի Եէպուսի կիպի օլաճագ տըր։
8 Վէ միւրուր-իւ 'ուպուր էտէն 'ասքէր սէպէպիյլէ
Պէյթիմին էթրաֆընտա գօնաճաղըմ,
Վէ արթըգ անլէրին արասընտան զալիմ կէչմէյէճէք,
Զիրա շիմտի կէօզլէրիմ իլէ կէօրտիւմ։
Էյ Սիօն գըզը, ղայէթլէ շատման օլ,
9 Էյ Երուշալիմ գըզը կիւլլանք չէք,
Իշթէ մէլիքին սանա կէլիյօր,
'Ատիլ վէ խէլաս սահիպի տիր։
Հալիմ օլարագ մէրքէպէ,
Պէլի, մէրքէպ եավրուսը սըփայա րաքիպ տիր։
10 Վէ Էֆրայիմտէն 'արապայը,
Վէ Երուշալիմտէն աթը մահվ էտէճէյիմ,
Վէ ճէնկ եայը գըրըլաճագ տըր։
Վէ Օ միլլէթլէրէ սէլամէթ սէօյլէյէճէք,
Վէ հիւքիւմէթի տէնիզտէն տէնիզէ,
Վէ Նէհրտէն միւնթէհա-յը զէմինէ գատար օլաճագ տըր։
11 Էյ Սիօն, սէնին 'ահտընըն գանըյլէ
Էսիրլէրինի սույու օլմայան գույուտան չըգարտըմ։
12 Էյ իւմիտվար օլան էսիրլէր, գալ'այա րիճ'աթ էտինիզ,
Սանա իքի գաթ ատա էտէճէյիմի պուկիւն խապէր վէրիրիմ։
13 Զիրա Եէհուտայը եայ կիպի քէնտիմ իչին գուրաճաղըմ,
Էֆրայիմի օգ կիպի գօյաճաղըմ,
Էյ Սիօն, սէնին օղուլլարընը
Եունանիլէր 'ալէյհինէ թէշվիգ էտէճէյիմ,
Վէ սէնի գահրիմանըն գըլըճը կիպի եափաճաղըմ։
14 Վէ ՐԱՊՊ անլէր իւզէրինտէ կէօրինէճէք,
Վէ անըն օգը շիմշէք կիպի չըգաճագ,
Վէ Րապպ Եէհօվա պօրու չալաճագ,
Վէ ճէնուպ գասըրղալարըյլէ եիւրիւյէճէք տիր։
15 ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ անլէրի սիյանէթ էտէճէք,
Անլէր տախի թէլէֆ էտէճէքլէր,
Վէ սափան թաշլարը իւզէրինէ պասճաքլար,

Վէ իչիպ սէրխօշ կիպի նաշիրլանաճագլար.
Վէ անլէր լէյէն կիպի,
Մէզպահըն քէօշէլէրի կիպի տօլաճագլարտըր.
16 Վէ օլ կիւնտէ՝ քէնտիլէրին Ալլահը ՐԱՊՊ
Անլէրի գավմինըն սիւրիւսիւ կիպի խէլաս էտէճէք,
Զիրա անլէր անըն տօպրաղընտա միւրթէֆի՛ թաճ թաշլարը կիպի օլաճագլարտըր.
17 Զիրա անըն քէրէմի վէ ճէմալի նէ՛ 'ազիմ տիր.
Պուղտայ եիկիթլէրի վէ եէնի շէրապ պաքիրէլէրի պէսլէյէճէք տիր.

ՊԱՊ 10

1 Սօնպահարը եաղմուրլարընըն վագթընտէ
ՐԱՊՊՏԱՆ եաղմուր թալէպ էտինիզ.
ՐԱՊՊ շիմշէքլէր պէյտա էյլէր
Հէր պիրինին թարլասընտա օթ պուլունմասը իչին
Անլէրէ պօլ եաղմուրլար վէրէճէք տիր.
2 Զիրա թէրաֆիմ պաթըլ շէյլէր սէօյլէտիլէր,
Վէ սահհարլարըն վահիյլէրի սախթէ տիր,
Վէ եալան րիւյալար հիքեայէ էտէրլէր.
Պաթըլ թէսէլլի վէրիրլէր.
Պու էճլէտէն գօյունլար կիպի միւթէֆէրրիգ օլտուլար
Չօպան օլմատըղընտան մէշաղղաթ չէքտիլէր.
3 Չօպանլարա 'ալէյհինէ ղազապըմ 'ալէվլէնտի,
Վէ էրքէչլէրին ճէզասընը վէրէճէյիմ.
Զիրա ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ քէնտի սիւրիւսիւ օլան պէյթի Եէհուտայը եօգլատը,
Վէ անլէրի մուհարէպէտէ օլան քէնտի 'ալա աթը կիպի էյլէտի.
Քէօշէ թաշը անտան, չիվի անտան,
Մուհարէպէ եայը անտան,
Հէր զապըթ պիրլիքտէ անտան չըգաճագ տըր.
5 Վէ մուհարէպէտէ տիւշմանլարը սօգագլարըն չամուրը իչինտէ չիյնէյէն գահրըմանլար կիպի օլաճագլար.
Վէ անլէր մուհարէպէ էտէճէքլէր,
Զիրա ՐԱՊՊ անլէր իլէ տիր,
Վէ աթլարա պինէնլէր ուտանտըրըլաճագլարտըր.
6 Վէ պէյթի Եէհուտայը գուվվէթլէնտիրէճէյիմ,
Վէ պէյթի Եուսուֆը խէլաս,
Վէ եինէ անլէրի իսքեան էտէճէյիմ.
Զիրա անլէրէ մէրհամէթ էյլէտիմ,
Կիւեա անլէրի րէտտ էթմէմիշիմ կիպի օլաճագլար.
Զիրա պէն անլէրին Ալլահը ՐԱՊՊ պէնիմ,
Վէ անլէրէ իճապէթ էտէճէյիմ.
7 Վէ Էֆրայիմ գահրըմանլար կիպի օլաճագ,
Գալպլէրի շարապ իչմիշլէր կիպի սիւրուր պուլաճագ,
Օղուլլարը տախի կէօրիւպ մէսրուր օլաճագ,
Վէ գալպլէրի ՐԱՊՊՏԱ իպթիհաճ էտէճէք տիր.
8 Անլէրէ ըսլըգ չալըպ անլէրի թօփլայաճագըմ,
Չիւնքի անլէրի խէլաս էյլէտիմ,
Վէ անլէր մուգատտէմա թէքէսսիւր էթմիշլէրի կիպի թէքէսսիւր էտէճէքլէր տիր.
9 Պէն անլէրի ագվամ արասընա էքէճէյիմ,
Անլէր ուզագ մէմլէքէթլէրտէ պէնի թէզէքքիւր էտէճէքլէր,
Վէ օղուլլարըյլէ պէրապէր հայաթ օլուպ կէրի տէօնէճէքլէր տիր.
10 Վէ անլէրի Մըսըր տիյարընտան կէրի կէթիրէճէյիմ,
Հէմ տախի Աշուրտան թօփլայաճաղըմ,
Վէ անլէրի Ճիլ'ատ տիյարընա,
Վէ Լիպնանա կէթիրէճէյիմ.
Վէ անլէրէ եէր քիֆայէթ էթմէյէճէք տիր.
11 Վէ տէնիզտէն, մուզայագատան կէչէճէք,
Վէ տէնիզին տալղալարընը վուրաճագ,

Վէ նէհրին պիլ ճիւմլէ տէրին եէրլէրի գուրույաճագ,
Վէ Աշուրըն ղուրուրը էնտիրիլէճէք,
Վէ Միսրըն 'ասասը զա՛իլ օլաճագտըր:
12 Վէ անլէրի ՐԱՊՊՏԱ գուվվէթլէնտիրէճէյիմ,
Վէ անըն իսմիյլէ սիւլուգ էտէճէքլէր տիր՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր։

ՊԱՊ 11

1 Էյ Լիւպնան, գափուլարընը աչ.
Վէ աթէշ սէնին էրզ աղաճլարընը թէլէֆ էթսին.
2 Էյ չամ աղաճը, ֆիղան էյլէ,
Զիրա էրզ աղաճը տիւշտիւ;
Զիւնքի շէվքէթլիլէր խարապ էտիլտի.
Էյ Պաշան մէշէլէրի, ֆիղան էյլինիզ,
Զիւնքի եագլաշըլմազ օրման էնտիրիլտի.
3 Չօպանլարըն ֆիղանը իշիտիլիյօր;
Զիրա անլէրին շէրէֆի ալընտը.
Կէնճ արսլանլարըն կէօմիւրտիւլէմէսի իշիտիլիյօր,
Զիրա Իօրտանըն ֆախրը ալընտը.
4 Ալլահըմ ՐԱՊՊ շէօյլէ պույուրուր.
Պօղազլանաճագ գօյունլարը կիւտ.
5 Անլէրի քի սաթըն ալանլար պօղազլարլար
Վէ սուչլու սայըլմազլար.
Վէ անլէրի սաթանլար՝
ՐԱՊՊ միւպարէք օլսուն
Քի պէն զէնկին օլտում՝ տէրլէր.
Վէ չօպանլարը անլէրէ շէֆգաթ էթմէզլէր.
6 Զիրա ՐԱՊՊ պույուրուր քի՝
Պէն արթըգ տիյարըն ահալիսինէ շէֆգաթ էթմէյէճէյիմ,
Անճագ հէր ատէմի քէնտի գօնշուսընըն էլինէ,
Վէ քէնտի մէլիքինին էլինէ թէսլիմ էտէճէյիմ.
Վէ տիյարը վուրաճագլար,
Վէ անը անլէրին էլինտէն խալաս էթմէյէճէյիմ.
7 Վէ պօղազլանաճագ գօյունլարը,
Պէլի, սիւրիւնիւն պիչարէլէրինի կիւթտիւմ.
Վէ պէն իքի տէյնէք ալըպ՝
Պիրինէ Հիւսն,
Վէ ախէրինէ Պէնտլէր թէսմիյէ էյլէտիմ.
Վէ գօյունլարը կիւթտիւմ.
8 Վէ պիր այտա իւչ չօպան հէլաք էթտիմ,
Զիրա ճանըմ անլէրտէն նէֆրէթ էթտի,
Անլէրին ճանը տախի պէնտէն իքրահ էյլէտի.
9 Պէն տախի՝ Սիզի կիւթմէյէճէյիմ,
Էօլէն էօլսիւն,
Վէ հէլաք էտիլէն հէլաք օլսուն,
Պագի գալանլար տախի պիրի պիրինին էթինի եէսինլէր՝ տէտիմ.
10 Վէ Հիւսն նամ 'ասամը ալըպ,
Քաֆֆէ ի ագվամ իլէ 'ագտ էթտիյիմ 'ահտըմը նագզ էթմէք իչիւն անը գըրտըմ.
11 Վէ օ կիւնտէ նագզ օլունտու,
Վէ պանա տիգգաթ էտէն սիւրիւնիւն պիչարէլէրի
Պու ՐԱՊՊԸՆ քէլամը օլտուղունու եագինէն պիլտիլէր.
12 Վէ անլէրէ՝ Սիզէ խօշ կէօրիւնիւր իսէ, իւճրէթիմի վէրինիզ,
Էօյլէ տէյիլ իսէ, վէրմէյինիզ՝ տէտիմ.
Վէ իւճրէթիմի՝ օթուզ գըթ'ա կիւմիւշ օլարագ թարթտըլար.
13 Վէ ՐԱՊՊ պանա խիթապէն՝
Պունու չէօմլէքճիյէ աթ,
Պու անլէր թարաֆընտան պանա թագտիր օլունան միւնասիպ պահատըր՝ տէտի.
Պէն տախի օթուզ գըթ'ա կիւմիւշի ալըպ,
Պէյթ իւլ ՐԱՊՊՏԱ չէօմլէքճիյէ աթտըմ.
14 Պա'տէհու Եէհուտա իլէ Իսրայէլ պէյնինտէ օլան ուխուվվէթի նագզ էթմէք իչիւն
Պէնտլէր նամընտա ախէր 'ասամը գըրտըմ.
15 Վէ ՐԱՊՊ պանա տէտի քի;
Եինէ սէֆիհ չօպան էտէվաթը ալ՝

16 Զիրա իշթէ պէն տիյարտա պիր չօպան
վուճուտը էթթիրէճէյիմ.
Օ հէլաք օլմագ իւզրէ օլանլարը եօգլամայաճագ,
Տաղըլմըշը արամայաճագ,
Վէ գըրըլանը թիմար էթմէյէճէք.
Վէ սաղ օլանլարը պէսլէմէյէճէք,
Անճագ սէմիզլէրին էթինի եէյէճէք,
Վէ անլէրին թըրնագլարընը գօփարաճագ տըր։
17 Վա՜յ գօյունլարը թէրք էտէն պաթըլ չօպանա,
Անըն պազուսը իւզէրինէ վէ սաղ կէօզիւ իւզէրինէ գըլըճ կէլէճէք.
Անըն պազուսը պիւս պիւթիւն գուրույաճագ,
Վէ սաղ կէօզիւ թէմամէն գարարաճագ տըր։

ՊԱՊ 12

1 Իսրայէլ հագգընտա ՐԱՊՊԸՆ վահյի իլէ կէլէն քէլամը տըր։
Սէմավաթը պասթ վէ զէմինի թէ՛սիս էտէն,
Վէ ինսանըն ռուհընը անըն տէրունինտէ խալգ էտէն ՐԱՊՊ պէօյլէ պույուրուր.
2 Իշթէ պէն Երուշալիմի անըն էթրաֆընտա պուլունան քեաֆֆէ ի ագվամա
Սէրսէմլիք քեասէսի էտէճէյիմ.
Վէ Երուշալիմին մուհասէրէսի էսնասընտա
Եէհուտա իւզէրինէ տախի պէօյլէ օլաճագ տըր։
3 Վէ օլ կիւնտէ Երուշալիմի քեաֆֆէ ի ագվամա աղըր պիր թաշ էտէճէյիմ.
Զէմինին ճէմի՛ ի ագվամը անըն ՚ալէյհինէ թէճէմմիւ՛ էթսէ պիլէ,
Անը գալտըրանլարըն ճիւմլէսի՝ քեաֆֆէթէն գըրըլաճագ տըր։
4 ՐԱՊՊ պույուրուր քի՝
Օլ կիւնտէ հէր աթը շաշգընլըգլէ,
Վէ ռաքիպինի ճիւնունլէ վուրաճաղըմ,
Վէ պէյթ ի Եէհուտա ՚ալէյհինէ կէօզլէրիմի աչաճաղըմ,
Վէ ագվամընըն ճիւմլէ աթլարընը քէօրլէտէճէյիմ։
5 Վէ Եէհուտանըն իւմէրասը քէնտի գալպլէրինտէ,
Եէրուշալիմ սէքէնէսի քէնտիլէրինին Ալլահը ՐԱՊՊ իւլճիւնուտըն ՚ավնըյլէ
Պիզիմ գուվվէթիմիզ տիր՝ տիյէճէքլէր։
6 Օլ կիւնտէ Եէհուտա իւմէրասընը,
Օտուն իչինտէ օլան աթէշ օճաղը կիպի,
Վէ պուղտայ տէմէթլէրի արասընտա օլան աթէշ մաշ՛ալէսի կիպի էտէճէյիմ.
Վէ անլէր սաղընա վէ սոլունա
Էթրաֆտա պուլունան ճէմի՛ ի ագվամը թէլէֆ էյլէյէճէքլէր տիր.
Վէ Երուշալիմ քէնտի մէվգը՛ինտէ,
Երուշալիմտէ մէսքիւն օլաճագ տըր։
7 Վէ պէյթ ի Տավուտըն իֆթիխարը
Վէ Երուշալիմ մէսքէնէսինին իֆթիխարը
Եէհուտա ՚ալէյհինէ թէքէպպիւր էթմէմէսի իչին
ՐԱՊՊ էվվէլա Եէհուտա չատըրլարընը խէլաս էտէճէք տիր։
8 Օլ կիւնտէ ՐԱՊՊ Երուշալիմ սէքէնէսինի սիյանէթ էտէճէք,
Վէ արալարընտա զա՛իֆ օլան օլ կիւնտէ Տավուտ կիպի օլաճագ,
Վէ պէյթ ի Տավուտ Ալլահ կիպի,
Մէլէքիւլ ՐԱՊՊ կիպի անլէրի էօնիւնտէ պուլունաճագ տըր։
9 Վէ Երուշալիմ իւզէրինէ կէլէն թա՛իֆէլէրին ճիւմլէսինին հէլաքընը
Օլ կիւնտէ թալէպ էտէճէյիմ։
10 Վէ պէյթ ի Տավուտ իւզէրինէ
Վէ Երուշալիմ սէքէնէսի իւզէրինէ
Լութֆ ու թէզարրու՝ ռուհը տէօքէճէյիմ,
Վէ անլէր պանա՝ եա՛նի տէլտիքլէրի զաթա պագաճագլար,
Վէ անըն իւզէրինէ՝

Պիրիճիք օղլու իւզէրինէ Փիղան էտէր
կիպի Փիղան էտէճէքլէր,
Իլք օղլու իչին' իլք օղլու աճըլանըրլար
կիպի աճըլանաճագլար օնըն·
11 Օ կիւնտէ Եէրուշալիմտէ,
Մէկիտտօ օվասընտա [illegible]' պուլան
Հատատ‑րիմմօն Փիղանը կիպի պէօյիւք
պիր Փիղան օլաճագ տըր·
12 Վէ տիյար' գապիլէ գապիլէ այրըճա,
Պէյթ ի Տաւուտ գապիլէսի այրըճա,
Վէ անլէրին նիսվանը այրըճա,
Պէյթ ի Նաթանըն գապիլէսի այրըճա,
Վէ անլէրին նիսվանը այրըճա;
13 Պէյթ ի Լավի գապիլէսի այրըճա,
Վէ անլէրին նիսվանը այրըճա,
Շիմ'ի գապիլէսի այրըճա,
Վէ անլէրին նիսվանը այրըճա,
14 Պագի գալան գապիլէլէրին ճիւմլէսի
Գապիլէ գապիլէ այրըճա,
Վէ անլէրին նիսվանը այրըճա
Փիղան էտէճէքլէր·

ՊԱՊ 13

1 Օ կիւնտէ պէյթ ի Տաւուտ իլէ Եէրուշալիմ սէքէնէսինէ,
Կիւնահտան վէ նապաքլըքտան Թաթհիր իչիւն
Աչըլմըշ պիր փընար օլաճագ տըր·
2 Վէ ՐԱՊՊ‑իւլ‑ճիւնուտ պույուրուր քի
Օ կիւնտէ փութլարըն իսիմլէրինի եէյարատան մահվ էտէճէյիմ,
Վէ պիր տահա զիքր օլունմայաճագլար տըր·
Վէ փէյղամպէրլէրի տէ նաճիս ռուհը մէմլէքէթտէն գալտըրաճաղըմ·
3 Վէ էյէր պիր քիմսէ տահա փէյղամպէրլիք էտէրսէ,
Անը թէվլիտ էտէն պէտէրի վէ վալիտէսի
Անա՝ եաշամայաճագսըն,
Զիրա ՐԱՊՊԸՆ իսմիյլէ եալան սէօյլէտին՝ տէյէճէքլէր;
Վէ փէյղամպէրլիք էթտիյինտէ
Անը թէվլիտ էտէն պէտէրի վէ վալիտէսի
Անա [illegible] սափլայաճագլար տըր·

4 Վէ օ կիւնտէ փէյղամպէրլէր փէյղամպէրլիք էթտիքլէրինտէ
Քէնտի ռիւեալարընտան ութանաճագլար,
Վէ ալտաթմագ իչին թիւյլիւ րիտա կիյմէյէճէքլէր տիր։
5 Վէ տէր քի՝ Պէն փէյղամպէր տէյիլիմ․ պէն չիֆթճի իմ,
Զիրա [illegible] ալտը՝ տէյէճէք·
6 Վէ անա՝ էլլէրինտէ օլան պու եարալար նէ՞ տիր՝ տէնիլսէ քէ,
Տօսթլարըմըն խանէսինտէ ալտըղըմ եարալար տըր՝ տէյէճէք տիր։
7 ՐԱՊՊ‑իւլ‑ճիւնուտ պույուրուր քի,
Էյ գըլըճ, Չօպանըմ 'ալէյհինէ
Վէ րէֆիգիմ օլան ատէմ 'ալէյհինէ ույան,
Չօպանը վուր, վէ գօյունլար տաղըլըրլար,
Վէ էլիմի քիւչիւքլէր 'ալէյհինէ տէօնտիւրէճէյիմ․
8 Վէ ՐԱՊՊ պույուրուր քի,
Պիւթիւն ալյարտա իքի գըսըմը քէսիլիփ էօլէճէք,
Վէ իւչիւնճիւսիւ անըն իչինտէ գալաճագ․
9 Վէ իւչիւնճիւյիւ աթէշտէն կէչիրիփ,
Կիւմիւշիւ գալ էթտիքլէրի կիպի անլէրի գալ էտէճէյիմ,
Ալթունը այար էթտիքլէրի կիպի անլէրի այար էտէճէյիմ․
Անլէր իսմիմլէ տուա էտէճէք,
Վէ պէն անլէրի իճապէթ էտէճէյիմ․
Պէն՝ Օ գավմըմ տըր՝ տէյէճէյիմ․
Անլէր տախի՝ ՐԱՊՊ պէնիմ Ալլահըմ տըր՝ տէյէճէքլէր տիր։

ՊԱՊ 14

1 Իշթէ ՐԱՊՊԸՆ կիւնիւ կէլիյօր,
Վէ սէնտէ օլան ղանիմէթ իչինտէ թագսիմ օլունաճագ տըր։
2 Զիրա պիւթիւն միլլէթլէրի Եէրուշալիմ իւզէրինէ
Մուհարէպէյէ ճէմ՝ էտէճէյիմ․
Վէ շէհր ալընըփ խանէլէր եաղմա,
Վէ գարըլար թէզլիլ էտէճէքլէր,

Վէ շէհրին նըսֆը էսիր կիտէճէքլէր,
Ֆագաթ գավմըն պագըյյէսի շէհրտէն
միւնգաթը՛ օլմայաճագտըրլար։
3 Վէ ՌԱՊՊ չըգըփ մուհարէպէ կիւնիւնտէ մուհարէպէ էյլէտիյի կիպի
Օլ Թա՛իֆէլէր իլէ մուհարէպէ էտէճէք տիր։
4 Վէ օլ կիւնտէ այագլարը Երուսաղիմին շարգ ճիհէթինտէ վաքը
Զէյթունլըգ տաղը իւզէրինտէ տուրաճագ տըր.
Վէ Զէյթունլըգ տաղը շարգա վէ ղարպա տօղրու օրթասընտան եարըլաճագ,
Փէք պիւյիւք պիր տէրէ օլաճագ.
Վէ տաղըն նըսֆը շիմալէ,
Վէ նըսֆը ճէնուպա տօղրու չէքիլէճէք տիր.
5 Վէ սիզ *տաղլարըմըն արասընտա օլան տէրէյէ գաչաճագսընըզ;
Զիրա տաղլարըն տէրէսի Ասէլէ գատար թէհի օլաճագ տըր.
Վէ Եէհուտա մէլիքի Ուզզիյանըն էյյամընտա
Զէլզէլէտէն ֆիրար էթտիյինիզ կիպի ֆիրար էտէճէքսինիզ.
Վէ Ալլահըմ ՌԱՊՊ կէլէճէք տիր,
Մուգատտէսլէրին ճիւմլէսի սէնին իլէ պէրապէր պուլունաճագ տըր։
6 Վէ օլ կիւնտէ †նէ այտընլըգ, նէ գարանլըգ օլաճագ տըր։
7 Նէ կիւնտիւզ, նէ կէճէ տիր,
Անճագ ՌԱՊՊԱ պիլինիւր պիր կիւն տիւր։
Վէ աքշամ վագթը նուր օլաճագ տըր։
8 Վէ օլ կիւնտէ Երուսաղիմտէն
Պիր նըսֆը շարգի տէնիզէ
Վէ տիյէր նըսֆը ղարպի տէնիզէ տօղրու
Տիրի սուլար չըգաճագ տըր,
Եազ վէ գըշ էօյլէ օլաճագ տըր։
9 Վէ ՌԱՊՊ պիւթիւն տիւնեանըն իւզէրինէ փատիշահ օլաճագ;
Օլ կիւնտէ ՌԱՊՊ պիր վէ իսմի պիր օլաճագ տըր.
10 Երուսաղիմին ճիհէթի ճէնուպիյէսինտէ
Պիւթիւն արազի Կէպա՛տան Ռիմմօնա գատար օվա օլաճագ,
Վէ իւքսէլիպ քէնտի մէքանընտէ,
Պէնեամին գափուսընտան պիրինճի գափունըն մէքանընա,
Հաթթա Քէօշէ գափուսընա գատար,
Վէ Հանանէլ գուլլէսինտէն գըրալըն մա՛սէրէսինէ գատար մէսքիւն օլաճագ տըր.
11 Վէ անտէ սաքին օլաճագլար վէ պիր տախա լա՛նէթ պուլունմայաճագ տըր.
Վէ Երուսաղիմ էմնիյէթ իլէ մէսքիւն պուլունաճագ տըր.
12 Վէ Երուսաղիմ 'ալէյհինէ մուհարէպէ էտէն ճէմի՛ գավիմլէրէ
ՌԱՊՊԸՆ կէթիրէճէյի պէլա պու օլաճագ տըր.
Այագտա տուրտուգլարը վագըթ էթլէրի էրիյէճէք,
Վէ կէօզլէրի չուգուրլարընտա էրիյէճէք,
Վէ տիլլէրի աղըզլարընտա էրիյէճէք տիր.
13 Վէ օլ կիւնտէ արալարընտա
ՌԱՊՊ թարաֆընտան պիւյիւք իղթիրապ օլաճագ տըր,
Վէ հէր պիրի գօնշուսունըն էլինի թութաճագ,
Վէ պիրինին էլի գօնշուսունըն էլինէ գարշը գալգընաճագ տըր.
14 Վէ Եէհուտա տախի Երուսաղիմտէ մուհարէպէ էտէճէք տիր.
Վէ էթրաֆտա պուլունան պիւթիւն թա՛իֆէլէրին էմվալը,
Ալթուն վէ կիւմիւշ վէ էսվապ,
Զիյատէսիյլէ չօգ միգտարտա թօփլանըլաճագ տըր.
15 Վէ աթըն, գաթըրըն վէ տէվէյէ վէ էշէքլէրին
Վէ օլ օրտուլարտա պուլունան հէր հայվանըն ուղրայաճագ պէլա
Հէմէն պու պէլա կիպի օլաճագ տըր։

---

*Եախուտ՝ տաղլարըմըն
†Եախուտ՝ նուր մէվճուտ օլմայըպ, անճագ սօղուգ վէ [illegible] օլաճագ տըր. կ Եախուտ՝ նուր պուլունմայըպ [illegible] օլունալ ([illegible]) կէչէճէք տիր.

16 Վէ Եէրուշալիմ իւզէրինէ կէլէն
ճէմի'ի թէվա''իֆտէն պագի գալանլա-րըն ճիւմլէսի,
Օլ զէման՝ սէնէ պէ սէնէ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ օլան Մէլիքէ սէճտէ էթմէքի
Վէ Չատըր պայրամընը թութմաղ իչիւն չըգաճագլար տըր.
17 Վէ եէրիւզիւնիւն գապիլէլէրինտէն հէր քիմ քի
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ օլան Մէլիքէ սէճտէ էթմէք իւզրէ Եէրուշալիմէ չըգմազսա,
Անըն իւզէրինէ եաղմուր եաղմայաճագ տըր.
18 Վէ էյէր իւզէրինէ եաղմուր կէլմէյէն Մըսըրլըլէր գապիլէսի չըգըբ կէլմէզ իսէ,
ՐԱՊՊԸՆ՝ Չատըր պայրամընը թութմաղա
Չըգմայան թա''իֆէլէրինէ կէթիրէճէյի պէլա անլարա իսապէթ էտէճէք տիր.
19 Մըսըրըն ճէզասը վէ Չատըր պայրամընը թութմաղ իչին
Չըգմայան պիլճիւմլէ թա'իֆէլէրին ճէզալարը տա օլաճագ տըր.
20 Օ կիւնտէ աթլարըն չընղըրագ թագըմլարը իւզէրինտէ
ԳՕՏԷՇ ԼԱ ՅԷՀՕՎԱ կէլիմէսի պուլունաճագ տըր.
Վէ պէյթ իւլ ՐԱՊՊՏԱ օլան գազանլար
Մէզպահըն էօնիւնտէ պուլունան լէյէնլէր կիպի օլաճագ տըր.
21 Վէ Եէրուշալիմտէ վէ Եէհուտատա օլան հէր պիր գազան
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտա մուգատտէս օլաճագ.
Վէ զէպհ էտէնլէրին ճիւմլէսի կէլիպ,
Անլէրտէն ալարագ անլէրին իչինտէ բիշիրէճէքլէր.
Վէ օլ կիւնտէ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտըն պէյթինտէ
Արթըգ հիչ պիր Քէնա'անի պուլունմայաճագ տըր։

ՄԱԼԱԽԻԱ

ՊԱՊ 1

1 Իսրայէլ իչիւն Մալախիա վասըթասըյլէ
ՐԱՊՊԸՆ վահիյիլէ կէլէն քէլամը տըր.
2 ՐԱՊՊ պույուրուր քի՝ Պէն սիզի սէվտիմ.
Սիզ իսէ՝ Սէն պիզի նէ իլէ սէվտին՝ տէրսինիզ.
ՐԱՊՊ պույուրուր քի՝ Էսավ Եա'գուպըն գարնտաշը տէյիլ միտիր.
Վէ պէն Եա'գուպը սէվտիմ,
3 Լաքին Էսավը պուղզ էթտիմ,
Վէ անըն տաղլարընը վիրան
Վէ միրասընը չէօլ *մէսքէնլէրինէ թահսիս էյլէտիմ.
4 Էյէր Էտօմ՝ Պիզ խարապ օլտըգ,
Լաքին խարապէլէրի թէքրար պինա էտէճէյիզ՝ տէրլէր իսէ,
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պէօյլէ պույուրուր.
Անլէր պինա էտէճէքլէր, լաքին պէն եըգաճաղըմ.
Վէ անլէր Հուտուտը շէրր,
Վէ ՐԱՊՊԸՆ իլէլ'էպէտ ղազապ էթտիյի գավմ թէսմիյէ օլունաճագլար տըր.
5 Վէ կէօզլէրինիզ կէօրէճէք տիր,
Վէ Սիզ՝ ՐԱՊՊ Իսրայէլին հուտուտընտան պէօյլէ մու'աղղամ օլսուն՝ տէյէճէքսինիզ.
6 Օղուլ պապասընը,

---

*Փ—խ—՝ չագալլարընա վէրտիմ.

Վէ գուլ էֆէնտիսինէ հիւրմէթ էտէր·
Էյ պէնիմ իսմիմի թահգիր էտէն քեահինլէր,
Էյէր պէն պապա իսէմ, պանա հիւրմէթ նէրէտէ տիր,
Վէ էյէր էֆէնտի իսէմ, պէնտէն գորգմագ նէրէտէ տիր՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր·
Լաքին սիզ՝ Սէնին իսմինի նէ իլէ թահգիր էթտիք՝ տէրսինիզ·
7 Մէզպահըմ իւզէրինէ նաճիս էքմէք թագտիմ էտիյօր,
Սանա նէ՞ իլէ նաճասէթ էթտիք՝ տէրսինիզ·
ՐԱՊՊԸՆ սօֆրասը հագարէթէ շայան տըր՝ տէմէնիզլէ [illegible]·
8 Վէ գուրպան օլմագ իչիւն քէօր հայվանը կէթիրմէնիզ ֆէնա տէյի՞լ մի,
Վէ թօփալը վէ խասթայը կէթիրմէնիզ ֆէնա տէյի՞լ մի·
Անը հիւքիւմտարընա թագտիմ էյլէ,
Պագալըմ սէնտէն խօշնուտ օլու՞ր մը·
Եախօտ *սէնի գապուլ էտէ՞ր մի՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր·
9 Վէ շիմտի Ալլահըն հուզուրընտա նիյազ էտինիզ,
Քի պիզէ մէրհամէթ էյլէյէ,
Պու շէյլէրէ պաիս սիզ սինիզ,
Սիզի գապուլ էտէճէ՞գ մի †յիմ՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր·
10 Սիզտէ գափուլարը պիլէ մէճճանէն գափայան քի՞մ վար,
Մէզպահըմըն աթէշինի պիլէ մէճճանէն եագմազսընըզ·
Պէն սիզտէն խօշնուտ տէյիլիմ՝
Վէ էլինիզտէն թագտիմէյի գապուլ էթմէյէճէյիմ՝
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր·
11 Զիրա մէշրիգտէն մաղրիպէ գատար
Թա՛իֆէլէր արասընտա իսմիմ ՛ազիմ օլաճագ,
Վէ հէր եէրտէ իսմիմէ պուխուր
Վէ թահիր թագտիմէ ՛արզ օլունաճագ տըր,
Զիրա իսմիմ թա՛իֆէլէր արասընտա ՛ազիմ օլաճագ տըր՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր·
12 Լաքին սիզ՝ ՐԱՊՊԸՆ սօֆրասը նաճիս,
Վէ անըն մահսուլը, եա՛նի թա՛ամը հագարէթէ շայան տըր՝ տէմէնիզլէ
Անա նագզ ը հիւրմէթ էտէրսինիզ·
13 Հէմ տախի՝ Իշթէ նէ՜ գատար զահմէթ տիր՝ տէրսինիզ,
Վէ անը խօր կէօրիւրսիւնիւզ՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր·
Վէ գափմըշ օլանը վէ թօփալը վէ խասթայը կէթիրիփ,
Թագտիմէ օլմագ իւզրէ ՛արզ էտէրսինիզ·
Անլէրի էլինիզտէն գապուլ էտէյի՞մ մի՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր·
14 Լաքին սիւրիւսիւնտէ էրքէք հայվան օլուր իքէն նէզր էթտիքտէն սօնրա
Րապպա գուսուրլը հայվանը զէպհ էտէն հիլէքեար մէլ՛ուն օլսուն.
Զիրա պէն ՛ազիմ Մէլիք իմ,
Վէ իսմիմ թա՛իֆէլէր արասընտա հէյպէթլի տիր՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր·

ՊԱՊ 2

1 Վէ շիմտի, էյ քեահինլէր, պու էմր սիզէ իչիւն տիր·
2 ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր քի,
Էյէր իսմիմէ հիւրմէթ էթմէք իւզրէ
Տինլէմէզ վէ տիգգաթ էթմէզ իսէնիզ,
Պէն սիզէ լա՛նէթ կէօնտէրէճէյիմ,
Վէ պէրէքէթլէրինիզէ լա՛նէթ էտէճէյիմ,
Հէմ տէ անլէրէ լա՛նէթ էթթիմ,
Զիրա տիգգաթ էթմէյօր սունըզ·
3 Իշթէ պէն թօխմընըզը *չիւրիւտէճէյիմ,
Վէ իւզլէրինիզ իւզէրինէ թէզէք,

---

[*] Իպր· վէճհինի
[†] Իպր· տիր

[*] Իպր· թաղգիպ էտէճէյիմ

Պայրամլարընըզըն ֆըշքըսընը սաչաճաղըմ,
Վէ սիզ անընլէ պէրապէր կէօթիւրիւլէճէքսինիզ.
4 Վէ Լեւի իլէ օլան ահտըմ օլմաք իչիւն
Պու էմրի սիզէ կէօնտէրտիյիմի պիլէճէքսինիզ, տիյօր
ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր.
5 Անըն իլէ հայաթ վէ սէլամէթ իչիւն ահտըմ վար իտի;
Վէ պունլարը՝ պէնտէն քօրքմաք իչիւն [illegible]
Վէ իսմիմտէն խավֆ էթմէքլէ [illegible]
6 Ագըզընտա հաքիքաթ շէրիաթը վար իտի,
Վէ տուտագլարընտա ֆէսատ պուլունմատը.
Պէնիմ իլէ սէլամէթ վէ իսթիգամէթ իւզրէ սիւլիւք էտէր,
Վէ չօք քիմսէլէրի քէօթիւլիւքտէն տէօնտիւրիր իտի.
7 Զիրա քէահինին տուտագլարը 'իլմի հըֆզ էթմէլի,
Վէ [illegible] շէրի'աթը անըն աղըզընտան արայաճաքլարտըր,
Չիւնքի ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտուն էլչիսի օտըր.
8 Լաքին սիզ եօլտան սափտընըզ,
Չօք քիմսէլէրի շէրի'աթ խուսուսունտա սիւրչթիւրտիւնիւզ,
Լավինին 'ահտընը նագզ էթտինիզ՝ տիյօր
ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր.
9 Պէն տախի սիզի պիւթիւն գավմըն հուզուրունտա հագիր վէ ալչագ էթտիմ;
Չիւնքի եօլլարըմը հըֆզ էթմէտինիզ,
Վէ շէրի'աթտա րի'այէթի խաթըր էտէրտինիզ.
10 Հէփիմիզին պիր պապամըզ եօգ մըտըր? Պիզի պիր Ալլահմը եարատմատը?
Նի՞չին էճտատըմըզըն 'ահտընը նագզ էթմէքլէ
Հէր քէս պիրատէրինէ խըյանէթ էտէր.
11 Եէհուտա խըյանէթ էթտի,
Վէ Իսրայէլտէ վէ Երուսաղէմտէ մէքրուհ շէյ իշլէնտի,
Զիրա Եէհուտա ՌԱՊՊԸՆ սէվտիյի մագտիսինի թէլվիս էյլէտի,
Վէ ղարիպ իլահըն գըզընա զէվճ օլտու.
12 ՌԱՊՊ պունու իրթիքեապ էտէն քիմսէյի,
Ույանըգը տուրանը վէ ճէվապ վէրէնի,
Հէմ ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտա թագտիմէ 'արզ էյլէյէնի
Եա'գուպըն չատըրլարընտան գաթ' էտէճէքտիր.
13 Վէ եինէ պունու եափըյորսունուզ,
ՌԱՊՊԸՆ մէզպահընը կէօզ եաշլարըյլէ,
Աղլամագ վէ ֆիղանիլէ էօրթիւյօրսունուզ,
Շէօյլէ քի արթըգ թագտիմէյէ նազար գըլմազ,
Վէ էլինիզտէն ըրզա իլէ գապուլ էթմէզ.
14 Լաքին սիզ՝ Նի՞չին տէյու սէօյլէրսինիզ.
Քէնճլիյինտէ ալտըղըն,
Վէ անա խըյանէթ էթտիյին զէվճէն իլէ սէնին արանտա
ՌԱՊՊ շահիտ օլտուղունտան տօլայը.
Հալ պու քի՝ Սէնին րէֆիգէն վէ 'ահտ իլէ զէվճէնտիր.
15 Վէ *Ֆէգաթ Րուհա մալիք օլտուղու Եարատմատը մը?
Վէ պու պիր նի՞չին իտի?
Ալլահա մէնսուպ զիւրրիյէթ թալէպինտէ իտի.
Իմտի քէնտինիզի սագընընըզ,
Վէ սիզտէն հիչ պիրի քէնճլիյինտէ ալտըղը զէվճէյէ խըյանէթ էթմէսին.
16 Զիրա Իսրայէլին Ալլահը ՌԱՊՊ պույուրուր քի,
Թալագտան մէնֆուրըմ տըր;

---

*Եա'նի՝ խալգ էթմիշ պիր չօք մի իտի. Անտէ ֆէյզան ը Րուհ վար իտի. Նի՞չին պիր խալգ էթտի? [illegible] զիւրրիյէթ պուլմագ իչիւն.

[illegible] քէնտի լիպասըյլէ զուլմը
սէթր էտէնի.
Իմտի քէնտինիզի սագընըզ խըյանէթ
էթմէյէսինիզ՝ տէյիւ
ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր.
17 Սէօզլէրինիզ իլէ ՌԱՊՊԸ թա'ճիզ էթ-
տինիզ,
Յալպուքի սիզ՝ նէ՞ իլէ անը թաճիզ էթ-
տի՞ք տէյօրսունուզ.
Հէր նէվ' քեօթիւլիւք իշլէյէն ատէմ
ՌԱՊՊԸՆ կէօզլէրինտէ մագպուլ տըր
Պունլարտան խօշնուտ տըր
Եախօտ՝ հիւքմ էտէն Ալլահ նէրէ
տիր՝ տէմէքլէ [illegible]
[illegible]

ՊԱՊ 3

1 Իշթէ պէն րէսուլըմը կէօնտէրիյօրըմ,
Օլ տախի եօլը էօնիւմտէն հազըրլայա-
ճագ տըր.
Վէ արատըգընըզ Ռապպ, խանի խօշ-
նուտ օլտըղընըզ Մէլէք իւլ 'ահտ
Անսըզըն քէնտի հէյքէլինէ կէլէճէք
տիր.
Իշթէ կէլիյօր՝ տէյիւ ՌԱՊՊ իւլ ճիւ-
նուտ պույուրույօր.
2 Վէ կէլմէսինին կիւնինէ քի՞մ տայանա-
պիլիր.
Վէ զուհուրունտա քի՞մ տու-
րապիլիր.
Զիրա օ գալճըլըն ատէշի կիպի,
Վէ գասսարըն սապունը կիպի օլաճագ
տըր.
3 Վէ օ կիւմիւշ գալ պէ թասֆիյէ էտէն
կիպի օթուրաճագ,
Վէ էպնայի Լէվիյի թասֆիյէ էտիպ,
Անլէրի ալթուն վէ կիւմիւշ կիպի փաք-
լէյէճէք տիր.
Վէ անլէր սատագաթլէ ՌԱՊՊԱ թագտի-
մէ թագտիմ էտէնլէր օլաճագ-
լար տըր.
4 Օլ զէման Եէհուտա իլէ Եէրուշալիմին
թագտիմէլէրի
Գատիմ կիւնլէրտէ վէ էվվէլքի սէնէ-
լէրտէ օլտուղու կիպի
ՌԱՊՊԱ մագպուլ օլաճագ տըր.

5 Վէ հիւքմ իչիւն սիզէ եագլաշաճաղըմ,
Վէ էֆսունճըլար իլէ զինաքեարլէրէ
Վէ եալան եէմին էտէնլէրին 'ալէյհինտէ,
Վէ պէնտէն գօրգմայարագ իւճրէթլի-
լէ՝ իւճրէթի խուսուսընտա,
Վէ տուլ գատըն իլէ եէթիմէ զուլմ է-
տէնլէրին 'ալէյհինտէ
Վէ ղարիպի հագգընտան չէվիրիփ թահ-
րիֆ էտէնլէր 'ալէյհինտէ
Շահիտ թէ սէրի' օլաճաղըմ՝ տէյիւ
ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրույօր.
6 Զիրա պէն ՌԱՊՊ'ըմ, թէղայյիւր
էթմէմ,
Պունա կէօրէ, էյ պէնի Եա'գուպ, սիզ
թէլէֆ օլմատընըզ.
7 Աթալարընըզըն կիւնլէրինտէն պէրու
Ֆէրմանլարըմտան սափըփ անլէրի հըֆզ
էթմէտինիզ.
Պանա րիճու' էտինիզ, պէն տախի սի-
զէ րիճու' էտէրիմ՝ տէյիւ
ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրույօր.
Լաքին սիզ՝ նէ՞ իլէ րիճու' էտէլիմ՝
տէյօրսընըզ.
8 Ատէմ Ալլահը սօյա՞ր մը՞
Չիւնքի պէնի սօյույօրսընըզ.
Յալպուքի սիզ՝ նէտէ սէնի
սօյտուք՝ տէյօրսընըզ.
Էօշիւրլէրտէ վէ թագտիմէլէր խուսուսըն-
տա սօյտունուզ.
9 Սիզ [illegible] լա'նէթլիսընըզ,
Զիրա սիզ, հէյէթ թամ պիւթիւն միլլէթ,
պէնի սօյտընըզ.
10 Իւշրլէրին ճէմի'սինի խազինէյէ կէթի-
րինիզ
Քի պէյթիմտէ զախիրէ պուլունա.
Վէ պունունլէ պէնի թէճրիպէ էյլէյինիզ,
Սիզէ սէմանըն փէնճէրէլէրինի աչըփ,
Եէր գալմայընճայա գատար
Իւզէրինիզէ պէրէքէթ տէօքմէ՞զ մի իմ՝
տէյիւ
ՌԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրույօր.
11 Վէ թէլէֆ էտիճիյի սիզին իչիւն թէք-
տիր էտէճէյիմ,
Վէ թօփրաղընըզըն մահսուլընը պօզ-
մայաճագ տըր,
Վէ թարլատա ասմանըզ մահսուլսըզ
գալմայաճագ տըր՝ տէյիւ

ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր.
12 Վէ քեաֆֆէ ի միլէլ սիզի մութէպէրրիք էտէճէքլէր տիր,
Զիրա սիզ արզուլէնիր տիյար օլաճագսընըզ՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր.
13 Սէօզլէրինիզ պէնիմ 'ալէյհիմէ շիտտէթլի օլտու՝ տէյիւ ՐԱՊՊ պույուրուր.
Լաքին սիզ՝ Սէնին 'ալէյհինէ նէ՞ սէօյլէտիք՝ տէրսինիզ.
14 Սիզ՝ Ալլահա խըտմէթ էթմէք պօշ շէյ տիր,
Վէ անըն թէնպիհաթընը հըֆզ էթմէմիզտէն
Վէ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտըն հուզուրընտա
Հիւզն իլէ սիւլիւք էթտիյիմիզտէն նէ՞ ֆա'իտէ հասըլ օլտու՞
15 Վէ շիմտի պիզ միւթէքէպպիրլէրի թէպրիք էտէրիզ.
Ֆա'իլ ի ֆըսգ օլանլար հէմ ֆէլահ պուլուրլար,
Հէմ տախի Ալլահը թէճրիպէ էտիպ գուրթուլուրլար՝ տէտինիզ.
16 Օլ վագըթ ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգանլար
Պիրի պիրլէ սէօյլէշտիլէր
ՐԱՊՊ տախի տինլէյիպ իճապէթ էյլէտի.
Վէ ՐԱՊՊՏԱՆ գօրգանլար
Վէ անըն իսմինէ րի'այէթ էտէնլէր իչիւն
Անըն հուզուրընտա թէզքէրէ քիթապը թահրիր օլունտու.
17 Վէ ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր քի,
Խասսա խազինէմի ճէմ' էթտիյիմտէ, անլէր պէնիմ օլաճագլար.
Պիր ատէմ քէնտինէ խըտմէթ էտէն օղլունա շէֆգաթ էտէր կիպի
Անլէրէ շէֆգաթ էտէճէյիմ.
18 Օլ զէման տէօնիւպ սալըհլէրին,
Ալլահա խըտմէթ էտէնիլէ էթմէյէնի
ֆէրգլինի կէօրէճէքսինիզ.

ՊԱՊ 4

1 Զիրա իշթէ ֆուրուն կիպի եանան կիւն կէլիյօր,
Վէ պիլճիւմլէ միւթէքէպպիրլէր
Վէ պիլճիւմլէ ֆա'իլ ի ֆըսգ օլանլար
Սաման կիպի օլաճագլար.
Վէ կէլէճէք կիւն անլէրի եագաճագ,
Շէօյլէ քի անլէրէ քէօք եա տալ պըրագմայաճագ տըր՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր.
2 Լաքին սիզ իսմիմտէն խավֆ էտէնլէրէ
Ատալէթ կիւնէշի տօղաճագ,
Վէ գանատլարընտա շիֆա պուլունաճագ տըր.
Վէ սիզ ախըրտա պէսլի պուզաղըլար կիպի
Տըշարը չըգըպ սըչրայաճագսընըզ.
3 Վէ շէրիրլէրի այագ ալթընա ալաճագսընըզ,
Զիրա պունու եափտըղըմ կիւնտէ
Անլէր այագլարընըզըն ալթընտա
Քիւլ օլաճագլար՝ տէյիւ
ՐԱՊՊ իւլ ճիւնուտ պույուրուր.
4 Գուլում Մուսանըն շէրի'աթընը
Եանի Հօրէպտէ պիւթիւն Իսրայէլ իչիւն էմր էյլէտիյիմ
Գավանինի վէ ահքեամը խաթըրտա կէթիրինիզ.
5 Իշթէ պէն ՐԱՊՊԸՆ 'ազիմ վէ հէյպէթլի կիւնիւ կէլմէտէն էվվէլ
Սիզէ Իլյա փէյղամպէրի իրսալ էտէճէյիմ.
6 Օլ տախի պէտէրլէրին գալպինի օղուլլարա;
Վէ օղուլլարըն գալպինի պէտէրլէրէ մէյլ էթտիրէճէք տիր,
Օլմայա քի պէն կէլիպ եէրի լա'նէթլէ վուրայըմ.

'ԱՀՏ Ը ՃԷՏԻՏ

'ԱՆ ԱՍԸԼ ՄՈՒՀԱՐՐԷՐ ՊՈՒԼՈՒՆՏԸՂԸ

ԼԻՍԱՆ Ը ԵՈՒՆԱՆԻՏԷՆ ՊԻԹ ԹԷՐՃԷՄԷ

ԻՍԹԱՆՊՕԼՍԱ

Ա. Յ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՄԱԹՊԱ'ԱՍԸՆՏԱ
ԹԱՊ' ՕԼՈՒՆՄԸՇ ՏԸՐ

1883

ԻՆՃԻԼ
ՄԱԹԹԱՆԸՆ ԹԱՀՐԻՐԻ ԻՒՋՐԷ

ՊԱՊ 1

1 Յիսուս Քրիստոս, իպն ի Տաւուտ, իպն ի
Ապրահամըն նէսէպլինին .քիթապը տըր։
2 Ապրահամ Իսհագը թէվլիտ էյլէտի.
վէ Իսհագ Եա՛գուպը թէվլիտ էյլէտի.
վէ Եա՛գուպ Եէհուտայը վէ անըն գա-
3 րընտաշլարընը թէվլիտ էյլէտի. Վէ Եէ-
հուտա Թամարտան Ֆարէս իլէ Զարա-
հը թէվլիտ էյլէտի. վէ Ֆարէս Հասրու-
նը թէվլիտ էյլէտի. վէ Հասրուն Արա-
4 մը թէվլիտ էյլէտի. Վէ Արամ 'Ամմի-
նատապը թէվլիտ էյլէտի, վէ 'Ամմինա-
տապ Նահշօնը թէվլիտ էյլէտի. վէ Նահ-
5 շօն Սալմօնը թէվլիտ էյլէտի. Վէ Սալ-
մօն Րահապտան Պօ'ազը թէվլիտ էյլէ-
տի. վէ Պօ'ազ Րու'ութտան 'Օպէտի
թէվլիտ էյլէտի. վէ 'Օպէտ Եէսսէյի
6 թէվլիտ էյլէտի. Վէ Եէսսէ Տաւուտ մէ-
լիքի թէվլիտ էյլէտի. վէ Տաւուտ մէլիք
Ուրիյանըն զէվճէսինտէն Սիւլէյմանը
7 թէվլիտ էյլէտի. Վէ Սիւլէյման Րէհօ-
պը'ամը թէվլիտ էյլէտի. վէ Րէհօպը'ամ
Ապիյայը թէվլիտ էյլէտի. վէ Ապիյա Ա-
8 սայը թէվլիտ էյլէտի. Վէ Ասա Եէհօ-
շաֆաթը թէվլիտ էյլէտի. վէ Եէհօշա-
ֆաթ Եօրամը թէվլիտ էյլէտի. վէ Եօ-
9 րամ 'Ուզզիյայը թէվլիտ էյլէտի. Վէ
'Ուզզիյա Եօթամը թէվլիտ էյլէտի. վէ
Եօթամ Ահազը թէվլիտ էյլէտի. վէ Ա-
10 հազ Հիզգիյայը թէվլիտ էյլէտի. Վէ
Հիզգիյա Մանասսայը թէվլիտ էյլէտի.
վէ Մանասսա Ամօնը թէվլիտ էյլէտի.
11 վէ Ամօն Եօշիյայը թէվլիտ էյլէտի. Վէ
Եօշիյա Պապէլ ճէլասը զէմանընտա Եէ-
քօնեայը վէ անըն գարընտաշլարընը
12 թէվլիտ էյլէտի. Վէ Պապէլ ճէլասըն-
տան սօնրա Եէքօնեա Շալթիէլի թէվ-
լիտ էյլէտի. վէ Շալթիէլ Զէրուպա-
13 պէլի թէվլիտ էյլէտի. Վէ Զէրուպապէլ
Ապիհուտը թէվլիտ էյլէտի. վէ Ապի-
հուտ Էլեագիմի թէվլիտ էյլէտի. վէ Էլ-
14 եագիմ 'Ազուրը թէվլիտ էյլէտի. Վէ Ա-
զուր Սատուգը թէվլիտ էյլէտի. վէ Սա-
տուգ Ախիմի թէվլիտ էյլէտի. վէ Ախիմ
15 Էլիյուտը թէվլիտ էյլէտի. Վէ Էլիյուտ
Էլ'ազարը թէվլիտ էյլէտի. վէ Էլ'ազար
Մաթթանը թէվլիտ էյլէտի. վէ Մաթ-
16 թան Եա'գուպը թէվլիտ էյլէտի. Վէ
Եա'գուպ Մէրեէմին զէվճի Եուսուֆը
թէվլիտ էյլէտի. վէ մէրգումէտէն Քը-
րիստոս տէնիլէն Յիսուս թէվէլլիւտ էթ-
17 տի։ Իմտի էնսապըն ճիւմլէսի Ապրահամ-
տան Տաւուտա գատար օն տէօրթ նէսլ,
վէ Տաւուտտան Պապէլ ճէլասընա տէ-
կին օն տէօրթ նէսլ, վէ Պապէլ ճէլա-
սընտան Քրիստոսատէք օն տէօրթ նէսլ
տիր։

18 Վէ Յիսուս Քրիստոսըն վիլատէթի
պու մինվալ իւզրէ օլտու, եա'նի վալի-
տէսի Մէրեէմ Եուսուֆա նիշանլը ի-
քէն, իճթիմա'լէրինտէն էվվէլ, Րուհ
իւլ Գուտտուստան համիլէ պուլունտու։
19 Իմտի անըն զէվճի Եուսուֆ տալիհ օլ-
տըղընտան վէ անը րիւսվայ ի'ալէմ էթ-
մէք իսթէմէտիյինտէն, անը կիզլիճէ
20 թաթլիգ էթմէք նիյէթինտէ իտի։ Ամ-
մա պու նու տիւշիւնիւր իքէն, իշթէ
Րապպըն մէլէյի րույատա անա կէօրիւ-
նիւպ՝ էյ Եուսուֆ իպն ի Տաւուտ, զէվ-
ճէն Մէրեէմի գապուլ էթմէյէ գօրգ-
մա, զիրա անըն րահմինտէ մէվճուտ օ-
21 լան՝ Րուհ իւլ Գուտտուստան տըր։ Վէ օ՛
պիր օղուլ տօղուրաճագ, վէ անա *Յի-
սուս թէսմիյէ էտէսին. զիրա Օ գավ-
մընը կիւնահլարընտան խէլաս էտէճէք

---

*Եա'նի Խէլասքեար

22 տիր՝ տէտի։ Իմտի պունուն ճիւմլէսի
Րապպ Թարաֆընտան փէյղամպէր վասըթասըյլէ,
23 Իշթէ պաքիրէ համիլէ օլուպ
պիր օղուլ տողուրաճաքտըր, վէ
անա 'իմմանուէլ (քի թէրճէմէսի օլունսա՝
Ալլահ պիզիմ իլէ տէմէքտիր) թէսմիյէ
էտէճէքլէր տիր՝ տէյիւ պույուրուլան
քէլամըն իթմամ օլունմասը իչիւն
24 վագը՝ օլտու։ Իմտի Եուսուֆ ույգուսունտան
ույանըպ Րապպըն մէլէղինին
քէնտիսինէ էթտիյի էմրէ իմթիսալէն՝
25 զէվճէսինի գապուլ էյլէտի. Վէ
մէրգումէ իլք օղլունու տողուրունճայատէք
պիլմէտի, վէ օնը Յէ'սու
Թէսմիյէ էյլէտի։

ԲԱՊ Բ

1 Վէ Յիսուս Հէրոտէս մէլիքին էյյամընտա
Եահուտիյէնին Պէյթլէհէմ շէհրինտէ
տօղտուղտա, իշթէ շարգ թարաֆընտան
Եէրուշալիմէ մէճուսիլէր քէլիպ,
2 Եէհուտիլէրին տօղմուշ փատիշահը նէրէտէ
տիր, զիրա շարգտա անըն եըլտըզընը
քէօրտիւք վէ սէճտէ էթմէյէ քէլ-
3 միշիզ՝ տէտիլէր։ Հէրոտէս
մէլիք պունու իշիթտիքտէ, քէնտիսի
վէ անըն իլէ պէրապէր պիւթիւն Եէրուշալիմ
տախի մուզթարիպ օլտու։
4 Վէ ճէմի' քէհէնէ րէիսլէրինի վէ գավմըն
գիւթթապընը ճէմ' էտիպ քէնտիլէրինտէն Մէսիհին
նէրէտէ տօղաճաղընը սու-
5 'ալ էյլէտի։ Անլէր տախի անա
Եէհուտիյէնին Պէյթլէհէմ
շէհրինտէ, զիրա փէյղամպէր
վասըթասըյլէ պէօյլէ եազըլմըշ տըր,
6 Էյ Եէհուտա իլինտէ օլան Պէյթլէհէմ,
Եէհուտանըն էմիրլէրի արասընտա
ասլա քիւչիւք տէյիլսին, զիրա Գավմըմ Իսրայէլի կիւտէ-
ճէք պիր էմիր սէնտէն զուհուր էտէ-
7 ճէք տիր. Օլ զէման Հէրոտէս հիւքէմայը
կիզլիճէ չաղըրըպ եըլտըզըն նէ
զէմանտա կէօրիւնտիւյիւնիւ անլէրտէն
8 թահգիգ էթթի. Վէ անլարը, մա'սումա
տայիր տիգգաթլէ մա'լիւմաթ ա-
լըպ, անը պուլտուղունուզ զէման պանա
խապէր վէրինիզ, թա քի պէն տախի
կիտիպ անա սէճտէ գըլայըմ՝ տէյէրէք
9 անլէրի Պէյթլէհէմէ կէօնտէրտի. Անլէր
Գրալըն սէօզիւնիւ տինլէյիպ կիթթիլէր.
վէ իշթէ շարգտա կէօրտիւքլէրի եըլ-
տըզ՝ վարըպ մա'սումըն պուլունտուղու
եէրին իւզէրինէ տուրունճայա տէկին
10 էօնլէրինճէ կիթթի. Վէ եըլտըզը կէօ-
րիւնճէքլէրինտէ, զիյատէսիյլէ մէսրուր
11 օլտուլար. Վէ էվէ կիրիպ մա'սումը վա-
լիտէսի Մէրիէմ իլէ պուլտուլար, վէ տիւ-
շիւպ անա սէճտէ գըլտըլար, վէ խազի-
նէլէրինի աչըպ անա, հէտիյէ օլարագ, ալ-
թըն վէ քիւնտիւրիւք վէ միւրր ի ...
12 թագտիմ էթթիլէր։ Վէ Հէրոտէսին
նէզտինէ 'ավտէթ էթմէմէլէրի անլէրէ
րիւեատա վահի օլունմաղլա, քէնտի տի-
եարլարընա տիկէր պիր եօլտան 'ավ-
տէթ էթթիլէր։
13 Վէ անլէրին կիթմէլէրինտէն սօնրա,
իշթէ Րապպըն մէլէյի րիւեատա Եու-
սուֆա կէօրիւնիւպ՝ Գալք, մա'սում ի-
լէ վալիտէսինի ալըպ՝ Մըսըրա ֆիրար
էյլէ, վէ պէն սանա սէօյլէյինճէյէ տէկին
օրատա գալ. զիրա Հէրոտէս մա'սու-
մը հէլաք էթմէք իչիւն արայաճագ տըր՝
14 տէտի. Օլ տախի գալգըպ կէճէլէյին
մա'սումու վէ վալիտէսինի ալըպ Մըսըրա
15 կիթթի. Վէ Հէրոտէսին վէֆաթընա
տէկին օրատա գալտը. թա քի Օղլումը
Մըսըրտան չաղըրտըմ՝ տէյիւ, փէյղամ-
պէր վասըթասըյլէ Րապպ Թարաֆըն-
տան պույուրուլան քէլամ իթմամ օ-
լունսուն։
16 Օլ վագըթ Հէրոտէս հիւքէմա թարա-
ֆընտան ալտանըլտըղընը կէօ-
րիւնճէ, զիյատէ ղազապնաք օլու-
պ հիւքէմատան թահգիգ էթտիյի զէ-
մանա կէօրէ, Պէյթլէհէմ իլէ քէնա-
րընտա օլան իքի եաշընտան
աշաղը պուլունան ճէմի' չօճուգլարը
17 գաթլ էթթիրտի. Օլ զէման Րամատա
պիր սէս՝ խանին ֆիղան վէ աղլայըշ
վէ չօգ ֆիղան իշիտիլտի. Րահէլ
չօճուգլարընա աղլայըպ՝ Նամէվճուտ օ-
լուպ դուղլարը իչիւն թէսէլլի գապուլ էթմէզ
18 խալէ' տէյիւ Երէմիա փէյղամպէրին վասը-

տէտիկի քէլամ իթմամ օլունտու։
19 Վէ Հէրօտէսին վէֆաթընտան սօնրա,
իշթէ Ռապպըն մէլէյի Մըսըրտա
20 Եուսուֆա րույատա կէօրինիւպ՝ Գալք,
մա'սում իլէ վալիտէսինի ալըպ Իսրայէլ
տիյարընա կիթ, զիրա մա'սումըն
ճանընա սու ի գաստ էտէնլէր ֆէվթ օլտուլար՝
21 տէտի։ Օլ տախի գալգըպ վէ
մա'սում իլէ վալիտէսինի ալըպ՝ Իսրայէլ
22 տիյարընա կէլտի. Լաքին Եէհուտիյէտէ
Արքէլայօսըն՝ քէնտի փէտէրի
Հէրօտէսին եէրինէ մէլիք օլտուղունը իշիթմէքլէ,
օրայա կիթմէյէ գօրգտու,
վէ րույատա քէնտինէ վահի օլունմագլէ
23 Ճէլիլ սէմթլէրինէ կիթտի. Վէ կէլիպ
Նազարէթ տէնիլէն չէհիրտէ սաքին
օլտու, քի Նազարէթլի տէնիլէճէք տիր՝
տէյիւ փէյղամպէրլէր վասըթասըյլէ
սէօյլէնիլէն քէլամ իթմամ օլունա։

ՊԱՊ 3

1 Վէ օլ կիւնլէրտէ վաֆթիզ էտիճի Եուհաննա,
Թէվպէ էյլէյինիզ, զիրա մէլէքիւթ
իւս սէմավաթ եագլաշմըշ տըր
2 տէյիպ, Եէհուտիյէ պէրրիյէսինտէ վա'զ
3 էտէրէք զուհուր էյլէտի. Զիրա՝ Ռապպըն
եօլունը հազըրլայընըզ, անըն թարիգլէրինի
տօղրուլայընըզ՝ տէյէրէք,
պէրրիյէտէ նիտա էտէնին սէտասը՝ տէյիւ
Իշա'եա փէյղամպէրին վասըթասըյլէ
խապէր օլունան զաթ պու տըր։
4 Պու Եուհաննա տախի տէվէ թիւյիւնտէն
լիպաս կէյմիշ, վէ պէլինէ գայըշ
գուշանմըշ օլուպ, թա'ամը տախի չէ-
5 քիրկէլէր իլէ եապան պալը իտի։ Օլ
զէման Եէրուշալիմ վէ պիւթիւն Եէհուտիյէ
հէմ Վըրտանըն քէաֆֆէ ի ճիվարընըն
էհալիսի անըն եանընա չըգըպ,
6 կիւնահլարընը իգրար էտէրէք, Իրտանտա
անըն եէտինտէ վաֆթիզ օլու-
7 նուրլար իտի. Վէ Ֆէրիսէլէր իլէ Սատուգիլէրտէն
նիչէլէրինին քէնտի վաֆթիզինէ
կէլտիքլէրինի կէօրտիւքտէ,
անլէրէ տէտի քի, Էյ էնկէրէք նէսլի,
կէլէճէք ղազապտան գաչմագըղը սիզէ
8 քի՞մ էօյրէթտի. Իմտի թէվպէյէ լա'իգ
9 մէյվէ հուսուլէ կէթիրինիզ, Վէ փէտէրիմիզ
Իպրահամ տըր՝ տէմէքլիկի քէնտի
քէնտինիզէ տիւշիւնմէյինիզ, զիրա
սիզէ տէրիմ քի՝ Ալլահ Իպրահամա պու
թաշլարտան պիլէ էվլատ հուսուլէ կէ-
10 թիրմէյէ գատիր տիր. Վէ հէմ տէ շիմտի
պալթա աղաճլարըն քէօքիւնիւն
եանընա գօնուլմըշ տըր. իմտի էյի մէյվէ
վէրմէյէն հէր աղաճ քէսիլիպ աթէ-
11 շէ աթըլըր. Պէն սիզի թէվպէ իչիւն սու
իլէ վաֆթիզ էտէրիմ, ամմա պէնտէն
սօնրա կէլէն պէնտէն գուտրէթլի տիր.
անըն այագ գապլարընը պիլէ թաշըմաղա
լա'իգ տէյիլ իմ. Օ, սիզի Ռուհ իւլ
Գուտուս վէ աթէշ իլէ վաֆթիզ էտէճէք
12 տիր. Եապասը տախի էլինտէ օլուպ
քէնտի խարմանընը պիթ թէմամ սավուրարագ՝
պուղտայընը տէր անպար
էյլէյիպ, սամանը սէօնմէզ աթէշ իլէ
իհրագ էտէճէք տիր։
13 Օլ զէման Յիսուս Եուհաննանըն եէտիյլէ
վաֆթիզ օլունմագ իչիւն՝ Ճէլիլէտէն
14 Իրտանա Անըն նէզտինէ կէլտի. Լաքին
Եուհաննա՝ Պէն սէնին եէտինտէ
վաֆթիզ օլունմաղա մուհթաճ օլտուղում
հալտէ սէն պանա՞ մը կէլիյօրսըն՝
տէյէրէք, անը մէն՝ էթմէքտէ իտի,
15 Յիսուս տախի ճէվապընտա անա՝ Շիմտի
պրագ, չիւնքի հէր հագգը պէօյլէ
եէրինէ կէթիրմէմիզ կէրէք տիր՝ տէ-
16 տի. օլ զէման անը պըրագտը. Վէ Յիսուս
վաֆթիզ օլունտուգտան սօնրա
տէրհալ սուտան չըգտը, վէ իշթէ
անա սէմավաթ աչըլտը, վէ Ռուհուլլահը՝
կէօյէրճին կիպի էնէրէք քէնտինին
17 իւզէրինէ կէլիր՝ կէօրտիւ. Վէ իշթէ՝
Սէվկիւլիւ Օղլըմ պու տըր, անտէն րազը
իմ՝ տէյիւ սէմավաթտան պիր սէտա
կէլտի։

ՊԱՊ 4

1 Օլ զէման Յիսուս Շէյթան թարաֆընտան
թէճրիպէ օլունմագ իչիւն՝ Ռու-
2 հըն սէվգիյլէ պէրրիյէյէ կիթտի. Վէ
գըրգ կիւն գըրգ կէճէ օրուճ թութուպ՝
սօնրա աճըգտը։

3 Վէ թէճրիպէ էտիճի անըն եանընա կէլիպ. Էյէր Ալլահըն Օղլու իսէն, պու թաշլարըն էքմէք օլմասընը էմր էյլէ՝ տէտի.
4 Օ տախի ճէվապ էտիպ՝ Ինսան եալընըզ էքմէք իլէ եաշամազ, ամմա Ալլահըն աղզընտան չըքան հէր պիր քէլամ իլէ եաշար՝ տէյիւ եազըլմըշտըր, տէտի.
5 Օլ զէման Շէյթան անը շէհր ի մուգատտէսէ կէօթիւրիւպ՝ հէյքէլին պուրճունուն թէփէսինէ տուրղուզտուրարագ ա-
6 նա՝ Էյէր Ալլահըն Օղլու իսէն քէնտինի աշաղը աթ, զիրա՝ Քէնտի մէլէքլէրինէ սէնին հագգընտա էմր էտէճէք, անլար սէնի էլլէրի իւզէրինտէ գալտըրաճագլար, թա քի այաղընը պիր թաշա չարփմայասըն՝ տէյիւ եազըլմըշտըր, տէտի.
7 Եիսուս անա՝ Քէզալիք Ալլահըն օլան Ռապպընը թէճրիպէ էթմէյէսին՝ տէյիւ եազըլմըշտըր, տէտի.
8 Թէքրար Շէյթան անը ղայէթ եիւքսէք պիր տաղա կէօթիւրիւպ՝ տիւնեանըն պիւթիւն մէմլէքէթլէրինի վէ անլա-
9 րըն շանըն կէօսթէրտի, վէ անա՝ Էյէր տիւշիւպ պանա սէճտէ գըլարսան, պու նէսնէլէրին հէփսինի սանա վէրիրիմ՝
10 տէտի. Օլ զէման Եիսուս անա՝ Ճէքիլ կիթ Շէյթան, զիրա Ալլահըն Ռապպընա սէճտէ գըլասըն, վէ եալընըզ Օնա ըպատէթ էտէսին՝ տէյիւ
11 եազըլմըշտըր՝ տէտի. Օլ զէման Շէյթան անը թէրք էթտի, վէ իշթէ մէլէքլէր կէլիպ անա խըզմէթ էթտիլէր.
12 Իմտի Եիսուս Եուհաննանըն հապսէ վէրիլտիյինի իշիթտիքտէ Ճէլիլ թարա-
13 ֆընա 'ազիմէթ էյլէտի. Վէ Նազարէթի թէրք էյլէյիպ Զէպուլոն իլէ Նէֆթալիմ սընըրլարընտա տէնիզ քէնարընտա պուլունան Քէֆէռնահումա
14 սաքին օլտու. Թա քի Իշա'եա փէյղամ-
15 պէր վասըթասըլէ, Իօրտանըն էօթէ թարաֆընտա, տէնիզ եօլընտա պուլունան Զէպուլոն տիեարը վէ Նէֆթալիմ տիեարը, եա'նի Թաիֆէլէրին Ճէ-
16 լիլի, Զուլմէթտէ օթուրան գավմ Նուր ի 'ազիմ կէօրտիւ, վէ էօլիւմ տիեարը վէ կէօլկէսինտէ օթուրանլարա Նուր տօղտու՝ տէյիւ սէօյլէնմիշ օլան քէլամ իթմամ
17 օլունա. Օլ վաքթտան Եիսուս վա'զ էթմէյէ վէ Թէօպէ էտինիզ, զիրա Մէլէքութ Կէօքլէրին եագլաշմըշտըր՝ տէմէյէ պաշլատը.
18 Վէ Եիսուս Ճէլիլ տէնիզի քէնարընտա կէզէր իքէն, իքի գարտաշ՝ եա'նի Պետրոս տէնիլէն Սիմ'օն իլէ գարտաշը Անտրէասը, տէնիզէ աղ աթմագտա իքէն, կէօրտիւ, չիւնքի անլար պա-
19 լըգճըլար իտիլէր. Վէ անլարա՝ Արքամտան կէլինիզ վէ սիզի ինսան աւճը-
20 սու էտէճէյիմ՝ տէտի. Անլար տախի տէրհալ աղլարընը պըրագըպ Օնըն արգա-
21 սընա կիթտիլէր. Վէ օրատան իլէրի կիտիպ՝ փէտէրլէրի Զէպէտի իլէ պէրապէր կէմիտէ աղլարընը թա'միր էթմէքտէ պուլունան տիկէր իքի գարտաշը, եա'նի Զէպէտի օղլու Եա'գուպ իլէ գարտաշը Եուհաննայը կէօրիւպ,
22 անլարը տախի չաղըրտը. Վէ պունլար հէման գայըղը վէ փէտէրլէրինի թէրքլէ՝ Օնըն արգասընա կիթտիլէր.
23 Վէ Եիսուս սինակօկլարընտա թա'լիմ, վէ Մէլէքութուն Ինժիլինի թէպշիր էտիպ, խալգ արասընտա պուլունան հէր տիւրլիւ խասթալըղը վէ հէր 'իլլէթի շիֆա վէրէրէք՝ պիւթիւն Ճէլիլի
24 տէվր էյլէտի. Վէ Օնըն շէօհրէթի Սուրիանըն հէր թարաֆընա շայ' օլտու, ճէմի' 'իլլէթլիլէրի, եա'նի տիւրլիւ խասթալըգլար վէ աղըրլըգլար միւպթէլա օլանլարը, վէ ճիննիլէր իլէ տութուլմուշլարը վէ ռէթրիճիլէրի Օնըն նէզտինէ կէթիրտիլէր, Օ տախի անլարը
25 շիֆա վէրտի. Վէ Ճէլիլ իլէ Տէգափօլիստէն, վէ Եէրուսաղէմ իլէ Եէհուտիէտէն վէ Իօրտանըն էօթէ թարաֆընտան ճէմա'աթլէր քէսիրէ Օնըն արգասընա կիթտիլէր.

ՊԱՊ 5

1 Վէ ճէմա'աթը կէօրմէքլէ տաղա չըգտը, վէ օթուրտուղընտա շակիրտլէրի եանը-
2 նա կէլտիլէր. Վէ աղզընը աչըփ անլա-
3 րը թա'լիմ էտէրէք տէտի քի, Նէ մու-

պարէքտիր րուհճա ֆագիր օլանլար, զիրա մէլէքիւթ խու սէմավաթ անլէրին տիր.
4 Նէ միւպարէքտիր հազին օլանլար, զիրա անլէր թեսելլի պուլաճագլար տըր.
5 Նէ միւպարէքտիր հալիմլէր, զիրա անլէր զէմինի թէվէրրիւս էտէճէքլէր տիր.
6 Նէ միւպարէքտիր ատալէթէ աճըգըպ սուսայանլար, զիրա անլէր տօյուրուլաճագլար տըր.
7 Նէ միւպարէքտիր մէրհամէթլիլէր, զիրա անլէր մէրհամէթէ մազհար օլաճագլար տըր.
8 Նէ միւպարէքտիր գալպը փաք օլանլար, զիրա անլէր Ալլահը կէօրէճէքլէր տիր.
9 Նէ միւպարէքտիր սուլհ էտիճիլէր, զիրա անլէրէ էվլատ Ալլահ թէսմիյէ օլունաճագ տըր.
10 Նէ միւպարէքտիր սալահ սէպէպիլէ թէ'տատի կէօրէնլէր, զիրա մէլէքիւթ խու սէմավաթ անլէրին տիր.
11 Պէնիմ սէպէպիմէ սիզէ սիթէմ էտիպ թէ'տատի էթտիքլէրի վէ եալան եէրէ 'ալէյհինիզտէ հէր կէօնէ ֆէնա սէօզ սէօյլէտիքլէրի զէման, նէ միւպարէքսինիզ.
12 Մէսրուր ու շատ օլունըզ, զիրա սէմավաթտա էճրինիզ չօգ պըր. չիւնքի սիզտէն էվվէլ օլան փէյղամպէրլէրէ պէօյլէ թէ'տատի էթտիլէր.

13 Սիզ եէրին թուզը սընըզ. լաքին թուզ թաթսըզ օլտըղը թագտիրտէ նէ՞ իլէ թուզլանաճագ տըր. արթըգ տըշարըյա աթըլըպ ատէմլէրին այագլարը ալթընտա պասըլմագտան մա'ատա պիր շէյէ եարամազ.
14 Սիզ տիւնեանըն նուրու սընըզ. տաղ իւզէրինտէ վագը' պիր շէհր կիզլէնէմէզ.
15 Վէ չըրաղը եագըպ գիլէ ալթընա գօմազլար, ամմա շէմ'տան իւզէրինէ գօրլար, վէ խանէտէ պուլունանլարըն ճիւմլէսինէ զիեա վէրիր.
16 Պու վէճհլէ նուրունուզ ատէմլէրին էօնիւնտէ զիեա վէրսին, թա քի սիզին ա'մալը հասէնէնիզի կէօրիւպ սէմավաթտա օլան Փէտէրինիզի թէմճիտ էտէլէր.

17 Պէն շէրի'աթը եա փէյղամպէրլէրի իպթալ էթմէք իչին կէլտիմ զաննէթմէյինիզ. անլէրը իպթալ իչին տէյիլ,
18 անճագ իթմամ իչին կէլտիմ. Զիրա հագգըգաթէն սիզէ տէրիմ քի, կէօք իլէ եէր զա'իլ օլմատըքչա՝ շէրի'աթըն ճիւմլէսի իթմամ օլունմայընճայա տէյին անտէն պիր հարֆ եա պիր նօգթա
19 զա'իլ օլմայաճագ տըր. Իմտի քիմ պու էն քիւչիւք էմիրլէրտէն պիրինի նագզ էտիպ ատէմլէրէ էօյլէ թա'լիմ էտէրսէ, մէլէքիւթ խու սէմավաթտա էն քիւչիւք տէնիլէճէք տիր. Ամմա հէր քիմ 'ամէլ էտիպ թա'լիմ էտէրսէ, մէլէքիւթ խու սէմավաթտա
20 պէօյիւք տէնիլէճէք տիր. Զիրա սիզէ տէրիմ քի, էյէր սալահընըզ 'ուլէմա վէ Փէրիսիլէրին սալահընտան թէֆէվվիւգ էթմէզսէ, մէլէքիւթ խու սէմավաթա ասլա կիրմէյէճէքսինիզ.

21 Միւթէգատտիմինէ, Գաթլ էթմէյէսին, վէ հէր քիմ գաթլ էտէրսէ հիւքմէ միւսթահագգ օլաճագ, տէնիլ-
22 տիյինի իշիթտինիզ. Ամմա պէն սիզէ տէրիմ քի, հէր քիմ գարտաշընա պիսէպէպ գազապ էտէրսէ, հիւքմէ միւսթահագգ օլուր. վէ հէր քիմ գարտաշընա Րագա տէրսէ Միլլէթ մէճլիսինին հիւքմիւնէ միւսթահագգ օլուր. վէ հէր քիմ Ահմագ տէրսէ ճէհճէննէմ աթէշինէ միւսթահագգ օլուր.
23 Իմտի թագտիմէնի մէզպահէ կէթիրտիյինտէ՝ օրատա գարտաշընըն սէնին 'ալէյհինտէ պիր շէյի օլտըղը խաթըրընա
24 կէլիրսէ, Թագտիմէնի օրատա մէզպահըն էօնիւնտէ պըրագ, վէ կիթ էվվէլա գարտաշըն իլէ պարըշ, անտէն սօնրա կէլիպ թագտիմէնի թագտիմ
25 էյլէ. Խասմին իլէ միւրաֆէէ եօլտա իկէն՝ թէզ անըն իլէ սուլհ օլ քի խասմին սէնի գատըյա, գատը տախի սէնի միւպաշիրէ թէսլիմ էտիպ զընտանա իլգա
26 օլունմայասըն. Հագգըգաթէն սանա տէրիմ քի, սօն մանկըրը էտա էթմէտիքչէ օրատան չըգմայաճագսըն.
27 Միւթէգատտիմինէ, Զինա էթմէյէ-
28 սին տէնիլտիյինի իշիթտինիզ. Ամմա պէն սիզէ տէրիմ քի, հէր քիմ գարըյա [illegible] շէհվէթլէ պագարսա, գալպինտէ անըն իլէ զինա էթմիշ օլուր.
29 [illegible] սաղ կէօզիւն սէնի սիւրչմէյէ սէպէպ օլուրսա, անը չըգարըպ քէն-

տինտէն տէֆ' էթ, զիրա ա'զանտան
պիրինին զայ' օլմասը պիւթիւն ճէսէտինին
ճէհէննէմէ աթըլմասընտան սանա
30 խայըրլը տըր. Վէ էյէր սաղ էլին սէնին
սիւրչմէնէ սէպէպ օլուրսա, անը
քէսիպ քէնտինտէն տէֆ' էթ, զիրա
ա'զանտան պիրինին զայ' օլմասը պիւթիւն
ճէսէտինին ճէհէննէմէ աթըլմասընտան
31 սանա խայըրլը տըր. Հէր քիմ
զէվճէսինի թալագ էտէրսէ, անա թալագնամէ
32 վէրսին՝ տէնիլմիշ տիր. Ֆագաթ
պէն սիզէ տէրիմ քի, Հէր քիմ
զինատան զայրի պիր սէպէպէ մէպնի
զէվճէսինի թալագ էտէրսէ, անա զինա
էթտիրիր, վէ հէր քիմ պու թալագըյը
թէզէվվիւճ էտէրսէ, զինա էթմիշ
օլուր.

33 Տախը միւթէգատտիմինէ՝ Եալան եէրէ
եէմին էթմէյէսին, իլլա եէմին իլէ
վա'տ էթտիյինի Ռապպա էտա էտէսին՝
34 տէնիլտիյինի իշիթտինիզ. Ֆագաթ պէն
սիզէ տէրիմ քի, Ասլա եէմին էթմէյէսինիզ.
Նէ սէմա հագգը իչիւն, զիրա
35 Ալլահըն թախթը տըր. Նէ տէ զէմին
հագգը իչիւն, զիրա անըն այագլարընըն
պասամաղը տըր. Նէ Եէրուշալիմ
հագգը իչիւն, զիրա Մէլիք ի 'ազիմին
36 շէհրի տիր. Նէ տէ պաշըն հագգը իչիւն
եէմին էտէսին, զիրա պիր գըլը աք եախօտ
գարա էյլէմէյէ գատիր տէյիլ սին.
37 Լաքին սէօզիւնիւզ էվվէթ՝ էվվէթ,
խայր՝ խայր օլսուն. պունլարտան զիյատէսի
շէրիրտէն տիր.

38 Կէօզէ կէօզ վէ տիշէ տիշ՝ տէնիլտի-
39 յինի իշիթտինիզ. Ֆագաթ պէն սիզէ
տէրիմ քի, Բէտիյէ գարշը տուրմայասընըզ.
լաքին հէր քիմ սէնին սաղ յանաղընա
վուրուրսա, անա սօլ պիրինի
40 տէ չէվիր. Վէ սէնինլէ տա'վա էտիպ՝
էնթարինի ալմագ իսթէյէնէ ճիւպպէնի
41 տէ պըրագ՝. Վէ սէնի պիր միլ կիթմէյէ
իճպար էտէն քիմսէ իլէ իքի միլ կիթ.
42 Սէնտէն տիլէյէնէ վէր՝ վէ սէնտէն էօտիւնճ
ալմագ իսթէյէնտէն եիւզ չէվիրմէ.

43 Գօնշունը սէվէսին վէ տիւշմէնինէ
պուղզ էտէսին՝ տէնիլտիյինի իշիթտինիզ.
44 Ֆագաթ պէն սիզէ տէրիմ քի,
Տիւշմէնլէրինիզի սէվինիզ, սիզէ պէտ
տու'ա էտէնլէրէ խայր տու'ա էյլէյինիզ.
սիզէ պուղզ էտէնլէրէ էյիլիք էտինիզ,
վէ սիզի ինճիտէնլէր հէմ սիզէ
թէ'տտի էտէնլէր իչիւն տու'ա էտինիզ,
45 թա քի սէմավաթտա օլան փէտէրինիզին
էվլատը օլասընըզ. զիրա
քէնտի կիւնէշինի Փէնալար իլէ էյիլէրին
իւզէրինէ տօղտուրըր, հէմ սալիհ վէ
ֆասըգ քիմսէլէրին իւզէրինէ եաղմուր
46 եաղտըրըր. Զիրա սիզի սէվէնլէրի սէվէրսէնիզ,
նէ° էճրինիզ օլուր. կէօմրիւքճիւլէր
տախի հէման էօյլէ էթմէզլէ՞ր
47 մի. Վէ էյէր եալընըզ գարտաշլարընըզա
սէլամ վէրիրսէնիզ, զիյատէ
նէ° էթմիշ օլուրսընըզ. կէօմրիւքճիւ-
48 լէր տախի էօյլէ էթմէզլէ՞ր մի. Իմտի
սէմավաթտա օլան փէտէրինիզ քեամիլ
օլտուղը կիպի՝ սիզ տախի քեամիլ օլունըզ.

ԲԱԲ 6

1 Ատէմլէրէ կէօրիւնմէք իչիւն, սատագանըզը
անլէրին էօնիւնտէ վէրմէքտէն
իհթիրազ էտինիզ. եօգսա սէմավաթտա
օլան փէտէրինիզին 'ինտինտէ
2 էճրինիզ օլմազ. Իմտի սատագա վէրտիյինտէ,
միւրա'իլէրին սինաղօղլարտա
վէ սօգագլարտա, ատէմլէր թարաֆընտան
մէտհ օլունմագ իչիւն էթտիքլէրի
կիպի, էօնիւնճէ պօրու չալմայասըն.
հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի, անլէր
3 էճրլէրինի ալմըշլար տըր. Ամմա սէն
սատագա վէրտիյինտէ՝ սօլ էլին սաղ
4 էլինին էթտիյինի պիլմէսին, թա քի
սատագան կիզլիտէ օլա, վէ կիզլիտէ
կէօրէն փէտէրին սանա 'ալէնէն միւքեաֆաթ
էտէճէք տիր.

5 Վէ տու'ա էթտիյինտէ, միւրա'իլէր
կիպի օլմայասըն. զիրա անլէր ատէմլէրէ
կէօրիւնմէք իչիւն՝ սինաղօղլարտա
վէ քէօշէ պաշլարընտա տուրուպ տու'ա
էթմէյի սէվէրլէր. հագիգաթէն սիզէ
տէրիմ քի անլէր էճրլէրինի ալմըշլար
6 տըր. Ամմա սէն տու'ա էթտիյինտէ,

խալվէթինէ կիր վէ գափունը գափայըփ՝
կիզլիտէ օլան Փէտէրինէ տու'ա
էյլէ, վէ կիզլիտէ կէօրէն Փէտէրին սանա
'ալէնէն միւքեաֆաթ էտէճէք տիր.
7 Վէ տու'ա էթտիյինիզտէ փութփէրէսթլէր
կիպի պիհուտէ եէրէ սէօզ չօղալթմայընըզ,
զիրա անլէր չօգ սէօյլէտիքլէրի
իչիւն միւսթէճապ օլաճագլարընը
8 զանն էտէրլէր. Սիզ անլէրէ միւշապիհ
օլմայասընըզ, զիրա Փէտէրինիզ միւհթաճ
օլտուղունըզ շէյլէրի՝ սիզ քէնտիսինտէն
թալէպ էթմէզտէն էվվէլ պիլիր.
9 Իմտի սիզ պու մինվալ իւզրէ տու'ա
էտինիզ.

Էյ սէմավաթտա օլան Փէտէրիմիզ.
10 իսմին մուգատտէս օլսուն. Մէլէքիւթին
կէլսին. իրատէթին սէմավաթտա
օլտուղու կիպի, յէր իւզէրինտէ տախի
11 իճրա օլունսուն. Նէֆղի էքմէյիմիզի
12 պուկիւն վէր. Վէ պիզէ
*սուչլու օլանլարը պաղըշլատըղըմըզ
միսիլլու, պիզիմ †սուչլարըմըզը պաղըշլա.
13 Վէ պիզի իղվայէ կէթիրմէ, լաքին
պիզի շէրիրտէն գուրթար. զիրա
մէլէքիւթ վէ գուտրէթ վէ 'իզզէթ իլէլ
էպէտ սէնինտիր. Ամին.
14 Զիրա ատէմլէրէ սուչլարընը պաղըշլատըղընըզ
թագտիրտէ, սէմավի Փէտէրինիզ
տախի սիզէ պաղըշլայաճագ
15 տըր. Ամմա ատէմլէրէ սուչլարընը պաղըշլամատըղընըզ
սուրէթտէ, Փէտէրինիզ
տախի սիզին սուչլարընըզը պաղըշլամայաճագ
տըր.
16 Վէ օրուճ թութտուղունըզ զէման, միւրայիլէր
կիպի մահզուն խիւզլիւ օլմայընըզ,
զիրա անլէր օրուճ թութտուգլարընը
ատէմլէրէ կէօսթէրմէք իչիւն
խիւզլէրինի պօզարլար. Հագիգաթէն
սիզէ տէրիմ քի, անլէր էճիրլէրինի ալմըշլար
17 տըր. Ամմա սէն օրուճ թութար
իքէն՝ պաշընը եաղլայըփ խիւզիւնիւ
18 եըգա. Շէօյլէ քի օրուճ թութտուղունը
ատէմլէրէ տէյիլ, անճագ կիզլիտէ
օլան Փէտէրինէ կէօսթէրէսին. վէ կիզլիտէ
կէօրէն Փէտէրին սանա ['ալէնէն]
միւքեաֆաթ էտէճէք տիր.
19 Քէնտինիզ իչիւն յէր իւզէրինտէ խազինէլէր
ճէմ' էթմէյինիզ. օրատա կիւվէ
վէ փաս պօզար, վէ խըրսըզլար տու-
20 վարը տէլիփ սըրգաթ էտէրլէր. Ամմա
քէնտինիզ իչիւն սէմատա խազինէլէր
ճէմ' էտինիզ. օրատա նէ կիւվէ վէ նէ
փաս պօզար, նէ տէ խըրսըզլար տու-
21 վարը տէլիփ սըրգաթ էտէրլէր. Զիրա
խազինէնիզ հէր նէրէտէ իսէ, գալպինիզ
22 տախի օրատա օլաճագ տըր. Ճէսէտին
չըրաղը կէօզ տիր. իմտի էյէր
կէօզիւն սաֆ իսէ, պիւթիւն ճէսէտին
23 միւնէվվէր օլուր. Լաքին կէօզիւն Ֆէնա
օլուրսա հալտէ՝ պիւթիւն ճէսէտին
գարանլըգ օլուր. իմտի սէնտէ օլան
նուր գարանլըգ իսէ, օլ գարանլըգ նէ՞
24 գատար օլաճագ տըր. Հիչ պիր քիմսէ
իքի էֆէնտիյէ գուլլուգ էթմէյէ գատիր
տէյիլ տիր. զիրա եա պիրինէ պուղզ
էտիփ՝ տիկէրինի սէվէճէք տիր, եախօտ
պիրինէ միւլազէմէթ էտիփ՝ տիկէրինի
թահգիր էտէճէք տիր. Հէմ Ալլահա
վէ հէմ տէ մալէ գուլլուգ էթմէյէ
գատիր տէյիլ սինիզ.
25 Պինա'էն 'ալէյհ սիզէ տէրիմ քի, Հայաթընըզ
իչիւն նէ եէյէճէյինիզի վէ նէ
իչէճէյինիզի, վէ հէմ տախի ճէսէտինիզ
իչիւն նէ կիյէճէյինիզի էնտիշէ էթմէյինիզ.
Հայաթ թա'ամտան՝ վէ ճէսէտ
էլպիսէտէն էվլա տէյի՞լ մի տիր.
26 Հավա գուշլարընա պագընըզ. զիրա նէ
էքէրլէր, նէ պիչէրլէր վէ նէ տէր
անպար էտէրլէր, վէ սէմավի Փէտէրինիզ
անլէրի պէսլէր. սիզ անլէրտէն էֆ-
27 զալ տէյի՞լ մի սինիզ. Վէ սիզտէն քի՞մ
էնտիշէ էթմէքլէ՝ *պօյունա պիր արշըն
28 զամմ էթմէյէ գատիր տիր. Էսվապ իչիւն
տախի նի՞չիւն էնտիշէ էտէրսինիզ.
սահրանըն զամպագլարընա տիգգաթ
էտինիզ, նիճէ պէօյիւրլէր. նէ չալըշըր-
29 լար նէ իփլիք պիւքէրլէր. Լաքին սիզէ
տէրիմ քի, Սիւլէյման պիլէ ճիւմլէ
տարաթը իլէ անլէրտէն պիրի կիպի կի-

---

*Եուն. պօրճլու
†Եուն. պօրճլարըմըզը

*Եախօտ՝ եաշընա.

30 յինմիշ տէյիլ իտի· Պու կիւն մէվճուտ
օլուպ եարըն ֆուրունա աթըլան սահ-
րա օթընը Ալլահ պէօյլէ կիյինտիրիյոր
հալտէ, սիզի տահա զիյատէ կիյինտիր-
մէ՞զ մի, էյ իմանը նօգսան օլանլար·
31 Իմտի՝ նէ եէյէճէյիզ վէ նէ իչէճէյիզ վէ
նէ կիյէճէյիզ՝ տէյէրէք, էնտիշէ էթ-
32 մէյինիզ· Զիւնքի պունլարըն ճիւմլէսի
թա'իֆէլէրին մաթլուպը տըր· զիրա
սէմավի Պէտէրինիզ պունլարըն ճիւմ-
33 լէսինէ միւհթաճ օլտուղունուզու պիլիր· Լա-
քին էվվէլա Ալլահըն մէլէքութունու
վէ անըն սալահընը թալէպ էյլէյինիզ,
վէ պունլարըն ճիւմլէսի տախի սիզէ
34 իհսան օլունաճագ տըր· Իմտի եարըն
իչիւն էնտիշէ էթմէյինիզ, զիրա եարըն-
քի կիւն քէնտի շէյլէրի իչիւն էնտիշէ
էտէճէք տիր· հէր կիւնէ քէնտի տէր-
տի քեաֆի տիր·

ՊԱՊ 7

1 Հիւքմ էթմէյինիզ, թա քի հիւքմ օ-
2 լունմայասընըզ· Զիրա էթտիյինիզ
հիւքմ իլէ սիզ տախի հիւքմ օլունա-
ճագսընըզ, վէ էօլչտիւյիւնիւզ էօլչէք
3 իլէ սիզէ էօլչիւլէճէք տիր· Վէ նի՞չիւն
գարտաշընըն կէօզիւնտէքի չէօփէ պա-
գըփ տա՝ քէնտի կէօզիւնտէ օլան մէր-
4 թէյէ տիգգաթ էթմէզսին· Եախօտ քէն-
տի կէօզիւնտէ մէրթէք պուլունտուղու
հալտէ, գարտաշընա՝ կէլ կէօզիւնտէն
չէօփիւ չըգարայըմ՝ նա՞սըլ տէյէ պի-
5 լիրսին· Էյ միւրայի, էվվէլա մէրթէյի
քէնտի կէօզիւնտէն չըգար, վէ պա'տէ-
հիւ գարտաշընըն կէօզիւնտէն չէօփիւ
չըգարմագ իչիւն էյիճէ կէօրէճէքսին·
6 Մուգատտէս նէսնէյի քէօփէքլէրէ վէր-
մէյինիզ, վէ ինճիլէրինիզի խընզըրլէ-
րին էօնիւնէ աթմայընըզ, օլմայա քի
անլէրի այագլարըյլէ չիյնէյէլէր, վէ
տէօնիւպ սիզի եըրթմալար·
7 Թալէպ էտինիզ՝ սիզէ վէրիլէճէք տիր·
արայընըզ՝ պուլաճագսընըզ· գափույը
8 չալընըզ՝ վէ սիզէ աչըլաճագ տըր· Զի-
րա հէր թալէպ էտէն ալըր, վէ արա-
յան պուլուր, վէ գափույը չալանա ա-
9 չըլաճագ տըր· 'Աճէպա սիզտէն հա՞նկը
ատէմ պուլունուր քի՝ օղլու քէնտի-
սինտէն էքմէք թալէպ էթտիյի հալտէ,
10 անա թաշ վէրէ· Վէ պալըգ թալէպ
11 էթտիյի հալտէ անա եըլան վէրէ· Իմ-
տի էյէր սիզ եաման իքէն էվլատ-
լարընըզա էյի 'աթիյէլէր վէրմէյի պիլիրսէ-
նիզ, սէմավաթտա օլան Պէտէրինիզ նէ
գատար զիյատէ՝ քէնտիսինտէն թալէպ
էտէնլէրէ նի'մէթլէր վէրէճէքտիր·
12 Իմտի ատէմլէրին սիզէ հէր նէ մու'ա-
մէլէ էթմէլէրինի իսթէրսէնիզ, սիզ
տախի անլէրէ էօյլէ էտինիզ, զիրա շէ-
րի'աթ վէ փէյղամպէրլէր պունտան 'ի-
պարէթ տըր·
13 Տար գափուտան կիրինիզ, զիրա հէ-
լաքէ կէօթիւրէն գափու կէնիշ վէ եօլ
վասի' տիր, վէ անտան կիրէնլէր չօգ
14 տըր· Զիրա հայաթա կէօթիւրէն գա-
փու տար վէ եօլ էնսիզ տիր, վէ անը
պուլանլար ազ տըր·
15 Եալանճը փէյղամպէրլէրտէն իհթիրազ
էյլէյինիզ· Անլէր սիզէ գօյուն լիպասըյ-
լէ կէլիրլէր, ամմա պաթընտէն գափըճը
16 գուրթ տըրլար· Անլէրի մէյվէլէրինտէն
թանըյաճագսընըզ· Տիքէնլէրտէն իւ-
զիւմ՝ եա տէվէ տիքէնլէրինտէն ինճիր
17 տէվշիրիլի՞ր մի· Պէօյլէճէ հէր էյի ա-
ղաճ էյի մէյվէ վէրիր, վէ ֆէնա աղաճ
18 ֆէնա մէյվէ վէրիր· Էյի աղաճ ֆէնա
մէյվէ վէրէմէզ, ֆէնա աղաճ տախի էյի
19 մէյվէ վէրէմէզ· Էյի մէյվէ վէրմէյէն հէր
20 աղաճ քէսիլիփ՝ աթէշէ աթըլըր· Իմ-
տի անլէրի մէյվէլէրինտէն թանըյաճագ-
սընըզ·
21 Պանա՝ Եա՛ Ռապպ, եա Ռապպ՝ տէ-
յէն հէր քիմսէ մէլէքութ իւս սէմա-
վաթա կիրէճէք տէյիլ տիր, անճագ
սէմավաթտա օլան Պէտէրիմին իրատէ-
22 սինի իճրա էտէն կիրէր· Օլ կիւնտէ
չօգ քիմսէլէր՝ Եա՛ Ռապպ, եա
Ռապպ, սէնին իսմին իլէ փէյղամպէր-
լիք է՞թմէտիք մի, վէ սէնին իսմին իլէ
ճիննիլէր չըգա՞րմատըգ մը, վէ սէնին
իսմին իլէ չօգ միւ'ճիզէլէր իճրա էթ-
23 մէտիք մի՝ տէյէճէքլէր տիր· Պէն տա-
խի օլ զէման անլէրէ՝ Սիզի ասլա թա-

նըմատըմ. պէնիմ եանըմտան կիտի-
նիզ էյ Փըսգ իշլէյէնլէր՝ տէյիւ 'ալէ-
նէն սէօյլէյէճէյիմ.
24 Իմտի պու սէօզլէրիմի հէր իշիտիփ
անլէրի ֆի'լէ կէթիրէնի՝ քէնտի խա-
նէսինի գայա իւզէրինտէ պինա էտէն
'աքըլ պիր ատէմէ թէշպիհ էտէճէյիմ.
25 Վէ եաղմուր եաղըփ վէ սէյլլէր կէլիփ
վէ րիւզկեարլար էսիփ՝ օլ խանէյէ
չարփըշտըգլարընտա, գայա իւզէրինտէ
թէ'սիս օլունտուղու սէպէպտէն եըգըլ-
26 մատը. Վէ պու սէօզլէրիմի հէր իշի-
տիփ անլէրի ֆի'լէ կէթիրմէյէն՝ քէնտի
խանէսինի գում իւզէրինտէ պինա է-
տէն ահմագ պիր ատէմէ թէշպիհ օլու-
27 նուր. Վէ եաղմուր եաղըփ վէ սէյլլէր
կէլիփ վէ րիւզկեարլար էսիփ՝ օլ խա-
նէյէ չարփըշտըգլարընտա եըգըլտը, վէ
անըն եըգըլմասը 'ազիմ իտի.
28 Վէ վագը՝ օլտու քի Յիսուս պու սէօզ-
լէրի թէքմիլ էթտիյի զէման, խալգ ա-
29 նըն թա'լիմինէ հէյրան գալտըլար. Զի-
րա անլէրէ՝ 'ուլէմա կիպի տէյիլ, ան-
ճագ հիւքիւմէթ սահիպի կիպի թա'լիմ
էտէր իտի.

ԲԱԲ 8

1 Վէ տաղտան էնտիյինտէ՝ անըն ար-
2 տընճա խայլի ճէմա'աթ կիթտի. Վէ իշ-
թէ պիր ճիւզամլը կէլիփ, Եա՛ Րապպ,
էյէր իսթէրսէն՝ պէնի թահիր էթմէյէ
գատիր սին՝ տէյէրէք, անա սէճտէ էյ-
3 լէտի. Վէ Յիսուս՝ Իսթէրիմ, թահիր
օլ՝ տէյէրէք, էլինի ուզատըփ անա տօ-
գունտու. օլ սա'աթ անըն ճիւ-
4 զամընտան թահիր օլտու. Վէ Յիսուս
անա՝ Սագըն քիմսէյէ սէօյլէմէյէսին,
լաքին կիտիփ քէնտինի քեահինէ կէօս-
թէր, վէ անլէրէ շէհատէթ օլմագ իւ-
չիւն՝ Մուսանըն էմր էյլէտիյի թագտի-
մէյի թագտիմ էյլէ՝ տէտի.
5 Վէ [Յիսուս] Գէֆէրնահումա կիրտի-
յինտէ, եանընա պիր եիւզ պաշը կէլ-
6 տի, վէ րիճա էտէրէք, Եա՛ Րապպ,
խըտմէթքեարըմ խանէտէ քէօթիւրիւմ
եաթըփ՝ պիյատէսիյլէ էզիյէթ չէքմէք-
7 տէ տիր՝ տէտի. Յիսուս տախի անա՝
Պէն կէլիր անա շիֆա վէրիրիմ՝ տէտի.
8 Եիւզ պաշը իսէ ճէվապընտա, Եա՛ Րապպ,
տամըմըն ալթընա սէնին կիրմէքլիյինէ
պէն լա՛իգ տէյիլ իմ. անճագ պիր սէօզ
սէօյլէ, խըտմէթքեարըմ շիֆա պու-
9 լուր. Զիրա պէն թահթը հիւքիւմէթ-
տէ պուլունմըշ պիր ատէմ օլուփ, պէ-
նիմ տէ թահթը իտարէմտէ 'ասքէր
պուլունմագլէ, պիրինէ՝ Կիթ տէտիյիմ-
տէ՝ կիտէր, վէ տիկէրինէ՝ Կէլ տէտի-
յիմտէ՝ կէլիր, վէ գուլըմա՝ Շունու եափ՝
10 տէտիյիմտէ, եափար՝ տէտի. Յիսուս
տախի պունու իշիթտիյինտէ՝ թէ'աճ-
ճիւպ էտէրէք արտընճա կէլէնլէրէ՝
Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ պէն Իս-
րայէլտէ պիլէ պու գատար իման պու-
11 լամատըմ. Վէ սիզէ տէրիմ քի՝ շարգ-
տան վէ ղարպտան չօգ քիմսէլէր կէ-
լիփ, Ապրահամ վէ Իսհագ վէ Եա'գուպ
իլէ պէրապէր մէլէքիւթ իւս սէմավաթ-
12 տա սօֆրայա օթուրաճագլար տըր. Ամ-
մա էվլատը մէլէքիւթ ղուլմէթ ի խա-
րիճէյէ աթըլաճագ տըր. օրատա աղ-
լայըշ վէ տիշ գըճըրտամասը օլաճագ
13 տըր՝ տէտի. Պա'տէհու Յիսուս եիւզ
պաշըյա՝ Կիթ, վէ սանա իմանըտըղընա
կէօրէ օլսուն՝ տէտի. վէ օլ սա'աթ
խըտմէթքեարը շիֆա պուլտու.
14 Վէ Յիսուս Պետրոսըն խանէսինէ կէ-
լիփ, անըն գայն վալիտէսինի հիւմմայա
թութուլմըշ վէ եաթմըշ կէօրտիւյիւն-
15 տէ, Անըն էլինէ տօգունմագլէ՝ հիւմ-
մասը զա'իլ օլտու. օլ տախի գալգըփ
16 անլէրէ խըտմէթ էյլէտի. Վէ աքշամ
օլտուգտա՝ նէզտինէ չօգ մէճնուն քիմ-
սէլէր կէթիրտիլէր, օլ տախի րուհլարը
քէլամ իլէ չըգարըփ ճիւմլէ 'իլլէթլի
17 օլանլարա շիֆա վէրտի. Թա քի Իշա'-
եա փէյղամպէրտէն վարիտ օլան՝ Օ խաս-
թալըգլարըմըզը ալտը, վէ մարազլարը-
մըզը եիւքլէնտի՝ տէյիւ, պույուրու-
լան քէլամ իթմամ օլունա.
18 Վէ Յիսուս էթրաֆընտա խայլի ճէ-
մա'աթ կէօրմէքլէ, օլ պիր թարաֆա
19 կէչիլմէսինի էմր էթտի. Վէ 'ուլէմա-
տան պիրի եագլաշըփ անա՝ Եա մու'ալ-

լիմ, հէր նէրէյէ կիտէրսէն՝ պէն ար-
տընճա կէլիրիմ՝ տէմէսի իւզէրինէ,
20 Յիսուս անա՝ Թիլքիլէրին ինլէրի վէ
հավա գուշլարընըն եուվալարը վար
տըր, լաքին իպն իւլ ինսանըն քէնտի
պաշընը գօյաճագ եէրի եօգ տըր՝ տէ-
21 տի. Վէ շաքիրտլէրինտէն պուլունան
տիկէր պիրի անա՝ Էֆէնտի, պանա իզն
վէր, էվվէլա կիտիպ պէտէրիմի տէֆն
22 էտէյիմ՝ տէտի. Ամմա Յիսուս անա՝
Արտըմճա կէլ, պըրագ մէյիթլէր քէնտի
մէյիթլէրինի տէֆն էթսինլէր՝ տէտի.
23 Վէ գայըղա կիրտիյինտէ՝ շաքիրտլէրի
24 տախի անըն արտընճա կիրտիլէր. Վէ
իշթէ տէնիզտէ օլ տէրէճէ շէտիտ ֆուր-
թունա զուհուր էթտի քի, գայըգ տալ-
ղալար իլէ էօրթիւլիւր իտի, քէնտիսի
25 իսէ ույումագտա իտի. Վէ շաքիրտլէրի
եանընա կէլիպ՝ Էֆէնտիմիզ՝ գուր-
թար, հէլագ օլույօրըզ՝ տէյէրէք, անը
26 ույանտըրտըլար. Օլ տախի անլէրէ՝ Էյ
իմանը նոգսան օլանլար, նիչին գոր-
գագսընըզ՝ տէտի. օլ զէման գալգըպ՝
րիւզկեարլար իլէ տէնիզի ազարլատը,
27 վէ ղայէթ լիմանլըգ օլտու. Վէ օլ ա-
տէմլէր՝ Պու նա՞սըլ քիմսէ տիր քի՝ հէմ
րիւզկեարլար վէ հէմ տէ տէնիզ անա
իթա'աթ էտէր՝ տէյէրէք թէ'աճճիւպ
էթտիլէր.
28 Վէ էօթէ թարաֆա Ճէրճէսիլէրին
տիյարընա կէլտիյինտէ, մէզարլարտան
չըգմըշ իքի մէճնուն անը գարշըլատը,
վէ ղայէթ ազըլը օլմալարը ճիհէթիլէ
օլ եօլտան քիմսէնին կէչմէսի մումքին
29 տէյիլ իտի. Վէ իշթէ, Եա Յիսուս Իպ-
նուլլահ, պիզիմ իլէ սէնին նէ՞ իշին վար.
պուրայա վագթընտան էվվէլ պիզէ 'ա-
զա՞պ էթմէքէ իչին մի կէլտին, տէյէ-
30 րէք՝ ֆէրեատ էթտիլէր. Վէ անլէրտէն
իրագտա օթլանըր վաֆիր պիր տօնուզ
31 սիւրիւսիւ վար իտի. Վէ ճիննլէր անա
եալվարըպ՝ Էյէր պիզի իխրաճ էտէր-
սէն, պիզէ տօնուզ սիւրիւսիւնէ կիր-
32 մէյէ իզն վէր՝ տէտիլէր. Օլ տախի ան-
լէրէ՝ Կիտինիզ, տէտիքտէ, չըգըպ տօ-
նուզ սիւրիւսիւնէ կիրտիլէր. վէ իշթէ
պիւթիւն տօնուզ սիւրիւսիւ ուչուրում-
տան տէնիզէ աթըլըպ՝ սուլարտա թէ-
33 լէֆ օլտու. Վէ անլէրի օթլատանլար
ֆիրար իլէ շէհրէ վարըպ, ճիւմլէ վու-
գու'աթը վէ մէճնունլարըն քէյֆիյէ-
34 թինի նագլ էթտիլէր. Վէ իշթէ պիւ-
թիւն շէհր էհալիսի Յիսուսը գարշըլա-
մաղա չըգըպ՝ անը կէօրտիւքլէրինտէ
հուտուտլարընտան չըգմասընը րիճա
էթտիլէր.

ՊԱՊ 9

1 Վէ գայըղա պինիպ էօթէ թարաֆա
2 կէչէրէք, քէնտի շէհրինէ կէլտի. Վէ
իշթէ անա տէօշէքտէ եաթար պիր
քէօթիւրիւմ կէթիրտիլէր. վէ Յիսուս
անլէրին իմանընը կէօրմէքլէ, քէօթ-
րիւմէ՝ Օղլըմ, ճէսարէթլէն, կիւնահ-
3 լարըն սանա 'աֆվ օլունտու՝ տէտի. Վէ
իշթէ 'ուլէմատան պա'զըլարը քէնտի
քէնտիլէրինէ՝ Պու ատէմ քիւֆր էտի-
4 յօր՝ տէտիլէր. Վէ Յիսուս անլէրին էֆ-
քեարընը պիլմէքլէ տէտի քի՝ Նիչին
գալպլէրինիզտէ ֆէնա շէյլէր տիւշիւ-
5 նիյօրսընըզ. Զիրա հա՞նկիսը գօլայ
տըր, կիւնահլարըն 'աֆվ օլունտու՝
տէմէսի մի, եօգսա՝ Գալգ վէ կէզ՝ տէ-
6 մէսի մի. Ամմա իպն իւլ ինսանըն եէր
իւզէրինտէ կիւնահլար 'աֆվ էթմէյէ
հիւքիւմէթի վար իտիյինի պիլէսինիզ ի-
չիւն, (օլ զէման քէօթիւրիւմէ,) Գալգ,
տէօշէյինի գալտըրըպ խանէնէ կիթ՝
7 տէտի. Օլ տախի գալգըպ խանէսինէ
8 կիթտի. Վէ խալգ պունու կէօրմէքլէ
թէ'աճճիւպ էտիպ, ատէմլէրէ պէօյլէ
գուտրէթ վէրէն Ալլահա համտ էյլէտի-
լէր.
9 Վէ Յիսուս օրատան իլէրի կէչէր ի-
քէն կէօմրիւք մահալլինտէ օթուրուր
Մաթթա նամ պիր ատէմ կէօրտիւք-
տէ, անա՝ Արտըմճա կէլ՝ տէտի. Օլ
տախի գալգըպ անըն արտընճա կիթտի.
10 Վէ վագըտ օլտու քի՝ խանէտէ սօֆրայա
օթուրտուղընտա, իշթէ չօգ կէօմրիւք-
ճիւլէր վէ կիւնահքեարլար կէլիպ՝ Յի-
սուս վէ անըն շաքիրտլէրի իլէ պէրապ-
11 պէր սօֆրայա օթուրտուլար. Վէ ֆէ-

րիսիլէր տախի կէօրմէքլէ անըն շա-
կիրտլէրինէ՝ Սիզին մու'ալլիմինիզ նի՞-
չին կիւմրիւքճիւլէր վէ կիւնահքեար-
12 լար իլէ թա'ամ էտիյօր՝ տէտիլէր։ Յի-
սուս տախի պունու իշիթտիքտէ, ան-
լէրէ՝ Սաղ օլանլար տէյիլ, անճագ 'իլ-
լէթլի օլանլար հէքիմէ միւհթաճ տըր։
13 կիտիպ կիւրիւն՝ Գուրպան տէյիլ, մէրհա-
մէթ իսթէրիմ՝ քէլամընըն մա'նասընը
էօյրէնինիզ, զիրա սալիհլէրի տէյիլ,
ֆագաթ կիւնահքեարլարը թէվպէյէ
տա'վէթ էթմէյէ կէլտիմ՝ տէտի։
14 Օլ զէման Եուհաննանըն շակիրտլէրի
անըն եանընա կէլիպ՝ Նի՞չին պիզ վէ
Ֆէրիսիլէր չօգ օրուճ թութարըղըմըզ
հալտէ, սէնին շակիրտլէրին թութմազ-
15 լար՝ տէտիլէր։ Յիսուս տախի անլէրէ
խիթապէն՝ Տիւյիւնճիւլէրին՝ կիւվէյի
եանլարընտա պուլունտուգճա, հազին
օլմալարը միւմքի՞ն մի տիր· ամմա կիւ-
վէյինին անլէրտէն այրըլաճագը կիւնլէր
կէլիր, վէ օլ զէման օրուճ թութա-
16 ճագլար տըր։ Վէ հիչ պիր քիմսէ եէ-
նի չուխա փարչասընը էսքի լիպասա
եամա գօյմազ, զիրա լիպասըն թա'միրի
իչիւն գօնուլան եամա՝ անտէն գօփար-
մագլէ եըրթըղը տահա ֆէնա օլուր։
17 Վէ եէնի շէրապը էսքի թուլումլարա
գօյմազլար· եօգսա թուլումլար եըր-
թըլըպ շէրապ տէօքիւլիւր վէ թու-
լումլար տախի թէլէֆ օլուր· լաքին
եէնի շէրապը եէնի թուլումլարա գօյ-
լար, վէ իքիսի տէ մահֆուզ օլուր՝ տէ-
տի։

18 Պու նէսնէլէրի անլէրէ սէօյլէմէքտէ
իքէն, իշթէ պիր րէ'իս կէլիպ անա սէճ-
տէ էտէրէք՝ Գըզըմ էլ ան վէֆաթ
էթմիշ տիր, լաքին սէն կէլիպ անըն
իւզէրինէ էլինի վազ՝ էյլէ, վէ հայաթ
19 պուլաճագ տըր՝ տէտի։ Յիսուս տախի
գալգըպ՝ շակիրտլէրի իլէ պէրապէր ա-
նըն արտընճա կիթտի։

20 Վէ իշթէ օն իքի սէնէտէն պէրու
նէզֆ ի տէմէ միւպթէլա օլան պիր գա-
ըն՝ արգասընտան եագլաշըպ լիպասը-
21 նըն էթէյինէ տօգունտու։ Զիրա քէն-
տի քէնտինէ՝ Անճագ լիպասընա տօ-
գունսամ, խէլաս պուլուրըմ՝ տէր ի-
22 տի։ Վէ Յիսուս տէօնիւպ անը կէօր-
տիւքտէ՝ Ճէսարէթլէն, էյ գըզըմ, ի-
մանըն սէնի խէլաս էյլէտի՝ տէտի. գա-
ըն տախի օլ սա'աթ խէլաս պուլտու։

23 Վէ Յիսուս օլ րէ'իսին խանէսինէ կէ-
լիպ՝ նէյզէնլէր իլէ վէլվէլէ էտէն խալ-
24 գը կէօրտիւքտէ, Անլէրէ՝ Չէքիլինիզ,
զիրա գըզ վէֆաթ էթմէտի, անճագ
ույույօր՝ տէտի. վէ անա կիւլտիւլէր։
25 Ամմա խալգ չըգարըլտըգտա, քէնտիսի
իչէրի կիրիպ՝ գըզըն էլինի թութտու,
26 օլ տախի գալգտը։ Վէ պու վագը'ա-
նըն խապէրի օլ տիյարըն հէր թարա-
ֆընա շայը՝ օլտու։

27 Վէ Յիսուս օրատան իլէրի կիտէր ի-
քէն, արգասընճա իքի ա'մա կէլիպ՝ Եա՛
Իպն ի Տաւուտ, պիզէ մէրհամէթ էյլէ՝
28 տէյէրէք ֆէրեատ էտէրլէր իտի։ Վէ
էվէ կիրտիյինտէ, օլ ա'մալար անըն
նէզտինէ կէլտիլէր. Յիսուս տախի ան-
լէրէ՝ Պունու էթմէյէ գատիր օլտըղը-
մա իմանը՞ր մը սընըզ՝ տէտիքտէ, անլէր
29 անա՝ Պէլի, եա՛ Րապպ, տէտիլէր։ Օլ
զէման կէօզլէրինէ տօգունուպ, Սիզէ
30 իմանընըզա կէօրէ օլսուն՝ տէտի։ Վէ
անլէրին կէօզլէրի աչըլտը. վէ Յիսուս
անլէրէ՝ Սագընըն, քիմսէ պիլմէսին՝
31 տէյիւ էքիտէն թէնպիհ էյլէտի։ Անլէր
իսէ չըգըփ՝ պիւթիւն օլ տիյարտա խա-
պէրինի նէշր էթտիլէր։

32 Վէ անլէր չըգար իքէն, իշթէ եանը-
նա տիլսիզ վէ մէճնուն պիր ատէմ կէ-
33 թիրտիլէր։ Վէ ճինն իխրաճ օլունտուգ-
տա, օլ տիլսիզ սէօյլէտի. վէ խալգ
թէ'աճճիւպ էտիպ՝ Իսրայէլտէ հիչ պիր
վագըթ պէօյլէ շէյ կէօրիւլմէմիշ տիր՝
34 տէտիլէր։ Ֆագաթ Ֆէրիսիլէր՝ Ճին-
լէրին րէ'իսի վասըթասըյլէ ճիննլէրի
իխրաճ էտէր՝ տէտիլէր։

35 Վէ Յիսուս անլէրին սինագօղլարըն-
տա թա'լիմ իլէ պէշարէթ ի մէլէքիւ-
թի վա'զ էտէրէք, վէ խալգտա հէր
'իլէլ՝ մարազ վէ հէր տիւրլիւ խասթա-
լըղը տէֆ' էտէրէք, ճիւմլէ շէհիրլէրի
36 վէ քէօյլէրի տօլաշըր իտի։ Վէ խալգը
կէօրտիւքտէ անլէրէ թէրահհիւմ էթտի։

զիրա չօպանը օլմայան գօյունլար կիպի
37 եօրղուն վէ փէրիշան իտիլէր։ Օլ զէման
շաքիրտլէրինէ խիթապէն, Կէրչի
38 հասատ չօգ՝ ամմա 'ամէլէ ազ տըր։ Իմտի
հասատըն Սահիպինէ, քէնտի հասատընա
'ամէլէ կէօնտէրսին տէյու նիյազ
էտինիզ տէտի։

ՊԱՊ 10

1 Վէ օն իքի շաքիրտինի եանընա չաղըրըպ,
նափաք ռուհլար իւզէրինէ՝ անլէրի
խիրաճ էթմէյէ, վէ հէր նէվ' մարազ
վէ հէր ջիւզ'ի խաստալըղը տէֆ'
էթմէյէ, անլէրէ գուտրէթ վէրտի։
2 Վէ օն իքի ռէսուլըն իսիմլէրի պունլար
տըր։ Եա'նի պիրինճիսի Պէտրոս
թէսմիյէ օլունան Սիմ'օն իլէ գարտաշը
3 Անտրէաս, Զէպէտի օղլու Եա'գուպ
իլէ գարտաշը Եուհաննա, Ֆիլիպպօս
վէ Պարթօլօմէօս, Թօմա վէ կէօմրիւքճիւ
Մաթթա, Հալֆա օղլու Եա'գուպ
վէ Թատէօս լագըպը Լէպպէօս,
4 Գանանլը Սիմ'օն վէ անը էլէ վէրէն Իսխարիօթի
Եէհուտա։
5 Յիսուս պու օն իքիլէրի կէօնտէրիպ՝
անլէրէ թէնպիհ էտէրէք տէտի քի,
Թա'իֆէլէրին եօլունա կիթմէյինիզ վէ
Սամարիալըլարըն շէհրինէ կիրմէյինիզ։
6 Պիլթ-վթէրճի[illegible] Իսրայէլին
ղայ' օլմուշ գօյունլարընա վարընըզ։
7 Վէ վարտըղընըզտա, Մէլէքութ իւս սէմավաթ
եագլաշմըշ տըր՝ տէյէրէք, վա'զ
8 էտինիզ։ Խասթալարա շիֆա վէրինիզ,
ճիւզամլըլարը թաթհիր էտինիզ, [էօլիւլէրի
տիրիլթինիզ,] ճիննլէրի խիրաճ
էտինիզ։ Մէճճանէն ալտընըզ, մէճճանէն
9 վէրինիզ։ Գէմէրլէրինիզտէ նէ ալթուն
10 վէ նէ կիւմիւշ վէ նէ պագըր, Վէ
եօլ իչիւն նէ տաղարճըգ վէ նէ իքի
էնթարի վէ նէ այագ գապլարը վէ նէ
'ասա թէտարիք էտինիզ, զիրա իշճի
11 քէնտի թա'ամընա լա'իգ տըր։ Վէ հանկը
շէհրէ վէ եա քէօյէ կիրէրսէնիզ, անտա
քիմ լա'իգ օլտուղունը սու'ալ էտիպ,
12 չըգընճայա տէքին օրատա գալընըզ։ Վէ
խանէյէ կիրտիկինիզտէ՝ անա սէլամ վէրինիզ։
13 Վէ էյէր օլ խանէ լա'իգ իսէ,
սէլամընըզ անըն իւզէրինէ կէլսին. վէ
էյէր լա'իգ տէյիլ իսէ, սէլամընըզ սիզէ
14 րիճ'աթ էյլէսին։ Վէ սիզի հէր քիմ
գապուլ էթմէյիպ՝ սէօզլէրինիզի տինկլէմէզսէ,
օլ խանէտէն եախօտ օլ շէհրտէն
չըգտըղընըզտա՝ այագլարընըզըն
15 թօզունու սիլքինիզ։ Հագիգաթէն սիզէ
տէրիմ քի, րուզ-ի ճէզատա Սատում
վէ Գօմօրա տիյարլարընըն հալի օլ շէհրին
հալինտէն էհվէն օլուր։
16 Իշթէ պէն սիզի գօյունլար կիպի
գուրթլար արասընա կէօնտէրիրիմ։ Իմտի
եըլանլար կիպի 'աղըլ' վէ կէօյէրճինլէր
17 կիպի սատէտիլ օլունըզ։ Լաքին
ատէմլէրտէն սագընընըզ, զիրա սիզի
մէճլիսլէրինէ թէսլիմ էտիպ սինաղօղլարընտա
18 տէօյէճէքլէր տիր։ Հէմ
պէնիմ իչիւն՝ անլէրէ վէ թա'իֆէլէրէ
շէհատէթ օլմագ իւզրէ հաքիմլէր
վէ մէլիքլէր հուզուրունա ճէլպ օլունաճագսընըզ։
19 Իմտի սիզի թէսլիմ
էթտիքլէրի զէման՝ նասըլ վէ նէ սէօյլէյէլիմ՝
տէյիւ էնտիշէ էյլէմէյինիզ, չիւնքի
նէ սէօյլէյէճէյինիզ սիզէ օլ սա'աթտա
20 վէրիլէճէք տիր։ Զիրա սէօյլէյէնլէր
սիզ տէյիլ սինիզ, ամմա սիզտէ սէօյլէյէն՝
21 փէտէրինիզին ռուհու տուր։ Վէ
գարտաշ գարտաշը՝ վէ փէտէր էվլատը
էօլիւմէ թէսլիմ էտէճէք. վէ էվլատ
փէտէրլէրինէ 'ալէյհինէ գալգըշըպ՝ անլէրի
22 էօլտիւրէճէքլէր տիր։ Վէ իսմիմ
իչիւն ճիւմլէ թարաֆընտան պուղզ օլունաճագսընըզ.
լաքին քիմ քի նիհայէթէ
գատար թէհամմիւլ էտէրսէ, օ
23 խէլաս պուլաճագ տըր։ Վէ սիզէ պիր
շէհրտէ թէ'ատտի էթտիքլէրի զէման՝
տիկէրինէ ֆիրար էտինիզ. զիրա հագիգաթէն
սիզէ տէրիմ քի, իպն իւլ
ինսան կէլինճէյէ տէք Իսրայէլ շէհրլէրինին
տէվրինի թէքմիլ էթմէյէճէքսինիզ։
24 Շաքիրտ մու'ալլիմինէ վէ գուլ է-
25 ֆէնտիսինէ ֆա'իգ տէյիլ տիր։ Շաքիրտէ
մու'ալլիմի կիպի՝ վէ գուլա էֆէնտիսի
կիպի օլմագ քիֆայէթ էտէր։
Խանէ սահիպինէ Պա'ալզէպուլ տէտիքլէրի
հալտէ, անըն խանէսի խալգընա

նէ՛ գատար զիյատէ տէյէճէքլէր տիր·
26 իմտի անլէրտէն գօրգմայընըզ, զիրա
քէշֆ օլունմայաճագ մախֆի՝ վէ պի-
լինմէյէճէք կիզլի պիր շէյ եօգ տուր·
27 Սիզէ գարանլըգտա տէտիյիմի այտըն-
լըգտա սէօյլէյինիզ, վէ գուլագընըզա
սէօյլէնիլէնի տամլար իւզէրինտէն ի՛լան
28 էտինիզ· Վէ ճանը էօլտիւրմէյէ գատիր
օլմայըպ՝ ճէսէտի էօլտիւրէնլէրտէն
գօրգմայընըզ· լաքին հէմ ճանը հէմ
ճէսէտի ճէհէննէմտէ հէլագ էթմէյէ
29 գատիր օլանտան գօրգունուզ· Իքի սէր-
չէ պիր փուլա սաթըլմա՞զ մը· վէ ան-
լէրտէն պիրի փէտէրինիզին իզնի օլ-
30 մայարագ եէրէ տիւշմէզ· Սիզին իսէ
պաշընըզըն գըլլարընըն ճիւմլէսի սայը-
31 լը տըր· Անըն իչիւն գօրգմայընըզ, սիզ
32 չօգ սէրչէլէրտէն էֆզալ սընըզ· Իմտի
հէր քիմ ատէմլէրին հուզուրընտա պէ-
նի իգրար էտէրսէ, պէն տախի սէմա-
վաթտա օլան փէտէրիմին հուզուրըն-
33 տա անը իգրար էտէրիմ· Վէ հէր քիմ
ատէմլէրին հուզուրընտա պէնի ինքեար
էտէրսէ, պէն տախի սէմավաթտա օ-
լան փէտէրիմին հուզուրընտա անը ին-
34 քեար էտէրիմ· Զէմինէ սէլամէթ կէ-
թիրմէյէ կէլտիմ զաննէ էթմէյինիզ· սէ-
լամէթ տէյիլ, լաքին գըլըճ կէթիրմէ-
35 յէ կէլտիմ· Զիրա ատէմի փէտէրին-
տէն վէ գըզը վալիտէսինտէն վէ կէլի-
նի գայն վալիտէսինտէն այըրմաղա կէլ-
36 տիմ· Վէ ատէմին տիւշմէնլէրի քէնտի
37 խանէսի խալգընտան օլաճագ տըր· Փէ-
տէրի վէ եա վալիտէյի պէնտէն զիյա-
տէ սէվէն՝ պանա լա՛յըգ տէյիլ տիր· վէ
օղլու վէ եա գըզը պէնտէն զիյատէ սէ-
38 վէն՝ պանա լա՛յըգ տէյիլ տիր· Վէ խա-
չընը ալըպ արդըմճա կէլմէյէն՝ պանա
39 լա՛յըգ տէյիլ տիր· Հայաթընը պուլան՝
անը գայպ էտէճէք, վէ պէնիմ իչիւն
հայաթընը գայպ էտէնլէր անը պուլաճագ
40 տըր· Սիզի գապուլ էտէն՝ պէնի գա-
պուլ էթմիշ օլուր, վէ պէնի գապուլ
էտէն՝ պէնի իրսալ էտէնի գապուլ էթ-
41 միշ օլուր· Փէյղամպէրի սըֆաթըյլէ
պիր փէյղամպէրի գապուլ էտէն՝ փէյ-
ղամպէր էճրինի ալաճագ տըր· Վէ սալիհ սը-
ֆաթըյլէ պիր սալիհի գապուլ էտէն՝
42 սալիհ էճրինի ալաճագ տըր· Վէ հէր
քիմ պու քիւչիւքլէրին պիրինէ շակիրտ
սըֆաթըյլէ եալընըզ պիր քեասէ սօ-
ղուգ սու իչիրիրսէ, հագիգաթէն սիզէ
տէրիմ քի օլ քիմսէ էճրինտէն ասլա
մահրում օլմայաճագ տըր·

ՊԱՊ 11

1 Վէ Յիսուս օն իքի շակիրտինէ ի՛թա ի
էվամիրի թէմամ էթտիքտէ, շէհիրլէ-
րինտէ վա՛զ ու թա՛լիմ էթմէք իւզրէ
օրատան ՚ազիմէթ էթտի·
2 Վէ Եուհաննա զընտանտա Քրիստո-
սըն ա՛մալընը իշիթտիքտէ, Օլ կէլէճէք
քիմսէ սէ՞ն մի սին, եօգսա տիկէր
պիր քիմսէնէյէ՞ մի մունթազըր օլալըմ՝
3 տէմէք իչիւն, քէնտի շակիրտլէրինտէն
իքիսինի անըն նէզտինէ կէօնտէրտի·
4 Վէ Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Կիտիփ
իշիթտիյինիզ վէ կէօրտիւյիւնիւզ շէյլէ-
5 րի Եուհաննայա նագլ էտինիզ· Քէօր-
լէր կէօրիւպ՝ թօփալլար եիւրիւր, ճիւ-
զամլըլար թաթհիր օլունուպ՝ սաղըր-
լար իշիտիր, էօլիւլէր գըյամ էտիպ՝
ֆուգարայա պէշարէթ թէպշիր օլու-
6 նուր· Վէ պէնիմ հագգըմտա սիւրչմէ-
յէն նէ՛ միւպարէք տիր՝ տէտի·
7 Վէ անլէր կիթտիքտէ, Յիսուս Եու-
հաննա հագգընտա խալգա սէօյլէմէյէ
պաշլատը· Պէրրիյէյէ նէ՞ սէյր էթմէյէ
չըգտընըզ, րիւզկեարտան սալլանան
8 պիր գամը՞շ մը· Լաքին նէ՞ կէօրմէյէ
չըգտընըզ, գալըն էսվապ կիյինմիշ պիր
ատէ՞մ մի· իշթէ գալըն կիյէնլէր մէ-
լիքլէրին խանէլէրինտէ պուլունուրլար·
9 Լաքին նէ՞ կէօրմէյէ չըգտընըզ, պիր
փէյղամպէ՞ր մի· պէլի՝ սիզէ տէրիմ քի
փէյղամպէրտէն տախա պիւյիւք տիր·
10 Զիրա՝ իշթէ պէն սէնտէն իլէրի, եօլը-
նը էօնիւնճէ հազըրլայաճագ օլան մէլա-
իքիմի իրսալ էտէճէյիմ՝ տէյիւ հագ-
գընտա եազըլմըշ օլան պու տըր·
11 Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Նիսա-
տան թէվէլլիւտ էտէնլէր պէյնինտէ
վաֆթիզ էտիճի Եուհաննատան պէօ-

յիւք քիմսէ զուհուր էթմէմիշ տիր․
Լաքին մէլէքիւթ իւս սէմավաթտա էն
12 քիւչիւյիւ անտէն պէօյիւք տիր․ Վէ
Վաֆթիզ էտիճի Եուհաննայըն կիւնլէրինտէն
շիմտիյէտէք՝ մէլէքիւթ իւս սէմավաթ
ճէպր օլունուր, վէ ճէպրպարլար
13 անը զապթ էտէրլէր․ Զիրա ճիւմլէ
փէյղամպէրլէր վէ շէրի՛աթ Եուհաննայա
տէկին փէյղամպէրլիք էթտիլէր․
14 Վէ էյէր գապուլ էթմէք իսթէրսէնիզ,
15 կէլէճէք Իլիյա պու տըր․ Իշիտիր գուլագլարը
16 օլան իշիթսին․ Ամմա պու
նէսլի քիմէ՞ թէշպիհ էտէյիմ․ չարշուլարտա
օթուրուպ, արգատաշլարընա՝
17 Սիզէ տիւտիւք չալտըգ, ամմա րագս
էթմէտինիզ, սիզէ ֆիղան էթտիք, ամմա
տէօյիւնմէտինիզ՝ տէյիւ չաղըրան
18 չօճուգլարա մուշապիհ տիր․ Զիրա Եուհաննա
կէլտի, նէ եէր՝ նէ իչէր, վէ
19 Անտէ ճինն վար՝ տէտիլէր․ Իպն իւլ ինսան
կէլտի, հէմ եէր հէմ իչէր, վէ
իշթէ պօղազընա թապի՛ վէ մէյխօր պիր
ատէմ, կէօմրիւքճիւլէրին վէ կիւնահքեարլարըն
տօսթը տըր՝ տէտիլէր․ Ֆագաթ
հիքմէթ քէնտի էվլատը թարաֆընտան
թաստիգ օլունմըշտըր․

20 Օլ զէման մու՛ճիզէլէրինին էքսէրիսի
իճրա գըլընտըղը շէհիրլէրէ, թէվպէ էթմէտիքլէրի
իչիւն թա՛պիր էթմէյէ պաշլատը․
21 Վա՛յ սանա, էյ Քօրազին, վա՛յ
սանա, է՛յ Պէյթսայտա, զիրա սիզտէ
իճրա գըլընան մու՛ճիզէլէր Սուր վէ
Սայտատա իճրա գըլընմըշ օլսայտը,
չօգտան չուլ վէ քիւլ իլէ թէվպէ էթ-
22 միշ օլուրլար իտի․ Ամմա սիզէ տէրիմ
քի՝ րուզ ի ճէզատա Սուր վէ Սայտանըն
հալի սիզինքինտէն էհվէն օլաճագ
23 տըր․ Վէ սէն, է՛յ կէօյէ տէք իւճէլէնէն
Քէֆէրնահում, ճէհէննէմէ տէք էնտիրիլէճէքսին․
զիրա սէնտէ իճրա գըլընան
մու՛ճիզէլէր Սատումտա իճրա
գըլընմըշ օլսայտը, պու կիւնէ գատար
24 պագի գալըր իտի․ Ամմա սիզէ տէրիմ
քի՝ րուզ ի ճէզատա Սատում տիյարընըն
հալի սէնինքինտէն էհվէն օլաճագ
տըր․

25 Օլ զէման Յիսուս ճէվապ էտիպ տէտի
քի, Էյ սէմա վէ զէմինին սահիպի
Փէտէր, սանա շիւքր էտէրիմ քի պու
նէսնէլէրի ՚ալիմլէր վէ ՚արիֆլէրտէն
խըֆա էտիպ՝ անլէրի մա՛սումլարա իզ-
26 հար էյլէտին․ Պէլի, էյ Փէտէր, զիրա
27 ՚ինտինտէ պէօյլէ խօշ կէօրիւնտիւ․ Փէտէրիմտէն
հէր շէյ պանա թէսլիմ օլունտու․
վէ Օղլու Փէտէրտէն ղայր
քիմսէ թանըմազ․ Փէտէրի տախի Օղլուտան՝
վէ Օղլուն անը իզհար էթմէսինի
մուրատ էյլէտիյի քիմսէտէն ղայ-
28 րիսի թանըմազ․ Էյ ճիւմլէ եօրղուն վէ
եիւքլիւլէր, պանա կէլինիզ․ պէն տա-
29 խի սիզէ րահաթ վէրիրիմ․ Պօյունտըրըղըմը
իւզէրինիզէ ալընըզ, վէ պէնտէն
էօյրէնինիզ․ չիւնքի հալիմ վէ գալպէն
մութէվազը՛ իմ, վէ ճանլարընը-
30 զա րահաթ պուլուրսունուզ․ Զիրա պօյունտըրըղըմ
ասան՝ վէ եիւքիւմ խաֆիֆ
տիր․

ՊԱՊ 12

1 Օլ զէման Յիսուս սէպթ կիւնիւ էքին
տարլալարընտան կէչիյօր իտի․ վէ շակիրտլէրի
աճըգմաղլէ պաշագլարը գօփա-
2 րըպ եէմէյէ պաշլատըլար․ Վէ Ֆէրիսիլէր
պու-նու կէօրտիւքլէրինտէ անա՝
իշթէ շակիրտլէրին սէպթ կիւնիւնտէ
իշլէմէսի հէլալ օլմայան շէյի իշլէյօրլար՝
3 տէտիլէր․ Օլ տախի անլէրէ տէտի քի՝
Տավուտըն քէնտիսի իլէ պէրապէր պուլունանլար
իլէ՝ աճըգտըղը զէման նէ
4 եափտըղընը օգու՞մատընըզ մը․ Նասըլ
պէյթ Ուլլահա կիրիպ եէմէսի քէնտիսինէ
վէ քէնտիսիյլէ պէրապէր օլանլարա
տէյիլ, անճագ եալընըզ քեահինլէրէ
հէլալ օլան հուզուր էքմէքլէրինի
5 եէտի․ Եախօտ սէպթ կիւնլէրինտէ
քեահինլէրին հէյքէլտէ սէպթի պօզուպ
սուչսըզ օլտուգլարընը շէրի՛աթտա օ-
6 գու՞մատընըզ մը․ Ամմա սիզէ տէրիմ
քի՝ պուրատա հէյքէլտէն ա՛զամ օլան
7 վար տըր․ Վէ էյէր՝ Գուրպան տէյիլ
մէրհամէթ իսթէրիմ՝ քէլամընըն մա՛նասընը
պիլսէյտինիզ, սուչսըզլարը
8 հիւքմ էթմէզ իտինիզ․ Զիրա Իպն իւլ

ինսան եէվմ ի սէպթին [տախի] Սահիպի
տիր.
9 Վէ օրատան հարէքէթլէ՝ անլէրին սինագօգընա
10 կիրտիքտէ, իշթէ օրատա
էլի գուրումըշ պիր ատէմ պուլունտուղը
անը մութթէհիմ չըգարմագ մէրամըյլէ,
Սէպթ կիւնիւնտէ շիֆա վէրմէք
հէլա՞լ մի տըր՝ տէյիւ անա սու՛ալ
11 էթտիլէր. Օլ տախի անլէրէ խիթապէն՝
Սիզտէն քի՞մ վար տըր քի պիր գօյունը
օլուպ տա՝ սէպթ կիւնիւնտէ չուգուրա
տիւշտիւյիւ հալտէ, անը թութուպ
12 չըգարմասըն. Իմտի ատէմ գօյունտան
նէ՞ գատար էֆզալ տըր. պինա՛էն
'ալէյհ սէպթ կիւնիւնտէ խայր
13 իշլէմէք հէլալ տըր՝ տէտի. Օլ զէման
օլ ատէմէ՝ էլինի ուզաթ՝ տէտի. օլ
տախի ուզաթտը, վէ տիքէրի կիպի
14 սաղ օլտու. Ամմա Ֆէրիսիլէր չըգըպ՝
անը նիճէ հէլաք էտէյիլի[illegible]նտէյիւ անըն
'ալէյհինտէ մէշվէրէթ էթտիլէր.
15 Վէ Յիսուս պու—նու պիլտիքտէ՝ օրատան
չէքիլտի. վէ անըն արդընճա խայլի
ճէմա՛աթ կիտէրէք, անլէրին ճիւմլէսինէ
16 շիֆա վէրտի. Վէ քէնտիսինի
շայը՝ էթմէմէլէրինի անլէրէ էքիտէն
17 թէնպիհ էյլէտի. Թա քի Իշա՛եա փէյղամպէր
վասըթասըյլէ իխպար օլունան
18 քէլամ իթմամ օլունա, Եա՛նի
իշթէ ինթիխապ էթտիյիմ գուլըմ՝ ճանըմըն
րազը օլտուղը սէվկիլիմ. Ռուհըմը
անըն իւզէրինէ վազ՝ էտէճէյիմ,
վէ թա՛իֆէլէրէ շէրի՛աթ իխպար էտէճէք
19 տիր. Միւնազա՛ա վէ նիտա էթմէյէճէք
տիր, անըն սէտասընը մէյտանլարտա
20 քիմսէ իշիթմէյէճէք տիր. Թա
շէրի՛աթը միւզաֆֆէր էտինճէյէտէք՝
էզիլմիշ գամըշը գըրմայաճագ, վէ թիւթէն
ֆիթիլի սէօնտիւրմէյէճէք տիր.
21 Թա՛իֆէլէր տախի անըն իսմինէ իւմիտ
էտէճէքլէր տիր.
22 Օլ զէման եանընա քէօր վէ տիլսիզ
պիր մէճնուն կէթիրտիլէր. օլ տախի անա
շիֆա վէրտի, շէօյլէ քի օլ քէօր
23 վէ տիլսիզ սէօյլէտի վէ կէօրտի. Վէ
ճիւմլէ խալգ հայրան օլուպ՝ Աճէպա
իպն ի Տաւուտ պու՞ մը տըր՝ տէրլէր իտիլէր.
24 Ամմա Ֆէրիսիլէր պու—նու իշիթտիքլէրինտէ,
Պու քիմսէ ճիննլէրի անճագ
ճիննլէրին րէ՛իսի Պա՛ալզէպուլ
վասըթասըյլէ իխրաճ էտիյօր՝ տէտիլէր.
25 Վէ Յիսուս էֆքեարլարընը պիլտիքտէ,
անլէրէ տէտի քի՝ Քէնտի 'ալէյհինէ
միւխալէֆէթ իւզրէ օլան հէր հիւքիւմէթ
խարապ օլուր, վէ քէնտի 'ալէյհինէ
միւխալէֆէթ իւզրէ պուլունան
հէր շէհր եա խանէ պագի գալամազ.
26 Վէ էյէր Շէյթան Շէյթանը իխրաճ էտէրսէ,
քէնտի 'ալէյհինէ միւխալէֆէթ
իւզրէ օլտուղընտան՝ հիւքիւմէթի նա՞սըլ
27 պագի գալա պիլիր. Վէ էյէր պէն
ճիննլէրի Պա՛ալզէպուլ վասըթասըյլէ
իխրաճ էտէրսէմ, սիզին օղուլլարընըզ
քիմի՞ն վասըթասըյլէ իխրաճ էտէրլէր.
պունուն իչիւն սիզին հաքիմլէրինիզ անլէր
28 օլաճագ տըր. Լաքին պէն ճիննլէրի
Ռուհ Ուլլահ վասըթասըյլէ իխրաճ
էթտիյիմ հալտէ՝ մէլէքիւթ Ուլլահ սիզէ
29 վասըլ օլմուշ տըր. Եախօտ պիր
քիմսէ գուվվէթլի պիր ատէմին խանէսինէ
կիրիպ՝ անըն էշեասընը եաղմա
էթմէյէ նա՞սըլ գատիր օլա պիլիր, մէյէր
օլ գուվվէթլի ատէմի էվվէլա պաղլայըպ՝
պա՛տէհու անըն խանէսինի եաղմա
30 էտէ. Պէնիմ իլէ օլմայան պանա
զըտտ տըր, վէ պէնիմ իլէ ճէմ՛ էթմէյէն
31 տաղըտըր. Անըն իչիւն սիզէ տէրիմ
քի՝ Հէր կիւնահ վէ քիւֆր ատէմլէրէ
'աֆվ օլունուր, ֆագաթ Ռուհա օլան
քիւֆր ատէմլէրէ 'աֆվ օլունմազ.
32 Վէ հէր քիմ Իպն իւլ ինսան 'ալէյհինէ
պիր սէօզ սէօյլէրսէ՝ անա 'աֆվ օլունուր,
լաքին հէր քիմ Ռուհ իւլ Գուտս
'ալէյհինէ սէօյլէրսէ, անա կէրէք տիւնեատա՝
կէրէք ախրէթտէ 'աֆվ օլունմազ.
33 Եախօտ աղաճը էյի վէ մէյվէսինի
էյի էտինիզ, եախօտ աղաճը ֆէնա
վէ մէյվէսինի ֆէնա էտինիզ, զիրա աղաճ
34 մէյվէսինտէն մա՛լիւմ տըր. Էյ էնկէրէք
նէսլի, սիզ քէօթիւ իքէն խայրը
նէսնէլէր նա՞սըլ սէօյլէյէ պիլիրսինիզ.
զիրա աղըզ գալպին ֆազլասընտան
35 սէօյլէր. Էյի ատէմ գալպինին էյի
խազինէսինտէն էյի շէյլէր չըգարըր, վէ

Քէօթիւ ատէմ քէօթիւ խազինէտէն
36 քէօթիւլիւք չըգարըր։ Ամմա պէն սիզէ
տէրիմ քի՝ ատէմլէրին սէօյլէտիքլէրի հէր
պաթըլ սէօզ իչիւն րուզ ի ճէզատա
37 հիսապ վէրէճէքլէր տիր։ Զիրա սէն քէն-
տի սէօզլէրինտէն թէպրիյէ օլունաճագ-
սըն, վէ քէնտի սէօզլէրինտէն մահքիւմ
օլունաճագսըն։

38 Օլ զէման 'ուլէմա վէ Ֆէրիսիլէրտէն
պա'զըլարը ճէվապ վէրիպ՝ Եա մուա'լ-
լիմ, սէնտէն պիր 'ալամէթ կէօրմէք
39 իսթէրիզ՝ տէտիլէր։ Օլ տախի ճէվա-
պընտա անլարէ տէտի քի՝ Քէօթիւ վէ
զինաքեար նէսլ 'ալամէթ թալէպ էտէր,
ամմա անա Եունուս փէյղամպէրին 'ա-
լամէթինտէն ղայրը պիր 'ալամէթ վէ-
40 րիլմէյէճէք տիր։ Զիրա Եունուս իւչ
կիւն իւչ կէճէ ասս պալըղըն գար-
նընտա օլտուղու կիպի՝ Իպն իւլ ինսան
տախի իւչ կիւն իւչ կէճէ զէմինին պաթ-
41 նընտա օլաճագ տըր։ Նինվէ ատէմլէ-
րի րուզ ի ճէզատա պու նէսլ իլէ գալ-
գըպ 'անլէյհինէ հիւքմ էտէճէք տիր,
չիւնքի անլէր Եունուսըն վա'զը իլէ թէվ-
պէյէ կէլտիլէր. վէ իշթէ պուրատա
Եունուստան տահա պիւյիւքչէ վար տըր։
42 Ճէնուպ մէլիքէսի րուզ ի ճէզատա պու
նէսլ իլէ գալգըպ 'անլէյհինէ հիւքմ է-
տէճէք տիր. չիւնքի Սիւլէյմանըն հիք-
մէթինի տինլէմէք իւզրէ զէմինին նի-
հայէթլէրինտէն կէլտի. վէ իշթէ պու-
րատա Սիւլէյմանտան տահա պիւյիւքչէ
վար տըր։

43 Նափաք րուհ պիր ատէմտէն չըգար-
տըղը զէման՝ գուրագ եէրլէրտէն կէչէրէք
44 րահաթ արար, ամմա պուլամազ։ Օլ
վագըթ՝ Չըգտըղըմ խանէմէ 'ավտէթ
էտէյիմ տէր. վէ կէլտիկինտէ անը պօշ
վէ սիւփիւրիւլմիւշ վէ մուզէյյէն պուլ-
45 տուղտա, Կիտէր՝ պէրապէրինճէ քէնտի-
սինտէն տահա քէօթիւ եէտի
րուհ ալըր, վէ անլար կիրիպ օրատա
սաքին օլուրլար, վէ օլ ատէմին 'աղը-
պէթի իպթիտասընտան պէթթէր օ-
լուր։ Պէօյլէ քէօթիւ նէսլէ տախի պէօյ-
լէ օլաճագ տըր։

46 Վէ օ տահա խալգա սէօյլէրքէն ի-
քէն՝ Իշթէ վալիտէսի իլէ պիրատէրլէ-
րի անընլէ սէօյլէշմէք իսթէյէրէք խա-
47 րիճտէ տուրույօրլար իտի։ Վէ պիր
քիմսէ անա՝ Իշթէ վալիտէն իլէ պիրա-
տէրլէրին սէնին իլէ սէօյլէշմէք արզու-
սըյլէ խարիճտէ տուրույօրլար՝ տէտի։
48 Օլ տախի սէօյլէյէնէ ճէվապէն՝ Վալի-
տէմ քի՞մ տիր, վէ պիրատէրլէրիմ
49 քիմլէր տիր՝ տէտի։ Վէ էլինի շակիրտ-
լէրինէ տօղրու ուզատըպ՝ Իշթէ վալի-
50 տէմ վէ պիրատէրլէրիմ. Զիրա հէր
քիմ սէմավաթտա օլան Փէտէրիմին ի-
րատէթինի իճրա էտէր իսէ, պիրատէ-
րիմ վէ հէմշիրէմ վէ վալիտէմ օ տըր՝
տէտի։

ԲԱԲ 13

1 Վէ օլ կիւնտէ Յիսուս խանէտէն չը-
գըպ՝ տէնիզ քէնարընտա օթուրտու։
2 Վէ եանընա խայլի ճէմա'աթ ճէմ՝ օլ-
տուղը, քէնտիսի գայըղա կիրիպ օթուր-
տուգտա, պիւթիւն ճէմա'աթ սահիլտէ
3 տուրույօր իտի։ Վէ թէմսիլլէր իլէ չօգ
շէյլէր սէօյլէյիպ՝ անլարէ տէտի քի, Իշ-
թէ պիր էքինճի էքին էքմէյէ չըգտը՝
4 Վէ էքէրքէն պա'զըսը եօլ քէնարը-
նա տիւշտիւքլէ գուշլար կէլիպ անլարը
5 եէտիլէր։ Վէ պա'զըսը չօգ թօփրաղը
օլմայան թաշլըգ մահալլէրէ տիւշտիւ,
թօփրաղընըն չուգուրլուղու օլմատըղընտան
6 թէզ պիթթիլէր։ Ամմա կիւնէշ տօղ-
տըղտա՝ եանըպ, քէօքիւ օլմատըղըն-
7 տան գուրուտու։ Վէ պա'զըսը տիքէն-
լէր արասընա տիւշտիւքտէ, տիքէնլէր
8 չըգըպ անը պօղտուլար։ Վէ պա'զըսը
էյի թօփրաղա տիւշիւպ՝ քիմի եիւզ
վէ քիմի ալթմըշ վէ քիմի օթուզ գաթ
9 մահսուլ վէրտի։ Իշիտմէք գուլագլարը
օլան իշիտսին։

10 Վէ շակիրտլէրի եանընա կէլիպ, անա՝
Նիչիւն անլարէ թէմսիլլէր իլէ սէօյլէր-
11 սին՝ տէտիլէր։ Օլ տախի ճէվապընտա,
անլարէ՝ Չիւնքի մէլէքիւթ իւս սէմա-
վաթընըն սըրրլարընա վագըֆ օլմագ սի-
զէ վէրիլմիշ տիր, ամմա անլարէ վէրիլ-
12 մէմիշ տիր։ Զիրա քիմին վար իսէ, ա-

նա վէրիլէճէք վէ իգտիյատ պուլաճագ-
տըր. ամմա քիմին եօղ իսէ, էլինտէ
օլանը պիլէ անտէն ալընաճագ տըր.
13 Բունուն իչին անլերէ թէմսիլլեր իլէ
սէօյլէրիմ, զիրա կէօրիւր իքէն կէօր-
մէզլէր, վէ իշիտիր իքէն իշիթմէզլէր,
14 հէմ տախի անկլամազլար. Վէ անլերին
հագգընտա, Իշիթմէքլէ իշիտէճէքսի-
նիզ, ամմա անկլամայաճագսընըզ, վէ
պագարագ պագաճագսընըզ, ամմա
15 կէօրմէյէճէքսինիզ. Զիրա պու գավմըն
գալպի գալըն օլտու, գուլագլարըյլէ
աղըրճա իշիտիրլէր, վէ կէօզլէրինի տա-
խի գափատըլար, օլմայա քի կէօզլէ-
րիյլէ կէօրիւպ՝ վէ գուլագլարըյլէ ի-
շիտէրէք, գալպէն ֆէհմ իլէ րիւճու՛
էտէլէր, պէն տախի անլերէ շիֆա վէ-
րէյիմ՝ տէյու Իշա'եանըն վահի իլէ նըբու-
16 վվաթը թամամ օլունմուշ տըր. Լա-
քին սիզին կէօզլէրինիզ միւպարէք տիր,
չիւնքի կէօրիւրլէր. վէ գուլագլարընըզ
տախի միւպարէք տիր, չիւնքի իշիտիր-
17 լէր. Զիրա հագիգաթէն սիզէ տէրիմ
քի՝ չօգ փէյղամպէրլէր վէ սալիհլէր սի-
զին կէօրտիւյիւնիւզի կէօրմէյէ ար-
զու էտիպ տէ կէօրմէտիլէր, վէ սիզին
իշիթտիյինիզի իշիթմէյէ արզու էտիպ տէ
իշիթմէտիլէր.

18 Իմտի սիզ էքինճի թէմսիլինի տինկ-
19 լէյինիզ. Հէր քիմ մէլէքութին քէ-
լամինը իշիթտիյինտէ անկլամազսա, Օլ
շէրիր կէլիպ գալպինտէ էքիլմիշ օլանը
գափար. եօլ քէնարընտա էքիլմիշ օլան
20 պու տըր. Վէ թաշլըգ մահալլէրտէ է-
քիլէն շօլ քիմսէ տիր քի՝ քէլամը իշի-
տիպ հէմէն անը սիւրուր իլէ գապուլ
21 էտէր. Ամմա քէնտինտէ քէօք օլմա-
տըղընտան՝ աղ վաղըթ տայանըր, քէ-
լամտան տօլայը թազյիգ եա թէ'ա-
տի վուգու' պուլունճա տէրհալ սիւր-
22 չէր. Վէ տիքէնլէր արասընտա էքիլէն
շօլ քիմսէ տիր քի քէլամը իշիտիր, լա-
քին պու տիւնեանըն էնտիշէսի վէ զէն-
կինլիյին հիլէսի քէլամը պօղար, օլ տա-
23 խի մահսուլսըզ օլուր. Ամմա էյի թօփ-
րագտա էքիլէն շօլ քիմսէ տիր քի քէ-
լամը իշիտիպ անկլար. օլ տախի մահ-
սուլտար օլուր. քիմի եիւզ, քիմի ալթ-
մըշ վէ քիմի օթուզ գաթ վէրիր՝ տէ-
տի.

24 Անլերէ տիկեր պիր թէմսիլ կէթիրիպ տէ-
տիպ տէտի քի՝ Մէլէքութիւ'ս-սէմա-
վաթ քէնտի թարլասընտա էյի թօխում
25 էքէն պիր ատէմէ պէնկզէր. Վէ ատէմ-
լէրին ույումագ իքէն՝ անըն տիւշմէնի կէ-
լիպ, պուղտայ արասընա տէլիճէ էքիպ
26 կիթտի. Վէ էքին պիթիպ պաշագ վէր-
տիյինտէ, տէլիճէ տախի կէօրիւնտիւ.
27 Վէ խանէ սահիպինին գուլլարը եանը-
նա կէլիպ անա՝ էֆէնտիմ, սէն թար-
լանտա էյի թօխում էքմէտին մի՞ փի-
սի տէլիճէ նէ՞րէտէն հասըլ օլտու՝ տէ-
28 տիլէր. Օլ տախի անլերէ՝ Պունու պիր
տիւշմէն էթմիշ տիր՝ տէտի. Գուլլարը
տախի անա՝ Իմտի իսթէ՞րմի սին,
29 կիտիպ անը տէվշիրէլիմ՝ տէտիլէր. Օլ
տախի՝ Եօգ, օլմայա քի տէլիճէյի թօփ-
լայիպ իքէն անընլէ պէրապէր պուղտայը
30 տախի գօփարասընըզ. Պըրագընըզ,
վաղթ ի հասատա տէկին իքիսի պէրա-
պէր պիյիւսիւն, վէ վաղթ ի հասա-
տա օրագճըլարա՝ Էվվէլա տէլիճէյի
թօփլայըպ, անը եագմագ իչիւն տէմէթ
տէմէթ պաղլայընըզ, ամմա պուղտայը
ամպարըմա ճէմ էյլէյինիզ՝ տէյէճէյիմ՝
տէտի.

31 Անլերէ տիկեր պիր թէմսիլ տախա ի-
րատ էտիպ տէտի քի՝ Մէլէքութիւս
սէմավաթ պիր ատէմին ալըպ թարլա-
սընտա էքտիյի խարտալ տանէսինէ
32 պէնկզէր. Ճիւմլէ թօխումլարտան էն
քիւչիւյիւ իսէ տէ, պիւյիւտիւյիւ վէ-
գթինտէ սէպզէվաթըն էն պիւյիւքի
օլուպ աղաճ օլուր. շէօյլէ քի հավա
գուշլարը կէլիպ անըն տալլարընտա գօ-
նարլար.

33 Անլերէ տիկեր պիր թէմսիլ տախա
սէօյլէտի. Մէլէքութիւս-սէմավաթ
պիր գատընըն՝ ճիւմլէսի մայալանընճայա
տէք իւչ էօլչէք ունա գարըշտըրտըղը մա-
յայա պէնկզէր.

34 Իսուս պու նէսնէլէրին ճիւմլէսինի խալ-
գա թէմսիլլէր իլէ սէօյլէտի, վէ անլէ-
35 րէ թէմսիլսիզ սէօյլէմէզ իտի. Թա քի

Աղզըմը թէմսիլլէր իլէ աչըրըմ, տիւնեա-
նըն թէ'սիսինտէն պէրու մախֆի օլան
շէյլէրի պէյան էտէճէյիմ՝ տէյիւ փէյ-
ղամպէր վասըթասըյլէ պույուրուլան
քէլամ իթմամ օլունա։
36 Օլ վագըթտա Յիսուս ճէմաաթը պրա-
ղըփ խանէյէ կէլտի վէ շակիրտլէրի եա-
նընա կէլիփ՝ Թարլանըն տէլիճէսի թէմ-
սիլինի պիզէ թէֆսիր էյլէ՝ տէտիլէր։
37 Օլ տախի՝ ճէվապընտա անլէրէ տէտի
քի՝ Էյի թօխումու էքէն Իպն իւլ ինսան
38 տըր. Վէ թարլա տիւնեա տըր. Էյի թօ-
խում տախի մէլէքիւթիւն էվլատը վէ
39 տէլիճէ շէրիրին էվլատը տըր. Անը է-
քէն տիւշմէն՝ Շէյթան տըր, հասատ
տախի տիւնեանըն ախիրի՝ վէ օրագ-
40 ճըլար մէլէքլէր տիր։ Իմտի տէլիճէ
տէվշիրիլիփ աթէշտէ եագըլտըղը կիպի,
պու տիւնեանըն ախիրինտէ տախի էօյ-
41 լէ օլաճագ տըր։ Իպն իւլ ինսան մէ-
լա'իքէսինի կէօնտէրէճէք տիր, վէ ան-
լէր ճիւմլէ թէօքէզլէրի վէ ֆըսգ իշլէ-
յիճիլէրի մէլէքիւթիւնտէն թօփլայըփ,
42 Անլէրի աթէշ քիւլխանընա աթաճագ-
լար տըր. օրատա աղլայըշ վէ տիշ գը-
43 ճըրտամասը օլաճագ տըր։ Օլ զէման
սալիհլէր Փէտէրլէրինին մէլէքիւթիւն-
տէ կիւնէշ կիպի զիյա վէրէճէքլէր տիր.
Իշիտիր գուլագլարը օլան իշիթսին։
44 Եինէ մէլէքիւթ իւս սէմավաթ թար-
լատա կիզլէնմիշ պիր խազինէյէ պէնզ-
զէր քի պիր ատէմ անը պուլուփ կիզ-
լէր, վէ սիւրուրընտան վարըփ՝ հէր նէ-
սի վար իսէ ֆիւրուխթ էտէրէք, օլ
թարլայը իշթիրա էտէր։
45 Եինէ մէլէքիւթ իւս սէմավաթ կիւ-
զէլ ինճիւլէր արայան պիր պազիրկեա-
46 նա պէնզզէր. Մէրգում զիգըյմէթ պիր
ինճու պուլտըղընտա, վարըփ հէր նէ-
սի վար իսէ ֆիւրուխթ էտիփ, անը իշ-
թիրա էթտի։
47 Եինէ մէլէքիւթ իւս սէմավաթ տէ-
նիզէ աթըլըփ հէր ճինստէն ճէմ՝ էտէն
48 պիր աղա պէնզզէր. Վէ տօլտըղտա՝
անը սահիլէ չըգարըրլար, վէ օթու-
րուփ էյիլէրի գապլարա ճէմ՝ իլէ ֆէ-
49 նասընը աթարլար. Տիւնեանըն ախի-
րինտէ էօյլէ օլաճագ տըր. մէլէքլէր
չըգըփ սալիհլէրին արասընտան ֆասըգ-
50 լարը այըրարագ, Անլէրի աթէշ քիւլ-
խանընա աթաճագլար տըր. օրատա
աղլայըշ վէ տիշ գըճըրտամասը օլաճագ
տըր։
51 Յիսուս անլէրէ՝ Պու նէսնէլէրին ճիւմ-
լէսինի անլատընը՞զ մը՝ տէտի. ան-
52 լար՝ Պէլի, Էֆէնտի, տէտիլէր։ Օլ տախի
անլէրէ՝ Պունուն իչիւն մէլէքիւթ իւս
սէմավաթ խուսուսընտա միւթէ'ալլիմ
օլան հէր քեաթիպ խազինէսինտէն եէ-
նի վէ էսքի շէյլէր չըգարան պիր խա-
նէ սահիպի քիշիյէ պէնզզէր՝ տէտի։
53 Վէ վագը' օլտու քի Յիսուս պու թէմ-
սիլլէրի պիթիրտիքտէն սօնրա, օրա-
54 տան հարէքէթ էթտի՝ Քէնտի վաթանընա
կէլտիքտէ, սինաղօղլարընտա անլէրէ
թա'լիմ էտէր իտի. շէօյլէ քի անլէր
հայրան օլուփ՝ Պու հիքմէթ վէ մու'-
55 ճիզէլէր պունա նէ՞րէտէն տիր. Պու ա-
տէմ տիւլկէրին օղլու տէյի՞լ մի, վա-
լիտէսինէ Մէրեէմ վէ գարտաշլարընա
Եա'գուպ վէ Եօսէ վէ Սիմ'օն վէ Եէ-
56 հուտա տէմէզլէ՞ր մի. Վէ ճիւմլէ հէմ-
շիրէլէրի եանըմըզտա տէյի՞լ մի. իմտի
պու ատէմ ճիւմլէսի նէ՞րէտէն տիր՝
57 տէյէրէք, Անըն հագգընտա շիւպհէլէր
իտի. Ֆագաթ Յիսուս անլէրէ՝ Պիր
փէյղամպէր քէնտի վաթանընտան վէ
քէնտի խանէսինտէն ղայրը եէրտէ ի-
58 թիպարսըզ տէյիլ տիր՝ տէտի. Վէ օ-
րատա անլէրին իմանսըզլըգլարը սէպէ-
պիյլէ չօգ մու'ճիզաթ իճրա էթմէտի։

ՊԱՊ 14

1 Օլ զէման րէ'իս ի րու'պ՝ օլան Հէրօտէս
2 Յիսուսըն շէօհրէթինի իշիթմէքլէ, քէն-
տի խատէմէսինէ՝ Պու ատէմ վաֆթիզ
էտիճի Եուհաննա տըր. էօլիւլէրտէն
գըյամ էթմիշ տիր, վէ պու սէպէպ-
տէն անըն վասըթասըյլէ մու'ճիզէլէր
իճրա օլունույօր՝ տէտի։
3 Զիրա քի Հէրօտէս, պիրատէրի Ֆի-
լիփփօսըն զէվճէսի Հէրօտիա սէպէպին-
տէն, Եուհաննայը թութուփ վէ պաղ-

լայըպ զընտանտա հապս էթմիշ իտի. Չիրա Եուհաննա անա՝ Պունու ալմագ սա-
5 նա հէլալ տէյիլ տիր՝ տէր իտի. Վէ անը գաթլ էթմէք իսթէր իտի իսէ տէ, խալգ անը փէյղամպէր մագամընտա թութտուգլարը իչիւն անլէրտէն գոր-
6 գար իտի. Վէ Հէրօտէսին եէվմ ի վէլատէթի զիյաֆէթինտէ՝ Հէրօտիանըն
7 գըզը օրթատա րագս էթտի. Վէ Հէրօտէսին խօշունա կէլտիքլէ՝ հէր նէ իստէրսէ անա վէրմէքլիկի եէմին իլէ
8 վա'տ էյլէտի. Գըզ տախի վալիտէսի թարաֆընտան թէշվիգ օլունմագլէ՝ Պանա պուրատա պիր թէփսի իչէրիսինտէ Վաֆթիզ Եուհաննանըն պա-
9 շընը վէր՝ տէտի. Իմտի մէլիք միւքէտտէր օլտու իսէ տէ՝ եէմինլէրի վէ պէրապէրինճէ սօֆրատա օթուրանլար սէպէպինտէն վէրիլմէսինի էմր էյլէտի.
10 Վէ կէօնտէրիպ՝ զընտանտա Եուհան-
11 նանըն պաշընը քէստիրտի. Վէ անըն պաշը պիր թէփսի իչէրիսինտէ կէթիրիլիպ գըզա վէրիլտիքտէ, օլ տախի վա-
12 լիտէսինէ կէօթիւրտիւ. Վէ շաքիրտլէրի կէլիպ ճէսէտինի գալտըրարագ տէֆն էթտիլէր, վէ վարըպ Յիսուսա խապէր վէրտիլէր.

13 Յիսուս տախի պունու իշիթտիքտէ՝ օրատան գայըգ իլէ պէապան պիր մահալէ թէնհաճա 'ազիմէթ էթտի, վէ ճէմա'աթ իշիթտիքտէ՝ շէհիրլէրտէն եայա անըն արդընճա կիթտի.

14 Վէ [Յիսուս] չըգտըգտա՝ խայլի ճէմա'աթ կէօրտիւքտէ, անլէրէ թէրահհիւմ էթտիյինտէն խասթալարընա շիֆա վէրտի.

15 Վէ ագշամ օլտուգտա շակիրտլէրի եանընա կէլիպ, Պուրասը պէապան մահալ տըր, վէ շիմտի վագըթ կէչմիշ տիր. ճէմա'աթը սալը վէր, քէօյլէրէ վարըպ քէնտիլէրինէ թա'ամ սաթըն ալսըն-
16 լար՝ տէտիլէր. Լաքին Յիսուս անլէրէ՝ կիթմէլէրինէ հաճէթ եօգ տըր. սիզ
17 անլէրէ թա'ամ վէրինիզ՝ տէտի. Անլէր տախի անա՝ Պէշ էքմէք իլէ իքի պալըգտան մա'ատա պուրատա պիր շէյիմիզ
18 եօգ տըր՝ տէտիլէր. Օլ տախի՝ Անլէրի
19 պուրայա պանա կէթիրինիզ՝ տէտի. Վէ ճէմա'աթըն օթլար իւզէրինէ օթուրմալարընը էմր էթտիքտէն սօնրա, պէշ էքմէք իլէ իքի պալըգը ալըպ՝ սէմայէ տօղրու նազար էտէրէք, պէրէքէթ տուա'ար օգույուպ էքմէքլէրի փարէլէտի, վէ շակիրտլէրէ վէրիպ՝ շակիրտլէր տախի ճէմա'աթա վէրտիլէր.
20 Ճիւմլէսի տախի եէյիպ տօյտուլար, վէ փարչալարըն ֆազլասընը, օն իքի քիւֆէ տօլուսու օլարագ, գալտըրտըլար.
21 Վէ նիսա իլէ չօճուգլարտան մա'ատա եէյէնլէր պէշ պին գատար ատէմ իտի.
22 Վէ տէր'ագապ [Յիսուս] քէնտիսի ճէմա'աթը սալը վէրինճէյէ տէքին շակիրտլէրինէ՝ գայըգա կիրիպ քէնտիսինտէն էվվէլ գարշը թարաֆա կէչմէլէ-
23 րի իչիւն իլզամ էթտի. Քէնտիսի տախի ճէմա'աթը սալը վէրտիքտէն սօնրա՝ եալընըզճա տու'ա էթմէք իչիւն տաղա չըգտը. Վէ ագշամ օլտուգտա՝
24 օրատա եալընըզ իտի. Ամմա գայըգ հէմէն տէնիզ օրթասընտա օլուպ՝ րիւզկեար մուխալիֆ օլմաղլէ, տալղալարտան սալլանըյօր իտի.
25 Վէ կէճէնին տէօրտիւնճիւ նէօպէթթինտէ՝ Յիսուս տէնիզ իւզէրինտէ եիւ-
26 րիւյէրէք, անլէրէ տօղրու կէլտի. Շակիրտլէր տախի անը տէնիզ իւզէրինտէ եիւրիւր կէօրտիւքլէրինտէ մուզթարիպ օլուպ. Խէյալ տըր՝ տէյէրէք, գորգու-
27 լարընտան ֆէրեատ էթտիլէր. Յիսուս իսէ տէր'ագապ անլէրէ սէօյլէյիպ՝ Ճէսարէթլէնինիզ, պէն իմ, գորգմայըն-
28 ըզ՝ տէտի. Վէ Պետրոս անա ճէվապէն, Եա Րապպ, էյէր սէն իսէն, պանա էմր էյլէ, սուլար իւզէրինտէ սա-
29 նա կէլէյիմ՝ տէտի. Վէ օլ՝ Կէլ, տէմէսի իւզէրինէ՝ Պետրոս գայըգտան էնիպ՝ Յիսուսըն եանընա կիթմէք իչիւն, սուլար իւզէրինտէ եիւրիւտիւ.
30 Լաքին րիւզկեարը շէտիտ կէօրտիւքտէ՝ գորգուպ պաթմաղա պաշլատըգտա, Եա Րապպ, պէնի գուրթար՝ տէյիւ
31 ֆէրեատ էյլէտի. Յիսուս տախի տէր'ագապ էլինի ուզատըպ՝ անը թութտու, վէ անա՝ Էյ իմանըձօգան, նի-

32 Նիչին շիւպհէ էթտին՝ տէտի. Վէ անլար
գայըղա կիրտիքտէ րուզկեար սաքին օլտու.
33 Վէ գայըգտա օլանլար կէլիպ
Ֆիլհագիգէ սէն Իպնուլլահ սըն՝ տէյէրէք
Անա սէճտէ էթտիլէր.
34 Վէ գարշը թարաֆա կէչիպ՝ Կէննէսարէթ
35 տիյարընա կէլտիլէր. Վէ օլ մահալլին
ատէմլէրի Անը թանըտըգտա,
պիւթիւն էթրաֆա ատէմ կէօնտէրիպ՝
ճիւմլէ 'իլլէթլի օլանլարը Անա կէթիրտիլէր.
36 Վէ եալընըզ լիպասընըն էթէյինէ
տօգունալար տէյիւ Անտէն րիճա
էթտիլէր. Վէ տօգունանլարըն քեաֆֆէսի
շիֆա պուլտուլար.

ՊԱՊ 15

1 Օլ վագիտ Երուշալիմտէն օլան 'ուլէմա
իլէ Ֆէրիսիլէր Յիսուսըն եանընա
2 կէլիպ, Նիչին սէնին շակիրտլէրին միւթէգատտիմինին
րիվայէթինէ մուխալիֆ
հարէքէթ էտիյօրլար, զիրա էքմէք
եէյէճէքլէրի զաման էլլէրինի
3 եըգամըյորլար՝ տէտիլէր. Օլ տախի
անլէրէ ճէվապէն՝ Նիչին սիզ տախի րիվայէթինիզ
սէպէպիլէ Ալլահըն էմրինէ
4 մուղայիր հարէքէթ էտիյօրսունըզ. Զիրա
Ալլահ՝ փէտէրինէ վէ մատէրինէ
5 հիւրմէթ էյլէ. Հէմ տախի՝ փէտէրինէ
վէ եա վալիտէսինէ շէթմ էյլէյէն մութլագա
գաթլ օլունսուն՝ տէյիւ պույուրտու.
6 Ամմա սիզ՝ Հէր քիմ փէտէրինէ
եա վալիտէսինէ՝ թարաֆըմտան
ֆայտէ կէօրէճէյին շէյ հէտիյյէ օլսուն
տէրսէ, վէ փէտէրինէ եա վալիտէսինէ
հիւրմէթ էթմէքտէն մա'զուրտուր՝
տէրսինիզ. Վէ սիզին րիվայէթինիզ սէպէպիյլէ
Ալլահըն էմրինի պաթըլ էթտինիզ.
7 Էյ միւրայիլէր, Իշա'եա սիզին
8 հագգընըզտա՝ Պու գավմ ագըզլարը
իլէ Պանա եագլաշըրլար, լիսանէն հիւրմէթ
էտէրլէր, ֆագաթ գալպլէրի պէնտէն
9 ուզագ տըր. Հէմ ինսան
թէնպիհաթը օլան թա'լիմաթը էօյրէթմէքլէ՝
պանա պիհուտէ եէրէ 'իպատէթ
էտէրլէր՝ տէյիւ վահյ իլէ կիւզէլճէ
տէմիշտիր, տէտի.

10 Վէ ճէմա'աթը եանընա չաղըրըպ անլէրէ՝
11 Տինլէյինիզ վէ անլայընըզ. Աղըզա
կիրէն շէյ ատէմի նէճիս էթմէզ.
Լաքին ատէմի նէճիս էտէն աղըզտան
չըգան շէյ տիր՝ տէտի.
12 Օլ վագիտ շակիրտլէրի եանընա կէլիպ,
Անա՝ Ֆէրիսիլէր պու սէօզի իշիթտիքլէրինտէ
կիւճէնտիքլէրինի պի-
13 լիր միսին՝ տէտիլէր. Օլ տախի ճէվապ
վէրիպ, Սէմավի Փէտէրիմին տիքմէտիյի
հէր ֆիտանլըգ քէօքիւնտէն սէօքիւլէճէք
14 տիր. Անլէրի պըրագընըզ. քէօրլէրին
քէօր գըլավուզլէրի տիր. Վէ էյէր քէօր
քէօրէ գըլավուզլուգ էտէրսէ, իքիսի
15 տէ չուգուրա տիւշէր՝ տէտի. Վէ Պետրոս
Անա ճէվապէն՝ Պու թէմսիլի պի-
16 զէ թէֆսիր էյլէ՝ տէտի. Յիսուս տախի՝
17 Հալա սիզ տէ մի ֆէհմսիզ սինիզ. Հէնիւզ
անլամազ մը սընըզ քի աղըզա կիրէն
հէր շէյ գարընա կիտիպ թաշրա
18 չըգարըլըր. Ամմա աղըզտան չըգան շէյլէր՝
գալպտէն սուտուր էտէրլէր,
19 պունլար ատէմի նէճիս էտէր. Զիրա
գալպտէն քեօթիւ ֆիքիրլէր, գաթլ
վէ զինալըգ, ֆուհուշ վէ սըրգաթ վէ
եալան շէհատէթ վէ քիւֆիր սու-
20 տուր էտէր. Ատէմի նէճիս էտէն շէյլէր՝
պունլար տըր. ամմա եըգանմամըշ
էլլէր իլէ թա'ամ էթմէք ատէմի
նէճիս էթմէզ՝ տէտի.
21 Վէ Յիսուս օրատան չըգըպ՝ Սուր վէ
Սայտա սէմթլէրինէ 'ազիմէթ էյլէտի.
22 Վէ իշթէ օլ թարաֆլարտան պիր Քէն'անլը
գարը պաղըրարագ, Անա՝ Եա Ռապ
իպն Տավիտ, պանա մէրհամէթ էյլէ.
գըզըմ ճիննտէն 'ազապ ը չէքիյօր՝ տէ-
23 յէրէք ֆէրեատ էյլէտի. Օ [illegible]
[illegible] պիր ճէվապ վէրմէտի. Շակիրտլէրի
եանընա կէլիպ, Արդըմըզտան
ֆէրեատ էտիյօր, անը սալ վէր՝ տէ-
24 յիպ Անա րիճա էյլէտիլէր. Վէ օ ճէվապընտա՝
Պէն պէյթ ի Իսրայէլին զայի' օլմուշ
գոյունլարընտան պաշգասընա իր-
25 սալ օլունմատըմ՝ տէտի. Լաքին մէրգումէ
կէլիպ Անա սէճտէ էտէրէք,
Եա Ռապ, պանա իմտատ էյլէ՝ տէտի.
26 Օլ տախի ճէվապընտա՝ Չօճուգլարըն

էքմէյինի ալըփ՝ քէօփէքլէրէ աթմագ
27 էյի տէյիլ տիր՝ տէտի։ Լաքին վէրտի-
մէ Պէլի, եա Ռապպ, չիւնքի քէօփէկ-
լէր տախի սահիպլէրինին սօֆրալարըն-
տան տիւշէն գըրընթըլարտան եէրլէր՝
28 տէտի։ Օլ վագըթ Յիսուս անըն ճէվա-
պըն՝ էյ խաթուն, իմանըն չօգ պիւ-
յիւք, իսթէտիյին կիպի օլսուն՝ տէտի.
վէ գըզը օ սա՛աթ շիֆա պուլտու։
29 Վէ Յիսուս օրատան հարէքէթ էտիփ Ճէ-
լիլ տէնիզինին քէնարընա կէլտի վէ
30 տաղա չըգըփ օրատա օթուրտու. Վէ
եանընա խայլի ճէմա՛աթ կէլտի՝ անլէր
իլէ պէրապէր թօփալլար վէ քէօրլէր
վէ տիլսիզլէր վէ սագաթլար իլէ սա՛իր
նիչէ խաստալար պուլունմայլէ անլէրի
Յիսուսըն այագլարընա գօյտուլար,
31 Օլ տախի անլէրէ շիֆա վէրտի, շէօյլէ
քի ճէմա՛աթ տիլսիզլէրին սէօյլէտիքլէրինի
վէ սագաթլարըն սաղալտըգլարընը վէ թօ-
փալլարըն եիւրիւտիւքլէրինի վէ քէօր-
լէրին կէօրտիւքլէրինի մուշահէտէ էթ-
տիքլէրինտէ թէ՛աճճիւպ էտիփ Իսրա-
յէլին Ալլահընա համտ էթտիլէր։
32 Վէ Յիսուս շակիրտլէրինի եանընա չա-
ղըրըփ՝ ճէմա՛աթա աճըյըրըմ, զիրա շիմ-
տի իւչ կիւն տիր եանըմտա պուլունու-
յօրլար վէ եէյէճէք շէյլէրի եօգ տըր.
վէ անլէրի աճ օլարագ կէօնտէրմէք իսթէմէմ,
օլմայա քի եօլտա թագաթսըզ գալը-
33 լար՝ տէտի։ Վէ շակիրտլէրի անա՝ Պէօյ-
լէ պիր չէօլտէ պու ճէմա՛աթը տօյու-
րաճագ գատար էքմէք նէրէտէն պու-
34 լալըմ՝ տէտիլէր։ Յիսուս տախի անլէ-
րէ՝ Գաչ էքմէյինիզ վար՝ տէտիյինտէ,
անլէր Եէտի տանէ վէ պիր գաչ
35 քիւչիւք պալըգ վար՝ տէտիլէր։ Վէ ճէ-
մա՛աթըն եէրէ օթուրմալարընը էմր
36 էթտիքտէն սօնրա, Օլ եէտի էքմէք
իլէ պալըգլարը ալըփ՝ թէշէքքիւր էթ-
տի, վէ փարչալայըփ շակիրտլէրինէ, շա-
կիրտլէր տախի ճէմա՛աթա վէրտիլէր։
37 Վէ ճիւմլէսի եէյիփ տօյտուլար. վէ փար-
չալարըն ֆազլասընտան եէտի զէնպիլ
38 տօլուսու գալտըրտըլար։ Վէ նիսա իլէ
չօճուգլարտան մա՛ատա եէյէնլէր տէօրթ
պին ատէմ իտի։

39 Վէ ճէմա՛աթը սալըվէրտիքտէն սօնրա
գայըղա պինիփ Մէճտէլ հու-
տուտընա կէլտի։

ԲԱԲ 16

1 Վէ Ֆէրիսիլէր իլէ Սատուգիլէր եա-
նընա կէլիփ՝ անը թէճրիպէ իչիւն քէն-
տիլէրինէ կէօքտէն պիր ա՛լամէթ կէօս-
2 թէրմէսինի թալէպ էթտիլէր. Օլ տա-
խի անլէրէ ճէվապէն, Աքշամ օլտուգ-
տա՝ Հավա կիւզէլ օլաճագ, զիրա կէօք
3 գըզըլ տըր. Վէ սապահլայըն Պու կիւն
հավա պօզուգ օլաճագ, զիրա կէօք
գըզըլ պուլուտլու տըր՝ տէրսինիզ.
էյ միւրա՛իլէր, կէօքիւն սիւրէթինի
ֆարգ էթմէսինի պիլիրսինիզ, վէ վա-
գըթլարըն ա՛լամէթլէրինի պիլէմէզ մի-
4 սինիզ? Քէօթիւ վէ զի-
նաքեար նէսլ ա՛լամէթ իսթէր, վէ ան-
նա Եունուս փէյղամպէրին ա՛լամէթին-
տէն պաշգա պիր ա՛լամէթ վէրիլմէյէճէք
տիր՝ տէտի. Վէ անլէրի պըրագըփ կիթ-
տի։
5 Վէ շակիրտլէրի տէրէյի թէճավիւզ էյլէ-
տիքլէրինտէ, էքմէք ալմայը ունութ-
6 մուշլար իտի։ Վէ Յիսուս անլէրէ՝ Տիգ-
գաթ էյլէյինիզ վէ Ֆէրիսիլէր իլէ Սա-
տուգիլէրին մայասընտան հազէր օլու-
7 նուզ՝ տէտի։ Անլէր տախի էքմէք
ալմատըղըմըզ իչիւն տիր՝ տէյէ քէնտի
մէյանէլէրինտէ թէֆէքքիւր էտէրլէր
8 իտի։ Յիսուս պունու պիլիւպ անլէրէ
խիթապէն, Էյ իմանը գըլլէթլի օլանլար,
նիչիւն մէյանէնիզտէ էքմէք ալմա-
տըղընըզտան տօլայը թէֆէքքիւր էտիյօր-
9 սունուզ. Տահա անլամազ մըսընըզ? պէշ էքմէյի-
նի վէ գաչ գիւֆէ գալտըրտըղընըզը
10 Վէ տէօրթ պին քիշինին եէտի էքմէ-
յինի վէ գաչ զէնպիլ ֆազլա գալտըրտըղընը-
զը տախի ֆէհմ էթմէյիփ [illegible]
11 Թըր էթմէզմիսինիզ. Ֆէրիսիլէր իլէ
Սատուգիլէրին մայասընտան ինթիպահ
էտինիզ՝ տէտիյիմ իչիւն սիզէ սէօյլէտիյիմ սէօզ
էքմէք հագգընտա օլմատըղընը նասըլ
12 ֆէհմ էթմէյօրսունուզ՝ տէտի. Օլ վագըթ
էքմէք մայասը հագգընտա տէյիլ, ան-

ճագ Փերիսիլեր իլէ Սատուգիլերին թա'լիմինտէն
իհթիրազ էթմէք իչիւն պույուրտըղընը
անլատըլար։
13 Վէ Յիսուս Գայսէրիյէ ի Ֆիլիպպոս
սէմթլէրինէ վարտըղընտա, շակիրտլէրինէ՝
Ատէմլէրին տէտիքլէրինէ կէօրէ
պէն Իպն իւլ ինսան քի՞մ իմ՞ տէյիւ
14 սու՞ալ էյլէտի։ Անլէր տախի՝ Պա'զըլարը
Վաֆթիզ էտիճի Եուհաննա, վէ
տիյէրլէրի Իլյա, վէ սա՛իրլէրի Էրէմիա
եախոտ պաշգա փէյղամպէրլէրտէն
15 պիրի սին տէյօրլար՝ տէտիլէր։ Անլէրէ՝
Եա սիզին տէտիյինիզէ կէօրէ պէն քի՞մ
16 իմ՝ տէտի։ Վէ Սիմ'օն Պետրոս ճէվապէն՝
Սէն Մէսիհ Իպնուլլահ իլ Հայյ
17 սըն՝ տէտի։ Վէ Յիսուս անա ճէվապէն,
Էյ Սիմ'օն Պառ-Եօնա՝ նէ մուպարէքսին.
զիրա սանա պունու թէն վէ գան
աչմատը, անճագ սէմավաթտա օլան Պէտէրիմ
18 իլհամ էթտի՝ տէտի։ Պէն տախի
սանա տէրիմ քի՝ Սէն Պետրոս սըն,
Կիլիսէմի պու գայա իւզէրինէ պինա
էտէճէյիմ, վէ ճէհէննէմ գափուլարը
անըն իւզէրինէ զալիպ օլմայաճագ
19 տըր։ Վէ սանա մէլէքիւթ իւս սէմավաթըն
անախթարլարընը վէրէճէյիմ,
վէ եէր իւզէրինտէ հէր նէ պաղլար իսէն,
սէմավաթտա պաղլանմըշ օլաճագ,
վէ եէր իւզէրինտէ հէր նէ չէօզէրիսէն,
սէմավաթտա չէօզիւլմիւշ օլաճագ տըր՝
20 տէտի։ Օլ վէգթ շակիրտլէրինէ՝ քէնտիսինին
[Յիսուս] Մէսիհ օլտուղունու քիմսէյէ
սէօյլէմէմէլէրինի էմր էթտի։
21 Օլ վագըթտան աշիկեարա Յիսուս Եէրուշալիմէ
կիթմէք, վէ իխթիյարլար իլէ
պաշ քէհաննլէր վէ 'ուլէմա թարաֆընտան
չօգ էլէմ չէքիփ գաթլ օլունմագ,
վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ գըյամ
էթմէք կէրէք իտիյինի շակիրտլէրինէ
22 պէյան էթմէյէ պաշլատը։ Վէ Պետրոս
անը պիր թարաֆա ալըփ, Հաշա՛ եա
Րապպ՝ պու սանա ասլա վագը՛ օլմասըն՝
տէյէրէք անը թա'զիր էթմէյէ
23 պաշլատըղընտա, Օլ տախի տէօնիւփ
Պետրոսա՝ Արտըմա չէքիլ, էյ Շէյթան,
պանա թէօքէզ սին, զիրա Ալլահա 'ա՞իտ
օլան շէյլէրէ տէյիլ, անճագ ատէմլէրէ
'ա՞իտ օլան շէյլէրէ սարֆը էֆքեար
էյլէրսին՝ տէտի։
24 Օլ վէգթ Յիսուս շակիրտլէրինէ տէտի
քի՝ Էյէր պիր քիմսէ արտըմճա կէլմէք
իսթէրսէ, թէրք ի նէֆս էտէրէք
խաչընը իւքլէնիփ՝ արտըմ սըրա կէլ-
25 սին։ Զիրա հէր քիմ քի քէնտի ճանընը
գուրթարմագ իսթէրսէ, անը գայպ
էտէճէք. վէ հէր քիմ պէնիմ իչիւն
քէնտի ճանընը գայպ էտէրսէ, անը պուլաճագ
26 տըր։ Զիրա պիր ատէմ պիւթիւն
տիւնեայը գազանըփ տա՛ քէնտի
ճանընը գայպ էտէրսէ, նէ՞ իսթիֆատէ
էտէր. եախոտ ատէմ քէնտի ճանընը
27 պէտէլ նէ՞ վէրէ պիլիր։ Զիրա Իպն իւլ
ինսան քէնտի մէլա՞իքէսի իլէ Պէտէրինին
ճէլալինտէ կէլէճէք, վէ օլ զէման
հէր քէսէ 'ամէլլինէ կէօրէ մուքեաֆաթ
28 էտէճէք տիր։ Հագիգաթէն
սիզէ տէրիմ քի, Պուրատա հազըր
պուլունանլարտան պա'զըլարը վար քի՝ Իպն
իւլ ինսանը քէնտի մէլէքիւթի իլէ կէլտիյինի
կէօրմէյինճէ էօլիւմ թաթմայաճագլար
տըր։

ՊԱՊ 17

1 Վէ ալթը կիւնտէն սօնկրա, Յիսուս
Պետրոս վէ Եա'գուպ իլէ գարտաշը
Եուհաննայը պէրապէր ալըփ՝ անլէրի
թէնհաճէ եիւքսէք պիր տաղ իւզէրինէ
2 կէօթիւրտիւ։ Վէ էօնլէրինտէ սուրէթի
թէպէտտիւլ էտիփ, եիւզիւ կիւնէշ կիպի
զիյատար՝ վէ էսվապը նուր կիպի
3 պէյազ օլտու։ Վէ իշթէ Մուսա իլէ Իլյա
անըն իլէ սէօյլէշէրէք անլէրէ կէօ-
4 րիւնտիւ։ Վէ Պետրոս Յիսուսա խիթապէն,
Եա Րապպ, պիզիմ պուրատա
պուլունմամըզ էյի տիր. էյէր իսթէրսէն՝
պիրի սէնին, վէ պիրի Մուսա, վէ
պիրի տախի Իլյա իչիւն, պուրատա
5 իւչ խայմէ եափալըմ՝ տէտի։ Օ տահա
սէօյլէր իքէն, իշթէ պիր մունէվվէր
պուլութ անլէրի կէօլկէլէփ ալթընա ալըփ,
իշթէ պուլութտան՝ Սէվկիլի
Օղլըմ պու տըր, անտան րազը իմ. անը
տինկլէյինիզ՝ տէյիւ պիր սէտա կէլ-

6 տը։ Վէ շակիրտլէրի իշիտինճէ, եիւզ
իւսթիւ տիւշիւպ՝ զիյատէ գօրգտըլար։
7 Վէ Յիսուս եագլաշըպ անլէրէ տօգու-
նարագ, Գալգընըզ, գորգմայընըզ՝ տէ-
8 տի։ Անլէր տախի կէօզլէրինի գալտըր-
տըգլարընտա՝ Յիսուստան պաշգա քիմ-
սէյի կէօրմէտիլէր։
9 Վէ տաղտան էնէրլէր իքէն, Յիսուս
անլէրէ՝ Թա Իպն իւլ ինսան էմվաթ-
տան գըյամ էտինճէյէ տէք, պու կէօր-
տիւյիւնիւզիւ քիմսէյէ սէօյլէմէյինիզ՝
10 տէյիւ թէնպիհ էյլէտի։ Վէ շակիրտլէրի
անա, Եա՛ նիչին [illegible]մա՝ Էվվէլա
լիյա կէլմէք կէրէք տիր՝ տէրլէր՝ տէ-
11 տիլէր։ Սո՛ալ էյլէտիքլէրինտէ, Յիսուս
ճէվապընտա անլէրէ՝ Կէրչի Իլիյա էվ-
վէլա կէլիպ հէր շէյի թանզիմ էտէր։
12 Լաքին սիզէ տէրիմ քի՝ Իլիյա փիլ վա-
գը՝ կէլմիշ տիր, վէ անը թանըմայըպ՝
հագգընտա հէր իսթէտիքլէրի շէյի
եափտըլար։ քէզալիք Իպն իւլ ինսան
տախի անլէրին թարաֆընտան էլէմ չէ-
13 քէճէք տիր՝ տէտի։ Օլ զէման շակիրտ-
լէրի քէնտիլէրէ վաֆթիզ էտիճի Եու-
հաննա հագգընտա սէօյլէտիյինի անլ-
ատըլար։
14 Վէ խալգըն եանընա կէլտիքլէրինտէ,
պիր ատէմ անըն եանընա կէլիպ՝ տօ-
նիւնտէ տիզ չէօքէրէք, Էֆէնտիմ, օղ-
լըմա մէրհամէթ էյլէ, զիրա սա՛ալը օ-
լուպ փէք չօգ էլէմ չէքէր, չիւնքի չօգ
տէֆ՛ա աթէշէ վէ չօգ տէֆ՛ա սույա
15 տիւշէր։ Վէ անը շակիրտլէրինէ կէթիր-
տիմ իսէ տէ, անը շիֆա վէրէմէտիլէր՝
16 տէտի։ Վէ Յիսուս տախի ճէվապ վէ-
րիպ՝ Էյ իմանսըզ վէ ՚աքըլ նէսլ, նէ՞
վագթա գատար սիզին իլէ օլայըմ, նէ՞
վագթա գատար սիզէ թէհամմիւլ է-
տէյիմ. անը պուրայա պանա կէթիրի-
17 նիզ՝ տէտի։ Վէ Յիսուս ճինի թա՛զիր
էթտիքտէ, անտէն չըգտը, վէ օղլան
18 օլ սա՛աթ շիֆա պուլտու։ Օլ զէման
շակիրտլէր թէնհաճէ Յիսուսըն եանընա
կէլիպ՝ Պիզ նիչին անը չըգարամատըգ՝
19 տէտիլէր։ Յիսուս տախի անլէրէ՝ Իման-
սըզլըղընըզ իչիւն տիր, զիրա հագիգա-
թէն սիզէ տէրիմ քի՝ էյէր խարտալ
տանէսի գատար իմանընըզ օլուրսա,
պու տաղա՝ Պուրատան էօթէյէ նագլ
էթ՝ տէրսէնիզ նագլ էտէճէք տիր,
վէ սիզէ հիչ պիր շէյ ղայրի միւմքին
20 օլմայաճագ տըր։ Ամմա տու՛ա վէ օ-
րուճտան ղայրի եօլ իլէ պու մագուլէ
չըգմազ՝ տէտի։
21 Վէ Ճէլիլէտէ տօլաշըրլար իքէն, Յի-
սուս անլէրէ՝ Իպն իւլ ինսան ատէմլէր
22 էլինէ թէսլիմ օլունաճագ, Անը գաթլ
էտէճէքլէր տիր, վէ իւչիւնճիւ կիւն
գըյամ էտէճէք տիր՝ տէմէսի իլէ, ան-
լէր զիյատէ միւքէտտէր օլտըլար։
23 Վէ Գէֆէրնահումա կէլտիքլէրինտէ,
իքի տիրհէմ վէրկի թահսիլ էտէնլէր
Պետրոսըն եանընա կէլիպ՝ Մու՛ալ-
լիմինիզ իքի տիրհէմլիյի վէրմէ՞զ մի՝ տէ-
24 տիլէր։ Օլ տախի՝ Վէրիր՝ տէտի։ Վէ
խանէյէ կիրտիքտէ Յիսուս անը գաբ-
գըլայըպ՝ Էյ Սիմ՛օն, նէ՞ զաննէ էտէր-
սին, միւլուք ի զէմին րէսմ խարաճ
վէրկիյի քիմլէրտէ՞ն ալըրլար, էվլա-
տըլարընտա՞նմը եօխսա պաշգալարընտա՞ն։
25 Ան՝ տէտի։ Պետրոս՝ անա՝ Պաշգալա-
րընտան՝ տէտի։ Յիսուս տախի անա՝
26 Էօյլէ իսէ էվլատ մու՛աֆ տըր։ Լաքին
անլէրի [illegible] մա՛սիյէթ օլմամագ
իչիւն՝ տէնիզէ կիտիպ օլթա աթ,
վէ իլք չըգան պալըղը թութուպ աղ-
զընը աչտըղընտա պիր տէօրթ տիր-
հէմլիք պուլուրսըն, անը ալըպ՝ անլէ-
րէ պէնիմ վէ սէնին իչիւն վէր՝ տէտի։

ԲԱԲ 18

1 Օլ զէման շակիրտլէրի Յիսուսըն եանը-
նա կէլիպ՝ Մէլէքիւթ իւս սէմավաթ-
տա էն պէօյիւք քի՛մ տիր՝ տէտիլէր։
2 Յիսուս տախի եանընա պիր չօճուգ չա-
ղըրըպ վէ անը օրթալարընտա տուր-
3 տուրուպ, Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ
քի՝ էյէր տէօնիւպ չօճուգլար կիպի օլ-
մազսանըզ, Մէլէքիւթ իւս սէմավաթա
4 ասլա կիրմէյէճէքսինիզ՝ տէտի։ Իմտի
հէր քիմ պու չօճուգ կիպի միւթէվա-
զը՛ օլուրսա, Մէլէքիւթ իւս սէմավաթ-
5 տա էն պէօյիւք օ տըր։ Վէ հէր քիմ

պէօյլէ պիր չօճուղու պէնիմ իսմիմ իչին գապուլ էտէն պէնի գապուլ էտէր. [illegible]

6 [illegible] Վէ պանա իման էտէն պու քիւչիւքլէրտէն պիրինի սիւրչթիւրիւրսէ, անըն պօյնունա տէյիրմէն թաշը ասըլըփ տէնիզին տիպինէ պօղտուրուլմասը քէնտիսինէ խայըրլը տըր.

7 Թէօքէզլէր սէպէպինտէն վա՜յ տիւնեայա, զիրա թէօքէզլէրին կէլմէսի լազըմ տըր, ամմա վա՜յ թէօքէզին կէլմէսինէ սէպէպ օլան ատէմէ.

8 Վէ էյէր էլին եա այաղըն սէնի սիւրչթիւրիւրսէ, անը քէս ու քէնտինտէն ըրագ աթ. հայաթա թօփալ եա չօլագ կիրմէն, իքի էլին եա իքի այաղըն օլուպ էպէտի աթէշէ աթըլմագտան սանա խայըրլը տըր.

9 Վէ էյէր կէօզին սէնի սիւրչթիւրիւրսէ, անը չըգարըփ քէնտինտէն ըրագ աթ. հայաթա թէք կէօզլիւ կիրմէն, իքի կէօզլիւ օլուպ ճէհէննէմ աթէշինէ աթըլմագտան սանա խայըրլը տըր.

10 Պու քիւչիւքլէրտէն պիրինի խոր կէօրմէքտէն իհթիյաթ էտինիզ, զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ անլէրին մէլէքլէրի սէմավաթտա օլան Փէտէրիմին եիւզինի տայիմա կէօրիւրլէր.

11 Զիրա Ինսանըն Օղլու հէլաք օլմուշլարը գուրթարմաղա կէլտի.

12 Սիզէ նէ կէօրինիւր? էյէր պիր ատէմին եիւզ գօյունու օլուպ անլէրտէն պիրի եօլու շաշըրըրսա, օլ ատէմ տօգսան տօգուզու տաղլարտա պըրաղըփ տա, վարըփ եօլու շաշըրմանը արամա՞զ մը.

13 Վէ էյէր անը պուլմաղա օլուրսա, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ եօլու շաշըրմամըշ տօգսան տօգուզ իչին զիատէ անըն իչին սէվինիր.

14 Պէօյլէճէ սէմավաթտա օլան Փէտէրինիզին հուզուրունտա պու քիւչիւքլէրտէն պիրինին պիլէ գայպ օլմասընա րըզա եօգ տուր.

15 Էյէր պիրատէրին սանա գարշը պիր գապահաթ էտէրսէ, կիտիփ անը եալընըզ պէյնինիզտէ թէնպիհ էթ. էյէր սէնի տինլէրսէ պիրատէրինի գազանմըշ օլուրսուն.

16 Վէ էյէր տինլէմէզսէ, [illegible] պիր եա իքի [illegible] շահիտլէրին աղզընտան հէր սէօզիւն սապիթ օլմասը իչին, [illegible] իլէ [illegible] պէրապէրինչէ [illegible]

17 քիշի ալ. Վէ էյէր անլէրի տինլէմէզսէ, քիլիսէյէ սէօյլէ, քիլիսէյի տախի տինլէմէզսէ, սանա պութփէրէսթ վէ կէօմրիւքճիւ [illegible] էյլէ.

18 Պէն հագիգաթ սիզէ տէրիմ քի՝ եէր իւզէրինտէ հէր նէ պաղլարսանըզ, սէմավաթտա պաղլանմըշ օլաճագ տըր, վէ եէր իւզէրինտէ հէր նէ չէօզէրսէնիզ, սէմավաթտա չէօզիւլմիւշ օլաճագ տըր.

19 Տախի սիզէ տէրիմ քի՝ էյէր եէր իւզէրինտէ սիզտէն իքիսի հէր նէ իսթէյէճէք իսէլէր, անտէ իթթիֆագ էտէրլէրսէ, սէմավաթտա օլան Փէտէրիմ թարա-

20 ֆընտան օլունաճագ տըր. Զիրա իքի եա իւչ քիշի պէնիմ իսմիմ իչին նէրէտէ ճէմ օլուրլարսա, անտէ պէն անլէրին արասընտա իմ.

21 Օլ զէման Պետրոս անըն եանընա կէլիփ՝ Եա Րապ, գաչ տէֆ'ա պիրատէրիմ պանա գապահաթ էտէրսէ՝ անը պաղըշլայըմ? եէտի տէֆ'այա գատա՞ր

22 մը՝ տէտի. Յիսուս անա տէտի քի՝ Սանա եէտի տէֆ'այա գատար տէյիլ, լաքին եէթմիշ քէրէ եէտի տէֆ'այա գատար տէ-

23 րիմ. Անըն իչին մէլէքիւթ իւս սէմավաթ պիր մէլիքէ թէշպիհ օլունուր քի՝ գուլլարըյլէ հեսապ կէօրմէք իսթէ-

24 տի. Վէ հեսապ կէօրմէյէ պաշլատըղընտա, [illegible] պին թալանթ

25 պորճլու պիր ատէմ կէթիրտիլէր. Անըն էտայա գուտրէթի օլմատըղընտան, էֆէնտիսի անըն քէնտիսինի վէ չօճուգլարընը վէ [illegible] թըլմասընը վէ պօրճուն էտա օլունմասընը էմր

26 էյլէտի. Իմտի օլ գուլ եէրէ [illegible] [illegible] գափանըփ, էֆէնտիմ, պանա միհլէթ վէր, սանա պիւթիւնիւնի էտա էտէրիմ տէյիւ [illegible] էյլէտի.

27 Վէ օլ գուլըն էֆէնտիսի [illegible] թէրահ[illegible] [illegible] անը [illegible] պօր-

28 ճունու [illegible] Ամմա օլ գուլ չըգըփ [illegible] եիւզ տինար պօրճլու օլան [illegible] գուլտաշընը պուլտու,

վէ անը պօղազընտան թութուպ՝ Պա-
նա պօրճընը էտա էյլէ՝ տէմէսի փըղէ-
29 րինէ, Անըն գափու եօլտաշը այաղընա
տիւշիւպ՝ Պանա միւսա'ատէ էյլէ, Սա-
նա [քեաֆֆէսինի] էտա էտէրիմ՝ տէ-
30 յի. Ամա իպա էյլէտի. Լաքին օ ռա-
զը օլմամաղլէ վարըպ՝ պօրճընը էտա
էտինճէյէ տէյին անը մահպէսէ իլգա
31 էթտի. Վէ պու ատէմին գափու եօլ-
տաշլարը վուգուա'ի հալի կէօրտիւքլէ-
րինտէ, գայէթիլէ միւքէտտէր օլմաղլէ,
վարըպ էֆէնտիլէրինէ ճիւմլէ վուգու-
32 աթը իֆատէ էթտիլէր. Օլ զէման է-
ֆէնտիսի անը չաղըրըպ, անա՝ Էյ շէ-
րիր գուլ, պանա եալվարտըղըն իչիւն
օլ պօրճըն ճիւմլէսինի սանա պաղըշ-
33 լատըմ. Պէն սանա մէրհամէթ էթտի-
յիմ կիպի, սէն տախի գափու եօլտա-
շընա մէրհամէթ էթմէլի տէյի՞լ մի ի-
34 տին՝ տէտի. Վէ էֆէնտիսի գազապէ
կէլիպ՝ պիւթիւն պօրճընը էտա էտին-
ճէյէ տէկին, անը իշքէնճէ էտիճիլէրէ
35 թէսլիմ էթտի. Բէյլէճէ հէր պիրի-
նիզ գարտաշլէրինիզէ սուչլարընը գալ-
պինիզտէն պաղըշլամազսանըզ հալտէ,
սէմավի փէտէրիմ տախի սիզէ պէօյլէ
էտէճէք տիր.

ՊԱՊ 19

1 Վէ վագը՝ օլտու քի՝ Յիսուս պու սէօզ-
լէրի թէմամ էթտիքտէն սօնրա, Ճէ-
լիլէտէն հարէքէթլէ Իրտանըն էօթէ թա-
րաֆընտաքի Եէհուտիյէ սընօրլարընա
2 կէլտի. Վէ պույիւք ճէմա'աթ անըն ար-
տընճա կիթտիքլէրինտէ՝ օրատա ան-
լէրէ շիֆա վէրտի.
3 Վէ Ֆէրիսիլէր անը թէճրիպէ էթմէք
իչիւն եանընա կէլիպ, անա՝ Ատէմէ հէր
սէպէպէ պինա'էն զէվճէսինի թաթլիգ
4 էթմէք ճա՞իզ մի՛ տէտիլէր. Օլ տախի
անլէրէ ճէվապէն՝ իպթիտատէ խալգ
էտէն անլէրի էրքէք վէ տիշի խալգ
5 էթտիյինի, Վէ՝ Պու սէպէպտէն ատէմ
փէտէրինի վէ վալիտէսինի թէրք էտիպ՝
զէվճէսինէ միւլազըմ օլաճագ, Իքիսի
տէ պիր վիւճուտ օլաճագլար՝ տէյիւ պու-
6 յուրտուղունու օգումատընըզ մը՞ Պի-
նա'էն 'ալէյհ անլար իքի տէյիլ, լաքին
պիր վիւճուտ տիրլէր. Իմտի Ալլահըն
ճիւֆթ էթտիյինի ինսան այըրմասըն՝
7 տէտի. Անլէր տախի անա՝ Եա նիչիւն
Մուսա թալագնամէ վէրիլէրէք թաթ-
լիգ էթմէքլիյի թէնպիհ էթտի՞ տէ-
8 տիլէր. Օլ տախի անլէրէ՝ Մուսա սիզին
Ղըլըզէթ ի գալպինիզ սէպէպիյլէ սիզէ
զէվճէլէրինիզի թաթլիգ էթմէյէ իզն
վէրտի, ամմա իպթիտատան պէօյլէ տէ-
9 յիլ իտի. Պէն տախի սիզէ տէրիմ քի՝
Հէր քիմ զէվճէսինի զինատան ղայրի
պիր սէպէպ իլէ թաթլիգ էտիպ-տէ,
պաշգասընը թէզէվվիւճ էտէրսէ, զի-
նա էտէր. Քէզալիք միւթալլագայը թէ-
10 զէվվիւճ էտէն զինա էտէր. Շաքիրտլէ-
րի տախի անա՝ Էյէր զէվճ իլէ զէվճէ
պէյնինտէ հալ պէօյլէ իսէ, Թէզէվվիւճ
11 խայըրլը տէյիլ տիր՝ տէտիլէր. Լաքին
օ անլէրէ խիթապէն՝ Պու քէլամը ճիւմ-
լէսի տէյիլ, անճագ քէնտիլէրէ հիտա-
յէթ օլունանլար գապուլ էտէ պիլիր.
12 Զիրա անա գարնընտան պա'զը խատըմ
տօղմուշ օլանլար վար տըր, վէ ատէմ-
լէր թարաֆընտան խատըմ գըլընմըշ
խատըմլար տախի վար տըր, վէ մէլէ-
քիւթ իւ սէմավաթ իչիւն քէնտի քէն-
տիլէրինի խատըմ էթմիշ օլանլար վար
տըր. գապուլ էթմէյէ գուտրէթի օ-
լան գապուլ էթսին՝ տէտի.
13 Օլ զէման իւզէրլէրինէ էլլէրինի գօ-
յուպ՝ տուա էթսին տէյիւ եանընա
քիւչիւք չօճուգլար կէթիրիլտի, Շա-
քիրտլէրի տախի անլէրի ազարլատըլար.
14 Ամմա Յիսուս՝ Չօճուգլարը գօյ վէրի-
նիզ, վէ անլէրի պանա կէլմէքտէն մէն'
էթմէյինիզ. Զիրա մէլէքիւթ իւ սէ-
մավաթ պույլէլէրին տիր՝ տէտի.
15 Վէ էլլէրինի անլէրին իւզէրինէ գօյըպ-
տան սօնրա՝ օրատան կիթտի.
16 Վէ իշթէ պիր քիմսէ եանընա կէլիպ,
անա՝ Էյի մու'ալլիմ, հայաթ ը
էպէտիյյէյէ նա'իլ օլմագ իչիւն պէն նէ
17 խայըր էյլէյիմ՝ տէտի. Օլ տախի անա՝
Նիչիւն պանա էյի տէյօրսըն. պիր-
տէն պաշգա Ալլահտան ղայրի քէրիմ

խօշ տըր. ամմա էյէր հայաթա նա՛իլ
օլմագ իսթէրիսէն, էվամիրի հըֆզ էյ-
18 լէ՝ տէտի. Օ անա՝ Հա՞նկըլարընը տէ-
տիքտէ, Յիսուս՝ Պունլարտըր, խաշնի
Գաթլ էթմէյէսին, Զինա էթմէյէսին,
Սըրգաթ էթմէյէսին, Եալան շէհատէթ
19 էթմէյէսին, Փէտէրինէ վէ վալիտէնէ
հիւրմէթ էտէսին, վէ Գօնշընը քէնտին
20 կիպի սէվէսին՝ տէտի. Օլ Նէվճիվան
անա՝ Պունլարըն ճիւմլէսինի սապավէ-
թիմտէն պէրու հըֆզ էյլէտիմ. տահա
21 նէ՞մ նօգսանըմ վա՞ր՝ տէտի. Յիսուս ա-
նա՝ Էյէր քեամիլ օլմագ իսթէրսէն,
կիտ մալլէրինի սաթըպ Ֆուգարա-
յա վէր, վէ սէմավաթտա խազինէյէ մալիք
օլաճագսըն. վէ կէլ պանա թապի՛ օլ՝
22 տէտի. Վէ օլ Նէվճիվան պու սէօզի ի-
շիթտիքտէ, միւքէտտէր օլարագ՝ կիթ-
տի. զիրա չօգ մալի վար իտի.
23 Վէ Յիսուս շակիրտլէրինէ՝ Հագիգա-
թէն սիզէ տէրիմ քի՝ Զէնկին քիմսէ
մէլէքիւթ իւս սէմավաթա կիւճ իլէ կի-
24 րէր. Վէ ինէ սիզէ տէրիմ քի՝ Զէն-
կինին մէլէքիւթ Ուլլահա կիրմէսինտէն
տէվէնին իյնէ տէլիկինտէն կէչմէսի ա-
25 սան տըր՝ տէտի. Շակիրտլէրի տա-
խի պունու իշիթտիքտէ, զիյատէ հէյ-
րան օլուպ՝ Էօյլէ իսէ քի՞մ խէլաս օլա-
26 պիլիր՝ տէտիլէր. Վէ Յիսուս անլէրէ
նազար էտիպ՝ Պու շէյ ինսան 'ինտին-
տէ գայր ի միւմքին տիր, լաքին 'ինտա
Ալլահ հէր շէյ միւմքին տիր՝ տէտի.
27 Օլ զէման Պետրոս անա ճէվապէն՝
Իշթէ պիզ հէր շէյի թէրք էտիպ՝ սա-
նա թապի՛ օլտուգ, իմտի նէ՞յէ մա-
28 լիք օլուրուզ՝ տէտի. Վէ Յիսուս անլէ-
րէ ճէվապընտա՝ Հագիգաթէն սիզէ տէ-
րիմ քի՝ սիզ պանա թապի՛ օլանլար
թէքվին ի ճէտիտտէ, Իպն իւլ ինսան
քէնտի ճէլալի թախթընտա օթուրտու-
ղու զէման, սիզ տախի օն իքի թախթ
իւզէրինտէ օթուրուպ՝ Իսրայէլին օն
իքի սըպթընը հիւքմ էտէճէքսինիզ.
29 Վէ հէր քիմ քի խանէլէր եա գարտաշ-
լէր եա հէմշիրէլէր եա փէտէրի եա վա-
լիտէ եա զէվճէ եա էվլատ եա թար-
լալարը պէնիմ իսմիմ իչիւն թէրք էթ-
միշ օլուրսա, իքիգ գաթընը ալաճագ,
հէմ հայաթ ը էպէտիյէյէ վարիս օլա-
30 ճագ տըր. Լաքին չօգ մուգատտէմ քի
մէսնէլէր՝ մուա՛խխէր, վէ մուա՛խխէր-
լէր մուգատտէմ օլաճագ տըր.

ՊԱՊ 20

1 Զիրա մէլէքիւթ իւս սէմավաթ՝ պա-
ղընա 'ամէլէ թութմագ իչիւն ալ-
սապահ չըգան խանէ սահիպի պիր ա-
2 տէմէ միւշապիհ տիր. Վէ 'ամէլէ իլէ
կիւնտէ պիրէր տինարա գավլ էտիպ՝
3 անլէրի պաղընա կէօնտէրտի. Վէ սա'աթ
իւչ րատտէլէրինտէ չըգըպ՝ չարշուտա
պօշ տուրանլար տախի կէօր-
4 տիւքտէ, Անլէրէ, Սիզ տախի պաղա
կիտինիզ, վէ հագգ նէ իսէ սիզէ վէրի-
5 րիմ՝ տէմէսի իւզէրինէ, Անլէր տախի
կիթտիլէր. սա'աթ ալթը վէ տօգուզ
րատտէլէրինտէ ինէ չըգըպ պու մի-
6 նվալ իւզրէ էյլէտի. Վէ սա'աթ օն պիր
րատտէլէրինտէ չըգըպ՝ տիյէր պօշ
տուրանլարը պուլուպ, անլէրէ՝ Նի՞չին
պուրատա պիւթիւն կիւն պօշ տու-
7 րույօրսընըզ՝ տէտի. Անլէր տախի անա՝
Պիզի քիմսէ իւճրէթլէ թութմատըը
իչիւն՝ տէտիքլէրինտէ, անլէրէ՝ Սիզ
տախի պաղա կիտինիզ, վէ հագգ նէ
8 իսէ ալաճագսընըզ՝ տէտի. Վէ ագշամ
օլտուգտա, պաղ սահիպի քէնտի քէթ-
խիւտասընա՝ 'Ամէլէյի չաղըր, վէ սօն-
րաքիլէրտէն պաշլայըպ էվվէլքիլէրէ
վարընճայատէք, իւճրէթլէրինի վէր՝
9 տէտի. Վէ սա'աթ օն պիր րատտէլէ-
րինտէ թութուլանլար կէլիպ՝ պիրէր տի-
10 նար ալըրլար. Վէ էվվէլքիլէր կէլտիք-
տէ՝ զիյատէ ալաճագլարը գաննընտա ի-
տիլէր իսէ տէ, անլէր տախի պիրէր
11 տինար ալտըլար. Վէ ալտըգլարընտա
խանէ սահիպինէ գարշը սէօյլէնէրէք,
12 Պու սօնրաքիլէր, պիր սա'աթ իշլէտի-
լէր, վէ անլէրի՝ պիզ կիւնիւն զահմէթ
վէ հէրարէթինի չէքմիշ օլանլարա մի-
13 սավի թութտուն՝ տէմէքլէ իտիլէր, Օ տա-
խի ճէվապընտա, անլէրին պիրինէ՝
Տօսթըմ, սանա զարար էթմէյօրըմ. սէն

պէնիմ իլէ պիր տինարա գավլ էթմէտին
14 մի. Հագգընը ալ, կիթ. պէն պու
սօնկրագինէ սանա վէրտիյիմ գատար
15 վէրմէք իսթէրիմ. Մալըմ իլէ իսթէտիյիմի էթմէք պանա ճա՛իզ տէյի՞լ մի.
Եօգսա պէն էյի օլտուղում իչին սէնին
կէօզին գէօթիւ մի՞ տիր՝ տէտի։
16 Պէօյլէճէ մու՛ախխէր պիրինճիլէր մուգատտէմ, վէ մուգատտէմլէր մու՛ախխէր
օլաճագ տըր. զիրա տա՛վէթլիլէր
չօգ, ամմա ինթիխապ օլունանլար ազ
տըր՝ տէտի։
17 Վէ Յիսուս Երուսաղիմէ չըգարիքէն, էսնա ի րահտէ օն իքի շաքիրտլէրինի
թէնհայէ ալըպ, անլէրէ տէտի՝
18 իշթէ Երուսաղիմէ չըգըյօրըզ, վէ Իպն
իւլ ինսան պաշ քեահինլէր իլէ 'ուլէմանըն էլլէրինէ թէսլիմ օլունաճագ, անլէր
գաթլինէ հիւքմ էտէճէքլէր տիր.
19 Վէ անը իսթիհզա էտիպ գամչը իլէ
տէօյմէք վէ խաչա կէրմէք իւզրէ թա'իֆէլէրէ թէսլիմ էտէճէքլէր տիր. օլ
տախի իւչիւնճիւ կիւնտէ գըյամ էտէճէքտիր՝ տէտի։
20 Օլ զէման Զէպէտի օղուլլարընըն վալիտէսի օղուլլարը իլէ պէրապէր եանընա կէլիպ՝ սէճտէ էտէրէք, Անտէն
21 պիր լութֆ տիլէտի. Օլ տախի Անա՝
Նէ՞ իսթէրսին՝ տէտիքտէ, մէրգումէ
Անա՝ Մէլէքիւթինտէ պու իքի օղուլլարըմըն պիրի սաղընտա վէ պիրի սօլունտա օթուրմալարընը էմր էյլէ՝ տէտի։
22 Վէ Յիսուս ճէվապէն՝ Նէ տիլէտիյինիզի պիլմէզսինիզ. պէնիմ իչէճէյիմ քեասէյէն իչմէյէ վէ պէնիմ վաֆթիզ օլունաճաղըմ վաֆթիզ իլէ վաֆթիզ օլունմաղա մուգթէտի՞ր մի սինիզ՝ տէտիքտէ, Մուգթէտիր իզ՝ տէտիլէր.
23 Օլ տախի անլէրէ՝ Կէրչի քեասէմտէն
իչէճէքսինիզ, վէ պէնիմ վաֆթիզ օլունաճաղըմ վաֆթիզ իլէ վաֆթիզ օլունաճագսընըզ, ամմա սաղըմտա վէ
սօլումտա օթուրմաղը իհսան էթմէք՝
պանա րաճի տէյիլ տիր, անճագ Փէտէրիմ թարաֆընտան քիմլէր իչին
հազըրլանմըշ իսէ, անլէրէ վէրիլէճէ
24 քտիր՝ տէտի. Վէ տիյէր օն շաքիրտլէր պունու իշիթտիքտէ, օլ իքի գարտաշա
25 գըզընտըլար. Լաքին Յիսուս անլէրի
եանընա չաղըրըպ՝ Թա'իֆէլէրին րիյասէթինտէ օլանլար անլէրին իւզէրինէ թէսալլուտ
էտէրլէր, վէ պիւյիւքլէրի անլէրին իւզէրինէ
իճրա յը հիւքիւմէթ էթտիքլէրինի պի-
26 լիրսինիզ. Ամմա պէյնինիզտէ պէօյլէ օլմայաճագ, անճագ արանըզտա պէօյիւք
օլմագ իսթէյէն՝ խըզմէթքեարընըզ օլ-
27 սուն. Վէ պէյնինիզտէ պիրինճի օլմագ
28 իսթէյէն գուլունըզ օլսուն. Նիթէքիմ
Իպն իւլ ինսան՝ քէնտիսինէ խըզմէթ օլունմագ իչիւն տէյիլ, անճագ խըզմէթ
էթմէք վէ ճանընը չօգ քիմսէնէլէր պէտէլինէ ֆիտյէ վէրմէք իչիւն կէլտի՝
տէտի։
29 Վէ Երիհատան չըգարլար իքէն, Անըն արտընճա պիւյիւք ճէմա'աթ կիթտի.
30 Վէ իշթէ իքի քէօր եօլ քէնարընտա օթուրմուշ՝ Յիսուսըն կէչտիյինի իշիթտիքտէ, Եա՛ Ռապպ՝ Իպն ի Տաուտ,
պիզէ մէրհամէթ էյլէ՝ տէյիպ ֆէրեատ
31 էթտիլէր. Վէ ճէմա'աթ անլէրի սուքիւթ էթմէլէրի իչիւն թէմպիհ էթտի իսէ
տէ, զիյատէսիլէ՝ Եա՛ Ռապպ Իպն ի Տաուտ,
պիզէ մէրհամէթ էյլէ՝ տէյիւ սահա ի-
32 ճանէ ֆէրեատ էյլէտիլէր իսէ. Վէ Յիսուս տուրուպ անլէրի չաղըրտը, վէ
Նէ՞ իսթէրսինիզ քի սիզէ էտէյիմ՝
33 տէտիքտէ, Անա՝ Եա՛ Ռապպ, կէօզլէ-
34 րիմիզ աչըլսըն՝ տէտիլէր. Վէ Յիսուս
մէրհամէթ էտիպ՝ անլէրին կէօզլէրինէ տօգունտու, վէ հէմէն անլարըն կէօզլէրի աչըլըպ՝ Անըն արտընճա կիթտիլէր.

ԲԱՊ 21

1 Վէ Երուսաղիմէ եագլաշըպ՝ Զէյթուն
տաղընըն գըրըպընտա Պէյթ Փաճէյէ կէլտիքլէրինտէ, Յիսուս իքի շաքիրտինի կէօն-
2 տէրիպ, Անլէրէ՝ Գարշընըզտաքի քէօյէ
կիտինիզ, վէ տէր հալ պաղլը պիր մէրքէպ՝ վէ եանընտա պիր սըփա պուլուրսընըզ. չէօզիւպ պանա կէթիրինիզ.
3 Վէ էյէր պիր քիմսէ սիզէ պիր շէյ սէօյլէրսէ, Պունլար Էֆէնտիյէ լազըմ տըր՝

տէյէսինիզ. մէզքիւր հալ անլէրի կէօնտէրէճէքտիր տէտի.

4 Վէ պու ճիւմլէսի [illegible] պէյղամպէր վասըթասըյլէ,

5 Սիօն գըզընա սէօյլէյինիզ, քի՝ իշթէ Մէլիքին սանա կէլիյօր, վէ մէրքէպէ [illegible] սըփասընա պինմիշ օլարագ՝ տէյիւ սէօյլէնէն [illegible] յէրինէ կէլսին իչիւն օլտու.

6 Վէ շակիրտլէր կիտիպ, Յիսուսըն քէնտիլէրինէ պույուրտըղը կիպի հարէքէթ էտէ,

7 Մէրքէպի վէ սըփայը կէթիրիպ, իւզէրլէրինէ էսվապլէրինի գօյտուլար, օլ տախի իւզէրլէրինէ

8 պինտի. Վէ փէք չօգ խալգ տախի քէնտի էսվապլէրինի եօլա սէրտիլէր. վէ դիյէրլէրի աղաճլարտան տալլար քէսիպ, եօլա տէօշէյէրէք,

9 իօնտէն կիտէն վէ արդարդան կէլէն խալգ՝ իպնի Տավուտա Օսաննա, [illegible] կէլէն [illegible], Օսաննա՝ [illegible] նիտա էտէրլէր իտի.

10 Վէ Երուսաղիմէ կիրտիքտէ, պուրաքի[illegible] պիւթիւն շէհիր

11 [illegible] տախի՝ Պու Կալիլէ վիլայէթինիսւն Նազարէթ քէնտինտէն օլան Յիսուս պէյղամպէր տիր՝ տէտիլէր.

12 Վէ Յիսուս Ալլահըն հէյքէլինէ կիրիպ, հէյքէլտէ [illegible] իտէնլէրի [illegible] սարրաֆլարըն [illegible] վէ կիւվէրճին սաթանլարըն [illegible] իսքէմլէլէրինի [illegible]

13 էթտի. Վէ անլէրէ՝ Խանէմ տուա էթխանէսի օլունաճագ տըր՝ տէյիւ եազըլմըշտըր, ֆագաթ սիզ անը հարամիլէր մաղարասը էթտինիզ՝ տէտի.

14 Վէ հէյքէլտէ քէօրլէր վէ թօփալլար կէլտիլէր, օլ տախի անլէրէ

15 շիֆա վէրտի. Լաքին պաշ քեահինլէր իլէ տուղէմա՝ անըն իճրա էյլէտիյի միւ'ճիզէլէրի վէ չօճուգլարըն հէյքէլտէ՝ Իպնի Տավուտա Օսաննա՝ տէյիւ նիտա էթտիքլէրինի կէօրտիւքլէրինտէ, փէք

16 կիւճէնտիլէր. Վէ անա՝ Պունլարըն նէ՝ տէտիքլէրինի իշիտիյօր միսըն՝ տէտիլէր. Յիսուս տախի անլէրէ՝ Էվէթ, Մէմէ էմէն չօճուգլարըն վէ էմզիքտէքի[illegible] աղըզընտան համտը թէքմիլ էթտին քէ-

լամընը հիչ պիր վագըթ օգումատընըզ մը, տէտի.

17 Վէ անլէրի պըրագըպ վէ շէհիրտէն խարիճինէ Պէյթանիայա չըգըպ օրատա պէյթութէթ էթտի.

18 Վէ սապահլայըն շէհրէ 'ավտէթ էտէր իքէն աճըգտը. Վէ յօլ քէնարընտա

19 պիր ինճիր աղաճը կէօրիւնճէ, անա վարտըղընտա՝ անտա եափրագտան մա'ատա պիր շէյ պուլմատըգտա անա՝ Պունտան սօնրա էպէտէն սէնտէ մէյվէ օլմասըն՝ տէտի. վէ ինճիր աղա-

20 ճը 'աղնի գուրուտու. Վէ շաքիրտլէրի չունքիւ կէօրտիւնճէ թէ'աճճիւպ էտիպ՝ Ինճիր աղաճը նա՞սըլ տէր'աղապ

21 գուրուտու՝ տէտիքլէրինտէ, Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Հաքիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ էյէր իմանընըզ օլուպ տա շիւպհէ էթմէզսէնիզ, եալընըզ պու ինճիր աղաճընա վագը' օլանը իճրա էյլէմէզսինիզ, անճագ շու տաղա տախի, Գալգըփ քէնտինի տէնիզէ ատ, էյէր

22 տէյէճէք օլուրսանըզ, վագը' օլաճագ տըր. Վէ տուա'տա իմանլա նէ իսթէրսէնիզ, ճիւմլէսինի ալաճագսընըզ՝ տէտի.

23 Վէ հէյքէլէ կէլիպ, թա'լիմ էտէրքէն, պաշ քեահինլէր իլէ գավմըն իխթիյարլարը կէլէրէք՝ Պունլարը նէ՞ սելահիյէթ իլէ իճրա էտիյօրսուն. վէ պու սելահիյէթի սանա քիմ

24 վէրտի՝ տէտիլէր. Վէ Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Պէն տախի սիզէ պիր շէյ սու'ալ էտէյիմ, էյէր անը պանա սէօյլէրսէնիզ, պէն տախի պու շէյլէրի նէ սելահիյէթ իլէ իճրա էյլէտիյիմի սիզէ

25 սէօյլէրիմ. Եուհաննանըն վաֆթիզի նէրէտէն իտի, սէմատա՞ն մը, եօգսա ինսանտա՞ն մը իտի՝ տէտի. Անլէր տախի՝ Էյէր սէմատան տէրսէք, պիզէ՝ Նիչին անա իման էթմէտինիզ՝ տէյէճէք. վէ էյէր՝ Ինսանտան տէրսէք, խալգտան գորգարըզ, զիրա ճիւմլէսի Եուհաննայը պէյղամպէր մագամընտա թութար՝ տէյիւ քէնտի քէնտիլէրինէ թէֆէքքիւր էտիպ,

27 Յիսուսա ճէվապէն՝ Պիլմէյիզ՝ տէտիլէր. օլ տախի անլէրէ՝ Պէն տախի պու շէյլէրի նէ սելահիյէթ իլէ իճ-

րա էթտիյիմի սիզէ սէօյլէմէմ ։
28 Լաքին նէ՞ գըյաս էտէրսինիզ․ պիր
ատէմին իքի էվլատը վար իտի, վէ պիրինճիսինին
եանընա կէլիփ՝ Օղլում, կիթ
29 պու կիւն պաղըմտա իշլէ՝ տէտի․ Վէ
օ ճէվապ վէրիփ՝ իսթէմէմ՝ տէտի իսէ
տէ, սօնկրա փիշման օլուպ կիթթի․
30 Վէ իքինճիսինին եանընա կէլիփ՝ օլ մինվալ
իւզրէ սէօյլէտի․ վէ օ ճէվապ վէրիփ՝
փէքա էյի, էֆէնտիմ՝ տէտի իսէ
31 տէ կիթմէտի։ Իքիսինտէն հա՞նկիսը
փէտէրինին մուրատընը իճրա էյլէտի՝
տէտի․ անա՝ Պիրինճիսի տէտիլէր․ Յիսուս
տախի անլարա՝ Հագիգաթէն սիզէ
տէրիմ քի կէօմրիւքճիւլէր իլէ ֆահիշէլէր
Ալլահըն մէլէքիւթինէ սիզտէն
32 էվվէլ կիրէրլէր։ Զիրա Եուհաննա սիզէ
տօղրու թարիգինտէ կէլտի, ամմա
անա ինանմատընըզ․ կէօմրիւքճիւլէր
վէ ֆահիշէլէր իսէ անա ինանտըլար․
վէ սիզ պունու կէօրտիւյիւնիւզ հալտէ, անա
ինանմագ իչին, սօնկրա նատիմ
օլմատընըզ։

33 Տիկէր պիր թէմսիլ տինլէյինիզ․ Խանէ
սահիպի պիր ատէմ վար իտի քի
պաղ ալըքըյ անըն էթրաֆընը չիթ իլէ
իհաթա էթտի, վէ իչինտէ պիր մասարա
գազտը, վէ գուլէ պինա էթտի,
վէ անը պաղճըլարա թէսլիմ էտիփ՝
34 ղուրպէթէ կիթթի․ Վէ մահսուլ վագթը
եագլաշտըգտա գուլլարընը, մահսուլը
ալմագ էթմէք իչին, պաղճըլարա
35 կէօնտէրտի․ Վէ պաղճըլար գուլլարընը
թութուփ՝ պիրինի տէօյտիւլէր,
տիկէրինի էօլտիւրտիւլէր վէ պիրինի տախի
36 թաշլատըլար․ Թէքրար էվվէլքիլէրտէն
զիյատէ տիկէր գուլլար կէօնտէրտի,
վէ անլարա տէ էօյլէ մինվալ իւզրէ
37 մուամէլէ էյլէտիլէր․ Աղըպէթ
Օղլումա հիւրմէթ էտէրլէր՝ տէյէրէք,
38 անլարա քէնտի օղլունը կէօնտէրտի․ Ամմա
պաղճըլար օղլունու կէօրիւնճէ, մապէյնլէրինտէ՝
Պու վարիստիր, կէլինիզ
անը էօլտիւրիւփ միրասընը զապթ
39 էտէլիմ՝ տէտիլէր։ Վէ անը թութուփ՝
պաղտան իխրաճ էտէրէք, էօլտիւր-
40 տիւլէր։ Իմտի պաղ սահիպի կէլտիյի
զէման, օլ պաղճըլարա նէ՞ եափաճագ
41 տըր՝ տէտի․ Անա՝ Օլ քէօթիւլէրի հէյպէթլի
թարզ իլէ հէլաք էտիփ պաղը
մահսուլլարընը մէվսիմինտէ վէրէճէք օլան
տիկէր պաղճըլարա թէսլիմ էտէճէք
42 տիր՝ տէտիլէր․ Յիսուս անլարա՝
[illegible] պինաճըլարըն րէտտէթտիքլէրի
թաշ քէօշէ թաշը օլտու՝ Պու
Ռապպին թարաֆընտան օլուպ, կէօզլէրիմիզտէ
[illegible]
[illegible] քիթապլարտա օգու-
43 մատընըզ մը․ Պունուն իչին սիզէ տէրիմ
քի Ալլահըն մէլէքիւթի սիզտէն ալընըփ՝
մահսուլլարընը վէրէճէք պիր իւմ-
44 մէթէ վէրիլէճէք տիր․ Վէ պու թաշ
իւզէրինէ տիւշէն փարչալանաճագ տըր,
օլ տախի քիմին իւզէրինէ տիւշէրսէ,
անը եզէճէք տիր։
45 Վէ պաշ քեահինլէր իլէ Ֆէրիսիլէր
անըն թէմսիլլէրինի իշիթտիքլէրինտէ,
քէնտիլէրի հագգընտա սէօյլէտիյի-
46 նի անլատըլար․ Վէ անը թութմագ
իստէտիլէր իսէ տէ խալգտան
գորգտուլար, զիրա անը փէյղամպէր
սայարագ թութարլար իտի։

ԲԱԲ 22

1 Վէ Յիսուս անլարա խիթապէն թէքրար
թէմսիլլէր իլէ սէօյլէյէրէք՝ տէտի․
2 Մէլէքիւթ իւս սէմավաթ՝ օղլունա
տիւյիւն էտէն պիր մէլիքէ պէնզէր-
3 տիր․ Վէ գուլլարընը տավէթլիլէրի
տիւյիւնէ չաղըրմագ իչին կէօնտէրտի․
անլար տախի կէլմէք իսթէմէտիլէր․
4 Թէքրար տիկէր գուլլար կէօնտէրիփ,
Տավէթլիլէրէ՝ իշթէ թահամըմը հազըրլատըմ,
էօքիւզլէրիմ վէ պէսլի հայվանլարըմ
քէսիլմիշլէրտիր, վէ հէր շէյ հազըր
տըր, տիւյիւնէ կէլինիզ՝ տէյինիզ՝ տէտի։
5 Ամմա անլար վագըֆ էտիլմէյիփ՝ քիմի
քէնտի թարլասընա վէ քիմի թիճարէ-
6 թինէ կիթթի․ Պագիլէրի տախի անըն
գուլլարընը թութուփ հագարէթ էտէ-
7 րէք, էօլտիւրտիւլէր․ Վէ մէլիք պունու
իշիտինճէ, ղազապլանըփ՝ ասքէրինի
սէվգ էտիփ՝ օլ գաթիլլէրի հէ-

8 լաք էթտի, վէ շէհիրլէրինի եագդը. Օլ
զէման գուլլարընա՝ Դիւղիւն աշը
հազըր տըր, ամմա տա՛վէթլիլէր լայըգ
9 տէյիլ իտի. Հէման եօլ աղըզլարընա
վարըպ պուլտուղընըզը ճումլէսինի
10 տիւյիւնէ տա՛վէթ էտինիզ՝ տէտի. Օլ
գուլլար տախի եօլլարա չըգըպ՝ կէրէք
քէօթիւ, կէրէք էյի, պուլտուգլարընը
ճիւմլէսինի ճէմ՝ էթտիլէր. վէ տիւյիւն
11 մահալլի *տա՛վէթլիլէր իլէ տօլտու. Վէ
Մէլիք տա՛վէթլիլէրի կէօրմէյէ կիրտիքտէ՝
օրատա տիւյիւն լիպասը կիյինմէմիշ
12 պիր ատէմ կէօրտիւքտէ, Անա՝ Եա
տօսթըմ, իւզէրինտէ տիւյիւն լիպասը
օլմատըղը հալտէ, նասըլ պուրայա կիրտին՝
տէմէսի իւզէրինէ, օլ ատէմին
13 նուտգու թութուլտու. Օլ զէման մէլիք
խըզմէթճիլէրէ տէտի քի՝ Պունուն
այագլարընը վէ էլլէրինի պաղլայընըզ,
վէ գալտըրըպ զուլմէթլի խարիճէ չըգարընըզ.
օրատա աղլայըշ վէ տիշ ղը-
14 ճըրտատմասը օլաճագ տըր. Զիրա տա՛վէթ
օլունանլար չօգ, ամմա ինթիխապ
օլունանլար ազ տըր.

15 Օլ զէման Ֆէրիսիլէր վարըպ՝ անը
քէլամ իլէ նասըլ տուզագա տիւշիւրէլէր
16 տէյիւ մէշվէրէթ էտէրէք, Հէրօտէսիլէր
իլէ պէրապէր քէնտի շակիրտլէրինի
անա կէօնտէրիպ՝ Եա մու՛ալլիմ,
սէնին հագգ օլուպ՝ Ալլահըն թարիգինի
հագիգաթ իւզրէ թա՛լիմ էթտիյինի
վէ քիմսէյի վաղիֆէյ էտինմէտիյինի
պիլիրիզ. զիրա ատէմլէրին խաթըրընը
17 սայմազսըն. Իմտի պիզէ սէօյլէ, սանա
նի՛ճէ կէօրինիւր, Գայսէրէ վէրկի վէրմէք
ճա՛իզ մի, եօգսա տէյի՛լ մի տիր՝
18 տէտիլէր. Վէ Յիսուս անլարըն հիլէլէրինի
անլայըպ՝ Եա միւրայիլէր, պէնի
19 նի՛չիւն թէճրիպէ էտիյօրսունըզ. Պանա
վէրկինին սիքքէսինի կէօսթէրինիզ՝
տէտի, վէ անա պիր տինար կէթիրտի-
20 լէր. Օլ տախի անլարա՝ Պու թասվիր
վէ եազը քիմի՛ն տիր՝ տէտիյինտէ,
21 Գայսէրին տիր՝ տէտիլէր. օլ զէման
անլարա՝ Էյլէ իսէ Գայսէրէ 'ա՛իտ օլանը
Գայսէրէ՝ վէ Ալլահա 'ա՛իտ օլանը
22 Ալլահա էտա էյլէյինիզ՝ տէտի. Վէ պունու
իշիթտիքլէրինտէ՝ թէ'աճճիպ էտէրէք,
անը թէրք էտիպ կիթտիլէր.

23 Գըյամէթ եօգ տըր՝ տէյէն Սատուգիլէր
օլ կիւնտէ անըն եանընա կէլիպ՝
24 անա սու՛ալ էտէրէք, Եա մու՛ալլիմ,
Մուսա՝ Էյէր պիր քիմսէ պիլա վէլէտ
վէֆաթ էտէրսէ, անըն զէվճէսինի գարընտաշը
ալըպ գարնտաշընա զիւրրի-
25 յէթ փէյտա էյլէսին՝ տէտի. Պիզիմ
տախի եէտի գարնտաշ պուլունուպ՝
պիրինճիսի էվլէնտիքտէն սօնրա զիւրրիյէթի
օլմայարագ, վէֆաթ էտիպ զէվ-
26 ճէսինի գարնտաշընա պըրագտը. Բէօյլէ
իքինճի վէ իւչիւնճիւսիւ տախի
թա եէտինճիսինէ տէք սէօյլէ օլտու.
27 Վէ ճիւմլէսինտէն սօնրա օլ զէվճէ
28 տախի վէֆաթ էթտի. Իմտի գըյամէթտէ
օլ եէտիտէն հա՛նկիսինին զէվճէսի
օլուր, չիւնքի ճիւմլէսինին մէն-
29 քուհէսի օլտու՝ տէտիլէր. Յիսուս տախի
անլարա ճէվապէն՝ Քիթապլարը վէ
Ալլահըն գուտրէթինի պիլմէտիյինիզտէն
30 զէլալէթտէ սինիզ. Զիրա գըյամէթտէ
նէ թէզէվվիւճ էտէրլէր, նէ տէ թէզվիճ
օլունուրլար, անճագ Ալլահըն սէ-
31 մատաքի մէլա՛իքէսի կիպի տիրլէր. Ամմա
գըյամէթ էլ էմվաթ խուսուսըն-
32 տա՝ Ալլահ թարաֆընտան սիզէ՝ Պէն
Իպրահամըն Ալլահը վէ Իսհագըն Ալլահը
վէ Եագուպըն Ալլահը իմ՝ պույուրուլան
քէլամը օգու՛մատընըզ մը.
Ալլահ մէվթանըն տէյիլ, անճագ հայաթտա
օլանլարըն Ալլահը տըր՝ տէտի.
33 Վէ խալգ պունու իշիթտիքտէ՝ անըն
թա՛լիմինտէն հէյրան օլտուլար.

34 Լաքին Ֆէրիսիլէր անըն Սատուգիլէրի
սիւքիւթ էթտիրտիյինի իշիթտիք-
35 լէրինտէ, պիր եէրէ ճէմ՝ օլտուլար. Վէ
անլէրտէն պիրի, էրպապը շէրի'աթ-
36 տան օլուպ՝ անը թէճրիպէ իչիւն, Եա
մու՛ալլիմ, շէրի'աթտա էվամիրին հա՛նկիսը
պէօյիւք տիր՝ տէյիւ սու'ալ էթ-
37 տի. Յիսուս տախի անա՝ Ալլահըն օլան
Ռապպը պիւթիւն գալպինտէն վէ պիւթիւն
ճանընտան վէ պիւթիւն ֆիքրին-

---

*Եուն. օթուրանլար

38 տէն սէվէսին. Պիրինճի վէ պէօյիւք էմր
39 պու տըր. Վէ իքինճիսի պունա մուշապիհ
տիր, հա՛նի՝ Գօնշընը քէնտին
40 կիպի սէվէսին. Պիլ ճիւմլէ շէրի՛աթ վէ
փէյղամպէրլէր պու իքի էմրէ մութէ՛ալլըգ
տըր՝ տէտի.
41 Վէ Ֆէրիսիլէր ճէմ՝ օլտուգլարընտա
42 Յիսուս անլերէ՝ Քրիստոս հագգընտա
զաննընըզ նէ՞ տիր, քիմի՞ն օղլու տըր՝
տէյի սու՛ալ էյլէտի. Անլէր տախի
43 անա՝ Տաւուտըն՝ տէտիլէր. Օլ տախի
անլէրէ՝ Էօյլէ իսէ Տաւուտ նա՞սըլ անա
44 Րուհ իլէ Րապպըմ թէսմիյէ էտիյ, Րապպ
Րապպըմա՝ Թա պէն սէնին տիւշմէնլէրինի
այագլարընա պասամագ գօյունճայադէք
սաղըմտա օթուր՝ պույուր-
45 տու, տէյի. Իմտի Տաւուտ անա Րապպըմ
թէսմիյէ էտէրսէ, Նա՞սըլ անըն օղլու
46 օլուր՝ տէտի. Վէ քիմսէ անա պիր սէօզ
ճէվապ վէրէմէտի. վէ օլ կիւնտէն սօնկրա
արթըգ անա պիր քիմսէ սու՛ալ
էթմէյէ ճէսարէթ էթմէտի.

ՊԱՊ 23

Օլ զէման Յիսուս խալգա վէ քէնտի
2 շակիրտլէրինէ խիթապէն տէտի քի՝ 'Ուլէմա
վէ Ֆէրիսիլէր Մուսանըն քիւր-
3 սիւսինտէ օթուրուրլար. Իմտի սիզէ՝
հըֆզ էտինիզ՝ տէտիքլէրի շէյլէրին
ճիւմլէսինի հըֆզ ու իճրա էյլէյինիզ, ամմա
անլէրին 'ամէլլէրի կիպի իճրա էթմէյինիզ.
չիւնքի սէօյլէրլէր, ամմա իճ-
4 րա էթմէզլէր. Զիրա աղըր վէ թաշընմասը
մուշքիլ եիւքլէր պաղլայըպ ատէմլէրին
օմուզլարընա գօյարլար իսէ տէ,
անլէր փարմագլարըյլէ թէփրէթմէք
5 իսթէմէզլէր. Վէ ճիւմլէ 'ամէլլէրինի
ատէմլէրէ կէօրիւնմէք իչիւն իճրա էտիպ՝
համայիլլէրինի կէնիշլէտիրլէր, վէ
էլպիսէլէրինին էթէքլէրինի պէօյիւ-
6 տիւրլէր. Զիյաֆէթլէրտէ տախի պաշ
սէտիրլէրի, վէ սինաղօղլարտա պաշ
քիւրսիլէրի վէ փազարլարտա սէլամ-
7 լարը, Վէ ատէմլէր թարաֆընտան Րապպի,
Րապպի թէսմիյէ օլունմագլըղը սէ-
8 վէրլէր. Սիզ իսէ՝ Րապպի թէսմիյէ օլունմայասընըզ.
զիրա սիզին Միւտէրրիսինիզ
պիր՝ եա'նի Քրիստոս տըր, վէ
9 ճիւմլէնիզ պիրատէրլէր սինիզ. Վէ եէր
իւզէրինտէ քիմսէյէ փէտէրիմիզ տէմէյէսինիզ.
զիրա Փէտէրինիզ պիր օլուպ՝
10 օլ տախի սէմավաթտա տըր. Վէ միւտէրրիսլէր
թէսմիյէ օլունմայասընըզ.
զիրա սիզին Միւտէրրիսինիզ պիր՝
11 եա'նի Քրիստոս տըր. Վէ սիզին էն
պէօյիւյիւնիւզ խըզմէթքեարընըզ օլ-
12 սուն. Վէ հէր քիմ քի քէնտինի եիւքսէլտիրսէ,
ալչագլանըր, վէ հէր քիմ
քի քէնտինի ալչագլատըրսա, եիւքսէլիր.
13 Լաքին վա՜յ սիզէ, էյ միւրա՛ի 'ուլէմա
վէ Ֆէրիսիլէր, զիրա ատէմլէրին
էօնիւնճէ մէլէքիւթ իս սէմավաթը
գափարսընըզ. չիւնքի սիզ կիրմէզսինիզ,
կիրէճէք օլանլարը տախի կիր-
14 մէքտէն մէն՝ էտէրսինիզ. Վա՜յ սիզէ
էյ միւրա՛ի 'ուլէմա վէ Ֆէրիսիլէր, զիրա
տուլ գարըլարըն էվլէրինի եէյիպ՝
կէօսթէրիշ իչիւն ուզուն տու'ա էտէրսինիզ.
պու էճլտէն ատհա չէտին 'ա-
15 զապա տուչար օլաճագսընըզ. Վա՜յ սիզէ,
էյ միւրա՛ի 'ուլէմա վէ Ֆէրիսիլէր,
զիրա պիր ատէմի իմանա կէթիրմէք
իչիւն պահր ու պէրրի տօլաշըրսընըզ,
վէ իմանա կէլտիյինտէ, անը քէնտինիզտէն
իքի գաթ զիյատէ էհլ ի ճէ-
16 հէննէմ գըլարսընըզ. Վա՜յ սիզէ, Պիրի
հէյքէլ հագգը իչիւն եէմին էտէրսէ,
պիր շէյ տէյիլ տիր, ամմա հէյքէլին
ալթունը հագգը իչիւն եէմին էտէրսէ,
պօրճլու օլուր՝ տէյէն քէօր
17 գըլավուզլար. Էյ ահմագլար վէ քէօրլէր.
զիրա հա՞նկիսը պէօյիւք տիր,
ալթո՞ւն մը, եօգսա ալթունը թագտիս
18 էտէն հէյքէլ մի. Վէ՝ Պիրի մէզպահ
հագգը իչիւն եէմին էտէրսէ, պիր շէյ
տէյիլ տիր, ամմա անըն իւզէրինտէ օլան
թագտիմէ հագգը իչիւն եէմին է-
19 տէրսէ, պօրճլու օլուր՝ տէրսինիզ. Էյ
ահմագլար վէ քէօրլէր. զիրա հա՞նկիսը
պէօյիւք տիր, թագտիմէ՞ մի, եօգսա
թագտիմէյի թագտիս էտէն մէզպահ մը.
20 Իմտի մէզպահ հագգը իչիւն եէմին է-

ձէն՝ անըն, վէ իւզէրինտէ օլան թիւմլէ
նէսնէլէրին հագգը իչին եէմին էթմիշ
21 օլուր։ Վէ հէյքէլ հագգը իչին եէմին էտէն՝ անըն, վէ անտա սաքին օլանըն հագգը իչին եէմին էթմիշ օ-
22 լուր։ Վէ սէմա հագգը իչին եէմին էտէն՝ Ալլահըն թախթը վէ իւզէրինտէ
օթուրանըն հագգը իչին եէմին էթմիշ
23 օլուր։ Վա՜յ սիզէ, էյ միւրաի ՚ուլէմա
վէ Ֆէրիսիլէր, զիրա նանէ՛ վէ անիսօն իլէ քիմիօնըն ՚ուշրիւնիւ վէրիրսինիզ, ամմա շէրի՛աթըն ահամ մուհիմմ
օլան շէյլէրինի՝ եա՛նի հագգանիյէթ վէ
մէրհամէթ վէ իմանը թէրք էթտինիզ.
Պունլարը եափմալը վէ օնլարը պըրագ-
24 մամալը իտինիզ։ Էյ սիվրի սինէյի սիւզիւփ՝ տէվէյի եութան քէօր գըլա-
25 վուզլար։ Վա՜յ սիզէ, էյ միւրաի ՚ուլէմա վէ Ֆէրիսիլէր, զիրա քեասէնին վէ
չանագըն տըշընը թէմիզլէրսինիզ, լաքին անլէրին իչի զուլմ վէ ֆըսգ իլէ
26 տոլու տըր։ Էյ քէօր Ֆէրիսի, էվվէլա
քեասէնին վէ չանագըն իչինի թէմիզլէ,
քի անլէրին տըշը դախի թէմիզ օլա։
27 Վա՜յ սիզէ, էյ միւրաի ՚ուլէմա վէ Ֆէրիսիլէր, զիրա սիզ տըշարըտան կիւզէլ կէօրիւնիւփ՝ իչէրիտէն էօլիւ քէմիքլէրի վէ հէր մուրտարլըգ իլէ տոլու օլան պատանամըշ գապըրլարա պէնզէրսինիզ։
28 Պէօյլէ քի սիզ տախի ատէմլէրէ զահիրտէն սալիհ կէօրիւնիւրսիւնիւզ, ամմա պաթընտէն միւրաի՛լիք վէ
29 ֆըսգ իլէ տոլու սընըզ։ Վա՜յ սիզէ, էյ
միւրաի ՚ուլէմա վէ Ֆէրիսիլէր, զիրա
փէյղամպէրլէրին թիւրպէլէրինի պինա
էտիփ՝ սալիհլէրին գապըրլարընը թէզ-
30 եին էտէրսինիզ. Վէ՝ էյէր էճտատըմըզըն կիւնլէրինտէ օլմուշ օլսա իտիք,
անլէր իլէ պէրապէր փէյղամպէրլէրին
31 գանընա կիրմէզ իտիք՝ տէրսինիզ։ Պու
վէճհիլէ՝ փէյղամպէրլէրի գաթլէտէնլէրին էվլատը օլտուղունըզա քէնտինիզ
32 շէհատէթ էտէրսինիզ։ Սիզ տախի էճ-
33 տատընըզըն էօլչէյինի տոլտուրունուզ։ Էյ
եըլանլար, էյ էնքէրէք նէսլի, ճէհէննէմ ՚ազապընտան նասըլ գաչա պիլ-
34 իրսինիզ։ Իշթէ անըն իչին պէն սիզէ
փէյղամպէրլէր իլէ հիւքէմա վէ ՚ուլէմա կէօնտէրիրիմ, վէ անլէրտէն պա՛զըլարընը գաթլ էտիփ խաչա կէրէճէքսինիզ, վէ անլէրտէն պա՛զըլարընը
մէճլիսլէրինիզտէ տէօյիւփ՝ շէհիրտէն շէ-
35 հրէ գովալայաճագսընըզ, թա քի սալիհ Հապիլին գանընտան հէյքէլ իլէ մէզպահըն արասընտա գաթլ էթտիյինիզ Զաքարիա
իպն-ի Պարաքիանըն գանընա տէկին
եէր իւզէրինտէ տէօքիւլէն սալիհլէրին
գանլարընըն քըսասը սիզին իւզէրինի-
36 զէ կէլէ։ Հագգըգաթէն սիզէ տէրիմ քի
պիւթիւն պունլարըն քըսասը պու նէսլ իւզէրինէ կէլէճէքտիր։
37 Էյ փէյղամպէրլէրի գաթլ էտէն վէ
սանա կէօնտէրիլէնլէրի թաշլայան Եէրուշալիմ, Եէրուշալիմ, գա՛չ տէֆ՚ա տէնիլէ թավուգ քէնտի փիլիճլէրինի գանատլարընըն ալթընա թօփլատըղը կիպի՝ թօփլամագ իսթէտիմ,
38 վէ սիզ իսթէմէտինիզ։ Իշթէ խանէնիզ
39 սիզէ վիրան պըրագըլըր։ Զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ Պունտան սօնրա սիզ, Ռապպըն իսմիլէ կէլէն միւպարէքտիր օլսուն
տէյինճէյէ տէք, պէնի արթըգ կէօրմէյէճէքսինիզ։

ՊԱՊ 24

1 Վէ Յիսուս հէյքէլտէն չըգըփ կիտէր
իքէն, շակիրտլէրի անա հէյքէլին պինալարընը կէօսթէրմէք իւզրէ եանընա
2 կէլտիլէր։ Յիսուս տախի անլէրէ՝ Պունլարըն ճիւմլէսինի կէօրմէ՞զ մի սինիզ։
Հագգըգաթէն սիզէ տէրիմ քի, պուրատա եըգըլմայաճագ թաշ թաշ իւզէրինտէ հիչ պիր թաշ գալմայաճագ տըր՝
տէտի։
3 Վէ զէյթուն տաղընըն իւզէրինտէ օթուրուր իքէն, շակիրտլէրի քէնտիսինէ կէլիփ՝ Պու շէյլէրին նէ զէմանտա օլաճաղընը, վէ սէնին
կէլիշինին վէ տիւնեանըն ախըրընըն
՚ալամէթի նէ օլաճաղընը պիզէ սէօյլէ՝
4 տէտիլէր։ Յիսուս տախի անլէրէ ճէվապ էտիփ՝ Սագընընըզ, սիզի պիր
5 քիմսէ իզլալ էթմէսին. Զիրա չօգ քիմ-

սէլէր՝ Մէսիհ պէն իմ տէյէրէքլէր՝ պէնիմ
իսմիմ իլէ կէլիպ, չօգ քիմսէլէրի
6 իղլալ էտէճէքլէր․ Սիզ տէ ճէնկլէր վէ
ճէնկ թէվաթուրլէրը իշիտէճէքսինիզ․
սաքընընըզ միւզթարիպ օլմայասընըզ,
չիւնքի պու նըլարըն ճիւմլէսի վուգու՛
պուլմագ կէրէքտիր լաքին տահա նիհայէթ
7 աէյիլ տիր․ Զիրա միլլէթ միլլէթ
'ալէյհինէ, վէ հիւքիւմէթ հիւքիւմէթ
'ալէյհինէ գալգաճագ, չօգ եէրլէրտէ
գըթլըգ վէ թա'ուն վէ զէլզէլէլէր
8 օլաճագ տըր․ Ամմա պու նըլարըն ճիւմլէսի
9 էլէմլէրին իպթիտասը տըր․ Օլ զէման
սիզի մուզայագայա կիրիֆթար էտիպ,
սիզի էօլտիւրէճէքլէր․ վէ իսմիմ
իչիւն ճիւմլէ միլլէթլէր թարաֆընտան
10 պուղզ օլունաճագսընըզ․ Վէ օլ զէման
չօգ քիմսէլէր կիւճէնէճէքլէր, վէ պիրիպիրինի
էլէ վէրիպ՝ պիրպիրլէրինի պուղզ
11 էտէճէքլէր տիր․ Վէ չօգ քէզզապ փէյղամպէրլէր
զուհուր էտիպ՝ նիչէ քիմսէլէրի
12 իղլալ էտէճէքլէր տիր․ Վէ ֆըսգըն
իզտիյատ պուլաճաղը ճիհէթինտէն չօգ քիմսէլէրին
միւհապպէթի սօղուգլուգ
13 քէսպ էտէճէք տիր․ Ամմա նիհայէթէ
տէկին սապըր էտէն խալաս պուլուր․
14 Վէ մէլէքութուն պու պէշարէթի պիւթիւն
տիւնեայա, ճիւմլէ միլլէթլէրէ
շէհատէթ օլմագ իչիւն, վա՛զ օլունաճագ․
վէ օլ զէման նիհայէթ կէլէճէք
15 տիր․ Իմտի Տանիէլ փէյղամպէրին վասըթասըյլէ
խապէր օլունան խարապիյէթ
մէքրուհէսինին մուգատտէս մէքանտա
տուրտուղունու կէօրտիւյիւնիւզտէ,
16 (օգույան անլասըն,) Օլ զէման
Եէհուտիյէտէ օլանլար տաղլարա գաչսըն՝
17 Տամտա օլան՝ քէնտի էվինտէն
18 պիր շէյ ալմաղա ինմէսին․ Վէ թարլատա
օլան էսվապընը ալմագ իչիւն
19 կէրի տէօնմէսին․ Լաքին վայ օլ
կիւնլէրտէ համիլէ վէ էմզիքլի օլանլարա․
20 Վէ Փիրարընըզ գըշտա եա սէպթ
կիւնինտէ օլմասըն տէյիւ տուա՛ էտինիզ․
21 Զիրա տիւնեանըն իպթիտասընտան
շիմտիյէ տէկին միսլի վուգու՛ պուլմամըշ
վէ ասլա պուլունմայաճագ չէթին
միւզայագա օլ զէման օլաճագ տըր․
22 Վէ էյէր օլ կիւնլէր գըսալմամայէտը, հիչ
պիր պէշէր գուրթուլմազ իտի․ ամմա
միւնթէխապլար իչիւն օլ էյյամ գըսալաճագ
23 տըր․ Օլ զէման էյէր պիր քիմսէ
սիզէ՝ Իշթէ Քրիստոս շուրատա եա
պուրատա տըր՝ տէրսէ, ինանմայասընըզ․
24 Զիրա քէզզապ մէսիհլէր վէ քէզզապ
փէյղամպէրլէր զուհուր էտիպ՝
պէօյլէ պիւյիւք ալամէթլէր վէ միւճիզէլէր
կէօսթէրէճէքլէր, շէօյլէ քի միւմքին
օլսա՝ միւնթէխապլարը պիլէ իղլալ
25 էտէճէքլէր տիր․ Իշթէ սիզէ էվվէլտէ խապէր
26 վէրտիմ․ Իմտի էյէր սիզէ՝ Իշթէ չէօլտէ
տըր տէրլէրսէ, չըգմայասընըզ․ Իշթէ
խալվէթլէրտէ տըր տէրլէրսէ, ինանմայասընըզ․
27 Զիրա շիմշէք շարգտան չըգըպ
նասըլ ղարպա գատար կէօրիւնիւյոր
իսէ, Ինսանըն Օղլունուն կէլիշի
28 տախի պէօյլէ օլաճագ տըր․ Զիրա լէշէնին
պուլունտուղու եէրէ գարթալլար
ճէմ' օլուրլար․
29 Վէ օլ կիւնլէրին միւզայագասընըն միւթէ'աագըպ
կիւնէշ գարարըպ՝ այ տախի
զիյասընը վէրմէյէճէք, վէ եըլտըզլար
կէօքտէն տիւշիւպ՝ կէօքլէրին
30 գուվվէթլէրի սարսըլաճագ տըր․ Վէ
օլ վագըթ կէօքտէ Ինսանըն 'ալամէթի
սէմանտա կէօրիւնէճէք՝ օլ զէման եէր զէմինին
ճիւմլէ գապիլէլէրի տէօվիւնէճէք,
վէ Ինսան Օղլունու կէօքլէրին պուլութլարը
իւզէրինտէ, գուտրէթ վէ ճէլալէթ
իլէ կէլիր կէօրէճէքլէր
31 տիր․ Օլ տախի մէլա'իքէսինի սուրուն
'ազիմ սէտասըյլէ կէօնտէրէճէք, վէ
անլէր անըն միւնթէխապլարընը տէօրթ
րիւզկեարտան, կէօքլէրին պիր ուճունտան
տիկէր ուճունատէք ճէմ' էտէճէքլէր
տիր․
32 Իմտի ինճիր աղաճընտան թէմսիլ էօյրէնինիզ․
տալլարը եումուշայըփ եափրագ
սիւրմէյէ պաշլատըղը վագըթ, եազըն
33 եագըն օլտուղունու անլարսընըզ․ Պէօյլէ
սիզ տախի պու նըլարըն ճիւմլէսինի
կէօրտիւյիւնիւզտէ, եագըն գափուլարտա
օլտուղունու մա'լիւմունուզ օլ-
34 սուն․ Ֆիլ հագիգէ սիզէ տէրիմ քի
պու նըլարըն ճիւմլէսի վուգու՛ պուլմա-

յընճա պու նէսլ գէչմալ պուլմայաճագ
35 տըըր· Կէօք վէ եէր զա՛իլ օլըր լաքին
պէնիմ սէօզլէրիմ ասլա զա՛իլ օլմայաճագ տըըր·
36 Ամմա օլ կիւն վէ սա՛աթ հագգընտա
եալընըզ Փէտէրիմտէն մա՛ատա պիր քիմսէնին,
վէ հաթթա սէմավաթտա օլան
մէլա՛իքէնին տախի մա՛լումաթը եօգ
37 Նասըլքի Նուհուն կիւնլէրի օլտուղու կիպի
Իպն իւլ ինսանըն զուհուրու տախի
38 էօյլէ օլաճագ տըըր· Զիրա թուֆանտան
էվվէլ օլան կիւնլէրտէ, թա Նուհուն
սէֆինէյէ կիրտիյի կիւնէտէք եէյիպ
իչտիքլէրի վէ թէզէվվիւճ էտիպ
39 թէզվիճ էյլէտիքլէրի, Վէ թուֆան կէլիպ
ճիւմլէսինի կէօթիւրիւնճէյէ տէկին
պիլմէտիքլէրի միսիլլիւ, Իպն իւլ ինսանըն
զուհուրու տախի էօյլէ օլաճագ
40 տըըր։ Օլ զէման թարլատա իքի քիշի
պուլունարագ պիրի ալընըր վէ տիկէրի
41 պըրագըլըր· Տէյիրմէն չէքէն իքի գարընըն
պիրի ալընըր վէ տիկէրի պըրագըլըր։
42 Իմտի ույանըգ տուրունըզ, զիրա էֆէնտինիզին
հանկը սա՛աթտա կէլէճէ-
43 յինի պիլմէզսինիզ· Ամմա մա՛լումունուզ
օլսուն քի՝ էյէր խանէ սահիպի
խըրսըզըն հանկը նէվպէթտէ կէլէճէյինի
պիլսէյտի, ույանըգ տուրուպ խա-
44 նէսինին տէլինմէյէ գօյվէրմէզ իտի· Պունուն
իչիւն սիզ տէ հազըր օլունուզ, զիրա
մունթազըր օլմատըղընըզ սա՛աթ-
45 տա Իպն իւլ ինսան կէլիր· Իմտի էֆէնտիսի
թարաֆընտան էթպա՛ը իւզէրինէ,
վագթընտա թա՛ամլարընը վէրմէյէ
նասպ օլունան օլ սատըգ վէքիլ
46 գուլ քիմ տիր· Նէ միւպարէք տիր օլ
գուլ քի՝ էֆէնտիսի կէլտիյինտէ, անը
47 պու հարէքէթտէ պուլուր· Ֆիլ հագիգէ
սիզէ տէրիմ քի՝ անը ճիւմլէ մալլէրի
իւզէրինէ նազըր նասպ էտէճէք
48 տիր· Ամմա էյէր օլ քէօթիւ գուլ քէնտի
գալպինտէ՝ Էֆէնտիմ կէլմէսինի
49 թէ՛խիր էտիյօր՝ տէյիպ տէ, գուլ
եօլտաշլարընը վուրմաղա, վէ սէրխօշ-
50 լարլէ եէյիպ իչմէյէ պաշլարսա, Օլ
գուլուն էֆէնտիսի անըն մունթազըր օլմատըղը
կիւնտէ վէ պիլմէտիյի սա՛աթ-
51 տա կէլէրէք, Անը իքի չագգ էտիպ
նասիպինի միւրա՛իլէր իլէ պէրապէր
գօյաճագ տըր· Օրատա աղլայըշ վէ տիշ
գըճըրտամասը օլաճագ տըըր·

ՊԱՊ 25

1 Օլ զէման մէլէքիւթ իւս սէմավաթ
քէնտի գանտիլլէրինի ալըպ՝ կիւվէյի
իսթիգպալէ չըգան օն նէֆէր պաքիրէ-
2 յէ միւշապիհ օլուր· Վէ անլէրտէն պէ-
3 շի ՛ագըլլը վէ պէշի սէֆիհէ իտի· Վէ
սէֆիհէ օլանլար գանտիլլէրինի ալտըգլարընտա՝
պէրապէր եաղ ալմատըլար·
4 Լաքին ՛ագըլլը օլանլար գանտիլլէրի իլէ
պէրապէր գապլարընտա եաղ ալտըլար·
5 Վէ կիւվէյի թէ՛էխխիւր էթմէքլէ, ճիւմլէսինին
ույգուսը կէլիպ՝ ույուտուլար·
6 Վէ կէճէ եարըսընտա՝ իշթէ կիւվէյի
կէլիյօր, անը իսթիգպալէ չըգընըզ՝ տէ-
7 յու պիր նիտա օլմասը իւզէրինէ, Օլ
պաքիրէլէրին ճիւմլէսի գալգըպ՝ գան-
8 տիլլէրինի տօնատըլար· Վէ սէֆիհէլէր
՛ագըլլըլարա՝ Պիզէ եաղընըզտան վէրինիզ,
զիրա գանտիլլէրիմիզ սէօնի-
9 յօր՝ տէտիլէր· ՛Ագըլլըլար տախի ճէվապէն՝
Օլմայա քի՝ պիզէ հէմ սիզէ
եէթիշմէյէ· տահա էյի տիր քի՝ սաթըճըլարա
վարըպ քէնտինիզ իչիւն ալը-
10 նըզ՝ տէտիլէր· Անլէր տախի սաթըն
ալմաղա կիթմէքտէ իքէն, կիւվէյի կէլ-
տի· հազըր օլան գըզլար տախի անըն
իլէ պէրապէր տիւյիւնէ կիրտիքլէրի
11 կիպի գափու գափանտը· Պա՛տէհու օլ
պիր պաքիրէլէր տախի կէլիպ՝ Էֆէն-
12 տի, Էֆէնտի, պիզէ աչ՝ տէտիլէր· Օլ
տախի ճէվապ վէրիպ՝ Հագիգաթէն սիզէ
տէրիմ քի՝ սիզի թանըմամ՝ տէտի·
13 Իմտի ույանըգ տուրունըզ, զիրա [Իպն
իւլ ինսանըն կէլէճէյի] կիւնիւ վէ սա՛աթը
պիլմէզսինիզ·
14 Զիրա Մէլէքիւթ իւս սէմավաթ՝ զուրպէ-
թէ կիթմէք իւզրէ իքէն, քէնտի գուլլարընը
չաղըրըպ՝ էմվալընը անլէրէ
15 թէսլիմ էտէն պիր ատէմէ պէնզէր· Վէ
հէր պիրինէ քէնտի գապիլիյէթինէ կէօ-

րէ, գիմինէ պէշ, գիմինէ իքի, գիմինէ տէ պիր թալանթ վէրիբ՝ տէր հալ
16 գուրպէթէ կիթտի. Վէ պէշ թալանթը ալան վարըբ՝ անլէր իլէ թիճարէթ էտէրէք պէշ թալանթ տահա գազան-
1 տը. Պու մինվալ իւզրէ, իքիյի ալան
1 տախի իքի տահա գազանտը. Ամմա պիրի ալան վարըբ՝ եէրի գազարագ, է-
19 ֆէնտիսինին աքչէսինի կիզլէտի. Վէ խայլի զէմանտան սօնրա օլ գուլլարըն էֆէնտիսի կէլիպ՝ անլէր իլէ հի-
20 սապ կէօրտիւ. Վէ պէշ թալանթը ալան կէլիպ պէշ թալանթ տահա կէթիրէրէք, Էֆէնտիմ, պանա պէշ թալանթ թէսլիմ էթտին, իշթէ անլէրին իւզէրինէ պէշ թալանթ տահա գազան-
21 տըմ՝ տէտի. Էֆէնտիսի տախի անա՝ Աֆէրին, էյի վէ սատըգ գուլ, ազ նէսնէլէրտէ սատըգ պուլունտուն, սէնի չօգ նէսնէլէր իւզէրինէ նազըր նասպ էտէճէյիմ. էֆէնտինին չէնլիյինէ տախիլ
22 օլ՝ տէտի. Վէ իքի թալանթը ալան տախի կէլիպ՝ Էֆէնտիմ, պանա իքի թալանթ թէսլիմ էթտին, իշթէ անլէրին իւզէրինէ իքի թալանթ տահա գազան-
23 տըմ՝ տէտի. Էֆէնտիսի անա՝ Աֆէրին, էյի վէ սատըգ գուլ, ազ նէսնէլէրտէ սատըգ պուլունտուն, սէնի չօգ նէսնէլէր իւզէրինէ նազըր նասպ էտէճէյիմ. էֆէնտինին չէնլիյինէ տախիլ օլ՝ տէ-
24 տի. Վէ պիր թալանթը ալան տախի կէլիպ՝ Էֆէնտիմ, սէնին էքմէտիյին եէրտէն պիչէր, վէ սաչմատըղըն եէրտէն տէվշիրիր սէրթ պիր ատէմ իտի-
25 յինի պիլմէքլէ, Գօրգտըղըմտան վարըպ՝ սէնին թալանթընը եէրտէ կիզլէ-
26 տիմ. իշթէ մալընը ալ՝ տէտի. Էֆէնտիսի տախի անա ճէվապտէ տէտի քի, Էյ քէօթիւ վէ թէնպէլ գուլ, պէնիմ էքմէտիյիմ եէրտէն պիչիպ՝ սաչմատըղըմ եէրտէն տէվշիրտիյիմի պիլտիյին
27 հալտէ, Սանա վաճիպ օլան՝ աքչէմի սարրաֆլարա վէրմէք իտի. պէն տախի ՛ավտէթիմտէ մալըմը ֆայիզի իլէ ա-
28 լըր իտիմ. Իմտի անտէն թալանթը ա-
29 լըպ՝ օն թալանթը օլանա վէրինիզ. Զիրա հէր քիմին վար իսէ, անա վէրիլիպ՝ իզտիյատ պուլաճագ տըր, ամմա քիմին եօգ իսէ, էլինտէ օլանը պիլէ ան-
30 տէն ալընաճագ տըր. Վէ օլ ֆա՛իտէսիզ գուլը գուլմէթ ի խարիճէյէ չըգարընըզ. օրատա աղլայըշ վէ տիշ գըճըրտամասը օլաճագ տըր.

31 Վէ իպն իւլ ինսան ճէմի 'ի [մուգատտէս] մէլա՛իքէ իլէ պէրապէր՝ քէնտի ճէլալիյլէ կէլտիյի զէման, ճէլալինին թախթը իւզէրինտէ օթուրաճագ տըր.
32 Վէ ճիւմլէ միլլէթլէր անըն հուզուրընտա ճէմ՛ օլունարագ, չօպան գօյունլարը քէչիլէրտէն այըրտըղը կիպի, ան-
33 լէրի պիրի պիրինտէն այըրըպ՝ Գօյունլարը սաղընտա, վէ քէչիլէրի սօլընտա տուրտուրաճագ տըր.

34 Օլ զէման Մէլիք սաղընտա օլանլարա խիթապէն՝ կէլինիզ, էյ փէտէրիմին միւպարէքլէրի, տիւնեանըն թէ՛սիսինտէն պէրու սիզին իչիւն հազըրլանմըշ
35 մէլէքիւթիւ թէվէրրիւս էտինիզ. Զիրա աճըգտըմ, պանա թա'ամ վէրտինիզ. սուսատըմ, պանա սու վէրտինիզ. ղարիպ իտիմ, պէնի էվէ գապուլ
36 էթտինիզ. Չըփլագ իտիմ, պէնի կիյինտիրտինիզ. խասթա օլտըմ, պէնի զիյարէթ էթտինիզ. հապըստա իտիմ՝ եա-
37 նըմա կէլտինիզ՝ տէյէճէք տիր. Օլ զէման սատիգլէր անա՝ Եա Ռապպ, սէնի նէ՞ զէման աճ կէօրիւպ՝ պէսլէտիք. եախօտ սուսամըշ կէօրէ—պ՝ սու վէրտիք.
38 Վէ նէ՞ զէման սէնի ղարիպ կէօրիւպ՝ էվէ գապուլ էթտիք, եա չըպլագ կէօ-
39 րէ—պ՝ կիյինտիրտիք. Վէ նէ՞ զէման սէնի խասթա եա հապըստա կէօրիւպ՝ եանընա կէլտիք՝ տէյիւ ճէվապ վէրէճէք-
40 լէր տիր. Մէլիք տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Ֆիլ հագիգէ սիզէ տէրիմ քի՝ մատէմ քի պու էն էտնա գարնտաշլարըմըն պիրինէ էթտինիզ, պանա էթմիշ օլտընըզ՝ տէյէճէք տիր.

41 Օլ զէման սօլընտա օլանլարա տախի, Էյ մէլ՛ունլէր, Շէյթան իլէ անըն մէլա՛իքէսինէ հազըրլանմըշ օլ էպէտի ա-
42 թէշէ հուզուրումտան կիտինիզ. Զիրա աճըգտըմ, պանա թա'ամ վէրմէտինիզ, սուսատըմ, պանա սու վէրմէտի-

43 նիզ. Ղարիպ իտիմ, պէնի էվէ գապուլ
էթմէտինիզ. չըպլագ իտիմ, պէնի կի-
յինտիրմէտինիզ. խասթա վէ հապստա
իտիմ, պէնի զիյարէթ էթմէտինիզ՝ տէ-
44 յիւ պույուրաճագ տըր։ Օլ զէման ան-
լէր տախի անա ճէվապէն՝ Եա Րապպ,
սէնի նէ՞ զէման աճ եա սուսամըշ եա
ղարիպ եա չըպլագ եա խասթա եա հա-
պըստա կէօրտիւք տէ, սանա խըզմէթ
45 էթմէտիք՝ տէյէճէքլէր տիր։ Օլ զէման
անլէրէ ճէվապ վէրիպ՝ Հագիգաթէն սի-
զէ տէրիմ քի՝ մատէմ քի պու էն էտ-
նալարըն պիրինէ էթմէտինիզ, պանա
տախի էթմէմիշ օլտընըզ՝ տէյէճէք տիր։
46 Վէ պունլար 'ազապ ը էպէտիյէ, վէ
սատիգլէր հայաթ ը էպէտիյէյէ կիտէ-
ճէքլէր տիր։

ՊԱՊ 26

1 Վէ Յիսուս պու սէօզլէրին ճիւմլէսի-
նի թէքմիլ էթտիքտէն սօնկրա, շա-
2 կիրտլէրինէ՝ Իքի կիւնտէն սօնկրա Փըսհ
պայրամը օլաճաղընը պիլիրսինիզ. վէ
Իպն իւլ ինսան տախի սալպ օլունմագ
իչիւն թէսլիմ օլունաճագ տըր՝ տէտի։
3 Օլ զէման պաշ քեահինլէր վէ 'ուլէ-
մա իլէ գավմըն իխթիյարլարը Գայա-
ֆա նամ քեահինի 'ազամըն գօնագը-
4 նա ճէմ' օլուպ, Յիսուսը հիլէ իլէ թու-
թուպ՝ գաթլ էթմէյի միւշավէրէ էթ-
5 տիլէր։ Լաքին՝ խալգ արասընտա վէլ-
վէլէ օլմամագ իչիւն պայրամտա օլմա-
սըն՝ տէտիլէր։
6 Վէ Յիսուս Պէյթ'անիատա, ճիւզամ-
լը Սիմ'օնըն խանէսինտէ պուլունտու-
7 ղընտա, Անըն եանընա պիր շիշէ գի-
մէթլի խօշ րա՛իհալը եաղ իլէ պիր
գատըն կէլիպ՝ Օ սօֆրատա օթուրուր
8 իքէն, անըն պաշընա տէօքտիւ. Շա-
կիրտլէրի տախի պունու կէօրտիւքտէ,
տարըլըպ՝ Պու իսրաֆ նի՞չիւն օլտու.
9 Զիրա պու եաղ չօգ պահայա սաթըլըպ
ֆագիրլէրէ վէրիլէ պիլիր իտի՝ տէտի-
10 լէր։ Ամմա Յիսուս պունու անլամագ-
լէ անլէրէ տէտի քի՝ Նի՞չիւն խաթու-
նը պիհուտէ էզիյօրսընըզ. չիւնքի
11 հագգըմտա կիւզէլ պիր իշ իշլէտի. Զի-
րա ֆագիրլէր տա՛իմա սիզին իլէ պէ-
րապէր պուլունուր, ամմա պէն տա՛ի-
մա սիզին իլէ պէրապէր պուլունմամ։
12 Զիրա պու խաթուն պու եաղը վիւճու-
տիմին իւզէրինէ տէօքտիւ իսէ, պէ-
13 նիմ տէֆնիմ իչիւն էյլէտի։ Հագիգա-
թէն սիզէ տէրիմ քի՝ պու պէշարէթ
պիւթիւն տիւնեանըն հէր նէրէսինտէ
'իլան օլունուրսա, պու խաթունըն էթ-
տիյի տախի թէզքեարը իչիւն րիվայէթ
օլունաճագ տըր։
14 Օլ զէման օն իքիլէրտէն պիրի՝ Իւ-
տարիօթի Եէհուտա նամ քիմէսնէ պաշ
15 քեահինլէրին եանընա վարըպ՝ Անը սի-
զէ թէսլիմ էթմէքլիյիմ իչիւն պանա
նէ՞ վէրիրսինիզ՝ տէտի. անլէր տախի
անա օթուզ գըթ'ա կիւմիւշ վա'տ էթ-
16 տիլէր։ Վէ օլ զէմանտան սօնկրա անը
էլէ վէրմէյէ ֆուրսաթ արար իտի։
17 Վէ ֆէթիր պայրամընըն պիրինճի
կիւնիւնտէ շակիրտլէր Յիսուսըն եանը-
նա կէլիպ, անա՝ Սէնին իչիւն Փըսհ
թա'ամընը նէ՞րէտէ հազըր էթմէմիզի
18 իսթէրսին՝ տէտիլէր։ Օլ տախի՝ Շէհրէ
կիտիպ ֆիլան քիմսէյէ, Մու'ալլիմ
Վագթըմ եագըն տըր, Փըսհը շակիրտ-
լէրիմլէ պէրապէր սէնին եանընտա է-
19 տէճէյիմ՝ տէյօր՝ տէյինիզ, տէտի։ Շա-
կիրտլէրի տախի Յիսուսըն քէնտիլէրի-
նէ էմր էթտիյի կիպի հարէքէթլէ Փըս-
հը հազըրլատըլար։
20 Վէ աքշամ օլտըգտա՝ օն իքիլէր իլէ
21 պէրապէր սօֆրայա օթուրտու։ Վէ
անլէր թա'ամ էտէր իքէն՝ Հագիգա-
թէն սիզէ տէրիմ քի՝ սիզտէն պիրի
22 պէնի էլէ վէրէճէք տիր՝ տէտի։ Անլէր
իսէ զիյատէսիյլէ միւքէտտէր օլուպ՝
անլէրտէն հէր պիրի անա՝ էֆէնտի,
23 պէ՞ն մի իմ՝ տէմէյէ պաշլատը։ Օ տա-
խի ճէվապ վէրիպ՝ Էլինի սահանա պէ-
նիմ իլէ պէրապէր պաթըրան՝ հէման
24 օ պէնի էլէ վէրէճէք։ Վագը'ա Իպն իւլ
ինսան քէնտի հագգընտա եազըլմըշ օ-
լտըղը իւզրէ կիտէր, ամմա վայ օլ ա-
տէմէ քի՝ անըն եէտիյլէ Իպն իւլ ին-
սան էլէ վէրիլիր. օլ ատէմ տօղմամըշ

օլսա իտի, քենտինէ խայըրլը օլուր իտի՝
25 տէտի։ Վէ անը էլէ վէրէն Եէհուտա
ճէվապէն, Եա մուալլիմ, պէ՞ն մի իմ՝
տէտիյինտէ, անա՝ Սէօյլէտիյին կիպի
տիր՝ տէտի։

26 Վէ անլէր թա'ամ էտէր իքէն, Յիսուս
էքմէյի ալըփ պէրէքէթ տուա'սը
օգուտուղտան սօնկրա փարէլէտի, վէ
շաքիրտլէրինէ վէրիփ՝ Ալընըզ, եէյինիզ,
27 պու պէնիմ ճէսէտիմ տիր՝ տէտի։ Վէ
քասէյի ալըփ՝ շիւքր էթտիքտէն սօնկրա
անլէրէ վէրիփ՝ տէտի քի՝ Ճիւմլէնիզ
28 պունտան իչինիզ. Զիրա պու պէնիմ
գանըմ, եա'նի կիւնահլար ա'ֆը
օլունմագ իւզրէ, չօգ քիմսէլէր իչիւն
տէօքիւլէն 'ահտը ճէտիտին գանը տըր։
29 Լաքին սիզէ տէրիմ քի՝ շիմտէն սօնկրա,
Թա անը փէտէրիմին մէլէքիւթինտէ
սիզին իլէ թազէ օլարագ իչէճէյիմ
կիւնէ տէկին՝ արթըգ ասմանըն պու
մահսուլընտան իչմէյէճէյիմ՝ տէտի։
30 Պա'տէհու իլահի օգույուպ՝ Զէյթուն
տաղընա չըգտըլար։

31 Օլ զէման Յիսուս անլէրէ տէտի քի՝
Պու կէճէ ճիւմլէնիզ պէնիմ հագգըմտա
սիւրչէճէքսինիզ, զիրա՝ Չօպանը
վուրաճաղըմ, վէ սիւրիւնիւն գօյունլարը
տաղըլաճագ տըր՝ տէյիւ եազըլմըշ
32 տըր։ Ամմա պէն գըյամ էթտիքտէն
սօնկրա, սիզտէն էվվէլ Ճէլիլէ կիտէ-
33 ճէյիմ։ Վէ Պետրոս անա ճէվապէն՝
Էյէր ճիւմլէսի սէնին հագգընտա սիւրչսէլէր
պիլէ, պէն ասլա սիւրչմէյէճէյիմ՝
34 տէտի։ Յիսուս անա՝ Հագիգաթէն
սանա տէրիմ քի՝ պու կէճէ խօրոզ
էօթմէզտէն էվվէլ, սէն պէնի իւչ
քէրրէ ինքեար էտէճէքսին՝ տէտի։
35 Պետրոս անա՝ Էյէր պանա սէնին իլէ
էօլմէք լազըմ կէլսէ պիլէ, սէնի ասլա
ինքեար էթմէմ՝ տէտի. քէզալիք
շաքիրտլէրին ճիւմլէսի պունու տէտիլէր։

36 Օլ զէման Յիսուս անլէր իլէ պէրապէր
Գեթսեմանի տէնիլէն պիր մահալէ
կէլտիքտէ, շաքիրտլէրինէ՝ Պէն վարըփ
օրատա տու'ա էտինճէյէտէք՝ սիզ պուրատա
37 օթուրընըզ՝ տէտի։ Վէ Պետրոս
իլէ Զէպէտէօսին իքի օղլունու պէրապէր
ալըփ՝ միւքէտտէր վէ մահզուն օլմաղա
38 պաշլատը։ Օլ վագըթ անլէրէ՝ Ճանըմ
էօլիւմ տէրէճէսինտէ փէք միւքէտտէր
տիր. պուրատա գալըփ՝ պէնիմ
իլէ պէրապէր ույանըգ տուրընըզ՝
39 տէտի։ Վէ պիր ազ իլէրի վարըփ՝ եիւզիւ
իւզէրինէ գափանըփ, վէ, Էյ Փէտէրիմ,
էյէր միւմքին իսէ՝ պու քեասէ
պէնտէն կէչսին. լաքին պէնիմ իսթէտիյիմ
կիպի տէյիլ, անճագ սէնին
իսթէտիյին կիպի օլսուն տէյիւ տու'ա
40 էյլէտի։ Վէ շաքիրտլէրին եանընա կէլիփ՝
անլէրի ույգուտա պուլմաղլէ,
Պետրոսա խիթապէն՝ Պէօյլէճէ, պիր
սա'աթ պէնիմ իլէ ույանըգ տուրամատընըզ
41 մը։ Իղվայէ տիւշմէմէք իչիւն
ույանըգ տուրուպ՝ տու'ա էյլէյինիզ.
վագը'ա ռուհ հազըր, ամմա թէն զա'իֆ
42 տիր՝ տէտի։ Թէքրար իքինճի տէֆ'ա
վարըփ՝ Էյ Փէտէրիմ, պէն պու քեասէյի
իչմէքսիզին, պէնտէն կէչմէսի միւմքին
տէյիլ իսէ, սէնին իրատէթին օլսուն՝
43 տէյիւ տու'ա էյլէտի։ Վէ կէլիփ
եինէ անլէրի ույգուտա պուլտու, զիրա
44 կէօզլէրի աղըրլաշմըշ իտի։ Վէ անլէրի
պըրագըփ թէքրար կիթտի, վէ իւչիւնճիւ
տէֆ'ա հէման օլ քէլամը սէօյլէյէրէք
45 տու'ա էյլէտի։ Օլ զէման շաքիրտլէրինէ
կէլիփ անլէրէ տէտի քի՝
Արթըգ ույույուփ իսթիրահաթ էտինիզ.
իշթէ սա'աթ եագլաշտը, վէ Իպն
իւլ ինսան կիւնահքեարլարըն էլինէ
46 թէսլիմ օլունույօր։ Գալգընըզ կիտէլիմ.
իշթէ պէնի էլէ վէրէն եագլաշտը։

47 Վէ օ տահա սէօյլէր իքէն, իշթէ օն
իքիլէրտէն պիրի օլան Եէհուտա՝ պաշ
քեահինլէր վէ գավմըն իխթիյարլարը
թարաֆընտան գըլըճլը վէ սօփալը վաֆիր
խալգ անըն իլէ պէրապէր օլարագ՝
48 կէլտի։ Վէ անը էլէ վէրէն անլէրէ իշարէթ
վէրիփ՝ Քիմի էօփէրսէմ օ տըր,
49 անը թութընըզ՝ տէմիշ իտի։ Վէ տէր
'ագապ Յիսուսա եագլաշըփ՝ Սէլամըն
'ալէյքէ, Րապպի, տէյէրէք անը էօփ-
50 տիւ։ Յիսուս տախի անա՝ Տօսթըմ,
նէ՞ իչիւն կէլտին՝ տէտի։ Օլ զէման անլէր
եանաշըփ՝ էլլէրինի Յիսուս իւզէ-

51 րինէ սալտըրտը, անը թութտուլար։ Վէ
իշթէ Յիսուսի իլէ պէրապէր պուլունան-
լարտան պիրի էլինի ուզատըպ՝ գըլը-
ճընը չէքտի, վէ քեահին ի աʼզամըն
պէնտէսինէ վուրուպ գուլաղընը քէս-
52 տի։ Օլ զէման Յիսուս անա տէտի քի՝
Գըլը՛ճընը եէրինէ կէրի գօ, զիրա գը-
լը՛ճ թութանլարըն ճիւմլէսի գըլը՛ճ իլէ
53 հէլաք օլուր։ Եօգսա պէն փէտէրիմէ
չիմտի րիճա էթմէյէ գատիր տէյի՞լ մի
իմ զաննը էտէրսին, օլ տախի պանա
օն իքի ալայտան զիյատէ մէլա՛իքէ նէ-
54 թիշտիրիր։ Լաքին պէօյլէ օլմագ վա-
ճիպ տիր՝ պույուրան քիթապլար նա՞-
սըլ իթմամ օլունա պիլիր։

55 Օլ սա՛աթտա Յիսուս խալգա տէտի
քի՝ Հարամի՞ իւզէրինէ կէլիր կիպի մի,
պէնի թութմագ իչին գըլը՛ճլը վէ սօ-
փալը չըգտընըզ. պէն հէր կիւն հէյ-
քէլտէ եանընըզտա օթուրուպ՝ թա՛-
լիմ էտէր իտիմ, վէ պէնի թութմա-
56 տընըզ։ Լաքին պունուն ճիւմլէսի փէյ-
ղամպէրլէրին քիթապլարը իթմամ օ-
լունմագ իչին վագը՛ օլտու։ Օլ զէ-
ման շակիրտլէրին ճիւմլէսի անը պըրա-
գըպ գաչտըլար։

57 Վէ Յիսուսը թութանլար անը քեա-
հին ի աʼզամ Գայաֆանըն նէզտինէ կէօ-
թիւրտիւլէր, օրատա տախի 'ուլէմա
58 իլէ իխթիյարլար ճէմ՛ օլմուշ իտի։ Վէ
Պետրոս ուզագտան, քեահին ի աʼզա-
մըն հավլուսընատէք անըն արտընճա
կիթտի. վէ իչէրի կիրիպ նէթիճէյի
կէօրմէք իչին, խըտմէթքեարլար իլէ
59 պէրապէր օթուրտու։ Վէ պաշ քեա-
հինլէր իլէ իխթիյարլար վէ պիւթիւն
միլլէթ մէճլիսի Յիսուսըն գաթլի ի-
չին, 'ալէյհինէ եալան շէհատէթ արա-
60 տըլար իսէ տէ, պուլամատըլար. Վէ
չօգ եալանճը շահիտլէր կէլտիլէր իսէ
տէ, եինէ պուլամատըլար. Նիհայէթ
իւլ էմր իքի եալանճը շահիտ կէլիպ՝
61 Պու քիմսէ Ալլահըն հէյքէլինի եըգըպ՝
անը իւչ կիւնտէ պինա էթմէյէ գատիր
62 իմ տէտի, տէտիլէր։ Քեահին ի ա՛-
զամ տախի գալգըպ անա՝ Հիչ ճէվապ
վէրմէ՞զ մի սին. պունլար սէնին ալէյ-
հինէ նէ՞ շէհատէթ էտիյօրլար՝ տէտի։
63 Ամմա Յիսուս սիւքիւթ իւզրէ տուր-
տու. Քեահին ի աʼզամ անա խիթա-
պէն՝ Ալլահ էլ հայյ հագգը իչին սա-
նա եէմին վէրիրիմ. սէն Մէսիհ Իպնուլ-
64 լա՞հ մը սըն, պիզէ սէօյլէ՝ տէտի։ Յի-
սուս անա՝ Սէօյլէտիյին կիպի տիր. հէմ
սիզէ տէրիմ քի, Շիմտիէն սօնրա, Իպն
իւլ Ինսանը Գուտրէթին սաղընտա օ-
թուրուր վէ կէօյիւն պուլութլարը իւ-
զէրինտէ կէլիր կէօրէճէքսինիզ, տէտի։
65 Պունուն իւզէրինէ քեահին ի աʼզամ
քէնտի էլպիսէսինի եըրթըպ, Պու տախի
քիւֆր էթտի, արթըգ պիզէ շահիտլէր
նէ՞ լազըմ. իշթէ շիմտի քիւֆրիւնի
66 իշիթտինիզ. Սիզէ նա՞սըլ կէօրինիր՝
տէտի. անլէր տախի ճէվապ վէրիպ՝
Եօլիւմէ միւսթահագ տըր՝ տէտիլէր։
67 Օլ զէման անըն եիւզինէ թիւքիւրիւպ՝
անա եումրուգ վուրտուլար. պա՛զըլա-
68 րը տա սիլլէ վուրուպ՝ Էյ Քրիստոս,
պիզէ փէյղամպէրլիք էյլէ, սանա վու-
րան քի՞մ տիր՝ տէտիլէր։

69 Վէ Պետրոս տըշարըտա հավլըտա օ-
թուրուր իքէն, եանընա պիր ճարիյէ
կէլիպ՝ Սէն տախի Ճէլիլլի Յիսուս իլէ
70 պէրապէր իտին՝ տէտի։ Լաքին օ ճիւմ-
լէսինին հուզուրընտա, Սէնին նէ սէօյ-
լէտիյինի պիլմէմ՝ տէյէրէք ինքեար էյ-
71 լէտի։ Վէ գափույա չըգտըղընտա, ա-
նը տիկէր պիր ճարիյէ կէօրիւպ՝ օրա-
տա օլանլարա՝ Պու տախի Նազարէթ-
լի Յիսուս իլէ պէրապէր իտի՝ տէտի։
72 Օլ տախի՝ Պէն օլ ատէմի թանըմամ՝
տէյէրէք եէմին իլէ թէքրար ինքեար
73 էթտի։ Վէ պիր ազ սօնրա օրատա
տուրանլար եանաշըպ, Պետրոսա՝ Ֆիլ-
հագիգա սէն տախի անլէրտէն սին, չիւն-
քի սէօյլէյիշին տախի սէնի պէյան է-
74 տիյօր՝ տէտիլէր։ Օլ զէման Պետրոս՝
Օլ ատէմի թանըմամ՝ տէյէրէք, պէտ-
տուա վէ եէմին էթմէյէ պաշլատը. վէ
75 անիտէ խօրօս էօթտիւ։ Վէ Պետրոս Յի-
սուսըն քէնտիսինէ՝ Խօրօս էօթմէզտէն էվ-
վէլ պէնի իւչ քէրրէ ինքեար էտէճէքսին՝
տէտիյի սէօզիւ խաթըրընա կէթիրմէք-
լէ, տըշարըյա չըգըպ աճը աճը աղլատը։

ՊԱՊ 27

1 Վէ սապահ օլունճա, ճիւմլէ պաշ քեա-
հինլէր իլէ գավմըն իխթիյարլարը Յի-
սուսը գաթլ էթմէք իչիւն, 'ալէյհին-
2 տէ միւշավէրէ էթտիլէր. Վէ անը պաղ-
լըյըպ փօնթօսլը Փիլաթօս նամ վալիյէ
կէօթիւրէրէք թէսլիմ էթտիլէր.
3 Օլ զաման անը էլէ վէրէն Եէհուտա
անըն մահքիւմ օլտուղունը կէօրտիւք-
տէ, փէշիման օլմաղլէ, օթուզ գըթ'ա
կիւմիւշիւ պաշ քեահինլէր իլէ իխթի-
4 յարլարա կէրի վէրիփ՝ Սուչսուզ գան
տէօքմէքլէ կիւնահ իշլէտիմ՝ տէտի.
անլէր տախի՝ Պիզէ նէ՞, սէն տիւշիւն՝
5 տէտիլէր. Վէ օ՝ ագչէյի հէյքէլին իչին-
տէ եէրէ աթըփ կիթտի, վէ վարըփ
6 քէնտիսինի աստը. Վէ պաշ քեահին-
լէր ագչէյի ալըփ՝ Անը հէյքէլին խա-
զինէսինէ գօյմագ ճա՞իզ տէյիլ տիր,
չիւնքի գան պահասը տըր՝ տէտիլէր.
7 Վէ միւշավէրէ էթտիքտէն սօնկրա,
ղարիպլէրէ մէզարլըգ օլմագ իւզրէ,
անըն իլէ չէօմլէքճինին թարլասընը
8 սաթըն ալտըլար. Պունուն իչիւն պու
կիւնէ տէկին օլ թարլայա Գան թար-
9 լասը տէնիլիր. Օլ զաման Երէմիա փէյ-
ղամպէր վասըթասըյլէ, Վէ պահասը
թա'յին էտիլմիշ՝ եա'նի պէնի Իսրա-
յէլին պա'զըլարընըն պահա թա'յին
էթտիքլէրի գաթըն գըյմէթի օլան օ-
10 թուզ գըթ'ա կիւմիւշիւ ալըփ՝ Անլէրի
Ռապպըն պանա էմր էթտիյի կիպի չէօմ-
լէքճինին թարլասը իչիւն վէրտիլէր՝
տէյիւ պույուրուլան քէլամ իթմամ օ-
լունտու.
11 Վէ Յիսուս վալինին հուզուրընտա
տուրուրտու հալտէ, վալի անա՝ Եէհու-
տիլէրին մէլիքի սէ՞ն մի սին՝ տէյիւ
սու՞ալ էթտի. Յիսուս տախի անա՝
12 Սէօյլէտիյին կիպի տիր՝ տէտի. Վէ պաշ
քեահինլէր իլէ իխթիյարլար թարա-
ֆընտան իթթիհամ օլունտուգտա, հիչ
13 ճէվապ վէրմէտի. Օլ զաման Փիլաթօս
անա՝ Սէնին 'ալէյհինէ նէ՞ գատար շէյ-
լէր շէհատէթ էթտիքլէրինի իշիթմէ-
14 յօր մը սըն՝ տէտի. Վէ անա հիչ պիր
սէօզ պիլէ ճէվապ վէրմէտիյինտէն, վա-
լի ղայէթլէ թէ'աճճիւպ էթտի.
15 Լաքին պայրամտա խալգըն իսթէտիյի
պիր մահպուսը սալը վէրմէք վալինին
16 'ատէթի օլմաղլէ, Օլ զաման Պարապ-
պաս նամ մէշհուր պիր մահպուսլէրի
17 պուլունարագ, Անլէր ճէմ օլտուգլարըն-
տա, Փիլաթօս անլէրէ՝ Սիզին իչիւն
հա՞նկիսընը սալը վէրմէմի իսթէրսինիզ,
Պարապպասը՞ մը, եօգսա Քրիստոս տէ-
18 նիլէն Յիսուսը մը՝ տէտի. Զիրա անը
հասէտտէն նաշի թէսլիմ էթտիքլէրի-
նի պիլիր իտի.
19 Վէ մէհքէմէտէ օթուրուր իքէն, զէվ-
ճէսի անա խապէր կէօնտէրիփ՝ Օլ սա-
լիհ քիմսէ իլէ սէնին իշին օլմասըն, զի-
րա պու կիւն րույամտա անըն իչիւն չօգ
զահմէթ չէքտիմ՝ տէտի.
20 Ամմա պաշ քեահինլէր իլէ իխթիյար-
լար Պարապպասը իսթէյիփ՝ Յիսուսը
տախի հէլաք էթմէք իչիւն խալգը իգ-
21 նա' էթտիլէր. Վէ վալի անլէրէ խիթա-
պէն՝ Իքիսինտէն հա՞նկիսընը սիզին ի-
չիւն սալը վէրմէմի իսթէրսինիզ՝ տէ-
տիքտէ, անլէր Պարապպասը՝ տէտի-
22 լէր. Փիլաթօս անլէրէ՝ Եա Քրիստոս
տէնիլէն Յիսուսը նէ՞ եափայըմ՝ տէ-
տիքտէ, ճիւմլէսի անա՝ Սալպ օլուն-
23 սուն՝ տէտիլէր. Վալի տախի՝ Եա նէ՞
քէօթիւլիւք իշլէմիշ տիր՝ տէմէսի իւ-
զէրինէ, անլէր՝ Սալպ օլունսուն՝ տէ-
յիւ տահա զիյատէ նիտա էտէրլէր իտի.
24 Վէ Փիլաթօս՝ ֆա՞իտէ հասըլ օլմայըփ՝
անճագ տահա զիյատէ վէլվէլէ օլտուղու-
նը կէօրմէքլէ սու ալըփ՝ խալգըն էօ-
նիւնտէ էլլէրինի եըգայարագ, Պու
սալիհին գանընտան պէն պէրի իմ, սիզ
25 տիւշիւնիւնիւզ՝ տէտի. Վէ պիւթիւն
գավմ՝ Անըն գանը պիզիմ իւզէրիմիզէ
վէ էվլատըմըզըն իւզէրինէ օլսուն՝ տէ-
26 յիւ ճէվապ վէրտիլէր. Օլ զաման ան-
լէրէ Պարապպասը սալը վէրտի. Լաքին
Յիսուսը տէօյտիւքտէն սօնկրա, սալպ
օլունմագ իչիւն թէսլիմ էթտի.
27 Օլ վագըթ վալինին 'ասքէրլէրի Յի-
սուսը սէրայա ալըփ՝ պիւթիւն պէօլիւ-
28 յիւ անըն իւզէրինէ ճէմ' էթտիլէր. Վէ

անը սօյուպ՝ անա գըրմըզը պիր խիլ'աթ
29 կիյտիրտիլէր. Վէ տիքէնլէրտէն պիր
թաճ էօրիւպ պաշընա, վէ պիր գամըշ
սաղ էլինէ գօյտըլար. վէ էօնիւնէ
տիզ չէօքիւպ՝ Սէլամըն 'ալէյք, էյ
Եէհուտիլէրին մէլիքի, տէյէրէք անը իսթիհզա
30 էթտիլէր. Վէ իւզէրինէ թիւքիւրտիւքտէն
սօնկրա, գամըշը ալըպ
31 պաշընա վուրտուլար. Վէ անը իսթիհզա
էթտիքտէն սօնկրա, խիլ'աթը իւզէրինտէն
չըգարըպ՝ անա քէնտի էլպիսէսինի
կիյտիրէրէք, խաչա կէրմէք
իչիւն կէօթիւրտիւլէր.
32 Վէ տըշարըյա չըգարլար իքէն, Սիմ'օն
նամ Գիրինէլի պիր ատէմէ թէսատիւֆ
էթմէլէրիյլէ, պունու՝ անըն խաչընը
33 թաշըմաղա իճպար էթտիլէր. Վէ
Գօլգօթա՝ եա'նի գաֆա մահալլի տէնիլէն
34 եէրէ կէլտիքլէրինտէ, Անա իչմէք
իչիւն էօտ իլէ գարըշմըշ սիրքէ վէրտիլէր.
վէ օ թաթընճա իչմէք իսթէմէտի.
35 Վէ անը խաչա կէրտիքտէն սօնկրա,
էլպիսէսինի գուր'ա աթարագ թագսիմ
էթտիլէր, թա քի փէյղամպէրին՝ էլպիսէմի
արալարընտա թագսիմ էտիպ,
գաֆթանըմ իւզէրինէ գուր'ա աթտըլար՝
տէյիւ պույուրտուղը քէլամ իթմամ
36 օլունա. Վէ օրատա օթուրուպ
37 անը կէօզէտիրլէր իտի. Վէ պաշը իւզէրինէ՝
ՊՈՒ ԵԷՀՈՒՏԻԼԷՐԻՆ ՄԷԼԻՔԻ
ՅԻՍՈՒՍ ՏԸՐ եազըլը ճիւրմ եաֆթասընը
38 գօյտըլար. Օլ զէման անըն իլէ պէրապէր,
պիրի սաղընտա վէ տիկէրի սօլընտա,
իքի հարամի սալպ օլունտու.
39 Վէ եանընտան կէչէնլէր պաշլարընը
40 սալլայըպ՝ անա քիւֆր էտէրէք, Էյ
հէյքէլի եըգըպ իւչ կիւնտէ պինա էտէն,
քէնտինի գուրթար, էյէր սէն
Իպնուլլահ իսէն խաչտան էն՝ տէրլէր
41 իտի. Բէզզաքի պաշ քահինլէր տախի
'ուլէմա վէ իխթիյարլար իլէ իսթիհզա
42 էտէրէք՝ Պաշգալարընը գուրթարտը,
քէնտինի գուրթարմաղա գատիր տէյիլ
տիր. էյէր Իսրայէլին մէլիքի իսէ, շիմտի
խաչտան ինսին, վէ անա իման
43 էտէրիզ. Ալլահա թէվէքքիւլ էթտի, էյէր
անտէն րազը իսէ, շիմտի անը խէլաս
էթսին, զիրա՝ Պէն Իպնուլլահ իմ՝
44 տէտի, տէտիլէր. Անըն իլէ պէրապէր
սալպ օլունան հարամիլէր տախի պու
սուրէթլէ անա շէթմ էտէրլէր իտի.
45 Վէ սա'աթ ալթըտան սա'աթ տօգուզա
գատար, պիւթիւն եէրին իւզէրինտէ
46 գարանլըգ օլտու. Վէ սաաթ տօգուզ
րատտէլէրինտէ Յիսուս պիւլէնտ
ավազլէ ֆէրիատ էտէրէք՝ Էլի, Էլի,
լամա սապագթանի, եա'նի Է՛յ Ալլահըմ,
Է՛յ Ալլահըմ, պէնի նի՛չիւն թէրք
47 էթտին՝ տէտի. Վէ օրատա տուրանլարըն
պա'զըսը պունու իշիթտիքտէ՝ Պու
ատէմ Իլիյայը չաղըրըյօր՝ տէտիլէր.
48 Վէ տէր'ագապ անլէրտէն պիրի սէյիրթիպ,
վէ պիր սիւնկէր ալըպ սիրքէ իլէ
տօլտուրարագ, պիր գամըշա թագըպ
49 անա իչիրտի. Տիկէրլէր տախի՝ Պրագ,
պագալըմ Իլիյա անը գուրթարմաղա
կէլի՞ր մի՝ տէտիլէր.
50 Վէ Յիսուս թէքրար պիւլէնտ ավազլէ
ֆէրիատ էտիպ՝ թէսլիմ ի րուհ էյլէտի.
51 Վէ իշթէ հէյքէլին փէրտէսի եուգարըտան
աշաղըյա գատար եըրթըլըպ
իքի փարչէ օլտու. վէ եէր թիթրէյիպ
52 գայալար շագգ օլունտըլար. Վէ գապըրլար
տախի աչըլըպ՝ ույումուշ օլան նիչէ
մուգատտէսլէրին ճէսէտլէրի գըյամ
53 էթտի, Վէ անըն գըյամընտան սօնկրա
գապըրլարտան չըգըպ՝ մուգատտէս շէհրէ
կիրէրէք, չօգ քիմսէլէրէ կէօրիւնտիւլէր.
54 Վէ եիւզ պաշը վէ անըն իլէ պէրապէր
Յիսուսը կէօզէտէնլէր զէլզէլէյի
վէ վագը' օլան շէյլէրի կէօրիւնճէ զիյատէ
գօրգուպ՝ Հագիգաթէն պու Իպնուլլահ
իտի՝ տէտիլէր.
55 Վէ Ճէլիլէտէն Յիսուսըն արտընճա
անա խըտմէթ էտէրէք կէլմիշ օլան չօգ
գարըլար օրատա պուլունուպ՝ ուզագտան
56 պագըյօրլար իտի. Անլէրին արասընտա
Մէճտէլի Մէրեէմ, վէ Եա'գուպ
իլէ Եօսանըն վալիտէսի Մէրեէմ, վէ
Զէպէտի օղուլլարընըն վալիտէսի
պուլունուր իտի.
57 Վէ ագշամ օլտուգտա, Յիսուսա շակիրտ
օլան Արիմաթիալը Եուսուֆ նամ

մընտա պիր զէնկին ատէմ կէլիպ՝ Փի-
58 լաթօսըն եանընա կիրէրէք, Յիսուսըն ճէսէտինի թալէպ էյլէտի. օլ զէման Փիլաթօս ճէսէտին վէրիլմէսինի էմր էթ-
59 տի. Վէ Եուսուֆ ճէսէտի ալըպ՝ անը
60 թէմիզ քէթէն պէզինէ սարտը, Վէ անը գայատա քէստիրմիշ օլտըղը քէնտինին եէնի գապրընա վազ՝ էյլէտի. վէ գապրըն գափուսընա պիր պէօյիւք
61 թաշ եուվարլայըպ՝ կիթտի. Վէ Մէճտէլի Միրեէմ իլէ օլ պիր Մէրեէմ օրատա պուլունուպ՝ գապրըն գարշըսընտա օթուրույօրլար իտի.

62 Վէ էրթէսի կիւնիւ՝ եա՛նի թէտարիք կիւնիւնիւն ֆէրտասը պաշ քեահինլէր իլէ Ֆէրիսիլէր Փիլաթօսըն եա-
63 նընա ճէմ՝ օլուպ, Էյ էֆէնտի, օլ իղլալ էտիճի սաղ իքէն, իւչ կիւնտէն սօնկրա գըյամ էտէճէյիմ՝ տէտիյի-
64 նի խաթըրըմըզտա կէլիյօր. իմտի իւչիւնճիւ կիւնէտէք գապրըն կէօղէտիլմէսինի էմր էյլէ. օլմայա քի շակիրտլէրի կէճէլէյին կէլիպ՝ անը սըրգաթ էտէրէք՝ խալգա՝ Էմվաթտան գըյամ էթտի՝ տէյէլէր. վէ սօնկրաքի ղէլալէթ էվվէլքինտէն
65 պէթթէր օլուր՝ տէտիլէր. Փիլաթօս անլէրէ՝ Պէքճիլէրինիզ վար տըր. կիտիպ պիլտիյինիզ կիպի մուհաֆազա էյ-
66 լէյինիզ՝ տէտի. Անլէր տախի կիտիպ թաշը միւհիւրլէյէրէք, գապրը պէքճիլէր իլէ մուհաֆազա էյլէտիլէր.

ՊԱՊ 28

1 Վէ սէպթ կիւնիւնիւն խիթամընտա, հաֆթանըն իլք կիւնիւ շաֆագ սէօքէր իքէն, Մէճտէլի Մէրեէմ իլէ օլ պիր Մէրեէմ գապրը կէօրմէյէ կէլտիլէր.
2 Վէ իշթէ շէտիտ պիր զէլզէլէ օլտու, զիրա Ռապպըն մէլէյի կէօքտէն էնտի, վէ կէլիպ գափուտան թաշը եուվարլայարագ, անըն իւզէրինէ օթուրտու.
3 Վէ չէհրէսի շիմշէք կիպի՝ վէ լիպասը գար կիպի պէյազ իտի. Վէ պէքճիլէր անտէն գօրգուտարլըղընտան՝ թիթրէ-
5 յիպ էօլիւ կիպի օլտուլար. Մէլէք տախի գարըլարա խիթապէն՝ Սիզ գօրգմայընըզ, զիրա սալպ օլունան Յիսուսը
6 արատըղընըզը պիլիրիմ. Պուրատա տէյիլ տիր, զիրա տէտիյի կիպի գըյամ էթտի. կէլինիզ, Ռապպըն եաթտըղը
7 մահալլի կէօրիւնիւզ. Վէ թէզ կիտիպ շակիրտլէրինէ՝ Էմվաթտան գըյամ էթմիշ տիր, վէ իշթէ սիզտէն էվվէլ Ճէլիլէ վարաճագ, անը օրատա կէօրէճէքսինիզ՝ տէյինիզ. իշթէ սիզէ սէօյ-
8 լէտիմ՝ տէտի. Անլէր տախի գօրգու վէ 'ազիմ սիւրուր իլէ տէր'ագապ գապըրտան չըգըպ անըն շակիրտլէրինէ խապէր վէրմէյէ գօշտուլար.

9 Վէ շակիրտլէրինէ խապէր վէրմէյէ կիտէրլէր իքէն, իշթէ Յիսուս գարշըլարընա չըգըպ՝ Սէլամըն 'ալէյքիւմ՝ տէտի. անլէր տախի եագըն կէլիպ այագլարընա սարըլարագ, անա սէճտէ գըլ-
10 տըլար. Օլ զէման Յիսուս անլէրէ՝ Գօրգմայընըզ. կիտիպ պիրատէրլէրիմէ, Ճէլիլէ կիթսինլէր, վէ պէնի օրատա կէօրէճէքլէր տիր՝ տէյիւ խապէր վէրինիզ՝ տէտի.

11 Վէ անլէր կիթմէքտէ իքէն, իշթէ պէքճիլէրտէն պա'զըլարը շէհրէ կէլիպ՝ վուգու'աթըն ճիւմլէսինի պաշ քեա-
12 հինլէրէ նագլ էթտիլէր. Անլէր տախի իխթիյարլար իլէ ճէմ՝ օլուպ միւշավէրէ էթտիքտէն սօնկրա 'ասքէրլէրէ
13 վաֆիր աքչէ վէրիպ՝ Սիզ ույուր իքէն, անըն շակիրտլէրի կէճէլէյին կէլիպ՝ ա-
14 նը սըրգաթ էթտիլէր՝ տէյինիզ. Վէ էյէր վալի թարաֆընտան իշիտիլէճէք օլուրսա, պիզ անը իգնա՝ էտիպ՝ սիզի
15 էմին գըլարըզ՝ տէտիլէր. Անլէր տախի աքչէյի գապուլ էտիպ՝ օլտուգլարը թա'լիմաթա կէօրէ հարէքէթ էթտիլէր. վէ պու քէլամ թա պու կիւնէտէք Եէհուտիլէր պէյնինտէ շայը՝ օլմուշ տըր.

16 Վէ օն պիր շակիրտլէր Ճէլիլէ, Յիսուսըն անլէրէ էմր էթտիյի տաղա վար-
17 տըլար. Վէ անը կէօրիւնճէ՝ անա սէճտէ գըլտըլար. լաքին պա'զըլարը շիւպհէ
18 էթտիլէր. Վէ Յիսուս եանլարընա կէլիպ՝ անլէրէ խիթապէն տէտի քի՝ Սէմատա վէ զէմինտէ ճիւմլէ հիւքիւմէթ

19 պանա վէրիլտի։ Իմտի կիտինիզ, ճիւմ-
լէ միլլէթլէրի շակիրտ գըլընըզ, վէ ան-
լէրի Փէտէր վէ Օղուլ վէ Ռուհ իւլ Գուտ-
20 սըն իսմինէ վաֆթիզ էտինիզ. Վէ սիզէ
էմր էթտիյիմ շէյլէրին ճիւմլէսինի հըֆզ
էթմէքլիյի անլէրէ թա՛լիմ էտինիզ. Վէ
իշթէ տիւնեանըն նիհայէթինէ տէկին
պէն տա՛իմ էլ էվգաթ սիզին իլէ պէ-
րապէր իմ. Ամին.

ԻՆՃԻԼ

ՄԱՐԳՈՍԸՆ ԹԱՀՐԻՐԻ ԻՒԶՐԷ

ՊԱՊ 1

1 Իպնուլլահ Յիսուս Քրիստոսըն Ինճիլի-
2 նին իպթիտասը տըր։ Փէյղամպէրլէր-
տէ՝ Իշթէ պէն խօլընը էօնիւնճէ հա-
զըրլայաճագ օլան մուխպիրիմի սէնին
3 էօնիւնտէն իրսալ էտէճէյիմ. Վէ՝ Ռապ-
պըն եօլընը հազըրլայընըզ, Թարիգլէ-
րինի տօղրուլաընըզ՝ տէյէրէք պէրրի-
յէտէ նիտա էտէնին սէտասը՝ տէյիւ
4 թահրիր օլունտըղը իւզրէ, Եուհաննա
պէրրիյէտէ վաֆթիզ էտիպ՝ կիւնահլա-
րըն ա՛ֆվը իչիւն թէվպէ վաֆթիզինի
5 ի՛լան էտէր իտի։ Վէ պիւթիւն Եէհու-
տիյէ տիյարը վէ Եէրուշալիմ էհալիսի
չըգըպ՝ անըն նէզտինէ կիթտիլէր, վէ
ճիւմլէսի կիւնահլարընը իգրար իլէ՝ Իր-
տան ըրմագընտա, անըն եէտինտէ վաֆ-
6 թիզ օլունուրլար իտի։ Վէ Եուհաննա
տէվէ թիւյիւ կէյինմիշ, վէ պէլինէ գա-
յըշ գուշանմըշ օլուպ՝ չէքիրկէլէր վէ
7 եապան պալը եէր իտի։ Վէ վա՛զ էտէ-
րէք՝ Պէնտէն սօնկրա տահա գուտրէթ-
լիսի կէլիյօր քի՝ պէն էյիլիպ՝ անըն ա-
յագ գապլարընըն թասմասընը չէօզ-
8 մէյէ լա՛իգ տէյիլ իմ։ Պէն սիզի սու
իլէ վաֆթիզ էթտիմ, ամմա օ սիզի
Ռուհ իւլ Գուտուս իլէ վաֆթիզ էտէճէք
տիր՝ տէր իտի։
9 Վէ վագը՝ օլտու քի օլ կիւնլէրտէ,
Յիսուս Ճէլիլէտէ վագը՝ Նասարէթտէն
կէլիպ՝ Իրտանտա Եուհաննանըն եէտին-
10 տէ վաֆթիզ օլունտու։ Վէ սուտան չըգ-
տըղը անտէ կէօքլէրի շագգ օլուպ՝ Ռու-
հըն կէօյէրճին կիպի քէնտի իւզէրինէ
11 նիւզուլ էթտիյինի կէօրտիւ։ Վէ՝ Ռա-
զը օլտըղըմ սէվկիլի Օղլըմ սէն սին՝
տէյիւ սէմավաթտան պիր սէտա կէլտի։
12 Վէ տէր՛ագապ Ռուհ անը պէրրիյէյէ
13 սէվգ էթթի։ Վէ Շէյթան թարաֆըն-
տան թէճրիպէ օլունարագ, գըրգ կիւն
օրատա պէրրիյէտէ գալտը, վէ վահշի
հայվանլար իլէ պէրապէր պուլունուպ՝
մէլա՛իքէ անա խըտմէթ էտէր իտի։
14 Վէ Եուհաննա էլէ վէրիլտիքտէն սօնկ-
15 րա, Յիսուս Ճէլիլէ կէլիպ՝ Վագըթ թէ-
մամ օլտու, վէ Ալլահըն մէլէքիւթի
եագլաշմըշ տըր. Թէվպէ էտիպ պէշա-
րէթէ իման կէթիրինիզ՝ տէյէրէք մէ-
լէքիւթ Ուլլահըն պէշարէթինի վա՛զ է-
տէր իտի։
16 Վէ Ճէլիլ տէնիզի քէնարընտա կէ-
զէր իքէն, Սիմ՛օն իլէ գարտաշը Անտ-
րէասը, տէնիզէ աղ աթարգլարը վա-
գըթտա կէօրտիւ. զիրա պալըգ ավճը-
17 լար իտիլէր։ Վէ Յիսուս անլէրէ՝ Արտըմ-
ճա կէլինիզ, վէ սիզի ինսան ավճըլա-
18 րը էտէյիմ՝ տէտի։ Անլէր տախի տէր՛ա-
գապ աղլարընը պըրագըպ՝ անըն ար-
19 տընճա կիթտիլէր։ Վէ օրատան պիր
ազ իլէրի կիտիպ՝ Զէպէտի օղլու Եա՛-
գուպ իլէ գարտաշը Եուհաննայը կէօր-

տիւ․ պունլար տախի գայըգտա աղլա-
20 րընը թա'միր էթմէքտէ իտիլէր․ Վէ
տէր հալ անլէրի չաղըրտը․ անլէր տա-
խի փէտէրլէրի Զէպէտիյի իշճիլէր իլէ
պէրապէր գայըգտա պըրագըպ՝ անըն
արդընճա կիթտիլէր․

21 Վէ Գէֆէրնահումա կիրտիլէր․ քէն-
տիսի տախի տէր 'աքապ սէպթ կիւնիւ
սինաղօղա կիրիպ թա'լիմ էտէր իտի․
22 Անլէր տախի թա'լիմինէ հէյրան օլտը-
լար․ զիրա անլէրէ 'ուլէմա կիպի տէ-
յիլ, անճագ հիւքիւմէթ սահիպի կիպի
23 թա'լիմ էտէր իտի․ Վէ սինաղօղլարըն-
տա նափաք րուհլը պիր ատէմ պու-
լունուպ, պու տախի պաղըրարագ՝
24 Պրագ, սէնին պիզիմ իլէ նէ՞ իշին վար,
էյ Նազարէթլի Յիսուս, պիզի հէլա՞ք
էթմէքէ իչիւն մի կէլտին․ սէնին քիմ
օլտուղունու պիլիրիմ, սէն Ալլահըն Մու-
25 գատտէսի սին՝ տէտի․ Վէ Յիսուս ա-
նը ազարլայըպ՝ Սուքիւթ էյլէ վէ ան-
26 տէն չըգ՝ տէտի․ Իմտի օլ նափաք րուհ
անը սարսըպ 'ազիմ սէս իլէ պաղը-
27 րարագ՝ անտէն չըգտը․ Վէ ճումլէսի
հէյրան օլտըլար, շէօյլէ քի պիրի պիրի-
նէ սու'ալ էտիպ՝ Պու նէ՞ տիր, պու
նէնի թա'լիմ նէ՞ օլա․ չիւնքի նափաք
րուհլարա պիլէ հիւքիւմէթ իլէ էմր է-
տէր, վէ անլար իթա'աթ էտիյօրլար՝ տէր-
28 լէր իտի․ Վէ անըն շէօհրէթի տէր հալ
Ճէլիլէնին պիւթիւն էթրաֆընա շայը' օլ-
տու․

29 Վէ անլար սինաղօղտան չըգտըգլարը
կիպի, Եա'գուպ վէ Եուհաննա իլէ պէ-
րապէր, Սիմ'օն վէ Անտրէասըն խանէ-
30 սինէ կիթտիլէր․ Վէ Սիմ'օնըն գայն
վալիտէսի հումմայա թութուլմըշ եա-
թըյօր իտի, վէ տէր հալ մէրգումէնին
31 հաքընի անա իֆատէ էթտիլէր․ Օլ տա-
խի եանընա վարըպ՝ անը էլինտէն թու-
թարագ, գալտըրտը․ վէ օլ սա'աթ
հումմասը տէֆ' օլուպ՝ անլէրէ խըզ-
մէթ էթտի․

32 Վէ աքշամ օլուպ՝ կիւնէշ պաթտըգ-
տա, ճումլէ 'իլլէթլիլէր իլէ մէճնուն-
33 լարը անա կէթիրտիլէր․ Վէ պիւթիւն
շէհր էհալիսի գափունըն էօնիւնտէ ճէմ'
34 օլմուշ իտի․ Վէ էնվա'ի էմրազա միւպ-
թէլա օլմուշ չօգ 'իլլէթլի քիմսէլէրէ
շիֆա վէրիպ՝ չօգ ճիննիլէր տախի իխ-
րաճ էյլէտի․ վէ ճիննիլէրի սէօյլէթմէզ
իտի, զիրա անը թանըյօրլար իտի․

35 Վէ 'ալ էս սապահ փէք էրքէն գալ-
գարագ, չըգըպ պիր խալի մահալլէ
36 կիթտի, վէ օրատա տու'ա էթտի․ Վէ
Սիմ'օն վէ անըն իլէ պէրապէր պու-
37 լունանլար արտընճա կիտիպ՝ Անը պուլ-
տըգլարընտա, անա՝ Հէր քէս սէնի ա-
38 րայօր՝ տէտիլէր․ Օլ տախի անլէրէ՝
Եագըն օլան գասապալարա կիտէլիմ
քի՝ օրատա տախի վա'զ էտէյիմ, զի-
րա պէն պունուն իչիւն խուրուճ էթ-
39 տիմ՝ տէտի․ Վէ պիւթիւն Ճէլիլէ սի-
նաղօղլարընտա վա'զ էտէր վէ ճիննիլէ-
րի իխրաճ էյլէր իտի․

40 Վէ եանընա պիր ճիւզամլը կէլիպ
եալվարարագ վէ տիզ չէօքէրէք, անա՝
Էյէր իսթէրսէն, պէնի թաթհիր էթ-
41 մէյէ գատիր սին՝ տէտի․ Յիսուս տա-
խի թէրահհիւմ էթմէքլէ, էլինի ուզա-
տըպ անա տօգունատու, վէ անա՝ Իս-
42 թէրիմ, թահիր օլ՝ տէտի․ Վէ պէօյլէ
պույուրտըղընտա, հէման ճիւզամ 'իլ-
լէթի անտէն տէֆ' օլարագ՝ թահիր օլ-
43 տու․ Վէ անա էքիտէն թէնպիհ պիր-
լէ՝ Ֆիլ հալ անը տըշարը չըգարըպ,
44 անա՝ Սագըն քիմսէյէ պիր շէյ սէօյլէ-
մէյէսին․ լաքին կիտիպ քէնտինի քեա-
հինէ կէօսթէր․ վէ անլէրէ շէհատէթ
օլմագ իչիւն, թաթհիրին իչիւն, Մու-
սանըն պույուրտըղը շէյլէրի թագտիմ
45 էյլէ՝ տէտի․ Ամմա օ չըգտըղը կիպի,
պու նէսնէյի զիյատէսիյլէ պէյան վէ ի'-
լան էթմէյէ պաշլատը, շէօյլէ քի Յիսուս
արթըգ պիր շէհրէ 'ալէնէն կիրէմէյիպ՝
անճագ խարիճտէ խալի մահալլէրտէ
գալըր իտի, վէ հէր թարաֆտան անա
կէլիրլէր իտի․

ՊԱՊ 2

1 Վէ պիր գաչ կիւնտէն սօնկրա Յիսուս
2 թէքրար Գէֆէրնահումա կիրտի․ Վէ պիր
խանէտէ օլտըղը իշիտիլմէքլէ, տէր հալ

գափունըն էթրաֆընա սըղմազ տէրէճէտէ
չօգ քիմսէլէր ճէմ՚ օլտու· վէ
3 անլէրէ քէլամը սէօյլէր իտի· Վէ տէօրթ
քիշինին յիւքլէնմիշ օլտուղը պիր քէօթրիւմիւ
կէթիրէրէք՝ եանընա կէլտիլէր·
4 Վէ գալապալըգ սէպէպիյլէ անա եագլաշամատըգլարընտան,
անըն պուլունտըղը
մահալլին տամընը սէօքիւպ պիր
տէլիք աչարագտան սօնրա, քէօթրիւմիւն
եաթտըղը եաթաղը էնտիրտիլէր·
5 Յիսուս տախի անլէրին իմանընը կէօրմէքլէ,
քէօթրիւմէ՝ Օղլըմ, կիւնահլարըն
6 սանա ՚աֆ օլունտու՝ տէտի· Վէ
օրատա ՚ուլէմատան պա՚զըսը օթուրմուշ
7 պուլունմագլէ՝ Նի՞չին պու քիմսէ
պէօյլէ քիւֆր էտիյօր· եալընըզ Ալլահտան
զայրի՝ կիւնահլար ՚աֆ էթմէյէ
քի՞մ գատիր տիր՝ տէյիւ տէրունլէրինտէ
թէֆէքքիւր էտէրլէր իտի·
8 Վէ տէր հալ Յիսուս՝ քէնտի քէնտիլէրինէ
պէօյլէ թէֆէքքիւր էթտիքլէրինի
րուհընտա պիլմէքլէ, անլէրէ տէտի
քի՝ Նի՞չին տէրունլէրինիզտէ պու շէյլէրի
9 թէֆէքքիւր էտիյօրսընըզ· Հա՞նկըսը
գօլայ տըր, քէօթրիւմէ՝ Կիւնահլարըն
սանա ՚աֆ օլունտու՝ տէմէսի՞ մի,
եօգսա՝ Գալգ, եաթաղընը գալտըր
10 վէ կէզ՝ տէմէսի մի· Լաքին Իպն իւլ
ինսանըն եէր իւզէրինտէ կիւնահլար
՚աֆ էթմէյէ գուտրէթի վար իտիյինի
11 պիլէսինիզ տէյիւ, քէօթրիւմէ՝ Սանա
տէրիմ քի՝ գալգ, եաթաղընը գալտըր
12 վէ էվինէ կիթ՝ տէտի· Օլ տախի տէր
՚աքապ գալգտը, վէ եաթաղընը գալտըրըպ
ճիւմլէսինին էօնինտէն չըգտը,
շէօյլէ քի ճիւմլէսի հայրան օլուպ՝ Ալլահա
համտ էտէրէք, Ասլա պէօյլէ պիր
շէյ կէօրմէտիք՝ տէտիլէր·

13 Վէ Յիսուս թէքրար տէնիզ քէնարընա
չըգըպ ճիւմլէ խալգ եանընա կէլմէքլէ,
14 անլէրէ թա՚լիմ էտէր իտի· Վէ
կէչէր իքէն, Հալֆա օղլու Լավիյի պիր
կէօմրիւք մահալլինտէ օթուրուր կէօրիւպ,
անա՝ Արտըմճա կէլ՝ տէտի· Օլ
տախի գալգըպ անըն արտընճա կիթտի·
15 Վէ վագը՝ օլտու քի՝ պունուն խանէսինտէ
սօֆրատա օթուրտուղընտա, Յիսուս
վէ շակիրտլէրի իլէ պէրապէր չօգ
կէօմրիւքճիւլէր վէ կիւնահքեարլար
տախի սօֆրայա օթուրտուլար· զիրա
քէսրէթ իւզրէ արտընճա կիտէրլէր իտի·
16 Վէ ՚ուլէմա իլէ Ֆէրիսիլէր անըն
կէօմրիւքճիւլէր վէ կիւնահքեարլար իլէ
պէրապէր թա՚ամ էթտիյինի կէօրմէքլէ,
շակիրտլէրինէ՝ Նի՞չին կէօմրիւքճիւլէր
վէ կիւնահքեարլար իլէ պէրապէր
17 եէյիպ իչէր՝ տէտիլէր· Վէ Յիսուս
պունու իշիթտիքտէ, անլէրէ՝ Հէքիմէ
սաղ օլանլար տէյիլ, անճագ ՚իլլէթլի
օլանլար միւհթաճ տըր· պէն սալիհլէրի
տէյիլ, ամմա կիւնահքեարլարը
[թէվպէյէ] տա՚վէթ էթմէյէ կէլտիմ
տէտի·

18 Վէ Եուհաննանըն վէ Ֆէրիսիլէրին
շակիրտլէրի օրուճ թութարլար իտի· վէ
կէլիպ անա՝ Եուհաննանըն վէ Ֆէրիսիլէրին
շակիրտլէրի օրուճ թութտուգլարը
հալտէ, սէնին շակիրտլէրին նի՞չին
19 օրուճ թութմազլար՝ տէտիլէր· Յիսուս
տախի անլէրէ տէտի քի՝ Տիւյիւնճիւլէր,
կիւվէյի եանլարընտա պուլունտըգճա,
օրուճ թութա պիլիրլէ՞ր մի·
կիւվէյի քէնտիլէրի իլէ պէրապէր պուլունտըգճա,
20 օրուճ թութամազլար· Լաքին
կիւվէյինին անլէրտէն ալընաճաղը
կիւնլէր կէլիր, վէ օլ վագըթ, օլ կիւնլէրտէ
21 օրուճ թութաճագլար տըր· Պիր
քիմսէ եէնի չուգա փարչասընը էսքի
լիպաս իւզէրինէ եամա տիքմէզ, եօգսա
օլ եէնի եամա էսքիտէն [illegible] գօփարմաղլէ,
եըրթըղը պէտթէր օլուր·
22 Վէ պիր քիմսէ եէնի շէրապը էսքի
թուլումլարա գօմազ, եօգսա եէնի շէրապ
թուլումլարը եըրթար, վէ շէրապ
տէօքիւլիւր, թուլումլար տախի թէլէֆ
օլուր· լաքին եէնի շէրապ եէնի թուլումլարա
գօնուլմագ կէրէք տիր·

23 Վէ վագը՝ օլտու քի սէպթ կիւնիւ
էքին արասընտան կէչտիյինտէ, շակիրտլէրի
եիւրիւր իքէն պաշագլարը գօփարմաղա
24 պաշլատըլար· Ֆէրիսիլէր տախի
անա՝ Պագ, սէպթ կիւնիւ նէ՞ եափըյօրլար·
պու ճայիզ տէյիլ տիր՝ տէտիլէր·
25 Օլ տախի անլէրէ տէտի քի՝

Տաուտըն միւհթաճ օլտուղու՝ քէնտիսի վէ
պէրապէր պուլունանլարը աճըգտըղը
զէման, նէ եափտըղընը հիչ պիր վագըթ
26 օգու՞մատընըզ մը․ Նէ վէճհլէ
քեահին ի ա'զամ Ապիաթարըն վագթընտա
Պէյթ Ուլլահա կիրիպ՝ եէմէսի
քեահինլէրտէն զայրի քիմսէյէ հէլալ օլմայան
հուզուր էքմէքլէրինի եէտի վէ
հէմ պէրապէրինճէ օլանլարա տախի
27 վէրտի․ Վէ անլէրէ՝ Ինսան եէվմ ի
սէպթ իչիւն տէյիլ, անճագ եէվմ ի
28 սէպթ ինսան իչիւն օլտու․ Իմտի իպն
իւլ ինսան եէվմ ի սէպթին տախի Սահիպի
տիր՝ տէտի․

ՊԱՊ 3

1 Վէ եինէ սինակօղա կիրտի․ վէ օրատա
էլի գուրումուշ պիր ատէմ վար իտի․
2 Անլէր տախի անը իթթիհամ էթմէք
իչիւն, պունու սէպթ կիւնիւնտէ
շիֆա վէրի՞ր մի տէյիւ կէօզէտիրլէր իտի․
3 Օ իսէ, էլի գուրումուշ ատէմէ՝
Գալգ օրթայա տուր՝ տէտիքտէն սօնրա,
4 Անլէրէ խիթապէն՝ Սէպթ կիւնիւնտէ
խա՞յր իշլէմէք մի, եօգսա շէրր
իշլէմէք մի, թախլիսի նէ՞ֆս մի, եօգսա
գաթլ ի նէֆս մի հէլալ տըր՝ տէտի․
անլէր տախի սուքիւթ էթտիլէր։
5 Վէ գալպլէրինին ղըլզէթինէ թէ"էսսիւֆ
էտէրէք, էթրաֆընտա պուլունանլարա
ղազապ իլէ պագըտըգտան սօնրա,
օլ ատէմէ՝ Էլինի ուզաթ՝ տէտի․
օլ տախի ուզաթտը, վէ էլի [տիկէրի
6 կիպի] սաղ օլտու․ Ֆէրիսիլէր տախի
տէր հալ տըշարը չըգըպ՝ անը նէ վէճհլէ
հէլաք էտէլէր տէյիւ Հէրօտէսիլէր
իլէ 'ալէյհինտէ միւշավէրէ էթտիլէր․
7 Յիսուս իսէ շագիրտլէրի իլէ տէնիզ
սահիլինէ չէքիլիպ, Ճէլիլէտէն վէ Եէհուտիյէտէն
8 Վէ Եէրուշալիմտէն վէ Էտօմտան
վէ Իրտանըն էօթէ թարաֆընտան
վաֆիր խալգ արտընճա կիթտի․
վէ Սուր իլէ Սայտա ճիվարընտան պուլունան
վաֆիր խալգ իճրա էյլէտիյի
շէյլէրի իշիթմէքլէ՝ եանընա կէլտիլէր․
9 Վէ գալապալըգ սէպէպիյլէ քէնտինի
թազյիգ էթմէսինլէր տէյիւ, եանընտա
պիր գայըղըն պէքլէմէսինի շագիրտլէրինէ
10 էմր էթտի․ Զիրա չօգ քիմսէլէրէ
շիֆա վէրմիշ օլտըղը ճիհէթլէ, ճումլէ
տէրտլի օլանլար անա տօգունմագ իչիւն
11 իւզէրինէ տիւշէրլէր իտի․ Նափաք
րուհլար տախի անը կէօրտիւքտէ այագլարընա
տիւշիւպ պաղըրըպ, Սէն
12 Իպնուլլահ սըն՝ տէրլէր իտի․ Վէ քէնտիսինի
շայը՝ էթմէմէլէրինի անլէրէ էքիտէն
թէնպիհ էյլէտի․
13 Վէ տաղա չըգըպ իսթէտիյի քիմսէլէրի
չաղըրտըղընտա եանընա կէլտիլէր․
14 Վէ քէնտիսիյլէ պէրապէր պուլունմալարը
իչիւն, վէ էմրազը տէֆ՝ վէ ճիննլէրի
իխրաճ էթմէյէ գուտրէթլէրի օլարագ,
15 Անլէրի վա'զ էթմէյէ կէօնտէրմէք
16 իչիւն օն իքի քիշի, Եա'նի Պէտրօս
17 թէլգիպ էյլէտիյի Սիմ'օնը, Վէ
Պօանէրճէս, եա'նի եըլտըրըմ օղուլլարը
թէլգիպ էյլէտիյի Զէպէտի օղուլլարը
Եա'գուպ իլէ գարնտաշը Եուհաննայը,
18 Վէ Անտրէասը վէ Ֆիլիպպօսը վէ
Պարթօղէմէօսը վէ Մաթթէյը վէ Թօմայը
վէ Հալֆէ օղլու Եա'գուպը վէ Թատէօսը
19 վէ Գանանի Սիմ'օնը, Վէ քէնտինի
էլէ վէրէն Իսխարիօթի Եէհուտայը
թա'յին էյլէտի․
20 Վէ պիր խանէյէ կէլտիլէր․ վէ եինէ
խալգ օլ տէրէճէ ճէմ' օլտու քի էքմէք
եէմէյէ պիլէ վագըթլարը եօգ իտի․
21 Վէ ագրապասը պունու իշիթտիքտէ,
անը թութմաղա չըգտըլար․ զիրա՝
'Ագլընա խալէլ կէլմիշ տիր՝ տէրլէր իտի․
22 Վէ Եէրուշալիմտէն էնէն 'ուլէմա՝
Անտէ Պա'ալզէպուլ վար, վէ հէմ ճիննլէրին
րէ'իսի վասըթասըյլէ ճիննլէրի
23 իխրաճ էտիյօր՝ տէտիլէր․ Վէ անլէրի
եանընա չաղըրըպ՝ անլէրէ թէմսիլլէր
իլէ սէօյլէտի քի՝ Շէյթան Շէյթանը նա՞սըլ
24 իխրաճ էտէ պիլիր․ Վէ էյէր պիր
հիւքիւմէթ քէնտի 'ալէյհինտէ մուխալէֆէթ
իչիւն պուլունուրսա, օլ հիւքիւմէթ
25 պագի օլամազ․ Վէ էյէր պիր
խանէ քէնտի 'ալէյհինտէ մուխալէֆէթ
իչիւն պուլունուրսա, օլ խանէ պագի
26 գալամազ․ Վէ էյէր Շէյթան քէնտի 'ա-

լէյհինէ գալգըշըպ՝ մուխալէֆէթ իւզրէ
պուլունուրսա, պագի օլամայըպ՝ անըն
27 նիհայէթի կէլմիշ տիր. Հիչ քիմսէ գուվ-
վէթլի պիր ատէմին խանէսինէ կիրիպ՝
անըն էշեասընը եաղմա էթմէյէ գատիր
օլամազ, մէյէր էվվէլա օլ գուվվէթլի
ատէմի պաղլայըպ՝ պա'տէհու անըն խա-
28 նէսինի եաղմա էտէ. Հագիգաթէն սի-
զէ տէրիմ քի՝ Պէնի ատէմէ ճէմի՛ ի
կիւնահլար իլէ էթտիքլէրի քիւֆիւրլէր
29 'աֆվ օլունուր. Ամմա հէր քիմ Րուհ
իւլ Գուտուս քիւֆըր էտէրսէ, իլ էլ է-
պէտ 'աֆվ օլունմայըպ՝ անճագ 'ազապը
30 էպէտիյէ միւսթահագգ օլուր. Չիւնքի
անլէր՝ Անտէ նաճիս րուհ վար՝ տէ-
միշլէր իտի.

31 Պա'տէհու վալիտէսի իլէ պիրատէր-
լէրի կէլիպ տըշարըտա տուրարագ, ա-
նը չաղըրմաղա ատէմ կէօնտէրտիլէր.
32 Խալգ տախի անըն էթրաֆընտա օթու-
րուր իքէն, անա՛ Իշթէ վալիտէն վէ
պիրատէրլէրին տըշարըտա սէնի իսթէ-
33 յորլար՝ տէտիլէր. Օլ տախի անլէրէ
ճէվապէն՝ Վալիտէմ եախօտ պիրա-
34 տէրլէրիմ քիմլէ՞ր տիր՝ տէտի. Վէ էթ-
րաֆընտա օթուրանլարա պագըպ՝ Իշ-
35 թէ վալիտէմ վէ պիրատէրլէրիմ. Զի-
րա հէր քիմ Ալլահըն իրատէթինի իճ-
րա էտէրսէ, պիրատէրիմ վէ հէմշիրէմ
վէ վալիտէմ օ տըր՝ տէտի.

ՊԱՊ 4

1 Վէ եինէ տէնիզ քէնարընտա թա'լիմ
էթմէյէ պաշլատը. վէ եանընա խայլի
ճէմա'աթ ճէմ' օլմաղլէ, քէնտիսի տէ-
նիզ իւզէրինտէ գայըղա կիրիպ օթուր-
տու. պիւթիւն ճէմա'աթ տախի տէնիզ
2 քէնարընտա գարատա իտի. Վէ թէմ-
սիլլէր իլէ անլէրէ չօք շէյլէր թա'լիմ
էտիպ, թա'լիմինտէ անլէրէ տէտի քի՝
3 Տինկլէյինիզ. Իշթէ էքինճի էքին էք-
4 մէյէ չըգտը. Վէ վագը՛ օլտու քի էքէր
իքէն՝ պա'զըսը եօլ քէնարընա տիւշ-
մէքլէ, [հավա] գուշլարը կէլիպ անը եէ-
5 տի. Վէ պա'զըսը չօք թօփրաղը օլմա-
յան թաշլըղա տիւշտիւ՝ թօփրաղըն տէ-
րինլիյի օլմատըղընտան թէզ պիթտի ի-
6 սէ տէ, կիւնէշ տօղտըգտա եանտը, վէ
քէօքիւ օլմատըղընտան գուրուտու.
7 Վէ պա'զըսը տիքէնլէր արասընա տիւշ-
մէքլէ, տիքէնլէր չըգըպ անը պօղտըգ-
8 լարը իչիւն մահսուլ վէրմէտի. Վէ պա'-
զըսը էյի թօփրագա տիւշմէքլէ, չըգըպ
պէօյիւտիւքտէ՝ պաշգա վէրէրէք քի-
մի օթուզ վէ քիմի ալթմըշ վէ քիմի
տախի եիւզ գաթ մահսուլ կէթիրտի.
9 Վէ անլէրէ՝ Իշիտիր գուլագլարը օլան
իշիթսին՝ տէտի.

10 Վէ եալընըզ գալտըղընտա, օն իքի-
լէր իլէ պէրապէր եանընտա օլանլար
պու թէմսիլէ տա՛իր անտէն իսթիֆսար
11 էթտիլէր. Օլ տախի անլէրէ տէտի քի՝
Մէլէքիւթ Ուլլահըն սըրրընա վագըֆ
օլմագ սիզէ իհսան օլունմըշ տըր, ամ-
մա օլ խարիճտէ օլանլարա հէր շէյ թէմ-
12 սիլաթ իլէ սէօյլէնիյիր. Թա քի պագա-
րագ պագալար վէ կէօրմէյէլէր, վէ ի-
շիտէրէք իշիտէլէր վէ անկլամայալար.
օլմայա քի րիւճու՛ էտէլէր տէ կիւնահ-
լարը 'աֆֆ օլունա.

13 Վէ անլէրէ տէտի քի՝ Պու թէմսիլի
անկլա՞մայօր մը սընըզ, էօյլէ իսէ ճիւ-
մլէ թէմսիլլէրի նա՞սըլ ֆէհմ էտէճէք-
14 սինիզ. Էքինճի քէլամը էքէր. (15) Վէ
եօլ քէնարընտա օլուպ՝ քէնտիլէրէ քէ-
լամ էքիլմիշ օլանլար շունլար տըր քի՝
իշիթտիքլէրի անտէ, Շէյթան կէլիպ՝
գալպլէրինտէ էքիլմիշ օլան քէլամը
16 գալտըրըր. Վէ քէզալիք թաշլըգտա է-
քիլէնլէր շունլար տըր քի՝ քէլամը ի-
շիթտիքլէրի անտէ, անը սիւրուր իլէ
17 գապուլ էտէրլէր. Ամմա քէնտիլէրին-
տէ քէօք օլմատըղընտան՝ ազ վագըթ
տայանըպ, պա'տէհու քէլամտան տօ-
լայը թազեիգ եա թէ'տի վուգու'
18 պուլունճա՝ հէման սիւրչէրլէր. Վէ տի-
քէնլէր արասընտա էքիլէնլէր շունլար
տըր քի՝ քէլամը իշիթտիքտէն սօնկրա,
19 Պու տիւնեանըն էնտիշէլէրի վէ զէն-
կինլիյին հիլէսի վէ ղայրի նէսնէլէրին
արզուսը արայա կիրիպ՝ քէլամը պօղ-
20 տըգլարը իչիւն մահսուլսըզ օլուր. Վէ
էյի եէրտէ էքիլէնլէր շունլար տըր քի՝

քէլամը իշիտիպ գապուլ էտէրլէր, վէ
քիմի օթուզ վէ քիմի ալթմըշ վէ քիմի
տախի եիւզ գաթ մահսուլ վէրիրլէր։
21 Վէ անլէրէ տէտի քի՝ Չըրաղ քիլէ
եախօտ եա՛թագ ալթընա գօնուլմագ
իչիւն մի կէթիրիլիր. շէմ՚տան ուզէրինէ
22 գօնուլմագ իչիւն տէյի՞լ մի։ Զիրա
աշիքեար օլմայաճագ կիզլի պիր նէսնէ
եօգ տըր, վէ մէյտանէ կէլմէյէճէք
23 մախֆի պիր նէսնէ եօգ տըր։ Էյէր պիրինին
իշիտիր գուլագլարը վար իսէ՝ իշիթսին։

24 Վէ անլէրէ տէտի քի՝ Իշիթտիյինիզ
շէյէ տիգգաթ էտինիզ. էօլչտիւյիւնիւզ
էօլչէք իլէ սիզէ էօլչիւլէճէք տիր, վէ
սիզ իշիտէնլէրէ զիատէ օլունաճագ տըր։
25 Զիրա քիմին վար իսէ՝ անա վէրիլէճէք,
վէ քիմին եօգ իսէ, էլինտէ օլանը տախի
անտէն ալընաճագ տըր։

26 Վէ տէտի քի՝ Մէլէքիւթ Ուլլահ պէօյլէ
տիր, կէօյա պիր ատէմ թօխումը եէրէ
27 աթար. Վէ կէճէ վէ կիւնտիւզ ույույուպ
գալգար, վէ թօխում անըն
պիլմէտիյի սուրէթտէ պիթէր վէ պէօյիւր։
28 Զիրա եէր քէնտիլիյինտէն մէյվէ էվվէլա
օթը, սօնրա պաշագ, վէ
սօնրա պաշագտա տօլու պուղտայը
29 հուսուլէ կէթիրիր։ Վէ մահսուլ
քէմալէ էրտիյի կիպի օրագը սալար,
զիրա հասատ վագթը եէթիշմիշ տիր։

30 Վէ տէտի քի՝ Ալլահըն մէլէքիւթիւնիւ
նէյէ թէշպիհ էտէլիմ, եախօտ անը
31 նէ՞ միսալ իլէ թէմսիլ էտէլիմ. Պիր
խարտալ տանէսի կիպի տիր քի՝ եէրէ
էքիլտիքտէ, եէր իւզէրինտէ օլան թօխումլարըն
ճիւմլէսինտէն քիւչիւք տիր։
32 Ամմա էքիլտիքտէն սօնրա պիթիպ՝ ճէմի՛
սէպզէվաթտան պէօյիւք օլուր, վէ
պէօյիւք տալլար սալար, շէօյլէ քի անըն
կէօլկէսի ալթընտա հավա գուշլարը
գօնա պիլիրլէր։

33 Իմտի անլէրին իշիթմէյէ գատիր օլտուգլարը
մէրթէպէ պունուն կիպի չօգ
34 թէմսիլլէր իլէ քէլամը սէօյլէր իտի. Վէ
անլէրէ թէմսիլսիզ սէօյլէմէզ իտի, լաքին
թէնհատէ շակիրտլէրինէ ճիւմլէսինի
թէֆսիր էտէր իտի։

35 Վէ օլ կիւն ագշամ օլտուգտա, անլէրէ՝
Գարշը թարաֆա կէչէլիմ՝ տէտի։
36 Անլէր տախի ճէմա՛աթը պըրագըպ՝ անը
գայըգտա պուլունտուղու հալ իւզրէ ալըրլար.
վէ անըն իլէ պէրապէր սա՛իր
37 ուֆագ գայըգլար տախի վար իտի. Վէ
պիր շէտիտ պօրա գուհուր էթմէքլէ,
տալղալար գայըղա հիւճում էթտիլէր,
38 շէօյլէ քի հէման տօլմագտա իտի. Վէ
քէնտիսի գըչ թարաֆտա օլուպ՝ պաշը
ալթընտա եիւզ եասթըղը օլարագ ույույօր
իտի. վէ անը ույանտըրըպ, անա՝
Եա Մու՛ալլիմ, հէլաք օլույօրըզ,
վագիֆ էտի՞նմէյօր մը սըն՝ տէտիլէր։
39 Օլ տախի գալգըպ րիւզկեարը ազարլատը,
վէ տէնիզէ՝ Սուս՝ րահաթ օլ
տէյինճէ, րիւզկեար սաքին օլուպ ՚ազիմ
40 լիմանլըգ օլտու. Վէ անլէրէ, Նի՞չիւն
պէօյլէ գօրգագ սընըզ. նի՞չիւն իմանընըզ
41 եօգ տըր՝ տէտի։ Անլէր տախի
զիատէսիյլէ խավֆ էտիպ, պիրի
պիրինէ՝ Աճէպա պու քի՞մ տիր քի՝
հէմ րիւզկեար վէ հէմ տէնիզ անա իթա՛աթ
էտիյօրլար՝ տէտիլէր։

ՊԱՊ 5

1 Վէ տէնիզին գարշը թարաֆընա Ճատարանիլէրին
2 տիյարընա կէլտիլէր։ Վէ
գայըգտան չըգտըղը կիպի, նաճիս
րուհլը պիր ատէմ գապըրլարտան անա
3 գարշը կէլտի. Պու տախի գապըրլարտա
մէսքէն թութուպ՝ անը քիմսէ զինճիրլէրլէ
4 պիլէ պաղլայամազ իտի. Զիրա քի չօգ
տէֆ՚ա պուգաղուլար վէ զինճիրլէրլէ
պաղլանար իսէ տէ, զինճիրլէրի գըրար
վէ պուգաղուլարը փարչէլէր իտի. վէ
քիմսէ անը զապթ էթմէյէ գատիր տէյիլ
5 իտի. Վէ տա՛իմա կէճէ վէ կիւնտիւզ
տաղլարտա վէ գապըրլարտա պաղըրըպ՝
քէնտիսինի թաշլար իլէ մէճրուհ
6 էտէր իտի. Վէ Յիսուսը ուզագտան
կէօրտիւքտէ, սէյիրտիպ անա սէճտէ
7 էյլէտի. Վէ պիւյիւք աւազլէ ֆէրեատ
էտիպ՝ Պէնիմ իլէ սէնին նէ՞ իշին վար,
էյ Յիսուս Իպն Ուլլահ իլ-Ալի Թա՛ալա.
սանա Ալլահ հագգը իչիւն եէմին էտէրի-

րիմ քի՝ պէնի 'ազապ էթմէյէսին՝ տէտի·
8 Զիրա անա՝ Էյ Նափաք րուհ, պու
9 ատէմտէն չըգ՝ տէմիշ իտի· Վէ անա՝
Իսմին նէ՞ տիր՝ տէյիւ սու՛ալ էթտիքտէ,
Իսմիմ Ալայ տըր, զիրա չօգ ըզ՝
10 տէտի· Վէ քէնտիլէրինի օլ տիյարտան
տըշարը կէօնտէրմէմէսինի անտէն զիյատէսիյլէ
11 րիճա էտէրլէր իտի· Վէ օրատա
տաղըն եանընտա օթլայան պիր
պէօյիւք տօնուզ սիւրիւսիւ պուլունուփ,
12 ճինլէրին ճիւմլէսի՝ Պիզի տօնուզլարա
եօլլա քի անլէրէ կիրէլիմ՝
13 տէյէրէք, անտէն րիճա էթտիլէր· Վէ
Յիսուս անլէրէ տէր'ագապ իզն վէրմէքլէ,
Նափաք րուհլար չըգըփ՝ տօնուզլարա
կիրտիլէր, վէ օլ սիւրիւ,
թագրիպէն իքի պին գատար օլարագ,
ուչուրումտան քէնտիլէրինի տէնիզէ աթըփ՝
14 տէնիզտէ պօղուլտուլար· Վէ տօնուզլարը
օթլատանլար գաչըփ՝ շէհրէ
վէ չիֆթլիքլէրէ խապէր վէրտիքլէրինտէ,
Էհալի տախի վագը՝ օլանը
15 կէօրմէյէ չըգտըլար· Վէ Յիսուսըն եանընա
կէլէրէք, տէրունինտէ ալայ պուլունան
մէճնունը կիյինմիշ վէ 'ագըլլանմըշ
օթուրուր կէօրմէլէրիյլէ՝ գօրգտըլար·
16 Վէ միւշահէտէ էթմիշ օլանլար
մէճնունա վագը՝ օլանը վէ տօնուզլարըն
քէյֆիյէթինի անլէրէ հիքեայէ էթտիլէր·
17 Անլէր տախի քէնտի հուտուտլարընտան
կիթմէսինի անա րիճա էթմէյէ
18 պաշլատըլար· Վէ գայըղա կիրտիյինտէ,
մուգատտէմա մէճնուն պուլունան
ատէմ անըն իլէ պէրապէր պուլունմագըլըղընը
19 եալվարտը· Ամմա Յիսուս
անը պըրագմատը. Ֆագաթ՝ Էվինէ
էհլ ու 'այալընա վարըփ՝ անլէրէ
Րապպըն սանա ճիւմլէ էթտիյինի, վէ
սանա մէրհամէթ էյլէտիյինի նագըլ էյլէ՝
20 տէտի· Օլ տախի կիտիփ՝ Յիսուսըն
քէնտինէ ճիւմլէ էթտիյինի Տէգափօլիստէ
նիտա էթմէյէ պաշլայըփ՝ ճիւմլէսի
տախի թէ'աճճիւպ էթտիլէր·

21 Վէ Յիսուս գայըգ իլէ եինէ գարշը
թարաֆա կէչտիքտէ, եանընա խայլի
ճէմա'աթ ճէմ՝ օլուփ՝ քէնտիսի տէնիզ
22 քէնարընտա պուլունմասըյլէ, իշթէ
սինագօղ րէ'իսլէրինտէն Եայրոս նամ
պիր քիմսէ կէլտի, վէ անը կէօրիւնճէ,
23 այագլարընա գափանըփ՝ Անա չօգ եալվարարագ,
Գըզճըղազըմ սօն նէֆէստէ
տիր. խէլաս պուլմասը իչիւն կէլիփ՝ անըն
իւզէրինէ էլլէրինի վազ՝ էյլէ վէ եաշայաճագ
24 տըր՝ տէտի· Օլ տախի անըն
իլէ կիթտի, վէ արտընճա խայլի ճէմա'աթ
կիտիփ՝ անը թազյիգ էտէրլէր իտի·

25 Վէ օն իքի սէնէտէն պէրու նէզֆ-ի
տէմէ միւպթէլա օլմուշ պիր գարը,
26 Չօգ հէքիմլէրտէն խայլի զահմէթ չէքմիշ
վէ քէաֆֆէ-ի էմվալընը սարֆ
էթմիշ իքէն, պիր ֆա'իտէ կէօրմէյէրէք՝
պիլ 'աքս տահա ֆէնա օլմագլէ,
27 Յիսուսըն խապէրինի ալարագ, գալապալըղըն
իչինտէ անըն արգասընտան
28 կէլիփ՝ լիպասընա տօգունտու· Զիրա՝
Լիպասընա պիլէ տօգունսամ խէլաս
29 պուլաճաղըմ՝ տէր իտի· Վէ տէր'ագապ
անըն գանընըն աքմասը քէսիլիփ,
քէնտի վիւճուտինտէ 'իլլէթինտէն խէլաս
30 պուլտըղընը հիս էյլէտի· Վէ անիտէ
Յիսուս քէնտիսինտէն տըշարը օլան
գուվվէթի տէրունինտէ հիս էթմէքլէ,
ճէմա'աթա տէօնիփ՝ Էսվապըմա
31 քի՞մ տօգունտու՝ տէտի· Շակիրտլէրի
տախի՝ Ճէմա'աթըն սէնի թազյիգ
էթտիյինի կէօրիւյօր իքէն, Պանա քի՞մ
32 տօգունտու մը տէրսին՝ տէտիլէր· Վէ
պունու էթմիշ օլանը կէօրմէք իչիւն
33 էթրաֆա պագար իքէն, Գարը տախի
քէնտինէ վագը՝ օլանը պիլմէքլէ, գօրգարագ
վէ թիթրէյէրէք կէլիփ՝ անըն
հուզուրընտա եէրէ գափանտը, վէ անա
հագիգաթը հէփի թէմամէն սէօյլէ-
34 տի· Օ տախի անա՝ Գըզըմ, իմանըն
սէնի գուրթարտը. սէլամէթլէ կիթ, վէ
'իլլէթինտէն խէլաս օլ՝ տէտի·

35 Օ տահա սէօյլէր իքէն, սինագօղ րէ'իսինին
խանէսինտէն ատէմլէր կէլիփ՝
Գըզըն վէֆաթ էթտի, արթըգ մու'ալլիմէ
նի՞չիւն զահմէթ վէրիրսին՝ տէտիլէր·
36 Լաքին Յիսուս սէօյլէնիլէն սէօզի
իշիթտիյի կիպի, սինագօղ րէ'իսինէ՝
Գօրգմա, անճագ իման էյլէ՝ տէտի·

37 Վէ Պետրոս իլէ Եագուպ վէ Եագուպըն
գարտաշը Եուհաննատան մաատա
քիմսէնին քէնտիսիյլէ պէրապէր կիթմէսինէ
38 իզն վէրմէյիպ, Սինագօղ րէ՞իսինին
խանէսինէ կիրիպ՝ վէլվէլէյի վէ
չօգ աղլայըպ ֆիղան էտէնլէրի կէօրտիւ.
39 Վէ իչէրի կիրիպ անլէրէ՝ Նի՞չիւն
վէլվէլէ էտիպ աղլայօրսընըզ. չօճուգ
վէֆաթ էթմէտի, անճագ ույույօր՝ տէմէսիյլէ,
40 անը իսթիհզա էթտիլէր. Օ իսէ
ճիւմլէսինի տըշարը չըգարըպ՝ չօճուղըն
փէտէրինի վէ վալիտէսինի վէ
քէնտիսիյլէ պէրապէր օլանլարը ալարագ,
չօճուղըն եաթտըղը եէրէ կիրտի.
41 Վէ չօճուղըն էլինի թութուպ անա՝ Տալիթա
գումի՝ տէտի, քի թէրճէմէսի,
Եա գըզ, սանա Գալգ տէրիմ՝ տէմէք
42 տիր. Վէ գըզ տէրհալ գալգըպ վէ
կէզտի, զիրա օն իքի եաշընտա իտի.
Վէ անլէր քէմալ ի հէյրէթլէ մութէհայյիր
43 օլտուլար. Վէ անլէրէ՝ Պու՝նու պիր
քիմսէ պիլմէսին՝ տէյիպ՝ թէքիտէն թէնպիհ
էյլէտի. պա՛տէհու գըզա թա՛ամ
վէրիլմէսինի էմր էյլէտի.

ՊԱՊ 6

1 Վէ օրատան չըգըպ՝ քէնտի վաթանընա
կիրտի, շակիրտլէրի տախի արտընճա
2 կէլտիլէր. Վէ սէպթ կիւնիւ կէլտիքտէ,
սինագօղտա թա՛լիմ էթմէյէ պաշլատը.
վէ նիչէ քիմսէլէր իշիտիւպ՝
հայրէթտէ գալտըլար, Պու նէսնէլէր
պունա նէ՞րէտէն կէլիյօր, վէ պու
քէնտիսինէ վէրիլմիշ օլան հիքմէթ նէ՞տիր,
քի անըն էլլէրիյլէ պէօյլէ մու՛ճիզէլէր
3 իճրա օլունույօր. Պու՝ Մէրեէմին
օղլու վէ Եագուպ վէ Եուսա վէ Եէհուտա
վէ Սիմ՛օնըն պիրատէրի օլան
տիւլկէր տէյի՞լ մի. վէ հէմշիրէլէրի
պուրատա պիզիմլէ տէյի՞լ մի՝ տէյէրէք,
անընլա հաքգընտա սիւրչէլէ իտի.
4 Յիսուս տախի անլէրէ՝ Պիր փէյղամպէր
քէնտի վաթանընտան
վէ ագրապասը արասընտան վէ քէնտի
խանէսինտէն ղայրի եէրտէ իհթիրամսըզ
5 տէյիլ տիր. Վէ օրատա պիր գաչ
խասթալարըն իւզէրինէ էլլէրինի վազ՝
էտիպ շիֆա վէրտիյինտէն ղայրի պիր
6 մու՛ճիզէ իճրա էտէմէտի. Վէ իմանսըզլըգլարընա
թէ՛աճճիւպ էտէր իտի. վէ
թա՛լիմ էտէրէք, էթրաֆտա պուլունան
քէօյլէրի տոլաշըր իտի.
7 Վէ օն իքիլէրի եանընա չաղըրըպ անլէրի
իքիշէր իքիշէր կէօնտէրմէյէ պաշլատը.
վէ անլէրէ նաբաք րուհլար իւզէրինէ
8 գուտրէթ վէրիպ, Եօլ իչիւն,
նէ տաղարճըգ վէ նէ էքմէք վէ նէ քէմէրտէ
9 աքչէ, Անճագ չարըգ պաղլանըպ՝
իքի էնթարի կիյինմէյէճէքլէր, պիր
'ասատան մա՛ատա պիր շէյ ալմամալարընը
10 թէնպիհ էյլէտի. Վէ անլէրէ տէտի
քի՝ Հէր հանկը խանէյէ կիրէրսէնիզ,
օլ մահալտէն չըգընճայա տէկին
11 օրատա գալընըզ. Վէ սիզի հէր քիմ
գապուլ էթմէյիպ տինլէմէզ իսէ, օրատան
չըգտըղընըզտա, անլէրէ շէհատէթ
օլմագ իւզրէ այագլարընըզըն ալթընտաքի
թօզը սիլքինիզ. Ֆիլ հագիգէ
սիզէ տէրիմ քի՝ րուզ ի ճէզատա
Սատում վէ Ղոմօրանըն հալի օլ շէհրին
հալինտէն էհվէն օլուր.
12 Անլէր տախի չըգըպ՝ թէվպէ էթմէ-
13 լէրի իչիւն վա՛զ էտէրլէր իտի. Վէ չօգ
ճիննլէր իխրաճ էտիպ, եաղ սիւրէրէք՝
չօգ խասթալարա շիֆա վէրիրլէր իտի.
14 Վէ անըն իսմի շէօհրէթ պուլուպ,
Հէրօտէս մէլիք տախի իշիթմէքլէ՝ Վաֆթիզ
էտիճի Եուհաննա էմվաթտան գըյամ
էթմիշ տիր, վէ պու սէպէպտէն
անըն վասըթասըյլէ մու՛ճիզէլէր իճրա
15 օլունույօր՝ տէտի. Վէ տիկէրլէրի՝ Էլիա
տըր՝ տէյիպ, տիկէրլէր տախի՝ Պիր
փէյղամպէր եախօտ փէյղամպէրլէրտէն
16 պիրի կիպի տիր՝ տէրլէր իտի. Ամմա
Հէրօտէս պունու իշիթտիքտէ, Պու՝
պաշընը քէստիրտիյիմ Եուհաննա տըր,
էմվաթտան գըյամ էթմիշ տիր՝ տէտի.
17 Զիրա Հէրօտէս քէնտիսի պիրատէրի
Ֆիլիպպօսըն զէվճէսի Հէրօտիայը թէզէվվիւճ
էթմիշ օլմաղլա, անըն սէպէպինտէն
ատամ կէօնտէրիպ՝ Եուհաննայը
թութմըշ վէ զընտանտա պաղլամըշ
18 իտի. Զիրա Եուհաննա Հէրօտէսէ՝ Պի-

պրատէրինին զէվճէսինի ալմագ սանա
19 ճա՛իզ տէյիլ տիր՝ տէմիշ իտի։ Վէ Հէրօտիա
անա քին թութուպ՝ անը գաթլ
էթտիրմէք արզուսընտա իտի իսէ տէ,
20 մուգթէտիր տէյիլ իտի։ Զիրա քի Հէրօտէս
Յուհաննանըն սալիհ վէ մուգատտէս
պիր ատէմ օլտուղունը պիլմէքլէ,
անտէն գօրգարագ՝ անը կէօզէտիր իտի.
վէ անը տինլէմէքլէ չօգ շէյլէր
իճրա էտէր իտի, վէ անը խօթէքլէ տինլէր
21 իտի։ Վէ պիր մունասիպ կիւն կէլտիքտէ,
եանի Հէրօտէս քէնտի եէվմի
վէլատէթինտէ, պէօյիւք մէմուրլարընա
վէ պին պաշըլարը իլէ Ճէլիլին ա'յանլարընա
պիր զիյաֆէթ վէրտիքտէ,
22 փըշպու Հէրօտիանըն գըզը կիրիպ րագս
էթմէքլէ Հէրօտէսին վէ պէրապէրինճէ
սօֆրատա օթուրանլարըն խօշընա
կէլտիքտէ, մէլիք գըզա՝ Պէնտէն նէ
իսթէրսէն թալէպ էյլէ սանա վէրիրիմ՝
23 տէտի։ Վէ՝ Պէնտէն նէ թալէպ էտէրսէն,
մէմլէքէթիմին նըսֆընա գատար
սանա վէրիրիմ՝ տէյիւ անա եէմին
24 էթտի։ Մէզպուրէ տախի չըգըպ
վալիտէսինէ՝ Նէ՛ թալէպ էտէյիմ՝ տէտիքտէ,
Վալիտէսի տէտի՝ Վաֆթիզ էտիճի Յուհաննանըն
25 պաշընը՝ տէտի։ Վէ փիլհալ իւ'ճէլէ
մէլիքին հուզուրընա կիրիպ՝ Իսթէրիմ
պանա թէփսի իչէրիսինտէ վաֆթիզ էտիճի
Յուհաննանըն պաշընը վէրմէնիզի
26 իսթէրիմ՝ տէյիւ թալէպ էյլէտի։ Վէ
մէլիք գէյէտէսիլէ մուքէտտէր օլտու
իսէ տէ, եէմինլէրի վէ սօֆրատա պէրապէր
օթուրանլար սէպէպինտէն,
27 անը րէտտէթմէք իսթէմէտի։ Վէ մէլիք
սէր'ասքէրլէրտէն պիր ճէլլատ կէօնտէրիպ՝
անըն պաշընը կէթիրմէսինի էմր էյլէ-
28 տի։ O տախի վարըպ զընտանտա պաշընը
քէսիպ պիր թէփսի իչէրիսինտէ
կէթիրտի վէ գըզա վէրտի, գըզ տախի
29 վալիտէսինէ վէրտի։ Վէ անըն շակիրտլէրի
պունու իշիթտիքտէ, կէլիպ վէ
ճէսէտինի գալտըրըպ պիր գապրէ վազ՝
էյլէտիլէր։

30 Վէ րէսուլլէր Յիսուսըն եանընա ճէմ՝
օլուպ անա իճրա վէ թա՛լիմ էթտիքլէրի
շէյլէրին ճումլէսինի նագլ էթտի-
31 լէր։ O տախի անլարա՝ Սիզ քէնտինիզ
թէնհաճէ պիր պէեապան մահալլէ կէլիպ՝
պիր ազ իսթիրահաթ էտինիզ՝ տէտի.
զիրա կէլիպ կիտէնլէր չօգ օլմաղլէ՝
թա՛ամ էթմէյէ պիլէ վագըթլարը
32 եօգ իտի։ Վէ թէնհաճէ պիր պէեապան
մահալլէ գայըգ իլէ 'ազիմէթ էթտիլէր։
33 Վէ [ճէմա'աթ] անլարը կիտէր իքէն
կէօրտիւ, վէ չօգ քիմսէլէր անը թանըմաղլէ,
ճումլէ շէհիրլէրտէն օրայա եայան
սիյիրտիպ՝ անլէրտէն էվվէլ եէթիշէրէք,
անըն եանընա ճէմ՝ օլտու-
34 լար։ Վէ Յիսուս չըգըպ՝ խայլի ճէմա'աթ
կէօրտիւ, վէ չօպանսըզ գօյունլար կիպի
օլտուգլարը իչիւն անլէրէ թէրահհիւմ
էտէրէք, չօգ շէյլէր թա՛լիմ էթմէյէ
պաշլատը։

35 Վէ սաաթ վագըթ կէչմիշ օլմաղլէ,
շակիրտլէրի անըն եանընա կէլիպ՝ Պու
չէօլ տիւր պէեապան մահալ տըր, վէ
36 սաաթ վագըթ կէչմիշ տիր. Անլէրի
սալըվէր, էթրաֆտագի չիֆթլիքլէրէ
վէ քէօյլէրէ վարըպ՝ քէնտիլէրինէ էքմէք
ալսընլար. զիրա եէյէճէքլէրի եօգ
37 տըր՝ տէտիլէր։ O տախի անլարա ճէվապէն՝
Սիզ անլարա թա՛ամ վէրինիզ՝
տէտի. վէ անա՝ Կիտիպ իքի եիւզ
տինարլըգ էքմէք սաթուն ալըպ անլէ-
38 րէ թա՛ամ վէրէլի՞մ մի՝ տէտիլէր։ O
տախի անլարա՝ Գա՞չ էքմէյինիզ վար,
կիտիպ պագընըզ՝ տէմիշ իտի. Պէշ էքմէք
պիլտիքտէ սէօյլէտիլէր՝ Պէշ էքմէք
39 վէ իքի պալըգ վար՝ տէտիլէր։ Վէ անլէրէ՝
ճումլէսինի եէշիլ օթ իւզէրինէ
պէօլիւք պէօլիւք օթուրթմալարընը
40 էմր էյլէտի։ Անլէր տախի իւզէր վէ
էլլիշէր, թագըմ թագըմ օթուրտուլար։
41 Վէ պէշ էքմէք իլէ իքի պալըգը ալըպ՝
սէմայա տօղրու պագարագ՝ պէրէքէթ
վէրտի, վէ էքմէքլէրի փարչալայըպ
անլէրին էօնլէրինէ գօյմագ իչիւն, շակիրտլէրինէ վէրտի.
վէ իքի պալըգը տախի ճումլէսինէ թագ-
42 սիմ էյլէտի։ Վէ ճումլէսի եէյիպ տօյ-
43 տուլար։ Վէ փարչալարը օն իքի քիւֆէ
տօլուսու օլարագ պալըգլարտան տա-
44 խի գալտըրտըլար։ Վէ պու էքմէքլէ-

տէն եէյէնլէր պէշ պին գատար ատէմ
իտի։

45 Վէ տէր 'ագապ շագիրտլէրինէ իգրամ
էթտի քի՝ քէնտիսի ճէմա'աթը սալը
վէրինճէյէտէք, անլէր գայըղա կիրիփ՝
էվվէլճէ գարշը թարաֆա, Պէյթսայ-
46 տայա տօղրու կիտէլէր։ Քէնտիսի տա-
խի անլէրի սալը վէրտիքտէն սօնրա,
տու'ա էթմէք իչին տաղա կիթտի։
47 Վէ աքշամ օլտուգտա, գայըգ տէնիզին
օրթասընտա օլուպ՝ քէնտիսի գարատա
48 եալընըզ իտի։ Վէ րուզկեար մուխալիֆ
օլմաղլէ, քիւրէք չէքէրէք՝ զահմէթտէ
օլտուգլարընը կէօրիւփ, կէճէնին տէօր-
տիւնճիւ նէօպէթինտէ տէնիզին իւզէ-
րինտէ եիւրիւյէրէք անլարը-
նա կէլտի, վէ անլէրին կէչմէք իստէր
49 իտի։ Անլէր տախի անը տէնիզ իւզէ-
րինտէ եիւրիւր կէօրտիւքլէրինտէ, պիր
խայալ տըր գանն էտէրէք՝ ֆէրեատ
50 էյլէտիլէր։ Զիրա ճիւմլէսի անը կէօ-
րիւպ մուզթարիպ օլտուլար։ Վէ տախի
տէրհալ անլէր իլէ սէօյլէշիփ, անլէրէ՝
ճէսարէթլէնինիզ. պէն իմ, գօրգմա-
51 յընըզ՝ տէտի։ Վէ գայըղա անլարըն
եանընա չըգտը, րուզկեար տա քէսիլտի.
անլէր տախի քէնտի քէնտիլէրինէ ֆէվգ-
էլ ղայէ միւթէհայյիր օլուպ՝ թէ'աճ-
52 ճիւպ էտէրլէրտի։ Զիրա օլ էքմէք-
լէրին քէյֆիյէթինի ֆէհմ էթմէմիշլէր
իտի, չիւնքի գալպլէրի ղալիզ օլմուշ
իտի։

53 Վէ գարշը թարաֆա կէչիփ՝ Ճէննէ-
սարէթ տիյարընա կէլիփ գարայա եա-
54 նաշտըլար։ Վէ անլէր գայըգտան չըգ-
տըգտա՝ տէրհալ անը թանըտըլար։
55 Վէ ճիվարը տօլաշըփ ճիւմլէ մահալլէ-
րէ սէյիրտիփ՝ 'իլլէթլիլէրի խալթալար
իւզէրինտէ թաշըմաղա պաշլատըլար, նէրէտէ
պուլունտուղունը իշիթտիլէր իսէ՝ օրա-
56 յա։ Վէ կէթտիկի յէրլէրտէ, վէ նէր
տախի, օլպիրտը քէօյ համ չէհէր համ չիֆթ-
լիքտէ, խաստալարը մէյտանլարտա գօ-
յուպ՝ պարի լիպասընըն էթէյինէ տօ-
գունմալար իչին եալվարըրլարտը
իտի. ճիւմլէ տօգունանլար տախի
շիֆայապ օլուրլար իտի։

ԲԱՊ 7

1 Վէ Ֆէրիսիլէր իլէ եազըճըլարտան պա'-
զըլարը Եէրուշալիմտէն կէլմիշ օլուպ՝
2 անըն եանընա ճէմ՝ օլտուլար։ Վէ շա-
կիրտլէրինտէն պա'զըլարընըն նափաք՝
եա'նի եըգանմամըշ էլլէր իլէ էքմէք
եէտիքլէրինի կէօրմէքլէ, անլէրի թագ-
3 պիհ էթտիլէր։ Զիրա Ֆէրիսիլէր վէ
ճիւմլէ Եէհուտիլէր միւթէգատտիմինին
րիվայէթինի թութմագտա օլուպ, էլ-
լէրինի պիք էյիճէ եըգամատըգճա՝ եէ-
4 մէք եէմէզլէր։ Վէ չարշըտան տէօնտիւք-
լէրտէ, եըգանմատըգճա եէմէք եէ-
մէզլէր. վէ հըֆզ էթմէք իչին գա-
պուլ էթտիքլէրի սա'իր չօգ շէյլէր,
քասէլէր վէ պարտագլար վէ պագըր
գապլար վէ խալթալար եըգամալարը
5 կիպի։ Պա'տէհու Ֆէրիսիլէր իլէ
'ուլէմա անա Նիչին սէնին շագիրտլէ-
րին միւթէգատտիմինին րիվայէթինէ
հարէքէթ էթմէյիփ՝ եըգան-
մամըշ էլլէր իլէ էքմէք տէյիւ սու'ալ
6 էթտիլէր։ Օլ տախի անլէրէ ճէվապէն
տէտի քի՝ Սիզ միւրա'իլէր հագգընըզտա
Եէշա'եա օլտուղու իւզրէ, Պու գավմ
պանա լիսանէն հիւրմէթ էտէր, ֆա-
գաթ գալպլէրի պէնտէն փէք ուզագ
7 տըր. Վէ ինսանըն թէնպիհաթը օլան թա'-
լիմաթը էօյրէթմէքլէ, պանա պէհուտէ
եէրէ 'իպատէթ էտէրլէր՝ տէյիւ Իշա'-
8 եա պէնի իլէ էյի սէօյլէմիշ տիր. Զիրա
Ալլահըն էմրինի թէրքլէ, ինսանըն րիվա-
յէթինի՝ եա'նի պարտագլար վէ քասէ-
լէրի եըգամաքլըգ հըֆզ էտիփ՝ պունա
պէնզէր պաշքա չօգ շէյլէր տախի է-
9 տէրսինիզ, Վէ անլէրէ տէտի քի՝ Ըն-
սանլարըն րիվայէթինի թութմագ իչին Ալլահըն
էմրինի նէ կիւզէլ րէտտ էտէրսինիզ։
10 Զիրա Մուսա՝ փէտէրինէ վէ վալիտէնէ
հիւրմէթ էյլէ, ճէմ տէ փէտէրինէ եա
վալիտէսինէ չէթմ էտէն մութլագա
11 գաթլ օլունսուն՝ տէտի։ Ամմա սիզ
տէրսինիզ քի՝ Էյէր պիր ատէմ փէտէ-
րինէ եա վալիտէսինէ, Թարաֆըմտան
սանա ֆա'իտէ օլաճագ շէյ գուրպան՝
12 եա'նի վագֆ օլսուն տէրսէ, Օլ

վուգըթ անը արթըգ փետէրի եա վա-
լիտէսի իչիւն պիր շէյ էթմէյէ պըրագ-
13 մազսընըզ․ Վէ թա'լիմ էթտիյինիզ րի-
վայէթինիզ իլէ Ալլահըն քէլամընը ֆէսխ
էտէրէք պունունէ կիպի չօգ շէյլէր է-
տէրսինիզ․
14 Վէ պիւթիւն ճէմա'աթը եանընա չա-
ղըրըպ, անլարա տէտի քի՝ ճիւմլէնիզ
15 պէնի տինլէյիպ անլայընըզ․ Ինսանըն
տըշարըսընտան իչէրիսինէ կիրիպ անը
նափաք էտէ պիլէճէք պիր շէյ եօգ
տուր․ անճագ ինսանը նափաք էտէնլէր
16 իչէրիսինտէն չըգան շէյլէր տիր․ Իշի-
տմէյէ գուլագլարը օլան իշիթսին․
17 Վէ ճէմա'աթտան այրըլըպ խանէյէ կիր-
տիյինտէ, շակիրտլէրի պու թէմսիլի ան-
18 տէն իսթիֆսար էյլէտիլէր․ Օլ տախի
անլարէ՝ Սիզ տէ մի պէօյլէ ֆէհմսիզ
սինիզ․ անլամա՞զ մըսընըզ քի՝ տըշա-
րըտան ինսանըն իչէրիսինէ կիրէն հիչ
19 պիր շէյ անը նափաք էտէմէզ՝ Զիրա
գալպինէ տէյիլ, անճագ անըն գարնընա
կիրէր, վէ ճիւմլէ թա'ամլարը թէմիզ-
20 լէյէրէք, խալայա չըգար՝ տէտի․ Վէ
տախի ինսանը նափաք էտէն ինսան-
21 տան չըգան շէյ տիր․ Զիրա տէրուն-
տէն՝ եա'նի ատէմլէրին գալպլէրինտէն էֆ-
քեարը ֆասիտէ վէ զինա վէ ֆըսգ վէ
22 գաթլ, վէ սըրգաթ վէ թամա' վէ
ֆըրգ վէ հիլէ վէ ֆիւճուր վէ սու-ի
նազար վէ քիւֆր վէ գուրուր վէ խա-
23 մագաթ չըգար․ Պու ֆէնալըգլարըն
հէփսի տէրունտէն չըգըպ ինսանը
նափաք էտէրլէր․
24 Վէ օրատան գալգըպ Սուր վէ Սայ-
տա հուտուտլարընա կիթտի, վէ պիր խա-
նէյէ կիրիպ՝ քիմսէյէ մա'լում օլմասը-
նը իսթէմէզ իտի, ամմա կիզլէնէմէտի․
25 Զիրա նափաք րուհը օլան պիր
գըզճըղըն անասը խապէր ալա-
րագ կէլիպ այագլարընա գափանտը․
26 Օլ գարը տախի Սիրօֆինիքէ թայիֆէ-
սինտէն Եունանլը օլուպ գըզընտան
ճինի իխրաճ էթմէսինի անտան րիճա
27 էյլէտի․ Ամմա Յիսուս անա՝ Պըրագ իլք է-
վէլա էվլատ տօյսուն, զիրա էվլատըն
էքմէյինի ալըպ՝ քէօփէքլէրէ աթմագ
28 էյի տէյիլ տիր՝ տէտի․ Մէրգումէ տա-
խի անա ճէվապէն՝ Պէլի, եա Րապպ,
չիւնքի քէօփէքլէր տախի սօֆրանըն
ալթընտա, էվլատըն գըրընթըլարըն-
29 տան եէրլէր՝ տէտի․ Օլ տախի անա՝
Պու սէօզ իչիւն կիթ․ ճինն սէնին գը-
30 զընտան չըգմըշ տըր՝ տէտի․ Վէ մէր-
գումէ խանէսինէ վարարգա, ճինն
չըգմըշ վէ գըզը տէօշէքտէ եաթմըշ
պուլտու․
31 Վէ եինէ Սուր վէ Սայտա հուտու-
տընտան չըգըպ Տէգափօլիս հուտուտ-
լարընըն արասընտան Ճէլիլ տէնիզինէ
32 կէլտի․ Վէ սաղըր վէ փէլթէք պիր քի-
մէսնէյի կէթիրիպ՝ իւզէրինէ էլինի գօ-
33 յըմասընը անտան րիճա էյլէտիլէր․ Օլ
տախի անը ճէմա'աթ իչինտէն թէնհա-
յէ չէքիպ՝ փարմագլարընը անըն գու-
լագլարընա գօյտու, վէ թիւքիւրիւպ տի-
34 լինէ տօգունտու․ Վէ սէմայա մազլում
նազար իլէ ահ էտիպ, անա՝ Էֆֆաթա՝
35 եա'նի աչըլ՝ տէտի․ Վէ տէրհալ անըն
գուլագլարը աչըլըպ վէ տիլինին պաղը
չէօզիւլիւպ տօղրու թէքէլլիւմ էթտի․
36 Վէ անլէրէ պույրուգու քիմսէյէ սէօյլէ-
մէմէլէրինի թէնպիհ էյլէտի․ ամմա անլէ-
րէ հէր նէ գատար թէնպիհ էթտի իսէ
տէ, օլ գատար զիյատէ նէշր էտէրլէր
37 իտի․ Վէ ֆէվգ էլ-գայէ հայրան գա-
լըպ՝ Հէր շէյի էյի էյլէտի․ հէմ սաղըր-
լարը իշիթտիրիր հէմ տէ տիլսիզլէրի
սէօյլէթիր՝ տէրլէր իտի․

ՊԱՊ 8

1 Օլ կիւնլէրտէ փէք չօգ ճէմա'աթ պու-
լունուպ եէյէճէք պիր շէյլէրի օլմատըղընտան,
[Յիսուս] շակիրտլէրինի եանընա չաղը-
2 րըպ՝ անլէրէ տէտի քի՝ Պու ճէմա'ա-
թա աճըըըմ, չիւնքի շիմտի իւչ կիւն
տիւր, եանըմտա տուրուեօրլար վէ եէ-
3 յէճէքլէրի եօգ տըր․ Վէ էյէր անլէրի
էվլէրինէ աճ սալը վէրիրսէմ, եօլտա
թագաթլարը քէսիլիր․ զիրա պա'զըլա-
4 րը ուզագտան կէլմիշլէր․ Վէ շակիր-
տլէրի անա ճէվապէն՝ Պունլարը պուրա-
տա, չէօլտէ պիր քիմսէ էքմէք իլէ նա-

5 ազլ տօյուրա պիլիր՝ տէտիլէր։ Վէ անլա-
րէ՝ Գա՞չ էքմէյինիզ վար՝ տէյիւ սու-
ալ էթտիյինտէ, անլար՝ Եէտի տանէ՝
6 տէտիլէր։ Վէ ճէմաաթէ եէր իւզէ-
րինտէ օթուրմալարընը էմր էթտի, վէ օլ
եէտի էքմէյի ալըպ շիւքիւր էթտի,
վէ փարչալայըպ՝ էօնլէրինէ գօյմագ իւզ-
րէ շագիրտլէրինէ վէրտի. անլար տախի
7 ճէմաաթըն էօնինէ գօյտուլար։ Վէ պիր
գաչ քիւչիւք պալըգլարը օլմազը, պէ-
րէքէթ տուա'ը օգույուպ՝ Բունլարը
8 տա էօնլէրինէ գօյունըզ՝ տէտի։ Վէ
եէյիպ տօյտուլար, վէ փարչալարըն ֆազ-
լասընտան եէտի զէնպիլ գալտըրտըլար։
9 Եէյէնլէր տախի տէօրթ պին գատար ի-
տի. Վէ անլարը սալը վէրտի։ Վէ տէր-
10 հալ շագիրտլէրի իլէ գայըղա պինիպ՝
Տալմանութա թարաֆընա կիթտի։
11 Վէ Ֆէրիսիլէր չըգըպ՝ անը թէճրիպէ
իչիւն, քէնտիսինտէն սէմատան պիր
'ալամէթ թալէպ էտէրէք, անըն իլէ
12 մուպահասէ էթմէյէ պաշլատըլար։ Վէ
տէրունինտէն ահ չէքիպ՝ Բու նէսիլ նի՞-
չիւն 'ալամէթ թալէպ էտէր. հագիգա-
թէն սիզէ տէրիմ քի՝ պու նէսլէ պիր
13 'ալամէթ վէրիլմէյէճէք տիր՝ տէտի։ Վէ
անլարը պըրագըպ՝ եինէ գայըղա կիր-
միշ, գարշը թարաֆա կէչտի։
14 Վէ էքմէք ալմաղը ունութմուշլար
իտի. գայըգտա տախի անլարընտա
15 պիր էքմէքտէն պաշգա եօգ իտի։ Վէ
անլարա՝ Բագընըզ, Ֆէրիսիլէրին մայա-
սընտան վէ Հէրօտէսին մայասընտան
իհթիյաթ էտինիզ՝ տէյիւ թէնպիհ էյլէ-
16 տի։ Վէ պիրպիրլէրի իլէ սէօյլէշիպ՝ Էք-
մէյիմիզ օլմատըղը իչիւն պու՝ տէտիլէր։
17 Վէ Յիսուս պունու պիլէրէք անլարա
տէտի քի՝ Նիչիւն էքմէյինիզ օլմատը-
ղը իչիւն սէօյլէշիյօրսունուզ. տահա ֆէհմ
էթմէ՞զ մի սինիզ, վէ իտրաք էթմէ՞զ
մի սինիզ. գալպինիզ տահա գաթը՞զ մը
18 տըր. Կէօզլէրինիզ վար իքէն կէօրմէ՞զ
մի սինիզ, վէ գուլագլարընըզ վար ի-
քէն իշիթմէ՞զ մի սինիզ, վէ խաթըրընըզա
19 տախի կէթիրմէ՞զ մի սինիզ։ Օլ պէշ
պին ատէմէ պէշ էքմէյի փարչալայըպ՝
Թէվզի՝ էյլէտիյիմտէ, գա՞չ քիւֆէ տօ-
լուսու արթան փարչա գալտըրտընըզ. ա-
20 նա՝ Օն իքի՝ տէտիլէր։ Վէ օլ տէօրթ
պին քիշիյէ եէտի էքմէյի թէվզի՝ էյլէտի-
յիմտէ, գա՞չ զէնպիլ տօլուսու փարչա
գալտըրտընըզ. անլար տա՝ Եէտի՝ տէ-
21 տիլէր։ Վէ անլարա՝ Նի՞չիւն իտրաք էթ-
մէզ սինիզ՝ տէտի։
22 Վէ Պէյթսայտայա կէլտի. վէ պիր ա'-
մա ատամը կէթիրիպ՝ անա տօգուն-
23 մասընը րիճա էթտիլէր։ Օլ տախի ա'-
մայը էլինտէն թութուպ՝ քէօյտէն տը-
շարը չըգարտը. վէ կէօզլէրինէ թիւ-
քիւրիւպ՝ էլլէրինի անըն իւզէրինէ վազ'
էթմէքլէ, անա՝ Բիր շէյ կէօրիւ՞յօր մը
24 սըն՝ տէյիւ սու'ալ էթտի։ Օլ տախի
նազար էտիպ՝ Աղաճլարա պէնզէր ա-
տէմլէրի եիւրիւր կէօրիւյօրըմ՝ տէտի։
25 Բա'տէհու էլլէրինի թէքրար անըն կէօզ-
լէրի իւզէրինէ գօյուպ՝ պագտըրտը. օլ
տախի իֆագաթ պուլուպ՝ հէր շէյի ա-
26 չըգճա կէօրտի։ Վէ՝ Քէօյէ կիրիպ՝
քէօյտէ քիմսէյէ սէօյլէմէյէսին՝ տէյէ-
րէք՝ անը խանէսինէ կէօնտէրտի։
27 Վէ Յիսուս շագիրտլէրի իլէ Գայսէրի-
յէ ի Ֆիլիպպոս քէօյլէրինէ կիտիպ՝
եօլտա շագիրտլէրինէ՝ Ատէմլէրին տէ-
տիքլէրինէ կէօրէ պէն քի՞մ իմ՝ տէյիւ
28 սու'ալ էթտի։ Անլար տախի՝ Վաֆթիզ-
էտիճի Եուհաննա, վէ պա'զըլարը Իլի-
յա, վէ պա'զըլարը տախի՝ փէյղամպէր-
լէրտէն պիրի սին՝ տէյօրլար տէյիւ ճէ-
29 վապ վէրտիլէր։ Վէ անլարա՝ Եա սիզին
տէտիյինիզէ կէօրէ պէն քի՞մ իմ՝ տէ-
տի։ Բետրոս տախի անա ճէվապէն՝ Սէն
30 Մէսիհ սին՝ տէտի։ Վէ անլարա՝ Հագգըմ-
տա քիմսէյէ պիր շէյ սէօյլէմէյինիզ՝
տէյիւ էքիտէն թէնպիհ էյլէտի։
31 Վէ Իպնի Ինսանըն չօգ էլէմ չէքիպ՝
իխթիյարլար իլէ պաշ քեահինլէր վէ
'ուլէմա թարաֆընտան րէտտօլունուպ՝
գաթլ օլունմագ, վէ իւչ կիւնտէն սօնկ-
րա գըյամէթ էթմէք կէրէք իտիյինի անլարա
32 թա'լիմ էթմէյէ պաշլատը։ Վէ պու սէօ-
զիւ աշիքեարէ սէօյլէտի. վէ Բետրոս
անը պիր թարաֆա ալըպ՝ թա'զիր էթ-
33 մէյէ պաշլատը։ Ֆագաթ տախի տէօնիւպ շա-
կիրտլէրինէ պագարագ, Բետրոսա

թա'զիր էտէրէք՝ Արգամա չէքիլ, էյ
Շէյթան, զիրա Ալլահա 'աիտ օլան շէյ-
լէրէ տէյիլ, անճագ ատէմլէրէ 'աիտ
օլան շէյլէրէ սարֆը էֆքեար էտէրսին՝
տէտի։

34 Վէ ճէմա'աթը շակիրտլէրի իլէ պէրա-
պէր եանընա չաղըրըպ անլէրէ տէտի
քի՝ Հէր քիմ արդըմճա կէլմէք իսթէր-
սէ, թէրքի նէֆս էտէրէք՝ խաչընը
35 եիւքլէնիպ արդըմճա կէլսին։ Զի-
րա հէր քիմ ճանընը գուրթարմագ իս-
թէրսէ, անը զայի էտէճէք, վէ հէր քիմ
ճանընը պէնիմ իչին վէ պէշարէթ ի-
չին զայի էտէրսէ, անը գուրթարա-
36 ճագ տըր։ Զիրա պիր ատէմ պիւթիւն
տիւնեայը գազանըրսա տա՝ քէնտի ճա-
նընը զայի էտէրսէ, նէ՞ ֆայիտէ է-
37 տէր՞ Եախօտ ատէմ քէնտի ճանընա
38 պէտէլ նէ՞ վէրէ պիլիր։ Զիրա հէր քիմ
պու զինաքեար վէ կիւնահքեար նէսլ
իչինտէ՝ պէնտէն վէ սէօզլէրիմտէն ու-
տանըրսա, իպնիւլ ինսան տախի
[illegible] մուգատտէս մէլէքլէրիյլէ քէնտի
Պէտէրինին ճէլալինտէ կէլտիյի զէման
39 ու անտան ութանաճագտըր։ Վէ
անլէրէ՝ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝
պուրատա հազըր օլանլարտան պա'զըլարը
վարտըր քի՝ մէլէքիւթ Ուլլահըն գուտ-
րէթլէ կէլտիյինի կէօրմէյինճէ ասլա
օլիւմ թատընը թաթմայաճագլարտըր։

ՊԱԲ 9

1 Վէ ալթը կիւն սօնրա Յիսուս Պետ-
րոսու իլէ Եա'գուպու վէ Եուհաննայը պէ-
րապէր ալըպ՝ անլէրի եալընըզ վէ թէն-
հաճէ եիւքսէք պիր տաղըն իւզէրինէ
2 կէօթիւրտիւ։ Վէ էօնլէրինտէ սուրէ-
3 թի թէպէտտիւլ էթթի, Ըլպիսէսի փար-
լագ՝ եէրեիւզիւնտէ հիչ պիր գասսա-
րընըն պէյազ էտէմէյէճէյի տէրէճէտէ՝
հէման գար կիպի պէյազ օլտու։
4 Վէ անլէրէ Մուսա իլէ Իլիա կէօրիւ-
նիւպ՝ Յիսուս իլէ սէօյլէշիյօրլարտը-
5 լար։ Վէ Պետրոս Յիսուսա խիթապէն՝
Րապպի՝ պիզէ պուրատա պուլունմագ
էյիտիր. վէ պիրի սէնին վէ պիրի Մու-
սա վէ պիրի տէ Իլիա իչին իւչ խայմէ
6 եափալըմ՝ տէտի։ Զիւնքի գորգուտան
խաւֆ էթմիշ օլմալարըյլէ, նէ սէօյլէ-
7 յէճէյինի պիլմէտի։ Վէ պիր պուլութ
անլէրի կէօլկէսի ալթընա ալըպ, պու-
լութտան՝ Սէվկիլիւ օղլում պու տըր,
պունու տինլէյինիզ՝ տէյէն պիր սէտա
8 կէլտի։ Վէ հէման անլէր էթրաֆա պա-
գըպ՝ քէնտիլէրիլէ Յիսուստան մա'ատա եան-
լարընտա պիր քիմսէյի կէօրմէտի-
9 լէր։ Վէ տաղտան էնէրլէր իքէն, իպն-
իւլ ինսան էմվաթտան գալտըրըլընճայա տէ-
ք, կէօրտիւքլէրինի քիմսէյէ
նագլ էթմէմէլէրինի անլէրէ թէմպիհ
10 էթտի։ Վէ պու սէօզիւ քէնտիլէրինտէ
սագլայըպ [illegible] էթմէք
նէ տէմէք օլտուղունու [illegible] էտէր-
11 լէր իտի։ Վէ՝ 'Ուլէմա նիչին՝ Իլիա
էվվէլա կէլմէք կէրէք տէրլէր՝ տէ-
12 յիւ անա սուալ էթթիլէր։ Օլ տախի
անլէրէ ճէվապէն՝ կէրչէք Իլիա էվվէլա
կէլիպ՝ հէր շէյի թա'միր էտէր, վէ իպն-
իւլ ինսան հագգընտա չօգ էզիյէթ չէ-
քիպ հագարէթ կէօրէճէք տիր՝ տէյի
13 եազըլմըշ տըր։ Պէն [illegible] տէրիմ
քի [illegible] անըն հագ-
գընտա [illegible] եազըլտըղը կիպի, անա հէր
[illegible] տէտի։
14 Վէ շակիրտլէրին եանընա կէլտիյին-
տէ, անլէրին էթրաֆընտա չօգ ճէ-
մա'աթ վէ անլէր իլէ մուպահասէ էտէն
15 [illegible] կէօրտիւ։ Վէ
պիւթիւն ճէմա'աթ [illegible] կէօրտիւքլէ-
րի, [illegible] օլտուգ եանընա գօ-
16 շարագ [illegible] ։ Օլ
[illegible] Անլէր իլէ նէ՞ մու-
պահասէ էտէրսինիզ՝ տէյիւ սու'ալ
17 էթմէսի [illegible] պիր
ատէմ ճէվապ վէրիպ՝ Եա Մու'ալլիմ,
օղլումը սանա կէթիրտիմ, անըն պիր
18 տիլսիզ րուհ օլմաղլա՝ հէր նէրէտէ թու-
թարսա, անը եէրէ [illegible] օլ տախի
քէօփիւրիւպ տիշլէրինի գըճըրտատըր,
վէ գուրուր։ Վէ Անը [illegible]
տէյիւ շակիրտլէրինէ սէօյլէտիմ իսէ տէ,
19 մուգթէտիր օլամատըլար՝ տէտի։ Օլ տա-
խի անլէրէ ճէվապ վէրիպ՝ Էյ իմանսըզ

նէսլ, նէ՞ վագթա գատար սիզին իլէ
պէրապէր օլայըմ. նէ՞ վագթա գատար
սիզէ թէհամմիւլ էտէյիմ. անը պանա
20 կէթիրինիզ՝ տէտի. Վէ եանընա կէ-
թիրտիքլէրինտէ, անը կէօրտիւյիւ կի-
պի րուհ անը սարսար. օլ տախի եէրէ
տիւշիւպ՝ աղզը քէօփիւրէրէք եու-
21 վարլանըր. Վէ Յիսուս պունուն նէ զէ-
մանտէն պէրու անա վագը՝ օլտուղունը
փէտէրինտէն սու՛ալ էթտիքտէ, օլ
22 տախի՝ Սէպավէթինտէն պէրու. Վէ ա-
նը հէլաք էթմէք իչիւն չօգ տէֆ'ա ա-
թէշէ վէ սույա աթմըշ տըր. լաքին էյէր
պիր շէյ եափա պիլիր իսէն, պիզէ մէ-
րահհիմ էտիպ իմտատ էյլէ՝ տէտի.
23 Յիսուս տախի անա՝ Իման էտէ պիլիր
իսէն, իման էտէնէ հէր շէյ մումքին
24 տիր՝ տէտի. Վէ հէմէն չօճուղըն փէ-
տէրի կէօզ եաշը տէօքէրէք ֆէրեատ
էտիպ՝ իման էտէրիմ, եա Րապպ, ի-
25 մանսըզլըղըմա իմտատ էյլէ՝ տէտի. Վէ
Յիսուս ճէմա'աթըն եէյիլիպ ճէմ' օլ-
տուղունը կէօրտիւքտէ նափաք րուհը
ազարլայըպ անա՝ Էյ տիլսիզ վէ սաղըր
րուհ, պէն սանա էմր էտէրիմ, պուն-
տան չըգ վէ պիր տահա կիրմէ՝ տէտի.
26 Րուհ տախի պաղըրարագ վէ անը շի-
տտէթլէ սարսարագ չըգտը. Օլ տախի
մէյյիթ կիպի օլտու, շէօյլէ քի չօգլարը՝
27 Ֆէվթ օլմուշ տըր՝ տէտիլէր. Վէ Յի-
սուս անը էլինտէն թութուպ գալտըր-
28 մասըյլէ գալգտը. Վէ խանէյէ կիրտի-
յինտէ, շակիրտլէրի՝ Պիզ անը նիչիւն
իխրաճ էթմէյէ մուգթէտիր օլմատըգ՝
տէյիւ անտէն թէնհաճէ սու՛ալ էթտի-
29 լէր. Օլ տախի անլէրէ՝ Պու մագուլէ-
նին՝ տուա'ա վէ օրուճտան ղայրը պիր
վէճհ իլէ իխրաճը մումքին տէյիլ տիր՝
տէտի.

30 Վէ օրատան չըգըպ՝ Ճէլիլէտէն կէ-
չէրլէր իքէն, պիր քիմսէնին վագըֆ օլ-
31 մասընը իսթէմէզ իտի. Զիրա շակիրտ-
լէրինէ թա'լիմ էտիպ, անլէրէ՝ Իպն
իւլ ինսան ատէմլէր էլինէ թէսլիմ օ-
լունուպ՝ անը գաթլ էտէճէքլէր, վէ
գաթլ օլունտուգտան սօնրա իւչիւնճիւ
կիւնտէ գըյամ էտէճէք տիր՝ տէտի.

32 Ամմա անլէր պու սէօզիւ անլամայըպ՝
անտէն իսթիֆսար էթմէյէ տախի գօրգ-
արլար.

33 Վէ Գէֆէրնահումա կէլտի. վէ խանէ-
տէ իքէն անլէրէ՝ Եօլտա պիրի պիրի-
նիզ իլէ նէ՞ մուպահէսէ էթտինիզ՝ տէ-
34 յիւ սու՛ալ էթտի. Անլէր տախի սիւ-
քիւթ էթտիլէր. զիրա՝ Պէօյիւք քիմ
տիր՝ տէյիւ եօլտա պիրի պիրի իլէ մու-
35 պահէսէ էթմիշլէր իտի. Օլ տախի օթու-
րուպ, օն իքիլէրի չաղըրըպ՝ անլէրէ՝
Էյէր պիր քիմսէ պիրինճի օլմագ իս-
թէրսէ, ճիւմլէսինին մու'ախխէրի վէ
ճիւմլէսինին խըտմէթքեարը օլսուն՝ տէ-
36 տի. Վէ պիր չօճուգ ալըպ օրթալարըն-
տա տուրգուրտու, վէ անը գուճագը-
37 նա ալըպ, անլէրէ՝ Հէր քիմ պէօյլէ
չօճուգլարտան պիրինի պէնիմ իսմիմ
իչիւն գապուլ էտէրսէ, պէնի գապուլ
էթմիշ օլուր. վէ հէր քիմ պէնի գա-
պուլ էտէրսէ, պէնի տէյիլ, ֆագաթ
պէնի իրսալ էտէնի գապուլ էթմիշ օ-
լուր՝ տէտի.

38 Վէ Եուհաննա անա ճէվապ վէրիպ՝
Եա մու'ալլիմ, արգամըզճա կէլմէյէ-
րէք, սէնին իսմինլէ ճիննլէրի իխրաճ
էտէն պիր քիմսէ կէօրտիւք, վէ ար-
գամըզճա կէլմէտիյինտէն անը մէն' էթ-
39 տիք՝ տէտի. Յիսուս ճէվապ տէտի քի՝ Ա-
նը մէն' էթմէյինիզ, զիրա իսմիմլէ մու'-
ճիզէ իճրա էտիպ տէ, ֆիլ հալ պէնիմ
հագգըմտա ֆէնա սէօյլէյէ պիլէն եօգ
40 տըր. Չիւնքի պիզէ մուխալիֆ օլմայան
41 պիզիմ թարաֆըմըզտա տըր. Զիրա
Քրիստոսա մութէ'ալլըգ օլտուղունըզտան
հէր քիմ սիզէ պէնիմ իսմիմ իչիւն պիր
քիասէ սու իչիրիրսէ, հագիգաթէն սի-
զէ տէրիմ քի՝ էճրինի ասլա զայ' էթ-
42 մէյէճէք տիր. Վէ պանա ինանան քիւ-
չիւքլէրին պիրինի հէր քիմ սիւրչ-
տիւրիւրսէ, պօյնունա պիր տէյիրմէն
թաշը տագըլըպ՝ տէնիզէ աթըլմասը քէն-
43 տինէ տահա խայըրլը տըր. Վէ էյէր է-
լին սէնին սիւրչմէնէ սէպէպ օլուրսա,
անը քէս. Հայաթա սագաթ կիրմէք՝
իքի էլին օլուպ ճէհէննէմէ, օլ սէօյիւն-
մէզ աթէշէ կիրմէքտէն սանա խայըրլը

44 տըր· Օրատա անլէրին գուրտը էօլմէզ
45 վէ աթէշի սէօյունմէզ· Վէ էյէր այա-
ղըն սէնին սիւրչմէնէ սէպէպ օլուրսա,
անը քէս· Հայաթա թօփալ կիրմէք՝
իքի այաղըն օլուպ ճէհէննէմէ, օլ սէօ-
յունմէզ աթէշէ աթըլմաղտան սանա
46 խայըրլը տըր· Օրատա անլէրին գուր-
47 տը էօլմէզ վէ աթէշի սէօյունմէզ· Վէ
էյէր կէօզիւն սէնին սիւրչմէնէ սէպէպ
օլուրսա, անը չըգար· Մէլէքիւթ Ալ-
լահա թէք կէօզլիւ կիրմէք՝ իքի կէօ-
զիւն օլուպ ճէհէննէմ աթէշինէ աթըլ-
48 մաղտան սանա խայըրլը տըր· Օրատա
անլէրին գուրտը էօլմէզ վէ աթէշի սէօ-
49 յունմէզ· Զիրա հէր քէս աթէշ իլէ թուզ-
լանաճագ, վէ հէր գուրպան թուզ իլէ
50 թուզլանաճագ տըր· Թուզ էյի տիր,
ամմա թուզ թաթսըզ օլուրսա, անը
նէ՞ իլէ թէրպիյէ էտէճէքսինիզ· քէն-
տիլէրինիզտէ թուզընըզ օլսուն՝ պիրի
պիրինիզ իլէ միւսալէմէթ իւզրէ օլու-
նըզ·

ՊԱՊ 10

1 Վէ օրատան գալգըպ՝ Իօրտանըն գար-
շը թարաֆընտան, Եէհուտիյէ հուտու-
տըննա կէլտի· վէ խալգ թէքրար անըն
եանընա ճէմ՝ օլտուգտա, քէնտի 'ա-
տէթի իւզրէ անլէրէ թա'լիմ է-
տէր իտի·
2 Վէ Ֆէրիսիլէր եանընա կէլիպ՝ անը
թէճրիպէ էտէրէք՝ Զէվճէսինի թաթ-
լիգ էթմէք ատէմէ ճա՛իզ մի՛ տիյէ
3 անտէն սու՛ալ էթտիլէր· Օլ տախի ան-
լէրէ ճէվապէն՝ Մուսա սիզէ նէ՞ էմր
4 էյլէտի՝ տէտի· Վէ անլէր՝ Մուսա թա-
լագնամէ եազըպ թաթլիգ էթմէյէ իզն
5 վէրտի՝ տէտիլէր· Վէ Յիսուս անլէրէ
ճէվապէն՝ Սիզէ պու էմրի գըլզէթ ի
6 գալպինիզ սէպէպիյլէ եազտը· Ամմա
իպթիտա ի խըլգաթտա Ալլահ անլէրի
7 էրքէք վէ տիշի խալգ էթտի· Պու սէ-
պէպտէն ատէմ պէտէրինի վէ վալիտէ-
սինի թէրք էտիպ զէվճէսինէ միւլա-
8 սըգ օլաճագ, Իքիսի թէք վիւճուտ օ-
լաճագլար· Պինա՛էն 'ալէյհ արթըգ ի-
քի տէյիլ, լաքին թէք վիւճուտ տիր-
9 լէր· Իմտի Ալլահըն րապթ էյլէտիյինի
10 ինսան այըրմասըն՝ տէտի· Վէ խանէ-
տէ շակիրտլէրի եինէ պու նէսնէյի ան-
11 տէն իսթիֆսար էթտիլէր· Օլ տախի
Հէր քիմ զէվճէսինի թաթլիգ էտիպ
տիկէրինի թէզէվվիւճ էտէրսէ, անըն
12 'ալէյհինէ զինա էտէր· Կէզալիք պիր
գարը գոճասընը թաթլիգ էտիպ տիկէ-
րինէ թէզվիճ օլունուրսա, զինա էտէր·
13 Վէ անլէրէ տօգունմասը իչիւն եա-
նընա քիւչիւք չօճուգլար կէթիրտիլէր·
շակիրտլէրի իսէ կէթիրէնլէրի ազարլա-
14 տըլար· Վէ Յիսուս պունու կէօրտիւք-
տէ կիւճէնիպ՝ անլէրէ խիթապէն՝ Պը-
րագընըզ, չօճուգլար եանըմա կէլսին-
լէր, վէ անլէրի մէն՝ էթմէյինիզ, զիրա
մէլէքիւթ Ալլահ պու մագուլէլէրին
15 տիր· Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի
մէլէքիւթ Ալլահը հէր քիմ քիւչիւք
չօճուգ կիպի գապուլ էթմէզսէ՝ անա
16 ասլա կիրմէյէճէք տիր՝ տէտի· Վէ ան-
լէրի գուճագընա ալըպ, իւզէրլէրինէ
էլլէրինի գօյարագ՝ անլէրէ խայըր տու'ա
էյլէտի·
17 Վէ եօլա չըգտըգընտա, պիր քիմսէ
եանընա սէյիրտիպ՝ հուզուրընտա տիզ
չէօքտիւ· վէ անա՝ Էյ մու'ալլիմ ի քէ-
րիմ, հայաթ ը էպէտիյէյէ վարիս օլմագ
իչիւն նէ՞ եափայըմ՝ տէյիւ սու՛ալ էյ-
18 լէտի· Յիսուս տախի անա՝ Նի՞չիւն պա-
նա քէրիմ տէյօրսըն· պիրտէն եա'նի
19 Ալլահտան ղայրի քէրիմ եօգ տըր· Է-
վամիրի պիլիրսին· Զինա էթմէյէսին,
Գաթլ էթմէյէսին, Սըրգաթ էթմէյէ-
սին, Եալան շէհատէթ էթմէյէսին,
Գ,ատր էթմէյէսին, պէտէրինէ վէ վա-
20 լիտէնէ հիւրմէթ էյլէ՝ տէտի· Օլ տախի
անա ճէվապէն՝ Էյ մու'ալլիմ, պունլա-
րըն ճիւմլէսինի սէպավէթիմտէն պէրու
21 հըֆզ էյլէտիմ՝ տէտի· Վէ Յիսուս ա-
նա պագըպ անը սէվտի, վէ անա խի-
թապէն՝ Պիր նօգսանըն վար· կիտիպ
մալլէրինի սաթըպ ֆուգարայա վէր,
վէ սէմատա խազինէյէ մալիք օլուրսըն·
վէ խաչը իւքլէնիպ կէլ, պանա թա-
22 պի' օլ՝ տէտի· Օլ տախի պու սէօզտէն

ղամնաք օլտու, վէ միւքէտտէր օլարագ կիթտի, չիւնքի չօգ մալը վար իտի.
23 Յիսուս տախի էթրաֆընա պագըփ շագիրտլէրինէ՝ Մալտար քիմսէլէր մէլէքիւթ Ալլահա նէ՛ կիւճ իլէ կիրէրլէր՝ տէտի։
24 Շագիրտլէրի իսէ անըն սէօզլէրինէ հայրան գալմալարըյլէ, Յիսուս թէքրար անլէրէ ճէվապէն՝ Էյ չօճուգլարըմ, մալէ իʼթիմատ էտէնլէրին մէլէքիւթ Ալլահա կիրմէսի նէ՛ կիւճ տիր։
25 Զէնկինին մէլէքիւթ Ալլահա կիրմէսինտէն, տէվէնին իյնէ տէլիյինտէն կէչ-
26 մէսի տահա գօլայ տըր՝ տէտի։ Վէ անլէր զիյատէսիյլէ հայրան օլուպ՝ մապէյնլէրինտէ՝ Էօյլէ իսէ քիմ խէլաս
27 պուլա պիլիր՝ տէտիլէր։ Վէ Յիսուս անլէրէ պագըփ՝ ինսան ʼինտինտէ պու ղայր ի միւմքին տիր, լաքին Ալլահըն ʼինտինտէ տէյիլ տիր, զիրա ʼինտ Ալ-
28 լահ հէր շէյ միւմքին տիր՝ տէտի։ Պետրոս անա՝ իշթէ պիզ հէր շէյի թէրք էտիփ սանա թապի՝ օլտուգ՝ տէմէյէ պաշ-
29 լատը։ Յիսուս տախի ճէվապէն՝ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ պէնիմ իչիւն վէ պէշարէթ իչիւն խանէ եա պիրատէր եա հէմշիրէ եա փէտէր եա վալիտէ եա զէվճէ եա էվլատ եա թարլա-
30 լարը թէրք էթմիշ օլան եօգ տուր, Շիմտի պու զէմանտէ թէʼատտիլէր իլէ պէրապէր եիւզ գաթ զիյատէ՝ խանէ վէ պիրատէր վէ հէմշիրէ վէ վալիտէ վէ էվլատ վէ թարլալարը, վէ ախըրէթտէ հայաթ ը էպէտիյէյէ նաʼիլ օլմըյաճագ
31 պիր քիմսէ եօգ տուր։ Լաքին չօգ մուգատտէմ քիմսէլէր մուʼախխէր՝ վէ մուʼախխէրլէր մուգատտէմ օլաճագլար՝ տէտի։

32 Վէ անլէր Երուսաղիմէ չըգմագ իւզրէ եօլտա իքէն, Յիսուս էօնլէրինճէ կիտէր իտի, վէ անլէր հայրան գալարագ, արտընճա կիտէր իքէն գօրգարլար իտի. վէ եինէ օն իքիլէրի եանընա ալըփ՝ անլէրէ քէնտինէ օլաճագ վու-
33 գուʼաթը սէօյլէմէյէ պաշլատը. Եաʼնի իշթէ պիզ Երուսաղիմէ չըգըյօրուզ, վէ իպն իւլ ինսան պաշ քահինլէր իլէ ʼուլէմայա թէսլիմ օլունաճագ, անլէր տախի անըն գաթլինէ հիւքմ էտիփ՝ անը թաʼիֆէլէրին էլինէ թէսլիմ էտէ-
34 ճէքլէր. Պունլար տախի անը իսթիհզա էտիփ՝ գամչը իլէ տէօյէրէք իւզէրինէ թիւքիւրէճէքլէր, վէ անը գաթլ էտէճէքլէր իտի. օլ տախի իւչիւնճիւ կիւնիւ գըյամ էտէճէք տիր՝ տէտի։

35 Վէ Զէպէտի օղուլլարը Եաʼգուպ իլէ Եուհաննա եանընա կէլիփ՝ Եա մուʼալլիմ, թալէպ էտէճէյիմիզ նէ իսէ պիզէ
36 իճրա էթմէնի իսթէրիզ՝ տէտիլէր։ Օլ տախի անլէրէ՝ Սիզէ նէ՛ իճրա էթմէմի
37 իսթէրսինիզ՝ տէտի։ Անլէր տախի անա՝ ճէլալինտէ պիրիմիզ սաղընտա վէ պիրիմիզ սօլունտա օթուրմագլըղը պի-
38 զէ իհսան էյլէ՝ տէտիլէր։ Վէ Յիսուս անլէրէ՝ Նէ թալէպ էթտիյինիզի պիլմէզսինիզ. պէնիմ իչէճէյիմ քէասէտէն իչմէյէ, վէ վաֆթիզ օլունաճաղըմ վաֆթիզ իլէ վաֆթիզ օլունմաղա միւգթէտիր մի սինիզ՝ տէտիքտէ, Միւգ-
39 թէտիր իզ՝ տէտիլէր։ Յիսուս իսէ անլէրէ՝ Կէրչի պէնիմ իչէճէյիմ քէասէտէն իչէճէքսինիզ, վէ պէնիմ վաֆթիզ օլունաճաղըմ վաֆթիզ իլէ վաֆթիզ օ-
40 լունաճագսընըզ։ Լաքին սաղըմտա վէ սօլըմտա օթուրմագլըղը իհսան էթմէք պանա րաճի օլմայըփ, անճագ քիմլէր իչիւն հազըրլանմըշ իսէ անլէրէ վէրիլիր՝
41 տէտի։ Վէ տիյէր օն շագիրտլէր պունու իշիթտիքտէ, Եաʼգուպ վէ Եուհաննա-
42 յա կիւճէնմէյէ պաշլատըլար։ Ամմա Յիսուս անլէրի չաղըրըփ, Թաʼիֆէլէրին հիւքիւմտարըլարը ʼատտ օլունանլար անլէրին իւզէրինէ թէսալլիւթ էտիփ, պէօյիւքլէրի տախի անլէրին իւզէրինէ իճրա ի հիւքիւմէթ էթտիքլէրինի պիլիր-
43 սինիզ. Ամմա արանըզտա պէօյլէ օլմասըն, լաքին պէյնինիզտէ պէօյիւք օլ-
44 մագ իսթէյէն՝ խըտմէթքեարընըզ, Վէ սիզտէն պիրինճի օլմագ իսթէյէն՝ ճիւմ-
45 լէսինին գուլը օլսուն. Զիրա իպն իւլ ինսան տախի քէնտինէ խըտմէթ օլունմագ իչիւն տէյիլ, անճագ խըտմէթ էթմէք, վէ նէֆսինի չօգ քիմսէլէրին պէտէլինէ ֆիտյէ վէրմէք իչիւն կէլտի՝ տէտի։

46 Վէ Երիխօյա կէլիպ քէնտիսի՝ շակիրտլէրիյլէ պիր խայլի ճէմա'աթ տախի պէրապէր օլարագ, Երիխօտան չըգար իքէն, Տիմէօս օղլու Պարտիմէօս նամընտա պիր ա'մա եօլ քէնարընտա օ-
47 թուրուպ տիլէնիյօր իտի. Վէ Նազարէթլի Յիսուս օլտուղունը իշիթտիքտէ, Եա Յիսուս Իպնի Տաւուտ, պանա մէրհամէթ էյլէ՝ տէյիւ ֆէրեատ էթմէյէ
48 պաշլատը. Վէ սուքութ էթմէսի իչիւն նիչէ քիմսէլէր անը ազարլատը իսէ տէ, օ տահա զիյատէ, Եա Իպնի Տաւուտ, պանա մէրհամէթ էյլէ՝ տէյիւ ֆէրեատ
49 էտէր իտի. Վէ Յիսուս տուրուպ՝ չաղըրըլմասընը էմր էյլէտի. վէ ա'մայը չաղըրըրքէն անա՝ ճէսարէթլէն, գալգ, սէ-
50 նի չաղըրըյօր՝ տէտիլէր. Օլ տախի 'ապասընը աթարագ գալգըպ՝ Յիսուսըն
51 եանընա կէլտի. Վէ Յիսուս անա խիթապէն՝ Նէ՞ իսթէրսին քի սանա եափայըմ տէմէսի իւզէրինէ ա'մա անա՝ Րապպօնի, կէօզլէրիմ աչըլսըն՝ տէտի.
52 Վէ Յիսուս անա՝ Կիթ, իմանըն սէնի խէլաս էթտի՝ տէտիքտէ, անըն կէօզլէրի տէրհալ աչըլըպ՝ եօլտա Յիսուսըն արտը սըրա կիթտի.

ՊԱՊ 11

1 Վէ Երուշալիմէ եագլաշըրագ, Զէյթուն տաղընըն գուրպինտէ վագը՛ Պէյթֆաճէ իլէ Պէյթ'անիյա եագըն կէլտիքլէրինտէ, շակիրտլէրինտէն իքի-
2 սինի կէօնտէրիպ՝ Անլէրէ խիթապէն՝ Գարշընըզտաքի քէօյէ կիտինիզ, վէ իչինէ կիրտիյինիզ կիպի, իւզէրինէ հիչ պիր քիմսէ պինմէմիշ, պաղլը պիր սըփա պուլուրսընըզ. անը չէօզիւպ կէ-
3 թիրինիզ. Վէ էյէր պիր քիմսէ սիզէ՝ Պու էթտիյինիզ նէ՞ տիր՝ տէրսէ, Էֆէնտիյէ լազըմ տըր՝ տէյինիզ. օլ նախի անը հէմէն պուրայա կէօնտէրէճէք
4 տիր՝ տէտի. Անլէր տախի կիտիպ՝ սըփայը տըշարըտա գափունըն եանընտա եօլ իւզէրինտէ պաղլը պուլուպ չէօզ-
5 տիւլէր. Վէ օրատա տուրանլարըն պա'զըսը անլէրէ՝ Սըփայը չէօզիւպ նէ՞ եափըյօրսընըզ՝ տէտիլէր.
6 Անլէր տախի Յիսուսըն էմր էթտիյի կիպի անլէրէ սէօյլէմէլէրիյլէ՝ անլէրի պըրագտըլար.
7 Վէ սըփայը Յիսուսա կէթիրիպ, անըն իւզէրինէ էլպիսէլէրինի գօյտուլար-
8 տա՝ անըն իւզէրինէ պինտի. Չօգ քիմսէլէր տախի էլպիսէլէրինի եօլա սէրտիլէր. վէ պա'զըլարը ագաճլարտան
9 տալլար քէսիպ՝ եօլա տէօշէյէրէք, էօնտէն կիտէնլէր վէ արտատան կէլէնլէր՝ Օսաննա, Րապպըն իսմի իլէ կէլէն մու-
10 պարէք օլսուն. [Րապպըն իսմի իլէ] կէլէն փէտէրիմիզ Տաւուտըն մէլէքիւթի մուպարէք օլսուն. Եիւճէլէրտէ Օսան-
11 նա՝ տէյէրէք նիտա էտէրլէր իտի. Վէ Յիսուս Երուշալիմէ կէլիպ հէյքէլէ կիրտի. վէ էթրաֆընտա հէր շէյէ նազար գըլըպ, արթըգ վագըթ կէճ օլմաղլէ, օն իքիլէր իլէ պէրապէր Պէյթ'անիյա չըգտը.

12 Վէ էրթէսի կիւն Պէյթ'անիյատան
13 չըգտըգլարընտա աճըգտը. Վէ ուզագտան իւզէրինտէ եափրագը պուլունան պիր ինճիր աղաճը կէօրմէքլէ, Անտէ պիր նէսնէ պուլըրմըյըմ տէյիւ, անըն եանընա կիթտիքտէ, եափրագլարտան մա'տա պիր նէսնէ պուլմատը, զի-
14 րա ինճիր վագթը տէյիլ իտի. Վէ [Յիսուս] անա խիթապէն՝ Պունտան պէօյլէ էպէտէն պիր քիմսէ սէնտէն մէյվէ եէմէսին՝ տէտի. շակիրտլէրի տախի պունու իշիթտիլէր.

15 Վէ Երուշալիմէ կէլտիքլէրինտէ, Յիսուս հէյքէլէ կիրիպ՝ հէյքէլտէ ախզ ու ի'թա էտէնլէրի իխրաճ էթմէյէ պաշլատը, վէ սառրաֆլարըն փիշթախթալարընը, վէ կէօյէրճին սաթանլարըն իս-
16 քէմլէլէրինի ալթ իւսթ էթտի. Վէ պիր քիմսէնին հէյքէլտէն պիր գապ կէչիր-
17 մէսինի պըրագմազ իտի. Վէ թա'լիմ էտէրէք անլէրէ՝ Խանէմ ճիւմլէ միլլէթլէր իչիւն 'իպատէթխանէ թէսմիյէ օլունաճագ տըր՝ տէյիւ մուհարրէր տէյի՞լ մի, ֆագաթ սիզ անը հարամիլէր
18 մաղարասը էթտինիզ՝ տէտի. Վէ 'ուլէմա իլէ պաշ քեահինլէր պունու իշիթմէլէրիյլէ անը հէլաք էթմէյէ ֆուր-

սաթ արարլար իտի. չիւնքի անտէն գորգարլար իտի, զիրա պիւթիւն ճէմա՛աթ անըն թա՛լիմինտէն հայրան օլ-
19 մուշ իտի։ Վէ աքշամ օլտըգտա շէհրտէն տըշարը չըգտը։

20 Վէ սապահլայըն ինճիր աղաճընըն եանընտան կէչէր իքէն, անը քէօքիւն-
21 տէն գուրումըշ կէօրտիւլէր։ Վէ Պետրոս թէզէքքիւր իտէրէք անա՝ Էյ Մու՛ալլիմ, պագ լա՛նէթ էթտիյին ինճիր աղաճը գուրումըշ տըր՝ տէտի։
22 Յիսուս տախի անլէրէ ճէվապէն տէտի
23 քի՝ Ալլահա իմանընըզ օլսուն։ Զիրա հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ հէր քիմ պու տաղա խիթապէն՝ Գալգ քէնտինի տէնիզէ իլգա էթ՝ տէյիպ տէ գալպինտէ շիւպհէ էթմէյէրէք, անճագ տէտիյի շէյլէրին վագը՛ օլաճաղընա իման էտէրսէ, տէտիյի հէր նէ իսէ անա վա-
24 գը՛ օլաճագ տըր։ Անըն իչիւն սիզէ տէրիմ քի՝ Տու՛ա իլէ տիլէտիյինիզ հէր շէյի ալտըղընըզա ի՛թիգատ էտինիզ,
25 վէ սիզէ օլաճագ տըր։ Վէ տու՛այա տուրտուղընըզտա էյէր պիր քիմսէ 'ալէյհինտէ պիր շէյինիզ վար իսէ, 'աֆվ էտինիզ, թա քի սէմավաթտա օլան Փէտէրինիզ տախի սիզին սուչլարընըզը սի-
26 զէ 'աֆվ էտէ։ Ամմա էյէր սիզ 'աֆվ էթմէզսէնիզ, սէմավաթտա օլան Փէտէրինիզ տախի սիզին սուչլարընըզը 'աֆվ էթմէյէճէքտիր՝ տէտի։

27 Վէ եինէ Երուշալիմէ կէլտիքլէրինտէ, քէնտիսի հէյքէլտէ կէզէր իքէն, պաշ քեահինլէր իլէ 'ուլէմա վէ իխթի-
28 յարլար եանընա կէլիփ, Անա՝ Պունլարը նէ՞ սէլահիյէթ իլէ իճրա էտիյորսըն, վէ պունլարը էթմէք սէլահիյէթինի սա-
29 նա քի՞մ վէրտի՝ տէտիլէր։ Յիսուս տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Պէն տախի սիզէ պիր շէյ սու՛ալ էտէյիմ. պանա ճէվապընը վէրտիյինիզ հալտէ, պէն տախի պու շէյլէրի նէ սէլահիյէթ իլէ իճրա
30 էթտիյիմի սիզէ սէօյլէրիմ. Եուհաննանըն վաֆթիզի սէմատա՞ն մը, եօգսա ինսանտան մը իտի. պանա ճէվապ վէրի-
31 նիզ՝ տէտի։ Անլէր տախի քէնտի քէնտիլէրինէ թէֆէքքիւր էտէրէք տէտիլէր քի՝ Էյէր Սէմատան տէսէք, Եանի՞չիւն անա իմանմատընըզ՝ տէյէճէք։
32 Վէ էյէր Ինսանտան տէսէք . . . գավմտան գորգարլար իտի. զիրա ճիւմլէսի Եուհաննանըն ֆիլ հագիգէ փէյղամպէր
33 օլտըղը ի՛թիգատընտա իտիլէր։ Օլ վագըթ Յիսուսա ճէվապէն՝ Պիլմէյիզ՝ տէտիլէր։ Յիսուս տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Պէն տախի պու շէյլէրի նէ սէլահիյէթ իլէ իճրա էթտիյիմի սիզէ սէօյլէմէմ՝ տէտի։

ՊԱՊ 12

1 Վէ անլէրէ թէմսիլաթ իլէ սէօյլէմէյէ պաշլատը. Պիր ադէմ պաղ տիքիփ էթրաֆընը չիթ իլէ իհաթէ էթտի, վէ պիր մա՛սէրէ գազըպ գուլլէ պինա էթտի, վէ անը պաղճըլարա թէսլիմ էտիփ
2 ղուրպէթէ կիթտի։ Վէ միվսիմինտէ, պաղճըլարտան պաղըն մահսուլընտան ալըգ էթմէք իչիւն, պաղճըլարա պիր
3 գուլ կէօնտէրտի։ Ամմա անլէր անը թութուփ տէօյէրէք՝ պօշ կէօնտէրտի-
4 լէր։ Վէ եինէ անլէրէ պաշգա պիր գուլ կէօնտէրտի. անը տախի թաշլայըփ պաշընը եարալայարագ՝ հագարէթլէ կէօն-
5 տէրտիլէր. Վէ թէքրար պաշգասընը կէօնտէրտի, անը տախի գաթլ էթտիլէր. վէ տահա նիչէ քիմսէլէր կէօնտէրտի իսէ տէ, պա՛զըլարընը տէօյտիւլէր
6 վէ պա՛զըլարընը գաթլ էթտիլէր։ Իմտի պիր սէվկիլիւ օղլու տախի պուլունմագլէ, Օղլըմա հիւրմէթ էտէրլէր՝ տէյէրէք, ճիւմլէսինտէն սօնկրա անը
7 տախի եանլարընա կէօնտէրտի։ Լաքին օլ պաղճըլար պիրի պիրինէ՝ Պու վարիս տըր. կէլինիզ անը էօլտիւրէլիմ,
8 վէ միրաս պիզիմ օլուր՝ տէտիլէր։ Վէ անը թութուպ էօլտիւրտիւլէր վէ պաղ-
9 տան տըշարը աթտըլար։ Իմտի պաղ սահիպի նէ՞ եափաճագ տըր. կէլիփ օլ պաղճըլարը հէլաք էտէճէք, վէ պաղը
10 ղայրի քիմսէլէրէ վէրէճէք տիր։ Եափուճըլարըն րէտտ էթտիքլէրի թաշ
11 քէօշէ թաշը օլտու. Պու Րապպ թարաֆընտան օլտու, վէ կէօզլէրիմիզ էօ-

նիւնտէ 'աճա'իպ տիր՝ տէյիւ մուհարրէր
օլանը օգումատընըզ մը.
12 Վէ պու Թէմսիլի քէնտիլէր հագգընտա
սէօյլէտիյինի անլամալարըյլէ՝ անը
թութմաղա ֆուրսաթ արարլար
իտի, ճէմա'աթտան գօրգտուգլարընտան,
անը պըրագըպ կիթտիլէր.
13 Վէ անը քէլամ իլէ թութմագ իւզրէ,
եանընա Ֆէրիսիլէր իլէ Հէրօտէսիլէրտէն
պա'զըլարընը կէօնտէրտիլէր.
14 Անլէր տախի կէլիպ անա՝ Էյ մու'ալլիմ,
սէնին հագգ օլուպ՝ քիմսէյի վազիֆէ
էտինմէտիյինի պիլիրիզ. զիրա ատէմլէրին
խաթըրընը սայմայըպ՝ Ալլահըն
Թարիգինի հագիգաթ իւզրէ թա'լիմ
էտէրսին. Գայսէրէ վէրկի վէրմէք ճա'իզ
մի, եօգսա տէյիլ մի, վէրէլի՞մ մի,
15 եօգսա վէրմէյէլիմ մի՝ տէտիլէր. Օլ
տախի անլէրին միւրա'իլլիյինի պիլմէքլէ,
անլէրէ՝ Պէնի նի՞չիւն թէճրիպէ
էտիյօրսընըզ. պանա պիր տինար կէթիրինիզ
16 կէօրէյիմ՝ տէտի. Անլէր տախի
կէթիրտիլէր, վէ անլէրէ՝ Պու սուրէթ
վէ եազը քիմի՞ն տիր՝ տէտիյինտէ,
17 Գայսէրին՝ տէտիլէր. Վէ Յիսուս անլէրէ
ճէվապէն՝ Գայսէրէ 'ա'իտ օլանը
Գայսէրէ, վէ Ալլահա 'ա'իտ օլանը Ալլահա
էտա էտինիզ՝ տէտի. վէ անտա
թէ'աճճիւպ էթտիլէր.
18 Վէ գըյամէթ եօգ տըր՝ տէյէն սատուգիլէր
եանընա կէլիպ՝ անա սու'ալ
19 էտէրէք, Էյ մու'ալլիմ, Մուսա պիզէ՝
էյէր պիր քիմսէնին գարնտաշը պիլա
վէլէտ վէֆաթ էտէրէք, զէվճէսինի
թէրք էտէրսէ, գարնտաշը անըն զէվճէսինի
ալըպ քէնտի գարնտաշընա զիւրրիյէթ
փէյտա էյլէսին՝ տէյիւ եազտը.
20 Իմտի եէտի գարնտաշ վար իտի. պիրինճիսի
պիր զէվճէ ալըպ վէ զիւրրիյէթ
պըրագմայարագ վէֆաթ էյլէտի.
21 Իքինճիսի տախի մէզպուրէյի ալըպ՝
զիւրրիյէթ պըրագմայարագ վէֆաթ էյլէտի.
քէզալիք իւչիւնճիւսիւ պէօյլէ
22 օլտու. Պու սուրէթլէ եէտիսի տախի
մէզպուրէյի ալըպ զիւրրիյէթ պըրագմատըլար.
ճիւմլէսինտէն սօնկրա օլ զէվճէ
23 տախի վէֆաթ էթտի. Իմտի գըյամէթտէ,
գըյամ էթտիքլէրի զէման, անլէրտէն
հա՞նկըսընըն զէվճէսի օլաճագ.
չիւնքի եէտիսինին տախի մէնքուհէսի
24 օլտու՝ տէտիլէր. Վէ Յիսուս անլէրէ
ճէվապէն՝ Զէլալէթինիզ Քիթապլարը
վէ Ալլահըն գուտրէթինի պիլմէտինիզտէն
25 տէյի՞լ մի տիր. Զիրա էմվաթտան
գըյամ էթտիքլէրինտէ նէ թէզէվվիւճ
էտէրլէր, նէ տէ թէզվիճ օլունուրլար.
անճագ սէմավաթտա օլան
26 մէլա'իքէ կիպի տիրլէր. Ամմա էմվաթըն
գըյամը խուսուսընտա՝ Մուսանըն
քիթապընտա, չալը Ֆըգրասընտա
Ալլահըն անա սէօյլէյիպ՝ Պէն Ապրահամըն
Ալլահը վէ Իսհագըն Ալլահը վէ Եա'գուպըն
Ալլահը իմ՝ տէտիյինի օգումատընըզ
27 մը. Ալլահ էմվաթըն Ալլահը
օլմայըպ, հայաթտա օլանլարըն Ալլահը
տըր. պու ճիհէթլէ սիզ զիյատէսիյլէ
զէլալէթտէ սինիզ՝ տէտի.
28 Վէ 'ուլէմատան պիրի կէլիպ անլէրին
միւպահէսէսինի իշիտէրէք, անըն անլէրէ
կիւզէլ ճէվապ վէրտիյինի կէօրմէքլէ,
անա՝ ճիւմլէ էվամիրին պիրինճիսի
հա՞նկըսը տըր՝ տէյիւ սու'ալ էթտի.
29 Վէ Յիսուս անա ճէվապէն՝ ճիւմլէ
էվամիրին պիրինճիսի պու տըր. Էյ
Իսրայէլ, տինլէ, Ալլահըմըզ Ռապպ՝
30 Ռապպը վահիտ տիր. Վէ Ալլահըն օլան
Ռապպը պիւթիւն գալպինտէն վէ
պիւթիւն ճանընտան վէ պիւթիւն ֆիքրինտէն
վէ պիւթիւն գուվվէթինտէն
31 սէվէսին. պիրինճի էմր պու տըր. Վէ
պունա միւմասիլ իքինճիսի շու տըր քի՝
Գօնշընը քէնտին կիպի սէվէսին. պունլարտան
պէօյիւք տիկէր պիր էմր եօգ
32 տըր՝ տէտի. Վէ օլ 'ալիմ անա՝ Կիւզէլ,
էյ մու'ալլիմ, հագիգաթ իւզրէ
սէօյլէտին, զիրա Ալլահ պիր տիր, վէ
33 անտէն զայրը եօգ տըր. Վէ անը պիւթիւն
գալպտէն վէ պիւթիւն 'ագըլտան
վէ պիւթիւն ճանտան վէ պիւթիւն
գուվվէթտէն սէվմէք, վէ գօնշըյը քէնտի
կիպի սէվմէք ճիւմլէ մուհրագաթտան
վէ զէպա'իհտէն էվլա տըր՝ տէտի.
34 Յիսուս տախի անըն 'ագըլլանէ ճէվապ
վէրտիյինի կէօրմէքլէ, Ալլահըն մէլէ-

քիւթինտէն ուզագ տէյիլ սին՝ տէտի.
Վէ անա արթըգ պիր քիմսէ սու՛ալ
էթմէյէ ճէսարէթ էտէմէտի.
35 Վէ Յիսուս հէյքէլտէ թա՛լիմ էտէր
իքէն ճէվապ էտիպ՝ 'Ուլէմա նա՞սըլ
Մէսիհ Տաւուտըն օղլու տըր՝ տէրլէր.
36 Զիրա Տաւուտ քէնտիսի Րուհ իւլ Գուտուս
իլէ տէտի քի՝ Րապպ Րապպըմա՝ թա
պէն սէնին տիւշմէնլէրինի այագլարընա
պասամագ էտինճէյէտէք սաղըմտա օ-
37 թուր՝ պույուրտու. Իմտի Տաւուտ քէն-
տիսի անա Րապպ տէտիյի հալտէ, նա՞-
սըլ անըն օղլու օլուր՝ տէտի. Վէ ճէ-
մա՛աթ ը քէսիրէ իսթէք իլէ անը տինլէ-
յէր իտի.
38 Վէ անլէրէ թա՛լիմինտէ՝ Կէնիշ էլ-
պիսէ իլէ կէզմէյի վէ չարշըլարտա սէ-
39 լամլար, Վէ սինաղօղլարտա պաշ քիւր-
սիլէր վէ զիյաֆէթլէրտէ պաշ սէտիր-
լէր իսթէյէն 'ուլէմատան սագընընըզ.
40 Անլէր տուլ գատընլարըն էվլէրինի եէ-
յիպ՝ կէօսթէրիշ իչիւն ուզուն տու՛ա-
լար էտէրլէր. անլէր տահա շէտիտ 'ա-
զապա տիւչար օլաճագ տըր՝ տէտի.
41 Վէ Յիսուս խազինէնին գարշըսընտա
օթուրուպ՝ ճէմա՛աթըն խազինէյէ նէ
վէճհլէ ագչէ աթտըգլարընա նազար է-
տիյօր իտի. վէ չօգ զէնկինլէր չօգ աթ-
42 տըլար. Վէ պիր ֆագիր տուլ գարը
կէլիպ պիր մանկըր գըյմէթինտէ իքի
43 փուլ աթտը. Վէ շակիրտլէրինի չագը-
րըպ անլէրէ՝ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ
քի՝ պու ֆագիր տուլ գարը խազինէ-
յէ աթանլարըն ճիւմլէսինտէն զիյատէ
44 աթտը. Զիրա ճիւմլէսի քէնտիլէրին
ֆազլասընտան աթտըլար. պու գարը
իսէ քէնտի եօգլըղընտան, հէր նէսի
վար իսէ, պիւթիւն նաֆագասընը աթ-
տը՝ տէտի.

ՊԱՊ 13

1 Վէ քէնտիսի հէյքէլտէն չըգար իքէն,
շակիրտլէրինտէն պիրի անա՝ Էյ մու՛ալ-
լիմ, պագ, նա՞սըլ թաշլար վէ նա՞սըլ
2 պինալար տըր՝ տէտի. Յիսուս տախի
անա ճէվապէն՝ Պու պէօյիւք պինալա-
րը կէօրի՞յօր մը սըն. եըգըլմայըգ պի-
րի պիրի իւզէրինտէ հիչ պիր թաշ գալ-
մայաճագ տըր՝ տէտի.
3 Վէ Զէյթուն տաղընտա հէյքէլին գար-
շըսընտա օթուրտըղընտա, Պետրոս ի-
լէ Եա՛գուպ վէ Եուհաննա վէ Անտ-
րաօս անա թէնհաճէ իսթիֆսար էտիպ՝
4 Պու շէյլէրին նէ զէման վուգու՛ պու-
լաճաղընը, վէ ճիւմլէ պու նէսնէլէրին
իթմամ օլունաճաղը վագթըն 'ալամէ-
5 թինի պիզէ սէօյլէ՝ տէտիլէր. Յիսուս
տախի ճէվապա պաշլայըպ անլէրէ տէ-
տի քի՝ Սագընընըզ, սիզի քիմսէ իզ-
6 լալ էթմէսին. Զիրա չօգ քիմսէլէր Մէ-
սիհ պէն իմ՝ տէյէրէք, պէնիմ իսմիմ
իլէ կէլիպ չօգ քիմսէլէրի իզլալ էտէ-
7 ճէքլէր. Վէ ճէնքլէր իլէ ճէնք թէվա-
թուրլարը իշիթտիյինիզ վագըթ, մուզ-
թարիպ օլմայասընըզ. զիրա պունլար
վուգու՛ պուլմագ կէրէք տիր, լաքին
8 տահա նիհայէթ տէյիլ տիր. Զիրա միլ-
լէթ միլլէթ 'ալէյհինէ, վէ հիւքիւմէթ
հիւքիւմէթ 'ալէյհինէ գալգըշըպ՝ նիչէ
մահալլէրտէ զէլզէլէլէր օլաճագ, վէ
գըթլըգ իլէ իխթիլալլար օլաճագ.
պունլար էլէմլէրին իպթիտասը տըր.
9 Սիզ տախի սագընընըզ, զիրա սիզի միլ-
լէթ մէճլիսլէրինէ թէսլիմ էտէճէքլէր.
վէ սինաղօղլարտա տէօյիւլիւպ պէնիմ
իչիւն վալիլէր վէ մէլիքլէր հուզուրը-
նա, անլէրէ շէհատէթ օլմագ իւզրէ
10 ճէլպ օլունաճագսընըզ. Վէ էվվէլա պէ-
շարէթ ճիւմլէ միլլէթլէրէ վա՛զ օլուն-
11 մագ կէրէք տիր. Վէ սիզի թէսլիմ էթ-
մէք իչիւն կէօթիւրտիւքլէրի վագըթ,
էվվէլճէ էնտիշէ էտիպ տէ, նէ սէօյլէ-
յէյիմ տէյիւ տիւշիւնմէյինիզ, լաքին
օլ սա՛աթտա սիզէ նէ վէրիլիրսէ անը
սէօյլէյինիզ. զիրա սէօյլէյէնլէր սիզ տէ-
յիլսինիզ, անճագ Րուհ իւլ Գուտուս
12 տըր. Իմտի գարտաշ գարտաշը, վէ
փէտէր էվլատը էօլիւմէ թէսլիմ էտէ-
ճէք, վէ էվլատ վալիտէյն իւզէրինէ
գալգըպ՝ անլէրի գաթլ էտէճէքլէր.
13 Վէ իսմիմ իչիւն ճիւմլէ թարաֆընտան
պուղզ օլունաճագսընըզ, ամմա նիհայէ-
թէ տէկին սապր էտէն խէլաս պուլուր.

14 Վէ Տանիէլ փէյղամպէրին վասըթասըյլէ
ինպա օլունան խարապիյէթ
մէքրուհէսինին ճա'իզ օլմայան եէրտէ
տուրտուղունը կէօրտիւյիւնիւզտէ, (օգույան
անլասըն,) օլ զէման Եէհուտիյէտէ
օլանլար տաղլարա գաչսըն՝
15 Տամտա օլան՝ խանէյէ էնմէսին, վէ խանէսինտէն
պիր շէյ ալմազա իչէրի կիրմէսին։
16 Թարլատա օլան տախի լիպասընը
17 ալմազա կէրի տէօնմէսին։ Վէ
վայ օլ կիւնլէրտէ համիլէ վէ էմզիքլի
18 օլանլարա։ Վէ Փիրարընըզ գըշա թէսատիւֆ
էթմէսին տէյի տուա'ա էտինիզ.
19 Զիրա Ալլահըն խալգ էյլէտիյի
խիլգաթըն իպթիտասընտան պու անէտէք
միսլի վուգու' պուլմամըշ վէ ասլա
պուլմայաճագ շէտիտ մուզայագա
20 օլ կիւնլէրտէ օլաճագ տըր։ Վէ էյէր
Ռապպ օլ էյյամը գըսալթմամըշ իտի,
հիչ պիր պէշէր գուրթուլմազ իտի, լաքին
ինթիխապ էթտիյի մունթախապլար
իչիւն օլ էյյամը գըսալթմըշ տըր։
21 Վէ օլ զէման էյէր պիր քիմսէ սիզէ՝
Իշթէ Մէսիհ պուրատա, եախօտ Իշթէ
օրատա տըր՝ տէրսէ, ինանմայասընըզ։
22 Զիրա քեազիպ մէսիհլէր վէ քեազիպ
փէյղամպէրլէր զուհուր էտիփ, մումքին
օլսա՝ մունթախապլարը պիլէ իղլալ
իչիւն 'ալամէթլէր՝ մու'ճիզէլէր
23 իպրա էտէճէքլէր։ Ամմա սիզ սագընընըզ.
իշթէ սիզէ ճիւմլէսինի էվվէլա
խապէր վէրիյօրըմ։

24 Լաքին օլ կիւնլէրտէ օլ մուզայագատան
սօնկրա կիւնէշ գարարըփ այ քէնտի
25 զիյասընը վէրմէյէճէք տիր։ Վէ
կէօքտէքի եըլտըզլար տիւշիւփ՝ սէմավաթտա
օլան գուվվէթլէր սարսըլաճագ
26 տըր։ Վէ օլ զէման Իպն իւլ ինսանը
պուլութլարտա 'ազիմ գուվվէթ
վէ ճէլալէթլէ կէլիր կէօրէճէքլէր տիր։
27 Օլ զէման մէլա'իքէսինի կէօնտէրիփ՝
քէնտի մունթախապլարընը տէօրթ
րիւզկեարտան, եէրին ուճընտան թա
կէօյիւն ուճընատէք ճէմ' էտէճէք տիր։
28 Ինճիր աղաճընտան թէմսիլ էօյրէնինիզ.
անըն տալլարը եումշայըփ՝ եափրագ
սիւրմէյէ պաշլատըղը վագըթ, եազըն
եագըն օլտուղունը անլարսընըզ։
29 Քէզալիք սիզ տախի պունլարըն վուգու'
պուլտուղունը կէօրտիւյիւնիւզտէ,
եագըն հէման գափուլարտա օլտուղը
30 մա'լիւմիւնիւզ օլա։ Հագիգաթէն սիզէ
տէրիմ քի պունլարըն ճիւմլէսի վուգու'
պուլմայընճա պու նէսլ կէչմէյէճէք
31 տիր։ Կէօք իլէ եէր զա'իլ օլուր,
ամմա պէնիմ սէօզլէրիմ ասլա զա'իլ
32 օլմայաճագ տըր։ Ամմա օլ կիւն վէ
սա'աթ հագգընտա փէտէրտէն մա'ատա
պիր քիմսէնին վէ սէմատա օլան մէլա'իքէնին
վէ հաթթա Օղլըն տախի
33 մա'լիւմաթը եօգ տըր։ Սագընընըզ,
ույանըգ տուրուպ տուա էտինիզ. զիրա
օլ վագթըն նէ զէման կէլէճէյինի
34 պիլմէզսինիզ։ Նիճէ քի զուրպէթէ կիտէն
պիր ատէմ խանէսինի պըրագըրագ,
գուլլարընա իտարէ'ի ումուրընը,
վէ հէր քէսէ քէնտի իշինի թախսիս էտիփ՝
գափուճույա տախի ույանըգ
35 տուրմասընը թէնպիհ էտէր։ Իմտի ույանըգ
տուրունըզ. զիրա խանէ սահիպինին
նէ զէման՝ աքշամ եա կէճէ եա
րըսը եա խօրօզ էօթտիւյիւնտէ եա սապահլայըն
36 կէլէճէյինի պիլմէզսինիզ։ Օլմայա
քի անսըզըն կէլիփ սիզի ույգուտա
37 պուլա։ Վէ սիզէ սէօյլէտիյիմ շէյլէրի
ճիւմլէյէ սէօյլէրիմ, Ույանըգ տուրունըզ։

ՊԱՊ 14

1 Վէ Փըսհ վէ Ֆէթիր պայրամը իքի
կիւն սօնկրա վուգու' պուլմագ իւզրէ
իքէն՝ պաշ քեահինլէր իլէ 'ուլէմանըն
հիլէ իլէ թութուփ գաթլ էթմէյէ
2 Փուրսաթ արարլար իտի։ Ֆագաթ
խալգ պէյնինտէ վէլվէլէ օլմամագ իչիւն
պայրամտա օլմասըն՝ տէտիլէր։

3 Վէ Եէսու Պէյթ'անիատա, ճիւզամլը
Սիմ'օնըն խանէսինտէ օլուփ սօֆրատա
օթուրուր իքէն էլինտէ պիր շիշէ
գըյմէթլի խալիս Նարտին եաղը օլտուղը
պիր գադըն կէլիփ. վէ շիշէյի գըրըփ՝
անըն պաշը իւզէրինէ տէօքտիւ։
4 Վէ պա'զը քիմսէլէր տէրունլէրինտէն

կիւճէնիպ՝ Պու եաղ նի՞չին իսրաֆ օ-
լունտու՛ Չիրա պու եաղ իւչ եիւզ տի-
նարտան զիեատէյէ սաթըլըպ [illegible]
ֆագիրլէրէ վէրիլէ պիլիր իտի տէյէ-
րէք մէրգնումէյլէ թա'զիր էթտիլէր։
6 Լաքին Յիսուս՝ Պրագընըզ, նի՞չին ա-
նը պիհուզուր էտիյօրսընըզ․ պանա
7 կիւզէլ պիր իշ իշլէտի․ Չիրա ֆագիր-
լէր տա'իմա սիզին իլէ պէրապէր պու-
լունուր՝ իսթէտիյինիզ վագըթ անլէրէ
էյիլիք էտէ պիլիրսինիզ․ ամմա պէն
տա'իմա սիզին իլէ պէրապէր տէյիլ իմ․
8 Մէրգումէ էլինտէն կէլտիյինի իճրա ի-
լէ՝ ճէսէտիմի տէֆն օլունմասը իչին
9 էվվէլճէ մէսհ էթտի․ Հագիգաթէն սի-
զէ տէրիմ քի՝ պու պէշարէթ պիւթիւն
տիւնիանըն հէր նէրէսինտէ վա'զ օլու-
նուրսա, պու խաթունըն էթտիյի տա-
խի թէզքիւրի իչիւն հիքեայէթ օլունա-
ճագ տըր՝ տէտի։
10 Վէ օն իքիլէրտէն պիրի օլան Իսխա-
րիօթի Եէհուտա, քէահինլէրէ ա-
նը թէսլիմ էթմէք իւզրէ եանլարընա
11 կիթտի․ Անլէր պունու իշիթտիք-
տէ, սէվինտիլէր վէ անա աքչէ վէրմէյի վա'տ
էթտիլէր․ Օլ տախի անը թէսլիմ էթմէ-
յէ ույղուն պիր վագըթ արարտը։
12 Վէ ֆէթիր կիւնլէրինին պիրինճիսին-
տէ, եա'նի ֆըսըհ գուրպանընը զէպհ
էթտիքլէրի զէման, շակիրտլէրի անա՝
Ֆըսըհ թա'ամընը եէմէք իչիւն նէ՞րէտէ
իսթէրսին քի կիտիպ հազըրլա-
13 յալըմ՝ տէտիլէր․ Վէ շակիրտլէրինտէն
իքիսինի կէօնտէրիպ անլէրէ՝ Շէհրէ կի-
տինիզ, վէ պիր ատէմ սու կէօթիւ-
րէն պիր ատէմ սիզէ րաստ կէլէճէք․
14 անըն արդընճա կիտիպ՝ Նէրէյէ կիրէր-
սէ, խանէ սահիպինէ տէյինիզ քի՝
Մու'ալլիմ՝ Շակիրտլէրիմ իլէ պէրա-
պէր ֆըսհը եէյէճէյիմ օտա նէ՞րէտէ
15 տիր՝ տէյօր․ Օլ տախի սիզէ տէօշէն-
միշ, հազըր, պիր պէօյիւք ֆէվգանի
օտա կէօսթէրէճէք․ սիզէ օրատա հա-
16 զըր էտինիզ՝ տէտի․ Վէ շակիրտլէրի չը-
գըպ շէհրէ կիթտիքլէրինտէ, անըն
քէնտիլէրէ տէտիյի կիպի պուլտուլար
ֆըսհը հազըրլատըլար։

17 Օլ տախի ագշամ օլտուղտա՝ օն իքի-
18 լէր իլէ պէրապէր կէլտի․ Վէ անլէր
սօֆրատա օթուրուպ թա'ամ էտէր-
քէն, Յիսուս՝ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ
քի՝ սիզտէն պիրի եա'նի պէնիմ իլէ
թա'ամ էտէն՝ պէնի էլէ վէրէճէք տիր՝
19 տէտի․ Անլէր տախի միւքէտտէր օլմա-
զա վէ պիրէր պիրէր անա՝ Պէ՞ն մի իմ,
վէ պաշգասը՝ Պէ՞ն մի իմ՝ տէմէյէ պաշլա-
20 տըլար․ Օլ տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Օն
իքիլէրտէն պիրի, եա'նի պէնիմ իլէ սա-
21 հանա էլինի պաթըրան տըր․ Վագը'ա
Իպնի Ինսան քէնտի հագգընտա եա-
զըլմըշ օլտուղու իւզրէ կիտէր․ լաքին
վա՜յ օլ ատէմէ քի՝ անըն եէտի իլէ Իպն
ի Ինսան էլէ վէրիլիր․ Օլ ատէմ տօղ-
մամըշ օլսայտը, քէնտիսինէ խայըրլը օ-
լուր իտի՝ տէտի։
22 Վէ անլէր թա'ամ էտէր իքէն՝ Յի-
սուս էքմէք ալըպ վէ պէրէքէթ տու'ա-
սը օգուտուգտան սօնրա փարչալատը,
վէ անլէրէ վէրիպ՝ Ալընըզ, [եէյինիզ,]
23 պու պէնիմ ճէսէտիմ տիր՝ տէտի․ Վէ
քէասէյի ալըպ շիւքիւր էթտիքտէն սօն-
րա, անլէրէ վէրտի․ հէպսի տախի
24 անտան իչտիլէր․ Վէ անլէրէ՝ Պու պէ-
նիմ գանըմ, եա'նի չօքլարըն գիւնահլարը ի-
չիւն տէօքիւլէն եէնի ահտըն գանըտըր․
25 Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Թա'ա-
նը Ալլահըն մէլէքիւթինտէ թազէ օ-
լարագ իչէճէյիմ կիւնէ տէկին, արթըգ
ասմանըն մահսուլընտան իչմէյէճէյիմ՝
26 տէտի․ Պա'տէհու անլէր իլահի օգու-
յուպ՝ Զէյթուն տաղընա չըգտըլար։
27 Վէ Յիսուս անլէրէ՝ Ճիւմլէնիզ պու
կէճէ պէնիմ հագգըմտա սիւրչէճէքսի-
նիզ, զիրա՝ Չօպանը վուրաճաղըմ, վէ
գօյունլար տաղըլաճագ տըր՝ տէյիւ եա-
28 զըլմըշ տըր․ Լաքին պէն գըյամ էթ-
տիքտէն սօնրա սիզտէն էվվէլ Ճէլիլէ
29 կիտէճէյիմ՝ տէտի․ Վէ Պետրոս անա՝
Էյէր ճիւմլէսի սիւրչէլէր պիլէ պէն
30 սիւրչմէմ՝ տէտի․ Վէ Յիսուս անա՝ Հա-
գիգաթէն սանա տէրիմ քի՝ պու կիւն,
հէման պու կէճէ խօրօզ իքի քէրրէ
էօթմէզտէն էվվէլ, սէն պէնի իւչ քէր-
31 րէ ինքեար էտէճէքսին՝ տէտի․ Օլ տա-

խի՝ Էյէր պանա սէնին իլէ պէրապէր
էօլմէք լազըմ կէլսէ պիլէ, սէնի ասլա
ինքեար էթմէմ՝՝ տէյէրէք թէ'քիտ էյ-
լէտի. քէզալիք ճիւմլէսի տախի պէօյ-
լէ տէտիլէր.
32 Վէ Գեթսեմանի նամ պիր մահալէ
կէլտիքլէրինտէ, շաքիրտլէրինէ՝ Պէն
տու'ա էտինճէյէ տէկին սիզ պուրատա
33 օթուրունուզ՝ տէտի. Վէ Պետրոսու վէ Եա'-
գուպ իլէ Եուհաննայը պէրապէր ալըփ՝
մութէհայյիր վէ մահզուն օլմաղա պաշ-
34 լատը. Վէ անլարէ՝ ճանըմ էօլիւմ տէ-
րէճէսինէ միւքէտտէր տիր. պուրատա
35 գալըփ՝ ույանըգ տուրունուզ, տէտի. Վէ
պիր ազ իլէրի վարըփ երէ գափանըր.
վէ էյէր միւմքին իսէ քէնտիսինտէն
պու սա'աթ կէչսին տէյու տու'ա էտէ-
36 րէք տէտի քի՝ Ապպա, Փէտէր, սէնին
'ինտինտէ հէր շէյ միւմքին տիր. պու
քեասէյի պէնտէն կէչիր, լաքին պէնիմ
իսթէտիյիմ տէյիլ, անճագ սէնին իս-
37 թէտիյին օլսուն. Վէ կէլիփ անլարը ույ-
գուտա պուլմաղլէ, Պետրոսա՝ Էյ Սի-
մ'օն, ույույօր մը սըն. պիր սա'աթ
38 ույանըգ տուրամատըն մը. Իղվայէ
տիւշմէմէք իչիւն ույանըգ տուրուփ
տու'ա էտինիզ. վագը'ա ռուհ հազըր,
39 ամմա թէն զա'իֆ տըր՝ տէտի. Վէ թէք-
րար կիտիփ՝ հէման օլ սէօզիւ սէօյլէ-
40 յէրէք տու'ա էյլէտի. Վէ 'ավտէթ է-
տիփ՝ եինէ անլարը ույգուտա պուլտու,
զիրա կէօզլէրի աղըրլաշմըշ իտի, վէ
անա նէ ճէվապ վէրէճէքլէրինի պիլ-
41 մէզլէր իտի. Վէ իւչիւնճիւ քէրրէ կէ-
լիփ անլարէ՝ Արթըգ ույույուփ իսթի-
րահաթ էտինիզ. քիֆայէթ էտէր,
սա'աթ կէլտի. իշթէ Իպն իւլ ինսան
կիւնահքեարլարըն էլլէրինէ թէսլիմ օլու-
42 նույօր. Գալգընըզ կիտէլիմ. իշթէ պէ-
նի էլէ վէրէն եագլաշըր՝ տէտի.
43 Վէ օ տահա սէօյլէր իքէն, տէր'ա-
գապ օն իքիլէրտէն պիրի օլան Եէհու-
տա, պաշ քեահինլէր իլէ 'ուլէմա վէ
իխթիյարլարըն թարաֆընտան [illegible]ըլըճլը
վէ սօփալը վաֆիր խալգ անըն իլէ պէ-
44 րապէր օլարագ, կէլտի. Վէ Անը էլէ
վէրէն անլարէ իշարէթ վէրիփ, Քիմի
էօփէր իսէմ՝՝ օ տըր, Անը թութու-
նըզ վէ տիգգաթլէ կէօթիւրիւնիւզ՝
45 տէմիշ իտի. Վէ կէլտիյինտէ անա հէ-
ման եագլաշըփ՝ Ռապպի, Ռապպի, տէ-
46 յէրէք Անը էօփտիւ. Անլէր տախի Ա-
նըն իւզէրինէ էլլէրինի սալըփ թութ-
47 տուլար. Վէ հազըր պուլունանլարտան
պիրի գըլըճընը չէքիփ վէ քեահին ի ա'-
զամըն պէնտէսինէ վուրուփ գուլաղընը
48 քեստի. Վէ Յիսուս անլէրէ խիթապէն՝
Պէնի թութմագ իչիւն հարամի իւզէ-
րինէ կէլիր կիպի մի գըլըճլը վէ սօփա-
49 լը չըգտընըզ. Հէր կիւն հէյքէլտէ թա'-
լիմ էտէրէք եանընըզտա պուլունուր
իտիմ, վէ պէնի թութմատընըզ. ամ-
մա քիթապլար իթմամ օլունմագ կէ-
50 րէք իտի՝ տէտի. Օլ վագըթ ճիւմլէսի
51 Անը պըրագըփ գաչտըլար. Վէ Անըն ար-
տընը սըրըֆ չըփլագ ճէսէտի իւզէրինէ քէ-
թէն պէզի սարընմըշ պիր նէվճիվան
կիտիյօր իքէն, եիյիթլէր Անը թութ-
52 տուլար. Օլ տախի քէթէն պէզինի պը-
րագըփ անլէրտէն չըփլագ գաչտը.
53 Վէ Յիսուսը քեահին ի ա'զամըն հու-
զուրընա կէօթիւրտիւլէր. վէ պուտուն
հանընա ճիւմլէ պաշ քեահինլէր իլէ
իխթիյարլար վէ 'ուլէմա ճէմ' օլտու-
54 լար. Վէ Պետրոս ուզագտան քեահին ի
ա'զամըն հավլուսընըն իչէրիսինէ տէք Ա-
նըն արտընճա կիտիփ խըտմէթքեարլար
իլէ պէրապէր օթուրարագ աթէշ եա-
55 նընտա ըսընըյօր իտի. Վէ պաշ քեա-
հինլէր իլէ պիւթիւն միլլէթ մէճլիսի
Յիսուսըն գաթլի իչիւն 'ալէյհինէ շէ-
հատէթ արարլար իտի, պուլամա-
56 տըլար. Զիրա անըն 'ալէյհինէ նիչէ
քիմսէլէր եալան շէհատէթ էթտիլէր
իսէ տէ, շէհատէթլէրի պիրի պիրինէ
57 մուվաֆըգ տէյիլ իտի. Վէ պա'զըլարը
գալգըփ 'ալէյհինտէ եալան շէհատէթ
58 էտէրէք, Պու ատէմին՝ Էլ իլէ եափըլ-
մըշ շու հէյքէլի եըգըփ, իւչ կիւնտէ
էլ իլէ եափըլմամըշ պիր ղայրիսինի պի-
նա էտէճէյիմ՝ տէտիյինի իշիթտիք՝ տէ-
59 տիլէր. Վէ պու վէճհլէ տախի շէհա-
տէթլէրի պիրի պիրինէ մուվաֆըգ տէ-
60 յիլ իտի. Վէ քեահին ի ա'զամ օրթա-

տա այաղա գալգըպ, Յիսուսա՝ Հիչ պիր
ճէվապ վէրմէ՞զ մի սին. պունլար սէնին
'ալէյհինտէ նէ՞ շէհատէթ էտիյօրլար՝
61 տէյիւ սուա՛լ էթթի. Օլ տախի
սիւքիւթ էտէրէք՝ հիչ պիր ճէվապ վէրմէմէսիյլէ
քէհէնէի ա'զամ թէքրար՝
Մէսի՞հ [illegible] Միւպարէք սէ՞ն մի սին՝
62 տէյիւ անա սուա՛լ էթթի. Յիսուս տախի՝
Պէն իմ, վէ Իպնի իւլ ինսանը Գուտրէթին
սաղընտա օթուրուր, վէ կէօյին
պուլութլարը իլէ կէլիր կէօրէճէքսինիզ՝
63 տէտի. Իմտի քէհէնէի ա'զամ
քէնտի էսվապընը յըրթըպ՝ Արթըգ
64 պիզէ շահիտլէր նէ՞ լազըմ. Քիւֆրիւնիւ
իշիթտինիզ. սիզէ նա՞սըլ կէօրիւնիւր՝
տէտի. անլէրին ճիւմլէսի տախի՝
էօլիւմէ միւսթահագ տըր՝ տէյիւ
անը հիւքմ էթթիլէր.

65 Վէ պա'զըլարը անըն իւզէրինէ թիւքիւրմէյէ,
վէ եիւզիւնիւ էօրթիւպ՝ անա
եումրուգ վուրմայա, Փէյղամպէրլիք
էյլէ՝ տէմէյէ պաշլատըլար. Խըտմէթքեարլար
տախի անա սիլլէ վուրուրլար.

66 Վէ Պետրոս աշաղըտա հավլըտա իքէն,
քեահինի ա'զամըն ճարիյէլէրինտէն
67 պիրի կէլիպ՝ Պետրոսը ըսընըր
կէօրտիւյիւնտէ անա պագըպ՝ Սէն տախի
Նազարէթլի Յիսուս իլէ պէրապէր
68 իտին՝ տէտիքտէ, օ՝ Նէ սէօյլէտիյինի
պիլմէմ վէ անլամամ տէյէրէք,
ինքեար էթթի. վէ տըշարըյա տէհլիզէ
69 չըգարգէն՝ խօրօզ էօթթիւ. Վէ ճարիյէ
եինէ անը կէօրմէքլէ, օրատա տուրանլարա՝
Պու անլէրտէն պիր՝ տէմէյէ
70 պաշլատը. Օլ տախի թէքրար ինքեար
էթթի. Վէ պիր միւտտէթ սօնքրա, եինէ
օրատա տուրանլար Պետրոսա՝ Յագինէն
անլէրտէն սին, զիրա Ճէլիլլի սին
վէ սէօյլէյիշին պէնզէյօր՝ տէտիլէր.
71 Օվագ՝ Պու տէտիյինիզ ատէմի թանըմամ՝
տէյէրէք պէտտու'ա վէ եէմին
72 էթմէյէ պաշլատը. Վէ իքինճի քէրրէ
խօրօզ էօթթիւ. վէ Պետրոս Յիսուսըն
քէնտինէ՝ Խօրօզ իքի քէրրէ էօթմէզտէն
ըէն պէնի իւչ քէրրէ ինքեար էտէճէքսին՝
տէտիյի սէօզիւ խաթըրընա
կէթիրմէքլէ, աղլամաղա պաշլատը.

ՊԱՊ 15

1 Վէ սապահ օլտըղը կիպի, պաշ քեահինլէր՝
իխթիյարլար վէ 'ուլէմա իլէ
վէ պիւթիւն միլլէթ մէճլիսի միւշավէրէ
էտիպ՝ Յիսուսը պաղլատըգտան սօնքրա
կէօթիւրիւպ Փիլաթօսա թէսլիմ էթտիլէր.
2 Վէ Փիլաթօս անա՝ Եէհուտիլէրին
Մէլիքի սէ՞ն մի սին՝ տէյիւ սուա՛լ
էթթի. Օլ տախի անա ճէվապէն՝
3 Սէօյլէտիյին կիպի տըր՝ տէտի. Վէ
պաշ քեահինլէր անը չօգ շէյլէրտէն
4 տօլայը իթթիհամ էթտիքլէրինտէ, Եինէ
Փիլաթօս անա սուա՛լ էտէրէք՝ Հիչ
պիր ճէվապ վէրմէ՞զ մի սին. պագ, 'ալէյհինտէ
նէ գատար շէյլէր շէհատէթ
5 էտիյօրլար՝ տէտի. Վէ Յիսուս արթըգ
հիչ պիր ճէվապ վէրմէմէքլէ՝ Փիլաթօս
թէ'աճճիւպ էթթի.

6 Վէ հէր պայրամտա անլէրին թալէպ
էթտիքլէրի պիր մահպուսը սալըվէրիյօր
7 իտի. Վէ իխթիլալ էտէնլէրտէ
Ֆի'լ ի գաթլ էտէ պուլունուպ՝ Ֆիթնէ
էնկիզ րէֆիգլէրի իլէ պէրապէր մահպուս
օլան Պարապպաս նամ պիր քիմսէ
8 վար իտի. Վէ խալգ պաղըրըպ՝ քէնտիլէրէ
օլան 'ատէթինին իճրասընտա
պուլունմասընը թալէպ էթմէյէ պաշլատըլար.
9 Վէ Փիլաթօս անլէրէ ճէվապէն՝
Սիզին իչին Եէհուտիլէրին մէլիքինի
սալը վէրմէմի իսթէ՞ր մի սինիզ՝ տէտի.
10 Զիրա պաշ քեահինլէրին անը հասէտտէն
նաշի թէսլիմ էթտիքլէրինի պիլիր
11 իտի. Լաքին պաշ քեահինլէր անըն եէրինէ
քէնտիլէրի իչին Պարապպասը
սալը վէրմէքլիյինի իսթէմէք իչին
12 խալգը թահրիք էթթիլէր. Վէ Փիլաթօս
թէքրար անլէրէ ճէվապէն՝ Եօլէ
իսէ Եէհուտիլէրին մէլիքի տէտիյինիզ
քիմսէյէ նէ՞ էյլէմէմի իսթէրսինիզ՝
13 տէտի. Անլէր տախի՝ Անը սալպ
էյլէ՝ տէյիւ թէքրար պաղըրտըլար.
14 Լաքին Փիլաթօս անլէրէ՝ Նա նէ՞ քէօթիւլիւք
իշլէմիշ տըր՝ տէտի իսէ տէ,
անլէր՝ Անը սալպ էթ՝ տէյիւ, տահա
15 զիյատէ պաղըրտըլար. Վէ Փիլաթօս
խալգը խօշնուտ էթմէք իսթէ-

մէքլէ, անլէր իչին Պարապպասը սալըվէրտի, վէ Յիսուսը տէօյտիւքտէն սօնկրա՝ սալպ օլունմաք իչին Թէսլիմ էթտի։

16 Վէ 'ասքէրլէր անը տիվան մահալլի օլան հավլը իչէրիսինէ կէօթիւրիւպ՝ պիւթիւն պէօլիւյիւ ճէմ' էթտիլէր։
17 Վէ անա էրղավանի խիլ'աթ կիյտիրտիլէր, վէ տիքէնլէրտէն պիր թաճ էօրիւպ
18 պաշընա գօյտուլար։ Վէ՝ Սէլամըն 'ալէյքէ, էյ Եէհուտիլէրին Մէլիքի, տէյէրէք՝ անը
19 սէլամլամաղա պաշլատըլար։ Վէ գամըշ իլէ անըն պաշընա վուրտուպ՝ իւզէրինէ թիւքիւրիւրլէր, վէ տիզ չէօքիւպ ա-
20 նա թէմէննա էտէրլէր իտի։ Վէ անը խըթիհզա էթտիւքտէն սօնկրա, իւզէրինտէն էրղավանի խիլ'աթը չըգարըպ՝ անըն քէնտի էլպիսէսինի կիյտիրտիլէր, վէ խաչա կէրմէք իչին տըշարըյա կէօթիւրտիւլէր։

21 Վէ իւքէնտէր իլէ Ռուֆօսըն փէտէրի Սիմ'օն նամընտա Գիրէնէլի պիր քիմսէ թարլատան կէլիպ կէչէր իքէն, պունու անըն խաչընը թաշըմաղա իճպար
22 էթտիլէր։ Վէ Գաֆա եէրի թէրճէմէ օլունան Գօլգօթա նամ մահալլէ անը
23 կէօթիւրտիւքլէրինտէ, Անա իչմէյէ միւռր ի սաֆի իլէ գարըշմըշ շէրապ
24 վէրտիլէր, ամմա գապուլ էթմէտի։ Վէ անը խաչա կէրտիւքտէն սօնկրա, հէր քէսին հիսսէսի մա'լիւմ օլմաք իւզրէ գուր'ա աթարագ էլպիսէսինի թագսիմ
25 էթտիլէր։ Վէ անը խաչա կէրտիքլէրի
26 վագըթ սա'աթ իւչ իտի։ Վէ անըն ճիւրմ եաֆթասը՝ ԵԷՀՈՒՏԻԼԷՐԻՆ ՄԷԼԻՔԻ տէյիւ իւզէրինէ եազըլմըշ իտի։
27 Վէ պիրի սաղընտա վէ պիրի սօլընտա անըն իլէ պէրապէր իքի հարամի խա-
28 չա կէրտիլէր։ Վէ Միւճրիմլէր արասընտա 'ատտօլունտու՝ տէյիւ մուհարրէր օլան իթմամ օլունտու։

29 Վէ եանընտան կէչէնլէր պաշլարընը սալլայըպ՝ ու քիւֆր էտէրէք. Վա՜յ, Հէյքէլի եըգըպ իւչ կիւնտէ պինա է-
30 տէն, քէնտինի գուրթար վէ խաչտան
31 էնէ տէրլէր իտի։ Քէզալիք պաշ քէհահինլէր տէ 'ուլէմա քէնտի պէյնլէրինտէ խըթիհզա էտէրէք, Պաշգալարըը գուրթարտը, քէնտիսինի գուրթարա-
32 մազ գատիր տէյիլ տիր։ Իսրայէլին Մէլիքի Մէսիհ շիմտի խաչտան էնսին, պիզ տախի կէօրիւպ ինանալըմ՝ տէրլէր իտի։ Անըն իլէ պէրապէր սալպ օլունանլար տախի անա շէթմ էտէրլէր իտի։

33 Վէ սա'աթ ալթըյա կէլտիքտէ, թա սա'աթ տօգուզա գատար պիւթիւն եէ-
34 րին իւզէրինտէ գարանլըգ օլտու։ Վէ սա'աթ տօգուզտա Յիսուս պիւյիւք ավազլէ ֆէրեատ էտիպ՝ Էլօի, Էլօի, լամա սապագթանի, եա'նի թէրճէմէ օլունտուգտա, Էյ Ալլահըմ, Էյ Ալլահըմ,
35 պէնի նի՞չիւն թէրք էթտին՝ տէտի։ Վէ օրատա տուրանլարըն պա'զըսը պունու իշիտտիքտէ, Իշթէ Էլյասը չաղըրըյօր՝
36 տէտիլէր։ Վէ պիրի սէյիրտիպ՝ սիրքէ իլէ պիր սիւնկէր տօլտուրտու, վէ պիր գամըշա թագըպ՝ Պըրագընըզ, պագալըմ Էլյա անը էնտիրմէյէ կէլի՞ր մի՝ տէյէրէք, անա իչիրտի։

37 Վէ Յիսուս պիւյիւք ավազլէ ֆէր-
38 եատ էտիպ՝ Թէսլիմ ի րուհ էթտի։ Վէ հէյքէլին փէրտէսի եուգարըտան աշաղըյա գատար եըրթըլըպ իքի շագգ օլ-
39 տու։ Վէ գարշըսընտա տուրան եիւզ պաշը անըն պէօյլէ ֆէրեատ էտիպ՝ Թէսլիմ ի րուհ էթտիյինի կէօրտիւյիւնտէ, Հագիգաթէն պու ատէմ իպնուլ-
40 լահ իտի՝ տէտի։ Վէ ուզագտան նազար էտէն նիսվան տախի պուլունուպ, պէյնլէրինտէ Մէճտէլի Մէրեէմ վէ քիւչիւք Եա'գուպ իլէ Եուսէսին վալիտէսի Մէրեէմ վէ Սալօմի տախի վար
41 իտի։ Քէնտիսի Ճէլիլէտէ իքէն տախի մէրգումէլէր անըն արտընճա կիտիպ՝ անա խըտմէթ էտէրլէր իտի. վէ անըն իլէ պէրապէր Եէրուշալիմէ չըգմըշ օլան պաշգա չօգ նիսվան տախի վար իտի։

42 Վէ ագշամ օլտուգտա, Թէտարիք եա'նի սէպթտէն էվվէլ օլան կիւն օլ-
43 մաղլէ, Ա'զա ի շուրատան օլուպ մու'թէպէր վէ մէլէքիւթ Ուլլահը մունթազըր պուլունան Արիմաթէալը Եու-

սուֆ կէլիպ ճէսարէթլէ Փիլաթօսըն
եանընա կիրէրէք, Յիսուսըն ճէսէտի-
44 նի թալէպ էյլէտի. Վէ Փիլաթօս անըն
վէֆաթ էթմիշ օլտուղունա թէ'աճճիւպ-
լէ եիւզ պաշըյը չաղըրըպ՝ Չօգտա՞ն
մը վէֆաթ էթտի՝ տէյու անա սու՞ալ
45 էթտի. Վէ եիւզ պաշըտան վուգու'է
հալէ անկլամագլէ, ճէսէտի Յուսուֆէ
46 պաղըշլատը. Օլ տախի քէթէն պէզի
սաթուն ալարագ, ճէսէտի էնտիրիպ ա-
նը օլ պէզէ սարտը, վէ գայատա օ-
յուլմուշ պիր գապրա գօյ' էտիպ՝
գապրըն գափուսընա պիր թաշ եու-
47 վարլատը. Վէ Մէճտէլի Մէրեէմ իլէ
Յօսէսըն վալիտէսի Մէրեէմ անըն
գօյ' օլունտուղը եէրէ պագըյօրլար ի-
տի.

ՊԱՊ 16

1 Վէ սէպթ կիւնիւ կէչտիքտէն սօնկ-
րա, Մէճտէլի Մէրեէմ վէ Եա'գուպըն
վալիտէսի Մէրեէմ իլէ Սալօմի կէլիպ ա-
նը սիւրմէք իչիւն, պահարլար սաթըն
2 ալմըշ օլտուգլարըյլէ, Հաֆթանըն իլք
կիւնիւ, սապահլայըն կիւնեշ տօղար ի-
3 քէն գապրա կէլտիլէր. Վէ պիրի պի-
րինէ՝ Գապրըն գափուսընտան թաշը
պիզէ քի՞մ եուվարլայաճագ տըր՝ տէ-
4 յօրլար իտի, (Վէ պագտըգլարընտա
թաշը եուվարլանմըշ կէօրտիւլէր,) զի-
5 րա փէք պէօյիւք իտի. Վէ գապրա
կիրտիքլէրինտէ, պէյազ լիպաս կիյին-
միշ սաղ թարաֆտա օթուրուր պիր
նէվճիվան կէօրմէլէրիյլէ, միւթէհայյիր
6 օլտուլար. Օլ տախի անլէրէ՝ Միւթէ-
հայյիր օլմայընըզ, սիզ սալպ օլունմըշ
Նազարէթլի Յիսուսը արայօրսընըզ.
Գըյամ էթտի, պուրատա տէյիլ տիր,
7 իշթէ անը գօյ' էթտիքլէրի եէր. Լա-
քին սիզ կիտիպ, անըն շագիրտլէրի իլէ
Պետրոսա՝ Օ սիզտէն էվվէլ Ճէլիլէ վա-
րաճագ, սիզէ տէտիյի կիպի անը օրա-
տա կէօրէճէքսինիզ՝ տէյինիզ տէտի.
8 Վէ [սէրի'էն] գապրտան չըգըպ գաչ-
տըլար. վէ քէնտիլէրինի թիթրէմէ վէ
հայրէթ ալմըղտը գօրգուլարընտան հիչ
պիր քիմսէյէ պիր շէյ սէօյլէմէտիլէր.

9 Վէ Յէսուս հաֆթանըն պիրինճի կիւ-
նինտէ, սապահլայըն գըյամ էթտիք-
տէն սօնկրա, էվվէլա տէրունինտէն
եէտի ճին իխրաճ էթմիշ օլտուղը Մէճ-
10 տէլի Մէրեէմէ կէօրիւնտիւ. Մէրգու-
մէ տախի կիտիպ մուգատտէմա անըն-
լէ պէրապէր օլանլարա, եաս չէքիպ
աղլամագտա օլտուգլարը հալտէ խապէր
11 վէրտի. Անլէր իսէ անըն տիրի օլուպ
պունա կէօրիւնտիւյիւնիւ իշիթտիքլէ-
րինտէ, իննանմատըլար.

12 Վէ պունտան սօնկրա անլէրին իքի-
սինէ, պիր քէօյէ եիւրիւյէրէք կիտէր-
լէր իքէն, պաշգա հէյ'էթտէ կէօրիւն-
13 տիւ. Անլէր տախի վարըպ՝ սա'իրլէրէ
խապէր վէրտիլէր իսէ տէ, պունլարա
տախի իննանմատըլար.

14 Պա'տէհու օն պիրլէրէ սօֆրատա օ-
թուրուրլար իքէն կէօրիւնտիւ, գըյամ
էթմիշ օլտուղընը կէօրէնլէրէ իննանմա-
տըգլարընտան տօլայը, իմանսըզլըգլա-
րը վէ գալպլէրինին ղըլզէթի իչիւն ան-
լէրի թէվպիխ էյլէտի.

15 Վէ անլէրէ տէտի քի՝ Պիւթիւն
տիւնեայա կիտիպ՝ հէր մախլուգա պէ-
16 շարէթի վա'զ էտինիզ. Իման կէթիրիպ
վաֆթիզ օլունան խէլաս պուլաճագ,
վէ իման էթմէյէն 'ալէյհինէ հիւքմ օ-
17 լունաճագ տըր. Վէ իման էտէնլէր իլէ
շու 'ալամէթլէր պէրապէր պուլունա-
ճագ. Եա'նի պէնիմ իսմիմ իլէ ճինն-
լէր իխրաճ էտէճէքլէր, եէնի լիսանլար
18 սէօյլէյէճէքլէր. Եըլանլար թութաճագ-
լար, վէ միւհլիք շէյ իչէրլէր իսէ տա-
խի անլէրէ զարար վէրմէյէճէք. Խաս-
թալար իւզէրինէ էլլէրինի գօյաճագ-
լար, անլէր տախի շիֆա պուլաճագ
տըր.

19 Իմտի Ռապպ անլէրէ սէօյլէտիքտէն
սօնկրա, սէմայա րէֆ' օլունուպ՝ Ալլա-
20 հըն սաղընտա ճիւլուս էթտի. Անլէր
տախի չըգըպ հէր եէրտէ վա'զ էտէր-
լէր իտի, Ռապպ տախի անլէր իլէ 'ա-
միլ օլուպ՝ պէրապէր պուլունան 'ա-
լամէթլէր վասըթասըյլէ քէլամը իս-
պաթ էտէր իտի. Ամին.

ԻՆՃԻԼ

ԼՈՒԳԱՆԸՆ ԹԱՀՐԻՐԻ ԻՒԶՐԷ

ՊԱՊ 1

1 Էյ ֆազիլէթլի Թէօֆիլըս, իպթիտատէն
կէօզլէրիյլէ կէօրէնլէրին վէ քէլամըն
2 խըտէմէսի օլանլարըն՝ Մէյանէմիզտէ
եագինէն միւսէլլէմ օլան նէսնէլէրի
պիզէ նագլ էթմիշ օլտուգլարընա
3 կէօրէ՝ նիչէ քիմսէլէր անլէրին 'ալէթ
թէրթիպ թէ'լիֆինէ միւպաշէրէթ էյլէմիշ
օլտուգլարը ճիհէթլէ, պէն տախի
էն էվվէլինտէն հէր շէյի քէմալ ի տիգ-
4 գաթլէ թէհարրի էթտիյիմտէն, Սանա
թա'լիմ օլունան շէյլէրին հագիգաթընը
պիլմէքլիյին իչին, սանա ճիւմլէսինի
սըրասըյլէ եազմագ պանա մունասիպ
կէօրիւնտիւ։

5 Եէհուտայէ մէլիքի Հէրօտէսին էյյամընտա,
Ապիա նէվպէթինտէն Զաքարիա
նամընտա պիր քեահին պուլունուպ
զէվճէսի տախի Հարունի գըզլարընտան
6 օլուպ, իսմի Էլիսապէթ իտի։ Իքիսի
տախի Ալլահըն հուզուրընտա սալիհ օլուպ՝
Ռապպըն ճիւմլէ էվամիր ու ահքեամընը
պիլա գուսուր իճրասընտա
7 պուլունուրլար իտի։ Վէ Էլիսապէթ
'աքիր օլտուղընտան էվլատլարը օլմայըփ,
իքիսի տէ եաշլը իտիլէր։
8 Վէ վագը՝ օլտու քի՝ մէրգում քէնտի
նէվպէթի սըրասընտա, Ալլահըն հուզուրընտա
քեհանէթ խըտմէթինի իճրա
9 էտէր իքէն, Քէհանէթ 'ատէթի ուզրէ
Ռապպըն հէյքէլինէ կիրիպ պուխուր
եագմագ գուր'ասը քէնտինէ տիւշտի։
10 Վէ գավմըն պիւթիւն ճէմա'աթը տախի
պուխուր վագթընտա խարիճտէ տու'ա
11 էթմէքտէ իքէն, Ռապպըն մէլէյի պուխուր
մէզպահընըն սաղընտա տուրուպ՝
12 անա կէօրիւնտիւ։ Վէ Զաքարիա անը
կէօրիւնճէ միւզթարիպ օլուպ՝ քէնտի-
13 սինէ գօրգու կէլտի։ Վէ մէլէք անա՝
Գօրգմա, էյ Զաքարիա, զիրա նիյազըն
գապուլ օլունմաղլէ զէվճէն Էլիսապէթտէն
սէնին պիր օղլըն օլաճագ, վէ անըն
*Յուհաննա թէսմիյէ էտէճէքսին։
14 Վէ սանա սիւրուր վէ շատլըգ օլուպ՝
անըն վէլատէթինտէն չօգ քիմսէլէր
15 մէսրուր օլաճագ տըր։ Զիրա Ռապպըն
հուզուրընտա պէօյիւք օլուպ՝ շարապ
վէ միւսքիր իչմէյէճէք, վէ հէնուզ
վալիտէսինին գառնընտէն Ռուհ իւլ
16 Գուտտուս իլէ մէմլու օլաճագ տըր։ Վէ պէնի
Իսրայէլտէն չօգ քիմսէլէրի՝ քէնտիլէրինին
Ալլահը օլան Ռապպա րիւճու' էթ-
17 տիրիպ՝ փէտէրլէրին գալպլէրինի էվլատա,
վէ 'ասիլէրի սալիհլէրին 'ագլընա
տէօնտիւրիւպ՝ Ռապպա հազըրլանմըշ
պիր գավմ թէհիյյէ էթմէք իւզրէ,
Էլիյանըն րուհը վէ գուտրէթիյլէ անըն
18 էօնիւնճէ կիտէճէք տիր՝ տէտի։ Զաքարիա
տախի մէլէյէ՝ Պունու նէտէն
պիլէյիմ. զիրա պէն իխթիյար իմ, զէվճէմ
տախի եաշլը տըր՝ տէտի։
19 Վէ մէլէք անա ճէվապէն՝ Պէն Ալլահըն
հուզուրընտա տուրան Ճէպրայիլ իմ,
վէ սանա սէօյլէյիփ պու շէյլէրի թէպ-
20 շիր էթմէյէ իրսալ օլունտում։ Վէ իշթէ
սէն վագթընտա իթմամ օլունաճագ
սէօզլէրիմէ ինանմատըղըն իչին,
պունլարըն վուգու' պուլաճաղը կիւնէ
տէկին տիլսիզ օլուպ սէօյլէյէմէյէ միւգ-
21 թէտիր օլմայաճագ սըն՝ տէտի։ Վէ
գավմ Զաքարիայը պէքլէմէքտէ օլուպ՝
հէյքէլտէ թէ'էխխուրունէ թէ-
22 'աճճիւպ էտիյօրլար իտի։ Օլ տախի տըշարըյա
չըգտըգտա, անլէրէ սէօյլէմէյէ
միւգթէտիր օլմատըղընտան, հէյքէլտէ

---

*ՌԱՊՊԸՆ 'ինայէթի։

պիր րույա կէօրմիւշ օլտըղընը անլատը-
լար. օլ տախի անլէրէ իշարէթլէ
23 թէֆհիմ էտէրէք՝ տիլսիզ գալտը. Վէ
վագըթ՝ օլտուգ քի խըտմէթինին կիւն-
լէրի թէմամ՝ օլմաղլէ, քէնտի խանէ-
24 սինէ կիթտի. Վէ օլ կիւնլէրտէն սօնկ-
րա, զէվճէսի Էլիսապէթ համիլէ օլուպ՝
25 Րապպ պէյն էն նաս 'այըպըմը գալտըր-
մագ իչիւն, պանա հիւսն ի նազար գըլ-
տըղը էյյամտա պէօյլէ էյլէտի՝ տէյէրէք
քէնտինի պէշ այ կիզլէտի.
26 Վէ ալթընճը այտա մէլէք Ճէպրայիլ
Ալլահ թարաֆընտան, Ճէլիլէտէ վաքը՝
27 Նազարէթ նամ պիր շէհրէ, Տաւութ խա-
նէտանընտան Եուսուֆ իսմինտէ պիր
ատէմէ նիշանլը օլան պիր պաքիրէնին
նէզտինէ կէօնտէրիլտի. վէ օլ պաքի-
28 րէնին իսմի Մէրիէմ իտի. Վէ մէլէք
մէրգումէնին նէզտինէ կէլիպ Սէլամըն
'ալէյք, էյ լութֆա նա՞իլ օլմուշ տու-
խթէրէ, Րապպ սէնին իլէ տիր. սէն նիսա
29 պէյնինտէ միւպարէքսին՝ տէտի. Օ իսէ
Փէյէ կէօրտիւքտէ, քէլամընտան միւզ-
թարիպ օլուպ՝ Պու նա՞սըլ սէլամ օ-
լա՝ տէյիւ թէֆէքքիւր էտէր իտի,
30 Մէլէք անա՝ Գօրգմա, էյ Մէրիէմ, զի-
րա Ալլահըն 'ինտինտէ լութֆ պուլտուն.
31 Վէ իշթէ համիլէ օլուպ՝ պիր օղուլ տօ-
ղուրաճագսըն, վէ անա Յիսուս Թէս-
32 միյէ էտէսին. Օ պէօյիւք օլուպ՝ անա
Իպն իւլ Միւթա'ալ տէնիլէճէք, վէ
Րապպ Ալլահ անա փէտէրի Տաւուտըն
33 թախթընը վէրէճէք տիր. Վէ պէյթ ի
Եա'գուպըն իւզէրինէ իլ էլ էպէտ հիւ-
քիւմէթ սիւրիւպ՝ մէլէքիւթինին նի-
34 հայէթի օլմայաճագ տըր՝ տէտի. Մէր-
իէմ իսէ մէլէյէ՝ Պու նա՞սըլ օլա պի-
լիր, չիւնքի պիր էրի պիլմէմ՝ տէտի.
35 Մէլէք տախի անա ճէվապէն՝ Սէնին
իւզէրինէ Րուհ իւլ Գուտուս կէլիպ՝ Միւ-
թա'ալըն գուտրէթի սանա կէօլկէ օ-
լաճագ. պու էճլտէն սէնտէն թէվէլ-
լիւտ էտէճէք մուգատտէս զաթա տա-
36 խի Իպնուլլահ տէնիլէճէք տիր. Վէ իշ-
թէ գարիպէն Էլիսապէթ տախի իխ-
թիյարլըղընտա պիր օղլա համիլէ օլուպ՝
պու այ օլ 'ագըր տէնիլէնին ալթընճը
37 այը տըր. Զիրա 'ինտ Ալլահ հիչ պիր
շէյ ղայր ի միւմքին տէյիլ տիր՝ տէտի.
38 Վէ Մէրիէմ՝ Իշթէ Րապպըն ճարիյէսի,
պանա սէօզիւնէ կէօրէ օլսուն՝ տէմէ-
սիյլէ մէլէք անըն նէզտինտէն կիթտի.
39 Վէ Մէրիէմ օլ կիւնլէրտէ գալգըպ՝
'աճէլէ տաղլար ճիվարընտա,
40 Եէհուտա շէհրինէ կիտիպ՝ Զաքարիա-
նըն խանէսինէ կիրէրէք, Էլիսապէթէ
41 սէլամ վէրտի. Վէ Էլիսապէթ Մէրիէ-
մին սէլամընը իշիթտիյի կիպի, չօճուգ
անըն րահմինտէ սըչրատը. վէ Էլիսա-
պէթ Րուհ իւլ Գուտուս իլէ մէմլու օ-
42 լուպ՝ Պիւլէնտ ավազլէ չաղըրարագ
տէտի քի՝ Սէն պէյն էն նիսա միւպա-
րէք սին, վէ սէնին րահմինին մահսու-
43 լը միւպարէք տիր. Վէ պու պանա նէ՞-
րէտէն օլտու քի՝ Րապպըմըն վալիտէ-
44 սի եանըմա կէլէ. Զիրա իշթէ սէլամը-
նըն սէսի գուլաղըմա տէյտիյի կիպի,
չօճուգ րահմիմտէ շատլըգտան սըչրա-
45 տը. Վէ նէ՞ միւպարէք տիր իման կէ-
թիրմիշ օլան. զիրա Րապպ թարաֆըն-
տան անա սէօյլէնիլէն շէյլէր իթմամ
46 օլունաճագ տըր. Մէրիէմ տախի ճէ-
47 նըմ Րապպը թա'զիմ էտիպ՝ Րուհըմ
խէլասքեարըմ օլան Ալլահտա շատման
48 օլտու. Զիրա ճարիյէսինին էտնա հա-
լինէ նազար գըլտը, վէ իշթէ շիմտէն
սօնկրա ճիւմլէ նէսիլլէր պանա՝ Նէ միւ-
49 պարէք՝ տէյէճէքլէր տիր. Զիրա Գա-
տիր պանա պէօյիւք շէյլէր էյլէտի. Ա-
50 նըն իսմի տախի գուտտուս տըր. Վէ
մէրհամէթի նէսլտէն նէսլէ քէնտինտէն
51 գօրգանլարըն իւզէրինէ տիր. Քէնտի
պազուսըյլէ գուտրէթ իպրազ էյլէտի.
միւթէքէպպիրլէրի գալպլէրինին էֆ-
52 քեարընտա փէրիշան էյլէտի. Գուտրէթ
սահիպլէրինի թախթլարընտան էնտի-
53 րիպ՝ էտնալարը եիւճէլթտի. Աճ օ-
լանլարը նի'մէթլէր իլէ տօյուրուպ՝ զէն-
54 կինլէրի պօշ կէօնտէրտի. Էճտատըմը-
զա սէօյլէտիյի իւզրէ՝ Իպրահամ իլէ
անըն զիւրրիյէթինէ իլ էլ էպէտ օլան
55 մէրհամէթի թէզքէքիւր էտիպ, Գուլու
Իսրայէլէ իմտատ էյլէտի՝ տէտի.
56 Վէ Մէրիէմ անըն եանընտա իւչ այ

գալըրգտան սօնկրա, քէնտի խանէսինէ 'ավտէթ էյլէտի։
57 Վէ Էլիսապէթին միւտտէթ ի վագ'ը
համլի թէմամ օլտուգտա, պիր օղուլ
58 տողուրտու։ Վէ գօնշուլարը իլէ ագրա-
պասը Րապպըն անա 'ազիմ մէրհամէթ
էյլէտիյինի իշիթտիքլէրինտէ անըն իլէ
պէրապէր սէվինիրլէր իտի։
59 Վէ վագը' օլտու քի սէքիզինճի կիւն-
տէ մա'սումը խաթն էթմէյէ կէլիպ ա-
նա փէտէրինին իսմիյլէ Զաքարիա թէս-
60 միյէ էթտիլէր։ Լաքին վալիտէսի ճէ-
վապ վէրիպ՝ Խայր, անճագ Եուհաննա
61 թէսմիյէ օլունաճագ տըր՝ տէտի։ Անլէր
տախի մէրգումէյէ՝ Աքրապանտա պու
իսմ իլէ միւսէմմա պիր քիմսէ եօգ տըր՝
62 տէտիլէր։ Վէ՝ նէ՞ իսմ իլէ թէսմիյէ
օլունմասընը իսթէրսին՝ տէյիւ իշարէթ-
63 լէ փէտէրինտէն սու'ալ էթտիլէր։ Օլ
տախի պիր լէվհա իսթէյիպ՝ իսմի Եու-
հաննա տըր՝ տէյիւ եազտըղընտա, ճիւմ-
64 լէսի թէ'աճճիւպ էթտիլէր։ Վէ հէման
աղզը վէ տիլի աչըլըպ՝ Ալլահը համտ
65 էտէրէք թէքէլլիւմ էյլէտի։ Վէ էթ-
րաֆտա թէմէքքիւն էտէնլէրին ճիւմ-
լէսինէ գօրգու տիւշիւպ՝ պու նէսնէ-
լէրին քեաֆֆէսի Եէհուտիյէնին պիւ-
թիւն տաղըսթանընտա շայը' օլտուգ,
66 Իշիտէնլէրին ճիւմլէսի, 'Աճէպա պու
մա'սում նէ՞ օլաճագ տըր՝ տէյէրէք,
ֆու'ատըը խաթըրլարընտա հըֆզ էթ-
տիլէր։ Վէ Րապպըն էլի անըն իլէ իտի։
67 Փէտէրի Զաքարիա տախի Րուհ իւլ
Գուտս իլէ մէմլու օլուպ իլհամ իլէ
68 սէօյլէյէրէք, տէտի քի՝ Իսրայէլին Ալ-
լահը Րապպ միւպարէք օլսուն, չիւն-
քի գավմինը զիյարէթ էտիպ՝ անը ֆի-
69 տիյէ իլէ խէլաս էյլէտի։ Վէ գատիմ-
տէն պէրու մուգատտէս փէյղամպէր-
լէրինին աղզըյլէ սէօյլէտիյի իւզրէ,
70 Տիւշմէնլէրիմիզտէն վէ պիզէ պիլ ճիւմ-
լէ պուղզ էտէնլէրին էլինտէն խէլաս
71 օլմագ իւզրէ, Գուլը Տավուտըն խանէ-
տանընտա պիզիմ իչին [*]խէլաս ը 'ա-
72 զիմ" իզհար էյլէտի։ Թաքի էճտատը-
մըզա մէրհամէթ էտիպ՝ քէնտի մու-
73 գատտէս 'ահտընը, Եա'նի տիւշմէնլէ-
րիմիզին էլինտէն գուրթուլմըշ օլարագ,
['էօմրիւմիւզին] ճիւմլէ կիւնլէրինտէ
74 Քէնտի հուզուրընտա, գուտսիյէթ վէ
սալահ իլէ պիլա խավֆ քէնտիսինէ 'իպա-
տէթ էթմէմիզի իհսան էյլէմէք իչին՝
75 փէտէրիմիզ Իպրահամա էթտիյի եէմի-
76 նի խաթըրլա կէթիրէ։ Սէն տախի, էյ
մա'սում, Միւթա'ալըն փէյղամպէրի
77 թէսմիյէ օլունաճագսըն․ Զիրա սէ-
գուլմէթլէ զըլլ ը մէվթտէ օթուրան-
լարա զիյա վէրմէք վէ այագլարըմըզը
թարիգ ի սէլամէթէ կէօթիւրմէք իւզ-
րէ, Ալլահըմըզըն շէֆգաթ ու մէրհա-
մէթինտէն նաշի տողան կիւնէշ եիւճէ-
լէրտէն զիյարէթիմիզ իչին կէլմէքլէ,
78 Գավմինա կիւնահլարըն 'աֆվը իլէ օ-
79 լան խէլասը ի'լամ էթմէք իչին, Րապ-
պըն եօլլարընը հազըրլամագ իւզրէ ա-
նըն էօնինտէն կիտէճէքսին։
80 Վէ մա'սում պէօյիւյիւպ Րուհտա գուվ-
վէթլէնիր, վէ Իսրայէլէ եէվմ ի զուհու-
րունա տէկին չէօլլէրտէ տուրուր իտի։

ՊԱՊ 2

1 Օլ կիւնլէրտէ պիւթիւն տիւնեանըն
թահրիրի ի նուֆուսը իչին Գայսէր Ավ-
գուսթօս թարաֆընտան ֆէրմանըն սու-
2 տուրը վագը' օլտու․ Պու իլք թահրիր
Գիրինիոս Սուրիա վալիսի իքէն օլտու։
3 Վէ ճիւմլէսի թահրիր օլունմագ իչին,
հէր քէս քէնտի շէհրինէ կիտէր իտի։
4 Իմտի Եուսուֆ տախի Տավուտըն պէյթ
վէ նէսլինտէն օլմագլէ, համիլէ օլան
նիշանլըսը Մէրեէմ իլէ պէրապէր թահ-
5 րիր օլունմագ իչին, Ճէլիլէտէն Նասա-
րէթ շէհրինտէն Եէհուտիյէյէ, Պէյթլէ-
հէմ տէնիլէն Տավուտըն շէհրինէ չըգտը՝
6 Վէ վագը' օլտու քի անլէր օրատա
իքէն, մէրգումէնին միւտտէթ ի վագ'ը
7 համլի թէմամ օլտուգտա, իլք օղլունը
տողուրտու վէ անը գունտագլայըպ
քէնտիլէրէ խանտա եէր օլմատըղը
իչին եէմլիքտէ եաթըրտը։
8 Վէ օլ ճիվարտա, օվայա չըգըպ

---

[*] Եունան. խէլասըն պոյնուզը

սիւրիւլէրինի կէճէլէյին պէքլէյէն չօ-
9 պանլար վար իտի· Վէ իշթէ Րապպըն
մէլէյի իւզէրլէրինէ ինիպ՝ էթրաֆլա-
րընտա Րապպըն ճէլալի զիյա վէրտիք-
10 լէ, զիյատէսիյլէ խավֆ էյլէտիլէր· Վէ
մէլէք անլարէ՝ խավֆ էթմէյինիզ, զի-
րա իշթէ պիւթիւն գավմա վուգու՝
պուլաճագ պիր սիւրուր ը 'ազիմի սի-
11 զէ թէպշիր էտէրիմ· Զիրա սիզէ պու-
կիւն Տաւուտըն շէհրինտէ Մէսիհ վէ
Րապպ օլան խէլասքեար տօղմուշ տըր·
12 Վէ գունտագլանմըշ վէ եէմլիքտէ եա-
թար պիր մա'սում պուլաճագսընըզ սիզէ
13 նիշան օլաճագ տըր՝ տէտի· Վէ անսըզ-
զըն մէլէք իլէ պէրապէր ճիւնուտ ը
սէմավիյէնին պիր ճիւմհուրը հազըր
14 պուլունտուլար, Ալլահա սէնա էտէրէք՝
Էն եիւճէլէրտէ Ալլահա համտ, եէր իւ-
զէրինտէ սէլամէթ, ատէմլէրտէ հիւսնի
րիզա՝ տէտիլէր·

15 Վէ մէլէքլէր քէնտիլէրինտէն սէմայա
չէքիլտիքլէրինտէ, օլ չօպանլար պիրի
պիրինէ՝ Շիմտի Պէյթլէհէմէ գատար
վարալըմ, Րապպըն պիզէ պիլտիրտիյի
16 պու վագը'այը կէօրէլիմ՝ տէտիլէր։ Վէ
'աճէլէ իլէ կէլիպ՝ Մէրեէմ իլէ
Եուսուֆը վէ եէմլիքտէ եաթան մա'-
17 սումը պուլտուլար· Վէ կէօրտիւքտէն
սօնրա, պու մա'սումըն հագգընտա
քէնտիլէրէ սէօյլէնիլէն շէյի էթրաֆա
18 նէշր էթտիլէր· Վէ իշիտէնլէրին ճիւմ-
լէսի չօպանլարըն քէնտիլէրէ սէօյլէ-
տիքլէրի շէյլէրէ թէ'աճճիւպ էթտիլէր·
19 Մէրեէմ իսէ պու նէսնէլէրին ճիւմ-
լէսինի գալպինտէ թէֆէքքիւր էտէ-
20 րէք հըֆզ էտէր իտի· Վէ չօպանլար՝
քէնտիլէրինէ սէօյլէնիլտիյի վէճհլէ, ի-
շիտիպ կէօրտիւքլէրի ճիւմլէ շէյլէրտէն
տօլայը Ալլահը համտ ու սէնա էտէ-
րէք 'ավտէթ էթտիլէր·

21 Վէ մա'սումըն խըթանը իչիւն սէքիզ
կիւն թէմամ օլտուգտա, օ տահա անա
գարնընտա մէվճուտ օլմազտան էվվէլ
մէլէք թարաֆընտան թէսմիյէ օլուն-
տուղու Յիսուս իսմիյլէ թէսմիյէ օլունտու·

22 Վէ Մուսանըն շէրի'աթը մուճիպին-
ճէ անլարըն էյյամ ը թաթհիրի թէմամ
օլտուգտա, հէր իլք տօղան էրքէք չօ-
ճուգ Րապպա մուգատտէս տէնիլէ տէ-
23 յու, Րապպըն շէրի'աթընտա մուհառ-
րէր օլտուղու իւզրէ մա'սումու Րապպա
24 թագտիմ էթմէք, Վէ Րապպըն շէրի'ա-
թընտա պիր չիֆթ գումրու եախօտ ի-
քի կէօյէրճին եավրուսու պույուրուլ-
տուղու իւզրէ, գուրպան 'արզ էթմէք
իչիւն անը Երուսաղիմէ կէթիրտիլէր·

25 Վէ իշթէ Երուսաղիմտէ Սիմէօն իս-
մինտէ սալիհ վէ մութթագի պիր ա-
տէմ պուլունուպ՝ Իսրայէլին թէսէլլի-
սինէ մունթազըր օլարագ, Րուհ իւլ
26 Գուտուս անըն իւզէրինտէ իտի· Վէ
Րապպըն Մէսիհինի կէօրմէյինճէ էօլիւմ
կէօրմէյէճէյի՝ Րուհ իւլ Գուտուս թարա-
ֆընտան քէնտիսինէ վահի օլունմըշ ի-
27 տի· Վէ 'ատէթ ի շէրի'աթ իգթիզասը-
նը հագգընտա իճրա էթմէք իւզրէ՝
վալիտէյնի մա'սում Յիսուսը իչէրի կէ-
թիրտիքլէրինտէ, մէզքիւր տախի Րու-
28 հըն տէլալէթիյլէ հէյքէլէ կէլիպ՝ Անը
գուճաղընա ալարագ՝ Ալլահա համտ է-
29 տիպ, Եա Րապպ, շիմտի սէնին քէլա-
մընա կէօրէ գուլընը սէլամէթլէ աղը
30 վէրիրսին· Զիրա կէօզլէրիմ սէնին ճիւմ-
31 լէ միլլէթլէր հուզուրընտա, թա'իֆէ-
լէրին թէնվիրի իչիւն նուր՝ վէ գավմըն
32 Իսրայէլէ շան օլմագ իւզրէ՝ հազըրլա-
տըղըն խէլասընը կէօրտիւլէր՝ տէտի·

33 Վէ վալիտէսի իլէ Եուսուֆ անըն
հագգընտա սէօյլէնիլէն շէյլէրէ թէ'աճ-
34 ճիւպ էտէրլէր իտի· Սիմ'օն տախի ան-
լէրէ տու'ա էտիպ, անըն վալի-
տէսի Մէրեէմէ տէտի քի՝ իշթէ պու
մա'սում Իսրայէլտէ չօգ քիմսէլէրին
տիւշմէսի վէ գալգմասը իչիւն վէ 'ա-
լէյհինտէ սէօյլէնիլէճէք պիր 'ալամէթ
35 օլմագ իւզրէ գօյ'օլունմըշ տըր· (Վէ
սէնին քէնտի ճանընտան տախի գըլըճ
կէչէճէք·) թա քի չօգ գալպլէրին
էֆքեարլարը քէշֆ օլունա·

36 Վէ Աշէր սըպթընտան՝ Փանուէլին
գըզը Աննա նամընտա պիր փէյղամպէրէ վար ի-
տի; Պէրգայէթ իխթիյար օլուպ, պէ-
քեարէթինտէն սօնրա էրիլէ եէտի սէ-
37 նէ իլէ եաշամըշ օլուպ՝ Թագրիպէն

սէքսէն տէօրթ սէնէտէն պէրու տուլ
գալմըշ, կէճէ կիւնտիւզ օրուճ վէ
տուա իլէ 'իպատէթ էտէրէք, հէյքէլտէն
38 այրըլմազ իտի։ Օլ տախի օ սա'աթտա
հազըր պուլունուպ Րապպա
համտ էտէրէք, Երուշալիմտէ խէլասա
մունթազըր օլանլարըն ճումլէսինէ անըն
հագգընտա սէօյլէր իտի։
39 Անլէր տախի Րապպըն շէրի'աթը մուճիպինճէ
ճումլէ վաճիպ օլան շէյլէրի
իճրա էթտիքտէն սօնրա, Ճէլիլէ, քէնտի
շէհիրլէրի Նազարէթէ 'ավտէթ էթտիլէր։
40 Մա'սում տախի պէօյիւյիւպ վէ
Րուհտա գուվվէթլէնէրէք՝ վէ հիքմէթ
իլէ մէմլու օլարագ, Ալլահըն լութֆը
անըն իւզէրինտէ իտի։
41 Վէ անըն վալիտէյնի հէր սէնէ Ֆըսհ
պայրամընտա, Երուշալիմէ կիտէրլէր
42 իտի։ Վէ Յիսուս օն իքի եաշընտա իքէն,
անլէր պայրամըն 'ատէթի իւզրէ
43 Երուշալիմէ չըգըպ՝ էյյամը թէմամ
էտիպ 'ավտէթ էթտիքլէրինտէ, չօճուգ
Յիսուս Երուշալիմտէ գալտը· վէ Յուսուֆ
իլէ վալիտէսի պունու պիլմէյէրէք՝
44 Եօլտաշլար արասընտա տըր զաննըյլէ
պիր կիւնլիւք եօլ կիթմիշլէր իքէն,
անը աքրապա իլէ աշինալարընըն
45 արասընտա արատըլար իսէ տէ, պուլմամագլէ,
անը արայարագ Երուշալիմէ
46 տէօնտիւլէր։ Վէ իւչ կիւնտէն սօնրա,
անը հէյքէլտէ մու'ալլիմլէր արասընտա
օթուրմագտա, վէ անլէրի տինկլէյիպ
անլէրէ սու'ալլար իրատ էթմէքտէ
47 պուլտուլար։ Վէ անը իշիտէնլէրին
ճումլէսի տախի տիրայէթինէ վէ ճէվապլարընա
հայրէթտէ գալըրլար իտի։
48 Վէ անը կէօրտիւքլէրինտէ մութէհայյիր
օլուպ վալիտէսի անա՝ Էյ օղուլ,
պիզէ նիչիւն պէօյլէ էթտին․ իշթէ պէտէրին
վէ պէն էլէմ չէքէրէք սէնի արայօր
49 իտիք՝ տէտի։ Օլ տախի անլէրէ՝
Պէնի նիչիւն արայօր իտինիզ· պէտէրիմին
իշլէրինտէ պուլունմագլըղըմ վաճիպ
իտիյինի պիլմէզ մի իտինիզ՝ տէտի։
50 Վէ անլէր քէնտիլէրէ սէօյլէտիյի
51 սէօզի ֆէհմ էթմէտիլէր։ Օլ տախի
անլէր իլէ պէրապէր էնիպ Նազարէթէ
կէլտի, վէ անլէրէ իթա'աթ էտէր իտի·
վալիտէսի տախի պու սէօզլէրին ճումլէսինի
գալպինտէ հըֆզ էտէր իտի։
52 Վէ Յիսուս հիքմէթ վէ գամէթտէ վէ
Ալլահըն վէ ինսանըն հուզուրունտա
քէսպ ի թէրագգըյաթ էտէր իտի։

ՊԱՊ 3

1 Վէ Թիպէրիօս Գայսէրին սալթանաթընըն
օն պէշինճի սէնէսինտէ, Փօնթիօս
Փիլաթօս Եէհուտիյէ վալիսի, վէ
Հէրօտէս Ճէլիլին րէ'իս ի րուպ'ը, վէ
գարտաշը Ֆիլիպպօս Իթուրիա իլէ Թըրախօնիթիս
իգլիմլէրինին րէ'իս ի րուպ'ը,
վէ Լիւսանիաս Ապիլինէնին րէ'իս ի
2 րուպ'ը, վէ Հաննա իլէ Գայաֆանըն
քէհանէթ ի 'ուզմալարը էսնասընտա՝
պէրրիյէտէ Զաքարիանըն օղլու Յուհաննայա
3 Ալլահըն քէլամը կէլտի։ Օլ
տախի Իօրտան ճիվարընտա վագը՝ ճումլէ
մահալլէրէ կէլիպ՝ կիւնահլարըն 'աֆվը
իչիւն թէվպէ վաֆթիզինի վա'զ էտէր
4 իտի։ Նիթէքիմ Իշա'իա փէյղամպէրին
քէլամլարընըն քիթապընտա՝
Րապպըն եօլունը հազըրլայըպ, թարիգլէրինի
5 տօղրուլայընըզ։ Հէր տէրէ տօլտուրուլ՝
հէր տաղ վէ թէփէ ալչագլանաճագ,
էյրիլէր տօղրու վէ սարփ եօլլար
6 տիւզ օլաճագ տըր։ Վէ քիւաֆֆէ ի պէշէր
Ալլահըն խէլասընը կէօրէճէք տիր՝
տէյէրէք, պէրրիյէտէ նիտա էտէնին
սէտասը՝ տէյու թահրիր օլունմըշ տըր։
7 Իմտի քէնտի էլինտէն վաֆթիզ օլունմագա
չըգըպ կէլէն ճէմա'աթլարա՝
Էյ էնքէրէք նէսլի, կէլէճէք գազապտան
գաչմագլըղը սիզէ քիմ կէօսթէրտի։
8 Իմտի թէվպէյէ լայըգ սէմէրէ հուսուլէ
կէթիրինիզ· վէ քէնտի քէնտինիզէ՝
Փէտէրիմիզ Ապրահամ տըր՝ տէմէյէ
պաշլամայընըզ, զիրա սիզէ տէրիմ
քի՝ Ալլահ Ապրահամա շու թաշլարտան
պիլէ էվլատ վիւճուտա կէթիրմէյէ
9 գատիր տըր։ Հէմ տախի հալա
պալթա աղաճլարըն քէօքիւնիւն եանընա
գօնուլմըշ տըր· իմտի էյի մէյվէ
վէրմէյէն հէր աղաճ քէսիլիպ աթէշէ

10 աթըլըր՝ տէր իտի. Ճէմա՛աթ տախի՝
Պու սուրէթտէ պիզ նէ՞ իշլէյէլիմ՝ տէ-
11 յու անտէն սու՛ալ էթտիլէր. Օլ տա-
խի անլէրէ ճէվապընտա, Իքի էնթա-
րիսի օլան՝ պիրիսինի օլմայանա վէրսին,
թա՛ամը օլան տախի պէօյլէ էյլէսին՝
12 տէտի. Վէ վաֆթիզ օլունմագ իւզրէ
կէօմրիւքճիւլէր տախի կէլիպ, անա՛
էյ մու՛ալլիմ, նէ՞ իշլէյէլիմ՝ տէտիքլէ-
13 րինին իւզէրինէ, Սիզէ էմր օլունան-
տան զիյատէ պիր շէյ թալէպ էթմէյի-
14 նիզ՝ տէտի. 'Ասքէրլէր տախի՝ Պիզ տէ
նէ՞ իշլէյէլիմ՝ տէյու անա սորտըլար.
վէ անլէրէ՝ Քիմսէյէ զուլմ էթմէյինիզ,
վէ իֆթիրա պիրլէ զարար էթմէյինիզ,
վէ 'ուլուֆէնիզէ գանա՛աթ էյլէյինիզ՝
տէտի.

15 Վէ գավմ ինթիզարտա օլուպ ճիւմ-
լէսի Եուհաննանըն հագգընտա՝ 'Աճէ-
պա Քրիստոս պո՞ւ մըտըր՝ տէյու
գալպլէրինտէ թէֆէքքիւր էտէրլէր ի-
16 քէն, Եուհաննա ճիւմլէսինէ ճէվապէն՝
Պէրչի պէն սիզի սու իլէ վաֆթիզ էտի-
յորըմ, ամմա պէնտէն տահա գուվ-
վէթլի օլան կէլիյոր, քի պէն անըն ա-
յագ գապլարընըն թասմալարըն չէօզ-
մէյէ լա՛յըգ տէյիլիմ. օ սիզի Ռուհ իւլ
Գուտուս վէ աթէշ իլէ վաֆթիզ էտէ-
17 ճէքտիր. Եապասը տախի էլինտէ օ-
լուպ՝ քէնտի խարմանընը պիթ թէմամ
սավուրարագ, պուղտայը անպարընա
ճէմ՛ էտիպ՝ սամանը իսէ սէօյինմէզ
18 աթէշէ եագաճագ տըր՝ տէտի. Պէօյլէ-
ճէ տահա գայրը նիչէ չէյլէր գավմա
նասիհաթ էտիպ՝ թէպշիր էտէր իտի.

19 Վէ րէ՛իս էր րուպ՝ Հէրովտէս՝ գարն-
տաշը [Փիլիպպոսըն] զէվճէսի Հէրովտիա-
տան, վէ Հէրովտէսին էթմիշ օլտուղը
պիլ ճիւմլէ ֆէնալըգլարտան տօլայը
Եուհաննա թարաֆընտան թագպիհ է-
20 տիլմէքլէ, ճիւմլէսինին իւզէրինէ անը
մահպէսէ իլգա էթմէքլիկի տախի 'իլա-
վէ էթտի.

21 Վէ ճէմի՛ի խալգ վաֆթիզ օլունտուղ-
ու սըրատա՝ Յիսուս տախի վաֆթիզ
օլունուպ տու՛ա էտէր իքէն, կէօք ա-
22 չըլըպ՝ Ռուհ իւլ Գուտուս անըն իւզէրի-
նէ հէյ՛էթ ի ճիսմիյէ իլէ կէօյէրճին կի-
պի նազիլ օլտու, վէ կէօքտէն՝ Սէվ-
կիլիւ օղլըմ սէն սին, սէնտէն րազը-
յըմ՝ տէյու պիր սէտա վուգու՛ պուլտու.

23 Վէ Յիսուս քէնտիսի թագրիպէն օ-
թուզ եաշընտա կիրմէյէ պաշլատը, վէ
զաննն օլունտուղընա կէօրէ իպն ի Եու-
24 սուֆ, իպն ի 'Էլի, իպն ի Մաթթաթ,
իպն ի Լավի, իպն ի Մէլքի, իպն ի
25 Եաննա, իպն ի Եուսուֆ, իպն ի Մա-
թաթիա, իպն ի 'Ամոս, իպն ի Նահում,
26 իպն ի Հէսլի, իպն ի Նաճճայ, իպն ի
Մահաթ, իպն ի Մաթթաթիա, իպն ի
Շիմ՛ի, իպն ի Եուսուֆ, իպն ի Եէհու-
27 տա, իպն ի Եուհաննա, իպն ի Րիսա,
իպն ի Զէրուպապէլ, իպն ի Շալթիէլ,
28 իպն ի Նէրի, իպն ի Մէլքի, իպն ի Ատ-
տի, իպն ի Գոսամ, իպն ի Էլմոտամ,
29 իպն ի 'Էր, իպն ի Եուսա, իպն ի Էլիա-
զար, իպն ի Եորիմ, իպն ի Մաթթաթ,
30 իպն ի Լավի, իպն ի Սիմ՛օն, իպն ի Եէ-
հուտա, իպն ի Եուսուֆ, իպն ի Եօ-
31 նամ, իպն ի Էլիագիմ, իպն ի Մէլէա,
իպն ի Մայնան, իպն ի Մաթթաթա,
32 իպն ի Նաթան, իպն ի Տավուտ, իպն ի
Եէսսէ, իպն ի 'Օպէտ, իպն ի Պ'օազ,
33 իպն ի Սալմօն իպն ի Նահշօն, իպն ի
'Ամմինատապ, իպն ի Արամ, իպն ի
Հասրօն, իպն ի Ֆարէս, իպն ի Եէհու-
34 տա, իպն ի Եա'գուպ, իպն ի Իսհագ,
իպն ի Ապրահամ, իպն ի Թարահ, իպն ի
35 Նահօր, իպն ի Սէրուճ, իպն ի Րա'ու,
իպն ի Ֆալէճ, իպն ի 'Ապիր, իպն ի Շա-
36 լահ, իպն ի Գէյնան, իպն ի Արֆախ-
շատ, իպն ի Սամ, իպն ի Նուհ, իպն ի
37 Լամէք, իպն ի Մէթուշալահ, իպն ի
Հանօխ, իպն ի Եարէտ, իպն ի Մահլա-
38 լէէլ, իպն ի Գէյնան, իպն ի Էնօշ, իպն ի
Շէթ, իպն ի Ատէմ, իպն Ալլահ իտի.

ՊԱՊ 4

1 Վէ Յիսուս Ռուհ իւլ Գուտուս իլէ մէմ-
լու օլարագ, Իրտըննտան 'ավտէթ է-
տիպ՝ Ռուհըն սէվգիյլէ պէրրիյէյէ կիթ-
2 տի. Վէ Շէյթան թարաֆընտան գըրգ
կիւն թէճրիպէ օլունարագ, օլ կիւն-

լէրտէ հիչ՝ պիր շէյ եէմէտի, վէ միւտտէթ'ի
մէզքիւրէ թէմամընտա նիհայէթ
աճըգտը.
3 Վէ Շէյթան անա՝ էյէր Իպն ուլլահ
իսէն, շու թաշըն էքմէք օլմասընը էմր
4 էյլէ՝ տէտի. Յիսուս տախի անա ճէվապէն՝
ինսան եալընըզ էքմէք իլէ եաշամազ,
անճագ Ալլահըն հէր պիր քէլամը
իլէ եաշար՝ տէյու եազըլմըշ տըր՝
տէտի.
5 Վէ Շէյթան անը եիւքսէք պիր տաղա
չըգարըպ ան ի վահիտտէ անա
տիւնեանըն ճիւմլէ մէմալիքինի կէօսթէրտի.
6 Վէ Շէյթան անա՝ ճիւմլէ պու
հիւքիւմէթի վէ անլէրին շանընը սանա
վէրէյիմ, զիրա պանա թէսլիմ օլունմըշ
տըր, պէն տախի քիմէ իսթէրսէմ
7 վէրիրիմ. Իմտի էյէր սէն պանա սէճտէ
գըլար իսէն, ճիւմլէսի սէնին օլսուն՝
8 տէտի. Վէ Յիսուս անա ճէվապէն՝
[Արտըմա չէքիլ, էյ Շէյթան, զիրա]
Ալլահըն օլան Րապպըա սէճտէ գըլասըն,
վէ եալընըզ անա 'իպատէթ էտէսին
տէյու եազըլմըշ տըր՝ տէտի.
9 Վէ անը Երուշալիմէ կէօթիւրիւպ
հէյքէլին պուրճընըն իւզէրինէ տուրտուրարագ,
անա՝ էյէր Իպնուլլահ իսէն,
քէնտինի պուրատան աշաղը աթ.
10 Զիրա՝ Սէնի հըֆզ էթմէք իւզրէ՝ սէնին
հագգընտա քէնտի մէլա'իքէսինէ
11 թէնպիհ էտէճէք. Վէ անլէր տախի այաղըն
թաշա չարփմամազ իչիւն սէնի
էլլէրի իւզէրինտէ գալտըրաճագլար՝
12 տէյու եազըլմըշ տըր՝ տէտի. Վէ Յիսուս
անա ճէվապէն՝ Ալլահըն օլան
Րապպը թէճրիպէ էթմէյէսին՝ տէյիսէօյլէնիլմիշ
13 տիր՝ տէտի. Վէ Շէյթան
ճիւմլէ թէճրիպէլէրի թէմամ էթտիքտէն
սօնկրա, պիր միւտտէթ անտէն
այրըլտը.
14 Վէ Յիսուս Րուհըն գուվվէթիյլէ Ճէլիլէ
'ավտէթ էտիպ՝ էթրաֆտա օլան
պիլ ճիւմլէ մահալլէրէ շէօհրէթի
15 շայը' օլտու. Վէ քէնտիսի անլէրին սինագօղլարընտա
թա'լիմ էտիպ՝ ճիւմլէ
թարաֆընտան թա'զիմ օլունուր իտի.
16 Վէ փէրվէրտէ օլտուղու Նազարէթէ
կէլիպ՝ 'ատէթի իւզրէ սէպթ կիւնիւնտէ
սինագօղա կիրիպ օգումագա գալգտը.
17 Վէ անա Իշա'եա փէյղամպէրին
քիթապը վէրիլտի. օլ տախի քիթապը
18 աչարգատա՝ Րապպըն Րուհը իւզէրիմտէ
տիր. չիւնքի պէնի ֆուգարայա պէշարէթի
թէպշիր էթմէք իչիւն մէսհ էտիպ,
գալպի կիրանքէսիր օլանլարա շիֆա
վէրմէք, վէ էսիրլէրէ՝ հիւրրիյէթի,
վէ ա'մալէրէ կէօզլէրին աչըլմասը
ի'լան էթմէք վէ զուլմ ալթընտա
էզիլէնլէրի ազատլըգ իլէ սալը վէրմէք,
19 Վէ Րապպըն մագպուլ սէնէսինի ի'լան
էթմէք իչիւն իրսալ էյլէտի՝ տէյու մուհարրէր
20 օլան մահալլի պուլտու. Վէ
քիթապը գափայըպ խըտմէթճիյէ վէրէրէք,
օթուրտու. Վէ սինագօղտա
պուլունանլարըն ճիւմլէսինին նազարը
21 տիգգաթլը անըն իւզէրինտէ իտի. Օլ
տախի անլէրէ՝ Պու թահրիրաթ պու
կիւն գուլագլարընըզ իշիթտիյի հալտէ
իթմամ օլունմըշ տըր՝ տէմէյէ պաշլատը.
22 Վէ ճիւմլէսի անա շէհատէթ էտիպ՝
անըն աղզընտան սատըր օլան լաթիֆ
քէլամլարա թէ'աճճիւպ էտէրէք՝ Պու
Յուսուֆըն օղլու տէյի՞լ մի տիր՝ տէր-
23 լէր իտի. Օլ տախի անլէրէ՝ Էլպէթթէ
սիզ պանա՝ Էյ հէքիմ, քէնտինէ շիֆա
վէր՝ թէմսիլինի սէօյլէյէճէքսինիզ,
Գէֆէրնահումտա վուգու' պուլտուղունը
իշիթտիյիմիզ շէյլէրի պուրատա քէնտի
վաթանընտա տախի իճրա էյլէ՝ տէյէճէքսինիզ՝
24 տէտի. Վէ՝ Հագիգաթէն սիզէ
տէրիմ քի՝ Հիչ պիր փէյղամպէր
քէնտի վաթանընտա մագպուլ տէյիլ
25 տիր. Վէ հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի
Իլյասըն կիւնլէրինտէ կէօք իւչ եըլ
վէ ալթը այ գափանմագլա, պիւթիւն
եէրտէ 'ազիմ գըթլըգ վագը' օլտուղու
զէման, Իսրայէլտէ չօգ տուլ գարըլար
26 վար իտի իսէ տէ, Իլյա Սայտայա թապի'
Սարէփթատա օլան պիր տուլ գարըտան
մա'ատա անլէրին հիչ պիրիսինէ
27 կէօնտէրիլմէտի. Վէ Էլիշա փէյղամպէրին
զէմանընտա, Իսրայէլտէ չօգ ճիւզամլըլար
վար իտի իսէ տէ, Սիւրեանի
Նա'մանտան ղայրի անլէրտէն պիրի

28 թագտիր օլունմազ՝ տէտի. Վէ սի-
նաղօղտա պուլունանլարըն ճիւմլէսի
պունու իշիթտիքտէ, փիւր ղազապ օ-
29 լարագ, Գալգտըլար վէ անը շէհրտէն
խարիճ էտիփ, անը աշաղը աթմագ իւզ-
րէ շէհիրլէրինին պինա օլունտուղու տա-
30 ղըն ուչրումընա կէօթիւրտիլէր. Օ ի-
սէ արալարընտան կէչիփ կիթտի.
31 Վէ Ճէլիլէտէ վագը՝ Գէֆէրնահում շէհ-
րինէ էնիփ՝ սէպթ կիւնլէրինտէ անլէ-
32 րէ թա'լիմ էտէր իտի, Գէլամը հիւքմ-
լիւ օլտուղունտան՝ թա'լիմինէ հայրան
33 գալըրլար իտի. Վէ սինաղօղտա տէ-
րունինտէ նաճիս ճինն ռուհու օլան
պիր ատէմ պուլունուփ՝ պիւյիւքսէ ս-
34 վազլէ պաղըրարագ՝ Դուր, սէնինլէ պի-
զիմ իշ նէ՞ իչին վար, էյ Նազարէթլի
Յիսուս, պիզի հէլա՞գ էթմէյէ իչին մի
կէլտին. սէնին քիմ օլտուղունու պիլիրիմ,
35 Ալլահըն մուգատտէսի սին՝ տէտի. Վէ
Յիսուս անը ազարլայըփ՝ Սուքութ էյ-
լէ վէ անտան չըգ՝ տէմէսի իւզէրինէ
ճինն անը օրթայա աթըփ՝ պիր զարար
36 վէրմէքսիզին անտան չըգտը. Վէ ճիւմ-
լէսինէ հայրէթ կէլէրէք, Բու նէ՞ քէ-
լամ տըր քի նաֆիզ ռուհլարա հիւ-
քիւմէթ վէ գուվվէթլէ էմր էթմէսիյ-
լէ չըգարլար՝ տէյէրէք պէյնլէրինտէ
37 սէօյլէշիրլէր իտի. Վէ անըն շէօհրէթի
պիւթիւն ճիվար օլան մահալլէրէ շայը՝
օլտու.

38 Վէ սինաղօղտան գալգըփ՝ Սիմ'օնըն
խանէսինէ կիրտի. վէ Սիմ'օնըն գայըն
վալիտէսի շէտիտ հիւմմայա թութուլ-
մուշ օլմաղըյլէ անլէր տախի մէրգումէ
39 իչիւն անա րիճա էթտիլէր. Օլ տախի
իւզէրինէ տուրուփ՝ հիւմմայը ազար-
լատըգտա, անտէն հիւ[illegible]տէֆ' օլտու.
մէրգումէ տախի հէման գալգըփ
անլէրէ խիզմէթ էթտի.

40 Վէ կիւնէշ պաթարգէն, հէր քիմին
էմրազը մուխթէլիֆէյէ կիրիֆթար օլ-
մուշ խասթալար վար իսէ, նէզտինէ կէ-
թիրտի, օլ տախի հէր պիրինին իւզէ-
րինէ էլլէրինի գօյարագ անլէրէ շիֆա
41 վէրտի. Վէ չօգ քիմսէլէրտէն ճիննլէր
տախի չըգըփ պաղըրըրարագ՝ Սէն Մէսիհ
իպնուլլահ սըն՝ տէրլէր իտի. վէ անլէ-
րի ազարլայըփ սէօյլէմէյէ պրագմազ
իտի, զիրա քէնտիսինին Մէսի՞հ իտիյինի
պիլիրլէր իտի.
42 Վէ կիւնտիւզ օլտուգտա, չըգըփ պէ-
եապան պիր մահալլէ կիթտի. վէ խալգ
անը արայարագ՝ թա եանընա կէլիփ՝
քէնտիլէրինտէն կիթմէմէսի իչիւն ա-
43 նա իպրամ էթտիլէր իսէ տէ, Անլէրէ՝
Ալլահըն մէլէքիւթինի սա'իր շէհիրլէր-
տէ տախի թէպշիր էթմէքլիյիմ կէրէք
տիր, զիրա պունուն իչիւն իրսալ օ-
44 լունտում՝ տէտի. Վէ Ճէլիլին սինաղօղ-
լարընտա վա'զ էտէր իտի.

ԲԱԲ 5

1 Վէ վագը՝ օլտու քի խալգ Ալլահըն
քէլամընը տինլէմէք իչիւն անա իզ-
տիհամ վէրմէքլէ, քէնտիսի Ճէննէսա-
րէթ կէօլինին քէնարընտա տուրուր-
2 գըր իտի, կէօլիւն քէնարընտա իքի
գայըգ տուրտուղընը կէօրտի. պալըգ-
ճըլար իսէ չըգմըշ օլուփ՝ աղլարընը
3 եըգայորլար իտի. Վէ գայըգլարտան
պիրինէ՝ եա'նի Սիմ'օնըն գայըղընա կի-
րիփ, գարատան պիր ազ աչըլմասընը
անտէն թալէպ էտէրէք, օթուրուփ
գայըգտան խալգա թա'լիմ էյլէտի.
4 Վէ քէլամընտան ֆարիղ օլտուգտա,
Սիմ'օնա՝ Տէրինլիյէ աչըլըփ աղլարընըզը
5 աւ իչիւն աթընըզ՝ տէտի. Սիմ'օն տա-
խի անա ճէվապէն՝ Եա Մու'ալլիմ,
պիւթիւն կէճէ չալըշարագ իսէ տէ, պիր
շէյ թութամատըգ. լաքին սէնին սէօ-
6 զիւն իլէ աղը աթարըմ՝ տէտի. Վէ
պունու եափըգլարընտա քիւլլիյէթլի
պալըգ չէվիրտիլէր. վէ աղլարը եըր-
7 թըլմաղլէ, Կէլիփ քէնտիլէրինէ եար-
տըմ էթմէլէրի իչիւն, տիկէր գայըգ-
տա օլան օրթագլարընա իշարէթ էթ-
տիլէր. անլէր տախի կէլիփ գայըգլա-
րըն իքիսինի պաթմագ տէրէճէսինէ-
8 տէք տօլտուրտուլար. Վէ Սիմ'օն Պետ-
րոս պունու կէօրմէքլէ, Յիսուսըն տիզ-
լէրինէ տիւշիւփ՝ Եա Րապպ, պէնտէն
այրըլ, զիրա պէն կիւնահքեար ատէմ

9 ըմ՝ տէտի․ Զիրա պալըգլարըն ավլանըշընտան
տօլայը օ վէ պէրապէրինտէ
10 օլանլարըն ճիւմլէսի, Վէ Սիմօնըն օրթագլարը՝
Զէպէտինին օղուլլարը Եա՛գուպ
իլէ Եուհաննա տախի հայրէթէ
տիւշտիւլէր․ Յիսուս տախի Սիմօնա՝
Գօրգմա, պունտան պէօյլէ ինսան ավճըսը
11 օլաճագսըն՝ տէտի․ Վէ գայըգլարը
գարայա չէքտիքտէն սօնրա,
հէր շէյի պըրագըպ անըն արտը սըրա
կիթտիլէր․
12 Վէ քէնտիսի շէհիրլէրին պիրինտէ իքէն,
իշթէ ճիւզամ իլէ տօլու պիր ատէմ
պուլունուպ՝ Յիսուսը կէօրիւյիւ
կիպի, եիւզիւ գօյուն գափանըպ
անա եալվարարագ, Եա Ռապպ, էյէր
իսթէր իսէն, պէնի թաթհիր էթմէյէ
13 գատիր սին՝ տէտի․ Օլ տախի էլինի
ուզադըպ անա տօգունարագ, իսթէրիմ,
թահիր օլ՝ տէտի․ վէ տէր'ագապ
14 ճիւզամը տէֆ՝ օլտու․ Վէ անա՝
Քիմսէյէ սէօյլէմէ, լաքին կիտիպ՝ քէնտինի
քեահինէ կէօսթէր, վէ անլէրէ
շէհատէթ օլմագ իւզրէ, թաթհիրին իչիւն
Մուսանըն պույուրտուղու վէճհլէ
թագտիմէյի թագտիմ էյլէ՝ տէյիւ թէնպիհ
15 էյլէտի․ Վէ անըն շէօհրէթի զիյատէ
չայըլըյօրտու; անը տինլէմէք վէ թարաֆընտան
խասթալըգլարընտան շիֆա
պուլմագ իչիւն չօգ ճամաաթ ճէմ՛ օլուր
16 իտի․ Քէնտիսի իսէ չէօլլէրէ չէքիլիպ
տուա էտէր իտի․
17 Վէ կիւնլէրին պիրինտէ քէնտիսի
թա'լիմ էթմէքտէ իքէն, Եէրուշալիմ
իլէ Եէհուտիյէ վէ Ճէլիլին հէր պիր
քէօյիւնտէն կէլմիշ օլան Ֆէրիսիլէր վէ
էրպապը շէրի'աթ օթուրույօրլար իտի․
վէ անլէրէ շիֆա վէրմէք իչիւն Ռապ
18 պըն գուտրէթի հազըր իտի․ Վէ իշթէ
պա'զը քիմսէլէր տէօշէք իւզէրինտէ
քէօթրիւմ պիր ատէմ կէթիրէրէք, անը
իչէրի կէթիրիպ՝ հուզուրընա գօյմագ
ֆուրսաթ արարլար իտի,
19 Քէսրէթի խալգ սէպէպիյլէ անը իչէրի
կէթիրմէյէ եօլ պուլամամագլէ, տամա
չըգըպ՝ քէրէմիտլէրին արասընտան անը
տէօշէյի իլէ պէրապէր օրթայա,
20 Յիսուսըն հուզուրընա էնտիրտիլէր․ Օլ
տախի անլէրին իմանընը կէօրմէքլէ անա՝
Էյ ատէմ, կիւնահլարըն սանա
21 'աֆվ օլունտու՝ տէտի․ Վէ 'ուլէմա իլէ
Ֆէրիսիլէր՝ Պու քիւֆր սէօյլէյէն
քի՞մ տիր․ Եալընըզ Ալլահտան զայրի
կիւնահլար 'աֆվ էթմէյէ քի՞մ գատիր
տիր՝ տէյէրէք թէֆէքքիւր էթմէյէ
22 պաշլատըգլարընտա, Յիսուս տախի անլէրին
էֆքեարընը պիլմէքլէ, անլէրէ
ճէվապէն՝ Գալպլէրինիզտէ նէ՞ թէֆէք-
23 քիւր էտիյօրսընըզ․ Հա՞նկիսը գօլայ
տըր․ Կիւնահլարըն սանա 'աֆվ օլունտու՝
տէմէսի՞ մի, եօգսա Գալգ վէ կէզ՝
24 տէմէսի մի․ Ամմա Իպն իւլ ինսանըն
եէր իւզէրինտէ կիւնահլարը 'աֆվ էթմէյէ
գուտրէթի վար իտիյինի պիլէսինիզ
տէյիւ, քէօթիւրիւմէ՝ Սանա տէրիմ,
Գալգ, տէօշէյինի գալտըր վէ էվինէ
25 կիթ՝ տէտի․ Օլ տախի հէման անլէրին
հուզուրընտա գալգըպ՝ իւզէրինտէ
եաթտըղը շէյի գալտըրտը, վէ Ալլահա
26 համտ էտէրէք էվինէ կիթտի․ Վէ ճիւմլէսի
միւթէհայյիր օլուպ՝ Ալլահա համտ
էտիպ գօրգու իլէ մէմլու օլարագ, Պու
կիւն 'աճաիպ շէյլէր կէօրտիւք՝ տէտիլէր․
27 Վէ պու նէսնէլէրտէն սօնրա՝ տըշարըյա
չըգըպ, Լավի նամընտա պիր
կէօմրիւքճիւյիւ պիր կէօմրիւք մահալլինտէ
օթուրուր կէօրմէսիյլէ, անա՝
28 Արգամճա կէլ՝ տէտի․ Օլ տախի հէր
շէյի թէրք էտէրէք, գալգըպ արգասընճա
29 կիթտի․ Վէ Լավի քէնտի խանէսինտէ
անա պէօյիւք պիր զիյաֆէթ էտիպ՝
անլէր իլէ պէրապէր սօֆրատա
օթուրան կէօմրիւքճիւլէրտէն վէ սա-
30 իրլէրտէն վէֆիր խալգ վար իտի․ Վէ
'ուլէմալարը իլէ Ֆէրիսիլէր անըն շակիրտլէրինէ
սէօյլէնէրէք՝ Նի՞չիւն կէօմրիւքճիւլէր
վէ կիւնահքեարլար իլէ պէրապէր
եէյիփ իչէրսինիզ՝ տէտիլէր․
31 Յիսուս տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Հէքիմէ
սաղ օլանլար տէյիլ, անճագ 'իլ-
32 լէթլի օլանլար մուհթաճ տըր․ Սալիհլէրի
տէյիլ, անճագ կիւնահքեարլարը թէվպէյէ
տա'վէթ էթմէյէ կէլտիմ՝ տէտի․

33 Անլէր տախի անա՝ Նի՞չին Եուհաննանըն
վէ Ֆէրիսիլէրին շակիրտլէրի չօգ
տէֆ'ա օրուճ թութուպ տու'ալար էթտիքլէրի
հալտէ, սէնին շակիրտլէրին
34 եէյիպ իչէրլէր՝ տէտիլէր։ Վէ անլէրէ՝
Տիւյիւնճիւլէրէ կիւվէյի անլէր իլէ պէրապէր
օլտուգճա, օրուճ թութտուրա
35 պիլի՞րմիսինիզ։ Լաքին կիւվէյինին անլէրտէն
ալընաճաղը կիւնլէր կէլիր, վէ
օլ զէման, օլ կիւնլէրտէ օրուճ թութաճագլար
36 տըր՝ տէտի։ Վէ անլէրէ
պիր թէմսիլ տախի սէօյլէտի, Հա՛նի
հիչ պիր քիմսէ եէնի լիպաս եամասընը
էսքի լիպասա գօմազ, եօգսա օ
հէմ էսքիսինի եըրթար վէ հէմ եէնիտէն
օլան եամա էսքիյէ եագըշմազ։
37 Վէ հիչ պիր քիմսէ էսքի թուլումլարա
եէնի շէրապ գօմազ, եօգսա եէնի
շէրապ թուլումլարը եըրթըպ տէօքիւլիւր,
հէմ թուլումլար տախի թէլէֆ
38 օլուր։ Լաքին եէնի շէրապը եէնի թուլումլարա
գօմագ կէրէք տիր․ վէ իքիսի
39 տախի մուհաֆազ գալըր։ Վէ հիչ պիր
քիմսէ էսքիյի իչտիքտէն սօնրա, ֆիլ
հալ եէնիսինի իսթէմէզ, զիրա՝ Էսքիսի
տահա խօշ տըր՝ տէր։

ՊԱՊ 6

1 Վէ վագը՝ օլտու քի իքինճի պիրինճի
սէպթ կիւնիւնտէ, Յիսուս էքինլէր արասընտան
կէչտիյինտէ, շակիրտլէրի
պաշագլարը գօփարըպ՝ էլլէրիյլէ օղալայարագ
2 եէյօրլար իտի։ Վէ Ֆէրիսիլէրտէն
պա'զըլարը անլէրէ՝ Նի՞չին
սէպթ կիւնիւ իշլէմէսի ճա՛իզ օլմայանը
3 իշլէյօրսընըզ՝ տէտիլէր։ Վէ Յիսուս անլէրէ
ճէվապէն՝ Տաւուտըն կէրէք քէնտիսի
վէ կէրէք պէրապէրինճէ օլանլար
աճըգտըղը զէման նէ էթտիյինի օգու՞մատընըզ
4 մը․ Նասըլ պէյթ Ուլլահա կիրիպ՝
քեահինլէրտէն ղայրիսինէ եէմէսի
հէլալ օլմայան հուզուր էքմէքլէրինի
ալըպ եէտի, վէ եանընտա պուլունանլարա
5 տախի վէրտի՝ տէտի։ Վէ անլէրէ՝
Իպն իւլ Ինսան սէպթին
տախի Սահիպի տիր՝ տէտի։

6 Վէ տիկէր պիր սէպթ կիւնիւնտէ տախի
սինաղօղա կիրիպ՝ թա'լիմ էտէր իքէն,
օրատա սաղ էլի գուրու պիր ատէմ
7 պուլունմաղլէ, 'Ուլէմա իլէ Ֆէրիսիլէր
անը իթթիհամա վէսիլէ պուլմագ
իչիւն, սէպթ կիւնիւնտէ շիֆա վէրի՞ր
մի տէյիւ անը կէօզէտիրլէր իտի։
8 Ամմա քէնտիսի անլէրին էֆքեարընը
պիլմէքլէ, էլի գուրումըշ օլան ատէմէ,
Գալգ, օրթայա տուր՝ տէմէսիյլէ, օլ
9 տախի գալգըպ տուրտու։ Պա'տէհու
Յիսուս անլէրէ, Սէպթ կիւնիւնտէ հա՞նկըսը,
խա՞յր իշլէմէք մի, եօգսա շէրր
իշլէմէ՞ք մի, թախլիս ի նէ՞ֆս մի, եօգսա
գաթլ ի նէֆս մի հէլալ տըր, սիզէ
10 սու՞ալ էտէրիմ՝ տէտի։ Վէ էթրաֆընտա
պուլունանլարըն ճիւմլէսինէ պագըպ՝
անա Էլինի ուզաթ՝ տէմէսիյլէ,
օլ տախի էօյլէ էյլէտիքտէ՝ էլի օլ պիրի
11 կիպի սաղ օլտու։ Վէ անլէր գըյատէսիյլէ
ղազապնաք օլարագ, Յիսուսա
նէ՞ էտէլիմ՝ տէյիւ պէյնլէրինտէ սէօյլէշիրլէր
իտի։

12 Վէ օլ կիւնլէրտէ տու'ա էթմէք իւզրէ
տաղա չըգտը, վէ պիւթիւն կէճէյի
13 Ալլահա տու'ա էտէրէք կէչիրտի։ Վէ
սապահ օլտուգտա, քէնտի շակիրտլէրինի
եանընա չաղըրըպ՝ անլէրտէն օն իքի
14 քիմսէ, Եա՛նի Պէտրոս թէսմիյէ էթտիյի
Սիմ՛օն իլէ գարտաշը Անտրէաս,
վէ Եա՛գուպ իլէ Եուհաննա, վէ Ֆիլիպպօս
15 իլէ Պարթօլէմաօս, Վէ Մաթթա
իլէ Թօմա, վէ Հալֆա օղլու Եա'գուպ
16 իլէ Ղայուր տէնիլէն Սիմ'օն, Վէ Եա'գուպըն
գարտաշը Եէհուտա իլէ խային
օլան Իսխարիօթի Եէհուտայը ինթիխապ
էտէրէք՝ անլէրէ րէսուլ թէսմիյէ էյլէտի։
17 Վէ անլէր իլէ էնիպ պիր տիւզ
եէրտէ տուրտու, վէ շակիրտլէրինին
ճէմա'աթը իլէ, պիւթիւն Եէհուտիյէտէն
վէ Եէրուշալիմտէն վէ Սուր իլէ
18 Սայտանըն սահիլլինտէն, Անը տինլէմէք
վէ մարազլարընտան շիֆա պուլմագ
իւզրէ, գավմտան վաֆիր խալգ՝
վէ նափաք րուհլարտան 'ազապ չէքէնլէր
տախի կէլիպ շիֆա պուլուրլար
19 իտի։ Վէ պիւթիւն խալգ անա տօգուն-

մագ իսթէրլէր իտի, չիւնքի անտէն
գուվվէթ չըգըփ՝ ճիւմլէսինէ շիֆա վէրիր իտի։

20 Վէ Օ կէօզլէրինի շաքիրտլէրինէ նազար գըլըրագ, տէտի քի՝ Սիզ նէ միւպարէքսինիզ, էյ ֆագիրլէր, զիրա մէլէքիւթ
21 Ալլահ սիզին տիր. Սիզ նէ միւպարէքսինիզ, էյ շիմտի աճըգանլար, զիրա տօյաճագսընըզ. Սիզ նէ միւպարէքսինիզ էյ շիմտի աղլայանլար, զիրա կիւ-
22 լէճէքսինիզ. Իպն իւլ ինսան իչիւն ատէմլէր սիզէ պուղզ էթտիքլէրի վէ սիզի թարտ էտիփ սիթէմ էթտիքլէրի, վէ իսիմինիզի քէօթիւ կիպի չըգարտըգ-
23 լարը զէման, նէ միւպարէքսինիզ. Օլ կիւնտէ սէվինիփ օյնայընըզ, չիւնքի իշթէ սէմատա էճրինիզ չօգ տուր. զիրա էճտատլարը փէյղամպէրլէրէ պու
24 վէճհ իւզրէ էտէրլէր իտի. Լաքին վայ սիզէ, էյ զէնկինլէր, զիրա թէսէլլինի-
25 զի ալտընըզ. Վայ սիզէ, էյ թօգ օլանլար, զիրա աճըգաճագսընըզ. Վայ սիզէ, էյ շիմտի կիւլէնլէր, զիրա հազին
26 օլուպ աղլայաճագսընըզ. [ճիւմլէ] ատէմլէր սիզին հագգընըզտա խայր սէօյլէտիքլէրի զէման, վայ սիզէ. զիրա անլէրին էճտատը քեազիպ փէյղամպէրլէրէ պու վէճհ իւզրէ էտէրլէր իտի.

27 Ամմա, էյ տինկլէյէնլէր, սիզէ տէրիմ քի՝ Տիւշմէնլէրինիզի սէվինիզ, սիզէ
28 պուղզ էտէնլէրէ էյիլիք էտինիզ. Սիզէ պէտ տուա էտէնլէրէ խայր տուա էյլէյինիզ, վէ սիզի ինճիտէնլէր իչիւն
29 տուա էյլէյինիզ. Սէնին պիր եանաղընա վուրանա օլ պիրինի տէ տէօնտէր, ճիւպպէնի ալանտան էնթարինի ալմագտան
30 մէն' էթմէ. Վէ սէնտէն հէր իսթէյէնէ վէր. վէ սէնին մալընը ալանտան անը
31 իսթիրտատ էթմէ. Վէ ատէմլէրին սիզէ նէ կիպի մուամէլէ էթմէլէրինի իսթէրսէնիզ, սիզ տախի անլարա էօյլէ էտի-
32 նիզ. Վէ էյէր սիզի սէվէնլէրի սէվէրսէնիզ, նէ ֆազիլէթինիզ օլուր. զիրա կիւնահքեարլար տախի քէնտիլէրինի
33 սէվէնլէրի սէվէրլէր. Վէ էյէր սիզէ էյիլիք էտէնլէրէ էյիլիք էտէրսէնիզ, նէ ֆազիլէթինիզ օլուր. զիրա կիւնահքեարլար տախի հէման պու շէյի էտէր-
34 լէր. Վէ էյէր պէտէլինի ալմագը ումիտ էթտիյինիզ քիմսէլէրէ էօտիւնճ վէրիրսէնիզ, նէ ֆազիլէթինիզ օլուր. զիրա կիւնահքեարլար տախի կիւնահքեարլարա, մուգապիլինի կէրի ալմագ իչ-
35 րէ, էօտիւնճ վէրիրլէր. Ամմա տիւշմէնլէրինիզի սէվիփ՝ էյիլիք էտինիզ, վէ հիչ պիր պէտէլ ումիտ էթմէյէրէք էօտիւնճ վէրինիզ, վէ էճրինիզ չօգ օլուր, Միւթա'ալըն օղուլլարը օլաճագսընըզ. զիրա Օ՝ նանքէօրլէրէ վէ քէօ-
36 թիւլէրէ ին'ամ էտիճի տիր. Իմտի փէտէրինիզ մէրհամէթլի օլտըղը միսիլլի
37 սիզ տախի մէրհամէթլի օլունըզ. Հիւքմ էթմէյինիզ, վէ սիզէ հիւքմ օլունմայաճագ. Քիմսէնին 'ալէյհինէ հիւքմ էթմէյինիզ, վէ սիզին 'ալէյհինիզտէ հիւքմ օլունմայաճագ. 'Աֆվ էյլէյի-
38 նիզ, վէ սիզէ 'աֆվ օլունաճագ. Վէրինիզ, վէ սիզէ վէրիլէճէք տիր. պասըլմըշ հէմ սիլքինմիշ վէ թաշգըն էյի էօլչէքլէ գուճագընըզա վէրէճէքլէր. զիրա սիզէ հէման էօլչտիւյիւնիւզ էօլչէք իլէ էօլչիւլէճէք տիր.

39 Վէ անլարա պիր թէմսիլ սէօյլէտի. Ա'մա ա'մայա գըլաւուզլուգ էտէ պիլի՞ր մի. իքիսի տէ չուգուրա տիւշմէ՞զ մի.
40 Շաքիրտ մու'ալլիմինտէն էֆզալ տէյիլ տիր. լաքին հէր քեամիլ պուլունան շաքիրտ մու'ալլիմի կիպի օլուր.

41 Վէ նիչիւն գարտաշընըն կէօզիւնտէ պուլունան չէօփէ պագըփ տա քէնտի կէօզիւնտէ օլան մէրթէյէ տիգգաթ էթ-
42 մէզսին. Եախօտ սէն քէնտի կէօզիւնտէ պուլունան մէրթէյի կէօրմէյիփ տէ գարտաշընա՝ էյ գարտաշ, պըրագ կէօզիւնտէքի չէօփի չըգարայըմ՝ նասըլ տէյէ պիլիրսին. էյ միւրաի, էվվէլա քէնտի կէօզիւնտէն մէրթէյի չըգար, վէ օլ վագըթ գարտաշընըն կէօզիւնտէքի չէօփի չըգարմագ
43 իչիւն էյիճէ կէօրէճէքսին. Զիրա ֆէնա մէյվէ վէրիր էյի աղաճ եօգ տուր. վէ էյի մէյվէ վէրիր ֆէնա աղաճ եօգ
44 տուր. Զիրա հէր պիր աղաճ քէնտի մէյվէսինտէն պիլինիր. չիւնքի տիքէնլէր-

տէն ինճիր տէվշիրմէզլէր, վէ չալըտան
45 իւզիւմ գօփարմազլար․ Էյի ատէմ գալ-
պինին էյի խազինէսինտէն էյի շէյ չը-
գարըր․ վէ քէօթիւ ատէմ գալպինին
քէօթիւ խազինէսինտէն քէօթիւ շէյ
չըգարըր․ զիրա աղզը գալպին ֆազլա-
սընտան սէօյլէր․

46 Վէ նի՞չին պանա՝ Էֆէնտի, Էֆէն-
տի, չաղըրըրսընըզ՝ սէօյլէտիյիմ շէյլէրի
47 իճրա էթմէզսինիզ․ Պանա կէլիփ՝ սէօզ-
լէրիմի տինկլէյէրէք, իճրա էտէնին քի-
մէ միւշապիհ օլտուղունու սիզէ կէօսթէրէ-
48 յիմ․ Տէրին գազըպ թէմէլի գայա իւ-
զէրինէ գօյարագ, խանէ պինա էտէն
պիր ատէմէ միւշապիհ տիր․ վէ սուլար
ճօշարգըն, սէյլ օլ խանէյէ հիւճում
էթտիքտէ՝ գայա իւզէրինտէ թէ'սիս
օլունտուղունտան, անը սարսմաղա գա-
49 տիր օլամատը․ Ամմա տինկլէյիփ տէ իճ-
րա էթմէյէն ատէմ՝ թօփրագ իւզէրին-
տէ թէմէլսիզ խանէ պինա էտէն ա-
տէմէ միւշապիհ տիր․ վէ անա սէյլ
հիւճում էթտիյի կիպի տիւշտի, վէ
օլ խանէնին խարապիյէթի 'ազիմ օլ-
տու՝ տէտի․

ՊԱՊ 7

1 Վէ ճիւմլէ սէօզլէրինի, գավմ տինկ-
լէր իքէն, թէմամ էթտիքտէն սօնրա
2 Գէֆէրնահումա կիրտի․ Վէ պիր իւզ-
պաշընըն սէվկիլի պիր գուլը խասթա
3 օլարագ էօլմէք իւզրէ իտի․ Վէ Յի-
սուսըն խապէրինի իշիտտիյի կիպի, գու-
լունա շիֆա վէրմէսինի րիճա էտմէք
իւզրէ, Եահուտիլէրին [illegible]
4 իխթիյարլարընտան [illegible] կէօնտէրտի․ Վէ անլէր
Յիսուսըն եանընա կէլիփ գըյամէթլէ
եալվարարագ, Պու իհսանը էտէճէյին
5 զաթ լա՛յըգ տըր․ Զիրա միլլէթիմիզի սէ-
վէր, վէ սինակօկումըզը օ պինա էթմիշ
6 տիր՝ տէտիլէր․ Յիսուս տախի անլէր ի-
լէ պէրապէր կիտէր իքէն, հէմէն խա-
նէյէ եագլաշտըղընտա, եիւզ պաշը ա-
նըն եանընա տօսթլար կէօնտէրիփ՝ Եա
Րապպ, զահմէթ չէքմէ, զիրա սանը-
մըն ալթընա կէլմէն կէրմէքլիյինէ պէն
7 լա՛յըգ տէյիլ իմ․ Պու սէպէպտէն եա-
նընա կէլմէյէ քէնտիմի լա՛յըգ կէօրմէ-
տիմ, ֆագաթ պիր սէօզ սէօյլէ, վէ
8 խըտմէթքեարըմ շիֆա պուլուր․ Զիրա
պէն տախի թահթ ը հիւքիւմէթտէ պիր
ատէմ օլուպ՝ պէնիմ տէ թահթ ը ի-
տարէմտէ 'ասքէր պուլունմազլէ, պի-
րինէ՝ Կիթ տէտիյիմտէ կիտէր, վէ տի-
կէրինէ՝ Կէլ տէտիյիմտէ կէլիր․ վէ գու-
լումա՝ Շունու եափ տէտիյիմտէ եափար՝
9 տէտի․ Վէ Յիսուս պունու իշիթտիք-
տէ, անա թէ'աճճիւպ էթտի․ վէ տէօ-
նիւպ արտը սըրա կէլէն խալգա՝ Սիզէ
տէրիմ քի՝ պէնի Իսրայէլտէ պիլէ պու
10 գատար իման պուլմատըմ՝ տէտի․ Վէ
կէօնտէրիլմիշ օլանլար խանէյէ 'ավտէթ
էտիպ, խասթա օլմուշ օլան գուլը սաղ-
լամըշ պուլտուլար․

11 Վէ էրթէսի կիւն Յիսուս Նային նամ
պիր շէհրէ կիտէր իքէն, շակիրտլէրին-
տէն չօգ քիմսէլէր իլէ վաֆիր խալգ [illegible]
12 նըն իլէ պէրապէր կիտիյօրլար իտի․ Վէ
շէհրին գափուսընա եագլաշտըգտա, Իշ-
թէ անասընըն պիրիճիք օղլու օլան պիր
էօլիւ տըշարըյա կէօթիւրիւլիւյօր իտի․
մէրգումէ տախի տուլ իտի․ վէ անըն
իլէ պէրապէր շէհրտէն չօգ խալգ վար
13 իտի․ Վէ Րապպ մէրգումէյի կէօրտիւ-
յիւնտէ, անա թէրահհիւմ էտիպ, Աղ-
14 լամա՝ տէտի․ Վէ եագլաշըպ թապութա
տօգունընճա, անը կէօթիւրէնլէր տուր-
տուլար․ օլ տախի, Էյ Նէվճիվան, սա-
15 նա Գալգ տէյօրըմ՝ տէյինճէ, էօլիւ
գալգըպ օթուրտու վէ սէօյլէմէյէ պաշ-
լատը․ վէ Յիսուս անը վալիտէսինէ թէս-
16 լիմ էյլէտի․ Ճիւմլէսինին իւզէրինէ տա-
խի խավֆ կէլիփ՝ Ալլահա համտ էտէ-
րէք, Արամըզտա պիր պէօյիւք փէյ-
ղամպէր զուհուր էթմիշ՝ վէ Ալլահ
քէնտի գավմընը զիյարէթ էյլէմիշ տիր՝
17 տէտիլէր․ Վէ անըն հագգընտա պու
խապէր պիւթիւն Եէհուտիյէտէ վէ ճէ-
մի'ի էթրաֆ մահալլէրտէ շայը' օլտու․

18 Վէ Եուհաննայա քէնտի շակիրտլէրի
պու շէյլէրին ճիւմլէսինի նագլ էթմէ-
19 լէրիյլէ, Եուհաննա շակիրտլէրինտէն իքի
քիշի չաղըրըպ՝ Օլ կէլէճէք քիմսէ սէն

մի սին, եօգսա տիգէր պիր քիմսէյէ մի
մունթազըր օլալըմ՝ տէմէք իչիւն Յի-
20 սուսըն եանընա կէօնտէրտի։ Օլ ա-
տէմլէր տախի անըն եանընա կէլիպ,
Վաֆթիզ էտիճի Եուհաննա՝ Օլ կէլէ-
ճէք քիմսէ սէ՞ն մի սին, եօգսա տիգէր
պիր քիմսէյէ մի մունթազըր օլալըմ՝
տէմէք իչիւն պիզի սանա կէօնտէրտի՝
21 տէտիլէր։ Վէ հէման օլ սա՛աթ նիչէ
քիմսէլէրի մարազլարը իլէ տէրտլէրին-
տէն վէ շէրիր րուհլարտան խելաս է-
տիպ՝ չօգ ա՛մալարա պասար իհսան
22 էթտի։ Վէ Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝
Կիտինիզ Եուհաննայա կէօրտիւյիւնիւզ
վէ իշիթտիյինիզ շէյլէրի, խա՛նի ա՛մա-
լարըն կէօրտիւյիւնիւ, թօփալլարըն եիւ-
րիւտիւյիւնիւ, ճիւզամլըլարըն թահիր
օլունտըղընը, սաղըրլարըն իշիթտիյինի,
մէյյիթլէրին գըյամ էթտիյինի, ֆուգա-
րայա պէշարէթին թէպլիղ օլունտըղը-
23 նը նագլ էտինիզ․ Վէ պէնիմ հագգըմ-
տա սիւրչմէյէն նէ՝ միւպարէք տիր՝
տէտի։

24 Վէ Եուհաննանըն կէօնտէրտիյի ա-
տէմլէր կիթտիքտէն սօնրա, Եուհան-
նայա տա՛իր խալգա սէօյլէմէյէ պաշ-
լայըպ՝ Նէ՞յի կէօրմէյէ չէօլէ չըգ-
տընըզ, րիւզկեարտան սալլանան պիր
25 գամըշ մը։ Լաքին նէ՞ կէօրմէյէ չըգ-
տընըզ, զարիֆ էլպիսէ կիյինմիշ պիր
ատէ՞մ մի․ իշթէ գըյմէթլի լիպաս կի-
յինիպ զէվգ ու սէֆատա օլանլար փա-
տիշահ սէրայլարընտա պուլունուրլար։
26 Լաքին նէ՞ կէօրմէյէ չըգտընըզ, պիր
փէյղամպէ՞ր մի․ պէ՛լի, սիզէ տէրիմ
քի փէյղամպէրտէն տէ զիյատէ պէօյիւք
27 տիր։ Իշթէ պէն սէնին եօլընը էօնիւն-
ճէ հազըրլայաճագ մուպաշիրիմի սէնտէն
իլէրի իրսալ էտէճէյիմ՝ տէյիւ հագ-
գընտա եազըլմըշ օլան զաթ պու տուր։
28 Զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ Նիսատան թէ-
վէլլիւտ էտէնլէր պէյնինտէ Վաֆթիզ
էտիճի Եուհաննատան պէօյիւք պիր
փէյղամպէր եօգ տուր․ լաքին մէլէքիւթ
Ուլլահըն էն քիւչիւյիւ անտան պէօ-
յիւք տիր՝ տէտի։

29 Վէ պիւթիւն գավմ իլէ կէօմրիւք-
ճիւլէր պունու իշիթտիքտէ, Եուհան-
նանըն վաֆթիզիյլէ վաֆթիզ օլունմուշ
օլմաղլէ *Ալլահը թա՛տիլ էթտիլէր։
30 Ամմա Ֆէրիսիլէր վէ էրպապ ը շէրի՛աթ-
տան օլանլար անըն էլիյլէ վաֆթիզ
օլունմամըշ օլմաղլէ, Ալլահըն մուրա-
տընը քէնտի 'ալէյհլէրինէ օլարագ,
րէտտ էթտիլէր։

31 [Վէ Րապպ տէտի քի] Իմտի պու նէս-
լին ատէմլէրինի քիմէ՞ թէշպիհ էտէ-
32 յիմ, վէ քիմէ՞ միւշապիհ տիրլէր։ Զար-
շուլարտա օթուրուպ՝ Սիզէ տիւտիւք
չալտըգ, ամմա րագս էթմէտինիզ․ սի-
զէ ֆիղան էթտիք, ամմա աղլամատը-
նըզ՝ տէյիւ պիրի պիրինէ չաղըրան չօ-
33 ճուգլարա միւշապիհ տիր։ Զիրա վաֆ-
թիզ էտիճի Եուհաննա կէլտի, նէ եէր
նէ իչէր, վէ Անտէ ճինն վար՝ տէրսի-
34 նիզ։ Իպն իւլ ինսան կէլտի, հէմ եէր
հէմ իչէր, վէ՝ Իշթէ պօղազընա թա-
պի՛ վէ մէյխօր պիր ատէմ, կէօմրիւք-
ճիւլէրին վէ կիւնահքեարլարըն տօսթը
35 տըր՝ տէրսինիզ։ Ֆագաթ հիքմէթ պիլ-
ճիւմլէ քէնտի էվլատը թարաֆընտան
թաստըգ օլունուր։

36 Վէ Ֆէրիսիլէրտէն պիրի քէնտիսի իլէ
պէրապէր թա՛ամ էթմէսինի անտէն
րիճա էթմէքլէ, Ֆէրիսինին խանէսինէ
37 կիրիպ սօֆրայա օթուրտու։ Վէ իշթէ
օլ շէհրտէ կիւնահքեար պիր գարը
պուլունուպ, անըն՝ Ֆէրիսինին խանէ-
սինտէ սօֆրատա օթուրտըղընը խա-
պէրինի ալտըգտա, պիր շիշէ խօշ րա՛յի-
38 հալը եաղ կէթիրտի․ Վէ արգատան
այագլարը եանընտա տուրուպ՝ աղլա-
յարագ, այագլարընը կէօզ եաշլարըյ-
լէ ըսլաթմաղա պաշլատը, վէ այագլա-
րընը պաշընըն սաչը իլէ սիլիպ՝ էօփէ-
րէք, խօշ րա՛յիհալը եաղ իլէ եաղլա-
39 տը։ Վէ անը տա՛վէթ էտէն Ֆէրիսի
պունու կէօրտիւքտէ, քէնտի քէնտի-
նէ սէօյլէյիպ՝ Էյէր պու քիմսէ փէյ-
ղամպէր օլսայտը, քէնտիսինէ տօգու-
նան գարընըն քիմ վէ նէ մագուլէ օլ-
տըղընը պիլիր իտի, զիրա կիւնահքեար

---

*Եուն. Ալլահա հագգ վէրտիլէր։

40 տըր՝ տէտի։ Վէ Յիսուս անա ճէվապէն՝
Էյ Սիմ՚օն, սանա պիր սէօյլէյէճէյիմ
վար՝ տէտի. օլ տախի, Եա մու՚ալլիմ,
41 սէօյլէ՝ տէտի։ Պիր տա"ինին իքի մէտ-
իունը օլուպ՝ պիրինին պէշ եիւզ վէ
տիկէրինին էլլի տինար տէյնի վար իտի։
42 Վէ անլէրին թէ"տիյէ էթմէյէ պիր շէյ-
լէրի օլմատըղը, իքիսինէ տախի պա-
ղըշլատը. պու սուրէթտէ անլէրտէն
հա՞նկըսը անը տահա զիատէ սէվէճէք
43 տիր, սէօյլէ՝ տէտի։ Սիմ՚օն տախի ճէ-
վապէն՝ Զաննը էտէրիմ օլ տահա զիա-
տէ պաղըշլատըղը քիմսէ՝ տէտի. օլ
տախի անա՝ Տօղրու հիւքմ վէրտին՝
44 տէտի։ Վէ գարըյա տօղրու տէօնիւպ,
Սիմ՚օնա տէտի քի՝ Պու գարըյը կէօ-
րիւյօր մը սըն. պէն սէնին խանէնէ կիր-
տիմ, այագլարըմ իչին սու վէրմէ-
տին, պու իսէ այագլարըմը կէօզ եաշ-
լարըյլէ ըսլատըպ, [պաշընըն] սաչը իլէ
45 սիլտի։ Սէն պէնի էօփմէտին, պու իսէ
պէն իչէրի կիրտիկիմտէն պէրու այագլա-
46 րըմը էօփմէքտէն ֆարիղ օլմատը։ Սէն
պաշըմը զէյթ եաղը իլէ եաղլամատըն,
պու իսէ այագլարըմը խօշ րա՛իհալը
47 եաղ իլէ եաղլատը։ Պինա՛էն 'ալէյհ սա-
նա տէրիմ քի՝ կիւնահլարը չօգ օլտը-
ղը հալտէ 'աֆվ օլունտու, զիրա չօգ
սէվտի. լաքին ազ 'աֆվ օլունան քիմ-
48 սէ ազ սէվէր։ Վէ մէրգումէյէ՝ Կիւ-
49 նահլարըն 'աֆվ օլունտու՝ տէտի։ Վէ
պէրապէր սօֆրատա օթուրանլար քէն-
տի քէնտիլէրինէ՝ Կիւնահլար տախի
'աֆվ էտէն պու քի՞մ տիր՝ տէմէյէ
50 պաշլատըլար։ Օլ տախի գարըյա՝ Ի-
մանըն սէնի խըլաս էթտի, սէլամէթլէ
կիթ՝ տէտի։

ՊԱՊ 8

1 Վէ վագը՛ օլտու քի պունտան սօնկրա
Յիսուս շէհիրտէն շէհրէ վէ քէօյտէն քէօ-
յէ կէչիպ մէլէքութ Ալլահը վա'զ ու
2 թէպշիր էտէր իտի։ Վէ օն իքիլէր իլէ՝
շէրիր րուհլար վէ մարազլարտան շիֆա
պուլմուշ պա'զը գարըլար, եա'նի քէն-
տինտէն եէտի ճին չըգմըշ օլան Մէճ-
3 տէլի տէնիլէն Մէրեէմ, վէ Հէրօտէ-
սին քէթխիւտասը Խուզանըն զէվճէսի
Եուաննա վէ Սուսաննա վէ սա"իր նիչէ
գարըլար անըն իլէ պէրապէր պուլու-
նուպ, անա մէրգումէլէր քէնտի մալ-
լէրի իլէ խըտմէթ տախի էտէրլէր իտի։
4 Վէ նիչէ շէհիրլէրտէն վաֆիր խալգ
ճէմ՚ օլուպ՝ անըն եանընա կէլտիքլէ-
5 րինտէ, թէմսիլ իլէ տէտի քի՝ Պիր է-
քինճի քէնտի էքինինի էքմէյէ չըգտը,
վէ էքէր իքէն՝ պա՛զըսը եօլ քէնարը-
նա տիւշտիւ. վէ չիյնէնմէքլէ հավա
6 գուշլարը անը եէտիլէր։ Վէ պա'զըսը
գայա իւզէրինէ տիւշիւպ՝ րութուպէ-
թի օլմատըղընտան պիթտիյի կիպի գու-
7 րուտու։ Վէ պա'զըսը տիքէնլէր արա-
սընա տիւշմէքլէ, տիքէնլէր պէրապէր
8 պիթիպ անը պօղտուլար։ Վէ պա'զըսը
էյի թօփրագ իւզէրինէ տիւշմէքլէ, պի-
թիպ եիւզ գաթ մահսուլ վէրտի։ Պուն-
լարը սէօյլէր իքէն՝ Իշիտիր գուլագլա-
րը օլան իշիթսին՝ տէյիւ նիտա էթտի։
9 Վէ շակիրտլէրի՝ 'Աճէպա պու թէմ-
սիլ նէ՞ տէմէք տիր՝ տէյիւ անտէն սու"ալ
10 էթտիլէր։ Օլ տախի տէտի քի՝ Մէլէ-
քութ Ալլահըն էսրարընը վագըֆ օլ-
մագ սիզէ վէրիլմիշ տիր, ամմա ղայրի-
լէրէ թէմսիլլէր իլէ սէօյլէնիլիր. թա քի
պագար իքէն կէօրմէյէլէր, վէ իշիտիր
իքէն անլամայալար։
11 Թէմսիլ պու տուր. Թօխում Ալլահըն
12 քէլամը տըր։ Վէ եօլ քէնարընտա օ-
լանլար օլ քիմսէլէր տիր քի՝ իշիթտիք-
տէն սօնկրա, իման էտէրէք խըլաս օլ-
մայընլար տէյիւ Շէյթան կէլիպ անլէ-
րին գալպլէրինտէն քէլամը գալտըրըր։
13 Վէ գայա իւզէրինտէ օլանլար օլ քիմ-
սէլէր տիր քի՝ իշիթտիքլէրինտէ քէ-
լամը մէսէրրէթլէ գապուլ էտէրլէր իսէ-
տէ, քէնտիլէրտէ քէօք օլմատըղըն-
տան, պիր միւտտէթ իման էտիպ՝ թէճ-
րիպէ վագթընտա կէրի չէքիլիրլէր։
14 Վէ տիքէնլէր արասընա տիւշէնլէր օլ
քիմսէլէր տիր քի՝ իշիթտիքտէն սօնկ-
րա կիթտիքճէ էնտիշէլէր իլէ զէնկին-
լիք վէ 'էօմրիւն զէվգ ու սէֆալարը-
նա պօղուլարագ մահսուլ եէթիշտիր-

15 մէգտիր։ Վէ էյի եէրտէ օլանլար օլ քիմ-
սէլէր տիր քի՝ քէլամը էյի վէ սաֆի
գալպ իլէ տինլէյիպ հըֆզ էտէրէք,
սապր իլէ մահսուլ վէրիրլէր։
16 Վէ պիր քիմսէ չըրաղը եագտըգտան
սօնրա՝ անը պիր գապ իլէ էօրթմէզ,
եախօտ եաթագ ալթընա գօյմազ. ամ-
մա իչէրի կիրէնլէր ըշըղը կէօրսիւնլէր
17 տէյիւ շէմ՛տան իւզէրինէ գօր։ Զիրա
աշիքեար օլմայաճագ կիզլի պիր նէսնէ
եօգ տուր. վէ պիլինիփ մէյտանա կէլ-
մէյէճէք մախֆի պիր նէսնէ եօգ տուր։
18 Իմտի նէ վէճհ իլէ տինլէտիյինիզէ տիգ-
գաթ էտինիզ. զիրա քիմին վար իսէ,
անա վէրիլէճէք տիր. վէ քիմին եօգ ի-
սէ, օլ վար զանն օլունան տախի քէն-
տինտէն ալընաճագ տըր։
19 Վէ վալիտէսի իլէ պիրատէրլէրի կէ-
լիպ՝ քէսրէթ ի խալգ սէպէպիյլէ եա-
20 նընա վարամատըլար։ Վէ անա՝ Վալի-
տէն իլէ պիրատէրլէրին սէնի կէօրմէք
իսթէմէքլէ, տըշարըտա տուրույօրլար՝
21 տէյէրէք խապէր վէրիլտի։ Օլ տախի
անլէրէ ճէվապէն՝ Վալիտէմ վէ պիրա-
տէրլէրիմ Ալլահըն քէլամընը տինլէ-
յիպ իճրա էտէնլէր տիր՝ տէտի։
22 Վէ կիւնլէրին պիրինտէ քէնտիսի շա-
կիրտլէրի իլէ պէրապէր պիր գայըղա
պինիպ, անլէրէ՝ Կէօլիւն գարշը թա-
րաֆընա կէչէլիմ՝ տէտիքտէ, աչըլտը-
23 լար։ Վէ կիտէրլէր իքէն քէնտիսի ույ-
գույա վարտը. վէ կէօլ իւզէրինէ պիր
պօրա էնմէքլէ, գայըգ տօլմագտա՝ վէ
24 քէնտիլէր թէհլիքէտէ իտիլէր։ Վէ եա-
նընա կէլիպ անը ույանտըրարագ, Եա
Մու՛ալլիմ, եա Մու՛ալլիմ, հէլաք օ-
լույօրըզ՝ տէտիլէր. օլ տախի գալգըպ՝
րիւզկեարը վէ սույըն տալգալարընը ա-
զարլատըգտա, սաքին օլմալարըյլէ ի-
25 մանլըգ օլտու։ Վէ անլէրէ՝ Իմանընըզ
նէ՞րէտէ տիր՝ տէտի. անլէր տախի
գօրգուպ թէ՛աճճիւպ էտէրէք պիրի
պիրինէ՝ 'Աճէպա պու քի՞մ տիր քի
րիւզկեարլարա վէ սույա տախի էմր
էթմէսիյլէ, անա իթա՛աթ էտէրլէր՝
տէտիլէր։
26 Վէ գայըգ իլէ Ճէլիլին գարշըսընա
վարըպ՝ Ճատարալըլէրին մահալլարընա վար-
27 տըլար։ Վէ սահիլէ չըգտըգտա օլ շէհ-
րտէն, խայլը զէմանտան պէրու տէրու-
նինտէ ճիննլէր պուլունմագլէ էսվապ
կիյմէյիպ էվտէ տէյիլ, անճագ գապր-
լարտա օթուրան պիր ատէմ անա րասթ
28 կէլտի։ Վէ Յիսուսը կէօրտիւքտէ,
ֆէրեատ էտէրէք էօնիւնէ տիւշիպ.
վէ պիւլէնտ ավազլէ՝ Եա Յիսուս, Իպն
Ուլլահ իլ միւթա՛ալ, պէնիմ իլէ սէ-
նին նէ՞ իշին վար. սանա եալվարըրըմ
քի պանա 'ազապ էթմէյէսին՝ տէտի։
29 Զիրա Նաճիս րուհա՝ օլ ատէմտէն
չըգմասընը էմր էթմիշ իտի. չիւնքի
անը խայլի վագըթտան պէրու զապթ
էթմիշ օլմագլէ, օլ ատէմ զինճիրլէր
վէ պուգաղըլար իլէ պաղլը օլարագ՝
մահֆուզ պուլուր իտի իսէ տէ, պաղլարը
գըրըպ ճինն թարաֆընտան չէօլլէրէ
30 սէվգ օլունուր իտի։ Վէ Յիսուս անա՝
Սէնին իսմին նէ՞ տիր՝ տէյիւ սու՛ալ
էթտիքտէ, Ալայ տըր՝ տէտի. զիրա
տէրունինէ չօգ ճիննլէր կիրմիշ իտի։
31 Վէ քէնտիլէրէ հավիյէյէ կիթմէյի էմր
էթմէմէսինի անտէն րիճա էտէրլէր ի-
32 տի։ Վէ օրատա, տաղտա օթլանըր
վաֆիր պիր տօնուզ սիւրիւսի պու-
լունմագլէ, անլէրին իչինէ կիրմէլէրինէ
իզն վէրմէսինի անտէն րիճա էթմէլէրի
33 իւզէրինէ՝ իզն վէրտի։ Վէ ճիննլէր օլ
ատէմտէն չըգըպ տօնուզլարա կիրտէք-
լէ, օլ սիւրիւ ույչուրումտան աշաղը քէն-
34 տիլէրինի կէօլէ աթըպ՝ պօղուլտու։ Վէ
անլէրի օթլատանլար պու վագը՛այը
կէօրտիւքտէ, գաչըպ՝ շէհրտէ վէ չիֆթ-
35 լիքլէրտէ խապէր վէրտիլէր։ Էհալի տա-
խի վագը՛այը կէօրմէյէ չըգըպ՝ Յիսու-
սըն եանընա կէլէրէք, տէրունինտէն
ճիննլէր չըգմըշ օլան ատէմի կիյինմիշ
վէ 'ագըլլանմըշ օլարագ Յիսուսըն ա-
յագլարը եանընտա օթուրուր պուլ-
36 մագլէ գօրգտըլար։ Վէ վագը՛այը միւ-
շահէտէ էթմիշ օլանլար տախի ճէննու-
նըն նասըլ խէլաս պուլտուղընը անլէրէ
37 նագլ էթտիլէր։ Վէ Ճատարալըլէրին
ճիվար պուլունան մահալլէլէրինին պիլ
ճիւմլէ էհալիսի զիյատէսիյլէ խավֆ

էթմիշ օլմալարըյլէ, եանլարընտան
կիթմէսինի անտէն րիճա էթտիլէր. օլ
տախի գայըղա կիրիփ 'ավտէթ էյլէտի.
38 Վէ իւզէրինտէն ճիննլէր չըգմըշ օլան
ատէմ պէրապէր պուլունմագլըղընը
անտէն րիճա էյլէտի իսէ տէ, Յիսուս
39 անը սալը վէրիփ, Էվինէ տէօն, վէ Ալլահըն
սանա էթտիյի շէյլէրի նագլ էյլէ՝
տէտի. օլ տախի կիտիփ պիւթիւն
շէհրտէ Յիսուսըն քէնտինէ էթտիյինի
իլան էտէր իտի.
40 Վէ Յիսուս 'ավտէթ էթտիքտէ՝ խալգ
անը գապուլ էթտի, զիրա ճիւմլէսի
41 անա մունթազըր իտի. Վէ իշթէ սինագօղ
րէ'իսի օլան Եաիրօս իսմինտէ պիր
ատէմ կէլիփ՝ Յիսուսըն այագլարընա
գափանարագ, խանէսինէ կէլմէսինի
42 րիճա էյլէտի. Զիրա թագրիպէն օն իքի
եաշընտա պիրիճիք պիր գըզը օլուփ՝
մէզքիւրէ էօլմէք իւզրէ իտի. օլ
տախի կիտէր իքէն խալգ անը թազյիգ
էտիյօր իտի.
43 Վէ օն իքի սէնէտէն պէրու նէզֆ ի
տէմ մուպթէլա օլարագ, պիւթիւն
մալընը հէքիմլէրէ սարֆ էթմիշ իսէ տէ,
հիչ պիրինտէն շիֆա պուլամամըշ պիր
44 գարը՝ Արգատան եագլաշըփ՝ լիպասընըն
էթէյինէ տօգունտու, վէ ֆիլ հալ
45 նէզֆ ի տէմի քէսիլտի. Վէ Յիսուս՝
Պանա տօգունան քիմ տիր՝ տէտիյինտէ,
ճիւմլէսի ինքեար էթմէքլէ, Պէտրօս
վէ անըն իլէ պէրապէր օլանլար՝
Եա Մու'ալլիմ, գալապալըգ սէնի սըգըփ
թազյիգ էտէր իքէն՝ Պանա տօգունան
քիմ տիր՝ տէյօր մուսըն, տէտիլէր.
46 Ամմա Յիսուս՝ Պանա պիր քիմսէ
տօգունտու, զիրա պէնտէն գուվվէթ
սատըր օլտըղընը անկլատըմ՝ տէտի.
47 Իմտի գարը կիզլէնէմէտիյինի կէօրտիւքտէ,
թիթրէյէրէք կէլիփ՝ հուզուրունա
տիւշիւփ, պիւթիւն խալգըն էօնիւնտէ
անա նէ սէպէպտէն տօգունտուղունը,
վէ նասըլ անիտէ շիֆա պուլտուղունը
48 նագլ էթտի. Օլ տախի մէզքիւրէյէ՝
ճէսարէթլէն, գըզըմ, իմանըն
սէնի խէլաս էյլէտի. սէլամէթլէ
կիթ՝ տէտի.
49 Օ տահա սէօյլէր իքէն՝ սինագօղ րէ'իսինին
խանէսինտէն պիր ատէմ կէլիփ,
անա՝ Գըզըն վէֆաթ էթտի, Մու'ալլիմէ
50 զահմէթ վէրմէ՝ տէտի. Վէ Յիսուս
պունու իշիթտիքտէ, անա ճէվապէն՝
Գօրգմա, անճագ իման էյլէ, օ
51 խէլաս պուլուր՝ տէտի. Վէ խանէյէ
կիրտիքտէ, Պէտրոս իլէ Եա'գուպ վէ
Եուհաննատան, վէ գըզըն փէտէրի իլէ
վալիտէսինտէն մա'ատա քիմսէյի իչէրի
52 կիրմէյէ պըրագմատը. Վէ ճիւմլէսի գըզ
իչիւն աղլայըփ տէօյիւնմէքտէ իքէն՝
Աղլամայընըզ, վէֆաթ էթմէտի, ան-
53 ճագ ույույօր՝ տէտի. Վէ անլէր վէֆաթ
էթմիշ օլտըղընը պիլմէքլէ, անը իս-
54 թիհզա էթտիլէր. Լաքին ճիւմլէսինի
տըշարըյա չըգարըփ՝ մէզքիւրէնին է-
լինի թութուփ, Էյ գըզ, գալգ՝ տէյիւ
55 չաղըրտը. Վէ անըն րուհը րիճու' էթ-
մէքլէ, անիտէ այաղա գալգտը, վէ Յի-
սուս անա եէմէք վէրիլմէսինի էմր էթ-
56 տի. Վէ մէզքիւրէնին վալիտէյնի հայ-
րան օլտըլար. օլ տախի՝ Պու վագը'ա-
յը քիմսէյէ սէօյլէմէյէսինիզ՝ տէյիւ ան-
լէրէ թէնպիհ էթտի.

ԲԱՊ 9

1 Վէ օն իքի շակիրտինի պիր եէրէ ճէմ'
էտիփ՝ անլէրէ ճիւմլէ ճիննլէր իւզէրինէ,
վէ մարազլարըն տէֆ'ի իչիւն գուվ-
2 վէթ վէ գուտրէթ վէրէրէք, Անլէրի
մէլէքիւթ Ուլլահը վա'զ էտիփ խաս-
թալարա շիֆա վէրմէյէ կէօնտէրտի.
3 Վէ անլէրէ՝ Եօլ իչիւն պիր շէյ ալմա-
յընըզ. նէ տէյնէք, նէ տաղարճըգ, նէ
էքմէք, նէ աքչէ, նէ տէ իքիշէր էն-
4 թարինիզ օլսուն. Վէ հէր հանկը էվէ
կիրէրսէնիզ, օրատա գալըփ՝ օրատան
5 չըգընըզ. Վէ սիզի հէր քիմ գապուլ
էթմէզ իսէ, օլ շէհրտէն չըգտըղընըզ-
տա, 'ալէյհլէրինէ շէհատէթ օլմագ ի-
չիւն, այագլարընըզտան թօզը պիլէ
6 սիլքինիզ՝ տէտի. Անլէր տախի չըգըփ
հէր եէրտէ պէշարէթի թէպշիր էտէ-
րէք, վէ խասթալարա շիֆա վէրէրէք,
քէօյտէն քէօյէ կէզէրլէր իտի.

7 Վէ րէ՞իս ի րուպ՝ օլան Հէրօտէս օնըն հէտիյլէ իճրա օլունան շէյլէրին ճիւմլէսինի իշիթտիքտէ՝ շիւպհէ էթտի. զիրա պա՛զը քիմսէլէր՝ Յուհաննա էօ-
8 լիւմտէն գըյամ էթմիշ տիր, վէ պա՛զըլարը՝ Իլիյա զուհուր էթմիշ տիր, պա՛զըլարը տախի՝ Գատիմ փէյղամպէրլէրտէն պիրի գըյամ էթմիշ տիր՝
9 տէրլէր իտի. Վէ Հէրօտէս՝ Պէն Յուհաննանըն պաշընը քէստիրտիմ, վէ պու քիմսէ քի՞մ տիր քի պէն անըն հագգընտա պէօյլէ շէյլէր իշիտիյօրըմ՝ տէյէրէք, անը կէօրմէք իսթէր իտի.

10 Վէ րէսուլլէր ՛ավտէթ էտիպ՝ իճրա էթտիքլէրի ճիւմլէ շէյլէրի անա հիքեայէ էթտիլէր. օլ տախի անլէլէրի ալըպ՝ թէնհաճա Պէյթսայտա տէնիլէն շէհրին պիր պիյապան մահալլինէ
11 չէքիլտի. Խալգ տախի պունու պիլմէքլէ անըն արդը սըրա կիթտիլէր. վէ անլէրի գապուլ էտիպ անլէրէ մէլէքութ Ուլլահըն հագգընտա քէլամ էտէրէք, շիֆայա մուհթաճ օլանլարա շիֆա վէրիր իտի.

12 Վէ կիւն զէվալ պուլմագա պաշլատըգտա՝ օն իքիլէր անըն եանընա կէլիպ, Խալգը սալը վէր քի՝ էթրաֆտա պուլունան քէօյլէր իլէ չիֆթլիքլէրէ վարըպ գօնալար, վէ եէյէճէք պուլալար, զիրա պուրատա պիյապան եէր-
13 տէ իզ՝ տէտիլէր. Օլ տախի՝ Սիզ անլէրէ թա՛ամ վէրինիզ՝ տէտի. անլէր տախի՝ Պիզիմ պէշ էքմէք իլէ իքի պալըղըմըզտան զիյատէսի շէյիմիզ եօգ տըր, մէյէր կիտիպ պու գավմըն ճիւմլէսինէ եէյէճէք սաթըն ալալըմ՝ տէտիլէր.
14 Զիրա պէշ պին գատար ատէմ վար իտի. օլ տախի շակիրտլէրինէ՝ Անլէրի էլլիշէր էլլիշէր օլարագ, պէօլիւք պէօ-
15 լիւք օթուրթունըզ՝ տէտի. Վէ անլէր պէօյլէ էտիպ՝ ճիւմլէսինի օթուրթտուլար.
16 Վէ պէշ էքմէք իլէ իքի պալըղը ալըպ՝ կէօյէ տօղրու նազար էտէրէք, իւզէրլէրինէ պէրէքէթ տուասը օգուտու, վէ փարչալայըպ՝ խալգըն էօնիւնէ գօյմագ իչիւն շակիրտլէրինէ
17 վէրտի. Վէ ճիւմլէսի եէյիպ տօյտուլար. վէ օն իքի քիւֆէ տօլուսու փարչա փարչա օլարագ գալտըրըլտը.

18 Վէ քէնտիսի եալընըզճա տուա էտէր իքէն, շակիրտլէրի տէ պէրապէր պուլունտուգլարը հալտէ, խալգըն տէտիյինէ կէօրէ պէն քի՞մ իմ՝ տէյի անլէրէ
19 սուա՛լ էյլէտի. Անլէր տախի ճէվապէն՝ [illegible] Վաֆթիզ էտիճի Յուհաննա, վէ պա՛զըլէր՝ Իլիյա, տիկէրլէրի տէ՝ Գատիմ փէյղամպէրլէրտէն պիրի գըյամ
20 էթմիշ տիր տէյօրլար՝ տէտիլէր. Օլ տախի անլէրէ՝ Եա սիզին տէտիյինիզէ կէօրէ պէն քի՞մ իմ՝ տէտի. վէ Պետրոս ճէվապէն՝ Սէն Ալլահըն Մէսիհի սին՝
21 տէտի. Օլ տախի անլէրէ՝ Պունու քիմսէյէ սէօյլէմէյէսինիզ՝ տէյի էքիտէն
22 թէնպիհ էտիպ՝ Իպն իւլ ինսան չօգ էլէմ չէքմէք, վէ իխթիյարլար իլէ պաշ քեահինլէր վէ 'ուլէմա թարաֆընտան րէտ էտիլիպ գաթլ օլունմագ, վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ գըյամ էթմէք կէրէք տիր՝ տէտի.

23 Վէ ճիւմլէսինէ՝ Էյէր պիր քիմսէ արդըմճա կէլմէք իսթէրսէ, թէրք ի նէֆս էտէրէք, խաչընը հէր կիւն գալտըրըպ
24 արդըմ սըրա կէլսին. Զիրա հէր քիմ ճանընը գուրթարմագ իսթէրսէ, անը զայի էտէճէք. վէ հէր քիմ ճանընը պէնիմ իչիւն զայի էտէրսէ, անը գուրթա-
25 րաճագ տըր. Չիւնքի պիր ատէմ պիւթիւն տիւնեայը գազանըպ տա՝ քէնտինի զայի եախօտ զիեանա կիրիֆթար
26 էտէրսէ, նէ՞ իսթիֆատէ էտէր. Զիրա հէր քիմ պէնտէն վէ պէնիմ սէօզլէրիմտէն ուտանըրսա, իպն իւլ ինսան տախի քէնտիսինին վէ Պէտէրին վէ մուգատտէս մէլա՞իքէնին ճէլալի իլէ կէլտիյի զէման անտէն տօլայը ու-
27 թանաճագ տըր. Վէ հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի պուրատա հազըր օլանլարտան պա՛զըլար վար քի մէլէքութ Ուլլահը կէօրմէյինճէյէ տէք ասլա էօլիւմ թաթմայաճագ տըր՝ տէտի.

28 Վէ պու քէլամտէն թագրիպէն սէքիզ կիւն սօնրա, Պետրոս իլէ Յուհաննա վէ Եա՛գուպը պէրապէր ալըպ
29 տուա էթմէք իւզրէ տաղա չըգտը. Վէ

քէնտիսի տու'ա էտէր իքէն, եիւզիւ-
նիւն հէյ'էթի թէպէտտիւլ էտէրէք, էս-
30 վապըսը պէյազ վէ փարլագ օլտու։ Վէ
իշթէ իքի ատէմ, եանի Մուսա վէ Էլ-
31 իյա անըն իլէ սէօյլէշիրլէր իտի։ Բուն-
լար ճէլալ իլէ կէօրիւնիւպ՝ Երուշա-
ղիմտէ վուգուա՝ պուլաճագ իրթիհալը
32 հագգընտա սէօյլէյօրլար իտի։ Վէ Պետ-
րոս վէ անըն իլէ պէրապէր պուլունան-
լար ույգու պասմըշ օլմըշլէ, ույան-
տըգլարընտա՝ անըն ճէլալինի վէ պէ-
րապէր տուրան իքի ատէմի կէօրտիւ-
33 լէր։ Վէ անլէր անտան այրըլմագ իւզրէ
իքէն, Պետրոս նէ սէօյլէտիյինի պիլմէ-
յէրէք, Յիսուսա՝ Եա Մու'ալլիմ, պու-
րատա պուլունմագլըղըմըզ էյի տիր. վէ
պիրի սէնին, պիրի տէ Մուսա վէ պի-
րի տէ Էլիյա իչիւն օլարագ, իւչ խայ-
34 մէ եափալըմ՝ տէտի։ Վէ օ պունու սէօյ-
լէմէքտէ իքէն, պիր պուլութ կէլիպ՝
անլէրի կէօլկէսի ալթընտա ալտը. վէ ան-
լէր պուլութա կիրտիքլէրինտէ, շիտտէթ-
35 լէ գօրգտըլար։ Վէ պուլութտան՝ Սէվ-
կիլի Օղլըմ պու տըր, անը տինլէ-
36 յինիզ՝ տէյէն պիր սէտա կէլտի։ Վէ
պու սէտա օլտուգտա, Յիսուս եալընըզ
պուլունտու. անլէր տախի սուքիւթ է-
տիպ կէօրտիւքլէրի շէյլէրտէն օլ կիւն-
լէրտէ քիմսէյէ պիր շէյ խապէր վէրմէ-
տիլէր։

37 Վէ էրթէսի կիւն տաղտան էնտիքլէ-
րինտէ, խայլի ճէմա'աթ անը գարշըլա-
38 տը՝ Իշթէ ճէմա'աթտան պիր ատէմ
ֆէրեատ էտէրէք, Եա Մու'ալլիմ, սա-
նա եալվարըրըմ, օղլըմա նազար գըլ,
39 զիրա պիր թանէմ տիր։ Վէ իշթէ անը
պիր րուհ թութուպ՝ անսըզըն պաղըր-
տըրըր վէ քէօփիւրտէրէք՝ սարսըպ
էզտիքտէն սօնքրա կիւճ իլէ այրըլըր։
40 Վէ անը իխրաճ էթմէլէրինի սէնին շա-
կիրտլէրինտէն րիճա էթտիմ իսէ տէ,
41 մուգթէտիր օլմատըլար՝ տէտի։ Վէ Յի-
սուս ճէվապ վէրիպ՝ Էյ իմանսըզ վէ
թէրս նէսլ, նէ՞ վագթա գատար սի-
զին եանընըզտա օլուպ՝ սիզէ թէհամ-
միւլ էտէյիմ. օղլընը պուրայա կէթիր՝
42 տէտի։ Վէ օ տահա եանընա կէլիր ի-
քէն, ճինն անը եէրէ չարփըպ, շիտ-
տէթլէ սարստը. ամմա Յիսուս նաճիս
րուհը ազարլայարագ, չօճուղու շիֆա վէ-
րիպ՝ անը փէտէրինէ թէսլիմ էթտի։
43 Վէ ճիւմլէսի Ալլահըն 'ազամէթինէ միւ-
թէհայյիր օլտըլար։

Վէ ճիւմլէսի Յիսուսըն էթտիյի շէյ-
լէրին քեաֆֆէսինէ թէ'աճճիւպտէ ի-
44 քէն, շակիրտլէրինէ՝ Սիզ պու սէօզլէրի
գուլագլարընըզա գօյունըզ. զիրա Իպն
իւլ ինսան ատէմլէրին էլինէ թէսլիմ
45 օլունաճագ տըր՝ տէտի։ Անլէր տախի պու
սէօզի անլամատըլար, վէ ֆէհմ էթ-
մէմէլէրի իչիւն անլէրտէն կիզլէնմիշ ի-
տի. վէ պու սէօզիւ անտան իսթիֆսար
էթմէյէ գօրգտըլար։

46 Վէ քէնտիլէրտէն հա՞նկիսը պէօյիւք
օլաճաղը միւպահասէսի մէյանէլէրինէ
47 կիրմիշ իտի։ Յիսուս տախի գալպլէրի-
նին էֆքեարընը պիլմէքլէ, պիր չօճուգ
ալըպ քէնտի եանընտա տուրղուրտու։
48 Վէ անլէրէ՝ Հէր քիմ պու չօճուղը պէ-
նիմ իսմիմ իչիւն գապուլ էտէրսէ,
պէնի գապուլ էթմիշ օլուր, վէ հէր
քիմ պէնի գապուլ էտէրսէ, պէնի իր-
սալ էտէնի գապուլ էթմիշ օլուր. զի-
րա ճիւմլէնիզտէն էն քիւչիւք պուլու-
նան՝ պէօյիւք օլաճագ տըր՝ տէտի։

49 Վէ Եուհաննա ճէվապ էտիպ՝ Եա
Մու'ալլիմ, սէնին իսմին իլէ ճիննլէրի
իխրաճ էտէն պիր քիմսէ կէօրտիւք,
վէ պիզիմ իլէ պէրապէր սէնին արտըն-
ճա կէլմէտիյի իչիւն անը մէն՝ էթտիք՝
50 տէտի։ Վէ Յիսուս անա [illegible] Մէն՝
էթմէյինիզ, զիրա պիզէ մուխալիֆ օլ-
մայան պիզիմ թարաֆըմըզտա տըր՝
տէտի։

51 Վէ վագըթ՝ օլտու քի՝ անըն 'ուրուճը-
նըն կիւնլէրի թէմամ օլմագ իւզրէ ի-
քէն, Երուշաղիմէ կիթմէյէ գավիյէն
52 եիւզ թութուպ՝ էօնիւնտէն խապէրճի-
լէր կէօնտէրտի. անլէր տախի կիտիպ
անա թէտարիք կէօրմէք իւզրէ Սամա-
րիալըլարըն պիր քէօյիւնէ կիրտիլէր։
53 Վէ Երուշաղիմէ միւթէվէճճիհ օլտու-
54 ղունտան, անը գապուլ էթմէտիլէր։ Վէ
անըն շակիրտլէրի Եա'գուպ իլէ Եու-

հաննա տախը կէօրտիւքտէ, Եա
Ռապպ, իսթէ՞ր մի սին քի՝ հէման Է-
լիյասըն էթտիյի կիպի կէօքտէն աթէշ
էնիփ անլարը թէլէֆ էթմէսինի էմր է-
55 տէլիմ՝ տէտիլէր. Օլ տախը տէօնիւփ
անլարը թա՛զիր էտէրէք, Սիզ նէ մա-
գուլէ րուհտան օլտուղունուզու պիլմէզսի-
56 նիզ. Զիրա Իպն իւլ ինսան ատէմլէ-
րին ճանլարընը հէլաք տէյիլ, անճագ
խէլաս էթմէք իչին կէլտի՝ տէտի.
Պա՛տէհու տիկէր պիր քէօյէ կիթտի-
լէր.
57 Վէ եօլտա կիտէրլէր իքէն պիրի անա՝
Էֆէնտի, հէր նէրէյէ կիտէրսէն, ար-
58 տըն սըրա կէլիրիմ՝ տէտի. Յիսուս տա-
խի անա՝ Թիլքիլէրին ինլէրի, վէ հա-
վա գուշլարընըն եուվալարը վար, լա-
քին Իպն իւլ ինսանըն պաշընը գօյա-
ճագ եէրի եօգ տըր՝ տէտի.
59 Վէ պիր գայրիսինէ՝ Արգամճա կէլ՝
տէտի. Օլ տախի՝ Էֆէնտի, իզին
վէր, էվվէլա կիտիփ փէտէրիմի տէֆն
60 էտէյիմ՝ տէտի. Յիսուս տախի անա՝
Բըրագ, մէյթլէր քէնտի մէյթլէրինի
տէֆն էթսինլէր, սէն իսէ կիտիփ Մէ-
լէքիւթ Ուլլահը վա՛զ էյլէ՝ տէտի.
61 Վէ տիկէր պիր քիմսէնէ տախի՝ Է-
ֆէնտի, սէնին արտըն սըրա կէլիրիմ,
լաքին էվվէլա պանա իզին վէր՝ էհլ ի
62 պէյթիմ իլէ վէտա էտէյիմ՝ տէտի. Ամ-
մա Յիսուս անա՝ Էլինի սապանա իւզէ-
րինէ գօյուփ տա կէրիյէ պագան հիչ
պիր քիմսէ մէլէքիւթ Ուլլահա մունա-
սիպ տէյիլ տիր՝ տէտի.

ՊԱՊ 10

1 Վէ պու շէյլէրտէն սօնկրա, Ռապպ տի-
կէր եէթմիշ քիշի տախա թա՛յին է-
տիփ՝ վարաճագը հէր շէհրէ վէ մահա-
լէ անլարը քէնտիսինտէն էվվէլ իքիշէր ի-
2 քիշէր կէօնտէրտի. Վէ անլարէ տէտի
քի՝ Ֆիլհագիգէ հասատ չօգ, ամմա
իշճիլէրի ազ տըր. իմտի հասատ սահի-
պինէ՝ քէնտի հասատընա իշճիլէր կէօն-
3 տէրմէսի իչին նիյազ էտինիզ. Կիտի-
նիզ, իշթէ պէն սիզի գուզուլար կիպի
գուրթլար արասընա կէօնտէրիյօրըմ.
4 Քիսէ եա տաղարճըգ եախօտ այագ
գապըլարը թաշըմայընըզ, վէ եօլտա պիր
5 քիմսէյէ սէլամ վէրմէյինիզ. Վէ հէր
հանկը խանէյէ կիրէրսէնիզ էվվէլա,
Պու խանէյէ սէլամ օլսուն՝ տէյինիզ.
6 Վէ էյէր օրատա սէլամա մուսթահագգ
քիմսէ վար իսէ, սէլամընըզ անըն ի-
զէրինտէ գալաճագ տըր. եօգ իսէ՝ սի-
7 զէ րուճու՝ էտէճէք տիր. Վէ օլ խա-
նէտէ գալըփ՝ պուլունան շէյլէրինտէն
եէյիփ իչինիզ, զիրա իշճի քէնտի իւճ-
րէթինէ մուսթահագգ տըր. խանէտէն
8 խանէյէ նագլ էթմէյինիզ. Վէ հէր հան-
կը շէհրէ կիրէրսէնիզ, անլէր տախի սի-
զի գապուլ էթտիքլէրի հալտէ, էօնիւ-
9 նիւզէ գօնուլան շէյլէրի եէյինիզ. Վէ
իչինտէ պուլունան խասթալարա շիֆա
վէրիփ, անլարէ՝ Մէլէքիւթ Ուլլահ սի-
10 զէ եագլաշմըշ տըր՝ տէյինիզ. Վէ հէր
հանկը շէհրէ կիրէրսէնիզ, սիզի գապուլ
էթմէտիքլէրի հալտէ, ճատտէլէրինէ
11 չըգըփ՝ Սիզին շէհրինիզտէն պիզէ եա-
փըշան թօզը պիլէ սիզէ սիլքէրիզ. լա-
քին պունու պիլինիզ քի՝ մէլէքիւթ
Ուլլահ սիզէ եագլաշմըշ տըր՝ տէյինիզ.
12 Սիզէ տէրիմ քի՝ օլ կիւնտէ Սատումըն
հալի օլ շէհրին հալինտէն էհվէն օլա-
13 ճագ տըր. Վայ սանա, էյ Քօրազին,
վայ սանա, էյ Պէյթսայտա. զիրա էյէր
սիզտէ իճրա գըլընան մու՛ճիզէլէր Սուր
վէ Սայտատա օլմուշ օլսայտը, չօգտան
չուլ վէ քիւլտէ օթուրուփ թէվպէ է-
14 տէրլէր իտի. Լաքին րուզ ի ճէզատա
Սուրունլէ Սայտանըն հալի սիզին հալի-
15 նիզտէն էհվէն օլաճագ տըր. Վէ սէն,
էյ կէօքլէրէ գատար իւճէլէնմիշ օլան Քէֆէր-
նահում, ճէհէննէմէ գատար էնտիրի-
16 լէճէքսին. Սիզի տինլէյէն պէնի տինլէ-
միշ օլուր, վէ սիզի րէտտ էտէն պէ-
նի րէտտ էթմիշ օլուր, վէ պէնի րէտտ
էտէն պէնի իրսալ էտէնի րէտտ էթմիշ
օլուր.
17 Վէ օլ եէթմիշլէր սուրուր իլէ 'ավտէթ
էտիփ՝ Եա Ռապպ, ճինլէր պիլէ սէնին
իսմինիլէ պիզէ իթա՛աթ էտիյօր՝ տէ-
18 տիլէր. Օլ տախի անլարէ՝ Շէյթանըն

Սէմատան եըլտըրըմ կիպի տիւշտիւ-
19 յիւնիւ կէօրտիւմ. Իշթէ սիզէ եըլան-
լար իլէ 'ագրէպլէր իւզէրինէ, վէ տիւշ-
մէնին ճէմի' ի գուվվէթի իւզէրինէ
պասմաղա գուտրէթ վէրիրիմ. վէ սի-
զէ հիչ պիր շէյ զարար վէրմէյէճէք
20 տիր. Ամմա պունա, եա'նի ճինլէրին
սիզէ իթա'աթ էթտիքլէրինէ սէվինմէ-
յինիզ, լաքին իսիմլէրինիզին սէմա-
վաթտա գայըտ օլունտուղունա սէվինինիզ՝
տէտի.

21 Օլ սա'աթ Յիսուս րուհըննա մէս-
րուր օլուպ, Էյ սէմա վէ զէմինին Ռապ-
պը Փէտէր, սանա շիւքր էտէրիմ քի
պու նէսնէլէրի 'ալիմլէր իլէ 'արիֆլէր-
տէն խաֆի թութուպ՝ անլէրի մա'սում-
լարա իզհար էյլէտին. պէլի, էյ Փէտէր,
զիրա 'ինայէթինտէ պէօյլէ խօշ կէօրիւն-
22 տիւ. Փէտէրիմտէն հէր շէյ պանա թէս-
լիմ օլունտու. վէ Օղլըն քիմ իտիւյինի
Փէտէրտէն ղայրի քիմսէ պիլմէյիպ՝ Փէ-
տէրին քիմ իտիւյինի Օղլըտան վէ Օղլըն
անը իզհար էթմէսինի իրատէ էթտիյի
քիմսէտէն ղայրիսի պիլմէզ՝ տէտի.

23 Վէ շակիրտլէրէ տէօնիւպ, Նէ մու-
պարէք տիր կէօրտիւյիւնիւզ շէյլէրի
24 կէօրէն կէօզլէր. Զիրա սիզէ տէրիմ
քի չօգ փէյղամպէրլէր իլէ մէլիքլէր
կէօրտիւյիւնիւզ շէյլէրի կէօրմէք իս-
թէտիլէր, լաքին կէօրմէտիլէր. վէ ի-
շիթտիյինիզ շէյլէրի իշիթմէք իսթէտիլէր,
լաքին իշիթմէտիլէր՝ տէյէ թէնհաճէ
սէօյլէտի.

25 Վէ իշթէ էրպապը շէրի'աթտան պի-
րի գալգըպ՝ անը թէճրիպէ էթմէք իւզէ-
րէ, Խօճամ, հայաթը էպէտիյէ-
յէ վարիս օլմագ իչին նէ՛ եափայըմ՝
26 տէտի. Օլ տախի անա Շէրի'աթտա նէ՛
եազըլմըշ տըր. նա՛սըլ օգույուրսուն՝ տէ-
27 տի. Օլ տախի ճէվապ վէրիպ, Սէն Ալ-
լահըն օլան Ռապպը պիւթիւն գալպինտէն
վէ պիւթիւն ճանընտան վէ պիւթիւն
գուվվէթինտէն վէ պիւթիւն 'ագլըն-
տան, գօնշընը տախի քէնտին կիպի
28 սէվէսին՝ տէտի. Օլ տախի անա՝ Տօղ-
րու ճէվապ վէրտին, պունու իճրա էյ-
29 լէ վէ եաշայաճագսըն՝ տէտի. Օ իսէ
քէնտինի թէպրիյէ էթմէք իսթէտիքտէ,
Յիսուսա՝ Եա գօնշըմ քի՞մ տիր՝ տէ-
30 տի. Վէ Յիսուս ճէվապէն տէտի քի՝
Պիր ատէմ Երուսաղիմտէն Երիխօյա
ինէր իքէն, հարամիլէր էլինէ տիւշտիւ.
վէ անլէր անը սօյուպ՝ եարալատըգ-
տան սօնրա եարը էօլիւ պրագըպ
31 կիթտիլէր. Վէ իթթիֆագէ օլ եօլտան
պիր քէհանէ ինէր իքէն, անը կէօ-
րիւնճէ՝ օլ պիր թարաֆտան կէչիպ
32 կիթտի. Պէօյլէճէ օլ մահալլէ պիր Լա-
վիլի տախի կէլտիքտէ, վարըպ՝ անը
կէօրիւնճէ օլ պիր թարաֆտան կէչիպ
33 կիթտի. Լաքին պիր Սամարիալը եօլա
կիտէր իքէն, պուլունտուղու եէրէ կէ-
լիպ՝ անը կէօրտիւքտէ թէրահհիւմ
34 էթտի. Վէ եանընա կէլիպ՝ եարալա-
րընա զէյթ եաղը իլէ շէրապ տէօքէ-
րէք անլէրի սարտը, վէ անը քէնտի
հայվանընա պինտիրէրէք, պիր խանա
կէօթիւրիւպ անա մուգայյէտ օլտու.
35 Վէ էրթէսի կիւն եօլա կիթմէք իւզրէ
իքէն, իքի տինար չըգարըպ խանճըյա
վէրէրէք՝ Պունա մուգայյէտ օլ, վէ
զիյատէ հէր նէ խարճ էտէրսէն, պէն
թէքրար կէլտիյիմտէ սանա էտա էտէ-
36 րիմ՝ տէտի. Իմտի սանա կէօրէ իւչիւնտէն
հանկիսը հարամիլէրին էլինէ տիւշէնին
37 գօնշուսու օլմուշ կէօրիւնիւր. Օլ տախի՝
Անա մէրհամէթ էտէն՝ տէտի. Յիսուս
տախի անա՝ Կիթ, սէն տէ պէօյլէ եափ՝
տէտի.

38 Վէ անլէր եօլտա կիտէր իքէն, քէն-
տիսի պիր քէօյէ կիրիպ՝ Մարթա նամ
պիր գարը անը խանէսինէ գապուլ
39 էթտի. Վէ պունուն Մէրիէմ իսմինտէ
պիր հէմշիրէսի օլուպ մէրգումէ Յի-
սուսուն այագլարը եանընտա օթուրուպ՝
40 քէլամընը տինլէյօր իտի. Մարթա
իսէ չօգ խըզմէթտէն տօլայը թէլաշ-
տա պուլունմագլէ, եանընա կէլիպ՝
Էֆէնտի, հէմշիրէմ պէնի եալընըզ խըզ-
մէթ էթմէյէ պըրագըղընը վազիֆէ է-
տինմէ՞զ մի սին. իմտի անա սէօյլէ՛
41 պանա եարտըմ էթսին՝ տէտի. Վէ Յի-
սուս անա ճէվապէն՝ Էյ Մարթա, Էյ
Մարթա, չօգ շէյլէր իչիւն էնտիշէ է-

42 տիպ՝ պիհուզուր օլուրսըն. Լաքին լա-
զըմ օլան շէյ պիր տիր, վէ Մէրեէմ
քէնտիսինտէն ալընմայաճագ օլ էյի հիս-
սէյի ինթիխապ էթմիշ տիր՝ տէտի.

ԲԱԲ 11

1 Վէ վագը՝ օլտու քի պիր մահալտէ օ-
լուպ տու՛ա էթմէքտէ իքէն, ֆարիղ
օլտուղունտա, շակիրտլէրինտէն պիրի ա-
նա՝ Եա Ռապպ, Եուհաննա քէնտի
շակիրտլէրինէ թա՛լիմ էյլէտիյի կիպի,
սէն տախի պիզէ տու՛ա էթմէյի թա՛-
2 լիմ էյլէ՝ տէտի. Օլ տախի անլէրէ՝
Տու՛ա էթտիյինիզ զէման, Էյ սէմա-
վաթտա օլան փէտէրիմիզ, իսմին մու-
գատտէս օլսուն, մէլէքութին կէլսին.
իրատէթին սէմատա օլտուղու կիպի եէր
իւզէրինտէ տախի իճրա օլունսուն.
3 Եէվմի էքմէյիմիզի կիւն պէ կիւն պիզէ
4 վէր. Վէ կիւնահլարըմըզը պիզէ պա-
ղըշլա, չիւնքի պիզ տախի պիզէ հէր
պօրճլու օլանա պաղըշլարըզ. վէ պիզի
իղվայա կէթիրմէ, լաքին պիզի շէրիր-
տէն գուրթար՝ տէյինիզ, տէտի.

5 Վէ անլէրէ տէտի քի՝ Սիզտէն քիմին
պիր տօսթու օլուր տա, կէճէ եարըսըն-
տա նէզտինէ վարըպ՝ Տօսթում, պանա
6 Իւչ էքմէք էօտիւնճ վէր. Զիրա պանա
եօլտան պիր տօսթում կէլիպ՝ անըն էօ-
նիւնէ գօյաճագ պիր շէյիմ եօգ տըր՝
7 տէսին տէ, Օլ տախի իչէրիտէն ճէվա-
պէն՝ Պանա զահմէթ վէրմէ. արթըգ
գափու գափանմըշ, չօճուգլարըմ տա-
խի պէնիմ իլէ եաթագտա տըրլար. գալ-
8 գըպ սանա վէրէմէմ՝ տէսին. Սիզէ
տէրիմ քի՝ տօսթու օլտուղու իչիւն գալ-
գըպ անա վէրմէզ իսէ տէ, եինէ անըն
թա՛ճիզի սէպէպիյլէ գալգըպ անա լա-
զըմ օլտուղու գատար վէրէճէք տիր.
9 Պէն տախի սիզէ տէրիմ քի Տիլէյինիզ,
սիզէ վէրիլէճէք. արայընըզ, պուլա-
ճագսընըզ. գափույը չալընըզ սիզէ
10 աչըլաճագ տըր. Զիրա հէր տիլէյէնա-
լըր, վէ արայան պուլուր, վէ գափույը
11 չալանա աչըլաճագ տըր. Վէ սիզտէն
հանկի փէտէր վար քի, օղլու էքմէք
տիլէտիյինտէ՝ անա թաշ վէրէ. եա-
խօտ պալըգ տիլէտիյինտէ՝ անա պալըգ
12 եէրինէ եըլան վէրէ. Վէ եախօտ եու-
մուրթա տիլէտիյինտէ՝ անա 'աղրէպ
13 վէրէ. Իմտի սիզ քէօթիւ օլտուղունըզ
հալտէ, էվլատլարընըզա էյի 'աթիյէ վէր-
մէյի պիլիր իսէնիզ, սէմավի փէտէր
քէնտիսինտէն տիլէյէնլէրէ նէ՛ գատար
զիյատէ Ռուհ իւլ Գուտտը վէրէճէք տիր.
14 Վէ տիլսիզ պիր ճինն իխրաճ էթ-
տիյինտէ, ճինն չըգտըգտան սօնրա
տիլսիզ քիմսէ սէօյլէտի, խալգ տախի
15 թէ'աճճիւպ էթտիլէր. Ամմա անլէրտէն
պա'զըլարը՝ Ճիննլէրի ճիննլէրին րէ'իսի
Պա'ալզէպուլ վասըթասըյլէ իխրաճ է-
16 տիյօր՝ տէտիլէր. Պա'զըլարը տախի
թէճրիպէ իչիւն, սէմատան պիր 'ալա-
17 մէթ անտէն թալէպ էթտիլէր. Օլ տա-
խի անլէրին էֆքեարընը պիլմէքլէ,
անլէրէ տէտի քի՝ Քէնտի 'ալէյհինէ
մուխալէֆէթ իւզրէ օլան հէր հիւքիւ-
մէթ խարապ օլուր, վէ քէնտի 'ալէյ-
հինէ մուխալէֆէթ իւզրէ պուլունան խա-
18 նէ եըգըլըր. Վէ էյէր Շէյթան քէնտի
'ալէյհինէ մուխալէֆէթ իւզրէ օլմուշ
իսէ, անըն մէլէքիւթիւ նա՞սըլ պագի
գալաճագ տըր. չիւնքի պէնիմ հագ-
գըմտա՝ ճիննլէրի Պա'ալզէպուլ վա-
սըթասըյլէ իխրաճ էտիյօր՝ տէյօրսընըզ.
19 Վէ էյէր պէն ճիննլէրի Պա'ալզէպուլ
վասըթասըյլէ իխրաճ էտիյօրսամ, սի-
զին օղուլլարընըզ քիմի՞ն վասըթասըյ-
լէ իխրաճ էտէրլէր. պունուն իչիւն սի-
զին հաքիմլէրինիզ անլէր օլաճագ տըր.
20 Լաքին էյէր պէն ճիննլէրի Ալլահըն
փարմաղըյլէ իխրաճ էտէրսէմ, էլպէթ-
թէ մէլէքիւթ Ալլահ սիզէ վարըլ-
21 մըշ տըր. Գուվվէթլի վէ սիլահլանմըշ
պիր պէքչի քէնտի գօնաղընը պէքլէ-
տիյի զէման, էշյասը սէլամէթտէ օ-
22 լուր. Ամմա անտան գուվվէթլիսի անըն
իւզէրինէ կէլիպ անա ղալէպէ էտէր-
սէ, ի'թիմատ էթտիյի ճիւմլէ սիլահ-
լարընը ալըպ՝ անըն եաղմալարընը թագ-
23 սիմ էտէր. Պէնիմ իլէ օլմայան պանա
գարշը տըր. վէ պէնիմ իլէ տէվշիրմէյէն
տաղըտըր.

24 Նափաք րուհ պիր ատէմտէն չըգտը-
ղը զէման՝ գուրագ եէրլէրտէն կէչիփ
րահաթ արար, վէ պուլամատըղընտա՝
25 Չըգտըղըմ էվիմէ տէօնէյիմ՝ տէր։ Վէ
կէլտիկինտէ անը սիւփիւրիւլմիւշ վէ միւ-
26 զէյյէն պուլմազը, կիտիփ պէրապէ-
րինճէ քէնտիսինտէն տահա քէօթիւ
եէտի տիկէր րուհ ալըր, վէ կիրիփ օ-
րատա սաքին օլուրլար, վէ օլ ատէ-
մին 'աքըպէթի իպթիտասընտան պէտ-
թէր օլուր։

27 Վէ օ պունլարը սէօյլէրքէն, խալգ-
տան պիր գարը պիւլէնտ ավազլէ անա՝
Նէ մութլու սէնի համիլ օլան րահմէ
28 վէ էմտիկին մէմէլէրէ՝ տէտի։ Օլ տա-
խի՝ Յա զիյատէ նէ մութլու Ալլա-
հըն քէլամընը տինկլէյիփ հըֆզ էտէն-
լէրէ՝ տէտի։

29 Վէ խալգ քէսրէթլէ անըն էթրաֆընա
ճէմ՝ օլուրգէն, քէլամէ աղազլէ՝ Պու
նէսլ շէրիր օլտըղընտան 'ալամէթ թա-
լէպ էտէր, ամմա անա Եունուս փէյ-
ղամպէրին 'ալամէթինտէն ղայրը պիր
30 'ալամէթ վէրիլմէյէճէք տիր։ Զիրա
Եունուս Նինիվէ էհալիսինէ 'ալամէթ
օլտըղը կիպի, իպն իլ ինսան տախի
31 պու նէսլէ էօյլէ օլաճագ տըր։ Ճէնուպ
մէլիքէսի րուզ ը ճէզատա պու նէսլին
ատէմլէրի իլէ պէրապէր գալգըփ 'ա-
լէյհլէրինէ հիւքմ էտէճէք տիր. չիւն-
քի մէրգումէ Սիւլէյմանըն հիքմէթինի
տինկլէմէք իչին՝ զէմինին մինթէհա-
լարընտան կէլտի. վէ իշթէ պու մա-
հալտէ Սիւլէյմանտան տահա պէօյիւքիւ
32 վար։ Նինիվէ ատէմլէրի րուզ ը ճէզա-
տա պու նէսլ իլէ գալգըփ 'ալէյհինէ
հիւքմ էտէճէք տիր, չիւնքի անլար
Եունուսըն վա'զըյլէ թէվպէյէ կէլտի-
լէր. վէ իշթէ [illegible] Եունուստան
տահա պէօյիւքիւ վար։

33 Պիր քիմսէ չըրաղը եագըփ կիզլիյէ
եախօտ քիլէ ալթընա տէյիլ, անճագ
իչէրի կիրէնլէրին ըշըղը կէօրմէլէրի ի-
34 չին շէմ'տան իւզէրինէ գօյար։ Ճէսէ-
տին չըրաղը կէօզ տիր. իմտի էյէր կէօ-
զիւն սաֆ իսէ, պիւթիւն ճէսէտին տա-
խի մունէվվէր օլուր. Լաքին էյէր ֆէ-
նա իսէ, ճէսէտին տախի գարանլըգ օ-
35 լուր. Իմտի սագըն, սէնտէ օլան նուր
36 գարանլըգ օլմայա. Վէ էյէր պիւթիւն
ճէսէտին մունէվվէր օլուպ՝ հիչ պիր
գարանլըգ թարաֆը եօգ իսէ, չըրաղըն
քէնտի զիյասըյլէ սէնի թէնվիր գըլտը-
ղը միսիլլիւ, քեաֆֆէսի մունէվվէր օ-
լուր՝ տէտի։

37 Վէ օ սէօյլէրքէն, պիր Ֆէրիսի քէն-
տիսի իլէ պէրապէր թա'ամ էթմէսինի
անտան րիճա էթմէքլէ, կիրիփ սօֆրա-
38 յա օթուրտու։ Օլ Ֆէրիսի տախի թա-
'ամտան էվվէլ անըն էլ եըգամատըղը-
նը կէօրտիւքտէ թէ'աճճիւպ էթթի։
39 Րապպ տախի անա տէտի քի՝ Հալա սիզ,
Ֆէրիսիլէր, քեասէնին վէ թէփսինին
տըշընը թէմիզլէրսինիզ, ամմա իչինիզ
40 զուլմ վէ ֆըսգ իլէ տօլու տըր։ Էյ 'ա-
գըլսըզլար, տըշընը եափան իչինի տա-
41 խի եափմատը մը։ Լաքին պուլունան
շէյլէրտէն սատագա վէրինիզ, վէ իշթէ
42 սիզէ հէր շէյ փաք օլուր։ Ամմա վա՜յ
սիզէ, էյ Ֆէրիսիլէր, զիրա նանէ իլէ
սէտէֆ օթընըն վէ հէր նէվ' սէպզէնին
'էօշրիւնիւ վէրիրսինիզ, ամմա հագգը
վէ Ալլահըն մուհապպէթինի իհմալ է-
տէրսինիզ. պունլարը իճրա էթմէլի,
անլէրի տախի պըրագմամալը իտինիզ։
43 Վա՜յ սիզէ, էյ Ֆէրիսիլէր, զիրա սինա-
ղօղլարտա պաշ քիւրսիւյիւ վէ չարշու-
44 լարտա սէլամլանմագը սէվէրսինիզ։ Վա՜յ
սիզէ, էյ [illegible] իլէ Ֆէրիսի-
լէր, զիրա [illegible] իւզէր-
լէրինտէ կէզինէնլէր պէլլի օլմայան
մէզարլար միսիլլիւ սինիզ։

45 Վէ 'ուլէմայը շէրի'աթտան պիրի ա-
նա ճէվապէն՝ Եա մուալլիմ, պունլա-
րը սէօյլէմէքլէ պիզի տախի շէթմ է-
46 տիյօրսըն՝ տէտի։ Օլ տախի տէտի քի՝
Վա՜յ սիզէ տախի, էյ էհլ ի շէրի'աթ,
զիրա ատէմլէրէ թաշըմասը միւշքիլ
եիւքլէր եիւքլէթիփ՝ քէնտինիզ փար-
մագլարընըզըն պիրի իլէ օ եիւքլէրէ
47 տօգունմազսընըզ։ Վա՜յ սիզէ, զիրա
էճտատընըզըն գաթլ էթթիքլէրի փէյ-
ղամպէրլէրին թիւրպէլէրինի պինա է-
48 տէրսինիզ։ Վէ պէօյլէճէ էճտատընըզըն

'ամէլլէրինէ չէհատէթ էտէրէք րիզա
վէրիյորսունուզ. զիրա անլէր գաթլ էթ-
տիլէր, սիզ տախի թիւրպէլէրինի պի-
49 նա էտէրսինիզ։ Պունուն իչիւն Ալլա-
հըն հիքմէթի տախի տէտի քի՝ Անլէրէ
փէյղամպէրլէր ըլէ րէսուլլէր կէօնտէ-
րէճէյիմ, վէ պունլէրտէն պա'զըլարընը
գաթլ էտիպ՝ պա'զըլարընա թէ'տի էյ-
50 լէճէքլէր. Թա քի տիւնյանըն թէ'սի-
սինտէն պէրու ճիւմլէ փէյղամպէրլէ-
51 րին տէօքիւլմիւշ գանը, Հապիլին
գանընտան թա մէզպահ իլէ հէյքէլին
արասընտա գաթլ օլունան Զաքարիա-
նըն գանընատէք, պու նէսլտէն թա-
լէպ օլունա. պէլի, սիզէ տէրիմ քի՝
պու նէսլտէն թալէպ օլունաճագ տըր։
52 Վա՜յ սիզէ, էյ էրպապը շէրի'աթ, զի-
րա 'իլմին անախթարընը գալտըրտը-
նըզ, քէնտինիզ կիրմէյիպ՝ կիրէնլէրի
տախի մէն' էթտինիզ։
53 Վէ անլէրէ պու նէսնէլէրի սէօյլէր ի-
քէն, 'ուլէմա վէ Ֆէրիսիլէր ֆուրսաթ
պէքլէյիպ՝ իթթիհամը իչիւն աղզըն-
տան պիր շէյ գափմագա չալըշմագտա
54 օլարագ, հիտտէթլէնիպ պայէթլէ չօգ
շէյլէր հագգընտա աղզընը արամագա
պաշլատըլար։

ՊԱՊ 12

1 Պու էսնատէ, պիրի պիրինի պասար
տէրէճէտէ օն պինլէրճէ խալգ ճէմ' օլ-
մագլէ, շակիրտլէրինէ քէլամա աղազ ի-
լէ՝ Էվվէլա քէնտինիզի Ֆէրիսիլէրին
մայասընտան՝ եա'նի միւրա'իլիքտէն
2 սագընընըզ՝ Քէշֆ օլունմայաճագ մախ-
ֆի, վէ պիլինմէյէճէք կիզլի պիր շէյ
3 եօգ տըր։ Անըն իչիւն գարանլըգտա
հէր տէտիյինիզ չէյ այտընլըգտա իշիտի-
լիպ՝ խալվէթլէրտէ գուլագա սէօյլէտի-
յինիզ չէյ տամլարտա նիտա օլունաճագ
4 տըր։ Լաքին, էյ տօսթլարըմ, սիզէ
տէրիմ քի՝ ճէսէտի էօլտիւրիւպ՝ ան-
տէն սօնկրա զիյատէ պիր շէյ եափմա-
ղա մուգթէտիր օլմայան քիմսէլէրտէն
5 գօրգմայընըզ։ Լաքին քիմտէն գօրգա-
ճագընըզը սիզէ կէօսթէրէյիմ. էօլտիւր-
տիւքտէն սօնկրա ճէհէննէմէ աթմագա
գուտրէթի օլանտան գօրգունըզ. պէ-
լի, սիզէ տէրիմ քի՝ անտէն գօրգու-
6 նըզ։ Պէշ սէրչէ իքի փուլա սաթըլմա՞զ
մը, անլէրտէն պիրի պիլէ Ալլահըն 'ին-
7 տինտէ ունուտուլմուշ տէյիլ տիր։ Լա-
քին սիզին պաշընըզըն գըլլարընըն ճիւմ-
լէսի պիլէ սայըլը տըր. իմտի գօրգմա-
յընըզ, սիզ չօգ սէրչէլէրտէն էֆզալ
8 սընըզ։ Վէ սիզէ տէրիմ քի՝ Հէր քիմ
ատէմլէրին հուզուրընտա պէնի իգրար
էտէրսէ, իպն իւլ ինսան տախի անը
Ալլահըն մէլա'իքէսինին հուզուրընտա
9 իգրար էտէճէք տիր։ Լաքին ատէմլէ-
րին հուզուրընտա պէնի ինքեար էտէն՝
Ալլահըն մէլա'իքէսինին հուզուրընտա
10 ինքեար օլունաճագ տըր։ Վէ հէր քիմ
իպն իւլ ինսանըն 'ալէյհինէ պիր սէօզ
սէօյլէրսէ, անա 'աֆվ օլունուր. ամ-
մա Րուհ իւլ Գուտուս 'ալէյհինէ քիւֆր
11 էտէնէ 'աֆվ օլունմազ։ Վէ սիզի սի-
նագօղլարա վէ րէ'իսլէր իլէ հիւքիւմտա-
լար հուզուրընա ճէլպ էթտիքլէրի վագ-
գըթ, նասըլ եախօտ նէ' ճէվապ վէրէ-
լիմ, եա նէ' սէօյլէյէլիմ՝ տէյիւ էնտի-
12 շէ էթմէյինիզ։ Զիրա Րուհ իւլ Գուտուս
սիզէ՝ սէօյլէնմէսի լազըմ օլան նէսնէ-
լէրի օլ սա'աթ էօյրէտէճէք տիր՝ տէ-
տի։
13 Վէ խալգտան պիրի անա՝ Եա մու'ալ-
լիմ, գարտաշըմա սէօյլէ, միրասը պէ-
14 նիմ իլէ թագսիմ էթսին՝ տէտի։ Օլ
նիտախի անա՝ Էյ ատէմ, իւզէրինիզէ քիմ
պէնի գատը եա գասսամ թա'յին էթ-
15 տի՝ տէտի։ Վէ անլէրէ՝ Պագընըզ վէ
թամա'քեարլըգտան սագընընըզ, զիրա պիր քիմ-
սէնին զէնկինլիյի մալլարընըն քէսրէթ
պուլմասընտա մէնուէթ տէյիլ տիր՝ տէտի։
16 Վէ անլէրէ պիր թէմսիլ սէօյլէյիպ տէ-
տի քի՝ Պիր զէնկին ատէմին թարլասը
17 չօգ մահսուլ վէրմիշ օլմագլէ, Օ քէն-
տի քէնտինէ տիւշիւնիւպ՝ Նէ՞ եափա-
յըմ զիրա մահսուլլարըմը ճէմ' էտէ-
18 ճէք եէրիմ եօգ տըր՝ տէտի։ Պա'տէ-
հու՝ Շէօյլէ եափայըմ, անպարլարըմը
եըգըպ՝ տահա պէօյիւքլէրինի պինա է-
տէյիմ, վէ ճիւմլէ մահսուլաթ իլէ էմ-

19 մալըմը օրատա ճէմ՝ էտիպ, ճանըմա,
Էյ ճան, չօգ սէնէլէր իչին ճէմ՝ օլունմըշ
չօգ էմվալըն վար տըր․ խաթըր ռահաթ
էյլէ, եէ, իչ, սէֆա սիւր տէյէյիմ՝
20 տէտի․ Ամմա Ալլահ անա՝ Էյ 'ագըլսըզ,
պու կէճէ սէնտէն ճանընը թալէպ
էտէճէքլէր, վէ թէտարիք էթտիյին
21 շէյլէր քիմի՞ն օլաճագ՝ տէտի․ Նէֆսի
իչին խազինէ եըղըպ՝ 'ինտա Ալլահ
զէնկին օլմայան քիմսէ պէօյլէ տիր․
22 Վէ շակիրտլէրինէ տէտի քի՝ Պու սէպէպտէ
մէտյնի սիզէ տէրիմ քի՝ Հայաթընըզ
իչին նէ եէյէճէյինիզի, վէ վիւճուտունուզ
իչին նէ կիյէճէյինիզի էնտի-
23 շէ էթմէյինիզ․ Հայաթ թա'ամտան վէ
24 վիւճուտ լիպաստան էվլա տըր․ Գուզգունլարա
նազար էտինիզ․ Նէ էքէրլէր
վէ նէ պիչէրլէր, վէ անլէրին նէ քիլէրի
վէ նէ անպարը վար, Լաքին Ալլահ
անլէրի պէսլէր․ Զիյատէ գուշլարտան նէ
25 գատար էֆզուն սընըզ․ Վէ սիզտէն
քի՞մ էնտիշէ էթմէքլէ, քէնտի պօյընա
պիր արշըն գատըմ էթմէյէ գատիր
26 տիր․ Իմտի էյէր էն քիւչիւք շէյէ պիլէ
գատիր տէյիլ իսէնիզ, պագի շէյլէր
հագգընտա նի՞չին էնտիշէ էտէրսինիզ․
27 Զամպագլարա նազար էտինիզ, նիճէ
պէօյիւրլէր․ Նէ չալըշըրլար, նէ տէ իփլիք
պիւքէրլէր, լաքին սիզէ տէրիմ քի՝
Սիւլէյման պիլէ ճիւմլէ սալթանաթըյլէ
անլէրտէն պիրի կիպի կէյինմիշ տէյիլ
28 իտի․ Վէ պու կիւն մէվճուտ օլուպ եարըն
ֆըրունա աթըլան սահրա օթընը
Ալլահ պէօյլէ կէյինտիրտիյի հալտէ, սիզի
տահա զիյատէ կէյինտիրմէ՞զ մի, էյ ի-
29 մանը նօգսան օլանլար․ Վէ սիզ նէ եէյէճէյինիզի
խուսուստա նէ իչէճէյինիզի արամայընըզ,
վէ վէսվէսէտէ օլմայընըզ․
30 Զիրա պու շէյլէրին ճիւմլէսինի տիւնեանըն
իւմմէթլէրի արար․ Վէ սիզին
փէտէրինիզ պունլարա մուհթաճ օլտը-
31 ղընըզը պիլիր․ Լաքին մէլէքիւթ Ուլուհը
արայընըզ, վէ պունլարըն ճիւմլէսի
տախի սիզէ իհսան օլունաճագ-
32 տըր․ Էյ քիւչիւք սիւրիւ, գօրգմա,
զիրա սիզէ մէլէքիւթիւ վէրմէք փէտէ-
33 րինիզին հիւսն ի ըրզասը տըր․ Վէ մալլէրինիզի
սաթըպ՝ սատագա վէրինիզ․
քէնտիլէրինիզէ էսքիմէզ քիսէլէր, տիւքէնմէզ
խազինէ սէմավաթտա թէտարիք
էյլէյինիզ․ օրատա խըրսըզ եագ-
34 լաշմազ վէ կիւվէ պօզմազ․ Զիրա
խազինէնիզ նէրէտէ իսէ, գալպինիզ տէ
35 օրատա օլաճագ տըր․ Պէլլէրինիզ գուշանմըշ
օլարագ, չըրաղընըզ եանար
36 պուլունսուն․ Սիզ տախի էֆէնտիլէրինին
տիւյիւնտէն 'ավտէթ իլէ կէլիպ՝
տագգ ի պապ էյլէտիյինտէ, տէրհալ
անա գափու աչմագ իչին մունթազըր
պուլունան ատէմլէրէ մուշապիհ օլու-
37 նըզ․ Նէ մուպարէք տըր՝ էֆէնտիլէրի
կէլտիյի զէման ույանըգ պուլտուղը գուլլար․
Հագգըգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝
քէնտիսի գուշանըպ անլէրի սօֆրայա
օթուրտաճագ, վէ կէչիպ անլէրէ խըտ-
38 մէթ էտէճէք տիր․ Վէ էյէր իքինճի
նէվպէթտէ կէլիրսէ, եախօտ իւչիւնճիւ
նէվպէթտէ կէլիպ՝ պէօյլէ պուլուրսա,
օլ գուլլար նէ մուպարէք տըր․
39 Ամմա մա'լիւմունուզ օլսուն քի՝ էյէր
էվ սահիպի խըրսըզըն սա'աթ գաչտա
կէլէճէյինի պիլսէ իտի, ույանըգ տուրուպ
քէնտի էվինի տէլտիրմէզ իտի․
40 Իմտի սիզ տախի հազըր օլունըզ, զիրա
գանտ էթմէտիյինիզ սա'աթտա Իպն իւլ
ինսան կէլիր․
41 Վէ Պետրոս անա՝ Եա Ռապպ, պու
թէմսիլի պիզէ՞ մի, եօգսա ճիւմլէյէ մի
42 տախի սէօյլէյօրսըն՝ տէտի․ Վէ Ռապպ
տէտի քի՝ Իմտի էֆէնտինին քէնտի
խըտմէթքեարլարը իւզէրինէ, թա'ինլէրինի
վագթընտա վէրմէք իչիւն նասպ
էտէճէյի չօլ սատըգ վէ 'ագիլ քէթ-
43 խիւտա քի՞մ տիր․ Էֆէնտիսի կէլտիյի
զէման, պէօյլէ էթմէքտէ պուլտուղը
44 գուլ նէ մուպարէք տըր․ Հագիգաթէն
սիզէ տէրիմ քի՝ ճէմի'ի մալլէրի իւ-
45 զէրինէ անը նասպ էտէճէք տիր․ Ամմա
էյէր օլ գուլ քէնտի գալպինտէ՝
Էֆէնտիմ կէլմէսինի թէ՛խիր էտիյօր՝
տէյիպ տէ խըտմէթքեարլար իլէ ճարիյէլէրի
տէօյմէյէ, վէ եէյիպ իչմէյէ
46 վէ սէրխօշ օլմաղա պաշլարսա, Օլ
գուլըն էֆէնտիսի անըն մէ՛մուլ էթ-

լէմէտիյի կիւնտէ վէ պիլմէտիյի սա՚աթ-
տա կէլէրէք, անը իքի չագգ էտիփ
նասիպինի խա՚ինլէր իլէ Թա՚ին էտէ-
47 ճէք տիր։ Վէ էֆէնտիսինին իրատէ-
Թինի պիլիփ տէ Թէտարիք կէօրմէյէն
վէ իրատէթինէ կէօրէ հարէքէթ էթ-
48 մէյէն գուլ չօգ տէօյիւլէճէք տիր։ Ամ-
մա պիլմէյէրէք տէօյիւլմէյէ միւսթա-
հագգ հարէքէթ պուլունան ազ տէօ-
յիւլէճէք տիր. վէ հէր քիմէ չօգ վէ-
րիլմիշ իսէ, անտէն չօգ Թալէպ օլու-
նաճագ, վէ քիմէ չօգ էմանէթ վէրիլ-
միշ իսէ, անտէն զիյատէ Թալէպ օլու-
նուր։

49 Պէն եէրէ ատէշ սալմագա կէլ-
տիմ, վէ էյէր հալա Թութուշմըշ իսէ,
50 նէ՞ իսթէրիմ։ Ամմա պէնիմ վաֆթիզ
օլունաճագ պիր վաֆթիզիմ վար. վէ
Թէմամ օլունճայա տէքին նէ գատար
51 սըգըլըրըմ։ Եէրէ սէլամէ՛Թ մի վէրմէ-
յէ կէլտիմ զաննէտէրսինիզ. սիզէ տէ-
52 րիմ քի՝ Խայր, իլլա միւխալէֆէթ։ Զի-
րա պունտան սօնկրա՝ պիր խանէտէ
օլան պէշ քիշի միւխալէֆէթ էտիփ,
իւչիւ իքիսի, վէ իքիսի իւչիւ ՚ալէյ-
53 հինտէ պուլունաճագ տըր։ Փէտէր օ-
ղուլ, վէ օղուլ փէտէր ՚ալէյհինտէ,
վալիտէ գըզ, վէ գըզ վալիտէ ՚ալէյ-
հինտէ, գայն վալիտէ կէլինի, վէ կէ-
լին գայն վալիտէսի ՚ալէյհինտէ միւխա-
լէֆէթ իւզրէ պուլունաճագ տըր։

54 Վէ հէմ տէ խալգա՝ Ղարպ Թարա-
ֆընտան պուլութըն գուհուրընը կէօր-
տիւյիւնիւզտէ՝ Եաղմուր կէլիյօր՝ տէր-
55 սինիզ, վէ պէօյլէ օլուր։ Վէ լօտօս էս-
տիյինի կէօրտիւյիւնիւզտէ՝ Սըճագ օլա-
56 ճագ՝ տէրսինիզ, վէ վագըր՝ օլուր։ Էյ
միւրա՚իլէր, զէմին վէ սէմանըն եիւ-
զիւնիւ Թէմյիզ էթմէքլիյինի պիլիր-
սինիզ տէ, պու վագթը նի՞ճէ Թէմյիզ
57 էթմէզսինիզ։ Վէ նիչին քէնտիլիյի-
նիզտէն տախի հագգը Թէմյիզ էթմէզ-
58 սինիզ։ Խասմի խասմըն իլէ հաքիմէ կիթ-
տիյին զէման, եօլտա անտէն գուր-
Թուլմայա ճէհտ էյլէ, օլմայա քի սէ-
նի գատըյա սիւրիւքլէյիփ՝ գատը սէնի
մէ՚մուրա Թէսլիմ էտէ, մէ՚մուր տա-
59 խի սէնի զընտանա իլգա էտէ։ Սանա
տէրիմ քի՝ սօն փուլու տախի էտա
էթմէյինճէ, օրատան ասլա չըգմայա-
ճագսըն՝ տէտի։

ՊԱՊ 13

1 Վէ օլ վագըթ պա՚զը քիմսէլէր հա-
զըր պուլունուփ՝ Փիլաթօս գանլարընը
քէնտի զէպիհէլէրի իլէ գարըշտըրտը-
ղը Ճէլիլլիլէրին հագգընտա անա խա-
2 պէր վէրտիլէր։ Վէ Յիսուս անլէրէ ճէ-
վապէն տէտի՝ Ճէլիլլիլէր պէօյլէ չէքէրէ
միւպթէլա օլտուգլարը իչիւն ճիւմլէ Ճէ-
լիլլիլէրտէն զիյատէ կիւնահքեա՞ր մը
3 իտիլէր՝ զաննէտէրսինիզ։ Սիզէ տէ-
րիմ քի՝ Խայր, լաքին էյէր Թէվպէ
էթմէզսէնիզ, ճիւմլէնիզ էօյլէ հէլաք
4 օլաճագսընըզ։ Եախօտ Սիլօամտաքի
գուլլէ իւզէրլէրինէ տիւշմէքլէ էօլտիւր-
տիւյիւ օլ օն սէքիզ քիմսէ՝ Երուսա-
լիմտէ սաքին օլան պիւթիւն ատէմ-
լէրտէն զիյատէ գապահաթլը մը իտի-
5 լէր՝ զաննէտէրսինիզ։ Սիզէ տէրիմ քի՝
Խայր, ամմա էյէր Թէվպէ էթմէզսէնիզ,
ճիւմլէնիզ էօյլէ հէլաք օլաճագսընըզ՝
տէտի։

6 Պու Թէմսիլի տախի սէօյլէտի. Պիր
քիմսէնին քէնտի պաղընտա տիքիլմիշ
պիր ինճիր աղաճը օլմաղլէ անտէ մէ-
յվէ արամագա կէլտի իսէ տէ՝ պուլմա-
7 տը։ Վէ պաղպանա՝ իշթէ իւչ սէնէ
տիր պու ինճիր աղաճընտա մէյվէ ա-
րամագա կէլիյօր իսէմ տէ, պուլամա-
յօրըմ. անը քէս, նիչիւն եէրի տէ
8 պաթթալ էտէ՝ տէտի։ Օլ տախի անա
ճէվապէն՝ Էյ էֆէնտիմ, անը պու սէ-
նէ տախի պըրագ, Թա քի էթրաֆընը
9 գազըփ կիւպրէ գօյայըմ։ Վէ էյէր մէյ-
վէ վէրիրսէ՝ խօշ, եօգ իսէ, անտէն
սօնկրա անը քէսէճէքսին՝ տէտի։

10 Վէ սէպթ կիւնիւ սինաղօղլարըն պի-
11 րինտէ Թա՚լիմ էտէր իքէն, իշթէ օն
սէքիզ սէնէտէն պէրի ղա՚իֆ րուհընա
միւպթէլա օլմաղլէ, պիւքիւլմիւշ օլուպ
քէնտիսինի աստա՝ տօղրուլթմաղա միւգ-
Թէտիր օլմայան պիր գարը վար իտի։

12 Յիսուս տախի անը կէօրտիւքտէ, եա-
նընա չաղըրըպ անա՝ Էյ խաթուն, զա-
իֆլիյինտէն գուրթուլտըն՝ տէյէրէք,
13 էլլէրինի անըն իւզէրինէ գօյտուգտա,
էգփիւրէ տէր 'աքապ տօղրուլտու՝
14 Ալլահա համտ էյլէտի. Վէ սինաղօղ
րէիսի Յիսուսըն սէպթ կիւնիւնտէ շի-
ֆա վէրտիյի իչիւն տարըլարագ, խալ-
գա խիթապէն՝ Իշ իշլէմէկի ճա՞իզ օ-
լան ալթը կիւն վար, իմտի սէպթ կիւ-
նիւնտէ տէյիլ, ամմա օլ կիւնլէրտէ
15 կէլիպ շիֆա պուլունըզ՝ տէտի. Իմտի
Րապպ անա ճէվապէն՝ Էյ միւրայի, սի-
զին հէր պիրինիզ սէպթ կիւնիւ էօքիւ-
զիւնիւ եա մէրքէպինի եէմլիքտէն չէօ-
զիւպ սուվարմաղա կէօթիւրմէ՞զ մի.
16 Պու իսէ Ապրահամ գըզը իքէն՝ իշթէ
Շէյթան անը օն սէքիզ սէնէտէն պէ-
րու պաղլամըշ օլմայլէ, սէպթ կիւ-
նիւնտէ պու պաղտան չէօզիւլմէսի ճա՞իզ
17 տէյի՞լ մի իտի՝ տէտի. Վէ պունու
ճէօյլէտիյինտէ, անա ի'թիրազ էտէն-
լէրին ճիւմլէսի խիճիլ օլուպ՝ պիւթիւն
խալգ տախի նէտայիլէ իճրա գըլընան
պիլ ճիւմլէ ա'մալը ճէլիլէտէն տօլայը
սէվինիրլէր իտի.

18 Օլ վախթ՝ Մէլէքիւթ Ուլլահ նէյէ
միւշապիհ տիր, վէ անը նէյէ՞ թէշպիհ
19 էտէյիմ. Պիր խարտալ տանէսինէ միւ-
շապիհ տիր քի պիր ատէմ անը ալըպ
քէնտի պաղչէսինէ էքմէսիյլէ, պիթիպ
պէօյիւք աղաճ օլտու, վէ հավա գուշ-
լարը անըն տալլարընտա գօնտուլար իտի՝
տէտի.

20 Եինէ՝ Մէլէքիւթ Ուլլահը նէյէ՞ թէշ-
21 պիհ էտէյիմ. Մայայա միւշապիհ տիր
քի՝ պունու պիր գարը ալըպ թա ճիւմ-
լէսի մայալանընճայա տէկին, իւչ էօլ-
չէք ուն իչինէ կիզլէտի՝ տէտի.

22 Վէ շէհիրլէր իլէ քէօյլէրի տօլաշըպ
թա'լիմ էտէրէք, Երուսաղիմէ տօղրու
23 կիթմէքտէ իքէն, Պիր քիմսէ անա՝ Է-
ֆէնտի, 'աճէպա խէլաս պուլանլար
ա՞զ մը տըր՝ տէտի. Օլ տախի անլէրէ
24 տէտի քի, Տար գափուտան կիրմէյէ
ճէհտ էյլէյինիզ. զիրա սիզէ տէյէրիմ քի՝
չօգ քիմսէլէր կիրմէք իսթէյէճէքլէր,
25 ամմա գատիր օլմայաճագլար տըր. Էվ
սահիպի գալգըպ գափույը գափատըգ-
տան սօնկրա, սիզ խարիճտէ տուրուպ
վէ գափույը չալմաղա պաշլայըպ՝ Է-
ֆէնտի, էֆէնտի, պիզէ աչ՝ տէյէճէք-
սինիզ. վէ օ սիզէ ճէվապէն՝ Սիզին
քիմ վէ նէրէտէն օլտուղունըզը պիլմէմ՝
26 տէյէճէք տիր. Օլ զէման՝ Պիզ սէնին
հուզուրընտա եէյիպ իչտիք, սէն տա-
խի սօգագլարըմըզտա թա'լիմ էթտին՝ տէ-
27 մէյէ պաշլայաճագսընըզ. Օլ վախթ՝ Սի-
զէ տէրիմ քի՝ սիզին քիմ վէ նէրէտէն
օլտուղունըզը պիլմէմ. պէնտէն ուզագ
օլունըզ, էյ ճիւմլէ հագգըսըզլըգ իշլէ-
28 յէնլէր՝ տէյէճէք տիր. Ապրահամ վէ
Իսհագ վէ Եա'գուպ իլէ ճիւմլէ փէյ-
ղամպէրլէրի մէլէքիւթ Ուլլահտա, վէ
քէնտինիզի խարիճէ աթըլմըշ կէօրտիւ-
յիւնիւզտէ, օրատա աղլայըշ վէ տիշ
29 գըճըրտամասը օլաճագ տըր. Վէ շարգ
իլէ ղարպտան, վէ շիմալ իլէ ճէնուպ-
տան կէլիպ՝ մէլէքիւթ Ուլլահտա սօֆ-
30 րատա օթուրաճագլար տըր. Վէ իշթէ
մուգատտէմ օլաճագ մու'ախխէրլէր
վար, վէ մու'ախխէր օլաճագ մուգատ-
տէմլէր վար տըր.

31 Օլ կիւնտէ Ֆէրիսիլէրտէն պա'զըլը
եանընա կէլիպ անա՝ Պուրատան չը-
գըպ կիթ, զիրա Հէրօտէս սէնի գաթլ
32 էթմէք իսթէյօր՝ տէտիլէր. Օլ տախի
անլէրէ տէտի քի՝ Վարըպ օլ թիլքիյէ
տէյինիզ քի՝ Իշթէ պու կիւն վէ եարըն
ճինլէր իխրաճ էտիպ շիֆալար վէրի-
րիմ, վէ իւչիւնճիւսիւնտէ թէմամ օ-
33 լուրըմ. Լաքին պանա պու կիւն իլէ
եարըն վէ էրթէսի կիւն կէզմէք կէրէք
տիր. զիրա Երուսաղիմտէն տըշարը
պիր փէյղամպէրին հէլաք օլմասը միւմ-
34 քին տէյիլ տիր. Էյ փէյղամպէրլէրի
գաթլ էտէն՝ վէ սանա կէօնտէրիլէն-
լէրի թաշլայան Երուսաղիմ, Երուսա-
ղիմ, գաչ տէֆ'ա սէնին էվլատլարընը թա-
վուգ քէնտի փիլիճլէրինի գանատլարը-
նըն ալթընա թօփլատըղը կիպի, թօփլա-
մաղ իսթէտիմ, ամմա սիզ իսթէմէտի-
35 նիզ. Իշթէ սիզէ խանէնիզ [վիրան] պը-
րագըլըր. Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝

սիզ Րապպըն իսմի իլէ կէլէն միւպարէք օլսուն՝ տէյէճէյինիզ վագըթ կէլինճէյէտէք, պէնի կէօրմէյէճէքսինիզ։

ԳԼԽ 14

1 Վէ սէպթ կիւնիւնտէ Ֆէրիսիլէրին
միւ'թէպէրանընտան պիրինին խանէսինէ
թա'ամ էթմէք իչիւն կէլտիյինտէ,
անլէր անը կէօզէթմէքտէ իտիլէր։
2 Վէ իշթէ էօնիւնտէ վաթիգալը պիր
3 ատէմ վար իտի։ Վէ Յիսուս ճէվապ
էտիպ՝ նօմօսը շէրի'աթ իլէ Ֆէրիսիլէրէ
սէօյլէյէրէք, Սէպթ կիւնիւնտէ
շիֆա վէրմէք ճա՞իզ մի տիր՝ տէտի։
4 Վէ անլէր սիւքիւթ էթտիքլէրինտէ,
անը թութուպ շիֆա վէրէրէք սալը
5 վէրտի։ Վէ անլէրէ ճէվապ էտիպ՝ Սիզտէն
քի՞մ քէնտի մէրքէպի վէ եա էօքիւզիւ
գույույա տիւշտիւքտէ, սէպթ
կիւնիւ տիր՝ տէյէրէք, անը տէրհալ
6 չըգարմազ՝ տէտի։ Վէ անա պու շէյլէրէ
ճէվապ վէրմէյէ գատիր օլմատըլար։
7 Վէ տա'վէթ օլունանլարըն պաշ սէտիրլէրի
սէչտիքլէրինի կէօրմէքլէ անլէրէ
8 պիր մէսէլ սէօյլէյիպ՝ Պիր քիմսէ
թարաֆընտան տիւյիւնէ տա'վէթ
օլունտըղընտա, պաշ սէտիրտէ օթուրմա,
օլմայա քի սէնտէն միւ'թէպէր պիր
9 տա'վէթլիսի օլմաղլէ, Սէնի վէ անը տա'վէթ
էտէն կէլիպ սանա խիթապէն՝ Պունա
եէր վէր՝ տէտիյի զէման խիճալէթլէ
աշաղըքի եէրի թութմաղա պաշլայասըն։
10 Ամմա տա'վէթ օլունտուղըն
զէման վարըպ աշաղըքի մահալտէ օթուր
քի՝ սէնի տա'վէթ էտէն քիմսէ
կէլտիյինտէ սանա՝ Տօսթում, տահա եուգարը
պույուր՝ տէյէ. օլ զէման սօֆրատա
սէնին իլէ պէրապէր օթուրանլարըն
հուզուրընտա սանա շէրէֆ օլուր։
11 Զիրա հէր քիմ քի քէնտիսինի եիւքսէլտիրսէ
ալչագլանըր. վէ հէր քիմ քի
քէնտիսինի ալչագլաթըրսա եիւքսէլիր
տէտի։
12 Վէ անը տա'վէթ էտէնէ տախի տէտի
քի՝ Էօյլէ եէմէյի եա աքշամ թա'ամը էթտիյինտէ,
տօսթլարընը եա գարտաշլարընը
եախօտ թէ'ալլուգաթընը եա
զէնկին գօնշուլարընը տա'վէթ էթմէ,
օլմայա քի անլէր տախի պիլ մուգապէլէ
սէնի տա'վէթ էթմէքլէ սանա
13 միւքաֆաթ օլա։ Լաքին զիյաֆէթ
էթտիյին զէման, ֆագիրլէրի վէ սագաթլար
վէ թօփալլար վէ ա'մալարը տա'վէթ
14 էյլէ. Վէ միւպարէք օլուրսըն, զիրա
անլէրին սանա միւքաֆաթ էթմէյէ
իգթիտարը եօգ տըր. չիւնքի սանա
սալիհլէրին գըյամէթինտէ միւքաֆաթ
էտիլէճէք տիր։
15 Վէ սօֆրատա պէրապէր օթուրանլարտան
պիրի պու նու իշիթտիքտէ, անա՝
Մէլէքութ Ուլլահտա էքմէք եէյէն
16 նէ միւպարէք տիր՝ տէտի։ Օլ տախի
անա տէտի քի՝ Պիր ատէմ պէօյիւք
պիր զիյաֆէթ թէրթիպ էտիպ՝ նիչէ
17 քիմսէլէրի տա'վէթ էյլէտի։ Վէ աղշամ
թա'ամը վագթընտա, տա'վէթ օլունանլարա՝
Կէլինիզ, զիրա շիմտի հէր շէյ
հազըր տըր՝ տէմէք իւզրէ գուլընը
18 կէօնտէրտի։ Վէ ճիւմլէսի պիրտէն 'էօզր
տիլէմէյէ պաշլայըպ՝ էվվէլքիսի անա՝
Պիր թարլա սաթուն ալտըմ, կիտիպ
անը կէօրմէքլիյիմ իճապ էտէր. ըճա
էտէրիմ, պէնի մա'զուր թութ՝ տէտի։
19 Վէ տիկէր պիրի՝ Պէշ չիֆթ էօքիւզ սաթուն
ալտըմ, վէ անլէրի թէճրիպէ էթմէյէ
կիտիյօրըմ. սանա ըճա էտէրիմ,
20 պէնի մա'զուր թութ՝ տէտի։ Վէ տիկէր պիրի՝
Պէն թէ'էհհիւլ էթտիմ. պու
21 սէպէպէ մէպնի կէլէմէմ՝ տէտի։ Վէ օլ
գուլ կէլիպ էֆէնտիսինէ պու շէյլէրի
խապէր վէրտի. օլ զէման խանէ սահիպի
ղազապա կէլիպ, գուլընա՝ Սէրի'էն
շէհրին ճատտէլէրի իլէ սօգագլարընա
չըգըպ՝ ֆուգարայը վէ սագաթ
վէ թօփալ վէ ա'մալարը պուրայա կէթիր՝
22 տէտի։ Գուլ տախի, Էֆէնտիմ,
էմրին իւզրէ իճրա օլունտու,
23 վէ տահա եէր վար՝ տէտի։ Վէ էֆէնտիսի
գուլա՝ Եօլլարա վէ չիթլէրին եանընա
չըգըպ՝ իչէրի կէլմէյէ իլզամ էյլէ,
24 թա քի խանէմ տօլա։ Զիրա սիզէ
տէրիմ քի՝ օլ տա'վէթ օլունան ատէմ-

լէրտէն հիչ պիրի թա՛ամըմտան թատ-
մայաճագ տըր՝ տէտի։
25 Վէ անըն իլէ պէրապէր վաֆիր խալգ
կիթմէքտէ իքէն՝ տէօնիւպ անլէրէ տէ-
26 տի քի՝ Էյէր պիր քիմսէ պանա կէլիպ
տէ քէնտի փէտէրինի, վէ վալիտէսի-
նի, վէ զէվճէսինի, վէ էվլատընը, վէ
պիրատէրլէրինի, վէ հէմշիրէլէրինի,
հէմ տախի քէնտի ճանընը պիլէ պուղզ
էթմէզ իսէ, պէնիմ շակիրտիմ օլամազ։
27 Վէ հէր քիմ խաչընը թաշըյըպ՝ ար-
տըմ սըրա կէլմէզսէ, պէնիմ շակիրտիմ
28 օլամազ։ Զիրա սիզտէն քի՞մ պիր գուլէ
պինա էթմէք իսթէտիյինտէ, թէք-
միլ էթմէյէ լազըմ օլանը վա՞ր մը տէ-
յիւ էվվէլա օթուրուպ մասրաֆը հի-
29 սապ էթմէզ։ Օլմայա քի թէմէլ պրագ-
տըգտան սօնկրա թէքմիլ էթմէյէ գա-
տիր օլմամազլը, ճիւմլէ կէօրէնլէր անը
30 իսթիհզա էթմէյէ պաշլայըպ՝ Պու ատէմ
պինա էթմէյէ պաշլատը, ֆագաթ թէք-
միլ էթմէյէ գատիր օլամատը՝ տէյէլէր։
31 Եախօտ հա՞նկի փատիշահ տիկէր փա-
տիշահ իլէ մուհարէպէյէ կիթմէք իւզ-
րէ իքէն, օթուրուպ էվվէլա՝ իւզէրի-
մէ եիրմի պին նէֆէր իլէ կէլէնէ գար-
շը օն պին իլէ չըգաապիլի՞րմիյիմ՝ տէյի
32 մէշվէրէթ էթմէզ։ Եօգսա օ տահա ու-
զագտա իքէն, էլչիլէր կէօնտէրիպ՝ մու-
33 սալէհա թալէպ էտէր։ Իմտի պէօյլէճէ
սիզտէն հէր քիմ ճէմի՛ մամէլէքյին-
տէն վազ կէչմէզսէ, պէնիմ շակիրտիմ
34 օլամազ։ Թուզ էյի տիր, ամմա թուզ
թաթսըզլանըրսա, նէ՞ իլէ թէրպիյէ օ-
35 լունաճագ։ Օ՝ նէ թօփրագա, նէ տէ
կիւպրէյէ եարար. անը տըշարըյա ա-
թարլար. իշիտիր գուլագլարը օլան ի-
շիթսին։

ՊԱՊ 15

1 Վէ ճիւմլէ կէօմրիւքճիւլէր իլէ կիւ-
նահքեարլար անը տինկլէմէք իւզրէ՝
եանընա թէգարրուպ էտէրլէր իքէն,
2 Ֆէրիսիլէր իլէ 'ուլէմա՝ Պու քիմսէ կիւ-
նահքեարլարը գապուլ էտիպ՝ անլէր
իլէ թա'ամ էտիյօր՝ տէյէրէք սէօյլէ-
նիրլէր իտի։
3 Օլ տախի անլէրէ շու թէմսիլի սէօյ-
4 լէյիպ տէտի քի՝ Սիզտէն հա՞նկի ատէմ
եիւզ գօյունը օլուպ տա անլէրտէն պի-
րինի զայի էթտիյինտէ, տօգսան տօ-
գուզունու չէօլտէ պըրագըպ օ զայի օ-
լանը պուլունճայա տէկին անըն արտըն-
5 ճա կիթմէզ։ Վէ անը պուլտուգտա սէ-
վինիպ օմուզլարը իւզէրինէ գօյարագ,
6 խանէյէ կէլիպ վէ տօսթլարը իլէ գօն-
շուլարընը եանընա չաղըրըպ, անլէրէ՝
Գայիպ օլմուշ գօյունումը պուլտուղում ի-
չիւն պէնիմ իլէ մէսրուր օլունըզ՝ տէր։
7 Սիզէ տէրիմ քի փէզալիք թէվպէ է-
տէն պիր կիւնահքեար իչիւն սէմատա
օլան մէսէրրէթ՝ թէվպէյէ միւհթաճ օլ-
մայան տօգսան տօգուզ սալիհ իչիւն
8 օլան մէսէրրէթտէն զիյատէ օլուր։ Եա-
խօտ հա՞նկի գարըն օն տիրհէմ կիւ-
միւշիւ օլուպ տա, պիր տիրհէմինի զայի
էթտիքտէ, չըրագ եագըպ՝ խանէյի սիւ-
փիւրէրէք անը պուլունճայատէք տիգ-
9 գաթլէ արամազ։ Վէ պուլտուղընտա,
տօսթ վէ գօնշու գարըլարը չաղըրըպ՝
Գայիպ էթտիյիմ տիրհէմի պուլտուղըմ
իչիւն պէնիմ իլէ մէսրուր օլունըզ՝ տէր։
10 Սիզէ տէրիմ քի փէզալիք թէվպէ է-
տէն պիր կիւնահքեար իչիւն Ալլահըն
մէլաիքէսի հուզուրընտա մէսէրրէթ օ-
լուր։
11 Վէ եինէ տէտի քի՝ Պիր ատէմին ի-
քի օղլու պուլունուր, քիւչիւյիւ փէ-
12 տէրինէ՝ Էյ փէտէր, մալըտէն պանա ի-
սապէթ էտէճէք հիսսէյի վէր՝ տէտի.
օլ տախի անլէրէ էմվալընը թագսիմ
13 էյլէտի։ Վէ չօգ կիւն կէչմէքսիզին քիւ-
չիւք օղլու հէր շէյի տէվշիրիպ՝ պիր ու-
զագ տիյարա կիթտի. վէ օրատա սէ-
ֆիհանէ եաշայարագ մալընը թէլէֆ
14 էթտի։ Վէ հէր շէյի սարֆ էթտիքտէն
սօնկրա, օլ տիյարտա շէտիտ գըթլըգ
զուհուր էթմէքլէ, զարուրէթ չէքմէյէ
15 պաշլատը։ Վէ վարըպ օլ տիյարըն է-
հալիսինտէն պիրինէ իլթիհագ էթմէք-
լէ, օլ տախի անը տօմուզլար օթլաթ-
մագ իչիւն, քէնտի չիֆթլիյինէ կէօնտէ-
16 րտի։ Վէ տօմուզլարըն եէտիքլէրի
խարնուպլարտան գարնընը տօյուրմա-

ղա արզու էտէր իտի իսէ տէ, անա
17 քիմսէ վէրմէզ իտի: Ամմա քէնտինէ
կէլիպ տէտի քի՝ փէտէրիմին գաչ ըր-
ղատլարընըն էքմէքլէրի արթար պիլէ,
պէն իսէ աճլըգտան հէլաք օլույօրըմ:
18 Գալգըպ փէտէրիմէ վարայըմ, վէ ա-
նա՝ էյ փէտէր, սէմայա վէ սէնին հու-
19 զուրընտա կիւնահ իշլէտիմ. Արթըգ
սէնին օղլըն տէնիլմէյէ լա՛իգ տէյիլ իմ.
պէնի սէնին ըրղատլարընըն պիրի կի-
20 պի թութ՝ տէյէյիմ: Վէ գալգըպ՝ փէ-
տէրինէ կէլտի. ամմա տահա ուզագ ի-
քէն, փէտէրի անը կէօրիւպ թէրահ-
հիւմ էթտի, վէ սէյիրտիպ պօյնընա սա-
21 րըլարագ, անը էօփտիւ: Վէ օղլու ա-
նա՝ էյ փէտէր, սէմայա վէ սէնին հու-
զուրընտա կիւնահ իշլէտիմ, վէ արթըգ
սէնին օղլըն տէնիլմէյէ լա՛իգ տէյիլ իմ՝
22 տէտի: Փէտէրի տախի գուլլարընա խի-
թապէն՝ էն ա՛լա խիլ՛աթը չըգարըպ՝
անա կիյտիրինիզ, վէ անըն էլինէ եիւ-
զիւք՝ վէ այագլարընա այագ գապլարը
23 վէրինիզ: Վէ պէսլի օլան պուզաղըյը
կէթիրիպ պօղազլայըն տա եէյիպ շատ
24 օլալըմ: Զիրա պու օղլըմ ֆէվթ օլմուշ
իտի, տիրիլտի. գայպ օլմուշ իտի, պու-
լունտու՝ տէտի. վէ շատ օլմաղա պաշ-
25 լատըլար: Վէ անըն պէօյիւք օղլու թար-
լատա պուլունմաղլէ՝ կէլիպ խանէյէ
եագլաշտըղընտա, րագս իլէ չալղը սէ-
26 տասընը իշիթտի: Վէ ուշագլարըն պի-
րինի չաղըրըպ՝ Պունլար նէ՞ տիր՝ տէ-
27 յիւ սու՛ալ էթտի: Օլ տախի անա՝
Գարնտաշըն կէլտի. վէ փէտէրին անը
սաղ սալիմ պուլտուղը իչիւն, պէսլի
28 պուզաղըյը պօղազլատը՝ տէտի: Օլ տա-
խի կիւճէնիպ՝ իչէրի կիրմէք իսթէմէ-
տիյի էճլտէն փէտէրի տըշարըյա չը-
29 գըպ՝ անա րիճա էթտի: Օլ տախի փէ-
տէրինէ ճէվապէն՝ իշթէ պունճա սէ-
նէտէն պէրու սանա խըտմէթ էտիյօ-
րըմ, վէ պիր վագըթ սէնին էմրինէ
մուխալէֆէթ էթմէտիմ, վէ պիր քէր-
րէ տօսթլարըմ իլէ շատ օլմագ իչիւն
30 պանա պիր օղլագ պիլէ վէրմէտին: Ամ-
մա սէնին էմվալընը փահիշէլէր իլէ եէ-
յէն պու օղլըն կէլտիյի զէման, անա
պէսլիլի պուզաղըյը պօղազլատըն՝ տէտի:
31 Օլ տախի անա տէտի քի՝ էյ օղուլ, սէն
տա՛իմա պէնիմ իլէ պէրապէր օլուպ՝
պէնիմ օլանըն ճիւմլէսի սէնին տիր:
32 Ամմա շատ ու մէսրուր օլմագ վաճիպ
իտի. զիրա պու գարնտաշըն ֆէվթ օլ-
մուշ իտի, տիրիլտի, հէմ գայպ օլմուշ
իտի, պուլունտու:

ՊԱՊ 16

1 Վէ շակիրտլէրինէ տէտի քի՝ Պիր զէն-
կին ատէմին պիր քէթխիւտասը վար
իտի. վէ պունուն ʼալէյհինտէ՝ Սէնին
էմվալընը թէլէֆ էտիյօր՝ տէյիւ անա
2 շիքեայէթ օլունտու: Օլ տախի անը
չաղըրըպ՝ Սէնին հագգընտա պու ի-
շիթտիյիմ նէ՞ տիր. քէթխիւտալըղը-
նըն հիսապընը վէր, զիրա արթըգ քէթ-
3 խիւտա օլամազսըն՝ տէտի: Քէթխիւ-
տա տախի քէնտի քէնտինէ տէտի քի՝
Նէ՞ եափայըմ, չիւնքի էֆէնտիմ քէթ-
խիւտալըղը պէնտէն ալըյօր. գազմա-
ղա գատիր տէյիլ իմ, տիլէնմէյէ ու-
4 թանըրըմ: Նէ եափաճաղըմը պիլիրիմ,
քի քէթխիւտալըգտան ʼազլ օլունտու-
ղըմ զէման պէնի խանէլէրինէ գապուլ
5 էտէլէր: Վէ էֆէնտիսինէ մէտեուն օ-
լանլարը պիրէր պիրէր չաղըրըպ էվ-
վէլքինէ՝ Էֆէնտիմէ նէ՞ գատար տէյ-
6 նին վար՝ տէտի: Վէ օ՝ Եիւզ *ճէրրէ
զէյթուն եաղը՝ տէտիքտէ, օլ տախի
անա՝ Թէմէսսիւքինի ալ, վէ օթուրուպ
7 սէրի՛էն էլլի եազ՝ տէտի: Պա՛տէհու
տիկէրինէ՝ Սէնին նէ՞ գատար տէյնին
վար՝ տէտի. օլ տախի՝ Եիւզ †քօր
պուղտայ՝ տէտիքտէ, անա՝ Թէմէսսիւ-
8 քինի ալ, սէքսէն եազ՝ տէտի: Վէ է-
ֆէնտիսի նահագգ քէթխիւտայը ʼա-
գըլանէ հարէքէթ էթտիյի իչիւն մէտհ
էյլէտի. զիրա պու տիւնեանըն օղուլ-
լարը քէնտի նէսիլլէրինտէ էհլի նուր-

---

*Պիր ճէրրէ օն սէքիզ եախօտ եիրմի օգգա:

†Պիր քօր եիւզ սէքսէն եախօտ իքի եիւզ օգգա:

9 տան զիյատէ 'աքիլլիտիրլէր։ Պէն սաիւ
սիզէ տէրիմ քի՝ Քէնտինիզէ ֆասատ
մալտէն տօսթլար գազանընըզ քի՝ միւհթած
օլտըղընըզ զէման սիզի էպէտի
10 մէսքէնլէրէ գապուլ էտէլէր։ Էն ճիւզ'ի
շէյտէ սատըգ օլան՝ չօգտա տախի սատըգ
օլուր. վէ էն ճիւզ'ի շէյտէ նահագգ
օլան՝ չօգտա տախի նահագգ օլուր։
11 Իմտի ֆասիտ մալտէ սատըգ օլմատըղընըզ
հալտէ, հագիգի օլանը սիզէ
12 քիմ ինանատճագ տըր։ Վէ ախէրին
նէսնէսինտէ սատըգ օլմատըղընըզ հալտէ,
սիզինքինի սիզէ քիմ վէրիր։ Հիչ
13 պիր խըտմէթքեար իքի էֆէնտիյէ գուլլուգ
էտէմէզ, զիրա եա պիրինէ պուղզ
էտիպ տիկէրինի սէվէճէք տիր, եախօտ
պիրինէ միւլազէմէթ վէ տիկէրինի
թահգիր էտէճէք տիր. Ալլահա հէմ
մալէ գուլլուգ էտէմէզ գատիր տէյիլ
սինիզ։
14 Վէ Ֆէրիսիլէր մալփէրէսթ օլարագ,
պու նուն ճիւմլէսինի իշիտմէքլէ, անը
15 իսթիհզա էտտիլէր։ Օլ տախի անլէրէ
տէտի քի՝ Սիզ ատէմլէրին հուզուրընտա
քէնտիլէրինիզի թէմիզ էտէն քիմսէլէր
սինիզ. ամմա Ալլահ գալպլէրինիզի
պիլիր, զիրա նաս պէյնինտէ 'ալա
օլան շէյ 'ինտ Ալլահ մէքրուհ տըր։
16 Շէրի'աթ իլէ փէյղամպէրլէր Եուհաննայա
գատար օլուպ՝ օլ վագըթտան
պէրու մէլէքութ Ալլահ թէպշիր օլունուր
վէ հէր քէս անա ճէհտ իլէ կիրէր։
17 Շէրի'աթտան պիր նօգթա տիւշմէտէն
իսէ, սէմա իլէ զէմինին զա'իլ
18 օլմասը տահա գօլայ տըր։ Հէր քիմ քի
քէնտի զէվճէսինի թալագ էտիպ պաշգասընը
թէզէվվիւճ էտէրսէ՝ զինա էտէր,
վէ հէր քիմ քի մութալլագայը
թէզէվվիւճ էտէրսէ՝ զինա էտէր։
19 Էրղավանի իլէ գարիֆ գումաշ կիյինիփ՝
հէր կիւն իհթիշամ իլէ սէֆա
սիւրէն պիր զէնկին ատէմ վար իտի։
20 Վէ անըն գափուսընտա, չըպանլար իլէ
տօլու օլարագ, պրագըլմըշ Լա'զար
նամընտա պիր ֆագիր պուլունուպ,
21 Զէնկինին սոֆրասընտան տիւշէն գըրընթըլարտան
տօյմագ արզու էտէր իտի. վէ քէօփէքլէր տախի կէլիպ
22 անըն չըպանլարընը եալարլար իտի։ Վէ
օլ ֆագիրին վէֆաթը վուգու' պուլմազլէ,
մէլէքլէր վասըթասըլէ Ապրահամըն
գուճաղընա կէօթիւրիւլտիւ. վէ
զէնկին տախի վէֆաթ էթմէքլէ տէֆն
23 օլունտու։ Վէ ճէհէննէմտէ 'ազապտա
իքէն, նազար էտիպ՝ ուզագտան Ապրահամը
վէ անըն գուճաղընտա Լա'զարը
24 կէօրտիւ։ Վէ Ֆէրեատ էտիպ՝
եա Ապրահամ փէտէր, պանա մէրհամէթ
էյլէ, վէ Լա'զարը կէօնտէր քի
փարմաղընըն ուճունը սույա պաթըրըպ՝
տիլիմի սէրինլէթսին. զիրա պու
25 'ալէվտէ 'ազապ չէքիյօրըմ՝ տէտի։ Ապրահամ
տախի՝ Եա օղուլ, սէն էօմրիւնտէ
էյի շէյլէրինի, Լա'զար տախի քէզալիք
քէօթիւ շէյլէրի ալտըղընը խաթըրնա
կէթիր. վէ շիմտի օ միւթէսէլլի
26 օլուպ, սէն 'ազապ չէքիյօրսըն. Հէմ
պու նուն ճիւմլէսինտէն մա'ատա, սիզին
իլէ պիզիմ արամըզտա պէօյլէ պիր
կիրտապ սապիթ գըլընմըշ տըր, չէօյլէ
քի պուրատան սիզէ կէչմէք իսթէյէնլէր
գատիր օլմայալար, վէ օրատան
պիզէ կէլմէ իսթէյէնլէր կէչէմէյէլէր՝ տէտի։
27 Օլ տախի՝ Էյլէ իսէ, էյ փէտէր,
սէնտէն ռիճա էտէրիմ, անը փէտէրիմին
28 խանէսինէ կէօնտէրէսին. Զիրա պէշ
գարտաշըմ վար. թա քի անլէրին տախի
պու 'ազապ մահալլինէ կէլմէմէլէրի
իչին անլէրէ շէհատէթ էտէ՝ տէտի։
29 Ապրահամ տախի անա՝ Մուսա իլէ
փէյղամպէրլէրի վար, անլէրի տինլէսինլէր՝
30 տէտի։ Օլ տախի՝ Խայր, էյ
Ապրահամ փէտէր. լաքին էյէր անլէրէ
էմվաթտան պիրի կիտէրսէ, թէվպէ
31 էտէրլէր՝ տէտի։ Օլ տախի անա՝ Էյէր
Մուսա իլէ փէյղամպէրլէրի տինլէմէզլէրսէ,
էմվաթտան պիրի գըյամ էթսէ
տախի իգնա' օլունմայաճագլար՝
տէտի։

ՊԱՊ 17

1 Վէ շակիրտլէրինէ խիթապէն՝ Թէօքէզլէրին
կէլմէմէսի միւմքին տէյիլ

տիր. ամմա վա՜յ կէլմէլէրինէ սէպէպ
2 օլանա. Պու քիւչիւքլէրտէն պիրինի
սիւրչտիւրմէքտէն իսէ, պօյնունա պիր
*տէյիրմէն թաշը ասըլըբ՝ տէնիզէ
3 աթըլմասը անա տահա էյի տիր. Քէնտինիզի
սաքընընըզ. էյէր գարտաշըն
սէնին 'ալէյհինտէ խաթա էտէրսէ,
անը թա'զիր էյլէ, վէ էյէր թէվպէ էտէրսէ,
4 անա 'աֆվ էյլէ. Վէ էյէր սէնին
'ալէյհինտէ կիւնտէ եէտի քէրրէ խաթա
էտիփ՝ կիւնտէ եէտի քէրրէ, Թէվպէ
էտէրիմ՝ տէյէրէք սանա րիւճիւ'
էտէրսէ, անա 'աֆվ էտէսին՝ տէտի.
5 Վէ ռէսուլլէր Ռապպա՝ իմանըմըզը
6 թէզյիտ էյլէ՝ տէտիլէր. Ռապպ տախի՝
Էյէր խարտալ տանէսի գատար իմանընըզ
օլսա իտի, պու ճիւմմէզ աղաճընա՝
Քէօքընտէն սէօքիւլիւփ տէնիզ
իչինէ տիքիլ տէտիյինիզ կիպի, սիզէ
իթա'աթ էտէր իտի.
7 Վէ սիզտէն քի՛մ վար քի՝ չիֆթ սիւրէն
եա սիւրիւ կիւտէն գուլու օլուպ
տա՝ թարլատան կէլտիյի կիպի՝ Կէչիպ
8 սօֆրայա օթուր՝ տէյէճէք տիր. Լաքին
անա՝ Թա'ամըմը հազըրլա, վէ գուշանըպ՝
պէն եէյիփ իչինճէյէտէք, պանա
խըզմէթ էյլէ, անտէն սօնրա սէն
9 տէ եէյիփ իչէրսին՝ տէմէ՞զ մի. Աճէպա
օլ գուլա, պույուրըլան շէյլէրի իճրա
էթտիյի իչիւն, միւթէշէքքիր օլո՞ւր
10 մը. զանն էթմէմ. Պէօյլէճէ սիզ տախի
ճիւմլէ պույուրըլան շէյլէրի եափտըղընըզ
վագըթ, Ֆա'իտէսիզ գուլլարըզ,
իճրասը պիզէ ֆարզ օլանը
եափթըգ՝ տէյինիզ, տէտի.
11 Վէ քէնտիսի Երուշալիմէ կիտէր իքէն,
Սամարիա իլէ Ճէլիլին օրթասընտան
12 կէչմէսի վագը' օլտու. Վէ պիր
քէօյէ կիրէր իքէն, անըն գարշըսընա
օն նէֆէր ճիւզամլը ատէմ չըգըպ՝ ուզագտան
տուրտուլար, պիւլէնտ ավազլէ,
13 Եա Մու'ալլիմ Յիսուս, պիզէ մէրհամէթ
14 էյլէ՝ տէտիլէր. Օլ տախի անլէրի
կէօրտիւքտէ՝ Վարըպ քէնտինիզի
քեահինլէրէ կէօսթէրինիզ՝ տէտի.
վէ անլէր կիտէր իքէն, թահիր օլտուլար.
15 Վէ անլէրտէն պիրի շիֆա պուլտըղընը
կէօրտիւքտէ, պիւլէնտ ավազլէ
Ալլահա համտ էտէրէք րիւճու' էթ-
16 տի. Վէ անըն այագլարընա գափանըպ՝
անա թէշէքքիւր էյլէտի. պու տախի
17 Սամարիալը իտի. Վէ Յիսուս ճէվապ
էտիփ՝ Օն քիշի թաթհիր օլո՞ւնմատը
18 մը, տօգուզը նէ՞րէտէ տիր. Պու էճնէպիյտէն
գայրի՝ Ալլահա համտ էթմէյէ
րիւճու' էտէնլէր պուլո՞ւնմատը մը՝ տէ-
19 տի. Վէ անա՝ Գալգ կիթ, իմանըն սէնի
խալաս էյլէտի՝ տէտի.
20 Վէ Ֆէրիսիլէր թարաֆընտան Մէլէքիւթ
Ուլլահըն՞ վագըթ կէլէճէյի սու՞ալ
օլունմաղլէ, անլէրէ ճէվապէն՝ Մէլէքիւթ
Ուլլահ սուրէթ ի զահիրէտէ կէլ-
21 մէզ. Վէ իշթէ պուրատա, եա իշթէ
օրատա՝ տէմէյէճէքլէր, զիրա իշթէ Մէլէքիւթ
Ուլլահ սիզին իչինիզտէ տիր՝
տէտի.
22 Վէ շակիրտլէրինէ տէտի քի՝ Իպն իւլինսանըն
կիւնլէրինտէն պիրինի կէօրմէյէ
արզու էտէճէյինիզ՝ ամմա կէօր-
23 մէյէճէյինիզ կիւնլէր կէլէճէքլէր. Վէ
սիզէ՝ Իշթէ պուրատա, եա իշթէ օրատա՝
տէյէճէքլէր տիր. Կիթմէյինիզ վէ
24 թապի' օլմայընըզ. Զիրա շիմշէք թահթ
էս սէմա պիր թարաֆտան լէմ'ան էտիփ
թահթ էս սէմա օլ պիր թարաֆա
զիյա վէրտիյի միսիլլի, Իպն իւլինսան
տախի քէնտի կիւնիւնտէ պէօյ-
25 լէ օլաճագ տըր. Ամմա էվվէլա անըն
չօգ շէյլէր չէքիփ՝ պու նէսլ թարաֆընտան
րէտտ օլունմասը լազըմ տըր.
26 Վէ Նուհըն կիւնլէրինտէ օլտըղը կիպի,
Իպն իւլ ինսանըն կիւնլէրինտէ տախի
27 պէօյլէ օլաճագ տըր. Թա քի Նուհ սէֆինէյէ
կիրիփ՝ թուֆան կէլէրէք ճիւմլէ
խալգը հէլաք էյլէտիյի կիւնէ տէկին,
եէյիփ իչէրլէր վէ թէզէվվիւճ էտիփ
28 թէզվիճ օլունուրլար իտի. Պէօյլէճէ
Լութըն կիւնլէրինտէ տախի օլտըղը կիպի,
եէյիփ իչէրլէր իտի, ախզ ու ի'թա
էտէրլէր իտի, էքէրլէր վէ պինա էտէր-
29 լէր իտի. Ամմա Լութ Սատումտան չըգտըղը
կիւնտէ սէմատան աթէշ իլէ

---

*Եա-ն. մէրքէպ տէյիրմէնի.

քիպրիթ եաղըպ՝ ճիւմլէսինի հէլաք էթտի:
30 Իպն իւլ ինսանըն զուհուր էտէճէյի
կիւնտէ տախի պէօյլէ օլաճագ տըր:
31 Օլ կիւնտէ հէր քիմ տամտա օլուպ տա՝
էշեասը խանէտէ օլուրսա, անլէրի ալմաղա
էնմէսին. քէզալիք թարլատա օլան
32 կէրիյէ տէօնմէսին: Լութըն զէվճէսինի
33 խաթըրընըզա կէթիրինիզ: Հէր
քիմ ճանընը գուրթարմաղ իսթէրսէ,
անը զայ՝ էտէճէք, վէ հէր քիմ անը
զայ՝ էտէրսէ, իհեա էտէճէք անը: Սիզէ
տէրիմ քի՝ Օլ կէճէտէ պիր եաթագտա
իքի քիշի պուլունուպ, պիրի
ալընաճագ վէ օլ պիրի պըրագըլաճագ
35 տըր: Իքի գարը պիրլիքտէ տէյիրմէն
չէքմէքտէ պուլունուպ, պիրի ալընաճագ
վէ օլ պիրի պըրագըլաճագ տըր.
36 Թարլատա իքի քիշի պուլունուպ, պիրի
ալընաճագ վէ օլ պիրի պըրագըլաճագ
37 տըր: Վէ անա ճէվապէն՝ Եա
Ռապպ, նէ՞րէտէ՝ տէտիլէր: Օլ տախի
անլէրէ՝ Լաշէ նէրէտէ իսէ, գարթալլար
օրայա ճէմ՝ օլուր՝ տէտի:

ՊԱՊ 18

1 Վէ տա՛իմա տուա՛ էտիպ՝ ուսանմամագ
կէրէք իտիյինէ տա՛իր տախի անլէրէ
պիր թէմսիլ սէօյլէյիպ տէտի քի՝
2 Պիր չէհրտէ Ալլահտան գորգմազ վէ
ինսանա րի՛այէթ էթմէզ պիր գատը
3 վար իտի: Վէ օլ չէհրտէ պիր տուլ
գարը պուլունմաղլէ, եանընա կիտիպ՝
խասմիմտէն հագգըմը իսթէ՛ էյլէ՛ տէր
4 իտի: Օլ տախի պիր միւտտէթ իսթէմէզ
իտի տէ, պա՛տէհու քէնտի քէնտինէ
տէտի քի՝ Էյէրչի Ալլահտան գորգմազ
վէ ինսանա րի՛այէթ էթմէզ իսէմ
5 տէ, Պարիչու տուլ գարը պէնի թա՛ճիզ
էթտիյի էճլէտէն անըն հագգընը իսգադ
էտէյիմ, տա՛իմա կէլիպ պէնի
6 թաճիզ էթմէսին: Վէ Ռապպ տէտի
քի՝ Նահագգ գատընըն նէ տէտիյինի
7 տինլէյինիզ: Իմտի Ալլահ կէճէ կիւնտիւզ
քէնտինէ ֆէրեատ էտէն միւնթէխապլարընըն
հագգընը, անլէր իչիւն սապր էտէճէք տէ, իհգագ էթմէյէճէք մի:
8 Սիզէ տէրիմ քի՝ թէզ հագգլարընը
իհգագ էտէճէք տիր. լաքին
Իպն իւլ ինսան կէլտիյինտէ՝ 'աճէպա
եէր իւզէրինտէ իման պուլաճա՞գ մը:
9 Վէ սալիհ իզ տէյիւ քէնտիլէրինէ կիւվէնիպ՝
կայրիլէրի թահգիր էտէն պա՛զը
քիմսէլէրէ տախի շու թէմսիլի սէօյլէտի.
10 Իքի ատէմ տուա՛ էթմէյէ հէյքէլէ
չըգտը. պիրի Ֆէրիսի վէ տիկէրի
11 կէօմրիւքճիւ իտի: Ֆէրիսի տուրուպ՝
քէնտի քէնտինէ պու վէճհլէ տուա՛ էյլէտի.
Եա Ալլահ, սանա շիւքր էտէրիմ
քի պէն սա՛իր ատէմլէր կիպի գափըճը,
նահագգ վէ զինաքեար վէ եախօտ
շու կէօմրիւքճիւ կիպի տախի տէյիլ
12 իմ. Հաֆթատա իքի քէրրէ օրուճ
թութուպ՝ քեաֆֆէ իիրատըմըն 'իշրինի
13 վէրիրիմ: Կէօմրիւքճի իսէ ուզագտան
տուրուպ՝ կէօզլէրինի պիլէ
կէօյէ գալտըրմաղ իսթէմէզ իտի. ամմա
կէօքսիւնէ վուրուպ՝ Եա Ալլահ,
պէն կիւնահքեարա մաղֆէրէթ գըլ՝
14 տէտի: Սիզէ տէրիմ քի՝ օլ պիրինտէն
իսէ պու՝ թէպրիյէ օլունմըշ օլարագ
խանէսինէ էնտի. զիրա հէր քիմ քի
քէնտինի եիւքսէլտիրսէ ալչագլանաճագ,
վէ հէր քիմ քի քէնտինի ալչագլաթըրսա
եիւքսէլէճէք տիր:
15 Վէ անլէրէ տօգունմասը իչիւն եանընա
մա՛սումլար տախի կէթիրտիլէր.
շակիրտլէրի իսէ պունու կէօրմէքլէ անլէրի
16 թա՛զիր էթտիլէր: Ամմա Յիսուս
անլէրի եանընա չաղըրըպ՝ Պըրագընըզ,
չօճուգլար եանըմա կէլսինլէր, վէ անլէրի
մէն՝ էթմէյինիզ, զիրա մէլէքութ
17 Ուլլահ պու մագուլէլէրինքի տիր: Հագիգաթէն
սիզէ տէրիմ քի՝ Մէլէքութ
Ուլլահը հէր քիմ չօճուգ կիպի գապուլ
էթմէզսէ, անա ասլա կիրմէյէճէք տիր՝
տէտի:
18 Վէ պիր րէ՛իս՝ Էյ մու՛ալլիմ ի քէրիմ,
հայաթ ը էպէտիյէյէ վարիս օլմագ
իչիւն նէ՞ եափայըմ՝ տէյիպ անա
19 սու՛ալ էյլէտի: Վէ Յիսուս անա, Նի՞չիւն
պանա քէրիմ տէյորսուն. պիրտէն
եա՛նի Ալլահտան կայրի քէրիմ եօգ
20 տըր: Էվամիրի պիլիրսին. Զինա էթմէ

յէսին, Գաթլ էթմէյէսին, Սըրգաթ էթմէյէսին, Եալան շէհատէթ էթմէյէսին, փէտէրինէ վէ վալիտէնէ հիւրմէթ էտէ-
21 սին՝ տէտի։ Օլ տախի՝ Բունլարըն ճիւմլէսինի սէպավէթիմտէն պէրու հըֆզ էյ-
22 լէտիմ՝ տէտի։ Յիսուս պունու իշիթտիքտէ, անա՝ Տահա պիր նօգսանըն վար․ քեաֆֆէ ի մալլէրինի սաթըպ՝ ֆուգարայա թէվզի՛ էյլէ, վէ սէմատա խազինէյէ մալիք օլուրսըն․ վէ կէլ պանա
23 թապի՛ օլ՝ տէտի։ Վէ օ պունու իշիտինճէ միւքէտտէր օլտու, զիրա ղայէթ զէնկին
24 իտի։ Վէ Յիսուս անըն միւքէտտէր օլտուղունը կէօրտիւքտէ, Զէնկինլէր մէլէքիւթ Ուլլահա նէ՛ կիւճլէ կիրէրլէր․
25 Զիրա զէնկինին մէլէքիւթ Ուլլահա կիրմէսինտէն տէվէնին իյնէ տէլիյինտէն
26 կէչմէսի տահա գոլայ տըր՝ տէտի։ Վէ իշիտէնլէր՝ Էօյլէ իսէ քի՞մ խէլաս օլա-
27 պիլիր՝ տէտիլէր։ Օլ տախի՝ Ինսան 'ինտինտէ միւմքին օլմայան շէյլէր 'ինտի
28 Ալլահ միւմքին տիր՝ տէտի։ Վէ Պէտրոս՝ Իշթէ պիզ հէր շէյի թէրք էտիպ՝
29 սանա թապի՛ օլտուգ՝ տէտի։ Օլ տախի անլէրէ՝ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ մէլէքիւթ Ուլլահ իչիւն խանէ եա վալիտէյն եա գարնտաշլար եա զէվճէ եա
30 էվլատը թէրք էթմիշ օլսուն՝ Պու զէմանտէ չօգ գաթըն վէ ախիրէթտէ հայաթ ը էպէտիյէյէ նա՛իլ օլմայաճագ հիչ պիր քիմսէ եօգ տըր՝ տէտի։
31 Վէ օն իքիլէրի եանընա ալըպ անլէրէ՝ Իշթէ Երուշալիմէ չըգըյօրըզ, վէ Իպն իւլ ինսան հաքգընտա փէյղամպէրլէր վասըթասըյլէ մուհառրէր օլան շէյլէրին ճիւմլէսի իթմամ օլունաճագ
32 տըր։ Զիրա Թա՛իֆէլէրէ թէսլիմ օլունարագ՝ իսթիհզա վէ շէթմ օլունուպ,
33 իւզէրինէ թիւքիւրիւլէճէք տիր։ Վէ անը գամչը իլէ տէօյտիւքտէն սօնկրա գաթլ էտէճէքլէր․ օլ տախի իւչիւնճիւ կիւնտէ գըյամ էտէճէք տիր՝
34 տէտի։ Անլէր իսէ պու շէյլէրին հիչ պիրինի ֆէհմ էթմէտիլէր, վէ պու սէօզ անլէրտէն մախֆի օլմաղլէ, սէօյլէնիլէն շէյլէրի իտրաք էթմէզլէր իտի։

35 Վէ վագը՝ օլտու քի Երիհայա եագլաշտըղընտա, եօլ քէնարընտա պիր ամա օթուրուպ տիլէնիյօր իտի։ Վէ խալ-
36 գըն կէչտիյինի իշիթտիքտէ, Պու նէ տիր՝ տէյու սու՛ալ էյլէմէսի իւզէրինէ,
37 անա՝ Նազարէթլի Յիսուս կէչիյօր տէ-
38 յու խապէր վէրտիլէր։ Օլ տախի՝ Եա Յիսուս՝ Իպն ի Տաւուտ, պանա մէրհա-
39 մէթ էյլէ՝ տէյու ֆէրեատ էյլէտի։ Վէ էօնտէ կիտէնլէր սիւքիւթ էթմէսի իչիւն անը թա՛զիր էյլէտիլէր իսէ ատահա զիյատէ՝ Եա Իպն ի Տաւուտ, պանա մէրհամէթ էյլէ՝ տէյու ֆէրեատ է-
40 տէր իտի։ Վէ Յիսուս տուրուպ՝ քէնտի եանընա կէթիրիլմէսինի էմր էթտի․
41 վէ օ եագլաշտըղընտա, Սանա նէ՞ եափմամը իսթէրսին՝ տէյու անտէն սու՛ալ էթտիյինտէ, օլ տախի՝ Եա Ռապպ,
42 կէօզլէրիմ աչըլսըն՝ տէտի։ Յիսուս տախի անա՝ Աչըլսըն, իմանըն սէնի
43 խէլաս էթտի՝ տէտի։ Վէ տէր հալ կէօզլէրի աչըլտը, վէ Ալլահա համտ էտէրէք՝ անըն արտը սըրա կիթտի․ ճիւմլէ խալգ տախի պունու կէօրմէքլէ Ալլահա համտ էթտիլէր։

ՊԱՊ 19

1 Վէ Երիհայա կիրիպ՝ իչինտէն կէչէր
2 իքէն, Իշթէ Զաքքա իսմինտէ պաշ կէօմրիւքճիւ վէ զէնկին պիր ատէմ
3 պուլունուպ՝ Յիսուսըն քիմ օլտուղունը կէօրմէք իսթէտի իսէ տէ, պոյը գըսա օլտուղընտան՝ քէսրէթ ի նաս սէպէ-
4 պիյլէ գատիր օլմատը։ Վէ իլէրի սէյիրտիպ՝ անը կէօրմէք իչիւն պիր ճիւմմէզ աղաճընա չըգտը․ զիրա օրատան
5 կէչէճէյիտի։ Յիսուս տախի օլ մահալլէ կէլտիքտէ, եօգարը պագըպ անը կէօրմէքլէ անա՝ Էյ Զաքքա, սէրի՛էն աշաղը էն, զիրա պու կիւն սէնին խանէնտէ գալմաղըղըմ լազըմ տըր՝ տէ-
6 տի։ Օլ տախի սէրի՛էն աշաղը էնիպ
7 սիւրուր իլէ անը գապուլ էթտի։ Վէ ճիւմլէսի պունու կէօրտիւքտէ, կիւնահքեար պիր ատէմին խանէսինէ միւսաֆիր օլմագ իչիւն կիրտի՝ տէյու

սէօյլէնտիլէր։ Վէ Զաքքա տուրուպ,
Բապպա՛ Էֆէնտի, իշթէ մալըմըն նըս-
ֆընը ֆուգարայա վէրիրիմ, վէ քիմէ
իֆթիրա իլէ զարար էթտիմ իսէ, տէօրթ
միսլինի էտա էտէրիմ՝ տէտի։ Վէ Յի-
սուս անա՝ Պու կիւն պու խանէյէ խէ-
լաս կէլտի, չիւնքի պու տախի Ապրա-
10 համ օղլու տըր։ Զիրա Իպն իւլ Ին-
սան զայի՛ օլանը արայըպ խէլաս էթմէյէ
կէլտի՝ տէտի։
11 Վէ անլէր պու չէյլէրի իշիթմէքտէ
իքէն, քէնտիսի Եէրուշալիմէ եագըն
օլտըղը, անլէր տախի մէլէքիւթ Ալ-
լահ ֆիլ հալ զուհուր էտէճէյինի զանն
էթտիքլէրի իչիւն՝ թէքրար պիր թէմ-
12 սիլ սէօյլէյիպ՝ տէտի քի, Պիր ասըլ-
զատէ պիր հիւքիւմտարլըգ սէլահիյէթի-
նի ալըպ 'ավտէթ էթմէք իւզրէ, ու-
զագ պիր տիյարա հին ի 'ազիմէթինտէ,
13 Օն նէֆէր պէնտէսինի չաղըրըպ՝ ան-
լէրէ օն մընա վէրէրէք, Պէնիմ 'ավ-
տէթիմէ տէկին թիճարէթ էյլէյինիզ՝
14 տէտի։ Ամմա անըն հէմշէհրիլէրի անա
պուղզ էթմէքլէ, Պունուն իւզէրիմի-
զէ հիւքիւմտար օլմասընը իսթէմէյիզ՝
տէմէք իչիւն արասընճա վէքիլլէր կէօն-
15 տէրտիլէր։ Վէ վագը՝ օլտու քի հիւ-
քիւմտարլըգ սէլահիյէթինի ալըպ 'ավտէթ
էթտիյինտէ, քիմին նէ թիճարէթ էթ-
տիյինի պիլմէք իչիւն ագչէյի վէրմիշ
օլտըղը պէնտէլէրինին քէնտի նէզտի-
16 նէ չաղըրըլմասընը էմր էթտի։ Վէ պի-
րինճիսի եագլաշըպ՝ Էֆէնտիմ, սէնին
17 մընան օն մընա գազանտը՝ տէտի։ Օլ
տախի անա՝ Աֆէրին, էյի պէնտէ, էն
ճիւզ'ի չէյտէ սատըգ պուլունտուղըն ի-
չիւն՝ օն շէհրին իւզէրինէ հիւքիւմէ-
18 թին օլսուն՝ տէտի։ Վէ իքինճիսի կէ-
լիպ՝ Էֆէնտիմ, սէնին մընան պէշ մը-
19 նա գազանտը՝ տէտի։ Վէ պունա տա-
խի՝ Սէնին տէ պէշ շէհրին իւզէրինէ
20 հիւքիւմէթին օլսուն՝ տէտի։ Վէ տիկէր
պիրի կէլիպ՝ Էֆէնտիմ, իշթէ պիր մէն-
տիլ իչինտէ հըֆզ էյլէտիյիմ սէնին մը-
21 նան։ Զիրա սէրթ ատէմ օլտըղըն
իչիւն, սէնտէն գօրգտըմ. սէն գօյմա-
տըղըն չէյի ալըրսըն, վէ էքմէտիյինի
22 պիչէրսին՝ տէտի։ Օլ տախի անա՝ Էյ
եարամազ պէնտէ, սէնի քէնտի աղ-
զընտան հիւքմ էտէրիմ. սէն պէնիմ
գօմատըղըմ չէյի ալըր՝ էքմէտիյիմի
պիչէն սէրթ պիր ատէմ օլտըղըմը պի-
23 լիր իքէն, Նի՞չիւն պէնիմ ագչէմի սա-
րաֆլարա վէրմէտին, պէն տախի կէլ-
տիյիմտէ անը ֆա՛իզլէ թահսիլ էտէր
24 իտիմ՝ տէտի։ Վէ օրատա հազըր պու-
լունանլարա՝ Անտէն մընայը ալըպ օն
25 մընասը օլանա վէրինիզ՝ տէտի։ (Վէ
անա՝ Էյ Էֆէնտի, անըն օն մընասը
26 վար՝ տէտիլէր։) Զիրա սիզէ տէրիմ
քի՝ Հէր քիմին վար իսէ, անա վէրի-
լիր, վէ քիմին եօգ իսէ, օլանը տախի
27 քէնտիսինտէն ալընաճագ տըր։ Ամմա
իւզէրլէրինէ հիւքիւմտար օլմամը իսթէ-
մէյէն տիւշմէնլէրիմի պուրայա կէթի-
րիպ՝ հուզուրըմտա գաթլ էտինիզ՝
տէտի։
28 Վէ Յիսուս պու չէյլէրի սէօյլէտիք-
տէն սօնկրա, Եէրուշալիմէ չըգմագ իւզ-
29 րէ իլէրի կիթմէքտէ իքէն, Վագը՝ օլ-
տու քի Զէյթուն տաղը տէնիլէն տա-
ղըն գուրպինտէ վագը՝ Պէյթֆաճէ իլէ
Պէյթ'անիայա եագլաշտըգտա, շակիրտ-
լէրինտէն իքիսինի կէօնտէրիպ տէտի
30 քի՝ Գարշըտաքի քէօյէ կիտինիզ, վէ
իչինէ կիրտիյինիզ կիպի, իւզէրինէ աս-
լա պիր ատէմ պինմէմիշ՝ պաղլը պիր
սըփա պուլաճագսընըզ. անը չէօզիւպ կէ-
31 թիրինիզ։ Վէ էյէր պիր քիմսէ սիզէ՝
Նի՞չիւն չէօզիւյօրսընըզ՝ տէյու սու՛ալ
էտէրսէ, անա պէօյլէ սէօյլէյինիզ, Եա՛-
նի Էֆէնտիյէ լազըմ տըր՝ տէյէսինիզ։
32 Կէօնտէրիլէնլէր տախի կիտիպ՝ քէնտի-
33 լէրէ տէտիյի կիպի պուլտուլար։ Վէ ըս-
փայը չէօզէրլէր իքէն, սահիպլէրի ան-
լէրէ՝ Սըփայը նի՞չիւն չէօզիւյօրսընըզ՝
34 տէտիլէր։ Անլէր տախի՝ Էֆէնտիյէ լա-
35 զըմ տըր՝ տէտիլէր։ Վէ անը Յիսուսըն
նէզտինէ կէթիրիպ՝ քէնտի էսվապլա-
րընը սըփանըն իւզէրինէ աթարագ,
36 Յիսուսը պինտիրտիլէր։ Վէ օ կիտէր
իքէն, էսվապլարընը եօլա տէօշէրլէր
37 իտի։ Վէ հէման Զէյթուն տաղընըն է-
նիշինէ եագլաշտըղընտա, շակիրտլէրին

պիւթիւն ճէմա'աթը կէօրտիւքլէրի
մու'ճիզաթըն ճիւմլէսի իչիւն մէսրուր
օլարագ, եիւքսէք սէսլէ Ալլահա համտ
38 էթմէյէ պաշլայըպ՝ Րապպըն իսմի իլէ
կէլէն Մէլիք միւպարէք օլսուն. սէմատա
սէլամէթ վէ էն եիւճէլէրտէ համտ
39 օլսուն՝ տէյիլէր իտի։ Վէ խալգ իչինտէն
պա'զը Ֆէրիսիլէր անա՝ Եա մու'ալլիմ,
շակիրտլէրինի թա'զիր էյլէ՛ տէտիլէր։
40 Օլ տախի անլէրէ ճէվապէն՝ Սիզէ
տէրիմ քի՝ էյէր պունլար սուքիւթ
էտէրլէրսէ, թաշլար նիտա էտէճէքլէր՝
տէտի։

41 Վէ եագլաշտըգտա, շէհրի կէօրմէքլէ
42 անըն իւզէրինէ աղլայըպ՝ Քեաշքի
սէն տախի, պարի սէնին պու կիւնիւնտէ
սէլամէթինէ միւթէ'ալլըգ օլան շէյլէրի
պիլէ իտին. շիմտի կէօզլէրինտէն
43 նիհան օլտու։ Զիրա իւզէրինէ կիւնլէր
կէլէճէք քի՝ տիւշմէնլէրին մէթէրիս
չէքիպ՝ սէնի իհաթէ էտէրէք, հէր թարաֆտան
44 թազյիգ էտէճէքլէր տիր։ Վէ
սէնի, հէմ տէրունիւնտէ օլան էվլատընը
իլէ եէքսան էտիպ՝ սէնտէ
թաշ իւզէրինտէ պիր թաշ պըրագմայաճագլար
տըր. չիւնքի զիեարէթինին
վագթընը պիլմէտին՝ տէտի։

45 Վէ հէյքէլէ կիրիպ՝ իչինտէ ախզ ու
ի'թա էտէնլէրի իխրաճ էթմէյէ պաշլատը.
46 Վէ անլէրէ՝ Խանէմ 'իպատէթխանէ
տիր՝ տէյիւ եազըլմըշ իքէն, սիզ
անը հարամիլէր մաղարասը էթտինիզ՝
տէտի։

47 Վէ հէր կիւն հէյքէլտէ թա'լիմ էտէր
իտի. լաքին պաշ քեահինլէր վէ 'ուլէմա
իլէ գավմին րէ'իսլէրի անը հէլաք
էթմէյէ ֆուրսաթ արարլար իտի իսէ
48 տէ, նէ էտէճէք պիր շէյ պուլամազլար իտի.
զիրա պիւթիւն խալգ անը տինլէմէյէ
փէք մուգայյէտ իտի։

ՊԱՊ 20

1 Վէ վագը՝ օլտու քի օլ կիւնլէրին պիրինտէ
Յիսուս հէյքէլտէ խալգա թա'լիմ
էտիպ՝ պէշարէթի թէպշիր էտէր
իքէն, պաշ քեահինլէր վէ 'ուլէմա իլէ
իխթիեարլար պիրլիքտէ իւզէրինէ կէլիպ,
2 անա խիթապէն՝ Պունլարը նէ՞ սէլահիյէթլէ
իճրա էթտիյինի, եախօտ պու
սէլահիյէթի սանա վէրէն քի՞մ իտինի
3 պիզէ սէօյլէ՝ տէտիլէր։ Վէ անլէրէ
ճէվապէն՝ Պէն տախի սիզէ պիր շէյ
4 սու՛ալ էտէյիմ. Եուհաննանըն վաֆթիզի
սէմատա՞ն մը, եօգսա ինսանտան
մը իտի. պանա սէօյլէյինիզ՝ տէտի։
5 Անլէր տախի պիրի պիրի իլէ միւզաքէրէ
էտիպ՝ Էյէր սէմատան տէսէք,
Եա նի՞չիւն անա ինանմատընըզ՝ տէյէճէք
6 տիր. Վէ էյէր ինսանտան տէսէք,
պիւթիւն խալգ պիզի թաշլար. զիրա
Եուհաննանըն փէյղամպէր օլտուղունա
7 գանմըշլար տըր՝ տէտիլէր։ Վէ՝ Նէրէտէն
օլտուղընը պիլմէյիզ՝ ճէվապընը վէրտիլէր։
8 Վէ Յիսուս անլէրէ՝ Պէն տախի
պունլարը նէ սէլահիյէթլէ եափըղըմը
9 սիզէ սէօյլէմէմ՝ տէտի։ Վէ գավմա պու
թէմսիլի սէօյլէմէյէ պաշլատը. Պիր ատէմ
պիր պաղ տիքիպ՝ անը պաղճըլարա
թէսլիմ էտէրէք խայլի զէման
10 պաշգա եէրէ կիթտի։ Վէ պաղըն մահսուլիւնտէն
վէրմէլէրի իչիւն, մէվսիմինտէ
պաղճըլարա պիր գուլ կէօնտէրտի. ամմա
պաղճըլար անը տէօյիւպ՝ պօշ կէօնտէրտիլէր։
11 Վէ թէքրար տիկէր պիր
գուլ կէօնտէրտի. ամմա պունու տախի
տէօյիւպ՝ հագարէթ էթտիքտէն
12 սօնրա պօշ կէօնտէրտիլէր։ Վէ թէքրար
իւչիւնճիւ օլարագ՝ պիրինի տահա
կէօնտէրտի. ամմա անը տախի եարալայըպ
13 տըշարը աթտըլար։ Վէ պաղ սահիպի՝
Նէ՞ եափայըմ. սէվկիլի օղլումու
կէօնտէրէյիմ, պէլքի անը կէօրտիւքլէրինտէ
անա հիւրմէթ էտէրլէր՝
14 տէտի։ Պաղճըլար իսէ անը կէօրտիւքլէրինտէ,
պիրի պիրի իլէ սէօյլէշիպ՝
Պու վարիս տիր, միրասըն պիզէ գալմասը
իչիւն կէլինիզ անը էօլտիւրէլիմ՝
15 տէտիլէր։ Վէ անը պաղտան չըգարըպ
էօլտիւրտիւլէր. իմտի պաղ սահիպի
16 անլէրէ նէ՞ եափաճագ տըր. կէլիպ
պու պաղճըլարը հէլաք էտէճէք,
վէ պաղը տիկէրլէրէ վէրէճէք տիր՝ տէտի.
վէ անլէր իշիթտիքլէրինտէ, հա-

17 Հաշա՛ տէտիլէր։ Վէ անլերէ նազար է-
տիպ՝ իմտի Եափուճըլարըն րէտտ էթ-
տիքլէրի թաշ քէօշէ թաշը օլտու՝ տէ-
18 յիւ մուգառրէր օլան նէ՞ տիր։ Հէր քիմ
օլ թաշ իւզէրինէ տիւշէրսէ, փարչալա-
նաճագ, վէ օ քիմին իւզէրինէ տիւշէր-
19 սէ անը էզէճէք տիր՝ տէտի։ Վէ պաշ
քեահինլէր իլէ 'ուլէմա պու թէմսիլի
քէնտիլէրինին հագգընտա սէօյլէտիյի-
նի անլամալարըյլէ, օլ սա'աթ անը
տէրտէսթ էթմէյէ ֆուրսաթ արատը-
լար իսէ տէ, գավմտան գորգտուլար։
20 Վէ անը կէօզլէյիպ՝ հիւքիւմէթէ վէ
վալինին էլինէ թէսլիմ էթմէք իւզ-
րէ, անը պիր սէօզ իլէ տիւշիւրմէք ի-
չիւն, սալիհա սուրէթինտէ օլան ճա-
21 սուսլար կէօնտէրտիլէր։ Վէ անա սու"ալ
էտիպ՝ Էյ մու'ալլիմ, պիլիրիզ քի տօղ-
րու սէօյլէյիփ թա'լիմ էտէրսին, վէ
խաթըրա պագմայըփ՝ Ալլահըն թարի-
գինի հագիգաթ իւզրէ թա'լիմ էտէր-
22 սին. Պիզէ՝ Գայսէրէ խարաճ վէրմէք
ճա'իզ մի, եօգսա տէյիլ մի՝ տէտիլէր։
23 Օլ տախի հիլէլէրինի ֆէհմ էթմէքլէ,
անլերէ՝ Պէնի նիչիւն թէճրիպէ էտի-
24 յօրսընըզ. Պանա պիր տինար կէօսթէ-
րինիզ. Պու սուրէթ իլէ եազը
քիմի՞ն տիր՝ տէտիքտէ, Գայսէրին տէ-
25 յիւ ճէվապ վէրտիլէր։ Վէ անլերէ իմ-
տի Գայսէրէ 'ա"իտ օլանը Գայսէրէ, վէ
Ալլահա 'ա"իտ օլանը Ալլահա էտա է-
26 տինիզ՝ տէտի։ Վէ անլեր գավմըն հու-
զուրընտա անը սէօզ իլէ թութմաղա
գատիր օլամայըփ՝ անըն ճէվապընա թէ'-
աճճիւպ էտէրէք սուքիւթ էթտիլէր։
27 Վէ գըյամէթի ինքեար էտէն Սատու-
գիլէրտէն պա'զըլար անըն եանընա
28 կէլիփ անա սու"ալ էտէրէք, Էյ մու'ալ-
լիմ, Մուսա պիզէ եազտը քի, պիր քիմսէ-
նին գարտաշը պիլա վէլէտ վէֆաթ է-
տէրսէ, զէվճէսինի գարտաշը ալըփ՝
գարտաշընա զիւրրիյէթ փէյտա էթ-
29 սին՝ տէյիւ եազմըշ տըր։ Իմտի եէտի
գարտաշ վար իտի, վէ պիրինճիսի պիր
գարը ալըփ՝ պիլա վէլէտ վէֆաթ էթ-
30 տի։ Վէ օլ գարըյը իքինճիսի ալըփ՝
պու տախի պիլա վէլէտ վէֆաթ էթտի։
31 Վէ իւչիւնճիւսիւ, վէ հաքէզա եէտիսի
տէ անը ալըփ՝ էվլատ պըրագմայարագ
32 վէֆաթ էթտիլէր։ Վէ ճիւմլէսինտէն
33 սօնրա, գարը տախի վէֆաթ էթտի։ Իմ-
տի գըյամէթտէ, անլերտէն հա՞նկըսընըն
զէվճէսի օլուր. չիւնքի եէտիսինին մէն-
34 քուհէսի օլտու՝ տէտիլէր։ Յիսուս տա-
խի անլերէ ճէվապէն տէտի քի՝ Պու
տիւնեանըն էվլատը թէզէվվիւճ էտիփ
35 թէզվիճ օլունուրլար։ Ամմա օլ տիւն-
եայա, վէ գըյամէթ իլէ էմվաթտան նա-
"իլ օլմաղա լա"իգ ի'թիպար օլունանլար
նէ թէզէվվիւճ էտէրլէր, նէ տէ թէզ-
36 վիճ օլունուրլար. Զիրա արթըգ վէֆաթ
էտէմէզլէր. չիւնքի մէլա"իքէ իլէ միւ-
սավի օլուփ էվլատ Ալլահ տըրլար, մա-
37 տէմ քի էհլ ի գըյամէթ տիրլէր։ Ամ-
մա Մուսա տախի չալը ֆըգրասընտա,
Րապպը՝ Ապրահամըն Ալլահը վէ Իսհա-
գըն Ալլահը վէ Եա'գուպըն Ալլահը՝ տէ-
մէսիյլէ էմվաթըն գըյամ էտէճէյինի
38 պէյան էթմիշ տիր. Ալլահ իսէ էմվա-
թըն տէյիլ, ամմա հայաթտա օլանլա-
րըն Ալլահը տըր. զիրա ճիւմլէսի անա
39 տիրի տիրլէր։ Վէ 'ուլէմատան պա'զըլա-
րը ճէվապ վէրիփ՝ Եա մու'ալլիմ, կիւ-
40 զէլ սէօյլէտին՝ տէտիլէր։ Վէ արթըգ
անա պիր շէյ սու"ալ էթմէյէ ճէսարէթ
էտէմէտիլէր։

41 Վէ անլերէ՝ Մէսիհ նա՞սըլ Տաւութըն
42 օղլու տըր՝ տէրլէր. Տաւութ քէնտիսի
43 Մէզամիր քիթապընտա, Րապպ Րապ-
պըմա՝ Պէն սէնին տիւշմէնլէրինի ա-
յագլարընա պասամագ էտինճէյէտէք
44 սաղըմտա օթուր՝ պույուրտու. Իմտի
Տաւութ անա Րապպ թէսմիյէ էտէր ի-
սէ, նա՞սըլ անըն օղլու տըր՝ տէտի։
45 Վէ պիւթիւն գավմ իշիտիր իքէն,
46 շակիրտլէրինէ տէտի քի՝ Կէնիշ էլպիսէ
իլէ կէզմէք իսթէյէն վէ չարշըլարտա
սէլամլանմաղը վէ սինագօղլարտա պաշ
քիւրսիլէրի վէ զիյաֆէթլէրտէ պաշ սէ-
տիրլէրի սէվէն 'ուլէմատան սագընը-
47 նըզ. Անլեր տուլ գարըլարըն էվլէրի-
նի եէյիփ՝ կէօսթէրիշ իչիւն օզուն
տու'ալար էտէրլէր. անլեր զիյատէ շէ-
տիտ 'ազապա տուչար օլաճագլար տըր։

ՊԱՊ 21

1 Վէ նազար էտիպ զէնկինլէրին խա-
զինէյէ հէտիյէլէրինի աթտըգլարընը
2 կէօրտիւ։ Վէ օրատա ֆագիր պիր տուլ
գարընըն իքի փուլ աթտըղընը տախի
3 կէօրիւպ՝ Հագիգաթէն սիզէ տէրիմ
քի՝ պու ֆագիր տուլ գարը ճիւմլէ-
4 սինտէն զիյատէ աթտը։ Զիրա պուն-
լարըն ճիւմլէսի Ալլահա մախսուս օլան
հէտիյէ սանտըղընա ֆազլալարընտան
աթտըլար. ամմա պու գարը իսէ եօգլուղըն-
տան պիւթիւն նաֆագասընը աթտը՝
տէտի։
5 Վէ պա'զըլարըն հէյքէլին հագգըն-
տա՝ կիւզէլ թաշլար վէ վագըֆլար իլէ
6 մուզէյյէն տիր՝ տէտիքլէրինտէ, Օլ
տախի՝ Պու կէօրտիւյիւնիւզ շէյլէրտէն
եըգըլմայագ պիրի պիր իւզէրինտէ
հիչ պիր թաշ գալմայաճագը կիւնլէր
7 կէլէճէք տիր՝ տէտի։ Իմտի անա սու'ալ
էտիպ՝ Եա Մու'ալլիմ, պու շէյլէր նէ՞
զէման վուգու'՝ պուլաճագ, վէ պու
շէյլէրին վագը՝ օլաճագը զէմանըն 'ա-
8 լամէթի նէ՞ տիր՝ տէտիլէր։ Օլ տախի՝
Սագընընըզ, իզլալ օլունմայասընըզ.
զիրա չօգ քիմսէլէր իսմիմ իլէ կէլիպ՝
Մէսիհ պէն իմ, վէ՝ Վագըթ եագլաշ-
մըշ տըր՝ տէյէճէքլէր. իմտի անլէրէ
9 թապի՝ օլմայընըզ։ Վէ ճէնքլէր իլէ իխ-
թիլալ խապէրլէրինի իշիթտիյինիզտէ
խավֆ էթմէյինիզ. զիրա պունլար էվ-
վէլա վագը՝ օլմագ կէրէք տիր, ամմա
նիհայէթ տէր 'ագապ կէլմէզ՝ տէտի։
10 Օլ զէման անլէրէ տէտի քի՝ Միլլէթ
միլլէթ 'ալէյհինէ վէ հիւքիւմէթ հիւ-
11 քիւմէթ 'ալէյհինէ գալգըշըպ՝ նիչէ մա-
հալլէրտէ շէտիտ զէլզէլէլէր իլէ գըթ-
լըգլար վէ թա'ունլար օլուպ՝ սէմատան
հէյպէթլի շէյլէր վէ պէօյիւք 'ալամէթ-
12 լէր օլաճագ տըր։ Ամմա պունլարըն
ճիւմլէսինտէն էվվէլ, սիզի տէր տէսթ
էտիպ՝ սինագօղլարա վէ հապսլարա
թէսլիմ էտէրէք՝ թէ'ատի էտէճէք-
լէր, վէ պէնիմ իսմիմ իչիւն մէլիքլէր
իլէ վալիլէր հուզուրընա ճէլպ օլունա-
13 ճագսընըզ։ Պու իսէ սիզին իչիւն շէ-
14 հատէթ եէրինէ կէչէճէք տիր։ Իմտի
խաթըրընըզտա օլսուն քի՝ վէրէճէյինիզ
ճէվապը էվվէլճէ թէֆէքքիւր էթմէյէ-
15 սինիզ։ Զիրա պէն սիզէ աղըզ վէ հիք-
մէթ վէրէճէյիմ քի պիլ ճիւմլէ [illegible]
մուխալիֆ օլանլար անը ճէրհ վէ մու-
16 գավէմէթէ մուգթէտիր օլմայա. Վէ
վալիտէյն իլէ գարնտաշլար վէ աղրա-
պա վէ տօսթլար թարաֆընտան տախի
էլէ վէրիլէճէքսինիզ, վէ սիզտէն պա'-
17 զըլարընը գաթլ էտէճէքլէր. Վէ պէ-
նիմ իսմիմ իչիւն ճիւմլէ թարաֆըն-
18 տան պուղզ օլունաճագսընըզ։ Լաքին
պաշընըզտան պիր գըլ գայպ՝ օլմայաճագ
19 տըր։ Ճանլարընըզը սապըրընըզ իլէ գա-
զանաճագսընըզ։
20 Լաքին Եէրուշալիմի օրտուլար իլէ ի-
հաթէ օլունմուշ կէօրտիւյիւնիւզտէ,
օլ զէման անըն խարապիյէթինին եա-
21 գըն օլտուղընը պիլէսինիզ։ Օլ զէման
Եէհուտիյէտէ օլանլար տաղլարա գա-
չըպ՝ անըն վասաթընտա պուլունանլար
տըշարը չըգսընլար. վէ ճիվարլարտա
օլանլար տախի անըն իչինէ կիրմէսին-
22 լէր։ Զիրա ճիւմլէ մուհարրէր օլան նէս-
նէլէրին իթմամը իչիւն, պունլար ին-
23 թիգամ կիւնլէրի տիր։ Ամմա վայ օ՜լ
կիւնլէրտէ համիլէ վէ էմզիքլի օլանլա-
րա. զիրա եէրին իւզէրինտէ պէօյիւք
մուսիպէթ վէ պու գավմա ղազապ օ-
24 լաճագ տըր։ Վէ գըլըճ ագզընա տիւ-
շէճէքլէր, վէ ճիւմլէ միլլէթլէր իչինէ
էսիր կէօթիւրիւլէճէքլէր. վէ թա'իֆէ-
լէրին վագըթլարը թէմամ օլունճայա-
տէք՝ Եէրուշալիմ թա'իֆէլէր թարա-
25 ֆընտան փայիմալ օլաճագ։ Վէ կիւնէշ
իլէ այ վէ եըլտըզլարտա 'ալամէթլէր
օլաճագ. վէ եէրին իւզէրինտէ թա'ի-
ֆէլէրին հայրէթ իլէ իզթիրապը օլուպ՝
տէնիզ վէ տալղալար սէտա վէրէրէք։
26 Ատէմլէր գօրգուտան վէ տիւնեանըն
իւզէրինէ կէլէճէք շէյլէրէ մունթազըր
օլմագտան պայըլաճագլար տըր. զիրա
սէմավաթըն գուվվէթլէրի սարսըլաճագ
27 տըր։ Վէ օլ զէման Իպն իւլ ինսանը
պուլութտա գուտրէթ վէ 'ազիմ ճէ-
28 լալ իլէ կէլիր կէօրէճէքլէր տիր։ Վէ

պու շէյլէր վագը' օլմաղա պաշլայընճա,
պաշլարընըզը գալտըրըպ եուգարըյա
պագընըզ, զիրա խէլասընըզ եագլաշը-
յօր.
29 Վէ անլէրէ պիր թէմսիլ սէօյլէտի.
Ինճիր աղաճընա վէ ճիւմլէ աղաճլարա
30 պագընըզ. Ֆիլիզլէնտիքլէրի զէման,
պագըպ՝ արթըգ եազըն եագըն օլտը-
ղընը քէնտիլիյինիզտէն անլարսընըզ.
31 Պէօյլէճէ սիզ տախի պունլարըն վագը'
օլտըղընը կէօրտիւյիւնիւզ զէման Մէ-
լէքիւթ Ուլլահըն թէգարրուպ էթտիյի-
32 նի մա'լումունուզ օլա. Հագիգաթէն սիզէ
տէրիմ քի՝ ճիւմլէսի վագը' օլմայըն-
ճա պու նէսլ զէվալ պուլմայաճագ-
33 տըր. Սէմա վէ զէմին զա՛իլ օլուր, ամ-
34 մա սէօզլէրիմ ասլա զա՛իլ օլմազ. Վէ
քէնտիլէրինիզի սագընընըզ, գալպլէ-
րինիզ սէրխօշլըգ վէ սէքրիլիք վէ
տիւնեէվի էնտիշէլէր իլէ աղըրլաշըպ՝
օ կիւն իւզէրինիզէ անսըզըն եէթիշ-
35 մէսին. Զիրա պիւթիւն եէր իւզէրին-
տէ օթուրանլարըն ճիւմլէսի իւզէ-
36 րինէ քէմէնտ կիպի կէլէճէք տիր. Իմ-
տի սիզ պիլ ճիւմլէ պու վագը' օլաճագ
շէյլէրտէն գուրթուլուպ՝ իպն իւլ ին-
սանըն հուզուրընտա տուրմաղա լա՛իգ
օլմագ իչիւն, հէր վագըթ տուա' էտէ-
րէք ույանըգ տուրունըզ.
37 Վէ կիւնտիւզ հէյքէլտէ թա'լիմ է-
տիպ՝ կէճէլէրի չըգըպ՝ Զէյթուն տաղը
տէնիլէն տաղտա պէյթութէթ էտէր ի-
38 տի. Վէ սապահլարը էրքէն պիւթիւն
գավմ անը տինլէմէք իչիւն հէյքէլտէ
եանընա կէլիրլէր իտի.

ՊԱՊ 22

1 Վէ Ֆըսհ տէնիլէն Ֆէթիր պայրամը
2 թէգարրուպ էթտիքտէ, Պաշ քեահին-
լէր իլէ 'ուլէմա անը հէլաք էթմէք ի-
չիւն պիր վէսիլէ արայօրլար իտի. զի-
րա գավմտան գօրգարլար իտի.
3 Վէ Շէյթան օն իքիլէրտէն մա'տուտ
օլան Իսխարիօթի միւլագգապ Եէհու-
4 տանըն տէրունինէ կիրմէքլէ, Օլ տա-
խի կիտիպ՝ պաշ քեահինլէր վէ պաշ
մուհաֆըզլար իլէ անլէրէ նէ վէճհլէ ա-
նը թէսլիմ էտէճէյինէ տա'իր սէօյլէշ-
5 տի. Անլէր տախի սէվինէրէք, անա աք-
6 չէ վէրմէյի թէ'ահհիւտ էթտիլէր. Օլ
տախի վա'տ էտիպ՝ անը քէնտիլէրինէ,
խալգ թէճէմմիւ' էթմէքսիզին թէսլիմ
էթմէյէ ֆուրսաթ արար իտի.
7 Վէ Ֆըսհ գուրպանընը զէպհ էթմէ-
սի լազըմ օլան եէվմ ի Ֆէթիր կէլտիք-
8 տէ, Պետրոս իլէ Եուհաննայը կէօնտէ-
րիպ՝ Կիտինիզ, պիզէ Ֆըսհը հազըրլա-
9 յընըզ տա եէյէլիմ՝ տէտի. Անլէր տա-
խի անա՝ Նէ՞րէտէ իսթէրսին հազըր է-
10 տէլիմ՝ տէտիլէր. Օլ տախի անլէրէ՝
Իշթէ շէհրէ կիրտիյինիզտէ պիր տէսթի
սու կէօթիւրէն պիր ատէմ սիզէ րասթ
կէլէճէք տիր. անըն կիրէճէյի էվէ ար-
11 տըն սըրա կիտիպ, Օլ էվին սահիպինէ
տէյինիզ քի՝ Մու'ալլիմ սանա՝ Շակիրտ-
լէրիմ իլէ պէրապէր Ֆըսհը եէյէճէյիմ
12 օտա նէ՞րէտէ տիր՝ տէյօր. Վէ օ սիզէ
տէօշէնմիշ պէյվգանի պիր օտա կէօս-
թէրէճէք տիր. օրատա հազըրլայընըզ՝
13 տէտի. Վէ անլէր տախի վարըպ՝ քէն-
տիլէրէ տէտիյի կիպի պուլտուլէր, Ֆըս-
հը հազըրլատըլար.
14 Վէ վագըթը կէլտիքտէ՝ քէնտիսի օն
իքի րէսուլ իլէ պէրապէր սօֆրայա օ-
15 թուրտու. Վէ անլէրէ՝ Պէն էլէմ չէք-
մէզտէն էվվէլ, պու Ֆըսհը սիզին իլէ
պէրապէր եէմէքլիյի ղայէթլէ արզու-
16 լատըմ. Զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ Մէլէ-
քիւթ Ուլլահտա իթմամ օլունճայա-
տէք, արթըգ անտէն եէմէյէճէյիմ՝ տէ-
17 տի. Վէ քեասէյի ալըպ շիւքր էթտիք-
տէն սօնկրա՝ Պունու ալըպ պէյնինիզ-
18 տէ թագսիմ էտինիզ. Զիրա սիզէ տէ-
րիմ քի՝ Մէլէքիւթ Ուլլահ կէլինճէյէ
տէկին, ասմանըն մահսուլընտան իչմէ-
յէճէյիմ՝ տէտի.
19 Վէ էքմէք ալըպ շիւքր էթտիքտէն
սօնրա փարէլէտի, վէ՝ Պու սիզին ի-
չիւն վէրիլէն պէնիմ ճէսէտիմ տիր.
պունու պէնիմ զիքրիմ իչիւն էյլէյի-
20 նիզ՝ տէյէրէք անլէրէ վէրտի. Պէօյլէճէ
ագշամ թա'ամընտան սօնկրա, քեա-
սէյի տախի ալըպ՝ Պու քեասէ սիզին ի-

չիւն տէօքիւլէն գանըմ իլէ օլան 'ահտը
ճէտիտ տիր՝ տէտի։
21 Լաքին իշթէ պէնի էլէ վէրէնին էլի
պէնիմ իլէ պէրապէր սօֆրանըն իւզէ-
22 րինտէ տիր։ Վէ վագը'ա Իպն իւլ ին-
սան թայըն օլունտուղու իւզրէ կիտէր․
լաքին վայ էլէ վէրիլտիւինէ վասըթա
23 օլան ատէմէ՛ տէտի։ Անլէր տախի 'ա-
ճէպա քէնտիլէրինտէն հա՞նկըսը պու-
նու էտէճէք տիր՝ տիյէ պիրի պիրինէ
սու՛ալ էթմէյէ պաշլատըլար։
24 Վէ անլէրտէն հանկըսը պէօյիւք ի'-
թիպար օլունմաղընա տա՛իր արալա-
րընտա միւճատէլէ տախի վագը' օլմուշ
25 իտի։ Օլ տախի անլէրէ խիթապէն՝ Միլ-
լէթլէրին մէլիքլէրի անլէրին իւզէրինէ
թէսալլիւթ էտիյօր՝ իճրա ի հիւքիւմէթ
26 էտէնլէրէ վէլի ի նի'մէթ տէնիլիր․ Ամ-
մա սիզ պէօյլէ օլմայընըզ․ պէյնինիզ-
տէ պէօյիւք օլան՝ էն քիւչիւք կիպի,
վէ րէ՛իս օլան՝ խըզմէթ էտէն կիպի
27 օլսուն։ Զիրա հա՞նկըսը պէօյիւք տիր,
սօֆրատա օթուրա՞ն մը, եօգսա խըզ-
մէթ էտէ՞ն մի․ սօֆրատա օթուրան
տէյի՞լ մի․ պէն իսէ սիզին արանըզտա
28 խըզմէթ էտէն կիպի իմ։ Վէ սիզ թէճ-
րիպէլէրիմտէ պէնիմ իլէ պէրապէր տէ-
29 համմիւլ էտէն քիմսէլէր սիզսիզ․ Վէ
Փէտէրիմ պանա մէլէքիւթ թէ'ահհիւտ
էթտիյի կիպի, պէն տէ սիզէ թէ'ահհիւտ
30 էտէրիմ․ Թա քի մէլէքիւթիւմտէ սօֆ-
րամտան եէյիփ իչէսինիզ․ Վէ թախթլար
իւզէրինտէ օթուրուպ՝ Իսրայէլին օն
իքի սըպթլարընը տա'ավէթ էտէսինիզ տէտի։
31 Վէ Րապպ՝ Էյ Սիմ'օն, էյ Սիմ'օն,
իշթէ Շէյթան սիզի պուղտայ կիպի է-
32 լէմէք իսթէտի․ Վէ պէն իմանըն զա'իլ
օլմասըն՝ տէյիւ սէնին իչիւն տու'ա էթ-
տիմ․ սէն տախի րիւճու' էթտիյինտէ,
գարնտաշլարընը սապիթ էյլէ՝ տէտի։
33 Օ իսէ անա՝ Եա Րապպ, սէնինլէ կէ-
րէք հապսա կէրէքսէ էօլիւմէ կիթմէյէ
34 հազըր ըմ՝ տէտի։ Օլ տախի՝ Էյ Պէտ-
րոս, սանա սէօյլէրիմ քի պէն պէնի թա-
նըմաղըմը իւչ քէրրէ ինքեար էթմէ-
տիքճէ, պու կիւն խօրօզ էօթմէյէճէք
տիր՝ տէտի։

35 Վէ անլէրէ՝ Սիզի քիսէսիզ վէ տա-
ղարճըգսըզ վէ այագ գապըսըզ օլա-
րագ կէօնտէրտիյիմտէ, պիր շէյէ իհ-
թիյաճընըզ օլտո՞ւ մը՝ տէմէսի իւզէ-
րինէ, անլէր տախի՝ Խայըր, օլմատը՝ տէ-
36 տիլէր։ Պա'տէհու անլէրէ՝ Լաքին շիմ-
տի հէր քիմին քիսէսի վար իսէ ալսըն,
տաղարճըգը վար իսէ, այընը վէ հէր քիմին
գըլըճը եօգ իսէ, լիպասընը սաթըփ ի-
37 թիրա էթսին։ Զիրա սիզէ տէրիմ քի՝
Վէ միւճրիմլէր արասընտա 'ատտ օլուն-
տու՝ տէյիւ մուհարրէր օլան պու քէ-
լամ տախի պէնտէ իթմամ օլունմա
կէրէք տիր․ չիւնքի պէնիմ հագգըմ-
տա օլան շէյլէրին նիհայէթի կէլմէքտէ
38 տիր՝ տէտի։ Վէ անլէր՝ Եա Րապպ, իշ-
թէ պուրատա իքի գըլըճ վար՝ տէտի-
լէր․ օլ տախի անլէրէ՝ Քէֆայէթ տիր՝
տէտի։
39 Վէ չըգըպ 'ատէթի իւզրէ Զէյթուն
տաղընա կիթթի․ շակիրտլէրի տախի ա-
40 նըն արդընճա կիթթիլէր։ Վէ օլ եէրէ
վարընճա անլէրէ՝ Իմթիհանա կիրմէ-
մէնիզ իչիւն տու'ա էտինիզ՝ տէ-
41 տի։ Վէ անլէրտէն պիր թաշ աթըմը
գատար չէքիլիփ, վէ տիզ չէօքիւփ
42 Էյ Փէտէր, էյէր իրատէ էտէրսէն, պու քա-
սէյի պէնտէն կէչիր․ լաքին պէնիմ ի-
րատէմ տէյիլ, անճագ սէնինքի օլ-
43 սուն՝ տէյիւ տու'ա էյլէտի։ Վէ անա
սէմատան պիր մէլէք կէօրիւնիւփ ա-
44 նը գուվվէթլէնտիրիր իտի։ Վէ իզթի-
րապ ը 'ազիմէ ուղրայընճա՝ քէմալի
կէրմի իլէ տու'ա էտէրէք, թէրի տէ-
րին իւզէրինէ տիւշէն իրի գան տամ-
45 լալարը կիպի իտի։ Վէ տու'ատան գալ-
գըփ շակիրտլէրինին եանընա կէլինճէ
տէ, անլէրի քէտէրտէն ույումուշ պու-
46 լուպ, Վէ անլէրէ՝ Նիչիւն ույույորսը-
նըզ․ գալգըփ տու'ա էտինիզ քի իմթիհանա
կիրմէյէսինիզ՝ տէտի։
47 Վէ տահա սէօյլէր իքէն, իշթէ պիր
գալապալըգ վէ օն իքիլէրտէն պիրի օ-
լան Եէհուտա նամ քիմսէ անլէրին
էօնիւնճէ կէլէրէք Յիսուսը էօփմէք իչին
48 եանընա եագլաշտը։ Վէ Յիսուս անա՝ Եէ-
հուտա, Իպն իւլ ինսանը էօփմէքլէ

49 մի էլէ վէրիրսին՝ տէտի։ Վէ էթրաֆըն-
տա օլանլար նէ վուգու՝ պուլաճաղընը
անկլատըգլարընտա, անա՝ Եա Րապպ,
50 գըլըճլէ վուրալը՞մ մը՝ տէտիլէր։ Վէ
անլէրտէն պիրի քեահինի աʼզամըն
պէնտէսինի վուրուպ, անըն սաղ գու-
51 լաղընը քէստի։ Վէ Յիսուս ճէվապ է-
տիպ՝ Բու գատար *քեաֆի տիր՝ տէ-
յէրէք, գուլաղընա տօգունարագ՝ անա
52 շիֆա վէրտի։ Վէ Յիսուս քէնտի իւզէ-
րինէ կէլէն պաշ քեահինլէր իլէ հէյքէ-
լին պաշ մուհաֆըզլարընա վէ իխթի-
յարլարա իխթայէն՝ Հայտուտի՞ իւզէրի-
նէ կիտէր կիպի մի գըլըճլը վէ սօփալը
53 չըգտընըզ։ Պէն հէր կիւն սիզին իլէ
պէրապէր հէյքէլտէ իքէն, պէնիմ իւ-
զէրիմէ էլ ուզաթմատընըզ. ամմա պու
սիզին սաʼաթընըզ վէ զուլմէթին հիւ-
քիւմէթի տիր՝ տէտի։
54 Վէ անը թութուպ կէօթիւրտիւլէր,
վէ քեահինի աʼզամըն խանէսինէ խա-
լաղ էթտիլէր. Պետրոս տախի իրագ-
55 տան տըշարը սըրա կիտիյօր իտի։ Վէ
հավլընըն օրթասընտա ատէշ եագըպ՝
պիրլիքտէ օթուրտուգլարընտա, Պետ-
րոս տախի արալարընտա օթուրտու։
56 Վէ պիր ճարիյէ անը ատէշին եանըն-
տա օթուրուր կէօրմէքլէ, անա տիգ-
գաթլէ պագըպ՝ Բու տախի անըն իլէ
57 պէրապէր իտի՝ տէտի։ Օ իսէ, Էյ գա-
ըն, պէն անը թանըմամ՝ տէյիւ անը
58 ինքեար էթտի։ Վէ պիր ազ սօնկրա
անը տիկէր պիրի կէօրիւպ՝ Սէն տախի
անլէրտէն սին տէտիյինտէ, Պետրոս
59 Էյ ատէմ, տէյիլ իմ՝ տէտի։ Վէ թագ-
րիպէն պիր սաʼաթ մուրուրինտէ՝ տի-
կէր պիրի քիւմէ թէ՞քիտ էտիպ՝ Ֆիլ
հագիգէ պու տախի անըն իլէ պէրա-
պէր իտի, չիւնքի Ճէլիլլի տիր՝ տէտի։
60 Ամմա Պետրոս՝ Էյ ատէմ նէ սէօյլէ-
տիյինի պիլմէմ՝ տէտի։ վէ տէրʼագապ
քէնտիսի տահա սէօյլէր իքէն, խօրօս
61 էօթտի։ Վէ Րապ տէօնիւպ Պետրո-
սա պագտը. վէ Պետրոս Րապպըն քէն-
տինէ՝ Խօրօս էօթմէզտէն էվվէլ, սէն
պէնի իւչ քէրրէ ինքեար էտէճէքսին՝
տէտիյի սէօզիւ խաթըրընա կէթիրտի։
62 Վէ Պետրոս տըշարըյա չըգըպ աճը ա-
ճը աղլատը։
63 Վէ Յիսուսը պէքլէյէն ատէմլէր անը
64 իսթիհզա էտէրէք՝ տէօյէրլէր իտի։ Վէ
պաշընը էօրթիւպ եիւզիւնէ վուրարագ,
անա սուʼալ էտիպ՝ Սանա վուրան քիմ
իտիյինի փէյղամպէրլիք էյլէ՝ տէրլէր ի-
65 տի։ Վէ քիւֆր էտէրէք, ՛ալէյհինտէ
տահա նիչէ շէյլէր սէօյլէրլէր իտի։
66 Վէ կիւնտիւզ օլունճա, միլլէթ իխ-
թիյարլարը իլէ պաշ քեահինլէր վէ ՛ու-
լէմա ճէմ՛ օլուպ՝ անը քէնտիլէրին մէ-
67 ճլիսինէ կէօթիւրիւպ՝ Մէսիհ սէ՞ն
մի սին, պիզէ սէօյլէ տէտիլէր. օ տա-
խի անլէրէ՝ Էյէր սիզէ սէօյլէսէմ, հիչ
68 ինանմազ սընըզ. վէ էյէր սուʼալ էթ-
սէմ տախի՝ նէ ճէվապ վէրիր, նէ տէ
69 սալը վէրիրսինիզ։ Պունտան սօնրա
իպն իւլ ինսան գուտրէթ Ալլահընըն սա-
70 ղընտա օթուրաճագ տըր՝ տէտի։ Վէ
ճիւմլէսի՝ Էօյլէ իսէ սէն Իպնուլլա՞հ մը
սըն՝ տէտիլէր. օ տախի անլէրէ՝ Սէ-
71 տիյինիզ կիպի իմ՝ տէտի։ Վէ անլէր՝
արթըգ պիզէ շէհատէթ նէ՞ լազըմ տըր.
զիրա քէնտիմիզ անըն աղզընտան ի-
շիթտիք՝ տէտիլէր։

ԲԱՊ 23

1 Վէ անլէրին պիւթիւն ճիւմհուրը գալ-
գըպ անը Փիլաթօսա կէօթիւրտիւլէր։
2 Վէ անը իթթիհամ էթմէյէ պաշլայըպ՝
Բունու միլլէթի ազտըրմագտա, վէ
Պէն Մէսիհ Մէլիք իմ տէյէրէք՝ Գայ-
սէրէ խարաճ վէրմէքտէն մէն՛ էթմէք-
3 տէ պուլտըգ՝ տէտիլէր։ Վէ Փիլաթօս
անա՝ Եէհուտիլէրին Մէլիքի սէ՞ն մի սին՝
տէյիւ սուʼալ էյլէտիքտէ, օ տախի ա-
նա ճէվապէն՝ Սէօյլէտիյին կիպի տիր՝
4 տէտի։ Վէ Փիլաթօս պաշ քեահինլէր
իլէ խալգա՝ Բու ատէմտէ հիչ պիր ճիւրմ
5 պուլամայօրըմ՝ տէտի։ Ամմա անլէր իս-
րար էտէրէք՝ Ճէլիլէտէն պաշլայըպ թա
պուրայա գատար պիւթիւն Եէհուտի-
յէտէ թաʼլիմ իլէ գավմը թահրիք է-

---

*Եահ. պըրագըն՝

6 տիյօր՝ տէտիլէր։ Վէ Փիլաթոս Ճէլիլ
լաՖզընը իշիթմէքլէ, Օլ ատէմ Ճէլիլ-
7 լի՞ մի տիր՝ տէյիւ սուա՛ալ էտիպ՝ Հէ-
րօտէսին տա՛իրէ ի հիւքիւմէթինտէն
օլտըղընը անկլատըգտա, Հէրօտէս օլ
կիւնլէրտէ Երուսաղիմտէ պուլունտու-
ղը ճիհէթլէ՝ անը նէզտինէ կէօնտէրտի։
8 Վէ Հէրօտէս Յիսուսը կէօրտիւքտէ,
զիյատէսիյլէ մէսրուր օլտու, զիրա ա-
նըն հագգընտա չօգ չէյլէր իշիթտիյի
իչիւն՝ անը խայլի զէմանտան պէրու
կէօրմէք իսթէյէրէք, անըն էլիյլէ
իճրա օլունան պիր 'ալամէթ միւչահէ-
9 տէ էթմէք իւմիտինտէ իտի։ Վէ անա
չօգ սէօզլէր իլէ սուա՛ալ էթտի իսէ տէ,
10 պիր ճէվապ վէրմէտի։ Վէ պաշ քեա-
հինլէր իլէ 'ուլէմա տուրուպ՝ անը չիտ-
11 տէթլէ իթթիհամ էտէրլէր իտի։ Հէ-
րօտէս տախի 'ասքէրլէրի իլէ պէրա-
պէր անը թահգիր վէ իսթիհզա էթ-
տիքտէն սօնկրա, անա փարլագ պիր
լիպաս կիյտիրիպ՝ Փիլաթոսա կէրի
12 կէօնտէրտի։ Վէ օլ կիւնտէ Փիլաթոս
իլէ Հէրօտէս պիրի պիրի իլէ տօսթ օլ-
տուլար, զիրա մուգատտէմա արալարըն-
տա 'ատավէթ վար իտի։

13 Վէ Փիլաթոս պաշ քեահինլէր վէ
րէ՛իսլէր իլէ գավմը պիր եէրէ ճէմ' է-
14 տիպ, անլէրէ խիթապէն՝ Պու ատէմի
խալգը ազտըրըյօր՝ տէյիւ պանա կէ-
թիրտինիզ. վէ իշթէ պէն սիզին հու-
զուրընըզտա թէՖթիշ էտիպ պու ա-
տէմին 'ալէյհինտէ իշթիքեա էթտիյի-
նիզ չէյլէրտէն պիր ճիւրմ անտէ պուլ-
15 մատըմ. Նէ տէ Հէրօտէս պուլտու.
զիրա սիզի անըն նէզտինէ կէօնտէրտիմ
իսէ տէ, իշթէ անըն էլիյլէ գաթլէ
միւսթահագ պիր չէյ եափըլմամըշտըր։
16 Պօրաքեճլատէն անը թէ՛տիպ էթտիքտէն
17 սօնկրա սալը վէրէյիմ՝ տէտի։ Վէ հէր
պայրամտա անլէրէ պիր քիմսէ սալը
18 վէրմէքլիյի լազըմ իտի։ Վէ ճիւմլէսի
պիրտէն՝ Պունու գալտըր վէ Պարապ-
պասը պիզէ սալը վէր՝ տէյիւ պաղըր-
19 տըլար։ Պու քիմսէ տախի չէհրտէ վու-
գու՛ պուլմուշ պիր իխթիլալ վէ գաթլ
20 իչիւն հապսա իլգա օլունմուշ իտի։ Իմ-
տի Փիլաթոս Յիսուսը սալը վէրմէք իս-
թէմէքլէ՝ թէքրար քէլամ իրատ էյլէ-
21 տի իսէ տէ, Անլէր՝ Սալպ էյլէ, անը
սալպ էյլէ՝ տէյիւ պաղըրըրլար իտի։
22 Օլ տախի իւչիւնճիւ տէՖ'ա օլարագ
անլէրէ՝ Եա պու ատէմ նէ՞ քէօթիւ-
լիւք իշլէտի, անտէ գաթլի մուճիպ պիր
ճիւրմ պուլմատըղըմ ճիհէթլէ, անը
թէ՛տիպ էթտիքտէն սօնկրա սալը վէ-
23 րէյիմ՝ տէտի։ Ամմա անլէր 'ալի սէ-
տալար իլէ մուսըրրանէ անըն սալպ օ-
լունմասընը թալէպ էտէրլէր իտի. վէ
անլէրին վէ պաշ քեահինլէրին սէտա-
24 լարը ղալիպ կէլմէքլէ, Փիլաթոս մաթ-
լուպլարընըն իճրասընա հիւքմ էթտի։
25 Շէօյլէ քի իխթիլալ վէ գաթլ իչիւն
մահպուս պուլունուպ թալէպ էթտիք-
լէրի քիմսէյի անլէրէ սալը վէրտի, վէ
Յիսուսը անլէրին միւրատընա թէսլիմ
էթտի։

26 Անլէր տախի անը կէօթիւրիւր իքէն,
թարլատան կէլէն Սիմ'օն նամընտա
Գիւրինէլի պիր քիմսէյի թութուպ, խա-
չը Յիսուսըն արգասընտա կէօթիւրմէք
27 իչիւն անըն իւզէրինէ գօտուլար։ Վէ
կէրէք խալգտան վէ կէրէք անըն իչիւն
աղլայըպ տէօյիւնէն գարըլարտան պիր
պէօյիւք ճէմա'աթ անա սըրա կիտէր
28 իքէն, Յիսուս մէրգումէլէրէ թէվէճ-
ճիւհ էտիպ, Էյ Երուսաղիմ գըզլարը,
պէնիմ իչիւն աղլամայընըզ, անճագ
քէնտինիզ իլէ էվլատընըզ իչիւն աղլա-
29 յընըզ։ Զիրա իշթէ՝ Նէ մութլու 'ա-
գըմլէրէ վէ տօղուրմամըշ րահիմլէրէ
վէ էմզիրմէմիշ մէմէլէրէ՝ տէյէճէքլէրի
30 կիւնլէր կէլիյօր։ Օլ զէման տաղլարա՝
Իւզէրիմիզէ տիւշիւնիւզ, վէ պայըրլա-
րա՝ Պիզի էօրթիւնիւզ՝ տէմէյէ պաշլա-
31 յաճագլար։ Զիրա էյէր եաշ աղաճա
պու չէյլէրի էտէրլէրսէ, գուրույա նէ
օլաճագ տըր՝ տէտի։

32 Վէ անըն իլէ պէրապէր գաթլ օլուն-
մագ իւզրէ, տիվէր իքի միւճրիմ կէօ-
33 թիւրիւլտիւ։ Վէ Գաֆա տէնիլէն մա-
հալլէ կէլտիքլէրինտէ, օրատա անը վէ
պիրի սաղընտա վէ օլ պիրի սօլընտա
օլարագ՝ օլ միւճրիմլէրի խաչա կէրտի-

34 վէր։ Յիսուս տախի՝ Էյ փէտէր, անլէ-
րի 'աֆվ էյլէ, զիրա նէ եափտըգլարը-
նը պիլմէզլէր՝ տէտի։ Վէ էլպիսէսինի
գուր'ա աթարագ թագսիմ էթտիլէր։
35 Խալգ տախի տուրուպ սէյր էտէրտի․
անլէր իլէ պէրապէր րէ'իսլէր տախի
անը իսթիհզա էտիպ՝ Պաշգալարընը գուր-
թարտը, էյէր Ալլահըն մունթէխապը
օլան Մէսիհ իսէ, քէնտի քէնտինի
36 գուրթարսըն՝ տէրլէր իտի։ Վէ 'ասքէր-
լէր տախի եագլաշըպ՝ անա սիրքէ սու-
37 նարագ, Էյէր Եէհուտիլէրին մէլիքի սէն
իսէն, քէնտինի գուրթար՝ տէյիւ անը
իսթիհզա էտէրլէր իտի։
38 Վէ անըն իւզէրինտէ Եունանի վէ
Լաթինի վէ 'Իպրանի հարֆլար իլէ՝
ՊՈՒ ԵԷՀՈՒՏԻԼԷՐԻՆ ՄԷԼԻՔԻ ՏԻՐ տէ-
յիւ եազըլը պիր եաֆթա վար իտի։
39 Վէ ասըլմըշ մուճրիմլէրին պիրի անա
քիւֆր էտիպ՝ Էյէր սէն Մէսիհ իսէն,
քէնտինի վէ պիզի գուրթար՝ տէտի։
40 Վէ օթէքի ճէվապ վէրիպ անը թէք-
տիր էտէրէք՝ Սէն հէման օլ մահքիւ-
միյէթ ալթընտա իքէն Ալլահտան գորգ-
41 մա՞զ մըսըն․ Վէ պիզ հագգ իւզրէ
մահքիւմ իզ, զիրա ա'մալըմըզըն ճէզա-
սընը չէքիյօրըզ․ ամմա պու ատէմ
եօլսըզ պիր հարէքէթտէ պուլունմա-
42 տը՝ տէտի։ Վէ Յիսուսա խիթապէն
Եա Ռապպ, մէլէքութինտէ կէլտիյին
վագըթ պէնի թէզէքքիւր էյլէ՝ տէտի։
43 Յիսուս տախի անա՝ Հագիգաթէն սա-
նա տէրիմ քի՝ պուկիւն պէնիմ իլէ
պէրապէր ճէննէթ-իւլ-ֆիրտէվստէ սըն՝ տէ-
տի։

44 Վէ սա'աթ ալթը րատտէլէրինտէ ի-
տի․ վէ սա'աթ տօգուզա տէք պիւթիւն
եէրին իւզէրինտէ գարանլըգ օլուպ՝
45 կիւնէշ գարարտը, վէ հէյքէլին փէր-
46 տէսի օրթասընտան եըրթըլտը։ Վէ Յի-
սուս պիւլէնտ ավազլէ ֆէրեատ էտիպ՝
Էյ փէտէր, րուհըմը սէնին էլլէրինէ
թէսլիմ էտէրիմ՝ տէտի․ վէ պունու
սէօյլէյիպ թէսլիմ-ի րուհ էթտի։
47 Վէ եիւզ պաշը վագը'այը կէօրտիւք-
տէ, Ալլահա համտ էտիպ՝ Հագիգաթէն
48 պու ատէմ սալիհ իտի՝ տէտի։ Վէ պու-
նու թամաշա իչիւն ճէմ' օլան պիւ-
թիւն խալգ վագը' օլան նէսնէլէրի
կէօրտիւքտէ, կէօքսլէրինի տէօյէրէք
49 'ավտէթ էթտիլէր։ Վէ ճիւմլէ աշինա-
լէրի վէ Ճէլիլէտէն անըն արտը սըրա
կէլէն գարըլար պու շէյլէրի կէօրէրէք,
ուզագտան տուրույօրլար իտի։
50 Վէ իշթէ Եէհուտիլէրին Արիմաթիա
նամ շէհրինտէն օլուպ՝ շուրա 'ազա-
51 սընտան, Վէ ֆագաթ մէշվէրէթ վէ ֆի'լ-
լէրինէ րըզա վէրմէմիշ օլան Եուսուֆ
իսմինտէ սալիհ վէ 'ատիլ վէ մէլէքութ-
Ուլլահա մունթազըր պիր ատէմ փի-
52 լաթօսըն եանընա կիտիպ՝ Յիսուսըն
53 ճէսէտինի թալէպ էյլէտի։ Վէ անը էն-
տիրիպ պիր քէթէն պէզինէ սարըպ,
վէ անը գայատա օյուլմուշ վէ հիչ պիր
վագըթ քիմսէ գօնուլմամըշ պիր գապըր
54 իչինէ գօյտու։ Վէ օլ կիւն թէտարիք
կիւնիւ օլուպ՝ սէպթ կիւնիւ տախի
եագլաշըյօր իտի։
55 Վէ Ճէլիլէտէն անըն իլէ պէրապէր կէ-
լէն գարըլար արտը սըրա վարըպ՝ գապ-
րը վէ անըն ճէսէտինին նասըլ գօնուլ-
56 տուղընը կէօրտիւլէր։ Վէ տէօնիւպ պա-
հարլար վէ խօշ րա'իհալը եաղլար հա-
զըրլայըպ՝ էմր մուճիպինճէ սէպթ կիւ-
նիւնտէ իսթիրահաթ էթթիլէր։

ՊԱՊ 24

1 Վէ հաֆթանըն պիրինճի կիւնիւ 'ալ-
էլ սապահ հազըրլատըգլարը պահար-
լարը կէթիրիպ՝ գապրա կէլտիլէր․ վէ
անլէր իլէ պէրապէր սա'իրէլէր տախի
2 վար իտի։ Վէ թաշը գապրտան եու-
3 վարլանմըշ պուլուպ՝ իչէրիյէ կիրտիք-
լէրինտէ՝ Ռապպ Յիսուսըն ճէսէտինի
4 պուլմատըլար։ Վէ վագը' օլտու քի
անլէր պունտան տօլայը հայրէթտէ ի-
քէն, իշթէ եանլարընտա նուրանի էլ-
5 պիսէլի իքի ատէմ տուրտու․ Մէրգու-
մէլէր տախի զիյատէսիյլէ գօրգուպ
եիւզլէրինի եէրէ էյմէքտէ իքէն, ան-
լէրէ տէտիլէր քի՝ Նի՞չիւն հայաթտա
օլանը էմվաթ արասընտա արայօրսը-
6 նըզ․ Պուրատա տէյիլ տիր, ամմա գը-

յամ էթտի. քէնտիսի տահա Ճէլիլէտէ
7 իքէն, Սիզէ՝ Իպն իւլ ինսանըն կիւնահ-
քեար ատէմլէր էլինէ թէսլիմ օլունուպ՝
սալպ օլունմասը վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ
գըյամ էթմէսի կէրէք տիր՝ տէյիւ նա-
սըլ սէօյլէտիյինի խաթըրընըզա կէթի-
8 րինիզ: Անլէր տախի սէօզլէրինի խա-
9 թըրլա կէթիրտիլէր. Վէ գապըրտան տէօ-
նիւպ՝ պու շէյլէրին ճիւմլէսինի օն պիր-
լէրէ վէ սա'իրլէրին ճիւմլէսինէ նագլ
10 էթտիլէր. Վէ պու շէյլէրի րէսուլլէրէ
սէօյլէյէնլէր Մէճտէլի Մէրեէմ իլէ
Յօհաննա վէ Յագուպըն անասը Մէր-
եէմ վէ անլէր իլէ պէրապէր տիյէր
11 գադընլար իտի. Վէ մէզքիւր սէօզ-
լէրի անլէրին 'ինտինտէ պօշ լագըրտը
կիպի կէօրիւնմէքլէ, անլէրէ ինանմա-
12 տըլար. Ամմա Պետրոս գալգըպ գապրա
գօշտու, վէ էյիլիպ քէֆէնլէրին եա-
լընըզ տուրտուղընը կէօրմէսիյլէ, վագը՝
օլան շէյէ քէնտի քէնտինէ թէ'աճճիւպ
էտէրէք կիթտի.
13 Վէ իշթէ օ գիւնտէ՝ անլէրտէն իքի
քիմէսնէ Երուսաղիմտէն ալթմըշ օգ
աթըմը մէսաֆէտէ վագի Էմմաուս
նամ պիր քէօյէ կիթմէքտէ իքէն,
14 ճիւմլէ պու վուգու'աթըն հագգընտա
15 պիրի պիրի իլէ սէօյլէշիյօրլար իտի. Վէ
վագը՝ օլտու քի անլէր սէօյլէշիպ միւ-
պահէսէ էտէր իքէն, Յիսուս պիզզաթ
եագըն կէլիպ՝ պէրապէր կիտիյօր իտի.
16 Վէ կէօզլէրի թութուլմուշ օլմաղլէ, ա-
17 նը թանըյամատըլար. Վէ անլէրէ՝ Սիզ
եօլտա կիտէրքէն մահզուն օլարագ, պիրի
պիրինիզ իլէ շու սէօյլէշտիյինիզ սէօզ-
18 լէր նէ՞ տիր՝ տէտի. Վէ անլէրտէն պի-
րի օլան Կլէօփաս նամընտա քիմսէ ա-
նա ճէվապ էտիպ՝ Երուշալիմտէ պու կիւն-
լէրտէ վուգու'ա պուլան շէյլէրտէն խա-
պէրտար օլմայարագ մուսաֆիր եալըզ
19 սէ՞ն մի կալըրըն՝ տէտի. Վէ անլէրէ՝
Հա՞նկի շէյլէր՝ տէմէսի իւզէրինէ, ան-
լէր տախի անա տէտիլէր քի՝ Ալլահըն
վէ պիւթիւն գավմըն 'ինտինտէ 'ամէլ-
տէ վէ քէլամտա գուվվէթլի պիր փէյ-
ղամպէր օլան Նազարէթլի Յիսուսըն
20 հագգընտա վուգու'՝ պուլան շէյլէր. Վէ
պաշ քեահինլէր վէ րէ'իսլէրիմիզ անը
գաթլէ հիւքմ օլունմագ իչիւն թէսլիմ
21 էտիպ՝ սալպ էթտիլէր. Պիզ իսէ Իսրա-
յէլի խէլաս էտէճէք օ տըր՝ տէյիւ իւ-
միտ էտիյօր իտիք. Ֆագաթ պու ճիւմ-
լէտէն մա'ատա, պու շէյլէր վագը՝ օլա-
22 լը պու կիւն իւչիւնճիւ կիւն տիր. Հէմ
տախի պիզտէն պա'զը գադընլար 'աճէ-
սահար գապրա վարըպ անըն ձէսէտի-
23 նի պուլմայըպ տա, Հայաթտա օլտու-
նը խապար էտէն մէլէքլէր գուհուրընը
կէօրտիւքլէրի տէմէքլէ կէլիպ պիզի
24 հայրէթտէ պըրագտըլար. Վէ պիզիմ ի-
լէ պէրապէր պուլունանլարտան պա'զըլա-
րը գապրա կիտիպ հէման գադընլարըն տէ-
տիքլէրի կիպի պուլտուլար իսէ տէ,
25 քէնտիսինի կէօրմէտիլէր. Օլ տախի
անլէրէ՝ Էյ ֆէհմսիզ վէ փէյղամպէր-
լէրին պիլ ճիւմլէ սէօյլէտիքլէրինէ ի-
26 նանմագտա գալպի ադըր օլանլար, Մէ-
սիհին պու 'ազապլարը չէքիպ՝ քէնտի
ձէլալինէ կիրմէսի կէրէք տէյի՞լ մի ի-
27 տի՝ տէտի. Վէ Մովսէսըն վէ ճիւմլէ
փէյղամպէրլէրտէն պաշլայըպ ճէմի'
քիթապլարտա քէնտիսինին հագգընտա
պուլունան շէյլէրի անլէրէ թէֆսիր էյ-
28 լէտի. Վէ կիտէճէքլէրի քէօյէ եագ-
լաշտըգլարընտա, քէնտիսի տահա իլէ-
29 րի կիտէճէք կիպի կէօսթէրտի. Անլէր
տախի անա իպրամ էտիպ՝ Պիզիմ իլէ
գալ, զիրա աքշամ իւսթիւ օլուպ կիւն
գէվլիւ պուլմագտա տըր՝ տէտիլէր. Օ
տախի անլէր իլէ պէրապէր գալմագ
30 իչիւն իչէրի կիրտի. Վէ վագը՝ օլտու
քի՝ օ անլէր իլէ սօֆրատա օթուրտու-
ղընտա էքմէյի ալըպ պէրէքէթ տու'ա-
սը օգուտուգտան սօնկրա՝ փարչալայըպ
31 անլէրէ վէրտիքտէ, Անլէրին կէօզլէրի
աչըլըպ՝ անը թանըտըլար, օ իսէ ան-
32 լէրտէն նիհան օլտու. Վէ պիրի պիրի-
նէ՝ Եօլտա իքէն քէնտիսի պիզէ
սէօյլէր վէ քիթապլարը թէֆսիր էտէր
իքէն, գալպիմիզ տէրունիմիզտէ եան-
մա՞զ մը իտի՝ տէտիլէր.
33 Վէ օլ սա'աթ գալգըպ՝ Երուշալիմէ
'ավտէթ էտէրէք, օն պիրլէրի իլէ րէ-
34 ֆիգլէրինի ճէմ' օլմուշ պուլտուլար. Աէ-

գէր տախի՛ Հագիգաթէն Րապպ գըյամ
էթմիշ տիր, վէ Սիմ՛օնա կէօրիւնմիւշ՝
35 տէյօրլար իտի։ Պունլար տախի եօլտա իքէն օլան վուգու՛աթը վէ էքմէյի
փարչէլէտիքտէ քէնտիլէրինէ նասըլ
մա՛լիւմ օլտուղընը նագլ էթտիլէր։

36 Վէ անլէր պու չէյլէրի սէօյլէր իքէն,
Յիսուս պիզ զաթ օրթալարընտա տուրուպ անլէրէ՝ Սէլամըն 'ալէյքիւմ՝ տէ-
37 տի։ Անլէր իսէ շաշըպ գօրգարագ, պիր
րուհ կէօրտիւքլէրի զաննընտա իտիլէր։
38 Վէ անլէրէ խիթապէն՝ Նի՞չիւն միւզթարիպ օլուրսըզ, վէ նի՞չիւն գալպլէ-
39 րինիզտէ էֆքեար զուհուր էտիյօր։ Էլլէրիմէ վէ այագլարըմա պագընըզ քի
պիզ զաթ պէն իմ. պէնի լէմս էտիպ
պագընըզ, զիրա րուհըն էթի վէ քէմիքլէրի եօգ տըր, նիթէ քի պէնտէ
վար իտիյինի կէօրիւյօրսընըզ՝ տէտի։
40 Վէ պունու սէօյլէյիպ՝ անլէրէ էլլէրի
41 իլէ այագլարընը կէօսթէրտի։ Անլէր
տահի սիւրուրլարընտան հէնուզ ինանմայըպ՝ թէ'աճճիւպ էթմէքտէ իքէն,
անլէրէ՝ Պուրատա պիր եէյէճէյինիզ
42 վա՞ր մը տէտի։ Վէ անլէր անա պիր
փարչա փիշմիշ պալըգ վէ պիր միգտար
43 կէօմէճ պալը վէրտիլէր։ Վէ ալըպ եօն-
44 լէրինտէ եէտի։ Պա՛տէհու անլէրէ խիթապէն՝ Տահա սիզլին իլէ պէրապէր իքէն, պէնիմ հագգըմտա Մուսանըն
Թէվրաթընտա վէ փէյղամպէրլէրտէ վէ
մէզամիրտէ ճիւմլէ մուհարրէր օլան
չէյլէր իթմամ օլունմագ կէրէք տիր՝
տէյիւ սիզէ սէօյլէտիյիմ սէօզլէր պուն-
45 լար տըր՝ տէտի։ Օլ զէման քիթապլարը անկլամագ իչիւն զիհնլէրինի աչտը։
46 Վէ անլէրէ խիթապէն՝ Պէօյլէ եազըլմըշ տըր, վէ Քրիստոսա պէօյլէ էլէմ
չէքիպ՝ իւչիւնճիւ կիւնիւ էմվաթտան
47 գըյամ էթմէք, վէ Երուշալիմտէն
պաշլայարագ, ճիւմլէ թա՛իֆէլէրէ անըն իսմինտէ թէվպէ վէ կիւնահլար
48 'աֆվը վա'զ օլունմագ կէրէք իտի։ Վէ
49 սիզ պու չէյլէրին չահիտլէրի սինիզ։ Վէ
իշթէ պէն իւզէրինիզէ Փէտէրիմին վա'տընը կէօնտէրիրիմ. սիզ իսէ եօգարըտան գուվվէթ իլէ միւթէլէպպիս օլունճայա տէկին Երուշալիմ շէհրինտէ իգամէթ էտինիզ՝ տէտի։

50 Վէ անլէրի Բէյթ'անիայա գատար տըշարը չըգարըպ, էլլէրինի գալտըրարագ՝ անլէրէ խայր տու'ա էյլէ-
51 տի։ Վէ վագը՝ օլտու քի անլէրէ խայր
տու'ա էտէր իքէն, անլէրտէն այըրըլըպ
52 սէմայա 'ուրուճ էյլէտի։ Վէ անլէր անա սէճտէ գըլըպ՝ քէմալ ի սիւրուր ի-
53 լէ Երուշալիմէ 'ավտէթ էթտիլէր. Վէ
տա՛իմ էլ էվգաթ հէյքէլտէ Ալլահա
համտ ու սէնա էթմէքտէ իտիլէր։ Ամին։

ԻՆՃԻԼ

ԵՈՒՀԱՆՆԱՆԸՆ ԹԱՀՐԻՐԻ ԻՒԶՐԷ

ՊԱՊ 1

1 Քէլամ իպթիտատէ մէվճուտ իտի, վէ
Քէլամ Ալլահըն նէզտինտէ իտի, վէ
2 Քէլամ Ալլահ իտի։ Պու Քէլամ իպթի-
3 տատէ Ալլահըն նէզտինտէ իտի։ Հէր
չէյ անըն վասըթասըյլէ միւճուտ կէլտի, վէ միւճուտ կէլմիշ օլանլարտան անսըզ պիր չէյ միւճուտ կէլ-
4 մէտի։ Հայաթ անտէ իտի, հայաթ տա-
5 խի ատէմլէրին նուրը իտի։ Վէ նուր
զուլմէթտէ զիյա վէրիր, զուլմէթ

տախի անը իտրաք էթմէզ իտի.
6 Ալլահ թարաֆընտան իրսալ օլունմըշ
Եուհաննա իսմինտէ պիր ատէմ վար
7 իտի. Իշպու ատէմ շէհատէթ իչին
կէլտի, թա քի Նուրըն հագգընտա շէհատէթ
էթմէսիյլէ, ճէմի'ի նաս անըն
8 վասըթասըյլէ իման կէթիրէլէր. Քէնտիսի
օլ Նուր օլմայըպ, անճագ Նուրըն
հագգընտա շէհատէթ էթմէք իչին իտի.
9 Տիւնեայա *կէլէն հէր պիր ատէմի
թէնվիր էտէն Նուր ը հագիգի օ իտի.
10 Տիւնեատա իտի, տիւնեա տախի անըն
վասըթասըյլէ վիւճուտա կէլմիշ իսէ տէ,
11 տիւնեա անը թանըմատը. Քէնտինինքինէ
կէլտի, վէ քէնտինինքիլէր անը
12 գապուլ էթմէտիլէր. Ամմա հէր քիմ
անը գապուլ էթտի իսէ, անլէրէ՝ եա'նի
իսմինէ իման էտէնլէրէ էվլատ Ալլահ
օլմաղլըղա սալահիյէթ վէրտի.
13 Պունլարըն թէվէլլիւտիւ տախի նէ գանտան
վէ նէ թէն իրատէթինտէն վէ նէ
տէ ինսան իրատէթինտէն, անճագ Ալլահտան
14 իտի. Վէ Քէլամ թէն օլուպ՝
'ինայէթ վէ հագիգաթ իլէ մէմլու օլարագ,
արամըզտա սաքին օլտու. Պիզ
տախի անըն ճէլալինի Փէտէրին իպն ի
վահիտինին ճէլալի տէյիւ կէօրտիւք.
15 Եուհաննա անըն հագգընտա շէհատէթ
էտիպ նիտա էտէրէք, տէտի քի՝
Պէնտէն սօնկրա կէլիպ, պանա թէգատտիւմ
էտէր՝ տէտիյիմ զաթ պու
տըր, չիւնքի պէնտէն մուգատտէմ իտի.
16 Վէ անըն ֆազլընտան պիզ ճիւմլէմիզ
'ինայէթ իւզէրինէ 'ինայէթէ նա'իլ
17 օլտուգ. Զիրա շէրի'աթ Մուսա վասըթասըյլէ
վէրիլտի, ամմա 'ինայէթ իլէ
հագիգաթ Յիսուս Քրիստոս վասըթասըյլէ
18 օլտու. Ալլահը ասլա պիր քիմսէ
կէօրմէմիշ տիր. անճագ Փէտէրին գուճաղընտա
օլան իպն ի վահիտ քէնտիսի
անը պէյան էյլէտի.
19 Վէ Եէհուտիլէր Եէրուշալիմտէն Եուհաննայա՝
Սէն քի՞մ սին տէյիւ սու'ալ
էթմէք իւզրէ, քահինլէր իլէ Լավիլիլէր
կէօնտէրտիքլէրի զէման, անըն շէհատէթի
20 պու տըր. Եա'նի իգրար էտիպ
ինքեար էթմէյէրէք, Պէն Մէսիհ
21 տէյիլիմ՝ տէյիւ իգրար էթտի. Վէ անա՝
Եօյլէ իսէ նէ՞, սէն Իլյա՞ մը սըն՝
տէյիւ սու'ալ էթտիքլէրինտէ, օ տախի՝
Տէյիլիմ՝ տէտի. Սէն շօլ փէյղամպէ՞ր
մի սին՝ տէտիքլէրինտէ, Խայր՝ տէյիւ
22 ճէվապ վէրտի. Օլ վագըթ անա՝
Սէն քի՞մ սին. սէօյլէ քի պիզի կէօնտէրէնլէրէ
ճէվապ վէրէլիմ. քէնտի
23 հագգընտա նէ՞ տէրսին՝ տէտիլէր. Պէն
Իշա'եա փէյղամպէրին տէտիյի կիպի
Ռապպըն եօլընը տօղրուլտընըզ՝ տէյիւ
պէրրիյէտէ նիտա էտէնին սատասը իմ
24 տէտի. Վէ օլ կէօնտէրիլէնլէր Ֆէրիսիլէրտէն
25 իտիլէր. Վէ անա սու'ալ էտիպ՝
Եօյլէ իսէ սէն Մէսիհ եախուտ Էլիյա
եա օլ փէյղամպէր օլմատըղըն
հալտէ, նի՞չին վաֆթիզ էտիյօրսըն՝
26 տէտիլէր. Եուհաննա անլէրէ ճէվապէն՝
Պէն սու իլէ վաֆթիզ էտէրիմ, ամմա
սիզին արանըզտա պիլմէտիյինիզ պիր
27 քիմսէ տուրույօր. Պէնտէն սօնկրա
կէլիպ՝ պանա թէգատտիւմ էտէն օ
տըր, պէն տախի անըն այագ գապընըն
թասմասընը չէօզմէյէ լա'իգ տէյիլիմ
28 տէտի. Պու շէյլէր Իրտանըն էօթէ թարաֆընտա,
Եուհաննանըն վաֆթիզ էթմէքտէ
օլտըղը Պէյթ'ապարա նամ մահալտէ
վագը' օլտու.
29 Էրթէսի կիւն Եուհաննա քէնտինէ
Յիսուսըն կէլտիյինի կէօրտիւքտէ՝ Իշթէ
տիւնեանըն կիւնահընը րէֆ' էտէն
30 Ալլահըն Գուզուսու. Պէնտէն սօնկրա
պիր ատէմ կէլիյօր, պէնտէն մուգատտէմ
իտիյինտէն պանա թէգատտիւմ
էտէր՝ տէյէրէք հագգընտա սէօյլէտիյիմ
31 զաթ պու տըր. Պէն տախի անը
պիլմէզ իտիմ. ամմա անըն պէնի իսրայէլէ
իզհար օլունմասը իչին սու իլէ
32 վաֆթիզ էտէրէք կէլտիմ՝ տէտի. Վէ
Եուհաննա շէհատէթ էտէրէք՝ Ռուհըն
սէմատան կէօյէրճին կիպի էնիպ, անըն
իւզէրինտէ թէգարրիւր էթտիյինի կէօրտիւմ.
33 Վէ պէն անը պիլմէզ իտիմ.
լաքին պէնի սու իլէ վաֆթիզ էթմէյէ

---

*Եախուտ՝ կէլէրէք

կէօնտէրէն քէնտիսի պանա՝ Ռուհըն
քիմին իւզէրինէ էնիպ թէգարրիւր էթ-
տիյինի կէօրիւրսէն, Ռուհ իւլ Գուտտ-
34 ուսլէ վաֆթիզ էտէն օ տըր՝ տէտի. Պէն
տախի կէօրիւպ՝ Իպնուլլահ պու տըր
տէյիւ շէհատէթ էթտիմ՝ տէտի.
35 Իրթէսի կիւն եինէ Եուհաննա քէն-
տի շակիրտլէրինտէն իքի քիշի իլէ տու-
36 րույօր իքէն, Յիսուսա՝ կէզմէքտէ օլ-
տուղը հալտէ պագարագ, Իշթէ Ալլահըն
37 Գուզուսը՝ տէտի. Վէ օլ իքի շակիրտ
անըն սէօյլէտիյինի իշիթմէյլէրիյլէ, Յի-
38 սուսըն արդընճա կիթտիլէր. Վէ Յի-
սուս տէօնիւպ արդընճա կէլտիքլէրի-
նի կէօրտիւքտէ, անլէրէ՝ Նէ՞ արայօր-
սընըզ՝ տէտի. վէ անա՝ Ռապպի, (քի
պու թէրճէմէ օլունարագ, Մու՛ալլիմ
տէմէք տիր,) Նէ՞րէտէ իգամէթ էտի-
39 յօրսըն՝ տէտիլէր. Անլէրէ՝ Կէլիպ պա-
գընըզ տէտիքտէ, կէլտիլէր, վէ նէ-
րէտէ իգամէթ էթտիյինի կէօրիւպ՝ օլ
կիւն եանընտա գալտըլար. վէ սա՛աթ
40 օն րատտէլէրինտէ իտի. Վէ Եուհան-
նատան իշիտիպ՝ Յիսուսըն արտը սըրա
կիտէն իքի քիշիտէն պիրի Սիմ՛օն Պետ-
41 րոսըն գարնտաշը Անտրէաս օլուպ, էվ-
վէլա քէնտի գարնտաշը Սիմ՛օնը պու-
լուպ անա՝ Մէսիհի (քի թէրճէմէսի
Քրիստոս տէմէք տիր) պուլտուգ՝ տէ-
42 տի. Վէ անը Յիսուսըն նէզտինէ կէ-
թիրտի. Յիսուս տախի անա պագըպ՝
Սէն Եունուսըն օղլու Սիմ՛օն սըն. սէն
Քէֆաս (քի թէրճէմէսի Պետրոս տըր)
թէսմիյէ օլունաճագսըն՝ տէտի.
43 Իրթէսի կիւն, Յիսուս Ճէլիլէ 'ազի-
մէթ էթմէք իսթէտիյինտէ, Ֆիլիպպո-
սը պուլուպ անա՝ Արտըմ սըրա կէլ
44 տէտի. Ֆիլիպպոս տախի Անտրէաս ի-
լէ Պետրոսըն շէհրի Պէյթսայտատան ի-
45 տի. Ֆիլիպպոս Նաթանայէլի պուլուպ
անա՝ Մուսանըն թէվրաթտա, փէյ-
ղամպէրլէրին տախի հագգընտա եազ-
տըգլարը զաթը՝ Եո՛նի Նազարէթտէն
օլան Յիսուս իպն ի Եուսուֆը պուլ-
46 տուգ՝ տէտի. Վէ Նաթանայէլ անա՝
Նազարէթտէն էյի պիր շէյին հասըլ օլ-
մասը մումքի՞ն մի տիր՝ տէտի. Ֆիլիպ-
47 պոս անա՝ Կէլ տէ պագ տէտի. Յիսուս
Նաթանայէլի քէնտի եանընա կէլիր ի-
քէն կէօրիւպ, անըն հագգընտա՝ Իշթէ
տէրունինտէ հիլէ պուլունմայան հա-
48 գիգաթտէ պիր Իսրայէլի՝ տէտի. Նա-
թանայէլ անա՝ Պէնի նէ՞րէտէն թանը-
յօրսըն՝ տէտի. Յիսուս անա ճէվապէն՝
Ֆիլիպպոս սէնի չաղըրմազտան էվվէլ,
սէն ինճիր աղաճընըն ալթընտա իքէն,
49 սէնի կէօրտիւմ՝ տէտի. Նաթանայէլ
անա ճէվապէն՝ Ռապպի, սէն Իպնուլ-
լահ սըն, սէն Իսրայէլին Մէլիքի սին՝
50 տէտի. Յիսուս տախի անա ճէվապէն,
Սանա՝ Ինճիր աղաճընըն ալթընտա ի-
քէն սէնի կէօրտիւմ՝ տէտիյի՞մ իչիւն
մի ինանըյօրսըն. պունլարտան տահա
51 'ազիմ շէյլէր կէօրէճէքսին՝ տէտի. Վէ
անա՝ Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ
տէրիմ քի՝ շիմտէն սոնրա սէմանըն
աչըլտըղընը, վէ իպն իւլ ինսան իւզէ-
րինէ Ալլահըն մէլա՛իքէսինին էնիպ չըգ-
տըգլարընը կէօրէճէքսինիզ՝ տէտի.

ՊԱՊ 2

1 Վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ Ճէլիլին Գանա
շէհրինտէ տիւյիւն օլուպ՝ Յիսուսըն վա-
2 լիտէսի օրատա իտի. Վէ Յիսուս իլէ
շակիրտլէրի տախի տիւյիւնէ տա՛վէթ
3 օլունտու. Վէ շէրապ էքսիլտիքտէ, Յի-
սուսըն վալիտէսի անա՝ Շէրապլարը
4 եօգ տըր՝ տէտի. Յիսուս անա՝ Էյ խա-
թուն, սէնին պէնիմ իլէ նէ՞ իշին վար.
5 վագթըմ տահա կէլմէտի՝ տէտի. Վա-
լիտէսի խըտմէթճիլէրէ՝ Սիզէ հէր նէ
6 տէրսէ, եափընըզ՝ տէտի. Վէ Եէհու-
տիլէրին թաթհիրի 'ատէթինճէ օրատա
գօնուլմըշ, հէր պիրի իքիշէր եա իւչէր
մէտրէ ալըր ալթը 'ատէտ թաշ քիւփ
7 պուլունմագլէ, Յիսուս անլէրէ՝ Քիւփ-
լէրի սու իլէ տօլտուրընըզ՝ տէտի. վէ
անլէրի աղըզլարընա գատար տօլտուր-
8 տուլար. Վէ անլէրէ՝ Շիմտի չըգարըպ
զիյաֆէթ րէ՛իսինէ կէօթիւրիւնիւզ՝
9 տէմէսիյլէ, կէօթիւրտիւլէր. Վէ զիյա-
ֆէթ րէ՛իսի շէրապա թէպտիլ օլունան
սույու թաթընճա, (օ իսէ նէրէտէն

օլտըղընը պիլմէզ, ամմա սույու չէքէն
խըզմէթճիլէր պիլիրլէր իտի,) զիյաֆէթ
10 րէ՛իսի կիւվէյի չաղըրըպ, Անա՛
Հէր քէս էվվէլա ա՛լա շէրապը, վէ զիյատէ
իչիլտիկտէ էտնասընը չըգարըր,
սէնիսէ ա՛լա շէրապը շիմտիյէտէք սագլատըն՛
11 տէտի։ Յիսուս Ճէլիլին Գանա
շէհրինտէ իշպու իպթիտա ի մու՛ճիզաթը
իճրա էյլէյիպ՛ քէնտի ճէլալինի իզհար
էթտի, շակիրտլէրի տախի անա իման
էթտիլէր։

12 Պա՛տէհու քէնտիսի իլէ վալիտէսի վէ
գարտաշլարը վէ շակիրտլէրի Գէֆէրնահումա
ինիպ՛ օրատա անճագ պիր գաչ
կիւն գալտըլար։

13 Վէ Եէհուտիլէրին Ֆըսհ պայրամը եագըն
օլմաղլէ Յիսուս Եէրուշալիմէ կիթտի։
14 Վէ հէյքէլտէ սըղըր վէ գօյուն վէ
կէօյէրճին սաթանլարը, վէ սառրաֆլարը
15 օթուրուր պուլուպ, իփլէրտէն պիր
գամչը եափարագ, ճիւմլէսինի գօյուն
վէ սըղըրլար իլէ պէրապէր հէյքէլտէն
իխրաճ էյլէտի. վէ սառրաֆլարըն ագչէսինի
տէօքիւպ՛ փիշթախթալարընը
16 ալթ իւսթ էթտի։ Վէ կէօյէրճին սաթանլարա՛
Պունլարը պուրատան գալտըրընըզ.
Փէտէրիմին խանէսինի թիճարէթխանէ
17 էթմէյինիզ՛ տէտի։ Շակիրտլէրի
տախի՛ Սէնին խանէնին ղայրէթի
պէնի էքլ էյլէտի՛ տէյիւ մուհարրէր
օլտըղընը խաթըրլարընա կէթիրտիլէր։

18 Իմտի Եէհուտիլէր անա ճէվապէն՛
Պիզէ նէ՞ ալամէթ կէօսթէրիրսին քի
19 պու շէյլէրի էտէրսին՛ տէտիլէր։ Յիսուս
անլէրէ ճէվապէն՛ Պու հէյքէլի
եըգընըզ, վէ անը իւչ կիւնտէ իգամէ
20 էտէրիմ՛ տէտի։ Պունուն իւզէրինէ
Եէհուտիլէր՛ Պու հէյքէլ գըրգ ալթը
սէնէտէ եափըլմըշ օլուպ, սէն անը
իւչ կիւնտէ՞ մի իգամէ էտէճէքսին՛
21 տէտիլէր։ Օ իսէ քէնտի ճէսէտինին հէյքէլի
22 հագգընտա սէօյլէյօր իտի։ Իմտի
էմվաթտան գըյամ էթտիյի զէման, անըն
շակիրտլէրի պունու [քէնտիլէրինէ]
սէօյլէտիյինի խաթըրլարընա կէթիրիպ՛
քիթապա վէ Յիսուսըն սէօյլէտիյի քէլամա
ինանտըլար։

23 Վէ Ֆըսհ պայրամընտա Եէրուշալիմտէ
իքէն, չօգ քիմսէլէր իճրա էթտիյի
մու՛ճիզաթընը միւշահէտէ էթմէքլէ
24 անըն իսմինէ իման էթտիլէր։ Ամմա
Յիսուս ճիւմլէսինի պիլտիյի, վէ իսանըն
հագգընտա հիչ պիր քիմսէնէնին
շէհատէթինէ մուհթաճ օլմատըղը ճիհէթլէ,
քէնտինի անլէրէ ինանմազ իտի։
25 Զիրա քէնտիսի իսանըն տէրունինտէ
նէ օլտըղընը պիլիր իտի։

ՊԱՊ 3

1 Վէ Ֆէրիսիլէրտէն օլուպ Եէհուտիլէրին
պիր րէ՛իսի Նիգօտիմօս իսմինտէ
2 պիր ատէմ վար իտի։ Մէրգում կէճէլէյին
Յիսուսըն եանընա կէլիպ անա՛
Րապպի, Ալլահ թարաֆընտան կէլմիշ
պիր մուա՛լլիմ իտիյինի պիլիրիզ. զիրա
հիչ պիր քիմսէ, Ալլահ անըն իլէ օլմատըգճա,
պու սէնին էթտիյին մու՛ճիզաթը
3 իճրա էտէմէզ՛ տէտի։ Յիսուս
անա ճէվապէն՛ Հագիգաթէն, հագիգաթէն
սանա տէրիմ քի՛ պիր քիմսէ
եէնիտէն տօղմայընճա, Ալլահըն մէլէքիւթինի
4 կէօրէմէզ՛ տէտի։ Նիգօտիմօս
անա՛ Պիր ատէմ իխթիյար իքէն
նա՞սըլ տօղա պիլիր. թէքրար վալիտէսինին
րահմինէ կիրիպ տօղա պիլի՞ր
5 մի՛ տէտի։ Յիսուս ճէվապ վէրիպ՛
Հագիգաթէն, հագիգաթէն սանա տէրիմ
քի՛ էյէր պիր քիմսէ սուտան վէ
Րուհտան տօղմազսա, Ալլահըն մէլէքիւթինէ
6 կիրէմէզ։ Թէնտէն տօղան
թէն տիր, վէ Րուհտան տօղան րուհ
7 տըր։ Սանա՛ Եէնիտէն տօղմանըզ լազըմ
տըր՛ տէտիյիմէ թէ՛աճճիւպ էթ
8 մէ։ Րիւզկեար իսթէտիյի եէրտէ էսէր,
վէ անըն սէսինի իշիտիրսին, լաքին նէրէտէն
կէլիպ՛ նէրէյէ կիթտիյինի պիլմէզսին.
Րուհտան տօղմուշ օլան հէր
9 քիմսէ պէօյլէ տիր։ Նիգօտիմօս անա
ճէվապէն՛ Պու շէյլէր նա՞սըլ օլա պիլիր՛
10 տէտի։ Յիսուս անա ճէվապէն՛ Սէն
Իսրայէլին պիր մուա՛լլիմի իքէն՛ պու
11 շէյլէրի պիլմէ՞զ մի սին։ Հագիգաթէն,
հագիգաթէն սանա տէրիմ քի՛ պիզ

պիլտիյիմիզի սէօյլէր, վէ կէօրտիւյիւ-
միւզէ շէհատէթ էտէրիզ, վէ շէհատէ-
12 թիմիզի գապուլ էթմէզսինիզ։ Էյէր սի-
զէ զէմինի շէյլէրի սէօյլէտիյիմտէ ի-
նանմազսանըզ, սէմավի շէյլէրի սիզէ
սէօյլէսէմ՝ նասըլ ինանաճագսընըզ։
13 Վէ սէմայա հիչ պիր քիմսէ չըգմամըշ,
անճագ սէմատան նիւզուլ էտէն Իպն
14 իւլ ինսան քի սէմատա տըր։ Վէ Մու-
սա պէրրիյէտէ յըլանը յիւքսէյէ գալ-
տըրտըղը միսիլլու, Իպն իւլ ինսան
պէօյլէ յիւքսէյէ գալտըրըլմագ կէրէք
15 տիր։ Թա քի անա հէր իման էտէն հէ-
լաք օլմայըպ, անճագ հայաթը էպէ-
16 տիյէյէ մալիք օլա։ Զիրա Ալլահ տիւն-
եայը պու գատար սէվտի քի՝ քէնտի
իպն ի վահիտինի վէրտի, թա քի անա
հէր իման էտէ՛ն հէլաք օլմայըպ. ան-
ճագ հայաթը էպէտիյէյէ մալիք օլա։
17 Զիւնքի Ալլահ քէնտի Օղլունը տիւնեա-
նըն հիւքմիւ իչիւն տէյիլ, անճագ
տիւնեա անըն վասըթասըյլէ խէլաս
պուլմասը իչիւն տիւնեայա կէօնտէր-
18 տի։ Անա իման էտէն հիւքմ օլունմազ.
ամմա իման էթմէյէն հալա մահքիւմ
տըր. զիրա Ալլահըն Իպն ի վահիտինին
19 իսմինէ իման էթմէմիշ տիր։ Վէ հիւքմ
պու տըր քի՝ Նուր տիւնեայա կէլտի․
վէ ատէմլէր, 'ամէլլէրի շէրիր օլտըղը
սէպէպտէն, զուլմէթի Նուրտան տահա
20 զիյատէ սէվտիլէր։ Զիրա հէր քէօթիւ-
լիւք իշլէյէն՝ Նուրտան իքրահ էտէր,
վէ 'ամէլլէրի մէյտանա գօնուլմամագ
21 իչիւն Նուրա կէլմէզ։ Ամմա հագգը իշ-
լէյէն ատէմ 'ամէլլէրի Ալլահ իլէ իշլէն-
միշ իտիյի աշիքեար օլսուն տէյիւ Նու-
րա կէլիր։
22 Պա՛տէհու Յիսուս շաքիրտլէրի իլէ
պէրապէր Եէհուտիյէ տիյարընա կէլիպ
անլէր իլէ օրատա մէքս էտէրէք, վաֆ-
23 թիզ էտէր իտի։ Վէ Սալիմին գուրպին-
տէ վագը՝ Այնօնտա չօգ սուլար պու-
լունտըղընտան, Եուհաննա տախի օ-
րատա վաֆթիզ էտէր իտի. վէ խալգ
24 կէլիպ վաֆթիզ օլունուրլար իտի։ Զիւն-
քի Եուհաննա տահա մահպէսէ իլգա օ-
լունմամըշ իտի։

25 Օլ զէման Եուհաննանըն շաքիրտլէրի
իլէ Եէհուտիլէրին պէյնինտէ թաթհիր
խուսուսընտա միւպահէսէ վագը՝ օլ-
26 մագլէ, Եուհաննայը նէզտինէ կէլիպ
անա՝ Եա մու՛ալլիմ, Իօրտանըն էօթէ
թարաֆընտա սէնինլէ պէրապէր պու-
լունմըշ վէ հագգընտա շէհատէթ էթ-
միշ օլտըղըն քիմսէ իշթէ վաֆթիզ է-
տիյօր, վէ հէր քէս անըն եանընա կի-
27 տիյօր՝ տէտիլէր։ Եուհաննա ճէվապէն
տէտի քի՝ Պիր ատէմ քէնտինէ սէմա-
տան վէրիլմէտիքճէ, հիչ պիր շէյ ա-
28 լամազ գատիր տէյիլ տիր։ Սիզ քէնտի-
նիզ պէնիմ հագգըմտա Պէն Քրիստոս
տէյիլ իմ, անճագ անըն էօնինճէ իր-
սալ օլունտըմ՝ տէտիյիմէ շէհատէթ է-
29 տէրսինիզ։ Կէլինի քիմին իսէ, կիւվէյի
օ տըր. ամմա կիւվէյինին տօսթը հա-
զըր պուլունուպ կիւվէյիյի իշիթտիյին-
տէ, անըն սէտասընտան զիյատէսիյլէ
մէսրուր օլուր. իմտի պէնիմ պու սիւ-
30 րուրըմ թէմամ օլմուշ տըր։ Անըն պէօ-
յիւմէք, պանա իսէ քիւչիւլմէք կէրէք
31 տիր։ Եօգարըտան կէլէն՝ ճիւմլէտէն
ա՛լա տըր. զէմինտէն օլան՝ զէմինի օ-
լուպ զէմինտէն պահս էտէր, սէմա-
տան կէլէն ճիւմլէտէն ա՛լա օլարագ,
32 Հէման կէօրտիւյիւ իշիթտիյի նէսնէլէրէ
շէհատէթ էտէր, վէ շէհատէթինի հիչ
33 պիր քիմսէ գապուլ էթմէզ։ Անըն շէ-
հատէթինի գապուլ էտէն՝ Ալլահըն
հագգ իտիյինի թէմհիր էթմիշ օլուր։
34 Զիրա Ալլահըն իրսալ էյլէտիյի քիմսէ
Ալլահըն սէօզլէրինի սէօյլէր, չիւնքի
Ալլահ անա Ռուհը էօլչիւ իլէ վէրմէզ։
35 Փէտէր Օղլու սէվէր, վէ հէր շէյի անըն
36 եէտինէ թէսլիմ էթմիշ տիր։ Օղլա ի-
ման էտէն՝ հայաթը էպէտիյէյէ մալիք
տիր. ամմա Օղլա իթա՛աթ էթմէյէն՝
հայաթ կէօրմէյէճէք, վէ լաքին գա-
զապը Ալլահ անըն իւզէրինտէ գալըր։

ՊԱՊ 4

1 Իմտի Յիսուսըն Եուհաննատան զիյա-
տէ շաքիրտլէր փէյտա էտիպ՝ վաֆթիզ
էթտիյի Ֆէրիսիլէրին մէսմու՛ի օլտըղը-

2 Նը Րապպ պիլտիյինտէ, (Վագը'ա պիզ-
զաթ Յիսուս տէյիլ, անճագ շակիրտլէ-
3 րի վաֆթիզ էտէր իտի,) Եէհուտիյէյի
Թէրք էտիփ Թէքրար Ճէլիլ Թարաֆը-
4 նա 'ազիմէթ էյլէտի. Վէ Սամարիա ի-
5 չինտէն կէչմէսի իճապ էթմէքլէ, Եա'-
գուպըն քէնտի օղլու Եուսուֆա վէր-
տիյի արազի գուրպինտէ Սամարիատա
վագը' Սիխար նամ պիր շէհրէ կէլտի.
6 Վէ օրատա Եա'գուպըն պիր գույուսը
վար իտի. իմտի Յիսուս եօլճըլըգտան
նաշի եօրուլմուշ պուլունմասը հասէ-
պիյլէ, սա'աթ ալթը գատարլարընտա
գույունըն եանընտա օթուրտուղը հալ-
7 տէ, Սամարիատան պիր գարը սու չէք-
մէյէ կէլիփ, Յիսուս անա՝ Պանա սու
8 վէր, իչէյիմ՝ տէտի. Չիւնքի շակիրտլէ-
րի եէյէճէք սաթըն ալմագ իւզրէ շէհ-
9 րէ կիթմիշլէր իտի. Օլ Սամարիալը գա-
րը տախի անա՝ Սէն Եէհուտի պէն իսէ
Սամարիալը պիր գարը իքէն, նա՞սըլ
պէնտէն սու իսթէյօրսըն՝ տէտի. զի-
րա Եէհուտիլէր Սամարիալըլար իլէ իխ-
10 թիլաթ էթմէզլէր. Յիսուս անա ճէվա-
պէն՝ Էյէր Ալլահըն 'աթիյէսինի վէ՝ Պա-
նա սու վէր՝ տէյիւ սանա սէօյլէյէնին
քիմ իտիյինի պիլսէ իտին, սէն անտէն
իսթէր իտին, օլ տախի սանա տիրի
11 սու վէրիրտի՝ տէտի. Գարը անա՝ Է-
ֆէնտիմ, սէնին սու չէքէճէք գապըն
եօգ, գույու տախի տէրին տիր.
իմտի օլ տիրի սույու նէ՞րէտէն ալըր-
12 սըն. Սէն պիզէ պու գույույը վէրիփ,
անտէն քէնտիսի վէ օղուլլարը վէ տա-
վարլարը իչմիշ օլան պէտէրիմիզ Եա'-
13 գուպտան պէօյիւ՞քմի սին՝ տէտի. Յի-
սուս անա ճէվապէն՝ Պու սուտան հէր
իչէն եինէ սուսար. ամմա հէր քիմ պէ-
նիմ քէնտիսինէ վէրէճէյիմ սուտան
14 իչէրսէ, իլ էլ էպէտա սուսամազ. Ամ-
մա անա վէրէճէյիմ սու անըն տէրու-
նինտէ հայաթ ը էպէտիյէ իչիւն գայ-
նայան սու փընարը օլաճագ տըր՝ տէ-
15 տի. Գարը անա՝ Էֆէնտիմ, օ սույու
պանա վէր քի սուսամայայըմ վէ պու-
րայա սու չէքմէյէ կէլմէյէյիմ՝ տէտի.
16 Յիսուս անա՝ Կիթ գոճանը չաղըր վէ
17 պուրայա կէլ՝ տէտի. Գարը տախի
Գոճամ եօգ տըր տէյիւ ճէվապ վէրտի.
Յիսուս անա՝ Գոճամ եօգ տէտիյինտէ
18 տօղրու սէօյլէտին. Զիրա պէշ գոճայա
վարտըն, վէ շիմտի սէնին իլէ օլան
քիմսէ գոճան տէյիլ տիր. պունու
19 կէրչէք սէօյլէտին՝ տէտի. Գարը անա՝
Էյ էֆէնտիմ, կէօրիւյօրըմ քի սէն պիր
20 փէյղամպէր սին. Էճտատըմըզ պու
տաղտա սէճտէ գըլտըլար, վէ սիզ՝ Սէճ-
տէ գըլմագ լազըմ օլան մահալ Եէրու-
21 շալիմտէ տիր՝ տէրսինիզ, տէտի. Յի-
սուս անա՝ Էյ խաթուն, պանա ինան.
սա'աթ կէլիյօր քի՝ Փէտէրէ նէ պու
տաղտա, նէ տէ Եէրուշալիմտէ սէճտէ
22 գըլաճագսընըզ. Սիզ պիլմէտիյինիզէ
սէճտէ գըլարսընըզ, պիզ պիլտիյիմիզէ
սէճտէ գըլարըզ. զիրա խէլաս Եէհու-
23 տիլէրտէն տիր. Լաքին սա'աթ կէլիր
վէ շիմտի հազըր տըր քի՝ կէրչէքտէն
սէճտէ գըլանլար Փէտէրէ րուհ վէ հա-
գիգաթ իլէ սէճտէ գըլաճագլար. զիրա
Փէտէր տախի քէնտիսինէ պէօյլէ սէճտէ
24 գըլանլար իսթէր. Ալլահ րուհ տըր, վէ
անա սէճտէ գըլանլար րուհ վէ հագի-
գաթ իլէ սէճտէ գըլմագ կէրէք տիր՝
25 տէտի. Գարը անա՝ Քրիսթոս Թէսմիյէ
օլունան Մէսիհ կէլէճէյինի պիլիրիմ, օ
կէլտիյի զէման պիզէ հէր շէյի իխպար
26 էտէճէք տիր՝ տէտի. Յիսուս անա՝ Պէն,
քի սէնին իլէ քէլամ էտիյօրըմ, օ իմ՝
27 տէտի. Վէ պու սըրատա շակիրտլէրի
կէլիփ՝ գարը իլէ սէօյլէշտիյինէ թէ'աճ-
ճիւպ էթտիլէր իսէ տէ, հիչ պիրի՝ Նէ՞
արայօրսըն, վէ եախօտ՝ Անըն իլէ նէ՞
սէօյլէշիյօրսըն՝ տէմէտի.
28 Օլ վագըթ գարը տէսթիսինի պրա-
29 գըփ շէհրէ վարտը, վէ էհալիյէ՝ Կէլի-
նիզ, էթտիյիմ շէյլէրին ճիւմլէսինի պա-
նա սէօյլէյէն պիր ատէմ կէօրիւնիւզ;
'աճէպա Մէսիհ պու՞ մը տըր՝ տէտի.
30 Անլէր տախի շէհրտէն չըգըփ անըն եա-
նընա կէլիյօրլար իտի.
31 Պու արալըգ շակիրտլէրի անա՝ Եա
Մու'ալլիմ, թա'ամ էյլէ՝ տէյիւ րիճա
32 էթտիլէր. Օլ տախի անլէրէ՝ Սիզին
պիլմէտիյինիզ պէնիմ եէյէճէք թա'ա-

33 մըմ վար՝ տէտի. իմտի շակիրտլէրի պի-
րի պիրինէ՝ 'Աճէպա անա պիր քիմսէ
34 եէյէճէք կէթիրմի՞շ մի՝ տէտիլէր։ Յի-
սուս անլէրէ տէտի քի՝ Պէնիմ թա'ա-
մըմ պէնի իրսալ էտէնին իրատէթինի
իճրա վէ անըն իշինի իթմամ էթմէք
35 տիր։ Սիզ՝ Հասատա վագթը կէլմէսինէ
տահա տէօրթ այ վար տըր՝ տէմէ՞զ մի-
սինիզ. իշթէ սիզէ տէրիմ քի՝ կէօզլէ-
րինիզի աչըպ թարլալարա պագընըզ.
զիրա հալա հասատ իչիւն պէյազլանմըշ-
36 տըրլար։ Վէ պիչէն ուճրէթ ալըպ հա-
յաթը էպէտիյէյէ մահսուլ ճէմ' էտէր.
թա քի հէմ էքէն հէմ տէ պիչէն պէ-
37 րապէր սէվինէլէր։ Զիրա՝ Պիրի էքէր,
տիկէրի պիչէր՝ քէլամը պունտա հագգ-
38 տըր։ Պէն սիզի էմէք չէքմէտիյինիզ
շէյի պիչմէյէ կէօնտէրտիմ. պաշգալար
էմէք չէքտիլէր, սիզ անլէրին էմէյինէ
տախիլ օլտընըզ։

39 Վէ՝ Էթտիյիմ շէյլէրին ճիւմլէսինի
պանա սէօյլէտի՝ տէյիւ շէհատէթ էտէն
գարընըն սէօզիւ իչիւն, օլ շէհրտէն
չօգ Սամարիալըլար անա իման էթտի-
40 լէր։ Վէ Սամարիալըլար անըն նէզտի-
նէ կէլիպ՝ խանլարընտա գալմասընը ան-
տէն րիճա էթմէլէրի իւզէրինէ, օրա-
41 տա իքի կիւն գալտը։ Վէ անըն քէլա-
մը իչիւն տահա չօգ քիմսէլէր իման է-
42 տիպ, Գարըյա խիթապէն՝ Ինանմամըզ
արթըգ սէնին սէօզիւնէ մէպնի տէյիլ
տիր. զիրա պիզ քէնտիմիզ իշիթտիք
վէ տիւնեանըն Խէլասքեարը Մէսիհ
հագիգաթէն պու իտիյինի պիլիրիզ՝ տէ-
տիլէր։

43 Վէ պու իքի կիւնտէն սօնկրա օրա-
44 տան չըգըպ Ճէլիլէ կիթտի։ Զիրա Յի-
սուս քէնտիսի՝ Պիր փէյղամպէրին քէն-
տի վաթանընտա ի'թիպարը եօգ տըր՝
45 տէյիւ շէհատէթ էթտի։ Վէ Ճէլիլէ կէլ-
տիյինտէ, Ճէլիլլիլէր պայրամ վագթը
Եէրուշալիմտէ պիլէ ճիւմլէ իճրա էթ-
տիյինի կէօրմիւշ օլմալարըյլէ, անը գա-
պուլ էթտիլէր. զիրա քէնտիլէր տա-
խի պայրամ իչիւն կիթտիլէր։

46 Իմտի Յիսուս սույու շէրապա թէպ-
տիլ էթտիյի Ճէլիլէտէ վագը՝ Գանայա
թէքրար կէլտիյինտէ, օրատա ասըլզա-
տէ պիր ատէմ վար իտի քի օղլու Գէֆըր-
47 նահումտա խասթա իտի։ Պու զաթ՝
Յիսուսըն Եէհուտիյէտէն Ճէլիլէ կէլ-
տիյինի իշիթտիքտէ եանընա վարըպ,
վէ էնիպ օղլունա շիֆա վէրմէսինի ան-
տէն րիճա էյլէտի. զիրա էօլմէք իւզրէ
48 իտի։ Օլ վագըթ Յիսուս անա՝ 'Ալա-
մէթլէր վէ մու'ճիզէլէր կէօրմէյինճէ ի-
49 ման էթմէյէճէքսինիզ՝ տէտի։ Օլ ա-
սըլզատէ անա՝ Էյ էֆէնտի, չօճըղըմ
50 էօլմէզտէն էվվէլ էն՝ տէտի։ Յիսուս
անա՝ Կիթ, օղլուն հայաթ պուլտու՝ տէ-
տի. վէ օլ ատէմ Յիսուսըն քէնտիսինէ
տէտիյի քէլամա իման էտիպ կիթտի։
51 Վէ օ տահա էնէր իքէն, գուլլարը
քէնտիսինի գարշըլայըպ, Չօճըղըն հայաթ
պուլտու՝ տէյէրէք անա խապէր վէր-
52 տիլէր։ Անլէրտէն սա'աթ գաչտա իֆա-
գաթ պուլտըղընը սու'ալ էթմէսիյլէ,
Տիւն սա'աթ եէտիտէ հիւմմասը տէֆ'
53 օլտու՝ տէտիլէր։ Օլ վագըթ պէտէրի
Յիսուսըն քէնտիսինէ՝ Օղլուն հայաթ պու-
լտու՝ տէտիյի սա'աթտա օլտըղընը անկ-
լատը. վէ քէնտիսի պիւթիւն էհլ ի
54 պէյթի իլէ պէրապէր իման էթտի։ Յի-
սուս Եէհուտիյէտէն Ճէլիլէ կէլտիքտէն
սօնկրա, իճրա էյլէտիյի իքինճի մու'-
ճիզէ պու տըր։

ՊԱՊ 5

1 Պա'տէհու Եէհուտիլէրին պայրամը օ-
2 լուպ, Յիսուս Եէրուշալիմէ չըգտը։ Վէ
Եէրուշալիմտէ, Գօյուն գափուսու գուր-
պինտէ 'Իպրանիճէ Պէյթհաստա տէնի-
լէն պիր հավուզ օլուպ՝ անըն պէշ էյ-
3 վանը վար իտի։ Անլէրտէ ա'մա վէ թօ-
փալ վէ ա'զասը գուրումըշ օլան փէք
չօգ խասթալար սույուն թահրիքինէ
մունթազըր օլարագ եաթըյօրլար իտի։
4 Զիրա վագըթ վագըթ հավուզա պիր
մէլէք էնիպ՝ սույու թահրիք էտէր ի-
տի. իմտի սու թահրիք օլունտուգտան
սօնկրա էն էվվէլ էնէն քիմսէ հէր նէ
'իլլէթի վար իսէ, շիֆա պուլուր իտի։
5 Վէ օրատա օթուզ սէքիզ սէնէտէն

պէրու խասթա օլան պիր ատէմ վար
6 իտի։ Յիսուս անը եաթմըշ օլտըղը հալտէ
կէօրիւպ, չօգ զէմանտան պէրու
պէօյլէ օլտըղընը պիլիպ, անա՝ Սըհհաթ
պուլմագ իսթէրմիսին՝ տէտի։
7 Խասթա անա՝ Էֆէնտիմ, սու թահրիք
օլունտուգտա պէնի հավուզա գօյաճագ
ատէմիմ օլմատըղընտան, պէն կիթմէքտէ
իքէն պէնտէն էվվէլ պաշգասը
8 էնէր՝ ճէվապընը վէրտի։ Յիսուս անա՝
Գալգ, եաթաղընը գալտըրըպ եիւրիւ՝
9 տէտի։ Օլ ատէմ տախի ֆիլ հալ սըհհաթ
պուլտու, վէ եաթաղընը գալտըրըպ
եիւրիւտիւ։ Վէ օլ կիւն Սէպթ կիւնիւ
10 իտի։ Պունուն իչին Եէհուտիլէր
շիֆա պուլան քիմսէյէ՝ Սէպթ կիւնիւտիւր,
սանա եաթաղը գալտըրմագ հէլալ
11 տէյիլ տիր՝ տէտիլէր։ Օլ տախի
անլէրէ՝ Պանա շիֆա վէրէն քիմսէ
քէնտիսի պանա՝ Եաթաղընը գալտըրըպ
եիւրիւ՝ տէտի՝ ճէվապընը վէրտի։
12 Իմտի անա, Սանա՝ Եաթաղընը գալտըրըպ
եիւրիւ՝ տէյէն ատէմ քիմ տիր՝
13 տէյիւ սուալ էթտիլէր։ Շիֆա պուլան
քիմսէ իսէ անըն քիմ օլտուղունու պիլմէզ
իտի. զիրա Յիսուս օլ մահալտէ քէսրէթ
իլէ նաս պուլունտուղունտան պիր թարաֆա
14 չէքիլմիշ իտի։ Պա՛տէհու Յիսուս անը
հէյքէլտէ պուլուպ, անա՝ Իշթէ սըհհաթ
պուլտուն. արթըգ կիւնահ իշլէմէ,
օլմայա քի սանա տահա ֆէնա պիր շէյ
15 վագը՝ օլա՝ տէտի։ Օլ ատէմ վարըպ
Եէհուտիլէրէ քէնտիսինէ շիֆա վէրէն
Յիսուս օլտուղունու խապէր վէրտի։
16 Վէ պու սէպէպտէն Եէհուտիլէր Յիսուսա
թէ՛աատի էտիպ պու շէյլէրի
Սէպթ կիւնիւնտէ էթտիյի իչիւն գաթլինի
17 արարլար իտի։ Ամմա Յիսուս անլէրէ
ճէվապէն՝ Փէտէրիմ շիմտիյէտէք
իշլէյօր, պէն տախի իշլէյօրիմ՝ տէտի։
18 Պու սէպէպտէն Եէհուտիլէր անըն
գաթլինի տահա զիյատէ արարլար,
զիրա Սէպթի պօզմագ էյլէտիյինտէն մա՛ատա
Ալլահ Փէտէրիմ տիր՝ տէյէրէք,
քէնտինի Ալլահա միւսավի գըլար իտի։
19 Իմտի Յիսուս անլէրէ ճէվապէն տէտի
քի՝ Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ
տէրիմ քի՝ Փէտէրին պիր շէյ էթտիյինի
կէօրմէտիքճէ Օղուլ քէնտիլիյինտէն
պիր շէյ էտէմէզ, զիրա օ նէ էտէրսէ,
20 Օղուլ տախի հէման անը էտէր։ Զիրա
Փէտէր Օղլու սէվէր վէ քէնտի էյլէտիյի
շէյլէրին ճիւմլէսինի անա կէօսթէրիր.
վէ սիզին թէ՛աճճիւպ էթմէնիզ իչիւն անա պունլարտան տահա
պիւյիւք իշլէր կէօսթէրէճէք տիր։
21 Զիրա Փէտէր էօլիւլէրի իգամէ վէ իհեա
էյլէտիյի միսիւլլիւ Օղուլ տախի պէօյլէճէ
իսթէտիյի քիմսէլէրի իհեա էտէր։
22 Զիրա Փէտէր հիչ պիր քիմսէյի հիւքմ
էթմէզ, ամմա պիւթիւն հիւքմիւ Օղլունա
23 թէսլիմ էթմիշ տիր. թա քի ճիւմլէսի
Փէտէրէ իհթիրամ էթտիքլէրի միսիւլլիւ,
Օղլա տախի իհթիրամ էտէլէր։
Օղլա իհթիրամ էթմէյէն՝ անը կէօնտէրէն
Փէտէրէ իհթիրամ էթմէմիշ օլուր։
24 Հագիգաթէն, հագիգաթէն, սիզէ
տէրիմ քի՝ պէնիմ քէլամըմը տինլէյիպ,
պէնի իրսալ էտէնէ իման էտէն
տայիմէ հայաթը էպէտիյէյէ մալիք օլուր,
վէ մահքիւմիյէթէ տիւչար օլմազ,
ֆագաթ մէվթտէն հայաթա ին-
25 թիգալ էթմիշ տիր։ Հագիգաթէն, հագիգաթէն,
սիզէ տէրիմ քի՝ վագըթ
կէլիյօր, վէ հալա հազըր տըր քի էօլիւլէր
Իպնուլլահըն սավթընը իշիտէճէքլէր,
իշիտէնլէր տախի տիրիլէճէքլէր տիր։
26 Զիրա Փէտէր քէնտի զաթընտա հայաթա
մալիք օլտուղու միսիւլլիւ, Օղլա տախի
պէօյլէճէ քէնտի զաթընտա հայաթա
27 մալիք օլմագլըղը վէրմիշ տիր։ Վէ
ատէմ օղլու օլտուղու իչիւն, հիւքմ էթմէյէ
տախի անա սալահիյէթ վէրմիշ
28 տիր։ Պունա թէ՛աճճիւպ էթմէյինիզ.
զիրա վագըթ կէլիյօր քի գապիրլէրտա
օլանլարըն ճիւմլէսի անըն սավթընը իշիտէճէքլէր.
29 Վէ խայր իշլէյէնլէր գըյամէթ
իլէ հայաթա, շէրր իշլէյէնլէր
իսէ գըյամէթ իլէ մահքիւմիյէթէ չըգաճագլար
30 տըր։ Պէն քէնտիլիյիմտէն պիր
շէյ էտէմէմ. իշիթտիյիմէ կէօրէ հիւքմ
էտէրիմ. պէնիմ հիւքմիւմ տախի հագգ
տըր, զիրա քէնտի իրատէթիմի տէյիլ,
անճագ պէնի իրսալ էտէն [Փէտէրին]

իրատէթինի արամըյօրըմ. Էյէր պէն քէն-
31 տի հաքքըմտա շէհատէթ էտէրսէմ շէ-
32 հատէթիմ հագգ տէյիլ. Պաշգա պէնիմ
հագգըմտա շէհատէթ էտէն վարտըր
որ. վէ պէնիմ հագգըմտա էթտիյի
շէհատէթ հագգ օլտուղունու պիլիրիմ.
33 Սիզ Եուհաննայըն եանընա ատամլար
կէօնտէրտինիզ, օլ տախի հագգա
34 շէհատէթ էյլէտի. Պէն իսէ ինսանտան
խաքըն'ատան շէհատէթ ալմամ, անճագ
խէլաս պուլմանըզ իչին պու շէյլէրի
35 սէօյլէյօրըմ. Օ եանար վէ պարլար
չըրաղ իտի, վէ սիզ պիր միւտտէթ ա-
նըն զիյասընտա շատ օլմաղ իսթէտի-
36 նիզ. Ամմա պէնիմ Եուհաննայըն շէ-
հատէթինտէն պէօյիւք շէհատէթիմ
վար, զիրա իթմամ էթմէք իւզրէ Փէ-
տէրին պանա վէրտիյի ա'մալ, հէման
պու իշլէտիյիմ ա'մալ, Փէտէրին պէնի
իրսալ էթտիյինէ հագգըմտա շէհատէթ
37 էտէրլէր. Վէ պէնի իրսալ էտէն Փէտէր
քէնտիսի տախի հագգըմտա շէհատէթ
էթմիշ տիր. սիզ հիչ պիր վագիթտէ անըն
սէտասընը իշիթմէտինիզ, վէ հէյէթի-
38 նի կէօրմէտինիզ. Վէ քէլամը տախի
սիզտէ գա'իմ տէյիլ տիր, չիւնքի սիզ
անըն իրսալ էթտիյի քիմսէյէ իման
39 էթմէյօրսընըզ. Քիթապլարը թէթէպ-
պիւ' էտինիզ. զիրա անլէր իլէ հայաթը
էպէտիյէյէ մալիք օլտուղունուզու զան էտէր-
սինիզ. վէ պէնիմ իչին շէհատէթ է-
40 տէն անլէր տիր. Վէ սիզ հայաթա մա-
լիք օլմաղ իչին պանա կէլմէք իսթէ-
41 մէյօրսընըզ. Ինսանլարտան իզզէթ ալ-
42 մամ. Լաքին սիզի պիլիրիմ քի իչի-
նինիզտէ Ալլահ մուհապպէթի եօգ տըր.
43 Պէն Փէտէրիմին իսմի իլէ կէլտիմ, վէ
պէնի գապուլ էթմէյօրսընըզ. էյէր
տիյէր պիր քիմսէ քէնտի իսմի իլէ կէ-
44 լիրսէ, անը գապուլ էտէրսինիզ. Սիզ
պիրի պիրինիզտէն իզզէթ ալըպ, եալ-
ըընըզ Ալլահտան կէլէն իզզէթի արա-
մազ իքէն նա՞սըլ իման էտէ պիլիրսի-
45 նիզ? Փէտէրէ սիզի պէն իթթիհամ է-
տէճէյիմ՝ զանն էթմէյինիզ. սիզի իթ-
թիհամ էտէն վար տըր, օ տա սիզին
46 իւմիտ էթտիյինիզ Մուսա տըր. Չի-
րա էյէր Մուսայա իմանէտմիշ օլսայտը-
նըզ, պանա տախի իման էտէրտինիզ. զիրա օ
47 պէնիմ հագգըմտա եազտը. Ամմա ա-
նըն քիթապլարընա իմանէտմէզսէնիզ
պէնիմ սէօզլէրիմէ նա՞սըլ ի-
նանաճագսընըզ.

ՊԱՊ 6

1 Պա'տէհու Յիսուս Ճէլիլ տէնիզի եա'-
նի Թիպէրիյէ տէնիզինին էօթէ թարա-
2 ֆընա 'ազիմէթ էթտի. Խասթալարա
կէօսթէրտիյի 'ալամէթլէրի կէօրտիւք-
լէրի իչին, արտընճա վաֆիր խալգ
3 կիտէր իտի. Վէ Յիսուս տաղա չըգըպ
չագըրտլարը իլէ պէրապէր օրատա օ-
4 թուրտու. Եէհուտիլէրին Ֆըսըհ պայրա-
մը տախի եագըն իտի.

5 Իմտի Յիսուս նազար էտիպ՝ եանընա
վաֆիր խալգ կէլտիյինի կէօրտիւքտէ,
Ֆիլիփփոսա՝ Պունլարըն եէմէսի ի-
չին նէրէտէն էքմէք սաթըն ալա-
6 ճագըզ տէտի. Պունու տախի անը թէճ-
րիպէ իչիւն սէօյլէտի. զիրա քէնտիսի
7 նէ էտէճէյինի պիլիր իտի. Ֆիլիփփոս
անա ճէվապ էտէն՝ Պունլարըն հէր պիրի
աղ պիր շէյ ալմասը իչիւն իքի եիւզ
տինարլըգ էքմէք քիֆայէթ էթմէզ՝
8 տէտի. Շակիրտլէրինտէն պիրի՝ Սիմօն
Պէտրոսըն գարտաշը Անտրէաս անա
9 տէտի քի, Պուրատա պէշ արփա էք-
մէյի իլէ իքի պալըգը օլան պիր
չօճուգ վար, լաքին պու գատար քի-
10 շիյէ նէ տուր? Ամմա Յիսուս՝
Ատամլարը օթուրթունուզ՝ տէտի. Վէ օլ
մահալտէ չօգ օթ պուլունուրտու. օլ ա-
տամլար թախմինա պէշ պին քատար օ-
11 թուրտուլար. Վէ Յիսուս էք-
մէքլէրի ալըպ շուքր էթտիքտէն սօնկ-
րա, շակիրտլէրէ վէ շակիրտլէր տախի
օթուրանլարա թագսիմ էտիպ, քէզա-
լիք պալըգլարտան իսթէտիքլէրի գա-
12 տար վէրտի. Վէ տոյտուգլարընտա,
շակիրտլէրինէ իթտիյէն՝ Ֆազլա գա-
լան պարչալարը թօփլայընըզ, պիր շէյ
13 զայի օլմասըն՝ տէմիշ իտի. Ան-
լէր տախի տէփշիրիպ՝ օլ պէշ արփա

էքմէյինտէն եէյէնլէրտէն արթան փար-
չալար իլէ օն իքի քիւֆէ տօլտուրտուլար։
14 Վէ օլ ատէմլէր Յիսուսըն իճրա էթ-
տիյի 'ալամէթի կէօրմէքլէ՝ Ֆիլ հա-
գիգէ տիւնեայա կէլէճէք օլ փէյղամ-
15 պէր պու տըր՝ տէտիլէր։ Յիսուս տա-
խի անլէրին՝ մէլիք էթմէք իչիւն կէ-
լիպ քէնտինի ճէպրէն կէօթիւրէճէք-
լէրինի պիլմէսիյլէ, թէքրար եալընըզ-
16 ճա տաղա չէքիլտի։ Վէ աքշամ օլ-
տըգտա, շակիրտլէրի տէնիզէ էնտիլէր։
17 Վէ գայըղա կիրիպ՝ տէնիզին էօթէ թա-
րաֆընա, Քէֆրնահումա կիտիյօրլար
տըր։ Վէ գարանլըգ պասմըշ օլուպ՝
Յիսուս տահա եանլարընա կէլմէմիշ
18 տի։ Տէնիզ տախի չէտիտ պիր րիւզ-
կեար էսմէսինտէն թէլաթիւմ էթմէք-
19 տէ իտի։ Իմտի անլէր գիւրէք չէքէ-
րէք, եիրմի պէշ վէ եա օթուզ օգ ա-
թըմը գատար կիթտիքլէրինտէ, Յի-
սուսը տէնիզին իւզէրինտէ եիւրիւյէ-
րէք գայըղըն եանընա կէլիր կէօրիւպ՝
20 գօրգտըլար։ Օլ տախի անլէրէ՝ Պէն
21 իմ, գօրգմայընըզ՝ տէտի։ Օլ զէման
սէվինէրէք անը գայըղա ալտըլար. վէ
տէր 'հալ գայըգ կիտէճէքլէրի եէրէ
վարըլ օլտու։

22 Էրթէսի կիւն տէնիզին էօթէ թարա-
ֆընտա տուրան խալգ օրատա անըն
շակիրտլէրինին պինմիշ օլտըգլարը պիր
գայըգտան զայրի օլմատըղընը, վէ Յի-
սուսըն՝ շակիրտլէրի իլէ պէրապէր գա-
յըղա կիրմէմիշ, անճագ շակիրտլէրի-
նին եալընըզ կիթմիշ օլտըգլարընը կէօր-
23 տիւքլէրինտէ, (Հալ պու քի Րապպ՝
շիւքր էթտիքտէն սօնրա, էքմէք եէ-
տիքլէրի մահալլէ եագըն Թէպէրիյէտէն
24 պաշգա գայըգլար կէլտի,) Իմտի խալգ
Յիսուսըն վէ շակիրտլէրինին օրատա
օլմատըղընը կէօրտիւքլէրինտէ, քէն-
տիլէր տախի գայըգլարա պինիպ Յի-
սուսը արայարագ, Քէֆրնահումա կէլ-
25 տիլէր։ Վէ անը տէնիզին էօթէ թա-
րաֆընտա պուլունճա, անա՝ Եա մու'ալ-
լիմ, պուրայա նէ՞ վագըթ կէլտին՝ տէ-
26 տիլէր։ Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Հա-
գիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ
քի 'ալամէթլէր կէօրտիւյիւնիւզ իչիւն
տէյիլ, անճագ օլ էքմէքլէրտէն եէյիպ
տօյտըղընըզ իչիւն պէնի արայօրսընըզ։
27 Ֆանի օլան թա'ամա տէյիլ, անճագ
Իպն իւլ ինսանըն սիզէ վէրէճէյի հա-
յաթ ը էպէտիյէ իչիւն պագի գալան
թա'ամա սա'յ էտինիզ. զիրա փէտէր
Ալլահ անը թէմհիր էթմիշ տիր՝ տէտի.
28 Օլ զէման անա՝ Ալլահըն ա'մալընը իճ-
րա էթմէք իչիւն նէ՞ էտէլիմ՝ տէտի-
29 լէր. Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Ալլա-
հըն 'ամէլի պու տըր քի՝ անըն իրսալ
էթտիյի քիմսէյէ իման էտէսինիզ՝ տէ-
30 տի։ Իմտի անա՝ Եա սէն, պիզիմ կէօ-
րիւպ սանա իման էթմէքլիյիմիզ իչիւն
նէ՞ 'ալամէթ կէօսթէրիրսին. նէ՞ իշլէր-
31 սին։ Էճտատըմըզ պէրրիյէտէ մէննի
եէտիլէր, Նիթէքիմ՝ Անլէրէ եէմէյէ
սէմատան էքմէք վէրտի՝ տէյիւ եա-
32 զըլմըշ տըր՝ տէտիլէր։ Յիսուս տախի
անլէրէ՝ Հագիգաթէն հագիգաթէն սի-
զէ տէրիմ քի՝ սէմատան օլան էքմէյի
սիզէ Մուսա վէրմէտի, լաքին սէմա-
տան օլան հագիգի էքմէյի սիզէ փէ-
33 տէրիմ վէրիր։ Զիրա Ալլահըն էքմէյի
սէմատան նազիլ օլուպ տիւնեայա հա-
34 յաթ վէրէն տիր՝ տէտի։ Իմտի անա՝
Եա Րապպ, պիզէ պու էքմէյի տա'իմա
35 վէր՝ տէտիլէր։ Յիսուս տախի անլէրէ
տէտի քի՝ Օլ հայաթ էքմէյի պէն իմ.
պանա կէլէն ասլա աճըգմայաճագ, վէ
պանա իման էտէն ասլա սուսամայա-
36 ճագ տըր։ Լաքին սիզէ տէտիմ քի պէ-
նի կէօրտիւնիւզ, հէմ տէ իման
37 էթմէյօրսունըզ։ Փէտէրին պիլ ճիւմլէ
պանա վէրտիյի պանա կէլիր. վէ պա-
38 նա կէլէնի ասլա տըշարը աթմամ։ Զի-
րա քէնտի իրատէթիմի տէյիլ, անճագ
պէնի իրսալ էտէնին իրատէթինի իճ-
րա էթմէք իւզրէ սէմատան նիւզուլ
39 էթտիմ։ Վէ պէնի իրսալ էտէն փէտէ-
րին իրատէթի պու տըր քի՝ պիլ ճիւմ-
լէ պանա վէրտիյինտէն հիչ պիրինի զայի'
էթմէյիպ, անճագ անը եէվմ իւլ ա-
40 խըրտէ իհեա էտէյիմ։ Վէ պէնի իրսալ
էտէնին իրատէթի պու տըր քի՝ Օղլու
կէօրիւպ անա իման էտէն հէր պիր քի-

մէնէ հայաթ ը էպէտիյէյէ մալիք օլա,
պէն տախի անը եէվմ իւլ ախիրտէ
իհեա էտէյիմ։
41 Պունուն իւզէրինէ Եէհուտիլէր՝ Սէ-
մատան էնէն էքմէք պէն իմ՝ տէտիյի
իչին անըն հագգընտա սէօյլէնէրէք,
42 Պու քիմսէ Յիսուս իպն ի Եուսուֆ
տէյի՞լ մի քի՝ պիզ անըն փէտէրի իլէ
վալիտէսինի պիլիրիզ. պու հալտէ նա՞-
սըլ՝ Սէմատան նիւզուլ էթթիմ՝ տէ-
43 յօր, տէտիլէր։ Վէ Յիսուս ճէվա-
պէն տէտի քի՝ Պէյնինիզտէ սէօյ-
44 լէնմէյինիզ. Պէնի իրսալ էտէն Փէտէր
անը չէքմէյինճէ՝ պիր քիմսէ պանա
կէլէմէզ, պէն տախի անը եէվմ իւլ
45 ախիրտէ իհեա էտէճէյիմ։ Ճիւմլէսի
Ալլահ թարաֆընտան թա'լիմ օլունմըշ
օլաճագլար՝ տէյիւ փէյղամպէրլէրին
մուհարրէրտիր. պունա պինաէն Փէ-
տէրտէն հէր իշիտիպ էօյրէնէն պանա
46 կէլիր։ Տէյիլ քի պիր քիմսէ Փէտէրի
կէօրմիւշ օլա, իլլա Ալլահ թարաֆըն-
տան օլան զաթ Փէտէրի կէօրմիւշ տիր։
47 Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէ-
րիմ քի պանա իման էտէն հայաթ ը
48 էպէտիյէյէ մալիք տիր։ Հայաթ էքմէյի
49 պէն իմ։ Էճտատընըզ պէրրիյէտէ մէն-
50 նի եէյիպ վէֆաթ էթտիլէր։ Սէմատան
նազիլ օլան էքմէք պու տուր, թա քի
անտան պիր քիմսէ եէյիպ տէ վէֆաթ
51 էթմէյէ։ Սէմատան նիւզուլ էտիպ հայյ
օլան էքմէք պէն իմ. Էյէր պիր քիմ-
սէ պու էքմէքտէն եէրսէ, իլէլ էպէտ
եաշայաճագ տըր, վէ պէնիմ վէրէճէ-
յիմ էքմէք տիւնեանըն հայաթը ի-
չիւն վէրէճէյիմ թէնիմ տիր։
52 Իմտի Եէհուտիլէր՝ Պու ատէմ նէ
վէճհլէ թէնինի եէմէմիզ իչիւն վէրէ
պիլիր՝ տէյիւ պէյնլէրինտէ մու'արազա
53 էթտիլէր։ Յիսուս տախի անլարա տէ-
տի քի՝ Հագիգաթէն, հագիգաթէն սի-
զէ տէրիմ քի, Էյէր Իպն իւլ Ինսանըն
թէնինի եէմէյիպ գանընը իչմէզսէնիզ,
54 քէնտինիզտէ հայաթ օլմազ։ Պէնիմ
թէնիմի եէյիպ գանըմը իչէնին հայաթ ը
էպէտիյէյէ մալիք տիր, պէն տախի ա-
նը եէվմ իւլ ախիրտէ իհեա էտէճէ-
55 յիմ։ Զիրա թէնիմ հագիգաթէն թա'ամ
տըր, վէ գանըմ հագիգաթէն շուրպ
56 տըր։ Թէնիմի եէյիպ գանըմը իչէն պէն-
տէ, պէն տախի անտէ սաքին օլուրըմ։
57 Հայյ օլան Փէտէր պէնի իրսալ էթտի,
պէն տախի Փէտէրին սէպէպիյլէ հա-
յաթտա օլտուղըմ միսիլլիւ, պէնի եէ-
յէն տախի պէնիմ սէպէպիմլէ հայաթ-
58 տա օլաճագ տըր։ Սէմատան նազիլ օ-
լան էքմէք պու տըր. Էճտատընըզ
մաննի եէյիպ վէֆաթ էթտիքլէրի կի-
պի տէյիլ տիր. պու էքմէյի եէյէն իլ
էլ էպէտ հայաթտա օլաճագ տըր։
59 Պու շէյլէրի Քէփէռնահումտա թա'լիմ
էտէրէք, սինակօկտա սէօյլէտի։
60 Վէ շակիրտլէրինտէն նիչէլէրի պու-
նու իշիթտիքլէրինտէ, Պու սէօզ ազըր
տըր. պունու քիմ տինլէյէ պիլիր՝
61 տէտիլէր։ Վէ Յիսուս շակիրտլէրինին
պունուն իւզէրինէ սէօյլէնտիքլէրինի
քէնտի տէրունինտէ պիլէրէք, անլարա
խիթապէն՝ Պու սիզի չէյ սիւրչտիւրիւ-
62 յօր մու. Էյէր Իպն իւլ Ինսանըն մու-
գատտէմա օլտուղու մահալլէ 'ուրուճ էթ-
63 տիյինի կէօրիւրսէնիզ . . . Իհեա էտէն
Ռուհ տըր, թէն հիչ պիր ֆա'իտէ էթ-
մէզ. Պէնիմ սիզէ սէօյլէտիյիմ սէօզ-
64 լէր Ռուհ վէ հայաթ տըր։ Լաքին սիզ-
տէն պա'զը իման էթմէյէն քիմսէլէր վար
տըր՝ տէտի. չիւնքի Յիսուս իպթիտա-
յանլար քիմլէր օլտուղունը վէ քէնտինի
էլէ վէրէճէք օլան քիմ իտիյինի իպ-
65 թիտատան պիլիր իտի. Վէ տախի, Պու-
նուն իչիւն սիզէ՝ Հիչ քիմսէ Փէտէրիմ
թարաֆընտան քէնտիսինէ վէրիլմէտիք-
չէ պանա կէլէմէզ՝ տէյիւ սէօյլէտիմ,
տէտի։
66 Պունուն իւզէրինէ շակիրտլէրինտէն
նիչէլէրի կէրի չէքիլիպ՝ արթըգ անըն
67 իլէ պէրապէր կէզմէզլէր իտի։ Իմտի
Յիսուս Օն իքիլէրէ՝ Սիզ տախի կիթ-
68 մէք իսթէրմիսինիզ՝ տէտի։ Սիմօն Պէտ-
րոս անա ճէվապէն՝ Եա Ռապպ, քիմէ
կիտէլիմ, հայաթ ը էպէտիյէ սէօզլէրի
69 սէնտէ տիր։ Պիզ տախի իման էտիպ,
Իպնուլլահ [իպն Հայյ] Մէսիհ սէն իտիյի-
70 նի պիլտիք՝ տէտի։ Յիսուս անլարա խի-

Ճէվապէն՝ Պէն սիզ օն իքիլէրի ինթի-
խապ է՞թմէտիմ մի. վէ սիզտէն պիրի
71 շէյթան տըր՝ տէտի. Վէ պունու Սիմ-
'օն օղլու Իսխարիօթի Եէհուտա հագ-
գընտա սէօյլէր իտի. զիրա պու քիմսէ-
նէ օն իքիլէրտէն պիրի իքէն՝ անը էլէ
վէրէճէք իտի.

ՊԱՊ 7

1 Վէ պու շէյլէրտէն սօնրա՝ Յիսուս Ճէ-
լիլէտէ կէզէր իտի, զիրա Եէհուտիլէր
գաթլինէ գաստ էյլէտիքլէրի իչիւն, Եէ-
հուտիյէտէ կէզմէք իսթէմէզ իտի.
2 Վէ Եէհուտիլէրին խայմէ պայրամը
3 եագըն օլմագլէ, գարընտաշլարը անա՝
Շակիրտլէրինին տախի իշլէտիյին 'ամէլ-
լէրի կէօրմէլէրի իչիւն պուրատան չը-
4 գըպ՝ Եէհուտիյէյէ կիթ. Զիրա հիչ պիր
քիմսէ քէնտիսի աշիքեար օլմագ իս-
թէր իքէն, կիզլիճէ պիր շէյ իշլէմէզ.
էյէր պունլարը իշլէրսէն, քէնտինի
5 տիւնեայա իզհար էյլէ՝ տէտիլէր. Զիրա
գարընտաշլարը պիլէ անա իման էթմէզ-
6 լէր իտի. Վէ Յիսուս անլէրէ տէտի քի՝
Պէնիմ վագթըմ տահա կէլմէտի. ֆա-
գաթ սիզին վագթընըզ տա'իմա հազըր
7 տըր. Տիւնեա սիզէ պուղզ էտէմէզ,
ամմա պանա պուղզ էտէր, չիւնքի պէն
անըն հագգընտա՝ ա'մալլէրի ֆասիտ
8 օլտուղունա շէհատէթ էտէրիմ. Սիզ պու
պայրամա չըգընըզ. պէն պու պայրա-
մա [տահա] չըգմամ. զիրա պէնիմ
վագթըմ տահա թէմամ օլմամըշ տըր.
9 Վէ անլէրէ պու շէյլէրի սէօյլէյիպ՝ Ճէ-
10 լիլէտէ գալտը. Ամմա գարընտաշլարը չըգ-
տըգտան սօնրա, օլ զէման քէնտիսի
տախի աշիքեար օլմայարագ, կիզլիճէ
կիպի պայրամա չըգտը.
11 Եէհուտիլէր տախի անը պայրամտա
արայըպ, Նէ՞րէտէ տըր օ՝ տէրլէր իտի.
12 Վէ անըն հագգընտա խալգ արասըն-
տա չօգ գըլու գալ վագը՝ օլարագ,
պա'զըլարը՝ Այի տըր՝ տէյիպ, տիկէր-
լէրի տէ՝ Խայըր, անճագ խալգը իզլալ
13 էտիյօր՝ տէրլէր իտի. Ամմա Եէհուտի-
լէրին գօրգուսընտան նաշի պիր քիմսէ
'ալէնէն անըն լաքըրտըսընը էթմէզլէր իտի.
14 Վէ արթըգ պայրամըն նըսֆը օլտուգ-
տա, Յիսուս հէյքէլէ չըգըպ թա'լիմ է-
15 տէր իտի. Վէ Եէհուտիլէր թէ'աճճիւպ
էտէրէք՝ Պու քիմսէ միւթէ'ալլիմ օլ-
միյէ իքէն, քիթապլարը նա՞սըլ պիլիր՝
16 տէտիլէր. Յիսուս տախի անլէրէ ճէվա-
պէն՝ Պէնիմ թա'լիմիմ քէնտիմին տէ-
յիլ, անճագ պէնի իրսալ էտէնին տիր.
17 Էյէր պիր քիմսէ անըն իրատէթինի իճ-
րա էթմէք իսթէրսէ, պու թա'լիմ Ալ-
լահտա՞ն մը օլտուղունը, վէ եախօտ պէն
քէնտիլիյիմտէն մի սէօյլէտիյիմի պիլէ-
18 ճէք տիր. Քէնտիլիյինտէն սէօյլէյէն
քէնտի 'իզզէթինի արար. ամմա քէն-
տինի իրսալ էտէնին 'իզզէթինի արա-
յան հագգ տըր, վէ անտա հագգսըզ-
19 լըգ եօգ տըր. Մուսա սիզէ շէրի'աթը
վէ՞րմէտի մի, վէ սիզտէն հիչ քիմսէ
շէրի'աթը իճրա էթմէզ. Նի՞չիւն գաթ-
20 լիմի արայօրսընըզ՝ տէտի. Խալգ տա-
խի՝ Մէճնուն սըն, սէնին գաթլինի
քի՞մ արայօր՝ տէյիւ ճէվապ վէրտիլէր.
21 Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Պիր իշ իշ-
լէտիմ վէ ճիւմլէնիզ թէ'աճճիւպ էտի-
22 յօրսընըզ. Մուսա սիզէ խիթանը վէր-
տի, (պու տախի Մուսատան տէյիլ
տիր, անճագ էճտատտան տըր,) վէ
սիզ սէպթ կիւնիւ ատէմ խաթնէտէր-
23 սինիզ. Էյէր Մուսանըն շէրի'աթը նագզ
օլունմամագ իչիւն սէպթ կիւնիւ ատէմ
խաթն օլունուրսա, սէպթ կիւնիւ պիր
ատէմի քիւլլիյէն սըհհաթ վէրտիյիմ
24 իչիւն պանա տարըլը՞յօր մըսընըզ. Սու-
րէթ ի զահիրէյէ կէօրէ հիւքմ էթմէ-
յինիզ, անճագ 'ատալէթէ կէօրէ հիւքմ
էյլէյինիզ՝ տէտի.
25 Օլ զէման Եէրուշալիմլիլէրտէն պա'-
զըլարը տէրլէր իտի քի՝ Գաթլինի ա-
26 րատըգլարը պու տէյի՞լ մի տիր. Վէ
իշթէ 'ալէնէն սէօյլէյօր, վէ անա
պիր շէյ տէմէյօրլար. 'աճէպա րէ'իսլէր
պունուն հագիգաթէն Մէսիհ իտիյինի
27 եագինէն պիլտիլէ՞ր մի. Լաքին պիզ
պունուն նէրէտէն օլտուղունը պիլիրիզ.
ամմա Մէսիհ կէլտիյի զէման՝ նէրէտէն
օլտուղունը քիմսէ պիլմէզ.

28 Վէ Յիսուս հէյքէլտէ թա՛լիմ էտէր
իքէն, նիտա էտէրէք՝ Հէմ պէնի պի-
լիյօրսընըզ, վէ հէմ նէրէտէն օլտու-
ղումը պիլիյօրսընըզ. վէ պէն քէնտիլիյիմ-
տէն կէլմէտիմ, ֆագաթ պէնի իրսալ
էտէն հագգ տըր, քի սիզ անը պիլմէզ-
29 սինիզ. Պէն անը պիլիրիմ, զիրա պէն
անտան իմ, վէ հէմ պէնի օ իրսալ էյ-
30 լէտի՛ տէտի. Պունուն իւզէրինէ անը
թութմաղա գաստ էթտիլէր իսէ տէ,
հիչ պիր քիմսէ անա էլ ուզաթմատը,
չիւնքի անըն վագթը տահա կէլմէմիշ
31 իտի. Վէ խալգտան նիչէլէրի անա ի-
ման էտիպ, Մէսիհ կէլտիյի զէման՝
պունուն իչրա էթտիյի մու՛ճիզաթտան
զիյատէ՞ մի էտէճէք՝ տէտիլէր.
32 Ֆէրիսիլէր խալգըն անըն հագգընտա
պու մըրըլտըյը իշիթտիքլէրի ի-
չին՝ Ֆէրիսիլէր իլէ պաշ քէհինլէր
անը թութմաղ իչին մէմուրլար կէօն-
33 տէրտիլէր. Վէ Յիսուս [անլարա] Տա-
հա պիր աղ զէման սիզին իլէ պէ-
րապէր իմ, սօ՛նրա պէնի կէօնտէրէնին եա-
34 նընա կիտէրիմ. Սիզ պէնի արայաճագսընըզ, վէ
պուլամայաճագսընըզ. Վէ պէնիմ պու-
լունտուղում եէրէ սիզ կէլէմէզսինիզ՝
35 տէտի. Պունուն իւզէրինէ Եէհուտիլէր
պիրի պիրինէ՝ Պու նէրէյէ կիտէճէք
տիր քի պիզ անը պուլամայաճա-
ղըզ. Եունանիլէր արասընտա տա-
ղըլմըշ օլանլարա կիտիպ տէ, Եունա-
36 նիլէրէ՞ մի թա՛լիմ էտէճէք. Պէնի ա-
րայաճագսընըզ վէ պուլամայաճագսընըզ, վէ
պէնիմ պուլունտուղում եէրէ սիզ կէլէ-
մէզսինիզ՝ տէտիյի սէօզ նէ տիր՝
տէտիլէր.
37 Վէ պայրամըն սօն վէ պիւյիւք կիւ-
նիւնտէ Յիսուս այաղա գալգըպ նիտա էտէ-
րէք, Էյէր պիրի սուսամըշ իսէ,
38 պանա կէլսին տէ իչսին. Պանա իմա-
ն էտէնին, քիթապըն տէտիյի կիպի,
գարնընտան տիրի սուլար ըրմագլարը ագա-
ճագ տըր՝ տէտի. Ամմա պու սէօզ-
39 լէրի Ռուհ իչին սէօյլէտի քի, անա իման
էտէնլէր անը ալաճագլար իտի. զիրա
Ռուհ-իւլ-Գուտիւս տահա վէրիլմէմիշ իտի, զիրա Յիսուս հէնուզ
իզզէթլէնմէմիշ իտի.

40 Պու սէօզլէրի իշիթտիքլէրի վագթ խալգ-
տան նիչէլէրի պու ատամ հագիգաթ-
ընտէ՝ Պիր հագիգաթ պու օլ փէյղամ-
41 պէր տիր՝ տէտիլէր. Պաշգալարը՝ Պու
Մէսիհ տիր՝ տէտիլէր. պաշգալարը իսէ՝
42 Եա, Մէսիհ Ճէլիլէտէ՞ն մի կէլիր. Մէ-
սիհ Տաւուտըն նէսլինտէն վէ Տաւուտըն
օլտուղու Պէյթլէհէմ քէօյիւնտէն կէ-
լիր՝ տէյու քիթապ սէօյլէմէզ մի՝
43 տէտիլէր. Պէօյլէճէ անըն հագգընտա
խալգ արասընտա իխթիլաֆ վուգու՛
44 պուլտու. Վէ անլարըն պա՛զըլարը անը
թութմաղ իսթէտիլէր իսէ տէ, հիչ
քիմսէ անա էլ ուզաթմատը.
45 Վէ մէ՛մուրլար պաշ քէհինլէր իլէ
Ֆէրիսիլէրին եանընա կէլտիքլէրինտէ,
անլար՝ Նիչին անը կէթիրմէտինիզ՝
46 տէտիլէր. Մէ՛մուրլար ճէվապէն՝ պու
ատամ կիպի ասլա պիր քիմսէ սէօյլէ-
47 մէմիշ տիր՝ տէտիլէր. Վէ Ֆէրիսիլէր ա-
նլարա ճէվապէն՝ Սիզ տախը ալ-
48 տանտըլը մը սըզ. Բէ՛իսլէրտէն
եախօտ Ֆէրիսիլէրտէն պիրի անա ի-
49 ման էթտի՞ մի. Ամմա շէրի՛աթը
պիլմէյէն պու խալգ մէ՛լուն տուր՝ տէ-
50 տիլէր. Կէճէլէյին անըն եանընա կէլմիշ
օլան Նիգօտիմօս՝ անլարըն պիրի օ-
51 լարագ, անլարա՝ Ա՛ճէպա շէրի՛աթը-
մըզ պիր ատամը էվվէլէ տինլէմէյիպ
նէ էթտիյինի անլամատըգճա, հիւքմ
52 էտէ՞ր մի՝ տէտի. Անլար Պունա ճէվապէն՝
Սէ՛ն տախը մը Ճէլիլէլի սին. Թէֆթիշ
էյլէ վէ պագ քի Ճէլիլէտէն փէյղամպէր
53 զուհուր էթմէմիշ տիր՝ տէտիլէր. Վէ
հէր քէս քէնտի էվինէ կիթտի.

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Վէ Յիսուս Զէյթուն տաղընա կիթտի.
2 Վէ ալէսսապահ թէքրար հէյքէլէ
կէլտի, վէ պիւթիւն խալգ անըն եանընա կէլ-
տի, վէ օթուրուպ անլարա թա՛լիմ էտէր
3 իտի. Վէ քեաթիպլէր իլէ
Ֆէրիսիլէր զինատա թութուլմուշ պիր
գարըյը կէթիրիպ օրթա-
4 յա գոյտուլար. Անա՝ Եա Մուա՛ալ-
լիմ, պու գատըն թիլփիլհալ ը զինատա

5 Ֆի'լինտէ թութուլտու. Վէ Մուսա շէրի'աթտա
պիզէ պէօյլէ քիմսէլէրին
ռէճմ օլունմասընը էմր էթտի. սէն նէ՞
6 տէրսին՝ տէտիլէր. Իթթիհամընա տէր
վէսիլէ պուլմագ իչին, անը թէճրիպէ
իչին պունու սէօյլէտիլէր. լաքին Յիսուս
էյիլիպ՝ փարմաղը իլէ եէրէ եազը
7 եազար իտի. Վէ անա մուսըրրանէ
սու"ալ էթմէլէրիյլէ, տօղրուլուպ անլէրէ՝
Սիզտէն հանկըսը պիկիւնահ իսէ;
անըն իւզէրինէ էվվէլա թաշը օ աթսըն՝
8 տէտի. Վէ եինէ էյիլիպ եէրէ եազը
9 եազար իտի. Վէ պունու իշիթտիքլէրինտէ,
վիճտանլարընտան իլզամ օլունարագ,
իխթիյարլարտան պաշլայըպ
էն սօնկրաքիլէրէ վարընճայատէք, պիրէր
պիրէր չըգտըլար, վէ Յիսուս եալընըզ
գալտը. գարը տախի օրթատա
10 տուրույօր իտի. Վէ Յիսուս տօղրուլուպ
գարըտան մա'ատա պիր քիմսէյի
կէօրմէմէքլէ, անա՝ Էյ գարը, օլ մուտտա"իլէրին
նէ՞րէտէ տիր, հիչ պիրի 'ալէյհինէ
11 հիւքմ է՞թմէտի մի՝ տէտի. Օլ
տախի՝ Հիչ պիրի, Էֆէնտի, տէմէսիյլէ,
Յիսուս անա՝ Պէն տախի 'ալէյհինէ
հիւքմ էթմէմ. կիթ, արթըգ կիւնահ
իշլէմէ՝ տէտի.

12 Վէ եինէ Յիսուս անլէրէ խիթապէն՝
Պէն տիւնեանըն նուրը իմ. պանա թապի'
օլան՝ զուլմէթտէ եիւրիւմէյիպ,
անճագ նուր ը հայաթա մալիք օլաճագ
13 տըր՝ տէտի. Ֆէրիսիլէր տախի անա՝
Սէն քէնտի հագգընտա շէհատէթ էտէրսին,
սէնին շէհատէթին հագգ տէյիլ
14 տիր՝ տէտիլէր. Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝
Հէր նէ գատար պէն քէնտի
հագգըմտա շէհատէթ էտէրսէմ տէ,
շէհատէթիմ հագգ տըր, զիրա նէրէտէն
կէլտիյիմի վէ նէրէյէ կիտէճէյիմի
պիլիրիմ. սիզ իսէ նէրէտէն կէլտիյիմի,
եա նէրէյէ կիտէճէյիմի պիլմէզսինիզ.
15 Սիզ ճիսմանիճէ հիւքմ էտէրսինիզ.
16 պէն հիչ քիմսէյի հիւքմ էթմէմ. Վէ
էյէր պէն հիւքմ էթսէմ տէ, պէնիմ
հիւքմիւմ հագգ տըր. զիրա եալընըզ
տէյիլ իմ, ամմա պէն վէ պէնի իրսալ
17 էտէն Փէտէր պէրապէր իզ. Վէ իքի ատէմին
շէհատէթի հագգ օլտըղը շէրի'աթընըզտա
18 տախի մուհարրէր տիր. Պէն
քէնտի հագգըմտա շէհատէթ էտէրիմ.
պէնի իրսալ էտէն Փէտէր տախի պէնիմ
հագգըմտա շէհատէթ էտէր՝ տէտի.
19 Օլ վագըթ անա՝ Փէտէրին նէ՞րէտէ
տիր՝ տէտիլէր. Յիսուս՝ Նէ՛ պէնի,
նէ՛ տէ Փէտէրիմի պիլիրսինիզ. էյէր
պէնի պիլսէ իտինիզ, Փէտէրիմի տախի
պիլիր իտինիզ՝ տէյիւ ճէվապ վէրտի.
20 Յիսուս պու սէօզլէրի հէյքէլտէ թա'լիմ
էտէր իքէն՝ խազինէտէ սէօյլէտի,
վէ անը հիչ քիմսէ թութմատը, զիրա
վագթը տահա կէլմէմիշ իտի.
21 Պա'տէհու Յիսուս թէքրար անլէրէ
խիթապէն՝ Պէն կիտէրիմ, վէ պէնի
արայըպ տա կիւնահընըզտա էօլէճէքսինիզ.
պէնիմ կիտէճէյիմ եէրէ սիզ
22 կէլէմէզսինիզ՝ տէտի. Պունուն իւզէրինէ
Եէհուտիլէր՝ Աճէպա քէնտի քէնտինի
էօլտիւրէճէ՞ք մի տիր քի՝ Պէնիմ
կիտէճէյիմ եէրէ սիզ կէլէմէզսինիզ տէյօր՝
23 տէտիլէր. Օլ տախի անլէրէ՝ Սիզ
աշաղըտան սընըզ, պէն եուգարըտան
իմ. սիզ պու տիւնեատան սընըզ, պէն
24 պու տիւնեատան տէյիլ իմ. Պու էճլտէն
սիզէ՝ կիւնահլարընըզտա էօլէճէքսինիզ՝
տէտիմ. զիրա էյէր պէն իտիյիմէ
ինանմազսանըզ, կիւնահլարընըզտա
25 էօլէճէքսինիզ՝ տէտի. Պունուն իւզէրինէ
անա՝ Սէն քի՞մ սին՝ տէտիլէր.
Յիսուս տախի անլէրէ տէտի քի՝ Էվվէլտէն
պէրու հէման սիզէ սէօյլէտիյիմ
26 զաթ իմ. Սիզին հագգընըզտա
սէօյլէմէյէ վէ հիւքմ էթմէյէ չօգ շէյլէրիմ
վար. լաքին պէնի իրսալ էտէն
հագգ տըր. վէ պէն տիւնեայա անտէն
27 իշիթտիյիմ շէյլէրի սէօյլէրիմ. Անլէր՝
քէնտիլէրինէ Փէտէր հագգընտա սէօյլէտիյինի
անկլամատըլար.
28 Վէ Յիսուս անլէրէ խիթապէն՝ Իպն
իւլ ինսանը եիւքսէյէ գալտըրտըղընըզտա,
պէն իտիյիմի վէ քէնտիլիյիմտէն
հիչ պիր շէյ էթմէյիպ, լաքին Փէտէրիմին
պանա թա'լիմ էթտիյի իւզէրէ՝
պու շէյլէրի սէօյլէտիյիմի պիլէճէքսինիզ.
29 Վէ պէնի իրսալ էտէն պէնիմ

իլէ պէրապէր տիր. Փէտէր պէնի եա-
լընըզ պըրագմատը, չիւնքի պէն տաի-
մա անըն րիզասը օլան շէյլէրի իճրա
էտէրիմ՝ տէտի.
30 Բու շէյլէրի սէօյլէր իքէն՝ չօգ քիմ-
31 սէլէր անա իման էթտիլէր. Օլ վագըթ
Յիսուս քէնտիսինէ իման էտէն Եէհու-
տիլէրէ խիթապէն՝ Էյէր սիզ պէնիմ
քէլամըմտա տայիմ իսէնիզ, Ֆիլ հագի-
32 գէ շագիրտլէրիմ օլուփ՝ Հագիգաթը
պիլէճէքսինիզ, հագիգաթ տախի սիզի
33 ազատ էտէճէք տիր՝ տէտի. Անա՝ Պիզ
Իպրահիմ զիւրրիյէթի իզ, վէ հիչ պիր
վագըթ քիմսէյէ գուլլուգ էթմէտիք.
սէն նասըլ՝ Ազատ օլաճագսընըզ՝ տէ-
34 յօրսըն տէյիւ ճէվապ վէրտիլէր. Յի-
սուս անլէրէ ճէվապէն՝ Հագիգաթէն,
հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝ Հէր քիմ
կիւնահ իշլէրսէ, կիւնահըն գուլը տըր.
35 Գուլ տախի խանէտէ իլ էլ էպէտ պա-
գի գալմայըզ՝ օղուլ իլ էլ էպէտ գա-
36 լըր. Իմտի էյէր Օղուլ սիզի ազատ է-
տէրսէ, Ֆիլ վագը՝ ազատ օլաճագսը-
37 նըզ. Իպրահիմ զիւրրիյէթի օլտըղը-
նըզը պիլիրիմ. ամմա գաթլիմի արա-
յօրսընըզ, չիւնքի քէլամըմ տէրունի-
38 նիզտէ եէր թութմայօր. Պէն Փէտէ-
րիմին եանընտա կէօրտիւյիւմիւ սէօյ-
լէրիմ, սիզ տախի փէտէրինիզ եանըն-
տա կէօրտիւյիւնիւզ շէյլէրի եափար-
39 սընըզ՝ տէտի. Անա ճէվապէն՝ Պիզիմ
փէտէրիմիզ Իպրահիմ տըր՝ տէտիլէր.
Յիսուս անլէրէ տէտի քի՝ Իպրահիմըն
էվլատը օլսայտընըզ, Իպրահիմին 'ա-
40 մէլլէրի իլէ 'ամիլ օլուր իտինիզ. Ֆա-
գաթ շիմտի պէնիմ՝ եանի Ալլահ թա-
րաֆընտան իշիթտիյիմ հագիգաթը սի-
զէ սէօյլէյէն պիր ատէմին գաթլինի ա-
րայօրսընըզ. Իպրահիմ պունու եափ-
41 մատը. Սիզ փէտէրինիզին 'ամէլլէրի ի-
լէ 'ամիլ օլուրսընըզ. Իմտի անա՝ Պիզ
վէլէտ ի զինա տէյիլ իզ, պիզիմ պիր
փէտէրիմիզ վար, օ տա Ալլահ տըր՝
42 տէտիլէր. Յիսուս տախի անլէրէ տէտի
քի՝ Էյէր Ալլահ փէտէրինիզ օլսայտը,
պէնի սէվէր իտինիզ. չիւնքի պէն Ալ-
լահտան խուրուճ էտիպ կէլտիմ. զիրա
քէնտիլիյիմտէն կէլմէտիմ, լաքին պէ-
43 նի օ իրսալ էթտի. Նի՞չիւն պէնիմ
սէօզիւմիւ անկլամայօրսընըզ. չիւնքի
պէնիմ քէլամըմը տինլէյէմէզսինիզ.
44 Սիզ պապանըզ Շէյթանտան սընըզ, վէ
պապանըզըն շէհվէթլէրինի Ֆի'լէ կէ-
թիրմէք իսթէրսինիզ. օ իպթիտատէն
պէրի գաթիլ իտի, վէ հագիգաթտա
սէպաթ էթմէտի, զիրա անտէ հագի-
գաթ եօգ տըր. եալան սէօյլէտիյի վա-
գըթ քէնտի շէյլէրինտէն սէօյլէր, զի-
րա եալանճը վէ եալան պապասը տըր.
45 Ամմա պէն հագիգաթը սէօյլէտիյիմ ի-
46 չիւն պանա ինանմազսընըզ. Սիզտէն
քի՞մ իւզէրիմէ կիւնահ իսպաթ էտէ-
պիլիր. Վէ հագիգաթը սէօյլէյօր իսէմ,
47 Նի՞չիւն պանա ինանմազսընըզ. Ալլահ-
տան օլան՝ Ալլահըն քէլամլարընը տինկ-
լէր. սիզ Ալլահտան օլմատըղընըզտան
48 տինլէմէզսինիզ. Եէհուտիլէր անա ճէ-
վապէն՝ Սանա Սամարիալը վէ մէճնուն
տէտիյիմիզ տօղրու տէյի՞լ մի՝ տէտի-
49 լէր. Յիսուս ճէվապէն՝ Պէն մէճնուն
տէյիլիմ, լաքին Փէտէրիմէ հիւրմէթ
էտէրիմ, սիզ իսէ պէնի թահգիր էտի-
50 յօրսընըզ. Վէ պէն քէնտի 'իզզէթիմի
արամամ. անը արայըպ հիւքմ էտէն
51 վար տըր. Հագիգաթէն, հագիգաթէն
սիզէ տէրիմ քի՝ էյէր պիր քիմսէ պէ-
նիմ քէլամըմը հըֆզ էտէրսէ, իլ էլ
էպէտ էօլիւմ կէօրմէյէճէք տիր՝ տէ-
52 տի. Օլ վագըթ Եէհուտիլէր անա՝ Մէճ-
նուն օլտըղընը շիմտի պիլտիք. Իպրա-
հիմ վէ փէյղամպէրլէր վէֆաթ էթտի-
լէր, վէ սէն՝ էյէր պիր քիմսէ պէնիմ
քէլամըմը հըֆզ էտէրսէ, իլ էլ էպէտ
53 էօլիւմ թաթմայաճագ՝ տէյօրսըն. Սէն
մի թէվէֆֆա փէտէրիմիզ Իպրահիմ-
տան պէօյի՞ւք մի սին՞ փէյղամպէրլէր
տախի վէֆաթ էթտիլէր. սէն քէնտի-
նի քի՞մ 'ատ էտիյօրսըն՝ տէտիլէր.
54 Յիսուս ճէվապէն՝ Էյէր պէն քէնտիմի
թա'զիզ էտէրսէմ, 'իզզէթիմ պիր շէյ
տէյիլ տիր. պէնի թա'զիզ էտէն՝ Փէ-
տէրիմ տիր, քի սիզ անըն հագգընտա
55 Ալլահըմըզ տըր՝ տէյօրսընըզ. Վէ անը
թանըմազսընըզ, ամմա պէն անը պի-

պիլմէմ. վէ անը պիլիրիմ՝ տէյսէմ, սիզին կիպի եալանճը օլուրըմ. լագին անը պիլիրիմ վէ անըն քէլամընը հըֆզ
56 էտէրիմ։ Փէտէրինիզ Ապրահամ պէնիմ կիւնիւմիւ կէօրմէյէ արզուքէշ
57 օլտու, կէօրտիւ վէ մէսրուր օլտու։ Վէ Եէհուտիլէր անա՝ Տահա էլլի եաշընտա տէյիլքէն, Ապրահամը՞ կէօրտիւն մի
58 տէտիլէր։ Յիսուս անլարա՝ Հագգըգաթէն, հագգըգաթէն սիզէ սէօյլէրիմ քի՝ Ապրահամ մէյտանա գըլընմազտան էվվէլ պէն մէվճուտըմ՝ տէ-
59 տի։ Օ վագըթ իւզէրինէ աթմագ իչին թաշլար գալտըրտըլար. Յիսուս իսէ կիզլէնտի, վէ օնլարըն արասընտան կէչէրէք, հէյքէլտէն չըգըպ կիտտի։

ՊԱՊ 9

1 Վէ կէչէր իքէն, տօղուշտան քէօր
2 պիր ատէմ կէօրտիւ. Շակիրտլէրի տախի անա՝ Ռապպի՝ տէյիպ, պու ատամըն քէօր տօղմասընա սէպէպ օլան կիւնահը պու մը, եօգսա անասը պապասը՞ մը իշլէտի՝ տէյէրէք
3 սորտուլար։ Յիսուս ճէվապ էտտի՝ Նէ պունըն կիւնահը, նէ տէ վալիտէյնինին կիւնահը իչինտիր. Ֆագաթ Ալլահըն իշլէրի անտա կէօրիւն-
4 լունմասը իչին։ Պէնի կէօնտէրէնին իշլէրինի կիւնտիւզ իքէն իշլէմէք պանա լազըմտըր. կէճէ կէլիր քի՝ օ վագըթ կիմսէ իշլէյէմէզ։
5 Պէն տիւնեատա օլտուգճա, տիւն-
6 եանըն նուրը իմ՝ տէտի։ Պու չէյլէրի սէօյլէտիքտէ, եէրէ թիւքիւրիւպ թիւքիւրիւքտէն չամուր եափտը, վէ չամուրը քէօրիւն կէօզլէրի իւզէրինէ սիւրտիւ,
7 անա՝ Կիթ, Սիլօամ հավուզընտա (թէրճիւմէսի կէօնտէրիլմիշ տիր) եըգան՝ տէտի. օ տախի կիտիպ եըգանտը,
8 վէ կէօրիւճի օլարագ կէլտի։ Պունուն իչին գօնշուլարը վէ անը քէօր իքէն էվվէլճէ կէօրէնլէր՝ Օլ օթուրուպ տիլէնէն պու
9 տէյիլ մի՞ տէտիլէր։ Պազըլարը՝ Պուտուր՝ վէ պազըլարը՝ Անա պէնզէր՝ տէ-
10 տիլէր. Օ իսէ՝ Պէն իմ՝ տէրտի։ Օլ վագըթ անա՝ Նասըլ կէօզլէրին աչըլ-
11 տը՞՝ տէտիլէր։ Օ ճէվապ վէրիպ՝ Յիսուս տէնիլէն ատամ չամուր եափըպ կէօզլէրիմէ սիւրտիւ, վէ պանա՝ Սիլօամ հավուզընա կիտիպ եըգան՝ տէտի. պէն տախի կիտիպ եըգանտըգտան սօնրա կէօզլէրիմ կէօրիւճի օ-
12 լտու՝ տէտի։ Անլար տախի անա՝ Օ ատամ նէրէտէտիր՝ տէտիլէր. Պիլմէմ տէտի։
13 Օլ էվվէլճէ քէօր օլանը Ֆէր-
14 իսիլէրէ կէթիրտիլէր։ Յիսուսուն չամուր եափըպ անըն կէօզլէրինի աչտըղը
15 կիւն Սէպթ կիւնի իտի։ Վէ պինէ Ֆէրիսիլէր՝ կէօզլէրին նա՞սըլ աչըլտը՝ տէյիպ անտան սորտուլար. օլ տախի անլարա՝ Կէօզլէրիմէ չամուր գօյտու, եըգանտըմ վէ կէօրիւյօրըմ՝ տէտի.
16 Իմտի Ֆէրիսիլէրտէն պա՛զըլարը տէտիլէր քի՝ Պու ատամ Ալլահտան տէյիլ տիր, չիւնքի Սէպթ կիւնիւնէ րիայէթ էթմէզ. Պաշգալարը՝ Կիւնահքեար ատամ պէօյլէ մու՛ճիզաթ նասըլ իճրա էտէ պիլիր՝ տէտիլէր. Պէօյլէճէ արալարընտա իխթիլաֆ օլտու.
17 Թէքրար քէօրէ՝ Սէնին կէօզլէրինի աչտըղընտան տօլայը Անըն հագգընտա նէ՞ տէրսին՝ տէտիլէր. Օլ տախի Փէյ-
18 ղամպէրտիր՝ տէտի։ Լաքին Եէհուտիլէր կէօզլէրի աչըլանըն վալիտէյնինի չաղըրընճայա գատար, անըն քէօր օլուպ տա կէօզլէրի աչըլտըղընա ինան-
19 մատըլար, Վէ անլարա սուալ իտէ՝ Սիզին օլ քէօր տօղտու տէտիկինիզ օղլունուզ պու՞ մը, ըմտի նա՞սըլ կէօ-
20 րիւյօր՝ տէտիլէր։ Անըն վալիտէյնի անլէրէ ճէվապ վէրէրէք՝ Պիզիմ օղլումուզ
21 լուղ՝ քէօր տօղտուղունու պիլիրիզ. Ֆագաթ իմտի նասըլ կէօրտիւկիւնիւ պիլմէյիզ, եա խօտ անըն կէօզլէրինի կիմին աչտըղընը պիլմէյիզ. քէնտիսի պալիղ տըր, անա սու՛ալ էտինիզ. քէնտի հագգընտա քէնտիսի սէօյլէսին՝
22 տէտիլէր։ Անըն վալիտէյնի Եէհուտիլէրտէն գօրգտուգլարը իչին պէօյլէ սէօյլէտիլէր, զիրա Եէհուտիլէր՝ էյէր պիր քիմսէ Անըն Մէսիհ օլտուղունը իգրար

էտէրսէ, ճէմա'աթտան իխրաճ օլուն-
մասը իչին աւվէլճէ պիր իթթիֆագ
23 գարար գըլմըշլար իտի. Պու սէպէպ-
տէն վալիտէյնի՝ Ռէշիտ իւ պալիղ տըր,
24 անա սու՞ալ էտինիզ՝ տէտիլէր. Պա'-
տէհու մուգատտէմա քէօր օլան ատէ-
մի թէքրար չաղըրըպ, անա՝ Ալլահա
համտ էյլէ. պիզ օլ ատէմին կիւնահ-
25 քեար իտիյինի պիլիրիզ՝ տէտիլէր. Օլ
տախի ճէվապ վէրիպ, Կիւնահքեար օ-
լուպ օլմատըղը՝ պիլմէմ, պիր շէյ պի-
լիրիմ քի՝ պէն քէօր իքէն շիմտի
26 կէօրիյօրում՝ տէտի. Վէ եինէ անա
խիթապէն՝ Սանա նէ՞ եափտը, կէօզլէ-
27 րինի նա՞սըլ աչտը՝ տէտիլէր. Օ տախի
անլէրէ ճէվապէն՝ Սիզէ շիմտի սէօյլէ-
տիմ վէ իշիթմէտինիզ, նի՞չին թէք-
րար իշիթմէք իսթէյօրսունուզ. 'Աճէպա
սի՞զ տէ մի Անըն շակիրտի օլմագ իսթէր-
28 սինիզ՝ տէտի. Պունլար անա շէթմ է-
տիպ՝ Անըն շակիրտի սէն սին, պիզ ի-
29 սէ Մուսանըն շակիրտի իզ. Պիզ Ալլա-
հըն Մուսայա սէօյլէտիյինի պիլիրիզ,
ամմա պունուն նէրէտէն օլտուղունու պիլ-
30 մէյիզ՝ տէտիլէր. Օլ ատէմ անլէրէ ճէ-
վապէն՝ Պու 'աճայիպ պիր շէյ տիր. օ
պէնիմ կէօզլէրիմի աչմըշ իքէն, սիզ
անըն նէրէտէն կէլտիյինի պիլմէզսինիզ.
31 Վէ պիլիրիզ քի Ալլահ կիւնահքեար-
լարը տինլէմէզ, անճագ պիր քիմսէ
միւթթագի օլուպ տա՝ Անըն իրատէ-
թինի իճրա էտէրսէ, անը տինլէր.
32 Պիր քիմսէնին՝ անատան տօղմա քէօ-
րիւն կէօզլէրինի աչտըղը էզէլտէն պէ-
33 րու իշիտիլմէտի. Էյէր պու քիմսէ Ալ-
լահտան օլմասայըտը, պիր շէյ էտէմէզ
34 իտի՝ տէտի. Անա ճէվապէն՝ Սէն պիւ-
թիւն կիւնահլարտա տօղմուշ իքէն, սէ՞ն
մի պիզէ թա'լիմ էտէճէքսին՝ տէյէրէք,
անը թաշրա էթտիլէր.

35 Յիսուս անը թաշրա էթտիքլէրինի ի-
շիթտիքտէ, անը պուլուպ՝ Սէն Իպնու-
36 լլահա իման էտէ՞ր մի սին՝ տէտի. Օլ
տախի ճէվապէն՝ Եա Էֆէնտի, քի՞մ տիր
37 քի՝ անա իման էտէյիմ՝ տէտի. Վէ Յի-
սուս անա՝ Հէմ անը կէօրտիւն, հէմ
տէ սէնին իլէ սէօյլէշէն օ տուր՝ տէտի.
38 Օլ տախի՝ Իման էտէրիմ, եա Ռապպ՝
39 տէյէրէք՝ անա սէճտէ էյլէտի. Վէ Յի-
սուս՝ Պէն հիւքիւմ իչին պու տիւնեա-
յա կէլտիմ. թա քի կէօրմէյէնլէր կէօ-
րէլէր, վէ կէօրէնլէր քէօր օլալար՝ տէ-
40 տի. Վէ անընլա պուլունան Ֆէրիսի-
լէրտէն պա'զըլարը պու շէյլէրի իշիթտիք-
լէրինտէ, անա՝ 'Աճէպա պի՞զ տախի մի
41 քէօր իզ՝ տէտիլէր. Յիսուս անլէրէ՝ Է-
յէր քէօր օլայտընըզ՝ կիւնահընըզ
օլմազ իտի. ամմա շիմտի՝ Կէօրիյօրուզ՝
տէրսինիզ, անըն իչին կիւնահընըզ պա-
գի տըր՝ տէտի.

ԲԱՊ 10

1 Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ սէօյլէ-
րիմ քի՝ գօյունլարըն աղըլընա գաբու-
տան կիրմէյիպ տէ պաշքա մահալտէն
2 կիրէն՝ խըրսըզ վէ հայտուտ տուր. Ամ-
մա գաբուտան կիրէն՝ գօյունլարըն չօ-
3 պանը տըր. Պունա տախի գաբուճը
աչար, վէ գօյունլար անըն սէսինի
տինլէրլէր. օլ տախի քէնտի գօյունլա-
րընը իսիմլէրիյլէ չաղըրըպ՝ տըշ-
4 արը չըգարըր. Վէ քէնտի գօյունլա-
րընը չըգարտըղը վագըթ՝ էօնլէրինճէ
կիտէր, գօյունլար տախի անըն սէսի-
նի թանըտըգլարը ճիհէթլէ, արդըն-
5 ճա կիտէրլէր. Ամմա եապանճըյը ար-
տընճա կիթմէյիպ, անտէն գաչարլար.
զիրա եապանճըլարըն սէսինի թա-
նըմազլար.

6 Յիսուս անլէրէ պու թէմսիլի սէօյլէ-
տի իսէ տէ, անլար քէնտիլէրինէ սէօյ-
լէտիյի շէյլէրին նէ օլտուղունու
7 ֆէհմ էթմէտիլէր. Վէ Յիսուս թէք-
րար անլէրէ՝ Հագիգաթէն, հագիգա-
թէն սիզէ տէրիմ քի՝ գօյունլարըն գա-
8 փըսը պէն իմ. Պէնտէն էվվէլ կէլէն-
լէրին ճիւմլէսի խըրսըզ վէ հայտուտ
տուրլար. ամմա գօյունլար անլէրի տինլ-
9 էմէտիլէր. Գաբու պէն իմ. էյէր պիր
քիմսէ պէնտէն կիրէրսէ, խէլաս օլուր,
վէ կիրիպ չըգարագ մէրա պուլուր.
10 Խըրսըզ չալմագ վէ էօլտիւրմէք վէ հէ-
լաք էթմէքտէն պաշգա պիր սէպէպ ի-

չիւն կէլմէզ. պէն հայաթա մալիք օլ-
մալարը, հաթթա զիյատէսիյլէ մալիք
11 օլմալարը իչիւն կէլտիմ։ Էյի չոպան
պէն իմ. էյի չոպան գոյունլարըն եօ-
12 լընտա ճանընը ֆէտա էտէր։ Լաքին գօ-
յունլար քէնտի մալի օլմայըպ՝ չոպան
օլմայան պիր իւճրէթլի քիմսէ գուր-
տըն կէլտիյինի կէօրտիւքտէ, գոյուն-
լարը պըրագըպ գաչար. գուրտ տախի
13 գոյունլարը գափըպ տաղըտըր։ Իւճ-
րէթլի գաչար, չիւնքի իւճրէթլի տիր,
14 վէ գոյունլարը վազիֆէ էտինմէզ։ Էյի
չոպան պէն իմ, վէ պէնիմքիլէրի թա-
նըրըմ, պէնիմքիլէր տախի պէնի թա-
15 նըրլար։ Փէտէր պէնի թանըտըղը մի-
սիլլու, պէն տէ փէտէրի թանըրըմ, վէ
գոյունլարըն եօլընտա ճանըմը ֆէտա է-
16 տէրիմ։ Վէ պէնիմ պու աղըլտան օլ-
մայան պաշգա գոյունլարըմ վար տըր.
անլէրի տախի կէթիրմէքլիյիմ կէրէք
տիր, վէ պէնիմ սէսիմը տինկլէյէճէք-
լէր. վէ պիր սիւրիւ իլէ պիր չոպան օ-
17 լաճագ տըր։ Թէքրար ալմագ իւզրէ
ճանըմը ֆէտա էթտիյիմ իչիւն՝ փէտէր
18 պէնի սէվէր։ Անը պէնտէն քիմսէ ալ-
մազ, ֆագաթ պէն քէնտիլիյիմտէն
ֆէտա էտէրիմ. անը ֆէտա էթմէյէ
գուտրէթիմ վար, վէ թէքրար ալմա-
ղա գուտրէթիմ վար. պու էմրի փէ-
տէրիմտէն ախզ էյլէտիմ՝ տէտի։

19 Վէ եինէ պու սէօզլէրին սէպէպին-
տէն Եէհուտիլէր պէյնինտէ իխթիլաֆ
20 վագը՝ օլտու։ Վէ անլէրտէն նիչէլէրի՝
Մէճնուն վէ տիվանէ տիր. անը նի՞չիւն
21 տինկլէյօրսընըզ՝ տէրլէր իտի։ Տիկէր-
լէր իսէ՝ Պունլար մէճնունուն սէօզլէրի
տէյիլ տիր. ճինն քէօրլէրին կէօզլէրի-
նի աչմաղա մուգթէտի՞ր մի տիր՝ տէր-
լէր իտի։

22 Վէ Եէրուշալիմտէ հէյքէլին թագտիս
23 պայրամը օլտու, վէ գըշ իտի։ Վէ Յի-
սուս հէյքէլտէ Սիւլէյմանըն էյվանըն-
24 տա կէզէր իքէն, Եէհուտիլէր անը ի-
հաթէ էտէրէք, տէտիլէր քի՝ ճանըմը-
զը նէ՞ վագթա գատար մուալլագտա
պըրագըյօրսուն. էյէր Մէսիհ սէն իսէն
25 պիզէ աչիքարէ սէօյլէ։ Յիսուս անլէ-
րէ ճէվապէն՝ Սիզէ սէօյլէտիմ, լաքին
ինանմայօրսընըզ. փէտէրիմին իսմի իլէ
իճրա էյլէտիյիմ 'ամէլլէր պէնիմ հագ-
26 գըմտա շէհատէթ էտէրլէր։ Լաքին սիզ
ինանմազսընըզ. զիրա սիզէ տէտիյիմ
կիպի՝ պէնիմ գոյունլարըմտան տէյիլ
27 սինիզ։ Պէնիմ գոյունլարըմ սէսիմի
տինկլէրլէր, պէն տախի անլէրի թանը-
րըմ, վէ պէնիմ արտըմճա կէլիրլէր։
28 Վէ պէն անլէրէ հայաթը էպէտիյէ վէ-
րիրիմ, վէ իլ էլ էպէտ հէլաք օլմայա-
ճագլար տըր, վէ անլէրի պէնիմ էլիմ-
29 տէն քիմսէ գափամայաճագ տըր։ Անլէրի
պանա վէրէն փէտէրիմ ճումլէտէն
պէօյիւք տիր, վէ փէտէրիմին էլինտէն
քիմսէ գափմաղա գատիր տէյիլ տիր։
30 Պէն վէ փէտէր պիր իզ՝ տէտի։

31 Օլ վագըթ Եէհուտիլէր անը թաշլա-
մագ իւզրէ եինէ թաշլար գալտըրտը-
32 լար։ Յիսուս անլէրէ ճէվապէն՝ Սիզէ
փէտէրիմ թարաֆընտան նիչէ էյի 'ա-
մէլլէր կէօսթէրտիմ, անլէրին հա՞նկը-
սը իչիւն պէնի թաշլայօրսընըզ՝ տէտի։
33 Եէհուտիլէր անա ճէվապ վէրիպ՝ Սէնի
էյի 'ամէլ իչիւն տէյիլ, անճագ քիւֆր
իչիւն, վէ սէն ինսան իքէն քէնտինի
Ալլահ մագամընտա գօյտըղըն իչիւն թաշ-
34 լարըզ՝ տէտիլէր։ Յիսուս անլէրէ ճէ-
վապ վէրտի քի՝ Շէրի'աթընըզտա՝ Պէն,
Սիզ իլահլար սընըզ տէտիմ՝ տէյի՞ մու-
35 հարրէր տէյի՞լ մի։ Էյէր Ալլահըն քէ-
լամընըն վարիտ օլտըղը քիմսէլէրէ ի-
լահլար տէտի իսէ, (վէ քիթապըն նէս-
36 խի մուհալ տըր,) փէտէրին թագտիս
էտիպ՝ տիւնեայա իրսալ էյլէտիյի գա-
թա Իպնուլլահ իմ տէտիյի իչիւն սիզ
37 Քիւֆր էտիյօրսուն՝ տէ՞ր մի սինիզ։ Էյէր
փէտէրիմին 'ամէլլէրինի իճրա էթմէզ-
38 սէմ, պանա ինանմայընըզ։ Ամմա էյէր
իճրա էտէրսէմ, պանա ինանմազսա-
նըզ օլ 'ամէլլէրէ ինանընըզ. թա քի
փէտէր պէնտէ, պէն տախի անտէ ի-
տիյիմի ֆէհմ էտիպ՝ իման էտէսինիզ։

39 Պունտան իւզէրինէ թէքրար անը
թութմագ իսթէտիլէր իսէ տէ, էլլէ-
40 րինտէն գուրթուլտու։ Վէ եինէ Իր-
տանըն էօթէ թարաֆընտա Յուհաննա-

նըն մուգատտէմա վաֆթիզ էթտիյի
մահալէ կիտիփ օրատա իգամէթ էյլէ-
41 տի· Վէ նիչէ քիմսէլէր անըննա կէլիփ՝
Ֆիլ վագը՝ Եուհաննա հիչ պիր մու՛ճի-
զէ իճրա էթմէտի, լաքին Եուհաննա-
նըն պունուն հագգընտա ճիւմլէ սէօյ-
42 լէտիյի հագգ իտի՝ տէտիլէր· Վէ օրա-
տա նիչէլէր անա իման էթտիլէր։

ՊԱՊ 11

1 Վէ Մէրեէմ իլէ հէմշիրէսի Մարթա-
նըն քէօյիւ Պէյթ՛անիա էհալիսինտէն՝
Լա՛զար նամընտա պիր քիմսէ խասթա
2 իտի· Վէ գարտաշը Լա՛զար խասթա
օլան Մէրեէմ Րապպը խօշ րա՛յիհալը
եաղ իլէ մէսհ էտիփ՝ այագլարընը սաչ-
լարը իլէ սիլմիշ օլան խաթուն իտի·
3 Իմտի հէմշիրէլէրի՝ Եա Րապպ, իշթէ
սէվտիյին քիմսէ խասթա տըր՝ տէյիւ
4 անա խապէր կէօնտէրտիլէր· Վէ Յի-
սուս պունու իշիթտիքտէ, Պու էօլիւմ
խասթալըղը օլմայըփ, անճագ Իպնուլ-
լահ անըն վասըթասըյլէ թէմճիտ օ-
լունմագ իւզրէ Ալլահըն մէճտի իչիւն
5 տիր՝ տէտի· Վէ Յիսուս Մարթայը վէ
հէմշիրէսի իլէ Լա՛զարը սէվէր իտի· Վէ
6 անըն խասթա օլտըղընը իշիթտիյինտէ
պուլունտըղը մահալտէ իքի կիւն տա-
7 հա մէքս էտիփ, Պա՛տէհու շակիրտլէ-
րինէ՝ Ինէ Եէհուտիյէյէ կիտէլիմ՝ տէ-
8 տի· Շակիրտլէրի անա՝ Եա Մուա՛լլիմ,
Եէհուտիլէր սէնի շիմտի թաշլամագա
գաստ էտիյօրլար իտի, ինէ օրայա՞ մը
9 կիտէրսին՝ տէտիլէր· Յիսուս ճէվապէն՝
Կիւնիւն օն իքի սա՛աթը եօ՞գ մը· Էյէր
պիր քիմսէ կիւնտիւզ կէզէրսէ՝ սիւրչ-
մէզ· զիրա պու տիւնեանըն նուրընը
10 կէօրիւր· Ամմա էյէր պիր քիմսէ կէ-
ճէլէյին կէզէրսէ՝ սիւրչէր· զիրա քէն-
11 տինտէ նուր եօգ տըր՝ տէտի· Պու չէյ-
լէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա անլէրէ՝
Տօսթումուզ Լա՛զար ույումուշ տըր, ամ-
մա պէն անը ույանտըրմաղա կիտիյօ-
12 րըմ՝ տէտի· Շակիրտլէրի տախի՝ Եա
Րապպ, էյէր ույումուշ իսէ շիֆա պու-
13 լուր՝ տէտիլէր· Լաքին Յիսուս վէֆա-
թը հագգընտա սէօյլէմիշ, ամմա անլէր
ույգու ույումասընտան պահս էտիյօր
14 զաննընտա իտիլէր· Օլ զէման Յիսուս
անլէրէ աշիքեարէ օլարագ՝ Լա՛զար
15 վէֆաթ էթմիշ տիր· Վէ օրատա պու-
լունմատըղըմա սիզին իչիւն սէվինիրիմ
քի՝ իման էտէսինիզ· Ֆագաթ անընա
16 կիտէլիմ՝ տէտի· Իքիզ տէնիլէն Թօմա
րէֆիգի պուլունան շակիրտլէրէ՝ Պիզ
տախի կիտիփ անըն իլէ պէրապէր վէ-
ֆաթ էտէլիմ՝ տէտի·
17 Վէ Յիսուս կէլտիքտէ անը տէօրթ
կիւնտէն պէրու գապիրտէ եաթար պուլ-
տու։
18 Վէ Պէյթ՛անիա Եէրուշալիմէ եագըն՝
եա՛նի թագրիպէն օն պէշ օգ աթըմը
19 մէսաֆէտէ օլուփ, Եէհուտիլէրտէն չօգ
քիմսէլէր գարտաշլարընտան տօլայը
թա՛զիյէ իչիւն Մարթա իլէ Մէրեէմին
20 նէզտինէ կէլմիշլէր իտի· Իմտի Մարթա՝
Յիսուս կէլիյօր տէյիւ իշիթտիքտէ, ա-
նը իսթիգպալէ չըգտը· Մէրեէմ իսէ
21 խանէտէ օթուրույօր իտի· Օլ վագըթ
Մարթա Յիսուսա՝ Եա Րապպ, էյէր
սէն պուրատա օլայըտըն, գարտաշըմ
22 վէֆաթ էթմէզ իտի· Լաքին շիմտի պի-
լէ Ալլահտան հէր նէ տիլէրսէն, Ալլա-
հըն սանա վէրէճէյինի պիլիրիմ՝ տէտի·
23 Յիսուս անա՝ Գարտաշըն գըյամ է-
24 տէճէք տիր՝ տէտի· Մարթա անա՝ Պի-
լիրիմ քի՝ եէվմ իւլ ախիրտէ, գըյա-
մէթտէ գըյամ էտէճէք տիր՝ տէտի·
25 Յիսուս անա՝ Գըյամէթ վէ հայաթ պէն
իմ· պանա իման էտէն ֆէվթ օլսա
26 պիլէ, հայաթտա օլաճագ տըր· Վէ հէր
հայաթտա օլուփ պանա իման էտէն իլ-
էլ էպէտ ֆէվթ օլմայաճագ տըր· Պու-
27 նա ինանը՞ր մը սըն՝ տէտի· Անա՝ Պէլի,
եա Րապպ, պէն սէնին տիւնեայա կէ-
լէճէք օլան Մէսիհ Իպնուլլահ իտիյինէ
28 իման էթտիմ՝ տէտի· Վէ պու չէյլէրի
սէօյլէտիքտէն սօնրա, կիտիփ հէմշի-
րէսի Մէրեէմի կիզլիճէ չաղըրարագ,
Մուա՛լլիմ կէլտի, վէ սէնի իսթէյօր՝
29 տէտի· Մէրգումէ իշիթտիյի կիպի, ՛աճ-
էլ ՛աճէլէ գալգըփ անըն եանընա կէլ-
30 տի· Յիսուս իսէ տահա քէօյէ կէլմէմիշ

օլուպ՝ Մարթանըն քէնտինի իսթիգ-
31 պալ էթտիյի մահալտէ իտի։ Իմտի խանէ-
տէ Մէրյէմ իլէ պէրապէր օլուպ՝ ա-
նա թա՚զիյէ էտէն Եէհուտիլէր Մէր-
յէմին ՚ալէլ՚աճէլէ գալգըպ
տըշարը չըգտըղընը կէօրտիւքլէրինտէ,
Աղլամաղ իչիւն գապրա կիտիյօր տէ-
յէրէք՝ անըն արտը սըրա կիթտիլէր։
32 Մէրյէմ տախի Յիսուսըն պուլունտու-
ղը մահալլէ կէլիպ անը կէօրտիւքտէ,
այագլարընա գափանարագ, Եա
Ռապպ, էյէր սէն պուրատա օլայըտըն,
գարնտաշըմ վէֆաթ էթմէզ իտի՝ տէ-
33 տի։ Վէ Յիսուս անըն աղլատըղընը վէ
պէրապէր կէլէն Եէհուտիլէրին աղլա-
տըգլարընը կէօրտիւքտէ, տէրունին-
տէն ահ չէքիպ միւզթարիպ օլարագ,
34 Անը նէ՞րէյէ գօյտընըզ՝ տէտիկտէ, Է-
35 ֆէնտիմ, կէլ տէ պագ՝ տէտիլէր։ Յի-
36 սուս աղլատը։ Պունուն ուզէրինէ Եէ-
հուտիլէր՝ Պագընըզ, անը նէ տէրէճէ
37 սէվէր իմիշ՝ տէտիլէր։ Պա՚զըլարը իսէ՝
Գէօրլէրին կէօզլէրինի աչան պու զաթ
պունուն վէֆաթ էթմէմէսի իչիւն պիր
38 շէյ եափամազ մը իտի՝ տէտիլէր։ Վէ
Յիսուս եինէ տէրունինտէն ահ չէքէ-
րէք, գապրա կէլտի։ Պու գապր պիր
մաղարա օլուպ՝ ուզէրինէ պիր թաշ
39 գօնուլմուշ իտի։ Յիսուս՝ Թաշը գալտը-
րընըզ՝ տէտի։ Միւթէվէֆֆանըն հէմ-
շիրէսի Մարթա անա՝ Եա Ռապպ, շիմ-
տիյէ գատար թէ՚աֆֆիւն էթմիշ տիր,
զիրա տէօրթ կիւնլիւքտիւր՝ տէտի։
40 Յիսուս անա խիթապէն՝ Սանա՝ Էյէր
իման էտէրսէն՝ Ալլահըն ճէլալինի կէօ-
41 րէճէքսին՝ տէմէտիմ մի, տէտի։ Իմ-
տի [մէյյիթին եաթտըղը եէրտէն] թաշը
գալտըրտըլար։ Յիսուս տախի եուգարը-
յա նազար էտէրէք՝ Էյ Փէ-
տէր, պէնի իսթիճապէթ էթտիյին ի-
42 չիւն սանա շիւքր էտէրիմ։ Վէ պէնի
տա՚իմա իսթիճապէթ էյլէտիյինի
պիլիր իտիմ. լաքին պէնի սէն խըրսալ
էյլէտիյինէ իմանլարը իչիւն՝ էթրա-
ֆըմտա տուրան խալգ իչիւն սէօյլէտիմ
43 տէտի։ Վէ պու սէօզլէրի սէօյլէտիք-
տէն սօնրա եիւքսէք սէսլէ՝ Լա՚-
զար, տըշարը չըգ՝ տէյի նիտա էյլէտի։
44 Վէ միւթէվէֆֆա այագլարը իլէ էլլէրի
քէֆին իլէ պաղլը, վէ եիւզիւ մէնտիլ
իլէ սարըլմըշ օլարագ չըգտը։ Յիսուս
անլէրէ՝ Պաղլարընը չէօզիւպ պրագը-
նըզ, կիթսին՝ տէտի։

45 Օլ զէման Մէրյէմին նէզտինէ կէլէն
Եէհուտիլէրտէն նիչէլէրի [Յիսուսըն]
էթտիյի շէյլէրի միւշահէտէ էթմէկլէ-
46 լէ անա իման էթտիլէր։ Ամմա պա՚զը-
լարը Ֆէրիսիլէրէ վարըպ՝ Յիսուսըն
էթտիյի շէյլէրի անլէրէ նագլ էթտիլէր։

47 Պունուն իւզէրինէ պաշ քեահինլէր
իլէ Ֆէրիսիլէր պիր մէճլիս ճէմ՚ էտիպ՝
Պիզ նէ՚ եափըյօրըզ, զիրա պու ատէմ
48 չօգ մու՚ճիզաթ իճրա էտիյօր։ Էյէր ա-
նը պէօյլէճէ պրագըրսագ՝ անա հէր քէս ի-
ման էտէճէք, Ռօմալըլար տախի կէլիպ՝
հէմ եէրիմիզի վէ հէմ միլլէթիմիզի
49 գալտըրաճագլար՝ տէտիլէր։ Վէ Գա-
յաֆա նամ քիմսէ՝ անլէրտէն պիրի օ-
լարագ՝ օլ սէնէտէ քեահին ի ա՚զամ
օլտուղու հալտէ, անլէրէ՝ Սիզ հիչ պիր
50 շէյ պիլմէզսինիզ։ Վէ հէմ տախի պի-
թիւն միլլէթին հէլաք օլմամասը իչիւն
գավմ եօլընա պիր ատէմին էօլմէսի
պիզէ ֆա՚իտէլի օլտուղունը տիւշիւնմէ-
51 սինիզ՝ տէտի։ Վէ պունու քէնտիլի-
ղինտէն սէօյլէմէտի։ Ֆագաթ օլ սէնէտէ
քեահին ի ա՚զամ օլտուղու հալտէ, մի-
52 լէթ իչիւն Յիսուսըն էօլէճէյինի, վէ
եալընըզ օլ միլլէթ իչիւն տէյիլ, ան-
ճագ տաղընըգ օլան էվլատը Ալլահըն պիր
եէրէ ճէմ՚ էթմէք իչիւն էօլէճէյինի վա-
հի իլէ խապար էյլէտի։

53 Վէ օլ կիւնտէն սօնկրա անըն գաթ-
54 լինէ մէշվէրէթ էթտիլէր։ Պունուն ի-
չիւն Յիսուս Եէհուտիլէրին արասընտա
աչըգ ՚ալէնէն կէզմէյիպ՝ օրատան
պէրրիյէյէ եագըն պիր մահալլէ, եա՚նի
Էֆրայիմ նամ շէհրէ վարըպ՝ շակիրտ-
լէրի իլէ պէրապէր օրատա իգամէթ
էթտի։

55 Վէ Եէհուտիլէրին Ֆըսհը թէգար-
րուպ էթմէքլէ՝ օլ ճիվարտէն չօգ քիմ-
սէլէր քէնտիլէրինի թաթհիր իչիւն
Ֆըսհտան էվվէլ Եէրուշալիմէ չըգա-

լար։ Վէ Յիսուսը արայարագ, հէյքէլ-
տէ տուրարագ պիրի պիրինէ՝ Սիզէ նա՞-
սըլ կէօրիւնիւր, 'աճէպա պայրամա
57 կէլմէյէճէք մի՝ տէրլէր իտի։ Վէ պաշ
քեահինլէր իլէ Ֆէրիսիլէր անը թութ-
մագ իչին, [illegible] քիմսէ էյէր անըն նէ-
րէտէ օլտըղընը պիլիրսէ, խապէր վէր-
սին՝ տէյիւ էմր էթմիշլէր իտի։

ԲԱԲ 12

Վէ Յիսուս Ֆըսըհտան ալթը կիւն էվ-
վէլ, Պէյթ'անիայա, խա՛նի վէֆաթ
էթմիշ օլուպ տա քէնտիսինին էմվաթ-
տան իհեա էթտիյի Լա'զարըն պուլուն-
տուղու մահալլէ կէլտի։ Վէ անա օրատա
պիր զիյաֆէթ էթտիլէր, վէ Մարթա
խըզմէթ էտէրտի՝ Լա'զար տախի անըն-
լէ պէրապէր սօֆրատա օթուրանլար-
տան պիրի իտի։ Վէ Մէրիէմ պիր լի-
թրա քըյմէթլի խալիս նարտին եաղը ա-
լըպ՝ Յիսուսըն այաքլարընա սիւրէրէք,
քէնտի սաչլարը իլէ անըն այաքլարընը
սիլտի. խանէ տախի եաղըն րա՛յիհասը
իլէ տոլտու։ Օլ վագըթ շակիրտլէրին-
տէն պիրի խա՛նի անը էլէ վէրէճէք օ-
լան Սիմ'օն օղլու Իսխարիօթլի Եէհու-
տա՝ Պու եաղ նի՞չին իւչ եիւզ տինա-
րա՛ սաթըլըպ ֆուգարայա վէրիլմէտի՝
6 տէտի։ Պունու տախի ֆուգարայը գա-
յըրտըղը իչին տէյիլ, անճագ խըրսըզ
օլուպ վէ քէսէ քէնտիսինտէ պուլունա-
րագ, իչինէ գօնուլանը թաշըրտըղը ի-
չին՝ տէտի։ Պունըն իւզէրինէ Յի-
սուս՝ Անը պըրագ, տէֆն օլունաճա-
8 ղըմ կիւն իչին սագլամըշտըր։ Զիրա
ֆուգարա տա՛իմա սիզին իլէ պէրապէր
պուլունուր, պէն տա՛իմա սիզին իլէ
պէրապէր տէյիլ իմ՝ տէտի։
9 [illegible] Եէհուտիլէրտէն վաֆիր խալգ
անըն օրատա օլտըղընը տույմաղլէ, խա-
[illegible] Յիսուս իչին տէյիլ, անճագ էմ-
վաթտան իհեա էթտիյի Լա'զարը տա-
10 խի կէօրմէք իւզրէ կէլտիլէր։ Պաշ
քեահինլէր իսէ Լա'զարըն տախի գաթ-
11 լի իչին մէշվէրէթ էթտիլէր։ Զիրա քի
անըն սէպէպիյլէ Եէհուտիլէրտէն չօգ
քիմսէլէր կիտիպ՝ Յիսուսա իման էտէր-
լէր իտի։
12 Էրթէսի կիւն պայրամ իչին կէլմիշ
օլան վաֆիր խալգ Յիսուսըն Եէրուշա-
լիմէ կէլմէքտէ օլտըղընը իշիթմէլէրիյ-
13 լէ, խուրմա տալլարը ալարագ, անը
իսթիգպալէ չըգըպ՝ Օսաննա, Րապպըն
իսմիյլէ կէլէն Իսրայէլին Մէլիքի միւ-
պարէք օլսուն՝ տէյիւ նիտա էտէրլէր
14 իտի։ Վէ Յիսուս պիր քիւչիւք մէր-
15 քէպ պուլուպ՝ անա րաքիպ օլտու. Նի-
թէքիմ, էյ Սիօն գըզը, գօրգմա, իշ-
թէ Մէլիքին մէրքէպ սըրթընա րա-
քիպ օլարագ կէլիյօր՝ տէյիւ մուհար-
16 րէր տիր։ Լաքին անըն շակիրտլէրի պու-
նու էվվէլա անլամատըլար իսէ տէ,
Յիսուս իճլալ օլունտուգտան սօնրա,
օլ զէման պու շէյլէրին անըն հագգըն-
տա մուհարրէր օլտըղընը, վէ քէնտի-
լէրինին անա պու շէյլէրի էթտիքլէրինի
17 խաթըրլարընա կէթիրտիլէր։ Վէ անըն
իլէ պէրապէր պուլունան խալգ՝ Լա'-
զարը գապրտան չաղըրըպ էմվաթտան
իհեա էթտիյինէ շէհատէթ էտէրլէր
18 իտի։ Պու սէպէպտէն անըն պու միւ'-
ճիզէյի իճրա էյլէմիշ իտիյինի իշիթմիշ
օլմալարըյլէ, խալգ անը իսթիգպալէ
19 չըգտը։ Օլ վագըթ Ֆէրիսիլէր պիրի
պիրինէ՝ Հիչ պիր ֆա'իտէ էթմէտիյի-
նիզի կէօրի՛յօր մը սընըզ. իշթէ 'ալէմ
արտը սըրա կիթտի՝ տէտիլէր։
20 Վէ պայրամտա սէճտէ գըլմազա չը-
գանլար արասընտա պա'զը Եունանիլէր
21 վար իտի։ Պունլար Ճէլիլին Պէյթսայ-
տա շէհրինտէն օլան Ֆիլիպպօսըն եանընա
կէլիպ, ա՛նա՝ Էֆէնտի, Յիսուսը կէօրմէք
22 իսթէրիզ՝ տէյիւ րիճա էթտիլէր։ Ֆի-
լիպպօս կէլիպ Անտրէասա սէօյլէտի,
վէ Անտրէաս իլէ Ֆիլիպպօս տախի Յի-
23 սուսա սէօյլէտիլէր։ Վէ Յիսուս անլա-
րէ ճէվապէն տէտի քի՝ Իպնի ինսա-
նըն իճլալ օլունաճաղը սա'աթ կէլտի։
24 Հագիգաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ
քի, պուղտայ տանէսի եէրէ տիւշիւպ
էօլմէտիքճէ՝ եալըննըզ գալըր, ամմա
25 էօլիւրսէ չօգ մահսուլ վէրիր։ Քէնտի
ճանընը սէվէն՝ անը գայպ էտէճէք տիր,

վէ պու տիւնեատա քէնտի ճանընա
պուղզ էտէն՝ անը հայաթ ը էպէտիյէ
26 իչիւն հըֆզ էտէճէք տիր։ Էյէր պիր
քիմսէ պանա խըտմէթ էտէրսէ, արտըմճա
կէլսին, վէ պէն նէրէտէ իսէմ,
խըտմէթքեարըմ տախի օրատա օլաճագ
տըր. էյէր պիր քիմսէ պանա խըտմէթ
էտէրսէ, փէտէր անը միւշէրրէֆ
27 գըլար։ Շիմտի ճանըմ միւզթարիպ օլմուշ
տըր, վէ նէ՞ տէյէյիմ. էյ փէտէր,
պէնի պու սա'աթտան գուրթար. լաքին
պու սա'աթա պունուն իչիւն կէլ-
28 տիմ։ Էյ փէտէր, քէնտի իսմինի թա'զիզ
էյլէ. օլ վագըթ սէմատան՝ Հէմ
թա'զիզ էյլէտիմ վէ հէմ տէ թա'զիզ
էյլէյէճէյիմ՝ տէյու պիր սէտա կէլտի.
29 Հազըր պուլունան խալգ տախի՝
Կէօք կիւրլէտի՝ տէյիպ, պաշգալարը՝
Անա պիր մէլէք սէօյլէտի՝ տէ-
30 տիլէր։ Յիսուս ճէվապէն՝ Պու սէտա
պէնիմ իչիւն տէյիլ, անճագ սիզին ի-
31 չիւն կէլտի։ Շիմտի պու տիւնեանըն
հիւքմիւ օլույօր. շիմտի պու տիւնեանըն
32 րէ'իսի խարիճէ աթըլաճագ տըր։ Վէ
պէն եէրտէն եիւքսէյէ գալտըրըլըրսամ,
ճիւմլէյի քէնտիմէ չէքէճէյիմ՝
33 տէտի։ Վէ պունու՝ նէ տիւրլիւ էօլիւմ
իլէ էօլէճէյինի իմա իչիւն սէօյլէտի։
34 Խալգ անա ճէվապէն՝ Պիզ շէրի'աթտան՝
Մէսիհին իլ էլ էպէտ պագի օլաճաղընը
իշիթտիք, վէ սէն նա՞սըլ
Իպն իւլ ինսան եիւքսէյէ գալտըրըլմագ
կէրէք տիր՝ տէրսին. պու Իպն
35 իւլ ինսան քի՞մ տիր՝ տէտիլէր։ Յիսուս
անլէրէ՝ Տահա պիր ազ վագըթ
նուր սիզին իլէ տիր. նուր սիզտէ պուլունտուգճա
եիւրիւյիւնիւզ, օլմայա քի
զուլմէթ սիզի իհաթէ էտէ. զիրա զուլմէթտէ
կէզէն նէրէյէ կիթտիյինի պիլ-
36 մէզ։ Նուր սիզտէ պուլունտուգճա նուրա
իման էտինիզ, թա քի էհլ ի նուր
օլասընըզ՝ տէտի։ Յիսուս պու շէյլէրի
սէօյլէտիքտէն սօնրա, կիտիպ անլէրտէն
խըֆֆիա էյլէտի։
37 Վէ հէր նէ գատար էօնլէրինտէ պու
գատար 'ալամէթլէր կէօսթէրմիշ իտի
իսէ տէ, եինէ անա իման էթմէզլէր
38 իտի. Թա քի Իշա'եա փէյղամպէրին՝
Եա Ռապպ, մէրտիյիմիզ խապէրէ քիմ
ինանտը, վէ Ռապպըն պազուսը քիմէ
աշիքեար օլտու՝ տէյու սէօյլէտիյի քէ-
39 լամ իթմամ օլունա։ Պունուն իչիւն
իման էտէմէտիլէր, զիրա Իշա'եա եի-
40 նէ՝ Անլէրին կէօզլէրինի ա'մա վէ գալպլէրինի
ղալիզ էթտի, օլմայա քի կէօզլէրի
իլէ կէօրիւպ՝ գալպլէն ֆէհմ իլէ
տէօնէլէր, պէն տախի անլէրէ շիֆա
41 վէրէյիմ՝ տէտի։ Անըն ճէլալինի կէօրիւպ
հագգընտա խապէր վէրտիյի զէ-
42 ման Իշա'եա պու շէյլէրի սէօյլէտի։ Պու
ճիւմլէ իլէ պէրապէր ռու'էսատան չօգ
քիմսէլէր անա իման էթտիլէր, անճագ
ճէմա'աթտան խարիճ օլունմամագ ի-
չիւն, Ֆէրիսիլէր սէպէպինտէն իգրար
43 էթմէզլէր իտի։ Զիրա ինսանըն 'իզզէթինի
Ալլահըն 'իզզէթինտէն զիյատէ
սէվտիլէր։
44 Վէ Յիսուս նիտա էտիպ տէտի քի
Պանա իման էտէն պանա տէյիլ, անճագ
պէնի իրսալ էտէնէ իման էթմիշ
45 օլուր։ Վէ պէնի կէօրէն պէնի իրսալ
46 էտէնի կէօրմիւշ օլուր։ Պանա հէր իման
էտէնին զուլմէթտէ գալմամասը ի-
չիւն, պէն տիւնեայա նուր կէլտիմ։
47 Վէ էյէր պիր քիմսէ սէօզլէրիմի իշիտիպ
տէ ինանմազսա, պէն անը հիւքմ
էթմէմ. զիրա տիւնեայը հիւքմ էթմէք
իչիւն տէյիլ, ամմա տիւնեայը խա-
48 լաս էթմէք իչիւն կէլտիմ։ Պէնի թահգիր
էտիպ՝ սէօզլէրիմի գապուլ էթմէյէնի
հիւքմ էտէն վար տըր. պէնիմ
սէօյլէտիյիմ քէլամ անը եէվմ իւլ
49 ախըրտէ հիւքմ էտէճէք տիր։ Զիրա
պէն քէնտիլիյիմտէն սէօյլէմէտիմ. լաքին
պէնի իրսալ էտէն փէտէր նէ տէյէճէյիմի
վէ նէ սէօյլէյէճէյիմի պանա
50 քէնտիսի էմր էյլէտի։ Պէն տախի անըն
էմրինին հայաթ ը էպէտիյէ օլտուղունու պիլիրիմ.
պունուն իչիւն հէր նէ սէօյլէրսէմ,
փէտէրին պանա տէտիյի կիպի սէօյլէրիմ։

ՊԱՊ 13

1 Ֆըսհ պայրամընտան էվվէլ, Յիսու

պու տիւնեատան փէտէրէ ինթիգալ
էթմէք իչիւն քէնտի սա՛աթընըն կէլտիյինի
պիլմէքլէ, տիւնեատա օլան
քէնտինինքիլէրի սէվմիշ օլարագ, անլարը
նիհայէթէտէք սէվտի.
2 Վէ ագշամ թա՛ամը օլունճա, (Շէյթան
հալա Սիմ՛օն օղլու Իսխարիօթի
Եէհուտանըն գալպինէ անը էլէ վէրմէսինի
3 իլգա էթմիշ օլարագ,) Յիսուս
Փէտէրին հէր շէյի քէնտի էլլէրինէ
թէսլիմ էթտիյինի վէ Ալլահտան կէլմիշ
վէ Ալլահա կիթմէքտէ իւզրէ օլտուղունը
4 պիլմէքլէ, Ագշամ թա՛ամընտան գալգըպ
էլպիսէսինի պիր թարաֆա գօյարագ,
պիր փէշգիր ալըպ գուշանտը.
5 Բա՛տէհու լէյէնէ սու գօյուպ, շագիրտլէրին
այագլարընը եըգամաղա, վէ
գուշանմըշ օլտուղու փէշգիր իլէ սիլմէյէ
6 պաշլատը. Իմտի Սիմ՛օն Պետրոսա կէլտիքտէ,
օ անա՝ Եա Րապպ, պէնիմ այագլարըմը
սէ՞ն մի եըգայաճագսըն՝
7 տէտի. Յիսուս անա ճէվապէն՝ Պէնիմ
էթտիյիմի սէն շիմտի պիլմէզսին, ամմա
8 սօնրա անլայաճագսըն՝ տէտի. Պետրոս
անա՝ Պէնիմ այագլարըմը էպէտէն
եըգամայաճագսըն՝ տէտի. Յիսուս անա
ճէվապէն՝ Էյէր սէնի եըգամազսամ,
պէնիմ իլէ նասիպին եօգ տըր՝
9 տէտի. Սիմ՛օն Պետրոս անա՝ Եա Րապպ,
եալընըզ այագլարըմը տէյիլ, ամմա էլլէրիմի
վէ պաշըմը տախի եըգա՝ տէտի.
10 Յիսուս անա՝ Եըգանմըշ քիմսէ
այագլարընը եըգանմասընտան զայրի
պիր շէյէ մուհթաճ տէյիլ տիր, չիւնքի
պիւթիւն փաք տըր. սիզ տախի
փաք սընըզ, լաքին ճիւմլէնիզ տէյիլ՝
11 տէտի. Զիրա քէնտինի էլէ վէրէճէք
քիմսէյի պիլիր իտի. անըն իչիւն՝ Ճիւմլէնիզ
12 փաք տէյիլ սինիզ՝ տէտի. Վէ
անլարըն այագլարընը եըգատըգտան էլպիսէսինի
ալտըգտան սօնրա, եինէ
սօֆրայա օթուրուպ անլարա տէտի քի՝
Սիզէ նէ էթտիյիմի անլըյօ՞ր մը սընըզ.
13 Սիզ պանա՝ Մու՛ալլիմ վէ Րապպ
տէյէրսինիզ վէ էյի տէրսինիզ.
14 զիրա էօյլէ իմ. Իմտի պէն Րապպ
վէ Մու՛ալլիմինիզ օլտուղում հալտէ՝
այագլարընըզը եըգատըմ իսէ, պիրի
պիրինիզին այագլարընը եըգամագ սիզէ
15 կէրէք տիր. Զիրա սիզէ պիր էօրնէք
վէրտիմ քի՝ սիզ տախի պէնիմ
16 սիզէ էյլէտիյիմ կիպի էյլէյէսինիզ. Հագիգաթէն,
հագիգաթէն սիզէ տէրիմ
քի՝ Գուլ էֆէնտիսինտէն վէ իրսալ օլունան
իրսալ էտէնտէն պէօյիւք տէյիլ
17 տիր. Բունլարը պիլիրսէնիզ, սօնրա
իճրա էյլէտիյինիզ հալտէ նէ՜ մուպարէք
18 սինիզ. Ճիւմլէնիզին հագգընտա
սէօյլէմէյօրըմ. պէն ինթիխապ
էթտիքլէրիմի պիլիրիմ. լաքին՝ Պէնիմ
իլէ էքմէք եէյէն էօքչէսինի իւզէրիմէ
գալտըրտը՝ տէյիւ մուհարրէր օլան քէլամ
19 իթմամ օլունա. Վագը՝ օլմազտան
էվվէլ շիմտի սիզէ սէօյլէրիմ, թա
քի վագը՝ օլտուղու զէման պէն իտիյիմէ
20 ինանասընըզ. Հագիգաթէն, հագիգաթէն
սիզէ տէրիմ քի՝ Պէնիմ իրսալ
էտէճէյիմ քիմսէյի գապուլ էտէն՝ պէնի
գապուլ էթմիշ օլուր, վէ պէնի
գապուլ էտէն՝ պէնի իրսալ էտէնի
գապուլ էթմիշ օլուր.
21 Յիսուս պու շէյլէրի սէօյլէտիքտէ,
տէրունինտէն մուզթարիպ օլուպ շէհատէթ
էտէրէք՝ Հագիգաթէն, հագիգաթէն
սիզէ տէրիմ քի՝ սիզտէն պիրի
22 պէնի էլէ վէրէճէք տիր՝ տէտի. Բունուն
իւզէրինէ շագիրտլէր, քիմին հագգընտա
սէօյլէտիյինէ շիւպհէ էտէրէք,
23 պիրի պիրինէ պագըյօրլար իտի. Վէ
շագիրտլէրինտէն Յիսուսըն սէվտիյի
քիմսէ Յիսուսըն եանընտա օթուրույօր
24 իտի. Վէ Սիմ՛օն Պետրոս՝ հագգընտա
սէօյլէտիյի քիմսէնին քիմ իտիյինի
սու՛ալ էթսին՝ տէյիւ անա իշարէթ էթ-
25 տի. Օլ տախի Յիսուսըն կէօքսիւնէ
տայանըպ անա՝ Եա Րապպ, քի՞մ տիր՝
26 տէտի. Յիսուս ճէվապէն՝ Պէն լօգմայը
պաթըրըպ քիմէ վէրիրսէմ, օ տըր՝ տէտի.
Վէ լօգմայը պաթըրըպ՝ Սիմ՛օն օղլու
Իսխարիօթի Եէհուտայա վէրտի.
27 Վէ պու լօգմատան սօնրա Շէյթան
անըն տէրունինէ կիրտի. Յիսուս տախի
անա՝ Էտէճէյինի սէրի՛էն էյլէ՝ տէտի.
28 Ամմա պունու անա նէ իչիւն սէօյ-

լէտիյինի սօֆրատա օթուրանլարտըն հիչ
29 պիրի անլամատը. Զիրա պա'զըլարը՝
քիսէ Եէհուտասըտա օլտըղը իչիւն, Յի-
սուս անա՝ Պայրամտա պիզէ լազըմ օ-
լան շէյլէրի սաթըն ալ, եախօտ ֆու-
գարայա պիր շէյ վէր՝ տէյօր զանն էթ-
30 տիլէր. Օլ տախի լօգմայը ալըրըղ կի-
պի տըշարը չըգտը, վէ կէճէ իտի.
31 Վէ օ չըգդըգդան սօնկրա, Յիսուս
տէտի քի՝ Շիմտի Իպն իւլ ինսան թա'-
զիմ օլունտու, Ալլահ տախի անտէ թա'-
32 զիմ օլունտու. Էյէր Ալլահ անտէ թա'-
զիմ օլունտու իսէ, Ալլահ տախի անը
քէնտիսինտէ թա'զիմ էտէր՝ թէզ անը
33 թա'զիմ էյլէյէճէք տիր. Էյ չօճուգլար,
տահա պիր ազ վագըթ սիզինլէ իմ.
պէնի արայաճագսընըզ, վէ Եէհուտի-
լէրէ՝ Պէնիմ կիթտիյիմ եէրէ սիզ կէ-
լէմէզսինիզ՝ տէտիյիմ կիպի, շիմտի սի-
34 զէ տախի սէօյլէրիմ. Սիզէ եէնի պիր
էմր վէրիրիմ քի պիրի պիրինիզի սէ-
վէսինիզ. Պէն սիզի սէվտիյիմ կիպի
սիզ տէ պիրի պիրինիզի սէվէսինիզ.
35 Հէր քէս՝ պէնիմ շակիրտլէրիմ օլտըղը-
նըզը պիրի պիրինիզէ օլան մուհապպէ-
36 թինիզտէն անլայաճագ տըր. Սիմ'օն
Պետրոս անա՝ Եա Ռապպ, նէ՞րէյէ կի-
տիյօրսըն՝ տէտի. Յիսուս անա ճէվա-
պէն՝ Պէնիմ կիտէճէյիմ եէրէ սէն շիմ-
տի արգամճա կէլէմէզսին, ամմա սօնկ-
րա արգամճա կէլէճէքսին՝ տէտի.
37 Պետրոս անա՝ Եա Ռապպ, նի՞չին շիմ-
տի սէնին արգընճա կէլէմէմ. սէնին
իչիւն ճանըմը ֆէտա էյլէրիմ՝ տէտի.
38 Յիսուս անա ճէվապէն՝ Պէնիմ իչիւն
ճանընը՞ մը ֆէտա էյլէրսին, հագիգա-
թէն, հագիգաթէն սանա տէրիմ քի,
պէնի սէն իւչ քէրրէ ինքեար էթմէյին-
ճէ, խօրօզ էօթմէյէճէք տիր՝ տէտի.

ԲԱԲ 14.

1 Գօնիւլլէրինիզ մուզթարիպ օլմասըն. Ալ-
լահա իման էտինիզ, պանա տախի ի-
2 ման էտինիզ. Փէտէրիմին խանէսինտէ
չօգ մէսքէնլէր վար տըր. օլմասայըտը,
սիզէ տէր իտիմ. Սիզէ եէր հազըրլա-
3 մագա կիտիյօրըմ. Վէ պէն կիտիպ սի-
զէ եէր հազըրլատըղըմ հալտէ եինէ
կէլիպ սիզի քէնտի եանըմա ալըրըմ,
թա քի պէնիմ օլտըղըմ եէրտէ սիզ
4 տախի օլասընըզ. Վէ սիզ նէրէյէ կի-
տէճէյիմի պիլիրսինիզ, վէ թարիգի տա-
խի պիլիրսինիզ՝ տէտի.
5 Թօմա անա՝ Եա Ռապպ, սէնին նէրէ-
յէ կիտէճէյինի պիլմէյիզ, վէ թարիգի
պիլմէյէ նա՞սըլ մուգթէտիր օլուրըզ՝
6 տէտի. Յիսուս անա՝ Թարիգ վէ հագի-
գաթ վէ հայաթ պէն իմ. պէն վասը-
թա օլմայընճա՝ Փէտէրէ քիմսէ կէ-
7 լէմէզ. Էյէր պէնի թանըյայտընըզ,
Փէտէրիմի տախի թանըրտըզ օլուր իտի-
նիզ. վէ պունտան պէօյլէ անը թանը-
յօրսընըզ, վէ անը կէօրտիւնիւզ՝ տէտի.
8 Ֆիլիփպօս անա՝ Եա Ռապպ, Փէտէ-
րի պիզէ կէօսթէր, վէ պիզէ քիֆայէթ
9 էտէր՝ տէտի. Յիսուս անա տէտի քի՝
Էյ Ֆիլիփպօս, պունճա մուտտէթ սի-
զինլէ իմ, վէ պէնի թանըմատըն
մը. պէնի կէօրմիւշ օլան Փէտէրի կէօր-
միւշ օլուր, վէ սէն նա՞սըլ Պիզէ Փէ-
10 տէրի կէօսթէր՝ տէյօրսըն. Ինանմա՞զ
մըսըն քի՝ պէն Փէտէրտէ իմ, վէ Փէ-
տէր պէնտէ տիր. պէն սիզէ սէօյլէտի-
յիմ սէօզլէրի քէնտիլիյիմտէն սէօյլէ-
մէյօրըմ. ամմա պէնտէ թէմէքքիւն
էտէն Փէտէր քէնտիսի 'ամէլլէրի իշլէ-
11 յօր. Պանա ինանընըզ քի՝ պէն Փէտէր-
տէ իմ, Փէտէր տախի պէնտէ տիր. վէ
իլլա հէմ օլ 'ամէլլէր իչիւն պանա ի-
12 նանընըզ. Հագիգաթէն, հագիգաթէն
սիզէ տէրիմ քի՝ Պանա իման էտէն
պէնիմ իշլէտիյիմ 'ամէլլէրի քէն-
տիսի տախի իշլէ էտէր, անլարտէն
պէօյիւքլէրինի պիլէ իշլէ էտէճէք տիր.
13 չիւնքի պէն Փէտէրիմէ կիտիյօրըմ. Վէ
պէնիմ իսմիմ իլէ հէր նէ տիլէրսէնիզ
անը իշլէ էտէրիմ, թա քի Փէտէր Օ-
14 ղուլտա թա'զիմ օլունա. Պէնիմ իսմիմ
իլէ էյէր պիր շէյ տիլէրսէնիզ, պէն իշ-
15 լէ էտէրիմ. Էյէր պէնի սէվէրսէնիզ,
16 պէնիմ էմիրլէրիմի հըֆզ էտինիզ. Վէ
պէն Փէտէրտէն տիլէրիմ, օլ տախի
էկ էպէտա սիզինլէ իլէ թէմէքքիւն էթ.

մէք իւզրէ՝ սիզէ տիյէր պիր Թէսէլլի
17 Էտիճի, Եա՛նի Հագիգաթ Ռուհունը վէ-
րէճէք տիր. պունու տիւնեա
կէօրմէտիյի վէ թանըմատըղը էճլէն
գապուլ էտէմէզ. ամմա սիզ օնը թա-
նըրսընըզ, զիրա խանընըզտա թէմէք-
քիւն էտէր, վէ տէրունունուզտէ օլա-
18 ճագ տըր. Սիզի եէթիմ պըրագմամ.
19 սիզէ կէլիրիմ. Պիր ազ մուտտէթ սօնկ-
րա տիւնեա պէնի արթըգ կէօրմէզ,
ամմա սիզ պէնի կէօրիւրսիւնիւզ. չիւն-
քի պէն հայաթտա յըմ, սիզ տախի հա-
20 յաթտա օլաճագսընըզ. Օլ կիւնտէ պէն
փէտէրիմտէ, վէ սիզ պէնտէ, պէն տա-
խի սիզտէ օլտուղումու անլայաճագսը-
21 նըզ. Հէր քիմ քի էմիրլէրիմ քէնտի-
սէ պուլունուբ՝ անլարը հըֆզ էտէր-
սէ, պէնի սէվէն օ տըր. վէ պէնի սէ-
վէն՝ փէտէրիմ թարաֆընտան սէվիլէ-
ճէք տիր. պէն տախի անը սէվիբ՝ քէն-
տիմի անա իզհար էտէճէյիմ.

22 Իսխարիօթի օլմայան Եէհուտա անա՝
Եա Րապպ, նա՛սըլ օլուր քի՝ քէնտինի
տիւնեայա իզհար էթմէյիբ տէ, պիզէ
23 իզհար էտէճէքսին՝ տէտի. Յիսուս ա-
նա ճէվապէն տէտի քի՝ Էյէր պիր քիմ-
սէ պէնի սէվէրսէ, քէլամըմը հըֆզ է-
տէր, փէտէրիմ տախի անը սէվէճէք
տիր, վէ անա կէլիբ խանընտա թէմէք-
24 քիւն էտէճէյիզ. Պէնի սէվմէյէն՝ քէ-
լամըմը հըֆզ էթմէզ, վէ իշիթտիյինիզ
քէլամ պէնիմ տէյիլ, անճագ պէնի
25 իրսալ էտէն փէտէրին տիր. Նէզտինիզ-
տէ պուլունուր իքէն՝ պու շէյլէրի սի-
26 զէ սէօյլէտիմ. Լաքին Թէսէլլի էտիճի
եա՛նի փէտէրին պէնիմ իսմիմ իլէ կէօն-
տէրէճէյի Ռուհ իւլ Գուտուս սիզէ հէր
շէյի թա՛լիմ էտիբ՝ սիզէ սէօյլէտիյիմ
ճիւմլէ շէյլէրի իխթար էտէճէք տիր.
27 Սիզէ սէլամէթ պըրագըրըմ, սիզէ պէ-
նիմ սէլամէթիմի վէրիրիմ. պէն սիզէ
տիւնեանըն վէրտիյի կիպի վէրմէմ.
Գալպինիզ խավֆ ու իզթիրապտա օլ-
28 մասըն. Պէն սիզէ խիթապէն՝ Կիտէ-
րիմ վէ սիզէ կէլիրիմ՝ տէտիյիմ սէօ-
զի իշիթտինիզ. էյէր պէնի սէվսէ ի-
տինիզ, փէտէրէ կիտիյօրըմ՝ [տէտիյիմ]
իչիւն մէսրուր օլուր իտինիզ, զիրա
29 փէտէրիմ պէնտէն պէօյիւք տիր. Վէ
վագը՝ օլտուղը զէման իմանասընըզ տէ-
յիւ, վուգուը՝ պուլմագտան էվվէլ սի-
30 զէ շիմտի սէօյլէտիմ. Արթըգ սիզին իլէ
չօգ սէօյլէշմէմ. զիրա պու տիւնեանըն
րէ՛իսի կէլիյօր, վէ պէնտէ անըն հիչ պիր
31 շէյի եօգ տըր. Անճագ փէտէրի սէվ-
տիյիմի, վէ փէտէրին պանա էմր էթտիյի
կիպի իճրա էթտիյիմի տիւնեա անլա-
յա. գալգընըզ, պուրատան կիտէլիմ.

ԲԱԲ 15

1 Պէն հագիգի ասմա յըմ, վէ փէտէրիմ
2 պաղճը տըր. Պէնտէ մէյվէ վէրմէյէն
հէր չըպուղը գոփարըր, վէ հէր մէյվէ
վէրէնի տահա զիյատէ մէյվէ վէրմէսի
3 իչիւն պուդար. Սիզէ սէօյլէտիյիմ սէօզ
4 իլէ սիզ հալա փաք սընըզ. Պէնտէ գա-
լընըզ, պէն տախի սիզտէ [illegible]. Չը-
պուգ ասմատա գալմատըգճա, քէնտի-
լիյինտէն մէյվէ վէրէմէզ, քէզալիք սիզ
տախի էյէր պէնտէ գալմազսանըզ՝ մէյ-
5 վէ վէրէմէզսինիզ. Պէն ասմա յըմ, սիզ
չըպուգլար սընըզ. հէր քիմ պէնտէ
գալըր՝ պէն տախի անտա գալըրսամ,
օ չօգ մէյվէ վէրիր, զիրա պէնսիզ պիր
6 շէյ եափամազսընըզ. Էյէր պիր քիմսէ
պէնտէ գալմազսա, չըպուգ կիպի տը-
շարը աթըլըր գուրուր. վէ անլէրի
տէվշիրիբ՝ աթէշէ աթարլար, վէ եա-
7 նար. Էյէր պէնտէ գալըրսանըզ, վէ
սէօզլէրիմ սիզտէ գալըրսա, իսթէտի-
յինիզի իսթէյէճէքսինիզ, վէ սիզէ օլա-
8 ճագ տըր. փէտէրիմ պունուն իլէ,
եա՛նի սիզին չօգ մէյվէ վէրմէնիզ իլէ
թա՛զիզ օլունուր, պէօյլէճէ պանա շա-
կիրտլէր օլաճագսընըզ.

9 Փէտէր պէնի սէվտիյի կիպի, պէն
տախի սիզի սէվտիմ. պէնիմ մուհապ-
10 պէթիմտէ գալընըզ. Պէն փէտէրիմին
էմիրլէրինի հըֆզ էտիբ՝ անըն մուհապ-
պէթինտէ գալտըղըմ միսիլլու, սիզ տա-
խի էմիրլէրիմի հըֆզ էթտիյինիզ թագ-
տիրտէ, մուհապպէթիմտէ գալաճագ-
11 սընըզ. Պէնիմ սիւրուրըմ սիզտէ գալ-

մասը՝ վէ սիզին սէվինճինիզ մուքէմմէլ
օլմասը իչին, պու շէյլէրի սիզէ
12 սէօյլէտիմ։ Պէնիմ էմրիմ պու տըր
քի՝ պէն սիզի սէվտիյիմ միսիլլու պիրի
13 պիրինիզի սէվէսինիզ։ Պիր ատէմին
քէնտի տօսթլարընըն խօլընա ճանընը
ֆէտա էթմէսինտէն զիյատէ պիր քիմսէտէ
14 մուհապպէթ եօգ տըր։ Էյէր սիզէ
էմր էթտիյիմ շէյլէրին ճումլէսինի
իճրա էտէրսէնիզ, տօսթլարըմ օլուրսունըզ։
15 Արթըգ սիզէ գուլ թէսմիյէ
էթմէմ, զիրա գուլ էֆէնտիսինին նէ
էթտիյինի պիլմէզ. ամմա սիզէ տօսթ
թէսմիյէ էթտիմ, զիրա փէտէրիմտէն
իշիթտիյիմ շէյլէրին ճումլէսինի սիզէ
16 պիլտիրտիմ։ Սիզ պէնի ինթիխապ էթմէտինիզ,
անճագ պէն սիզի ինթիխապ
էթտիմ, վէ կիտիփ մէյվէ հուսուլէ կէթիրմէնիզ
վէ մէյվէնիզ պագի գալմասը
իչին սիզի թա'յին էթտիմ. թա
քի պէնիմ իսմիմ իլէ փէտէրտէն հէր
նէ իսթէյէճէք օլուրսանըզ՝ սիզէ վէրէ։
17 Սիզէ, պիրի պիրինիզի սէվէսինիզ՝ տէյու
պու շէյլէրի էմր էտէրիմ։
18 Էյէր տիւնեա սիզէ պուղզ էտէրսէ,
սիզտէն էվվէլ պանա պուղզ էթտիյինի
19 պիլմիշ օլունըզ։ Էյէր տիւնեատան օլսայտընըզ,
տիւնեա քէնտինինի օլանը
սէվէր իտի. լաքին սիզ տիւնեատան
օլմայըփ, անճագ պէն սիզի տիւնեատան
ինթիխապ էթտիյիմ էճլէտէն տիւնեա
20 սիզէ պուղզ էտէր։ Սիզէ՝ Գուլ էֆէնտիսինտէն
պէօյիւք տէյիլ տիր՝ տէտիյիմ
քէլամը տէր խաթըր էտինիզ.
պանա թէ'ատտի էթտիքլէրի թագտիրտէ,
սիզէ տախի թէ'ատտի էտէրլէր.
պէնիմ քէլամըմը հըֆզ էթտիլէր իսէ,
սիզին քէլամընըզը տախի հըֆզ էտէրլէր։
21 Լաքին պու շէյլէրին ճումլէսինի,
պէնի իրսալ էտէնի պիլմէտիքլէրինտէն,
սիզէ պէնիմ իսմիմ իչին էտէճէքլէր։
22 Էյէր պէն կէլիփ անլէրէ սէօյլէմէմիշ
օլսայտըմ, կիւնահլարը օլմազ իտի.
ամմա շիմտի կիւնահլարը իչին պէհանէլէրի
23 եօգ տըր։ Պանա պուղզ էտէն՝
24 փէտէրիմէ տախի պուղզ էտէր։ Էյէր
արալարընտա պաշգա պիր քիմսէնին
իճրա էթմէտիյի 'ամէլլէրի էթմէմիշ օլսայտըմ,
կիւնահլարը օլմազ իտի. լաքին
շիմտի հէմ կէօրտիւլէր վէ հէմ
տախի պանա վէ փէտէրիմէ պուղզ էթտիլէր։
25 Ամմա շէրի'աթլարընտա՝ Պանա
պիլա սէպէպ պուղզ էթտիլէր՝ տէյու
մուհարրէր օլան քէլամ իթմամ օլունմագ
26 իչին տըր։ Ֆագաթ փէտէր
թարաֆընտան պէնիմ իրսալ էտէճէյիմ
Թէսէլլի էտիճի, եա'նի փէտէրտէն
խուրուճ էտէն հագիգաթ Ռուհը
կէլտիյի զէման, պէնիմ հագգըմտա
27 օ շէհատէթ էտէճէք տիր։ Վէ սիզ տախի
շէհատէթ էտէրսինիզ. զիրա իպթիտատէն
պէրու պէնիմ իլէ պէրապէր
սինիզ։

ՊԱՊ 16

1 Պու շէյլէրի սիզէ սէօյլէտիմ, թա քի
2 սուրչմէյէսինիզ։ Սիզի ճէմա'աթտան իխրաճ
էտէճէքլէր. պէլի, սիզի հէր գաթլ
էտէն քիմսանէ Ալլահա 'իպատէթ 'արզ
էտիյօրըմ զաննը էտէճէյի վագըթ կէլիր։
3 Վէ պու շէյլէրի փէտէրի վէ պէնի
թանըմատըգլարը իչին էտէճէքլէր
4 տիր։ Լաքին վագթը կէլտիյինտէ, պէնիմ
անլէրի սիզէ սէօյլէտիյիմի թէզէքքիւր
էթմէնիզ իչին պու շէյլէրի սիզէ
սէօյլէտիմ. ամմա սիզին իլէ պէրապէր
պուլունտուղըմ իչին պունլարը սիզէ
իպթիտատէն սէօյլէմէտիմ։
5 Ֆագաթ շիմտի պէնի իրսալ էտէնէ
կիտիյօրըմ, վէ սիզտէն հիչ պիրի պանա՝
Նէ՛րէյէ կիտիյօրսըն՝ տէյու սուալ
6 էթմէզ։ Ֆագաթ պու շէյլէրի սիզէ
սէօյլէտիյիմ իչին գալպինիզի քէտէր
7 տօլտուրմըշ տըր։ Լաքին պէն սիզէ
հագգը սէօյլէյօրըմ. պէնիմ կիթմէքլիյիմ
սիզէ խայըրլը տըր. զիրա պէն
կիթմէյինճէ՝ սիզէ Թէսէլլի էտիճի կէլմէզ,
ամմա կիթտիյիմ հալտէ անը սիզէ
8 կէօնտէրիրիմ։ Վէ օ կէլտիյինտէ,
տիւնեայը կիւնահ վէ սալահ վէ հիւքմ
խուսուսլարընտա իլզամ էտէճէք տիր։
9 կիւնահ խուսուսընտա իլզամ էտէտէր,
չիւնքի պանա իման էթմէզլէր

10 Վէ սալահ խուսուսունտա իլզամ էտէճէք-
տիր, զիրա Փէտէրիմէ կիտիյօրըմ, վէ
11 պէնի արթըգ կէօրմէզսինիզ. Վէ հիւքմ
խուսուսունտա իլզամ էտէճէք տիր, չիւն-
քի պու տիւնեանըն րէ՛իսի մահքիւմ
12 օլմուշ տըր. Սիզէ սէօյլէյէճէյիմ տա-
հա չօգ շէյլէր վար, լաքին շիմտի թէ-
13 համմիւլ էտէմէզսինիզ։ Ամմա օլ հա-
գիգաթ Ռուհը կէլտիյի զէման, սիզի
ճիւմլէ հագիգաթա իրշատ էտէճէք
տիր. զիրա քէնտիլիյինտէն սէօյլէմէ-
յիպ, իշիթտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինի
սէօյլէյէճէք, վէ վուգու՛ պուլաճագ
նէսնէլէրի սիզէ խապէր վէրէճէք տիր.
14 O պէնի թա՛զիզ էտէճէք, չիւնքի պէ-
նիմքինտէն ալըպ՝ սիզէ խապար էտէ-
15 ճէք տիր. Փէտէրին հէր նէսի վար ի-
սէ՝ պէնիմ տիր. պու սէպէպտէն՝ Պէ-
նիմքինտէն ալըպ՝ սիզէ խապար էտէ-
16 ճէք տիր՝ տէտիմ. Պիր ազ միւտտէթ
սօնրա պէնի կէօրմէզսինիզ. վէ եինէ
պիր ազ միւտտէթ սօնրա պէնի կէօ-
րէճէքսինիզ, զիրա պէն Փէտէրէ կի-
տիյօրըմ.

17 Պունուն իւզէրինէ շակիրտլէրինտէն
պա՛զըլարը պիրի պիրինէ՝ Պու պիզէ՝
Պիր ազ միւտտէթ սօնրա պէնի կէօր-
մէզսինիզ, վէ եինէ՝ Պիր ազ միւտտէթ
սօնրա պէնի կէօրէճէքսինիզ, վէ՝ Զի-
րա պէն Փէտէրէ կիտիյօրըմ՝ տէտիյի
18 նէ՞ տիր՝ տէտիլէր. Ա՛ճէպա պու Պիր
ազ միւտտէթ՝ տէտիյի նէ՞ օլա. նէ
սէօյլէտիյինի անկլամայօրըզ՝ տէտիլէր.
19 Վէ Յիսուս քէնտիսինէ սու՛ալ էթմէք
իսթէտիքլէրինի պիլմէքլէ, անլէրէ տէ-
տի քի՝ Պէնիմ՝ Պիր ազ միւտտէթ սօնկ-
րա պէնի կէօրմէզսինիզ, վէ եինէ պիր
ազ միւտտէթ սօնրա պէնի կէօրէճէք-
սինիզ՝ տէտիյիմ հագգընտա՞ մը պիրի
20 պիրինիզէ սու՛ալ էտիյօրսունըզ. Հագի-
գաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝
Սիզ աղլայըպ Ֆիղան էտէճէքսինիզ,
ամմա տիւնեա մէսրուր օլաճագ տըր.
սիզ մահզուն օլաճագսընըզ, լաքին
հիւզնիւնիւզ մէսէրրէթէ թէհավվիւլ է-
21 տէճէք տիր. Պիր գարը վագ՛ը համլ
էտէճէյի զէման մահզուն օլուր, զիրա
վագթը կէլմիշ տիր, լաքին չօճուգը
տօղուրտուղտը զէման, տիւնեայա ատէմ
տօղտուղը իչիւն, արթըգ մէսէրրէթտէն
22 տէրտինի խաթըրլամազ. Ֆիլ
վագը՝ սիզ տախի շիմտի մահզուն սը-
նըզ, լաքին սիզի թէքրար կէօրէճէ-
յիմ. վէ գալպինիզ մէսրուր օլաճագ,
վէ մէսէրրէթինիզի սիզտէն քիմսէ րէֆ՝
23 էտէմէզ. Վէ օլ կիւնտէ պէնտէն հիչ
պիր շէյ րիճա էթմէյէճէքսինիզ. հագի-
գաթէն, հագիգաթէն սիզէ տէրիմ քի՝
Պէնիմ իսմիմ իլէ Փէտէրտէն հէր նէ
թալէպ էտէճէք օլուրսանըզ, սիզէ վէ-
24 րէճէք տիր. Շիմտիյէտէք պէնիմ իս-
միմ իլէ պիր շէյ թալէպ էթմէտինիզ.
թալէպ էյլէյինիզ, ալաճագսընըզ, քի
25 սիւրուրունըզ միւքէմմէլ օլա. Պու շէյ-
լէրի սիզէ թէմսիլաթ իլէ սէօյլէտիմ.
լաքին սիզէ արթըգ թէմսիլաթ իլէ
սէօյլէմէյիպ՝ անճագ Փէտէր հագգըն-
տա սիզէ աչըքտան խապէր վէրէճէ-
26 յիմ վագըթ կէլիյօր. Օլ կիւնտէ պէ-
նիմ իսմիմ իլէ թալէպ էտէճէքսինիզ.
վէ սիզէ՝ Փէտէրէ սիզին իչիւն րիճա է-
27 տէճէյիմ՝ տէմէմ. Զիրա պէնի սէվիպ՝
Ալլահտան խուրուճ էթտիյիմէ ինան-
տըղընըզ իչիւն, Փէտէր քէնտիսի սիզի
28 սէվէր. Փէտէրտէն խուրուճ էտիպ
տիւնեայա կէլտիմ, եինէ տիւնեայը
թէրք իլէ Փէտէրէ կիտիյօրըմ.

29 Շակիրտլէրի անա՛ իշթէ շիմտի աչը-
գճա սէօյլէյօրսըն, վէ հիչ թէմսիլ
30 սէօյլէմէյօրսըն. Շիմտի պիլիր՝ հէր պիր
շէյի պիլտիյինի, վէ պիր քիմսէնին սա-
նա սու՛ալ էթմէքլիյինէ միւհթաճ օլ-
մատըղընը անկլատըգ. պու սէպէպէ
մէպնի Ալլահտան խուրուճ էթտիյինէ
31 ինանըրըզ՝ տէտիլէր. Յիսուս անլէրէ
ճէվապէն՝ Շիմտի ինանը՞յօր մը սընըզ։
32 Իշթէ հէր պիրինիզ քէնտի մահալլինէ
տաղըլարագ, պէնի եալընըզ պըրագա-
ճագսընըզ վագըթ կէլիյօր, վէ հաթթա
կէլմիշ տիր. Ֆագաթ եալընըզ տէյիլ-
իմ, զիրա Փէտէր պէնիմ իլէ պէրա-
33 պէր տիր. Պէնտէ սէլամէթինիզ օլսուն
իչիւն՝ պու շէյլէրի սիզէ սէօյլէտիմ.
տիւնեատա միւզայագանըզ օլաճագ,

լաքին ճէսարէթլէնինիզ, պէն տիւն-
եայա ղալիպ օլտում։

ՊԱՊ 17

1 Յիսուս պու շէյլէրի սէօյլէտիքտէն, սէ-
մայա տօղրու նազար էտէրէք տէտի
քի՝ Էյ Փէտէր, սա'աթ կէլմիշ տիր.
Օղլընը թա'զիզ էյլէ, թա քի Օղլըն տա-
2 խի սէնի թա'զիզ էյլէյէ։ Նիթէքիմ ա-
նա քեաֆֆէ ի պէշէր իւզէրինէ հիւ-
քիւմէթ վէրտին, թա քի անա վէրտի-
յին ճիւմլէ քիմսէլէրէ հայաթ ը էպէ-
3 տիյէ վէրէ։ Վէ հայաթ ը էպէտիյէ՝ սէն
եալընըզ հագգ Ալլահը վէ իրսալ էյլէ-
տիյին Յիսուս Քրիստոսը պիլմէք տիր։
4 Պէն սէնի եէր իւզէրինտէ թա'զիզ էյ-
լէտիմ. իճրա էթմէք իչիւն պանա վէր-
5 տիյին իշի թէմամ էյլէտիմ։ Վէ շիմտի,
էյ Փէտէր, տիւնեա մէվճուտ օլմազ-
տան էվվէլ սէնին նէզտինտէ մալիք
օլտուղում 'իզզէթ իլէ սէն պէնի նէզտին-
6 տէ թա'զիզ էյլէ։ Սէնին իսմինի տիւն-
եատան պանա վէրտիյին ատէմլէրէ
պէյան էյլէտիմ. անլէր սէնին իտիլէր,
անլէրի պանա վէրտին. վէ սէնին քէ-
7 լամընը հըֆզ էյլէտիլէր։ Պանա վէր-
տիյին շէյլէրին ճիւմլէսինին սէնին թա-
րաֆընտան օլտուղընը շիմտի պիլտիլէր։
8 Զիրա պանա վէրտիյին քէլամլարը ան-
լէրէ վէրտիմ, անլէր տախի գապուլ
էտէրէք, սէնտէն խուրուճ էթտիյիմի
հագգինէն պիլիպ՝ պէնի սէն իրսալ էթ-
9 տիյինէ ինանտըլար։ Պէն անլէր իչիւն
րիճա էտէրիմ. տիւնեա իչիւն տէյիլ,
անճագ պանա վէրտիյին քիմսէլէր ի-
չիւն րիճա էտէրիմ, զիրա անլէր սէ-
10 նին տիրլէր։ Վէ պէնիմքիլէրին քեաֆ-
ֆէսի սէնին՝ վէ սէնինքիլէրին քեաֆ-
ֆէսի պէնիմ տիր. վէ պէն տախի անլէր-
11 լէ թա'զիզ օլունտում։ Վէ արթըգ
տիւնեատա տէյիլըմ, վէ պունլար
տիւնեատա օլուպ, պէն սանա
կէլիյօրըմ. էյ Գուտտուս Փէտէր, պա-
նա վէրտիյին քիմսէլէրի սէնին իսմին
իլէ հըֆզ էյլէ, թա քի պիզիմ կիպի
12 պիր օլալար։ Տիւնեատա անլէր իլէ պէ-
րապէր պուլունտուղըմ, անլէրի սէնին
իսմին իլէ հըֆզ էտէր իտիմ. պանա
վէրտիյին քիմսէլէրի հըֆզ էյլէտիմ, վէ
անլէրտէն, իպն ի հէլաքտան մա'ատա,
հիչ պիրի հէլաք օլմատը, թա քի քի-
13 թապ իթմամ օլունա։ Ամմա շիմտի սա-
նա կէլիյօրըմ. վէ պու շէյլէրի տիւն-
եատա սէօյլէրիմ քի՝ պէնիմ սիւրուրը-
մը քէնտիլէրինտէ միւքէմմէլ պու-
14 լալար։ Պէն անլէրէ սէնին քէլամընը
վէրտիմ, վէ պէն տիւնեատան օլմա-
տըղըմ միսիլլիւ՝ անլէր տախի տիւն-
եատան օլմատըգլարընտան, տիւնեա
15 անլէրէ պուղզ էթտի։ Անլէրի տիւն-
եատան գալտըրմագլըղընը տէյիլ, ան-
ճագ անլէրի շէրիրտէն հըֆզ էթմէ-
16 լիյինի րիճա էտէրիմ։ Պէն տիւնեա-
տան օլմատըղըմ միսիլլիւ՝ անլէր տա-
17 խի տիւնեատան տէյիլ տիրլէր։ Անլէ-
րի հագիգաթըն իլէ թագտիս էյլէ. սէ-
18 նին քէլամըն հագիգաթ տըր։ Սէն պէ-
նի տիւնեայա իրսալ էթտիյին կիպի
պէն տախի անլէրի տիւնեայա իրսալ
19 էթտիմ։ Վէ պէն քէնտիմի անլէր իչիւն
թագտիս էտէրիմ, թա քի անլէր տա-
խի հագիգաթ վասըթասըյլէ թագտիս
20 օլունալար։ Վէ եալընըզ անլէր իչիւն
տէյիլ, անճագ անլէրին քէլամըյլէ պա-
նա իման էտէճէք օլանլար իչիւն տա-
21 խի րիճա էտէրիմ, թա քի ճիւմլէսի
պիր օլալար. սէն, էյ Փէտէր, պէնտէ,
վէ պէն սէնտէ օլտուղում միսիլլիւ, ան-
լէր տախի պիզտէ պիր օլալար. թա քի
տիւնեա պէնի սէն իրսալ էյլէտիյինէ ինա-
22 նա։ Պանա վէրտիյին 'իզզէթի անլէ-
րէ վէրտիմ, թա քի պիզիմ պիր օլտու-
ղումուզ կիպի՝ անլէր տախի պիր օլալար։
23 Պէն անլէրտէ վէ սէն պէնտէ, թա քի
պիր օլմագլըգտա քեամիլ օլալար, վէ
տիւնեա պէնի սէն իրսալ էթտիյինի, վէ պէնի
սէվտիյին միսիլլիւ անլէրի տախի սէվ-
24 տիյինի պիլէ։ Էյ Փէտէր,
պանա վէրտիյին քիմսէլէրին տախի
պուլունտուղում եէրտէ պէնիմ իլէ պէ-
րապէր օլմալարընը իսթէրիմ. թա քի
պանա վէրտիյին ճէլալիմի միւշահէտէ
էտէլէր. զիրա պէնի տիւնեանըն թ-

25 մէլինտէն էվվէլ սէվտին. Էյ 'ատիլ Փէ-
տէր, տիւնեա սէնի թանըմատը, ամ-
մա պէն սէնի թանըտըմ, պունլար տա-
խը պէնի սէն իրսալ էթտիյինի անկլա-
26 տըլար. Վէ սէնին իսմինի անլարա հէմ
պիլտիրտիմ, վէ հէմ տէ պիլտիրէճէյիմ.
թա քի պանա օլան մուհապպէթին ան-
լարտա օլա, պէն տախը անլարտա օլա-
յըմ.

ԲԱԲ 18

1 Յիսուս պու սէօզլէրի սէօյլէտիքտէն
սօնրա, շակիրտլէրի իլէ պէրապէր Գէտ-
րօն տէրէսինին էօթէ թարաֆընա չը-
գըպ՝ օրատա պիր պաղչէ պուլունմաղ-
լէ, շակիրտլէրի իլէ պէրապէր իչինէ
2 կիրտի. Վէ անը էլէ վէրէն Եէհուտա
տախի օլ մահալլը պիլիր իտի. Զիրա
Յիսուս շակիրտլէրի իլէ պէրապէր օրա-
տա չօգ տէֆ'ա իճթիմա՝ էյլէմիշ իտի.
3 Իմտի Եէհուտա պիր պէօլիւք ասքէր
վէ պաշ քեահինլէր իլէ Ֆէրիսիլէր թա-
րաֆընտան մէ'մուրլար ալըպ ֆէնէր-
լէր վէ մէշ'ալէլէր վէ սիլահլար իլէ օ-
4 րայա կէլտի. Վէ Յիսուս քէնտի հագ-
գընտա վուգու' պուլաճագ շէյլէրին
հէփսինի պիլմէքլէ, չըգըպ անլարա՝
5 Քիմի արայօրսունըզ՝ տէտի. Անլար տա-
խի անա՝ Նազարէթլի Յիսուսը՝ տէյի
ճէվապ վէրտիլէր. Յիսուս անլարա՝ Պէն
իմ տէտի. վէ անը էլէ վէրէն Եէհու-
տա տախի անլար իլէ պէրապէր տու-
6 րույօր իտի. Վէ անլարա՝ Պէն իմ տէ-
տիյի անտէ, անլար կէրի չէքիլիպ եէ-
7 րէ տիւշտիւլէր. Պա'տէհու անլարա՝ Քի-
մի արայօրսունըզ՝ տէյի թէքրար սու'ալ
էյլէտիյինտէ, անլար՝ Նազարէթլի Յի-
8 սուսը՝ տէտիլէր. Յիսուս ճէվապէն՝ Սի-
զէ Պէն իմ տէտիմ. իմտի էյէր պէնի
արայօր իսէնիզ, պունլարը սալը վէրի-
9 նիզ կիթսինլէր՝ տէտի. Թա քի՝ Պանա
վէրտիյին քիմսէլէրտէն հիչ պիրինի զայ'
էթմէտիմ՝ տէյի սէօյլէտիյի քէլամ
10 իթմամ օլունա. Օլ վագըթ Սիմ'օն
Պէտրոսուն պիր գըլըճը օլմաղլէ, անը
չէքիպ քեահինի ա'զամըն պէնտէսինէ
վուրարագ, սաղ գուլաղընը քէսիպ
տիւշիւրտիւ. օլ պէնտէնին իսմի տախի
11 Մալխօս իտի. Վէ Յիսուս Պէտրոսա՝ Գը-
լըճընը գընընա գօ. փէտէրին պանա վէր-
տիյի քեասէյի իչմէյէճէք մի իմ՝ տէտի.
12 Օլ վագըթ պէօլիւք իլէ պին պաշը
վէ Եէհուտիլէրին մէ'մուրլարը Յիսուսը
13 թութուպ պաղլատըլար. Վէ անը էվ-
վէլա Հաննայա կէօթիւրտիւլէր, զիրա
մէզքիւր օ սէնէտէ քեահինի ա'զամ
օլան Գայաֆանըն գայըն փէտէրի իտի.
14 Պու Գայաֆա տախի՝ Գավմ իչիւն պիր
ատէմին հէլաք օլմասը խայըրլը տըր՝
տէյի Եէհուտիլէրէ նասիհաթ վէրմիշ
15 օլան քիմսէ իտի. Վէ Սիմ'օն Պէտրոս
իլէ տիկէր պիր շակիրտ Յիսուսըն ար-
տը սըրա կիտիյօրլարտը. վէ օլ շա-
կիրտ քեահինի ա'զամըն պիլտիյի օլուպ՝
Յիսուս իլէ պէրապէր քեահինի ա'զա-
16 մըն հավլըսընա կիրտի. Լաքին Պէտ-
րոս գափու խարիճինտէ տըշարըտա տուր-
մաղլէ, քեահինի ա'զամըն պիլտիյի օ-
լան տիկէր շակիրտ չըգըպ՝ գափուճըյա
սէօյլէյէրէք, Պէտրոսու իչէրիյէ ալտը.
17 Վէ գափուճը գըզ Պէտրոսա՝ Սէն տա-
խի պու ատէմին շակիրտլէրինտէն տէ-
յիլ մի սին՝ տէտիքտէ, օլ տախի՝ Տէ-
18 յիլ իմ՝ տէտի. Վէ հավա սօղուգ օլ-
տուղընտան՝ խըտմէթքեարլար իլէ մէ'-
մուրլար աթէշ եագմըշ օլմաղլէ, տու-
րուպ ըսընըյօրլար իտի. Պէտրոս տա-
խի անլար իլէ պէրապէր տուրուպ ը-
19 սընըյօր իտի. Վէ քեահինի ա'զամ
Յիսուսա՝ շակիրտլէրի իլէ թա'լիմինէ
տա'իր սու'ալ էթմէքլէ, Յիսուս անա
20 ճէվապէն՝ Պէն տիւնեայա 'ալէնէն
սէօյլէտիմ. պէն տա'իմա սինաղօղտա
վէ Եէհուտիլէրին հէր թարաֆտան ճէմ'
օլտուգլարը հէյքէլտէ թա'լիմ էտիպ՝
21 կիզլիտէ հիչ պիր շէյ սէօյլէմէտիմ. Նի՛-
չիւն պանա սու'ալ էտիյօրսուն. իշիթ-
միշ օլանլարտան՝ քէնտիլէրինէ նէ սէօյ-
լէտիյիմի սու'ալ էյլէ. իշթէ անլար պէ-
նիմ սէօյլէտիյիմ շէյլէրի պիլիրլէր՝ տէ-
22 տի. Վէ պու շէյլէրի սէօյլէտիյինտէ,
օրատա տուրան մէ'մուրլարտան պիրի
Յիսուսա պիր սիլլէ վուրուպ՝ Քեահինի

աՙզամա պէօյլէ՞ մի ճէվապ վէրիրսին՝
23 տէտի։ Յիսուս անա ճէվապէն՝ էյէր
սէօյլէտիյիմ ֆէնա իսէ, ֆէնալըղընա
շէհատէթ էյլէ․ ամմա էյէր էյի իսէ,
պանա նիչին վուրույօրսըն՝ տէտի։
24 Վէ Հաննա անը պաղլը օլարագ, քեա-
հին ի ա'զամ Գայափայա կէօնտէրմիշ
25 իտի։ Վէ Սիմ'օն Պետրոս տուրուպ ը-
սընմագտա իքէն, անա՝ Սէն տէ անըն
շակիրտլէրինտէն տէյի՞լ մի սին՝ տէտի-
լէր․ օ տախի՝ Տէյիլ իմ՝ տէյիպ ինքեար
26 էթտի։ Քեահին ի ա'զամըն պէնտէլէ-
րինտէն օլուպ՝ Պետրոսըն տախի գու-
լաղընը քէստիյի քիմսէնին աքրապա-
սընտան պիրի՝ Պէն սէնի պաղչէտէ ա-
նըն իլէ պէրապէր կէօ՞րմէտիմ մի՝ տէ-
27 տի։ Պունուն իւզէրինէ Պետրոս եինէ
ինքեար էթտի․ վէ տէր'ագապ խօրօս
28 էօթտի։ Օլ վագըթ Յիսուսը Գայա-
ֆանըն եանընտան հիւքիւմէթ գօնա-
ղընա կէօթիւրտիւլէր, վէ վագըթ սա-
պահ իտի․ վէ անլէր նաճըս օլմամա-
լարը վէ Ֆըսհը եէմէլէրի իչիւն հիւ-
29 քիւմէթ գօնաղընա կիրմէտիլէր։ Պի-
նա էն 'ալէյհ, Փիլաթօս անլէրին եա-
նընա չըգըպ՝ Պու ատէմին 'ալէյհին-
30 տէ նէ՞ շիքեայէթինիզ վար՝ տէտի։ Ան-
լէր տախի անա ճէվապէն՝ Էյէր պու
քիմսէ մուճրիմ օլմասայըտը, անը սա-
նա թէսլիմ էթմէզ իտիք՝ տէտիլէր։
31 Օլ վագըթ Փիլաթօս անլէրէ՝ Անը սիզ
ալըպ քէնտի շէրի'աթընըզա կէօրէ
հիւքիւմ էտինիզ՝ տէտի․ լաքին Եէհու-
տիլէր անա՝ Քիմսէյի գաթլ էթմէքլի-
յիմիզէ րուխսաթ եօգ տըր՝ տէտիլէր․
32 Թա քի Յիսուսըն նէ տիւրլիւ էօլիւմ
իլէ մէֆութ էօլէճէյինի իմա էթմէք
իչիւն սէօյլէտիյի քէլամ իթմամ օլու-
33 նա։ Վէ Փիլաթօս թէքրար հիւքիւմէթ
գօնաղընա կիրիպ, վէ Յիսուսը չաղը-
րըպ անա՝ Եէհուտիլէրին մէլիքի սէ՞ն մի
34 սին՝ տէտի։ Յիսուս անա ճէվապէն՝
Պունու սէն քէնտիլիյինտէ՞ն մի սէօյ-
լէյօրսըն, եօգսա պէնիմ հագգըմտա
սանա պաշգալարը՞ մը սէօյլէտի՝ տէտի։
35 Փիլաթօս ճէվապէն՝ Պէն Եէհուտի՞ մի
իմ․ սէնի քէնտի միլլէթին վէ պաշ
քեահինլէր պանա թէսլիմ էթտիլէր․
36 Նէ՞ եափտըն՝ տէտի։ Յիսուս ճէվապէն՝
Պէնիմ մէլէքիւթիւմ պու տիւնեատան
տէյիլ տիր․ էյէր պէնիմ մէլէքիւթիւմ
պու տիւնեատան օլսայտը, պէնիմ խըտ-
մէթճիլէրիմ Եէհուտիլէրէ թէսլիմ օ-
լունմամալըղըմ իչիւն միւճահէտէ է-
տէրլէր իտի․ ամմա շիմտի պէնիմ մէլէ-
քիւթիւմ պու րատան տէյիլ տիր՝ տէտի։
37 Օլ վագըթ Փիլաթօս անա՝ Էօյլէ իսէ պիր
մէլի՞ք մի սին՝ տէտի։ Յիսուս ճէվապէն՝
Սէօյլէտիյին կիպի տիր, չիւնքի պէն մէ-
լիք իմ․ պէն պունուն իչիւն, եա'նի հա-
գիգաթա շէհատէթ էթմէք իչիւն տօղ-
տըմ, վէ պունուն իչիւն տիւնեայա
կէլտիմ․ հագիգաթտան օլան հէր քիմ-
սէ պէնիմ սէօզիւմիւ տինլէր՝ տէտի։
38 Փիլաթօս անա՝ Հագիգաթ նէ՞ տիր՝
տէտի․ վէ պունու սէօյլէտիքտէն սօն-
րա եինէ Եէհուտիլէրին եանընա չըգըպ՝
անլէրէ՝ Պէն անտէ հիչ պիր ճիւրմ
39 պուլմայօրըմ․ Ամմա Ֆըսհտա սիզին
իչիւն պիր քիմսէ սալը վէրմէքլիյիմ
սիզճէ 'ատէթ տիր․ իմտի սիզէ Եէհու-
տիլէրին մէլիքինի սալը վէրմէքլիյիմի
40 իսթէ՞ր մի սինիզ՝ տէտի։ Օլ վագըթ
եինէ ճիւմլէսի պաղըրըպ՝ Պունու տէ-
յիլ, անճագ Պարապպասը՝ տէտիլէր։
Պարապպաս իսէ պիր հարամի իտի։

ՊԱՊ 19

1 Օլ զէման Փիլաթօս Յիսուսը ալըպ գամ-
2 չը իլէ տէօյտիւ։ 'Ասքէրլէր տախի տի-
քէնլէրտէն պիր թաճ էօրիւպ՝ անըն
պաշընա գօյ՝ էթտիլէր, վէ անա էր-
3 ղավանի պիր լիպաս կէյտիրիպ՝ Սէլա-
մըն 'ալէյքէ, էյ Եէհուտիլէրին մէլիքի՝
տէյէրէք անա սիլլէ վուրուրլար իտի։
4 Փիլաթօս թէքրար տըշարը չըգըպ՝ ան-
լէրէ՝ Իշթէ անտէ պիր ճիւրմ պուլմա-
տըղըմը պիլմէնիզ իչիւն անը սիզէ տը-
5 շարըյա չըգարըյօրըմ՝ տէտի։ Օլ վա-
գըթ Յիսուս տիքէն թաճը վէ էրղավա-
նի լիպասը կէյինմիշ օլարագ՝ տըշարը-
յա չըգտըգտա, Փիլաթօս անլէրէ՝ Իշթէ
6 օլ ատէմ՝ տէտի։ Պաշ քեահինլէր իլէ

մէմուրլար տախի անը կէօրտիւքլէրին-
տէ՝ Սալպ էյլէ, սալպ էյլէ՝ տէյիւ պա-
ղըրըրլար իտի։ Ֆիլաթօս անլէրէ՝ Անը
սիզ ալըպ սալպ էյլէյինիզ· զիրա պէն
7 անտէ ճիւրմ պուլմայօրըմ՝ տէտի։ Եէ-
հուտիլէր անա ճէվապլէն՝ Պիզիմ շէ-
րի'աթըմըզ վար, վէ շէրի'աթըմըզ
մուճիպինճէ գաթլի վաճիպ տիր· զի-
րա քէնտիսինի Իպնուլլահ մագամըն-
8 տա թութտու՝ տէտիլէր։ Ֆիլաթօս պու
սէօզիւ իշիթտիյինտէ՝ տահա զիյատէ
9 գօրգարագ, Թէքրար հիւքիւմէթ գօ-
նաղընա կիրիպ Յիսուսա՝ Սէն նէ՞րէ-
տէն սին՝ տէտի. Ամմա Յիսուս անա
10 ճէվապ վէրմէմէսիյլէ, Ֆիլաթօս անա
խիթապէն՝ Պանա սէօյլէմէ՞զ մի սին.
պիլմէ՞զ մի սին քի սէնի սալպ էթմէյէ
գուտրէթիմ վար, վէ սէնի սալը վէր-
մէյէ տախի գուտրէթիմ վար՝ տէտի։
11 Յիսուս՝ Էյէր սանա եօգարըտան վէրիլ-
միշ օլմասայտը, պէնիմ իւզէրիմէ հիչ
պիր գուտրէթին օլմազ իտի. պու սէ-
պէպտէն՝ պէնի սանա թէսլիմ էտէնին
կիւնահը տահա պէօյիւքտիր՝ տէյիւ
12 ճէվապ վէրտի։ Պունտան սօնրա Ֆի-
լաթօս անը սալը վէրմէյէ վէսիլէ արար
իտի իսէ տէ, Եէհուտիլէր՝ Էյէր պու-
նու սալը վէրիրսէն, Գայսէրին տօսթը
տէյիլ սին. քէնտիսինի մէլիք 'ատտ է-
տէն հէր քիմսէ Գայսէրէ մուխալիֆ
13 սէօյլէր՝ տէյիւ պաղըրըրլար իտի։ Ֆի-
լաթօս տախի պու սէօզիւ իշիթտիքտէ՝
Յիսուսը տըշարըյա չըգարըպ, 'Իպրա-
նիճէ Գապպաթա տէնիլէն թաշ տէօ-
շէմէ նամ մահալտէ մէհքէմէտէ օթուր-
14 տու։ Վէ Ֆըսհըն թէտարիքի կիւնիւ օ-
լուպ՝ սա'աթ ալթը րատտէլէրինտէ ի-
տի. Եէհուտիլէրէ՝ Իշթէ մէլիքինիզ՝ տէ-
15 տի։ Ամմա անլէր՝ Գալտըր, գալտըր,
անը սալպ էյլէ՝ տէյիւ պաղըրտըլար·
Ֆիլաթօս անլէրէ՝ Մէլիքինիզի սալպ է-
տէյի՞մ մի՝ տէտի. պաշ քեահինլէր՝
Գայսէրտէն պաշգա մէլիքիմիզ եօգ տըր՝
16 տէյիւ ճէվապ վէրտիլէր։ Օլ վագըթ ա-
նը՝ սալպ օլունմագ իւզրէ անլէրէ թէս-
լիմ էթտի. անլէր տախի Յիսուսը ա-
լըպ կէօթիւրտիւլէր։

17 Քէնտիսի տախի խաչընը թաշըյա-
րագ, 'Իպրանիճէ Գօլգօթա տէնիլէն
18 Գաֆա Եէրի նամ մահալլէ չըգտը։ Վէ
անը, վէ անըն իլէ պէրապէր տիկէր ի-
քի քիմսէ, պիրի պիր եանընտա վէ պի-
րի օլ պիր եանընտա վէ Յիսուս քէն-
տիսի օրթատա օլարագ, օրատա խա-
19 չա կէրտիլէր։ Վէ Ֆիլաթօս պիր եաֆ-
թա եազըպ՝ խաչըն իւզէրինէ գօյտու.
եազըսը տախի ԵԷՀՈՒՏԻԼԷՐԻՆ ՄԷԼԻ-
20 ՔԻ ՆԱԶԱՐԷԹԼԻ ՅԻՍՈՒՍ իտի։ Վէ Յի-
սուսըն խաչա կէրիլտիյի մահալ շէհրէ
եագըն, վէ պու եաֆթա տախի 'Իպ-
րանիճէ վէ Եունանիճէ վէ Լաթինճէ
եազըլը օլմաղլէ, Եէհուտիլէրտէն նիչէ-
21 լէրի անը օգուտըլար։ Օլ վագըթ Եէ-
հուտիլէրին պաշ քեահինլէրի Ֆիլաթօ-
սա՝ Եէհուտիլէրին մէլիքի տէյիլ, ամմա
քէնտիսի պէն Եէհուտիլէրին մէլիքի իմ
22 տէտի՝ տէյիւ եազ՝ տիտիլէր։ Ֆիլաթօս՝
Նէ եազտըմ իսէ, եազտըմ՝ տէյիւ ճէ-
վապ վէրտի։

23 Վէ 'ասքէրլէր Յիսուսը խաչա կէր-
տիքտէն սօնրա, անըն էլպիսէսինի
ալըպ՝ հէր պիր 'ասքէրէ պիր հիսսէ օլ-
մագ իւզրէ տէօրթ հիսսէ էթտիլէր·
Էնթարիյի տախի ալտըլար, ֆագաթ էն-
թարի տիքիշսիզ, պաշտան պաշա պիւ-
24 թիւն տօգումա օլմասըյլէ, Պիրի
պիրինէ՝ Անը եըրթմայալըմ, ամմա քի-
մին օլաճաղընա գուր'ա աթալըմ՝ տէ-
տիլէր. Թա քի՝ Լըպասըմը պէյնլէրին-
տէ թագսիմ էթտի՝ էնթարիմ իւզէրի-
նէ գուր'ա աթտըլար՝ տէյիւ մուհար-
րէր օլան իթմամ օլունա։ 'Ասքէրլէր
տախի պու շէյլէրի էթտիլէր։

25 Վէ Յիսուսըն խաչը եանընտա վալի-
տէսի իլէ վալիտէսինին հէմշիրէսի, Քլէօ-
փասըն զէվճէսի Մէրեէմ վէ Մէճտէլլի
26 Մէրեէմ տուրույօրլար իտի։ Իմտի Յի-
սուս վալիտէսի իլէ սէվտիյի շակիրտի
եանընտա տուրուր կէօրտիւքտէ, քէնտի
վալիտէսինէ՝ Էյ խաթուն, իշթէ օղլուն՝
27 տէյիպ, Սօնրա շակիրտէ տախի՝ Իշթէ
վալիտէն՝ տէտի. վէ օլ վագըթտան
սօնրա պու շակիրտ անը քէնտի խա-
նէսինէ գապուլ էթտի։

28 Պա'տէհու Յիսուս արթըգ հէր շէյին
թէմամ օլտուղընը պիլմէքլէ, մուհարրէր
օլանըն իթմամը իչիւն՝ Սուսատըմ՝
29 տէտի։ Վէ օրատա սիրքէ իլէ
տօլու պիր գապ պուլունմագլէ, անլէր
սիրքէ իլէ պիր սիւնկեր տօլտուրուպ՝
պիր զուֆայա թագարագ, անըն աղզընա
30 սունտուլար։ Յիսուս տախի սիրքէյի
ալտըղը կիպի, Թէմամ օլտու՝
տէտի. վէ պաշընը էյիպ՝ Թէսլիմ ի
րուհ էթտի։

31 Իմտի Թէտարիք կիւնիւ օլտըղընտան՝
ճէսէտլէրին սէպթ կիւնիւ խաչ
իւզէրինտէ գալմամասը իչիւն, (չիւնքի
օլ սէպթ պէօյիւք կիւն իտի,) Եէհուտիլէր՝
անլէրին ինճիքլէրի գըրըլըպ,
գալտըրըլմասընը Փիլաթօստան րիճա
32 էթտիլէր։ Պունուն իւզէրինէ 'ասքէրլէր
կէլիպ՝ անըն իլէ պէրապէր սալպ
օլունան էվվէլքի վէ տիկէրինին ինճիք-
33 լէրինի գըրտըլար։ Ամմա Յիսուսա կէլտիքլէրինտէ,
անըն վէֆաթ էթմիշ օլտուղընը
կէօրմէլէրիյլէ, ինճիքլէրինի
34 գըրմատըլար։ Լաքին 'ասքէրլէրտէն
պիրի անըն եանընը մըզրագ իլէ տէլտի.
վէ տէր'ագապ գան իլէ սու չըգ-
35 տը։ Վէ պունու կէօրէն սիզին իման
էթմէնիզ իչիւն շէհատէթ էթտի, վէ
անըն շէհատէթի հագգ տըր, վէ քէնտիսի
տախի հագգ սէօյլէտիյինի պիլիր։
36 Զիրա պու շէյլէր՝ Անտէն պիր քէմիք
գըրըլմայաճագ՝ տէյիւ մուհարրէր օլա-
37 նըն իթմամը իչիւն վագը՝ օլտու։ Վէ
եինէ պաշգա պիր եէրտէ, Տէլտիքլէրի
քիմսէյէ նազար էտէճէքլէր՝ տէյիւ մուհարրէր
տիր։

38 Պա'տէհու Յիսուսըն շակիրտի օլուպ՝
Եէհուտիլէրին գօրգուսընտան քէնտինի
խաֆի թութան Արիմաթիալը Եուսուֆ
Յիսուսըն ճէսէտինի գալտըրմաղա
Փիլաթօստան րուխսաթ թալէպ էյլէտի.
Փիլաթօս տախի րուխսաթ վէրմէքլէ,
կէլիպ Յիսուսըն ճէսէտինի գալ-
39 տըրտը։ Վէ մուգատտէմա Յիսուսա
կէճէլէյին կէլմիշ օլան՝ Նիգօտիմօս տախի
կէլիպ՝ եիւզ լիտրա գատար միւրրի
սաֆի իլէ 'ուտ ազաճը թէրքիպի կէ-
40 թիրտի։ Օլ վագըթ Յիսուսըն ճէսէտինի
ալըպ՝ Եէհուտիլէրին տէֆն էթմէք
խուսուսընտա 'ատէթլէրի իւզրէ, անը
պահարլար իլէ պէրապէր քէթէն պէզ-
41 լէրինէ սարտըլար։ Վէ սալպ օլունտուղու
մահալտէ պիր պաղչէ, վէ պաղչէտէ՝
իչինէ տահա պիր քիմսէ գօնուլմամըշ
պիր եէնի գապիր պուլունտըղըն-
42 տան, Եէհուտիլէրին թէտարիք կիւնիւ
օլտըղը հասէպիյլէ, գապիր տախի եագըն
օլտըղը իչիւն Յիսուսը օրայա գօյտուլար։

ՊԱՊ 20

1 Վէ հաֆթանըն պիրինճի կիւնիւ, սապահլայըն
տահա գարանլըգ իքէն, Մէճտէլի
Մէրեէմ գապրա կէլիպ՝ թաշը
գապրտան գալտըրըլմըշ կէօրմէքլէ,
2 Գօշուպ Սիմ'օն Պետրոսա վէ Յիսուսըն
սէվտիյի օլ պիր շակիրտէ կէլիպ, անլէրէ՝
Րապպը գապրտան գալտըրմըշլար
վէ անը նէրէյէ գօյտուգլարընը պիլմէյիզ՝
3 տէտի։ Օլ վագըթ Պետրոս իլէ օլ պիր
4 շակիրտ չըգըպ գապրա կիթտիլէր. Իքիսի
տախի պէրապէր գօշույօրլար իտի,
ֆագաթ օլ պիր շակիրտ Պետրոստան
չապուգ իլէրի գօշտըղընտան՝ էվ-
5 վէլճէ գապրա վարտը։ Վէ էյիլիպ քէթէն
պէզլէրինի պիր թարաֆա գօնուլմըշ
կէօրտիւ իսէ տէ, իչէրի կիրմէտի։
6 Սիմ'օն Պետրոս տախի անըն արդըրա
կէլիպ գապրա կիրտի, վէ քէթէն
7 պէզլէրի գօնուլմըշ, Վէ անըն պաշընտա
օլան մէնտիլի քէթէն պէզլէր իլէ
պէրապէր գօնուլմայըպ՝ ահճագ այըճա
պիր մահալտէ տիւրիւլիւ օլարագ
8 կէօրտիւ։ Օլ զէման՝ գապրա էվվէլճէ
կէլէն օլ պիր շակիրտ տախի կիրիպ
9 կէօրտիւ վէ ինանտը։ Զիրա՝ Անըն էմվաթտան
գըյամ էթմէք կէրէք տիր
տէյիւ մուհարրէր օլանը տահա պիլմէզ-
10 լէր իտի։ Պա'տէհու պու շակիրտլէր
թէքրար քէնտի եէրլէրինէ կիթտիլէր։
11 Ամմա Մէրեէմ գապրըն եանընտա
տըշարըտա տուրուպ աղլայօր իտի. վէ
աղլար իքէն, պագմագ իչիւն գապրա
12 էյիլիպ՝ Յիսուսըն ճէսէտինին գօնուլ-

մըշ օլտըղը մահալտէ, պիրի պաշ թա-
րաֆընտա վէ տիկէրի այագ թարաֆըն-
տա օթուրմըշ պէյազ էլպիսէլի իքի մէ-
13 լէք կէօրտի. Վէ պունլար անա՝ էյ
խաթուն, նիչին աղլայօրսըն՝ տէմէ-
լէրի իւզէրինէ, Ռապպըմը գալտըրտըգ-
լարը վէ անը նէրէյէ գօտուգլարընը պիլ-
14 մէտիկիմ իչիւն՝ տէտի. Պունու սէօյլէ-
տիքտէ արգասընա տէօնիւպ Յիսուսը
տուրուր կէօրտիւ իսէ տէ, Յիսուս ի-
15 տիյինի պիլմէտի. Յիսուս անա՝ էյ խա-
թուն, նիչին աղլայօրսըն, քիմի ա-
րայօրսըն՝ տէտի. Օլ տախի պաղչէվան
տըր զաննէտէրէք, անա՝ էֆէնտիմ,
անը սէն գալտըրտըն իսէ, նէրէյէ գօ-
յտըղընը պանա սէօյլէ, պէն տախի ա-
16 նը գալտըրայըմ՝ տէտի. Յիսուս անա՝
էյ Մէրեէմ, տէմէսի իւզէրինէ, տէօ-
նիւպ անա՝ Ռապպունի (եա՛նի Մուա՛լ-
17 լիմ) տէտի. Յիսուս անա խիթապէն՝
Պանա տօգունմա. զիրա տահա Փէտէ-
րիմին նէզտինէ 'ուրուճ էթմէտիմ. լա-
քին պիրատէրլէրիմին եանընա վարըպ
անլէրէ սէօյլէ. Պէնիմ փէտէրիմ վէ
սիզին փէտէրինիզէ, վէ պէնիմ Ալլա-
հըմ վէ սիզին Ալլահընըզա 'ուրուճ է-
18 տէրիմ՝ տէտի. Մէճտէլլի Մէրեէմ կէ-
լիպ շակիրտլէրէ Ռապպը կէօրտիւյիւ-
նիւ, վէ քէնտիսինէ պու շէյլէրի սէօյ-
լէտիյինի խապէր էյլէտի.

19 Վէ հէման օլ կիւնիւն եա՛նի հաֆ-
թանըն պիրինճի կիւնիւնիւն ագշամ
օլտուգտա, շակիրտլէրին ճէմ՝ օլտուգլա-
րը մահալին գափուլարը տախի Եէհու-
տիլէրին գօրգուսընտան գափալը օլ-
տուղը հալտէ, Յիսուս կէլիպ օրթատա
տուրարագ անլէրէ՝ Սէլամըն 'ալէյքիւմ՝
20 տէտի. Վէ պունու սէօյլէտիքտէն սօնկ-
րա անլէրէ էլլէրինի վէ եանընը կէօս-
թէրտի. օլ վագըթ շակիրտլէր Ռապպը
21 կէօրմէքլէ մէսրուր օլտուլար. Վէ Յի-
սուս եինէ անլէրէ՝ Սէլամըն 'ալէյքիւմ.
Փէտէր պէնի իրսալ էյլէտիյի կիպի,
պէն տախի սիզի իրսալ էտէրիմ՝ տէ-
22 տի. Վէ պունու սէօյլէտիքտէ, նէֆիս
էտիպ անլէրէ՝ Ռուհ իւլ Գուտուսը ալը-
23 նըզ. Քիմլէրին կիւնահլարընը 'աֆվ է-
տէրսէնիզ, անլէրէ 'աֆվ օլունմըշ օ-
լուր, վէ քիմլէրինքինի թէվգիֆ էտէր-
սէնիզ, թէվգիֆ օլունմըշ օլուր՝ տէտի.

24 Ամմա օն իքիլէրտէն պիրի օլուպ՝ Ի-
քիզ տէնիլէն Թօմա՝ Յիսուսըն կէլտիյի
զէման անլէր իլէ պէրապէր տէյիլ իտի.
25 Վէ տիկէր շակիրտլէր անա՝ Ռապպը
կէօրտիւք՝ տէտիքլէրինտէ, անլէրէ՝
Անըն էլլէրինտէ մըխլարըն իզլէրինի
կէօրիւպ, փարմագըմը մըխլարըն իզլէ-
րինէ գօմազ իսէմ, էլիմի տախի եա-
նընա սօգմազ իսէմ, ասլա ինանմամ՝
տէտի.

26 Վէ սէքիզ կիւնտէն սօնկրա եինէ
շակիրտլէր իչէրիտէ օլուպ, Թօմա տա-
խի անլէր իլէ պէրապէր իտի, վէ գա-
փուլար գափալը օլտուղը հալտէ, Յի-
սուս կէլիպ օրթատա տուրարագ, Սէ-
27 լամըն 'ալէյքիւմ՝ տէտի. Անտէն սօնկ-
րա Թօմայա՝ փարմագընը պուրայա ու-
զաթ վէ էլլէրիմէ պագ, վէ էլինի ու-
զաթըպ եանըմա սօգ, վէ իմանսըզ օլ-
28 մա, անճագ մու՛մին օլ՝ տէտի. Թօմա
անա ճէվապէն՝ Ռապպըմ վէ Ալլահըմ՝
29 տէտի. Յիսուս անա՝ [էյ Թօմա,] պէ-
նի կէօրտիւյիւն իչիւն իման էթտին,
կէօրմէքսիզին իման էտէնլէր նէ՛ մու-
պարէքտիր՝ տէտի.

30 Յիսուս շակիրտլէրինին էօնիւնտէ պաշ-
գա չօգ 'ալամէթլէր իճրա էթտի իսէ
տէ, պու քիթապտա մուհարրէր տէյիլ-
31 տիր. Անճագ Յիսուսըն Մէսիհ իպնուլ-
լահ իտիյինէ իման էթմէնիզ, վէ իման
էտէրէք անըն իսմի իլէ հայաթա մա-
լիք օլմանըզ իչիւն պունլար թահրիր
գըլընմըշ տըր.

ՊԱՊ 21

1 Պա՛տէհու Յիսուս Թէպէրիյէ տէնիզի-
նին քէնարընտա քէնտիսինի շակիրտլէ-
րինէ պէ թէքրար իզհար էյլէտի, վէ
2 սուրէթ-ի իզհարը պու իտի, Եա՛նի
Սիմ'օն Պետրոս իլէ Իքիզ տէնիլէն Թօ-
մա, վէ Ճէլիլէտէ վագը՝ Գանա շէհրին-
տէն օլան Նաթանայէլ, վէ Զէպէտի օ-
ղուլլարը իլէ անըն շակիրտլէրինտէն տի-

կէր իքի քիշի պիրլիքտէ պուլունուպ՝
3 Սիմ'օն Պետրոս անլէրէ՝ Պալըգ ավլընա
կիտէճէյիմ՝ տէտի. անա՝ Պիզ տախի
սէնին իլէ պէրապէր կիտէրիզ՝ տէյէրէք,
չըգըպ տէր'ագապ գայըղա
պինտիլէր, վէ օլ կէճէ պիր չէյ թութմատըլար.
4 Վէ սապահ օլտըգտա՝ Յիսուս
տէնիզ քէնարընտա տուրույօր իտի.
ամմա շակիրտլէր Յիսուս իտիյինի
5 պիլմէտիլէր. Յիսուս իսէ անլէրէ՝ Չօճուգլար,
պիր եէյէճէյինիզ վա՞ր մը՝
տէտի. անա Խայըր՝ տէյիւ ճէվապ վէրտիլէր.
6 Օլ տախի անլէրէ՝ Աղը գայըղըն
սաղ թարաֆընա աթընըզ վէ պուլուրսունըզ՝
տէմէսիյլէ, աթտըլար վէ
պալըգլարըն քէսրէթինտէն նաշի անը
7 չէքէմէտիլէր. Օլ վագըթ Յիսուսըն սէվտիյի
շակիրտ Պետրոսա՝ Պու Րապպ
տըր՝ տէտի. Սիմ'օն Պետրոս տախի
Րապպ իտիյինի իշիթտիքտէ, չըփլագ
օլտըղը իչին 'ապասընը գուշանըպ՝ տէնիզէ
8 աթըլտը. Տիկէր շակիրտլէր իսէ
գարատան ուզագ օլմայըպ՝ անճագ իքի
եիւզ արշըն գատար աչըգտա պուլունմալարըյլէ,
աղը պալըգլարը իլէ
9 չէքէրէք, գայըգ իլէ կէլտիլէր. Վէ
գարայա չըգտըգլարընտա, հազըր պիր
աթէշ վէ իւսթիւնտէ գօնուլմըշ պալըգ
10 վէ էքմէք կէօրտիւլէր. Յիսուս
անլէրէ՝ Շիմտի թութտըղընըզ պալըգլարտան
11 կէթիրինիզ՝ տէտի. Սիմ'օն
Պետրոս գայըղա կիրիպ՝ եիւզ էլլի իւչ
'ատէտ պէօյիւք պալըգ իլէ տօլու աղը
գարայա չէքտի, վէ պու գատար չօգ
12 իքէն աղ եըրթըլմատը. Յիսուս անլէրէ՝
Կէլինիզ, թա'ամ էտինիզ՝ տէտի.
վէ շակիրտլէրտէն հիչ պիրի՝ Սէն քի՞մ
սին՝ տէյիւ անա սու'ալ էթմէյէ ճէսարէթ
էտէմէտի. զիրա Րապպ իտիյինի
13 պիլտիլէր. Օլ վագըթ Յիսուս կէլիպ՝
էքմէյի վէ քէզալիք պալըղը տախի ալըպ
14 անլէրէ վէրտի. Յիսուս էմվաթտան
գըյամ էթտիքտէն սօնկրա՝ պու
իւչիւնճիւ տէֆ'ա օլարագ շակիրտլէրինէ
կէօրիւնտիւ.

15 Վէ անլէր թա'ամ էթտիքտէն սօնկրա,
Յիսուս Սիմ'օն Պետրոսա խիթապէն՝
Էյ Սիմ'օն իպն ի Եունուս, պէնի
պունլարտան զիյատէ սէվէ՞ր մի սին՝
տէտի. անա Պէլի, եա Րապպ, սէնի
սէվտիյիմի սէն պիլիրսին՝ տէտի. անա՝
16 Գուզուլարըմը օթլաթ՝ տէտի. Եինէ պանա
իքինճի տէֆ'ա, Էյ Սիմ'օն իպն ի
Եունուս, պէնի սէվէ՞ր մի սին՝ տէտի.
անա՝ Պէլի, եա Րապպ, սէնի սէվտիյիմի
սէն պիլիրսին՝ տէտի. անա՝ Գոյունլարըմը
17 րա'ի էթ՝ տէտի. Անա իւչիւնճիւ
տէֆ'ա, Էյ Սիմ'օն իպն ի Եունուս,
պէնի սէվէ՞ր մի սին՝ տէտիքտէ, Պետրոս
քէնտիսինէ իւչիւնճիւ տէֆ'ա օլարագ՝
Պէնի սէվէ՞ր մի սին՝ տէտիյի իչիւն
մահզուն օլուպ, անա՝ Եա Րապպ,
սէն հէր չէյի պիլիրսին. սէնի սէվտիյիմի
սէն պիլիրսին՝ տէտի. Յիսուս անա՝
18 Գօյունլարըմը օթլաթ. Հագիգաթէն,
հագիգաթէն սանա տէրիմ քի՝ սէն
կէնճ իքէն, քէնտի քէնտինէ գուշանըրտըն՝
վէ իսթէտիյին եէրէ կիտէր իտին.
ամմա իխթիյար օլտըղըն զէման էլլէրինի
ուզատաճագսըն վէ սէնի պաշգասը
գուշատըպ՝ իսթէմէտիյին եէրէ կէօթիւրէճէք
19 տիր՝ տէտի. Վէ նէ տիւրլիւ
էօլիւմ իլէ Ալլահը թա'զիմ էյլէյէճէյինի
իմա էթմէք իչիւն պունու սէօյլէտի. վէ պունու
տէտիքտէն սօնկրա
20 անա՝ Արտըմ սըրա կէլ՝ տէտի. Վէ
Պետրոս տէօնիւպ, օլ ագշամ թա'ամընտա
Յիսուսըն կէօքսիւնէ տիւշէրէք՝
Եա Րապպ, սէնի էլէ վէրէճէք քի՞մ
տիր՝ տէյէն, անըն սէվտիյի շակիրտին
21 արգատան կէլտիյինի կէօրտիւ. Պետրոս
մէրգումը կէօրիւնճէ, Յիսուսա՝
Եա Րապպ, պու տախի նէ՞ օլաճագ՝
22 տէտի. Յիսուս անա՝ Պէն կէլինճէյէտէք
պունուն գալմասընը իսթէրսէմ, սէնին
նէ՞ վազիֆէնտիր, սէն արտըմ սըրա
23 կէլ՝ տէտի. Իմտի պու շակիրտ վէֆաթ
էթմէյէճէք տիր՝ քէլամը պիրատէրլէր
արասընտա չայը՝ օլտու իսէ տէ, ֆագաթ
Յիսուս անա՝ Պու վէֆաթ էթմէյէճէք
տիր՝ տէմէյիպ, անճագ՝ Պէն
կէլինճէյէտէք անըն գալմասընը իսթէրսէմ,
սէնին նէ՞ վազիֆէն՝ տէմիշ իտի.
24 Պու չէյլէր հագգընտա չէհատէթ է-

տըր՝ պու շէյլէրի թահրիր էտէն հէման պու շագիրտ տըր [illegible] շէհատէթի
25 հագգ օլտուղունու պիլիրիզ։ Վէ Յիսուսըն իճրա էյլէտիյի տահա նիչէ շէյլէր վար քի՝ էյէր պիրէր պիրէր թահրիր օլունաճագ օլսա, թահրիր օլունան քիթապլար տիւնեայա պիլէ սըղըշմազ զաննէտէրիմ։ Ամին։

Ա'ՄԱԼ Ի ՌՈՒՍՈՒԼ

ՊԱՊ 1

1 Էյ Թէօֆիլօս, Յիսուս ինթիխապ էյլէտիյի րէսուլլէրէ Ռուհ իւլ Գուտուս վասըթասըյլէ վասիյէթ էյլէտիքտէն սօնկ-
2 րա, 'Ուրուճ կիւնիւնէ գատար կէրէք իճրասընա վէ կէրէք թա'լիմինէ միւպաշէրէթ էթտիյի նէսնէլէրին ճիւմլէսի հագգընտա, էվվէլքի քիթապը
3 թասնիֆ էյլէտիմ։ Օլ տախի էլէմ չէքտիքտէն սօնկրա, գըրգ կիւն անլէրէ զահիր օլարագ, վէ մէլէքիւթ Ալլահա միւթէ'ալլիգ նէսնէլէր սէօյլէյէրէք պէրահին ի քէսիրէ իլէ քէնտինի անլէրէ
4 տիրի կէօսթէրտի։ Վէ անլէր իլէ ճէմ' օլտուգտա՝ Եէրուշալիմտէն այրըլմայըպ՝ փէտէրին պէնտէն իշիթտիյինիզ վա'տը-
5 նը միւնթազըր օլունըզ։ Զիրա Եուհաննա սու իլէ վաֆթիզ էյլէտի, ամմա սիզ՝ չօգ կիւն կէչմէքսիզին, Ռուհ իւլ Գուտուս իլէ վաֆթիզ օլունաճագսընըզ՝
6 տէյէրէք, անլէրէ թէնպիհ էյլէտի։ Վէ անլէր ճէմ' օլտուգլարը հալտէ, անա՝ Եա Ռապպ, Իսրայէլէ մէլէքիւթիւ պու՞ վագըթտա մը ի'ատէ էտէճէքսին՝ տէ-
7 յիւ սու'ալ էթտիլէր։ Օլ տախի անլէրէ՝ Փէտէրին քէնտի թահթ ը հիւքմիւնէ վազ' էյլէտիյի էզմինէ վէ էվգաթը
8 պիլմէք սիզէ տա'իր տէյիլ տիր։ Լաքին իւզէրինիզէ Ռուհ իւլ Գուտուս կէլտիյինտէ քէսպ ի գուտրէթ էտէրէք, Եէրուշալիմտէ վէ պիւթիւն Եէհուտիյէտէ վէ Սամարիատա վէ միւնթէհա ի զէմինէ գատար պանա շահիտ օլաճագսընըզ՝
9 տէտի։ Վէ պու շէյլէրի սէօյլէտիքտէ, անլէր նազար էթմէքտէ իքէն՝ 'ուրուճ էյլէտի, վէ պիր պուլութ անը կէօզլէ-
10 րի էօնիւնտէն սէթր էթտի։ Վէ օ կիթմէքտէ, անլէր տախի սէմայա տօղրու տիգգաթլէ նազար էթմէքտէ իքէն, իշթէ եանլարընտա պէյազ էլպիսէլի ի-
11 քի քիմսէ տուրուպ՝ Էյ Ճէլիլի ատէմլէր, նիչին սէմայա պագըպ տուրույօրսունըզ։ Եանընըզտան սէմայա 'ուրուճ էտէն պու Յիսուս՝ նասըլ սէմայա չըգտուղունու կէօրտիւնիւզ իսէ, օ վէճհիլէ կէլէճէք տիր՝ տէտիլէր։

12 Օլ զէման, անլէր Եէրուշալիմէ Եէվմ ի սէպթ Եօլճըլըղը գատար եագըն օլան Զէյթունլըգ տէնիլէն տաղտան Եէրու-
13 շալիմէ 'ավտէթ էթտիլէր։ Վէ տախիլ օլտուգլարընտա՝ Պէտրօս վէ Եա'գուպ վէ Եուհաննա վէ Անտրէաս, վէ Ֆիլիպպօս վէ Թօմա վէ Պարթօղէմէօս վէ Մաթթա վէ Հալֆա օղլու Եա'գուպ վէ Սիմ'օն էլ Ղայուր վէ Եա'գուպըն գարտաշը Եէհուտանըն իգամէթ էթտիքլէրի Ֆէվգանի օտայա չըգտըլար։
14 Պունլարըն ճիւմլէսի գադընլար վէ Յիսուսըն վալիտէսի Մէրիէմ վէ անըն գարտաշլարը իլէ տու'ա վէ նիյազա պիր իթթիֆագ միւտավէմէթ էտէրլէր իտի։

15 Վէ օլ կիւնլէրտէ հազըր պուլունան ճէմա'աթ թագրիպէն իւզ իրմի քիշի օլտուղու հալտէ, Պէտրօս շակիրտլէրին օրթասընտա այաղա գալգըպ տէ-
16 տի քի՝ Էյ պիրատէրլէր, Ռուհ իւլ

Գուտսու Տավուտըն աղզը իլէ Յիսուսը
թութանլարա գըլավուզ օլան Եէհու-
տանըն հագգընտա մուգատտէմա պու-
յուրտըղը պու քէլամըն իթմամ օլուն-
17 մասը կէրէք իտի. Զիրա օ պիզիմլէ
մա'տուտ օլուպ՝ պու խըտմէթտէ տա-
18 խի նասիպի օլմուշ իտի. Իմտի պու
քիմսէ խայանէթ իւճրէթիյլէ պիր
թարլա էտինիպ, վէ պաշ աշաղը տիւշ-
մէյիլէ, օրթասընտան փաթլայարագ
պիւթիւն պաղըրսագլարը տէօքիւլտիւ.
19 Պու տախի Եէրուշալիմ էհալիսինին
ճիւմլէսինէ մա'լում օլտու, շէօյլէ քի
օլ թարլա անլէրին լիսանընճա Հագըլ-
տամա, եա'նի Գան թարլասը թէսմիյէ
20 օլունտու. Զիրա Մէզամիր քիթապըն-
տա՝ Անըն մէսքէնի վիրան օլսուն՝ ան-
տէ քիմսէ սաքին օլմասըն. վէ տախի՝
Մանսըպընը պիր ղայրիսի ալսըն՝ տէ-
21 յիւ մուհարրէր տիր. Պու էճլտէն Րապպ
Յիսուսըն արամըզտա կիրիպ չըգտըղը
22 պիւթիւն միւտտէթտէ, Եա'նի Եուհան-
նանըն վաֆթիզինտէն պաշլայըպ՝ պի-
զիմ արամըզտան 'ուրուճ էթտիյի կիւ-
նէ տէկին, պիզիմ իլէ րէֆագաթ էթ-
միշ օլան պու ատէմլէրտէն պիրի պի-
զիմ իլէ պէրապէր գըյամէթինէ շահիտ
23 օլմա կէրէք տիր. Վէ իքի քիշի՝ եա'նի
Եուսթօս լագապլը վէ Պարսապպա տէ-
նիլէն Եուսուֆը վէ Մաթթիասը իգամէ
24 իտիպ՝ Տու'ա էտէրէք, Էյ ճիւմլէնին գու-
լուպընա 'արիֆ օլան Րապպ, Եէհու-
տանըն քէնտի մահալլինէ կիթմէք իւզ-
րէ տիւշտիւյիւ պու խըտմէթ վէ րէսա-
25 լէթին նասիպինի ալմագ իչիւն, Պու ի-
քի քիմսէտէն հանկըսընը ինթիխապ
26 էյլէտիյինի պէյան էյլէ՝ տէտիլէր. Վէ
գուր'ալարընը վէրտիքլէրինտէ գուր'ա
Մաթթիասա իսապէթ էթմէքլէ, մէր-
գում օն պիր րէսուլլէր իլէ մա'տուտ
օլտու.

ՊԱՊ 2

1 Վէ 'Իյտ իւլ խամսին կիւնիւ կէլտիք-
տէ, ճիւմլէսի պիր իթթիֆագ պիր եէր-
2 տէ հազըր օլտուգլարը հալտէ, Անսըզըն
սէմատան շիտտէթլէ էսէն րիւզկեար
սէսի կիպի պիր սէտա կէլիպ, օթուր-
տուգլարը խանէյի պիւթիւն տոլտուր-
3 տու. Վէ միւնգասիմ աթէշ տիլլէրի
կիպի տիլլէր անլէրէ զահիր օլուպ՝ հէր
4 պիրինին իւզէրինէ գօնմասըյլէ, ճիւմ-
լէսի Րուհ իւլ Գուտս իլէ մէմլու օլա-
րագ, Րուհըն քէնտիլէրինի նութգ էթ-
տիրտիյինէ կէօրէ աչէր լիսանլար թէ-
5 քէլլիւմ էթմէյէ պաշլատըլար. Վէ սէ-
մա թահթընտա պուլունան հէր իւմ-
մէթտէն կէլմիշ միւթթագի Եէհուտի-
6 լէր Եէրուշալիմտէ սաքին իտիլէր. Վէ
պու սէտանըն վուգու'ընտա ճիւմհուր
թէճէմմիւ' էտէրէք, հայրէթտէ գալ-
տըլար. չիւնքի հէր պիրի քէնտի լի-
սանընը անլէրին թէքէլլիւմ էթտիք-
7 լէրինի իշիթտիլէր. Վէ ճիւմլէսի շաշըպ
թէաճճիւպ էտէրէք, պիրի պիրինէ՝ իշ-
թէ պունլար սէօյլէյէնլէրին ճիւմլէսի ճէլի-
8 լի տէյի՞լ մի. Իմտի նա՞սըլ հէր պիրի-
միզ քէնտի անա լիսանըմըզը իշիտիյօ-
9 րուզ. Պիզ Փարթի, վէ Մատի, վէ Ելամի,
վէ Արամ ը նէհրէյն իլէ Եէհուտիյէ, վէ
Գափատովքիյա, վէ Փօնթօս, վէ Ասիյա,
10 Վէ Ֆրիճիյա, վէ Փամֆիլիյա, վէ Մը-
սըր, վէ Գիրինէ թարաֆընտա օլան
Լիպիյէնին սէմթլէրինին էհալիսի իլէ
կէրէք Եէհուտի կէրէք միւհթէտի միւ-
11 սաֆիր Րօմալըլար, Գիրիտլիլէր վէ 'Ա-
րապլար Ալլահըն պէօյիւք իշլէրինի
քէնտի լիսանլարըմըզտա պունլարըն
թէքէլլիւմ էթտիքլէրինի իշիտիյօրըզ
12 տէտիլէր. Վէ ճիւմլէսի միւթէհայյիր
օլուպ շիւպհէլէնէրէք, պիրի պիրինէ՝
13 Պու նէ՞ օլմալը տէրլէր իտի. Տիկէրլէր
իսթիհզա էտէրէք՝ Եէնի շէրապ իլէ
մէմլու տըրլար՝ տէրլէր իտի.

14 Իմտի Պետրոս օն պիրլէր իլէ պէրա-
պէր այագա տուրուպ, պիւլէնտ սէ-
սիլէ անլէրէ խիթապէն տէտի քի. Էյ
Եէհուտի ատէմլէր վէ ճիւմլէ Եէրուշա-
լիմտէ սաքին օլանլար, պու սիզէ մա'-
լում օլսուն՝ վէ սէօզլէրիմի տինկլէյի-
15 նիզ. Զիրա սիզին զաննէթտիյինիզ կի-
պի պունլար սէրխօշ տէյիլ տիրլէր,
չիւնքի կիւնիւն իւչիւնճիւ սա'աթը տըր.

16 Անձագ պու վագը'ա Եօէլ փէյղամպէրին
վասըթասըյլէ պույուրուլան շէյ
17 տիր, Եա'նի Ալլահ պույուրույոր քի՝ Սօն
կիւնլէրտէ Ռուհումտան ճէմի' ի պէշէր
իւզէրինէ տէօքէճէյիմ, վէ օղուլլարընըզ
վէ գըզլարընըզ իլհամ իլէ սէօյլէյէճէք,
կէնճլէրինիզ վահի վէ իխթիյարլարընըզ
րույա կէօրէճէքլէր տիր.
18 Վէ օլ կիւնլէրտէ պէնիմ գուլլարըմ իւզէրինէ
վէ ճարիյէլէրիմ իւզէրինէ տախի
Ռուհումտան տէօքէճէյիմ, վէ անլար
19 իլհամ իլէ սէօյլէյէճէք տիր. Վէ եօգարըտա
սէմատա 'աճայիպաթ, վէ աշաղըտա
զէմինտէ 'ալամաթ եա'նի գան
վէ աթէշ վէ թիւթիւն տումանը վէրէճէյիմ.
20 Ռապպըն 'ազիմ վէ րուշէն կիւնիւ
կէլմէզտէն էվվէլ՝ կիւնէշ զուլմէթէ
վէ այ գանա թահվիլ օլունաճագ
21 տըր. Վէ հէր քիմ Ռապպըն իսմինէ
տու'ա էտէրսէ, խէլաս պուլաճագտըր.
22 Էյ պէնի Իսրայէլ, պու սէօզլէրի տինկլէյինիզ.
Նասարէթլի Յիսուս'ու, եա'նի
Ալլահըն պէյնինիզտէ անըն վասըթասըյլէ
իճրա գըլտըղը, վէ սիզին պիլտիյինիզ
գուտրէթլու 'ամէլլէր վէ մու'ճիզէլէր
վէ 'ալամէթլէր իլէ Ալլահ թարաֆընտան
սիզէ թա'րիֆ օլունմըշ
23 զաթը, Ալլահըն մուրատը մուգատտէրի
վէ 'իլմ ի էզէլիսի մուճիպինճէ թէսլիմ
օլունարագ ալտընըզ, վէ էշրար
էլիյլէ խաչա մըխլայարագ գաթլ էթտինիզ.
24 Ալլահ տախի էօլիւմ աղըրլարընը
հալլ էտէրէք, անը իգամէ էյլէտի,
չիւնքի անըն [illegible] գայըթ
25 օլունմասը միւմքին տէյիլ իտի. Զիրա
Տաւութ անըն հագգընտա [illegible]
Էօնիւմտէ Ռապպը տա'իմա կէօրիւր իտիմ,
զիրա սաղըմտա օլտուղու
26 իչիւն սարսըլմամ տըր. Պու սէպէպտէն
գալպիմ մէսրուր վէ լիսանըմ շատըման
օլտու, վէ հէմ տախի թէնիմ իւմիտ
27 իւզրէ սաքին օլաճագ տըր. Զիրա ճանըմը
հավիյէտէ թէրք էթմէյէսին, Մուգատտէսինի
չիւրիւքլիւք կէօրմէյէ պըրագմայաճագսըն.
28 Պանա հայաթ թարիգլէրինի
պիլտիրտին՝ հուզուրուն իլէ
պէնի փիւր սուրուր էտէճէքսին՝ տէյի
29 պույուրուր. Էյ պիրատէրլէր, րէ'իս
իւլ ապա օլան Տաւութ հագգընտա
սիզէ ճէսարէթ իլէ սէօյլէմէք ճա՛իզ
տիր քի՝ հէմ վէֆաթ էտիպ վէ հէմ
տախի տէֆն օլունտու, գապրը տախի
պու կիւնէ տէկին եանըմըզտա տըր.
30 Իմտի փէյղամպէր օլուպ վէ ճիսմէ ճիհէթիյլէ
քէնտի սուլպընըն մէյվէսինտէն
թախթընտա օթուրմագ իչիւն Ալլահըն
Մէսիհը իգամէ էտէճէյինէ
գասէմ իլէ քէնտիսինէ եէմին էթտիյինի
31 պիլէրէք, էվվէլտէն կէօրմէսիյլէ
ճանը հավիյէտէ թէրք օլունմայըպ,
ճէսէտի տախի չիւրիւքլիւք կէօրմէտի՝
տէյիւ Մէսիհին գըյամը հագգընտա
32 սէօյլէտի. Պու Յիսուսը Ալլահ գըյամ
էթտիրտի, պունա պիզ ճիւմլէմիզ
33 շահիտ իզ. Իմտի Ալլահըն սաղ էլի
իլէ թէրֆի' օլունուպ՝ Պէտէր թարաֆընտան
վա'տ օլունմըշ Ռուհ իւլ Գուտտուսու
ալմաղլա սիզին շիմտի պու կէօրիւպ
34 իշիթտիյինիզի տէօքտի. Զիրա Տաւութ
սէմավաթա 'ուրուճ էթմէտի, ամմա
35 քէնտիսի, Ռապպ Ռապպըմա՝ Թա պէն
սէնին տիւշմէնլէրինի այագլարընա պասամագ
գօյունճայա տէկին, սաղըմտա
36 օթուր տէյիւ պույուրտու՝ տէտի. Պինա'էն
'ալէյհ ճէմի' ի պէյթ ի Իսրայէլ
պիլսին քի՝ սիզ էյլէտիյինիզ պու Յիսուսը
Ալլահ հէմ Ռապպ վէ հէմ Մէսիհ
գըլմըշ տըր.
37 Վէ պունու իշիթտիքլէրինտէ գալպլէրի
մունքէսիր օլուպ՝ Պէտրոս իլէ
տիկէր րէսուլլէրէ, Էյ պիրատէրլէր, նէ
38 յափալըմ՝ տէտիլէր. Վէ Պէտրոս անլարա՝
Թէվպէ էտինիզ, վէ հէր պիրինիզ
կիւնահլարընըզըն 'աֆվը իչիւն Յիսուս
Քրիստոսըն իսմինէ վաֆթիզ օլունսուն.
վէ Ռուհ իւլ Գուտուս 'աթիյէսինի ալաճագսընըզ.
39 Զիրա վա'տ սիզէ վէ էվլատլարընըզա
վէ ճիւմլէ ուզագտա օլանլարա,
եա'նի Ալլահըմըզ Ռապպըն տա'վէթ
40 էտէճէյի հէր քիմսէյէ տիր՝ տէտի. Վէ
նիչէ ղայրի սէօզլէր իլէ շէհատէթ էտիպ,
նասիհաթ էտէրէք՝ Պու 'աքսի նէսլտէն
41 գուրթուլունըզ՝ տէտի. Վէ անըն
քէլամընը ճան ու տիլտէն գապուլ է-

տէնլէր վաֆթիզ օլունուպ, օլ կիւն
թագրիպէն իւչ պին նուֆուս դախի օլունտու.
42 Վէ րէսուլլէրին թա'լիմինտէ
վէ միւշարէքէթտէ վէ էքմէք փարչէլէմէսինտէ
վէ տուա'լարտա միւտավէմէթ էտէրլէր
իտի.
43 Վէ հէր քէսէ խավֆ կէլիպ՝ րէսուլլէրին
վասըթասըյլէ չօգ մու'ճիզէլէր
44 վէ ալամէթլէր իճրա գըլընըր իտի. Վէ
իման էտէնլէրին ճումլէսի պիր եէրտէ
օլուպ՝ նէլէրին ճէմի՛ի էշեասը պէյնլէրինտէ
45 միւշթէրէք իտի. Վէ էմլաք
իլէ էմվալլէրինի սաթըպ՝ ճումլէսինէ
հէր պիրինին իհթիյաճինա կէօրէ թէվզի'
46 էտէրլէր իտի. Հէր կիւն տախի պիր
իթթիֆագ հէյքէլտէ միւտավէմէթ էտէրէք,
վէ խանէլէրինտէ էքմէք փարչէլէյէրէք,
մէսէրրէթլէ վէ խուլուս ի
47 գալպլէ թա'ամ էտիպ, Ալլահը համտ
էթմէքտէ՝ վէ ճումլէ գավմըն ինայէթէ
մազհար ու լութֆ օլմագտա իտիլէր.
Ռապպ տախի հէր կիւն խէլաս պուլանլարը
քիլիսէյէ զամմ էտէր իտի.

ՊԱՊ 3

1 Վէ Պէտրոս իլէ Եուհաննա իքինտիտէ
տու'ա վագթը օլան սա'աթ թօգուզտա
2 հէյքէլէ չըգմագտա իտիլէր. Վէ հէյքէլին
Կիւզէլ տէնիլէն գափուսը եանընա,
հէյքէլէ կիրէնլէրտէն սատագա իսթէմէք
իչիւն, կիւն պէ կիւն գօյտ կէլտիքլէրի
անատան տօղմա թօփալ պիր
3 ատէմ կէօթիւրիւլմէքտէ իտի. Պու
քիմսէ Պէտրոս իլէ Եուհաննայը հէյքէլէ
կիրէրլէր իքէն կէօրիւպ՝ պիր սատագա
4 տիլէնտի. Պէտրոս տախի Եուհաննա
իլէ անա նազար էտիպ՝ Պիզէ
5 պագ տէտի. Օլ տախի անլէրտէն պիր
շէյ ալմագ իւմիտինտէ անլէրէ տիգգաթ
6 էթտի. Վէ Պէտրոս տէտի, Կիւմիւշ
վէ ալթուն պէնտէ եօգ տըր, լաքին պէնտէ
օլանը սանա վէրիրիմ. Նազարէթլի
Յիսուս Քրիստոսըն իսմիյլէ գալգ վէ
7 եիւրիւ՛ տէյիպ, Անը սաղ էլինտէն թութուպ
գալտըրտը. վէ տէրհալ թապանլարը
իլէ թօփուգլարը գէսպ ի
8 գուվվէթ էթմէքլէ՝ Սըչրայըպ այագ
իւզէրինտէ տուրտու վէ եիւրիւտի, վէ
եիւրիւյիւպ սըչրայարագ վէ Ալլահա
համտ էտէրէք՝ անլէր իլէ պէրապէր
9 հէյքէլէ կիրտի. Վէ պիւթիւն գավմ
անըն եիւրիւյիւպ Ալլահա համտ էթտիյինի
10 կէօրտիւլէր. Վէ անըն՝ հէյքէլին
Կիւզէլ գափուսընտա սատագա իչիւն
օթուրան քիմսէ օլտուղունու պիլէրէք
անա վագը օլան շէյտէն տօլայը թէ'աճճիւպ
վէ հէյրէթ իլէ մէմլու օլտուլար.
11 Վէ [շիֆա պուլան թօփալ] Պէտրոս
իլէ Եուհաննատան այրըլմատըղը հալտէ,
ճումլէ գավմ հէյրէթ իլէ Սիւլէյմանըն
էյվանը տէնիլէն մահալլէ եանլարընա
12 սէյիրտէրէք ճէմ' օլտուլար. Օլ
վագըթ Պէտրոս պունու կէօրտիւքտէ,
գավմա ճէվապէն տէտի. Էյ պէնի
Իսրայէլ, պունա նիչիւն թէ'աճճիւպ
էտիյօրսունըզ, եախօտ պիզիմ քէնտի
գուվվէթիմիզ եա թագվամըզ իլէ պունու
եիւրիւթմիւշ իզ կիպի պիզէ նիչիւն
13 կէօզ տիքիյօրսունըզ. Էճտատըմըզըն
Ալլահը՝ եա'նի Ապրահամ վէ Իսհագ
վէ Եա'գուպըն Ալլահը քէնտի Օղլու
Յիսուսը թա'զիզ էյլէտի, քի սիզ
անը էլէ վէրտինիզ, վէ Փիլաթօս անը
սալը վէրմէյէ գարար վէրմիշ իքէն,
անըն հուզուրընտա անը ինքեար էթ-
14 տինիզ. Սիզ իսէ մուգատտէս վէ հագգ
օլանը ինքեար իտէրէք, քէնտինիզէ պիր
գաթիլ սալըվէրիլմէսինի թա-
15 լէպ էթտինիզ, Վէ Րէ'իսի հայաթը
գաթլ էթտինիզ - ամմա Ալլահ անը էմվաթտան
գըյամ էթտիրտի, քի պիզ
16 տախի անա շահիտ իզ. Վէ անըն իսմինէ
օլան իման վասըթասըյլէ իսմի պու
կէօրիւպ պիլտիյինիզ քիմսէյի գուվվէթլէնտիրտի.
վէ անըն վասըթասըյլէ օլան
իման ճումլէնիզին հուզուրընտա
17 անա պու սըհհաթը վէրտի. Վէ շիմտի,
էյ պիրատէրլէր, պիլիրիմ քի հիւքքեամլարընըզ
կիպի սիզ տախի պիլմէյէ-
18 րէք իշլէտինիզ. Ամմա Ալլահ ճումլէ
փէյղամպէրլէրինին աղզը իլէ Մէսիհին
էլէմ չէքմէսի խուսուսունու մուգատ-

աքմծէ խապար էթտիյի շէյլէրի պու
19 մինվալ իւզրէ իթմամ էյլէտի. Իմտի
կիւնահլարընըզ մահվ օլունմասը իչիւն
20 թէվպէ էտիփ րիւճու' էտինիզ. Թա քի
Ռապպըն հուզուրընտան Ֆէրահլըղ
վագըթլարը կէլիփ, օ սիզէ ազալտէն
թէպշիր օլունմըշ օլան Յիսուս Քրիս-
21 տոսը կէօնտէրէ. Պու անը՝ Ալլահըն է-
զէլտէն պէրի մուգատտէս փէյղամ-
պէրլէրինին աղզը իլէ հագգընտա սը-
պույուրտուղու ճիւմլէ շէյլէրին իսլահ օ-
լունաճաղլարը վագըթլարընա տէյին՝ սէ-
22 մա գապուլ էթմէսի կէրէք իտի. [Զի-
րա] Մուսա Էճտատըմըզա՝ Ալլահընըզ
Ռապպ պիրատէրլէրինիզտէն սիզէ պէ-
նիմ կիպի պիր փէյղամպէր զուհուր
էթտիրէճէք տիր, անըն սիզէ սէօյլէյէ-
ճէյի ճիւմլէ շէյլէր խուսուսընտա տինլէ-
23 յէսինիզ. Վէ օլ փէյղամպէրի տինլէ-
մէյէն հէր քիմսէ գավմըն արասընտան
տան մահվ օլունաճագ տըր տէտի.
24 Վէ Սամուէլ իլէ անտան սոնկրա սէօյ-
լէյէն փէյղամպէրլէրին ճիւմլէսի տախի
պու կիւնլէրի [ազատէմէ] թէպշիր էյ-
25 լէմիշ տիրլէր. Սիզ փէյղամպէրլէրին վէ
Ալլահըն Ապրահամա՝ Զէմինին ճիւմլէ
գապիլէլէրի սէնին նէսլին իլէ միւպա-
րէքլէնէճէք տիր՝ տէյէրէք Աճտատը-
մըզ իլէ էյլէտիյի 'ահտըն օղուլլարը սը-
26 նըզ. Ալլահ քէնտի Օղլունու [Յիսուսու] գը-
յամ էթտիրիփ, հէր պիրինիզի
շէրլէրինիզտէն տէօնտիւրէրէք՝ միւ-
պարէքլէմէք իչիւն անը էվվէլ սիզէ
իրսալ էյլէտի.

ԲԱԲ 4

1 Վէ անլէր գավմա սէօյլէր իքէն, քիա-
հինլէր վէ հէյքէլին սէրտարը վէ Սա-
2 տուգիլէր՝ իւզէրլէրինէ կէլտիլէր, Գավմա
թա'լիմ էթտիքլէրինտէ Յիսուս վասը-
թասըյլէ էօլիւլէրտէն գըյամ էթմէյի
թէպշիր էյլէտիքլէրի իչիւն կիւճէնէ-
3 րէք, Անլէրէ թէսալլութ էտիփ՝ աղ-
շամ օլտուղու իչիւն էրթէսի կիւնէ-
4 կին հափսէ գօյտուլար. Ամմա քէլամը
իշիտէնլէրին չօգլարը իման էտիփ՝ օլ
ատէմլէրին միգտարը թագրիպէն պէշ
պին օլտու.

5 Վէ վագը՝ օլտու քի՝ էրթէսի կիւնիւ
անլէրին րէ'իսլէրի իլէ իխթիյարլարը
6 վէ 'ուլէմասը, Վէ քիահին ի ա'զամ
Հաննա իլէ Գայափա վէ Յուհաննա վէ
Իսքէնտէր, վէ քիահին ի ա'զամ ագ-
րապասընտան օլանլարըն ճիւմլէսի Յէ-
7 րուսաղիմտէ ճէմ' օլուփ, Անլէրի օր-
թայա իգամէ էտէրէք՝ Պունու նէ° գուվ-
վէթ վէ նէ° իսմ իլէ էթտինիզ՝ տէյիւ
8 սուալ էթտիլէր. Օլ զէման Պէտրոս
Ռուհ իւլ Գուտուս իլէ մէմլու օլուփ, Ան-
լէրէ՝ Էյ գավմըն րէ'իսլէրի իլէ Իսրա-
9 յէլին իխթիյարլարը, Պիզ, պու կիւն
պիր 'ալիլ ատէմէ վուգու' պուլան իհ-
սան խուսուսընտա, նէ' վէճհլէ շիֆա
պուլտուղընա տա'իր թէֆթիշ օլունու-
10 յոր իսէք, Ճիւմլէնիզէ վէ ճիւմլէ գավմը
Իսրայէլէ մա'լիւմ օլսուն քի, Նազա-
րէթլի Յիսուս Քրիստոսըն՝ իսմի սի-
զին սալիպ էթտիյինիզ վէ Ալլահըն գը-
յամ էթտիրտիյի զաթըն իսմիյլէ պու
ատէմ հուզուրընըզտա սալիմ տուրույօր.
11 Սիզ մի'մարլար թարաֆընտան թահ-
գիր օլունուփ՝ քէօշէ թաշը օլմուշ օ-
12 լան թաշ պու տուր. Վէ պաշգասընտա պիր
զաթտա խէլաս եօգ տուր. Չիւնքի թահթ
էս սէմատա, պէշէր էն նաս վէրիլէն
պաշգա պիր իսմ եօգ տուր քի՝ անըն
13 իլէ խէլաս պուլմալըյըզ՝ տէտի. Վէ
անլէրին Պէտրոս իլէ Յուհաննանըն ճէ-
սարէթինի կէօրիւփ, անլէրին օգումա-
մըշ վէ իւմմի ատէմ օլտուգլարընը անլա-
մազլար թէ'աճճիւպ էթտիլէր, Վէ Յի-
սուս իլէ պէրապէր պուլունմըշ օլտուգ-
14 լարընը պիլտիլէր. Վէ շիֆա պուլմուշ
ատէմի անլէրին իլէ պէրապէր այագ-
տա կէօրմէքլէ, պիրշէյ իթիրազ էտէճէք
15 պիր շէյ պուլամատըլար. Վէ միւճլիս մէ-
ճլիսինտէն չըգմալարընը էմր էթտիք-
տէն սոնկրա, պէյնլէրինտէ միւշավէրէ
16 էտէրէք, Պու ատէմլէրէ նէ° եափա-
լըմ, զիրա պունլարըն վասըթասըյլէ
պիր միւ'ճիզէ իպրազ օլունտուղու
Երուսաղիմտէ սաքին օլանլարըն
ճիւմլէսինէ մա'լիւմ տըր, պիզ տախի

17 ինքեար էտէմէյիզ. Ֆագաթ գավմ արասընտա զիյատէ շայը' օլմամասը իչիւն գօրգութարագ պէօյլէ պու իսմ իլէ պիր գիմսէյէ սէօյլէմէմէլէրի իչիւն, անլէրի շէտիտէն թէհտիտ էտէլիմ' տէ-
18 տիլէր. Վէ անլէրի չաղըրըփ' Յիսուսըն իսմիյլէ ասլա սէօյլէմէմէլէրինի վէ թա'լիմ էթմէմէլէրինի թէնպիհ էթտիլէր.
19 Ամմա Պետրոս իլէ Եուհաննա անլէրէ ճէվապէն՝ Ալլահըն զիյատէ սիզի տինկլէմէք 'ինտա Ալլահ հա՞գգ մը տըր, սիզ
20 հիւքմ էտինիզ. Զիրա պիզ կէօրտիւկ իշիթտիյիմիզ շէյլէրի սէօյլէմէյէ մէճ-
21 պուր տէյիլ իզ' տէտիլէր. Վէ անլէր խալգըն սէպէպինտէն անլէրի թէքտիր էթմէյէ վէսիլէ պուլամատըգլարընտան, եինէ անլէրի թէհտիտ էտիփ' սալը վէրտիլէր, չիւնքի վագը' օլան շէյ իչիւն հէր քէս Ալլահը թէմճիտ էտիյօր իտի.
22 Զիրա իւզէրինտէ շիֆա մու'ճիզէսի իճրա օլունան ատէմ գըրգ եաշընը թէճավիւզ էթմիշ իտի.
23 Անլէր սալըվէրիլտիքտէ, րէֆիգլէրինին եանընա կէլիփ՝ պաշ քեահինլէր իլէ իխթիյարլարըն քէնտիլէրէ
24 սէօյլէտիքլէրինի նագլ էթտիլէր. Անլէր տախի պունու իշիթտիքլէրինտէ, պիր իթթիֆագ Ալլահա րէֆ'ի սավթ էտէրէք՝ Եա Րապպ, սէնսին քի կէօքլէրի վէ եէրի, տէնիզի վէ անլէրտէ պուլունան ճէմի'ի շէյլէրի խալգ էյլէյէն Ալլահ սէն սին.
25 Սէն գուլըն Տավուտըն աղզը իլէ՝ Նի՞չիւն թա'իֆէլէր վէլվէլէ էթտի՞՝ գավմլէր պաթըլ շէյլէր թէսավվուր էթտի-
26 լէր. Զէմինին մէլիքլէրի հազըր տուրուփ, րէ'իսլէր պիրլիքտէ Րապպըն 'ալէյհինտէ վէ Անըն Մէսիհի 'ալէյհինտէ իճթիմա' էթտիլէր՝ տէյիւ պույուրտըն.
27 Զիրա *հագիգաթէն Հէրովտէս վէ Փօնթիոս Պիլաթօս, թա'իֆէլէր իլէ Իսրա-
28 յէլ գավմլէրի իլէ, Սէնին էլինին վէ թէտպիրինին վագը' օլմագա թագտիր էյլէտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինին իճրասը իչիւն, մէսհ էթտիյին մուգատտէս Օղլըն Յիսուսըն իւզէրինէ իճթիմա' էթ-
29 տիլէր. Վէ շիմտի, եա Րապպ, անլէրին թէհտիտլէրինէ նազար գըլ վէ շիֆա վէրմէք վէ մուգատտէս Օղլըն Յիսուսըն իսմի իլէ 'ալամէթլէր վէ մու'ճիզէլէր իճրա էթմէք իչիւն էլինի ուզա-
30 տարագ, Սէնին քէլամընը քէմալ ի ճէսարէթլէ սէօյլէմէքլիյի պու գուլլարը-
31 նա իհսան էյլէ' տէտիլէր. Վէ անլէր տու'ա էթտիքտէ, ճէմ' օլտուգլարը եէր սարսըլտը, ճիւմլէսի Րուհ իւլ Գուտս իլէ մէմլու օլարագ՝ Ալլահըն քէլամընը ճէսարէթիլէ սէօյլէրլէր իտի.
32 Վէ իման էտէնլէրին ճէմա'աթը եէքտիլ վէ եէք ճան օլարագ, պիրի քէնտի էմվալընտան օլան պիր շէյի' Պէնիմ տիր' տէմէզ իտի, լաքին ճիւմլէ շէյ-
33 լէրի պէյնլէրինտէ միւշթէրէք իտի. Րէսուլլէր տախի Րապպ Յիսուսըն գըյամէթինէ քէմալ ի գուվվէթ իլէ շէհատէթ էտէրլէր, վէ ճիւմլէսինին իւզէ-
34 րինտէ լութֆը 'ազիմ վար իտի. Վէ իչլէրինտէ մուհթաճ պիր քիմսէ պուլունմազ իտի. Զիրա չիֆթլիք, թարլա վէ եա խանէլէրի սահիպի օլանլարըն ճիւմլէսի պունլարը սաթըփ՝ սաթըլան շէյլէրին
35 գըյմէթլէրինի կէթիրէրէք, Րէսուլլէրին այագլարընա գօյարլար, վէ հէր քէսէ կէնտի իհթիյաճընա կէօրէ թէվզի' օ-
36 լունուր իտի. Վէ Րէսուլլէր թարաֆընտան Պառնապա (թէրճիւմէսի թէսէլլի օղլու) լագըպըյլէ թէլգիպ օլունան Եուսէֆ իսմինտէ Գըպրըսլը պիր Լէ-
37 վիլինին պիր թարլասը օլուփ, Անը սաթտը, վէ աղչէսինի կէթիրիփ Րէսուլլէրին այագլարընա գօյտու.

ՊԱՊ 5

1 Լաքին Հանանիա իսմինտէ պիր ատէմ զէվճէսի Սափիրա իլէ պիրլիքտէ պիր միւլք
2 սաթըփ. Զէվճէսինին տախի խապէրի օլտուղու հալտէ, պահասընտան պիր միգտարընը ալը գօյուփ՝ պիր միգտարընը տախի կէթիրէրէք Րէսուլլէրին ա-
3 յագլարընա վազ' էյլէտի. Վէ Պետրոս՝ Էյ Հանանիա, նիչիւն Շէյթան՝ Րուհ իւլ Գուտտուսա եալան սէօյլէմէք, վէ թար-

---

*Պ—'զըլը—' հագիգաթէն պու շէհրտէ

լանըն պահասընտան այըր գօմագ իչին
4 սէնին գալպինի տոլտուրտու. Գալտը-
ղը զէման սանա գալմա՞զ մը իտի, սա-
թըլտըգտա տախի սէնին հիւքմիւնտէ
տէյի՞լ մի իտի. Նի՞չին պու շէյի գալ-
պինտէ գօյտուն. ատէմլէրէ տէյիլ, անճագ
5 Ալլահա եալան սէօյլէտին՝ տէտի. Վէ
Հանանիա պու քէլամը իշիթտիքտէ,
տիւշիւպ թէսլիմ ի րուհ էթտի. վէ պու
շէյլէրի իշիտէնլէրին ճիւմլէսինէ խաւֆ ը
6 'ազիմ կէլտի. Վէ կէնճլէր գալգըպ ա-
նը քէֆինլէտիլէր վէ տըշարը չըգարըպ
7 տէֆն էթտիլէր. Վէ արասը թագրի-
պէն իւչ սա'աթ կէչտիքտէ, զէվճէսի
վագը' օլանը պիլմէյէրէք իչէրի կէլ-
8 տիքտէ, Պետրոս մէրգումէյէ խիթապէն՝
Պանա սէօյլէ, թարլայը պո՞ւ գատարա
մը սաթտընըզ՝ տէտի. օլ տախի՝ Պէ-
9 լի, պու գատարա՝ տէտի. Ամմա Պետ-
րոս անա՝ Նի՞չին սիզ Ռապպըն Ռու-
հունը թէճրիպէ էթմէյէ իթթիֆագ էթ-
տինիզ. իշթէ սէնին գօճանը տէֆն է-
տէնլէրին այագլարը գափունըն էօնիւն-
տէ տիր, սէնի տէ տըշարը չըգարա-
10 ճագլար տըր՝ տէտի. Մէրգումէ տա-
խի տէր'ագապ անըն այագլարը եա-
նընտա տիւշիւպ թէսլիմ ի րուհ էթ-
տի. վէ կէնճլէր իչէրի կիրիպ անը մէվթ
օլմուշ պուլտուլար, վէ տըշարը չըգա-
րըպ գօճասընըն եանընա տէֆն էթտի-
11 լէր. Վէ պիւթիւն քիլիսէյէ վէ պունու
իշիտէնլէրին ճիւմլէսի իւզէրինէ խաւֆ ը
'ազիմ կէլտի.

12 Վէ րէսուլլէրին էլլէրի իլէ գավմտա
չօգ 'ալամէթլէր վէ մու'ճիզէլէր իճրա
օլունույօր իտի. վէ ճիւմլէսի պիր իթ-
թիֆագ Սուլէյմանըն էյվանընտա պու-
13 լունուր, Սա'իրլէրտէն պիր քիմսէ ան-
լէր իլէ պիրլէշմէյէ ճէսարէթ էթմէզ ի-
տի իսէ տէ, գավմ անլէրի թա'զիմ է-
14 տէր իտի. Վէ Ռապպա իման էտէն էր-
քէքլէրին վէ գարըլարըն 'ատէտի կիթ-
տիքճէ թէքէսսիւր էթմէքտէ իտի,
15 Շէօյլէ քի խասթալարը մէյտանլարա
չըգարըպ, Պետրոս կէլիր իքէն պարի
կէօլկէսի անլէրին պիրի իւզէրինէ տիւշ-
սիւն՝ տէյիւ, տէօշէքլէր վէ քէրէվէթ-
16 լէր իւզէրինէ գօրլար իտի. Վէ էթ-
րաֆտա օլան շէհիրլէրտէն վաֆիր խալգ
տախի խասթալարը վէ նափաք րուհ-
լարտան մու'ազզապ օլանլարը կէթի-
րէրէք, Եէրուշալիմէ ճէմ' օլու՛պ՝ ճիւմ-
լէսի շիֆա պուլուր իտի.
17 Ամմա քեահին ի ա'զամ իլէ ճիւմլէ
պէրապէր օլանլար՝ եա'նի Սատուգիլէր
Ֆըրգասը ղայրէթ իլէ մէմլու օլարագ
18 գալգըպ, Ռէսուլլէրին իւզէրինէ էլ ու-
զատըպ՝ անլէրի հապսխանէ ի 'ումու-
19 միյէ իլգա էթտիլէր. Լաքին Ռապպըն
Մէլէյի կէճէլէյին զընտանըն գափուլա-
20 րը աչըպ անլէրի չըգարարագ՝ Կիտի-
նիզ վէ հէյքէլտէ տուրուպ, գավմա
պու հայաթըն ճիւմլէ սէօզլէրինի սէօյ-
21 լէյինիզ՝ տէտի. Անլէր տախի պունու
իշիթտիքտէ, 'ալ էս սապահ հէյքէլէ
կիրիպ՝ թա'լիմ էտէրլէր իտի. ամմա
քեահին ի ա'զամ վէ անըն իլէ պէրա-
պէր օլանլար կէլիպ միլլէթ մէճլիսինի
վէ պէնի Իսրայէլին ճիւմլէ իխթիյար-
լարընը ճէմ' էտէրէք, անլէրի ճէլպ ի-
չիւն հապսխանէյէ ատէմ կէօնտէրտիլէր.
22 Ամմա մէ'մուրլար վարտըգտա անլէրի
հապսխանէտէ պուլամամագլէ, տէօնիւպ՝
23 Վագը'ա հապսխանէյի քէմալ ի իհթի-
մամ իլէ գափալը, վէ պէքճիլէրի գա-
փուլարըն էօնիւնտէ տուրուր պուլ-
տուգ. ամմա աչտըղըմըզ զէման իչէրի-
տէ քիմսէյի պուլմատըգ՝ տէյիւ խապէր
24 վէրտիլէր. Քեահին է ա'զամ վէ հէյքէ-
լին սէրտարը վէ պաշ քեահինլէր տա-
խի պու սէօզլէրի իշիթտիքլէրինտէ,
պու նէ օլաճագ՝ տէյիւ անլէրտէն տօ-
25 լայը շիւպհէտէ գալտըլար. Վէ պիր
քիմսէ կէլիպ, իշթէ օլ զընտանա գօյտ-
ղընըզ ատէմլէր հէյքէլտէ տուրուպ
գավմա թա'լիմ էտիյօրլար՝ տէյիւ ան-
26 լէրէ խապէր վէրտի. Օլ զէման սէր-
տար՝ մէ'մուրլար իլէ կիտիպ՝ անլէրի
ճէպր էթմէքսիզին կէթիրտի, զիրա
թաշլանըրըզ տէյիւ գավմտան գօրգար-
27 լար իտի. Վէ անլէրի կէթիրիպ՝ միլլէթ
մէճլիսինէ իհզար իլէ, քեահին ի ա'զամ
28 անլէրէ սու'ալ էտիպ՝ Սիզէ պու իսմ
իլէ թա'լիմ էթմէմէյի էքիտէն թէն-

պիհ էթմէտիք մի. վէ իշթէ Երուշա-
լիմի թա'լիմինիզ իլէ տօլտուրտունուզ, վէ
օլ ատէմին գանընը պիզիմ իւզէրիմի-
զէ կէթիրմէք իսթէրսինիզ՝ տէտի.
29 Վէ Պետրոս իլէ րէսուլլէր ճէվապէն՝
Ատէմլէրտէն զիյատէ Ալլահա իթա'աթ
30 էթմէք կէրէք տիր. Էճտատըմըզըն Ալ-
լահը սիզին աղաճա ասըպ ի'տամ էյլէ-
տիյինիզ Յիսուսը գըյամ էթտիրտի.
31 Իսրայէլէ թէվպէյի վէ կիւնահլարըն
'աֆվընը վէրմէք իչիւն Ալլահ անը Րէ'իս
վէ Խէլասքեար օլմագ իւզրէ քէնտի սաղ
32 էլի իլէ թէրֆի' էյլէտի. Պիզ տախի պու
նէսնէլէր խուսուսընտա անըն շահիտ-
լէրի իզ, վէ Ալլահըն քէնտինէ իթա'աթ
էտէնլէրէ վէրտիյի Րուհ իւլ Գուտուս
33 տախի շահիտ տիր՝ տէտիլէր. Վէ պու-
նու իշիթտիքլէրինտէ, ղայէթլէ հիտ-
տէթլէնիփ անլէրին գաթլի իչիւն մէշ-
34 վէրէթ էտէրլէր իքէն, Պիւթիւն գավ-
մըն 'ինտինտէ միւ'թէպէր օլան շէրի'աթ
մու'ալլիմի Կամալիէլ նամ պիր Ֆէրի-
սի մէճլիսինտէ գալգըփ՝ րէսուլ-
լէրին պիր ազ վագըթ տըշարը չըգա-
րըլմալարընը էմր էյլէտիքտէն սօնկրա,
35 Անլէրէ տէտի քի, Էյ պէնի Իսրայէլ,
պու քիմսէլէրէ էտէճէյինիզ մու'ամէլէ
խուսուսընտա քէնտինիզի սագընընըզ.
36 Զիրա պու կիւնլէրտէն աքտէմ Թէվ-
տաս գալգըփ՝ քէնտիսինի պիր շէյ
կէօսթէրէրէք, անա թագրիպէն տէօրթ
եիւզ նէֆէր թապի' օլտու, քէնտիսի
գաթլ օլունուփ, անա թապի' օլանլա-
րըն ճիւմլէսի տաղըլըփ հօչ հիւքմիւն-
37 տէ օլտուլար. Վէ պու ատէմտէն սօնկ-
րա Թահրիր ի Նուֆուս կիւնլէրինտէ,
Ճէլիլլի Եէհուտա գալգըփ՝ քէնտինէ
վաֆիր խալգ ճէլպ էթտի իսէ տէ, օ
տախի հէլաք օլտու. վէ անա թապի'
օլանլարըն ճիւմլէսի թար ու մար օլ-
38 տուլար. Վէ շիմտի սիզէ տէրիմ քի՝ պու
ատէմլէրտէն վազ կէչիփ անլէրի պրա-
ղընըզ. զիրա էյէր պու թէտպիր եա-
խօտ պու իշ ինսանտան իսէ, իպթալ
39 օլունաճագ. Ամմա էյէր Ալլահտանտըր իսէ,
անը իպթալ էթմէյէ գատիր օլմազսը-
նըզ. մէպատա քի Ալլահա գարշը մուհա-
40 րիպ տախի պուլունմայընըզ. Վէ անա
գա'իլ օլարագ՝ րէսուլլէրի չաղըրըփ
տայագ էթտիքտէն սօնկրա, Յիսուսըն
իսմիյլէ սէօյլէմէմէյի թէնպիհ էտիփ
41 անլէրի սալը վէրտիլէր. Անլէր տախի,
անըն իսմի իչիւն հագարէթ կէօրմէյէ
լա'իգ սայըլտըգլարընտան տօլայը մէս-
րուր օլարագ, մէճլիսինին հու-
42 զուրընտան չըգտըլար. Վէ հէր կիւն
հէյքէլտէ վէ էվլէրտէ թա'լիմ էտիփ
Յիսուս Քրիստոսը թէպշիր էթմէքտէն
ֆարիղ օլմազլար իտի.

ՊԱՊ 6

1 Վէ օլ կիւնլէրտէ շակիրտլէր թէքէս-
սիւր էթմէքլէ, Եունանիճէ թէքէլլիւմ
էտէնլէր թարաֆընտան, քէնտի տուլ
գարըլարընըն թա'ամէ ի եէվմիյէտէ իհ-
մալ օլունտուգլարը իչիւն, Իպրանիլէ
'ալէյհինէ գիլ ու գալ վագը' օլտու.
2 վէ օն իքիլէր՝ շակիրտլէրին ճէմա'ա-
թընը տա'վէթ էտիփ՝ Ալլահըն քէլամը-
նը թէրք իլէ սօֆրալարա խըտմէթ էթ-
3 մէմիզ մունասիփ տէյիլ տիր. Անըն-
չիւն, էյ պիրատէրլէր, սիզտէն նամ-
լարընտա հիւսն ի շէհատէթ օլունան
վէ Րուհ իւլ Գուտուս վէ հիքմէթ իլէ
մէմլու պուլունան եէտի ատէմ ինթի-
խապ էտինիզ, պիզ տախի անլէրի պու
4 իշէ թա'յին էյլէյէլիմ. Պիզ իսէ տու'ա
իլէ քէլամըն խըտմէթինէ տէվամ է-
5 տէճէյիզ՝ տէտիլէր. Վէ պու սէօզ պիւ-
թիւն ճէմա'աթըն 'ինտինտէ միւսթահ-
սէն տիւշիւփ՝ իման վէ Րուհ իւլ Գուտուս
իլէ մէմլու օլան Իսթէֆանօս նամ պիր
ատէմ իլէ Ֆիլիպպոս վէ Փրօքօրօս վէ
Նիգանօր վէ Թիմօն վէ Փարմէնաս իլէ
Անթաքիալը միւհթէտի Նիգօլաօսը ին-
6 թիխապ էտիփ, Անլէրի րէսուլլէրէ իհ-
զար էյլէտիլէր. անլէր տախի տու'ա է-
տիփ՝ էլլէրինի իւզէրլէրինէ վազ' էյլէ-
7 տիլէր. Վէ Ալլահըն քէլամը թէրագգի
էտիփ շակիրտլէրին 'ատէտի Երուշա-
լիմտէ ղայէթլէ թէքէսսիւր էտէրէք
քեահինլէրտէն վաֆիր խալգ տախի ի-
մանա իթա'աթ էտէրլէր իտի.

8 Վէ Իսթէֆանոս իման վէ գուտրէթ
իլէ մէմլու օլարագ, պէյն էլ գավմ 'ա-
զիմ մու'ճիզէլէր վէ 'ալամէթլէր իճրա
9 էտէր իտի. Վէ Լիպէրթինլէր վէ Գիրի-
նէլիլէր վէ Իսքէնտէրիյէլիլէր սինաղօղը
տէնիլէն սինաղօղտան վէ Գիլիգիալը
վէ Ասիալըլարտան պա'զըլարը գալգըփ՝
Իսթէֆանոս իլէ մուպահէսէ էտէրլէր
10 իտի. Վէ ժաարթաարջէ սէօյլէտիյի հիքմէ-
թէ վէ րուհա մուգավէմէթ էտէմէ-
11 տիլէր. Օլ զէման՝ Պիզ պունուն Մու-
սայա վէ Ալլահա քիւֆրլէր սէօյլէտիյի-
նի իշիթտիք՝ տէմէք իչիւն պա'զը ա-
12 տէմլէրի այարթտըլար. Վէ գավմ իլէ
իխթիյարլարը վէ 'ուլէմայը թահրիք է-
տիփ, իւզէրինէ հիւճում իլէ անը թու-
թուփ՝ մէճլիսէ կէթիրտիլէ-
13 լէր. Վէ եալան շահիտլէր իհզար էտէ-
րէք, տէտիլէր՝ Պու ատամ պու
մուգատտէս մէքեանա վէ շէրի'աթա
գարշը քիւֆրլէր սէօյլէմէքտէն ֆա-
14 րիղ օլմազ. Զիրա պունուն՝ Օլ Նազա-
րէթլի Յիսուս պու եէրի եըգըփ, Մու-
սանըն պիզէ թէսլիմ էթտիյի այինլէ-
րի թաղյիր էտէճէք տիր՝ տէտիյինի
15 իշիթտիք՝ տէտիլէր. Վէ մէճլիստէ
օթուրանլարըն ճիւմլէսի անա տիգ-
գաթլէ պագըփ՝ անըն եիւզիւնիւ մէ-
լէք եիւզիւ կիպի կէօրտիւլէր.

ԲԱՊ 7

1 Օլ զէման քեահին ի ա'զամ՝ Պու շէյ-
լէր ֆիլ վագը՝ պէօյլէ՞ մի տիր՝ տէտի.
Օլ տախի տէտի կի՝ Էյ պիրատէրլէր
վէ փէտէրլէր, տինլէյինիզ. Փէտէրի-
միզ Իպրահամ Հառանտա սաքին օլ-
մազտան էվվէլ Արամ ը Նէհրէյնտէ ի-
քէն, Ալլահ ը զու'լ ճէլալ անա կէօ-
րիւնիւփ՝ Տիյարընտան վէ աքրապալարըն-
տան չըգ, վէ սանա կէօսթէրէ-
4 ճէյիմ տիյարա կէլ՝ տէտի. Օլ զէման
Քէլտանիլէրին տիյարընտան չըգըփ՝ Խա-
րանտա սաքին օլտու. Օրատան տախի,
փէտէրի վէֆաթ էթտիքտէն սօնրա,
անը պու շիմտի սաքին օլտուղունուզ եէ-
րէ նագլ էյլէտի. Վէ անտա այագ
պասաճագ գատար պիլէ անա միրաս
վէրմէյիփ՝ էվլատը օլմատըղը հալտէ ա-
նը քէնտիսինէ վէ քէնտիսինտէն սօնք-
րա զիւրրիյէթինէ թէմլիքէն վէրմէյէ
6 վա'տ էյլէտի. Վէ Ալլահ պու թարզ
իւզրէ սէօյլէտի, եա'նի՝ անըն զիւրրի-
յէթի տիյար ը ղուրպէթտէ միւսաֆիր
օլուփ, անը տէօրթ եիւզ սէնէ էսիր
7 վէ ճէֆակեար էտէճէքլէր տիր. Վէ Ալ-
լահ՝ Շօլ էսիրի օլաճագլարը թա'իֆէյի
պէն հիւքմ էտէճէյիմ, վէ անտէն
սօնրա չըգըփ՝ պու մագամտա պանա
'իպատէթ էտէճէքլէր տիր՝ տէտի.
8 Վէ անա 'ահտ ը խիթանը վէրտի.
օլ տախի Իսհագը թէվլիտ էյլէյիփ՝
պէօյլէճէ անը սէքիզինճի կիւնտէ խաթն
էյլէտի. Իսհագ Եա'գուպը վէ Եա'գուպ
օն իքի րու'էսա ը իլ ասպայը թէվլիտ էյ-
9 լէտի. Վէ րու'էսա ը իլ ասպա Եուսու-
ֆէ հասէտ էտիփ՝ անը Մըսըրա սաթ-
տըլար. լաքին Ալլահ անըն իլէ օլուփ,
10 անը ճիւմլէ մէշագգաթլարընտան խէ-
լաս էտէրէք, անա Մըսըր մէլիքի Ֆիր-
'աւնըն հուզուրընտա լութֆ վէ հիք-
մէթ իհսան էթմէքլէ, օլ տախի անը
Մըսըրա վէ ճիւմլէ քէնտի խանէսինէ իւ-
11 զէրինէ նազըր նասպ էթտի. Վէ պիւ-
թիւն Մըսըր իլէ Քէնա'ան տիյարը իւզէ-
րինէ գըթլըգ վէ 'ազիմ մուզայագա
մէյտանէ կէլտի, վէ էճտատըմըզ զախիրէ պու-
12 լամազլար իտի. Վէ Եա'գուպ Մըսըր-
տա պուղտայ վար օլտուղունու իշիթտիք-
տէ, միրինճի տէֆ'ա էճտատըմըզը կէօն-
13 տէրտի. Վէ իքինճի տէֆ'ասընտա Եու-
սուֆ քէնտիսինի գարտաշլարընա պիլ-
տիրտի. վէ Եուսուֆըն ճինսիյէթի Ֆիր'օ-
14 նա մա'լիւմ օլտու. Պէօյլէ Եուսուֆ կէօն-
տէրիփ՝ քէնտի փէտէրի Եա'գուպ իլէ
ճիւմլէ թէ'ալլուգաթընը, եէթմիշ պէշ
15 քիշի օլարագ, տա'վէթ էյլէտի. Վէ Եա'-
գուպ Մըսըրա էնտի վէ քէնտիսի վէ հէմ
16 տէ էճտատըմըզ վէֆաթ էթտիլէր. Վէ
Շէքիմէ կէօթիւրիւլիւփ Իպրահամըն
Շէքիմին փէտէրի Համօրըն օղուլլարըն-
տան աղչէ գըյմէթիյլէ սաթըն ալ-
17 տըղը գապրա վազ' օլունտուլար. Ամմա
Ալլահըն Իպրահամա յէմին էթտիյի վա'-

18 արն զէմանը եագլաշտըգճա, Եուսուֆը
պիլմէյէն ղայրը պիր մէլիք զուհուր
էթմինճէյէ տէկին, գավմ Մըսըրտա արթըբ
19 չօղալտը։ Օլ տախի պիզիմ միլ-
լէթիմիզ 'ալէյհինէ հիլէ գուլլանըբ մա'սումլարընը
եաշաթմամագ իչին անլէրի
տըշարը աթտըրմաղ տէրէճէսինէ
20 գատար էճտատըմըզա ճէֆա էյլէտի։ Վէ
օլ վագըթտա Մուսա թէվէլլիւտ էտիփ՝
Ալլահըն նազարընտա կիւզէլ իտի,
վէ իւչ այ պէտէրինին խանէսինտէ
21 պէսլէնտիքտէն սօնրա, Տըշարը
աթըլտըգընտա անը Ֆիր'օնըն գըզը ալըփ՝
քէնտինէ օղուլ օլմագ իչին պէսլէտի։
22 Վէ Մուսա Մըսըրլըլարըն հէր
'իլմինտէ թէրպիյէ օլունուփ՝ քէլամ
վէ 'ամէլտէ սահիպ ի իգթիտար իտի։
23 Վէ գըրգ եաշընը թէքմիլ էթտիքտէ,
գարտաշլարը օլան պէնի Իսրայէլի զիյարէթ
24 էթմէքլիք գալպինէ կէլտի։ Վէ
պիրինին զուլմ չէքտիյինի կէօրմէքլէ,
անը հիմայէթ էտէրէք, Մըսըրլըյը
գաթլ էտիփ մազլումըն ինթիգամընը
25 ալտը։ Վէ Ալլահ անլէրէ քէնտի էլի իլէ
խէլաս իհսան էտէճէյինի գարտաշլարը
ֆէհմ էտէրլէր զաննէտէր իտի իսէ-
26 տէ, ֆէհմ էթմէտիլէր։ Վէ էրթէսի
կիւն անլէրէ՝ նիզա' էտէրլէր իքէն զահիր
օլուփ, Էյ ատէմլէր, սիզ գարտաշլար
սընըզ, նիչին պիրի պիրինիզէ
զուլմ էտիյօրսընըզ՝ տէյէրէք անլէրի
պարըշտըրմաղա գայրէթ էթտի իսէ-
27 տէ, Գօնշուսընա զուլմ էտէն անը րէտտ
էտիփ՝ Սէնի պիզիմ իւզէրիմիզէ քիմ
28 րէ'իս վէ գատը նասպ էթտի. Տիւն
Մըսըրլըյը գաթլ էթտիյին կիպի՝ պէնի՞
տէ մի գաթլ էթմէք իսթէրսին՝
29 տէտի։ Վէ պու սէօզ իւզէրինէ Մուսա
ֆիրար էտէրէք, Միտեան տիյարընտա
միւսաֆիրէթէն իգամէթլէ՝ օրատա իքի
30 օղուլ թէվլիտ էյլէտի։ Վէ գըրգ սէնէ
թէմամ օլտուգտա Թուր ի Սինա պէրիյէսինտէ
չալը 'ալէվինտէ անա
31 Ռապպըն մէլէյի կէօրիւնտի։ Վէ Մուսա
անը կէօրտիւյիւնտէ, կէօրիւնիւշիւնէ
թէ'աճճիւպ էտէրէք, նազար
գըլմագ իչին եագլաշըր իքէն, անա՝
32 Պէն սէնին էճտատընըն Ալլահը, Իպրահիմին
Ալլահը վէ Իսհագըն Ալլահը վէ
Եա'գուպըն Ալլահըյըմ՝ տէյու Ռապպըն
սէտասը կէլտի։ Վէ Մուսա թիթրէյէն օլուպ,
նազար գըլմաղա ճէսարէթ է-
33 տէմէտի։ Վէ Ռապպ անա՝ Այագլարընտան
այագ գապըլարընը չըգար. զիրա տուրտուղըն
եէր մուգատտէս թօփրագ տըր։
34 Թահգիգ պէն Մըսըրտա օլան գավմըմըն
ճէֆասընը կէօրիւփ՝ անլէրին ահըննը
իշիթտիմ, վէ անլէրի խէլաս էթմէք
իչին նիւզուլ էյլէտիմ, վէ շիմտի
կէլ, սէնի Մըսըրա կէօնտէրէյիմ՝
35 տէտի։ Սէնի քիմ րէ'իս վէ գատը
նասպ էթտի՝ տէյէրէք ինքեար էթտիքլէրի
իշպու Մուսայը, Ալլահ հէմանը
չալըտա անա կէօրիւնէն մէլէյին
էլի իլէ րէ'իս վէ գուրթարըճը իրսալ
36 էյլէտի։ Պու ատէմ անլէրի իխրաճ էտիփ՝
Մըսըր տիյարը իլէ Պահր ը Ահմէրտէ
վէ գըրգ սէնէ պէրիյէտէ մէ'ճիզէլէր
վէ 'ալամէթլէր իճրա էյլէտի։
37 Պէնի Իսրայէլէ խիթապէն՝ Ալլահըմըզ
Ռապպ սիզէ գարտաշլարընըզտան պէնիմ
կիպի պիր փէյղամպէր զուհուր էթտիրէճէք
տիր, անը տինլէյէսինիզ՝ տէ-
38 յէն պու Մուսա տըր՝ քի Թուր ի Սինատա
քէնտիսինէ սէօյլէյէն մէլէք իլէ վէ
էճտատըմըզ իլէ պէրապէր պէրրիյէտէ
օլան ճէմա'աթտա օլարագ, պիզէ վէրիլմէք
իւզրէ հայաթ քէլամլարը
39 ալտը։ Էճտատըմըզ անա մուտի՝ օլմագ
իսթէմէյիփ րէտտ էթտիլէր, վէ գալպլէրինտէ
40 Մըսըրա տէօնիւփ՝ Հարունա՝ Պիզէ էօնիւմիւզճէ
կիտէճէք իլահլար եափ.
զիրա շու պիզի Մըսըր տիյարընտան
իխրաճ էտէն Մուսայա նէ վագը' օլ-
41 տուղընը պիլմէյիզ՝ տէտիլէր։ Վէ օլ
կիւնլէրտէ պիր պուզաղը հայքէլի
եափըփ, փութա գուրպան թագտիմ
էտիփ՝ էլլէրինին 'ամալը իլէ մէսրուր
42 օլըրլարտը։ Վէ Ալլահ րիւճու' էտէրէք
անլէրի ճիւնուտու սէմայա 'իպատէթ
էթմէյէ թէսլիմ էյլէտի, նիթէքիմ
փէյղամպէրլէրին քիթապընտա՝
Էյ պէյթ ի Իսրայէլ, պէրրիյէտէ գըրգ

սէնէ պանա զէպիհալէր վէ գուրպան-
43 լար թագտիմ էթտինիզ մի. Վէ Մօ-
լօխուն չատըրընը վէ իլահընըզ Րէմ-
ֆանըն եըլտըզընը, սէճտէ գըլմագ ի-
չին չօլ եափտըղընըզ սուրէթլէրի
գալտըրտընըզ. պէն տախի սիզի Պապէլ-
ուն էօթէյէ նագլ էտէճէյիմ՝ տէյիւ
44 եազըլմըշ տըր. Շէհատէթ մէսքէնի
պէրրիյէտէ էճտատըմըզ պէյնինտէ իտի.
Նիթէքիմ Մուսայա սէօյլէյէն՝ Անը
կէօրտիւյիւն նիւմունէյէ կէօրէ եա-
45 փասըն՝ տէյիւ էմր էյլէմիշ իտի. Բի
էճտատըմըզ անը ալըպ իլէ գապուլ
էտիպ Եէշու՝ իլէ պէրապէր, էճտատը-
մըզըն էօնիւնտէն Ալլահըն՝ Տաւուտըն
կիւնլէրինէ գատար՝ թարտ էթտիյի
միլլէթլէրին միւլքիւ իչինէ կէթիրտի.
46 Օլ տախի Ալլահըն հուզուրընտա մազ-
հարը լութֆ օլուպ, Եա'գուպըն Ալ-
լահընա պիր խըտմէթկեահ պուլմագ
47 իսթէտի իսէ տէ, Սիւլէյման անա պիր
48 խանէ պինա էյլէտի. Լաքին Միւթա'ալ
էլ իլէ եափըլմըշ հէյքէլլէրտէ սաքին
օլմազ, նիթէքիմ փէյղամպէր՝ Ռապպ
49 պույուրուր քի՝ Սէմա թախթըմ վէ զէ-
մին այագլարըմըն պասամաղը-
տըր. Պանա նասըլ պիր խանէ պինա էտէ-
ճէքսինիզ վէ եա՝ րահաթըմըն մահալլի
50 նէրէսի տիր. Պունլարըն ճիւմլէսինի
51 պէնիմ էլիմ եափմատը մը՞ տէտի. Էյ
պօյնու սէրթ, վէ գալպի իլէ գուլագ-
լարը խիթանսըզ օլանլար, սիզ տախի
էճտատընըզ կիպի՝ տա'իմա Ռուհ իւլ
Գուտուսա մուխալէֆէթ էտիյօրսընըզ.
52 էճտատընըզ փէյղամպէրլէրին հանկի-
սինէ թէ'ագիպ էթմէտի. Վէ անլար օլ
Սատըգըն զուհուրը հաքքընտա մուժտա-
տէլը խապէր վէրէնլէրի գաթլ էթ-
տիլէր. Սիզ տախի շիմտի անըն խային-
53 լէրի վէ գաթիլլէրի օլտունըզ. Սիզ շէ-
րի'աթը մէլայիքէնին վասըթասըյլա ի-զրէ
54 ալտընըզ վէ հըֆզ էթմէտինիզ. Անլէր
պու շէյլէրի իշիթտիքլէրինտէ, գալպլէ-
րինտէ գըզգըն հիտտէթլէնիպ՝ տիշլէ-
55 րինի գըճըրտաթըրլարտը. Օ իսէ Ռուհ իւլ
Գուտուս իլէ մէմլու օլարագ, սէմայա
տօղրու կէօզ տիքիպ՝ Ալլահըն ճէլա-
լինի վէ Յիսուսը Ալլահըն սաղընտա
տուրուր կէօրտիւ. Վէ՝ Իշթէ պէն սէ-
մավաթը աչըլմըշ վէ Իպն իւլ Ինսանը
Ալլահըն սաղընտա տուրուր կէօրիւյօ-
56 րըմ՝ տէտի. Անլէր տախի պիւյիւք ա-
հէնկլէ պաղըրըպ՝ գուլագլարընը թը-
գատըլար, վէ ճիւմլէսի պիրտէն անըն
57 իւզէրինէ հիւճում էտէ, Անը շէհրտէն տը-
շարը չըգարըպ՝ րէճմ էթտիլէր. Վէ շա-
հիտլէր քէնտի էսվապլէրինի Սաուլ
նամ պիր նէվճիվանըն այագլարը եա-
58 նընա գօյարագ, Իսթէֆանոս՝ Եա Ռապպ
Յիսուս, րուհըմը գապուլ էյլէ՝ տէյէ-
րէք տու'ա էթմէքտէ օլտուղու հալտէ,
59 անը րէճմ էտէրլէր իտի. Վէ տիզ չէօ-
քիւպ պիւյիւք ավազլէ՝ Եա Ռապպ, պու
կիւնահը անլէրէ սայմա՝ տէյիւ ֆէր-
եատ էթտի. Վէ պունու սէօյլէտիքտէ կի-
պի ույգույա վարտը. Սաուլ տախի ա-
նըն գաթլինէ րըզա վէրմիշ իտի.

ԲԱԲ 8

1 Վէ օլ վագըթ, Երուշալիմտէ օլան
քիլիսէ 'ալէյհինտէ 'ազիմ թէ'գիպ
վուգու' պուլմաղլա, րէսուլլէրտէն մա'-
ատա ճիւմլէսի Եէհուտիյէ իլէ Սամարիա-
2 նըն ախտարլարընա տաղըլտըլար. Վէ
պա'զը միւթթագի ատէմլէր Իսթէֆա-
նոսը գալտըրըպ՝ իւզէրինէ պէօյիւք
3 մաթէմ էթտիլէր. Լաքին Սաուլ խա-
նէլէրէ կիրիպ, էրքէք վէ գարըլարը
սիւրիւքլէյէրէք՝ հապսա իլգա էթմէք-
լէ քիլիսէյի խարապ էթմէքտէ իտի.
4 Վէ տաղըլանլար քիմսէլէր քէլամը թէպ-
շիր էտէրէք՝ հէր թարաֆտան կէչէր-
5 լէր իտի. Ֆիլիփոս տախի Սամարիա-
նըն պիր շէհրինէ ինիպ՝ անլարա Քրիս-
6 տոսը վա'զ էտէրտի. Վէ խալգ Ֆի-
լիփոսըն սէօզլէրինի իշիտիպ՝ իճրա էյ-
լէտիյի 'ալամէթլէրի կէօրտիւքլէրինտէ, պիլ-
իթթիֆագ անըն սէօյլէտիքլէրինէ տիգ-
7 գաթ էտէրլէր իտի. Զիրա նաճիս
րուհլար պիւլէնտ ավազիլէ պաղըրա-
րագ՝ զապթ էթտիքլէրի չօգ քիմսէլէր-
տէն չըգըպ, չօգ քէօթիւրիւմ վէ թօփալ
քիմսէլէր տախի շիֆա պուլուրլար իտի.

8 Վէ օլ շէհրտէ 'ազիմ մէսէրրէթ օլտու։
9 Վէ էօթէտէն պէրու օ շէհիրտէ՝ Պէն
պէօյլէ.ք պիր զաթ իմ՝ տէյէրէք սիհր-
պազլըգ էտիպ, Սամարիա էհալիսինի
միւթէհայյիր էթմիշ օլան Սիմ'օն նամ
10 պիր քիմսէ պուլունուր իտի. Վէ պէօ-
յիւ.ք քիւչիւ.ք ճիւմլէսի՝ Պու ատէմ
Ալլահըն 'ազիմ գուտրէթի տիր՝ տէյէ-
11 րէք անա գուլագ վէրիրլէր իտի։ Վէ
պունա գուլագ վէրմէլէրինին նէտէնի
խայլի զէմանտան պէրու սիհրլէր իլէ
անլէրի թէհայյիւրտէ պրագմասը իտի։
12 Լաքին մէլէքիւթ Ալլահը վէ Յիսուս
Քրիստոսըն իսմինէ միւթէ'ալլիգ շէյլէ-
րի թէպշիր էտէն Ֆիլիպպոսա իման-
տըգլարընտա, կէրէք էրքէքլէր վէ կէ-
րէք գարըլար վաֆթիզ օլունուրլար ի-
13 տի. Սիմ'օն քէնտիսի տախի իմանըը,
վէ վաֆթիզ օլունուպ՝ Ֆիլիպպոսա մի-
լազիմէթ էտէրէք, իճրա օլունան 'ա-
լամէթլէր իլէ մու'ճիզէլէրի կէօրմէքտէ
14 միւթէհայյիր օլուր իտի. Երուսաղիմ-
տէ պուլունան ռէսուլլէր Սամարիալը-
լարըն՝ Ալլահըն քէլամընը գապուլ էթ-
տիքլէրինի իշիթմէլէրիյլէ, անլէրէ Պետրոս
15 իլէ Յուհաննայը կէօնտէրտիլէր. Անլէր
տախի էնիպ Ռուհ իւլ Գուտուս նա'իլ
օլալար՝ տէյիւ անլէր իչիւն տու'ա էթ-
16 տիլէր. (Զիրա անլէրին հիչ պիրինին
իւզէրինէ նազիլ օլմայըպ՝ անճագ Ռապպ
Յիսուսըն իսմինէ վաֆթիզ օլունմըշլար
17 իտի.) Օլ զէման իւզէրլէրինէ էլլէրինի
գօյտուգլարընտէ Ռուհ իւլ Գուտուս նա'իլ
18 օլտուլար. Սիմ'օն տախի ռէսուլլէրին
էլլէրինին գօնուլմասըյլէ Ռուհ իւլ
Գուտուսըն վէրիլտիյինի կէօրտիւքտէ,
19 Պու գուտրէթի պանա տախի վէրինիզ,
թա քի էլլէրիմի քիմին իւզէրինէ գօ-
յարսամ օլուր իսէ, Ռուհ իւլ Գուտուս
նա'իլ օլա՝ տէյէրէք անլէրէ աչչէ 'արզ
20 էյլէտի. Լաքին Պետրոս անա՝ Աչչէն
սէնին իլէ հէլաք օլսուն, զիրա Ալլա-
հըն 'աթիյէսի աչչէ իլէ թահսիլ օլու-
21 նուր զանն էթտին. Պու շէյտէ սէնին
հիսսէն եա նասիպին եօգ տըր, զիրա
գալպին 'ինտ Ալլահ տօղրու տէյիլ տիր.
22 Իմտի պու շիրրէթինտէն թէվպէ էտիպ՝
Ալլահա նիյազ էյլէ, օլա քի գալպինին
23 միւլահազասը սանա 'աֆվ օլունա. Զի-
րա սէնի էօտ աճըլըղընտա վէ նահագ-
լըղըն պէնտինտէ կէօրիւյօրըմ՝ տէտի.
24 Սիմ'օն տախի ճէվապէն՝ Սէօյլէտիյի-
նիզ շէյլէրին պիրի իւզէրիմէ կէլմէսին՝
տէյիւ պէնիմ իչիւն սիզ Ռապպա նիյազ
25 էյլէյինիզ՝ տէտի. Անլէր տախի շէհա-
տէթլէրինի իֆա պիրլէ՝ Ռապպըն քէ-
լամընը սէօյլէտիքտէն սօնրա, Սամա-
րիալըլարըն նիչէ քէօյլէրինտէ պէշարէ-
թի թէպշիր էտէրէք՝ Երուսաղիմէ 'ավ-
տէթ էթտիլէր.
26 Վէ Ռապպըն մէլէյի Ֆիլիպպոսա սէօյ-
լէյիպ տէտի քի՝ Գալք, ճէնուպէ՝ եա'-
նի Երուսաղիմտէն Ղազզայա էնէն եօ-
27 լա կիթ. օրասը չէօլ տիր. Օլ տախի
գալգըպ կիթտի. վէ իշթէ Հապէշ մէ-
լիքէսի Քանտաքէնին քիւպէրասըն-
տան պիրի, օլուպ՝ ճիւմլէ խազինէսի
իւզէրինէ նազըր օլան Հապէշլի պիր
խատըմ Երուսաղիմէ 'իպատէթ էթմէ-
28 յէ կէլմիշ իտի. Վէ էվինէ ի'ատէթին-
տէ 'արապասընտա օթուրուպ՝ Իշա'եա
փէյղամպէրին քիթապընը օգույօր իտի.
29 Վէ Ռուհ Ֆիլիպպոսա խիթապէն՝ Եագ-
լաշըպ պու 'արապայա եանաշ՝ տէտի.
30 Ֆիլիպպոս տախի եանընա վարըպ
Իշա'եա փէյղամպէրին քիթապընը օգու-
տուղընը իշիթմէքլէ, Օգուտուղընը անլ-
31 այօր մըսըն՝ տէտի. Օլ տախի՝ Պիր
քիմսէ պանա տէլալէթ էթմէտիքչէ
նասըլ գատիր օլայըմ՝ տէյէրէք, Ֆի-
լիպպոսա՝ չըգըպ եանընտա օթուրմա-
32 սընը րէճա էթտի. Վէ քիթապտա օ-
գուտուղու ֆասլ շու իտի քի, Գոյուն
կիպի պօղազլանմաղա կէօթիւրիւլտի,
վէ գուզու՝ գըրգըճըսը քիմսէնին էօնին-
տէ սիւքիւթ էյլէտիյի միսիլլիւ, պէօյ-
33 լէճէ աղզընը աչմատը. Հալ ի թէվազու-
'ինտէ անըն հագգը րէֆ' օլունտու, վէ
անըն նէսլինի քի՛մ պէյան էտէճէք
տիր, զիրա հայաթը եէրտէն րէֆ' օ-
34 լունուր. Վէ խատըմ ճէվապ էտիպ
Ֆիլիպպոսա՝ Սանա րէճա էտէրիմ, փէյ-
ղամպէր պունու քիմի՛ն հագգընտա
սէօյլէյօր. քէնտիսի՛ հագգընտա մը՛

եօգսա տիկէր պիր քիմսէ հագգընտա մը՞ տէտի։
35 Ֆիլիպպոս տախի աղզընը աչըպ, պու քէլամտան պաշլայարագ՝ անա Յիսուսը թէպշիր էյլէտի։
36 Վէ եօլտա կիտէրլէր իքէն՝ պիր սույա կէլտիլէր. խատըմ տախի՝ Իշթէ սու, վաֆթիզ օլունմագլըղըմա նէ՞ մանի՝ վար՝ տէտի։
37 [Ֆիլիպպոս տախի՝ Էյէր պիւթիւն գալպինտէն իման էտէրսէն, ճա՛իզ օլուր տէտի. վէ օ ճէվապէն՝ Յիսուս Քրիստոսըն Իպնի Ուլլահ իտիյինէ իման էտէրիմ՝ տէտի։]
38 Վէ 'արապանըն տուրմասընը էմր էտիպ՝ Ֆիլիպպոս իլէ խատըմ իքիսի պիրտէն սույա էնտիլէր, վէ անը վաֆթիզ էյլէտի։
39 Վէ սուտան չըգտըգլարընտա, Ռապպըն Ռուհը Ֆիլիպպոսը անսըզըն կէօթիւրտի, վէ խատըմ անը արթըգ կէօրմէտի. վէ սէվինէրէք քէնտի եօլընա կիթտի։
40 Ֆիլիպպոս իսէ Աշտօտտա պուլունտու՝ մուրուր էտէրէք, Գայսէրիյէյէ կէլինճէյէ գատար ճումլէ շէհիրլէրտէ պէշարէթի թէպշիր էտէր իտի։

ՊԱՊ 9

1 Լաքին Սաուլ Ռապպըն շակիրտլէրի իւզէրինէ տահա թէհտիտ վէ գաթլտան տէմ վուրարագ, քեահինի ա'զամըն
2 եանընա կիտիպ, Անտէն Տըմըշգտա օլան սինաղօղլարա մէքթուպլէր իսթէտի, թա քի՝ էյէր պու թարիգաթէն պա'զը քիմսէլէր պուլունսա օլուր իսէ, կէրէք էրքէք՝ կէրէք գարը, անլէրի պաղլը օլարագ Երուսաղիմէ կէթիրէ։
3 Վէ էսնա-ի րահտէ վարդը՝ օլտու քի՝ Տըմըշգա եագլաշտըղընտա, էթրաֆընա սէմատան անիտըն պիր նուր լէմ'ան էթտի։
4 Վէ եէրէ տիւշիւպ, քէնտիսինէ՝ Եա Սաուլ, Սաուլ, պանա նիչին թէ'ատտի էտիյօրսըն՝ տէյիւ պիր սէտա իշիթտի։
5 Օլ տախի՝ Եա էֆէնտի, սէն քի՞մ սին՝ տէտի. վէ Ռապպ՝ Պէն սէնին թէ'ատտի էթտիյին Յիսուս իմ. իւվէնտիրէլէրէ գարշը թէփմէք սանա կիւճ տիր՝ տէտի։
6 Օլ տախի թիթրէյիպ միւթէհայյիր օլարագ, Եա Ռապպ, նէ՞ իսթէրսին քի պէն եափայըմ՝ տէտի։
7 Ռապպ տախի անա՝ Գալգ շէհրէ կիր, վէ նէ եափմագլըղըն կէրէք իտիյի սանա սէօյլէնիլէճէք տիր՝ տէտի։ Վէ անըն իլէ պէրապէր եօլա կիտէն ատէմլէր սէտայը իշիտիպ՝ ամմա քիմսէյի կէօրմէյէրէք, նութգլարը թութուլմըշ տուրույօրլար իտի։
8 Վէ Սաուլ եէրտէն գալգըպ կէօզլէրի աչըլմըշ օլտուղը հալտէ պիր քիմսէյի կէօրէմէտի. վէ անը էլինտէն թութարագ՝ Տըմըշգըն իչինէ կէօթիւրտիւլէր։
9 Վէ իւչ կիւն կէօրմէյիպ՝ նէ եէտի նէ իչտի։

10 Վէ Տըմըշգտա Հանանիա իսմինտէ պիր շակիրտ պուլունուպ, պունա Ռապպ ռուեատա՝ Եա Հանանիա, տէտիքտէ, օլ տախի՝ Լէպպէյք, եա Ռապպ՝ տէտի։
11 Վէ Ռապպ անա՝ Գալգ, Տօղրու տէնիլէն սօգագա վար, վէ Եէհուտանըն խանէսինտէ Թարսուսլը Սաուլ նամ քիմսէյի արա, զիրա իշթէ օ տու'ա էտիյօր.
12 վէ ռուեատա Հանանիա իսմինտէ պիր ատէմին իչէրի կէլտիյինի, վէ կէօզլէրի կէօրմէսի իչիւն իւզէրինէ էլինի գօյտըղընը կէօրմիւշ տիր՝ տէտի։
13 Վէ Հանանիա ճէվապէն՝ Եա Ռապպ, պու ատէմին հագգընտա Երուսաղիմտէ օլան սէնին մուգատտէսլէրինէ նէ գատար քէօթիւլիւքլէր էթտիյինի չօգ քիմսէլէրտէն իշիթտիմ.
14 Վէ սէնին իսմինէ տու'ա էտէնլէրին ճիւմլէսինի պաղլամագա պաշ քեահինլէր թարաֆընտան պուրատա տախի հիւքմիւ վար՝ տէտի։
15 Վէ Ռապպ անա՝ Կիթ, զիրա օ՝ միլէլ վէ միւլուքըն վէ պէնի իսրայէլին հուզուրընտա իսմիմի թաշըմագ իչիւն, պանա ինթիխապ օլունմըշ պիր գապ տըր.
16 Զիրա պէնիմ իսմիմ իչիւն նէլէր չէքմէք կէրէք իտիյինի պէն քէնտիսինէ կէօսթէրէճէյիմ՝ տէտի։
17 Իմտի Հանանիա կիտիպ օլ էվէ կիրտի, վէ էլլէրինի անըն իւզէրինէ գօյուպ՝ Եա Սաուլ գարտաշ, Ռապպ՝ եա'նի կէլտիյին եօլտա սանա կէօրիւնէն Յիսուս՝ կէօզլէրին կէօրսիւն վէ Ռուհ իւլ Գուտս իլէ մէմլու օլասըն՝ տէյիւ պէնի կէօնտէրտի՝ տէտի։
18 Վէ տէր հալ անըն

կէօզլէրինտէն սանքի փուլլար տիւշիւպ՝
անիտէ կէօրիւր օլտու, վէ գալգըպ
19 վաֆթիզ օլունտու։ Վէ թա՛ամ էտիպ
քէսպ ի գուվվէթ էյլէտի. վէ [Սաուլ]
Տըմըշգտա օլան շակիրտլէր իլէ պիր գաչ
կիւն գալտը։
20 Վէ տէրհալ սինակօկլարտա Յի-
սուսը՝ իպնուլլահ տըր՝ տէյիւ վա՛զ է-
21 տէր իտի։ Վէ իշիտէնլէրին ճիւմլէսի
միւթէհայյիր օլուպ՝ Երուսաղիմտէ
պու իսմէ տուա՛ա էտէնլէրի խարապ է-
տէն պու տէյիլ մի, հէմ տէ պուրայա
անլէրի պաղլը օլարագ՝ պաշ քեահին-
լէրէ կէօթիւրմէք իչիւն կէ՞լմէտի մի՞
22 տէրլէր իտի։ Ամմա Սաուլ կիթտիքճէ
քէսպ ի գուվվէթ էտիպ, Տըմըշգտա
սաքին օլան Եէհուտիլէրի, Մէսիհ պու
տըր՝ տէյիւ իսպաթ էտէրէք, հայրէթ-
23 տէ պըրագըր իտի։ Վէ պիր նիչէ էյյամ
միւրուրինտէ Եէհուտիլէր անըն գաթ-
24 լի իչիւն միւշավէրէ էթտիլէր։ Ամմա
անլէրին սու՛ի գասըտլէրի Սաուլա մա՛-
լիւմ օլտու. վէ՛ անը գաթլ էթմէք իչիւն
գափուլարը կէճէ կիւնտիւզ պէքլէրլէր
25 իտի իսէ տէ, Շակիրտլէր անը կէճէլէյին
ալըպ, զէնպիլ իչինտէ, հիսարտան ա-
շաղը սարգըտարագ էնտիրտիլէր։
26 Վէ Սաուլ Երուսաղիմէ կէլտիկի զէ-
մանտա շակիրտլէր իլէ պիրլէշմէյէ ղայրէթ
էթտի իսէ տէ, ճիւմլէսի անըն շակիրտ
օլտըղընա ի՛թիմատ էթմէտիքլէրին-
27 տէն, անտէն գօրգարլար իտի։ Ամմա
Պառնապաս անը ալըպ՝ ռէսուլլէրին
եանընա կէթիրէրէք, անըն էսնա ի
րահտէ նասըլ Ռապպը կէօրտիւյիւնիւ,
վէ Ռապպըն անա սէօյլէտիյինի, վէ Տը-
մըշգտա Յիսուսըն իսմի իլէ նասըլ ճէ-
սուրանէ սէօյլէմիշ օլտըղընը անլէրէ
28 հիքեայէ էյլէտի։ Վէ Երուսաղիմտէ ան-
29 լէր իլէ կիրիպ չըգմագտա իտի։ Վէ Ռապպ
Յիսուսըն իսմի իլէ ճէսարէթ պուլուպ,
Յունանիճէ թէքէլլիւմ էտէնլէր իլէ
սէօյլէշիպ մուպահէսէ էտէր իտի։ Ան-
լէր իսէ անըն գաթլինէ ճէհտ էտէրլէր
30 իտի. Լաքին գարնտաշլար պունու վա-
գըֆ օլմաղլէ՝ անը Գայսէրիյէյէ էնտի-
րիպ Թարսուսա կէօնտէրտիլէր։

31 Օլ զէմանտա քիլիսէլէր պիւթիւն Եէհու-
տիյէտէ վէ Ճէլիլէտէ վէ Սամարիատա
սէլամէթ պուլուպ քէսպ ի 'իմարէթլէ,
Ռապպըն գօրգուսընտա վէ Ռուհ իւլ
Գուտուսըն թէսլիյէսինտէ սիւլիւք էտէ-
րէք թէքէսսիւր էթմէքտէ իտիլէր։
32 Վէ վագըթ օլտու քի Պետրոս հէր
թարաֆտան կէչէր իքէն, Լիտտատա
սաքին օլան մուգատտէսլէրին եանընա
33 տախի էնտի. Վէ օրատա սէքիզ եըլ-
տան պէրու խասթագտա գալմըշ Էնեա
իսմինտէ պիր քէօթիւրիւմ ատէմ պու-
34 լուպ, Պետրոս անա՝ Էյ Էնեա, Յիսուս
Քրիստոս սանա շիֆա վէրիյօր. գալգ։
քէնտին իչիւն տէօշէյինի եափ՝ տէտիք-
35 տէ, տէր հալ գալգտը։ Վէ Լիտտատա
վէ Սարօնտա սաքին օլանլարըն ճիւմ-
լէսի անը կէօրիւպ՝ Ռապպա տէօնտիւ-
լէր։
36 Վէ Եաֆատա Թապիթա (Թէրճէմէսի
Ճէյրան տէմէք տիր) նամընտա նիսա-
տան պիր շակիրտա վար իտի. Մէրգումէ
իշլէտիյի էյի 'ամէլլէր վէ սատագալար
37 իլէ մէմլիւ իտի. Վէ վագըթ օլտու քի
օլ կիւնլէրտէ պու խասթա՛ն խասթա
օլուպ վէֆաթ էյլէտի. վէ անը եըգ-
գատըգտան սօնրա՝ ֆէվգանի պիր
38 օտայա գօյտուլար։ Վէ Լիտտա Եաֆայա
գարիպ պուլունմաղլէ, շակիրտլէր Պետ-
րոսըն օրատա օլտըղընը իշիթմէկլէրի-
լէ, եանլարընա կէլմէքտէ թէէխխիւր
էթմէմէսինի րիճա իչիւն անըն եա-
39 նընա իքի ատէմ կէօնտէրտիլէր։ Վէ
Պետրոս գալգըպ անլէր իլէ պէրապէր
կէլտի. վէ վարըր օլտըղընտա, անը
ֆէվգանի օտայա չըգարտըլար. վէ
ճիւմլէ տուլ գարըլար եանընա կէլիպ
աղլաշարագ, Ճէյրան անլէր իլէ պէրա-
պէր իքէն, եափտըղը էնթարիլէր իլէ
ճիւպպալարըն քիւաֆֆէսինի կէօսթէրիր-
40 լէր իտի. Վէ Պետրոս ճիւմլէսինի տը-
շարը չըգարըփ՝ տիզ չէօքէրէք տու՛ա
էյլէտի, վէ ճէսէտէ տէօնիւպ՝ Էյ Թա-
պիթա, գալգ՝ տէտի. օլ տախի կէօզ-
լէրինի աչըպ Պետրոսը կէօրիւնճէ՝ գալ-
41 գըպ օթուրտու։ Օլ տախի մէրգումէյէ
էլինի վէրիպ՝ գալտըրտը. վէ մուգատ-

ազիզլէր իլէ տուլ գարըլարը չագըրըպ՝
42 օնը հայյէն թագտիմ էյլէտի. Վէ պու
վագը'ա պիւթիւն Եաֆատա մա'լիւմ
օլտու, նիչէ քիմսէլէր Ռապպա իման
43 էթտիլէր. Վէ վագը' օլտու քի Պետրոս
Եաֆատա Սիմ'օն նամընտա պիր տապպաղըն
եանընտա պիր նիչէ էյյամ մէքս
էյլէտի.

ՊԱՊ 10

1 Վէ Գայսէրիյէտէ, Իթալիալը տէնիլէն
թապուրտան եիւզ պաշը օլարագ,
2 Միւթթագի վէ պիւթիւն խանէսի իլէ
Ալլահտան գորգար, վէ գավմա չօգ
սատագալէրի՝ Ալլահա տա'իմա տու'ա
էտէր Գօրնիլիոս նամընտա պիր ատէմ
3 պուլունուր, Մէրգում կիւնտիւզ
սա'աթ տօգուզ րասատլարինտէ րույասընտա
Ալլահըն պիր մէլէյինին, էյ Գօրնիլիոս՝
տէյէրէք, իչէրի անըն եանընա
4 կէլտիյինի 'այանէն կէօրտիւ. Օլ տախի
օնա կէօզ տիքիպ գիյաֆէսիյլէ գորգարագ,
էյ էֆէնտի, նէ՞ տիր՝ տէմէսի
իւզէրինէ, Ջէվապ՝ անա՝ Տու'ալարըն
վէ սատագալարըն թէզքիրէ իչիւն Ալլահըն
5 հուզուրընա չըգտըլար. Վէ շիմտի
Եաֆայա ատէմլէր կէօնտէրիպ, Պետրոս
լագապլը Սիմ'օնը տա'վէթ էյլէ.
6 Օլ տախի Սիմ'օն նամընտա պիր տապպաղըն
եանընտա միւսաֆիր օլուպ,
օնըն խանէսի տէնիզ քէնարընտատըր,
[վէ նէ եափմագլըղըն կէրէք
իսէ օ սանա սէօյլէյէճէք տիր,]
7 տէտի. Վէ [Գօրնիլիոսա] սէօյլէյէն մէլէք
մունֆարագաթ էթտիքտէ, խըտմէթքեարլարընտան
իքի քիշի վէ մա'իյէթինտէ
պուլունանլարտան միւթթագի
8 պիր 'ասքէր չագըրըպ, Անլէրէ հէր
շէյի պէյան իլէ՝ անլարը Եաֆայա կէօնտէրտի.

9 Վէ էրթէսի կիւն անլար եօլտա կիտէրէք
շէհրէ եագլաշմագտա իքէն,
Պետրոս սա'աթ ալթը րասատլարընտէ
10 տու'ա էթմէք իւզրէ տամա չըգտը. Վէ
գիյաֆէսիյլէ աճըգմըշ օլմագլէ՝ թա'ամ
էթմէք իսթէյիպ, անլար տախի հազըր
էթմէքտէ իքէն, քէնտիսինէ հալ ը վէճտ
11 վագը' օլտու. Վէ կէօքլէրին աչըլտըղընը
վէ պէօյլէ չարշաֆ կիպի պիր գապ
տէօրթ ուճընտան պաղլը օլարագ, քէնտիսինէ
տօղրու կէլէրէք՝ եէրէ էնտիրիլտիյինի
12 կէօրտիւ. Վէ իչինտէ զէմինին
հէր թիւրլիւ չարփա իլէ վահշի հայվանաթ
վէ հաշէրաթը վէ հավա գուշլարը
13 վար իտի. Վէ անա՝ Էյ Պետրոս,
գալգ, պօղազլա վէ եէ՝ տէյու պիր
14 սէտա կէլտի. Լաքին Պետրոս՝ Հաշա,
եա Ռապպ, չիւնքի հիչ պիր վագըթ
հարամ եա նաճաս պիր շէյ եէմէտիմ՝
15 տէտի. Վէ թէքրար իքինճի տէֆ'ա
անա՝ Ալլահըն թահիր էյլէտիյի շէյլէրի
սէն հարամ սայմա՝ տէյու սէտա
16 կէլտի. Վէ պու իւչ քէրրէ վագը'
օլուպ՝ օլ գապ եինէ սէմայա րէֆ' օլունտու.
17 Վէ Պետրոս օլ կէօրտիւյիւ
րույա նէ՞ օլա՝ տէյու քէնտի տէրունինտէ
շիւփհէ էտէր իքէն, իշթէ Գօրնիլիոս
թարաֆընտան կէօնտէրիլէն ատէմլէր
Սիմ'օնըն խանէսինին խապէրինի
ալըպ օլարագ, գաբու էօնիւնտէ տուրտուլար.
18 Վէ չագըրըպ՝ Պետրոս լագապլը
Սիմ'օն պուրատա՞ մը միւսաֆիր տիր՝
19 տէյու սու'ալ էթտիլէր. Վէ Պետրոս
րույասընտան տօլայը թէֆէքքիւր էտէր իքէն,
Ռուհ անա՝ իշթէ սէնի իւչ ատէմ
20 արայօր. Սէն տէ գալգըպ աշաղը էն, վէ
պիլա թէրէտտիւտ անլար իլէ պէրապէր
կիթ. զիրա անլարը պէն կէօնտէրտիմ՝
21 տէտի. Վէ Պետրոս [Գօրնիլիոս
թարաֆընտան քէնտիսինէ կէօնտէրիլէն]
ատէմլէրին եանընա էնիպ՝ իշթէ արատըղընըզ
քիմսէ պէն իմ. կէլմէնիզին
22 սէպէպի նէ՞ տիր՝ տէտի. Անլար տախի՝
Եիւզ պաշը Գօրնիլիոս ատիլ վէ
Ալլահտան գորգար վէ հագգընտա պիւթիւն
Եէհուտի միլլէթի թարաֆընտան
շէհատէթ օլունմըշ պիր ատէմ,
սէնի խանէսինէ տա'վէթ էտիպ՝ սէնին
սէօյլէյէճէյինի տինլէմէսի պիր մուգատտէս
մէլէք վասըթասըյլէ քէնտիսինէ
23 վահի օլունտու՝ տէտիլէր. Օլ վագըթ
անլարը իչէրի տա'վէթ էտիպ մը
գօնտու. Վէ էրթէսի կիւն Պետրոս ան-

լէր իլէ պէրապէր չըգըփ՝ Եաֆայը գարընտաշլարըտան
պա'զըլարը տախի անա
24 ռէֆագաթ էտէրէք, Էրտէսի կիւն
Գայսէրիյէյէ կիրտիլէր. Գորնիլիոս տախի
ագրապա վէ տօսթլարընը տա'վէթ
էթմիշ օլտուղ՝ անլէրը պէքլիյօրտը
25 իտի։ Վէ Պետրոս իչէրի կիրտիքտէ,
Գորնիլիոս անը իսթիգպալ էտիփ այագլարընա
տիւշէրէք սէճտէ էյլէտի։
26 Պետրոս իսէ՝ Գալգ, պէն քէնտիմ տախի
ինսանըմ՝ տէյէրէք անը գալտըրտը։
27 Վէ անըն իլէ սէօյլէշէրէք իչէրի
կիրտիքտէ, ճէմ՝ օլմուշ չօգ քիմսէլէրի
28 պուլտու, Անլէրէ՝ Պիր Եէհուտի
ատէմէ սա'իր միլլէթտէն պիրի իլէ
իխթիլաթ էթմէք, եախօտ եանընա
կէլմէք ճա'իզ օլմատըղընը պիլիրսինիզ.
ամմա Ալլահ պանա պիր ատէմէ հարամ
եա նաճաս տէյմէյէճէյիմի պէյան
29 էթմիշ իտի։ Պինա'էն ալէյհ տա'վէթ
օլունտըղըմտա տախի մուխալէֆէթ
էթմէքսիզին կէլտիմ. իմտի պէնի
նէ՝ սէպէպէ տէյի չաղըրտըղընըզը
30 սու'ալ էտէրիմ՝ տէտի։ Գորնիլիոս
տախի՝ Պունտան տէօրթ կիւն մուգատտէմ
հէման պու սա'աթա տէկին
օրուճ թութմագտա օլուպ՝ սա'աթ տօգուզտա
խանէմտէ տու'ա էտէր իքէն,
իշթէ էօնիւմտէ փարլագ էլպիսէլի պիր
31 ատէմ տուրուպ, Էյ Գորնիլիոս տու'ան
միւսթէճապ օլուպ՝ սատագաթլարըն Ալլահըն
հուզուրընտա զիքր օլունտըլար։
32 Իմտի Եաֆայա կէօնտէրիպ, տէնիզ քէնարընտա
սախթեան Սիմ'օնըն խանէսինտէ
միւսաֆիր օլան Պետրոս լագաբլը
Սիմ'օնը տա'վէթ էյլէ. օ կէլտիքինտէ
33 սանա սէօյլէյէճէքտիր՝ տէտի։ Պունուն
իւզէրինէ հէման սանա կէօնտէրտիմ,
սէն տէ կէլտիյինէ էյի էյլէտին.
վէ շիմտի ճիւմլէմիզ Ալլահ թարաֆընտան
սանա էմր օլունան շէյլէրին
ճիւմլէսինի տինլէմէք իչիւն՝ Ալլահըն
հուզուրընտա հազըր իզ՝ տէտի։
34 Վէ Պետրոս աղզընը աչըպ տէտի քի՝
Հագիգաթէն անլըյօրում Ալլահ րի'այէթ ի
35 խաթըր էտիճի տէյիլ, Անճագ հէր միլլէթտէն
անըտէն գօրգուպ սալահ իշլէյէն
քիմսէ անա մագպուլ օլտուղընը անլայօրըմ։
36 Սիզ Յիսուս Քրիստոսըն վասըթասըյլէ
(O ճիւմլէնին Ռապպըտըր)
սէլամէթ թէպշիր էտէրէք, պէնի Իս-
37 րայէլէ կէօնտէրտիյի քէլամը, Եա'նի
Յուհաննանըն վա'զ էթտիյի վաֆթիզտէն
սօնրա, Ճէլիլէտէն պաշլայըփ՝ պիւթիւն
Եէհուտիյէտէ Նազարէթլի Յիսուս
հագգընտա օլան վուգու'աթը պիլիրսինիզ.
38 Շէօյլէ քի Ալլահ անը Ռուհիւլ
Գուտուս վէ գուվվէթ իլէ մէսհ էթտի,
օլ տախի հէր թարաֆտան կէզէրէք՝
էյիլիք էտիփ Շէյթանըն մուսալլաթ օլտուղու
քիմսէլէրին ճիւմլէսինի շիֆա վէրիր
իտի. զիրա Ալլահ անըն իլէ իտի.
39 Պիզ տախի Եէհուտիլէրին տիյարը իլէ
Երուսաղէմտէ անըն իճրա էթտիյի շէյլէրին
ճիւմլէսինէ շահիտ իզ. վէ աղաճա
ասըպ գաթլ էթտիքլէրի պու գա-
40 թը Ալլահ իւչիւնճիւ կիւնտէ իհեա է-
41 տիպ, Պիւթիւն գավմա տէյիլ, անճագ
Ալլահ թարաֆընտան մուգատտէմա
թա'յին օլունան շահիտլէրէ աշիքեար
կէօսթէրտի. վէ էօլիւլէրտէն գըյամ
էթտիքտէն սօնրա՝ պիզ տախի անըն
42 իլէ պէրապէր եէտիք վէ իչտիք. Վէ
տիրիլէր վէ էօլիւլէրին՝ Ալլահ թարաֆընտան
թա'յին օլունմըշ հաքիմի
քէնտիսի իտիյինի գավմա վա'զ էտիպ
շէհատէթ էթմէքլիյիմիզի պիզէ էմր
43 էթտի. Ճիւմլէ փէյղամպէրլէր պու
թա շէհատէթ էտէրլէր քի՝ անա իման
էտէնլէրին ճիւմլէսի անըն իսմի վասըթասըյլէ
կիւնահլարըն 'աֆվընա նայիլ
օլուր։
44 Պետրոս պու շէյլէրի սէօյլէմէքտէ իքէն,
քէլամը իշիտէնլէրին ճիւմլէսի
իւզէրինէ Ռուհ իւլ Գուտուս նազիլ օլտու։
45 Վէ Պետրոս իլէ պէրապէր կէլմիշ
օլուպ՝ էհլ ի խիթանտան օլան
միւ'մինլէր Ռուհ իւլ Գուտուս մէվհիպէսի
թա'իֆէլէրին իւզէրինէ տախի տէօ-
46 քիւլտիւյիւնտէն հայրան օլտուլար։ Զիրա
անլէրին լիսանլէր սէօյլէյիպ՝ Ալլահը
թա'զիմ էթտիքլէրինի իշիտիրլէր
47 իտի։ Օլ զէման Պետրոս ճէվապէն՝ Ռուհ
իւլ Գուտուսու պիզիմ կիպի նա'իլ օլան

պու քիմսէլէր վաֆթիզ օլունմամալա-
րը իչիւն, պիր քիմսէ սույու մէն՝ է-
48 տէ պիլի՞ր մի՛ տէյէրէք, Ռապպըն իս-
մինէ վաֆթիզ օլունմալարընը էմր էթ-
տի։ Օլ զէմա'ն պիր գաչ կիւն գալմա-
սընը րիճա էյլէտիլէր։

ՊԱՊ 11

1 Վէ Եէհուտիյէտէ պուլունան րէսուլ-
լէր իլէ պիրատէրլէր՝ Թա'իֆէլէրին տա-
խի Ալլահըն քէլամընը գապուլ էթտիք-
2 լէրինի իշիթտիլէր։ Վէ Պետրոս Եէրու-
սաղիմէ չըգտըղը վագըթ էհլ ի խիթա-
3 նտան օլանլար՝ Սէն մախթուն օլմայան
ատէմլէր եանընա կիրիփ՝ անլէր իլէ
պէրապէր թա'ամ էթտին՝ տէյիւ ի-
4 թիրազ էյլէտիլէր իսէ Պետրոս տախի
անլէրէ սըրասըյլէ հիքեայէ էթմէյէ
5 պաշլայըփ, Պէն Եաֆա շէհրինտէ պու-
լունարագ տուա՛ էթմէքտէ իքէն,
հալ ի վէճտտէ պիր րույա, եա'նի պիւ-
յիւք չարշաֆ կիպի պիր գապ տէօրթ
ուճընտան աշաղը օլարագ, սէմատան
ինտիրիլիփ պանա կէլտիյինի կէօրտիւմ։
6 Վէ անա տիգգաթլէ պագըփ թէ'էմմիւլ
էթմէքտէ իքէն, զէմինին հէր տէօրտ այագ-
լըլարը վէ վահշի հայվանաթ վէ հաշէ-
րաթընը վէ հավա գուշլարընը կէօր-
7 տիւմ։ Վէ պանա՝ էյ Պետրոս, գալգ,
պողազլա վէ եէ՝ տէյէն պիր սէս ի-
8 շիթտիմ։ Ամմա պէն՝ Հաշա, եա Ռապպ,
զիրա հիչ պիր մուրտառ հառամ եա նա-
փաք պիր շէյ աղըզըմա կիրմէտի՝ տէ-
9 տիմ։ Վէ օլ սէս սէմատան իքինճի
տէֆ'ա՝ Ալլահըն թաթհիր էյլէտիյի շէյ-
լէրի սէն հարամ սայմա՝ տէյիւ ճէվա-
10 պ վէրտի։ Պու իւչ տէֆ'ա վագը՛
օլուփ՝ եինէ ճիւմլէսի սէմայա չէքիլ-
11 տի։ Վէ իշթէ օլ անտէ՝ Գայսէրիյէտէն
պանա կէօնտէրիլմիշ իւչ ատէմ պու-
լունտուղըմ խանէնին էօնիւնտէ տուր-
12 տուլար։ Վէ Ռուհ պանա՝ Հիչ թէրէտ-
տիւտ անլէր իլէ պէրապէր կիթ՝ տէտի։
Վէ պու ալթը գարտաշ տախի պէնիմ
իլէ պէրապէր կիթտի՝ օլ ատէմին խա-
13 նէսինէ կիրտիք։ Օլ տախի պիզէ նա-
սըլ կէօրտիւյիւնիւ, վէ անըն քէնտի
խանէսինտէ տուրուպ քէնտիսինէ խիթա-
պէն՝ Եաֆայա [ատէմլէր] կէօնտէրիփ
Պետրոս լագապլը Սիմ'օնը տա'վէթ էյ-
14 լէ. Օլ տախի սէնին վէ պիւթիւն խա-
նէնին խէլասընա վասըթա օլաճագ
սէօզլէր սէօյլէյէճէք՝ տիյի՛ տէտիյինի
15 պիզէ նագլ էթտի։ Պէն տախի սէօյլէ-
մէյէ պաշլատըղըմտա, Ռուհ իւլ Գուտուս
իպթիտատէ պիզիմ իւզէրիմիզէ նազիլ
օլտուղու կիպի, անլէրին իւզէրինէ տա-
16 խի նուզիւլ օլտու։ Օլ վագըթ Ռապպըն՝
Եուհաննա սու իլէ վաֆթիզ էթտի, սիզ
իսէ Ռուհ իւլ Գուտուս իլէ վաֆթիզ օ-
լունաճագսընըզ՝ տէտիյի քէլամը խաթ-
17 րըմա կէթիրտիմ։ Իմտի Ալլահ պիզէ
վէրտիյի 'այնի մէվհիպէյի Ռապպ Յիսուս
Քրիստոսա իման էթմէլէրի իւզէրինէ
անլէրէ տախի վէրտի իսէ, պէն քի՞մ
իտիմ քի՝ Ալլահա մուխալէֆէթ էտէ
18 պիլէյիմ՝ տէտի։ Անլէր տախի պունու
իշիտինճէ սիւքիւթ էթտիլէր, վէ՝ Էօյ-
լէ իսէ Ալլահ հայաթ իչիւն թէվպէյի
Թա'իֆէլէրէ տախի իհսան էթմիշ՝ տի-
յիւ Ալլահը թէմճիտ էյլէտիլէր։
19 Վէ Իսթէֆանոս վագը'ասը իւզէրինէ
զուհուր էտէն մուզայագա սէպէպիլէ
թար ու մար օլանլար, քէլամը Եէհու-
տիլէրտէն մա'ատա հիչ պիր քիմսէյէ
սէօյլէմէյէրէք, Ֆինիքիյէյէ վէ Գըպըը-
սա վէ Անթաքիյա գատար կէչտիլէր։
20 Վէ անլէրտէն պա'զըլարը Գըպըըսլը վէ
Գիրինէլի օլարագ, Անթաքիյա վի-
լայէթինէ *Եունանիճէ թէքէլլիւմ
էտէնլէրէ" խիթապ էտէրէք, Ռապպ
21 Յիսուսը թէպշիր էտէրլէր իտի։ Վէ
Ռապպըն էլի անլէր իլէ օլմաղլէ, խայլի
քիմսէ իման էտիպ՝ Ռապպա տէօնտիւ։
22 Վէ պունլարըն խապէրի Եէրուշալիմ
քիլիսէսինին սէմ'ինէ վասըլ օլտուգտա,
Պառնապասը Անթաքիյա գատար կէչ-
23 մէք իչիւն կէօնտէրտիլէր։ Օլ տախի
վարըլ օլուպ, Ալլահըն լութֆընը կէօր-
տիւքտէ մէսրուր օլտու. վէ ճիւմլէսի-
նէ՝ Ռապպա գալպ ի գավի իլէ տա-

---

*Պա'զըլարը՝ Եունանիլէրէ

տըրգ գալալար՝ տէյիւ նասիհաթ էթտի.
24 Զիրա քէնտիսի էյի վէ Ռուհ իւլ Գուտուս իլէ վէ իման իլէ մէմլու պիր ատէմ իտի. վէ վաֆիր խալգ Ռապպա մուն-
25 զամմ օլտու. Օլ զէման Պարնապաս Սաուլը արամագ իւզրէ, Թարսուսա չըգըպ՝ անը պուլարագ Անթաքիյա
26 կէթիրտի. Վէ վագը՝ օլտու քի անլէր թէմամ պիր սէնէ զարֆընտա քիլիսէ իլէ ճէմ՝ օլուպ՝ վաֆիր խալգա թա՛լիմ էթտիլէր. վէ շակիրտլէրին խրիսթիյան թէսմիյէ օլունմալարը էվվէլա Անթաքիատա օլտու.
27 Վէ օլ կիւնլէրտէ՝ Երուշալիմտէն Անթաքիյայա իլհամլէ սէօյլէյէնլէր է-
28 նտի. Անլէրտէն Ագապոս նամընտա օլան պիրի գալգըպ պիւթիւն տիւնեանըն պիր պէօյիւք ղըթլըգ օլաճաղընը Ռուհըն գուվվէթիլէ պէյան էթտի. պու տախի Գլավտիոս [Գայսէրին] կիւնլէ-
29 րինտէ վագը՝ օլտու. Վէ շակիրտլէր հէր պիրի իգթիտարընա կէօրէ Եէհուտիյէտէ մուգիմ պիրատէրլէրէ խըտմէթէ կէօն-
30 տէրմէյէ գարար վէրտիլէր. Վէ պունու Պարնապաս վէ Սաուլ էլիյլէ իխթիյարլարա կէօնտէրէրէք, իճրա՛ իանէթ էթտիլէր.

ՊԱՊ 12

1 Վէ օլ զէման Հէրովտէս մէլիք քիլիսէտէն պա՛զըլարընա գէօթիւլիւք էթմէք ի-
2 չիւն էլ ուզաթտը՝ Եուհաննանըն գարտաշը Եա՛գուպը գըլըճլէ գաթլ էթտի.
3 Վէ Եէհուտիլէրին պունտան հօշնուտ օլտուգլարընը կէօրտիւքտէ Պետրոսը տախի թութտու. (վէ ֆէթիրլէրին կիւնլէրի ի-
4 տի.) Վէ անը թութտուգտա Ֆըսըհտան սօնրա խալգըն էօնինէ չըգարմագ նիյէթիլէ անը պէքլէմէք իչիւն պէհէրի տէօրթ նէֆէրտէն մուրէքքէպ տէօրթ թագըմ ասքէրէ թէսլիմ
5 էթտի. Պու սուրէթլէ Պետրոս զինտանտա մուհաֆազա օլունուրքէն, վէ անըն իչիւն քիլիսէտէն ալէլտէվամ
6 Ալլահա տուա՛ օլունույորտու. Վէ Հէրօտէս անը իհրաճ էտէճէք օլտուղըն-

տա, օլ կէճէ Պետրոս իքի զինճիր իլէ պաղլը օլարագ, իքի 'ասքէրին արասընտա ույույորքէն պէքճիլէր տախի գափունըն էօնիւնտէ հապսխանէյի
7 պէքլէմէքտէ իքէն, իշթէ Ռապպըն պիր մէլէյի եանընա տուրուպ՝ օլ խանէտէ պիր նուր լէմ՛ան էթտի. վէ Պետրոսըն եանընա վուրարագ անը ույանտըրըպ, թէզ գալգ՝ տէմէսիյլէ, էլ-
8 լէրինտէն զինճիրլէր տիւշտի. Վէ մէլէք անա՝ Գուշաղընը գուշան, վէ չարըգլարընը կիյ՝ տէտի. օլ տախի պէօյլէ էթտիքտէն սօնրա, եինէ անա՝ էսվապընը կիյիպ արգամ սըրա կէլ՝ տէ-
9 տի. Օլ տախի չըգըպ արգասը սըրա կիթտի, վէ մէլէյին վասըթասըյլէ վագը՝ օլան շէյ հագիգի օլտուղընը պիլմէյիպ՝ ռու՛յա կէօրիւյօրըմ զաննըն էտէր իտի.
10 Վէ պիրինճի վէ իքինճի գարաղօլը կէչիպ շէհրէ չըգըլաճագ տէմիր գափույա կէլտիլէր, օ տախի քէնտի քէնտիլիյինտէն անլէրէ աչըլտը, չըգըպ պիր սօգագը պիտիրինճէ կէչտիքլէրի կիպի, մէլէք ան-
11 տէն այրըլտը. Վէ Պետրոս քէնտինէ կէլիպ՝ Ռապպըն քէնտի մէլէյինի իրսալ էտիպ, պէնի Հէրովտէսին էլինտէն վէ Եէհուտի գավմինին մէ՛մուլ էթտիքլէրինին հէփսինտէն գուրթարտըղընը շիմտի հագիգաթէն պիլիյօրըմ տէտի.
12 Վէ թէֆէքքիւր էտիպ՝ Մարգօս լագապլը Եուհաննանըն վալիտէսի Մէրեէմին խանէսինէ կէլտի. օրատա տախի վաֆիր քիմսէլէր ճէմ՝ օլուպ՝ տու՛ա
13 էտէրլէր իտի. Պետրոս հավլը գափուսընը չալտըղընտա, Ռօտա նամընտա պիր
14 խատիմէ գըզ տինլէմէյէ կէլիպ՝ Պետրոսըն սէսինի թանըտըղընտա, սէվինճինտէն գափույու աչմայըպ իչէրի գօշտու, վէ Պետրոսըն գափունըն էօնինտէ
15 տուրտուղունը խապէր վէրտի. Վէ անլէր անա՝ Չըլտըրտըն տէտիլէր. օ տախի [illegible] պէօյլէտիր տէյիւ [illegible]
16 մէլէյիտիր տէտիլէր. Պետրոս իսէ գափույու չալմագտա տէվամ էթտի. [illegible] անը կէօրտիւքլէրինտէ հայրան
17 գալտըլար. Օ իսէ էլի իլէ սուքիւթ է-

տինիզ՝ տէյի իշարէթ էտէրէք, Րապ-
պըն քէնտիսինի մահպէստէն նէ վէճհ-
լէ չըգարտըղընը անլէրէ նագլ էթտի.
վէ՝ Պու շէյլէրի Եա'գուպա վէ պիրա-
տէրլէրէ խապար էտինիզ՝ տէտիքտէն
սօնրա, չըգըփ տիկէր պիր մահալլէ
18 կիթտի. Վէ կիւնտիւզ օլունճա, Պէտ-
րօս նէ՞ օլտու՝ տէյիւ 'ասքէրլէր պէյ-
նինտէ պիր չօգ իզթիրապ վարգը՝ օլտու.
19 Հէրօտէս տախի անը արայըփ պուլա-
մատըղընտան, պէքճիլէրին սու'ալ էլ
իսթինթագ գաթլ օլունմալարընը էմր
էյլէտի. պա'տէհու Եէհուտիյէտէն Գայ-
սէրիյէյէ ինիփ՝ օրատա իգամէթ էյլէտի.
20 Վէ Հէրօտէս Սուր իլէ Սայտա էհալի-
սինէ գազապլանմըշ օլմաղլէ, պունլար
քէնտի տիյարլարը մէլիքին տիյարը թա-
րաֆընտան պէսլէնմէքտէ օլտուղընտան,
պիլ իթթիֆագ օնուն հուզուրունա կէ-
լիփ, մէլիքին մապէյնճիսի օլան Պլաս-
թօսը իգնա' էտէրէք՝ սուլհ թալէպ
21 էթտիլէր. Վէ պիր մու'այյէն կիւնտէ՝
Հէրօտէս էլպիսէ ի միւլիւքեանէսինի
կիյիփ՝ քիւրսիւտէ օթուրարագ, անլէ-
22 րէ պիր նութգ իրատ էյլէտի. Խալգ
տախի՝ Իլահ սէսի տիր, վէ ինսան սէ-
սի տէյիլ տիր՝ տէյիւ նիտա էտէր իտի.
23 Վէ մէճտի Ալլահա վէրմէտիյի իչիւն
տէր'ագապ Րապպըն մէլէյի անը վուր-
տու, վէ անը գուրթլար եէմէսիյլէ
24 թէսլիմ ի ռուհ էթտի. Վէ Ալլահըն
քէլամը իսէ թէրագգի վէ իզտիյատ
պուլուր իտի.

25 Վէ Պառնապաս իլէ Սաուլ խըտմէթի
թէքմիլ էթտիքտէն սօնրա, Մարգօս
լագապլը Եուհաննայը տախի՝ պէրապէր
ալարագ, Եէրուշալիմտէն 'ավտէթ էթ-
տիլէր.

ՊԱՊ 13

1 Վէ Անթագիատէ պուլունան քիլիսէ-
տէ պա'զը իլհամ իլէ սէօյլէյէնլէր վէ
մու'ալլիմլէր, եա'նի Պառնապաս իլէ
Նիքէր տէնիլէն Սիմ'օն վէ Գիրինէլի
Լուքիոս հէմ րէ'իս էր րուպ' Հէրօտէս
իլէ պահէմփէրվէրտէլէրտէ օլան Մանաէն վէ
2 Սաուլ վար իտի. Վէ անլէր Րապպա
'իպատէթ էտիփ՝ օրուճ թութտուգլարը
սըրատա, Րուհ իւլ Գուտուս՝ Տա'վէթ
էթտիյիմ իշ իչիւն Պառնապաս իլէ
Սաուլը պանա թախսիս էտինիզ՝ տէտի.
3 Օլ զէման օրուճ թութուփ վէ տու'ա
էտիփ՝ էլլէրինի անլէրին իւզէրինէ վազ'
էթտիքտէն սօնրա կէօնտէրտիլէր.
4 Իմտի պունլար Րուհ իւլ Գուտուս թա-
րաֆընտան իրսալ օլունմալը՝ Սէլէվ-
գիյէյէ ինիփ, օրատան կէմի իլէ Գըպ-
5 րըսա կէչտիլէր. Վէ Սալամինայա վու-
սուլլէրինտէ Եէհուտիլէրին սինագօգլա-
րընտա Ալլահըն քէլամընը վա'զ էտէր-
լէր իտի, Եուհաննա տախի անլէրին
6 խըտմէթինտէ իտի. Վէ Փաֆօսա գա-
տար ատատան կէչիփ՝ Պարյէսու' իս-
մինտէ սիհրպազ վէ քեազիպ փէյղամ-
7 պէր պիր Եէհուտի պուլտուլար. Մէր-
գում 'ագըլ պիր զաթ օլան Սէրգիօս
Փավլօս վալինին եանընտա պուլունուր
իտի. պու զաթ Պառնապաս իլէ Սաու-
լը տա'վէթ էտիփ՝ Ալլահըն քէլամընը
8 տինլէմէյէ արզու էթտի. Ամմա Էլի-
մաս՝ եա'նի սիհրպազ, (չիւնքի իսմի
պէօյլէ թէրճէմէ օլունուր,) վալիյի ի-
մանտան տէօնտէրմէյէ չալըշարագ, ան-
9 լէրէ գարշը տուրմաղլէ, Սաուլ՝ եա'նի
Փավլօս Րուհ իւլ Գուտուս իլէ մէմլու օ-
լուփ՝ անա տիգգաթլէ նազար էտէ-
10 րէք՝ Հէր հիլէ վէ հէր շիրրէթլէ մէմ-
լու օլան Շէյթանըն օղլու, հէր սալահըն
տիւշմէնի, Րապպըն տօղրու եօլլարընը
իֆսատ էթմէքտէն ֆէրաղաթ էթմէ՞զ-
11 միսին. Վէ շիմտի իշթէ Րապպըն էլի
սէնին իւզէրինտէ օլուփ՝ պիր միւտ-
տէթ կիւնէշ կէօրմէյէրէք, քէօր օլա-
ճագսըն՝ տէտիյի կիպի, իւզէրինէ տու-
ման վէ գարանլըգ տիւշմէքլէ, սօլա-
շըփ էլինտէն թութաճագ ատէմ արար
12 իտի. Օլ զէման վալի վագ'ը՝ օլանը
կէօրտիւքտէ, Րապպըն թա'լիմինէ թէ-
'աճճիւպ էտէրէք՝ իման էյլէտի.
13 Վէ Փավլօս րէֆիգլէրի իլէ Փաֆօս-
տան հարէքէթ էտիփ՝ Փամֆիլիատա
քեա'ին Փէրղայա կէլտիլէր. Ամմա Եու-
հաննա անլէրտէն այրըլըփ՝ Եէրուշալի-

14 մէ 'ավտէթ էթտի։ Անլէր տախի Փէր-
ղատան կէչիպ՝ Փիսիտիատա վագը' Ան-
թաքիայէ վարըլ օլտըլար, վէ սէպթ
կիւնիւնտէ սինաղօղա կիրիպ օթուր-
15 տըլար։ Վէ Թէվրաթ իլէ փէյղամպէր-
լէր օգունտուգտան սօնկրա, սինաղօղ
րէ՛իսլէրի անլէրէ կէօնտէրիպ՝ Էյ պի-
րատէրլէր, էյէր գավմա նասիհաթ-
միզ պիր քէլամընըզ վար իսէ, սէօյլէ-
16 յինիզ՝ տէտիլէր։ Օլ վագըթ Փավլօս
գալգըպ՝ էլի իլէ իշարէթ էտէրէք տէ-
տի քի՝ Էյ պէնի Իսրայէլ վէ Ալլահտան
17 գօրգանլար, տինլէյինիզ․ Պու Իսրա-
յէլ գավմընըն Ալլահը էճտատըմըզը ին-
թիխապ էյլէտի, վէ գավմը Մըսըր տի-
յարընտա ղուրպէթտէ իքէն թէրֆի՛
էտիպ, անլէրի օրատան պազու ի 'ալի-
18 յիլէ չըգարտը։ Վէ անլէրի թագրիպէն
գըրգ սէնէ միւտտէթ պէրրիյէտէ պէս-
19 լէտիքտէն սօնկրա, Քէն'ան տիյարըն-
տա եէտի թա՛իֆէ հէլաք էտէրէք,
եէրլէրինի անլէրէ միրաս օլմագ իւզրէ
20 վէրտի։ Պա'տէհու թագրիպէն տէօրթ
եիւզ էլլի սէնէ Սամուէլ փէյղամպէրէ
21 տէկին հաքիմլէր վէրտի։ Անտէն սօնկ-
րա մէլիք թալէպ էթտիքլէրինտէ, Ալ-
լահ անլէրէ գըրգ սէնէ Պէնեամին սըպ-
22 թընտան Քիս օղլու Սաուլը վէրտի։ Վէ
անը 'ազլ էթտիքտէ, անլէրէ մէլիք օլ-
մագ իւզրէ Տաւուտը գուհուրա կէթի-
րիպ՝ անըն հագգընտա շէհատէթ տա-
խի էտէրէք, Տաւուտ իպն ի Եէսսէյի
քէնտի գալպիմէ մուվաֆըգ պիր ա-
տէմ պուլտում․ ճէմի' ի իրատէթիմի
23 իճրա էտէճէք տիր՝ տէտի։ Պունուն
նէսլինտէն Ալլահ վա'տա կէօրէ Իսրա-
յէլէ պիր Խէլասքեար՝ եա'նի Յիսուսը
24 գուհուրա կէթիրտի․ Վէ անըն իճրա ի
մէ՛մուրիյէթէ միւպաշէրէթինտէն էվ-
վէլ՝ Եուհաննա քեաֆֆէ ի Իսրայէլ
գավմընա թէվպէ վաֆթիզինի վա'զ
25 էթմիշ իտի։ Վէ Եուհաննա մէ՛մուրիյէ-
թինի իթմամ էթմէք իւզրէ իքէն տէ-
տի քի՝ Պէնի քի՞մ զաննէ տէրսինիզ․
պէն Մէսիհ տէյիլ իմ․ լաքին իշթէ
պէնտէն սօնկրա՝ պէն այագ գապլա-
րընը չըգարմաղա լա՛իգ օլմատըղըմ
26 զաթ կէլիյօր։ Էյ պիրատէրլէր, նէսլ ի
պէնի Իպրահամ իլէ արանըզտա Ալլահ-
տան գօրգանլար, պու խէլասըն խա-
27 պէրի սիզէ իրսալ օլունմըշ տըր։ Զիրա
Եէրուշալիմ էհալիսի իլէ րէ՛իսլէրի ա-
նը վէ հէմ տէ հէր սէպթտէ օգունան
փէյղամպէրլէրին քէլամլարընը պիլմէ-
տիքլէրի իչիւն, իւզէրինէ հիւքմ էթ-
28 մէքլէ իթմամ էթտիլէր։ Վէ գաթլէ
հիչ պիր սէպէպ պուլմատըգլարը հալ-
տէ, Փիլաթօստան անըն գաթլինի թա-
29 լէպ էթտիլէր։ Անըն հագգընտա մու-
հառրէր օլան շէյլէրին ճիւմլէսինի իթ-
մամ էթտիքտէն սօնկրա, անը աղաճ-
30 տան էնտիրիպ գապրա գօյտուլար։ Ամ-
մա Ալլահ անը էմվաթտան իհեա էյլէ-
31 տի։ Օլ տախի քէնտիսի իլէ պէրապէր
ճէլիլտէն Եէրուշալիմէ չըգանլարա նի-
չէ կիւնլէր կէօրինտիւ, անլէր տախի
32 գավմ իչիւն անըն շահիտլէրի տիր։ Վէ
պիզ էճտատըմըզա օլան վա'տը սիզէ
33 թէպշիր էտիյօրըզ․ Շէօյլէ քի Ալլահ
Յիսուսը իհեա էթմէքլէ, անը պիզ ան-
լէրին էվլատընա իթմամ էթմիշ տիր,
նիթէքիմ իքինճի Մէզմուրտա տախի
Սէն օղլում սըն, սէնի պու կիւն թէվ-
լիտ էյլէտիմ՝ տէյիւ մուհառրէր տիր։
34 Վէ անը էմվաթտան իհեա էտիպ՝ պիր
թըրգ չիւրիւմէքլիյէ րիւճու' էթմէյէճէ-
յինէ տա՛իր՝ Տաւուտա օլան 'ագիգ վէ
էմին վա'տլարը սիզէ վէրէճէյիմ՝ տէ-
35 միշ տիր։ Անըն իչիւն տիյէր Մէզմուրտա
տախի՝ Մուգատտէսինի չիւրիւմէքլիք
կէօրմէյէ պըրագմայաճագըն՝ տէտի։
36 Զիրա Տաւուտ քէնտի 'ասրընտա Ալլա-
հըն իրատէթինէ խըզմէթ էթմիշ օլա-
րագ, ույգույա վարըպ էճտատընա
մունզամմ օլմասըյլէ չիւրիւմէքլիք
37 կէօրտիւ։ Ամմա Ալլահըն իհեա էթտի-
38 յի զաթ չիւրիւմէքլիք կէօրմէտի։ Իմ-
տի, էյ պիրատէրլէր, սիզէ մա'լիւմ օլ-
սուն քի կիւնահլար 'աֆվը սիզէ պու-
նուն վասըթասըյլէ վա'զ օլունուր։
39 Վէ Մուսանըն շէրի'աթը վասըթասըյ-
լէ թէպրիյէ օլունամատըղընըզ ճիւմլէ
շէյլէրտէն՝ հէր իման էտէն պունուն
40 վասըթասըյլէ թէպրիյէ օլունուր։ Իմ-

տի սագընըզ, օլմայա քի փէյղամպէրլէրտէ'
41 էյ թահգիր էտիճիլէր, պագընըզ,
վէ թէ'աճճիւպ էտիպ թէլէֆ
օլունըզ. զիրա սիզին կիւնլէրինիզտէ
պիր իշ իշլէրիմ, էօյլէ պիր իշ քի էյէր
պիրի սիզէ նագլ էտէրսէ, ինանմայաճագսընըզ'
տէյիւ պույուրըլան քէլամ
իւզէրինիզէ կէլէ.
42 Վէ [Եէհուտիլէրին սինաղօղընտան]
չըգտըգլարընտա, [Թա'իֆէլէր] պու
սէօզլէրին կէլէճէք սէպթ քէնտիլէրէ
43 սէօյլէնիլմէսինի րէճա էթտիլէր. Վէ
ճէմա'աթ տաղըլտըգտա, Եէհուտիլէր
իլէ միւթթագի միւհթէտիլէրտէն նիճէլէրի
Փավլոս իլէ Պառնապասըն արտը
սըրա կիթտիլէր. պունլար տախի
անլէրէ սէօյլէյիպ, Ալլահըն լութֆընտա
տայիմ օլմալարը իչիւն նասիհաթ
44 էտէրլէր իտի. Վէ էրթէսի սէպթ կիւնիւնտէ
թագրիպէն պիւթիւն շէհր էհալիսի
Ալլահըն քէլամընը տինկլէմէյէ ճէմ'
45 օլտու. Վէ Եէհուտիլէր խալգը կէօրտիւքտէ
հասէտ իլէ տօլմաղլէ, Փավլոսըն
սէօյլէտիյի շէյլէրէ իթիրազ վէ
քիւֆր էտէրէք, մուխալէֆէթ էտէրլէր
46 իտի. Օլ վագըթ Փավլոս իլէ Պառնապաս
ճէսարէթլէ սէօյլէյէրէք' Ալլահըն
քէլամընը էվվէլա սիզէ սէօյլէմէք
վաճիպ իտի. Ֆագաթ սիզ անը
րէտտ էտիպ' քէնտինիզի հայաթը էպէտիյէյէ
լա'իգ կէօրմէտիյինիզ հալտէ,
իշթէ Թա'իֆէլէրէ թէվէճճիւհ էտէրիզ.
47 Զիրա Րապպ պիզէ պէօյլէ, եա'նի' Զէմինին
նիհայէթինէ գատար պա'իս ի
խէլաս օլասըն' տէյիւ սէնի Թա'իֆէլէրէ
նուր օլմագ իւզրէ նասպ էթտիմ'
48 տէյիւ էմր էթմիշ տիր' տէտիլէր. Վէ
Թա'իֆէլէր պունու իշիթտիքտէ, մէսրուր
օլուպ Րապպըն քէլամընը թա'զիմ
էթտիլէր. վէ հայաթը էպէտիյէյէ
թա'յին օլունանլար իման կէլտիլէր.
49 Վէ Րապպըն քէլամը պիւթիւն օլ տիյարտա
50 միւնթէշիր օլմագտա իտի. Ամմա
Եէհուտիլէր միւթթագի վէ միւ'թէպէր
գատընլար իլէ շէհրին քիւպէրասընը
թահրիք էտիպ' Փավլոս իլէ
Պառնապաս 'ալէյհինէ թէ'ատտի չըգարարագ,
անլէրի քէնտի սընօրլարընտան
51 թարտ էթտիլէր. Պունլար տախի
այագլարընըն թօզընը անլէրէ գարշը
52 սիլքիպ Գօնիայա կէլտիլէր. Շակիրտլէր
իսէ սիւրուր վէ Րուհ իւլ Գուտտուս իլէ
մէմլու օլուրլար իտի.

ՊԱՊ 14

1 Վէ վագը' օլտու քի' Գօնիատա անլէր
պիրլիքտէ Եէհուտիլէրին սինաղօղընա
կիրիպ շէօյլէ սէօյլէտիլէր քի
կէրէք Եէհուտիլէր վէ կէրէք Եունանիլէրտէն
վաֆիր խալգ իման կէլտի.
2 Ամմա միւ'մին օլմայան Եէհուտիլէր
Թա'իֆէլէրին գալպլէրինի գարընտաշլար
'ալէյհինէ թահրիք էտիպ' իֆսատ
3 էթտիլէր. Անլէր իսէ քէնտի 'ինայէթինին
քէլամընա շէհատէթ էտէն' վէ անլէրին
էլլէրիյլէ 'ալամէթլէր վէ մու'ճիզաթ
իճրասընը իհսան էտէն Րապպա
միւթէվէքքիլէն ճէսուրանէ սէօյլէյէրէք,
օրատա խայլը զէման մէքս էթտիլէր.
4 Ամմա շէհրին ճումհուրը իքի
ֆըրգա օլուպ' պա'զըլարը Եէհուտիլէրին
վէ տիկէրլէրի րէսուլլէրին թարաֆտարը
5 օլտուլար. Վէ Թա'իֆէլէր
վէ Եէհուտիլէր իլէ րէ'իսլէրի անլէրի
թահգիր էտիպ թաշլամագ իչիւն հիւճում
6 էթմէք իւզրէ իքէն, Անլէր խապէր
ալըպ Լիգաօնիանըն շէհրլէրի օլան
Լիսթրա վէ Տէրպէ վէ էթրաֆ
7 սէմթլէրէ ֆիրար իլէ, Օրատա պէշարէթի
թէպշիր էտէրլէր իտի.
8 Վէ Լիսթրատա' այագլարը գուվվէթսիզ,
անատան տօղմա սագաթ վէ հիչ
պիր վագըթ եիւրիւմէմիշ պիր ատէմ
9 օթուրույոր իտի. Պու քիմսէ Փավլոսըն
սէօյլէտիյինի տինկլէտիյինտէ, օլ
տախի անա տիգգաթլէ նազար էտիպ'
շիֆա պուլմագ իչիւն իմանը օլտուղընը
10 կէօրէրէք, պիւլէնտ ավազլէ' Գալգ այագլարըն
իւզէրինէ տօղրու' տէմէսի իւզէրինէ
11 սըչրայըպ եիւրիւտիւ. Վէ խալգ
Փավլոսըն իճրա էյլէտիյի շէյի կէօրիւնճէ,
րէֆի'ի ավազլէ, Լիգաօնիյէ լիսանը
իւզրէ' իլահլար ինսան սուրէթինտէ

12 Նիւզուլ էթտիլէր՝ տէյէրէք, Պարնապասա
Զէֆս, Փավլոսա տախի՝ քէլամտա
միւթէգատտիմ օլտուղընտան՝ Հէրմէս
13 Թէսմիյէ էթտիլէր. Վէ շէհրին էօնիւնտէ
օլան Զէֆս թափընաղընըն քեահինի գափուլարըն
էօնիւնէ պուղալար իլէ չիչէքտէն
յափըլմըշ թաճլար կէթիրիփ՝
խալգ իլէ պէրապէր գուրպան էթմէք
14 իսթէրտի իսէ տէ, Պարնապաս իլէ Փավլոս
րէսուլլէր պունու իշիթտիկլէրինտէ՝
լիպասլարընը եըրթարագ, խալգըն արասընա
15 աթըլըփ նիտա էտէրէք, Էյ
ատէմլէր, պու շէյլէրի նիչին էտիյօրսընըզ.
պիզ տախի սիզին իլէ հէմհալ
ատէմլէր օլուփ սիզէ թէպշիր էտէրիզքի
պու պաթըլ շէյլէրտէն վազ կէչիփ՝
սէմա իլէ զէմինի վէ տէնիզի վէ անլէրտէ
պուլունան ճիւմլէ շէյլէրին խալիգի
օլան հայյ Ալլահա րիճու՝ էտէսինիզ.
16 Վէ Օ՝ կէչմիշ տէվիրլէրտէ ճիւմլէ
իւմմէթլէրի քէնտի եօլլարընա սիւլուք
17 էթմէյէ պըրագտը իսէ տէ, Պունունլէ
պէրապէր քէրէմ էտէրէք սէմատան
պիզէ եաղմուր իլէ մահսուլտար
մէվսիմլէր իհսան էթմէքլէ գալպլէրիմիզի
թա՛ամ վէ սիւրուր իլէ տօլտուրարագ,
քէնտինի շէհատէթսիզ
18 պըրագմատը՝ տէտիլէր. Վէ պու սէօզլէր
իլէ քէնտիլէրինէ գուրպան էթմէքտէն
խալգը կիւճ իլէ մէն՝ էթտիլէր.
19 Ամմա Անթաքիա վէ Գօնիատան Եէհուտիլէր
կէլիփ խալգը գանտըրարագ
Փավլոսը թաշլատըլար, վէ Փէվթ օլմուշ
զաննը էտէրէք՝ անը շէհրտէն տըշարը
20 սիւրիւքլէտիլէր. Օ իսէ, շաքիրտլէր
անը իհաթէ էթմիշ օլտուղը հալտէ,
գալգըփ շէհրէ կիրտի վէ էրթէսի կիւն
Պարնապաս իլէ պէրապէր Տէրպէյէ ազիմէթ
էյլէտի.
21 Օլ շէհրտէ տախի պէշարէթի թէպշիր
էտիփ՝ նիչէ քիմսէլէրի շաքիրտ էթտիքտէն
սօնրա, Լիսթրա վէ Գօնիա
22 վէ Անթաքիյա՛յա ավտէթ էտիփ, իմանտա
սապիթ օլմալարը իչիւն նասիհաթ
վէրէրէք, վէ՝ Պիզէ մէլէքիւթ Ալլահա
չօգ մուզայագալար իլէ կիրմէք կէրէք
տիր՝ տէյէրէք, շաքիրտլէրին գալպլէրինի
23 գուվվէթլէնտիրիրլէր իտի. Վէ
անլէր իչիւն հէր պիր քիլիսէյէ իխթիյարլար
նասպ էտէրէք՝ օրուճ թութուպ
տուա էթտիքտէն սօնրա, անլէրի
իման էթտիքլէրի Ռապպա ըսմարլատըլար.
24 Վէ Փիսիտիատան կէչիփ Փամֆիլիայա
25 կէլտիլէր. Վէ Պէրղատա քէլամը
սէօյլէտիքտէն սօնրա Անթալեայա
26 էնիփ, Օրատան իթմամ էթմիշ
օլտուգլարը իշ իչիւն, Ալլահըն լութֆընա
ըսմարլանտըգլարը մահալէ՝ եանի
27 Անթաքիյա պահրէն կէլտիլէր. Վէ
վարըլ օլտուգլարընտա՝ քիլիսէյի ճէմ
էտիփ՝ վասըթալարըյլէ Ալլահըն իճրա
էթտիյի ճիւմլէ շէյլէրի, վէ թա՛իֆէլէրէ
իման գափուսընը աչտըղընը հիքեայէ
28 էթտիլէր. Վէ օրատա շաքիրտլէր
իլէ խայլի միւտտէթ իգամէթ էթտիլէր.

ՊԱՊ 15

1 Վէ Եէհուտիյէտէն պա՛զը քիմսէլէր
էնիփ, Էյէր Մուսանըն այինի իւզրէ
խաթն օլունմազսանըզ խէլաս պուլամազսընըզ՝
տէյիւ պիրատէրլէրէ թա՛լիմ
2 էտէրլէր իտի. Իմտի Փավլոս վէ
Պարնապասըն անլէր իլէ չօգ միւնազա՛ա
վէ միւպահէսէլէրի օլմագլէ,
պու մէսէլէտէն տօլայը՝ Փավլոս վէ
Պարնապաս իլէ քէնտիլէրտէն տիկէր
պա՛զը քիմսէլէրին Եէրուշալիմէ՝ րէսուլլէր
վէ իխթիյարլարըն նէզտինէ
3 չըգմալարընը գարար վէրտիլէր. Անլէր
տախի քիլիսէ թարաֆընտան թէշեի՛
օլունմագլէ Ֆինիգիա վէ Սամարիատան
կէչիփ՝ թա՛իֆէլէրին իմանա կէլտիքլէրինի
իֆատէ էտէրէք, ճիւմլէ
պիրատէրլէրէ 'ազիմ մէսէրրէթ վէրիրլէր
4 իտի. Վէ Եէրուշալիմէ վարըլ
օլտուգլարընտա, քիլիսէ վէ րէսուլլէր
վէ իխթիյարլար թարաֆընտան գապուլ
օլունուփ՝ Ալլահըն քէնտի վասթալարըյլէ
իճրա էթտիյի շէյլէրին ճիւմլէսինի
5 նագլ էթտիլէր. Վէ Ֆէրիսիլէր
ֆըրգասընտան իմանա կէլմիշ պա՛զը
քիմսէլէր գալգըփ՝ Անլէրի խաթն

էթմէք վէ Մուսանըն շէրի'աթընը հըֆզ
էթմէլէրինի թէնպիհ էթմէք լազըմ
տըր՝ տէտիլէր.
6 Պունուն իւզէրինէ ռէսուլլէր իլէ իխթիյարլար
պու մէսէլէնին միւզաքէրէ-
7 սի զըմնընտա ճէմ՝ օլտուլար. Վէ չօգ
միւպահէսէտէն սօնրա Պետրոս գալգըպ
անլէրէ խիթապէն՝ էյ պիրատէրլէր,
Ալլահ արամըզտան էվվէլքի կիւնլէրտէ,
թա'իֆէլէր պէշարէթին քէլամընը
պէնիմ աղզըմտան իշիտիպ իման
կէթիրմէլէրի իչիւն, պէնի ինթիխապ
8 էյլէտիյինի պիլիրսինիզ. Վէ գալպլէրի
'արիֆ օլան Ալլահ Ռուհ իւլ Գուտուսը
պիզէ վէրտիյի կիպի՝ անլէրէ տախի
վէրմէքլէ, անլէրէ շէհատէթ էյլէյիպ,
9 գալպլէրինի իման իլէ փաքլէյէրէք,
պիզիմ իլէ անլէրի թէֆրիգ էթմէտի.
10 Հալ պէօյլէ իքէն, նի՞չիւն շակիրտլէրին
պօյնընա կէրէք էճտատըմըզըն՝
կէրէք պիզիմ թէհամմիւլ էտէմէտիյիմիզ
պիր պօյունտուրուգ գօմագլէ, Ալլահը
11 թէճրիպէ էտէրսինիզ. Լաքին անլէր
մըսիլլու, պիզիմ տախի Ռապպ Յիսուս
[Քրիստոսըն] 'ինայէթիյլէ խէլաս
պուլաճագըմըզա ինանըրըզ՝ տէտի.
12 Օլ զէման պիւթիւն ճէմաաթ սիւքիւթ
էտիպ՝ Պառնապաս իլէ Փավլօսըն
քէնտի վասըթալարըյլէ թա'իֆէլէր
արասընտա Ալլահըն իճրա էյլէտիյի
ճիւմլէ 'ալամէթլէրի վէ մու'ճիզէլէրի
հիքեայէ էթտիքլէրինի տինլէր իտի.
13 Անլէր տախի քէլամը թէմամ էթտիքտէն
սօնրա, Եա'գուպ ճէվապէն՝ էյ
14 պիրատէրլէր, պէնի տինլէյինիզ. Ալլահըն
թա'իֆէլէր արասընտան քէնտի
իսմի իչիւն պիր գավմ ալմագ միւրատէ,
էվվէլտէն անլէրի նասըլ զիյարէթ էթ-
15 տիյինի Սիմ'օն հիքեայէ էյլէտի. Պունա
տախի փէյղամպէրլէրին քէլամլարը
16 մութապըգ տըր, նիթէքիմ՝ Պունտան
սօնրա տէօնիւպ՝ Տաւուտըն տիւշմիւշ
մէսքէնինի թէքրար պինա, վէ եըգըլմըշ
եէրլէրինի թա'միր էտիպ՝ անը
17 թէքրար գուրաճագըմ. Թա քի ատէմլէրին
պագիլէրի իլէ իսմիմ իւզէրլէրինէ
անըլանըգ թա'իֆէլէրին ճիւմլէսի Ռապպը արայալար՝ տէյիւ պունլարըն
ճիւմլէսինի իճրա էտէն Ռապպըն
18 պույուրտուղը մուհաքքէր տիր. Քէնտի
իշլէրինին ճիւմլէսի էզէլտէն պէրու Ալ-
19 լահա մա'լիւմ տիր. Պու էճլտէն պէն
միւնասիպ կէօրիւրիւմ քի Ալլահա իման
էտէն թա'իֆէլէրէ էզիյէթ վէրմէյիպ՝
20 Անճագ փութլարըն քէրահէթլէրինտէն
վէ զինատան վէ պօղուլմըշ նէսնէտէն
վէ գանտան իճթինապ էթսինլէր՝ տէ-
21 յի մէքթուպ եազալըմ. Զիրա էզմինէի
գատիմէտէն պէրու, Մուսա հէր սէպթ
կիւնիւ սինակօղլարտա օգունմագտա
օլուպ, հէր շէհրտէ անը վա'զ էտէնլէր
վար տըր՝ տէտի.
22 Օլ զէման պիւթիւն քիլիսէ իլէ ռէսուլլէր
վէ իխթիյարլար, քէնտիլէրինտէն
պա'զը ատէմլէր, եա'նի պիրատէրլէր
արասընտա մու'թէպէր օլան Պառսապաս
լագապլը Եէհուտա իլէ Սիլասը
ինթիխապ էտիպ Փավլօս վէ Պառնապաս
իլէ պէրապէր Անթագիա կէօն-
23 տէրմէք միւնասիպ կէօրիւնտիւ. Վէ
անլէրին էլէրիյլէ աթի իւզ զիքր վէճհլէ
պիր մէքթուպ կէօնտէրտիլէր.
Ռէսուլլէր վէ իխթիյարլար վէ պիրատէրլէր
թարաֆընտան Անթագիա վէ
Սուրիա վէ Գիլիգիատա թա'իֆէլէրտէն
օլան պիրատէրլէրէ սէլամ օլունսուն.
24 Պիզ քէնտիլէրինէ էմր էթմէմիշ իքէն
թարաֆըմըզտան պա'զը քիմսէլէր չըգըպ՝
խաթն օլունմագ վէ շէրի'աթը
հըֆզ էթմէք լազըմ տըր՝ տէմէքլէրիյլէ
նէֆսլէրինիզի իզլալ էտէրէք, սիզի
միւզթարիպ գըլըմըշ օլտուգլարընը իշիթ-
25 տիյիմիզտէն, Պիզ պիլ իթթիֆագ ճէմ'
օլուպ՝ ատէմլէր ինթիխապ էտէրէք,
26 ճանլարընը Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն
իսմի իչիւն ֆէտա էթմիշ օլան
սէվկիլիլէրիմիզ Պառնապաս վէ Փավլօս
իլէ պէրապէր կէօնտէրմէյի թէնսիպ
27 էտէրէք, Եէհուտա իլէ Սիլասը կէօնտէրտիք.
անլէր տախի հէման պու
շէյլէրի շիֆահէն խապէր էտէճէքլէր
28 տիր. Զիրա սիզին իւզէրինիզէ պու լազըմ
շէյլէրտէն մա'ատա եիւք եիւքլէթմէմէք
Ռուհ իւլ Գուտուս վէ պիզէ միւ-

29 նասիպ կէօրիւնտիւ. Եա՛նի փութ գուր-
պանընտան վէ գանտան վէ պօղուլ-
մուշտան վէ զինատան իճթինապ էտէ-
սինիզ, վէ պու շէյլէրտէն սագընտըղը-
նըզ հալտէ էյի էթմիշ օլուրսունուզ. 'ա-
ֆիյէթտէ օլունուզ.
30 Անլէր խօշ չըգարըլտըգտան սօնրա
Անթաքիյա կէլտիլէր. վէ ճէմա՛աթը
ճէմ' էտիփ՝ մէքթուպը թէսլիմ էթ-
31 տիլէր. Վէ անլէր տախի օգուտուգտա,
թէսէլլիսինտէն տօլայը մէսրուր օլտու-
32 լար. Վէ Եէհուտա իլէ Սիլաս քէնտի-
լէրի տախի իլհամա մալիք օլտուգլարըն-
տան չօգ քէլամ իլէ պիրատէրլէրէ
նասիհաթ վէրիփ՝ թագվիյէթ վէրտի-
33 լէր. Վէ պիր միւտտէթ էյլէնտիքտէն
սօնրա, պիրատէրլէր թարաֆընտան
սէլամէթլէ րէսուլլէրէ իրսալ օլունտու-
34 լար իսէ տէ, Սիլասա օրատա գալմագ
35 միւնասիպ կէօրիւնտիւ. Վէ Փավլօս ի-
լէ Պառնապաս սա՛իր նիչէ քիմսէլէր ի-
լէ պէրապէր Անթաքիատա իգամէթ է-
տիփ, Րապպըն քէլամընը թա՛լիմ ու
թէպշիր էտէրլէր իտի.
36 Վէ պիր գաչ կիւն սօնրա, Փավլօս
Պառնապասա խիթապէն՝ Տէօնիւփ Րապ-
պըն քէլամընը վա՛զ էթտիյիմիզ հէր
պիր շէհիրտէ պիրատէրլէրի զիյարէթ է-
տէրէք, նէ հալտէ պուլունտուգլարընը
37 կէօրէլիմ՝ տէտի. Վէ Պառնապաս Մար-
գօս տէնիլէն Եուհաննայը պէրապէր
38 ալմագ իսթէտի իսէ տէ, Փավլօս Փամ-
ֆիլիատա քէնտիլէրտէն այրըլըփ՝ քէն-
տիլէր իլէ պիրլիքտէ իշէ կիթմէյէն
քիմսէյի պէրապէր ալմաղը լա՛իգ կէօր-
39 մէտի. Պունտան տօլայը մունազա՛ա
վուգու՛ պուլտու, շէօյլէ քի պիրի պի-
րինտէն այրըլտըլար. վէ Պառնապաս
Մարգօսը եանընա ալըփ՝ կէմի իլէ Գըպ-
40 րըսա կիթտի. Փավլօս տախի Սիլասը
ինթիխապ էտիփ, պիրատէրլէր թարա-
ֆընտան Ալլահըն 'ինայէթինէ հավալէ
41 օլունտուգտան սօնրա, 'Ազիմէթ էտիփ՝
Սուրիա իլէ Գիլիգիայը տօլաշարագ, քի-
լիսէլէրէ թագվիյէթ վէրիր իտի.

ԲԱԲ 16

1 Վէ Տէրպէ իլէ Լիսթրայա վարըլ օլուփ՝
իշթէ օրատա Թիմօթէօս իսմինտէ պիր
շակիրտ վար իտի. մէրգում մու՛մին
պիր Եէհուտի գարըսընըն օղլու օլուփ՝
2 փէտէրի իսէ Եունանի իտի. Պու տա-
խի Լիսթրա իլէ Գօնիատա օլան պիրա-
տէրլէրին հիւսն ի շէհատէթինէ մազ-
3 հար օլմաղլէ, Փավլօս պունուն քէնտի-
սի իլէ պէրապէր չըգմասընը իսթէյէ-
րէք, օլ մահալլէրտէ պուլունան Եէ-
հուտիլէր սէպէպինտէն անը ալըփ
խաթն էյլէտի, զիրա փէտէրի Եունա-
4 նի իտիյինի պիլիրլէր իտի. Վէ
շէհիրլէրտէն կէչէրլէր իքէն, Եէրուսա-
ղիմտէ օլան րէսուլլէր իլէ իխթիյարլար
թարաֆընտան գարար վէրիլէն գա-
նունլարը հըֆզ էթմէլէրի իչին՝ անլա-
5 րա թէսլիմ էտէրլէր իտի. Իմտի քիլի-
սէլէր իմանտա քէսպ ի 'իմարէթ պիր-
լէ կիւն պէ կիւն 'ատէտի թէզայիւ
էթմէքտէ իտի.
6 Վէ Ֆրիճիատան վէ Գալաթիա տիյա-
րընտան կէչիփ՝ Ասիատա քէլամը սէօյ-
լէմէլէրի Րուհ իւլ Գուտուս թարաֆըն-
7 տան մէն' օլունմաղլէ, Միսիա տիյա-
րընա կէլիփ՝ Պիթինիայա տօղրու կիթ-
8 մէյէ ճէհտ էթտիլէր իսէ տէ, *Րուհ
անլարէ իզն վէրմէտիյինտէն, Միսիայը
9 կէչիփ՝ Թրօատա էնտիլէր. Վէ կէճէլէ-
յին Փավլօս րույասընտա՝ Մագէտօնիա-
յա կէչիփ պիզէ եարտըմ էյլէ՝ տէյի
քէնտինէ եալվարան Մագէտօնիալը պիր
ատէմի էօնիւնտէ տուրուր կէօրտիւ.
10 Վէ պու րույայը կէօրտիւքտէ, Րապպ
պիզի անլարէ պէշարէթի թէպշիր էթ-
մէյէ տա՛վէթ էթմիշ իտիյինի անլայա-
րագ, տէր հալ Մագէտօնիայա չըգմա-
ղա սա՛յ էյլէտիք.
11 Պէօյլէճէ պիզ Թրօատան աչըլըփ
տօղրու Սամօթրագիյէ կիթտիք, վէ
12 էրթէսի կիւն Նէափօլիսէ, Օրատան
տախի Մագէտօնիա սէմթինին պաշ
շէհրի, վէ մուհաճիրլին մահալլի օլան

---

*Պա՛զըլարը՝ Յիսուսըն Րուհը

Ֆիլիփփիյէ վարդըք, վէ պու շէհիրտէ
13 պիր գաչ կիւն մէքս էյլէտիք։ Վէ սէպթ
կիւնիւնտէ, շէհրտէն տըշարը ըրմաղըն
քէնարընա, 'ատէթ իւզրէ տուա'ա էթ-
տիքլէրի մահալլէ չըգըփ օթուրտուգ, վէ
14 ճէմ' օլմուշ գատընլարա սէօյլէտիք։ Վէ
Թիաթիրալը էրղավանի սաթըճը, վէ
Ալլահա 'իպատէթ էտէն Լիտիա նամ
պիր գատըն տինկլէյօր իտի։ Րապպ տա-
խի Փավլոսըն սէօյլէտիյի շէյլէրէ տիգ-
գաթ էթմէք իւզրէ, մէրգումէնին գալ-
15 պինի աչտը։ Վէ քէնտիսիյլէ խանէսի
խալգը վաֆթիզ օլունտուգտա, էյէր
պէնի Րապպա մուʺմինէ 'ատտ էթտինիզ
իսէ, էվիմէ կիրիփ իգամէթ էտինիզ՝
տէյիւ րէճա էթտի, վէ իսրար էտէ-
րէք պիզի կէօթիւրտիւ։
16 Վէ վագը' օլտու քի պիզ տուա'այա
կիտէր իքէն, քէնտիսինտէ Փալճը պիր
րուհ օլան՝ վէ Փալ աչմագլա աղա-
լարընա չօգ քեար կէթիրէն պիր ճա-
17 րիյէ պիզէ րասթ կէլտի։ Մէզգուրէ
Փավլոս իլէ պիզիմ արտըմըզա տիւշիւպ
նիտա իլէ՝ Պու ատէմլէր Ալլահ ը միւ-
թա'ալըն գուլլարը օլուպ՝ պիզէ խէլաս
թարիգինի վա'զ էտիյօրլար՝ տէր իտի։
18 Վէ նիչէ կիւնլէր պու էօյլէ հարէքէթ
էթմիշ օլմագլէ, Փավլոս միւքէտտէր
օլուպ, տէօնիւպ օլ րուհա՝ Յիսուս
Քրիստոսըն իսմիյլէ սանա էմր էտէրիմ,
անտէն չըգ՝ տէտիքտէ օլ սա'աթ չըգ-
19 տը։ Մէզգուրէնին աղալարը տախի
քեարլարընըն իւմիտի քէսիլտիյինի
կէօրտիւքտէ, Փավլոս իլէ Սիլասը թու-
թուպ՝ մէյտանա րուէսանըն հուզու-
20 րունա սիւրիւքլէյէրէք, Անլէրի զապիթ-
լէրէ իհզար իլէ՝ Պու ատէմլէր Եէհու-
տի իքէն, շէհրիմիզի ալթ իւսթ էտի-
21 յօրլար, Վէ Րօմալը օլտըղըմըզ հալտէ,
պիզէ գապուլ վէ իճրա էթմէսի ճա"իզ
օլմայան այինլէր վա'զ էտիյօրլար՝ տէ-
22 տիլէր։ Վէ խալգ իւզէրլէրինէ հիւճում
էյլէմէքլէ, զապիթլէր անլէրին լիպաս-
լարընը ճէպրէն սօյտուրտան սօնկրա՝
23 տէօյմէլէրինի էմր էթտիլէր։ Վէ անլէ-
րի տայագ իլէ մէճրուհ էթտիքտէն
սօնկրա, մահպէսէ իլգա էտիպ՝ անլէ-
րի տիգգաթլէ հըֆզ էթմէսինի հապս-
խանէ միւտիրինէ թէնպիհ էթտիլէր։
24 Օլ տախի պէօյլէ պիր թէնպիհ ալմաղ-
լէ, անլէրի իչ զընտանա իլգա էտիպ՝
այագլարընը թօմրուգա վուրտու։
25 Վէ կէճէ եարըսընտա Փավլոս իլէ
Սիլաս տուա'ա էտիպ՝ Ալլահա համտ էթ-
մէքտէ, մահպուսլար տախի անլէրի
26 տինկլէմէքտէ իքէն, նակեահ 'ազիմ
պիր հարէքէթ ի արզ վուգու'՝ պուլու-
րագ, զընտանըն թէմէլլէրի սարսըլըպ՝
տէր հալ ճիւմլէ գափուլար աչըլըպ հէր
27 քէսին պաղլարը չէօզիւլտիւ։ Վէ հապս-
խանէ միւտիրի ույանըպ՝ մահպէսին
գափուլարընը աչըգ կէօրմէքլէ, մահ-
պուսլար ֆիրար էթտի զաննըյլէ գը-
լըճ չէքիպ՝ քէնտի քէնտինի էօլտիւրէ-
28 ճէք օլտու։ Ամմա Փավլոս պիւլէնտ ա-
վազլէ չաղըրըպ՝ 'Քէնտինէ պիր զա-
րար էթմէ, զիրա ճիւմլէմիզ պուրա-
29 տա իզ՝ տէտի։ Օլ տախի ըշըգ իս-
թէյիպ իչէրի գօշտու, վէ լէրզան օ-
լուպ՝ Փավլոս իլէ Սիլասըն այագլարը-
30 նա գափանտը, Վէ անլէրի տըշարը չը-
գարըպ՝ Էյ էֆէնտիլէր, նէ՞ եափմալը-
31 յըմ քի խէլաս պուլայըմ՝ տէտի։ Ան-
լէր տախի՝ Րապպ Յիսուս Քրիստոսա ի-
ման կէթիր, վէ քէնտին վէ էհլ ի պէյ-
32 թին խէլաս պուլաճագսընըզ՝ տէտի։ Վէ
անա վէ խանէսինտէ պուլունանլարըն
ճիւմլէսինէ Րապպըն քէլամընը սէօյլէ-
33 տիլէր։ Օլ տախի անլէրի կէճէնին հէ-
ման օլ սա'աթընտա ալըպ՝ եարալա-
րընը եըգատը. վէ քէնտիսիյլէ ճէմի' ի
թէ'ալլուգաթը տէր աքապ վաֆթիզ
34 օլունտուլար։ Վէ անլէրի խանէսինէ չը-
գարըպ՝ սօֆրա գուրտու, վէ Ալլահա
իման կէթիրէրէք պիւթիւն էհլ ի պէյ-
35 թի իլէ մէսրուր օլտու։ Վէ սապահ օլ-
տուգտա՝ զապիթլէր չաուշլարը կէօն-
տէրիպ, Օլ ատէմլէրի սալը վէր՝ տէ-
36 տիլէր։ Վէ հապսխանէ միւտիրի պու
սէօզլէրի Փավլոսա նագլ էտիպ՝ Զա-
պիթլէր սալը վէրիլմէնիզ իչիւն խապէր
կէօնտէրտիլէր. անըն իչիւն շիմտի չը-
37 գըպ սէլամէթլէ կիտինիզ՝ տէտի։ Փավ-
լոս իսէ անլէրէ՝ Պիզ Րօմալը ատէմլէր

իքէն, պիզի պիլա մուհաքէմէ 'ալէնէն
տէօյիւպ զընտանա իլգա էթտիլէր,
շիմտի տէ պիզի կիզլի՞ մի չըգարըյօր-
լար. էօյլէ օլմազ, ամմա քէնտիլէրի
38 կէլիպ պիզի չըգարսընլար՝ տէտի. Վէ
չաւուշլար պու սէօզլէրի զապիթլէրէ
խապար էթտիլէր. անլէր տախի Ռօմալը
օլտըգլարընը իշիթմէքլէ՝ գօրգտըլար,
39 Վէ կէլիպ իլթիֆաթ էտէրէք՝ անլէրի
տըշարըյա չըգարըպ, շէհրտէն 'ազի-
40 մէթլէրինի րիճա էթտիլէր. Վէ անլէր
զընտանտան չըգըպ՝ Լիտիանըն խանէ-
սինէ կիրտիլէր. վէ պիրատէրլէր իլէ
կէօրիւշիւպ՝ անլէրէ թէսէլլի վէրտիք-
տէն սօնրա կիթտիլէր.

ԲԱԲ 17

1 Վէ Ամֆիփօլիս իլէ Ափօլլօնիատան կէ-
չիպ Սէլանիկէ կէլտիլէր. օրատա տախի
2 Եէհուտիլէրին սինաղօղը վար իտի. Վէ
Փավլօս 'ատէթի իւզրէ անլարընա վա-
րըպ՝ Մէսիհին էլէմ չէքմէսի վէ էմ-
վաթտան գըյամ էթմէսի լազըմ իտի.
3 Հէմ տախի պէնիմ սիզէ թէպշիր էթ-
տիյիմ Յիսուս Մէսիհ տիր տէյիւ թէֆ-
սիր ու պէյան էտէրէք, քիթապլար-
տան իւչ սէպթ կիւնիւ անլէր իլէ միւ-
4 պահէսէ էտէր իտի. Վէ անլէրտէն պա'-
զըլարը վէ միւթթագի Եունանիլէրտէն
պիր պէօյիւք ճէմա'աթ վէ միւ'թէպէր
գարըլարտան նիչէլէրի տախի ի'թիգատ
էտիպ՝ Փավլօս վէ Սիլաս իլէ միւթթէ-
5 հիտ օլտըլար. Ամմա իմանա կէլմէյէն
Եէհուտիլէր հասէտ էտիպ, քէնտիլէ-
րիյլէ պէրապէր պայագ թագըմընտան
պա'զը եարամազ քիմսէլէրի թօփլայըպ՝
շէհրի վէլվէլէյէ վէրտիլէր, վէ Եասօնըն
խանէսինէ հիւճումլէ՝ խալգըն հուզու-
րընա կէթիրիլմէլէրինի թալէպ էթտի-
6 լէր. Ամմա անլէրի պուլամատըգլարըն-
տան՝ Եասօնը վէ պիրատէրլէրտէն պա'-
զըլարընը շէհրին հաքիմլէրինէ սիւրիւք-
լէյիպ՝ Տիւնեայը ֆէսատա վէրէն օլ
ատէմլէր պուրայա տախի կէլտիլէր.
7 Եասօն տախի անլէրի գապուլ էթտի
վէ անլէրին ճիւմլէսի՝ Յիսուս իսմինտէ
տիկէր պիր փատիշահ վար տըր՝ տէյէ-
րէք, Գայսէրին ֆէրմանլարընա մու-
խալէֆէթ էտիյօրլար՝ տէյիւ չաղըրըր-
8 լար իտի. Վէ պու շէյլէրի իշիտէն գա-
լապալըղը վէ շէհրին հաքիմլէրինի միւզ-
9 թարիպ էթտիլէր. Վէ անլէր Եասօն
իլէ սա'իրլէրտէն քէֆալէթ ալըպ՝ ան-
10 լէրի սալը վէրտիլէր. Պիրատէրլէր տա-
խի տէր հալ կէճէլէյին Փավլօս իլէ Սի-
լասը Պէրիյէյէ կէօնտէրտիլէր. պուն-
լար տախի օրայա վասըլ օլուպ՝ Եէ-
հուտիլէրին սինաղօղընա կիթտիլէր.
11 Անլէր իսէ Սէլանիքտէ պուլունանլար-
տան էշրէֆ օլմալարըյլէ, քէլամը թամ
ու կէօնիւլտէն գապուլ էտիպ՝ պու
շէյլէր պէօյլէ՞ մի տիր՝ տէյիւ հէր կիւն
քիթապլարը թէթէպպիւ' էտէրլէր ի-
12 տի. Պունուն իւզէրինէ անլէրտէն չօգ
քիմսէլէր վէ միւ'թէպէր Եունանի գա-
րըլարտան վէ էրքէքլէրտէն նիչէլէրի
13 իմանա կէլտիլէր. Վէ Սէլանիք Եէհու-
տիլէրի Փավլօսըն Պէրիյէտէ Ալլահըն
քէլամընը թէպշիր էթտիյինի պիլտիք-
լէրինտէ, օրայա տախի կէլիպ խալգը
14 թահրիք էթտիլէր. Օլ զէման՝ պիրա-
տէրլէր Փավլօսը տէնիզ թարաֆընա
կիթմէք իւզրէ՝ տէր'աքապ եօլա չը-
գարտըլար. ամմա Սիլաս իլէ Թիմօ-
15 թէօս օրատա գալտըլար. Վէ Փավլօ-
սա րէֆագաթ էտէնլէր անը Աթինա-
տէկին կէթիրիպ, Սիլաս իլէ Թիմօթէօ-
սա՝ պիր ան էվվէլ եանընա կէլմէլէրի
խուսուսընտա էմր ալըպ կիթտիլէր։
16 Վէ Փավլօս Աթինատա անլէրէ միւն-
թազըր իքէն, շէհրի փութլար իլէ մէմ-
լու կէօրիւպ՝ րուհը տէրունինտէ հիտ-
17 տէթլէնմէքլէ, Սինաղօղտա Եէհուտի-
լէր վէ միւթթագիլէր իլէ վէ հէր կիւն
չարշուտա թէսատիւֆ էթտիյի քիմսէ-
18 լէր իլէ միւպահէսէ էտէր իտի. Վէ Է-
փիգուրօսլը վէ Իսթօիգի Ֆիլօսօֆլար-
տան պա'զըսը անըն իլէ միւպահէսէ է-
տիպ, պա'զըլարը՝ Պու լաֆզէն նէ տէ-
մէք իսթէյօր, վէ պա'զըլարը՝ Զարիպ
իլահլար վա'իզի օլմալը տըր՝ տէրլէր
իտի. զիրա անլէրէ Յիսուսը վէ գըյա-
19 մէթի թէպշիր էտէր իտի. Վէ անը ա-

լըփ՝ Արիօփաղօսա կէօթիւրտիւքտէ՝
Սէնին սէօյլէտիյին պու եէնի թա՛լիմ
նէ օլտըղընը անկլամամըզ միւմքի՞ն
20 մի տիր. Զիրա սէն գուլագլարըմըզա
ղարիփ շէյլէր իրատ էտիյօրսըն. պու
ճիհէթտէն անլէրին նէ օլտըղընը անկլա-
21 մագ իսթէրիզ՝ տէտիլէր. Զիրա Աթի-
նալըլարըն կէաֆֆէսի վէ օրատա իգա-
մէթ էտէն էճնէպիլէր եէնի պիր շէյ
սէօյլէմէքտէն վէ տինկլէմէքտէն ղայ-
րի շէյլէ վագըթ սարֆ էթմէզլէր իտի.
22 Օլ վագըթ Փավլօս Արիօփաղօս օր-
թասընտա տուրուպ տէտի քի՝ Եա Ա-
թինալը ատէմլէր, սիզի հէր վէճհլէ զի-
յատէսիյլէ էհլի 'իպատէթ կէօրիւյօ-
23 րըմ. Զիրա տօլաշըփ սիզին մա՛պուտ-
լարընըզա նազար էտէր իքէն, իւ-
զէրինտէ՝ Նամա՛լիւմ իլահա՝ տէյիւ
եազըլմըշ պիր մէզպահ պուլտըմ. իմ-
տի պէն սիզին թանըմայարագ 'իպա-
տէթ էթտիյինիզի, սիզէ հէման անը
24 վա՛զ էտիյօրըմ. Տիւնեայը վէ անտա
օլան կէաֆֆէ ի մէվճուտաթը խալգ
էտէն Ալլահ, քէնտիսի սէմա իլէ զէ-
մինին Ռապպը օլմաղլէ էլ իլէ եափըլ-
25 մըշ հէյքէլլէրտէ սաքին օլմայըփ, Անա
պիր շէյէ միւհթաճ կիպի ինսան էլի իլէ
խըտմէթ օլունմազ, չիւնքի ճիւմլէյէ
հայաթ վէ նէֆէս վէ հէր շէյի իհսան
26 էտէն Օ տըր. Վէ նէվ՝ ի պէշէրին ջիւմ-
լէ միլլէթլէրինի պիւթիւն րու ի զէ-
մինտէ սաքին օլմալարը իչիւն, պիր
գանտան խալգ էտիփ՝ մուգատտէմճէ
մու'այյէն վագըթլարը վէ մէսքէնլէ-
րինին հուտուտլարընը թա՛յին էյլէտի,
27 Թա քի հէր նէ գատար Ալլահ հէր պի-
րիմիզտէն ուզագ տէյիլ իսէ տէ, անը
արայալար, պէլքի լէմս իլէ անը պու-
28 լալար. Զիրա անըն իլէ՝ եաշարըզ վէ
հարէքէթ էտէրիզ վէ մէվճուտ իզ, նի-
թէքիմ սիզին շա՛իրլէրինիզտէն պա'-
զըլարը՝ Զիրա պիզ տէ անըն նէսլի իզ՝
29 տէյիւ սէօյլէմիշ տիր. Իմտի պիզ Ալ-
լահըն նէսլի օլտըղըմըզ թագտիրտէ,
Ուլուհիյէթի ինսան սէնա'աթը վէ հիւ-
նէրի իլէ օյուլմըշ ալթուն եա կիւմիւշ
եա թաշա պէնզէր զաննէթմէմէլի իզ.

30 Վէ Ալլահ իշպու ճէհալէթ զէմանլարըն-
տան իղմազ էթմիշ իսէ տէ, շիմտի հէր
եէրտէ ատէմլէրին ջիւմլէսինէ թէվպէ
31 էթմէլէրինի թէնպիհ էտիյօր. Զիրա
քէնտիսի թա՛յին էթտիյի ատէմին վա-
սըթասըյլէ տիւնեայը 'ատալէթ իլէ
հիւքմ էթմէք իչիւն պիր կիւն թախ-
սիս էթմիշ օլուփ, անը էմվաթտան
գըյամ էթտիրմէսիյլէ ջիւմլէնին իման
էթմէլէրինէ սէպէպ վէրտի.
32 Վէ էմվաթըն գըյամը իշիթտիքլէ-
րինտէ պա'զըլարը իսթիհզա էտիփ՝
պա'զըլարը տախի՝ Պու խուսուսա
սէնի թէքրար տինկլէրիզ՝ տէտիլէր.
33 Վէ պէօյլէճէ Փավլօս արալարընտան
34 չըգտը. Ամմա պա'զը ատէմլէր անընլէ
միւթթէհիտ օլուփ իման կէթիրտիլէր.
վէ պունլարըն արասընտա Արիօփա-
ղօսլը Տիօնիսիօս իլէ Տամարիս նամըն-
տա պիր գարը վէ անլէր իլէ սա՛իրլէր
տախի վար իտի.

ՊԱՊ 18

1 Պա'տէհու Փավլօս Աթինատան մուֆա-
2 րագաթլէ Գօրընթօսա կէլտի. Վէ Գլա-
ուտիօս Գայսէրին պիւթիւն Եէհու-
տիլէրին Ռօմատան չըգմալարը իչիւն
սուտուր էտէն էմրի սէպէպիյլէ՝ Իթա-
լիատան եէնիճէ կէլմիշ օլան 'ան ասըլ
փօնթօսլը Ագուիլա նամ պիր Եէհու-
տի իլէ զէվճէսի Փրիսկիլլայը պուլուփ՝
3 անլէրին եանընա կիթտի վէ սէնա'աթ-
լարը պիր օլմաղլէ եանլարընտա գա-
լըփ իշլէր իտի. Զիրա սէնա'աթլարը
4 չատըրճըլըգ իտի. Վէ հէր սէպթ կիւ-
նիւ սինաղօղտա միւպահէսէ էտիփ՝ Եէ-
հուտիլէրի վէ Եունանիլէրի իգնա' է-
5 տէր իտի. Վէ Սիլաս իլէ Թիմօթէօս
Մագէտօնիատան էնտիքլէրինտէ, Փավ-
լօս ռուհընըն թէշվիգիյլէ, Եէհուտիլէ-
րէ Յիսուսըն Մէսիհ իտիյինէ գավի՛էն
6 շէհատէթ էտէր իտի. Վէ անլէր մու-
գավէմէթլէ քիւֆր էթմէլէրիյլէ, քէն-
տիսի էլպիսէսինի սիլքիփ՝ անլէրէ՝ Գա-
նընըզ պաշընըզ իւզէրինէ օլսուն. պէն
փաք իմ, շիմտէն սօնկրա Թա՛իֆէլէ-

7 րէ կիտէրիմ՝ տէտի. Վէ օրատան չըգըփ՝
Ալլահա 'իպատէթ էտէն Եուսթօս
նամ պիր քիմսէնին խանէսինէ
կէլտի, օլ խանէ սինաղօղա մութթասըլ
8 իտի. Վէ սինաղօղ րէ՛իսի Գրիսփօս
քեաֆֆէ ի էհլ ի պէյթիյլէ Րապպա
իման էթտի. Գօրընթօսլըլարտան
տախի նիչէ քիմսէլէր իշիտիփ իման էտէրէք՝
9 վաֆթիզ օլունտըլար. Վէ Րապպ
կէճէ րուեատա Փավլօսա՝ Գօրգմա, լաքին
10 սէօյլէ վէ սուքութ էթմէ. Զիրա
պէն սէնինլէ իմ, պիր քիմսէ սանա
րէնճիտէ էթմէք իչիւն՝ սանա հիւճում
էթմէյէճէք տիր, չիւնքի պու շէհիրտէ
11 պէնիմ գավմըմ չօգ տըր՝ տէտի. Վէ
արալարընտա Ալլահըն քէլամընը թա՛լիմ
էտէրէք, պիր սէնէ վէ ալթը այ
իգամէթ էյլէտի.

12 Վէ Գալլիօն Ախայյա վալիսի իքէն,
Եէհուտիլէր պիր իթթիֆագ Փավլօսըն
'ալէյհինէ գալգըփ՝ անը մահքէմէյէ
13 ճէլպ իլէ՝ Պու քիմսէ շէրի'աթըն խիլաֆը
վէճհլէ Ալլահա 'իպատէթ էթմէյէ
ատէմլէրի թէշվիգ էտիյօր՝ տէտիլէր.
14 Վէ Փավլօս աղզընը աչմագ իստէ իքէն,
Գալլիօն Եէհուտիլէրէ՝ Էյ Եէհուտիլէր,
էյէր մէսէլէ պիր հագգըզլըգ
եախօտ պիր ֆէնա իշ օլսա իտի, սիզէ
հագգ իլէ թէհամմիւլ էտէր իտիմ.
15 Ամմա մէսէլէ սէօզ եա իսիմլէր եա շէրի'աթընըզա
տա՛իր իսէ, սիզ քէնտինիզ
կէօրիւնիւզ. զիրա պէն պու շէյլէրէ
հաքիմ օլմագ իսթէմէմ՝ տէյէրէք,
16 Անլէրի մահքէմէտէն թարտ էյլէտի.
17 Օլ վագըթ ճիւմլէ Եունանիլէր
սինաղօղ րէ՛իսի Սօսթէնէսի թութուփ՝
մահքէմէնին էօնիւնտէ տէօյտիւլէր իտի.
Գալլիօն իսէ պու շէյլէրին հիչ պիրինի
վագիֆէ էտինմէտի.

18 Փավլօս տախի խայլի վագըթ տահա
էյլէնիփ՝ պա՛տէհու պիրատէրլէր իլէ
վէտա՛ էտէրէք Նէզրի օլտըղը ճիհէթլէ
Քէնխրէատա պաշընը թրաշ էթտիքտէն
սօնրա, Փրիսգիլլա վէ Ագուիլա
քէնտիսիյլէ պէրապէր օլարագ, պահրէն
19 Սուրիյա 'ազիմէթ էյլէտի. Վէ
Էֆէսուսա վարըլ օլտուգտա, անլէրի օրատա
պըրագըփ. քէնտիսի տախի սինաղօղա
կիրիփ՝ Եէհուտիլէր իլէ մուպահէսէ
20 էթտի. Վէ անլարընտա պիր
միւտտէթ տահա մէքս էթմէսինի րիճա
էթտիլէր իսէ տէ, րազը օլմայըփ,
21 Անճագ՝ Կէլէճէք պայրամը մութլագա
Եէրուշալիմտէ էթմէլի իմ, ամմա Ալլահըն
իրատէթիյլէ եինէ սիզէ տէօնէրիմ՝
տէյէրէք, անլէր իլէ վէտալէշիփ
22 Էֆէսուստան պահրէն չըգտը. Վէ
Գայսէրիյէյէ վարըլ օլտուգտա, Եէրուշալիմէ
չըգըփ՝ քիլիսէյի սէլամլատըգտան
23 սօնրա՝ Անթաքիյայա էնտի. Վէ
պիր միւտտէթ մէքս էթտիքտէն սօնրա,
չըգըփ Գալաթիա էյալէթի իլէ
Փրիճիայը սըրա իլէ տօլաշարագ, ճիւմլէ
շակիրտլէրէ թագվիյէթ վէրիր իտի.

24 Վէ էհլ ի քէլամ վէ քիթապլարտա
մահիր Ափօլլօս իսմինտէ՝ 'ասլը Իսքէնտէրիյէլի
պիր Եէհուտի Էֆէսուսա
25 կէլտի. Պու ատէմ Րապպըն թարիգինտէ
թա՛լիմ օլունմըշ, վէ րուհճա գայրէթլի
օլմասըյլէ, Րապպա միւթէ'ալլիգ
շէյլէրի սէօյլէյիփ՝ տիգգաթլէ թա՛լիմ
էտէր իտի, ֆագաթ եալընըզ Եուհաննանըն
26 վաֆթիզինի պիլիր իտի. Վէ
սինաղօղտա ճէսարէթլէ սէօյլէմէյէ
պաշլատըղընտա Ագուիլա իլէ Փրիսգիլլա
տախի անը իշիթմէլէրիյլէ եանլարընա
ալըփ՝ Ալլահըն թարիգինի անա
27 տահա զիյատէ թասրիհ էթտիլէր. Արգուլ
Ախայեայա կէչմէքլիկ մուրատ
էթմէքլէ, պիրատէրլէր անը թէրղիպ
էտէրէք, շակիրտլէրէ անը գապուլ էթմէլէրի
խուսուսընտա եազտըլար. Վ
տախի վարըլ օլտուգտա՝ 'ինայէթիլէ իման
28 էտէնլէրէ չօգ եարտըմ էյլէտի. Զիրա
քիթապլարտան Յիսուսըն Մէսիհ
իտիյինի պէյան էտէրէք, Եէհուտիլէրի
'ալէնէն վէ էքիտէն իսպաթ էտէր իտի.

ՊԱՊ 19

1 Վէ վագը՛ օլտու քի՝ Ափօլլօս Գօրընթօստա
իքէն Փավլօս եուգարը սէմթլէրի
տօլաշարագ Էֆէսուսա կէլիփ, պիր
2 գաչ շակիրտ պուլտուգտա անլէրէ՝ իման

էթտիյինիզտէ Ռուհ իւլ Գուտսա նա՞իլ
օլտընը՞զ մը՝ տէտի․ Անլէր տախի անա՝
Ռուհ իւլ Գուտս մէվճուտ օլտուղունու պի-
3 լէ իշիթմէտիք՝ տէտիլէր․ Օլ տախի
անլէրէ՝ Օյլէ իսէ նէյէ՞ վաֆթիզ օ-
լունտընըզ՝ տէտիքտէ, անլէր Եուհան-
նանըն վաֆթիզինէ՝ տէտիլէր․ Իւզէրի-
4 նէ, Փավլօս՝ Եուհաննա գավմա՝ Պէն-
տէն սօնրա կէլէնէ, եա'նի Քրիստոս
Յիսուսա իման էթմէնիզ՝ տէյէրէք, թէվ-
պէ վաֆթիզի իլէ վաֆթիզ էյլէտի՝ տէ-
5 տի․ Անլէր տախի պունու իշիթտիքտէ,
Ռապպ Յիսուսըն իսմինէ վաֆթիզ օ-
6 լունտուլար․ Վէ Փավլօս իւզէրլէրինէ
էլլէրինի գօյտուղտա, Ռուհ իւլ Գուտս
անլէրին իւզէրինէ կէլմէքլէ լիսանլար
թէքէլլիւմ էտէրէք իլհամ իլէ սէօյ-
7 լէրլէր իտի․ Վէ ճիւմլէսի թագրիպէն
8 օն իքի ատէմ իտի․ Վէ սինաղօղա կի-
րիպ իւչ այ միւտտէթ մէլէքիւթ Ալ-
լահա միւթա'ալլիգ շէյլէրտէն ճէսու-
րանէ պահս էտէրէք, ատէմլէրի իգնա
9 էտէր իտի․ Վէ պա'զը քիմսէլէր 'ինատ
վէ մուխալէֆէթ էտէրէք, խալգըն
հուզուրընտա պու Թարիգ հագգընտա
քէօթիւ սէօյլէտիքլէրինտէ, անլէրտէն
չէքիլտի, վէ շակիրտլէրի այըրըպ հէր
կիւն Թիրաննօս նամ պիր քիմսէնին
մէքթէպինտէ միւպահէսէ էտէր իտի․
10 Պու տախի իքի սէնէ տէվամ էթմէ-
քլէ, Ասիատա միւթէմէքքինլէրին քիաֆ-
ֆէսի, կէրէք Եէհուտիլէր կէրէք Եու-
նանլըլէր, Ռապպ [Յիսուսըն] քէլամընը
11 իշիթտիլէր․ Վէ Ալլահ Փավլօսըն էլ-
իյլէ ֆէվգ էլ'ատէ միւ'ճիզէլէր իճրա
12 էտէր իտի. Շէօյլէ քի անըն ճէսէտին-
տէն խասթալարա մէնտիլլէր եախօտ
փէշթիմալլար կէօթիւրիւլմէքլէ, ան-
լէր մարազլարընտան շիֆա պուլուպ՝
չիրքին րուհլար տախի չըգար իտի․
13 Վէ տօլաշմագտա օլան էֆսունճը Եէ-
հուտիլէրտէն պա'զըլարը չիրքին րուհլը
քիմսէլէրին իւզէրինէ Ռապպ Յիսուսըն
իսմինի օգումագա միւճասէրէթ էտիպ,
Փավլօսըն վա'զ էթտիյի Յիսուս իլէ սի-
զէրինիզէ գասէմ օգուրըզ՝ տէրլէր իտի․
14 Վէ պունու էտէնլէր պաշ քիահին Իս-
քէվա նամընտա պիր Եէհուտինին եէտի
15 օղլու իտի․ Վէ օլ չիրքին րուհ ճէվա-
պէն՝ Յիսուսը թանըրըմ, Փավլօսը տա
պիլիրիմ, լաքին սիզ քիմլէ՞ր սինիզ՝
16 տէտի․ Վէ չիրքին րուհլը ատէմ անլէ-
րին իւզէրինէ սըչրայըպ անլէրէ թէ-
սալլութ էտէրէք, ղալիպ կէլմէսիյլէ,
օլ խանէտէն 'իւրեան վէ մէճրուհ օ-
17 լարագ ֆիրար էթտիլէր․ Պու տախի
Էֆէսուստա միւթէմէքքին ճիւմլէ Եէ-
հուտիլէր իլէ Եունանիլէրէ մա'լիւմ օ-
լուպ ճիւմլէսինէ գօրգու տիւշմէքլէ
Ռապպ Յիսուսըն իսմի թա'զիմ օլու-
18 նուր իտի․ Վէ իման էթմիշ օլան նիչէ
քիմսէլէր կէլիպ՝ 'ամէլլէրինի ի'թիրաֆ
19 իլէ հիքեայէ էտէրլէր իտի․ Վէ սիհր-
պազլըգ էտէնլէրտէն վաֆիր քիմսէլէր
քիթապլարընը ճէմ' էտիպ, վէ ճիւմ-
լէնին էօնիւնտէ եագըպ անլէրին պա-
հասընը հիսապ էթտիքտէ՝ էլլի պին
20 տիրհէմ կիւմիւշ պուլտուլար․ Պու մին-
վալ իւզրէ Ռապպըն քէլամը զիյատէ-
սիյլէ թէրագգի էտիպ գուվվէթլէնիր
իտի․

21 Վէ պու շէյլէր թէմամ օլտուգտա,
Փավլօս Մագէտօնիա իլէ Ախայեայը տօ-
լաշտըգտան սօնրա Երուսաղիմէ 'ազի-
մէթ էթմէյի րուհընտա թասմիմ էտէ-
րէք՝ Օրայա վարտըգտան սօնրա Ռօ-
մայը տախի կէօրմէքլիյիմ կէրէք տիր՝
22 տէյիպ, Քէնտինէ խըտմէթ էտէնլէր-
տէն իքի քիշի, եա'նի Թիմօթէօս իլէ
Էրաստօսը Մագէտօնիայա իրսալ է-
տիպ՝ քէնտիսի պիր միւտտէթ Ասիա-
տա մէքս էթտի․

23 Վէ օլ էսնատէ պու Թարիգ խուսու-
24 սընտա խայլի վէլվէլէ վագը' օլտու․ Զի-
րա Տիմիթրիօս իսմինտէ պիր գույում-
ճը, կիւմիւշտէն Արթէմիս [illegible]
հէյքէլ րէսիմլէրինի եափմագլէ, էհլ ի
սընա'աթա խայլի քիար էթտիրիր իտի․
25 Մէրգում անլէր իլէ պու միսիլլիւ շէյ-
լէրի եափանլարը ճէմ' էտիպ՝ Էյ ա-
տէմլէր, պու սընա'աթըն պիզիմ սէ-
պէպ ի տէվլէթիմիզ օլտուղունը պիլիրսի-
26 նիզ․ Վէ պու Փավլօսըն՝ Էլ իլէ եա-
փըլան իլահլար իլահ տէյիլ տիր՝ տէյէ-

րէք, եալընըզ Էֆէսոստա տէյիլ, համ-
մա հէման պիւթիւն Ասիատա վաֆիր
խալգը իգնա՛ էտէրէք, իլահ էթտի-
27 յինի կէօրիւպ իշիտիյօրսընըզ։ Վէ եա-
լընըզ պու էսնաֆըմըզ հագարէթէ ուղ-
րար օլմագ թէհլիքէսինտէ օլմայըպ,
անճագ իլահը ’ազիմէ օլան Արթէմիսին
հէյքէլի տախի լա շէյ ի’թիպար օլու-
նուպ՝ պիւթիւն Ասիա իլէ տիւնեանըն
մա’պուտ էտինի պույուքլուղունըն ’ազամէթի
տախի միւնհէտիմ օլաճագ տըր՝ տէ-
28 տի։ Վէ պունու իշիթտիքլէրինտէ՝ փիւր
ղազապ օլարագ, Էֆէսուսլըլարըն Ար-
թէմիսի պիւյիւք տիր՝ տէյիւ պաղըրըշ-
29 տըլար։ Պիւթիւն շէհր տախի տաղտա-
ղա իլէ մէմլու օլուպ՝ Փավլոսըն եօլ-
տաշլարը օլան Մագէտոնիալը Գայօս
իլէ Արիսթարխօսը գափըպ՝ ճիւմլէսի
30 պիրտէն սէյրանկեահա գօշտըլար։ Վէ
Փավլոս խալգըն արասընա կիրմէք իս-
թէտի իսէ տէ, շակիրտլէր անը պըրագ-
31 մատըլար։ Հէմ տախի Ասիա րուէսա-
սընտան պա’զըլարը տօսթլարը օլտըղը
ճիհէթլէ անա խապէր կէօնտէրիպ՝ սէյ-
րանկեահա քէնտիսինի կէօսթէրմէմէ-
32 սինի րէճա էթտիլէր։ Իմտի ճիւմհուր
գարմագարըշ օլուպ՝ էքսէրիսի նէ սէ-
պէպտէն տօլայը՝ ճէմ’ օլտուգլարընը
պիլմէյէրէք, քիմի պունու վէ քիմի
33 շունու պաղըրըր իտի։ Վէ Եէհուտիլէ-
րին սէվգ էթտիքլէրի Իսքէնտէրի խալ-
գըն արասընտան իլէրի սիւրտիւլէր։
Իսքէնտէր տախի էլի իլէ իշարէթ է-
տիպ ճիւմհուրէ ճէվապ էթմէք իսթէ-
34 տի իսէ տէ, Եէհուտի օլտուղընը ան-
լատըգլարընտա, ճիւմլէսի պիր աղըզտան
Էֆէսուսլըլարըն Արթէմիսի պիւյիւք
տիր՝ տէյիւ իքի սա’աթ գատար պաղը-
35 րըշտըլար։ Ամմա շէհրին քեաթիպի
խալգը թէսքին էտիպ՝ Էյ Էֆէսուսլը
ատէմլէր, գա՞նգը ատէմ վար տըր քի
Էֆէսուսլըլարըն շէհրինին իլահը ’ազի-
մէ օլան Արթէմիսին վէ Զէֆս Թարա-
ֆընտան նազիլ օլան սանէմին հէյքէլ
36 խատիմի օլտուղընը պիլմէյէ։ Իմտի պուն-
լար ի’թիրազ գապուլ էթմէզ շէյլէր
օլմաղլէ, սիւքիւնէթ իւզրէ օլուպ՝
թէտպիրսիզ հարէքէթ էթմէմէնիզ լա-
37 զըմ տըր։ Զիրա պու ատէմլէրի կէթիր-
տինիզ, համմա հէյքէլ սոյուճըլար եա-
խօտ իլահընըզա քիւֆր էտիճիլէր տէ-
38 յիլլէր տիր։ Վէլ հասըլ էյէր Տիմիթ-
րիօս վէ անըն իլէ պէրապէր պուլու-
նան էհլ ի սէնա’աթըն պիր քիմսէ իլէ
պիր տա’վալարը վար իսէ, մահաքէմէ
կիւնլէրի օլույօր, հաքիմլէր տախի վար
տըր, պիրի պիրի իլէ մուրաֆա’ա օլ-
39 սունլար։ Վէ էյէր մաթլուպընըզ մէ-
վատտ ը սա՛իրէյէ տա՛իր իսէ, ճէմի-
40 յէթ ի մէշրու’էտէ ֆասլ օլունուր։ Զի-
րա պու կիւնքի վագը’ատան տօլայը
ֆիթնէ իլէ թէօհմէթլէ միւթթէհէմ
պուլունմագ թէհլիքէսինտէ իզ։ Չիւն-
քի պու գարըշըգլըղ իչիւն պէյան է-
տէ պիլէճէք սէպէպիմիզ եօգ տըր՝ տէ-
տի։ Վէ պու շէյլէրի սէօյլէտիքտէն
սօնկրա՝ ճէմա’աթը տաղըթտը։

ԲԱՊ 20

1 Վէ վէլվէլէ սաքին օլտուգտան սօնկ-
րա՝ Փավլոս շակիրտլէրի չաղըրըպ վէ-
տա’ էտէրէք, Մագէտոնիայա կիթմէք
2 իւզրէ չըգտը։ Վէ օլ սէմթլէրի տօլա-
շըպ՝ անլէրէ չօգ քէլամ իլէ նասիհաթ
վէրտիքտէն սօնկրա, Եունանիսթանա
3 կէլտի։ Վէ իւչ այ մէքս էթտիքտէն
սօնկրա, պահրէն Սուրիյա կէչէճէյի
սըրատա, Եէհուտիլէր անըն ’ալէյհինէ
պիր հիլէ թէրթիպ էթմէլէրիյլէ, Մա-
գէտոնիա իւզէրինտէն ’ավտէթ էթմէյէ
4 գարար վէրտի։ Վէ Պէրիալը *Սօփաթ-
րօս վէ Սէլանիքլիլէրտէն Արիսթարխօս
իլէ Սէգունտոս վէ Տէրպէլի Գայօս վէ
Թիմօթէօս, վէ Ասիալը Թիխիգոս իլէ
Թրոֆիմոս Ասիայա գատար անա րէ-
5 ֆագաթ էթտիլէր։ Պունլար իլէրի կի-
տիպ՝ պիզի Թրոաստա պէքլէտիլէր։
6 Պիզ տախի Ֆէթիր կիւնլէրինտէն սօնկ-
րա, Ֆիլիպպիտէն պահրէն չըգըպ պէշ
կիւնտէ անլարըն Թրոասա վարըպ՝
օրատա եէտի կիւն էյլէնտիք։

---

*Պա’զըլար Փիրրոս օղլու Սօփաթրոս

7 Վէ հաֆթանըն պիրինճի կիւնիւ, [շակիրտլէր]
էքմէք փարչալամայա ճէմ' օլտուգլարընտա
Փավլօս էրթէսի կիւն
կիտէճէք օլմաղլա անլէրէ վա'զ էտէրէք,
քէլամը կէճէ եարըսընատէք ուզաթտը։
8 Վէ օլ ճէմ' *օլտուգլարը ֆէվգանի
օտատա փէք չօգ գանտիլլէր վար
9 իտի։ Վէ Էվթիխօս իսմինտէ պիր նէվճիվան
փէնճէրէտէ օթուրուպ աղըր
ույգույա տալմըշ իտի. վէ Փավլօս վա'զընը
ուզաթտըղընտա անըն ույգուսու
ղալէպէ էթմէքլէ, իւչիւնճիւ գաթտան
աշաղը տիւշիւպ մէյյիթ գալ-
10 տըրըլտը։ Փավլօս աշաղը ինիպ իւզէ-
րինէ տիւշտիւ, վէ անը սարըլըպ՝ Վէլ-
վէլէ էթմէյինիզ, զիրա ճանը իչէրու-
11 սընտատըր՝ տէտի։ Վէ իւնէ եօգարը
չըգըպ էքմէք փարչալայըպ եէտիքտէն,
վէ սապահա գատար անլէրլէ չօգ քէ-
լամ էթտիքտէն սօնրա՝ էօյլէճէ
12 կիթտի։ Վէ օլ նէվճիվանը սաղ կէթի-
րիպ զիյատէսիյլէ միւթէսէլլի օլտուլար։
13 Պիզ տախի կէմիյէ պինէրէք՝ Փավլօսը
Ասօստան ալմագ իւզրէ օրայա կիթ-
տիք, զիրա քէնտիսի եայայա կիտէճէ-
14 յինտէն՝ պէօյլէ ըսմարլամըշ իտի։ Վէ
Ասօստա պիզէ միւլագաթ էթտիքտէ
անը կէմիյէ ալըպ՝ Միտիլինէյէ կէլտիք։
15 Վէ օրատան աչըլըպ՝ էրթէսի կիւն Սա-
գըզ ատասընըն գարշըսընա կէլտիք,
տահա էրթէսի կիւն Սամօսա վարտըգ վէ
Թրօգիլլիօնտա էկլէնէրէք՝ էր-
16 թէսի կիւն Միլիթօսա կէլտիք։ Զիրա
Փավլօս եա իլէ խամսին կիւնիւ միւմ-
քին օլտըղը թագտիրտէ Եէրուշալիմ-
տէ պուլունմագ իւզրէ իսթի'ճալ էյ-
լէտիյինտէն, Ասիատա վագըթ կէչիր-
մէմէք իչին, Էֆէսուսըն էօնիւնտէն
պօյրէն կէչմէյէ գարար վէրմիշ իտի։
17 Վէ Միլիթօստան Էֆէսուսա խապէր
կէօնտէրիպ քիլիսէնին իխթիյարլարը-
18 նը տա'վէթ էյլէտի, վէ եանընա կէլ-
տիքլէրինտէ անլէրէ տէտի քի՝ Ասիա-
յա կէլտիյիմին իլք կիւնիւնտէն պէրու
ճէմի'ի վագըթ նէ վէճհիլէ սիզին իլէ
19 պուլունտում, քէմալ ի թէվազու' վէ
չօգ կէօզ եաշլարըյլէ վէ Եէհուտիլէ-
րին հիլէլէրի սէպէպինտէն պանա վա-
գը' օլան թէճրիպէլէր իլէ Ռապպա
20 խըզմէթ էթտիյիմի, վէ կէրէք Եէհու-
տիլէրէ վէ կէրէք Եունանիլէրէ՝ Ալլա-
հա օլան թէվպէ վէ Ռապպըմըզ Յիսուս
Քրիստօսա օլան իման հագգընտա շէ-
21 հատէթ էտէրէք, ֆա'իտէլի շէյլէրտէն
սիզէ խապէր վէրիպ 'ալէնէն վէ խանէ
պէ խանէ սիզի թա'լիմ էթմէքտէն պա-
լա չէքինմէտիյիմի քէնտինիզ պիլիրսի-
22 նիզ։ Վէ շիմտի իշթէ պէն Ռուհտա պաղ-
լը օլարագ, Եէրուշալիմէ կիտիյօրըմ,
վէ պանա օրատա վագը' օլաճագ շէյ-
23 լէրի պիլմէմ. Յալընըզ Ռուհ իւլ Գուտուս
հէր շէհրտէ պանա շէհատէթ էտիպ՝
Սէնի պէնտլէր վէ մուզայագալար պէք-
24 լէյօր՝ տէյիւ պույուրուր։ Լաքին հիչ
պիր շէյի սայմամ, ճանըմը տախի քէն-
տիմէ գըյմէթլի թութմամ. Թա քի
սէֆէրիմի վէ Ալլահըն ի'նայէթինին պէ-
շարէթինէ շէհատէթ էթմէք իչին Ռապպ
Յիսուստան ալտըղըմ խըզմէթի սէ-
25 րուրլէ իթմամ էտէյիմ։ Վէ շիմտի
իշթէ սիզ քի արանըզտա մէլէքութ
Ալլահը վա'զ էտէրէք տօլաշտըմ, ճիւմ-
լէնիզ եիւզիւմիւ արթըգ կէօրմէյէճէ-
26 յինիզի պիլիրիմ։ Պու էճլտէն պէն ճիւմ-
լէնիզին գանընտան պէրի օլտուղըմա սի-
27 զէ պու կիւն շէհատէթ էտէրիմ։ Զիրա
սիզէ Ալլահըն քաֆֆէ ի իրատէթինի
28 խապէր վէրմէքտէն չէքինմէտիմ։ Իմ-
տի քէնտինիզէ, վէ Ալլահըն քէնտի
գանը իլէ իշթիրա էթտիյի քիլիսէսինի
կիւտմէք իչին, Ռուհ իւլ Գուտուսըն
սիզի իչլէրինէ նազըր թա'յին էյլէտիյի
պիւթիւն սիւրիւյէ մուգայյէտ օլու-
29 նըզ։ Զիրա պէն պիլիրիմ քի՝ պէնիմ մու-
ֆարագաթ էյլէտիքտէն սօնրա, արա-
նըզա աղըր գուրթլար կիրիպ սիւրիւ-
30 յիւ էսիրկէմէյէճէքլէր։ Վէ քէնտի
արանըզտան տախի, շակիրտլէրի քէն-
տի արգալարընճա չէքմէք իչին,
ֆասիտ շէյլէր սէօյլէյէճէք ատէմլէր գու-
31 հուր էտէճէքլէրտիր։ Պու էճլտէն ույա-
նըգ տուրունըզ. վէ իւչ սէնէ կէճէ կիւն-

---

*Պօ'ղալը օլտուգլարը

տիւզ հէր պիրինիզէ կէօզ եաշը իլէ նասիհաթ էթմէքտէն ֆարիղ օլմատըղըմը
32 տէր խաթըր էտինիզ։ Վէ շիմտի,
էյ պիրատէրլէր, սիզի Ալլահա վէ անըն 'ինայէթինին քէլամընա ըսմարլարըմ, օ քի սիզի պինա էտիպ ճիւմլէ
մուգատտէսլէր իլէ պէրապէր սիզէ մի-
33 րաս վէրմէյէ գատիր տիր։ Հիչ պիր
քիմսէնին կիւմիւշիւնէ եա ալթունընա
34 եա էսվապընա թամա' էթմէտիմ։ Քէնտի իհթիյաճաթըմա վէ պէնիմ իլէ պէրապէր օլանլարա պու էլլէրիմին խըզմէթ
35 էթտիյինի քէնտինիզ պիլիրսինիզ։ Պէօյլէ էմէք վէրիպ զա'իֆլէրէ իմտատ էթմէք, վէ Ռապպ Յիսուսըն՝ Վէրմէք ալմագտան զիյատէ միւպարէք տիր՝ տէտիյի քէլամը տէր խաթըր էթմէք կէրէք իտիյինի սիզէ հէր վէճհիլէ կէօս-
36 թէրտիմ։ Վէ պու շէյլէրի սէօյլէտիքտէն սօնկրա՝ տիզ չէօքիւպ ճիւմլէսի
37 իլէ պէրապէր տու'ա էյլէտի։ Վէ ճիւմլէսինտէն պիւյիւք աղլայըշ վագը՝ օլուպ՝ Փավլօսըն պօյնընա սարըլըպ ա-
38 նը էօփտիւլէր, Վէ խուսուսա՝ Եիւզիւմիւ արթըգ կէօրմէյէճէքսինիզ՝ տէտիյի սէօզտէն տօլայը զիյատէսիյլէ միւքէտտէր օլտուլար. պա'տէհու անը կէմիյէ գատար թէշյի' էթտիլէր։

ՊԱՊ 21

1 Վէ վագը՝ օլտու քի անլէրտէն մուֆարագաթըմըզտան սօնկրա աչըլըպ, տօղրու Գօս ատասընա՝ վէ էրթէսի կիւն Ռօտօսա, օրատան տախի Փաթա-
2 րայա կէլտիք։ Վէ Ֆինիգիյէյէ կիտէճէք պիր կէմի պուլմաղլէ, պինիպ ա-
3 չըլտըգ։ Վէ Գըպրըսը կէօրինիւպ, անը սօլտա պըրագարագ, Սուրիյա թարաֆընա կիտիպ, կէմի տախի Սուրտա պօշալտաճագ օլտուղընտան օրայա
4 չըգտըգ։ Վէ շակիրտլէրի պուլուպ՝ օրատա եէտի կիւն գալտըգ. պունլար տախի Ռուհըն վասըթասըյլէ Փավլօսա՝
5 Եէրուշալիմէ չըգմա՝ տէրլէր իտի։ Պիզ իսէ օ կիւնլէրի կէչիրտիքտէն սօնկրա, չըգըպ եօլա րէվան օլտուղըմըզտա,
ճիւմլէսի գարըլար վէ չօճուգլար իլէ պէրապէր շէհրին տըշարըսընա տէկին պիզի թէշյի' էտիպ, տէնիզ սահիլինտէ
6 տիզ չէօքէրէք տու'ա էյլէտիք։ Վէ պիրի պիրիմիզ իլէ վէտա' էթտիքտէն սօնկրա՝ պիզ կէմիյէ պինտիք, անլար տէ քէնտի մահալլէրինէ 'ավտէթ էթ-
7 տիլէր։ Վէ պիզ տէնիզ սէֆէրինի թէքմիլ էտէրէք, Սուրատան Փթօլէմայիտէ վասըլ օլտուղըմըզտա, պիրատէրլէրի սէլամլայըպ՝ պիր կիւն անլէրին եա-
8 նընտա գալտըգ։ Վէ պիզ [Փավլօսըն րէֆիգլէրի] էրթէսի կիւն չըգըպ՝ Գայսէրիյէյէ կէլտիք. վէ եէտիլէրտէն օլան միւպէշշիր Ֆիլիպպօսըն խանէսինէ
9 կիրիպ՝ եանընտա գալտըգ։ Պունուն տախի իլհամ իլէ սէօյլէյէն տէօրթ պա-
10 քիրէ գըզը վար իտի։ Վէ պիզ օրատա խայլի վագըթ մէքս էտէր իքէն, Եէհուտիյէտէն Աղապօս իսմինտէ պիր փէյ-
11 ղամպէր էնիպ՝ Եանըմըզա կէլտի, վէ Փավլօսըն գուշաղընը ալըպ քէնտի էլլէրինի այագլարընը պաղլայարագ. Ռուհ իւլ Գուտուս՝ Պու գուշաղըն սահիպի օլան ատէմի Եէհուտիլէր Եէրուշալիմտէ պէօյլէ պաղլայըպ՝ Թա'իֆէլէր էլինէ թէսլիմ էտէճէքլէր տիր, տէյի
12 պույուրուր՝ տէտի։ Վէ պու շէյլէրի իշիթտիյիմիզտէ, պիզ վէ էհլիլէր Եէրուշալիմէ անըն չըգմամասընը րէճա
13 էյլէտիք։ Ամմա Փավլօս ճէվապէն՝ Աղլայըպ գալպիմի գըրարագ, նէ՞ էտիյօրսընըզ. զիրա պէն Եէրուշալիմտէ պաղլանմագա տէյիլ, ամմա Ռապպ Յիսուսըն իսմի իչիւն էօլմէյէ
14 տախի հազըր իմ՝ տէտի։ Վէ քէնտիսի գանտըրըլմատըղընտա, պիզ՝ Ռապպըն միւրատը օլսուն՝ տէյէրէք սուքիւթ էթ-
15 տիք։ Վէ պու կիւնլէրտէն սօնկրա հա-
16 զըրլանըպ Եէրուշալիմէ չըգտըգ։ Վէ Գայսէրիյէտէն պա'զը շակիրտլէր պիզիմ իլէ պէրապէր կէլիպ՝ պիզի եանընտա միւսաֆիր օլաճաղըմըզ Մընասօն նամ էսքի շակիրտ վէ Գըպրըլը պիր ատէմէ կէօթիւրտիւլէր։
17 Վէ Եէրուշալիմէ վասըլ օլտուղըմըզտա, պիրատէրլէր պիզի սիւրուր իլէ

18 գապուլ էթտիլէր։ Վէ էրթէսի կիւն
Փավլօս պիզիմ իլէ պէրապէր Եա'գու-
պըն եանընա կիթտի, ճէմի'ի իխթիյար-
19 լար տախի հազըր իտիլէր։ Վէ անլէրէ
սէլամ վէրտիքտէն սօնկրա, քէնտի
խըտմէթի վասըթասըյլէ Ալլահըն թա"ի-
ֆէլէր արասընտա իճրա էթտիյի շէյլէ-
20 րի պիրէր պիրէր հիքեայէ էյլէտի։ Ան-
լէր տախի իշիթտիքլէրինտէ, Րապպը
համտ էտիպ՝ անա տէտիլէր քի՝ Էյ պի-
րատէր, իմանա կէլմիշ օլան նէ գա-
տար պին Եէհուտիլէր մէվճուտ օլտը-
ղունը կէօրիւյօրսըն։ ճիւմլէսի տէ շէ-
21 րի'աթըն ղայրէթլիսի չէքէրլէր։ Լաքին
սէնին հագգընտա թա"իֆէլէրին արա-
սընտա օլան ճիւմլէ Եէհուտիլէրէ՝ Էվ-
լատլարընը խըթան էյլէմէյինիզ, վէ ա-
յինլէր իւզրէ հարէքէթ էթմէյինիզ՝ տէ-
յէրէք, Մուսատան իրթիտատ էթմէ-
լէրինի սէնին թա'լիմ էթտիյինի իշիթ-
22 միշլէր տիր։ Իմտի նա՞սըլ օլաճագ. սէ-
նին կէլտիյինի իշիտէճէքլէրինտէն էլ-
23 պէթթէ խալգ ճէմ' օլաճագ տըր։ Պու
ճիհէթտէն սանա շու տէյէճէյիմիզի իճրա
էյլէ. Եանըմըզտա նէզրի օլան տէօրթ
24 ատէմ վար. Պու ատէմլէրի ալըպ՝ ան-
լէր իլէ պէրապէր քէնտինի թաթհիր
էտէրէք, պաշլարընը թրաշ էթմէլէրի
իչիւն մասրաֆլարընը կէօր. ճիւմլէսի
տախի սէնին հագգընտա իշիթտիքլէրի
շէյլէրին ասլը օլմայըպ՝ քէնտին տախի
շէրի'աթը հըֆզ էտէրէք հարէքէթ էթ-
25 տիյինի անլայաճագլար տըր։ Ամմա ի-
մանա կէլմիշ թա"իֆէլէր խուսուսըն-
տա, պիզ մէքթուպ կէօնտէրէրէք
պէօյլէ պիր շէյ հըֆզ էթմէյիպ, անճագ
փութ գուրպանլարընտան վէ գանտան
վէ պօղուլմուշ նէսնէտէն վէ զինատան
իճթինապ էթմէլէրինի թէնպիհ էթ-
26 տիք։ Օլ զէման Փավլօս օլ ատէմլէրի
ալըպ՝ էրթէսի կիւն անլէր իլէ պէրա-
պէր թաթհիր օլունարագտան սօնկրա,
պունլարըն հէր պիրի իչիւն գուրպան
թագտիմ օլունաճաղը վագթա տէկին
էյամ ը թաթհիրինին իքմալինի խապէր
վէրէրէք հէյքէլէ կիրտի։
27 Վէ օլ եէտի կիւն խիթամ պուլմագ
իւզրէ իքէն, Ասիայըլը Եէհուտիլէր անը
հէյքէլտէ կէօրմէքլէ, պիւթիւն խալգը
թահրիք էտիպ՝ իւզէրինէ էլ ուզատա-
28 րագ՝ Էյ րիճալ ը Իսրայէլ, եարտըմ
էտինիզ. հէր եէրտէ գավմ վէ շէրի'աթ
վէ պու մահալլին 'ալէյհինտէ ճիւմլէյէ
թա'լիմ էտէն ատէմ պու տըր. հաթ-
թա հէյքէլին իչինէ պիլէ Եունանիլէր
կէթիրիպ՝ պու մուգատտէս մահալլի
նափաք էյլէտի՝ տէյիւ պաղըրըրլար ի-
29 տի։ (Զիրա պունտան էվվէլ շէհրտէ
անըն իլէ պէրապէր Էֆէսուսլը Թրօֆի-
մօսը կէօրմիւշ օլմալարըյլէ, Փավլօս
անը հէյքէլին իչինէ կէթիրտի զանն
30 էթտիլէր։) Վէ պիւթիւն շէհր թահրիք
օլունարագ, խալգ գօշուշուպ՝ Փավլօ-
սը թութարագ, հէյքէլտէն տըշարը
չէքտիքլէրի կիպի՝ գափուլար գափան-
31 տը։ Անլէր տախի գաթլինէ գաստ էթ-
մէքտէ իքէն, ալայըն պին պաշըսընա՝
պիւթիւն Եէրուշալիմ ալթ իւսթ օլ-
32 տու՝ տէյիւ խապէր եէթիշտի։ Օլ տա-
խի ֆիլ հալ 'ասքէրլէր իլէ եիւզ պա-
շըլար ալըպ՝ իւզէրլէրինէ գօշտու, վէ
անլէր պին պաշը իլէ 'ասքէրի կէօր-
տիւքտէ, Փավլօսը տէօյմէքտէն ֆարիղ
33 օլտըլար։ Օլ զէման պին պաշը եագլա-
շըպ անը թութտու, վէ իքի զինճիր ի-
լէ պաղլանմասընը էմր էտիպ՝ քի'մ ի-
տիյինի վէ նէ' եափմըշ օլտըղընը սու"ալ
34 էյլէտի։ Վէ գալապալըգտա պա'զըսը
շէօյլէ վէ պա'զըսը պէօյլէ պաղըրմա-
լարըյլէ, կիւրիւլթիւտէն հագիգաթ ը
հալէ վագըֆ օլամատըղընտան, անըն
գալ'այա կէօթիւրիւլմէսինի էմր էթտի։
35 Վէ նէրտիպանէ կէլտիյինտէ՝ վագը' օլ-
տու քի գալապալըղըն ճէպրինտէն տօ-
լայը 'ասքէրլէր անը կէօթիւրտիւլէր։
36 Զիրա մէճմու'ի գավմ՝ Անը գալտըր՝
տէյիւ պաղըրարագ, արտը սըրա կէ-
37 լիրլէր իտի։ Վէ Փավլօս գալ'անըն իչի-
նէ կէօթիւրիւլմէք իւզրէ իքէն, պին
պաշըյա խիթապէն՝ Սանա պիր շէյ
սէօյլէմէքլիյիմէ րուխսաթ վա՞ր մը՝
38 տէտի։ Օլ տախի՝ Եունանիճէ պիլի՞ր մի
սին. սէն պունտան մուգատտէմ ֆէ-
սատ չըգարըպ՝ պէրրիյէյէ տէօրթ պին

նէֆէր հայտուտու կէօթիւրէն Մըսըրլը
39 տէյի՞լ մի սին՝ տէտի. Վէ Փավլոս՝ Պէն
Կիլիգիանըն մէշհուր շէհրի օլան Թարսուս
էհալիսինտէն Եէհուտի իմ. վէ
սանա րիճա էտէրիմ՝ գավմա սէօյլէմէքլիյիմէ
40 իզն վէր՝ տէտի. Օլ տախի
իզն վէրտիքտէն սօնրա, Փավլոս Նէրտիվանտէ
տուրարագ՝ գավմա էլ իլէ
իշարէթ էթտի. վէ 'ազիմ սուքիւթ օլտուգտա,
'Իպրանիճէ լիսան ը նութգ էտէրէք,

ՊԱՊ 22

1 Էյ պիրատէրլէր վէ փէտէրլէր, շիմտի
սիզէ էտէճէյիմ խուճճէթ ը պէրա'էթիմի
2 տինկլէյինիզ՝ տէտի. Անլէր քէնտիլէրէ
'Իպրանիճէ լիսան ը նութգ էթտիյինի
իշիթտիքլէրինտէ տահա զիյատէ սուքիւթ
3 էթտիլէր. Օլ տախի տէտի քի՝
Պէն Կիլիգիատա վագը՝ Թարսուստա
տօղմուշ՝ վէ Փագաթ պու շէհիրտէ Կամալիէլին
այագլարընտա փէրվէրտէ օլմուշ
Եէհուտի պիր ատէմ իմ, վէ էճտատըն
շէրի'աթընտա թէտգիգ իւզրէ
թէրպիյէ օլունուպ՝ պու կիւն սիզին
ճիւմլէնիզին օլտուղը միսիլլի, Ալլահ իչին
4 ղայուր իտիմ. Վէ էրքէքլէր իլէ
գատընլարը պաղլայըպ հապիսլարա թէսլիմ
էտէրէք պու Թարիգէ էօլիւմ տէրէճէսինէ
գատար թէ'ատի էյլէտիմ.
5 Նիտէ քի քեահինի ա'զամ իլէ իխթիյարլարըն
պիւթիւն հէյ'էթի հագգըմտա
շէհատէթ էտէրլէր, չիւնքի անլէրտէն
պիրատէրլէրէ մէքթուպլար տախի
ալըպ, Տըմըշգտա պուլունանլարը
տախի թէքպիլ օլունմալարը իչիւն՝
պաղլը օլարագ Եէրուշալիմէ կէթիրմէք
6 իւզրէ, օլ թարաֆա կիտիյօր իտիմ. Վէ
վագը՝ օլտու քի պէն եօլտա կիտէր իքէն
Տըմըշգա եագլաշտըղըմտա, էօյլէ
վագթընտա անսըզըն էթրաֆըմա սէմատան
'ազիմ պիր նուր լէմ'ան էյլէ-
7 տի. Վէ էրէ տիւշտիւմ, վէ պանա՝
Էյ Սաուլ, Սաուլ, պանա նի՞չին թէ'ատի
էտիյօրսուն՝ տէյէն պիր սէտա իշիթտիմ.
8 Պէն տախի ճէվապէն՝ Էֆէնտի, սէն քի՞մ
սին՝ տէտիմ. Օլ տախի
պանա՝ Պէն սէնին թէ'ատի էյլէտիյին
9 Նազարէթլի Յիսուս իմ՝ տէտի. Ամմա
պէնիմ իլէ պէրապէր օլանլար նուրը
կէօրիւպ զիյատէսիյլէ գօրգտուլար իսէ
տէ, պանա սէօյլէյէնին սէտասընը իշիթմէտիլէր.
10 Պէն տախի՝ Եա Ռապպ,
նէ՞ եափայըմ՝ տէտիմ. Ռապպ տախի
պանա՝ Գալգ, Տըմըշգա կիթ, վէ օրատա
եափմագլըղըն իչիւն թա'յին օլունան
նէսնէլէրին ճիւմլէսի սանա սէօյլէնիլէճէք
11 տիր՝ տէտի. Վէ օլ նուրըն
զիյասը սէպէպիյլէ կէօրէմէզ օլտուղըմտան
պէրապէրիմճէ օլանլար էլիմտէն
12 թութարագ, Տըմըշգա կիրտիմ. Վէ օրատա
սաքին օլան ճիւմլէ Եէհուտիլէրտէն
հիւսն ի շէհատէթ նա'իլ օլմուշ
վէ շէրի'աթ իւզրէ մութթագի Հանանիա
13 նամընտա պիր ատէմ կէլիպ եանըմտա
տուրարագ, պանա՝ Սաուլ պիրատէր,
կէօզլէրին կէօրսիւն՝ տէտի.
վէ պէն օլ սա'աթտա անա պագտըմ.
14 Օլ տախի՝ Էճտատըմըզըն Ալլահը՝ քէնտի
իրատէթինի պիլմէք վէ օլ Սալիհի
կէօրմէք վէ անըն աղզընտան սէս իշիթմէք
իչիւն սէնի ինթիխապ էյլէտի.
15 Զիրա կէօրտիւյիւն իշիթտիյին շէյլէր հագգընտա
ճիւմլէ ատէմլէրէ անըն շահիտի
16 օլաճագսըն. Վէ շիմտի նիչին թէէխխիւր
էտիյօրսուն. գալգ, վաֆթիզ
օլ, վէ [Ռապպըն] իսմինէ տու'ա էտէրէք
կիւնահլարընտան եըգան՝ տէտի.
17 Վէ վագը՝ օլտու քի պէն Եէրուշալիմէ
'ավտէթ էտիպ հէյքէլտէ տու'ա էտէր
իքէն, հալ ը վէճտէ օլարագ՝ անը
18 կէօրտիւմ. Օլ տախի պանա՝ Չապուգ
օլ, վէ 'աճէլէ Եէրուշալիմտէն չըգ,
զիրա պէնիմ հագգըմտա շէհատէթինի
գապուլ էթմէյէճէքլէր տիր՝ տէ-
19 տի. Պէն տախի՝ Եա Ռապպ, պէն սանա
միւ'մին օլանլարը հէր սինաղօղտա
հափս էտէրէք տէօվտիւյիւմիւ
20 անլար պիլիրլէր. Վէ սէնին շէհիտին
Իսթէֆանոսըն գանը տէօքիւլիւր իքէն,
պէն տախի օրատա հազըր պուլունուպ
[անըն գաթլինէ] ռազը օլարագ, անը էօլտիւրէնլէրին
լիպասլարընը պէքլէմէքտէ օլտուղըմը

քէնտիլէրի էյի պիլիրլէր՝ տէտիմ իսէ
21 տէ, Պանա ճէվապէն՝ Կիթ, զիրա պէն
սէնի ուզագ մահալէ թա″իֆէլէրէ իր-
սալ էտէճէյիմ՝ տէտի։

22 Վէ պու սէօզէ գատար անը տինլէ-
յիփ, պիւլէնտ աւազլէ՝ Պէօյլէսինի
ատէմի եէր եիւզիւնտէն գալտըր, զի-
րա եաշամասը ճա″իզ տէյիլ տիր՝ տէ-
23 տիլէր։ Իմտի անլէր պաղըրըշըրագ, լի-
պասլարընը աթըփ հավայա թօզ սաչ-
24 տըգլարը սըրատա, Պին պաշը նէ սէ-
պէպտէն տօլայը ՚ալէյհինէ պէօյլէ պաղ-
րըշտըգլարընը անկլամագ իչիւն՝ Գամ-
չը իլէ իսթինթագ օլունսուն՝ տէյէրէք
գալ՚էյէ իչինէ կէօթիւրիւլմէսինի էմր
25 էյլէտի։ Վէ անը գայըշլար իլէ կէրիփ
պաղլատըգլարընտա, Փավլօս օրատա
տուրան եիւզ պաշըյա՝ Ռօմալը վէ գայ-
րը մահքիւմ պիր ատէմի տէօյմէք սի-
26 զէ ճա″ի՞զ մի տիր՝ տէտի։ Եիւզ պաշը
տախի պունու իշիթտիքտէ, կիտիփ՝
Նէ էտէճէյինէ [տիգգաթ էյլէ], զիրա
պու ատէմ Ռօմալը տըր՝ տէյիւ պին
27 պաշըյա խապէր վէրտի։ Պին պաշը
տախի Փավլօսըն եանընա կէլիփ, Անա՝
Սէն Ռօմալը՞ մը սըն, պանա սէօյլէ՝ տէ-
28 տիքտէ, Էվվէթ տէտի։ Վէ պին պաշը
ճէվապէն՝ Պէն պու հիմայէթ իմթիյա-
զընը քիւլլի ագչէ իլէ էտինտիմ՝ տէ-
տի։ Ֆագաթ Փավլօս՝ Պէն հէման
29 հիւր տօղարըմ՝ տէտի։ Պունուն իւզէ-
րինէ անը իսթինթագ էտէճէք օլան
քիմսէլէր տէր՚ագապ անըն եանընտան
չէքիլտիլէր, վէ պին պաշը անըն Ռօ-
մալը օլտուղունու անկլաան օլտըղընտա՝ ա-
նը պաղլատըղը իչիւն գօրգտու։

30 Վէ էրթէսի կիւն Եէհուտիլէր թարա-
ֆընտան նէ իչիւն իթթիհամ օլունտու-
ղունուն հագիգաթընը պիլմէք իսթէմէք-
լէ, անը [պաղլարընտան] չէօզիւփ՝ պաշ
քահինլէր իլէ պիւթիւն միլլէթ մէճլիսի-
նին կէլմէսինի էմր էտէրէք, Փավլօսը
ինտիրիփ՝ հուզուրլարընա իհզար էյլէտի։

ԲԱՊ 23

1 Վէ Փավլօս միլլէթ մէճլիսինէ տիգ-
գաթլէ նազար էտիփ՝ Էյ պիրատէրլէր,
պէն պու կիւնէ տէկին Ալլահըն հու-
զուրընտա քիւլլիյէն զամիր ի խալիս իլէ
2 հարէքէթ էյլէտիմ՝ տէտի։ Քէահին ի
ա՚զամ Հանանիա տախի անըն եանըն-
տա տուրանլարա՝ աղզընա վուրմալա-
3 րընը էմր էթտի։ Օլ զէման Փավլօս ա-
նա՝ Էյ պատանալը տուվար, սէնի Ալ-
լահ վուրաճագ տըր․ սէն շէրի՚աթ մու-
ճիպինճէ պէնի մուհաքէմէ էթմէյէ օ-
թուրուր իքէն, խիլաֆը շէր՚ օլարագ,
պանա վուրմալարընը՞ մը էմր էտիյօր-
4 սըն՝ տէտի։ Վէ եանընտա տուրանլար՝
Ալլահըն քէահին ի ա՚զամընա՞ մը շէթմ
5 էտէրսին՝ տէտիլէրիյէ, Փավլօս՝ Էյ պի-
րատէրլէր, անըն քէահին ի ա՚զամ ի-
տիյինի պիլմէյօր իտիմ․ զիրա՝ Գավ-
մընըն րէ″իսինէ քէօթիւ սէօյլէմէյէսին՝
6 տէյիւ մուհարրէր տըր՝ տէտի։ Վէ
Փավլօս անլէրին պիր գըսմը սատու-
գիլէր վէ տիկէրի Ֆէրիսիլէր օլտըղընը
պիլմէքլէ, մէճլիստէ՝ Էյ պիրատէրլէր,
պէն Ֆէրիսի օղլու Ֆէրիսի իմ․ գըյա-
մէթ իւլ էմվաթըն իւմիտինտէն տօլա-
յը մուհաքէմէ օլունույօրըմ՝ տէյիւ
7 նիտա էթտի։ Վէ պունու սէօյլէտիյին-
տէ՝ Ֆէրիսիլէր իլէ սատուգիլէրին ա-
րասընտա մունազա՚ա զուհուր էտիփ՝
8 ճումհուր ՚իքի Ֆըրգա օլտու։ Զիրա
սատուգիլէր՝ գըյամէթ վէ մէլէք վէ
րուհ եօգ տըր՝ տէրլէր․ Ֆագաթ Ֆէ-
րիսիլէր իքիսինի տէ իգրար էտէրլէր։
9 Վէ պէօյիւք կիւրիւլթիւ վուգու՚ պու-
լուփ Ֆէրիսիլէր թարաֆընըն ՚ուլէմա-
սը գալգըփ՝ Պու ատէմտէ պիր քէօ-
թիւլիւք պուլմայօրըզ․ ամմա էյէր պիր
րուհ եա պիր մէլէք անա սէօյլէտի ի-
սէ, [Ալլահա գարշը մուհարիպ պու-
լունմայալըմ՝] տէյէրէք մունազա՚ա է-
10 տէրլէր իտի։ Վէ չօգ վէլվէլէ վուգու-
՚ընտա Փավլօս անլէր թարաֆընտան
փարէլէնիր տէյիւ պին պաշը խավֆ
էթմէսիյլէ, ՚ասքէրէ՝ Էնիփ անլէրին
իչլէրինտէն անը գափըփ՝ գալ՚այա կէ-
թիրմէլէրինի էմր էթտի։

11 Վէ էրթէսի կէճէ Ռապպ անըն եա-
նընտա տուրուփ՝ Էյ Փավլօս, ճէսուր

օլ, զիրա Եէրուշալիմտէ պէնիմ հագ-
գըմտա շէհատէթ էթտիյին կիպի, Րօ-
մատա տախի էօյլէ շէհատէթ էթմէլի-
12 սին՝ տէտի. Վէ կիւնտիւզ օլտուգտա՝
Եէհուտիլէրտէն պա'զըլը իթթիֆագ
էտէրէք, Փավլոսը էօլտիւրմէյինճէ պիր
շէյ եէյիպ իչմէյէճէյիզ՝ տէյիւ քէնտի-
13 լէրինի լա'նէթ ալթընա գօտըլար. Վէ
պու անտ իլէ իթթիֆագ էտէնլէր գըրգ
14 քիշիտէն զիյատէ իտի. Վէ պունլար
պաշ քեահինլէրին վէ իխթիյարլարըն
եանընա կիտիպ՝ Փավլոսը էօլտիւրմէ-
յինճէ հիչ պիր շէյ թատմայաճաղըզ՝
տէյիւ քէնտի քէնտիմիզի աղըր լա'նէթ
15 ալթընա գօյտուգ. Վէ շիմտի սիզ միլլէթ
մէճլիսի իլէ պէրապէր՝ անըն հագգըն-
տա օլան շէյլէրի զիյատէ տիգգաթլէ
թէֆթիշ էթմէք պէհանէսիյլէ եարըն
եանընըզա աշաղը կէթիրսին՝ տէյիւ
պին պաշըյա խապէր վէրինիզ. պիզ
տախի օ վարմատան էվվէլ անը
16 էօլտիւրմէյէ հազըր իզ՝ տէտիլէր. Ամ-
մա Փավլոսըն հէմշիրէ զատէսի պու
հիլէյի իշիթմէքլէ, վարըպ գալ'այա կի-
17 րէրէք Փավլոսա խապէր վէրտի. Փավ-
լոս տախի եիւզ պաշըլարտըն պիրինի
եանընա չաղըրըպ՝ Պու ճիվանը պին
պաշըյա կէօթիւր, զիրա անա պիր ի-
18 ֆատէսի վար տըր՝ տէտի. Օլ տախի
անը ալըպ պին պաշըյա կէօթիւրէրէք՝
Մահպուս Փավլոս պէնի չաղըրըպ՝ պու
ճիվանըն սանա իֆատէսի օլտուղու իչիւն,
եանընա կէթիրմէքլիյիմի րիճա էյլէտի՝
19 տէտի. Պին պաշը տախի անը էլինտէն
թութուպ թէնհա պիր մահալլէ չէքի-
լիպ՝ Պանա իֆատէ էտէճէյին նէ՞ տիր՝
20 տէյիւ սու'ալ էյլէտի. Օլ տախի՝ Եէ-
հուտիլէր Փավլոսըն հագգընտա տահա
տիգգաթլէ պիր շէյ թէֆթիշ էթմէք
պէհանէսիյլէ, անը եարըն միլլէթ մէճ-
լիսինէ էնտիրէսին՝ տէյիւ սանա րիճա
21 էթմէյէ իթթիֆագ էթտիլէր. Ամմա
սէն անլէրէ րազը օլմայասըն. զիրա
պունլարտան՝ անը էօլտիւրմէյինճէ եէ-
յիպ իչմէմէյէ քէնտիլէրինի լա'նէթ
ալթընա գօյմուշ գըրգտան զիյատէ ա-
տէմ անը փուսուտա պէքլէյօրլար. Վէ
շիմտի հազըր պուլունարագ, սէնին էմ-
22 րինէ մունթազըր տըրլար՝ տէտի. Իմ-
տի պին պաշը օլ ճիվանէ՝ Պու շէյլէրի
պանա պէյան էթտիյինի քիմսէյէ սէօյ-
լէմէ՝ տէյիւ թէնպիհ էթտիքտէն սօնկ-
րա, անը սալը վէրտի.
23 Վէ իքի եիւզ պաշըլարտան իքի քիշի չա-
ղըրըպ՝ Կէճէ սա'աթ իւչտէ Գայսէրիյէ-
յէ կիթմէք իւզրէ, իքի եիւզ փիյատէ
վէ եէթմիշ սիւվարի վէ իքի եիւզ մըզ-
24 րագլը հազըրլայընըզ. Վէ Փավլոսը
պինտիրիպ սէլամէթլէ վալի Ֆէլիքսէ
կէօթիւրմէկլէրի իչիւն, հայվանլար տա-
25 խի թէտարիք էտինիզ՝ տէտի. Վէ պէր
մէճիպ ի աթի պիր մէքթուպ եազտը.
26 Գըլավտիոս Լիւսիաս՝ տէվլէթլու վալի
27 Ֆէլիքսէ սէլամ էտէր. Պու ատէմ Եէ-
հուտիլէր թարաֆընտան թութուլուպ
էօլտիւրիւլմէք իւզրէ իքէն, Րօմալը
օլտուղունու էօյրէնտիյիմտէ, 'ասքէր իլէ
28 եէթիշիփ անը գուրթարտըմ. Վէ ա-
նըն հագգընտա էթտիքլէրի շիքեայէ-
թին սէպէպինի անլամագ մագսատիյլէ
անը անլէրին միլլէթ մէճլիսինէ էնտիր-
29 տիյիմտէ, Գաթլէ եա զինճիրէ միւս-
թահագգ պիր ճիւրմի օլմայըպ՝ ան-
ճագ քէնտի շէրի'աթլարընա միւթա'ալ-
լիգ մէսէլէլէրտէն տօլայը անտէն շի-
30 քեայէթ օլունտուղունու անլատըմ. Վէ
Եէհուտիլէրին պու ատէմէ հիլէ թէր-
թիպ էտէճէքլէրի պանա իխպար օլուն-
մագլէ, անը տէր հալ սանա կէօնտէր-
տիմ, վէ միւտտէ'իլէրէ տախի անըն
'ալէյհինտէ օլան նէսնէլէրի սէնին հու-
զուրընտա իֆատէ էթմէլէրինի էմր
էթտիմ. 'Աֆիյէթտէ օլունըզ.
31 Օլ վագըթ 'ասքէրլէր քէնտիլէրէ
էմր օլունտուղու վէճհ իւզրէ, Փավլոսը
ալըպ կէճէլէյին Անթիփաթրիսէ կէօ-
32 թիւրտիւքտէն սօնկրա, էրթէսի կիւն
անըն իլէ պէրապէր կիթմէք իչիւն,
սիւվարիլէրի պըրաղըպ՝ գալ'այա 'ավ-
33 տէթ էթտիլէր. Պունլար տախի Գայ-
սէրիյէյէ վարըլ օլուպ՝ մէքթուպը վա-
լիյէ թէսլիմ իլէ Փավլոսը տախի անա
34 թագտիմ էթտիլէր. Վալի տախի մէ-
քթուպը օգույուպ գանղը էյալէթտէն

օլտըղընը սու՞ալ էթտի. վէ Գիլիգիա-
35 տան օլտըղընը անլատըղտէ, Միւտտա-
'իլէրին տախի կէլտիւքտէ սէնի տինկ-
լէրիմ՝ տէյիփ, Հէրոտէսին սէրայընտա
հըֆզ օլունմասընը էմր էթտի.

ՊԱՊ 24.

1 Վէ պէշ կիւնտէն սօնկրա՝ քեահին ի
ա'զամ Հանանիա, իխթիյարլար վէ
Թէրթուլլօս նա'մընտա պիր խաթիպ րէ-
ֆագաթընտա պուլունարագ՝ էնտի. վէ
օնլար Փավլօսըն 'ալէյհինտէ վալիյէ
2 շիքեայէթ էթտիլէր. Օլ տախի չաղըրըլ-
տըղտա, Թէրթուլլօս իթթիհամէ պաշ-
լայըփ՝ Էյ տէվլէթլու Ֆէլիքս, պիզ սէ-
նին վասըթասընտէ չօգ սէլամէթէ նա'իլ
օլտըղըմըզ հալտէ, վէ սէնին թէտպի-
րինտէ պու միլլէթին ումուրը թանզիմ
3 օլունտըղընտան, հէր զէման վէ մէ-
քեանտա քեմալ ի թէշէքքիւր իլէ գա-
4 պուլ էտէրիզ. Լաքին սէնի զիյատէ
թա'ճիզ էթմէմէքլիյիմ իչիւն, րիճա
էտէրիմ՝ պիզի լութֆէն պիր ազ տինկ-
5 լէյէսին. Զիրա պիզ պու ատէմին էհլ ի
ֆէսատ, վէ ճիհանտա օլան ճիւմլէ
Եէհուտիլէր արասընտա սէպէպ ի իխ-
թիլալ, վէ Նասարանի ֆըրգասընըն պիր
6 րէ'իսի օլտըղընը պուլտուգ. Վէ հաթթա
հէյքէլի պիլէ նաճաս էթմէյէ չալըշտը-
ղընտա, անը թութտուգ վէ քէնտի շէ-
րի'աթըմըզ մուճիպինճէ մուհաքէմէ
7 էթմէք իսթէտիք իսէ տէ, Պին պաշը
Լիսիաս եէթիշիփ՝ ճէպր ի 'ազիմլէ էլի-
8 միզտէն ալարագ, Միւտտա'իլէրինին
սէնին թարաֆընա կէլմէլէրինի էմր
էթտի. սէն տախի իսթինթագ էթմէք-
լէ՝ անը իթթիհամ էթտիյիմիզ շէյլէ-
րին ճիւմլէսինէ վագըֆ օլա պիլիրսին՝
9 տէտի. Եէհուտիլէր տախի՝ Պու շէյլէր
պէօյլէ տիր՝ տէյէրէք մուվաֆֆագաթ
էթտիլէր.

10 Փավլօս տախի, վալինին՝ Սէօյլէ տէ-
յու քէնտիսինէ իշարէթ էյլէմէսինին
իւզէրինէ, իրատ ը ճէվապ էտէրէք տէ-
տի քի՝ Զօգ սէնէտէն պէրու սէնին
պու միլլէթին հաքիմի օլտըղընը պիլ-
տիյիմտէն, պունա միւթէ'ալլիգ շէյլէրէ
քէմալ ի խօշնուտիյլէ ճէվապ ը պէ-
11 ռա'էթ էտէրիմ. Զիրա պէն 'իպա-
տէթ էթմէք իչիւն Եէրուշալիմէ չըգա-
լըտան պէրու օն իքի կիւնտէն զիյատէ
12 օլմատըղընա վագըֆ օլա պիլիրսին. Վէ
պէնի նէ հէյքէլտէ, նէ սինակօղլարտա,
նէ տէ շէհրտէ պիր քիմսէ իլէ մու-
պահէսէ էթմէքտէ եախօտ խալգը պա-
13 շըմա թօփլամագտա պուլմատըլար. Վէ
շիմտի պէնի իթթիհամ էթտիքլէրի
շէյլէրին իսպաթընա գատիր տէյիլլէր
14 տիր. Ամմա սանա պունու իգրար էտէ-
րիմ քի՝ պունլարըն ֆըրգա տէտիքլէ-
րի թարիգ մուճիպինճէ, Թէվրաթ իլէ
փէյղամպէրլէրտէ մուհարրէր օլան շէյ-
լէրին ճիւմլէսինէ իման էտէրէք, էճ-
տատըմըն Ալլահընա 'իպատէթ էտէրիմ.
15 Վէ քէնտիլէրինին տախի մունթազըր օլ-
տուգլարը միւխլիս, կէրէք սալիհլէրին
վէ կէրէք ֆասըգլարըն էմվաթտան գը-
յամ էտէճէքլէրինի Ալլահտան իւմիտ
16 էտէրիմ. Պունա պինա'էն հէր վագըթ
Ալլահըն վէ ինսանըն գըթընտա զամիր ի
խալիսէ մալիք օլմագլըղա ճէհտ էտէ-
17 րիմ. Վէ խայլի սէնէ միւրուրընտէն
սօնկրա՝ միլլէթիմէ սատագա վէ Ալլա-
հա թագտիմէլէր թագտիմ էթմէք ի-
18 չիւն կէլտիմ. Վէ պու սըրատա պա'զը
Ասիալը Եէհուտիլէր պէնի հէյքէլտէ
քէսրէթ ի խալգ եախօտ վէլվէլէ իլէ
օլմայըփ՝ անճագ թաթհիր օլունմուշ
19 պուլտուլար. Վէ պունլար՝ 'ալէյհիմէ
պիր տէյէճէքլէրի օլսայտը, հուզուրըն-
տա կէլիփ շիքեայէթ էթմէլի իտիլէր.
20 Եախօտ պու հազըր պուլունանլար՝ պէ-
նիմ արալարընտա տուրուփ՝ Պէն պու
կիւն սիզին թարաֆընըզտան գըյամէթ
իւլ էմվաթտան տօլայը մուհաքէմէ օ-
21 լունույօրըմ՝ տէյիւ, նիտա էթտիյիմ
պու պիր սէտատան զայրի, միլլէթ մէճ-
լիսի հուզուրընտա իքէն, պէնտէ նէ
գապահաթ պուլտուգլարընը սէօյլէսին-
22 լէր. Վէ Ֆէլիքս [պու շէյլէրի իշիթտի-
յինճէ] պու թարիգ հագգընտա մա'-
լումաթ ը քեամիլէսի օլտըղընտան) Պին
պաշը Լիսիաս էնտիյի զէման գա'տար-

գը թահգիգ էտէրիմ՝ տէյիփ, անլարը
23 վագթ ը ախիրէ թա'լիգ էյլէտի. Վէ
Փավլօսը թահթ ը մուհաֆազատա ա-
լըփ՝ անա միւսա'ատէ վէրմէքլէ, անըն
տօսթլարընտան քէնտինէ խըտմէթ էթ-
մէք եախօտ եանընա կէլմէքտէն քիմ-
սէյի մէն' էթմէմէսինի եիւզ պաշըյա
թէնպիհ էթտի.

24 Վէ պիր գաչ կիւնտէն սօնրա Ֆէլիքս Եէ-
հուտի օլան զէվճէսի Տրուսիլլա
իլէ կէլիփ՝ Փավլօսը կէթիրտէրէք, անը
Քրիստոսա օլան իման խուսուսընտա
25 տինլէտի. Օլ տախի սալահ վէ զապթ ը
նէֆս վէ կէլէճէք ճէզատան պահս է-
տէր իքէն, Ֆէլիքս [illegible] գօր-
գուփ՝ Շիմտիլիք կիթ ֆուրսաթըմ օլուր-
սա սէնի եինէ չաղըրըրըմ՝ տէյու ճէ-
26 վապ վէրտի. Պունունլէ պէրապէր Փավ-
լօսըն թարաֆընտան, [անը սալըվէրմէսի
իչիւն] քէնտինէ աքչէ վէրիլիր մէ'մու-
լիլէ՝ անը չօգ տէֆ'ա կէթիրտիփ անըն
27 իլէ սէօյլէշիր իտի. Լաքին իքի սէնէ
թամամ օլտուգտա՝ Ֆէլիքսին եէրինէ
Փօրքիօս Ֆէսթօս նասպ օլունուփ Ֆէ-
լիքս՝ Եէհուտիլէրին խաթըրընը խօշ էթ-
մէք մագսատիյլէ՝ Փավլօսը մահպուս
պըրագտը.

ՊԱՊ 25

1 Իմտի Ֆէսթօս վիլայէթէ վասըլ օլուփ,
իւչ կիւն սօնրա Գայսարիյէտէն Եէ-
2 րուսաղէմէ չըգտը. Վէ գահինի ա'-
զամ իլէ Եէհուտիլէրին միւ'թէպէրա-
նը Փավլօսըն 'ալէյհինտէ շիքեայէթ է-
3 տիփ՝ րիճա էտէրէք, Եէրուսաղէմէ ա-
նըն ճէլպի իչիւն միւսա'ատէ թալէպ
էյլէտիլէր. քէնտիլէր իսէ անը եօլտա է-
օլտիւրմէք իչիւն փուսու գու-
4 րույօրլար իտի. Լաքին Ֆէսթօս ճէվա-
պընտա՝ Փավլօս Գայսարիյէտէ թահթ ը
մուհաֆազատա պուլունուփ, քէնտի-
սի տախի եագընտա օրայա կիտէ-
5 ճէյինի պէյան էտէրէք՝ Արանըզտան
միւգթէտիր օլանլար պէնիմ իլէ պէրա-
պէր էնիփ, օլ ատէմտէ պիր գապա-
հաթ վար իսէ, անը իթթիհամ էթ-
6 սինլէր՝ տէտի. Վէ անլարընտա օն
կիւնտէն զիյատէ էյլէնտիքտէն սօնրա
Գայսարիյէյէ էնտի. վէ էրթէսի կիւն
մահքէմէտէ օթուրուփ՝ Փավլօսըն կէ-
7 թիրիլմէսինի էմր էյլէտի. Օլ տախի
կէլտիյինտէ, Եէրուսաղիմտէն էնէն Եէ-
հուտիլէր էթրաֆընտա տուրուփ՝ Փավ-
լօսըն 'ալէյհինտէ իսպաթընա գատիր
օլմատըգլարը չօգ վէ աղըր շիքեայէթ-
8 լէր իրատ էյլէտիլէր իսէ տէ, Օլ տախի՝ Պէն
նէ Եէհուտիլէրին շէրի'աթընա վէ նէ
հէյքէլէ վէ նէ տէ Գայսէրէ գարշը պիր
ճիւրմ [illegible] տէյու ճէվապ
9 վէրտի. Լաքին Ֆէսթօս Եէհուտիլէրին
խաթըրընը խօշ էթմէք մագսատիյլէ,
Փավլօսա ճէվապ վէրիփ՝ Սէն Եէրու-
սաղիմէ չըգըփ պու շէյլէր իչիւն պէնիմ
հուզուրումտա օրատա մուհաքէմէ օ-
10 լունմագ իսթէ՞ր մի սին՝ տէտի. Փավլօս
տախի՝ Պէն Գայսէրին մահքէմէսինտէ
տուրույօրըմ, օրատա մուհաքէմէ
օլունմագլըղըմ վէրէք տիր. սէնին տա-
խի փէք էյի պիլտիյին վէչհիլէ Եէհուտի-
լէրէ հիչ պիր հագսըզլըգ էթմէտիմ.
11 Զիրա էյէր հագսըզլըգ վէ գաթլէ
միւսթահագգ պիր շէյ իշլէմիշ իսէմ,
էօլմէքտէն իմթինա' էթմէմ. ամմա
էյէր պունլարըն՝ 'ալէյհիմտէ շիքեա-
յէթ էթտիքլէրի շէյլէրին ասլը եօգ
իսէ, հիչ քիմսէ պէնի անլարա թէս-
լիմ էտէմէզ. Գայսէրէ րէֆ'ի տա'վա
12 էտէրիմ՝ տէտի. Օլ զէման Ֆէսթօս
մէճլիս իլէ միւզաքէրէ էթտիքտէն սօնրա,
Գայսէրէ րէֆ'ի տա'վա էթտին,
Գայսէրէ կիտէճէքսին՝ տէյու ճէվապ
վէրտի.

13 Վէ պիր գաչ կիւն միւրուրընտէն
սօնրա Ֆէսթօսը թէպրիք էթմէք
իչիւն Ագրիփփաս մէլիք իլէ Պէրնիգէ
14 Գայսարիյէյէ վարըտ օլտու. Վէ օրատա
պիր չօգ կիւնլէր էյլէնտիքլէրինտէ,
Ֆէսթօս Փավլօսըն մատտէսինի մէլիքէ
իֆատէ էտիփ տէտի քի՝ Ֆէլիքսին
*մահպուս պըրագտըղը պիր ատէմ վար-
15 տըր. Պու ատէմին հագգընտա՝ պէն

---

*Պա'զը Փավլօս

Երուշալիմտէ իքէն Եէհուտիլէրին պաշ
քեահինլէրի իլէ իխթիյարլարը անըն
տալայը պանա 'արզ ը շիքեայէթ էտիփ՝
անըն 'ալէյհինտէ հիւքմ թալէպ էթ-
16 տիլէր ։ Պէն տախի՝ Միւտտա'ի 'ալէյհ
միւտտա'իլէր իլէ իւզ պէ իւզ պուլու-
նուպ՝ շիքեայէթլէրինտէն խալաս ը
պէրա'էթ էթմէյէ միւսաա'ատէ օլմայըն-
ճա, պիր քիմսէյի գաթլէ թէսլիմ էթ-
մէք Րօմալըլարըն 'ատէթի տէյիլ տիր՝
17 տէյիւ ճէվապ վէրտիմ ։ Պու-
նուն իւզէրինէ անլէր պուրայա կէլինճ
իլէ վարըլ օլտուգլարընտա, պիլա թէ'էխ-
խիւր էրթէսի կիւն մահքէմէտէ օթու-
րուպ՝ օլ ատէմին կէթիրիլմէսինի էմր
18 էթտիմ ։ Վէ միւտտա'իլէրի հուզուր-
տա անըն հաղգընտա պէնիմ գըյաս
էթտիյիմ պիր շիքեայէթ էթմէտիլէր ։
19 Ֆագաթ քէնտի տիյանէթլէրինէ վէ
փավլօսըն՝ Տիրի տիր՝ տէտիյի Յիսուս
նամընտա միւթէվէֆֆա պիր քիմսէյէ
տա'իր անըն 'ալէյհինտէ պա'զը մէսէ-
20 լէլէրի վար իտի ։ Վէ պէն պու մէսէլէ-
նին հալլընտա թէրէտտիւտ էթտիյիմ-
տէն, քէնտիսինէ՝ Երուշալիմէ կիտիփ
պու շէյլէրտէն տոլայը օրատա մուհա-
քէմէ օլունմագ իսթէ՞ր մի սին՝ տէտիմ ։
21 Վէ լաքին փավլօս Ավղօսթօսըն հիւք-
մինէ պըրագըլմագ իւզրէ, րէֆ'ի տա'-
վա էթտիյինտէ, պէն անը Գայսէրէ
կէօնտէրինճէյէ տէկին հըֆզ օլունմա-
22 սընը էմր էթտիմ ։ Վէ Ագրիփփաս Ֆէս-
թօսա՝ Պէն քէնտիմ տախի պու ատէ-
մի տինլէմէյէ արզու էտիյօրըմ՝ տէ-
տիքտէ, Եարըն անը տինլէրսին՝ տէտի ։
23 Էրթէսի կիւն Ագրիփփաս իլէ Պէր-
նիգէ քէմալ ի իհթիշամ իլէ կէլիպ, պին-
պաշըլար վէ շէհրին րիճալ ի մէշհուրը
իլէ պէրապէր տիվանխանէյէ կիրտիք-
տէն սօնրա, Ֆէսթօսըն էմրի իւզէրի-
24 նէ փավլօս կէթիրիլտի ։ Վէ Ֆէսթօս
տէտի քի՝ Էյ մէլիք Ագրիփփաս, վէ
պիզիմ իլէ հազըր պուլունան ճիւմլէ
րիճալ, պու կէօրտիւյիւնիւզ, Եէ-
հուտիլէրին պիւթիւն ճիւմհուրը Երու-
շալիմտէ վէ պուրատա պանա կէ-
լիփ, պունուն հաղգընտա՝ Արթըգ
սաղ գալմասը ճա'իզ տէյիլ տիր՝ տէ-
25 յիւ չաղըրըրլար իտի ։ Լաքին պէն ա-
նըն գաթլէ միւսթահագ պիր շէյ էթ-
մէտիյինի անլատըգ, քէնտիսի տախի
Ավղօսթօսա րէֆ'ի տա'վա էթտիյինտէն՝
26 անը կէօնտէրմէյէ հիւքմ էթտիմ ։ Ա-
մա անըն հաղգընտա էֆէնտիմիզէ եա-
զաճագ պիր թահգիգ օլունմուշ շէ-
յիմ օլմատըղընտան, անը սիզին հու-
զուրընըզա վէ պախուսուս, էյ մէլիք
Ագրիփփաս, սէնին հուզուրընա կէ-
թիրտիմ, թա քի իսթինթագ օլուն-
տըգտան սօնրա, պիր եազաճագըմ
27 օլա ։ Զիրա պիր մահպուսու կէօնտէրիփ՝
'ալէյհինտէ օլան շիքեայէթլէրի տախի
պէյան էթմէմէք պանա նամա'գուլ
կէօրինիր ։

ՊԱՊ 26

1 Վէ Ագրիփփաս փավլօսա՝ Քէնտին ի-
չիւն սէօյլէմէյէ սանա իզն վար՝ տէ-
տիքտէ, փավլօս էլինի ուզադըպ իս-
2 պաթ ը պէրա"էթ էյլէտի ։ Էյ մէլիք
Ագրիփփաս, Եէհուտիլէրին թարաֆըն-
տան շիքեայէթ օլունտըղըմ շէյլէրին
ճիւմլէսի հաղգընտա, պու կիւն սէնին
հուզուրընտա իսպաթ ը պէրա"էթ է-
տէճէյիմտէն քէնտիմի պախթիեար
3 'ատ էտէրիմ ։ Խուսուսա քի Եէհու-
տիլէրին ճէմի' ի 'ատէթլէրինէ վէ մէսէ-
լէլէրինէ վագըֆ սըն, պու սէպէպտէն
պէնի սապըր իլէ տինլէմէնիզի րիճա է-
4 տէրիմ ։ Իպթիտատէն Երուշալիմտէ
միլլէթիմին արասընտա սէպապէթիմ-
տէն պէրի եաշատըղըմը Եէհու-
5 տիլէրին ճիւմլէսի պիլիրլէր ։ Զիրա քի
(շէհատէթ էթմէք իսթէրլէր իսէ) տի-
նիմիզին էն տիգգաթլը ֆըրգասընա
կէօրէ Ֆէրիսի եաշատըղըմը էվվէլտէն
6 պէրու պիլիրլէր ։ Վէ պէն շիմտի Ալլահ
թարաֆընտան էճտատըմըզա վէրիլիփ
օն իքի սըպթըմըզըն կէճէ կիւն-
տիւզ տէվամ իւզրէ 'իպատէթ էտէ-
րէք նա'իլ օլմագա իւմիտ էթմէքտէ
օլտուգլարը վա'տըն իւմիտի իչիւն մու-
հաքէմէ օլունմագ իւզրէ տուրույօրըմ ։

7 Պէն օլ իւմիտ իչին Եէհուտիլէր թարաֆընտան
շիքեայէթ օլունույօրըմ,
8 էյ մէլիք Ագրիփփաս. Ալլահըն էմվաթը
իհեա էյլէմէսի նի՞չին 'ինտինիզտէ
9 ինանըլմազ շէյ 'ատտ օլունուր. Վագը'ա
պէն քէնտիմ Նազարէթլի Յիսուսըն
իսմինէ մուխալիֆ փէք չօգ շէյլէր
էթմէք պանա վաճիպ իտի զաննընտա
10 իտիմ. Պունու տախի Եէրուշալիմտէ
իճրա էտիպ՝ պաշ քեահինլէրտէն
թավսիյէ ալարագ, մուգատտէսլէրտէն
նիչէլէրինի մահպէսլէրտէ հապս էտիպ՝
գաթլ օլունտուգլարընտա պէն տախի
11 րէյ վէրտիմ: Վէ ճիւմլէ սինագօգլարտա
չօգ տէֆ'ա անլէրի թա'զիպ էտիպ՝
քիւֆր էթմէյէ իճպար էտէր իտիմ. Վէ
'ալէյհլէրինէ ղայէթլէ հիտտէթլէնէրէք՝
թա էճնէպի շէհիրլէրէ տախի թէ'աքիպ
12 էտէր իտիմ. Վէ պու սըրատա պաշ
քեահինլէր թարաֆընտան հիւքիւմ
թավսիյէ վէ մէ'մուրիյէթլէ Տըմըշգա
13 տախի կիտէր իքէն, էյ մէլիք, էսնա ի
րահտէ էօյլէ վագթը՝ սէմատան պէնիմ
վէ եօլտաշլարըմըն էթրաֆընտա կիւնէշին
զիյասընտան 'ազիմ պիր նուր
14 լէմ'ան էթմիշ կէօրտիւմ. Վէ ճիւմլէմիզ
եէրէ տիւշիւպ՝ 'Իպրանի լիսանընտա,
էյ Սաուլ, Սաուլ, պանա նի՞չին
թա'ատտի էտիյօրսըն. սանա իւկէնտէրէլէրէ
գարշը տէփմէք կիւճ տիր՝ տէյիւ
պանա տէյէն պիր սէս իշիթտիմ.
15 Պէն տախի՝ Էֆէնտի, սէն քի՞մ սին՝
տէտիյիմտէ, Պէն սէնին թէ'աքիպ էթտիյին
16 Յիսուս իմ. Լաքին գալգ, այագլարըն
իւզէրի տուր. զիրա կէօրտիւյիւն վէ
սանա կէօրինէճէյիմ շէյլէրէ սէնի մէ'մուր
վէ շահիտ թա'յին էթմէք իչին,
17 սանա կէօրիւնտիւմ՝ Սէնի պու գավմտան
վէ թա'իֆէլէրտէն գուրթարաճագըմ,
18 Վէ պանա իման էթմէլէրիյլէ,
կիւնահլարընըն 'աֆվընը վէ մուգատտէսլէր
արասընտա նասիպէ նա'իլ օլմալարը
իչին, կէօզլէրինի աչըպ զուլմէթտէն
նուրա, վէ Շէյթանըն թէսալլութունտան
Ալլահա րիւճու' էթտիրմէք
իչիւն՝ սէնի շիմտի անլէրէ իրսալ
19 էտէրիմ՝ տէտի. Պինա'էն 'ալէյհ, էյ
մէլիք Ագրիփփաս, սէմավի րույայա իթա'աթսըզ
20 օլմատըմ. Ֆագաթ թէվպէ
էտիպ Ալլահա րիւճու' իլէ թէվպէյէ
լա՛իգ 'ամէլլէր իշլէմէլէրի իչին՝ էվվէլա
Տըմըշգըն վէ պա'տէհու Եէրուշալիմին
էհալիսինէ վէ պիւթիւն Եէհուտիյէ
տիյարընա վէ թա՛իֆէլէրէ վա'զ
21 էթտիմ. Պու սէպէպլէրտէն Եէհուտիլէր
պէնի հէյքէլտէ թութուպ՝ գաթլիմէ
22 սա'յ էթտիլէր. Նիհայէթ Ալլահըն
'ավնընա մազհար օլարագ պու կիւնէ
տէկին պագի իմ, վէ քիւչիւյէ վէ պիւյիւյէ
շէհատէթ էտէրէք, փէյղամպէրլէրին
վէ Մուսանըն վագը՝ օլաճագընը
23 խապէր էթտիքլէրի շէյլէրտէն, եա'նի
Մէսիհին էլէմ չէքէճէյի, վէ էմվաթտան
էն էվվէլ գըյամ էտիպ՝ գավմա
վէ թա'իֆէլէրէ նուր թէպլիղ էտէճէյինտէն
մա'ատա հիչ պիր շէյ սէօյլէմիյիմ
եօգ տուր՝ տէտի.

24 Վէ իսպաթ ը պէրա՛էթլէ պու շէյլէրի
սէօյլէտիյինտէ, Ֆէսթօս պիւլէնտ
ավազլէ՝ Էյ Փավլօս, ճըլտըրըյօրսըն.
չօգ օգումագլըգ սէնի տէլիլիյէ տիւ-
25 շիւր էտիյօր՝ տէտի. Օլ տախի, Էյ տէվլէթլու
Ֆէսթօս, ճըլտըրմայօրըմ, ամմա
հագիգաթ վէ 'ագլ ը սէլիմ սէօզլէրի
26 սէօյլէյօրըմ. Զիրա մէլիք պու շէյլէրէ
վագըֆ օլմագլէ, հուզուրընտա
ճէսուրանէ սէօյլէյօրըմ, չիւնքի պու
շէյ պիր քէօշէտէ վագը՝ օլմատըղընտան,
գըյաս էտէրիմ քի պու շէյլէրին
հիչ պիրի օնլէ անա կիզլի տէյիլ տիր.
27 Էյ մէլիք Ագրիփփաս, փէյղամպէրլէրէ
ինանըր մը սըն. ինանտըղընը պիլիրիմ
28 տէտի. Վէ Ագրիփփաս Փավլօսա՝ Պէնի
Խրիսթիյան օլմաղա ճիւզ'ի իգնա՛ է-
29 տիյօրսըն՝ տէտի. Փավլօս տախի՝ Քեաշքի
Ալլահ վէրէյիտի, ճիւզ'ի վէ քիւլլի
օլարագ սէն տէյիլ, պէլքի պու կիւն
պէնի տինլէյէնլէրին ճիւմլէսի տախի,
շու պէնտլէրտէն մա'ատա, հէման պէնիմ
օլտուղում կիպի օլայըտըլար՝ տէտի.
30 Վէ [պունու սէօյլէտիյի կիպի] մէլիք
իլէ վալի վէ Պէրնիգէ վէ անլէր իլէ պէ-
31 րապէր օթուրանլար գալգտըլար. Վէ
պիր թարաֆա չէքիլտիքլէրինտէ պիրի

պիրի իլէ՝ Պու ատէմ գաթլէ եա պէնտալէրէ միւսթահագգ հիչ պիր շէյ իշլէմէյօր՝ տէյիւ սէօյլէշիրլէր իտի։
32 Ագրիփփաս տախի Ֆէսթօսա՝ Պու ատէմ Գայսէրէ րէֆ'ի տա'վա էթմէմիշ օլսայտը, սալը վէրիլէ պիլիր իտի՝ տէտի։

ՊԱՊ 27

1 Վէ պահրէն Իթալիայա կիթմէմիզ մուգարրէր օլունտուգտա, Փավլօսը վէ տիկէր պա'զը մահպուսլարը Աւղուսթօս թապուրընըն Եուլիօս նամ պիր եիւզ պա-
2 շըսընա թէսլիմ էթտիլէր։ Վէ Ասիա թարաֆլարընտան կիթմէք իւզրէ, Ատրէմիթլի պիր կէմիյէ պինիպ վէ Սէլանիքլի օլան Մաքէտօնիալը Արիսթարխօս պիզիմ իլէ պէրապէր օլարագ, ա-
3 չըլտըգ՝ Էրթէսի կիւն Սայտայա վասըլ օլտուգ· վէ Եուլիօս Փավլօսա ինսանիյէթլէ մու'ամէլէ էտէրէք, իսթիրահաթ իչիւն տօսթլարընըն եանընա կիթ-
4 մէսինէ ռուխսաթ վէրտի։ Վէ օրատան աչըլըպ՝ րիւզկեար մուխալիֆ օլմազլէ, Գըպրըսըն ալթ թարաֆընտան կէչիպ՝
5 Կիլիկիա վէ Փամֆիլիա տէնիզինին օրթասընտան միւրուր էտէրէք, Լիգիա-
6 տա վագը՝ Միրայա կէլտիք։ Վէ եիւզ պաշը օրատա Իթալիայա կիտէճէք Իսքէնտէրիյէլի պիր կէմի պուլուպ, պի-
7 զի անա պինտիրտի։ Վէ պիր չօգ կիւնլէր աղըր աղըր կիտիպ կիւճ իլէ Գնիտօսըն գարշըսընա եէթիշտիկիմիզտէ րիւզկեար պիզի պըրագմատըղընտան Գիրիտին ալթ թարաֆընտան Սալմօնա
8 էօնիւնտէն կիտէրէք, Անը կիւճ իլէ կէչիպ, Կիւզէլ լիմանլար տէնիլէն պիր մահալլէ կէլտիք· պունուն գուրպինտէ Լասայա նամ պիր շէհիր վար իտի։
9 Վէ խայլի զէման միւրուր էթտիքտէն սօնրա, օրուճ վագթը հալա կէչմիշ օլտուղընտան, արթըգ տէնիզ սէֆէրի մուխաթարալը օլմազլէ, Փավլօս անլէ-
10 րէ նասիհաթ էտիպ, Էյ ատէմլէր, պու տէնիզ սէֆէրինին եալընըզ եիւքէ վէ կէմիյէ տէյիլ, պէլքի քէնտի ճանլարըմըզա տախի մէշագգաթլը վէ չօգ զարարլը օլաճաղընը կէօրիւյօրըմ՝ տէտի։
11 Ամմա եիւզ պաշը կէմինին րէ'իսի իլէ սահիպինէ Փավլօսըն սէօզլէրինտէն զի-
12 յատէ ի'թիմատ էթտի։ Վէ օլ լիման գըշլամագ իչիւն միւնասիպ օլմատըղընտան, էքսէրիսի՝ Գիրիտին ճէնուպա վէ գարպ ի շիմալա պագան Ֆինիգա լիմանընա գըշլամագ իչիւն վարըլ օլա պիլիրիզ՝ տէյիւ օրատան տախի աչըլմագ-
13 լըղա րէյ վէրտիլէր։ Վէ պիր խաֆիֆ լօտօս էսիպ՝ մագսատլարընը էլտէ էթտիլէր զաննըյլէ, գալգըպ Գիրիտին գըյըսըն-
14 տան կէչիյօրլար իտի։ Ամմա պիր ազտան սօնրա անա գարշը Էվրօքլիտօն տէնիլէն պիր չէտիտ րիւզկեար զուհուր
15 էթմէքլէ, կէմի պիրտէն գափըլըպ՝ օրսայա կիտէմէտիյինտէն, անը քէնտի հալինէ պըրագըպ՝ սիւրիւքլէնիյօր իտիք։
16 Վէ Գլավտա նամ պիր քիւչիւք ատանըն ալթընա սըղընարագ, սանտալը կիւճ իլէ զապթ էթմէյէ միւգթէտիր
17 օլուպ իչէրի ալտըգտան սօնրա, Զարէլէր գուլլանարագ՝ կէմիյի ալթընտան գուշաթտըլար· վէ սըղա տիւշմէք գօրգուսըյլէ եէլքէնի էնտիրիպ էօյլէ սիւ-
18 րիւքլէնիրլէր իտի։ Վէ շիտտէթլի Ֆուրթունատա պուլունտուղումըզտան, էրթէսի կիւն եիւքիւ տէնիզէ աթտըլար։
19 Վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ քէնտի էլլէրիմիզ իլէ կէմինին թագըմլարընը աթ-
20 տըգ։ Վէ նիչէ կիւնլէր կիւնէշ եախօտ եըլտըզլար կէօրիւնմէյիպ՝ չէտիտ Ֆուրթունա տախի իւզէրիմիզէ պասմազլէ, արթըգ նէճաթ պուլմամըզըն իւմիտի
21 քիւլլիյէն գաթ' օլունտու։ Վէ չօգտան պէրու աճ գալմըշ օլմալարըյլէ Փավլօս օրթալարընտա տուրուպ՝ Էյ ատէմլէր, Ֆիլ-Վագի՝ պէնիմ սէօյլէտիյիմի տինկլէյէրէք, Գիրիտտէն աչըլմայըպ՝ պու մէշագգաթ վէ զարարտան սալիմ օլ-
22 մալըղընըզ կէրէք իտի։ Ամմա շիմտի սիզէ նասիհաթ վէրիրիմ քի՝ միւսթէրիհ օլունըզ, զիրա սիզտէն հիչ պիրի թէլէֆ օլմայըպ՝ անճագ կէմի թէլէֆ օ-
23 լաճագ տըր։ Զիրա սահիպիմ վէ մա'պուտում օլան Ալլահըն մէլէյի պու կէ-
24 ճէ եանըմտա տուրուպ՝ Էյ Փավլօս,

գօրգմա, Գայսէրին հուզուրընտա տուրմագլըղըն
լազըմ տըր․ վէ իշթէ Ալլահ
սէնին իլէ պէրապէր կէմիտէ օլանլարըն
ճիւմլէսինի սանա պաղըշլամըշ տըր՝
25 տէտի։ Պունուն իչիւն, էյ ատէմլէր,
միւսթէրիհ օլունըզ, զիրա հէման պանա
սէօյլէնիլտիյի վէճհ իւզրէ վագը՝ օլաճաղընա
պէն Ալլահա իթիմատ էտէրիմ․
26 Անճագ պիր ատայա տիւշմէմիզ
լազըմ տըր՝ տէտի։
27 Վէ օն տէօրտիւնճիւ կէճէ օլտուգտա՝
Ատրիա տէնիզինտէ սիւրիւքլէնմէքտէ
իքէն, կէճէնին եարըսընտա կէմիճիլէր
պիր գարայա եագլաշտըգլարընը զանն
28 էթտիլէր։ Վէ իսքէնտիլ աթըպ եիրմի
գուլաճ պուլտուլար․ վէ պիր ազ իլէրի
վարըպ վէ թէքրար աթըպ օն պէշ
29 գուլաճ պուլտուլար։ Վէ գայալըգա տիւշմէք
գորգուսընտէն, գըչտան տէօրթ լէնկէր
աթըպ կիւնտիւզ օլմասընը արզու
30 էթտիլէր։ Վէ կէմիճիլէր կէմիտէն գաչմագ
մագսէտիյլէ, պաշտան լէնկէրլէր
աթմագ պէհանէսիյլէ սանտալը տէնիզէ
31 էնտիրտիքլէրինտէ, Փավլօս եիւզպաշըյա
վէ 'ասքէրլէրէ՝ Էյէր պունլար
կէմիտէ գալմազսա, սիզ նէճաթ պուլամազսընըզ՝
32 տէտի։ Օլ զէման 'ասքէրլէր
սանտալըն իփլէրինի քէսիպ՝ անը
33 պըրագտըլար։ Վէ սապահ օլմագ իւզրէ
իքէն՝ Փավլօս ճիւմլէսինէ թա'ամ էթմէլէրինի
րիճա էտէրէք, Պու կիւն օն
տէօրթ կիւն տիր, պէքլէյիպ՝ հիչ պիր
34 շէյ եէմէյէրէք, աճ գալտընըզ․ Պու
էճլտէն թա'ամ էյլէմէնիզի րիճա էտէրիմ,
զիրա պու սիզին նէճաթընըզ իչիւն
տիր․ չիւնքի պիրինիզին պաշընտան
պիր գըլ տիւշմէյէճէք տիր՝ տէտի։
35 Վէ պէօյլէ տէյէրէք էքմէք ալըպ
քեաֆֆէսինին էօնիւնտէ Ալլահա
շիւքիւր էթտի, վէ փարչէլէյիպ եէմէյէ
36 պաշլատը։ Վէ ճիւմլէսի միւսթէրիհ օլուպ՝
37 քէնտիլէր թա'ամ էթտիլէր։ Վէ
պիզ կէմիտէ ճիւմլէմիզ իքի եիւզ եէթմիշ
38 ալթը քիշի իտիք։ Վէ թա'ամտան
տօյտուգլարընտա, պուղտայը տէնիզէ
աթարագ, կէմիյի թախֆիֆ էթտիլէր։
39 Վէ կիւնտիւզ օլտուգտա՝ օլ եէրի թանըմատըլար,
ֆագաթ սահիլի օլան պիր
քէօրֆէզ կէօրմէլէրիյլէ, էյէր միւմքին
օլուրսա՝ կէմիյի օրայա սէվգ էթմէյի
40 միւրատ էթտիլէր։ Վէ լէնկէրլէրի քէսիպ
տէնիզէ պըրագտըլար․ վէ տիւմէնլէրին
պաղլարընը չէօզիւպ եէլքէնի
րիւզկեարա գալտըրարագ, սահիլէ տօղրու
41 կիտիյօրլար իտի։ Վէ իքի թարաֆտան
տէնիզին գավուշտըղը պիր
մահալլէ տիւշիւպ՝ կէմիյի օթուրթտըլար․
վէ պաշը սապլանարագ, գըմըլտանմազ
գալըպ՝ գըչը իսէ տալղալարըն
42 շիտտէթինտէն տաղըլըյօր իտի։ Վէ
մահպուսլարտան պիրի եիւզիւպ ֆիրար
էթմէմէսի իչիւն, 'ասքէրլէր անլէրի
գաթլ էթմէյէ մէշվէրէթ էթտիլէր իսէ
43 տէ, Եիւզպաշը Փավլօսը գուրթարմագ
իսթէմէքլէ, անլէրի պու նիյէթտէն
մէն' իլէ, եիւզմէք պիլէնլէրին էվվէլա
44 աթըլըպ գարայա չըգմալարընը, պագիլէրի
տախի՝ քիմի թախթալար, քիմի
տէ կէմինին պա'զը փարչալարը իւզէրինտէ
չըգմալարընը էմր էթտի․ վէ
պու վէճհլէ ճիւմլէսի սալիմէն գարայա
չըգտըլար։

ԳԱՊ 28

1 Վէ սալիմէն չըգտըգլարընտա, օլ ատանըն
իսմի Մալթա իտիյինի անլատըլար։
2 Վէ պարպարլար պիզէ ֆէվգէլ
'ատէ միւրիւվվէթ կէօսթէրտիլէր, չիւնքի
եաղան եաղմուր վէ սօղուգ սէպէպինտէն
աթէշ եագըպ ճիւմլէմիզի
3 գապուլ էթտիլէր։ Վէ Փավլօս չօգ չալը
տէվշիրիպ աթէշ իւզէրինէ գօյտուղընտա,
սըճագտան պիր էնկէրէք չըգըպ՝
4 անըն էլինէ եափըշտը։ Վէ պարպարլար
ճանավարը անըն էլինտէն սարգըլմըշ
կէօրտիւքլէրինտէ, պիրի պիրինէ՝
Պու ատէմ էլպէթթէ գաթիլ
օլմալը տըր քի տէնիզտէն գուրթուլտու
իսէ տէ, 'ատալէթ անը եաշամաղա
5 պըրագմատը՝ տէրլէր իտի։ Օլ տախի
ճանավարը աթէշէ սիլքիպ՝ պիր
6 զարար կէօրմէտի։ Անլէր անըն շիշճէյինէ
վէ եախօտ անսըզըն էօլիւ տիւ-

շէճէյինէ պէքլէտիլէր իսէ տէ, պիր չօգ
պէքլէտիքտէն սօնրա՝ անա պիր զա-
րար օլմատըղընը կէօրտիւքլէրինտէ,
զաննլարընտան տէօնիւպ՝ իլահ տըր՝
7 տէտիլէր։ Վէ ատանըն պէօյիւյիւ պու-
լունան Փօպլիօս նամ քիմէսնէնին օլ
ճիվարլարտա չիֆթլիքլէրի պուլուն-
մաղլէ՝ պիզի գապուլ էտիպ իւչ կիւն
8 միւրիւվվէթլէ միւսաֆիր էյլէտի։ Վէ
վագը՝ օլտու քի Փօպլիօսըն փէտէրի
հիւմմա իլէ գանլը իսհալէ թութուլա-
րագ՝ եաթմագտա իտի, Փավլօս եա-
նընա վարըպ՝ տու'ա էտէրէք, էլլէրի-
նի անըն իւզէրինէ վազ՝ իլէ անա շիֆա
9 վէրտի։ Վէ պու վագը'անըն իւզէրինէ
ատատա պուլունան սա'իր խասթալար
տախի կէլիպ շիֆա պուլուրլար իտի։
10 Անլէր տախի պիզէ զիյատէսիյլէ իքրամ
էթտիլէր, վէ կիտէճէյիմիզ վագըթ լէ-
վազըմաթըմըզը թէտարիք էթտիլէր։
11 Վէ իւչ այ սօնրա՝ օլ ատատա գըշ-
լամըշ վէ 'ալամէթի Տիօսքուրի օլան
Իսքէնտէրիյէլի պիր կէմի իլէ աչըլտըգ։
12 Վէ Սիրագուսայա վասըլ օլուպ՝ իւչ
13 կիւն գալտըգ։ Օրատան տախի տօլա-
շարագ, Ռէճիում վասըլ օլուպ՝ պիր
կիւն սօնրա լօտօս էսմէքլէ, իքինճի
14 կիւն Փութիօլիյէ կէլտիք։ Վէ օրատա
պա'զը պիրատէրլէր պուլտըգ. անլէր
տախի եանլարընտա եէտի կիւն գալ-
մազլըղըմըզը րէճա էթտիլէր. վէ պէօյ-
15 լէճէ Ռօմայա կէլտիք։ Օրատան տախի
պիրատէրլէր խապէրիմիզի ալտըգլա-
րընտա, պիզի իսթիգպալ իչիւն թա
Ափփիօս պազարընա վէ Իւչ խանլարա
տէկին չըգտըլար. վէ Փավլօս անլէրի
կէօրտիւկիւնտէ, Ալլահա շիւքր էտիպ
քէսպ ի ճէսարէթ էյլէտի։
16 Վէ Ռօմայա կէլտիյիմիզտէ, եիւզ պա-
շը մահպուսլարը սէրասքէրէ թէսլիմ
էթտի, Փավլօսա իսէ քէնտիսինի հըֆզ
էտէն 'ասքէր իլէ այրըճա իգամէթ էթ-
17 մէյէ րուխսաթ վէրիլտի։ Վէ վագը՝ օլ-
տու քի իւչ կիւն սօնրա, Փավլօս Եէ-
հուտիլէրին միւ'թէպէրանընը տա'վէթ
էյլէտի. վէ անլէր ճէմ' օլտուգտա, ան-
լէրէ՝ Էյ պիրատէրլէր, պէն գավմըմ եա-
խօտ էճտատլարըմըզըն սիւննէլէրինէ մուխա-
լիֆ պիր շէյ էթմէմիշ օլտուղըմ հալտէ,
Եէրուշալիմտէն Ռօմալըլարըն էլլէրինէ
18 մահպուսէն թէսլիմ օլունտըմ։ Պուն-
լար տախի պէնի իսթինթագ էտիպ՝
պէնտէ գաթլէ միւսթահագգ հիչ պիր
սէպէպ պուլունմատըղընտա մէպնի սա-
19 լը վէրմէք իսթէտիլէր։ Լաքին Եէհու-
տիլէր մուխալէֆէթ էթտիքլէրինտէ,
հէր նէ գատար միլլէթիմին 'ալէյհինտէ
շիքեայէթ էտէճէք պիր շէյիմ եօգ իտի
իսէ տէ, Գայսէրէ րէֆ' ի տա'վա էթ-
20 մէյէ մէճպուր օլտըմ։ Իմտի պու սէ-
պէպէ մէպնի կէօրիւշիւպ՝ սէօյլէշմէք
մէրամըյլէ սիզի տա'վէթ էթտիմ. զի-
րա Իսրայէլին իւմիտի իչիւն պու զին-
21 ճիր իլէ պաղլը իմ՝ տէտի։ Անլէր տա-
խի անա՝ Պիզ սէնին հագգընտա նէ Եէ-
հուտիյէտէն մէքթուպ ալտըգ, նէ տէ
պիրատէրլէրտէն պիրի կէլիպ՝ սէնին
հագգընտա պիր քէօթիւ նէսնէ իխ-
22 պար էթմիշ եա սէօյլէմիշ տիր։ Լաքին
նէ էֆքեարտա օլտուղընը սէնտէն ի-
շիթմէք իսթէրիզ. զիրա հէր եէրտէ
պու ֆըրգայա մուխալէֆէթ էտիլտիյի
23 մա'լումումուզ տուր՝ տէտիլէր։ Վէ անա
պիր կիւն թա'յին էտիպ՝ չօգ քիմսէլէր
եանընա մէսքէնինէ կէլտիլէր. վէ սա-
պահտան աքշամա գատար Մուսանըն
Թէվրաթը իլէ փէյղամպէրլէրտէն Յի-
սուսա մութա'ալլիգ նէսնէլէր հագգըն-
տա անլէրի իգնա' էտիպ, մէլէքութ
Ալլահա տա'իր շէհատէթ էտէրէք՝ ա-
24 նը պէյան էտէր իտի։ Վէ սէօյլէնիլէն
շէյլէրէ պա'զըլարը ինանըրտը պա'զըլարը
25 ինանմազլարտը։ Վէ պիրի պիրի իլէ իթ-
թիֆագ էթմէյիպ՝ տաղըլմագ իւզրէ
իքէն, Փավլօս պիր սէօզ սէօյլէտի.
Եա'նի Ռուհ իւլ Գուտս Իշա'եա փէյ-
ղամպէրին վասըթասըյլէ էճտատըմըզա
26 խիթապէն՝ Պու գավմա կիթ, վէ տէ քի՝
Իշիթմէքլէ իշիտէճէքսինիզ, ամմա անլ-
լամայաճագսընըզ, վէ պագարագ պա-
գաճագսընըզ, ամմա կէօրմէյէճէքսի-
27 նիզ. Զիրա պու գավմըն գալպի գալըզ
օլուպ՝ գուլագլարը իլէ աղըրճա իշի-
տիրլէր, վէ կէօզլէրինի տախի գափա-

տըրլար, օլմայա քի կէօզլէրի իլէ կէօրիւպ՝ վէ գուլագլարը իլէ իշիտէրէք, գալպէն ֆէհմ իլէ րիւճու՛ էտէլէր, պէն տախի անլէրէ շիֆա վէրէյիմ՝ տէյէրէք էյի պույուրտու.
28 Իմտի սիզէ մա՛լիւմ օլսուն քի՝ Ալլահըն խէլասը Թա՛իֆէլէրէ իրսալ օլունտու. անլէր տախի
29 տինկլէյէճէքլէր անի. Վէ պու շէյլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա՝ Եէհուտիլէր պիրի պիրի իլէ չօգ միւպահէսէ էտէրէք կիթտիլէր.

30 Վէ Փավլօս իսթիճար էթտիյի խանէտէ թէմամ իքի սէնէ իգամէթ էտէրէք, եանընա կէլէնլէրին ճիւմլէսինի
31 գապուլ պիրլէ՝ Մէլէքիւթ Ուլլահը վա՛զ էտէրէք, Ռապպ Յիսուս Քրիստոսա միւթա՛ալլիգ նէսնէլէրի պիլա մանի՝ վէ քէմալը ճէսարէթլէ թա՛լիմ էտէր իտի.

ՓԱՎԼՕՍ ՌԷՍՈՒԼԸՆ
ՌՕՄԱԼԸԼԱՐԱ ՌԷՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

1 Փավլօս Յիսուս Քրիստոսըն գուլը, ռէ-
2 սուլ օլմագ իւզրէ տա՛վէթ, վէ Ալլահըն պէշարէթինէ թախսիս օլունմուշ
3 օլուպ, Օլ պէշարէթի քի ճէսէտ ճիհէթինճէ Տաւուտ նէսլինտէն օլուպ՝ գուտսիյէթ ռուհը ճիհէթինճէ էմվաթտան պիր գըյամ, գուվվէթլէ իպնուլլահ պէյան օլունան քէնտի Օղլու Ռապպըմըզ Յի-
4 սուս Քրիստոս հագգընտա, Ալլահ մուգատտէս քիթապլարտա փէյղամպէրլէրի վասըթասըյլէ մուգատտէմա վա՛տ
5 էյլէմիշ իտի. Արալարընտա Յիսուս Քրիստոսըն տա՛վէթ օլունանլարը պու-
6 լունանըղընըզ ճէմի՛ի միլլէթլէր միյանէսինտէ իսմի իչիւն իմանա իթա՛աթ օլունմագ իւզրէ, անըն թարաֆընտան
7 'ինայէթ վէ ռէսալէթ ալտըգ. Սիզ Ալլահըն Ռօմատա պուլունան պիլ ճիւմլէ սէվկիլիլէրինէ վէ մուգատտէս օլմագ իւզրէ տա՛վէթ օլունանլարա՝ փէտէրիմիզ Ալլահ վէ Ռապպ Յիսուս Քրիստոս թարաֆընտան 'ինայէթ վէ սէլամէթ օլսուն.

8 Էվվէլա ճիւմլէնիզ իչիւն Յիսուս Քրիստոսըն վասըթասըյլէ Ալլահըմա շիւքր էտէրիմ քի՝ իմանընըզ պիւթիւն
9 տիւնեայա շայի՛ օլմուշ տըր. Զիրա Օղլունուն պէշարէթինտէ ռուհըմ իլէ խըզմէթ էթտիյիմ Ալլահ պանա շահիտ-
10 տիր քի՝ Ալլահըն իրատէթիյլէ 'ագըպէթ թարաֆընըզա կէլմէքլիյիմ միւեսսէր օլա տէյիւ տուա՛լարըմտա նիյազ էտիպ՝ սիզի տայիմա զիքր էթմէյէ-
11 րէք տուա էտէրիմ. Զիրա սիզի կէօրմէյէ իշթիյագըմ վար, թա քի սէպաթընըզ իչիւն սիզի պիր մէվհիպէ'ի ռու-
12 հանիյէյէ նա՛իլ էտէյիմ. Եա՛նի սիզին վէ պէնիմ օլուպ հէր իքիլէրիմիզտէ պուլունան իմանլէ սիզին իլէ պէրապէր
13 միւթէսէլլի օլայըմ. Լաքին, էյ պիրատէրլէր, շիմտիյէտէք մէն՛ օլունուր իսէ տէ, սա՛իր թա՛իֆէլէրին արասընտա օլտըղը կիպի, սիզին արանըզտա տախի պիր մահսուլըմ օլմագ իւզրէ՝ թարաֆընըզա կէլմէյէ տէֆ՛աթլէ միրարա էյլէտիյիմի պիլմէնիզի իսթէրիմ.
14 Պէն Եունանիլէրէ վէ պարպարլարա, 'ալիմլէրէ վէ ճահիլլէրէ պօրճլու իմ.
15 Փէղալիք էլիմտէն կէլտիյի գատար սիզէ՝ եա՛նի Ռօմատա պուլունանլարա

տախի պէշարէթի թէպշիր էթմէք իչին
16 հազըր իմ։ Չիւնքի [Քրիստոսըն]
պէշարէթինտէն ասլա ութանմամ,
զիրա հէր իման կէթիրէնէ, էվվէլա Եէհուտիյէ
հէմ տէ Եունանիյէ խէլաս իչին
17 Ալլահըն գուվվէթի տիր։ Զիրա անըն
վասըթասըյլէ իմանտան օլան Ալլահըն
իհզար էյլէտիյի սալահ իման իչիւն
մունքէշիֆ տիր։ Նիթէքիմ՝ Սալիհ իման
իլէ եաշայաճագ տըր՝ տէյիւ մուհարրէր
տիր։
18 Զիրա Ալլահըն ղազապը՝ հագիգաթը
հագգսըզլըգ իլէ թէվգիֆ էտէն ատէմլէրին
հէր ֆըսգը վէ հագգսըզլըղը իւզէրինէ
սէմատէն մունքէշիֆ օլուր։
19 Զիրա Ալլահըն հագգընտա պիլինմէսի
մումքին օլան շէյլէր անլէրտէ զահիր
տիր․ չիւնքի Ալլահ անլէրէ իզհար էյլէմիշ
20 տիր։ Զիրա անըն սըֆաթ ը ղայր ի
մէշհուտէսի, եա'նի գուտրէթ ի էպէտիյէսի
վէ Ուլուհիյէթի, խըլգաթ ը 'ալէմտէն
պէրու մէսնու'աթը իլէ տէրք
օլունմալարըյլէ աչըքճա կէօրիւնիւր,
շէօյլէ քի անլէր մա'զուր օլամազլար։
21 Չիւնքի Ալլահը պիլտիքլէրի հալտէ, Ալլահա
վաճիպ օլան մէճտ ու շիւքրիւ
էթմէյիփ, անճագ քէնտի էֆքեարլէրինտէ
պէթալէթէ տիւշար օլարագ՝
22 Ֆէհմսիզ գալպլէրի գարարտը։ 'Ալիմ
23 իզ՝ տէյիլէր իքէն ահմագ օլտըլար։ Վէ
զէվալտէն մունէզզէհ օլան Ալլահըն ճէլալինի
զէվալ պուլան ինսան վէ գուշլար
վէ չարփա վէ հաշէրաթ սուրէթինին
մուշապէհէթինէ թէպտիլ էթտիլէր։
24 Պու էճլտէն Ալլահ տախի անլէրի՝
գալպլէրինին շէհվէթլէրիյլէ ճէսէտլէրինի
պէյինլէրինտէ րէզիլ էթմէք իչիւն՝
25 նափաքլըղա թէսլիմ էյլէտի։ Անլէր քի
Ալլահըն հագիգաթընը եալանա թէպտիլ
էտէրէք, մախլուգա Խալիգտէն
զիյատէ իհթիրամ վէ 'իպատէթ էթտիլէր։
Օ իլ էլ էպէտ մուպարէք տիր։
26 Ամին։ Պու սէպէպտէն Ալլահ անլէրի
գապիհ հավէսլէրէ թէսլիմ էյլէտի․ զիրա
անլէրին նիսասը տախի թապի'ի օլան
իսթի'մալը թապի'աթա մուխալիֆ
27 օլանա թէպտիլ էթտիլէր․ Քէզալիք
էրքէքլէր տախի նիսանըն թապի'ի օլան
իսթի'մալընը թէրքլէ՝ քէնտի շէհվէթլէրինտէ
պիրի պիրի իլէ գըզըշըպ՝
էրքէք էրքէք իլէ ֆահշիյաթ իշլէյէրէք,
նէֆսլէրինտէ քէնտի զէլալէթլէրինէ
լա'իգ օլան ճէզայը նա'իլ օլտըլար։
28 Վէ մա'րիֆէթլէրինտէ Ալլահըն
պուլունմասընը մագպուլ թութմատըգլարընտան,
Ալլահ տախի լա'իգ օլմայան
շէյլէրի իշլէմէք իւզրէ՝ անլէրի
նամագպուլ զիհնէ թէսլիմ էյլէտի․
29 Շէօյլէ քի անլէր հէր տիւրլիւ հագգսըզլըգտան,
զինա վէ քէօթիւլիւք վէ
թամա' վէ շէրարէթտէն տոլու, վէ հասէտ
վէ գաթլ վէ նիզա' վէ հիլէ վէ
30 քէմլիք իլէ մէմլու օլուպ՝ Գամմազ,
ղըյպէթ էտիճի, Ալլահա պուղզ էտիճի,
շէթմ էտիճի, մաղրուր, մուֆթէխիր,
մուճիտ ի շէրր, վալիտէյնէ իթա'աթսըզ,
31 Ֆէհմսիզ, Նագզ ը 'ահտ էտէնլէր,
մէվէտտէթսիզ, մուսալէհէ գապուլ
էթմէյէնլէր, մէրհամէթսիզ օլարագ,
32 Պու միսիլլիւ շէյլէրի իշլէյէնլէրին էօլիւմէ
միւսթահագգ օլտըգլարը հագգընտա
օլան հիւքմ Ալլահը պիլտիքլէրի
հալտէ, պու շէյլէրի քէնտիլէր իշլէտիքտէն
պաշգա, պէօյլէ էտէնլէրէ
տախի րըզա վէրիրլէր։

ՊԱՊ 2

1 Պինա'էն 'ալէյհ, էյ հիւքմ էտէն ատէմ,
հէր քիմ իսէն, մա'զուր օլամազսըն․
չիւնքի ղայրիյէ հիւքմ էթտիյին շէյտէ
քէնտի 'ալէյհինէ հիւքմ էթմիշ օլուրսըն․
զիրա սէն քի հիւքմ էտիյօրսըն,
2 հէման օլ շէյլէրի իշլէրսին։ Ամմա պու
միսիլլիւ շէյլէրի իշլէյէնլէրին 'ալէյհինէ
Ալլահըն հիւքմիւ հագիգաթ իւզրէ իտիյինի
3 պիլիրիզ․ Էյ պու միսիլլիւ շէյլէրի
իշլէյէնլէր 'ալէյհինտէ հիւքմ էտիպ
տէ հէման օ շէյլէրի իշլէյէն ատէմ,
զաննէտէ՞ր մի սին քի սէն Ալլահըն
հիւքմիւնտէն գուրթուլաճագսըն։
4 Վէ եախոտ Ալլահըն լութֆը սանա
մուճիպ ի թէվպէ օլտըղընը պիլմէյէրէք՝
անըն քէմալ ի լութֆ վէ սապր

վէ թէհամմիւլիւնիւ թահգի՞ր մի էտէր-
5 սին։ Վէ լաքին սէնին 'ինատըն վէ թէվ-
պէ էթմէզ գալպին իլէ ղաղապըն վէ
Ալլահըն 'ատալէթլէ հիւքմիւ զուհու-
րընըն կիւնիւ իչիւն քէնտինէ ղազապ
6 ճէմ' էտէրսին. Զիրա օ հէր քէսէ 'ա-
մէլլէրինէ կէօրէ միւճազաթ էտէճէք,
7 Եա'նի էյի 'ամէլլէրտէ սապր ու տէվամ
իլէ մէճտ ու 'իզզէթ վէ լայէմութլըղը
թալիպ օլանլարա հայաթը էպէտիյէ
8 վէրէճէկ. Ամմա միւնազա'ա էտիպ՝ հա-
գիգաթա իթա'աթ էթմէյէրէք, հագգ-
սըզլըղա միւթի' օլանլարա խըշմ ու ղա-
9 զապ օլաճագ տըր. Շէրր իշլէյէն հէր
պիր ատէմէ, էվվէլա Եէհուտիյէ հէմ
տէ Եունանիյէ մէշագգաթ վէ միւզա-
10 յագա, Ամմա խայր իշլէյէն հէր քիմ-
սէյէ, էվվէլա Եէհուտիյէ հէմ տէ Եու-
նանիյէ մէճտ ու 'իզզէթ վէ սէլամէթ
11 օլաճագ տըր. Չիւնքի 'ինտ Ալլահ րի'ա-
12 յէթի խաթըր եօգ տըր. Զիրա պիլա
շէրի'աթ կիւնահ իշլէյէնլէր պիլա շէ-
րի'աթ տախի հէլաք օլաճագլար, վէ
շէրի'աթ թահթընտա կիւնահ իշլէյէն-
13 լէր, Ալլահըն Յիսուս Քրիստոս վասը-
թասըյլէ պէշարէթիմէ կէօրէ ատէմլէ-
րին սըրրլարընա հիւքմ էտէճէյի կիւ-
նտէ, շէրի'աթ վասըթասըյլէ հիւքմ օ-
14 լունաճագլար տըր. Զիրա շէրի'աթը ի-
շիտէնլէր 'ինտ Ալլահ սալիհ տէյիլլէր,
անճագ շէրի'աթը իճրա էտէնլէր թէպ-
15 րիր օլունաճագլար տըր. Չիւնքի շէ-
րի'աթը օլմայան թա'իֆէլէր թապի'աթ-
լէ շէրի'աթ միւճիպինճէ 'ամէլ էթտիք-
լէրի թագտիրտէ, անլէրին շէրի'աթը
օլմամաղլէ, քէնտիլէրի քէնտիլէրինէ
16 շէրի'աթ օլարագ, Զամիրլէրինին շէհա-
տէթի վէ էֆքեարլարընըն կեահ թա'-
զիր, կեահ ի'թիզարըյլէ շէրի'աթըն է-
սէրինի քէնտի գալպլէրինտէ մուհար-
րէր կէօսթէրիրլէր.

17 Իշթէ սէն Եէհուտի թէսմիյէ օլու-
նուպ՝ շէրի'աթա իսթինատ էտէրէք՝
18 Ալլահ իլէ իֆթիխար էտէրսին. Վէ շէ-
րի'աթլէ թա'լիմ օլունտուղունտան իրա-
տէթինի տախի պիլիպ մուխթէլիֆ շէյ-
19 լէրի թէմյիզ էտէրսին. Վէ՝ Քէօրլէրին
գըլաղուզը, վէ գարանլըգտա օլանլա-
20 րըն նուրը, ճահիլլէրին մու'ալլիմի վէ
էթֆալըն խօճասը պէն իմ, վէ շէրի-
'աթտա օլան 'իլմ վէ հագիգաթըն սու-
րէթի պէնտէ տիր՝ ի'թիգատընտա սըն։
21 Իմտի, էյ ղայրիյէ թա'լիմ էտէն, քէն-
տինէ թա'լիմ էթմէ՞զ մի սին. էյ սըր-
գաթ էթմէմէյի վա'զ էտէն, սըրգաթ
22 էտէ՞ր մի սին. Էյ՝ Զինա էթմէ՛ տէյէն,
քէնտին զինա էտէ՞ր մի սին. էյ փութ-
լարտան նէֆրէթ էտէն, ումուր ը մու-
գատտէսէյէ նագզ ը հիւրմէթ էտէ՞ր մի
23 սին. Սէն շէրի'աթ իլէ իֆթիխար է-
տէն, շէրի'աթը թէճավիւզ էթմէք-
24 լէ Ալլահը թահգի՞ր մի էտէրսին։ Զի-
րա մուհարրէր օլտըղը իւզրէ՝ Սիզին
սէպէպինիզտէն թա'իֆէլէրին արա-
սընտա Ալլահըն իսմինէ քիւֆր օլու-
նուր.

25 Իմտի էյէր շէրի'աթա կէօրէ 'ամէլ
էտէրսէն, խիթան ֆա'իտէ էտէր. ամ-
մա էյէր շէրի'աթը միւթէճավիզ իսէն,
խիթանըն խիթանսըզլըգ օլմուշ օլուր.
26 Իմտի էյէր մախթուն օլմայան ատէմ
շէրի'աթըն ահքեամընը հըֆզ էտէրսէ,
անըն խիթանսըզլըղը խիթան 'ատտ օ-
27 լունմա՞զ մը. Վէ թապի'ի օլան խիթան-
սըզլըգ շէրի'աթը իճրա էթտիյի թագ-
տիրտէ, քիթապ վէ խիթանըն վար ի-
քէն շէրի'աթը թէճավիւզ էտէր իսէն՝
28 սէնի հիւքմ էթմէ՞զ մի. Զիրա զահի-
րէն Եէհուտի օլան՝ Եէհուտի տէյիլ
տիր. վէ զահիրէն ճէսէտտէ օլան խի-
29 թան խիթան տէյիլ տիր. Անճագ Եէ-
հուտի պաթընէն օլան տըր. վէ խիթան
տախի րէսմէն օլմայըպ՝ րուհ իլէ օլան
գալպ խիթանը տըր, վէ անըն մէտհի
ինսանտան տէյիլ, անճագ Ալլահտան
տըր.

ՊԱՊ 3

1 Իմտի Եէհուտինին ֆազիլէթի նէ՞ տիր,
եախօտ խիթանըն ֆա'իտէսի նէ՞ տիր.
2 Հէր վէճհիլէ չօգ տըր. Խուսուսա քի Ալ-
լահըն քէլամլարը անլարա էմանէթ օ-
3 լունտու. Զիրա էյէր պա'զըլարը իման

էթմէտիլէր իսէ, նէ՞ օլուր. անլէրին
իման էթմէմէլէրի Ալլահըն սատագա-
4 թընը իպթա՞լ մը էտէճէք տիր. Հաշա.
լաքին Ալլահ հագգ օլսուն՝ հէր ատէմ
եալանճը օլսուն, նիթէքիմ՝ Սէօզլէ-
րինտէ 'ատիլ վէ մուհաքէմէնտէ ղա-
5 լիպ օլասըն՝ տէյիւ մէսթուր տըր. Վէ
լաքին էյէր պիզիմ հագգսըզլըղըմըզ
Ալլահըն 'ատալէթինի իզհար էտէրսէ,
նէ՞ տէյէլիմ. ճէզա վէրէն Ալլահ հագգ-
սըզ մը տըր. (ինսանճա սէօյլէյօրըմ.)
6 Հա՛շա. եէօյլէ օլսա՝ Ալլահ 'ալէմէ նա՞-
7 սըլ հիւքմ էտէճէք տիր. Զիրա էյէր
Հագիգաթ Ալլահ պէնիմ եալանըմ վա-
սըթասըյլէ քէնտի 'իզզէթի իչիւն իզհա-
ճա պուլունտու իսէ, արթըգ պէն նի՞-
չին կիւնահքեար կիպի հիւքմ օլու-
8 նույօրըմ. Վէ՝ Շէրր իշլէյէլիմ քի խայր
կէլէ՝ նի՞չին տէմէյէլիմ. Նիճէ քի պէօյ-
լէ տէմիշ իզ՝ տէյի պա՛զըլար թարա-
ֆընտան զէմմ օլունույօրըզ. Պունլա-
րըն հիւքմիւ հագգ տըր.

9 Իմտի նէ՞ տէյէլիմ. ֆազիլէթիմիզ վա՞ր
մը. Ասլա եօգ տըր. զիրա հէմ Եէհու-
տիլէրի հէմ տէ Եունանիլէրի՝ ճիւմլէ-
սի կիւնահ ալթընտա տըր՝ տէյիւ պա-
10 լատէ իթթիհամ էյլէտիք. Նիթէքիմ՝
Պիր սատըգ եօգ, պիր պիլէ եօգ տըր.
11 Ֆէհմ էտէն եօգ, Ալլահը արայան եօգ
12 տըր. Ճիւմլէսի զէլալէթէ տիւշիւփ ճէ-
մի՛էն ֆասիտ օլտուլար. խայր իշլէյէն
եօգ տըր, պիր քիշի պիլէ եօգ տըր.
13 Պօղազլարը աչըգ գապր տըր. տիլլէրի
իլէ հիլէ էտիփ՝ տուտագլարը ալթըն-
տա սաղըր եըլանլար զէհրի վար տըր.
14 Աղըզլարը լա՛նէթ վէ մէրարէթ իլէ տօ-
15 լու տըր. Այագլարը գան տէօքմէյէ
16 սէրի՛ տիր. Թարիգլէրինտէ խարապի-
17 յէթ վէ մէշագգաթ պուլունուփ, Սէ-
18 լամէթ թարիգինի պիլմէտիլէր. Կէօզ-
լէրի էօնիւնտէ Ալլահ գօրգուսու եօգ
19 տըր՝ տէյիւ մէսթուր տըր. Լաքին պի-
լիրիզ քի շէրի'աթ հէր պույուրտուղունը
շէրի'աթ թահթընտա պուլունանլարա
պույուրուր, թա քի հէր աղըզ գափա-
նըփ՝ ճիւմլէ 'ալէմ Ալլահըն հուզու-
20 րընտա սուչլու օլա. Զիրա անըն հու-
զուրընտա 'ամալի շէրի'աթ վասըթա-
սըյլէ հիչ պիր պէշէր թէպրիյէ օլուն-
մազ. չիւնքի շէրի'աթ վասըթասըյլէ
կիւնահը պիլմէք օլուր։

21 Լաքին շիմտի շէրի'աթտան վէ փէյ-
ղամպէրլէրտէն շէհատէթ օլունարագ,
22 Ալլահըն թէպրիրի՝ եա'նի Յիսուս Քրիս-
տոսա օլան իման վասըթասըյլէ Ալլա-
հըն թէպրիրի՝ իման էտէնլէրին ճիւմ-
լէսի իչիւն վէ ճիւմլէսի իւզէրինէ պի-
լա շէրի'աթ իզհար օլունտու. չիւնքի
23 ֆարգ եօգ տըր. Զիրա ճիւմլէսի կիւ-
նահ իշլէյիփ՝ Ալլահըն 'իզզէթինտէն մահ-
24 րում գալմըշլարտըր, Քրիստոս Յիսու-
տա օլան ֆիտիյէնին վասըթասըյլէ ա-
նըն լութֆընտան մէճճանէն թէպրիր
25 օլունուրլար. Քի Ալլահըն թէհամմիւլիւ
վագթընտա սապըգտա իշլէնիլմիշ կիւ-
նահլարըն սարֆը նազար էթմէսիյլէ
26 քէնտի 'ատալէթինի պէյան իչիւն, Եա-
նի շիմտիքի զէմանտէ քէնտի 'ատալէ-
թինի պէյան իչիւն, Ալլահ անը գանը-
նա օլան իմանըն վասըթասըյլէ քէ-
ֆարէթ օլմագ իւզրէ իզհար էյլէտի, թա քի
քէնտիսի 'ատիլ օլսուն՝ Յիսուսա իման
27 կէթիրէնի թէպրիր էտէ. Իմտի իֆթի-
խար նէ՞րէտէ տիր. իպթալ օլունտու.
հա՞նկի գա'իտէ վասըթասըյլէ. գա'ի-
տէ ի 'ամա՞լ վասըթասըյլէ մի. խայր,
անճագ գա'իտէ ի իման վասըթասըյլէ.
28 Իմտի գարար գըլըյօրըզ քի՝ ատէմ 'ա-
մալը շէրի'աթ օլմագսըզըն իման վա-
29 սըթասըյլէ թէպրիր օլունուր. Վէ
եախօտ Ալլահ եալընըզ Եէհուտիլէ-
րի՞ն Ալլահը մը, վէ թա'իֆէլէրին տա-
խի տէյի՞լ մի տիր. պէլի, քէզալիք
30 թա'իֆէլէրին տիր. Չիւնքի խիթանը
իմանտան իլէ, վէ խիթանսըզլըղը իման
վասըթասըյլէ թէպրիր էտէն Ալլահ
31 պիր տիր. Իմտի իման վասըթասըյլէ
շէրի'աթը իպթալ էտէ՞ր մի իզ. Հա-
շա. անճագ շէրի'աթը սապիթ գըլա-
րըզ.

ՊԱՊ 4

1 Իմտի փէտէրիմիզ Ապրահամ ճէսէտ

2 ճիհէթիյլէ նէ՞ պուլտու՛ տէյէլիմ․ Զի-
րա էյէր Ապրահամ ա՛մալ իլէ թէպ-
րիր օլունմուշ իսէ, ֆախրը օլուր․ Լա-
3 քին 'ինտ Ալլահ տէյիլ տիր․ Զիրա քի-
թապ նէ՞ պույուրույօր․ Վէ Ապրահամ
Ալլահա իման էթտի, վէ պու անա սա-
4 լահ 'ատտ օլունտու․ Ամմա իշլէյէնէ
իւճրէթ 'ինայէթ թարիգիյլէ տէյիլ, ան-
5 ճագ պօրճ թարիգիյլէ սայըլըր․ Լաքին
իշլէմէյիպ՝ ֆագաթ ֆաճիրը թէպրիր
էտէնէ իման կէթիրէնին իմանը քէն-
6 տիսինէ սալահ 'ատտ օլունուր․ Նիթէ-
քիմ Տավուտ տախի Ալլահըն պիլա 'ա-
մէլ սալիհ 'ատտ էյլէտիյի ատէմին մու-
7 պարէքլիյինի զիքր էտէրէք, Նէ՜ մու-
պարէքտիր շօլ ատէմլէր քի 'իսեան-
լարը 'աֆվ օլունմուշ վէ կիւնահլարը
8 սէթր օլունմուշ տըր․ Նէ՜ մուպարէք
տիր շօլ ատէմ քի Ռապպ անա կիւնահ
9 սայմայ՝ տէտի․ Իմտի պու մուպարէք-
լիք խիթա՞ն իւզէրինէ մի, վէ եախօտ
քէզալիք խիթանսըզլըգ իւզէրինէ՞ մի
օլուր․ զիրա Ապրահամա իման սալահ
10 'ատտ օլունտու՝ տէրիզ․ Էօյլէ իսէ նէ՞
վէճհլէ 'ատտ օլունտու․ մախթո՞ւն մը,
վէ եախօտ զայր ի մախթուն օլտուղը
հալտէ մի․ մախթուն տէյիլ, ֆագաթ
զայր ի մախթուն օլտուղը հալտէ 'ատտ
11 օլունտու․ Վէ զայր ի մախթուն օլտու-
ղը հալտէ օլան իմանընըն սալահը մուհ-
րիւ օլմագ իւզրէ՝ խիթան իշարէթինի
ալտը․ թա քի անլէրէ քէզալիք սալահ
'ատտ օլունմագ իւզրէ, զայր ի մախ-
թուն օլուպ տա՝ իման էտէնլէրին ճում-
12 լէսինին փէտէրի օլա․ Վէ եալընըզ մախ-
թուն օլանլարա տէյիլ, անճագ փէտէ-
րիմիզ Ապրահամըն զայր ի մախթուն
օլտուղը հալտէ օլան իմանընըն իզլէրին-
տէ սիւլուք էտէնլէրէ տախի փիր ի
13 խիթան օլա․ Զիրա Ապրահամա եախօտ
նէսլինէ տիւնեանըն վարիսի օլմագլըգ
վա'տը՝ շէրի'աթ վասըթասըյլէ տէյիլ,
անճագ իման սալահը վասըթասըյլէ
14 վէրիլտի․ Զիրա էյէր էհլ ի շէրի'աթ օ-
լանլար վարիսլէր իսէ, իման ֆա՛իտէ-
15 սիզ վէ վա'տ լաղվ օլմուշ օլուր․ Զիրա
շէրի'աթ մուճիպ ի ղազապ տըր, չիւնքի
քի շէրի'աթ պուլունմատըղը եէրտէ
16 թէճավիւզ տախի եօգ տըր․ Պունա պի-
նա՛էն լութֆ իլէ օլմագ իւզրէ իման-
տան տըր, թա քի վա'տ պիւթիւն նէս-
լէ՝ եալընըզ շէրի'աթտան օլանլարա
տէյիլ, անճագ Ապրահամըն իմանըն-
17 տան օլանլարա տախի սապիթ օլա․ Վէ՛
Սէնի չօգ թա'իֆէլէրէ փէտէր թա'յին
էյլէտիմ՝ տէյիւ մէքթուպ օլտուղը իւզ-
րէ, օ քէնտիսինին իման կէթիրտիյի,
եա'նի էմվաթը իհեա էտէն վէ մէվճուտ
օլմայան շէյլէրի մէվճուտ կիպի չաղը-
րան Ալլահըն հուզուրընտա, ճիւմլէմի-
18 զին փէտէրի տիր․ Օլ տախի՝ Սէնին
նէսլին պէօյլէ օլաճագ տըր՝ տէյիւ պու-
յուրուլան քէլամա կէօրէ չօգ միլլէթ-
լէրին փէտէրի օլաճաղընտա իւմիտին
խիլաֆընտա իւմիտ իլէ իման էյլէտի․
19 Վէ իմանտա զա'իֆլէնմէյիպ՝ թագրի-
պէն եիւզ եաշընտա իքէն քէնտի ճէ-
սէտինինին արթըգ մէվթա կիպի պու-
լունտուղընա, Սառանըն տախի ռահմի-
նին մէվթա կիպի օլտուղընա տիգգաթ
20 էթմէտի․ Վէ ի'թիգատսըզլըգլէ Ալլա-
հըն վա'տընտա շիւպհէ էթմէյիպ՝ խու-
սուսա Ալլահա համտ էտէրէք, իման-
21 տա գուվվէթլէնիպ՝ Վա'տ էթտիյինի
իճրայա տախի գատիր իտիյինէ թէ-
22 եագգուն էթտի․ Պու էճլտէն անա սա-
լահ 'ատտ օլունտու․

23 Վէ անա 'ատտ օլունտուղը եալընըզ
24 անըն իչիւն եազըլմատը, Լաքին պիզիմ
իչիւն տախի, եա'նի Ռապպըմըզ Յիսու-
սը էմվաթտան իհեա էտէնէ իման է-
տէնլէր իչիւն 'ատտ օլունաճագ տըր․
25 Օլ տախի խաթալարըմըզ իչիւն էլէ վէ-
րիլիպ՝ պիզիմ թէպրիրիմիզ իչիւն ի-
հեա օլունտու․

ՊԱՊ 5

1 Իմտի պիզ իման իլէ թէպրիր օլունմուշ
օլմաղլէ, Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստո-
սըն վասըթասըյլէ 'ինտ Ալլահ սէլամէ-
2 թէ մալիք իզ․ Անըն վասըթասըյլէ
տախի իման իլէ պու սապիթ օլտուղու-
մըզ 'ինայէթէ վիւսուլէ նա՛իլ օլուպ

Ալլահըն ճէլալինին իւմիտիյլէ իֆթիխար
3 էտէրիզ. Վէ եալընըզ պու տէյիլ, ան-
ճագ մէշագգաթլարտա տախի իֆթի-
խար էտէրիզ, զիրա պիլիրիզ քի մէ-
4 շագգաթտան սապր, Վէ սապրտան
թէճրիպէ, վէ թէճրիպէտէն տախի իւ-
5 միտ հասըլ օլուր. Իւմիտ իսէ խճիլ
էթմէզ. զիրա պիզէ վէրիլէն Ռուհ իւլ
Գուտուսըն վասըթասըյլէ Ալլահըն մու-
հապպէթի գալպլէրիմիզէ տէօքիւլմիւշ
6 տիւր. Զիրա պիզ տահա զա'իֆ հալտէ
իքէն, Քրիստոս՝ վագթընտա ֆաճըր-
7 լար իչիւն ֆէտա ի ճան էթթի. Զիրա
տողրու քիմսէ իչիւն ֆէտա ի ճան էտէն
նատիր պուլունուր. լաքին քէրիմ պիր
ատէմ իչիւն պէլքի պիր քիմսէ ֆէ-
տա ի ճան էթմէյէ ճէսարէթ էտէր.
8 Ամմա պիզ տահա կիւնահքեարլար ի-
քէն Քրիստոսըն պիզիմ իչիւն ֆէտա ի
ճան էթմէսիյլէ, Ալլահ պիզէ օլան քէն-
9 տի մուհապպէթինի իզհար էտէր. Իմ-
տի անըն գանըյլէ շիմտի թէպրիր օ-
լունտուղումուզ թագտիրտէ, նէ' գատար
զիյատէ անըն վասըթասըյլէ ղազապ-
10 տան խէլաս պուլաճաղըզ. Զիրա էյէր
տիւշմէն իքէն Օղլունըն էօլիւմիւ վասը-
թասըյլէ Ալլահ իլէ սուլհ օլտուք իսէ,
սուլհ օլտուգտան սօնրա նէ' գատար
զիյատէ անըն հայաթըյլէ խէլաս պու-
11 լաճաղըզ. Վէ եալընըզ պու տէյիլ,
ֆագաթ շիմտի սէպէպ ի սուլհումուզ օ-
լան Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն
վասըթասըյլէ Ալլահ իլէ իֆթիխար է-
տէրիզ.

12 Իմտի նիճէ քի պիր ատէմին վասը-
թասըյլէ տիւնեայա կիւնահ, վէ կիւ-
նահըն վասըթասըյլէ էօլիւմ կիրտի ի-
սէ, պու վէճհիլէ տախի՝ ճիւմլէսի կիւ-
նահ իշլէտիքլէրինտէն, էօլիւմ ճէմի' ի
13 նասա կէչտի. Զիրա շէրի'աթատէք
տիւնեատա կիւնահ վար իտի, ֆագաթ
շէրի'աթ եօգ իքէն կիւնահ 'ատտ օ-
14 լունմազ. Վէ լաքին օլ կէլէճէք զա-
թըն նիւմունէսի օլան Ատէմին թէճա-
վիւզինա միւշապիհ կիւնահ իշլէմէյէն-
լէրին իւզէրինէ տախի՝ Ատէմտէն Մու-
սայա վարընճայատէք էօլիւմ սալթա-
նաթ էթտի.
15 Լաքին մա'սիյէթ նասըլ
իսէ՝ մէվհիպէ պէօյլէ տէյիլ տիր. զի-
րա էյէր պիրինին մա'սիյէթիյլէ նիչէլէր
ֆէվթ օլտուլար իսէ, տահա զիյատէ
Ալլահըն 'ինայէթի վէ պիր ատէմին՝
եա'նի Յիսուս Քրիստոսըն 'ինայէթիյլէ
օլան 'աթիյէ չօգլար իւզէրինէ թէզայ-
16 իւտ էթտի. Վէ 'աթիյէ՝ կիւնահ էտէն
պիր ֆէրտին սէպէպի իլէ օլան հիւքմ'ա
միւշապիհ տէյիլ տիր. զիրա հիւքմ
պիր մա'սիյէթտէն մահքիւմիյէթ իչիւն
օլտու, ամմա մէվհիպէ չօգ մա'սիյէթ-
17 լէրտէն թէպրիր իչիւն օլտու. Զիրա է-
յէր պիրինին մա'սիյէթինտէն նաշի էօ-
լիւմ պիրինին սէպէպիյլէ սալթանաթ
էթտի իսէ, նէ գատար զիյատէ 'ինա-
յէթ վէ սալահ 'աթիյէսինին ֆէյզինի
ալանլար պիրինին՝ եա'նի Յիսուս Քրիս-
տոսըն վասըթասըյլէ հայաթտա սալ-
18 թանաթ էտէճէքլէր տիր. Իմտի պու
թագտիրտէ պիրինին մա'սիյէթի սէ-
պէպիյլէ հէ-ր ճիւմլէ ատէմլէր 'ալէյ-
հինէ նասըլ հիւքմ օլունտու իսէ,
պէօյլէճէ պիրինին սալահը վասըթա-
սըյլէ տախի [illegible] ճիւմլէ ատէմլէրէ
19 թէպրիր ի հայաթ օլտու. Զիրա պիր
ատէմին իթա'աթսըզլըղը սէպէպիյլէ
չօգլար կիւնահքեար օլտուղու կիպի, պի-
րինին իթա'աթը իլէ տախի չօգլար սա-
20 լիհ օլաճագլար տըր. Վէ մա'սիյէթին
իզտիյատը իչիւն շէրի'աթ արայա կիր-
տի. լաքին կիւնահըն իզտիյատ պուլ-
տուղու եէրտէ 'ինայէթ զիյատէսիյլէ իզ-
21 տիյատ պուլտու. Թա քի կիւնահ էօ-
լիւմ իլէ սալթանաթ էթտիյի միսիլ-
լիւ, 'ինայէթ տախի, Ռապպըմըզ Յի-
սուս Քրիստոս վասըթա օլարագ, սալահ
իլէ էպէտի հայաթ իչիւն սալթանաթ
էտէ.

ԳԱՊ 6

1 Իմտի նէ՞ տէյէլիմ, 'ինայէթին իզտի-
յատը իչիւն կիւնահտա տէվամ էտէ-
2 լի՞մ մի. Հաշա. պիզ կիւնահա նիսպէթ-
լէ էօլմիւշ պուլունտուղումուզ հալտէ՝
արթըգ անտէ նա՞սըլ եաշայա պիլիրիզ.

3 Պիզտէն Քրիստոս Յիսուսա վաֆթիզ
օլունանլարըն՝ անըն էօլիւմիւնէ վաֆ-
թիզ օլունտըգլարընը պիլմէ՞զ մի սի-
4 նիզ։ Իմտի էօլիւմէ օլան վաֆթիզին
վասըթասըյլէ անըն իլէ պէրապէր
տէֆն օլունտըգ, թա քի Քրիստոս փէ-
տէրին ճէլալիյլէ էմվաթտան իհեա օ-
լունտըղը կիպի, քէզալիք պիզ տախի
5 հայաթ ը ճէտիտէտէ եիւրիւյէլիմ։ Զի-
րա էյէր էօլիւմիւնիւն միւշապէհէթին-
տէ քէնտիսի իլէ հէմ վիւճուտ օլտըգ
իսէ, գըյամէթի միւշապէհէթինտէ տա-
6 խի օլաճաղըզ։ Զիրա արթըգ կիւնահա
գուլլըգ էթմէմէք իչիւն, կիւնահ ճէ-
սէտի իպթալ օլունմասը իչիւն՝ պիզիմ
էսքի ատէմիմիզ անըն իլէ պէրապէր
7 սալպ օլունտըղընը պիլիրիզ։ Չիւնքի
[illegible] էօլմիւշ օլան ատէմ կիւնահ-
8 տան թէպրիյէ օլունմուշ օլուր։ Վէ է-
յէր Քրիստոս իլէ պէրապէր էօլտիւք
իսէ, անըն իլէ պէրապէր եաշայաճաղը-
9 մըզա տախի ինանըրըզ։ Չիւնքի Քրիս-
տոս էմվաթտան իհեա օլունտըգտան
սօնրա, թէքրար էօլմէյէճէյինի, վէ
արթըգ էօլիւմ անա մուսալլաթ օլմա-
10 յաճաղընը պիլիրիզ։ Զիրա պունուն
էօլմէսի պիր քէրրէ կիւնահ իչիւն էօլ-
մէք օլուպ՝ եաշամասը տախի Ալլահ ի-
11 չիւն եաշամագ տըր։ Քէզալիք սիզ տա-
խի քէնտիլէրինիզի կիւնահա էօլիւ,
ամմա Ռապպըմըզ Քրիստոս Յիսուստա
12 Ալլահա տիրի 'ատտ էյլէյինիզ։ Պինաէ՛ն
'ալէյհ ֆանի ճէսէտլէրինիզտէ՝ շէհվէթ-
լէրինճէ անա իթա'աթ էթմէնիզ իչիւն
13 կիւնահ սալթանաթ էթմէսին։ Ա'զանը-
զը տախի հագգըզլըղըն ալէթլէրի օ-
լարագ կիւնահա թէսլիմ էթմէյինիզ.
ամմա քէնտիլէրինիզի էմվաթտան հա-
յաթ պուլանլար կիպի Ալլահա, վէ ա'-
զանըզը սալահ ալէթլէրի օլարագ՝ Ալ-
14 լահա թէսլիմ էտինիզ։ Զիրա շէրի'աթ
թահթընտա օլմայըփ՝ 'ինայէթ թահ-
թընտա պուլունտուղունըզտան, կիւնահ
իւզէրինիզէ մուսալլաթ օլմայաճագ
տըր։
15 Իմտի նէ՞ տէյէլիմ. շէրի'աթ թահթըն-
տա օլմայըփ՝ 'ինայէթ թահթընտա
պուլունտուղումըզ իչիւն կիւնահ իշլէյէ-
16 լի՞մ մի. հաշա։ Պիլմէ՞զ մի սինիզ քի՝
քէնտինիզի իթա'աթ իչիւն հէր քիմէ
գուլ օլմագ իւզրէ թէսլիմ էտէրսէ-
նիզ, իթա'աթ էթտիյինիզ քիմսէյէ,
եա մուճիպ ի մէվթ օլան կիւնահա՝ վէ
եախօտ մուճիպ ի սալահ օլան իթա'ա-
17 թա գուլ սընըզ։ Ամմա Ալլահա շիւքիւր
օլսուն քի կիւնահըն գուլլարը իտինիզ
իսէ տէ, սիզէ թէսլիմ օլունան թա'լի-
մին սուրէթինէ գալպտէն իթա'աթ էյ-
18 լէտինիզ։ Վէ կիւնահտան ազատ օլ-
տըգտան սօնրա, սալահա գուլ օլտը-
19 նըզ։ Թէնինիզին զա'իֆլիյի սէպէպին-
տէն ինսանճա սէօյլէյօրըմ. զիրա ա'-
զանըզը 'իսեան իչիւն նափաքլիք վէ
'իսեանա գուլ օլմագ իւզրէ՝ թէսլիմ
էթմիշ օլտըղընըզ վէճհլէ, շիմտի տա-
խի ա'զանըզը թէգատտիւս իչիւն սա-
լահա գուլ օլմագ իւզրէ թէսլիմ էտի-
20 նիզ։ Զիրա կիւնահըն գուլլարը պու-
լունտըղընըզ զէման սալահտան ազատ
21 իտինիզ։ Ամմա շիմտի ութանտըղընըզ
նէսնէլէրտէն օ զէման նէ՞ սէմէրէ
կէօրտիւնիւզ. զիրա անլէրին նէթիճէ-
22 սի էօլիւմ տիւր։ Լաքին շիմտի կիւնահ-
տան ազատ օլուպ՝ Ալլահա գուլ օլտը-
ղընըզ հալտէ, սէմէրէնիզ վար, եանի
թէգատտիւս, վէ նէթիճէսի տախի հա-
23 յաթ ը էպէտիյէ տիր։ Զիրա կիւնահըն
իւճրէթի էօլիւմ տիր. ամմա
Ալլահըն մէվհիպէսի Ռապպըմըզ Քրիս-
տոս Յիսուս վասըթասըյլէ հայաթ ը է-
պէտիյէ տիր։

ՊԱՊ 7

1 Էյ պիրատէրլէր, ատէմ 'էօմրիւ օլ-
տուգճա՝ շէրի'աթ հիւքիւմէթ էթտիյի-
նի պիլմէ՞զ մի սինիզ. (շէրի'աթը պի-
2 լէնլէրէ սէօյլէյօրըմ.) Զիրա զէվճէ՝
զէվճի հայաթտա իքէն՝ շէրի'աթ մու-
ճիպինճէ անա պաղլը տըր. ամմա էյէր
զէվճի վէֆաթ էտէրսէ, զէվճի հագ-
գընտա օլան շէրի'աթտան ազատ օլուր։
3 Իմտի զէվճի սաղ օլտուգճա, պիրէր պիր
էրէ վարըրսա, զանիյէ տէնիլիր.

ամմա գօճասը վէֆաթ էյլէրսէ, օլ շէրի՛աթտան ազատ օլուր՝ հաթթա աքէր պիր էրքէ վարըրսա պիլէ զանիյէ օլմազ։
4 Պէօյլէճէ, էյ գարտաշլարըմ, սիզ տախի, Ալլահա մէյվէ կէթիրմէմիզ իչին պիր գայրիսինէ՝ եա՛նի էօլիւլէրտէն գըյամ էտէնէ վարմագ իչին, Քրիստոսուն ճէսէտի վասըթասըյլէ շէրի՛աթա էօլիւք օլտունուզ։
5 Զիրա պիզ ճիսմանի իքէն, շէրի՛աթ վասըթասըյլէ վուգուա՛ կէլէն կիւնահլարըն հէվէսլէրի էօլիւմէ մէյվէ կէթիրմէք իչին ազալարըմըզտա իշլէր իտի։
6 Շիմտի իսէ պիզի զապթ էտէն շէյէ էօլիւպ շէրի՛աթտան ազատ օլտուգ, թա քի հարֆին էսքիլիյինտէ տէյիլ, անճագ րուհ եէնիլիյինտէ խըզմէթ էտէլիմ։
7 Իմտի նէ՞ սէօյլէյէլիմ. շէրի՛աթ կիւնահ մը տըր. հաշա. մէ լաքին շէրի՛աթ վասըթասըյլէ օլմասայտը, կիւնահը պիլմէզ իտիմ, զիրա էյէր շէրի՛աթ՝ Թամա՛ էթմէյէսին՝ տէմիշ օլմասայտը, թամա՛ը պիլմէզ իտիմ։
8 Ամմա կիւնահ էմրին վասըթասըյլէ ֆըրսաթ պուլուպ պէնտէ հէր նէվ՛ թամա՛ հասըլ էթթի. զիրա շէրի՛աթ եօգ իքէն, կիւնահ մէյյիթ իտի։
9 Պէն իսէ պիր վագըթ շէրի՛աթսըզ տիրի իտիմ. մէ լաքին էմիր կէլինճէ կիւնահ տիրիլտի, պէն իսէ էօլտիւմ։
10 Վէ օլ մուճիպ ի հայաթ օլան էմիր պանա մուճիպ ի մէմաթ պուլունտու։
11 Զիրա կիւնահ էմրին վասըթասըյլէ ֆըրսաթ պուլուպ պէնի ալտաթտը, վէ անընլա պէնի էօլտիւրտիւ։
12 Իմտի շէրի՛աթ մուգատտէս, վէ էմիր մուգատտէս վէ հագգ վէ էյի տիր։
13 Իմտի իսէ էյի օլան նէսնէ պանա մէօվթի՞ սէպէպ օլտու. հաշա. անճագ կիւնահ՝ կիւնահ օլտուղու պէլլի օլսուն իչին, թա քի օլ էյի նէսնէնին վասըթասըյլէ պանա էօլիւմ հասըլ էթթիրմէքլէ կիւնահ խատտըն աշըրը օլա, շէօյլէ քի կիւնահ էմրին վասըթասըյլէ հատտէն զիյատէ գապահաթլը օլա։
14 Զիրա շէրի՛աթըն րուհանի օլտուղունը պիլիրիզ. ամմա պէն կիւնահ ալթընտա սաթըլմըշ ճիսմանի իմ։
15 Զիրա իշլէտիյիմի թանըմամ, չիւնքի իսթէտիյիմի իշլէմէյօրըմ, ամմա նէֆրէթ էթտիյիմ նէսնէյի իշլէյօրըմ։
16 Վաքը էյէր իսթէմէտիյիմի իշլէյօրսամ, շէրի՛աթըն էյի օլտուղունը թաստիգ էտիյօրըմ։
17 Իմտի անը իշլէյէն արթըգ պէն տէյիլ իմ, ամմա իչիմտէ սաքին օլան կիւնահ տըր։
18 Զիրա պէնտէ եա՛նի թէնիմտէ էյիլիք սաքին օլմատըղընը պիլիրիմ. չիւնքի իսթէմէք պէնտէ հազըր իսէ տէ էյի շէյի իշլէմէքլիյի պուլամայօրըմ։
19 Զիրա իսթէտիյիմ էյիլիյի իշլէմէյիպ, իսթէմէտիյիմ քէօթիւլիւյի իշլէյօրըմ։
20 Վէ էյէր պէն իսթէմէտիյիմի իշլէյօրսամ, արթըգ անը իշլէյէն պէն տէյիլ իմ, անճագ պէնտէ սաքին օլան կիւնահ տըր։
21 Իմտի պէն քէնտիմտէ պու գանունը պուլույօրըմ, եա՛նի էյիլիք էթմէյի իսթէտիյիմտէ քէօթիւլիւք պէնտէ հազըր տըր։
22 Զիրա պաթընի ատէմէ կէօրէ Ալլահըն շէրի՛աթընտան հազզ էտէրիմ։
23 Ամմա ա՛զալարըմտա պուլունան գանունը քի զիհնիմին գանունույլա ճէնքլէշէրէք, պէնի ա՛զալարըմտա օլան կիւնահըն գանունունա էսիր էտէն պիր գայրի գանունը կէօրիւյօրըմ։
24 Պէն նէ՛ պիչարէ ատէմ իմ, պու էօլիւմիւն ճէսէտինտէն պէնի քի՞մ խալաս էտէճէք։
25 Ռապպիմիզ Յիսուս Քրիստոսուն վասըթասըյլէ Ալլահա շիւքիւր էտէրիմ։ Իմտի հալա պէն քէնտիմ զիհնիմ իլէ Ալլահըն շէրի՛աթընա, վէ ֆագաթ թէն իլէ կիւնահըն գանունունա գուլլուգ էտէյօրըմ։

ԲԱԲ 8

1 Իմտի Քրիստոս Յիսուսա օլուպ՝ թէնճէ տէյիլ [անճագ րուհճա] սիւլուք էտէնլէրէ՛ աէյհինէ շիմտի հիչ պիր հիւքիւմ եօգ տըր։
2 Զիրա Քրիստոս Յիսուստա օլան հայաթ րուհունուն գանունու պէնի կիւնահ վէ էօլիւմ գանունունտան ազատ էթթի։
3 Զիրա շէրի՛աթ թէն սէպէպիյլէ ա՛ճիզ օլտուղու հալտէ իճրա էտէմէտիյինի Ալլահ քէնտի Օղլունը կիւնահլը թէն միւշապէհէ-

թինտէ վէ կիւնահ իչիւն իրսալ էտիպ,
կիւնահ 'ալէյհինտէ թէնտէ հիւքմ էտէ-
4 րէք իճրա էյլէտի․ Թա քի շէրի՛աթըն
ահքեամը պիզտէ, եա՛նի թէնճէ տէ-
յիլ, անճագ Րուհճա սիւլուք էտէն-
5 լէրտէ իթմամ օլունա․ Զիրա ճիսմանի
օլանլար ումուրը ճիսմանիյէյէ՝ վէ րու-
հանի օլանլար ումուրը րուհանիյէյէ
6 սարֆը էֆքեար էտէրլէր․ Զիրա էֆ-
քեարը ճիսմանիյէ էօլիւմ տիր, ամմա
էֆքեարը րուհանիյէ հայաթ վէ սէլա-
7 մէթ տիր․ Չիւնքի էֆքեարը ճիսմանիյէ
Ալլահա 'ատավէթ տիր, զիրա Ալլահըն
շէրի՛աթընա իթա՛աթ էթմէզ, վէ հէմ
8 տէ էտէմէզ․ Իմտի ճիսմանի օլանլար
9 Ալլահա մագպուլ օլամազ․ Լաքին սիզ՝
Ալլահըն Րուհը սիզտէ սաքին օլտուղը
թագտիրտէ, ճիսմանի օլմայըպ՝ անճագ
րուհանի սինիզ․ վէ էյէր պիր քիմսէտէ
Քրիստոսըն Րուհը եօգ իսէ, օլ քիմսէ
10 անըն տէյիլ տիր․ Վէ էյէր Քրիստոս
սիզտէ իսէ, Ֆիլ վագը՝ ճէսէտ կիւնահ
սէպէպինտէն մէյիթ տիր, ամմա րուհ
11 սալահ սէպէպինտէն հայաթ տըր․ Վէ
էյէր Յիսուսը էմվաթտան իհեա էտէ-
նին Րուհը սիզտէ սաքին իսէ, Քրիս-
տոսը էմվաթտան իհեա էտէն՝ սիզտէ
սաքին օլան քէնտի Րուհը վասըթա-
սըյլէ սիզին ֆանի ճէսէտլէրինիզի տա-
խի տիրիլտէճէք տիր․
12 Իմտի, էյ պիրատէրլէր, պու սուրէթ-
տէ թէնճէ եաշամագ իչիւն թէնէ պօրճ-
13 լու տէյիլ իզ․ Զիրա էյէր թէնճէ եա-
շար իսէնիզ, էօլէճէքսինիզ․ ամմա է-
յէր Րուհ իլէ ա'մալի ճիսմանիյէյի ի՛-
տամ էտէրսէնիզ, եաշայաճագսընըզ․
14 Զիրա Ալլահըն Րուհը քիմլէրէ տէլալէթ
էտէրսէ, Ալլահըն օղուլլարը անլէր տիր․
15 Զիրա սիզ թէքրար մուճիպ ի խավֆ օ-
լան էսիրլիք րուհընը ալմատընըզ, ան-
ճագ օղուլլուգ րուհընը ալտընըզ, քի
անըն իլէ Ապպա, Փէտէր տէյիւ նիտա
16 էտէրիզ․ Օլ րուհ քէնտիսի պիզիմ էվ-
լատ Ալլահ օլտուղումուզա րուհումուզ իլէ
17 պէրապէր շէհատէթ էտէր․ Վէ էյէր
էվլատ իսէք, քէզալիք վարիսլէր իզ,
Ալլահըն վարիսլէրի վէ Քրիստոսըն մի-
րաս շէրիքլէրի իզ, թա քի անըն իլէ
պէրապէր էլէմ չէքտիյիմիզ սուրէթ-
տէ, պէրապէր տախի ճէլալէ նա՛իլ օ-
լալըմ․
18 Զիրա հիսապ էտէրիմ քի՝ շիմտիքի
զէմանըն էլէմլէրի պիզիմ իչիւն միւն-
քէշիֆ օլաճագ ճէլալէ գըյասէն պիր
19 շէյ տէյիլ տիր․ Չիւնքի մախլուգ քէ-
մալ ի հասրէթ իլէ Ալլահըն օղուլլարընըն
միւնքէշիֆ օլմասընա մունթազըր տըր․
20 Զիրա մախլուգ քէնտի իրատէթիյլէ
տէյիլ, անճագ քէնտիսինի թապի՛ էթ-
տիրէնին սէպէպինտէն պաթըլլըգա թա-
21 պի՛ օլտու, Պու ումիտ իլէ քի մախ-
լուգ տախի պիզզաթ ֆէսատըն գուլ-
լուղընտան գուրթուլուպ էվլատ Ալլա-
հըն հիւրրիյէթ ու ճէլիլէսինէ նա՛իլ օ-
22 լա․ Չիւնքի պիլիրիզ քի մախլուգ շիմ-
տիյէ տէկին պիրլիքտէ ահ իլէ աղըր
23 չէքմէյինի պիլիրիզ․ Վէ եալընըզ պու
տէյիլ, անճագ պիզ Րուհըն իլք մէյ-
վէսինէ մալիք օլանլար պիլէ օղուլլուգ՝
եա՛նի ճէսէտիմիզին խէլասընա մուն-
թազըր օլարագ, քէնտիմիզ տախի իչ-
24 րունիմիզտէ ահ չէքէրիզ․ Զիրա ումիտ
իլէ խէլաս պուլտուգ․ Լաքին կէօրիւնէն
ումիտ ումիտ տէյիլ տիր, զիրա պիր
քիմսէ կէօրտիւյիւ շէյէ նէ ի-
25 չիւն ումիտ էտէր․ Լաքին էյէր կէօր-
մէտիյիմիզ շէյէ ումիտ էտէրսէք, սապր
26 իլէ պէքլէրիզ․ Վէ քէզալիք Րուհ տա-
խի զա՛ֆլարըմըզա մու՛ավէնէթ էտէր․
զիրա վաճիպ օլտուղը կիպի նասըլ տու՛ա
էտէճէյիմիզի պիլմէյօրըզ․ ամմա Րուհ
քէնտիսի պէյան իլէ պէյան օլունամազ
ահլէրիլէ պիզիմ իչիւն շէֆա՛աթ էտէր․
27 Վէ գալպլէրի թէֆթիշ էտէն տախի
մուգատտէսլէր իչիւն Ալլահըն իրա-
տէսինէ կէօրէ շէֆա՛աթ էթտիյին-
տէն՝ Րուհըն մուրատը նէ իտիյինի պի-
լիր․
28 Վէ թագտիրի ուզրէ տա՛վէթ օլու-
նան՝ Ալլահը սէվէնլէրին խայրընա
ճիւմլէ շէյլէրին պէրապէր իշլէտիյինի
29 պիլիրիզ․ Զիրա էզէլտէն պիլտիյի քիմ-
սէլէրի քէնտի Օղլունըն սուրէթինէ մի-
շապիհ օլմագա թագտիր էյլէտի, թա

քի չօգ պիրատէրլէր արասընտա օ իլք
30 օլա։ Վէ Թագտիր էթտիյի քիմսէլէրի
տա'վէթ էյլէտի. վէ տա'վէթ էթտիյի
քիմսէլէրի Թէպրիր էյլէտի. վէ տախի
Թէպրիր էթտիյի քիմսէլէրի Թա'զիզ
31 էյլէտի։ Իմտի պու շէյլէրէ նէ՞ տէյէլիմ.
Ալլահ պիզիմ իլէ օլտըղը Թագտիրտէ
32 'ալէյհիմիզտէ քի՞մ օլա պիլիր. Քէնտի
Օղլընը էսիրկէմէյիպ անը պիզիմ ճիւմլէմիզ իչիւն Թէսլիմ էյլէյէն՝ անըն իլէ
պէրապէր հէր շէյի տախի պիզէ նա՞սըլ
33 իհսան էթմէյէճէք տիր։ Ալլահըն միւնթախապլարընը քի՞մ իթթիհամ էտէճէք տիր. Թէպրիր էտէն Ալլահ տըր,
34 'Ալէյհլէրինտէ հիւքմ էտէն քի՞մ տիր.
Վէֆաթ էտիպ՝ խուսուսա գըյամ էտէն, վէ Ալլահըն սաղընտա օլուպ՝ պիզիմ իչիւն շէֆա'աթ էտէն տախի Քրիս-
35 տոս տըր։ Պիզի Քրիստոսըն մուհապպէթինտէն քի՞մ այըրաճագ տըր. էլէ՞մ մի, մուզայագա՞ մը, Թէ'ատտի՞
մի, աճլը՞գ մը, չըփլագլը՞գ մը, մու-
36 խաթարա՞ մը, գըլը՞ճ մը. Նիթէքիմ՝
Սէնին իչիւն հէր կիւն գաթլ օլունուրըզ. պօղազլանաճագ գօյունլար հիսապընտա իզ՝ տէյիւ մուհարրէր տիր։
37 Ամմա պունլարըն ճիւմլէսինտէ պիզի
սէվէնին վասըթասըյլէ պիզ քիւլլիյէ
38 ղալիպ օլուրըզ։ Զիրա Թահգիգ պիլիրիմ քի՝ նէ մէվթ, նէ 'էօմր, նէ մէլա'իքէ, նէ րու'էսա, նէ գուվվէթլէր,
39 նէ հազըր, նէ կէլէճէք շէյլէր, նէ
իւքսէքլիք, նէ տէրինլիք, նէ ախէր
պիր մախլուգ Ռապպըմըզ Քրիստոս Յիսուստա օլան Ալլահըն մուհապպէթինտէն պիզի այըրմաղա գատիր օլմայաճագ տըր։

ՊԱՊ 9

1 Քրիստոստա հագիգաթ սէօյլէրիմ,
եալան սէօյլէմէմ, (պանա զամիրիմ
տախի Ռուհ իւլ Գուտուս իլէ շահիտ տիր,)
2 Քի 'ազիմ հիւզնիւմ վէ գալպիմտէ լա-
3 եէնգաթի՝ տէրտիմ վար տըր։ Զիրա
պիրատէրլէրիմ, եա'նի Թէն ճինսէ[illegible]լէ ագրապալըմըն եէրինէ պէն քէնտիմ
Քրիստոստան մահրում օլայըմ տէյիւ
4 արզու էտէր իտիմ. Անլէր Իսրայէլլի
օլուպ՝ օղուլլըգ վէ ճէլալ վէ 'ահտլէր
վէ վազ'ը շէրի'աթ վէ 'իպատէթ վէ
5 վա'տլէր անլէրին տիր. Ապա տախի
անլէրին օլուպ՝ Քրիստոս տախի Թէն
ճիհէթիյլէ անլէրտէն տիր. ճիւմլէնին
իւզէրինէ Օ իլ էլ էպէտ Ալլահ ը միւ-
6 պարէք տիր։ Ամին։ Ամմա Ալլահըն քէլամը եէրէ տիւշտիւ՝ տէմէք տէյիլ տիր.
զիրա պէնի Իսրայէլտէն օլանլարըն
7 ճիւմլէսի Իսրայէլ տէյիլ տիր։ Հէմ տէ
Ապրահամըն նէսլի օլտուգլարը իչիւն ճիւմլէսի էվլատ տէյիլ, Փագաթ՝ Սանա Իսհագտան նէսլ 'ատտ օլունաճագ տըր՝
8 տէնիլտի։ Եա'նի Թէն ճիհէթիյլէ էվլատ
օլանլար էվլատ Ուլլահ օլմայըպ, անճագ վա'տ ճիհէթիյլէ օլան էվլատ նէսլ
9 սայըլըր։ Զիրա վա'տըն քէլամը պու
տուր, եա'նի՝ Պու վագըթտա կէլէճէյիմ, վէ Սառայա պիր օղուլ օլաճագ
10 տըր։ Վէ եալընըզ պու տէյիլ, ամմա
Ռիպգա տախի պիր զաթ եա'նի փէտէրիմիզ Իսհագտան համիլէ օլտըղը հալ-
11 տէ, Չօճուգլար տահա տօղմազտան վէ
պիր խայր եա շէրր իշլէմէզտէն էվվէլ՝
Ալլահըն քէնտի ինթիխապըյլէ Թագտիրինին ('ամէլլէրտէն օլմայըպ, անճագ տա'վէթ էտէնտէն) սապիթ օլմա-
12 սը իչիւն, Մէրգումէյէ՝ Պէօյիւյիւ քիւչիւյիւնէ գուլլուգ էտէճէք տիր՝ պու-
13 յուրուլտը։ Նիթէքիմ Եա'գուպը սէվտիմ, 'Էսավա իսէ պուղզ էթտիմ՝ տէյիւ մուհարրէր տիր։
14 Իմտի նէ՞ տէյէլիմ. Ալլահտա հագ-
15 սըզլըգ վա՞ր մը տըր. հաշա. Չիւնքի
Մուսայա խիթապէն՝ Մէրհամէթ էտէճէյիմէ մէրհամէթ էտէրիմ, վէ շէֆգաթ էտէճէյիմէ շէֆգաթ էտէրիմ՝
16 տէյիւ պույուրտու։ Պու Թագտիրտէ՝
իսթէյէնին եահօտ գօշանըն եէտինտէ
տէյիլ, անճագ մէրհամէթ էտէն Ալլա-
17 հըն նէզտինտէ տիր։ Զիրա Ֆիր'օնա Քիթապ՝ Սէնի հէման պունուն իչիւն, եա'նի սէնտէ գուտրէթիմի իզհար էթմէք,
վէ իսմիմ պիւթիւն զէմինտէ իլան օլունմագ իչիւն իգամէ էյլէտիմ՝ տէյիւ

18 պույուրուր։ Պինաէն 'ալէյհ տիլէտիյինէ
մէրհամէթ էտէր, վէ տիլէտիյինի
19 փէքլէնտիրիր։ Իմտի պանա տէյէճէքսին
քի՝ Տահա նիչին գապահաթ
պուլուր. զիրա անըն միրատընա քի՞մ
20 մուգավէմէթ էթմիշ տիր։ Վէ լաքին,
էյ ատէմ, սէն քի՞մ սին քի Ալլահա
ի'թիրազ էտէրսին. մասնու՛ սանի'ինէ՝
Պէնի նիչին պէօյլէ եափտըն տէյէպիլի՞ր
21 մի։ Պիր խամուրտան պիրի գապ
շէրաֆէթ իչիւն, տիյէրինի տախի
մէզէլլէթ իչիւն եափմաղա չէօմլէքճինին
պալչըգ իւզէրինէ գուտրէթի եօ՞գ
22 մու։ Իմտի էյէր Ալլահ գազապընը կէօսթէրմէք
վէ գուտրէթինի պիլտիրմէք
միւրատ իյէ, հէլաքէ հազըր օլան գազապ
գապլարընա չօք սապըրլըգ իլէ թէհամմիւլ
23 էթտի, վէ մուգատտէմա 'իզզէթէ
թէհիյէ էյլէտիյի մէրհամէթ
24 գապլարը, եա'նի պիզ հալընըզ եէհուտիլէրտէն
տէյիլ, ամմա թա'իֆէլէրտէն
տախի տա'վէթ էթտիյի քիմսէլէր
հագգընտա զէնկին իզզէթինի պիլտիրմէք
25 իսթէմիշ իսէ, նէ՞ տէյէպիլիր. Նիթէքիմ
տախի Հօշէ'ատա՝ Գավմիմ օլմայանա՝
գավմիմ, վէ մահպուպ օլմայանա
26 մահպուպըմ տէյէճէյիմ. Վէ վագը'
օլա քի՝ Սիզ գավմիմ տէյիլ սինիզ՝
տէնիլտիյի մահալտէ, օրատա հայյ օլան
Ալլահըն օղուլլարը թէսմիյէ օլունաճագլար
տըր՝ տէյիւ պույուրուր։
27 Վէ Իշա'եա Իսրայէլին հագգընտա նիտա
էտէր քի՝ Էյէր պէնի Իսրայէլին
'ատէտի տէնիզին գումը գատար օլսա,
անճագ պագիյյէսի խըլաս պուլաճագ
28 տըր. Զիրա 'ատալէթ իլէ էմրի իթմամ
իլէ թէքմիլ էտէճէք տիր չիւնքի
Ռապպ եէր իւզէրինտէ մուխթասար
29 էմրի իճրա էտէճէք տիր։ Վէ նիթէքիմ
Իշա'եա մուգատտէմա սէօյլէտիյի
կիպի՝ Էյէր Ռապպ իւլ Ճիւնուտ պիզէ
նէսլ պըրագմասայտը, Սատում կիպի
օլուր Գամօրայա պէնզէմիշ օլուր իտիք։
30 Իմտի նէ՞ տէյէլիմ. սալահը թա'գիպ
էթմէյէն թա'իֆէլէր սալահա, եա'նի
իմանտան օլան սալահա նա'իլ օլտուլար։
31 Վէ լաքին Իսրայէլ սալահ գա'իտէսինի
թա'գիպ էյլէմիշ իքէն, սալահ գա'իտէ-
32 սինէ նա'իլ օլմատը։ Նիչին. զիրա իման
իլէ տէյիլ, կէօյա 'ամալ ի շէրի'աթլէ
արատըլար. Չիւնքի օլ թէօքէզ թա-
33 շընա չարփըլտըլար. Նիթէքիմ իշթէ
Սիօնտա պիր թէօքէզ թաշը վէ պիր
սիւրչմէ գայասը գօյարըմ, վէ օնա հէր
իման էտէն խըճիլ օլմայաճագ տըր՝
տէյիւ մէքթուպ տուր։

ՊԱՊ 10

1 Էյ գարտաշլէր, պէնիմ գալպիմին
արզուսու վէ Իսրայէլ իչիւն Ալլահա
2 նիյազըմ խըլաս պուլմալարը տըր։ Զիրա
հագգլարընտա շէհատէթ էտէրիմ
քի՝ անլէրին Ալլահա մախսուս գայրէթի վար, լա-
3 քին 'իլմ ճիհէթիյլէ տէյիլ տիր։ Չիւնքի
անլէր Ալլահըն վէրտիյի սալահը
պիլմէյիփ՝ քէնտիլէրինին սալահընը
սապիթ էթմէյէ ճէհտ էյլէտիքլէրիյլէ,
Ալլահըն սալահընա մութի' օլմատըլար։
4 Զիրա հէր իման էտէնէ մուճիպի սալահ
օլմագ իչիւն շէրի'աթըն նիհայէթի
Քրիստոս տուր։
5 Չիւնքի Մուսա շէրի'աթտան օլան
սալահ հագգընտա՝ Պու շէյլէրի իճրա
էտէն ատէմ անլար իլէ եաշայաճագ
6 տըր՝ տէյիւ թահրիր էտէր։ Ամմա իմանտան
օլան սալահ՝ Քէնտի գալպինտէ
տէմէյէսին քի՝ Սէմայա քի՞մ չըգաճագ
տըր՝ (եա'նի Քրիստոսը էն-
7 տիրմէք իչիւն.) Եախօտ՝ Հավիյէյէ
քի՞մ ինէճէք տիր՝ (եա'նի Քրիստոսը
էմվաթտան չըգարմագ իչիւն.) տէյիւ
8 պույուրուր։ Ամմա նէ՞ տէյօր. Քէլամ
(եա'նի վա'զ էթտիյիմիզ իման քէլամը)
սանա եագըն տըր, աղզընտա վէ գալ-
9 պինտէ տիր. Շէօյլէ քի Յիսուսըն Ռապպ
օլտուղունու աղզընլէ իգրար էտիփ՝ Ալ-
լահ անը էմվաթտան իհեա էթտիյինէ
գալպին իլէ ինանըրսան, խըլաս պու-
10 լաճագսըն։ Զիրա սալահ իչիւն գալպ
իլէ իման, վէ խըլաս իչիւն աղըզ իլէ
11 իգրար գըլընըր։ Զիրա Քիթապ՝ Անա
հէր քիմ իման էտէրսէ խըճիլ օլմայաճագ

12 տըր՝ պույուրուր։ Զիւնքի Եէհուտի իլէ Եունանինին ֆարգը եօգտուր. զիրա ճիւմլէնին Րապպը քէնտիսի օլուպ՝ քէնտինէ տուա էտէնլէրին ճիւմլէսինէ 13 ղանի տըր։ Զիրա հէր քիմ Րապպըն իսմինէ տուա էտէրսէ՝ խէլաս պուլաճագ տըր։

14 Իմտի իման էթմէտիքլէրի զաթա նա՛սըլ տուա էտէճէքլէր. վէ հաքգընտա իշիթմէտիքլէրի զաթա նա՛սըլ իման էյլէյէճէքլէր. վէ վա՛զ էտէն եօգ իքէն 15 նա՛սըլ իշիտէճէքլէր. Վէ իրսալ օլունմատըգճա՝ նա՛սըլ վա՛զ էտէճէքլէր. Նիթէքիմ՝ Սէլամէթ թէպշիր էտէնլէրին, հէման խայըրլը շէյլէր թէպշիր էտէնլէրին այագլարը նէ՛ կիւզէլ տիր՝ 16 տէյիւ մուհարրէր տիր։ Լաքին պէշարէթէ ճիւմլէսի իթա՛աթ էթմէտի, զիրա Իշա՛եա՝ Եա Րապպ, վէրտիյիմիզ 17 խապէրէ քիմ ինանտը՝ տէր։ Իմտի իման իշիթմէքտէն, վէ իշիթմէք Ալլահըն 18 քէլամը վասըթասըյլէ օլուր։ Լաքին իշիթմէտիլէր մի՝ տէրիմ. պէլի՝ Անլարըն սէտասը պիւթիւն զէմինէ վէ քէլամլէրի տիւնեանըն միւնթէհասընա 19 գատար չըգտը։ Եինէ՝ Իսրայէլ պիլմէտի մի՝ տէրիմ. էվվէլա Մուսա՝ Պէն սիզի գավմ օլմայան իլէ գըյրէթէ թէշվիգ՝ վէ ֆէհմսիզ թա՛իֆէ իլէ ղազապա թահրիք էտէճէյիմ՝ տէյիւ սէօյլէ-20 տի։ Ամմա Իշա՛եա՝ Պէնի արամայանլար թարաֆընտան պէն պուլունտում. պէնի թալէպ էթմէյէնլէրէ զահիր օլտում՝ տէյիւ ճէսուրանէ պույուրուր։ 21 Վէ Իսրայէլ հաքգընտա՝ Պիւթիւն կիւն քէնտիմի 'ասի վէ միւ'թէրիզ պիր գավմա ուզաթտըմ՝ տէյիւ պույուրուր։

ՊԱՊ 11

1 Իմտի Ալլահ քէնտի գավմինը րէ՛տ էթտի մի՝ տէյօրըմ. հաշա՛ զիրա պէն քէնտիմ տախի Իպրահամ նէսլինտէն, Պէնեամին սըպթընտան պիր Իսրայէլի իմ։ 2 Ալլահ էվվէլտէն պիլտիյի քէնտի գավմինը րէտ էթմէտի. եօխսա Իլեա ֆըգրասընտա — Քիթապըն նէ տէտիյինի պիլմէյօր մըսընըզ. նիճէ քի Ալլահա Իսրայէլին 'ալէյհինտէ շիքեա-3 յէթ էտէրէք՝ Եա Րապպ, սէնին փէյղամպէրլէրինի գաթլ էտիպ՝ մէզպահլարընը եըգտըլար. վէ պէն եալընըզ գալտըմ, պէնիմ ճանըմա տախի 4 գաստ էտիյօրլար՝ տէտի։ Լաքին ճէվապը իլահի անա նէ՛ տէր. Պա՛ալ սանէմէ տիզ չէօքմէմիշ եէտի պին ատէմ 5 քէնտիմ իչիւն ալը գօյտում։ Քէզալիք հալա տա հազըրտա տախի 'ինայէթ ղնթիխապընա կէօրէ պիր պագիյյէ մէվճուտ 6 տըր։ Վէ էյէր 'ինայէթ իլէ իսէ, արթըգ 'ամէլլէրտէն տէյիլ տիր. եօգսա 'ինայէթ արթըգ 'ինայէթ օլմազ. վէ էյէր 'ամէլլէրտէն իսէ, արթըգ 'ինայէթ տէյիլ տիր. եօգսա 'ամէլ արթըգ 7 'ամէլ օլմազ։ Էօյլէ իսէ նէ՛ տիր. Իսրայէլ արատըղը շէյէ նա՛իլ օլմատը, ամմա ինթիխապ օլունանլար նա՛իլ օլտու, վէ պագիլէրի թա պու կիւնէ տէք 8 քէօրլէնտիլէր. Նիթէքիմ մուհարրէր տիր քի՝ Ալլահ Անլարա ղաֆլէթ րուհը, կէօրմէզ կէօզլէր վէ իշիթմէզ գուլագ-9 լար վէրտի։ Տավուտ տախի՝ Անլարըն սօֆրասը քէնտիլէրինէ տուզագ վէ քէմէնտ վէ թէօքէզ վէ ճէզա իչիւն օ-10 լա. կէօզլէրի կէօրմէմէք իչիւն գարարսըն, վէ պէլլէրինի տա՛իմա պիւք՝ 11 տէր։ Իմտի Եանըլմալարը տիւշմէ՞ք իչիւն մի սիւրչտիւլէր՝ տէյօրըմ. հաշա. անճագ պունլարըն սիւրչմէսի գըյրէթլէնտիրմէք իչիւն էճնէպի միլլէթլէրէ խէլաս թա-12 'իֆէլէրէ կէլտի։ Վէ էյէր Անլարըն սա՛սյէթի 'ալէմին ղընասը, վէ էքսիքլէլէրի թա՛իֆէլէրին ղընասը օլտու իսէ, անլարըն թէմամիյէթի նէ գատար զի-13 յատէ օլաճագ տըր։ Զիրա սիզ թա՛իֆէլէրէ սէօյլէյօրըմ, պէն թա՛իֆէլէրին Ռէսուլը օլտուղում միւնասէպէթլէ խըտմէթիմի մուքէրրէմ թութարըմ։ 14 Պէլքի պիր վէճհլէ էթիմտէն գըյրէթլէնտիրիպ՝ անլարտան պա՛զըլարընը խէ-15 լաս էտէյիմ։ Զիրա էյէր րէտ օլունմալարը տիւնեայէ [illegible] օլտու իսէ, գապուլ օլունմալարը [illegible]

16 յաթ պուլմագտան ղայրինէ՞ օլուր։ Վէ
էյէր թուրֆանտա մուգատտէս իսէ,
խամուր տախի մուգատտէստիր. վէ է-
յէր քէօք մուգատտէս իսէ, տալլար
17 տախի էօյլէ տիր։ Վէ էյէր օլ տալ-
լարըն պա'զըսը գօփարըլըփ տա, սէն
եապանի զէյթունտան օլտըղըն հալտէ
անլէրին արասընտա աշըլանարագ, զէյ-
թուն աղաճընըն քէօքինէ վէ սէմիզ-
լիյինէ հիսսէտար օլտըն իսէ, տալլար
18 իւզէրինէ թէֆախիւր էթմէ. Ամմա է-
յէր թէֆախիւր էտէր իսէն, պիլ կի
սէն քէօքիւ տէյիլ, ֆագաթ քէօք սէ-
19 նի համիլ տիր։ Իմտի՝ Պէնիմ աշըլան-
մագլըղըմ իչիւն օլ տալլար գօփարըլ-
20 տը՝ տէյէճէքսին։ Փէք էյի. անլէր ի-
մանսըզլըգ սէպէպինտէն գօփարըլտը-
լար, ամմա սէն իման իլէ սապիթ սին.
թէքէպպիւր էթմէ, անճագ խավֆ էյ-
21 լէ։ Զիրա էյէր Ալլահ թապի'ի տալլարը
էսիրկէմէտի իսէ, սագըն սէնի տախի
22 էսիրկէմէսին։ Իմտի Ալլահըն քէրէմինէ
վէ շիտտէթինէ պագ. տիւշէնլէր իւ-
զէրինէ շիտտէթ, ամմա սէնին իւզէ-
րինէ քէրէմ, էյէր օլ քէրէմտէ տա-
յիմ գալըրսան, եօգսա սէն տախի քէ-
23 սիլէճէքսին։ Վէ անլէր տախի իման-
սըզլըգտա գալմատըգլարը թագտիրտէ՝
աշըլանաճագ տըր, զիրա Ալլահ անլէրի
24 եինէ աշըլամաղա գատիր տիր։ Զիրա
սէն էյէր 'ան ասըլ եապանի օլան զէյ-
թուն աղաճընտան քէսիլիփ թապի'ա-
թա մուխալիֆ օլարագ, էյի զէյթուն
աղաճընա աշըլանտըն իսէ, նէ գատար
զիյատէ պու թապի'ի օլանլար քէնտի-
լէրին զէյթուն աղաճընա աշըլանաճագ-
25 լար տըր։ Զիրա, էյ պիրատէրլէր, քէն-
տինիզի 'ագըլ կէօրմէմէնիզ իչիւն շու
սըրըր, եա'նի թա"իֆէլէրին թէմամիյէ-
թի կէլինճէյէ տէկին Իսրայէլէ պիր մէր-
թէպէ քէօրլիւք վուգու' պուլտըղը
26 մէճհուլընըզ օլմասըն իսթէմէմ։ Շէօյ-
լէ քի պիւթիւն Իսրայէլ խըլաս պու-
լաճագ տըր, նիթէքիմ՝ Սիօնտան խէ-
լասքեար կէլիփ՝ Եագուպտան ֆըսգը
27 տէֆ' էտէճէք տիր։ Վէ կիւնահլարընը
տէֆ' էթտիյիմ զէման, թարաֆըմտան
անլէրէ օլան 'ահտ պու տըր՝ տէյիւ
28 մուհարրէր տիր։ Վագը'ա պէշարէթէ
նիսպէթլէ անլէր սիզին սէպէպինիզէ
տիւշմէն տիր. լաքին ինթիխապա նիս-
պէթլէ էճտատ սէպէպինէ սէվկիլիւ
29 տիրլէր։ Զիրա Ալլահըն մէվհիպէլէրի վէ
տա'վէթի նէտամէթտէն միւպէրրա՝
30 տըր։ Զիրա սիզ պիր զէման Ալլահա ի-
ման էթմէտիյինիզ հալտէ, շիմտի ան-
լէրին իմանսըզլըղը սէպէպինտէն մէր-
համէթէ նա"իլ օլտըղընըզ միսիլլիւ,
31 Պէզալիք շիմտի անլէր իման էթմէտի-
լէր, թա քի մազհար օլտըղընըզ մէր-
համէթլէ քէնտիլէր տախի մէրհամէթէ
32 նա"իլ օլալար։ Զիրա Ալլահ ճիւմլէսինէ
մէրհամէթ էթմէք իւզրէ ճիւմլէսինի
իմանսըզլըգ ալթընա գափատը։
33 Էյ Ալլահըն զընա վէ հիքմէթ վէ 'իլ-
մինին տէրինլիյի. անըն հիւքմլէրի թէ-
ֆահհիւստէն, վէ թարիգլէրի թէֆթիշ-
34 տէն նէ՛ գատար պա'իտ տիր։ Զիրա
Րապպըն ֆիքրինէ 'արիֆ քի՞մ, եախօտ
35 անըն միւսթէշարը քի՞մ օլտու։ Եախօտ
անա քի՞մ էվվէլ վէրտի քի՝ քէնտինէ
36 միւքեաֆաթ վէրիլէ։ Զիրա ճիւմլէ շէյ-
լէր անտէն, վէ անըն վասըթասըյլէ,
վէ անըն իչիւն օլուպ, անա իլ էլ է-
պէտ մէճտ օլսուն։ Ամին։

ՊԱՊ 12

1 Իմտի, էյ պիրատէրլէր, սիզէ Ալլահըն
րահմէթլէրի իչիւն եալվարըրըմ քի՝
'իպատէթ ի րուհանիյէնիզ օլարագ ճէ-
սէտլէրինիզի տիրի, մուգատտէս, վէ
Ալլահա մագպուլ պիր գուրպան թագ-
2 տիմ էտէսինիզ։ Վէ պու 'ալէմին կի-
տիշինէ ույմայընըզ, ամմա Ալլահըն
խայըրլը վէ մագպուլ վէ քեամիլ իրա-
տէթի նէ օլտըղընը թէճրիպէ էթմէք
իչիւն 'ագլընըզըն թէճտիտիյլէ թէպէտ-
3 տիւլ էտինիզ։ Զիրա պանա վէրիլէն
'ինայէթլէ արանըզտա պուլունան հէր
պիր ատէմէ տէրիմ քի՝ քէնտինի լա"ի-
գընտէն զիյատէ ի'թիպար էթմէսին,
ամմա Ալլահըն հէր քէսէ թէվզի' էթ-
տիյի իմանըն միգտարընա կէօրէ՝ թամ

'ադլ իւզրէ ի'թիպար էթսին։ Զիրա
4 պիր ճէսէտտէ չօգ ա'զամըզ պուլունուպ, վէ լաքին ա'զաների ճիւմլէսինին իշի հէման պիր օլմատըղը միսիլլու,
5 Քէզալիք պիզ չօգ իքէն Քրիստոստա պիր ճէսէտ, վէ հէր պիրիմիզ պիրի պիրինին ա'զալարընտանըզ։
6 Ամմա պիզէ վէրիլէն 'ինայէթէ կէօրէ, էնվա' ի մէվհիպէլէրիմիզ օլմաղլէ, էյէր իլհամլէ սէօյլէմէքլիք իսէ, իմանըն միգտարընա կէօրէ,
7 էյէր շէմմասլըգ իսէ, շէմմասլըգտա, էյէր մու'ալլիմ իսէ, թա'լիմտէ,
8 էյէր նասիհաթ վէրէն իսէ, նասիհաթտէ օլսուն. էյէր թէվզի' էտէն իսէ, սատէլիքլէ, վէ րի'այէթ էտէն՝ ղայրէթլէ, վէ մէրհամէթ էտէն՝ ճան ու կէօնիւլտէն էթսին։
9 Մուհապպէթ րի'ասըզ օլսուն. քէմլիքտէն իքրահ էտիփ՝ խայըրա եափըշընըզ։
10 Գարտաշ մուհապպէթինտէ պիրի պիրինիզէ մէվէտտէթլը օլուպ՝ հիւրմէթ էթմէքտէ պիրի պիրինիզէ թէգատտում էտինիզ։
11 Իճթիհատտէ թէքէասիւլ էթմէյինիզ. ռուհտա հէրարէթլի օլունըզ. Ռապպա գուլլըգ էտինիզ։
12 Իւմիտտէ մէսրուր օլուպ՝ մուսիպէթտէ սապըրլը օլունըզ.
13 տու'ատա տէվամ էտինիզ։ Մուգատտէսլէրին իհթիյաճաթընա մու'ավէնէթ էտիփ՝ միհմաննիւվազլըղա մուգայյէտ օլունըզ։
14 Սիզէ թէ'ատտի էտէնլէրէ խայըր տու'ա էտինիզ. խայըր տու'ա էյլէյինիզ, վէ պէտ տու'ա էթմէյինիզ։
15 Սէվինէնլէր իլէ մէսրուր օլուպ՝ աղլայանլար իլէ աղլայընըզ։
16 Եէքտիկէրինիզ հագգընտա հէմէֆքեար օլունըզ. Իւլու շէյլէրէ սափըգ էֆքեար էթմէյիփ՝ ալճագ միւթէվազը'լար իլէ հէմրահ օլունըզ. քէնտինիզի 'աքըլ կէօրմէյինիզ։
17 Հիչ պիր քիմսէյէ քէմլիյէ մուգապիլ քէմլիք էթմէյիփ, ճիւմլէ ատէմլէրին հուզուրընտա ումուրը հասէնէյէ ի'թինա էյլէյինիզ։
18 Միւմքին իսէ, էլինիզտէն կէլտիյի գատար ճիւմլէ ատէմլէր իլէ սուլհ իւզրէ օլունուզ։
19 Էյ սէվկիլիլէր, նէֆսինիզ իչչիւն ինթիգամ ալմայընըզ, ֆագաթ ղազապէ մահալ վէրինիզ. զիրա Ռապպ՝ Ինթիգամ պէնիմ տիր, ճէզայը պէն վէրիրիմ՜ տէյի պույուրուլտուղը մուգարրէրտիր։
20 Պինա'էն 'ալէյհ էյէր տիւշմէնին աճ իսէ, անը իթ'ամ էյլէ. էյէր սուսամըշ իսէ, անա սու վէր. զիրա պույլէ էթմէքլէ՝ անըն պաշընա աթէշ գորլարը եըղմըշ օլուրսըն։
21 Շէրրէ մաղլուպ օլմա, ամմա խայըր իլէ շէրրէ գալիպ օլ։

ՊԱԲ 13

1 Հէր քէս թահթընտա պուլունանլըրը հիւքիւմաթա միւնգատ օլսուն, զիրա Ալլահ թարաֆընտան օլմայըգ պիր հիւքիւմէթ եօգ տուր. վէ [հիւքիւմաթ ը] մէվճուտէ Ալլահ թարաֆընտան թէրթիպ օլունմուշ տուր.
2 Պինա'էն 'ալէյհ հիւքիւմէթէ մուխալէֆէթ էտէն՝ Ալլահըն թէրթիպինէ մուգավէմէթ էթմիշ օլուր. վէ մուգավէմէթ էտէնլէր քէնտի 'ալէյհլէրինէ հիւքմ տա'վէթ էտէճէքլէր։
3 Զիրա սահիպ ի հիւքիւմէթ օլանլար էյի 'ամէլլէր իչիւն տէյիլ, անճագ քէօթիւ 'ամէլլէր իչիւն գօրգու տըրլար. հիւքիւմէթտէն խավֆ էթմէմէք իսթէ՞ր մի սին. էյի շէյ իշլէ, վէ անըն թարաֆընտան սէնին իչիւն մէտհ օլունաճագ տըր.
4 Չիւնքի սէնին էյիլիյին իչիւն Ալլահ թարաֆընտան մէ'մուր տըր. լաքին էյէր քէօթիւ շէյ իշլէրսէն, խավֆ էյլէ. չիւնքի գըլըճը պիհուտէ եէրէ թաշըմայօր, զիրա Ալլահ թարաֆընտան մէ'մուր օլուպ՝ քէօթիւլիւք իշլէյէն իւզէրինէ ղազապ էճրասը իչիւն ինթիգամ ալըճը տըր։
5 Պու էճլտէն եալընըզ ղազապ սէպէպիյլէ տէյիլ, անճագ վիճտան սէպէպիյլէ տախի թապի' օլմագ լազըմ տըր։
6 Պու սէպէպտէն վէրկի տախի վէրիրսինիզ. զիրա հէման պու շէյէ մուգայյէտ օլարագ, Ալլահ թարաֆընտան մէ'մուր տըրլար։
7 Իմտի ճիւմլէյէ հագգլարընըզը եա'նի վէրկի հագգը օլանա վէրկիյի կէօմրիւք հագգը օլանա կէօմրիւք, գօրգու հագգը օլանա գօրգու, հիւրմէթ հագգը օլանա հիւրմէթ էտա էյլէյինիզ։
8 Եէքտիկէրինիզի սէվմէքտէն մա'տա քիմսէյէ

պիր վէճհլէ պօրճլու օլմայընըզ· զիրա
տիկէրինի սէվէն քիմսէ շէրի'աթը իթ-
9 մամ էթմիշ օլուր։ Զիրա՝ Զինա էթ-
մէյէսին, Գաթլ էթմէյէսին, Սըրգաթ
էթմէյէսին, Եալան շէհատէթ էթմէյէ-
սին, Թամա՝ էթմէյէսին, վէ ղայրի նէ
էմր վար իսէ, ճումլէսի պու՝ Եա'նի
Գօնշընը քէնտին կիպի սէվէսին՝ քէ-
10 լամը ճամի' տիր։ Մուհապպէթ գօնշըյա
քէմլիք էթմէզ. իմտի մուհապպէթ շէ-
րի'աթըն թէմամիյէթի տիր։
11 Վէ վագթը պիլէրէք, եա'նի շիմտի
պիզիմ ույգուտան ույանմամըզըն
սա'աթը օլտըղընը տիւշիւնէրէք, պունու է-
տինիզ, զիրա խէլաս պիզէ շիմտի ի-
նանտըղըմըզ վագըթտա օլտըղընտան
12 եագըն տըր։ Կէճէ կէչտի, կիւնտիւզ
եագլաշտը. իմտի զուլմէթ 'ամէլլէրինի
սօյունուպ՝ նուր սիլահլարընը գուշա-
13 նալըմ։ Կիւնտիւզին կէզէր կիպի հիւսնի
հարէքէթլէ կէզէլիմ, լէօ'պիյաթ վէ
սէրխօշլըգտա, վէ ֆահշիյաթ վէ շէ-
նի'աթտա վէ տախի նիզա' ու հասէտ-
14 տէ օլմայալըմ, Անճագ Ռապպ Յիսուս
Քրիստոսը կիյինիզ՝ շէհվէթ իչիւն ճէ-
սէտին գայտընտա օլմայընըզ։

ՊԱՊ 14

1 Իմանտա զա'իֆ օլանը շիւպուքը հիւքմ
էթմէք մագսատիյլէ օլմայարագ գա-
2 պուլ էտինիզ։ Պիրի հէր շէյի եէյէ պի-
լիրիմ ի'թիգատընտա տըր. լաքին զա'-
3 իֆ օլան սէպզէվաթ եէր։ Եէյէն եէ-
մէյէնի թահգիր էթմէսին. վէ եէմէյէն
եէյէնի հիւքմ էթմէսին, զիրա Ալլահ
4 անը գապուլ էթմիշ տիր։ Սէն քի՞մ
սին քի՝ ղայրինին խըտմէթքեարընը
հիւքմ էտէրսին. օ քէնտի էֆէնտիսի-
նին նազարընտա գա'իմ օլուր վէ եա-
խօտ տիւշէր. վէ լաքին գա'իմ օլաճագ
տըր, զիրա Ալլահ անը գա'իմ էթմէյէ
5 գատիր տիր։ Քիմի պիր կիւնի. տիկէր
կիւնտէն միւրէճճահ թութար, վէ քի-
մի հէր կիւնիւ մուսավի թութար. հէր
քէս քէնտի զիհնինտէ գանմըշ օլսուն.
6 Կիւնէ ի'թիպար էտէն՝ Ռապպ իչիւն ի'-
թիպար էտէր, վէ կիւնէ ի'թիպար էթ-
մէյէն՝ Ռապպ իչիւն ի'թիպար էթմէզ.
Եէյէն՝ Ռապպ իչիւն եէր, զիրա Ալլահա
շիւքր էտէր. եէմէյէն տախի Ռապպ ի-
չիւն եէմէյիպ՝ Ալլահա շիւքր էտէր։
7 Զիրա պիզտէն քիմսէ քէնտիսի իչիւն
եաշամազ, վէ քիմսէ քէնտիսի իչիւն
8 էօլմէզ։ Զիրա եաշատըղըմըզ հալտէ՝
Ռապպ իչիւն եաշարըզ, վէ էօլտիւյիւ-
միւզ հալտէ՝ Ռապպ իչիւն էօլիւրիւզ.
իմտի եաշար իսէք տէ՝ էօլիւր իսէք
9 տէ՝ Ռապպըն ըզ։ Զիւնքի Քրիստոս
պունուն իչիւն, եա'նի էօլիւլէր վէ տի-
րիլէր իւզէրինէ սալթանաթ էթմէք ի-
չիւն էօլտիւ, վէ [գըյամ էտիպ] եինէ
10 եաշատը։ Լաքին սէն նիչիւն գարնտա-
շընը հիւքմ էտէրսին, եախօտ սէն նի՞-
չիւն գարնտաշընը թահգիր էտէրսին.
զիրա ճիւմլէմիզ Քրիստոսըն մահքէմէ-
11 սինէ իհզար օլունաճաղըզ։ Զիրա՝ Հա-
յաթըմ հագգը իչիւն հէր քէս պանա
տիզ չէօքիւպ, հէր տիլ Ալլահա համտ
էտէճէք տիր՝ տէյիւ Ռապպըն պու-
12 յուրտըղը մուհարրէր տիր։ Պինա'էն
'ալէյհ պիզտէն հէր պիրի քէնտիսի իչիւն
13 Ալլահա հիսապ վէրէճէք տիր։ Պու
թագտիրտէ՝ արթըգ պիրի պիրիմիզի
հիւքմ էթմէյէլիմ, անճագ տահա զի-
յատէ գարնտաշա թէօքէզ եա սիւրչ-
մէք սէպէպի գօմամագա գարար վէ-
14 րինիզ։ Պիլիրիմ վէ Ռապպ Յիսուստա
միւթէեագգին օլտըմ քի՝ հիչ պիր շէյ
քէնտի զաթընտա նաճիս տէյիլ տիր,
ֆագաթ պիր շէյի նաճիս 'ատտ էտէն
15 քիմսէյէ՝ օլ շէյ անտա նաճիս տըր։ Ամ-
մա էյէր գարնտաշըն թա'ամ սէպէպիյ-
լէ միւքէտտէր օլուր իսէ, արթըգ սէն
մուհապպէթ իւզրէ սիւլուք էթմէյօր-
սըն. սէնին թա'ամընլէ՝ ուղրունտա
Քրիստոսըն էօլտիւյիւ քիմսէնէյի սէն
16 հէլաք էթմէ։ Իմտի սիզին խայրընըզ
17 թագպիհ օլունմասըն. Զիրա մէլէքիւթ
Ալլահ էքլ ու շուրպ օլմայըպ, ան-
ճագ սալահ վէ սէլամէթ վէ Ռուհ իւլ
18 Գուտուս իլէ սիւրուր տըր։ Զիրա պուն-
լար իլէ Քրիստոսա խըտմէթ էտէն քիմ-
սէ 'ինտ Ալլահ մագպուլ՝ վէ 'ինտ էն

19 նասա մուսթահսէն տիր. Պինա՛էն 'ա-
լէյհ սէլամէթէ վէ պիրպիրիմիզին 'ի-
մարէթինէ պա'իս օլան շէյլէրէ սա'յ է-
20 տէլիմ. Թա'ամ սէպէպիյլէ Ալլահըն ի-
շինի թախրիպ էթմէ. վագը'ա հէր շէյ
թահիր տիր, ֆագաթ թէօքէզ վէրէ-
21 րէք եէյէն ատէմէ քէօթիւ տիր. Էթ
եէմէմէք վէ շէրապ իչմէմէք վէ պիրա-
տէրինէ թէօքէզ եախօտ սիւրչմէ եա-
խօտ զա'իֆլիյէ սէպէպ օլան պիր շէյ պու-
22 լունմամագ էյի տիր. Իմանըն վա՞ր մը,
անը Ալլահըն հուզուրընտա քէնտինէ
հըֆզ էյլէ. Նէ մուպարէք տիր օլ քիմ-
սէ քի թահսին էթտիյի շէյտէ քէնտի
23 'ալէյհինէ հիւքմ էթմէզ. Լաքին շիւպ-
հէ էտէն քիմսէ եէտիյի թագտիրտէ
իման իլէ եէմէտիյի իչին մահքում
տուր. զիրա իմանտան օլմայան հէր շէյ
կիւնահ տըր։

ԲԱԲ 15

1 Վէ պիզ քի գուվվէթլի իզ, քէնտի
խօշնուտի ի նէֆսիմիզի արամայըպ,
զա'իֆ օլանլարըն զա'ֆլարընա թէհամ-
2 միւլ էթմէյէ պօրճլու իզ. Պիզտէն հէր
պիրի գօնշուսունու քէսպ ի 'իմարէթ էթ-
մէսի պապընտա խայրը իչին խօշնուտ
3 էթսին. Զիրա 'Սանա սիթէմ էտէնլէ-
րին սիթէմլէրի իւզէրիմէ տիւշտի' տէ-
յիւ մաքթուպ օլտըղը իւզրէ, Քրիս-
տօս տախի նէֆսինի խօշնուտ էթմէ-
4 տի. Զիրա մուգատտէմա մուհարրէր
օլան շէյլէր պիզիմ թա'լիմիմիզ իչին
մուհարրէր օլտու, թա քի սապր իլէ վէ
քիթապլարըն թէսլիյէսիյլէ իւմիտէ մա-
5 լիք օլալըմ. Վէ սապր վէ թէսլիյէ մէն-
պա'ը օլան Ալլահ սիզէ Մէսիհ Յի-
սուսա կէօրէ պիրպիրինիզ իլէ հէմ-
6 էֆքեար օլմագլըղը իհսան էյլէյէ. Թա
քի եէք տիլ ու եէք տէհան օլարագ՝
Ռապպիմիզ Յիսուս Քրիստոսուն Պէտէ-
7 րի Ալլահը թէմճիտ էտէսինիզ. Պու
նէտէնլէ Քրիստոս տախի Ալլահըն 'իզ-
զէթի իչին պիզի գապուլ էյլէտիյի կի-
պի սիզ տախի պիրպիրինիզի գա-
պուլ էտինիզ.

8 Իմտի տէրիմ քի՝ Յիսուս Քրիստոս,
էճտատա օլան վա'տլարը սապիթ գըլ-
մագ իւզրէ Ալլահըն հագիգաթը իչին
9 պիր խատիմ խիթան օլտու. Թա'ի-
ֆէլէր տախի Ալլահա՝ մէրհամէթի իչին
համտ էտէլէր. Նիթէքիմ՝ Պու սէպէպ-
տէն թա'իֆէլէր արասընտա սանա համտ
էտէրիմ՝ սէնին իսմինէ թէղաննի էտէճէ-
10 յիմ՝ տէյիւ մուհարրէր տիր. Վէ յինէ՝
Էյ թա'իֆէլէր, անըն գավմը իլէ պէ-
րապէր մէսրուր օլունուզ՝ պույուրուր.
11 Վէ յինէ՝ Էյ ճիւմլէ թա'իֆէլէր, Ռապ-
պա թէսպիհ էտինիզ, վէ, էյ ճէմի'ի
12 ագվամ, անա սէնա էյլէյինիզ. Վէ յի-
նէ Իշա'եա՝ Յէսսէտէն պիր քէօք հա-
սըլ օլուպ՝ թա'իֆէլէրէ հիւքիւմէթ
էթմէք իչին զուհուր էտէճէք տիր.
վէ թա'իֆէլէրին իւմիտի անտէ օլա-
13 ճագ տըր՝ տէյիւ պույուրուր. Վէ Ռուհ
իւլ Գուտսըն գուվվէթիյլէ իւմիտտէ
իզտիյատ պուլմանըզ իչին՝ իւմիտին
մէնպա'ը օլան Ալլահ սիզի իմանընըզտա
քէմալ ի սիւրուր վէ սէլամէթլէ մէմ-
լու գըլսըն.

14 Էյ պիրատէրլէրիմ, պէն քէնտիմ
տախի սիզին հագգընըզտա մութէխագ-
գիգ օլուրըմ քի՝ սիզ խայր իլէ մէմլու,
վէ հէր 'իլմ իլէ տոլու օլուպ, պիրի
պիրինիզէ նասիհաթ էթմէյէ գատիր
15 սինիզ. Ամմա, էյ պիրատէրլէր, Թա'ի-
ֆէլէր իչին Յիսուս Քրիստոսուն խա-
տիմի օլուպ՝ Թա'իֆէլէր թագտիմէսի
Ռուհ իւլ Գուտս վասըթասըյլէ թագ-
տիս օլունարագ մագպուլ օլմասը իչին
Ալլահըն պէշարէթինին իճրա ի քէհա-
16 նէթ էթմէքլիյիմ խուսուսընտա Ալ-
լահ թարաֆընտան պանա իհսան օլու-
նան 'ինայէթ սէպէպիյլէ, իֆթար է-
տէր կիպի՝ սիզէ պա'զը խուսուսլար-
17 տա պիր ազ ճէսարէթլէ եազտըմ. Իմ-
տի Ալլահա մութա'ալլիգ օլան շէյլէր-
տէ Քրիստոս Յիսուս իլէ իֆթիխարըմ
18 վար. Զիրա թա'իֆէլէրին իթա'աթը ի-
չիւն, 'ամէլլէր վէ մու'ճիզէլէրին
գուվվէթի իլէ Ռուհուլլահըն գուտրէ-
թիյլէ գավլէն վէ ֆի'լէն Քրիստոսուն
պէնիմ վասըթամ իլէ իշլէմէտիյի պիր

19 չէյի սէօյլէմէյէ ճէսարէթ էթմէմ· Պու
վէճհլէ Քրիստոսըն պէշարէթինի Երուշալիմտէն
տօլաշարագ՝ Իլլիրիգօնա գատար
20 թէմամէն թէպլիղ էյլէտիմ· Վէ
ախէրին թէմէլի իւզէրինէ պինա էթմէմէք
իչիւն, շու վէճհլէ ղայրէթ էթտիմ
քի՝ թէպշիր ի պէշարէթիմ Քրիստոսըն
իսմի զիքր օլունմատըղը մահալլէ
21 օլմայըպ, Անճագ՝ Անըն հագգընտա խապէրի
օլմայանլար կէօրէճէք, վէ իշիթմիշ
օլմայանլար անլայաճագ տըր՝ տէյիւ
մուհարրէր օլտըղը իւզրէ օլտու·
22 Պու էճլտէն տախի թէրաֆընըզա կէլմէքտէն
տէֆ'աթլէ մէն' օլունտում իսէ
23 տէ, Շիմտիքի պու սէմթլէրտէ արթըգ
պանա եէր գալմայըպ, չօգ սէնէտէն
պէրու սիզէ կէլմէյէ արզուքէշ օլտըղումտան,
24 Իսփանիայա կիտէճէյիմ զէման
[սիզէ կէլիրիմ· զիրա] կէչէր իքէն
էվվէլա սիզին իլէ կէօրիւշիւպ՝ պիր
միգտար սիզէ տօյտըգտան սօնկրա թարաֆընըզտան
օրայա տօղրու կէօնտէրիլմէք
25 իւմիտինտէյիմ· Շիմտի իսէ մուգատտէսլէրէ
խըզմէթ էթմէք իւզրէ
26 Երուշալիմէ կիտիյօրըմ· Զիրա Մագէտօնիալը
վէ Ախայիալըլարա Երուշալիմտէ
օլան մուգատտէսլէրին ֆուգարասընա
պիր ի'անէ էթմէքլիք խօշ
27 կէօրիւնտի· Խօշ կէօրիւնտիւ, վէ հէմ
տախի անլէրէ պօրճլու տըրլար· զիրա
թա'իֆէլէր պունլարըն րուհանի չէյլէրինէ
հիսսէտար օլտըգլարը հասէպիյլէ,
ճիսմանի չէյլէրտէ տախի անլէրէ խըզմէթ
28 էյլէմէյէ պօրճլու տըրլար· Իմտի
պունու թէքմիլ էտիպ՝ անլէրէ պու
մէյվէյի *թէսլիմ էթտիքտէն սօնկրա,
եանընըզտան կէչէրէք Իսփանիայա կի-
29 տէճէյիմ· Վէ պիլիրիմ քի՝ սիզէ կէլտիյիմտէ,
Քրիստոսըն պէշարէթինին
քէմալ ի պէրէքէթիյլէ կէլէճէյիմ·
30 Էյ պիրատէրլէր, Րապպիմիզ Յիսուս
Քրիստոս իլէ վէ Րուհըն մուհապպէ-
31 թիլէ սիզէ եալվարըրըմ քի՝ Եէհուտիյէտէ
պուլունան ղայրի մու'մին
քիմսէլէրտէն խալաս պուլայըմ՝ Եէրուշալիմ

իչիւն օլան խըզմէթիմ մուգատտէսլէրէ
մագպուլ օլսուն տէյիւ պէնիմ
իչիւն վէ պէնիմ իլէ պէրապէր
Ալլահա տու'ա էթմէքտէ ճէհտ էտէսինիզ·
32 Թա քի Ալլահըն իրատէթիյլէ թարաֆընըզա
սիւրուր իլէ կէլիպ՝ սիզին
33 իլէ պէրապէր միւսթէրիհ օլայըմ· Վէ
վէրնա'ը սէլամէթ օլան Ալլահ ճիւմլէնիզ
իլէ օլսուն· Ամին·

ՊԱՊ 16

1 Քէնխրիա քիլիսէսինին խատիմէ օլան
հէմշիրէմիզ Ֆիպէյի սիզէ թավսիյէ էտէրիմ·
2 Թա քի մուգատտէսլէրէ լա՛իգ
օլտըղը ուզրէ անը Րապպտա գապուլ
էտիպ՝ հէր հանկը մասլահաթտա
սիզէ միւհթաճ օլուրսա, անա եարտըմ
էտէսինիզ· զիրա քէնտիսի տէ նիչէլէրէ
վէ պանա տախի մու'ավէնէթ էթմիշ
տիր·
3 Քրիստոս Յիսուսա էմէքտաշլարըմ
օլան Փրիսգիլլա վէ Ագուիլասա սէլամ
4 էտինիզ· Անլէր ճանըմ իչիւն քէնտի
պօյունլարընը գօյտըլար· անլէրէ եալնըզ
պէն տէյիլ, անճագ թա'իֆէլէրին
ճիւմլէ քիլիսէլէրի տախի միւթէշէքքիր
5 տիրլէր· Վէ անլէրին խանէսինտէ
օլան քիլիսէյէ, վէ Ախայիանըն Քրիստոս
իչիւն իլք մէյվէսի օլան սէվկիլի-
6 լիմ Էփէնէթօսա սէլամ էտինիզ· Պիզիմ
իչիւն չօգ էմէք չէքմիշ օլան Մէր-
7 եէմէ սէլամ էտինիզ· Ագրապամըն
վէ հապս րէֆիգլէրիմ օլուպ, րէսուլլէրին
պէյնինտէ մու'թէպէր վէ հէմ
տէ պէնտէն էվվէլ Քրիստոսա պուլունան
Անտրօնիգօս վէ Յունիայա սէ-
8 լամ էտինիզ· Րապտա սէվկիլիմ օ-
9 լան Ամփլիասա սէլամ էտինիզ· Քրիստոստա
էմէքտաշըմըզ Ուրպանոսա, վէ
սէվկիլիմ Իսթախիսէ սէլամ էտինիզ·
10 Քրիստոստա միւսթահսէն Ափէլլէսէ
սէլամ էտինիզ· Արիսթօպուլըսըն խանէսինտէն
օլանլարա սէլամ էտինիզ·
11 Ագրապամտան օլան Հէրօտիօնա սէլամ
էտինիզ· Նարգիսսըն խանէսինտէն
պուլունուպ՝ Րապտա օլանլարա

---

*Եօգսա մուհըրլէտիքտէն

12 սէլամ էտինիզ․ Րապպտա էմէք չէքէն
Թրիֆէնայա վէ Թրիֆօսայա սէլամ
էտինիզ․ Րապպտա չօգ էմէք չէքմիշ
օլան սէվկիլի Փէրսիսէ սէլամ էտինիզ․
13 Րապպտա միւնթէխապ օլան Րուֆօսա՝
վէ պէնիմ վալիտէմ օլան անըն
14 վալիտէսինէ սէլամ էտինիզ․ Ասինգրիթօս՛
վէ Ֆլէղօն վէ Հէրմաս վէ Փատրօպաս
վէ Հէրմիսէ՝ վէ անլէր իլէ պէրապէր
օլան պիրատէրլէրէ սէլամ է-
15 տինիզ․ Ֆիլօլօղօս իլէ Եուլիա վէ Նիրէաս
իլէ անըն հէմշիրէսինէ վէ Օլիմփասա,
վէ անլէր իլէ պէրապէր պուլունան
ճիւմլէ մուգատտէսլէրէ սէլամ
16 էտինիզ․ Պիրի պիրինիզէ մուգատտէս
Թագպիլ իլէ սէլամ էտինիզ․ Քրիստօսըն
*քիլիսէլէրի սիզէ սէլամ էտէրլէր․

17 Էյ պիրատէրլէր, սիզէ րիճա էտէրիմ
քի էօյրէնտիյինիզ թա'լիմէ մուղայիր
Ֆըրգա վէ թէօքէզլէրէ սէպէպ
օլանլարը տիգգաթ էտիպ՝ անլէրտէն
18 իճթինապ էտէսինիզ․ Զիրա պու մագուլէ
քիմսէլէր Րապպըմըզ [Յիսուս]
Քրիստօսա տէյիլ, անճագ քէնտի գարընլարընա
խըզմէթ էտիպ՝ խօշ սէօզլէր
վէ մէտհիյէլէր իլէ սաֆտէրունլարըն
19 գալպլէրինի իղլալ էտէրլէր․ Զիրա սիզին
իթա'աթընըզ ճիւմլէյէ շայը' օլտու․
պունտուն իչիւն սիզին հագգընըզտա
մէսրուրըմ․ ամմա իսթէրիմ քի սիզ
խայըր իչիւն 'ագիլ, վէ շէրր իչիւն սա-
20 տէտիլ օլասընըզ․ Վէ մէնպա'ը սէլամէթ
օլան Ալլահ՝ Շէյթանը այագլարընըզըն
ալթընտա սէրի'էն էզէճէք տիր․
Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստօսըն 'ինայէթի
սիզին իլէ օլսուն․ [Ամին]․
21 Էմէքտաշըմ Թիմօթէօս վէ ագրապամտան
օլան Լուգիօս վէ Եասօն վէ
Սօսիփաթրօս սիզէ սէլամ էտէրլէր․
22 Պէն Թէրթիօս քի պու րէսալէյի եազտըմ՝
սիզէ Րապպտա սէլամ էտէրիմ․
23 Պէնիմ վէ պիւթիւն քիլիսէնին միհմանտարը
օլան Գայօս սիզէ սէլամ էտէր․
շէհրի էմինի Էրասթօս վէ Գուարթօս
24 պիրատէր սիզէ սէլամ էտէրլէր․ Րապպըմըզ
Յիսուս Քրիստօսըն 'ինայէթի
ճիւմլէնիզ իլէ օլսուն․ Ամին․

25 Վէ Պէնիմ պէշարէթիմ վէ Յիսուս
Քրիստօսու վա'զը մուճիպինճէ, վէ էզմինէ
ի էզէլիյէտէն պէրու խաֆի թու-
26 թուլուպ՝ շիմտի իզհար օլունան, Վէ
էզէլի վէ էպէտի օլան Ալլահըն էմրի
մուճիպինճէ՝ փէյղամպէր քիթապլարը
վասըթասըյլէ իմանա իթա'աթ իչիւն
ճէմի' ի միլլէթլէ պիլտիրիլէն սըրրըն քէշֆ
օլունմասընա կէօրէ սիզի սապիթ գըլ-
27 մաղա գատիր օլան Եալընըզ 'ալիմ Ալլահա
Յիսուս Քրիստօսըն վասըթասըյլէ
իլ էլ էպէտ համտ օլսուն․ Ամին․

ՓԱՎԼՕՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ

ԳՕՐԸՆԹՕՍԼԸԼԱՐԱ ՊԻՐԻՆՃԻ ՐԷՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

1 Ալլահըն իրատէթիյլէ Յիսուս Քրիստօսըն
րէսուլը օլմաղ իւզրէ տա'վէթ օլունան
Փավլօս վէ պիրատէր Սօսթէ-
2 նէս՝ Ալլահըն Գօրընթօստա օլան քիլիսէսինէ,
եա'նի Քրիստօս Յիսուստա
թագտիս օլունուպ մուգատտէսլէր օլ-

---

*Պա'զըսը՝ ճիւմլէ քիլիսէլէրի

մագ իւզրէ տա'վէթ օլունան քիմսէլէր
իլէ, անլէրին վէ պիզիմ Ռապպըմըզ
օլան Յիսուս Քրիստոսըն իսմինէ հէր
եէրտէ տու'ա էտէնլէրին ճիւմլէսինէ.
3 Փէտէրիմիզ Ալլահ վէ Ռապպ Յիսուս
Քրիստոս թարաֆընտան սիզէ 'ինայէթ
վէ սէլամէթ օլսուն։
4 Քրիստոս Յիսուստա սիզէ իհսան օլունան
Ալլահըն 'ինայէթի իչիւն սիզին
հագգընըզտա տա'իմա Ալլահըմա շիւքր
5 էտէրիմ, Քի Քրիստոսըն շէհատէթի
6 սիզտէ թէսպիթ օլունտըղը վէչհիլէ, Անըն
իլէ հէր խուսուստա, հէր քէլամտա
7 վէ հէր 'իլմտէ ղանի օլտընըզ, Շէօյլէ
քի Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն
զուհուրընը մունթազըր օլարագ, հիչ
պիր մէվհիպէտէ նոքսանընըզ եօգ տըր.
8 Օլ տախի Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն
կիւնիւնտէ պիլա թէօհմէթ օլմագ
իւզրէ, սիզի իլա նիհայէ սապիթ գըլաճագ
9 տըր. Սիզի քէնտի Օղլու Ռապպըմըզ
Յիսուս Քրիստոսըն շիւրքէթինէ
տա'վէթ էտէն Ալլահ սատըգ
տըր։
10 Էյ պիրատէրլէր, սիզէ Ռապպըմըզ
Յիսուս Քրիստոսըն իսմիյլէ րիճա էտէրիմ
քի ճիւմլէնիզին սէօզիւ պիր օլսուն,
վէ արանըզտա իխթիլաֆաթ օլմասըն՝
քամիլէն հէմֆիքր վէ հէմ-
11 ռէյ պուլունասընըզ. Զիրա, պիրատէրլէրիմ,
Քլօէնին խանէսի թարաֆընտան
սիզին հագգընըզտա խապէր
վէրիլտի քի՝ պէյնինիզտէ մինազա'ալար
12 վար տըր։ Պունու տէմէք իսթէրիմ
քի՝ սիզտէն հէր պիրի Պէն
Փավլօսըն, վէ Պէն Ափօղօսըն, վէ Պէն
Քէֆասըն վէ Պէն Քրիստոսընըմ տէր.
13 Քրիստոս մունգասէմ մի օլտու? Սիզին
իչիւն Փավլօս մը սալպ օլունտու,
եօխսա Փավլօսըն իսմինէ մի վաֆթիզ
14 օլունտունըզ. Սիզտէն՝ Գրիսփօս իլէ Ղայօստան
մա'ատա քիմսէյի վաֆթիզ էթմէտիյիմ
իչիւն Ալլահա շիւքր էտէրիմ.
15 Քի պիր քիմսէ պէնիմ հագգըմտա՝ Քէնտի
իսմինէ վաֆթիզ էթտի՝ տէմէսին.
16 Վէ Սթէֆանասըն խանէսի խալգընը
տախի վաֆթիզ էթտիմ, պունտան
պաշգա պիր քիմսէյի վաֆթիզ էտիպ
էթմէտիյիմի պիլմէմ.
17 Զիրա Քրիստոս պէնի վաֆթիզ էթմէք
իչիւն տէյիլ, անճագ թէպշիրի
պէշարէթ իչիւն իրսալ էյլէտի. պու
տախի Քրիստոսըն խաչը պիհուտէ օլմամագ
իչիւն՝ քէլամ հիքմէթիյլէ օլմամագ.
18 Զիրա խաչըն սա'իր օլան քէլամ
էհլի հէլաքէ գալանլարա սէֆահէթ
տիր. լաքին պիզ էհլի խէլաս օլանլարա
19 գուտրէթի Ալլահ տըր։ Զիրա հիւքէմանըն
հիքմէթինի ֆէնա, վէ ֆէհիմլէրին
ֆէհմինի իպթալ էտէճէյիմ
20 տէյիւ մուհարրէր տիր. Նէրէտէ հաքիմ,
նէրէտէ քեաթիպ, պու 'ալէմին
միւպահիսի նէրէտէ տիր? Ալլահ
տիւնեանըն հիքմէթինի սէֆահէթէ
21 թահվիլ էթմէտի մի? Զիրա Ալլահըն
հիքմէթինճէ տիւնեա քէնտի հիքմէթի
վասըթասըյլէ Ալլահը պիլմէտիյի սէպէպտէն՝
մա'գըլ սէֆահէթ [illegible] վասըթասըյլէ
Ալլահ իման էտէնլէրի խէլաս էյ-
22 լէմէյի միւնասիպ կէօրտի. Զիւնքի Եէհուտիլէր
'ալամէթ թալէպ էտէրլէր,
23 վէ Եունանիլէր հիքմէթ արարլար, Ֆագաթ
պիզ սալպ օլունմըշ Քրիստոսը
եա'նի Եէհուտիլէրէ թէօքէզ վէ Եունանիլէրէ
24 սէֆահէթ, լաքին տա'վէթ
օլունան հէմ Եէհուտիլէրէ հէմ տէ Եունանիլէրէ
գուվվէթ Ալլահ վէ հիքմէթ
Ալլահ օլան Քրիստոսը վա'զ էտէրիզ.
25 Զիրա Ալլահըն սէֆիհ օլան նէսնէսի ինսանլարտան
հաքիմ տիր. վէ Ալլահըն
զա'իֆ օլան նէսնէսի ինսանլարտան
26 գավի տիր։ Էյ պիրատէրլէր, տա'վէթինիզէ
պագընըզ, թէն հասէպինճէ
չօգ հաքիմլէր, չօգ գուվվէթլիլէր, չօգ
27 ասըլզատէլէր տա'վէթ օլունմատը. Լաքին
Ալլահ հիւքէմայը խիճիլ էթմէք
իչիւն՝ տիւնեանըն սէֆիհ շէյլէրինի ինթիխապ
էթտի, վէ Ալլահ գուվվէթլի
շէյլէրի խիճիլ էթմէք իչիւն տիւնեանըն
զա'իֆ շէյլէրինի ինթիխապ էյլէտի.
28 Վէ Ալլահ մէվճուտ օլան շէյլէրի իպթալ
էթմէք իչիւն՝ տիւնեանըն էտնա
շէյլէրինի վէ թահգիր օլունան վէ լա
շէյ հիւքմիւնտէ պուլունան շէյլէրի ինթիխապ

29 էյլէտի. Թա քի Ալլահըն հուզուրընտա հիչ պիր պէշէր թէֆախուր էթմէյէ.
30 Վէ սիզ անընտէն Քրիստոս Յիսուստա սընըզ, օնքի պիզիմ իչին Ալլահ թարաֆընտան հիքմէթ վէ սալահ վէ թագտիս վէ ֆիտյէ օլտու.
31 Թա քի մուհառրէր օլտուղու վէճհիլէ, Իֆթիխար էտէն քիմսէ Ռապպիլէ իֆթիխար էթսին.

ՊԱՊ 2

1 Վէ պէն տախի, էյ պիրատէրլէր, սիզէ կէլտիյիմտէ, Ալլահըն շէհատէթինի քէլամ եախօտ հիքմէթ ֆազիլէթիյլէ
2 իպլաղ էթմէք իչին կէլմէտիմ. Զիրա արանըզտա Յիսուս Քրիստոստան վէյի մասլուպ օլմասընտան ղայրի պիր շէյ
3 պիլմէմէյէ գարար գըլտըմ. Վէ պէն զա'իֆլիք վէ գօրգուտա վէ չօգ թիթրէմէ իլէ եանընըզտա պուլունտում.
4 Վէ սէօզիւմ վէ վա'ազըմ [ինսանի] հիքմէթինին իգնա' էտիճի սէօզլէրիյլէ տէյիլ, անճագ Ռուհըն վէ գուտրէթին
5 իսպաթըյլէ իտի. Թա քի իմանընըզ ինսանըն հիքմէթիյլէ տէյիլ, անճագ Ալ-
6 լահըն գուտրէթիյլէ օլա. Լաքին քեամիլլէր արասընտա հիքմէթ սէօյլէրիզ. Վէ լաքին պու 'ալէմին հիքմէթինի եախօտ պու 'ալէմին զէվալ պուլաճագ
7 րէ'իսլէրինին հիքմէթինի տէյիլ, անճագ Ալլահըն մախֆի օլան հիքմէթինի, եա'նի Ալլահըն 'իզզէթիմիզ իչին էզէլտէն թագտիր էյլէտիյինի սըրր իլէ սէօյլէ-
8 րիզ. Անը պու 'ալէմին րէ'իսլէրինին հիչ պիրի պիլմէտի. զիրա էյէր պիլմիշ օլսալար իտի, Ռապպ իւլ ճէլալը սալպ
9 էթմէզլէր իտի. Ֆագաթ մուհառրէր օլտուղու կիպի, Կէօզ կէօրմէտիյի վէ գուլագ իշիթմէտիյի վէ ատէմին ֆիքրինէ կէլմէտիյի՝ եա'նի Ալլահըն քէնտինի սէվէնլէրէ հազըրլատըղը շէյլէրի
10 Ալլահ քէնտի Ռուհը վասըթասըյլէ պիզէ քէշֆ էյլէտի. զիրա Ռուհ հէր շէյի վէ Ալլահըն մէխֆի 'ամիգլէրինի պիլէ
11 թէֆթիշ էտէր. Զիրա ինսանըն մուրատընը իչինտէ օլան քէնտի ռուհընտան ղայրի քիմ պիլիր. քէզալիք Ալլահըն ումուրընը Ալլահըն Ռուհընտան մա'ատա հիչ քիմսէ պիլմէզ.
12 Պիզ իսէ տիւնեանըն ռուհընը տէյիլ, անճագ Ալլահտան օլան Ռուհա մալիք օլտուգ, թա քի Ալլահ թարաֆընտան պիզէ իհսան օլունան շէյլէրի պիլէլիմ.
13 Պու շէյլէրի տախի ռուհանի շէյլէրի ռուհանի շէյլէր իլէ մուգայէսէ էտէրէք, հիքմէթի ինսանիյէնին թա'լիմ էթտիյի սէօզլէր իլէ տէյիլ, անճագ Ռուհ ուլ [Գուտուսուն] թա'լիմ էթտիյի սէօզլէր
14 իլէ սէօյլէրիզ. Լաքին ինսանը թապի'ի Ալլահըն Ռուհունուն շէյլէրինի գապուլ էթմէզ. զիրա պունլարըն թէմյիզի ռուհանի օլտուղունտան՝ քէնտինէ սէֆահէթ կէլիրլէր, վէ իտրաքընա իգթիտարը եօգ
15 տուր. Ամմա ռուհանի քիմսէ հէր շէյի թէմյիզ էտէր իսէ տէ, քէնտիսի հիչ պիրիսի թարաֆընտան թէմյիզ օլուն-
16 մազ. Զիրա Ռապպըն ֆիքրինի քի՞մ պիլտի քի անա թա'լիմ էտէ. Ամմա պիզ Քրիստոսըն ֆիքրինէ մալիք իզ.

ՊԱՊ 3

1 Պէն տախի, էյ պիրատէրլէր, սիզէ ռուհանիլէրէ կիպի սէօյլէյէմէտիմ, անճագ ճիսմանիլէրէ կիպի Քրիստոստա
2 չօճուգլարա կիպի սէօյլէտիմ. Սիզէ թա'ամ տէյիլ, անճագ սիւտ վէրտիմ. զիրա տահա թահամմիւլէ գատիր տէյիլ իտինիզ, վէ շիմտի պիլէ տահա գա-
3 տիր տէյիլ սինիզ. Զիրա տահա ճիսմանիսինիզ. զիրա արանըզտա հասէտ վէ նիզա' վէ թէֆրիգալէր պուլունտուղու հալտէ, ճիսմանի տէյի՞լ մի սինիզ, վէ ինսանճա սիւլուք էթմէյօր մը սու-
4 նուզ. Զիրա պիրի՝ Պէն Փավլօսըն իմ, վէ տիյէրի՝ Պէն Ափօղլօսըն իմ տէտի-
5 յինիզտէ ճիսմանի տէյի՞լ մի սինիզ. Իմտի Փավլօս քի՞մ վէ Ափօղլօս քի՞մ տիր, անճագ Ռապպըն հէր պիրինէ իհսան էթտիյինէ կէօրէ իման էթտիյինիզ վա-
6 սըթա օլան խատէմէ տիր. Պէն տիքտիմ, Ափօղլօս սուլատը, լաքին Ալլահ
7 ինպաթ էյլէտի. Շէօյլէ քի նէ տիքէն պիր շէյ տէյիլ, վէ սուլայան տախի պիր շէյ

տէյիլ տիր, ամմա պէօյիւտէն Ալլահ
8 տըր։ Տիքէն վէ սուլայան տախի պիր
տիր, լաքին հէր պիրի քէնտի էմէյինէ
կէօրէ քէնտի էճրինի ալաճագ տըր։
9 Զիրա պիզ Ալլահ իլէ էմէքտաշ օլուպ՝
սիզ Ալլահըն թարլասը, Ալլահըն պի-
10 նասը սընըզ։ Ալլահ թարաֆընտան պա-
նա իհսան օլունան 'նիմէթէ կէօրէ մի'-
մար ը հազըգ կիպի թէմէլ պըրագտըմ,
իւզէրինէ տիկէր քիմսէ տախի պինա
եափըյօր. ֆագաթ հէր քէս նասըլ պի-
11 նա եափտըղընը տիգգաթ էթսին։ Զի-
րա գօյուլան թէմէլտէն՝ եա'նի Յի-
սուս Քրիստոստան մա'ատա պիր թէմէլ
պըրագմաղա հիչ պիր քիմսէ մուգթէ-
12 տիր օլմազ։ Վէ լաքին էյէր պիր քիմ-
սէ պու թէմէլ իւզէրինէ ալթուն, կիւ-
միւշ, գըյմէթլի թաշլար, աղաճ, օթ,
13 գամըշ՝ պինա էտէրսէ, հէր քէսին իշի
աշիքեար օլաճագ, զիրա օլ կիւն անը
պէյան էտէճէք տիր. չիւնքի աթէշ իլէ
միւնքէշիֆ օլուր, վէ հէր պիրինին իշի
նէ մագուլէ օլտըղընը աթէշ իմթիհան
14 էտէճէք տիր։ Էյէր պիր քիմսէնին պի-
նա էթտիյի իշ գալըրսա, էճրինի ալա-
15 ճագ. էյէր պիր քիմսէնին իշի եանար
իսէ՝ միւթէզարրըր օլաճագ. ամմա
քէնտիսի աթէշտէն կէչէր կիպի գուր-
16 թուլաճագ տըր։ Սիզ Ալլահըն հէյքէլի
օլուպ՝ տէրունինիզտէ Ալլահըն Ռուհը
միւթէմէքքին օլտըղընը պիլմէ՞զ մի սի-
17 նիզ։ Էյէր պիր քիմսէ Ալլահըն հէյքէ-
լինի պօզարսա, Ալլահ անը պօզաճագ
տըր. զիրա Ալլահըն հէյքէլի մուգատ-
տէս տիր, օլ հէյքէլ տախի սիզ սինիզ։
18 Պիր քիմսէ քէնտի քէնտինի ալտաթ-
մասըն. էյէր արանըզտա պիր քիմսէ
պու 'ալէմտէ քէնտինի հաքիմ 'ատտ
էտէրսէ, հաքիմ օլմագ իչիւն սէֆիհ
19 օլսուն։ Զիրա տիւնեանըն հիքմէթի Ալ-
լահըն 'ինտինտէ սէֆահէթ տիր. Նիթէ-
քիմ՝ Հիւքէմայը քէնտի հիլէլէրինտէ
20 թութան օ տըր. Վէ եինէ՝ Ռապպ հիւ-
քէմանըն էֆքեարը պաթըլ օլտըղընը
21 պիլիր՝ տէյիւ մուհարրէր տիր։ Վէլ հա-
սըլ պիր քիմսէ ինսան իլէ իֆթիխար
22 էթմէսին. Զիրա հէր շէյ սիզին տիր,
կէրէք Փավլօս, կէրէք Ափօլլօս, կէրէք
Քէֆաս, կէրէք Տիւնեա, կէրէք հա-
յաթ, կէրէք մէմաթ, կէրէք հազըր
շէյլէր, կէրէք օլաճագ շէյլէր, ճիւմլէ-
23 սի սիզին տիր. Սիզ տէ Քրիստոսըն սը-
նըզ, Քրիստոս տախի Ալլահըն տըր։

ՊԱՊ Դ

1 Հէր քէս պիզի Քրիստոսըն խատէմէսի
վէ Ալլահըն էսրարընըն քէթխիւտալա-
2 րը մագամընտա թութսուն։ Իմտի քէթ-
խիւտալարտան մաթլուպ օլան շէյ սա-
3 տըգ պուլունմալարը տըր։ Ամմա սի-
զին թարաֆընըզտան եախօտ ինսան
հիւքմիւ իլէ հիւքմ օլունմագ պէնիմ
'ինտիմտէ փէք քիւչիւք շէյ տիր, հաթ-
թա քէնտիմի քէնտիմ պիլէ հիւքմ
4 էթմէմ։ Զիրա քէնտի հագգըմտա գա-
միւրիմ պիր շէյ կէօսթէրմէզ իսէ տէ,
եինէ պունունլէ քէնտիմի սալիհ 'ատտ
էթմէմ. անճագ պէնի հիւքմ էտէն
5 Ռապպ տըր։ Իմտի վագըթտան էվվէլ,
եա'նի Ռապպ կէլմէյինճէ հիչ պիր շէյի
հիւքմ էթմէյինիզ՝ օլ տախի զուլմէ-
թին կիզլի շէյլէրինի այտընլըղա չըգա-
րըպ՝ գալպլէրին մուրատլարընը աշի-
քեար էտէճէք տիր. օլ վագըթ հէր
քէսին մէտհի Ալլահտան օլաճագ տըր։
6 Լաքին, էյ պիրատէրլէր, պէն պու
շէյլէրի սիզին իչիւն քէնտիմէ վէ Ափօլ-
լօսա թէմսիլէն նագլ էյլէտիմ, չու մագ-
սէտ իլէ քի հիչ պիրինիզ պիրինին թա-
րաֆտարը օլարագ, տիկէրինին 'ալէյ-
հինէ թէքէպպիւր էթմէմէք իչիւն մու-
հարրէր օլանտան ֆազլա թէֆէքքիւր
էթմէմէքլիյի պիզտէն էօյրէնէսինիզ։
7 Զիրա սէնի միւմթազ էտէն քի՞մ տիր.
Վէ սէնտէ ալմատըղըն նէ՞ շէյ վար. վէ
էյէր ալտըն իսէ, նի՞չիւն ալմամըշ կի-
պի թէֆախիւր էտէրսին։
8 Արթըգ տօյտընըզ, զէնկին օլտընըզ,
պիզ պուլունմագսըզըն սալթանաթ
սիւրտիւնիւզ. վէ քեաշքի սալթանաթ
սիւրէ իտինիզ քի պիզ տախի սիզին
իլէ պէրապէր սալթանաթ սիւրէ իտիք։
9 Զիրա զանն էտէրիմ քի Ալլահ գաթ-

լէ մահքիւմ օլանլար միսիլլիւ պիզ րէ-
սուլլէրի մու՛ախխէր օլարագ իրա՛է
էյլէտի․ չիւնքի տիւնեայա վէ մէլա՛ի-
քէյէ վէ նասա թէմաշա իչիւն օլտըգ։
10 Պիզ Քրիստոս իչիւն սէֆիհ իզ, սիզ իսէ
Քրիստոստա ՛ագըլ սինիզ․ պիզ զա՛իֆ
իզ, սիզ գուվվէթլի սինիզ․ սիզ միւ-
քէրրէմ սինիզ, պիզ մուհագգէր իզ։
11 Պու սա՛աթա տէկին աճլըգ վէ սուսըզ-
լըգ չէքիպ՝ չըպլագ գալըրըզ, տայագ
օլունըրըզ, վէ մէքեանը իգամէթիմիզ
12 եօգ տըր․ Քէնտի էլլէրիմիզ իլէ տախի
իշլէյէրէք էմէք չէքէրիզ․ շէթմ օլուն-
տուղումուզտա խայր տու՛ա էտէրիզ․ թէ-
՛ատի կէօրտիւյիւմիւզտէ թէհամմիւլ
13 էտէրիզ․ Թագպիհ օլունտուղումուզտա,
եալվարըրըզ․ շիմտիյէտէք տիւնեանըն
սիփրինթիսի վէ ճիւմլէնին մէն-
14 ֆուրը օլտըգ։ Պունլարը սիզի խէճիլ
էթմէք իչիւն եազմայօրըմ, անճագ
սէվկիլիւ էվլատըմ կիպի սիզէ նասի-
15 հաթ էտէրիմ․ Զիրա էյէր Քրիստոստա
օն պին մու՛ալլիմինիզ օլսա պիլէ, չօգ
փէտէրինիզ եօգ տըր․ զիրա Քրիստոս
Յիսուստա պէշարէթ վասըթասըյլէ
16 պէն սիզի թէվլիտ էթտիմ․ Իմտի պա-
նա մուգթէտի օլմանըզը սիզտէն րէճա
17 էտէրիմ․ Պու էճլտէն պէնիմ սէվկիլիւ
վէ Րապպտա սատըգ օլան օղլըմ
Թիմօթէօսը սիզէ կէօնտէրտիմ․ օլ տա-
խի՝ հէր եէրտէ հէր քիլիսէտէ թա՛լիմ
էթտիյիմ իւզրէ՝ Քրիստոստա օլան թա-
րիգլէրիմի սիզէ խաթըր էտէճէք տիր։
18 Պա՛զը քիմսէլէր թէքէպպիւր էթտի-
19 լէր, կէօյա քի սիզէ կէլմէյէճէյիմ․ Լա-
քին էյէր Րապպ միրատ էտէրսէ, սի-
զէ թէզ կէլէճէյիմ, վէ թէքէպպիւր
էտէնլէրին սէօզիւնիւ տէյիլ, անճագ
20 գուվվէթինի պիլէճէյիմ․ Զիրա մէլէ-
քիւթ Ալլահ սէօզ իլէ տէյիլ, անճագ
21 գուվվէթ իլէ տիր։ Նա՞սըլ իսթէրսի-
նիզ․ սիզէ տէյնէ՞ք իլէ մի, եօխսա մու-
հապպէթ վէ հիլմ րուհու իլէ մի կէ-
լէյիմ։

ՊԱՊ 5

1 Հէր թարաֆտա իշիտիլիյօր քի արա-
նըզտա զինա վար, պէօյլէ զինա քի
թա՛իֆէլէրտէ պիլէ [զիքր] օլունմայօր,
հաթթա պիր ատէմ քէնտի փէտէրի-
2 նին զէվճէսինի ալըր։ Վէ սիզ պու ֆի՛-
լի իրթիքեապ էտէնին իչինիզտէն տէֆ՛
օլունմասը իչիւն զամ չէքմէտիքտէն
պաշգա, թէքէպպիւր պիլէ էթտինիզ։
3 Զիրա պէն ճէսէտճէ զա՛իպ, ամմա րուհ-
ճա հազըր օլարագ, շիմտի հազըր կի-
4 պի հիւքմ էթտիմ՝ քի՝ Սիզ թէճէմմիւ՛
էյլէտիյինիզտէ, պէնիմ րուհըմ տախի
Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն գուտ-
րէթիյլէ պէրապէր հազըր պուլունա-
րագ, պու ֆի՛լի պէօյլէճէ իրթիքեապ
5 էտէնի, թէնինին հէլաքը իչիւն Րապ-
պըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն իսմիյլէ Շէյ-
թանա թէսլիմ էտէսինիզ, թա քի Րապպ
Յիսուսըն կիւնիւնտէ րուհը խէլաս պու-
6 լա։ Շու թէֆախուրունուզ էյի տէյիլ
տիր․ պիր ազ մայա պիւթիւն խամու-
րը մայալատըղընը պիլմէ՞զ մի սինիզ։
7 Սիզ մայասըզ օլտուղունուզ միսիլլի ճէ-
տիտ խամուր օլմագ իւզրէ՝ էսքի մա-
յայը տէֆ՛ էտինիզ․ չիւնքի Փըսհըմըզ
օլան Քրիստոս պիզիմ իչիւն զէպհ օ-
8 լունտու։ Պու սուրէթլէ էսքի մայա իլէ
տէյիլ, վէ շէրր վէ քէօթիւլիւք մայա-
սը իլէ տէյիլ, անճագ խուլուս վէ հա-
գիգաթ ֆէթիրի իլէ պայրամ էտէլիմ։
9 Զինաքեարլար իլէ իխթիլաթ էթմէյէ-
սինիզ՝ տէյիւ սիզէ մէքթուպտա եազ-
10 տըմ․ Վէ եինէ պու տիւնեանըն զի-
նաքեարլարը եա թամա՛քեարլարը եա
զափիմլէրի իլէ եախօտ փութփէրէսթ-
լէրի իլէ տէյիլ, չիւնքի էօյլէ օլսա՝ պու
տիւնեատան չըգմանըզ լազըմ կէլիր։
11 Ամմա շիմտի էյէր պիրատէր անըլան
պիր քիմսէ զինաքեար եա թամա՛քեար
եա փութփէրէսթ եա շէթթամ եա
պէքրի եա զափիմ օլուրսա, իխթիլաթ
էթմէտիքտէն մա՛ատա պէօյլէ քիմսէ իլէ
պէրապէր թա՛ամ պիլէ էթմէյէսինիզ
12 տէյիւ եազտըմ։ Զիրա խարիճտէ օլան-
լարը տախի հիւքմ էթմէք պանա՞ վազիֆէմ
տիր․ սիզ տախիլտէ պուլունանլարը
13 հիւքմ է՞թմէյօր մը սընըզ։ Ամմա խա-
րիճտէ օլանլարը Ալլահ հիւքմ էտէր․

իմտի օլ քէօթիւ քիմսէյի քէնտի արանըզտան տէֆ' էտինիզ։

ՊԱՊ 6

1 Սիզտէն պիր քիմսէնին տիկէրի իլէ պիր տա'վասը օլուրսա, մուգատտէսլէրին հուզուրընտա օլմայըփ՝ հագսըզլարըն հուզուրընտա մուհաքէմէյէ
2 ճէսարէթ էտէ՞ր մի. Մուգատտէսլէր տիւնեայը հիւքմ էտէճէքլէրինի պիլմէ՞զ մի սինիզ. վէ էյէր տիւնեա սիզին թարաֆընըզտան հիւքմ օլունուրսա, էն քիւչիւք տա'վալարըն ֆասլընա լա՞յըգ
3 տէյի՞լ մի սինիզ. Մէլէքլէրի հիւքմ էտէճէյիմիզի պիլմէ՞զ մի սինիզ. գա՞ն-
4 տէ գալըր տիւնեավի չէյլէր. Իմտի էյէր տիւնեավի չէյլէրէ միւթէալլիգ մուհաքէմէլէրինիզ վար իսէ, Քիլիսէտէ ի'թիպարը օլմայանլարը հաքիմ նասպ
5 էտինիզ. Սիզի խճալ էթմէք իչին սէօյլէյօրըմ. Ա՞յա 'արիֆ քիմսէ՛ պիր պիլէ եօ՞գ մը տուր քի՝ գարտաշլարընըն արասընտա հիւքմ էթմէյէ մուգ-
6 թէտիր օլա. Լաքին գարտաշ գարտաշը իլէ՝ պու տախի գայրի միւ'մինլէրին հուզուրընտա մուհաքէմէ օլուր.
7 Իմտի պէքտիկէրինիզ իլէ տա'վալարընըզ պուլունմասը սիզէ հէր վէճհլէ գուսուր տուր. պունու էթմէյէն նիչիւն հագսըզլըղա թէհամմիւլ էթմէզսինիզ, պունտան իսէ, նիչիւն զարար
8 կէօրմէյէ րա՞զը օլմազսընըզ. Լաքին սիզ հագսըզլըգ վէ զարար հէմ տէ գար-
9 տաշլարընըզէ էտէրսինիզ. Պիլմէ՞զ մի սինիզ քի հագսըզ օլանլար մէլէքիւթուլլահը թէմէլլիւք էթմէյէճէքլէր, ալտանմայընըզ. նէ զանիլէր, նէ փութփէրէսթլէր, նէ զինաքեարլար,
10 նէ մուխաննէսլէր, նէ լուտիլէր, նէ խըրսըզլար, նէ թամա'քեարլար, նէ սէրխօշլար, նէ շէթմճիլէր, նէ գասըպլար մէլէքիւթ Ուլլահը թէմէլլիւք
11 էտէճէքլէր տիր. Պա'զըլարընըզ տախի պէօյլէ իտինիզ. լաքին Ռապպ Յիսուսուն իսմիլէ վէ Ալլահըմըզըն Ռուհիլէ եըգանտընըզ, թագտիս օլունտունըզ, հէմ տախի թէպրիյէ օլունտունըզ.
12 Պանա հէր շէյ հէլալ իսէ տէ, հէր շէյ միւնասիպ տէյիլ տիր. պանա հէր շէյ հէլալ իսէ տէ, պէն հիչ պիր շէյին
13 հիւքմի ալթընա կիրմէյէճէ՞մ. Թա'ամլար գարըն իչին, գարըն տախի թա'ամլար իչին տիր. Ամմա Ալլահ հէմ պունու հէմ անլարը իփթալ էտէճէք տիր. Ֆագաթ պէտէն զինա իչին օլմայըփ՝ Ռապպ իչին տիր, վէ Ռապպ պէ-
14 տէն իչին տիր. Վէ Ալլահ Ռապպը իհեա էյլէտիյի կիպի՝ պիզի տախի քէնտի գուտրէթիլէ իհեա էտէճէք տիր.
15 Պէտէնլէրինիզ Մէսիհին ա'զասը օլտուղունը պիլմէ՞զ մի սինիզ. իմտի Մէսիհին ա'զալարընը ալըփ՝ զանիյէ ա'զա-
16 մը էտէյիմ. Հաշա. Զանիյէ միւլհագ օլան անըն իլէ պէտէն օլտուղունը պիլմէ՞զ մի սինիզ. չիւնքի իքիսի պիր վիւճուտ օլաճագլար տէյի-
17 լիւր. Ամմա Ռապպա միւլհագ օլան Անըն իլէ պիր ռուհ օ-
18 լուր. Զինատան գաչընըզ. ինսանըն իրթիքեապ էթտիյի հէր կիւնահ պէտէնինտէն խարիճ տիր, ամմա զինայը իրթիքեապ էտէն, քէնտի պէտէնի 'ալէյ-
19 հինէ կիւնահ էտէր. Պիլմէ՞զ մի սինիզ քի պէտէնինիզ Ալլահ թարաֆընտան սիզէ իհսան օլունմուշ օլան իչերինիզտէ պուլունան Ռուհ իւլ Գուտուսուն հէյքէլի տիր. սիզ քէնտինիզին տէ-
20 յիլ սինիզ. Զիրա պահա իլէ սաթըն ալընտընըզ. պու սէպէպտէն Ալլահա միւթա'ալլիգ օլան պէտէնինիզ վէ ռուհունըզ իլէ Ալլահը թա'զիզ էյլէյինիզ.

ՊԱՊ 7

1 Վէ պանա եազտըղընըզ մէվատտա կէլինճէ՝ էր քիշինին գատընա տօգունմա-
2 մասը էյի տիր. Պունունլէ պէրապէր ֆահշիյաթտան չէքինմէք իչիւն հէր էրքէյին քէնտի զէվճէսի վէ հէր գատընըն
3 քէնտի զէվճի օլսուն. Զէվճ զէվճէսի վէ զէվճէ տախի զէվճի հագգընտա օ-
4 լան վէճիպէսինի իֆա էթսին. Զէվճէնին ճէսէտի քէնտի հիւքմիւնտէ օլմա-

յըպ՝ կոնճագ զէվճին հուքմունէ ալըր.
Քէզալիք զէվճին ճէսէտի քէնտի հուքմունէ
օլմայըպ՝ անճագ զէվճէսինին
5 հուքմունէ ալըր. Պիրպիրինիզի մահրում
էթմէյինիզ, մէյէր քի օրուճ վէ
տուա իլէ մէշղուլ օլմագ իչին թարաֆէյնին
ըրզասըյլէ մուվագգաթէն օլա.
վէ [illegible] ի [illegible]
էպէտիյէ Շէյթանըն սիզի իմթիհան էթմէմէսի
իչին թէքրար պիր եէրէ կէլինիզ.
6 [illegible] տախի էմր թարիգիլէ
տէյիլ, անճագ մուսա՛ատէ թարիգիլէ
7 սէօյլէրիմ. Զիրա ճումլէ ադէմլէրին
քէնտիմ կիպի օլմալարընը իսթէրիմ,
լաքին քիմինին պիր նուպէթ, քիմինին
տիկէր նուպէթ հէրպիրինին Ալլահ
թարաֆընտան քէնտինէ մախսուս մէվհիպէսի
8 վար տըր. Ամմա մութէ՛էհհիլ
օլմայանլարա վէ տուլ գարըլարա տէրիմ
քի պէնիմ կիպի գալմալարը խայրլը
9 տըր. [illegible] լաքին քէնտի նէֆսլէրինին
զապթընա մուգթէտիր տէյիլլէր իսէ
թէ՛էհհիւլ էթսինլէր. Զիրա
թէ՛էհհիւլ էթմէք եանմագտան էյի
10 տըր. Լաքին մութէ՛էհհիլ օլանլարա
պէն տէյիլ, անճագ Ռապպ զէվճէնին
զէվճինտէն այրըլմամասընը էմր էտէր.
11 Էյէր լաքին այրըլըր իսէ թաղատուտ
[illegible] գալսըն եա խօտ զէվճի իլէ
պարըշսըն. վէ զէվճ տախի զէվճէյի թէրք
12 էթմէսին. Պաշգալարա պէն սէօյլէրիմ, Ռապպ
տէյիլ: Եէր պիր գարտաշըն իմանսըզ պիր
զէվճէսի [illegible] օլուր իսէ վէ օ
[illegible] քէնտիսիյլէ պէրապէր
13 օթուրմագա րազը իսէ, անը թէրք էթմէսին. Պիր գարընըն
տախի իմանսըզ զէվճի օլուր իսէ
հալտէ օ տախի քէնտիսիյլէ պէրապէր
գալմաղա րազը իսէ, անը
14 թէրք էթմէսին. Զիրա իմանսըզ զէվճ
զէվճէսի վասըթասըյլէ թագտիս
օլունմուշ տըր, վէ իմանսըզ զէվճէ
զէվճի վասըթասըյլէ. Եօգսա չօճուգլարընըզ
նաբաք օլուրլար իտի, ամմա շիմտի մուգատտէս
15 տիրլէր. Լաքին իմանսըզ այրըլըր իսէ
այրըլսըն, պու միսիլլու քէյֆիյաթտա պիրատէր

եախօտ համշիրէ էսիր տէյիլ տըր. Անճագ
Ալլահ պիզի սէլամէթլէ պուլունմաղա
16 տա՛վէթ էթմիշ տիր. Զիրա, էյ
զէվճէ, նէ՞ պիլիրսին պէլքի զէվճինի
խէլաս էտէճէքսին. Եախօտ, էյ զէվճ,
նէ՞ պիլիրսին պէլքի զէվճէնի խէլաս
17 էտէճէքսին: Ֆագաթ Ալլահ հէր պիրինէ
նասըլ գըսմէթ էթտի իսէ, Ռապպ
հէր պիրինի նէ հալտէ տա՛վէթ էթմիշ
իսէ, օլ հալտէ սիւլուք
էթսին. Վէ պու հուքմէ քիլիսէլէրտէ
պէօյլէճէ թէ՛նպիհ էտէրիմ.
18 Պիր քիմսէ մախթուն օլարագ տա՛վէթ
օլունտու իսէ, խիթանսըզ օլմասըն.
Պիր քիմսէ կայրի մախթուն տա՛վէթ
օլունտու իսէ, խաթնէտիլմէսին.
19 Խիթան պիր շէյ տէյիլ տիր, վէ խիթանսըզլըգ
պիր շէյ տէյիլ տիր, անճագ
Ալլահըն էմիրլէրինին հըֆզը պիր շէյ տըր.
20 Հէր քէս հանկը հալտէ տա՛վէթ օլունտու
21 իսէ օլ հալտէ գալսըն. Գուլ օլտուղուն
հալտէ տա՛վէթ օլունտուն իսէ, գայղըրմա.
Լաքին էյէր ազատ օլապիլիրսէն, պունու
22 տէրճիհ էյլէ. Զիրա Ռապպտա տա՛վէթ
օլունան գուլ Ռապպըն ազատլըսը
տըր. Քէզալիք հուռ օլարագ տա՛վէթ
օլունան Քրիստոսըն գուլու տըր.
23 Պահա իլէ իշթիրա օլունտունուզ, ինսան-
24 լարըն գուլու օլմայընըզ. Էյ գարտաշլար,
հէր քէս նէ հալտէ տա՛վէթ օլունտու
իսէ, Ալլահըն հուզուրունտա օլ հալտէ
գալսըն.
25 Լաքին պաքիրէլէր խուսուսունտա
Ռապպըն թարաֆընտան պանա էմիր եօգ
տըր. Ամմա պէն [illegible] օլմագլըղըմ
[illegible] մէրհամէթ էյլէտիյի [illegible]
26 [illegible] վէրիրիմ. Իմտի զանն էտէրիմ
քի [illegible] զարուրէթտէն տոլայը
[illegible] գալմասը էյի տըր.
27 [illegible] խայըրլը տըր. Զէվճէյէ պաղլը
մըսըն, չէօզիւլմէյի թալէպ էթմէ.
զէվճէտէն չէօզիւլմիւշ միսին, զէվճէ
28 թալէպ էթմէ. Ամմա թէ՛էհհիւլ էտէրսէն,
կիւնահ էթմէզսին, վէ պաքիրէ
վարըր իսէ թէ՛էհհիւլ էթմէքլէ, կիւնահ էթմէզ.
Լաքին պունլար ճէսէտճէ
մուզայագայա ուղրայաճագլար. պէն իսէ

29 սէ սիզի էսիրկէրիմ․ Էյ պիրատէրլէր,
պունու տէրիմ քի վագըթ գըսալմըշ
տըր․ գալըր քի զէվճէսի օլանլար զէվ-
30 ճէսի եօգ կիպի, Վէ աղլայանլար աղ-
լամազ կիպի, վէ սէվինէնլէր սէվինմէզ
կիպի, վէ սաթըն ալանլար մալիք օլ-
31 մազ կիպի, Վէ պու տիւնեայը իսթի'-
մալ էտէնլէր իֆրաթլէ իսթի'մալ էթ-
մէզ կիպի օլսունլար․ զիրա պու տիւն-
32 եանըն հէյ'էթի զա'իլ օլուր։ Պէն իսէ
էնտիշէսիզ օլմանըզը իսթէրիմ․ միւ-
թէ'էհհիլ օլմայան քիմսէ Ռապպը խօշ-
նուտ էթմէք իչիւն Ռապպա միւթա-
'ալլիգ շէյլէր հագգընտա էնտիշէ էտէր․
33 Ամմա միւթէ'էհհիլ օլան քիմսէ զէվ-
ճէսինի խօշնուտ էթմէք իչիւն ումուրը
տիւնեէվիյէ հագգընտա էնտիշէ էտէր։
34 Զէվճէ իլէ պաքիրէնին ֆարգը վար․
ղայրը մէնքուհէ ճէսէտճէ վէ րուհճա
մուգատտէս օլմագ իչիւն Ռապպա միւ-
թա'ալլիգ շէյլէր հագգընտա էնտիշէ է-
տէր, ամմա մէնքուհէ զէվճինի խօշնուտ
էթմէք իչիւն ումուրը տիւնեէվիյէ
35 հագգընտա էնտիշէ էտէր։ Պունու [illegible]
ֆի իւզէրինիզէ քէմէնտ աթմագ իչիւն
տէյիլ, անճագ սիզին ֆա'իտէնիզ իչիւն
հէմ լա'իգ վէճհիլէ ղայլէսիզ Ռապպա
միւլազէմէթինիզ իչիւն սէօյլէյօրըմ։
36 Ամմա էյէր պիր քիմսէ քէնտի գըզը
հագգընտա, վագըթը կէչմիշ օլտուղըն-
տան [illegible] նալա'իգ
մու'ամէլէ էթտիյինի զանն էտէր իսէ,
պէօյլէ իճապ էթտիյի հալտէ իսթէտի-
յինի էթսին, կիւնահ էթմէզ․ Թէզէվ-
37 վիւճ էթսինլէր։ Վէ լաքին մէճպուրի-
յէթ թահթընտա օլմայարագ՝ իրատէ-
թի քէնտի հիւքմիւնտէ պուլունուպ,
գալպի սապիթ օլան քիմսէ քէնտի գը-
զընը ալը գօյմաղը գալպինտէ թասմիմ
38 էթմիշ իսէ, էյի էտէր։ Վէլհասըլ
թէզվիճ էտէն էյի էտէր, ամմա թէզվիճ
էթմէյէն տահա էյի էտէր։
39 Զէվճէ, զէվճինին հայաթընտա օլտուգճա,
[շէրի'աթ միւճիպինճէ] անա պաղլը տըր․
ամմա էյէր զէվճի վէֆաթ էտէրսէ, իս-
թէտիյի քիմսէյէ թէզվիճ օլունմագլը-
ղա մէ'զուն տըր, ֆագաթ Ռապպտա
40 օլսուն։ Լաքին պէօյլէ գալտըղը հալ-
տէ, պէնիմ րէյիմէ կէօրէ, տահա միւ-
պարէք տիր․ վէ զան էտէրիմ քի
պէնտէ Ալլահըն Ռուհու վար տըր։

ՊԱՊ 8

1 Վէ փութլարա զէպհ օլունան նէսնէ-
լէր խուսուսընտա, ճիւմլէմիզին 'իլմի
օլտուղընը պիլիրիզ․ 'իլմ քիպր էթտի-
րիր, ամմա մուհապպէթ ի'մար էտէր։
2 Վէ էյէր պիր քիմսէ պիր շէյ պիլիրիմ
զան էտէրսէ, վաճիպ օլան 'իլմ իլէ
3 տահա հիչ պիր շէյ պիլմէզ։ Ամմա էյէր
պիր քիմսէ Ալլահը սէվէրսէ, օլ քիմսէ
4 անըն 'ինտինտէ մա'րուֆ տըր։ Իմտի
փութլարա զէպհ օլունան նէսնէլէրին
էքլի պապընտա պիլիրիզ, տիւնեատա
փութուն պիր շէյ օլմատըղընը, վէ պիր
Ալլահտան պաշգա Ալլահ օլմատըղընը
5 պիլիրիզ․ Զիրա կէրէք կէօքտէ կէրէք
եէրտէ իլահ թէսմիյէ օլունանլար վար
իսէ տէ, (նիթէքիմ չօգ իլահլար վէ
6 չօգ ռապպլար վար տըր,) Պիզճէ պիր
Ալլահ՝ եա'նի Փէտէր վար տըր քի ճէ-
մի' ի քէ'ինաթ անտան օլուպ, պիզ
տախի *անըն իչիւն իզ, վէ պիր Ռապպ Յի-
սուս Քրիստոս վար տըր քի անըն վա-
սըթասըյլէ ճէմի' ի մախլուգաթ վիւ-
ճուտ պուլուպ, պիզ տախի անըն վասը-
7 թասըյլէ իզ։ Ամմա պու 'իլմ ճիւմլէ
ատէմլէրտէ պուլունմայըպ, պա'զըլա-
րը շիմտիյէ տէք փութը պիր շէյ ի'թի-
գատ իլէ՝ փութա զէպհ օլունմըշ տէ-
յի եէրլէր․ վէ զամիրլէրի զա'իֆ օլմաղ-
8 լէ միւլէվվէս օլուր։ Լաքին թա'ամ պի-
զի Ալլահա մագպուլ գըլմազ․ զիրա եէ-
տիյիմիզ հալտէ ֆազիլէթիմիզ օլմազ,
վէ եէմէտիյիմիզ հալտէ էքսիքլիյիմիզ
9 օլմազ։ Անճագ պու սէրպէսթլիյինիզին
զա'իֆլէրէ թէօքէզ սէպէպի օլմամա-
10 սընա տիգգաթ էտինիզ։ Զիրա պիր
քիմսէ սէնին կիպի սահիպ ի 'իլմի փութ-
խանէտէ սօֆրատա օթուրուր կէօր-
տիւյիւ հալտէ, օլ զա'իֆ օլանըն զա-

---

*Եահուտ անըն իչիւն

միրի փութլարա զէպհ օլունան նէսնէ-
11 լէրի եէմէյէ ճէսարէթլէնմէ՞զ մի. Վէ
պէօյլէճէ եօլընա Քրիստոսըն էօլտիւյիւ
զա'իֆ պիրատէր սէնին 'իլմին սէպէ-
12 պինէ հէլաք օլուր. Պէօյլէճէ պիրա-
տէրլէր 'ալէյհինտէ կիւնահ էտիպ՝ ան-
լէրին զա'իֆ զամիրինի եարալայարագ,
Քրիստոսա գարշը կիւնահ էտէրսինիզ.
13 Պինա″էն 'ալէյհ էյէր թա'ամ պիրատէ-
րիմէ թէօքէզ օլուրսա, պիրատէրիմէ
թէօքէզ օլմայայըմ՝ տէյիւ իլ էլ է-
պէտ էթ եէմէյէճէյիմ.

ՊԱՊ 9

1 Պէն րէսուլ տէյի՞լ մի իմ. պէն ազատ
տէյի՞լ մի իմ. պէն Ռապպըմըզ Յիսուս
Քրիստոսը կէօ՞րմէտիմ մի. Ռապպտա
սիզ պէնիմ էսէրիմ տէյի՞լ մի սինիզ.
2 Էյէր ղայրըլէրէ րէսուլ տէյիլ իսէմ, էլ-
պէթթէ սիզին իչիւն րէսուլ իմ. զիրա
Ռապպտա սիզ րէսալէթիմին միւհրիւ
3 սինիզ. Պէնի թէֆթիշ էտէնլէրէ ճէ-
4 վապըմ պու տուր. Եէյիպ իչմէյէ սէլա-
5 հիյէթիմիզ եօ՞գ մը տուր. Սա″իր րէսուլ-
լէր վէ Ռապպըն գարտաշլարը վէ Քէ-
ֆաս կիպի հէմշիրէ օլան պիր զէվճէ
եանըմըզտա կէզտիրմէյէ սէլահիյէթի-
6 միզ եօ՞գ մը տուր. Եօխսա իշ իշլէմէմէ-
յէ եալընըզ պէնիմ իլէ Պառնապասը՞ն
7 մը սէլահիյէթի եօգ տուր. Մասրաֆը
քէնտիսինտէն օլարագ քի՞մ 'ասքէր-
լիք էտէր. քի՞մ պաղ տիքէր տէ անըն
մահսուլիւնտան եէմէզ. եախօտ քի՞մ
սիւրիւ կիւտէր տէ սիւրիւնիւն սիւ-
8 տիւնտէն եէմէզ. Պու սէօյլէտիյիմ ին-
սա՞ն սէօզիւ մի տիր. եօգսա պունլա-
9 րը շէրի'աթ տախի սէօյլէմէ՞զ մի. Զի-
րա՝ Խարման տէօյէն էօքիւզիւն աղզը-
նը պաղլամայաճանըն՝ տէյիւ Մուսանըն
շէրի'աթընտա եազըլմըշ տըր. Ալլահ
10 էօքիւզլէրի՞ մի գայըրըր. Եօգսա հէր
վէճհլէ պիզի՞մ իչիւն մի սէօյլէր. պէլլի՝
պիզիմ իչիւն եազըլմըշ տըր. զիրա չիֆթ-
սիւրէնին իւմիտ իլէ սիւրմէսի վէ խար-
ման տէօյէնին քէնտի իւմիտինտէն հիս-
սէտար օլմագ իւմիտիյլէ տէօյմէսի կէ-
11 րէք տիր. Էյէր պիզ սիզէ րուհանի շէյ-
լէրի էքտիք իսէ, սիզին ճիսմանի
նէսնէլէրինիզի պիչէճէյիմիզ պէօյի՞ւք
12 շէյ մի օլուր. Էյէր տիկէր քիմսէլէր
իւզէրինիզէ օլան պու սէլահիյէթտէն
հիսսէտար օլուրլար իսէ, պիզ տահա
զիյատէ օլմալը տէյի՞լ մի իզ. պիզ իսէ
Քրիստոսըն պէշարէթինէ պիր վէճհլէ
սէպէպ ի մումանա'աթ օլմամագ իչիւն
պու սէլահիյէթի իսթի'մալ էթմէյիպ՝
13 հէր շէյէ թէհամմիւլ էտէրիզ. Պիլմէ՞զ
մի սինիզ քի՝ հէյքէլտէ մութա'ալլիգ ու-
մուրտա խըտմէթ էտէնլէր հէյքէլտէն
եէրլէր, վէ մէզպահըն խըտմէթինտէ
պուլունանլար մէզպահտան հիսսէտար
14 օլուրլար. Պու սուրէթլէ տախի Ռապպ
պէշարէթի վա'զ էտէնլէրին՝ պէշարէթ-
տէն թէ'այյիւշ էթմէլէրինի թա'յին
15 էյլէտի. Պէն իսէ պու շէյլէրին հիչ պի-
րինի իսթի'մալ էթմէտիմ. վէ պանա
պէօյլէ մու'ամէլէ օլունսուն՝ տէյիւ պու
շէյլէրի եազմատըմ. զիրա պիր քիմսէ
իֆթիխարըմը իպթալ էթմէտէն իսէ,
16 էօլմէք պէնիմ իչիւն էյլա տըր. Զիրա
պէշարէթի թէպշիր էթտիյիմ հալտէ՝
պանա սէպէպ ի իֆթիխար տէյիլ տիր,
չիւնքի թահթ ը մէճպուրիյէթտէ իմ.
պէլլի՝ էյէր պէշարէթի թէպշիր էթմէզ-
17 սէմ, վայ պանա. Զիրա էյէր պունու
իսթէյէրէք էտէրսէմ, էճրիմ վար. վէ
լաքին էյէր իսթէմէյէրէք էտէրսէմ,
եինէ վէքեալէթի պանա էմանէթ օ-
18 լունմըշ տըր. Իմտի էճրիմ նէ՞ տիր.
պէշարէթի վա'զ էթտիյիմտէ, պէշա-
րէթտէ օլան հուքուքումու սու ի իս-
թի'մալ էթմէմէք իչիւն՝ Քրիստոսըն
պէշարէթինի մէճճանէն թէպշիր էթմէք
19 տիր. Զիրա ճիւմլէնին հիւքմիւնտէն ա-
զատ իքէն՝ տահա զիյատէ քիմսէլէրի
գազանմագ իչիւն քէնտիմի ճիւմլէսինէ
20 գուլ էթտիմ. Վէ Եէհուտիլէրի գա-
զանմագ իչիւն Եէհուտիլէրէ Եէհուտի
կիպի օլտում. շէրի'աթ թահթընտա օ-
լանլարը գազանմագ իչիւն *շէրի'աթ

---

*Պա'զըլարընտա՝ շէրի'աթ թահթընտա տէ-
յիլ իքէն՝ տախի պուլունուր.

[illegible]
21 [illegible]
22 [illegible]
23 [illegible]
24 [illegible]
25 [illegible]
26 [illegible]
27 [illegible]

ԲԱԲ 10

1 [illegible]
2 [illegible]
3 [illegible]
4 [illegible]
5 [illegible]
6 [illegible]
7 [illegible]
8 [illegible]
9 [illegible]
10 [illegible]
11 [illegible]
12 [illegible]
13 [illegible]
14 [illegible]
15 [illegible]
16 [illegible]
17 [illegible]
18 [illegible]
19 [illegible]
20 [illegible]

21 ճիններէ միւշթէրիք օլասընըզ. Րապպըն քեասէսինի իլէ ճիններին քեասէսինի իչէմէզսինիզ. Րապպըն սօֆրասը իլէ ճիններին սօֆրասընա հիսսէտար
22 օլամազսընըզ. Րապպը դայրէթէ թահրի՞ք մի էտէլիմ. անտէն գուվվէթլի ճէ մի՞յիզ

23 Պանա հէր շէյ հէլալ իսէ տէ, հէր շէյ նաֆի' տէյիլ տիր. պանա հէր շէյ հէլալ իսէ տէ, հէր շէյ ի'մար էթմէզ.
24 Պիր քիմսէ քէնտինինքինի գոլլամասըն, անճագ հէր քէս տիյէրինին մէնֆա'աթընը արա-
25 սըն. Գասսապ տիւքեանընտա հէր նէ քի սաթըլըրսա, զամիր իչիւն պիր շէյ
26 թէֆթիշ էթմէյէրէք եէյինիզ. Զիրա զէմին իլէ անտա օլան քեաֆֆէ ի մէվ-
27 ճուտաթ Րապպըն տըր. Դայր ի միւ'մինլէրտէն պիրիսի սիզի տա'վէթ էտէյի հալտէ, սիզ տախի կիթմէք իսթէրսէնիզ, էօնիւնիւզէ հէր նէ գօնուլուրսա, զամիր իչիւն պիր շէյ թէֆթիշ էթ-
28 մէյէրէք եէյինիզ. Ամմա պիրիսի սիզէ «Պու պութլարա գուրպան օլունմուշ տըր» տէսէ, օնու խապէր վէրէն իչիւն վէ զամիր իչիւն եէմէյինիզ. [զիրա զէմին իլէ անտա օլան քեաֆֆէ ի մէվ-
29 ճուտաթ Րապպըն տըր]. Տէտիյիմ զամիր սէնինքի օլմայըպ, անճագ օլ պիրինին զամիրի տիր. զիրա պէնիմ սէրպէսթլիյիմ նիչիւն ղայրինին զամիրիյլէ հիւքմ
30 օլունսուն. Էյէր պէն *ինայէթլէ հիսսէտար օլուրսամ, նիչիւն շիւքր էթտիյիմ շէյտէն էօթիւրիւ թաղպիհ օլու-
31 նուրըմ. Վէլհասըլ կէրէք եէր իսէնիզ, վէ կէրէք իչէր իսէնիզ, վէ հէր նէ էտէր իսէնիզ, հէր շէյի Ալլահըն 'իզզէ-
32 թի իչիւն էյլէյինիզ. Նէ Եէհուտիլէրէ վէ նէ Եունանլըլարա վէ նէ տէ Ալլահըն քիլիսէսինէ թէօքէզ սէպէպ օլմա-
33 յընըզ. Նիթէքիմ պէն տախի քէնտի մէնֆա'աթըմը ղոզէթմէյիպ անճագ նիչէլէրին մէնֆա'աթլարընը արայարագ, հէր շէյտէ ճիւմլէյի խօշնուտ էտէրիմ, թա քի խալաս նա'իլ օլալար.

ՊԱՊ 11

1 Պէն Քրիսթօսա միւգթէտի օլտուղում մինվալի իւզրէ, սիզ տախի պանա միւգթէտի
2 օլունըզ. Իմտի, էյ գարտաշլարըմ, պէնի հէր շէյտէ խաթըրտա թութտուղունըզ իչիւն, սիզէ թէսլիմ էթտիյիմ վէճհիլէ թա'լիմաթը հըֆզ էթտիյինիզ իչիւն սիզի մէտհ է-
3 տէրիմ. Լաքին հէր ատամըն պաշը Քրիսթօս, վէ նիսանըն պաշը էրքէք օլուպ, Քրիսթօսըն պաշը Ալլահ իտիյինի պիլմէնիզի իսթէրիմ. Պաշը էօրթիւլիւ օլարագ տու'ա էտէն եա խօտ նիւպիւվվէթ էտէն հէր էրքէք քէն-
5 տի պաշընը թահգիր էթմիշ օլուր. Վէ հէր գատըն պաշը էօրթիւլմէմիշ օլարագ տու'ա էտէն եա խօտ նիւպիւվվէթ էտէն հէր գատըն քէնտի պաշընը թահգիր էթմիշ օլուր. զիրա պու պաշը թրաշ
6 օլունմուշ կիպի. Չիւնքի էյէր գատըն էօրթիւնմէզսէ, սաչը տախի քէսիլսին. լաքին նիսանըն սաչը քէսիլմէսի եա խօտ թրաշ օլունմասը 'այպ իսէ, էօրթիւնսիւն.
7 Զիրա էրքէք Ալլահըն սուրէթի վէ 'իզզէթի օլմաղլա պաշընը էօրթմէմէք կէրէք տիր. ամմա գատըն էրքէյին 'իզզէթի
8 տիր. Չիւնքի ատէմ նիսատան տէյիլ,
9 անճագ նիսա ատէմտէն տիր. Վէ ատամը նիսա իչիւն տէյիլ, անճագ
10 նիսա ատէմ իչիւն խալգ օլունտու. Պու էճլէտէն նիսանըն մէլէքլէր սէպէպինտէն պաշընտա հիւքիւմ 'ալամէթի օլ-
11 մաղ իճապ էտէր. Ֆագաթ Րապպըմըզտա նիսա ատէմսիզ, ատէմ տախի նիսա-
12 սըզ տէյիլ տիր. Զիրա նիսա ատէմտէն օլտուղու կիպի, ատէմ տախի նիսանըն վասըթասըյլէ տըր, ֆագաթ հէր
13 շէյ Ալլահտան տըր. Քէնտի քէնտինիզնէ հիւքիւմ վէրինիզ. Նիսանըն պաշը աչըգ օլարագ Ալլահա տու'ա էթմէսի
14 լայը՞գ մը տըր. Ատէմին ուզուն սաչը օլմասը անա 'այըպ օլտուղունը թապի'աթ
15 պիլէ սիզէ էօյրէթմէզ մի. Վէ լաքին նիսանըն ուզուն սաչը օլմասը քէնտինէ շէրէֆ տիր. զիրա սաչ անա նիգապ
16 իչիւն վէրիլմիշ տիր. Ամմա էյէր պիրի միւնագաշայա մայիլ իսէ,

---

*Եա խօտ շիւքրանիյէթլէ

նէ պիզիմ՝ նէ տէ Ալլահըն քիլիսէլէրի-
նին պէօյլէ 'ատէթի վար տըր։
17 Լաքին շունու թէնպիհ էտէր իքէն
սիզի մէտհ էթմէմ, չիւնքի թէճէմմիւ'ի-
նիզտէն ֆա՛իտէ տէյիլ՝ նուգսան զարար
18 հասըլ օլույօր։ Զիրա էվվէլա, սիզ քի-
լիսէտէ ճէմ՝ օլտըղընըզտա, պէյնինիզ-
տէ իխթիլաֆաթ օլտուղունու իշիտիյօրըմ,
19 վէ պիր մէրթէպէ ինանըյօրըմ։ Զիրա
պէյնինիզտէ ֆըրգալարըն տախի պու-
լունմասը լազըմ տըր, թա քի պէյնի-
նիզտէ մուսթահսէն օլանլար զահիր օ-
20 լալար։ Իմտի պիր եէրէ իճթիմա'ինիզ
'աշա ի Ռապպանիյի եէմէք իչիւն տէ-
21 յիլ տիր։ Զիրա հէր պիրինիզ թա'ամ
եէմասընտա քէնտի թա'ամընը էվվէլ-
ճէ ալըր, վէ պիրի աճ գալըր, տիկէրի
22 տախի սէրխօշ օլուր։ Եէմէք վէ իչմէք
իչիւն խանէլէրինիզ եօ՞գ մը տըր։ Եօգ-
սա Ալլահըն քիլիսէսինի թահգիր էտիպ՝
մուհթաճ օլանլարը խէճի՞լ մի էտէր-
սինիզ։ Սիզէ նէ՞ տէյէյիմ, պու խու-
սուստա սիզի մէտհ էտէյի՞մ մի։ Մէտհ
23 էթմէմ։ Զիրա պէն սիզէ թէսլիմ էթ-
տիյիմի Ռապտան թարաֆընտան ալտըմ,
եա'նի Ռապպըմըզ Ցիսուս էլէ վէրիլտիյի կէ-
24 ճէտէ էքմէք ալըպ, շիւքր էթտիքտէն
սօնկրա փարչալատը վէ՝ Ալընըզ, եէյի-
նիզ, պու սիզին իչիւն փարչալանան ճէ-
սէտիմ տիր, պունու պէնիմ զիքրիմ
25 իչիւն էյլէյինիզ՝ տէտի։ Քէզալիք աք-
շամ թա'ամընտան սօնկրա քասէյի
տախի ալըպ՝ Պու քասէ պէնիմ գա-
նըմ իլէ օլան 'ահտ ի ճէտիտ տիր, ա-
նը հէր իչտիյինիզտէ պէնիմ զիքրիմ ի-
26 չիւն էյլէյինիզ՝ տէտի։ Զիրա հէր տէֆ'ա պու
էքմէքտէն եէյիպ՝ պու քասէտէն իչ-
տիյինիզտէ, Ռապպըն էօլիւմիւնիւ քէն-
տիսի կէլինճէյէ տէք ի'լան էտէրսինիզ։
27 Պինա՛էն 'ալէյհ հէր քիմ քի զայր ի
լա՛իգ թարզ իլէ պու էքմէքտէն եէր-
սէ, եախօտ Ռապպըն քասէսինտէն
իչէրսէ, Ռապպըն ճէսէտինէ վէ գանը-
28 նա սուչլու օլուր։ Իմտի ատէմ քէն-
տինի իմթիհան էթսին, վէ պու վէճհլէ
օլ էքմէքտէն եէսին, վէ օլ քասէ-
29 տէն իչսին։ Զիրա զայր ի լա՛իգ թարզ
իլէ եէյիպ իչէն՝ Ռապպըն ճէսէտինի
թէմյիզ էթմէտիյինտէն, քէնտի 'ալէյ-
30 հինէ հիւքմ եէյիպ իչմիշ օլուր։ Պու
սէպէպտէն արանըզտա խայլի զա'իֆ վէ
'իլլէթ քիմսէլէր պուլունույ՝ նիչէլէր
31 տախի ույուրլար։ Զիրա էյէր քէնտի
քէնտիմիզի հիւքմ էթսէ իտիք, մահ-
32 քիւմ օլմազ իտիք։ Ամմա հիւքմ օ-
լունտըղըմըզ հալտէ, տիւնեա իլէ պէ-
րապէր 'ալէյհիմիզէ հիւքմ օլունմամագ
իչիւն՝ Ռապպ թարաֆընտան թէ՛տիպ
33 օլունուրըզ։ Վէլ հասըլ, էյ պիրատէր-
լէրիմ, թա'ամ իչիւն ճէմ՝ օլտըղընըզ-
34 տա՝ պիրի պիրինիզի պէքլէյինիզ։ Վէ
էյէր պիր քիմսէ աճ օլսա՝ խանէտէ
եէսին, քի հիւքմ իչիւն ճէմ՝ օլմուշ
35 օլմայասընըզ։ Ռուսումը սա՛իրէյի իսէ
կէլտիյիմտէ թէրթիպ էտէրիմ։

ՊԱՊ 12

1 Էյ պիրատէրլէր, ռուհանի հէտիյէլէր
հագգընտա պիխապէր օլմանըզը իսթէ-
2 մէմ։ Պիլիրսինիզ քի թա'իֆէլէր իքէն,
կէօթիւրիւլտիւյիւնիւզ կիպի՝ զայր ի
նաթըգ փութլարա ճէլպ օլունուր ի-
3 տինիզ։ Անըն իչիւն սիզէ պիլտիրիրիմ
քի՝ պիր քիմսէ Ալլահըն Ռուհը իլէ սէօյ-
լէյէրէք՝ Ցիսուս մէլ'ուն տըր՝ տէմէզ.
վէ պիր քիմսէ Ռուհ իւլ Գուտուս իլէ օլ-
մայընճա, Ցիսուս Ռապպ տըր՝ տէյէմէզ։
4 Մէվահիպ ի մուխթէլիֆէ տախի վար
5 իսէ տէ, Ռուհ պիր տիր։ Վէ խըտմաթ ը
մուխթէլիֆէ վար իսէ տէ, Ռապպ պիր
6 տիր։ Վէ ա'մալ ը մուխթէլիֆէ վար
իսէ տէ, ճիւմլէտէ ճիւմլէնին 'ամիլի
7 հէման Ալլահ տըր։ Լաքին հէր քէսէ
Ռուհըն իզհարը մէնֆա'աթ իչիւն իհսան
8 օլունուր։ Քիմինէ Ռուհըն վասըթասը-
յլէ հիքմէթ քէլամը, վէ քիմինէ հէման
9 օլ Ռուհա կէօրէ 'իլմ քէլամը, Տիկէ-
րինէ տախի հէման օլ Ռուհ իլէ իման,
վէ տիկէրինէ հէման օլ Ռուհ իլէ շի-
10 ֆալար մէվհիպէլէր, Վէ զայրիսինէ
իճրա ի մու'ճիզաթ, վէ տիկէրինէ իլ-
համլէ սէօյլէմէքլիք. տիկէրինէ տախի
ռուհլարըն թէմյիզի, վէ զայրիսինէ է-

սինէ ի մուխթէլիֆէ, վէ տիյկէրինէ լիսանլար
թէրճէմէսի պախըշ օլունուր։
11 Վէ պունլարըն ճիւմլէսինի հէման օլ
Րուհ ը վահիտ քէնտի մուրատընճա կէօրէ
հէր պիր քիմսէյէ մախսուսէն թէվզի՛
էտէրէք՝ ճիւմլէսինին ’ամիլի տիր։
12 Զիրա ճէսէտ պիր վէ ա՛զասը չօգ օլուպ՝
պու պիր ճէսէտին ճիւմլէ ա՛զասը
տախի չօգ իսէ տէ, եինէ պիր ճէսէտ
օլտուղը միսիլլիւ Քրիստոս տախի
13 պէօյլէ տիր։ Չիւնքի պիզ, կէրէք Եէհուտի,
կէրէք Եունանի, կէրէք գուլ,
կէրէք հիւրր՝ ճիւմլէմիզ պիր Րուհ իլէ
պիր ճէսէտ օլմագ իւզրէ վաֆթիզ օլունտուգ,
ճիւմլէմիզ տախի պիր Րուհտան
14 իչիրիլտիք։ Չիւնքի ճէսէտ տախի
պիր ’ազա տէյիլ, անճագ չօգ ա՛զա
15 տըր։ Էյէր այագ՝ Պէն էլ օլմատըղըմ
իչիւն ճէսէտտէն տէյիլիմ՝ տէրսէ, անըն
իչիւն ճէսէտտէն տէյի՞լ մի տիր։
16 Վէ էյէր գուլագ՝ Պէն կէօզ օլմատըղըմ
իչիւն ճէսէտտէն տէյիլիմ՝ տէրսէ,
պունուն իչիւն ճէսէտտէն տէյի՞լ
17 մի տիր։ Էյէր պիւթիւն ճէսէտ կէօզ
օլսայըտը, սէմ՝ նէ՞րէտէ օլուր իտի։
վէ էյէր քեաֆֆէսի սէմ՝ օլսայըտը,
18 շէմմ նէ՞րէտէ օլուր իտի։ Շիմտի իսէ
Ալլահ ա՛զանըն հէր պիրինի իսթէտիյի
19 վէճհիլէ ճէսէտտէ գօյտու։ Վէ էյէր ճիւմլէսի
պիր ’ազա օլսայըտը, ճէսէտ նէ՞րէտէ
20 օլուր իտի։ Ամմա շիմտի ա՛զա
21 չօգ իսէ տէ, ճէսէտ պիր տիր։ Վէ կէօզ
էլէ՝ Սանա մուհթաճ տէյիլիմ, եախօտ
եինէ պաշ այագլարա՝ Սիզէ մուհթաճ
22 տէյիլիմ՝ տէյէմէզ։ Ամմա պիլաքիս ճէսէտին
զիյատէ զա՛իֆ ’ատտ օլունան
23 ա՛զալարը էն զիյատէ լազըմ տըր։ Վէ
ճէսէտին աղ շէրէֆլի ’ատտ էթտիյիմիզ
ա՛զալարընա տահա զիյատէ շէրաֆէթ
վէրիրիզ․ վէ կիւզէլ օլմայան ա՛զամըզըն
տահա զիյատէ կիւզէլլիյի օլուր։
24 Ամմա կիւզէլ ա՛զամըզ իչիւն իհթիյաճ
եօգ տըր․ լաքին Ալլահ նօգսանը օլանա
տահա զիյատէ շէրաֆէթ վէրէրէք՝
ճէսէտի իմթիզաճ իւզրէ թէրթիպ էյլէտի։
25 Թա քի ճէսէտտէ իխթիլաֆ օլմայըպ՝
ա՛զա իթթիֆագ իւզրէ պիրի
26 պիրինէ հիմմէթ էտէլէր։ Վէ ա՛զատան
պիրի էլէմ չէքտիյի հալտէ, ա՛զանըն
ճիւմլէսի պէրապէր էլէմ չէքէր․ վէ ա՛զատան
պիրի միւշէրրէֆ օլտուղու հալտէ,
ա՛զանըն ճիւմլէսի պէրապէր ֆէրահլանըր։
27 Իմտի սիզ Քրիստոսըն ճէսէտի
վէ այրը այրը ա՛զասը սընըզ։
28 Ալլահ տախի քիլիսէտէ էվվէլա ռէսուլլէր,
սանի՛յէն իլհամա մալիք օլանլար,
սալիսէն մու՛ալլիմլէր, անտէն սօնրա
մու՛ճիզէլէր, անտէն սօնրա շիֆա պախըշ
մէվհիպէլէր, վէ մու՛աւէնէթ, վէ իտարէթ
վէ էլսինէ ի մուխթէլիֆէ թա՛յին
29 էյլէտի։ Ճիւմլէսի ռէսու՞լ մը, ճիւմլէսի
իլհամա մալի՞ք մի, ճիւմլէսի մու՛ալլի՞մ
մի, ճիւմլէսի մու՛ճիզաթ սահի-
30 պի՞ մի, ճիւմլէսի շիֆա պախըշ մէվհիպէլէր
սահիպի՞ մի տիր։ Ճիւմլէսի լիսանլար
սէօյլէ՞ր մի, ճիւմլէսի թէրճէմէ
31 էտէ՞ր մի։ Իմտի էֆզալ մէվհիպէլէրէ
րաղիպ օլունըզ․ վէ եինէ սիզէ տահա
ա՛լա պիր եօլ կէօսթէրէյիմ։

ՊԱՊ 13

1 Էյէր ինսան վէ մէլա՛իքէ լիսանլէրիյլէ
սէօյլէրսէմ, մուհապպէթիմ օլմատըգճա
թընըն էտէն պագըր, եախօտ
չամաթա էտէն զիլ օլմուշ օլուրըմ։
2 Վէ էյէր պէնտէ իլհամ օլուպ տա՝ ճիւմլէ
էսրարը վէ ճիւմլէ ’իլմլէրի պիլսէմ, վէ
էյէր տաղլարը եէրլէրինտէն նագլ էթտիրէճէք
գատար իմանըմ քեամիլ օլսա,
մուհապպէթիմ օլմատըգճա պիր
3 շէյ տէյիլիմ։ Վէ էյէր ճէմի՛ի էմվալիմի
թէսատտուգ էթսէմ, վէ էյէր ճէսէտիմի
եանմագա թէսլիմ էյլէսէմ,
մուհապպէթիմ օլմատըգճա պանա պիր
4 ֆա՛իտէ էթմէզ։ Մուհապպէթ թէ՛էննի
էտիպ՝ լութֆ իլէ մու՛ամէլէ էտէր․
մուհապպէթ հասէտ էթմէզ․ մուհապպէթ
թէֆախուր էթմէզ, թէքէպպիւր
5 էթմէզ, Պէտ մու՛ամէլէ էթմէզ, քէնտի
ֆա՛իտէսինի արամազ, հիտտէթլէնմէզ,
6 սու՛ի զաննէ էթմէզ, Հագգսըզլըգտան
հազզ էթմէյիպ՝ հագիգաթ իլէ
7 մահզուզ օլուր․ Հէր շէյէ թէհամմիւլ

քաթլէր, հէր շէյէ ինանըր, հէր շէյի ու-
միտ էտէր, հէր շէյի թահամմիւլ էտէր, հէր
8 շէյէ սապըր էտէր։ Մուհապպէթ ասլա
զէվալ պուլմազ. Ֆիլհասըլ իսէ իպթալ
օլունաճագլարտըր, լիսանլար իսէ նիհայէթ
պուլաճագլար, ըլըմ իսէ իպթալ օլունա-
9 ճագ տըր։ Զիրա ճիւզ՚ի պիլիյօրուզ վէ ճիւ-
10 զ՚ի նէպիւվվէթ էտէրիզ. Ամմա քեմալ
օլան կէլտիյինտէ, օզ վագըթ պու ճիւ-
11 զ՚ի օլան իպթալ օլունաճագ տըր։ Պէն
չօճուգ իքէն չօճուգ կիպի սէօյլէր, չօ-
ճուգ կիպի թէֆէքքիւր էտէր, չօճուգ
կիպի գըյաս էտէր իտիմ. ամմա ատամ
օլտուգտա չօճուգա մախսուս շէյլէրի
12 թէրք էթտիմ։ Զիրա շիմտի այինէտէն
րէմզ՚իլէ, ամմա օլ վագըթ եիւզ պէ-
եիւզէ կէօրիւյօրուզ. շիմտի պիր ճիւզ՚ի պի-
լիյօրում, ամմա օլ վագըթ պիլինտիյիմ կի-
13 պի պիլէճէյիմ։ Շիմ-
տի իսէ իման, ումիտ, մուհապպէթ, պու
ւչ շէյ պագի գալըր, վէ լաքին
պունլարըն պիւյիւյիւ մուհապպէթ տըր։

ԲԱՊ 14

1 Մուհապպէթէ թապի օլունուզ, վէ րու-
հանի հիպէլէրի, խուսուսա նիպիւվվէթ
2 էտէպիլմէյի կայրէթ էտինիզ։ Զիրա
լիսան իլէ սէօյլէյէն քիմսէ ինսան-
լարա տէյիլ, անճագ Ալլահա սէօյլէր.
չիւնքի քիմսէ անլամազ, վէ րուհ
3 իլէ սըրլար սէօյլէր։ Ամմա նիպիւվվէթ էտէն
իսէ ինսանլարա պինա իչիւն վէ նասիհաթ վէ թէսէլ-
լի իչիւն սէօյլէր։ Լիսան սէօյ-
4 լէյէն քէնտի նէֆսինի պինա էտէր, ամմա նի-
պիւվվէթ էտէն քիլիսէյի պինա էտէր։
5 Վէ հէբինիզին լիսանլար իլէ
սէօյլէմէնիզի իսթէրիմ, ֆագաթ տահա
զիյատէ նիպիւվվէթ էտմէնիզի. զիրա
նիպիւվվէթ էտէն լիսանլար սէօյլէյէնտէն
պիւյիւք տիւր, մէյէր քի քիլիսէնին
պինա օլունմասը իչիւն թէրճիւմէ էտէ։
6 Վէ շիմտի, գարտաշլարըմ, էյէր սի-
զէ լիսանլար իլէ սէօյլէրէք կէլիր-
սէմ, սիզէ նէ ֆայտա վէրիրիմ, մէյէր քի
սիզէ եա վահի իլէ եա իլիմ իլէ եա նիպիւվվէթ իլէ,
եա թալիմ իլէ սէօյլէրսէմ։

Ամմա ճանսըզ շէյլէր պիլէ, սէս վէ-
րիրքէն, ստիւտիւք եա թանպուր
օլսուն, սէսլէրինտէ ֆարգ վէրմէ-
մէզլէրսէ, ստիւտիւք եա թանպուր իլէ նէ չալ-
ընտըղը նասըլ անլաշըլըր։
8 Զիրա պորու նա էմին պիր սէս վէրիրսէ, քիմ սա-
վաշա հազըրլանըր։
9 Պէօյլէճէ սիզ տա-
խի լիսան իլէ աչըգ պիր սէօզ սէօյլէ-
մէզսէնիզ, սէօյլէնիլէն նասըլ անլա-
շըլըր. զիրա հավայա սէօյլէմիշ օլուր-
10 սունուզ։ Վարտըր՚տըր տիւնյատա պու գա-
տար լիսան ճէշիտլէրի, վէ
անլամսըզ պիրի եօգ տուր։
11 Պէս էյէր սէսին մաանասընը պիլմէզ իսէմ,
սէօյլէյէնէ պարպար օլուրում, վէ սէօյլէ-
յէն տախի պանա պարպար
12 օլուր։ Պէօյլէճէ սիզ տախի
րուհանի հիպէլէրէ ղայրէթլի օլտուղունուզ
ճիհէթլէ, քիլիսէնին պինասը իչիւն
բոլլուք պուլմաղա չալըշըն։
13 Պու սէպէպտէն լիսան իլէ սէօյլէյէն թէրճիւմէ
14 էթմէյի տուա էթսին։ Զիրա է-
յէր պիր լիսան իլէ տուա է-
տէրսէմ, րուհըմ տուա էտէր, ամմա
15 զիհնիմ պիհիւտէ գալըր։ Պէս նէ
օլուր. րուհ իլէ տուա էտէյիմ, վէ
զիհն իլէ տախի տուա էտէյիմ. րուհ
իլէ թէրանէ էտէյիմ, վէ զիհն իլէ տա-
16 խի թէրանէ էտէյիմ։ Եօգսա էյէր րուհ
իլէ պէրէքէթ օգուրսան, ճահիլ մա-
գամընտա օթուրան քիմսէ սէնին
շիւքրիւնտէ նասըլ «Ամին» տէսին, չիւնքի նէ
տէտիյինի անլամազ։
17 Զիրա սէն էյի թէշէքքիւր էտիյօր-
սուն, լաքին օ պիրի պինա օլունմազ։
18 Ալլահըմա շիւքիւր էտէրիմ քի
հէփինիզտէն զիյատէ լիսանլար սէօյ-
19 լէրիմ. ամմա քիլիսէտէ պաշգալարըն տա
թալիմ իչիւն, պիլինմէյէն լիսան իլէ օն պին
սէօզտէն իսէ, զիհնիմ իլէ պէշ սէօզ
սէօյլէմէյի թէրճիհ էտէրիմ։
20 Էյ գարտաշլարըմ, ագըլճա չօ-
ճուգ օլմայընըզ. շէրրէ ճէհէթինտէ
մասում օլունուզ, ամմա ագըլճա էրի-
21 շիք օլունուզ։ Թէվրաթտա

մուհարրէր տիր քի՝ Պու գավմա զա-
րիպ լիսանլար իլէ վէ զարիպ տուտագ-
լար իլէ սէօյլէյէճէյիմ խէմ տէ, եինէ
պէնի տինլէմէյէճէքլէր տէյիւ Ռապպ
22 պույուրուր. Հալ պու քի՝ լիսանլար
մու՛մինլէրէ տէյիլ, անճագ գայր ի մու՛-
մինլէրէ 'ալամէթ իչիւն օլուպ, իլհամ-
լէ սէօյլէմէքլիք իսէ՝ գայրի մու՛մին-
լէր իչիւն տէյիլ, անճագ մու՛մինլէր ի-
23 չիւն տիր. Իմտի պիւթիւն քիլիսէ պիր
երէ ճէմ՝ օլտուղը զէման, ճիւմլէսի
լիսանլար սէօյլէրսէ, վէ ճահիլլէր եա-
խօտ գայր ի մու՛մինլէր իչէրիյէ կիրէր-
սէ՝ Չըլղընմըշսընըզ տէմէյէճէքլէր մի.
24 Վէ լաքին էյէր ճիւմլէսի իլհամլէ սէօյ-
լէր իքէն՝ իչէրիյէ գայր ի մու՛մին եա-
խօտ ճահիլ կիրէրսէ, ճիւմլէսինտէն
իլզամ, ճիւմլէսինտէն թէճէսսիւս օ-
25 լունուր. Վէ պու վէճհլէ գալպինին կիզ-
լի շէյլէրի զահիր օլմագլէ, Ֆիլ հագիգէ
Ալլահ արանըզտա տըր՝ տէյիւ իգրար
էտէրէք, եիւզիւ իւզէրի տիւշիւպ Ալ-
լահա սէճտէ գըլաճագ տըր.
26 Վէլ հասըլ, էյ պիրատէրլէր, հալ նէ՞
տիր. Ճէմ՝ օլտուղունուզ զէման սիզտէն
հէր պիրինիզին մէզմուրը վար, թա'լիմի
վար, լիսանը վար, վահիյի վար, թէր-
ճէմէսի վար. Հէր շէյ 'իմարէթ իչիւն
27 օլսուն. Էյէր պիր քիմսէ լիսան սէօյլէր-
սէ, իքիշէր եա նիհայէթ իւչ քիշի օլուպ
սըրա իլէ սէօյլէսինլէր, վէ պիր քիմսէ
28 տախի թէրճէմէ էթսին. Ամմա թէրճի-
ման եօգ իսէ, քիլիսէտէ սիւքիւթ էթ-
սին, վէ քէնտի քէնտիսինէ վէ Ալլահա
29 սէօյլէսին. Իլհամլէ սէօյլէյէնլէրտէն իքի
եա իւչ քիշի սէօյլէսին, վէ պաշգալարը
30 թէմյիզ էթսինլէր. Վէ օթուրանլար-
տան տիյէր պիրինէ վահի կէլիրսէ, օ-
լուրտա, էվվէլքիսի սիւքիւթ էթսին.
31 Զիրա ճիւմլէսինիզին թա'լիմ վէ թէ-
սէլլի իչիւն ճիւմլէնիզ պիրէր պիրէր
32 իլհամլէ սէօյլէյէ պիլիրսինիզ. Վէ իլ-
համլէ սէօյլէյէնլէրին ռուհլարը իլհամ-
33 լէ սէօյլէյէնլէրէ մութի՛ տիրլէր. Զիրա Ալ-
լահ թէշվիշէ պա'իս օլմայըպ՝ մուգատ-
տէսլէրին պիւթիւն քիլիսէլէրինտէ
օլտուղու կիպի, պա'իս սէլամէթ տիր.

34 Քիլիսէլէրտէ նիսանըզ սիւքիւթ էթ-
սինլէր. զիրա քէլամ էթմէյէ ռուխ-
սաթլարը օլմայըպ, անճագ շէրի'աթըն
տախի պույուրտուղու ուզրէ՝ մութի՛ օլ-
35 մալը տըրլար. Ամմա պիր շէյ օյրէն-
մէք իսթէտիքլէրի իսէ, խանէտէ քէն-
տի զէվճլէրինտէն սու՛ալ էթսինլէր. զի-
րա քիլիսէտէ քէլամ էթմէք նիսայա
36 'այըպ տըր. Ալլահըն քէլամը սիզտէ՞ն
մի չըգտը. եախօտ եալընըզ սիզէ՞ մի
37 եէթիշտի. Էյէր պիր քիմսէ քէնտիսինի
իլհամլը եա ռուհանի զանն
էտէրսէ, սիզէ եազտըղըմ շէյլէրին՝
Ռապպըն թէնպիհլէրի օլտուղունու թաս-
38 դիգէն պիլսին. Ամմա էյէր պիր քիմ-
39 սէ պիլմէզսէ՝ պիլմէսին. Իմտի, էյ պի-
րատէրլէր, իլհամլէ սէօյլէմէյէ գայրէթ
էտին, լիսան սէօյլէմէյի տէ մէն՛ էթ-
40 մէյինիզ. Հէր շէյ հիւսն ի հարէքէթ վէ
ինթիզամ իւզրէ օլսուն.

ՊԱՊ 15

1 Էյ պիրատէրլէր, սիզէ թէպշիր էթտի-
յիմ, սիզին տախի գապուլ էթտիյինիզ, ան-
տէ գա'իմ պուլունտուղունուզ պէշարէթի
2 իխպար էտէրիմ. Պունուն վասըթասըյ-
լէ տախի, էյէր պիհուտէ երէ իման-
մատընըզ իսէ, սիզէ թէպշիր էթտիյիմ
վէճհլէ քէլամը մուհքէմ թութտուղու-
3 նըզ հալտէ խէլաս պուլուր սընըզ. Զի-
րա էվվէլ էմրտէ պէնիմ գապուլ էթ-
տիյիմի սիզէ թէսլիմ էթտիմ. Եա'նի
Քիթապլարա մուվաֆըգ օլարագ Քրիստոս
պիզիմ կիւնահլարըմըզ իչիւն էօլ-
4 տիւ. Վէ տէֆն օլունուպ, Քիթապ-
լարա մուվաֆըգ օլարագ իւ-
5 չիւնճիւ կիւնտէ գըյամ էթտի, Վէ
Քէֆասա, վէ սօնրա օն իքիլէրէ կէօ-
6 րիւնտի. Պա'տէհու հէման տէֆ'աի
վահիտէտէ պէշ եիւզտէն զիյատէ պի-
րատէրլէրէ կէօրիւնտի. պունլարըն
էքսէրիսի շիմտիյէ գատար պէր
հայաթ օլուպ՝ պա'զըլարը ույուտուլար.
7 Պունտան սօնրա Եա'գուպա, սօնրա
8 ճիւմլէ ռէսուլլէրէ կէօրիւնտի. Վէ
ճիւմլէսինտէն սօնրա, պէն սըգըթ կի-

9 պի օլանա տախի կէօրիւնտիւ. Զիրա
պէն ռէսուլլէրին էն էտնասը իմ, հաթ-
թա ռէսուլ թէսմիյէ օլունմաղա լա՛յըգ
տէյիլ իմ, չիւնքի Ալլահըն քիլիսէսինէ
10 թէ'ատտի էյլէտիմ. Ամմա հէր նէ իսէմ,
Ալլահըն 'ինայէթիյլէ իմ. վէ անըն պա-
նա իզհար էյլէտիյի 'ինայէթ պիհուտէ
օլմատը. լաքին անլէրին ճիւմլէսինտէն
զիյատէ չալըշտըմ, ֆագաթ պէն տէ-
յիլ, անճագ պէնիմ իլէ օլան Ալլահըն
11 'ինայէթի տիր. Պէս հալ կէրէք պէն՝
կէրէք անլէր պէօյլէ վա'զ էտէրիզ, սիզ
տախի պէօյլէ ինանտընըզ.

12 Վէ լաքին Քրիստոսըն էօլիւլէրտէն գը-
յամ էթտի տէյիւ վա'զ օլունմագտա իսէ,
սիզտէն պա'զըլարը՝ Գըյամէթ իւլ էմ-
13 վաթ յօգ տուր՝ նասըլ տէրլէր. Վէ է-
յէր գըյամէթ իւլ էմվաթ յօգ իսէ,
Քրիստոս տախի գըյամ էթմէմիշ տիր.
14 Վէ էյէր Քրիստոս գըյամ էթմէմիշ իսէ,
հէմ պիզիմ մէվ'իզէմիզ պիհուտէ, հէմ
տէ սիզին իմանընըզ պիհուտէ տիր.
15 Պիզ տախի Ալլահ հագգընտա եալան
շահիտլէրի պուլունմուշ օլուրուզ. զիրա Քը-
րիստոսը իհեա էթտի տէյիւ Ալլահ հագ-
գընտա շէհատէթ էթտիք. հալ պու քի
էմվաթ հագիգաթէն գըյամ էթմէզլէր
16 իսէ, անը իհեա էթմէմիշ տիր. Զիրա
էմվաթ գըյամ էթմէզլէրսէ, Քրիստոս
17 տախի գըյամ էթմէմիշ տիր. Վէ էյէր
Քրիստոս գըյամ էթմէմիշ իսէ, սիզին
իմանընըզ պաթըլ օլուր՝ սիզ տահա
18 կիւնահլարընըզտա սընըզ. Հէմ Քրիս-
տոստա ույույանլար տախի հէլաք օլ-
19 մուշ տըր. Էյէր Քրիստոսա եալընըզ
պու 'էօմիւր իչիւն իւմիտ էթմիշ իսէք,
ատէմլէրին ճիւմլէսինտէն սէֆիլ իզ.

20 Ֆագաթ շիմտի Քրիստոս էմվաթտան
գըյամ էտիպ՝ ույգույա վարմըշլարըն
21 թուրֆանտասը օլտու. Զիրա մատէմ
քի էօլիւմ ինսան վասըթասըյլէ ճիւմու,
գըյամէթ իւլ էմվաթ տախի ինսան վա-
22 սըթասըյլէ տըր. Զիրա Ատէմտէ ճիւմ-
լէսի էօլտիւքլէրի միսիլլիւ, Քրիստոս-
տա տախի ճիւմլէսի իհեա օլունաճագ
23 լար. Լաքին հէր քէս քէնտի սըրա-
սընտա, Քրիստոս թուրֆանտա օլարագ,
սօնկրա անըն զուհուրընտա Քրիստոսա
24 միւթա'ալլիգ օլանլար պուլունուր. Պա'-
տէհու հէր րի'ասէթ վէ հէր հիւքիւ-
մէթ վէ գուտրէթի իպթալ էյլէմիշ օ-
լարագ, փէտէր Ալլահա մէլէքիւթիւ
թէսլիմ էթտիքտէն սօնկրա նիհայէթ
25 օլաճագ տըր. Զիրա պիլ ճիւմլէ տիւշ-
մէնլէրինի քէնտի այագլարը ալթընա
գօյմայընճայատէք սալթանաթ էթսէ կէ-
26 րէք տիր. Իպթալ օլունաճագ սօն
27 տիւշմէն էօլիւմ տիր. Զիրա՝ հէր շէյի
անըն այագլարը ալթընա միւթի' գըլ-
տը. Լաքին՝ Հէր շէյ միւթի' գըլընմըշ
տըր՝ տէտիյինտէ, հէր շէյի անա միւթի'
գըլան միւսթէսնա օլտուղը աշքեար
28 տըր. Վէ հէր շէյ անա միւթի' օլտուգ-
տա, օլ զէման Ալլահ քիւլլ ֆիլ քիւլլ
օլմա տէյիւ Օղուլ տախի պիզզաթ հէր
էշեանը անա միւթի' գըլանա թապի' օլա-
29 ճագ տըր. Եօգսա էյէր մութլագա էմ-
վաթ գըյամ էթմէզ իսէ, էմվաթ ի-
չիւն վաֆթիզ օլանլար նէ էտէճէքլէր.
Նէյէ էմվաթ իչիւն վաֆթիզ օլուրլար.
30 Պիզ տախի նիչիւն հէր սա'աթ մու-
31 խաթարայա կիրիֆթար օլուրուզ. Րապ-
պիմիզ Քրիստոս Յիսուստա սիզին հագ-
գընըզտա օլան իֆթիխարըմ հագգը
32 իչիւն հէր կիւն էօլիւյօրըմ. Էյէր պէն
Էֆէսուստա ինսանճա վահշ իլէ ճէնք-
լէշտիմ իսէ, էմվաթ գըյամ էթմէտի-
յի թագտիրտէ պանա նէ ֆայտէ օ-
լուր? Եէյէլիմ վէ իչէլիմ, զիրա եարըն
33 էօլիւրիւզ. Ալտանմայընըզ. Մու'աշէ-
րէթի ֆասիտէ ախլագը հասէնէյի իֆ-
34 սատ էտէր. Այըլընըզ ույանընըզ վէ
կիւնահ էթմէյինիզ, զիրա պա'զըլարը
Ալլահըն հագգընտա մա'լիւմաթ եօգ
տըր. սիզի ութանտըրմագ իչիւն սէօյ-
լէրիմ.

35 Ամմա պիրի տէրսէ՝ Էմվաթ նասըլ
գըյամ էտէրլէր, վէ նէ ճինս ճէսէտ
36 իլէ կէլիրլէր՝ տէյէճէք տիր. Էյ 'ա-
գըլսըզ, սէնին էքտիյին չէյ էօլմէյինճէ
37 տիրիլմէզ. Վէ էքէր չէյի էքտիյինտէ՝
օլաճագ ճէսէտի էքմէզսին, անճագ պուղ-
տայ օլսուն եա խօտ պաշգա տիւրլիւ
38 օլսուն, չըպլագ տանէյի էքէրսին. Վէ

Ալլահ անա իսթէտիյի կիպի պիր ճէսէտ,
վէ թօխումլարըն հէր պիրինէ
քէնտինէ մախսուս պիր ճէսէտ վէրիր․
39 Հէր թէն պիր նէվ՝ թէն տէյիլ տիր․
անճագ ինսան թէնի պաշգա, վէ պէհիմէ
թէնի պաշգա, վէ պալըգ թէնի
պաշգա, վէ գուշ թէնի պաշգա տըր․
40 Վէ սէմավի ճէսէտլէր վէ զէմինի ճէսէտլէր
վար․ լաքին սէմավիլէրին շէրէֆի
պաշգա, վէ զէմինիլէրին շէրէֆի
41 պաշգա տըր․ Կիւնէշին շէրէֆի պաշգա,
վէ այըն շէրէֆի պաշգա, վէ եըլտըզլարըն
շէրէֆի պաշգա տըր․ զիրա շէրէֆ
ճիհէթինճէ եըլտըզ եըլտըզտան
42 ֆարգլը տըր․ Գըյամէթ իւլ էմվաթ
տախի պէօյլէ տիր․ ֆէսատա էքիլիր,
ֆէսատտան մուպէրրա օլարագ գըյամ
43 էտէր․ Զիլլէթլէ էքիլիր, շէրէֆլէ
գըյամ էտէր․ զա՛ֆլա էքիլիր,
44 գուվվէթլէ գըյամ էտէր․ Ճէսէտ ի
հայվանի էքիլիր, ճէսէտ ի րուհանի գըյամ
էտէր․ Ճէսէտ ի հայվանի վար,
ճէսէտ ի րուհանի տախի վար տըր․
45 Պէօյլէ տախի մուգատտէր տիր քի՝ Պիրինճի
ինսան, եա՛նի Ատէմ հայաթա
մալիք զաթ օլտու․ սօնկրաքի Ատէմ
46 հայաթ վէրէն րուհ օլտու․ Լաքին րուհանի
տէյիլ, անճագ հայվանի մուգատտէմ
օլուպ՝ րուհանի անտէն սօնկրա
47 օլտու․ Պիրինճի ինսան եէրտէն թիւրապի
իտի, իքինճի ինսան սէմատան
48 օլան Ռապպ տըր․ Թիւրապի նիճէ իսէ,
թիւրապիլէր տախի էօյլէ տիր․ վէ սէմավի
նիճէ իսէ՝ սէմավիլէր տախի էօյլէ
49 տիր․ Վէ թիւրապինին սուրէթինի
կիյինտիյիմիզ միսիլլու, սէմավինինքինի
50 րէթինի տախի կիյինէճէյիզ․ Պունու
տախի տէրիմ, էյ պիրատէրլէր, թէն
վէ գան մէլէքութ Ուլլահը թէվէրրիւս
էտէմէզ․ վէ ֆէսատ ՛ատէմ ի ֆէսատը
թէվէրրիւս էտէմէզ․
51 Իշթէ սիզէ պիր սըրր սէօյլէրիմ․
ճիւմլէմիզ ույումայաճաղըզ, ամմա
52 ճիւմլէմիզ սուր ը ախիրտէ, Պիր անտէ,
թարֆէթ իւլ՛այնտէ թէպէտտիւլ
էտէճէյիզ․ Զիրա սուր չալընաճագ
տըր, վէ էմվաթ պիլա ֆէսատ իհեա օլունուպ,
պիզ տախի թէպէտտիւլ
53 էտէճէյիզ․ Զիրա պու ֆասիտ օլան՝ ՛ատէմ
ի ֆէսատը կիյմէք, վէ պու ֆանի
օլան՝ լայէմութիյէթը կիյմէք կէրէք
54 տիր․ Վէ պու ֆասիտ օլան՝ ՛ատէմ ի
ֆէսատը կիյտիքտէն սօնկրա, վէ պու
ֆանի օլան՝ լայէմութիյէթը կիյտիքտէն
սօնկրա, օլ զէման էօլիւմ ղալէպէտէն
ղարգ օլտու՝ տէյիւ մուգատտէր օլան
55 քէլամ վուգու՝ պուլաճագ տըր․ Էյ
էօլիւմ, սէնին տիքէնին նէ՞րէտէ․ էյ
հավիյէ, սէնին ղալէպէն նէ՞րէտէ տիր․
56 Էօլիւմիւն տիքէնի կիւնահ, վէ կիւնահըն
57 գուվվէթի շէրի՛աթ տըր․ Լաքին
Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն վասըթասըյլէ
պիզէ ղալէպէյի իհսան էտէն
58 Ալլահա շիւքր օլսուն․ Իմտի, էյ սէվկիւլիւ
պիրատէրլէրիմ, էմէյինիզ Ռապպտա
պիհուտէ օլմատըղընը պիլէրէք,
միւհքէմ վէ սապիթ գատէմ պուլունուպ՝
տա՛իմա Ռապպըն իշինտէ իզտիյատ
իւզրէ օլունըզ․

ՊԱՊ 16

1 Մուգատտէսլէր իչիւն օլան իանէ թօփլանմասը
խուսուսընտա՝ Ղալաթիա քիլիսէլէրինէ
թէրթիպ էթտիյիմ կիպի,
2 սիզ տախի պէօյլէ էյլէյինիզ․ Հէր հաֆթանըն
պիրինճի կիւնիւնտէ սիզտէն
հէր պիրի նա՛իլ օլտըղը պէրէքէթէ
կէօրէ ճէմ՝ էտիպ՝ խանէսինտէ ալը գօյսուն,
թա քի վարըշ օլտըղըմտա՝ օլ
3 զէման թօփլանմագլըգ օլմայա․ Վէ կէլտիյիմտէ
թէնսիպ էյլէյէճէյինիզ ատէմլէր
քիմլէր իսէ, իհսանընըզը Եէրուշալիմէ
կէօթիւրմէք իչիւն մէքթուպլար իլէ
4 անլէրի կէօնտէրիրիմ․ Պէնիմ տախի
կիթմէքլիյիմ միւնասիպ կէօրիւլիւր իսէ,
պէնիմ իլէ պէրապէր կիտէճէքլէր
5 տիր․ Վէ Մագէտօնիատան կէչտիքտէն
սօնկրա՝ թարաֆընըզա կէլէճէյիմ,
6 չիւնքի Մագէտօնիայտան կէչէճէյիմ․ Վէ
օլուր քի եանընըզտա մէքսէտէրիմ,
վէ պէլքի գըշը կէչիրիրիմ, թա քի
հէր նէրէյէ կիտէճէք օլուրսամ, պէնի
7 սիզ եօլա չըգարասընըզ․ Զիրա պու

[illegible] կէօրիւշ-
մէք իստէմէզիմ, [illegible] Ռապպ իզն վէրիրսէ,
եանընըզտա [illegible] մուտտէթ էյլէնմէք
8 իւմիտվարըմ. Լաքին [illegible] խամ-
9 սին [illegible] Էֆէսոստա ղալաճաղըմ. Չիւն-
քի պանա պէօյիւք վէ [illegible] պիր
գափու աչըլտը, մուխալէֆէթ էտէն-
լէր տախի չօգ տուր.
10 Վէ էյէր Թիմոթէոս կէլիրսէ, գօրգուսուզ-
ճա եանընըզտա պուլունմասընա [illegible]
[illegible] գիրա օլ
[illegible] պէնիմ կիպի Ռապպըն իշինի իշլէ-
11 յօր. Իմտի քիմսէ օնու թահ-
գիր էթմէսին, լաքին եանըմա կէլմէք
իչին օնու սէլամէթլէ եօլա չըգարընըզ, պի-
րատէրլէր իլէ օնու պէքլէյօրըմ.
12 Ափօլլօս գարտաշըմըզ հագգընտա իսէ,
պիրատէրլէր իլէ պէրապէր նէզտինիզէ
կէլմէսինի օնտան չօգ րիճա էթ-
թիմ իսէ տէ շիմտի կէլմէքլիյէ իրա-
տէսի եօգ իտի, լաքին ֆուրսաթ պու-
լուրսա վագթը օլտուղտա կէլէճէքտիր.
13 Ույանըգ տուրունըզ. իմանտա սապիթ
օլունըզ. մէրտանէ հարէքէթ էտինիզ.
14 միւհքէմ օլունըզ. Ճիւմլէ ումուրունըզ
15 մուհապպէթլէ իճրա օլունսուն. Էյ գար-
տաշլարըմ, Իսթէֆանասըն խանէսի Ա-
խայեանըն թուրֆանտասը օլուպ մու-
գատտէսլէրին խըտմէթինէ կէօնիւլ
վէրմիշլէրի մա'լումունուզ իքէն, սիզէ
16 րիճա էտէրիմ քի, [illegible] տախի
պու կիպի քիմսէլէրէ վէ պէրապէր իշ-
լէյիպ էմէք չէքէնլէրին ճիւմլէսինէ մու-
17 թի' օլասընըզ. Իսթէֆանասըն վէ Ֆոր-
թունաթօսըն վէ Ախայիգօսըն վիւրուտ օ-
լըմալարընտան մէմնուն օլուրըմ. Զիրա
սիզին նոքսանընըզը պունլար թէքմիլ էթ-
18 տիլէր. Չիւնքի պէնիմ րուհումը վէ
սիզինքինի տէ միւսթէրիհ գըլտըլար.
Իմտի պէօյլէ քիմսէլէրի րի'այէթ էյլէ-
19 յինիզ. Ասիա քիլիսէլէրի սիզէ սէլամ
էտէրլէր. Ագուիլաս վէ Փրիսքիլլա իլէ
խանէլէրինտէ պուլունան քիլիսէ սիզէ
20 Ռապտա չօգ սէլամ էտէրլէր. Ճիւմ-
լէ պիրատէրլէր սիզէ սէլամ էտէրլէր.
Պիրիպիրինիզի մուգատտէս պիր պուս-
սէ իլէ սէլամլաշընըզ.
21 Պէն Փավլոսըն խաթթը, տէսթիմ իլէ
22 սէլամ. Էյէր պիրի Ռապպ Յի-
սուս Քրիսթոսու սէվմէզսէ, Ռապպըմը-
23 զըն կէլմէյինտէ մէլ'ուն օլսուն. Ռապպ
Յիսուս Քրիսթոսըն ինայէթի սիզին իլէ
24 օլսուն. Պէնիմ մուհապպէթիմ Քրիսթոս Յի-
սուստա ճիւմլէնիզ իլէ օլսուն. Ամին.

* * *

ՓԱՎԼՈՍ ՌԷՍՈՒԼԸՆ

ԿՈՐԸՆԹՈՍԼԸԼԱՐԱ ԻՔԻՆՃԻ ՌԻՍԱԼԷՍԻ

ԲԱՊ 1

1 Ալլահըն իրատէսիլէ Յիսուս Քրիսթոսըն
ռէսուլու Փավլոս իլէ Թիմոթէոս պի-
րատէր, Ալլահըն Կորընթոստա օլան քի-
լիսէսինէ վէ պիւթիւն Ախայիատա պու-
2 լունան ճիւմլէ մուգատտէսլէրէ. Փէ-
տէրիմիզ Ալլահտան վէ Ռապպ Յիսուս Քրիս-
թոստան [illegible] վէ
3 սէլամէթ օլսուն. Ռապպըմըզ Յիսուս
Քրիսթոսըն Փէտէրի Ալլահ մէրհամէթ-
լէրին Փէտէրի վէ ճիւմլէ թէսէլլինին
Ալլահը օլան Ալլահ մուպարէք օլսուն.
4 Օլ տախի, Ալլահ թարաֆընտան պի-
զիմ թէսէլլի օլունտուղումուզ թէսէլլի ի-
լէ հէր [illegible] պուլունան

քիմսէլէրի թէսլիյէ էտէպիլմէմիզ իչիւն,
պիզի հէր պիր մուզայագաթըմըզտա թէս-
5 լիյէ էտէր։ Զիրա Քրիստոսըն էլէմլէրի
պիզտէ իզտիյատ պուլունտուղու կիպի
թէսէլլիմիզ տախի Քրիստոսըն վասը-
6 թասըյլէ իզտիյատ պուլուր։ Վէ էյէր
մուզայագայա տիւշէրսէք իսէք, հէմանհալի-
զիմ չէքտիյիմիզ օլ էլէմլէրին թէհամ-
միւլիւյլէ հուսուլէ կէլէն սիզին թէսէլ-
լինիզ վէ խէլասընըզ իչիւն տիր. Վէ
միւթէսէլլի օլուր իսէք, սիզին թէսէլ-
7 լինիզ վէ խէլասընըզ իչիւն տիր։ Վէ է-
լէմլէրէ միւշթէրիք օլտուղունըզ միսիլլի,
թէսէլլիյէ տախի միւշթէրիք օլաճաղընըզը
պիլտիքլէ սիզին իչիւն իւմիտիմիզ սա-
8 պիթ տիր։ Զիրա էյ պիրատէրլէր, պիզէ
Ասիյատա վագի օլան մուզայագատան,
խա'նի հատտէն զիյատէ թաքաթըմըզ ֆէվ-
գինտէ՝ հայաթտան [illegible] պիլէ
մէ'յուս [illegible] [illegible] մըզ
օլտուղըմըզ [illegible] [illegible] իսթէ-
9 մէմէյիզ։ Լագին քէնտի նէֆ-
սիմիզտէ էօլիւմ հիւքմիւնի ալտըգ, թա
քի քէնտիմիզէ տէյիլ, լագին էմվա-
թը իհեա էտէն Ալլահա իթթիմատ էտէ-
10 լիմ։ Օ պիզի պու գատար պէօյիւք պիր
էօլիւմտէն գուրթարտը վէ գուրթա-
րըր, վէ [illegible] [illegible] պիզի
գուրթարաճագ տըր. [illegible]
11 [illegible] Սիզ տախի պիզիմ իչիւն
տուա'ա իլէ մուավէնէթ էտէրսինիզ, թա
քի չօք քիմսէլէր վէսիլէսիյլէ պիզէ օ-
լան իհսան իչիւն չօք քիշիլէր թարա-
ֆընտան պիզիմ իչիւն շիւքիւր օ-
լունսուն։

12 Զիրա իֆթիխարըմըզ պու տուր, խա'-
նի զամիրիմիզ շէհատէթ էտէր քի հիք-
մէթ ի ճիսմանիյէ իլէ տէյիլ, անճագ
Ալլահըն ինայէթիյլէ [illegible] վէ պա-
խուլուսիլէ սիզին հագգընըզտա զիյատէլիքլէ
[illegible] Ալլահ օլան խուլուս իլէ հարէքէթ
13 էյլէտիք։ Զիրա օգուտուղունուզ [illegible]
թահ [illegible] պիլտիյինիզտէն վէ իւմի-
տիմ, քի նիհայէթէ գատար տախի
թահզիգէն պիլէճէյինիզտէն գայրի պիր
14 շէյ յազմըյօրըզ։ Նիթէքիմ Ռապպը Յի-
սուսըն կիւնիւնտէ պիզիմ [illegible]

[illegible] օլաճաղընըզ միսիլլի, պիզ
տախի սիզին [illegible] իֆթիխարընըզ
[illegible] մէրթէպէյէ գատար
էթմիշիզ։

15 Վէ պու իթիմատ իլէ, իքինճի նի'մէթ
պիր նի'մէթ պուլմանըզ իչիւն էվ-
16 վէլա թարաֆընըզա կէլմէյէ, Վէ սիզ-
տէն Մագէտոնիայա կէչմէյէ վէ տէօնէ-
Մագէտոնիատան թարաֆընըզա կէլ-
մէյէ վէ Եահուտիյէյէ կիթմէք իզէրէ
սիզին թարաֆընըզտան եօլա չըգարըլ-
17 մագ [illegible] [illegible] պու
նիյէթիմտէ հաֆիֆլիք իլէ մի հա-
րէքէթ էթտիմ, եօխսա նիյէթիմ թա-
[illegible] խայըր
[illegible] ճիսմանիյէ իլէ մի
18 նիյէթ էթտիմ։ Ամմա Ալլահ սատըգ-
տըր քի պիզիմ սիզէ օլան քէլամըմըզ
19 էվէթ վէ խայըր տէյիլ տիր։ Զիրա պիզիմ,
խա'նի պէնիմ իլէ Սիլվանոս վէ Թիմօ-
թէօսուն վասըթասըյլէ արանըզտա վա'զ
օլունան Ալլահըն Օղլու Յիսուս Քրիստոս
էվէթ վէ խայըր տէյիլ տի, անճագ [illegible]
20 [illegible] էվէթ օլտու։ Զիրա Ալ-
լահըն նէ գատար վա'տլէրի վարսա, Օ-
[illegible] Ալլահըն [illegible] իչիւն [illegible]
21 [illegible] Վէ պիզի սիզին ի-
լէ պէրապէր Քրիստոսա սապիթ է-
22 տէն, պիզի մէսհ էտէն Ալլահ տըր. Վէ
[illegible] պիզի մուհիւրլէտի, վէ փէյ օ-
լարագ գալպլէրիմիզէ Ռուհը վէր-
23 տի։ Պէն իսէ Ալլահը ճանըմա շահիտ
չաղըրըմ [illegible] սիզի էսիրկէմէք
իչիւն տախի Կօրընթօսա կէլմէտիմ։
24 Տէյիլ քի սիզին իմանընըզա թէսալլութ
էտէրիզ, լագին սիզին սուրուրընըզա
մուավէնէթ էտէրիզ․ զիրա սիզ իման
իլէ գայիմ տիրսինիզ։

ԲԱԲ 2

1 Լագին պէն քէնտիմ [illegible] հիւզն ի-
լէ կէլմէմէյէ քէնտիմէ գարար վէր-
2 տիմ։ Զիրա էյէր պէն սիզի մահզուն է-
տէր իսէմ, պէնիմ թարաֆըմտան մահ-
զուն օլան [illegible] պէնի մէս-
3 րուր էտէճէք քիմ տիր։ Վէ հէման

պունու սիզէ եազտըմ, թա քի՛ կէլտիյիմ
պանա մուճիպ ի սիւրուր օլանտան քիմ-
սէլէր թարաֆընտան մահզուն օլմայա-
յըմ, չիւնքի պէնիմ սիւրուրըմ ճիւմ-
լէնիզին սիւրուրը տըր՝ տէյիւ սիզին
4 ճիւմլէնիզէ իթիմատըմ վար տըր։ Զի-
րա մահզուն օլմանըզ իչիւն տէյիլ, ան-
ճագ պէնիմ սիզէ օլան փէք զիյատէ
մուհապպէթիմի պիլմէնիզ իչիւն չօգ
մուզայագա վէ իզթիրապ ի գալպտէն
վէ չօգ կէօզ եաշլարըյլէ սիզէ եազտըմ։
5 Վէ էյէր՝ պիրի քիմսէ սէպէպ ի հիւզն
օլտու իսէ, պանա տէյիլ, անճագ պա'-
զը մէրթէպէ (քի զիյատէ սըգլէթ վէր-
մէյէյիմ) ճիւմլէնիզէ սէպէպ ի հիւզն օլ-
6 տու։ Պէօյլէ քիմսէյէ էքսէր թարա-
ֆընտան օլան պու թէքտիր քեաֆի
7 տիր։ Շէօյլէ քի պիլ'աքիս պու միսիլ-
լիւ քիմսէնին իֆրատ ը հիւզնտէ միւս-
թէղրագ օլմամասը իչիւն, անը 'աֆվ
էյլէյիփ թէսլիյէ էթմէնիզ սէզա տըր։
8 Պու էճլտէն անա իսպաթ ը մուհապ-
պէթ էթմէնիզի սիզտէն րիճա էտէրիմ։
9 Զիրա հէր չէյտէ միւթի' օլուփ օլմա-
տըղընըզը պիլմէք իւզրէ տախի սիզի
10 թէճրիպէ իչիւն եազտըմ։ Վէ հէր քի-
մէ պիր չէյ 'աֆվ էտէրսէնիզ, պէն
տախի էտէրիմ, զիրա պէն տախի պիր
չէյ 'աֆվ էթմիշ իսէմ, Քրիստոս թա-
րաֆընտան սիզին իչիւն 'աֆվ էթտիմ,
11 թա քի Շէյթան թարաֆընտան զարար
չէքմէյէլիմ, չիւնքի անըն զարագլա-
րընտան պի խապէր տէյիլ իզ։
12 Քրիստոսըն պէշարէթի իչիւն Թրօա-
սա պիւլ վիւսուլ պանա Րապպ թարա-
13 ֆընտան գափու աչըլտըղընտա, Պիրա-
տէրիմ Թիթօսը պուլամատըղըմտան րու-
հըմտա րահաթըմ գալմատը, անլէր
իլէ վէտա' էտիփ՝ Մագէտօնիայա կիթ-
տիմ։
14 Ամմա պիզի տա"իմա Քրիստոստա մու-
զաֆֆէր էտիփ՝ հէր եէրտէ պիզիմ վա-
սըթամըզլէ անը պիլմէք րա"իհասընը
իզհար էյլէյէն Ալլահա շիւքր օլսուն։
15 Զիրա հէրէք խէլաս պուլանլարտա հէ-
լաք օլան քիմսէլէր հագգընտա 'ինտ
Ալլահ Քրիստոսըն խօշ րա"իհասը իզ.
16 Պունլարա էօլիւմ իչիւն էօլիւմ րա"ի-
հասը, վէ անլէրէ հայաթ իչիւն հայաթ
րա"իհասը իզ. վէ պու ումուրա քի՛մ
17 միւսթա'իտ տըր։ Զիրա նիչէլէր միսիլ-
լի, Ալլահըն քէլամընը թահրիֆ էտէն-
լէր տէյիլ իզ, անճագ խուլուստան վէ
Ալլահ թարաֆընտան կիպի, վէ Ալլա-
հըն հուզուրընտա Քրիստոստա սէօյլէ-
րիզ։

ԲԱԲ 3

1 Քէնտիմիզի եինէ թավսիյէ՞ էթմէյէ մի
պաշլայօրըզ. եօգսա պա'զըլարը կիպի
թարաֆընըզա թավսիյէնամէլէրէ, եա-
խօտ թարաֆընըզտան թավսիյէլէրէ
2 մի միւհթաճ ըզ։ Գալպլէրիմիզտէ եա-
զըլմըշ, քեաֆֆէ ի նասըն թանըյըփ
օգուտըղը մէքթուպըմըզ սիզ սինիզ.
3 Չիւնքի պիզիմ խըտմէթիմիզ վասըթա-
սըյլէ սիզին՝ միւրէքքէպ իլէ տէյիլ,
անճագ հայյ օլան Ալլահըն Րուհը իլէ,
թաշ լէվհալարընա տէյիլ, անճագ գալ-
պին էթ լէվհալարընա եազըլմըշ օլան
Քրիստոսըն մէքթուպը օլտըղընըզ ա-
4 շիքեար տըր։ Քրիստոսըն վասըթասըյ-
լէ տախի Ալլահա պէօյլէ իթիմատը-
5 մըզ վար տըր։ Վէ լաքին պիզզաթ քէն-
տիլիկիմիզտէն կիպի պիր չէյ քէնտիմիզ
թէֆէքքիւր էթմէյէ միւսթա'իտ օլմա-
յըփ՝ իսթի'տատըմըզ Ալլահտան տըր։
6 Օլ տախի պիզի 'ահտ ը ճէտիտին, եա'-
նի հարֆըն տէյիլ, անճագ Րուհըն խա-
տէմէսի օլմաղա միւսթա'իտ գըլտը. զի-
րա հարֆ էօլտիւրիւր, ամմա Րուհ իհ-
7 եա էտէր։ Վէ էյէր հարֆլար իլէ թաշ-
լար իւզէրինէ հէքք օլունան էօլիւմ
խըտմէթի՝ պէնի Իսրայէլ Մուսանըն
չէհրէսինէ, անըն զա'իլ օլաճաք ճէլա-
լի սէպէպինտէն [illegible] գըլամայաճագ-
լարը տէրէճէտէ ճէլալ իլէ օլտու իսէ,
8 Րուհըն խըտմէթի տահա զիյատէ ճէ-
9 լալ իլէ օլմամասը նա՞սըլ օլուր։ Զիրա
մահքիւմիյէթ խըտմէթի ճէլալ իլէ օ-
լըտըղը թագտիրտէ, տահա զիյատէ սա-
լահ խըտմէթի ճէլալտա իզտիյատ պու-
10 լաճագ տըր։ Զիրա մազհար ը ճէլալ օ-

լան պիլէ պու խուսուստա, հա՛նի ճէլալ ը ֆա՛իգը նիսպէթլէ ճէլիլ տէյիլ
11 իտի։ Զիրա քի զէվալ պուլաճագ նէ-նէ ճէլալ իլէ օլտու իսէ, պագի գալան նէ՛
12 գատար զիյատէ ճէլալ իլէ օլուր։ Իմտի պէօյլէ իւմիտիմիզ վար իքէն, չօգ իպ-
13 րազ ը ճէսարէթ էտէրիզ։ Վէ պէնի Իսրայէլ զէվալը պուլաճագ նէսնէնին նիհայէթինէ նազար գըլմամալարը իչիւն, Մուսա քէնտի իւզինէ նիգապ գօ-
14 տըղը կիպի էթմէյիզ։ Ամմա անլէրին զիհնլէրի քէօրլէնմիշ իտի, 'ահտ ը 'աթիգըն գըրա'աթընտա օլ նիգապ պու կիւնէ գատար րէֆ' օլունմամըշ տուրույօր. օլ սատէ Քրիստոստա իպ-
15 թալ օլունուր։ Վէ լաքին թա պու կիւնէ տէկին Մուսանըն քիթապը գըրա՛աթընտա՝ նիգապ անլէրին գալպի իւզէ-
16 րինտէ պագի տըր։ Ամմա Ռապպա րիւճու՝ էթտիքլէրինտէ նիգապ գալտըրը-
17 լաճագ տըր։ Իմտի Ռապպ Ռուհ տըր, վէ Ռապպըն Ռուհը հէր նէրէտէ իսէ
18 հիւրրիյէթ օրատա տըր։ Պիզիմ ճիւմլէմիզ իսէ Ռապպըն ճէլալընը այնէտէ կիպի նիգապսըզ իւզ իլէ սէյր էտէրէք, քէ՛նտի Ռապպըն Ռուհը թարաֆընտան հէման օլ սուրէթէ ճէլալտէն ճէլալէ թէպտիլ օլունուրըզ։

ՊԱՊ Դ

1 Պու էօյլէ իսէ իշպու խըզմէթ պիզտէ իքէն, մէրհամէթէ նա՛իլ օլտուղումուզ-
2 ճա նազմըյէն օսանմայըզ. Լաքին պա՛իս ըլ րէզալէթ օլան կիզլի շէյլէրի րէտտէտէրէք, հիլէ իլէ հարէքէթ էթմէյիզ վէ Ալլահըն քէլամընը թահրիֆ էթմէյիզ; ամմա հագգըն իզհարը իլէ էթմէքլէ քէնտի քէնտիմիզի Ալլահըն հուզուրընտա հէր պիր ատէմին վիճտանընէ
3 թավսիյէ էտէրիզ։ Վէ էյէր պիզիմ պէշարէթիմիզ մէսթուր օլսա պիլէ, հէլաք օլանլարա հագգընտա մէսթուր տըր։
4 Զիրա քի անլէրտէ Ալլահըն սուրէթի օլան Քրիստոսըն ճէլալի պէշարէթինին նուրը անլէրէ զիյա վէրմէմէսի իչիւն, պու տիւնյանըն իլահը իմանսըզլարըն զիհ-
5 նինի քէօր էթտի։ Զիրա քէնտիմիզի տէյիլ, անճագ Ռապպ Քրիստոս Յիսուսը վա՛զ էտէրիզ. վէ Յիսուս իչիւն քէն-
6 տիմիզի սիզին գուլ 'ատտ էտէրիզ։ Զիրա զուլմէթտէն նուր լէմ'ան էյլէմէսինի էմր էտէն Ալլահ քէնտիսի Յիսուս Քրիստոսըն իւզիւնտէ ճէլալ Ալլահը պիլմէքլիք նուրունը վէրմէք իչիւն, գալպլէրիմիզտէ լէմ'ան էյլէտի։ Լաքին գուվվէթին ֆազիլէթի պիզտէն օլմայըպ Ալլահտան օլմասը իչիւն, պու խազինէյէ Թօփրագ գապլարտա իչինտէ
8 մալիք իզ։ Հէր չէյտէ մուզտարիպ իզ, լաքին պիճարէ տէյիլ իզ․ մուզթարիպ իզ, լաքին մէ՛յուս տէյիլ իզ.
9 Թէ՛գիպ օլունուրուզ, ամմա թէրք օլունմագ տէյիլ իզ; եէրէ վուրուլուրըզ, ամմա
10 հէլաք օլմուշ տէյիլ իզ. [Ռապպ] Յիսուսըն մէմաթընը տա՛իմա ճէսէտիմիզտէ թաշըրըզ, թա քի Յիսուսըն հայաթը տախի ճէսէտիմիզտէ իզհար օ-
11 լունա։ Զիրա պիզ քի հայաթտա իզ, Յիսուսըն հայաթը տախի պիզիմ ֆանի ճէսէտիմիզտէ իզհար օլունմագ իւզրէ, Յիսուս իչիւն հէր վագըթ էօլիւմէ
12 թէսլիմ օլունուրըզ։ Իմտի պիզտէ էօլիւմ, սիզտէ իսէ հայաթ 'ամիլ տըր։
13 Լաքին՝ իման էթթիմ, անըն իչիւն սէօյլէտիմ՝ տէյիւ մուհարրէր օլտուղու իւզրէ, հէմին օլ իման րուհունա մալիք օլտուղումուզտան պիզ տախի իման
14 էտէր վէ անըն իչիւն սէօյլէրիզ։ Զիւնքի Ռապպ Յիսուսու իհեա էտէն պիզի տախի Յիսուսըն վասըթասըյլէ իհեա էտիպ սիզին իլէ պէրապէր իհզար է-
15 տէճէյինի պիլիրիզ։ Զիրա հէր շէյ սիզին իչիւն տըր, թա քի 'ինայէթ թէքէսսիւր էթմէքլէ էքսէրինին 'արզ ը թէշէքքիւրիւ սէպէպիյլէ Ալլահըն 'իզզէթի իչիւն իզտիյատ պուլա։

16 Պունուն իչիւն օսանմայըրըզ; լաքին էյէր պիզիմ զահիրի ատէմիմիզ ֆէնա պուլուր իսէ տէ, պաթընի օլան կիւն
17 պէ կիւն թէճտիտ օլունուր։ Զիրա պիզիմ պիր ան իչիւն օլան խաֆիֆ մուսիպէթիմիզ պիզէ գայէթ իլ գայէ 'ազիմ վէ էպէտի պիր ճէլալ հուսուլէ

18 էթթիրիր. Մատամ քի կէօրիւնէն շէյլէրէ տէյիլ, անճագ կէօրիւնմէյէնլէրէ նազար էտէրիզ. զիրա կէօրիւնէնլէր մուվագգաթ, կէօրիւնմէյէնլէր էպէտի տիր.

ԲԱՊ 5

1 Զիրա պիլիրիզ քի էյէր չատըր օլան իշպու զէմինի հանէմիզ պօզուլուր իսէ, Ալլահ թարաֆընտան էպէտի պիր պինամըզ, եա՛նի էլ իլէ եապըլմամըշ էվ
2 [illegible] վարտըր. Զիրա պուրատա [illegible] մեսքէնիմիզի կիյինմէք իշթիյագըյլէ ահ չէ-
3 քէրիզ. Մաաքի կիյինմիշ օլարագ չըփլագ
4 պուլունմայալըմ. Զիրա պիզ քի պու չատըրտա իզ, աղըրլանմըշ օլարագ ահ չէքիյօրըզ. չիւնքի սօյունմագ տէյիլ, անճագ ֆանի օլանը հայաթա միւսթէղրագ օլմագ իչին կիյինմէք
5 իսթէրիզ. Պիզի հէման պու շէյէ թէհիյէ էտէն հէմ տէ պիզէ Ռուհըն
6 ռէհնինի վէրէն Ալլահ տըր. Պունուն իչին տա՛իմա ի՛թիմատ էտէրիզ վէ պիլիրիզ քի թէնտէ հազըր իքէն Ռապպտան ղա՛իպ իզ.
7 Զիրա կէօրիւնէնլէրլէ տէյիլ, անճագ իման իլէ սիւլուք
8 էտէրիզ. Իմտի ի՛թիմատ էտէրիզ վէ թէնտէն ղա՛իպ վէ Ռապպըն եանընտա հազըր պուլունմաղը տահա զիյատէ ար-
9 զու էտէրիզ. Պու ճիհէթտէն իսթէր հազըր կէրէք ղա՛իպ իսէք, Անըն 'ինտինտէ մագպուլ օլմաղա ղայրէթ է-
10 տէրիզ. Զիրա Քրիսթոսուն մահքէմէսինտէ ճիւմլէմիզին իզհար օլունմասը լազըմ տըր, թա քի հէր պիրիմիզ պէտէնի ա՛մալընա կէօրէ կէրէք խայր օլսուն, կէրէք շէրր օլսուն, ճէսէտտէ օլարագ էթտիյի շէյլէրին ճէզասընը ալա.
11 Պունա պինա՛էն պիզ Ռապպըն գօրգուսունու պիլէրէք, ատէմլէրի գանտըրըրըզ. վէ Ալլահըն 'ինտինտէ իզհար օլունմուշ ըզ, վէ ումարըմ քի սիզին վիճտանլարընըզտա տախի իզհար օլուն-
12 մուշ ըզ. Զիրա քէնտիմիզի եինէ սիզէ թավսիյէ էթմէյօրըզ. Ֆագաթ ճէհէ տէյիլ, անճագ զահիրտէ իֆթիխար էտէնլէրէ պիր մուխալէֆէթ իչին օլմագ իւզրէ, պիզիմ հագգըմըզտա սիզէ իֆթիխար իչին պիր ֆըրսաթ վէ-
13 րիյօրըզ. Զիրա էյէր աքըլսըզ օլմուշ իսէք, Ալլահ իչին տըր, վէ էյէր 'աքլըմըզ թամ իսէ, սիզին իչին տըր.
14 Զիրա Քրիսթոսուն մուհապպէթի պիզի մէճպուր էտէր, չիւնքի պիզ պունու հիւքմ էտէրիզ քի, էյէր պիրի ճիւմլէ իչին էօլտիւ իսէ, պունտան թահգիգ էտէրիզ քի ճիւմլէսի էօլտիլէր.
15 Վէ O ճիւմլէնին իչին էօլտիւ, թա քի եաշայանլար արթըգ քէնտիլէրի իչին տէյիլ, անճագ քէնտիլէրի իչին էօլէն վէ գըյամ էտէն իչին եա-
16 շայալար. Շէօյլէ քի պունտան պէօյլէ պիզ հիչ պիր քիմսէյի թէն ճիհէթիյլէ թանըմայըզ, հաթթա Քրիսթոսը թէն ճիհէթիյլէ թանըտըգ իսէ տէ՛ շիմտի
17 արթըգ թանըմայըզ. Իմտի էյէր պիր քիմսէ Քրիսթոստա իսէ, եէնի մախլուգ տըր. էսքի շէյլէր կէչտի, իշթէ
18 հէր շէյ եէնի օլտու. Լաքին հէր շէյ, քէնտիսիյլէ պիզի Յիսուս Քրիսթոսըն վասըթասըյլէ սուլհ էտէն վէ պիզէ միւսալէհանըն խըտմէթինի վէրէն Ալ-
19 լահ թարաֆընտան տըր. Եա՛նի Ալլահ տիւնեայը, սուչլարընը սայմայըփ, քէնտիսիյլէ Քրիսթոստա սուլհ էթմէքտէ օլարագ՝ միւսալէհանըն քէլամընը պիզէ
20 թէսլիմ էթտի. Իմտի Քրիսթոսըն թարաֆընտան էլչիլիք էտէրէք, Ալլահ պիզիմ վասըթամըզլա ռիճա էտէր կիպի, Ալլահ իլէ սուլհ օլունըզ տէյի Քրիս-
21 թոս թարաֆընտան եալվարըրըզ. Զիրա Օ՛, պիզ անտա Ալլահըն սալիհլիյի օլալըմ տէյի, կիւնահ պիլմէյէնի պիզիմ իչին կիւնահքեար 'ատտ էյլէտի.

ԲԱՊ 6

1 Իմտի պիզ տախի պէրապէր չալըշըճըլար իքէն, լիւթֆը Ալլահը պիհուտէ գապուլ էթմիշ օլմամանըզը տախի րի-
2 ճա էտէրիզ. (Զիրա՝ Սէնի մագպուլ վագըթտա իսթիճապէթ էթտիմ, վէ սանա խէլասըն կիւնինտէ իմտատ էյլէ-

տըմ՝ տէյիւ պույուրուր. իշթէ շիմտի մագպուլ վագըթ, իշթէ շիմտի խելաս
3 կիւնիւտիւր) Վէ պու խըզմէթիմիզ թէվպիխ օլունմամասը իչին հիչ պիր շէյ-
4 տէ պիր կէտիւք վէրմէյիզ. Ֆագաթ հէր շէյտէ, սապըրտա, սըգընթըլարտա, զարուրէթլէրտէ, մուզայա-
5 գալարտա, տայագլարտա, մահպէսլէրտէ, խարկաշալըգլարտա, զահմէթլէր վէ ույ-
6 գուսըզլուգլարտա, օրուճլարտա, փագլըգ վէ իլմ վէ թահամմիւլ իլէ, մէրհամէթ իլէ, Ռուհիւլ Գուտուս իլէ, րի՛ասըզ մու-
7 հապպէթ իլէ, Հագիգաթ քէլամը վէ Ալլահըն գուտրէթի իլէ, սաղտան վէ սօլ-
8 տան սիլահ-ը ատալէթ իլէ, իզզէթ վէ զիլլէթ իլէ, պէտնամլըգ վէ իյի նամ իլէ,
9 ալտաթըճը իքէն տօղրուլար կիպի, պիլինմէյէն իքէն պիլինմիշ կիպի, Օլիւ-
10 յօրուզ իքէն իշթէ տիրիյիզ, թէրպիյէ օլունուր իքէն օլտիւրիւլմէյէրէք, Մահզուն քէլէրաք տա-
իմա սէվինէրէք, ֆագիր իքէն չօգլարը զէնկին էտէն, հիչ պիր շէյ եօգ իքէն հէր շէյէ մալիք օլուպ.
11 Էյ Քօրընթօսլուլար, աղզըմըզ սիզէ աչըլտը, կէօնլիւմիզ կենիշլէտի.
12 Պիզտէ տարլըգ տէյիլտիր, ֆագաթ սիզին իչլէրինիզտէ տարլըգ վար.
13 Իմտի, սիզ տախը (էվլատլարըմա կիպի սէօյլէյօրում,) կէօնլիւնիւզիւ կենիշ աչընըզ.
14 Իմանսըզլարլա պիր պօյունտուրուգ ալթընա կիրմէյին. զիրա իյիլիք իլէ քաթիւլիք(?) արասընտա նէ՞ իշթիրաք վար. վէ նուր իլէ գարանլըգըն նէ՞ միւնասէպէթի
15 վար. Վէ Մէսիհ իլէ Պէլիալըն նէ՞ մուվաֆագաթը վար. եախօտ մու-
միննին իլէ իմանսըզըն նէ՞ հիսսէսի վար.
16 Վէ պութլար իլէ Ալլահըն հէյքէլինին նէ՞ մուտապագաթը վար. զիրա սիզ հայ-
եա Ալլահըն հէյքէլի սիզսինիզ. նիթէքիմ Ալլահ տէմիշտիր, Օնլար իչինտէ սաքին օլուրում վէ օնլար արասընտա կէզէճէյիմ, վէ պէն օնլարըն Ալլահը օլաճաղըմ, օնլար տախը պանա գավմ օլաճագլար, տէյիւ պույուրուր.
17 Պունուն իչին Րապպ՝ Օնլարըն արասընտան չըգըպ, միւմթազ օլունուզ, նէճիս շէյէ տօգունմայընըզ տէ-
18 յիւ պույուրուր. Վէ պէն սիզի գապուլ էտէճէյիմ, վէ պէն սիզին Պէտէրինիզ օլաճաղըմ, սիզ տախը պանա օղուլլար վէ գըզլար օլաճագսընըզ՝ տէյիւ պույուրուր.

ԲԱԲ 7

1 Իմտի, էյ սէվկիլիլէր, պու վաատլէրիմիզ վար իքէն Ալլահ գօրգուսունտա գուտուսիյէթի քէմալէ կէթիրէրէք, պէտէնին վէ ռուհըն հէր նէվ՝ մուրտարլըգընտան քէնտիմիզի թէմիզլէյէլիմ.
2 Պիզի գապուլ էտինիզ. քիմսէյէ հագսըզլըգ էթմէտիք. քիմսէյի ֆէսատա կէթիրմէտիք. քիմսէյէ հիլէ էթմէ-
3 տիք. Աալէյհինիզտէ հիւքիւմ իչին սէօյլէմիյօրում. զիրա սիզին իլէ պէրապէր էօլմէք վէ պէրապէր եաշամագ իչին քալպլէրիմիզտէ օլտուղունուզու՝ տէյիւ մուգատ-
4 տէմա սէօյլէտիմ. Սիզէ գարշը պիւյիւք ճէսարէթիմ չօգ տուր. սիզին իչին իֆթիխարըմ չօգ տուր. թէսէլլի իլէ տօլմուշ իմ, հէր մուզայագամըզտա սիւ-
5 րուրում զիյատէ ֆէվգալատէտիր. Զիրա Մագէտօնիայա կէլտիկիմիզտէ պիզիմ վիւճուտումուզ հիչ ռահաթ պուլմատը. ֆագաթ հէր թարաֆտա մուզայագայա տիւշտիւք. տըշարըտան կավկալար, իչէրիտէն գօրգուլար վար իտի. Ֆագաթ մու-
6 զայագա օլանլարը թէսէլլի էտէն Ալլահ, Թիթօսըն կէլմէսի իլէ պիզէ թէսէլլի
7 վէրտի. Վէ եալընըզ անըն կէլմէսի իլէ տէյիլ, ֆագաթ սիզտէն տախը իտինտիկի թէսէլլի իլէ տախը, չիւնքի սիզին իշթիյագընըզը վէ ֆիղանընըզը վէ պէնիմ իչին օլան ղայրէթինիզի պանա խապէր վէրտիկի վագըթ տահա զիյատէ սէվինտիմ.
8 Զիրա էյէր սիզի մէքթուպ իլէ մահզուն էթմիշ իսէմ, հէր նէ գատար փիշման օլմուշ իսէմ տէ, շիմտի փիշման տէյիլիմ. զիրա կէօրիւյօրում քի օլ մէքթուպ պիր միւտտէթ իչին իսէ տէ սի-

9 գի մահզուն էյլէտի. Ֆագաթ շիմտի
մահզուն օլտըղընըզ իչիւն տէյիլ, անճագ
մահզուն օլմանըզ մուճիպ ի թէվպէ
օլտըղը իչիւն մէսրուր իմ. զիրա
Ալլահըն իրատէսինէ կէօրէ մահզուն օլտընըզ,
թա քի պիզտէն պիր վէճհլէ
10 պիր զարար կէօրմէյէսինիզ. Չիւնքի
Ալլահըն իրատէսինէ կէօրէ օլան հիւզն՝
մուճիպ ի խէլաս օլան վէ փէշիման օլունմայաճագ
թէվպէ հասըլ էտէր.
ամմա տիւնեանըն հիւզնիւ էօլիւմ հասըլ
11 էտէր. Զիրա իշթէ հէման պու՝ Ալլահըն
իրատէսինէ կէօրէ մահզուն օլմանըզ
սիզտէ նէ գատար ճէհտ, նէ
գատար ի'թիզար, նէ գատար ղազապ,
նէ գատար խավֆ, նէ գատար իշթիյագ,
նէ գատար ղայրէթ, նէ գատար
ինթիգամ հասըլ էթտի. Հէր վէճհլէ
քէնտինիզի պու խուսուստա փաք կէօսթէրտինիզ.
12 Իմտի սիզէ եազըշըմ օլ
հագգըսըզլըգ իտէյէն իչիւն, եախօտ օլ
հագգըսըզլըգ կէօրէն իչիւն օլմայըպ,
Ալլահըն հուզուրընտա պիզիմ սիզտէն
տօլայը հիմմէթիմիզին սիզէ իզհար օլունմասը
13 իչիւն իտի. Պու սէպէպտէն
սիզին թէսէլլինիզտէն տօլայը միւթէսէլլի
օլտըգ. վէ Թիթօսըն մէսէրրէթի
իւզէրինէ տահա զիյատէ մէսրուր օլտըգ.
չիւնքի անըն րուհը ճիւմլէնիզ
14 վասըթասըյլէ իսթիրահաթ էյլէտի. Զիրա
անա սիզին իչիւն պիր վէճհլէ իֆթիխար
էթտիմ իսէ, մահճուպ օլմատըմ.
ֆագաթ սիզէ հէր շէյի տօղրու
սէօյլէտիյիմիզ միսիլլիւ, պիզիմ Թիթօսըն
նէզտինտէ էթտիյիմիզ իֆթիխար
15 տախի տօղրու պուլունտու. Վէ օ՝
ճիւմլէնիզին իթա'աթընը, եա'նի քէնտինի
նասըլ գօրգու վէ թիթրէմէ իլէ
գապուլ էթտիյինիզի խաթըրընա կէթիրտիյինտէ,
սիզէ օլան մուհապպէթի
16 իզտիյատ պուլույօր. Իմտի հէր շէյտէ
սիզէ ի'թիմատըմ օլտըղը իչիւն մէսրուր ըմ.

ՊԱՊ 8

Իմտի, էյ պիրատէրլէր, Ալլահըն Մագէտօնիա քիլիսէլէրինէ իհսան էթտիյի
2 'ինայէթի սիզէ իֆատէ էտէրիզ. Չիւնքի
'ազիմ մուզայագա թէճրիպէսինտէ
քէսրէթ ի մէսէրրէթլէրի պուլունուպ
շիտտէթ ի ֆագըրլէրի ղանի ճէօմէրտլիքլէրինին
թէզայիւտինէ պա'իս օլտու.
3 Զիրա շէհատէթ էտէրիմ քի գուտրէթլէրինճէ,
վէ գուտրէթլէրինտէն զիյատէ
4 հիւսն ի իրատէթլէ օլարագ, Չօգ
նիյազլար իլէ պու իհսանլարը վէ մուգատտէսլէր
իչիւն օլան խըտմէթին իշթիրաքընը
գապուլ էթմէմիզի րիճա
5 էթտիլէր. Վէ մէ'մուլ էթտիյիմիզ
տէրէճէտէ տէյիլ, անճագ քէնտի
քէնտիլէրինի էվվէլա Ռապպա,
վէ հէմ տէ Ալլահըն իրատէթիյլէ պիզէ
6 տախի թէսլիմ էթտիլէր. Հաթթա ազտէմճէ
պաշլամըշ օլտըղը միսիլլիւ պու
իհսանը տախի սիզտէ իքմալ էթմէսինի
7 Թիթօսատան րիճա էթտիք. Լաքին
հէր խուսուստա, իմանտա վէ քէլամտա
վէ 'իլմտէ վէ հէր նէվ' ճէհատէ վէ
սիզտէն պիզէ օլան մուհապպէթտէ իզտիյատ
պուլտուղունըզ միսիլլիւ՝ պու 'ինայէթտէ
տախի իզտիյատ իւզրէ օլասընըզ.
8 Էմր էտէր կիպի տէյիլ, անճագ
ղայրիլէրին ճէհտի սէպէպիյլէ վէ սիզին
խուլուս ը մուհապպէթինիզի թէճրիպէ
9 էթմէք իւզրէ սէօյլէյօրըմ. Զիրա Ռապպըմըզ
Յիսուս Քրիստոսըն 'ինայէթինի
պիլիրսինիզ, քի զէնկին իքէն սիզին
իչիւն ֆագիր օլտու, թա քի սիզ անըն
ֆագիրլիյի իլէ զէնկին օլասընըզ.
10 Վէ պու խուսուստա րէյիմի վէրիյօրըմ.
զիրա պու սիզէ ֆա"իտէլի տիր
քի կէչէն սէնէտէն պէրու եալընըզ իճրասընա
տէյիլ, անճագ միւրատ էթմէյէ
տախի ազտէմճէ պաշլամըշ սընըզ.
11 Շիմտի իսէ իճրասընը իքմալ էտինիզ.
Շէօյլէ քի միւրատ էթմէքլիյէ
շէվգ պուլունտուղու միսիլլիւ, էլտէ օլտուղունա
12 կէօրէ իքմալ տախի օլա. Զիրա
էյէր էվվէլա շէվգ վար իսէ՝ ատէմին
էլինտէ օլմատըղընա կէօրէ
տէյիլ, անճագ օլտուղունա կէօրէ [illegible]
13 տէ մագպուլ տըր. Զիրա պու՝ ղայրիլէրէ
րահաթ, վէ սիզէ սըգլէթ օլ-

մասը տէյիլ, անճագ միւսավաթ թարիգիյլէ,
14 Շիմտիքի վագըթտա սիզին
ֆազլանըզ անլէրին նօգսանը, անլէրին
ֆազլասը տախի պիր վագըթ սիզին նօգսանընըզ
15 իչիւն օլմասը տըր. թա քի`
Չօգ թէվշիրէնէ արթմատը, վէ ազ թէվշիրէնէ
էքսիլմէտի` տէյիւ մուհարրէր
16 օլտըղը իւզրէ միւսավաթ օլա. Լաքին
սիզին իչիւն պու ճէհտի Թիթօսըն գալպինէ
իլգա էտէն Ալլահա շիւքր օլսուն.
17 Զիրա րէճայը գապուլ էյլէտիյինտէն
մա'ադա` զիյատէ ղայրէթլի հասէպիյլէ
քէնտի իրատէթիյլէ թարաֆընըզա 'ազիմէթ
18 էթտի. Վէ ճիւմլէ քիլիսէլէր
արասընտա պէշարէթտէ մէմտուհ, վէ
պունտան ֆազլա Րապպըն 'իզզէթի վէ
սիզին չէվգընըզ իչիւն խըտմէթ էյլէտիյիմիզ
իհսանը կէօթիւրմէք իւզրէ,
19 Քիլիսէլէր թարաֆընտան պիզէ եօլտաշ
ինթիխապ օլունան պիրատէրի անըն
20 իլէ պէրապէր կէօնտէրտիք. Վէ
պու պապտէ իհթիրազ էտէրիզ քի`
խըտմէթ էթտիյիմիզ պու ֆազըլ հագգընտա
պիր քիմսէ պիզի թէվպիխ էթմէյէ.
21 Զիւնքի նազըրըմըզ Րապպըն հուզուրընտա
տէյիլ, անճագ ինսան հուզուրընտա
տախի ումուրը հասէնէ
22 գայտընտայըզ. Վէ չօգ տէֆ'ա չօգ ումուրտա
պիթ թէճրիպէ ղայրէթլի պուլտըղըմըզ,
վէ շիմտի տախի սիզէ օլան
զիյատէ ի'թիմատընտան նաշի` տահա
զիյատէ ղայրէթլի պուլունան պիրատէրիմիզի
անլէր իլէ պէրապէր կէօնտէրտիք.
23 Թիթօս հագգընտա իսէ, պէնիմ
շէրիքիմ վէ սիզին իչիւն էմէքտաշըմ
տըր. պիրատէրլէրիմիզ իսէ քիլիսէլէրին
միւրսէլլէրի վէ Քրիստոսըն
24 շանը տըրլար. Իմտի սիզին մուհապպէթինիզին,
վէ պիզիմ սիզին հագգընըզտա
օլան իֆթիխարըմըզըն պուրհանընը անլէրէ
վէ քիլիսէլէրին հուզուրընտա պէյան
էտինիզ.

ԳԼՈՒԽ 9

1 Զիրա մուգատտէսլէր իչիւն օլաճագ
*ի'անէ խուսուսընտա սիզէ եազմագ-
2 ըղըմա հաճէթ եօգ տըր. Զիւնքի չէվգընըզը
պիլիրիմ. վէ պու պապտէ` Ախայիա
կէչէն սէնէտէն պէրու հազըր
տըր` տէյիւ Մագէտօնիալըլարա սիզին
իչիւն իֆթիխար էտիյօրըմ, վէ թարաֆընըզտան
օլան ղայրէթ էքսէրինի
3 թէշվիգ էյլէմիշ տիր. Լաքին պիզիմ
հագգընըզտա օլան իֆթիխարըմըզ պու
խուսուստա պիհուտէ օլմայըպ, տէտիյիմ
կիպի հազըր պուլունմանըզ իչիւն
4 պիրատէրլէրի կէօնտէրտիմ. Օլմայա
քի Մագէտօնիալըլար պէնիմ իլէ
պէրապէր կէլիպ տէ սիզի հազըրլանմամըշ
պուլունտուգլարը թագտիրտէ, պիզ
(տէմէյէլիմ սիզ) պու ի'թիմատ իլէ օլան
իֆթիխարտա մահճուպ օլայըմ.
5 Իմտի պիրատէրլէրէ րէճա էթմէյի մուգթէզա
կէօրտիւմ քի էվվէլ նէզտինիզէ
կիտիպ` սիզին մուգատտէմա խապէր
օլունան պէրէքէթինիզի թէհիյյէ
էյլէյէլէր, շէօյլէ քի թա մա' սուրէթիյլէ
տէյիլ, անճագ պէրէքէթ սուրէթիյլէ
6 հազըր օլսուն. Շունու տէրիմ քի գըլլէթլէ
էքէն գըլլէթլէ պիչէր, վէ պէրէքէթլէ
7 էքէն պէրէքէթլէ պիչէր. Հէր քէս
հիւզն վէ եա մէճպուրիյէթլէ տէյիլ,
անճագ գալպինին նիյէթինէ կէօրէ վէրսին.
զիրա Ալլահ ճան ու կէօնիւլտէն
8 վէրէնի սէվէր. Վէ Ալլահ սիզէ հէր 'ինայէթի
թէզյիտ էթմէյէ գատիր տիր,
թա քի հէր վագըթտա հէր շէյտէ քէմալ
ի իքթիֆանըզ օլուպ` հէր 'ամէլ ի
9 խայրտա իզտիյատ պուլասընըզ. Նիթէքիմ`
Թէվզի' էտիպ ֆուգարայա
վէրտի, սալահը իլ էլ էպէտ պագի
10 տիր` տէյիւ մուհարրէր տիր. Վէ էքինճիյէ
թօխում վէ թա'ամ իչիւն էքմէք
իհսան էտէն` սիզէ թօխում իհսան վէ
թէքսիր էտիպ` սալահընըզըն մահսուլաթընը
11 թէզյիտ էյլէյէ. Թա քի պիզիմ
վասըթամըզլէ Ալլահա շիւքրի մուճիպ
օլան հէր ճէօմէրթլիք իչիւն հէր
12 շէյտէ ղանի օլասընըզ. Զիրա պու խըտմէթին
իտարէսի եալընըզ մուգատտէսլէրին
նօգսանլարընը թէմամլամայըպ,
անճագ Ալլահա նիչէ շիւքրլէրին իզտիյատընը
13 մուճիպ օլուր. Զիւնքի պու

---

*Եա—ն. խըտմէթ

խըտմէթին թէճրիպէսի վասըթասըյլէ
Քրիստոսըն պէշարէթինէ օլան իգրա-
րընըզըն իթաաթինտէն վէ քէնտիլէրինէ վէ
ճիւմլէյէ օլան ճօմէրթլիքինիզ իչին Ալլահը թամճը-
14 նըզ իչին Ալլահա համտ էտէրլէր, Վէ
քէնտիլէրի սիզին իչին տուա էտէրէք օլան Ալլահըն
սիզէ էթթիյի իհսանընըն չօքլուղու սէ-
պէպինտէն սիզի պէք իսթէրլէր, սիզին իչին տուա'ա
15 տէվամ էտէրլէր. Ալլահա թա'րիֆ օլուն-
մայան 'աթիյյէսինտէն շիւքիւրլէր օլսուն.

ԳԼՈՒԽ 10

1 Վէ պէն Փավլօս քի արանըզտա մու-
թէվազը'ըմ, ամմա ղա'իպ իքէն սիզէ
մուքթէտիր իմ, Քրիստոսըն հիլմ ու
լէյնէթինտէն թէվազուղունտան քէնտիմ ըճա էտէրիմ.
2 Բիզ իմ վէ սիզէ ռիճա էտէրիմ քի, պազը-
լար պիզի պէտէնէ կէօրէ եւրիւյէնլէր
զէնն էտէրլէր, Պունլար իւզէրինէ սա'ը քիւլ-
լէթլէ ճէսարէթ էթմէյէ միւսթահիգ օլտուղումուզ ճէ-
սարէթ իլէ եանընըզտա օլտուղումտա ճէսարէթ էթմէյէ մէճ-
3 պուր օլմայայըմ. Զիրա թէնտէ
օլարագ եիւրիւտիւքսէ տէ թէնէ կէօրէ
4 ճէնկ էթմէյօրուզ. Զիրա ճէնքիմիզին սիլահ-
լարը ճիսմանի օլմայըպ հիսարլար եըգ-
մաք իչին Ալլահըն 'ազամէթինէ կէօրէ գավիյ-
5 տիր. Վէ թէսավվուրաթը վէ Ալլա-
հըն մա'րիֆէթինէ գարշը գալգան հէր
իւքսէքլիքի եըգարագ, հէր ֆիքրի
Քրիստոսըն իթաաթինէ էսիր
6 էտէրիզ. Սիզին իթաաթինիզ թամամ
թէքմիլ օլտուղունտա, հէր իթաաթսըզ-
լըղը ինթիգամ ալմաղա հազըր իզ.
7 Սիզ կէօրիւնիւշէ կէօրէ միւ պագը-
եօրսունուզ. Պիր քիմսէ Քրիստոսըն օլտու-
ղունա քէնտի նէֆսինտէ էմին իսէ,
քէնտիսի Քրիստոսըն օլտուղու կիպի
պիզ տախի Քրիստոսըն օլտուղումուզու
կէնէ քէնտի նէֆսինտէ տիւշիւնսիւն.
8 Զիրա Րապպըն պիզէ վէրտիյի իգթիտար
իչին, քի սիզի եըգմաղա տէյիլ, ամմա պինա
էթմէք իչին տիր, պիր միգտար զիյատէ
ֆախր էթսէմ պիլէ ութանմազ ըմ.
9 Մէքթուպլարըմ իլէ սիզի գորգութմագ
իսթէտիյիմ սանըլմասըն. Զիրա
տէրլէր, Թա քի մէքթուպլար իլէ սիզի
10 գորգութմագ իսթէր կիպի կէօրիւնմէյէյիմ. Զի-
րա տէրլէր, Մէքթուպլարը աղըր վէ գուվ-
վէթլի տիր, լաքին պէտէնինին կէօրիւ-
նիւշիւ զա'իֆ վէ քէլամը հագիր տիր.
11 Պէօյլէ, Պու մագուլէ քիմսէ պիլսին քի
կէօքէն մէքթուպլար վասըթասըյլէ սէօզ-
լէտիյիմիզ իսէ, հազըր օլտուղումուզտա
տախի էյլէ պուլունաճաղըմըզ.
12 Զիրա պազը քէնտի քէնտիլէրինի քէնտի
քէնտիլէրինի մէթհ էտէն պա'զը
քիմսէլէրլէ պիզի սայմագ եա խօտ պունլար իլէ
գըյաս էթմէյէ ճէսարէթ էթ-
մէյիզ. Ամմա պունլար քէնտիլէրինի
քէնտիլէրի իլէ օլչէրէք, քէնտիլէրինի
քէնտիլէրինէ գըյաս էթմէքլէրիյլէ ֆէհմ
13 էթմէզլէր. Լաքին պիզ էօլչիւսիւզ ֆա-
խրէ նիհայէթ եօք, անճաք Ալ-
լահըն պիզէ գըսմէթ էթտիյի էօլչիւ իլէ-
րի պիզէ թա սիզէ գատար էրիշմէք իչին
էօլչիւլէրինէ կէօրէ ֆախր էտէ-
14 ռիզ. Զիրա սիզէ վարմազ օլսայտըգ կի-
պի հատտիմիզի թէճավիւզ էթմէյօ-
րուզ, զիրա Քրիստոսըն պէշարէթին-
տէ սիզէ գատար պիլէ վարտըգ.
15 Պաշգալարըն էմէքլէրի հատտիմիզի էօլ-
չիւսիւզ ֆախր էթմէյիզ իլէ իֆթիխար
էթմէքտէ եօգ, իմանընըզ արթ-
տըգճա, գանունումուզա կէօրէ սիզին
իլէ զիյատէ քէմալի պուլաճաղըմըզ էմիտ
պաշգալարըն գանունունտա հազըր չէյ-
16 լէր իչին իֆթիխար էթմէյէրէք, Պէ-
շարէթի սիզտէն էօթէ օլան եէրլէրէ
վա'զ էթմէք իսթիյօրուզ իզ. Լաքին
17 իֆթիխար էտէն Րապպ իլէ իֆթիխար
18 էթսին. Զիրա քէնտի քէնտինի մէթհ-
լէ էտէն տէյիլ, անճագ Րապպըն մէթհ
էթթիյի քիմսէ մագպուլ տուր.

ԳԼՈՒԽ 11

1 Քէաշքի պիրազ ահմագլըղըմա թէ-
համմիւլ էտէյտինիզ. Վէ իշթէ պանա
2 թէհամմիւլ էտէրսինիզ. Զիրա սիզին իչին
Ալլահըն ղայրէթի իլէ ղայրէթ քէշ իմ.
Չիւնքի սիզի պիր էրէ եա'նի Քրիստո-
սա փաք պաքիրէ օլարագ թագտիմ էթմէք իչին
3 նիշանլատըմ. Ամմա գորգարըմ քի

յըլան քէնտի հիլէսիյլէ Հավվայը ալտաթտըղը միսիլլու, պիր'այնիսիլէ սիզին զիհնինիզ տախի Քրիստոսա օլան սատէլիւքտան իֆսատ օլունմասընտան քօրքարըմ. 4 Զիրա էյէր կէլէն քիմսէ պիզիմ վա՛զ էթմէտիյիմիզ պաշգա պիր Յիսուս վա՛զ էտէճէք օլուրսա, եախօտ ալմատըղընըզ պաշգա պիր Ռուհ վէեա գապուլ էթմէտիյինիզ պաշգա պիր պէշարէթ ալաճագ իսէնիզ, պէյլէ քիմսէյի էյի թէհամմիւլ էյլէր իտինիզ. 5 Զիրա պէն մէշհուր ռէսուլլէրտէն հիչ պիր նօգսանըմ 6 եօգ օլտուղումու սանըրըմ. Վէ քէլամճա ճահիլ իսէմ տէ իլմճէ տէյիլիմ. Համա հէրքէսին հէր չէյտէ հէր վէճհիլէ սիզէ ա-7 յան օլունտուգ. Ալլահըն պէշարէթինի սիզէ պիլա պէտէլ թէպշիր էյլէտիյիմտէ սիզ եիւքսէլէսինիզ տիյէ քէնտիմի ալչագըլթմագլա կիւնահ մը էյլէտիմ. 8 Սիզին խըզմէթինիզ իչիւն սաիր քիլիսէլէրտէն 'իւճրէթ ալարագ անլարը 9 սօյտում. Վէ սիզին եանընըզտա իքէն, մուհթաճ օլուրսամ իսէ հիչ քիմսէյէ աղըրլըգ վէրմէտիմ. զիրա Մագէտօնիատան կէլէն գարտաշլար եօգսուլլուղումու տամամլատըլար, վէ հէր չէյտէ սիզէ պար օլմագտան քէնտիմի հըֆզ էյլէտիմ վէ է-10 տէճէյիմ. Քրիստոսուն հագիգաթը պէնտէ օլտըղը կիպի Ախայիա սէմթլէրինտէ պու իֆթիխարըմ պէնտէն մահրում 11 գըլընմայաճագտըր. Նիչին. սիզի սէվմէտիյիմ իչիւն մի տիր. Ալլահ պիլիր. 12 Ամմա փուրսաթ արայանլարըն փուրսաթընը քէսմէք իչիւն, անլար իֆթիխար էթտիքլէրի չէյտէ պիզիմ կիպի պուլունմալարը իչիւն էթմէքտէ օլտուղումու 13 չէյի հէման էտէճէյիմ. Զիրա պօյլէ մուգուլէ քիմսէլէր քէզզապ ռէսուլլէր օլուպ Քրիստոսուն ռէսուլլէրի սուրէ-14 թինէ կիրէն հիլէքար ամէլէլէրտիր. Պու տա 'աճայիպ տէյիլ, զիրա Շէյթանըն քէնտիսի նուր մէլէյի սուրէթինէ կիրէր. 15 Իմտի անըն խըզմէթճիլէրի տախի սալահ խըզմէթճիլէրինին սուրէթինէ կիրէրլէր իսէ, պիւյիւք պիր չէյ տէյիլ տիր. Անլարըն 'ագըպէթի ամէլլէրինէ 16 կէօրէ օլաճագ տըր. Թէքրար տէրիմ. Պէնի քիմսէ ախմագ զաննէթմէսին, վէ եօխսա պէնի տախի հէման ախմագ կիպի գապուլ էտինիզ, թա քի պէն 17 տախի պիր ազ իֆթիխար էյլէյիմ. Պու սէօյլէտիյիմի Ռապպէ կէօրէ տէյիլ, անճագ պու իֆթիխարըն ճէսարէթինտէ 'ագըլսըզլըգ կիպի սէօյլէյօրում. 18 Մատէմ քի չօգ քիմսէլէր թէն ճիհէթինճէ իֆթիխար էտէրլէր, պէն տախի 19 իֆթիխար էտէճէյիմ. Զիրա սիզ 'ագըլլը օլմագլա ագըլսըզլարա խօշնու-20 տիլէ թէհամմիւլ էտէրսինիզ. Զիրա էյէր պիրի սիզի քէօլէ էտէրսէ, պիրի յէյէրսէ, պիրի սիզի ալըրսա, պիրի քէնտինի եիւքսէլթիրսէ, պիրի քիմսէ թէքէպպիւրլիք էտէրսէ, պիրի քիմսէ եիւզիւնիւզէ վուրուրսա, թէհամմիւլ է-21 տէրսինիզ. Թա'նիզ թարիգիլէ սէօյլէյօրում, կէօյա քի պիզ զայիֆ իտիք. Ամմա պիր քիմսէնին ճէսարէթ էթտիյի չէյտէ ('ագըլսըզլըգ իլէ սէօյլէրիմ) 22 պէն տախի ճէսարէթ էտէրիմ. Անլար 'Իպրանի՞ մի տիր, պէն տախի. Իսրայիլ՞ մի տիր, պէն տախի. Իպրահիմ 23 նէսլինտէ՞ն մի տիր, պէն տախի. Քրիսթոսուն խըզմէթճիլէրի՞ մի տիր, ('ագըլսըզ կիպի սէօյլէրիմ,) պէն տահա զիյատէ, էմէքճէ զիյատէսիյլէ, տայագլարտա հատտէն զիյատէ, զընտանլարտա զիյատէսիյլէ, էօլիւմ տէհլիւքէլէրինտէ տէֆ'աթլէ պուլունտում. 24 Եէհուտիլէրտէն թարաֆընտան պէշ քէրրէ գըրգտան պիրէր էքսիք տայագ եէ-25 տիմ, Գամչը իլէ իւչ տէֆ'ա տէօյիւլտիւմ, պիր տէֆ'ա թաշլանտըմ, իւչ տէֆ'ա կէմի իլէ գազայա ուղրատըմ, պիր կիւն պիր կէճէ էնկինտէ գալտըմ. 26 Չօգ տէֆ'ա եօլճուլուգտա ըրմագլար թէհլիքէլէրինտէ, հարամիլէր թէհլիքէլէրինտէ, միլլէթիմ թարաֆընտան թէհլիքէլէրտէ, Թա'իֆէլէր թարաֆընտան թէհլիքէլէրտէ, չէհիրտէ թէհլիքէլէրտէ, չէօլտէ թէհլիքէլէրտէ, տէնիզտէ թէհլիքէլէրտէ, քէզզապ գարտաշլար արասընտա թէհլիքէլէրտէ պու-27 լունտում. Էմէք վէ զահմէթտէ, չօգ տէֆ'ա եուխուսըզլըգտա, աճլըգտա վէ

սուսըզլըգտա, չօգ տէֆ'ա եէմէքսիզլիքտէ, սօղուգտա վէ չըփլագլըգտա
28 պուլունարագ· Խարիճի շէյլէրտէն մա'ատա հէր կիւն իւզէրիմէ թէրաքիւմ էտէն ճիւմլէ քիլիսէլէրին էնտիշէսի տիր·
29 Քի՞մ զա'իֆլէնիր տէ պէն զա'իֆլէնմէմ· քի՞մ սիւրչէր տէ պէնիմ եիւրէյիմ եանմազ·
30 Իֆթիխար էթմէք լազըմ կէլիրսէ, զա'իֆլիյիմ ումուրըյլէ
31 իֆթիխար էտէրիմ· Իլ էլ էպէտ միւպարէք՝ վէ Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն փէտէրի օլան Ալլահ եալան սէօյ-
32 լէմէտիյիմի պիլիր· Տըմըշգտա Արիթաս մէլիքին վալիսի պէնի թութմազ գաստըյլէ Տըմըշգլըլարըն շէհրինի թահթ ը
33 մուհաֆազայա տուրը· Պէն տէ փէնճէրէտէն պիր զէմպիլ իլէ հիսարտան աշաղը էնտիրիլիփ, էլլէրինտէն գուրթուլտըմ։

ՊԱՊ 12

1 Վագը'ա իֆթիխար էթմէք պանա ֆա'իտէ էթմէզ· իմտի Րապպըն րու-
2 յալարընա վէ վահիյլէրինէ կէլէյիմ· Քըրիստոստա պիր ատէմ պիլիրիմ· պու ատէմ, (ճէսէտտէ՞ մի՝ պիլմէմ, եօգսա ճէսէտտէն խարի՞ճ մի՝ պիլմէմ, Ալլահ պիլիր,) օն տէօրթ սէնէ մուգատտէմ իւչիւնճիւ կէօյէ ա-
3 լընտը· Վէ պէօյլէ պիր ատէմի պիլիրիմ, (ճէսէտտէ՞ մի՝ ճէսէտտէն խա-
4 րի՞ճ մի, պիլմէմ, Ալլահ պիլիր·) Անսըզըն ճէննէթէ ալընըփ՝ թա'պիր օլունմազ վէ սէօյլէմէսի ատէմէ ճա'իզ օլ-
5 մայան սէօզլէր իշիթտի· Պէօյլէ պիր քիմսէ հագգընտա իֆթիխար էտէճէյիմ, ամմա քէնտի հագգըմտա զա'ֆլարըմտան ղայրի պիր շէյ իչին իֆթի-
6 խար էթմէյէճէյիմ· Զիրա իֆթիխար էթմէք իսթէյէճէք օլուր իսէմ տէ՝ 'ագըլսըզ օլմայաճաղըմ, չիւնքի հագիգաթը սէօյլէյէճէյիմ· լաքին պիր քիմսէ՝ պէնի կէօրտիւյիւնտէն եա պէնտէն իշիթտիյի շէյտէն զիյատէ պանա ի'թիպար էթմէմէսին տէյիւ իհթիրազ
7 էտէրիմ· Վէ վահիյլէրին քէսրէթինտէն նաշի թէքէպպիւր էթմէմէքլիյիմ իչիւն, թէնիմտէ պիր տիքէն՝ եա'նի պէնի թա'ճիզ էթմէք իչիւն պիր շէյթան մէլէյի վէրիլտի· թա քի թէքէպպիւր էթ-
8 մէյէյիմ· Պունուն պէնտէն տէֆ'ի հագգընտա Րապպա իւչ տէֆ'ա րիճա էթ-
9 տիմ իսէ տէ, Պանա՝ Պէնիմ 'ինայէթիմ սանա քեաֆի տիր, զիրա գուվվէթիմ զա'իֆլիքտէ թէքմիլ օլուր՝ տէտի· պինա'էն 'ալէյհ խօշ խաթըր իլէ զա'ֆլարըմտան տօլայը իֆթիխար էթմէյի թէրճիհ էտէրիմ, թա քի Քըրիստոսըն գուվվէթի պէնիմ իւզէրիմ-
10 տէ սաքին օլա· Պու էճլտէն Քրիստոս իչիւն զա'ֆլարա, սիթէմլէրէ, զարուրէթլէրէ, թէ'ատիյէ վէ մուզայագալարա րազը իմ· չիւնքի զա'իֆ օլտու-
11 ղըմ զէման գուվվէթլի իմ· [իֆթիխար էթմէքլէ] 'ագըլսըզ օլտըմ· պէնի սիզ մէճպուր էթտինիզ, զիրա հիչ պիր շէյ տէյիլ իսէմ տէ, էն մէշհուր րէսուլլէրտէն պիր նօգսանըմ օլմատըղը իչիւն՝ պէն թարաֆընըզտան թավսիյէ օլուն-
12 մալը իտիմ· Վագը'ա 'ալամէթլէր, մու'ճիզէլէր վէ գուվվէթլի իշլէր իլէ արանըզտա րէսուլ 'ալամէթլէրի քէմալ ի-
13 սապր իլէ իճրա օլունտու· Զիրա սիզ սա'իր քիլիսէլէրտէն նէ՞ խուսուստա աշաղը գալտընըզ, իլլա քի՝ պէն քէնտիմ սիզէ սըգլէթ վէրմէտիմ· պու հագգսըզլըղը պանա 'աֆվ էտինիզ·
14 Իշթէ իւչիւնճիւ քէրրէ եանընըզա կէլմէյէ հազըր իմ, վէ սիզէ սըգլէթ վէրմէյէճէյիմ· զիրա սիզտէ օլանը տէյիլ, անճագ սիզի արարըմ· չիւնքի էվլատըն վալիտէյն իչիւն տէյիլ, ամմա վալիտէյնին էվլատ իչիւն մալ ճէմ'
15 էթմէսի իճապ էտէր· Վէ 'էյէրչի պէն սիզի զիյատէ սէվտիքճէ ազ սէվիլիյօր իսէմ տէ, ճանլարընըզ իչիւն ճան ու կէօնիւլտէն սարֆ էտէճէյիմ, հէմ սարֆ օլունաճաղըմ·
16 Լաքին ֆարզ էտէլիմ քի պէն սիզէ սըգլէթ վէրմէտիմ, անճագ [illegible]
17 [illegible] սիզի հիլէ իլէ թութթում· Աճէպ կէօնտէրտիյիմ քիմսէլէրին պիրի վասըթասըյլէ սիզտէն իսթիֆատէ՞ մի

18 էթտիմ։ Թիթօսա րէճա էթտիմ, վէ
անըն իլէ պէրապէր օլ պիրատէրի կէօնտէրտիմ
իսէ, 'աճէպա Թիթօս սիզտէն
իսթիֆատէ էթտի՞ մի․ պիզ հէման պիր
րուհտա, հէման պիր թարիգտէ սիւլուք
է՞թմէտիք մի։

19 Նինէ սիզէ թէպրիյէ ի զիմմէ՞թ մի
էտիյօրըզ՝ զաննը էտէրսինիզ․ Ալլահըն
հուզուրընտա Քրիստոստա սէօյլէյօրըզ․
վէ ճիւմլէ պու շէյլէր, էյ սէվկիլիլէր,
20 սիզին 'իմարէթինիզ իչիւն տիր։ Զիրա
գօրգարըմ քի կէլտիյիմտէ, սիզի իսթէտիյիմ
հալտէ պուլմայաճաղըմ, պէն
տախի սիզէ իսթէմէտիյինիզ հալտէ
պուլունաճաղըմ, վէ նիզա'լար վէ հասէտլէր
վէ ղազապ վէ մունազա'ա վէ
ղըյպէթ վէ զամմազլըգ վէ թէքէպպիւր
21 վէ իխթիլալ պուլունաճագ․ Վէ նինէ
կէլտիյիմտէ, Ալլահըմ պէնի եանընըզտա
թէզլիլ էտէճէք, վէ մուգատտէմա
կիւնահ էթմիշ օլուպ՝ էթտիքլէրի
նափաքլըգ վէ զինա վէ ֆիւճուրտէն
թէվպէ էթմէմիշ չօգ քիմսէլէր իչիւն
մահզուն օլաճաղըմ։

ՊԱՊ 13

1 Թարաֆընըզա կէլէճէյիմ պու իւչիւնճիւ
տէֆ'ա տըր․ իքի եա իւչ շահիտին
աղզը իլէ հէր սէօզ սապիթ գըլընաճագ
2 տըր։ Էվվէլա սէօյլէտիմ, վէ իքինճի
տէֆ'ա հազըր իքէն՝ փէշին սէօյլէյօրըմ,
վէ ղա"իպ օլարագ՝ պէն մուգատտէմա
կիւնահ էտէնլէրէ վէ սա"իրլէրին ճիւմլէսինէ
շիմտի եազարըմ քի թէքրար
3 կէլտիյիմտէ էսիրկէմէյէճէյիմ․ Զիրա
Քրիստոսըն պէնտէ սէօյլէմէսինին պիր
պուրհանընը արայօրսընըզ․ օլ տախի
սիզին իչիւն զա'իֆ օլմայըպ՝ անճագ
4 արանըզտա գուվվէթլի տիր։ Զիրա
զա'իֆլիքլէ սալպ օլունտու իսէ տէ,
Ալլահըն գուտրէթիյլէ եաշայօր․ քէզալիք
պիզ տախի անտէ զա'իֆ իսէք
տէ, եինէ Ալլահըն գուտրէթիյլէ սիզին
իչիւն անըն իլէ պէրապէր եաշայաճաղըզ։
5 Իմանտա՞ մը սընըզ տէյիւ քէնտինիզի
թէճրիպէ էտինիզ․ քէնտինիզի
իմթիհան էյլէյինիզ․ եօգսա քէնտինիզի՝
հա'նի Յիսուս Քրիստոս սիզտէ պուլունտուղունը
պիլմէ՞զ մի սինիզ, մէյէր քի
6 մէրտուտ պուլունմըշ օլասընըզ։ Ամմա
ումարըմ քի պիզիմ մէրտուտ օլմատըղըմըզը
7 պիլէճէքսինիզ․ Վէ պիր
քէմլիք էթմէմէնիզ իչիւն Ալլահա նիյազ
էտէրիմ․ Նէ՛ տըր ամմա պիզիմ
մագպուլ կէօրիւնմէմիզ իչիւն տէյիլ,
անճագ պիզ մէրտուտ կիպի օլարագ պիլէ,
սիզին խայր իշլէմէնիզ իչիւն տիր։
8 Զիրա հագիգաթա մուղայիր պիր շէյ
էտէմէյիզ, անճագ հագիգաթ իչիւն էտէ
9 պիլիրիզ։ Զիրա պիզ զա'իֆ օլուպ
սիզ իսէ գուվվէթլի օլտըղընըզ զէման
մէսրուր իզ․ վէ նիյազըմըզ տախի սիզին
10 քէմալինիզ իչիւն տիր։ Պու սէպէպտէն
ղա"իպ իքէն պու շէյլէրի եազըյօրըմ,
թա քի հազըր իքէն Ռապպըն՝
խարապլըյէթ իչիւն տէյիլ, անճագ
'իմարէթ իչիւն պանա վէրտիյի
հիւքիւմէթէ կէօրէ շիտտէթլէ մու'ամէլէ
էթմէյէյիմ։

11 Նիհայէթ, էյ պիրատէրլէր, սաղ օլասընըզ․
քեամիլ վէ միւթէհէյյի վէ
հէմֆիքիր օլուպ՝ սէլամէթ իչրէ օլունըզ․
վէ մէնպա'ը մուհապպէթ վէ
սէլամէթ օլան Ալլահ սիզին իլէ օլաճագ
12 տըր։ Թագպիլ ի մուգատտէս իլէ եէքտիկէրինիզի
13 սէլամլայընըզ։ Ճիւմլէ մուգատտէսլէր
14 սիզէ սէլամ էտէր։ Ռապպ
Յիսուս Քրիստոսըն 'ինայէթի վէ Ալլահըն
մուհապպէթի վէ Ռուհ իւլ Գուտսըն
միւշարէքէթի ճիւմլէնիզ իլէ օլսուն։ Ամին։

ՓԱՎԼՕՍ ՐԷՍՈՒԼՐՆ

ՂԱՋԱԹԻՍԱԼՐԼԱՐԱ ՐԷՍԱԼԵՕԻ

* * *

ՊԱՊ 1

1 [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

5 [illegible]

6 [illegible]

7 [illegible]

8 [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

տէյիլիմ Ալլահըն հուզուրընտա-
21 տըր. Պա՛տէհու Սուրիա իլէ Կիլիկիա
22 մէմլէքէթլէրինէ կէլտիմ. Վէ Քրիստոսա
օլան Եէհուտիյէ քիլիսէլէրինէ չէհրէճէ
23 մա՛րուֆ տէյիլ իտիմ. Անճագ՝ Պիզէ
պիր զէման [illegible] մուգա-
[illegible] խարապ էթմէքտէ օլտուղու իմանը շիմտի
Թէպշիր էտիյօր՝ տէյէ խապէր ալըր-
24 լարտը, Հալգըլար Ալլահը [illegible] էտէր-
լէր իտի.

ՊԱՊ 2

Պա՛տէհու օն տէօրթ սէնէ սօնրա Թիթօսու
տախի պէրապէր ալըպ՝ Պառնապա ի-
2 լէ Եէրուշալիմէ չըգտըմ; Վէ վա-
հի մուճիպինճէ չըգտըմ, վէ [illegible]
Թա՛իֆէլէր պէյնինտէ վա՛զ էթտիյիմ
օլտուղում պէշարէթի պէյան էյլէտիմ;
լաքին [illegible] իթիպարլըլարա; եա
պէյհուտէ [illegible]
[illegible] օլմայայըմ [illegible]
3 [illegible] Հալպուքի պէնիմ իլէ պէրապէր
պուլունան Թիթօս Եունանի իքէն,
[illegible] օլունմաղա մէճպուր օլմատը.
4 Պու տախի [illegible]
[illegible] Յիսուսա օլան հիւրրիյէթի-
միզի [illegible]
[illegible] կիրէն [illegible]
5 [illegible] Ինճիլին հա-
գիգաթը [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
7 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
8 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] Թա՛ի-
ֆէլէրէ, քէնտիլէրի իսէ մախթունլարա
9 կիթմէք իչիւն; [illegible] օլա-
նան Եա՛գուպ վէ Քէֆաս վէ Եուհան-
նա տախի վէ [illegible] մուշարէ-
քէթ իչիւն սաղ էլլէրինի վէրտիլէր.
10 Անճագ ֆուգարայը խաթըրլամամըզը
[illegible] հէման
պունու իճրա [illegible] էյլէտիմ.
11 Ամմա Պետրոս Անթագիայա կէլտի-
[illegible] մուսթահագ օլտու-
ղունտան [illegible]
12 [illegible]. Զիրա Եագուպ Թա-
րաֆընտան պա՛զը քիմսէլէր կէլմէզ-
տէն ավվէլ, Թա՛իֆէլէր իլէ պէրա-
պէր թա՛ամ էտէր իտի; լաքին անլէր
կէլտիքլէրինտէ [illegible] օլան-
լարտան գօրգարագ, քէնտի չէքիլիփ այ-
13 րըլտը. Պագի Եա՛հուտիլէր տախի
անըն իլէ պէրապէր րիյա էթթիլէր.
Հաթթա անլէրին րիյալէրինէ Պառնա-
14 պա տախի ալտանտը. Լաքին պէն պէշա-
րէթին հագիգաթընա կէօրէ տօղրու
հարէքէթ էթմէտիքլէրինի կէօրտիւ-
յիւմտէ, հէփսինին հուզուրընտա
Պետրոսա տէտիմ քի. Էյէր սէն Եէ-
հուտի իքէն, Եէհուտիլիքճէ տէյիլ,
անճագ Թա՛իֆէ կիպի եաշայըյօրսըն,
Թա՛իֆէլէրի Եէհուտի կիպի հարէքէթ
15 էթմէյէ նէտէն իճպար էտէրսին; Պիզ
[illegible] Եէհուտիյիզ, Թա՛իֆէլէր-
16 տէն կիւնահքեար տէյիլիզ, [illegible], ինսան
շէրի՛աթ ա՛մէլլէրիյլէ տէյիլ, անճագ
Յիսուս Քրիստոսա իման իլէ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
17 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
18 [illegible]
[illegible]

19 տիմի գապահաթլը կէօսթէրիրիմ· Չիւն-
քի պէն Ալլահա եաշամագ իւզրէ, շէ-
րի'աթ վասըթասըյլէ շէրի'աթա էօլ-
20 տիւմ· Քրիստոս իլէ պէրապէր սալպ
օլունտում, վէ արթըգ պէն եաշամա-
յօրըմ, անճագ Քրիստոս պէնտէ եա-
շայօր· շիմտի իսէ թէնտէ եաշատըգ-
ճա պէնի սէվէն վէ քէնտիսինի պէնիմ
իչիւն թէսլիմ էտէն իպնուլլահա օլան
21 իման իլէ եաշարըմ· Ալլահըն 'նիմէ-
թինի իպթալ էթմէմ· զիրա էյէր սա-
լահ շէրի'աթ վասըթասըյլէ օլսա, Քը-
րիստոս պիհուտէ էօլմիւշ տիւր·

ՊԱՊ 3

1 Էյ 'ագըլսըզ Ղալաթիալըլար, Յիսուս
Քրիստոս արանըզտա սալպ օլունմուշ
կիպի կէօզլէրինիզին էօնիւնտէ րէսմ
օլունմուշ իքէն, [սիզի հագիգաթա ի-
թա'աթ էթմէքտէն] քի՞մ իղֆալ էթ-
2 տի· Սիզտէն եալընըզ պունու անլա-
մագ իսթէրիմ· Ռուհը շէրի'ա՞թ 'ամէլ-
լէրինտէն մի, եօգսա իմա՞ն իսթիմա'ը
3 իլէ մի ալտընըզ· Պու գատար 'ագըլսը՞զ
մըսընըզ, Ռուհ իլէ պաշլամըշ իքէն,
շիմտի թէ՞ն իլէ մի իթմամ պուլուր-
4 սունուզ· Պու գատար շէյլէրի պիհուտէ
էնէ՞ մի չէքտինիզ, էյէր ֆիլ վագը'
5 պիհուտէ իսէ· Իմտի սիզէ Ռուհը
իհսան էտիպ՝ արանըզտա մու'ճիզէլէր
իճրա էտէն, շէրի'աթ 'ամէլլէրի՞ իլէ մի,
եօգսա իմա՞ն իսթիմա'ը իլէ մի էտէր·
6 Նիթէքիմ՝ Ապրահամ Ալլահա իման
էթտի, վէ անա սալահ 'ատտ օլունտու։
7 Հալ պէօյլէ իքէն՝ իմանտան օլանլա-
րըն Ապրահամըն էվլատը օլտուգլարընը
8 պիլինիզ· Վէ թա"իֆէլէրի իման իլէ Ալ-
լահըն թէպրիր էտէճէյինի Քիթապ էվ-
վէլա պիլտիյինտէն, Ապրահամա՝ ճէ-
մի' ի միլէլ սէնտէ միւպարէքլէնէճէք-
տիր՝ տէյիւ մուգատտէմա թէպշիր էյ-
9 լէտի· Իմտի էհլ ի իման օլանլար մու՛-
մին Ապրահամ իլէ պէրապէր միւպա-
10 րէքտիրլէր· Չիւնքի էհլ ի 'ամալ ը
շէրի'աթ օլանլարըն ճիւմլէսի լա'նէթ
ալթընտա տըրլար· զիրա՝ Շէրի'աթ քի-
թապընտա պիլ ճիւմլէ մուհարրէր օ-
լան շէյլէրի իճրա էթմէքտէ հէր տէ-
վամ էթմէյէն քիմսէ մէլ'ուն օլսուն՝
11 տէյիւ մուհարրէր տիր· Վէ 'ինտ Ալլահ
հիչ պիր քիմսէնին շէրի'աթ իլէ թէպ-
րիր օլունմայաճաղը աշքեար տըր, չիւն-
քի՝ Սալիհ իմանտան եաշայաճագ տըր·
12 Շէրի'աթ իսէ իմանտան թարիգլէ օլմա-
յըպ, անճագ՝ Էվամիրի իճրա էտէն ա-
13 տէմ անլար իլէ եաշայաճագ տըր· Քը-
րիստոս պիզիմ իչիւն մէլ'ուն օլուպ՝
պիզի շէրի'աթըն լա'նէթինտէն խըլաս
էյլէտի· (զիրա՝ Աղաճ իւզէրինտէ հէր
ասըլան մէլ'ուն տըր՝ տէյիւ մուհարրէր
14 տիր·) Թա քի Ապրահամա վէ'տ օ-
լան պէրէքէթ Յիսուս Քրիստոստա
թա"իֆէլէրէ վասըլ օլուպ՝ իման վա-
սըթասըյլէ Ռուհըն վա'տընա նա"իլ օ-
15 լալըմ· Էյ պիրատէրլէր, ինսանճա սէօյ-
լէյօրըմ· թաստըգ օլունմըշ 'ահտը պէ-
լէ ինսանըն պիլէ օլսա, պիր քիմսէ
իպթալ եախօտ իւզէրինէ 'իլավէ էթ-
16 մէզ· Իմտի վա'տլէր Ապրահամա վէ ա-
նըն նէսլինէ գըլընտըլար· քէսրէթ ի-
չիւն սէօյլէր կիպի՝ վէ անըն նէսլլէրի-
նէ տէմէյիպ՝ անճագ ֆէրտ իչիւն սէօյ-
լէր կիպի՝ Վէ սէնին նէսլինէ տէյէր· պու
17 տախի Քրիստոս տըր· Լաքին տէրիմ
քի, Տէօրթ եիւզ օթուզ սէնէ սօնրա
վէրիլէն շէրի'աթ, վա'տը իպթալ էթ-
մէք իւզրէ, Ալլահ թարաֆընտան Քը-
րիստոստա էվվէլտէն թաստըգ օլուն-
18 մըշ օլան 'ահտը նէսխ էտէմէզ· Զիրա
էյէր միրաս շէրի'աթտան իսէ, արթըգ
վա'տտէն տէյիլտիր· հալ պու քի Ալ-
լահ անը Ապրահամա վա'տ թարիգի-
լէ իհսան էյլէտի·
19 Էօյլէ իսէ շէրի'աթ նէ՞ իչիւն տիր·
Հագգընտա վա'տ օլունան Նէսլ զու-
հուր էտինճէյէտէք թէճավիւզաթ սէ-
պէպինտէն 'իլավէ օլունտուպ՝ մէլէքլէ-
րին վասըթասըյլէ պիր միյանճընըն
20 եէտինտէ թէրթիպ օլունտու· Լաքին
միյանճը պիր թարաֆ իչիւն օլմազ, ֆա-
21 գաթ Ալլահ պիր տիր· Իմտի շէրի'աթ
Ալլահըն վա'տլէրինէ մուխալիֆ մի տիր·
Հաշա· զիրա էյէր հայաթ վէրմէյէ մուգ-

թէտիր օլան շէրի'աթ վէրիլմիշ օլսա
իտի, հագիգաթէն սալահ շէրի'աթտան
22 օլուր իտի․ Լաքին վա'տ Յիսուս Քը-
րիստոսա օլան իման իլէ մու'մինլէրէ
ի'թա օլունմասը իչին, Քիթապ ճիւմ-
23 լէսինի կիւնահ ալթընա գափատը․ Վէ
իման կէլմէզտէն էվվէլ՝ մունքէշիֆ օ-
լաճագ իման իչին շէրի'աթ ալթընտա
գափանմըշ օլարագ, մահֆուզ գալ-
24 տըգ․ Էլ հասըլ շէրի'աթ Քրիստոսա
[illegible] իչիւն պիզիմ մու"էտտիպիմիզ
օլտու, թա քի իմանտան թէպրիյէ օ-
25 լունալըմ․ Լաքին իման կէլմիշ օլտուղ-
տան սօնկրա արթըգ մու"էտտիպ ալ-
26 թընտա տէյիլիզ․ Զիրա Քրիստոս Յի-
սուսա օլան իմանըն վասըթասըյլէ,
27 ճիւմլէնիզ Ալլահըն էվլատը սընըզ․ Զի-
րա սիզին ճիւմլէնիզ քի Քրիստոսա
վաֆթիզ օլունտընըզ, Քրիստոսը կի-
28 յինմիշ սինիզ․ Նէ Եէհուտի, նէ տէ
Յունանի վար, նէ գուլ, նէ տէ հիւր
վար, նէ էրքէք, նէ տէ տիշի վար,
չիւնքի ճիւմլէնիզ Քրիստոս Յիսուստա
29 պիր սինիզ․ Վէ էյէր սիզ Քրիստոսըն
իսէնիզ, պու էճլտէն Իպրահիմին նէս-
լի վէ վա'տ մուճիպինճէ վարիսլէր սի-
նիզ․

ՊԱՊ 4

1 Լաքին տէրիմ քի՝ վարիս սապի օլ-
տըգճա, հէր շէյին սահիպի իսէ տէ,
2 գուլտան հիչ պիր ֆարգը օլմայըպ, փէ-
տէրինին թա'յին էթտիյի վագթա տէ-
կին, վասիլէր վէ քէթխուտալար ալ-
3 թընտա տըր․ Քէզալիք պիզ տախի սա-
պի պուլունտուղումուզ վագըթ, տիւնեա-
նըն էրքեանը ալթընտա գուլլուգտա ի-
4 տիք․ Լաքին վագթըն թէմամիյէթի օ-
լունճա, Ալլահ քէնտի Օղլընը գատըն-
տան տօղմուշ վէ շէրի'աթ թահթընա
5 կիրմիշ օլարագ՝ իրսալ էյլէտի, թա քի
թէպէննիյէ նա"իլ օլմամըզ իչին, շէ-
րի'աթ թահթընտա օլանլարը խէլաս
6 էյլէյէ․ Վէ օղուլլար օլտուղունըզտան Ալ-
լահ սիզին գալպլէրինիզէ քէնտի Օղ-
լունուն՝ Ապպա, փէտէր, Տիյէ չաղըրան
7 ռուհընը իրսալ էյլէտի․ Իմտի արթըգ
գուլ տէյիլ, անճագ օղուլ սըն․ Վէ է-
յէր օղուլ իսէն, Քրիստոսըն վասըթա-
8 սըյլէ տախի Ալլահըն վարիսիսին․ Լա-
քին օլ զէման Ալլահը պիլմէզ իքէն՝
զաթէն իլահ օլմայանլարա գուլլըգ է-
9 տէր իտինիզ․ Շիմտի իսէ սիզ Ալլահը
պիլմիշ, վէ պախուսուս Ալլահ թարա-
ֆընտան պիլինմիշ իքէն՝ նա՞սըլ շօլ
զա'իֆ վէ ֆագիր էրքեանա թէքրար
գուլլըգ էթմէք իսթէյէրէք, անլարա
10 րիւճու՛ էտէրսինիզ․ Կիւնլէր վէ այլար
վէ վագըթլար վէ սէնէլէրէ րի'այէթ է-
11 տէրսինիզ․ Սիզին իչիւն գօրգարըմ քի
ուղրունըզտա չէքտիյիմ էմէք պիհու-
տէ կիտէճէք տիր․

12 Էյ պիրատէրլէր, սիզէ րիճա էտէ-
րիմ, պէնիմ կիպի օլունըզ, զիրա պէն
տախի սիզին կիպի օլտըմ․ Սիզ պանա
13 պիր վէճհլէ զարար էթմէտինիզ․ Մա'լու-
մինիզ տիր քի իլք տէֆ'ա սիզէ թէն
զա'իֆլիյի իլէ պէշարէթի թէպշիր էյ-
14 լէտիմ․ Սիզ տախի թէնիմտէ օլան
թէճրիպէմի թահգիր վէ անտէն իքրահ
էթմէյիպ՝ պիլ'աքիս պէնի Ալլահըն պիր
մէլէյի կիպի, վէ Քրիստոս Յիսուս կի-
15 պի գապուլ էթտինիզ․ Իմտի սիզին
միւպարէքլիյինիզ նէ՞ իտի․ զիրա սիզին
իչիւն շէհատէթ էտէրիմ քի միւմքին
օլսայըտը, կէօզլէրինիզի չըգարըպ պա-
16 նա վէրիր իտինիզ․ Իմտի սիզէ հագի-
գաթը սէօյլէտիյիմ իչիւն տիւշմէնինի՞զ
17 մի օլտըմ․ Սիզին ղայրէթինիզի չէքի-
յօրլար իսէ տէ, խայր իչիւն օլմայըպ՝
անճագ սիզ քէնտիլէրին ղայրէթինի չէ-
քէսինիզ տէյիւ՝ սիզի թէֆրիգ էթմէք
18 իսթէրլէր․ Ամմա էյի շէյէ ղայրէթքէշ
օլմագ, եալընըզ եանընըզտա պուլունտու-
ղումտա վագըթ տէյիլ, անճագ հէր վա-
19 գըթ էյի տիր․ Էյ չօճուգլարըմ, Քրիս-
տոս սիզտէ սուրէթփէզիր օլունճայա
տէկին, սիզին իչիւն [illegible] չէք-
20 մէքտէ օլտըմ․ Շիմտի եանընըզտա
պուլունմագ վէ սէսիմի տէյիշտիրմէք
իսթէր իտիմ, զիրա սիզին հագգընըզ-
տա շիւպհէտէ իմ․

21 Էյ շէրի'աթ թահթընտա օլմագ իս-

[illegible]

ԳԼԽ 5.

[illegible]

վէ գըզգանձլըգ վէ ղազապ վէ միւնա-
21 զա'ա վէ իխթիլաֆ վէ ֆըրգալար, վէ
հասէտ վէ գաթլ վէ սէրխօշլըգլար վէ
լէօ'պիյաթ վէ պունլարըն էմսալլէրի,
քի էվվէլտէն սիզէ սէօյլէտիյիմ վէջհ
իլէ, շիմտի տախի սէօյլէրիմ քի
պէօյլէ շէյլէրի իշլէյէնլէր Մէլէքիւթ Ու-
լահը թէվէրրիւս էթմէյէճէքլէր տիր.
22 Լաքին Ռուհըն մէյվէսի մուհապպէթ
վէ սիւրուր վէ սէլամէթ վէ թէ'էննի
վէ լութֆ վէ խայըրխահլըգ վէ սըտգ
23 վէ հիլմ վէ զապթը նէֆս տիր. Պու
մագուլէ շէյլէրէ գարշը շէրի'աթ եօգ
24 տուր. Վէ Քրիստոսըն օլան քիմսէլէր
[illegible]
25 [illegible]
[illegible]
26 [illegible]
[illegible]
[illegible]

ՊԱՊ 6

[illegible]

7 հիսսէտար էյլէսին. Ալտանմայընըզ,
Ալլահ իսթիհզա օլունմազ. զիրա ատէմ
հէր նէ էքէրսէ, հէման անը պիչէճէք
8 տիր. Զիրա քէնտի թէնինի իչին էքէն
թէնտէն ֆէսատ պիչէճէք. վէ Ռուհ ի-
չին էքէն՝ Ռուհտան հայաթը էպէ-
9 տիյէ պիչէճէք տիր. Լաքին խայր իշլէ-
մէքտէն ուսանմայալըմ. զիրա րէխա-
վէթտէ պուլունմատըգըմըզ թագտիր-
10 տէ, մէվսիմինտէ պիչէճէյիզ. Հալ պէօյ-
լէ իքէն, վագթըմըզ օլտըգճա, հէր
քէսէ խուսուսա էհլի իման օլանլա-
րա էյիլիք էտէլիմ.
11 Պագընըզ, քէնտի էլիմ իլէ սիզէ
12 [illegible]
[illegible]
13 [illegible]
14 [illegible]
15 [illegible]
16 [illegible]
17 [illegible]
18 [illegible]

ՓԱՎԼՕՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ
ԷՖՍՈՒՍԼԸԼԱՐԱ ՐԷՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

1 Ալլահըն իրատէթիյլէ Յիսուս Քրիստոսըն
րէսուլը Փավլօս, Էֆէսուստա պուլունան
մուգատտէսլէրէ, վէ Քրիստոս
2 Յիսուստա պուլունան միւ՚մինլէրէ․ Փէտէրիմիզ
Ալլահ վէ Րապպ Յիսուս Քրիստոսըն
թարաֆընտան սիզէ ՚ինայէթ
վէ սէլամէթ օլսուն։
3 Միւպարէք օլսուն Րապպըմըզ Յիսուս
Քրիստոսըն փէտէրի Ալլահ, քի պիզի
սէմավիյաթտա Քրիստոսըն վասըթասըյլէ
քեաֆֆէ ի պէրէքեաթը րուհանիյէյէ
4 նա՚իլ էյլէտի․ Նիթէքիմ
քէնտի հուզուրընտա մուհապպէթլէ
մուգատտէս վէ լէքէսիզ օլմամըզ
իչիւն, տիւնեանըն թէ՚սիսինտէն
էվվէլ պիզի անտէ ինթիխապ էյլէտի․
5 Վէ Սէվկիւլիւսիւնտէ պիզի մազհար
էյլէտիյի ՚իզզէթ ի ՚ինայէթինին
6 մէտհի իչիւն, քէնտի իրատէթինին րիզասընա
կէօրէ, քէնտինէ Յիսուս Քրիստոսըն
վասըթասըյլէ պիզի թէպէննիյէ
7 թագտիր էյլէտի։ Անտէ տախի
պիզ գանընըն վասըթասըյլէ ֆիտիյէյէ,
8 եա՚նի պիզէ քէմալ ի հիքմէթ վէ
ֆէհմ իլէ թէզյիտ էյլէտիյի ՚ինայէթինին
ղընասընա կէօրէ, կիւնահլարըն
9 մաղֆիրէթինէ մալիք իզ․ Վէ էզէլտէն
պէրու քէնտիսինտէ թասմիմ էյլէտիյի
հիւսն ի րիզասընա կէօրէ քէնտի
10 իրատէթինին սըրըընը, եա՚նի թէմամիյէթ
ի էվգաթ թէտպիրինէ հէր շէյի,
կէրէք սէմավաթտա կէրէք րու ի զէմինտէ
պուլունան շէյլէրի Քրիստոստա
պիրէ ճէմ՚ էտէճէյինի պիզէ պիլտիրտի։
11 Անըն վասըթասըյլէ հէր շէյի քէնտի
իրատէթինին թէտպիրինէ կէօրէ իճրա
էտէնին միւրատը մուճիպինճէ թագտիր
օլունմագլէ, վէրասէթէ նա՚իլ օլտըգ,
12 թա քի պիզ Քրիստոսա էվվէլ իւմիտ
էտէնլէր անըն ճէլալինին մէտհի իչիւն
13 օլալըմ․ Վէ անա, սիզ տախի հագիգաթըն
քէլամը օլան խէլասընըզըն պէշարէթինի
իշիտիպ իման էթթիյինիզ վէ
անա իման էթմէքլէ, վա՚տ օլունան
Րուհ իւլ Գուտուս իլէ միւհիւրլէնտինիզ․
14 Պու տախի միւլքիմիզին ֆիտիյէ օլունմասընատէք,
անըն ճէլալինին մէտհի
իչիւն վէրասէթիմիզին րէհնի տիր․
15 Պու էճլէտէն, պէն տախի Րապպ Յիսուսա
օլան իմանընըզը վէ ճիւմլէ մուգատտէսլէրէ
օլան մուհապպէթինիզի
16 իշիթմէքլէ, սիզին իչիւն շիւքր էթմէքտէն
ֆէրաղաթ էթմէյէրէք, սիզի
17 տու՚աըմտա զիքր էտէրիմ․ Թա քի
Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն Ալլահը,
ճէլալին փէտէրի, անը պիլմէք խուսուսընտա
սիզէ հիքմէթ վէ վահի րու-
18 հունու իհսան պույուրմասըյլէ, Գալպինիզին
կէօզլէրի թէնվիր օլունա, չէօյլէ
քի անըն տա՚վէթինին իւմիտի նէ,
վէ մուգատտէսլէրտէ անըն միրասընըն
19 ճէլալինին ղընասը նէ՛, Վէ անըն գուտրէթինին
գուվվէթի իճրասընա կէօրէ,
պիզ միւ՚մինլէր հագգընտա գուտրէթ ի
ֆա՚իգէսինին ՚ազամէթի նէ օլտըղընը
20 պիլէսինիզ․ Պունու տախի Քրիստոսա,
անը էմվաթտան իհեա էթմէքլէ,
21 իճրա էտիպ, Անը հէր րի՚ասէթ վէ հիւքիւմէթ
վէ գուտրէթ վէ սալթանաթըն
վէ եալընըզ պու տիւնեատա տէյիլ,
անճագ ախրէթտէ տախի մէվսում
օլան հէր իսմին մաֆէվգինտէ,

սէմավիյաթտա քէնտի սաղընտա օթուրթտու.
22 Վէ հէր շէյի անըն այագլարը
ալթընա միւթի' գըլարագ, անը
հէր խուսուստա քիլիսէյէ րէ'իս նասպ
23 էյլէտի. Պու տախի անըն ճէսէտի օլուպ՝
ճիւմլէյի հէր շէյտէ իքմալ էտէնին
քէմալիյէթի տիր։

ՊԱՊ 2

1 Վէ սիզի՝ խաթա վէ կիւնահլարտա
2 էօլիւ իքէն [illegible] տիրիլտի. Անլէրտէ
սիզ պիր զէման պու տիւնեանըն
րէվիշինէ կէօրէ հավա հիւքիւմէթինին
րէ'իսինէ, եա'նի իթա'աթսըզլըղըն օղուլլարընտա
շիմտի 'ամիլ օլան րուհա
3 կէօրէ հարէքէթ էտէր իտինիզ. Պունլարըն
արասընտա պիզիմ ճիւմլէմիզ
տախի պիր զէման թէնիմիզին շէհվէթլէրինտէ
սիւլուք էտիպ՝ թէն վէ էֆքեարըն
միւրատլարընը իճրա էտէրէք,
սա'իրլէր կիպի խիլքաթ թայի՝ էհլ ի ղազապ
4 իտիք. Լաքին Ալլահ մէրհամէթտէ
զանի օլմաղլէ, պիզէ կէօսթէրտիյի
քէնտի 'աղիմ մուհապպէթինտէն նաշի,
5 Պիզ խաթալարտա էօլիւ պուլունտուղումուզ
հալտէ, պիզի Քրիսթոս իլէ
պէրապէր տիրիլթտի. ('Ինայէթ իլէ
6 խէլաս պուլմուշսունուզ.) Վէ [illegible]
իլէ պէրապէր իհեա էտիպ՝ սէմավիյաթտա
7 Քրիսթոս Յիսուս իլէ օթուրթտու. Թա
քի Քրիսթոս Յիսուստա պիզէ էյլէտիյի
լութֆ իլէ քէնտի 'ինայէթինին
ֆավգըլհատ զէնկինլիյինի կէլէճէք 'ասըրլէրտէ
8 իզհար էտէ. Զիրա իման վասըտասըյլա
'ինայէթիլէ խէլաս պուլտունուզ.
պու տախի սիզտէն օլմայըպ
9 Ալլահըն 'աթիյէսի տիր. 'Ամէլլէրտէն
տէյիլ տիր. թա քի քիմսէ իֆթիխար
10 էթմէյէ. Զիրա պիզ անլէրտէ սիւլուք
էյլէմէմիզ իչին՝ Ալլահըն մուգատտէմա
թէհիյէ էյլէտիյի 'ամէլ ը հասէնէ
իչիւն Քրիսթոս Յիսուստա խալգ օլունմըշ
օլարագ, անըն 'ամէլի իզ։
11 Իմտի խաթըրընըզա կէթիրինիզ քի՝
սիզ պիր վագըթ թէնճէ թա'իֆէլէր օլուպ՝
վէ թէնտէ էլ իլէ իճրա գըլընարագ,
մախթուն 'աստ օլունան թարաֆընտան
ղայր ի մախթուն 'աստ օլունուր
12 իտինիզ. Օլ զէման Քրիսթոսսըզ
օլուպ՝ Իսրայէլ միլլէթինէ էճնէպի,
վէ վա'տըն 'ահտլէրինտէն ղարիպ
պուլունարագ, պիր իւմիտէ մալիք օլմայըպ՝
տիւնեատա Ալլահսըզ իտինիզ։
13 Շիմտի իսէ Քրիսթոս Յիսուստա՝ սիզ
քի պիր վագըթ պա'իտ իտինիզ, Քրիսթոսըն
գանը իլէ գարիպ օլտունըզ։
14 Զիրա պիզիմ սէլամէթիմիզ օ տըր,
15 չիւնքի օ իքիսինի պիր էյլէյիպ, քէնտի
թէնինտէ օրթա տիվարը՝ եա'նի 'ատավէթի
գըրմագլէ, նիզամաթ իլէ էվամիրին
շէրի'աթընը նէսխ էյլէտի.
Թա քի սէլամէթ հուսուլէ կէթիրէրէք,
իքիսինի քէնտինտէ պիր ինսան ը ճէտիտ
16 խալգ էտէ. Վէ քէնտի խաչը իլէ
'ատավէթի հէլաք էթմիշ օլարագ, անըն
վասըթասըյլէ իքիսինի պիր ճէսէտտէ
17 Ալլահ իլէ պարըշտըրա. Վէ կէլիպ՝
սիզ պա'իտ օլանլարա վէ հէմ տէ
գարիպ օլանլարա սէլամէթի թէպշիր
18 էյլէտի. Զիրա իքիմիզին պիր րուհտա
Փէտէրէ թէգարրուպը անըն վասըթասըյլէ
19 տիր. Պինա'էն 'ալէյհ պունտան
պէօյլէ՝ ղարիպ վէ միւսաֆիր օլմայըպ,
անճագ մուգատտէսլէրին միլլէթտաշլարը
վէ Ալլահըն էհլի պէյթինտէն սի-
20 նիզ. Սիզ րէսուլլէրին վէ փէյղամպէրլէրին
թէմէլի իւզէրինէ պինա օլունտունըզ.
պունուն տա քէօշէ թաշը պիզզաթ
21 Յիսուս Քրիսթոս տըր, Քի պիւթիւն
պինա անտէ թէրքիպ օլունմագլէ,
Րապպտա մուգատտէս պիր հէյքէլ
22 օլմագ իւզրէ պէօյիւմէքտէ տիր. Վէ
անտէ սիզ տախի Րուհ իլէ Ալլահըն
մէսքէնի օլմագ իւզրէ, պէրապէր պինա
օլունույորսունըզ։

ՊԱՊ 3

1 Պու սէպէպտէն պէն Փավլօս սիզ թա'իֆէլէր
իչիւն Քրիսթոս Յիսուսըն մահպուսը
2 օլարագ, Ալլահըն պանա սիզին
իչիւն իհսան օլունմուշ օլան 'ինայէթինին
3 իտարէսինի, եա'նի պանա պու-

սըրըը վահի իլէ պիլտիրտիյինի [illegible]
[illegible] պիլիրսինիզ, նիթէքիմ էվ-
4 վէլճէ մուխթասարճա եազտըմ. Անը օ-
գույուպ Քրիստոսըն սըրրընը խուսու-
սընտա պէնիմ վուգուֆումու անլայա
5 պիլիրսինիզ. Պու սըրր [illegible] Անի
թա՛իֆէլէրին պէշարէթ վասըթասըյլէ
Քրիստոստա միրասըն շէրիքի վէ ճէսէտ-
տէ [illegible] հիսսէտար օլմալարը,
6 Շիմտի անըն մուգատտէս ռէսուլլէրինէ
վէ փէյղամպէրլէրինէ Ռուհ իլէ քէշֆ
օլունտուղու կիպի, [illegible] օ[illegible]
7 պէնի [illegible] Ալլահըն [illegible] լութ-
ֆի Ալլահըն գուտրէթինին [illegible] կէօ-
րէ, պանա վէրիլէն [illegible] ինայէ-
թի մուճիպինճէ [illegible] խատի-
8 մի օլտում. Պէն ճիւմլէ մուգատտէսլէ-
րին էն քիւչիւքիւնտէն [illegible] հալտէ,
պանա [illegible] թա՛րիֆ [illegible]
[illegible] Քրիստոսըն [illegible] ըն-
9 նասըլ օլտուղունու [illegible] հէր շէյի [Յի-
սուս Քրիստոս վասըթասըյլէ] խալգ
էտէն Ալլահտա էզէլտէն մէք-
թում օլան սըրրըն նիզամը նէ օլտուղու-
նու [illegible] թէնվիր էթմէ-
10 յիմ իչին պանա վէրիլտի. Շէօյլէ քի
Ալլահըն [illegible] հիքմէթի
[illegible] վասըթասըյլէ [illegible]
[illegible] օլան [illegible] վէ [illegible]
11 [illegible] Ռապպըմըզ Քրիստոս Յի-
սուս [illegible] էզէլի [illegible]
12 [illegible] Անտա ա-
նըն [illegible] վասըթասըյլէ [illegible]
[illegible] [illegible] վէ
թէգարրուպումուզ վար տըր.
13 Պու էճլտէն րիճա էտէրիմ քի Սի-
զին իչին [illegible] պէնիմ [illegible]
[illegible] [illegible] սի-
զին [illegible] [illegible] տիր.
14 Պու սէպէպտէն, տիզ չէօքէրիմ, Ռապպըմըզ
Յիսուս Քրիստոսըն փէտէրինին՝ էտ՛նէ
սէմավաթտա վէ րուեի զէմինտէ պու-
լունան հէր պիր [illegible] անըն [illegible]
15 [illegible] [illegible] Ռու-
[illegible] [illegible] [illegible]
16 րիմ քի Քէնտի [illegible] [illegible]
կէօրէ [illegible] Ռուհը [illegible] [illegible]
ռուհի վասըթասըյլէ գուվվէթ իլէ [illegible]
17 օլմաղըըզը, Վէ իման վասըթասըյլէ
Քրիստոսըն գալպլէրինիզտէ սաքին օլ-
18 մասընը [illegible] էտէ. Շէօյլէ քի
[illegible] մուհապպէթտէ քէօքլէնմիշ վէ
թէմէլլէնմիշ օլարագ, Ալլահըն [illegible]
ճիւմլէ [illegible]
իչին, ճիւմլէ մուգատտէսլէր իլէ պէ-
րապէր, 'արզ վէ թուլ վէ 'ումգ վէ
իրթիֆա' նէ օլտուղունու ֆէհմ էթմէյէ,
19 [illegible] Քրիստոսըն [illegible]
[illegible] օլան [illegible] [illegible]
20 [illegible] վէ [illegible]
[illegible] օլան գուտրէթէ կէօրէ հէր [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
21 [illegible] Քրիստոս Յիսուստա
[illegible] [illegible] ճիւմլէ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
Ամին.

ԲԱՊ 4

1 Իմտի պէն Ռապպըմ իչին մահպուս օլան
սիզէ րիճա էտէրիմ քի տա'վէթ օլուն-
տուղունուզ տա'վէթէ լայըգ [illegible] վէ
2 [illegible] թէվազու' վէ հիլմ վէ
սապըր իլէ [illegible] պիրիպի-
րինիզէ մուհապպէթ իլէ թէհամմիւլ է-
3 տէրէք, Վէ [illegible] պէնտի իլէ
Ռուհուն [illegible] օլան [illegible]
4 [illegible] [illegible] Տա'վէթինիզին
պիր [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], վէ [illegible]
5 [illegible] Ռապպ պիր, իման պիր, մա'մուտիյէթ
6 պիր, [illegible] [illegible] վէ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Ալլահ վէ փէտէրի պիր տիր.
7 Ամմա հէր պիրիմիզէ Քրիստոսըն Հաթի-
յէսինին [illegible] կէօրէ [illegible]
8 [illegible] օլունմուշ. Պունուն իչին
[illegible] [illegible] է-
սիր էթթի վէ ինսանլարա Հաթիյէլէր
9 վէրտի. Իմտի [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
10 [illegible] էթմի օլան Օլ [illegible] վէ

[illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

21 [illegible]

22 [illegible]

23 [illegible]

24 [illegible]

25 [illegible]

26 [illegible]

27 [illegible]

28 [illegible]

29 [illegible]

30 [illegible]

31 [illegible]

32 [illegible]

ՊԱՊ 5

1 [illegible] Ալլահա

2 [illegible]

3 [illegible]

4 [illegible]

շիւքր 'արզ օլունսուն.
5 Մաղլումինիզ տըր քի հիչ պիր զինաքեար եախօտ նաբաք եախօտ թամա'քեարըն (քի պու փութփերեսթ տիր) Քրիստոսըն վէ Ալլահըն
6 մելեքիւթինտէ միրասը եօգ տըր. Սիզի պիր քիմսէ պիհուտէ սէօզլէր իլէ ալտաթմասըն. զիրա պու շէյլէր սէպէպինտէն 'իսեանքեար էվլատլարընա Ալլահըն
7 ղազապը կէլիր. Իմտի անլարըն շէրիքլէրի
8 օլմայընըզ. Զիրա վագթիյլէ զուլմէթ իտինիզ, շիմտի իսէ Րապպտա նուր օլարագ, էհլ ի նուր կիպի սիւլիւք էյ-
9 լէյինիզ. Զիրա Րուհըն սէմէրէսի հէր էյիլիք վէ ատալէթ վէ հագիգաթտան 'ի-
10 պարէթ տըր. Րապպա մագպուլ օլան
11 նէ իտիյինի թէճրիպէ էտինիզ. Զուլմէթին սէմէրէսիզ 'ամէլլէրինէ միւշթէրիք օլմայըպ` պիլքի թէրճիհէն թա'զիր
12 էտինիզ. Զիրա անլէրըն խըֆիա իշլէտիքլէրի շէյլէրի սէօյլէմէք պիլէ 'այըպ տըր.
13 Ամմա թա'զիր օլունան հէր շէյ նուր վասըթասըյլէ զահիր օլուր. Զիրա իզ-
14 հար օլունան հէր շէյ նուր տըր. Բունա պինա'էն` Էյ ույգուտա գալան ույան, վէ էմվաթտան գըյամ էյլէ, վէ Քրիստոս սանա զիյա վէրէճէք` տիր տէյիւ պույուրուր.

15 Իմտի 'աքըլսըզլար կիպի տէյիլ, անճագ 'աքըլլըլար կիպի տիգգաթ իւզրէ
16 հարէքէթ էթմէյէ պագընըզ. Վէ վագթը սաթուն ալընըզ զիրա պու կիւն-
17 լէր ֆէնա տըր. Պու էճլտէն ֆէհմսիզ օլմայըպ` անճագ Րապպըն իրատէթի նէ
18 օլտուղունը ֆէհմ էտինիզ. Վէ պա'իս ի ֆիւճուր օլան շարապ իլէ սարհօշ օլմայընըզ, անճագ Րուհ իլէ մէմլու օ-
19 լարագ, Բիրբիրինիզ իլէ մէզմուրլար վէ իլահի վէ րուհանի թէսպիհլէր իլէ թէքէլլիւմ վէ գալպլէրինիզտէ Րապպա
20 թէրէննիւմ վէ թէզմիր էտէրէք, Տա'իմա հէր շէյ իչիւն Պէտէր Ալլահա Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն իսմիլէ շիւքր էտինիզ.

21 Բիրբիրինիզէ Ալլահ գորգուսըյլէ
22 մուտի' օլունըզ. Էյ զէվճէլէր, քէնտի զէվճլէրինիզէ Րապպա մուտի' օլտուղունուզ կի-
23 պի մուտի' օլունըզ. Զիրա զէվճ զէվճէնին պաշը տըր, նիթէքիմ Քրիստոս քիլիսէնին պաշը վէ վիւճուտուն խըլա-
24 սքեարը տըր. Իմտի քիլիսէ Քրիստոսա մուտի' օլտուղը միսիլլու զէվճէլէր տախի հէր շէյտէ քէնտի զէվճլէրինէ մուտի'
25 օլսունլար. Էյ զէվճլէր, քէնտի զէվճէլէրինիզի սէվինիզ, նիթէքիմ Քրիստոս
26 տախի քիլիսէյի սէվտի, Վէ անըն եօլունա քէնտի քէնտիսինի թէսլիմ էյլէտի, թա քի սու իլէ եըգամագլա քէլամ իլէ անը
27 թաթհիր էյլէյէրէք թագտիս էտէ. Վէ լէքէ եա պուրուշուգ վէ պու միսիլլու շէյտէն 'արի օլարագ, մուգատտէս վէ լէքէսիզ օլմագ իչիւն, քիլիսէյի քէն-
28 տինէ 'իզզէթլի իրա'է էտէ. Բէզալիք զէվճլէր զէվճէլէրինի քէնտի վիւճուտլէրի կիպի սէվմէյէ պորճլու տըրլար. քէնտի զէվճէսինի սէվէն, քէնտի քէն-
29 տինի սէվմիշ օլուր. Զիրա պիր քիմսէ հիչ պիր վագիթ քէնտի վիւճուտունէ պուղզ էթմէմիշ, պիլաքիս Րապպ քիլիսէյի պէսլէտիյի միսիլլու անը պէսլէր
30 վէ գայըրըր. Զիրա պիզ անըն թէնինին վէ քէմիքլէրինտէն օլարագ, վիւ-
31 ճուտունուն ա'զասը իզ. Բունըն իչիւն ատամ պէտէրինի վէ վալիտէսինի թէրք էտիպ զէվճէսինէ միւլազիմ օլարագ ի-
32 քիսի թէք վիւճուտ օլաճագ տըր. Բու սըրր պէյիւք տիր, լաքին պէն Քրիստոսա վէ քիլիսէյէ հագգընտա սէօյլէյորըմ.
33 Իմտի սիզտէն հէր պիրի քէնտի զէվճէսինի քէնտի նէֆսի կիպի սէվսին, զէվճէ իսէ քէնտի զէվճինէ հիւրմէթ էթսին.

ՊԱՊ 6

1 Էյ էվլատլար, քէնտի վալիտէյնինիզէ Րապպտա մուտի' օլունըզ. Զիրա պու
2 հագգ տըր. Պէտէրինէ վէ վալիտէնէ հիւրմէթ էյլէ, (վա'տ իլէ պիրինճի էմր
3 պու տըր) Թա քի սանա խայր կէլիպ եէր եիւզիւնտէ 'օմրիւն ուզուն օլա.
4 Սիզ տախի էյ պէտէրլէր, էվլատընըզը խըշըմլանտըրմայըպ` անճագ Րապպըն թէրպիյէ վէ նասիհաթընտա անլէրի փէր-
5 վէրտէ էտինիզ. Սիզ տէ, էյ գուլլար,

Թէն ճիհէթիյլէ էֆէնտինիզ պուլունանլարա,
Քրիստոսա մուտի' օլուր կիպի,
գօրգու վէ թիթրէմէ իլէ՝ գալպինիզին
6 սատէլիյի իլէ միւթի' օլունըզ. Կէօզէ
կէօրինմէք իչիւն օլան խըտմէթ իլէ,
ինսանը խօշնուտ էտէր կիպի տէյիլ,
անճագ Քրիստոսըն գուլլարը կիպի Ալլահըն
իրատէթինի ճանտան իճրա էյլէյէրէք,
7 Ատէմլէրէ տէյիլ՝ անճագ Ռապպա
կիպի, նիյէթի սալիհէ իլէ գուլլըգ
8 էտինիզ. Զիրա պիլիրսինիզ քի՝ հէր
քէս հէր նէ խայր իշլէր իսէ, կէրէք
գուլ օլսուն, կէրէք ազատ օլսուն, հէմէն
պունու Ռապպըն թարաֆընտան
9 ալաճագ տըր. Վէ սիզ, էյ էֆէնտիլէր,
սիզին տախի էֆէնտինիզ սէմատա պուլունուպ,
անըն 'ինտինտէ խաթըր սայմագ
օլմատըղընը պիլէրէք, թէհտիտի
թէրքլէ՝ անլէրէ հէմէն պու մինվալ
իւզրէ մու'ամէլէ էյլէյինիզ.
10 Էլ հասըլ, էյ պիրատէրլէրիմ, Ռապպ
իլէ վէ անըն գուտրէթինին գուվվէթիյլէ
11 գուվվէթլէնինիզ. Շէյթանըն տէսիսէլէրինէ
գարշը տուրըլմագա մուգթէտիր
օլմանըզ իչիւն Ալլահըն պիլ ճիւմլէ
12 սիլահլարընը գուշանընըզ. Զիրա
պիզիմ ճէնկիմիզ գան վէ թէն իլէ օլմայըպ,
անճագ րի'ասէթլէր վէ հիւքիւմէթլէր
վէ պու 'ալէմին զուլմէթինին
հիւքիւմտարլարը վէ սէմավիյէթտէ
13 օլան շէրիր րուհլար իլէ տիր. Պու սէպէպտէն
շէրր կիւնինտէ մուգավէմէթ
էթմէյէ, վէ հէր շէյի քէմալիլէ էթտիքտէն
սօնկրա, սապիթ գատէմ օլմագա
մուգթէտիր օլմանըզ իչիւն՝ Ալլահըն
ճիւմլէ սիլահլարընը էլլէրինիզէ ալընըզ.
14 Իմտի պէլինիզի Հագիգաթ իլէ
գուշատըպ վէ սալահ զըրհընը կէյինիպ՝
15 սապիթ գատէմ օլունըզ. Վէ այագլարընըզա
սէլամէթ պէշարէթինին թէտարիքինի
16 կէյինինիզ. Վէ քեաֆֆէսինին
իւզէրինէ՝ պընընլէ շէրիրին ճիւմլէ
գըզղըն օգլարընը սէօյիւնտիւրմէյէ
գատիր օլաճագընըզ իման գալգանընը
17 ալընըզ. Վէ խէլասըն միղֆէրինի, վէ
Ռուհըն սէյֆինի, եա'նի Ալլահըն քէլամընը
18 ալարագ, Հէր զէման հէր տու'ա
վէ նիյազ իլէ Ռուհտա տու'ա էտինիզ,
վէ հէմէն պունա ճիւմլէ մուգատտէսլէր
իչիւն քէմալ ի միւտավէմէթլէ նիյազա
19 ույանըգ տուրունըզ. Վէ պէնիմ
իչիւն նիյազ էտինիզ քի ուղրունտա զինճիրպէնտ
օլարագ, էլչիլիք էթտիյիմ
պէշարէթին սըրըրընը ճէսարէթլէ պիլտիրմէք
իչիւն աղզըմըն աչըլմասընա
20 պանա քէլամ վէրիլէ, թա քի սէօյլէմէքլիյիմ
վաճիպ օլտըղը իւզրէ, անտէ
ճէսարէթլէնէյիմ.
21 Լաքին պէնիմ ահվալ ու քէյֆիյէթիմ
սիզէ տախի մա'լիւմ օլմագ իւզրէ,
ճիւմլէսինի սիզէ սէվկիւլիւ պիրատէր
վէ Ռապպտա սատըգ խըտմէթճի
22 Թիխիգօս իֆատէ էտէճէք տիր. Վէ
մէրգումը հէմէն պունուն իչիւն թարաֆընըզա
կէօնտէրտիմ քի՝ հագգըմըզտա
խապէրինիզ օլսուն, վէ գալպինիզի
թէսլիյէ էյլէսին.
23 Փէտէր Ալլահ վէ Ռապպ Յիսուս Քրիստոսըն
թարաֆընտան պիրատէրլէրէ
սէլամէթ, վէ իման իլէ մուհապ-
24 պէթ օլսուն. Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսը
խալիսանէ սէվէնլէրին ճիւմլէսինէ
'ինայէթ օլսուն. Ամին.

ՓԱՎՂՈՍ ՌԷՍՈՒԼԸՆ

ՖԻԼԻՓՓԻԼԻԼԷՐԷ ՐԷՍԱԼԷՍԻ

ԲԱԲ 1.

1 Յիսուս Քրիստոսըն գուլլարը Փավլոս
վէ Թիմոթէօս, Ֆիլիփփիտէ [illegible]
Քրիստոստա օլան ձիւմլէ մուգատտէսլէ-
րէ վէ էփիսգոփոսլար իլէ շամմասլա-
2 րա. Սիզէ Փէտէրիմիզ Ալլահտան Ռապպ
Յիսուս Քրիստոստան [illegible] 'ի-
նայէթ վէ սէլամէթ օլսուն.
3 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
4 տօլայը Տա'իմա հէփինիզ իչիւն հէր
պիր նիյազըմտա սէվինէրէք նիյազ է-
5 տէրէք, Սիզին [illegible] [illegible],
6 Ալլահըմա շիւքր էտէրիմ. Վէ հէմին
[illegible] 'նի սիզտէ էյի իշ պաշ-
լամըշ օլան Յիսուս Քրիստոսըն կիւ-
նինէ տէք անը թէքմիլ էտէճէյինէ է-
7 մին իմ. Նիթէքիմ հէփինիզ հագգըն-
տա պու էֆքեարտէ պուլունմագ պա-
նա լա'յըգ [illegible] [illegible] կէրէքսէ պէնտ-
լէրիմտէ վէ [illegible] [illegible] [illegible]
վէ իսպաթ [illegible], [illegible] իլէ
[illegible] 'նայէթէ միւշթէրիք օլ-
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
8 [illegible]. Զիրա [illegible] հէփինիզէ Յի-
սուս Քրիստոսըն [illegible] մուհապպէ-
թիյլէ նասըլ միւշթագ օլտըղըմա Ալ-
9 լահ շահիտիմ տիր. Վէ պու տուա'յը
էտէրիմ քի սիզ Ալլահըն համտ ու սէ-
նասը իչիւն, Յիսուս Քրիստոսըն վա-
սըթասըյլէ օլան սալահ մէյվէլէրիյլէ
10 մէմլու օլարագ, Քրիստոսըն կիւնինէ-
տէք, խալիս վէ գուսուրսըզ պուլուն-
11 մանըզ իչիւն, Մուխթէլիֆ շէյլէրի թէմ-
յիզ էթմէք իզրէ' մուհապպէթինիզ
'իլմիլէ վէ հէր ֆէհմիլէ կիթտիքճէ իզ-
տիյատ պուլա.

12 Լաքին, էյ գարտաշլար, իսթէրիմ
քի [illegible] [illegible] [illegible] թէ-
րագգի [illegible] [illegible] [illegible] օլ-
13 տու. [illegible] [illegible]. Շէօյլէ քի
Քրիստոս իչիւն [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
14 [illegible] [illegible]. Վէ Ռապպ-
տա օլան գարտաշլարըն [illegible]
պէնտլէրիմտէն [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
15 [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ի-
[illegible] [illegible] իլէ Քրիստոսը վա'զ
16 էտէրլէր. Անլար Քրիստոսը խալիսանէ
տէյիլ [illegible] պէնտլէրիմէ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
17 [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
18 [illegible] հէր [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Քրիստոս [illegible] [illegible]
[illegible]; վէ պունա [illegible] [illegible]
19 [illegible]. Զիրա [illegible]
վէ Յիսուս Քրիստոսըն [illegible] [illegible]
վէնէթիյլէ պունուն պանա խէլաս սէ-
20 պէպի օլաճաղընը պիլիրիմ. Նիճէ քի
հիչ պիր շէյտէ խաճիլ օլմայաճաղըմա,
ֆագաթ հէր վագըթ օլտուղու կիպի,
շիմտի տախի, 'էօմր վասըթասըյլէ օլ-
սուն, էօլիւմ վասըթասըյլէ օլսուն,
ճէսէտիմտէ քէմալ 'ի ճէսարէթլէ Քրիս-
տոսուն թա'զիմ էտիլէճէյինէ իշթիյագլէ
21 միւնթազըր վէ իւմիտվար իմ. Զիրա
պանա եաշամագ Քրիստոս' վէ էօլմէք

22 [illegible] Վէ թէնտէ եաշամագ [illegible]
[illegible] իշին [illegible] իսէ ալ,
[illegible] [illegible] էտէճէյիմի
23 բիլմէմ. Զիրա իքի թարաֆտան [illegible]
[illegible] Քրիստոսա [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
24 [illegible] [illegible] Թէնտէ
[illegible] [illegible] վէ [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
25 [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible],
Քրիստոս Յիսուստա [illegible]
[illegible]
27 Անճագ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
28 [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Ալլահտան
29 [illegible]. Զիրա [illegible] Քրիստոսա [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
30 [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

ԲԱՊ Բ

1 [illegible] Քրիստոստա [illegible] Թէսէլլի
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
2 [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
3 [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] ումուրը [illegible]
4 [illegible] [illegible] ումուրընա
5 [illegible]. Քրիստոս Յիսուսա
[illegible] [illegible] սա-
6 [illegible]. Օ քի Ալլահ սուրէ-
թինտէ [illegible], Ալլահա
7 միւսավի օլմագը [illegible]. Լա-
քին քէնտինի [illegible] գուլ սու-
րէթինի [illegible] ինսան [illegible]
8 [illegible] [illegible] [illegible] ինսան կի-
պի [illegible] [illegible], հաթթա
խաչ [illegible] [illegible] թէ-
[illegible] էյլէտի. [illegible]
9 Ալլահ անը [illegible] [illegible] ա-
նա հէր [illegible] [illegible] [illegible]
10 էյլէտի. Թա քի [illegible] [illegible]
[illegible] վէ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Յիսուսըն [illegible]
11 [illegible] [illegible] Ալլահըն [illegible]
[illegible] Յիսուս Քրիստոսուն Րապ [illegible]
12 [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
13 [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
14 [illegible] Ալլահ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
15 [illegible]. Թա քի [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
16 [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Քրիստո-
17 սուն [illegible] [illegible]. Լա-
քին [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible]
նիզ իլէ պէրապէր մէսրուր օլուրըմ.
18 [illegible] [illegible] [illegible]
իլէ պէրապէր մէսրուր օլունըզ.

19 Իմտի ահվալինիզի պիլիպ՝ պէնիմ
տախի ֆէրահլանմագլըղըմ իչիւն Թարաֆընըզա
Թիմոթէօսը ՚ան գարիպ
կէօնտէրէճէյիմի Ռապպ Յիսուստա ումիտ
20 էտէրիմ: Զիրա սիզին ահվալինիզէ
խալիսանէ մուգայյէտ օլաճագ պաշգա
հէմճանըմ պիր քիմսէմ յօգ տըր.
21 Զիւնքի ճիւմլէսի Յիսուս Քրիստոսըն
ումուրընը տէյիլ, անճագ քէնտի ու-
22 մուրլարընը արայօրլար: Լաքին անըն
Թէճրիպէսինիզ եա՚նի օղուլ փէտէրէ
էթտիյի կիպի, պէշարէթ իչիւն պէնիմ
իլէ պէրապէր խըզմէթ էթտիյինի պի-
23 լիրսինիզ: Իմտի հալիմին նէ օլաճաղընը
Թահգիգ էթտիյիմ կիպի՝ անը Թէ՚էխխիւր
անը կէօնտէրմէյի իւմիտ է-
24 տէրիմ: Ֆագաթ քէնտիմ տախի ՚ան
գարիպ կէլէճէյիմէ Ռապպտա ի՚թիմա-
25 տըմ վար տըր. Ամմա պիրատէրիմ վէ
էմէքտաշըմ, վէ սիլահտաշըմ հէմ տախի
սիզին միւրսէլինիզ վէ իհթիյաճըմա
խըզմէթ էթմիշ օլան Էփաֆրոտիթօսը
սիզէ կէօնտէրմէյի լազըմ ՚ատտ
26 էթտիմ: Զիրա օ սիզին *ճիւմլէնիզէ
հասրէթ չէքմէքտէ օլուպ՝ անըն խասթա
օլտըղընը իշիթտիյինիզ իչիւն գի-
27 յատէսիյլէ միւքէտտէր օլտու: Վագը՚ա
էօլիւմ տէրէճէսինէ խասթա օլտու,
լաքին Ալլահ անա, վէ եալըըզ անա
տէյիլ, անճագ քէտէր իւզէրինէ քէտէր
օլմասըն տէյիւ պանա տախի մէր-
28 համէթ էյլէտի: Պու սէպէպտէն սիզ
անը կէօրմէքլէ եինէ մէսրուր օլմանըզ
իչիւն, վէ պէնիմ հիւզնիւմ տախի տահա
խաֆիֆ օլմասը իչիւն, տահա զի-
29 յատէ ՚աճէլէ իլէ կէօնտէրտիմ: Սիզ
տախի անը Ռապպտա քէմալ ի սիւրուր
իլէ գապուլ էտին՝ պէօյլէ քիմսէլէրի
30 իհթիրամէ շայան հասապ էտինիզ: Զիրա
պանա օլան խըզմէթինիզին նօգսանընը
իքմալ էթմէք իւզրէ, նէֆսինի
խըթալամարայա գօյարագ, Քրիստոսըն
իշի իչիւն էօլիւմէ տէրէճէսինէ եագըն
կէլտի:

ՊԱՊ 3

1 Էլ հասըլ, էյ պիրատէրլէրիմ, Ռապպտա
մէսրուր օլունըզ. սիզէ եինէ պու
շէյլէրի եազմագ պանա զահմէթ օլմայըպ՝
սիզէ մուճիպ ի էմնիյէթ տիր:
2 Քէլպլէրտէն իհթիրազ էտինիզ, շէրիր
՚ամէլէտէն իհթիրազ էտինիզ, խիթանի
3 քէսազիլպտէն իհթիրազ էտինիզ: Զիրա
էհլի խիթան պիզ իզ, քի Ալլահա ռուհ
իլէ ՚իպատէթ էտիպ Քրիստոս Յիսուսա
իֆթիխար էտէրէք թէնէ ի՚թիմատ
4 էթմէյիզ: Վագը՚ա թէնէ ի՚թիմատ էթմէյէ
սէպէպիմ վար. էյէր ախէր պիր
քիմսէ թէնճէ ի՚թիմատա սէպէպիմ
վար զաննըննա պուլունուրսա, պէնիմ
5 տահա զիյատէ վար. Սէքիզինճի կիւնէ
խըթան օլունտըմ, Իսրայէլ նէսլինտէն,
Պէնեամին սըպթընտան, ՚Իպրանիլէրտէն
տօղմուշ ՚Իպրանի օլարագ՝
շէրի՚աթ ճիհէթինտէն Ֆէրիսի իտիմ.
6 Ղայրէթ խուսուսընտա իսէ, քիլիսէյէ
Թէ՚տի էթմէքտէ օլուպ՝ շէրի՚աթտան
օլան սալահաթա գուսուրսըզ իտիմ.
7 Լաքին պանա քեար օլան շէյլէրի Քրիս-
8 տոս իչիւն զարար ՚ատտ էթտիմ: Ֆիլվագը՝
պէն Քրիստոս Յիսուս Ռապպըմը
պիլմէքլիյին ֆազիլէթի իչիւն հէր շէյի
տախի զարար սէյրինէ ՚ատտ էտէրիմ,
վէ անըն իչիւն հէր շէյի զայ՝ էթմիշ օլուպ՝
անլէրի լա շէյ հիւքմիւնտէ ՚ատտ
9 էտէրիմ, թա քի Քրիստոսը գազանըպ
շէրի՚աթտան օլան քէնտի սալահըմա
տէյիլ, անճագ Քրիստոսա օլան իման
վասըթասըյլէ՝ եա՛նի իման Թարիգիյլէ
Ալլահ Թարաֆընտան օլան սալահա մա-
10 լիք պուլունագ, անտէ պուլունայըմ: Վէ
պէն անը վէ անըն գըյամէթինին գուվվէթինի
վէ էօլիւմիւնէ միւշապիհ գըլընարագ
էլէմլէրինին միւշարէքէթինի
11 պիլմէքլէ, Պիր վէճհլէ գըյամէթ իւլ
12 էմվաթա վասըլ օլայըմ: Տէյիլ քի արթըգ
նայիլ օլտըմ, եախօտ հալա քէմիլ
օլտըմ, ֆագաթ Քրիստոս Յիսուսըն
պէնի նէ իչիւն թութմուշ իսէ, անը
13 թութմաղա սա՚յ էտէրիմ: Էյ պիրատէրլէր,
պէն քէնտիմի վասըլ օլմուշ

---

*Պ—՚ղը—ը՝ ճիւմլէնիզի կէօրմէյէ

սապ էթմէյօրըմ՝ լաքին պիր շէյ վար,
խա՛նի արգատա գալան շէյլէրի ունու-
տուպ՝ իլէրիտէ օլան շէյլէրէ ուզանա-
14 րագ, Ալլահըն Քրիստոս Յիսուստա օ-
լան 'ալի տա'վէթինին միւքեաֆաթ
նիշանը իչիւն մէնզիլէ տօղրու սէյիր-
15 տիրիմ։ Իմտի պիզ, պիզ ճիւմլէ քեա-
միլ օլանլար, պու էֆքեարտէ օլալըմ.
վէ էյէր պիր շէյին հագգընտա պաշգա
էֆքեարտա պուլունուրսանըզ, Ալլահ
սիզէ պունու տախի քէշֆ էտէճէք տիր։
16 Ֆագաթ վասըլ օլտըղըմըզ տէրէճէտէ
հէման պիր գանունա իւյրէ հարէքէթ
էտէլիմ, հէման պիր էֆքեարտա օլա-
17 լըմ։ Էյ պիրատէրլէր, պանա միւգթէ-
տի օլունըզ, վէ պիզիմ սիզէ էօրնէք
օլտըղըմըզ կիպի, պէօյլէ եւրիւյէն է-
տէնլէրէ տիգգաթլէ նազար էյլէյին։
18 Զիրա չօգ սիւլիւք էտէնլէր վար քի
քի՝ հագլարընտա չօգ քէրրէ սիզէ
սէօյլէտիմ, վէ շիմտի տախի աղլայա-
րագ սէօյլէրիմ քի Քրիստոսըն խաչը-
19 նըն տիւշմէնլէրի տիրլէր։ Անլէրին 'ա-
գըպէթի հէլաք, վէ իլահլարը գարըն-
լարը տըր, վէ 'իզզէթլէրի 'այըպլարըն-
տա տըր, էֆքեարլարը ումուրը
20 տիւնեավիյէյէ տիր։ Ամմա պիզիմ վա-
թանըմըզ սէմավաթ օլուպ՝ օրատան տա-
խի խէլասքեար Ռապպ Յիսուս Քրիս-
21 տոսա միւնթազըրըզ։ Օլ տախի պի-
զիմ էտնա ճէսէտիմիզի, քեաֆֆէ ի
մէվճուտաթը քէնտինէ թապի' էթմէյէ
միւգթէտիր օլտըղը գուվվէթ իլէ, քէն-
տի միւքէրրէմ ճէսէտինէ միւշապիհ օլ-
մագ իւզրէ, թէպտիլ էտէճէք տիր։

ԲԱՊ 4

1 Իմտի, էյ սէվկիլիւ վէ րաղպէթլու
պիրատէրլէրիմ, սիւրուրըմ վէ թա-
ճըմ, պու վէճհ իւզրէ Ռապպտա սա-
2 պիթ գալընըզ, էյ սէվկիլիլէր։ Ռապպ-
տա հէմֆիքեար օլմալարընը Էվօտիա-
յա րիճա էտէրիմ վէ Սինթիքիյէ րի-
3 ճա էտէրիմ։ Պէզիւկիւ, էյ խալիս րէ-
ֆիգըմ, սանա տախի րիճա էտէրիմ քի
Քլէմէս, վէ սայիր հայաթ քիթապըն-
տա մէվճուտ պուլունան սա'իր էմէք-
տաշլարըմ իլէ պէրապէր պէշարէթտէ
չէքիմ իլէ ճէհտ էթմիշ օլան մէրգու-
4 մէլէրէ մու'ավէնէթ էտէսին։ Ռապպ-
տա տա'իմա մէսրուր օլունըզ. Եինէ
5 տէյօրըմ՝ մէսրուր օլունըզ։ Հիլմինիզին լէ-
թաֆէթինիզ քեաֆֆէյէ նաս 'ինտին-
տէ մա'լիւմ օլսուն. Ռապպ եագընտը
6 տըր։ Հիչ պիր շէյ իչիւն էնտիշէ էթմէ-
յէրէք, խուսուսա հէր շէյտէ տու'ա
վէ նիյազ իլէ րիճալարընըզ թէշէքքիւր
իլէ պէրապէր Ալլահա պիլտիրիլսին։
7 Վէ Ալլահըն հէր 'ագըլտան խարիճ օլան
սէլամէթի գալպլէրինիզ իլէ ֆիքրլէրի-
նիզի Քրիստոս Յիսուստա մահֆուզ էյ-
8 լէյէճէք տիր։ Էլ հասըլ, էյ պիրատէր-
լէր, հէր նէ քի հագգ, վէ մու'թէպէր,
վէ 'ատիլանէ, վէ փաք, վէ մէրղուպ,
վէ միւսթահսէն իսէ, խա՛նի էյէր պիր
ֆազիլէթ; վէ էյէր պիր մէտհ վար ի-
սէ, հէման պու շէյլէրի թէֆէքքիւր է-
9 տինիզ։ Օլ թա'լիմ օլունուպ գապուլ
էթտիկինիզ, վէ իշիտիպ՝ պէնտէ կէօր-
տիւկիւնիւզ շէյլէրի իճրա էտինիզ, վէ
մէնպա'ը սէլամէթ օլան Ալլահ սիզին
իլէ օլաճագ տըր։
10 'Աղըպէթ հագգըմտա օլան հիմմէթի-
նիզ թէճէտտիւտ էթտիյինէ Ռապպտա
զիյատէսիլէ մէսրուր օլտում․ Կա՛ֆի'ա
հիմմէթ էտէր իտինիզ, լաքին ֆուր-
11 սաթընըզ եօգ իտի։ Պէօյլէ սէօյլէմէ-
մէմ իհթիյաճըմ օլտուղընտան տէյիլ
տիր. զիրա պէն պուլունտուղըմ հալտէ
12 գանա'աթ էթմէյի էօյրէնտիմ։ Եօգ-
սուլլըգ չէքմէյի տէ պիլիրիմ, պօլլըգ-
տա պուլունմայը տա պիլիրիմ։ Հէր
խուսուստա ճիւմլէ շէյլէրտէ թօգ օլ-
մայա տա, աճ օլմայա տա, իհթիյաճ
պուլունմայա տա, միւհթաճ օլմայա տա
13 թէճրիւպէ օլունտում։ Պանա գուվվէթ
վէրէն [Քրիստոս] իլէ հէր շէյէ միւգ-
14 թէտիր իմ։ Վէ լաքին մուզայագամտա
պանա միւշարէքէթ էյլէտիյինիզ էյի
15 էթտինիզ։ Էյ Ֆիլիփփիլիլէր, պէշարէ-
թին իպթիտասընտա Մագէտօնիյատան
չըգտըղըմ վէգթ, ալմագ վէ վէրմէք
խուսուսընտա սիզտէն պաշգա հիչ պիր

քիլիսէնին պանա միւշարէքէթ էթմէմէյի սիզին տախի մա'լիւմինիզ տիր·
16 Զիրա Սէլանիքտէ տախի պիր իքի տէֆ'ա հաճէթիմէ կէօրէ նէսնէ կէօնտէրտինիզ. Պէն 'աթիյէ
17 թալէպինտէ տէյիլ, լաքին սիզին հիսապընըզ իչին չօգալաճագ սէմէրէյի թալէպ էտիյօրըմ. Լաքին հէր
18 շէյիմ վար վէ պօլլուգտայըմ. Էփաֆրօտիթօսըն վասըթասըյլէ թարաֆընըզտան կէլէն շէյլէրի Ալլահա խօշ վէ մագպուլ գուրպան, խօշ րա'իհա օլան
19 շէյլէրի ալըպ օլուպ մէմլուիմ. Վէ Ալլահըմ քէնտի զէնկինլիյինէ կէօրէ, Կիւզէլ իլէ Քրիստոս Յիսուստա սիզին տախի հէր իհթիյաճընըզը իքմալ էտէ-
20 ճէք տիր. Փէտէրիմիզ Ալլահա էպէտ էլ ապատ համտ օլսուն. Ամին.

21 Քրիստոս Յիսուսըն հէր պիր մուգատտէսինէ սէլամ էյլէյինիզ. Եանըմտա օլան գարտաշլար սիզէ սէլամ էտէր-
22 լէր. Ճըմլէ մուգատտէսլէր վէ պախուսուս Գայսէրին խանէտանընտան օլանլար
23 սիզէ սէլամ էտէրլէր. Ռապպիմիզ Յիսուս Քրիստոսըն ինայէթի ճէմիինիզ իլէ պէրապէր օլսուն. Ամին.

ՓԱՎՂՈՍ ՌԷՍՈՒԼԸՆ
ԳՕՂՕՍՍԻԼԻԼԷՐԷ ՌԷՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ Ա

1 Ալլահըն իրատէթիյլէ Յիսուս Քրիստոսըն ռէսուլը Փավլոս վէ Թիմօթէօս պիրատէր,
2 Կօլօսատէ պուլունան մուգատտէսլէրէ վէ Քրիստոստա սատըգ պիրատէրլէրէ. Սիզէ, Փէտէրիմիզ Ալլահտան վէ Ռապպիմիզ Յիսուս Քրիստոստան ինայէթ վէ սէլամէթ օլսուն.

3 Տա'իմա սիզին իչին տու'ա էտէրէք Քրիստոս Յիսուսա օլան իմանընըզը վէ ճըմլէ մուգատտէսլէրէ օլան մուհապպէթինիզի իշիթմիշ օլարագ,
4 Ռապպիմիզ Յիսուս Քրիստոսըն Փէտէ-
5 րի Ալլահա՝ Սէմավաթտա սիզին իչին մահֆուզ օլան իւմիտտէն տոլայը շիւքր էտէրիզ. Օ իւմիտին խապէրինի Ինճիլին հագիգաթ քէլամընտա
6 էվվէլճէ իշիթտինիզ. Օ Ինճիլ պիթիւն տիւնյատա օլտուղու կիպի սիզէ տախի կէլտի, վէ սիզտէ տախի իշիթտիյինիզ վէ Ալլահըն 'ինայէթինի հագիգաթիլէ պիլտիյինիզ կիւնտէն պէրու* մէյվէտար օլ-
7 տուղու կիպի, *մէյվէտար տըր. Նիթէքիմ սէվկիլի խիզմէթ քէֆիգիմիզ վէ սիզին իչին Քրիստոսըն սատըգ խիզմէթքեարը օլան Էփաֆրաստան էօյ-
8 րէնտինիզ. Քէնտիսի տախի Ռուհտա օլան մուհապպէթինիզի պիզէ պիլտիրտի.

9 Պունուն իչին պիզ տախի իշիթտիյիմիզ կիւնտէն պէրու սիզին իչին տու'ա էտիյօրուզ, վէ ռիճա էտէրիզ քի պիթիւն հիքմէթ վէ ռուհանի ֆէհմ իլէ անըն իրատէթինի պիլ-
10 մէքլիքլէ մամուր օլասընըզ. Վէ հէր պիր էյի 'ամէլտէ մէյվէ վէրէրէք, Ալլահըն մա'րիֆէթինտէ թէրագգի էթմէքլէ, հէր շէյտէ անըն ռիզասընա կէօրէ սու-
11 լուք էտէսինիզ վէ անըն գուտրէթի

---

*Պա'զը նիւսխալարտա՝ մէյվէտար օլուպ իզտիյատ պուլուր.

ճէլալինին գուտրէթինէ կէօրէ [illegible] իլէ քէմալի
սապըր վէ թէհամմիւլիւնէ ձիւմլէ գուվվէ-
12 մէթ իլէ գուվվէթլէնիփ, Պիզի նուրտա
օլան մուգատտէսլէրին նասիպլէրինէ հիս-
սէտար օլմաղա լայըգ գըլան Փէտէրէ
13 շիւքր էտէսինիզ. Օլ քի պիզի զուլմէթին
թէսալլութինտէն գուրթարըփ՝ քէնտի
սէվկիլի Օղլունուն մէլէքութունա նագլ
14 էյլէտի. Անտա անըն գանըյլէ խալա-
սըմըզ վէ ֆիտիյէմիզ, եա՛նի կիւ-
15 նահլարըն աֆֆը [illegible] Վէ քէնտի-
սի տախի կէօրինմէյէն Ալլահըն
սուրէթի, վէ քիաֆֆէ մախլուգա-
16 թըն իլքի տօղմուշուտուր. [illegible] վէ
Կէօքիւն ու զէմինին վէ կէօրինէն վէ կէօ-
րինմէյէն շէյլէրին ձիւմլէսի, կէրէք
թախթլար, կէրէք սալթանաթլար, կէ-
րէք րիասէթլէր, կէրէք հիւքիւմէթ-
լէր, անըն հէպսի խալգ օլունտու.
ձէմի՛ի քեա՛ինաթ անըն վասըթասըյ-
լէ վէ անըն իչին խալգ օլունմուշտըր.
17 Օլ տախի քիաֆֆէսինտէն մուգատտէմտիր,
վէ քիաֆֆէսի անըն իլէ գայիմ տիր.
18 Վէ [illegible] էօլիւլէրին իլքի
օլտուղու իպթիտա օլարագ ձէսէտին՝ եա՛-
նի քիլիսէնին պաշըտըր, թա քի հէր
խուսուսաթտա [illegible] օ օլա.
19 Զիրա ձիւմլէ քէմալիյէթ անտա սաքին
20 օլմասըր, վէ խաչընըն գանը իլէ սուլհ
էտէրէք, անըն վասըթասըյլէ կէրէք
զէմին իւզէրինտէ՝ կէրէք սէմավաթտա
պուլունանլարըն ձիւմլէսինի քէնտիսի
իլէ պարըշտըրմասը փէտէրին խօշ կէօ-
րինտի.
21 Վէ սիզի՝ քի պիր զէմանլար [illegible]
իլէ [illegible] էճնէպի վէ տիւշման
22 իտինիզ, Շիմտի քէնտի պէտէնինին ձէ-
սէտինտէ էօլիւմի վասըթասըյլէ պարըշ-
տըրտը՝ թա քի սիզի քէնտի հուզուրու-
նա մուգատտէս վէ լէքէսիզ վէ գու-
23 սուրսուզ իհզար էտէ, Մէյէր քի իման-
տա մէթին օլուպ վէ սապիթ օլարագ գա-
լըրսանըզ, վէ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
24 [illegible] Շիմտի [illegible] օլան է-
լէմլէրիմտէն մէսրուրըմ, Քրիսթո-
սըն մուզայագալարընըն նօգսանընը՝
ձէսէտիմ օլան քիլիսէ իչին քէնտի թէ-
25 նիմտէ թէքմիլ էտէյօրըմ. Պունա տա-
խի պէն սիզին իչին Ալլահ թարաֆըն-
տան պանա վէրիլէն իտարէյէ կէօրէ
խատըմ օլտըմ, թա քի Ալլահըն քէ-
26 լամընը՝ եա՛նի տէհրլէրտէն վէ 'աս-
րլէրտէն պէրու մախֆի պուլունմըշ իսէ
տէ, շիմտի անըն մուգատտէսլէրինէ
իզհար օլունան սըրըը թէմամէն վա՛զ
27 էտէյիմ. Ալլահ անլէրէ թա՛րիֆ էյլէր ա-
ճնասընտա պու սըրըըն ձէլալինին զէնկի-
նը նէ օլտուղունը պիլտիրմէյի մուրատ
էյլէտի. պու տախի տէրունլէրինիզտէ
28 ձէլալ ումիտի օլան Քրիստոստըր. Պիզ
տախի հէր քիմսէյի Քրիստոս Յիսու-
սա քեամիլ իհզար էթմէք իչին, հէր
քիմսէյէ նասիհաթ վէրէրէք, վէ հէր
քիմսէյէ քէմալ ի հիքմէթլէ թա՛լիմ
29 էտէրէք անը վա՛զ էտէրիզ. Պունըն
իչին պէն տախի պէրունումտէ գուվվէ-
թիլէ իշլէյէն անըն թէ՛սիրաթընա կէօ-
րէ ձէհտ էտէրէք՝ չալըշըրըմ.

ԲԱԲ 2

1 Զիրա սիզին իլէ Լաօտիգիատա պու-
լունանլար իլէ, վէ ձիւմլէ ձէսէտտէ
կէօրմէտիկի օլանլարըն ձիւմլէսի իչին
նէ գատար ձէհատ օլտուղունըզը պիլմէ-
2 նիզի իսթէրիմ. Թա քի անլէրին գալպ-
լէրի [illegible] վէ մուհապպէթ-
տէ մի թթէհիտ վէ քէմալ ի ֆէհմին
ձէմի՛ի ղընալարընա, եա՛նի փէտէր Ալ-
լահ վէ Քրիստոսըն սըրըընը պիլմէքլիյէ
3 նայիլ օլալար. Անտա հիքմէթին վէ պիլ-
մին ձիւմլէ խազինէլէրի մախֆի տըր.
4 Պունու իսէ քիմսէ սիզի թաթլը էտա-
ճի սէօզլէրլէ իղֆալ էթմէմէք իչին
5 սէօյլէյորըմ. Զիրա թէնճէ ղա՛իպ
իսէմ տէ, րուհճա սիզինլէ պէ-
րապէրիմ, հէմ նիզամընըզը վէ Քրիս-
թոսա օլան իմանընըզըն սէպաթը-
6 նը կէօրէրէք շատ օլույօրըմ. Իմտի Քրիս-
թոս Յիսուսը նասըլ գապուլ էթ-
տինիզ իսէ անտա էօյլէ [illegible] է-

7 տիգ, Վէ անտա քէօքլէնմիշ վէ ի'մար
օլունմուշ, վէ թա'լիմ օլունտուղունուզ
իւզրէ իմանտա սապիթ գըլընմըշ օլա-
րագ, շիւքր իլէ պոլլուգտա թէրագգի
8 իւզրէ օլունըզ: Սագընընըզ, պիր քիմ-
սէ սիզի Քրիստոսա կէօրէ օլմայարագ,
ինսան րիվայէթինէ կէօրէ վէ տիւնեա-
նըն էրքեանընա կէօրէ ֆիլէօսօֆիյա
վէ պաթըլ հիլէ իլէ էսիր էթմէսին:
9 Զիրա Ուլուհիյէթին ճէմի' ի քէմալիյէ-
10 թի ճէսէտճէ անտա սաքին տիր. Վէ
օ հէր րի'յասէթ վէ հիւքիւմէթին պա-
շը օլուպ՝ սիզ անտա միւքէմմէլ սինիզ.
11 Հէմ տախի անտա՝ թէնէ միւթա'ալլիգ
կիւնահլարըն միւճէսսէմինին Քրիստո-
սըն խիթանը իլէ սօյունուպ՝ էլ իլէ օլ-
մամըշ խիթան իլէ տախի խաթն օլուն-
12 տունըզ, Վէ անըն իլէ պէրապէր վաֆ-
թիզտէ կէօմիւլիւպ՝ պունտա տախի
նը էմվաթտան իհեա էտէն Ալլահըն
գուտրէթինէ օլան իման վասըթասըյ-
լէ անըն իլէ պէրապէր իհեա օլունտու-
13 նըզ. Վէ սիզի, խաթալարտա վէ թէ-
նինիզին խիթանսըզլըղընտա էօլմիւշ ի-
քէն, ճիւմլէ խաթալարըմըզը 'աֆվ է-
տէրէք՝ պէրապէրինճէ իհեա էյլէտի.
14 Վէ պիզէ գարշը օլուպ՝ պիզէ մուխա-
լիֆ օլան նիզամաթ խաթթընը րէֆ'
էյլէյիփ՝ խաչա տախի միխլայարագ ա-
15 նը օրթատան գալտըրտը. Վէ րի'յասէթ-
լէր իլէ հիւքիւմէթլէրի սօյուպ, անլէ-
րէ անըն վասըթասըյլէ միւզաֆֆէր օ-
լարագ, անլէրի աշիքեարէ թէշհիր էյ-
լէտի.

16 Իմտի եէմէք եա իչմէք եա պայրամ
եա այ պաշը եա սէպթ կիւնլէրի խու-
սուսընտա քիմսէ սիզի հիւքմ էթմէ-
17 սին. Զիւնքի պունլար կէլէճէք շէյլէ-
րին կէօլկէսի օլուպ՝ ճիսմ իսէ Քրիս-
18 տոսըն տըր. Քիմսէ թէվազու' իլէ վէ
տիյանէթ ի մէլա'իքէ իլէ կէօրմէտիյի
շէյլէրէ միւտախէլէ էթմէք իսթէյէրէք
սիզի էճրինիզտէն մահրում գօյմասըն.
19 Պու ճահիլ քէնտի թէնէ թապի' օ-
լան 'ագըլ իլէ պիհուտէ եէրէ թէքէպ-
պիւր էտիփ՝ Պաշա իրթիպաթ էթմէզ.
պիւթիւն ճէսէտ իսէ օյնագլար վէ պաղ-
լար վասըթասըյլէ անտան մա'ա-
վէնէթ ալըպ թէրթիպ օլունարագ Ալ-
լահ թարաֆընտան օլան պիւյիւմէք-
20 լիք իլէ պիւյիւր. Իմտի էյէր Քրիստոս
իլէ պէրապէր տիւնեանըն էրքեանընա
էօլտիւնիւզ իսէ, նիչին տիւնեատա
21 եաշայանլար կիպի՝ Եափըշմա, թատ-
մա, տօգունմա, պույուրուգ գանուն-
22 լարա, (Պունլարըն քիաֆֆէսի իսէ պիլ-
իսթի'մալ զէվալ պուլուր,) ինսան է-
վամիրի վէ թա'լիմաթընա կէօրէ իթի-
23 աթ էտէրսինիզ? Վագը'ա պու շէյլէրին
'իպատէթ ի նաֆիլէ վէ թէվազու' վէ
ճէսէտէ շէֆգաթսըզլըգ իլէ հիքմէթ
գուրէթի վար իսէ տէ, շայանը իթի-
պար օլմայըպ, անճագ նէֆսի իգնա' է-
տէր:

ՊԱՊ 3

1 Իմտի էյէր Քրիստոս իլէ պէրապէր գը-
յամ էթտինիզ իսէ, եուգարըտա օլան
եա'նի Քրիստոս Ալլահըն սաղընտա օ-
թուրտուղու եէրին շէյլէրինի թալէպ է-
2 տինիզ: Եէր իւզէրինտէքի շէյլէրէ տէ-
յիլ, եուգարըտա օլան շէյլէրէ սարֆը
3 էֆքեար էտինիզ. Զիրա էօլտիւնիւզ,
վէ հայաթընըզ Քրիստոս իլէ պէրապէր
4 Ալլահտա մախֆուզ տըր. Հայաթըմըզ
օլան Քրիստոս իզհար օլունտուղու զէ-
ման, սիզ տախի անըն իլէ պէրապէր
'իզզէթ իլէ իզհար օլունաճագսընըզ:

5 Պինա'էն 'ալէյհ պու զէմինի ա'զալա-
րը, եա'նի զինա վէ նափաքլըգ վէ հէ-
վա ու հէվէս վէ քէօթիւ շէհվէթ վէ
փութփէրէսթլիք օլան թամա'քեարլը-
6 ղը էօլտիւրիւնիւզ. Զիւնքի անլէրին
սէպէպինտէն էհլ ի 'իսեան իւզէրինէ
7 Ալլահըն ղազապը կէլիր. Սիզ տախի
պու շէյլէրտէ եաշար իքէն, պիր վա-
գըթ անլէրին արասընտա սիւլուք է-
8 տէր իտինիզ. Լաքին շիմտի սիզ տախի
ճիւմլէսինի, եա'նի ղազապ վէ խըշմ վէ
քէօթիւլիւք վէ քիւֆիւր վէ աղըզըն-
տան էտէպսիզ սէօզլէրի տէֆ'
9 էտինիզ. Պիրպիրինիզէ եալան սէօյ-
լէմէյինիզ, զիւնքի էսքի ատէմի 'ամէլ-

10 լէրիյլէ պէրապէր սօյունուպ՝ Խալիգի-
նին սուրէթինէ կէօրէ՝ պիլմէքլիքճէ
թէճտիտ օլունմագտա օլան եէնի ա-
11 տէմի կիյինմիշ սինիզ. Բու պունտա նէ
Եունանի, նէ Եէհուտի, նէ խիթան,
նէ խիթանսըզլըգ, նէ պարպար, նէ
Իսգութի, նէ գուլ, նէ ազատ պու-
լունուպ, անճագ քիւլլ վէ ֆիլ քիւլլ
12 Քրիստոս տըր. Իմտի Ալլահըն մուգատ-
տէս վէ սէվկիլիլի մունթէխապլարը
կիպի շէֆգաթ վէ մէրհամէթ վէ լէ-
թաֆէթ վէ թէվազու' վէ հիլմ վէ
13 սապր կիյինինիզ. Վէ պիրի պիրինիզէ
թէհամմիւլ էտիպ՝ էյէր պիր քիմսէ-
նին ախէրինին 'ալէյհինէ պիր իշթի-
քեասը վար իսէ, Քրիստոս սիզէ պա-
ղըշլատըղը միսիլլու, սիզ տախի պէօյ-
լէճէ պիրի պիրինիզէ պաղըշլայընըզ.
14 Բունլարըն ճիւմլէսի իւզէրինէ տախի
քէմալիյէթին իրթիպաթը օլան մու-
15 հապպէթի կէյինինիզ. Վէ Ալլահըն սէլա-
մէթի գալպլէրինիզտէ հիւքիւմէթ սիւր-
սիւն, չիւնքի անա տախի եէք վիւ-
ճուտէ տա'վէթ օլունտունըզ. վէ միւ-
16 թէշէքքիր օլունըզ. Քրիստոսըն քէլա-
մը սիզտէ զէնկին իւզրէ հէր հիքմէթ ի-
լէ սաքին օլսուն. վէ պիրի պիրինիզէ
թա'լիմ ու նասիհաթ էտիպ՝ մէզմուր
վէ իլահի վէ րուհանի աղնիյէլէր իլէ,
Ալլահա գալպլէրինիզտէ լութֆ իլէ թէ-
17 ղաննի էյլէյինիզ. Վէ հէրնէ գավլէն՝
հէրնէ ֆի'լէն հէր նէ էտէրսէնիզ, ճիւմ-
լէսինի Ռապպ Յիսուսըն իսմի իլէ վէ ա-
նըն վասըթասըյլէ Փէտէր Ալլահա թէ-
շէքքիւր էտէրէք էյլէյինիզ.
18 Էյ զէվճէլէր Ռապպտա լա'յըգ օլտու-
ղու վէճհ իւզրէ զէվճլէրինիզէ միւթի'
19 օլունըզ. Էյ զէվճլէր, զէվճէլէրինիզի
սէվինիզ վէ անլէրէ աճըմու'ամէլէ էթ-
20 մէյինիզ. Էյ էվլատ, վալիտէյնինիզէ
հէր խուսուստա իթա'աթ էտինիզ, զի-
րա պու շէյ Ռապպա մագպուլ տըր.
21 Էյ փէտէրլէր, էվլատընըզը իղզապ էթ-
մէյինիզ, օլմայա քի անլէր ֆիւթուր
22 կէլսին. Էյ գուլլար, հէր խուսուստա
թէն ճիհէթինճէ էֆէնտինիզ պուլու-
նանլարա, կէօզէ կէօրիւնմէք իչիւն օ-
լան խըտմէթ իլէ ինսանը խօշնուտ է-
տէնլէր կիպի տէյիլ, անճագ Ալլահտան
գօրգարագ սաֆտէրունլըգ իլէ իթա-
23 'աթ էտինիզ. Վէ միրաս էճրինի Ռապպ-
տան ալաճաղընըզը պիլէրէք, հէր նէ
քի եափար իսէնիզ, ինսան իչիւն տէ-
յիլ, անճագ Ռապպ իչիւն կիպի ճան-
24 տան եափընըզ. Զիրա Ռապպ Քրիստո-
25 սա գուլլըգ էտէրսինիզ. Ամմա հագգ-
սըզլըգ էտէն՝ էթտիյի հագգսըզլըղա
կէօրէ ալաճագ տըր. վէ րի'այէթ ի
խաթըր եօգ տըր.

ՊԱՊ 4

1 Էյ էֆէնտիլէր, սէմավաթտա սիզին
տախի պիր Էֆէնտինիզ վար իտիյինի
պիլէրէք, գուլլարընըզա հագգ վէ ին-
սաֆ իւզրէ մու'ամէլէ էտինիզ.
2 Տու'աատա տէվամ էտիպ՝ անտէ շիւքիւր
3 իլէ ույանըգ տուրունըզ. Վէ պիզիմ ի-
չիւն տախի տու'ա էյլէյինիզ, թա քի
սէպէպինտէն զինճիրլէնտա օլտուղում
Քրիստոսըն սըրրընը սէօյլէմէք իւզրէ,
Ալլահ պիզէ քէլամըն գափուսընը աչա,
4 Վէ սէօյլէմէք պանա նասըլ վաճիպ ի-
5 սէ՝ անը պէօյլէ իզհար էտէյիմ. Վագ-
թը սաթուն ալարագ, խարիճտէ օլան-
լար իլէ 'աղըլանէ հարէքէթ էտինիզ.
6 Հէր քէսէ վաճիպ օլտուղու իւզրէ ճէ-
վապ վէրմէյի պիլմէնիզ իչիւն, սէօզիւ-
նիւզ թուզ իլէ թէրպիյէ օլունմըշ կի-
պի, տա'իմա լութֆ իլէ օլսուն.
7 Ահվալիմին քեաֆֆէսինի սիզէ սէվ-
կիլիւ պիրատէր վէ սատըգ խըտմէթ-
ճի վէ Ռապպտա խըտմէթ րէֆիգիմիզ
8 օլան Թիխիգօս պիլտիրէճէք տիր. Մէր-
գումը տէ սիզտէն օլան սատըգ վէ
սէվկիլիլիւ պիրատէր Օնէսիմոս իլէ պէ-
րապէր սիզէ հէման պունուն իչիւն,
եա'նի ահվալինիզի էօյրէնիպ գալպլէ-
րինիզի միւթէսէլլի էթմէք իչիւն կէօն-
9 տէրտիմ. Անլէր պուրատա օլան շէյլէ-
րին ճիւմլէսինի սիզէ պիլտիրէճէք տիր.
10 Պէնիմ իլէ պէրապէր մահպուս օլան
Արիսթարխոս վէ Պառնապասըն եէյէ-
նի, եա'նի հագգընտա թէնպիհ ալտը-

ղընըղ Մարգօս, (սիզէ կէլիրսէ թագտիրտէ
11 անը գապուլ էտինիզ,) Վէ
Յուսթօս տէնիլէն Յէշու՝ սիզէ սէլամ
էտէրլէր. Պունլար էհլ ի խիթանտան
տըրլար, վէ Ալլահըն մէլէքութու իչիւն
եալընըզ պունլար էմէքտաշ պուլ-
12 նուպ պանա թէսէլլի օլտըլար. Սիզտէն պիրի Քրիստոսըն գուլը Էփաֆրաս սիզէ սէլամ էտէր, վէ Ալլահըն
ճըմլէ մուրատընտա քեամիլ վէ թէմամ գարարընըզ տէյիւ տուա՛տա իչէ
13 տա՛իմա սիզին իչիւն ճէհտ էտէր. Զիրա սիզին իչիւն վէ Լաօտիկիատա վէ
Իյէրափօլիստէ օլանլար իչիւն անըն չօգ
ղայրէթի օլտըղընա շէհատէթ էտէրիմ.

14 Սէվկիլիւ Թապիպ Ղուգաս վէ Տէմաս
15 սիզէ սէլամ էտէրլէր: Լաօտիկիատա
օլան գարտաշլարէ, վէ Նիմֆասա վէ
անըն խանէսինտէ պուլունան քիլիսէյէ
16 սէլամ էտինիզ. Պու րիսալէ սիզին
գըրաա՛թ օլունտուգտան սօնրա՝ Լաօտիկիա քիլիսէսինտէ տախի գըրաա՛թ
էթտիրինիզ, սիզ տախի Լաօտիկիատան
17 կէլէնի գըրաա՛թ էտինիզ. Վէ Արխիփփօսա՝ Ռապպտա ալտըղըն խըզմէթէ
տիգգաթ էթ, քի անը իթմամ էտէ-
18 սին՝ տէյիւ սէօյլէյինիզ. Պէն Փավղօսըն
խատթըմ իլէ սէլամ. Պէնիմ զէնճիրլէրիմի
խաթըրտա թութինըզ. Նիմէթ
սիզին իլէ օլսուն. Ամին.

ՓԱՎՂՕՍ ՌԷՍՈՒԼՈՒՆ
ՍԷԼԱՆԻՔԼԻԼԷՐԷ ՊԻՐԻՆՃԻ ՌԷՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

1 Փավլօս վէ Սիլվանօս վէ Թիմօթէօս
Փէտէր Ալլահ վէ Ռապպ Յիսուս Քրիստօստա օլան Սէլանիքլիլէրին քիլիսէ-
սինէ. սիզէ Փէտէրիմիզ Ալլահ վէ Ռապպ
Յիսուս Քրիստոս թարաֆընտան նիա-
յէթ վէ սէլամէթ օլսուն.
2 Տուա՛լարըմըզտա սիզի զիքր էտէրէք,
ճըմլէնիզ հագգընտա Ալլահա տա՛իմա
3 շիւքր էտէրիզ. Վէ իմանընըզըն իշինի
վէ մուհապպէթինիզին էմէյինի, վէ
Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսա օլան իւմիտինիզին սապրընը, Փէտէրիմիզ օլան
Ալլահըն հուզուրընտա ֆէրաղաթ էթ-
4 մէյէրէք տա՛իմա էյլէրիզ. Զիւնքի, էյ
Ալլահըն սէվկիլիլէրի օլան պիրատէր-
լէր, սիզին ինթիխապընըզը պիլիրիզ.
5 Զիրա պէշարէթիմիզ սիզէ եալընըզ քէ-
լամ իլէ տէյիլ, անճագ գուվվէթ իլէ
վէ Ռուհ իւլ Գուտուս իլէ վէ ի՛թիգատը
քեամիլ իլէ կէլտի, նիթէքի սիզին արանըզ-
տա սիզին իչիւն նասըլ օլտուղումըզը պի-
6 լիրսինիզ. Սիզ տախի չօգ մուզայեգա
արասընտա Ռուհ իւլ Գուտուս սէվինճի
իլէ քէլամը գապուլ էթմիշ օլարագ
պիզէ վէ Ռապպա միւգթէտի օլտունըզ.
7 Շէօյլէ քի սիզ Մագէտօնիատա վէ Ախայիատա ճիւմլէ միւ՛մինլէրէ նիւ-
8 մունէ օլտունըզ. Զիրա Ռապպըն քէլամը
սիզին թարաֆընըզտան եալընըզ Մագէտօնիա իլէ Ախայիատա տէյիլ, գըլ-
ճըպ անճագ հէր եէրտէ տախի Ալլա-
հա օլան իմանընըզ շայի՛ օլմուշ-
տուր, պիզիմ սէօյլէմէմիզէ հաճէթ գալմազ.
9 Զիւնքի հագգըմըզտա [illegible]
մէմիզ նասըլ օլտուղընը, վէ սիզի [illegible]
վէ հագգ օլան Ալլահա խըզմէթ
էթմէք վէ պիզի կէլէճէք ղազապտան
10 խըլաս էտէն, վէ քէնտիսինին էմվաթ-
տան իհեա էթտիյի Օղլու Յիսուսը սէ-
մավաթտան պէքլէմէք իչիւն, պութլար-

տան Ալլահա նասըլ րիւճու' էթտիյինիզի
քէնտիլէրի խապար էտիյօրլար.

ՊԱՊ 2

1 Զիրա, էյ պիրատէրլէրիմ, պիզիմ սիզին
արանըզա կէլմէմիզ պիհուտէ օլմայըբ,
2 Անճագ մա'լումունըզ օլտուղու իւզրէ,
Ֆիլիբբիտէ մուգատտէմա էզիյէթ չէքիբ
շէթմ օլունարագ իսէ տէ, Ալլահըն
պէշարէթինի 'ազիմ մուխալէֆէթ իչինտէ
սիզէ սէօյլէմէյէ Ալլահըմըզտա [illegible]
[illegible] ճէսարէթ քէսպ էթտիյիմիզի
3 քէնտինիզ պիլիրսինիզ. Զիրա պիզիմ
վա'զ ու նասիհաթըմըզ զալալէթտէն
եա նաբաքլըգտան եա հիլէ իլէ օլմայըբ,
4 Անճագ պէշարէթին պիզէ էմանէթ
օլունմասընա Ալլահըն [illegible]
կէօրտիւյիւ վէճհ իւզրէ, վէ ատէմլէրէ
տէյիլ, անճագ գալպլէրիմիզի իմթիհան
էտէն Ալլահա մագպուլ օլմագ իւզրէ
5 սէօյլէրիզ. Զիրա մա'լումունըզ օլտուղու
իւզրէ, պիզ մուտահանէ սէօզլէրի
իլէ վէ [illegible] թամահ պէհանէսիյլէ
աշա մուա'մէլէ էթմէտիք. Ալլահ շահիտ
6 տիր. Վէ Քրիստոսըն րէսուլլէրի
օլտուղըմըզտան [illegible] օլա պիլիր իքէն,
կէրէք սիզտէն, կէրէք պաշգալարընտան
օլսուն, ինսան թարաֆընտան իզզէթ
7 արամատըգ, Անճագ տայէ քէնտի էվլատընը
գայըրտըղը կիպի արանըզտա
8 հալիմ օլտուգ. Պու վէճհլէ սիզէ միւշթագ
օլտուղումըզտան, սիզէ եալընըզ
Ալլահըն պէշարէթինի տէյիլ, անճագ
պիզէ սէվկիլի օլտուղընըզտան, ճանլարըմըզը
տախի [illegible] էթմէյէ րազը
9 իտիք. Զիրա, էյ պիրատէրլէր, պիզիմ
էմէյիմիզի վէ մէշագգաթիմիզի խաթըրլըյօրսընըզ,
չիւնքի սիզտէն պիրինէ
եիւք օլմամագ իչիւն կէճէ կիւնտիւզ
իշլէյէրէք Ալլահըն պէշարէթինի
10 սիզէ վա'զ էթտիք. Սիզ մու'մինլէր
արասընտա նասըլ գուտսիյէթ վէ
[illegible] մուամէլէ էթտիյիմիզէ
սիզ շահիտսինիզ վէ Ալլահ
11 շահիտ տիր. Նիթէքիմ սիզի քէնտի մէլէքութունէ
վէ 'իզզէթինէ տա'վէթ էտէն
Ալլահա լա'յըգ օլտուղը վէճհ իւզրէ
հարէքէթ էթմէնիզ իչին սիզտէն հէր
12 պիրինիզէ, փէտէր քէնտի էվլատընա էթտիյի
միսիլլիւ, նասիհաթ վէ թէսէլլի
վէրիբ' թէնպիհ էթտիյիմիզի պիլիրսինիզ.
13 Պու սէպէպտէն պիզ տախի, թարաֆըմըզտան
իշիթտիյինիզ քէլամ Ալլահը
ալտըղընըզտա ինսան քէլամը կիպի
տէյիլ, անճագ հագիգաթտա պէօյլէ
օլտուղը իւզրէ, Ալլահըն քէլամը կիպի
(սիզ մու'մինլէրտէ տախի իշլէմէքտէ
օլտուղու) գապուլ էթտիյինիզէ Ալլահա
[illegible] շիւքր էտէրիզ.
14 Զիրա սիզ, էյ պիրատէրլէր, Եէհուտիյէտէքի
Քրիստոս Յիսուստա օլան Ալլահըն
քիլիսէլէրինէ մուգթէտի օլտունըզ.
չիւնքի անլարըն Եէհուտիլէր թարաֆընտան
չէքտիքլէրի շէյլէրի սիզ տախի
քէնտի միլլէթտաշլարընըզտան չէքտինիզ.
15 Անլար Ռապպ Յիսուսու վէ [քէնտի]
փէյղամպէրլէրինի գաթլ էտիպ' պիզի
տախի գօղուլատըլար, վէ Ալլահա մագպուլ
օլմայըբ ճիւմլէ ատէմլէրէ մուխալիֆ
16 օլարագ, միլլէթլէրէ' խէլաս
պուլմալարը իչիւն սէօյլէմէքտէն պիզի
մէն' էտէրլէր, թա քի քէնտի կիւնահլարընըն
էօլչէսինի հէր զէման մէմլու
էտէլէր. Լաքին անլարըն իւզէրինէ նիհայէթ
տէրէճէտէ ղազապ եէթիշմիշ
տիր.

17 Պիզ իսէ, էյ պիրատէրլէր, պիր ազ
վագըթ գալպէն տէյիլ, անճագ սուրաթ
իլէ սիզտէն մահրում պուլունտուղումըզ
հալտէ, չօգ իշթիյագլէ եիւզիւնիւզիւ
18 կէօրմէյէ զիյատէ ղայրէթ էթտիք. Պու
էճլէտէն պիզ, խուսուսա պէն Փավլօս,
պիր իքի տէֆ'ա թարաֆընըզա կէլմէք
իսթէտիք իսէ տէ, Շէյթան պիզի մէն'
19 էյլէտի. Զիրա ումիտիմիզ եախօտ սիւրուրըմըզ
եախօտ իֆթիխար թաճըմըզ
նէ տիր? Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոս
գուտում էթտիքտէ անըն հուզու-
20 րունտա հէման սիզ տէյիլ միսինիզ? Զիրա
պիզիմ 'իզզէթիմիզ վէ սիւրուրըմըզ
սիզ սինիզ.

ԲԱԲ 3

1 Պու էճլտէն արթըգ թէհամմիւլ էտէմէյիպ՝ Աթինատա եալընըզ պըրագըլմագլըղըմըզը միւնասիպ կէօրտիւք. 2 Վէ Ալլահըն խատըմը վէ Քրիստոսըն պէշարէթինտէ էմէքտաշըմըզ օլան պիրատէրիմիզ Թիմոթէօսը կէօնտէրտիք, թա քի սիզի սապիթ վէ իմանընըզտան 3 տօլայը միւթէսէլլի գըլմաղ իչին, Բու մուզայագալարտա քիմսէ գըմըլտանմասըն. զիրա պունուն իչիւն թա'յին օլունտուղումուզու քէնտինիզ պիլիրսինիզ. 4 Չիւնքի եանընըզտա իքէն տախի մուզայագա չէքէճէյիմիզի մուգատտէմա խապէր էյլէտիք, նիթէքիմ մա'լումունուզ օլտըղը իւզրէ վուգու' պուլ- 5 մըշ տըր. Բու սէպէպտէն պէն տախի արթըգ թէհամմիւլ էտէմէյէրէք, իղվա էտիճի սիզի իղվա էթմէսինլէ էմէյիմիզ պիհուտէ չըգմասըն տէյիւ՝ իմանընըզ խուսուսընտա խապէր ալմագ 6 իչիւն կէօնտէրտիմ. Լաքին շիմտի Թիմոթէօս թարաֆընըզտան պիզէ վասըլ օլուպ, իման վէ մուհապպէթինիզի, վէ պիզիմ սիզի կէօրմէյէ միւշթագ պուլունտուղըմըզ միսիլլիւ, սիզին տախի պիզէ օլան իշթիյագընըզը, վէ պիզի տա'իմա խայր իլէ զիքր էթտիյինիզի 7 պիզէ միւժտէ էյլէտի. Բու սէպէպտէն, էյ պիրատէրլէր, պիզիմ ճիւմլէ մուզայագա վէ զարուրէթիմիզտէ իմանընըզտան տօլայը հագգընըզտա միւթէ- 8 սէլլի օլտուգ. Զիրա սիզ Ռապպտա սապիթ գալըրըսանըզ թագտիրտէ շիմտի 9 տիրիլմիշ գալըրըզ. Զիրա սիզին իչիւն Ալլահըմըզըն հուզուրընտա հէպ գալպիմիզտէ մէսրուր օլտըղըմըզ մէսէրրէթէ միւգապիլ Ալլահա նէ՛ շիւքր ատա էտէ- 10 պիլիրիզ. Եիւզիւնիւզիւ կէօրմէք վէ իմանընըզըն նօգսանընը իքմալ էթմէք իչիւն, կէճէ կիւնտիւզ զիյատէսիյ- 11 լէ նիյազ էյլէմէքտէյիզ. Ֆագաթ Պէտէրիմիզ Ալլահ քէնտիսի վէ Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոս թարաֆընըզա [illegible] տօղրու 12 եօլըմըզը ասան էտէ. Վէ պիզիմ սիզէ մուհապպէթիմիզ օլտըղը միսիլլիւ, Ռապպ սիզին տախի պիրպիրինիզէ վէ ճիւմլէյէ օլան մուհապպէթինիզի 13 թէքսիր վէ թէզյիտ էյլէյէ, թա քի Պէտէրիմիզ Ալլահըն հուզուրունտա Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոս ճիւմլէ մուգատտէսլէրիյլէ զուհուր էթտիքտէ գուտսիյէթտէ պիլա 'այպ օլմագ իւզրէ, գալպլէրինիզի սապիթ գըլա.

ԲԱԲ 4

1 Իլ հասըլ, էյ պիրատէրլէր, սիզէ Ռապպ Յիսուս իլէ րիճա վէ նասիհաթ էտէրիզ քի՝ նէ վէճհիլէ հարէքէթ էթմէնիզ վէ Ալլահա մագպուլ օլմանըզ վաճիպ օլտըղը հագգընըզտա պիզտէն ալտըղընըզա կէօրէ տահա զիյատէ թէրագգի է- 2 տէսինիզ. Զիրա Ռապպ Յիսուս թարաֆընտան սիզէ նէ թէնպիհլէր վէր- 3 տիյիմիզի պիլիրսինիզ. Զիրա Ալլահըն իրատէթի պու, եա'նի թէգատտիւսինիզ տիր քի՝ զինատան իճթինապ էյ- 4 լէ, Սիզտէն հէր պիրի քէնտի *ճէսէտինէ Ալլահը պիլմէյէն թա'իֆէլէր կիպի 5 հէվայի շէհվէթ իլէ տէյիլ, Անճագ գուտսիյէթ իլէ վէ 'իֆֆէթ իլէ մալիք օլ- 6 մագլըղը պիլսին. Բիրի պու մատտէտէ պիրատէրի հագգընտա հատտը թէճավիւզ էտիպ զարար էթմէսին. զիրա սիզէ էվվէլտէն սէօյլէյիպ՝ շէհատէթ էթտիյիմիզ իւզրէ, պունլարըն ճիւմլէսի 7 իչիւն Ռապպ միւնթագիմ տիր. Զիրա Ալլահ պիզի նափաքլըյէ տէյիլ, անճագ 8 գուտսիյէթէ տա'վէթ էյլէտի. Բու էճլտէն թահգիր էտէն քիմսէ ինսանը տէյիլ, անճագ պիզէ քէնտի Ռուհ իւլ Գուտուսունու վէրէն Ալլահը թահգիր էտէր.

9 Մէվէտտէթի ուխուվվիյէ խուսուսընտա իսէ սիզէ եազմագլըղըմ իճապ էթմէզ. զիրա պիրպիրինիզի սէվմէքլիյի Ալլահ թարաֆընտան քէնտինիզ էօյրէն- 10 միշ սինիզ. Չիւնքի պունու սիզ պիթիւն Մագէտօնիատա օլան ճիւմլէ պիրատէրլէրէ կէօսթէրիյօրսունուզ. Լաքին, էյ պիրատէրլէր, սիզէ րիճա էտէրիզ քի

---

*Եահուտ. գատընա

պու խուսուստա տահա զիյատէ թէրագ-
11 գի էտէսինիզ. Վէ սիզէ թէնպիհ էթ-
տիյիմիզէ կէօրէ սուգութէհալ իւզրէ յա-
շայըպ՝ քէնտի ումուրլարընըզլա մէշղուլ
օլարագ, քէնտի էլլէրինիզլէ իշլէմէյէ
12 ղայրէթ էտէսինիզ, թա քի խարիճտէ
օլանլարա հիւսն ի Հարէքէթլէ մուա-
մէլէ էտիպ՝ պիր շէյէ մուհթաճ օլմա-
յասընըզ.
13 Էյ պիրատէրլէր, ույույանլար Հագ-
գընտա պիլմայէր օլմանըզը իսթէմէմ,
թա քի ումիտլէրի օլմայան սա՛իրլէր
14 կիպի մահզուն օլմայասընըզ. Զիրա էյէր
Յիսուսըն էօլիւպ գըյամ էթտիյինէ ի-
ման էտէրսէք, Հաքէզա Յիսուստա ու-
յույանլարը տախի Ալլահ անըն իլէ պէ-
15 րապէր կէթիրէճէք տիր. Զիրա պիզ
Րապպըն գուՀուրընա տէկին Հայաթ-
տա պագի գալանլար՝ ույույանլարա
թէգատտում էթմէյէճէյիմիզի սիզէ
Րապպըն քէլամը իլէ խապար էտէրիզ.
16 Զիրա Րապպ պիզզաթ պիր նիտա իլէ՝
պաշ մէլէյին սէտասը վէ Ալլահըն
սուրը իլէ սէմատան նիւզուլ էտէճէք
տիր, վէ Քրիստոստա վէֆաթ էթմիշ
օլանլար էվվէլա գըյամ էտէճէքլէր
17 տիր. Անտէն պիզ Հայաթտա պագի գա-
լանլար անլէր իլէ պէրապէր Րապպը
իսթիգպալ իչիւն պուլութլարտա Հա-
վայա րէֆ՛ օլունաճաղըզ, վէ պէօյլէճէ
տա՛իմա Րապպ իլէ պէրապէր պուլու-
18 նաճաղըզ. Իմտի պու սէօզլէր իլէ պի-
րի պիրինիզի թէսլիյէ էտինիզ.

ՊԱՊ Ե

1 Լաքին, էյ պիրատէրլէր, էզմինէ վէ
էվգաթա տա՛իր սիզէ եազմաղլըղըմ
2 իճապ էթմէզ. Զիրա քէնտինիզ Րապ-
պըն կիւնիւնիւն կէճէլէյին խըրսըզ կի-
3 պի կէլտիյինի էյի պիլիրսինիզ. Զիւնքի
սէլամէթ վէ էմնիյէթ վար՝ տէտիքլէ-
րինտէ, օ վագըթ Համիլէ գադընա [illegible]
րը կէլտիյի կիպի անսըզըն իւզէրլէրի-
նէ Հէլաքէթ եէթիշէճէք վէ գուրթուլ-
4 մայաճագլար տըր. Սիզ իսէ, էյ պիրա-
տէրլէր, գարանլըգտա տէյիլսինիզ քի

օլ կիւն խըրսըզ կիպի իւզէրինիզէ կէլ-
5 սին. Զիրա ճիւմլէնիզ էհլ ի նուր
վէ էհլ ի նիհար սընըզ. կէճէտէն եա-
6 խօտ գարանլըգտան տէյիլ իզ. Հալ
պէօյլէ իքէն՝ սա՛իրլէր կիպի ույումա-
յալըմ, անճագ ույանըգ տուրուպ ա-
7 յըգ օլալըմ. Զիրա ույույանլար կէճէլէ-
յին ույուրլար, վէ սէրխօշ օլանլար
8 կէճէլէյին սէրխօշ օլուրլար. Ամմա պիզ
էհլ ի նիհար օլանլար, իման վէ մու-
Հապպէթ զըրՀընը վէ խէլաս ումիտի օ-
լան միղֆէրլէրիմիզի օլարագ, այըգ օլա-
9 լըմ. Զիրա Ալլահ պիզի ղազապ իչիւն
տէյիլ, անճագ պիզիմ եօլըմըզա էօլէն
Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն վասը-
թասըյլէ խէլասա նա՛իլ օլմագ իչիւն
10 թա՛յին էյլէտի. Թա քի կէրէք ույա-
նըգ՝ կէրէք ույույուր պուլունուր իսէք,
անըն իլէ պէրապէր Հայաթտա օլալըմ.
11 Պու ճիհէթտէն էտէ կէլտիյինիզ կիպի պի-
րի պիրինիզի թէսլիյէ էտիպ, [illegible]
[illegible]
12 Էյ պիրատէրլէր, արանըզտա չալը-
շանլարը, վէ Րապպտա իւզէրինիզէ մէ՛-
մուր օլուպ սիզէ նասիհաթ վէրէնլէրի
13 թանըյըզ, Անլէրէ իշլէրի իչիւն մու-
Հապպէթ իւզրէ զիյատէսիյլէ իՙթիպար
էթմէնիզի րէճա էտէրիզ. Պիրի պիրի-
14 նիզ իլէ մուսալէմէթտէ օլունըզ. Վէ,
էյ պիրատէրլէր, սիզէ րէճա էտէրիզ
քի՝ նիզամսըզ քիմսէլէրէ նասիհաթ վէ-
րէրէք՝ [illegible] ճէսարէթլէն-
տիրիփ՝ զա՛իֆլէրէ տէսթկիր օլարագ,
ճիւմլէ Հագգընտա մութէ՛էննի օլասը-
15 նըզ. Սագընընըզ՝ քիմսէ քիմսէյէ քէմ-
լիյէ մուգապիլ քէմլիք էթմէսին. պիլ-
ագիս տա՛իմա կէրէք պիրի պիրինիզէ՝
կէրէք ճիւմլէյէ էյիլիք էթմէյէ սա՛յ է-
16 տինիզ. Տա՛իմա մէսրուր օլունըզ.
17 Ֆէրաղաթ էթմէյէրէք տու՛ա էտինիզ.
18 Հէր շէյտէ շիւքիւր էտինիզ. զիրա Քրիս-
տոս Յիսուստա Հագգընըզտա Ալլահըն
19 իրատէթի պու տուր. Րուհը սէօնտիւ-
20 րմէյինիզ. Իլհամաթը թահգիր էթ-
21 մէյինիզ. Հէր շէյի թէճրիպէ էտիպ էյի
22 օլանը թութունըզ. Հէր նէվ՛ շէրրտէն
23 իճթինապ էտինիզ. Վէ մէնպա՛ի սէլա-

մէթ օլան Ալլահ քէնտիսի սիզի թէ-
մամէն թագտիս էյլէյէ· վէ րուհունուզ
վէ ճանընըզ վէ պէտէնինիզ քեամիլէն
Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն զուհու-
րունտա այըպսըզ օլարագ մուհաֆազա գըլընսըն։
24 Սիզի տա'վէթ էտէն սատըգ տըր, իճ-
րա տախի էտէճէք տիր·
25 Էյ գարտաշլար, պիզիմ իչին տուա'
26 էտինիզ· Ճումլէ գարտաշլարը մու-
գատտէս պուսէ իլէ սէլամ էտինիզ·
27 Սիզէ Րապպըմըզ հագգը իչին եմին վէրի-
յօրըմ քի՝ պու րիսալէ ճումլէ մուգատ-
տէս գարտաշլարա գըրա՛աթ օլունա։
28 Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն 'ինայէ-
թի սիզինլէ օլսուն։ Ամին։

ՓԱՎԼՈՍ ՌԷՍՈՒԼԸՆ
ՍԷԼԱՆԻՔԼԻԼԷՐԷ ԻՔԻՆՃԻ ՌԷՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ Ա

Ա Փավլօս վէ Սիլվանոս վէ Թիմոթէօս՝
Փէտէրիմիզ Ալլահ վէ Րապպըմըզ Յիսուս
Քրիստոստա օլան Սէլանիքլիլէրին քիլի-
2 սէսինէ. Սիզէ Փէտէրիմիզ Ալլահ վէ
Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոս թարաֆընտան
'ինայէթ վէ սէլամէթ օլսուն։
3 Էյ գարտաշլար, հէ՛ր վագըթ պիզէ գար-
տէ, տա՛իմա սիզին իչին Ալլահա շուքր
էթմէյէ պօրճլույուզ, նիթէքիմ լայըգ տըր· չիւնքի իմանընըզ
ֆէվգէլ'ատէ նէշվ ու նէմա պուլույօր, վէ հէր
պիրինիզին պիրպիրինիզէ օլան մուհապ-
4 պէթի զիյատէլէշիյօր· Շէօյ-
լէ քի պիզ քէնտիմիզ Ալլահըն ճէմաաթ-
լարընտա սիզինլէ իֆթիխար էտէրիզ, թէ'ամուլ վէ մէշագ-
գաթլարընըզտա օլան սապրընըզ վէ ի-
մանընըզ իչին, չէքտիյինիզ պիւթիւն զուլիւմ-
լէրինիզտէ, սիզինլէ իֆթիխար էտէրիզ·
5 Պու տախի Ալլահըն 'ատլ իլէ հիւքմ էտէճէյինին
օլտուղունա մէյտանա պէ տէլիլ տիր, նա՛ըլ
քի Ալլահըն մէլէքիւթունա լայըգ սայըլա-
6 սընըզ, քի անըն իչին տախի զահմէթ չէքիյօրսունուզ։ Զիրա
'ատիլ տիր Ալլահըն 'ինտինտէ քի սիզէ
սըգընթը վէրէնլէրէ սըգընթը,
7 Եա'նի վէ սիզ զահմէթ չէքէնլէրէ
պիզիմլէ պէրապէր րահաթ վէրէ, Րապպ Յիսուս
գուտրէթլի մէլէքլէրի իլէ գէօքտէն զուհուր էտէ-
8 ճէյի վագըթ, ատէշ ալէվի իչինտէ Ալլահը պիլ-
մէյէնլէրտէն վէ Րապպըմըզ Յիսուս Քր-
իստոսըն պէշարէթինէ իթա'աթ էթ-
մէյէնլէրտէն, 'ատէվէթ էտէճէք իքէն, ինթի-
գամ ալաճագ օլտուղու վագըթ· Րապ-
9 պըն հուզուրունտան վէ գուտրէթինին
'իզզէթինտէն էպէտի հէլաք իլէ ճէզա
չէքէճէքլէր, վէ մու'մինլէրին, չիւն-
քի սիզէ օլան շէհատէթիմիզ իման օ-
լունտու,) հայրէթ պայիսի օլմագ իչին
10 Գէլտիյի զաման, Անըն հուզուրունտան վէ
գուտրէթինին 'իզզէթինտէն, էպէտի հէ-
11 լաք ճէզասընը չէքէճէքլէր· Պու-
նուն իչին տա՛իմա տուա' է-
տէրիզ քի Ալլահըմըզ սիզի տա'-
վէթէ լա՛իգ սայա վէ խայրըն պիւթիւն քէ-
մալ ի րիզասընը վէ իմանըն 'ամէլինի
12 գուտրէթլէ իթմամ էյլէյէ· Թա քի Րապ-
պըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն իսմի սիզտէ,
վէ սիզ տախի Ալլահըմըզ վէ Րապպ Յի-
սուս Քրիստոսըն 'ինայէթինէ գէօրէ
անտա թէմճիտ օլունասընըզ։

ՊԱՊ 2

Էյ գարտաշլար, Րապպըմըզ Յի-
սուս Քրիստոսըն զուհուրը վէ անըն
նէզտինէ ճէմ' օլունաճաղըմըզ
հագգընտա սիզէ րիճա էտէրիզ քի, Րապպըն
կիւնիւ կէլմիշ կիպի ... էթմէյէսինիզ

տէյու կէրէք րուհ, կէրէք սէօզ, կէ-
րէք կէօյա թարաֆըմըզտան մէքթուպ
վասըթասըյլէ 'ագլընըզ թէզճէ սար-
սըլմասըն, վէ մուզթարիպ օլմայասը-
3 նըզ։ Պիր քիմսէ սիզի պիր վէճհլէ ալ-
տաթմասըն, զիրա էվվէլա իրթիտատ
կէլիպ՝ կիւնահ ատէմի, շօլ էհլի հէ-
լաքըն իզհար օլունմասը կէրէք տիր·
4 Օլ քի մուխալէֆէթ էտէր վէ հէր ի-
լահ խուսուս մա'պուտ իսմիյլէ միւսէմ-
մա օլանըն իւզէրինէ իւճէլէնիր, հաթ-
թա քէնտինի իլահ կէօսթէրէրէք [իլահ
կիպի] Ալլահըն հէյքէլինտէ օթուրուր։
5 Տահա եանընըզտա իքէն, պու շէյլէրի
սիզէ սէօյլէտիյիմի խաթըրըա կէթիրմէզ
6 մի սինիզ։ Շիմտի տախի քէնտի վագ-
թընտա իզհար օլունմասը իչիւն անը
7 մէն' էտէն շէյի պիլիրսինիզ։ Զիրա 'իս-
եանըն սըրրը հալա իշլէմէքտէ տիր, ֆա-
գաթ շիմտի մանի' օլան օրթատան
8 գալտըրըլընճայա տէք մէն' էտէր· Օլ զէման
օլ 'ասի զահիր օլաճագ տըր· անը տա-
խի *Ռապպ քէնտի աղզընըն նէֆէսիյլէ
թէլէֆ էտիպ, քէնտի կէլիշինին թէ-
9 ճէլլիսիյլէ հէլաք էտէճէք տիր։ Անըն
գուտուրը իսէ Շէյթանըն իշլէմէսինէ
կէօրէ ճիւմլէ գուվվէթ վէ 'ալամէթ վէ
10 սախթէ միւ'ճիզէլէր իլէ, Վէ հէլաք օլ-
մագտա օլանլարտա հագգսըզլըղըն հէր
հիլէսիյլէ օլաճագ տըր, չիւնքի անլէր
խէլաս օլունմալարը իչիւն հագիգաթ
մուհապպէթինի գապուլ էթմէտիլէր։
11 Վէ պու սէպէպտէն քիզպէ ինանմալա-
րը իչիւն՝ Ալլահ անլէրէ զէլալէթ ի միւ-
12 էսսիրէ կէօնտէրէճէք տիր · Թա քի
հագիգաթա ինանմայըպ հագգսըզլըղա
րիզա վէրէնլէրին ճիւմլէսի մահքիւմ
օլալար։

13 Պիզ տախի, էյ Ռապպըն սէվկիլիլէ-
րի պիրատէրլէր, Ալլահա տա"իմա սի-
զին իչիւն շիւքր էթմէյէ պօրճլու իզ,
չիւնքի Ալլահ սիզի իպթիտատէն՝ Ռու-
հըն թագտիսի վէ հագիգաթա օլան ի-
ման իլէ խէլաս իչիւն ինթիխապ էտիպ՝
14 Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն 'իզզէ-
թինէ նա"իլ օլմագլըղընըզ իչիւն, պու-
նա տախի պիզիմ պէշարէթիմիզին վա-
սըթասըյլէ սիզի տա'վէթ էյլէտի։

15 Պինա"էն 'ալէյհ, էյ պիրատէրլէր, սա-
պիթ գատէմ օլուպ՝ քէլամ խուսուս
մէքթուպըմըզ վասըթասըյլէ էօյրէն-
16 տիյինիզ թա'լիմաթը հըֆզ էտինիզ։ Վէ
Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոս քէնտիսի,
վէ պիզի սէվիպ պիզէ 'ինայէթ իլէ է-
պէտի թէսէլլի վէ էյի իւմիտ վէրէն
17 փէտէրիմիզ Ալլահ գալպլէրինիզի միւ-
թէսէլլի, վէ սիզի հէր էյի քէլամ վէ
'ամէլտէ սապիթ գըլա։

ՊԱՊ 3

1 Վէլ հասըլ, էյ պիրատէրլէր, պիզիմ
իչիւն տու'ա էտինիզ քի՝ Ռապպըն քէ-
լամը արանըզտա օլտըղը կիպի իլէրիլէ-
2 յիպ շէրէֆ պուլա։ Պիզ տախի հագգ-
սըզ վէ քէօթիւ ատէմլէրտէն գուր-
թուլալըմ· զիրա ճիւմլէսի իման սահի-
3 պի տէյիլ տիր։ Լաքին Ռապպ սատըգ
օլուպ՝ սիզի սապիթ գըլարագ, շէրիր-
4 տէն սիյանէթ էտէճէք տիր։ Վէ սիզէ
թէնպիհ էթտիյիմիզ շէյլէրին իճրասըն-
տա պուլունտուղընըզա վէ պուլունա-
ճաղընըզա Ռապպտա ի'թիմատըմըզ վար
5 տըր։ Վէ Ռապպ սիզին գալպլէրինիզի
Ալլահըն մուհապպէթինէ վէ Քրիստո-
սըն սապրընա իհտա էտէ։

6 Էյ պիրատէրլէր, սիզէ Ռապպըմըզ
Յիսուս Քրիստոսըն իսմիյլէ թէնպիհ է-
տէրիզ քի պիզտէն ալտըղը թա'լիմէ
կէօրէ տէյիլ, անճագ նիզամսըզ սիւ-
լուք էտէն հէր պիրատէրտէն իճթի-
7 նապ էտէսինիզ։ Զիրա պիզէ նասըլ
միւգթէտի օլմագլըղընըզ վաճիպ իտի-
յինի քէնտինիզ պիլիրսինիզ, չիւնքի
արանըզտա նիզամսըզ հարէքէթտէ
8 պուլունմատըգ։ Վէ պիր քիմսէնին
էքմէյինի մէճճանէն եէմէտիք· անճագ
սիզտէն պիրինէ եիւք օլմամագ իչիւն
էմէք վէ զահմէթ չէքէրէք կէճէ կիւն-
9 տիւզ իշլէր իտիք։ Պու տախի հիւ-
քիւմէթիմիզ օլմատըղընտան տէյիլ,
անճագ պիզէ միւգթէտի օլասընըզ տէ-

---

*Պա'զըլը՝ Ռապպ Յիսուս

յիւ քէնտիմիզի սիզէ էօրնէք կէօս-
10 թէրմէքլիք իչիւն օլտու. Զիրա եանը-
նըզտա իքէն տախի՝ Եյեր պիր քիմսէ
իշ իշլէմէք իսթէմէզսէ, եէմէք տախի
եէմէսին՝ տէյիւ սիզէ թէնպիհ էտէր ի-
11 տիք. Զիրա սիզտէ պա՛զը քիմսէլէր
նիզամսըզ հարէքէթ էտիպ՝ պիր իշ իշ-
լէմէյէրէք ախէրինին իշինէ գարըշըր
12 օլտըղընը իշիտիյօրըզ. Պու մագուլէ
քիմսէլէրէ Րապպըմըզ Յիսուս Քրիս-
տոս թարաֆընտան թէնպիհ վէ րէճա
էտէրիզ քի՝ ուսլուճա իշլէյէրէք՝ քէն-
13 տի էքմէքլէրինի եէյէլէր. Սիզ տախի,
էյ պիրատէրլէր, էյիլիք էթմէքտէն օ-
14 սանմայընըզ. Վէ էյէր պիր քիմսէ պու
րէսալէնին վասըթասըյլէ օլան քէլա-
մըմըզա իթա՛աթ էթմէզսէ, խէճիլ օլ-
մասը իչիւն անա նիշան գօյուպ անըն
15 իլէ իխթիլաթ էթմէյինիզ. Լաքին տիւշ-
մէն մագամընտա թութմայընըզ, ան-
ճագ պիրատէր կիպի անա նասիհաթ է-
16 տինիզ. Վէ մէնպա՛ը սէլամէթ օլան
Րապպ քէնտիսի սիզէ տա՛իմա հէր
խուսուստա սէլամէթ իհսան էյլէսին.
Րապպ ճիւմլէնիզ իլէ օլսուն.

17 Պէն Փավլօսըն խաթթ ը տէսթի իլէ
սէլամ. պու տախի հէր մէքթուպտա
18 նիշան տըր. պէօյլէ եազարըմ. Րապ-
պըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն 'ինայէթի
ճիւմլէնիզ իլէ օլսուն. Ամին.

ՓԱՎԼՕՍ ՐԷՍՈՒԼԸՆ

ԹԻՄՕԹԷՕՍԱ ՊԻՐԻՆՃԻ ՐԷՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

1 Խէլասքեարըմըզ Ալլահըն վէ իւմիտի-
միզ օլան [Րապպ] Յիսուս Քրիստոսըն
էմրի իւզրէ Յիսուս Քրիստոսըն րէսու-
լը Փավլօս իմանտա էօզ օղլըմ Թիմօ-
2 թէօսա. փէտէրիմիզ Ալլահ վէ Րապ-
պըմըզ Քրիստոս Յիսուս թարաֆընտան
սանա 'ինայէթ վէ մէրհամէթ վէ սէլա-
մէթ օլսուն.

3 Պէն Մագէտօնիայա կիթմէք իւզրէ
իքէն, պա՛զը քիմսէլէրին ղայրի թա՛լիմ
էօյրէթմէմէլէրինի, վէ մասալլարա, վէ
իմանտան օլարագ Ալլահա մախսուս օ-
լան իմարէթէ տէյիլ, անճագ մուճա-
տէլէյէ վէսիլէ օլան տուքէնմէզ նէ-
սէպ սիլսիլէլէրինէ տիգգաթ էթմէմէ-
4 լէրինի թէնպիհ էտէսին՝ տէյիւ Սէնին
Էֆէսոստա մէքս էթմէքլիյինի րէճա
5 էթտիյիմ կիպի, չիւնքի [illegible] Թէն-
պիհին նէթիճէսի գալպ ի փաքտէն վէ
զամիր ի խալիստէն վէ րի՛ասըզ իման-
6 տան օլան մուհապպէթ տիր. Պա՛զը-
լարը պունլարտան սափըպ՝ պիհուտէ
7 սէօզլէրէ մա՛իլ օլտուլար. Վէ շէրի՛աթ
մու՛ալլիմլէրի օլմագ իսթէրլէր իսէ տէ՛
նէ՛ սէօյլէտիքլէրի, նէ տէ իտտի՛ա էթ-
8 տիքլէրի շէյլէրի անկլարլար. Շէրի՛ա-
թըն էյի օլտուղընը պիլիրիզ, մէյէր քի
պիր ատէմ անը շէր'էն իսթի'մալ էտէ.
9 Լաքին պունու պիլմէլի տիր քի՝ շէ-
րի՛աթ սալիհ իչիւն օլմայըպ՝ պիլ՛աքս
'ասիլէր վէ իթա՛աթսըզլար վէ ֆաճիր-
լէր վէ կիւնահքեարլար վէ խապիսլէր
վէ փասըգլար վէ պապայը վէ անայը
10 տարպ էտէնլէր, Վէ գաթիլլէր վէ զի-
նաքեարլար վէ լութիլէր վէ ինսան
սարիգլէրի վէ եալանճըլար վէ հանիս-
լէր վէ սահիհ թա՛լիմէ մուխալիֆ օլան
ղայրի հէր պիր շէյ իչիւն գօնուլմըշ

11 տըր. Պու տախի միւպարէք Ալլահըն պանա էմանէթ օլունան պէշարէթ ի
12 ճէլիլէսինէ մուվաֆըգ տըր. Վէ պէնի գուվվէթլէնտիրէն Ռապպըմըզ Քրիստոս Յիսուսա միւթէշէքքիր իմ, չիւնքի մուգատտէմա քիւֆր էտիճի վէ թէ'տտի էտիճի վէ շէթմ էտիճի իքէն, պէնի սատըգ սայըպ խըտմէթէ
13 թա'յին էյլէտի. Ամմա մէրհամէթէ նա"իլ օլտում, զիրա իմանսըզլըգտա իքէն
14 պիլմէյէրէք իշլէտիմ. Վէ Քրիստոս Յիսուստա օլան իման իլէ մուհապպէթ իլէ Ռապպըմըզըն 'ինայէթի զիյատէ
15 իզտիյատ պուլտու. Պու քէլամ սատըգ վէ հէր վէճհլէ գապուլէ շայան տըր քի՝ Քրիստոս Յիսուս տիւնեայա կիւնահքեարլարը խէլաս էթմէք իչիւն կէլտի. պունլարըն պիրինճիսի պէն իմ.
16 Լաքին պունուն իչիւն րահմէթէ նա"իլ օլտում, թա քի Յիսուս Քրիստոս հայաթ ը էպէտիյէ իչիւն քէնտիսինէ իման կէթիրէճէք օլանլարա էօրնէք օլմագ իչիւն, քէմալ ի սապըրընը իպթիտա
17 պէնտէ իզհար էտէ. Իմտի էզէլի վէ էպէտի փատիշահա՝ զէվալ պուլմազ վէ կէօզէ կէօրիւնմէզ եալընըզ ['ալիմ] Ալլահա էպէտ իւլ ապատ 'իզզէթ վէ համտ օլսուն. Ամին.

18 Սանա, էյ օղլում Թիմոթէոս, սէնին հագգընտա սէպգաթ էտէն իլհամաթա կէօրէ շու թէնպիհի թավսիյէ էտէրիմ, թա քի անլէր իլէ էյի ճիհատտա իգտամ
19 էյլէյէսին, վէ իմանը վէ զամիր ի խալիսի հըֆզ էտէսին. պունու պա'զըլար րէտտ էթմիշ օլմալարըյլէ իման
20 խուսուսընտա զարգ օլտուլար. Հիմէնէոս վէ Իսքէնտէր պունլարտան օլուփ, քիւֆր էթմէմէյի էօյրէնմէլէրի իչիւն անլէրի Շէյթանա թէսլիմ էթտիմ.

ՊԱՊ 2

1 Իմտի հէր շէյտէն էվվէլ րիճա էտէրիմ քի՝ ճէմի' ի նաս իչիւն վէ փատիշահլար իլէ [illegible] ճիւմլէ մանսըպլարտա պուլունանլար իչիւն նիյազլար վէ տու'ալար վէ րէճալար վէ շիւքրլէր 'արզ օլունսա,
2 Թա քի քէմալ ի թագվա վէ վագար իլէ սաքին վէ րահաթ իմրար ը 'էօմր
3 էտէլիմ. Զիրա ճիւմլէ ատէմլէրին խէլասընը վէ հագիգաթը պիլմէքլիյէ կէլ-
4 մէլէրինի իսթէյէն Խըլասքեարըմըզ Ալլահըն 'ինտինտէ պու էյի վէ մագպուլ
5 տըր. Չիւնքի պիր Ալլահ վար, Ալլահ իլէ ինսան պէյնինտէ տախի պիր Միյանճը վար, պու տախի ինսան օլան Քրիստոս Յիսուս տըր, քի վագթ ը մախսուսընտա շէհատէթ օլմագ իչիւն քէնտիսինի ճիւմլէնին եօլընա ֆիտիյէ
6 վէրտի. Պէն տախի օլ շէհատէթ իչիւն վա'իզ վէ րէսուլ, (Քրիստոստա հագգ սէօյլէյօրըմ, եալան սէօյլէմէյօրըմ,)
7 իման վէ հագիգաթտա թա"իֆէլէրին մու'ալլիմի օլմագ իչիւն նասպ օլուն-
8 տում. Իմտի էրլէր պիլա ղազապ վէ պիլա իշթիպահ փաք էլլէր գալտըրարագ՝ հէր եէրտէ տու'ա էթմէլէրինի
9 իսթէրիմ. Քէզալիք նիսա տախի հիճապ վէ էտէպ իլէ միւնասիպ ըըյաֆէթ կիյինիփ, սաչ էօրմէլէրի եա ալթուն եա ինճուլէր եախօտ աղըր
10 պահալը էսվապ իլէ տէյիլ, Անճագ էհլ ի թագվա օլմագլըղը իգրար էտէն նիսայա շայէսթէ օլտըղը կիպի՝ էյի 'ամէլլէր իլէ քէնտիլէրինի թէզյին էթ-
11 սինլէր. Գարը քէմալ ի ինգըյատլէ
12 սիւքիւթ էտէրէք էօյրէնսին. Ամմա գարընըն թա'լիմ էթմէսինէ, եախօտ էրինին իւզէրինէ հիւքիւմէթ սիւրմէսինէ իզն վէրմէմ, անճագ սիւքիւթ իւզ-
13 րէ օլսուն: Զիրա էվվէլա Ատէմ, սօնկ-
14 րա Հավվա խալգ օլունտու. Վէ Ատէմ ալտանմատը, անճագ գարը ալտանըփ
15 թէճավիւզա կիրիֆթար օլտու. Ամմա էտէպ իլէ իման վէ մուհապպէթ վէ գուտսիյէթտէ միւտավէմէթ էտտիքլէրի հալտէ, էվլատ թէվլիտիյլէ խէլաս պուլաճագ տըր.

ՊԱՊ 3

1 Շու քէլամ սատըգ տըր, եա'նի էյէր պիր քիմսէ էփիսգոփօսլըղա րաղըպ օ-

լուր իսէ, կիւզէլ պիր իշ արզուլընըր
2 օլուր. Իմտի վաճիպ տիր քի էփիսգո-
բոս գուսուրսըզ, վէ պիր զէվճէնին
զէվճի, վէ այըգ, ՚ագըլ, էհլի ՚ըրզ,
միհմաննիւվազ վէ թա՚լիմէ միւսթա՚իտ
3 օլա. Վէ շէրապա մէյյալ վէ եա վու-
րուճը [վէ գապիհ գազանճ թալիպի]
օլմայըպ, անճագ լաթիֆ, վէ նիզա՚ վէ
4 աջչէ սէվմէքտէն պէրի օլա. Քէմալ ի
վագար իլէ էվլատընը իթա՚աթտա
թութարագ՝ քէնտի խանէսինէ հիւսնի
5 նազարէթ էտէ. (Քէնտի խանէսինէ նա-
զարէթ էթմէյի պիլմէյէն քիմսէ Ալ-
լահըն քիլիսէսինի նա՞սըլ իտարէ էտէ
6 պիլիր.) Թէքէպպիւր էտիպ Շէյթանըն
մահքիւմիյէթինէ տիւշմէսի իչիւն
7 տինէ եէնի կէլմիշ օլմայա. Վէ սիթէ-
մէ վէ Շէյթանըն տուզաղընա տիւշմէմէ-
սի իչիւն վաճիպ տիր քի խարիճտէ օլան-
լարտան հիւսնի շէհատէթէ մազհար օլա.

8 Քէզալիք շամմասլար էհլի վագար
օլալար, վէ իքի սէօզլիւ, չօգ շէրապա
մէյյալ, գապիհ գազանճ թալիպի օլ-
9 մայարագ, իմանըն սըրրընը փաք զա-
10 միր իլէ հըֆզ էտէլէր. Պունլար տախի
էվվէլա թէճրիպէ օլունսունլար, պա՚-
տէհու գուսուրսըզ պուլունտուգլարը
թագտիրտէ շամմասլըղը իճրա էթսին-
11 լէր. Քէզալիք գարըլարը էհլի վագար
օլուպ՝ իֆթիրաճը օլմայարագ, այըգ
12 վէ հէր շէյտէ սատըգ օլալար. Շամմաս-
լար պիրէր զէվճէնին զէվճի օլուպ,
էվլատլարընա վէ քէնտի խանէլէրինէ
13 հիւսնի նազարէթ էտէլէր. Զիրա շամ-
մասլըղը էյիճէ իճրա էտէնլէր քէնտի-
լէրինէ էյի մէրթէպէ վէ Քրիստոս Յի-
սուսա օլան իմանտա չօգ ճէսարէթ
քէսպ էտէրլէր.

14 Թարաֆընա եագընտա կէլմէք իւ-
միտինտէ իքէն՝ սանա պու շէյլէրի եա-
15 զըյօրըմ. Թա քի թէ՚էխխիւր էթտի-
յիմ թագտիրտէ պէյթ Ուլլահտա՝ եա՚-
նի հայյ Ալլահըն քիլիսէսինտէ (քի հա-
գիգաթըն ՚ըմատը վէ էսասը տըր) նէ
սուրէթլէ հարէքէթ էթմէք վաճիպ ի-
16 տիյինի պիլէսին. Վէ թագվանըն սըրրը
պէօյիւք օլտուղու միւսէլլէմ տիր. Ալ-
լահ թէնտէ իզհար՝ վէ Ռուհ իլէ թաս-
տըգ օլունուպ, մէլա″իքէյէ կէօրիւն-
տիւ, վէ թա″իֆէլէր արասընտա վա՚զ
օլունուպ, տիւնեատա անա իման կէ-
թիրիլէրէք՝ ճէլալ իլէ ՚ուրուճ էյլէտի.

ՊԱՊ 4

1 Լաքին Ռուհ աշիքեարէ սէօյլէր քի՝
էզմինէի ախիրէտէ պա՚զը քիմսէլէր՝
զամիրլէրի տաղլանմըշ օլան եալանճը-
լարըն միւրա″իլիյի իլէ իմանտան իրթի-
2 տատ էտիպ՝ իզլալ էտիճի րուհլարա
վէ ճիննլէր թա՚լիմաթընա տիգգաթ է-
3 տէճէքլէր, Օլ եալանճըլար քի էվլէն-
մէքտէն մէն՚, վէ միւ″մինլէր վէ հագի-
գաթը պիլէնլէրին թէշէքքիւր իլէ ի-
թի՚մալի իչիւն՝ Ալլահըն խալգ էթտիյի
թա՚ամլարտան իճթինապ էթմէյի թէն-
4 պիհ էտէրլէր. Զիրա Ալլահըն հէր պիր
մախլուգը էյի տիր, վէ թէշէքքիւր ի-
լէ ալընտըղը թագտիրտէ րէտտ օլու-
5 նամազ. Հիչ պիր շէյ եօգ տըր. Զիրա
Ալլահըն քէլամը իլէ վէ տուա՚ա իլէ
6 թագտիս օլունուր. Պիրատէրլէրէ պու
շէյլէրի խըթար էթմէքլէ, իմանըն վէ
թապի՚ օլտուղըն էյի թա՚լիմին սէօզլէ-
րի իլէ փէրվէրտէ օլունուպ, Յիսուս
Քրիստոսըն էյի խատըմը օլուրսըն.
7 Ամմա գապիհ վէ գօճա գարը մասալ-
լարընտան իճթինապ էտիպ՝ քէնտինի
8 թագվայա իտման էյլէ. Զիրա թէն իտ-
մանը ազ շէյէ ֆա″իտէլի օլուպ՝ թագ-
վա իսէ հէր շէյէ ֆա″իտէլի տիր. չիւն-
քի անտէ շիմտիքի վէ կէլէճէք հայա-
9 թըն վա՚տը վար. Պու քէլամ սատըգ վէ
10 հէր վէճհլէ գապուլէ շայան տըր. Զիրա
պունա պինա″էն ճիւմլէ ատէմլէրին,
խուսուսա միւ″մինլէրին խէլասքեարը
օլան հայյ Ալլահա իւմիտ էթտիյիմիզ-
տէն՝ հէմ էմէք չէքէր վէ հէմ տէ
11 թահգիր օլունուրըզ. Պու շէյլէրի թէն-
պիհ վէ թա՚լիմ էյլէ.

12 Հիչ քիմսէ կէնճլիյինի թահգիր էթ-
մէսին. լաքին քէլամ վէ աթվար վէ
միւհապպէթ վէ [րուհ] վէ իման վէ ՚իֆ-
13 ֆէթտէ միւ″մինլէրէ էօրնէք օլ. Պէն

կելինճեյետէք՝ օգումագա վէ նասիհա-
14 թա վէ թա'լիմէ մուգայյէտ օլ. Սէնին
իւզէրինէ իխթիյարլարըն էլ գօմասըյ-
լէ փէյղամպէր իլհամ վասըթասըյլէ վէ-
րիլմիշ վէ սէնտէ պուլունան մէվհիպէյի
15 իհմալ էթմէ. Թէրագգի էթմէքլիկին
ճիւմլէյէ զահիր օլմագ իչիւն պու շէյ-
լէրի մուտալաա էյլէ, պու շէյլէրտէ
16 մէշղուլ օլ. Քէնտինէ վէ թա'լիմէ տիգ-
գաթ էյլէյիպ՝ անլէրտէ տէվամ էյլէ.
զիրա պունու էթմէքլէ՝ հէմ քէնտինի
հէմ տէ սէնի տինլէյէնլէրի խէլաս է-
տէճէքսին.

ՊԱՊ 5

1 Իխթիյարը թա'գիր էթմէ, ամմա փէ-
տէրէ կիպի, կէնճլէրէ պիրատէրլէրէ
2 կիպի նասիհաթ էյլէ. Իխթիյար գարը-
լարա վալիտէլէրէ կիպի, կէնճ գարը-
լարա հէմշիրէլէրէ կիպի՝ քէմալ ի 'իֆ-
3 ֆէթլէ նասիհաթ էյլէ. Տուլ գարըլարա,
հանի ֆիլ հագիգէ տուլ օլանլարա
4 իքրամ էյլէ. Վէ էյէր պիր տուլ գա-
րընըն էվլատը եա թօրունլարը վար
իսէ, էվվէլա անլէր քէնտի էհլի պէյթ-
լէրինէ հիւրմէթ կէօսթէրմէյի վէ վա-
լիտէյնլէրինէ մուքաֆաթ իֆասընը
էօյրէնսինլէր. զիրա պու խուսուս 'ինտ
5 Ալլահ էյի վէ մագպուլ տըր. Լագին
ֆիլ հագիգէ տուլ վէ եալընըզ գալ-
մըշ օլան գարը Ալլահա մութէվէքքիլ
օլուպ՝ կէճէ կիւնտիւզ տուա վէ նի-
6 յազա տէվամ էտէր. Ամմա էհլ ի զէվգ
օլան՝ հայաթտա իքէն էօլմիւշ տիր.
7 Իմտի գուսուրսըզ օլմալարը իչիւն պու
8 շէյլէրի թէմպիհ էյլէ. Ամմա էյէր պիր
քիմսէ թէ'ալլուգաթընը, խուսուսա
էհլ ի պէյթինի գայըրմազսա, իմանը
ինքեար էթմիշ օլուպ՝ գույր ի միւ'մին-
9 տէն պէթէր տիր. Տուլ գարը ալթ-
մըշ եաշընտան աշաղը օլմայարագ՝ պիր
զէվճին զէվճէսի պուլունմըշ օլուպ,
10 Ա'մալ ի հասանէ խուսուսընտա հիւսն ի
շէհատէթէ մազհար օլմուշ, մէսէլա էվ-
լատփէրվէր վէ միւսաֆիր գապուլ էթ-
միշ վէ մուգատտէսլէրին այագլարընը
եըգամըշ վէ մուզայագատա օլանլա-
րա իմտատ վէ հէր էյի 'ամէլտէ տէ-
վամ էթմիշ օլտըղը թագտիրտէ՝ գայտ
11 օլունսուն. Լագին կէնճ տուլլարը րէտտ
էյլէ, զիրա Քրիստոս խիլաֆէն՝ զէվ-
գէ թէսլիմ օլտուգլարընտա թէզէվվիւճ
12 էթմէք իսթէյիպ, էվվէլքի իմանը թէրք
էթթիքլէրի իչիւն հիւքմէ տուչար օ-
13 լուրլար. Վէ պունուն իլէ պէրապէր
էվլէրի տօլաշարագ թէմպէլ օլմագա ա-
լըշըրլար, վէ եալընըզ թէմպէլ տէյիլ,
անճագ կէվէզէ վէ աեխրիլէրին ումու-
րունտէ մէշղուլ օլարագ, նասազա շէյ-
14 լէրի սէօյլէրլէր. Իմտի իսթէրիմ քի
կէնճ օլանլար թէզվիճ օլունուպ վէ էվ-
լատ կէթիրիպ՝ խանէ իտարէսինէ մու-
գայյէտ օլարագ, մուխալիֆ օլանա սի-
թէմ իչիւն պիր ֆուրսաթ վէրմէսին-
15 լէր. Զիրա հալա պա'զըլարը սափըպ
16 Շէյթանա թապի՝ օլտուլար. Էյէր պիր
միւ'մին եա պիր միւ'մինէնին տուլլարը
վար իսէ՝ անլէրէ ի'անէ էյլէսին, վէ
քիլիսէյէ պար օլմասըն, թա քի ֆիլ
հագիգէ տուլ օլանլարա ի'անէ էտէ.
17 Մէ'մուրիյէթլէրինին հիւսն ի իճրա-
սընտա պուլունան իխթիյարլար, խու-
սուսա քէլամտա վէ թա'լիմտէ էմէք
չէքէնլէր իքի գաթ իքրամա լա'իգ 'ատտ
18 օլունսունլար. Զիրա Քիթապ՝ Խարման
տէօյէն էօքիւզիւն աղզընը պաղլամա-
յասըն, վէ Իշճի քէնտի իւճրէթինէ
միւսթահագգ տըր՝ տէյի պույուրուր.
19 Իքի եա իւչ շահիտ օլմատըգճա՝ իխթի-
յար 'ալէյհինտէ շիքեայէթ գապուլ
20 էթմէ. Գապահաթլըլարը ճիւմլէնին էօ-
նիւնտէ թա'գիր էյլէ, թա քի սա'իրլէր
21 տախի խավֆ էտէլէր. Ալլահըն վէ Ռապպ
Յիսուս Քրիստոսըն վէ միւնթէխապ մէ-
լա'իքէնին հուզուրընտա թէնպիհ էտէ-
րիմ քի՝ պիր շէյ խաթըր իչիւն էթմէ-
յէրէք, պու շէյլէրի պիղարազանէ հըֆզ
22 էտէսին. Պիր քիմսէնին իւզէրինէ 'ա-
ճէլէ իլէ էլ գօյմայըպ՝ ախէրլէրին կիւ-
նահլարընա միւշթէրիք օլմա. Քէնտի-
23 նի փաք սագլա. Արթըգ եալընըզ սու
իչմէյիպ՝ մի'տէն իչիւն վէ քէսրէթ իւզ-
րէ վուգու' պուլան զա'ֆլարըն իչիւն

24 պիր ազ շէրապ իսթիմալ էյլէ։ Պա'զը
ատէմլէրին կիւնահլարը զահիր օլուպ՝
էօնլէրինձէ հիւքմէ կիտէր, պա'զըլա-
25 րընըն իսէ արտլարընձա կէլիր։ Պէյզա-
լիք գո'զէլ էյի ամէլլէրի տախի
զահիր օլուր, անլէր թարզ օլմայանլարըն
իխթիֆասը ղայր ի միւմքին տիր։

ՊԱՊ 6

1 Պօյունտուրուղ ալթընտա պուլունան պիլ-
ճիւմլէ գուլլար քէնտի էֆէնտիլէրինի
ճիւմլէ իհթիրամէ միւսթահագ 'ատտ
էթսինլէր, թա քի Ալլահըն իսմինէ վէ
2 թա'լիմինէ քիւֆր օլունմայա։ Վէ միւ"-
մին էֆէնտիլէրի օլանլար պիրատէր օլ-
տուղլարը իչիւն անլէրէ թահգիր էթմէ-
սինլէր, անձագ միւ"մին վէ սէվկիլիւ
վէ էյիլիք էթմէյէ հիսսէտար օլտուղ-
լարը իչիւն՝ գուլլուգ էթսինլէր. պու
3 շէյլէրի թա'լիմ վէ նասիհաթ էյլէ։ Պիր
քիմսէ պաշգա տիւրլիւ թա'լիմ էտիպ
Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն քէլի-
մաթ ը սահիհէսինէ վէ թագվայա կէօ-
րէ օլան թա'լիմէ գա'իլ օլմազ իսէ,
4 O միւթէքէպպիր օլուպ, պիր շէյ
պիլմէյիպ՝ անձագ միւպահէսէ վէ մու'ա-
րազա ի քէլամ իլէ մա'լուլ օլմուշ տուր.
պունլարտան տախի հասէտ վէ նիզա'
5 վէ քիւֆիրլէր վէ սու ի զաննլար, վէ 'ագ-
լը ֆասիտ վէ հագիգաթտան պա'իտ
վէ թագվայը քեար զաննէտէն ատէմ-
լէրին պօշ միւպահէսէլէրի հասըլ օ-
լուր. Պու մագուլէ քիմսէլէրտէն իճ-
6 թինապ էյլէ։ Լաքին գանա'աթ իլէ օ-
7 լան թագվա պէօյիւք քեար տըր։ Զիրա
տիւնեայա պիր շէյ կէթիրմէտիք, վէ
աշիքեար պիր շէյ կէօթիւրէմէյէճէյիմիզ
8 [illegible] տըր։ Իմտի եյէճէյիմիզ վէ
էօրթիւնէճէյիմիզ վարըսէ, պուն-
9 լարա գանա'աթ էտէլիմ։ Ամմա զէն-
կին օլմագ գաստընտա պուլունանլար
իղվայա վէ թուզագա վէ չօգ էֆինի վէ
մուզըր շէհվէթլէրէ տիւշէրլէր՝ անլէր
տախի ատէմլէրի հէլաքէ վէ խասարա-
10 յէթէ ղարգ էտէրլէր։ Զիրա մալփէ-
րէսթլիք ճիւմլէ քէօթիւ շէյլէրին ա-
սլը օլուպ՝ պա'զը քիմսէլէր անա հարիս
օլմաղլէ իմանտան սափըպ չօգ էլէմլէ-
րէ միւպթէլա օլտուլար։
11 Լաքին, էյ Ալլահ ատէմի, սէն պու
շէյլէրտէն ֆիրար էտիպ՝ սալահ վէ թագ-
վա վէ իման վէ մուհապպէթ վէ սապր
12 վէ հիլմէ ճա'յ էթ։ Իմանըն էյի ճիհա-
տընտա ճահիտ օլ. չօգ շահիտլէր էօ-
նիւնտէ էյի իգրար վէրմիշ օլարագ,
տա'վէթ օլունտուղըն հայաթ ը էպէտի-
13 յէյի թութ։ Ճիւմլէյէ հայաթ վէրէն
Ալլահըն հուզուրընտա վէ Փոնթօսը
Փիլաթօսըն էօնիւնտէ էյի իգրարը շէ-
հատէթ էտէն Քրիստոս Յիսուսըն հու-
զուրընտա սանա թէնպիհ էտէրիմ քի՝
14 Պու էմրի Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստո-
սըն թէձէլլիսինէ տէկին լէքէսիզ վէ
15 գուսուրսըզ հըֆզ էտէսին. Պունու
տախի Միւպարէք վէ Գատիր ի վահիտ
վէ Մէլիք իւլ միւլուք վէ Ռապպ իւլ
16 էրպապ, Լայէմութ լըղա խալընըզ մա-
լիք, վէ թէգարրուպ օլունմազ նուր-
տա սաքին օլան Զաթ վագթ ը մախ-
սուսընտա իզհար էտէճէք տիր. ատէմ-
լէրին հիչ պիրի անը կէօրմէմիշ վէ կէօ-
րէմէզ. անա 'իզզէթ վէ գուտրէթ ի
էպէտիյէ օլսուն։ Ամին։
17 Պու տիւնեատա զէնկին օլանլարա
թէնպիհ էյլէ քի՝ միւթէքէպպիր օլմա-
յըպ, պագասըզ զէնկինլիյէ տէյիլ, ան-
ձագ թէմէթթիւ' իչիւն զըրվա իւզրէ
պիզէ հէր շէյի իհսան էտէն հայյ
18 Ալլահա թէվէքքիւլ էթսինլէր. Էյիլի-
էտէրէք ամալ ը հասէնէտէ զանի օ-
լուպ՝ ճէօմէրտ վէ էլի աչըգ օլսունլար.
19 Վէ հայաթ ը էպէտիյէյէ նայիլ օլմագ
իւզրէ, սոնրէթ իչիւն քէնտիլէրինէ էյի
թէմէլ թէհիյյէ էթսինլէր։
20 Էյ Թիմօթէօս, էմանէթի հըֆզ է-
տիպ՝ նաթաք վէ պօշ լաֆզլարտան
վէ քիզպէն 'իլմ թէսմիյէ օլունան շէ-
յին մու'արազալարընտան իճթինապ
21 էյլէ. Քի պունա պա'զը քիմսէլէր գա-
հիպ օլմաղլէ իմանտան սափըտըլար. Ի-
նայէթ սէնինլէ օլսուն։ Ամին։

ՓԱՎԼՈՍ ՌԷՍՈՒԼԸՆ
ԹԻՄՕԹԷՕՍԱ ԻՔԻՆՃԻ ՌԷՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

1 Քրիստոս Յիսուստա օլան հայաթըն
վա'տընա կէօրէ Ալլահըն իրատէթիյլէ
Յիսուս Քրիստոսըն ռէսուլը Փավլոս՝
2 սէվկիլիւ օղլում Թիմօթէօսա. Փէտէր
Ալլահ վէ Ռապպըմըզ Քրիստոս Յիսուս
թարաֆընտան սանա 'ինայէթ վէ մէրհամէթ
3 վէ սէլամէթ օլսուն։ Կէճէ կիւնտիւզ
տուալարըմտա սէնի պէր տէվամ
4 զիքր էտէրէք, վէ կէօզ եաշլարընը
խաթըրըմա թութարագ, փիւր
սիւրուր օլմագլըղըմ իչիւն, սէնի կէօրմէք
5 արզուսընտա պուլունուրում, Էվվէլա
պէօյիւք վալիտէն Լօիստէ վէ վալիտէն
Էվնիքէտէ սաքին օլուփ, սէնտէ
տախի պուլունտըղընա ի'թիմատ էթտիյիմ
օլ րի'ասըզ իմանը խաթըրըմա
կէթիրտիյիմտէ, էճտատըմտան էյրէնտիյիմ
կէօրէ զամիր ի փաք իլէ 'իպատէթ
էթտիյիմ Ալլահա շիւքիւր էտէրիմ։
6 Պու սէպէպտէն սանա իխթար էտէրիմ
քի՛ իւզէրինէ էլլէրիմին գօնմասըյլէ
սէնտէ օլան մէվհիպէ ի իլահիյէյի
7 թէշվիգ էտէսին։ Զիրա Ալլահ պիզէ
գօրգագլըգ րուհընը տէյիլ, անճագ
գուվվէթ վէ մուհապպէթ վէ թամ
8 'աքլ րուհընը վէրտի։ Պինա'էն 'ալէյհ
Ռապպըմըզըն շէհատէթինտէն վէ պէն
մահպուսունտան տօլայը ութանմա. Ֆագաթ
պէշարէթ իչիւն մէշագգաթտա
Ալլահըն գուվվէթինէ կէօրէ հիսսէտար
9 օլ. Օ պիզի խէլաս էտիփ՝ մուգատտէս
տա'վէթ իլէ տա'վէթ էյլէտի. պու տախի
'ամէլլէրիմիզէ կէօրէ տէյիլ, անճագ
քէնտիսինին թագտիրինէ կէօրէ վէ
էզմինէ ի էզէլիյէտէն Քրիստոս Յիսուստա
10 պիզէ իհսան օլունուփ, Շիմտի իսէ
էօլիւմիւ իպթալ էտիփ՝ պէշարէթին
վասըթասըյլէ հայաթը վէ լայէմութլըգ
զուհուրա կէթիրմիշ օլան Խէլասքեարըմըզ
Յիսուս Քրիստոսըն զուհուրըյլէ
պէյան օլունան 'ինայէթէ կէօրէ օլտու.
11 Պէն տախի պու պէշարէթին վա'իզի վէ
ռէսուլը վէ թա'իֆէլէրին մու'ալլիմի
12 նասպ օլունտում։ Պու սէպէպտէն պու
մէշագգաթլարը տախի չէքիյօրըմ. վէ
լաքին ութանմամ, զիրա քիմէ իման
էթտիյիմի պիլիրիմ, վէ էմանէթիմի օլ
կիւնէ գատար հըֆզա գատիր իտիյինէ
13 ի'թիմատ էտէրիմ։ Պէնտէն իշիթտիյին
քէլիմաթ ը սահիհէնին սուրէթ ի սալիյէսինի
Քրիստոս Յիսուստա օլան իման
վէ մուհապպէթ իլէ հըֆզ էյլէ։
14 Պիզտէ սաքին օլան Ռուհ իւլ Գուտուսըն
վասըթասըյլէ օլ էյի էմանէթի հըֆզ
15 էյլէ։ Ասիյատա օլանլարըն ճիւմլէսի,
Ֆիւգէլլօս վէ Հէրմօգինէս արալարընտա
օլարագ, պէնտէն եիւզ չէվիրտիքլէրի.
16 նի պիլիրսին։ Ռապպ Օնէսիֆօրօսըն
խանէսինէ մէրհամէթ էտէ. զիրա պէնի
չօգ տէֆ'ա միւսթէրիհ էյլէտի, վէ
17 զինճիրիմտէն ութանմայըփ՝ Պիլ'աքս
Ռօմայա վիւսուլինտէ պէնի չօգ ղայրէթլէ
18 արայըփ պուլտու. Ռապպ անա
օլ կիւնտէ Ռապպ թարաֆընտան մէրհամէթ
պուլմասընը իհսան էյլէյէ. վէ
Էֆէսուստա պանա նէ գատար խըզմէթ
էթտիյինի փէք էյի պիլիրսին.

ՊԱՊ 2

1 Իմտի սէն, էյ օղլում, Քրիստոս Յիսուստա
օլան 'ինայէթտէ քէսպ ի գուվվէթ
2 էյլէ, Չօգ շահիտլէրին հուզուրընտա
պէնտէն իշիթտիյին շէյլէրի սատըգ վէ
ղայրիլէրէ թա'լիմէ միւսթա'իտ օլան
3 ատէմլէրէ էմանէթ էյլէ։ Իմտի սէն Յիսուս
Քրիստոսըն էյի 'ասքէրի կիպի
4 մէշագգաթա թէհամմիւլ էյլէ։ 'Ասքէր-

լիք էտէն պիր քիմսէ սէր'ասքէրինի խօշնուտ էթմէք իչիւն, պու 'էօմրիւն
5 ումուրընա գարըշմազ· Վէ հէմ տախի էյէր պիր քիմսէ կիւրէշիրսէ, գանունճ իւզրէ կիւրէշմէյինճէ թաճ նա'իլ օլ-
6 մազ· Էմէք չէքէն չիֆթճի էվվէլա մահսուլաթտան հիսսէտար օլմագ կէրէք
7 տիր· Սէօյլէտիյիմ շէյլէրի անկլա· վէ Ռապպ սանա հէր շէյտէ ֆէհմ իհսան
8 էյլէսին· Պէշարէթիմէ կէօրէ Տաուտ նէսլինտէն օլարագ էմվաթտան իհեա օլունան Յիսուս Քրիստոսը թէզէքքիւր
9 էյլէ· Պէն տախի պու պէշարէթին եօլունտա միւճրիմ կիպի զինճիրլէնմէ օլունճայա գատար մէշագգաթ չէքէրիմ, ֆագաթ Ալլահըն քէլամը պաղլը տէյիլ
10 տիր· Պունուն իչիւն միւնթէխապլարըն ուղուրընա հէր շէյէ թէհամմիւլ էտէրիմ, թա քի անլէր տախի Քրիստոս Յիսուստա էպէտի 'իզզէթլէ օլան
11 խէլասա նա'իլ օլալար· Պու քէլամ սատըգ տըր քի՝ էյէր անըն իլէ պէրապէր էօլտիւք իսէ, պէրապէր տախի
12 եաշայաճաղըզ· Էյէր թէհամմիւլ էտէրսէք, պէրապէր տախի սալթանաթ էտէճէյիզ· Էյէր ինքեար էտէրսէք, օլ
13 տախի պիզի ինքեար էտէճէք տիր· Էյէր պիզ իման էթմէզսէք, օ սատըգ գալըր, քէնտի քէնտինի ինքեար էտէ-
14 մէզ· Պու խուսուսաթը իխթար էյլէ, վէ պիր շէյէ ֆա'իտէսի օլմայըպ, իշիտէնլէրին խարապընա սէպէպ օլան քէլամ մու'արազասընը էթմէմէլէրինի Ռապպըն հուզուրընտա թէնպիհ էյլէ·
15 Հագիգաթ քէլամընը տօղրու թաֆսիլ էտէրէք, քէնտինի Ալլահա մագպուլ, խէճիլ օլմազ պիր իշճի տէյիւ իզհար
16 էթմէյէ ճէհտ էյլէ· Ամմա նափաք վէ պաթըլ լաֆըրտան իճթինապ էյլէ, զիրա անլէր կիտէ կիտէ ֆըսգա սէպէպ
17 օլուր· Վէ անլէրին սէօզլէրի գանկրէնա կիպի եէր, քի Հիմէնայօս վէ Ֆիլիթօս
18 անլէրտէն օլուպ՝ Գըյամէթ հալա վուգու' պուլմուշ տըր՝ տէյէրէք հագիգաթտան սափըթլար, վէ պա'զը քիմ-
19 սէլէրին իմանընը իֆսատ էտէրլէր· Նիհէ Ալլահըն միւհքէմ էսասը գա'իմ օլուպ՝ միւհրիւ պու տըր քի՝ Ռապպ քէնտինինքիլէրի պիլիր· վէ Քրիստոսըն իսմինի զիքր էտէն հէր քիմսէ հագգ-
20 սըզլըգտան իճթինապ էյլէսին· Լաքին պէօյիւք պիր խանէտէ եալընըզ ալթուն վէ կիւմիւշ գապլար պուլունմայըպ՝ աղաճ վէ թօփրագտան տախի պուլունուր· պա'զըսը շէրէֆ, պա'զը-
21 սը իսէ շէրէֆսիզլիք իչիւն տիր· Իմտի էյէր պիր քիմսէ քէնտինի պու շէյլէրտէն փաքլէրսէ, շէրէֆ իչիւն վէ սահիպինին իսթի'մալինէ նաֆի' վէ մուգատտէս վէ հէր էյի իշէ հազըր պիր
22 գապ օլաճագ տըր· Սէն տախի կէնճլիք շէհվէթլէրինտէն ֆիրար էյլէ, լաքին փաք գալպտէն Ռապպա տու'ա էտէնլէր իլէ պէրապէր՝ սալահ վէ իման վէ մուհապպէթ վէ սէլամէթէ սա'յ
23 էյլէ· Ամմա սէֆիհանէ վէ նամա'գուլ միւճատէլէլէրտէն իճթինապ էյլէ· չիւնքի միւնազա'ա հուսուլա կէթիրտիյինի
24 պիլիրսին· Ռապպըն գուլու իսէ միւնազա'ա էթմէմէլի տիր, անճագ ճիւմլէյէ հալիմ վէ թա'լիմէ միւսթա'իտ վէ զուլ-
25 մէ սապըր, Մուգավէմէթ էտէնլէրէ հիլմլէ նասիհաթ էտիճի օլմագ կէրէք տիր· օլա քի հագիգաթը ֆէհմ էթմէք
26 իչիւն, Ալլահ անլէրէ թէվպէ վէրէ, վէ Շէյթանըն թարաֆընտան անըն իրատէթի իճրասը իչիւն էսիր թութուլմըշ օլանլար անըն տուզաղընտան այըլալար·

ՊԱՊ 3

1 Վէ մա'լիւմիւն օլա քի՝ ախիր կիւնլէրտէ ֆէնա վագըթլար կէլէճէք տիր·
2 Զիրա ատէմլէր քէնտի նէֆսինի սէվիճի, մալփէրէսթ, միւֆթէխիր, մաղրուր, քիւֆրպազ, վալիտէյնէ իթա-
3 'աթսըզ, նանքէօր, խայիս, Մէվէտտէթսիզ, միւսալէհէ գապուլ էթմէզ, իֆթիրաճը, զապթ ը նէֆս էթմէզ,
4 ազղըն, սալահը սէվմէզ, խա'ին, սէրփէրվա, միւթէքէպպիր վէ Ալլահը սէվմէքտէն զիյատէ զէվգ ու սէֆա սէվէր,
5 Տինտարլըգ սուրէթինի կէօսթէրիպ տէ գուվվէթինի ինքեար էտէր օլաճագլար

6 տըր. Պունլարտան իճթինապ էյլէ. Զիրա
խանէլերէ կիրիպ՝ կիւնահլար իլէ
եիւքլէնմիշ էնվա՛ի շէհվէթլերէ թապի՛
7 օլարագ, Տա՛իմա էօյրէնմէքտէ օլուպ՝
հագիգաթը պիլմէքլիյէ հիչ պիր
վագըթ կէլէմէյէն ճահիլ գարըլարը էսիր
էտէն քիմսէլէր պունլարտան տըր.
8 Ամմա Եաննիս վէ Եամպրիս Մուսայա
մուգավէմէթ էթտիքլէրի միսիլլիւ ,
պէօյլէճէ հագիգաթա մուգավէմէթ էտէր,
վէ 'ագըլլարը ֆասիտ վէ իման
խուսուսընտա մէրտուտ քիմսէլէր տիր.
9 Լաքին տահա իլէրի կիտմէյէճէքլէր
տիր. զիրա անլէրին 'ագըլսըզլըղը զահիր
օլուրտը միսիլլիւ , պունլարընքի
տախի ճիւմլէյէ զահիր օլաճագ տըր.
10 Ամմա սէն պէնիմ թա՛լիմիմ, էթվարըմ,
նիյէթիմ, իմանըմ, սապրըմ,
մուհապէթիմ, թէհամմիւլիւմի պիլիպ,
11 Վէ Անթաքիատա վէ Գօնեատա վէ
Լիւսդրատա պանա վագը՛ օլան թէ'ատտիլէրէ
վէ էլէմլէրէ, նէ սուրէթլէ թէ'ատտիլէր
չէքտիյիմէ վագըֆ օլտըն,
վէ Ռապպ պէնի ճիւմլէսինտէն խէլաս
12 էյլէտի. Վէ Քրիստոս Յիսուստա թագվա
իւզրէ իմրար ը 'էօմր էթմէք իստէյէնլէրին
ճիւմլէսի տախի թէ'ատտի
13 կէօրէճէք տիր: Լաքին շէրիր վէ միւզէվվիր
ատէմլէր, ալտատարագ վէ ալտանարագ,
կիթտիքճէ պէտթէր օլաճագ
14 տըր. Սէն իսէ էօյրէնտիյին վէ ի'թիգատ
էթտիյին շէյլէրտէ, քիմտէն
էօյրէնտիյինի պիլէրէք , սապիթ օլ.
15 Քիւթիւպ ի Մուգատտէսէյի տախի թըֆըլլըյէթտէն
պէրու պիլիրսին. վէ
պունլար սէնի Յիսուս Քրիստոստա օլան
իմանըն վասըթասըյլէ խէլաս իչիւն
16 'ալիմ էթմէյէ գատիր տիր. Պիւթիւն
Քիթապ իլհամ ը իլահի օլուպ՝ թա'լիմ
վէ թա'զիր վէ իսլահ իչիւն վէ սալահ
խուսուսընտա օլան թէ'տիպ իչիւն
17 ֆա՛իտէլի տիր. Թա քի Ալլահ ատէմի
քեամիլ վէ հէր էյի իշ իչիւն միւհէյյա
պուլունա.

ՊԱՊ 4

1 Իմտի պէն Ալլահըն՝ վէ քէնտի թէճէլլի
վէ մէլէքութընտէ տիրիլէրի վէ էօլիւլէրի
հիւքմ էտէճէք օլան Ռապպ
Յիսուս Քրիստոսըն հուզուրընտա թէնպիհ
2 էտէրիմ. Քէլամը վա'զ էյլէ, վագըթլը
վագըթսըզ իգտամ էյլէ, քէմալ ի
թէ'էննի վէ թա'լիմ իլէ թա'զիր
3 վէ թէքտիր վէ նասիհաթ էյլէ. Զիրա
վագըթ կէլիր քի թա'լիմ ի սահիհէ
թէհամմիւլ էթմէյիպ, անճագ գուլագլարը
կըճըշէրէք, քէնտի շէհվէթլէրինէ
կէօրէ քէնտիլէրի իչիւն մու'ալլիմլէր
4 ճէմ' էտէճէքլէր. Վէ գուլագլարընը
հագիգաթտան չէվիրիպ՝ մասալլարա
5 տէօնէճէքլէր տիր. Ամմա սէն հէր շէյտէ
ույանըգ տուր, մէշագգաթա թէհամմիւլ
էյլէ, միւպէշշիր իշինի իճրա
6 էյլէ, խըտմէթինի իթմամ էյլէ. Զիրա
պէն արթըգ գուրպան կիպի թագտիմ
օլունմագ իւզրէ օլուպ՝ ինթիգալիմին
7 վագթը կէլմիշ տիր. Էյի ճիհատը պիթիրտիմ,
սէֆէրի թէմամ էթտիմ՝ իմանը
8 հըֆզ էթտիմ. Արթըգ պէնիմ
իչիւն սալահ թաճը հազըր տըր. անը
օլ Հաքիմ ի 'ատիլ Ռապպ օլ կիւնտէ
պանա, վէ եալընըզ պանա տէյիլ, պէլքի
թէճէլլիսինի սէվէնլէրին ճիւմլէսինէ
տախի ի'թա էտէճէք տիր.
9 Եանըմա թէզ կէլմէյէ սա՛յ էյլէ.
10 Զիրա Տէմաս պու տիւնեայը սէվմէքլէ
պէնի թէրք էտիպ՝ Սէլանիյէ կիթտի.
Քրիսքէս Ղալաթիայա, վէ Թիթօս
11 Տալմաթիայա կիթտիլէր. Եալընըզ
Լուգա պուլունուր. Մարգօսը
ալըպ՝ քէնտին իլէ պէրապէր կէթիր.
զիրա խըտմէթ իչիւն պանա ֆա՛իտէլի
12 տիր. Վէ Թիխիգօսը Էֆէսուսա կէօնտէրտիմ.
13 Թրօատա Գարփօսըն եանընտա
պըրագտըղըմ եաղմուրլըգ իլէ
քիթապլարը, պախուսուս թիրշէլէրի,
14 կէլիրքէն կէթիր. Պագըրճը Իսքէնտէր
պանա չօգ քէօթիւլիւք էթթի.
Ռապպ անա 'ամէլլէրինէ կէօրէ միւճազաթ
15 էտէ. Անտան սէն տախի սագըն.
զիրա պիզիմ սէօզլէրիմիզէ զիյատէսիյլէ
16 մուգավէմէթ էթթի. Էվվէլքի ճէվապըմտա,
պէնիմ իլէ պէրապէր քիմսէ
տուրմայըպ ճիւմլէսի պէնի թէրք

էյլէտիլէր. (պու ՚ալէյհլէրինէ սայըլմասըն.)
17 Լագին Ռապպ եանըմտա տուրուպ պէնի գուվվէթլէնտիրտի, թա
քի պէնիմ վասըթամլէ վա՚զ թէմամէն
իֆա օլունուպ՝ ճիւմլէ թա՚իֆէլէր իշիտէ. պէն տախի արսլան աղզընտան
18 գուրթուլտում. Վէ Ռապպ պէնի հէր
պիր քէօթիւ իշտէն գուրթարըր՝ քէնտի սէմավի մէլէքիւթինէ սէլամէթլէ
նա՚իլ էտէճէք տիր. Անա էպէտա իւլ
ապատ համտ օլսուն. Ամին.
19 Փրիսգա իլէ Ագուիլասա վէ Օնէսիֆօրօսըն էհլ ի պէյթինէ սէլամ էյլէ.
20 Էրասթօս Գօրընթօստա գալտը՝ Թրօֆիմօսը տախի Մէլիթօստա խասթա
21 պըրագտըմ. Գըշտան էվվէլ կէլմէյէ սա՚յ
էյլէ. Էվպուլօս վէ Փուտիս վէ Լինօս
վէ Գլավտիա վէ ճիւմլէ պիրատէրլէր
22 սանա սէլամ էտէրլէր. Ռապպ Յիսուս
Քրիստոս ռուհըն իլէ պէրապէր օլա.
՚Ինայէթ սիզին իլէ օլսուն. Ամին.

* * *

ՓԱՎԼՕՍ ՌԷՍՈՒԼԸՆ
ԹԻԹՕՍԱ ՌԷՍԱԼԷՍԻ

* * *

ՊԱՊ 1

1 Փավլօս Ալլահըն գուլը, վէ քիզպտէն
միւնէզզէհ օլան Ալլահըն էզմինէ ի էզէլիյէտէն
2 վա՚տ էտիպ, Լագին Խէլասքեարըմըզ Ալլահըն էմրի իւզրէ, պանա
էմանէթ էյլէտիյի վա՚զ վասըթասըյլէ
վագթ ը մախսուսընտա՝ քէնտի
քէլամը իլէ իզհար էթտիյի հայաթ ը էպէտիյէ
3 իւմիտինէ, Ալլահըն
միւնթէխապլարընըն իմանը, վէ թագվայա
մութապըգ օլան հագիգաթը
պիլմէքլիք իւզրէ Յիսուս Քրիստոսըն
4 ռէսուլը օլարագ, Միւշթէրէք օլանըմըզ
իման հասէպինճէ էօզ օղլում Թիթօսա.
Փէտէր Ալլահ վէ Խէլասքեարըմըզ
Ռապպ Յիսուս Քրիստոս թարաֆընտան
սանա ՚ինայէթ, [ռահմէթ] վէ
սէլամէթ օլսուն.
5 Պու սէպէպտէն սէնի Կիրիթտէ պըրագտըմ,
թա քի էքսիք օլան շէյլէրի
թէրթիպ էտիպ՝ պէնիմ ըսմարլատըղըմ
կիպի հէր շէհրտէ իխթիյարլար թա՚յին
6 էտէսին. Պիր քիմսէ գուսուրսուզ, վէ
պիր զէվճէնին զէվճի, վէ ֆիւճիւրտէն
տօլայը թէշէքքի օլունմամըշ, վէ իթա՚աթսըզ
օլմայան միւ՚մին էվլատը
պուլունտուղը հալտէ՝ օնը թա՚յին էյլէ.
7 Զիրա վաճիպ տըր քի՝ էփիսգօփօս Ալլահըն
քէթխիւտասը կիպի գուսուրսըզ
օլա. խօտպին, ղազապնաք, շէրապա
մէյյալ, վուրուճը, գապիհ գազանճ
8 թալիպի տէյիլ, Անճագ միհմաննիւվազ
վէ էյիլիք սէվէն, վէ ՚ագիլ վէ սալիհ
9 վէ մուգատտէս վէ փէրհիզքեար, թա՚լիմէ
կէօրէ օլան սատըգ քէլամը գավի
թութար օլա. թա քի սահիհ թա՚լիմ
իլէ նասիհաթ վէրմէյէ վէ մուխալէֆէթ
էտէնլէրի թա՚զիր էթմէյէ մուգթէտիր
10 օլա. Զիրա նիճէ իթա՚աթսըզ,
լաֆզէն վէ իղլալ էտիճի քիմսէլէր,
խուսուսա էհլ ի խիթան օլանլար վար.
11 Պունլարըն աղըզլարընը գափամագ կէրէք
տիր. պունլար գապիհ գազանճ
սէպէպինտէն՝ ճա՚իզ օլմայան շէյլէրի
էօյրէտէրէք, պիւթիւն խանէլէր խարապ
12 էտէրլէր. Անլէրտէն պիրի, քէնտիլէրինին
սաըր փէյղամպէրի օլարագ,
Կիրիթլիլէր տա՚իմա եալանճը, քէօթիւ
13 ճանավար, էքիւլ տիր՝ տէտի. Պու շէհատէթ
հագգ տըր. պունա պինա՚էն
14 իմանլարը սահիհ օլուպ՝ Եէհուտի մա-

սալլարընա վէ հագգըտան սափան
ատէմլէրին թէնպիհլէրինէ տիգգաթ
էթմէմէլէրի իչիւն, անլէրի շիտտէթլէ
15 թա՚գիր էյլէ. Փաք քիմսէլէրէ հէր շէյ
փաք իսէ տէ, նափաք վէ ղայրի մու՚մինլէրէ
պիր շէյ փաք օլմատըղտան
պաշգա՝ հէմ ՚աքըլլարը վէ հէմ տէ
16 ղամիրլէրի նափաք օլմուշ տըր. Ալլահը
պիլիրիզ՝ տէյիւ իգրար էտէրլէր իսէ՝
անը ՚ամէլլէրիյլէ ինքեար էտէրլէր,
վէ մէքրուհ վէ իթա՚աթսըզ վէ
հէր էյի ամէլ իճրասընտա մէրտուտ
տըրլար.

ՊԱՊ 2

1 Սէն իսէ սահիհ թա՚լիմէ լա՛իգ օլան
2 շէյլէրի սէօյլէ. Իխթիյարլար այըգ, էհլ ի
վագար, ՚ագըլ, իման վէ մուհապպէթ
3 վէ սապրտա սէլիմ օլալար. Քէզալիք
իխթիյար գարըլար գուտսիյէթէ լա՛իգ
օլան հարէքէթտէ պուլունուպ՝ իֆթիրաճը
նախօշ չօգ շէրապա մուպթէլա
օլմայարագ, էյիլիք մու՚ալլիմէլէրի օլալար.
4 Թա քի Ալլահըն քէլամընա քիւֆր
օլունմամագ իչիւն, կէնճ գարըլարը
զէվճլէրինի վէ էվլատլարընը սէվմէք,
5 վէ ՚ագըլ, վէ ՚իֆֆէթլի, վէ խանէլէրինէ
մուգայյէտ, էհլ ի խայր, քէնտի
զէվճլէրինէ մութի՝ օլմագ խուսուսընտա
6 թէրպիյէ էտէլէր. Քէզալիք նէվճիվանլարա
՚ագըլ օլմալարը իչիւն նասիհաթ
7 վէր. Վէ հէր խուսուստա քէնտինի
էյի ՚ամէլլէրտէ էօրնէք վէ թա՚լիմտէ
խուլուս վէ վագար վէ սահիհ
վէ էօզիւրսիւզ քէլամ իպրազ էյլէ.
8 Թա քի մուխալէֆէթ էտէն՝ հագգընըզտա
սէօյլէյէճէք պիր քէօթիւ շէյ
9 պուլամայարագ մահճուպ օլա. Գուլլարա
նասիհաթ էյլէ քի քէնտի էֆէնտիլէրինէ
մութի՝ օլարագ հէր շէյտէ
10 անլէրի խօշնուտ էտէլէր. Շէյլէ քի
գարշը սէօյլէմէյիպ վէ սըրգաթ էթմէյիպ,
անճագ հէր վէճհլէ սատագաթ ը
քեամիլէ կէօսթէրմէլէրիյլէ Խէլասքեարըմըզ
Ալլահըն թա՚լիմինի հէր շէյտէ
11 թէզյին էտէլէր. Զիրա Ալլահըն պա՚իս ի
խէլաս օլան ՚ինայէթի ճիւմլէ ատէմլէրէ
12 զահիր օլուպ՝ Պիզէ վէ տիւնեա
շէհվէթլէրինի րէտտ էթմէքլիյիմիզ, վէ
պու տիւնեատա ՚ագըլանէ վէ սալիհանէ
վէ թագվա իւզրէ եաշամագլըղըմըզ,
13 Վէ օլ մուպարէք ումիտէ վէ ՚ազիմ
Ալլահըն, վէ պիզի հէր տիւրլիւ ՚իսեանտան
խէլաս էթմէք, վէ քէնտինէ էյի
՚ամէլլէրէ ղայրէթքէշ վէ խաս գավմ
թէտարիք էթմէք իւզրէ, քէնտինի պիզիմ
14 իչիւն վէրէն Խէլասքեարըմըզ Յիսուս
Քրիստոսըն ճէլալինին թէճէլլիսինէ
մունթազըր օլմագլըղըմըզ իչիւն
15 պիզի թէրպիյէ էտէր. Պու շէյլէրի
սէօյլէյիպ նասիհաթ էյլէ, վէ քէմալ ի
թէ՛քիտ իլէ թա՚գիր էյլէ. քիմսէ սէնի
թահգիր էթմէսին.

ՊԱՊ 3

1 Անլէրէ իխթար էյլէ քի՝ սալթանաթ
վէ հիւքիւմէթլէրէ թապի՝ օլուպ իթա՚աթ
էթսինլէր, վէ հէր էյի իշէ հազըր
2 պուլունսունլար. Քիմսէյէ սէպպ
էթմէյէլէր, էհլ ի նիզա՝ օլմայըպ լաթիֆ
օլալար, ճիւմլէ ատէմլէրէ քէմալ ի
3 հիլմ կէօսթէրէլէր. Զիրա պիր վագըթ
պիզ տախի ՚ագըլսըզ, իթա՚աթսըզ վէ
զէլալէթտէ իտիք, վէ էնվա՝ ի շէհվէթ
վէ զէվգլէրէ էսիր օլուպ՝ շէրր վէ հասէտտէ
եաշար իտիք. մէքրուհ իտիք,
վէ պիրի պիրիմիզէ պուղզ էտէր իտիք.
4 Լաքին Խէլասքեարըմըզ Ալլահըն լութֆը
վէ ինսանա օլան մուհապպէթի
5 զահիր օլտըղը զէման, իճրա էթտիյիմիզ
սալահ ՚ամէլլէրինտէն օլմայարագ,
անճագ քէնտի մէրհամէթինէ կէօրէ,
6 վէլատէթ ի սանիյէ եըգանմասը, վէ
Յիսուս Քրիստոսըն վասըթասըյլէ իւզէրիմիզէ
ղընա իլէ սէօքիւլիւյիւ Ռուհ
իւլ Գուտսըն թէճտիտիյլէ պիզի խէլաս
7 էյլէտի. Թա քի անըն ՚ինայէթիյլէ թէպրիր
օլունարագ, հայաթ ը էպէտիյէ ու-
8 միտի մուճիպինճէ վարիսլէր օլալըմ. Պու
քէլամ սատըգ տըր, վէ իսթէրիմ քի
Ալլահա իման էտէնլէր էյի ՚ամէլլէր իճրասընա
մուգայյէտ պուլունմալարը ի-

չիւն, պու շէյլէրի սապիթ էտէսին․ էյի վէ ատէմլէրէ ֆա՛իտէլի շէյլէր պունլարտըր․
9 Ամմա սէֆիհանէ միւպահէսէլէրտէն վէ նէսէպ սիլսիլէլէրինտէն վէ նիզա՛լար վէ շէրի՛աթ միւճատէլէլէրինտէն իճթինապ էյլէ․ զիրա անլէր
10 ֆա՛իտէսիզ վէ պաթըլ տըր․ Էհլ ի պիտ՛աթ օլան պիր ատէմտէն, պիրինճի վէ իքինճի նասիհաթտան սօնրա,
11 իճթինապ էյլէ․ Զիրա պիլիրսին քի պու մաքուլէ քիմսէ զէլալէթէ տիւշմիւշ օլուպ՝ քէնտիսինտէն մահքիւմ օլարագ կիւնահ իշլէր․
12 Արթիմասը եախօտ Թիխիգօսը սանա կէօնտէրտիյիմ զէման, Նիգօփօլիսէ եանըմա կէլմէյէ ղայրէթ էյլէ, զիրա օրատա գըշը կէչիրմէյէ գարար վէրտիմ․
13 Էրպապը շէրի՛աթտան օլան Զինասը վէ Ափօլլօսը պիր իհթիյաճլարը օլմայարագ, իհթիմամլէ եօլա չըգար․
14 Վէ պիզիմքիլէր տախի մէյվէսիզ պուլունմամագ իւզրէ հէվա՛իճի զարուրիյէ իչիւն էյի ա՛մէլլէրտէ մէշղուլ օլմագը օյրէնսինլէր․
15 Պէնիմ իլէ պէրապէր օլանլարըն ճիւմլէսի սանա սէլամ էտէրլէր․ Պիզի իմանտա սէվէնլէրէ սէլամ էյլէ․ ՚Ինայէթ ճիւմլէնիզ իլէ օլսուն․ Ամին․

ՓԱՎՂՈՍ ՌԷՍՈՒԼԸՆ

ՓԻԼԻՄՕՆԱ ՌԻՍԱԼԷՍԻ

1 ՔՐԻՍՏՈՍ Յիսուս իչիւն մահպուս Փավլօս վէ Թիմօթէօս պիրատէր՝ սէվկիլիւմիւզ վէ էմէքտաշըմըզ Փիլիմօնա,
2 Վէ սէվկիլիւ Ափֆիյա, վէ սիլահտաշըմըզ Արխիփփօս վէ սէնին խանէնտէ պուլունան քիլիսէյէ․
3 Սիզէ Փէտէրիմիզ Ալլահ վէ Ռապպ Յիսուս Քրիստոս թարաֆընտան ՚ինայէթ վէ սէլամէթ օլսուն․
4 Սէնին Ռապպ Յիսուսա վէ ճիւմլէ մուգատտէսլէրէ օլան մուհապպէթինի
5 վէ իմանընը իշիտիր իքէն՝ Տա՛իմա Ալլահըմա շիւքր էտէրէք, տու՛ալարըմ-
6 տա զիքր էտէրիմ քի՝ իմանընըն միւշարէքէթի Քրիստոս Յիսուս իչիւն սիզտէ օլան հէր էյիլիյի պիլմէքլիքլէ ՚ա-
7 միլ օլա․ Զիրա, էյ պիրատէր, մուգատտէսլէրին գալպլէրի սէնին վասըթասըլէ միւսթէրիհ օլտուղընտան, սէնին մուհապպէթինտէն տօլայը չօգ մէսէր-
8 րէթ վէ թէսէլլիմիզ վար․ Պու էճլտէն լա՛իգ օլանը սանա էմր էթմէյէ Քրիստոստա չօգ ճէսարէթիմ վար իսէ տէ,
9 Եինէ պէն պու մագուլէ պիր քիմսէ, եա՛նի իխթիյար Փավլօս վէ շիմտի իսէ Յիսուս Քրիստոս իչիւն մահպուս օլարագ, մուհապպէթէ պինա՛էն րէճա
10 էթմէյի թէրճիհ էտէրիմ․ Մահպուսիյէթիմտէ թէվլիտ էյլէտիյիմ օղլըմ Օնէսիմօս իչիւն սանա րէճա էտէրիմ․
11 Մէրգումըն պիր վագըթ սանա ֆա՛իտէսի եօգ իտի իսէ տէ, շիմտի սանա վէ հէմ տէ պանա ֆա՛իտէլի օլարագ,
12 անը կէրի կէօնտէրտիմ․ Իմտի սէն անը պէնիմ ճիյէրիմ կիպի գապուլ էյ-
13 լէ․ Պէշարէթ իչիւն օլան մահպուսիյէթտէ՝ պանա սէնին եէրինտէ խըզմէթ էթմէք իւզրէ, պէն անը եանըմտա ալը գօյմագ իսթէտիմ իտի տէ,
14 Սէնին րըզան օլմատըղընտան պիր շէյ եափմագ իսթէմէտիմ, թա քի էյիլիյին խայրըն զարուրի օլմայըպ՝ րըզա իլէ օլա․

15 Զիրա պէլքի պիր միւտտէթ այրըլմասը պունուն իչին, հա'նի արթըգ գուլ 16 կիպի տէյիլ՝ Անճագ գուլտան ֆա'իգ օլարագ, խուսուսա պանա վէ նէ գատար զիյատէ սանա հէմ թէնտէ հէմ տախի Ռապպտա սէվկիլիւ պիր պիրատէր կիպի անը իլէլ էպէտ գապուլ 17 էթմիշ օլասըն․ Իմտի էյէր պէնի շէրիք 'ատտ էտէր իսէն, անը պէնիմ կիպի 18 գապուլ էյլէ․ Վէ էյէր սանա պիր հագգսըզլըգ էթմիշ եախօտ պօրճը վար 19 իսէ, անը պանա մահսուպ էյլէ․ Պէն Փավլօս քէնտի էլիմ իլէ եազտըմ․ պէն էտա էտէրիմ․ սանա զաթըն իչին 20 պա'նա պօրճլու սըն՝ տէմէյէյիմ․ Պէլի, էյ պիրատէր, Ռապպտա սէնտէն ֆա'իտէմէնտ օլայըմ, գալպիմի Քրիստոստա 21 միւսթէրիհ էյլէ․ Սէնին իթա'աթընա ի'թիմատ իլէ, տէտիյիմտէն զիյատէ տախի էտէճէյինի պիլէրէք սանա եազ22տըմ․ Հէմ տախի պանա պիր գօնագ հազըրլա, զիրա սիզին տուա'լարընըզ վասըթասըյլէ սիզէ պաղըշլանաճաղըմը 23 ումարըմ․ Քրիստոս Յիսուստա հապս 24 րէֆիգիմ օլան Էփաֆրաս, վէ էմէքտաշլարըմ Մարգօս վէ Արիսթարխօս վէ Տէմաս վէ Լուգա սանա սէլամ է25տէրլէր․ Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսուն նիմէթի րուհընըզ իլէ օլսուն․ Ամին․

ՓԱՎԼՕՍ ՌԷՍՈՒԼԸՆ
'ԻՊՐԱՆԻԼԷՐԷ ՌԷՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

1 Ալլահ գէտիմտէն ի գատիմտէ, նիչէ գըթ'ալար վէ նիչէ թարզլարտա, փէյղամպէրլէր վասըթասըյլէ էճտատա սէօյլէմիշ օլարագ, պու ախըր կիւնլէրտէ տախի 2 հէր շէյէ վարիս նասպ էյլէտիյի՝ 'ալէմլէրի տախի վասըթասըյլէ խալգ էյլէ3տիյի Օղլու իլէ պիզէ սէօյլէտի․ Պու տախի անըն ճէլալինին զիյասը վէ ճէվհէրինին րէսմ ի զաթիսի օլուպ՝ ճէմի'ի մէվճուտաթը քէնտի գուտրէթինին քէլամըյլէ մուգայէտ էտէրէք, քէնտիսի վասըթասըյլէ կիւնահլարըմըզը թաթհիրի թէտարիքինի էթտիքտէն սոնկրա, 'ալի մագամլէրտէ 'ազամէթին սա4ղընտա ճիւլուս էտիպ, Վարիս օլտըղը իսմ մէլա'իքէ իսմինտէն նէ գատար էֆզալ իսէ, քէնտի տախի օլ գատար 5 ա'լա օլտու․ Զիրա մէլէքլէրին հա՞նկըսընա պիր զէման տէմիշ տիր քի՝ Սէն Օղլում սըն, պէն սէնի պու կիւն թէվլիտ էյլէտիմ․ վէ տախի՝ Պէն անա Փէտէր օլաճաղըմ, օլ տախի պանա Օ6ղուլ օլաճագ տըր․ Վէ տախի իլք Օղլու տիւնեայա իտխալ էթտիյի վագըթ տէր քի՝ Վէ Ալլահըն ճիւմլէ մէլա'իքէսի ա7նա սէճտէ էթսինլէր․ Վէ մէլէքլէր հագգընտա պույուրուր քի՝ Քէնտի մէլա'իքէսինի րուհ՝ վէ խատէմէսինի ա8թէշ 'ալէվի էտէր․ Լաքին Օղլա՝ Եա Ալլահ, սէնին թախթըն էպէտ իւլ ապատ տըր, սէնին մէլէքիւթիւնիւն 'ա9սասը իսթիգամէթ 'ասասը տըր․ Սալահը սէվտին ֆըսգտան իքրահ էթտին․ պու սէպէպտէն, Եա Ալլահ, Ալլահըն սէնի շէրիքլէրինտէն զիյատէ շատլըգ 10 եաղը իլէ մէսհ էյլէտի․ Հէմ, Եա Ռապպ, իպթիտատէ զէմինին թէմէլինի սէն գուրտըն, վէ սէմավաթ էլլէրինին իշի

11 տիր· Պունլար զէվալ պուլուր, ամմա
սէն պագի սին· Ճիւմլէսի լիպաս կիպի
էսքիյիպ, անլէրի գաֆթան կիպի տիւրէճէքսին,
վէ թէղայյուր էտէճէքլէր
12 տիր· Լաքին սէն հէման օ զաթ սըն·
սէնէլէրին տախի նիհայէթ պուլմազ
13 տէյիւ պույուրուր· Վէ մէլէքլէրին
հա՞նկըսընա պիր զէման՝ Պէնիմ տիւշմէնլէրինի
այագլարընըն ալթընա պասամագ
գօյունճայատէք, սէն սաղըմտա
14 օթուր՝ տէմիշ տիր· Անլէրին ճիւմլէսի՝
խէլասա վարիս օլաճագ քիմսէլէրէ
խըտմէթ իչիւն, իրսալ օլունան
խատիմ րուհլար տէյիլլէ՞ր մի։

ՊԱՊ 2

1 Պու սէպէպտէն՝ իշիթտիյիմիզ շէյլէրի
պիր վէճհլէ ֆէվթ էթմէմէքլիյիմիզ իչիւն
անլէրէ տահա զիյատէ տիգգաթ
2 էթմէլիյիզ· Զիրա էյէր մէլա՛իքէ վասըթասըյլէ
սէօյլէնիլէն քէլամ սապիթ
օլուպ, հէր պիր թէճավիւզ վէ իթա'աթսըզլըգ
ճէզա ի սէզասընը պուլտու
3 իսէ, Իպթիտա Րապպըն վասըթասըյլէ
պույուրուլուպ՝ իշիտէնլէր թարաֆըն-
4 տան պիզէ թաստըգ օլունարագ, Ալլահ
տախի քէնտի իրատէթինէ կէօրէ
'ալամէթլէր, վէ միւ'ճիզէլէր, վէ էնվա'ի
գուվվէթ, վէ Րուհ իւլ Գուտուսըն
մէվհիպէլէրի իլէ շէհատէթ էյլէտիյի
պէօյլէ 'ազիմ խէլասը իհմալ էթտիյիմիզ
թագտիրտէ, պիզ նա՞սըլ նէճաթ
պուլաճաղըզ·

5 Զիրա հագգընտա սէօյլէտիյիմիզ շու
կէլէճէք 'ալէմի մէլա՛իքէ հիւքմիւ ալ-
6 թընա գօմատը· Ամմա պիր զաթ պիր
եէրտէ շէհատէթ էտիպ՝ Ինսան նէ՞ տիր
քի անը զիքր էտէսին, եախօտ ինսան
օղլու նէ՞ տիր քի անը զիյարէթ էտէ-
7 սին· Անը մէլա՛իքէտէն պիր ազ էտնա
գըլըպ՝ ճէլալ ու 'իզզէթ իլէ թէթվիճ
էյլէտին, վէ անը սէնին էլլէրինին իշլէ-
8 րի իւզէրինէ նասպ էթտին· Ճիւմլէ
մէվճուտաթը անըն այագլարը ալթընա
գօտըն՝ տէտի· Չիւնքի ճիւմլէ մէվճուտաթը
անըն հիւքմիւ ալթընա գօնտուրմասըյլէ,
հիւքմիւ ալթընա գօնուլմամըշ
պիր շէյ պըրագմատը· Շիմտի իսէ
տահա ճիւմլէ մէվճուտաթը անըն հիւք-
9 միւ ալթընտա կէօրմէյօրըզ· Լաքին
մէլա՛իքէտէն պիր ազ էտնա գըլընմըշ
Յիսուսը Ալլահըն 'ինայէթիյլէ ճիւմլէ
իչիւն էօլիւմ թաթմագ իւզրէ, էլէմ ի
մէվթ սէպէպինտէն, ճէլալ ու 'իզզէթ
իլէ թէթվիճ օլունմըշ կէօրիւյօրըզ·
10 Զիրա հէր շէյ քէնտի իչիւն վէ հէր շէյ
քէնտի եէտիյլէ օլանա, չօգ օղուլլար
ճէլալէ կէթիրտիյինտէ, անլէրին խէլասընըն
Րէ՛իսինի էլէմլէր վասըթասըյլէ
քէմալէ իսալ էթմէք լա՛իգ իտի·
11 Զիրա կէրէք թագտիս էտէն՝ կէրէք
թագտիս օլունանլարըն ճիւմլէսի պիր
զաթտան տըր· Պու սէպէպտէն անլէրէ
պիրատէր տէմէյէ հիճապ էթմէյիպ,
12 տէր քի՝ Սէնին իսմինի պիրատէրլէրիմէ
խապար էտիպ՝ քիլիսէնին օրթա-
13 սընտա սանա թէսպիհ էտէճէյիմ· Վէ
եինէ՝ Պէն անա թէվէքքիւլ էտէճէյիմ·
վէ եինէ՝ Իշթէ պէն, վէ Ալլահըն
14 պանա վէրտիյի էվլատ· Իմտի էվլատ
թէնտէն վէ գանտան միւշթէրիք պուլունտըգլարընտան,
քէնտիսի տախի
պի'այնիհի հէման պու շէյլէրէ հիսսէտար
օլտու, թա քի էօլիւմ վասըթասըյլէ
էօլիւմիւն գուվվէթինէ մալիք օլանը՝
եա՛նի Շէյթանը իպթալ էտիպ,
15 Պիւթիւն 'էօմրլէրինտէ էօլիւմ գօրգուսը
սէպէպիյլէ գուլլըղա միւպթէլա
16 օլանլարը ազատ էտէ· Զիրա մէլա՛իքէյէ
ասլա տէսթկիր օլմայըպ, անճագ Նէսլ ի
17 Ապրահամա տէսթկիր օլուր· Պու էճլէտէն
գավմըն կիւնահլարընա քէֆարէթ
էթմէք իչիւն, Ալլահա միւթա'ալլիգ
շէյլէրտէ քէնտիսի րահիմ վէ սատըգ
քահին ի ա'զամ օլմագ իւզրէ, հէր
շէյտէ պիրատէրլէրինէ միւշապիհ օլմագ
18 լազըմ կէլտի· Զիրա քէնտիսի թէճրիպէյէ
տիւչար օլարագ, էլէմ չէքմիշ
օլտուղընտան՝ թէճրիպէ չէքմէքտէ օլանլարա
եարտըմ էթմէյէ գատիր տիր։

ՊԱՊ 3

1 Պինա՛էն 'ալէյհ, էյ սէմավի տա'վէթին

հիսսէտարլարը օլան մուգատտէս պի-
րատէրլէր, իգրարըմըզըն Րէսուլը վէ
Քէահինի ի ա'զամը Քրիստոս Յիսուսա
2 նազար էտինիզ. Օլ քի քէնտինի նասպ
էտէնէ, Մուսա անըն պիւթիւն խանէ-
սինտէ սատըգ պուլունտուղու կիպի սա-
3 տըգ տըր. Զիրա խանէյի պինա էտէնին
խանէտէն նէ գատար զիյատէ իհթիրա-
մը վար իսէ, պու զաթ Մուսատան օլ
գատար զիյատէ 'իզզէթէ լա'իգ 'ատտ
4 օլունտու. Զիրա հէր խանէ պիր քիմ-
սէ թարաֆընտան պինա օլունուր. լա-
քին հէր շէյի պինա էտէն Ալլահ տըր.
5 Վէ Մուսա անըն պիւթիւն խանէսին-
տէ, սէօյլէնիլէճէք շէյլէրէ շէհատէթ
իչիւն խըտմէթքեար մագամընտա սա-
տըգ պուլունտու իսէ տէ, Քրիստոս Օ-
ղուլ սըֆաթըյլէ քէնտի խանէսի իւ-
6 զէրինտէ սատըգ տըր. Վէ ճէսարէթի
վէ իւմիտին իֆթիխարընը նիհայէթէ
գատար գավի թութարըզըսա հալտէ,
անըն խանէսի պիզ իզ.

7 Պու էճլտէն Րուհ իւլ Գուտուսըն սէօյ-
լէտիյի իւզրէ, Էյէր պու կիւն անըն սէ-
8 սինի իշիտիրսէնիզ, Պէրրիյէտէ թէճ-
րիպէ կիւնիւնտէ Ալլահը իղզապ էթ-
տիքլէրինտէ օլտուղու կիպի, գալպլէրի-
9 նիզի փէքլէնտիրմէյինիզ. Օրատա էճ-
տատընըզ պէնի թէճրիպէ վէ իմթիհան
էյլէյիպ, էֆ'ալըմը գըրգ սէնէ կէօր-
10 տիւլէր. Պու էճլտէն օլ նէսլտէն պի-
զար օլարագ, տէտիմ քի' Տա'իմա
գալպլէրինտէ զէլալէթէ տիւշէրլէր,
11 Թարիգլէրիմի տախի պիլմէտիլէր. Հաթ-
թա ղազապըմտա' Րահաթըմա կիրմէ-
12 յէճէքլէր' տէյիւ եէմին էթտիմ. Պա-
գընըզ, էյ պիրատէրլէր, քի սիզտէն
պիրինտէ հայյ Ալլահտան իրթիտատ
էթմէքտէ իմանսըզ վէ քէօթիւ գալպ
13 պուլունմասըն. Անճագ սիզտէն պիրի
կիւնահըն իղլալըյլէ փէքլէնմէմէսի ի-
չիւն' Պու կիւն տէնիլտիքճէ, հէր կիւն
14 պիրի պիրինիզէ նասիհաթ էտինիզ. Զի-
րա պէտա"էթ ի ի'թիմատըմըզը նիհայէթէ
տէկին մըհքէմ թութարըզըսա թադ-
տիրտէ' Քրիստոսըն շէրիքլէրի օլմուշ
15 օլուրուզ. Նիթէքիմ' Պու կիւն էյէր ա-
նըն սէսինի իշիտիրսէնիզ, իղզապ
էթտիքլէրինտէ օլտուղու կիպի, գալպ-
16 լէրինիզի փէքլէնտիրմէյինիզ. Զիրա
պա'զըլարը իշիթմիշ օլարագ իղզապ
էթտիլէր, լաքին պունլար Մուսանըն
վասըթասըյլէ Մըսըրտան խուրուճ է-
17 տէնլէրին ճիւմլէսի տէյիլ իտի. Վէ գըրգ
սէնէ քիմլէրտէ՞ն պիզար օլտու. կիւ-
նահ էտիպ' ճէսէտլէրի պէրրիյէտէ տիւ-
18 շէնլէրտէն տէյի՞լ մի իտի. Վէ քէնտի
րահաթընա կիրմէյէճէքլէր տէյիւ, ի-
թա'աթ էթմէյէնլէրտէն ղայրի քիմլէ-
19 րի՞ն հագգընտա եէմին էթտի. Վէ կէօ-
րիյօրըզ քի' իմանսըզլըգ սէպէպինտէն
կիրէմէտիլէր.

ՊԱՊ 4

1 Իմտի խավֆ էտէլիմ, օլմայա քի ա-
նըն րահաթընա կիրմէյէ վա'տ պագի
գալմըշ իքէն, սիզտէն պիրի մահրում
2 գալմըշ պուլունա. Զիրա անլէրէ օլտու-
ղու կիպի' պէշարէթ պիզէ տախի
թէպշիր օլունտու, լաքին իշիթտիքլէ-
րի քէլամ իշիտէնլէրտէ իման իլէ իմ-
թիզաճ էթմէտիյինտէն, անլէրէ ֆա"ի-
3 տէ էթմէտի. Զիրա պիզ քի իման էթ-
միշ իզ, րահաթա կիրէրիզ, Նիթէքիմ'
Րահաթըմա կիրմէյէճէքլէր տիր' տէյէ-
րէք, ղազապըմտա եէմին էթտիմ' տէ-
յիւ պույուրմըշ տըր. վաքը'ա տիւն-
եանըն թէ'սիսինտէն պէրի' իշլէր խի-
4 թամ պուլմուշ իտի. Զիրա պիր եէր-
տէ եէտինճի կիւն հագգընտա պէօյլէ
սէօյլէտի, Եա'նի' Վէ եէտինճի կիւնտէ
Ալլահ քէնտինին ճիւմլէ իշլէրինտէն
5 իսթիրահաթ էթտի. Վէ թէքրար պու-
րատա' Րահաթըմա կիրմէյէճէքլէր տիր'
6 տէր. Իմտի պա'զըլարըն անա կիրմէլէ-
րի էմր ի միւսպէթ օլուպ' մուգատ-
տէմա քէնտիլէրինէ պէշարէթ թէպշիր
օլունանլար իմանսըզլըգտան տօլայը
7 կիրմէտիքլէրի էճլտէն, թէքրար պիր
կիւն թա'յին էտիպ' պու գատար վա-
գըթտան սօնրա Տաւուտըն վասըթա-
սըյլէ' Պու կիւն տէյօր, Նիթէքիմ' Պու
կիւն էյէր անըն սէսինի իշիտիրսէ-

նիզ, գալպլէրինիզի փէքլէնտիրմէյինիզ՝
8 տէնիլմիշ տիր. Զիրա էյէր Եէշու՛ անլէրի
րահաթա եէթիշտիրմիշ օլսայտը,
պունտան սօնկրա ղայրը պիր կիւն հագգընտա
9 սէօյլէմէզ իտի. Իմտի Ալլահըն
գավմը իչիւն պիր *րահաթ պագի
10 տիր. Զիրա Ալլահ քէնտի իշլէրինտէն
իսթիրահաթ էյլէտիյի կիպի, անըն
րահաթընա կիրէն տախի քէնտի իշլէրինտէն
11 իսթիրահաթ էթմիշ տիր. Իմտի
օլ րահաթա կիրմէյէ ճէհտ էտէլիմ,
օլմայա քի պիր քիմսէ հէման օլ իմանսըզլըղըն
12 նիւմունէսի իւզրէ տիւշէ. Զիրա
Ալլահըն քէլամը հայ վէ միւ"էսսիր
տիր, վէ հէր իքի աղըզլը գըլըճտան
քէսքին տիր, վէ ճան իլէ րուհ վէ օյնագլար
իլէ իլիքլէրին թագսիմինէ գատար
նաֆիզ տըր, վէ գալպին էֆքեար վէ
13 նիյէթլէրինի թէմյիզ էտէր. Վէ անըն
հուզուրընտա զահիր օլմայան պիր մախլուգ
եօգ տըր, ֆագաթ հէր շէյ պիզիմ
հիսապ վէրէճէյիմիզ Զաթըն նազարընտա
'իւրեան վէ աչըգ տըր.
14 Իմտի պիզիմ սէմավաթա կէչմիշ
պէօյիւք քեահին ի ա'զամըմըզ Իպնուլլահ
Յիսուս վար իքէն, իգրարը գավի
15 թութալըմ. Զիրա քեահին ի ա'զամըմըզ
զա'ֆլարըմըզա հէմտէրտ օլմաղա
ղայր ի միւգթէտիր տէյիլ տիր, անճագ
կիւնահտան պէրի օլարագ՝ հէր խուսուստա
պիզիմ կիպի թէճրիպէ օլունմուշ տըր.
16 Պունա պինա"էն մէրհամէթէ նա"իլ օլմագ,
վէ վագթընտա իմտատ իչիւն
'ինայէթ պուլմագ իւզրէ, 'ինայէթին
թախթընա ճէսարէթլէ թէգարրուպ էտէլիմ.

ՊԱՊ 5

1 Զիրա հէր քեահին ի ա'զամ ինսանլարտան
ալընարագ, կիւնահլար իչիւն
թագտիմէ վէ զէպիհէլէր թագտիմ էթմէք
իւզրէ, Ալլահա միւթա'ալլիգ ումուրտա
ինսանլար իչիւն թա'յին օլունուր.
2 Վէ ճէհալէթ վէ զէլալէթտէ օլանլարա
շէֆգաթլը օլմաղա գատիր օլուր.
չիւնքի քէնտիսի տախի զա'ֆ իլէ
3 իհաթէ օլունմուշ տըր. Վէ պու սէպէպտէն
գավմ իչիւն էթտիյի կիպի,
քէնտիսի իչիւն տախի կիւնահլարտան
տօլայը գուրպան թագտիմ էթմէսի
4 վաճիպ տիր. Վէ պու շէրէֆի պիր քիմսէ
քէնտիլիյինտէն ալմազ, անճագ Ալլահ
թարաֆընտան Հարուն կիպի տա'վէթ
5 օլունան ալըր. Քէզալիք Քրիստոս
տախի քեահին ի ա'զամ օլմագ
'իզզէթինի քէնտի քէնտինէ ալմատը,
անճագ՝ Սէն Օղլըմ սըն, պէն սէնի պու
կիւն թէվլիտ էյլէտիմ՝ տէյէն անա 'իզզէթ
6 վէրտի. Նիթէքիմ ղայրը պիր եէրտէ
տախի՝ Սէն Մէլքիսէտէգ թէրթիպի
իւզրէ իլ էլ էպէտ քեահին սին՝
7 տէյիւ պույուրուր. Օլ տախի ճէսէտտէ
պուլունտուղու զէման, քէնտինի օլիւմտէն
խէլաս էթմէյէ գատիր օլանա
'ազիմ ֆէրեատ վէ կէօզ եաշլարըյլէ
նիյազ վէ րէճալար 'արզ էտիպ՝ թագվասը
սէպէպինտէն միւսթէճապ օլարագ,
8 Հէր նէ գատար Օղուլ պուլունտու
իսէ տէ, չէքտիյի էլէմլէրտէն իթա'աթ
9 էօյրէնտի. Վէ քէմալէ վասըլ
օլմասըյլէ քէնտինէ իթա'աթ էտէնլէրին
ճիւմլէսի իչիւն էպէտի խէլաս սէպէպ
10 օլտու. Վէ Ալլահ թարաֆընտան
Մէլքիսէտէգ թէրթիպի իւզրէ քեահին
11 ի ա'զամ թէսմիյէ օլունտու. Պունուն
հագգընտա տախի սէօյլէյէճէք
չօգ սէօզիւմիւզ վար իսէ տէ, գուլագլարընըզ
աղըրլաշմըշ օլտուղընտան թէֆսիրի
12 միւշքիլ տիր. Զիրա վագթա նազարէն
միւ'ալլիմ օլմանըզ լազըմ իքէն,
պիր քիմսէնին սիզէ Ալլահըն քէլամլարընըն
պէտա"էթ ի էրքեանը նէ օլտուղունու
թէքրար թա'լիմ էթմէսինէ միւհթաճ
սընըզ. վէ գուվվէթլի թա'ամա
տէյիլ, անճագ սիւթէ միւհթաճ օլանլար
13 օլտունըզ. Զիրա հէր սիւտ էմէն՝
չօճուգ օլտուղու իչիւն սալահ քէլամը
14 հագգընտա պիխապէր տիր. Ամմա
գուվվէթլի թա'ամ՝ հասսէլէրի 'ատէթ
սէպէպինտէն էյի վէ քէօթիւյիւ թէմյիզ
էթմէյէ թա'լիմ օլունմուշ օլան
քեամիլլէրէ մախսուս տըր.

---

*Եուն. սէպթ րահաթը

ՊԱՊ 6

1 Պու էճլտէն Քրիստոս հագգընտա օլան
մէպատի ի քէլամտան սարֆ ը նազար էտիպ՝ քէմալէ տօղրու իլէրիլէյէլիմ · վէ
թէքրար էօլիւ 'ամէլլէրտէն թէվպէ,
2 վէ Ալլահա իման, վէ վաֆթիզլէր թա'լիմի, վէ էլլէր գօյմասը, վէ գըյամէթ
իւլ էմվաթ, վէ հիւքմ ի էպէտիտէն
3 թէմէլ պըրագմայալըմ։ Վէ Ալլահ իզն
4 վէրիրսէ, պունու էտէճէյիզ։ Զիրա պիր
քէրրէ նուրա նա'իլ օլանլար վէ սէմավի 'աթիյէյի թատանլար վէ Րուհ իւլ
5 Գուտտուս հիսսէտար օլանլար, Վէ Ալլահըն էյի քէլամընը վէ կէլէճէք 'ալէմին
6 գուվվէթլէրինի թաթմըշ օլանլար՝ իրթիտատ էթտիքլէրի թագտիրտէ, պէ
թէքրար թէվպէ իչիւն թէճտիտ օլունմալարը գայր ի միւմքին տիր · չիւնքի
քէնտիլէրինէ Իպնուլլահը թէքրար
սալպ էտիպ՝ րիւսվայ ը 'ալէմ էտէրլէր։
7 Զիրա թօփրագ չօգ տէֆ'ա իւզէրինէ
կէլէն եաղմուրը իչիպ՝ քիմլէր իչիւն
թիմար օլունուրսա, անլէրէ ֆա'իտէլի
նէպաթաթ հասըլ կէթիրտիյինտէ՝
Ալլահ թարաֆընտան պէրէքէթէ նա'իլ
8 օլուր։ Ամմա տիքէն վէ չալըլար հասըլ կէթիրէն մէրտուտ վէ լա'նէթէ
եագըն օլուպ՝ 'ագըպէթի եանմագլըգ
9 տըր։ Լաքին, էյ սէվկիլիլէրիմ, պէօյլէ
սէօյլէր իսէք տէ, սիզին հագգընըզտա
տահա խայըրլը վէ միւնճիր ի խէլաս օլան
10 շէյլէրէ ի'թիմատըմըզ վար։ Զիրա Ալլահ 'ատալէթսիզ տէյիլ տիր քի էմէյինիզի վէ մուգատտէսլէրէ էթտիյինիզ
վէ էթմէքտէ պուլունտուղունըզ խըտմէթլէ իսմինէ կէօսթէրտիյինիզ մուհապպէթի ունուտա։
11 Ամմա թէքասիւլ էթմէյիպ՝ իման
վէ սապր վասըթասըյլէ վա'տլարա վարիս օլանլարա մուգթէտի օլմանըզ ի-
12 չիւն, Սիզին հէր պիրինիզ իւմիտին իսթիքմալի խուսուսընտա նիհայէթէ տէկին հէման պու ճէհտի իպրազ էթմէ-
13 նիզի արզու էտէրիզ։ Զիրա Ալլահ Ապրահամա վա'տ էթտիյինտէ, հագգը իչիւն եէմին էտէճէք քէնտինտէն պիւյիւք պիր զաթ պուլունմատըղընտան,
քէնտի զաթը հագգը իչիւն եէմին է-
14 տիպ, Հագիգաթէն սէնի զիյատէսիյլէ
պէրէքէթլէյէճէյիմ, վէ սէնի զիյատէ-
15 սիյլէ թէքսիր էտէճէյիմ տէտի։ Օլ
տախի պու վէճհիլէ սապր էթտիքտէն
16 սօնրա վա'տա նա'իլ օլտու։ Զիրա ատէմլէր քէնտիլէրտէն պիւյիւյիւն հագգը իչիւն եէմին էտէրլէր, վէ 'ինատլէրինէ իսպաթ իչիւն հէր միւնազա'ա-
17 նըն նիհայէթի եէմին տիր։ Պու ճիհէթլէ Ալլահ վա'տըն վարիսլէրինէ քէնտի
թէտպիրինին թէղայյիւրիւ գայր ի
միւմքին իտիյինի տահա զիյատէ կէօսթէրմէք միւրատընտա օլարագ, պիր
18 եէմին 'իլավէ էյլէտի, Թա քի անլէրտէ
Ալլահըն քիզպ էթմէսի մուհալ օլան՝
թէղայյիւր էթմէզ իքի շէյին վասըթասըյլէ պիզ, էօնիւմիւզտէ վազ' օլունան
իւմիտէ նա'իլ օլմագ իչիւն իլթիճա էտէնլէր գավի թէսէլլիյէ մալիք օլալըմ։
19 Պու իւմիտի տախի ճանըմըզա միւհքէմ
վէ սապիթ լէնկէր մագամընտա թութարըզ · օլ տախի փէրտէնին իչ թա-
20 րաֆընա, Եա'նի Յիսուս Մէլքիսէտէգ
թէրթիպի իւզրէ իլ էլ էպէտ քեահինի
ա'զամ օլարագ, պիզիմ իչիւն միւրշիտ
օլմագ իւզրէ կիրտիյի մահալլէ կիրէր։

ՊԱՊ 7

1 Զիրա պու Մէլքիսէտէգ Սալիմ մէլիքի
օլուպ՝ Ալլահ ը միւթա'ալըն քեահինի
օլարագ, Ապրահամը, մէլիքլէրին գաթլինտէն 'ավտէթ էտէր իքէն, իսթիգպալ էտիպ անա խայր տու'ա էյլէտի։
2 Ապրահամ տախի անա քեաֆֆէ ի էշեատան 'ուշր վէրտի · անըն էվվէլէն
թէրճէմէսի էվվէլա մէլիք ի սատագաթ՝
վէ սանի'էն մէլիք ի սէլամէթ մա'նասընտա՝ մէլիք ի Սալիմ տախի օլարագ,
3 Պապասըզ վէ անասըզ, վէ նէսէպսիզ,
վէ կիւնլէրինին իպթիտասը վէ 'էօմրիւնիւն նիհայէթի օլմայըպ՝ անճագ
Իպնուլլահա միւշապիհ օլարագ, 'ալ էտ
տէվամ քեահին գալըր։
4 Վէ պագընըզ, պու նէ գատար պիւ-

յիւք պիր քիմսէ իտի քի՝ անա րէ՛իս
իւլ ապա օլան Ապրահամ տախի ղա-
5 նայիմէտէն 'իւշր վէրտի։ Վէ պէնի Լա-
վիտէն օլարաք, քէհանէթի ալանլարա
գավմտան՝ եա՛նի քէնտի գարտաշլա-
րընտան հէր նէ գատար անլէր Ապրա-
համըն սուլպընտան չըգմըշլէր իսէ տէ,
շէրի՛աթ մուճիպինճէ 'իւշր ալմագա
6 թէնպիհ վար իտի։ Ամմա նըսպէթլէրըն
նէսլինտէն օլմայան քիմսէ Ապրահամ-
տան 'իւշր ալտը վէ վա՛տլէրէ մալիք օ-
7 լանը խայր տուա էյլէտի։ Վէ պի-
լա իխթիլաֆ խայր տու՛ա վէրիճինտէն
քիւչիւյէ օլուր։
8 Վէ պուրատա էօլէճէք ատէմլէր 'իւշր
ալըր, ամմա օրատա հայաթտա օլտու-
9 ղունա շէհատէթ օլունան ալըր։ Վէ
'իւշր ալան Լավի տախի Ապրահամ վա-
սըթասըյլէ 'իւշր վէրտի՝ տէնիլէպիլիր
10 տիր։ Զիրա Մէլքիսետէք՝ փէտէրինի
իսթիգպալ էթտիյի վագըթ, քէնտիսի
տահա անըն սուլպընտա իտի։
11 Իմտի էյէր քէհանէթ ի Լավիյէ վասը-
թասըյլէ քէմալ օլսա իտի (չիւնքի
պունա 'ալէյհի գավմա շէրի՛աթ տախի
վէրիլմիշ իտի), նէ հաճէթ Հարուն թէր-
թիպինճէ տէյիլ տէ՝ Մէլքիսետէք
թէրթիպինճէ տիյէր պիր քէհանինին
12 զուհուր էթմէսինէ լազըմ իտի։ Չիւն-
քի քէհանէթ թէպտիլ օլունտուղը թագ-
տիրտէ, պիլ իգթիզա շէրի՛աթըն թէպ-
13 տիլի տախի լազըմ օլուր։ Զիրա՝ հագ-
գընտա պու նէսնէլէր սէօյ-
լէնէն զաթ՝ հիչ պիր քիմսէնին մէզ-
պահա մուլազէմէթ էթմէմիշ օլտուղը
14 պաշգա պիր սըպթտան տըր։ Չիւնքի
Ռապպիմիզին Եէհուտատան նէշ'էթ էթ-
տիյի վազըհ տըր. պու սըպթ հագգըն-
տա իսէ Մուսա քէհանէթ խուսուսըն-
15 տէն պիր շէյ սէօյլէմէմիշտիր։ Վէ Մէլքի-
սետէքին մուշապէհէթինճէ օլարաք, էմ-
րի ճիսմանիյէթտէն 'իպարէթ օլան շէրի՛աթա
16 կէօրէ տէյիլ, Անճագ զէվալ պուլմազ
հայաթըն գուվվէթինէ կէօրէ օլան ղայ-
րը պիր քէհանին զուհուր էթմէսի հալ-
17 տէ, տահա զիյատէ աշիքեար տըր։ Զի-
րա՝ Սէն Մէլքիսետէք թէրթիպինճէ
րէ իլ էլ էպէտ քէհանին սին՝ տէյիւ շէ-
18 հատէթ էտէր։ Զիրա շէրի՛աթ հիչ պիր
շէյի թէքմիլ էթմէմէսիյլէ սէպգաթ է-
տէն էմր զա՛իֆ վէ ֆա՛իտէսիզ օլու-
19 ղունտան՝ լաղվ օլունուպ, Անըն եէրի-
նէ էֆզալ պիր իւմիտ տախիլ օլտու.
պունուն վասըթասըյլէ Ալլահա թէ-
գարրուպ էտէրիզ։
20 Վէ եէմին օլմագսըզըն քէհանէթ օլ-
21 մատըղը ճիհէթլէ, (Զիրա անլէր պի-
լա եէմին, լաքին պու իսէ եէմին ի-
լէ օլուպ՝ քէնտիսինէ Ռապպ՝ Սէն Մէ-
լքիսետէք թէրթիպի իւզրէ իլ էլ է-
պէտ քէհանին սին՝ տէյիւ եէմին էթտի,
վէ փէշիման օլմազ՝ տէյէնին թարա-
22 ֆընտան քէհանին նասպ օլունտու,) Յի-
սուս օլ գատար էֆզալ պիր 'ահտըն
քէֆիլի օլտու։
23 Վէ անլէրին պագի գալմալարընա էօ-
լիւմ մանի՛ օլտուղընտան, քէհանին նասպ
24 օլունմիշլար չօգ իտի։ Պու իսէ իլ էլ
էպէտ պագի օլտուղը սէպէպտէն ինթի-
գալ էթմէզ քէհանէթէ մալիք տիր։
25 Պունուն իչիւն անըն վասըթասըյլէ Ալլա-
համա թէգարրուպ էտէնլէրի քամիլէն
խէլաս էթմէյէ գատիր տիր.
չիւնքի անլէր իչիւն շէֆա՛աթ էթմէյէ
տա՛իմա հայաթտա տըր։
26 Զիրա պու միսիլլիւ՝ եա՛նի մուգատ-
տէս, պիկիւնահ վէ լէքէսիզ վէ կիւ-
նահքեարլարտան մութէֆէրրիգ, վէ
27 կէօքլէրտէն մուրթէֆի՛, Վէ օլ քէհէնէ-
ի 'ուզմա կիպի էվվէլա քէնտի խաթիէլէրինին, սօ-
նրա գավմըն կիւնահլարը իչիւն հէր
կիւն գուրպանլար թագտիմ էթմէյէ
իհթիյաճը օլմայան քէհանին ի ա'զամ
պիզէ մունասիպ իտի. Զիրա քէնտինի
թագտիմ էթմէքլէ պունու պիր տէֆ'ա-
28 տա իճրա էյլէտի. Զիրա շէրի՛աթ զա'-
ֆա մուպթէլա օլան ատէմլէրի քէհէ-
նէ՛ի 'ուզմա, լաքին շէրի՛աթտան սօնկ-
րա օլան եէմին քէլամը իլ էլ էպէտ
մուքէմմէլ օլան Օղլու նասպ էտէր։

ՊԱՊ 8

1 Վէ սէօյլէտիյիմիզ շէյլէրին խիւլասա-

ըր պու տըր քի սէմավաթտա 'ազամէթ
թախթընըն սաղընտա օթուրան պէօյլէ
պիր քեահինի ի ա'զամըմըզ վար տըր.
2 Պու տախի մագտիսին, վէ ինսանըն
տէյիլ, անճագ Ռապպըն գուրտըղը հագիգի
3 մէսքէնին խատիմի տըր. Զիրա
հէր քեահինի ա'զամ թագտիմէլէր իլէ
գուրպանլար թագտիմ էթմէք իչիւն
նասպ օլունտըղընտան, պունուն տախի
թագտիմ էտէճէք պիր շէյի օլմասը
4 լազըմ կէլիր. Զիրա էյէր եէր իւզէրինտէ
օլսա իտի, շէրի'աթ մուճիպինճէ
թագտիմէլէրի թագտիմ էտէն
քեահինլէր պուլունտուղճա քեահին օլմազ
5 իտի. (Անլէր իսէ սէմավաթի շէյլէրին
նիւմունէ վէ զըլլընա կէօրէ խըտմէթ
էտէրլէր. նիթէքիմ Մուսայա
մէսքէնի ինշա էտէճէյի վագըթ վահի
օլունտու, զիրա անա՝ Պագ, ճիւմլէսինի
սանա տաղտա կէօսթէրիլէն րէսմէ
6 կէօրէ եափասըն՝ տէտի.) Լաքին շիմտի
նէ գատար էֆզալ վա'տլար իլէ
սապիթ գըլընմըշ օլան էֆզալ պիր 'ահտըն
միյանճըսը օլմուշ իսէ, օլ գատար
ա'լա պիր մէ'մուրիյէթէ նա'իլ օլտու.
7 Զիրա էյէր օլ էվվէլքինի գուսուրսըզ
օլսայտը, իքինճիսի իչիւն մահալ ա-
8 րանըլմազ իտի. Զիւնքի անլէրէ 'իթապ
իլէ տէր քի՝ Իշթէ պէյթ ի Իսրայէլ իլէ
վէ պէյթ ի Եէհուտա իլէ 'ահտ ը ճէտիտ
'ագտ էտէճէյիմ կիւնլէր կէլիր՝
9 տէյիւ Ռապպ պույուրուր. Պու տախի
անլէրի Մըսըր տիյարընտան չըգարմագ
իչիւն էճտատլարընըն էլլէրինտէն եափըշտըղըմ
կիւնտէ անլէր իլէ էթտիյիմ
'ահտ կիպի օլմայաճագ տըր. զիւնքի
անլէր 'ահտըմտա տէվամ էթմէտիլէր,
պէն տախի անլէրտէն գաթ'ի նազար
10 էթտիմ՝ տէյիւ Ռապպ պույուրուր. Զիրա
օլ կիւնլէրտէն սօնկրա, պէյթ Իսրայէլ
իլէ 'ագտ էտէճէյիմ 'ահտ պու
տըր, Եա'նի շէրի'աթըմը զիհնլէրինէ
գօյուպ՝ գալպլէրի իւզէրինէ եազաճաղըմ,
վէ պէն անլէրէ Ալլահ օլաճաղըմ,
անլէր տախի պանա գավմ օլաճագ տըր.
11 Վէ հիչ քէս քէնտի գօնշըսընա, վէ
հէր քէս քէնտի գարնտաշընա՝ Ռապպը
պիլ՝ տէյէրէք թա'լիմ էթմէյէճէք տիր.
զիրա քիւչիւք, պէօյիւք, անլէրին
12 ճիւմլէսի պէնի պիլէճէք տիր. Զիրա
հագգըզլըգլարընա ղաֆուր օլաճաղըմ,
վէ անլէրին կիւնահլարըյլէ ֆըսգլարընը
արթըգ խաթըրըմա կէթիրմէյէճէյիմ՝
տէյիւ Ռապպ պույուրուր.
13 Ճէտիտ տէմէսիյլէ էվվէլքինի 'աթիգ
գըլմըշ, վէ 'աթիգ վէ փիր օլանըն զէվալը
եագըն տըր.

ՊԱՊ 9

1 Իմտի օլ էվվէլքի 'ահտըն ֆէրա'իզ ի
'իպատէթ վէ զէմինի մագտիսի վար ի-
2 տի. Զիրա պիրինճի մէսքէն ինշա օլունուպ՝
պունտա շէմ'տան վէ սոֆրա վէ
հուզուր էքմէքլէրի պուլունարագ,
3 պունա Գուտս թէսմիյէ օլունուր. Վէ
իքինճի փէրտէնին արտընտա, Գուտս
իւլ ագտաս թէսմիյէ օլունան մէսքէն
4 պուլունուպ՝ Անտէ ալթուն պուխուրտան
վէ հէր թարաֆը ալթուն գափլը
թապութ իւլ 'ահտ վար իտի. պունտա
տախի մէննի հավի օլան ալթուն
տէսթի, վէ Հարունըն ֆիլիզլէնմիշ օլան
'ասասը վէ 'ահտըն լէվհալարը պու-
5 լունուր իտի. Վէ իւսթիւնտէ քէֆարէթկեահը
կէօլկէ էտէն ճէլիլ քէրուպիլէր
վար իտի. պու շէյլէրին հագգընտա
իսէ շիմտի թաֆսիլէն սէօյլէմէք
հաճէթ տէյիլ տիր.
6 Վէ պունլար պէօյլէ թէրթիպ օլունմըշ
իքէն, խըտմէթլէրինի իֆա էթմէք
իւզրէ քեահինլէր հէր զէման պիրինճի
7 մէսքէնէ կիրէրլէր իտի. Ֆագաթ իքինճիսինէ
սէնէտէ պիր քէրրէ եալընըզ
քեահին ի ա'զամ կիրէր. ամմա գան
կէօթիւրմէյէրէք կիրմէզ իտի. վէ օլ
գանը տախի քէնտի իչիւն վէ գավմըն
խաթալարը իչիւն թագտիմ էտէր իտի.
8 Ռուհ իւլ Գուտս պու վէճհլէ պէյան էտէր
քի՝ էվվէլքի մէսքէն տուրդուգճա,
մագտիսին եօլը տահա իզհար օլունմամըշ
9 տըր. Պու տախի օլ զէմանը իչիւն
պիր միսալ իտի. զիւնքի անտէ 'իպատէթ
էյլէյէնի գալպճէ քէմալէ [illegible]

էթմէյէ գատիր օլմայան թագտիմլէր վէ զէպիհէլէր թագտիմ օլունուր քի,
10 Վէ պունլար եալընըզ մէ"քիւլաթ վէ մէշրուպաթ վէ թիւրլիւ թիւրլիւ եըգանմալար վէ թէնէ մութա'ալլիգ ահքեամա տա"իր ըսլահ վագթը օլունճայա գատար օլան այինլէրտէն 'իպարէթ
11 տիր. Ամմա կէլէճէք նի'մէթլէրին քեահին ի ա'զամը օլան Քրիսթոս զուհուր էտիփ՝ էլ իլէ եափըլմամըշ ա'զամ վէ էքմէլ՝ եա'նի պու խըլգաթտան օլմա-
12 յան մէսքէնտէն կէչէրէք, Էրքէճլէր վէ պուզաղըլար գանը իլէ տէյիլ, անճագ քէնտի գանը իլէ ֆիտյէ ի էպէտիյէ թէտարիք էտիփ՝ մուգատտէսէ պիր քէ-
13 րէ տախիլ օլտու. Զիրա էյէր պուղալար վէ էրքէճլէր գանը վէ տանա քիւլիւ նաբաք օլանլար իւզէրինէ սէրփիլինճէ, թէնին փաքլըղը ճիհէթիյլէ թագ-
14 տիս էտէրսէ, Ռուհի Էզէլի վասըթասըյլէ քէնտինի [illegible] օլարագ Ալլահա թագտիմ էթմիշ օլան Քրիսթոսըն գանը՝ զամիրինիզի [illegible] օլան Ալլահա 'իպատէթ էթմէնիզ իչիւն, էօլիւ 'ամէլլէրտէն նէ գատար զիյատէ փաքլէյէճէք տիր.
15 Պու սէպէպտէն եէնի ահտըն միյանճըսը տըր, թա քի էվվէլքի 'ահտըն հէնկեամընտա օլան թէճավիւզաթըն ֆիտյէսի իչիւն էօլիւմ վուգու' պուլմըշ օլարագ, տա'վէթ օլունանլար էպէտի միրասըն վա'տինի նայիլ օ-
16 լալար. Զիրա վասիյէթ պուլունտուղու եէրտէ, վասիյէթ էտէնին էօլիւմիւնիւն
17 վուգու'ը լազըմ տըր. Վասիյէթ էտէն սաղ գալտըգճա [illegible] հիւքմիւ օլմատըղընտան՝ վասիյէթ մէյյիթ իւզէ-
18 րինէ սապիթ տիր. Պու սէպէպտէն էվվէլքի տախի գան գըլմատըղըն
19 թէսիս օլունմատը. Զիրա Մուսա պիւթիւն գավմա շէրի'աթը մուճիպինճէ ճիւմլէ էմիրլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, պուղաղըլարըն վէ էրքէճլէրին գանընը ալըփ՝ սու իլէ վէ գըրմըզը եափաղը իլէ վէ զուֆա օթը իլէ հէմ քէթապ ի քիթապը վէ հէմ [illegible] ճիւմլէ գավմա
20 սէրփիփ, Պու Ալլահըն սիզէ էմր էթ-
21 տիյի 'ահտըն գանը տըր՝ տէտի. Պէ[illegible] օլ գանտան մէսքէնէ վէ պիլճիւմլէ 'իպատէթ էտէվաթընա սէրփ-
22 տի. Վէ շէրի'աթ մուճիպինճէ ազքի հէր շէյ գան վասըթասըյլէ փաքլէնիր, վէ գան տէօքիւլմէյինճէ մաղֆիրէթ օլմազ.
23 Իմտի սէմավաթտա պուլունան նէսնէլէրին նիւմունէլէրինին պունլար վասըթասըյլէ, ֆագաթ սէմավի նէսնէլէրին պունլարտան էֆզալ զէպիհէլէր ի-
24 լէ փաքլէնմէսի լազըմ էտէր. Զիրա Քրիսթոս էլ իլէ եափըլմըշ օլուփ՝ հագիգինին շէքլի օլան մագտիսէ տէյիլ, անճագ շիմտի պիզիմ իչիւն Ալլահըն հուզուրունա քէնտինի իզհար էթմէք
25 իչիւն, սամայէ կիրտի. Լաքին քեահին ի ա'զամըն հէր սէնէ ախէրին գանըյլէ մագտիսէ կիրտիյի կիպի, պունուն քէնտի քէնտինի չօգ տէֆ'ա թագ-
26 տիմ էթմէսի իչիւն տէյիլ. Չիւնքի տիւնեանըն թէ"սիսինտէն պէրու անըն չօգ տէֆ'ա էլէմ չէքմէսի լազըմ կէլիր տի. Շիմտի իսէ տէվիրլէրին խիթամընտա քէնտիսինի զէպիհէ օլմագլէ, կիւնահըն տէֆ'ի իչիւն պիր քէրրէ զահիր օլ-
27 մուշ տըր. Վէ ատէմլէրէ պիր քէրրէ էօլմէք վէ պա'տէհու հիւքմ թագտիր
28 օլունտուղու կիպի, Քէզալիք Քրիսթոս չօգ քիմսէլէրին կիւնահլարընը գալտըրմագ իչիւն՝ պիր քէրրէ թագտիմ օլունմուշ օլուփ, քէնտիսինէ մունթազըր օլանլարա խէլաս իչիւն՝ կիւնահսըզ օլարագ իքինճի տէֆ'ա զուհուր էտէճէք տիր.

ՊԱՊ 10

1 Զիրա շէրի'աթ կէլէճէք նի'մէթլէրին հագիգաթ սուրէթինին տէյիլ, անճագ պու շէյլէրին կէօլկէսինէ մալիք օլուփ, [illegible] թագտիմ օլունան [illegible] թագարրուպ էտէնլէրի քէմալէ [illegible] էթմէյէ գատիր տէ-
2 յիլ տիր. Եօգսա 'իպատէթ էտէնլէր պիր քէրրէ փաքլէնմիշ օլարագ, ար-

թըգ կիւնահ խուսուսընտա գալպի թա-
րաֆընտան թա'զիրլէրի օլմատըղը ի-
չիւն, թագտիմ օլունմաղտան թէրք է-
3 տիլմէ՞զ մի իտի։ Լաքին պունլար իլէ
սէնէ պէ սէնէ կիւնահլարըն զիքրի օ-
4 լուր։ Զիրա պօղալար վէ էրքէչլէրին
գանլարընըն կիւնահլարը ռէֆ' էթմէսի
5 ղայր ի միւմքինտիր։ Բունուն իչիւն տիւն-
եայա կիրէրքէն պույուրուր քի՝ Զէ-
պիհէյի վէ թագտիմէյի իսթէմէտին, լաքին
պանա պիր ճէսէտ թէհիյյէ էթտին։
6 Մուհրագալարտան վէ կիւնահ գուր-
7 պանլարընտան խօշնուտ օլմատըն։ Օլ
զէմանտա քիթապըն թումարընտա հագ-
գըմտա մուհառրէր օլտուղու իւզրէ, Եա
Ալլահ, սէնին իրատէթինի իճրա էթ-
մէք իչիւն իշթէ պէն կէլիյօրըմ՝ տէ-
8 տիմ։ Եուգարըտա՝ շէրի'աթ մուճիպինճէ
թագտիմ օլունանլար հագգընտա՝ Զէ-
պիհէ վէ թագտիմէ վէ մուհրագալար
վէ կիւնահ գուրպանլարը իսթէմէտին
վէ անլարտան խօշնուտ օլմատըն՝ տէ-
9 տիքտէն սօնկրա, Եա Ալլահ, սէնին ի-
րատէթինի իճրա էթմէք իչիւն կէլի-
յօրըմ՝ տէմէսիյլէ էվվէլքինի գալտըր-
ըր, թա քի սօնրաքինի իգամէթ էտէ։
10 Բու իրատէթլէ պիզ Յիսուս Քրիսթոսըն
ճէսէտինին պիր քէրրէ թագտիմի վա-
սըթասըյլէ թագտիս օլունմուշուզ։
11 Վէ հէր պիր քեահին կիւնտէն կիւնէ
խըտմէթ էտէրէք տաիմա կիւնահ-
լար ռէֆ' էթմէյէ ասլա մուգթէտիր
օլմայան հէման օլ զէպիհէլէրի թէք-
12 րար իլէ թագտիմ էտէր։ Լաքին պու
զաթ կիւնահլար իչիւն պիր զէպիհէ
թագտիմ էթմիշ օլտուղու իլ էլ էպէտ
13 Ալլահըն սաղընտա օթուրմուշ տուր. Վէ
պունտան պէօյլէ տիւշմէնլէրինին քէն-
տի այագլարը ալթընտա պասամագ օ-
14 լունմասընա մունթազըր տըր։ Զիրա
թագտիս օլունանլարը պիր գուրպան
իլէ իլ էլ էպէտ քէմալէ իսալ էթմիշ
15 տիր։ Վէ Ռուհ իւլ Գուտուս տախի շա-
16 հիտլիկ էտէր։ Զիրա՝ Օլ կիւնլէրտէն
սօնկրա անլար իլէ էթէճէյիմ 'ահտ պու-
տուր, (տէյիփ Ռապպ պույուրուր,) Յ
հա'նի շէրի'աթլէրիմի գալպլէրինէ գօյուփ
զիհինլէրինէ եազաճաղըմ՝ տէ-
յիւ մուգատտէմա սէօյլէտիքտէն սօնկ-
17 րա, Վէ անլարըն կիւնահլարընը վէ
ֆըսգլարընը արթըգ թէզքէր էթ-
18 մէյէճէյիմ՝ տէր։ Իմտի պունլարըն 'աֆ-
վը օլունտուղու թագտիրտէ, արթըգ
կիւնահ իչիւն գուրպանա հաճէթ եօգ-
տուր։

19 Իմտի, էյ պիրատէրլէր, Յիսուսըն
գանըյլէ՝ ֆէրահատէն, եա'նի քէնտի
թէնինտէն պիզիմ իչիւն ճատտէլէտիղը
օլ թարիգ ի ճէտիտ վէ հայյ իւզրէ,
20 Մագտիսէ կիրմէյէ ճէսարէթիմիզ վէ
պէյթ Ուլլահ իւզէրինէ քեահին ի ա'-
21 զամըմըզ վար իքէն, Գալպլէրիմիզ զա-
միր ի ֆասիտտէն փաքլէնմիշ, վէ ճէ-
սէտլէրիմիզ փաք սու իլէ եըգանմըշ օ-
22 լարագ, Գալպ ի մուսթագիմ վէ իմանը
մուքէմմէլ իլէ թէգարրուպ էտէլիմ։
23 Վէ միւմինլիգին իգրարընը մուհքէմ թու-
թալըմ, զիրա վա'տ էտէն սատըգ տըր։
24 Վէ մուհապպէթ վէ ա'մալ ը հասանէյէ
թէշվիգ էթմէք իչիւն պիրի պիրիմիզի
25 միւլահազա էտէլիմ։ Վէ պա'զըլարըն
'ատէթի իւզրէ թէճէմմիւ' էթմէմիզի
թէրք էթմէյիփ, պալխուսուս կիւնիւն
թէգարրուպ էթտիյինի կէօրտիւքճէ,
տահա զիյատէ նասիհաթ էտէլիմ։

26 Զիրա հագիգաթը պիլմէքլիյէ նա'իլ
օլտուգտան սօնկրա գաստէն կիւնահ է-
տէրսէք, արթըգ կիւնահլար իչիւն զէ-
27 պիհէ գալմազ։ Անճագ հիւքմ իչիւն
տէհշէթլի պիր ինթիզար իլէ մուխալէ-
ֆէթ էտէնլէրի թէլէֆ էտէճէք օլան
28 աթէշ ղայրաթը գալըր։ Մուսանըն շէ-
րի'աթընը թահգիր էթմիշ օլան ատէմ
իքի եա իւչ քիմսէնին շէհատէթիյլէ
29 պիլա մէրհամէթ էօլիւր։ Իպնուլլահը
այագ ալթընտա չիյնէմիշ, վէ քէնտիսիյ-
լէ թագտիս օլունտուղու 'ահտին գանընը
նափաք սայմըշ, վէ 'ինայէթ Ռուհընա
հաքարէթ էթմիշ օլան քիմսէ, նէ՞ գատար
տահա շէտիտ պիր ճէզայա միւսթա-
հագ սայըլաճաղընը զաննէտէրսի-
30 նիզ։ Զիրա՝ Ինթիգամ պէնիմ տիր,
ճէզայը պէն վէրիրիմ՝ տէյիւ Ռապպ
պույուրուր։ Վէ թէքրար՝ Ռապպ քէն-

տի գավմընը հիւքմ էտէճէք տիր՝ տէյէնի պիլիրիզ։
31 Հայյ Ալլահըն էլլէրինէ տիւշմէք գօրգունճ պիր շէյ տիր։
32 Ամմա էվվէլքի կիւնլէրի, խանկի թէնվիր օլունտուգտան սօնկրա չէքիլիւ էզիյէթլէրէ կիրիֆթար օլուպ՝
33 Պա՛զէն սիթէմլէր վէ մուզայագալար իլէ թամաշա ի 'ալէմ օլարագ, պա՛զէն պու միսիլլու հալտէ պուլունանլարա շէրիք օլտուղունուզ վագըթը խաթըրընըզա կէթիրինիզ։
34 Չիւնքի մահպուսիյէթիմտէ պանա հէմտէրտ օլուպ՝ [illegible] վէ պագի պիր մալընըզ մէվճուտ օլտուղունու պիլէրէք, էմլաքընըզըն եաղմա օլունմասընա սէվինչ իլէ րազը օլտունըզ։
35 Իմտի միւքեաֆաթ ը 'ազիմէսի օլան պու ի'թիմատընըզը թէրք էյլէմէյինիզ։
36 Զիրա սապր էթմէնիզ լազըմ տըր, թա քի Ալլահըն իրատէթինի իճրա էտիպ՝ վա'տէ նա'իլ օլասընըզ։
37 Չիւնքի պիր ազաճըգ վագըթտան սօնկրա, կէլէճէք օլան կէլիր վէ թէ'էխխուր էթմէզ։
38 Վէ Սալիհ իման իլէ եաշայաճագ տըր. հէմ տէ՝ էյէր պիրի կէրի չէքիլիր իսէ, ճանըմ անտէն խօշնուտ օլմազ։
39 Լաքին պիզ հէլաք իչիւն կէրի չէքիլմէքլիքտէն տէյիլ, անճագ ճան խէլասը իչիւն իմանտան իզ։

ՊԱՊ 11

1 Իմտի իման՝ իւմիտ օլունան շէյլէրէ թէխագգիւն վէ կէօրիւնմէյէն նէսնէլէրէ
2 տէլիլ տիր։ Զիրա միւթէգատտիմին պունուն իլէ հիւսն ի շէհատէթէ մազհար օլտուլար։
3 Իման իլէ ֆէհմ էտէրիզ քի Ալլահըն քէլամը իլէ 'ալէմլէր թէ'սիս օլունտու, շէօյլէ քի կէօրիւնէն շէյլէր զահիր օլմայանտան մէվճուտէ կէլմէտի։
4 Իման իլէ Հապիլ Ալլահա Գայինին գուրպանընտան էֆզալ պիր գուրպան թագտիմ էյլէտի, քի անըն վասըթասըյլէ սալիհ իտիյինէ շէհատէթ պուլունտու, չիւնքի հէտիյէլէրինէ Ալլահ շէհատէթ էյլէտի. վէ էօլմիւշ իքէն անըն վասըթասըյլէ տահա սէօյլէյօր։
5 Իման իլէ Հանօք էօլիւմ կէօրմէմէք իւզրէ նագլ օլունտու, վէ Ալլահ անը նագլ էթմիշ օլտուղունտան պուլունմազ իտի. զիրա նագլ օլունմազտան էվվէլ Ալլահա մագպուլ տըր՝ տէյիւ հագգընտա շէհատէթ օլունտու։
6 Լաքին պիլա իման, մագպուլ օլմագ գայր ի միւմքին տիր. զիրա Ալլահա թէգարրուպ էտէնին, անըն մէվճուտ իտիյինէ վէ քէնտինի թալէպ էտէնլէրէ միւքեաֆաթ էտիճի իտիյինէ իման էթմէսի կէրէք տիր։
7 Իման իլէ Նուհ տահա կէօրիւնմէյէն շէյլէր հագգընտա վահի իլէ խապէր ալընզը, խավֆ էտիպ քէնտի խանէսինին խէլասը իչիւն պիր սէֆինէ ինշա էյլէտի. վէ անընլա տիւնեայա 'ալէյհինէ հիւքմ էյլէյիպ՝ իմանա կէօրէ օլան սալահըն վարիսի օլտու։
8 Իպրահամ վարիս օլաճաղը մահալլէ կիթմէյէ տա'վէթ օլունտուղունտա, իման իլէ իթա'աթ էյլէտի, վէ նէրէյէ կիտէճէյինի պիլմէյէրէք չըգըպ կիթտի։
9 Վա'տ օլունան տիյարտա ղուրպէթտէ կիպի իման իլէ միւսաֆիր օլարագ, հէման օլ վա'տին միրասը շէրիքլէրի օլան Իսհագ վէ Եա'գուպ իլէ չատըրլարտա
10 սաքին օլտու. Զիրա թէմէլլի շէհրէ միւնթազըր իտի, քի պունուն միմար վէ պանիսի Ալլահ տըր։
11 Իման իլէ Սառա քէնտիսի տախի համիլէ օլմագ իչիւն գուվվէթ պուլտու, վէ վա'տ էտէնի սատըգ 'ատ էյլէտիյինտէն սիննի կէչմիշ իքէն տողուրտու։
12 Պու էճլիտէն տախի էօլմիւշ հիւքմիւնտէ պուլունան պիր զաթտան, քէսրէթ ճիհէթիյլէ կէօյիւն եըլտըզլարը գատար, վէ տէնիզ քէնարընտա օլան սայըլմազ գում գատար զիւրրիյէթ օլտու։
13 Պունլարըն ճիւմլէսի վա'տլէրէ նա'իլ օլմայըշ օլուպ, ֆագաթ անլարը ուզագտան կէօրիւպ՝ [ի'թիգատ] վէ պիլմէմնունիյէ գապուլ էտէրէք, եէրին իւզէրինտէ ղարիպ վէ միւսաֆիր օլտուգլարընը իգրար իլէ, իմանտա վէֆաթ
14 էթտիլէր։ Զիրա պէօյլէ շէյլէրի սէօյ-

լէյէնլէր պիր վաթան արատըգլարընը
15 կէօսթէրիրլէր. Վագը'ա էյէր չըգտըգ-
լարը նէրի թէզէքքիւր էթսէյլէր իտի,
'ավտէթ էթմէյէ վագըթլարը օլուր ի-
16 տի. Վէ լաքին շիմտի ա'լասընա՝ եա'նի
սէմավիյէ րաղիպ օլուրլար. պու էճիլտէն
Ալլահ՝ անլէրին Ալլահը տէնիլմէքտէն
հիճապ էթմէզ. զիրա անլէրէ պիր շէհիր
հազըրլատը.
17 Իման իլէ Իպրահամ թէճրիպէ օլուն-
տըգտա Իսհագը թագտիմ էյլէտի, վէ
18 վա'տլէրի ալըմըշ օլան՝ Սէնին նէսլին Իս-
հագ իլէ եատ օլունաճագ տըր՝ տէյիլէ
հագգընտա պու յավրուլարը իլէ վա-
19 հիտինի թագտիմ էյլէտի. Զիրա Ալլահ
անը էմվաթտան պիլէ գալտըրմայա
գատիր տըր՝ տէյիւ տիւշիւնտիւ, վէ օ-
րատան տախի անը թէմսիլէն ալտը.
20 Իման իլէ Իսհագ կէլէճէք շէյլէր հագ-
գընտա Եա'գուպա վէ 'Էսավա տուա
21 տու'ա էյլէտի. Իման իլէ Եա'գուպ վէ-
ֆաթ էտէր իքէն, Եուսուֆուն օղուլ-
լարընըն հէր պիրինէ տուա տու'ա էյ-
լէտի վէ քէնտի տէյնէյինին ուճընա
22 տայանըպ սէճտէ էյլէտի. Իման իլէ Եու-
սուֆ վէֆաթ էտէր իքէն պէնի Իսրա-
յէլին խուրուճունը զիքր էյլէտի վէ
քէնտի քէմիքլէրի հագգընտա վասիյէթ
էյլէտի.
23 Մուսա թէվէլլիւտ էթտիքտէ Պապա-
տէյնի չոճուգըն կիւզէլ օլտուղունու կէօր-
տիւքլէրի իչիւն փատիշահըն ֆէրմանընտան գօրգ-
մայըպ՝ իւչ այ անը սագլատը-
24 լար. Մուսա քէմալէ վարըլ օլտուգտա,
իման իլէ Ֆիր'օնըն գըզընըն օղլու թէս-
միյէ օլունմագլըգտան իմթինա' էյլէտի.
25 Զիրա կիւնահըն ֆանի սէֆասընը
սէվմէքտէն իսէ, Ալլահըն գավմը իլէ
պէրապէր էզիյէթ չէքմէյի թէրճիհ
26 էյլէտի. Վէ Քրիսթոսըն թահգիրինի Մըս-
ըրըն խազինէլէրինտէն ա'զամ ղընա ատ
էյլէտի. զիրա միւքեաֆաթա մունթա-
27 զըր իտի. Իման իլէ մէլիքին ղազապըն-
տան գօրգմայըպ՝ Մըսըրը թէրք
էյլէտի, Չիւնքի օլ կէօրիւնմէյէնի
Զաթը կէօրիւր կիպի սէպաթ էյլէտի.
28 Իման իլէ Փըսխը վէ գանըն սէրփմէսինի
իճրա էյլէտի՝ թա քի իլք տօղանլարը
հէլաք էտէն անլէրէ տօգունմայա.
29 Իման իլէ Պահր ը Ահմէրտէն գուրա-
տան կէչէր կիպի կէչտիլէր. Մըսըրլիլէր
տախի պունա գալգըշտըգլարընտա ղարգ
օլտուլար.
30 Իման իլէ Էրիհանըն տուվարլարը, էթ-
րաֆը եէտի կիւն տօլաշըլտըգտան սօնր-
31 րա եըգըլտը. Իման իլէ Ֆահիշէ Րահապ
ճասուսլարը սէլամէթ գապուլ էթ-
միշ օլտուղունտան, իմանսըզլար իլէ պէ-
րապէր հէլաք օլմատը.
32 Վէ տահա նէ սէօյլէյէյիմ. զիրա Կէ-
տէ'օն վէ Պարագ վէ Սամփսօն վէ Եէֆթահ
վէ Տավութ վէ Սամուէլ վէ փէյղամպէր-
լէրտէն պահս էտէճէք օլուրսամ, վա-
33 գըթ եէթիշմէզ. Անլէր քի իման
վասըթասըյլէ մէմալիք ֆէթհ էթտի-
լէր, ատալէթ իճրա էյլէտիլէր, վա'տլէրէ նա'իլ
օլտուլար, արսլանլարըն աղըզլարընը
34 գափատըլար, Աթէշին շիտտէթինի սէօ-
յիւնտիւրտիւլէր, գըլըճ աղզընտան
գուրթուլտուլար, զա'ֆիյէթտէն գուվ-
վէթլէնտիլէր, ճէնկտէ գուվվէթլի օլ-
տուլար, էճնէպիլէրին օրտուլարընը մէն-
35 հէզիմ էթթիլէր. Գատընլար էօլիւլէրինի
գըյամէթ իլէ կէրի ալտըլար. պա'-
զըլարը տախի տահա էյի գըյամէթէ նա'իլ օլ-
մագ իչիւն նէճաթը գապուլ էթմէ-
36 յիպ իշքէնճէ չէքտիլէր. Պաշգալարը
իսթիհզա վէ գամչըլարլա, հէմ տախի
պէնտլէրէ վէ զընտանլարա թէճրիպէ-
37 լէրինէ ուղրատըլար. Թաշլանտը-
լար, տէսթէրէ իլէ պիչիլտիլէր, թէճ-
րիպէ օլունտուլար, գըլըճ իլէ գաթլ օ-
լունարագ էօլտիւլէր, գոյուն տէրիսի վէ
մուզտարիպ վէ էզիյէթ չէքէր օլա-
րագ, գոյուն տէրիլէրի վէ քէչի տէ-
38 րիլէրի իչինտէ տօլաշտըլար. (Տիւն-
եա անլէրէ լայըգ տէյիլ իտի.) վէ չէօլ-
լէրտէ վէ տաղլարտա վէ մաղարալար-
տա վէ եէրին ինլէրինտէ ավարէ կէզ-
տիլէր.
39 Վէ պուլարըն ճիւմլէսի իման վասը-
թասըյլէ շէհատէթ իլէ մաթլուպ օլ-
տուգլարը հալտէ, վա'տէ նա'իլ օլմատը-
40 լար. Զիրա Ալլահ պիզիմ հագգըմըզ-

տա էֆզալ պիր շէյ թէտարիք էթմիշ-
տիր, թա քի օնլէր պիզ օլմայընճա
քէմալէ վարմայալար։

ՊԱՊ 12

1 Իմտի պու գատար շահիտ էթրաֆըմը-
զը պուլութ կիպի ալմըշ օլմաղլէ, հէր
աղըրլըղը վէ պիզէ գօլայճա իհաթէ է-
տէն կիւնահը թէրք էտիպ, էօնիւմիւ-
զէ գօնըլան եարըշտա, իմանըն պէտ՛ վէ
թէքմիլ էտէնի Յիսուսա նազար էտէ-
2 րէք՝ սապըր իլէ գօշալըմ, Օլ քի էօնիւ-
նէ գօնուլան սիւրուր իչիւն հագարէ-
թի պիր շէյ 'ատտ էթմէյէրէք, խաչա
թէհամմիւլ էյլէտիքտէն սօնրա՝ Ալ-
լահըն թախթընըն սաղընտա օթուր-
տու։
3 Իմտի ճանլարընըզ 'աճիզ վէ եօրղուն
օլմամասը իչիւն, կիւնահքեարլար թա-
րաֆընտան քէնտի 'ալէյհինտէ վուգու՝
պուլան պու միսիլլի մուխալէֆէթէ
թէհամմիւլ էտէնի թէֆէքքիւր էտի-
4 նիզ։ Կիւնահա գարշը ճիհատ էտէրէք,
գան տէօքմէք տէրէճէսինէ գատար տա-
5 հա մուգավէմէթ էթմէտինիզ։ Վէ՛ էյ
օղլըմ, Ռապպըն թէ՛տիպինի թահգիր
էթմէ, վէ անըն թարաֆընտան թէք-
6 տիր օլունտուղունտա 'աճիզ գալմա. Զի-
րա Ռապպ սէվտիյինի թէ՛տիպ էտէր,
վէ գապուլ էթտիյի հէր օղլունու տարպ
էտէր՝ տէյէրէք, օղուլլարա սէօյլէր կի-
պի սիզէ վէրիլէն նասիհաթը ունութ-
7 տունըզ։ Էյէր թէ՛տիպէ թէհամմիւլ է-
տէրսէնիզ, Ալլահ սիզէ օղուլլարա կի-
պի մու'ամէլէ էտէր. զիրա հա՞նկը օ-
ղուլ վար քի փէտէրի անը թէ՛տիպ
8 էթմէզ։ Ամմա էյէր ճիւմլէնին հիսսէ-
տար օլտուղը թէ՛տիպտէն խարիճ ի-
սէնիզ, օլ թագտիրտէ օղուլ օլմայըպ՝
9 հարամզատէ սինիզ։ Հէմ տախի ճէսէ-
տիմիզին փէտէրլէրի պիզիմ միւ՛էտտի-
պիմիզ օլտուգլարը հալտէ անլէրէ հիւր-
մէթ էտէր իտիք. Նէ՛ գատար զիյատէ
պէր հայաթ օլմագ իչիւն րուհլարըն
10 փէտէրինէ իթա՛աթ էթմէլի իզ։ Զիրա
պունլար քէնտիլէրինէ խօշ կէօրիւն-
տիւյիւնէ կէօրէ պիր ազ վագըթ թէ՛-
տիպ էտէրլէր իտի, լաքին Ալլահ գուտ-
սիյէթինէ հիսսէտար օլալըմ՝ տէյի
11 մէնֆա'աթ իչիւն էտէր։ Վագը'ա հիչ
պիր թէ՛տիպ քէնտի վագթընտա մու-
ճիպ ի սիւրուր տէյիլ, անճագ մուճիպ ի
հիւզն կէօրիւնիւր. ամմա սօնրա, ա-
նըն իլէ թէրպիյէ օլունմուշ օլանլարա
սալահըն սէլամէթ մէյվէսինի հուսու-
լէ կէթիրիր։
12 Պու էճլտէն զա'իֆ էլլէրի վէ թա-
գաթսըզ տիզլէրի գուվվէթլէնտիրինիզ։
13 Վէ այագլարընըզ իչիւն տօղրու եօլլար
եափընըզ. թա քի թօփալ օլան սափ-
14 մայըպ՝ անճագ շիֆա պուլա։ Ճիւմլէ
իլէ սէլամէթ իւզրէ պուլունմագըղա
վէ գուտսիյէթէ սա'յ էտինիզ. չիւնքի
պու օլմագսըզըն հիչ պիր քիմսէ Ռապ-
15 պը կէօրմէյէճէք տիր։ Վէ տիգգաթ
էտինիզ, օլմայա քի պիր քիմսէ Ալլա-
հըն 'ինայէթինտէն մահրում գալա.
օլմայա քի պիր աճը քէօք ֆիլիզլէնէ-
րէք, իզ՛թիրապ վէրէ, վէ նիչէլէր ա-
16 նըն վասըթասըյլէ իֆսատ օլունա. Օլ-
մայա քի պիր քիմսէ զինաքեար՝ վէ
եախօտ պիր թա'ամ պէտէլինէ պի-
քիւրիյէթ հագգընը սաթան Էսավ կի-
17 պի [illegible] օլա. Զիրա պիլիրսինիզ
քի պա'տէհու պէրէքէթէ վարիս օլմագ
իսթէտի իսէ տէ՝ րէտտ օլունտու. չիւն-
քի կէօզ եաշլարը իլէ արատը իսէ տէ,
թէպտիլ ի նիյէթէ ֆուրսաթ պուլմատը։
18 Զիրա սիզ տօգունուլըր վէ ատէշ իլէ
եանար պիր տաղա, վէ տումանա, վէ
19 զուլմէթէ, վէ գասըրղայա, Վէ սուր
սէտասընա վէ իշիտէն քիմսէլէր ար-
թըգ քէնտիլէրէ քէլամըն սէօյլէնիլմէ-
մէսի իչիւն եալվարտըգլարը սէօզլէրին
սէտասընա թէգարրուպ էթմէտինիզ։
20 Զիրա էյէր տաղա ճանավար պիլէ տօ-
գունուրսա րէճմ օլունաճագ [եախօտ օգ
իլէ վուրուլաճագ] տէյիւ պույուրուլան էմ-
21 րինէ թէհամմիւլ էտէմէտիլէր։ Վէ մու-
հիշէթ օլանը՝ օլ տէրէճէ հէյպէթ-
լի իտի քի Մուսա՝ Ղայէթլէ գօրգըր
22 վէ թիթրէրիմ՝ տէտի, Լաքին սիզ Սիօն
տաղընա, վէ հայյ Ալլահըն շէհրի օլան

սէմավի Երուշալիմէ, վէ նիչէ պինլէրճէ
23 մէլա՛իքէյէ, վէ սէմավաթտա գայըտ
օլունմըշ իլք տողմուշլարըն ճէմա'աթը
'ազիմէ վէ քիլիսէսինէ, վէ ճումլէնին
Հաքիմի օլան Ալլահա, վէ քէմալէ վա-
24 սըլ օլմուշ սալիհլէրին րուհլարընա, վէ
'ահտը ճէտիտին Միյանճըսը Յիսուսա,
վէ Հապիլին գանընտան էֆտալ շէյլէր
սէօյլէյէն սէրփմէքլիք գանընա թէգարրուպ
էթտինիզ.

25 Սագընընըզ՝ սէօյլէյէնի րէտտ էթմէյէսինիզ.
զիրա անլէր եէր իւզէրինտէ
իլհամլէ սէօյլէյէնի րէտտ էթտիքլէրի
հալտէ գուրթուլմատըլար իսէ, նէ գատար
զիյատէ պիզ սէմավաթտան սէօյլէյէնտէն
եիւզ չէվիրտիյիմիզ հալտէ
26 գուրթուլմայաճաղըզ. Քի անըն սէտասը
օ զէման զէմինի սարսար. շիմտի իսէ՝
Պէն պիր տէֆ'ա տահա եալընըզ զէմինի
տէյիլ, անճագ սէմայը տախի սարսա-
27 րըմ՝ տէյէրէք վա'տ պույուրտու. Վէ
պու Պիր տէֆ'ա տահա՝ տէտիյի սարսըլմազ
շէյլէրին պագի գալմասը իչիւն,
մէսնու'աթ կիպի սարսըլըր շէյլէրին
28 թէղեիրինէ տէլալէթ էտէր. Պու էճլտէն
սարսըլմազ պիր մէլէքութ ալմըշ
օլարագ, օլ 'ինայէթէ նա՛իլ օլալըմ,
քի անըն վասըթասըյլէ Ալլահա մագպուլ
թարզ իւզրէ հիւրմէթ վէ թագ-
29 վա իլէ 'իպատէթ էտէլիմ. Զիւնքի Ալլահըմըզ
իֆնա էտէր աթէշ տիր.

ՊԱՊ 13

1 Մէհապպէթի իխվանիյէ տա՛իմ օլ-
2 սուն. Միսաֆիրփէրվէրլիյի ունութմայընըզ.
զիրա պու եօլ իլէ պա'զը քիմսէլէր
պիլմէյէրէք մէլէքլէրի գապուլ
3 էթտիլէր. Մահպուսլարը՝ անլէր իլէ
հապս օլունմըշ կիպի, վէ ճէֆաքեար
օլանլարը, քէնտինիզ տախի ճէսէտտէ
պուլունանլար կիպի, թէզքէր էյլէ-
4 յինիզ. Թէզէվվիւճ հէրքէսճէ մու'թէպէր
տիր, վէ խալվէթ լէքէսիզ տիր.
լաքին զէնփարէ վէ զինաքեարլարը Ալ-
5 լահ հիւքմ էտէճէք տիր. Էխլաքընըզ
աչքէօզլիւքտէն պէրի օլսուն. Էլինիզտէ
պուլունան շէյլէրէ գանա'աթ
էտինիզ. զիրա քէնտիսի՝ Սէնի ասլա
պըրագմամ, վէ սէնի ասլա թէրք էթ-
6 մէմ՝ տէմիշ տիր. Շէօյլէ քի ճէսարէթլէ՝
Րապպ պանա մու'ին տիր, գօրգմայաճաղըմ.
ինսան պանա նէ՞ եափա-
7 ճագ տըր՝ տէյէլիմ. Սիզէ Ալլահըն քէլամընը
սէօյլէմիշ օլան մուրշիտլէրինիզի
տէր խաթըր էտիպ, էթվարլարընըն նէթիճէսինէ
տիգգաթ էթմէքլէ՝ իման-
8 լարընա իգթիտա էտինիզ. Յիսուս Քըրիստոս
տիւն վէ պու կիւն վէ իլ էլ
էպէտ հէման օ տըր.

9 Թա'լիմաթը մուխթէլիֆէ վէ ղարիպէ
իլէ եօթէ պէրի սիւրիւքլէնմէյինիզ.
զիրա թալիպ օլմուշ օլանլարըն իսթիֆատէ
էթմէտիքլէրի թա'ամլար իլէ
տէյիլ, անճագ 'ինայէթ իլէ գալպին
10 սապիթ գըլընմասը էյի տիր. Պիր մէզպահըմըզ
վար տըր քի մէսքէնէ խըտմէթ
էտէնլէրին անտան եէմէյէ սալա-
11 հիյէթլէրի եօգ տըր. Զիրա քեահին ի
'զամըն նէտիյլէ մագատիսէ կիւնահ իչիւն
գանը կէօթիւրիւլմիւշ օլան հայվանլարըն
ճէսէտլէրի օրտունըն խարի-
12 ճինտէ եագըլըր. Պու էճլտէն
Յիսուս տախի քէնտի գանը իլէ գավմը
թագտիս էթմէք իչիւն, գաբունըն
13 խարիճինտէ էլէ'մ չէքտի. Իմտի անըն
միթէմինի իւզէրիմիզէ ալարագ, օրտունըն
խարիճինէ անըն եանընա չըգալըմ.
14 Զիրա պուրատա պագի գալըր շէհրիմիզ
եօգ տըր, լաքին կէլէճէք օլանը արա-
15 յորըզ. Իմտի անըն վասըթասըյլէ Ալլահա
տա՛իմա թէսպիհաթ գուրպանը,
եա'նի անըն իսմինի իգրար էտէն տուտագլարըն
սէմէրէսինի թագտիմ էտէ-
16 լիմ. Վէ էյիլիք իթմէյի վէ ֆուգարայա
ի'անէ էյլէմէյի ունութմայընըզ. զիրա
Ալլահ պոյլէ գուրպանլարտան
17 րազը տըր. Մուրշիտլէրինիզի տինկլէյիպ
անլարէ իթա'աթ էտինիզ. զիրա անլար
հիսապ վէրէճէք քիմսէլէր միսիլլի
ճանլարընըզ իչիւն ույանըգ տուրուրլար,
թա քի պունու ահ վահ իլէ տէ-
յիլ, (զիրա օ սիզէ ֆա՛իտէսիզ օլուր,)
18 անճագ սիւրուր իլէ էտէլէր. Պիզիմ

իչիւն տուա'ա էյլէյինիզ. զիրա հէր խուսուստա
հիւսն ի մուա'ամէլէ էթմէք
մագսէտինտէ պուլունարագ, զամիր ի
սալիհիմիզ օլտըղընա ի'թիմատըմըզ վար.
19 Խուսուսա պունու էթմէնիզի րիճա էտէրիմ,
թա քի եանընըզա պիր ան էվվէլ
ի'ատէ օլունայըմ.
20 Վէ մէնպա'ը սէլամէթ օլան Ալլահ՝
քի էպէտի 'ահտըն գանըյլէ գոյունլարըն
'աղիմ Չօպանը օլան Ռապպիմիզ
Յիսուսը էմվաթտան իհեա էյլէտի,
21 Քէնտի իրատէթինի իճրա էթմէնիզ իչիւն,
սիզի հէր եախշի 'ամէլտէ քեամիլ
գըլըփ, քէնտի հուզուրընտա մագպուլ
օլանը սիզտէ Յիսուս Քրիստոսըն վասըթասըյլէ
իճրա էյլէյէ. անա էպէտ իւլ
ապատ մէտհ օլսուն. Ամին.
22 Վէ, էյ պիրատէրլէր, սիզէ եալվարըրըմ՝
պու նասիհաթ քէլամընա թէհամմիւլ
էտինիզ, զիրա սիզէ մուխթասարճա
23 եազտըմ. Թիմոթէօս պիրատէրին սալը վէրիլտիյի
մա'լիւմինիզ օլսուն. 'ան գարիպ կէլտիյի թագտիրտէ
անըն իլէ պէրապէր սիզի կէօրէճէյիմ.
24 Ճիւմլէ միւրշիտլէրինիզէ վէ ճէմի'ի
մուգատտէսլէրէ սէլամ էտինիզ. Իթալիատան
օլանլար սիզէ սէլամ էտէրլէր.
25 'Ինայէթ ճիւմլէնիզ իլէ օլսուն.
Ամին.

* * *

ԵԱ'ԳՈՒՊ ՌԷՍՈՒԼԸՆ
'ՈՒՄՈՒՄԻ ՌԷՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

1 Ալլահըն վէ Ռապպ Յիսուս Քրիստոսըն
գուլը Եա'գուպ փէրաքէնտէլիքտէ
պուլունան օն իքի սըպթա սէլամ էտէր.
2 Էյ պիրատէրլէրիմ, էնվա'ի թէճրիպէլէրէ
տիւչար օլտըղընըզ զէման անը
քիւլլիյէն սիւրուր 'ատտ էյլէյինիզ.
3 Ջիւնքի իմանընըզըն իմթիհանը սապր
հուսուլէ կէթիրտիյինի պիլիրսինիզ;
4 Ամմա պիր շէյտէ նոգսանընըզ օլմայարագ,
քեամիլ վէ թամ օլմանըզ իչիւն՝
սապրըն 'ամէլի քէմալ իւզրէ օլսուն.
5 Վէ էյէր սիզտէն պիրինին հիքմէթտէ
նոգսանը վար իսէ, թա'նիպ էթմէյէրէք՝
ճիւմլէյէ ղընա իլէ իհսան էտէն
Ալլահտան տիլէսին, վէ անա վէրիլէճէք
6 տիր. Ֆագաթ ասլա շիւպհէ էթմէյէրէք
իման իլէ տիլէսին. զիրա շիւպհէ
էտէն քիմսէ րիւզկեար իլէ սիւրիւլիւպ՝
չալգանան տէնիզ տալղասընա պէնզէր.
7 Պու մագուլէ ատէմ Ռապպ թարաֆընտան
պիր շէյ ալաճաղը զաննընա պուլունմասըն.
8 Իքի ֆիքրլի ատէմ ճիւմլէ
եօլլարընտա սէպաթսըզ տըր.
9 Հագիր օլան պիրատէր քէնտի րիֆ'աթըյլէ,
10 Զէնկին օլան իսէ քէնտի հագիրլիյի
իլէ իֆթիխար էթսին, զիրա օ-
11 թըն չիչէյի կիպի կէչէճէք տիր. Ջիւնքի
կիւնէշ չէտիտ հէրարէթլէ տօղունճա,
օթը գուրուտըր, վէ չիչէյի տէօքիւլիւպ՝
շէքլինին կիւզէլլիյի զայ' օլուր;
քէզալիք զէնկին տախի քէնտի թարիգլէրինտէ
սօլաճագ տըր.
12 Նէ՛ միւպարէք տիր թէճրիպէյէ թէհամմիւլ
էտէն ատէմ, զիրա թէճրիպէտէ
մագպուլ պուլունտըղը հալտէ,
Ռապպըն քէնտինի սէվէնլէրէ վա'տ էյլէտիյի
հայաթ թաճընը ալաճագ տըր.

13 Հիչ պիր քիմսէ իղվայա տուչար օլտը-
ղընտա, Ալլահ թարաֆընտան իղվա օ-
լունույորըմ՝ տէմէսին. զիրա Ալլահ
քէօթիւ շէյլէր իլէ նէ իղվա օլունուր,
նէ տէ քէնտիսի պիրինի իղվա էտէր.
14 Լաքին հէր քէս քէնտի շէհվէթինտէն
ճէզպ օլունուպ ալտանմասըյլէ իղվայա
15 տուշէր. Պա'տէհու շէհվէթ համիլէ օ-
լուպ՝ կիւնահ տողուրուր, վէ կիւնահ
քէմալինի պուլտուղտա, էօլիւմ տողու-
16 րուր. Էյ սէվկիլի պիրատէրլէրիմ,
17 ալտանմայընըզ. Հէր 'աթիյէ ի հասանէ
վէ հէր մէվհիպէ ի թամմէ եուգարըտան
օլուպ՝ իշըք իլէ էնվարըտան նիւզուլ է-
տէր. անտէ թէղայյիւր եախօտ զըլլը
18 թէպէտտիւլ եօգ տըր. Օլ տախի միւ-
րատընտա կէօրէ, քէնտի մախլուգաթը-
նըն պիր նէվ' թուրֆանըտըր օլմամըզ
իչիւն պիզի հաքիքաթ քէլամը իլէ
թէվլիտ էյլէտի.

19 Իմտի, էյ սէվկիլի պիրատէրլէրիմ,
հէր ատէմ իշիթմէքլիքտէ սէրի', սէօյ-
լէմէքլիքտէ պաթի, ղազապտա պաթի
20 օլսուն. Զիրա ատէմին ղազապը Ալլա-
21 հըն սալահընը իճրա էթմէզ. Պուն-
տէն հէր նաբաքլըղը վէ շէրրին քէս-
րէթինի թէրք էտիպ՝ իչինիզէ
էքիլմիշ վէ ճանընըզը խըլաս էթմէյէ
գատիր օլան քէլամը հիլմ իլէ գապուլ
էտինիզ.

22 Լաքին քէնտի քէնտինիզի ալտատա-
րագ՝ քէլամըն եալընըզ սամի'լէրի օլ-
23 մայըպ՝ անըն 'ամիլլէրի օլունըզ. Զիրա
էյէր պիր քիմսէ քէլամըն սամի'ի օլուպ
տա 'ամիլի տէյիլիսէ, այնէտէ քէնտի
տօղ եիւզիւնէ նազար էտէն ատէմէ
24 պէնզէր. Զիրա քէնտի քէնտինի նա-
զար էտիպ կիթտիքտէն սոնրա նէ
նասըլ իտիյինի տէրհալ ունութուր.
25 Լաքին հիւրրիյէթին քեամիլ շէրի'աթը-
նա տիքքաթ էտիպ՝ անտա տէվամ էտէն
քիմսէ իշիտիպ ունութուճու օլմա-
յըպ՝ անճագ 'ամէլի իշլէյիճի ըլսա,
քէնտի 'ամէլինտէ միւպարէք օլաճագ
26 տըր. Էյէր [արանըզտա] պիր քիմսէ
քէնտինի տինտար զաննէտէր տէ,
քէնտի տիլինի ղալպ էթմէյիպ՝ քէն-
տի ղալպինի ալտատըրսա, պունուն
27 տիյանէթի պաթըլ տըր. Փէտէր Ալլա-
հըն 'ինտինտէ փաք վէ լէքէսիզ տիյա-
նէթ պու տըր. եա'նի եէթիմլէր իլէ
տուլ գարըլարը միւզայագալարընտա
զիյարէթ էյլէյիպ՝ քէնտի նէֆսինի
տիւնեատան լէքէսիզ հըֆզ էթմէք տիր.

ՊԱՊ 2

1 Էյ պիրատէրլէրիմ, զուլ ճէլալ Ռապ-
պըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն իմանընը
խաթըրըա րի'այէթէն թութմայընըզ.
2 Զիրա էյէր ճէմա'աթընըզա ալթուն
իւզիւքլիւ վէ միւզէյյէն էլպիսէլի պիր
ատէմ կիրիփ տէ, ֆագիր էլպիսէլի պիր
3 ֆագիր տախի կիրէճէք օլուրսա, վէ
սիզ միւզէյյէն էլպիսէյի կէյինմիշ
օլանա րի'այէթ էտէրէք, Սէն պուրա-
տա 'իզզէթլէ օթուր տէյիփ տէ, օլ
ֆագիրէ՝ Սէն օրատա տուր, եախօտ՝
Շուրատա պասամաղըմըն եանընտա օ-
4 թուր՝ տէյէճէք օլուրսանըզ, Քէնտի-
նիզտէ թէֆրիգ էթմէ՞զ մի սինիզ, վէ
քէօթիւ էֆքեարըլը հաքիմլէր օլմա՞զ
5 մը սընըզ. Տինկլէյինիզ, էյ սէվկիլի
պիրատէրլէրիմ, Ալլահ պու տիւնեա-
նըն ֆագիրլէրինի իմանտա զէնկին վէ
քէնտինի սէվէնլէրէ վա'տ էթտիյի մէ-
լէքիւթին վարիսլէրի օլաճագ օլանլա-
6 րը ինթիխապ էթմէտի մի. Սիզ իսէ
ֆագիրի թահգիր էթտինիզ. սիզէ միւ-
սալլաթ օլանլար զէնկինլէր տէյի՞լ մի
տիր, վէ սիզի մահքէմէլէրէ չէքէնլէր
7 անլէր տէյի՞լ մի տիր. Թէսմիյէ օլուն-
տըղընըզ իսմ ի շէրիֆէ քիւֆր էտէն
8 անլէր տէյիլլէ՞ր մի. Իմտի էյէր Քիթա-
պա կէօրէ՝ Եագընընը քէնտին կիպի սէ-
վէսին՝ տէյիլէ տուրուլան միւլիւքեա-
նէ շէրի'աթը իճրա էտէր իսէնիզ, էյի
9 էտէրսինիզ. Ամմա էյէր խաթըրա րի'ա-
յէթ էթմէքտէ պուլունուրսանըզ, կիւ-
նահ իշլէյիփ՝ շէրի'աթ թարաֆընտան
գանունսըզլար կիպի թա'զիր օլունուր-
10 սընըզ. Զիրա հէր քիմ շէրի'աթըն չէ-
րի'աթը պիթիւն թութուփ՝ պիր շէյտէ խա-
թաքեար էտէճէք օլուրսա, ճիւմլէսինէ

11 քուսուրլու օլմուշ օլուր։ Զիրա՝ Զինա եթմէյէսին՝
տէյէն քէզալիք՝ Գաթլ եթմէյէսին՝
տէտի. իմտի էյէր զինա եթմէյիպ
տէ գաթլ էտէրսէն, շէրի՛աթտան
12 թէճավուզ էթմիշ օլուրսըն։ Հիւրրիյէթ
շէրի՛աթը մուճիպինճէ մուհաքէմէ
օլունաճագ քիմսէլէր կիպի սէօյլէյինիզ
13 վէ իշլէյինիզ։ Զիրա մէրհամէթ
էթմէմիշ օլանա պիլա մէրհամէթ հիւքմ
օլունաճագ տըր. վէ մէրհամէթ հիւքմ 'ալէյհինէ
իֆթիխար էտէր։

14 Էյ պիրատէրլէրիմ, էյէր պիր քիմսէ՝
իմանըմ վար՝ տէյիպ տէ 'ամէլլէրի օլմազսա,
նէ՞ ֆա՛իտէ օլուր. օլ իման
15 անը գուրթարա պիլի՞ր մի։ Վէ էյէր
պիր պիրատէր եա հէմշիրէ չըփլագ, վէ
եէվմի թէ'այյուշէ մուհթաճ օլտուգը
16 հալտէ, Սիզտէն պիրի անլէրէ՝ Սէլամէթլէ
կիտինիզ, ըսընմըշ վէ տօյմուշ
օլասընըզ՝ տէյիպ տէ անլէրէ ճէսէտէ
իհթիյաճ էտէն շէյլէրի վէրմէզսէնիզ,
17 նէ՞ ֆա՛իտէ օլուր։ Պէօյլէճէ իման տախի
'ամէլլէրի օլմատըգճա զաթընտա
18 էօլիւ տիր։ Լաքին պիրի տէյէճէք տիր
քի՝ Սէնին իմանըն վար, վէ պէնիմ 'ամէլլէրիմ
վար. սէն պանա իմանընը 'ամէլլէրին
օլմազըգըն կէօսթէր, պէն
տախի սանա իմանըմը 'ամէլլէրիմտէն
19 կէօսթէրէյիմ։ Սէն Ալլահ վահիտ իտիյինէ
ինանըրսըն, էյի էտէրսին. Շէյթանլար
տախի ինանըրլար վէ թիթրէրլէր։
20 Ամմա, էյ պաթըլ ատէմ, իմանըն
պիլա 'ամէլ էօլիւ իտիյինի պիլ-
21 մէք իսթէ՞ր մի սին։ Փէտէրիմիզ Ապրահամ՝
օղլու Իսհագը մէզպահ իւզէրինէ
թագտիմ էթտիյինտէ 'ամէլլէր իլէ
22 թէպրիր օլու՞նմատը մը։ Իման 'ամէլլէրիյլէ
պէրապէր իշլէտիյինի, վէ իման
'ամէլլէր իլէ իքմալ օլունտուղունը կէօ՞ր-
23 մէյօր մը սըն։ Վէ Ապրահամ Ալլահա ինանտը,
վէ անա սալահ [illegible] օլունտու՝
տէյիւ պույուրուլան քէլամ իթմամ
օլունտու, վէ խալիլ Ալլահ թէսմիյէ օլուն-
24 տու։ Իմտի ատէմ եալընըզ իման իլէ
տէյիլ, անճագ 'ամէլլէր իլէ թէպրիր
25 օլունտուղունը կէօ՞րիւյօր մը սընըզ։ Քէզալիք
Ֆահիշէ Րահապ տախի ճասուսլարը
գապուլ էտիպ՝ տիյէր եօլտան
կէօնտէրտիյինտէ, 'ամէլլէր իլէ թէպ-
26 րիր օլու՞նմատը մը։ Զիրա ճէսէտ՝ րուհ
օլմատըգճա էօլիւ օլտուղու կիպի, իման
տախի 'ամէլ օլմատըգճա էօլիւ
տիր։

ԲԱՊ 3

1 Էյ պիրատէրլէրիմ, չօղընըզ մու'ալլիմ
օլմայընըզ. չիւնքի տահա պէօյիւք
ճէզայա տուչար օլաճաղըմըզը պիլիրսի-
2 նիզ. Զիրա ճիւմլէմիզ չօգ քէրրէ խաթա
էտէրիզ. էյէր պիր քիմսէ քէլամտա
խաթա էթմէզսէ, օլ քիմսէ քեամիլ
ատէմ օլուպ՝ պիւթիւն ճէսէտինին
3 գայթընա տախի մուգթէտիր տիր։ Իշթէ
աթլարըն պիզէ իթա'աթ էթմէլէրի
իչիւն, աղըզլարընա կէմ վուրուպ՝ պիւ-
4 թիւն ճէսէտլէրինի չէվիրիրիզ։ Իշթէ
կէմիլէր տախի օլ գատար պէօյիւք օլուպ՝
շիտտէթլի րիւզկեարլար իլէ սիւրիւքլէնիր
իքէն, փէք քիւչիւք պիր տիւմէն
վասըթասըյլէ՝ տիւմէնճինին կէօն-
5 լիւ իսթէտիյի թարաֆա չէվրիլիր։ Հաքէզա
տիլ տախի քիւչիւք պիր 'ազվ
իսէ տէ, ղայէթ պէօյիւք սէօյլէր։ Իշթէ,
ճիւզի աթէշ նէ գատար օտուն
6 թութուշտուրուր։ Տիլ տախի աթէշ վէ
'ալէմ ի ֆէսատ տըր. տիլ ա'զամըզտա
պէօյլէ եէր թութմուշ տըր քի պիւթիւն
ճէսէտի նափաք էտէր, վէ տա՛իրէ ի
քեա՛ինաթը 'ալէվլէնտիրիփ՝ քէնտիսի
7 տախի ճէհէննէմտէն 'ալէվլէնիր։ Զիրա
հէր նէվ'ի վուհուշ իլէ թույուր վէ
հաշէրաթ իլէ տէնիզտէ պուլունանլար
նէվ'ի պէշէր վասըթասըյլէ զապթ օ-
8 լունուր, վէ զապթ օլունմուշ տըր։ Ամմա
հիչ պիր ատէմ տիլին զապթընա
մուգթէտիր տէյիլ տիր. մէն' օլունմազ
պիր շէրր օլուպ՝ միւհլիք զէհիր իլէ տօ-
9 լու տըր։ Անըն իլէ Փէտէր Ալլահա համտ
էտէրիզ. վէ անըն իլէ տախի Ալլահըն
միւշապէհէթինէ կէօրէ խալգ օլունմուշ
10 ինսանա պէտ տու'ա էտէրիզ։ Հէման
պիր աղըզտան խայր տու'ա վէ պէտ
տու'ա չըգար. Էյ պիրատէրլէրիմ, պու

11 շէյլէր պէօյլէ օլմամալը տըր։ Հիչ պիր
փընար հէման պիր կէօզտէն թաթլը
12 վէ աճը սու չըգարը՞ր մը։ Էյ պիրա-
տէրլէրիմ, ինճիր աղաճը զէյթուն՝ վէ
եա ասմա ինճիր հուսուլէ կէթիրէպի-
լի՞ր մի. քէզալիք հիչ պիր փընար
13 թուզլու վէ թաթլը սու վէրէմէզ։ Ա-
րանըզտա հիքմէթ վէ մա'լումաթ սա-
հիպի քիմ իսէ, հիւսն ի հարէքէթիյլէ
քէնտի 'ամէլլէրինի հիքմէթ հիլմինտէ
14 կէօսթէրսին։ Ամմա էյէր գալպլէրինիզ-
տէ աճը հասէտ վէ միւնազա'ա վար ի-
սէ հագիգաթըն 'ալէյհինէ թէֆախուր
15 էտիփ՝ եալան սէօյլէմէյէսինիզ։ Պու
հիքմէթ եօգարըտան նազիլ օլմայըպ,
անճագ տիւնեէվի վէ նէֆսանի վէ շէյ-
16 թանի տիր։ Զիրա հասէտ վէ միւնազա'ա
նէրէտէ իսէ, նիզամսըզլըգ վէ հէր քէօ-
17 թիւ շէյ օրատա պուլունուր։ Ամմա
եօգարըտան օլան հիքմէթ էվվէլա փաք
տըր, սօնրա միւսալիհ, լաթիֆ, հալիմ,
մէրհամէթ վէ էյի մէյվէլէր իլէ մէմլու,
18 պիղարազ վէ պիրի"ա տըր։ Վէ սալա-
հըն սէմէրէսի սուլհ էտիճիլէր իչին սէ-
լամէթ իլէ էքիլիր։

ՊԱՊ 4

1 Արանըզտա ճէնքլէր վէ ղավղալար նէ՞-
րէտէն օլուր. պուրատան, եա'նի ա'-
զանըզտա մուհարէպէ էտէն շէհվէթլէ-
2 րինիզտէն տէյի՞լ մի տիր։ Թամա' է-
տէրսինիզ վէ մալիք օլմազսընըզ. գաթլ
էտէրսինիզ վէ հասէտ էտէրսինիզ, վէ
նա"իլ օլամազսընըզ. ղավղա վէ ճէնք
էտէրսինիզ, վէ մալիք օլամազսընըզ,
3 չիւնքի թալէպ էթմէզսինիզ. Թալէպ
էտէրսինիզ, վէ ալամազսընըզ, զիրա
շէհվէթլէրինիզէ սարֆ էթմէք իչին,
4 ֆէնա եօլտա թալէպ էտէրսինիզ։ Էյ
զանի վէ զանիյէլէր, տիւնեայա օլան
մուհապպէթ Ալլահա 'ատավէթ օլտու-
ղընը պիլմէ՞զ մի սինիզ. իմտի հէր քիմ
մուհիպպի տիւնեա օլմագ իսթէրսէ,
5 Ալլահա 'ատու օլմուշ օլուր։ Պիզտէ
սաքին օլան րուհ հասէտէ միւշթագ
տըր՝ պույուրան Քիթապ պիհուտէ՞ մի
6 սէօյլէր զաննէտէրսինիզ։ Լաքին տահա
պէօյիւք 'ինայէթ վէրիր. պու էճլէտէն
պույուրըր քի՝ Ալլահ միւթէքէպպիր-
լէրէ մուգավէմէթ էտէր, լաքին միւ-
թէվազը"լարա 'ինայէթ իհսան էտէր։
7 Իմտի Ալլահա մութի' օլունըզ. Շէյթա-
նա մուգավէմէթ էտինիզ, օլ տախի
8 սիզտէն ֆիրար էտէճէք տիր։ Ալլահա
թէգարրուպ էտինիզ, օլ տախի սիզէ
թէգարրուպ էտէճէք տիր. էյ կիւնահ-
քեարլար, էլլէրինիզի փաքլէյինիզ. վէ
էյ իքի ֆիքիրլիլէր, գալպլէրինիզի թաթ-
9 հիր էտինիզ։ Միւքէտտէր վէ հազին օ-
լուպ աղլայընըզ. սիզին կիւլիւշիւնիւզ
հիւզնէ, վէ մէսէրրէթինիզ ղամա թէ-
10 հավվիւլ էթսին։ Րապպըն հուզուրըն-
տա թէվազու' էտինիզ, օլ տախի սիզի
թէրֆի' էտէճէք տիր։

11 Էյ պիրատէրլէր, պիրի պիրինիզի զէմմ
էթմէյինիզ. պիրատէրինի զէմմ էտէն,
վէ պիրատէրինի հիւքմ էտէն՝ շէրի'ա-
թը զէմմ էտէր վէ շէրի'աթը հիւքմ է-
տէր. իմտի էյէր շէրի'աթը հիւքմ է-
տէր իսէն, շէրի'աթ իլէ 'ամիլ տէյիլ
12 սին, անճագ հաքիմ սին։ Խէլաս վէ
հէլաք էթմէյէ գատիր օլան *Վազը'ը
շէրի'աթ" պիր տիր. սէն քի՞մ սին քի՝
ախէրի հիւքմ էտէսին։

13 Շիմտի կէլինիզ, էյ սիզ քի՝ Պու կիւն
եախօտ եարըն ֆիլան շէհրէ վարալըմ,
վէ օրատա պիր եըլ մէքս էտէլիմ, վէ
թիճարէթ էտիպ քեար էտէլիմ՝ տէ-
14 յօրսընըզ. (Հալ պու քի եարըն նէ
վուգու' պուլաճաղընը պիլմէզսինիզ.
զիրա 'էօմրիւնիւզ նէ՞ տիր. թահգիգան
պիր ազ վագըթ կէօրիւնիւփ՝ պա'տէ-
հու նապէտիտ օլուր պիր պուխար տըր.)
15 Անըն եէրինէ՝ Րապպ իսթէր իսէ սաղ
գալըրսագ, պունու եա շունու էտէ-
16 լիմ՝ տէմէլի սինիզ։ Շիմտի իսէ քէնտի
թէքէպպիւրինիզ սէպէպիյլէ թէֆա-
խուր էտէրսինիզ. պու միսիլլիւ թէ-
17 ֆախուր քեաֆֆէթէն քէօթիւ տիր։ Իմ-
տի հէր քիմ խայր իշլէմէյի պիլիպ տէ իճ-
րա էթմէզսէ, անա իշպու կիւնահ տըր։

---

*Պ—'ղը—ը՝ Վազը'ը շէրի'աթ վէ Հաքիմ

ՊԱՊ 5

1 Շիմտի կէլինիզ, էյ զէնկինլէր, իւզէ-
րինիզէ կէլէճէք պէլալար իչին ֆիղան
2 էտիպ աղլայընըզ։ Մալընըզ չիւրիւմիւշ
3 վէ էսվապլարընըզը կիւվէ եէմիշ տիր· Ալ-
թուն իլէ կիւմիւշլէրինիզ փասլանմըշ
տըր, վէ անլարըն փասը 'ալէյ-
հինիզէ շէհատէթ իչին օլուպ թէնլէ-
րինիզի աթէշ կիպի եէյէճէք տիր· Է-
յամ ը ախիրէ իչին խազինէ եըղտը-
4 նըզ։ Իշթէ թարլալարընըզը պիչէն 'ա-
մէլէնին՝ թարաֆընըզտան ալը գօնու-
լան իւճրէթի ֆէրեատ էտիյօր, վէ օ-
րագճըլարըն ֆէրեատը Րապպ իւլ ճիւ-
5 նուտըն սէմ'ինէ վասըլ օլտու։ Զէմին
իւզէրինտէ զէվգ ու սէֆա իլէ եաշա-
տընըզ, գալպլէրինիզի զէպհ կիւնիւն-
6 տէ օլտըղը կիպի պէսլէտինիզ։ Սալիհ
'ալէյհինէ հիւքմ էտիպ՝ անը գաթլ էթ-
տինիզ, վէ օ սիզէ մուգավէմէթ էթմէզ։
7 Իմտի, էյ պիրատէրլէր, Րապպըն
զուհուրընա տէկին սապր էտինիզ· Իշ-
թէ չիֆթճի եէրին գըյմէթլի մահսու-
լունա մունթազըր օլուպ, անըն իչին
թա իլք վէ սօն եաղմուրա նա՛իլ օ-
8 լունճայատէք սապր էտէր։ Սիզ տախի
սապր էտիպ՝ գալպլէրինիզի սապիթ
գըլընըզ· զիրա Րապպըն զուհուրը եա-
9 գըն տըր։ Էյ պիրատէրլէր, հիւքմ
թահթընա տիւշմէմէնիզ իչին պէք տի-
կէրինիզտէն շիքեայէթ էթմէյինիզ· Իշ-
թէ Հաքիմ գափուընըն էօնիւնտէ տու-
10 րույօր։ Էյ պիրատէրլէրիմ, Րապպըն
իսմիյլէ սէօյլէյէն փէյղամպէրլէրի մէ-
շագգաթ չէքմէքլիք վէ սապր խուսու-
11 սընտա էօրնէք թութընըզ։ Իշթէ սապր
էտէնլէրէ միւպարէք տէրիզ։ Էյուպըն
սապրընը իշիթտինիզ, վէ Րապպըն
[illegible] 'ագըպէթի կէօրտիւ-
նիւզ, չիւնքի՝ Րապպ քէսիր իւր րահ-
մէ վէ րա՛ուֆ տըր։
12 Իմտի հէր շէյտէն էվվէլ, էյ պիրա-
տէրլէրիմ, հիւքմ ալթընա տիւշմէմէ-
նիզ իչին՝ նէ սէմա, նէ զէմին հագգը
իչին, նէ՛տէ պիր գայրի եէմին իլէ եէ-
մին էթմէյինիզ· անճագ սիզին էվէթ
տէտիյինիզ էվէթ օլսուն, վէ սիզին
խայըր տէտիյինիզ խայըր օլսուն։
13 Արանըզտա պիր քիմսէ մէշագգաթ-
տա՞ մը տըր, տու'ա էթսին· պիր քիմ-
սէնին գալպի շէ՞ն մի տիր, թէզմիր էյ-
14 լէսին։ Արանըզտա պիր քիմսէ խասթա՞
մը տըր, քիլիսէնին իխթիյարլարընը
տա'վէթ էթսին, վէ Րապպըն իսմիյլէ
անը եաղ իլէ մէսհ էտէրէք՝ անըն ի-
15 չին տու'ա էթսինլէր· Վէ իման իլէ
օլան տու'ա խասթայը գուրթարըր,
Րապպ տախի անը այաղա գալտըրա-
ճագ տըր· վէ էյէր կիւնահ իշլէմիշ օլ-
սա տախի, անա 'աֆիվ օլունաճագ տըր։
16 Պիրի պիրինիզէ խաթալարընըզը իգ-
րար, վէ պիրի պիրինիզ իչին տու'ա
էյլէյինիզ, թա քի շիֆա պուլասընըզ·
սալիհին հարարէթլի տու'ասընըն չօգ
17 թէ՛սիրի վար։ Իլյա պիզիմ իլէ հէմ-
հալ պիր ատէմ իքէն, եաղմուր եաղ-
մամասը իչին տու'ա էյլէտի, վէ զէ-
մին իւզէրինէ իւչ սէնէ ալթը այ մու-
18 տէթ եաղմուր եաղմատը։ Վէ թէքրար
տու'ա էյլէտի, վէ կէօք եաղմուր վէ-
րիպ, եէր տախի մահսուլընը եէթիշ-
տիրտի։
19 Էյ պիրատէրլէր, էյէր արանըզտան
պիրի հագիգաթտան զէլալէթէ տիւշէր
տէ՝ պիր քիմսէ անը ի'ատէ էտէրսէ,
20 Պիլսին քի կիւնահքեարը քէնտի զէլա-
լէթ եօլընտան ի'ատէ էտէն քիմսէ էօ-
լիւմտէն ճան գուրթարըր՝ պիր խայլի
կիւնահ սէթր էթմիշ օլուր։

ՊԵՏՐՈՍ ՌԷՍՈՒԼԸՆ
ՊԻՐԻՆՃԻ 'ՈՒՄՈՒՄԻ ՌԷՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

1 ՅԻՍՈՒՍ Քրիստոսըն ռէսուլը Պետրոս՝
Փէտէր Ալլահըն 'իլմ ի էզէլիսի մուճիպինճէ, Ռուհըն թագտիսիյլէ իթա'աթ
իչիւն վէ Յիսուս Քրիստոսըն գանընըն
սէրփիլմէսի իչիւն ինթիխապ օլունուպ,
2 Փօնթօս վէ Գալաթիա վէ Գափփատօգիա վէ Ասիա վէ Պիթանիայա փէրաքէնտէ պուլունան ղարիպլէրէ· սիզէ
'ինայէթ վէ սէլամէթ իզտիյատ պուլսուն։
3 Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն Փէտէրի Ալլահ մուպարէք օլսուն քի պիզի՝
մէրհամէթի քէսրէթինէ կէօրէ Յիսուս
Քրիստոսըն էմվաթտան գըյամ էթմէ-
4 սիյլէ տիրի պիր իւմիտ իչիւն, Ախիր
զէմանտէ ինքիշաֆէ հազըր օլան խէլասա նա'իլ օլմագ իւզրէ, Ալլահըն
գուվվէթիյլէ իման վասըթասըյլէ հըֆզ
5 օլունանլարա՝ եա'նի *սիզէ սէմավաթտա մահֆուզ օլան զէվալ պուլմազ,
լէքէսիզ վէ սօլմազ միրաս իչիւն եէնի-
6 տէն թէվլիտ էյլէտի։ Վէ պունտա մէսրուր օլուրսունըզ· վագըթ'ա հալին իգթիզասընտան պիր ազ վագըթ էնվա' ի
թէճրիպէլէր սէպէպիյլէ մահզուն պու-
7 լունուրսունըզ, թա քի իմանընըզըն իմթիհանը՝ աթէշ իլէ գալ օլունմըշ իսէ
տէ՝ եինէ ֆանի օլան ալթունտան զիյատէ գըյմէթլի օլարագ, Յիսուս Քրիստոսըն թէճէլլիսինտէ մէտհ վէ 'իզ-
8 զէթ վէ ճէլալ իչիւն պուլունա. Անը
տախի կէօրմէմիշ իքէն սէվէրսինիզ.
հէմ տախի շիմտի կէօրմէզ իքէն պիլէ
9 անա ինանարագ, իմանընըզըն նէթիճէսի օլան ճանլարընըզըն խէլասընա
նա'իլ օլմագլէ, թա'րիֆէ կէլմէզ վէ
մու'աղզէզ պիր սիւրուր իլէ մէսրուր
10 օլուրսունըզ։ Պու խէլասըն խուսուսընտա սիզէ օլաճագ 'ինայէթին
հագգընտա վահի իլէ սէօյլէյէն փէյղամպէրլէր թէֆթիշ վէ թէֆահհուս էթ-
11 տիլէր. Տէրունլէրինտէ պուլունան Քրիստոսըն Ռուհը Քրիստոսըն էլէմ չէքմէսինէ վէ պա'տէհու ճէլալէ նա'իլ օլմասընա էվվէլտէն շէհատէթ էթմէսիյլէ, նէյէ վէ նասըլ վագթա տէլալէթ
12 էթտիյինի թէֆթիշ էտէրլէր իտի. Վէ
օլ շէյլէրի քէնտիլէրինէ տէյիլ, անճագ
պիզէ թէպլիղ էթտիքլէրի անլէրէ պէյան օլունտու. պու շէյլէր իսէ սէմատէն իրսալ օլունան Ռուհ իւլ Գուտուս
վասըթասըյլէ սիզէ պէշարէթի թէպշիր էտէնլէրին նէտէնիյլէ շիմտի սիզէ իխպար օլունմըշ տըր· պու շէյլէրէ մախի նազար էթմէյի մէլէքլէր արզու էտէրլէր։
13 Իմտի զիհնինիզին պէլինի գուշայըպ
այըգ տուրարագ, Յիսուս Քրիստոսըն
թէճէլլիսինտէ սիզէ իհսան օլունաճագ
'ինայէթէ քեամիլէն իւմիտ էտինիզ։
14 Ճէհալէթինիզ վագթընտա օլան շէհվաթը արզուլարա ույմայարագ, անճագ
15 իթա'աթլը էվլատ միսիլլու, Սիզի տա'վէթ էտէն գուտուս օլտըղը կիպի,
սիզ տախի քիւաֆֆէ ի հարէքէթընըզ-
16 տա մուգատտէս օլունըզ· Զիրա Մուգատտէս օլունըզ, զիրա պէն գուտ-
17 տուս իմ՝ տէյիւ մուհարրէր տըր։ Վէ
էյէր հէր քէսին 'ամէլինէ կէօրէ խաթըրա րի'այէթ էթմէյէրէք՝ հիւքմ էտէնէ Փէտէր թէսմիյէ էտէր իսէնիզ,
էյյամ ը ղուրպէթինիզի խաւֆ իլէ կէ-
18 չիրինիզ. Վէ պիլիրսինիզ քի էճտատտան
գալմա պաթըլ մէսլէքտէն, ֆանի կիւ-
19 միւշ վէ ալթուն իլէ տէյիլ, Անճագ
գուսուրսըզ վէ լէքէսիզ գուզուննըն,
եա'նի Քրիստոսըն գըյմէթլի գանը ֆի-

---

*Պա'զըը՝ պիզէ

20 Ֆիտյէսիյլէ խէլաս պուլտուղընըզ· Օլ քի տիւնեանըն թէ՛սիսինտէն ագտէմ Ալլահա մա՛լիւմ իտի իսէ տէ, իմանընըզ վէ իւմիտինիզ Ալլահա օլսո՛ն իչիւն,
21 էզմինէ ի ախըրէտէ սիզին իչիւն, Յա՛նի անը էմվաթտան իհեա էտէն վէ անա 'իզզէթ վէրէն Ալլահա անըն վասըթասըյլէ իման կէթիրէնլէր իչիւն պէյան
22 օլունտու· Րի՛ասըզ մէվէտտէթ ի ախավիյէ իչիւն՝ Րուհըն վասըթասըյլէ հագիգաթա միւթի՛ օլարագ, ճանլարընըզը փագլէմիշ օլու՛պ՝ պիրի պիրինիզէ գալպ ի փագտէն զիյատէսիյլէ մուհապ-
23 պէթ էտինիզ· Չիւնքի ֆանի թօխումտան տէյիլ, անճագ ֆանի օլմայանտան Ալլահըն հայյ վէ [իլ էլ էպէտ] պագի օլան քէլամը վասըթասըյլէ եէ-
24 նիտէն թէվէլլիւտ էթտինիզ· Զիրա հէր թէն օթ կիպի, վէ ատէմին ճիւմլէ շէրէֆի օթըն չիչէյի կիպի տիր· օթ գու-
25 րուր, վէ չիչէյի տէօքիւլիւր· Լաքին Րապպըն քէլամը իլ էլ էպէտ պագի տիր, վէ սիզէ թէպշիր օլունան քէլամ պու տըր·

ՊԱՊ 2

1 Իմտի հէր տիւրլիւ շէրրի, հէր տիւրլիւ հիլէ վէ րի՛ալէր իլէ հասէտլէրի վէ հէր
2 տիւրլիւ ղըյպէթի թէրք էտիպ՝ Հէնուզ տօղմուշ մա՛սումլար կիպի խալիս, րու-
3 հանի սիւտէ արզուքէշ օլունըզ, թա քի Րապպըն լաթիֆ օլտուղընը թատտըղընըզ թագտիրտէ, անըն վասըթա-
4 սըյլէ *պէօյիւյէսինիզ· Անա՝ եա՛նի ինսան թարաֆընտան մէրտուտ իսէ տէ՝ 'ինտ Ալլահ միւնթէխապ վէ գիգըյմէթ օլան տիրի թաշա թէգարրուպ էտիպ,
5 Սիզ տախի տիրի թաշլար կիպի պիր պէյթ ի րուհանի Ալլահա Յիսուս Քըրիստոսըն վասըթասըյլէ մագպուլ օլան զէպիհա՛ի րուհանիյէյի թագտիմ իչիւն ահլը քէհանէթ ի մուգատտէսէ
6 օլմագ իւզրէ պինա օլունուրսընըզ· Պինա՛էն 'ալէյհ՝ Իշթէ Սիոնտա պիր քէօշէ թաշը, միւնթէխապ վէ գիգըյմէթ պիր թաշ վազ' էտէրիմ, վէ անա իման էտէն ասլա խէճիլ օլմայաճագ տըր՝
7 տէյիւ քիթապտա պուլունուր· Իմտի սիզ միւ՛մինլէրէ պու գիգըյմէթ տիր, ամմա իթա՛աթսըզլարա՝ Յափըճըլարըն րէտտ էթտիքլէրի թաշ քէօշէ թաշը
8 օլտու, Վէ ինանմայըպ քէլամ խուսուսընտա սիւրչէնլէրէ թէօքէզ թաշը վէ սիւրչմէք գայասը տըր· պունա տախի
9 թագտիր օլունտուլար· Լաքին սիզ պիր նէսլ ի միւնթէխապ վէ քէհանէթ ի միւլիւքեանէ վէ իւմմէթ ի մուգատտէսէ վէ խաս պիր գավմ սընըզ· Թա քի սիզի զուլմէթտէն քէնտի նուր ը 'աճիպինէ տա՛վէթ էտէնին ֆէզա՛իլինի իխպար
10 էտէսինիզ· Սիզ պիր զէման գավմ տէյիլ իտինիզ, ամմա շիմտի Ալլահըն գավմը սընըզ· մէրհամէթէ նա՛իլ օլմամըշ իտինիզ, շիմտի իսէ մէրհամէթէ նա՛իլ օլտունըզ·
11 Էյ սէվկիլիլէր, սիզէ րէճա էտէրիմ քի գարիպլէր վէ միւսաֆիրլէր կիպի՝ ճանա գարշը մուհարէպէ էտէն շէհվաթ ը նէֆսանիյէտէն իճթինապ է-
12 տէսինիզ· Վէ թա՛իֆէլէրին արասընտա հիւսն ի հարէքէթտէ պուլունասընըզ, թա քի սիզի 'ամիլ ի շէրր տէյիւ զէմմ էթտիքլէրի նէրէտէ ա'մալ ը հասէնէնիզի միւշահէտէ էթմէլէրիյլէ զիյարէթ կիւնիւնտէ Ալլահը թէմճիտ է-
13 տէլէր· Իմտի Րապպ իչիւն թանզիմաթ ը պէշէրիյէնին հէր պիրինէ, կէրէք փատիշահա՝ ճիւմլէյէ ֆա՛իգ օլտուղընտան,
14 կէրէք վալիլէրէ՝ 'ամիլ ի շէրր օլանլարըն միւճազաթը վէ 'ամիլ ի խայր օլանլարըն մէտհի իչիւն անըն թարաֆընտան իրսալ օլունանլար պուլունտուղ-
15 լարընտան իթա՛աթ էտինիզ· Զիրա Ալլահըն իրատէթի պու տըր քի հիւրլէր
16 կիպի, Ամմա հիւրրիյէթինիզի շէրրէ էօրթիւ թութմայըպ, անճագ Ալլահըն գուլլարը կիպի օլարագ, ճահիլ ատէմլէրին ճէհալէթինի խայր իշլէմէքլէ
17 իսքեաթ էտէսինիզ· Ճիւմլէյէ հիւրմէթ էտինիզ, պիրատէրլէրի սէվինիզ· Ալլահտան գօրգընըզ, փատիշահա հիւրմէթ էտինիզ·

---

*Պա՛[illegible]տէ՝ խէլասա իչիւն պէօյիւյէսինիզ.

18 Էյ խըզմէթքեարլար, էֆէնտիլէրի-
նիզէ քեմալ ի խավֆ իլէ՝ եալընըզ էյի
վէ հալիմ օլանլարա տէյիլ, անճագ
պէտխույ օլանլարա տախի միւթիի՝ օլու-
19 նըզ. Զիրա պիր քիմսէնին նահագգ եէ-
րէ էլէմ չէքէր իքէն՝ Ալլահ հուզու-
րընտա օլան զամիր սէպէպինտէն մէ-
շագգաթա թէհամմիւլ էթմէսի ֆազի-
20 լէթ տիր. Զիրա գապահաթ իշլէյիպ՝
տարպ օլունտուղունըզ հալտէ սապր է-
տէրսէնիզ, նէ՞ շէրէֆինիզ օլուր. վէ
լաքին խայր իշլէյէրէք էլէմ չէքտիյի-
նիզտէ սապր էտէրսէնիզ, Ալլահըն 'ին-
21 տինտէ պու ֆազիլէթ տիր. Զիրա պու-
նա տա'վէթ օլունտունըզ. չիւնքի Քրիս-
տոս տախի սիզին իչին էլէմ չէքիպ՝
էսէրլէրինէ իթթիպա էթմէնիզ իչին սի-
22 զէ էօրնէք պըրագտը. Քէնտիսի կիւնահ
իշլէմէտի, վէ լիսանընտա հիլէ պուլուն-
23 մատը. Շէթմ օլունտուղունտա պիլէ մու-
գապէլէ շէթմ էթմէզ իտի. էլէմ չէ-
քէր իքէն թէհտիտ էթմէյիպ, անճագ
հագգ իւզրէ հիւքիւմ էտէնէ քէնտինի
24 հէվալէ էտէր իտի. Վէ քէնտիսի քէն-
տի ճէսէտինտէ կիւնահլարըմըզը աղաճ
իւզէրինտէ եիւքլէնտի. թա քի պիզ
կիւնահլարա նիսպէթլէ ֆէվթ օլմուշ
իքէն սալահա եաշայալըմ. անըն պէ-
25 րէսի իլէ շիֆա պուլտունըզ. Զիրա եօլը
շաշըրմըշ գօյունլար կիպի իտինիզ, լա-
քին շիմտի ճանլարընըզըն Չօպանընա
վէ Նազըրընա տէօնտիւնիւզ.

ՊԱՊ 3

1 Պէնզէրլիք, էյ զէվճէլէր, քէնտի զէվճէ-
լէրինիզէ միւթիի՝ օլունըզ, թա քի պա'-
զըլարը քէլամա ի'թիգատ էթմէզլէր ի-
2 սէ տէ, Սիզին խավֆ իլէ օլան 'իֆֆէթ-
լի հարէքեաթընըզը կէօրմէլէրիյլէ՝ զէվ-
ճէլէրինին հարէքեաթը վասըթասըյլէ
3 պիլա քէլամ գազանըլալար. Վէ սիզին
զինէթինիզ զահիրտէ օլան սաչ էօրմէք
վէ ալթուն թագընմագ եա էսվապ կի-
4 յինմէքտէն 'իպարէթ օլմայըպ, Մախ-
ֆի օլան գալպին ինսանը հալիմ վէ
սէլիմ րուհըն ֆէսատսըզ միւպէրրա
օլան զինէթինտէն 'իպարէթ օլա. պու-
նուն տախի 'ինտ Ալլահ գըյմէթի չօգ
5 տըր. Զիրա զէման ի գատիմտէ Ալլահա
միւթէվէքքիլ օլան մուգատտէս նիսա-
վան տախի՝ քէնտի զէվճլէրինէ միւթիի
օլարագ, քէնտիլէրինի պէօյլէ թէզյին
6 էտէրլէր իտի. Նիթէքիմ Սարա Իպրա-
համը էֆէնտիմ տէյէրէք՝ անա իթա'աթ
էտէր իտի. սիզ տախի խայր իշլէյէրէք,
հիչ պիր գօրգուտան խավֆ էթմէտի-
յինիզ հալտէ, անըն էվլատը օլուրսու-
նըզ.

7 Պէնզէրլիք, էյ զէվճլէր, սիզ տախի
զէվճէլէրինիզի տահա զա'իֆ զարֆ մա-
գամընտա թութարագ, անլէր իլէ պէ-
րապէր 'ագըլանէ կէչինինիզ, հայաթ 'ի-
նայէթինէ միրաս շէրիքլէրի պուլուն-
տըգլարը միւնասէպէթլէ՝ անլէրէ իք-
րամ էտինիզ, թա քի տուա'լարընըզա
մանի' օլմայա.

8 Նիհայէթ իլ էմր, ճիւմլէնիզ հէմֆի-
քիր, հէմտէրտ, գարնտաշ սէվիճի,
9 շէֆիգ վէ լաթիֆ օլունըզ. Քէմլիյէ քէմ-
լիք, եախօտ շէթմէ շէթմ իլէ մուգա-
պէլէ էթմէյէրէք, պիլ'աքիս խայր տու'ա
էտինիզ, չիւնքի պունուն իչին, եա'նի
պէրէքէթի թէվէրրիւս էթմէք իչին
տա'վէթ օլունտուղունըզը պիլիրսինիզ.
10 Զիրա հայաթը սէվմէք վէ էյի կիւնլէր
կէօրմէք իսթէյէն քէնտի տիլինի քէօ-
թիւլիւքտէն վէ տուտագլարընը հիլէ
11 սէօյլէմէքտէն զապթ էթսին. Քէօթիւ-
լիւքտէն իճթինապ էտիպ՝ էյիլիք էթ-
սին. սէլամէթի արայըպ՝ անա սա'յ էթ-
12 սին. Զիրա Ռապպըն կէօզլէրի սալիհլէր
իւզէրինտէ վէ գուլագլարը անլէրին նի-
յազընա, համմա Ռապպըն վէճհի քէօ-
13 թիւլիւք էտէնլէր 'ալէյհինէ տիր. Վէ
խայրա միւգթէտի օլտուղունըզ հալտէ,
14 քիմ սիզէ էզիյէթ էտէճէք տիր. Վէ
լաքին էյէր սալահ իչին էլէմ չէքէր-
սէնիզ, նէ՛ միւպարէքսինիզ. վէ ան-
լէրին խավֆընտան խավֆ էտիպ միւզ-
15 թարիպ օլմայընըզ. Լաքին քէնտի
գալպլէրինիզտէ Ռապպ Ալլահը թագ-
տիս էյլէյինիզ, վէ զամիրինիզ փաք օ-
լարագ տէրունինիզտէքի իւմիտին

սէպէպինի հէր պիր Թալիպ օլանա, հիլմ-
լէ վէ խավֆլէ ճէվապ վէրմէքլիյէ հա-
16 զըր պուլունասընըզ, Թա քի 'ամիլ ի
շէրր տէյիւ սիզի զէմմ էթտիքլէրի
խուսուստա Քրիստոստա օլան հիւսն ի
հարէքէթինըզը պիւհթան էտէնլէր
17 խճիլ օլալար. Զիրա Ալլահըն իրատէ-
Թի պէօյլէ Թա'ալլուգ էտէր իսէ, էյի-
լիք էտէր իքէն էլէմ չէքմէք՝ քէօթիւ-
լիւք էտէր իքէն էլէմ չէքմէքտէն էվլա
18 տըր. Զիրա Քրիստոս տախի պիզի Ալ-
լահա Թէգարրուպ էթտիրմէք իչիւն
եա'նի սալիհ\ ֆասըգլարըն եօլընա կիւ-
նահ իչիւն պիր քէրրէ էլէմ չէքտի, վէ
ճէսէտճէ իմաթէ օլունտու իսէ տէ,
19 րուհճա իհեա օլունտու. Պունուն իլէ
տախի կիտիպ՝ զընտանտա օլան րուհ-
լարա վա'զ էյլէտի. պունլար տախի
պիր վագըթ էյամ ը Նուհտա, սէֆինէ
ինշա օլունմագտա իքէն, Ալլահըն սապ-
րը պէքլէտիյի վագըթտա 'ասի օլմուշ-
20 լար իտի. Օլ սէֆինէտէ տախի պիր գաչ՝
եա'նի սէքիզ ճան սուտան գուրթուլ-
21 տըլար. Պունա միւշապէհէթէն վաֆ-
Թիզ, (քի լէվս ի ճէսէտին րէֆ'ի տէ-
յիլ, անճագ էյի զամիրին Ալլահա օլան
իգրարը տըր,) Յիսուս Քրիստոսըն գը-
յամէթի վասըթասըյլէ պիզի շիմտի խէ-
22 լաս էտէր. Օլ քի սէմայա կիթմիշ օ-
լուպ, մէլա'իքէ վէ հիւքիւմէթլէր վէ
գուտրէթլէր քէնտիսինէ միւնգատ
օլարագ Ալլահըն սաղընտա տըր.

ՊԱՊ Դ

1 Իմտի Քրիստոս պիզիմ իչիւն ճէսէտտէ
էլէմ չէքմիշ օլմաղլէ, սիզ տախի հէ-
ման օլ նիյէթ իլէ սիլահլանընըզ. (զիրա
ճէսէտտէ էլէմ չէքէն՝ կիւնահտան ֆէ-
2 րաղաթ էթմիշ տիր.) Թա քի ճէսէտ-
տէ գալաճաղընըզ միւտտէթի արթըգ ին-
սան շէհվէթլէրի միւճիպինճէ տէյիլ,
անճագ Ալլահըն իրատէթի միւճիպինճէ
3 կէչիրէսինիզ. Զիրա 'էօմրիւմիւզիւն կէչ-
միշ զէմանը քեաֆի տիր քի Թա'իֆէ-
լէրին միւրատընը ֆի'լէ կէթիրմէքլէ,
շէնի'աթ վէ շէհվէթ, վէ մէյխօրլըգ վէ
լէօ'պիյաթ վէ պէքրիլիք վէ հարամ օ-
լան փութփէրէսթլիքլէրտէ սիւլուք
4 էթտիք. Վէ անլէր իլէ պէրապէր ֆիւ-
ճուրըն հէման օլ իֆրաթընա սէյիրթ-
մէտիյինիզտէ, պունու ղարիպ կէօրէ-
5 րէք սէպպ էտէրլէր. Անլէր տիրի իլէ
էօլիւ օլանլարը մուհաքէմէ էթմէյէ հա-
զըր օլանա հիսապ վէրէճէքլէր տիր.
6 Զիրա պու մագսատ իչիւն, եա'նի ա-
տէմլէրէ կէօրէ Թէնճէ հիւքմ օլու-
նուպ՝ Ալլահա կէօրէ րուհճա եաշայա-
լար՝ տէյիւ էօլիւլէրէ տախի պէշարէթ
Թէպշիր օլունտու.
7 Լաքին ճիւմլէնին նիհայէթի եագլաշ-
մըշ տըր. իմտի 'ագիլ օլուպ՝ տու'այա
8 այըգ տուրունըզ. Վէ հէր շէյտէն էվվէլ
եէքտիկէրինէ օլան մուհապպէթինիզ
քէմալ ի կէրմի իլէ օլսուն. զիրա մու-
հապպէթ չօգ կիւնահլար սէթր էտէր.
9 Սէօյլէնմէյէրէք եէք տիկէրինիզ հագ-
10 գընտա միհմաննիւվազ օլունըզ. Հէր
պիրինիզ Ալլահըն նի'մէթ ի միւթէնէվ-
վի'էսինին սատըգ քեթխիւտալարը կի-
պի, հէր նէ մէվհիպէյի ալմըշ իսէ, եէք
տիկէրինիզին խըտմէթինէ սարֆ էտի-
11 նիզ. Պիր քիմսէ քէլամ էտէրսէ, Ալ-
լահըն քէլամլարը կիպի, պիր քիմսէ
խըտմէթ էտէրսէ, Ալլահըն իհսան էյ-
լէտիյի գուվվէթէ կէօրէ էթսին, Թա
քի Ալլահա Յիսուս Քրիստոսըն վասը-
Թասըյլէ հէր շէյտէ Թէմճիտ օլունա.
մէճտ ու գուտրէթ էպէտ իւլ ապատ
անա մախսուս տըր. Ամին.
12 Էյ սէվկիլիլէր, կէօյա ղարիպ պիր
շէյ սիզէ իսապէթ էթմիշ տէյիւ Թէճ-
րիպէնիզ իչիւն վուգու'պուլան աթէշ-
լէ գալ օլունմանըզըն վուգու'ընտա իս-
13 Թիղրապ էթմէյինիզ. Լաքին մատէմ
քի Քրիստոսըն էլէմլէրինէ միւշթէրիք
սինիզ՝ մէսրուր օլունըզ, Թա քի անըն
ճէլալինին զուհուրընտա տախի շատ ու
14 մէսրուր օլասընըզ. Քրիստոսըն իսմի
իչիւն սիթէմ չէքտիյինիզտէ, նէ միւ-
պարէք սինիզ. չիւնքի ճէլալին *վէ Ալ-
լահըն Րուհը իւզէրինիզտէ սաքին օ-

---

*Պա'ղըշը վէ գուտրէթին վէ

լուր. անլէրին թարաֆընտան անա սէւվ
օլունուր իսէ տէ, սիզին թարաֆընըզտան
15 անա թէմճիտ օլունուր։ Վէ լաքին
սիզտէն պիրի գաթիլ եա սարիգ
եա 'ամիլ ի շէրր կիպի, եախօտ ախէրլէրին
ումուրընա միւտախէլէ էտէն կիպի
16 էլէմ չէքմէսին։ Ամմա էյէր խրիսթիյան
օլտուղու իչիւն իսէ, խէճիլ
օլմայըպ՝ անճագ պու խուսուստա Ալլահը
17 թէմճիտ էյլէսին։ Զիրա հիւքմիւն՝
պէյթ Ուլլահտան պաշլամասընըն վագթը
տըր. վէ էյէր էվվէլա պիզտէն պաշլարսա,
Ալլահըն պէշարէթինէ իթա'աթ
էթմէյէնլէրին 'աագըպէթի նէ՞ օլաճագտըր։
18 Վէ էյէր սալիհ կիւճ իլէ գուրթուլուր
իսէ, ֆասըգ վէ կիւնահքեար
19 նէ՞րէտէ պուլունուր։ Իմտի Ալլահըն
իրատէթի իւզրէ էլէմ չէքէնլէր խայր
իշլէմէքլէ՝ քէնտի ճանլարընը օ Խալիգ
ի սատըգ տէյիւ էմանէթ էթսինլէր։

ՊԱՊ 5

1 Արանըզտա պուլունան իխթիյարլարա,
պէն քի անլէր կիպի իխթիյար, վէ Քրիստոսըն
էլէմլէրինին շահիտի, վէ զահիր
օլաճագ ճէլալին հիսսէտարը իմ,
2 Րիճա էտէրիմ՝ Ալլահըն սիզին արանըզտա
պուլունան սիւրիւսինիւ կիւտէսինիզ.
վէ օ մէճպուրիյէթտէն
տէյիլ, անճագ հիւսն ի իրատէթլէ, հէմ
գապիհ գազանճ իչիւն տէյիլ, ֆագաթ
ճան ու տիլտէն նազարէթ էտէրէք,
3 վէ *ճէմա'աթլարա մուսալլաթ օլուր
կիպի տէյիլ, անճագ սիւրիւյէ էօրնէք
4 օլունըզ։ Վէ Պաշ Չօպան զուհուր էթտիկի
զէման, ճէլալին սօլմազ թաճընա
նա'իլ օլաճագսընըզ։

5 Քէզալիք սիզ, էյ կէնճլէր, իխթիյարլարա
միւթի' օլունըզ. վէ ճիւմլէնիզ
պիրի պիրինիզէ ինգըյատ իւզրէ օլուպ
թէվազու' գուշանընըզ, զիրա Ալլահ
միւթէքէպպիրլէրէ մուգավէմէթ էտիպ՝
միւթէվազը'լէրէ 'ինայէթ իհսան էտէր։
6 Իմտի Ալլահըն եէտ ի գուտրէթինին ալթընտա
միւթէվազը' օլունըզ, թա քի
7 սիզի վագթընտա թէրֆի' էտէ։ Ճիւմլէ
էնտիշէնիզի անըն իւզէրինէ պըրագընըզ,
զիրա օ սիզի գայըրըր։
8 Այըգ վէ ույանըգ տուրունըզ, չիւնքի
խասմընըզ Շէյթան՝ կէօմիւրտէյէն
արսլան կիպի քիմի եուտայըմ տէյիւ
9 արայարագ տօլաշըր։ Պունա տախի իմանտա
գավի օլարագ՝ գարշը տուրունըզ,
չիւնքի տիւնեատա օլան սիզին
պիրատէրլէրինիզին հէման օլ էլէմլէրի
չէքմէքտէ իտիւքինի պիլիրսինիզ։
10 Լաքին Քրիստոս Յիսուստա պիզի
քէնտի 'իզզէթ ի էպէտիյէսինէ տա'վէթ
էտէն վէ ճէմի' ի 'ինայաթըն մէնպա'ը
օլան Ալլահ՝ սիզ պիր միւտտէթ էլէմ
չէքտիքինիզտէն սօնրա, քէնտիսի սիզի
քեամիլ վէ սապիթ վէ գավի վէ
11 միւ'էսսէս գըլա։ Անա էպէտ իւլ ապատ
'իզզէթ վէ գուտրէթ օլսուն։
Ամին։
12 Զաննըմա կէօրէ սատըգ պիրատէր
օլան Սիլվանօսըն վասըթասըյլէ սիզէ
մուխթասարճա թահրիրլէ նասիհաթ էտէրէք,
շէհատէթ էթսիմ քի՝ պու գա'իմ
պուլունտուղունըզ հալ Ալլահըն սահիհ
13 'ինայէթի տիր։ Պապիլտէ պուլունան
սիզին իլէ պէրապէր միւնթէխապ քիլիսէ
վէ օղլում Մարգօս սիզէ սէլամ էտէրլէր։
14 Պիրի պիրինիզէ թագպիլ ի
մուհապպէթ իլէ սէլամ էտինիզ. Սիզ
քի Քրիստոս Յիսուստա սընըզ՝ ճիւմլէնիզէ
սէլամէթ օլսուն։ Ամին։

* * *

---

*Յուն. հիսսէլէրէ

ՊԵՏՐՈՍ ՌԷՍՈՒԼԸՆ
ԻՔԻՆՃԻ 'ՈՒՄՈՒՄԻ ՌԷՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

1 ՅԻՍՈՒՍ Քրիստոսըն գուլը վէ ռէսուլը
Սիմ'օն Պետրոս՝ Ալլահըմըզըն վէ խէլասքեար
Յիսուս Քրիստոսըն իզհար էյլէտիյի
սալահ վասըթասըյլէ պիզիմ իլէ
պէրապէր հէման օլ գըյմէթլի իմանա
2 նա'իլ օլանլարա. Սիզէ Ալլահը վէ Ռապպըմըզ
Յիսուսը պիլմէքլիքլէ 'ինայէթ
վէ սէլամէթ իզտիյատ պուլսուն։
3 Մադէմ քի անըն գուտրէթի իլահիյէսի
հայաթա վէ թագվայա մութա'ալլիգ
պիլ ճումլէ շէյլէրի, պիզի 'իզզէթ
վէ ֆազիլէթ իլէ տա'վէթ էտէնի
պիլմէքլիքլէ, պիզէ իհսան էյլէմիշ օլուպ,
4 Անլէր իլէ տախի պիզէ պէ ղայէթ 'ազիմ
վէ գըյմէթլի վա'տլար վէրիլմիշ
տիր, թա քի պունլարըն վասըթասըյլէ
տիւնեատա շէհվէթտէն նէշ'էթ էտէն
ֆէսատտան գուրթուլմըշ օլուպ
թապի'աթը իլահիյէյէ հիսսէտար օլասընըզ։
5 Սիզ տախի հէման պու շէյէ
ղայրէթի քեամիլէ կէօսթէրէրէք իմանընըզա
ֆազիլէթ, վէ ֆազիլէթէ
6 'իլմ, վէ 'իլմէ զապթը նէֆս, վէ
զապթը նէֆսէ սապր, վէ սապրա
7 թագվա, վէ թագվայա մէվէտտէթի
իխվանիյէ, վէ մէվէտտէթի իխվանիյէյէ
8 մուհապպէթ զամմ էտինիզ։ Զիրա պու
շէյլէր սիզտէ պուլունուպ՝ քէսպի իզտիյատ
էթտիքճէ, սիզի Ռապպըմըզ Յիսուս
Քրիստոսը պիլմէքլիք խուսուսընտա
մութէքեասիլ վէ սէմէրէսիզ
9 պըրագմազլար։ Լաքին քիմտէ պու շէյլէր
եօգ իսէ, օլ քիմսէ քէօր օլուպ՝
ուզագտան կէօրմէյէրէք, քէնտի էսքի
կիւնահլարընտան թաթհիրինի ունութմըշ
10 տըր։ Պու էճլտէն, էյ պիրատէրլէր,
տա'վէթ վէ ինթիխապընըզը սապիթ
գըլմագա տահա զիյատէ ճէհտ էտինիզ։
Չիւնքի պունու եափմագլէ ասլա տիւշմէյէճէքսինիզ։
11 Զիրա պու վէճհլէ Ռապպ
վէ Խէլասքեարըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն
էպէտի մէլէքիւթինէ կիրմէքլիյինիզ
վիւս'աթլէ իհսան օլունաճագ տըր։
12 Պու էճլտէն, էյէրչի պու շէյլէրի պիլիր
հազըր պուլունտան հագիգաթտա
սապիթ օլմուշ իսէնիզ տէ, անլէրի
տա"իմա խաթըրընըզա կէթիրմէյի իհմալ
13 էթմէյէճէյիմ։ Վէ պէն պու մէսքէնտէ
գալտըգճա, սիզի իխթար էտէրէք՝ ույանտըրմաղը
14 լա"իգ 'ատտ էտէրիմ։ Զիրա
պիլիրիմ քի՝ Ռապպըմըզ Յիսուս
Քրիստոսըն պանա պէյան էյլէտիյի կիպի
մէսքէնիմի թէրք էթմէքլիյիմ գարիպ
15 տիր։ Իմտի ինթիգալըմտան սօնրա
տա"իմա պու շէյլէրի տէր խաթըր
16 էթմէնիզ իչիւն ճէհտ էտէճէյիմ։ Զիրա
պիզ սախթէ մասալլարա թապի' օլմուշ
տէյիլ, պէլքի Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն
'ազամէթինի ռէյ էլ 'այն մուշահէտէ
էթմիշ օլարագ, անըն գուտրէթինի
վէ զուհուրընը սիզէ պիլտիրտիք։
17 Զիրա ճէլալը ա'զամ թարաֆընտան
պէօյլէ, եա'նի՝ Պէնիմ սէվկիլի
Օղլում պու տըր, պէն անտէն
ռազը իմ՝ տէյիւ պիր սէտա կէլտիյինտէ,
փէտէր Ալլահ թարաֆընտան 'իզզէթ
18 վէ ճէլալ ալմըշ իտի։ Վէ սէմատան
կէլէն պու սէտայը պիզ անըն իլէ
պէրապէր մուգատտէս տաղտա պուլունտըղըմըզ
19 հալտէ իշիթտիք։ Վէ
պիզտէ տահա սապիթ օլան նիւպուվվէթ
քէլամը վար տըր քի՝ սիզ տախի
կիւն աղարըպ սապահ եըլտըզը գալպլէրինիզտէ
տօղունճայատէք, գարանլըգ
եէրտէ զիյատար չըրաղ կիպի անա
տիգգաթ էյլէմէնիզլէ էյի էտէրսի-

20 Սիզ․ էվվէլա պիլիրսինիզ քի՝ Քիթապըն
հիչ պիր նիւպուվվէթ քէլամը թա'պիր
21 ի մախսուսայա ուղրամազ․ Զիրա հիչ
պիր վագըթ պիր նիւպուվվէթ ինսան
իրատէթիյլէ կէլմէտի, անճագ Ալլահըն
մուգատտէս ատէմլէրի Րուհ իւլ Գուտուս
թարաֆընտան թէշվիգ օլունարագ
սէօյլէտիլէր․

ՊԱՊ 2

1 Լաքին գավիմ արասընտա քեազիպ
փէյղամպէրլէր տախի պուլունտու, նիթէքիմ
սիզտէ տախի միւհլիք պիտ'աթլէր
խաֆիյէն իտխալ էտէն վէ քէնտիլէրինի
իշթիրա էյլէյէն Րապպը ինքեար
էտիպ, քէնտի իւզէրլէրինէ հէլաք ը 'աճիլ
կէթիրէն քեազիպ մու'ալլիմլէր
2 պուլունաճագ տըր․ Վէ պունլարըն հէլաք
էօլլարընա չօգ քիմսէլէր թապի'
օլուպ, անլարըն սէպէպիյլէ Թարիգ ի
հագիգաթա քիւֆր օլունաճագ տըր․
3 Վէ թամա'տան նաշի տիւզմէ սէօզլէր
իլէ սիզի թիճարէթ իչիւն գուլլանաճագլար
տըր․ անլարըն ճէզասը գատիմտէն
պէրի թէ'խիր էթմէզ վէ հէլաքլէրի
4 ույուգլամազ․ Զիրա էյէր Ալլահ
կիւնահ իշլէյէն մէլա'իքէյի էսիրկէմէյիպ՝
անճագ հիւքմ իչիւն մահֆուզ
օլարագ զուլմէթ պէնտլէրի իլէ
ճէհէննէմէ իլգա վէ թէրք էյլէտի իսէ,
5 Վէ էյէր գատիմ տիւնեայը էսիրկէմէյիպ՝
պիլ'աքս ֆաճըրլարըն տիւնեասը
իւզէրինէ թուֆան կէթիրիպ՝ սալահ
վա'իզի Նուհը սէքիզինճի օլարագ
6 եէտի քիշի իլէ մասուն գըլտը իսէ, Վէ
էյէր սօնրա ֆըսգ իճրասընտա պուլունաճագ
օլանլարա 'իպրէթ իչիւն,
Սատում վէ Ղամօրա շէհիրլէրինի քիւլ
7 էտիպ՝ խարապ օլմալարընը հիւքմ էթմէսիյլէ
պէրապէր սալիհ օլան Լութը
ֆաճիրլէրին հարէքեաթ ը շէնի'էսինտէն
ըզթըրապտա օլտուղը հալտէ խըլաս
8 էյլէտի իսէ, (Զիրա պու սալիհ պէյնլէրինտէ
սաքին օլմաղլէ, կէօրիւպ իշիտէրէք՝
կիւնտէն կիւնէ քէնտի սալիհ
ճանընը անլարըն էֆ'ալ ը գապահէթլէրիյլէ
9 թա'զիպ էյլէր իտի․) Րապպ միւթթագիլէրի
թէճրիպէտէն խըլաս էյլէմէք
վէ հագգսըզլարը վէ խուսուսա
նափաքիյէ իշթիհա իլէ թէնէ թապի'
օլուպ՝ հիւքիւմէթի թահգիր էտէնլէրի
հիւքմ ի 'ազապ թահթընտա րուզ ի
ճէզա իչիւն մուհաֆազա էթմէյի պիլիր․
10 Պունլար վէրվասըզ վէ խօտպէսէնտ օլարագ՝
շիւրէֆայա սէպպ էթմէքտէն
11 գօրգմազլար․ Հալ պու քի մէլէքլէր
գուվվէթ վէ գուտրէթտէ անլարտան
ա'զամ իքէն, Րապպըն հուզուրընտա
անլարըն 'ալէյհինէ սէպպ էտէրէք հիւքմ
12 էթմէզլէր․ Լաքին պունլար թապի'աթըյլէ
սէյտ ու ըհլաք իչիւն տօղմուշ
օլան [illegible] հայվանլար կիպի, պիլմէտիքլէրի
շէյլէրէ սէպպ էտէրէք,
13 հագգսըզլըղըն էճրինի ալմաղլէ, քէնտի
ֆէսատլարընտա ֆէնայա վարաճագլար
տըր․ պունլար կիւնտիւզիւն
զէվգ ու սէֆայը խօշ 'ատտ էտէրլէր,
վէ սիզին իլէ եէյիպ իչէրլէր իքէն՝ քէնտի
հիլէլէրի իլէ թէլէզզիւզ էտէրէք լէքէ
14 վէ 'այպ տըրլար․ Վէ կիւնահտան
ֆէրաղաթ էթմէզ, վէ զինա իլէ տօլու
կէօզլէրի օլուպ՝ սապիթ օլմայան ճանլարը
իղվա էտէրլէր․ վէ գալպլէրի
թամա'ա իտման օլունան էհլ ի լա'նէթ
15 տիրլէր․ Թարիգ ի միւսթագիմի թէրքլէ
հագգսըզլըղըն իւճրէթինի սէվէն
Պա'ուր օղլու Պալ'ամ եօլընա զահիպ
16 օլարագ զէլալէթէ տիւշտիւլէր․ Օլ սախի
ֆըսգը իչիւն թա'զիր օլունուպ,
տիլսիզ մէրքէպ ինսան սէսիյլէ սէօյլէյէրէք՝
փէյղամպէրին համագաթընը
17 մէն' էթտի․ Պունլար սուսըզ փունարլար,
վէ շէտիտ րիւզկեար իլէ սիւրիւքլէնէն
պուլութլար օլարագ, գօյու գարանլըգ
իլ էլ էպէտ անլար իչիւն սագլանըլմըշ
18 տըր․ Զիրա պութլանըն մաղրուրանէ
սէօզլէրինի սէօյլէմէլէրիյլէ՝
զէլալէթտէ սիւլուք էտէնլէրտէն հէնուզ
գուրթուլմըշ օլան քիմսէլէրի շէհվաթ
ը նէֆսանիյէ ու շէնի'ա իլէ իղվա
19 էտէրլէր․ Վէ անլարա հիւրրիյէթ
վա'տ էտէրքէն քէնտիլէր ֆէսատըն
գուլլարը տուրուրլար․ Զիրա պիր
քիմսէ քէնտինի ղալիպ կէլէնին գուլու

20 Զիրա էյէր Րապպ վէ Խէլասքեար
Յիսուս Քրիստոսը պիլմէքլիքլէ
տիւնեանըն նափաքլիքլէրինտէն գուրթուլտուքտան
սօնրա, վէ թէքրար օլ
շէյլէր իլէ թութուլարագ մաղլուպ օլուրլարսա,
սօնլարընըն հալլէրի էվվէլքինտէն
21 պէթէր օլուր. Զիրա անլէր
իչիւն սալահ թարիգինի պիլմէմէքլիք,
անը պիլտիքտէն սօնրա քէնտիլէրէ
թէսլիմ օլունան էմր ի մուգատտէստէն
եիւզ չէվիրմէքտէն էվլա օլուր իտի.
22 Լաքին՝ Քէօփէք քէնտի գայ էթտիյի
շէյէ, վէ եըգանմըշ խընզըր չամուրտա
եուվարլանմաղա տէօնտիւ՝
տէյիւ մէսէլ ի հագիգինին մէֆհումընճա
անլէրին հագգընտա վուգու պուլտու.

ԲԱԲ 3

1 Էյ սէվկիլիլէր, շիմտի պու իքինճի
րէսալէյի սիզէ եազըրըմ՝ իքիսինտէ սիզին
սաֆի զիհնինիզի իխթար թարիգիլէ
2 ույանտըրըրըմ, Քի մուգատտէս
փէյղամպէրլէր թարաֆընտան մուգատտէմա
թէպլիղ օլունան քէլիմաթը վէ
պիզիմ, եա'նի Րապպ վէ Խէլասքեարըն
ռէսուլլէրինին թէնպիհինի տէր
3 խաթըր էտէսինիզ. Էվվէլ էմրտէ մա'լիւմիւնիւզ
օլսուն քի՝ սօն կիւնլէրտէ
շէհվէթլէրինէ կէօրէ սիւլիւք էտէն
4 միւսթէհզիլէր կէլիփ, Անըն զուհուրունուն
վա'տը նէրէտէ տիր, զիրա էճտատըն
ույուտուգլարը վագըթտան պէրու,
հէր շէյ խըլգաթըն իպթիտասընտան
պէրու օլտըղը կիպի գալըյօր՝ տէյէճէքլէր.
5 Զիրա անլէր պունտան
գասըտէն պիխապէր տուրույօրլար քի
սէմավաթ իպթիտատէն օլուփ՝ զէմին
Ալլահըն քէլամը իլէ սուտան վէ սու
6 իլէ գա"իմ տիր. Պունլար իլէ օլ վագըթտա
պուլունան տիւնեա սույըն
7 թուղեանըյլէ հէլաք օլտու. Շիմտիքի
սէմավաթ իլէ զէմին իսէ հէման օլ քէլամ
իլէ մահֆուզ օլուփ՝ Հիւքմ վէ
ֆաճիր ատէմլէրին հէլաքը կիւնիւնէտէք
աթէշ իչիւն սագլանըլմըշ տըրլար.
8 Վէ լաքին, էյ սէվկիլիլէր, շու պիր
շէյտէն, եա'նի Րապպըն 'ինտինտէ պիր
կիւն պին եըլ կիպի վէ պին եըլ պիր
կիւն կիպի օլտըղընտան պիխապէր օլմայասընըզ.
9 Րապպ՝ պա'զըլարըն թէ"էխխիւր
էթմիշ տիր զանն էթտիքլէրի
կիպի վա'տընտա թէ"էխխիւր էթմէզ.
լաքին հիչ պիր քիմսէնին հէլաք օլմասընը
տէյիլ, անճագ ճիւմլէնին թէվպէյէ
կէլմէսինի իսթէմէսիյլէ, հագգընըզտա
10 թէ"էննի էյլէր. Վէ լաքին Րապպըն
կիւնիւ [կէճէտէ] խըրսըզ կիպի կէլէճէք,
անտէ տախի սէմավաթ կիւրիւլթիւ
իլէ զա"իլ օլարագ, 'անասըր
եանմաղլէ հալլ օլունաճագ տըր, վէ
զէմին իլէ անտէ պուլունան մէսնու"աթ
11 միւհթէրիգ օլաճագ տըր. Իմտի պունլարըն
ճիւմլէսի հալլ օլունաճաղընտան՝
սիզ Ալլահըն կիւնիւնիւն վիւրուտինէ
միւնթազըր օլարագ իխթի'ճալ էտիփ՝
մուգատտէս հարէքէթլէրտէ վէ թագվատա
նասըլ քիմսէլէր օլմանըզ կէրէք
12 տիր. Օլ կիւն քի անտէ սէմավաթ թութուշուփ՝
հալլ օլունաճագ վէ 'անասըր
13 եանըպ էրիյէճէք տիր. Լաքին անըն
վա'տը իւզրէ՝ սալահըն սաքին օլաճաղը
եէնի սէմավաթ վէ եէնի զէմինէ
միւնթազըր իզ.

14 Պու էճլտէն, էյ սէվկիլիլէր, պու
շէյլէրէ միւնթազըր օլտըղընըզ հալտէ,
անըն 'ինտինտէ սէլամէթ իլէ լէքէսիզ
վէ գուսուրսըզ պուլունմանըզա ճէհտ
15 էյլէյինիզ. Վէ Րապպըմըզըն թէ"էննիսինի
խէլաս 'ատտ էտինիզ. Նիթէքիմ
սէվկիլիւ պիրատէրիմիզ Փավլօս տախի
քէնտինէ իհսան պույուրուլան հիքմէթէ
16 կէօրէ, Պիլ ճիւմլէ րէսալէլէրինտէ
պու շէյլէրտէն պահս էթտիյի միսիլլիւ,
սիզէ տախի եազմըշ տըր. Պունլարտա
պա'զը կիւճ անլաշըլըր շէյլէր օլմաղլէ,
ճահիլ վէ սէպաթսըզ քիմսէլէր սա"իր
քիթապլար հագգընտա էթտիքլէրի կիպի
քէնտի հէլաքլէրի իչիւն պունլարըն
մա'նասընը տախի թէղեիր էտէրլէր.
17 Իմտի սիզ, էյ սէվկիլիլէր, պունու
էվվէլտէն պիլմէքլէ սագընընըզ,
օլմայա քի ֆասըգլարըն հիլէսինէ թութուլարագ
քէնտի սէպաթընըզտան

18 տիւշէսինիզ. Ամմա Րապպըմըզ վէ Խէլաս-
քեարըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն 'ինայէ-
թինտէ վէ 'իլմինտէ նէշվիւ նէմա պուլու-
նըզ. Անա հէմ շիմտի հէմ տէ էպէտ
իւլ էպէտէ տէք համտ օլսուն. Ա-
մին.

* * *

ԵՈՒՀԱՆՆԱ ՐԷՍՈՒԼԸՆ
ՊԻՐԻՆՃԻ 'ՈՒՄՈՒՄԻ ՐԷՍԱԼԷՍԻ

ՊԱՊ 1

1 Օլ իպթիտատէն մէվճուտ օլան, օլ ի-
շիթմիշ, օլ կէօզլէրիմիզ իլէ կէօրմիւշ
օլտըղըմըզ, օլ միւշահէտէ էթտիկ էլլէ-
րիմիզին լէմս էթտիյի Հայաթ Քէլամը-
2 նա տա″իր խապէր վէրիրիզ. (Վէ հայաթ
իզհար օլունտու, պիզ տախի անը կէօր-
տիւք, վէ շէհատէթ էտէրէք Փէտէրին
նէզտինտէ պուլունմըշ օլուպ՝ պիզէ իզ-
հար օլունան օլ էպէտի հայաթը սիզէ
3 խապար էտէրիզ.) Օլ կէօրտիւյիւմիւզիւ
վէ իշիթտիյիմիզի սիզէ խապար էտէրիզ,
թա քի սիզին տախի պիզիմ իլէ իշթի-
րաքընըզ օլսուն. վէ պիզիմ իշթիրա-
քըմըզ տախի Փէտէր իլէ վէ Օղլու Յի-
4 սուս Քրիստոս իլէ տիր. Վէ սիզին սիւ-
րուրընըզ միւքէմմէլ օլմասը իչիւն
պունլարը սիզէ եազարըզ.
5 Վէ անտէն իշիտիպ սիզէ վէրտիյիմիզ
խապէր պու տըր քի՝ Ալլահ նուր տըր,
վէ անտա հիչ պիր զուլմէթ եօգ տըր.
6 Էյէր անըն իլէ իշթիրաքըմըզ վար տըր՝
տէյիպ տէ զուլմէթտէ սիւլուք էտէր
իսէք, եալան սէօյլէյիպ՝ հաքիգաթըն
7 իճրասընտա պուլունմայըզ. Ամմա էյէր
անըն նուրտա օլտըղը կիպի նուրտա
սիւլուք էտէր իսէք, պիրի պիրիմիզ ի-
լէ իշթիրաքըմըզ օլուր, վէ անըն Օղլու
Յիսուս Քրիստոսըն գանը պիզի հէր
8 կիւնահտան թաթհիր էտէր. Էյէր՝ Կիւ-
նահըմըզ եօգ տըր՝ տէրսէք, քէնտի-
միզի ալտատըրըզ, հաքիգաթ տախի
9 պիզտէ տէյիլ տիր. Էյէր կիւնահլարը-
մըզը իգրար էտէրսէք, կիւնահլարըմը-
զը 'աֆվ էտիպ՝ պիզի հէր հագգսըզ-
լըգտան թաթհիր էյլէմէք իչիւն O սա-
10 տըգ վէ 'ատիլ տիր. Էյէր՝ Կիւնահ իշ-
լէմէմիշ իզ՝ տէր իսէք, անը թէքզիպ
էտէրիզ, վէ անըն քէլամը պիզտէ տէ-
յիլ տիր.

ՊԱՊ 2

1 Եա չօճուգլարըմ, կիւնահ իշլէմէմէնիզ
իչիւն սիզէ պու շէյլէրի եազըյօրըմ, վէ
էյէր պիր քիմսէ կիւնահ իշլէյէճէք օ-
լուրսա, Փէտէրին նէզտինտէ շէֆի'իմիզ
2 սալիհ Յիսուս Քրիստոս վար տըր. Օլ
տախի կիւնահլարըմըզա՝ վէ եալընըզ
պիզիմքիլէրէ տէյիլ, անճագ պիւթիւն
տիւնեանըն կիւնահլարընա տախի քէ-
ֆարէթ տիր.
3 Վէ անը պիլտիյիմիզի էմիրլէրինի հըֆզ
4 էթտիյիմիզտէն պիլիրիզ. Անը պիլիրիմ՝
տէյիպ տէ էմիրլէրինի հըֆզ էթմէյէն
քիմսէ քեազիպ տիր, վէ հաքիգաթ
5 անտա տէյիլ տիր. Լաքին հէր քիմ քի
անըն քէլամընը հըֆզ էտէրսէ, ֆիլ
հաքիգէ պու քիմսէտէ Ալլահ մուհապ-
պէթի քեմալ պուլմուշ տըր. անտա
պուլունտըղըմըզը պունտան պիլի-
6 րիզ. Անտա գալըրըմ՝ տէյէն քիմսէ ա-
նըն սիւլուք էյլէտիյի միսիլլիւ, քէն-
տիսի տախի էօյլէ սիւլուք էթմէք կէ-
րէք տիր.

7 Էյ պիրատէրլէր, սիզէ եէնի պիր էմիր
տէյիլ, անճագ իպթիտատէն սիզտէ օլան
էմր ի գատիմի եազըյօրըմ · իշպու
էմր ի գատիմ իպթիտատէն իշիթտիյինիզ
8 քէլամ տըր · Եինէ սիզէ եէնի պիր
էմր եազըյօրըմ · օ տախի անտէ հէմ
սիզտէ հագգ տըր · զիրա զուլմէթ կէչ-
մէքտէ վէ նուր ի հագիգի հալա զիյա
9 վէրմէքտէ տիր · Նուրտա իմ՝ տէյիփ
տէ պիրատէրինէ պուղզ էտէն շիմտիյէ
10 գատար զուլմէթտէ տիր · Պիրատէրինի
սէվէն նուրտա գալըր, վէ անտէ սիւրչ-
11 մէ սէպէպի եօգ տըր · Լաքին պիրատէրինէ
պուղզ էտէն՝ զուլմէթտէ տիր,
վէ զուլմէթտէ կէզիփ՝ նէրէյէ կիթտիյինի
պիլմէզ, չիւնքի զուլմէթ անըն
կէօզլէրինի քէօր էթմիշ տիր ·

12 Էյ չօճուգլար՝ սիզէ եազըյօրըմ,
չիւնքի անըն իսմի իչիւն կիւնահլարընըզ
13 'աֆվ օլունտու · Էյ փէտէրլէր,
սիզէ եազըյօրըմ, չիւնքի իպթիտատէն
օլանը պիլտինիզ · Էյ նէվճիվանլար, սիզէ
եազըյօրըմ, չիւնքի շէրիրէ ղալիպ
օլտընըզ · Էյ օղլան, սիզէ եազըյօրըմ,
14 չիւնքի Փէտէրի պիլտինիզ · Էյ
փէտէրլէր, սիզէ եազտըմ, չիւնքի իպթիտատէն
օլանը պիլտինիզ · Էյ նէվճիվանլար,
սիզէ եազտըմ, չիւնքի գուվվէթլի
սինիզ, վէ Ալլահըն քէլամը սիզտէ
գալըր, վէ շէրիրէ ղալիպ օլտընըզ ·
15 Տիւնեայը վէ տիւնեատա օլան շէյլէրի
սէվմէյինիզ · էյէր պիր քիմսէ տիւնեայը
սէվէրսէ անտէ Փէտէրէ մուհապպէթ
16 եօգ տըր · Զիրա տիւնեատա օլան հէր
շէյ, եա'նի թէն շէհվէթի վէ կէօզ շէհվէթի
վէ 'էօմրիւն թէքէպպիւրի Փէտէրտէն
տէյիլ, անճագ տիւնեատան
17 տըր · Վէ տիւնեա վէ անըն շէհվէթի
կէչիճի տիր · լաքին Ալլահըն իրատէթինի
իճրա էտէն իլ էլ էպէտ գալըր ·

18 Էյ չօճուգլար, ախըր զէման տըր · վէ
Տէճճալ կէլիր տէյու իշիթտիյինիզ միսիլլու,
շիմտի տախի չօգ տէճճալլար
կէլմիշ տիրլէր · պուն սէպէպտէն ախըր
19 զէման օլտուղունը անլայօրըզ · Պիզտէն
չըգտըլար իսէ տէ, պիզտէն տէյիլլէր
իտի · զիրա էյէր պիզտէն օլսալար իտի,
պիզիմ իլէ գալըրլար իտի · ամմա
զուհուրլարը հէփսինին պիզտէն օլմատըգլարը
աշիքեար օլմագ իչին օլ-
20 տու · Սիզին իսէ Մուգատտէս Թարաֆընտան
մէսհինիզ օլմագլէ, հէր շէյի
21 պիլիրսինիզ · Հագիգաթը պիլմէտիյինիզ
իչիւն սիզէ եազմատըմ, անճագ անը
պիլտիյինիզ վէ հիչ պիր քիզպ հագի-
22 գաթտան օլմատըղը իչիւն եազտըմ · Յի-
սուսըն Մէսիհ օլտուղունու ինքեար էտէնտէն
ղայրի քէզզապ քիմ տիր · Փէտէրի
վէ Օղլու ինքեար էտէն՝ Տէճճալ օ-
23 տըր · Օղլու հէր ինքեար էտէն՝ Փէտէրէ
տախի մալիք տէյիլ տիր · [Օղլու իգրար
էտէն՝ Փէտէրէ տախի մալիք տիր ·]
24 Իմտի իպթիտատէն իշիթտիյինիզ շէյ
սիզտէ գալսըն · էյէր իպթիտատէն իշիթտիյինիզ
շէյ սիզտէ գալըրսա, սիզ
տախի Օղուլտա վէ Փէտէրտէ գալա-
25 ճագսընըզ · Վէ քէնտիսինին պիզէ էթ-
տիյի վա'տ պու տըր, եա'նի հայաթ ը
26 էպէտիյէ տիր · Սիզի իզլալ էտէնլէր
հագգընտա պու շէյլէրի սիզէ եազտըմ ·
27 Վէ սիզին անըն թարաֆընտան ալտը-
ղընըզ մէսհ սիզտէ գալըր, վէ պիր
քիմսէնին թա'լիմ էթմէսինէ իհ-
թիյաճընըզ եօգ տըր, անճագ մատէմ
քի օ մէսհ սիզէ հէր շէյ հագգընտա
թա'լիմ էտէր, վէ հագգ օլուփ եալան
տէյիլ տիր · վէ նիճէ քի սիզէ թա'լիմ
էթտի իսէ՝ անտէ գալընըզ ·

28 Վէ շիմտի, էյ չօճուգլար, անտէ գա-
լընըզ, թա քի օ իզհար օլունտուղը զէ-
ման ճէսարէթիմիզ օլսուն, վէ զուհու-
29 րընտէ անտէն խիճիլ օլմայալըմ · Էյէր
անըն սատըգ օլտուղունու պիլիրսէնիզ, հէր
սատագաթ իշլէյէն քիմսէնին անտէն թէ-
վէլլիւտ էթտիյինի պիլիրսինիզ ·

ՊԱՊ 3

1 Պագընըզ, Փէտէր պիզէ նէ կիւնէ մու-
հապպէթ իհսան էթմիշ տիր քի էվ-
լատ ը Ալլահ թէսմիյէ օլունալըմ · պու-
նուն իչիւն տիւնեա պիզի թանըմազ,
2 չիւնքի Անը թանըմատը · Էյ սէվկիլի-
լէր, շիմտի էվլատ ը Ալլահըզ, վէ նէ

օլաճաղըմըզ տահա իզհար օլունմամըշ
իսէ տէ, օ իզհար օլունտուղունտա՝ Անա
մուշապիհ օլաճաղըմըզը պիլիրիզ, զիրա
Անը հէման օլտուղու կիպի կէօրէճէյիզ.
3 Վէ հէր քիմին Անա պէօյլէ իւմիտի
վար իսէ, Անըն փաք օլտուղու միսիլլու
4 քէնտի նէֆսինի փաքլէր. Հէր քիմ
կիւնահ իշլէրսէ, շէրի'աթը տախի թէճավիւզ
էթմիշ օլուր, վէ կիւնահ շէ-
5 րի'աթը թէճավիւզ էթմէք տիր. Վէ
պիլիրսինիզ քի՝ օ պիզիմ կիւնահլարըմըզը
րէֆ՝ էթմէք իչիւն իզհար օլուն-
6 տու. վէ Անտա կիւնահ եօք տուր. Հէր քիմ
Անտա գալըրսա, կիւնահ իշլէմէզ. հէր
կիւնահ իշլէյէն քիմսէ Անը նէ կէօրմիւշ
7 նէ պիլմիշ տիր. Էյ չօճուգլար, սիզի
քիմսէ ալտաթմասըն. սալահ իշլէյէն Անըն
սալիհ օլտուղու միսիլլու սալիհ տիր.
8 Կիւնահ իշլէյէն Շէյթանտան տըր. զիրա
Շէյթան իպթիտատէն պէրու կիւնահ
իշլէր. Իպնուլլահ պունուն իչիւն, եա'նի
Շէյթանըն իշլէրինի իպթալ էթմէք
9 իչիւն իզհար օլունտու. Ալլահտան հէր
թէվէլլիւտ էթմիշ օլան՝ կիւնահ իշլէմէզ.
չիւնքի Անըն թօխումը Անտա գալըր,
վէ Ալլահտան թէվէլլիւտ էթմիշ
10 օլտուղու էճլտէն կիւնահ իշլէյէմէզ. Էվլատ
Ալլահ իլէ Շէյթանըն էվլատը պու
վէճհլէ զահիր օլուր. սալահ իշլէմէյէն
հէմ տախի քէնտի պիրատէրինի սէվ-
11 մէյէն՝ Ալլահտան տէյիլ տիր. Զիրա իպթիտատէն
իշիթտիյինիզ թէնպիհ պու
12 տուր քի՝ պիրիպիրինիզի սէվէլիմ. Շէրիրտէն
օլարագ՝ քէնտի գարնտաշընը
գաթլ էտէն Գայէն կիպի օլմայալըմ.
վէ Անը նէ՞ սէպէպտէն գաթլ էթտի.
քէնտի ա'մալը քէօթիւ վէ գարտաշընըն
ա'մալը սալիհ օլտուղու իչիւն [illegible]
13 [illegible] Էյ պիրատէրլէրիմ, տիւնեա
սիզէ պուղզ էտէրսէ, թէ'աճճիւպ էթ-
14 մէյինիզ. Էօլիւմտէն հայաթա ինթիգալ
էթտիյիմիզի պիրատէրլէրի սէվտիյիմիզտէն
պիլիրիզ. պիրատէրինի սէվմէյէն՝
15 էօլիւմտէ գալըր. Քէնտի պիրատէրինէ
հէր պուղզ էտէն՝ գաթիլ տիր. վէ հիչ
պիր գաթիլին իչինտէ հայաթ ը էպէտիյէ
պուլունմատըղընը պիլիրսինիզ.

16 Մուհապպէթի պունտան, եա'նի Քրիստոս
քէնտի ճանընը պիզիմ եօլըմըզա ֆէտա
էթտիյինտէն պիլտիք. պիզիմ տախի
պիրատէրլէր եօլընա ճանլարըմըզը ֆէ-
17 տա էթմէմիզ կէրէք տիր. Ամմա հէր
քիմ տիւնեէվի մա'իշէթէ մալիք օլտուղու
հալտէ՝ պիրատէրինին մուհթաճ օլտուղունը
կէօրիւր տէ, շէֆգաթընը Անտէն
տիրիղ էտէրսէ, Ալլահ մուհապ-
18 պէթի Անտէ նա՞սըլ գալըր. Էյ չօճուգլարըմ,
լաֆզէն եա լիսանէն տէյիլ,
անճագ ֆի'լէն վէ հագիգաթէն սէվէլիմ.
19 Պունունլէ տախի հագիգաթտէն օլտուղումուզը
պիլիրիզ, վէ Անըն հուզուրունտա
գալպլէրիմիզի թէ'մին էտէրիզ.
20 Զիրա էյէր գալպլէրիմիզ պիզի թա'զիր
էտէրսէ, Ալլահ գալպլէրիմիզտէն պէօյիւք
21 օլուպ՝ հէր շէյէ 'ալիմ տիր. Էյ սէվկիլիլէր,
էյէր գալպլէրիմիզ պիզի թա'զիր
էթմէզսէ, Ալլահըն հուզուրունտա ճէ-
22 սարէթիմիզ վար. Վէ հէր նէ տիլէրսէք,
Անտէն ալըրըզ. չիւնքի Անըն
էմիրլէրինի հըֆզ էտէրիզ, վէ Անըն 'ինտինտէ
մագպուլ օլան շէյլէրի իշլէրիզ.
23 Վէ Անըն էմրի պու տուր քի՝ Օղլու Յիսուս
Քրիստոսըն իսմինէ ինանալըմ, վէ
պիզէ էմր էթտիյի կիպի պիրպիրիմի-
24 զի սէվէլիմ. Վէ Անըն էմիրլէրինի հըֆզ
էտէն Անտէ, օլ տախի պունտա գալըր.
վէ Անըն պիզտէ գալտըղընը պունտան,
եա'նի պիզէ վէրտիյի Ռուհտան
պիլիրիզ.

ՊԱՊ 4

1 Էյ սէվկիլիլէր, հէր պիր ռուհա ինանմայընըզ,
լաքին ռուհլարըն Ալլահ
թարաֆընտան օլուպ օլմատըղընը թէճրիպէ
էտինիզ. զիրա տիւնեատա չօգ
քեազիպ փէյղամպէրլէր խուրուճ էթ-
2 միշ տիր. Ալլահըն Ռուհընը պունունլէ
պիլինիզ. Յիսուս Քրիստոսըն թէնտէ
կէլմիշ իտիյինի իգրար էտէն հէր
3 ռուհ Ալլահտան տըր. Վէ Յիսուս Քրիստոսըն
թէնտէ կէլմիշ իտիյինի իգրար
էթմէյէն հէր ռուհ Ալլահտան տէյիլ
տիր. վէ Տէճճալըն ռուհը պու տուր քի

անըն կէլէճէյինի իշիթտինիզ, վէ էլ ան
4 դիւնեատատըր. Էյ չօճուգլար,
սիզ Ալլահտան սընըզ վէ անլէրէ ղալիպ
օլտընըզ, զիրա սիզտէ օլան՝ տիւնեա-
5 տա օլանտան պէօյիւք տիր. Անլէր
տիւնեատան տըրլար. պու սէպէպտէն
տիւնեատան պահս էտէրլէր. տիւնեա
6 տախի անլէրի տինլէր. Պիզ Ալլահտան
իզ. Ալլահը պիլէն պիզի տինլէր, Ալ-
լահտան օլմայան պիզի տինլէմէզ. Հա-
գիգաթ րուհընը վէ ձէլալէթ րուհընը
պունտան պիլիրիզ.
7 Էյ սէվկիլիլէր, պիրի պիրիմիզի սէ-
վէլիմ, զիրա մուհապպէթ Ալլահտա
տըր. վէ հէր մուհապպէթ էտէն Ալ-
լահտան թէվէլլիւտ էթմիշ տիր, վէ Ալ-
8 լահը պիլիր. Մուհապպէթ էթմէյէն
Ալլահը պիլմէմիշ տիր, զիրա Ալլահ մու-
9 հապպէթ տիր. Ալլահըն պիզէ օլան
մուհապպէթի պունունլէ՝ եա՛նի Ալլա-
հըն քէնտի իպնի ի վահիտինի, անըն
վասըթասըյլէ հայաթա մալիք օլմամըզ
իչիւն տիւնեայա կէօնտէրմէսիյլէ իզ-
10 հար օլմուշտուր. Մուհապպէթ պունտա
տըր, տէյիլ քի պիզ Ալլահը սէվտիք,
անճագ օ պիզի սէվտի, վէ քէնտի Օղ-
լընը կիւնահլարըմըզ իչիւն քէֆարէթ
11 օլմագ իւզրէ կէօնտէրտի. Էյ սէվկիլիւ-
լիւլէր, Ալլահ պիզի պէօյլէ սէվտիյիսէ,
պիզիմ տախի պիրի պիրիմիզի սէվմէ-
12 միզ կէրէք տիր. Ալլահը ասլա պիր քիմ-
սէ կէօրմէմիշ տիր. պիրի պիրիմիզի սէվ-
տիյիմիզ թագտիրտէ՝ Ալլահ պիզտէ գա-
լըր, վէ անըն մուհապպէթի պիզտէ
13 քէմալ պուլմուշ օլուր. Անտէ գալտը-
ղըմըզը վէ Անըն պիզտէ գալտըղընը
պունունլէ՝ եա՛նի պիզէ քէնտի Րու-
հընտան վէրմիշ օլտըղընտան պիլիրիզ.
14 Վէ պիզ կէօրտիւք, վէ շէհատէթ է-
տէրիզ քի՝ Փէտէր Օղլու տիւնեանըն
Խէլասքեարը օլմագ իւզրէ կէօնտէրտի.
15 Հէր քիմ քի Յիսուսըն Իպնուլլահ իտի-
յինի իգրար էտէրսէ, Ալլահ անտէ՝ օլ
16 տախի Ալլահտա գալըր. Պիզ տախի Ալ-
լահըն պիզէ օլան մուհապպէթինի պիլ-
տիք վէ ինանտըգ. Ալլահ մուհապպէթ
տիր, վէ մուհապպէթտէ գալան՝ Ալ-
լահտա, Ալլահ տախի անտէ գալըր.
17 Մուհապպէթ պիզտէ շունունլէ քէ-
մալ պուլմուշ տըր քի՝ րուզի ճէզա-
տա ճէսարէթիմիզ օլա. զիրա օ նիճէ
իսէ, պիզ տախի պու տիւնեատա պէօյ-
18 լէ իզ. Մուհապպէթտէ գորգու եօգ
տըր, անճագ մուհապպէթ ի քեամիլէ
գորգույը տէֆ՝ էտէր. զիրա գորգու-
տա 'ազապ վար, վէ գորգան քիմսէ
մուհապպէթտէ քէմալ պուլմամըշ տըր.
19 Պիզ անը սէվէրիզ, չիւնքի էվվէլա օ
20 պիզի սէվտի. Պիր քիմսէ Ալլահը սէ-
վէրիմ տէյիպ տէ, քէնտի պիրատէրի-
նէ պուղզ էտէրսէ, քեազիպ տիր. զի-
րա կէօրտիւյիւ պիրատէրինի սէվմէյէն
քիմսէ՝ կէօրմէտիյի Ալլահը նա՞սըլ սէ-
21 վէ պիլիր. Վէ անըն թարաֆընտան շու
էմրիմիզ վար տըր քի Ալլահը սէվէն
քէնտի պիրատէրինի տախի սէվէ.

ՊԱՊ Ե

1 Հէր քիմ քի Յիսուսըն Մէսիհ իտիյինէ
ինանըրսա, Ալլահտան թէվէլլիւտ էթ-
միշ տիր. վէ հէր քիմ քի Թէվլիտ
էտէնի սէվէրսէ, անտէն միւթէվէլլիտ
2 օլանը տախի սէվէր. Էվվէլա Ալլահը
սէվտիյիմիզի պունտան, եա՛նի Ալլահը
սէվիպ անըն էմիրլէրինի հըֆզ էթտիյի-
3 միզտէն պիլիրիզ. Զիրա Ալլահ մուհապ-
պէթի պու տըր քի էմիրլէրինի հըֆզ է-
տէլիմ. անըն էմիրլէրի տախի աղըր տէ-
4 յիլ տիր. Զիրա Ալլահտան հէր միւթէ-
վէլլիտ օլան՝ տիւնեայա ղալիպ օլուր,
վէ տիւնեայը մաղլուպ էտէն ղալէպէ
5 իմանըմըզ տըր. Յիսուսըն Իպնուլլահ
իտիյինէ ինանան քիմսէտէն ղայրի
տիւնեայը մաղլուպ էտէն քի՞մ տիր.
6 Սու վէ գան իլէ, եաղընըզ սու իլէ
տէյիլ, անճագ սու հէմ տէ գան իլէ
կէլէն պու տըր, եա՛նի Յիսուս Քրիս-
տոս տըր, վէ շէհատէթ էտէն Րուհ
7 տըր, զիրա Րուհ հագիգաթ տըր. Զիրա
[սէմատա շէհատէթ էտէնլէր իւչ տիր,
Փէտէր, Քէլամ վէ Րուհ իւլ Գուտս.
8 վէ պու իւչ պիր տիր. Վէ զէմինտէ]
շէհատէթ էտէնլէր իւչ տիր, Րուհ վէ

սու վէ գան, իւչիւ տախի պիրտէ միւթ-
9 թէֆիգ տիրլէր. Էյէր ինսան շէհատէ-
թինի գապուլ էտէրսէք, Ալլահըն շէ-
հատէթի տահա պէօյիւք տիր. զիրա
Ալլահըն քէնտի Օղլու հագգընտա վէր-
10 տիյի շէհատէթ պու տըր. Իպնուլլահա
իման էտէն քէնտի տէրունինտէ օ շէ-
հատէթէ մալիք տիր. Ալլահա իման
էթմէյէն անը թէքզիպ էթմիշ օլուր.
զիրա Ալլահըն քէնտի Օղլու հագգըն-
տա վէրտիյի շէհատէթէ ինանմամըշ
11 տըր. Վէ շէհատէթ շու տըր քի Ալլահ
պիզէ հայաթ ը էպէտիյէ իհսան էթմիշ
տիր, վէ պու հայաթ անըն Օղլունտա
12 տըր. Օղլա մալիք օլան՝ հայաթա մալիք
տիր. Իպնուլլահա մալիք օլմայան հա-
յաթա մալիք տէյիլ տիր.
13 Պու շէյլէրի սիզ Իպնուլլահըն իսմինէ
իման էտէնլէրէ եազտըմ քի՝ հայաթ ը
էպէտիյէյէ մալիք օլտուղունուզը պիլէսի-
նիզ, [վէ Իպնուլլահըն իսմինէ իման էտէ-
14 սինիզ.] Վէ անըն 'ինտինտէ մալիք օլ-
տուղումուզ ճէսարէթ պու տըր քի՝ պիր
շէյ անըն իրատէթինէ կէօրէ տիլէտիյի-
15 միզ հալտէ, պիզի տինլէր. Մաթլու-
պըմըզ նէ իսէ՝ պիզի տինլէտիյինի պի-
լիրսէք, անըն թարաֆընտան տիլէտի-
յիմիզ մաթլուպլարը ալմագտա օլտը-
ղումըզը պիլիրիզ.
16 Էյէր պիր քիմսէ պիրատէրինինի պա-
'իս ի մէվթ օլմայան պիր կիւնահ իշլէ-
մէքտէ օլտըղընը կէօրիւրսէ, տիլէսին,
վէ անա՝ եա'նի պա'իս ի մէվթ օլմայան
կիւնահը իշլէյէնլէրէ հայաթ վէրէճէք
տիր. Պա'իս ի մէվթ օլան կիւնահ վար
տըր, անըն իչիւն րիճա էթսին տէմի-
17 յօրըմ. Հէր հագսըզլըգ կիւնահ տըր,
վէ պա'իս ի մէվթ օլմայան կիւնահ վար
տըր.
18 Ալլահտան հէր պիր միւթէվէլլիտ օլա-
նըն կիւնահ իշլէմէյէճէյինի պիլիրիզ.
Ֆագաթ Ալլահտան թէվէլլիւտ էտէն
քիմսէ քէնտի նէֆսինի հըֆզ էտէր վէ
19 շէրիր անա տօգունմազ. Պիլիրիզ քի՝
Ալլահտան իզ, պիւթիւն տիւնեա տա-
20 խի շէրիրին գապզընտա տըր. Հէմ պի-
լիրիզ քի Իպնուլլահ կէլտի, վէ Հագգը
պիլմէմիզ իչիւն պիզէ իտրաք վէրտի.
վէ պիզ Հագգ օլանտա՝ եա'նի անըն
Օղլու Յիսուս Քրիստոստա իզ. Հագգ
Ալլահ վէ հայաթ ը էպէտիյէ պու տըր.
21 Էյ չօճուգլար, քէնտինիզի փութլար-
տան հըֆզ էտինիզ. [Ամին.]

ԵՈՒՀԱՆՆԱ ՐԷՍՈՒԼԸՆ

ԻՔԻՆՃԻ ՐԷՍԱԼԷՍԻ

1 Պէն իխթիյարտան, հագիգաթտա սէվ-
2 տիյիմ, Վէ եալընըզ պէնիմ տէյիլ, ան-
ճագ հագիգաթը պիլէնլէրին ճիւմլէսի-
նին՝ պիզտէ գալըպ իլէ էպէտա պիզիմ
իլէ պուլունաճագ հագիգաթ սէպէպին-
տէն սէվտիքլէրի միւնթէխապ խաթուն
3 իլէ էվլատընա. Փէտէր Ալլահ թարա-
ֆընտան վէ Փէտէրին Օղլու Րապպ Յի-
սուս Քրիստոս թարաֆընտան հագի-
գաթ վէ մուհապպէթլէ 'ինայէթ վէ
մէրհամէթ վէ սէլամէթ սիզին իլէ օլ-
սուն.
4 Փէտէրտէն ալտըղըմըզ էմրէ կէօրէ
սէնին էվլատընտան հագիգաթտա եիւ-
րիւյէնլէր պուլտըղըմտա զիյատէ-
5 սիլէ մէսրուր օլտըմ. Վէ շիմտի, էյ
խաթուն, սանա պիր եէնի էմր եազար
կիպի տէյիլ, անճագ իպթիտատէն մա-

լիք օլտուղումուզու եազըյորում, սանա րի-
ճա էտէրիմ քի պիրպիրիմիզի սէվէ-
6 լիմ։ Վէ մուհապպէթ անըն էմիրլէրինէ
կէօրէ սիւլիւք էթմէքլիյիմիզ տիր. էմր
պու տըր քի՝ խըլքաթտան պէրու ի-
շիթտիյինիզ կէօրէ անտա սիւլիւք է-
7 տէսինիզ։ Զիրա տիւնեայա Յիսուս Քը-
րիստոսուն թէնտէ կէլտիյինի իգրար
էթմէյէն չօգ իղլալ էտիճիլէր կէլտի.
8 Մուզիլ վէ Տէճճալ պու տըր։ Էմէյիմի-
զի զայի՝ էթմէյէլիմ, անճագ էճր ի թամ-
մը նա՛իլ օլմամըզ իչիւն քէնտինիզէ
9 տիգգաթ էտինիզ։ Հէր թէճավիւզ է-
տէն վէ Քրիստոսուն թա՛լիմինտէ գալ-
մայան քիմսէ Ալլահա մալիք տէյիլ տիր.
Քրիստոսուն թա՛լիմինտէ գալան քիմսէ
հէմ Փէտէրէ հէմ տախի Օղլա մալիք
10 տիր։ Էյէր եանընըզա պիր քիմսէ կէ-
լիր տէ, պու թա՛լիմի կէթիրմէզսէ, ա-
նը էվէ գապուլ էթմէյին՝ անա սէլամ
11 տախի վէրմէյինիզ։ Զիրա անա սէլամ
վէրէն անըն քէօթիւ ՚ամէլլէրինէ շէ-
րիք օլմուշ օլուր։
12 Սիզէ եազաճագ չօգ շէյլէրիմ վար ի-
սէ տէ, քեաղըտ վէ միւրէքքէպ իլէ
եազմագ իսթէմէտիմ, լաքին սիւրուրու-
մըզ միւքէմմէլ օլմագ իչիւն եանընը-
զա կէլիպ՝ ֆիւֆահէն սէօյլէմէյէ իւմիտ
13 էտիյօրում. Սէնին միւնթէխապ հէմշի-
րէնին էվլատը սանա սէլամ էտէրլէր։
[Ամին։]

ԵՈՒՀԱՆՆԱ ՌԸՍՈՒԼԸՆ
ԻՒՉԻՒՆՃԻՒ ՌԸՍԱԼԷՍԻ

1 Պէն իխթիյարտան հագիգաթտա սէվ-
2 տիյիմ սէվկիւլիւ Ղայոսա. Էյ սէվկիւ-
լիւմ, ճանըն սա՛ատէթ ի հալտէ օլտու-
ղու կիպի սէնին հէր շէյտէ սա՛ատէթ ի
հալին վէ ՚աֆիյէթտէ պուլունմագլը-
3 ղըն իչիւն տու՛ա էտէրիմ։ Զիրա պա՛-
զը պիրատէրլէր կէլիպ հագիգաթտա
սիւլիւք էթմէքտէ օլտուղունա (եա՛նի) սէ-
նին պուլունան հագիգաթա շէհատէթ
էթթիքլէրինտէ զիյատէսիյլէ մէսրուր
4 օլտում։ Պունտան՝ եա՛նի էվլատըմըն
հագիգաթտա սիւլիւք էթթիքլէրինի ի-
շիթմէքտէն զիյատէ պէօյլէ սիւրու-
5 րըմ եօգ տըր։ Էյ սէվկիւլիւմ, պիրա-
տէրլէրէ վէ ղարիպլէրէ հէր նէ էտէր
6 իսէն՝ սատըգանէ էտէրսին։ Անլէր քի-
լիսէնին հուզուրունտա մուհապպէթինէ
շէհատէթ էթթիլէր. անլէրի տախի Ալ-
լահըն լիյագը իւզրէ կէօնտէրտիյին
7 հալտէ, էյի էթմիշ օլուրսուն։ Զիրա
թա՛լիֆէլէրտէն պիր շէյ ալմայարագ,
անըն իսմի իչիւն եօլա րէվան օլտուլար.
8 Իմտի պիզ պէօյլէ քիմսէլէրի գապուլ
էթմէյէ պօրճլու իզ, թա քի հագի-
գաթտա էմէքտաշ օլալըմ։
9 Քիլիսէյէ եազտըմ իսէ տէ, օնլա-
րըն պիրինճի օլմագ սէվտասընտա
պուլունան Տիօթրէֆէս պիզի գապուլ էթմէզ.
10 Պու սէպէպտէն կէլտիյիմ թագտիրտէ,
էթտիյի ՚ամէլլէրինի՝ եա՛նի ՚ալէյհիմիզ-
տէ քէօթիւ սէօզլէր իլէ էթտիյի իթա-
լէ ի լիսանըն վէ պունունլէ իքթիֆա
էթմէյէրէք՝ պիրատէրլէրի քէնտիսի
գապուլ էթմէտիքտէն մա՛ատա, իսթէ-
յէնլէրի մէն՝ իլէ քիլիսէտէն իխրաճ
11 էթտիյինի խաթըրա կէթիրէճէյիմ։ Էյ
սէվկիլիւմ, շէրրէ տէյիլ, անճագ խայ-
րա միւգթէտի օլ. ՚ամիլ ի խայր Ալ-
լահտան տըր, ամմա ՚ամիլ ի շէրր Ալ-
12 լահը կէօրմէմիշ տիր։ Տիմիթրիօս ճիւմ-

լէնին վէ ասըլ հագիգաթըն տախի հիւսն ի շէհատէթինէ մազհար օլըր. պիզ տախի շէհատէթ էտէրիզ վէ շէհատէթիմիզ հագգ օլտուղունը պիլիրսինիզ.

13 *Եազաճագ չօգ շէյլէրիմ վար իտի իսէ տէ, սանա միւրէքքէպ վէ գալէմ իլէ եազմագ իսթէմէմ.* 14 *Լաքին սէնին իլէ 'անգարիպ կէօրիւշիւպ շիֆահէն սէօյլէշմէք իւմիտինտէ իմ.* 15 *Սանա սէլամէթ օլսուն. տօսթլար սանա սէլամ էտէրլէր. տօսթլարա ֆիրատէ ֆիրատէ սէլամ էյլէ.*

ԵԷՀՈՒՏԱ ՐԷՍՈՒԼԸՆ

’ՈՒՄՈՒՄԻ ՐԷՍԱԼԷՍԻ

1 *Յիսուս Քրիսթոսուն գուլը վէ Եա'գուպըն գարտաշը Եէհուտա, Փէտէր Ալլահտա թագտիս վէ Յիսուս Քրիսթոստա մահֆուզ գըլընան տա'վէթլիլէրէ.*
2 *Սիզէ մէրհամէթ վէ սէլամէթ վէ մուհապպէթ իզտիյատ իւզրէ օլսուն.*
3 *Էյ սէվկիլիլէր, միւշթէրէք օլան խէլասըն խուսուսընտա սիզէ եազմագ իւզրէ ղայրէթ ի քեամիլէտէ օլարագ, մուգատտէսլէրէ պիր տէֆ'ա թէսլիմ օլունմըշ օլան իման իչիւն միւճահէտէ էտէսինիզ՝ տէյիւ նասիհաթ էտէրէք եազմագլըղըմը լազըմ կէօրտիւմ.* 4 *Զիրա պու հիւքմ իչիւն գատիմտէն թագտիր օլունմըշ պա'զը ֆասըգ քիմսէլէր խաֆիյէն կիրիպ՝ Ալլահըմըզըն 'ինայէթինի ֆիւճուրա թէպտիլ իլէ Սահիպ ի վահիտ օլան [Ալլահը] վէ Րապպըմըզ Յիսուս Քրիսթոսը ինքեար էտէրլէր.*
5 *Վէ հէր նէ գատար մա'լիւմինիզ իսէ տէ, սիզէ իխթար էթմէք իսթէրիմ քի Րապպ գավմի Միսըր տիյարընտան գուրթարտըգտան սօնրա, եինէ իման* 6 *էթմէյէնլէրի հէլաք էյլէտի. Հէմ քէնտիլէրինին րի'ասէթինի հըֆզ էթմէյիպ՝ մէսքէնլէրինի թէրք էտէն մէլէքլէրի եէվմ ի 'ազիմին հիւքմիւ իչիւն էպէտի պէնտլէր իլէ զուլմէթ ալթընտա հըֆզ* 7 *էյլէտի. Նիճէ քի Սատում վէ Ղամօրա վէ էթրաֆլարընտա պուլունան անլէրին էմսալի իւզրէ իրթիքեապ ը զինա էտէրէք, ճէսէտ ի ախէր արտընտա տիւշէն շէհրլէր էպէտի աթէշին 'ազապընտա տիւչար օլմուշ օլարագ 'իպրէթ ի 'ալէմ* 8 *օլտուլար. Հալպուքի պու խուլեա սահիպլէրի տախի ճէսէտի մուրտար էտէրլէր, վէ հիւքիւմէթի թահգիր էտիպ՝ շուրէֆայը սէպ* 9 *էտէրլէր. Ամմա պաշ մէլէք Միխայէլ Շէյթանլա մուխալէֆէթ էտիպ՝ Մուսանըն ճէսէտինէ տա'իր միւճատէլէ էտէր իքէն, 'ալէյհինտէ սէպպ իլէ հիւքմ էթմէյէ ճէսարէթ էթմէյիպ, անճագ՝ Սէնի Րապպ* 10 *թա'զիր էթսին՝ տէտի. Պունլար իսէ պիլմէտիքլէրի շէյլէրէ սէպպ էտէրլէր, վէ լաքին ղայր ի նաթըգ հայվանաթ միսիլլիւ պիթ թապի' անլատըգլարը* 11 *շէյլէրտէ ֆասիտ օլուրլար. Վայ անլէրէ, զիրա Գայինին մէսլէքինտէ սիւլուք էթտիլէր, վէ իւճրէթ իչիւն Պալ'ամըն ղալալէթի արտը սըրա գօշտուլար, վէ Գօրահըն էթտիյի կիպի մուխալէֆէթ*12 *տէ հէլաք օլտուլար. Պունլար սիզին մուհապպէթ զիյաֆէթլէրինիզտէ լէքէլէր օլուպ՝ սիզլէ պիլէ եէյիպ իչէրէք, նէֆսլէրինի գօրգուսըզ պէսլէրլէր. րիւզկեարլարտան էօթէ պէրի սիւրիւքլէնէն սուսուզ պուլութլար, չըպլագ վէ մէյվէսիզ, իքի քէրրէ գուրումըշ, քէօքտէն գօփարըլմըշ աղաճլար տըր-*

13 լար· Քէօփիւք կիպի քենտի 'այպլարը-նը չըգարան շիտտէթլի տէնիզ տալգալարը տըրլար· սավարէ եըլտըզլար տըր, քի զուլմէթ ի շէտիտէ անլէր իչիւն իլ էլ էպէտ հըֆզ օլունմըշ տըր։
14 Վէ պունլարըն հագգընտա Ատէմտէն եէտինճի օլան Հանօք տախի վահի իլէ սէօյլէյիպ տէտի քի՝ Իշթէ Ռապպ ճիւմլէյի հիւքմ էյլէմէք վէ ճիւմլէ ֆասըգլարը իրթիքեապ էթտիքլէրի ճէմի՝ ի
15 ա'մալը ֆասըգանէլէրի իչիւն, վէ ֆասըգ կիւնահքեարլարըն քենտի 'ալէյհինտէ սէօյլէտիքլէրի ճիւմլէ սէրթ շէյլէրտէն տօլայը իլզամ էթմէք իչիւն՝ օն պինլէրճէ մուգատտէսլէրիյլէ կէլտի։
16 Պունլար մըրըլտանըճըլար, քենտի հալլէրինտէն թէշէքքի էտիճիլէր, քենտի շէհվէթլէրինէ կէօրէ սիւլուք էտիպ՝ աղըզլարը պէօյիւք սէօյլէյէրէք, քեար
17 իչիւն թէմէլլուգ էտէրլէր։ Լաքին սիզ, էյ սէվկիլիլէր, Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն ռէսուլլէրի թարաֆընտան մուգատտէմա սիզէ թէպլիգ օլունան
18 քէլիմաթը, եա'նի Ախըր զէմանտէ քենտի ֆըսգլարընըն շէհվէթլէրինճէ սիւլուք էտէն միւսթէհզիլէր օլաճագլար տըր՝ տէտիքլէրինի խաթըրընըզտա կէթիրինիզ։
19 Պունլար էհլ ի իթիզալ, վէ նէֆսանի վէ Ռուհա մալիք օլմայան քիմսէլէր
20 տիր։ Սիզ իսէ, էյ սէվկիլիլէր, քենտիլէրինիզի ագտէս իմանընըզ իւզէրինէ պինա էտիպ՝ Ռուհ իւլ Գուտս իլէ
21 տու'ա էտէրէք, Քենտիլէրինիզի Ալլահըն մուհապպէթինտէ հըֆզ էտիպ՝ հայաթ ը էպէտիյէ իչիւն Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն մէրհամէթինէ մու-
22 թէրագգիպ օլունըզ։ Վէ պիթ թէֆրիգ պա'զըլարընա մէրհամէթ էտինիզ,
23 Պա'զըլարընը իսէ աթէշտէն գափարագ գօրգու իլէ գուրթարընըզ· վէ թէն իլէ լէքէլէնմիշ լիպաստան պիլէ իքրահ էտինիզ։
24 Վէ սիզի լէքէսիզ սագլամագա վէ քենտի ճէլալինին հուզուրընտա շատլըգ իլէ գուսուրսըզ իհզար էթմէյէ գատիր
25 օլան՝ Խէլասքեարըմըզ եալընըզ ['ալիմ] Ալլահա *հէմ շիմտի հէմ տէ էպէտ իւլ ապատա 'իզզէթ վէ 'ազամէթ, գուտրէթ վէ հիւքիւմէթ օլսուն։ Ամին։

ՎԱՀԻ Ի ԵՈՒՀԱՆՆԱ

ՊԱՊ 1

1 Յիսուս Քրիստոսըն վահիի տիր, եա'նի՝ անգարիպ մութլագա վուգու' պուլաճագ շէյլէրի քենտի գուլլարընա կէօսթէրմէք իչիւն, Ալլահըն օնա վէրտիյի վէ քենտի մէլէյի վասըթասըյլէ կէօնտէրիպ՝ գուլը Եուհաննայա պէյան էյ-
2 լէտիյի վահի տիր։ Օլ տախի Ալլահըն քէլամընա վէ Յիսուս Քրիստոսըն շէհատէթինէ հէման ճիւմլէ կէօրտիւ-
3 յիւ շէյլէրէ շէհատէթ էյլէտի։ Նէ միւպարէք տիր պու նիւպուվվէթին սէօզլէրինի օգույան, վէ տինկլէյիպ իչինտէ եազըլմըշ օլան շէյլէրի հըֆզ էտէնլէր· զիրա վագըթ եագըն տըր։
4 Եուհաննա՝ Ասիատա պուլունան եէտի քիլիսէլէրէ· Մէվճուտ օլան վէ օլմուշ վէ օլաճագ թարաֆընտան, վէ Անըն թախթը էօնիւնտէ պուլունան
5 եէտի Ռուհ թարաֆընտան, Վէ շահիտ ի սատըգ օլուպ՝ էմվաթտան գըյամ էտէն-

---

*Պօգլում՝ Ռապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն վասըթասըյլէ էզէլտէն հէմ

ըրին իլքի վէ միւլուքը զէմինին րէ՞իս-
ի օլան Յիսուս Քրիստոս թարաֆըն-
դան սիզէ 'ինայէթ վէ սէլամէթ օլ-
սուն. Պիզի սէվիպ՝ քէնտի գանը իլէ
6 կիւնահլարըմըզդան եըգայարագ, Վէ
Փէտէրի Ալլահա միւլուք վէ քէհէնէ
նասըպ էտէնէ էպէտ իւլ ապատ 'իզզէթ
վէ գուտրէթ օլսուն. Ամին.
7 Իշթէ պուլութլար իլէ կէլիյօր, վէ
հէր կէօզ՝ վէ անը տէլէնլէր տախի ա-
նը կէօրէճէք տիր. վէ անըն սէպէպին-
տէն զէմինին պիլ ճիւմլէ գապիլէլէրի
8 տէօյիւնէճէքլէր տիր. Պէլի. Ամին. Մէվ-
ճուտ օլան վէ օլմուշ վէ օլաճագ վէ
հէր շէյէ գատիր *Րապպ պույուրուր
քի՛ Ալֆա վէ Օմէղա [իպթիտա վէ ին-
թիհա] պէն իմ.
9 Պէն Եուհաննա, քի սիզին պիրատէ-
րինիզ վէ Յիսուս Քրիստոսըն մուզայա-
գասը վէ մէլէքիւթու վէ սապրընտա
շէրիքինիզ իմ, Ալլահըն քէլամը վէ
Յիսուս Քրիստոսըն շէհատէթի իչիւն
Փաթմոս տէնիլէն ատատա պուլուն-
10 տըմ. Վէ Րապպըն կիւնինտէ իւզէրի-
մէ Րուհ կէլիփ արգամտան պօրու սէսի
11 կիպի [Ալֆա վէ Օմէղա՝ էվվէլ վէ Ա-
խըր պէն իմ, վէ] կէօրտիւյիւնիւ պիր
քիթապա եազըպ [Ասիատա օլան] եէ-
տի քիլիսէյէ, եա'նի Էֆէսոսա վէ Իզ-
միրէ վէ Պէրղամէ վէ Թիաթիրէյէ վէ
Սարտիսէ վէ Ֆիլատէլֆիյա վէ Լաօ-
տիգիյա կէօնտէր՝ տէյիւ սէօյլէտիքլէրի
12 սէտա իշիթտիմ. Վէ պանա սէօյլէյէն
սէսի կէօրմէք իչիւն տէօն-
տիւմ, վէ տէօնտիւյիւմտէ, եէտի ալ-
13 թուն շէմ'տան՝ Վէ եէտի շէմ'տանըն
օրթասընտա Իպն իւլ Ինսանա պէնզէր,
վէ այաղընա գատար պիր [illegible] կի-
յինմիշ, վէ կէօքսիւնէ պիր ալթուն
գուշագ գուշանմըշ օլան պիր զաթ
14 կէօրտիւմ. Վէ պաշը իլէ սաչլարը պէ-
յազ եափաղը միսիլլիւ, գար կիպի պէ-
յազ իտի, վէ կէօզլէրի աթէշ 'ալէվի
15 կիպի իտի. Այագլարը տախի ֆուրուն-
տա գըզարմըշ խալիս պիրինճէ պէնզէր
օլարագ, սէսի տախի չօգ սուլարըն սէ-
16 սի կիպի իտի. Վէ սաղ էլինտէ եէտի
եըլտըզ պուլունուպ՝ աղզընտան իքի
աղըզլը քէսքին պիր գըլըճ չըգար իտի,
չէհրէսի տախի գուվվէթինտէ զիյա վէ-
17 րէն կիւնէշ կիպի իտի. Վէ անը կէօր-
տիւյիւմտէ, այաղլարընա էօլիւ կիպի
տիւշտիւմ. Օլ տախի սաղ էլինի իւզէ-
րիմէ վազ' իլէ տէտի քի՛ Գօրգմա, պէն
18 էվվէլ վէ Ախըր Վէ հայյ օլան իմ. վէ
էօլմիւշ իտիմ, վէ իշթէ էպէտ իւլ ա-
պատ հայյ իմ. [Ամին]. վէ հավիյէ իլէ
մէվթին անախթարլարը պէնտէ տիր.
19 Կէօրտիւյիւն վէ հազըր օլան վէ պուն-
տան սօնկրա վուգու' պուլաճագ շէյլէ-
20 րի, Սաղ էլիմտէ կէօրտիւյիւն եէտի
եըլտըզըն սըրրընը վէ եէտի ալթուն
շէմ'տանը եազ. օլ եէտի եըլտըզ եէ-
տի քիլիսէնին մէլէքլէրի օլուպ՝ [կէօր-
տիւյիւն] եէտի շէմ'տան տախի եէտի
քիլիսէ տիր.

ՊԱՊ 2

1 Էֆէսոստա օլան քիլիսէնին մէլէյինէ
եազ, Եէտի եըլտըզը սաղ էլինտէ թու-
թուպ՝ եէտի ալթուն շէմ'տանըն օրթա-
սընտա կէզէն Զաթ շէօյլէ պույուրուր.
2 Սէնին 'ամէլլէրինի վէ էմէյինի վէ սապ-
րընը վէ շէրիրլէրէ թէհամմիւլ էտէմէ-
տիյինի վէ րէսուլ տէյիլ իքէն՝ Րու-
սուլ իզ տէյէնլէրի թէճրիպէ էտիպ՝
3 անլէրի եալանճը պուլտուղունը, Վէ սապր
էտէրէք թէհամմիւլ էթտիյինի վէ իս-
միմ իչիւն [էմէք չէքէրէք] կէվշէմէտի-
4 յինի պիլիրիմ. Պուճիւմլէ իլէ 'ալէյ-
հինտէ սէօյլէճէյիմ վար՝ չիւնքի էվվէլ-
5 քի մուհապպէթինի թէրք էթտին. Իմ-
տի նէրէտէն տիւշմիւշ օլտուղունը խաթ-
րընա կէթիր, վէ թէվպէ էյլէ, վէ էվ-
վէլքի 'ամէլլէրի իշլէ. Եօգսա թէվպէ
էթմէզ իսէն, սանա թէզ կէլիր վէ շէմ'-
6 տանընը եէրինտէն գալտըրըրըմ. Լա-
քին սէնտէ պու վար քի՝ Նիգօլայի-
լէրին 'ամէլլէրինտէն իքրահ էտէրսին,
պէն տախի անլէրտէն իքրահ էտէրիմ.
7 Գուլաղը օլան իշիտսին Րուհըն քիլիսէ-

---

*Պազըլարը՝ Րապպ Ալլահ

լերէ սէօյլէտիյինի իշիթսին. Ղալիպ օլանա
Ալլահըն ճէննէթի օրթասընտա
օլան հայաթ աղաճընտան եէմէքլիյի իհսան
էտէճէյիմ.

8 Վէ Իզմիրտէ օլան քիլիսէնին մէլէյինէ
եազ, էօլմիւշ օլուպ տա տիրիլմիշ օլան՝
Իլք Էվվէլ վէ Ախիր պէօյլէ պույուրուր.
9 Սէնին 'ամէլլէրինի վէ մուզայագանը վէ
ֆագըրընը, (ամմա զէնկին սին,) վէ Եէհուտի
տէյիլ, անճագ Շէյթանըն ճէմա'աթը
իքէն, Եէհուտի իզ տէյէնլէրին
10 քիւֆրիւնիւ պիլիրիմ. Չէքէճէյին շէյլէրին
պիրինտէն գորգմա. իշթէ Թէճրիպէ
օլունմանըզ իչիւն՝ Շէյթան սիզտէն
պա'զըլարընը հապսա իլգա էտէճէք,
վէ օն կիւն գատար մուզայագանըզ օլաճագ
տըր. Էօլիւմէ տէկին սատըգ օլ,
պէն տախի սանա հայաթ թաճընը վէրիրիմ.
11 Գուլագը օլան քիմսէ Րուհըն
քիլիսէլէրէ սէօյլէտիյինի իշիթսին. Ղալիպ
օլան՝ իքինճի էօլիւմտէն զիյան չէքմէյէճէք
տիր.

12 Վէ Փէրղամէտէ օլան քիլիսէնին մէլէյինէ
եազ, Իքի աղըզլը քէսքին գըլըճըն
13 սահիպի պէօյլէ պույուրուր. Սէնին
'ամէլլէրինի վէ սէնին նէրէտէ,
եա'նի Շէյթանըն թախթը պուլունտուղու
եէրտէ սաքին օլտուղունը պիլիրիմ,
վէ իսմիմի գավի թութարսըն, վէ արանըզտա
Շէյթանըն սաքին օլտուղու
եէրտէ օլ սատըգ շէհիտիմ օլան Անթիփաս
գաթլ օլունտուղու կիւնլէրտէ
պիլէ, պանա օլան իմանընը ինքեար էթմէտին.
14 Պու ճիւմլէ իլէ 'ալէյհինտէ պիր
ազ տէյէճէյիմ վար. չիւնքի օրատա,
եանընտա փութ գուրպանընտան եէմէլէրի
վէ զինա էթմէլէրի իչին՝ պէնի
Իսրայէլին էօնիւնէ թէօքէզ գօմագըղը
Պալագա էօյրէտէն Պէլ'ամըն թա'լիմինի
15 թութանլար վար. Պէօյլէճէ սէնին
եանընտա տախի պէնիմ իքրահ էթտիյիմ
Նիգօլավիլէր թա'լիմինի թութանլար
16 վար. *Թէվպէ էյլէ. Եօգսա
սանա թէզ կէլիպ աղզըմըն գըլըճըյլէ
17 անլէր իլէ ճէնք էտէրիմ. Գուլագը օլան
քիմսէ Րուհըն քիլիսէլէրէ սէօյլէտիյինի
իշիթսին. Ղալիպ օլանա մաղֆուզ
մէննտէն եէմէքլիյի իհսան էտիպ
անա պիր պէյազ թաշ վէրէճէյիմ, օլ
թաշըն իւզէրինտէ տախի անը ալանտան
մա'տա քիմսէնին պիլմէտիյի պիր
իսմ ի ճէտիտ եազըլը տըր.

18 Վէ Թիաթիրէտէ օլան քիլիսէնին մէլէյինէ
եազ, Կէօզլէրի աթէշ 'ալէվի կիպի
օլուպ՝ այագլարը խալիս փիրինճէ
պէնզէր օլան Իպնուլլահ պէօյլէ պու-
19 յուրուր. Սէնին 'ամէլլէրինի վէ մուհապպէթինի
վէ խըտմէթինի վէ իմանընը
վէ սապրընը հէմ սօնկրաքի 'ամէլլէրին
էվվէլքիլէրտէն զիյատէ օլտուղունը
20 պիլիրիմ. Պու ճիւմլէ իլէ 'ալէյհինտէ
[պիր ազ] տէյէճէյիմ վար. չիւնքի Նէպիյէ
իմ տէյէն գարը Իէզապէլ զինա
էթմէյի վէ փութ գուրպանընտան եէմէյի
թա'լիմ էտէրէք, գուլլարըմը իզ-
21 լալ էթմէսինէ պըրագըրսըն. Վէ պէն ա-
նա քէնտի զինասընտան թէվպէ իչիւն
միւհլէթ վէրտիմ իսէ տէ, թէվպէ էթ-
22 մէտի. Իշթէ անը պիր եաթաղա, վէ
անըն իլէ զինա էտէնլէրի քէնտի 'ամէլլէրինտէն
թէվպէ էթմէտիքլէրի թագտիրտէ՝
պէօյիւք մուզայագայա իլգա,
23 վէ էվլատընը մէվթ իլէ գաթլ էտէճէ-
յիմ. վէ ճիւմլէ քիլիսէլէր պէօյրէքլէր
իլէ գալպլէրի թէֆթիշ էտէնին իտի-
յիմի պիլէճէքլէր. վէ հէր պիրինիզէ ա'-
24 մալընըզա կէօրէ վէրէճէյիմ. Ամմա սիզ
Թիաթիրէտէ պուլունան պաշգալարա հէմէն
պու թա'լիմի գապուլ էթմէյէն վէ
Շէյթանըն ա'մագը 'աստ էթտիքլէրի
շէյլէրի պիլմէյէնլէրէ տէրիմ քի՝ իւզէրինիզէ
զայրի եիւք գօյմայաճաղըմ,
25 Մէյէր քի մալիք օլտուղունուզ շէյի թա
պէն կէլինճէյէ տէկին գավի թութա-
26 սընըզ. Վէ ղալիպ օլուպ՝ 'ամէլլէրիմի
նիհայէթէ տէկին հըֆզ էտէն քիմսէյէ
պէն Փէտէրիմ թարաֆընտան ալտըղըմ
կիպի՝ միլլէթլէր իւզէրինէ հիւքիւմէթ
27 վէրէճէյիմ. Օլ տախի անլէրէ տէմիր
'ասա իլէ *հիւքիւմէթ էտէճէք, անլէր

---

*Պա'զըլարը՝ Իմանի Թէվպէ

*Եուն. կիւտէճէք

տախի չէօմլէքճի գապլէրի կիպի փա-
28 րչալէնէճէք տիր․ Վէ անա սապահ եըլ-
29 տըզընը վէրէճէյիմ։ Գուլաղը օլան քիմ-
սէ Ռուհըն քիլիսէլէրէ սէօյլէտիյինի ի-
շիթսին։

ՊԱՊ 3

1 Վէ Սարտիստէ օլան քիլիսէնին մէլէ-
յինէ եազ, Ալլահըն եէտի Ռուհընա վէ
եէտի եըլտըզը մալիք օլան պէօյլէ պու-
յուրուր․ Սէնին 'ամէլլէրինի եա'նի տի-
րի սին տէյիւ իսմին վար իքէն՝ էօլիւ
2 օլտուղունը պիլիրիմ։ Ույանըգ օլ, վէ
պագըյյէ գալըպ էօլմէք իւզրէ օլան
շէյլէրի գուվվէթլէնտիր․ զիրա սէնին
'ամէլլէրինի Ալլահըն հուզուրընտա միւ-
3 քէմմէլ պուլմատըմ։ Իմտի նասըլ ալ-
տըղընը վէ իշիթտիյինի խաթըրընա կէ-
թիր, վէ հըֆզ էտէրէք՝ թէվպէ էյլէ․
Ույանըգ օլմատըղըն թագտիրտէ սէնին
իւզէրինէ խըրսըզ կիպի կէլէճէյիմ, վէ
իւզէրինէ հանկը սա'աթտա կէլէճէ-
4 յիմի պիլէմէյէճէքսին։ Ֆագաթ Սար-
տիստէ պիլէ էլպիսէլէրինի քիրլէթմէ-
միշ պիր գաչ քիմսէլէրին պուլունուր,
պունլար պէնիմ իլէ պէյազ պէյազ
էլպիսէ իլէ կէզէճէքլէր, չիւնքի լա'իգ
5 տըրլար։ Ղալիպ օլան քիմսէ պէյազ էլ-
պիսէյի լապիս օլաճագ տըր, պէն տախի
իսմինի հայաթ քիթապընտան ասլա
մահվ էթմէյէճէյիմ, վէ անըն իսմինի
Փէտէրիմին վէ մէլա'իքէսինին հուզու-
6 րընտա իգրար էտէճէյիմ։ Գուլաղը օ-
լան քիմսէ Ռուհըն քիլիսէլէրէ սէօյլէ-
տիյինի իշիթսին։

7 Վէ Ֆիլատէլֆիատա օլան քիլիսէնին
մէլէյինէ եազ, Գուտտուս վէ Հագգ վէ
Տաւուտըն անախթարընա մալիք օլուպ՝
աչտըղընը քիմսէ գափայամազ, վէ գա-
փատըղընը քիմսէ աչամազ օլան Զաթ
8 պէօյլէ պույուրուր․ Սէնին 'ամէլլէրինի
պիլիրիմ․ իշթէ սէնին էօնիւնտէ քիմ-
սէնին գափայամայաճաղը պիր աչըգ
գափու գօյտըմ, զիրա պիր ազ գուվ-
վէթին օլարագ քէլամըմը հըֆզ էյլէ-
9 տին, վէ իսմիմի ինքեար էթմէտին։ Իշ-
թէ Եէհուտի տէյիլ իքէն՝ անճագ քիզ-
պէն Եէհուտի իզ տէյէրէք, Շէյթանըն
ճէմա'աթընտան օլանլարը կէթիրէճէ-
յիմ․ իշթէ անլէրի կէթիրիպ այագլարընըն
էօնիւնտէ սէճտէ գըլտըրաճագ անլէրէ
10 սէնի սէվտիյիմի պիլտիրէճէյիմ։ Սապ-
րըմըն քէլամընը հըֆզ էյլէտիյին սէ-
պէպտէն՝ պէն տախի սէնի զէմին իւզէ-
րինտէ սաքին օլանլարը թէճրիպէ ի-
չիւն պիւթիւն տիւնեանըն իւզէրինէ
կէլմէք իւզրէ օլան թէճրիպէ սա'ա-
11 թընտան հըֆզ էտէրիմ։ Իշթէ թէզ կէ-
լիրիմ․ սէնտէ պուլունանը գավի թութ,
12 օլմայա քի պիրի թաճընը ալա։ Ղալիպ
օլան քիմսէյի Ալլահըմըն հէյքէլինտէ 'ի-
մատ եափաճաղըմ, վէ արթըգ տըշարը
չըգմայաճագ տըր․ վէ անըն իւզէրինէ
Ալլահըմըն իսմինի, վէ Ալլահըմ թարա-
ֆընտան սէմատան նիւզուլ էտէն Ալ-
լահըմըն շէհրի՝ եէնի Եէրուշալիմին իս-
մինի, վէ պէնիմ եէնի իսմիմի եազա-
13 ճաղըմ։ Գուլաղը օլան քիմսէ Ռուհըն
քիլիսէլէրէ սէօյլէտիյինի իշիթսին։
14 Վէ Լաօտիգիատա օլան քիլիսէնին
մէլէյինէ եազ, Օլ Ամին՝ օլ սատըգ վէ
հագգ Շահիտ, Ալլահըն խիլգաթընըն
15 իպթիտասը պէօյլէ պույուրուր․ Սէնին
'ամէլլէրինի պիլիրիմ քի նէ սօղուգ
նէ տէ սըճագ սըն․ քեաշքի եա սօղուգ
16 եա սըճագ օլա իտին։ Իմտի եա սօղուգ
եա սըճագ օլմայըպ՝ ըլըգ օլտուղըն ի-
չիւն սէնի աղզըմտան իսթիֆրաղ էտէ-
17 ճէյիմ։ Զէնկին իմ վէ մալտար օլտըմ
վէ պիր շէյէ միւհթաճ տէյիլ իմ՝ տէ-
յիպ սէն պիչարէ վէ սէֆիլ վէ ֆագիր
վէ քէօր վէ չըփլագ օլտըղընը պիլմէ-
18 տիյին էճլտէն, Սանա նասիհաթ էտէ-
րիմ քի զէնկին օլմագ իչիւն աթէշտէ
գալ օլունմուշ ալթուն, վէ կիյինիպ
չըփլագլըղընըն նամուսը կէօրիւնմէմէք
իչիւն պէյազ էլպիսէ պէնտէն սաթուն
ալասըն, վէ կէօրմէն իչիւն կէօզլէրինէ
19 իլաճ գօյասըն։ Պէն պիլճիւմլէ սէվտի-
յիմ քիմսէլէրի թա'զիր վէ թէ'տիպ է-
տէրիմ․ իմտի ղայրէթլի օլուպ՝ թէվ-
20 պէ էյլէ։ Իշթէ գափուտա տուրուպ
չալարըմ․ Էյէր պիր քիմսէ սէսիմի ի-

շիտիր տէ գափույը աչար իսէ, անըն
եանընա կիրէրիմ, վէ պէն անըն իլէ,
օլ տախի պէնիմ իլէ աքշամ թաամը
21 ետէճէյիզ։ Ղալիպ օլանա պէնիմ իլէ
թախթըմտա օթուրմագըլըղը իհսան
էտէճէյիմ, նիթէքիմ պէն տախի ղալիպ
օլուպ՝ փետէրիմ իլէ անըն թախթընտա
22 օթուրտում։ Գուլաղը օլան քիմսէ
Ռուհըն քիլիսէլէրէ սէօյլէտիյինի իշիթսին։

ԲԱԲ 4

1 Պու շէյլէրտէն սօնրա կէօրտիւմ քի,
սէմատա աչըլմըշ պիր գափու վար իտի,
վէ պօրու սէտասը կիպի պէնիմ իլէ
սէօյլէշտիյինի իշիթմիշ օլտուղում էվվէլքի
սէտա՝ Պուրայա չըգ, վէ պունտան
սօնրա վագը՝ օլաճագ շէյլէրի սանա
2 կէօսթէրէյիմ տէտի։ Վէ տէր'ագապ
իւզէրիմէ Ռուհ կէլտի. վէ իշթէ սէմատա
գուրուլմըշ պիր թախթ վէ թախթըն
իւզէրինտէ պիր օթուրան վարիտի։
3 Վէ օլ օթուրան կէօրիւնիւշտէ եէշիմ
վէ սըրտըգ 'աղիգ թաշընա պէնզէր
իտի. վէ թախթըն էթրաֆընտա
կէօրիւնիւշտէ զիւմիւրրիւտէ պէնզէր
4 գավս ը գուզահ վարտը։ Վէ թախթըն
էթրաֆընտա եիրմի տէօրթ
թախթ պուլունուպ՝ օլ թախթլարըն
իւզէրինտէ տախի պէյազ էլպիսէյէ լապիս՝
վէ պաշլարընտա ալթուն թաճլարը
օլան եիրմի տէօրթ իխթիյար օթուրմըշ
5 [կէօրտիւմ]։ Վէ թախթտան
շիմշէքլէր վէ կիւրիւլթիւլէր վէ սէտալար
չըգըյօր իտի, վէ թախթըն էօնիւնտէ՝
Ալլահըն եէտի Ռուհը օլան՝ եանըգ
6 'ալէվլէնէն եէտի գանտիլ վար իտի։ Վէ
թախթըն էօնիւնտէ պիլլիւրա պէնզէր
սըրչէտէն պիր տէնիզ օլուպ՝ թախթըն
օրթասընտա վէ թախթըն էթրաֆընտա
էօնիւ վէ արգասը կէօզլէր իլէ տօլու
7 տէօրթ զիրուհ վար իտի։ Վէ պիրինճի
զիրուհ արսլանա պէնզէր, վէ իքինճի
զիրուհ պուզաղըյա պէնզէր, վէ
իւչիւնճիւ զիրուհըն իւզիւ ինսան իւզիւ
կիպի, վէ տէօրտիւնճիւ զիրուհ ուչան
8 գարթալա պէնզէր իտի։ Վէ տէօրթ
զիրուհըն հէր պիրինին էթրաֆընտա
ալթըշար գանատը պուլունուպ՝ իչ թարաֆտան
կէօզլէր իլէ տօլու իտիլէր,
վէ կէճէ կիւնտիւզ ֆէրաղաթ էթմէյէրէք,
Գուտտուս, Գուտտուս, Գուտտուս,
մէվճուտ օլմուշ վէ օլան վէ օլաճագ,
վէ հէր շէյէ գատիր Ռապպ Ալլահ՝
9 տէրլէր իտի։ Վէ զիրուհլար թախթըն
իւզէրինտէ օթուրան վէ իլ էլ էպէտ
տիրի օլանա համտ վէ իզզէթ վէ
10 շիւքր սունտուգ էթտիւքլէրինտէ՝ Օլ եիրմի
տէօրթ իխթիյար թախթըն իւզէրինտէ
օթուրանըն հուզուրընտա եէրէ գապանըպ,
իլ էլ էպէտ հայյ օլանա սէճտէ
գըլըրլար, վէ թաճլարընը թախթըն
11 էօնիւնէ աթարագ՝ Եա Ռապպ,
համտ ու իզզէթ վէ գուտրէթ ալմաղա
լա՛իգ սըն, զիրա հէր շէյի սէն
խալգ էյլէտին, վէ սէնին իրատէթին իլէ
մէվճուտ իտիլէր, վէ խալգ օլունտուլար՝
տէրլէր իտի։

ԲԱԲ 5

1 Վէ թախթտա օթուրանըն սաղ էլինտէ
իչէրիսի վէ արգասը եազըլմըշ վէ
եէտի միւհիւր իլէ միւհիւրլէնմիշ պիր քիթապ
2 կէօրտիւմ։ Վէ՝ Քիթապը աչըպ
միւհիւրլէրինի չէօզմէյէ լա՛իգ քիմ տիր՝
տէյիւ պիւլէնտ սատալէ նիտա էտէն
3 պիր գուվվէթլի մէլէք կէօրտիւմ։ Վէ
կէրէք սէմատա վէ կէրէք զէմինտէ վէ
զէմինին ալթընտա՝ քիթապը աչմաղա
եախօտ անա նազար գըլմաղա քիմսէ
4 միւգթէտիր տէյիլ իտի։ Վէ քիթապը
աչմաղա [վէ օգումաղա] եախօտ անա
նազար գըլմաղա քիմսէ լա՛իգ պուլունմատըղը
իչին՝ պէն զիյատէսիյլէ աղլայօր
5 իտիմ։ Վէ իխթիյարլարտան պիրի
պանա տէտի քի՝ Աղլամա, իշթէ Տավուտըն
[illegible] օլուպ Եէհուտա սըպթընտան
օլան Արսլան քիթապը աչըպ եէտի միւհիւրիւնիւ
6 չէօզմէյէ զաֆէրեապ օլտու։ Վէ
թախթ իլէ տէօրթ զիրուհըն օրթասընտա
վէ իխթիյարլարըն օրթասընտա
եէտի պօյնուզլու, վէ Ալլահըն պիւթիւն

զէմինէ իրսալ օլունան եէտի Ռուհը օ-
լան եէտի կէօզէ մալիք օլարագ, քէ-
'էննէհու զէպհ օլունմուշ պիր Գուզու
7 տուրույոր կէօրտիւմ։ Օլ տախի կէլիփ
թախթտա օթուրանըն սաղ էլինտէն
8 քիթապը ալտը։ Վէ քիթապը ալտըղը
կիպի, օլ տէօրթ զիրուհ վէ հէր պիրի-
նին եէտինտէ պիր թանպուր վէ մու-
գատտէսլէրին տու'ալարը օլան պու-
խուր իլէ տօլու ալթուն թասլար պու-
լունան օլ եիրմի տէօրթ իխթիյար Գու-
զունըն հուզուրընտա եէրէ գափանտը-
9 լար։ Վէ պիր եէնի թէսպիհ թէրէն-
նիւմ էտէրէք՝ Քիթապը ալմաղա միւհիւր-
լէրինի աչմաղա լա՛յըգ սըն չիւնքի
զէպհ օլունտուն, վէ գանըն իլէ պիզի
Ալլահա հէր գապիլէ վէ լիսան վէ գավմ
վէ միլլէթ իչինտէն իշթիրա էյլէտին,
10 վէ պիզի Ալլահըմըզըն հուզուրընտա
միւլուք վէ քէհէնէ էյլէտին, պիզ տա-
խի զէմին իւզէրինտէ սալթանաթ է-
11 տէճէյիզ՝ տէրլէր իտի։ Վէ կէօրտիւմ,
վէ թախթ իլէ զիրուհլար վէ իխթիյար-
լարըն էթրաֆընտա չօգ մէլէքլէրին
սէսինի իշիթտիմ. անլէրին միգտարը
տախի օն պին քէրրէ օն պինլէր վէ
պինլէրճէ պինլէր օլուպ՝ պիւյիւք ա-
12 վազլէ՝ Զէպհ օլունմուշ օլան Գուզու
գուտրէթ վէ ղընա վէ հիքմէթ վէ
գուվվէթ վէ 'իզզէթ վէ համտ վէ պէ-
րէքէթի ալմաղա լա՛յըգ տըր՝ տէր-
13 լէր իտի։ Վէ սէմատա վէ զէմինտէ վէ
զէմին ալթընտա պուլունան հէր պիր
մախլուգըն, վէ տէնիզտէ օլանլարըն,
վէ անլէրտէ պուլունան քեաֆֆէ'ի մէվ-
ճուտաթըն՝ Թախթտա օթուրան իլէ
Գուզույա պէրէքէթ վէ 'իզզէթ վէ
համտ վէ գուտրէթ էպէտ իւլ ապատ
մախսուս տըր՝ տէտիքլէրինի իշիթտիմ։
14 Օլ տէօրթ զիրուհ տախի՝ Ամին՝ տէտի-
լէր, վէ [օլ եիրմի տէօրթ] իխթիյար
եէրէ գափանըպ [էպէտ իւլ ապատ հայյ
օլանա] սէճտէ գըլըլար։

ԲԱԲ 6

1 Վէ Գուզու միւհիւրլէրտէն պիրինի աչ-
տըղընը կէօրտիւմ, վէ տէօրթ զի-
րուհլարտան պիրինին կէօք կիւրիւլ-
թիւսիւ կիպի պիր սէս իլէ՝ Կէլ տէ
2 պագ՝ տէտիյինի իշիթտիմ։ Վէ կէօր-
տիւմ քի պիր պէյազ աթ վար իտի,
վէ անա րաքիպ օլանըն պիր եայը օ-
լուպ՝ անա պիր թաճ վէրիլտի, վէ ղա-
լէպէ էտէրէք վէ ղալէպէ էթմէք իւզ-
րէ չըգտը կիթտի։

3 Վէ իքինճի միւհրիւ աչտըղընտա, ի-
քինճի զիրուհըն՝ Կէլ [վէ պագ՝] տէ-
4 տիյինի իշիթտիմ։ Վէ պաշգա պիր ալ
աթ չըգտը. վէ անա րաքիպ օլան քիմ-
սէ ատէմլէրին պիրի պիրինի գաթլ էթ-
մէլէրի իչիւն, զէմինտէն ասայիշի գալ-
տըրմաղա մէ՛մուր օլուպ, վէ անա պիր
պէօյիւք գըլըճ վէրիլտի։

5 Վէ իւչիւնճիւ միւհրիւ աչտըղընտա,
իւչիւնճիւ զիրուհըն՝ Կէլ տէ պագ՝ տէ-
տիյինի իշիթտիմ. վէ կէօրտիւմ քի
պիր սիյահ աթ, վէ անա րաքիպ օլա-
6 նըն էլինտէ պիր միզան վար իտի։ Վէ
Պիր էօլչէք պուղտայ պիր տինարա, վէ
իւչ էօլչէք արփա պիր տինարա օլսուն.
վէ զէյթուն եաղը իլէ շէրապա զարար
էթմէյէսին՝ տէյէրէք տէօրթ զիրուհ
արասընտան պիր սէս իշիթտիմ։

7 Վէ տէօրտիւնճիւ միւհրիւ աչտըղըն-
տա՝ Կէլ տէ պագ՝ տէյիւ տէօրտիւն-
8 ճիւ զիրուհըն սէսինի իշիթտիմ։ Վէ
կէօրտիւմ քի պիր սարը աթ վար իտի,
վէ անա րաքիպ օլանըն ատը Էօլիւմ
իտի, վէ Հավիյէ անըն արտը սըրա կի-
տիյօր իտի, վէ գըլըճ իլէ վէ գըթլըգ
իլէ վէ էօլիւմ իլէ վէ եէրին վահշիլէրի
իլէ էօլտիւրմէք իչիւն՝ անլէրէ զէմինին
պիր րուպ'ը իւզէրինէ գուտրէթ վէրիլ-
տի։

9 Վէ պէշինճի միւհրիւ աչտըղընտա՝
Ալլահըն քէլամը վէ քէնտիլէրտէ պու-
լունան շէհատէթ իչիւն գաթլ օլուն-
մըշլարըն ճանլարընը մէզպահըն ալթըն-
10 տա կէօրտիւմ։ Վէ պիւյիւք ավազլէ
ֆէրեատ էտիփ՝ Էյ Գուտտուս վէ Հագգ
Րապպ, նէ՞ վագթա գատար հիւքմ
էթմէզսին, վէ զէմին իւզէրինտէ սա-
քին օլանլարտան գանըմըզըն ինթիգա-

11 մընը ալմազըն տէրլէր իտի․ Վէ անլէրին հէր պիրինէ պէյազ խիլ'աթ վէրիլիպ՝ քէնտիլէրի կիպի գաթլ օլունաճագ օլան րէֆիգլէրի վէ պիրատէրլէրինին 'ատէտի տախի թէմամ օլունճայա տէկին տահա պիր մուտտէթ իսթիրահաթ էթսինլէր տէնիլտի․

12 Վէ ալթընճը միւհրիւ աչտըղընտա՝ կէօրտիւմ քի պիր պէօյիւք զէլզէլէ օլուպ, կիւնէշ պիր գըլ չուվալ կիպի սիյահ օլարագ, այ *տամամիլէ գան կիպի
13 օլտու․ Վէ սէմանըն եըլտըզլարը, չէտիտ րիւզկեարտան սալլանտըգտա ինճիր աղաճը քէնտի խամ ինճիրլէրինի տէօք-
14 տիւյիւ կիպի, եէրէ տիւշտիւլէր․ Վէ սէմա պիր տիւրիւլիւր թումար կիպի չէքիլտի․ Հէր տաղ վէ ատա տախի
15 եէրլէրինտէն հարէքէթ էյլէտի․ Վէ միւլուքու զէմին վէ քիւպէրա վէ զէնկինլէր վէ պինպաշըլար վէ էսհապը գուտրէթ վէ հէր գուլ վէ հէր հիւրր մաղարալարտա վէ տաղլարըն գայալա-
16 րընտա կիզլէնիպ, Տաղլարա վէ գայալարա՝ Իւզէրիմիզէ տիւշիւփ պիզի թախթտա օթուրանըն հուզուրընտան վէ Գուզունըն ղազապընտան կիզլէյի-
17 նիզ․ Զիրա անըն ղազապընըն 'ազիմ կիւնիւ կէլտի, վէ քիմ տուրապիլիր՝ տէյէրլէր իտի․

ԲԱՊ 7

1 Վէ պու շէյլէրտէն սօնրա գարա իւզէրինէ վէ տէնիզ իւզէրինէ վէ պիր աղաճ իւզէրինէ րիւզկեար էսմէմէսի իչիւն, զէմինին տէօրտ քէօշէսինտէ տուրուպ զէմինին տէօրտ րիւզկեարլարընը թութմագտա օլան տէօրտ մէ-
2 լէք կէօրտիւմ․ Վէ հայյ Ալլահըն միւհրիւնիւ համիլ օլարագ՝ շարգ թարաֆընտան չըգմագտա օլան տիյէր պիր մէլէք կէօրտիւմ․ պու տախի գարայա վէ տէնիզէ զիյան վէրմէյէ մէ'մուր օլունան տէօրտ մէլէյէ պիւյիւք ա-
3 վազլէ Չաղըրարագ, Թա քի Ալլահըմըզըն գուլլարընըն ալընլարը իւզէրինէ միւհիւրլէնինճէյէ տէկին սիզ գարայա վէ տէնիզէ վէ աղաճլարա զիյան վէրմէյինիզ տէտի․ Վէ միւհիւրլէնէն քիմսէլէրին միգտարընը իշիթտիմ․ պէնի Իսրայէլին ճիւմլէ սըպթլարընտան եիւզ գըրգ տէօրթ պին քիմսէ միւհիւրլէնտի․
5 Եահուտա սըպթընտան օն իքի պին քիմսէ միւհիւրլէնտի․ Ռուպէն սըպթընտան օն իքի պին քիմսէ միւհիւրլէնտի․ Գատ սըպթընտան օն իքի պին
6 քիմսէ միւհիւրլէնտի․ Աշէր սըպթընտան օն իքի պին քիմսէ միւհիւրլէնտի․ Նէֆթալիմ սըպթընտան օն իքի պին քիմսէ միւհիւրլէնտի․ Մանասսէ սըպթընտան օն իքի պին քիմսէ միւհիւրլէնտի․
7 Սիմ'օն սըպթընտան օն իքի պին քիմսէ միւհիւրլէնտի․ Լէվի սըպթընտան օն իքի պին քիմսէ միւհիւրլէնտի․ Իսսաքար սըպթընտան օն իքի պին քիմսէ միւհիւր-
8 լէնտի․ Զէպուլօն սըպթընտան օն իքի պին քիմսէ միւհիւրլէնտի․ Եուսուֆ սըպթընտան օն իքի պին քիմսէ միւհիւրլէնտի․ Պէնիամին սըպթընտան օն իքի պին քիմսէ միւհիւրլէնտի․

9 Պու շէյլէրտէն սօնրա կէօրտիւմ քի ճիւմլէ միլլէթլէր վէ գապիլէլէր վէ գավիմլէր վէ լիսանլարտան օլարագ քիմսէնին սայամատըղը պիր պէօյիւք ճէմա'աթ պէյազ խիլ'աթլարը լապիս, վէ էլլէրինտէ խուրմա տալլարը պուլունտուղը հալտէ՝ թախթըն էօնիւնտէ վէ Գուզունըն հուզուրընտա տուրուպ,
10 Պիւյիւք ավազլէ․ Խէլաս թախթտա օթուրան Ալլահըմըզա վէ Գուզույա մախսուստուր տէյիւ նիտա էտիյօրլար ի-
11 տի․ Վէ ճէմի' մէլա'իքէ թախթըն վէ իխթիյարլարըն վէ տէօրթ զիրուհըն էթրաֆընտա տուրույօրլար իտի, վէ թախթըն էօնիւնտէ եիւզ իւսթիւ գա-
12 փանարագ Ալլահա սէճտէ գըլըպ՝ Ամին․ պէրէքէթ վէ համտ վէ հիքմէթ վէ շիւքիւր վէ 'իզզէթ վէ գուտրէթ վէ գուվվէթ էպէտիւլ-ապատ Ալլահըմը-
13 զա մախսուստուր․ Ամին՝ տէտիլէր․ Վէ իխթիյարլարտան պիրի պանա խիթապէն Պէյազ խիլ'աթլարը լապիս պու-

---

*Պաղըրը՝ տախի քիրմիզի

քիմսէլէր քիմտի՞ր անլար, վէ նէ՞րէտէն
14 կէլտիլէր՝ տէտի. Պէն տախի անա՝ Էյ
էֆէնտիմ, սէն պիլիրսին՝ տէտիմ. վէ
պանա տէտի քի՝ Պունլար օլ պէօյիւք
մուզայագատան կէլէնլէր տիր, վէ խիլ-
ամթլէրինի եըգայըպ՝ Գուզունըն գա-
15 նընտա պէյազ էթտիլէր. Պու սէպէպ-
տէն Ալլահըն թախթը էօնիւնտէ տիր-
լէր, վէ հէյքէլինտէ կէճէ կիւնտիւզ ա-
նա 'իպատէթ էտէրլէր. Թախթտա օ-
թուրանըն մէսքէնի տախի իւզէրլէրին-
16 տէ սայէպան օլաճագ տըր. Արթըգ նէ
աճըգաճագլար, նէ տէ սուսայաճագլար
տըր. անլէրի նէ կիւնէշ նէ տէ պիր
17 նէվ' հէրարէթ վուրաճագ տըր. Զիրա
թախթըն օրթասընտա օլան Գուզու
անլէրի կիւտիւպ անլէրի տիրի սու
փունարլարընա կէօթիւրէճէքտիր. Ալ-
լահ տախի կէօզլէրինտէն հէր կէօզ եա-
շընը սիլէճէք տիր.

ՊԱՊ 8

1 Վէ եէտինճի միւհիւրիւ աչտըղընտա սէ-
մատա եարըմ սա'աթ գատար սիւ-
քիւթ վագը' օլտու.
2 Վէ Ալլահըն հուզուրընտա տուրան
եէտի մէլէյի կէօրտիւմ, վէ անլէրէ եէ-
3 տի պօրու վէրիլտի. Վէ էլինտէ պիր
ալթուն պուխուրտան օլարագ տիկէր
պիր մէլէք կէլիպ մէզպահըն եանընտա
տուրտու. վէ ճիւմլէ մուգատտէսլէրին
տու'աէրի իլէ պէրապէր թախթըն էօ-
նիւնտէ օլան ալթուն մէզպահըն իւզէ-
րինտէ 'արզ էթմէք իւզրէ անա չօգ
4 պուխուր վէրիլտի. Վէ պուխուրըն տիւ-
մանը մուգատտէսլէրին տու'աէրի իլէ
պէրապէր մէլէյին էլինտէն Ալլահըն հու-
5 զուրընա չըգտը. Վէ մէլէք պուխուր-
տանը ալըպ՝ անը մէզպահըն աթէշին-
տէն տօլտուրարագ՝ զէմին իւզէրինէ
աթտը, վէ սէսլէր վէ կիւրիւլթիւլէր
վէ շիմշէքլէր վէ զէլզէլէ վուգու' պուլ-
6 տու. Վէ էլլէրինտէ եէտի պօրու պու-
լունան եէտի մէլէք պօրու չալմագա
հազըրլանտըլար.
7 Վէ պիրինճի մէլէք պօրու չալըգ-
տը, գան իլէ մախլութ տօլու վէ ա-
թէշ օլուպ՝ զէմինէ աթըլտը. վէ *ա-
ղաճլարըն սիւլիւսիւ եանըպ՝ եէշիլ օթըն
քեաֆֆէսի եանտը.
8 Վէ իքինճի մէլէք պօրու չալտըգտա,
քէ'էննէհու աթէշտէ եանան պէօյիւք
պիր տաղ տէնիզէ աթըլըպ՝ տէնիզին
9 սիւլիւսիւ գան քէսիլտի. Վէ տէնիզտէ-
քի զիրուհ մախլուգաթըն սիւլիւսի էօ-
լիւպ՝ կէմիլէրին տախի սիւլիւսի թէլէֆ
օլտու.
10 Վէ իւչիւնճիւ մէլէք պօրու չալտըգ-
տա, սէմատան մէշ'ալէ կիպի *եանար
պէօյիւք պիր եըլտըզ տիւշիւպ՝ ըրմագ-
լարըն սիւլիւսի իւզէրինէ վէ սու փու-
11 նարլարընըն իւզէրինէ տիւշտիւ. Վէ օլ
եըլտըզըն ատընա փէլին տէնիլիր. վէ
սուլարըն սիւլիւսի փէլին օլուպ՝ օլ սու-
լար աճը օլտուգլարը իչիւն, անլէրին
սէպէպիլէ չօգ ատէմ էօլտիւ.
12 Վէ տէօրտիւնճիւ մէլէք պօրու չալ-
տըգտա, կիւնէշին սիւլիւսի վէ այըն
սիւլիւսի վէ եըլտըզլարըն սիւլիւսի վու-
րուլտու, չէօյլէ քի անլէրին սիւլիւսի
գարարըպ կէճէ իլէ կիւնտիւզիւն սիւլ-
սիւնիւն այտընլըղը օլմայա.
13 Վէ կէօրտիւմ վէ պիր †մէլէյին սէ-
մա օրթասընտա ուչուպ, պիւյիւք սէս ա-
վազլէ՝ Օլ չալաճագ օլան իւչ մէլէյին
պագի գալան պօրու սէսլէրը սէ-
պէպինտէն՝ վայ, վայ, վայ եէր իւզէրին-
տէ սաքին օլանլարա՝ տէտիյինի իշիթ-
տիմ.

ՊԱՊ 9

1 Վէ պէշինճի մէլէք պօրու չալտըգտա,
պիր եըլտըզըն սէմատան զէմին իւզէ-
րինէ տիւշմիւշ օլտուղունու կէօրտիւմ, ա-
նա տախի հավիյէնին գույուսունուն ա-
2 նախթարը վէրիլտի. Վէ հավիյէնին
գույուսունու աչտըգտա, գույուտան
պէօյիւք քիւրէնին թիւթիւնիւ կիպի

---

*Պա'զըլար՝ զէմինին սիւլիւսի եանտը, վէ
աղաճլարըն

†Պա'զըլար՝ գարթալըն

պիր տիւման չըգտը. վէ գույունըն
տիւմանընտան կիւնէշ վէ հավա գա-
3 րարտը։ Վէ օլ տիւմանտան զէմին իւ-
զէրինէ չէքիրկէլէր չըգըփ, անլէրէ զէ-
մինին 'աքրէպլէրինտէ օլան գուտրէթ
4 կիպի գուտրէթ վէրիլտի։ Վէ անլէրէ
էմիր օլունտու քի՝ եէրին օթընա վէ
հիչ պիր եէշիլլիյէ վէ հիչ պիր աղաճա
տէյիլ, անճագ ալընլարը իւզէրինտէ
Ալլահըն միւհիւրիւ պուլունմայան ատէմ-
5 լէրէ զիյան վէրէլէր։ Վէ անլէրի գաթլ
էթմէլէրինէ տէյիլ, անճագ պէշ այ
գատար թա'զիպ էթմէլէրինէ էմիր օլուն-
տու, վէ էթտիքլէրի 'ազապ 'աքրէպին
պիր ատէմի սօգտըղընտա հասըլ օլան
6 'ազապ կիպի իտի։ Վէ օլ կիւնլէրտէ
ատէմլէր էօլիւմիւ արայաճագլար, ամ-
մա պուլմայաճագլար տըր. վէ էօլմէյի
արզու էտէճէքլէր, ամմա էօլիւմ ան-
7 լէրտէն գաչաճագ տըր։ Վէ չէքիրկէլէ-
րին շէքլի ճէնկէ հազըրլանմըշ աթլա-
րա պէնզէր օլուպ՝ պաշլարընտա *ալ-
թունա պէնզէր" թաճլար կիպի պիր շէյ
պուլունուպ՝ իւզլէրի ատէմ իւզլէրի
8 կիպի իտի. Վէ սաչլարը նիսա սաչը կի-
պի օլուպ՝ տիշլէրի արսլան տիշի կիպի
9 իտի. Վէ տէմիր զըրհ կիպի զըրհլարը
վար իտի. վէ գանատլարընըն սէտասը
ճէնկէ գօշան պիր խայլը աթ 'արապա-
10 լարընըն կիւրիւլթիւսիւ կիպի իտի։ Վէ
'աքրէպլէրէ պէնզէր գույրուգլարը վէ
գույրուգլարընտա իկնէլէրի պուլու-
նուպ՝ ատէմլէրէ պէշ այ զարար վէր-
11 մէյէ գուտրէթլէրի վար իտի։ Վէ պաշ-
լարը իւզէրինէ փատիշահ վար տըր, եա'-
նի հավիյէնին մէլէյի, անըն իսմի տա-
խի 'Իպրանիճէ Ապատտօն վէ Եունանի-
12 ճէ Ափօլիօն տըր։ Պիրինճի վայ կէչտի.
իշթէ պունտան սօնկրա իքի վայ տահա
կէլիր։

13 Վէ ալթընճը մէլէք պօրու չալտըգ-
տա, էլինտէ պօրու օլան ալթընճը մէ-
14 լէյէ խիթապէն՝ Օլ պէօյիւք Ֆըրաթ ըր-
մաղընտա պաղլը օլան տէօրթ մէլէյի
չէօզ՝ տէյիւ, Ալլահըն հուզուրընտա օ-
լան ալթուն մէզպահըն տէօրթ պօյ-
նուզլարընտան կէլէն պիր սէս իշիթտիմ։
15 Վէ ատէմլէրին սիւլիւսիւնիւ էօլտիւրմէք
իւզրէ, սա'աթ վէ կիւն վէ այ վէ սէնէ
իչիւն հազըրլանմըշ օլան օլ տէօրթ մէ-
16 լէք չէօզիւլտիւլէր։ Վէ սիւվարի 'աս-
քէրին միգտարը իքի տէֆ'ա օն պին
քէրրէ օն պին օլարագ, անլէրին միգ-
17 տարընը իշիթտիմ։ Վէ րույյատա աթ-
լարը վէ իւզէրլէրինէ րաքիպ օլանլարը
պէօյլէ կէօրտիւմ քի աթէշ վէ մօր եա-
գութ վէ քիւքիւրտ րէնկինտէ զըրհլա-
րը վար իտի, վէ աթլարըն պաշլարը
արսլան պաշլարը կիպի օլուպ, աղըզլա-
րընտան աթէշ վէ տիւման վէ քիւքիւրտ
18 չըգըյօր իտի։ Պու իւչտէն՝ եա'նի ան-
լէրին աղըզլարընտան չըգան աթէշ վէ
տիւման վէ քիւքիւրտէն ատէմլէրին
19 սիւլիւսիւ հէլաք օլտու։ Զիրա անլէրին
գուտրէթի աղըզլարընտա վէ գույրուգ-
լարընտա տըր, չիւնքի գույրուգլարը
իլանա պէնզէյիփ, պաշլարը վար տըր,
20 վէ պունլար իլէ զարար էտէրլէր։ Վէ
պագի գալան ատէմլէր, պու պէլա-
լարտան հէլաք օլմատըլար, ճիննլէրէ,
վէ կէօրմէյէ վէ իշիթմէյէ վէ եիւրիւմէյէ
միւգթէտիր օլմայան ալթուն վէ կիւ-
միւշ վէ պագըր վէ թաշ վէ աղաճտան
օլան փութլարա սէճտէ էթմէմէլէրի
իչիւն՝ էլլէրինին 'ամէլլէրինտէն թէվպէ
21 էթմէտիլէր. Հէմ տէ քէնտի գաթլ վէ
սիհր վէ զինա վէ սըրգաթլարընտան
թէվպէ էթմէտիլէր։

ՊԱՊ 10

1 Վէ պուլութ կէյինմիշ վէ պաշընտա
գավս ը գուզահ օլուպ՝ վէ իւզիւ
կիւնէշ կիպի, այագլարը տախի ա-
թէշ տիրէքլէրի կիպի օլարագ, սէմա-
տան ինզիլ օլմագտա օլան տիկէր
2 գուվվէթլի պիր մէլէք կէօրտիւմ. Վէ
էլինտէ աչըգ պիր քիւչիւք քիթապ
թութարագ՝ սաղ այաղընը տէնիզ իւ-
զէրինէ, սօլընը տախի գարա իւզէրինէ
3 գօյուպ՝ Արսլանըն կէօմիւրտէնմէսի կի-
պի պիւլէնտ ավազլէ նիտա էյլէտի, վէ

---

*Պա'զըսը ալթուն

նիտա էյլէտիյինտէ եէտի կէօք կիւրիւլթիւսիւ քէնտի սէտալարըյլէ սէօյլէտիլէր։ 4 Վէ եէտի կիւրիւլթիւլէր [քէնտի սէտալարըյլէ] սէօյլէտիքտէ, պէն եազաճագ օլտըմ․ վէ [պանա՝] Եէտի կիւրիւլթիւնիւն սէօյլէտիքլէրինի միւհիւրլէ, վէ անլէրի եազմա՛ տէյէրէք սէմատան 5 պիր սէս իշիթտիմ։ Վէ տէնիզ իւզէրինտէ վէ գարա իւզէրինտէ տուրմագտա կէօրտիւյիւմ օլ մէլէք [*]էլինի սէ- 6 մայա գալտըրըփ՝ Սէմայը վէ անտա օլան շէյլէրի, վէ զէմինի վէ անտա օլան շէյլէրի, վէ տէնիզի վէ անտա օլան շէյլէրի խալգ էտէն վէ էպէտիւլ ապատա հայյ օլանըն հագգը իչիւն եէմին էթտի քի արթըգ վագըթ օլմայաճագ տըր․ 7 Լաքին եէտինճի մէլէյին սավթը կիւնլէրինտէ, եանի սուրունը չալաճաղը վագըթտա, Ալլահըն սըրրը՝ քէնտի գուլլարը օլան փէյղամպէրլէրէ թէպշիր էյլէտիյի իւզրէ իթմամ օլունաճագ տըր։

8 Վէ օլ սէմատան իշիթտիյիմ սէսինէ պանա խիթապէն՝ Կիթ, տէնիզ վէ գարա իւզէրինտէ տուրան մէլէյին էլինտէ օլան օլ աչըգ քիւչիւք քիթապը 9 ալ՝ տէտի։ Վէ մէլէյին նէզտինէ կիտիփ անա՝ Պու քիւչիւք քիթապը պանա վէր՝ տէտիմ․ օլ տախի պանա՝ Ալ վէ եէ, վէ սէնին գարնընը աճըլըգ հասըլ էտէճէք իսէ տէ, աղզընտա պալ 10 կիպի թաթլը օլաճագ տըր՝ տէտի։ Վէ օլ քիւչիւք քիթապը մէլէյին էլինտէն ալըփ եէտիմ, վէ աղզըմտա պալ կիպի թաթլը իտի իսէ տէ, անը եէտիքտէն 11 սօնրա գարնըմտա աճըլըգ օլտու։ Վէ պանա՝ Նինէ չօգ գավմլար վէ միլլէթլէր վէ լիսանլար վէ մէլիքլէր հագգընտա փէյղամպէրլիք էթմէքլիյին կէրէք տիր՝ տէտի։

ՊԱՊ 11

1 Վէ պանա 'ասայա պէնզէր պիր գամըշ վէրիլտի․ վէ օլ մէլէք տուրուփ տէտի քի՝ Գալգ, վէ Ալլահըն հէյքէլինի վէ մէզպահը վէ իչինտէ սէճտէ է- 2 տէնլէրի էօլչ․ Վէ հէյքէլին խարիճինտէ օլան հավլըյը պըրագըփ անը էօլչմէ, զիրա օ՝ Թա՛իֆէլէրէ վէրիլմիշ տիր․ անլէր տախի մուգատտէս շէհրի գըրգ 3 իքի այ փայիմալ էտէճէքլէր տիր․ Պէն տախի իքի շահիտիմէ գուտրէթ վէրէճէյիմ, անլէր տախի չուլ կիյինմիշ օլտըգլարը հալտէ՝ պին իքի եիւզ ալթմըշ կիւն փէյղամպէրլիք էտէճէքլէր 4 տիր։ Զէմինին Րապպը հուզուրընտա օլ տուրան իքի զէյթուն աղաճը վէ իքի 5 շէմ՛տան պունլար տըր։ Վէ էյէր անլէրէ պիր քիմսէ զարար վէրմէք իսթէրսէ, անլէրին աղզընտան աթէշ չըգըփ՝ տիւշմէնլէրինի թէլէֆ էտէր․ վէ էյէր անլէրէ պիր քիմսէ զարար վէրմէք իսթէրսէ, պէօյլէճէ գաթլ օլունմասը լա- 6 զըմ տըր։ Պունլարըն քէնտի փէյղամպէրլիքլէրի էյյամընտա եաղմուր եաղմամասը իչիւն՝ կէօյիւ գափամաղա գուտրէթի վար, վէ սուլարըն իւզէրինէ՝ անլէրի գանա թահվիլ էթմէյէ վէ հէր իսթէտիքլէրի վագըթ զէմինի հէր նէվ՛ պէլայա ուղրաթմաղա գուտրէթլէրի 7 վար իտի։ Վէ քէնտի շէհատէթլէրինի իթմամ էթտիքլէրի զէման, հավիյէտէն չըգան հայվան անլէր իլէ մուհարէպէ էտիփ՝ զալիպ կէլէրէք, անլէրի 8 գաթլ էտէճէք տիր։ Վէ ճէսէտլէրի րուհանիճէ Սատում վէ Միսըր տէնիլիփ՝ Րապպըմըզըն տախի սալպ օլունտըղը պէօյիւք շէհրին մէյտանընտա է- 9 րուճագլար տըր։ Վէ գավմլար վէ գապիլէլէր վէ լիսանլար վէ միլլէթլէրտէն պա՛զը քիմսէլէր ճէսէտլէրինի իւչ պուչուգ կիւն մէյտանտա գալըփ՝ ճէսէտլէրինին գապիրլէրէ գօնուլմասընա րուխսաթ վէր- 10 մէյէճէքլէր տիր։ Վէ պու իքի փէյղամպէր զէմին իւզէրինտէ սաքին օլանլարը թա՛զիպ էթտիքլէրի իչիւն, զէմին իւզէրինտէ սաքին օլանլար անլէրտէն տօլայը շատ ու մէսրուր օլուփ՝ պիրիպիրինէ հէտիյէլէր տախի կէօնտէրէճէքլէր տիր։

11 Վէ օլ իւչ պուչուգ կիւնտէն սօնկրա, տէրիլէրինէ Ալլահըն թարաֆըն-

---

[*] Պա՛զըսը՝ սաղ էլինի

տան հայաթ րուհը կիրմէքլէ այաղա
գալգտըլար· վէ անլէրի կէօրէնլէրին
12 իւզէրինէ պէօյիւք խավֆ տիւշտիւ։ Վէ՝
Գուրպայա ՚ուրուճ էտինիզ՝ տէյիւ սէ-
մատան պիր պէօյիւք սէս իշիտտիլէր, պիր
պուլութ իլէ սէմայա ՚ուրուճ էթտի-
լէր, տիւշմէնլէրի տախի անլէրի կէօր-
13 տիւլէր։ Վէ օլ սա՚աթտա պէօյիւք պիր
զէլզէլէ վուգու՛ պուլուպ՝ շէհրին օնտա
պիրի եըգըլտը, վէ զէլզէլէտէ եէտի պին
նուֆուս թէլէֆ օլարագ, պագիլէրի
տախի խավֆ էտիպ սէմանըն Ալլահընա
14 համտ էթտիլէր։ Իքինճի վայ կէչտի.
իշթէ իւչիւնճիւ վայ թէզ կէլիր։

15 Վէ եէտինճի մէլէք սուրու չալտըգ-
տա՝ Տիւնեանըն մէմալիքի Ռապպըմը-
զըն վէ Մէսիհինին օլտու, վէ էպէտ իւլ
ապատ սալթանաթ էտէճէք տիր՝ տէ-
յիպէք, սէմատէ պէօյիւք սէտալար
16 վուգու՛ պուլտու։ Վէ Ալլահըն հուզու-
րընտա քէնտի թախթլարը իւզէրինտէ
օթուրան օլ եիրմի տէօրթ իխթիյար
եիւզ իւսթիւ գափանտըլար, վէ Ալլա-
17 հա սէճտէ գըլըպ տէտիլէր քի՛ Եա մէվ-
ճուտ օլան վէ օլմուշ [վէ օլաճագ] վէ
հէր շէյէ գատիր Ռապպ Ալլահ, սանա
շիւքիւր էտէրիզ քի՛ գուտրէթ ի ՚ազի-
18 մէնի ալըպ սալթանաթ էթտին։ Վէ
թա՛իֆէլէր զազապա կէլիպ՝ սէնին ղա-
զապըն տախի կէլտի, վէ էօլիւլէրին
հիւքիւմ օլունաճագը վագթը, վէ սէնին
գուլլարըն փէյղամպէրլէրէ վէ մուգատ-
տէսլէրէ վէ սէնին իսմինտէն գօրգան
քիւչիւքլէրէ վէ պէօյիւքլէրէ էճրինի
վէրմէնին, վէ զէմինի խարապ էտէնլէ-
րի խարապ էթմէնին վագթը կէլտի։

19 Վէ սէմատա Ալլահըն հէյքէլի աչըլ-
տըպ, հէյքէլինտէ անըն թապութ իւլ
՚ահտը կէօրիւնտիւ, վէ շիմշէքլէր վէ
սէտալէր վէ կէօք կիւրիւլթիւլէրի վէ
զէլզէլէ վէ պէօյիւք տօլու վագի՛ օլ-
տու։

ՊԱՊ 12

1 Վէ սէմատա պէօյիւք պիր ՚ալամէթ
կէօրիւնտիւ, պիր գատըն կիւնէշ կիյին-
միշ, այ տախի այագլարը ալթընտա վէ
օն իքի եըլտըզտան պիր թաճ պաշըն-
2 տա օլտըղը հալտէ պիր գարը իտի։ Վէ
համիլէ օլմաղլէ՝ տողըր չէքիպ տօղուր-
մագ իչին գըյատէսիլէ էզիյէթտէ օ-
լարագ ֆէրեատ էտէր իտի։

3 Վէ սէմատա տիկէր պիր ՚ալամէթ
կէօրիւնտիւ, վէ իշթէ եէտի պաշը վէ
օն պօյնուզը վէ պաշլարը իւզէրինտէ
եէտի թաճ պուլունան պիր պէօյիւք
4 գըրմըզը էժտէր վար իտի։ Վէ անըն
գույրուղը սէմա եըլտըզլարընըն սիւլ-
սիւնիւ սիւրիւքլէյիպ՝ անլէրի զէմինէ
աթտը. վէ էժտէր, տողուրմագ իչին
օլան գարընըն տողուրտըղը կիպի չօ-
ճուղունը եութմագ իչին էօնիւնտէ
5 տուրույօր իտի։ Վէ մէրգումէ պիր
ճիւմլէ թա՚իֆէլէրէ տէմիր ՚ասա իլէ
*հիւքիւմէթ էտէճէք՝ պիր էրքէք չօ-
ճուգ տողուրտու. վէ չօճուղը Ալլահըն
վէ թախթընըն հուզուրընա ալընըպ՝
6 Գարը տախի Ալլահ թարաֆընտան պէր-
րիյէտէ հազըրլանմըշ մահալէ ֆիրար
էյլէտի, քի օրատա պին իքի եիւզ ալթ-
մըշ կիւն անը պէսլէյէլէր։

7 Վէ սէմատա ճէնք վագը՛ օլուպ՝ Մի-
խայէլ վէ մէլա՛իքէսի էժտէր իլէ ճէնք
էթտիլէր. էժտէր վէ մէլա՛իքէսի տա-
8 խի ճէնք էթտիլէր իսէ տէ, նէ զալէ-
պէ էտէ պիլտիլէր վէ նէ տէ արթըգ
9 սէմատա մէքեանլէրի պուլունտու։ Վէ
Իպլիս վէ Շէյթան թէսմիյէ օլունան օլ
պէօյիւք էժտէր, օլ գատիմ եըլան քի
պիւթիւն տիւնեայը իզլալ էտէր, զէ-
մինէ աթըլտը. մէլա՛իքէսի տախի անըն
10 իլէ պէրապէր աթըլտըլար։ Վէ սէմա-
տա պիր պէօյիւք սէսա իշիթտիմ քի՛
Շիմտի Ալլահըմըզըն խէլասը վէ գուտ-
րէթի վէ մէլէքիւթիւ վէ Մէսիհինին
հիւքիւմէթի վուգու՛ա կէլտի. զիրա
պիրատէրլէրիմիզ ՚ալէյհինտէ կէճէ կիւն-
տիւզ Ալլահըմըզըն հուզուրընտա շի-
քեայէթ էտմէքտէ օլան շիքեայէթճի
11 աշաղը աթըլտը։ Անլէր տախի՝ Գու-
զունըն գանը իլէ վէ քէնտի շէհատէթ-

---

*Եանի. կիւտէճէք

լէրինին քէլամը իլէ անա ղալիպ օլուպ՝ ճանլարընը *էօլիւմտէն պիլէ էսիրկէ-
12 մէտիլէր։ Պու սէպէպտէն, էյ սէմավաթ վէ անտէ սաքին օլանլար, մէսրուր օլունըզ. վայ սիզէ քի զէմինտէ վէ տէնիզտէ [սաքին սինիզ], չիւնքի Իպլիս ազ վագթը օլտըղընը պիլէրէք, 'ազիմ հիտտէթլէ եանընըզա էնտի՝ տէտիր։

13 Վէ էժտէր քէնտինին զէմինէ աթըլտըղընը կէօրտիւքտէ, օղլու էրքէք չօճուղը տօղուրան գարըյա թէ'ատտի
14 էյլէտի։ Վէ գարըյա պէրրիյէտէ զէման վէ զէմանլար վէ նըսֆը զէման քէնտի պէսլէնէճէյի մահալլէ, իլանըն էօնիւնտէն ուչմագ իչիւն պիւյիւք գար-
15 թալըն իքի գանատը վէրիլտի։ Վէ իլանըն գարըյը սէյլ կէօթիւրսիւն իչիւն, անըն արտընճա աղզընտան ըրմագ կի-
16 պի սու չըգարտը։ Վէ զէմին գարըյա եարտըմ էթտի, չէօյլէ քի զէմին աղզընը աչըպ՝ էժտէրին քէնտի աղզընտան չըգարտըղը ըրմաղը եութտու։
17 Վէ էժտէր գարըյա ղազապլանըպ, Ալլահըն էմիրլէրինի հըֆզ էթմէքտէ վէ Յիսուս [Քրիստոսըն] շէհատէթինի թութմագտա օլան պագըյյէ ի զիւրրիյէթի իլէ մուհարէպէ էթմէք իչիւն չըգտը։

ԲԱՊ 13

1 Վէ տէնիզին գումու իւզէրինտէ տուրտըմ, վէ պէտի պաշը վէ օն պօյնուզը վէ պօյնուզլարընըն իւզէրինտէ օն թաճը վէ պաշլարընըն իւզէրինտէ քիւֆր իսմլէրի պուլունարագ, տէնիզտէն չը-
2 գան պիր ճանավար կէօրտիւմ։ Վէ օլ կէօրտիւյիւմ ճանավար գափլանա պէնզէյիպ՝ այագլարը այըյընըն այագլարը կիպի, վէ աղզը արսլան աղզը կիպի իտի. վէ էժտէր անա քէնտի գուվվէթինի վէ թախթընը վէ 'ազիմ հիւքիւմէթ վէր-
3 տի։ Վէ անըն պաշլարընտան պիրինի, կէօյա էօլէճէք տէրէճէտէ մէճրուհ [կէօրտիւմ], վէ անըն էօլիւմճիւլ եարա-
4 սը էյի օլտու. Վէ պիւթիւն զէմին ճանավարըն արտընտան թէ'աճճիւպ էյլէյիպ՝ ճանավարա հիւքիւմէթ վէրէն էժտէրէ սէճտէ գըլտըլար, վէ ճանավարա տախի սէճտէ գըլարագ, ճանավարա պէնզէր քի՞մ վար, վէ անըն իլէ քի՞մ մուհարէպէ էտէ պիլիր՝ տէտիլէր։
5 Վէ անա պէօյիւք սէօզլէր վէ քիւֆր սէօյլէյէն պիր աղզ վէրիլիպ՝ անա գըրգ իքի այ էօժիւրայինէ եափմագա գուտրէթ
6 վէրիլտի։ Վէ Ալլահա գարշը քիւֆր իլէ, եա'նի անըն իսմինէ վէ մէսքէնինէ վէ սէմատա սաքին օլանլարա քիւֆր
7 էթմէք իչիւն աղզընը աչտը։ Վէ մուգատտէսլէր իլէ մուհարէպէ էտիպ անլէրէ ղալիպ կէլմէյէ անա գուտրէթ վէրիլտի. վէ անա՝ հէր գապիլէ *վէ լիսան վէ միլլէթ իւզէրինէ հիւքիւմէթ վէրիլ-
8 տի։ Վէ զէպհ օլունմըշ Գուզուսունըն հայաթ քիթապընտա իսմլէրի տիւնեանըն թէ'սիսինտէն պէրու մուհարրէր օլմայարագ՝ զէմինտէ սաքին օլանլարըն ճիւմլէսի անա սէճտէ գըլաճագլար
9 տըր։ Գուլագը օլան իշիթսին։ (10) Էսիրլիյէ կէօթիւրէն՝ էսիրլիյէ կիտէր. գըլըճ իլէ գաթլ էտէն գըլըճ իլէ գաթլ օլունմագ կէրէք տիր. մուգատտէսլէրին սապրը վէ իմանը պունտատըր։
11 Վէ զէմինտէն չըգան պիր ղայըրի ճանավար կէօրտիւմ, վէ գուզու կիպի իքի պօյնուզը օլուպ՝ էժտէր կիպի
12 սէօյլէր իտի։ Վէ էվվէլքի ճանավարըն հուզուրընտա անըն պիւթիւն հիւքիւմէթինի իճրա էտէր, վէ զէմինի վէ անտէ սաքին օլանլարը՝ վիճհիլէ եարասը էյի օլմուշ օլան էվվէլքի ճանավարա
13 սէճտէ գըլտըրըր իտի։ Վէ պէօյիւք 'ալամէթլէր իճրա էտիպ՝ հաթթա ատէմլէրին էօնիւնտէ սէմատան զէմինէ ա-
14 թէշ պիլէ էնտիրիր իտի։ Վէ ճանավարըն էօնիւնտէ իճրա էթմէք իչիւն վէրիլէն 'ալամէթլէր իլէ պու ի զէմինտէ սաքին օլանլարը իզլալ էտիպ, պու ի զէմինտէ սաքին օլանլարա՝ իւզէրինտէ գըլըճ եարասը օլուպ տա սաղ գալան ճանավարըն սուրէթինի եափ-

---

*Եա՛ն. էօլիւմէտէք սէվմէտիլէր

*Պա'զըսը՝ վէ գավմ վէ

15 մալարընը թէնպիհ էտէր իտի։ Վէ անա՛
ճանավարըն սուրէթինէ րուհ վէրմէյէ
գուտրէթ վէրիլտի, թա քի ճանավարըն
սուրէթի թէքէլլիւմ էտէ վէ
ճանավարըն սուրէթինէ սէճտէ էթմէյէնլէրի
16 գաթլ էթտիրէ։ Վէ քիւչիւք
իլէ պէօյիւքլէրէ, վէ զէնկին իլէ ֆագիրլէրէ,
վէ հիւր իլէ գուլլարըն ճիւմլէսինէ
սաղ էլլէրի եախօտ ալընլարը իւզէրինէ
տամղա գապուլ էթտիրիր իտի։
17 Վէ տամղայը եախօտ ճանավարըն իսմինէ
եախօտ իսմինին 'ատէտինէ մալիք
օլան քիմսէտէն ղայրիսինին պէյ' ու շիրա
18 էտէպիլմէսինէ մէյտան օլմազ իտի։ Հիքմէթ
պուրատա տըր. 'ագլը մալիք օլան
քիմսէ ճանավարըն 'ատէտինի հիսապ
էթսին, զիրա ինսան 'ատէտի օլարագ՝
անըն 'ատէտի ալթը եիւզ ալթմըշ ալթը տըր։

ՊԱՊ 14

1 Վէ կէօրտիւմ քի Գուզու Սիօն տաղը
իւզէրինտէ տուրուպ, անըն իլէ պէրապէր
*անըն փէտէրինին իսմի ալընլարընտա
եազըլմըշ օլան եիւզ գըրգ
2 տէօրթ պին քիմսէ վար իտի։ Վէ չօգ
սուլար սէտասը կիպի վէ պէօյիւք կէօք
կիւրիւլթիւսիւ կիպի սէմատան պիր սէտա
իշիթտիմ. վէ քէնտի թանպուրլարընը
չալան թանպուրաճըլարըն սէտասընը
3 իշիթտիմ։ Վէ պունլար թախթըն
էօնիւնտէ վէ տէօրթ զիրուհըն վէ իխթիյարլարըն
էօնիւնտէ [կէօյա] պիր եէնիտէն
թէրէննիւմ էտիյօրլար իտի.
ու թէրանէյի տախի զէմինտէն իշթիրա
օլունմըշ օլ եիւզ գըրգ տէօրթ
պին քիմսէտէն ղայրի քիմսէ էօյրէնմէյէ
4 գատիր տէյիլ իտի։ Պունլար նիսա
իլէ նափաք օլմամըշ օլարագ, թահիր
տիրլէր. պունլար Գուզունըն հէր
կիթտիյի եէրէ արտընճա կիտէնլէր տիր.
պունլար՝ ատէմլէր արասընտան Ալլահա
վէ Գուզույա թուրֆանտա օլմագ իւզրէ
5 իշթիրա օլունանլար տըր։ Վէ պունլարըն
աղըզլարընտա հիլէ պուլունմատը,
չիւնքի [Ալլահըն թախթը էօնիւնտէ]
գուսուրսըզ տըրլար։

6 Վէ զէմին իւզէրինտէ սաքին օլանլարա,
եա'նի հէր միլլէթ վէ գապիլէ վէ
լիսան վէ գավմա պէշարէթի էպէտիյէյի
թէպշիրէ մէ'մուր օլարագ, սէմա
օրթասընտա ուչան տիկէր պիր մէլէք
7 կէօրտիւմ. Վէ պիւլէնտ ավազլէ՝ Ալլահտան
խավֆ էտինիզ, վէ անա համտ
էյլէյինիզ, զիրա հիւքմիւնիւն սա'աթը
կէլտի, վէ սէմա իլէ զէմինի վէ տէնիզի
վէ սուլարըն փունարլարընը խալգ էտէնէ
սէճտէ գըլընըզ՝ տէր իտի։

8 Վէ անըն արտընճա տիկէր պիր մէլէք
կէլիպ՝ Եըգըլտը, ու պէօյիւք [շէհր]
Պապէլ եըգըլտը, չիւնքի քէնտի զինասընըն
ղազապլը շէրապընտան ճիւմլէ
9 միլլէթլէրէ իչիրտի՝ տէտի։ Վէ անլէրին
արտընճա պիր իւչիւնճիւ մէլէք կէլիպ
պիւլէնտ ավազլէ տէտի քի՝ Հէր քիմ
ճանավարա վէ սուրէթինէ սէճտէ գըլըպ
տամղայը քէնտի ալնը իւզէրինէ
10 եա էլի իւզէրինէ գապուլ էտէրսէ, Օլ
քիմսէ Ալլահըն ղազապընըն քասէսինէ
տօլտուրուլմըշ խըշմինին սաֆի շէրապընտան
իչէճէք. վէ մուգատտէս
մէլա'իքէնին հուզուրընտա վէ Գուզունըն
հուզուրընտա աթէշ վէ քիւքիւրտ
11 իլէ թա'զիպ օլունաճագ տըր։ Վէ անլէրին
'ազապլընըն տիւմանը իլ էլ էպէտ
եօգարը չըգար. վէ ճանավարա վէ անըն
սուրէթինէ սէճտէ գըլանլարըն վէ
անըն իսմինին տամղասընը հէր պիր
գապուլ էտէնին կէճէ կիւնտիւզ րահաթը
12 օլմազ։ Մուգատտէսլէրին սապրը
պուրատա տըր. Ալլահըն էմրլէրինի
վէ Յիսուսա օլան իմանը հըֆզ էտէնլէր
13 [պուրատա տըր]։ Վէ սէմատան պիր
սէտա իշիթտիմ, ու տախի [պանա] տէտի
քի՝ Եազ, պունտան պէօյլէ միւպարէք
տիր ու էմվաթ քի Րապպտա
վէֆաթ էտէրլէր. Րուհ՝ Պէլի, թա քի
անլէր քէնտի չէքտիքլէրի էմէքլէրտէն
իսթիրահաթ էտէլէր, վէ 'ամէլլէրի
արալարընտա կիտէր՝ տէյօր։

14 Վէ կէօրտիւմ քի պիր պէյազ պուլութ
վար իտի, վէ իւզէրինտէ պաղըն-

---

*Պա'պասը՝ անըն վէ

տա ալթըն թաճ վէ էլինտէ պիր քէսքին օրագ պուլունարագ՝ իպն իւլ ինսանա պէնզէր պիր զաթ օթուրույօր
15 իտի։ Վէ հէյքէլտէն տիկէր պիր մէլէք չըգըպ՝ պուլութ իւզէրինտէ օթուրանա պիւլէնտ ավազլէ, Օրաղընը սալըպ պիչ, զիրա զէմինին պիչիլմէսի եէթիշմիշ օլմաղլէ, [սանա] պիչէճէք վագըթ կէլ-
16 տի՝ տէյիւ նիտա էյլէտի։ Վէ պուլութ իւզէրինտէ օթուրան՝ զէմին իւզէրինէ օրաղընը սալտը վէ զէմին պիչիլտի։
17 Վէ տիկէր պիր մէլէք սէմատա օլան հէյքէլտէն չըգըպ, անըն տախի պիր
18 քէսքին օրաղը վար իտի։ Վէ աթէշ իւզէրինէ գուտրէթի օլան տիկէր պիր մէլէք մէզպահտան չըգըպ, օլ քէսքին օրաղը օլանա՝ Քէսքին օրաղընը սալըպ զէմինին պաղընըն սալգըմլարընը քէս, զիրա իւզիւմլէրի եէթիշտի տէյիւ 'ա-
19 զիմ սէսլէ իլէ նիտա էյլէտի։ Վէ օլ մէլէք քէնտի օրաղընը զէմինէ սալըպ զէմինին պաղընը քէսէրէք, է-ղէ-ֆ- Ալլահըն ղազապընըն պէօյիւք մա'սէրէ-
20 սինէ աթտը։ Վէ մա'սէրէ շէհրին խարիճինտէ պասըլըպ՝ մա'սէրէտէն պին 'ալթը իւզ օգ աթըմը մէսաֆէյէտէք աթլարըն կէմլէրինէ եէթիշիր տէրէճէտէ գան չըգտը։

ՊԱՊ 15

1 Վէ սէմատա ղայրի պէօյիւք վէ 'աճիպ պիր 'ալամէթ, եա'նի եէտի սօն պէլալարը թութան եէտի մէլէք կէօրտիւմ, չիւնքի պու պէլալար իլէ Ալլահըն ղա-
2 զապը իթմամ օլունուր։ Վէ կէօյա աթէշ իլէ գարըշմըշ սիրճէտէն պիր տէնիզ, հէմ ճանավարա վէ սուրէթինէ վէ [տամղասընա վէ] իսմինին 'ատէտինէ ղալիպ կէլէնլէրի, եէտէլէրինտէ Ալլահըն թանպուրլարը օլարագ՝ սիրճէ տէնիզի-
3 նին իւզէրինտէ տուրթուր կէօրտիւմ։ Վէ Ալլահըն գուլու Մուսանըն թէսպիհինի վէ Գուզուսնըն թէսպիհինի թէրէննիւմ էտիպ, Եա հէր շէյէ գատիր օլան Ռապպ Ալլահ, իշլէրին պէօյիւք վէ 'աճա'իպ տիր, էյ մուգատտէսլէրին փատիշահը, թարիգլէրին միւսթագիմ վէ հագգ
4 տըրլար։ Եա Ռապպ, սէնտէն քիմ գորգմայըպ իսմինէ համտ էթմէյէ, զիրա եալընըզ սէն գուտտուսսըն. չիւնքի հագգ հիւքմլէրին իզհար օլունտըգլարընտան, պիւթիւն միլլէթլէր կէլիպ սէնին հուզուրընտա սէճտէ գըլաճագլար տըր՝ տէրլէր իտի։
5 Մա'տէհու կէօրտիւմ քի սէմատա շէհատէթ մէսքէնինին հէյքէլի աչըլտը։
6 Վէ օլ եէտի պէլայը թութան եէտի մէլէք փագ վէ փարլագ քէթէն կիյինմիշ, վէ կէօքիւսլէրինէ ալթուն գուշագլար գուշանմըշ օլարագ, հէյքէլտէն
7 չըգտըլար։ Վէ տէօրթ զիրուհտան պիրի եէտի մէլէյէ՝ էպէտ իւլ ապատ հայյ օլան Ալլահըն խըշմը իլէ տօլու եէտի
8 ալթուն թաս վէրտի։ Վէ հէյքէլ Ալլահըն ճէլալ ու գուտրէթինտէն տիւման իլէ մէմլու օլուպ, եէտի մէլէյին եէտի պէլասը իթմամ օլունճայատէք հէյքէլէ պիր քիմսէ կիրէմէտի։

ՊԱՊ 16

1 Վէ հէյքէլտէն եէտի մէլէյէ խիթապէն՝ Կիտինիզ, վէ Ալլահըն խըշմընըն *թասլարընը զէմինէ պօշալթընըզ՝ տէյիւ պիր պէօյիւք սէտա իշիթտիմ։
2 Վէ էվվէլքիսի կիտիպ քէնտի թասընը գարա իւզէրինէ պօշալթտըգտա, ճանավարըն տամղասը իլէ տամղալընան վէ սուրէթինէ սէճտէ էտէն ատէմլէրտէ փիս վէ ֆէնա չըպան չըգտը։
3 Վէ իքինճի մէլէք քէնտի թասընը տէնիզէ պօշալթըգտա, պիր էօլիւնիւն գանը կիպի գան օլտու, վէ տէնիզ իչինտէ պուլունանլարըն ճիւմլէսի էօլտիւ։
4 Վէ իւչիւնճիւ մէլէք քէնտի թասընը ըրմագլարա վէ սու փընարլարընա պօ-
5 շալթտըգտա՝ գան օլտուլար։ Վէ սուլար մէլէյինին՝ Եա մէվճուտ օլան վէ օլմուշ վէ գուտտուս [Ռապպ], պու շէյլէրի հիւքմ էթտիյինտէ 'ատիլ սին.
6 Զիրա անլէր մուգատտէսլէրին վէ փէյ-

---

*Պա'զըսը՝ եէտի թասլարընը

ղամպէրլէրին գանընը տէօքտիւլէր․
սէն տախի անլէրէ գան իչիրտին, չիւն-
քի միւսթահագգ տըրլար՝ տէտիյինի
7 իշիթտիմ․ Վէ մէզպահտան [տիյէրինին]՝
Պէլի, էյ հէր շէյէ գատիր Րապպ Ալ-
լահ, սէնին հիւքիւմլէրին հագգ վէ 'ատըլ
տըր՝ տէտիյինի իշիթտիմ․
8 Վէ տէօրտիւնճիւ մէլէք քէնտի թա-
սընը կիւնէշ իւզէրինէ պօշալթըրտը,
անա ատէմլէրի աթէշ իլէ եագմաղա
9 գուտրէթ վէրիլտի․ Վէ ատէմլէր պիր
չէթին հէրարէթ իլէ եանտըլար, վէ
պու պէլալարըն իւզէրինէ հիւքիւմէթի
օլան Ալլահըն իսմինէ քիւֆր էթտիլէր,
վէ անա համտ էյլէմէք իչիւն թէվպէ
էթմէտիլէր․
10 Վէ պէշինճի մէլէք քէնտի թասընը
ճանավարըն թախթը իւզէրինէ պօշալթ-
ըրտը, անըն փատիշահլըղը գարան-
լըգ օլտու․ վէ աղըր սէպէպինտէն տիլ-
11 լէրինի չիյնէյիպ, Քէնտի աղըրլարը վէ
չըպանլարը սէպէպինտէն սէմանըն Ալ-
լահընա քիւֆր էթտիլէր, վէ քէնտի 'ա-
մէլլէրինտէն թէվպէ էթմէտիլէր․
12 Վէ ալթընճը մէլէք քէնտի թասընը
պէօյիւք Ֆըրաթ ըրմաղը իւզէրինէ պօ-
շալթըրտը՝ անըն սույու չէքիլտի,
թա քի շարգտան օլան միւլուքըն եօ-
13 լու միւհեյյա օլա․ Վէ էժտէրին աղ-
զընտան վէ ճանավարըն աղզընտան վէ
քեազիպ փէյղամպէրին աղզընտան գուր-
պաղըլար միսիլլիւ իւչ նափաք րուհըն
14 չըքտըղընը կէօրտիւմ․ Զիրա պուն-լար
'ալամէթլէր կէօսթէրէն ճինն րուհլարը
օլուպ՝ [զէմինին վէ] պիւթիւն տիւնեա-
նըն միւլուքիւնիւ հէր շէյէ գատիր Ալ-
լահըն օլ պէօյիւք կիւնիւնիւն մուհա-
րէպէսինէ ճէմ' էթմէք իչիւն, անլէրին
15 եանընա կիտէրլէր․ (Իշթէ խըրսըզ կի-
պի կէլիրիմ․ Նէ միւպարէք տիր ույա-
նըգ տուրուպ, չըփլագ կէզմէմէսի վէ
'այպը կէօրիւնմէմէսի իչիւն քէնտի էս-
16 վապընը հըֆզ էտէն քիմսէ․) Վէ ան-
լէրի 'Իպրանիճէ Արմաճէտոն տէնիլէն
մահալէ ճէմ' էթտիլէր․
17 Վէ եէտինճի մէլէք քէնտի թասընը
հավայա պօշալթըրտը, Թէմամ օլ-
տու՝ տէյէրէք սէմանըն հէյքէլինտէն՝
Թախթտան պիր պէօյիւք սէտա կէլտի․
18 Վէ սէտալէր վէ կէօք կիւրիւլթիւլէրի
վէ շիմշէքլէր վուգու' պուլտու, վէ
շիտտէթճէ վէ 'ազամէթճէ զէմին իւզէ-
րինտէ ինսան մէվճուտ օլալըտանպէ-
րու միսլի վուգու' պուլմամըշ պէօյիւք
19 պիր զէլզէլէ օլտու, Պէօյիւք շէհր իւչ
միւնգասըմ օլտու, վէ թա'իֆէլէրին շէհր-
լէրի եըգըլտը, վէ պէօյիւք Պապէլ Ալ-
լահըն հուզուրընտա զիքր օլունտու,
թա քի շիտտէթի ղազապընըն շէրապը-
20 նըն քեասէսի անա վէրիլէ․ Վէ հէր ա-
տա գաչտը, վէ տաղլար պուլունմազ
21 օլտուլար․ Վէ սէմատան ատէմլէր իւզէ-
րինէ պիր թալանթ աղըրլըղընտա իրի
տօլու եաղտը․ ատէմլէր տախի տօլու-
նըն պէլասը սէպէպինտէն Ալլահա քիւֆր
էթտիլէր․ զիրա անըն պէլասը ղայէթ
պէօյիւք իտի․

ՊԱՊ 17

1 Վէ եէտի թասը թութան եէտի մէ-
լէքտէն պիրի կէլիպ, պանա խիթա-
2 պէն՝ Կէլ, չօգ սուլար իւզէրինտէ օթու-
րան, վէ միւլուք-ի զէմին անըն իլէ զի-
նա էտիպ՝ զէմինին սաքինլէրի անըն զի-
նասընըն շէրապը իլէ մէսթ օլտըգլարը
պէօյիւք ֆահիշէ 'ալէյհինտէ օլան հիւքիւ-
միւ սանա կէօսթէրէյիմ՝ տէյէրէք,
3 Րուհտա պէնի պէրրիյէյէ կէօթիւրտիւ․
Վէ եէտի պաշը իլէ օն պույնուզը օլա-
րագ, իւզէրի քիւֆր իսիմլէրի իլէ տօ-
լու պիր գըրմըզը ճանավարա րաքիպ
4 օլան պիր գարը կէօրտիւմ․ Վէ օլ գա-
րը էրղավանի վէ գըրմըզը խիլ'աթ կի-
յինմիշ իտի, վէ ալթուն վէ միւճէվհէ-
րաթ վէ ինճուլէր իլէ տօնանմըշ օլա-
րագ՝ էլինտէ մէքրուհաթ իլէ վէ զինա-
սընըն նափաքլըքլէրի իլէ տօլու պիր
5 ալթուն քեասէսի օլուպ, Ալնը իւզէ-
րինտէ՝ Սըրր, Պէօյիւք Պապէլ, զէմի-
նին ֆահիշէլէրինին վէ մէքրուհաթը-
նըն անասը տէյու պիր իսմ եազըլը ի-
6 տի․ Վէ օլ գարըյը մուգատտէսլէրին
գանը իլէ վէ Յիսուսըն շէհիտլէրինին
գանը իլէ մէսթ օլմագտա կէօրտիւմ․

վէ անը կէօրտիւյիւմտէ զիյատէսիյլէ
7 թէ'աճճիւպ էթտիմ։ Վէ մէլէք պանա
տէտի քի՝ Նի՞չիւն թէ'աճճիւպ էթտին.
գարընըն վէ օնը կէօթիւրէն եէտի
պաշլը վէ օն պոյնուզլը ճանավարըն
սըրրընը պէն սանա սէօյլէյէճէյիմ։
8 Կէօրտիւյիւն ճանավար մէվճուտ իտի,
վէ մէվճուտ տէյիլ տիր, վէ հավիյէտէն
չըգաճագ վէ հէլաքէ կիտէճէք տիր.
վէ զէմինին սէքէնէսինտէն օլուպ՝ իսմլէրի
տիւնեանըն թէ'սիսինտէն պէրու
հայաթ քիթապընտա եազըլմըշ օլմայան
քիմսէլէր օլ ճանավարըն մէվճուտ օլմուշ
վէ մէվճուտ տէյիլ իսէ տէ, եինէ
հազըր օլմագտա իտիյինի կէօրտիւքլէրինտէ՝
թէ'աճճիւպ էտէճէքլէր տիր։
9 Հիքմէթէ վագըֆ օլան 'ագլ պունտա
լազըմ տըր. Եէտի պաշ օլ գարընըն իւզէրինտէ
օթուրտըղը եէտի տաղ տըր.
10 Վէ եէտի մէլիք տիր. պունլարըն պէշի
տիւշմիւշ վէ պիրի մէվճուտ տըր, վէ
օլ պիրի տահա կէլմէտի, վէ կէլտիյի
զէման ազ միւտտէթ գալմասը կէրէք
11 տիր։ Վէ օլ մէվճուտ օլմուշ օլան վէ
մէվճուտ օլմայան ճանավար քէնտիսի
տախի սէքիզինճի տիր, վէ եէտիտէն
12 օլուպ հէլաքէ կիտէր։ Վէ կէօրտիւյիւն
օն պոյնուզ օն մէլիք օլուպ՝ տահա
սալթանաթը էլէ ալմատըլար իսէ տէ,
ճանավար իլէ պէրապէր պիր սա'աթ
գատար միւլուք կիպի հիւքիւմէթ էլէ
13 ալըրլար։ Պունլարըն միւրատը պիր օլուպ՝
գուվվէթ վէ հիւքիւմէթլէրինի
14 ճանավարա թէսլիմ էտէրլէր։ Պունլար
Գուզու իլէ մուհարէպէ էտիպ՝ Գուզու
անլէրէ գալիպ կէլէճէք տիր. զիրա Օ՝
Րապպ իւլ էրպապ վէ Մէլիք իւլ միւլուք
տըր. վէ անըն իլէ պէրապէր օլանլար
տախի տա'վէթլի վէ միւնթէխապ
15 վէ սատըգ տըրլար։ Վէ պանա
տէտի քի՝ Սէնին կէօրտիւյիւն վէ ֆահիշէնին
իւզէրլէրինտէ օթուրտըղը
սուլար՝ ագվամ իլէ ճէմա'աթլար վէ
16 միլլէթլէր վէ լիսանլար տըր։ Վէ ճանավար
իւզէրինտէ կէօրտիւյիւն օն
պոյնուզ, ֆահիշէյէ պուղզ էտիպ՝ անը
վէրիշան վէ չըփլագ էյլէյէճէք, վէ
անըն էթինի եէյիպ՝ անը աթէշլէ իհրագ
17 էտէճէքլէր տիր։ Զիրա Ալլահըն
սէօզլէրի իթմամ օլունճայա գատար
Ալլահ քէնտի միւրատընը իճրա էթմէլէրի
վէ միւրատլարը պիր օլուպ սալթանաթլարընը
ճանավարա թէսլիմ էթմէլէրինի
18 գալպլէրինէ իլգա էյլէտի։ Վէ
օլ կէօրտիւյիւն գարը միւլուք ի զէմին
իւզէրինէ սալթանաթ էտէն օլ պէօյիւք
շէհր տիր։

ՊԱՊ 18

1 Վէ պու շէյլէրտէն սօնրա 'ազիմ հիւքիւմէթ
սահիպի օլարագ սէմատան
նազիլ օլմագտա պիր *մէլէք կէօրտիւմ.
զէմին տախի անըն ճէլալի իլէ միւնէվվէր
2 օլտու։ Վէ [գուվվէթլէ վէ] 'ազիմ
սէսլէ նիտա էտէրէք տէտի քի՝ Եըգըլտը,
պէօյիւք Պապէլ եըգըլտը, վէ
ճիննլէրին մէսքէնը վէ հէր նափաք
րուհըն մահֆէզի վէ հէր նափաք վէ
3 մէքրուհ գուշըն գաֆէսի օլտու։ Զիւնքի
անըն զինասընըն ազղընլըղը շէրապընտան
ճիւմլէ միլլէթլէր իչտիլէր, վէ
միւլուք ի զէմին անըն իլէ զինա էթտիլէր,
վէ թիւճճար ը զէմին անըն
ֆէրթ ի լէզա"իզինտէն զէնկին օլտուլար։
4 Վէ սէմատան տիկէր պիր սէտա իշիթտիմ,
օլ տախի տէտի քի՝ Էյ գավմիմ,
անըն իչինտէն չըգընըզ, թա քի
կիւնահլարընա շէրիք վէ անըն պէլալարընա
5 կիրիֆթար օլմայասընըզ։ Զիրա
կիւնահլարը սէմայա գատար եէթիշիպ՝
Ալլահ հագգըզլըգլարընը թէզէքքիւր
6 էյլէտի։ Անըն [սիզէ] էթտիյի միսիլլիւ,
սիզ տախի անա միւգապէլէ էտինիզ,
վէ 'ամէլլէրինէ կէօրէ անա իքի գաթընը
էտա էյլէյիպ՝ տոլտըրտըղը քէասէյի
7 անա իքի գաթ տոլտըրընըզ։ Քէնտի
քէնտինի հէր նէ գատար 'իզզէթլէտի
վէ զէվգ էթտի իսէ, անա օլ գատար
'ազապ վէ հիւզն վէրինիզ. զիրա քէնտի
գալպինտէ՝ Պէն մէլիքէ օլարագ օթուրույօրըմ,
վէ տուլ տէյիլ իմ, վէ
8 ասլա հիւզն կէօրմէյէճէյիմ՝ տէյօր։ Պու

---

*Պա'զըսը՝ տիկէր մէլէք

սէպէպտէն անըն պէլալարը, եանի էօլիւմ
վէ հիւզն վէ աճլըգ պիր կիւն իչինտէ
կէլէճէք, օլ տախի աթէշլէ իհրագ
օլունաճագ տըր, զիրա անը հիւքմ
էտէն Րապպ Ալլահ գուտրէթլի տիր.
9 Վէ անըն իլէ զինա էտիպ զէվգ էտէն
միւլուք ի զէմին եանմասընըն տիւմանընը
կէօրտիւքլէրինտէ, ինլէրինէ աղլըյըպ
10 տէօյիւնէճէքլէր տիր՝ վէ անըն
'ազապընըն գօրգուսընտան ուզագտա
տուրուպ՝ Վայ, վայ ահա էյ պէօյիւք
շէհր Պապէլ, էյ գուվվէթլի շէհր, չիւնքի
'ալէյհինէ օլան հիւքմ պիր սա'աթտա
11 կէլտի՝ տէյէճէքլէր տիր. Վէ թիւճճար
ը զէմին անըն իւզէրինէ աղլայըպ
հազին օլուրլար, չիւնքի էմթը'ալարընը,
12 եա'նի ալթընը վէ կիւմիւշ վէ միւճէվհէրաթ
վէ ինճու վէ զարիֆ գումաշ
վէ էրղավանի վէ իփէք վէ գըրմըզը
մաթա'ընը, վէ հէր կէօնէ պուխուր
աղաճը վէ հէր կէօնէ ֆիլ տիշի
գապլար վէ հէր կէօնէ փէք գըյմէթլի
աղաճ վէ պագըր վէ տէմիր վէ մէրմէրտէն
13 օլան գապլար, վէ տարչին վէ
պուխուրլար վէ *խօշ րա'իհալը եաղ
վէ քիւնլիւք վէ շէրապ վէ զէյթուն
եաղը վէ խասս ուն վէ պուղտայ վէ
սըղըրլար վէ գօյունլար վէ աթլար վէ
'արապալար վէ ճէսէտլէր վէ ինսան
14 ճանլարընը քիմսէ սաթուն ալմազ. Վէ
նէֆսինին արզու էթտիյի մէյվէլէր էլինտէն
կիթտի, վէ էշյա ի նէֆիսէ վէ
զարիֆէնին ճիւմլէսի էլինտէն կիթտի,
վէ անլէրի արթըգ պուլամայաճագսըն.
15 Պու շէյլէրին թաճիրլէրի, քի անըն սէպէպիյլէ
զէնկին օլտըլար, անըն 'ազապընըն
գօրգուսընտան ուզագտա տուրուպ՝
աղլայարագ վէ հազին օլարագ
16 տէյէճէքլէր քի՝ Վայ, վայ զարիֆ գումաշ
վէ էրղավանի վէ գըրմըզը էլպիսէ
կիյինիպ՝ ալթուն վէ միւճէվհէրաթ վէ
ինճու իլէ տօնանմըշ օլան օլ պէօյիւք
շէհրէ. չիւնքի պու գատար զէնկինլիք
17 պիր սա'աթտա խարապ օլտու. Վէ հէր
կէմի րէ'իսի վէ կէմի իլէ կիտէնլէրին
ճիւմլէսի վէ կէմիճիլէր վէ տէնիզտէ
պիլ ճիւմլէ իշ կէօրէնլէր ուզագտա
18 տուրուպ, Անըն եանմասընըն տիւմանընը
կէօրտիւքլէրինտէ, ֆիղան էտիպ՝
Պու պէօյիւք շէհրէ պէնզէր հա՞նկը
19 շէհր վար տըր՝ տէրլէր իտի. Վէ պաշլարը
իւզէրինէ թօփրագ սաչըպ՝ աղլայարագ
վէ հազին օլարագ, ֆէրեատ իլէ՝
Վայ, վայ օլ պէօյիւք շէհրէ, քի
զիգըյմէթ էմթը'ասը վասըթասըյլէ տէնիզտէ
ճիւմլէ կէմի սահիպլէրի զէնկին
օլտըլար. չիւնքի պիր սա'աթտա խարապ
20 օլտու. Էյ սէմա, վէ էյ մուգատտէս
րէսուլլէր վէ փէյղամպէրլէր, անտէն
տօլայը մէսրուր օլունըզ, զիրա
Ալլահ անտէն ինթիգամընըզը ալտը՝
տէրլէր իտի.

21 Վէ պիր գուվվէթլի մէլէք պիր պէօյիւք
տէյիրմէն թաշը կիպի պիր թաշ
գալտըրըպ տէնիզէ աթարագ, տէտի
քի՝ Օլ պէօյիւք շէհր Պապէլ պէօյլէ
շիտտէթլէ աթըլըպ՝ արթըգ հիչ պուլունմայաճագ
22 տըր. Վէ սէնտէ թանպուրճըլար վէ խանէնտէլէր վէ նէյզէնլէր
վէ պօրուզէնլէր սէսսի արթըգ
իշիտիլմէյէճէք տիր, վէ սէնտէ արթըգ
հիչ պիր սէնա'աթըն պիր ուսթասը
պուլունմայըպ՝ սէնտէ արթըգ տէյիրմէն
23 սէսի իշիտիլմէյէճէք տիր. Վէ սէնտէ
արթըգ գանտիլ զիյասը կէօրիւնմէյէճէք,
վէ սէնտէ արթըգ կիւվէյի
վէ կէլին սէսի իշիտիլմէյէճէք տիր,
չիւնքի սէնին թաճիրլէրին զէմինին
քիւպէրասը իտիլէր. զիրա սէնին սիհրլէրին
իլէ ճիւմլէ միլլէթլէր իզլալ օլունտըլար.
24 Վէ փէյղամպէրլէր իլէ մուգատտէսլէրին
վէ զէմին իւզէրինտէ
պիլ ճիւմլէ գաթլ օլունանլարըն գանը
անըն իչինտէ պուլունտու.

ՊԱՊ 19

1 Վէ պու շէյլէրտէն սօնրա, Հալլէլուեա.
խէլաս վէ համտ վէ 'իզզէթ վէ
գուտրէթ Րապպ Ալլահըմըզա մախսուս
2 տըր. Չիւնքի անըն հիւքմլէրի հագգ վէ
'ատլ տըր, զիրա քէնտի զինասը իլէ
զէմինի իֆսատ էտէն պէօյիւք ֆահիշէ

---

*Պահալը՝ պահալըլըթ վէ խօշ

'ալէյհինէ հիւքմ էյլէյիպ՝ քէնտի գուլ-
լարընըն գանընըն ինթիգամընը *անտէն
ալտը՝ տէյիւ սէմատա խայլի ճէմա'ա-
3 թըն 'ազիմ սէսինի իշիթտիմ․ Վէ ի-
քինճի տէֆ'ա Հալլէլուեա՝ տէտիլէր․
վէ անըն տումանը էպէտ իւլ էպատ
4 եօգարը չըգար․ Վէ եիրմի տէօրթ իխ-
թիյար իլէ տէօրթ զիրուհ եէրէ գա-
փանըփ՝ թախթտա օթուրան Ալլահա
սէճտէ գըլարագ՝ Ամին․ Հալլէլուեա՝
5 տէտիլէր․ Վէ թախթտան, Էյ պիլ ճիւմ-
լէ գուլլարը վէ անտէն գօրգանլար,
քիւչիւքլէր վէ պէօյիւքլէր, Ալլահը-
մըզա համտ ու սէնա էյլէյինիզ՝ տէ-
6 յիւ պիր սէս չըգտը․ Վէ խայլի ճէ-
մա'աթըն սէսասը, վէ չօգ սուլարըն
սէսասը, վէ գուվվէթլի կէօք կիւ-
րիւլթիւլէրինին սէսասը կիպի՝ Հալլէ-
լուեա, զիրա հէր շէյէ գատիր Ռապպ
7 Ալլահ սալթանաթ էտիյօր․ Շատ ու մէս-
րուր օլալըմ՝ անա համտ էտէլիմ․ զիրա
Գուզունըն տիւյիւնիւ կէլտի, անըն զէվ-
ճէսի տախի հազըրլանտը՝ տէյիւ․ սէ-
8 տուըր իշիթտիմ․ Վէ փագ վէ փար-
լագ ղարիֆ գումաշ կիյինմէքլիք
անա իհսան օլունտու, չիւնքի ղարիֆ
գումաշ մուգատտէսլէրին սալահը տըր․
9 Վէ պանա տէտի քի՝ Եազ, Նէ միւպա-
րէք տիր Գուզունըն տիւյիւնիւնիւն զի-
յաֆէթինէ տա'վէթ օլունմուշ քիմսէ-
լէր․ Հէմ պանա տէտի քի՝ Պունլար
10 Ալլահըն հագգ սէօզլէրի տիր․ Վէ անա
սէճտէ գըլմագ իչիւն անըն այագլարը-
նա գափանտըղըմտա, պանա՝ Սագըն
էթմէ, պէն սէնին վէ չէհատէթ ի 'Ի-
սայը թութմագտա օլան սէնին պիրա-
տէրլէրինին խըտմէթ րէֆիգի իմ․ Ալ-
լահա սէճտէ էյլէ՝ տէտի․ զիրա չէհա-
տէթ ի 'Իսա նիւպուվվէթին րուհը տըր․
11 Վէ սէմայը աչըլմըշ կէօրտիւմ, վէ
իշթէ պիր պէյազ աթ վար իտի, վէ ա-
նըն իւզէրինէ րաքիպ օլանա՝ Սատըգ
վէ Հագգ տէնիլիր․ վէ 'ատալէթլէ հիւքմ
12 վէ հարպ էտէր․ Վէ կէօզլէրի աթէշ 'ալէվի
կիպի օլուպ՝ պաշը իւզէրինտէ չօգ թաճ-
լար պուլունարագ, քէնտիսինտէն մա'-
տա քիմսէնին պիլմէտիյի մուհարրէր
13 պիր իսմի վար իտի․ Վէ գանա պօյան-
մըշ պիր լիպաս կիյինմիշ օլուպ, Քէլամ
Ուլլահ իսմիյլէ միւսէմմա տըր․
14 Վէ սէմատա պուլունան ճիւնուտ պէ-
յազ աթլարա րաքիպ վէ պէյազ վէ
փագ ղարիֆ գումաշը լապիս օլարագ,
15 անըն արտընճա կիտիյօրլար իտի․ Վէ
անըն աղզընտան թա'իֆէլէրի վուրմագ
իչիւն պիր քէսքին գըլըճ չըգըյօր իտի․
քէնտիսի տախի անլէրէ տէմիր 'ասա
իլէ *հիւքիւմէթ էտիփ, հէր շէյէ գա-
տիր Ալլահըն խըշմ ու ղազապը շէրա-
պընըն մա'սէրէսինի պասաճագ տըր․
16 Վէ լիպասը իւզէրինէ վէ պուտու
իւզէրինէ ՄԷԼԻՔ ԻՒԼ ՄԻՒԼՈՒՔ
ՎԷ ՐԱՊՊ ԻՒԼ ԷՐՊԱՊ տէյիւ մուհար-
րէր իսմի վար իտի․
17 Վէ կիւնէշտէ տուրան պիր մէլէք
կէօրտիւմ․ օլ տախի պիւլէնտ ավազ-
լէ նիտա էտէրէք սէմանըն օրթասըն-
տա ուչան ճիւմլէ գուշլարա, Կէլինիզ,
'ազիմ Ալլահըն զիյաֆէթինէ ճէմ' օ-
18 լունըզ, թա քի միւլուքըն էթինի վէ
պին պաշըլարըն էթինի վէ գուվվէթ-
լիլէրին էթինի վէ աթլար իլէ իւզէրլէ-
րինէ րաքիպ օլանլարըն էթինի վէ հիւր
իլէ գուլ վէ քիւչիւք իլէ պէօյիւք,
ճիւմլէսինին էթինի եէյէսինիզ՝ տէտի․
19 Վէ ճանավար իլէ միւլուք ի զէմին
վէ անլէրին ճիւնուտլարընը աթա րա-
քիպ օլան իլէ վէ անըն ճիւնուտը իլէ
մուհարէպէ էթմէյէ ճէմ' օլտուգլարընը
20 կէօրտիւմ․ Վէ օլ ճանավար վէ անըն
էօնիւնտէ 'ալամէթլէր իճրա էտիփ՝ ան-
լէրին վասըթասըյլէ ճանավարըն տամ-
ղասընը գապուլ էտէնլէրի վէ անըն
սուրէթինէ սէճտէ էյլէյէնլէրի իղլալ
էտէն քեազիպ փէյղամպէր անըն իլէ
պէրապէր թութուլտու․ իքիսի տէ
քիւքիւրտ իլէ եանան աթէշ կէօլիւնէ
21 տիրի տիրի աթըլտըլար․ Վէ պագըյյէ-
սի աթա րաքիպ օլանըն աղզընտան չը-
գան գըլըճ իլէ գաթլ օլունտըլար, վէ

---

*Եան․ նէտինտէն

*Եան․ կիւտիւփ

անլէրին էթլինտէն պիլ ճիւմլէ գուշլար տօյտուլար·

ՊԱՊ 20

1 Վէ էլինտէ հավիյէնին անախթարը վէ
պիր պէօյիւք զինճիր պուլունարագ
սէմատան նիւզուլ էտէն պիր մէլէք
2 կէօրտիւմ. Վէ էժտէրի՝ օլ գատիմ իլանը, քի Իպլիս վէ Շէյթան տըր, թութուփ անը պին սէնէ միւտտէթ իչին
3 պաղլատը, վէ անը հավիյէյէ աթըփ վէ գափայըփ իւզէրինի միւհիւրլէտի, թա քի արթըգ պին սէնէ թէմամ օլմայընճա թա'իֆէլէրի իղլալ էթմէյէ. Վէ անտէն սօնրա ազ վագըթ իչին չէօզիւլմէ կէրէք տիր·

4 Վէ թախթլար կէօրտիւմ, վէ իւզէրլէրինտէ օթուրտուլար, վէ անլէրէ հիւքմ սէլահիյէթի վէրիլտի, վէ ճանավարա վէ անըն սուրէթինէ սէճտէ էթմէյիփ ալընլարընա վէ էլլէրի իւզէրինէ տամղայը գապուլ էթմէյէրէք, Յիսուսըն շէհատէթի վէ Ալլահըն քէլամը իչին գաթլ օլունան քիմսէլէրին ճանլարընը կէօրտիւմ. պունլար տիրիլիփ Քրիստոս իլէ պէրապէր օլ պին սէնէ միւտտէթ
5 սալթանաթ էթտիլէր. Լաքին էմվաթըն պագըյյէսի օլ պին սէնէ թէմամ օլմայընճա տիրիլմէտիլէր. պիրինճի գը-
6 յամէթ պու տըր. Պիրինճի գըյամէթտէ հիսսէսի օլան քիմսէ միւպարէք վէ մուգատտէստիր. պունլարըն իւզէրինէ իքինճի էօլիւմիւն հիւքիւմէթի եօգ տըր, պէլքի անլէր Ալլահըն վէ Քրիստոսըն քէհանիլէրի օլուփ անըն իլէ պէրապէր պին սէնէ սալթանաթ էտէճէքլէր տիր·

7 Վէ պին սէնէ թէմամ օլտուգտա Շէյթան քէնտի զընտանընտան սալը վէ-
8 րիլիփ, Զէմինին տէօրթ քէօշէսինտէ օլան թա'իֆէլէրի, եա'նի Ճուճ վէ Մաճուճը, (քի միգտարը տէնիզին գումու գիպի տիր,) իղլալ վէ մուհարէպէյէ
9 ճէմ' էթմէյէ չըգաճագ տըր. Վէ իրու ի զէմինէ չըգըփ մուգատտէսլէրին օրտուսունը վէ մահպուպ շէհրի իհաթէ էթտիլէր. վէ Ալլահ թարաֆընտան սէմատան աթէշ ինիփ անլէրի թէլէֆ էթ-
10 տի. Վէ անլէրի իղլալ էտէն Իպլիս ճանավար իլէ քեազիպ փէյղամպէրին պուլունտուգլարը աթէշ վէ քիւքիւրտ կէօլիւնէ աթըլտը, վէ կէճէ կիւնտիւզ էպէտ իւլ ապատ թա'զիպ օլունաճագլար տըր·

11 Վէ պիր պէօյիւք պէյազ թախթ վէ իւզէրինտէ օթուրանը կէօրտիւմ. անըն հուզուրընտան զէմին իլէ սէմա ֆիրար էտիփ՝ անլէրէ պիր մահալ պու-
12 լունմատը. Վէ էմվաթը, քիւչիւքլէրի վէ պէօյիւքլէրի, Ալլահըն հուզուրընտա տուրուր կէօրտիւմ. վէ քիթապլար աչըլտը, վէ Հայաթ քիթապը օլան տիկէր պիր քիթապ աչըլտը՝ էմվաթ քիթապլարտա մուհարրէր օլան շէյլէր իւզէրինէ ամէլլէրինէ կէօրէ հիւքմ օ-
13 լունտուլար. Վէ տէնիզ քէնտի տէրունինտէ պուլունան էմվաթը թէսլիմ էթտի, էօլիւմ վէ հավիյէ տախի քէնտիլէրտէ պուլունան էմվաթը թէսլիմ էյլէտիլէր. վէ հէր քէս ա'մալընա կէօրէ
14 հիւքմ օլունտու. Վէ էօլիւմ իլէ հավիյէ աթէշ կէօլիւնէ աթըլտըլար. իքին-
15 ճի էօլիւմ պու տըր. Վէ հէր քիմ քի հայաթ քիթապընտա գայըտ օլունմըշ պուլունմատը իսէ, աթէշ կէօլիւնէ աթըլտը·

ՊԱՊ 21

1 Վէ եէնի պիր սէմա իլէ եէնի պիր զէմին կէօրտիւմ, չիւնքի էվվէլքի սէմա վէ էվվէլքի զէմին կէչմիշ իտի, վէ ար-
2 թըգ տէնիզ եօգ իտի. Վէ [պէն Եուհաննէս] մուգատտէս շէհրի, եա'նի եէնի Երուսաղիմի, զէվճի իչին միւզէյյէն պիր կէլին կիպի հազըրլանմըշ օլարագ, Ալլահ թարաֆընտան սէմա-
3 տան էնմէքտէ կէօրտիւմ. Վէ սէմատան պիր պէօյիւք սէս իշիթտիմ քի, իշթէ Ալլահըն մէսքէնի ինսան իլէ տըրըր՝ Օ անլէր իլէ սաքին օլաճագ տըր, վէ անլէր անըն գավմը օլուփ՝ Ալլահ քէնտիսի անլէրին Ալլահը օլարագ, ան-
4 լէր իլէ պէրապէր օլաճագ տըր. Վէ [Ալլահ] անլէրին կէօզլէրինտէն պիւ-

ճիւմլէ կէօզ եաշլարընը սիլէճէք, վէ
էօլիւմ արթըգ օլմայաճագ, վէ արթըգ
հիւզն վէ ֆէրեատ վէ աղրը պուլունմայաճագ
տըր. զիրա էվվէլքի շէյլէր
5 կէչտի՝ տէր իտի. Վէ թախթտա օթուրան՝
Իշթէ հէր շէյի եէնի եափարըմ
տէտի. վէ պանա տէտի քի՝ Եազ, զիրա
պու սէօզլէր հագգ վէ սատըգ տըր.
6 Վէ պանա տէտի քի՝ Թէմամ օլտու.
Ալֆա վէ Օմէղա, Իպթիտա վէ Ինթիհա
պէն իմ. պէն սուսայան քիմսէյէ
հայաթ սույունըն փընարընտան մէճճանէն
7 վէրէճէյիմ. Ղալիպ օլան ճիւմլէ
շէյլէրի թէվէրրիւս էտէճէք, վէ պէն
անըն Ալլահը օլաճաղըմ, օլ տախի պէնիմ
8 օղլըմ օլաճագ տըր. Լաքին գօրգագ
վէ իմանսըզ վէ մէքրուհ վէ գաթիլ
վէ զինաքեար վէ սիհրպազ վէ փութփէրէսթ
վէ պիլ ճիւմլէ քեազիպ օլանլարըն
հիսսէսի աթէշ վէ քիւքիւրտ իլէ
եանան կէօլիւն իչինտէ օլաճագ տըր.
իքինճի էօլիւմ պու տըր.
9 Վէ եէտի սօն պէլալար իլէ տօլու
եէտի թասը թութան եէտի մէլէքտէն
պիրի եանըմա կէլիպ, պանա խիթապէն՝
Կէլ, սանա Գուզունըն զէվճէսի
10 օլան կէլինի կէօսթէրէյիմ՝ տէտի. Վէ
րուհտա պէնի պէօյիւք վէ եիւքսէք
պիր տաղա կէօթիւրիւպ, օլ [պէօյիւք]
շէհրի, եանի մուգատտէս Եէրուշալիմի
Ալլահ թարաֆընտան սէմատան նիւզուլ
11 էթմէքտէ պանա կէօսթէրտի. Վէ
իւզէրինտէ Ալլահըն ճէլալի պուլունուպ՝
նուրը փէք գըյմէթլի թաշա, եանի
պիլլուր կիպի րուշէն եէշիմ թաշընա
12 պէնզէր իտի. Վէ անըն պէօյիւք վէ
եիւքսէք պիր սուրը վէ օն իքի գափուսը
վէ գափուլար իւզէրինտէ օն իքի
մէլէք վէ եազըլը իսիմլէր վար իտի,
պունլար տախի պէնի Իսրայէլին օն իքի
13 սըպթընըն իսիմլէրի իտի. Շարգ թարաֆընտան
իւչ գափու, վէ շիմալ թարաֆընտան
իւչ գափու, վէ ճէնուպ
թարաֆընտան իւչ գափու, վէ ղարպ
թարաֆընտան իւչ գափու վար իտի.
14 Վէ շէհրին սուրընըն օն իքի թէմէլի
օլուպ՝ անլէրտէ Գուզունըն օն իքի րէսուլընըն
15 *իսիմլէրի վար իտի. Վէ պանա
խիթապ էտէնին էլինտէ՝ շէհրի վէ
գափուլարընը վէ սուրընը էօլչմէք իչիւն՝
պիր ալթուն գամըշ վար իտի.
16 Վէ շէհր միւրէպպա՛ օլուպ՝ թուլը 'արզընա
միւսավի տիր. վէ [illegible] շէհրի օլ
գամըշ իլէ էօլչտիւքտէ, օն իքի պին
օգ աթըմը կէլտի. Թուլը վէ 'արզը վէ
17 իրթիֆա'ը միւսավի տիր. Վէ անըն
սուրընը էօլչտիւքտէ՝ ինսան էօլչիւսիւ,
եանի մէլէյին էօլչիւսիյլէ եիւզ գըրգ
18 տէօրթ զըրա՛ կէլտի. Վէ սուրընըն պինասը
եէշիմտէն օլուպ՝ շէհր փաք սըրչայէ
19 պէնզէր խալիս ալթուն իտի. Վէ
շէհրին սուրընըն թէմէլլէրի էնվա'ը գըյմէթ
թաշլար իլէ միւզէյյէն օլուպ՝
պիրինճի թէմէլ եէշիմ, իքինճիսի կէօք
եագութ, իւչիւնճիւսիւ պալղամ,
20 տէօրտիւնճիւսիւ զիւմրիւտ, Պէշինճիսի
'ագիգ, ալթընճըսը գըրմըզը 'ագիգ,
եէտինճիսի զէպէրճէտ, սէքիզինճիսի
պէզատի, տօգուզընճըսը սարը եագութ,
օնունճըսը սարըճա զիւմրիւտ,
օնպիրինճիսի մօր եագութ, օն իքինճիսի
21 ճէպէլլէգուլ իտի. Վէ օն իքի
գափուլարը օն իքի ինճու իտի, հէր
պիր գափու պիր ինճուտէն 'իպարէթ
իտի. շէհրին մէյտանը տախի շէֆֆաֆ
սըրչայէ պէնզէր խալիս ալթուն իտի.
22 Վէ իչինտէ հէյքէլ կէօրմէտիմ. զիրա
հէր շէյէ գատիր Րապպ Ալլահ վէ Գուզու
23 անըն հէյքէլի տիր. Վէ շէհրին քէնտիսինէ
զիյա վէրմէլէրի իչիւն կիւնէշէ
եա այա իհթիյաճը եօգ տըր. զիրա Ալլահըն
ճէլալի անը թէնվիր էտէր, վէ
24 գանտիլի տախի Գուզու տըր. Վէ [խէլաս
պուլան] թա'իֆէլէր անըն նուրը
իլէ կէզէճէքլէր, միւլուք ի զէմին տախի
շան ու շէօհրէթլէրինի անըն իչինէ
25 կէթիրէճէքլէր տիր. Վէ գափուլարը
կիւնտիւզիւն ասլա գափանմայաճագլար.
չիւնքի օրատա կէճէ օլմայաճագ
26 տըր. Վէ թա'իֆէլէրին շան ու շէօհրէթլէրինի
անըն իչինէ կէթիրէճէքլէր
27 տիր. Վէ անըն իչինէ նափաք պիր շէյ

---

*Պա'զըսը՝ օն իքի իսիմլէրի

[illegible]

ՊԱՊ 22.

1 Վէ [illegible] Ալլահըն վէ Գուզունըն [illegible]

2 [illegible]

3 [illegible] Վէ [illegible] Ալլահըն վէ Գուզունըն [illegible]

4 [illegible] Վէ [illegible]

5 [illegible] Վէ [illegible]

6 Վէ [illegible]

7 [illegible]

8 Վէ [illegible]

9 [illegible]

10 [illegible]

11 [illegible]

12 [illegible]

13 [illegible]

14 [illegible]

15 [illegible]

16 [illegible]

17 [illegible]

18 [illegible]

19 [illegible]

20 [illegible]

21 [illegible] Ամին։